Universidad de Deusto
Biblioteca

GRATIANI
DECRETUM

Universidad de Deusto
Biblioteca

†
IHS
BIBLIOTECA DE LOYOLA.
Sala 1
Estante 19
Plúteo 6

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

cu vēdētes ⁊ emētes flagellādo de tēplo eiecit.j.q. iij. ex multis.⁊.c.emētes. q̄dā vt sacerdos cū seipsum ob tulit hostiā discipulis suis dicēs hoc est corp⁹ meū. de cōse.pi.ij. sacerdos. Sed Jnū probat p auctoritatem ysā.i.q⁹ de⁹ noluit ea esse distincta cū p seipm vtriusq; prātis act⁹ exercuit. Respōdeo. Hoc ꝺ̄ fecit vt ostenderet q⁹ vtraq; ptās ab eo p cessit non q⁹ vna psona illa duo officia exerceat vel gerere debeat. Hec enim duo dona imperiū ⁊ sacerdotiū ab eodē prosciscitur pro sunt. vt i aut. quomō oporteat epos.i princi.colla.j.

Papa an habeat vtrūq; gladiū

a ¶ Discrenit Cū g ptates istę sint distincte est hic ar. q⁹ ipertū non habet a papa: ⁊ q⁹ papa nō hz vtrūq; gladium. nā exercēt⁹ facit impatorē: vt.xcij. dis. legimus. ⁊ ipertū a solo deo habet. vt.xxij.q.iij.q. fitū. aliqn̄ tū ab ipso haberet: licite appellaret in tpalib⁹ ad ipsum. qđ phibet Alexā. ⁊ dicit q⁹ illa nō cōtingūt suam iurisdictionem. ex. de ap. si duob⁹. ⁊ ex. q̄ fi. sunt le. cām. ⁊. c. latoꝛ. Jtē ecclie solūt tributuꝫ impatoꝛi. vt. xj. q.j. magnū. Sꝫ Ĵ. ⁊ celestis ⁊ terreni imperij iura sunt ei cōcessa. vt.xxij.di.c.j. Jtē impator iurat pape. vt.lxij.dist. tibi dño: ⁊ papa deponit impatorē. vt xv.q.vj. alt⁹. Jtē ipe trāstulit ipertū de oriēte in occidentē. ex. de elect. venerabilē. Ego credo prātes esse distinctas ꝫ papa q̄q; vtrāq; prātem sibi assumat. s. eū legitimat aliquē in spūalibus ⁊ tpalib⁹. vt ex. q̄ fi. sint le. p venerabilē. sed illud fuit ad petitionē regis qui hoc ipꝫ fecisse potuit: vt ibi dr. Nec ob. q⁹ a sēkari iudice appellat ad papā: q: hoc fit ꝓpter defectū iudicis secularis: vt expunit. ex. de foro cōpe. lꝫ. ꝫ facit ad petitionē legis: nā etiā vacante imperio supplet defectū imperij. vt extra de foro cōpe. licet.

Cause mīme matrimoniales

b ¶ Pro cursu. Ar. q⁹ in mrimonio ⁊ ceteris causis spūalib⁹ nō sit vrē dū legib⁹ imperialib⁹. Sꝫ Ĵ. xxxv. q. v. ad sedē. Dic ꝺ̄ q⁹ illō tm̄modo determinat illud ꝺ̄ tpaliū ꝫ nō illud ꝺ̄ vterent vt sicut spūales cause ad iudicē sēkarē nō pnēnt: sic nec ēs sanguis ad eccle siasticū. vt.j.xxiij.q.viij. sepe principes. et.c. his a ꝺ̄. c

an sint legib⁹ decidēde.

D E capitulis ¶ Pontificū impatores eīm olim pōtifices appellabāt. nr. vt. xxj. di. cleros.

d ¶ Mēdacē. Et magna hūilitate hic loquit sicut alibi. j.j.q. viij. nos ſi incompetenter.

e Jdes. ¶ Dissoluit. j. xxv. q. ij. ipe riali. hec regula supplet⁹ p aliā regulā q⁹ principali destructo destruit accessoriū. ⁊ oē qđ sequit eo. ⁊ vt ex. de fide instru. aut di lectos. i fi. ꝫ hec regula multas recipit istātias. ꝺ̄ legē eīm fit si cōtrahit post simplex votū: tm̄ cōtract⁹ tener: vt xxvij. qōe. j. multarū. Jtē phibetur ne sniā ferat sub cōditiōe tm̄ si lata fuerit tenet. vt. ij. q. vj. ꝺ̄biduuꝫ circa prin. Jtē phibetur ne eps cōsecret alteri⁹ eccle siā: tm̄ si cōsecrauerit tenet cōsecratio. vt. vij. q. j epūs in diocesi. Sꝫ dic q⁹ hec regula intelligit de talib⁹ vbi est pena causa pro habitanus. s. ne filius cōtrahat cum matre. Vel dic q⁹ mererentur dissolui: nisi vbi per constitutionem aliā toleraretur. arg. contra. xlv. di. de iudeis. sed hoc in fauorē fidei. ff. de reli. ⁊ sumpti. fung. sunt persone.

Facta multa tenēt q̄ fieri p hibent

† Ad hoc. l. nō dubium. ⁊ ibi not. C. ō. le. ⁊. l. et⁹. C. ō vsitis. ⁊ instit. de pupil. substit. ℌ. si liberto.

f Cūs aūt. ¶ Cōtēm. qui cōtēnit leges peccat. nō tm̄ ois peccat qui nō paret legib⁹ vbi de cōsilio loquūtur. vt. xiij. q. j. quisquis. ⁊ sic aliud est cōtemnere: aliud est non parere. Jo.

Legū cōtemptor an peccet.

g Ertum est. ¶ Quas. i. quia eas.

h ¶ Negocia. Hoc vult dicere q⁹ ex quo leges seruant in negocijs laicoꝛ: multo forti⁹ sunt seruande. in negocijs clericoꝛ. nisi obuiēt canonicis institutis.

i Estram. ¶ Cūe pro nulli⁹. qz in nulli⁹ psona remittendum est: qđ statutis generalibus cōtinetur. vt. lxj. di. muramur.

k ¶ Remuniscatur. Passiue.

Universidad de Deusto

diuisio

Cõsuetudo duplex est.

QUod ꝙ hec di. dimidiũ in duas partes In prima pbat g̃anus ꝙ consuetudo cedit legi. Scda ibi. Cum ꝙ. Jo. de fan.

a ¶ Qđ ꝙ. hic intitulaĩ. xj. di. i qua ꝛ ꝙ ꝙ cõsuetudo prauа cedit legi tã ecclĩastĩ ce ꝛ ꝛ sc̃larĩ. Sed no. ꝙ cõsuetudo q̃dã est g̃nal': q̃dã est specialis. Specialis. vt j. ea. catholica. et xij. di. illa. Q̃alis ẽ q̃ vniuersaliter ꝓsensu oĩm est approbata ꝛ oẽs astringit: et hec tã ꝛ canõ vt tã ꝛ lex ẽ obseruanda vt j. eod. ecclĩasticarũ. et ca. quis nesciat. Spãlis siue ptĩcularis est illa q̃ hoies alicui⁹ loci astringit: ꝛ in eodẽ loco hz legis vigorẽ. vt j. ea. di. catholica nisi sit onerosa: vt xij. di. omnia lxviij. dist. corepti vl nisi pariat occasionem maligndi. tũc ei resistit. ar. xij. di. nos ꝓsuetudinẽ. Olim ẽm donatiste de facili recipiebãtur ꝛ de consuetudine ad pmariã, pmonebant qõ abolitũ ẽ. qr hereticа pranitas inde nimis cauebat: vl nisi sit cõtraria cõstitutiõi. vt j. ea. c. ij. ꝛ iij. Et nisi cõsuetudo sit ꝓdita er illis causis vt j. xxix. dist. sciẽdũ. vel nisi princeps consentiat vel nisi sit super tali articulo. q̃ indifferens est. vt j. pri. distin. illa. hug. Sed melĩ⁹ distingue. vt dixi. j. viij. distinc. frustra. Jo.

Hebr. xiij. b.

QUod vero[a] legibus consuetudo cedat: Jsido. testatur dicens in synonimis. li. ij. ¶ Quamuis vsus ratiõe superatur ex lege.

QUs[b] auctoritati[c] cedat: prauũ vsum et lex ꝛ ratio vincat[d]. Item nicola⁹ papa michaeli imperatori.

¶ Nõ pẽ statutis pontificũ consuetudo eorũdẽ refragari.

QOnsequens est[e] vt qõ ab huius sedis rectoribus plena[f] auctẽ sancĩ nulli⁹ consuetudis[g] ꝓdicte occasione ꝓuias tm̃nõ sequndo volũtates remoueaĩ. sed firmi⁹ atq; incõcusse teneaĩ. Item Julius papa. ¶ Nõ hz a cõsuetudine romane ecclĩe mẽbris dissentire.

DOlite errare fratres mei charissimi: doctrinis variis et extraneis nolite abduci ꝛ istituta apl̃oꝝ ꝛ apl̃oꝝ viroꝝ: canonesq; habẽt: his fruamini: vt freti eis cõtra cũcta inimicorũ iacula ꝓsistere valeatis. Satis enim indignũ est quẽquem vel pontificum vel ordinũ subsequentiũ hanc regulam refutare: quam beati petri sedẽ ꝛ sequi viderit ꝛ docere[h]. Multũ enim conuenit vt totuꝝ corpus ecclesie in hac sibi obseruatione concordet q̃nde auctoritatẽ hz vbi dñis toti⁹ ecclĩe posuit principatũ. Item codice. lib. viij. tit. q̃ sit longa consuetudo.

¶ Non põt vius ꝛ cõsuetudo legem ꝛ rationem vincere.

QOnsuetudinis vsusq; longeui non vilis auctoritas est: verum non vsq; adeo valitura momẽto: vt aut rationem vincat[i] aut legẽ scriptam. Cũ vero nec sacris canonibus nec humanis legib⁹ consuetudo obuiare monstratur: incõcussa consuetudo seruanda est. Unde Augu. ait in libro. ex dictis Basilij.

¶ Inuiolabilis est cõsuetudo q̃ nec humanis legibus: nec sacris canõib⁹ obuiare mõstrat.

ECclesiasticarũ institutionũ: quasdam in scriptis: quasdã vero aplica traditione[k] ꝙ successores in ministerio[l] confirmatas accepim⁹: quasdã vero cõsuetudine[m] roboratas approbauit vsus quibus par ritus et idem vtrisq; pietatis debetur affectus: vnde[n] quis vel[o] aliquantulum sacrarum expertus scripturarũ hesitauerit.[p] Si ẽm attenderimus consuetudines ecclie nõ ꝓ scripturas[q] a patrib⁹ traditas nichil estimare[r] q̃tum religio detrimẽti sit latura[s] intẽtiue[t] inspiciẽtibus lic̃ uido cõstabit. ¶ Que enim (vt inde

Cõsuetudo romana non semper est seruãda.

Cõsuetudo vtrũ vim legis.

ij. ps.

pars in qua probat per. viij. cap. ꝙ consuetudo bona est amplectenda. Jo.

b ¶ Sus. Malus. c ¶ Auctoritati. Scripte.
d ¶ Et rõ vincat. vt. j. dist. viij. veritate. Jo.
e ¶ Onsequens est. i conueniens.
f ¶ Plena. Pape auctoritas plena est. alioquꝝ episcopoꝝ non semplena est: quia ipsi sunt in partem sollicitudinis vocati non in plenitudinem potestatis vt. ij. q. vj. decreto. ꝛ c. qui se scit.
g ¶ Consuetudinis. Nisi talis sit consuetudo que possit ꝓiudicare iuri. vt no. j. viij. di. frustra.

ptãs pape et eporũ diuersa est.

h ¶ Olite. ¶ Et docere. Patet hic ꝙ non semper consuetudinẽ roma. eccle. teneamur sequi: nisi ipsa ꝓciciat eã esse seruãdã. vt j. ea. ca. vlti. multa ẽm seruat roma. ec. q̃ alie non seruant. vt. xxj. di. aliter. ꝛ de conse. di. iij. de trina. ꝛ dist. j. de hymnis.

¶ Onsuetudo vsusq; longeui non vilis auctoritas est: verum non vsq; adeo valitura momẽto: vt aut rationem vincat[i] aut legẽ scriptam. Cũ vero nec sacris canonibus nec humanis legib⁹ consuetudo obuiare monstratur: incõcussa consuetudo seruanda est. Unde Augu. ait in libro. ex dictis Basilij.

¶ Inuiolabilis est cõsuetudo q̃ nec humanis legibus: nec sacris canõib⁹ obuiare mõstrat.

ECclesiasticarũ institutionũ: quasdam in scriptis: quasdã vero aplica traditione[k] ꝙ successores in ministerio[l] confirmatas accepim⁹: quasdã vero cõsuetudine[m] roboratas approbauit vsus quibus par ritus et idem vtrisq; pietatis debetur affectus: vnde[n] quis vel[o] aliquantulum sacrarum expertus scripturarũ hesitauerit.[p] Si ẽm attenderimus consuetudines ecclie nõ ꝓ scripturas[q] a patrib⁹ traditas nichil estimare[r] q̃tum religio detrimẽti sit latura[s] intẽtiue[t] inspiciẽtibus lic̃ uido cõstabit. ¶ Que enim (vt inde

¶ Onsuetudis vsusq; ¶ Uicat. ar. q̃ ꝓsuetudo nũq̃ tollit legẽ. vt ẽ. j. di. consuetudo. Sed obijcãt hec lex aut loq̃tur de bona consuetudie aut de mala. si de bona illã nulla rõ vincet. si de mala ẽ illa non põt dici q̃ nõ sit vilis et[i] auctoritas. Ad hoc dicunt quidã q̃ principiũ loquitur de bona. finis aũt de mala consuetudine: sed ille intellectus inept⁹ est qui separat caudã a capite: quod non licet. ex. ẽ baptis. matores. Alij fere omnes ita exponũt qõ hic dicit: non vincit legẽ supple gnalem: sed in eo municipio bñ vincit vbi seruat: sed certe de hoc nũq̃ aliq̃s dubitauit q̃ consuetudo priticularis non debet vincere legẽ in oĩbus alijs locis: iõ exponas de cõsuetudine priticulari q̃ hz bona sit tñ nõ vincit legẽ etiã in illo loco: nisi adsint illa q̃ dixi. ẽ di. viij. frustra.

¶ Cum vero.

Hec est secunda

Cõsuetudo tudo

Exo. xij. b.

Tripharia

Oriãdũ est ꝙ⁹ oriẽtẽ.

Oleo q̃ mẽbra sunt ryngenda.

Sol. hic de tolerabili. ibi de supstitiosa ꝛ intolerabili cõsuetudine: ꝛ sic oẽs auctoritates intelligende sunt que contra illud ca. reclamare videntur.

g ¶ Contra fidẽ. id est cõtra bonos mores. et ꝙ ita sit exponendũ habes. de ꝓsec. dist. iij. si nõ sanctificatur vbi ex necessitate opz facere eãdem expositionem.

Crucis signaculũ q̃ b⁹ mẽbris ꝺz fieri.

exordiamur) scriptura[a] salutifere crucis signaculo fideles docuit insigniri: vel q̃ tripharia[b] digesta sup panẽ et calicẽ plixe oronis vel cõsecrationis ꝟba cõmẽdauit. nã nõ mõ qđ in euãgelio cõtinet: vel ab apl̃o qđ est insertũ secretis dicim⁹: sed et alia[c] plura adiecimus magnã quasi vim cõmẽdantia mysteriis: que orientem[d] ꝟsus nos litterarũ ora re forma docuit. Wñdicimus fontem baptismatis oleo vnctionis. Huic accedit ꝙ ter oleo[e] inungimus q̃s baptizamus: verbis abrenunciare sathane et angelis eiꝰ in formamus. vñ et hec et alia in hunc modum non pauca nisi tacita ac mystica traditione a patribus eccl̃iastico more ac reuerẽtiori diligentia sunt in ministeriis obseruata magis silentio q̃ publicata scripto.

a ¶ Scriptura. ve. vel no. te. nõ ẽm scriptura ve. vl no. te. hoc docuit: hz docet canonica i fronte ꝛ in aliis mẽbris signaculũ crucis debẽ fieri. de ꝓsec. di. iij. post ea signaĩ. ꝛ di. v. nũq̃d. verũtñ signũ crucis transire ex origine ex ve. te. qr cũ angel⁹ deberet occidere primogenita egypti: ꝓceptũ est filiis israel vt rũq; postem limiri de sãguie agni ad modum thau lre q̃ ẽ admodũ crucis. ꝛ dr ꝙ Jacob cãcellatis manib⁹ suis bñdixit filijs Joseph hz effraim ꝛ manasse. Jte i ezechiele legit ꝙ cũ apparuissent ei septem viri vasa hñtes in manibus/ ꝛ q̃ dam vir apparuisset in medio eoꝝ habẽs atramentũ ad renes dñs dixit ad eũ signa thau i frõtib⁹ dolentiũ et gementiũ sed illud fuit tm̃ in figura ꝓceptũ.

b ¶ Tripharia. Tripharia dicũtur ꝟba: qr eadẽ ẽtio repetunt i secret̃. s. hostiam sanctã. ho. purã. ho. immaculatã: hoc nec in veteri testa. nec i nouo est prefixus: sed a sanctis patribus vsualiꝰ traditi⁹ vel ideo dicũtur tripharia quasi sub tripli ci silẽtio fiãt. primum est ꝙ sq; ad sanctus. secũdũ vsq; ad dominum oratorium. tertium vsq; ad Agnus dei.

c ¶ Alia plura. Hec hẽs ẽ de cele. mis. cũ marthe.

d ¶ Que orientem versus. Sed tamẽ legitur q̃ daniel in babylonica captiuitate orabat ꝟsus templuꝝ et iudei similiter. templũ autem erat ꝟsus orientẽ. ꝛ in salomone legitur. mane ad solem orabis. hz dic̃ ꝙ illa faciebat in veneratione templi.

e ¶ Oleo. Oleo in scapulis ꝛ pectore. vt de ꝓse. dist. iij. de ide. tertio in vertice fit vnctio: sed hoc fit chrismate. vt de ꝓsecra. distin. iij. posq; desẽdit. sed larga acceptione hic appellatur oleũ chrisma⁹: sicut ecõuerso. j. xcv. distin. illud superfluum. Johan.

f ¶ Onsuetudinem. j. di. xij. c. nos consuetudinem. ꝛ j. di. pri. omnia. 2tra. ibi ẽm dicitur ꝙ ẽ⁹ consuetudo non sit contra fidẽ tamen est repellẽda.

IA his rebus de quibus nichil certi statuit diuina scriptura: mos populi dei et instituta maiꝝ ꝓ lege[b] tenenda sunt: ꝛ sicut puaricatores diuinarum legum: ita contẽptores ecclesiasticaꝝ cõsuetudinum[i] coercendi sunt.

Item in lib. de fide xpiana.

¶ Auctoritate et traditione gnali vel spãli ecclia regitur.

QAtholica ecclia per oẽm terraꝝ diffusa tribus modis ꝓbaĩ existere: q̃cquid cm̃ in ea teneĩ: aut auct̃s est scripturarum: aut traditio vlis aut certe propria ꝛ particularis[k] istructio: hz auct̃[l] tota[m] cõstringit: vl traditione maiꝝ nichilominꝰ tota: priuatis ꝟbo cõstitutionib⁹ ꝛ ꝓpriis informationib⁹ vnaquecq; ꝓ locoꝝ varietate prout cuiq; visum est et subsistit et regitur[n].

Item in lib. cõtra manicheos.

¶ Valet ad fidem catholicaꝝ auctoritas ecclesie.

PAlã est[o] ꝙ in re dubia ad fidẽ[p] ꝛ certitudinẽ valeat auct̃s ecclesie catholice[q] que ab ipis fundatissimis apl̃oꝝ sedibus vsq; ad hodiernum diẽ succedẽtium sibimet ꝛ episcoporꝝ serie ꝛ totꝰ populorum consensione firmatur.

¶ Ubi auctoritas vtilit mos populi et maiorum institutis ꝓ lege seruantur.

IN his re. h. ¶ Pro lege. Semper diuturni mores: ꝓ lege ꝟuant. vt j. dist. pri. diutur ni. sic. g̃. e. di. cõsuetudinis.

i ¶ Consuetu Cõsuetudinũ. j not. ꝙ eã tudis punit transgres transsor. ꝓsuetudinis gressor sicut trãsgressor punit legs. vt j. q. vij. vt trãs si q̃s oẽm. ꝛ g̃. e. gressor. ecclĩasticaꝝ. vñ legis. sicut canõice nõ hz obuiaĩ legi sine licẽtia pape: sic nec ꝓsuetudini. vt dicit i hoc eo. ca. ꝛ tñ de cõsensu possit venire ꝺ cõsuetudinem etiã iurameto firmatã si causa subest. vt extra ẽ his q̃ fi. a ma. par. ca. cũ in cunctis. hz cõtrariũ est in statut. xv. q. vj. auctoritatẽ. Joh.

¶ Atholica ecclesia.

k ¶ Particularis. Sed 2tra j. c. dis. 2tra morem. vbi dicit ꝙ particularꝫ consuetudo nõ excusat hz tñ gñalis. Hz hoc verum in illis q̃ tantũ ex priuilegio possunt habere vbi non valet consuetudo nisi vniuersalis sit.

Cõsuetudo particularꝫ an excuset.

l ¶ Sed auctoritate. Scz scripture.

m ¶ Tota. Ecclesia.

n ¶ Regit. Quia quelibet ꝓuincia abundat in suo sensu. vt. lxxvj. di. vtinã. ꝛ extra ẽ sepul. c. certificari.

o ¶ Alam est. Jn his tribꝰ ca. loquitur de generali consuetudine. ro. ec. quã etiam in alijs ecclesijs statuit obseruandam.

p ¶ Ad fidem. Astruendam.

q ¶ Catholice. Scz romane ad quã recurritur in dubijs. vt. ex. dist. de libellis. ꝛ sic seruãde sunt leges apostolici sicut leges petri. xix. distin. sic omnes.

r ¶ Et tot. Arg. ꝙ ꝓuilegiũ qđ a ꝓlib⁹ epis daĩ ꝓualet tñ qđ a pauciorib⁹ daĩ. ꝛ ar. xix. dis. in canonicis.

Universidad de Deusto

a HOc vestre. ¶ Post hoc. Argu. q̄ grauⁱ punit delictum literatum. vt. xv. q. viij. hi qui.

b ¶ Decentio. Iste fuit electⁱ in epm. z ly scire cōsuetudines ro. ec. ramē petijt a papa vt ei scriberet cas propter maiorem auctoritatem. xxiij. distin. q̄dam.

c QUis nes. ¶ Petrⁱ apls. Uel aliⁱs ex eius mādato vt paulⁱ: nā petrⁱ paulo dedit licentiā p̄dicādi auctē dñi dū dicit segregate mihi paulū z barnabaz. vt. lxxv. distin. q̄ die.

d ¶ Allⁱ. i. cōtrariⁱ. sic ponitur. xj. q. iij. c. ij.

e ¶ Morē. sic p̄struē satis certū hērem⁹ dilectionē tuā agnouisse quē morez i celebrādis cē.

f ¶ Teneat. s. ro. ec. vl teneat. id est tenē debeat dilectio tua.

g ¶ hērem⁹. s. dilectiones tuā.

h ¶ Duxisset. dilectio tua.

i ¶ Ignare. H i dicat eū scire z ne scire: sz vulgariter loq̄t. q. d. sat scire deret te scire: nisi a me ḡstuisses.

k ¶ Auctē. cū iste eps hoc sua auctē pot fac cere z p̄firmatiōez pape nihil nouī iurⁱ dat. vt J. di. pri. p̄cepⁱ q̄ eīm p̄firmat ni hil donat. vt ex de fi. istru. unt dilectos. in q̄ est q̄ maiorⁱ auctⁱ. Dicūt q̄dā q̄ solet plⁱ tīneri te. vt. xxiij. di. c. fi. Imo dico q̄ auctⁱ pape vel eⁱ⁹ p̄firmatio id q̄ minⁱ⁹ fuit valid̄ facit valid̄. vt ex ō trāsac. c. j. Itē q̄a nulli preter auctⁱ ro. pō. lz illō fuocare. vt extra ō p̄fir. vel inuti. c. ij.

l ¶ Nouitates. J. xxx. distⁱ. z hoc scripsimus. z. ff. de cōsti. in rebus. ff. iij. distin. erit autem lex.

m ¶ Alteriⁱ. Sez p̄trarie bonis moribⁱ. sic solui contra J. di. pri. nouit. p̄tra sic instⁱ. de satisfa. §. vltⁱ.

Quod absq̄ ¶ Hec distⁱ. diuidit in tres partes. In quarⁱ prima p̄bat q̄ bona

Diuisio

cōsulendos esse duxisseⁿ quibus idcirco respōdemus non q̄ te ignorarei credamus: sed vt maiori auctⁱe vel tuos instituas. vel si qui a ro. ecc. institutionibus errant: aut commoneas: aut nobis indicare non differas: vt scire valeam⁹ qui sint qui aut nouitatesˡ inducunt: aut aketriusᵐ ecclesie q̄s romane existimant consuetudinem esse seruandam.

¶ Distinctio. xii.

Quod ᵃ absq̄ discretiōe iusticie nulli agere licet.

¶ Nulli agere licz sine discretione iusticie contra disciplinam romane ecclesie.

NOn decet a capite mēbraᵒ discēdē. sed iuxta scripture testimoniū oia membra caput sequātur. Nulli vero dubium est q̄ apostolica ecclesia mater sit omniumᵖ ecclesiarum: a cuius regulis nullatenus vos conuenit deuiare. et sicut dei filius venit facere voluntatē patris sui: sic et vos implere voluntatē matris vestre que est ecclesia: cuius caput (vt predictuz est) romana consistit ecclesia. Quicquid ergo sine discretioneᵠ iusticie contra huius disciplinā actum fuerit: ratum habere nulla ratio permittit.

Item Gregorius papa.

¶ Apostolicis preceptis nullus superbe resistat.

PReceptis apostolicis non duraʳ superbia resistatur: sed per obedientiam que a sancta romana ecclesia z apostolica auctoritate iussa sunt salutifere impleantur. si eiusdem sancte dei ecclie que est caput vestrum cōmunionē habere desideratis: non nostrumᵗ aliquid presenti iussiōe p̄cipimus: sed illa que olim vident indulta firmam⁹. Cum nulli dubiū sit q̄ non solū pontificalis causatioᵇ: sed omnis sancte spei romane eccl̄e z religiōis relatio ad sedem apo. quasi ad caput omnium eccl̄iarum debuit referri et inde normā assumere vnde assumpsit exordiū: ne caput institutionis videat omitti. Cuⁱ⁹ auctoritatis sanctionem omnes teneant sacerdotes qui noluerint ab aplice petre (sup quā xp̄us vlem fundauit eccl̄iam) soliditate cōuelli. Si quis hec aplice sedis p̄cepta non obseruauerit: percepti honoris esse hostis non dubitetur.

Nouū. Adde q̄n alicⁱ dicat nouū z vⁱ q̄ ad q̄ tps no. glose. et doc. l. l. cū q̄d ff. fi cer. pe.

Papa solⁱ⁹ condēnat epos.

Sit ſctā. ¶ Cōsuetudines. vt. xxxj. distin. aliter. z de cōsecra. distin. iij. de trina. et de p̄secra. distin. ij. quotidie.

d ¶ Aliud ¶ Traditiones. id est p̄suetudines. vii distin. que contra mores.

e ¶ Presertim. i. tm̄. sic ponit. xj. q. iij. si q̄s epōs dānatⁱ⁹. z. xvj. q. iij. p singulas. vij. q. j. si q̄s epūs. p ¶ Omnium. Ergo z grecoz. vt. xxiij. q. j. rogamus.

q ¶ Discretione. Nūq̄d ergo cū discretione l̄ citū est p̄tra illā sgere? certe nō. vt. xvij. q. iij. §. q̄ autē. vide vacat hic arg. a cōtrario sensu.

r ¶ Receptⁱ. ¶ Nō dura. Quāuis grue et intolerabile sit tñ adimplendū est. vt. xix. distin. in memoriam.

a ¶ Non nouū. Arg. q̄ non d⁊ nouū q̄ q̄nq̄ statutum fuit: licet modo renouet. vt. xxiij. q. j. adhatⁱ⁹. et xxxiij. q. j. nō satis. vñ si epūs iurauit q̄ non alienabit

Item Nicolaⁱ⁹ Michaeli imperatori.

¶ Non est resistendum consuetudini cui canonica nō obstat auctoritas.

SIt sancta romana ecclesia q̄ nihil obsunt saluti credētium diuerse p̄ loco z tēpoze constitutiones vel consuetudines ᶜ si illis canonica non obsistat auctoritas: p̄ qua eis obuiare debeamus: vnde nil iudicamus eis debere vel posse resisti.

Item Hiero. ad lucianum.

¶ Consuetudines que nidet non officiūt aut a maioribus tradite sunt obseruentur.

ILlud breuiter te admonendum puto traditionesᵇ ecclesiasticas p̄sertimᵉ que fidei non officiant: ita obseruandas: vt a maioribⁱ⁹ traditesunt: nec aliquorum consuetudinem aliorum contrariᶠ moze subuerti.

Item Nicolaⁱ⁹ Ignatio epō.

vt. xj. q. j. experientie. tū q̄ fauorabiliores rei sunt q̄ actores. Ad hoc dicunt quidam q̄ si aliquis sponte se subiiciat iudicio alicuius vel sponte petāt iudices de legatos q̄ semp̄ sm̄ p̄suetudinē delegantis iudicandum sit. Si aūr inuitis datus sit iudex: tunc iudicabit sm̄ consuetudinē litigantiū: z potius sm̄ cōsuetudinē rei q̄ actoris. Melⁱ⁹ pōt distingui. aut appellatur ad papā/aut non: si ꝓpter appellationē obtinet iudex/dico tunc delegatū debere sequi p̄suetudines illius loci a quo est appellatum: q̄ iudex appellationis tenet sequi legē p̄cedentis sñic. vt in aut. collā. viij. vt cum de appella. cogno. in pn. Arg. ad hoc extra de testa. raynucius. vbi iudex appellatiōis sequitur p̄suetudinem loci a quo fuit appellatum. Sed si sine appellatione impetret iudex: tunc tenet sequi p̄suetudinem delegantis. Arg. ad hoc. ff. de p̄di. z demō. que cōdītio. in fi. Joh. Ego credo q̄ iudex iudicabit sm̄ p̄suetudinē rei: cum actor forum rei sequat. vt ex tra de foro cōpe. cū sit generale. nisi ratione cōtractⁱ⁹ vel maleficij vbi p̄trarit vel vbi deliquit. vt. viij. dist. que contra mores. z extra de fo. cōpe. c. vltⁱ. B.

f ¶ Cōtrario more. C. de tēp. in integ. restⁱ. l. vl. J vbi dī q̄ absurdū est ex locoz differētia aliq̄d induci discrimē. Sol. vez est q̄ ꝓpter loca diuersa nō dz induci ius diuersum: nisi alia ratio subsit. xxix. di. scīēdū.

Cōsuetudo rei dz a iudice seruari.

Iudex iudicādo an loci cōsuetudinem suare ḃeat.

Cōfirmatio nis papalis effectⁱ⁹.

Ordo littere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a Diculum est. ff. de interdi. et relega. l. relegatorum. §. vltimo.
b Iuruni. hoc dicitur instit. de iure natura. §. Ter non scripto.
c Consuetudo. Vbi nō est contraria iuri scripto.
d Cōtra longā. Sed longuz est illud qđ est. x. vi. xx. ānorū. vt. C. de prescrip. lōg. tēp. p totū. Nō g̃ requirit q̄ consuetudo excedat hoiz mēoriā. vt dicit quidā: vl etiā q̄ sit pscripta. Sz illud vez est vbi ꝓsuetudo nō est cōtra ius/ vl q̄n est vetusta: ita vt excedat mēoriam hoiz. ff. de aq̄ plu. arc. i sūma. §. ite varijs. q: tūc hētur loco pstituti. vt. l. hoc uis. §. ductꝰ aq̄. ff. de aq̄ ḡti. z esti. vbi autē ē iuri ꝓria requirūtur ea q̄ not. ē. viij. dis. frustra.
Os cōsuetudinem.
e Immotā. Et extra d̄ psuetudine. cū venerabil. Sz ibi d̄ psuetudine circa statuta canonū. vt. xxij. q. j. et iurabunt.
Cōsuetudo in electōe attēdit
f De primatibꝰ. Arg. ē hic q̄ cōsuetudo attēdit in electione. vt. xxiiij. q. j. pudēda. in fi. et extra de elec. cū inter vniuersas. z. c. cū eccl̄ia. de cā pos. z ppe. cū eccl̄ia. Item ē hic arg. q̄ psona q̄ alis est ineligibilis/ rōne ꝓsuetudinis fit eligibilis. extra de elec. 2iug. cū olim. et ff. de ōcu. nō tm̄ l. ſt. arg. §. ex. de psue. cū venerabilis. Item hēs hic q̄ dispensat in vno ordine cū alijs/ q̄ tm̄ nō pōt. pmouere ad suptiorē ordinē. vt. xxxiiij. dist. lectoꝝ. z. j q. v. c. j. z. q. vij. saluberrimū. pōt em̄ alicui hre minorē honorē q̄ non potest hre maiorē. vt. ff. de interdic. z relega. l. relegatoꝝ. §. vlti. z. xv. q. vlt. c. j.

¶ Traditiones a patribꝰ institute non sunt infringende.

Diculum estᵃ et satis abominabile dedecus: vt traditiones quas antiquitus a patribꝰ suscepimus infringi patiamur.
Item institutionū. lib. j. ti. ij.
¶ Diuturni mores pro lege sunt habendi.
Diuturnᵇ mores (nisi legi sint aduersi) consensu vtentium approbati legem imitantur.
Item codice. lib. viij. tit. que sit longa cōsuetudo. lege. j.
¶ Quicqđ fit cōtra longā cōsuetudinē reuocari oportet.
Onsuetudoᶜ p̄cedens z ratio q̄ consuetudinē suasit tenēda est. Et q̄cqđ contra lōgāᵇ cōsuetudinē fiet: ad sollicitudinē suam reuocabit pōtifex pruncie. Item Gregorius vniuersis epīs numidis.
¶ Immota maneat cōsuetudo q̄ contra fidem catholicaz nichil vsurpare dinoscatur.
Os cōsuetudinē q̄ contra fidem catholicā nil vsurpare dinoscit: immotamᵉ pmanere concedimus: siue de primatibusᶠ constitutēdis: siue de ceteris capitulis. Exceptis his qui ex donatistis ad epatum pueniunt quos prouehi ad primatus dignitatez (etiam cūᵍ ordoʰ clericoꝝ eos deferat ad locū eundem) modis oībus phibemusⁱ. Sufficiat autē illis cōmisse sibi plebis curam gerere: nō aūt illos antistites quos catholica fides i ecclesie sinu docuit z genuit ad obtinendū culmen primatus anteire. Item Grego.
¶ Non negentur que consuetudinis sunt.
Quēadmodum q̄ illicita sunt ppetrare non patimur: sicʲ q̄ sunt cōsuetudinis non negamꝰ. Item Greg. Augustino anglorū episcopo.
¶ Hō locus cōsuetudinē: sed consuetudo locū cōmendat.
Quit fraternitas tua romane eccl̄ie cōsuetudinē in qua se meminit esse nutritā: sed multi placet vt siue in romana siue in gallicoꝝ siue in qualibet eccl̄ia inuenisti qđ plus omnipotenti deo possit placere: sollicite eligas: et in angloꝝ eccl̄esia q̄ adhuc in fide noua est: z in cōstitutione precipua que de multis ecclesijs colligere poteris infundas. Nō enim pro locis reqm sed p rebus loca amāda sunt. Et singulis ergo quibuscūqꝫ eccl̄esijs que pia: que religiosa: que recta sunt elige: et hec quasi in fasciculum collecta apud anglorū mentes in consuetudinem depone.
Item Augusti. ad ianuariū.
¶ Nō neqꝫ cōtra fidem neqꝫ contra bonos mores esse cōuincit indifferēter est habēdum.
Lla autē q̄ non scripta: sed tradita sunt custodimus: q̄ quidem toto orbe terrarū obseruanť dař intelligiⁿ vel ab ipīs apīs: vel ex plenarijs cōcilijs: quoꝝ est in ecclesia saluberrima auctoritas

g ¶ Etiam cum. l. §uis.
h Ordo. Iz sint talis ordis q̄ possint eē pmates.
i Prohibemꝰ. xxij. q. iij. ipa pietas. §. j. q. j. si ḡs heretice. j. q. vij. c. j. z. c. quemētibꝰ §. So. de iure cōi est q̄ nulꝰ redieꝫ ab heresi pōt ordiari. j. q. vij. ca. j.
Rēdi ab hereſi possit ordinari.
sed dispensat cū eis multipliciter Dispēsat em̄ cū eis q̄nqꝫ semper ne: q̄n ad miores ordines pmouētur. vt. j. q̄. j. si ḡs heretice. plena ē q̄n pōt fieri sacerdos z nōvl tra. j. q. vij. quemētibꝰ. plenior q̄n pōt fieri epūs: Iz non pmas: vt hic. plenissima q̄n ad omnes ordines z dignitates pmouetur. xxij. q. iij. ipsa pietas. Johan.
Ndmodum que.
k ¶ Sic. similis apparatio est j. q. j. sicut sine. Johan.
Quit fra.
l Siue in gallicoꝝ. §. pri. dis. c. vlt. cōtra. Sz ibi de generali consuetudine. vbi de illa que pſistit in ordine. liij. dis. ex antiqs. hic de illa que cōsistit in obsequijs.
m Res. i. cō suetudies. q. d. nō ideo est ꝓ bāda ꝓsuetudo mala q̄ bonꝰ locus est. xl. disti. non loca.
Lla aūs.
n ¶ Intelligi. Arg. q̄ pīs mēdū ē ꝓsuetudinē esse iustā: z ex iusta cā. pcessisse nisi. pbet §. riū. arg. j. e. dist. oia. z. lxviij. dis. cōcepti. z extra d cēsi. puenit. vbi habes Iz ordo cōcepꝰ din seruatꝰ ab oībus fuerit: tñ aboleť q̄ cā instituti ignorat. Sz illa ꝓsuetudo mala fuit z onerosa z ideo fuit extirpāda hic aūt loquit de bona cōsuetudine et nō onerosa. Item est arg. q̄ ex parte pīs mitur aliquid esse debitum. vt. xviij. q. ij. seruitium.

Cōsuetudo p̄ sumit iusta.

a ¶ Commendata. Esse.
b ¶ Retineri. .i. vt retineātur
c ¶ Liberas. hic dicit Au. q̄ liberū est sabbō ieiunare q̄tum ad extraneos: nō q̄tū ad illos vbi talis ꝓsuetudo fuit data ē. Sz contrariū dicit Inno. §. de cōse. dis. iij. sabbato. Sed ibi loquit de consilio. Uel specialr illud p̄cipit romanis. lxxvj. di. vtinā.
d ¶ Societate. Arg. q̄ quilibet tenet viuere fm consuetudinē illorum inter quos versat vt. §. viij. dist. q̄ contra. z. xlj. di. quisquis. §. vñ versus. Si fueris rome romano viuito more. Et si sis alibi vi uito sicut ibi.
versus
e ¶ Generis. Ar. q̄ viatores tenētur seq̄ consuetudinez loci ad quē veniunt vt hic. et. §. dist. viij. q̄ ꝓtra. Ar. ꝓtra. ff. de iudi. heres absens.
f ¶ Amplexa est. Sz forte nō libenť ieiunauit
¶ Hoc autem.
¶ Nec ē. ij. ps in qua dr q̄ Iz ꝓsuetudo nō sit ꝓtra fidē si tñ granat remouēda est si pōt fieri sine scādalo. Jo. §. fan.
ij. ps.
h ¶ hoc autē. Qđ supra dictū est de ꝓsuetudine seruanda.
Omnia tabula. Loqtur de ꝓsuetudine irrōnabili ne sit §. §. eo. illud.
Statuti cā est assignāda.
i ¶ Cause. Argu. q̄ nō sufficit dicē tra statutū est: nisi cā statuti assigneť vt. §. q. v. cōsuluisti §. de ꝓse. dis. j. placuit. §. lxviij. dis. cōcepi. Ar. §. ff. de leg. non oīm.
k ¶ Facultas .i. vbi pōt fieri sine scādalo. vt. l. di. vt pstitueret
l ¶ Religionē. Christianam.
m ¶ Quam in pauciſſimis. arguit contra illos qui nimias fundunt orōnes. ff. qđ me. cā. l. j. qz gaudent breuitate moderni vt not. ff. eo. tit. l. j.
Oko breuis dz esse.
n ¶ Manifestissimis. §. distinct. viij. erit.
De his qui
¶ Hec ē. iij ps di. i q̄ dr q̄ cōsuetudo in celebrādis officijs q̄ obtiet metropolitana eccl̄ia dz obſuari in oīb eccl̄ijs exceptis monasterijs i q̄ bꝰ celebrant offi cia fm regulam bti bādicti. Iuo.
o ¶ Uolūtatē Illā. §. doctrinis varijs nolite ab duci. vt. §. disti. priori. nolite.
iij. ps. Eph. iiij.
p ¶ Ciues. Ciues q̄ cantāt cū clericis et dicūt amē. xxxviij. di. sedulo.
q ¶ Sui epi. Ar. q̄ regimen oim monasterio rum spectat ad epm: vt. ix. q. iij. p singulas. z. xvj. q. j. q̄ vere. z. lxj. di. obitū. Sz nō ne monasteria mōachoꝝ potꝰ sunt fm abbatē regēda ad quez tota ptās monasterij spectat. xviij. q. ij. c. nulla. Sz illō verū est de regulis vtendi non de regulis cantandi. xij. q. j. nō dicat.
Monasteriorū regimē ad quē spectat

Omnia talia q̄ neqꝫ sanctarum scripturarū auctoritatibꝰ continētur: nec in consilijs episcoporum statuta inueniuntur: nec cōsuetudine vniuersalis eccl̄esie roborata sunt: sed diuersorum locoꝝ diuersis moribus innumerabiliter variant: ita vt vix aut nūqꝫ omnino possint inueniri causeᵉ quas in eis cōstituēdis homines secuti sunt vbi facultasᵏ tribuitur: sine vlla dubitatiōe resecāda cristimo. §uis enim neqꝫ hoc inueniri possit quomodo contra fidem sint: ipsam tamen religionemˡ quam in pauciſſimisᵐ z manifestissimisⁿ celebrationum sacramentis misericordia dei voluit esse liberam: seruilibus oneribus premunt: adeo vt tolerabilior sit conditio iudeorum. Qui etiā si tēpus libertatis non cognouerūt: legalibꝰ tñ sacramentis nō hūanis pīsumptiōibꝰ subiciunt. Item ex concil. tole. xj.
¶ Oēs puinciales eūd in psallendo mod teneāt quē metropolitana sedē hīc cognouerit
De his qui contra apostolicā voluntatemᵒ circūferunt oīm vento doctrine: placuit sancto concilio vt metropolitane sedis auctē coacti vniuscuiusqꝫ pruncie ciuesᵖ rectoresqꝫ eccl̄iarū vnū eūdēqꝫ in psallendo teneant modū quē a metropolitana sede cognouerint institutum: nec aliqua diuersitate cuiusqꝫ ordis vel officij a metropolitana sede partiant discūgi. Sic em̄ iustū est vt inde vniuſqſqꝫ sumat regulas magisterij vñ honoris cōsecrationē acceperit: vt iuxta maiorum decreta sedes q̄ vniuscuiusqꝫ sacerdotalis dignitatis est mater: eccl̄iastice dignitatꝭ vt rōnis sit magꝭa. Abbatibus sane indultis officijs q̄ iuxta voluntatē sui epī regularit ab illo ipīs dēda sūt: ce

Universidad de Deusto

Metropolitanus suffraganeos suos exercō municat.

a ¶ Publica. s. clericoꝝ seculariū q̄ officia publica sunt: cū ipsi pp̄m habeāt: q̄ monachi nō sp̄ hñt pp̄m vsum ipsi nō faciūt publica officia. vt. xvj. q. j. inſtdicum.

b ¶ Astringat. Ar. metropolitanū posse suspēdere z excōicare suū suffraganeū. vt. j. xvij. di. placuit. z c. si epūs. j. r. qō. iij.

¶ Lacuit. j. q. ij. ōse. dif. v. cōuenit. istis tñ captis derogat per ptrariā consuetudinem. xi. q. iij. si q̄s epūs.

diuisio

¶ Tē aduersus. ¶ Hec di. diuiditur in duas pres. scōa ibi. Q̄d melius.

d ¶ Item aduers⁹. Assignauit magr differētiā iuris naturalis ad alia iura origine et dignitate z amplitudine. nūc assignat differētiā eiusdē iuris ad alia iura in sui rigore. nā ꝺ alia iura admittūtur dispensatio: sz ꝺ ius naturale qđ ꝓsistit in p̄ceptis et phibitionib⁹ nunq̄: magr tñ excepit vnum casum de pplexitate/z male. videamus q̄ dā iuris sit de pplexitate.

Perplexitatis varietas.

Dicūt quidā q̄ aliqs pōt esse pplex⁹ inter duo mortalia. vt iudei q̄ crucifixerūt chm stum peccauerūt mortaliter. de pe. di. j. periculose. et si non occidissent sīr peccassent mortaliter: q̄ fecissent ꝺ sciētiā q̄ dicebat eis ꝺ rīū. q̄ dictū erat eis: q̄cūq̄ fecerit se filiū dei morte morta. z oē qđ fit ꝺ scientiā edificat ad gehēnā. xxviij. q. j. ℌ. z ℌ. cr his. eē. de p̄ scrip. q̄n. [illegible]

Judei mortaliter peccassent si xp̄m nō crucifixissent.

Wēdatiū saluās aliquē a morte. an sit mortale.

[illegible] xxij. q. ij. ne ꝺs. si taceo: ex taciturnitate mea p̄sumit eū esse i loco illo. Ite in alio exēplo. si vxor petit ꝺbitū a viro/z vir negat peccat mortal̄r. si reddit vt peccare venial̄r: q̄ delectatio carnis nō ꝑt eē sine venia pctō. vt vī. xxxiij. q. iiij. vir cū pp̄ria. z sic est pplex⁹ Sīr videt q̄ aliqs posset eē pplex⁹ inter duo venialia: vt si aliquis simplici vbo p̄muīt se bibere plusq̄ posſit: si plꝰ bibat peccat venial̄r. xxv. di. ℌ. criminis. si ꝺ vbū iniū facit peccat venial̄r. vt. xxij. q. ij. primus. Sz dicēdū est q̄ nullꝰ ꝑt esse pplex⁹ int duo mala: q̄ sm hoc seq̄ret q̄ aliqs ex necessitate teneretur facere malū sz dicit cānā q̄ de⁹ nūq̄ redderet uterū: nisi

spōtaneū repiret hō h̄e delictū. vt. xxiij. q. iij. nabuchodonosor. ℣. vastis ire. Preterea si ex necessitate teneremur aliq̄d mali facere. lex q̄ illd̄ phibet eē ipossibile: cū tñ ois lex debeat eē possibil. vt. ꝺ. dis. iij. erit. Perplexio g̃ ḡtū ad rē nichil est: sed g̃rum ad aīm. z ad stultam opi.

¶ Distinctio. xiii.

Item aduersus naturale ius nulla dispensatio admittitur: nisi forte duo mala ita vigeāt vt alterū eorū necesse sit eligi.

¶ Ī cōci. tole. viij. sic legit.

¶ Minus malum de duobus malis eligendum est.

Duo mala. Sz oīno cautissime sunt precauēda: tñ si periculi necessitas vnum ex his ꝓpetrare cōpulerit: id debemus resoluere: quod minoꝝ nexu nosc̄itur obligari.

¶ Quid aūt leuꝭ ex his q̄d vel graui⁹ sit: pure rōnis acumine inuestigem⁹. Etēn dū peterare cōpellimur: creatorem quidē offendim⁹: z nos tñmodo maculam⁹. Cū vero noxia promissa cōplem⁹: z dei iussa contemnimus et primis ipia crudelitate nocem⁹: nosipsos crudelioꝝ mortis gladio trucidam⁹. Illinc enim duplici uerat. z si nec sic illa desisteret: tunc vir det ei coptam corporis sui: vt ꝺceito mulier expleuerit libidinē suā: statum vir secedat: nec procedat ad actum.

Coit⁹ cōiugalis an careat pctō.

e Uo mala. Intellige g̃tū ad faṫā illi⁹ opi. q̄ se credit pplexū. z sic itelligas oīa ꝑba ḥ posita. nā ei vtrūq̄ illoꝝ malū ē: sz ille opiet vtrūq̄ eē malū.

f ¶ Necessitas. i. casus. vel refertur ad opi. stultā.

g ¶ Resoluere. i. facere.

h ¶ Quod minoꝝ. sm q̄ ipse opinatur cum alterū illorum non obligat ipsum.

i ¶ Peterare. sm q̄ talꝰ opinat. nō eīm peterat licet non seruet tale iuramentum. vt. xxij. q. iiij. si aliquid.

k ¶ Illinc. i. in iuramento.

¶ Duplici. Nō itelligas q̄ i homicidio tria pctā cōmittant et in piurio duo. sz tō dicit q̄ in homicidio tres offendunt: in piurio duo. Et est hic arg. q̄ ꝺ plures offendit plus peccat. p. iij. di. si quis legationem. z. xj. q. iij. ꝓpue. Ite est hic arg. q̄ ꝓ illo pot⁹ est iudicandum ꝓ quo plures rationes faciunt. vt extra de proba. licet. in fi. z qui potiora iura ostenderit obtinebit. xxj. distinct. ℌ. j. z. C. de edic. di. adri. tollen. l. vlti.

Homicidium tres: piurium duos offendit.

Sic z deterior est causa illius contra quem plura faciunt. vt. xxviij. distinctio. de syracusane. Item cōtra

rium hic ſignatur. xxij. q. v. ille qui. vbi dicit q̄ pertinacium sit malus homicidio. sed ibi soluitur.

a ¶ Hinc. Scz in homicidio.

b ¶ Erui. Id est suggestiones dyaboli neruose. i. callidē et illaqueantes.

c ¶ Testiculo rū. Testiculi dicūt suggestiōes ei⁹. q̄. sicut testiculi sūt ministri et instſa hūane gñationis: z i sepulture: vt apostolos vl̄ sacras scripturas. In alio exēplo dicas q̄ ille q̄ interrogat debet tacere. ne hoc et nocear si alīē ex taciturnitate sua aliq̄d ꝑsumat. Absit eīm̄ ea q̄ cē. vt. xxij. q. v. de occidēdis. ꝓpterea nō semp sequīt q̄ ꝺ tacet ꝓferit. vt. lxxxvj. di. tāta. Q̄d aūt obiicit de vxore nō credo⁹ talis delectatio sit aliquod pctm̄. vt xxxij. q. ij. q̄d.

Si tñ vis tenere, q̄ sit ibi venialē pctm̄: dicas. cū. ℌ. q̄ vir debet mulierē petērem debitū pudēter eludere p̄mittendo se postea facturū: donec ipsa effer

Iuramentū non est inducta vinculum

culpaꝝ gladio perim⁹: hinc tripliciter iugulamur. Item. Greg. i moza. pte. vj. li. xxxij. c. lv. z. lvj.

¶ De eodem.

Erui testiculoꝝ leuiathā pplexi sūt: q̄ suggestionū illi⁹ argumēta iplicatis inuēt⁹ alligank: vt plerosq̄ ita peccare faciant: q̄tē⁹ si forte fugere pctm̄ apetāt: hoc sine alio pcti laqo nō euadant: z culpā eē faciāt dū aliq̄ vitāt: atq̄ nequaq̄ se sub vna valeāt absoluere: nisi in alia iō sentiant se ligari.

Q. ꝺ meli⁹ ostēdim⁹ si q̄ ex cōuersatione hoīm alligationis hui⁹ exēpla ꝓferam⁹. Ecce q̄ dā dū mūdi hui⁹ appetit amicitias cuilibz alteri sīlem sibi ducenti vitā q̄ secreta scelera illi⁹ oī silētio cōtegat se iureiu rādo cōstrigit: sz is cui iuratū est adulteriū ꝓpetrare cognoscit: ita vt ēt mar̄itū adultere occidere conet. Js autez q̄ ei iusiurāduz ꝓbuit reuertit ad mētē: z diuersis hincinde cogitationib⁹ ipugnat: atq̄ hoc silere formidat: ne silētio adulterij simul et homicidij ptic⁹ ꝺ fiat: ꝓdere trepidat ne reatu se piurij obstringat. per plexis g̃ testiculoꝝ neruis ligat⁹ est: q̄ in quālibet ptē declinet metuit: ne a trāsgressionis⁹ contagione liber non sit.

Ali⁹ cūcta q̄ mūdi sunt deserēs atq̄ ꝓ oīa frāgere ꝓpias volūtates q̄rēs alieno se subdere regimini apperit: sed eū q̄ sibi ad deū ꝑtīe debeat minus cauta inq̄sitiōe discernit qz forta⁹se is qui sine iudicio eligit cū ꝑtīe iā cepit: agere q̄ dei sūt ꝓhibet z q̄ mūdi sunt iubet: pēsans itaq̄ subdit⁹ vel q̄ sit culpa inobedictie vel qđ extra de fur. qui cum fure. Sed nō est cōtra. quia fur non manifestauerat furtum indicanti.

k ¶ Formidat. Quid si subdit⁹ credit q̄ preceptuz ꝓlati sit ℥ deū: secure nō obediat: q̄ sz g̃ aliter iuraueriteiobedireinoib⁹:nō tñ est intelligendū: nisi de licitis z iustis z semper honestis. vt. xj. q. iij. nō semp. z. c. si dñs. z extra ℥ iureiur. ad nſaz. z. c. veniētes. ff. de pign. obliga. gñali. Sz si dubiter an sit ꝓtra deū obedire dz vt. xxij. qō. j. q̄d cḡat. i fi. Utrū autez teneatur recipere ordies ab eo q̄ scit symoniacum esse. no. j. qō. j. si q̄s a symoniacis.

Subditus an teneat obedire ꝓlato.

l ¶ Suscepti. Iste si vult saluari dimittat locū z sit ꝓpetuapnia. vt. j. q. j. si q̄s neq̄s. z. q. vij. reḡritis. z eē de symo. matthe⁹ non tñ dimittat sine auctoritate pape. vt. vij. q. j mutatiōes. z. c. suggestū Sz credo (vt Jo. fa. dicit) q̄ bñ pōt dimittere sine licētia pape: qz rē hz furtiuā. Uū ipsam statim te nek restituere: alr non penitet. xiiij. q. vj. si res aliena z fur semper est in mora. vt. ff. de ꝺdi. furti. si ꝓ fure. ℌ. vlti. Sz arg. cōtra. eē de renūc. niū. et. c. post trāslationem.

¶ Est tamen.

¶ Hec est scōa pars distinct. in qua consulit q̄d in predictis per plexitatib⁹ faciē dum sit. Archim.

ij. ps.

¶ Precipitat. Quid si pcipitet se in fugaz z moriatur: vtrū ꝑcesserit mortaliter querit? z distin guendū est q̄ si

Precipitans se an peccet mortaliter?

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō ita esset altus murus q̄ bene p̄sumebat se euadere/nō peccat mortaliter: aliter sic. Arg. p̄mo. xxiij. q. v. de occidēdis. p̄ scḡo arg. xxiij. q. v. si non licet. ꝛ c. non est nostrum. ꝛ extra de sepul. ex parte.

a ¶ Cōcessit. i. p̄cessum ostēdit sicut alibi exponit. da. i. datū primū cia. vt. xxiij. q. v. ℣. hinc notādū.

b ¶ Minima. id est mīmonia

c ¶ Maiora. i. fornicationē. vt minima appellat immoderātā exactionem debiti coniugalis: et illud posuit apl's q̄ fornicationez. vt. xxxij. q. ij. ḡcḡd. et sīm hoc p̄ue ponit p̄cessit: sm priorē intellectū ponit cōcessit. i. cōcessum ostēdit.

d ¶ Et q. Argu. ptra. ℣. qui dicit q̄ vir nūq̄ pōt cognoscere vxorez sine pctō vt not. xxiij. q. iij. vir cū ppria

e ¶ Sed p̄ suscipienda. Et cā reddēdi debitū vt not. xxiij. q. ij. quicquid.

Min⁹ maluz de duobus est faciendum.

f ¶ Minimis. Quoties em̄ sine captiōe nihil fieri pōt id faciē dū est q̄ minus captiosuz est. vt ff. d̄ reg. iu. quotiens. ꝛ l. semp.

g ¶ Sine venia. simile dicit alibi q̄ permittimus nolentes precipimus. vt xxxj. q. j. hac ratione.

vbi breuior murus ingeritur Hinc etiā paulus cū quosdaz in eccl'ia incontinentes aspiceret cōcessit[a] minima[b] vt maiora[c] declinarēt dicens. Propt̄ fornicationē vnusquisq̄ suā habeat vxorē. ꝛ q̄[d] tūc solū cōiunges sine culpa in admixtione sunt: cū nō p̄ explēda lubidine: sz p̄ suscipiēda[e] ple nisceť: vt hoc etiā q̄d cōcesserat sine culpa q̄uis minima nō esse monstraret: illico adiūxit. Hoc autē dico scōm indulgentiā non scm iperiū. Non em̄ sine vicio est q̄d ignoscit: ꝛ nō precipit: petm̄ p̄fecto vidit: sed q̄d posśit indulgeri p̄uidit. Sed cum in dubijs cōstringimur/vtiq̄ minimis[f] subdimur ne in magnis sine venia[g] peccemus.

Itaq̄ plerūq̄ neruorū beemoth: istius perplexitas soluitur diuz ad virtutes maximas per cōmissa minora trāsitur.

¶ Distinctio.xiiij.

VErū[a] hoc ita in vna eadēq̄ p̄sona intelligitur: ceterū an in diuersis eadem dispensatio locum habeat: videlicet vt committamus minora ne alij graui

Diuisio

VErum. ¶ Hec di. diuidit in duas partes. In quarū prima. pbat q̄ nullus dz peccare minus vt maius siue grauius alīus non peccet. Secunda ibi: consuetudinis.

h ¶ Uerū. In hac distin. xiiij. querit an aliquis debeat min⁹ malū cōmittere vt alter euitet grauius malū: ꝛ dicendū est q̄ non. vt. i. c. pri. ꝛ p̄tinuatur iste. ℣. ad id q̄ dixerat in superiori. dist. q̄ cū duo mala nobis instant minus est eligendū: sed hoc non est verum circa diuersas personas.

i ¶ Quod ait. ¶ Quoniam. verba sunt Augu. ꝛ incipit ibi: merito queritur.

Uenialē pōt nec dz

k ¶ Periculosissime. hoc dicit Aug. q̄ nemo dz minus malū cōmittere vt alter euitet maius malum. ꝛ intelligunt hoc quidā q̄ nemo dz min⁹ mortale committere/vt alī⁹ euitet maius mortale: sed veniale debet p̄mittere vt alter euitet mortale. nam etiam animam quis debet ponere p̄ primo: ꝛ sic mortem tēporalem pōt aliqs subire ne alter incurrat penā eternā. Sed p̄ venali debeť tm̄ tale, pena tēporalis; p̄ mortali eterna. xj. qō. iij. nemo. ergo aliqs pōt peccare venialiter ne alter peccet mortal'r. Item q̄ apostolus dicit. o. abaz esse anathema p̄ fratrib⁹ meis sed nēo anathematizat nisi p̄ mortali vt. xj. q. iij. nemo. Itē cū virtus ꝛ vicium sint ctraria: nec se cōpatiantur. vt. xxxij. q. j. cuz renūciatur. sed venialia simul cū virtutibus in sunt homīi: nō ergo p̄ue dicūtur vicia. vt de peni. dist. iij. septies. Alij dicūt q̄ nulluz peccatuz debet homo facere vel. p̄ suo bono vel alteri⁹ vt. xxiij. q. v. cuz homo. ℣. ad ij. Ihus. non enim de⁹ vult tale dānum cum tali lucro cōpēsari. vt xxxij. q. v. si dicat. nō enim dz quis crimē suuz alienis commodis impendere. vt. xl vj. distin. sicut nō suo. Preterea neq̄ p̄ salute alteri⁹ temporali vel eterna synod⁹ fecit Credo in vnum deū. er dē a synq̄ ē cō. ꝛ bolos. q̄ est morsell⁹: q: dīz apl'os de suo morsello aliquid apposuit.

Penitentialis

Ben xix. b

ij. Pe.

Symboluz.

l ¶ Hec cōpensatio. Arg. q̄ nō est admittēda ꝑpensatio i malis. vt. xiij. q. v. forte. ꝛ xxxij. q. ij. c. j. ꝛ xxxij q. viij. nō solū. ꝛ j. q. j. nō est putāda. admittit tn̄ ꝑpensatio i criminib⁹ vel excipiēdo vel replicādo. vt. xxxij q. vj. nihil. ꝛ ff. so. ma. vtro. ꝙz est in iudicijs admittitur. non in foro penitentiali compensatio.

Cōpensatio i foro non admittitur.

¶ Cōsuetudinis. ¶ Hec est scda pars huius dist. in qua dicitur q̄n rigor est relaxādus et q̄n non. Jo. de fan.

e ¶ Sicut quedam sunt. vt p̄cepta decalogi et forma baptismi: ꝛ forma conficiendi corpus christi de cōse. di. iij. ꝑtie vbi actio. ꝛ di. ij. accipite.

b ¶ Tēporum. vt. j. q. vij. quod p̄ remedio. ꝛ lxxxj. distin. presbyter. ꝛ xxxiij. di. fraternitatis.

c ¶ Etatū. ꝛ j. xxxij. q. j. adolescētis ꝛ lxxxvi dist. tanta.

d ¶ Considerationē. j. xxix. di. sciendum.

e ¶ Uel dubia. Extra. de sponsa. inuenta.

Q Uoniā de iure.

¶ Hec dist. diuidit duas ptes. In prima q̄rit ꝛ probat ex q̄ ꝑte habuerūt ꝓcilia ortū. Scda ibi. quintum vero.

f ¶ Q̄ de iure naturali. Hactenus tractauit magister ō natura li iure. hic incipit tractare de iure canonico. assignat itaq̄ rōnē ꝛ origine ipsi⁹. ꝛ ostēdit q̄ opuscla recipiant ab ecclesia ꝛ que non.

g ¶ Anones. ¶ Cōstātini. j. xxj. di. isidorus. ℣. ibi ōz a ꝑte Clemēs fuerunt celebrata: ꝓcilia. Rn. q̄ aī fuerť celebrata: sz nō ita gnaliť. ꝛ ita hoc verbū gnaliter soluit contrarium.

h ¶ Apl'os. Apl'i em̄ fecerť primū symbolū sez. Credo i deū patrē: sed Nicena synod⁹ fecit Credo in vnum deū. er dē a synq̄ ē cō. ꝛ bolos. q̄ est morsell⁹: q: dīz apl'os de suo morsello aliquid apposuit.

i ¶ Ccc. xviij. Alibi ōz de. ccc. epis. vt. x. qō. j. hāc. Sed dic q̄ minor numer⁹ nō excludit ma-

Sicut quedā fuut[a] que nulla pñt rōne cōuelli: ita multa sunt q̄ aut p̄ necessitate tēpor[b] aut p̄ cōsideratione etatum[c] oportet temperari: illa cōsideratione[d] semp seruata vt in his q̄ vel dubia[e] fuerint aut obscura: id noueri⁹ sequendum q̄d nec preceptis euāgelicis cōtrarium: nec decretis sanctor̄ patrū inueniať aduersum. ¶ Distinctio. xv.

QUoniam[f] de iure naturali et cōstitutiōe vel cōsuetudine hactenus disseruimus/ differentiam qua ab inuicem discernuntur designātes: nunc ad ecclesiasticas constitutiones stilū vertamus earumq̄ origine/ ꝛ auctoritatē put ex libris sctōrū patrū colligere possumus breuiter assignantes. ¶ Quo tēpore ceperunt canones generalium conciliorum.

Q Anones gnalium cōciliorum (vt Jsido. ait in libro. vj. ethy. c. xviij.) a tpib⁹ constātini[g] ceperūt. In p̄cedētibus nanq̄ annis p̄secutione feruente docendarum plebiū minime dabať facultas. Inde xp̄ianitas i diuersas hereses scisse est: q: nō erat epis licētia cōueniendi in vnū nisi tēpore supradicti imperatoris. Ipse em̄ dedit facultatē xp̄ianis libere congregari: sub hoc etiā scti patres in cōcilio niceno de omni vbe terrarum cōuenientes: iuxta fidē euangelicam ꝛ apostolicam secundum post apostolos[h] symbolū tradiderunt. ¶ Inter cetera autē cōcilia quattuor sunt venerabiles synodi que totā principaliter fidem cōplectuntur: quasi quattuor euangelia vel totidē paradisi flumina Harum prior nicena synod⁹. ccc. xviij. i. eporum sub constantino augusto impatore peracta est: in qua arriane perfidie cōdemnata est blasphemia: quā de inequalitate[k] sancte trinitatis idem arri⁹ asserebat. cōsubstantialem enim deo patri dei filium eadē sancta synod⁹ per symbolum diffinuit. Hec cūcta synodus numero. cl. patrum sub theodosio seniore in cōstātinopolim[l] cōgregata est q̄ macedoniorum[m] spīm sanctuz esse deū negātē condēnās cōsubstantiale p̄ri ꝛ filio spiritū sctm̄ demonstrauit dans symboli formā quā tota[n] grecorū et latinor̄ confessio in eccl'is p̄dicat. Tertia synod⁹ ephesina prima[o]. cc. eporū sub iuniore theodosio augusto edita est q̄ nestorū duas psonas[p] asserentem in xp̄o: iusto anathemate cōdēnauit: oīdens manere in xp̄o duas naturas et vnā[q] dñi nr̄i iesu xp̄i psonā. Quarta synod⁹ calcedonen. que cccxviij. sacerdotū sub martiano principe habita est in qua eutice[r] constantino politanum abbatē verbi dei ꝛ carnis vnam naturam pronūciantem ꝛ eiusdem dioscorum defensorem[s] quondam alexādrinū epm̄ et ipsum rursus nestorū epm̄ cū reliquis hereticis vna patrum sinia predānauit: p̄dicās eadē scrā synodus xp̄m deū sic natū de virgine: vt in eo substantiā ꝛ diuine et humane confiteamur nature. Hec sunt quattuor synodi principales fidei[t] naturam

filij. vt. j. q. j. eos qui. xxiij. q. vlt. quidā. ver. macedoniani.

n ¶ Quā tota hoc nō habem⁹ q̄ nō habemus nisi apostolorum ꝛ nicenū ꝛ Athanasij. Quicūq̄ vult salu⁹ esse.

o ¶ Prima. hoc dicit ad differentiā secūde q̄ fuit reprobata. vt. j. xvj. dist. q̄m sancte.

p ¶ Personas Uerbi ꝛ hois.

q ¶ Unā. Una est ꝑsona. ex habet duas naturas. j. cap. sicut. ℣. quintum.

r ¶ Euticem. Qui post resurrectionē christū habere naturā dixit. s. diuinam xvj. di. vj. ḡrta.

s ¶ Defensorem. Peccabat ergo in fide ergo erat defensor hereticorum vt. xxiij. q̄stione prima. ca. j. ꝛ. ij. questiōe. ij. qui alioruz. et extra de hereticis vergentis. sic dicit ler de latrōc. C. de his q̄ latrones occult. l. j. Sed contra. xxj distinc. intantū. ꝛ. xxiij. qō. ij. sane proferťur. ibi enim dicitur q̄ dioscor⁹ nō peccauit in fide: sed expone non peccauit in fide id est nō peccauit in fide tantum: quia in hoc peccauit q̄ ausus fuit papā leonē excōicare. xxj. distin intantū.

t ¶ Fidei. Articulos.

Universidad de Deusto
Biblioteca

plenissime p̄dicantes. Sed ꝛ si qua sunt alia cōcilia que sancti patres spū dei pleni sanxerunt post istoꝝ quattuor auctoritates oīa maneāt stabilita vigore: quoruꝫ gesta in hoc[a] ope cōdita cōtinentur

[a] In hoc opere. Isidori. nec sit cōtra. xix. dis. si romanorū. ℣. presertim.

[b] Synod[9] aūt ex greco interpretat̄ comitat[9] vel cet[9]. Cōcilij vero nomē tractum est ex more ro. tpe eīm quo agebant cause cōueniebant oēs in vnū ꝛ cōi intentione tractabant. Uñ ꝛ concilium a cōi intētione dictū est: q̄si cōciliū: ꝛ cōsiliū q̄si cōsidium. d. in. l. lſam trāseunte. vel cōciliū dictum a cōi intentione: eo q̄ in vnū dirigāt oēm mētis obtuitū. Sup cilia eteīm oculoꝝ sunt: vñ q̄ sibimet dissētiunt nō agūt cōciliū: q̄ nō cōsentiūt in vnum Cet[9] ℔o cōuent[9] est vel cōgregatio: a coeūdo .i. a cōueniendo in vnū. hinc cōuētus est nūcupat[9] q̄ ibi oēs cōueniunt in vnum: q̄ sicut conuent[9] vel cet[9] dr: sic ꝛ cōcilium a societate multorum in vnum appellat. De quattuor quoq; consiliis scribit beatus Grego. ita dicens.

De auctoritate quattuor conciliorum.

Sicut scti euangelij. ili. sic quattuor cilia suscipere ꝛ venerari me fateor. Nicenū. s. in quo puersum arrij dogma destruit. Cōstantinopoli. q̄s i quo eunomij macedonij error cōuicit. Ephesinum etiā primū in quo nestorij impietas iudicat. Calcedonense vero in quo eutices et dioscori prauitas est reprobata. hec tota deuotione amplector: integerrima approbatione custodio: q̄ in his velut in quadrato lapide sancte fidei structura ꝓsurgit: ꝛ cuiuslibet vite cōis atq; actionis norma cōsistit. Quitū ℔o cōciliū veneror. in quo epla q̄ ibe[b] dr error is plena reprobat: i q̄ theodor[9] psonā mediatoris[c] dei et hoīm in duab[9] substantijs[d] separans: ad ipietatis pfidiā cecidisse cōuincit: ꝛ i quo scripta theo. p q̄ bti cyrilli fides reprehēditur ausu dementie plata refutātur. Cunctas ℔o quas p̄fata venerāda cōcilia psonas respuunt respuo: q̄ venerant amplector: q̄ dū vñ sunt cōstituta cōsensu: se ꝛ non illa destruit quisq̄s presumit[e] absoluere quos ligant aut religare quos absoluunt. De eisdem etiam scribit Gelasius papa dicens.

Que cōcilia sancta romana ecclia suscipiat.

Sancta ro. ec. post illas veteris te. ꝛ noui scripturas quas regulariter suscipim[9]: etiā has suscipi non phibet. Sctām synodum nicenā. cccxviij. patrū mediāte cōstātino maximo aug. in qua arri[9] heretic[9] cōdēnat[9] est. sanctā synodum constāti. mediāte theodosio seniore augusto: in qua macedoni[9] hereticus debitam dānationē excepit: sanctā synodū ephesinam primā in qua nestori[9] damnat[9] est cōsensu beati pape celestini mediāte cyrillo alexādrine sedis antistite ꝛ archadio ep̄o ab italia destinato. sctām synodū calcedonēsem mediāte martiano augusto ꝛ anatholio cōstātinopolitano ep̄o: in qua nestoriana et euticiana hereſis ſimul cum dioscoro eiusq; cōplicib[9] dānate sunt Sed ꝛ si qua sunt cōsilia a sctis p̄rib[9] hacten[9] instituta post istoꝝ quattuor auctoritatē etiā custodiēda ꝛ recipiēda mādam[9] ꝛ decernim[9].

Iam nūc subijciēdum est de opusculis sctōrū patrum que in ecclesia catholica recipiuntur.

Opuscula bti cypriani martyris et carthagi. epi. Itē opuscula bti athanasij alexādrini epi. Itē opuscula bti greg. nazanzen. epi. Itē opuscula beati basilij capadocē. Itē opuscula beati Johannis constāti. epi. Item opuscula beati hylarij pictauen. epi. Item opuscula beati augu. hyponē. epi. Item opuscula beati ambrosij mediolan. epi. Item opuscula beati hiero. pbri. Itē opuscula beati psperi viri religiosissimi. Item epistolā beati leōis pape ad flauianū ep̄m constāti. destinatā: cui[9] textum aut vnum iota si quisq̄ ideota disputanerit: et non eā in oībus venerabiliter acceperit: anathema sit. Itē opuscula atq; tractat[9] oīm patrum orthodoxoꝝ q̄ in nullo a sctē ro. ec. cōsortio deuiauerūt. nec ab eius fideli predicatiōe seiuncti sunt: sed cōionis ipsius gra dei vsq; ad vltimum diē vite sue pticipes fuerunt legēda decernim[9]. Item decretales epl̄e quas btissime pape diuersis tēporibus ab vrbe romana pro diuersorum patrū consultatione dederūt venerabiliter suscipiende sunt. Itē gesta sanctorum martyrum qui multiplicibus tormentorū cruciatibus ꝛ mirabilib[9] cōfessionū triūphis irradiant. Quis ita esse catholicorum dubitet ꝛ maiora eos in agonib[9] fuisse perpessos: nec suis viribus: sed dei gratia ꝛ adiutorio vniuersa tollerasse: Sed ideo secundū auctoritatē antiquā vel cōsuetudinē singulari cautela in sancta ro. eccle. nō legunt. q̄ eorum qui

scripsere noīa penitus ignorant ꝛ ab infidelibus aut dictis supflua aut min[9] apta q̄ rei ordo fuerit scripta esse putantur: sicut cuiusdam quirici et iulite matris eius: sicut georgij aliorumq; passiones hmōi que ab hereticis pbantur conscripte: ppter q̄ (vt dictū est) ne vel lectius subsannādi oriret occasio in sancta ro. ecclē. nō legunt. Nos tñ cū p̄dicta ecclia omnes martyres ꝛ eoꝝ gliosos agones q̄ deo magis q̄ hoībus noti sunt oī devotione veneremur.

Itē vitas patrum: Anthonij: pauli: hylarionis ꝛ oīm heremitarū: quas tñ vir beatissimus scripsit hiero. cū omni honore suscipim[9]. Itē act[9] beati silvestri apostolice sedis p̄sulis: licet eius qui scripsit nomē ignoremus a multis tamen in vrbe ro. catholicis legi cognouimus: ꝛ pro antiquo vsu multe hoc imitantur ecclesie.

Itē scripta de inuentione sancte crucis dñice ꝛ alia scripta de inuētione capitis beati Joh̄ā. baptiste. nouelle quidē reuelationes sunt ꝛ nō nulli eas catholici legunt: sed cū hec ad catholicorum manus puenerint beati pauli apostoli sententia p̄cedat. Omnia pbate quod bonum est tenere. Itē rufin[9] vir religiosus plurimos ecclīasticī operis edidit libros: nonnullas etiā scripturas interpretatus est. Sed q̄n beat[9] hiero. in aliq̄b[9] eum de arbitrij libertate notauit: illa sentim[9] que beatum hiero. predictum sentire cognoscimus ꝛ non solū de rufino: sed etiā de vniversis quos vir sepi[9] memorat[9] zelo dei ꝛ fidei religione rep̄hendit. Item origenis nō nulla opuscula q̄ vir beat[9] hiero. non repudiat legenda suscipim[9]. reliqua aūt oīa cum auctore suo dicimus esse renuenda. Itē chronicā eusebij cesarien. atq; eiusdē hystorie ecclesiastice libros q̄uis in primo narrationis fine libro tepuerit ꝛ in laudibus atq; excusatione origenis scismatici vnum cōscripsit libū: ppter rerum tñ singularē noritiam q̄ ad instructionem pertinet vsquequaq; non dicimus renuendos

Itē orosium virum eruditissimū collaudam[9] quia valde necessaria aduersus paganorū calūnias ordinauit: miraq; breuitate contexuit.

Item venerabilis viri sedulij paschale opus q̄ heroicis descripsit ℔lib[9] insigni laude p̄ferimus. Itē vincentij nichilomin[9] laboriosum opus nō spernim[9]: sed imitamur. Ceterū q̄ ab hereticis cōscripta vel p̄dicta sunt: nullatenus recipit catholica ꝛ aplica ec. roma. Quibus ꝛ panica q̄ ad memoriam venerunt et catholicis vtāda sunt: decreuim[9] esse subdenda. In primis arminēsem synodū a cōstātino cesare constātini filio cōgregatā mediante tauro p̄fecto extūc: ꝛ in eternū cōfitemur eē dānatā. Itē itinerariū noīe petri apli q̄ appellat sancti clemētis. li. viij. apocry. Act[9] noīe andree apli apocryph[9]. Act[9] noīe philippi apocryph[9]. Act[9] noīe petri apli apocryph[9]. Actus noīe Thome apli apocryphus. Euangelia thadei noīe apocrypha. Euāgelia noīe tho. apli quib[9] manichei vtunt apocrypha. Euāgelia noīe barnabe apli apocrypha. Euāgelia noīe bartho. apocry. Euangelia nomine andree apli apocry. Euangelia que falsauit lucianus apocrypha. Euangelia que falsauit hyrcius apocrypha. Liber de infantia saluatoris apocryph[9] Liber de natiuitate saluatoris ꝛ de sancta maria: ꝛ de obstetrice saluatoris apocryph[9]. Liber qui appellatur pastoris. apocry. Libri omnes quos fecit tertius discipulus diaboli apocryphi. Liber qui appellatur fundamentum apocry. Liber qui appellatur thesaurus apocry. Liber qui appellatur de filiabus ade vel genesis apocry. Liber qui appellatur pentha metrum de christo virgilianis compaginatū versibus apocry. Liber qui appellatur actus thede ꝛ pauli apocry. Liber qui appellatur le potius apocry. Liber prouerbiorum ab hereticis transcriptus: ꝛ sancti sixti nomine signatus apocry. Reuelatio que appellatur pauli apocrypha. Reuelatio que appellatur Thome apocrypha. Reuelatio que appellatur stephani apocrypha. Liber qui appellatur transitus sancte marie apocry. Liber qui appellatur penitentia ade apocry. Liber qui appellatur diogenes nomine gigātis qui post diluuiū cum draconе ab hereticis pugnasse perhibetur apocry. Liber qui appellatur testamentū Job (alias est Jacob) apocry. Liber qui appellatur de penitētia origenis apocry. Liber de penitētia cypriani apocryphus. Liber qui appellatur tamme et mambre apocryph. Liber qui appellatur sors apostolorum apocry. Liber lusane apocryph[9]. Liber canonū apostolorum apocry. Liber philologus ab hereticis conscript[9]. sed beati Ambrosij nomine prefignatus apocryphus. Historia eusebij pamphili apocryph. Opuscula tartuliani siue affricani apocry. Opuscula iouinian ꝛ galli apocrypha. Opuscula montani ꝛ priscille ꝛ maximille apocrypha. Omnia opuscula fausti manichei apocry. Opuscula alterius clementis alexandrini. apocry. Opuscula cassiani presbiteri galliarum apocry. Opuscula victoris pictauien. apocrypha. Opuscula faustini regiñ. galliarum apocrypha. Opuscula frumentici

apocrypha. Epistola ihesu ad abagarum apocry. Passio gregorij apocry. Passio quirici[a] et iulite apocry. Scriptura que appellatur salomõis cõtradictio apocrypha. Phylacteria oia que non ab angelo vt illic confingunt: sed magis a demone cõscripta sunt apocrypha. Hec ⁊ his similia que symõ magus: Nichola⁹: ternichus: martion: basilides: ebion: paulus etiam samosatenus ⁊ bonosius qui simili errore defecerunt montanus quoq; cũ suis obscenissimis sequacibus: apolinaris: valentinus siue manicheus: faustus: sabellj⁹: arrius: macedonj⁹: eunomius vouacius: sebacj⁹: calixtus: donatus: et eustachius: iubianus: pelagius: iulianus: et latiẽ. celestinus: ⁊ maximianus: prisillanus ab hispania lapedius: dioscorus: euticius: petrus et alius petrus ex quib⁹ vnus alexandrinam: alius antiochiã maculauit: achatius constantino. cũ consortibus suis. Necnon ⁊ omnes hereses quas ipsi eorũq; discipuli/ siue scismatici docuerunt vel conscripserunt: quorum nomina minime retinemus nõ solum repudiara: verũ etiam ab omni ro. ec. eliminata: atq; cũ suis auctorib⁹ auctorumq; sequacibus sub anathematis indissolubili vinculo in eternũ confitemur esse damnata. ¶ Ceterum qui libri in ecclesiasticis officijs per anni circulũ a nonnullis legantur (q̃ ritũ illum apostolica non reprobat: sed sequitur ecclesia) ꝓ fidelium edificatiõe annotãdum censuimus: quidam q̃ in. lxx. ponũt penthateucũ vsq; in. xj. diem añ pascha. A. xv. die ante paschа ponunt Hieremiam vsq; in cenam dñi. In cena domini legunt tres lectiones de lamentationib⁹ hieremie. Quomodo sedet sola ciuitas plena ppło ⁊c. et tres lectiones de tractatu Augustini in psal. liiij. Exaudi deus oratione meam et ne despexeris. et tres de apostolo vbi ait in epistola ad Corinthios. Conuenientibus vobis in vnum. Secũda lectio sic incipit. Similiter postq; cenauit. Tertia De spiritualib⁹ nolo vos ignorare fratres. In parasceue tres lectiones de lamentationibus hieremie: tres de tractatu sancti Augustini in psalmo. Exaudi deus deprecationẽ meam. ⁊ tres de apostolo vbi ait in epistola ad hebreos. Festinemus ingredi ⁊c. Secunda lectio. Omnis nanq; pontifex. Tertia. De quo nobis est grandis sermo. In sabbato sancto tres lectiones de lamentationibus Hieremie prophete: ⁊ tres de tractatu sancti Augustini in. lxiij. psal. Exaudi de⁹ orationem meam cũ tribulor ⁊c. Et tres de apostolo: vt in epistola ad hebreos. vbi ait. Christus assistens põtifex futurorũ bonorum. Secunda lectio. vbi est enim testamẽtũ. Tertia. vmbrã eñ habet lex futurorũ bonorum. In pascha dñi omeliã ad ipsum diẽ pertinẽtes. Infra hebdomadã omelias. In octauis pasche ponũt apocalipsim/ et actus apostolorũ ⁊ epistas canonicas vsq; in. viij. pẽthe. In. viij. penthecostes ponunt libũ regum et paralipomenon vsq; in kalendis augusti. ¶ In dñica prima mensis augusti ponũt salomonem vsq; in kalendis septẽbris. In dñica prima mẽsis septembris ponunt Job / Thobiam/ Hester / Hesdram vsq; in kalendis octobris. In dñica prima mensis octobris ponunt libium machabeorũ vsq; in kalen. nouembris. In dñica prima mensis nouẽbris ponunt Ezechielẽ et Danielem et minores prophetas vsq; in kalendꝫ. decembris. In prima dominica mensis decembris ponunt Esaiã ꝓphetã vsq; in natiuitatem domini. In natali dñi legũt primum de Esaia tres lectiones. Prima lectio. Primo tpe alleuiata est terra zabulon ⁊c. Secũda. Consolamini cõsolamini. Tertia. Cõsurge hierusalem. Deinde legũtur sermões vel omelie ad ipm diem ptinentes. In natali sancti Stephani omelia de ipa die. In natali sancti iohãnis silr. In natali innocentiũ silr. In natali sancti Siluestri silr. In octaua. natalis dñi omeliã de ipa die. In dñica prima post natiuitatẽ dñi ponũt epistolas pauli vsq; in septuagesimã. In epiphania lectiones tres de Esaia. Prima lectio incipit. Omnes sitientes Secunda. Surge illuminare hierusalem. Tertia. Gaudẽs in dño gaudebo. Deinde legũtur sermones / vel omelie ad ipsum diem pertinentes.

a ¶ Qui rici als cyrici.

treñ. j.a.

j. corj. xj. d. Luce xxij. b. j. corj. x. a.

Heb. iij. c.

¶ Additio. Apocryphũ dicitur occultum: et secretum. ab apo: quod est de ⁊ crisis quod est secretũ. inde liber dicitur apocryphy⁹. id est occultus ⁊ secret⁹ scilicet cuj⁹ auctor: ignoratur: nõ tamen ab ecclesia recipitur: sed reprobatur. q. d. non in ecclesia: sed remote ⁊ secrete ab ecclesia est legendus secundum hugo. Uñ dic apocrypha grece latine secreta. Et quia in cameris solent virgines abscondi ⁊ secrete mozari secundum Johã. f. inde est q̃ ego in hebreo alma: in greco apocrypha: latine dicit secreta.

Heb. ix. c. Ibiñ. v. a.

Esaie ix. a.

Esaie lv. a. Esaie lx. a.

divisio

Apostolorum. ¶ Hec dist. dividit in duas partes. Secunda ibi: soluta est.

a ¶ Apostolorꝫ. hic intitulat. xvj. di. in ij. ꝑbat q̃ canones apl̃oꝝ sunt recipiẽdi: postea ondit quo tpe ⁊ quo residẽte in patru vel impio qõlibet concilio est celebratũ Etno. ꝙ Gratianꝰ ponit quãdã cõtrarietatẽ de canonibus apl̃oꝝ et eam nõ solut ꝑbat eñ auctoritate Jsidorꝰ q̃ canones apl̃oꝝ nõ sunt recipiendi: q̃ sunt apocrypi. postea ꝑbat auctoritate zephermi ⁊ Leonis q̃ sunt recipiendi: et nõ sũt apocryphi. Sodicendus est: q̃ illi canones sunt recipiẽdi: qui a veris apl̃is sũt editi: ꝛ illi non qui a pseudo apl̃is sũt editi. ℑ. primi. ℘. iter gesta.

Canones ãp apl̃oũ sunt recipiẽdi

b ¶ Anones Sic construe. Cuius ieis canonib⁹ qui canones dicuntur apostolorum.

c ¶ Utilia. Argu. ꝙ vtilevicia tur ꝓ inutile: vt no. ℑ. di. ix. si ad scripturas.

d ¶ Atq; iter apocrypha. i. sine certo auctore vt sapia Salomõis: liber iesu filij sirach q̃ dicit ecclesiasticus: ⁊ liber iudicũ ⁊ thobie: ⁊ liber machabeorũ hi apocrypi dicunt: ⁊ tamen legunt: ſz forte nõ generaliter.

Bibliã hz alios libros apocryphos.

e ¶ Lemẽz. i. cũ sb noie clemẽtis ꝓpositꝰ est ab hereticis

f ¶ Itinerariũ qui acꝭ petri ⁊ tinet: quas porbẽ itinerãdo peregit.

g ¶ Exceptis. Improprie videt hec exceptio: quia aut excipit a veris canonib⁹: aut a falsis. non de falsis: quia nullus ex illis obseruat. item nõ deveris q̃ nullꝰ illorum est apocryphus. Uel dic ꝙ hoc nomen canones sumitur large tam ꝓ veris ꝙꝫ ꝓ falsis canonibus: vt ponitur. ℑ. xxxij. distin. ℌ. verum.

h ¶ Orthodoxe. Id est recte. orthos rectum. doxa gloria. Inde dicitur fides orthodoxa. i. catholica recta: scilicet in qua recte gloriamur.

Addition. Joan. de fan.

i ¶ Lacuit. Ex his tribus. c. surgit ꝓrarietas quã Gratianus non soluit nec ponit serra synodꝰ dicit. lxxxv. capitula canonum apl̃oꝝ esse seruanda. zepherinus. ix. et leo. i. quidam ita solunt ꝙ serra synodus fuit ãte zepherinum: et ante Leonem ⁊ obseruabantur lxxv. canones ꝓut dicit serra synodꝰ: sed postea in dissuetudinẽ abierũt. xxv. et remanserunt lx. vt dicit zepherinus. precedentevero tempore x. ex illis perierunt. ⁊ sic remãserunt rãtum. i. vt dicit Leo. Sz hec solutio stare nõ põt. nã zepherinꝰ ꝑcessit sertã synodum: nam serta synodus fuit celebrata tempore agathonis: vt. ℑ. e. di stin. c. serta. qui lõgo tẽpore fuit post zepherinũ vt ex cronicis apparet. Omissis aliis solutionibus/ dic ꝙ nõ cõtradicũt sibi q̃ dicebat synodꝰ. lxxv. fuisse capitula. zepherinus nõ dicit de capitulis sed de sententijs vel potest esse q̃ in vno capitulo sint sẽtẽtie plures.

Vera solutio

Distinctio.xvj.

Apostoloruꝫ canones qui per clementem pon. ro. (sicut quidaz asserũt) dicũtur esse translati: sunt quinquaginta. Hos nõ recipiendos: sed inter apocrypha deputatos.

Isidorus scribit dicens.

¶ Apostolorũ canones apl̃ica reiciuntur auctoritate.

Canones[b] qui dicũtur apostolorũ: seu q̃ eosdem nec sedes apostolica recepit: nec sancti patres illis assensum prebuerunt: ꝓ eo q̃ ab hereticis sub noie apostolorum compositi dinoscuntur ℘uis in eis vtilia[c] inueniantur: tamen ab auctorita. ca. at q̃ ap. eorum gesta constat esse remota atq; inter apocrypha[d] deputata. zepherinus autẽ econtra scribit epis per siciliam constitutis.

¶ Apostoloruꝫ canones sunt recipiendi.

Septuaginta snias apostoli prescripserunt cuz aliis ℘plurimis episcopis ℘s seruandas esse censuerunt.

Item Leo papa. ix. contra epistolam niceri abbatis[i].

¶ Exceptis q̃nquaginta capitulis canones apostolorum inter apocrypha deputãtur.

Clementis[f] libri. i. petri apostoli itinerariũ[g] apostolorum canones numerant patres iter apocrypha: exceptis[g] capitulis. l. quidecreuerunt orthodoxe[h] fidei adiungenda.

Item. vj. synodus. ca. ij.

Lacuit[i] huic sancte synodo: vt ammodo confirmata et rata sint canonum apostolorum. lxxxv. capitula.

Epistola Jsidori in capite canonum. Isidorus seruus xpi lectori suo cõseruo. Propter eorũ auctoritatẽ ceteris conciliis preponimus[k] canones qui dicuntur esse apostolorũ: licet a quibusdam apocrypi dicãtur: quoniam plures eos recipiunt: et sancti patres eorum sentẽtias synodali auctoritate reprobauerunt: et inter canonicas posuerunt cõstitutiones. Item pum⁹ ordo (vt predictum est) de celebrando cõcilio insert⁹ habet. postmodũ canones apostoloruz atq; apostolicorum. i. a sancto clemente vsq; ad sanctum siluestrum: ⁊ decretoꝝ: atq; conciliorꝝ diuersoꝝ breuiarium est interpolatũ sequẽs ordinem suũ. Item cum adrianus papa sertã synodũ suscipiat cuz oibus canonib⁹ suis cũ etiam sctã. viij. vniuersalia concilia ꝓfessiõe romani põtificis sint roborata: in serta autẽ synodo siue in septimo cõcilio apostoloruz canones sunt recepti ⁊ approbati: patet q̃ non sunt inter apocrypha deputandi.

Unde scribit adrianus papa tharasio patriarche.

¶ Serta synodus auctoritate Adriani corroboratur.

mus. Arg. q̃ illi ꝺ sunt maioris auctoritatis debent habere prioritatẽ in electiõe. vt. xix. di in canonicis vñ lz anchiritana synodꝰ fuerit ꝓ nicena: tñ ꝓpter maioritatẽ auctem nicena ꝓponit. vt. ℑ. e. dist c. serta. ibi ꝓma annotatio ⁊c. arg. eꝛ de rescrip. ab ercõcilio.

Universidad de Deusto

a Sexta. ¶ Sexte synodi. falla est ista z dz ibi cē sepie synodu: quē dubitaret sexta synod⁹ d eo qđ ipsa fecerat.

Adeo.

Voluntates due fuerunt in xpo. Adde isti vocati sūt monothelite a monos qđ est vnū et stelos voluntas. ꝫ Iu. Archi.

b Voluntatē. Quidā dicebāt ūñ vnam fuisse voluntatē i xpo. ꝫ. Sz dicēdū est q̄ due fuerūt voluntates in eo q̄ hō fuit vna sensualitas ꝫ ratio quā ipe assumpsit fieri pōt: transeat cē. alia rōnis ꝫ ratio quā ipse dicit: verūtā nō sicut ego volo: ꝫ sicut tu vis.

c ¶ Cōstātini. Filius magni cōstantini qui fuit tēpore silueſtri. sub eo enim fuit nicenū cōcilium tēpore silueſtri.

c ¶ Cōstātini. Contra. infra. d. do. ℌ. est z aliud infra. q̄ nō est ꝑfa. re. sec⁹ vbi iustinianus vocat patrē suū iustinū. Sed loquit hic d alio Justiniano. sub q̄ sexta synodus celebrata fuit tpe agathōis pape. vt. j. e sexta. sub Justiniano aūt cui⁹ leges legūtur celebrata ē quinta synod⁹: vt. j. ea. c. sexta.

d ¶ Sub iustiniano. sed certe nec sic cessat cōtrarietas qz eā leo ōz synod⁹ lo quit d. c. tu distingue tpa et pcordabis scripturas. ij. q. j. mūti.

e ¶ Eadē. Nota q̄ eadē dr synod⁹: q: ijdē patres ibi ꝓuenerūt sūe. vij. q. j. deniqz. z. ff. d iudi. ꝓponebat. Et est

Justiniani pater.

Sexta synodus canones conscripsit.

Habeo libꝝ cōtinētem canones sancte synodi sexte patriarcha dixit. Q. uidā scādalizant ꝑ ignorātiam ꝓ canonib⁹ istis dicētes nunqđ sexta synodus canones fecit: sciāt ergo qm synod⁹ sctā sexta sub cōstātino cōgregata est cōtra eos q̄ dicebāt cē vnā opationē et vnā volūtatē cē in xpo. in qua scti pres illos vt pote hereticos anathematizauerūt. z orthodoxā fidē explanauerūt. Soluta est hec synodus cōstātin⁹. xiij. āno. post ḡtruor aut quinqz annos ijdem scti pres cōgregati sūt sub b iustiniano filio cōstātini et ꝓdictos canones ꝓmulgauerunt: de qbus null⁹ dubiret q̄ eēm sub constātino impatore in synodo fuerunt ijdē ipsi ēpi sub iustiniano istis canonib⁹ subscripserūt. Opotebat enī vt synodus vlis canones ecclesiasticos ꝓmulgaret. Tē sancta synod⁹ vlis sexta post promulgataz ab eo diffinitionem cōtra monoscelitas constantino impatore q̄ eā cōgregauerat nō multo post defuncto: iustiniano filio ei⁹ regnante ꝑ eo. ¶ Eadē⁶ sctā synod⁹ diuinit⁹ inspirata itez cōstantinopo. iiij. aut. v. anno cōgregata est: et canones numero ccij. ad correctionē ecclie promulgauit. Ex his ergo colligit q̄ sexta synod⁹ bis cōgregata ē primo sub cōstātino impatore z nullos canones ꝓstituit. scdo sub iustiniano filio ei⁹ z ꝑfatos canōes ꝓmulgauit. Unde scti pres in eadem synodo congregati dixerunt.

hic arg q̄ eadē sit cā appellationis cū cā ꝓncipali. ij. qōe. vj. sicqs in quaciqz.

¶ Constōes synodi sexte.

Quoniam sancte vniuersales synodi. v. sub Justiniano augusto. vj. sub cōstātino pfe suo augusto de mysterio fidei plenissime disputātes canones nō fecerunt sicut cetere ḡtruor vniuersales synodi ꝓpterea nos cōuenientes in hāc imperialē vrbem sacros canones cōscripsim⁹. I tē placuit huic sctē synodo vt animo cōfirmata z rata sint canonū apl̄oz lxxxv. capla. I tē cōfirmam⁹ z ceteros sctōrū canones et synodos primā nicenā et anchiritanā: neocesarien. gangrensem: antiochenaz: laodicen. cōstātinopolitanā: ephesinā primā: calcedonēsem: sardicēsem: carthaginensem: z opuscula theophili alexandrini ēpi: z gregorij trinegisti neocesarien. ēpi: z dionysij alexandrini ēpi et martyris: athanasij ēpi alexandrini: basilij cesaree capadocie ēpi: gregorij nisseni ēpi: gregorij theologi anphilogij iconien. ēpi: thimothei alexandrini ēpi: germani constātinopolitani: cyrilli alexandrini ēpi: et cypriani cartagi. ēpi: z synodum suam. I tem ex diurno lib. pfessio. romani pontificis.

¶ Auctoritate romani pontificis sancta. viij. concilia corroborantur.

Sancta. viij. f vniuersalia concilia: primū nicenū: scōm cōstātinopolitanū tertiū ephesinuz: calcedonen. iiij. z. v. Itē cōstātinopolitanū vj. Itē nicenū. vij. Octauum q̄qz cōstātino vsqz ad vnū apicem imutilata seruare et pari honore z veneratione digna habere: z q̄ pdicauerunt z statuerūt modis oībus sequi z predicare: z quecūqz condemnauerunt: ore z corde condemnare profiteor. Quo autem tempore sexta synodus. z. j. iij. iiij. z. v. congregate sunt Beda in lib. de temporibus scriptis dicens.

f Sancta viij. hec pcilia dñr octo. qz octies sunt celebrata: vt hic. dñr z quattuor qz i q̄tuor locis celebrata: v. ff. disti. pri. sicut.

¶ De temporibus conciliorum.

Sexta synodus vniuersalis constātinopoli cōgregata est et greco sermone cōscripta temporibus pape agathonis exequente pissimo principe constantino intra palatiū suum simulqz legatis apostolice sedis et episcopis. cl. residentibus. Prima synodus vniuersalis in nicena congregata est cōtra arrū cccxviij. patrum temporibus Julij pape sub constantino principe. Secunda in constanti. cl. patrum contra macedonium et eudoxium temporibus damasi pape: et gratiani principis quando nectarius eiusdē vrbis episcopus est ordinatus. Tertia in ephesina. c. patrū cōtra nestorium auguste vrbis episcopū sub theodosio magno principe z papa celestino. Quarta in calcedonē. dcxx. patrum sub Leone papa temporibus martiani principis contra eutichē nephandissimorum monachoz presulem. Quinta in constantinopolitana ciuitate temporibus Julij pape sub iustiniano principe cōtra theodorum z omnes hereticos.

Prima autē synodus in nicena. cccxviij. patrū contra arriū alexādrinum pb'm qui tres inequales gradus in trinitate asserebat patrē. f. maiorē: filium minorē: spiritūsanctum creaturā vel seruū: tēporibus constantini principis z Siluestri pape romani machārij hierosolymitani: alexandri alexādrini: qui condemnata eadem hereſi statuerūt canones xx. quorum auctor maxime prefatus alexander episcopus fuit. Secunda synodus in constantinopoli. cl. patrum contra macedonium constantinopoli. episcopum: qui negabat spiritum sanctū deū esse: tribus Gratiani et theodosij principum: damasij pape romani: cyrilli hierosolymitani: nectarij alexandrini: qui condemnata ꝑfata hereſi statuerūt canones tres: quorum auctor maxime beatus nectarius constantino. eps fuit. Tertia in epheso. ccc. patrū contra nestorij constantinopoli. epm qui dicebat beatā virginem mariā nō dei sed hominis tantūmodo genitricem vt aliā personam carnis: aliam faceret deitatis: tribus theodosij principis iunioris celestini pape romani. Juuenalis constantinopoli. epi: cyrilli episcopi alexandrini qui. xv. capitula contra nestorij blasphemias totidem canones auctore eodem sancto cyrillo anathematizando conscripserunt. Quarta in calcedonen. dcxxx. patrū cōtra eutichē constantinopo. abbatē: qui asserebat xpm post humanā assumptionem nō ex duabus naturis existere: sed solā in eo diuinam naturam pmanere: tēporibus martiani principis: leōis pape romani: iuuenalis hierosolymitani anatholij constantinopo. q̄ condēnata prescripta hereſi statuerunt canones. xxviij. quoz auctor maxime idē sanctus anatholius constantinopoli. episcopus fuit. Quinta in cōstantino. cōtra theodorum mesochenū et oīs hereticos. qui theodorus dicebat aliud esse dei verbum/ z aliud xpm. et sanctā mariā virginē negabat dei genitricē fuisse: temporibus iustiniani principis: iulij pape romani: dñi antiochen: eutichij constantinopoli. qui. xxvij. capitula anathematizando descripserunt contra theodo. z socioz eius blasphemias. Sexta in cōstantinopo. cl. patrum cōtra macharium anthiochenū epm z socios ei⁹ qui vnam voluntatem z operationem in christo falsa suspitione asserebant temporibus cōstantini principis: agathonis pape romani: gregorij cōstantinopolitani: qui condemnata hereſi prefata anathematizādo scripserunt. ix. capitula intertius annexa.

Prima annotatio anchiritane synodi dicit q̄ ante nicenā fertur fuisse sed ꝑpter auctoritatem maiorem⁸ postponit: in qua patres. xvj. statuerūt canones. xxiiij. quorū auctor maxime vitalis anthiochen⁹ epūs extitit. Secunda neocesariēsis. que post anchiritanam et anthiochenam legitur fuisse: in qua pres. xvij statuerūt canones. xxiiij. quorū auctor maxime vitalis epūs salonitanus extitit. Tertia gāgrensis: que post nicenā legitur fuisse in qua patres. xvj. statuerunt canones. xx. ꝑpter quasdam necessitates ecclesiasticas maxime contra eustachiuz qui dicebat q̄ nullus in coniugali gradu positus nec vllus fidelis qui non omnib⁹ renūciaret que possideret: spē vllā ad deum haberet z multa alia venenosa que enumerare longum est. Quarta sardicē. in qua patres. lx. statuerunt canones. xxij. quorum auctor maxime osius cordubensis episcopus et vincētius capuanus episcopus z ianuarius beneuentanus et calepodius neapolitanensis sancte romane ecclesie legati extiterūt. Quinta anthiochena: in qua pres. xxx. statuerunt canones. xxv. quoz auctor maxime eusebius palestinēsis epūs extitit. Sexta laodicensis in qua patres. xxxij. statuerūt canōes. lxij. quorum auctor maxime theodosius episcop⁹ extitit. Septima carthaginensis in qua pres. ccxxviij. statuerunt canones. xxiij. quorum auctor maxime aurelianus carthaginensis episcopus extitit: z sanctus augustinus hyponen. episcopus in eadem synodo legitur fuisse temporib⁹ honorij augusti. Octaua affricana sub theodosio minore augusto: in qua pres. ccxxix. recitauerunt z firmauerūt canones. cv. q̄ per

Prima annottio.

a ¶ Maiorem Argu. q̄ nō qui prior est tpe potior est iure: sed melior preferendus est: qi non ḡdus elegātior: sed vite melioris actio cōprobat: vt. xxiij. q. iij. sicut. et. xl. distin. non loca. z cap. multi. in fine. in auten. de monachis. ℌ. ordinatione. honestioribus enim honores debentur ar. j. lxxv. dis. c. j. in fi. z. ff. de muneri. z ho. Honores. Ar. ℌ. C. de offi. magi. officioz. nemo ageriū. z. xlj. distinctiōe miramur. et arg. cōtra. lx. di. c. penul. z vi.

Adde an z qñ potior tpe sit potior iure. not. in. l. si fundū. z in. l. gñaliter. z in. l. si duo. ff. q̄ po. in pigno. ha.

Universidad de Deusto

diuersa concilia affricane prouincie temporibus aurelij carthaginensis episcopi leguntur esse cõscripti. Q ona, Arelatẽ.in qua patres cc.statuerunt canones.iiij.quorũ auctores maxime Siluester vrbis rome episcopus:z sanct⁹ maurinus arelatẽ.episcopus extiterunt tempoꝛibus cõstantini augusti sicut quidã asserũt. D ecima iterũ arelatẽ.i qua patres.xviij. statuerunt canones:quoꝛũ auctoꝛ maxime Cesarius arelatẽ.episcopus temporib⁹ augusti cõstantini extitit. U ndecima iterum arelatẽ. in qua patres.xviij.statuerunt canões. D uodecima iterũ arelatẽ.in vico hortẽsio: in qua patres.xj.statuerunt canones:quoꝛum auctoꝛ maxime sanctus cesari⁹ episcop⁹ extitit. T ertiadecima iteruz arelatẽ.in qua patres.xviij. statuerunt canones: quoꝛum auctoꝛ maxime sarpidius arelatensis episcop⁹ extitit. Q uartadecima auraſicien.i qua patres. xxvj. statuerunt canones: quoꝛum auctoꝛ maxime Hylarius episcopus extitit. Q uintadecima empanẽ.in qua patres.xvj.statuerunt canones.ix. quoꝛum auctoꝛ maxime cesarius extitit episcopus . S extadecima Agathẽ. in qua patres xxxix.statuerunt canones: quoꝛum auctoꝛ maxime arelatẽ.episcopus extitit. S eptimadecima aurelianẽ.in qua patres.lxxij.statuerũt canones: quoꝛum auctoꝛ maxime Aurelian⁹ arelatẽ.episcopus extitit O ctauadecima iterum aurelianẽ.in qua patres.xxx. statuerunt canones:quoꝛum auctoꝛ maxime Melian⁹ episcopus rhodonensis extitit. Q onadecima iterum aurelianẽ.in qua patres.xxx.statuerunt canones:quoꝛum auctoꝛ maxime sanctus albinus andegauensis episcopus extitit. U igesima aluernẽ.in qua patres.xv. statuerunt canones:quoꝛum auctoꝛ maxime honorat⁹ brielẽsis episcopus extitit. U igesimaprima maticen. in qua patres. xxj. statuerunt canones: quoꝛum auctoꝛ maxime pascus lugdunensis episcopus extitit. U igesimasecunda iterum maticen.in qua patres. lxxxvj. statuerunt canones quoꝛum auctoꝛ maxime idẽ pascus lugdunensis episcopus extitit. U igesimatertia lugdunensis.in qua patres.xviij.statuerũt canones:quoꝛum auctoꝛ maxime philippus vienensis episcopus extitit. U igesimaquarta iterum lugdunensis.in qua patres viginti statuerunt canones. quoꝛum auctoꝛ maxime idem pascus lugdunensis episcopus extitit. ¶ Sed q nicena synod⁹ viginti canones supra statuisse dicitur:cõtrarium videtur ei quod in epistola Athanasij inuenitur. Scribit enim Athanasius alexandrin⁹ episcopus marco pape ita dicens. ¶ Epistola Athanasij postulantis capitula niceni concilij.

S Eptuaginta Niceni cõcilij capitula que de prefata synodo iubẽte domino meo alexandro decreta omnium episcoporum attuli:que sunt igne combusta: optamus vt a sede sancte ecclesie vestra auctoritate percipere per presentes legatos mereamur. I tempresentib⁹ nobis.lxx. in memoꝛata synodo capitula tractata sunt. xxx. a grecis greca edita lingua.z.xxx.a latinis simulꝛ edita latina lingua sed visum est.ccc.z.xviij.episcopis spiritu sancto repletis et maxime tam dicto alexandro et aposto.se.apocrisariis vt decem capitula adunarentur:aliis atq; aliis congruis locis inserentur z ad formam. lxx. discipulorum vel totius oꝛbis terre linguarum.lxx. tãti et tam excellentis concilij fierent capitula que omnem christianorum informarent oꝛbem. Q uomodo ergo triginta tantum capitula in nicena synodo statuta dicũtur:cũ.lxx.capitula : vt athanasius scribit in eo statuta monstrentur. His ita respondetur.capitula nicene synodi quedã in dissuetudinem abierunt.triginta tantum in romana ecclesia habentur. U nde stephanus papa scribit dicens Luthobio epõ magũtino. ¶ Niceni concilij viginti tantum capitula habentur.

a U Jginti⁸ tantum capitula nicene synodi in sanctaroma na ecclesia habentur:sed quo neglectu alia defecerũt ambiguũ est plurimi arbitrantur antiocheno concilio esse ea inserta. S ardicense quoq; concilium auctoꝛitate Nicolai pape recipitur. U nde idem scribit clero constantinopol. ¶ Auctoꝛitate apostolica sardicense cõcilium recipitur.

a U Jginti. A sardicensi.

Q Uod dicitis neq; sardicense cõcilium neq; decreta alia vos habere sanctoꝛum patrum vel recipere:non facile vobis facultas credendi tribuitur: maxime cum sardicense cõcilium quod penes vos in vestris regionibus b actum est:et omnis ecclesia recipit:qua ratione cõueniat:vt hec sancta constantinopolita

b Q Uod di. Regionib⁹. Hic est duplex argu. vnuz tale. ex quo oẽs alij hoc faciunt. ergo z tu obseruabis hoc:vt nota. S. xij. di. illud z ca. quẽadmodũ. Jtẽ ar. qnulli Jgnozare ea q̃ publice facta sunt.xij. q.ij. q̃ z publiꝛ hũamis. viij.q.j. ca decet. xj.q.iij.cure.xx.di.si decreta.lxxxvij.dist.ca.vlt. bẽt ab xxiij.q.j.parat⁹. ff. de institoꝛia.sed z si. S. prescribere C. de libe.causa.si filiũ.extra de post.plã.ad hoc. Ar. Facta scirl.

contra.lxxxij.dis.ppostisti.z.j.q.j. si q̃s simoniacis. z.xxiij.q.j.si q̃s dederit.pmũ regl'are.,scõm casuale. ppt casuz ignoꝛãtis.est q̃ mrimo.accu. po. cũ in tua.

divisio

Generalia. Hec distin. diuidit in tres partes. In quaꝝ prima magister intẽdit,pbare q̃ nullũ robur habet cõciliũ gñale sine licẽtia pape celebratũ. Scda ibi quapropt. Tertia ibi:si vero.

Concilium est multiplex.

a ¶ Gñalia q̃z concilia. Jn hac xvij.dis.oñdit q̃ pñt facere concilia. Sunt aũt cõcilioꝝ quedã vniuersalia q̃ dã particularia siue ,puincialia quedaz epalia. Uniuersale est q̃ a papa vel ei⁹ legato cũ oibus epis statuitur. Particulare siue,puincial est q̃ metropolitanus vel primas facit cum suffraganeis suis: vt xvij. di.c.j.xcij. di.si q̃s eps. Ez vle non dz fieri sine auctoꝛitate pape: vt hic: nec particulare sine auctẽ metropoli. vel primatꝫ. nec epale sine auctẽ epi. metropolitan⁹ tñ potest facere concilium sine auctẽ primatis vt.xcij.dis. si q̃s epẽs. silr epẽ sine auctẽ metropolitãi. vt.xxxviij. di.quãdo. z.xij. qõe. ij. placuit. Nec ob. q̃ legitur.j.di. pri.ca. ppter.i fi. et ca. penul.qz illũ est intelligendũ de puincialib⁹ conciliis. vel intelli

Psal. lxxxj.

na ecclesia abisceret:(vt dictum) non reciperet.

¶ Distinctio.xvii.

Generalia a q̃z cõcilia vel quoꝝ tẽpoꝛe celebrata sũt: vel quoꝝ auctoꝛitas ceteris pemineat sanctoꝝ auctoꝛitatibus supra monstratum est. Auctoꝛitas vero aggregandoꝝ cõciliorum penes apostolicam sedem est.

U nde marcellus papa scribit maxentio episcopo.

¶ Absq; romani põtificis auctoꝛitate synodum aliquibus congregare non licet.

S ynodum b episcoporum absq; hui⁹ sedis romane auctoꝛitate (q̃q̃ quosdam epos possitis cõgregare c) nõ potestis regulariter facere.

¶ Neq; vllum episcopuz qui hanc appellauit apostolicam sedẽ dãnare:anteq; hinc sentẽtia diffinitiua procedat. nã si seculares in publicis iudiciis libellis vtuntur appellatoꝛib⁹: q̃to magis sacerdotibus hec eadem agere licz qui super illos sint de quibus dictum est. Ego dixi dij estis.

I tem iulius papa oꝛientalibus episcopis.

¶ Non est ratum concilium q̃d auctoꝛitate romane ecclesie fulcitum non sit.

e ¶ Ratum est. Argu. q̃ id quod nullum est nõ potest ratum haberi. vt not. ix.q.ij.c.nullus alter⁹. extra de elec. auditis.

f U ic soli. ¶ Concessa. Hic expõsse habet q̃ illud q̃d soli pape ppetit nõ trãsfert generali mãdato:nisi specialiter mãdetur: vt extra de offi. lega. q̃d trãslationem. Nec licuit g ¶ particularem. ad aliq̃d gñaliter statuẽdum vel ad reuocãdũ illud quod in vniuersalibus cõciliis est statutum. vt isti episcopi qui volebant retractare statuta cõstãtino. synodi. Uidetur hic q̃d ad solũ papam spectat interpretari statuta vniuersalis cõcilij. vt ex de concess. ꝑben. z eccle. nõ vacã. dilect⁹. cõtra argu. q̃ ab oibus epis vel a sanioꝝ pte coꝝ qui interfuerũt põt fieri interpretatio q̃ ab eo iudice ,pdre dz interpretatio qui⁹ statuit. extra de sen. excõ. inter. de iudi. cũ venissent.

Peti⁹ soli cõpetens gñali mãdato non trãsfertur.

Statuta vniuersalis cõcilij q̃ quem pñt interpretari.

h ¶ Ad recipiendã. Ex ipso q̃d errat non dz hereticus si paratus est corrigi. vt.xxiij.q.j. hec est fides. Jz si dubitat de fide hereticus dz. vt ex de hereticis. c.j.

Pro. xviij.

i ¶ Per seculares. Possunt ergo laici coercere clericos etiã nõ depositos in casib⁹: vt no. xxiij.q.v. pricipes. alias aũt etiã depositum non potest laicus punire nisi incorrigibilis sit. vt extra de iudi. cum nõ ab homine nimiꝝ enim clericus qnãtumcunq; sit criminosus tradẽdus est curie seculari: dũmodo possit corrigi per ecclesiasticam potestatẽ. vt.lxxxj. dist. dictum est de iudi. at si clerici. nisi i crimine falsi Fauz aplicarum. vt ex de cri. fal. ad falsarioꝝ. Item habes hic

Laici vtrum possint aliqñ clericos punire

c iij.

† Adde vel et pticulariter ad aliqd gñaliter statuẽdũ. Archi.

b Synodum. scilicet generalem. †

c ¶ Cõgregare. Cũ quentũ epi ad examinãdã causam criminalẽ alicui⁹ clerici. et ꝑ hoc est arg. q̃ talis congregatio epoꝝ non dz synodus generalis.

d Egula. ¶ Legatus. Ad hoc specialiter destinatus. alias non posset legatus facere concilũ: vt no. S. distinc. iij. ¶. porro. et extra de offic. legati. q̃ translationem.

q̄ vbicunq̄ deficit ecclīastica ptās semp recurrit ad brachiū sēcare. xj.q.j. perim⁹. & xviij.q.v. de iliguib⁹.

a ¶ Multis de. ¶ Horta tu. Ar. q̄ auctoritas superiorꝫ non excusat. vt xij.q.ij. quicūq̄ multū. ar. 24. xi.q.iij. de reb⁹. xviij. dist. salomitane. Tu dic q̄ in lenibus excusat: sed non.

b ¶ Ad maiorē. i. metropo. & ita cū appellatur ab oib⁹ epīs puncie ad metropoli. videt q̄ metropoli. sol⁹ maior sit oibus epīs puncie: q̄ de pari ad parē nō licet appellare. ij.q.vj. §. ātē riorū. ver. idem etiā. Itē hic appellāt a metropo. ad conciliuꝫ metropo. j. ij. q. vj. ois. & sic cōciliū est maior ipso metropoli. et sic appellat ab aliquo ad seipz cū alijs. et est si. ff. q̄n appel. sit. l. j. §. solēt. Sz q̄d est q̄ hic dr: q̄ si dissentiūt epī re currāt ad superiorē. quare nō stat hic sentētie pluriū. lxv. dist. sane. Intelligūt q̄dam q̄ hic dicit in cā criminali epī vbi oportet oēs epos ꝑsentire. vt. vj. q̄. iij. c. j. & ij. Sz p̄t intelligi i eo casu q̄n in prouincia dubitatur d negocio aliq̄ inter epos: tūc recurritur ad sedē superiorē vel itel ligas in eo casu etiam q̄n dissentiūt epī in sententia: nō q̄ sniam aliquā ꝓferāt: sed videt q̄busdam vno mō sētētia alijs alio mō.

Appellat de epīs. ꝓuincie ad metropolitanū.

ij. ps.

iij. ps.

oportet opprimi potestates.

Item pelagius papa episcopis qui conuenerant ad illicitam vocationē Joannis constantinopolitani episcopi.

¶ Nō est concilū sed conuenticulum q̄d sine sedis apostolice auctoritate celebratur.

Multis denuo apostolicis & canonicis atq̄ ecclesiasticis instruimur regulis non debere absq̄ sententia romani pontificis cōcilia celebrari. ¶ Quapropter vt iam dictū est recte non concilium: sed conuenticulum vestrū vel conciliabulū cassatur: et quicquid in eo actum est irritū habeatur et vacuum: vos quoq̄ deinceps videte vt nulli⁹ hortatu⁸ talia presumatis: si apostolice sedis cōmunione carere non vultis. ¶ Si vero in qualibet ꝓuincia orte fuerint questiones: & inter ipsos ꝓuincie episcopos discrepare ceperit ratio. atq̄ inter ipsos dissidentes non conueniant: ad maiorem[b] tunc sedem referantur: et si illic quidem facile et iuste non discernuntur: vbi fuerit synod⁹ regulariter congregata canonice & iuste iudicentur. Maiores[c] vero & difficiliores questiones (vt sancta synodus statuit et beata consuetudo exigit) ad sedem semper referantur apostolicam.

Item symmachus papa.

¶ Prouincialia concilia sine romani pontificis presentia ponderare carebunt.

Concilia sacerdotum[d] ecclesiasticis legibus quotannis decreta per prouincias quia presentiam pape non habent: valitudinem perdiderunt[e]. Legistis insanissimi aliquando in illis prouincijs maioribus preter apostolici apicis sanctionem aliquid constitutum: et non de maioribus negocijs ad consultationem: si quid occurrerit prefate sedis arbitrio fuisse reseruatum. ¶ Hinc etiam cum auctoritas theodorici regis ex diuersis prouincijs ad vrbem romanam sacerdotes conuenire precepisset[f] vt sanctum concilium iudicaret de his que venerabili pape Symmacho presuli apostolice sedis ab aduersarijs ipsius dicebantur impingi: ligurie et emilie episcopi seu venetiarum suggesserunt: ipsum qui dicebatur imperitus debere synodum conuocare. Scientes q̄ eius sedi primum Petri apostoli meritum deinde secuta iussione[g] domini concilium venerandum auctoritas singularem in ecclesijs tradidit potestatē: nec antedicte sedis antistitem minorum subiacuisse iudicio. Ad hec serenissim⁹ rex deo inspirante respondit[h]: synodalis est arbitrij in tanto negocio se quenda perscribere: nec aliquid ad se preter reuerentiā[h] de ecclesiasticis negocijs pertinere: committens etiam potestati pontificū: vt siue ꝓpositum vellent audire negocium siue nollent: q̄d magis putarent vtile deliberarent: dummodo prouenerandi prouisione concilij pax in ciuitate romana daretur. Episcopi vero in synodo residentes congregata auctoritate eiusdem symmachi dixerunt. ¶ Symmachus papa sedis apostolice presul ab huiusmodi oppositionibus imperitus quantum ad homines respicit: sit immunis[i] & liber: cui⁹ causam totā dei iudicio reseruamus. ¶ De clericis vero memorati pape q̄ ab episcopo suo an-

c ¶ Maiores. vt de fide. vt. xxiij. q.j. ḡties.

d ¶ Concilia. ¶ Sacerdotum. i. epōrum.

e ¶ perdiderunt. No. q̄ aliquis dicit videre q̄d nunq̄ habuit. sic. v. q. vj. qui iuxta. xxij. q. iij. guillelmus. xxiij. dist. quorūdaz. sic. xxxiij. q. ij. q̄ vero. et canoyses.

f ¶ Precepisset. Illi epī venerunt ad citationē regis non q̄ venire tenerē tur: sed vt reuocarent eū ab errore suo. simile ad hoc. extra de exceptionibus. olim.

g ¶ Sanctissime pā habet ergo romana eccl̄ia auctoritatem [illegible] [illegible] [illegible]

iste canon preiudicat illi: q iste canon est niceni concilij: vel loquitur ꝑm diuersas cōsuetudines. xvj. distin. c. j. versi. primo.

Simulatas.

a ¶ Simultatibus. Simultas est odium priuatū: lxv. distin. ca. iij.

b ¶ Circa tēpus. Jdib⁹ octobris. vt. j. c. seq.

c ¶ Ropter. Admoneāt. i. moueant vel propue: z sic est accu. q̄ mora pōt purgari: licz certus dies sit appositꝰ, alʒ quare admonerent. lic. j. ea. di. qñ. z extra ō cōcess. preben. z eccle. nō vacan. q. diuersitatem. z ff. de peri. et cō. rei vē. l. j. ℌ. licet autē. Arg. contra. extra ō ele. cum in cunctis. arg. contra. vij. q. j. presentium. z xx. q. ij. puella z. C. de cōtrahē. sti. magna. z extra de dolo z cō tuma. cū dilecti Sol. vbi dies p̄figitur a canōe mora pōt purgari. secus si ab homine prefigitur dies. arg. ff. de ar. si cū dies ℌ. vlti. z. l. celsꝰ Johā. Sed hoc nō est verum vt extra ō supplē. negligen. prela to. licet. ibi dicitur videtur q̄ mora purgari nō possit: sed certe nona ḡreta. dicit q̄ in solutiōe pēsionis mora intra breue tēpus posset purgari. vt extra ō locꝫ. c. vlti. sed illa loquitur in alio casu q̄ decret. licet. Uel dic q̄ illa corrigit decre. licet. B.

Ante de none et idus.

d ¶ Jdibus. hoc falsum videtur: qr idus semp est in. xiij. die. vel. xv. scōm q̄ none p̄cedunt. sterñ mēsis habet quattuor nonas: sunt idꝰ. in. xiij. dic. si ꝯo sex nonas: sunt. xv. die. z ita idus nūq̄ sunt in. x. die verum est apud nos: sed apud grecos bene est i. x. die. Dicunt quidā q̄ idus q̄nq̄ dicīt large. vt hic. scz totum illud tēpus ex quo post nonas statim incipiunt cōputari. vt cum dr. viij. idus. vij. idus. z sic deinceps vt oibꝰ (si que sunt) simultatibus[a] amputatis. mundū ieiunū z solenne deo possit offerri. Secundū vero agatur circa tempus[b] autumni.

I tem ex antiocheno cōcilio.

¶ Ad morū correctionē z cōtrouersiarū dissolutionē bis in anno ep̄ale concilium fiat.

Ropter ecclesiasticas cāusas et que existunt cōtrouersias dissoluēdas sufficere nobis visum est: bis in anno per singulas prouicias ep̄orum concilij fieri. Semel quidē post tertiam hebdomadā paschalis solennitatis: ita vt in quarta hebdomada que sequitur z in medio temporis inter pascha et penthecosten cōcilij cōpleat: admoneant[c] autē cōprouinciales ep̄os hi qui in amplioribꝰ ciuitatibus: id est metropolitanis degūt.

¶ Secūdum ꝯo cōcilij idibꝰ octobris habeatur: qui dies apud grecos hyperici mensis[d] decimus inuenit. In ipsis autem concilijs et presbyteros et diacones presentes esse oportet: et omnes[f] quotūt se lesos existimāt synodicam expectare sententiam: nec liceat aliquibus apud semetipsos cōcilia[g] sine metropolitano[h] et episcopoꝝ conscientia et consensu facere: quibus et de omnibꝰ causis[i] constat esse permissum iudicium. I tem ex concilio laodicen.

¶ Semeruptos accusant qui vocati ad synodum venire cōtemnunt.

On oportet vocatos episcopos ad synoduz contemnere venire: sed adire debere: et aut docere aut doceri[j] que sunt ad ecclesie ceterorumq̄ correctionem vtilia. quod si cōtempserint seipsos videntur accusare[k] nisi forte ire non possint. I tem ex concilio calcedo.

¶ Corripiantur episcopi qui ad concilium vocati venire recusant.

Eruenit ad nostras aures q̄ in prouincijs cōstituta episcoporum concilia minime celebrātur: hoc ex eo probatur q̄ multi[l] que correctione opus habent ecclesiastice res negligātur. Statuit hec ergo sancta synodus secūdum regulas patrū bis in anno in vnum conuenire per singulas prouincias episcopos: vbi singula que emerserit: corrigantur. Quicunq̄ vero noluerint conuenire episcopi constituti in suis ciuitatibus: et hoc maxime cum sui corporis sanitate sint consistētes: cum etiam ab omnibus alijs vrgentibus necessitatibus[m] et inexcusabilibus negocijs sint liberi: licere eos fraterne charitatis commonitionibus corripi.

b. Circa tēpus autumni. Hec est scōa ps huius dis. in qua ꝓbat q̄ sufficit q̄ semel in anno fiat p̄uinciale cōcilij Johan. de fan. z q̄ singulis ānis cōcilium p̄uincialē debeat celebrari ponit sub precepto Arch.

c. Hoc cap. diuidit in duas partes. In p̄ma p̄te dicitur q̄ antiqua regula p̄cipiebat synoduz bis in anno celebrari. Sed quia hoc difficile erat ideo sexta synodus statuit semel in anno fieri. Princeps ꝛo qui hoc ꝓhibuerit excōmunicetur: z metropolitanus qui concilij neglexerit celebrare: canonice punietur. In secunda parte que incipit ibi, Dum aūt: dicit q̄ donec synodꝰ agit epi debent esse intenti diuinis mandatis: z q̄ metropolitanus nō habeat licentiā peredi aliq̄d ab ep̄is venientibus ad synodum. z si conuictus fuerit aliquid exegisse: in quadruplum restituet.

d. Dies. Ide est debēt excōicari. vt. ij. q. vj. dscs ꝓbat.

e. Hyperici. i. est octobris.

f. Et oēs. et ꝓ id est als si oēs debent conuenire de p̄uincia. quare ep̄us ferret eis oia ea que fierēt in synodo. vt. j. ca. decernimus.

g. Concilia. prouincialia: q̄ quilibet episcopus irrequisito metro. pōt facere cōcilia episcopalia vt. xxxviij. distin. quando.

h. Causis. q̄ ad statū p̄uincie spectant.

i. Docere. Idz est non debeant indigere doctria. vt. j. q. vij. cōuenientibꝰ tamē dicere debent. xxiij. q. iij si habes.

k. Accusare. Id est debēt excōicari. vt. ij. q. vj. dscs ꝓbat.

l. Eruenit. Multe. Arg. q̄ p se quētia intelligū dētia p̄ tur z p̄sumun sequentur precedentia tia p̄sūnā si quis ab hereticis p̄violentiam trāct⁹ fuerit: z per mēsem steterit cuz eis: p̄sumit nō tra munē. ctus. vt. j. q. j. constat. Jtē arg. contra p̄latos ex vicijs subditoꝝ. z contra magistros ex vicijs discipulorum. vt. xxviij. di. p. iussū. z xxij. q. ij. quod aut. litū. dr stm. legē. xij. q. ij. quattuor. xiiij. dist. multis. xxxiij. q. j. cum per bellicam. z. C. de sdul. hi qui.

m. Necessitatibus. q̄ necessitas excuset. habes de conse. dist. iiij. hi qui. Jtem si quis propter tempesta tem vel flumen: vel qr vocatus est ad testimoniū vel causis ad dignitatē vel si incipit abesse causa reipubli. vel excusā si domestico funere impeditur: vel si maius negociū tur.

Citatt

ipsum trahit excusatur. v. ff. si quis cau. l. ij. ℌ. j. z. ij. z l. iij. z. ff. ex quib⁹ cau. maiores. item hi. vel ii ad matius tribunal vocatus est. vt. ff. de re iudica. cōtra pusillum. ℌ. his qui edem. Item timor ostium. extra de appella. ex parte.

ij. ps.

Quoniam quidem.

¶ Hec est scōa ps huius dis. in qua ꝓbat q̄ sufficit q̄ semel in anno fiat p̄uinciale cōcilium Johan. de fan. z q̄ singulis ānis cōcilium p̄uinciale debeat celebrari ponit sub precepto Arch.

¶ Hoc cap. diuidit in duas partes. In p̄ma p̄te dicitur q̄ antiqua regula p̄cipiebat synoduz bis in anno celebrari. Sed quia hoc difficile erat ideo sexta synodus statuit semel in anno fieri. Princeps ꝛo qui hoc ꝓhibuerit excōmunicetur: z metropolitanus qui concilij neglexerit celebrare: canonice punietur. In secunda parte que incipit ibi, Dum aūt: dicit q̄ donec synodꝰ agit epi debent esse intenti diuinis mandatis: z q̄ metropolitanus nō habeat licentiā peredi aliq̄d ab ep̄is venientibus ad synodum. z si conuictus fuerit aliquid exegisse: in quadruplum restituet.

Cōstituto secunda an reuocet ꝓuoz de illa mētiōe nō fetā

a ¶ Quoniam quidē regula. Jllud no. q̄ cū hec synodus velit corrigere antiquam constitutionē facit mentionē de ipsa: z sic est arg. q̄ vna constitutio nō reuocatur p̄ aliam nisi faciat mētionē illius: sic est in rescriptis quia aliter non videtur papa ex certa sciētia contrarium constituere. Sed hoc non dico verū: z licet in rescriptis z p̄uilegijs requirat q̄ fiat mentio priorum ad hoc vt priora reuocent: non tamē est ita in constitutionibus. et hoc ideo qr constitutio procedit ex libero motu domini pape: z quia omnia iura habet in scrinio sui pectoris. vt. C. de testa. omnium. Jtem z est arg. ad hoc extra de cogna. spi. ca. j. Similiter in testamentis non requiritur q̄ fiat mētio prioris: qr testamentum prolege seruatur. xiij. q. ij. ca. vl. nisi in duobus casibus: vt si sit testamentum factum inter liberos: vt. C. de testa. l. hac consultissima. ℌ. ex imperfecto. et auten. hic inter liberos. nisi ipse testator legē sibi testandi dixerit: cū dixerit si fecero aliud testamentum non valet: quia tunc faciendo secundū oportet q̄ faciat mētionem de primo. vt. ff. de leg. iij. si quis in principio. in cōcilijs autem antiquius obtinet si est potioris auctoritatis. vt. l. distinct. domino sancto. in fine. Johan. Uerum est q̄ in rescriptis contingit: sed omnium factorum habere memoriā pone. Friuola. nā rationabiles exceptiones semper admittuntur. vt extra de offi. deleg. ex parte.

Testū secundū an reuocet primum.

c ¶ Cōtra. Nota principes posse excōicari. qd̄ verum est etiam a sacerdotibus. vt. j. dis. xcvi. duo sunt. xj. q. iij. si autem nobis. z. C. vbi de crimi. agi oport. auten. qua in prouincia.

Reuocant fa cta contra vio lenter deretū.

d ¶ Uel vi. Uidē ergo q̄ si aliqs per vim detineat ab aliquo z aliq̄d interim fit ꝑ ipm q̄ retractari possit illud. Jdē est si p dolū alterius nō veniat. vt ex. de in integ. resti. ex litteris. Sed contrarij legit. ff. si qs cau. l. ij. ℌ. vl. z. ff. de eo per quē factum erit. l. vlti. vbi dr q̄ si p dolū aut p vim alicuius aliqs nō venerit ad iudiciū nō reuocat id qd̄ factū est: sed dat actio cōtra ipm impedientē. Sed dic q̄ nō reuocat ipso iure: sed p in integrū restitutionē: vel in eo casu reuocat qñ de cēto nō est soluendo. extra de resti. spo. olim. ij.

Clerici pñt pecunialiter puniri.

e ¶ Quadruplū. Ar. q̄ clerici pñt pecunialiter puniri z punire. vt. xxiij. di. hūg. in fi. z. xvij. q. iij. diffinit. z. C. si quis deinceps. z. xxiij. q. v. de ligurib⁹. Arg. cōtra extra de pe. licet. sed dic q̄ vbi pena spiritualis est in iure statuta nō debet infligi pecuniaria: als secus. extra vt lit. non cōtest. qm̄. in fi. ideo aute punit in quadruplum: qr crimen cōcussionis cōmisit q̄ pena quadrupli. j. q. j. quidā. z. q. vij. sancimus in fine. z tam laicus q̄ clericus punit pena concussionis. vt. xxiij. q. j. militare. hic signat cōtrariū. xij. q. ij. fraternitas. vbi dr q̄ eccl̄a nō dz suū cū augmēto recipere. Sed dic q̄ hic non recipit nomine ecclesie: sed ꝓprio nomine. xvj. q. vj. si episcopum.

Eulogie.

f ¶ De eulogijs. Eulogie dñr munera q̄ deferunt

Magri debent gratis docere.

subditi suis prelatis.

a ¶ Minus. Arguitur. q magistri non petant collectam a scholaribus: vt libentius veniant ad scholas sic. j. q. j. baptizandis. & ca. placuit. versi. vnusquisq. j. questione. vij. vendentes.

b ¶ Respuendo. Arg. q quedam licite possumus recipere: q tñ petere phibemur. vt. j. qoe. ij. placuit. ea. q. ffi. pio. xiij. questione. ij. questa.

Citatus ipedit an mittere teneatur

c ¶ Episcop⁹. ¶ Legatū. Arg. q licet citatus ad iudicium venire non possit: nihilominus tenet mittere. pcuratorē. v. q. iij. si egrotās. & ex. ffi. appel. cōstitu. ar. j. ex. de procurato. querelā. de hac materia q̄as. v. q. iij. si egrotans. sed illud. c. querelam loquitur in ardua causa.

d ¶ Lacuit. Necq egritudine. grauj. vt. j. e. si quis epoꝝ. nō em̄ excusat leuis febricula vel vet⁹ ītrana. vt. ff. ō edicti. edic. l. j. §. sed sciendum.

e ¶ Litteratorie. Uel etiā per certum nunciū cui credi possit. vt. xcvij. distinc. nobilissimus. ex de offi. dele. prudentiā. extra de rescrip. ex parte. c. c. scisciratus.

f ¶ Rationem No. non sufficit dicere se nō posse venire: nisi rationem impedimēti assignet. sic extra de offi. & po. iudi. delega. prudentiā. & de rescrip. scisciratus & illam causam. pbabit. vt. iiij. q. v. quisquis. in fi. & per vnuꝫ testem eam potest pbare. vt extra de ꝓcura. ex insinuatione. licet sit argu. contra ex. de in integ. resti. ex litteris. Jo. Sed certe credo hoc esse speciale: vt vni testi credatur cum suo iuramento. B.

Excōicatus grauj

g ¶ Cōione videt: q aliqꝺ pōt esse excōicat⁹ in vna ecclesia & nō in altera: vt hic. c. l. viij. distinc. si quis de alterius. & sic est contra. iiij. q. v. quisquis. Sed dic q iste non est excōicatus: sed cum aliis epis nō communicabit: quia nō venit ad negocia ipsorum: vel ad cōsecrandum episcopum cum aliis.

h ¶ Pūs. ¶ Abbatē. Hoc intelligi pōt de abbatib⁹ cistercien. ordinis. vt extra de statu mona. c. j. nisi pro crimine enorm. xj. q. iij. priuilegiū. Ar. ex. de priu. tuorum. sed alij abbates debēt venire ad cōciliū. vt. xviij. q. ij. abbates. & j. e. decernimus. & hāc paleam habes. xviij. q ÿ. §. viri.

i ¶ Ante. Sic. j. ō ꝑse. di. j. omnis. xj. qstione. iij. certum.

k ¶ Nisi in sequēti synodo. sic ḡ qnq̄ differtur absolutio vt maior rubor ei sit absolui coram multitudie. sitr in sacrilego differt: vt diuti⁹ cō fūdat. xvij. q. iiij si qs suadēte. sic differt absolutō illi⁹ q̄ multū delict. vt. xj. q. iij. q̄ iubēte. vñ iz si voluerit absolui nō audit: alias regulariter non dz deferri. vt ex de ap. qua frōte

Absolutio ex cā differri potest.

l ¶ Sūmi pōtificis. i. epi. q̄ q. vij. ca. accusatio. vl audire de eis q̄ ordinauerit summ⁹ pōtifex.

m ¶ Preceptione. Uel epūs suo metropolitano tanq̄ maiori teneat obedire. vt ff. di. viij. q̄ ꝓtra mores. tñ hic de

Iussus

Dignitati

fertur regie dignitati. vt. xj. q. ij. de reb⁹. lxiij. di. salonitane. Item in hac synodali citatione vnica citatio sufficit vt hic: & simile. j. iiij. q. v. q̄squis. sed in iudiciali trina requiritur. vt. xviij. q. iij. de illicita.

n ¶ Regia. xviij. q. vi. si vobis. & c. si q̄s epūs contra. sed hic loquitur de his qui habent feudū: ibi non. immo & quilibet deberet venire si vocaret ꝓpter negociū regni. vel illud intelligit cum epūs relicto ecclesiastico iudicio pergit ad imperatorem petens ibi iustitiam. qō nullus clericus debet facere. xj. q. j. placuit.

Fertur.

Si quis epi scoporū. nihil notatur.

a ¶ Ropter ecclesiasticas cās. Martinus. & nō fuit sollicit⁹ ꝑ re publica renouauit canōes vnde dr renouator canonum.

Martinus dr canonum renouator.

b ¶ Uel hi. q̄si dicat. vel oēs veniāt: vel saltē hi q̄ sunt lesi. nō el oēs tenent venire. vt. j. e. ca. ꝑ.

c ¶ Cōt cōsensu epoꝝ. Joan.

d ¶ Sententiā. absolutionis.

e ¶ Cōcilia. ꝓuincialia. scz cū aliis epīs: & ꝑa le ꝑt. vt. xxxviij. di. c. q̄ñ. xij. q. ij. c. placuit.

iij. ps.

f ¶ Ecerni⁹ vt dū. Ut dū. i. postq̄. g ¶ Abbates. imo abbares nō vocabit ad synodū. vt. j. e. o. i illa palea epūs.

h ¶ Excōicationis. i. suspensionis ab officio duoꝝ mēsiū. sic lxxxvj. di. ranta. & c. q̄. iij. vnio. in fine.

Diuisio

i ¶ Epistolis. hec distinc. diuidit in duas ptes. i prima dr ꝙ dictuꝫ est. ſ. ꝙ decretales vim habent canonū. ꝑ. Secūda ibi. sit ḡ.

j ¶ De epīs. ō. in pri. di. tractauit de auctoritate canonum. Nic agit de auctoritate decretaliū. & ostendit hic q̄ eiusdē sint auctoritatis decretales & canones. Sciendum tragꝫ ꝙ q̄dā decretalis epla est generalis q̄daz spālis. Generalis est q̄ ad oēs

Decretales sūt duplices.

Si quis eꝑoꝝ commonitus a metropolitano ad synodū nulla grauj necessitate intercedente corporali ventre contēpserit: sicut statuta patrū sanxerunt: vsq̄ ad futurū concilium cunctoꝝ eꝑoꝝ charitatis cōione priuetur.

Item ex concilio Wartini pa.

¶ Pbri & diaconi & cuncti qui se lesos existimant ad metropolitanā synodū conueniant.

Ropter eccleſiasticas causas[a] & altercationū solutiones bñ placuit ꝑ singulas ꝓuincias bis i anno conciliū fieri: conuocante metropo. eꝑo oēs ꝓuinciales epos: ita vt ad conciliū veniant oēs pbri & diaconi: vel hi[b] qui se lesos existimant: vt in concilio cause examinate ad iustum iudiciū ꝓducant. Et si q̄ manifesti epi vel pbri aut diacones inuēti fuerint in offensa scōm rationem excōicent: q̄diu de cōmuni[c] consensu de his placuerit dare sententiā[d]. ¶ Nulli autē eꝑo liceat ꝓpria apud semetipsum concilia[e] facere: ꝓter eos quibus metropoles sunt credite. Item ex concilio biloen. ¶ Palea.

Annis singulis epūs in sua dioceſi synodū faciat de suis clericis: necnō abbatib⁹: & discutiat alteros clericos & monachos. Singūli vero eꝑoꝝ suis ecclesijs notificare studeant q̄ in conciliꝭ statuūtur. Uñ in concilio tole.

¶ Que i cōciliis statuunt singuli eꝑoꝝ suis ecclesijs notifi-

Decernimus vt (cent. Dūf in qualibet prouincia conciliuꝫ agitaf: vnusq̄sq̄ eꝑoꝝ a monitionib⁹ suis ifra ser mensium spacia oēs abbates[g] pbros: diacones: atq̄ clericos: seu etiam oēm conuentum ciuitatis ipsi⁹ vbi preesse dinoscit: necnō et cunctā dioceſis sue plebem aggregare nequaq̄ imorek: quatenus coram eis plenissime oia referet q̄ eodem āno in concilio acta sunt: vel diffinita esse noscunt. Qđ si q̄spiā hec puipēdenda crediderit sua excōicatiōis[h] duoꝝ mensiū curriculo persistat vsquequaq̄ mulctatus.

¶ Distinctio.xix.

Ceplis[i] vero decretalibus: q̄rit an vi auctoritatis obtineāt: cū in corpore canonū nō inueniantur. De his ita scribit Nicolaus papa archiepīs et epīs per galliam constitutis.

¶ Decretales epla vim auctoritatis habeant.

Si romanoꝝ pōtificum decreto ceteroꝝ opuscula tractatoꝝ approbantur vel reprobant[k]: vt qđ vere sepo. pbauit: hodie teneatur acceptū. et qđ illa reputit: hacten⁹ inefficax habeaf: q̄to potius ea q̄ ipsa pro catholica fide ꝑ sanis dogmatib⁹ ꝑ variis et multifariis ecclie necessitatibus & fidelū moꝛib⁹ diuerso tpe scripsit: oīm honore debēt pferri & ab oibus priuis in q̄buslibet necessitatibus vt oportunitatib⁹ discretiōe vel dispēsatiōe magīa reuerēter assumi: ēq̄ q̄dā vestrum scripserint: haud illa decretalia priscoꝝ pōtificū in toto canonū codicis corpore esse ꝺescripta: & ideo inter canones non assumēda. † ¶ Cū & ipi vbi sue intrētioni hec suffragari[m] conspiciunt in oībus illis indifferēter vtant. & solū nunc ad diminutionem se. apo. ptātis et ad suoꝝ augmētū priuilegiorū min⁹ accepta esse phibeāt.

¶ Ire si ideo non esse decretales epīas priscoꝝ pōtificū romanoꝝ admittendas dicunt/ q̄ i codice canonū nō habenf

dirigit. vt. ij. q. v. oib⁹. Specialis est q̄ specialiter ad aliq̄s mittit vt. xxxv. q. iij q̄ scripsi. vij. q. j. petisti. siue sit generaf siue sit spālis dūmodo aliquid diffiniatur p eā: p iure gñali habēda ē vt. xvj q̄. iij. lz. extra ō sen. & re iudi. i causis. nisi sit tradita ex rēpore: ex loco: ex cā. vt. xxix. di stin. sciendū. sed si dubiuꝫ est an sit decretalis: recurrendū est ad registruꝫ: vt. ff. di. ix. vt vetery. Presumit tñ ꝙ sit decretalis si repit iter alias decretales. Ad istar illius que repit iter alias monīales: q̄ presumit ex h⁹ monialis. ar. xx. q. j q̄ progenitores Uel si plures ea tenēt tenēda est vt. xvj. di. Isidor⁹. & distigue put dr ex de fide istru. pastoral.

Papaz imitari ꝺbem⁹

Si romanoꝝ rum.

k ¶ Reprobā tur. ar. q̄ illis q̄ papa approbat vel reprobat: et nos approbare vl reprobare debem⁹. vt. xxiij. q. j. hec est fides. et xxv. q. ix. veniam.

† Concor. l. ab hostibus §. sed ad similiter ff. ex d. cau. ma. et ff. de offi. ꝑsi. l. iij.

l ¶ Quāto. satis ē absurdū est aliquem alij opitulari: & non sibi. vt. C. de na tu. li. l. nup. i fi.

m ¶ Suffragari. q̄ illud q̄ pro se quis iudicit etiam cōtra ipm inducti nō dz reprobare vt instrumēta: & si ō similia sūt. ar. dis. ix. neqꝫ quo-

Universidad de Deusto

rūsibet. z.iiij. q. iij. §. ire in crimi nat. ꝙ si q̄ereti bus. z.iij. q. viij cui⁹ i agēdo. et de cēli. cū olim. Arg. §. ij. q. vj. si hereticꝰ. §. di. xxvij. si q̄ ve ri. z §. di. x lege Primū regulare: scōm speciale in odiū hereticoꝝ et fauore fidei z religiōis. ar. ad hoc. et de ko. cōpe. cū sit gñale.

Juris abrogati notitia ē necessaria.

a ¶ Membranas Licz leges abrogatas non teneam⁹: tñ notitia earū est necessaria. ū. disti. vij. fuerūt. z ē h arg. ꝙ nullū verbū, positū i aliq̄ scriptura debet vacare vt̄ superflue ponit: vt. xxvij. q̄. j. sic eni. et extra ꝺ maio. et obe. solite. et ff. de vsurꝭ. l. iiij. Arg. contra. C. de fideiussorib⁹ non recte.

b ¶ Restat. q̄si diceret q̄ obti net ab vno: ꝺz obtinere in oib⁹ silib⁹. vt. iiij. di sti. deniq̄. i fi. et xxvj. di. deinde.

c ¶ Capitulū Illud. c. ē. xxvj. q̄. j. omnia. vbi tamen attribuitur dam aso pe: et potest esse ꝙ vterq̄ fecerit illud. z ē si. j. q. j. de cetero. et de consecra. distin. j. consulto.

d ¶ Dicendo. Arg. ꝙ ꝯbo general romnia debent cōprehēdi. vt hic. z. j. q̄ē. j. sunt nonnulli. z xvij. q. iij. putāt. z. xij. q. j. c. dilectissimis. z. xij. q. ij. nō est hiem⁹. §. de cōsē. di. ij. reuera. z. j. lxxv. distinc. ꝙ die.

Verbū gñale ois dz ꝯprehendere.

ascripte ergo nec sancti Gregorij: nec vllius alterius q̄ anteipsuꝫ fuit vel post ipsum est aliq̄ō institutū vel rescriptum recipiendū. eo ꝙ in codice canonū non habeat ascriptum. Ergo doctrinā eoꝝ z sanctiones que ab omni lingua venerantur: q̄ in codice canonum nō habent ascripte: de codicibus suis abradant: vt quid vel membranas[a] occupāt postq̄ non habent accepte. Sed q̄re multum immorem̄ cum nec ipsas diuinas scripturas veteris z noui testamēti iam recipiem⁹. si istos dixerim⁹ esse audiendos: etenim neutruꝫ horū in codice canonum ecclesiasticorum habetur insertū.

¶ Sed respōsuri sunt isti qui ad resistendū poti⁹ q̄s ad obediendum parati sunt: dicentes ꝙ inter canones iueniatur capitulum sancti Innocētij pape: cui⁹ auctoritate doceatur a nobis vtrūq̄ testamentum esse recipiendū: quāq̄ in ipsis paternis canonibus nullū eorū ex toto contineat insertum

Q uib⁹ ad hec respōdendum est: q̄m si vetus nouūq̄ testamētum sunt recipiēda: non ꝙ codici canonū ex toto habeantur annexa: sed ꝙ de his recipiendis scti pape Innocentij plata videat esse snia. restat[b] nimirum ꝙ decretales epistole romanorum pontificū sunt recipiende: z si non sunt codici canonū cōpaginate: q̄m inter ipsos canones vnuꝫ beati Leonis pape capitulum[c] constat esse pmixtum: quo ita oīa decretalia constituta se. apo. custodire mādatur: vt si q̄s in illa cōmiserit: nouerit sibi venia denegari. Dixit em̄ ca. r. suaꝫ decretaliuꝫ. ne q̄d ꝯbo sit q̄ō pretermissum a nobis forte credat: oīa decretalia constitura tā bone recordationis Inno. q̄s oīm predecessoꝝ nostroꝝ q̄ de ecclesiasticis ordinibus et canonum promulgata sunt disciplinis: ita nostra declaratione custodiri mādamus: vt si quis in illa cōmiserit venīā sibi nouerit denegari deinceps. ¶ Dicendo[d] vero omnia decretalia constituta nullum de decretalibus constitutis pretermisit quod non mandauerit esse custodiendū. Et rursus asserēdo omnium predecessoꝝ nostroꝝ: nullum pontificum romanorum qui ante se fuerūt excepit: cuius ita non preceperit decretalia constituta ab omnib⁹ custodiri: vt si quis in illa cōmiserit veniam sibi deinceps nouerit denegari. Itaq̄ nichil interest vtrū sint omnia necne decretalia se. apo. statuta inter canones conciliorum immixta cum omnia in vno corpore cōpaginari non possunt: z illa eis intersint que firmitatem his que defunt[e] et vigorē suum assignant: presertim cuꝫ synodalia gesta inter que ipsi canones statuti sunt in codice canonum nō habeantur: sed a nobis omni cultu debito veneretur. ¶ Consonat autem huic beatissimo Leoni pape etiam facundissimus sanct⁹ in decretis suis papa Gelasius ita inquiens: Decretales epistolas quas beatissimi pape diuersis[f] temporibus ab vrbe romana pro diuersoꝝ patrum consultatione dederūt: venerabiliter suscipiendas decreuimus.

¶ In quo notandum est ꝙ non dixit decretales epl̄as que inter canones habētur vel quas moderni pontifices ediderunt: sed quas beatissimi pape diuersis temporibus ab vrbe rodederunt. Dicens autem diuersis temporib⁹ etiam illa tēpora vir sanctus cōprehendit: que crebre scētib⁹ paganoꝝ psecutionib⁹ ad se. ap. deferri causas eoꝝ difficillime pmittebant.

¶ His itaq̄ diuina fauente gratia prelibatis: ostēdim⁹ nullā esse differētiā inter illa decreta que in corpore canonū habent se. apo. p̄sulū: z ea que pre multitudine vix p singula corpoꝝ volumina reperiunt: cum omnia et oīm predecessoꝝ suoꝝ decretalia constituta atq̄ decretales epistolas quas beatissimi pape diuersis temporib⁹ ab vrbe rodederunt forte venerabiliter suscipiendas et custodiendas eximios presules leonem scilicet z gelasium mandasse probauimus. Item agatho papa omnibus episcopis.

¶ Oēs sanctiones apo. se. ir refragabiliter sunt obseruāde

Sic omnes sanctiones apostolice sedis accipiende sunt tanq̄ ipsius diuina voce petri[a] firmitate.

Item ex cōcil. karoli imperatoris.

¶ Tolerādum est ingū quod a sancta sede imponitur: licet intolerabile videatur.

In memoriā beati Petri apostoli honorem⁹ sanctā ro. ec. z apo. se. vt q̄ nobis sacerdotalis mīs est dignitatis: ecclastice esse debet magistrationis: quare obseruanda est cum mansuetudine humilitas. Et licet vir ferēdum ab illa sancta sede imponatur iugum⁹ tñ feram⁹ z pia deuotione toleremus. ¶ Si vero (quod non decet) quilibet siue sit presbyter/siue diacon⁹ aliquam perturbationē machinando a nostro ministerio insidiando redarguatur falsam[c] ab aposto. se. attulisse epistolam: vel aliud quod inde non venerit salua fide et integra apud apostolicum humilitate: penes episcopum sit potestas vtrum eā in carcerē[d]: aut in aliam detrudat custodiam: vsquequo per epistolā aut per idoneos sue ptis legatos apostolicam interpellet sublimita

Papa his p̄firmatonis vires.

Le dicūtur false multiplicīter

a ¶ Jo oēs. ¶ Petri. nī papa sanctitatē recipit a cathedra. vt. xl. di. non nos Jo.

b In mēdouā. ¶ Jugū. vt. c. di. §. more. xj. q. iij. q̄d §. idē est i alijs plātis. vt. ij. q. vij. sacerdotes.

c ¶ Falsam. Dicit charta falsa ex dicto vel tacito: z in tali falso distinguit. vt eē. de rescrip. sup l̄is. et talis dī bñ falsari⁹. vt. ff. de fal. si q̄s obiecerit. Item dī falsa scriptura: vt cū scribit oēs vel maiorē partē fuisse p̄sentē q̄ nō fuit al's vere p̄sens. vt extra de his q̄ fi. a plat. sine con. ca. ꝙto z talis falsari⁹ suspēdit ab officio et bñficio. vt extra de testi. tam litteris. in fi. Item ipso facto dī falsari⁹: vt si charta apparet rasa vel imminuta: z talis falsari⁹ de ponit. vt eē. de cri. fal. ad audiē tiā. Qui aūt falsam chartam fabricat de nouo: non solū deponitur: sed et curie tradit. vt eē. de fal. ad falsarioꝝ.

† Pena falsitatis ſm leges ē depositio et oim bonoꝝ cōfiscatio. l. libero. l. seruo mozs. ff. ō fal. l. j. Cōcor. text. i. c. cū olim de offi. dele. et q̄libi p̄matur: hī. ff. et C. de fal. per totum.

† Dicit etiā falsa charta q̄ non habet testes inscriptos. vt extra de p̄cur. c. j. Item dī falsa q̄ hz subscriptiōes varijs manib⁹ notatas: et que nō est p̄fecta eadez manu. vt extra de p̄ini. cū olim in fi. nisi ex hoc sit ibi diuersitas ꝙ sit ibi calami/ vel attramenti mutatio. vt in autē. de fi. instru. z cau. in princi. colla. vj. Item dicit falsa si est alieno sigillo sigillata: dūmodo ille habuit ꝓpriū: vel nisi direrit ꝙ tunc nō habuit ꝓpriū. vt extra de appel. significauit. Item dicitur falsa si est cōtraria alteri ex eadem parte prolate vt extra de fide instru. imputari. et. C. de fide instru. scriptura. Item dicuntur false littere pape p falsam grāmaticā. extra de rescrip. ad audientiam. Item dicītur false si sint suspecte: z eis non imponitur fides. vt C. de p̄ba. iubemus. Item dicitur falsa charta si sigillū est fractum. vel si non est ann⁹ inditionis appositus vt extra de fi. instru. inter dilectos. Item si filium est ruptū. vt extra de crimi. fal. licet. Item si sunt impetrate sine mādato dñi. vt extra de rescrip. nōnulli.

d ¶ In carcerem. si certū est eum esse falsarium deponit. vt. l. distin. si episcopus. et extra de crimi. fal. ad falsariorū. sed vbi est dubiū: fit q̄ō hic dicitur.

Pape statutis non obeditens an sit hereticus.

e Nulli fas. ¶ Prostratus. Hic videtur ꝙ ois qui nō obedit statutis romane sedis sit hereticꝰ. z varios modos heresis notaut. xxiij. q̄ō. iij. §. q̄ vero. z. c. quidā Sed intelligas quod hic dicit ꝙ ij. ps. qui dicit romanam ecclesiā nō esse caput: nec posse cōdere canones ille est hereticus. vt. xxij. distinctione. c. j. z. xxv. q̄ē. j. violatores. z. q. iij. si quis dogmata. Sed si quis alīs transgredit eiꝰ mādata nō propterea est hereticus: licet peccet. extra de rescrip. si quando Johan.

f ¶ Judicio. Sed ꝓtra. xxiij q. j. subdiacon⁹. Sed ibi nō admittit dānatum ab hereticis. sed si vult penitere admittit eū: sed hoc non est ideo quia hereticus eum damnauit: sed quia alias malus est.

g ¶ Maioris. arg. ꝙ q̄to aliq̄s delinquens est maioris tanto magis est puniendus. vt. xl. distin. hō xp̄ia-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nus.xj.q.iij. precipue. xxv.q.j. nulli fas.

a ¶ Sed etiã alijs. Argu. q̃ tenetur aliquẽ defendere cõtra alios: multo fortius contra se. vt. xvj.q.j. in canonibus. z ff. si ser. ven. sit nius.

b ¶ Canonicis. Inter q̃s canõice scripture sunt epistole.

c ¶ Habere.

merunt. ab alia ecclesia.

d ¶ Preponat Ar. q̃ semp plus nit̃ p multitudine. vt. lxj. dist. nullo iuris. Jtẽ arg. q̃ a pl'ibus recipit: maioris est auctoritatis q̃ q̃d a pauciori bus vt. ꝯ. xvj. di. isidorus. z. ij q. vij. puto leui. di sti. c. vlt. Sz q̃re stare põt q̃d hic

Scptu re cano nice nõ sunt in eadem venera tione.

dr. Nonne oms canonice scpture equalit sũt recipiẽde. arg. xv. di. sed romana. quõ g̃ vna põponit alijs? Rñ. põt esse q̃ oms recipiãtur: nõ tñ q̃ oms in eadẽ veneratiõe habeãtur. Vel intelligas istd de locali bus canonib⁹. vt ille preponat alijs q̃ a pluribꝰ tenet: z sic põt intelligi. l. dist. dño sancto. in fine.

e ¶ Plures. No. q̃ hic dignitas psonaꝝ compẽsat cũ nũero. sibi in testib⁹. vt. ff. de testi. in nostra. sibi in credi toub⁹. vt. ff. de pact. maiorem. Sed in electiõe semp̃ par numerus p̃iudicat: licet maior sit dignitas ex pte altera z maꝰ meritũ psone. vt ex de elect. dudũ. j. licet sit ar. cõtra lxiij. di. ea. vlt. z lxxvj. di. ñ aũt

Dignitas anc̃opensat cuz nũero.

Psal. xviij.

f ¶ Inuenti. argu. q̃ iura aptãtur ad ea que raro accidunt. de consa. dist. nũ. sanctum est. z. ff. si ps here. pe. antiqui. Arg. contra. xxviij. dis. de siracusane.

g Ita dño. ¶ Sacrm. i. hoc sanctum munus.

parere debuit: sed ẽt alijs e neꝑterirẽt insinuare. Sitq̃ alienus a diuinis z põtificalib⁹ officijs: q̃ noluerit pceptis ap'licis obtẽpare. I tẽ Augu. de doctrina xp̃iana. lib. ij. ¶ Inter canonicas scripturas de cretales eple cõnumerantur.

IN canonicis scripturis ecclesiarum catholicarũ q̃plurũ diuinarũ scripturarũ solertissim⁹ indagator auctoritatẽ sequat: inter quas f sane ille sint: q̃s aplica sedes hẽc: z ab ea alij meruerũt accipe ep'las. ¶ Tenebit igitur hunc modũ in scripturis canonicis: vt eas q̃ ab oĩb⁹ recipiũtur ecclis p̃ponat g eis quas q̃dã non accipiũt. In eis vo q̃ nõ accipiunt ab oĩb⁹: p̃ponat eas quas pl'es h q̃uoresq̃ accipiunt eis quas pauciores minoresq̃ auctoritatis ecclie tenẽt. Si aũt als inuenerit a pluribꝰ: als a q̃uoribus haberi: q̃q̃ hoc inueniri vir possit: eq̃lis tñ auctis eas habẽdas puto. I tem leo pa. ¶ Ministerij diuini se exorem itelligat qui a soliditate petri recedit.

ITa dñs nr̃ iesus xp̃us humani gñis saluator istituit vt xp̃itas q̃ antea legis z pphetarũ pconio cõtinebat per aplicã tubã in salutẽ vniuersitatis exiret sicut scriptus est. In oẽm terrã exiuit son⁹ eoꝝ: z i fines orbis terre xp̃ba eoꝝ. Sz hui⁹ muneris sacrm⁹ ita dño ad oĩm aplorũ officiuꝫ ptinere voluit: vt in btissimo petro oĩm aplorũ summo p̃i

h ¶ hunc. i. petrum.

i ¶ Indiuidue. s. ecclesie.

k ¶ Erat. i. ab eo q̃ ipe dñs erat. s. petra voluit eũ vocari dñs petrũ. de consa. di. ij. reuera.

l ¶ Et sup hãc petrã. p hanc dictionem non credo dñm aliꝰ demõstrasse q̃ hec ꝙba q̃ petr⁹ rñdit q̃ ecclia est fundata. Articulus sup

cipaliter collocaret: vt ab ipso quasi a q̃dã capite dona suaue lut in corpus oĩe diffunderet vt ex ore intelligeret se diuini ministerij esse: q̃ ausus fuisset a petri soliditate recedere. Hũc em in cõsortiũ idiuidue vnitatis assumptũ: id q̃d ipse erat dñs voluit noiari dicendo. Tu es petr⁹: z sup hãc petrã edificabo ecclesiã meã: vt eterni tẽpli edificatio mirabili munere gr̃e dei i petri soliditate cõsisteret: hanc etiã ecclesiã suã firmitate cozroborans vt illã nec humana temeritas posset apperere: nec porte inferi contra illã p̃ualerẽt. Ue rũ hanc petre isti⁹ sctissimã firmitatẽ deo (vt diximus) edificante cõstructã nimis vult impia p̃sumptiõe violare: quisq̃s ei⁹ prãtem tẽtat infringere fauendo cupiditatib⁹ suis et id q̃d accepit a veteribus nõ sequendo. Hoc aũt intelligendũ est de illis sanctoĩb⁹ vl de cretalib⁹ eplis in q̃b⁹ nec pcedẽtũ patrũ decretis: nec euãgelicis pceptis aliquid cõtrarium inuenit. Anastasi⁹ enim scõs fauore Anastasii impatoris: quos achari⁹ post suam in se platã sacerdotes vel leuitas ordinauerat rite fungi acceptq̃ officijs debere decreuit: ita inquiens Anastasius. ij.

¶ Nulla lesionis portio attingat: qui ab hereticis iam damnatis ordinatur.

SEcundũ ecclie catholice cõsuetudinẽ scrissimũ serenitatis tue pect⁹ agnoscat q̃ nullum de his quos baptizauit achati⁹: vel quos sacerdotes vel leuitas secũdum canones ordinauit: aliqua ex nomine achatij portio lesiõis attingat: quo forsitan per iniquum tradita sacramenti gratia minus firma videatur. Nã z baptisma quod procul fit ab ecclesia siue ab adultero siue a fure datum fuerit: ad p̃cipientẽ munus⁹ peruenit illibatum quia vox illa que sonuit p columbam. Hic est filius me⁹. cẽ. omnẽ maculam humane pollutionis exclusit. Quod declaratur cum dicitur. Hic est qui baptizat in spũ sancto z igne. nam si visibilis f solis istius radij cum p loca fetidissima, trãseũt: nulla cõtactus inquinatione maculantur: multo magis ipsius qui istum visibilẽ fecit: virtus nulla ministri indignitate constringitur. Nam z iudas cuz fuerit sacrilegus atq̃ fur quicquid egit inter apostolos pro dignitate, commissa sibi beneficia per indignũ data nulla ex hoc detrimenta senserũt. Declarante hoc ipsum domino manifestissima voce: scribe (inquit) z pharisei super cathedrã moysi sederunt. Quecunq̃ dicunt facite: que aũt faciũt nolite facere dicunt em et non faciũt. Quicquid ergo ad hoim profectũ q̃libet in ecclia ministri pro officio suo videntur operari: hoc totũ contineri⁹ implente⁹ diuinitatis effectu: ita ille per quẽ loquit xp̃s paulus affirmat. Ego planta uit: apollo⁸ rigauit⁴ sed de⁹ incrementũ⁵ dedit. Itaq̃ neq̃ qui plantat est aliq̃d: neq̃ q̃ ri

Wat. xvj.

Wat. iij. d.

Joh. j. c.

f. Lo. iij. b.

Wat. f. xxiij. a

Predicare nemo põt nisi mittatur.

Sacrorũ veritas

cunt veritatẽ sacramẽtoꝝ nõ esse apud hereticos vt sit apũ xviij. q. j. sacrima. z. j. q. j. extra ecclesiam. Y. dicit q̃ nec here cap. est reprobatũ: nec auctor. p his q̃ hic continẽtur cos. dãnatus fuit: q̃ nichil hic continet q̃d non canonice dicat: sed iõ fuit iste dãnat⁹ q̃ cõicauit forino hereti

predicetur in hoc gaudeo. z gaudebo.

r ¶ Hoc. i. inuidiam.

s ¶ Et hic. s. achatius.

t ¶ Alijs. s. ignorantibus.

v ¶ Sue virtutis. quo ad veritatem sacramenti.

co: et q̃ voluit reuocare achatiũ hereticũ post mortẽ et iõ iste anasta. fuit dãnat⁹. vt. j. c. anastasi⁹. Alij dicunt q̃ hoc. c. cũ auctore reprobatũ est: q̃ voluit dicere q̃ ordinati ab heretico sine oi dispẽsatione de iure põt sua officia exercere. Dicit enim. h. q̃ heretici habent veritatẽ sacramentoꝝ: sed non habent executionẽ eoꝝ: vt de. cõse. di. iij. sicut in sacramentis. z. c. nõ in vobis. vt not. j. q. j. qui pfectionẽ et ca. dominus.

a ¶ Baptizauit. in forma ecclesie.

b ¶ Mun⁹. i. baptisma.

c ¶ Q̃ vox. h est q̃ baptizat.

d ¶ Per colũbam. i. p spiritũ sanctum in specie columbe.

e ¶ Et igne. i. charitate.

f ¶ Nã si visibilis. j. q. j. si iustus fuerit.

g ¶ Cõsumeri. id est perfici.

h ¶ Implẽte diuinitatis effectu. i. deo cooperante.

i ¶ Plantam predicando.

k ¶ Apollo. di scipulus pauli.

l ¶ Rigauit. baptizando.

m ¶ Incremẽtũ. i. gratiã et remissionẽ peccatorum.

n ¶ Ut qualis hoc itelligẽ ỗ toleratis: als bñ q̃ rit. vt. xlij. di. q̃dam. scam⁹. nã nemo põt p̃dicare nisi mittat. vt. xvj. q. j. adũcim⁹. et ex de here. cũ ex in iũcro. Uel loquitur sc̃dm ãtiqua tpa q̃s oẽs potuerant p̃dicare.

o ¶ Predicet. Sed que p̃dicet

p ¶ Ut iudos. i. pseudo apl̃os

q ¶ Cõfirmet z hoc in ep'la ad Philip. cum dicit: ssiue p veritatẽ: sive alio modo xp̃s

Ad philip pẽ. j. c.

r ¶ Generaliter. i. in oi sacramento.

y ¶ Ut imagi nẽtur. achatiũ.

z ¶ Metuere. s. fm opinonez falsam. Nã i veritate suscepert ordinẽ: z nõ execution̄. j. q. j. ordinationes. j. q. vij. dalbertum.

a Nastasi⁹ ¶ Abegerunt. i. remouerunt. xxxij. di. ſverũ. Sed ꝑtra viij. q. iiij. nõne. vbi dr q̃ añ tp̃a sententie non p̃t clerici recedere ab ep̃o. Sed hic non recesserunt ante sententiã: q̃ inciderat in heresim tam dãnatã. vt. xxxij. q. j. capi. j.

b ¶ Concilio. videtur ergo q̃ papa teneꝫ rẽ rere cõciliũ epi scopoꝝ: q̃d verũ ẽ: vbi ỗ fide agitur: z tũc synodus maior ẽ papa: vt. xv. dist. si cut. in fine.

c ¶ Qui cõicauerat. xj. q̃. iij. qñ. vbi dicit q̃ excõicatio non transit in tertiã psonã: sed hic cõmunicauit ei in maleficio vñ potuit transire ad tertiam personam. vt extra de sentẽ. excõi. nuper.

d ¶ Occulte. magis inde p̃sumitur contra ipm: vt extra. vt eccle. bñficia. vt nostrũ. extra de offi. deleg. cõsulte. ff. ỗ ritu nuptia. psalã. ff. de

z Idẽ dicit dñicus z Cardi.

administra. tuto. non existimo.

a ¶ Diuino. quia dum asellaret emisit intestina.
b ¶ Propter. Obtineāt. quia preter formam eccle sie contulit. j. q. j. extra ecclesiam.

Cassan da sūt fctā ab intrusis

c ¶ Que circa eū. Arg. q̄ quicq̄d fit ab intrusis vel vitiose electis totū cassat. vt. xij. q. ij. alienationes. xxv q. j. omne. Arg. contra. xij. q. vij. §. tria. in princ. z. C. de sacrosan. eccle. l. decernimus.

Aucto ritas sctōrū q̄nq̄ papali prefert aucto ritati.

d ¶ Decretales. Jn hac. xx. di. magister querit de expositionibus sacre scripture an sint paris auctoritatis cū canonibus z decretis. z infra solvit q̄ quātū ad sacrā scripturā exponendā pualet sanctor auctoritas: quātū aut̄ ad causas diffiniēdas pualet aut̄oritas romanor pontificum.

Impe rij nō pōt eē iudex eccliasticus.

e ¶ Scientia. Arg. q̄ nullus pōt eē iudex ecclesiastic⁹: maxime nisi peritus: vt extra de constan. z affi. ex litt. fine. et. j. q. j. vt euidenter. xj. q. iij. et ſ ad tēp⁹. xxiij. q. iij. si q̄s. de pe. dist. v. cōsideret. z distin. vj. qui vult. z q̄ leges scire tenetur. in auten. de iudi. collā. vj §. quia vero. Jtez quā sentētia ferēda est in scriptis. vt. ij. q̄stione. j. i primis. in fine. Jtē q̄ iudices per se debēt scribere sententias et recitare. vt. C. de assesso. presides. Sz cōtra. C. de iudici. certi. vbi dicit q̄ multires possunt esse iudices: q̄ per quotidianum vsum possunt habere peritiam iudicandi. Mediocris tñ scientia sicut z in plato: ita z in iudice sufficit. vt extra de elec. cum nobis olim.

Mat. xvj.

f ¶ Prius. Arg. ex ordine facti aliāq̄ presumendū. xxij. q. iij. displicet. z. j. q. j. vt euidenter. Sic̄ ex ordine verboꝝ. vt. xlvij. d. sit rector. z extra de rescrip. cuz dilecta.

g ¶ Dedit. §. hic videtur velle q̄ alia sit clausula ligādi z solvēdi: alia scientia et ita q̄ sint due clause. Sed dico tm̄ vnam esse q̄ dicunt due eē propter duos effecꝰ. Sz quidam aliter scientia dicit esse clausis cum aliqs possit habere scientiā qui nō habet clauē: z ecōtra? Sz dic q̄ licet scientia prius nō fuisset clausis añq̄ haberet ordinē: tñ post ordinē incipit esse clausis. Si tamen q̄ras q̄d ꝓprie sit clausis sacerdotalis: dico ipaz potestatem sacerdotalē per quā ligat z soluit.

Clauis sacerdotalis an sit vna an plures

h ¶ Inter lepram. id est inter causam. alludit ei q̄ fiebat i lege: cū em̄ dubitabatur de aliquo an esset infectus lepra ducebat ad sacerdotes: z sm̄ eorum arbitrium vl recipiebatur vl deiciebatur. vt. xj. q. iij. quō. de pen. distin. j. §. ex his. versi. moysi.

Inter leprā z lepram vñ dicatur.

i ¶ De libell⁹. .i. secūdū libellos et commentarios.

k ¶ Aliorum. id est hieron⁹. z Augu. per quoꝝ scripta nō est iudicandū omissis canonib⁹. l. distin. si ille.

l ¶ Junioris. ecce hic approbāt dicta grego

De libellis i et commentarijs aliorum k non cōuenit aliquos iudicare: z sanctorum consiliorū canones relinquere: vel decretalium regulas que habētur apud nos simul cum canonibus quibus in omnib⁹ ecclīasticis vtimur iudicijs. i. apostolorū niceno: arhiritanorum: neocesariensium: gangrensium: sardicensium: affricanēsium: carthaginēsium: z cum illis regule presulum romanorum siluestri: cyrici: innocētij: zozimi: celestini: leonis: hylarij: gelasij: ormisde: et gregorij iuniorisl Jsti omnino sunt et per quos iudicant episcopi et per quos epi simul z clerici iudicantur. nam si tale emerserit vel contigerit inusitatū negociū q̄d minime possit p̄ istos finiri: tunc

rij iuniorīs. alibi videntur reprobari. xxxij. q. vij. ca. quod ꝓpositi. et in seq. §. vbi dicit. §. q̄ sunt contraria euangelio: sed illud capi. intelligitur de arta: z sic bene tenet. Joannes.

Auēs canōis est maior auctoritate scōr

a ¶ Illoꝝ. videtur q̄ potiꝰ iudicandū sit sm̄ illum qui imitat auctoritate canōis q̄m qui imitatur auctoritate) hiero. vl Augu. quod verū est. nisi Augu. innitat auctoritate nom̄ vel vere. testa. vl ēt aliā canone. nā licet cōciliū apō adigranū facrū cōstituerit q̄ rapt⁹ non possit matrimoniū cū ūgi cuz rapta: vt xxxvj. qō. ij. placuit. tamen hiero. cōtrariū statuit: z ei stat. vt xxxvj. q. ij. tria.

b ¶ Dominicū. Sed nōne ordinatis ecclīa non recipit canōes? videt q̄ non: vt xxxj. distin. alik. nunq̄d ergo ipa ē heretica? Sz dic q̄ licet istos non recipiat canones: nō tñ cōtēnit eos: vt dicit ꝓpa approbat ꝓsuetudinē ipsoꝝ. §. di. primi romanorum.

Ecclīa ordinatis non est heretica.

c ¶ Sz decreta. d ¶ Nō habetis. per scientiam.

d ¶ De neglectu. nulli em̄ est licitum ignorare canōes. vt. j. xxxviij. disti. nulli. et ca. omnes.

e ¶ Corripiēdi. Arg. sic. xvj dist. q̄ dicitis.

f ¶ De quib⁹. Apostolorum. i. apostolicorum.

Exemplis q̄dibus est vtēdū.

g ¶ Exēpla. Arg. p exēpla posse iudicari. vt. xxxvij di. q̄ de mesa. z. xxxiij. q. iij. si habes. Arg. j. C. de sen. z int. nemo. Sed illō intelligit cū ius hȳ: tūc p exēpla non est iudicandū. Vel dic q̄ exēplis quatuoꝝ non est vtendū: sed exēplis publice persone: siue auctice vt exēplis principis primi siue apostolicoꝝ. vt. xxj. q. iij licet. extra de sen. z re iudi. in causis. vel dic q̄ exēplis paucoꝝ non est vtendum: sed plurium bene.

h ¶ Seniores. i. sapientes. vt. lxxxvij. dist. porro.

i ¶ Plurib⁹. sic ex de offi. deleg. prudentiā. in fi. j.

illoꝝū[a] quorum meministis dicta hiero. Augu. Jsido. vel ceteroꝝ similiter sanctoꝝ doctoꝝ simulium scripta fuerint magnanimiter sunt retinenda ac ꝓmulganda: vel ad apostolicā sedē referāt de talibus Quā ob causam luculentius et magna voce ꝓnūciare non timeo: q̄ qui illa (que prediximus) sanctoꝝ patrum statuta q̄ apud nos canonuz noie p̄titulātur (siue sit epūs: siue clericus: siue laicus) nō indifferenter recipere conuincitur[b] nec catholicam z apostolicam fidē: nec sancta quattuor euangelia vtiliter et efficaciter ad effectū suū retinere vel credere probatur. Item Nicolaus papa clero constantinopoli.

¶ Corrigendi sunt qui decreta romanorū pontificum non habent vel non obseruant.

Si decreta romanorum pontificū non habetis[c] de neglectu[b] atq̄ icuria estis redarguendi. Si ꝓ̄o habetis z nō obseruatis: de temeritate estis corripiēdi[c] z increpandi. Item tē Jnnocentius papa.

¶ Ad quos ut recurrendum cuz sacre scripture auctoritas non occurrit.

De quibus causis nulla soluendi ligandiq̄ auctoritas in libris vete. et noui testa. et quattuor euangeliorum totis scriptis apl̄oꝝ[f] non appareat: ad diuina recurrite scripta greca. Si nec i illis ad catholice ecclie hystorias catholicas a doctoribus catholicis scriptas manū mittite. Si nec in illis sctōrum exēpla[g] pspicaciter recordamini q̄ si in oib⁹ his inspectis huiꝰ qōnis q̄litas nō lucide inuestigat: seniores[h] pucie cōgregate et eos interrogate. facilius nāq̄ inuenit qđ a plurib⁹[i] senioribꝰ q̄rit. Verus ēt repromissor dñs ait. Si duo ex vobis vel tres pueniūt sup terrā in noie meo de oī re quācunq̄ petierint fiet illis a p̄re meo.

¶ Distinctio.xxi.

Decretis[k] gromanoꝝ pontificū z sacris canonib⁹ conciliorū eccliasticā negocia: vt supra monstratū est terminant. Ministri vero sctōr canonū z decretoꝝ pōtificū sunt sūmi pōtifices z ifra pōules: z reliq̄ sacerdotes: quoꝝ institutio est in veteri testamēto ichoata z in nouo pleniꝰ cōsūmata. ¶ Sūmi eteñ pōtifices z minores[l] sacerdotes a deo sunt istituti per moysen: q̄ ex ꝓcepto dñi aarō i summū pōtificē: filios ꝓ o eiꝰ vnxit in minores sacerdotes. Moyses elegit sacerdotes i veteri testamento: z dñs in nouo. vt. j. e. in nouo. videtur q̄ ad episcopū ō iure spectet electio ca nonicoꝝ. et ipe rator dicit q̄ epūs eligit clericos i constātinopol'. ciuitate. vt i auten. de mensura ordinandoꝝ clericorum in. j. §. colle. iij. Ad hoc dicas q̄ episcopꝰ de iure cōmuni cum aliis eligat. vt extra. de his que fiunt a pcla. sine consen. capi. nouit. z capi. ea noscitur. consuetudo tamen est seruanda. vt extra de electio. cū ecclesia. Item videtur ex loco isto q̄ moyses fuit sacerdos cuz vnxerit sacerdotes. et idem dicit Jnnocen. extra de maioritā. et obedē. solite. Sed cōtra homicida fuit: ergo non potuit esse sacerdos. vt. xxxij. questio. iij. non inferēda. Sed dic q̄ olim sacerdotes bene erāt homicide. vt ij. q. vij. §. his ita. Sed danid primo fuit prohibitus construc-

Exo. xxviij. g.

Papa in maiori ordine a nemine potest iudicari. vt dignitate nō potest iudicari a minori: et sic papa a nemine pōt iudicari.

Electō canonicoꝝ ad q̄s spectat.

Mat. xviij. c

Moyses licz homicida potuit eē sacerdos.

Universidad de Deusto

Cõcor. text⁹ in cap. ecce crimino. cũpcor. ij. dubi. ij. Para. xxiij. d.

re tẽplũ qz vir sanguinũ erat. de cõse. di. j. c. j. Quare gũt iudices z executores testes et aduocati in causa sanguinis pmoueri nõ possunt: notaui in qstionibus in illa questiõe que sic incipit. aliqs ex officio suo hominem interfecit. de hoc dixi. ij. distin. per totum.

Luce xj. d.

a ¶ Alij pmates. hec diuisiõ nõ est iuste rationis nominum: qz idẽ sunt primates qõ patriarche. vt. xcix. dis. c. j.

b ¶ xxij. discipulos. contra. j. ea. dis. in nouo. ibi ꝺr q discipuli dñi. i. apli elegerũt. lxxij. discipulos: h ꝺr q a dño. Sed dic q dñs bene ꝺr fecisse qõ eius minister facit: qz q̃ per aliuz facit p seipsũ facere videt. extra ꝺ sen. excõi. mulieres.

c ¶ Ordiatos vt. xciij. dist. dominus noster. z c. dyaconi.

d ¶ Subdyaconos. non videtur verũ dicere q tpe apl̃oz alii qui fuerũt subdyacõi. vt. xxxv dist. eps. qz ille est canõ apl̃oz. Sz dic q subdyaconat⁹ tũc fuit/ sed nõ fuit sacer ordo nihilominꝰ tota ẽ eta. z quia tria. nomina.

e ¶ Ieros. Dzio ostẽdit Ysido. q̃ noie vocantur ministri ecclesie: z q̃re sic vocent⁹ ministri ecclesie. secũdo ponit quadrimẽbrez diuisionẽ eporz. tertio ponit interp̃tationes omniũ ordinũ ecclesiasticorũ z eorum officia. scda ps incipit ibi: ordo vero episcoporz. tertia ibi: pontifex.

Sors i electiõi bꝰ ẽ reprobata.

f ¶ Matthias. Cum quo fuit electus Ioseph.

g ¶ Primũ. in clericũ fcz: sed alꝰ. s. Iacob⁹ fuit primo eps factꝰ. vt. j. lxvj. dis. Dzo. Et est hic arg. p sorte facieda. vt. ff. de iudi. sed cũ ãbo. z q in electionibꝰ tempore necessitatis possumus ꝑm sortem ꝓcedere quod non est verum. vt. xxvj. q. ij. non exẽplo. z extra de elec. ecclesia vestra.

h ¶ Partẽ. i. decimas z primitias que dicũtur deu. vt. xij. q. ij. quisquis. Joan. z. c. qui abstulerit.

i ¶ Psalmista. Hic paret q psalmista z ostiarij⁹ z lector sunt clerici. xxv. di. placet. z. et xxxij. dist. sertatim. et. xj. q. j. de psona. z depont possũt sicut alij clerici. vt. xxvij. q. j. si qs eps. z q̃ injicit manus i ũstos ercõicat⁹ ẽ. vt. xvij. q. iij. si qs. et extra de sen. excõ. nõ dubiũ. et. c. parrochianos. z q̃ prima tonsura fit aliqs psalmista et illa tõsura est sacramentale/ si gnuz. vt. xij. q. j. duo. Sed si hoc dicaꝰ: tũc erunt ix. ordines. verũtamẽ videtur q̃ non sit ordo: qz vbi tractatur q̃ clericꝰ alij obedictiam prestabit nil agitur de istis ordinibus. vt. xciij. distin. a subdiacono. similiter alibi. vt lxxvij. dist. illud sed dic q tantũ septem sunt qui ꝓferuntur cum solẽnitate. Sed tamẽ nouẽ sunt Joan. Sed certe omnes conferuntur cum solennitate hodie preter psalmistatum qui a solo sacerdote conferꝰ. vt. xxiij. distinctio. psalmista. B.

Luce xxij. c.

Tonsura pma ẽ ordo.

Sacerdos simplex cõferre potest psalmistatũ.

k ¶ Episcopꝰ. Argu. q episcopatus est ordo. vt. xciij. distinc. dyacones.

l ¶ In patriarchis. quo nomine comꝓhendit principales patriarchas: vt romanum/ constantinopolitanum/ alexandrinũ/ hierosolymitanum/ antiochenum.

m ¶ Archiepiscopis. Id est primatibus. quo nomine comꝓhendit alios patriarchas siue primates. vt aquilegiensem: cantuariẽ. bituricẽ.

n ¶ Deros[c] et clericos hic appellatos credimus qz matthias[f] sorte electus est quẽ primũ[g] p apl̃os legimus ordinatum. Cleros ẽm grece sors latine vel hereditas dr: ꝓpterea ergo dicti sunt clerici: qa de sorte dñi sunt: vel qa dñi partẽ[h] habent. Generaliter aũt clerici nuncupant⁹ oẽs q̃ in eccl̃ia xp̃i deseruiunt: q̃ũ gradus et noia sunt hec. Hostiari⁹: psalmista[i]: lector: exorcista: acolitus: subdiaconus: diacon⁹: p̃sbyter: episcopus[k].

¶ Ordo vero eporz quadripartitus est: id est in patriarchis[l]: archiep̃is[m]: metropolitis: atq; ep̃is. Patriarcha greca lingua summ⁹ patrũ interp̃tatur qz primũ post apl̃m tenet locũ z ideo qz summo honore fungitur tali nomine censetur: sicut romanus antiochenus: alexandrinus. Archiep̃s greco interp̃tatur vocabulo q̃ sit summ⁹ episcoporum/ id est primas: tenet enim vicẽ apl̃icam z presidet tã metropolitanis q̃ ceteris episcopis. Metropolitani aũt a mẽsura[a] ciuitatũ vocãtur. singulis ẽm ꝓincijs ꝑeminẽt quorũ auctoritati z doctrine ceteri sacerdotes subiecti sunt sine quib⁹ nichil reliqs agere licet[b] ep̃is. sollicitudo enim totius ꝓincie archiep̃is cõmissa est. Oẽs autẽ superius designati ordines vno eodẽq; vocabulo epi nominant⁹: sed ideo ꝓuato noie quidã vtunt⁹ ꝓpter distinctionem potestatũ quam singulariter acceperũt Patriarcha patrũ princeps. archos ẽm grece princeps latine: inde archiep̃s princeps episcoporum. Metropolitan⁹ a mensura ciuitatum. Episcopus autẽ vocabulum inde dictum est q̃ ille qui efficitur episcopus supintẽdat: scilicet curam gerẽs subditorũ. Scopin enim grece latine intẽdere dicitur. Episcopi enim grece latine speculatores interpretantur: nam speculator est prepositus in ecclesia: ideo dict⁹ eo q̃ speculet z prospiciat ꝓpt̃oz infra positorũ mores z vitam.

Dignitatum electio ad q̃s spectat

a ¶ Amẽsura q. i. vel. xj. debz sub se hꝫe vt. vj. q. iij. scitote. Vl di. a metros qõ est mater: et potius quod est ciuitas q̃ est mater aliarũ ciuitatũ. xij. dist. de his.

b ¶ Licet. de his que spectãt ad torã. puncta sed de his q̃ ad suã dyocesim spectãt sine eoz licẽtia pñt disponere. xx. q. iij. c. j z. ix. questiõe. iij cap. j. z. ij.

c ¶ Disponit ergo episcopus confert dignitates ecclesiasticas. vt. lxxiij. di. episcoporum. Arg. contrꝝ. xciij. dist. legimus. vbi dicit q̃ tm̃ ad episcopum spectat confirmatio: sed hoc refertur ad diuersas consuetudines: vt extra de electio. cũ in cũctis. z. c. cũ ecclesia vultera na. Ego credo q̃ de iure communi tãtum electio dignitatum spectet ad capitulũ cum episcopo vt extra ꝺ his q̃ fiant ꝑcla. sine consensu capitu. canoscitur. z capi. quanto.

d ¶ Ex greco. scilicet dos qõ ẽ datio.

e ¶ Virga. q̃ arcebat aues a carnibus sacrificiorum.

f ¶ Nudis. argu. q̃ nõ incedit nudus qui filuz fert in capite.

g ¶ Dignitatẽ. vt. lxxxiij. distin. pozro.

h ¶ Et nõ eta tis. scilicet nõ supple: qz alibi dicitur q̃ est nomẽ etatis. vt. xciij. dist.

Addi tio.

suetudo fuit vt rex esset sacerdos z pontifex: vnde z pontifices romani imperatores appellabantur. Vates a vi mentis appellat⁹ est: cui⁹ significatio multiplex est: nã modo sacerdotem: modo ꝓphetam significat: modo poetam. Antistes sacerdos dictus est ab eo: qz añ stat: prim⁹ est eñ i ordie ecclesie vt supra se nullum habeat. Sacerdotes autem nomẽ hz cõpositũ ex greco[b] et latino quasi sacrũ dãs. sicut eñ rex a regendo: ita sacerdos a sacrificãdo vocat⁹ est: consecrat eñ z sacrificat. Sacerdotes autẽ gentilitũ flamines dicebãtur/ hi in capite habebant pileum in quo erat breuis virga[c] desuper habẽs lane aliquid: qõ cũ propter estum ferre non possent: filum tm̃ in capite religare ceperunt: nã nudis[f] eos penitus capitibus incedere nephas erat: vñ z a filo quo vtebãtur flamines dicti sunt quasi filamines. verũ in festis diebus filo deposito pileum imponebant ꝓ sacerdotij eminentia. Presbyter grece latine senior interp̃etatur: non modo pro etate vel decrepita senectute/ sed propter honorem et dignitatem[g] quam acceperunt presbyteri nominantur. Ideo autem presbyteri sacerdotes vocantur: quia sacra dant: sicut episcopi qui licet sint sacerdotes tamen pontificatus apicem nõ habent: quia nec crismate frontem signant nec paracletum spiritum dant: quod nõ solum deberi ep̃is lectio actuum apostolorum demonstrat. Unde et apud veteres idem episcopi: et presbyteri fuerunt: quia illud nomen dignitatis z nõ etatis[h] est. Leuite ex nomine auctoris sunt vocati. De leui enim leuite exorti sunt: a quibus in templo dei mystici sacramenti mysteria explebantur. hi grece diacones: latine ministri dicuntur: quia sicut in sacerdote consecratio ita in diacono ministerij dispensatio habetur. Hypodiacones grece quos subdiacones dicimus qui ideo sic appellantur: quia subiacent preceptis et officijs leuitarum. Oblationes enim in templo domini a fidelibus ipsi suscipiunt: et leuitis supponendas altaribus deferunt. hi apud hebreos nathanei[i] vocant

Addi tio.

legimus.

i ¶ Nathanei isti dicuntur ministri ministrorꝫ z interp̃etãtur in hũilitate deo seruãtes vl deo donati. z sunt dicti ab eo tempore/ quo Iosue gabaonitas donauit ad ministerium tẽpli: scilicet vt ligna ibi cederent in ipsa z aquã portarẽt ad opus sacrificij de quib⁹ dicitur. xxij. qõ. iij. Innocẽs. h. Et no. q̃ isti nathanei lauabãt hostias in pbatica piscina. Probatõ grece dicitur ouis latine. sic ergo dicta erat: qz in ea nathanei ꝛc. sicut predixi: vt legit in historijs euãgelij. cap. post hoc erat ꝛc. Archydiaco.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Predicāt. Id est iegūt recitādo: nō aūt predicādo: qr illud est officiū sacerdotum. xvi. q.j. adūcimus.

b ¶ Miserabiliter. nō per prauā vocē: sed potius per altā vocē z sonoram. et iste intellect' patet ex littera sequenti: vbi dicit tanta enim. ꝛc.

c ¶ Et respuunt infideles. i. excōmunicatos Et ita ostiarius remouet excōicatos ab ecclia. vt hic. z. xxv. distin. perlectis.

In nouo testamento.

¶ Hec est secuda pars huius di. in qua ꝓbatur q romana ecclia sit caput: ab ipso dño specialiter usti tuta secundario a concilijs Jo. de fan.

d ¶ Tu es petr⁹. videt ergo q per hec verba tu es petrus ꝛc. dat⁹ fuit petro pontificatus: et ita ante passionē: qr ante fuit ei dictū: z ita videtur cōtradicere l. di. .ij. sed ēr ādū. z ca. fideliū. nā ibi dicit q post passionē qr antea nō fuit dat⁹ ecclesie pastor.

Petr⁹ post passionē fuit pastor creat⁹.

Sol. primo fuit apostolus ante passionē ꝛ post passionē fuit pastor creatus per illa verba. Si diligis me ꝛc. vt extra de elec. ſignificastī: quod ettaz hic immutē dicit. tibi dabo claues re. ꝛc. hoc em est ꝓmittere z nō dare.

e ¶ Part. Argumē. q omnis episcopus sit par apostolico quantū lectores a legendo: psalmiste a psalmis canēdis vocati sunt illi em predicant[a] populis volūtatē dei et qđ sequantur: isti canūt vt excitēt ad cōpunctionē animos audiētium: licet et quidā lectores ita miserabiliter[b] ꝓnunciēt: vt quosdam ad luctū lamētatiōesq cōpellant Jidē etiā z ꝓnunciatores vocantur: qr populo annūciant. tāta etiā z tā clara erit eorum vox vt cūctis longe positorum aures adimpleāt. Cantor aūt vocat⁹ est: qr vocē modulat in cantu. huius duo genera dicūtur in arte musica licut ea doctissimi hoies latine dicere potuerunt pcentor et succentor. Precentor. s. qui vocē ꝓmittit in cātu. Succētor aūt qui voce subsequent canēdo rūdet. Cōcentor aūt dr qr cōsonat z cōcinit. q aūt nō consonat nec cōcinit nec cōcentor erit. Acoliti enim grece latine cerofera rij dicuntur: a deportādis cereis qū legendū est euangeliū aut sacrificiū offerendū: tunc em accendūtur luminaria ab eis z deportant: nō ad effugādas tenebras dū sol eodē tempore rutilat: sed ad signum leticie demonstrandū: vt sub typo luminis corporalis illa lux ostendat de qua in euangelio legitur. Erat lux vera que illuminat oēm hoiem venientem in hunc mundū. Exorciste exgreco in latinū adiurantes siue increpantes vocātur. Jnuocant enim super catheçumi nos vel sup eos qui habēt spiritū immūdum nomē dñi iesu adiurantes per eum: vt egrediat ab eis. Ostiarij. i. tantores q̄ vete. testa. electi sunt ad custodiā templi vt non ingrederetur in illud immundus in oīni re. dicti aūt sunt ostiarij q̄ presunt ostijs templi. Jpi em tenētes clauē oīa int⁹ extraq̄ custodiunt atq̄ inter bonos z malos hītes iudiciuz fideles recipiūt: z respuūt infideles[c].

Ite anaclet⁹. ¶ Romana ecclesia a dño primatū accepit.

In nouo testamēto post xp̄m dñm a petro sacerdotalis cepit ordo: quia ipi primo pontificat⁹ in ecclesia xp̄i datus est domino dicente ad eum. Tu es (inquit) petr⁹[b] z super hanc pe. edi. ec. meā z porte inferi non ꝓua. aduer. eam. Et da. ti. cla. reg. ce. Hic ergo ligādi soluendiq̄ ptātē prim⁹ accepit a dño: primusq̄ ad fidem populū sue predicatiōis virtute adduxit verboq̄ instituit. Ceteri vero apli cum eodē pariº consortio honorem z potestatē acceperūt: ipsumq̄ pricipē eorū esse voluerūt qui etiā iubente dño in toto orbe terrarū dispsi euangeliū predicauerūt: ipsis quoq̄ decedē tibus in loco eoꝝ surrexerunt epi: quorum ordinatio pretaratof debet fieri ordine z modo. quos q̄ recipit z verba eorū: deū recipit: qui aūt respuerit eos: eū a quo missi sunt z cuius legatiōe funguñ spernit: spernetur z ipse indubitanter a dño. Uidēres aūt z ipsi apli messem esse multam et operarios[g] paucos rogauerūt[h] dominū messis vt mitteret operarios in messez suā: vñ ab eis electi sunt. lxxij. discipuli. quorū typū gerūt pbri: atq̄ in eorū loco sunt cōstituti in eccliā.

Ite pelagi⁹ vbis rome epis oībus orthodoxis. ¶ Numa tū ro. ec. nō alīq̄ synod⁹ fr xp̄s Uāuis vni- (instituit.

Querse p orbem catholice z aplice cōstitute eccle vn⁹ thalam⁹ xp̄i sit: tñ sctā ro. ec. catholica et aplica nullis synodicis constitutis ꝛ ceteris

Petr⁹ et paulus eo- dē die passi sunt.

Mat. xvj. c.

Petr⁹ admi- nistra- tione maior alijs fuit. ij. ꝙs.

Mat. xvj. c.

Apli qñ fue- rūt ꝓse crati.

iij. ꝙs.

Mat. vlt.

Luce x. a. Mat. ix. d.

Esaie x. d.

Prela- tus no lentib⁹ non est dand⁹.

Confi- tēs ex- neo sa-

tutis. scilicet tantum.

Petr⁹ a ¶ Eadēq̄ die. h vr q eodē die petr⁹ z paul⁹ fuerūt crucifixi. ij. q. vij. bti. dicūt tñ qdā q revoluto ām spacio paul⁹ fuit decollat⁹: sed eodē die postmodū. Hystoris tñ dicit. xxij. an. iperij Neronis eos fuisse occisos

b ¶ Consecrarūt. ergo eccla ꝓsecrat sanguine alicuius sicut aliqs baptizatur sanguine suo. vt de cōse. dist. iij. baptismi vicem.

c ¶ Prima dignitate. nam ecclesia antiochena precessit ūtā vr. xxij. qōe. j. rogamus.

d ¶ Nec aliqđ Arg. q vbicūq̄ sunt boni ibi est ecclesia.

¶ In his. Pec ē tertia pars dis. in qua ponit secā. de materia q̄ penis ignatij cōstātinopoli. patriarche q̄ fuit depositº a suis subditis z excōicatus: et postea pro. ec. restituº lxxij. dist. adrianus. Jo. de fan.

e ¶ Gradus. in ordinibus de quib⁹. s. dict. e. distin. cleros.

f ¶ Pretarato. in pte capitulū q̄ hic non est.

g ¶ Oparios. Argu. hic signauerūt doctores q licet sit statutus certº numerus canonicorū: si tamen exercēt ecclesie facultates q ꝓbē de debent augeri: vt extra de vita et honestate clerico. quoniā hoc expedit um est. extra de constitu. cū. Wfer. z extra de censi. quanto.

h ¶ Rogauerunt. Ar. q non nisi volētib⁹ dabitur ꝓlatº etiā a papa. vt. j. dis. pri. sacrosancta ſi. viij. q. j. sciendū. z. c. audacē.

i ¶ Uanuis ¶ Cōsti

Mat. xvj. c.

Esaie x. d.

ecclesijs ꝓlata est: sed euangelica voce dñi et saluatoris nostri primatuz obtinuit. Tu es inquiēs petr⁹: et sup hanc pe. edifi. eccle. meaz. Cui data est etiā societas beatissimi pauli vasis electionis: qui nō diuerso (sicut heretici garriunt) sed vno tpe vna eademq̄ die[e] gloriosa morte cum Petro in vrbe romana sub cesare Nerone agonizās coronatus est: et ꝓdictam pariter ro. ec. xp̄o dño cōsecrarunt[b]: eāq̄ oībus vrbib⁹ in vniuerso mundo sua ꝓsentia atq̄ venerando trūpho protulerunt. Est ergo prima[c] apli Petri sedes ro. ec. non habens maculā neq̄ rugam: nec aliquid[e] eiusmodi.

In his oīb⁹ quanto gradus[e] celsior: tāto maior auctoritas inuenitur. In maioribus si q̄dem est regendi et iubendi potestas: in minoribus obsequēdi necessitas. Unde Nicola⁹ papa scribit constantinopolitano episcopo dicens.

¶ Inferiozꝫ facta superiorum sententijs obnixa sunt.

Inferior[k] sedes potiorē absoluere non potest.

Sola em̄ potior inferiorē conuenienter absoluit. Hinc[g] liq̄do patet: qr quē non pōt absoluere nec potest iudicio inferior potiorē ligare. Unde ꝓpheta[h] ait. Nūquid gloriabit̄ securis cōtra eū q̄ secat in ea: aut exaltabit̄ serra cōtra eum qui trahit eam? His itaq̄ ex

divina scriptura commemoratis sole clarius exhibuim⁹[i] non posse quēq̄ qui minoris auctoritatis est cuz q̄ maioris ptātis est iudicijs suis adjicere: aut ꝓpriis diffinitionibus subiugare. Idem.

¶ De eodem.

Nolite nos existimare facta cuiuscunq̄ priorum nostroruz que sunt digna reprehēlione velle defendere sed q̄ ita velimus filios circa spiritualem patrē et discipulos erga magistrum deuotos esse ac sobrios vt nulla penitus temeritate ad eorum vitam vt non tñ dicam⁹ duuidicandam: sed nec saltē tenuiter reprehendendā[k] ꝓsiliant.

Item Nicolaus papa.

¶ Inferiozes maioribus: nec bndicere nec maledicere pñt.

Deniq̄ si in epla ad hebreos[l] legimus q minor a maiore benedicit: restat pfecto vt exigente rone etiaz maledicat[m]. Sic quidē prenoscentes hec periculosa rpa illi qui ante nos fuerunt, quidam in ecclesijs consuetudinē tradiderunt: hodie quoq̄ in ro. eccle. que magistra est oīm ecclesiaz inp̄termissa seruatur: ita vt nullus sacerdos (maiore[n] suo nō innuēte cōsacerdote) cuiuslibet rei benedictionem dare inutatur: sed ārerior stans ad ꝓnūciandā aliquam lectionem benedictionez quidem postulat: sed et quilibet

sacerdoti nō cōse quit re missionem.

Hebr. vij. b.

Repreh̄ē sio ē tri plex.

Minor

d iij.

a ¶ Benedicere. Sed dicitur episcopo post hāc benedictionē. Ora pro nobis pater sancte. in quibusdā locis ipse inferior dicit episcopo. Jube dñe benedicere: et episcopus benedictione facta legit.

b ¶ Peccatū. Arg. q̄ aliq̄d p̄hibetur nō q̄ ip̄m malū sit: sed q̄ inde malū p̄t sequi. vt. xxij. q. j. i nouo. & xj. q. iij. nolite. & lxiij. di. cū adrian⁹ §. ver.

j. coz. vj. b.

c ¶ Dioclet̄iani. No. duos fuisse ip̄eratores. Sed contra. vij. q. j. i apibus §z fuere vn⁹ habuit dignitatem alter administrationem.

Imperatores duo eodez tpe fuerūt.

d ¶ Marcellinus. §z de isto legit q̄ scilio congregato confessus ē q̄d fecerat et in se tulit sententiā depositionis: et veniēs corā dyocletiano confessus est se christianū ee: et excōicauit deum q̄ eū post mortē sepeliret. §z videt q̄ hec sententia qua hec precepit nō sepeliri corpus suū cōtineat errorē. vnde nulla dz esse. vt ex̄. ō sentē. ex cōi. p tuas. si q̄s em̄ precipiat q̄ corpus suū non sepeliat: hoc p̄ceptum non est adimplendū. vt ff. de cōdi. insti. q̄daz. Preterea q̄liter poterat iste seip̄m excōicare vt deponere: cū par in parē non habeat iperiuz vt ex̄ de elec. innotuit. Ad hoc potest dici q̄ nō fuit sua quā tulit: sed quedam interpretatio: & i fuit ei tacita cōditio. s. nisi de⁹ aliter reuelauerit: & dūs reuelauit aliter: q̄ sepult⁹ fuit post xxx. dies post mortē. Item obiecit ḡre isti epi non deposuerūt papā cū esset ꝓfess⁹ de heresi. vt. xl. di. si papa. dicit Yu. q̄ parat⁹ erat corrigi. lz em papa vel alius sit hereticus si tñ parat⁹ ē corrigi nō deponit. vt. xxiij. q. iij. dicit apls. vel ideo nō debebāt ipsuz deponere: q̄ coact⁹ fecit. l. dist. p̄sbyteros.

Lucex. xix.

inferior non audet bñdicere[a]. Cur hoc? nunquid benedicere peccatū[b] est? absit. De maledictis enim nō benedicis dicit apostolus: q̄ regnum dei non possidebunt: sed per hoc innuit q̄re censure freno inferiores quiq̄ a suis prepositis iudicandi coercēdiq̄ sunt si hi nec etiā benedicendi ius vllum penitus obtineant.

Item Nicolaus papa.

¶ Maiores a minoribus iudicari non possunt.

Submittit ignatius minorum inferiorz & subiectorz deliberationib⁹ econtra sacris canonib⁹ p̄scipientibus exēplis sctōz patrum semper vbi est maior auctoritas eundum esse: & in oibus cōtrouersijs ad potiorus sedis iudicia dirigank. qō non solū a catholicis: uersūetiā ab ipsis cōstat obseruatum esse hereticis[e]. Alioquin acephalum liquet esse cōciliū vbi de tanta persona agit et maior nō expectatur sententia: cū & in causa clericorum inferiorib⁹ gradus solius epi sit iudicium tantummodo postulandum sit.

Item Michaeli imperatori.

¶ Minorum sententie maiores damnare non valent.

Tantū hanc p̄sumptionem[i] sancti patres apud calcedonem detestati sunt: vt dioscoz[k] alexandrinū antistitem iter cetera idcirco potissimū sine vlla restitutione dānauerunt. quia ponens in celum os suum: lingua eius transeunte sup terrā excōicationē in sanctuz Leonē papā dictauit: ita vt in sentētia contra ipsum plata hoc videātur memorare p̄cipue dicētes. Cūm[l] scōis excessib⁹ precipue priorē iniqtatē valde trāscendit. p̄sumpsit em̄ excōicationem dictare etiam aduersus sanctissimū et beatissimuz archiepiscopuz ecclesie romane Leonē &c. Nunquid ibi legit inquisitionē factā fuisse: vtrū iste dioscorus ipsam excōicationē iuste dictasset in papā? Nō plane: sed absq̄ oi controuersia hoc in eo volti sunt: q̄ cū esset iferior potiorē q̄buslibet conat⁹ est lacessere iniurijs. te ste anatholio cōstantino. p̄sule qui dicit propter fidem[a] nō est damnatus Dioscorus: sed quia excōicationē fecit in dominum archiep̄m Leonem.

¶ Distinctio.xxii.

Via ḡ maior a minori iudicari nō debet videndum est que inter ceteras ecclias primuz locū: que secūdum vel tertium obtineat. Romana ecclesia (sicut supradictum est) primum locum inter ceteras obtinet: alexādrina scōm: antiochena ecclesia tertium ab ea locum accepit. Unde Nicolaus papa scribit Mediolanensibus.

¶ Romana ecclesia ceterarū primatum tenet.

Omnes[c] siue p̄fiarche in cuiuslibet apicem: siue metropoles: p̄riat⁹: aut eā tuum cathedras vel ecclesiarum cuiuscunq̄ ordinis dignitatē instituit ro. ec. Illā ꝺo solus ipse fundauit: et supra petrā fidei mox⁹ nascentis[e] erexit qui btō Petro eterne vite clauigero terreni simul & celestis[f] imperij iura commisit. Non ergo q̄libet terrena snia: sed illud verbum quo constructū est celum et terra p q̄ō deniq̄ oia condita sunt elementa: romanā fundauit ecclesiā. Illi⁹ certe priuilegio fungit cuius auctoritate fulcit. Unde nō dubiū est: q̄ quisq̄ cuilibet ecclesie ius suum detrahit iniusticiā[g] facit. qui autem romane ecclesie priuilegium ab ipso summo omnium ecclesiarum capite traditum auferre conatur[h]: hic p̄culdubio in heresim labitur: et cum ille vocetur iniustus: hic est dicēdus hereticus[i]. Fidem q̄ppe violat q̄ aduersus illā agit q̄ est mater fidei. Et illi contumax inuenit q̄ eā cunctis ecclijs p̄tulisse cognoscit: et infra. Ut ipse sanct⁹ Ambro. se in oib⁹ sequi magistrā sanctā romanam ecclesiam profitetur.

Itē anaclet⁹ seruus xp̄i iesu.

¶ Non ab apostolis sed ab ipso domio romana ecclesia primatum accepit.

Sacrosancta romana & aplica ecclesia non ab aplis: sed ab ipso dño & saluatore nr̄o primatū obtinuit: sicut btō petro apl̄o dixit. Tu es petr⁹: et sup hāc petrā edificabo meā. vsq̄ soluta et in celo. Adhibita est etiaz societas in eadem romana vrbe btissimi apl̄i paulivasis electionis qui vno die eodēq̄ tpe rome cum petro gl̄iosissima morte coronat⁹ est: & ambo sanctā ecclesiā romanam cōsecrauerunt: atq̄ oib⁹ aliis vrbib⁹ in mūdo vniuerso: tā sua p̄sentia q̄ venerando triūpho p̄tulerūt. Et licet p oibus assidua apud deū oīm sctōz effundat oro: his tñ vbis btissimus paulus romanus p̄pio cyrographo pollicet dicens. Testis est mihi deus cui seruio in spū meo in euāgelio filij ei⁹ q̄ sine intermissione memoriam vestri facio semp in oronibus meis.

Prima ergo sedes est in celesti beneficio ro. ec. quā (vt memoratū est) btissimi petr⁹ & paulus suo martyrio cōsecrauerunt. Scda aūt sedes est apud alexādriā q̄ bti petri nōie a marco[k] ei⁹ discipulo atq̄ euāgelista cōsecrata est. Tertia ꝺo sedes apud ātiochiā eiusdē bti petri apl̄i habet nōie honorabilis: quā illic priusq̄ romā veniret habuit: & ignatiū ep̄m constituit ibi: et illic primū[l] nomē xp̄ianorū[m] exortū

Ecclia rū maiorum ordo.

Ordo litterę.

Papa habēs vtrūq̄ gladiū trāsfulit ip̄erium.

a ¶ Fidē. tantū. ne sit §. 8. xv distin. canones. circa medium.

b ¶ Quia ergo. In hac dist. ostendit ordinē maior ecclie. & primo ostēdit quē ordinē habuerūt ꝑm antiqua tpa. Scdo ostēdit quē ordinem habuerūt postea ꝑm moderna tpa. talis fuit ordo. Prima fuit romana ecclesia. alexādrina scda. antiochena tertia. ḡta hierosolymitana. sed postq̄ iperiū fuit trāslatū cōstantino polim: p̄stātinopolitana ecclia obtinuit ꝑm locū post ro. alexādrina tertiū. antiochena ḡtuz: hierosolymitana q̄rtū. et hoc dz. j. co. p̄stātinopolitāe. vt dz ex̄ de p̄bile. antiq̄.

c ¶ Omnes. Sic construe ro. ec. instituit oēs §z prelatos sine & apicē cuiuslibet patriarche. i. patriarchat⁹. et p hoc p̄cipit q̄ solus papa nouas facit dignitates.

d ¶ Mox. id ē ab initio.

e ¶ Nascētis. ad nouuz testamentum.

f ¶ Celestis. Arg. q̄ papa hz vtrūq̄ gladiuz & spiritualem & tēporalem. lxiij dist. tibi dño et xv. q. vj. ali⁹. et c. nos scōz. & c. iuratos. & j. qō.

g ¶ Usurpat. Arg. q̄ papa hz vtrūq̄ gladiuz & spiritualem & tēporalem. lxiij dist. tibi dño et xv. q. vj. ali⁹. et c. nos scōz. & c. iuratos. & j. qō.

h ¶ Inferior §. xv. q. vj. si autē. in fi. §. vbi dicit q̄ solus epūs illoz causas potest audire. §z non excludūtur ibi clerici: §z alij epi. xv. qō. vij. epūs nullius.

i ¶ Nārum. ¶ Presūptionē. §z depositionē ignarū.

k ¶ Ut dioscorū. qui inthronizat⁹ fuit per regez q̄ postea excōicauit papaz.

l ¶ Cūm secundis. Uidet ḥ q̄ iudex i sentētia tenet exp̄mere cām q̄ ip̄m mouit. C. de iudi. p̄ rādū §. illo. & ff. ō hīs q̄ no. in fa. l. q̄ō ait §. penul. Arg. §. ex ō sen. & re iu. sicut Ad hoc dico q̄ semp tenet exp̄mere cām. si tñ nō exp̄sserit tenet sententia. ij. qō. vj. biduum.

iij. q. p̄sular⁹. & xxvj. distic. dno. trāstulit em̄ de grecia iperiū. vt ex̄ de elec. venerabilē. Ar. §. xxvj. dist. duo. et xciij. di. legim⁹. & xxj. distin. §. j.

g ¶ Iniusticiā. Nec papa dz vni ecclie detrahere & dare altri. vt. xcix. di. ecce. & c. nullus. & xxv. q. ij. ō ecclesiastic; nisi subsit causa. vt. ix. q. iij. 2 queritur. et. c. nūc vero. & c. p principalez.

h ¶ Conatur. Sol⁹ ḡ conatus hic punir. vt. vj q. j. §. vez. & j. q. j. q̄ i tudet. ō pe. distin. j. si quis.

Mat. xvj. c.

Act. ix.

i ¶ Sine intermissione. nō tñ in quolibet i stanti: sed horis cōstitutis. sic. j. xxxj. dist. si laic⁹ & xxxvij. dist. de quibusdam.

k ¶ A marco. vt. xxiij. q. j. cuz beatissimus.

l ¶ Primum. vt. vij. q. j. mutationes.

m ¶ Christianoz. Primo em̄ oēs fideles fuerūt dicti discipuli vel fratres. xj. q. iij. c. ad mensam. sed postq̄ apostoli fecerūt cōcilium antiochenū dicti sunt xp̄iani. xxiij. q. j. rogamus.

Rom. j.

Ps.

Moyses fuit ei⁹ sunt sacerdotes: ñ moyses fuit maior q̄ aaron in administratiõe nõ q̄ ad plecrationẽ sacerdotale. Inmaior aaron. hoc ẽsñ ãbo pares fuerũt moyses ñ hostias nõ offerebat: sz vota offerebat, p ppõ. vt. xxxvj. di. li q̄ vult a. lxxxviij. di. de creuit. Jtez ⁊ in hoc maior erat moyses q̄ aarõ qz ũtrebatur ⁊ redargebat eum ⁊ q̄ nunqz nunqz vt de pe. dis. iij. inter hec hyeron.

Constantinopolitana. ¶ Roma. roma dicta est constãtino. qz cõstãtinus illuc cum aliis romanis fuit: ⁊ eam cõstituit. vnde ⁊ constantinopolis ⁊ roma est dicta. Psal. xcviij.

¶ Ecclesia cõstãtinopolitana. Immo ipse imperator eã fatetur subiectam ⁊ roma. eccle. vt i auf. de eccle. ti. in pñn. colla. ix.

Addi. Stultus. ¶ Stultus. ⁊ a. tũ. Stulti⁹ dr q̄si extulit⁹ ab vñ dr. extollo lis. qz se extollit. vt dicit stult⁹ q̄si statum vlt⁹: ab vlcisor vlciscer. qz stultus statum vitio nez expetit. nec deliberat. Uel q̄ ppie stult⁹ ẽ q̄ p stupozẽ non mouet iuriã. sed utiaz ẽsñ pfert nec vlt⁹ est: nec vllo ignominie mouetur dolore: qz stultus est ebetior cordeq̄ vñ quidã ait. Ego me esse stultum existimo fatuz esse non optoz: id est obtusis q̄dem sensib⁹ non tamen nullis secundum Pap. ⁊ hug.

Senes nõ dñt erubescere a iuuenibus discere.

¶ Discere. Arg est hic contra seniores q̄ erubescũt discere a iuuenib⁹. sic. xxxviij. dist. nullus. ⁊. xxvij q. iij si habes. et lxxxiij. dist. quenit. Jtẽ habes hic q̄ maiores tenentur sequi exempla minoz si bona sunt. 1. q. j. si fuerit est. ¶ Et post pauca. iter beatos aplos quedam fuit discretio potestatis: et lz oẽs essent apli: petro tñ a dño cõcessum est (et ipsi inter se voluerũt idipsum) vt reliqs oibus p̃esset aplis ⁊ cephas. i. caput ⁊ principiũ teneret aplatus: q̄ etiaz eandem formã suis successoribus ⁊ reliqs epis tenendã tradiderũt. Et nõ solũ hoc in nouo testamẽto est cõstitutũ sed etiã i veteri fuit. vñ scriptũ est Moyses[a] et aaron in sacerdotibus ei⁹. 1. primi inter eos fuerunt. et post pauca. Hec vero aplica sedes caput et cardo (vt prefatũ est) a dño ⁊ non ab aliis constitura est: et sicut cardine ostiũ regit: sic huius apli ce sãcte sedis auctoritate oẽs ecclesie (dño disponente) regũtur. Hac auctoritate alexandrina ecclesia secundum a prima locum habere cẽsetur: sed postea in constãtinopolitana synodo ecclesia constãtinopolis scõm a sede aplica locũ accepit. Unde in eadem synodo constitutum est ita.

¶ Secundum a romano pontifice constantinopolitan⁹ obtinet locum.

¶ Onstãtinopolitane ciuitaz episcopũ habere oportet primat⁹ honorẽ post romanuz epm: propter qõ fit roma[b] noua. Jtẽ Greg. Joãni episcopo syracusano.

¶ Aplice sedi constantinopolitanã constat esse subiectam.

¶ Ecclesia constantinopolitana[c] ecclesia quod dicũt quis eam dubitet sedi aplice esse subiectam: tamen si quid boni: vel ipsa: vel altera ecclesia habet: ego etiam minores meos quos ab illicitis prohibeo in bono imitari paratus sum. Stultus[b] enim est qui se in eo primum existimat vt bona que viderit discere[c] contẽnat. Item eidẽ. Nam q̄ primas bizancenus[f] sedi apostolice dicit se subijci[g] si qua culpa in episcopis suis inuenitur: nescio[h] quis ei subiect⁹ nõ sit. Cum vero culpa non exigit omnes secundum rationẽ humilitatis[i] equales sumus.

Item Gelasius papa.

¶ Constãtinopolitanus episcop⁹ auctoritate romani pontificis ordinatur.

Qua traditione maiorum apostolicaz sedem in iudicium vocant[k] an secunde sedis antistites et tertie: ceteriqz bene cõsciꝫ sibi sacerdotes depelli[l] debuerunt: et qui extiterit religionis inimic⁹[m] depelli non debuit. videant ergo si alios habent canones quib⁹ suas ineptias exequantur. Ceteruz isti qui sacri[n] qui ecclesiastici: qui legitimi celebrantur: sedem apostolicã ad iudicium vocare non possunt. Constantinopolitane vero ciuitatis episcop⁹ qui vtiqz per canones inter sedes nullum nomẽ[o] accepit: in communionem recidens perfidorum nõ debuit submoueri.

Item ex. vj. synodo.

¶ Constantinopolitana ecclesia secundum a romana ecclesia obtinet locum.

Prelati ꝑfessio an noceat ecclie.

Culpa est subiectõis causa.

f ¶ Bizãcenus. i. constantinopolitan⁹. primo enim constantinopolitana dicta fuit bizantium.

g ¶ Suntja. ita demum si qua culpa ⁊c.

h ¶ Nescio. q. d. ex quo constãtinopo. eps fatetur esse subiectum romane ecclesie multomagis et alij tenentur fateri. Sic videt q̄ cõfessio prelati nocet eccl̃ie. vt extra de capellmona. dilectus. ⁊ d sentẽ. ⁊ re iudi. suborta. ⁊ de postu. prela. ad hec. Joã. quod credo verũ esse si de cõsensu sui capituli facta ẽ in iudicio. vt eẽ de iudi. cauam ⁊ de procurato. ca. j. B.

i ¶ Humilitatis. Nocuit dicere q̄ oẽs essẽt equales: ñ oes vellẽt esse boni: sed qua aliqui peccare volunt/ necesse est q̄ alij ꝺ sint maiores qui puniãt peccata eorum. cuius enim causa subiectiõis est. nam non peccates/ legi nõ subiacuntur. vt in auẽ. de uicelt. nup. ¶. si vero. con. q xix. qstio. ij. due sunt. Et aliter non posset consistere genus humanum nisi quida esset maiores / et alij minores: sicut est in ãgelis. vt lxxxix. dist. nunct. ad hoc.

Qua traditione.

k ¶ Vocãt. ad concilij faciendum.

l ¶ Depelli. ab achatio.

m ¶ Inimic⁹. Achatius.

n ¶ Qui sacri. ironice dicit.

o ¶ Nullũ nomen. Quia ꝛpe Gelasij constantinopolitana ecclesia nõ habuit secũdum locum adhuc. vel nullum vocat propter hęresim ibi statutam.

Appellatio ꝑ ad papam omisso medio interponi.

Jure suo mitis modis q̄s priuat.

Benouantes. Similia. in quibusdã: q̄ ad ipsum appellat medijs ꝑtermissis. vt. xj. q. j. si clericus ⁊ q̄ deponit capl̃m vt videt. vt. iij. q. v. q̄ suspecti. et imperat. dicit: q̄ idẽ iuris habet in suis subditis q̄ papa in suis. vt in auth. de ec. ti. §. j. col. ix. Sil⁹ alexãdrina eccl̃ia fortẽ in ꝓdictis sibi habet ꝓuilegiũ romane. vt. lxv. dist. quoniam. ⁊ ca. mos antiqu⁹

b ¶ Priuilegio. sic ergo aliq̄ ecclesia ꝓuatur in re suo sine culpa sua: ⁊ hoc fit qñq̄ ꝑpt fauorẽ qñq̄ ꝑpt odiũ. ꝑpt fauorẽ multiplicit. vno mõ vt hic. Alio mõ fauore sacerdotũ. vt. luij. di. frequẽs. ⁊ alio mõ ꝑpt vim ꝓfessionis: vt. xiij. q. vj. cõperim⁹. qñq̄ propt fauorẽ religiosus. vt eẽ de ec. edi. ad audientiã. qñq̄ propter scãdalũ. extra de cle. egro. tua. qñq̄ p defectũ sacramenti. vt. xxxiij. dist. si cui⁹. Jtẽ propt odiũ alteri⁹. vt lxx. dist. neminẽ. xvj. q. vij. decernimus. propter pauptatez. x. q. iij. ca. vnto. Als regulare est: q̄ nemo sine culpa sua pñãs ẽ iure suo. vt. xvj. q. vij. inuentum ⁊. lvj. di. satis puersum. Hic põt hẽ locũ distinctio qñ qñq̄ pdicatur primilegium ꝑpter fauorem: vt hic: qñq̄ propter enorme dãnũ: vt extra de dect. suggestuz. qñq̄ ꝑpter abusum. xj. q. iij. priullegiũ. qñq̄ ꝑpter delictũ. xxv. q. ij. ita nos. qñq̄ ꝑpt negligẽtiã. ff. de nũduns. l. j. qñq̄ ꝑpt Jniũ factũ est de pun. si de terra. ⁊. c. accedẽtibus. Et no. q̄ licet q̄s sine culpa pdat primilegiũ: nunq̄ tñ sine causa: extra vt lite cõte. qñ frequẽter. §. porro. vij versus. Pauptas/ odiũ/ vicũ/ fauor/ ⁊ scel⁹/ ordo. Personas spoliãt ⁊ loca iure suo.

Uersꝰ.

Benouantes sancti constãtinopolitani decreta cõcilij petimus: vt cõstantinopolitana sedes sicut[a] primilegia que inferior roma habet accipiat: non tñ in ecclĩasticis reb⁹ magnificẽt vt illa: sz hec secda post illã existens primat⁹[b] alexandrina sedes numeret: deinde ãtiochena: ⁊ post eam hierosolymitana. Sic datur intelligi q̄ alexandrina ecclesia de secunda facta sit tertia: ⁊ ãtiochena de tertia sit quarta: nisi forte quis duas contẽdat esse secundas vt constantinopolitanam et alexandrinam parem sue dignitatis velit locum obtinere.

Unũ in. viij. synodo legitur.

¶ Que patriarchalium sedũ primum vel deinceps teneat locum.

Diffinim⁹ neminẽ priorẽ sus mũdi potẽtũ quẽquẽ eorum q̄ patriarchalibus p̃sunt sedib⁹ inhonorare: aut mouere a ꝓpio throno tentare. Scipue quidẽ sanctissimum papã sentoris rome deinceps cõstãtinopoleos p̃siarchã: de inde vo alexãdrie ac ãtiochie achierosolymitanorum[c].

¶ Distinctio. xxiij.

Reuiter[b] q̄ sint ecclĩastica officia sit differentia mõstrauim⁹. Hũc a sũmo põtifice inducipientes: ⁊ vlqz ad vltimã gradum descendentes: qualiter quisq̄ eorum debeat ordinari sanctorum auctoritatibus ostendamus.

Itẽ ex. vj. synodo. Unde Nicolaus papa.

¶ Decretum Nicolai pape de electione ro. pontificis.

In noie[e] dñi nostri ihesu christi et saluatoris ab incarnatiõe eius anno. M. lix mẽse aprili indictione[f]. xij. prepositis sacrosctis euangelijs presidẽte quoq̄ reuerendissimo/ ac beatissimo papa Nicolao in basilica lateranẽsi patriarchi[g]q̄ cognoiatur cõstãtiana. cõsidentib⁹ etiã reuerẽdissimus epis: abbatib⁹ p̃sbyteris: diaconibus: idem venerabilis pontifex auctoritate apostolica decernens de electiõe summi põti. (inqt) ¶ Nouit beatitudo vestra dilectissimi fratres et coepiscopi: inferiora quoq̄ membra non latuit: defuncto bone memorie domino stephano predecessore nostro hec apostolica sedes cui auctore deo seruio. quot aduersa pertulerit: quot deniq̄ per symoniace hęresis trapezitas[h] repetitis maleis: crebriscq̄ tonsionibus subiacuit. Adeo[i] quidem vt columna dei viuentis tam pene videretur mutare et sagena summi piscatoris procellis intumescentibus cogeretur in naufragij profunda submergi. Unde si placet fraternitati vestre debemus autem Jffinim⁹. Ac hierosolymitanorum. Sunt et alij patriarche: vt bituricen. aquilegie. vt. ix. q. iij conquestus. ⁊ cap. nunc vero. J. xxxij. di. erubescant.

Reuiter. ¶ Hec distinctio diuidit in sex partes. In quarũ prima ponit quid iuris sit de electiõe diuisio romam pontificis. secunda est ibi. epi vero. tertia ẽ ibi. His igitur. quarta ibi. Dalmaticis. ñta ibi. Querit. sexta ibi. Subdiaconus.

d ¶ Breuiter. In hac dist. ostẽditur qualit singuli ordines sũt conferendi. Et primo oñdit q̄liter papa debet eligi ⁊ ordinari. Secundo qualiter ordinandus in episcopũ debeat examinari tertio qualit epi scopus ⁊ alij inferiores sint ordinãdi. quarto annectit de habitu clericoꝝ: et q̄ moniales nõ debẽt contingere sacra vasa.

e ¶ In noie. Hec sunt verba notarij vsq̄ ibi. nouit beatitudo.

f ¶ Jndictione indictio dicit spacium trium lustrorum.

g ¶ Patriarchã. in quo papa residet.

h ¶ Trapezitas. i. cãpsores.

i ¶ Adeo. hic tãgitur laterer quod legitur in chronicis q̄ benedict⁹ decim⁹ qui successit stephano electo est de pontificatu ⁊ q̄ factus est papa Johannes sabinen. episcopus ꝑ pecunia. ⁊ cum impositum est nomẽ siluester. ⁊ iste eñ detectus est: ⁊ deinde reparat⁹ ⁊ restituꝰ est bñdictus ⁊ iterum electus est bñdictus ⁊ datus est papatus Johãni archipbro ante portã latinã cui impositũ est nomẽ Gregor⁹: ⁊ hic ab hẽrico imperatore est depositus et vltramõtes trãslat⁹ ẽ. hoc totũ vno ãno factũ ẽ ⁊ ꝑpt hoc

Multiplicis pape inuita tio.

¶ Adde q̄ aliqñ sic electus ꝑ accusari de simonia. Ueꝛ. di. si qs pecunia. Archi.

datū fuit priuilegiū henrico de quo hic fit mentio.

a ¶ Futuris casib⁹. nota. ad cautelā futurorū aliqd statui. vt.lxiij.di. cū adrianus. ⁊.j.q.vij. conuenientibus. ff. loca. si qs domū. ff. ad. sc. Ar. ff. qi non imputat. alicui si non dānauit ecclia. vt extra vt eccle. bñfi. vt nostrum. ⁊. ff. ad. l. aquil. l. si putator.

Electiones tractat⁹ p̄cedere debet.

b ¶ Tractantes. videt q̄ electionē semp debet p̄cedere tractat⁹: alioquin electio nulla est sicut alienationē debet p̄cedere tractatus. vt xij.q.ij. sine. Johā. qō hodie expōsitum est extra de ele. in genesi. ⁊.c.qi ppter. B.

c ¶ Religiosissimi viri. id est epi cardinales.

d ¶ Preduces. j. dist. lxxx. c. j. cōtra. sed hic dixit preduces nō respectu cardinalū: sed aliorū clericorū: vel religiosos appellat hic epos cardinales.

e ¶ Legitim⁹ id est canonic⁹.

f ¶ Nulla. j. distin. lxij. ca. j.

Consecrans est inferior cōsecrato

g ¶ Fungunt non tñ ideo sunt maiores papa: quia consecrant eū: qz suffragānei cōsecrāt metropolitanū: nō tñ ideo sunt maiores. vt. lvj. distin. cap. j.

Papa an possit esse ds non idone⁹

h ¶ Gremio. ergo aliqs in ecclesia romana pōt esse non idoneꝰ ad papatū. ⁊ sic est. xxj. di. ḡnus. in fi. vbi dicit q̄ ibi non est macula nec ruga. sed bñ potest esse q̄ oēs sunt sancti. non tamen oēs sunt idonei ad papatum: vel quia sunt corpore viciati: vel alind habent impedimētum. Item habes q̄ semper de clericis ipsius ecclesie eligend⁹ est p̄latus si ibi est idone⁹. vt. lxj. distin. nullus. ⁊. c. obitū. ⁊. lxiij. distinc. metropolitano. Idem in abbate. vt. xviij. q. ij. ḡ fit. ⁊

Eligen debeat esse de gremio eccle.

xiliante deo futuris[a] casibus pudenter occurrere: ⁊ ecclia stico statui ne recidiua (quod absit) mala prealeant p̄cauere: quapropter instructi predecessorū nostrorū aliorūq; sanctorū patrum auctoritate decernimus: atq; statuimus vt obeunte huius romane eccl'ie vniuersalis pōtifice imprimis cardinales epi diligentissime simul de electiōe tractantes[b] mox christi clericos cardinales adhibeant: sicq; reliquus clerus et populus ad consensum noue electionis accedant nimirū precauentes: ne venalitatis morb⁹ aliqua occasione surrepat. Et ideo religiosissimi[c] viri p̄duces[d] sint in promouenda pontificis electione reliqui autem sequaces. Certus vero atq; legitimus[e] hinc electionis ordo perpenditur: si perspectis diuersoruz patrū regulis siue gestis etiā illa beati Leonis pape predecessoris nostri sententia recolat. Nulla[f] inq̄t ratio sinit: vt inter epi scopos habeātur qui nec a clericis sunt electi nec a plebib⁹ expetiti: nec a comprouincialibus episcopis cum metropolitani iudicio cōsecrati: sed q̄ sedes apostolica cunctis in orbe terrarū p̄refertur ecclesijs: atq; ideo super se metropolitanum habere non potest: cardinales episcopi proculdubio metropolitani vice funguntur[g]: qui videlicet electum antistitē ad apostolice culminis apicem prouehant consecrādum

Eligatur autē de ipsius ecclesie gremio[h] si reperit idoneus vel si de ipsa non inuenitur ex alia sumatur: saluo debito honore ⁊ reuerētia dilecti filij nostri ℍenrici qui impresentiarꝫ rex habet: ⁊ futurus imperator deo cōcedente speratur et iā sibi cōcessimus sicut successorib⁹ illi⁹ qui aplica sede p̄sonaliter[i] hoc ius ipetrauerint qō si prauoꝝ atq; iniquoꝝ hominū ita puersitas inualuerit vt pura sincera atq; gratuita fieri in vbe[k] nō possit electio: cardinales epi cum religiosis clericis catholicisq; laicis licet[l] paucis ius potestatis obtineāt eligēdi aplice sedis pōtificem vbi cōgruerit. Plane postq; electio fuerit fctā si bellica fuerit tēpestas: vel qualiscunq; hoim conat⁹ malignitatis studio restiterit vt his qui elect⁹ est in apo. se. iuxta cōsuetudinē inthronizari nō valeat electus tñ sicut ver⁹ papa obtinet auctoritatem regēdi romanam ecclesiam: ⁊ disponendi[m] omnes facultates illi⁹ qō beatum Gregoriū ante suam cōsecrationē cognouim⁹ fecisse. q̄ si qs contra hoc decretū nostrū synodali sententia promulgatū quasi p̄ seditionē vel p̄sumptionē aut quolibet ingenio electus: aut etiam ordinatus seu inthronizatus fuerit: auctoritate diuina et sanctoꝝ apostoloꝝ Petri ⁊ Pauli perpetuo anathemate cum suis auctoribus ⁊ fautoribus/ ⁊ sequacibus a liminibus sanc-

Electio q̄ fit in loco nō determinato nulla ē

a ¶ Futuris. nota. ad cautelā futurorū aliqd statui. vt. lxiij. di. cū adrianus. ⁊. j. q. vij. conuenientibus. ff. loca. si qs domū. ff. ad. sc. Ar. ff. qi non imputat. alicui si non dānauit ecclia. vt extra vt eccle. bñfi. vt nostrum. ⁊. ff. ad. l. aquil. l. si putator.

b ¶ Tractantes. videt q̄ electionē semp debet p̄cedere tractat⁹: alioquin electio nulla est sicut alienationē debet p̄cedere tractatus. vt xij. q. ij. sine. Johā. qō hodie expōsitum est extra de ele. in genesi. ⁊. c. qi ppter. B.

c ¶ Religiosissimi viri. id est epi cardinales.

d ¶ Preduces. j. dist. lxxx. c. j. cōtra. sed hic dixit preduces nō respectu cardinalū: sed aliorū clericorū: vel religiosos appellat hic epos cardinales.

e ¶ Legitim⁹ id est canonic⁹.

f ¶ Nulla. j. distin. lxij. ca. j.

g ¶ Fungunt non tñ ideo sunt maiores papa: quia consecrant eū: qz suffragānei cōsecrāt metropolitanū: nō tñ ideo sunt maiores. vt. lvj. distin. cap. j.

h ¶ Gremio. ergo aliqs in ecclesia romana pōt esse non idoneꝰ ad papatū. ⁊ sic est. xxj. di. ḡnus. in fi. vbi dicit q̄ ibi non est macula nec ruga. sed bñ potest esse q̄ oēs sunt sancti. non tamen oēs sunt idonei ad papatum: vel quia sunt corpore viciati: vel alind habent impedimētum. Item habes q̄ semper de clericis ipsius ecclesie eligend⁹ est p̄latus si ibi est idoneꝰ. vt. lxj. distin. nullus. ⁊. c. obitū. ⁊. lxiij. distinc. metropolitano. Idem in abbate. vt. xviij. q. ij. ḡ fit. ⁊ q̄ sicut. vel nisi sint exempti. qui si transmōtani sunt statum possunt administrare. vt extra de electio. ⁊ electi potestate. nichil. Sed certe videtur q̄ in oīb⁹ idē iuris est: vt si electus nō posset intrare possessionem rei ad quam est electus: nichilominus pro possessore est habēdus: vt. xcij. dist. si quis epūs. ⁊ extra de resti. spo. sepe. sed illa ca. loquunt̄ qñ impedit̄ per aduersarium. secus si posset dici quando impedimētum est in seipso: puta quia nondum est cōsecratus. extra de dolo et contuma. contingit.

Audiētia est multis denegāda.

a ¶ Audiētia. hic habes casum vbi alicui denegat audiētia: scz in casu intrusionis. et. iij. q. j. ℍ. pater. Itē et in casu scismatis. vt. xxiij. q. v. nōvos. Item cū recipit ecclesiaz de manu laici: vt. xvj. qō. vij. si quis deinceps. Item cum quis excōicat suū maiorez: vt. xxj. di. intātum. vnde videtur q̄ spoliat⁹ pro aliquo istorum casuuz non possit petere restitutionez ex quo ei denegat audientia. Arg. extra eō de resti. spo. i litteris. Joan. Sol. quilibet spoliatus restitui debet: nisi spoliatus sit a iudice iusta de causa. vt eō de rescrip. dilect⁹. et nisi in casib⁹ exceptis. vt extra ō resti. spo. litteras. et c. ex transmissa. iij. q. j. i summa. nec excommunicat⁹ directe poterit restitutionē petere. vt extra de exceptio. cum inter. iij. q. j. in summa. vbi de hoc. B.

b ¶ Furorem. id est vindictā.

c ¶ Elemēta. id est siue sit in terra / siue in aqua / puniatur.

d ¶ Confundant. id est a cōfessione nō liberentur.

e ¶ Ostēdāt. nec peccauit iste maledicendo: quia maledictorum duo sunt genera. xviij. q. iij. cum sancti.

¶ Ēpi vero. hec est scōa pars distinc. in qua ponit q̄ sunt querēda in eō tpe consecrationis. Joan. de. f.

f Qui episcopus ordinand⁹. id est cōsecrādus: quia tunc est scrutinium faciendum.

g ¶ Examinetur. ista examinatio nō est facienda. ni si circa ignotos. xlvij. dist. de petro. ⁊. xciij. distī. valde. et hoc verum est de scrutinio electionis: nisi forte summatiz ḡrerē de modo eligēdi. ⁊ de his q̄ habes. ex de elec. cū in cūctis Scrutiniū aūt qō fit in cōsecrādo / illud nunq̄ est omittēdum etiā circa notū. vt hic. ⁊. xl. di. c. j. ij. ⁊. iij. ⁊. lxxv. distin. c. j. immo repellit. et si in vno ḋficias. xxxviij. dis. q̄ ipsis.

Consecrand⁹ an sit an exa minādus.

Doctrīs ⁊ docibilis.

h ¶ Si docibilis. Melꝰ diceretur docilis: q̄ homo ē docilis et doctrinalis liber docibilis. qñq; tñ ponitur vnum p alio: vt hic. Et petr⁹ in epla. Et erunt oēs docibiles dei. debet autē rationē reddere oīni poscēti. ⁊ xxxvj. di. ℍ. ecce.

i ¶ Tēperat⁹. j. xj. q. iij. illa p̄positorum.

k ¶ Ultra. j. di. iiij. legem.

l ¶ Cauēs. nā propter simplicitatem repellit q̄s. vt. xxxix. dis. petr⁹. iz tā. p̄mo tus nō deponit iz set adiutor⁹ datur. vij. qō. j. q. frater noster.

m ¶ Fidei doctrīa. i. fidē.

n ¶ Simplicibus. i. aptis nō implicitis. eī de sum. tri. firmit. et. ḡ. dis. iiij. erit aūt. nō inuitatis. j. di. xxxvj. il literatos. melꝰ

ij. ps.

Psal. lxviij.

Psal. cviij.

Elect⁹ aſi p̄firmatiōnē non admīstrat.

cte dei ecclesie separatus abijciatur: sicut antichristus et iuasor: ⁊ destructor totiꝰ christianitatis: nec aliqua super hoc ei audientia[a] reseruetur sed ab oi ecclesiastico gradu in quocunq; fuerat prius sine retractatione deponatur: cui quisquis adheserit: vel quilecunq; tanq; pontifici reuerentiam exhibuerit: aut in aliquo eū defendere presumpserit: pari sententia sit mancipatus: quod si quis huiꝰ nostre sancte decretalis sententie temerator extiterit: et romanaz ecclesiā sua presumptione cōfundere et perturbare contra hoc statutū tentauerit: perpetuo anathemate atq; excommunicatione dānetur: et cum impijs (q̄ nō resurgent in iudicio) reputetur omnipotentis irā contra se sentiat: ⁊ sanctorum apostoloꝝ Petri et pauli (quoꝝ ecclesiā presumit confundere in hac vita: et in futura) furorem[b] sentiat: fiat habitatio eiꝰ deserta ⁊ in tabernaculis suis non sit q̄ inhabitet: fiēt filij eiꝰ orphani: ⁊ vxor eiꝰ vidua. Cōmot⁹ cōmoueatur ipse et filij eius mendicent: et eisciantur de habitationibus suis. Scrutet etiaz feneratoꝝ oēm substantiā eiꝰ: et diripiāt alieni labores eius: orbis terrarū pugnet contra eū ⁊ cuncta elementa[c] sint ei cōtraria: et oīm sanctoꝝ quiescentium merita illum confundant[d] et in hac vita super eum apertā vindictam eorum ostēdant[e]. Obseruatores autem huius nostri decreti omnipotentis

Eligitur quis episcopus ordinandus[f] est antea examinetur[g] si natura, sit prudens: si docibilis[h]: si moribus temperatus[i]: si vita[k] castus: si sobrius: si perutil: si semp suis negocijs cauens[l]: si humilis: si affabilis: si misericors si literatus: si in lege domini instructus: si in scripturarū sensibus cautus vel acutus: si in dogmatibus ecclesiasticis exercitatus: et ante omnia si fidei documenta[m] verbis simplicibus[n] asserat[o]: id est patrem et filium et spiritum sanctum vnum deum esse confirmans: totāq; trinitatis vnitatem deitatē coessentialē ⁊ cōsubstātialem et coeternam et coomnipotentem predicans: si singulas quasq; in trinitate personas: plenum deum et totas tres personas vnum deū: si incarnationem diuinā non in patre: neq; in spiritu sancto factam: sed in filio tātum credat: vt qui erat in diuinitate dei patris filius deus ver⁹ ex patre esset et verus homo ex matre: carnem ex matris visceribus habēs: et animam gratia protegat: ⁊ auctoritas beatorum apostoloꝝ Petri et pauli ab omnium peccatorum vinculis absoluat.

Epi vero et ceteri ordines infra cōstituti qualiter ordinari debeant ex auctoritate cartha. concilij quarti. cui interfuit Augusti. tēpore honorij Augusti: ostendam⁹ ab eoꝝ examinatiōe incipiētes.

¶ Quomodo sit examinād⁹ qui in episcopum eligitur.

Qui episcopus ordinandus[f] est antea examinetur[g] si natura, sit prudens: si docibilis[h]: si moribus temperatus[i]: si vita[k] castus: si sobrius: si perutil: si semp suis negocijs cauens[l]: si humilis: si affabilis: si misericors si literatus: si in lege domini instructus: si in scripturarū sensibus cautus vel acutus: si in dogmatibus ecclesiasticis exercitatus: et ante omnia si fidei documenta[m] verbis simplicibus[n] asserat[o]: id est patrem et filium et spiritum sanctum vnum deum esse confirmans: totāq; trinitatis vnitatem deitatē coessentialē ⁊ cōsubstātialem et coeternam et coomnipotentem predicans: si singulas quasq; in trinitate personas: plenum deum et totas tres personas vnum deū: si incarnationem diuinā non in patre: neq; in spiritu sancto factam: sed in filio tātum credat: vt qui erat in diuinitate dei patris filius deus ver⁹ ex patre esset et verus homo ex matre: carnem ex matris visceribus habēs: et animam

Psal. lxviij.

Psal. cviij.

Obseruatores autem huius nostri decreti omnipotentis

xxxvij. dist. relatum. ar. ad testes repellēdos. ar. iij. q. iij. item in testibus. arg. contra instrumenta.

o ¶ Asserat. pfiteri dz q̄ obseruabit patruz regu-

las. in auten. quomodo oportet episcopos §. ad nos ergo. circa prin. colla. j.

hanc gl. Abbas in ca. j. de fil. tri i vij. no. dicit eē singu. ad hoc q̄ diabol⁹ hz liberuz arbitrium.

¶ Nō p̄ditionē. i. p creationē. vult em̄ dicere q̄ nō est creat⁹ malꝰ: vt ḋḋ dicūt: sed ex libero arbitrio facit⁹ ē malꝰ. imo ad hoc hz libeꝝ arbitriū: ꝫ illud est ad malū tantū. aliocꝫ si nō haberet liberū arbitriū nō demereret. xxiij. q. iij. vasis ire/ [illegible] sūt angelꝰ hz liberū arbitriuz: ꝫ illud est tātū ad bonū: et [illegible]. homo hz liberū arbitriū eq̄ ad bonū ꝫ ad malū. vt xxiij. qō. iiij. Nabuchodonosor. ¶ [illegible] onē [illegible] titiones [illegible] ro p̄ baptismū [illegible] cū charitate. tā [illegible] vt legit de centurione. vt [illegible] de sacerdotij. nō habito. si [illegible] c ¶ Extra ecclesiā. j. q. j. eē ecclesiā catholicā. et. c. ex ecclesia. d ¶ Et laicoꝝ. Sed quare hic post examinationē requrit cōsensus clericoꝝ ⁊ laicoꝝ. qui em̄ electioni cōsēsit postea electo nihil obijcere pōt. vt. viij. q. ij. dilectissimi. Sz dicas hic lo humanam rōnabilem: simulꝫ in eo vtriusꝫ nature id est deus et homo vna persona: vnus filiꝰ vnus christus: vnꝰ deꝰ creatoꝛ omniuꝫ que sunt: et auctoꝛ et rectoꝛ: et deus cū patre et spiritu sancto omniū creaturaꝝ qui passus sit p̄ salute nostra: vera carnis passione et mortuus vera corporis sui morte: resurrexit vera sue carnis receptione: et vera anime resumptione: in qua veniet iudicare vivos et mortuos. Querendum est etiam ab eo si veteris ⁊ noui testamenti id est legis et prophetaꝝ et apl̄oruz vnum eūdēꝫ credat auctoꝛem: et demuz vivos ac mortuos iudicaturū: ⁊ si dyabolus nō per conditionē[s] sed per arbitriū factus sit malus. Querēdum est etiam ab eo si credat huiusmodi quā gestamus carnis ⁊ non alterius resurrectionē: si credat iudiciuz futurū ⁊ recepturos singulos p̄ hiis q̄ in carne hac gesserint vel penas vel p̄mia: si nuptias non phibeat: si secūda matrimonia non dānet: si carnium perceptionē non culpet: si penitentibus recōciliatis cōmunicet: si in baptismate oīa peccata id est tam originale peccatū contractū ꝫ illa q̄ voluntarie admissa sunt dimittāt[b]: si extra ecclesiā[c] catholicam nullus saluet. Cum in his omnib⁹ examinatꝰ: fuerit inuentus plene instructus: tūc cum oī consensu clericoꝝ ⁊ laicoꝝ[d] ⁊ cōuētu totiꝰ p̄incie episcoporum maximeꝫ metropolitani vel auctoritate vel p̄tia ordinetur epūs: suscepto in noqui de examinatione que fit tpe consecrationis: nec aliud vult dicere nisi q̄ p̄secrari debet si ita est q̄ oēs consenserint in eū. Itē patet hic q̄ laici possunt p̄ ira dicere electioni vt dicam. j. c. illud ꝛc. Electō ni p̄nt laici ꝫ dicere

Isigiī. ¶ Hec est tertia pars dist. In qua ostendit Isidoꝰ qualiter clerici debeāt viuere et q̄ vitare/ ⁊ que observare debeāt: vt doctrine gratiā possit populis ministrare. Joan. de san. et P. et hec sint loco casus. iij. ps

mine dñi nostri iesu xp̄i epatu: nō sue delectationi nō suis moribus. sed his patruz diffinitionibus acquiescat. ¶ Item Isidorus de vita clericoꝝ.

¶ Qualis debeat esse clericorum conuersatio.

His igitur lege patrum caueta: vt a vulgari vita secluſi a mundi voluptatibus se abstineant: non spectaculis[e] nō pōpis intersint: conuiuia publica fugiant: priuata non tantum pudica[f] sed sobria colāt: vsuris nequaq̄ incumbant: neq̄ turpiū occupationibus lucroꝝ: nō fraudibꝰ cuiuscūq̄ studium apponant: amorem pecunie[g] quasi materiā cunctoꝝ criminū fugiant: et secularia negocia officiaq̄ abnuāt: honoris gradum per ambitionē non suscipiāt: p beneficijs[h] medicine dei munera nō accipiant: dolos ⁊ cōiurationes caueāt. odiū emulationes: obtrectationes/ atq̄ inuidiā fugiāt: non vagi oculis: nō effreni ligua: aut petulāti fluidoq̄ gestu incedāt: sed pudorē ⁊ verecundiā mentis simplici habitu incessuq̄ ostēdāt obscenitatē etiam mēbroꝝ et verboꝝ sicut ⁊ operꝝ penitus execrent: viduaꝝ ⁊ virginum frequētationes[i] penit⁹ fugiāt: contubernia extraneaꝝ feminarū nullatenus appetāt: castimoniam quoq̄ non violati coꝛporis perpetuo obseruare studeāt. aut certe vni⁹ matrimonij vinculo federent. seniorib⁹[k] quoq̄ debitā p̄hebeant obedientiā: neq̄ vlli⁹ iactātie studio semetipsos attollant. postremo doctrine lectionib⁹ clericus. ⁊ si quispiā. ⁊ volum⁹. c. xxxij. di. hospitiolū

Symonia i oi sacramento cōmittitur.

k ¶ Seniorib⁹. Id est prelatis.

Multitudo ē reprobata.

s b ¶ Exercitio. j. de conse. di. v. nunq̄.

b ¶ Ales. ¶ Multos. multitudo em̄ aliquos facit magis viles. vt. xciij. dist. legum⁹. ⁊ multitudo est canonib⁹ inimica: vt eē de p̄bē. q̄ intim. ⁊ multitudo onerosa nichil hz honesti: vt in auten. de referenda. ris. in fi. colla. ij.

Itē est hic ar. ꝫ illos q̄ allegant multa. de conse. di. v. non mediocriter. xxiij. q. j. odi ⁊ pleci. nam vtilꝰ ē pauca effundere ꝛc. C. de pete. iur. enu. tā ta. §. si q̄d aut. c ¶ Grane. q̄ ex certa scientia indignū ordiat: aut oponit: aut priuat p̄tate ordinādi. vt. l. dist. ex penitentib⁹. et ij. di. aliquātos.

d ¶ Lud. Si electo ꝫ se crādo obijcitur crimē nō est ꝫ secrand⁹ an̄ cause examinationē ⁊ si prius venerāt ad̄ tres epi ad cōsecrationez adhuc veniāt duo ⁊ si an̄ venerant tres: veniāt adhuc alij tres ad audiēdam cām crimins obiecti et fm hoc exponas eligendū. i. ꝫsecrandū: ⁊ expone purgāduz. i. examinandū: ⁊ ita intelligе q̄ h obiecta[b] crimen in modū accusationis. nā si esset obiectum in modū exceptionis non viderent necessarij tot epi cum causa illa nō posset expediri p̄ purgatorē. vt extra de accu. sup his. et sic ptz q̄ metrō. possit audire causam criminalē epi licet nō possit eū deponere: tñ requrit p̄sentia pluriuz eoꝝ: alij intelligunt tantum de eo qui tenetur se purgare: dic vt. iij. q. v. ca. ¶ nuis. ⁊. ca. accusatus.

psalmis: hymnis: canticis: exercitio[o]: iugiter incumbant. Tales em̄ debēt eē q̄ diuinis cultibus sese mācipandos studēt. s. vt dū scientie operā dāt doctrine gratiaz populis administrent. ¶ Item clemens.

¶ Qui digne sacramenta tractare non possunt ad ministerium non eligantur diuinum.

Tales ad ministeriū eligātur clerici: qui digne possunt dominica sacramēta tractare. melius est enim domui sacerdotium paucos habere ministros: qui possunt digne opus dei exercere: ꝫ multos[b] inutiles qui onus graue[c] ordinatori adducant. ¶ Item ex concilio carthaginensi. iij.

¶ Si electo i cōm aliqua obijciutur. v. vel. vj. epi ad ei⁹ purgationem perueniant.

Illud[b] statuendum est vt q̄n ad eligendū episcopū cōuenerim⁹: si qua contradictio fuerit subortaꝛ quia sepe talia sunt facta apud nos non p̄sumant ad purgādum[g] eum qui ordinandus est tres tantū[i] accedere: sed postulentur ad numerum supradictoꝝ. ij. vel. iij. ⁊ in eadē[k] plebe[l] cui ordinandus est discutiantur primo persone cōtradicentiū: postremo etiā illa que[m] obijciuntur pertractentur: vt cum purgatus[n] fuerit: sub aspectu publico ita demum ordinetur Si hoc cum vestre sanctitatis animo concordat: corroboretur vestre dignitatis respōsione. Ab vniuersis epis dictum est/ satis placet. ¶ Item ex concilio Toleta. xj.

¶ Quota sue p̄missionis sponsores ecclesiastica promouet disciplina.

Quāq̄ oēs q̄ sacris[o] mācipatur ordinib⁹ canonicis regulis teneant astricti: expedibile[p] est tamen: vt promissionis sue vota sub cautione[q] spondeāt quos ad promotionis gradus ecclesiastica probat disciplina. Solet enim plus[r] timeri quod singulariter pollicetur: ꝫ quod generali sponsione cōcluditur. Et ideo placuit huic sancto concilio vt vnusquisq̄ qui ad ecclesiasticos gradus est ascen-

o ¶ Uanq̄. ¶ Sacris. i. ecclesiasticis.

p ¶ Expedibile. i. iustum.

q ¶ Cautione. s. iuratoria.

r ¶ Plus. sic ergo alicui iure cōi se pōt tueri ⁊ p̄uilegio. lxxxvij. di. ꝺsquis. ⁊ extra de rescrip. ca. j. Ar. ꝫ de fi. instru. inter. vbi ō q̄ idē nō potest dari ⁊ ꝫfirmari Itē ar. ꝫ. C. de thesau. l. vnica. de hoc plura ar. inuenies. c. di. cōtra morē. Sed ita dicat cōsilio meo si q̄ratur ab eo. hoc habeo de iure cōi. ⁊ si hoc non esset: habeo ex p̄uilegio. Itē no q̄ plus valet specialis cautio ꝫ gnalis: vt hic. ⁊. ff. si q̄s cau. l. sed et si. §. quesitum. Itē ⁊ plus specialis cōfirmatio ꝫ gnalis. extra de cōfir. bone. Itē ⁊ spālis appellatio ꝫ gnalis: vt extra ō appel. sup eo. ⁊ specialis delegatio ꝫ gnalis: vt eē de rescrip. ad hoc. ⁊ spālis subscriptio ꝫ gnalis. ff. ad. l. cor. de falsa. dnus. i. rñ. ⁊ spāle mandatū. vt extra de rescrip. c. j. ⁊ meli⁹. c. paſtoralis. alꝰ tñ plus valet generalis correctio ꝫ spālis q̄n multitudo est i cā. xxij. q. iiij. non pōt. ⁊ gnalis petitio. vt. xiij. q. ij. nō estimemus. ⁊ gnalis q̄stio. ff. ō questi. l. j. §. qui questionem.

Spālitas an sit gnalitati p̄ferēda.

l ¶ Plebe. No. ar. q̄ laici admittunt ad accusandū electum. vt. ē. c. qui epūs. in fi. lxj. dist. studij. lxiij. dist. vota. nā episcop⁹ debet habere bonū testimoniuz ab his qui foris sunt. vt. viij. q j. licet. ⁊ de conse. distin. j. iubemus. Itē q̄ interest ipoz: vt eē de testi. c. de cete

Electū laici p̄nt accusare.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Electꝰ. suo superiori multa cū iuramēto p mittit.

a placiti.i. pacti.
b Annotatione.i. scriptura.
c Ut fidē.no. q̄ dūbz clericꝰ suo plato pstabit obedientiā. vt j. de cōse. dis. v. in oibꝰ. z no. q̄ pstat electus suo maiori iuramētū de fide z canōib⁹ p̄uādis: vt hic de indēnitate rerū ecclie. vt. xxviij. dis. de fyracusane. de imoderata exactiōe nō factēda. x. q. vi. c. j. in fi. Itez de fidelitate. eꝛ ō tureiu. ego. Itē de pēsiōib⁹ non augēdis. ar. eꝛ de tureu. tus. Itē suspectꝰ de inobedientia iuramētum pstat de obedētia seruāda. eꝛ ō maio. et obe. cū i ecclīs. in fi. Nec ob. cōtrariū. extra de maio. z obe. legebat. q̄ tibi loq̄t de iam pmoto. et non suspecto.

Clericus sub pena se pt obligare.

d Trāsgressores. hic habes q̄ clericꝰ se pōt obligare sub pena pūali z pecuniaria. ad spūalem penā se pōt obligaꝛ. s. ad pēnā depositionis vel anathematꝭ vt. j. q. vij. ītiēs de ꝓse. dis. ij. ego berēgariꝰ. eꝛ de elec. cū dilectus i fi. silr ad pecuniariā penam se pt obligare. xxj. q. v. si q̄s cuiusq̄ extra de arbi. cū dilecti. Sz nunq̄d pena soluta pōt agi ad obedientiā / vel ad id q̄ ꝓmissum est sub pena: vel an sufficit tm̄ pena esse cōtentum: de hoc dic. vt nota. xxv. q. ij. q̄cunq̄ z. S. hinc etiam.

Ethinc. Supra ostensum est de electiōe et ordinatione pape: z de eraminatiōe eꝓoꝝ: z quales esse debeant eꝓi z alij clerici. Nunc v̄ro ostēdit qualiter debeat fieri ordinatio primo eꝓi z postea cererorum.

e Episcopꝰ. Codicē. Cōsuenit q̄ri an q̄libz isto rū eꝓoꝝ ordinet eꝓm. z an appositio libri sit de substātia cōsecratiōis: z pōt dici q̄ nullus solus eū ordinat: sed q̄libet eoꝝ cōsecrat eum: q̄ cōsecrare est cuz alio sacrare: vt xxiij. q. j. pudenda. sicut plures ferunt trabem/ ita q̄ nullꝰ p se. ff. ad. l. aquiliā. ita vulneratꝰ. ff. j. non aūt credo q̄ liber sit ō substātia consecrationis.

Eps solus cōsecrare nō pōt.

Consecrare q̄d est.

tionis ferat tpe oblationis.

Ecclesiastica institutiōe prefixū nouimꝰ: vt oīs sacerdos cum ordinat oratorio vtroq̄ humero ambiat. s. vt q̄ imperturbatꝰ precipitur persistere inter ꝓspera et aduersa virtutū semp ornamēto vtroq̄ circūseptus appeat humero. qua ergo rōne tpe sacrificij nō assumit q̄ se in sacramēto accepisse nō dubitat proinde modis oībꝰ cōueniri: vt q̄ q̄sq̄ ꝓcepit in cōsecratiōe honoris: hoc retineat etiā in oblatione vel ꝓceptiōe sue salutis scz vt cū sacerdos ad solennia missaruz accedit: aut p se deo sacrificiū oblaturus ad sacrm corporis⁸ z sanguinis dñi nr̄i iesu xp̄i sumpturꝰ nō aliter q̄ oratorio vtroq̄ humero circūseptus: sicut tpe ordinatiōis sue dinoscit cōsecratus: ita vt de vno eodemq̄ oratorio ceruicēh pariter z vtrūq̄ hūerū ꝓmēs signū in suo appeat pectore crucis. Si q̄s autem aliter egerit excōicatiōi debite subiacebit.

Dalmaticis autem nec eꝓis: nec diaconib⁹ absq̄ aplica licētia vti pmittit. Ū ñ gregorius. gregto. eꝓo francoꝝ.

Absq̄ aplica licētia dalmaticis nec eꝓis: nec diaconibus vti licet.

Ommunis filius⁵ diaconus Petrus nobis innotuit: q̄ fraternitas v̄ra tē pore quo hic fuit poposcit vt sibi et archidiacono suo vtendis dalmaticis licētiā ꝓberemus. Sed q̄ hoīm suoꝝ k infirmitate compulsus festinanter abscessit: vt nec ipse meroꝝ incūbens diutius vt dignū erat et res desiderata poscebat: si

iiij. gō

Loci intēperies excusat.

di. q̄rūdā. Ar. z eꝛ de do. z cōtu. cuz dilecti in fi. Johan.

f Nouum. No. q̄ ea que ō nouo petunt nō sine magna deliberatione cōcedunt: vt hic. et xxj. q. j. in parochia. maxime a roma. ec. q̄ oia cū magna maturitate solet tractare: vt. xxv. q. ij. aplice. q. i rebus nouis cōstituendis euidēs debet esse vtilitas. vt. ff. de const. pnc. i ebꝰ. hodie vero diaconi indistincte vtūtur dalmatica. vt. xj. q̄. iij. eꝓs aut pbr̄. lxxvj. dist. de ieiunio.

v. ꝓs.

b Diaconꝰ dū ordinat solꝰ eꝓs. sacerdoti aūt imponūt manꝰ oēs pbr̄i astātes. vt ꝛ. eo. presbyter.

Queritur.

c Hec est. v. ꝓs distinc. vbi q̄rit vtruz sacerdos vngat oleo vel crismate: z rñdetur q̄ oleo tātū Johan. de fan.

Ungūtur varijs varia mēbra.

d Reterea. Crismatis. manꝰ sacerdotis iūngitur oleo/ iungit et brachiū siue humerꝰ principis: sed et manus et caput eꝓi iungit crismate: vt eē de sacra vnc. cum venisset. in fi. contrarū hic signat. xxj. q̄. j. §. ecce sufficienter. vbi dicit q̄ manus eꝓi cōsecrant: sed verūz est q̄ cōsecrātur oleo sed non crismate vt dixi. Si autem aliquis est vnctus oleo pro crismate: vel

ꝛ Adde de hac dic. aflatum. no. i ca. vni. in gl. sup vbo aflatum. eē. ō remi. lib. vi. z p archi. h

econuerso: nichilominꝰ ordinatꝰ est:

tionem vestri examinis gabreneñ. diaconi relatu peruenit de quibusdam ecclesie ipsius clericis quorum vnus ad presbyterij duo ad leuitarum ministeria consecrarentur: episcopus eorum oculorum dolore detētus fertur manum suā super eos tantum posuisse et presbyterū quendam illis contra ecclesiasticum ordinem benedictionem dedisse: qui propter tantam presumptiōis audaciam poterat accusatus iudicio presenti damnari: si adhuc in corpore posit⁹: non fuisset mortis vocatione preuentus. Sed quia ille examini diuino relictus est/ humano iudicio accusari nō potest. hi qui supersunt: z ab eo nō consecrationis titulū sz ignominie potius eulogium acceperunt ne sibi licentiam talis vsurpatio faciat: decernimus vt gradus sacerdotalis z leuitici ordinis quem peruerse adepti sunt de positi equo iudicio amittant. Tales enim merito iudicati sunt remouēdi: quia praue inuenti sunt constituti. I tē queritur an eorū ordinatio sit rata habēda quibus episcopus oculorum lāguore impeditus manus imposuit: z pbr̄ sup eos orationē dixit: De his ita statutum est in cōcilio toletano.

Et ordinator et ordinatus damnatiōis subeat penā cum episcopus manum imponit: z alius orationem dicit.

Quorūdam clericoꝝ dūn⁹ ad presbyterū: duo ad leuitarū ministerium sacrarentur: episcopus oculoꝝ dolore detētus fertur manū suā super eos imposuisse⁶ tantum et presbyter quidam illis contra ecclīasticū ordinē benedictionē dedisse. Sed q̄ tam ille examinis diuino relict⁹: humana

Papa nō ofa iura hz in pectore suo.

Papa Urbanus dicit q̄ non reperit prohibitū q̄n vir z vxor simul pūt suscipere pueruz. vt xxx. q. iij. q̄ aūt. et tñ anteccssor eiꝰ Leo illō pbr̄i buerat. de cōse. dist. iij. non plures. z hoc concedo. Quod autē dicit q̄ papa habet omnia iura i pectore suo. vt C. de testa. omnū. verum est p interpōnentes: quia oīa interpretari pōt. nā vꝭ q̄ēs impediūnoti intelligētia. vt eē de cēss. cū instantia.

Impfecta duo nō constituūt vnū perfectum

Qvorūdā e Imposuisse. hic habes q̄ duo imperfecta sacramenta nō constituūt vnum perfectū: z hoc ideo q̄ sacramenta sunt vnitatis. de consecra. di. ij. quia passus. z vnitas diuisionem non recipit. xxiij. q. j loquitur.

‡ Adde glo. hu ic Ysā in. c. miserchil. in verbo pbro J. vij q. j. et ꝓcor. eas. vt ibi.

‡ Adde dico in sacrāmēto baptismi z eucharistie: z in oibus illis vbi certa forma desiderat̄ q̄ duo imperfecta non faciunt vnum perfectū. Idē est in excusatiōe tutorum q̄ due imperfecte excusationes non faciunt vnam perfectaz. vt. C. qui nume. tutela. l. j Idem est in ſti

pulatione: quia illa non dimidiatur. ff. de verbo. obli.

Universidad de Deusto Biblioteca

Defunctus de quibus dā crimib⁹ pōt accusari. vj.ps.

l.j.z.l.continuus. Sed sacramētum solēnitatis: vt in missa/bene dicitur: z ibi duo imperfecta faciunt vnū perfectum: vt.vij.q.j.nichil.

a ¶Non pōt.qz crimina morte extinguunt: et nullus post mortē pōt accusari. vt.xxxij.q.j.c.ij.ff.de bonis eoꝝ qui ante sentē.mor. sibi cōscisc. l.vlti. z.xxxij.q.ij. admonere. nisi in crimine hereseos vt.xxiij.q.ij. sane. vl si aliquis hereticus instituit heredes. vt eē. de hereti. si dā epūs / vel si in notorio crimine decessit vt.lxxxviij.di.necꝫ prout ꝓsueuit notari. xxiij.q.ij.in summa.

Amittit dā qd̄ nunqꝫ habuit.

b ¶Amittāt. et tñ nūqꝫ eum receperunt: z ita aliqs dicit amittere qd̄ nūqꝫ habuit. vt.v.q.vj. quia. xxij.q.iij guillisarius.

Subdiaconus. ¶hec est.vj.pars dist. in qua ꝓbat per xvij.cap. qualiꝫ minores ordinā tur. Jo.d.f.z.p.

c ¶Ordinat, .s.consecratoriū sed ordinatoriū accipit.

d ¶Impositionē. verū ē qꝫ nō imponit manus sup caput subdiacōi sicut diaconi vl sacerdotis: sed imponitur manꝰ sup ipm scdm qꝫ impositio manus: idē est qꝫ ordinatio: z sic non obstat cōrarium. lxix.dist.qñ. vbi dicit qꝫ etiam lectori manus imponitur.

Acolitus

e ¶Cerofer arium.i.candelabrum.

f ¶Ad accēdenda.non in lampadibus: sed cū legitur euangelium. vt.xxj.di. cleros.

g ¶Urceolum.ad vinum.

h ¶Eucharistiam.i.calicem.

i Exorcista. ¶Sup energumenū. Energumini dicuntur lunatici z obsessi a demonibus: ab en/quod est in z ergo quod est labor: z mene quod est defect⁹: quasi in opere deficiens. Archi. †

Energumini. † ō hoc rangit

k Lector. ¶Specīāte.lxvij.dis.reliq.J. ibi.dicit qꝫ epūs minores ordines pōt conferre sub testē de simonia triū: sz dist. v. hic loquitur de ol dignotis.

l Ostiarius

¶Claues

Ut eiciat exōcizatos z infideles vt.xxj.dist. ca.j. in fine.

Psalmista

¶Sola

Abbates et epūs

De abbatib⁹nō dubitat et epūs quin minores ordines conferant. vt.j.lxx. distic. quoniā. si dines militer epūs dā ministrauit episcopatū. ex. de eo dā renuncia. episcop. requisiuit. Sed qualiter sacerdotes conferāt ordinem cū ordinari nemo possit sine titulo: vt.lxx.distin. ca.j.z solus epūs episcopꝰ titulū confert. vt.xvj qōe vij.c. nullꝰ. z ex de offi.archi. cū satis. Sz hoc verum est de maioribꝰ ordinibus. Vel dic qꝫ pōt assignare titulum: sed non curam animarum. Signat cōrarium. xxv.dist. perlectis. ibi ōz qꝫ collatio illoꝝ ordinum ꝓpectat ad epūm: sed illō verum est de solennī ordine.

n ¶Debet.pa Corona rum.nā magnā non tudo corone est signū cōuersionis. vt ex de suc cef. ab intest. cū dilectus.in parte decisa. debet esse mās. gna.

o Prohibete ¶Juxta apīm.in epīa ad corinthios dicitur. vir si comā nutrit: ignominia est ei mulier si comam nutrit: gloria est ei.

p ¶Spere J.xij.q.j.duo.

q Clerici.etiā vrotati. vt extra de vita z honestate cle.clericꝰ.xxxij.di.placuit. sed illud potest

Psalmista non debet ferre tonsuram cum hoc faceret in vituperium ordinis clericalis. vt extra de cleri. coniuga.ca. Joannes. Bar.

a ¶Religionē. alioqui perdit priuilegium clericale. extra de sentē. excom. in audiētia. De habitu clericorum plane habes. xxj.q.iij.in summa.

Clerici cōiugati nō gaudent priuilegio clericali.

b ¶Jquis. ¶Comā vel barbam: vt extra de vita et honesta. cleri. capt. v.

c ¶Sit anathema. videtur ergo qꝫ ois apostata sit excōicatus: vt extra de apostat. c.j. z ifamis est. iij. q.iij si quis a suo. vj. q.j. infames. qđ non concedo: et expone sit.i.fiat naz monachus in apostasia potest recipere ordinem. vt extra de tempo. ordi. ex parte. z Jmocen. dicit qꝫ ammoueri dz prius suspendatur. vt extra de sentē. excommuni. sacro.

Apostata q̄ libet an sit excōicatus.

Antimonialis virgo.

¶Adde hic eē ar. qꝫ monachꝰ electus in epūm ñ dz habitum mutare ſm lau. ad dē ex. de vl. z stin. mala.

d ¶Sēper. † etiā in lecto z in infirmitate. vt xx.q.j. vidua.

e ¶Monachas. non sacratas.

f ¶Sacratas Scilicet corporalia.

g ¶Et ne petās. sic. §. viij. di

Sacratas deo feminas: vel mōachas e sacra vasa: vel sacratas f palas penes vos cōtingere: et incēsum circa altaria deferre platum est ad apo.se.q̄ omni reprehensiōe plena esse et vituperatione nulli recte sapienti⁹ dubium est. Quapropter huius sctē sedis auctoritate hec oīa vobis resecare fūdit⁹ q̄cit⁹ poteritis censem⁹. Et ne pestis⁸ hec latius diuulget ꝑ oēs puincias abstergi citissime mandam⁹.

Ite ex cōcilio Laodicen. iiij.

¶Sacrarium subdiaconꝰ ingredi non licet.

Non oportet subdiaconꝰ nes licētiā hꝫe in sacrariuz siue secretariū⁵ (qđ greci diaconiū⁴ appellāt) ingredi: z contingere vasa dominica.

Ite de eodem. ¶De eodē.

Jnstrumꝰ nō oportet vti oratis: nec hostias

h Non oportet subdiacones. ¶altare ne sit contra.J.ea. non licet.

i ¶Diaconū. Appellaꝫ altare: qz ibi diacon⁹ nunstrat sacerdoti.

k Jnstrū. Jd est ꝺ diaconum.

l ¶Derelinq re. sed cōsumere dz eas cuz aliis ministris. vt de consecra. dist. ij. tribus.

Mulier.

m ¶Docere nō ꝑsumat hoc em̄ est sacerdotale officium vt.xxj.q.j. adjcim⁹. idē plenꝰ habes. xxxij.q.v. mulierem.

n ¶Laicus. Arg. cōtra rem plarios z hospitalarios. Sed il li non dicuntur laici cū sint deo deuoti. vt.xij.q.j.duo. vel ipi habent hoc ex speciali priuilegio.

Tēplarij z hospitalarij non sūt laici.

o ¶Presentibus marie. nazareno ablentibus. quō em̄ predicabit qđ nisi mittat: extra de hereti. ad abolendam. z.ca. cum ex iniuncto.

p Non opz

¶Jnsacratos. Jd est non sacros.

q Non licet.

¶Portare.in ꝓcessione: et vocat hec vasa sacra vbi continentur relique.

r Non licet.

¶Jn secretario. hic secretarium dicit locus in quo sacra vasa ponuntur. z sic non est cōtra. J.e. dist. nō oportet. vbi dicit qꝫ subdiaconi secretariuz ingredi nō debēt

Secretarium.

s Pōsus et spōs. ¶Paranymphis. id est a parentis

Universidad de Deusto
Biblioteca

buus vl̃ scillis: z dñr panymphe ꝯsi parãtes nymphã
a ¶ In virginitate. alibi vr de biduo vel triduo: vt
xxx.q.v. aliter. Sz intelligo z illud z istud esse ꝑcitũ.
diuisio Q Ualiter epꝰ. ¶ Dec dist. diuidit tres ꝓes. In
quaꝝ ꝑla dr ꝙ ꝑbate vite debẽt eẽ ad ecclias
sacerdotes. z ad hoc tres canões inducũtur secũ da ibi. Cum ita ꝛ. Tertia ibi. Queritur quid fieri. Joã. de fã.
b ¶ Nũc aũt. In hac dist. agit magr̃ vr examinatione clericorũ. Prio ondit oẽs examinãdos eẽ. Scdo ondit ꝙr z qñ examinãdi z a ꝙv. Tertio ꝙr punitur ꝙ sine examinatione ꝓmouentur.
c ¶ Man. lxx viij. di. quid est.
d ¶ Preiudicio. Id est precedenti iudicio.
§. Thi mo. v. e ¶ In alterã. id ẽ in ꝓmã. put ponit. ij. q. iij. ℋ. notãdũ/ ibi: preuaricator.
Nullus. f ¶ Testimonio. Hic habes ꝙ testimoniũ ꝓpr̃i equalet examinationi. Uñ sufficit ꝙ clericꝰ ordinandꝰ hẽat famã ꝑ se. z ꝙ hoc ẽt ꝓz ꝙ non nõ sunt examinandi: sz tm̃ ignoti vt. xlvij. dist. de petro. xciij. dis. valde. eẽ de ꝓsump. mãdata.
Ignoti sũt examinandi z nõ alij.
g ¶ Ciuitaz̃ careãt epo. Sed nõne vacante sede epali capl̃m potuit dare iuestitur̃. vt eẽ de here. ad abolendã. et eẽ de elec. q: diligẽtia? Respõ. ꝙ inuestitura tãtũ ad eꝑos spectat. vt. xvj. q. vij. null. ℋ hodie exꝑssũ. eẽ ne se. va. illa. vbi dr ꝙ capl̃m non suppleat defectũ
Capitulum vacãte sede nõ confert prebendas.
ipsius benedictionis in virginitate[a] permaneant.

¶ Qualiter episcop⁹ sit examinandus.

¶ Distinctio. xxiiii.

Qualiter episcop⁹ sit examinãd⁹/ qualiter ipse simul cum reliquis ifra ipsum constitutis sit ordinandus: breuiter monstratum est. Nũc autem[b] videndum est de sacerdotibus et reliquis: an sine examinatione sint ꝓmouendi ad ordinem. De his ita scribit Paulus ad Thimotheum. Manus[c] nemini cito imposueris: et nichil sine preiudicio[d] facias in alteram[e] partẽ declinando.

¶ Ex decretis Siluestri pape capitulo. vij.

¶ De eodem.

Nullus acolitorum vel subdyaconorum rem consecratã a presbytero alijs porrigat: quia aliud est minister: aliud assistens: nisi rantũ ipse supportet qđ ei sacerdos imposuerit ore suo benedictũ.

Item ex concilio carthaginẽ si tertio.

¶ Ante probationem nullus ordinetur clericus.

Nullus ordinetur clericus nisi probatus vel examine episcoporum vel populari testimonio[f].

Item Gelasius papa Celestino episcopo.

¶ Ad ministerium alicuꝰ ecclesie clerici eiusdem promoueantur.

Presbyter: dyacones: et vniuersi clerici. Stoeꝑs in collationibus habendaz. Uel dic ꝙ capitulum illum diaconũ non potuit alienare sede vacante: qz ecclesiastice res alienari nõ possunt sede vacante. vt xij. q. ij. si qua de rebꝰ. z. lxxj. dist. fraternitatẽ. z maior est alienatio persone ꝙm alterius rei. vt. xij. q. j. ꝓcipim⁹. ✝ Sz quare non petebãt hoc ab archiepiscopo? forte qa ecclesia erat eẽ pta. Item quare non petebãt hº a vicinis episcopis. vt. lxv. dist. si forte? Sz forte nolebant. poterant em̃ ire ad papam omnib⁹ omissis medijs sicut ad eũ appellat omissis medijs. Uel capitulũ ipsum elegit: z periit a papa confirmationem: nã idez non potest eligere et confirmare.

h ¶ Scitur⁹. Semper hoc ergo est exprimendum: ne ꝓiure possit hoc in posterum sibi vendicare: vt. vij. q. j. pontifices. extra de iure patro. ex litteris. ℋ t ¶ Creasse. i. ordinasse illum.
k ¶ Nec ministro. z ita quelibet ecclesia habebit sacerdotẽ et dyaconẽ. alibi dicitur ꝙ habebit duos sacerdotes. vij. q. j. illud. et extra de fi. presby. ꝓposuit.

l ¶ Episcopi. ¶ Qui plurimo. tales enim preferẽdi sunt alijs i ordine et dignitate. vt. lxj. dist. c. statuim⁹. lxxv. dist. in ecclesiarum. c. vlti. ¶ Cum itaqꝫ. Hec est secunda pars in qua dicit ꝙ ordinandi sũt examinãdi. Joan. de fan.

✝ De hac materia plene notat eẽ de ms. et obe. cũ olim.

§. ij. ps.

a Q Uãdo. ¶ Sacerdotes. tñ hoc videt eẽ officiũ archidiaconi z representare abbates ordinãdos z abbatissas in sede ponere. vt extra de offic. archidia. vt nostrũ. Et est arg. ad hoc. ꝫ. distin. xxi. Hostiarius. Sed hic videt ꝙ si archidiaconꝰ debeat examinare instituẽdũ ꝙ tenetur ordinato ad beneficiũ. ar. luij. dist. si fernus. Arg. cõtra eẽ de ꝓbẽ. eꝑs. Sol. illud est qñ eꝑs ordinat sine repsentatiõe: vel qñ re presentans non est soluendo.
Archidiaconus instituendos examinare debet.
b ¶ Patriam. Nã ꝓpter naturitatem vel patriam cariꝰ vel viliꝰ emit mancipiũ. ff. de edil. edicto. ꝙ si nolit. ℋ. qui mãcipiũ.
c ¶ Institutionem. i. titulum.
d ¶ Inuestigent. Sed nunquid ordinandi ita rigide sunt examinãdi? qđ videt: vt extra de pur. ca. cõstitutus. z extra ð elec. cum in cunctis. Argu. contra. ff. de edili. edi. si quid venditor. in princi. vbi dicit ꝙ non ita amare ꝫ cũ quodã temperamento accipiendũ est vt non requirat nimia ꝓfectio. eẽ de elec. cum nobis olim. Hec autem tria potissime requirenda sunt: etas legitima. litteratura sufficiens: morũ honestas. vt eẽ de elec. cum in cũctis. z si nõ fuerit in his tribus examinatus deponẽdus est. vt extra de elec. nichil est.
e ¶ Jam cõdemnati. sunt ergo tales ipso iure suspensi. ꝫ. q. j. reperiuntur.
¶ Alis. Dictũ est. ꝫ. ꝙ clerici collaterales eꝑi debent ꝓbare z examinare ordinãdos: z ordinãdi debẽt esse ꝓbati ꝓpr̃i testimonio. Hic ℋo dr ꝙ si neutrũ istorũ interueniat eꝑs nõ ꝺz ꝑsumere facere ordinationem
f ¶ Alis. i. si nõ sunt examinati a collateralib⁹ episcopi vel probati per testimonium populi.
g Q Pũs. ¶ Clericoz. Sed ℋ. xv. q. vij. c. vl. ibi dr ꝙ solus eꝑs honorem dare põt: solus auferre non potest. Sed ibi hec dictio solus nõ excludit clericos suos: sed alios episcopos. adhuc signat aliud cõtrariũ. lxvij. distin. reliqui. Sed illud loquit de notis
Ordinandi de ꝺb⁹ sunt examinandi.
clericis. requirit ergo ꝓsensus canonicoz in ordinib⁹ cõferẽdis. vt hic. Jte in causarũ diffinitionib⁹. vt. xv. q. vij. eꝑs. Jte in conferendis beneficijs: extra de his que fi. a prela. fine ꝓsen. ca. ea noscitur. xciij. dist. legimus. Jte in priuilegijs conferendis z alijs negocijs. vt extra eo. titulo. quanto.
Eꝑs ꝺz hẽ capt̃i consensum in multis
¶ Cuerit quaq fieri. ¶ Hec est tertia pars dist. in qua dicit ꝙ si aliqui sine examinatione ordinantur: si crimi nosi sint deponãtur. Jo. de. f.
h S 3 quis. ¶ Cõfessi. Si metu ꝓbationũ aliqs ꝓfitetur crimen: talis habeat ꝓ confuicto: sed si ꝑ alios constet crimẽ nulla examinatiõe precedẽte: seruat qđ legit. xv. q. viij. q admiserit. z. c. si quis pbr̃: z pone: hoc verbum abijciat/ improprie. vno modo exponitur ꝫtũ ad ordinandos alio mõ ꝫtũ ad ordinatos. Et ꝙ dicit ordinatuz deꝑiẽdũ si ꝑ fuerit criminosus intelligas de maiori crimine: q: si ꝺs in minori crimine existẽs ordinari se ꝑmitt̃ erit non deponit: sed iniungit ei penitentia. vt lxviij. dist. cap. j. lxxxij. dist. presbyter. extra de renuncia. nisi ℋ. propter criminis cõsciẽtiam. Qui ergo tempore ordinationis sue tacet crimen suum/ deponitur. vt. l. dist. ex penitẽtibus. vel si quis sine examinatione promotus fuerit. vt. lxxxiij. dist. quisquis z. lxxxj. distinc. si qui sine examinatione. Sed pone ꝙ in omnibus sit idoneus qui ordinatus est sine examinatione: nũquid propter hoc solum deponẽdus est ꝙ non est examinatus? ita videtur hic dici: z hoc nõ est propter suum vicium sed propter vicium ordinantis vt. lxx. distinc. ca. j. xvj. q. xij. decernimus. Item q: nõ intrauit per ostium: vide mori debet vt reꝰ. ff. de re. di. l. viti. Alij contrarium dicunt. Jo.
i ¶ Quod irrepr̃hẽsibile. Ergo minores ordines cum examinatione conferẽdi sunt. nam z deponitur quis a minoribus ordinibus. vt. xxvij. questione. j. si quis episcopus.
✝ De significatiõe huius verbi post vide barto. Alex. z taso. in l. ij. i fi. ff. si certũ pe.

diuisio

Quod nullus. ¶Hec di. diuidit i tres ptes. In prima ponūtur officia minorū clericorū z epoy z alia riy dignitatū. s. archidiaconi. archipbi. y. primicerij sacriste thesaurarij. Pe. Scā ibi: nec hac. Tertia ibi. Nūc autem. Jo. de san.

a ¶Quod autē. In hac disti. ostenditur qd pti neat ad vnūquēq ordinē. Secūdo ponit regulā apli. Opz ēpum esse sine crimine z inde nacta occasiōe ponit varias significationes huius nois crimen: z ostendit quod sit mortale qō venale.

Nota qrere licet.

Perlectis. b ¶Cognita. No. q ꝛrere possum⁹ ea que sunt nobis nota vt. xj. questio. j. quis nesciat.

c ¶Infideles Cōtra. j. de cōse. di. j. ēpo nullum sz illud nō tenet

d ¶Bñdictiones. i. bñdicam⁹

e ¶Laudes. i. alleluya vel illis xp̄o vincit ꝛc.

f ¶Sacrificiū .i. offertorium.

g ¶Lectiōes. legēdas. in maximis.

h ¶Predicare. i. legere ne sit contra. xvj. q. j. adjicimus.

i ¶Aplm. id est epl̄az: cū desit subdiacon⁹.

k ¶Precū. dicendi letanias.

l ¶Et recitatio. ordinandorū z baptizādorū et mortuorū: et excōicatorum ij. q. j. legum.

m ¶Premonitio

Distinctio.xxv.

Quod nullus sine examinatione ordinādus sit breuiter probatum est. Quid autem⁸ ad ēpm: quid ad vnumquēq inferiorē pertineat. Jsido. ispalen. ēps in epistola ad ludifredum scribit ita dicens.

¶Quod episcopi et ceterorū sit officium in ecclesia.

Perlectis sāctitatis tue litteris gaudius sum q optatā salutem tuam earū relatu cognoui. De his autem q in consequentib⁹ insinuare eloquij tui sermo studuit: gratias ago deo: q̄ sollicitudinem officij pastoralis impendis: qualiter z quomodo ecclesiastica officia ordinētur perquiris: z licet oīa prudentie tue sint cognita[b]: tamē qr affectu fraterno me consulis: ex parte qua valeo expediā. Et de omnib⁹ ecclesie gradib⁹ quid ad vnūquemq pertineat eloquar.

A d ostiariū nanq pertinent claues ecclesie: vt claudat et aperiat tēplum dei et o'a que sunt intus extraq custodiat: fideles recipiat/excōicatos et infideles[c] excipiat. A d exorcistā pertinet exorcismos memoriter retinere: manusq super energuminos et cathecumenos in exorcisando imponere. A d acolitum pertinet preparatio luminariorū: in sacrario ipse cereum portat: ipe suggesta pro eucharistia subdiaconib⁹ preparat. A d psalmistam pertinet officium canēdi scilicet dicere bñdictiōes[b]: laudes[e] sacrificiū[f] responsoria: et quicquid pertinet ad canendi peritiā. A d lectorē pertinet lectiones[g] pronunciare: et ea que pphete vaticinarunt populis predicare[h]. A d subdiaconū pertinet calicem et patenam ad altare christi deferre: z leuitis tradere eisq ministrare. vicecoluz quoq z aquā manile et manutergiū tenere epō presbyteris z leuitis pro lauādis ante altare manib⁹ aquā prebere. A d diaconum pertinet assistere sacerdotibus et ministrare in oīb⁹ q̄ aguntur in sacramētis christi: in baptismo: sive in chrismate z patena: z calice: oblatiōes quoq inferre z disponere i altari: cōponere etiam mēsam dñi atq vestire: crucē ferre: z predicare euāgeliū z apl'm[i] ad pp'm. nā sicut lectoribus vet⁹ testm: ita diaconibus nouū p̄dicare preceptū est/ad ip̄m quoq pti net offm p̄cū[k] et recitatio [l]nominū: ipse p̄monet[m] aures habere ad deū: ipse hortatur clamare[n]: ipse donat pacē[o] et ipe annunciat[p]. A d pbr̄m pertinet sacrificiū corporis et sanguinis dñi in altario dei confidere: oratiōes dicere: z bñdicere dona dei. A d ēpm ptinet basilicarū consecratio: vinctio altaris z consecratio chrismatis[q]. ipe p̄dicta officia et ordines ecclesiasticos distribuit: ipse sacras virgines bñdicit: z dū p̄esserit vnusq̄sq in singulis ordinib⁹: iste tñ est preordinator i cūctis. ¶Hi sunt ordines z ministeria clericoꝝ q̄ tñ aucte pontificali in archidiaconi cura primicerij z thesaurarij sollicitudine diuidūtur. Archidiacon⁹ em̄ impat subdiaconib⁹ z leuitis ad quē ista ptinēt ministeria: ordinatio vestiēdi altar̄ a leuitis cura incēsi z sacrificij[r] necessaria sollicitudo. Quis leuitarū ad pp'm euangeliū legat q̄s preces dicat seu respōsoria in dominicis diebus: aut solennitatibus decantet. Sollicitudo quoq parrochiarū z ordinatio et liturgia[t] ad eiusdē pertinet. cū dicit humiliate vos ꝛc.

n ¶Clamare. Kyrieleyson: in rogationibus.

o ¶Pacē. cuz dicit. dominꝰ vobiscū. vl' pax vobiscū s̄m consuetudinem alteri⁹ loci.

p ¶Annūciat Festiuitates.

q ¶Chrismatis. Alia plura spectāt ad ēpm. vt. lxviij. distin. q̄nis.

r ¶Et sacrificij portandi ad altare. †

s ¶Et liturgia. Hic videt q̄ archidiaconi habēt ordinariam iurisdictionem. z q̄ possint instituere clericos et suspendere vel excōicare. vt. lxiij. distin. si in plebibus. et extra de pe. licet. z extra de excess. pla. ad hoc. z de offi. de leg. sup eo. et de pben. referente. z ēē de insti. cuz veniss̄et. Arg. Ẓ xvj. q. vij. nullꝰ. z ēē de of. archi. c. vl. Jtē vicari⁹ est epi. vt. j. c. j. z ēē de of. archi. c. j. ergo hz delegatā iurisdictionē nō ordinariā Ad hoc dico q̄ archi. habet ordinariā iurisdictionem: et qō legit. ēē de of. archi. c. iij. intelligo cū archidiaconus extendebat manꝰ ad ea q̄ sibi nō cōpetebant ex officio: nisi consuetudo sit prescripta vt gñalis aliarū ecclesiaꝝ illi⁹ dio. Nec ob. q̄ dicit esse vicari⁹ epi: q̄ michi omin⁹ est ordinari⁹ in dec. nā z vicari⁹ alicui⁹ eccl̄e ppetu⁹ dicitur z ordinari⁹. vt ex de preben. de monachis. † Sic video q̄ vicari⁹ iudicis ordinariā hz ptātem. qō ex eo patet: q̄ interpont decretum de non alienandis red⁹ nunoꝝ. C. de offi. ei⁹ qui vi. alt. ge. l. ij. sed hoc nō posset facere si haberet delegatā iurisdictionem. vt. ff. de offi ei⁹ cui māda. c iurisdi. l. ij. videt tñ ex hoc q̄ habeat delegatā iurisdictionez q̄ appellat ab ipo ad archiep̄z vt ex de pben. referēte: sed si haberet ordinariā iurisdictiōez gratum fieret appellatio vt. ij. q. vj. ātero. Jtē alia rōne videt hoc: q̄ tantū de humilitatib⁹ negociis cognoscit vt h̄ dicit: ergo est pedaneus iudex. vt. C. de peda. iudi. l. vlt. hz pedanei iudices delegati sūt: vt C. de peda. iudi. l. ipe. Jtē q̄ ep̄s hoc officiū delegat aliis. vt. x. q. j. epm. Sed illō intelligas de illo iure visitādi qō epoꝝperit. h. dicit ipsuz habere ordinariā: sz tñ eā non pōt exercere sine auctoritate epi: sicut metropolitan⁹ hz conseerādi epz. illud ius tñ potest exercere sine aliis epi scopis. lxiij. dis. c. j. Jo. Michi videtur q̄ sol⁹ epi scopus in ciuitate sua debeat eē iudex ordinari⁹. vt. vij. q. j. i apibus: nisi sec⁹ sit de cōsuetudine tam p̄scripta. vt extra de p̄scriptio. de quarta et ca. auditis. et melius. de offi. archi. c. vlti quod est honorū. B.

† Sed cura inuenēdi et emendi incensuz spectat ad thesaurariū. vt. j. eo. c. in ſi.

† Jsta decre. non bñ pbat ad id qō idu cit. sed dico q̄ petua vicaria tue tribuit eē ō rescrip. postulasti. ō offi. vica. ad hec. c. expte. de fi. instru. 5. ppetuus. Archi. hic.

Jurisdictio archidia. est ordinaria.

a ¶Pro reparandis. Alibi dicitur q̄ hoc ad ēpos tum spectet. vt. lxx. distin. sanctoꝝ. sed ibi nomen prepositi large sumitur. vt extra. de verbo. sign. ēnis.

b ¶Sacerdoti. Jd est episcopo.

c ¶Cuminssione generali.

d ¶Basilicarum. Jd est ruraliū: quia ea que sunt in vrbe custodit primicerius.

e ¶De cōmunione. Jd est de oblationibus.

f ¶Diacon⁹. Cuz ergo possit vices suas delegare sacerdoti: eplas epi p diebus ieiuniorum parrochianis per ostiarios ipse dirigat. clericos[m] quos delinquere cognoscit ipse distringat: quos vero emēdare non valet eoꝝ excessus ad agnitionem epi deferat: basilicanos[n] ipse cōstituat: z matriculā[o] ipse disponat. Si aūt primicerⁱ⁹ absens est ea que dicta sunt ipse exorat: qui et aut lege[p] est primꝰ aut eruditiōe. A d thesaurarium ptinet ostiarij basilicarum ordinatio[q]: incensi preparatio: cura chrismatis cōficiendi cura baptisterij ordinandi / ppa ratio luminariorum in sacrario et sacrificijs. Et z hac epistola liquet quid cuiusq officij sit. Est etiā alia distinctio episcoporum pbr̄orum diaconorum: quam fecit clemēs in epistola sua ita dicens.

¶Quid ab epīs: quid a presbyteris quid a diaconibus audire oportet.

Audire ēpm attentius oportet[r] et ab ipso suscipere doctrinam fidei. monita[s] autē vite a pbr̄is inquirere: a diaconib⁹ vero ordinem discipline[t]. Sacerdos quoq vtrūq humeꝝ orario ambit. diacon⁹ vero sinistrū tantum vt ad misteriū expeditius discurrat. Jtē in cōci. tole. c. ij.

¶Quare leuita vnum tñ humerum orario ambit.

Jñ orariū oportet leuitā gestare in sinistro hūero[v] ppter qō orat. i. p̄dicat. dexterā aūt ptem oportet hr̄e liberum. ¶Jn sinistro humero. Et hoc ideo vt ostendatur q̄ debet trāsire de leua ad dexteram: vt de temporalibus ad spiritualia. et hoc ostenditur cum circūflectitur postea versus dexteram.

Jfatua equipollet dignitati.

c ¶Cuminssione generali.

d ¶Basilicarum. Jd est ruraliū: quia ea que sunt in vrbe custodit primicerius.

e ¶De cōmunione. Jd est de oblationibus.

f ¶Diacon⁹. Cuz ergo possit vices suas delegare sacerdoti: eplas epi p diebus ieiuniorum parrochianis per ostiarios ipse dirigat. clericos[m] quos delinquere cognoscit ipse distringat: quos vero emēdare non valet eoꝝ excessus ad agnitionem epi deferat: basilicanos[n] ipse cōstituat: z matriculā[o] ipse disponat. Si aūt primicerⁱ⁹ absens est ea que dicta sunt ipse exorat: qui et aut lege[p] est primꝰ aut eruditiōe. A d thesaurarium ptinet ostiarij basilicarum ordinatio[q]: incensi preparatio: cura chrismatis cōficiendi cura baptisterij ordinandi / ppa ratio luminariorum in sacrario et sacrificijs. Et z hac epistola liquet quid cuiusq officij sit. Est etiā alia distinctio episcoporum pbr̄orum diaconorum: quam fecit clemēs in epistola sua ita dicens.

¶Quid ab epīs: quid a presbyteris quid a diaconibus audire oportet.

Audire ēpm attentius oportet[r] et ab ipso suscipere doctrinam fidei. monita[s] autē vite a pbr̄is inquirere: a diaconib⁹ vero ordinem discipline[t]. Sacerdos quoq vtrūq humeꝝ orario ambit. diacon⁹ vero sinistrū tantum vt ad misteriū expeditius discurrat. Jtē in cōci. tole. c. ij.

¶Quare leuita vnum tñ humerum orario ambit.

Jñ orariū oportet leuitā gestare in sinistro hūero[v] ppter qō orat. i. p̄dicat. dexterā aūt ptem oportet hr̄e liberum. ¶Jn sinistro humero. Et hoc ideo vt ostendatur q̄ debet trāsire de leua ad dexteram: vt de temporalibus ad spiritualia. et hoc ostenditur cum circūflectitur postea versus dexteram.

g ¶Archipb̄ter. i quibusdaz ecclesijs vocatur ille decanus. l. distictio. in capite. Sz ille est archipresbyter ruralis.

h ¶Collectas Orationes.

i ¶Signū. Jd est pulsatio cāpanarum.

k ¶Mod⁹. id est cum organo vel sine eo.

l ¶Jn vrbe. Sz archidiaconus. extra vrbē: vt supra dictum est.

m ¶Clericos ciuitatenses.

n ¶Basilicanos. Jd ē custodes basilicarū.

o ¶Et mīcula † Sz id est tabulā

p ¶Aut lege. Jd est ordine: z est argu. litteram equipollere dignitati.

q ¶Ordiatio. Jd est vt ordinet illa q̄ sūt necessaria ad basilicam Sz claues et candelas.

¶Ex hac epl'a.

¶Hec est secunda pars huius disti. in qua ponit de ordinatione presbyterorum Archidiaco.

r ¶Audire. ¶Oportet subditos.

s ¶Monita. i. conuersationē.

t ¶Discipline. Jd est regulam viuendi. vt. xj. q. j. sicut.

v ¶Num. ¶Jn sinistro humero.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Nunc aūt. ¶ Hec est tertia ps hui⁹ distinc. in qua ponunt. xiij. capla aplice regule: z sub hac occasione ponit quatuor acceptiones criminis. Jo. de fan.

a ¶ Nūc aūt. Ab hoc loco vsq; ad. xlix. di. assignat xiij. capla aplice regule: q̄ in locis suis distinguem⁹.

xiij.ps.

et ptigit hic tria
crā⁹ vsq; ad. xij
causaz assignan
do quales in q̄li
bet ordine et ex
quo et in quē de
beant ꝓmoueri
qui lapsi valeāt
reparī: et q̄ non
et sub quo iudi
ce q̄libz accusēt.
si q̄ aūt alia in
terponit accidē
tia sunt. vt i. vj.
vij. viij. ix. et. x.
causa Cōtinua.
Jacten⁹ ostēdim⁹ q̄les sint ꝓ
mouendi: z q̄lit
sint examinādi.
nūc aūt oīdit q̄
les in q̄libz ordi
ne debeant ordi
nari. Jo. de fan.

Continuatio

b ¶ Breuiter. Jd ē vsq; ad. xij. causam.

c ¶ Regulaz. hec sunt. xiij. capitula q̄ psequi tur. oportet epi scopū ee sine cri mine: vni⁹ vrorisvirū: nō vino lētū: prudentē: ornatū: hospita lem: pudicū: do ctorē. nō pcussorē: nō litigiosuz: nō cupidum: domui sue bñ ꝓpositum: nō neophitum.

f. thi. iij. a.

Regla ap. hz xiij. capitula.

d ¶ Ad timotheum scribit.

e ¶ Homine autez. Sanus volens exponere auctoritatē apostoli oportet episcopum esse sine crimine. assignat hic plures significationes huⁱ⁹ nois crimē. z hz hic quidā. v. significationes assignēt: ego nō assigno nisi quattuor. Dicit ēm quādoq; crimen oē delictū siue mortale siue veniale: siue ex deliberatione ꝓcedat siue ex ignorantia. ſm qō dr. Nemo sine crimine viuit. et hanc significationem innuit ibi. note autem criminis. q̄q; dr crimen infamia ꝓcedens ex crimine: prout ibi sumit in epla ad titū. Quandoq; dr solum id qō ex deliberatione ꝓcedit: siue sit mortale siue veniale. put ibi sumitur criminis appellatio tē. Quarto modo dicitur crimē solum id qō est dignū depositiōe prout ibi sumitur: alⁱs ea demū. Jo. Deinde exēplificat quod crimen sit mortale: qō veniale ostendens q̄ mortalia delentur per penitentiam: venialia in purgatorio. B.

f ¶ Criminis. In precedenti auctoritate.

g ¶ Unde in eadē epla. Sic continua. licet qōl ibet delictū dicat crimen: non tn ita accipit in precedenti auctoritate: qz fm hoc fere nullus esset idoneus tē.

Crimē q̄druplicit dicit.

rā vt expediti⁹ ad ministeriuz sacerdotale recurrat. Nunc aūt⁸ ꝓ singulos gradus ordine recurrētes q̄ ex q̄bus ordinibus in quē gradū cōscendere possint: qui post lapsum valeāt reparari: vel q̄ non: quib⁹ culpis a ꝓprio gradu mereantur deiici: q̄ accusante: q̄b⁹ testificationib⁹ possint cōuinci: cui⁹ smia sint absoluēdi vel dānandi breuiter⁹ cōsideremus. Ac primū a pontificali gradu incipiētes q̄lē oporteat eu⁹ esse q̄ in ēm est ordinand⁹ diligēter inuestigem⁹: aplī regulā⁶ secuti quam in hmōi re thimotheo z tito scribit dicēs. Oportet ēm irreprehēsibilem esse id est non obnoxiū reprehēsioi. Hoc ad thimotheum⁶ tertio. Ad titū autem ꝓio. Oportet ēm sine crimine ee: q̄d vt hieron⁹. scribit ad oceanū) idem est. Noie⁶ autē criminis⁶ q̄libet pctm intelligit: vñ in eadē epla⁸ Hiero. dicit. reo contra naturam pene⁶ est: vt sine pctō aliq̄s sit: sed talis eligat cui⁹ cōparatione ceteri grex dicant. In epla vero ad tituz crimen vocat criminale pctm vel⁶ crimialis infamia: vñ ibi legit crimen est q̄rela. i. pctm accusatione z damnatione di gnum. Qd autē sine crimine iubet esse qui in ēm eligit nō ante baptisma: sz post baptismū intelligenduz est: vt a tpe videlicet baptismatis nullius criminis conscientia mentem eius remordeat: vnde Hiero⁹. scribit in eadem epla ad titu⁹. Criminis appellatio alⁱs late⁶ patet complectens omne peccatum quod ex deliberatione processit. vnde Beda sup eplam Jacobi. Pctā que ex ignorantia⁶ vel infirmitate humana committuntur dicit et precipit alterutrum confiteri: quia facile⁶ dimittūtur quecunq; vero sunt ex deliberatione non nisi per penitentiam. Hinc etiam⁶ Augustin⁹ ait. Nullū peccatum est adeo veniale quod non fiat criminale⁶ dum placet. ¶ Alⁱs ea demum significat que semel cōmissa ad dānationem sufficiunt. Multa ēm ex deliberatione ꝓcedunt: que nisi sepius reiterata z in consuetudinem fuerint deducta: q̄uis grauēt post mortē non tn eternaliter perdunt: q̄ etsi quadā ratiōe crimina appellent: tn mortifera et capitalia non sunt. vnde Aug. in omel. de igne purgatorio exponens verba aposto

h ¶ Pene. Jj. de pe. dist. j. c. vlti.

i ¶ Pene. Dicit ꝓpter beatā Johannē q̄ fuerunt sctificati i vtero: vel ē philosophicuz temperamentum.

Virgo btā et sanctⁱ Johes fuerūt in vtero sanctificati.

i ¶ Ster. sic. j. q. j. vilissim⁹. lxj di. i sacerdotib⁹

k ¶ Uel. Pro id est.

l ¶ Late. Sz latⁱ⁹ supra ibi. noie autez. hoc ēm soluz mortale et venale qō ex deliberatione procedit.

m ¶ Ex ignorantia. Scz venialiⁱ⁹ peccat.

n ¶ [redacted]

Uel ideo facile: quia per oratiōnez domi nicam: vel p ele mosynā: vel per modicū ieiunū vel per aspersionem aque benedicte dimittuntur. vt de pen. distin. iij. de quotidianis. et distinc. vj. qui vult. et de conse. distin. iij. aquam.

Uenialia remittūt varijs modis

o ¶ Hinc etiam. Respicit ad id quod dixit. si ex deliberatione. Johan.

p ¶ Criminale. Jd est cuius assiduitas z contemptus vitandi venialē non fiat mortale. nō enim videtur q̄ id qō est venialē possit fieri mortale: nisi velis dicere q̄ venialē z mortale non sint species peccati: sed accidentia. Unde sicut mortale fit veniale recepta penitentia. de penitē. distinc. j. serpens: sic econuerso fit venialē mortale. Alij dicunt q̄ tantum ipse contemptus venialium est mortale peccatum: sed in hoc exponē fit mortale. id est tibi per cōtemptum fit mortale: sicut ibi exponit. Accedat verbū ad clerum

tum: et fit sacramentum.

a ¶ Super hoc. i. super fidem. i. postq̄ fidem quis susceperit. i licet quis post fidē sumptam venialiter peccauerit nichilominus saluus erit.

Uenialia triplicia. j. corū. iij. c.

b ¶ Ligna. p hoc innuit tria genera venialiū. ligna vocat grauiora venialia: fenuz minora: stipulā minima. ligna ēm diutius sunt in igne q̄z fenuz: et fenū diutius q̄z stipula.

Punit ne aliquis in purgatorio p mortali pctō.

c ¶ Non capitalia. hac auctoritate dicūt quidaz q̄ nullus ꝓ mortali pctō punitur igne purgatorio: sed tantum pro venali. Alij dicunt q̄ si aliq̄s ceperit penitere ꝓ mortali. z nō pficit hic penitētiā perficit eā in purgatorio. sz si hic nō est contritus de mortali: nō purgat pro illo in purgatorio. sic videt Aug. hic vel[illegible] d pe. di. j. s peccatū. et de pe[illegible]vlt. c. vlti.

d ¶ Non oia. Scz q̄ sunt mortalia q̄ venialia.

e ¶ Uel. Pro saltem.

Ebrietas q̄ est mortalis.

f ¶ Ebrietas. q̄ q̄q; est mētis oblatio. z est pena. nō est aliq̄s pctm. vt xxxv. j. sane. q̄q; dr: studiū ad iebriādū se. z hoc est mortale peccatū. vt xxxv. di. añ oia. extra de vi. z honesta. clc. a crāpula. q̄q; dicit frequēs act⁹ bibēdi. et illud est veniale.

Taciturnitas in plati pctm mortale. Comedē ātē horā ē

g ¶ Plus accipit. casu nō ex ꝓpetu. et nō ad igurgitationē. alⁱs eet mortale pctm. vt. iij. di. q̄q;

h ¶ Plus tacet. in prelatis est taciturnitas mortale peccatum. vt. xlij. distinc. sit rector. et. distm. si papa. in alijs est veniale.

i ¶ Jeiunārib⁹. sed nōne comedere ante horam comedendi est mortale peccatū. vt de ꝑse. dist. j. solent. et dist. v. quinq; modis? Sed non intelligas de ieiunijs statutis: sed de illis que quilibet pria sua voluntate seruat. lxxvj. dist. primam.

k ¶ Tardius. Sic peccatū est aliquid tardius dare. xiij. q. ij. quoblationes. xvj. q. j. decime.

l ¶ Excepto. Arg. contra. hz. qui dixit q̄ vir non potest cognoscere vroremquin'vemaliter peccet: vt dixi. s. distin. xiij. nerui.

m ¶ Desiderio. supple et ēz reddēdi debiti.

n ¶ Neglexerit. hoc ē in prelato mortale. vt xc. distinc. precipimus.

o ¶ Seruum. In hoc casu seruus audit agēs contra dominū suum: z dominⁱ⁹ talis cogitur eū vēdere. vt. ff. de his q̄ sui vel alienⁱ iurⁱ sunt. l. ij. ¶. dominorum.

Martⁱ vroꝛ vrorem tenetur moderate castigare. vt vij. q. j. sicut. i fine. † nisi sit clerⁱ cus q̄ eā durius potest castigare. vt. xxxij. q. ij placuit.

Similiter martⁱ tus vroꝛem tenetur castigare ꝓ vrorē castigare ꝓt

† Concor. tex tus in autē. ¶ nup. ¶. si vero col. iiij. not. i. l.

p ¶ Adulari. xxij. questiōe. ij. primū. Contra xj. questione. iij nemo peritorum

iurātⁱ b⁹. ff. de iurisdi. om. iu.

Adulatio triplⁱ fit.

catis ipsis non abstinuerit illo transitorio igne de quo apostolus ait: purgari non poterit. sed eterna illum flamma sine vllo remedio cruciabit.

Que autem sunt minuta licet omnibus nota sint: tamen q̄ longum est vt omnia replicentur: opus est vt ex eis vel aliqua nominemus: quotiēs aliquis in cibo aut in potu plus accipitᵍ q̄z necesse est ad minuta peccata nouerit pertinere. quotiens plus loquit q̄z oportet. plus tacerᵇ q̄z expedit: q̄tiens pauperes ꝓportune petentes exasperat: quotiēs cuz sit sanⁱ⁹ corpore aliqs ieiunantibusⁱ prandere voluerit: aut somno deditus tardius ad ecclesiam surgit: quotiens (excepto¹ filiorum desiderio[illegible]) vroꝛem suā cognouerit: quotiēs in carcere positos tardiⁱ⁹ req̄sierit: et infirmos tardius vlⁱ tauerit. Si discordes ad concordiā reuocare neglexerit[illegible].

Si plus aut primū aut vroꝛē aut filiū aut seruū ° exasperauerit q̄z oportet. Si amplius blanditus fuerit q̄z oportet.

Si vnicuiq; matoꝛ persone aut ex voluntate: aut ex necessitate adulari ᵖ voluerit. Si pauperib⁹ esurientibus nimiū deliciosa vel sumptuosa[illegible] cōtulerit ꝓparauerit. Si se aut in eccl'ia: aut extra ecclesiam fabulis ociosis (de q̄b⁹ in die iudicij rō reddenda est) occupauerit. Si dū incaute iuramᵍ r

q ¶ Uel sumptuosa. xlj. distin. non cogantur.

r ¶ Juramus. Intellige cum quis iocando iurat: nam ꝓ⁹ temerario iuramento bene peccat aliquis mortaliter: licet non tanta penitentia imponatur et sicut si solenniter et ex discretione iurasset. vt. xxij. q. iij. qui sacramento. Idem dico in iuramēto per metum extortō. vt extra de iureiu. verum.

Juramentū an sem per sit mortale pctm

a ¶ Qualis hinc. Hoc verū est de summe bonis vel summe malis. nam quidā sunt summe boni: quidam summe mali.
b ¶ Iudicio. vt. xiij. q. ij. tps. Joan.
c ¶ Culpis. Scilicet venialibus.
d ¶ Credēd⁹ est. Hoc vult dicere q̄ ḡdaz culpe rollātur per ignē purgatorij ante diē iudicij.
e ¶ Blasphemias. Qui peccat p̄ impotētiā dicit peccare in patrez: qz patri attribuit potentia. xxiij. distin. qui episcopus. Qui peccat per ignorantiā dicitur peccare in filiū: qz filio attribuitur scientia. xxxviij. distin. si iusta. Sz qui ex contemptu peccat: dicit peccare in spiritū sanctum: vt ille qui est obstinatus i peccato. z illud dicit irremissibile. i. nō ita de facili remittit: sicut peccēdtia. de pe. dist. j. §. ylti.
f ¶ Negatur. Argu. q̄ de vno negatur: ō alio concedit. vt. xv. q. iij. ō crimine. ff. de iudi. cū pretor. sic quod de vno cōceditᵏ: de alio negatur. vt xl v. distin. disciplina. j. qō. j. per esaiā. xxxiij. qō. v. q̄ sitit. Argu. contra. C. de natu. liber. aurēti. item si quis. vbi licet vnuz nomi net: tamē extendit ad altos. sic lxj. distin. miramur. ar. ff. de cuſto. reo. si quis.
g ¶ Sine culpa. Sīr militia/mercatio/ peuratio/ siue mīstratio: sunt aliq̄: vir sine peccō fir. vt de pe. di. v. falsas. z. c. ālias.
h ¶ Primū. Ex hoc capitulo tres oriunt opiniões. dicit. h. q̄ ꝙ semel peccauit: non potest amodo promoueri vel aliquos actus legitimos exercere. vt hic. et. xl vij. distin. qñ. et. j. q. vij. si quis omnem. z. l. distin. illud. z. vj. q. j. qui crimē. z. viij. q. j. in scriptu-

Matt. xij. c.

ris. in fine. z extra de tēpo. ordi. ca. ex tenore. Et arg. p̄ eis. ff. de edil. edic. q̄d si fugitiu⁹. j. respō. fur enim nō purgat vitium furti: licet rem restituat. ff. de furtis. q̄ ea mēte. nec raptor vitiū rapine. ff. vi bo. rap. l. pe. Alij dicunt q̄ post q̄libet mortale superat eīm omnē penam quā vnq̄ passus est aliquis in hac vita vel pati pōt. Als autem ea tm̄ delicta significat q̄z est ꝑpetua infamia. vñ illud Hieronymi. primum itaq̄ sine crimine cē. Unde hieronymus. scribit in eadem epla ad titum.

Item et Jnno. papa.

¶ A die baptismi sine crimine debet inueniri qui in episcopum est ordinandus.

Primumᵇ itaq̄ sine crimine iubeb esse eps̄ qđ alio verbo ad timotheū irreprehēsibilē notatum puto: nō q̄ eo tm̄ tpe q̄ est ordinād⁹ sit sine vllo crimine z ꝑteritas maculas noua cōuersatiōe diluerit: sed q̄ ex tpe quo in xp̄m renat⁹ est nulla pcti conscientia mordeat. Quomō eīm poterit preses¹ ecclesie auferre malū de medio eius qui in delictuz simile corruit? aut qua libertate peccātem corripere^k pōt cū tacit⁹ ipse sibi rīdeat¹: eadem se admisisse q̄ corripit? ‡ Ecce qui ordinandus est in epm̄ non solum tempore sue ordinationis: sed etiam omni tempore post baptisma a crimine immunis debet esse.

¶ Distinctio. xxvj.

Sequitur^m in vtraq̄ epla vnius vxoris virū post baptisma videlicet non ante baptismuz

Sequit. Hec distin. diuidit in duas partes. Scda ibi. Sicut duob⁹. Joā. de fan.
m ¶ Sequit. In hac. xxvj. distī exequit sēm̄ ꝓceptum ap̄lice regule oportet epm̄ esse vni⁹ vxoris virū: qđ negatiue exponit id est nō plurīū: tñ i casu necessitat̄ bigam⁹ ꝓmouet̄ vsq̄ ad subdiaconatū. vt. xxxiij. di. lector. Assignant

ri vtrū possit ille qui semel peccauit.

Bigamus ꝓpter ēt tuor rōnes ꝓmoueri nō ꝑt

aūt Ittuor rōnes quare bigam⁹ non possit ꝓmoueri. Una ꝓpter defectū sacramēti: qz nō est ibi sacrm̄ vnitatis cū carnē suā diuiserit. vt. j. ca. acutis. Jtē ꝓpter ꝓrogatiuā ordinū. vt. j. e. vna. Jtē ꝓpter signū incōtinēte ex eo q̄ de vna trāsiuit ad aliā. vt. lxxxij. di. ꝓposuith. Jtē ex eo q̄ nō hz frōtē horrādi viduitate. j. e. vna. i fine

a ¶ Nius. i. nō pluriū. sic ēt d̄ resti. licet. Et sic verba affirmatiua exponuntur negatiue. vt. j. q. j. iudices. xxij. q. vij. si ea.
b ¶ Monogamum. Monos. vnū: gamos mulier vel nupte: ide monogam⁹ scz q̄ vnā tm̄ habuit vxorem. Hoc
c ¶ Post bāptismū. Nō dicit verū: qz imꝑfectū nō solūt in baptismo. vt. j. c. deide. z male sentit hic Hieronym⁹. vñ Augustin⁹ eū corrigit in primo ca.
d ¶ Nouo hoi Sub eo mō loquēdi seru⁹ post manumissionez dicitur nouus homo. vt. ff. ō acti. leg. seru⁹ legat⁹ z alia lex dicit q̄ post manumissionē alt⁹ intelligit. vt. ff. de so. q̄ res. §. ream.

Sacramentū dupler ēt infrmonto signatum.

Addi tio.

Unde hieronym⁹ scribit ad oceanum.

¶ Post baptismū dz esse monogam⁹: q̄ in eīm ē ordinād⁹

Unus^a vxoris virus. i. monogamūᵇ post^c baptismū. si eīm z añ cōiugem habuerit q̄ obierit nō imputetur ei: cui ꝑfuso nouo^d hoi nec stupra: nec alia que añ fuerunt tā obsunt. Aug. vo contra testatur scribens in epla ad tytum

¶ Qui ante baptismum habuerit vnā z post baptismum eliam: ordinandus non est.

Hactenus intelligūt qui nec eum q̄ cathecuminus vel pagan⁹ habuerit vnā ante baptismum: z post baptismū habuerit alterā: ordinandum censuerūt. qz de sacramēto^e agit non de pcō ꝓpter sanctitatē sacramenti: sicut si femina cathecumina viciata est nō potest post baptisma inter dei virgines cōsecrari^f: ita nō absurde visum est bigamū nō peccasse: sed normā sacramenti amisisse: non ad vite meritū sed ad ordinationis signaculū vnius vxoris vir episcopus significat⁸ ex omnibus gentib⁹ vnitatem vni viro^h christo subditam. ¶ Sicut duobus dñis seruire sic ab vno dño apostatare atq̄ in alterius superstitionem tre non licet. ‡ Item Jnno. ruffo et eusebio z ceteris episcopis macedonibus.

¶ In baptismate culpa dimittitur: nō lex cōiugij aboletur.

Deinde opponit nō dici oportet bigamū euz qui cathecuminus habuerit z amiserit vxorem si post baptismum fuerit alia sortitus: cāq̄z primā videri que nouo homini copulata sit: qz illud coniugium per baptismi sacramentū cum ceteris^i criminibus sit ablatū: quod cuz de vna vtiq̄ dicitur: certe si tres habuerit in veteri politus homine vxores: erit ei q̄ post baptismū ꝙrta est: sic interꝑtantib⁹ prima virginis eque^k nomē accipiet que quarto loco ducta est: qs (oro) istud non videat contra apostoli esse preceptum? qui ait. Unus vxoris virum oportere fieri sacerdotē. Sed obiſcitur^l q̄ in baptismo totum q̄c quid in veteri hoie gestum est sit solutum: dicite michi (vt cū pace vra laquar) an crimia tā tū dimittunt in baptismo: an z illa q̄ sm̄ dei precepta ac dei instituta complent. Uxorē ducere crimen est an non est crimen? si crimen est: ergo (vt cū prefata venia dixerim) erit auctor i culpa: q̄ vt crimia cōmitterent i. paradiso ꝑcepit: cum ipe eos bñdixit. si vo nō est crimē: qz qđ de⁹ instituit nephas est crimē appellari: z salomon addidit. Etem a deo ꝑparat vir vxor: quō credit int crimina esse dimissuz: qđ deo auctore legitur consummatū? quid de talium^m filijs ꝑcensēt: nunquid non erunt admittendi in hereditatis consortiū: q̄ ex ea suscepti sunt q̄ ante baptismū fuerat vxor: eruntq̄z appellandi vel naturales^n vel spurij:

Con cor. textus. l. naturalit quē vide. C ō epis. z cle.

e ¶ De sacramēto. Sensus est. bigam⁹ nō repellit quia peccauit: sz ꝓpter sacramenti defectū q̄ est i eo extra de biga. a nobis. z. c. nup. Et no. q̄ in mīmōto duplex de signat sacramē tū. cōiunctio aiorum ꝙ verba de presenti designat cōiunctionē fidelis aie ad xp̄m: sed cōmixtio carnis designat cōiunctionem christi et ecclesie. vt extra de biga. debitū. Jtē designat ibi vnitatis cum humanitate. vt de cōse. dist. ij. in xp̄o. et illam designat cōiunctio corporum.

f ¶ Cōsecrari. Queri ꝓsueuit cū consecratio epi maior sit z dignior q̄z virginū: quare possit consecrari in episcopum qui nō solum vxorem habet: sed etiā post mortuam vxorem habuit cōcubinam. vt. xxxij. distī. Contra ptus in eīm cō ri p̄t: sz nō cōtiter virgines.

g ¶ Significat. Et ita ipse eps̄ est sacrm̄ sicut aqua ipsa. j. q. j. detrahe verbū ab aqua: qđ erit nisi aqua. s. tim. iij. a.
h ¶ Unus viro. id est deo et non diabolo. z sic bene aptaᵏ sequēs littera.

i ¶ Deinde. Ceteri ¶ Cum ceteris. Improprie ponit hec dictio ceter (vt ibi. z cum eo alij duo latrones. sic lvj. distin. ceno manēsez. xxxiij distinctiōe. si q̄s viduā. viij. q. iij artaldus. vide licet sic inuenitur scriptum in aliquo istrumēto hec ecclesia cum ceteris capellis: ꝓ hoc tm̄ nō probatur ecclesiam istam esse capellam. Ceteri z alij q̄nq̄z ponuntur impropē. puer. xix. a.
k ¶ Eque. i. militatione.
l ¶ Sed obiſcitur. Hec obij-

m ¶ Quid de talium. Hic obiicit 3 tertiā opinionem.
n ¶ Vel naturales. Qui dicuntur legitimi. qui naturales: qui spurij: habes. xxxij. q. iiij. liberi. ff. de statu ho. l. vulgo.

Universidad de Deusto

Persona loquitur in generali simone deducitur.

a ¶ Sortiuntur. Uxores z viros.
b ¶ Rñsum. Not. interpretandas esse locutiões secũdum psonas q̃ loquunt: quid vel q̃bus loquuntur vt hic. z j. q. vij. dicti. z ex de maio. z obe. solite. z q̃ psona loquens cõprehẽdit in gñali sermõe. ar. ff. de pig. paul⁹. ℣. vl. ℣. ff. locati. q̃ insulã. ℣. vl. vbi etiã fãmilia nõ accipit in gñali sermone.
c ¶ Auctoritate. Qd̃ eiã rõne. pbari nõ põt extirpandũ est. vt. lxviij. distin. corepiscopi.

Matt. xxij. a

d ¶ Lex precipit. xxiij. q. iij. q̃ peccat. non peccat legis auctoritate xẽ.
e ¶ Destinatos. quid de hoc iuris sit. habes. xxiij. q. v. reos.

Cũ eadem diuersos effectꝰ nõ operatur.

f ¶ Cõcessum q.d. eadẽ causa nõ operat cõtrarios effectus. sic lvij. dist. si q̃s in egritudie: sicut eadẽ solutio nõ parit liberationẽ z repentionẽ vt. ff. ℣ solu. qui hoiem-℣. vlti. ex de baptis. maiores. Ar. ℣. ff. rez ratam. habe. l. ij ℣. vlti.
g ¶ Inter peccata. Uidetur q̃ infamia contracta ante baptismũ nõ tollit̃ per baptismũ: z ita qui ante baptismũ fuit ifamis: postea non põt promoueri. vt xlviij. di. qũ. z. j q. vij. si q̃s oẽm. Hoc non credo.

Baptismꝰ tollit infamiã p̃cedẽtẽ.

¶ Adde ad hoc glo. xxviij. q. j si q̃s gentilis. et de pse. di. iij. ca. sine pna.

¶ sed dico infamiã z irregularitatẽ ex ꝓpria ẽlicto. puenientẽ tolli baptismo: q̃ dona baptismi sunt sine oni one. vt ℣ pse. di. iij. sine. Si ei petrꝰ nõ deleret ẽ̃ctũ ad ifamiã: adhuc post baptismũ obesset. q̃ negat Ambro. j. eo. vna. vñ si aliq̃s occidit mille hoies añ baptismũ: ois ifamia z irregularitas tollit̃. vt. lj. di. si q̃s post acceptũ. hoc ẽt ꝓz i paulo q̃ añ baptismũ fuit homicida: z tñ postea fact⁹ est apls. vt. l. di. ℣. ecõtra. Si obijcis q̃ scõm hoc illa q̃ corrupta est añ baptismũ post baptismũ non sit irregularis: z ĩ ꝺz ꝓsecrari. bene ꝓcedo q̃ nõ est irregularis: ſz tñ ipedit̃ a ꝓsecratiõe ꝓpter defectũ sacramẽti. Sed q̃re repellit mulier prętextu fornicationis quã ante baptismũ ꝓmisit. vt ex de diuor. gaudemꝰ. i fi. sic videt̃ i ꝓmouẽdo. Sz hoc ideo ẽ: q̃ illud delictũ non tñ vroꝛẽ ℣z etiã virum maculat. vt. xxxij. q. j. i cõiugio. sic vides q̃ꝑ libertatẽ tollit̃ delictũ vt ifamia: quã q̃s i sẽtiã ꝓmisit. sed illud delictũ q̃ i alio ꝓmisit non tollit̃ vt. ff. ℣ his q̃ no. ifa. l. penal. et. l. athletas-℣. põpon⁹. Preterea q̃ baptismus tollit̃ crimẽ p̃cedẽs: nõ tñ tollit̃ exceptio ꝓpẽtes ex crimine: sicut per ꝓnias tollit̃ crimẽ: nõ tñ exceptio cõpetens ex crimine. vt. ℣ di. ꝓri. c. vlti. et xxxij. qõ. ij. admonere. Johã. Qñ autẽ ꝓcedit̃ nõ est petitũ: sed seq̃la peti. s. infamia ex petõ contracta. sec⁹ autẽ est i illa q̃ nõ ꝓuenit ex petõ: ſz ex ꝓsẽtione eccle: vt i illa q̃ iuncta ẽ corrupta. vt. ℣. eo. ca. ij. z in iudice z executore vt. l. distin. si q̃s viduã. z. ij. dist. aliquãtos. et tñ non peccant. si. xxiij. q. v. milites. Sed ſm. ℣. videt̃ sed̃ inconuenies. s. q̃ melioris conditionis sunt delinquentes q̃ illi qui nõ deliquerunt. xxxiij. dist. fraternitatis. xix. q. iij. mandamus. in glo. non q̃. sed hoc contingit ex virtute sacramenti.

Actu. p. d.

Tertũ dupl̃ expõit.

h ¶ Na tñ ¶ Ordiatiõis. St. j. xxxij. di. seriatim.
i ¶ Non soleãt. g̃ infamia ex delicto puenies nõ nocet ẽctũ ad legẽ ꝓmotiõis. s. p baptismũ deleta

Bigamus.

a ¶ Hortator. Sic. xxv. di. c. vlt. z. xlvij. di. ℣. necesse
b ¶ Bigamus. Bigamus cõponitur a bis z gamos qõ est multer vel vroꝛ: z sic dicitur bigamꝰ qui duas habet vel habuit vxores. Archidyaconus.
c ¶ Sacerdotis. Idẽ de quolibet sacro ordie. xlij. dist. ꝺescamus.

¶ Concor. textus l. l. tutor. ff. de stat deiuf. z l. si pupilli-℣. videm⁹. ff. de nego. gest.

Materia. dist. xxvij.

Quod aũt. Hec distinctio diuidit in duas partes In ꝓma intẽdit gratianꝰ supficialiter allegando ꝓbare q̃ si diaconꝰ fuerit ꝓtestatꝰ q̃ non poterit ꝓtinere: si contrahat tenet mrimoniuz: ſz hoc est falluz sẽda ibi. quidã. Joan. de fan.
d ¶ Qd̃ autẽ. In hac. xxvij. distinc. primo ponit incidẽtẽ questionẽ. s. an epꝰ possit vti matrimonio ꝓtracto. Scdo ponit contrarietates capitulorũ q̃ibꝰ loquunt de vouentibꝰ: z ea solvit distinguẽdo inter vouẽtes solẽniter z simpliciter. Et icipit h tractare de cõtinẽtia clericorũ: z ꝓdidit iste tractatus vsq̃ ad xxxvj. distin.
e ¶ Diacon⁹. ſm q̃ ꝓz per ℣. sequẽtẽ. hoc ca. põt intelligi de mrimonio iã ꝓtracto z de cõtrahẽdo. z scõm hoc diuersimode exponit Ifa: ſm q̃ intelligit̃ de contracto planũ est: q̃ iste. W. papa ꝓcessit Greg. q̃ induxit cõtinentiã subdyaconib⁹. xxxj. di. ãte. sed hoc exponẽ p accipiẽdo. i. p ẽcto retinẽdo. licuit eñ etiã tpe cyrici vsq̃ ad Greg. subdyaconib⁹ vti iã ꝓtracto matrimonio. lxxxvij. dist. quicũq̃. lxxxj. di. ꝓpouisti. exponẽ ergo ꝺesiderauerit. id est ꝺesiderauerit vti iã cõtracto. Scõm aũt q̃ loquitur de ꝓtrahẽdo de diacono fuit tantũ questũ z de eo tantum responsum. Idem tñ est et de subdiacono. j. xxxj. dist. si quis eoꝝ. et ſm hoc plana est littera. Quod tamen diri q̃ W. ꝓcessit Greg. ℣ dicit per cronicam suam falsum esse: z dicit q̃ Greg. precessit Mar. lxvj. annis.

Professatio an valeat.

f ¶ Si ꝓtestatus. Nota q̃ ꝓtestatio valet. vt extra de no. ope. nun. cũ ex inuicto. z j. dist. ꝓxi. diaconi. extra q̃ me. can. platum. z xxxj. q. ij. lotharius. z ff. de nego. gest. nanseñi⁹. ff. q̃. mo. pig. vel hi. sol. si ꝺebitor-℣. j. Arg. ꝓra extra de consti. cũ. W. ferra. z de ap. solicitudinẽ. Jo. hoc credo tenendũ q̃ ꝓtestatio semper valet facta ꝓsente aduersario: nisi cõtradicat aduersarꝰ vel iudex si facta fuerit re adhuc integra existẽte: vt hoc ca. et exde in integ. restit. cuz venissent. nisi i quib⁹ expressuz est q̃ ꝓtestatio nõ valeat: vt ibi exde cõsti. cum W. et de appel. solicitudinem.

g ¶ Tacuerit Arg. tacturnitatem haberi ꝓ cõsensu vt hic. z liij. dist. si seruꝰ z. lxv. dis. forte. z. xx. q. ij. puella ff. so. matri. l. ij. Arg. ꝓra extra de ꝑscrip. nihil. Solu. taciturnitas semp habet ꝓ sensu: nisi in tribus casib⁹ notatis. ij. qõ. vij. plerũq̃. Itẽ et i casibus illis vbi requirit expꝛꝭ consensus vt i ser iuriture imponẽda nõ sufficit cõsensus tacitꝰ: ſz expressus. vt. ff. de serui. vt. ꝓte. inuitũ. Itẽ in ꝓcuratore constituẽdo. ff. de procu. filiꝰ-℣. iuitũ. Itez in furto. vt ff. de fur. q̃ vas. -℣. vetare. Itez in soluendo matrimonio. vt. ff. de ritu nup. i cotiure-℣. iij. Ut di stingue añ tale

Tacẽs an ꝓsentiat.

ij. ꝑs.

Hortatoꝛ viduitatis qui z ipse coniugia frequentauerit?

¶ Joannes baptista dum herodem ab incestu ꝓhiberet dicens. Nõ licet tibi hꝛ fratris tui: eundẽter oñdit inter infideles cõiugia esse. Añ dak intelligi q̃ bigami dicunt nõ solũ q̃ post baptisma coniugia frequẽtãt: sed etiã q̃ añ baptismũ vnã: et post baptismũ alterã habuisse ꝓbant. Bigamus⁹ ꝛ̃o in sacerdotẽ ordinari non debet: nõ q̃ deliq̃rit secundã accipiẽdo vroꝛẽ: sed q̃ ꝓrogatiua exutus est sacerdotis. Uñ ambrosius in epistola ad vercellenses ait.

¶ Nõ peccat bigam⁹: sed prerogatiua sacerdotij exuitur.

Qui sine crimine vnius vroꝛis est vir: tenetur ad legẽ sacerdotij suscipiendi. Qui aũt iteraverit coniugiũ: culpã q̃dẽ nõ hꝫ coinq̃nati: ſz ꝓrogatiua exuit sacerdotis.

¶ Distinctio. xxvii.

Quod autem⁹ vnius vroꝛis vir episcopꝰ iubet eligi: q̃rit an de tempore ordinationis hoc sit accipiendũ vt tpe sue administrationis: eius possit copula fungi quam vnicã z virginem sibi despõsauit. Hoc martinꝰ papa prohibet dicens.

¶ Non ordinet⁹ dyacon⁹: nisi castitatem fuerit professus.

Diacon⁹ q̃ eligit̃ si contestatus⁸ fuerit ꝓ accipiendo mrimonio: z dixerit se in castitate non posse manere hic nõ ordinetur: q̃ si in ordinatiõe tacuerit⁸ et ordinatus fuerit: z postea mrimoniũ desiderauerit: sit alienus a ministerio et vacet a clero. Hac auctoritate datur intelligi q̃ illi q̃ vroꝛes habent vel accipere volunt: nec dyacones nec sacerdotes fieri pñt: nisi cõtinẽtiã ꝓfiteantur. Si ꝛ̃o dyaconus a ministerio cessare voluerit cõtracto mrimonio licite[h] põt vti. nã et si in ordinatione sua castitatis votũ obtulerit: tñ tãta ẽ vis i sacramẽto cõiugij q̃ nec ex violatiõe voti potest dissolui ipm coniugium.

¶ Si Augustinus in libro de bono coniugali ad iulianum.

¶ Nubentes post votum non sunt ab inuicem separandi.

Quidam nubentes post votũ[i] asserunt adulte-

Tacẽs an ꝓsentiat.

ij. ꝑs.

Tertũ dupl̃ expõit.

h ¶ Licite. allegando dicit.
i ¶ Quidã. ¶ Hec est sẽda pars dist. in qua corrigit z dicit q̃ vouentes simpliciter: lz non debeant cõtrahere. tamẽ tenet matrimonium. Joan. de fan.
t ¶ Post votũ. Quidã dicũt illud votũ esse simpler q̃ fit p verba de futuro. vt ego voueo q̃ post mortẽ vroꝛis ꝓtinebo. hoc votũ impedit vt dicunt: sed non dirimit matrimoniũ. votũ solẽne est q̃ fit per verba

Universidad de Deusto
Biblioteca

de psenti: vt ego voueo cōtinētiā: istud ipedit: z dirimit. Ego credo trib⁹ modis votū solēnizari: vel p ordinē vel p habitū: vel ex eo q̄ cora aliq̄b⁹ teste vouent se alicui religiōi: z dic vt no. xxvij. q. j. c. j. Joā. Qō Jo dicit de habitu: intelligas si recipiēdo habitū fecit pfessionem expressam vel tacitā. vt extra de regu. statum⁹. z ca. pce. qz sol⁹ habit⁹ nō solēnizat votuz vt eo. tit. porrectum. Bar.

Notuz solēnizat triplicit.

a ℭ Jr vir simplex votū. Jd est, pposito pmanēte habende.

b ℭ Sed trib⁹ annis. Alibi dicit q̄ isti sunt piores adulteri, vt. xxij. q. j. nuptiarum. quare ergo istis tantū triennij penitentia indicitur: cū adulteri septēnis idicāt. xxxiij. q. ij. hoc ipm. Jtē cū isti i deū peccēt grauius essent puniēdi: ḡ illi q̄ i hoiem peccant. vt. xxij. q. iij. sicut qui. xxij. q. j. monet. Sed istud est pter bonuz matrimonij adinuentū: et sic habes q̄ minuit pena delicti, ppt adiūctū. vt. xxxij. q. ij. sc̄d. z. q. iiij. dixit. et. c. origo. z xxij. q. ij. si gluz.

Nubēs post votum peior est adultero.

c ℭ Quēdā velle. sic ergo videtur q̄ sola voluntas etiā quo ad ecclesiam punit vt. xx. dist. anathasi⁹. sic ḡ licet nubere p se sit bonū: tñ malū est istis: sicut cor⁹ christi malum fuit iude. vt de conse. dist. ij. sicut iudas. z arbor paradisi mala fuit ade. vt. xj. q. iij. quid ergo.

d ℭ Jr nupserit virgo, que non vouit.

e ℭ Quod interrogasti. ℭ Et finxit. q̄dā simulatio fit ex honesta causa: q̄dā ex inhonesta. ex honesta. vt. xxij. q. ij. vtiē. z. xxij. q. ij. dñs. simil⁹ si aliquis simulat religionē, ppter timorē: talis simulatio fit ex cā nō nocet dūmodo ptestatio p̄cedat. vt ex q̄ me. cā. auplici periatū. Simulatio aūt ex inhonesta causa semp̄ fa-

Simulatio

ros esse: ego autez dico vobis q̄ grauiter peccant qui tales duxerūt. Jtē Theodorus.

ℭ De eodem.

S Jr vir simplex votum[a] virginitatis habēs adtungitur vxori: postea non dimittat vxorē: sed tribus[b] annis peniteat. Hieronym⁹ vero econtra scribit.

ℭ Damnabile est vouentibus velle nubere.

V Ouentibus virginitatem nō solum nubere: sed etiam velle[c] dānabile est. Idem contra iouinianum.

ℭ Dānationem habebit si nupserit qui virginitatē vouit.

S Jr nupserit virgo[d] non peccat: non illa virgo que semet cultui diuino dedicauit. Illarū em̄ si qua nupserit: habebit dānationem: quia primā fidē irritā fecit. Item Alco. papa ad albinum vien. eccle. archiepiscopum.

ℭ Que sanctimonialē se esse finxerat nubere non valet.

Q Uod interrogasti de femina q̄ post obitū mariti sui sacrum velamen sup caput suuz imposuit: et finxit[e] se sub eodē velamine scrimonialē esse postea vero ad nuptias rediit: bonū michi videt (q. p hypocrisim ecclesiasticam regulā conturbare voluit: et nō legitime in voto suo pmansit) vt pniam agat de illusiōe ne-

cit monachū. nec admitteret si vellet, pbare Jrum. vt. xxvij. q. j. vidua. z ē de reg. vidua. z. C. de lati. liber. col. j. vnica. Ḥ. sed et q̄ dñi fun⁹ pleant. Et not. q̄ Jo. sanctus⁹ distinxit. est fictio intētionis z fictio operis. fictio intētionis est cū q̄s ficte ad baptismū accedit: z licet ficte accedat: tñ verū baptismuz recipit. vt. j. q. j. sicut ficti. sili⁹ si q̄s ficte fit monach⁹ ad hoc vt possit fieri abbas: nihilominꝰ est monachus licz ficta z non sincera sit ei⁹ intētio. Fictio operis dē vbi factū fingit ee q̄d nō fiat. vt. ff. de ritu nup. simulate. vt cū simulat se vendere z donat ẽm q̄d ōr. C. pl⁹ valere q̄d agit ḡ q̄d simulate cōcipit. Similiter dico q̄ si aliq̄s eo ppositō copulat alicui mlieri q̄ nolit stare legitime cū ea. et hoc paratꝰ sit, pbare q̄ non est audiēdꝰ nā in sponsalibꝰ recurrit ad cōmunē intelligētiam verboꝝ: lz cōtrahēs alium itellectū habuerit. vt eē de spō. ex lris. vbi enim verba non sunt ambigua nō est locꝰ interpretatio. vt. ff. d legati. ij. ille aut ille.

Fictio intētionis z fictio operis. Ficti. viij. d. Acl. v. a.

f ℭ Reuertat hoc itelligē q̄n post habitū assumptū steterit inter monales. vt xxvij. q. j. vidua als solus habitus non diuineret sequens matrimonium. vt extra de regu. po: rectum. et extra de conuersione coniugatorum. ex parte. in fi.

g Resbyteris. ℭ Diacōib⁹. vt ex q̄ cleri. vl vo. sup eo. j. Sed ibi fuit dispēsatio cōparatiua.

h ℭ Disiūgi. Non enim debet dissimulatiōe culpabili nephanda sententia corroborari. C. de incest. nup. l. vlti. in fi.

Qō nō

ℭ Disiūgi. Quo ad carnis copulā: q. qō nō ē: nō pōt dissolui neq̄ accusari. extra de despon. impu. ad pōt dissoluendū. sed dicit lex q̄ matrimoniū non pōt dissolui.

solui quod ab initio nullum fuit. vt in auten. de nup. j. si vero ab initio.

a ℭ Jrgines. ℭ ḡ inceste sacrilege etiā sūt. xxvij. q. j. virginibus. quia vasa domini. i. scipsas contaminant. j. distin. pri. decernimus.

Diuisso

ℭ Cce. Hec distictio dinidit in. xj. partes. In quarum prima pbat q̄ nulli⁹ debet esse subdiacon⁹: nisi promissa castitate. et hoc per ca. grego. z p ca. in no. Jo. de. f. que aūt sunt cā institutionis: habet xxxj. di. Ḥ. causa Secūda ibi. qñ. Tertia ibi: pusḥ. Quarta ibi: de his. Quinta ibi: assumi. Sexta ibi, pbyter. Septima ibi: q̄ sūt. Octaua ibi: de syracusane. Nona ibi: si q̄s docuerit. Decima ibi: pbrm. Undecima ibi. cōsulendum. Johan. de san.

b ℭ Ecce ostēsum est. In hac xxviij. dis. agit ō primētia clericorū i trib⁹ ordinibus. Oñdit etiā ḡr sint ordinandi q̄ ab infantia ecclesiasticis officijs adtūgunt. Jtē oñdit q̄ relicte pbrorum et diaconorū non pōt alij nubere. et q̄ sacerdotes a sua cura nō debēt abscere mulieres. Ultimo q̄ ad laicos nō spectat iudicare de sacerdotibus lz mali sint.

Ecclia nullū cogit ptinere

c ℭ Ullum. ℭ Promiserit. exīsse vel tacite. expresse. vt. xxiij. distin. q̄ḡ. z. xxvij. q. j. vt lex tacite vt. j. eo. diaconi. Si queris quomodo ecclesia imporet aliquī necessitatem continendi: cū continentia sit res voti nō precepti. vt. xxij. q. j. integritas. dico q̄ ecclesia nemīē cogit cōtinere: sed in ordine quem dat in traditione rei sue. vt. ff. de pac. in traditionibus.

d ℭ Ecernimus. ℭ Careant. mitꝰ agit cū cis de creatis que iubet eos amoueri post admonitionem. vt extra de cohā. cle. z mulie. sicut.

et personas ad penitētiam redigi debere iuxta sacrorum canonum diffinitionem iudicamus. Ḥ ic distinguendum est q̄ vouentium alij sunt simpliciter vouentes. de quib⁹ Augu. z Theodorus locuti sunt: alij sunt quibus post votū benedictio accedit consecrationis vel propositum religionis de quibus hieronymus et nico. z calixtus scripserūt. Unde idem contra eundem iouinianū hieronym⁹ scribēs ait.

ℭ Inceste sunt virgines que post consecrationem nupserint

V Jrgines que post consecrationem nupserint nō tā adultere sunt q̄ incestē

ℭ Distinctio.

Cce ostēsum est[b] breuiter q̄ nolentes vouere continentiam / nec ad subdiaconatū nec ad superiores gradus conscēdere possunt. Unde ad subdiaconatum accedentes non sine voto castitatis iubentur admitti auctoritate beati Gregorij qui scribens petro subdiacono ait.

ℭ Non fiat subdiaconus qui se caste victurum non promittit

Q Uando. ℭ Hec est secunda pars in qua probat q̄ prelati ecclesiarum parrochialium debēt facere professionem ēpo q̄ honeste viuent.

e ℭ Et diacones. Hodie etiam acoluts conferūtur ecclesie ex dispensatione. vt extra de eta. z quali. preterea.

Q Uando q̄ pbr̄i et diacones[c] per parrochias cōstituuntur: oportet eos professionē[f] episcopo suo facere vt caste z pure viuant sub timore dei: vt dum eos talis professio obligat: vite sancte discipli nam retineant. Item grego. nobilibus ciuibus neapolis.

ℭ Qui lōgam corporis sui cōtinentiam nō habet: in episcopum eligi non debet.

P Aiusq̄ ad nos scriptura vsq̄ discurrisset. Johānē diaconū q̄ ab altera[g] parte elect⁹ est: puulam[h] hꝛe filiam[i] ptinisi qui se caste victurū promiserit[k]. q̄ null⁹ ad ministerium altaris accedere dz: misi cuius castitas ante susceptum ministeriū fuerit approbata. Item Innocenti⁹ secundus.

ℭ Officio atq̄ bñficio careat subdiaconus si nupserit.

D Ecernimus vt hi q̄ in ordine subdiaconatus z supra vxores duxerit aut cōcubinas habuerit officio atq̄ ecclesiastico beneficio careāt[b]. Cum enim ipsi templum z vasa domini: sacrarium spiritus sancti debeant esse z dici: indignū eos est cubilibus z immūdiciis deseruire.

Item ex concilio toletano. v.

ℭ Caste se victuros promittant in diaconos vel presbyteros ordinandi.

Q Uando pbr̄i et diacones[c] per parrochias cōstituuntur: oportet eos professionē[f] episcopo suo facere vt caste z pure viuant sub timore dei: vt dum eos talis professio obligat: vite sancte disciplinam retineant. Item grego. nobilibus ciuibus neapolis.

ℭ Qui lōgam corporis sui cōtinentiam nō habet: in episcopum eligi non debet.

P Aiusq̄ ad nos scriptura vsq̄ discurrisset. Johānē diaconū q̄ ab altera[g] parte elect⁹ est: puulam[h] hꝛe filiam[i]

* Nota hūc tex tū p tra nros sacerdotes qui dicūt se nec iure quolibet nec voto ad seruādā castitatē obligatos.

lij. ps.

Judex

officio possit aliquid supplere de facto quod sibi non pler. constat tanq̄ iudici. Et licet non obijciatur aliquid a patribus contra personam electi: ipse tamē superior potest obijcere. Sed hoc ideo supplet de fctō: quia illud spectat ad substantiam electionis: sicut supplet de tali facto quod spectat ad substantiam iudicij. vt dixi. ij. questione. vij. alieni. Johannes. Alias iudex non supplet de facto nisi quod constat iudici tanq̄ iudici. vt. C. de tempo. appellat. l. j. Ḥ. vltimo. z C. de appellatiōi. amplioꝛem. circa principium. et. ff. de testi. l. iij. Ḥ. tu magis scire. Sed licet possit supplere: tamē

Universidad de Deusto
Biblioteca

ei soli non creditur. vt extra de probationi. quoniam contra falsam. Sed de iure suppler. C. vt que desunt adnuo. l. vna B.

D Ehis[a] hec est quarta pars huius disti. in qua dicit q̄ in. xviij. anno debet p̄scrutari cōsciētia iuuenū vtrū velint contrahere vel castitatē tenere.

a C Infantie. Id est pueritie: q̄ infantia non durat: nisi vsq̄ ad septennium: vt C. de iure delib. si infanti. Sic ergo videt q̄ pueri bene possunt habere bñficia ecclastica. nā z p̄moueri p̄nt vt lxxvij. distinc. in singulis. Sz cōtra. j. q. j. pueri. Sed dic q̄ bñficiū possunt habere sed non p̄cepturas: vt extra de etate. z qualit. indecorum.

iiij. ps

Pueri bñficia sed non p̄cepturas hñe p̄nt.

b C Lectorū. Nomine lectoris hic comprehendit oēs minores ordines. ℣. xxv. distin. ca. primo.

c C Octauū decimū. In clerico seculari reqrit̄ votū in. xviij anno: vt hic. et lxxvij. distinc. in singulis. sed in monacho. in. xv vt. xx. q. j. illud. qō io fit ne monachalis habit⁹ ꝓpter nuptias deseratur: nisi vbi dura est cōuersatio. vt i insulis vbi datur maꝰ spaciū. vt extra de regu. q̄ in insulis.

Adde q̄ hec dictō a hic posit exclusiue rex. est. in. l. rō. ℣. fi. ff. de act. emp.

d C Probatione. debet esse lōga precedere cōtinētia. vt. ℣. ea. pri. ca. z lxxvij. di. quicunq̄.

dñficiū turis cōis nemi eē eufe- rendū.

e C Ad terrenas nuptias. quia terram replent: virguitas paradisum. xxxij. q. j. nuptie.

f C Auferre q̄ ergo de iure cōi cōperit negandum nō est vt in auth. de nup. circa fine. ℣. sed hoc quia. ff. de re iudi. l. iuj. ℣. si quis condemnatus.

Assumi. C Hec est. v. pars distin. in qua ꝓbatur q̄ nullꝰ debet esse sacerdos/diaconus/ vel subdiaconus nisi promissa castitate. Johan. de fan.

g D Iaconi. Ad intelligentiam hoꝝ capitulorꝝ notabis q̄ in orientali ecclesia z in occidentali licite cōtrahit in minoribus ordinibꝰ. vt. xxxij. distin. si quis eorꝝ z ca. electores. z ca. placuit. Sed cōstituti in superiori ordine nec apud nos nec apud grecos possunt cōtrahere: nec poterāt a tē pore apostolorū et si contrahant nō est matrimonium. vt de hoc patet ex sexta ỹnodo q̄ in oriente fuit celebrata z regulā statuit eis. vt. xxxij. dis. si quis eorꝝ. xxxj distinct. nicena. lxxxiij. dis. cum in pretorio. In hoc aūt est differentia inter eos z nos. ipsi enim siue sint coniugati siue nō promouentur ad sacros ordines nō promissa continentia. vt. xxxj. duki. quoniam. sed occidētales nunq̄ ꝓmouentur nisi continētia ꝓmissa: vt. ℣. eo. nullū. z. c assumi. Atpe aūt Cyuci z Innocentij non licuit occidētalibꝰ ad diaconatum/ vt supra promoueri/ nisi promissa continentia. vt lxxxij. distinctione. ꝓposuisti. et ca. plurimos. Iz subdiaconibus vsq̄ ad tempus Gregorij licuit. vt. distinc. xxxj. ante triennium Ouētales ergo licite vtuntur matrimonio contracto ante sacros ordines: postea in sacris ordinibus contrahere non licet. vt. xxxj. distin. quoniam. z ca. aliter. z extra de cleri. coniuga. cum olim. sed post receptum sacrum ordinem non possunt contrahere vt ibi dicitur.

v. ps.

Differēles aboccidētalibꝰ differt.

quorūdam relatione cognouimus. Unde si rōnē voluissent attēdere: nec alij eum eligere nec ipse debuerat consentire. Nā qua ꝓsumptione auderet ad ep̄atum accedere: q̄ adhuc longam corporis sui continentiā filia teste conuincit nō habere. Item ex concilio tole. ij.

C Ad subdiaconatū accessuri continentiam profiteantur.

DE his quos voluntas parentum a pueris infantie[a] annis clericatus officio mancipauerit: id statuimꝰ obseruādū: vt mox detōsi vel ministerio lectoruꝫ traditi in domo ecclie sub episcopali p̄sentia a prepposito sibi debeāt erudiri. Ut vbi octauum decimum[c] etatis sue compleuerint annum: corā totius cleri plebisq̄ conspectu volūtas eorū de ep̄cedo coniugio ab epo perscrutet: quibꝰ si gra castitatis deo inspirante placuerit: z promissionem castimonie sue absq̄ coniugali necessitate se se spopōderint seruaturos: hi tanq̄ appetitores arctissime vie, leuissimo dñi iugo subdantur: ac primum subdiaconi ministerū habita ꝓbatione[g] professionis sue a vicesimo anno suscipiant. z Qꝫ si inculpabilit̄ ac ioffense. xx. et. v. annū peregerint: ad diaconi officium (si admplere id posse ab epo probātur) ꝓmoueri debēt. Cauēdum est tn̄ his ne q̄n sue sponsionis immemores: aut ad terrenas[e] nuptias / aut ad furtiuos cōcubitus vltro cōcurrāt q̄ si forte fecerint / vt sacrilegi rei ab ecclesia habeātur extranei. Quibꝰ aūt volūtas ꝓpua interrogationis tpe desiderium nubēdi persuaserit cōcessam ab apto licentiam auferre[f] nō possumꝰ: ita vt cum puerte etatis in cōiugio positi renūciaturos se pari consensu operibus carnis spoponderint ad sacros ordines aspirēt Item ex cōcilio arelatēn. iij.

C In cōiugio cōstitut⁹ ad sacerdotium assumi non debet.

ASsumi aliquem ad sacerdotium in coniugij vinculo cōstituū nō oportet: nisi fuerit ꝓmissa conuersio.

Item ex eodem. iij.

C Nō ordinentur diaconi qui castitatem non profiteantur.

PEterea placuit vt deinceps nō ordinent̄ diacones cōiugati: nisi qui puus cōuersionis proposito cōfessi fuerint castitatem. Uerum illa priori auctoritate diacōibꝰ videtur ꝓmitti cōiugium cum ad sacerdotiū tantū coniugati prohibētur assumi: porro in sequenti videt̄ ꝓmitti auctoritate subdiaconibus: cū de diaconibꝰ specialiter ꝓcipitur: vt sine ꝓbatione castitatis nō ordinētur. Hoc idem in anchiritana synodo videtur esse permissum: in qua sic statutū est.

C Diaconi nō prohibeātur a ministerio pro nuptijs: si in ordinatione dicunt se continere non posse.

DIaconi[g] quicūq̄ cum ordinant̄ si in ipsa ordinatione ꝓtestati[a] sunt dicētes se velle habere vxores: nec posse se cōtinere. hi si postea[b] ad nuptias peruenerint: maneāt in ministerio[c]: propterea q̄ his episcopus licentiam dederit. Quicunq̄ sane tacuerit z susceperint manus impositionē ꝓfessi cōtinentiā: si postea ad nuptias puenerint: a ministerio cessare debebunt.

Item ex concilio neocesariē.

C Presbyter ducens vxorem ab ordine deponatur.

PResbyter si vxorem duxerit ab ordine[b] illum deponi debere. q̄ si fornicatꝰ fuerit vel adulterium commiserit: extra ecclesiam abiici et ad penitentiam[c] inter laicos redigi oportet. Item Greg.

C De eo qui relictam cuiuscā diaconi duxerit vxorem.

QUia sunt[f] culpe: in quibus culpa est relaxare vindictā: querēda est semp veritas: vt inquiri debeat vtruz accusatū nora condemnet: an a pena innocentia patefacta subducat. Itaq̄ perueniet ad nos fautinum defensorem vltionem exercere in petrū voluisse ꝓ eo q̄ inc̄tum dicitur relictam cuiusdā diaconi tempore quo conductor[g] fuit matrimonio: an vnum trahat aliud.

pbr fornicans plꝰ punitur q̄ legitime ℣hens.

vj. ps.

Clericus solenniꝫ penitere non potest.

d C Probatio ne. debet esse lōga precedere cōtinētia. vt. ℣. ea. pri. ca. z lxxvij. di. quicunq̄.

e C Ad terrenas nuptias. quia terram replent: virguitas paradisum. xxxij. q. j. nuptie.

f C Auferre q̄ ergo de iure cōi cōperit negandum nō est vt in auth. de nup. circa fine. ℣. sed hoc quia. ff. de re iudi. l. iuj. ℣. si quis condemnatus.

a C Protestati. ℣. distin. priori. diaconus. z extra de in integ. resti. ca. j. in fine.

b C Postea. sic extra de cle. cōiu. diuersis. z ex de cō cess. pbēn. cum super. in fi. de fi. pbr̄o. veniens.

c C In ministerio. Qi videretur venire cōtra ꝓmissionē ꝓpuā. vt extra de ꝺdi. ap po. per tuas.

Pbr fornicans plꝰ punitur q̄ legitime ℣hens.

vj. ps.

Clericus solenniꝫ penitere non potest.

PResbyter. C Hec est vj. ps in qua ponitur pena sacerdotiꝬ fornicarijs. Jo. de. f.

d C Ab ordine. i. ab officio z nō bñficio. z ꝓ hoc magis punitur sacerdos q̄ fornicatur: q̄ q̄ legitime ℣hit. z hoc ideo q̄ facit ptra sacrū ordinē z etiam cōtra legem z ideo minus peccat ducēdo vxorē. q̄ credit hoc sibi licere: sicut illa minus punit q̄ publice delinquit q̄ que ꝓpter linqueret. q̄ credit hoc sibi licere. vt. ff. de ritu nup. l. viti.

e C Ad penitentiā. l. dist. cōfirmandū. ptra. Sed illud intelligitur de solēni penitētia quam clericꝰ facere nō ꝺz. istō de publica. vt. xxx. q. j. si quis sacerdos. z. xxx. di. si quis pbr̄. Iz si depositus fuerit/ bene pōt solennit penitere. vt de pe. di. vi. sacerdos.

Adhuc signatur ℣. lxxxij. dist. pbr̄. vbi ꝺr q̄ sacerdos non ꝺz publice penitere inter laicos. Sed illud verū est qñ crimen est occultū: sed hic loquitur qñ crimen est publicum apud laicos. ij. q. j. si peccauerit.

Quia sunt culpe. Dec est. vij. ps. di. i qua ꝓbatur q̄ vxor subdiaconi/diaconi/vl pbri post mortē mariti ℣here non pōt: z ꝓbat p tres auctes. Jo. de. f.

f C Qr sunt. q̄ hec allegatio valeat ꝓbatur. xxxiij. dist. si quis viduam.

g C Conductor. i. defensor.

h C Dicens. z ita non potuit vxor eius consecrari: quia maritus corrupte non potest ꝓmoueri.

Princi pū/me diū/z

i C Nec eā ℣ginē. hic ꝓ duo extrema colligitur me diū. ex eo enī q̄ ab initio nō erat ℣go z postea iste ꝓ fi mor⁹ fuit i diaconū colligitur eā nō fuisse vxorē. ar. ff.

de here. isti. Sz z si. ℣. solem⁹. z. liij. di. c. legē. qñq̄ medius trahit extrema. ff. de ser. ru. prę. q̄ sella. ℣. vlti. z. l. tria ꝑdia. qñq̄ ꝓncipiū trahit ad finē. j. xxxv. di. ab ex ordio. ff. de leg. iij. si ꝺs. in ꝓnc. qñq̄ finis trahit ad se ꝓncipiū. vt. xiij. q. ij. c. vltima volūtas. ff. de adimē. le. l. iij. z. iiij.

k C Nec religiosaz. i. religiosum habitū quē solēt sumere vidue vel alie deuote. Iz nō ꝓuertātur ad aliquā ecclesiā Nec eīm credo q̄ vxor illi⁹ d ꝓmouetur ad sacrū ordinē teneatur ītrare religionē: Sz sufficit q̄ voueat ꝑpetuā cōtinētiā vt. lxxvij. di. ep̄s Nec ob. ex ꝺ cōuer. piu. sane. q. illud spāle est in vxore epi. Sed adhuc ob. ꝺ cle. cōiuga. qō ate. Sz illud intellige cū ordinat⁹ vult trāsire ad religionē. Sz nec hic papa aliquid dixit de veste: sed petrꝰ illud allegauit.

Coniugat⁹ ꝓmoueri ꝑt licet vxor religionē non ingrediatur.

‡ Facit ad hoc ter. l. si. in. l. ob seruādū. in fi. ne. ff. ꝺ of. ꝓcō.

l C Fuisse. sup ple z eū ordinatū ipa sciente. nā si ea iuita ordinaret vel ignorāte nō fieret ei ꝓiudiciū. Sz si sciuit z tacuit fit ei ꝓiudiciū vt p⁹ mortē illi⁹ nō possit nubere. vt. xxxij. di. feriati. Un nō reqrit q̄ mulier voueat sed sufficit si scit virum suū ordinari.

Uxor ordinando rū qd voueredebeāt

m C Separētur. dubitat de vxoꝝ ordinādo. q̄ illē vouere debeāt z dare licētiā: vt q̄ solo ℣bo. vt. ℣. e. di. de his. in fi. z. c. qz sunt culpe. z. xxxij. di. seriatim Sz ℣. ex ꝺ ꝓuer. piu. sane. z. xxxvij. dis. frafratrat. vbi ꝺr q̄ vxor ꝓmouēdi intrabit monasteriū. Itē alia ratione: qr certus clericoꝝ ꝑmiret certū monachoꝝ: qz vir bonꝰ monachus facit bonū clericū. xvj. q. j. legi. z facit ad hoc ex. de ꝓuer. piu. ꝓpar. Sz nullus suscipitur i mōachū nisi ꝓuertat vxor. xxvij. q. ij. agathosa. Dic nō ee necesse q̄ ꝓuertat: Sz q̄ voueat tm: nisi ꝺ ea habeat suspitio. ex ꝺ ꝓuer. piu. cū sis ꝑdit⁹. Et spāle est illa dec. sane. i vxore epi. Sz obijcit. hec mulier nō vouit solennit: q̄ si ℣xerit tenet inf imonū: qō hic negat. So. fm ꝺsdā votū istud est solēne ex ꝓpa pro-

f.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fessiõe. vt eē qui cleri. vel vo. ꝓsu lunt. alꝫs nō vī q̄ sola scia mulier solēnizet votuꝫ: nisi ipa expresse voluerit. Joh̄a. Sz vī q̄ sola cō stitutio ecclesie hoc faciat: ex eo ptz q̄ grec⁹ non ꝓmittit ꝓmissa ptinentia dū recipit sa cros ordines. vt xxxj. di. qsī. tñ si fuerit post sa cros ordines nō tenet matrimoniū. hoc ℣ nō facit vonus sed sola cōstō ecclesie.

viij. ps

a ¶ Jquavi. ¶ Aut diaconi. Ideo nō facit mētionem de subdiacōib⁹: qr tpe Gregorij ꝓmouebat q̄s i subdiacōatū nō ꝓmissa ꝓmētia nec fiebat vxor ibus aliq̄s ꝓinde cū. vt. xxvij. q. ij multorum.

Eligen res an varia re pos sint.

De syracu. ¶ hec est viij. parō. dis. in qua ꝓbat q̄ nul lus dz fieri epūs habens filios et vxorē nisi ex ne cessitate z remota cā ipedimēti scilicz q̄ p rales res ecclesie non ledant. Jo. de. f.

b ¶ Solet. Nota caueri debere ex eo q̄ solet aliquid fieri. vt xcvij. di. afros. z. lxij. di. nosse.

c ¶ Perstite rūt. Not. arg. q̄ ābulatoria vo luntas est eligē tiū vsq̄ ad cōfir mationē. vt. lxj. di. studij. z. lxiij. di. ōēto. z eē de elec. cū terra. et q̄ nullū ius acq̄ rit electo añ cōfir mationē. vt eē de accu. sup his z. xxvij. q. ij. nō dubiū. z extra de elec. cū in cūctis. z. c. nosti. Argu. ℣ extra de elec. cū inter. in fi. z per illam

certe (si in criminis intentione persteterint) pari excōicatione plectantur. ¶ tem ex concilio martini pape. ¶ De eodem.

SJ qua vidua episcopi vel pbri / aut diaconi a maritum acceperit: nullus cle ricus: nulla religiosa persona cū ea cōuiuium sumat: nunc̄ cōicet: mouenti tamē et sacra menta subuenant. ¶ tem pe lagius Methego patricio.

¶ Cuiuscūq̄ epi ordinatio differt: qr vxorem habet z filios.

DE syracusane vrbis an tistite optaueramus in ipso initio glorie vestre deside rijs obedire nisi nos mꝫtiplex ratio ipsius non paucis tēporibus ordinationē differre sacerdotij coegisset. ob hoc autem quod vel psone qualitas: sicut z vos melius nostis: vel superstes vxor aut filij per quos ecclesiastica solet b pertinere clarī substātia: nostros animos diutius ab eius ordinatione suspenderet: z quantum ad cautelam humanam pertinet integro pene anno distulimus: opinantes q̄ in melꝫ syracusanorum prouenire posset electio. Sed quia in voluntatis sue proposito irreuocabiliter perstiterunt c z nullus est alius in eadem repertus ecclesia: nisi longioribus adhuc tēporum differretur spacijs: ne paulo amplius insanirent. sicut filij vestri magnifici pretoris testificatione didicimꝰ: inter huiusmodi ambiguitates illud consultius iudicauimus faciendum / vt congrua prouidentia causam propter quam principalis d cōstitutio habentem filios et vxorem ad episcopatus ordinē promoueri prohibet: salua dispositione concilij munerem e. Qua de re sum mo studio ab eodem syracusa nevrbis episcopo priusq̄ a nobis in episcopum cōtigerit ordinari huiusmodi exegimus cautionem: per quam et suam fateretur quantula esset presentis temporis habita rerum descriptione substantiam: z ni chil vnq̄ per se / aut per filios z vxorem siue quamlibet propinquam / aut domesticā / vel extraneaz forte personam de rebus audeat vsurpare ecclesie: z vniuersa sui episcopatus quesita e tempore ecclesie sue dominio sociare: nichil vltra id quod modo descriptum est filijs suis vel heredibus relicturus. Ecce hac auctoritate electus in episcopatum prohibetur habere vxorem z filios ℣ eligi autem ad episcopatum non debet: nisi aut sacerdos aut diaconus: subdiconus vero non nisi necessitate f cogente. Siue ergo presbyter / siue diaconus siue subdiacon⁹ fuerit: apparet q̄ in prefatis ordinibus constituti licite matrimonio vti possunt. Quia ergo auctoritate Gregorij. qui relictam diaconi marito tradi dit puniendus est. ¶ tem in neocesarien. concilio. Presbyter ducens vxorem nō diaconus iubetur deponi.

¶ tem in anchiritana synodo Diaconi qui in ordinatione sua dicunt se velle habere vxores: si postea ad nuptias venerint non prohibentur a ministerio. patet q̄ nec diaconi nec subdiaconi sunt prohibendi a cōiugio. Sed quod de electione obiicitur: verum quidem est in episcopatum nō eligendum esse nisi in sacris ordinibus constitutum: sed ipsum vxorem hꝫe z filios non repugnat ꝓmissis auctibus de con

decre. dico q̄ nō pōt variari. Jo. Sed hodie publicato scrutinio variare nequēt electores vt eē de elec. publicato. postulatio aūt variatur si postulantes diffidunt de iure suo: nisi sit iam ꝓsentata superiori. vt extra de postula. ꝓposuerunt. ij.

d ¶ Principa lis. i. principum in auten. de san. epis. circa princ. Dic, phibetur in cōm eligi hūs vxorē z filios. et lxj. di. cathmensis. idē ē si hz ne potes. vt i ante. quō opoz epi. ℣. j. col. j. Sed hoc non pōt intelligi q̄n filij mali sunt / vel nepotes. nā propter tales ab alijs legitimis actibus patres remouē tur. vt. vj. q. j. d crimē. vel quando ita tenere diligit eos: q̄ ꝓsumit ratiōe ipsorum q̄ dilapidēt bona eccl'ie. vt hic dicit. idez est si habet patrē: vel si habet fratres de quibus est timor. alꝫs non repellit quis ꝓpter vxorē / vel filios / cū hoc ꝓmittat apostolus. Et est argu. ad hoc. xlj. q. ij. epūs qui filios. et extra de testa. c. j. dū tamen longa continentia ꝓcesserit. vt. ℣. e. ꝓsūꝫ z. lxxvij. distinc. quicunq̄.

e ¶ Questira. de reb⁹ eccl'ie vt intuitu ecclesie. vt. xij. q. j. manifesta. z ca. seq. z. q. v. ca. penul.

f ¶ Nisi necessitate cogente. hodie iure cōi eligitur

vt extra de eta. z q̄li. a multis.

a ¶ Gregorij. ℣. eo. quia sunt.

b ¶ Susceperat. hec sol. non valet: qr a tēpore apostolorum nō licuit in ordine illo cōtrahere: nec i subdiaconatu. vt. lxxxiij. distī. cum inpreterito.

c ¶ Neocesarien sis. ℣. e. presbyter si.

d ¶ Anchirita ne. ℣. e. diaconi.

e ¶ Extpe. Illud stare nō potest: qr dicit in fine illi⁹ capituli diaconi professi continentiam.

f ¶ Ex loco. ℣. ita credebat q̄ i ouētali ecclesia diacon possent ptrahere: sz hoc non est verum.

§ Jquis. ¶ Cōtēne re. ītū ad exhi bitionē necessari⁹. vt. xxxj. di. oino. z ℣. pōt.

h ¶ Jꝺs di scernit. z j. tc.

i ¶ Presbyter. ¶ Non le galibus. Pōt in telligi de eo q̄ cō traxit sēdas nuptias pignoratiam iuris.

k ¶ Habere. s. dignitatē. bene ficiuz em̄ retinebit z locū in choro z cātabit cuz alijs z intererit electiōibus: sed hoc solū deest ei q̄ non debet ministrare vt sacerdos. vt. xv. q. vj. qui admiserit. z ca. si quis pbyter. Et nota q̄ dō vtroq⁹ iure eēt puād⁹. vt. lxxxiij. distinc. quisquis. sed hoc beneficium concessō ē ne dīc ꝑ sublato of

ꝑ Adde

ix. ps.

x. ps.

ficio. vt. l. distic. pbros. et ca. siu deat. z extra de cleri. pu. hēric⁹. z extra de cleri. egro. tua.

l ¶ Propter de lictum. id est qd factum commiserit per ignoratiam.

m ¶ Ignoran tie. Argumē. q̄ licet alijs ignorat se debere cō tinere qui ordinatur: tamē ex eo q̄ recipit ordinē tenetur cō tinere. xxiij. dis. quanq̄.

n ¶ Priuatus est. Videtur hic q̄ si sacerdos ē excōmunicatus vel suspensus q̄ nō debet priuatim dicere horas suas. qd nō est verū: animo ad hoc tenetur: dū tamen nō faciat hoc officiādo suā ecclesiaz vt colligit. xj. q. ij. si quis epūs.

Onsulēdū decernuꝫ, o ¶ Reprehē sibiles. Si. xv. q. vlti. c. vlt. Sz cōtra. xxxij. dist. nullꝰ. Sed illꝫ intelligitur cuz notorium est crimen eius.

p § Ed notā dum est. Ut dixerat. ℣. p xi. di. § ecce. i fine. q̄daz ca. esse tēporalia vel localia: tō ad soluendū multa cōtraria ostēdit in ista. xxix. di. que dā capitula tradita esse ex causa quedā ex tempore: quedaz ex loco quedam ex persona.

q § Tiendū. ¶ Ex cā. ex causa fuit statutū ne neophiti promoueātur

tinentia clericorū. ¶ In laicali ꝓ habitu vel in minorib⁹ ordinib⁹ cōstitut⁹ potuit hūi vxorē z filios sz postea ex cōsensu vxoris cōtinētiā ꝓfessus: subdiaconatū vel diaconatū vel ꝑsbyteriꝫ gradū adeptus fuerat: z tñ vxori et filijs ipm necessaria ministrare oportebit.

¶ Illud aūt gregorij a duob⁹ modis soluit. vel qr eccl'ia illa cui diaconus ille militauerat: nondū cōtinētie votū susceperat b in diaconibus z reliqs ministris. Vel qr (sicut de electo in cōm supascriptum est) āte subdiaconatū memorat⁹ diaconus eā in vxorem duxerat.

¶ Illud aūt neocesariensis c concilij z anchiritane b synodi vel ex tpe vel ex loco itelligit. Ex tpe c qr nōduz erat introducta cōtinētia mīstroz altaris. Ex loco f quia vtraq̄ synod⁹ ouētalis est: z ouētalis eccl'ia non suscipit gnale votū castitatis: hoc tñ diligēti obseruatione custodit: vt post adeptū sacerdotium defuncta priori vxore cū q̄ sacerdos fact⁹ fuerat si alterā duxerit deponat.

I tem opponit illud qō legitur in canone apostolorum.

¶ Pbr causa religionis non contēnat propriam vxorem.

SJ qs docuerit sacerdotē sub obtētu religiōis ppriā contēnere g vxorē: anathema sit. I tē ex cōci. gāgrē.

¶ Anathema sit q̄ pbrm contugarum discernit a cōmunione nuptiarum occasione.

SJ quis discernit h pbrm coniugatū tanꝫ occasione nuptiarū q̄ offerre non debeat: et ab eius oblatione ideo abstinet anathema sit.

I tem ex. vj. synodo.

¶ Ab officio abstineat pbr nō legalibus nuptijs detentus.

PResbyterū non legalibus i nuptijs detētū cathedrā quidē habere k: sed ab officio abstinere precipimus: sufficit enim hmōi indulgentia ei: qr bñdicere alijs eū qui vulnera sua dz curare consequens nō est. bñdictio em̄ sanctificatiōis traditio est: qui vero hanc non habet ꝓpter delictū l ignoratie m quō alijs tradet: non em̄ publice neq̄ priuate bñdicat nec corpus dñi dispenset alijs nec alio modo ministret: sed sufficiet ei q̄ presidet et imploret a deo vt dimittatur ei iniquitas ignoratie sue. Manifestū est aūt q̄ et hmōi non legitime nuptie solueñt: et nullatenus vir accessum habeat ad eā ꝓpter quaz sacro ministerio priuat⁹ n est.

I tem Nicolaus ad consulta bulgarorum.

¶ De presbyteris non est laicis iudicandum.

QOnsulendum decernitis vtruz pbr̄m habentē vxorē debeatis suscipere et honorare: an a vobis ꝑcere? In q̄ rñdemus qm̄ lz ipsi valde sint reprehensibiles o: vos tñ deū conuenit imitari q̄ solē suum oriri facit sup bonos et malos. decuerat enim a vobis ideo nō debetis: qm̄ nec iudā dñs (cū esset falsus discipul⁹) a numero discipuloū eiecit. Verꝫ z de pbris vobis qui laici estis nec iudicandū est: nec de vita eoz quicq̄ inuestigandum sed eoz iudicio quic quid id sit est reseruandum.

¶ Distinctio.xxix.

Sed notandū est p q̄ ꝑm Jsidorū pleraq̄ capitula ex eā: ex loco: ex tēpore: ex persona considerāda sunt. Ait Jsidorus.

¶ Ex tpe/loco/z psona/et cā regule canonū intelligūtur.

Siciēdum est q̄ pleraq̄ capitula ex causa q: ex

ad scl'a ria negocia redeat i oppro briū ordinis clerica lis. xcij dis. diaconi. Archi. hic.

Ordis suscepti one ad ptinen dū obligat.

pbr ex cōicat r tenet ad horas dicēdas.

xj. ps.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cīcare quis non cogitur.

a ¶ Pregustet Ecce q̄ suspect⁹ cogitur comede re siue gustare. Sz nūquid ideꝛ est si aliqs est su spectus eo q̄ nō cōcat in āno nū quid cogēd⁹ est cōicare? nō. qz il la non recipit si ne petō si recipi ens est peccatoꝛ sz ad hoc pōt cogi vt faciat se di gnum. i. vt pent teat. de pse. di. ij si quis intrat.

diuisio

¶ Empus.

¶ Hec di. diuidit in ser ꝑtes. In pma corrigit suia pelagū p gre. i. c. se. Scōa ibi. Cāto Tertia ibi. pōt z alie. Quarta ibi. Sed obiicit. Quita ibi. Qm̄. Sexta ibi. Silr Jo. de fan.

b ¶ Tempus In hac. xxxj. di. ostēdit q̄ a tpe Greg. statutum fuit vt subdiaco ni nō ordiarent nisi ꝓmissa cōti nentia. Secūdo agit de cā ꝓtinē tie pbꝝ. Tertio dicit q̄ lz ordinati in sacris ordinib⁹ vꝛoꝛi bus nō debeant ꝓmiscere: tn̄ ne cessaria ꝓuidebūt eis. vltimo assignat differē tiā inꝛ oriētales z occidētales.

Ante trien ni ū oim.

c ¶ Durū. sta turum Pelagij fuit ō euāgeliū in q̄ excipitur so la fornicatio. vt xxxiij. q. ij. quos deus. z ideo re probatum fuit. Sed quare re probat illa cōsti tutio pelagij i q̄ statuit: vt aut būficia aut vꝛo res dimittāt cū

ālio.

clo: qꝛ in his diebus gaudium resurrectionis dn̄i celebꝛam⁹.

¶ Si qs etiā nō ꝓ abstinen tia: sed ꝓ execratione escaꝝ a carne abstinet: placuit sācto cōcilio vt p̄gustet⁹: z si sic vult abstinere abstineat. Si autem spernit ita vt olera cocta cum carnib⁹ non degustet: iste non obediens nec suspitiōes hereꝛ sis a se remouens/ deponatur de ordine clericatus.

¶ Distinctio.xxxj.

Emp⁹ quoqꝫ quia nondum erat institutū vt sacerdotes continentiam seruarent.

¶ ñ Brego. scribēs petro subdiaco. sicilie.

¶ Qui castitatē non promisit ab vꝛoꝛe sua separi nō cogat.

Ante triennīū oim eccle siarum subdiaconi sici lie ꝓhibiti fuerant: vt moꝛe ꝛo mane ecclesie suis vꝛoib⁹ nul latenus misceantur: qō michi durū e atqꝫ incōpetens videt: vt qui vsum continentie nō in uenit⁹ neqꝫ castitatē promisit cōpellaē a sua vꝛoꝛe separari: atqꝫ ꝓ hoc(quod absit)in dete rius cadat. Inde videtur mi chi: vt a pñti die epīs omnib⁹ dicaē: vt nullū facere subdia conū ꝓsumāt: nisi qui se victu rum caste ꝓmiserit⁶ quatenus z ꝓterita malaᶠ que ꝓpositō mentis appetita nō sunt: vio lenter nō exigantur: et futura mala caute caueātur. ¶ Qui vero post eandem ꝓhibitionē que añ trienniū facta est cōti nēter cū suis vꝛoib⁹ vixerint laudādi atqꝫ remunerādi sūt: vt in bono ꝓmaneāt exhoꝛtā di. eos aūt q̄ post ꝓhibitionez factā a suis se vꝛoib⁹ cōtinere noluerit: ad sacrū ordinem nolumus ꝓmoueri: qꝛ nulli⁹ dꝫ ad altaris misteriuꝫ accedere nisi cui⁹ castitas añ ꝓsceptuꝫ ministeriū fuerit approbata.

¶ Causa vero huius institutio nis mundicia fuit sacerdota lis: vt libere cunctis diebus vi te sue oratioꝛi possent vacare Si enim(vt paul⁹ ait) ab vꝛoꝛibus est cessandum: vt expe ditius oratioꝛi vacemus: mi nistris itaqꝫ altaris quib⁹ quo tidiana necessitas oꝛandi incū bit: nunqꝫ coniugali officio va care permittitur.

Unde Beda sup lucam ait.

¶ Sacerdotibus semper ca stitas obseruanda precipitur.

Sacerdotibus (vt semp valeant altari assistere) semper ab vꝛoꝛibus est absti nēdum: semperqꝫ castitas ob seruanda precipitur.

Item in concilio cartha. ij.

¶ Qui diuinis sacramentis inseruiunt: continentes esse oportet.

Episcopos/pbꝝos/z dia conos (ita vt placuit et decet ſtrosanctos antistites: aut sacerdotes: aut leuitas vl qui sacramentis diuinis inser uiunt) continentes esse debēt in omnibus. Item Inno. vi ctoꝛino rotho. episcopo.

¶ Sacerdotes z leuite cū vꝛo ribus suis misceri non debēt.

Enere debꝫ ecclesia vt omnimodo sacerdotes z leuite cum vꝛoꝛibus suis nō misceaē: quia ministeriꝫ diui ni quotidianis necessitatibus occupaē. Scriptum est enim sancti estote: quoniā ego sanc tus sum⁸ dominus deus ve ster. nam ꝓiscis temꝑoꝛibus anno ʰ vicis sue: de templo nō discedebant: sicut de zacha ria legim⁹: nec domum suam omnino tāgebant: quib⁹ vtiqꝫ ꝓpter sobolis successionem vꝛoꝛis vsus fuerat relaxatus qꝛ et alia tribu ꝓeterēꝫ ex se mine aarō ad sacerdotiū nul lis accedere ꝓmittebaē/ q̄ztomagis hi sacerdotes et leuite idē statuerit ale xander. ex ō cle. conīug. c. j. Sed hic cum aliqs in minoꝛib⁹ ordini bus exist⁹ post ea cōtraxit pōt priuari būficio ꝓ⁹ habito. z de illis loqꝫ Ale xander. cū vero aliqs primo con traxit: z postea eccīa scienter ei cōfert beneficiū postea nō pōt il lud auferre: z de illis loquit pela gi⁹. z tō constitu tio ei⁹ fuit inīq̄. si. ex de cle. coniug. diuersis.

d ¶ Nonanne nit. i. nō suscepit

e ¶ Promiserit. Hoc intelli go si habeat li centiam vꝛoꝛis.

f ¶ Mala. id est ꝓtinētia q̄ in uenib⁹ est mala xxx. q. ij. in ado lescentia.

¶ Causa vero.

¶ Hec est. ij. ꝑs dist. in qua dicit q̄ causa huiꝰ cō stitutionis fuit mundicia sacer dotalis. z hoc ꝓ bat per sex capi. Jo. de fan.

g ¶ Enere. ¶ Quo niā ego scūs sū Ex q̄ dn̄s se com mendauit. z xpi actio nostra est instructa lectio. lxxxj. dist. legit. ¶ Nec z nos possumus nos cōmendare z Aug. se ꝓmen dat eꝑparando se prophetis. vt xxxij. q. iij. ecce. z ꝓsul pōt ꝓ mittere libellū de ꝓmēdatiōis sue vt. ff. de of. pcō. obseruare. sic r il le q̄ impetrat ve niā etatis se cōmēdat. C. ō his q̄ ve. etā. ipe. l. ij

h ¶ Anno. i. se ptimana. sic ali

Cōmē dare. pōt ali quis. Luce xj. g

Lucę

Dies ꝓ ānο po nitur.

bꝫ ponit⁹ dies ꝓ anno. vt. xxxij. q. ij. hoc ipsum. Et rēpus ꝓ anno. vt de pse. di. iiij. omū tēpoꝛe.

a ¶ Nec ꝓterit. Excepto sab bato scto et die veneris ꝓceden te. vt de cōse. di. stic. iij. sabbato. q̄ dies nulli re putāē ꝓpꝛ pau citatē. sic. j. de cō se. dis. ij. reuers.

b ¶ Vel a ba ptismatis. dum est necessitas.

c ¶ Os ad sa. ¶ Etiam cū vꝛoꝛe. neduz cum alia.

d ¶ Officium post votū factū.

e ¶ Si laicus. ¶ Orare quid de hac ma teria iurꝫ sit ha bes. xxxij. q. iij ca. j. z. ij.

Proba to vno ꝓiucto rū ꝓba tur reli quum.

f ¶ Matrimo nio. Ar. q̄ si alt q̄ sibi coherent vel si aliq̄d seq tur ex alio / vno probato/et reli quū est ꝓbatū. vt. xxxiij. dist. si q̄s vidua z. xxvj. di. deinde. iij. q. vj. hoc quippe. Argu. ꝫ. de pe. disti. j. sicut pri mum. in fi.

g ¶ Qō autē. respicit tria pe nul. c. xxviij. di. dicēs q̄ illō sta tutū fuit ꝓpter hereſim man cheoꝛum.

h ¶ Uicūqꝫ. ¶ In ca nōe. ꝫ. xxviij. di. si q̄s docuerit.

i ¶ Ex continentie. ¶ Eis non li cere. Nota q̄ ꝓ pter cōmutatio nem status inci pit aliq̄d non li cere q̄ ꝓmus li cuit. xxj. q. j. no lo. z xxij. q. ij. ne q̄s arbitretur.

pudicitiā ex die ordinationis sue seruare debent: qb⁹ vel sa cerdotiū vel ministerium sine successione est: nec ꝓteritᵃ dies qua vel a sacrificijs diui nis vel a baptismatis ᵇ officio vacent. ¶ Palea.

Nam sicut paulus scri bit ad corinthios dicēs. Abstinete vos ad tempus vt expediti⁹ vacetis oꝛoni: z hoc vtiqꝫ ꝓcepit laicis: multomā gis sacerdotib⁹ q̄bus oꝛādi et sacrificādi iuge sacrificiū est: q̄ semp debebunt ab huiusmo di consortio abstinere.

Item eꝛuperio tolosano epō.

¶ Qui ab vꝛoꝛibus suis absti net: ad sacrificia admittāt⁹.

Eos ad sacrificia fas est admitti: qui vel etiam[c] cū vꝛoꝛe non exerceāt carna le officium⁹. Item Hierony mus contra Jouinianum.

¶ Sacerdoti cui est semper oꝛādum matrimonio semper est carendum.

Si laicus et q̄s̄q̄s fidelis nō potest oꝛare[e] nisi ca reat officio cōiugali: sacerdo ti ꝑo cui semper offerēda sunt sacrificia: semꝑ oꝛandū est: er go semp mr̄imonio[f] carendū. Quod[g] autem manicheoꝛum causa de cōiugio sacerdotum illud supradictum sit ex gan grensi cōcilio apparet in quo sic statutum legitur.

¶ Anathema sit qui nuptias vituperat.

Si quis vituperat nu ptias z dormientē cum viro suo fidelē ac religiosam detestat: aut culpabilem estī mat velut q̄ regnū dei introi re non possit: anathema sit.

Item. ¶ De eodem.

Ucunqꝫ ꝓginitatē cu stodiens: aut continen tie studens: velut horꝛescens nuptias: nec propter hoc(qō bonū z sanctū est) nomē virgi nitatis assumit: anathema sit.

Pōt et aliter illud itelligi qō in canone[h] apl̄oꝛ legit vt iste sit sensus capituli. Si quis do cet sacerdotē vꝛoꝛē suā contē nere: nō quā in sacerdotio ac cepit: sed quā ante sacerdotiū dum adhuc esset laicus: vel in minoꝛib⁹ ordinib⁹ cōstitutus sibi copulauit: cū qua cōtinen tiā ꝓfessus est cum ad sacros ordines cōscēderet: quā null⁹ dꝫ contēnere: hoc est ab aꝛo z cura sua abiscere: quin ei ne cessaria ꝓuideat. Probatur autē hec interpretatio auctoꝛ itate leonis pape qui scribēs rustico narbonēn. epō ait.

¶ Ministris altaris cum epi scopis et presbyteris: eadem est lex continentie.

Ex continentie eadem est altaris mīstris que epīs aut pbr̄is: qui cum essent laici siue lectores: licite q̄dem et vꝛoꝛes ducere et filios pro creare potuerūt: sz cū ad pre dictos puenerunt gradus ce pit eis non licere[i] qō licuit. vñ vt iam de carnali fiat spūale cōiugium oportet eos nec di mittere vꝛoꝛes licet q̄ habent sic habere videātur quasi non habeant: quo et salua sit casti tas connubioꝛum: et cessent opera nuptiarum.

Item Leo. ix. contra epīsto lam Nicete abbatis.

¶ Episcopus vel pbr̄ vꝛoꝛem ꝓpriā a sua curia nō abiciat.

Omnino confitemur nō licere epō/ pbr̄o/ diaco no/ ꝓpriam vꝛoꝛem causa reli gionis abiscere a cura sua: sed vt ei victū et vestitū[k] largiaē: sed non vt cū illa carnaliter ex moꝛe iaceat: sicut et sanctos apl̄os legimus egisse: beato Paulo[m] apl̄o dicente. Nun quid non habem⁹ potestatem mulierē sororē circūducēdi[n] sicut z frater domini et cephas: Uide inspiens quia non dixit nunquid nō ha bemus ptātem soroꝛem mulierē amplectēdi: sed circūducendi. s. vt mercede[p] predicationis

Omnino. ¶ Et ve stitū. ex quo di cit victū et vesti tū vt q̄ noie vi ctus nō cōprehē datur vestit⁹. vt ff. de trās. cū hi. ¶ Q trāsigit. qō nō est verum. ff. de verbo. signi. ꝓsi. victus.

l ¶ Largiaē. Sequestrato. tñ habitaculo. vt lxxvij. dis. cp̄s. z hoc cū persona est suspecta.

m ¶ Paulo apl̄o dicēte. du cebāt ei vꝛoꝛes secuz vt seruirēt eis i cibis parā dis et ab eis pa scerenē cū essent paupes de mer cede ꝓdicatiōis

n ¶ Soroꝛē. i. quāsi, soꝛoꝛem.

o ¶ Circūdu cendi. Nobiscū.

p ¶ Ut merce de. Arg. q̄ si q̄s hz vꝛoꝛē z filios de bonis eccīe ipsos pōt pasce re si nō habet ꝓ pria. vt. lxxxvj. di. nō satis. j. di stin. pri. si quis vero. z. l. di. stu deat. in fi. z. xxx vij. dist. legant. qꝛ nemo carnez suam vnqꝫ odio habuit. vt. xxij. q. ij. non estimemus. Et hec ve ra sunt si indi gēt. als sec⁹. vt xxviij. distin. de syracusane. vn de et si viro reli ctus est vsus ali cuius rei: mu lier eadē re pōt vti. vt. ff. de vsu z ha. l. ceterum. ¶ mulier.

ij. ꝑs.

Victus noie cō prehen dit ve stis.

Beneficiatus/ suis cō sangui neis, subue nire potest.

f. Lo. ix. a.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad episcopat⁹. vt. xlviij. dist. c. j. ne in supbia extolleret. sed hec cā cessauit in Ambrosio qui cathecumenus est electus in episcopū. vt. lxj. dist. ℭ. his oibus.

a ℭ Ex persona. vt in Augustino qui factus est episcopus alio viuente. vt. vij. q. j. non autem.

b ℭ Ex loco.

Qt ppter ppin quitatem vel remotionē loci aliq̄ statuitur. vt lxiij. dist. cū longe. xxiij. q. j. pudenda. z. ℭ. dist. iij. erit aūt. Uel ideo dicit: quia quedā sunt loca in quedā non.

c ℭ Ex tēpore. sicut ālicis datum fuit ppter nouitatē vt cōiugant in quarto gradu. vt. xxxv. q. ij. quedam.

d ℭ Intelligāt Qō esse non debet. xj. q. iij. cor.

e ℭ Perq̄rāt. q̄s inculpe ē. vt ff. de leg. iciuile

f ℭ Egīe sanc. ℭ Negocio. id est ppter qualitatē negocij aliq̄ statuit q̄ est extra ius. sicut in cā matrimonij cōsanguinei admittūtur t testimonij vt. xxxv. q. vj. cō sanguineos. z ppter causam ecclesie statuitur q̄ domestici admittuntur in testimonium. vt xiij. qō. ij. superpudentia.

g ℭ Necessitate. Quia lex nō debet ishtui nisi ppter necessitatem. vt. ℨ. dist. iiij. erit.

h ℭ Ecce ē. ℭ Causas. xxiij. q. viij occidit.

i ℭ Uulneribꝰ No. q̄ varietas delictorū requit varietatē penaꝝ. vt. xlv. dist. licet. i. di. vt ꝓstituere. xiiij. dist. confessationes. xij. dist. in. non cogantur.

k ℭ Collirio. Arg. cōtra illos qui tales in oibus cōtrarijs ponunt solutiones. aliud ℈m leges aliud ℈m canones: vel hoc nouum: illud vetus.

persona[a]: ex loco[b]: ex tempore[c] considerāda sunt quorum modi quia medullitus nō indagantur: in errorīs labentiū nonnulli intricando impinguntur cū ante iudicant q̄s intelligant[d]: ante inculpant q̄s iterando lecta perquirant[e]. † Hinc etiam Grego. ait.

ℭ De diuersitate rerū temperantur regule sanctorum.

Regule sanctorū patrū pro tpe/loco/et psona/z negocio[f] instante necessitate[g] tradite sunt. I tē Hiero. in epistola ad ephesios.

ℭ De diuersitate locorum/temporū/et hominū: scripture intelligende sunt.

Necesse est vt iurta diuersitates locoꝝ/temporꝫ/z hoim: q̄b⁹ diuerse scripture facte sunt: diuersas causas[h] et argumēta et origenes habeant: quō btūs Joannes in apocalypsi sua septem scribens eccl̄is in vnaquaq̄ earꝫ vel specialia vel vniuersalia vicia reprehendit: vel virtutes pbat: ita et sctūs apūs Paulus p singulas eccl̄as vulneribꝰ[i] medet illatis. Nec ad instar imperiti medicinō colliriorum[k] oium oculos vult curare.

ℭ Distinctio. xxx.

Illud autem quod i canone aplorū et in gangrensi concilio et in sexta synodo legit: ex causa cōsideratur et ex tpe: causa fuit hereseos manicheorum qui coniugium detestabant: sicut etiā quorūdam[l] supstitio multa in catholicorum detestationem introduxisse inuenitur: contra quos in gangrēsi concilio statutum legitur.

ℭ De multimoda impsitione hereticorum: quos gangrēse concilium anathematizauit.

Si q̄ filij parentes maxime fideles[m] deseruerit occasione dei cultus[n]: hoc iustum esse iudicantes: z nō potius debitum honorē parentibus reddiderint: vt hoc ipsum in eis venerentur quod fideles sint/anathema sint.

ℭ De eodem.

Necūq̄[o] mulier religioni iudicans conuenire comā sibi amputauerit: quaz de[p] ad velamē ei[q]: z ad memoriā subiectiōis illi dedit tanq̄z resoluēs ius subiectiōis anathema sit z. I tē. ℭ De eodē.

Si qua mulier derelicto viro discedere[r] voluerit soluto vinculo cōiugali nuptias contēnendo: anathema sit. Item. ℭ De eodem.

Si q̄s ppter deū virginitatē pfessus in coniugio positos per arrogantiam vituperauerit: anathema sit.

Item. ℭ De eodem.

Si quis vel virginitatē vel cōtinentiā pfessus i cōiugio tanq̄s abominabiles nuptias iudicat: et non ppter hoc solū q̄ continentie et virginitatis bonum sanctū proposītum sit: anathema sit.

Illud. ℭ Hec distinctio diuiditur in tres partes. Secūdas ibi. Hec aūt. Tertia ibi. Si q̄s pb̄yter In prima ponuntur quedam ca. contra manicheos. diuisio

m Si q̄ filij. ℭ Fideles. fidelib⁹ z infidelib⁹ parētibus renemur subuenire: magis tñ fidelibus lxxvj. di. nō satis. Sz pone q̄ habes patrē hereticū: nūq̄d pēres ipz exneo bono? p. māducator dixit hāc q̄stionē esse nebulā z tenebrosam aquā i nebulis aeris. Sz dicas q̄ pēm ꝯtinuo sit debeim⁹ ꝓponē exneo ēt sctō in his q̄ spectāt ad op⁹mie i, paradēdo ei in necessarijs nisi alter magis idigeat: tunc potiꝰ tenemur exneo sbuire vt. lxxvj. di. pasce. Ambr. tñ vr ℨdicere huic opinioni i cātica i illo loco. ordinauit i me charitatē ait ei in ktoz ē charitas inordinata. q̄dā em id q̄ ē pmū ponit tertiū vel q̄rtū. Sz pio diligēd⁹ est de⁹. sc̄do parētes: deide filij postea domestici. q̄ si boni sunt mal⁹ filijs sūt ꝓponēdi. ō pe. di. ij. charitas. Sz illa aūc̄s ītelligēda est ō affectu interiori: nō ō bn̄ficioz exhibitione: nā magꝫ debem⁹ diligē exneos bonos q̄s ꝓpinq̄s malos: Sz illis potiꝰ debeam⁹ sbuīre. xiij. q. ij. nō estiem⁹.

Patet malus an sit exneo bono ꝓ ferēd⁹.

n ℭ Dei cult⁹. q̄d q̄dā heretici fecerunt rōne illius auctoritatis. q̄ reliquerit patrē aut matrem ꝓpter me: centuplum accipiet. xxviij. q. j. in pn.

o Necunq̄ j. de conse. dist. v. fucare. xxiij. q. v. mulier. Joan.

p Si qua mulier. ℭ Discedere. sine eⁱ⁹ consensu

† Hunc tex. dicit distri. i sua dictio. in ℨ sti. mister. esse sin gu. ad hoc q̄ narrat

† Hoc facit ℨ redargūtes dicta doctorū āte-ℨ bene nedre tur illa Car. hic.

Apoca. j. c.

i. Cor. x

s Si ℨ no facit ℨ bono: vt. j. li. ptū: qz si non faberius pegrinet vel oīni die bonū ē vt casti ei si ieiunat: vt tatē ser lxxvj. dist. vtinā. uet cuz

a Si q̄s ei⁹ ti-

meat ō tatē. i. ꝓmittā. ea amit

b Si q̄s per. rēda. et d ℭ Basilī tūc licē cas. nisi cuz fiūt tum est ꝓ manes reuela mutar tiōes. vt de cōse. vestē z di. j. placuit. vel virī

c Si q̄s ex li veste tra. z dosm hu. mus in qua hec et Ar- fiunt publicāda chi. idē est. vt in autēti. sentiūt de eccle. ti. ℨ. si q̄ Car. z in sua domo. col Dñic⁹ la. ix. Jo. hic.

d Si q̄s car. f ℭ Ex fide id est ex bona cō scientia.

g ℭ Immolatam. Idoloticis nō debemus vesci. vt hic. z. i. di. pbros. z. xxxij. q. iiij. sicut satius. Sed contrariū videt illud apostoli ad corinth. ℨz pūo diligēd⁹ est de⁹. sc̄do parētes: deide filij postea domestici. q̄ si boni sunt malī filijs sūt ꝓponēdi. ō pe. di. ij. charitas. ℨz illa aūc̄s ītelligēda est ō affectu interiori: nō ō bn̄ficioz exhibitione: nā magꝫ debem⁹ diligē exneos bonos q̄s ꝓpinq̄s malos: ℨz illis potiꝰ debeam⁹ sbuīre. xiij. q. ij. nō estiem⁹.

h ℭ Filios Nā ex iuramēto possum⁹ astrigi

Item. ℭ De eodem.

Si qua mulier suo ꝓposito[a] vtile iudicās vt viri li veste vtaf: z ppter hoc virilē habitum imitetur: anathema sit. Item. ℭ De eodem.

Si quis tanq̄z hoc continentie conuenire iudicans die dñico ieiunauerit in eiusdē diei cōtemptū[b]: anathema sit. Item. ℭ De eodem.

Si quis eoꝝ qui in ꝓposito sunt cōtinentie: ꝓpter necessitatē[c] corporalē superbiat: z ieiunia cōia putauerit contēnenda totius ecclesie perfectā in sua cōscientia iudicans rationem: anathema sit. Item. ℭ De eodem.

Si q̄s p superbiam tāq̄z pfectū se estimans conuent⁹ qui per loca z basilicas[d] sctoꝝ martyrū fiunt vel accusauerit: vel etiā oblatiōes que ibidē celebrant spernendas esse crediderit: memorialeq̄z sanctorum contēnendas: anathema sit. Item. ℭ De eodem.

Si q̄s docet domum dei cōtēptibilē debere esse: z cōgregatiōes q̄ i ea fiūt: anathema sit. Itē. ℭ De eodē.

Si quis[e] extra ecclesiam priuatim populos congregans contēnat ecclesiasticas sanctiōes: z ecclesiā ipam apud se sine concilio epī cum ꝑsbytero agat: anathema sit. Item. ℭ De eodem.

Si q̄s nuptias in accusationē duxerit: z mulierem fidelē ac religiosam cū viro suo dormientē abominandam crediderit: aut etiam accusandam tāq̄z nō posse conuiuatos i regnū dei ingredi: anathema sit. Itē. ℭ De eodem.

Si q̄s carnē manducantē ex fide[f] cuz religione ꝓter sanguinē et idolo īmolarā[g] z suffocatam crediderit condēnandum tanq̄z spem nō hūtem qui eā manducat: anathema sit. Itē. ℭ De eodē.

Si quis reliquerit ꝓprios filios[h] z non eos aluerit z (qō pietatis est) necessaria non prebuerit: sed sub occasiōe cōtinentie negligēdos putauerit: anathema sit. Item. ℭ De eodem.

Si q̄s virorum putauerit sctō ꝓposito. i. cōtinētie cōuenire vt pallio vtaf tāq̄z ex eo iustitiā habitur⁹: z reprehēdat vel iudicet alios qui cū reuerētia birris vtuntur: z alia veste[i] cōi q̄ in vsu est: anathema sit. Item. ℭ De eodē.

Hec autē scripsimus nō abscindētes eos qui in ecclesia dei ℈m scripturas ꝓpositū sctm̄ continētie eligunt sed eos q̄ suscipiūt habitū ei⁹ z in supbiam efferuntur: aduersus eos q̄ simplici⁹ viuunt. Et ēt eos cōdēnam⁹ q̄ se extollūt aduersus scripturas z eccl̄iasticos canōes z noua[k] introducūt ꝓcepta. Nos aūt ēt ꝓgnitatē cum humilitate admiramur z cōtinētiā cū castitate. z religionē deo acceptissimam esse dicimus et renunciatiōes sclarū negocioꝝ arq̄z actuum cū hūilitate approbando laudam⁹: et nuptiarū vinculū q̄d ℈m castitatem pdurat honorāmus: z diuites[l] cum iusticia z operib⁹ bonis non abijcimus.

Item ex cōci. martini pape.

ℭ Anathematizat qui manicheorū supstitiones sequitur.

Si q̄s pb̄r vel diaconus ꝓpē publicā[m] pniam a sacerdote acceptam absq̄ aliqua necessitate die dñica ꝓ quadā religiōe ieiunauerit: sicut mānichei: anathēa sit. ℭ Si milē et q̄d ab aplis traditum canō tenet antiqu⁹: placuit vt p oēs dies dñicos et p omnes dies pasche vsq̄ ad pentheco sten nō ꝓsternāt[n] se in oīone hūilitatis: sed recto vultu ad dñm orationis fungātur offi-

ad illud. vt. xxij q. iiij. inf. de hoc habuisti. ℨ. di. j. ius naturale.

i Si q̄s viro ℭ Veste. Sufficit ℨ q̄ q̄s veste vtaf ℈m cō suetudinē regionis: z sic trāsmō rant nō cogātur vti affibulatis vestib⁹ vt italici nō obstante nouā constitutiōe. ēt de vt. z hone. cleric. clerici. q̄ lex dz cōuenire cōsuetudini. vt ℨ. di. iiij. erit. Cōsuetudinē i vsu ve stiū demutis obseruare.

k Hec autem ℭ Hec est sc̄a pars dist. in qua concilij interp̄tatur predicta. Archidia. ij. pa.

l ℭ Diuites. hoc verū est de talib⁹ q̄ faciunt miaz nō hñtib⁹. vt. xxxiij. qō. v. ℈m. nā z dñs habuit pecuniā. vt xij. q. j. exēplum alꝫ abijcēda ē pecunia exēplo socratis. vt. xij. q. ij. glia epī. ℨ. socrates. nā alie na rape puinciā q̄ vltra ncia sibi reremet. vt. xlij. dist. ℨ. j. Jo. Rape alienā di. q̄ vltra necessitatē sibi reriet.

m Si q̄s pb̄r ℭ Propt publicā. quā facere ꝓt sacerdos ℨ nō solenne: vt dixi. ℨ. xxviij. di. presbyter. Diuites alibi qui bonī sunt iij. pa.

n ℭ Prosternant. vt de cōse. dist. iij. qui sunt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Hinc et illud J. in illo ca. pbyter quidã. qđ est J. distinc. prori. Joan.

Icena synodus.

b ¶ Introducere. de cõsensu vroris aliter esset iniqua.

c ¶. Castitatẽ. Sic q̃ vñ comedit abstinẽs est. xxiij. dist. comunita in fine.

d ¶ Sentẽtiã. Unus ergo põt contradicere toti vniuersitati si habz rationabilẽ causaz. vt extra ð his que fiãta. par. ca. c. j. nã sñia vnius potest alios trahere ad partem suã. vt extra de eo q̃ mit. in possessio. c. cũ sicut. ff. de arbit. necz sñ vnus. ff. vlti. C. de eve. tut. enu. l. j. ff. sedis. ꝛc.

c Uoniaz. .i. q̃uis.

f ¶ Romani. Hic assignat differẽtia inter orientales et occidentales.

g ¶ Qui ordinati sunt. Jd est ordinantur.

h ¶ Apostolice. Quia apostolus pcepit vt vir reddat debitum vxori.

i ¶ Oportuõ. Istud est cõtra gandulphum ꝛ alios qui dicũt q̃ vir quolibz loco etiaz in ecclesia: ꝛ quolibz tẽpore tenet reddere debitũ vxori sed sicut debitor nõ dz venire semper cũ sacco pat⁹. vt. ff. de solutionib⁹. qđ dicim⁹: sic nec vir semp dz esse paratus. xxxij. q. iij. christiano.

†Adde glo. cõcor. i. c. pposui. in ỹ. estore J. xxj. distin.

Vir debitum vxori nõ sem per nec vbiq̃ reddẽ tenet.

p. ps.

fuisset tẽtarent ab eis: nec tamen deinceps vlteri⁹ foret carnale inter eos coniugiũ. ¶ Hinc et illud[a] Greg. in dialogo. lib. iiij. pbr̃ quidaz. require infra dist. seq. ca. pbr̃. Ut igitur ex his auctoritatib⁹ apparet sacerdotes vroribus (quas in laicali habitu vel in minorib⁹ ordinibus constituti sibi legitime copulauerunt) necessaria ministrare: ꝛ debita reddere non valent. Sed obijcitur illud tripartite hystoue.

¶ Dissuasu pannucy nicena synodus non cõstituit q̃ pbri cũ suis vroribus nõ dormirent.

Icena synodus volẽs corrigere hoim vitam in ecclesijs commoriãtium posuit leges quas canones vocamus. In quoz tractatu videbatur aliquibus introducere[b] legẽ vt epi/pbri/diaconi/subdiaconi: cum coniugib⁹ quas ante consecrationẽ duxerunt nõ dormirẽt. Surgẽs autem pannucius confessor cõtradixit honorabiles confessus nuptias: et castitatẽ[c] dicens esse cũ ppria coniuge concubitũ. ꝛ Suasit itaq̃ cõcilio ne talem poneret legẽ: grauẽ esse assẽrẽs cãm: que aut ipsis aut eorũ coniugalibus occasio formidationis existeret: et hoc quidem pãnuci⁹ (lz nuptiaz esset inexpertus) exposuit: synodus q̃ laudauit sententiam[d] et⁹ et nichil ex hac parte sanciuit: lz hoc in vniuscuiusq̃ voluntate non necessitate permisit.

Item synodus sexta.

¶ Nõ in ppetuũ sed tpe oblationis a complexu suaz vroz sacerdotes abstineant.

Uoniã[e] in romana[f] ordine canonis esse cognouimus traditum eos q̃ ordinati sunt[g] diaconi vel pbri confiteri: qđ non suis tã copulẽtur vroribus: antiquũ sequẽtes canonẽ aplice[h] diligẽtie ꝛ cõstitutiones sacroz virorum legales nuptias amodo valere volumus: nullo modo cum vroribus suis eoz concubinã dissoluentes: aut priuantes eos familiaritate admonẽ in tempore oportuno[i]. quicũq̃ ergo diligens[k] inuentus fuerit: sub diaconali ordinatiõe: aut diaconali: aut sacerdotali: hi nullo modo pḣibentur ad talem ascendere gradum pro vroris sue cohabitatione: nec etiam tpe ordinationis sue profiteri castitatẽ cogãtur: q̃ abstineri debeant a legalis vroris familiaritate. Itẽ oportet eos qui altari ministrant in tpe oblationis sanctoz cõtinẽres[l] esse in oĩbus vt a deo possint cõsequi que suppliciter postulant.

¶ Si quis igitur p̃sumpserit contra aplicos canones aliquos pbroz et diaconoz priuare a contactu ꝛ a cõtione legalis vroris sue: deponatur. Sicꝛ ꝛ pbr̃ aut diaconus q̃ religionis causa vrorem suã expellit: excõmunicẽt: si vero in hoc permanserit: deponatur.

Hoc autem ex loco intelligẽdum est: orientalis enim ecclesia (cui sexta synodus regulam viuendi prescripsit) vorũ castitatis in ministris altaris non suscepit.

Unde stephanus papa ait.

¶ Occidẽtalis nõ orientalis ecclia castitatis votũ obtulit.

Aliter se orientaliũ traditio hz ecclesia rum: aliter hui⁹ sancte romane ecclie. nã earum sacerdotes: diaconi aut subdiaconi in matrimonio copulant[m]. Istius autẽ ecclie vel occidẽtaliũ nullus sacerdotum a subdiacono vsq̃ ad epm licẽtiã habet cõiugiũ sortiẽdi.

Similiter ꝛ capitulum Nicolai[n] ex loco considerat: quia gens bulgaroz nouiter ad fidem cõuersa ppositum sacre religionis ex integro assumere nondum didicerat. Quod autem in ca. vi. synodi[o] pbr̃ nõ legitimis nuptijs detentus punit: nõ legales nuptie: sed secunde intelligende sunt a qb⁹ auctoritate canonica sacerdos q̃libet debet esse imunis. Illud autẽ gan-

k ¶ Diligẽs. Id est dignus.

¶ Continentes. Sz nunqd in orientali eccle sia vir potest promoueri sine licẽtia vroris? Dicit ỹ. q̃ sic: q̃ nec fit ei preiudiciũ aliq̃d. Sz certe piudicium fit: quia post mortẽ viri nõ põt contrahere. Item ꝛ in alio fit ei preiudiciuz: q̃ tpe vicis sue non dz ei cõmisceri cuz etiã ad tempus vir iuncta vroze non possit orare vt. xxxij. q̃. uñ. apls. sed ibi expone orare. id ẽ pegrinari. Joã.

Aric.

¶ Copulantur. id est computato vtuntur Uuitri er hac litera dixerunt q̃ orientales possunt Zhere in sacris ordinibus. Sz eis obstat. J. distin. pri. si q̃s eoz sed ipsi dicunt q̃ ibi sexta synodus nobis prefixit regulã.

n ¶ Nicolai. xxviij. dist. consulendum.

o ¶ Synodi. xxviij. dist. presbyterum.

vj. ps.

a ¶ Si quis. .xxviij. dist. si quis.

b ¶ Si subdiaconus J. xxxij. distin. si. subdiaconus.

diuisio

Eruanda.

¶ Hec distinctio diuidit in sex partes. In prima parte pbat q̃ sacrũ nullus potest habere vxorem: in secunda minorib⁹ autẽ põt etiam habere beneficium. hoc probat per tres auctoritates. Scda ibi: nulli⁹. Tertia ibi. Uerũ. Quarta ibi: Prohibentur. Quinta ibi. Interdicit. Sexta ibi. Presbyterã. Joan. de fan.

Clerici quatuor ordinib⁹ cõstituti cõtinere tenẽtur.

c ¶ Seruãda é. In hac. xxxij. dist. adhuc procedit sequitur de continentia clericorum. dicit ergo q̃ cõstituti in ẽcris ordinibus tenenẽ continere: et qui nõ fuerit cõtinẽtes priuẽ officio et bñficio: et si habẽt publicas cõcubinas: nullo missam eorũ audiat. ꝛ vt facili⁹ possint seruare ỹtinentiã precipit eis vt extraneam feminarũ familiaritatẽ vitent. Joan. Sz nunqd quilibet ordo est sacer? ꝛ certe videtur q̃ sic. nã dicitur in lib. iiij. sententiarum. xxij. distic. c. j. in prin. q̃ ordo est sacrum signaculũ in quo traditur spũalis potestas ordinatoz: ꝛ offm: ꝛ ꝛ in quilibet ordine cõfertur gra a si dicitur: sic intelligite sumaz: vt sup. q̃ ibi dicit. Sol. re

†Adde vt hoc melius intelligas.

grensis cõciliũ si q̃s[a] discernit pbr̃m cõiugatũ ꝛc. sicꝛ intelligendum est vel localiter traditum vel cõiugatum ab ea esse appellatiõ: quam ante tps ordinationis sue duxerat. Illud q̃q̃ martum pape si subdiaconus[b] secundam duxerit vroẽ no dissimiliter intelligẽdũ est. prima eñ vroẽ ante subdiaconatum hre pmittit: q̃ defuncta vel castitatem pfessa primo uc̃ isse ad subdiaconatũ. promotus autem si secundas desiderauerit nuptias suie martiti pape subiacebit.

¶ Distinctio. xxxij.

Ueruãda est[c] ergo cõtinentia ab oĩbus in sacris ordinibus constitutis. Unde leo papa ait.

¶ Non etiam connubiũ subdiaconibus conceditur.

Omniũ sacerdotũ tã excellẽs est electio: vt hec q̃ in alijs[a] membris ecclie vacant a culpa: in illis tñ habeãtur illicita. cum eñ extra clericoz[c] ordinem constitutis nuptiarũ societati et procreationi filiorũ studere sit liberum: ad exhibendã tamẽ perfecte continentie puritatẽ: nec subdiaconibus carnale connubium quidẽ cõceditur: vt etiam qui habent sint tanq̃ non habentes: et qui non habent permaneant singulares[d] et innupti qđ in hoc[e] ordine qui quartus extat a capite[f] dignum est custodiri: quantomagis in primo vel in secundo tertio ve seruandũ est? ne aut leuitico aut presbyterali honore aut episcopali excellentia quisq̃ idoneus existimetur: qui se a voluptate luxurie necdum refrenasse detegitur.

Item[g] Siego. Leoni episcopo catinensi. ¶ Palea.

Altoz relatione comperim⁹ hanc apud vos consuetudinẽ olim tenuisse vt subdiaconi suis licite misceantur vroribus qđ ne denuo q̃q̃ presumeret a seruo dei sedis nostre diacono ex auctoritate nostri predecessoris est isto modo pḣibitum. vt codẽ tempore hi qui tam vroibus fuerant copulati: vnũ de duobus eligerent: id est aut a suis vroribus abstineret: aut certe ministrare nullo modo presumerent. et q̃stum dicitur speciosius tuc subdiaconus pro hac re ab administratione se suspendit officio: et viq̃ in obitũ sui temporis notarij quidem gessit officium: et a ministerio qđ subdiaconum oportuerat exhibere cessauit. Et post aliquanta. De cetero vero fraternitas tua sit omnino sollicita: vt quos ad hoc officium contigerit pmouere: hoc q̃s maxime diligenter inspiciat: ne si vrores habent miscendi se cũ eis licentia potiantur: sed ad similitudinẽ apostolice sedis eos cuncta obseruare sua nichilominus districtione cõstituat.

Item Gregorius Augustino anglorum episcopo.

¶ Extra sacros ordines constituti ducant vxores: et ab ecclesia stipendia accipiant.

Si qui vero sunt clerici extra sacros ordies cõstituti qui se continere nõ possunt: sortiri vxores debent et stipendia sua exterius[a] accipere: quia et de eisdẽ a patribus nouimus scriptuz q̃ diuidebant singulis prout cuiq̃ opus erat. de eorum ergo stipendijs cogitandum atq̃ prouidendum est: ꝛ sub ecclesiastica regula sunt tenendi: vt bonis moribus viuant: et canẽdis psalmis inuigilent[b]: et ab omnibus illicitis et coz ꝛ linguam et corpus (deo auctore) conseruent.

Item Nicolaus papa Dño dom Uiennensi archiepiscopo.

¶ Subdiacono vroiem ducere non licet.

act⁹ exterior dicit signaculũ: effectus interior dr̃ potestas: sz executio illi⁹ prãtis dr̃ officiũ. sm pe. Archi.

¶ pars c ordo.

c ¶ Uoniã. Hic assignat differẽtia inter orientales et occidentales.

g ¶ Qui ordinati sunt. Jd est ordinantur.

h ¶ Apostolice. Quia apostolus pcepit vt vir reddat debitum vxori.

i ¶ Oportuõ. Istud est cõtra gandulphum ꝛ alios qui dicũt q̃ vir quolibz loco etiaz in ecclesia: ꝛ quolibz tẽpore tenet reddere debitũ vxori sed sicut debitor nõ dz venire semper cũ sacco pat⁹. vt. ff. de solutionib⁹. qđ dicim⁹: sic nec vir semp dz esse paratus. xxxij. q. iij. christiano.

k ¶ Diligẽs. Id est dignus.

¶ Continentes. Sz nunqd in orientali ecclesia vir potest promoueri sine licẽtia vroris? Dicit ỹ. q̃ sic: q̃ nec fit ei preiudiciũ aliq̃d. Sz certe piudicium fit: quia post mortẽ viri nõ põt contrahere. Item ꝛ in alio fit ei preiudiciuz: q̃ tpe vicis sue non dz ei cõmisceri cuz etiã ad tempus vir iuncta vroze non possit orare vt. xxxij. q̃. uñ. apls. sed ibi expone orare. id ẽ pegrinari. Joã.

l ¶ Continentes. Sz nunqd in orientali ecclesia vir potest promoueri sine licẽtia vroris? Dicit ỹ. q̃ sic: q̃ nec fit ei preiudiciũ aliq̃d. Sz certe piudicium fit: quia post mortẽ viri nõ põt contrahere. Item ꝛ in alio fit ei preiudiciuz: q̃ tpe vicis sue non dz ei cõmisceri cuz etiã ad tempus vir iuncta vroze non possit orare vt. xxxij. q̃. uñ. apls. sed ibi expone orare. id ẽ pegrinari. Joã.

m ¶ Aric.

¶ Copulantur. id est computato vtuntur Uuitri er hac litera dixerunt q̃ orientales possunt Zhere in sacris ordinibus. Sz eis obstat. J. distin. pri. si q̃s eoz sed ipsi dicunt q̃ ibi sexta synodus nobis prefixit regulã.

n ¶ Nicolai. xxviij. dist. consulendum.

o ¶ Synodi. xxviij. dist. presbyterum.

p. ps.

a ¶ Si quis. .xxviij. dist. si quis.

b ¶ Si subdiaconus J. xxxij. distin. si. subdiaconus.

c ¶ Seruãda é. In hac. xxxij. dist. adhuc procedit sequitur de continentia clericorum. dicit ergo q̃ cõstituti in ẽcris ordinib⁹ tenenẽ continere: et qui nõ fuerit cõtinẽtes priuẽ officio et bñficio: et si habẽt publicas cõcubinas: nullo missam eorũ audiat. ꝛ vt facili⁹ possint seruare ỹtinentiã precipit eis vt extraneam feminarũ familiaritatẽ vitent. Joan. Sz nunqd quilibet ordo est sacer? ꝛ certe videtur q̃ sic. nã dicitur in lib. iiij. sententiarum. xxij. distic. c. j. in prin. q̃ ordo est sacrum signaculũ in quo traditur spũalis potestas ordinatoz: ꝛ offm: ꝛ ꝛ in quilibet ordine cõfertur gra a si dicitur: sic intelligite sumaz: vt sup. q̃ ibi dicit. Sol. re

†Adde vt hoc melius intelligas.

d ¶ Clerici quatuor ordinib⁹ cõstituti cõtinere tenẽtur.

e ¶ Uoniã. Hic assignat differẽtia inter orientales et occidentales.

f ¶ Romani. Hic assignat differẽtia inter orientales et occidentales.

g ¶ Qui ordinati sunt. Jd est ordinantur.

h ¶ Apostolice. Quia apostolus pcepit vt vir reddat debitum vxori.

i ¶ Oportuõ. Istud est cõtra gandulphum ꝛ alios qui dicũt q̃ vir quolibz loco etiaz in ecclesia: ꝛ quolibz tẽpore tenet reddere debitũ vxori sed sicut debitor nõ dz venire semper cũ sacco pat⁹. vt. ff. de solutionib⁹. qđ dicim⁹: sic nec vir semp dz esse paratus. xxxij. q. iij. christiano.

†Adde glo. cõcor. i. c. pposui. in ỹ. estore J. xxj. distin.

Vir debitum vxori nõ sem per nec vbiq̃ reddẽ tenet.

p. ps.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Subdiacon⁹ an de licentia pape possit ordinari.

PEllo. ¶Damus. Sed nunqd papa dare potest subdiacono licentiã ordinãdi? Videt q sic. nã dispẽsat eccl'ia cũ cõsanguineis: z dispensat in alijs votis. vt extra. de vo. z vo. redẽp. ex multa. z in iuramentis. vt. xv. qõ. vj. auctoritate. vbi dicit dissoluere obligationes impietatis. Ecõtra videt. vt extra de sta. mona. cũ ad monasteriũ in fi. Solu. si votus ipm obliger ordinarũ: papa nõ pot dispensare: ned si cõstitutio obliget et nõ votũ: tũc potest papa dispẽsare qz contra constitutiones ecclesie bene dispensat. xxv. q. j. sunt qdaz. Joan. Ego credo q papa possit dispensare cum hoc nõ sit contra euangelicos fideles: ipse habeat plenitudinem potestatis vt dicit. vj. decretorum. sequ. Bar.

ij. qs.

DE illo clerico Alueri= co noie quẽ p ordines eccl'iasticos vsqz ad subdiaconatuz castũ virisse dicitis: cur vra aucte vtorem duxerit: miramur: eo q nulli vnqz (exceptis illis qb⁹ eccl'iastica regula hr̃e pmittit) vtorẽ habendi licentiam damus[a]. ¶Item Nicolaus papa omnibus epis.

¶Nõ audiatur missa presbyteri concubinam habentis.

NUllus missam audiat[b] pbr̃i quẽ scit[c] concubinam indubitãter habere: aut subintroductam mulierẽ. Uñ etiã ipsa sctã synodus hoc capitulum sub excõicatione statuit dicens. qcũqz sacerdotuz et diaconoz. zc. sicut in subsequẽti capl̃o alexãdri scõi contineatur. ¶Item alexander. ij.

¶Non est audienda missa a pbr̃o qui concubinam habet.

PEter hoc aũt, pcipiendo mãdam⁹: vt nullus missam audiat pbr̃i quem scit cõcubinã hr̃e indubitãter vel subintroducram mulierẽ. vñ etiã sctã synodus hoc capl̃m sub excõicatione statuit dicẽs Quicũqz sacerdotum: diaconorũ: subdiaconorũ: post constitutũ beate memorie predecessoris nr̃i scti Leonis pape z Nicolai de castitate clericorũ cõcubinã palã duxerit vel ductã non reliquerit: ex parte oipotentis dei et auctoritate principũ apl̃orũ Petri et pauli precipimus z oino contradicimus: vt missas non cantet: nec etiã euangeliũ legat: neqz epistolam ad missam: neqz in pbr̃io cum his ad diuina officia q̃ pfate cõstitutioni inobedientes fuerint maneat: neqz partem ab ecclesia[a] suscipiat.

¶Precipientes etiam statuimus: vt hi predicroz ordinuz qui eisdẽ predecessoribus[a] nr̃is obedientes castitatẽ seruauerint: iurta eccl'ias (sicut oportet religiosos clericos) simul mãducẽt z dormiãt: z quicqd eis ab eccl'ijs cõpetit: hoc cõmuniter habeant. Deinde vt decime z primitie seu oblationes viuoz et mortuoũ eccl'esijs dei fideliter reddant a laicis: et vt ipse in dispõne[e] epoz sint: quas q retinuerint a sancte eccl'esie cõione separent[f].

Uerũ[g] pricipia haz auctoritatũ cõtraire videnť Hiero.[h] Augu.[i] et ceteris: q xpi sacramẽta: neqz i bono neqz in malo hoie fugiẽda demõstrant: sicut subsequens causa symoniacoz plenius demonstrat.

Sed Urbanus. ij. in epistola[k] destinata preposito[l] scti Uincentij hãc cõtrarietatẽ determinat dicens. Ad hoc[m] vero qõ subiũgitur in epistola. i. vtrũ sit vtẽdum ordinationibus z reliqs sacramẽtis a criminosis exhibitis: vt ab adulteris: vel sanctimonialiũ violatoribus: vel huiusmodi. Ad hoc inqz rñdemus: si scismate vel hereli ab eccl'ia nõ separẽtur eorũdẽ ordinatiões et reliqua sacra sctã z venerãda[a] nõ negam⁹ seqndo btñ Au. q̃ super Jo. de hmõi tã copiose qñ veraciť disserit. Ait eñ baptizat seru⁹ siue bon⁹ siue mal⁹[b], Nesciat se ille qui baptizať baptizari: nisi ab eo q̃ sibi baptizandi dedit potestatẽ. z paulo post. Non abhoreat colũba[c] mysteriũ malor: sed respiciat dñi ptãtẽ. Attñ pdecessores nr̃i Nicola⁹ z Grego. a nullis sacerdotuz quos tales reuera esse constiterit[c]: fideles abstinere decreuerũt vt et peccãdi lniam ceter⁹ auferrẽt: z hmõi ad digne pnie lamẽta reuocarent. Scribit eñ pdecessor nr̃ Grego. Rodulpho et Bertulpho ducibus[d] inter cetera. officium[e] symoniacoz z in fornicatiõe iacentium sciẽter nullo mõ recipiatis et q̃tũ potestis tales a sanctis ministerijs vbi oportuerit prohibeatis. zc.

Dorro[h] ad hec que tibi sillogizãt in eadẽ epl'a obiciunť: et si corpus et sanguis christi nõ sunt z alia que predixim⁹ sue vtutis effectũ nõ habeant/ qd hoc agentib⁹ obsunt q si hñt cur spernũtur si[i] ab indignis presumũtur[k]? Ad hec inqz ita rñdemus. proprias quidẽ habent virtutes z dignitates vt prefatus Aug. ait sup Johã. contra donatistas: sed agentibus[l] vel suscipientibus hec eadem sacramẽta contra prefatorum[m] pontificũ institutaⁿ nisi forte sola morte interueniente: vtpote ne sine baptismate vel cõione[o] quilibet humanis rebus excedat. eis inqz agentibus vel suscipientibus intantũ obsunt vt vere idolatre sint cum talibus[p] et ordinationũ[q] z sacramẽtorum[r] confectio[s]: z aliter q̃ permissum est scienter susceptio vehemẽter a sanctis canonibus prohibeantur. Ait enim Samuel prophetа. Quoniam peccatum ariolandi est repugnare et quasi scel⁹ idolatrie nolle acquiescere.

¶Hec de malis[t] catholicis q̃ intra eccl'esiam sunt. Ceteruz scismaticoz et hereticorum sacramenta (qñ extra eccl'esiam sunt: iurta sanctoz patrũ traditiões. s. Pelagij: Gregorij: Ciprani: Augustini: et Hieronymi) formã[u] quidẽ sacrorũ habẽt nõ aũt virtutis effectũ habere profitemur nisi cũ ipsi vel eorũ sacramẽtis initiati[x] p manꝰ[y] impositionẽ ad catholicam

Baptizare pt pagan⁹.

‡Adde an ab heretico? dic q̃ sic. ter. in xxiij. q. j. §. hijs aucta⁹. et c. subdiacon⁹. z ẽ ꝑse. di. iij. c. cũ vadat. z cap. quomõ vbi reprobat opinio eoꝝ ani hunc cõtraria.

Excõicari pñt q̃ decias non solui.

Symoniacus an sit suspensus.

a ¶Et venerãda. z etiã suscipiẽda. z per hoc rñdet duab⁹ questiõibus. s. q̃ ipa sacra vera sunt: et ꝑtea q̃ suscipiẽda sunt: z ita facis vim i ꝑbo illo venerãda

b ¶Dal⁹. nõ sufficiẽter ꝓbat hoc cũ aliud dici põt in baptismo: aliud in ceteris. nam z a pagano cõferri põt ‡ de conse. dt. iij. a quodã. ‡z melⁱ⁹ probat per sequẽs non abhoreat. zc.

c ¶Colũba. id est bonus.

d ¶Attamen hucusqz intelligit de malis occultis: et de illis qui tolerantur.

e ¶Constiterit. per sñiam vt per cõfessionem vel q̃ rei euidentiã. vt. s. dixi. in ca. nullus.

f ¶Ducibus Arg. hic q̃ laicꝰ de mandato superioris põt suspẽdere clericos et excõicare: q̃ excõicatio ẽ pnia⁹ iurisditionis q̃ ordinis. ar. eꝝ de elect. trãsmis. nã electioni pñt interesse. lxiij. di. adrian⁹ z. c. in synodo. z ar. xcvj. di. bene quidez. z. c. nos ad fidẽ. z causis matrimõialib⁹. xxxv. q. v. ad sedem. circa me. ij q. v. memnã. Jo. Hoc tñ videtur alienum a laico cũ de reb⁹ spũalib⁹ se non intromittat. vt extra de iudi. decernimus. imo vt ibi dicit. phibeť prelatis: vt talia laicis non cõmittant. tamen dñs papa qui habet plenitudinẽ potestatis eis posset committere vt excommunicarent. Bar.

g ¶Officiũ. h. istud itelligit de notorio symoniaco sicut de notorio fornicatore. meli⁹ credo q̃ ertiã occultus symoniacꝰ suspẽsus sit si ẽst symoniacꝰ in ordie. vt. j. q. i. repunť. suspẽsus est eñ q̃ ad se z q̃ ad alios. Hoc tñ ō: qz qlibet pctōr suspẽsus est q̃ ad se z nõ quo ad alios ꝑter notoriũ fornicatorẽ z occultũ symoniacũ. vñ ab occulto symoniaco quẽ scis esse symoniacũ: nõ debes recipe sacramẽta. vt dixi. j. q. i. si qs a symoniacis. z ꝓbatur extra de symo. per tuas. sed a quolibet alio q̃ adhuc tolerať: potes recipe: qz licet quilibz peccator sit quo ad se suspensus. vt. j. q. j. sacerdotes. non tamen quo ad alios: vt hic patet. z. xv. q. vi. c. vi.

h ¶Hieronymo. j. q. i. quia christus.

i ¶Augustino. j. q. j. si fuerit. z. c. neqz in homine.

k ¶In epistola. j. q. iij. saluator.

l ¶Preposito scti Uincẽtij. epl'a destinata fuit ab heretico in qua multa obũciebãtur ei. s. vtrum vera essent sacramenta vel sacrificia hereticoũ. cui cum non rñdere posset misit eam pape Urbano qui responderet. ipse vero respondit ad singula.

m ¶Ad hoc. hic incipit. c. Urbanꝰ.

sic qñqz aliquis est suspensus quo ad alios z non quo ad se. vt extra de cleri. pere. tue.

h ¶Porro. hec sunt verba Urbani.

i ¶Si. exponitur. i. qñis.

k ¶Presumũtur. i. presumptiue conficiuntur.

l ¶Sed agẽtibus. ab illo loco vsqz ad illum locũ/ceteꝝ: agit de symoniaco z de fornicatore: z ab illo loco/vsqz ibi sciendũ. loqť ō hereticо z scismatico z tres in nuũ differẽtie iné hos duos. s. symoniacũ z fornicatorẽ. ‡ Prima est q̃ symoniacus z fornicator tpe necessitatis ꝑferunt duo sacramẽta. s. baptismũ et corꝑ xpi: sed illi ‡ baptisma trin. Secunda q̃ quilibet effectum sacramenti habet. Tertia qz ordinan ab illis recipiũtur sine manus impositiõe: sed ab illis nõ. j. q. j. manus. z. c. q̃ ꝺdã. m ¶Cõtra ꝑfatorꝝ. Nicolai z gregorij Et sic ptz q̃ hic tñ loqtur de symoniacꝰ z fornicatoribꝰ. n ¶Institutа scilicet obsunt. o ¶Uel cõione. sic ẽ ab istis recipiť eucharistia: sz nõ ab hereticis. vt. xxiij. q. j. si qs dederit

f et int illos duos .s. hereticũ et scismaticum.

‡sz he renci z scismatici.

j. regũ iij.

p ¶Talibus. s. sacerdotibus.

q ¶Et ordinationum. i. ordinum.

r ¶Et sacramentorum. aliorum.

s ¶Cõfectio. Impropie dicuntur ordines confici.

t ¶De malis. Dec ꝓ bene innuit q̃ ab illo loco. Porro ad hec zc. tñ de malis catholicis intelligitur non de precisis. nec ō dicit illud ꝺ donatistas: q: vbanus inducit auctitatẽ. Greg. a minori. nã hoc dicit de sacramẽtis donatistaꝝ. z q̃ hñt ꝓpnas virtutes. zc.

v ¶Formã. i. virtutẽ hñt. qz vera z integra sunt. j. q. j. q̃ quidam. z de conse. di. iiij. ostenditur.

x ¶Initiati. i. cõsecrati. si. de conse. di. ij. qz corpus xij. q. ij. aurum. xxviij. q. ij. cum initiatur.

y ¶Per manus. j. q. j. hi qui.

ÿ ¶Per manꝰ. Sz q̃d dices ō pnia: nũq̃d ẽ ab istis

Universidad de Deusto Biblioteca

Pnia an possit ab hereticis recipi.

ꝑcissis acceptēda? Rñ. in casu necessitatis eis possum⁹ cōferri. nā z tuilz. de pe. di. j. quē penitet. Iz iz eis cōferi teanꝰ: tñ nō debem⁹ recipe ab illis pniam: qr nec in eo casu iponēda est pnia Iz inotescēda. xxvj. q. vij. ab infirmis. Vel dic q nō debem⁹ eis ꝑfiteri. xxiiij. q. j. §. fi. de pe. di. vj. c. q vsqr. et illō ne lauāt nos i desperatiōe sicut iudei nidū cū ei penitēti dixerit. tu videris. ō pe. di. j. is potestat? a ¶ Apl̄oꝝ. i. q sub noie apl̄oꝝ facti sunt: sed sunt apocripi. xv. di. scā roana b ¶ Quorum Simplex ē hec relatio.

c ¶ Ex parte. xxxi. di. aliter.

d ¶ Diaboli. si quo ad effectū dixissent in detestatiōe crimis hereseos bn dixissent. Iz hoc dixerūt qr non credebāt esse, sacramentoꝝ veritatē apud hereticos: z ideo reprehensi fuerūt ab Augustino. Ly.

e ¶ Appellāt J. de cōse. di. iiij. quomodo.

f ¶ In baptismo. Videt q nec baptism⁹ in necessitate ab heretico sit accipiēdus. naz cordis contritio sufficit vt de ꝑse. di. iiij. baptismi vicem sti nec coꝝp⁹ xpi. xxiij. q. j. c. pe. et vl. qr qui credit māducat. de cōse. di. ij. vt dā paras. rñ. hec ē rō. qr baptism⁹ necessarior est. nā in eo delent oia pcā q etiā ignis purgatorij pena non sentiet. de ꝑse. di. iiij. siue. nō autē ita est in cordis ꝓtritione vel penitētia. nā per ea nō potest purgatorium euitari quod excedit oēm penam quam quis possit sustinere ꝑm q hec colliguntur. de pe. di. viti. c. vltimo.

Purgatorij pena est acerbior oi mūdana.

g ¶ Necessarior. immo est tanua oim sacramentorum. j. q. j. si ds confugerit. de cōse. di. iiij. hi vero. ex de presbytero non bap. veniens.

¶ Prohibētur. ¶ Hec est. iiij. ps. di. in qua ꝑhāt qualiter debeāt puniri oēs q in sacris recipiūt vrores/vt licā redierint vnitatem. Sciēdū vero q canones apl̄oꝝ quoꝝ b auctē orientalis et exte romana vtr ecclia: etiam insignis Cyprian⁹ martyr et lxxx. epi cuz eodem baptisma hereticoꝝ lauacrum diaboli appellāt. Stephanus vero z Cornelius martyres z pōtifices romani: z venerabilis Augu. in lib. de baptis. eundē Cyprianū z ꝑfatos epos ob hanc cām vehementer redarguunt affirmantes baptisma siue ab heretico siue scismatico ecclesiastico more celebratū ratum esse baptisma. z merito: qr alia in baptismo f z alia in reliquis sacris consideratio est: quippe cū z ordine prior est: z necessarios g sit fides. subito eñ morituro pr⁹ in baptismate q̄ds ciz corporis cōlone: vel aliis sacramētis cōsulit: z dū forte catholicus nō inuenit: sanct⁹ est ab heretico baptismi sacramētū sumere q̄s ineternū perire. et hāc sniam prescriptoꝝ pōtificum Cornelij / Stephani / et Augustini secuti sunt Syrici⁹ Innocētius: Leo: Anastasi⁹: z magnus gregorius: z ois catholica ecclia tenet. Q ohibētur ergo de manib⁹ talium sacerdotum sacra suscipi: nō q̄n sint vera cū tum ad formam et effectū: Iz qr dū hmōi sacerdotes se a populo cōtemptos viderint: ruboze verecundie faciliꝰ ad pniam prouocentur.

Item ex. vj. synodo.

¶ Qui vroꝝem ducere volūt ante ordinem subdiaconatus hoc faciant.

S Iquis eorum h qui ad clerum accedunt voluerit nuptiali iure mulieri copulari: hoc ante ordinationē subdiaconatus faciat.

Item ex cōcilio carthaginē. iiij.

¶ Lectores aut vrores ducāt aut cōtinentiā profiteantur.

Lectores cum ad ānos pubertatis i veniūt: cogātur aut vrores ducere: aut cōtinentiam ꝑfiteri. Item grego. bonifacio epo rhegitano.

¶ Subdiacones continentiā obseruare oportet.

Subdiacōibus tuis hoc quod de singulis statuimus: decernimus obseruari: nec illam diffinitionem nostrā cuiuscūq cōtumacia k sinas aut temeritate corrumpi.

Item vrbanus secūdus in synodo apud melchiam.

¶ Bñficio z officio careant: q post diaconatū vroꝝ⁹ vacāt

Os qui l post diaconatū vroꝝ⁹ vacare voluerint: ab omni sacro ordine remouemus: officioq; atq; beneficio ecclesie carere decernimus: q si ab epo commoniti non se correxerint: principibus indulgem⁹ licentiā vt eorum feminas mancipent seruitutī. Si vero epi cōsenserint eoꝝ prauitatibus: ipsi⁹ officij interdictione mulctentur.

Item tē grāden. pfarche dñico.

¶ Excludendi sunt a suoꝝ graduum dignitate subdiaconiet deinceps: si continētes esse nolunt.

Rubescāt impi z aperte intelligāt iudicio sancti spūs: eos q mō in sacris tribus gradibus. s. pbrātu / diaconatu / subdiaconatu positi: mulierculas nō abiecerint: et caste nō vixerint: excludēdos ab eorūdem graduū dignitate de manifestis quidē loquimur: secretoꝝ b autē et cognitor deus z iudex est. Item in meldensi synodo ꝑsidens ait.

¶ Ad sacros ordines non accedat: nisi virgo aut probate castitatis.

Nemo ad sacrū ordinez ꝓmittat accedere nisi aut virgo c: aut ꝓbate castitatis: et q vsqz ad subdiaconatū vnicā z virginē vroꝝ habuerit. Item in conci. cartagin.

¶ In trib⁹ gradib⁹ constituti etiā ab vroribus abstineant.

Placuit epos / pbros / diacones / subdiacones ꝑm priora constituta etiā abstinere d ab vroribus. quod nisi fecerint ab ecclesiastico remoueant officio. ceteros vero clericos ad hoc non cogi: sed ꝑm vnuscuiusq; e ecclesie cōsuetudinem obseruari debere.

Item Leo contra epistolam Aniceti abbatis.

¶ In minoribus ordinibus constituti vroꝝem ducant: nisi voto aut religioso habitu ꝓhibeantur.

Seriatim et aperte ꝑsequamur quod sācta ro. ec. de gradibus clericoꝝ ait. Clericos / ostiarios / lectores exorcistas / acolitos / si extra votum f et habitum monachi inueniant: z cōtinentiā ꝑfiteri noluerint vroꝝ ducere virgine cum bñdictione sacerdotali permittūtur: non autē viduam aut repudiatam qr propter hoc deinceps nec ad subdiaconatum ꝓmoti poterunt: qr nec laicus: nisi virgine forte titus vroꝝ: aut bigamus ꝑ ad clericatum pōt ascendere vel si quis ex ꝓfatis ordinibus desiderat ad subdiaconatum ascendere non potest sine consensu vroris sue vt fiat de carnali deinceps spirituale conꝰiugium nemine cogente eos. Neq; permittitur postea vroꝝ iungi eidē marito suo carnaliter: nec cuiq; nubere in vita: aut post mortem g illius.

Item ex concilio calce.

¶ Non liceat clericis alteri⁹ secte vroꝝem accipere.

Quoniam in quibusdam ꝓuinciis concessum est lectoꝝ⁹ et psalmistis vrores ducere h: cōstituit scta synod⁹ cuiq; ex his non licere accipere secte i alterius vroꝝem.

Item tē in niceno concilio. ca. iiij. q. j. legi. Sz mirū est q tantus vir hoc dixerit cū manifeste obuiet. xxij. q. ij. agathosa. z. c. si ds conjugat⁹. z. xxxiij. q. v. q vroꝝem. Posset autē dici q votum vroris solēnizatur ex voto viri ꝓmoti: z ita vir vroꝝi cōmunicat votum. vt. xxviij. dist. quia sunt. De hoc no. in dicto. c. qui vroꝝem.

h Quoniam ¶ Urores ducere. i. retinere.

i ¶ Secte. j. xxviij. q. j. caue. z. c. non oportet.

Biga⁹ est cū corrupta etiam ignorāter contrahēs

Tōsuetudo ē obsuāda in matrimonio.

Ecclia nō iudicat de occultis

Sreci sacris ordinibus nō ꝓnt cōtrahere.

f Plēa pubertas cōsiderat ꝑm naturam act⁹ i q̄ fit ꝓbatio: q si act⁹ est tal⁹ in q̄ alīs sufficit xiiij. anni illa dr plena pubertas si act⁹ ē tal⁹ in q̄ reqrit maior etas tunc etas xiiij. annoꝝ nō dicerē plena pubertas. q̄ nō ꝓ statutis disponēt⁹ admittant ad actū nisi sint plene pubertatis. Car. z dñic⁹ h Uroꝝ clerici est ō foro eccle sie.

Biga⁹ si ꝓ moueā tur ds dispenset. tē. de hac ꝗstione z ꝑfi⁹ alijs in hac materia: vide plene per Al be. in suo dictionario p⁹ s. Tho. in 4ā biga⁹ mia. in 4. vlti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

y.ps.

INterdixit. ¶ Aut sic forte. In quib⁹ nil seu crimini existimari sed⁹ naturale pmittit. vt extra ō coha.de.c.penul. b ¶ Idoneas. et vxores seruorum suorum. vt lxxxj.dist. volumus. 2.c.cū omnibus.

c ¶ Suspitiones. quia suspectas mulieres habebant. vt extra de cohabi. cleri.c.j.2.ij.

HOspitiolū tuum.

d ¶ Malū est. Nota arg.a cōtrarijs. si vnum est bonum: reliquū est malum. fallit i pdigalitate 2 auaricia.

Cōtraria duo quādoq; sunt bona. Item duo cōtraria qnq; inuenūtur bona. vt nubere et nō nubere: ītidē cōmunicare 2 non cōmunicare. xxviij.qō.j. sic enī. 2 de cōse.dist.ij. quotidie. 2 arg. C.de pcu.exigē di. ibi: sed multo iustius fuit.

MUlieres.

e ¶ Et matricurie. i. habētes curam de rebus ecclesie.

¶ Ece qō. ¶ Hec distinctio diuidit i quatuor partes. In pria ponunt.x. impedimēta que impediūt promouendos. Secunda ibi: cōmuniter. Tertia ibi: laici. Quarta ibi ceterum. Joan. de fan.

vj.ps.

Usura rij 2 alij mīti nō pñt promoueri.

f ¶ Sz queritur hic in titulatur xxxiij.dist.i qua magister oñdit q bigami: corpore vicisti vsurarij: publice penitētes: lusores i scena ludētes furiosi: arreptitij: accipientes; meretrices i vxores: habētes cōcubinas nō pñt promoueri. quandoq; tñ dispensatur in cōcubinarijs. j.eo.c.vj. Et nota q i primis duob⁹ casib⁹ magister accipit concubinā pro vxore quam ds durit sine solēnitate vt.j.xxxvij dist.9.concubinas sed 9. intelligit de 9a cōcubis. quā si ds habuit post baptismū pmoueri non debet. vt xxv.dist.c.vlti.

g ¶ Sz quis. ¶ Post acceptū. maxime. ide em est si ante baptisma habuit vnaz 2 post aliam vxorē vel cōcubinam. vel determinat verbum j. positum. h ¶ Aut concubinā. post primam vxorē: talis tamen ex dispēsatione q̄q; pmouet j.e. habuisse. 2. xxxiij. di. fraternitatz.

¶ Aritum.

i ¶ Concubinam. Ar. q si ds habuit virgineꝫ concubinā/ lz postea sumat eā in vxorē q nō potest pmoueri vt.xxxiij. dist. curandum. 2.c. precipimus. et xxx.q.v.qualis.

k ¶ Uel mere tricē xxxij.q.j c. ds nō est culpādus arg 9. Sol. illō i figura. 2 ita ex vno eodemq; fa

¶ Distinctio.xxxiij.

CEce qō in sacris ordinib⁹ cōstituti vxores habē non possunt: vel si bigami aliqui fuerint inuenti ad sacros ordines ascendere non valent. Sed queritur f si quis preter vxorē suā cōcubinam habuerit vtrum in sacerdotē pmoueri valeat: 2 tales a sacris ordinibus auctē canonū apl̄orum phibētur in quibus sic statutum legitur.

¶ Secundus nuptijs post baptisma copulat⁹: aut concubinam habens: ad sacrū ordinē conscendere non valeat.

SJ quis post acceptum g sacrum baptisma secundis fuerit nuptijs copulatus: aut concubinā h habuerit: non potest fieri episcopus / nec sacerdos/ nec diacon⁹/ aut prorsus ex numero eoꝝ qui in ministerio sacro deseruunt.

Oseruientes sacro ministerio intelliguntur subdiaconi qui calicē diacono offerunt. 2 acoliti q cum cereis diaconos pcedunt. Unde ceroferarij dicuntur qui etiā vinū 2 aquam pparando calici subministrāt Cōcubinaz̄o intelligenda est preter vxorē: vt iste sit sensus capituli. Si qs post acceptuz sacrū baptisma secundis fuerit nuptijs copulatus: aut cōcubinā habuerit distinguendum est anteq̄ vxorem duxerit siue post mortem vxoris.

Unde beatus Grego. ait.

¶ Duarum matronarū mariti post baptismum clericus non ordinetur.

MAritum duarū matronarū post baptismum clericum nō ordinandum censemus: nec eum quidem qui vnam concubinam i vel meretricem k in matrimonium assumpserit. Necillū qui semetipsum abscidēs quodlibet membrū idignatiōe aliq̄: vel iusto vel inusto l rimore superat⁹ trucauerit: neq; illos b qui vsuras accepisse cōuincunt: aut i scena lusisse noscunt: nec eū q̄ publica pnia c mortalia crimina defleuit: neq; illū qui in furia d aliq̄n versus in insaniuit: vel afflictiōe diabolica verat⁹ est. neq; eum qui p emptionē ad imitationē symonis magi pecuniam obtulerit. Item Pius papa.

¶ Arrepticij/ vel epilēptici sanctis altaribus non ministrent

OMmuniter diffinim⁹ vt nullus de his e q̄ aut in terra arrepti a demonibus elidunt: aut quolibet mō vexatiōis incurs ib⁹ efferunt. vl sacris audeāt ministrare altaribus vel idiscusse f se ingerāt sacramētis diuinis: exceptis illis g q̄ corpoz incōmoditati deditī sine hmōi passionib⁹ h i terra pbant elisi: qui tñ i 2 ipsi tāditi erūt ab officij sui ordine et loco suspensi quousq; vni⁹ anni spacio k p discretionē epi inueniant ab incursu demonū liberati. Item Nicola⁹ papa.

¶ De eodem.

CLerici qui in adolescētia a demonib⁹ cognoscunt obsessi: ad superiorem sacri regiminis gradum ascēdere nō possunt. Item Gelasi⁹ papa. ¶ De eodem.

USqzadeo sane cōperimus illicita q̄q; prupere: vt a demonib⁹ similibusq; passionib⁹ irretitis ministeria sacrosctā tractare tribuat: quibus si in hoc op⁹ positis aliqd

Mortbo caducolaborantes administrare possint.

e ¶ Uel iniusto. i. ex indignatione vel ex nimia cōmotione. secus si propter necessitatem faceret: vt.lv. distin. si quis a medicis.

b ¶ Illos. talis etiā deponitur. xl vij. dist. de petro. 2 ca. quoniam.

c ¶ Penitētia vt.ij.di.q m aliq̄ et.l.di.de his.

d ¶ In furia. tñ pñotus non deponit. vt. vij. q.j. cūus.

¶ Omnūiter

e ¶ De his q̄ ita verant⁹ distiguēdū est. nā si frequenter cadūt nō debēt ministrare. vt.j.vij q.ij.c.ij. si vo raro 2 emittūt voces 2fusas. sīliter nō debēt ministrare. vt j. vij q.ij.c.ij. si autez raro / nec emittunt voces cōfusas/ pñt: sed hīe debent coadiutores. vt. vij. q.j illud. pmoueri aūt nō pñt tales ex quo passi sūt semel. vt.3.cap. maritū. Et hec est opi. 9. nec in hoc habet contradictionē. In demoniacis sīr nulla est contradictio inē. 9. et alios quo ad promotionē: qz oēs dicūt q nulli⁹ talis debet pmoueri. vt.c. maritum. 2 ca. clerici In pmotis aūt distiguit inē. 9. 2 alios. Nam dicunt alij q sicut nō debz pmoueri q̄ semel est arreptus a demōe ita nec officium pt exercere etā si iā pmot⁹ sit: q̄ hoc dicūt p illā fraz/ q tñ/ aliter intelligūt 3. 9. nā dicunt q hoc relatiuū q refertur ad prime positū. s. epilēticos. 2 est sensus hīe. epilētici nō dñt scigerere diuinis sacramētis exceptz illī q̄ sine passionib⁹. i. q̄ sine vocis 2fuse emissiōe 2 spume sacratiōe. q̄ tñ 2 ipsi. i. isti q̄ hoc faciūt: sz tñ cadūt dñt

Demoniacoz pmotorū et pmouendoz distinctio.

esse tādiu suspēsi donec appareat eos p annū liberatos. i. nō occupatos incursu demonū. i. appareat q̄ illa passio nō est demoniaca sz epilētica. 9. Jo dicit in demōiacis pmot⁹ q̄ si p annū steterūt: 2 nō fuerit passi supradicta: pñt exercere diuina officia: vñ dicit q illud relatiuū qui refert ppriē p demoniacis 2 improprie 5m eū ponit in fi. liberati f ¶ Uel indiscusse. i. temere.

g ¶ Exceptis illis epilēticis q̄ raro cadunt.

h ¶ Passiōib⁹. i. sine spuma 2c

i ¶ Qui tñ. s. demoniaci. 9.

k ¶ Spacio. vij.q.j.c.vlti. Sz ibi fuit dubiū: hic certum.

USqzadeo. ¶ Ope. i. diuino obsequio.

m ¶ Necessitatis. i. infirmitatis

n ¶ Ne dubitet. prima ratio

o ¶ Sanctatū iij. ps. id est debilitatū vt.xlix.di.c.j.

p ¶ Diuina. i. monacyca.

q ¶ Quāto. q. d. ex q̄ viciati corpore remouent. multo magis viciati mente. ar. xxxviij.di. sed ko

r ¶ Alici qui.

¶ Instituerunt. i. informauerunt.

s ¶ Si nō pelicē. pellicem vocat quā quis ad tps hz cā seruā de libidinis.

HAbuisse. t ¶ In ābiguis. 3. xxiij. dist. sicut 3. Sz dicq triplex ē ābiguitas. ābiguitas iurz: ābiguitas facti: ābiguitas psone. Ubi ābiguitas iurz ē ibi de silib⁹ ad silia pcedit vt. xx. di. de libell. 2 ō tali ambiguitate loqtur illō. c. xiiij. di. sicut. 3z vbi factum ābiguū est: tūc nūq̄ ferēda est sna i aliquē pīdiciū vt. xj. q. iij. 3ue. hoc tō dico. q. si nulli fit pīdiciū vt in baptismo/ 2secratiōe/ vl ordiatiōe: bñ ferē i dubio cer

Ambiguitas est triplex.

Universidad de Deusto
Biblio

tes sua.s. vt baptizet: vl' eccl'ia cōferret: vel denuo ordinet. vt d' ipse di.iij. parnulos. z di.j. solennitates. z di.lxxviij. dist. pbr. tñ q̄ñq̄ dubitaf de facto. z ferf sua iudiciū alteri⁹. vt ex. de spō. inuenis. sed illō est ppter periculū aie. vbi autē est ambiguitas psone: sed factū est certū bñ ferf certa sententia vt. v. q. j. quidā.

a ¶ Cōmittēdū. Sz ḡre nō indicit hec purgatio? q̄ ex illis fuit ifamia. z sic q̄ñq̄ aliq̄s p pe ꝓscie ꝓmittit. vt ꝑ. dis. iij. denicq̄ z xv. q. viij. c. j. z xxxiij. q̄. iij. vir cum propria.

¶ Not. q̄ depositio fictio sufficit p suspensiōe q̄ñ pferf pro delicto non meretē penā depositionis. Sepe ei iuras posuit verbū depositionis pro suspensiōe. vt xj. q. ij. q̄ñq̄. z eꝰrio. ꝓbū sufficiōs p depositiōe. vt. j. q. iij. si q̄s epūs. in. v. Omicide ℞.

b ¶ Depositio † Zd ē suspēsio ad tps q̄usq̄ satisfaciat. sic ponit xxj. q. ij. q̄ñ.

c ¶ Presumas Arg. q̄ occultū delictum reddit holem irregulare. Ar. ℨ. di. pr. erubescant. dic vt ibi. hoc forte in eo casu q̄ñ nō penituit sup crimine.

Domesticarū quoq̄. ¶ Hec dist. diuiditur in. ix. partes. In quarum prima reprehendit Fratianus quēdā eꝰm qui erat venator: et cū filia nimiā familiaritatē habebat. Scōa ibi Cōcubinas. Tertia ibi: ceterum. Quarta ibi: qō ergo. Quinta ibi similiter. Sexta ibi: q̄ aūt. Septima ibi: sz postea Octaua ibi: quibus autem. Nona ibi: Viduas. Joh. de fan.

absolutum nō debet esse iudicium hoc tue cōscientie cōmittendū[a] eleginus. qua de re si in sacro ordine cōstitutus ei⁹ te recolis permittione maculatū: sacerdotij honore depositō[b] administrandum nullomodo presumas[c] accedere: scituru⁹ in anime tue piculo te ministrare: z deo nr̄o te sine dubio reddere rationem: si huiꝰ sceleris conscius in eo quo⁹ ordine celans veritatem pmanere volueris.

¶ Distinctio.xxxiiij.

Domesticaꝝ quoq̄ personarū imoderatam familiaritatē epiſcopum vitare oportet.

Unde Nicolaus papa ad Aluinum archiepiscopum.

¶ Etiam consanguinearū immoderatam familiaritatē epiſcopum vitare oportet.

Quoniam relatione fidelium nostris auribꝰ intimatū est: q̄ Raufredꝰ epūs qui z iuuenis dicit: venationi sit dedit⁹: qō viciuz plurimos etiam de clericali cathalogo genere duntaxat germanos[a] et gallos irreuerentes iplicat verum iste (si ita est vt audiuimus) merito iuuenis dicit qui in iuuenilibus desideriꝭ occupatꝰ nulla grauitate constringitur. nā (vt beatus dicit Hiero.) venatorē[f] nunq̄ legimus sanctum. Nichilominus autē de hoc epō relatū est apostolatui nr̄o q̄ cum quadā filia sua immoderatam teneat familiaritatem: et ob id mala famaꝰ el orta sit/ pro qua re a sanctitate tua ceterisq̄ coepiscopis suis ammonitꝰ atq̄ correptꝰ est: sed nullatenus emendatꝰ. que res in hoc maxime displicet: z magis ac magis deteriorem de se reddit opinionē: in quo beatitudini tue z ceterorum coepiscoporum suoꝝ rationibus non obedit: z per ino bedientiam in culpam prothoplausti relabitur. ¶ Oportet ergo fraternitatem tuam synodale cum episcopis[b] et suffraganeis tuis conuocare concilium. et hunc salutaribus eloquijs epm conuenire: atq̄ illi pastorali auctoritate precipere quatenus ab omniū bestiarum[i] vel volucrum venatione penitus alienꝰ existat: atq̄ ab immoderata filie sue familiaritate semet omnino coerceat. Quod si parere contempserit z tam pro venationis delectatione q̄ pro immoderata filie sue conuersatione vitanda vobis ammonentibꝰ obedire distulerit a vestro collegio excōicatus[k] abscedat. q̄ si in hoc cōtumax adhuc appuerit: a ministerio cessare debebit.

Germani vñ dñr

Ex concilio aurelianen.

Episcopum presbyterū: aut diaconū canes ad venādum aut accipitres: aut hmōi res habere non licet. q̄ si q̄s talium personarū in hac voluptate sepius detētus fuerit: si epūs trib⁹ mēsibus a cōmunione suspendatur: diaconus vero ab omni officio z cōmunione suspendatur. Item. ¶ Palea.

Omnibus seruis dñi venatiōes et siluaticas vagatiōes cum canibus: z vt accipitres aut falcones habeāt interdicimus. Q cōcubina[l] autem hic itelligitur que cessantibus legalibus instrumentis vnica est: et coniugali affectu nanciscitur[m]: hanc coniugem facit affectus: concubinam vero lex[n] nominat.

De hac dr̄ in cōcilio toletano

¶ Qui non habet vxorē: loco

d ¶ Domesticarum. In hac xxxiij. dist. ondit q̄ clerici etiā domesticis pſonis nō exhibebunt nimiā familiaritatē. Secūdo q̄ clerici nō intererunt venationibus aut aucupationibꝰ. Tertio q̄ bigamꝰ q̄ñ q̄s pmouent ad subdiaconatum vt. j. eo. lector.

e ¶ Hermanos. id est teutonicos q̄ sunt verū germē vel vere nobiles. arg. ex de elec. venerabilē. z de ꝓbē. venerabilis.

f ¶ Venatorē Existente venatore ne obiciatur ꝺ eustachio lxxxvi. dis. esau.

g ¶ Fama. nō q̄ aliq̄d ibi seu criminis existimaret ꝓpter fedus naturale: sz q̄ cozā oībus eā nimis oscula bat et ponebat manꝰ in gremiū eiꝰ: z ideo fuit ei dicta purgatio sic ex de pur. ca. cū in iuuentute.

h ¶ Epīs. Ar. q̄ solꝰ metropolitanꝰ nō pōt audire cām epi: et ciuilē. vt. xj. q. j. si clericꝰ. z. vj. q. iiij. si inter.

i ¶ Bestiarū. j. lxxxvj. dis. qui venatoribus.

k ¶ Excōicatꝰ vt nō intersit cū eis negocijs cōmunibus.

l ¶ Cōcubina ℞ respicit id qō dixi. ℨ. pr. di. c. j in ¶ Nāciscit. id est amplectit n ¶ Lex canonica. vt. j. c. pri. vel etiā lex ciuil q̄ cōcubinatus

a lege nomen accipit. vt. ff. de concu. in concubinatu.

Presumptio an semper sit pro mfimo tio.

a ¶ Sq̄. xxx. q. v. ali ℨ. Sz ibi loquit q̄ñ nō cōstat de mutuo ꝓsensu.

b ¶ Cōiunctione. Sm leges. ita est q̄ si impares sunt pſone ꝺ hēnt nō ꝓsumitur matrimoniū nisi dotalia instrumenta intercedant. C. de nup. impialis. ℨ. imo z illud. ff. de do. donatiōes: sec⁹ si pares. ff. ꝺ ri. nup. i libere. Sm canones semp ꝓsumitur adulterium nisi appareāt legales solēnitates. vt. xxx. q. v. aliter.

c ¶ Cōcubinā. i. mulierē. nō solēnit ducta si tñ mutuꝰ ꝓsensus intercesserit. al's cōcubinā nō lz hꝺre. vt. xxxij. q. iiij. nemo.

Paternitatis tue.

d ¶ Nō patit. Ecce casus vbi plus iuris hz iurisdictiōnis q̄ castitas. ij. ꝓs.

Luxuria q̄ñq̄ plus iuris hz q̄ castitas. ij. ꝓs.

iij. ꝓs.

e ¶ Prohibitō. Cōcubinā. i. mulierē. nō solēnit ducta si tñ mutuꝰ ꝓsensus intercesserit. al's cōcubinā nō lz hꝺre. vt. xxxij. q. iiij. nemo.

f ¶ Fama. nō q̄ aliq̄d ibi seu criminis existimaret ꝓpter fedus naturale: sz q̄ cozā oībus eā nimis oscula bat et ponebat manꝰ in gremiū eiꝰ: z ideo fuit ei dicta purgatio sic ex de pur. ca. cū in iuuentute.

g ¶ Epīs. Ar. q̄ solꝰ metropolitanꝰ nō pōt audire cām epi: et ciuilē. vt. xj. q. j. si clericꝰ. z. vj. q. iiij. si inter.

Archiepūs solus cognoscaz epūs audire non potest.

h ¶ Bestiarū. j. lxxxvj. dis. qui venatoribus.

i ¶ Excōicatꝰ vt nō intersit cū eis negocijs cōmunibus.

k ¶ Cōcubina ℞ respicit id qō dixi. ℨ. pr. di. c. j in ¶ Nāciscit. id est amplectit n ¶ Lex canonica. vt. j. c. pri. vel etiā lex ciuil q̄ cōcubinatus penaꝝ epō pat opinionē vt ex de offi. de-

illiꝰ concubinā debet habere.

Sq̄ non hz vxorē z p vxore cōcubinā habet: a cōione non repellatur: tñ vt vniꝰ mulieris aut vxoris aut concubine sit coniunctiōe[b] cōtentus. Item Jsidorus de distantia noui z ve. test.

Christiano nō dicā plurimas: sed nec duas simul habere licitū est: nisi vnā tñ aut vxorem: aut certe loco vxoris (si cōiunx deest) concubinam[c]. ℞ dictis Augu.

¶ Dalea.

Audite charissimi membra xp̄i z mēbra catholice ecclesie filij. Quod dico cōpetentibus audiāt fideles q̄ dico fidelibus audiant cōpetentes: q̄ dico fidelibus z cōpetentibꝰ z penitentibus: audiant z cathecumini audiant omnes z timeant z nemo contēnat. si sit michi in cōsolatiōe vester auditus: ne vobis sit in testimoniū doloꝝ meus. Competentibus dico fornicari vobis non licet: sufficiant vobis vxores. audiat deus si vos surdi estis: audiant angeli si vos contēnitis. Concubinas habere non licet vobis. et si non habetis vxores: tñ nō licet vobis habere concubinas: quas postea dimittatis et ducatis vxores: tanto magis damnatio erit vobis si volueritis habere vxores z concubinas.

Ceterum si non talis concubina fuerit et eras illiꝰ de qua agit future incontinētie suspitionē auferre dinoscitur: apostolica concessione ad ordinē diaconatus prouehi potest.

Unde Pelagiꝰ papa scribit Florentino episcopo.

¶ Qui post mortē vxoris habuerit de ancilla filios: diaconus fieri permittatur.

Paternitatis tue relatiōe suscepta eiꝰ latorē scōas quidē nuptias expertū nō fuisse didicimꝰ: castitatē tamen cū priori nō seruasse coniugio designasti. z q̄uis multa sint q̄ in hmōi casib⁹ obseruari canonice iubeat sublimitatis auctoritas: tñ quia defectꝰ nr̄i tpis quibꝰ nō solum merita sed corpa ipa hoim defecerunt: districtionis illiꝰ non patit manere censuram etatis illius (de quo agit) future incōtinentie suspitionē auferre dinoscitur. vt ad diaconatus ordinem possit puehi: concessisse nos nouerit. Micenam vero ancillam eiꝰ de qua se post vxoris transitū filios habere cōfessus est: ubemꝰ vt tua dispositione cuiq̄ monasterio cōtinentiam professura[e] tradatur. Hoc ex dispensatiōe misericordie. Ceterum ex rigore discipline intelligitur illud aū relianen. concilij.

¶ Non admittant ad clerū: q̄ ꝓter vxorē aliam cognouerit.

Si q̄s de laicis post vxorem suam aliam cuiuscunq̄ conditionis cognouerit mulierē: in clerū nullatenus[f] admittat. Q ō ergo de pellice z meretrice apud Greg. z Jn no. scribit: propter spē future incontinentie constitutū esse credit: quia difficile cōtinentiā seruat q̄ se illicito cōcubitu maculare nō metuit. vel ꝓhibeꝰ ordinari qui pellicem vel meretricē cognouerit maritali affectu vel q̄ corrupta floꝝ virginitatis amiserit: vel q̄ meretricariꝰ nō desinit: licz in vxorē ducat: vtrūq̄ enim ipedimentū cuilibet ꝓstat quominus ad sacros ordines pertingere valeat.

Unde Hylarius papa scribit dicens.

¶ Qui virginem non duxit vxorem: ad sacros ordines non accedat.

Quādū ergo ip̄rimis est ne ad sacros ordines (sicut gestis priorꝺ añ scriptū ē) quisq̄ qui vxorem nō duxit virginem[h] aspiret. Ite Grego. vbis romane ꝓsul siliano epo.

¶ Bigamꝰ vt penitēs: corpe viciatꝰ: ifras ignoras curie vel cōditiōi obnoxi⁹: clericꝰ non fiat.

Recipimus ne vnq̄ illicitas ordinationes facias: nec bigamum aut qui virginē nō est sortitus vxorem aut ignorātem[i] ifas:

lega. de cautis.

† Uel distinguas an sint publice ducte quasi vxores vel non. xv. q. vl. cuz multe. Sed qualit ꝓcipitur isti intrare religionē cuz hec res nō sit ꝓcepti. vt. xxxij. q. j. iregritas? Dic q̄ rōe delicti cogit intrare monasterium q̄ñq̄ ali quis ad agēdā pniam. vt. lxxxi. di. si q̄s clericꝰ. † Vl' expone iubemus. i. ꝓsulmꝰ.

† Conc. ter tus i. l. q̄cunq̄ z i. l. fi gitiui. z ibi Cy. C. de ser. fugiti. glo. et Barto. i. l. j. ℨ. expilatores. ff. de effracto. z expilato.

‡ et. l. di. si ille.

f ¶ Quis.

¶ Nulla tenꝰ. hic de stricto iure loquitur. vt illud. xxv. di. primum.

g ¶ Meretricari. hec rō non valet. q̄ nunq̄ maritꝰ corrupte promouetur.

Urādū.

h ¶ Virginē. xxx. q. v. ℨlis

i ¶ Ignorantē ifras. ſ. ꝓsus vt. xxxvj. di. illud

iiij. ꝓs

teratos.

Universidad de Deusto
Biblio

a ¶ Uiciatum.enormiter.
b ¶ Si ꝺs.iã ordinatos supple alit idē repeteret
c ¶ Si cui⁹. ¶ Admittu. Sz none hic vid. ꝺ nemi⁹ ri gor:q̄ aliqs sine culpa sua punit? ꝓpter hoc intelligunt quidã qꝺ hic dicit qñ maritus patron us est turpitudinis ei leno:sed certe tunc repellere= tur.ꝓcer.ꝓnũ delictũ. vt. xxxij q.j.c.j.z.ij. dic ꝙ q̄ iõ ꝓhibet: qi est marit⁹ corru ptre.tñ si non cognouit eã post adulterũ ꝑpetratũ ꝓmouet: vt.j.e.c.vi. Sed pone q̄ vir accu set vxorẽ ꝺ adul terio: numqꝺ pē dẽte accusatiõe tenet ei reddere debitũ si tollis ẽ q̄ vult ꝓmoueri Dicũt quidã q̄ non: qr si redditꝰ fit ei pudicitia sicut nec cogit reddere debitũz ei quaz audiunt esse ancill.am. vt eẽ de ꝓn seruo. proposuit: Sz tñ ibi alia rõ est: qr cũ seruꝰ non est mrimoniũ.sed ḣ est matrimoniũ vñ melr⁹ vr.q̄ si bi ꝓiudicet cognoscendo eam q̄ illi iniuriã faciat.s. denegã do ei debitum. z ꝝ hoc sequitur q̄ aliquis puniꝝ er eo q̄ tenetur facere ex necessi tate. z est cõtra id.xxiij.q.iij.na buchodonosor. vbi ꝺr q̄ nemo puniend⁹ est ex eo qõ necesse hz facẽ. Itẽ ex hoc seq̄ret q̄ aliqs ꝓ vno facto mere= retur penam et ꝓmũ qõ est Sꝺ id viij.q.j.sciendũ.
Itẽ ex hoc sequit q̄ aliqs ꝓ vno facto z mereꝝ z deme retur qõ est Sꝺ id.ff.de neg.ge.sine.meretur eñ dũ co gnoscit vxorẽ. vt.xxxiij.q.v.c.j. Et q̄ vna res hz ꝓtra rios effect⁹ qõ est Sꝺ id.ff.de so.qui hoicm-Ḣ.vl. Johã. Posset tñ dici q̄ si marit⁹ reddat debitũ vxori corru pte non ꝓiudicet sibi quin possit ꝓmoueri: qr tunc potius ꝺr cognosci ab vxore q̄ cognoscere ipsam. vt

vel qualibet parte corporis vi ciatum⁸: vel penitentie vel cu rie/aut cuilibet conditioni ob noxiũ ad sacros ordines per mittas accedere: sed si quos ᵇ huius sinodi repereris non au deas ꝓmouere. ¶ Item in neo cesariẽ.cõcilio. ¶ Ho fiat sa cerdos:cui⁹ vxorem cuideter constat adulterium admisisse.

Marita= tus sine me tu biga me an te ꝺebitũ reddere po= sit pen= dẽte ac cusatio ne adul terij.

Sꝺ cuius vxorem adulte riũ cõmisisse cum esset laicus euidenter fuerit proba tũ:hic ad ministerium eccleſia sticum admitti[c] non pōt. Q̄ si in clericatu eo tam cõstituto adulterauit ꝺato repudio di mittere eam debet. Si vero retinere eius consortium ve lit:nõ potest suscepto ministe rio perfrui.

¶ Itẽ ex cõcilio martini pape.

¶ Deuotem.

Sꝺ laici vxor in adulte rio fuerit deꝓhensa hic talis ad ministeriũ eccl'iasticũ nullo mõ adducat. Si autem post ordinationẽ alicuius clerici vxor adulterata fuerit di mittat eã. Si autẽ cũ ipsa vo luerit permanere a ministerio existat alien⁹. ¶ remissis auc toritatib⁹ bigami z q̄ ꝺgines nõ sunt sortiri vxores:a sacris ordinib⁹ ꝓhibent. Sed q̄ritur si quis ante baptisma viduam duxerit vxorem: an postea sit ꝓhibẽdus a sacris ordinibus. ¶ e his ita scribit Innocen. papa victori rotho.epo.

¶ Qui añ baptisma: seu post baptisma viduã duxerit vxo rem.nõ admittatur ad cleri.

Sꝺ quis[b] viduam (licet laicus[c]) duxerit vxorez seu añ baptismum seu post ba ptismũ non admittatur ad cle rũ:q̄ eodẽ vicio[f] videt exclu sus.in baptismate enim crimi na dimittuntur: non'accepte vxoris cõsortiuz relaxat. qõ si non putatur vxor esse com putanda que ante baptismuz ducta est:ergo nec filij qui ante baptismum geniti sunt: pro filijs habeantur. Prohibẽtur etiam bigami a quolibet ordi ne clericar⁹. Iuxta illud Am bro.ad vercellenses.

¶ Qui secunda coniugia sor titur:clericus non fiat.

Cognoscam⁹ non soluz ꝺe epo z pbro[g] apostolo luz statuisse.sed etiã patres in cõcilij nicen tractatu addidis se[h]: clericũ quẽquẽ nõ debere esse q̄ scꝺa cõiugia sit sortitus Sic[i] etiã viduarũ mariti vel ancillarũ vel meretricum:si in vxores accipiunt: clerici fieri non possunt. ¶ nde in canoni bus apostolorũ legit. ¶ Spectacu lis publicis mancipatã vel retectam: vel ancillam ducẽs vxorem:diaconus non fiat.

Sꝺ quis viduã z eiectaz acceperit: aut meretri cẽ: aut ãcillã[i] vl aliquã de his q̄ publicis mancipanꝺ spectacu lis:non potest esse epc: aut pbr:aut diaconus: aut ex nu mero eorum qui ministerio sa

xxxij.q.v.ita ne.sicut nec facit sibi ꝓiudicium quin possit eam accusare de adulterio:licet sit arg. cõtra. xxxij.q.j.li quis.ff.solu.ma.cũ mulier.ff.de adulte.si vxor.Ḣ.vi.quid iuris sit de hoc in ẽstio. notaui.et ibi videas ꝛc. Posset tñ ꝓbabiliter dici q̄ sibi ꝓiudicat quo ad legẽ ꝓ mortuis q̄ factũ solũ requirit nõ quo ad legẽ mo saycã. vt. xv.q.j .Ḣ.fi. non obstat q̄ inuit⁹ hoc fecit vel pass⁹ fuit ar.xxvj di. secũ⁹.hoc totũ ꝺe terminat decre. extra vt lite pẽdente.c.ij. Bar.

d Sꝺ quis.hoc bene ha bes in auten.de san.epis.Ḣ.clericos autẽ nõ alit ordinari.col.ix.

e ¶ Laicus. ideo ꝺicit de lai co: qr minus vi ꝺeret ꝺe eo. vel ideo:qr si clericꝰ hoc facerer non solũ non ꝓmoue ret: sed omi pui lorio ecclesiastice dignitatis ꝓna retur. vt.lxxxiiij distin.quisquis.

f ¶ Uicio. id ẽ defectu. si. ivi. distin. qr simpli citer.et.xxvj.di= stin.acutius.

g ¶ De ꝓsbytero.supple z dyacono. lxxxj. distin.ca.j.

h ¶ Addidisse.August.tñ di cit q̄ ꝑm interꝓ= tationẽ apl'i in tellexit ꝺe q̄ibꝫ ordine.vt. lxxxj. di.apostolus.

i ¶ Ancil= la cum ꝺño cõ trahes libera efficit.

Sꝺ quis vi. ancillã. Sz ire hec ꝓ hibẽt cum tñ eo ipso q̄ aliqs du cit ancillam suã in vxorẽ ipsa libera efficitur. vt.C. de la.lib.fol. autẽ. ad hoc. z.C. de ope.li liberte. sit'r tenet mrimoniũ cuz aliena ancilla. vt.xxix.q.ij.c.j.z.ij. Rñ. ꝓpter ꝓgati uam sacerdotij. vel ideo qr nõ videtur ibi esse plenuz matrimoniũ. vt.xxxij q.ij.sicut nõ ois. z ideo non vi detur ibi esse plenũ sacrm. Uel hoc ideo contingit qr vilis persona ꝓsumitur q̄ contrahit cum ancilla.

vij.ps. Addi= tio.

Ꝺua est. vt hoc me li⁹ intelligas dic q̄ vidua ꝺr q̄a viro ꝺua.i. diui sa vl separa est. nã ꝺuo as. ꝺr se pare vl diuidẽ z ꝺr sic ab id⁹ qõ est diuisio vel se pario sm pol. et dic vidua.scz ex cuius copꝛa ꝺs ꝑditur. Hug. Johan. de fan.

vij.ps

b ¶ Maritus. q̄ in eã gessit ma tris rit⁹ eã carna liter cognoscẽ= do. Lauren.

Mere= trix.

c ¶ Meretrix. alibi ꝺicit mere trix cui⁹ turpitu do publice vena lis ẽ. vt.xxxij.q. iij.meretrices.

¶Adde glo. de spõsa. inter opera. glo.et Cy.i.l. mercatẽ.C.de condit. e ob tur. cau. Bal. in l.negz natales.C. de ꝓbat. viij. ps.

d ¶ Que mul tor.q̄ admiserit ꝑtes q̄.xxiij. mi lia hoiz. vt.xlv. di.disciplina. vt q̄ admisit. xl. vt extra ẽ cle. excõ mu.c.latores.

Sꝺ subdia con⁹. Col lige casum ex eo quod habet. ẽ. xxxj. distin.Ḣ.si= militer.in fine.

f ¶ Inf lectores.ꝺ iure cõ pꝺit ꝓuilegiũ cle ricale. vt.lxxxiij. dis.ꝺiquis.iõ fit hoc ex ꝺispensatiõe. q̄ remaneat in sacris mĩo ribus ordinib⁹.

Dispẽ satio vtrum possit cum bi gamo fieri.

Lector si. g ¶ Fiat. sic q̄ papa dispẽ sat Sꝺ apl'z vt hic z.lxxxij.di. pbr. Inno.in ꝺicit q̄ non lz dispẽsare cũ bigam⁹.vt ex ꝺe biga. nuper. z hoc idem dicit martin⁹.l.dis.si q̄s viduã. Luci⁹ tñ dispẽsauit cũ pano:mutõ ar chiepo q̄ fuit bi gam⁹ Sez hẽs hic q̄ lz sit dispẽ satũ i vno ordie

ix. ps.

cro deseruiũt. Que autem sit vidua:que electa vel meretrix Hierony. ad fabiolã ꝺe veste sacerdotali ostendit dicens.

¶ Que sit vidua/ vel electa/ vel meretrix.

Ꝺua est[e] cui⁹ marit⁹ mortuꝰ est. Electa ẽ q̄ a marito viuente eijcit. Mere trix[c] q̄ multoz[b] libidini paret. Sz postea tẽpoz defectui cõ descẽdẽs papa martin⁹ i mio rib⁹ ordinib⁹ cõstitui eos pmi sit:nõ regulã ꝓfigẽdo dicens.

¶ Inter lectores vl ostiarios deputetur subdi aconus secũ dam ducens vxorem.

Sꝺ subdiacon⁹[g] secũdaz vxorem duxerit inter lectoresᶠ vel ostiarios habeaꝝ: ita vt apl'm non legat. Neces sitate tñ exigẽte bigam⁹ vsq̄z ad subdiaconatum pōt ꝓmo ueri. ¶ ñ martinus papa ait.

¶ Uiduam ducens vxorem: subdiaconus fieri non potest.

Lector si viduã alteri⁹ vxorẽ accepit in lectora tu permaneat:aut si necessi tas fuerit subdiaconus fiat[g] nichil autem supra. similiter si bigamus fuerit. Quib⁹ aũt ꝓpria coniugia prohibentur inter dicitur etiam nuptias lib⁹ conuiuijs interesse. Unde in agathẽ.concilio legitur.

¶ Nuptiarum conuiuijs pbri interesse non debent.

Pbri:diacones: subdia cones vel deiceps q̄b⁹ ducẽꝺi vxores lnia mõ nõ est: etiã aliaz[h] nuptiaz euitẽt cõ uiuia: nec his cetib⁹ misceant vbi amatoria cantanꝰ: et tur pia aut obsceni motus corpo rum choreis et saltationibus efferuntur: ne auditus et ob tutus sacris ministerijs de putati turpium spectaculorũ aꝛq̄ verboꝝ contagione pol luantur. Uidua vero est in telligẽda si post solẽne fedus nuptiarum morte interueniẽ

tea a viro suo diuisa fuerit. Ceteꝝ si anteq̄s conueniant fata li necessitate ab alterutro di uisi fuerint / licet ex sponsalibus vxor sit appellata. non tñ post mortẽ spõsi. ẽt si in ꝓpria domo sit ducta:et etiam cũ eo velata vidua appellata est: nec ex eius copula a sacris or ꝺinibus aliquis prohibetur. Unde pelagi⁹ papa scribit.

¶ Qui cũ alio velatã: non tñ illi nuptã vxorem duxerit: sacerdos fieri non ꝓhibetur.

Ulentino[k] clerico cui mulier cum alio añ ve lata:nõ tñ illi nupta: ꝛ sed ꝛgo pmanens post mortẽ ei⁹ cũ q̄ velata fuerat sponsa cõiuga li est copula sociata: qr iterum velamẽ accepit: nullũ in pro mouẽdo genere[k] obstaculum qr nichil est (q̄stũ ad hunc arti culum ꝑtinet) qõ ei de canoni cis obuiet constitutis.

¶ Distinctio.xxxv.

Quib⁹[k] ordi nibus biga mi ꝓhibeant et vtrũ reputentur biga mi q̄ ante ba ptismum ha buerunt vnã: z post baptismũ habuerunt alterã: et an liceat sortiri vxores in sacris ordini bus constitutis: multorum au ctoritatib⁹ breuiter monstra tũ est. Sequitur aũt in ꝺescri ptione illa aplica vt sit sobrius qui ordinãdus est non vinolẽtus. qõ ex auctoritate veteris te stamenti introductũ est. Ministri eñ tẽpli ꝓhi bent vinũ z siceraꝫ bibere: ne ebrietate grauen tur corꝺa eoꝝ vt sensus eoꝝ vigeat semꝑ z te nuis sit: vel qr ꝑter[l] mero estuãs facile despu mat in libidinẽ. Uã noe ebrietate nudauit se mora.loth aũt quẽ sodoma non vicit vina vice runt. Quod aũt vinolent⁹ esse ꝓhibet:non se mel sed frequenter vino repletus ꝺz intelligi. Hinc etiã in canonib⁹ apostolorum legitur.

¶ Diacon⁹ presbyter et epus ebrietati et alee deseruiẽtes nisi ꝺesierit cõtorie puniẽt. Piscop⁹ aut pbr.aut diacon⁹.alee[m] atq̄

non tñ intelligit ꝺispẽsatũ i ceteꝝ vr.xij.di. nos cõ suetudinez z l. di.quicũq̄ peni tẽs hic ꝺispẽsat i prio mrimonio z non in scꝺo. vt xxxvj.q.ij.li aũt

h ¶ Etiam aliaz.z si clerici fuerit in aliquo cõiunio z aduc maneat iocularo= res:surgãt z recedãt de mensa: vt de ẽse.ꝺist.v. non oportet.

i ¶ Alẽtino.

Hãc casũ ꝛ Arg. habes extra.de q̄ vla biga.debitum. ꝺici pt

k ¶ Quibus nõ nu= ptias ꝓhibemus. Hic agit ꝓ tã ꝺ ctio ea.aplice q̄ est ꝛ regule:opz ordi natũ nõ esse vt pñti: nolẽtũ. inferit non tñ certã ꝺ pẽa illoz copula q̄ frequenter idui= est secu gent ebrietati z fa. ad ꝺict q̄ minores corꝑr punitꝰ xxxiij. maiores p⁹ ad monitionẽ. xxx. ꝺieb⁹ cõtione pri uatã. vt.j.e.c. vlt.

l ¶ Qr ꝑter. pigmus vẽ grosꝰ ꝺicit de sensuz. xlviij. dist.Ḣ.si q̄.

Clerici ludere aut lu ꝺere vl ludis ꝺices itereſſe. vt ex ꝺe spectacu lis. z ho.cle. cl'ici re non ꝺebẽt.

m ¶ Alee. Clerici nõ ꝺbẽt ludere vl ludis aleis interesse. vt ex ꝺe spectacu lis. z ho.cle. cl'ici

Universidad de Deusto

Ludo pdtur an repetipossit.

nec participes erũt ludẽtib[o] nec inspectores ludi. vt in aut. de san. epi. in fi. dicum[o]. Sz nũqd p̃t repeti id qđ ut alea pdit. Dicũt qdã q̃ non: sed pauperib[o] est ero ganda pecunia illa. argu. xviij. q. v. non sane. cũ enim turpitudo vertatur ex pte vtriusq̃ melior est cõditio

ebrietati deseruiens[a] aut desinat[b] aut certe dãnet. subdita con[o] aũt aut lector: aut cãtor similia faciẽs: aut desinat: aut communione priuetur[c] similiter et laicus. Item Hieron[y].

¶ Esus carnium z vini potus post diluuium cõcessus legit: post xp̃i aduentũ inhibitus.

AB exordio conditiõis humane nec carnib[o] vescebamur: nec dabamus repudium: nec preputia nobis cripiebantur in signũ[c]: et hoc cursu vsq̃ ad diluuium pueni mus. Post diluuiuz autẽ cum datione legis date p̃ moysem quã implere[f] null[o] potuit carnes igeste sunt ad vescendũ: z repudij cõcessa duricia[g]: z cultell[o] circũcisiõis appositꝰ: q̃si dei munus plus in nobis creauerit q̃z necesse est. Post q̃z autẽ xp̃us venit in fine tẽporũ et Ob[d] etiã reuolat ad Al[i]: id est extremitatẽ retraxit ad principium: nec repudiũ nobis dare permittitur: nec circuncidimur: nec comedimus[k] carnes dicẽte apło. Bonum est vinũ nõ bibere z carnes non comedere. vinũ enim cuz carnibus post diluuiũ dedicatum[l] est.

Item ex epistolis eiusdem.

¶ Alienum est a sapiẽte potationib[o] et ebrietatib[o] vacare.

VXuriosa res est vinũ et contumeliosa ebrietas. oĩs qui cum his miscetur: non erit sapiens. Idem.

¶ Ignominiosum est sacerdoti affluere delicijs: epulis atq̃ lasciuijs.

ECclesie principes[m] qui delicijs affluũt et interepulas atq̃ lasciuias pudicitiam seruare se credunt prophet[n]icus sermo describit: q̃ eijcienti sunt de spaciosis domib[o] lautisq̃ cõuiuijs z multo labore epulis[p] conquisitis. Et si vis scire q̃ eijcienti sunt: ppter malas cogitationes et opa sua: euangelũ lege. in tenebras: scilicz exteriores[q] vbi erit fletus et stridor dentium. An nõ cõfusio z ignominia ẽ: iesum crucifixum pauperẽ et esurientẽ fartis predicare corporibus: et ieiuniox doctrinã rubentes buccas[r] tumentiaq̃ ora p̃ferre? Si in apł̃orum loco sum[s]: nõ solũ sermonẽ eox imitemur: sed etiam conuersationẽ et abstinẽtiam. Idem.

¶ De eodem. Palea

VEnter mero estuãs cito spumat i libidinem. vbi ebrietas ibi libido dominatur et furor. Idem.

¶ De eodem. Palea.

VInolentum sacerdotem et apostolus damnat et vetus lex prohibet: sacerdotes q̃ ministrant in templo dei prohibentur vinum et siceram bibere: ne crapula et ebrietate aggrauentur corda eorum. Sicera hebreo sermone oĩs potio nuncupatur: qua q̃s inebriari põt q̃cq̃d iebriat statum mẽtis euertit. fuge sikr et vinum in quo est luxuria. Nolite (ait apłus) inebriari

Circũcisio q̃re fiebat.

Rom. xiij. b

Deutero. xxiij. a.

De/augeret.

Gen. xvij. b

puer. xx. a.

Zamech fuit venator.

Circũcisio in ẽ. xvij. b

Ebrietatis mala.

Mich. iij. a.

Mat. xxij. b

Die dominico incepit dñs mũdũ facere.

Eccli. xvij.

Leuit. x. b.

Hũe. vj. a.

ephe. v. d.

ij. gẽra epi. ar. q̃ archidiacono cũ visitat prochias nõ ẽ ex illis pstãda procuratio. vt x. q. iij. illud hoc vero ẽ añ visitatiõnẽ factã. et ẽ cẽ si. exigit. Hre. x.

a ¶ Sexto die illũ inducitur ad detestãdã ebrietatẽ siue gulam. Primo q̃ q̃ eã detexerauit hũana cõditio. Scõo exẽplo Noe. tertio q̃ fuit[y] ẽ inducta ppter eam. Quarto exẽplo loth. deide ꝓmẽdat sobrietatem exẽplo abrahe q̃ cibus ministrauit angelis sine vino. z exẽplo Johãnis baptiste.

a ¶ Sexto die .i. die veneꝛ. nã dñico die dñs cepit facẽ mundũ vt. lxxv. disti. q̃ die. Alij dicũt q̃ opa sit creauit. vñ salomõ. Qui viuit ineptũ opa sit[z] creauit. sed lz simil[z] fctã fuerit/ nõ sit dicta opa posterãt. z iõ scptura vtit tali distinctione. extra de sum. trini. ca. j.

b ¶ Bestie. i. animalia in terra. nam. v. die. fuerũt creata volatilia z pisces.

c ¶ Cepit mũdus.

d ¶ Feriari. i. cessare.

e ¶ Desijt. hic fuit hõ spoliat[y] gratuit[z] vulnerat[y] z naturalibus. de pe. disti. q̃. adam.

f ¶ Jeiunũ. .i. abstinentia.

g ¶ Preuaricatio. i. fuit.

h ¶ Latebra. Q̃ absconditus se adã a facie dñi.

i ¶ Reuocauit

vino in quo est luxuria: qui altari deseruit vinum z siceram non bibat. Spõsa christi vinũ fugiat vt venenum: vinum et ebrietas incendium est.

Item pſper. ¶ De eodem.

LVxuriam facit z nutrit vini pceptio nimia nõ natura. Item Ambro. in serne de ieiunio qui ita incipitur. Diuinum ad patrem resultat oraculũ. ¶ In paradiso abstinentia: post paradisum edendi lasciuia incepit.

SExto[a] die bestie[b] sunt create: z cũ bestijs orta est edẽdi potestas z vsus escarum. vbi cibus cepit[c] ibi finis factus est mundi. ibi cepit sua incrementa nescire vbi cepe-runt diuina opera circa cũ feriari[d]: quo iudicio declaratuz est q̃ per cibos mũdus haberet minui: per quos desijt[e] augeri: z infra. ¶ Ut sciam[y] non esse nouellũ ieiunium[f] primã illic legẽ constituit de ieiunio.

¶ Et infra. Eouſq̃ nemo pre uaricari nouerat cum adhuc orta non esset q̃ prima est preuaricatio. Indictũ est ieiunũ abstinentie lex a dño deo: preuaricatio[g] legis a diabolo: culpa per cibum: latebria[h] post cibum: cognitio infirmitatis in cibo: firmitatis virtus in ieiunio. serpẽs suasit gule: dñs ieiunare decreuit. itaq̃ gula a paradiso regnantem expulit: abstinentia ad paradisum reuocauit[i] errantem. z infra.

¶ In principio generis humani ignorabatur ebrietas. Primus noe vineam plantauit: dedit naturam: sed ignorauit potẽtiam: itaq̃ vinum nec suo pepercit auctori: sed illius ebrietas nobis suadet sobrietatẽ. Semel eñ inebriatus est noe. vbi malũ ebrietatis agnouit iumẽtum[k] suũ ad remediũ temperauit: nec effudit ad vicium. ¶ Manebat autem antẽq̃ vinũ inueniret omnibus inconcussa libertas: nemo scie bat a consorte nature sue obsequia seruitutis exigere. non esset hodie seruitus: si ebrietas nõ fuisset: obrepserat quidem fraterne prelationis inuidia[m] manebat tamẽ adhuc paterne pietatis reuerẽtia: lesa pietas[n] est dum irridet ebrietas[o] non illius itaq̃ solis nocent vina: quos tentant[p]: sed etiam illis amplius oculis quorum tremulenta ebriosorum membra nudantur. et infra. ¶ Legim[y] etiam q̃ patrẽ Loth inebriauerunt filie in monte ad quez tumentes incendium sodomitarum confugerant: et habitabãt in spelũca. fuit itaq̃ ebrietas ouigo incesti conditrix: pessime regnatricis partus[q] deterior. ¶ At non abraham vina in suo conuiuio ministrabat: sed immolabat vitulũ: butirũ et lac etiã ãgelis hospitibus exhibebat. recte enim illic deerat materia peccati[r] vbi erat remissio[s] peccatorum.

¶ Denicz annunciauit dominum Johannes non manducans panem neq̃ bibens vinũ Qui enim christum annũciat ab omni viciox incentiuo prestare se debet alienum. Item ex concilio agatheñ.

¶ Triginta diebus a communione abstineat clericus: quẽ ebrium fuisse constiterit.

ANte ola clericis vetet ebrietas: q̃ olim viciorũ fomes ac nutrix est. Itaq̃ eũ quem ebrium fuisse cõstiterit (vt ordo patitur) aut. xxx. dierum spacio a cõione submoueatur: aut corporali[t] subdat supplicio.

¶ Distinctio. xxxvi.

POrtet[u] ordinandum esse prudentẽ: qõ cõtra eos no-

qz p̃mi parẽtes saluari sũt. vt ꝺ pe. di. j. sic p̃mi. ꝺ pse. di. j. hinduo

k ¶ Jumẽtũ. i. carnẽ suã quam pascit ẽsi iumẽtũ. vl ꝺr corpus tumentũ: ẽsi ornamentum.

l ¶ Nõ esset. ẽ di. j. ius gẽtium ẽ. sed ibi solui[t].

m ¶ Prelationis inuidia: quia chain interfecit fratrem suum.

n ¶ Pietas. paterna.

o ¶ Ebrietas id est ebrius.

p ¶ Terãt. i. inebriant.

q ¶ Partus. i. effect[y]. istꝺ vult dicere q̃ vinum ex se duos ꝑdu cit effect[y]. ꝓmo ebrietatẽ. deide incestũ. et ebrietas fuit deterior effect[y] vini. Vel alit ex ebrietate pcessit seruit[y]. Iterꝺ ex ea, pcessit incest[y] q̃ deterior: est. Vel illꝺ vult dicẽ q̃ filia ẽ deterior ẽsi mr. qz moabite z ammonite q̃ ab illꝺ pcesserãt fuerẽt deteriores ẽsi mres.

r ¶ Peccati. i. vicium.

s ¶ Remissio. .i. dey remittẽs peccata.

t ¶ Aut corpali. sed epus nõ ꝺberabit clericũ p laicuz. vt ex de sen. excõic. vniuersitat[i] nisi sit incorrigibilis. vt extra de sen. excõ. vt fame.

u Ꝓz. ab hoc loco vsq̃ ad xl dist. oñdit quã prima ꝺbẽt hre clerici. Hac oñdit q̃ hẽbunt peritiã lrarũ sacrarũ in pri. di. oñdit q̃ etiã hz.

Gen. xix. g

Effect[y] vini est duplex

Gen. xviij. a.

Mat. xj. c.

Epus p laicum nõ verberet clericũ

Universidad de Deusto
Biblio

bebunt peritiaz
scarū sciaz. z i
de rupta occasio
ne odit. xxxviij
di. q̄ ignāra est
periculosa clerici i
xxxix. di. dicit q̄
hēbūt pritiā scia
rū negotiorū. et
agit h̄ d̄ grto. c.
aplice regule.

Sacerdotis ignoria ē inexcusabilis.

a ¶ Sipleritatis. nec simplicitas nec aliō pōt excusar sacerdotis ipitiā. xxxviij di. ī laicis.

Epūs est iudex corporū z aiarū

b ¶ Sclavius, cū em̄ epūs sit iudex z corporū et aiarū. vt. xj. q. j. ō pōna. z. x. q. j. q. cuiꝰ opz ipm̄ tā spūali q̄ sēcari scia ornari. xxxix. di. circa prin.

Scia mediocris sufficit.

Litteratos. pentt. sufficiat tñ mediocr; scia. vt ex de elec. cū nobis olim. nō em̄ req̄rit i clerico summa pfectio. sic ff de edili. edi. scie dū. ℌ. illud. z. l. si q̄s vēditor. lz sit ar. ℌ. cēt ō purg. ca. cōstituꝰ. Sz q̄d si penit⁹ laicus ordiaret nūq̄d recipet characterē? Sic ar. j. q. j. vētū. ibi. lz ōr. De hoc nor. xl. di. sicut. et ex de cle. p sal. promoto. c. vno.

Exod xxviij. a.

c ¶ Imminutos. enormiter.

Exod xxv.

d ¶ Seipos. ex indignatiōe. Jo.

Ordinātis minuste puntio.

Ut eccliasticis cis.

f ¶ Stipēdijs. i. officijs.

g ¶ Ordine. h̄ habes q̄ iuste cōfert aliquē ordinē p̄uat ptāte cōferēdi illū. i. q. j si qui epi. Alibi suspendit a celebratione misse p annū. vt. lv. dis. nullus. alibi deponit. vt. lj. dist.

tādū est q̄ sub noīe simplicitatis[a] excusant stultitiā sacerdotum. Prudentē autem epūs oportet intelligi nō solum lr̄arū peritia: verūetiā secularium[b] negotiorum dispēsatiōe.

¶ Ñ in epla gelasij pape legit

¶ Litteratī z corpore viciatī nō p̄moneantur ad clerum

Litteratos[c] aut aliq̄ ipte corpis viciatos vel imminutos[d] nulⁱ p̄sumat ad clericat⁹ ordinē p̄mouere: q̄ lr̄is carens sacris non pōt esse apt⁹ officijs. z vitiosum nichil deo p̄sus offerri legalia p̄cepta sanxerunt: similiter qui seipsos[e] abscindunt.

Item zosimus papa.

¶ Ad summū sacerdotiū non aspirer: q̄ diuinis stipēdijs vel disciplinis nō est eruditus.

QUi ecclesiasticis disciplinis p ordinem nō est imbut⁹ z tēporū approbatiōe diuinis stipēdijs[f] non est eruditus: nequaq̄ ad summū ecclesie sacerdotiū aspirare p̄sumat: z non solum in eo ambitio inefficax habeat: verūetiā ordinatores eius carent eo ordine[g] quē cōtra p̄cepta patrū crediderunt p̄sumendum.

Ecce q̄ sacrarū lr̄arū oportet em̄ hre peritiā. vñ in vete. testa. inter cetera ornamēta pōtifex rationale ferebat in pectore: in quo scribebat manifestatio z veritas: q. in pectore pōtificis manifesta debet esse cognitio veritatis. ¶ Hinc etiā vectes quib⁹ archa portabatur iugiter anulis erant inserti: vt cū archa esset portanda nulla esset vel fieret mora de intromittendis vectib⁹ q. predicatores p quos eccl̄ia circūfertur sacris lr̄is semp debent insistere: ne tūc querant[h] discere cum ex officio alios debeāt docere. ¶ Hinc etiam dauid p̄r⁹ ex gratia spūssancti donū scientie p̄cepit: z postea administrationē regni assecut⁹ est.

¶ Salomō quoq̄ nō diuitias nō longa tpa hui⁹ vite: sed sapientiā a deo expetijt z impetrauit. ¶ Hinc etiā dñs p̄ius posuit verba sua in ore pphete et postea cōstituit[i] eum sup gentes z regna: dicens ad hieremiā. Ecce dedi verba mea in ore tuo ecce constitui te super gentes et regna. ¶ Hinc etiam malachias. labia sacerdotis custodiunt[k] scientiam z legem exquirunt de ore eius: quia angelus domini exercituum est. ¶ Hinc etiā idē salvator noster p̄r⁹ in medio doctorum sedit audiēs illos z interrogans: z postea predicare cepit: quia p̄ius quisq̄ discere: z postea p̄dicandi officium vsurpare d̄z. ¶ Hinc etiam salomon ait. p̄ius tēpus tacendi: z postea loquendi: q. veritas p̄ius tacendo discitur: et postea loquendo predicatur.

¶ Hinc idem dñs ait. qui audit[l] dicat veni[m]. ¶ Hinc etiaz p̄ius apostolos docuit: deide eos ad predicandum misit dicens. Estote prudentes sicut serpentes[n] : z simplices[o] sicut columbe. Sic etiam post resurrectionem p̄ius illis sensum aperuit et scripturas explanauit. et postea dixit eis. Euntes in mundum vniuersum. zc̄. Unde cum de quinq̄ panibus quinq̄ milia hominum vellet reficere: p̄ius panes accipiens fregit: et postea discipulis dedit: z post eos demuz turbis apposuit: quia sacramenta legis et prophetarum p̄ius disserendo exposuit. et postea eorum scientiam discipulis dedit: z per eos tandem illam fidelibus dispensauit. Hinc Petrus etiam cum rectoribus ecclesie scriberet: ait. Parati esse debetis reddere rationem omni poscenti vos / satisfactionem[p] de ea

iij. reg. iij. a

ij. Paralip. ij. b

Hier. j. b.

Mal. ij. b.

Luce. ij. g.

Epūs a lior⁹ doctrina non d⁹ egere. Eccli. iij. b.

apoc. xxij. d

mat. x

Wat. xiij. b

Prelati ad oēs q̄ones rādere tenent

ca. j. z. lxij. dis. c. vl. z. lxxxj. di. tā tis. Cōsuevit di stigui q̄ si ex negligētia ordiat q̄s indignū tūc suspēdit̄ur si ex certa sciētia tūc deponit. Uel aliter aut ordinat illū cū quo de facili dispēsare pt. vel cū quo dispēsare non pōt: vt sm hoc magⁱ vt inū⁹ puniat: hodie tñ mitiꝰ agitur cū talib⁹: vt extra de prebē. graue.

h ¶ Querant Nec em̄ epūs d⁹ egere doctrina aliox. q̄n alios d⁹ instruere. vt j. q. vij. cōuenīēt⁹. sic. xvj. q. j. sic. vnus. Jo.

i ¶ Cōstituit. Nō. ex ordine loquēdi. p̄bari ordinē sacroꝝ. sic xliij. di. sit fctor. z. xx. dis. ℌ. j. Jo.

k ¶ Custodiūt quis videre debet quib⁹ predicet z quibus nō: vt. xliij. distin. in mādatis. z. xxij. questione vl. ca pi. penultimo.

l ¶ Qui audit Discendo.

m ¶ Veni. docendo.

n ¶ Serpentes. ne eoz dolis supplātemi.

o ¶ Et simplices. ne alijs dolos machinemini. Joh. vt. xvj. q. j. si cupis.

p ¶ Satisfactionem. s. rnālē do eis. Et est argu. q̄ plati tenē tur respondere ad oēs q̄stiones nā tñ debēt differre a subditis q̄ntum granuz a palea. vt. xxv. di stin. ℌ. criminis. j. q. j. vilissimus. z. viij. q. j. lz Jo.

t. thi. iiij. d.

Exo. xxxviij. Prelatꝰ colūbā imitetur. Cāti. v. c.

a ¶ De ea fide. i. ō articulis quos credimus z tenemus. Johan.

b ¶ Spe. i. de his q̄ speramus.

c ¶ Oculi. spōse.

d ¶ Plenissima. sic semp prelati sedebunt iuxta fluenta euāgelioruz z scripturaz sicut colūba sedet ex natura iuxta aquā vt videat in ipsa aqua vmbrā supuenētis accipitris: et sic sibi p̄cauere cōsueunt: sic plat⁹ sibi p scripturaz p̄cauebit cōtra hereticos. p. dist. ij. fi. xj. di. nolite.

e ¶ Jā q̄s vult

¶ Nō va dit. nunqd ergo epi nō intererūt bellis? ummo: q. etiā possunt alios hortari ad bellū. vt. xxiij. q. viij. igitur. et. c. hortatu. Johā.

f ¶ Indesinēter. olim vt hor⁹ statutis. sic. xxj. q. iij. hi q̄. de conse. dist. v. nūq̄. xxxj. dis. si late⁹. ff. de cōdi. et demō. si q̄sita. xxij di. sacrosancta.

divisio

Ad q̄ritur Hec dis. diuiditur in quinq̄ p̄tes. Scōa ibi: cur ergo. Tertia ibi: relatum Quarta ibi: ō. Quinta ibi. Utraq̄. Joā. de. f.

g ¶ Sed queri. i. hac. xxxvij. dist. querit. S. an ordinandus debeat habere peritiam secularium scientiaz. Primo aūt ostēdit q̄ clerici nō debēt respicere libros gentilū. secūdo ponit argu. in cōtrariū

Clerici an libros gētilū respicere possint

fide[a] et spe[b] que in vobis est.

¶ Hinc etiā paul⁹ scribēs ad thim. ait. Attēde lectiōi et exhortatiōi et doctrine. Ex q̄b⁹ oīb⁹ liq̄do colligit q̄ non sufficit plat̄is bona conuersatio et moruz honestas: nisi addatur scia doctrine. ¶ Uñ sacerdotes ingressuri tēpluz taberna culi prius lauabantur in labio eneo quod fecerat moyses ex speculis mulier. ¶ Hinc etiā in cāticis canticoꝝ. Oculi[c] p q̄s plati eccl̄ie intelliguntur assimilātur colūbis q̄ resident iuxta fluenta plenissima[d]. Hinc etiā Hiero. in leuitico. ¶ Sacerdotis est legis scientiā hre: nō bellis: sed oronib⁹ vacare.

Jā q̄s vult pontifex esse non tā vocabulo q̄m merito imitet⁹ moysen: imiteturz aaron. quid enim d̄r de eis? q̄ nō discedunt de tabernaculo dñi. erat g̃ moyses indesinenter in tabernaculo dñi. Quid autē ei op⁹ erat? vt aut a deo aliquid disceret: aut ipe pplm doceret. hec duo sunt pontificis opa: vt a deo discat legendo scripturas diuinas et sepi⁹ meditando: aut pplm doceat sed illa doceat q̄ a deo ipse didicerat non ex proprio corde vel hūano sensu: sed que spiritus sanct⁹ docet. Est et aliud opus q̄m fecit moyses. ad bella nō vadit[e]: non pugnat contra inimicos. sed quid facit? orat: et donec orat vincit populus eius. si relaxauerit z demiserit manus: ppl's eius vincitur: z fugatur. Uret ergo sacerdos eccl̄ie indesinēter[f]: vt vincat ppl's qui sub ipso est hostes inuisibiles amalechitas q̄ sunt demones ipugnantes eos q̄ volunt pie viuere in christo.

¶ Di. xxxvij. Ad q̄ritur[g]

an secularibus litteris oporteat eos esse eruditos.

De his ita scribit in concilio carthaginensi. iiij.

¶ Libros gētilū ñ legat epūs.

Epūs copus gentilium[h] libros non legat: hereticoz aūt perlegat p necessitate aut tēpore. I tē Hiero. ad damasū papā de filio p̄digo.

¶ Reprehenduntur sacerdotes: qui omissis euangelijs comedias legunt.

Sacerdotes dei (omissis euangelijs z pphetis) videmus comedias legere/amatoria bucolicoruz versuū verba cantare: tenere virgilū in manib⁹? z id q̄d in pueris adest causa necessitatiz[i] crimen in se facere voluptatis.

I dē. ¶ Uanitate z obscuritate sensus ambulāt qui secularib⁹ disciplinis occupātur.

Nonne vob⁹ videtur in vanitate sensus et obscuritate mētis ingredi. q̄ diebus ac noctibus in dialectica arte torquet. q̄ physic⁹ p̄scrutatoz oculos trans celos leuat. z vltra p̄fundū terraz z abyssi in q̄daz inane demergit? q̄ tāb⁹ feruet. q̄ tantam metroz siluam in suo studiosius corde distiguit z congerit. Et (vt ad alterā partē transeā) q̄ diuitias p fas z nephas q̄rit. q̄ adulatur regibus: hereditates captat alienas: et opes congregat q̄s in momento cui sit relicturus ignorat. I dē in esaia.

¶ Qui scripturas sacas male intelligit vel secularī sapiētia abutit vino inebriat z sicera.

Uno inebriant qui scripturas sacras male intelligūt[k] atq̄z puerrunt. sicera q̄ abutūr scīari sapiētia z dialecticoz. tēdit ille: q̄ nō tā tendicula sūt appellāda q̄z fantasmata. i. vmbre q̄dam z imagines: q̄ cito pereūt et resoluuntur. Idē. Scōm tropologiā[l]

talem dat solutionem q̄ q̄daz legūt libros gētilū causa delectationis z voluptatis. z hoc est phibitum. quidam legunt ad eruditionē: et illud luciuz est vt per eos sciāt recte loq̄ et discernere verūz a falso. Johā. vt. j. e. ℌ. cur ergo. Et nota q̄ in omnibus cap. vsq̄ ad ℌ. sed eō. videtur solā voluptas prohiberi.

Epūs an licet ar legere aut legis audire.

h ¶ Epūs copus gētilium Ergo nec leges audire debent. nam opprobrium ē eis si sciunt esse peritos disciplinarū forēsium. C. de testa. consulta di. ualia. Sed contra. leges sunt pora principū diuinit⁹ promulgate: vt. xxj. dō. iij. nemo. Die q̄ ad hoc licet audire leges: vt p eas melⁱ intelligātur canones. Argu. j. ea. dist. ℌ. sed seculares Johan.

i ¶ Aēdotes. Necessitatis. vt sciāt recte loqui.

Uno iebriantur.

k ¶ Intelligūt Talib⁹ qui male intelligunt dicta magistri essent aures p̄sciende. vt. xxxiij. q. j. si petrus.

Aures male intelligēt⁹ sūt euellēde.

l ¶ Scōm tropologiam. id est scōm moralē intellectum. a tropos quod est cōuersio q̄ verba nostra conuertimus ad mores informādos. xl. iij. distinctiōe. sit rector.

Tropologia.

Universidad de Deusto
Biblio

strena. a ¶ Egāt epī ecclīa sticis. Argu. cōtra .g. xxxj. dist. omnino.

b ¶ Strenaz. strena ē primuz donuz qđ datur in principio kalendarum.

Sportula. c ¶ Sportulā. Qđ datur p fabulis sarurni.

d ¶ Sed qz filios. Talis repellit a testimonio. vt. vj. q. j. q crimē. Item nec pōt esse epūs. vt xl viij. distic. §. necesse. imo portꝰ dicitur canis qđ epūs. vt. ij. q. vij. qui nec. Johan.

e ¶ Egimꝰ. Libros qi legit eos causa delectatiōis: non cā eruditionis. vt de pse. di stinc. v. non mediocriter.

Scie se clares non sa tiant. f ¶ De silicis. id est secularibꝰ sciētijs q̄ inflāt: non saltant.

g ¶ Ut expoliarent. xxij. qō. v. dixit.

h ¶ Tres partes. Scz moralē naturalem: rationalem.

i ¶ Despecta. respectu aliarū sciētiaz. Jo. xē.

Urbat. k ¶ Si q̄. Arg. q vtile nō viciat p inutile. vt. xvij. q. iij. q. sti. §. dist. ix. si ad septuras. §. Jo.

l ¶ Magister. Nā legit q cuz paulus venisset athenas / vidit aram ignoti dei in qua erat scriptū. Hoc est ara ignoti dei i q̄ vtiumꝰ: moriumur et sumus: a qua scriptura aplus cepit predicatiōe suā et aperuit illis atheniēsibus sensum illiꝰ scripture prosequēs đ deo nr̄o et dicēs. Quem vos dicitz ignotū ego predico: eriō tunc Dionysiꝰ areopagita vidēs quēdā cecū transeuntē dixit. Si illumi naueris istū cecum credā tibi. Statim iuocato noie christi illuminatus est: z il le credidit.

m ¶ Judicidisset. In epla pauli ad titum dicitz illud epimenidis poete cretēses semper mēdaces male bestie vētris pigri. j. qō. j. dominus declarauit.

Luce xv. c. Dionysiꝰ ppdicatiōē pauli fuit querꝰ. Exo. viij. d. Dañ. j. a. Aplus vsus ē sententijs poeticis. Exo. iij. et xj.

pseudo prophetas eos debemus accipere qui aliter scripturarum verba accipiunt qz spiritussanctus sonat: et diuinos eos qui coniectura mētis sue incerta futurorum quasi vera pronunciant absq̄ diuinorum auctoritate verborum

I dē. Quicūq̄z scripturas nō ita intelligunt vt rei vītas habet: vuam acerbā comedunt.

I dem in epla ad ephelios.

¶ Rephēdunt epī q̄ filios suos sclārib⁹ eruditunt litteris.

I Egant epī atq̄z presbyteri qui filios suos secularibus eruditunt lr̄is z faciūt illos comedias legere: et minorum turpia scripta cantare de ecclīasticis[a] sumptibus forsitā eruditos. Et qđ in corbanam pro peccato virgo vel vidua vel substantiā suam totā effundens quilibet paup obtulerat: hoc in kalendaz strenam[b]: et saturnaliū sportulā[c] et mineruale munus grāmatici cus et oratoꝛ: aut i sumptꝰ domesticos aut in templi stipes: aut sordidū cōuertit in lucrū. Hely sacerdos ipse sanctus fuit: sed q̄ filios[d] suos nō eruditit in oī disciplina et correctione supinus cecidit et mortuꝰ est. I tē ex responsalibus vrbani pape ad karolum capitu. xlviij. ¶ Palea.

O Mnē vim inuentoz suorum in dialectica disputantes ponunt heretici: q̄ philosophoꝝ sententia diffinitur: non astruendi vim habere sed studium destruendi: sed non in dialectica placuit deo patri filio et spiritui sancto. regnuz enim dei in simplicitate fidei est: non contentione sermonis. I tē rabanus de ōssuris ecclesiasticis. ¶ Būs hieronymus ab angelo verberat qui ciceronis libium legebat.

I Egimus de bō Hieronymo q̄ cum libros[e] legeret ciceronis ab angelo est correptus: eo q̄ vir xp̄ian⁹ paganoꝝ figmētis intēderet. Hinc etiam filiꝰ ille pdigus in euāgelio reprehendit: q̄ de liquis[f] q̄s porci māducabant ventrē suū replere cupiebat. Hinc etiā origenes cinniphes et ranas q̄bus egyptij sunt pcussi vanā dialecticoꝝ garrulitatem et sophistica argumenta intelligit. Ex quibꝰ oīb⁹ colligit: q̄ non est ab ecclīa sticis secularīū lr̄az querēda peritia. Sed econtra legitur q̄ moyses et daniel oīm scientia egyptioz et caldeoꝝ eruditi fuerunt. ¶ Legit etiaz q̄ precepit dñs filijs israel: vt expoliarēt[g] egyptios auro et argento. Moraliter instruēs: vt siue aurū sapientie: siue argentū eloquētie apū poetas inuenirem⁹: in vsum salutifere eruditionis vītatis[h]. ¶ In leuitico etiā primitias mellis. i. dulcedinē humane eloquētie dño iubemur offerre. Magi q̄z tria munera obtulerunt: in qb⁹ nonnulli tres ptes[i] philosophie volūt intelligi: deniqz in expōne psalterij Lassi odo. testat. ois splēdor rhetorice eloq̄ntie ois modꝰ poetice locutionis q̄libet varietas decore pnūciatiōis a diuis scripturis sumpsit exordiū. Hinc etiā Ambrosiꝰ ait sup epl̄am collossensiū. Ois rō supne sciētie vel terrene creature in eo est: q̄ est caput eaz z auctoꝛ. vt qui hūc nouit: nichil vltra querat: q̄ hic est pfecta virtus et sapientia: quicqđ alibi querit hic pfecte inuenit. In daniele z i salomone ostēdit ifidelib⁹ se eē auctorē totiꝰ eloquētie z sapientie: qđ infideles nō putāt: q̄ nō legūt in euangelijs z pphetijs astrologiā et alia hmōi: q̄ despectaꝰ sūt: q̄ nil valēt ad salutē: sed mittūt in errorē: et dū his studēt curā aie nō hnt: q̄ đo xp̄m nouit thesauz sapiētie et scie inuenit: q̄ id nouit qđ vtile est. Hinc etiā ait Beda in libro regū.

¶ Non prohibeant clerici sclares lr̄as legere.

Urbat acumē legentiū z deficere cogit q̄ eos a legendis secularib⁹ libris oībus modis existiat phibēdos: i qb⁹ si q̄ⁿ iuēta sunt vtilia q̄si sua sumē lz: alioqn moyses et daniel sapia et lr̄is egyptioz chaldeoꝝqz non paterent erudirī: q̄z tū supstitiōes simul z delicias horebāt: nec etiā ipse magⁿ gētiū aliq̄t đ suis poetaz suis vel scripturꝰ vel dictis indidisset[m] aliquid sensum: vel sententiam: vel exemplum: vel similitudinem: vel translationem: vel argumentum: vel figuram: vel locutionem: vel descriptionem: vel diffinitionem: vel partitionem: vel distributionem: vel enumerationem: vel interpretationem: vel expositionem: vel confirmationem: vel reprehensionem: vel amplificationem: vel attenuationem: vel transitionem: vel digressionem: vel prosopopeiam: vel ethopeiam: vel epiphoneam: vel sinonimiam: vel paronomasiam: vel homeoteleuton: vel homeoptoton: vel polyptoton: vel antanaclasim: vel antistrophen: vel epanalepsim: vel epanodon: vel anadiplosim: vel gradationem: vel conduplicationem: vel traductionem: vel commutationem: vel permutationem: vel correctionem: vel hypotiposim: vel exemplum: vel similitudinem: vel translationem: vel argumentum: vel figuram: vel locutionem: vel descriptionem: vel diffinitionem: vel partitionem: vel distributionem: vel enumerationem: vel interpretationem: vel expositionem: vel confirmationem: vel reprehensionem: vel amplificationem: vel attenuationem: vel transitionem: vel digressionem: vel prosopopeiam: vel ethopeiam: vel epiphoneam: vel sinonimiam: vel paronomasiam: vel homeoteleuton: vel homeoptoton: vel polyptoton: vel antanaclasim: vel antistrophen: vel epanalepsim: vel epanodon: vel anadiplosim: vel gradationem: vel conduplicationem: vel traductionem: vel commutationem: vel permutationem: vel correctionem: vel hypotiposim:

Interserunt etiam in prima epistola ad corinth. illud Terētij. Sepe bonos mores corrūpūt colloq̄a prava xxviij. q. j. sepe. Jtē vsus est illo vītu. Odero si potero si non: inuitus amabo. Sed hiero. de conse. di. v. nōnūq̄z vsus ē vītb⁹ Virgilij z Aug. illud Lucam. Mēs hausit nulla tē. xxxj. q. j. tione. v. nec mirū. Tiurz peritus auctoritate Virgilij. ff. de reruz diuisione. intantū. §. cenothaphium et homeri. instr. de cōrahen. emp. §. precium.

a ¶ Sed secularis. Uñ beat⁹ Gregoriꝰ. j. xxxvj. di. cū multa.

I Egunt⁹.

b ¶ Ne negligant. vt vet⁹ testamentum.

c ¶ Ne ignoremus. nā q̄libꝰ null⁹ sit vsus: tñ scia nēcia est. vt §. di. vij. c. vlti.

d ¶ Repudiem⁹. vt libros hereticoꝝ. vt. xxxiij. q. iij. c. vlti.

e ¶ Jdē artē Geometria. de astronomia nō facit mētionem hec enī abūt l dissuetudinē. vt. xxvj. q. ij. §. hic ita.

Daniel et socij sui. f ¶ Ut de mēsa. daniel ananias: misael azarias. nā turpe est alicui de certāti ius in q̄ vītatur ignorare. vt. ff. đ origi. tur. l. ij. §. seruiꝰ

g ¶ Scrēt es se peccatum. ex eo q̄ Hiero. hic inducit erēpluz danielis colligitur. arg. q̄ i dubijs recurrēduz est ad exempla maioruz et aliorū. xxj. q. j. sunt nōnulli. xxij. q. j. vt nouerit. j. q. vij. conuenientib⁹. xiij. q. ij. questa. xvj. q. iij. psulum. xiij. q. j. c. vlti. xxvj. q. ij. non statim. z. c. nō exemplo. C. de sentē. z inter. nemo. contra. Sol. vbi iura desiciunt: recurrendū est de similibus ad similia alīs nō. Item arg. presumi eoipso bonū quod ab aliquo bono sit factum. vt. vij. q. j. omnis qui. et. xxiij. q. j. cum beatissimus. ix. qō. ij. lugdunensis. xij. qō. j. expedit. xxiij. q. j. sic enim. xxxj. dist. omnino. Johan.

Recurrit qñq̄z de similibꝰ ad similia.

h ¶ Predicta. Scz de incarnatione.

i ¶ Cōtuneri. vt illud Virgilij. Jam nouapgenies celo demittit alto. z illō Ouidij Odero si potero: si nō / inuitꝰ amabo. ꝛē.

Virgilius. Ouidius.

k ¶ Eqbusdam locis. Neqz magistros. Arg. q̄ scholares i scholis đ ecclījs suis debent hre prebendas. §. distinxxij. si qui. ff. eq qui. cau. ma. in integrū. nec nō. ff. de nego. gest. l. j. extra. de clerici. nō resi. inter quattuor. j. qō. ij. sacerdos. Scz contra. j. qōe. ij. placuit. j. de consecra. dist. j. nemo. j. xij. q. ij. cōcessa. xvj. q. j. generaliter.

l ¶ Subiect⁹. Jd ē baptismalibus ecclesijs.

Glo. seqns q̄rit. arguit p ꝛ deinde ponit duas opi.

m ¶ Magri. Quid iurz sit de magistrz habes extra de magi. quia nōnulli. et extra de magist. c. j. quia a clericis ipsius ecclesie et a pupilb⁹ nil petent: vt ibi dicitur. Sed nūq̄d magister in re relicto pōt facere collectā? videtur q̄ non: q̄ scientia donum dei est. vnde vē di non pōt. vt. j. q. iij. non soluz. quia pfessores iuris et si honeste accipiunt: tamē inhoneste petunt. vt. ff. ō va. z extra. ne. co. l. j. §. est q̄dez. Scz quia potius debent proiscere pecuniā exemplo socratis. xij. q. ij. gloria. §. socrates. Item quia ꝓpter honorem adipiscendum legunt: non ꝓpter vtilitatem aliorum. vt. ff. de nego. gest. si pupilli. §. ij. Sed contra qui pro tempore prestat obsequium debet consequi beneficium. vt

Magr̄ p docē do an possit collectā facere.

Luce xv. c. q. ps.

¶ Cur ergo legi phibētur q̄ trā rōnabiliter legenda pbātur? sed sclares[a] lr̄as q̄dam legunt ad voluptatē / poetaz figmētis: verborum ornatu delectati: quidam vero ad eruditionē eas addiscūt: vt errores gētiliū legendo detestent: et vtilia q̄ in eis inueniunt: ad vsum sacre eruditiōis deuotius tractent: tales laudabiliter sclares litteras addiscunt. Uñ dtūs gregoriꝰ quēdā epm nō reprehendit: q̄ eas didicerat: sed q̄ cōtra epale officium p lectionē euāgelica grāmaticam pplo exponebat. Hinc etiam Ambrosius scribit super lucam.

¶ Seculares litere legende sunt ne ignorentur.

I Egimus aliq̄ⁿ ne negligant[b]. legimꝰ ne ignoremꝰ[c]: legumꝰ non vt teneamꝰ sed vt repudiemus[d]. I tē hieronymꝰ super epistolā ad titum.

¶ Grāmatica legēda est vt pē sacre scripture intelligant.

Sq̄ⁿ artē nouerit grāmaticā vel dialecticam vt recte loquendi rationē habeat: z inter falsa z vera diudicet non improbamus. Geometria[e] et arithmetica et musica habēt in sua scientia veritatē: sed nō est sciētia illa sciētia pietatis. scientia pietatis est nosse legere scripturas: et intelligere pphetas: in euangelio credere: apostolos non ignorare. grāmaticoꝝ autem doctrina etiam potest proficere ad vitā dum fuerit in meliores vsus assumpta. I dem.

¶ Exēplo danielis pbāt non esse pctm sclarib⁹ lr̄is eruditi.

Qui de mensa[f] et vino regis nolūt comedere ne polluātur: vtiq̄z si sapientiam atq̄z doctrinā babyloniorum scirent[g] esse peccatū nunq̄z ac quiescerēt dicere qđ non licebat. Discūt aūt nō vt sequant sed iudicēt atq̄z cōuincāt: quomodo si quispiā aduersus mathematicos vellt scribere: imperitꝰ matheseos risui pateret: et aduersus philosophos disputat si ignorat dogmata philosophoꝝ. discāt ergo eamente doctrinaz chaldaicā q̄ z moyses oēm sapientiā egyptioz didicerat I dem. Si q̄ⁿ cogimur litteraz sclarium recordari: et aliq̄ ex his discere que olim omisimꝰ: non nostre est voluntatis: sed (vt ita dicā) grauissime necessitatis: vt pbemus ea que a sanctis pphetis ante secula multa predictaꝰ sunt tam grecoꝝ q̄z latinoꝝ z alioz gentilium litteris contineri[h]. I tem ex synodo eugenij pape.

¶ Magistros et doctores epī congruis locis constituant.

D E quibusdam locis (vt ad nos refertur) neqz magistros[k] neqz curā inueniri pro studio litterarū. Jdcirco ab vniuersis episcopis subiectis[l] plebibus et alijs locis in quibus necessitas occurrerit: omnino cura et diligentia habeatur: vt magistri[m] et doctores cōstituātur qui studia litterarum liberaliūq̄z artium

Universidad de Deusto
Biblioteca

xij.q.ij.charitatē. Itē quare non posset magister vendere doctrinā sicut iurisperit⁹ ff.si filiū.vt.xliij.q.v.non sane. Itē nōne testis gratis testat: z tñ recipit ꝓcurationē.i.pecuniā ꝓcurationis noie.vt.iij.q.ij.ca.vēturis.eps gratis conseccrat: tamē recipere potest procurationē.vt ex de symo.cū sit.z officiū magistri remunerandus est.vt.ff.ō dōa.aquili⁹. Solu. tūc petat magister collectaz cū et sua plēissime nō sufficiunt.vt x.q.iij. puscis.z xij.qōe.j.episcopus ecclesiasticarū rerum. Johā. Ego credo quicq̄d dicat Johā. q magister potest facere collectam de qua viuat et ꝓcuretur etiā si abundet q⁹ episcop⁹ cum consecrat ecclesiam. z cum visitat recipit ꝓcurationem: etiaz si abūdet: vt in decret. de simo. cuz sit romana. vt ex. de cēsi. cū apl's. et ea. titu. sopite. nec vēdit magister scientiā q⁹ estimari non potest: sed ꝓ laboze suo ꝓmittitur et premiuz. nā ꝑducator nō dicitur vendere predicationē: et tamē petere potest sustentationez. vt ex de prescrip. cuz ex officij. et de cēsi. cū venerabilis. et xiij. qō.j.§.quia ergo.B.

iij.ps. a ¶ Assidue. Id ē horis competentib⁹. sic.ff. xxxj.di.sacerdotib⁹.ff.ō ꝓdi.z demō. si ēps ita legauerit

Instrumenta ꝓsunt ꝓ parte rata haberi: ꝓ pte non. vt dixi.ff. di.ix. si ad sacras: sed illud vez est qñ reprobātur ratione ꝓsone: sec⁹ si reprobent ꝓpter dicta. Itē arg. q si aliq̄d indurero ꝓ me q non teneor recipere stramē. ff. distin. xix. si romanoz contra Jo. Solu. si vtor aliquo contra me: z ꝓ me vti debeo: nisi in casibus specialibus. ij.q.vij. si hereticus. dic vt ibi. B.

ꝓbari z ꝓpte reprobari.

b ¶ Quid veri. Arg. q testes vel instrumēta possunt ꝓ parte rata haberi: ꝓ pte non. vt dixi. ff. di.ix. si ad sacras: sed illud vez est qñ reprobātur ratione ꝓsone: sec⁹ si reprobent ꝓpter dicta. Itē arg. q si aliq̄d indurero ꝓ me q non teneor recipere stramē. ff. distin. xix. si romanoz contra Jo. Solu. si vtor aliquo contra me: z ꝓ me vti debeo: nisi in casibus specialibus. ij.q.vij. si hereticus. dic vt ibi. B.

c ¶ Valet quidem. Argu. esse argumentādum ab exemplis paganoz̄ z in dubijs ad ea recurrēdum. ff. seruꝰ. vt. ff. de ꝛbo. sig. notionē. §. vlti. Arg. ff. q. hec etas nescit quid agat. vt. C. de fal. mo. l. j. z impubes nichil intelligit scire. vt. ff. de iur. z fa. igno. l. vltima dic q si fuerit capax doli bene potest de eo quod tūc vidit testari de puro facto: sed de circunstantijs scilz qualiter quid factū sit: non. quia in hoc facile potuit falli memoria. Johan. quod satis credo. Bar.

k ¶ Deo ꝓhibetur. Arg. insti. de inuti. stī. §. pupillus. et. ff. de reg. iur. in negocijs.

l ¶ Thura. q.d. non refert an aliq̄d fiat an ei⁹ fiāt. vt. xj.q.iij. existimant. z. lxxxvj. di. pasce. ff. mā. l. vlt.

Ad intelligentiā sacrarum scripturarū: secularium peritia necessaria ostenditur.

RElatū nobis ē q̄ q̄dam in vris partibus cōmorantes aduersantur sacris doctrinis. et put eis videtur non ſm traditionem[k] patrū sed iuxta suū sensum docere videntur. multas em̄ quidam (vt audiuimus) vestrarū partiū ingeniosi homines ex his que legunt verisimilitudines[l] capiunt: et ideo diligenter obseruandum est: vt lex dei cum legitur non scōm ꝓpriam ingenij virtutē vel intelligentiam

legatur vel doceatur. Sunt em̄ multa verba in scripturis diuinis que possunt trahi ad eum sensum quem sibi vnusq̄sq̄ sponte ꝓsumpserit: sed non oportet. Nō em̄ sensum extrinsecus alienū[a] z extraneū ꝓ debetis querere vt quoq̄modo ipm̄ ex scripturaꝝ auctoritate cōfirmetis: sed ex ipsis scripturis sensum cape veritatis oportet. Et ideo oportet sciētiam ab eo discere[b] scripturarum: qui eam a maioribus ſm veritatē sibi traditam seruat vt z ipse possit eā quam recte suscepit: competēter asserere cum enim ex diuinis scripturis integram quisq̄z firmam regulam veritatis susceperit absurdum non erit si aliquid etiam ex eruditione communi ac liberalibus studijs que forte etiaz in pueritia[c] attigit ad assertionem veri dogmatis conferat: ita tamen vt vbi vera didicit: falsa et simulata declinet. Item Jsidorus in libro sententiarum.

Quare prohibeat xp̄ianis poetica figmenta legere.

IDeo prohibetur[k] xp̄ianis legere figmēta poetarum: quia per oblectamenta fabularum nimium mentē excitant ad incētiua libidinū. Nō em̄ thura[l] solū offerendo demonibus immolāt: sed etiā

a ¶ Traditionem. tales dicuntur transferre terminos patruz. vt. xxiij. q. iij. transferunt.

f ¶ Verisimilitudines. Arg. q ꝓ similitudines licitum sit argumentari. vt. xx. dist. de libellis. non tamē semꝑ vt. xxvij. q. j. nuptiaꝝ. et. xxviij. qō. j. sic enim.

g ¶ Alienum. Nisi illud reperiatur in auctoritate. vt cū iuenim⁹ annū ponꝑ die vt ecōtra. vt. xxxj. distī. tenere. xxxiij. q. ij. hoc ipsum.

h ¶ Discere. Prius em̄ debz discere q̄s docere. vt. xxj. q. j. si clericatus.

i ¶ In pueritia. Ar. q aliq̄s pōt testificari ō eo quod vidit in pueritia etate. vt hic. z de cōse. di. iij. cū itaq̄. z. c. placuit. et. xxvj. di. deinde. nā et liber factus pōt testificari de eo qō vidit cū esset

Dyaboli cognoscūt ꝓ q̄ filiū dei.

Extraneꝰ tūc ārtur sensus: q̄s ꝑ auctoritē sctōrū ꝑm exponitur et alterꝰ ꝓiudicū. ar. eē ō of. ff. dele. sup eo. Archidic.

iiij.ps Testificari pōt q̄s de eo qō vidit in etate pueritie

puer⁹. vt. ff. de ꝛbo. sig. notionē. §. vlti. Arg. j. q. hec etas nescit quid agat. vt. C. de fal. mo. l. j. z impubes nichil intelligit scire. vt. ff. de iur. z fa. igno. l. vltima dic q si fuerit capax doli bene potest de eo quod tūc vidit testari de puro facto: sed de circunstantijs scilz qualiter quid factū sit: non. quia in hoc facile potuit falli memoria. Johan. quod satis credo. Bar.

k ¶ Deo ꝓhibetur. Arg. insti. de inuti. stī. §. pupillus. et. ff. de reg. iur. in negocijs.

l ¶ Thura. q.d. non refert an aliq̄d fiat an ei⁹ fiāt. vt. xj. q. iij. existimant. z. lxxxvj. di. pasce. ff. mā. l. vlt.

s ¶ Oculi eorum. i. prelati qui regunt alios.

d ¶ Dorsum. i. subditos qui sustentari debēt a prelatis: quasi in dorso. vel quia sequuntur dorsum ipsorum. xi. q. iij. precipue.

c ¶ Qui ignorat. i. q̄ negligit scire vel contēnit scire

d ¶ Qui noluit. videtur ergo q illi sint excusati ad q̄s ꝑdicatio apl̄oꝝ nō ꝑuenit. vt. lxxxij. di. ꝓposuisti: q̄s non est ita. q̄ in omnē terrā exiuit son⁹ eoz̄: nec excusat q̄s per ignorantiā q̄ potest hīc copiam peritorum. ff. de iur. z fact. igno. regula. vel si sui ꝓuidentia facile potuit illō scire. C. de inge. et ma. l. iij. ff. q̄s ordo in bono. poss. ser. l. ij. §. in bonorum.

v.ps. Excusant nec hi ad quos apl̄oꝝ ꝓdicatio non ꝑuenit Psal. lxviij.

Luce. xij. f.

j. cori. xiij. g

Ignorātia iur⁹ est multiplex.

Q Um itaq̄. Hec distinctio diuidit in tres ptes. In prima intēdit ꝓbare q oēs sacerdotes et alij maiores z minores debēt esse instructi i lege diuina z ꝓpue in canōica. z ꝓbat hoc p. x. auctoritates. Sc̄a ibi. Quāuis. tertia ibi. Sz licet. Jo.

e ¶ Cū itaq̄. Supiozi dist. facta fuit mentio de ignorātia. iō magister annectit istā. xxxviij. di. in qua oñdit q̄ ignorātia periculosa est maxime sacerdotibus. Notāndum est ergo q̄ ignorātia iuris alia iuris naturalis alia ciuilis vl canonici. Ignorātia iuris naturalis neminē excusat si est adult⁹ vel discretus: qui in his parum interest decipere z decipi posse. vt. xvi. qō. j. si cupis. de hac dicitur. ignorans ignorabitur. Ignorantia iuris ciuilis vel canonici neminem excusat. vt. j. e. si in laicis. z. c. ō ipīs. aliquos tñ excusat. vt milites: mulieres: rusticos: minores. Johannes. In damno tamen vitando nulli nocet. vt. ff. de iuris z facti ignorātia. error. in fine. nisi in his que introducta sunt ad rigorem iuris cōseruandum: vt in cōstitutione. si q̄s in tantā C. vnde vi. et in ꝓscriptionibus. Bar. Ignorātia facti: alia probabilis z hec excusat: q̄ etiā peritissimos fallit. vt. j. j. q. j. si ēps a simōiacis. vi. ix. q. j. ordinationes. Alia est crassa z supina. vt cū q̄s ignorat id quod publice factū ē i ciuitate. hec nec inimen excusat. vt. xxj. dist. qō di citis. xij. q. ij. q̄ z hū anis. hoc plenꝰ inuenies. j. q. iiij. §. vlt. in ff.

Ignorātia ignorātie facti ē multiplex.

f ¶ Ad tymotheū. Ar. q̄s operas vti ꝺ ad oēs extendit. vt. xxiij. q. j. quodcūq̄. et xxj. q. j. predicator. lxj. di. miramur. de pe. dist. j. §. his auctoritatibus. C. de diuer. rescpt. l. j. ff. de pac. iurisgentiū. §. pactorum Ar. contra. xxv. distin. qualis.

s.tim. iiij.d.

f Dischpli⁹. i. exēplo bone uersationis et operationis ꝓm hu. z lau.

g ¶ Quando. ¶ Officiale. in quo continetur officiuz ecclesiasticum.

h ¶ A sacerdote. i. epo.

i ¶ Ad letanias. i. in rogatiōib⁹. Et sic ptz q̄ oēs sacerdotes venīt ad cathedrale ecclesiaz in festo rogationū sic. j. de ꝑse. di stin. iij. c. iij. ō cōse. di. j. z hoc.

Processiones rogationū.

k ¶ Vel ad cōcilij. sic ptz q̄ cōuent⁹ quem hz eps cuz clericis suis dicitur cōciliū. vt. xviij. q. ij. abbates. xij. q. ij. pla cuit. xviij. dist. ꝓpter. z ea. placuit.

l ¶ In laicis. videtur ergo q̄ laici habebunt pe-

Officialem libellum ab epiſcopo accipiant preſbyteri cū ordinantur.

QUando p̄sbyteri in parochijs ordinantur: libellum officialem[g] a sacerdote[h] suo accipiant: vt ad ecclesias sibi deputatas istructi[i] ac cedant: ne per ignorantiam etiam in ipsis diuinis sacramētis christum offendant. Cum vero ad letanias[i] vel ad concilium[k] venerint rationem epi scopo suo reddant: qualiter susceptū officium celebrent vel baptizent.

Itē Leo epiſcopis constāti.

Inſcitia ſacerdotum nec excuſatione eſt digna nec venia.

SJ in laicis[l] videtur intolerabilis insciti a: q̄to magis in his q̄ p̄sunt nec excusatione est digna nec venia.

Item celestinus orthodoxis omnibus epiſcopis.

Canones non licet ſacerdotibus ignorare.

Dum itaq̄ volūtaria ignorantia oībus sit noxia: sacerdotib⁹ est periculosa.

Ut in cōcil. toletano legit. ¶ Sacerdotibus marie ignorantia vitāda est

IGnorantia mater cunctorum errorū maxime

in sacerdotibus dei cuitanda est: qui docendi officium in populo dei susceperunt. Sacerdotes legere sanctas admonētur scripturas: paulo apostolo dicente ad timotheum[f]. Attende lectioni et exhortationi et doctrine: et semper permane in his. Sciant ergo sacerdotes sanctas scripturas z canones: z omne opus eorum in predicatiōe et doctrina cōsistat: atq̄ edificent cunctos tam fidei scientia q̄ operum disciplina.

Item ex eodem.

Officialem libellum ab epiſcopo accipiant preſbyteri cū ordinantur.

QUando p̄sbyteri in parochijs ordinantur: libellum officialem[g] a sacerdote[h] suo accipiant: vt ad ecclesias sibi deputatas istructi[i] ac cedant: ne per ignorantiam etiam in ipsis diuinis sacramētis christum offendant. Cum vero ad letanias[i] vel ad concilium[k] venerint rationem epiſcopo suo reddant: qualiter susceptū officium celebrent vel baptizent.

Itē Leo epiſcopis constāti.

Inſcitia ſacerdotum nec excuſatione eſt digna nec venia.

SJ in laicis[l] videtur intolerabilis insciti a: q̄to magis in his q̄ p̄sunt nec excusatione est digna nec venia.

Item celestinus orthodoxis omnibus epiſcopis.

Canones non licet ſacerdotibus ignorare.

Universidad de Deusto
Biblio

Laici iurisdictionē de re ecclesiastica de-bēt here-ri. xx. dist. ℌ. i. Sz pōt intelligi de re cōsuetudinaria. vt de iure naturali in quo periculosa ē ignorantia. vt. xxiij. q. j. si cupis.

Wat. xv. b.

Psal. cxviij.

† Concor. tertia. l. si vn⁹. cū concor. ibi p glo. C. de testi.

QVlli sacerdotum liceat canones[a] ignorare: nec quicq̄ facere qđ patrū possit regulis obuiare. q̄ eñ a nobis res digne seruabit: si decretaliū norma cōstitutoꝝ p aliorū libitu licētia pplis pmissa frāgatur? I tē ex dictis August. ¶ Que sint sacerdotibus necessaria ad sciendum.

QVe ipsis sacerdotib⁹ necessaria sint ad discendū[b]. i. sacroꝝ[c] liber lectionari⁹ antiphonari⁹: baptisterū: cōpot⁹[d] canones pniales: psalterium: omelie p circulū anni in dūicis dieb⁹ z singulis festiuitatib⁹ apte. Ex quib⁹ oibus si vnū[e] defuerit sacerdoti nomē vir⁹ i eo cōstabit: qz valde piculose euāgelice mine sunt q̄bus dicit. Si cec⁹ ceco ducatū prestet: ābo in foueā cadūt. I tē ex. vij. syno. ¶ Que oporteat scire eū q̄ eps est ordinandus.

OMnes psallentes repromittimus[f] deo. In tuis iustificatiōibus meditaboꝛ nō obliuiscar sermones tuos: qđ oēs q̄dē xp̄ianos obseruare sa luberrimū est: sz precipue hos qui ecclīasticā cōsecuti sunt dignitatē. Uñ diffinimus oēm q̄ ad ep̄atus est pueheād⁹ gradū modis oibus psalteriū[h] nosse: vt ex hoc etiā ois clerus q̄ sub eo fuerit ita moneat et ibuat. Inq̄rat aūt diligēt a metropolitano: si i prōptu habeat legē scrutabilit z nō transitoriā sacros canones et sc̄m euāgeliū q̄ diuini ap̄li libri z omnē diuinam scripturā atq̄ ꝑm mādata cōseruare z docere si bi ppm cōmissum. subtāti⁹ eñ summi sacerdotij nisi sunt eloq̄a diuinit⁹ tradita. i. vera diuinarū scripturarū disciplina: quēadmodū magnus ꝓphet dionysi⁹. Qz si disceptauerit[k] z ita libēter facere z docere minime spondoderit nullatenus consecret. aut eñ ꝓphere deus. Tu scientiā repulisti: et ego repellam te ne sacerdotio fungaris michi. I tē ex cōcil. carthagin. iiij. ¶ De eodem.

PLacuit vt ordinandis epis vel clericis pu⁹ ab ordinatorib⁹ suis decreta conciliorū auribus eoꝝ inculcentur[l]. ne se aliquid cōtra statuta concilij fecisse peniteant.

I tem zepherinus papa.

¶ Sacre scripture inherētes no obscurant ip̄sas tenebre mūdane

SIcut stellas celi nō extinguit nox sic mētes fidelium z inherētes firmamēto sctē scripture non obscurat mundana iniquitas. I tē Hiero. in esaia. ¶ Ignorātia scripturarū est ignorātia christi.

SIcut iuxta ap̄m paulum xp̄s dei virtus est et dei sapientia[m]: scripturarū ignorantia christi est ignorantia.

I tem Greg. in moralibus.

¶ A dño iciunt vel ignorātur q ea q̄ dei sunt sapiūt: vt ingrāt.

QVi ea q̄ dei sunt sapiūt a dño sapiūtur[n]: z q̄ ea que dei sunt nesciunt: a dño nescīuntur: paulo attestante qui ait. Si quis ignorat[o] ignorabitur. Jdē. Quicūq̄ stult⁹ est in culpa erit sapiens in pena.

I tem Augusti. ¶ Non q̄ aliquid nescit. sed q̄ putat se scire quod nescit/ errare probatur.

QVāuis errare[p] quanta possum⁹ cura cauendū sit: non solū in maioꝛib⁹ verūetiā in minoꝛib⁹ rebus: nec nisi rerū ignorātia possit errari: non est trū cōsequens vt continuo erret quisquis aliquid nescit: sed si quis existimet se scire quod nescit: p vero quippe approbat falsuz quod erroris est propium. veruntamen in qua re quisquis erret interest plurimū. nam in vna eadēq̄ re z nescienti sciens: et erranti non errās recta ratiōe ꝓponit In diuersis aūt reb⁹. i. cū iste nos obligare cū dicimus illa vera ba. In iustificationib⁹ tuis meditabor. Ozee iiij

h ¶ Psalteriū lxxv. distinctione. archidiaconum. xxiij. dist. qui episcopus.

i ¶ Substantia. id de substātia sacerdotij vi detur esse quod ordinandus habeat scientiam.

k ¶ Si disceptauerit. i. si cōtradixerit.

l ¶ Placuit. ¶ Inculcentur. similiter cum nouum celebratur cōciliū vt. xxiij. distinc. decernimus. xj. q. iij. cure. ſ. d. ſ. coll.

m ¶ Iiurta. ¶ Sapientia est. Sic argumentat. christus est scientia ergo qui ignorat scīa ignorat christum ‡ z ‡ Adde intellige de tali ignorantia que contenimit discere Jo. ē. di. prouri. ca. fi. Sciam ignorans ignorat xp̄m. ſcire xp̄iana ad brietudinē ꝓfectionē dā not. bal. in gl. sup rubu. ca. C. ē sum. tri. Innocē. et Jo. an. in. c. ij. ℌ. pro defectu. de renū.

n ¶ Ea. ¶ Sapiuntur. i. approbantur. gl. sup

o ¶ Ignorat. intellige de eo q̄ contēnit scire vt de eo qui de facili scire posset si habuisset tractatū cū peritis. vt C de ingenu. et ma. l. iij. ℌ. dicti. proxima.

p ¶ Uāuis. ¶ Errare. errare eñ est aliud p alio putare. vt. xxij. q. ij in quibus. Errare

q ¶ Ademptō in his que spectant ad salutē anime: nichil interest decipi et decipere vt. xvj q. j. ij cupio. ‡ Adde de ign⁹ errare/ nescīre/ z ritus bare dñm

not. gl. sup rubrica. ff. ō tu. et fac. ig. z. i. l. de statu. ff. ō testa.

iij. ꝑs.

Snia potius q̄ ℌba attendi dz.

Seneca.

Impietas non facit quem depōi.

Pbr̄ an sine ministro possit celebrare.

a ¶ Q̄z scire. hic videt q̄ bonū sit ignorare mala: vt xxxij. dist. hospitiolum. Sed ℌ ois scientia a deo est. vt. xxxvij. di. ℌ. hinc. z bonum est scire mala vt caveremus. vt. ℌ. distinct. proxi. qui de mensa. et ca. si quid. Dic q̄ omnis scīa bona est sed dicitur aliqua scīa tia mala: quia la est illi cui dat occasionem pec cādi: sicut Adefuit malum pomum gadisi. vt xj. q̄stio. iij. quid ergo. et iude bucella. j. q. j. opponit ℌ. nec mirū. de consē. distinc. ij. et sancta.

b ¶ Sedulo. ¶ Sentētias. not. q̄ magis consideranda est sententia q̄ verba. vt. j. q. j. marchiō. xxij. q. v. hūane. ō cōsecra. dist. iij. retulerūt. z si non sanctificat: z potius mens considerāda ē q̄ verba: vt. xxij. q. j. parat⁹. Arg. cōtra extra de spōsa. ex litis. Sol. non est a verbis recedendū: nisi ex verbis praui⁹ generet intellectus: et tūc verba sunt interpretanda.

c ¶ Cuā formosiores. vnde Seneca. Infirmus non querit medicū eloquētem: sed curare scientem.

d ¶ Intellige re. Arg. q̄ nō ē deponēdus aliquis ꝓpter ꝑitiam. vt. x. q. j. placuit.

e ¶ Dicat. Argu. cōtra. extra. de fi. presby. p posuit. vij. q. j. illud. sed nec hic populus respōdit amē officiando ecclesiam vel missaz. Et ita videtur q̄ nec sine ministro pōt ꝑbr̄ missaz dicere. licet. ℌ. dixerit q̄ bene possit cum populo tantum ecclesiam officiare.

f ¶ Amē. videtur ergo sufficere si ppls respōdeat sacerdoti in missa. z sic est cōtra. vij. q. j. illud. Sz dic q̄ non respondit populus officiando missam.

g ¶ Ut sono. hoc est dicere: sicut in cātione laici cō positos sermones z politos cōsiderant. sic viri ecclīarū votuz z intētionem considerare debent sacerdotis.

h ¶ Iraq̄. Id est q̄uis.

i ¶ Illa ptio. ‡ hic tex. ℌ tio dicie alle gat ad hoc q̄ sacri ca nones non ar centur grāma ticis re gulis.

k ¶ Bonadictio nunq̄ tamen benedictio dici potest. I tē ad alexandrinum episcopum.

IAdignum vehementer existimo vt verba celestis oraculi restringam sub regulis donati. ‡ Item de vera religione.

LEctio diuinarū scripturaꝝ ꝑm cuiusq̄ linguę ꝓprietatē accipienda est. hz em ois ligua quedā ꝓpria locutionuz gña que cū in alia transferūtur videnť absurda.

Item Hiero. ad pamachiū.

ECclesiastica interpretatio etiam si habeat eloquentie venustatē: dissimulare eā debes nō fugere: vt non ociosis philosophoꝝ scholis pauciscz disciplinis: et vniuersa loquātur hominum genera. Item clemens.

¶ Propter opprobrium senectutis: a paruulis: et a minimis non erubescat discere ēpus.

NVllus epūs propter opprobriū[i] senectutis: vel nobilitatem generis a paruulis vel minimis eruditis: si q̄d forte est vtilitatis aut saluris: inquirere negligat. Qui enim rebelliter viuit: et discere atq̄ agere bona recusat: magis diaboli q̄s xp̄i membrum esse ostenditur: et potius infidelis q̄s fidelis esse monstratur.

¶ Distinctio.xxxix.

SCce[m] plenarie monstratum est q̄ sacerdotes opz litterarū tam sacraruz q̄s secularium esse peritos. Nunc autem querit: an secularīū negociorū oporteat eos habere peritiā. hanc

ℌpus dz esse dentem in nego cijs secularibus vt sua cautela reddātur eccle sie idēnes: z cui q̄s necessaria ꝓ suo modulo mi-

Universidad de Deusto
Biblio

nistrentur: z hoc exemplo dñi qui turbas sequentes non solum verbis spualibus: sed etiam corporalib⁹ alimētis reficiebat: quā pertinam q̄ petrus dixerat non habuit: est à dignitate repulsus ad quaz fuerat electus: vt probatur sequē. c. quod per se pater.

a ¶ Pro suo modo. q̄ pl⁹ q̄n q̄ conferendus est vni ſp alteri. vt. j. q. ij. clerici. xij. q. ij. vultra ne. ex de prebē. de multa. in fi.

Simplicitas est duplex

b ¶ Simplex est. qdā est simplicitas q̄ ē ſria dolo et illa est bona. vt. xvj. q. j. ſi cupis. ſz h vocāt simplicitatē negligētiā siue stulticiā. vt xxxvj. dist. in p̄n cipio. illa eſſ impedit pmouendū: vt hic. z. lxxiij. di. episcoporuz. sed pmotū nō deijcit: ſz dat ei coadiutor: vt vij. qō. j. qi frat. et. xij. q. ij. vobſ. tñ iste petr⁹ non tñ ppt simplicitatē fuit remotus: ſz etiā q̄ solidos dedit ad vsurā. vt. xlvij. dist. de petro.

c ¶ Extrinsecꝰ. debz eſſ cautus circa sua negocia eē. vt. xxiij. di. qui eps. z ē simile. lxxvj. dist. fratrē. Jo.

diuisio j. thi. ij. a.

¶ Portet ḋ q̄s hec distinctio diuiditur i ſex ptes. In p̄ma ꝓbat primo et principaliter q̄ ornatus debet esse sacerdos: et sic omes alij clerici vt honorē faciāt suis cathedris et dignitatib⁹: z hoc probat p quattuor auctoꝛ. secūda ibi. Homo christianus. Tertia ibi Si papa. Quarta ibi. Ante omnia. Quinta ibi. Illud. Sexta ibi. Multi Johan. de san.

d ¶ Oportet hic prosequit. v. ca. apostolice regule oportet episcopum esse ornatum. Est autem duplex ornatus: exterior et interior. Exterior ornatus consistit in grauitate z in incessu z in habitu z tēperantia

prelatis ecclie esse necessariā multis rōnibus ꝓbat: debent prelati subditis non solū spiritualia: sed etiā carnalia subsidia ministrare. exēplo igitur xpi qui turbas sequentes non solū verbo docebat: sed etiam virtute sanabat: et corporalibus alimētis reficiebat. vt autem plati hec oia plene perficere possint: secularium negociorum oportet eos habere sollertiā: vt eorum cautela et ecclesie seruētur idēnes. et cuiꝝ necessaria pro suo modoᵃ ministrentur: vñ quidam in epm electus a beato Grego. p̄ sua simplicitate repellitur: ne eiꝰ occasione res ecclie dilapidarent. ¶ ñ grego. scribit nobilibus ciuibus neapolitanis.

¶ Secularū negociorꝫ ipertiti nō sunt in eos ordinandi.

¶ Petrus diaconus quē a vobis electuz asseritis dño (vt dicitur) simplex estᵇ z nostis: quia hoc tempore talis in regiminis arce debet cōstitui qui nō solum de salute anima: verumetiam de extrinsecaᶜ vtilitate et cautela sciat esse sollicitus.

¶ Distinctio. xl.

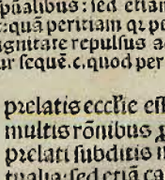

¶ Portetᵈ q̄s esse epm ornatū z hospitalē: per ornamenta episcopalia virtutes debēt intelligi: que à dño eis repromittūtur dum dicit. Sacerdotes eius induātur salurari. Unde in ve. te. partis vestibus ex precepto dñi sacerdotes ornati legūtur: quia multimodis virtutibus debet splendere vita pontificis: vt gradui conferat decorem quem ab eo non accepit. non enim loca sed vita z mores sanctum faciunt sacerdotem: vnde ex officio susceptō non licentiā peccandi: sed necessitatē bene viuendi se nouerunt assecutos. ¶ Unde symmachus papa ait.

¶ Officium sacerdotum non confert: sed admit licentiam delinquendi.

¶ On nos beatū petruz (sicut dicitis) a dño cuz sedis priuilegio vel successores eius peccandi iudicamꝰ licētiam suscepisse. Ille quippe perennemᵉ meritorum dotem cū hereditatef inocētie transmisit ad posteros. q̄s illi concessum est p actuūᵍ lucē ad illos ptinet q̄s ʰ par cōuersatio nis splēdor illuminat. Quisⁱ enim sanctū dubitet esse quē apex tante dignitatis attollit: in quo si desint bona acquisita p meritum sufficiunt que a loci predecessore testantur. aut enim claros ad hec fastigia erigit. aut qui eriguntur illustrat. ¶ tē Hieronymus.

¶ Filij sanctorum sunt qui exercent opera eorum.

¶ On est facile stare in loco Petri et Pauli: per bōs. cxxxj. Exo. xxviij

Papa de homicidio vel adulterio accusari neq̄t.

et. xvj. q. j. si clericat⁹. Respō. hoc verum est. Sed tamen magis ꝑsumitur pro papa. vt. xcix. distin. c. j. [illegible]. Uel dic q̄ facta pape excusantur. vt homicidia sansonis et furta hebreoꝝ et adulterium Jacob. vt extra de diuortijs gaudemus. Joan.

k ¶ Illustrat. Id est dat eis occasionē bene viuen-

di. vt. lxxxj. di. valet.

a ¶ Os. ¶ Non ex locorum. tñ. ne sit contra. lxxxj. d. istin. valet.

b ¶ Morum. C. de epiſ. z cleri. ſi quē q̄s.

c ¶ Nobilitate. lic. j. j. q. j. illustrissimus.

d ¶ Ordines. tātū. q̄ p ordines confert gratia. vt. j. q. j. quicqd. et est ſi. xviij. qōe. iij. ſicut. ij.

e ¶ Homo.

¶ Cadit id ē cadere videtur ab ecclesia. Ex hoc capitulo plurimi dicūt q̄ circūstātie loci z tpis z dignitatis z sciētie aggrauāt peccm: ꝛ vt magis peccet clericꝰ q̄s laicus in eodē gñe delicti. z magis literatᵘ q̄s nō literatᵘ: z magis peccat in loco sacro vel tpe q̄s extra. arg. xix. dist. nulli. z. l. dist. q. tua. z. xj. q. iij. p cipue. z. xxv. q. j nulli. de pe. di. v ꝑsideret. z. xxij q. v. qui viderit. z augeꝫ pctm̄ dignitate peccantis. vt. ff. ō re mili. oē. §. augetur. Alij dicūt q̄ circūstantie cū sint bone z a deo: nō debent esse alteni occasio malti. vñ dicūt q̄ circūstātie nō aggrauant peccatum sed solus cōtemptus. si ergo laicus ex maiori contemptu peccat: magis peccat q̄s clericus. Sed quia non constat ecclesie qualiter q̄s peccet: an ex contemptu vel alio modo. xxiij. q. iij. deus. ideo non potest iudicare de peccato p̄m contemptum z ideo iudicat per circūstantias quasi p quasdā presumptiones: z magis punit clericus q̄s laicus: q: magis presumitur contrā ipsum. z licet hic due cause tā tum enumerētur que videntur aggrauare peccatū: tamen plures sunt. de pen. di. v. consideret.

Circūstantie petā aggrauātes.

†Adde ad hoc tex. gl. z doct. l. l. aut fetā. §. j ff. ō pe.

f ¶ Papa. ¶ Taciturnus. Taciturnitas mortalis est in prelato. vt. xlviij. di. ca. j.

g ¶ Mancipio. i. diabolo q̄ mancipatᵘ est gehenne

h ¶ A nemine. a nemine papa pōt iudicari. vt. ix. q. iij. nemo. q̄ intellige misi ipse se subijceret. xcij. q. vij. nos si incōperētur. Sed contra. xviij. q. ij. sane. pferꝫ

Papa sine aplicꝰ sp ꝑsumit bonus.

Prelati tacere non debēt. Papa iudicatur a nemie.

ij. ps.

* Concor. textus i. l. nemo. C. de sum. trī. z. l. oē. §. q̄ manꝰ. ff. de re mili.

in suis operibus: et insuper a bono taciturnus ſ quod magis officit sibi et omnibus: nichilominꝰ innumerabiles populos cateruatim secum ducit primo mancipioᵍ gehenne cum ipso plagis multis meternum vapulaturus. Huius culpas istic redarguere presumit mortalium nullus: q: cunctos ipse iudicaturus a neminehest iudicandus: nisi deprehendatur a fideⁱ deuius: pro cuiꝰ perpetuo statu vniuersitas fidelium tanto instantiꝰ orat: quāto suam salutem post deum ex illius incolumitate animad uertit propensius pendere.

Item Augustinus ad Valerium. ¶ Non ordines sed vite merita nos deo commendant.

Ante omnia peto vt cogiter religiosa prudentia tua: nichil esse in hac vita: et maxime hoc tempore facilius z leuius et hominibus acceptabilius: episcopi aut presbyteri aut diaconi officio: si perfunctorieʰ atq̄s adulatorie res agatur: sed nichil apud deum miserabilius et tristius z damnabilius. Item. Nichil est i hac vita z maxime in hoc tempore difficilius z laboriosius ꝑs.

Papa an de crimine accusari nequeat.

de illa posset accusari: sed de alio occulto crimine nō deponi posset. Itē nunq̄d potest denunciari crimē pape p̄m no. gl. regulam istā. Si peccauerit in te frater tuꝰ. cum no. i. x. col. mine fratris quilibet christianus dicatur. vt. xj. q. iij. si de in ad mēsam. Sed dico q̄ non potest renunciari crimen uesti. de ipso: nisi inde posset accusari. nā inutilis esset denunciatio. Itē nunq̄d papa posset statuere q̄ nō possit accusari de heresi? Rñ. q̄ non: q: ex hoc periclitaretur tota ecclesia: q̄s non licet. j. xxv. q. j. sunt quidā. z quia hoc fit in eo casu quo desinit esse caput ecclesie: z ita non tenet constitutio. Sed pro quo peccato potest imperator deponi? pro quolibet si est incorrigibi lis. vnde deponitur si est minus vtilis. vt. xv. queſtio ne ſerta. alius. †

† Adde ta esset heresis. p q̄s pē dine. ff

k Ante oia. ¶ Si perfunctorie. i. negligenter.

de legi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Papatus dicitur primus locus. ¶ Tex. est simillis illi. de papo. in pn. z ꝰ ur. na. gē. z cui. i pn. ꝯ. hinc descendit.

a ¶ Periculosius. q. d ep̄atū desiderare ē valde periculosum.

b ¶ Dicit. et sic aliqs ꝓt cogi vt fiat ep̄us: qꝺ verū est si ab initio cogit vt fiat de nolēte volēs. vt. xxxiij. qōe iij. displicz. ſz si ꝓsequeraret in voluntate nō esset cogēꝺ. vt. lxxxiij. distin. vbi ista.

c ¶ Ut scōs locus. q. primꝰ locus est papatꝰ. scōs locꝰ est ep̄atus. Ut iō hoc dixit: qr facerꝰ ē coep̄s alīs. vt. vij. q. j. non autem.

d ¶ Sicut viri Clerica tꝰ. i. minor ordo hic vr illaicꝰ p̄moueret i sacerdotē nullū reciperet characterē: ſz si hꝺ aliquē minorē ordinē z p saltū recip̄eret supiorē bñficiū characterē. vt. lij. di. solli citudo. Alij dicūt qꝺ laicꝰ verū ordinez recipet dū tñ baptizatꝰ fuerit. arg. j. q. j. ventum. qꝺ verum credo. B.

e ¶ Electio. cōsuesse induci qꝺ ex sola electione nō ꝓsequit aliqꝺ ius: vt de hoc di xi. lxij. di. quāto

f ¶ Et paradisum. in agro damasceno.

g ¶ Non loci. Ar. qꝺ rōe loci vr dignitatꝭ vel nobilitatis ꝓ aliqꝺ nō ꝓsumit. vt xli. q. ij. gl'ia. ar. ℑ. xxiij. dist. qñ. Et certe ꝓ nobilitꝰ semꝫ ꝺz ꝓsumi mā in his q̄ spectāt ad nobilitatem. arg. ff. de fide instru. l. ſi.

Scīs. xix. g.

Nobilitat rōe aliꝰ ꝓsumit

Distinctio.xl.

sius z piculosius[a]: epi z pbri: aut diaconi officio: sed apud deū nichil beatꝰ si eo mō mutaretur: quo noster impator ꝓcipit. Quis autē sit modus: nec a puericia: nec ab adolescētia mea didici: et eo tempore quo discere ceperā: vis michi[b] fctā est merito pctōrū meorum. nā quid aliud existimē nescio: vt scōs locus[c] gubernaculoꝝ michi tradit[ꝰ] est: q̄ remū tenere nō nouerā. Item Isidorus.

Corrūpitur z ad terram sacerdotium trahitur: nisi legaliter z iuste seruetur.

Sicut viri z mulieris digna cōiunctio vnū facit matrimoniū: ꝥ z sicut duorū copulatio vnū ꝓficit corpus: ita clericat[ꝰ] z sacerdotiū vnū faciūt pbr̄m: z electio[e] z cōsecratio vnū faciūt ep̄m: q̄ oia vnuz faciunt corpus: qꝺ citꝰ corrūpit et ad terrā trahitur nisi legaliter conseruet: nisi iuste viuendo laudet. Item Ambro.

De eodem.

Illud autē animaduerte: qꝺ extra paradisum[f] vir factus est: intra paradisuz mulier: vt aduertas ꝙ non loci[g]: non generis nobilitate: sed virtute vnusquisqꝫ gratiā cōparat sibi. deniqꝫ extra paradisum (hoc est in iferiori loco) vir factus melior inuenitur: z illa que in meliori loco (hoc est in paradiso) facta est/ inferior inuenitur.

Item Gregorius.

Gratia nō locus saluat animam.

Quelibet occulta[h] loca si ne gratia aiam saluare non possunt. qꝺ aliqñ in ipsis quoqꝫ cōspicimꝰ erratib⁹[i] electorū. nam loth in ipsa puersa ciuitate[k] fuit iustus: in monte[l] peccauit. Sed ista cur dicimꝰ cum maiora nouerimꝰ? Quid enim paradiso locūdius: quid celo securius: et tamen homo ex paradiso et angelus de celo peccando cecidit[m].

Idem. **De eodem.**

Adam primꝰ homo ꝓ peccato de paradiso ejectus est. hoc est: quia dei nobilitatem a se detecit nobilitate loci priuatus est.

Item Johannes chrisosto.

Nō est verꝰ sacerdos: omnis qui nominatur sacerdos.

Multi sacerdotes: et pauci sacerdotes: multi in nomine z pauci in opere. Videte ergo fratres quomodo sedetis super cathedraz: quia non cathedra facit sacerdotem: sed sacerdos cathedram non locus sanctificat hominem: sed homo locum[n] sanctificat. Nō omnis sacerdos sanctus: sed omnis sanctus est sacerdos. Qui bene sederit super cathedram: honorem accipit cathedre. qui male sederit: iniuriam facit cathedre.

Ideoꝫ malus sacerdos de sacerdotio suo crimen acquirit: non dignitatem. In iudicio enim tuo sedes. siquidem bene vixeris et bene docueris: populum instruis. si bene docueris et male vixeris: tui solius condemnator eris. Nam bene viuendo et bene docendo populum instruis quomodo viuere debeat. bene autem docendo et male viuendo deum instruis quomodo te debeat condemnare. Idem.

Quicunqꝫ desideraueritº ꝓ matum in terra: inueniet confusionem in celo: nec inter seruos christi cōputabitur: qui de primatu tractauerit[p]. nec vnusquisqꝫ eorū festinet quomodo alijs maior appareat: sed quomodo omnibus inferior videatur: quoniam non qui maior fuerit in honore q inter homines / ille est iustior: sed qui fuerit iustior: ille maior.

[a] Periculosius. q. d ep̄atū desiderare ē valde periculosum. [b] Dicit. et sic aliqs ꝓt cogi vt fiat ep̄us: qꝺ verū est si ab initio cogit vt fiat de nolēte volēs. vt. xxxiij. qōe iij. displicz. ſz si ꝓsequeraret in voluntate nō esset cogēꝺ. vt. lxxxiij. distin. vbi ista. [c] Ut scōs locus. q. primꝰ locus est papatꝰ. scōs locꝰ est ep̄atus. Ut iō hoc dixit: qr facerꝰ ē coep̄s alīs. vt. vij. q. j. non autem. [d] Sicut viri Clerica tꝰ. i. minor ordo hic vr illaicꝰ p̄moueret i sacerdotē nullū reciperet characterē: ſz si hꝺ aliquē minorē ordinē z p saltū recip̄eret supiorē bñficiū characterē. vt. lij. di. solli citudo. Alij dicūt qꝺ laicꝰ verū ordinez recipet dū tñ baptizatꝰ fuerit. arg. j. q. j. ventum. qꝺ verum credo. B. [e] Electio. cōsuesse induci qꝺ ex sola electione nō ꝓsequit aliqꝺ ius: vt de hoc dixit. lxij. di. quāto [f] Et paradisum. in agro damasceno. [g] Non loci. Ar. qꝺ rōe loci vr dignitatꝭ vel nobilitatis ꝓ aliqꝺ nō ꝓsumit. vt xli. q. ij. gl'ia. ar. ℑ. xxiij. dist. qñ. Et certe ꝓ nobilitꝰ semꝫ ꝺz ꝓsumi mā in his q̄ spectāt ad nobilitatem. arg. ff. de fide instru. l. ſi. [h] Occulta. argu. contra heremitas. [i] Erratibꝰ. i. pctis. vt delictꝭ. [k] Peruersa ciuitate. ar. qꝺ nō nocet bono malꝝ conuersatio vel cohabitatio [l] In mōte. xv q. j. inebriaueꝛt. [m] Cecidit. nā ex varietate locoꝝ nullū discrimē inducit. C ō tēp. i ite. resti. l. vi. Ar. ℑ. xxxij. q. v. q̄ viderit. [n] Locum. sic res accedere ꝺz hoibus z nō homo rebꝰ ff. de edil. edict. iustissime. [o] Desideraueritº. ad hoc vt ꝓsit nō vt ꝓsit nec obstet. viij. q. j. qui ep̄atum [p] Tractauerit. Nor. qꝺ eo solo qꝺ cū aliqꝺ loquitur de ꝓpata punit sic eo ipso qꝺ ꝺs loquit ambitiose de minimis peccat. xxj. q. j. ſi cupis. et q̄ loqꝰtur de mutuis reb⁹. vt. xxxij. di. hoſpitiolum. [q] In honore qꝺ non gradꝰ elegantior: ſz vite melioꝛ⁊ actio cō probat. xxiij. q. iij. ſi aut. et. xxj. q. j sunt nōnulli Et est hic ar. qꝺ illa pars que iustior rōni initit maior ꝺr: licz sit minor: sic. xxxj. di. nicea. xix. di. etām ad nobilitatem. arg. ff. de fide instru. l. ſi.

Pecca q̄ de minimis ābitiose loq̄ris.

Demō quare nos ꝓsequit.

Distinctio.xli. Fo.lvii.

Ornatus exterior clericorum.

In canonicis. iij. q. iij. ℑ. ij. ex de testi. i nra. Tce. Supra in ꝓcedenti distin. dictum est ꝙ oportet episcopum esse ornatum moribus z virtutibus. In hac vero. xli. distin. dicitur ꝙ oportet episcopum esse ornatuz in exterioribus: in habitu scilicz z incessu. in habitu ne fulgidis vel sordidis vestib⁹ se exornet. Quod ꝓbat ad cohortare hieronymꝰ dicentis. nec affectare sordes nec exquisite delicie laudes pariūt. quod tam de vestib⁹ q̄ de cibis est intelligendum. Et ad hoc inducit sequens ca. De incessu autē dicet ℑ. eo. ℑ. vltimo.

a ¶ Et incessu. Ut grauitate ut neris oñdat grauitatē mētis. vt ℑ. eo. ℑ. vltimo.

b ¶ Usquis. No. qꝺ libet se conformabit sociꝭ suis i cibo et moriꝺ⁹. ꝥ vt dist. viij. q. ℑ. xij. di. illa. Et est arg. qꝺ rōne societatis tolerat excōicatus: qꝺ excōicatus rōne ℑctus ad cōlonem admittit. extra de sen. excō. si vere

c ¶ Aut intēperans. ſ. nolēs conformare se alijs.

d ¶ Superstitiosus. ianis glorie cupidus/vel hypocrita.

e ¶ Significat. Forte hz vētre insaciabilem vel cā infirmitatis hoc facit.

f ¶ Aut flagitiosus est. prodigus/ vel hypocrita.

g ¶ Sed libido. qñ di. potꝰ cōsiderabimus causam facti q̄ ipsum factū. sic

† Adde Pone q̄ sint duo soci vnꝰ ieiunet alꝫ non ꝛ illi recipiunt tertiū / cui conſenſerit iste tꝰ Sol. Dic q̄ cōsentiet ieiunāti. de pse. dist. ij. sabbato. ſm Lau. ꝛ Archi. ꝛ Car. hic.

Distinctio.xlij.

Sicce quibus oporteat sacerdotem esse ornatum moribꝰ. Sed preter ea oportet illum esse ornatum exterioribus habitu vidlicet ꝛ incessu[a]. habitu vt nec fulgidis/nec sordidis se vestibus ornet. vt eñ ait Hieronym. nec affectare sordes nec exquisite delicie laudes pariunt qꝺ tam de vestibus q̄ de cibis intelligendum est. Unde Aug. ait in lib. de doctrina christiana. ¶ Mo moribus eorum cū quibus viuimus etiam vti debemus alimentis.

Usquis reb⁹ pretereū tibus restrictius vtitur q̄ sese habēt mores eorum cū quibus viuit[b]: aut intēperās[c] aut superstitiosus[d] est. quisqꝭ vero sic eis vtit vt metas consuetudinis bonorū inter quos versatur excedat: aut aliquid significat[e]: aut flagitiosus[f] est

¶ In omnibus enim talibus non vsus rerum sed libido[g] in culpa est. Quod igitur locis ꝛ tpibus ꝛ psonis conueniat diligēter attendēdum est: nec temere flagitia[h] rep̄hendamus. fieri eñ pōt vt sine aliquo vitio cupiditis vel voracitatis pretiosissimo cibo sapiēs vtatur: insipiēs autem fedissima gule flāma in vilissimum olus ardescat: ꝛ sanꝰ quisqꝫ maluerit more dñi piscē vesci: q̄ lenticula more esau nepotꝭ abrae aut ordeo more iumentorum 'Non enim ꝓpterea cōmētores nobis sunt pleriqꝫ bestie: qꝛ viliorib⁹ alunt escis. Nā in oīb⁹ huiuscemodi reb⁹ non ex earū rerū natura qꝺ⁹ vtimur: ſz ex cā⁹ vtēdi: ꝛ mō appetēdi vel pbandū vel iprobādū est qꝺ facim⁹. Item augu. sup epistolā to hānis. ¶ Non cib⁹ sed appetitus in culpa est.

Delicie quelibet si absqꝫ desiderio ꝓcipiant nō officiunt: ꝛ viles cibi appeten ter acceptꝫ impediūt profectū abstinētie. Dauid enim aquā male concupitā effudit. et helias carnem comedit. Item in libro de verbis dñi. ¶ Cōtra sue infirmitatꝭ cōsuetudinē alicꝺ⁹ cibis diuites vti nō cogāt

Non cogant[i] diuites[m] pauperum cibis vesci: vtantur consuetudine infirmitatis sue. sed doleant aliter se non posse sustentare. Si consuetudinem[n] mutant egrotāt. vtātur superfluis[o]: dent inopibus necessaria: vtātur preciosis: dent pauperibus[p] vilia.

Item dem in lib. questionum eiusdē gelij. ¶ Equanimitas tolerādi: non vsus vel abstinentia cibi iusticiam facit.

Quod dicit dñs in euangelio[q]. iustificata est sapientia ab omnib⁹ filijs suis: ostendit filios sapientie intelligere: nec in abstinendo: nec in manducādo esse iustitiam sed in equanimitate tolerandi inopiam: ꝛ temperantia per abūdātiam nō se corrūpendi atqꝫ opportune sumendi: vel non sumēdi ea quoꝫ nō vsus ſz cōcupiscētia rep̄hendenda est. Nō eñ interest oīno qꝺ alimētorū sumas: vt succurras necessitati corpis: dūmodo cōgruat in generib⁹ alimētoꝝ his cū quibus tibi viuēdū est: neqꝫ ꝙtū sumas interest multū: cū videamus alioꝝ stomachū citiꝰ saturi ꝛ de ipo

[a] Sicce quibus oporteat sacerdotem esse ornatum moribꝰ. Sed preter ea oportet illum esse ornatum exterioribus habitu vidlicet ꝛ incessu. habitu vt nec fulgidis/nec sordidis se vestibus ornet. vt eñ ait Hieronym. nec affectare sordes nec exquisite delicie laudes pariunt qꝺ tam de vestibus q̄ de cibis intelligendum est. Unde Aug. ait in lib. de doctrina christiana. [b] Usquis reb⁹ pretereū tibus restrictius vtitur q̄ sese habēt mores eorum cū quibus viuit: aut intēperās aut superstitiosus est. quisqꝭ vero sic eis vtit vt metas consuetudinis bonorū inter quos versatur excedat: aut aliquid significat: aut flagitiosus est [c] In omnibus enim talibus non vsus rerum sed libido in culpa est. Quod igitur locis ꝛ tpibus ꝛ psonis conueniat diligēter attendēdum est: nec temere flagitia rep̄hendamus. fieri eñ pōt vt sine aliquo vitio cupiditis vel voracitatis pretiosissimo cibo sapiēs vtatur: insipiēs autem fedissima gule flāma in vilissimum olus ardescat: ꝛ sanꝰ quisqꝫ maluerit more dñi piscē vesci: q̄ lenticula more esau nepotꝭ abrae aut ordeo more iumentorum 'Non enim ꝓpterea cōmētores nobis sunt pleriqꝫ bestie: qꝛ viliorib⁹ alunt escis. Nā in oīb⁹ huiuscemodi reb⁹ non ex [d] Sicut viri Clerica tꝰ. i. minor ordo hic vr illaicꝰ p̄moueret i sacerdotē nullū reciperet characterē: ſz si hꝺ aliquē minorē ordinē z p saltū recip̄eret supiorē bñficiū characterē. vt. lij. di. solli citudo. Alij dicūt qꝺ laicꝰ verū ordinez recipet dū tñ baptizatꝰ fuerit. arg. j. q. j. ventum. qꝺ verum credo. B. [e] Electio. cōsuesse induci qꝺ ex sola electione nō ꝓsequit aliqꝺ ius: vt de hoc dixit. lxij. di. quāto [f] Et paradisum. in agro damasceno. [g] Non loci. Ar. qꝺ rōe loci vr dignitatꝭ vel nobilitatis ꝓ aliqꝺ nō ꝓsumit. vt xli. q. ij. gl'ia. ar. ℑ. xxiij. dist. qñ. Et certe ꝓ nobilitꝰ semꝫ ꝺz ꝓsumi mā in his q̄ spectāt ad nobilitatem. arg. ff. de fide instru. l. ſi. [h] Occulta. argu. contra heremitas. [i] Erratibꝰ. i. pctis. vt delictꝭ. [k] Peruersa ciuitate. ar. qꝺ nō nocet bono malꝝ conuersatio vel cohabitatio [l] In mōte. xv q. j. inebriaueꝛt. [m] Cecidit. nā ex varietate locoꝝ nullū discrimē inducit. C ō tēp. i ite. resti. l. vi. Ar. ℑ. xxxij. q. v. q̄ viderit. [n] Locum. sic res accedere ꝺz hoibus z nō homo rebꝰ ff. de edil. edict. iustissime. [o] Desideraueritº. ad hoc vt ꝓsit nō vt ꝓsit nec obstet. viij. q. j. qui ep̄atum [p] Tractauerit. Nor. qꝺ eo solo qꝺ cū aliqꝺ loquitur de ꝓpata punit sic eo ipso qꝺ ꝺs loquit ambitiose de minimis peccat. xxj. q. j. ſi cupis. et q̄ loqꝰtur de mutuis reb⁹. vt. xxxij. di. hoſpitiolum. [q] In honore qꝺ non gradꝰ elegantior: ſz vite melioꝛ⁊ actio cō probat. xxiij. q. iij. ſi aut. et. xxj. q. j sunt nōnulli Et est hic ar. qꝺ illa pars que iustior rōni initit maior ꝺr: licz sit minor: sic. xxxj. di. nicea. xix. di. [i] Piscē. hāc hystoriā habes de pe. di. ij. ℑ. op ponitur. [k] Sed ex cā vt. j. xxj. qōe. iij. ois iactantia. [l] Non cogā tur. Arg. qꝺ mitiꝰ agendū est cū dimitib⁹ z nobilibus q̄ cū pauperibus: vt lxxxvj. distin. nō satis. et. lxxxiij. di. pueritia. l. dis. ptumaces. xxxvj. q. vij. tpa. Ar. cōtra. xxj. q. v. qui ꝓpulsus. Dic qꝺ ignobiles magꝭ pununtꝰ corpo Nobilralit pena q̄ nobilium et biles. ſz pecunia ignobiliter magis puniꝰ pe nitur nobilis q̄ ignobilis vt. xx. ē equa iij. q. j. q̄ cōtra. z ff. de pe. ſi quis aliqꝺ. z. l. qdam [m] Dimites. cum sint in penitentia. [n] Si cōsuetudinē. Arg. qꝺ ſpūalia cōmutatiōes pe bꝰ ꝓt narū possunt fie cōmutari in spūalibus. lxxxij. di. pbr. [o] Superfluis id est ꝓciosis. [p] Paupib⁹. Ar. ℑ. xlix. dist. c. viri. in fine.

Pone ſ tudinē. Arg. qꝺ spūalia cōmutatiōes pe bꝰ ꝓt narū possunt fie cōmutari in spūalibus. lxxxij. di. pbr. Mat. xj. c.

Abstinētia xpi z ioānis baptiste diuersa fuit.

[q] In euāgelio. Tāgitur hic qꝺ christꝰ in euāgelio. Mat. xj. dicit ō iudeis Uenit Johānes non māducans carnes neqꝫ bibens vinū: et dicitis demoniuz habet. venit Jesus māducās et bibēs: z dicitis Ecce vorator et potator vini. ſz ꝛ alij male opinaren ur de ipo

Universidad de Deusto
Biblioteca

tñ iustificat⁹ est ab apl̄is suis.
a ¶ Illi dat⁹ ui casus.
b ¶ Positas. Coram aliis.
c ¶ Sitā tpe. i. p tpe. s. cū cōrā aliq̄b⁹ tpe necessitatis citi⁹ ꝓponitur cibus.
d ¶ Neq; .i. nō ideo dz q̄s statī comedere q̄ vtder alios necessi tate exigēte comedere & prepo nit cibus.
e ¶ Cū. i. q̄n.
f ¶ Vis. i. eis.
g ¶ Scio. Sic faciēt ep̄i cū vemēt ad paupes ecclesias ne bre uis hora consu mat victū longi tpis. et de censi. cum apl̄s.
Phil. iiij.
h ¶ Parsimoniā. i. tēperatū vsum.
i ¶ Diligētiā id est voluptatē
k ¶ Infucatū. i. ꝓciosum. vel infucatū. i. nō ꝓciose fucatum.
l ¶ In ꝓuerb. Ar. s. illos q̄ dicūt melⁱ⁹ eē orādū i ꝓuerbio loco: & nō corā hoib⁹. q̄ i ecc'ia er illa aucitate. tu aūt cū oraueris ītra cubiculū tuū: et clauso ostio ora patrē. sed illōde cubiculo mētis intelligitur.
Orare ꝓuerbio q̄ palā melⁱ⁹ ē
m ¶ Que supra. Nā quicq̄d supererogaueris: reddam tibi. sic lxxvj. di. ñ sat̄, &
n Spe se vicia. Stulti dū vitāt vicia in ītia currunt.
Horatius.
o ¶ Piscop⁹. ¶ Supellectilem. hoc hodie nō tenet: q; nō hītāplas possessiones. vt xii. q. i. expedit. & sic nō est ꝛ. de rari cibis: & eos tñ illū⁸ ipse par uo quo satiātur ardēter & unto lerabiliter et omnino turpiter inhiare / alios autem paulo plus poculo quidem saturari: sed tolerabiliter inopiam perpeti. vel ante horam positas⁹ epulas si id⁸ in tēpore aut op⁹ sit aut necesse sit cū tranquilli tate aspicere: neq; ⁹ tangere.
Magis ergo interest nō quid vel quantum alimentoꝝ p̄cō gruentia hominum atq; persone sue & p sue valitudinis ne cessitate quis accipiat: ꝛ q̄ta facilitate / et seueritate animi careat cū⁸ his⁸ vel oportet vel necesse est carere: vt illud i alio xp̄iani cōpleat q̄d ap̄lus dicit Scio⁶ & min⁹ hre: scio & abun dare vbiq; et in oībus imbut⁹ sum & satiari: & esurire: & abun dare & penuriam pati: oia pos sum in eo qui me confortat.
Item ex concilio gangren.
¶ Tēperantia ciboꝝ & vestiū nō dissolutio eoꝝ laudatur.
Parsimonia ᵇ cum veste humili non reprobam⁹ sicut etiā ornatum preter corporis diligētiam ⁱ infucatum ᵏ laudamus. dissolutos autem et fractos vestibus et incessu non recipim⁹ pictatem in priuatie¹ domibus non includen tes. omnem locum in noie dei edificatum honoriam⁹ & cōgregationem in ecclesia dei factā ad vtilitatē communē recipimus: & bona opa q̄ supra ᵐ vires in fratres pauperes exercētur: secōm ecclesiasticas traditiones beatificamus: & oia q̄ cōueniunt traditionib⁹ apostolicis et sanctarū scripturarum preceptis: in ecclesia fieri eroptamus. Item. Brego.
¶ Sub specie virtutum: sepe se vicia ingerunt.
Spe se vicia ⁿ ingerunt et se esse virtutes mentiūtur: vt tenacia parsimonia effusio: largitas: crudelitas: ze lus iustitie: remissio pietas ve lit videri.
Item ex cōcilio carthagi. iiij.
¶ Meritis fidei & vite nō diu tijs ep̄alis auctoritas ḡritur.
Episcopus vilē suppelle ctilem⁹ & mensam ac vi ctū pauperē habeat: & dignita tis sue auctoritatē fidei & vite meritis querat: hospitiū quoq; nō longe ab ecclesia habeat
Item in eodē. ¶ De eodem.
Clericus p fessionē suā & habitu & incessu pro bet. & ideo nec vestib⁹ nec cal ciamentis decorem querat.
Sicut ergo in cibis mores eo rū cum quib⁹ viuimus obser uare monemur: sic & de indu mentis intelligendum est: vt eīs alibi dicit. quisquis contēptis his cum quibus viuit lau tiora sibi / vel austeriora pre ceteris indumenta vel alimenta querit: aut intēperans sui aut superstitiosus est. In incessu autē debet esse sacerdos orna tus vt grauitate itineris men tis maturitatē oñdat. Incom positio eīs corporis (vt Aug. ait) inequalitatē indicat mentis. vñ historiographus ᵖ ille cum ei⁹ mutabilitatē ᵍ describeret: cuius conscientia excita ta curis mentē vastabat: inter cetera hoc etiā notabile indi cauit dicens. Incessus ei⁹ mo do citus modo tardus.
¶ Distinctio.xlii.
Hospitalem ʳ vero sacerdo tē eē oportet: ne sit de nūe ro eoꝝ quib⁹ in iudicio dī cetur. Hospes fui & non suscepistis me.
¶ Qui eīm ap̄lm secut⁹ fuerit alios ad hospitalitatē dz inui tare. quō hospitalitatis exhor tator poterit esse q̄ domū ꝓpriā hospitib⁹ claudit. ‡ ¶ Si eīm sacerdos punum a seipso⁸ se. di. j. vasa. et ex hoc ceſſi. cū ap̄l's vbi dr q̄ archi epi q̄nquaginta eq̄taturas habe būt in visitatio nibus.
Clericus p ¶ Ūn hi storiographus. Salustius.
q ¶ Mutabilitatē. Catiline.
Hospitalē. ¶ Hec dis. dinidit in iij. p̄tes. In q̄rū ꝓma dr q̄ sacerdotes debēt esse hospi tales & recipere paupes xp̄i. Et hoc ꝓbatur per id q̄d seq̄tur vsq; ad ca. desca⁹. Scōa ibi: desca mus Tertia ibi sed licz. Quarta ibi: non oportet. Jo. de san. diuisio
r ¶ Hospitalē dit Fran⁹ q̄ ho spitalis erit or dinand⁹: q; non haberet frēs in uitādi alios ad hospitalitatē si domū suā hospi tib⁹ clauderet: & q; hec pietas re munerat̄ & nali ter & tpaliter. Itē exēplo abrahe & Loth: q̄ quoniā hospitales erāt angelos hospi tio recipere me ruerunt. Addit etiā q̄ in hospi talitate non erit electio vel dele ctus psonarum. Adūgit etiā de pueris in eccl'ia nō faciēdis. In fine breuiter tāgit. vij. ca. ap̄lice ꝛgule. s. oportet episcopus esse pudicum. Sacerdos dz esse hospitalis.
s ¶ A seipso. ff de neg. ge. si pupilli. §. vl ff. ō fi delius. tutor. ff. ō pact. cum in eo. xxv. Mat. xxv.
Clemosyna q̄dbus est dāda.
j. tim. iiij.
Canti. ij. a.
Discretōe maioꝝ in maiori b⁹ op⁹ est.
Beñ. xix.
h
Hora.
Orare ꝓuerbio q̄ palā melⁱ⁹ ē
Phil. iiij.
Ar. s.
Ecclesiasticus.
Matthei. xxv.
Ro. xij.
Ecclesiastes.
Ecclesiasticus.
Ecclesiastes.
Ecclesiasticus.
Ecclesiastes.
Ecclesiasticus

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dubitatio notabilis.

xliij.q.ij.nō estimemus.xxiiij.q.iij. coripiant. Et est hic arg. ad questionē cum dubitatur quis ex duob⁹ occiderit hoiem ꝙ potius ambo admittant ad ordines ꝯ ambo repellant. Argu. contra. xxiij.q.vi. si quattuor. qđ iuris sit de hoc notat i questionibus. et est expressum extra ō ho. significasti.

iij.ps.

¶ On opz. a ¶ partes. et domum mittere: et est ꝺ epos qui nolūt pronincias visitare: z tamē pertinent redimi pro curatiões. vt.x. q.j. relata.

† Agapē. expone. i. quinta pauperib⁹ parata vrš ea. dicti. si ꝯ despicit.

b ¶ Propter iniuriam. id est infamiam.

¶ Nulli epi. c ¶ Trāseuntes. sic in tabernis pñt clerici comedere causa necessitatis. vt.xliij.di. clerici. de vi. z honesti. clerici.

Clerici i taberis pñt qñq; comedē.

d ¶ Hospitiorū. tñ ecclesiastice cause possunt z debēt tractari in eccla. vt.ij.q.ij. preceptum.

¶ Judicus.

¶ Hec distinctio diuidit i quattuor partes. In quaruz pma dicit ꝙ rector ecclesie debet esse discretꝰ in silētio z utilis in verbo: ne aut tacenda dicat: aut dicēda subticeat et ad hoc probandū inducit ca. seq. Secūda ibi. In mandatis. Tertia ibi. Scimus autē. Quarta ibi. Pariter quoq;. Joan. de fan.

diuisio

e ¶ Pudicus. Hic breuiter tāgit. vij. ca. aplice regule: oportet episcopū esse pudicum.

tibi retributurꝰ est deus: sz ex volūtate z honorificētia multa z mia et bonitate. Sz licet ipsa cōuiuia despicienda non sint: tñ nō in ecclijs celebrari nec clericos ad ea cōuocatos partes ex eis sibi tollere opz.

Unde in laodicensi concilio.

¶ Clerici ad agapem vocati: partes sibi non tollant.

¶ On oportet ministros altarꝭ vel quoslibet clericos ad agapē ꝙ vocatos partes[a] tollere propter iniuriam[b] q̄ ex hac occasione ecclesiastico ordini poterit deputari.

¶ In locis deo dedicatis nec comedere: nec accubitus sternere liceat.

¶ On oportet in basilicis seu in ecclesijs agapē facere: z intus manducare vel accubitꝰ sternere nō licet.

Item ex concilio carthag. iij.

¶ Nulli necessitate coacti clerici in ecclesia non cōuiuentur.

¶ Nulli eꝝ vel clerici in ecclesia cōuiuent: nisi forte transeūtes[c] hospitioꝝ[d] necessitate illic reficiātur: populi etiā ab hmōi cōuiuijs (qđuz pōt fieri) phibeant ur. Iē ex dictis bti Benedicti abbatis.

¶ De eodem. Palea.

Oratorū hoc sit qđ dicitur: nec ibi quicq; aliud geratur vel condak ꝙ qđ diuinis mysterijs conueniat.

Item Augustinus.

In oratorio pter orandi z psallendi cultū penit⁹ nichil agak: vt noi huic et opa iugiter impensa concordent.

¶ Distinctio xliij.

¶ Judicus[e] ꝙs debet esse sacerdos vt et moribꝰ z verbis pudorem indesinenter

f ¶ Gene. sicut enim per genas cibi: sic per predicationes ecclesie fideles incorporantur. vt de cōse. distin. ij. quia passus.

g ¶ Debet rē. Hic plegk. viij. ca. apostolice regule: oportet ordinandū esse doctorem. id est talem qui sciat docere et predicare. considerabit autē prius quibus z que predicet: quia nō omnia oibus sunt predicanda. hereticis em̄ secreta fidei nō sunt pandēda. nec minis alta dicet minꝰ capacibꝰ z si subditi nō obediunt predicāri nō ideo cessabit a doctrina z correctione eorū.

Cāti. v.c.

h ¶ Silentio. Expone negatiue. sic. ij. qō. vij. sancta.

i ¶ Nā latratu. i. predicatiōe.

k ¶ Canum. j. ij. qōe. vij. q. nec.

l ¶ Et baculo Cōminationis.

¶ Sit rector. ¶ Prio dicit ꝙ predicator vel rector nec si lenda proferet: nec pferēda silebit. et hoc ꝓbat viij. auctoritatibus. Secūdo dicit ꝙ talia proponat que non deducant homines in errorē et hoc ꝓbat tribꝰ auctibus. Tertio ondit ꝙ etiā vtilia non dz nimis effūdere. et hoc ꝓbat tribꝰ auctoritatibꝰ.

Joā. x.c.

Esaie lvi. d.

ezech. xiij. a.

m ¶ Veniente. Juxta illud. Nā silusse nocet: multoſqz silētia damnant.

Uersꝰ.

n ¶ Latrare. Propt pigritiā.

o ¶ Hinc rursus. Prio ꝙqueritꝝ z prio ponit

ꝺba ꝓphe. deinde ea exponit: et sic procedit p totū capitulum.

Treñ ij.c.

a ¶ Dicere. i. dicitur.

b ¶ Tacēdo. No. ꝙ tacens z timēs fugere dicitur. vnde etiā tacens pro contumace habek. vt. lxv. di. si forte. z. ff. ō interroga. act. de etate.

Titū. j.b.

Ꝟ. qui tacuit.

c ¶ Qui dum fugitiua. i. trāsitoria.

Mak. ij.b.

d ¶ Quos. simplex relatio.

e ¶ Securitate. Ex ipso ꝙ tacetur ꝓmittitur securitas delinquēnti. vt. lxxx iij. dist. errot.

Esaie lviij.

f ¶ Sermo. doctoris.

g ¶ Nescit. Scilz esse peccatū illic cui predicak: vel cū eius penitentia auditur. queritur ab eo locus z rēp⁹: z persona cum qua deliq̄t: q̄ forte peccator propter verecūdiā vult occultare. vt de peni. di. vj. c. j. in fi. tamē in questiōibus vbi fit iudiciū alij/ non fient speciales iterrogationes. vt. ff. ō questiom. l. j. Ꝟ. qui questionem.

Act. ij

h ¶ Custodiūt .i. custodire dñt

i ¶ Qui ągel⁹. .i. nuncius dñi.

k ¶ Preconis. Ꝟ. de conse. distinc. iij. baptismus.

Exod xxviij. f.

l ¶ Pastores. .i. apostolos.

m ¶ Tintinnabulis. lxx. tintinnabula: z totidē mala punica inferiori margine tunice sacerdotalis pendebant.

dicere[g]: quid est aliud ꝯ tacēdo[h] terga prebuisse? qui nimirum si pro grege se obiecit: murum pro domo israel hostibus opponit. hīc rursus delinquēti populo dicitur in Hieremia Prophete tui viderūt tibi falsa et stulta: nec aperiebant tibi iniquitatem tuam: vt te ad penitentiā prouocarēt. Prophete quippe in sacro eloquio nonnunq̄ doctores vocantur qui cū fugitiua[c] esse presentia iudicant: que futura sunt manifestant. quos[d] diuin⁹ sermo falsa videre redarguit: q̄ dum culpas corripere metuunt incassum delinquentibus ꝓmissa securitate[e] blandiūtur: qui iniquitatē peccantium nequa ꝯ aperiunt: q̄ ab increpationis voce conticescunt: clauis quippe aptiōis est sermo[f] correctionis. que increpando culpam detegit: quā sepe nescit[g] ipse etiam qui perpetrauit.

Hinc etiam paulus ait ad titum. Ut potens sis in doctrina sana exhortari z eos q̄ contradicunt arguere. Hinc per Malachiam dicitur. Labia sacerdotis custodiunt[h] scientiā: z legem exquirunt ex ore eius quia angelus[i] domini exercituum est. Hinc per Esaiā dominus monet dicens. Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam. precōis[k] quippe officium suscipit quisquis ad sacerdotium accedit: vt ante aduentuz iudicis qui terribiliter sequitur ipse scilicet declamādo gradiatur. Sacerdos ergo si predicationis est nescius quam tibi clamoris vocem daturus est preco mutus? Hinc est enim quod in actibus apostolorum legitur. Super pastores[l] primos in linguarum specie spūs sanct⁹ insedit: q̄ni mirū quos repleuerit de se ptin⁹ loquētes facit. Hic moysi precipit in exodo vt tabernaculum sacerdos ingrediēs tintinnabulis[m] ambiak: vt videlicet predicatoris voces habeat: ne supni inspectoris iudiciū ex silentio offendat. Scriptū quippe est. Ut audiat̄ sonitus quando ingredit et egrediatur sanctuarium in conspectu dñi et nō moriat". Sacerdos namq̄ ingrediēs/ vel egrediēs moriē si de eo sonitus non audiak: quia trā contra se occulti iudicis exigit: si sine predicationis sonitu incedit. apte autem tintinnabula vestimentis illius describuntur inserta. vestimēta enim sacerdotis quid aliud ꝯ recta opa debem⁹ accipe: prophetā testāte qui ait in psal. cxxxvj. Sacerdotes tui induantur iusticia. Vestimentis itaq̄ illius tintinnabula inherent: si vite viam cū lingue sonitu ipsa quoq̄ opa° sacerdotis clament. Sed cū rector se ad loquēdum preparat sub quanto cautele studio loquatur attendat: ne si inordinate ad loquendum rapiē: erroris vulnere corda audiētiū feriantur. z cum fortasse sapiētem se videri desiderat: virtutis compagem insipienter abscindat. Hinc nāq̄ veritas dicit in marco. Salem in vobis z pacem habete inter vos. per salem quippe verbi sapientia designatur. Qui ergo loqui sapienter nititur magnopere metuat: ne eius eloquio audiētium vnitas confundak. Hinc paulus ait ad romanos. Non plus sapere ꝯ oportet sapere: sed sapere[p] ad sobrietatem[q]. Hic in exodo in sacerdotis veste iuxta diuinam vocem tintinnabulis mala punica coniungūtur. Quid ergo per mala punica nisi fidei vnitas designatur. Nā sicut in malo punico vno exteri⁹ cortice multa interi⁹ grana muniūt: sic inūeros sctē eccle pplos vnitas fidei cōtegit: quos intus diuersitas meritorū tenet. Ne igit rector incaut⁹ ad loquen-

n ¶ Non moriat̄ anima. scilicet peccando vl̄ vt fama eius nō sit mortua.

o ¶ Opera. Ar. ꝙ si aliqua permiserit se desponsari vel arrari licet exp̄sse non consentiat: videtur ꝙ sponsalia sint contracta. arg. xxx. q. v femie. xxvij. q. ij si ꝺs desponsauerit. xxxij. q. ij. hoc nouerāt. ff ō spō. sed qua. nā opera ꝓbāt. vt. xlvj dist ca. j. xj. q. iij estimant. xxij. q. v. caueto. vt extra de his q̄ fiūt a maio. parte ca pi. c. ex ore. Argu. ff. de muno. si filius. ff. de in offi. testa. l. vlti. ff. de edil. edic. si tamen. Ꝟ. ei qui. Johan. Ego dico ꝙ si cōtrahentes possint loc exprimere debent consensum suū: ‡ alioquin nō iudicaretur ꝓ matrimonio: cum necessaria sint verba quantum ad ecclesiā. vt. extra de spō. tue fraternitatis. qz etiā mut⁹ si aliter: signis debet exprimere cōsensum. vt extra de spō. cuz apud Bar.

Verba filij ad patrē in Jhē. do mīri mono: an sint ō necessitate.

p ¶ Sed sapere. Ad hec que hic dicuntur bene facit. extra ō hereti. cū ex iniuncto.

q ¶ Ad sobrietatem. i. sine presumptione.

‡ Adde qđ si tales ꝓsētāt inuicem ꝓbo/ ꝙ alio dissentiāte. no. i ca. tua. de spon. sanct⁹ tho. in iij. dis. xxxvij. q. j. ar. ij. Vosm xij. a. Exod xxviij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mar. ix.g.

Seminuerbis ds dicatur.

a ¶ Nimie. i. in multiloquio.
b ¶ Lenigat. id est leuis et manis ab auditoribus iudicatur.
c ¶ Erit. s. vsq; ad vesperā. vt. 5 di. vi. testamētū.
d ¶ Seminuerbi. A phrīs arhemēsium dictus est de apō q̄d sibi vult iste seminator ẏborum. et sēm hoc erit hic seminuerbi⁹/ tūc die q obscurus erat. vel q̄ vt dicitur vicii ligne habebat.
e ¶ Premisit. Arg. q̄ ab ordine ẏborū est argumentandum xliij. dist. ℌ. i. et xxiij. qō. iij. displiceat. i. j. qōe. j. vt euidēt. iij. q. vij. in grauibus. extra ō rescrip. cū dilecta. Et si precedens verbum est dubium et sequēs manifestū sequēs clausula est sequēda. ff. ō peti. hered. vtr aurē. quandoq; etiā sm precedē tē exponitur sequēs. ff. de leg. j si seruus plurīū in fine.
f ¶ Importunitas. No. q̄ pter tria conuenit induci. c. l. q̄ tacens et tumens videtur fugere Irez q̄ eā aliq̄d probatur factis vt dictis. Itē ordinem verborū attendēdum vt per no. ℌ. posita patet.

Argumētuz ab ordine ẏborū sumitur.

Leui. xv. a.

Ac. xvij. a

ij. tim. iiij.

Lucanus.

I N māda.
g ¶ Nō pt. Nā timor in dubijs ōteriora eligit. Et Lucanus Pessimus in dubijs augur timor.
h ¶ Quod, i. dū pruat: hoc q̄d iā pmisim⁹ p semetipm veritas discipulis clamat in marco. Habete salem in vobis et pacē inter vos acsi figurate per habitū sacerdotis dicat. mala punica tintinnabulis iūgite vt p oīe q̄d dicitis vnitatē fidei cauta obseruatione teneatis. Prouidē dū quoq; est sollicita intētiōe rectoub⁹: vt ab eisnō solū pua nullo mō: sed nec recta q̄dēnimie[a] et inordinate pferātur: q: sepe dictoꝛ virt⁹ perdit: cū apud corda audientiū loquacitas incauta oportunitate lenigatur[b]: et auctorem suū hec eadem loquacitas inq̄nat: qui seruire auditoꝛib⁹ ad vsum pfect⁹ ignorat. Uñ bene p moysen ℑr in leuitico. Uir qui fluxū seminis patit imund⁹ erit[c] In mente quippe audiētiū semen future cogitatiōis est audita equalitas locutiōis: quia dum per aurē sermo concipit cogitatio in mēte gñatur. vñ et ab hmōi sapientib⁹ in actib⁹ apl̄oꝛū p̄dicatoꝛ egregi⁹ seminuerbi⁹ est vocat⁹. q̄ ergo fluxū seminis sustinet imūd⁹ asserit: q: multiloquio subdit⁹ ex eo sese inq̄nat. q̄d si ordiate pmeret: prolē recte cogitatiōis edere in audientium corde potuisset. cūq; incaut⁹ p loquacitatē defluit: nō ad vsum generis sed ad imūdiciā semē fundit. Uñ paul⁹ quoq; cū discipulū de instātia p̄dicatiōis āmoneret: dixit ad timotheum epistola scōa. Testificoꝛ coram deo et chusto iesu q̄ iudicatur⁹ est viuos et mortuos: et per aduētū ipsi⁹ et regnū ei⁹: p̄dica ẏbū insta oportune et iportune. dicitur⁹ importune pmisit[e] oportune. q: l. apud auditoꝛis mētē ipse sua vtilitate se destruit si hꝛe iportunitas[f] oportunitatē nescit. Item Origenes.

¶ Porcis et canibus sacra nō sunt committenda.

quia bona sint. ij. ps.

i ¶ Utruz. Ergo videt q̄ q̄ nō habet fidem possit hꝛe virtutē: quod non est verum. vt. xxiij. q. j. vbi.
k ¶ Que pals Jd est undubitā ter sunt mala. Mat. vij. a.
l ¶ Permanet Septus amnonitus.
m ¶ De secretioꝛib⁹. Sed ea que spectant ad admonitionem nō autem secreta fidei. q: si illa sciret facili⁹ nos inde impugnaret. vt. xj. qō. iij. nolite.
n ¶ Prudenter. Trāsferēdo nos callide ad aliena materiaz cum nec ipsi debeant alieni regni scrutari archana. C. de cōmer. mercatoꝛes et ēt de ele. q̄ sicut. imo subtili igenio debem⁹ a barbaris extoꝛqre auruz. vt. C. de cōmer. l. ij. et xxiij. q. iij. ab illo. et. q. v. c. dixit.
o ¶ Eludere. No. dolū eē bonū ℑ hostē: ẏ sic xxiij. q. ij. vtilem. et. ff. de do. l. j.
p ¶ Penuria. Ar. ℌ. j. xxiij. q. iij. cum quibus.

Timus. ¶ Perdāt .i. confundant.
r ¶ Emulatione. i. dilectione. Unde no. ẏsum q̄ valet ad multas expositiōes Emulor iſtatur amat: inuidet: ac imitatur. Ber.
s ¶ Recedere No. q̄ pot subsannatione / vel pſecutione non cessabit doctoꝛ a docēdo: vel prelatus a predicā

Timus autem multos ob id infestare doctoꝛes suos: vt eos perdant[q]: et placita propie volūtatis adimpleant: non propterea tamen doctoꝛes (inquantum vires suppetunt) a recta emulatione[r] et bona intentione recedere[s] debent: scientes quia

Emulor varia significata hꝛ. iij. ps.

Prelatus pot pſecutiōe nō desert predicationem.

do. vt hic. et. xj. q. iij. nolite. q: et si illi non pficiant: tū ipse faciet q̄d suū est. vt. xlvij. dist. q̄ ad nos. et. xxiij. q. iij. sicut nō est. nec obstat. ℌ. c. pri. vbi dixit q̄ prudēter debem⁹ eludere tales. nec eriaz illud ob. xxiij. q. iij. dixit ap̄s. vbi dicit hereticū hominē post primā et

Wat. v.

Act. xx. f.

ẏ qi facit pire fame ci di spūa lis. viij q. j. auctor. mō sub tracto cibo ẏbi dei occidū tur q̄ ad ani mam. Archi. et Car. hic.

iij. ps

Impu tandū non est ei per quē nō stat.

scōam correctionē dūta q: vtrū q̄ illoꝛū obtlet i secretioꝛibus fidei: q̄ nō debem⁹ pādere illis: sed ab illis q̄ faciūt ad correctionez nunq̄ cessandū ē. vt. j. q. vij. que niēties⁹. Jo. hodie aūt si hereti ci nō corrigātur statim tradēdi sūt curie seculari ad puniēdū. si aūt corrigant et iurēt stare mādato eccl'e i ppetuo carcere debēt detrudi ad agendā penitētiam. vt extra ō necesse. et C. de isti. et substi. l. j. Arg. extra. extra de eo qui mit. in pos. cau. rei ser. c. j. Joā. Sz certe ibi stent nō per petentē possessionē. ff. de reg. iur. culpa. Bar.
t ¶ Uirginū. c. nec iō. Uide m⁹ ecclesi⁹ deos danari q̄ insignia nobis Apres m⁹ doctus an ẏ⁹ q̄s hostē reārat.
u ¶ Paulus. In actibus apostoloꝛum. xx. ca.
b ¶ A sanguine. i. a peccato. j
c ¶ Annūciarem. Arg. q̄ si pte nō stat aliq̄d q̄ min⁹ fiat nō ē sibi imputādū. vt. xxxiij. qō. iij. admoné. et. xlvij distin. c. vlt. et ℌ.
v ¶ Dispensatio. ¶ Ue. al's vel. scilz eterna mors. xj. q. iij. vel qui.

beati qui pſecutionē patiuntur propter iusticiam.

Item Grego. Uenātio epō.

¶ Non est mūdus a sanguine subiectoꝛum qui dei cōsilium illis non annunciat.

Paulus[a] dicit Munde sunt man⁹ mee a sanguine[b] oim vestrum. non enī subterfugi quominus annūciarem[c] omne consiliū dei vobis. Mundus[b] ergo a sanguine eoꝛ non esset: si eis dei consiliū annūciare noluisset: q: cū increpare delinquentes noluerit: eos proculdubio tacendo[c] pastoꝛ occidit.

Item Nicolaus papa.

¶ Eterne dānationis penam incurrit predicatoꝛ qui semen verbi dei non sparsit.

Dispēsatio est nobis celestis seminis iniūcta. ve[f] si nō sparserimus. ve si tacuerim⁹: q̄d cū electionis vas formidet et clamet[g]: cē tomagis[h] cuilibet exiguo metuēdū est? unde sicut nō leue discrimen incūbit pōtificib⁹ siluisse q̄d congruit: ita his[i] (q̄d absit) nō mediocre periculū est qui cū debeāt parere[k] despiciunt.

Pariter q̄q; obseruare dz sacerdos: ne idignis et nō itelligētibus secreta mysteria sua p̄dicatione reserare incipiat. Aui em ea docet: q̄ ab auditoꝛib⁹ non valent intelligi: nō ad eoꝛ vtilitatē: sed sui ostentationē facit. Unde in expositione Beati immaculati dicit

g ¶ Et clamet. Infelix hō quis me liberabit de coꝛpore mortis huius. ℌ. vj. distin. sed pensandum.
h ¶ Quantomagis. Argu. a maioꝛi. vt. xxxij. q. v. si paulus. viij. q. j. si ergo ita.
i ¶ Dis. Jd est subditis.

Rom. vij.

k ¶ Parere. i. obedire.
l ¶ Irreuocabile. Horatius. Nā semel emissum manet irrevocabile verbū. extra de ℌb. lig. forus. et Ouidi⁹ Nescit vox missa reuerti iuxta illō Uox emissa semel irreditura volat.
m ¶ Torto j. dist. xix. c. j. hinc et ein nasum cōparat discretioni: quia per euz ppenditur odoꝛ et fetoꝛ.

ẏ Ter. est i si. i. j. C. de statu. et imagi. vbi vide de qđ sit adulatio.

Aum autē. Hec dist. di vidit i tres partes. In quaruz prima ꝓbat de temperātia gule: et hoc probat p ℌtimoꝛ auctoritates sanctoꝛ patrū. Secūda ibi. Multi. Tertia ibi Nō oportet. Joā. de san. Er speraz hec dist. ad tertium ca. ap̄s: de regule que tractata est xxv. dist. oportet ordinādum esse nō vinolētū iz sobriū: sed nō tractauit ibi nisi de sobrietate potus ideo resumit ea hic et tractat de tēperantia et sobrietate cibi. Annectit q̄ laici et clerici q̄ faciūt magna pui nia cū lasciuie delinquūt. Itez addit q̄ clerici

divisio

Rom. xiij. d.

Conuinia reprobata.

Um autem violentus esse prohiberur: gule intemperantiam ne quaq; habere permittitur. neq; enim ebrietas ꝓhibetur et voracitas permittitur. vtrū q̄; enim inter opera tenebraꝛum: apostolus commemoraꝛ scribens romanis. Non in comessationibus et ebrietatib⁹. ventris nāq; ingluuies ad luxuriam prouocat facile: et omne opus bonum dissoluit. vnde Hierony. Uenter et gentalia sibimetipsis vicina sunt: vt ex vicinitate membroꝛum: confederatio intelligatur vicioꝛ. Hinc nabuzardam princeps cocoꝛum muros hierusalem destruxisse legitur. Quia venter cui multitudo cocoꝛum deseruit: edificia virtutū ad solum redigit. Sacerdos

Conuinia reprobata.

ẏ Conprecedet et sequetur oratio. Itē q̄ in sacerdotali conuiuio semper debet legi lectio sacre scripture.
n ¶ Utrūq;. Arg. q̄ vno ꝓhibito vt ꝓmisso/ cē certe in altero sibi. vt. ℌ. di. iij. deniq;. et j. q. j. sicut ꝛps. Et est h arg. q̄ si papa vel epūs sciēter aliquē ordinat videt restituere ipm fame: cū fama et sacerdotiuz sibi sunt.

ẏ Con cor. gl. i. c. nul li i glo. j. ℌ. eliij distin.

h iiij

Universidad de Deusto
Biblioteca

annexa. Jo. Q̄ falsū est. vt extra de scisma. c. ij. vbi dicitur q̄ pbare debet secū fuisse dispensatum. Bar.

Uict⁹ ⁊ uestit⁹ sufficit

a ¶ Uuere. Sufficere dz ergo clerico q̄ viuat: id est sola necessaria habeat er artaꝫ illa necessitas tm̄ ad victū ⁊ vestitū. vt. xij. q. j. eps. Qualiter tn̄ hoc intelligendum est dixi. xxj. q. j. c. j.

Q Omessationes. Seuerit ati an. ppt multitudinē vt pau citatez detrahatur.

b ¶ Putant. a stultis videlz.

c ¶ Lugendū Id ē none vnusquisq; hoc lugēdum videat.

d ¶ Carneis. sez spūalibus.

e ¶ Cū multi tudine. xxxti sūt. xl. vt ex de cleri. excom. latores. aliquādo. xxiij. milia sūt pauci. vt. xlv. dist. disciplina. Et habes hic q̄ ppt̄ multitudinē detrahitur seueritati vt. l. di. vt ꝓstitu erēt. ⁊. j. q. vij. q̄ tiēt. ⁊. xxiij. q. iiij ipa pietas. ⁊ ca. nō pōt. qñq; ⁊ cū paucitate mitig agendū est cū ti mēt scandalū. ⁊ xxiij. q. iiij. cū q̄dq̄. Ubi ꝙ aliq̄d male fit ⁊ quasi ex auctē defenditur: tūc nō debet dormire seueritas. qñ vero nō defendit: tūc dissimulari pōt ꝓpter scandalū vt de pe. dis. vj. ca. j. i fi. ⁊. lxxxij. dis. plurimos. ⁊ l. distin. dño sancto. sed propter scādalum nūq̄ debet deseri veritas ipa. vt extra de reg. iur. q̄ scandalizauerit sed seueritas penarū potest deseri vt hic. Joā. Item vbi nō habet locū dispensationis remedium vt in matrimonio ꝓpter multitudinē nō est recedendum a seueritate canonica. vt extra de transac. ex parte. B.

Concor. rer tus i. l. Scurio num. ⁊ ibi glo. ⁊ doct. C. ō pe.

f ¶ On oportet. ¶ Usq; ꝓprie ponitur hic vsq; cum nulli sint in medio.

g ¶ Qui in proposito. Ut deo deuoti conuersi. xij. q. j. duo sunt ⁊c.

itaq; de altari viuere non luxuriari querat. Añ ait Hiero. Tibi o sacerdos de altari viuere[e] nō luxuriari ꝓmittitur. Sunt aūt comessationes non solum sacerdotib⁹: sed etiam laicis noxie: q̄ festiuos ⁊ solennes dies nō aliter se digne celebrare putant: nisi comessationibus deseruiant. Unde Aug. scribit ad aurelū epm.

¶ Non est vacandū comessationibus et ebrietatibus.

Q Omessationes ⁊ ebrietates ita concesse ⁊ licite putank[b]: vt in honore beatissimoꝝ martyrū nō solum p solennes dies: (q̄b vnusquisq; lugendū[c] videat qui hec non carneis[d] oculis ispicit) sed etiā quotidie celebrentur. Et post pauca. Non ergo aspere q̄tū estimo: non duriter: non modo imperioso ista tollūtur: sed magis docendo q̄ iubendo: magis monendo q̄ minādo. sic enim agendum est cū multitudine[e] peccantium. Seueritas autem exercenda est in peccata paucorū. et siquidem minamur cum dolore fiat. de scripturis cōminando vindictā futurā: ne nosipsi i nostra ptāte sed deus in nostro sermone timeak. Itaq; pr⁹ monebuntur spūales aut spūalibus proximi: quoꝝ auctoritate ⁊ leuissimis quidē et instantissimis admonitionibus cetera multitudo frangatur.

Item ex concilio laodicensi.

¶ Nulli clericoꝝ aut continē cum licet tabernas intrare.

Non oportet clericos seruientes a pbris vsq; ad diacones et denceps ordinis ecclesiastici oñes vsq; ad ministros aut lectores: aut exorcistas: aut ostiarios: aut psalmistas: aut etiam eos q̄ in ꝓposito[g] cōtinētie sunt tabernas (nisi cā necessitatis) intrare. Item ex. vj. synodo.

¶ Deponatur clericus qui tabernas aut ergasterium habere voluerit.

Nulli clerico licet tabernā aut ergasteriū[h] habere. si em̄ huiusmodi tabernā ingredi ꝓhibetur q̄tomagis[i] alijs ministrare in ea? Si quis vero tale quid fecerit aut cessetk aut deponatur.

Item ex cōcilio cartha. iij.

¶ Nisi necessitate cōpulsi clerici tabernas nō ingrediant.

Clerici edendi vel bibēdi causa tabernas non ingrediantur: nisi peregrinationis[l] necessitate compulsi.

Item Grego. Natali epo.

¶ Coꝛripiendus est episcop⁹ qui comuniis occupatur.

Multis ab vrbe tua venientibus frater charissime didici pastorali cura derelicta: solis te conuiuijs occupatum: que audita non crederem: nisi hec actionum[m] tuarū experimentis probarē. Nam q̄ nequaq̄ lectioni studeas: nequaq̄ exhortationi inuigiles[n] sed ipsum q̄q; vsum ecclesiastici ordinis ignores hoc est in testimonium[o] q̄ his sub quibus es positus: seruare reuerentiam nescis.

Item ad eūdem. ¶ De eodē.

Omnia communia q̄ ex intētione impēdende charitatis fiunt recte vra fraternitas in suis epīs laudat: sed tñ sciēdum est q̄ tunc ex charitate veraciter ꝓdeūt cum in eis nulla absentiū vita mordetur[p] nullius ex irrisione reprehenditur: nec in eis inanes sc̄larum negocioꝝ fabule sed verba sacre lectionis audiunt: cū nō plus q̄ necesse est seruit corpori: sed sola eius infirmitas reficitur: vt ad vsus exercende virtutis habeatur. hec itaq; si vos in vris conuiuijs agitis: abstinentium[a] (fateor) magri estis.

Item ex concilio nanetensi. Palea.

Nullus pbr̄ quando ad anniuersariū die. xxx. aut. vij. vel. iij. alicui[q] defuncti aut quacūq; vocatione ad collectā cōuenerit: se lebriare vllaten⁹ p̄sumat: nec p̄catus amore sanctoꝝ vel ipsi⁹ aie bibere aut alios ad bibendū cogere: vel se aliena p̄catione ingurgitare: nec plausus ⁊ risus icōditos ⁊ fabulas inanes ibi referre aut cantare p̄sumat: aut turpia iocа vel riso vel tornatricib⁹ ante se fieri patiat: nec laruas demonū ante se ferri consentiat: q̄ hoc diabolicū est ⁊ sacris canonibus ꝓhibitū.

Item ex eodem. ¶ De eodem. Palea.

Quando aūt venīt pbri ad aliquod conuiuium aliquis prior illoꝝ versum ante mensam incipiat: ⁊ cibū benedicat ⁊ tūc secundū ordinē sedeant alter alteri honorē prebentes: p vices cibum ⁊ potū bñdicant. ⁊ aliq̄s de illorum clericis aliquid de sancta scriptura legat. Post refectionem similiter hymnū dicāt ad exemplum dñi: sicut in cena fecisse legitur: et se cōtineāt oēs p̄sbyteri (maxime in talibus locis) vt non vituperetur ministerium eorum.

Item ex eodem. ¶ De eodem. Palea.

Quando pbri p kalēdas simul cōueniūt post pactū diuinū misterū ad necessariā collectionem: nō q̄si ad plenā refectionē: sz quasi ad prandiū ibi ad tabulas resideāt: ne p talia inhonesta cōuiuia se inuicē grauēt q̄ indecens est ⁊ onerosū. sepe etiā tarde ad ecclesiam redeuntes maius dānum de reprehēsione cōsequūtur: q̄b de grauedine mutua cōtrahunt q̄ lucrū ibi faciant. nam de hmōi cōuētu Paul⁹ corinthios reprehēdit q̄ inconuenienter cenam dñi māducare conueniebant. Sic ⁊ qui ad cenā dñicam id est ad collationē verbi sub occasiōe conueniūt: ⁊ ex ingluuietate ventris causa coniunguntk: reprehēsibiles coram deo ⁊ hominib⁹ habētur: ⁊ ideo pactis oibus qui volunt panē cū charitate in domo fratris sui simul cū fratribus frangāt: ⁊ singuli singulū bibere faciant: ⁊ maxime vltra tertiam vicē poculū nō cōtingāt ⁊ sic ad ecclesias redeant.

Item ex concilio laodicen.

h ¶ Ulli licz. ¶ Ergasteriū. i. fatoez

i ¶ Quātomagis. Cui nō licet nimus non licebit et mai⁹: vt h et. xxiij. q. j. inf ramur. ⁊. lxxiij di. gesta. xiij. q. v. penale. sicut in casu cōuersi. xvj. q. ij. visis.

k ¶ Aut cessetsic. xxxv. di. ca. j.

l ¶ Nisi peregrinationis. No. q̄ permittitur viatori q̄b alij nō pmittit. Arg. fife. j. xj. q. iij. q̄m multos.

m ¶ Actionū. Arg. ꝓsumꝫ aliquē q̄q; ꝓpter crimē ꝓcreatū. xvij. di. puenit. xxxiij. q̄. j. cū p bellicā. q̄ñq; ex p̄ti circa p̄ses. vt h. q̄q; circa futur. l. di. si. si q̄s diacon⁹ Q̄q; ex ꝓterito circa futurū. xxij. q. v. si apō. et. lxxxij. di. plurimos.

Presūptio vatio mō ꝫ alię q̄ p̄sumit.

ij. ps.

n ¶ Inuigiles Que duo sez lectioni studere ⁊ exhortationi inuigilare sūt opera pōtifi. xxxvj. distin. c. vlti.

o ¶ In testimoniuz. Hic vnū factuz ꝓbat aliud vt. j. q. j. ꝓstat tē

p ¶ Mordetur. vñ ꝙ. Quisq̄s amat dictis absentum rodere vitā. Hāc mē sam vetitā nouerit esse sibi.

Uersꝰ.

¶ Addē gractio h capit p actus fide l. l. magistatuū. C. de adpti. et l. iij. ff. de offi. pcō. et j. c. di. rōnis.

a ¶ Abstinentiū. No. q̄ abstinēs dicitur qui bene comedit. ⁊ ꝓtinens dicitur qui bene cognoscit ꝓximū suū. vt. xxxj. distinc. nicena.

¶ Christiani ex symbolis cōuiuia non celebrent.

On oportet[b] ministros altaris vel q̄slibet clericos aut ēt laicos xp̄ianos ex symbolis[c] (q̄ vulgus comessatia appellat) conuiuia celebrare[b]. Item ex conci. tole. iij.

¶ Sacrarū scripturarum lectio sacerdotalib⁹ semper conuiuijs misceatur.

Ro reuerētia[e] dei ⁊ sacerdotū id vniuersa cōstituit synod⁹: vt (quia solent crebro mēsis ociose fabule interponi) in oi sacerdotali conuiuio lectio diuinarū scripturarū imisceak: p hoc em̄ et aie edificank ad bonum: ⁊ fabule non necessarie ꝓhibentur.

Item ex cōcil. martini pape.

¶ De cōfertis nec cōuiuia facere: nec ante horam dicī tertiam clericis comedere licet.

On liceat sacerdotes vel clericos: sed nec religiosos laicos cōuiuia facere de cōfertis. Hec opz clericos vel laicos religiosos añ sacrā horā dicī tertiā inire cōuiuia nec aliq̄n clericos nō hymno[f] dicto comedere panē: et post cibos gratiam auctori deo referre. Si q̄ laicis comessationes dānabiles sunt: multomagis sacerdotibus ꝓputātur ad gehēnā. vēter em̄ pinguis (vt Hieron y. ait) crassum sensum generat. cum sacerdotalis sensus econtra vigil esse debeat ⁊ tenuis. atq; ideo edacitatis vicio obnoxij in sacerdotes vngi non debent. Idi enim (vt ait Grego. in moralib⁹) q̄ adhuc vicioꝝ bello subiacēt nequaq̄ p ꝓdicationis vsum ꝓesse magisterio ceterorū debent.

¶ Distic. xlv.

Equit. nō p cussorē. nō ei oportet epm̄ ita esse iracsci-

b ¶ On oportet. h hñt quidā. c. nullus qb̄ est. j. de cōse. dist. v. nullus.

c ¶ Ex symbolis. symbolū est q̄n plures ꝓferunt ad ꝓuuia faciēda id est ꝓfertū.

d ¶ Celebrare. nā vt ait Juuenalis. Miser est aliena viuere quadra.

e ¶ Reuerētia. j. de cōse. distin. v. in omnibus.

f ¶ On liceat hymno j. de ꝓsec. dis. ij. panis et calix. ⁊ ca. didicimus.

g ¶ Equit. hec dictum distinctio di apli: sicut in ꝓximo ꝓxime. In quarū māducatis ꝓpter quas ꝓ ꝓ auctes q̄ ꝓ- ue bibi lant nō debēt cē tis: oia accēsi ad irā vel in gra ꝓturbationē. se rū acti cūda ibi. Salo one fa mōne. tertia ibi. ex his. ḡrta ibi. ꝓ- j. coꝛ. cussor. Jo. de fā. r. ad

¶ Cal⁹. In hac idē fa. xlv. dist. ꝓsequit ter. c. aplice regu le. opz em̄ non esse percussorez qui nō debz esse irascibilis ⁊ perturbati sens⁹. Sz pariēs exemplo christi q̄ dorsum posuit ad flagella. Et primo ꝓbat q̄ plati non debēt aliquem ꝓcutere vsq; ad Sālomō. post ea allegat in cōtrarium. Nō. q̄ q̄ est ꝓcussio spiritualis: ⁊ est ꝓcussio corpalis. Spūalis ē. s. cū quis indiscreto sermōe corrigit aliquos: ista ꝓhibet. vt j. ea. ca. vl. Corpalis est illa q̄ manu fit: et ista vbi fit ex ira / vel odio

xxvj. q. vij. nō obseruet

percussio est duplex.

vel ad hoc vt magis timeatur: peccatū est. vt j.e.c.j. sed si fiat causa correctionis: licita est ei q̄ hz ptātē in eū: vt j.e.cū beatus. z xxxv. dist. ante oia. hoc tñ sciasq̄ epōs suis mānb⁹ neminē verberabit. vt lxxxvj. dist. nō liceat sed per ꝯfessiū pōt vt v.q.v. illa. nō gnalis nō expſſ tamē plaicū sed so libro p clericū si clerī de q̄ p cus fuerit verbe gl. in ꝯ rādus. vt ex de sen. excō. vniuer cōtume- stratis. misi peni bak. i. cō tus sit incorrigi rume- bilis: tunc etiaz bak. de plaicū pt. vt ex despō. de sen. excō. vt ipub. fame. Itē distin. ij. tiñ. guēdū est circa illj. qualitatē ipaz Corri- psonaz q̄ corrigē gēs dz de sunt: z etiā multa circa quātitatē attēde crimiū. nā qui re. sunt in minori- bus ordinib⁹ cō stituti: licite verberantur etiā p minorib⁹ crimi- nib⁹. vt j.e.§. sa lomon. vt. xxxv. dist. ante. Sz ma iores non sunt verberādi: nisi p maioribꝰ vel enormibꝰ cri minibus. vt j.e. cum beatus. et xxxv. dist. ante. Sunt tñ alij casus i quib⁹ licite peuit clericus. vt no. xvij. q. iij. si quis suadente.

Fidem suscipe nemo cogit.

Arg. q̄ fuit alle gatio gnalis nō expſſ so libro de q̄ p gl. in ꝯ cōtume- bak. i. cō bak. de despō. ipub. ij. tiñ. illj. Corri- gēs dz multa attēde re.

Quid aūt a ¶ Cano nes. lxxxvj. dist. non liceat.

b ¶ Fidē. ad fidē ei nemo cogēdus ē. vt. xxiij. qō. v. ad fidē z j.eo. ō iudeis. sed fidē receptā cogitur ḡs retinere. z sic nō ob stat. xxiij. q. iij. ḡa nos. et. q. vj. iam vero.

Quid aūt de epis q̄ verberib⁹ timeri volunt ca nones[a] dicant: z bñ fraternitas vra nouit: pastores enim facti sum⁹ nō pcussores. egregius predicator dicit. Argue obsecra: increpa in oīi patiētia et doctrina. Noua ꝛo atq̄ inaudita est ista p̄dicatio que verberibus exigit fidem[b].

Item in quodam concilio.

¶ De eodem.

Eminem quisquā peccātem[c] clericū cede attingat: nō pbr̄ diaconem: non epōs clericū vel seruitorē ecclesie ad cedem pducat. qō si ita causa exigit: id est si incorrigibilis extiterit cleric⁹ triduo[b] priuetur honore: vt pentitens redeat ad matrem ecclesiam.

Item Paschasio episcopo Neapolitano.

¶ Nō asperis sed blādis ad fidē ꝟbis sunt aliqui puocādi.

Qui sincera intentione extraneos a xp̄iana religione ad fidē cupiūt rectam pducere blandimētis[c] debent non aspritatib⁹ studere: ne ip̄m mētem reddita ratio a plano poterat reuocare: pellat procul aduersitas. Nam quicūq̄ aliter agunt z eos sub hoc velamine a cōsueta ritus sui voluerint cultura remouere: suas illic magis q̄ dei causas pbantur attēdere. ¶ Judei siquidē Neapoli habitantes q̄sti sunt nobis asserētes q̄ quidā eos a q̄busdā feriaꝝ suarū solennitatib⁹ irrationabiliter nitantur arcere: ne illis sit licitū festiuitatum suaꝝ solennia colere: sicut eis nunc vsq̄ z parētibus eoꝝ longis retro temporibus licuit obseruare: q̄ si hui⁹ rei ꝟitas ita se hz supuacue rei videtur operam dare. Nā q̄d vtilitatis est q̄ sī contra longū vsum fuerint vetiti. ad fidei illi⁹ cōuersionē nichil pficit/ aut cū iudeis q̄liter cerimonias[f] suas colere debeāt regulas ponim⁹: si p hoc eos lucrari non possumus: Agendum est ergo vt pot⁹ rōne et māsuetudine puocati seq̄ nos velint nō fugere: vt eos ex eorū codicibus ostēdentes q̄ dicimus ad sinum mīs ecclesie deo possim⁹ auxiliante cōuertere. Itaq̄ fraternitas tua eos montis prout potuerit deo adiuuante ad conuertendum accendat: et de suis illos solennitatibus inquietari denuo nō permittat: sed omnes festiuitates feriasq̄ suas (sicut hactenus tam ipsi q̄m parentes eorū per longa colentes retro tempora tenuerūt) liberam habeant obseruandi celebrandiq̄ licentiam[g].

Item vniuersis episcopis p galliam z europam et germaniam constitutis.

¶ Nō seueritate ſz benuolentia subditos ꝑlati corripiant.

Jcet plerūq̄ accidant sacerdotibus que sunt reprehendēda: plus tamē erga corrigendos agat benuolentia[h] q̄m seueritas: plus cohortatio q̄m comminatio: plus charitas q̄m potestas: cum nemo nostrū sine reprehensione aut sine peccato[i] viuat. Nam si dñs statim post triuam negationem beatum Petrum apostolum preceptorem nostrum iudicasset: non tantū ex eo fructum (sicut fecit) recepisset. Expectandi[k] ergo atq̄ corrigēdi magis sunt rectores ecclesie q̄m statim iudicādi[l]. Unde necesse est q̄q̄ negocia ecclesiastica post multarū experimenta causarū solliciti⁹ pspici z diligētius pcaueri: q̄tenꝰ p spūm charitatis z pacis ois materies scandaloꝝ[c] z psumptio iudeorum: atq̄ oppressio simpliciū fratrum de ecclesijs dñi auferantur. Et sicut non vult quisq̄ fratrum se aliorum iudicio pregrauari: ita non audeat alij inferre quod sibi non vult[b] fieri. Judei non sunt cogendi ad fidem. quam tamen si inuiti suscepierint/ cogendi sunt retinere. Unde in toleranda conci. statutum est.

¶ Sicut non sunt iudei ad fidem cogendi: ita nec conuersi ab ea recedere permittuntur.

De iudeis autem precepit sancta synodus: nemini deinceps ad credendum vim iferre: cui em̄ vult deꝰ miserek: z quē vult idurat. nō em̄ tales inuiti saluādi sunt[k] sz voletes. vt integra sit forma iustitie. sicut em̄ hō. ꝓpria arbitrij voluntate serpēti obediens peruist. sic (vocante se gr̄a dei) pro ꝓria mētis conuersione quisq̄ credendo saluab. ergo non vi: sed libera arbitrij sui voluntate: z facultate vt conuertātur suadēdi sunt non poti⁹ impellēdi. Qui aūt iāpridē ad christianitatem coacti sunt[l] sicut factū est tēporib⁹ religiosissimi pricipis zizebuti: quia iam constat eos sacramentis diuinis associatos z baptismi gratiam suscepisse z chrismate vnctos esse z corporis dñi extitisse participes: oportet vt fidem quam etiam vi/vel necessitate susceperunt tenere cogant[k]: ne nomē dñi blasphemet[k]: z fides quam susceperūt: vilis[s] ac cōtemptibilis habeat.

Item Leo papa episcopis.

¶ Benuolētia plusq̄ seueritas erga corrigēdos agat.

Jcet nōnunq̄ accidāt q̄ in sacerdotalib⁹ sunt reprehendenda psonis: plus tñ erga corrigendos agat benuolentia q̄m seueritas: plus exhortatio q̄m communatio: plus charitas q̄m ptās: sed ab his q̄ que sua sunt q̄rūt: nō q̄ iesu xp̄i facile ab hac lege discedit[h]ur: z dum dñari magis q̄m cōsulere subditis placet: honoꝛ istat in superbia. z q̄d ꝓuisum[b] est ad concordiam[b]: tendit ad nor̄ā.

Item ex canone apostolorū.

¶ Deiciat ab officio ꝓbyter z diaconus z episcopus verberibus timeri querens.

Episcopum: aut pbr̄m: aut diaconum pcutientem fideles delinquentes aut infideles utique agētes: z perhmōi volentem timeri: deiici ab⁹ officio suo pcipim⁹: q̄ nūq̄ nos docuit[k] hoc dñs: sed econtrario ipse cum pcuteret non repcutiebat: cum maledicetur non maledicebat: cum pateretur non comminabatur.

Item ex concilio bracha.

¶ Nō verberibus sed verbis subditos ebr̄i corripiant.

Cum btūs paulus apl's arguere z obsecrē: vel increpare i oi bonitate z patiētia p̄cipiat: extra hāc doctrinā nouim⁹ q̄sdā ex ffrib⁹ tātis cedib⁹ inhonoratos efferuescere: q̄tas poterant latrocinantiū pmereri pſone: z ideo qui grad⁹ iam ecclīasticos meruerūt. i. pbr̄i abbates siue leuite qui (exceptis granioribus[l] et mortalibus culpis) nullis debēt verberib⁹ subiacere: nō est dignū vt passim vnusq̄sq̄ p̄latus honoribilioꝛa mēbra sua ꝓout voluerit/ z ei placuerit/ verberib⁹ subijciat z doloꝛi: ne dum incaute subdita percutiat membra: ipse quoq̄ debitā sibi subditoꝝ reuerentiam

Judex sit amator eq̄tatis z mie. ¶ Concor. textus i. l. obſuā- dū. ff. ō offi. ꝓsi, fa. l. in gliaſ. C. ō nuꝫ. z. l. fi. C de do. inſ. vi. z vxo.

coactio est duplex. ¶ Adde q̄ dicaſ coactio pditio- nal' z q̄ absolu ta. no. i ca. ab- bas. de his q̄ vi me. ve can. fi. z in ca. maio- res. de bap.

a ¶ Expectāsit amator eq̄tatis z mie. Argu. q̄ sem per iudex potꝰ sequitur miseri cordiam q̄m iudi ciū: ꝛ vel eq̄tatē q̄m rigorē vt. lxxxvj. dist. non sa tis. l. distin. non deret. xxxj. q. vij alligāt. z. xxxv. q. ix. veniam.

b ¶ Judicandi. Id est damnandi.

c ¶ Scādalorum. Nam scandalum est clericū statum puniri post delictū. sic xj. q. iij. rursus.

d ¶ Non vult Sic. ij. q. vj. qui se scit.

De iudeis autem.

e ¶ Saluādi sunt. q: null⁹ inuitus fit bonus xxiij. questio. vj vides.

f ¶ Coacti sūt Coactio eōditio nalis ꝛ de q̄ hic loquit nō impedit sacramentū baptismi: nec ēt sacramentū ordinis. vt. lxxiij. distinct. vbi impedit tamen sacramentum matrimonij. vt extra de spō. cū locum. sz si fuerit absoluta coactō null⁹ character imprimit. vt extra de baptismo maiores. sed ut dormientibus z mentib⁹ distinguitur: q̄ si pri⁹ habeant ꝓpositum baptizādi: recipiunt characterē: aliter non vt ibidē dicitur in fine. eo q: dormiens possessionem non acquirit. vt. ff. de acq. pos. l. j. ¶. j.

g ¶ Cerimonias. Cerimonie dicuntur sacrificia indeoꝝ: q: cereis exercebantur. ff. disti. vj. ¶. his ita.

Cerimonie.

h ¶ Licentiā. Sed nōne iudei mortaliter peccāt ista faciēdo quō ergo datur eis licentia peccandi mortaliter? Item si peccant mortaliter quare nō punīntur cū ipsi i alijs de lictis punīntur vt. xvij. q. iij. cō stituit. extra de vſur. ¶. post miserabile. Sed dic q̄ nō dat eis hic licentiam peccādi: sed liberationem a pena. et ē simile. xij. dis. demq̄. et. xxj. q. ij. placuit. xxiij. questione. j. paratꝰ. Ad aliud respōdeo q̄ si iudei ab hoc ꝓhiberētur: ergo iam cogerentur ad fidē. Et hec vera sunt dum tamen ipsi in cōtemptuz nostre fidei non exerceant talia. vt C. de iudeis. iudeos. z̄.

Ecclīa grē p̄mittit iudeos mortaliter peccare.

h Jcet pleraq̄ accidant sacerdotibus que sunt reprehendēda: plus tamē erga corrigendos agat benuolentia[h] q̄m seueritas: plus cohortatio q̄m communatio: plus charitas q̄m potestas: cum nemo nostrū sine reprehensione aut sine peccato[i] viuat. Nam si dñs statim post triuam negationem beatum Petrum apostolum preceptorem nostrum iudicasset: non tantū ex eo fructum (sicut fecit) recepis

h ¶ Benuolentia. Nam sententia que mitigat seuerioꝛdiam vetat fugienda est l. distinctio. ponderer.

Sentētia sic contra mile

i ¶ Sine peccato. vt. lxxxj. distun. apl's. z. xxv dist. ¶. nūc autē.

priscas. z. c. seq.

Jcet nonnunq̄.

h ¶ Et qō ꝓuisum. Sic est qō dicit decretalis. qō alicui ꝓpietate concedi tur: nō debet redundare in alteriꝰ iniuriam. vt extra de ec. edifi. c. ij. z extra de appel. reprehensibilis.

i ¶ Cōcordiā Scilicet vt vn⁹ preesset alijs ne fieret scisma. vt xciij. di. legim⁹ z lxxxix. di. ad hoc

k ¶ Episcopū. Docuit. Sed nonne dominus flagellis percussit. vt. j. q. iij. saluator. sic. sed nō fecit hoc vt timeretur. ꝛc. sed causa correctionis. vt. ℨ. eo. in summa.

Cum beat⁹ paulus.

l ¶ Granioribus. Hic patz q̄ maiores clerici non sunt verberandi nisi ꝓ maioribus culpis: sz minores etiā verberātur pro minoribus. vt xxxv. dist. ante. z. xxj. dist. c. denigz. v. q. v. illi q̄ sunt et alie ꝓsone que habēt correctionem verberū. sed temperatā: vt pater: dominus: paterfamilias: magister marit⁹. ‡ vt. xxiij. q. iij. dnoiſta z. q. v. c. j. z. vij. qōe. j. sicut: vñ si pſ ꝛberat filiuz clericum in minoribus ordinibus cōstitutum non est excōmunicatus. Idē est de alijs propinquis: vel de his qui familiā habēt. vt extra de

Clerici nō sunt equal'r verberandi.

ij. tiñ. iiij.

Personе que habēt correctionem verberū. sed temperatā: vt pater: dominus: paterfamilias: magister marit⁹. ‡ vt. xxiij. q. iij. dnoiſta z. q. v. c. j. z. vij. qōe. j. sicut: vñ si pſ ꝛberat filiuz clericum in minoribus ordinibus cōstitutum non est excōmunicatus. Idē est de alijs propinquis: vel de his qui familiā habēt. vt extra de

‡ Ad de gl. i l. iurā z in au ten. de nup. ¶. si vero. col. iij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sent. excō. cū voluntate. in fi. Joānes. tñ respōdit q̄ si pat aio corrigendi ꝓberat filiū i sacris ordinib⁹ cōstitutū q̄ nō est excōicatus: q̄ manus illi nō est iniuriosa cū non faciat alio iniuriandi. vt extra de sent. excō. c. j. hoc etiā notant in q̄stiōibus. Bar.

t. ps. puer. xxiij. b.

a ¶ Subtrahat. Argu. q̄ ex quo pl'atus non seruat reuerentiā subdito: nec subdit⁹ tenet ei seruare. vt. xcv. dist. esto. xxij. q. v. ō forma. xxij q. vj. iniquum.

b ¶ Leuiter. ff. ad. l. aquil. p̄ceptoris.

Joā. ij. c. Clericus p̄t legari j. coll. v.

c ¶ Exiliꝫ. no. clericū posse relegari in exiliuz vt. ij. q̄ō. j. in primus. ⁊ not. iij. q. iij. hi qui.

d ¶ Flagellauit. vt. j. q. iij. saluator.

c ¶ Fornicatorem. j. ij. qōe. j. de manifesta. j. xxiij. quest. viij. legitur.

f ¶ In canonibus. In hoc libro nō inuemo illos canones: sed verba correctionis inueniūtur. xxviij. di. de his. ⁊. xij. q. j. c. j.

g ¶ Ergastulis. j. xxvij. qōe. j. impudicas. ⁊. c. peruenit.

h ¶ Disciplina. ¶ Id est rigor siue pena.

Iudex mediocritatē sequat Luce. x.

i ¶ Miscen. Ja est. Not. q̄ iudices semp sequūtur mediocritatē. vt ar. eī ō cōsibus. ex parte. ff. ō pigno. ac. si seruꝰ. ff. ō iur. et fac. igno. nec subtrahat[a]: iuxta illud qō qui dā sapiens dicit. Leuiter[b] castigat[c]: reuerentiā exhibet castigāti: asperitatis autē nimie increpatio: nec increpationē recipit nec salutē. Et ideo si qs aliter qꝫ dictū est p̄dictos honorabiles subditos lnia percepte prātis elat⁹ malicia animi tñ crediderit verberādos iuxta modū verborum que intulerit excōicationis pariter ⁊ exiliꝫ sententiam sustinebit. ¶ Salomon vero ecōtra ammonet dicens. Percute filiū tuū virga: ⁊ liberabis animam eius a morte. Hinc etiā beatus Gregorius scribit in dialogo beatū Benedictū quendā monachum virga percutiēdo sanasse: quem crebra admonitione curare non poterat. Hunc etiā dominus flagello facto de funiculis male versantes in templo flagellauit:[d] et de oratiōis domo eiecit. Hic etiā ap'ls fornicatorē[e] illū sathane corpora liter verādum tradidit et magum illum corporali cecitate dānauit. Hinc etiā in canonibus[f] pueri qui ante rationales ānos irrationabiliter versantur: verberib⁹ castigari iubentur. Virgines quoqꝫ si (religionis veste depositā) alius se copulauerint: ergastulis[g] retrudi precipiuntur. Hinc etiā Gregorius in moralibus. xx. lib. parte. iiij. cap. xj.

¶ Disciplina non est seruanda sine misericordia: nec misericordia sine disciplina.

Disciplina[h] vel misericordia multum destituitur: si vna sine altera teneatur: qꝫ circa subditos inesse debet rectoribus et recte consulens misericordia ⁊ pie seuiēs disciplina. Hinc est q̄ seminiuti illius vulneribus: qui a samaritano in stabulum ductus est: ⁊ adhibetur vinum et oleū vt per vinum mordeātur vulnera: q̄ oleum foueātur: quatenus vnusq̄sqꝫ qui sanādis vulnerib⁹ preest: in vino mordium districtionis adhibeat. in oleo molliciem pietatis. Per vinū mundantur putrida: per oleū sananda fouentur. Miscenda est[i] ergo lenitas cum seueritate. Faciendum est igitur quod dam ex vtroq̄ temperamentum: vt neq̄ multa asperitate exulcerentur subditi: neq̄ nimia benignitate soluant. Hoc nimirum illa tabernaculi archa significat in qua cū tabulis virga simul ⁊ manna est: q̄ cum scripture sacre sciētia est in boni rectoris pectore: si est virga districtionis: sit ⁊ manna dulcedinis. Hinc etiā Dauid ait. Virga tua et baculus tuus: ipsa me consolata sunt. virga enim percutimur: et baculo sustentamur. Sit ergo districtio iusticie que feriat: sit et consolatio baculi que sustentet. sit itaq̄ amor: sed nō emolliens. sit rigor: sed non exasperans. sit zelus: sed non immoderate seuiens. sit pietas: sed non plus qꝫ expediat parcens. Intueri libet in moysi pectore misericordiam simul cum seueritate sociatam. Videamus amantem pie et districte seuientem.

Certe cum israeliticus populus ante dei oculos pene inuenialibem contraxisset offensam: ita vt eius rector audisset. Descende peccauit populus tuus: acsi ei diuina vox diceret. Qui in tali peccato lapsus est: meus[k] non est. atq̄ subiungeret. Dimitte me / vt irascatur furor meus contra eos: et deleam eos: faciamq̄ te in gentem magnam. Ille semel et iterum pro populo cui preerat obicem se ad impetum dei irascentis opponens ait. Aut dimitte eis hāc noxam: aut si non facis dele[l]

p. xxiij. ‡ Conueni. tres no. ta l. j. ff. ō. var. ff de aq̄ plu. arc.

Moyses petijt vbi ri de libro dei Exō xxxij. b.

eis. postea destrue cōsequens: sed nō deles me: ergo dimitte eis hanc noxam. Et Gregoriꝰ hic conditionaliter exponit. Alij intelligunt hoc de morte temporali prout videtur sonare littera sequens.

Moyses oro pro ppho in q̄ fuit erauditus.

a ¶ Obtinuit. j. l. dixi. ⁊ si quis p̄postera. cōtra. ibi dicit q̄ penā petijt: sed nō obtinuit. Respōdeo Obtinuit ad tēpus: vt ne puniret eternaliter sed nō vt nunq̄ puniret. Puniti enī sunt p illo peccato i romana et in babylonica captiuitate. vt. lxxxvj. di. ieiunū. vel obtinuit venā q̄ ad vitaz eternā: nō q̄ ad tpale. Sicut ⁊ Dauid remissum fuit peccatū q̄ ad vitam eternā: ꝫ tñ punit⁹ fuit tēporaliter. vt de peni. di. j. sicut primi.

Exo. xxxij. f

Adde regulariter q̄t dicant pauci. nor. gl. in. l. senat⁹. ff de do. causa mor. et in. c. cu pteres. ℌ. cererum in gl. inȳ. ꝑdicentiū pauc. ō elect.

b ¶ Pauc. Not. xxiij. milia dici pauca: ⁊ q̄ pauci fuerūt respectu alioꝝ. sic ff. ō verb. signi. mō totem.

c ¶ Allegauit Argu. q̄ idē potest esse aduocatus vtriusq̄ partis: ⁊ nunc inducere iura ꝓ vna parte: nūc ꝓ altera: qō ē falsū ⁊ sic tutor duoꝝ litigantium pro vno agit: ⁊ p altero respōdet vt ff. ō aucto. tuto. accipientis. Ex hoc loco sumit causa quare episcopus accedēs ad altare deponit mitrā bacūlū: ⁊ cū cōuertit se ad populū resumit ꝓminationis siue insignia vt de cōsecra. distin. j. nullꝰ episcopus ⁊c.

Adde de hoc late p Joā. an. in mer. cu. i regu. contract⁹. de reg. iu. lib. vj.

d ¶ Omnis. ¶ In vtroq̄. Id est in absoluendo ⁊ cōdemnando.

Iudex q̄lit̄ p̄t hꝛe ri=

e ¶ Dortat. Sed q̄liter istud stare p̄t q̄ iudex habeat misericordiā et rigorem? primum ex ratione: q̄ iudex non p̄t mitigare penā a canone latam: vel lege inflictam. vt. ij. q. iij. ℌ. notādum. sed illud ibi expedit. Itē qualiter miserek iudex illi⁹ quē occidit? Item que mia fit ibi vbi filiꝰ punit ꝓ delicto patris. vt. vj. q. j. ℌ. vex. Solu. ideo dicit iudex seruare rigorem ⁊ miam: nō q̄ simul exerceat ea circa aliquē: sed q̄ si op⁹ fuerit ⁊ causa subest. debet esse misericors in dispēsando. si causa non subest dz esse rigid⁹ iudicādo. Uel dic q̄ iudex semper habebit miam etiā occidēdo hominē: ⁊ si nō per mitigatiōez pene: saltē per cōpassionez. vt. j. e. vera. Itē ex hoc facit misericordiam cū facit vt ille cōtinuetur inter flagella: ⁊ ne fiat deterior. Uñ corpso q̄ iudex punit aliquem miam facit. vt. j. eo. ca. priori. ⁊ iste intellect⁹ patere potest ex illo. c. xxiij. qō. iiij. duo ista. et. c. ea videtur. quia enim facit? sinem peccato misericors est. vt ō peni. dist. vlti. c. vlti. in fine.

Gor et miam. Job. xxix. d

xj. ps.

Rancorem dimittere tenemur.

Prelatꝰ virū ꝓ iniuria pria posset aliquē punire

f ¶ Dimittit. Quilibz p̄ ⁊ tenet dimittē rācorē: ꝫ nō tenet dimittere satisfactionez. vt. xc. dist. si qs nō contristat⁹. et. xxiij. q. iij. si illic.

g ¶ Corripit. Hic videt q̄ aliqs p̄t verberare: vel exercōicare aliquē ꝓ ppria iniuria. sic. ij. q. vij. si ds. Sz cōtra. j. dist. pri. sed itiōarios. vbi dicitur q̄ clerici nō debēt esse vltores. ppria iniu

Ds. misericordie disciplina. Uñ in Job iuxta vtrāqꝫ virtutem dicitur: Cunctꝫ sederē quasi rex circūstante exercitu eram tñ merētium cōsolator. Sedere q̄ppe circūstante exercitu vigor est discipline regimis: merentiū ꝙ corda consolari est ministeriū pietatis. ¶ Idem.

¶ Juste iudicans: misericordiam cum iusticia seruat.

Omnis qui iuste iudicat stateraz in manu gestet. In vtroq̄[a] penso iusticiā ⁊ misericordiā portat[c]: sed ꝓ iusticiam reddit pcti sniam. p misericordiam peccati temperat penā vt iusto libramine quedam per equitatem corrigat: quedaz vero per miseratione indulgeat. Qui dei iusticiam oculis suis preponit: semp timens et tremens in omni negocio formidat ne de iusticie tramite deuians cadat. et vnde non iustificatur inde poti⁹ condemnetur. ¶ Item Augustinus in enchiridion.

¶ Qui remittit ⁊ qui corripit vterq̄ miseretur.

Et qui emendat verbere in quem potestas datur: vel coercet aliqua disciplina: et tamen peccatum eius quo ab illo lesus aut offensus est dimittit[e] ex corde: vel orat vt ei dimittatur: nō solū in eo quod dimittit ex corde atq̄ orat: verumetiam in eo quod corripit[g]: et aliqua emendatoria pena plectit: elemosynam facit: quia misericordiam prestat. Multa enī bona prestantur. similiter est ꝓtra. xxiij. q. iij. inter. vbi dī q̄ nullꝰ debet alium excōicare ꝓ propria iniuria. similiter est contra. xxiij. qō. v. de occidendis. vbi dī q̄ iudex ꝓ sua iniuria nō debet reū occidere. Sed solue vt dicti. ij. qō. vij. si quis episcopus. Joan. Soln. ꝓ propria

intaria pōt plā-
tus aliquē punī-
re: dūmō non fa-
ciat hoc alio vici-
scēdi. vt.j.dis. p
ri. sedmō arios
vel vt magis ti-
meat. vt. ō. ea.
dis.c.j. sed si alo
corrigēdi hoc fa-
cit & non ex indi-
gnatiōe bene li-
cet vt i hoc.c. di-
citur. B.

a ¶Inuitis.

Benefi-
ciū iui-
to con-
fertur.

Argu. q̄ inuito
cōferrur benefi
cium. vt.xxiij.q.
iij. displicet. et
q. v. nō vos. lxx-
xiij. di. placuit. &
ca. cōsuluit. ff. ō
nego. gestis. so-
lūmodo. ff. de libe.
cau. l.j. &. ij. &. ff.
ō appel. nō tm.
Arg. contra. xx.
q. iij. pfes. xxiiij.
q. v. ad fidē. ff. ō
reg. iur. inuito.
Sol. ad bonū se
mel receptuz be
ne cogit aliqs il
lud retiere: alo
nō. Cōtraria ve
ro iura i casib⁹
specialib⁹ loquū
tur in quib⁹ q̄s
cogitur.

iij. ps.

b ¶Ria sūt.

Elemo
syna
magna

¶Quic-
quid. hec est ma
gna elemosyna
qui dat vltra id
qō pōt. vt. xli. di
sti. parsimonia.

c ¶Dimitte-
re q̄tū ad rācō-
rem ad min⁹: vt
re. distic. si quis
contristatus.

d ¶Redū
dat. i. abundat.

ij. pe.
v. a.

e ¶Benigno
corde. Qr q̄ dat
pauperi elemo-
synā non ex cha
ritate: z iō vt re
moueat a se im-
portunā petitio
nē: rē pdit & me
ritū & venialiter
peccat. vt. xxv.
di. ¶. criminis.

Elemo
syne
dator
pōt ve-
nialiē
pecca-
re.

f ¶Falsa vo.
vñ falsa iusticia

tur inutilis⁸: q̄n eorū cōsulitur
vtilitati non voluntati: q̄ ipsi
inueniūtur sibi ininuici. Sunt
eñ multa genera elemosyna-
rum de quibus albinus ait.

¶ De multiplici genere ele-
mosynarum.

Tria sunt gña elemosy
narum: vna corpora-
lis egenti dare q̄cq̄d⁹ poteris:
altera spūalis dimittere⁶ a q̄
lesus fueris: tertia delinquen
tes corrigere et errantes in
viam reducere veritatis.

Item Augustinus.

¶ Elemosynis pecunie pre-
fertur elemosyna cordis.

Due sūt elemosyne vna
cordis: alia pecunie.
Elemosyna cordis est dimit-
tere et a quo lesus es: nam da
re aliq̄d indigēti aliq̄n q̄ris et
nō habes. indulgere peccanti
q̄tū volueris redundat⁹ tibi.
elemosyna cordis multo ma-
ior est q̄ elemosyna corporis.
Charitatis elemosyna sine
substantia terrena sufficit. Il
la vero q̄ corpaliter dat: si sine
benigno corde⁶ tribuit: oīno
non sufficit. Ex his oībus ap
paret q̄ nec lenitas mansue-
tudinis sine rectitudine seue-
ritatis: nec zelus rectitudinis
sine mansuetudine in prelatis
dz iueniri. Percussores ergo
qui p̄missis auctibus ab ep̄ali
officio remouent: nō quilibet
corpaliter flagellātes sed pre
termissa māsuetudine ad ver
bera semp parati intelligendi
sunt: q̄ p flagella non vitia co
rigere: sed timeri appetūt: q̄
bus petrus scripsit. Ne sitis
dominātes in clero: sed forma
facti gregis ex aīo. Hinc etiā
Grego. scribit in moralibus
lib. xix. parte. iiij. ca. xxiij.

¶ Mansuetudo et discretio
ab inuicem non seperentur.

Sunt nanq̄ nonnulli ita
districti: vt etiam omnē
māsuetudinem benignitatis
amittāt: z sunt nōnulli ita ma
sueti: vt perdant districti tura
reginimis. vñ cunctis rector
bus vtraq̄ summopere sunt
tenenda: vt nec in discipline
vigore benignitatē māsuetu-
dinis: nec rursus in mansuetu
dine districtionē deserant di-
scipline: quatenus nec a cōpas
sione pietatis obdurescant cū
contumacē corrigūt: nec disci
pline vigorē molliant: cū infir
mor⁹ aios cōsolant. Regar er
go vigor discipline mansuetu
dinē: z mansuetudo ornet ser
mone vigorem: et sic alterum
cōmendetur ex altero: vt nec
vigor sit rigidus: nec mansue
tudo dissoluta. Item.

¶ Vere iustus miseris compa
tit̄ur: delinquētib⁹ indignat̄.

Vera iusticia compas-
sionem habet: falsa ve-
ro[f] dedignationem: cūius et
iusti soleant recte pctōrib⁹ in-
dignari. Sed aliud est quod
agitur typo supbie: aliud q̄
zelo discipline: indignantur
etenim sed non dedignantes
sunt. At cōtra hi qui de falsa
iusticia superbire solent cete-
ros quosq̄ despiciunt: nulla
infirmantib⁹ misericordia cō
descendunt: et quo se peccato
res esse non credunt: eo dete-
rius peccatores fiunt.

Item Hiero. in Hieremia.

¶ Peccantes mansuetudine
prouocentur non austeritate
abiciantur.

Recedite[g] (inquīt) pol
luti: recedite: abite no-
lite nos tangere: nobiscū noli
te cōicare. Talis loquela non
illuminat cecū nō sanat egro-
tū: nō curat infirmū: sed magis occidit atq̄ in
desperationē periculātē mittit. Boni etenim
rectores ex sua infirmitate[h] aliorū infirmita-
tes pēsantes magis p hūilitatis z mansuetu-
dinis leuamentū[i] studēt peccantes ab erroris
laqueo eruere: q̄s p austeritatē in foueam pdi-
tionis nutātes ppellere. Vñ doctor gētium
factus sum (inquit) infirmus infirmis. Idem

non est iusticia:
et si iusticia ī eo
non est: nō est iu
dex. vt. xxiij. qō.
iij. est iniusta: si
cut falsus dena
rius nō est dena
rius: z falsus tu
tor nō est tutor.
vt. ff. de ẏbo. sig-
ni. paulus. Et
no. q̄ facit ḧ dif
ferentiā inter i-
dignari et dedi
gnari: vt dignā
tio spectet ad
malos: et dedi-
gnatio ad bo-
nos z illud odiū
est bonū quo ḍs
odit peccata nō
homes vt. lxxxvj
dist. odio. et iu-
stus irascet pec
catis populorū.
vt. vij. qō. j. ℌ. cū
vero.

Judex
falsus
non est
iudex.

Indi-
gnari
dedi-
gnari
differt.

g ¶Recedite.
Hec sunt
verba illoz qui
habēt falsam iu
sticiam: sed hec
verba nō de cor
porali: sz de spi-
rituali recessu i
telligenda sunt
vt. xxiij. q. iij. re
cedite.

Petr⁹
cecidit
nō sine
causa.

h ¶Infirmi-
tate. Ideo enim
dominus permi
sit petrum cade
re. vt ex sua ifir
mitate sciret āli
ter deberet alio
rum infirmita-
tibus cōpati. vt
l. distin. conside
randum.

i ¶Leuamen
tū. Debet enim
prelatus singu-
los iuuare pro
posse. vt. viij. q.
j. clemens.

De Achor.

a ¶Sed illud
¶Uno. s. Achor qui furatus fuerat regulā aureā de hiericō sno anathe mate. vt. j. q. iij. ītē pctō achor.

Num. xvj. d.

b ¶Ut ceteri.
No. q̄ cuz quis delinquit publice: publice ē arguēdus z nō oc culte: vt sic ceteris metus incutiat: z etiā scandalū auferat. vt ij. q. v. si mala. z q. vij. quapropt. z. xxiij. q. iij. ara plane. et. xvij. q. ḧ puenit. z. xj. q. iij. ca. ylri. z multis pōnis crassantibus exēplo op⁹ est. vt. ff. de pe. aut fcā. ℌ. vl. c

Delinquens publice publice arguēdus est j. tim. v. c. j. coi. i. v. d.

Wat. xviij. b.

¶Duobus. Ex hoc ca. vī q̄ illa auctoritas si peccauerit: intelligat etiā de manifesto delicto: q̄d iuris sit dixi. ij. q. j. si peccauerit.

c ¶Morbida j. j. qō. j. ferrur. xxiij. q. iij. resecande.

d ¶Hinc etiā alibi. Ar. q̄ possum⁹ vti iure alieno cui⁹ nō habemus auctorē vt. ff. e. neminē. z extra de fri. et male. ca. j. de cōsecra. di. iij. sanctū. arg. ztra. ff. de fal. l. viti. vbi dr q̄ falsari⁹ est q̄ allegat leges: quarū nō habetur auctor. Jo. Hoc iō ptigit in legib⁹: q̄ nulla sit ac auctore certo inuenī Bar.

Jure cui⁹ nō est auctor vtrum possum⁹ vti.

iij. ps

¶Equitur. Distinctio diuidit in tres ptes. In quaz pma reprehēdit sūpbos doctores. Secūda ibi. Et quare.

diuisio Titū. j. d.

¶In populum ira dei desē-
uit: cum predicator⁹ delinquen
tes palpat non corripit.

Sed illud nō ociose trāscurrēdū est: q̄ vno[a] pec
cante ira dei sup oēm pplm ve
nit: hoc quō accidit: q̄n sacer-
dotes q̄ ppl'o p̄sunt erga delin
quētes benuoli videri volunt
et verētes peccantū linguas
ne forte male de eis loquātur
sacerdotalis seueritatis īme-
mores nolunt cōplere q̄d scri-
ptū est. Peccātē cozā oīb⁹ ar-
gue: vt ceteri[b] metū habeant.
Et iterū. Auferte malū a vo-
bisipsis. nec zelo dei succensi
imitātur ap'lm dicentē. Tra-
didi hmōi hoiem sathane i in-
teritū carnis: vt spūs salu⁹ fiat
Heq̄ illud euāgelij ipiere stu-
dēt. Ut si viderit peccātē pri-
mo secreto eū cōueniant: post
etiā duob⁹[c] vel tribus adhibi
tis testibus: qui si cōtempserit
et post ecclesie correctionē nō
fuerit emēdat⁹: de ecclesia ex-
pulsum velut gētilem habeāt
aut publicanū: z dum vni par
cūt vniuerse ecclesie molunt
interitū. Que ē ista misericor-
dia: que ista bonitas vni pcere
z omnes in discrimen adduce
re? Polluit em ex vno pctō
re pp'os: sicut ex vna oue mor-
bida[d] vniuersus grex inficitur
sic et vno fornicante vel aliud
quodcunq̄ scelus cōmittente
plebs vniuersa polluit. Hinc
etiam[e] alibi dicitur. Rectorē
subditis. pietas matrem: disci
plina vero patrem exhibeat.
Percussor quoq̄ dicitur q̄ ser
mone inutili infirmorum con-
sciētiā vulnerat. Unde Ana
cletus papa.

¶Qui sermone incauto con-
scientiam percutit infirmoꝝ
percussor vocatur.

Sane percussor ille doc-
tor dicitur qui sermo-
ne inutili conscientiam percu
tit infirmorum. Ideo tenere
vos et omnes fideles oportet
eum qui secūdum doctrinam
fidelis est sermonem: vt potēs
sit consolari in doctrina sanc
ta et contradicentes redar-
guere: et recte viuentes atq̄
etiam rectā fidem tuentes cō-
solidare.

Sequitur[f] in
epla ad timo-
theum. Non
litigiosum. Ni
chil est enim
impudentius
arrogātia ru
sticorum: qui garrulitatē au-
ctoritatem putāt: et parati ad
lites in subiectos tumide into
nant: quod ex arrogantia su-
perbie prouenire manifestum
est. Unde Gregorius scribit
in moralib⁹. lib. xxiij. parte. v.
capi. xij.

¶Arrogantes nesciunt infer
re humiliter que docent.

Hoc habet, propriū doc-
trina arrogantium: vt
humiliter nesciāt inferre que
docent: et recta que sapiunt
etiam recte ministrare nō pos
sunt. In verbis[g] enim eorum
proditur: q̄ cum docent quā-
si in quodam sibi vidētur sum
mitatis culmine residere: eos-
q̄s quos docent vt longe infra
se positos velut in imo respi-
ciunt: quibus non consulendo
loqui: sed vix dominando di-
gnātur. Recte autem his per
prophetam dominus dicit.
Vos autem cum austeritate
imperabitis eis z cum poten-
tia. Cum austeritate enim z potentia imperāt
qui subditos suos non cum tranquillitate ra-
tiocinando corrigere: sed aspere inflectere do-
minando festinant. Et contra: vera doctrina
tanto vehementius hoc elationis vicium fu-
git per cognitionem: quanto ardentius ver-
borum suorum iaculis ipsum magistrum[h] ela-
tionis insequitur. Caueat enim ne eū elatis mo
ribus p̄dicet quem in cordibus audiētium sa-
cris sermonibus insectatur[i].

Tertia ibi. si ti-
cet. Jo. de san.

f ¶Sequitur
In hac. xlvi. dis.
exeq̄t. x. ca. apli
ce regule. s. opor
tet ep̄m ee nō li-
tigiosū. talī aūt
duplici ō cā, phi
betur ordinari:
vna: qr cū talis
sit arrogans ne
scit humilit̄ do-
cere. vñ subditi
vilipendūt eius
doctrinā. Item
alia rōne: qr con
sueuerunt tales
diūtēperari esse
in moribꝰ. solēt
em esse adulato
res: ꝓditores:
detractores: ma
ledici: iuidi: scur
riles: ad vlcīscē
das iurias suas
ꝓpri. q̄ ẏm or-
dinē hic exeq̄t.

Litigiosus duplici rōne ordinari non dz.

Ozias.

g ¶Inver
bis. Ex verbis
em ppendimus
alicui⁹ stulticiā
vt. xciij. di. legi-
mus. z eē de suc
cess. ab intest. cū
dilect⁹. et ex ver
bis perpēditur
quāta fides ad-
hibeāt testibus
vt. ff. de questio
ni. ō minore. q̄n
q̄ etiam per sīg-
na perpendit̄:
qr impudic⁹ ocu
lus &c. vt. xxxij.
qō. v. nec solo. et
de peniten. di. j.
in actione.

Stulti
tia per
ẏba et
signa
ppen-
ditur.

h ¶Magīm.
i. diabolum.

i ¶Insectat. Ezec.
id est psequitur xxxiij
a.

Universidad de Deusto Biblioteca

Argu. q̄ episcopus possit depositū restituere. de hoc dist.l.j.§.q.vj. ideo. vel dic degradetur. id est suspendatur ꝛ revocetur per papam.

ij.ps.

a SUnt nōnulli. ¶ Augēt. Nō est oportet laudādo augere ꝓsuadere. i fine.

b ¶ Sanctus vir. s. Job: cuius verba Greg. hic exponit.

c ¶ Non estimat. Qz dubia i meliorē partem interpretantur. vt extra de reg. iur. estote.

d CLericus q̄ adulationibus. Triplex ē adulatio: vt dist. xxv. distin. §. alias.

e ¶ Proditiōibus. Proditor dr qui ꝓpt timorē non defendit veritatē: ꝛ q̄ tacet eā. vt.xj.q.iij. nolite. Itē q̄ crimen alterius sibi soli notū manifestat. vt.ij. q.j. si peccauerit. Item qui malitiose circūuenit alium: ꝛ callide seducit: vt in pe Cy.C. riculum salutis trahat. xvi. q.j. si cupis. Itē qui rem sibi commissam exponit hostib⁹. xxij.q.v. ō forma. Itē q̄ iusta veritatis contemnit. xj. q. iij. abijt. Itē qui sibi cōmissum reuelat. xiij. dist. c. nerui.

Proditor multipliciter dicitur

¶ Adde ter. i.l. captatoras. ff. ō here. isti. glo. i.l. j. et ibi. Cy. C. si quis ali. test. prohi.

Ezec. xiij.c.

f CAccusatores. id ē detractores.

g ¶ Nō ad clerum. Optimum est hic ar. ꝓ Y. qui dicit q̄ q̄ semel fuit excōicatus ꝛmodo non admittatur ad actꝰ legitimos. vt dicā. iiij. qō. j. in princi.

h CLericus ¶ Cogatur. per excōicationē. vt. vj. q. j. illi q̄. ꝛ xxij. q. j. predicandum.

Job. xxvij.

i ¶ Revocet.

CEce quare litigiosi prohibētur in episcopos ordinari. Est ꝛ alia causa huius prohibitionis. litigiosi namq; vel adulationibus animos principū sibi cōciliant/ vel fratribus suis detrahendo infamie notā ingerūt: vel inter fratres discordiam seminando seditionem nunq; facere cessant. que omnia in prelatis damnabilia esse probantur. Unde Grego. scribit in moralibus. lib. xviij. parte. iiij. ca. iij. ¶ De his qui peccatoribus adulantur.

SUnt nonnulli qui dum malefacta hoim laudibus efferunt: augent[a] que increpare debuerāt. ꝛ Hinc em ꝓphetam dicit. Ve his q̄ consuunt puluillos sub omni cubito manus: et faciunt cervicalia sub capite vniuerse etatis. Ad hoc quippe sub cubito puluillus vel cervical sub capite iacentis ponitur vt molliter quiescat. Quisq; ergo male agentibus adulatur puluillū sub cubito/ vel cervical sub capite iacentis ponit: vt q̄ corripi ex culpa debuerat: i ea fultus laudib⁹ molliter quiescat. ¶ Hinc rursus scriptum est. Ipse edificabat parietem: illi autem liniebant eum. parietis quippe nomine peccati duricia designatur. Edificare ergo parietem est contra se quēpiam obstacula peccatis construere: sed parietē liniunt qui peccata perpetrantib⁹ adulātur: vt quod illi peruerse agentes edificant: ipsi adulantes quasi nitidū reddant. ¶ Sed sanctus[b] vir sicut mala de bonis non estimat[c]: ita iudicare bona de malis recusat dicens Absit hoc a me vt iustos vos iudicem. donec deficiam non recedam ab innocentia mea. Hinc etiam in cōcilio carthaginensi. iiij. legitur.

¶ Adulator vel proditor clericus ab officio degradetur.

CLericus qui adulationibus[d] ꝛ pditionibus[e] vacare deprehenditur: degradetur ab officio. Item. ¶ Excommunicentur ab episcopo qui fratribus nō approbanda obiciunt.

CAccusatores[f] fratrum eps excōicet: q̄ nō probanda fratribus obiciūt: ꝛ si emēdauerint vicium: recipiat eos ad cōionem nō ad clerū[g]. Item. ¶ Removeatur ab officio clericus maledicus: scurra fratrum profectibus inuideno non promoueatur.

CLericus maledic⁹ (maxime in sacerdotib⁹) cogatur[h] ad postulādam veniā: si noluerit: degradet: necvnq; absq; satisfactione ad officiuz revocetur[i].

Item. ¶ De eodem.

CLericū scurrilē: et ꝓbris turpibus ioculatorem: ab officio esse retrahendum censem⁹. Item. ¶ De eodē.

CLericus inuidens fratrū ꝓfectib⁹: donec in vicio est nō ꝓmoueat. Item. ¶ Non sunt ordinandi qui seditionibus vacant.

SEditionarios statuim⁹ nunq; ordinandos[k] clericos: sicut nec vsurarios[l] vel iniuriarum[m] suarum vltores. Item ex concilio laodicensi. ¶ Usuras exigere clericis minime licet.

NOn licet fenerari ministris altaris vel in sacerdotali ordine constitutis: vel vsuras vel lucra que sescupla[n] dicunt accipere. Item tē leo papa. ¶ Nec suo noie: nec alieno clericus fenerator existat.

SIcut non suo[o]: ita non alieno nomine aliquis

tij. ps.

Tutor pupilli noie nō dr vsuras exigere.

ꝓ alio peccare nō debuit: vt dicitur hic: sec⁹ in alijs cōtractib⁹ quia finito officio non conuenitur tutor vel curator. vt. C. nō ad ministra. tut. si nō subscripsisti. ꝛ. C. qñ mino. exhac. tu. l. j. licz secus sit in ꝓcuratore. vt. ff. de ꝓcu. procurator q̄ ꝓpetictiōe. qz tutor fit ex necessitate. ꝓcurator voluntate. ff. de ꝓcura. l. j. B.

a ¶ Commodis. Quia periculosa est talis cōpensatio. xiij dist. quod ait.

Quod aurē ¶ Hec dicti. dividitur in quattuor ptes. In quarū ꝓma principaliter ꝓ

¶ Not. hibet vsuras: et q̄ hec hoc facit ꝓ quin dictio q̄ auctoritates aut/ qñ Secunda ibi: vi q̄ ponitur. Tertia ibi tur dicitur. Quartiuctiue ta ibi: quod tūc. ꝛ ꝓpe. Jo. de san. xxvj. q. b ¶ Qō autē. vj. ca. j. hic ꝓsequit. xj. qñq; co ca. aphice regupulatiue. vt ꝙ continuat illi. c. ꝛ. xxv di. epōs. qñq; ponit ꝓditionalit. xlv. di. discipli c ¶ Prohibētur. s. i epla. j. ad cōrectime j. q. j. q̄ quida. timo. vj.

Et ¶ Pistop⁹. Erinā. qñ gēs. sed nō suscoire- piēs: rūc esn̄ deponeret: vt. j. e. si q̄s contra. vbi de accipiēte dicitur: vel exigens cū effectu: vel illud ꝓ tēpore data est: ꝛ nō hz locū hodie: sed habuit locū tempore apostolorum ꝓpter nouitatē eccīe. Et habes

clericorum exercere fenus attentent. Indecens est enim crimen suū cōmodis[a] alienis impendere ꝛ exercere. Fen⁹ autem hoc solum aspicere ꝛ exercere debemus: vt qō hic misericorditer tribuim⁹ a dño qui multipliciter ꝛ imperpetuum mansura tribuit: recipere valeamus. ¶ Distinctio.xlvij.

QUod autem[b] in fine huius capituli vsurarij ordinari prohibētur[c] inde est q̄ vsuram exercentes cupiditati deseruire ꝓbantur. cupidi autem ab apostolo ordinari prohibentur: quia tales facile a iusto deuiarent.

Si in canonib⁹ aplor legit. ¶ Diaconus presbyter ꝛ episcopus exigēs vsuras: nisi desierit deponatur.

EPiscop⁹: aut ꝓsbyter aut diaconus vsuras a debitoribus exigens[d]: aut desinat aut certe deponatur.

Item ex cōcilio niceno. c. xviij. ¶ Usuras exigens: siue clericis siue subiectus regule dei ciatur.

QUoniam multi sub regula constituti auariciam ꝛ turpia lucra sectantur: oblitiq; diuine scripture dicētis. Qui pecuniā suā non dedit ad vsuram: mutuum dantes cētesimas[e] vsuras exigūt iuste censuit: magna et sancta synodus: vt si quis inuentus fuerit post hanc diffinitionem vsuras accipiens aut aliquam admonitionem faciens: vel quolibet modo negocia transigens[f] aut emolia. id est sescupla exigens: vel aliquod tale prorsus ercogitans[g] turpis lucri gratia deficiatur a clero: ꝛ alienus existat a regula.

Hinc etiam Grego. i. xix. lib. moralium scribit dicens.

¶ Temporalibus lucris deseruientes: deo nequaq; militare probantur.

OMnes huius seculi dilectores in terrenis rebus fortes: sunt in celestibus debiles. Nam ꝓ temporali gloria vsq; ad mortem desudare apertū: ꝛ pro spe perpetua nec parum in labore quidem subsistunt pro terrenis lucris quaslibet iniurias tolerant: ꝛ ꝓ celesti mercede vel tenuissimi verbi ferre contumelias recusant: terreno iudici toto etiam die assistere fortes sunt: in oratione vero coram domino vel vni⁹ hore momēto lassantur.

Sepe nuditatē: delectionem: famē: pro acquirēdis diuitijs atq; honoribus tolerant: et earum rerum spe se per abstinentiam cruciant: ad quas adipiscēdas festinant: supna autem laboriose querere tantoma gis dissimulāt: q̄z tomagis ea retribui tardius putant.

¶ Hi itaq; quasi malarum arborū more deorsum vasti sunt sursum āgusti: qz fortes in inferiora subsistunt: sz ad superiora deficiunt: atq; cōtra ex qualitate palmarū[h] designat pro ficiens vita iusto⁹: q̄ nequaq; sunt in terrenis desideriis fortes ꝛ in celestibus debiles: sed longi⁹ atq; distāti⁹ studiosos magis deo se exhibent q̄z sēlo fuisse meminerint. ¶ Nā cum quibusdam ꝓ predicatorē nostrū dicit. Humanū dico ꝓpt infirmitatem carnis vestre. sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immūdicie ꝛ iniquitati ad iniquitatē. ita nunc exhibete membra vra seruire iusticie in sanctificationē eorū procul dubio infirmitati condescenditur acsi eis apertius diceret. Si nequaq; amplius[i] potestis: saltem tales[k] estote in fructu bonorum operū quales fuistis dudum in actione

hic q̄ nō quodlibet mortale peccatū deflet tam ꝓmotū. vt. xxv di. c. j. ꝛ. v. q. iij. in loco.

Petīn mortale an sp deficit tā promotū.

Quoniam ¶ Cētesimas. Centesima dicit vsura q̄ sorti equiparatur in anno. ꝛ f ¶ Trāsigēs. i. quod dcūq; nouū pactū vel cōtractū inuenies in fraudē vsurarū vt si sumat rē in pignore et nō ꝓputat fructus in sorte. c. j. ꝛ. ij. extra de vsuris. g ¶ Ercogitāt Argu. q̄ sola cogitatio punitur ꝛ vt. vj. q. j. §. si q̄s cū. q̄ verū ē quo ad deū: ꝛ si non procedit ad actū. vt. xxvij. q. j. nec aliqua.

Usura centesima.

† Conc. gl. in. l. ij. ver. cētesime. C. ō pe ti. here di.

cogitatio sola punit. ‡ Adde an ꝛ q̄n sola cogitatio punit. not. i. c. j. i gl. i ℣. non in fructibus. de eo q̄ mutuū i posset.

Omnes. h ¶ Palmarū. iuxta illū Just⁹ vt palma florebit. ps. xcj. i ¶ Amplius. Cū faciatis bonū ꝛ tuz fecistis mali: nō intelligas q̄ tūdu debeat penitere q̄s diu fuit malus. quia tāta posset esse contritio: q̄ momēto tanta penitentia sufficeret. de ꝑse. di. iiij baptismi.

Petōr. an tādu debeat penitere/ ḡdiu fuit malꝰ.

Rom. vj. c.

k ¶ Tales. Vide hic q̄ aliq̄s posset tantū crescere in malicia q̄z ꝛ in bonitate q̄ nō est verum. q̄ charitas pōt in infinitum extēdi intra illud. Bonū mihi lex oris tui sup milia ☞. sed malitia nō. quia aliquis non potest esse summe malus. vt de penit. distinctiōe. ij. §. contrario.

psal. cxviij.

Sūme malꝰ nullꝰ pōt eē..

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Aeris. id est celestis conuersationis.

b ¶ De petro habes xxi. dis. petr⁹. z. iij. dis. studij. De hac matia notandū. xxviij di. primū.

c ¶ Peruenisse. Iste repulsus erat ꝓpter duo: scz ꝓpter vicinz vsurarū. et ꝓpter simplicitatez: et tñ neutrū fuit ei forte oppositū. Et ita est argu. ꝙ iudex ex officio suo pōt aliquid obijcere.

d ¶ Subtilitate. No. ꝙ alicui cōmittit inquisitio de ꝓprio facto: sed hec inquisitio erat summaria nō plena alias non cōmitteret.

e ¶ Ignota. Per hoc ptz ꝙ q̄ est notꝰ nō examinat. vt. xciij. dist. valde. xxv. q. ix. veniam. vñ de et notus sine probatione recipit. vt ex de regula. ad apostolicam sed dū cōsecrat bñ examinatur. xxiij. dis. qui episcopus.

f ¶ Cū decreto. Oūn subscriptionib⁹ roborato. vt. lxj. di. eps et. lxiij. dis. cōsto.

g ¶ Degradari. l. xiij. questione. iij. quoniā.

h ¶ Et abstinere. A sacramentis quousq; penitet.

i ¶ Mens q mēs alligata vicio cupiditatis/ cito demat a vero. vt. xcvj di. bene. in ꝓncipio, z

Judex ex officio pōt aliqd obijcere.

Notꝰ nō examinat.

ij.ps.

Eccl'. xviij.

Cupidus de uitat a fitate.

vitiorū nec debiliores vos habeat sancta libertas aeris[a] q̄s in carne validos habuit vsus terrene voluptatis.

Item Grego. ciuibus neapolitanis. ¶ Ad sacros ordines vsurarij ꝓmoueri non debēt.

De petro[b] insup peruenisse[c] ad nos cognoscite: quia solidos dedit ad vsuram: quod vos oportet cum omni subtilitate[d] perquirere: z si ita constiterit alium eligite; z ab huiusmodi vos persona sine mora suspēdite. Nam nos amatoribus vsurarū nulla ratione manus imponim⁹. Si vero (subtili habita inquisitione) hoc falsum esse putaueritis: quia persona eius nobis ignota[e] est: z vtrū ita sit de simplicitate: q̄ ad nos perlatum est/ ignoramus cum decreto[f] a vobis facto ad nos cum venire necesse est vt vitā moresq; illius solliciti⁹ inquirētes: sensum quoq; pariter cognoscamus vt si iudicio huic apt⁹ extiterit: vestra in eo (adiuuante dño) desideria compleamus.

Item ex concilio elibertano. ¶ Degradet clericus: qui vsuras accipere detegitur.

Si q̄s clericoz detectus fuerit vsuras accipere: placuit degradari[g] z abstinere[h]. Item Leo ep̄s anatholio ep̄o. ¶ Nec implicari errore: nec cupiditate violari sacerdotem oportet.

Virum catholicū z precipue dñi sacerdotem sicut nullo errore ꝓplicari: ita nulla oportet cupiditate violari dicente sancta scriptura. Post concupiscētias tuas ne eas: mens[i] etiā potētie[k] auida nec abstinere nouit a vetitis: nec gaudere cōcessis: nec pietati adhibere consensum.

Item Gregorius. ¶ Qui cupiditatem a se non abscindit: bonorum auctori inherere aliter non valet[l]: nisi cupiditatem a nobis (que omnium malorū radix est) abscindamus. Item Ambrosius de eo quod scriptū est in euangelio bois cuiusdā diuitis fructus vberes ager attulit. ¶ Auari est hominū bona inuadere quorum necessitatib⁹ subuenire valet.

Sicut hi q̄ insaniam mēte trāslati sunt: non tā res ipsas sed fantasias passionis sue vident: ita etiā mēs auari semel vinculis cupiditatis astricta semper aurum sempergētum videt. semper reditus computat: gratiꝰ intuetur aurum q̄s solem. ipsa eius oratio et supplicatio ad deum aurum querit. † Et post pauca. Interdum etiam vsure arte nequissima ex ipso auro aurum nascitur. sed nec satietas[l] vnq̄ nec finis aderit cupiditati. et infra. ¶ Sed ait aliquis quid iniustum est si cum aliena[m] non inuadam: propria diligentius seruo? O impudēs dictu: quid propria dicis que ex quibus reconditis in hunc mūdum detulisti: quando ingressus es in hanc lucem/ quā do de matris vētre existi/ quibus facultatib⁹ queso/ quibus subsidijs stipat⁹ ingressus es? Et post pauca. Proprium nemo dicat q̄d est cōe[n]: q̄d plusq̄ sufficeret sumptui etiam violenter[o] obtentum est et infra. ¶ Nunquid iniquus est deus: vt nobis non equaliter distribuat vite subsidia? vt tu quidē esses affluēs z abūdans: alijs vero deesset z egerēt? an iccirco magis quia z tibi voluit benignitatis sue experimēta cōferre: z aliū p virtutē patiētie coronare: tu ꝙ suscepris dei muneribus z in sinum tuū redactis nichil te reputas agere

Auar⁹ est insatiabil. Luce. xij. b.

Ecclia q̄q̄ cogit ad elemosynam dandā

Uer⁹.

domui sue bñ ꝓpositus q̄s dicat. tij. ps.

† Arg. nō ee il citū in ofone. ad deū petere aurum vel diuitias tpales. de quo glo. magnā in cle. j. de reli. z vene. sancto.

ephe. v. c.

j. thi. tij. a.

herere non valet.

ixxxiij. di. nichil k ¶ Potentie. Id est humane dignitatis.

l ¶ Satietas. Quia totꝰ mūdus nec obolus videt auaro. vt. xiij. q. iij quid dicā. vide illud. Semper auarꝰ eget. et illud. Eris seruꝰ eris: si te species trahat eris: vñ in rhobita. Desit auaricie fex: cui sua deesse stupescit. Copia nuda: sitis ebria: plena fames. Diues habere cupit: q̄rō plus omnia sumit.

m ¶ Aliena, q.d. circa rē ꝓpriam non potest quis peccare: sz certe expedit rei publice ne q̄s re sua male vtatur: vt unusquisq; de his qui sunt sui vel alieni⁊. j. sed hoc tē poze.

n ¶ Cōmune. id est cōmunicādum tpe necessitatis. vt. xlj. q. j. duo. z. q. ij. aurū z. lxxxvj. distin. non satis. et lex dicit q̄ cibaria tempore necessitatis sunt omnibus cōicāda. vt ff. ad. l. rho. ō tractu. l. j. ff. cum in eadem. in fine.

o ¶ Ērā violenter. Dicit hic q̄ violentiam dicit auferre q̄ vltra necessaria sibi retinet. z. xlij. q. j. nolo et. q. ij. aurū. q̄d verum est si hoc fiat tē poze necessitatis nā alr̄ pōt q̄s sibi vltra necessaria retinere: vt xlj. q. j. expedit. z ca. habebat. z q. ij. aurum.

a ¶ Minus. Alibi inuenit ꝙ magis delinquit qui aufert q̄s q̄ nō dat. vt. xij. q. ij. et si illi.

b ¶ Esurientiū. Nūquid ergo pauper ipm possunt petere? Non directo iudicio: sz denūciare ecclie euz qui non dat. z sic ecclesia poterit illū cogere vt det. argu. ē de simo. ad apricam.

c ¶ Necesse ē. hic psequit. xij. ca. apostolice regule oportet ordinandū esse domui sue bene ꝓpositū. Tūc dicitur quis bene prepositus domui sue quādo familiā suaz bene gubnat verbo et exemplo: quia qui negligenter suos gubernant presumitur cōtra euz ꝙ circa extraneos sit magis negligens nec haberet frontez redarguendi alios qui suos nolunt corripe. tamen si per eum non staret quin familia eiꝰ emēdaretur non imputaretur ei j. e. ca. penulti. et vltimo.

d ¶ Adomesticis. Uxor vero dicit domestica. vt. xxxij. q̄oe. vj. c. vlt. C. de re multa. quicūq; lib. xij. ff. ad syl. l. prima.

e ¶ Unꝰ. Ammon.

f ¶ Sororem. Thamar.

g ¶ Sibi. Sicut. xiij. q̄oe. j. quid autem.

h ¶ Debet. i. cōsuetum. hoc ō dico quia nemo

iniquū: si tam multoz vite subsidia solꝰ obtineas. Quis em tam iniustus / tam auarus q̄s qui tam multorum alimenta non suum vsum sed abundantiam z delitias facit? neq; em minus[a] est criminis habenti tollere: q̄s cum possis et abundans sis indigentibus denegare. esurientium[b] panis est quē tu detines. nudorū indumentum est quod tu recludis: et miseroz redēptio est et absolutio pecunia quā tu in terra defodis: tantorum te ergo inuadere scias bona: quantis possis prestare quod velis.

Necesse est[c] etiam: vt ille qui ordinandus est: sue domui sit bene prepositus. i. si in laicali habitu vxorem habuit vel filios e vitijs ad virtutum studia et verbo et exēplo ꝓuocet: vt q̄ postea preceptur⁹ est populis: prius exigat a domesticis[d]. vnde apostolus ephesijs scribit. Ut vxores suas sicut sua corpora diligant: et filios suos nō ad iracūdiam prouocēt: sed enutriant illos in omni disciplina z correctione dñi. Unde cum paulus ad thimotheū scribens dixisset sue domui dñi prepositū: statī subiunxit. Habentes filios sibi subditos in oi castitate: et non in accusatione luxurie: nō enim talū cohabitatoz frontem habet alios redarguendi. Unde de beato Job legitur q̄ pro filijs suis quotidiana offerebat deo sacrificia offerens olocausta per singulos: quos tanta charitatis perfecto in vnum constrinxit: vt quisq; eoz in suo die cōuiuium fratrib⁹ ꝓpararet: et ad epulandum secum tres sorores suas pariter inuitaret. Quod quia heli facere dissimulauit: ac falsa pietate superatus delinquentes filios ferire noluit sicut i lib. o regum legitur: apud districtū iudicem semetipsuz cum filijs crudeli damnatiōe percussit. vnde et diuina voce dicit. Honorasti filios tuos magis q̄s me. Hinc etiam dauid erga filios bonitatem non disciplinę seueritatem exercens: eoz iuuentutem experimento didicit esse perniciosaz: quoz puericiam vaga licētia ꝓmisit esse voluptuosam. Unus[e] quippe eoz sororē[f] suā stupro corrūpens a fratre eius Absalone videlicet iter epulas quas fratribus suis fraudulēter pauerat obtrūcat⁹ est. Absaló vero postq̄ veniam a pre obtinuit: de regno illum expulit: et ad concubinas eiꝰ ingressus est. demū ꝙ inuia deserti patrem psequens quercui inhesit: atq; ita suspensus interijt. Hinc etiam paulus ad timotheum scribit dicēs. Qui suoz et maxime domesticoz curam non habet. fidē negauit: z est infideli deterior. Jure g̃ qui domui sue nescit preesse: in eom ordinari phibet: quia q̄ in re minima de qua sibi[g] familiario[r] deber[h] curia inesse fidelis nō est: quō in ecclesia dei vbi tot sunt et alieni sollicitā diligentiā exhibebit? vñ Hiero. Non[i] enim iustus potuit ex vitijs filioz: sz libertas[k] ab apō ecclie principi[l] reseruat: vt talis fiat q̄ non timeat ꝓpter vitia liberoz extraneos reprehendere.

Quod[m] tunc fiet si nō erit qđ sibi imputet: cū enim gressus hominis a domino dirigant: nec sint in hoie eius vie: corripe quidē pōt: corrigere autē non valet. pulsare potest: non aperire. manus comprimere: non animum mutare. Unde Augu. ad Uincentium donatistam. ¶ Bonorum hominum disciplina mores immutare non valet.

Quantūlibet vigilet disciplina domus mee: homo sum et inter hoies viuo: nec michi arrogare audeo vt domus mea melior sit q̄s archa Noe. vbi tantum iter octo[n] homines vnus[o] reprobus inuentus est: aut melior sit q̄s dom⁹ Abrahe. cui dictum est. Ejice ancillam et filium eius. Aut melior sit q̄s domus ysaac: cui de duobus geminis dictū est in Malachia primo. Jacob dilexi[p]: esau autē odio[q]

a Deu. xxiij. c. Non ē. Ezech. xxxiij. c. Si impius. Ecclesiastici. xxxiij. c. Qui offert sacrificium ex substantia pauperis. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

b Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

c Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

d Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

e Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

f Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

g Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

h Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

i Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

k Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

l Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

m Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

n Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

o Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

p Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

q Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

r Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

s Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

t Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

u Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

v Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

w Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

x Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

y Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

z Ysa. lviij. c. Frange esurienti panem tuum. Ezech. xviij. c. Si panem suum esurienti dederit. Ecclesiastici. iiij. c. Panem tuum et vinum tuum ne effundas super sepulchrum iusti. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij. Ysa. lxvj. c. Qui immolat bouem quasi qui occidat hominem. Ecclesiastici. xxxiv. c. Panis egentium vita pauperis est. Qui defraudat illum homicida est. Qui aufert proximo victum suum occidit illum. Et sanguinem iusti effundit qui abscondit mercedem operarij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mona chorum laus.

a ¶Difficile.i.vix quādoq; ponitur pro non. vt.j. q.j. principatus. sic ū.q.vj.§.biduum.

a ¶Difficile. No. q̄ difficile aliq̄ inueniunt melio- res q̄ monachi. vñ hic colligit ratio quare ille q̄ ex alterius maxie est irregularis p monachatu fiat regularis. vt lvj.di.c.j. qz cuz sit perfectus i virtutibus nō requirit q̄tū ad alia tanta pfectio in ipo xvj.q.j.legi.i fine. z addetur qđ est.xix. qōe. vlt. nō licebat. i autē. de mōachis. circa pn. coll.j. vbi dr q̄ monachatus malicia oēz tollit: z sicut presumit hic. p illos q̄ in monasterio pfecerūt: ita presumit ꝯ illos q̄ i mōasterio defecerunt. vnde pater q̄ ratiōe loci nō plumit. p alios. vt. xl di. nō loca. z. xij. q. ij. glā in fi. z hoc verū vbi psona est nota: sz vbi est ignota semp psumit. p ipsa rationē loci. xxiij. distin. qñ.

Apo. xxij.b.

† Infero qđ iducit ō eo qđ ē i actu: iducet ō eo qđ est i potentia. ꝓcor. l. et post rē. ff. ō trāsac. et l. q̄ i vtero ff so. mā.

Q Uod ad. b ¶Inculpatos. Arg. bonū si p aliquem nō stat q̄minus aliq̄d fiat: id nō est et iputandū. simile. xxij. q. ij. faciat hō. vt. xxxiij. q. v. ō occidē dus. xliij. distin. epheſiſ. sufficit eiꝰ felicē inchoari: licet non habeat effectuz. ff. de nego. gest. sz an vltro. §. j.

c ¶Quomin⁹ Si. §. disti. xliij. scimus.

d ¶Non recedamus. Hoc minus et non faciunt vnam affirmationez. vt. ff. de verbo. signifi. duobus.

habui. Simpliciter autem fateor charitati vre coram domino deo nro: qui est testis mihi sup aiam meam: ex q̄ deo seruire cepi. qm̄ sicut difficile[a] sum expertus meliores q̄ qui in monasterio profecerūt: ita non sum deteriores expt⁹ q̄ q̄ in monasterio defecerūt. hinc arbitror dictum in apocalipsi Justus iustificet adhuc: z qui in sordib⁹ est: sordescat adhuc

Trē cypriano conueli⁹ papa.

¶Conuitia perditor⁹ auia recitudis nos mouē nō debēt.

Quod ad nos attinet: cōscientie nostre cōuenit semper dare operā ne q̄s culpa nra de ecclesia pereat. Si quis autē vltro et crimine suo perierit: et penitētiam agere/ atq; ad ecclesiā redire noluerit: nos in die iudicij inculpatos[b] futuros credimus qui eorum consulimus sanitati: † illos solos in penis remāsuros qui noluerint consilij nri salubritate sanari. nec mouē nos debent cōuitia pditor⁹ quominus[c] a via recta z a certa regula nō recedamus[d] quam ap̄s instituit dicens. Si hominib⁹ placerē xp̄i seruus non essem.

¶Distinctio.xlviii.

Rohibētur[e] autē neophiti[f] in episcopos ordinari: vt q̄ heri erat cathecumin⁹: hodie non fiat episcopus. qui heri erat in theatro[g]: hodie non sedeat in ecclesia. qui vespere erat in circo: hodie non ministret altario. qui dudum fuerat fautor histrionum: hodie non sit consecrator virginum. Causa autem huius prohibitionis est scōm ap̄lm. ne elatus in superbiam tāq; religio christiana plurimum eo egeret incidat in ruinā diaboli. Momentaneus[h] nanq; sacerdos nescit humilitatem obseruare et modos personaz: vel sese continēre. non ieiunauit: non flevit: non se correxit: nō pauperibus erogauit. In arrogantiam que est ruina diaboli incidunt qui in pūcto hore necdum discipuli: fiunt magistri. et sicut Innocentius ait. Miserum[i] est eum fieri magistrū qui necdum didicit esse discipulus. Unde de eisdem in niceno concilio legitur.

e ¶Rohibentur. Hic in titulo ff. xl viij. dist. Neophitus

¶Neophitus in episcopum non est ordinandus.

Quoniam multa sunt sine p necessitatem[k] siue et quacunq; causa contra regulam gesta: ita vt homines ex vita gentilium nup adhuc cathezizati vel instructi statim ad spirituale baptisma venissent[l]: et continuo cū baptizati sunt etiā ad ep̄atum vel p̄byterium puecti sunt. recte igit visum est decetero nichil tale fieri: nā et tpe[m] opus est vt sit cathecuminus: et post baptisma multa probatiōe indiget. euidens nāq; est aplicuz precepti de causa. sez ne incidant in superbiam: putātes q̄ fides christiana multum eis indigeat: vel q̄ nondum est expert⁹ statū ecclesie. vnde nescit se aliis cōformare. vtrum autē in aliquo casu talis valeat ordinari dicetur. j. distin. lxj. §. his omnibus.

f ¶Neophiti Nō facile est tyroni committenda custodia: inā culpa ꝓdita ts culpe re⁹ est qui ei commisit. ff. ō custo. reo. nō est facile.

g ¶In theatro. Hec sūt ꝓba hieronymi sup epistolam ad rustum Johan.

h ¶Momentaneꝰ. Lōgo esse tempore dz esse aliq̄s perfectus vt. xxiij. di. episcopi. in auteti. quo oporteat episcopos. §. sanctimus col. j. z grue ē inexpertos cē. xix. §. sto. iij. monasteriꝝ.

i ¶Miser est Miserū enīz est eum fieri magistrū: qui nondū formaz discipuli assūpsit. j. lxj. distin. miseruz.

k ¶Uonā. Necessitatem Si propter necessitatē aliquid fit: videtur q̄ illō licite fit: qz q̄ nō ē licitū i lege necessitas facit licitū extra ō reg. iur. q̄ nō ē licitū. † Jtez necessitas legē nō habet. j. de ꝓse di. j. sicut nō ergo fit ꝓter regulā. Respō. necessitas q̄ reperit in auctoritate. vt necessitas vite excusat: vt extra ō fur. si quis per necessitatem. de conse. dist. v. discipulos. sed in adulterio necessitas non excusat. ff. de ritu nup. palā. nam potius debem⁹ quelibet mala tolerare. cē. xxxij. q. v. ita ne.

Necessitas q̄q; excusat quādo q̄ non.

† Concor. regtus i. l. aliq̄n ff. de offi. pcō. z ō sic ca. l. furem.

l ¶Uenissent. j. de conse. dist. iij. v. neophiti.

m ¶Et tempore. l. dist. ponderet. z tēpore. ꝓ interstitia tempor⁹. vt. lxxvij. dist. in singulis.

† Adde ter. i si. ff. ad. l. iul. de ambi. z ibi doct. de ambitiosis. tractāt

a ¶Tpe. i. añ ordinationem z post baptismuz sic intelligit. j. j. q. vij. si q̄s oēm. hoc ideo dico: qz ꝓ crimine cōmisso añ baptismū non deponit. vt xxvj. dist. vna.

Crimē ciuilit pbatū deposi tionem iducit.

b ¶Cessabit. id est nō ordinabit. scōm alios etiā ordinat⁹ de gradabit. et sic videt q̄ crimen ciuiliter probatū inducit depositionē. sic. xxxij distin. ca. vlti.

c ¶Fecerit. Promouēdo tales. cē.

Sicut neophitus.

d ¶Repēte. i. nouit in monachali habitu talis non est eligēdus in ꝓlatū: vt extra de elec. cū causam. z ex de elect. officij. que autē debeāt esse in singulis. Qui ad sūmi loci fastigia postpositis gradibus per abrupta queritur ascensum. Scimus autem q̄ edificati parietes nō prius tignorum pondus accipiunt: nisi a nouitatis sue humore siccentur ne si ante pōdera q̄s solidentur accipiant cunctam simul ad terram fabricam deponant.

Sicut neophitus dicebatur qui in initio sancte fidei erat eruditione plantatus: sic modo neophitus habendus est: qui repente[d] in religionis habitu plantatus: ad ambiendos sacros ordines irrepserit. † ¶Ordinate ergo ad ordines ascendendum est: nā casum appetit qui ad summi[e] loci fastigia postpositis gradibus[f] per abrupta queritur ascensum. Scimus autem q̄ edificati parietes nō prius tignorum pondus accipiunt: nisi a nouitatis siue humore siccentur ne si ante pōdera q̄s solidentur accipiant cunctam simul ad terram fabricam deponant.

¶Distinctio.xlix.

Sacerdotes[g] a quib⁹ vicios debeāt esse immunes qui in episcopum sunt ordinandi apparet. qui enim intercessores[h] pro populo ad deum parantur: necesse est vt eius gratiam bene viuēdo mereantur. vnde Gregorius ait in pastorali. Sollicite fortidādum est ne qui placare pos-

¶Sacrificium deo non offerat qui vicios est maculatus.

Hinc[i] etenim supna voce ad moysen dicit in leuitico. loquere ad Aaron. Hō de semine tuo p familias qui habuerit maculam nō offerat panes deo suo: nec accedat ad ministerium eius: vbi repente subiūgitur. Si secus fuerit: si claudus: si vel paruo vel grandi: vel torto naso: si fracto pede: si mancus: si lippus: si gibbosus: si albuginē habens in oculo: si rugē scabiē: si impetiginē in corpore: vel ponderosus[m]:

Leui. xxj.c.

Qui ergo desideriis terrenis astringitur: caueat ne districti iudicis grauius accēdens dum loco delectatur gloriē: fiat subditis auctor ruine. Solerter ergo se quisq; metiatur: ne locum regiminis assumere audeat: si adhuc[k] in se vicium damnabiliter regnat: ne is quem crimen depriuat ꝓpium: intercessor fieri appetat pro culpis aliorum.

Idem in eodem pastorali.

¶Sacrificium deo non offerat qui vicios est maculatus.

Hinc etenim supna voce ad moysen dicit in leuitico. loquere ad Aaron. Hō de semine tuo p familias qui habuerit maculam nō offerat panes deo suo: nec accedat ad ministerium eius: vbi repente subiūgitur. Si secus fuerit: si claudus: si vel paruo vel grandi: vel torto naso: si fracto pede: si mancus: si lippus: si gibbosus: si albuginē habens in oculo: si rugē scabiē: si impetiginē in corpore: vel ponderosus[m]:

Qui ergo desideriis terrenis astringitur: caueat ne districti iudicis grauius accēdens dum loco delectatur gloriē: fiat subditis auctor ruine. Solerter ergo se quisq; metiatur: ne locum regiminis assumere audeat: si adhuc[k] in se vicium damnabiliter regnat: ne is quem crimen depriuat ꝓpium: intercessor fieri appetat pro culpis aliorum.

Idem in eodem pastorali.

¶Sacrificium deo non offerat qui vicios est maculatus.

Hinc[i] etenim supna voce ad moysen dicit in leuitico. loquere ad Aaron. Hō de semine tuo p familias qui habuerit maculam nō offerat panes deo suo: nec accedat ad ministerium eius: vbi repente subiūgitur. Si secus fuerit: si claudus: si vel paruo vel grandi: vel torto naso: si fracto pede: si mancus: si lippus: si gibbosus: si albuginē habens in oculo: si rugē scabiē: si impetiginē in corpore: vel ponderosus[m]:

Leui. xxj.c.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cāti.

a ¶ Ex nimia Nimia subtilitas i iure reprobatur. extra de iudi. dilecti. ¶sic fit aliquid iniure contra rationem disputādi. ff. ad. l. aqui. ira vulneratv. in fi. et magis valet simplicitas / q̄ difficultas istius. de fideiō. heredi. §. sed quia stipulationes.

b ¶ Facie. i. ratione q̄ est facies cordis.

c ¶ Et eo. i. iō

d ¶ Quo. id ē quia.

e ¶ Aliarum ipiope pomi. † sic. 8. xxvj. di. de inde. ibi: cū ceteris criminibus.

† Bñ ōt impropue. q̄ de propria significatiōe vocabuli dictio alius stat implicatue. Dominic⁹

f ¶ Pondero sus. p̄ immūdā cogitationem.

g ¶ Ad opus. Ex hoc videtur q̄ occultum peccatū nō impedit p̄mouendum: ¶ ex eo sequit ibi: grauat in abditis. ¶ arg. l. dist. sacerdotes. gla tētiā petā nō habent vindictam quo ad ecclesiā militantem. vt xxxij. q. v. rp̄iana. ¶. xxxij. dist. erubescant.

res: fetoresq̄ discernimus. recte ergo p̄ nasum discretio exprimitur: per quam virtutes eligimus: delicta reprobam⁹. Unde etiā in laudibus sponse dicitur in canticis cāticorum. Nasus tu⁹ sicut turris que est in libano: quia numerum sancta ecclesia que ex cautis singulis tentamēta prodeāt per discretionem conspicit: ¶ ventura viciorum bella ex alto deprehendit. Sed sunt nonnulli qui dum se existimari hebetes nolunt: sepe in quibusdam inquisitionib⁹ plusq̄s necesse est exercentes ex nimia subtilitate falluntur: vnde hoc quoq̄ subdit vel grandi vel torto naso. Nasus quippe grādis ¶ tortus est discretionis subtilitas immoderata que dum plusq̄s decet excreuerit: actionis sue rectitudinem ipsa confundit.

Luce. viij. Mat. xiij. q.

H racto autem pede vel manu est qui viā dñi p̄gere omitto non valet: atq̄ a bonis actibus fundit⁹ exors vacat. quatenus hec non vt claudus saltem cū infirmitate teneat: sed ab his oībus alienus oino existat. G ibbosus vero est quem terrene sollicitudinis pondus deprimit: ne vnq̄ ad superna respiciat: sed solis his que infimis calcanē intēdit q̄ et si quā do aliq̄d ex bono patrie celestⁱ audierit: ad hoc nimirum perverse cōsuetudinis pōdere p̄grauat⁹: ¶ cordis faciē⁶ nō attollit: q̄ cognitionis statū erigere non valet: quē terrene sollicitudinis vsus curuum tenet. Ex co⁊ quippe specie psal. dicit in psalmo. xxxvij. Incuruatus ¶ humiliatus sum vsq̄quaq̄: quo⁊ culpam per semetipsam veritas reprobās ait in luca. Semē aūt quod in spinis cecidit hi sunt q̄ audierunt verbū: ¶ a sollicitudinib⁹ ¶ diuitijs ¶ voluptatib⁹ hui⁹ vite eūtes suffocanē ¶ non referunt fructū. I ippus vero est cui⁹ quidē ingeniū ad cognitionē veritatis emicat: sed tamē hec carnalia opera obscurant. In lippis quippe oculis pupille sane sunt: sed humore defluenti infirmantes palpebre grosescunt: quorū q̄dā q⁊ infusione crebra atterit: ¶ acies pupille viciatur. et sunt nōnulli quorum sensum carnalis vite operatio sauciat qui studere ac videre recta subtiliter p̄ igenū poterāt: sed viū prauorū actuū caligant. Lippus itaq̄ est cuius sensum natura exacuit: sed cōuersationis prauitas confundit: cui bñ p̄ angelū dicit in apocalipsi. Collyrio inunge oculos tuos vt videas. Collyrio quippe oculos vt videamus inungimus: cū ad cognoscendā veri luminis claritatē intellectus nostri aciē medicamine opationis bone adiuuamus. A lbuginē vero hz̄ i oculo q̄ veritatis lucē videre nō sinitur: q̄ arrogātia sapiētie seu iustitie excecatur. Pupilla nāq̄ oculi nigra videt: albuginē tollerās nichil videt. q⁊ videlicet sensus humane cogitationis si stultū se peccatorēq̄ intelligit: cognitionē intime claritatis apprehendit. Si aūt sibi candorē iustitie seu sapiētie tribuit: a luce supne cognitionis se excludit: ¶ eo^c claritatem veri luminis nequaq̄ penetrat: quo⁵ se apud se p̄ arrogātiā exaltat. sicut de q̄busdam dicit in epla ad romanos. Dicentes em̄ se esse sapientes stulti facti sunt. I ugē vo scabiē hz̄ cui carnis petulantia sine cessatione dñatur. in scabie etem̄ feruor viscerū ad cutem trahit⁹ per quē recte luxuria designatur. q̄s ¶ si cordis tēpatio vsq̄ ad opationē p̄lilit numirū feruor intimus vsq̄ ad cutis scabiē p̄rūpit: et foras iam corpus sanciat. q⁊ dū in cogitatione voluptas non repumit: etiā in actiōe dñatur. Quasi em̄ cutis p̄ surginem Paulus curabat abstergere cū dicebat ad corinthios. Tentatio vos nō apprehendat nisi humana: acⁱ apte diceret. Humanū quidē est in corde tētationē pperi demoniacū vero est tentationis certamine ¶ operatione superari. I mpetiginē quoq̄ habet in corpore quisq̄s auaricia vastat⁹ in mēte q̄ si in paruis non cōpescitur: nimirum sine mensura dilatatur. Impetigo quippe sine dolore corp⁹ occupat: et absq̄ occupati tedio excrescens membro⁊ facie decorā fedat: q⁊ etiā auaricia captiam dū quasi delectat exulcerat: dū adipiscēda quisq̄ negocia cogitationi obicit inimicitias accēdit: ¶ dolorē in vulnere non facit: quia estuāti alio ex culpa abūdātiā p̄mittit. Sed de cor mēbro⁊ pdit: q⁊ alia⁊ quoq̄ ⁊rutū p̄ hāc pulchritudo deprauat: ¶ quasi totū corpus exasperat: q⁊ p̄ vniuersa vicia animum supplātat paulo attestāte q̄ ait ad thi. Radix oim malo⁊ est cupiditas. P ōderosus⁶ ⁊o est q̄ turpitudinē ope non exercet: sz tñ ab hac cogitatione cōtinua sine moderatiōe grauat in mente quinē quaq̄ quidē vsq̄ ad opus⁵ nepharium rapit:

Watrimoniū ⁊rum ad diuersos soluit ¶ non soluitur.

a S Acerdotes. ¶ Ad se. No. q̄ aliq̄d dicit maluz quo ad se. sic. j. q. j. q̄ q̄dā. ¶. q̄s. iij. saluator. sic matrimonium ō⁊ solui quo ad socez̄ qui repudiū misit non quo ad coniuges. ff. de dona. inter vi. et vxo. cū hic status §. si socer. ¶ facit quis aliquid ō⁊rum in

Helias Iezabel fugiēs q̄b⁹ verbis vi⁹ est ad ppm.

sed et⁹ animus voluptate luxurie sine vllo repugnationis stimulo delectat. Uiciū quippe ponderis est: cū humo⁊ viscerum ad virilia labit: q̄ p̄fecto cum molestia dedecoris intumescit Ponderosus ergo est q̄ totis cogitationib⁹ ad lasciuiā defluens: pondus turpitudinis gestat in corde. et q̄uis praua non exerceat opera: ab his tñ non auellitur mēte: nec ad vsum boni opis in apto valet assurgere: q⁊ grauat hunc in absconditis pondus turpe.

¶ Quisq̄s q̄ cuilibz ho⁊ viciorum subiicit: panes dño offerre p̄hibet: ne profecto aliena delicta non valeat is diluere: quē adhuc p̄pria deuastant.

Q ui igit paucis ad pastorale magisteriū dign⁹ qualr̄ veniat arq̄ indign⁹ hoc ptimescat oñdim⁹. Nunc is q̄ ad illud digne puenerit: in eo qualiter viuere debeat demonstremus.

Item hier on⁹ mus sup̄ malachiam. ¶ Indoctus terrena lucra sectans viciatus ordinari non debet.

S Acerdotes nomen domini despiciunt ¶ quantum ad se⁵ panem pollutū offerunt: qui ad altare indigne accedunt quiq̄ dato munere sacerdotium p̄sumunt. Panem quoq̄ polluit: qui doctrinam domini in populo male dispergit: et qui honorat potē tem⁵ et despicit pauperem⁶. ‡

‡ Concor. textus i. l. j. C. de ve. iur. enu. et in auf. de mona. §. j. col. j.

† Concor. textus i. c. j. de eo qui ar. bel. depo. ¶ ō feu. fe. c. j. col. x.

x̄ p̄missis. ¶ Hec dis. dividitur. i. vij. pres. In quarū p̄ma dicit q⁊ lapsi non possunt reparari. et hoc p̄bat per. xij. auctoritates. Secunda ibi. Econtra exēplis Tertia ibi. Quō igitur. Quarta ibi de lapsis. Quinta ibi. Qō vero. Sexta ibi. Jtez obijcitur Septima ibi. Apostate q̄q̄. Jo. de fā.

h ¶ Er p̄missis. Tractauit hucusq̄ magister de qualitate ordinandoz. In hac disti. I. tractat primo de tā p̄motis: an ipsi possq̄s lapsi sunt valeant reparari. Et prio alleg. q⁊ nō p̄nt reparari: postea allegat p̄ pte ⁊ria: et hoc bñ soluit. j. eo. §. quō. p parte prima allegat vsq̄ ad §. econtra. ¶ postea iducit multa. ca. ad. p̄bādā solutionē suā vsq̄ ad. §. q⁊ ⁊o. et postea adiūgit de lapsis in heresim: q⁊ nō sit eis cōcandū ante recōciliationē ab illo §. q⁊ ⁊o. subiūgit tractatū de homicidijs vsq̄ ad illum §. p̄missis. Deide addit de solenniter penitētib⁹ q⁊ nō debeāt ordinari vel ad militiā secularē redire: et q⁊ clericis talis p̄na nō sit imponēda: ¶ p q̄b⁹ culpis sit imponēda. Ultimo subdit de apostatis q̄ nec ad habitū sc̄i⁹ redire nec ad clericatū ascēdere p̄nt post p̄niam. Circa lapsos tres re gule sunt notande que p̄mittur j. ea. disti. vt cō stituere⁹. Prīa regl⁹ sit q⁊ mortalit peccant p⁹ lapsum nō p̄mo ueāt. vt. xxv. di. primū j. q. vij. si q̄s oēm. Secunda est. p̄mortus si, mortalit peccat deijciendus est. j. e. qui semel Tertia est. q̄ ab ordine deponitur ⁊modo non restituit. j. e. ca. j. ¶. ij. ¶. ca. puenit. ¶ vbicūq̄ in dictus agit: dispēsatio ē. Iste aūt tres regule ⁊ tres opiniones recipiūt interpretationem. Quidaz em̄ dicūt q⁊ oīe petm̄ mortale ipedit p̄mouendū et deijcit tam p̄motū. ¶ si talis sit p̄mot⁹ et egerit penitētiā: tamē nō potest ministrare sine dispensatiōe. Alij intelligūt de magnis criminib⁹ p̄dictas regulas q⁊ miora p⁹ p̄niam nō repellūt nec deijciūt. vt. lxxxj. dis. c. cū apīs. et. xl vj. di. clerici⁹. v. q. iij. j. loco. lxviij. di. c. j. q⁊ nec oīe publicuz crimē aie mortez ⁊rogat.

Mat. j. b.

Lapsorum regtribus declaratur.

iij. re. lxviij. d.

Eps in ḡb⁹ crimin⁹ dispen. sat.

inisti. de pub. in §. vlti. Tertij intelligūt p̄dictas tres regulas de manifestis. occulta em̄ post p̄niam nō repellunt nec deijciunt: imo iure communi p̄mouetur et si p̄motus est remanet in ordine suo. j. e. ca. de his vero. et. c. precedente. et hec opinio verior est ¶ benignior. hoc tñ excepto q⁊ maxima peccata etiā occulta repellunt. vt de hoc plene dixi. §. xxv. di. c. vlti. De adulteris autē ¶ sil⁹ pōt eps simpler dispensare. extra de iudi. at si clerici. j. e. cōtumaces. de maioritib⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

nan.J.e.miror.ꝛ in symonia.j.q.j.erga. et ꝑm quosdã in oibus criminib⁹ dispẽsat vbi nõ ꝓhibet.et de sen. excõ.nup.ꝛ de pen.di.vj.§.j.in fi.ꝛ.lxxvij. distꝰ. pbr. ꝛ in plurib⁹ casibus inuenio ep̃m posse dispẽsare.vt notant.ē j.q.vij.§.nisi rigor. Petrus hispan⁹ ẽpūs di xit.nã cum in q̃busdã casib⁹ et pnutritur dispẽsare:ergo i alijs ꝓhibet.ar.xxv. distꝰ.ãlis.ꝛ.C.ō procu. maritus Quis autẽ cum deposito possit dispẽsar ditꝰ ij. q.vj.ideo. Cum suspẽso autẽ vel penitẽte etiã in hereſi bñ dispẽsat episcop⁹ j.e. pbrof. Joh. Ite opiniões hodie terminant ꝓ dcre. Grego. in extrana. de crpo. or.q̃stiũ. vbi reꝓbat opi. Jo. et credo q ep̃s semp possit dispẽsare nisi ei ꝑ hibeat exp̃sse a iure.vt.xxvij.q. j.lex diuie. in fine.ꝛ et de sentẽ. excõ. nuper. B.

Epūs an possit semper dispẽsare.

a ¶ Si lapsis. Hoc cap. loquit ō deposito.vt ptz per fi. b ¶ Spe. Qr facilitas venie. zẽ.vt.xxiij.qõe. iij.est intusta. c ¶ Supplicatio. carnalis: ſ spiritualis bñ.j.e.clerico. d ¶ Revocare.j.xxiij.qõ.iij. est musta.

SI lapsis[a] ad suum ordinem reuertendi licentia cõceditur: vigor canonice pcuidubio frangitur discipline: dum ꝑ reuersiõis spe[b] prae uctionis desideria quis cõcipere non formidat. Et post pauca. Illud autẽ ꝓ omnibus studete cauere. vt lapsos in sacro ordine nulla nob⁹ sup plicatio[c] aliquo modo reuocare[d] studeat:ne huiusmodi non statuta[e] sed temporaliter dilata credatur eis esse vind. cra.

Item Martin⁹ papa Amando epiſcopo.

¶ Qui post ordinationem latitur depositus permanebit.

QUi semel post suam ordinationẽ in lapsum ceciderit/ deinceps tam depositus erit: nullumq; gradum sacerdotij poterit adipisci[f].

Item Gregorius papa Fabiano epõ. ¶ Vbi post lapsuz nulla ratione in sacro ordine reparari valet.

PResbyterum de quo nos fraternitas tua latis. distin. qr simpliciter. j.q. v. ꝓsentium. argu. contra. xxiij. distinc. ca. vlti. Sed ibi timore probationũ est confessus hic sponte.

k ¶ Facit. Hoc habes ꝙ episcop⁹ non pot dispensare cũ homicida. Itẽ nec cũ symoniaco. vt j.q̃ j. erga. nisi q̃q; vt.j.q.v ca.j. et vlt. Joh. ō symoniaco est exp. et sum. eẽ de elect. ca. penul. vbi dr q si aliq̃ ignorãs tẽ sit cõsulta symonia: epus cum eo pot dispensare. si in simplici beneficio sit cõmissa symonia: secus si ꝓlatura. si aũt eo sciẽte sit facta: epus non pot dispẽsare cũ eo. extra ō symo. nobis. B. Itẽ nec cũ epo ordinato ꝑm q̃sdã. vt j.q̃ōe. vj. Ideo. Item nec cuz eo qui excõicat⁹ celebrat. ſvt. xj.q. iij. si quis epus. ꝛ vij.q. j. si ds pbr licet argu. ꝛ. ij. q. v. ẽpto. ꝛ Itez nec cũ eo qui accedit ad iudi: nũ scꝫare. vi. xxj. q. v. si quis episcopus. Itez nec cũ bigamo. vt ex ō biga. c. de bigamis. ꝛ. xxxiij. distinc. lector. Jo. Nec dispensat hodie cum filijs presbyterorũ. vt extra de filijs pr

glo. et doc. C. ãt ap. nõ ī ci.

Epus in multis casib⁹ dispensare nõ potest.

by. ca. penulti. ver. ministrauit patet immediate. B. Dispensat autem in pleriscz criminib⁹: vt notaui. j. q. vij. §. nisi. ꝛ generaliter vbi non ꝓhibetur epiſcopo dispensatio: semp dispensare pot. vt extra de senten. excõmu. nup. licet quidã dicant ꝙ in illis solis casib⁹ dispensabit vbi a iure ꝑmittitur: quia cum in quibusdam criminib⁹ ei conceditur dispensatio: vt extra de iudi. at si clerici. ergo in alijs ei ꝓhibetur. argu. xxv. distin. qualis. ꝛ. C. de procu. maritus Et licet dispensatio sit ius quod peti nõ potest: tamen quãdocz epi scop⁹ tenetur dispensare. vt. j.e. vt construeretur. in fine. et ca. si quis diaconus ꝛ. c. dño sancto. ꝛ. j. q. vij. dispensationes. et. xxiij. q. j. noli. in fi.

e ¶ Non statuta. Perpetuo q̃ em̃ deponitur: ppetuo deponit. vt hic. ꝛ. lxxxj. di. si ds clericꝰ. ꝛ ar. C. de pe. seruꝰ. Arg. j. xxxiij. q. vij. non oportet. ibi simpliciter pomk/sepenk: tñ sepank ad tps nõ ppetuo. vt ex de cõsti. ex litteris. in fi Sed certe illa non sunt contraria: qr ibi nulla fuit depositio. ꝛ est hoc ideo statutum ne leges ludibrio fiãt. vt. C. de bo. que li. l. vlt. §. vlti. et est si. q̃ lex dicit: ꝙ dãnat⁹ de crimine ad militiam non recipiat. ff. de re mi. qui cũ vno §. adulterij.

Depositio est perpetua.

f ¶ Qui semel. ¶ Adipisci. Hoc. c. intelligit de rigore vel in maioribꝰ vel de manifestis criminib⁹ sic non ob. lxxxij. distin. pbr. et. xv. q. vlti. hi qui.

Concor. rer tus i. l.

g ¶ Presbyter. ¶ Aut pmanere. Sic. j. xxiij. dis. ca. vlti. j. xv. q. vlt. si ds pbr. j. Sol. in inferioꝛ ministrauit. vt ibi: sed non in superioꝛ vt hic.

h ¶ Vltꝰ. Arg. ꝙ multꝰ agitur cũ ꝓfesso q̃ cũ quidã. ꝛ vt. j. de his vero. ꝛ. xv. q. vlti. si quis p̃sbyter. si.

a ¶ Clericum. b ¶ Vt litare. Per hoc patet ꝙ loquitur de illo q̃ in bello fuit hostari tamen potest clerici⁹ aliquos ad defensionem sue ecclesie. ꝛ xxiij. qõ. viij. vt pridem. arg. ff. de his qui not. infa. ob hec verba. §. vlti.

c ¶ Per quod Ar ꝙ rõne vnꝰ delicti imputantur oia dicta ā sequuntur ex illo. vt. xv. q̃stiõe. j. si ds infantes. xxij. q. iij. inter. ff. qõ mer⁹ cau. si multer. Ar. j. extra de sponsali. ventens.

Imputantur multa ꝓpter vnũ delictuz.

d ¶ Ex his. Circa illos q̃ cõmittunt homicidiũ distinguc sic: qr aut ꝑmittit homicidiũ ex necessitate: aut ex casu: aut ex uolũtate: si ex necessitate: aut ulla necessitas ē euitabilis aut ineuitabilis. Si ē euitabilis ad supiores ordines nõ pot ascendere: scz q̃ tã suscepti tolerat. vt. j. eo. de his clericis Si fuit ineuitabilis necessitas: sine oi dispẽsatione pot ministrare in ordie tã hito: sed ad supiores habẽdos peter dispensationez: vt ex de homicid. ca. ij Nec ob. extra eo latoꝛ. vbi dicit ꝙ ad supiores talis licite ꝑmouef: qr hoc intelligo ex dispẽsatione. Johan. Sed certe quicqd dicat Johã. de necessitate meritabili ca. videtur expresse dicere ꝙ talis necessitas in nullo obsit. vt. j.e. qz te q̃st obnoxium. de hoc notaui in questionib⁹. B. Si vero casu committitur homicidiũ: aut dedit operã rei licite: aut non. Si dedit operã rei licite: et nõ imputat: sed pot ministrare in suscepto ꝛ ascẽdere ad superiorẽ. vt extra eo. c. vlt. et. j.e. sepe. et ex eo. Johãnes. Sed si illicite rei operã dedit. tũc nec in suscepto pot ministrare nec ad supioꝛ ascendere. vt. j. eo. clerico. ꝛ ca. si ds voluntate. Si vo voluntate occidit: nũq; dispẽsandum est cũ eo. ſm ꝙ loqtur ca. miroꝛ. D. tamẽ cũ suo rigore dixit ꝙ in nullo casu pot homicida ꝑmoueri. qr potius debet quilibet ꝑmittere se occidi q̃ aliuz occidere. vt. xxxij. q. v. ita ne. ꝛ dicit ꝙ hoc ẋpũ ꝑsilẽdi ponitur ꝑ verbo ꝑcipiendi. vt. xxxij. q. j. sic enim. Itẽ ſm. h. etiã si crimẽ

Homicidium vtrum impedat ꝛ promouendos et ꝛdiat tam promotos

† Addit si excõicat⁹ est maiori excõicatiõe ẽ de clero. excõicatꝰ. Archi. hic.

† nõ est ꝙ ibi epus dispensauit auctoritate pape. Archi. hic

homicidij sit occultũ: tñ post penitentiã non pot exequi suũ officium. sec⁹ est ſm eũ in q̃libet crimine alio. vt. j.e. de his. nisi in symonia. Johannes. Et hoc et ꝑsse dicit ex de crpo. ordi. c. viij. ꝛ ita duo crimina tm̃ excipit. scz symoniã ꝛ homicidiũ. arg. extra de accu. inq̃sitionis. B. Alij autẽ plurimi⁹ dicũt: ꝙ siue sit homicidiũ siue aliud crimẽ: dũmodo sit occultum post penitẽtiã bene exequitur officiũ suuz sine omni dispẽsatione: licet nõ possit promoueri. Sed in symõia post nullã penitentiam pot exequi officiũ suũ. j. qõ. j. erga. Hodie ãũt obtinet opio. Ptr. circa crimẽ occultum vt ex de accu. in quisitionis. B. e ¶ Defendẽdo Incaute sine moderamine. cui libet em̃ licitũ ē se defendere cũ moderamine. † vt. ẽ. di. j. ius naturale. vt extra de appella. ca. significauit.

† Sed quid si me pcutias: et tugiaſ: et ego te fugiẽtẽ re percutio / an hoc sit licitum. Dicit Sot. ꝙ non. qr hoc nõ fieret ad ꝓpulsationem iniurie ſz ad vltionez: qõ est ꝓhibitum. xxxiij. qõ. iij. iter ꝙrelas. sed ad solũ iudicem hoc spectat. C. ō iudi. nullus Archi. ꝛ dicto hic.

Consilium facit vt ꝓpulsatus in fi qõ non cõcedo: licet antecz fiat veller illud factum esse: vel post factum gratum habeat.

i ¶ Aut facto. vt miles.

k ¶ Aut precepto. vt iudex.

l ¶ Aut consilio. vt assessor: ꝛ ita ex ꝓsilio punitur aliqs: contra illud. ff. mã. l. ſ. in fine. ꝛ. l. demũ. Sed nunquid addi debet de voluntate. arg. j. q. iij. qr pcepit. tũc nec in suscepto pot ministrare nec ad supioꝛ ascendere. vt. j. eo. clerico. ꝛ ca. si ds voluntate. Si vo

m ¶ Defensione. cui tabili. B

n ¶ Post baptismum. ergo si ãte baptismũ potest. Bazianus dixit si ante baptismum occidit nõ peccãdo vt iudex non potest ꝑmoueri: qr non rollitur irregularitas sed si occidit peccando tollitur totum. Johan. De hoc dd iuris sit notau. ta questionibus. B.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Peruenit. ¶ Fuerit De q̃ fuerit con uictus vel cõfessus. z hoc vox ẽ nisi eps cũ eo dispẽsasset. vt eẽt ỗ iudi. at si clerici Sed nõne canõ ute phibet epo dispẽsare in hoc casu: non sed redarguit idisere ea dispẽsatio: vt dixi extra ỗ prebẽ. de multa.

Accedẽs. b ¶ Presbytero. Ergo clericus degradat⁹ non retinet ordinẽ. arg. liij. dis. ex ãtiqs. z xj. q. iij. eps. et xv. q. vlti. si q̃s pbr. et xxiij. q. vlt. clerici. et idẽ videtur p hoc qđ dicit j. iter laicos cõtonem. Sed tamẽ dico q̃ characterem semp retinet p id qđ habet. j. q. j. q quidaz. z xxxij. q. vij. licet arg. lxxxj. distic.

Degradatũ p curiẽs incurrit excõicationẽ.

¶ De sacris ordinib⁹ lapsi reparari non possunt.

Peruenit ad nos ḣsdaz de sacris ordinibus lapsos: vel post penitentiam vel ante ad ministerij sui officiuz reuocari. qđ oino phibemus et in hac re sacratissimi q̃q canones cõtradicunt. Aut igit post acceptum sacrũ ordinem lapsus in pctm̃ carnis fuerit[a] sacro ordine careat: et ad altaris ministerium non accedat.

Idẽ Uenantio Lunẽsi epo.

¶ De eodem.

Accedens ad gorgoniã insulaz ffratres vra discutiat id qđ ad nos de saturnino pbr̃o[b] relatuz est. quenit nanq̃ ad nos q̃ postq̃ de sacris ordinibus lapsus a sui sacerdotij ordine est deiect⁹. ad explendũ ministeriũ pbrij pre sumpserit accedẽ: z oipotenti deo hostias imolare. qđ si ita factũ esse vra fraternitas reperit: eũ sacri corpis z sanguinis dñi pticipatione priuatuz in pniam redigat. ita vt vsq̃ ad diem vltimũ in eadẽ excõi catione pmaneat: et viaticum tantũmodo exitus sui tempore pcipiat. Si autẽ eum talem penitentiã agere fraternitas vestra cognouerit: vt ei iuste ad recipiẽdã inter laicos cõtonẽ etiã ante exitũ debeat misereri. hoc i tue[c] ffratris poni mus potestate: et infra. Preterea ad ffratris tue cõsultatiõdentes: statuim⁹ diaconem abbatẽ[d] quem de portu veneris[e] i crimẽ indicas cecidisse[f] ad sacrũ ordinem non debere vel posse aliquo modo reuocari: quẽ quidẽ sacro ordine priuatũ in penitẽtia deputare te cõuenit. cui⁹ si postea act⁹ conuersatioq̃ meruerit: priorez[g] inter alios monachos vbi decreueris standi locũ non ordinẽ obtineat[h]. Subdiaconi q̃q q̃s sibi culpa cõstrigit. ab officio suo irreuocabiliter deposi ti. inter laicos cõtonem accipiant. In portu autẽ veneris loco lapsi diaconi: alium qui hoc officium iplere debeat ordinabis. Saturninũ ỻo presbyterũ vt nunq̃ ad sacri ordines ministerium presumat accedere scriptis cauere decreuimus: sed eũ in insula gorgonia atq̃ capraria sollicitudinem[i] monasterij gerere: et in quo statu est sine cuiusq̃ aduersitate manere pmittimus.

Idem. ¶ Loco lapsi alius ordinandus est.

Postq̃ quẽq̃ crimina liter cadentem in locuz quo lapsus est: nulla ratio permittit reuocari. et vltra tres menses[k] ecclesiã vacare pontifice statuta sanctorum canonũ non pmittunt: ne cadente pastore dominicũ gregem hostis (quod absit) antiquus insidiãdo dilanie t: fraternitas vestra deprecationi eoz consentire: et in lapsi loco debet episcopũ ordinare. Item Martinus papa.

¶ Qui post ordinationẽ suaz in lapsum ceciderit: sacra mysteria non debet tractare.

Si post ordinationẽ suã qlpiã in lapsum ceciderit z si puarications pctõ fuerit depẽhensus obnoxi⁹: oimõ phibendus est cũ manibus lutulẽtis atq̃ pollutis mysteria nostre salutis tractare. ¶ contra[l] exẽplis et auctoritatibus probatur post actam penitentiam ꝓprios grad⁹ licite posse ministrare: et ad maiores posse cõscendere. Maria autẽ soror aaron postq̃ lepra pcussa est: qi in moysen murmurauerat acta penitentia a pctõ mũdata ẽ: z pristinã grãm ꝓphetizandi recipit. Aaron[m] aũt post cõflatũ vitulũ etiã in summũ sacerdotẽ cõsecratus est. Dauid[n] post adulterium z homicidiũ spirituz prophetie recepit. et in ꝓprio gradu permansit. Achab quoq̃ post mortẽ nabute viri iustissimi per penitẽtiã humiliat⁹ in regia sede remansit. Et vt ꝓtream⁹ multa exẽpla veteris testamenti Petr⁹ negauit xp̃m: z postea princeps apl̃oz factus est. Paulus stephanũ lapidauit[o] z tñ a deo in apl̃m electus est. Multi q̃q ab hereli ad vnitatẽ catholice fidei reuertentes in suis ordinibus sunt recepti. Alij vero ad episcopalem etiã gradum sunt promoti vt pote Augustinus[b] z alij q̃s plures.

Item ex epistola cyrilli ad iohannem antiochenum.

¶ De eodem. ¶ Dalea.

Iohannes chrisostom⁹ duabus synodis orthodoxoruꝫ epoꝝ fuit diudicat⁹: sed iterũ fuit restitutus. Marcellus eps anchire gallacie deposit⁹ fuit: sed post modũ ꝓprium recepit epatum. Alcelpius diudicatus a synodo ecclesiã suã postea recepit. Martianus episcopus andrimopolite damnatus/a papa iulio recepit ecclesiam sui episcopat⁹. Cyrillus eps hierosolymitanus deposit⁹ fuit postea reconciliatus est sue ecclesie. Simili modo polocromium eiusdẽ ecclesie hierosolimitane pontificẽ Sixtus papa damnauit et iterũ ipse eum reconciliauit Innocentius papa fortunatũ epm̃ damnauit: sed ipe postea eũ in ꝓpriũ locũ restituit ecclesie sue. Nicenum epm̃ a felice papa damnatũ gelasius papa successor illi⁹ reconciliauit z ecclesie sue restituit. Leont⁹ dũ esset pbyter deposit⁹ fuit: sed postea in ãtiochia patriarcha extitit. Grego. vero. iiij. papa theodosium quẽ eugenius ei⁹ anteceſſor presbyterij honore priuauerat sancte ecclesie sanguine consecrauit episcopum

Abbas nãq̃ eps diudicatus fuit: iz sancta synodus canonice suã illi restituit ecclesiã. Nothardũ vo epm̃ sancte sue sotietis eccle a synodo cui karolus iterfuit rex cõdẽnatũ: z sophidinũ placẽtinũ epm̃ merito reprobatũ. Nico. papa. ambos recõciliauit. Preterea calixt⁹ papa de hmõi scribit ita.

¶ Clerici post lapsum in suis ordinibus reparari possunt.

Ponderet[k] vnusq̃sq̃ sermones suos: z quod sibi loqui non vult: alteri non loquat. vñ bene sacra scriptura ait. Quod tibi[b] nõ vis fieri: alteri ne facias. Nos enim tpe[c] indigemus: vt aliq̃d maturi⁹ agamus. nõ pcipitem⁹ cõcilia z opa nr̃a: neq̃z eoꝝ ordinem corrũpam⁹. ¶ Sed si aliq̃s lapsus quoquo modo fuerit z portem⁹ eum z fraterno corripiam⁹ affectu: sicut ait beat⁹ apl̃s.[f]. Si preoccupatus fuerit hõ in aliquo delicto vos q̃ spũales estis instruite huiusmodi in spiritu lenitatis: alter alterius onera portãtes: z sic adimplebitis legẽ christi. ¶ Petro sanct⁹ Dauid[g] de mortiferis crimnibus pniam egit: z tñ in honore permãsit. ¶ Beat⁹ quoq̃ petrus amarissimas lachrymas fudit: qñ dñm se negasse penituit: sed tamẽ apl̃s pmansit. z dñs p ꝓphetã pollicẽt dicens. ¶ Petrõ in quacuq̃ hora cõuersus fuerit z ingemuerit oim iniqtatũ ei⁹ non recordabor ampli⁹. ¶ Errãt itaq̃ q̃ putãt sacerdotes post lapsum si cõdignã egerint pniam: dño nõ posse ministrare[b] z suis honorib⁹ frui: si bonam deinceps vitã duxerint: z suũ sacerdotium digne custodierint. Et ipsi q̃ hoc putãt nõ solum errãt: sed etiã traditas ecclie claues despicere vident. de quib⁹ dicit. Quodcunq̃ solueris in terra erit solutũ z in celo. alioquin hec snia aut dñi nõ est: aut vera est. Nos ỻo indubitãter tã dñi sacerdotes q̃z reliquos fideles post satisfactionẽ dignã posse redire ad honorẽ credim⁹: testante dño p prophetã. Nunq̃d qui dormit non adijcit[i] vt resurgat[k]? et prophera Dauid pniam agẽs dixit. Redde michi letitiam salutaris tui: z spiritu principali confirma me. Ipe namq̃ post penitentiam z alios docuit[m] et sacrificium deo obtulit. dans exemplum doctoribꝫ sctẽ ecclie si lapsi fuerint z cõdignã pniam deo gesserint: vtrũq̃ facere posse docere z sanctificari. Docuit eñ quãdo dixit. Docebo iniquos

---

ij. reg. xj. iij. regum. xxj. Luce. xxij. Actu. vij.

Addeno. in addi. c. ij. ỗ pc. li. vj. et c. dñs. i glo. ij. sacrile gium. j. xcij. di stinc.

Abbas quẽ ordinem dz hre.

Senec.

Infans pẽ eẽ pcurator.

† Cons. xcr. in ij. fi. istu. de except. et l. ij. hoc edicto. ff. de postul.

Electõ bz fieri intra tres mẽses. ij. po.

Nue ri. xij. c.

Exo. xxxij.

Dauid phibitus est sacrificare.

Docere vel le prohibentes deo obligatur.

Tob. iiij. c.

Gal. vj. a.

Mat. xxvj. g.

Exec. xxxiij. c.

Mat. xvj. c.

ps. xl.

ps. l.

Universidad de Deusto Biblioteca

ps.l. Excedenda est pietas misericordia cruelitatem.

a ¶Misericordiam. si enim in alios redarguendi sumus: melius est misericordie reddere rōnem q̄s crudelitatis. xxxv.q.ix. venia. & j. xxvj.q̄. vij. illigant. & xj.q. iij. nec.j. lxxxvj. dist. non satis.j. j.q. vij. exigunt. q̄ dictum. ix. sana quippe.

Malachie verba. Joh. viij. ad ro. vj.

b ¶Et purgabit. Verba Malachie sunt. Ecce veniet dñs exercituū: & q̄s pōt cogitare diē adventus ei⁹? & q̄s stabit ad videndum eum? Ipse em̄ quasi ignis conflans & quasi herba fullonū et sedebit cōflās et emundans q̄si aurum et argentum et purgabit filios leui & colabit eos q̄si aurum et argentum: et erūt offerētes domino iusta sacrificia. et placebit dño sacrificium iuda & hierusalē sicut dies scī & anni antiqui.

Mal. iij.

c ¶Tempus enim ꝛc. Verba petri in epistola canonica.

d ¶Idemo. id est sacerdotibus. omnia em̄ mala a sacerdotibus processerunt. xviij. q. iij. transferunt.

Mala ia sacerdotū huiusmodi esse.

e ¶Et alibi. in ezechiele.

f ¶Omnem. Argumē. quod de vno dicitur. de omnib⁹ intelligitur: vt. lxj. di stinc. miramur. et. xxiiij. qōne. j. quodcunq;.

g ¶Antiqui patres.

h ¶In princi-

pio. Ante peccatum. argu. j. primo ca.

i ¶Sic post peccatum. Immo plus. j. cā. fideliter.

Jura vario modo pñs exponi.

Quia sanctitas.

k ¶Quattuor scz constantinopolitana/ ephesina/calcedonēsis/ & anchiritana. de qua habes. j.e. domino

l ¶A capite. id est epo.

m ¶Usq; in ꝛ tum. i. subdiacto natum.

n ¶Ita etiam crimie. j. xxiij. q. j. nō afferamus

o ¶Tritici. i. penitentiam.

p ¶Et fructū .i. restitutionē.

q ¶Gaudeo. Ideo dicit gaudeo. q. post penitentiam fortior resurgit hō. vt j.eo. fideliter.

Penitentia fortificat.

r ¶Xcix. Per quod designantur. ix. ordines angelorū. de quibus habes. j. de pen. dist. ij. principium.

Luce. xv.b.

s ¶In deserto. i. celo q̄d diabolus per casum deseruit.

t ¶Et prima. Argu. q̄ restituti possunt accusare & testificari ar. j.e. ferrū. & ca pi. dño sancto.

v ¶Pauci. difficile est em̄ continere. vt. xxviij distinc. de his. & xxiij q. v. q̄ sitit. nec tamen ideo minus delictuz est vt. ij. qōne. j. multi in fine. & xxxij.q. vij. flagitia. & licet istud sit naturale: nō tamen excusat. vt. ff. ad. l. aql. si seruus. ℌ. si fornicarius.

Cōtinere difficile est.

Apo. ij.a.

b ¶Quid est. ¶Prophete. Ezechiel. ezechiel. ij. ¶Grā. hic stās accipit in mala significatione et pti⁹ in bona: & ita est hic arg. q̄ aduocat⁹ variis modis pōt ista exponere: sicut hec auctoritas. Verbū caro factū est: vel illud. Veritas de terra orta est. q̄q; exponit. i. exps de ꝑgine natus est. vt. xxxv. q. x. ca. j. q̄q; exponit. i. cōfessio de penitente. de pe dist. j. q̄q;. Arg. opera. xxiij. q. vij. q̄s autē.

Jura vario modo pñs exponi.

c ¶Timore. Seruili scz cum q̄ charitas dei qua habitare. inducit in ista timor filialem: sicut sera filuz: vt j. de pe. dist. ij. si q̄s tantam.

Timor est duplex.

d ¶Erz. In iob ꝑtinet ista: hz argētū venaz suarū principia: & auro locus est in q̄ cōflat: ferrū de terra tollitur. lapis calore solui⁹ in es cōuertitur.

Job xxviij. Eze. ij.a.

e ¶Incipit. Arg. q̄ p⁹ penitētiā fuerit q̄s ad priores act⁹ si. xxxij. q. j. cū renunciat. et. q. v. p̄ceptū. i fi. & vj. q. j. illi q̄ & ē. ca. qui tua. i fi. ff. de edil. edic. q̄ ita. Ar. j. lxj. di. i sacerdotib⁹. Rñ. q̄ nūq; p penitētiā reuertit res ad priorē statū. vt. xxxij. qōne. ij. admonere. et lxxxj. dist. roman⁹. & c. si q̄s cleric⁹: scz p dispensatione. vt. ij. q. iij. ℌ. notādū. in fine. Jo. nisi i occultis crimib⁹ vt extra de tempo. oz. c. vlti. B.

Pnia an faciat vt q̄s reuertat ad priorē statuz.

f ¶Quod nō fuit. id ē qualis nō fuit: & sic non ē h aliq̄ factus iuris. Vel dic q̄ ius fingit eū esse nouū hoiem sicut baptizatū. xxvj. di. c. j. & pe. di. ij. ℌ. romanos. & c. quō. ℌ. expoliātes. alias tñ ē. ij. q. vij. ℌ. qt ℌ. sic fingit nō eē homicidā q̄ ē homicida. vt. xxiij. q. v. si homicidium. sic fingit aliquē nō transisse qui transiuit. vt. vij. q. j. muratiōes. & nō eē ep̄m q̄ ē epo. vt. ij. q. vij. nō oēs. & ca. q̄ nec. & eē ꝑginē q̄ nō est ꝑgo. vt. xxxij. q. v. ꝑpositro. & nō esse matrimoniū q̄ est. vt xxx. q. v. alii. Sz nūquid q̄ tales fictiones prestidicabitur veritati ita vt nō admittat̄ pbatio in ℌ? & videt q̄ sic vt ex de regulatib⁹. vidua. Videtur ℌ. vt ex ō renūciatiōe sup eo. & ff. q̄ mer⁹ cā. nō est ꝑfecte. & vna ꝑsūptio p aliaz ꝑsūptione tollit. ff. de i ite. grū resti. l. diu⁹ Ego dico breui ter q̄ oēm ꝑsūptionez admittit pbatio: nisi vbi ius ō iure aliqua nō tm̄ ꝑsumit: sed etiā certū quid statuit: nec multū appetit illam distinctionē q̄rūdā. q̄ est q̄dā ꝑsūptio iuris: qdam hominis q̄dāz nature: qualem dicē q̄ ꝑ fictionē iuris ꝑtas nō cōfundit nec deletur. vt. C. ō iure dotiū. in rebus. in ꝑtin.

Pnia an faciat vt q̄s reuertat ad priorē statuz.

Contrarius. ff. de ā. pīn. ar. ff. de aq̄. pīn. ar. cē. & i. l. pupicia. ff. ō ꝛb. sig.

g ¶Um exaudiero. Esaias prophe. xxxviij. ca.

zach. iij.a.

h ¶Ecce filij. ¶In typo. Qui dixit alienigenam sicut ꝑps ecclesiam.

i ¶Sordidatus. Qui dimisit vxorem.

k ¶Diabol⁹. Id est vxor que ydola coluit.

l ¶Candida. Qui ad cōsilium esdre reliquit illam. xxviij. q. j. & ij.

Clerici maiores affligunt̄ ꝑ pumīt

¶Ontumaces clerici. Clerici m ¶Prout di

iacem⁹: per diuini verbi consolationem ad fortiora opera resurgamus. ¶Idem.

¶De eodem.

Errum⁹ de terra tollitur cum fortis propugnator ecclie a terrena (quam ꝑius tenuit) actione separatur. nō ergo in eo debet despici quod fuit: quia iam incipit esse quod non fuit. ℌ

¶Item Augustinus.

¶Post condignam penitentiā: ꝑstina recipiunt officia.

Um exaudiero eos: dabo eis virtutez spūs mei et implebo eos in iudicio meo & fortitudine mea. Aduertite in ꝑti loco posse docere aliquem post pctm̄: si tamē vitia ꝑstina pnia digna dilexerit. Añ dauid post adulteriū & homicidiū locū in ps. Asperges me y sopo et mun. la. me & sup ni. deal. nec sua tm̄ puritate contentꝰ est sz ifert. Redde michi le. sa. tui & spū prin. confirme. Cunq; hoc feceris: docebo (ait) iniq̄s vias tuas. ¶Item Hieronymus. ¶De eodem.

Esus filius iosedech sacerdos magnus q̄z q̄ in typo aduentum p̄cesserit saluatoris q̄ nra pctā portauit: & alienigenam sibi ex gentibus copulauit ecclesiam. tñ secundum lram post sacerdotiū sordidatus⁹ iducit. Ustat diabolus⁹ a dextris ei⁹ & candida⁹ illi deinceps vestimēta reddūtur. Item ex concil. agatensi. ¶Post penitētiam clerici cōrecti gradum suum & dignitatem recipiant.

Ontumaces clerici ꝑ dignitatis ordo⁹ ꝑmittat̄ ordo. Alio em̄ mō sūt puniēdi clerici maiores ordinū: & alio maiores. vt. xxxv. di. añ ola. & xj. q. j. si q̄ cle

Universidad de Deusto Biblioteca

ricor. 7.xij.q.ij. ¶ Addeq̃ tra. l. ij. ff. de adi. lega. et l. decurio. ff. ō decu. no. de elec. q̃ diligentia. sup glo. an scismaticus. ꝓ. xl.

fratrnitas.

a ¶ Prioris. i. altioris.

b ¶ Cōionem Jd est nolūt esse inter alios.

c ¶ Neglexerint. Auferetur eis officiū 7 bñficium. Johan.

d ¶ Peregrina. Que als dicitur laica. ex ō elect. c. ij.

e ¶ In matricula. Sic. ij. qō. j. nomen.

Prelationes ecclesiaꝝ negligentiū punitio.

f ¶ Dignitatēq̃. Si em̃ a vigilijs deest: auferēdū ē ei stipēdiū. vt. xcj. dist. clericꝰ victū. ſz ſi plat⁹ q̃ tres ebdomadas deest p trienniuꝫ ſuſpēdit: vl etiā ſi diebus ſolēnib⁹ deest. vt. vij. q. j. ſi q̃s i clero. ſi per duos mēſes p̃nat eccl̃a. vt. vij q. j. ꝓſentiū. niſi velis dicere hodie correctū. vt extra. de cle. nō reſi. ex tue. Sed an poſſit repetere fructꝰ poſtea cū reuertit: 7 nō videt. vt. C. ō reſi. cui. ff. de adi. oqui ſpe reſtitutionis facilꝰ deliq̃ret. vt Ī. e. diſ. ca. j. Itē q̃ pene nō ſolēt repetī. ff. de ꝛdi. ide. pene. et penā quā quis ex ſuo delicto p̃ſtitit nō reperit. ff. de pcu. q̃ ꝓpꝛio. ℣. penā. Itē hic 7 in ſe. c. videt q̃ epūs poſſit diſpēſare cuz depoſito. Nā et ſenatꝰ reſtituit. ff. ō poſtu. l. j. ℣. de q̃ aūt. et ſenatus eſparak p̃cipi. ff. de aqua plu. arc. q̃ p̃ncipis. 7 eccl̃a hz ſuum ſenatū: vt xvj. q. j. eccleſia.

g ¶ Sz rigore. hic manifeſte colligit q̃ canones q̃ dicunt lapſos nō eē repandos vel reſtituēdos ō rigore loquūt

k ¶ Etiam de ceterſ. i. oibus. noīe ei ceterorū oēs ſtelligū. ff. ō ꝛb. lig. ceteꝝ.

l ¶ Sz nō tō. q. d. licet poſſint reſtitui aliq̃ ſm rigorem.

m ¶ Nihil detrahebat. i. vbi nō timeť piculū

n ¶ Aliq̃d. i. rigore: vt nō reſtituerent vt ſic fierēt mag⁹ hūles

o ¶ Addiderūt Sz vt non poſſint reſtitui.

p ¶ Per affectatas. i. ꝓpter.

q ¶ Porētas id ē dignitates.

r ¶ Experimēta. ſic. xxix. diſt. ſcienduz. vel alit er. vt quādoq̃ valeat breuiter inſpiciamus. Sunt tñ q̃dā q̃s non oduñ criminis: ſed timor vtilitatis et amiſſio ꝓpꝛij gradus 7 ābitio celſioris ad penitētiam cogit: hos ſacri canones irrecuperabiliter deijciunt: q̃ qui ſimulatione penitentie vel affectione honoris a deo nō conſequitur venā: nec ab eccleſia repationem merēť. Unde Auguſtinus ſcribit ad bonifacium.

¶ Quare conſtitutum eſt in eccleſia ne poſt penitentiam quis ad clericatum redeat.

¶ Conſtitueretur in eccleſia ne quiſq̃ poſt alicuius criminis penitentiā clericatum accipiat: vel ad clericatum redeat: vel in clericatu permaneat: non deſperatiōe indulgentie: ſed rigore factū eſt diſcipline. alioquin contra claues eccleſie datas diſputabitur: de quibus dictum eſt. Quecūq̃ ſolueritis ſuper terram: ſoluta erunt et in celo. Sed ne forte etiaz de ceteris criminibus ſpe honoris eccleſiaſtici animis intumeſcēs ſuperbe ageret penitentiam ſeuerissime placuit: vt poſt actā penitentiam de damnabili crimine nemo ſit clericus: vt deſperatione temporalis altitudinis medicina maior 7 verior eſſet humilitatis. Nam et ſanctus dauid de criminib⁹ mortiferis egit penitentiam: et tamen in honore ſuo perſtitit.

Et beatum Petrum q̃n amariſſimas lachrimas fudit vtiq̃ deuz negaſſe penituit: et tñ apl̃s pmāſit. Sed non tō[l] opinānda eſt ſupuacua poſteriorū doctoꝝ diligentia: q̃ vbi ſaluti nichil detrahebat[m] hūilitati aliq̃d[n] addiderunt[o] q̃ ſaluti[p] inuenireť. Expt⁹ credo aliq̃z fictas pnias per affectatas[p] honoꝝ poreťias[q]: cogūt ei miras iuēire medicias multoꝝ exꝑimēta[r] morboꝝ. verū

Papa ſolꝰ cuz ſolēnit depoſito diſpenſat

Epūs in hereſi diſpenſat.

Mat. xvj. c.

Mat. xxvj.

Diſpēſatio q̃nq̃ ē debita.

a ¶ Strages. ſ. plurij. vt. comeſſationes.

b ¶ Detrahendū eſt. hic habes q̃ diſpēſatio q̃nq̃ eſt debita. ſ. vbi ſtrages multoꝝ iacet. 7 alibi: vt. xlv. diſt. licet. 7. j. q. vij. diſpenſationes. 7 xj. q. iij. plerunq̃ xviij. q. j. noli. i fine. 7 j. eo. conſiderandū: cū em̃ diſpēſatio ſit q̃ſi quedā mia: 7 eſt certū q̃ quilibz tenet eſſe miſeri cors: vt. lxxxvj. diſt. non ſatis. 7 lic̃z debita ſit: tñ peti nō pōt ſicut epiſcopatus debetur bono: 7 tamen non poteſt eum petere. vt vij. q. j. qui epiſcopatum. q̃q̃ aut̃ ꝓhibetur diſpēſatio. vt. j. q. j. erga. et. ℣. e. miroť q̃nq̃ ēt ꝓ mittit diſpenſatio. vt. j. e. dño. 7 ℣. ea. ſi q̃s p̃ſbyter. Et not. q̃ aliud eſt rigor: aliud eſt ius: aliō eſt diſpenſatio.

Rigor/ diſpenſatio/ 7 ius differunt.

Rigor eſt q̃dam exceſſus iuris 7 q̃dā auſteritas facta ad terrorē ſcōm q̃ dicit ca non: q̃ penitentia impoñ contrahēti ſecūdas nuptias vt. xxxj. q. j. hac ratione 7 ca. p̃cedenti. 7 q̃ cōmunio non eſt dāda etiā in fine vite his qui defecerūt in accuſatiōe clerico rū hoc eſt epoz. vt. iſ. qō. iij. ſi q̃s epūs. et rigor nō eſt ſeruand⁹: nt ſi vbi timeť exēplū mali. vt. xlv diſtin. ſed illud. quandoq̃ tamē rigor eſt idez q̃ ſubtilitas iuris vt extra de reſtitu. ſpoli. in litteris. 7 extra de no. ope. nun. intellexim⁹. Diſpenſatio idem eſt q̃ iuris relatio: 7 ea non eſt vtendum: niſi ſit neceſſitas vel vtilitas. vt. i. q. vij. tali. Jus autem media ſtrata incedit inter rigorem 7 diſpenſationem. ff. de iuriſdi. om. iudi. qui iuriſdictionē. 7. tritū. q. ij. legatur.

c ¶ Maioribus. Sic di iūſ. demiq̃.

d ¶ Cleri romani. Uel cornelij pape.

in huiusmodi cauſis vbi per graues diſſenſionum ſciſſuras non huius aut illius hominis periculum: ſed populorum plurimorum ſtrages[a] iacet: detrahendum[b] eſt aliquid ſeueritati vt maioribus[c] ſanā dis malis charitas ſincera ſubueniat. Item ex epiſtola cleri romani[d] miſſa pape Cypriano.[e]

¶ Reparationis beneficium non niſi poſt penitentiam poteſt concedi.

Absit a romana eccleſia vigorem ſuum tam prophana facilitate dimittere et neruos ſeueritatis (euerſa fide[f] maieſtate) diſſoluere: vt cum adhuc nō tantum iaceāt in peccatis: ſed etiam cadant[g] euerſorum fratrum ruine[h] proꝑata[i] numis remedia cōmunicationum vtiq̃ non profutura preſtētur. vbi enim poterit penitentie medicina procedere: ſi etiam ipſe medicus intercepta[k] penitentia indulget periculis? Hoc non eſt curare: ſed (ſi verum dicere volumus) occidere eſt.

Idem Cyprianus de lapſis.

¶ Impenitentibus venie cōcedi non poteſt.

Si quis prepoſtera feſtinatione temerarius remiſſionem[l] peccatorum cūctis putat ſe dare poſſe: aut audet dominī precepta reſcindere: nō tantum nichil pdeſt: ſed

e ¶ Cypriano. In cronicis non inuenitur q̃ aliꝰ papa dicťꝰ fuerit cypriān⁹. tñ q̃ fuit papa habes. ſ. e. de eo autem. ſed forte hic 7 ibi eſt mendoſa littera.

f Absit ¶ Fidei. i. diſcipline.

g ¶ Sed etiam cadant. vlterius.

h ¶ Ruine. id eſt euerſi irruētes fratres.

i ¶ Properata. Q̃ que committūtur in deū remitti non p̃nt ſine pnia. 7 q̃ facilitas venie incētiuum tribuit delinquēdi: vt. j. xviij. qō. iij. ſi ig. q. 7. c. eſt iuſta.

k ¶ Intercepta. i. dimiſſa.

l Si quis. ¶ Remiſſionem. que em̃ in nos delinquūtur poſſumꝰ remittere ſine penitentia: ſed nō que in deum. vt xviij. q. iij. ſi is q̃ m. ¶ Sententiam. Quiergo nō ſeruat ſentētiā iudicis offendit iudicē 7 iniuriā facit iudici q̃ fruſtratoꝛie appellat ab ipō. C. quādo quo. nō eſt neceſſ. l. vl. in fine. 7 hec pōt eē cauſa quare iudex debeat cēſi ſpect⁹ ei q̃ appellauit ab ipō. vt extra de appella. ad hec.

Dellicta cōmiſſa i deū remittere non poſſumus.

Appellās fruſtratorie iudicē offendit.

m ¶ Martyres. i. chriſti ſacerdotes.

o ¶ Ut ſciam⁹ Per ſigna exteriora deſiderata in penitentibus

p ¶ Uideri. Argu. q̃ nō ſtatim teneť q̃s credere etiā bono viro. vt. ix. diſti. ego ſol⁹. ſi. ff. qō

Credulus nō debet q̃s eſſe.

eū falſo tu. l. ij. imo imputaťur alicui q̃ nimis eſt credulus. xj. q. iij. non ſolū. (xxvj. dī. ſi q̃d ꝓ. ff. de eo p quē fac. l. j. ℣. Nō obſtat. xviij. q. j. q̃d cui paſ. vbi i dubio obediť: q̃ ibi loquiť dñs ꝓlatꝰ ꝑcipit q̃ nō erāt ꝓlati. xxvj. q. v. nec mirum

q Domino ſancto. ¶ In epiſtolis. Maſſanus rogat Jſi. vt ſolutionem canonum contrariorū circa reſtitutionem lapſorum ei reſcriberet.

a ¶ Vendicare. i. defendere. Hic etiam ecōtra ponitur.

b ¶ Superstitiosa. ℟. viij. dis. quo iure.

c ¶ Necesse. Ex hoc ꝟbo necesse z ex illo verbo ꝓcipiunt/ qđ supra posuit ꝓtz dispensationem qñq; esse debitā vt. ℟. eo. vt cōstituerēt. z sic ꝓtz q; eps peccat si nō dispēsat: vbi patet rō dispensandi. vt. xxviij dist. fraternitatis. argu. ij. q. v. ℈to. tamē cū superiore agi pōt officio iudicis: vt fiat dispensatio: vt extra ō in reparto. nullus lz nō possit periure actions. sicut pōt dici de elemosina pauperi ōbita. xlvij distin. sicut.

Ezec. xvj. f. Infamiā pt eps tolere.

b ¶ Antiquitatem. i. mores antiquos.

c ¶ Atq; ignominiam. Ex hoc verbo et ex illo verbo depositū est argu. q; eps pōt depositū et infamē restituere qui ignominia idē est q; infamia vt. ff. de his qui notā. infa. l. ij. ℣. ignominie. et sic ꝓtz q; pōt tollere infamiam. qđ concedo vbicūq; potest dispēsare vt dixi. ij. q̄. iij. ℣. hinc colligit.

d ¶ Depositionem. i. suspensionē. sic. xlvj. dist. clericus.

e ¶ Miseros. Nōne illa sentētia est potꝰ sequenda q̄ maiorē cōtinet pietatē? vt. ix. dist. sanctorum. licz ēm canō apl̄ōrum potior sit: qz antiq̄or sit aliis canonibus tm̄ preiudicat et per posteriores vt. lxxvij. di. pbr idē patet in canone. Piero. vt xxvi. di. deinde. z ca. acutꝰ. Itē q̄ñq; ꝓiudicat ille canon q̄ nō est potior: vt. xxv. q. j. contra statuta. Qđ ergo dicitur hic intelligē cū ambe cōstitutiones sunt particulares z locales: z de illis loquit. c. xix. dis. in canonicis. sed sē ambe sunt gñales semp posterior ꝓiudicat: vt extra de cogna. spi. c. j. ff. ō legi. nō est nouū: sed qualiter preferēdus canon alteri: cuz omnes sint promulgati inflictu spūssancti. xvj. q. ij. nemo? Rñ. q; duo canōes possunt esse ptrarij. z tm̄ vter q; ē iuste instituꝰ. qđ enim virꝰ statuit et iuste alt̄ ℣iuz pōt statuere et iuste lxvij. dist. ℣. verū

Misereri. Apocal. ij. b.

Canon canonum an ꝓsit dicet.

h ¶ Cuius antiquior. Si ambo sūt eḡlis pietatis. xix. dist. in canonicis.

i ¶ Si q̄s diaconꝰ. Prima ps cap. facit cōtra solutionē Franci. idem facit ꝓ ea in secūda pre que incipit ibi: q; si eos.

k ¶ Ecce. Usq; ad hunc locum sunt verba nice ni concilij.

l ¶ Decreuij. Ergo videtur q; in. l. si hoc sit statutuz adulterantes cōcilij cui rīū. cū tor inter fuerūt. ibi no. vt. xv. dist. cano nes licet damnasse papa d. ccc. sius papa d. ccc. ff. de ac cusa.

Si quis diaconus aut presbyter post acceptā benedictionem lenticam: cū vrore sua incōtinens inueniatur: ab officio suo abiciatur.

SI quis diaconusꝰ aut presbyter post acceptā benedictionem lenticam: cū vrore sua incōtinens inueniatur: ab officio suo abiciatur. ℣ Ecceᵏ manifeste constat: quia secūdum titulos antiquorum patrum sancto spiritu suggerēte cōscriptos z secundū sentētias. cccxviij. ꝑpatrum quas gallicani canones continere

Deprehensio sola in crimine an sufficiat ad aliquē condēnādū.

tm̄ loquatur. z. q. j. hanc cōsuetudinem. sed minor numerus non excludit maiorem.

a ¶ Deprehensi. Aliq̄ sequētū modoꝝ. Videl̄ q; sola deprehēsio sufficit: vt hic. z. lxxv. di. pbr. z habes. ℣. quitur. j. ij. qō. j. nos in quenḡ. z xij. q. j. nō dicatꝰ vel intelligē deprehēsi: ita q; factū sit notoriū ex facti euidentia. vt ex de cohā. cle. z mu. tua. tales ei qui in maleficio publice deprehendunt sine iudicio dānant vt. C de defen. ciuita. i. defensores. lex vij. est.

b ¶ Non pūt. De iure.

c ¶ Pietate. Ironice loquit.

d ¶ In sancto ℟. eo. mitor.

e ¶ Remedia. i. pena cōtra illos qui non seruant statuta.

f ¶ Aut oibꝰ. Ar. q; q; vni fctō cōtradicit: oibꝰ cōtradicit. sic. ē iij. di. deniq; de pe. di. v. fratres z extra de regu. iur. defleat. de consē. distinc. ij. comperimus.

Inobediēs ꝑlato est inimicus.

g ¶ Et inimicos. Not. q; eo ipso q; alicui nō obedit prelato/ ei? est inimicus vt. xxiij. q. j. qñ vero. ℣. c. si quis ꝓpost. ra.

ꝑs. vj.

h ¶ Palpare. i. adulari.

ꝑs. cj.

i ¶ Deberemus. No. dispēsationē esse debitā. vt. ℣. eo. vt cōstitueret. z. xj. q. iij. plerumq;.

k ¶ Digna. Quod nulli fiat. xxiij. q. ij. legatur.

l ¶ Dimiserit. Nō est eam cito dimittr deus sicut sacerdos absolut. de pe. di. j. quem penitet.

m ¶ Dicturi. Nunqđ voce tunc loquentur cū alijs dicat q; tunc lingue cessabunt: licet ꝓpheta contrarium dicat. Exultationes dei in gutture eorum. Sed quicquid sit tunc nullus accusabit alterū. sed sola cōscientia accusabit quelibet. ix. q. iij. aliorum.

Cōscientia sola dānandos accusabit

Si sub gradu ceciderit post penitentiā contentus fiat baptizare: communionē infirmis dare: z altario tāmodo ministrare.

QUi sub gradu[ℓ] ceciderit post penitentiā contentus fiat baptizare: communionē infirmis dare: z altario tāmodo ministrare[t]. Itē ex concilio anchiritano. ¶ De sacerdotibus: diaconibꝰ: vel laicis qui idolis thurificant.

PResbyteros q̄ immolauerūtᵖ z postea iterum certamē inierūtᵏ: z si ex fide lucrati sunt: z nō ex compactoᵏ ad ostētationē: vt offerrēt ipsi fecerunt: hos placuit honorē[ꝫ] quidem sedis ꝓpue retinere: offrre[ꝫ] autem illis z sermonē ad populum facere: aut aliquibus sacerdotalibus officijs fungi[q] non licear. Diaconi similiter qui immolauerūt: postea vero iterum reluctati sunt: alias quidem honorem habere oportet. Cessare au-

n ¶ Indulgemus. i. idulsimꝰ

o ¶ Permittimus. i. pmulsimꝰ

p ¶ Qz vno. ſ. achor. viij. qō. j. audacꝫ. j. q. iij. ℣. item peccato achor. Jo.

q ¶ Uicūq;.

r ¶ Diuini. i. ecclāstici.

s ¶ Difficile. tale difficile habes. xlvij. distic. ℈tūlibꝫ. alꝫ ponit pro non. ij. q. vj. biduum. ℣si. si aduersus. et xlvij. di. ca. ſi.

t ¶ Ui sub ℈du. i. i. ℔ nonne istud laico cōcedit̄ur: vt j. q. j. qō quidā? Sz dic q; ille potest solēniter baptizare: qđ laicꝰ nō pōt: vt lxxxj. dist. si diaconꝰ. z Itē obiicit q; si iste pōt baptizare: ergo z sacrificare: vt dicit hieron? ℣. j. q. j. sicut rps. Sed ibi loquit de adhuc tolerato.

u ¶ Ministrare. Sed nō celebrare. Uel dic q; pōt remanere in officio sacerdotalis: sed non pōt esse eps.

v ¶ Presbyteros. i. immolauerūt. Coacti conditionaliter.

x ¶ Inierunt. scilicz scripsit cū.

y ¶ Et non ex compacto. id est figmento.

z ¶ Honorem. scz beneficium.

a ¶ Offerre. i. officium non retinent.

b ¶ Fugi. Hic dispensat i bñ.

Cōcilium vj. c.

Baptizare solennē laicus nō pōt.

z Item poterit iste baptizare rōne ordinis pbr̄alis qđ non pōt laicus ℈m Jo. de fan. Archidi. Car. z Dūc. hic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cio:sed non in officio. vt extra de cleri.pug.henricus. z.j.e.distin. studeat.

a ¶Nec calicem. Ante cõfectionem: qr post cõfectionem nõ est eis licitũ offerre. z sic nõ est contra.xcvij.dis. pervenit.

b ¶Penes. Hic patet qr epõs dispẽsat in hereti/et cũ scismatico. vt.j.e. vt constituerentur. nõ tñ cũ excõicato ministrãte. xj.q. iij si quis epõs.

c ¶Per necessitatẽ. famis. immo potius debent mori fame qz vesci idolatricis.xxxij.qõ.iiij. sicut sati⁹ est. et j.xxxij.qõ.v. ita ne. vel vocat hic necessitatẽ coactionem.

d ¶Propter cautelã. qñqz et ad cautelã ipoñt aliqui penitẽtia. vt.xxxiij.q. ij.in lectum.†

e ¶Cõmodari. Qi restituuntur ad cõmunionẽ nõ ad officiũ vel dabit sustentatio eis. xvi. q. vj. de lapsis.

f ¶Sed illud hoꝛmisde. s.e. si quis diaconus.

g ¶Basily⁹. s e.q sub gradu.

Sacerdotes si manifestus. Per euidentiam facti.

k ¶Non possunt. sine dispẽsatione. sed si est occultũ pñt sine dispẽsatiõe post penitentiam.

l ¶Qui de phensi. Et cõicti. vt.xv.q. vlt.

† Qñqz indicit purgatio ad cautelã ex abũdãti ij.q.i.c. pt hoc. qñqz fit maioꝛ examinatio. lxiij.di. quãto. qñqz fit rei dilatio. qñqz exigit cautio. de q⁹ hꝛ xxviij. distinc. de syracusane qñqz ipoñt pnia vt pena ad cautelam: qñqz nulluz peesseris peccatum. vt hic. z.xxxiij.q. ij in lectũ Cardi. z Hñicus hꝛ.

tem debent ab omni sacro ministerio: ita vt nec panem/nec calicem[a] offerant: nec euangelium pronuncient. Nisi forte aliqui episcoporum conscij laboris eorum z humilitatis et mansuetudinis voluerint eis amplius tribuere. vel adhibere. penes [b] ipsos ergo de his erit potestas. ¶Qui autẽ fugientes comprehensi sunt: vel a domesticis traditi: vel ademptis facultatib⁹ sustinuere tormenta: aut in custodia retrusi proclamauerũt se christianos esse: z eo usq; astricti sunt: vt manus eorum comprehendẽtes violenter attraherẽt: z funestis sacrificijs admouerent: vt aliquid polluti cibi per necessitatem[c] sumere cogerẽtur in omni delectione z habitu: z humilitate vite fidem confitẽtes hos vero velut extra delictum cõstitutos a communionis gratia non prohiberi decernimus. ¶Si vero prohibiti sunt ab aliqbus propter cautelam[d] ampliorem: vl propter quorundam ignorantiam statim recipiãtur. ¶Hoc autem similiter z de clericis: et de laicis: obseruare conueniat.

¶Perquisitum est autem z illud: si possunt etiã laici qui in has necessitatis angustias inciderunt: ad clericatus ordinẽ promoueri? ¶Placuit ergo z hos tanq; qui nichil peccauerint: si precedens eorum vita probauerit: ad hoc officiũ promoueri. ¶De his autem qui negauerunt preter necessitatem aut preter ablationem facultatum: aut preter periculum: vel aliqd huiscemodi quod factum est sub tyrannide licinij: placuit sctẽ synodo: cuius humanitate probentur indigni: tamẽ eis benivolentiam commodari[e]. Sed illõ hoꝛmisde[f] pape desidiosos z negligẽtes non vere penitentes reparari prohibet. Illud autem Hieronymi[g] fatetur hoc esse difficile, non impossibile. ¶Basili⁹ autẽ circa delinquentes rigorem iusticie seruandum ostendit: quem circa penitentes alij relaxandum misericorditer affirmãt. ¶Possunt z aliter distingui pmisse auctoritates, sm iusticie rigorẽ: quorũ crimina manifesta sunt añ vel post ordinationẽ a sacris ordinib⁹ deijciendi sunt. quoꝛ aũt pctã occulta sunt z satisfactiõe secreta scõm sacerdotis edictũ purgãt in pprijs ordinibus remanere pnt. ¶Ñ Nicola⁹ papa Karolo epõ z el⁹ suffraganeis

¶Non potest restitui in sacerdotium cui⁹ crimen fuerit manifestum.

Sacerdotes si in fornicationis ceciderit laqueũ z criminis manifest⁹[i] siue ostẽ sus sit actus: sacerdotij honorem hꝛe nõ pñt[h] z scõm canonice institutiõis auctoritatem Item Rabanus archiepiscopus scribit ad Heribaldum.

¶Qui valeant reparari post lapsum vel non.

De his vero visum est nobis scribẽdum esse: qui sacros ordines habentes et añ vel post ordinationẽ cõtaminatos se esse in capitalibus criminib⁹ confitentur. In quib⁹ (vt michi videtur) hec distãtia esse debet: vt hi qui deprehensi[l] vel capti fuerint publice in periurio/furto/atq; fornicatione/z ceteris hmõi criminibus sm canonuz sacrorum instituta a pprio gradu decidant: quia scandalum est populo dei tales personas supra se positas hꝛe quas vltra modum vitiosas esse cõstat: nempe inde retrahunt hoies a sacrificio dei. Sicut quondam hely filijs peccantib⁹ fecisse legũtur: z rebelles huic atq; cõtrarij existentes eoꝛ prauis exemplis quotidie pciores fiunt. ¶Qui autẽ de predictis peccatis absc̃se a se admissis per occultam cõfessionem coram angelis dei presente etiam sacerdote qui eis indicturus est penitentiam: confitentur: et semetipsos grauiter deliquisse queruntur. si se per ieiunia et elemosynas/vigiliasq; et sacras orationes purgare certauerint: his etiam gradu seruato[m] spes venie de misericordia dei promittenda est.

Deprehẽsus i crimie põt per xx. horas detineri.

Dispẽsari vtrũ possit cum occulto pctõre.

‡ Adde ad hũc ter. qs no. bar to. in. si adulterij. ff. ꝺ adul.

† Concor. l.j. ff. mittãtur. cuz no. ff. ꝺ vẽ. inspi. z l. ab analta-sio. C. mãda.

occulto peccato nõ põt dispensari: qr de illo nõ potest quis accusari vel puniri. qr occulta pctã non habent vindictã. vt.xxxij.q.v. xpiana. † Ad hoc ergo q occultus peccator possit pmoueri: cõfitebitur epõ crimen suũ z non ei soli sed corã aliquibus personis et sic poterit dispensare secũ. sed vt dixi. ꝛ.xxv.di.c. vlti. peccatũ siue sit occultũ siue manifestum dũ tamen sit enorme semp ipedit ne possit sine dispẽsatione pmoueri: lz possit exeq̃ susceptũ ordinẽ cum est occultũ peccatuz. z q occultuz pctñ impediat pmouendũ habes extra de tẽpo. ordi. ex tenore. Jo. Sed he opiniões hodie sublate sunt q decreta extra de tẽpo. ordi. ca. vlti. B. Sed nũq̃d sacerdos tẽpore penitentie põt exeq̃ officiũ suũ? Videk⁹ nõ vt.ꝛ.di.vj. testamẽtũ. z de cõse. di.ij. si nõ sũt. et c. ẽpiscopi. et.ꝛ.e. qđ ẽ hoc. cũ quilibet sit suspensus quãtũ ad se ꝑpter mortale pctñ. vt.j.qõ.j. sacerdotes. z facit ad hoc extra de cele. missa. de homic. Dico q melius est si abstineat si credit se indignũ. si autẽ ꝑterit dico q potest celebrare: nõ ob. ꝛ. dist. xxxiij. habuisse. qõ est cõtra. sed illud itelligitur de eo quẽ nõ penitet adhuc. ꝺ peni. dist. iij. inter hec hircum.

Sacerdos tpe pnie an possit suũ officiũ exercẽ.

v. ps.

Pereti cũ recõciliare pt epõs hodie sine cõcilio.

De lapsis etiam in heresim hoc obseruandum est: vt ante sniam concilij null⁹ eis cõicet. Unde Cyprianus papa Antonio ait inter cetera.

¶A cõione abstineant qui lapsi ante restitutionẽ cõicant.

De eo autẽ qđ statuendum esset circa causam lapsoꝛuz distuli: vt cum quies et tranquillitas data esset: et epõs in vnum cõuenire indulgentia diuina permitteret: et tunc communicato[a] et librato de oim collatione concilio statuerem quid fieri oporteret. Si quis vero ante concilium nostrum z ante sententiã de omni cõcilio statutam cõmunicare voluisset temere lapsis: ipse a communione abstineat.

Quod vero[b] supra de homicidis statutum legitur: intelligitur quando facultas effugiendi datur: nec necessitate claduntur obsidionis. Cetez cũ necessitate angustati effugere non possunt: si tunc homicidium admiserint: purgati per penitentiam: et communioni et officio reddantur.

Ut in hylerdeñ. cõcil. legit.

¶Post duoꝛ annoꝛum penitentiam officio et cõmunioni restituãtur clerici qui in obsidionib⁹ positi: necessitate sanguinem fuderunt.

De his clericis q in obsiti fuerint id statutum est: vt qui altario ministrant et christi corpus et sanguinem tractant: vel vasa sacra officio deputata cõtractant vt ab oi humano sanguine (etiaz hostili) se abstineant. q si in hoc[c] ceciderint: tã officio qz cõione coꝛporis dñi duobus annis priuẽtur[d]: ita vt in duobus ãnis vigilijs/ieiunijs et orationibus: et elemosynis p viribus quas dñs donauerit expientur: et ita demũ officio vel cõmuntoni reddãtur. ea tñ rõne ne vlterius ad officia potiora pmoueant. Quod si in diffinito tempore negligẽtiores circa salutẽ suam extiterint: pte lande ipsius penitentie tẽpus in ptãte maneat sacerdotis[e].

Casu quoq; si clericus homicidium fecerit: in proprio gradu ex dispensatione remanere permittetur.

Unde Urbanus. ij. scribit Guernerio uarbonensi epõ.

¶Qui casu homicidium facit ex dispensatione in ordine suo permaneat.

Clericoꝛ faciente lapidẽ puer dñ interẽptus nos p amoꝛe[g] dei z tuo in suo ordine eũ permanere pmittimus: vt tũ semp in pnia[h] et timoꝛe permaneat. Item Stephanus. v. Sichiberto corsice episcopo. ¶De eodem.

Quia te ẽ si obnoxium iudicas[i]: eo q a sarracenis captus hoies interfeciss videris: bene facis. sed quoniam non tua sponte id feciss cognosceris: inde canonice[k] nullo modo iudicaris.

Occidere vtrũ liceat clerico i necessitate.

Sacerdos ꝑ nã ptẽtem hz circa canões penitẽtiales.

Sacerdos pt publicã penitentiã facere.

a ¶Nec calicem. Ante cõfectionem: qr post cõfectionem nõ est eis licitũ offerre. z sic nõ est contra. xcvij. dis. pervenit. Ad cautelã sm. h. clerico in nulla necessitate licitũ est occidere: immo pot⁹ debet pmittere se occidi. ẽ nos intelligim⁹ istud de necessitate euitabili: qr poterat bene euasisse castrum ante aduentum paganoꝛũ. si enim esset inevitabilis necessitas: non imponeret eis penitentia. vñ dicas q si ne cessitate ineuitabili sine omni dispẽsatione posset celebrare in ordine habito. sed non deberet promoueri sine dispẽsatione. vt extra de homi. c.ij. Sed obstat extra eo. latoꝛ. vbi dicitur q licite potest promoueri ad superiores. sed illud est dispensatio. de hoc dixi. ꝛ.e. ca. de his. Sed melius dicas q ibi fuit casꝰ foꝛtuitus.

b ¶Quod vero. ꝛ. eo. clericum. z.c. de his clericis.

c ¶In hoc. ex necessitate, c. latorem. et. xxxv. q. ix. veniam.

d ¶Priuent. Ad cautelã sm. h. clerico in nulla necessitate licitũ est occidere: immo pot⁹ debet pmittere se occidi. ẽ nos intelligim⁹ istud de necessitate euitabili: qr poterat bene euasisse castrum ante aduentum paganoꝛũ. si enim esset inevitabilis necessitas: non imponeret eis penitentia. vñ dicas q si ne cessitate ineuitabili sine omni dispẽsatione posset celebrare in ordine habito. sed non deberet promoueri sine dispẽsatione. vt extra de homi. c.ij. Sed obstat extra eo. latoꝛ. vbi dicitur q licite potest promoueri ad superiores. sed illud est dispensatio. de hoc dixi. ꝛ.e. ca. de his. Sed melius dicas q ibi fuit casꝰ foꝛtuitus.

e ¶Sacerdotis. Vide quomodo circa canones penitentiales hz ipse sacerdos plenam ptãez. vt.xxvj. q. vj. tempora. Sed ẽ leges dispẽsat tẽpus penitentie eis qui nõ seruãt penaz z pentẽtiã iniũctã. vt. ff. de pe. aut dãnuz. ¶. inter eos.

f ¶Clerico. Stulte dedit operã reilicite expellendo porcos de agro suo: rune intelligẽs q minus diligenter fecerit. alꝰ in nullo puniretur vt dixi. ꝛ.e.o. de his.

g ¶Pro amore spirituali. talis ẽm amor nõ inducit symoniã. vt. j. q. j. filium.

h ¶In penitentia. Interiori: qr sacerdos non facit qñqz publicã penitentiã nisi p enormi crimine. vt de pent. distin. vj. sacerdos. z.xxviij. distin. presbyter.

i ¶Quia te. ¶Judicas. cum non sis.

k ¶Inde canonice. i. sm rigorẽ canonũ: qr tũc misẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ricorditer toleratur. vel intellige quãdo inevitabili necessitate hoc fecerit.

a Audeat. Bar. itellerit hoc.c. put lra sonat q licet ex percussione ceciderit z confregerit cerui cem: nõ ideo est sacerdos deponend⁹, ar. j. eo. cãtũ. nã si seruum tuum vulnerauit: z ille postea ex ictu alterius perijt: nõ tenet: de occiso ff. ad. l. aql. huic scripture. §. si seruus. ex. l. ita vulneratus. Et hãc regulã qui occasionẽ dãmni dat: dãnũ dedisse videtur: intelligit de occasione prima et sufficiẽti. Sz ex presse est cõtra extra eo. presbyteruz. z. ff. ad. l. cornc. de sic. nichil interest. vñ intellige q si nõ cecidit ex percussione: fz alio mõ cecidit: tunc nõ tenetur de morte eius: fz de eo q priꝰ ipsum incaute percussit.

b Sex. quia tot non erant in puncta illa.

c Cadens. Post ea.

d Interijt. Nõ ex causa percussionis: sed ex alio casu.

e Percussione Siue directa siue occasionali

† Adde f an ex cõi. absolut⁹ peipiat fruct⁹ medij tẽpor? arg. q nõ. i. l. j. z. l. si vt alleg. C. õ resti. multi. et in auk. vt cũ õ appel. cog. §. si vero col. vij

f Et si volũtatem directa z.

g Prodijt. Et sic, pter vnũ delictũ imputãtur ota q sequũt ex illo. j. e. sepe. z õ. e. clericum.

h Ut tale beneficiũ. hic dispensat in beneficio nõ in officio. vt. xxviij. di. pbr debet aũt de iure carere vtroq; quia cui interdicitur vnũ: interdicit et reliquũ cũ sint connexa vt. lxxxj. distꝰ. si quis. nam male

Si vero ira pbr cõmotus aliquẽ interfecerit: et si animum occidendi non habuerit: perpetuo tamen depositus erit.

Unde Nicolaꝰ papa scribit oſbaldo coepo quadrantino.

¶ Perpetuo careat officio presbyter qui ira commotus: licet extra animum: aliquem interfecerit.

Audeatᵃ sanctitas tua persuadere epo tuo sibi canonicũ consociare numerũ collegarum. id est sexᵇ ex vicinis puicijs fratres et coepos suos quibꝰ tecum communctis et decernentibus diligẽter inuestigate: z omni nisu perscrutari, curate quatenꝰ inuenire valeatis vtrum p percussiõe iam nominati pbri: an cervicis fractione idem diaconus (vt fertur) extinctus est. qui siquidẽ a prefato pbro non ad mortem percussus est: fz ex equo cadens ᶜ cervice fracta interijtᵈ fm arbitriũ vestrũ p percussione incaute agenti presbytero penitentiam cõpetentem indicite: et aliquanto tempore a missarum solennijs suspendatur. denuo post hoc ad sacerdotale rediturus officiũ † Qui si veraciter qualicũq; percussione[e] presbyteri ille mortuus est diaconus: hũc nulla ratione ministrare sacerdotio mre decreuimus. qm̃ et si voluntatem[f] occidendi non habuerit: furoꝛ tamẽ z idignatio: ex quibus motio illa mortifera prodijt[g]: in oĩbus et precipue in dei mistris multipliciter inhibetur atq; damnatur. Verum si presbyter adeo vestro studio obnoxius forte clari uerit: precipimus vt tale beneficiumʰ sibi ecclesie sue concedatur: quo et ipse et sui ⁱ sufficienter possint habere sue sustentationis solacium.

Item ex cõcilio maticeñ. ca. sexto. ¶ Palea.

Qui vero odij meditatione: vel propter cupiditate iudeũ vel paganum occiderit: quia imaginem dei et spem future conuersionis exterminat: quadraginta dies in pane et aqua peniteat.

¶ Palea.

Si quis homicidium fecerit si epus est. xv. annis peniteat et deponat: cunctos dies vite sue peregrinando finiat. presbyter. xij. annis penitcat. tres ex his in pane et aqua: et deponatur superioris sententia. diaconus. x. annis penitcat: tres ex his in pane et aqua. clericus et laicus. vij. annis peniteat: tres in pane z aqua: et ad gradum cuiuslibet sacerdotij accedere non presumat.

Item ex cõcilio neocesarienſi. ¶ Quinquẽnio a communione abstineant qui casu homicidium faciunt.

Hos vero qui non volũtate sed casu[k] homicidium fecerint: prior quidem regula post. vij. tantum annorũ penitentiam cõmunioni sociauit scõm gradꝰ cõstitutos. hec vero humana[l] diffinitio quinquennij tempus tribuit.

Item ex concilio Elibertano. ¶ Quibus temporuz spacijs a communione abstineat qui voluntate vel casu ancillam suam interfecerit.

Si qua femina furore accensa zeli: flagellis verberauerit ancillamᵐ suam ita vt infra certum diem animam cuz cruciatu emittat: eo q incertũ sit/ voluntate an casu occiderit. si voluntate post vij. annos: si casu post. v. annorum tẽpora (acta legitima penitentia) ad cõmunionem placuit admitti. Sz si infra cõstitutа tempora fuerit ifirmata: accipiat communionem.

Item ex conci. Martini pape. ¶ De his qui volũtate vel casu homicidium faciunt.

Si quis volũtate homicidiũ fecerit: ad tanuã ecclesie catholice semper[a] iaceat: et communionem in exitu[b] vite sue recipiat. Si autem nõ voluntate sed casu aliquod homicidium fecerit: puoꝛ canon. vij. annis agere penitentiã iussit: secũdus canõ quinq; mãdauit. Item ff. tit. de furtis

Qui saccum habẽtem pecuniam subripuit: furti etiam sacci nomine tenetur: q̃uis non sit ei animus[c] sacci subripiendi. Contra[d] animũ non est opus puniri: vt lib. ix. codi. tit. ad. l. cornel. de sicar. exemplis sacrarum litterarũ Diocletiam z Maximiani colligitur. ¶ De eodem.

Qui asseuerat homicidium se non voluntate: sed casu fortuito fecisse: cum calcitᵉ ictu mortis occasio prebita videatur: si hocᶠ ita est: neq; super hoc ambigi poterit: omni metu ac suspitione quam ex admisse rei discrimine sustinet secundum id quod annotationeᵍ nostra comprehensum est: volumꝰ liberari.

Furtũ cõmittit rõe accessionis.

Occidẽs in ludo an sit puniendus.

Item imperator Antoninus ex concilio. ¶ Palea.

Pater vester recti⁹ fecerit: si se presidi puincie obtulerit. Q; si probauerit non occidẽdi animo hominem a se percussum esse remissa homicidij pena secundũ militarem disciplinam sententiã proferri. Crimen enim cõtrahitur si et volũtas nocendi intercedat. Ceterum ea que ex improuiso casu potius q̃ fraude accidunt: fato plerumq; nõ nore imputanda sunt. Hinc Gelasius papa.

De eodem.

Quantumʰ dicit iste placidiꝰ anno preterito dictum est de vroꝛe illius: quia subito inter caballos inuenta est: et dum traherentur caballi colliſa est illa: z aboꝛtum fecit. ¶ Si ita est forte si caballos alienos ⁱ furatos tulerit: inde est culpabilis[k]. Nam de muliere que casu inter caballos confracta est: vbi volũtas illius non agnoscitur[l] pernicioſa fuisse: non potest addici z occidi per leges. Item Nicolaus papa. ¶ De eodem.

Si qui arboꝛem incidere videntur: si contigerit vt cadens arboꝛ occiderit hominem: inculpabiles[m] sunt atq; innoxij. quia nec voluntate eoꝛum: nec desiderio homicidium perpetratũ est. Si vero aliqua culpa eoꝛum vel neglectu morientis hominis interitus cognoscitur aduenisse: abiſciendi sunt a gradu z in sacro ordine nullatenus suscipiendi.

Item ex cõcilio guarmaciẽsi ¶ De eodem.

Spe contingit: dum q̃s operi necessario iſistẽs arboꝛem inciderit: vt aliquis subtus ipsam veniens deputatur. z iccirco si volũtate vel negligentia[n] incidentis arboꝛ

seruꝰ post cõgri de dño si seuiat in ipm. vt. xxiij. q. iij. si eccla. z. c. q peccat. i fi. z dicit noraui sup illo c. si eccla

a Si qs. Sep. i. horis statutis. sic. xxj. dist. sacrosca. z. xxvi. dist. si qs vult. z de pse. di. v. nunq; tẽtie qi post tps pnie licite cõmunicat vt. xxvj. q. vj. si qs ỗ corpe.

Qui saccũ

¶ Animꝰ Sz j. furtũ sine affectu furandi nõ pmittit. xiij. q. vi. c. vi. z istit. de iniuca. §. item si is. Sz dico q rõne accessionis pmittit furtũ: et q̃modatis vel depositis rebꝰ accedit: deposita vel pmodata intelliguntur. ff. cõmo. l. si vt. §. vsq adeo. Vt dic animus. s. pncipaliter. fz secũdario z idirecte p quã dã cõsequentiam fuit et animꝰ sic cũ furandi: z sic nõ est ptrariũ. ff de fur. si qd fur. §. j. sic. ff. qõ metus cã. l. si mulier. §. pe. xv. q. j merito. xxiij. qõ. iij. displiceꝛ.

b Contra. Vnicuiq; ostẽdit opꝰ sine alio puniri: nũc ostẽdit contrarium.

Um qui.

c Cũ calcis. qm̃ sicut iudi causa.

f Si hoc. fez q̃ ludo occidit et istud obtinet cũ ludus licitus est. ff. ad. l. aqli. l. nã ludus. sed si est illicit⁹ ludus non excusat. vt eẽ de psump. c. j er quo autẽ constat q in ludo mortuus est nõ est necesse. pbare q casu occiderit: vt. ff. ad. l. aquil. l. i lege. eẽ de sen. excõ. sup eo. alꝰ d casum allegat ipz. pba

re teneꝛ. vt. C. de pig. acti. q̃ fortuit⁹. z. C. de iur. si nõ cõuicij. Ergo si aduersariꝰ dixit q ipm dolo occiderit hoc. pbabit: qui q̃ dolũ obijcit ipm. pbabit. ff. de proba. quotiens. z intellige q ludus fuit licit⁹: z fm hoc intellige q nõ punit talis lege cornelia ex quo nichil fecit dolo. punit tñ. l. aql. in qua venit leuissima culpa. ff. ad. l. aquil. in lege.

g Annotatione. i. lege.

h Vtũ. i. sicut.

i Alienos. Si vis dicere q iste furabat caballos et ducendo eos collisit mulieꝛẽ. tũc qđ dicit in fine non punit p leges verũ est. l. cornelia. de sic. in qua venit dolus nõ lata culpa. ff. de sic. in lege. tñ de culpa bene punitur. vt. §. e. ca pi. studeat.

k Culpabilis. Et sic pz q̃ lz aliqs de furto teneat nõ tñ teneꝛ de his q̃ sequũtur ex furto sic. xv. q. j. sane. §. v. di. ad eius. ff. de fur. veruz. extra de sponsa. veniens. Ar. cõtra. §. e. clericũ.

l Nõ agnoscitur. qñ eã pcemonuit. p.

m Inculpabiles. si fecit i puncto loco: tũc em̃ nõ potuit diuinare. vt. ff. ad l. aqli. si purator vt extra vt eccl. bñfi. vt nostrũ. si in publico debuit clamare cane caue. vt. j. ea. di. si duo.

n Vel negligentia. Arg. q qui occasionem dãm dat. rc. sic lxxxvj. di. pasce. xvj q. i. decime. rc ex de homi. pñs

Dãni dans causaz dãnuz fecisse videt.

Culpa lata in do eos collisit mulieꝛẽ. tũc qđ dicit in fine non punit p leges. l. cornelia non venit.

Uxoꝛ z filij de bonis ecclesie pasci possunt.

Dãs q̃ põt in seruus seuire.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dyterū. xxvij.q.ij.ſi tu. & xxxj.q.ij.de neptis. & j.q̄. j. placuit. Bar. cōtra. xv.q.j. inebriauerūt. et ff. de ſer. cor. ne rari⁹. ℣. ſi ſeruo. ff. de fur. verum de eo qui fregit oſtiū meretricis ſed non tō punit ampli⁹: q̄ ſatis eſt punitus ppē ignominiam.

Ignominia ſatis punit.

a ℂ Inſperatus. Fortuito ei caſus nullo hominum conſilio prouideri poſſunt ff. de admini. re. ad ciui. pertine. l. iij.

Caſus fortuiti nō ꝓt prouideri.

b ℑ duo. ff. ad. l. aq̄l. ſi putator.

c ℂ Permiſſis. ℑ. c. ō his clerici.

d ℂ Permittū tur. Allegando dicit ꝓpter ſeq. cap. Jo.

e ℍ ℑ q̄. Hoc ca. habes xv. q. vlti. hi qui

ℂ Onſideraꝫ dū nobis.

f ℂ Permiſit. i. non phibuit.

g ℂ Debuiſſet. Argumen. diſpenſationem eſſe debitam.

Petr⁹ ꝓ q̄ verba fuit factus papa.

h ℂ Preposuit hoc verbo: paſce oues meas: factus eſt princeps eē de elec. ſignificaſti. non illo. Tu es petrus ⁊c̄. q̄ illud fuit et dictū ātē paſſionem.

Eligendus potiꝰ eſt q̄ peccauit ⁊ penituit. q̄ nū q̄ peccauit.

i ℍ Gratiā Arg. q̄ potꝰ eſt eligēdus q̄ peccauit ⁊ penituit q̄ qui ſemp fuit bonus. quia magis ſcit compati vt. ℣. capi. pri. nā infirmus fortior reſurgit. de pen. diſt. iij. ille rex. Arg. cōtra xij. diſt. nos con

rem factū eſt vt homicida penitētie debet omnino ſubmitti. q̄ ſi non ex voto: ſed incuria illius mortuus eſt: non hec eum ſentētia contingit. ℂ Si eſt dū ille operi neceſſario fortaſſis incumberet: ⁊ iſte inſperatus[a] occurrerit ſub arbore ⁊ ſub ipſa oppſſus eſt: incolor arboris non tenetur pro homicida. Ite ex concilio triburien.

ℂ Eeodem.

ℑ duo[b] fratres in ſilua arbores ſuccciderint: et appropinquante caſura ipſi⁹ arboris frat dixerit fratri: caue. ⁊ ille fugiens in preſſuram arboꝝ ceciderit: ⁊ mortu⁹ fuerit: viuens frater innocens de ſanguine germani diſudicat.

Remiſſis[c] auctoritatib⁹ lapſis permittitur[b] vt poſt penitentiam in ſuis ordinibus reparari valeant ad maiorē autem conſcendere poſt lapſum nulla eis auctoritate permittitur: immo penit⁹ prohibetur. Unde in hyerdenſi concilio legitur. ℂ Lapſi in ſuis ordinib⁹ reparari poſſunt: ſed non ad maiora promoueri.

ℍ ℑ qui[e] altario ſcrō deſeruiunt: ſi ſubito infirmitate carnis fragilitate corruerint: ⁊ domino reſpiciente digne penituerint: ita vt mortificato corpore cordis contriti ſacrificium deo offerant maneat in poteſtate pōtificis. vel veraciter afflictos non diu ſuſpendere. vel deſidioſos plixtiori tempore ab eccleſie corpore ſegregare: ita tamen vt ſic officiorum ſuorum loca recipiāt ne poſſint ad altiora officia vlterius promoueri. ℂ Si ſi iterato velut canes ad vomitum reuerſi fuerint: ⁊ velut ſues in volutabris euerſi iacuerint: nō ſolum dignitate officij careāt: ſed etiam ſanctam communionem nō (niſi in exitu) percipiāt

Sed exemplo beati petri qui poſtq̄ trine negationis maculas confeſſione diluit amouſ: nō ſolum in gradu ſui apoſtolatus remanſit: verūetiam paſtorem totiꝰ eccleſie: a chriſto inſtitui meruit. Ex hoc probā tur lapſi poſt dignam penitentiam nō ſolum propria officia retinere: ſed etiam ad maiora poſſe conſcendere. ℂ Si autē beatus petrus poſt negationem paſtor eccleſie a domino ſit inſtitut⁹ probat auctoritate beati Gregorij qui in omelia dnice reſurrectionis de eodem principe apſtoꝝ ſcribit dicens. ℂ Petrus poſt culpā negationis: princeps apoſtolorꝫ a domino eſt inſtitutus.

Conſiderandum nobis eſt: cur op̄s deus eū quem cuncte eccle preferre diſpoſuerat: ancille vocē ptimeſcere ⁊ ſeipſum negare pmiſit[f]. ℂ Quod nimirū magne eſſe actū pietatis diſpenſatione cognoſcimus: vt is q̄ futur⁹ erat paſtor eccle: in ſua culpa diſceret aliter alijs miſereri debuiſſet[g]. pu⁹ itaq̄ eū oſtendit ſibi: ⁊ tunc preposuit[h] ceteris vt ex ſua infirmitate cognoſceret q̄ miſericoꝫ diter alienas infirmitates toleraret.

Item Ambroſius in omelia libro primo.

ℂ Poſt negationē: in fide ⁊ gradu petr⁹ pfecit

Hdelior factus eſt petrus poſtq̄ fidem ſe perdidiſſe defleuit: atq̄ ideo maiorē gratiam[i] reperit q̄ amiſit. tanq̄ enim bon⁹ paſtor tuendum gregem accepit: vt qui ſibi ante infirmus fuit: fieret omnibus firmamentum et qui ſe interrogationis tentatione mutauerat: ceteros vere fidei ſtabilitate fundaret. Denicq̄ propter ſoliditatem deuotionis eccleſiarū petra dicitur: ſicut ait dominus. tu es petrus ⁊c̄. petra enim dicitur eo q̄ primus in nationib⁹[k] ſi dei fundamentum poſuerit: ⁊ tanq̄ ſarum immobile totius corpous chriſtianitatis compagem molemq̄ contineat.

Item obiicitur. penitentes ad ſacros ordines promoueri non debent. non ergo lapſi poſt penitentiam ad maiora pertingere poſſunt.

Unde in concilio carthaginenſi. iiij. legitur.

ℂ Non ordinetur clericus ex penitentibus.

Ex penitentibus q̄ius ſit bonus tñ clericus non ordinet. ſi per ignorantiam[l] eſt actum fuerit: a clero deponatur: quia ſe ordinationis tempore nō prodidit[m] fuiſſe penitentē.

Mat. xx.

Crimē ſuū in ordinatiōe vel in iure an teneatur quis ꝓdere.

Wat. xvj.

vj. pa

ixxxj. di. tantis. ⁊ c. q̄cūq̄. ⁊ viij. q. iij. artaldus. in fi. Sic videt q̄ in iure teneat q̄ libet ꝓfiteri delictū ſuū ſi interrogat⁹ fuerit. vt. xj. q. iij. q̄ſquis. ⁊ xxxv. q. vj. ſi duo. ⁊ xv. q. vlt. c. j ⁊ vlt. Qō h. ꝓcedit ⁊ dicit q̄ libz in examinatione ⁊ in iudicio teneꝫ ꝓfiteri crimen ſuū ſed i examinatione ſufficit vt dicat q̄ in genere cōfiteat ſe crimi noſuz ⁊ ſic perat diſpenſationem Sed ſi ſpecialiꝫ p aliquo crimie fuerit interrogatus: tūc reſpōdebit et dicet ſe feciſſe ide penitētiaz: nec ob. j. de pe. diſti. j. ℣. his autēib⁹. vbi dicit non tibi dico vt te pdas: q̄ illud loquit⁹ ō penitēte q̄ ſe nō dz in publico pdere. niſi em occultus peccator: pdat crimē ſuum dicit ℣. nō poſſe diſpēſari ſecū: ⁊ coꝛā plurib⁹ dz dicere et pdere ſe q̄ pdere eſt i publico dicere. vt. ij. q. j. ſi peccauerit. ſicut ei epſ nō pōt andire cām criminalē niſi cuz clericis ſuis. vt. xx. q. vij. epſs. ſic nec ſol⁹ pōt diſpenſare. quat⁹ em̄ pbaret aliqs ſecum diſpēſatū eſſe ni ſi co: ā pluribus factū eſſet. vt eē deſuſma. fraternitatis. Alij dicūt q̄ nec i iudicio nec in examinatione teneꝫ aliquis pdere ſe: q̄ dns occultat petrū de q̄ aliqs penituit. vt. xxxij. q. i. apud. ⁊ ſic licitū ē alicui redimere ſanguinē ſuuz quocūq̄ mō pōt. ij. q. iij. re ſuū. Sz nunqd clerico ꝓmouēdo ꝑiudicat cōfeſſio inq̄ſitionē. et extra de excel. pla. q̄ ſit graue. Dico q̄ nō niſi in ſolo hoc q̄ nō admittit ad ordies. vt. xxxiij. diſt. qñ. in ff. ſic eē de excep. denicq̄ ⁊ eſt ea rō. q̄ licet dixi ij. q. vj. hoc quippe idē dico ſi teſtis ꝓfitetur crimen ſuū: vt ꝓbatur extra de accu. inquiſitionis. Jo. ſunt. xxxvj. diſtin. qui eccleſiaſticis.

Diſpēſat facti

Ucūq̄. Inuenit. ſic q̄ facili⁹ diſpenſaꝫ i ordine ſupto q̄ in ſuſcipiēdo. vt extra de renun

Prode reeſt i publico dicere.

Si autem ſciens eꝑus ordinauerit talem: etiam ipſe ab epiſcopatu ſuo ordinandi dumtaxat poteſtare priuetur[a]. Si'i ſnie ſubiacebit eꝑus ſi ſciens ordinauerit clericum qui viduam aut repudiatā vxorem habuerit: aut ſecundam.

Item ſy. papa imerio epo.

ℂ Bigamus/ penitēs: vidue maritus/ ſacre militie ſe ingerens: ſine ſpe promotionis in ſuo ordine permaneat.

Quicūq̄ penitens: quicūq̄ bigam⁹: q̄cūq̄ vidue marit⁹: ad ſacrā militiam indebite et incōpetenter irrepſerit: hac ſibi cōditiōe venia a nobis intelligat relaxatam vt in magno debeat computare beneficio: ſi (adempta ſibi omni ſpe promotionis) in hoc quo inuenitur[b] ordine perpetua ſtabilitate permaneat.

Item ex concilio gerūden.

ℂ Non prohibeatur a clero qui preſſus languore per communionem penitentie benedictionem accepit.

Si vero[c] qui in egritudinis languore depreſſus penitētie[b] bñdictionē[c] (quam viaticū dicimus) p cōtionē acceperit poſtmodū reconualeſcens ſi caput penitentie in eccleſia publice non ſubdiderit ſi ꝓhibitis vicijs non detinet obnoxi⁹ admittat ad clerum.

Item hormiſda papa omnibus epiſcopis per vniuerſas prouincias conſtitutis.

ℂ Qui ad penitentiam agendam i monaſterio recluditur preſbyter non ordinetur.

Si ille qui vltro petit penitentiam: cuius cā perfecte agat: nō poteſt eꝑus aut pbr ordinari: ita vt etiam ſi p ignorātiam ordinatus fuerit et poſtea conuincitur penitentiam accepiſſe / deſciatur. ille ergo qui inuitus ad penitentiam agendā mittit in monaſterio[f]: qui vtiq̄ nichil aliud q̄ penitens dicēdus eſt[g]: qua cōſcientia ad ſacerdotiū puenire permittit? Nemo michi talia quelibet cōtra auctoritatē ſe. apo. vel contra. cccxviij. eꝑum ⁊ reliquoꝝ canonū conſtituta obiciat: q̄ quicq̄d contra illoꝝ diffinitionem (in quibus ſpiritum ſanctū credim⁹ locutum) dictū fuerit recipere non ſolū temerarū ſed etiam periculoſum eſſe non dubito.

Item Gelaſius vbis rome eꝑs: omnibus epiſcopis.

Ignorātia infirmis non eſt imponenda.

d ℂ Penitentie. Penitentia infirmis non eſt imponenda: ſed innotereda. xxvj. q. vij. ab infirmis. Joā. Tu autem videas caſum quem norant. B.

e ℂ Benedictionem. i. communionem.

f ℑ ille. ℂ In mōaſterio. q̄ p aliq̄ delicto. alꝰ nō cogerer tbi manere. xx. q. j. ſicut. ⁊ dicit tbi no.

g ℂ Dicēd⁹ eſt. Propt ſiltudinē in ieiunijs ⁊ vigilijs. alſ cū differt publica pnia ab ingreſſu monaſterij. vt. j. xxxiij. q. ij. admonere. ij. q. j. in ꝓmis. Jubi epi miſſi in monaſterium ad agendā pniam poſſ ſer meſce reſtituunt ordini ſuo. ſz ibi tpaliter fuerūt miſſi. hic ppetuo. Uel dic q̄ ad ſuperiorē nō pōt ꝓmoueri: vt hic. Sed ad eūdem poteſt redire: vt ibi dicit. Jo.

Universidad de Deusto Biblioteca

a NOn confidat. Uel sine litteris. ℣. xxxvj. distin. illiteratos.
b ¶ Congruentius. j. lxxvij. distin. in singulis. ℟.
c ¶ Canones. Ab infimis. sic. xxiij. distin. c. vlti.
d ¶ Excludūt Nisi i necessitate. vt. j. e. c. placuit
e SIquis.

Pnia solēnis ipedit clericatum.

Post remissionē qui semel egit penitētiā solennē: non pōt fieri clericꝰ nec ēt miles. vt xiij. qō. ij. admonere. nec laicalē habitū pōt oferre. vt. j. co. c. vlti. tñ ꝑm regulā ecclesiasticā viuet. vt de pe. di. v. contrarium. ℟. ca. falsas. ℟ est tātum cōuenienꝺ subiudice ecclīastico. vt. xj. qōne. j. aliud. Joan.

e ¶ Remissio nē peccatoꝝ. id est baptisma. vt lj. dist. si ḧs post acceptū. ℟ intellige de officiali q̄ sua executꝰ ē ꝑ cepta vt. lj. d. c. j

Pnia solēnis non iteratur.

Q Uāuis.

f ¶ Ne me dicia. Hec ē vna ratio quare nō iteratur quia ē sacramentū: ℟ significat electionē Ade de paradiso. ℣. i capite. et iō nō est faciēda iuuria sacramēto. vt de ꝑse. dist. iij. oñdit. ℟ j. q. j. sacramēta Stadianꝰ ramē dixit q̄ ꝑm usue tudinem quarūdam ecclīaꝝ iterat. vt de pe. di. iij. ℣. ex persona

Utilitas est fugiēda.

g ¶ Utilis. nor. q̄ ꝓpter fugiendā vilitatē multa statuūt. vt ḧ. ℟. xl v. dist. de iudeis. lxxx. di. episcopi. xxvij. q. ij. institutum.

h ¶ Penitentiam. priuatā.

i ¶ Enitētes ꝓ ¶ Impositionē. Ab ēpo ad quē solū spectat imponere solennē penitentiam. vt. j. ca. priori. et reconciliatio ad eum solum spectat nisi in necessitate. vt. xxvj. q. vj. ca. j. et vltimo.

k ¶ Comas. Sed nunq̄d deponet mulier comā cū etiam ei solēnis penitētia iponitur. vt. xxxiij. q. ij. de his. Rñ. non q̄ hꝫ eā i signū subiectiōis. xxx. dis. c. ij. ideo autē coma deponet vir q̄ āmodo in habitu viuet clericali. j. ꝺ̄pse. di. v. dicitur. ℟. xxiij. q. ij. admonere. et. j. co. ca. vlti.

Mulier ri quā re pe hꝫ mittit coma.

l ¶ Juuenib⁹ Et ſi fuerit ipositā nō ſ̄ ꝓhibētur ℣here. xxxiij q. ij. in adolescētia. Alij aūt non pñt ℣hē. xxxiij. q. ij. de his. Idē dico de decrepitis: q̄ etatis ratio habēda est i penitentia. xxvj q. vij. tēpora. et c. hoc sit. sic ꝑsumit magis ꝓ senē ꝺ̄ pro iuuene. vt. xxxiij. di. fraternitatis.

Etatis rō i penitētia est habēda.

m ¶ Oibus. ij. q. iij. si ḧs eꝫ. ℣ Illud terrotis ē vel hic de penitentib⁹ digne. ꝓ ſ ibi ſe

n ¶ Suscepert. Ergo alio tpe pōt penitentia imponi a sacerdote: ℟ postea hec solēnitas fit ab ēpo.

N capite cte. xxiij. q. iij. legāt.

o ¶ Sacco. sicut fecit achab. de pen. dist. iij. ℣ ecce.

p ¶ Archipſbyteri. Uidet q̄ q̄ alicꝰ sit decanꝰ aliꝰ archipbr. et sic ē cōtra. lx. di. ca. j. ℣ ibi ponit hec dictio aut subiūctiue. Uel loquit hic de rurali decano.

q ¶ Per prefatos. In pte ca. que hic non est.

r ¶ Iniūgere. Arg. q̄ ēpi non pōt iudicare de subditis suoꝝ ꝓlatoꝝ. vt ex de offi. ordi. cuz ab eccle siaꝝ. Jo. q̄ nō est ver cū sit iudex ordinariꝰ oim clericoꝝ sue dioce. sed dr ibi q̄ non dz eꝑs renocare sententias excōicationis iuste latas ab eorum prelatis.

Penitētes solēniter ḧs tpe debēt esse ex ecclīaz

a ¶ Benedictā. Ut per eā tollant venialia peccata hec eos in ecclesiam introducant: ℟ cum offo clero septē penitentiales psalmos in terra ꝓstratꝰ eꝑs cum lachrymis ꝓ eorū absolutione decāret: tūc resurgens ab oratione (iuxta q̄ canones iubent) manꝰ eis imponat: benedictā aquam sup eos spargat: cinerem priꝰ mittat: deinde cilicio capita eoꝝ operiet: et cū gemitu crebris suspirijs denunciet eis: q̄m sicut adam ꝓtectus est de paradiso ita ipſi ꝓ pctis ab ecclesia abijciunt: postea iubeat mīstris ᵇ vt eos extra ianuas ecclie expellant: clerꝰ ꝝo ꝓsequat eos cū responsorio. ſ. In sudore vultus tui vesceris pane tuo: vt videntes sanctā ecclesiam ꝓ facinorib⁹ suis tremefactam atq̄ cōmotam: nō paruipēdāt priam. In sacra autē dñi cena ᶜ rursus ab eorū decanis et eorū ꝓbris ecclesie liminibus repꝛesententur ᵇ.

Gesti. j. d.

b ¶ Ministris Jd est ostiarijs ad q̄ hoc spectat officiuz. vt xxj. dis. cleros. ℟ xxv. di. plectis.

c ¶ Cena. j. de ꝑse. di. ij. i cena.

d ¶ Repꝛesentenſ. Ita fit q̄libet anno vt tali die imittant i ecclesiā. et lz stent in ecclīa non tñ cōicabūt cū alijs i eucharistia vel osculo. ℟ sic erūt vsq̄ ad octauaz pasche. ℟ tūc iterū celebūt de ecclesia ℟ erūt extra ecclesiā vsq̄ ad talē diem sequēt⁹ āni. ℟ hoc fiet vsq̄ ad finē penitētie et etiā si bñ penitet secundo vel tertio anno: pōt ei reddi ingressus ecclesie. vt. xij. q. ij. ō viro. ℟. xxxij. q. ij. latorem. q̄q̄ etiā vsq̄ in finez vite manebit extra ecclesiaz. vt xxxiij. qō. ij. admonere. ℟ hec ītromissio fit a ꝓpuo sacerdote: nisi soleniter debeat recōciliari ecclie. ſ. finito tē pore pnie. vel ēt ante si episcopo visū fuerit. hāc em̄ solus episcopus potest facere. vt. xxvj. q. vj. ca. j. Jtē solēnis penitētia nō est imponenda nisi ꝓ crimine manifesto et enormi quod totam vbem commouit

Penitētes ad clerū admittūtur.

xxvj. q. vj. c. vlt.

Q Onfirmādum est.

e ¶ Penitentib⁹. Nisi sit depositus: tūc pōt solēnē penitentiam facere. ℟ sic intelliguntur contraria. de peni. dist. vj. sacerdos. tamē publicam penitentiam potest facere sacerdos. vt. xxvij. di. c. presbyter. xxx. dist. si q̄s presbyter. ℟. lxxxj. distin. si quis episcopus.

f ¶ Rebaptizati. Scīter. vt j. de ꝑsec. di. iij. qui bis. tñ in habitu clericali vt regīari semper erūt. vt de cōse. distin. v. dictū.

g ¶ Par. id est equum.

h ¶ Instrumēta. Jd ē ordines vel vtensilia.

i ¶ Qui dudū St. j. lxxj. distin. in sacerdotibus Arg. cōtra. ℣. e. ferruz. ℟. xxxiij. q. ij. admonere.

k Lienū ē.

Leui. iiij. a.

Hec oia capta loquūtur de solēni pnia.

l ¶ Successio. Nec tamen credendum est statim q̄ causa penitētie sit in monasterio. nā q̄nq̄ boni viri ingrediunt monasteriū: q: meritum augere desiderant. xxvij. q. ij. sunt qui dicunt

Lacuit.

m ¶ Aut vsus. i. vtilitas. hec em̄ inducūt dispēsationez. j. qōe. vij. tali. vel vsus. id est ꝑsuetudo. Sic est argumentū q̄ consuetudo attēditur circa ordinādos: vt dixi. xij. dist. nos consuetudinem.

Cōsuetudo attēdit q̄nq̄ circa ordinādos.

n ¶ Epistolā. Arg. q̄ difficilꝰ dispensatur cuz penitētie ḧs cū bigamo. vt. xxxiij distin. lector.

Dispēsat cuz bigamo facilꝰ ḧs cū penitente.

o ¶ Non imponāt. id est nō ministrent officio subdiaconatus sed tñ nomē habeāt: ℟ habeant

Ejus vtrū sit iudex oim clericoꝝ sue dioceſis.

Illud quoq̄ nobꝭ parū fuit puidere: vt sicut penitentiā agere nulli vnq̄ conceditur clericoꝝ: ita post penitudinem ac reconciliationem cuiq̄ laicorū non licet honorē clericar⁹ adipisci: quoniam q̄uis sint oim peccatoꝝ contagione mundati: nulla tñ gerendoꝝ sacramentoꝝ debent instrumenta ʰ accipere: q̄ⁱ dudum fuerunt vasa viciorum.

h ¶ Instrumēta. Jd ē ordines vel vtensilia.

i ¶ Qui dudū St. j. lxxj. distin. in sacerdotibus Arg. cōtra. ℣. e. ferruz. ℟. xxxiij. q. ij. admonere.

Item Leo papa.

¶ Presbyteris ℟ diaconibus tanq̄ penitētibus nō debent manus imponi.

k Lienū ē.

Hec oia capta loquūtur de solēni pnia.

l ¶ Successio. Nec tamen credendum est statim q̄ causa penitētie sit in monasterio. nā q̄nq̄ boni viri ingredīt monasteriū: q: meritum augere desiderant. xxvij. q. ij. sunt qui dicunt

Leui. iiij. a.

Lienū est ᵏ a cōsuetudi ne ecclīastica vt qui in pbīali honore: aut diaconij gradu fuerint consecrati: hi ꝓ crimine aliq̄ ꝓ manꝰ ipositionē remediū accipiāt penitendi: quod sine dubio ex aplica traditione descēdit. ℣m quod scriptum est. Sacerdos si peccauerit: q̄s orabit ꝓ eo? vnde hmōi lapsis ad promerēdam miam dei priuata est expetenda successio ˡ vt illis si satisfactio fuerit digna: sit etiam fructuosa. Probātur etiā auctē toletani concilij huiuscemodi penitentes ad clerū nō admittendi. in quo sic statutum est.

Lacuit.

m ¶ Aut vsus. i. vtilitas. hec em̄ inducūt dispēsationez. j. qōe. vij. tali. vel vsus. id est ꝑsuetudo. Sic est argumentū q̄ consuetudo attēditur circa ordinādos: vt dixi. xij. dist. nos consuetudinem.

Cōsuetudo attēdit q̄nq̄ circa ordinādos.

¶ Causa necessitatis ad clerum penitentes admittūtur.

Lacuit vt penitentes non admittātur ad clerum: nisi tñ si necessitas aut vsus ᵐ exegerit: tunc deputentur inter ostiarios vel inter lectores: ita vt epla ⁿ vel euangeliū nō legāt. ¶ Si qui autē ordinati sunt in diacones: inter subdiacones ita habeantur vt manꝰ non iponant °: nec sacra contingant. Eū vero penitentē dicimus: qui post baptismatis lauacrum

Dispēsat cuz bigamo facilꝰ ḧs cū penitente.

n ¶ Epistolā. Arg. q̄ difficilꝰ dispensatur cuz penitētie ḧs cū bigamo. vt. xxxiij distin. lector.

o ¶ Non imponāt. id est nō ministrent officio subdiaconatus sed tñ nomē habeāt: ℟ habeant

Universidad de Deusto
Biblioteca

locum subdiaconorū in choro et in cibo. Et est .xx. q. viij. qui admisit. 7 c. ij quis presbyter.

Apostate q dicunt

a ¶ Apostate. Apostate dicuntur retro abeuntes a fide religione/vel clericatu. xxvj. questio. vlti. non obseruetis. Joan.

Tōsurā ferre non tenet q i minoribꝰ cōtrahit.

b ¶ Hj q post. ¶ Ad secularē. Ob̄ fieri non licet: qr q semel habuit tonsuraz clericalē: semp vtet ea. vt xxvij. di. ij q clerici. xx. q. iij. eos Jo. Hoc tene p certo q in minoribus ordinibꝰ constitutus pōt cōtrahere et ad seculum redire: nec tunc debet ferre tōsuram: nec apostata iudicatur. vt extra de cleri. pug. Joānes. Si autem remēdo ecclesiam dimitteret tonsuram et habitum: vel religiosus religionem suam apostata iudicatur. vt extra de apostata. c. j. et vlti.

vij. ps

c ¶ Seculare Quicūq iterum ac̄ssierit cedet mōasterio. xviij q. ij. abbates. et C. ō epis. 7 cle. l. vlti. §. hoc etiā.

d ¶ Ab ecclesia. vt. §. ea. dist. c. si quis post remissionem.

Curiales tripliciō ne non pōt promoueri.

Cce. e ¶ Adiecit q̄q. Triplex assignatur rō ḡre officiati sine curiales nō promouenḋ. Una est rō: qr frequēter Jhunt irregularitatem ex officio suo. vt. j. ca. j. et. ij. Sed a: qr multū molestaḋ eccl'ia cū tales repetunt. vt. j. c. ij. 7 iij. Tertia rō: qr psumḋ Jeos q nō cā religionis ordinanḋ: sed vt fugiāt rōcinia. liij. di. legē. † Quidā addūt duas alias rōnes. s. q eccl'ia tristaḋ de eis cū repetunt: de quib⁹ gaudere deberet Jrē ꝓpter voluptates quas forte habuerunt in suis officijs. vt. j. e. ꝓterea. Dicūtur aūt curiales oēs q aliquo mō sunt obligati curie: sine milites: sive aduocati forēses: sive iudices: sive officiati: sive histriones: nullus ergo officialis ꝓmoueḋ nisi prius fit absolutus a curia: postea sic: dū tn seua non exercuerit: nec effuderit sanguinē humanū: nec turpia 7 ihonesta facta fecerit vt histriones. De iudicib⁹ aūt 7 aduocatis est dicēdū q si tm̄ interfuerūt ciuilib⁹ causis nō repellūtur. vt. lxj. dist. ostius. 7 hoc est verū si post baptisma hmōi officiū exercuerūt. sec⁹ si ante. vt. j. e. c. si qs. Basil. tn̄ dicit q si ante baptismū aliqs ex officio occidit hominem: talis post baptismū nō potest ꝓmoueri: quia baptismus tātum crimina tollit. vt. xxvj. dist. deicde.

Scāda li rōne aliqua tolerāt

† Concor. text⁹ i. l. si qs leū. ff. de do. 7 l. l. eos. ff. de usufruc.

a ¶ Discutienda. i. corrigenda.

b ¶ Remittēda. Arg. ratione scandali aliqḋ tolerari. si. ꝛ. dist. nij. denicꝫ. xxviij. di. de syracusane. et notatur. xlviij. di. confessationes. † Itē argu. q aliquid phi diocesi. ꝛ. dist. ic. ꝓxori. quicunq; Johan.

D Esignata sunt.

c ¶ Fidelis. i. post baptismū.

d ¶ Administrauerit. Curie i seruis acciꝑ

e ¶ Qui debeāt. Ex merito vite. Et ē argumētum hic q si aliqḋ est ꝓ me a aliud ꝓra me magis nocet mihi qḋ est Jme: ff. ꝓpter id quod est ꝓ me. sic. l. vj. distinc. ismael. 7 ff. qui. ad li. proda. nō licet. l. vl. et extra de offi. delega. sup questionum. in fine Arg. cōtra. ff. de iure fisci. non intelligit. §. j. 7 extra de iudi. causam. in fine.

f ¶ Sepe. Argu. aliquid statui ꝓpter cautelam futuroꝝ: vt xxvij. distinc. de syracusane. liij. distinc. generalis. xxij. dicti. in isole domim.

Refea frequenter.

g ¶ Functionibus. Jd est officijs. 7 intelligit de hisqui alicui officio obligati sunt: vt tutores 7 curatores: vel ꝓcuratores q̄ sunto officio suo: liciat ꝓmouerī: vt extra de obliga. ad rationi. c. vnico. Nam qui ex administratione aliqua est obligatus reipublice: non pōt promoueri ad honores. vt ff. de muneri. 7 honori. rescripto. §. debit. 7 C. de epis. 7 cle. quisquis enersis. Sed q̄d si aliquis est obligatꝰ ad scribendū aliqḋ forte iuramento hug. q sic. nec fit iniuria illi cui seruire tenetur: qr in sanctu spiritussanctus fit. sic. xiij. q. v. dixit. argu. ꝓ eo

Obligatus ad aliquid faciendū non ipedit ingredi monasterū.

† Adde ad hoc tex. l. c. j. et ibi Jo. an. de post. et c. finis ne cle. vel mo.

populis celebrauerunt: ad honorem summi sacerdotij peruenisse quorum omniū neminem ad societatem quidem ordinis clericorum oportuerat peruenire. que si singula discutienda⁸ mandaremus: nō modicos motus aut scandala hiſ paruensibus prouincijs quib⁹ nederi cupim⁹: de studio emēdationes indiceremus. Jccirco remittenda⁵ potius hec putamus. Sed ne deinceps similia cōmittantur dilectiōis vestre maturitas prouidere debebit: vt tante vsurpatiōi nūc finis necessarius imponaṫ: eo videlicet cōstituto: vt quicūq; tales ordinati fuerint: cum ordinatoribus suis deponantur

Item Felici epō Miceriano.

¶ De quibus laicis aliqui ad clericatum non pñt peruenire

D Esignata sunt gña laicoꝝ de quibus ad clericatum aliqui venire non pñt id est si quis fidelis c admunstrauerit b. De curialibus aūt manifesta ē ratio: quoniā et si inueniaṅ huiusmodi viri qui debeāt c clerici fieri: tamē quoniam sepius a curia repetunt cauendum est ab his ꝓpter tribulationes que sepe d de his ecclesie prouenit. Idem.

¶ Non admittantur curiales ad clericale officium.

P Reterea frequēter quidam ex fratribus nr̄is curiales: vel quibuslibet publicis functionibus g occupatos clericos facere cōtendūt: proquib⁹ postea maior est tristitia tunc cum tam de renocandis eis aliquid ab imperatore ꝓcipitur: q̄s gratia nascatur de accito. ¶ Cōstat enim eos in ipsis munerib⁹ h. i. ministeriis 7 officijs etiā voluptates exhibere quas a diabolo inuentas esse non dubium est: et ludorū 7 mimorum apparatibus aut ꝓesse: aut fouisse interesse. Sit certe in exemplum sollicitudo 7 tristitia fratrum quam sepe ꝓtulim⁹ imperatore ꝓsente: cum pro his sepi⁹ rogaremus quam ipse nobiscū positus cognouiſſi: quibus nō solum inferiores clerici ex curialibus: verumetiam in sacerdotio constituti ingens molestia vt redderentur instabat i.

Item ex concilio toletano legitur. ¶ Nō promoueatur ad diaconatū: qui post baptismū ad fidelem necandum accursus fuerit.

S J quis k post acceptum baptismum militauerit l: et chlamidem sumpserit: ac cingulum m ad necandum fideles etiam si grauia nō admiserit: si ad cleruz n admissus fuerit o diaconi nō accipiat dignitatem.

Item in toletano concil. liij.

¶ A quibus debet esse immunis qui in eṕm ordinaṫ

Q Ui in aliquo p crimine extra de voto. scripture. 7 extra de cōuer. cōiug. ex publico. 7 ca. vl. 7. xxviij. q. ij. c. admonere. xix. q. ij. due. sicut soluit ingratitudo religiōis ingressu. vt. xix. q. iij. ca. j. Sed cōtra videt q etiā mortuus debitor nō potest sepeliri nisi satisfactat. vt extra de appellat. quafrōte. Satis videt q possit intrare: 7 q monasterū nō in amplius tenetur q̄ ad ipsum peruenerit: nisi post-ea ratiōe sui ad pmgnioꝛē fortunam perueniat per successiones aliquam. vt. xix. questione vlt. si qua. Uel dic q in mōasterio existens potest exequi tale officiū: dum tamen non negligat diuinum obsequiū. vt. xcj. di. clericoꝝ

h ¶ Muneribus. id est officijs muneri mi notum.

i ¶ Instabat. Tamen facti sacerdotes non restituunt. liij. di stim. ex antiqo. 7

k S J qs. Pone casum j. de pen. dist. j. si quis cum telo Alij ponunt casum de officiali.

l ¶ Militauerit. Milites (vt videtur) nō possunt promoueri sine licentia pape. xix. q. iij. monasterijs. sed intelligo illud de his q regulariter cōtrahere cōtrarerūt vnde non concedo q hoc solum impediat promotionē q gladū assumpsit 7 militiam: nisi seua feta exercuit. vt

Milites an promoueri possint

j. liij. distic. legem. si vero sepe interfuit libellis 7 per eum stat quin occidat aliquē: licet non occidat: tamē propter ambiguum duplicitatis non admitterem talem. argu. xxiij. q. v. excōmunicatorum.

m ¶ Ac cingulum. i. characterem militarē. vt. j. q. j. q quidem. in fine.

n ¶ Si ad clerum. i. ad subdiaconatum.

o ¶ Admissus fuerit. Ex dispensatione.

p Q Ui in aliquo crimine. Prio ponit vigiliseꝝ im

Universidad de Deusto
Biblioteca

Epi & archiepi a quor sunt cõsecrandi.

pedimenta que impediunt promouendum episcopũ Secundo dicit q̃ eps ad minus a tribus ep̃is est consecrandus ibi vbi metropolitano placuerit. Metropolitanus autem est consecrandus in ciuitate metropoli a suis suffraganeis.

a ¶ Infamie. Extra de fcto: vt dict. ij.q.vij. ca. ipsi apostoli.

b ¶ Qui cõcubinas. Ex hoc videt q̃ eps ipo facto nõ dispenser: si em̃ ipo facto dispensaret: quare hic puniretur pmouens cõcubinariũ cũ cũ ipso possit dispẽsare ipo facto. vt eẽ de iudi. at si clerici. & facit ad hẽ. lxxxj di. si qui. & eẽ de filiis ma. fraternitatis. & extra de preben. referẽte Itẽ pm̃ hoc eps semp diceret se dispẽsasse: vt sic nõ puniret. Qõ autẽ ipso facto dispenset, pbat. extra de fil. presbyte. veniens. & xxviij. distl. diaconi. luiij. distin. si seruꝰ. et extra de rest. spo. Eas vbi habes q̃ ecclesia mandando dispensat. Et hoc credo q̃ circa notũ solo facto dispensatur nõ circa ignotũ: qi noti examinatione non egẽt vt. xlvij. di. de petro. Consulo tñ q̃ testes vt litteras habeãt super dispensatione facta sibi. Vel dic q̃ hic redarguunt illi q̃ ex cõtemptu ordinãt alios non examinãdo eos vt. lxxxj. dist. dictũ. & c. quicũq; et tñ indiscreta dispensatio redarguit hic: et ibi ous similibꝰ. extra de prebẽ. de multa.

detẽti sunt: qui infamie[a] nota aspersi sunt qui scelera aliqua per publicam penitentiã se admisisse confessi sunt: vel qui in hereſim lapsi sunt: vel q̃ in hereſi baptizati sũt: aut rebaptizati esse noscuntur: qui semetipsos abscinderunt. aut qui naturali defectu membrorũ minus habere noscunt: qui secũde vxoris coniunctionẽ sortiti sunt aut numerosa cõiugia frequentauerũt: qui viduã vel a marito relictam duxerũt: aut corruptarũ mariti fuerũt: qui concubinas[b] aut fornicarias habuerũt: qui seruili conditioni obnoxii sunt: q̃ ignoti sunt: qui neophiti vel laici[c]: qui seculari militie dediti sunt: q̃ curie nexibus obligati sunt: qui insciꝰ lr̃arũ: qui nondũ ad. xxx. annos peruenerũt: qui p̃ gradus ecclesiasticos non ascenderunt: qui ambitu honorẽ quesierunt: qui honorem muneribꝰ obtinere moluntur: qui a decessoribus[d] in sacerdotiũ eligũtur. ¶ Sed nec ille deiceps sacerdos erit quẽ nec clerus nec populus ꝓprie ciuitatis elegit vel auctoritas metropolitani vel comprouincialium sacerdotum assensus non exquisiuit. ¶ Quicũq; igitur deinceps ad ordinẽ sacerdotij postulatus & in his que predicta sunt exquisitus licet in nullo horũ deprehensus fuerit et examinatus probabili vita & doctrina extiterit: tunc secũdũ synodalia vel decretalia constituta cum omniũ clericorum vel ciuium volũtate ab vniuersis cõprouincialibꝰ ep̃is: aut certe a tribus in sacerdotẽ die dominico[e] consecrabitur conuenientibus ceteris qui absentes sunt suis litteris: & magis auctoritate vel p̃sentia eius: qui vere metropolitanꝰ eps est cõstitutus. Eps aũt comprouincialis ibi consecrandus est vbi metropolitanus elegerit. Metropol. autem non nisi in ciuitate metropoli[f] a comprouincialibꝰ ibidẽ cõuentibus.[g]

¶ Si quis aũt deinceps contra predicta vetita canonum ad sacerdotij gradũ indignus aspirare contenderit: cum ordinatoribus suis adepti honoris periculo subiacebit.

a ¶ Infamie. Extra de fcto: vt dict. ij.q.vij. ca. ipsi apostoli.

b ¶ Qui cõcubinas. Ex hoc videt q̃ eps ipo facto nõ dispenser: si em̃ ipo facto dispensaret: quare hic puniretur pmouens cõcubinariũ cũ cũ ipso possit dispẽsare ipo facto. vt eẽ de iudi. at si clerici. & facit ad hẽ. lxxxj di. si qui. & eẽ de filiis ma. fraternitatis. & extra de preben. referẽte Itẽ pm̃ hoc eps semp diceret se dispẽsasse: vt sic nõ puniret. Qõ autẽ ipso facto dispenset, pbat. extra de fil. presbyte. veniens. & xxviij. distl. diaconi. luiij. distin. si seruꝰ. et extra de rest. spo. Eas vbi habes q̃ ecclesia mandando dispensat. Et hoc credo q̃ circa notũ solo facto dispensatur nõ circa ignotũ: qi noti examinatione non egẽt vt. xlvij. di. de petro. Consulo tñ q̃ testes vt litteras habeãt super dispensatione facta sibi. Vel dic q̃ hic redarguunt illi q̃ ex cõtemptu ordinãt alios non examinãdo eos vt. lxxxj. dist. dictũ. & c. quicũq; et tñ indiscreta dispensatio redarguit hic: et ibi ous similibꝰ. extra de prebẽ. de multa.

c ¶ Laici. Non enim repente de laico fiet episcopꝰ. lxj. dist. c. j. & ij.

d ¶ Qui a decessoribus. Nisi in hoc papa dispensauerit. vt. vij. q. j. petisti.

e ¶ Dominico. hora tertia. lxxv. di. q̃ die.

f ¶ Metropoli. In ꝓpria ciuitate consecrandus ẽ metropolitanꝰ: vt hic. et lxij. distinct. metropolitano.

g ¶ Cõueniẽtibꝰ. Hic habes q̃ metropolitanus consecrandus est a suffraganeis. vt. lxvj. dist. c. j. extra. de tẽpo. ordi. si archiepꝰ. & in auten. de eccle. tit. §. j. colle. ix. Arcõtra. xxiij. q. j. pudẽda. vbi dicit q̃ a papa sit cõsecrãdus: sed primũ est de iure: papa tñ iam preſcripſit contra ius illud.

Metropolitanus i ꝓpria ciuitate est cõsecrãdꝰ.

Archiepꝰ a duobus est cõsecrãdus.

Sollicitudo dilectionis tue studuit consulere: vtrũ portatores litterarũ istarũ diaconatus & pbatus officiũ idoneꝰ sit peragere necne: cũ ad id prepostero cursu subdiaconatꝰ[h] ordine postposito negligentia potius q̃ superbia cognoscatur ascendisse. vnde nos consulendo charitati tue mandamus vt ab officio sacerdotali eum prohibeas: donec proximo quattuor temporum ieiunio subdiaconatus ministerium sibi rite imponas: & sic deinceps ad maiora officia eũ redire concedas.

Distinctio.liij.

Sacerdos dilect. Subdiaconat. Videt q̃ aliqs ꝓmoueꝰ sacerdotẽ q̃ nullũ habuit ordinẽ vt laicus q̃ fit sacerdos fm̃ hug. & huic ob. xl. distin. sicut. & ex de pbro non bapti. veniens. Sed ꝓtra extra de cleri. p̃ sal. ꝓmo. cap. vnico. eps aũt non pot̃ ee nisi fuisset sacerdos: vt ex de excessi. plato. ex litteris. in fi. de hoc dixi. xl. dist. sicut. Si ꝙo non baptizatꝰ ꝓmoueret vel chrismaretur nulluꝫ reciperet sacramentũ: quia baptismus est ianua sacramentorum. vt. xxxij. distin. §. verũ. nisi em̃ positũ sit fũdamẽtũ nihil pt̃ superedificari. vt j. q. j. cũ paulus.

Sollicitudo dilectionis tue studuit consulere: vtrũ portatores litterarũ istarũ diaconatus & pbatus officiũ idoneꝰ sit peragere necne: cũ ad id prepostero cursu subdiaconatꝰ ordine postposito negligentia potius q̃ superbia cognoscatur ascendisse. vnde nos consulendo charitati tue mandamus vt ab officio sacerdotali eum prohibeas: donec proximo quattuor temporum ieiunio subdiaconatus ministerium sibi rite imponas: & sic deinceps ad maiora officia eũ redire concedas.

Et est arg. q̃ ꝓposteratio facti nõ vitiat factũ. Arg. cõtra. vij. q. j. michil. xxiij. di. quoniã. de cõse. distin. iij. omnis. Joan. Sol. dicas q̃ laicus recepit ordinẽ sacerdotij et etiam ep̃atus: q̃ caracter imprimitur: si cõferatur in forma ecclesie ab eo qui potestatez habet. extra de cleri. per sal. ꝓmo. c. j. et hoc dũmõ fit baptizatus: nec decre. illa ex litteris. i aliquo cõtradicit. B.

Religiosus aspiras in q̃ habitu ꝓbãda ẽ

a ¶ Uriales. Hic assignat terniã cãm quare curiales non ꝓmouẽtur

b ¶ Egẽ quã pyssimꝰ. No. qualiter ex sequenti facto & ꝓcedẽti ꝓbatur mediũ. vt. xxviij distin. quia.

c ¶ Et militaribꝰ. Militea nõ impedit religio sacramẽti: qa et clerici sacramẽto tenẽtur ep̃is. vt. xxiij. di. §§. et ꝑ hoc. nõ ꝓmouent. rix qõc. q̃ due.

d ¶ In suo. No. q̃ in suo habitu quisq; ꝓbandꝰ est vt hic & xl. iij. dist. multos. et extra de regu. sup eo. et xvij. q. ij. si ꝙs incognitꝰ. Dicũt tamen quidã q̃ potius in monachali habitu ꝓfessum. in bãdus sit. q̃ nõ soluz alij ipsum probabunt: sed etiam ipse ꝓbabit asperitatem ordinis et habitus ipsorum qũ nõ potest facere in sua veste. Joan. Sed certe licet iura quedaz dicant q̃ in ꝓprio habitu sit probandus quis: cõsuetudo tamen ẽ in cõtrarium habet. et decreta. etiam contradicũt extra de regu. statuimus.

‡ Addeq̃ no. §. di. lj. in fum. in bãdus sit. q̃ nõ sl. vm.

Probari quis ꝙo rẽ poze dz

e ¶ Per triennũ. Incognitus, ꝓbatur per triennium. vt hic. & xvij. q. ij. si quis incognitus. sed laicꝰ cognitus vel clericus ignorus per biennũ. rix. q. iij. saldus. vel forte norꝰ statim potest recipi extra de regu. ad apostolicã. In cruce signatis statuitur dimidius annus. extra de regu. c. j.

Distinctio.liij.

Urialesa autẽ vt supra scriptum est ideo ordinari ꝓhibentur q̃ frequenter dũ ab ecclesia repetuntur: plurima incõmoda ecclesia sequit̃: vel q̃ ipse curiales non voto religionis: sed vt officioꝝ suoꝝ ratiocinia fugiãt ad ecclesiã se trãsferunt. Tñ Grego. papa scribit lib. viij. registri omnibus ep̃is de lege mauricij augusti.

¶ Quare sit constitutum ne curiales ordinentur.

Legẽ quãb pyssimus imperator dedit ne fortasse hi qui militie vel ratiõibus sunt publicis obligati: dũ cãusarũ suarũ periculũ fugiũt: ad ecclesiasticũ habitũ veniant vel in monasterijs cõuertant: vestre studui fraternitati transmittere ob hanc maxime cãm q̃ hi q̃ seculi actionibꝰ ꝓplicati sunt in clero ecclesie ꝓpostere suscipiẽdi nõ sũt: ‡ qi dũ in ecclesiastico hitu nõ dissimiliter ꝙz prius vixerant viuũt: neq; studẽt seculũ fugere: sed mutare. q̃ si etiã tales quiq; monasteriũ petũt: suscipiendi nullo mõ sunt: nisi prius a rõcinijs publicis fuerit absolutus. ¶ Si q̃ ꝙo ex militaribus[c] viris annumerati in monasterijs festinant: non sunt remere suscipiẽdi: nisi vita eoz subtiliter inquisita fuerit: & iuxta normã regulare in suo[b] habitu ꝓ triennũ[c] ꝓbati: tunc monasticum habitum deo auctore suscipiant.

¶ Distinctio.liiij.

Erui[a] autem ordinari ꝓhibent: nisi a ꝓpijs dñis libertatẽ legitimam consequantur.

Si leo eps scribit oĩb ep̃is.

¶ Seruus ad clericatus officium non promoueatur.

Nullus epoz seruum alteri[a] ad clericatus officium promouere presumat: nisi forte eoz[c] petitio aut voluntas[b] accesserit: qui aliquid[i] sibi in eo vendicãt ptãris. dz em̃ esse imunis ab alijs qui diuine militie est aggregandus: vt a castris dñicis quibus ascribit nomen eius nullius necessitatis vinculis abstrahatur.

Itẽ ex concilio triburiensi.

¶ De seruili conditione nulli ad sacros ordines deueniat.

Nulli de seruili cõditiõe ad sacros ordines ꝓmoueatur: nisi prius a ꝓpijs dñis legitimã libertatẽ consequant: cui libertatis charta ante ordinationẽ in ambone publice[k] legãt: & si nullus contradixerit rite consecrabunt.

Seruus. ¶ Hec distinctio diuiditur in quinq; partes. In ꝓma principaliter tractat de diuisione seruis nõ ordinandis qũ ꝓbatur per. x. auctoritates sanctoꝝ. Secunda ibi. Hoc tũc. Tertia ibi. Si seruꝰ absente. Quarta ibi De seruis. Quinta ibi. Qũ autẽ. Joan. de san.

f ¶ Seruꝰ. ꝓmo ostendit q̃ nec ꝓbatorum nec ecclesiarum seruis ordinandis: nisi libertate sint cõsecuti. Scõo ostendit quid iuris sit si aliter sint ordinati. tertio qualiter seruꝰ iudeorũ a dño ipsorũ valeãt liberari.

¶ Nota ergo q̃ nunq; seruꝰ ꝓprius est ꝓmouẽdus: nisi ꝓmittat libertatẽ sit consecutus: ita q̃ interim non exeat ꝓuincia: & in eo domiñ. vt ibi dicẽs. q. quicũq. ecclesia tñ non potest manumittere seruos suos pleno iure: nisi det plur. duos ciusdem meriti. xij. q. ij. episcopꝰ qui. nec tñ plenomittit vt ibidez colligit. de hoc distingue. vt eẽ de seruis nõ ordinãd. eo libẽti.

Seruꝰ priuati est ꝓmouẽdus: nisi plenaz sine libertatẽ sit consecutus: ita q̃ interim non exeat ꝓuincia & in eo domiñ. vt ibidez colligit. de hoc distingue. vt eẽ de seruis nõ ordinãd. eo libẽti.

g ¶ Seruꝰ. Id est filius vel illi. sufficit em̃ vni voluntas si plures sint dñi vt insti. de donatio. §. erat olim. C. de cõmu. ser. manu. l. j.

Nullus.

h ¶ Aut volũtas. Etiam si tacita. vt j. eo. si seruus.

i ¶ Qui aliquid. Arg. q̃ olim assensus est requirendus: quoz iuri in aliquo derrahitur. vt hic. & lxxxv. dist. archidiaconũ. & extra de offi. deleg. sup eo. C. de aucto. presti. j. vlti. & ff. de aqua plu. ar. l. in concedẽdo. lxvj. distin. archiepiscopus. viij. q. j. licet.

Publice ce fact̃

k ¶ Ulli. ¶ Publice. Arg q̃ si aliquis sint publice facta nemo poterit audire cõtradictor. viij. q. j. nemo licet. & xxvi. di. q̃ dictis. & xij. q. ij. q̃ & humanis. si. extra q̃ mã. accu. posset. vlt. Arg. ꝓtra. xv. q. vj. c. j. in fi. re põt.

Ydicere

Universidad de Deusto
Biblioteca

Seruꝰ a non canonice ordinatus an gaudeat priuilegio clericali.

¶ Ceciderit. Nisi sit presbyter vel diaconꝰ. vt.j. eo. ex antiquis. Sed nunquid gaudebit talis priuilegio clericali quantū ad canone li quis suadente. xvij q.iij. arg. q nō extra de foto cō pe.c.ij. z xvij.q. iij. si quis deinceps. Argu. cōtra. ff. ō decu. l. vj. Ad hoc dico q ille i oibus caret priuilegio clericali preterq̄ i eo solo q nō pōt ꝓberari sine sacrilegio quia illud priuilegiū datum est clericis non rantū ꝓpter honore ipsoꝝ: sed etiā odio laicoꝝ vnde in odium laicorum vtitur eo. vt extra de sentē. excōi. super eo. sed alias accusari potest a bigamis z iudicari a laico: ly secus sit in clerico deposito. et hoc ideo est. qr iste fecit furtuꝫ corporis sui. vt C. de ser. fugi. l. j. Item nūquid potest contrahere mrimoniuꝫ: nō. qr nolunt qō facere potuit. extra de cōuer. cōiu. quidam. Jo. Nō credo excōmunicatuꝫ qui depositum percutit: cuꝫ sit priuatus omni dignitate et priuilegio quod habebat. ad hoc. lxxxiij. di. quisquis. S.

† Conuol. ter tus i. l. j. z ij. C de libe. et postliū. z in auf. vt cū ō appella. cog. ff. aliud ff. col. viij. et spec. in ti. de tu. ois. ff.

Porro seruꝰ nō canonice consecratus: postq̄ de gradu cecideritª: eius conditionis sit cuius fuerat ante gradum.

Ex cōcilio magūcien. c. viij.

¶ Palea.

Magnꝰ episcopus augustinēsis dixit. qd dilectiōis vestre procuratores/ actores/et executores seu curatores pupilloꝝ si debeāt ordinari? Beatus eps dixit. Si post depositā vniuersā et redditā ratiocinia actus vite ipsorū fuerint cōprobati in oibus debere eos cum laude cleri (si postulati fuerint) honore munerari. Stem̄ ante libertatez negociorum: et ab aliquo sine considerationē fuerint ordinati ab eccliā infirmenᵗ. Auctoritas diuinorū. recte omnia statuit sanctitas vra. Ideoq̄ ita nostra quoq̄ est ista sententia.

Item ex concilio tole. ix.

¶ Post donum libertatis famuli reuocentur in clerum.

Qui ex famulis eccle seruituri vocantur in clerum ab ēpis suis: necesse est vt libertatis ꝑcipiant donū: et si honeste vite claruerit meritis aduti: tunc demū maioribus fungātur officijs. Quos vero flagitij sordidauerit incorrigibilis nora: ꝑpetua seruitꝰ conditionis religetᵇ in catenam.

Qui autem ordinādi a dñis suis libertatē consequunt ab eoꝝ patrocinio penitꝰ debent esse alieni vt i nullo eoꝝ obsequijs inueniantur obnoxij.

Unde in cōci. tole. iiij. legit.

¶ Ad clericalē gdū suscipiuntur: q nullo obsequio retēto a dñis suis libertatē ꝑcipiunt.

Quicūq̄ libertatē a dominis ita recipiūt vt sibi in eis nullū obsequiumᵃ patronus retentet: si isti sine crimine sunt: ad clericatus ordinē liberi suscipiantur: qr directa manumissione absoluti noscūtur. Qui vo retento obsequio manumissi sunt: pro eo q adhuc patroni seruitute tenē tur obnoxij: nullatenus sunt ad clericatꝰ ordinē ꝓmouendi: ne (quando voluerint eorū dñi) fiant ex clericisᵇ serui.

Ex cōcilio Toleta. lxxxij. ca.

¶ Palea.

De seruoꝝ ordinatione qui passim ad gradus ecclesiasticos ꝓmouētur: placuit omnibꝰ cū sacris canonibus concordare. et statutū est vt nullus epoꝝ deinceps eos ad sacros ordines promouere ꝑsumat: nisi prius a ꝓpriis dñis libertatē cōsecuti fuerit. z si quilibet seruus dñm fugiens: aut per litteras aut adhibitis testibus munere conductis vel corruptis: aut q̄libet calliditate vel fraude ad gradus ecclesiasticos puenerit: decretū est vt deponaᵗ et dñis eius eum recipiat. ¶ Si vero annus aut pater ab alia patria in aliā migrans: in eadē ꝑuincia filiū genuerit: et ipse filius ibidē educatus est: et ad gradus ecclesiasticos promotus fuerit: et vtrum seruus sit ignotū sit z postea veniens dñs illius legibus eum acquisierit: sanctum est: vt si dominus eius illi libertatem dare voluerit: in gradu suo permaneat. Si vero eum catena seruitutis a castris dominicis abstrahere voluerit: gradum amittat q iuxta sacros canones vilis ꝑsona manens sacerdotij dignitate fungi non potest.

Item ex conci. Martini pape.

¶ Sine patroni consensu nō ordinetur qui patrocinio cuiuslibet est obligatus.

Seruꝰ sine libertate ordinati an sint in seruitutem reuocādi

De rebus a ¶ Ceterum. Hic agitur quid iuris sit si seruus ordinatur non adepta libertate. Unde nota q si sciente z contradicente dño ordinat reuocatur in seruitutem etiā si sacerdos factꝰ sit secūdū quosdā. licet Hugo hoc neget. vt.j. eodē ꝙs aut. Si sciente z non contradicēte dño fit in genuꝰ. vt.j. eo. si seruus. Si autē dño nesciēte/ distinguitur: aut episcopo sciente aut ignorante. Si sciēte episcopo vel eo qui ꝓsentat ipsum ordinetur. duplex restituet dominō eps/ vel ꝓsentās. j. e. si seruus absente. Si vero episcopo z ꝑsentatore ignorante: tunc locū habet hoc capitulum.

† Addeanomisso dñi seruitio possit religionē ingredi. not. i auf. ō mo. ¶. cū aut. col. j. glo. in ff. nec seruus in sum. q. ij.

Ex ātiquis regulis.

b ¶ Ante fuerint. Argu. constitutionem extendi ad preterita tū. questione iiij. oēs. z. x. q. j. sic quidam. Argu. cōtra extra de constitu. cognoscentes.

c ¶ Religioso ꝓuilegio. Ergo videtur q̄ auferatur eis priuilegiū clericoꝝ de hoc. lxxxiij. distin. quisq̄s.

d ¶ Peculij. Sed nōne peculium domini est xij. questiōe. ij. illud. que ergo ē hec pena. Dic peculij: id est rum quas post sacerdotium est lucratus vel for

Si quis obligatus fuerit tributo seruili: vl aliqua conditiōe/ vel patrocinio cuiuslibet domus: non est ordinandus clericus: nisi ꝓbate vite fuerit: z patroni consensus accesserit. Ex cōcilio toletañ. capi. ij.

¶ Palea.

De rebus vero illoꝝ vel peculio: qui a propriis dominis libertate donantur: vt ad gradꝰ ecclesiasticos promoueri debeant: statutum est: vt in potestate dominoꝝ consistat quicquid ātē libertatem habuerunt: vtrū illis concedere an sibi retinere voluerint.

Ceterūᵉ si a dñis suis libertatē consecuti nō fuerint: z ad ecclesiasticos ordines aliquo modo irrepserit: ꝑsbyter peculij missione mulctetur: diaconus vero factus aut vicarium pro se ꝓstabit: aut in seruitutem reuocabitur. ceteri vero gradus nō possunt quēquam a neru seruitutis absoluere. Unde Gelasius scribit Martino z Justo episcopis.

¶ Seruus si latenter irrepserit ad sacerdotiū peculij amissione mulctetur.

Ex antiquis regulis/ et nouella synodali explatione cōprehensum est personas obnorias seruituti cingulo celestis militie nō precingi: ꝛ sed nescio vtrū ignorātia aut volūtate rapiamini: ita vt ex hac causa nullꝰ pene episcoporum videatur extoris. ita enim nos frequens z plurimorum querela circūstrepit vt ex hac parte nichil penitus putetur cōstitutū. Actores siquidē illustris viri filij nri amādi graviter conqrunt: hoies suo iuri debitos alios iam in clericos: alios iam in diaconos ordinatos: cū non solū post modernū concilium (quod tantorum collatione pontificum sub omniū saluberrime prouisionis assen

sit cōstat esse perfectū) huiusce modi ꝓsone suscipi non deberent: verūetiam si qui forte in diuine cultu militie añ fuerit (ignorantia faciente) suscepti: eliminati prorsus et eruti religioso priuilegio ad dominorum suorum possessiōes iusta debuerunt admonitione compelli. Et ideo fratres charissimi eos ꝙs supradicti viri actores in clericatꝰ officio mōstrauerint detineri: discussos z obnoxios approbatos (custodito legū tramite) sine intermissione restituite. Jta vt si quis iā ex his presbyter reperitur in eodem gradu peculij sui amissione mulctatus maneat. Diaconꝰ vero aut vicarium ꝓsefet: aut si nō habuerit: ipse reddat. Reliqua vero officia sciant neminē posse ab hac nra pietate (si conuincāt) vendicari quatenꝰ hoc ordine custodito nec dñorum iura: nec priuilegia vlla ratione turbentur.

Item Herculentio Stephano z Justo episcopis.

¶ Seruus clericus factꝰ: seruituti obnorius maneat.

Frequens equidem et assidua nos grela circunstrepit de his pontificibꝰ qui nec antiquas regulas: nec decreta nostra nouiter directa cogitantes obnorias possessionibus obligatasq̄ personas venientes ad clericale cingulum non refutauit. ¶ Nuper etenim rectores illustris femine placide petitorij oblatione conquesti sunt. fabinum marcellianensis: siue clusionatus vbis antistitem antiochum seruū iuris patrone sue (absentis domine occasione captata) ꝑ ad presbyterij honorem vsq̄ perductum eiusq̄ fratrem leūtium clericalis officij priuilegio decorasse. Et ideo fratres charissimi inter supradictos actores f et eos

te habuit vsum peculij z ille auferatur et.

e ¶ Aut vicarium. Sed vide dabit cum nichil habeat? Sz dic q̄ suū videt esse quod lucratur contuentibus oculis dñi. ff. de manu. l. iij. Dominus enim recipiendo rem a seruo ipsiꝰ videtur approbare dationem. vt C. de cōditioni. ob turpem causam. l. vltima. si militer seruꝰ rei publice cuꝫ manumittitur: dabit vicarium ꝑ se. vt. C. ō seruis reipu. ma. l. j.

e ¶ Vicarij. Arg. q̄ quis dā do vicariū liberat se. sic. xxxvj. qō. j. de raptoribus. Sed quid si ad presens nō potest hīe vicarium: nunquid postea dando liberat se? Satis credo q̄ sic. C. ō patri. qui si. dis. l. ij.

f ¶ Actores. Id est ꝓcuratores. z sic in causa liberali interuenit procurator: contra id. ij. q. vj. si quando. Sed ibi loquitur de eo q̄ impetit. hic de eo q̄ ipetit. Hic habes q̄ ciuiliter agitur. et tamen ad depositionem. sic. xlvij. distin. quoniam. cōtra regulam illam. ff. de muneri. et hono. re scripto. et extra de accu. qualit. Sz hoc ideo est q̄ aliter nō posset restitui domino nisi deponeretur.

Procuratoꝛ i cā liberali interuenit.

† Infero q̄ a me hāc iniuste abstulit. qō. iij. sēre nō lz. tex. i l. sed si illam. ff. de muneri. et hono. re scripto. et extra de iure iurā. in. i. q̄ pōt. ff. de re

Universidad de Deusto
Biblioteca

Probatis qñ reo incũbit.

a ¶Diluere. hic habes q incũbit onus ꝓbationis reo. cõtra id. vj. q. vi. c. vlti. Preterea ei qui est in possessione libertatis ꝓbatio incũbit. Sed dic q non habet ideo cõmoda possessoris: qr vicioſe fuit in possessione. vt. C. de ꝓba. l. vis eius. vel dic q ideo ꝓbat: qr seruꝰ nõ põt interuertere possessionẽ suã: licz sit fugitiuus. ff. de acquirẽ. poſſ. rẽ q̃ nobis. Sed quare non cõuenit istos coram seculari iudice: cũ seruꝰ fugitiuus & geres se. p libero remittendus sit ad forum dñi: licet alibi inueniatur? vt. C. vbi & apud quẽ causa sta. l. j. Sz hoc facit primile gium ordinis.

b ¶Reddi. Queri cõsuenit quare seruꝰ alienus cõsecratus dño reddatur: & nõ res aliena cõsecrata. vt. xviij. q. vi. cõperimus. Rñ. qr in rebus inanimatis nullus perpẽditur dolꝰ. sic. vij. q. j. eps. Item qr ibi est cõsecratio in supficie. sz in homine est in alia. Ideꝛ dicit q alia ẽ rõ in hoie q̃s in alia re. ff. de legꝫ. j. si domꝰ. ℌ. Consecratio rei animate & inanimate est diuersa.

Quis aut. c ¶Repellant. i. restituant et. Et sic habes hic q plus valet ꝺictio q̃s absentia j regulã. extra de elec. q sicut. Itẽ habes hic q id q̃ post probabilez cõtradictionem factũ est cassat: nũquid eodem modo eo ipso q aliqd̃ post probabilem appellationem factũ est/ cassandũ est ꝑ se? q̃ videtur. vt. ij. q̃. vj. quoties. in fi. Dico q non: nisi ꝓbetur causa appellationis non ꝓtest transigere cum domino: vt. C. de trãsact. interpositas.

a ¶Aliena. j. rij. q. ij. fraternitas. j. xviij. qõ. vj. si res aliena propter quam.

Prelatus q̃d facere ꝺz de re quã scit nõ esse ecclesie sue. ij. ꝑs.

b ¶Reddant. Posteꝫ scit eccliã ea esse alteriꝰ. Sed pone q prelatꝰ sciat rem nõ esse eccliẽ: nũq̃d statim teneꝫ restituere? videt hic & sic. et extra de ẽpto. p tuas. in fi. et extra. de postula. bone. ij. qr bonã fidẽ debet agnoscere. vt. ff mãda. quintus. Dico q si difficulter de iure eccliæ denũciabit il li quẽ credit dominum vt rẽpetat. nec i hoc facit fraudẽ: vt. ff. de nego. gest. ar q̃ natura. ℌ. cuz me absente. & de hoc iuenies. xxx iij. q. ij. si vero.

Serui indeorũ si volũt baptizari an eripiãtur statim in libertatem.

c ¶Judeus. Distingue: aut seruus iudei est vernaculꝰ. i. ex ꝓpria ancilla natus: aut emptitiꝰ. Si est emptitiꝰ: aut emit ex suis aũctꝫ fuit xp̃ianꝰ aut post. Item si emit eũ aũ: aut cã seruitẽdi: aut cã mercimonij. Vernaculus si vult fieri xp̃ianus statꝫ eripit in libertatẽ nullo ꝑcio dato. vt C. de epi. & cleri. deo nobis. Sicut eñ emptus ad seruitẽdũ sine ꝑcio liberatur si vult fieri xp̃ianus: multomagis q̃ natꝰ est ex ancilla ꝓpria sine precio liberaꝫ si vult fieri christianus. Dicit eñ Gregoriꝰ ꝓ illo solo dandũ precũ qui cã mercimonij est emptus. vt. j. e. fraternitatẽ. Si aũt est emptꝰ postꝫ fuerit christianus: liber efficit nullo ꝑcio dato: quia cõmercium christiani penitꝰ est ei interdictum: vt. j. eo. mancipia. Si autem esset emptus dũ esset paganus ꝑ causa seruitij est emptus: et vult fieri christianꝰ liber efficitur sine precio. vt. j. e. fraternitatem. Si aũt causa mercimonij est emptus: si eũ venalem nõ exponit infrã tres menses: postea sine omni ꝑcio liberat. quia presumit q̃ ad seruiẽdum eũ emerit. vt. e. dis. c. fraternitatẽ. Si autem infra tres menses eũ exponit venalem. & forte eũ vẽdere non põt: si vult fieri christianꝰ liberat relicto precio duodecim solidorũ. extra de iude. ca. j. Idẽ per omnia in seruis paganorũ: licet hug. dicat q̃ si vernaculus pagani fiat christianꝰ tenet seruire dño suo sm illud apli. Quicũq̃ serui sunt sub iugo infidelium dños suos omni honore dignos arbitrentur. Et alibi. Serui sub diti estote dominis vẽ. Et secundum hoc põt pagan' esse dominus christiani: sed non fieri.

d ¶Ancipia christiana. Añ emptionem.

e ¶Ad libertatẽ. j. xvij. q. iij. iudas. q̃ ꝓtra. ℌ. Sz hic de eo agi idẽ est tur: quẽ constat ter. i. l. esse christianum: si. & ibi de eo qui mẽ bar. & ꝓtitur se esse chr̃i totũ. C. stianum vt ena ꝺ iude. dat iugum seruitutis.

f ¶Perducite. i. perductos ostendite. q. statim liber est. extra de iude. c. ij. tñ coloni põt esse iudeoꝝ: vt ibi dicit. Sed nunquid xp̃ianꝰ põt emere iudeum mãcipiũ? sic. tñ vt cũ illo nõ moreꝫ. vt. xxviij. q. j sepe. & ca. nullꝰ. Johan.

g ¶Nulla officia. j. xvij q. iij. cõstituit.

h ¶Occasio. Ar. q̃ nemo cogit eligere exosum. vt. lxiij. distin. ca. vl. Johãnes. arg. liij. distin. ca. j.

i ¶Non reddito. scẽm legem decapitatur. C. ne iudeus christianum man. l. vnica.

k ¶Fraternitatem. ¶Venditi fuerint. i. debẽt vẽdi: & tunc cũ emptor: nõ inuenit nõ perdit seruitij. arg. xvj. q. iij. placuit. vel forte venditi fuerãt: sed emptor absentauit se aliqua de causa. Vẽdere extra de iude. c. j. Sz q̃d si nemo ipm vult redimere? q̃s cogit Querat pecunia ostiatim. vt. ff. de manu. l. iij. aut seruiat. v. an. C de cap. l. vl. & xxxvj. q. j. de raptoribus. suam.

l ¶Percipiant. Sic ergo aliquis cogitur vendere futurũ ꝓ ꝑcium suam. vt. xiij. q. vj. comperimus.

m ¶Emerit. i. emer. sic q̃nq̃ futurũ ponit ꝓ ꝑterito vt. lxiij. di. nosse. ibi ponit forte pertinentũ ꝓ pertinesse. ponit

Consecratio rei animate & inanimate est diuersa.

qui extreme conditionis repetuntur obiectu: cognitionẽ vobis nostra auctoritate deputamus: vt omni veritate discussa: si reuera obiectã sibi maculam iuste refragationis nõ poterit rõne diluere[a]: Neutrum clericum quẽ gradus prefinitus legibꝰ non defendit: ad sequendã conditiõis sue necessitatẽ modis oibus reddi[b] iubete. Anthiochũ vero qr ꝓ sacerdotij recõciliari non põt: si in sua eccl̃a in hoc in quo est honore collocare eum desiderat domina. nõ velut redditum sibi habeat: sed pro ministeriorum celebratione susceptum.

Idem Ruphino & Apuli episcopis. ¶De eodem.

Quis aut leges principũ aut patrum regulas / aut admonitiones modernas dicat debere contẽni: nisi qui impunitũ sibi existimat transire commissum? Actores siquidem filie nostre illustris & magnifice femine Maxime petitorij nobis insinuatione conq̃sti sunt: Siluestrũ atq̃ Candidum originarios suos contra constitutiones que supradicte sunt & contradictione preeũte non legitime a Lucerino pontifice diacones ordinatos.

Ideo fratres charissimi tante preuaricatiõis excessus noueritis sagacius inquirendos & si constiterit querelam veritate fulciri continuo qui (contradictiõe ꝑeunte) non legitime sunt creati: a sacris officijs repellantur. [c] Idem eisdem. ¶Nec ad religiose vite propositum: nec ad clericatus officium: serui sine dominorũ cõsensu admittantur.

Generalis q̃rele.

d ¶Et originarios. Originariꝰ q̃ sunt.

Generalis querele etiam vitãda ꝓsumptio: quam propemodum causantur vniuersi. passim seruos & originarios[d] dominorum iura possessionemq̃ fugitẽtes: sub religiose cõuersationis obtentu / vel ad monasteria sese conferre: vel ad ecclesiasticum famulatum conniuentibus quoq̃ prelatis indifferenter admitti: que modis omnibus est amouenda pernicies: ne per christianã nominis institutũ[e] aut aliena iura peruadi: aut publica videatur disciplina subuerti: precipue cum nec ipsam ministeriꝫ clericalis hac obligatione fuscari dignitatem conueniat: cogaturq̃ ꝓ statu militantium sibi: cõditioneq̃ iurgari[f] aut videri (quod absit) obnoxia: quibus sollicita competenter interdictione prohibitis: quisquis episcopus / vel presbyter et diaconus: vel eorum qui monasteriꝫ preesse noscuntur: huiusmodi personas apud se tenentes non restituendas patronis: aut deinceps / vel ecclesie seruituti[g] / vel religionis congregationibus putauerint applicandas: nisi voluntate forsitan dominorum suorum subscriptionis testimonio primitus absoluatas / vel legitima transactione[h] cõcessas periculum se ꝓprij honoris nõ ambigant cõmunionisq̃ subituros / si superhacre cuiusq̃ verax nos querela pulsauerit. Magnis quippe studijs secundum beatum Petrum apostolum precauendum est ne fides et disciplina dñi blasphemet. Item nichil perire credimus ecclesiasticis vtilitatibus si q̃ sunt aliena[a] reddãtur[b]. Hoc tunc obseruandum est: cum dñs et seruꝰ eiusdẽ professionis inueniũt. ceterum si iudeꝰ[c] mãcipiũ christianũ emerit iudicis vel cp̃i auctoritate: etiã eo inuito ad libertatem debet perduci. Unde Gregoriꝰ liberti no cp̃o. ¶Ad libertatem perducantur: mancipia christiana a iudeis comparata.

Ancipia xp̃iana[d] quẽcunq̃ iudeũ cõparasse patuerit: ad libertatem[e] iuxta legum ꝓcepta sine oi ambiguitate pducite[f]: ne (q̃d absit) religio christiana iudeis subiecta polluant. Itẽ ex cõcilio toletano. liij. ¶Officia publica iudeis non sunt committenda.

Nulla officia[g] publica iudeis iniũgantur ꝑ que eis occasio[h] tribuatur penam xp̃ianis inferre. Si vo xp̃iani ab eis i iudaismo ritu sunt maculati vel etiam circuncisi non reddito[i] ꝑcio: ad libertatem & religionem redeant xp̃ianam De his autẽ qui in infidelitate empti ad gr̃am baptismi venire desiderant quid fieri debeat Gregorius papa scribit fortunato neapolitano epo.

Seruitij duplicater, fuit.

e ¶Transactiõe. Et nonne hoc ẽ symõia vt quis se emat vt ꝓuocet? imo vt ꝓmotus maneat in ordie. vt. ẽ. eo. ex anticis. Sz dic q hic nõ fuit trãsactio sup ordine: sz sup libertate: vel sup ipo seruo. & sup hoc põt fieri trãsactio. xxxvj. q. j. õ raptorib⁹. nec est magi symonia q̃s si quis emeret terrã vt ibi edificaret eccl̃am: sed tñ ipse ser-

Symonia ꝓhibetur si quis emat se ipm vt ꝓmoueat.

f ¶Fracta ad hoc ret. l. l. j. C. de iudic. vidu. in. l. mineri. C. vñ vi.

sic.ff.de verbo.sig.verbum erit.7.ff.deleg.iii.etiam. t.ℨ.di stin l.ponderet.

Probatio an admittat contra presumptionem. ¶Addeantq̃ ℨ presumptionis 7 de iure admittatur pbatio vl non: not. in auk. ℨ iam necesse. C de donat. añ nupt. glo.i.l. turegētiū. ℨ. gō fere ff. de pac.

a ¶Dicit.1.ꝓsumit.et hic est ꝓsumptio iuris et dicit quia q̃ contra hāc ꝓsumptionē non admittitur pbatio. 7 cū hic nō tm ꝓsumat: sed etiam statuat ius pretextā ō regu. vidus. extra de ꝓdi. ap. ꝓ tuas. Et istud cōcedo q̃ ybicunq̃: non tm ꝓsumit ims: sed etiam aliqđ certi statuit: q̃ nō admittat̃ pbatio in contrariū: licet. ℏ. contrariū dicat: vt xxvij.q.j. nec alia qua. et. xxv. q. iij. extraordinaria. j. xvij. q. iij. in venditiōibus Joh. Ego credo q̃ semp admittitur pbatio in cōtrariuꝫ: nisi ius statuat q̃ nō admittat̃. de hoc habes l. dist. ferrum. B.

Furtū suggerēs qs committit.

b ¶Absente. Videt ei epūs tunc cū eo dispē sasse. si. xxviij. distin. diaconi. Et est ar. ad hoc q̃ epūs dispēsat ipso facto circa notū vt dixi. ℨ. di. qui in aliquo

c ¶Officio. De dispensatione fauore libertat̃, deberet eīm deponi q: furtū omisit corporis sui. vt. C. de ser. fugi. l. j. Sed q̃d si isti nō habent vñ soluāt? tunc dico istū reddēdum dño: vt. ℨ. ea. ex antiquis. arg. ff. de eo per quem factū est. l. vlti.

d ¶Recōpensēt. i. si habet ꝓpriū: alioq̃n nō: q: delictum persone cē. vt. xvi. q. vj. si eīm. eē ō ap. reprehēsibilis

e ¶Supplicauerint. Et sic pz q̃ non semp punitur ordinatus q̃ occultat crimē suū quod est contra. ℏ. vt dixi. l. di. er penitentibus. Ité paret hic q̃ epūs tenetur ꝓcedere ordinato cum alter eum examinat. vt. ℨ. xxvij. di. quando.

Ordinato tenetur epūs ꝓcedere

f ℨ seruꝰ. ¶Sciente. Argumentum de tacturnitate. extra de his que fi. a prela. cap. ij. 7 dixi. xxvij. distin. diaconus. 7. xxvij. dist. diaconi.

g ¶Unꝰ. Sz qualiter hoc ibi re potest in presbytero vel diacono. nā epūs debz seruare interstitia rēporū que sunt. j. xxvij. dist. in singulis. sed si obseruauit: cōstat q̃ plus sterit q̃ per annum. Dicunt quidam q̃ iste fuit ordinatus sine examinatiōe et nō obseruatis interstitijs. Uel dic q̃ erat grādeꝰ vnde vsq̃ ad annū potuit ꝓmoueri in diaconem. vt. lxxvij. distin. monachus. Uel dic q̃ annus iste incipiat nō a tēpore ordinationis: sed a tempore scientie. arg. xvij. q. ij. si quis

iij. ps. Epūs interordinandū debz obseruare interstitia temporū.

h ¶Seruilē. Plus em valet ordo cū scientia: et militia. vt. ff. de libe. cau. qui de libertate. i fi.

i ¶Seruum suum. Cum distinctione. ℨ. eo. ex antiquis.

k ¶Per triennium. ad monachatū dat̃ triennium: ad clericatum annꝰ: quia clerici sunt i publico: et monachi latent.

Monachi latent.

l ¶Epalis. et etiā sacerdotalis. vt ℨ. e. ex antiquis.

m ¶Sed nō a curiali quidam dicūt ista verba non esse in ipsa lege: et verum est q̃ in illa non ponuntur: sed alibi

vt in auk. ō san. ept. sed hoc q̃dē coll'. ix. ℨ. ℨz hec iura canōica hꝰ non tenet: quia cū ordo liberat a seruili fortūa multo fortꝫ a curiali. q̃ autē dignitas liberat a ptāte pūa: habes in auk. cōstitutio que de dignit. col. vj. 7 C. de decu. l. vlt. 7 auk. vt ordiarie pfect. col. v.

iij. ps. ℨ et ex. ō iude.

Abbas nichil ꝓpriū habet.

ℨ de hꝰ ex ō in re pa. cura. ibi videas.

Ordo ꝓfert ſ. scientiā 7 militie.

Monachi latent.

Ordinatus ꝓmouetur.

s ¶Adimpleant. Hoc non tenet. vt. ℨ. ea. qui cunq̃.

A Dmittūt. b ¶Originarijs. tales em liberi sūt. vt. C. de agri. ne diuitus. ꝓ. ℏ. Joā.

c ¶Abbatiū. ¶Liberq̃ si manumittitur seruus eccle dus dabūtur loco illi. vt. xij. q. ij. epūs. ℨ abbas nichil hz ꝓpriū. vt. xij. q. j. nō dicat. Un nō pōt facere hāc recō pensationem.

d ¶Propriū. q: neq̃ pōt plus iuris in aliū tē. vt ex de dona. inter vi. 7 vro. nup 7. ff ō reg. iu. nemo. j. q. vij. dat bertū. ℨ fallit ex ō elec. suffraganeis. ff. ō acq̃. re. do. nō ē nouū. ꝫ

e ¶Alienari. xij. q. ij. si q̃s. nisi i casib⁹. vt. ff. de ptg. ac. si quenerit. 7 isti. qui. ali. non li. ℨ. j. et ff. de vsufru. l. q̃ nostrum.

f ¶Proprio. si. extra de iure pa. q̃ autem.

g ¶In alio capitulo. j. xvij. q. iij. in venditionibus.

M Ultos ō. h. ¶Nega

pisci: et sacris officijs associari valet. Unde in alios ca. prefate constitutionis hec causa redditur. Iniustum enim est vt monachis rurale opus facientib⁹ serui eorum otio torpeant: ac delicijs affluant.

Quod aūt serui ecclesiarum (quo nomine etiam monasterij seruos significari intelligimus) ad sacre religionis propositū debeant assumi: auctoritate Gregorij pbatur qui in gñali synodo residens dixit.

¶Si conuersationis probate fuerit famulus ecclesie potest ordinari.

Multos de ecclesiastica familia nouimus ad oi potentis seruitū festinare: vt ab humana seruitute liberi in diuino seruitio valeant in monasterijs conuersari. Quod si passim admittrim⁹: oīb⁹ fugiēdi ecclesiastici iuris dñium occasionem pbem⁹. Si vo festinātes ad oipotentis seruitiuꝫ incaute retinemus: illi inueniamur negare quedam q̃ dedit oīa: vnde necesse est vt si quis ex viris ecclesiasticis vel secularis militie seruitute ad dei seruitium conuerti desiderat: probetur prius in laicali habitu constitutus: et si mores eius atq̃ cōuersatio bono desiderio illius testimonium ferunt absq̃ vlla retractatione in monasterio oipotenti domino seruire permittatur. vt ab humano seruitio liber recedat: qui diuino amore districtiorem appetit subire seruitutem. Si autem et in monachali habitu secundum patrū regulas irreprehensibiliter cōuersatus fuerit post prefixa a sacris canonibus tempora tam ad quodlibet ecclesiasticū officium ꝓuehatur si tamen illis non fuerit crimin⁹ maculatus: que in veteri testamēto morte multabant. Ecce q̃ serui ad clericatuꝫ assumi valeant vel q̃ nō admittant: liberti q̃q̃ nō sunt ꝓmouēdi ad cleꝝ. nisi ab obsequijs sui ꝓfoni fuerit absolutti

re. Et hoc videt q̃ serui ecclesiarum fm presentē modū ꝓbati ipediri nō ꝓnt si velint ꝓmoueri: cū op⁹ sit pietatis manumittere suos. xij. q. ij. cuꝫ redēptor. ℨz dic q̃ Greg. nō dat potestatez hic seruis cō uertēdi 7 se sub trahēdi: sed ꝑla manutos istruit vt nō nutrē aliter manumittat̃ op⁹ tant: q̃s ꝓbatōe nūe. adhibita Ul' dic q̃ loquit ō iam manumissis vt etiaꝫ tales indi screte nō sint recipiendi nisi ꝓbent ꝑ triēniū i laicali habitu.

v. ps. Seruētur hec ō

i ¶Oia. et ita non debem⁹ oēs refutare: nec ēt oēs admittere. et sic media via tenēda ē. vt. xlv dia di. disciplina. ff. est te de officio. procō nēda. iii. l. solent.

Media via.

k ¶Militie. nō ob. xix. q. iij. nō alteriꝰ. 7 di xl. iiij. dist. legē.

l ¶Morte. nō tamē omnia nec sola que tūc puniebātur morte hodie repelluntur a ꝓmotione: q̃a furtū et simplex fornicatio nō punieb̃atur morte vt. xxxvj. qōe. ij. denuꝫ. et i aliꝫ multis. vt. xxij. q. ij. si quis pervt⁹. hec tamen hic repellūt a ꝓmotione.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Unde i cōcilio Elibertano.

¶ Absq; pſoni assensu: liberti non pmoueantur ad clerum.

PRohibendum est vt liberti quorum patroni in seculo fuerunt[a]: ad clerum non promouean tur.

¶ Distinctio.lv.

CORpore vero viciati[b] similiter a sacris officijs prohibē tur. Vñ gelasius papa scribit dicens.

¶ Qui de monasterialib⁹ disciplinis ad clericale mun⁹ accedit. & de laicis: ante acta eⁱ⁹ vita examinetur.

PRiscis igit̄ p̄ sua reuerētia manentib⁹ institutis: q̄ quidē vbi nulla rerū vel temporū viget angustia regulariter cōuenit custodiri: quia eatenꝰ ecclē vel cūctis vel sufficientib⁹[c] ꝛ priuate sūt ministris: vt plebib⁹ ad se ptinentib⁹ diuina munera supplere non valeāt: concedim⁹ vt si q̄s monasterialib⁹[d] disciplinis eruditꝰ ad clericale munus accedit: etiā de laicis anteacta eius vita req̄ratur. ¶ Ne sit aliq̄ facinore ifectꝰ: vl̄ illitteratꝰ: vl̄ bigamꝰ vel ab adolescētia sordidatꝰ: vl̄ corpe viciatꝰ vel seruilis vel originarie cōditiōis vel curie: vel publicar̄ rerum negotijs implicatus: vel publica pnia notatꝰ: vl̄ nulla ꝓgruēs

[a] Fuerint. t. vixerint. vel etiā eor̄ heredes. vt. C. de liber. et eorum li. liberti ne. filiꝰ tñ liberti p̄t. vt. ff. ō obsequijs liber. heres. C. de opis libertoꝝ. ꝙ ex liberta. secus tñ est in libertis ecclīaꝝ. vt. ē. c. q̄ ex famulis. q̄ eoꝝ dñs/ scz ecclesia nunq̄ moritꝰ. vt xij. q. ij. liberti.

[b] Corpe vo viciati. Hic agit de corpo. viciaꝫ et que pena debeaꝫ ordinatoꝝ talū. Notandū q̄ ipōe vicia ti quocūq; mēbro repelluntꝰ a ꝓmotiōe et deꝫ ciunt tā ꝓmoti. vt. j. e. penitētes. sūt cum sūt homicide. j. e. si q̄s. ꝛ ca. q̄ partē. Si aūt casu viciati sūt corpe. scz ab hostib⁹ initi vel ꝓpter egritudinem voluntarij siue a se siue a medicis: non obstat eis j. e. si q̄s a medicꝰ. Si autem alīs sunt viciati: aut ipsi ibāt operi illicito: aut operi illicito. Si illicito: repelluntur. Si licito et sunt viciati in minimis mēbris siue occultis non repelluntur a ꝓmotione. vt. j. eo. qui partē. ꝛ. c. eunuchꝰ. Sed si in magnis et manifestis: nō ꝓmouētur. vt. j. e. si euāgelica. Si q̄ aliās in principalib⁹ mēbris. scz in oculo vel manu habet enorme viciū non ꝓmouetur: secꝰ si modicū et q̄ non generet scandalū. vt extra de clerī. egro. vel debili. ca. pbrm. extra de corpo. vicia. c. j. et. ij. Johan.

[c] Riscis. Vel sufficientib⁹. Vbi enim nō est copia aliorum: bene assumuntur minꝰ legitimi. vt. ff. de decu. generaliter. §. penul. sic alīs i defectum ꝓbationū admittuntur minꝰ idonei ꝰ testis. vt. iij q. vij. §. item in criminali. ver. item seruꝰ. xiij. q. v. c. ij.

[d] Monaste rialibus. hic videtur ꝙ monachi non possunt esse prelati ecclesiarū secularium: nisi ex dispensatiōe. extra de cā pell. mōa. ca. in ecclīs. extra de sta. mona. ca. ij. Hugo dicit ꝙ ꝑ iure possunt dī tamen habeāt ꝛ abbatꝫ ꝛ episcopi sensum. xvi. q. i. cum ꝓ vtilitate. ꝛ. c. dctos De regularib⁹ habes ꝙ licite possūt: vt extra de sta. mo. c. qs dei. Jo. Credo ꝙ de iure cōi possunt ꝓmoueri: ñ possūt secū habere socīū sui ordis. vt extra eo. ti. monachi.

[e] Vllus. ¶ Seueriorem. Et nonne seuerior fuit illa cōstitutio q̄ prima: tales pot testare ordinandi. vt. xxxvi. dist. qui ecclesiasticꝫ sic et hic adijcit alia pena.

[f] Anno. Nota hic annuꝫ cōputari a tēpore scientie. vt. xvij. q. ij. si quis incognit⁹. ij. q. vj. §. biduū. Quid si annus sit bissextilis in quo aliquis suspēsus ē nūq̄d sufficit ab festinē. cccxv die bus/ non videt: quia illi duo dies habentur ꝓ vno. vt extra de verb. signifi. quesiuit. sed non est ita. vt. ff. de sta. li. cum heres. §. fich⁹. quia hoc ca. loquitur de viciatis in anima. et ītum ad hoc facit ad ꝓpositum magistri.

[g] Entētes. ¶ Dissoluet. arg. aliquē venire contra factū propriū. si. xxxv. q. ix. ꝙ quis rij. q. j. certe. extra de elec. nosti. Arg. cōtra. de cle. pugna. di uersis fallacijs. extra de concess. ꝓben. cū sup q̄stione. extra de fi. presbyte. veniens. Vel dic ꝙ ipse dicit dissolnere: q̄ ob ignominiam sui dissoluitur. sic. lxx. dis. neminem. xxj. q. ij. c. j. cū enim ob hoc sit dignus depositione ipsemet non dissoluet. Joh. Sol. De iure communi non potest aliquis venire contra factum suum nisi in casibus expressis in iure. † B.

† Addean ꝛ qñ q̄s possit ī factū pri priū cōtrauenire. not. l. l. post mortē. ff. de adopti.

Marcꝰ sibi pol licē prescidit.

† Infero ꝙ aliq̄ impedit faciendū gō ferm re net. l. nō dubiū. C. de legi. ꝛ. l. j. §. biduū. ff. qñ ap. sit.

mēbra pōt q̄s q̄nq; diminuere. vt hic. et Esaias

† Nota ꝙ dicit aliquē deficere hz ꝓbare. ad hoc. vi. ꝙ. vi. ac cusatio.

† Anno differtis dies pro dies hñs pro vno.

† Venire pōt q̄s ꝛ facit sumi.

Sipliciter ꝙ cēdū ē. ¶ Concor. tertius l. l. j. ff. de do. fa. ter. l. l. tutor. ff. de spec. tu to.

Medicus pōt promoueri.

Corpore autem viciatī intelliguntur non casu sed propria voluntate abscissi. Vnde in canonibus apostolorum legit

¶ Qui semetipsum abscinderit non ordinetur.

SI q̄s abscideritᵃ semetipsum id est si quis amputauerit sibi virilia: non fiat clericusᵇ. qui sui est homicidaᶜ ꝛ dei conditioni inimicus. Si quis cum clericus fuerit: abscinderit semetipsum omnino dānetur: quia sui homicida est.

Item ex concī. arelatensi. ij.

¶ Non ꝓducant ad clerum qui seipsos abscindunt.

HI qui se carnali vicio ᵉ repugnare nescientes abscindunt: ad clerum peruenire nō possunt. I tē Innocētiᵍ scribit felici maceriano epō

¶ Nō est ordinandus qui partē digiti volens sibi abscidit.

QVi partē cuiuslibet digitiᵉ sibipsi volens abscidit: huc ad clerum canones non admittūt. Cui vero casu aliquo contigerit: dū operi rustico curā impendit: aut aliq̄d faciens se nō sponte percutit: hos canones precipiūtᶠ ꝛ clericos fieri: et si in clero reperti fuerint non abiici. ‡ ¶ In illis enim voluntas est vindicāda: que sibi causa fuit ferrum injicere. in istis autē casibus ᵍ veniam meruit. Similiterʰ vero intelligendū est de his qui per languorem a medicis secātur aut a barbaris abscinduntur: aut a dñis castrantur.

Vnde in niceno conci. legit.

[a] Digiti. forte si hēret supfluos dites nimis prolixos pcidere posset. et hic. fecit secare dentes. et Esaias suā linguam āputauit. vt. viij. q. j. Esaias

[b] Similit. Istō respicit vltimam partē capituli.

[c] Defectus est. vt tñ non pariat nimiam deformitatē: vt extra de cle. egro. pref byterum.

[d] Audētq;. Oni eñ sibi audet manū auferre: multo potꝰ alijs auderet vt ff. de edili. edict. cum autē §. excipitur. ‡ in ¶ Aut dñi. Qui aūt seruꝫ castrat/ punitur capite: ꝛ seruus et locus in quo hoc factum est: confiscantur. C. de cuni. l. j.

[e] Vnuchꝰ. Talꝫ eñ vicios⁹ius est. vt ff. de edili. edic. cū aūt. ꝛ qñq; pciosior. ff. ad. l. aquil. si seruꝰ. §. ꝛ si puerum.

[f] Precipiunt. i. pmittunt. sic. xxxj. q. j. hac ratiōe.

[g] Casus. sic simpliciter ꝛ ignoranter venia tribuitur. j. de cōse. di. iij. c. iij. ꝛ extra de re. pnu. cū vniuersorū. † tamē casus nō excusat in ammotione terminorum. ff. de termi. anno. l. iij.

[h] Similit.

‡ De hac materia notat ex de cor. vici. ex parte.

¶ Qui ꝓ languorē a medicis desecat ad clerū valz admitti.

SI quis a medicis[i] ꝓpter languorē desectus est[k] aut a barbaris abscissus: hic in clero permaneat. Si q̄s autem se cum sanꝰ esset abscidit: hunc ꝛ in clero cōstitutum abstinere cōuenit: ꝛ deiceps nullum debere talū ꝓmoueri. Sicut autē hic claret ꝙ de his qui hanc rem affectāt: audētq; seipsos abscindere: hec que diximus sunt statuta: sic eos quos aut barbari aut dominiᵐ castrauerunt si inuenīūtur alīs dignissimi: tales ad clerū suscipit ecclīastica regula.

Item ex canone aplorum.

¶ Licite ordinetur episcopⁿ qui per hominum insidias eu nuchizatur.

EVnuchusⁿ si per insidias hominum factus est: vel si in persecutione[o] eius sunt amputata virilia: vl̄ si ita natusᵖ est: ꝛ est dignꝰ: fiat episcopus. I tem ex cōcilio martini pape.

¶ Non excluduntur a clero q̄ a medicis vel a barbaris vl̄ a dominis suis castrantur.

SI quis pro egritudine naturalia a medicis secta habuerit: similiter et qui[q] a barbaris: aut qui a dominis suis castrati fuerint: ꝛ moribꝰ digni inueniuntur: hos canon admittit ad clerum promoueri. Si quis autem sanus non per disciplinamʳ religionis et abstinentie: sed per abscissionem a deo plasmati corporis

[i] Medicis, Medicꝰ licite ꝓmouetur: si cuz nō remordet cōsciēta. extra de eta. et qualit. ad aures. et eñ nō imputatur euēt⁹ mortalitatꝫ ff. de offi. ꝓcōs. illi citas. §. sicuti. et tamē imperitia eiꝰ culpe annumeratur. ff. ad l. aql. idē iurisconsultus circa medium.

[k] Defectus est. vt tñ non pariat nimiam deformitatē: vt extra de cle. egro. pref byterum.

[l] Audētq;. Oni eñ sibi audet manū auferre: multo potꝰ alijs auderet vt ff. de edili. edict. cum autē §. excipitur. ‡ in ¶ Aut dñi. Qui aūt seruꝫ castrat/ punitur capite: ꝛ seruus et locus in quo hoc factum est: confiscantur. C. de cuni. l. j.

[m] Vnuchꝰ. Talꝫ eñ vicios⁹ius est. vt ff. de edili. edic. cū aūt. ꝛ qñq; pciosior. ff. ad. l. aquil. si seruꝰ. §. ꝛ si puerum.

[n] ¶ Si in per- secutione. Non est ergo necesse seruare cartēm illam vel pulueremvt dicunt vulgares.

[o] Natus. vt frigidus.

[p] Jās pegri. ¶ Nō p disciplinā. Ut videat cor̄ moribus eius cōtinentia. ꝛ forte hoc facit ꝓpter

Universidad de Deusto
Biblioteca

hypocritissim. sic xxxv.dist. ecclesie princeps.

Claudus an possit promoueri.

a ¶ Claudus. Non tñ vt oporteat ipm venire cū baculo ad altare. vt de cōse.di.j.nullus epūs.tñ sūt leges veterē claudus nō ꝓmouebāt. xlix.di.c.j. z vl.

Normanni feroces sunt.

b ¶ Normannis. De isto rū ferocitate habes.j.vij.q.j.scisitaris.

c ¶ Sinistre. idē si dextre: dū tñ non sit deformitas magna. eē.e.c.j. z eē. de cleri. egro. pbr. marie si nō amisit aliquē d illis p quos fit signū crucis.

d ¶ Debiles. Recepta. volūtate ñ casu.

e ¶ Inferiores. Videbat q iste nō posset eē sacerdos: q; nec miles esse posset nisi haberet ad minus vnū testiculū. ff. de re mili. qui cū vno.

Miles esse nō ꝑt q; caret testiculis

f ¶ Postmodū Ar. q; lz q̄s ꝓueniat ad statū a q̄ nō ꝑt icipe. tñ tolerat. xxix. qō. ij. perlatū. xxx. q.j. ad limina. xxxij. q. vij hi q̄. z. c. ne q; Arg. 5. eē de eta. z quali. c.j.

Si euāgelica admo.

g ¶ Inuitus. Arg. est ad questionē q; si spōsa est oppssa a spōso nō posset itrare religiōem: q; nō ꝓdest ei q; inuita ē passa. qd de hoc sit in questionib⁹ dixi. tñ qui oculū amiserit remanet tutor. vt. C. ō excu

existimat posse a se carnales concupiscentias amputari: et ideo se castrauerit: non eū admitti decernim⁹ ad aliq̄d cleri cat⁹ offiū. Q; si tam fuerit ante promotus ad clerum: phibitus a suo ministro deponat.

Item ex concilio hilerdensi.

¶ Non prohibeť a sacris ordinibus: qui a medicorum incisione claudus efficitur.

Si quis in ifirmitate positus clericus medicoꝝ incisione claud⁹ efficit: ꝓmoueri ad sacros ordines eū non denegam⁹.

Item stephanus roberto marensi epo.

¶ Non prohibetur a clero: q̄ digitum sibi casu abscidit.

Vltor presentiū flauius scilicet cleric⁹ ad sedem aplicā veniens: detulit a te directā nobis epistolā: qua idagare studuisti cum a normannis b nuperrime captum: sinistre c manus digitum habere abscissum. scisitaris si ob hoc ad ecclesiasticū ordinē valeat promoueri an non. ¶ Quod etiā nos reperiētes q; solertia tua magis super hoc sollicita a sede aplica doceri flagitat: normā iustitie semp sequi desiderans: studium tue sanctitatis merito collaudamus: reuerentiā tuā scire volentes quoniā si ita est q; a normannis digitum ipse habeat abscissum: ad ꝓmouēdū (si alꝰ dign⁹ fuerit) nil ei nocebit: eo q; quid de his qui a medicis vl dominis siue paganis non sponte tale quid patiuntur: sacri censeant canones: dilectionem tuam latere non credimus.

Item Gelasius papa Palladino⁹ episcopo.

¶ Tempore sinceritatis dignitas accepta: sequenti debilitate non amittitur.

Recepta canonica: quibus ecclesiastica regit disciplina: sicut non patitur

venire ad sacerdotium debiles⁶ corpore: ita si q̄s in eo fuerit constitutus: acti tunc fuerit sauciatus: amittere non potest q̄ tpe sue sinceritatis accepit. ¶ Stephanus siquidē presbyter pertotū nobis deficuit oblato: q̄ haberet in subditis olim sibi z ante annos plurimos collatā pbrij dignitatē: quā reuera immaculati corpis iudicio suscepisser: iz inup ꝓpter ꝓuincie valitatē thuscie quā pre oībus ꝓuincijs barbaroꝝ † feritas diuersa sectantium z ambiguitas inuexit animoꝝ: dum imminentes gladios euadere fuge presidio niteretur: acutis suidibus occurrentia sibi septa trāsiliens inferiores e partes corporis inseruisse suggessit: q̄ vir adhibita curatione bīnio potuisset abstergi. et ideo frater charissime supradicto locum suū dignitatēq; restitue: quatenus sacrosancta mysteria (sicut consueuit) exerceat: nec enim cōuenit ob hoc auferri ante susceptum ordinem in quo postmodū f in inualitudinē corpis casu probat faciente plapsus. Hoc aūt nō de oibus mēbris intelligendū est: qui em̄ oculū casu amiserit: licet desit volūtas: tñ sacerdotiū adipisci nō pōt. Vñ Gelasius scribit Ruphino epo. ¶ Non sunt preferanda iura sacerdotij: cui oculus ereptus est.

Si euangelica admonitio iracundiā nec vsq; ad verbū furētem prosilire permittit. vt si racha ‡ fratri suo quis dixerit: reus sit gehēne ignis: quali puramus pena plectendū esse: qui non solum pugno impie percussit in leuitici ordinis hominē ministerio seruitētem: sed quasi non sufficeret ad cedē man⁹ ira (instigante se diabolo) raptus est ad iracundiam: vt fuste non solū percuteret: sed etiam erueret oculū fratris? z q̄s huiusmodi excessus grauiori esset pena plectendus: bene tamen fraternitas tua fecit ab officio eum presbyterij remoueri. hoc tamen sollicitudinis tue sit: vt locum ei penitentie constituas z in aliquo eum monasterio retrudas: laica tantum sibi communione concessa. in loco autem illius alium te necesse est ordinare presbyterum. Nā illi cui erutus est oculus / non possunt secundum canones sacerdotij iura concedi. neq; enim aliquid ei prodest qui oculum inuitus⁸ amisit/cū nec volens quisq̄ oculum amisisse credēdus est: nec sacratissimos canōes aliquē casum in amissiōe oculi ei qui sacerdotiū adipiscendum non impediret suis excepisse h regulis inuenimus: sed hoc tantummodo ad prohibitionem fecisse vide-

sa.tu. frat tuus.

h ¶ Excepisse Argumē. q; vbi canon non excipit/ nec nos excipere debemus. ij.q.v. ꝓsuluisti.

† Qui de iure dicuntur barbari no. 1gl. i phe. inisti. in ff. quoti. in ver. barbarice ff. eo.

ij.ps.

Mat. ij.c. ‡ Racha interiectio est ꝓprie ad iracundiam z indignationem desiderans. Arch.

Pena vni⁹ nō dz esse ꝓmiuz alteri⁹

a ¶ Iniurie. Quia pena vnius nō debet cōuerti in premiū alterius. ff. ad sile. l. si sequēs. ff. qō me. cau. sicut in exceptione ff. pedius.

b ¶ Prouocare. Etiam⁹ delinq̄t q; me ad iracundiā puocat q̄ ego. C. ad. l. iul. de vi puna. qui. z. xxij. q. v. cum homo.

diuisio

Presbyterorum. Hec distic. dividit in tres ptes. In ꝑma pte ꝓbat q; null⁹ illegitime natus ꝓmoueť: nisi in cenobijs vl canōia regulari. z hoc ꝓbat ꝑ ca. vbani qō solum ca. ꝓtinet⁹ ꝓmune. Secūda ibi. ſ hoc. tertia ibi. cōtra. Johan. de fan.

c ¶ Pbrorum. De legitimis nō est dubiū q̄n licite ꝓmoueātur: ſ illegitimi nō. si tñ sint in mōasterijs vel cū canonicis regulari⁹ licite promoueť. vt. j. e. c. j. z eē. e. c. j. z. c. ad abolendā. quia ingressus mōasterij tollit irregularitatem. vt xxj. q. j. legi. xix. q. vlti. c. vlt. z in autē. de monachis. in ꝑn. col. j. Licet quidā cōtrariū dicant / z dicūt q; religio circa eos nō pl⁹ operať nisi q; facili⁹ cū eis dispēsatur. arg. ꝑ eis ly. distin. ca. presbyteris. z. l. dist. c. si ille. Et dico episcopuz posse dispensare circa tales. vt extra. co. veniens. et. ca. et transmissa. sed solus papa cum eis dispēsat in episcopatu: vt extra de elec. innotuit. Dicunt tamen quidā q; circa paternas ecclesias immediate habendas solus papa possit dispensare. Arg. extra. eo. et tua. quod nō credo per illam decreta. veniens. Johan. Sed certe solus papa dispēsat in hoc casu: vt extra. eo. c. dilectus filius. et extra. eo. c. vlti. vbi de hoc traditur. B.

Filij pbrorū duplices sūt.

Presbyterorum. Idem de diaconis et subdiaconis: q; non est alia causa phibitiōis: nisi q; ſ. verum. z etiam propter odium paternum. vt. xv. q. vlti. cum multe. et. xxiij. distin. quando.

Presbyterorum⁵ eti filij ad sacra officia non sunt admittendi.

Vñ Urbanus papa. ij. ait.

¶ Filij pbrorum a sacris prohibentur officijs.

Presbyterorum⁵ filios⁶ a sacris ministerijs remouem⁹: nisi aut in cenobijs⁶ aut in canonicis religiose probati fuerint conuersari.

ij.ps.

Sed hoc intelligendum est⁸ de illis qui paterne incontinentie imitatores fuerint. verum si morum honestas eos commendabiles fecerit exemplis et auctoritatibus non solum sacerdotes sed etiam summi sacerdotes fieri possunt.

Vnde Damasus papa scribit Hieronymo pbro.

¶ Palea.

e ¶ Filios. Sed nunquid hoc ad nepotes extendi tur? z videtur q; sic quia nomine filioꝝ nepotes continentur. ff. de verbo. sig. liberorū. z arg. ff. ad macedo. filiū. Sed nō est ita q; odia sunt restringenda. vt de pen. dist. j. pene. ff. de libe. z posthu. cū quidā. tollitur enim vitiū per successionē. vt. j. e. dñs. z licz senator non posset ducere illam cuius pater vel mater artē ludicrā fecit: tamen potest illam ducere cui⁹ anus vel auia artē ludicrā fecit. vt. ff de ritu nup. l. lege iulia. ſ. l.

Filioꝝ appellatione nepotes nō continentur.

f ¶ Cenobijs. Sed hoc ad facilitatē dispēsatiōis referas vt quidam dicunt. Idem est ybicūq; cōuersentur. religiosi: q̄ locus non sanctificat hominez. vt xl. distin. non loca. nam puersatio in mōasterijs sepe deteriores sunt alijs. vt. xlvij. distin. quamlibet.

Locus nō sanctificat hominem.

g ¶ Sed hoc intelligēdū est. Iste spectat ad principium capituli.

Vndecūq; homines.

h ¶ Nulla est Similis locutio Vestes quas geritis sordida lana fuit.

Vers⁹.

i ¶ Sic mali. No. q; bonū precedens nō excusat malū sequēs. nec bonū seqns purgat malum precedens. vt. xxiij. q. v. relegentes. z xxij. q. v. forte. z. c. neq;. Sed verum est q; nō nocet delictum patris filio q̄rum ad vitā eternā. nocet tñ quo ad alias penas quo ad successionē. vt. vj. q. j. ſ. vez. item quo ad alias penas. vt. j. q. iij. ſ. ite peccato. Mitius tamen loquit lex de illis qui spurij sunt q; non obest eis hoc quin possint eligi ad decurionatū: q; non est impedienda dignitas ei⁹ qui nichil admisit. vt. ff. de decu. ipurij. in prin. et. l. generaliter. ſ. spurios. Et Boetius. Quid genus aut proauus tc. Et Juuenalis. Tolle tuum hannibalē. Malo pater tibi sit terentius: dūmodo ru sis Eacide similis vulcanique arma capessas. q̄ te terentius similem producat achilles.

Pfis delictū an noceat filio

Juuenalis ſ. suphie tes ob genus suum.

Dunc̃ de. a ¶ Nescio hoc vult dicere q̃ ille q̃ nat⁹ est ex parẽtib⁹ pĩs⁹ alienis a virtutib⁹: dum tamẽ ipse sit bon⁹ melior ẽ q̃ ille qui nat⁹ ẽ de bonis parẽtib⁹: ꝛ ipse etiam sit bon⁹. b ¶ Parẽtib⁹ Id est ratiõe parentum.

Mulieres ad q̃d producũt. c ¶ Dicit de. um ẽ. Mulieres enim ad hoc natura genuit: vt parẽ⁹ ederẽt. vt C.ō indi. viduit. l.ij. et pudor est femine nuptiarum premia nõ habere. vt. xxxij q.ij. pudor.

d ¶ Sãctos. Tamẽ i hoc nõ fuit sanctus: q̃a temerariũ iuramẽtũ voluit seruare. vt. xxij. q. iij. ynusquisq̃.

e ¶ Triticus. xxiij. q̃. j. quoniam verus.

Ecclia ẽ spõsa xp̃i: et nõ vxor. f ¶ Põsius. ecclia vocat sponsa xp̃i: quia adhuc per delictum separi põt ab ipa sicut spõsa a sponso ante cõsũmatũ matrimoniũ. sed in futuro seculo dicetur vxor: q̃ modo sponsa dicit. viij. questione. j. sicut vir.

g ¶ Ait puer suꝰ. Istõ ea. itelligit ō tã pmoto. talis ei ꝑter delictũ alteri⁹ non ꝓuat iure suo. nõ em ꝓuãd⁹ ẽ q̃s iure suo: nisi pro grauissimo delicto. vt. xvj q. viij. inẽ tum. ꝛ. lxviij. distinc. gesta. ecclia putant quidã cassũ in eo q̃ ignorãter adepꝰ est

Ecclĩ. xxxiij. b. j. Co. j. d.

Dunc̃ de vicijs erubescamus parentũ: sed illud vnũ q̃ramus: semp amplectamur virtutẽ videlz. huiusmodi etiam si alienigenam habet matrẽ: etiã si fornicatione pollutam: vel q̃libet huiusmodi dedecore sordidatã: nichil tamen de eius aut vilitate fuscabit: aut crimine polluetur. Ꝯ si fornicatorẽ ipm ad meliora cõuersum nequaq̃ prior vita cõmaculat: multomagis ex meretrice natus et adultera: sed ꝓpria virtute decorẽt: parentũ suoꝝ non dedecorat opprobrijs. ¶ Itẽ nõ est oino nec de virtute nec de vicio parentũ aut laudandus aliquis aut culpand⁹. nemo vere inde aut obscur⁹ aut clarus est: immo etiam (vt cõsideratius aliquid dicamus aut expressius) nescio⁹ quomõ ille magis resplẽdet: q̃ ex parentib⁹ᵇ a virtutib⁹ prorsus alienis: q̃z ipse q̃ fuerit dei ꝓtute mirabilis.

Item Hieronym⁹ in epistola contra ruphinum.

¶ Non parẽtum: sed propria culpa quẽquem condemnat.

Dicit de adulterio non est ei⁹ culpa q̃ nascitur sed illi⁹ q̃ generat. quõ in semĩ nib⁹ non peccat terra q̃ conquiuet: nõ semẽ qõ in sulcis tacit nõ humor vel calor quib⁹ temperata frumẽta in germẽ pullulant: sed (verbi gratia) fur et latro qui fraude et vi eripit semina: sic genus humanũ recipit terra (id est vulua) qõ suuz est⁹ ꝛ receptũ cõfouet: ꝛ conformat corpus/corpatũ in mẽbra distinguit ꝛ inter illas sacri ventris angustias dei manus semp operat: idemq̃z corporis creator ꝛ anime est. Noli despicere bonitatẽ figuli (id est dei) qui te plasmauit et fecit vt voluit. Ipse est dei virtus et dei sapientia: qui in vtero virginis Marie edificauit sibi domuz. Jepte inter viros sanctos⁵ apostoli voce numerat⁶ meretricis est filꝰ. Esau de rebecca et Jsaac hispidus tam mente q̃z corpore: quasi bonum triticum⁷ inter lolium auenasq̃z degenerat. Ꝯ non in seminibus: sed in voluntate nascẽtis causa viciorum est atq̃z virtutum.

Item Augustinus.

¶ Iniquitates parentum filijs obesse non possunt.

Ponsus⁸ ille qui vocaturus erat ad nuptias bonos ꝛ malos cõgruẽs inuitatis nasci etiam voluit de bonis et malis. q̃ exemplo discãt parentum suorum filij iniquitates sibi obesse non posse.

Item Gregorius.

¶ Non aliena culpa sed propria: aliquem ab eo quo fungitur deijcit gradu.

Status puer sum⁹ et contra eccl̃asticã ꝓbat esse cẽsuram: vt frustra quorũdã parẽtũ voluptatib⁹ suis q̃s puer officijs: quẽ sua culpa vel facin⁹ ab officij q̃ fungit gradu nõ deijcit. Item Hieron⁹.

¶ Ex adulterio natus a sacerdotio non prohibetur.

Dominꝰ noster Jesus xp̃s voluit nõ soluz de alienigenis commixtiõibus: sed etiaz de adulterinis nasci: nobis magnã fiduciã prestãs vt qualicũq̃z modo nascamur (dũ tamen vestigia eius imitemur) ab ipsius corpore nõ separemur cui⁹ per fidem membra effecti sumus. Et sicut ille verus est pontifex: et ex adulterinis natus cõiunctiõibus: ita qualicũq̃z ordine natus sit aliquis: tamen vt perfectam fidem habeat: et quod fide tenet operibus ꝓleat: sitq̃z litteratus ꝛ vir vni⁹ vxoris: nequaq̃z a sacerdotio⁶ repellitur⁴.

¶ Judas em̃ ꝓtriarcha cõcubuit cũ Thamar nuru sua: et ex illo cõcubinatu nati sũt phares et zarã. inde postea salmõ q̃ fuit dux in deserto

Judi. xj. a. Gen. xxv. c. Patris delictũ etiam grauissimum non tollit filio bñficia.

Wat. xxij. a.

Heb. xi. Ismael. a ¶ Fraterna discordia quam habuit cũ Jsaac. xxij. q̃. iiij. recurrat.

b ¶ Potestas. Hãc olim habuerunt potestatẽ mulieres. vt ō ilcẽtia vt potestate ipsaꝝ viri possent accedẽ ad ancillas suas. ꝛ filij ita nati dicebãtur potius filij domine q̃z ancille: sed erat legalis filꝰ dñe: ꝛ carnalis filꝰ ancille. Et ita ꝑm legez mosaicam mulieres poterãt adoptare filios: ꝛ sed ꝑm legem Justiniani non ꝓnt nisi filij eius sint in acie amissi vt ifra. de adop. ¶. femine.

Gen. xxi. Mulieres filios adoptare potestãt ꝑm legem moysi.

ij. ꝓs. ¶ Adde sacerdotes tdẽ ins hr̃e cuz mulieribus no. i. l. ¶. ¶. illud. ꝛ i l. si pat ¶. fi. ꝛ i l. si arrogator. ¶. pe. ff. ō adop.

c ¶ Degeneres. q̃ ad fortitudinẽ. ꝛ nobilitatẽ. vt. xxxv. q. iij. quedam.

d ¶ Permisit. No. q̃ ꝓpter delictuz permittit deus inferri penas. vt. v. qõ. v. nõ ois. xvj. q. j. ꝛ ꝓpis. et. c. reuertimini. et. vij. q. j. scisciteris.

e ¶ Vñ Istud ꝓtinuat ei qõ dixit. ¶. in illo. ¶. ſz hoc. in prin.

Elect⁹ a maiori pte capi⁹ ō elect⁹ ab eccl̃ia.

f ¶ Postolica. Ab eccl̃ia. No. q̃ dicit ab eccl̃ia electus q̃a a maiori pte capi⁹ est electus. vt extra ō elec. cũ nobis. ff. ad muni. q̃ maiori. eſ. ō elec. cũ inter. in prin.

g ¶ Cetere. ipose ponit. sic xxvj. disti. deinde vel nomie ceteroz oẽs ꝓhendũtur. vt. ff. de verbo. signi.

Filijs sacerdotum an sũt seruiendũ eccl̃ie.

Inde obeth: Inde q̃z booz inde postea Jsay q̃ fuit pater dauid. ex illa q̃ ꝓgenie origo ducit xp̃i q̃ verus sacerdos ẽ. ideoq̃z si filij eius sum⁹: q̃ ipse fecit nos imitari debemus.

Itẽ Aug. ō vnico baptis. li. j.

¶ A populo dei non separat aliquem materna cõditio sed propria culpa.

Ismael vt separetur a populo dei non obfuit mater ancilla: sz obfuit fraterna⁹ discordia. nec ꝓfuit potestas⁹ vxoris cui⁹ magis filius erat: quia per ipsius iura contugalia ꝛ in ancilla seminatus erat: et ex ancilla susceptꝰ est.

Contra bonifa. martyrẽ scribens regi anglorum.

¶ Vicia parentum etiam ad posteros transferuntur.

Jgens ãglorum (sicut per istas prouincias diuulgatũ est: ꝛ nobis in francia ꝛ in italia improperatur: ꝛ ab ipsis paganis nobz obiicitur) spretis legalib⁹ cõnubijs adulterãdo et luxuriãdo ad instar sodomitice gentis fedam vitã duxerit: de tali cõmixtiõe meretricũ estimandũ est degeneres⁶ populos ꝛ ignobiles ꝛ furentes libidine fore procreandos: ꝛ ad extremũ vniuersam plebẽ ad deteriora et ignobiliora vergentem: et nouissime nec bello seculari fortem: nec i fide stabilem: et nec honorabilem hominibus nec deo amabilem esse venturã: sicut alijs gentibus hyspanie et ꝓuincie burgundionũ populis contigit. que sic a deo recedẽtes fornicare sunt: donec iudex taliũ criminum vltrices penas per ignorantes leges dei etiã per sarracenos venire et seuire pmisit⁶. Vnde⁶ idem vib. in fine superioris ca. presbyterorum/ distinguendo subiunxit.

¶ Si religiosi inuenti fuerint filij sacerdotum ordinentur.

Dijsi aut in cenobijs aut in canõicis religiose ꝓbati fuerint conuersati filij sacerdotum: non admittant⁊ ad clez. Itẽ alex. ij. ¶ De eodẽ.

Apostolica auctoritate precipimus vobis vt si eũ qui ab eccl̃ia⁶ electꝰ est altero digniorẽ esse canonicãq̃z eius electionez probaueritis: fulti nostra auctoritate consecretis. nam ꝓ eo q̃ filius sacerdotis dicit (si cetere⁵ virtutes in eũ cõuenĩãt) non reijcim⁹. sed suffragantibus meritis conniuẽdo eum recipim⁹. Hoc autem qõd de filijs sacerdotuz dicit ex dispensatione eccl̃ie introduci videtur. et qõd ex dispensatione introducit: ad sequẽtiaz regule gñalis trahi non põt.

Vnde Urbanus scribit barduronen. archiepiscopo.

¶ Filij sacerdotũ nõ ꝓhibentur ab ẽpatu: si cetere virtutes in eis inueniantur.

Enomanẽsem electũ⁶ ꝓ eo q̃ filiꝰ sacerdotis ō: (si cetere ꝓtutes i eũ cõuenĩt) nõ reijcim⁹ sz suffragãtib⁹ meritis eũ patiẽter suscipim⁹: nõ tñ vt hoc ꝓ regula in posteꝝ assumat: sz ad tps⁹ eccl̃ie periculo cõsulit⁶. Cũ ergo⁶ ex sacerdotib⁹ nati in sũmos põtifices supra legant esse ꝓmoti nõ sunt intelligẽdi de fornicatiõe⁶ sz de legitimis cõiugijs nati: q̃ sacerdotibus añ ꝓhibitionẽ vbiq̃z licita erãt: ꝛ in orientali eccl̃ia vsq̃z hodie eis licere ꝓbant. Quod autẽ vicijs origitis semini imputari negat⁽ᵐ⁾ videtur esse cõtrariũ illi sententie: adulteroz filij abominatio sunt dño. Sed sicut supradictũ est de ꝓsbyteroz filijs ita et hoc de filijs adulterorum intelligẽdũ videt: vt illi dicantur esse abominatio dño: ad q̃s paterna flagitia hereditaria successione descendunt. Similiter ꝛ illud vbi intelligendum est quod ipse scribit Petro legionensi episcopo.

¶ De eodem.

Quia simpliciter ad sedẽ ap̃licã veniens hũiliter petĩ cõfessus es: q̃ pontificij tui videbat officiũ ipedire: videlicet q̃ ex matre nõ legitima ꝓcreat⁹ sis: quã viuente ꝓpria vxore pater tuus cognouisse dinoscitur⁽ⁿ⁾: nos ap̃lice mãsuetudinis gr̃a admonẽte a ceteris q̃ sacerdotiũ ipedijt criminib⁹: tã tui ꝓfessione q̃z fratrum testimonio q̃ tecũ sunt ĩunẽ te

Illegiles eligẽdi iz potius stulandi a solo papa: q̃ metropolitan⁹ cũ electo i eꝑm nõ posset dispẽsare. vt ex ō ele. inotuit.

¶ Sed ad tẽpus. j. q. vij. ta. h. Johan.

k ¶ Cum ergo respicit ꝓmũ ¶. huius distic.

l ¶ De fornicatione. Non dicit bñ. q̃a si cẽnt legitimi sine dispensatione promouerentur.

m ¶ Negat. ō. e. vndecũq̃.

n ¶ Vita. Dino scit. Arg. ¶. ff. ō acqui. here. sed et ff de sua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Et vitam. Ex quo plura fecerūt pro ipso et tantum vnum faciebat contra ipsum: non debuit impediri eius promotio. xxviij. dist. de syracusane. et. xiij. distinc. duo mala.

b ¶ Cōfirmam⁹. Et hoc fit ex dispēsatione. Johā.

Baptic zat⁹ in egritudie nō est pmouendus.

I Tez qui in egritudie. In hac di. traditur q̄ qui baptizatur in egritudine nō est pmouendus⁹: z est itelligēdū de tali qui cū sanꝰ esset distulit baptizari. Sz timore mortis pertit baptismū. causa autē huius ꝓstitutionis est: q̄ ꝓsumitur nō velle penitēs q̄ timoris cā est penitēs: z sic ꝓsumuntur peccata nō esse ei dimissa. si tñ stati moreret: plume ret ecclesia, petā ei dimissa cē. vt de pen. dis. vij. nullꝰ. z sic eccla circa idē factuz habet ꝓtrarias ꝓsumptiones: sz diuersio ſpectu de consecra. dis. iij. perlatum.

d ¶ Sz q̄s. Intellige ad ultus. nā pueri ab hereticis baptizari ꝓmouētur. vt. j. q̄stione iiij. placuit.

e ¶ Sed ex necessitate ē. id est ꝓsumit: et sic ca non ꝓsumit hoc in deteriorē partē. sitr. xxx. q. v. aliter. Sed cū ir regularitas ꝓueniat a petō et baptismꝰ tollat petm: q̄re nō tollit irregularitatē ipsi⁹? Rñ. q̄ baptismꝰ inducit hāc irregularitatē: vñ nō ꝓt eā tollere: q̄ eadē res nō ꝓt hre 2rios effectꝰ. arg. eē. de bap. maiores vltra medium ibi: sed hec tāq̄ impossibilia. sic. Ż. xxvj. di. deide. sic eadē cā nō ꝓt parere obligationē et liberationē. vt. ff. de solu qui hominē. H. vlti.

Baptismꝰ an tollat irregularitatem.

f ¶ Postea. Et ita ꝓsequens factū elidit pcedēs presumptio. sic de cōsecra. di. iij. tunc valere. xxxiij. q. j. cum per bellicā. sic quandoq̄ ꝓsumptio sequens elidit precedentem. vt. ff. de in integ. resti. diuus.

agnoscētes: z vitā⁸ tuā religiosam audiētes: ab huiꝰ te pcti vinculo absolutū i suscepto sacerdotali officio cōfirmam⁹ᵇ.

¶ Distī. lvij.

Tē q̄ in egritudine[c] cōstitutus baptizat pbr ordinari non dz.

Ū ñ in neocesariensi conci. legitur.

¶ Nō ordinetur clericꝰ qui in egritudie cōstitutꝰ baptizat.

S Z q̄s⁹ in egritudine cōstitutus fuerit baptizatus pbr ordinari nō debet: nō enim fides illius voluntaria: sed ex necessitate[e] est: nisi forte posteaᶠ ipsius studium et fides probabilis fuerit: aut hominum raritas⁸ exegerit.

¶ Distinctio.lviij.

Tem ex monachali[h] habitu nullꝰ assumatur ad ecclesiasticū officium: nisi fuerit oblatus ꝑpriꝰ voluntate abbatis.

Unde Gregorius scribit.

¶ Monachꝰ non ordinet clericus: nisi voluntate abbatis episcopo fuerit oblatus.

Nullus ad ecclesiasticuz officiuz ex monasterio ꝓducat monachus: nisi quem abbas i loci admonitus ꝓpria voluntate obtulerit epō.

g ¶ Raritas. Arg. q̄ ꝓpter raritatem hominum aliqua conceduntur. vt. lv. distin. c. piscis.

h Item ex monachali. Supra. lv. distic. c. piscis direrat q̄ monachi ꝑsūt ꝑfici parrochialibꝰ ecclesijs: sed crederet aliqs q̄ hoc posset fieri sine licentia abbatis. ideo pōt hāc. dis. tē.

I tem ex conci. chartagi. v.

¶ De eodem.

S Z quis de alterius monasterij cōuentu reptū vel ad clericatum promouere voluerit: vel in suo monasterio maiorē[k] ꝓsonam monasterij constituere: sine licentia abbatis et monachorum: episcopus q̄ hoc fecerit a ceterorum cōmunione seiunctus sueᵗ tantūmodo plebis cōione cōtentus sit. Et ille neq̄ clericus: neq̄ canonicus: neq̄ ꝓpositus perseueret.

¶ Distinctio.lix.

Tem[m] qui ecclesiasticis disciplinis ibuti non sunt et temporū approbatione discussi non sunt: ad summuz sacerdotium prouehi non aspirent.

Unde ait papa Zosimius.

¶ Nō aspiret ad summum sacerdotium: q̄ ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.

Qui ecclesiasticis disciplinis ꝓ ordinē non est imbutus: nec tēporꝝ approbatione diuinis stipendijs eruditus: nequaq̄s ad summum sacerdotium eccl̄e aspirare vel presumere debet: z non solum in eo ambitio inefficax habeatur: ꝛ verū ordinatores eiꝰ careant eo ordine quē cōtra ꝑceptа crediderāt presumendū.

Clericus sine licentia ꝓpriꝰ lati sui nō est ꝛād ferēdꝰ.

Monachꝰ pōt in eccl̄e sēcta lari esse ꝓmotus

Clericus ē. Ter. est si. canonicꝰ posset in. l. ure cor. Ff. si decu rionel. cū ibi nota. ff. q̄ cuiusq̄ vlt.

porum: ideo ostendit hic q̄ ad instar secularū dignitatum nullus per saltum est ordinandus.

a S Z officia secularia. i. seculares nō deferūt principalem locum ingressis. tē.

b ¶ Quis. nota q̄ modū arguendi ex quo ita est apud seculares eodē modo erit apud eccl̄az. sic xxxj. dist. tenere iij. q. v. quia. xix q. iij. mōasterijs sic. xij. q. ij. cū de notissimā. Et est arg. ad questionem illā q̄ si alī quis ē legitimus a ꝓncipe q̄ apō eccl̄iā est legitimꝰ qō non credo. ad hoc. extra qui filij sint legi. per venerabilem.

Legitimat⁹ a ꝓncipe non est apō ecclesiaz. legitimat⁹.

c ¶ Saltu. gradatim ascendū ab honores. ꝛ diaconuz per ordinē fieri: nec hoc saltuᶜ sed statutis maiorū ordinatione rtibus. Jā ꝛo ad pbrij fastigiū talis accedat: et vt nomē eras ipleat: z meritū probitatis stipēdia[a] ante acta testentur: inde summi pontificis iure locuz sperare debebit facit hoc nimia remissio consacerdotū nr̄orum: q̄ pōpā multitudinis querunt: et putāt er hac turba aliquid sibi dignitatis acq̄ri. Hic passim numerosa pluralitas: etiā in his locis vbi solitudo est taliuz reperiꝛ dū per parrochias exrendi cupiūt aut q̄bus aliud ꝑstare nō possunt: diuinos ordines largiūtur quod oportet districti semp esse iudicij: rarū[e] est em omne quod magnum est. I tē Gregorius. ¶ Catuslibet meritis laicꝰ: ad summum nō aspiret sacerdotium.

Gradatim ascendit ab honores.

Presumit ꝑ⁹ ꝓ illo q̄ plura habet stipendia.

d ¶ Stipēdia No. q̄ magis ꝑsumit pro illo q̄ plura stipendia habet in eccl̄ia: qꝛis gradꝰ ceteros antecedit quē labor plurior et stipendia lōgiora fecerunt anteire. vt. C. de offi. mag. offi. nemo. z. lxj. distin. miramur.

e ¶ Rarū. sic. J. xciij. dis. legimꝰ:

f ¶ Tōsurantur. Arg. q̄ nullus dz tonsurari ad hoc vt dignitatē ꝓsequatur. z ad idē. xj. di. bene. z. xvj. q. vij. ꝓ latos. q̄d iuris sit: de hoc ibi notaut. ꝛ. dicit q̄ ipa spes nō iducit symoniā: dū tñ non interueniat pactio: q̄ sola animi destinatio nō induc

Spes vtrū inducat symoniam.

Item vrbanus papa.

¶ Ad sacerdotale officiū nullius: nisi ꝑ singulos gradus approbatus accedat.

S Z officia secularia[a] principalē locum nō vestibulū actiōis ingressus: tz ꝓ singulos gradꝰ examinatis defertur q̄sꝰ tā arrogās: tā ipudēs inueniꝛ: qui in celesti militia q̄ propensiꝰ ponderāda est: z sicut aurū repertis ignibus exploranda: statim dux esse desiderat: cū tyro añ non fuerit: et ꝓꝰ velit docere q̄s discere: aſ fuescat in dñi castris in lectoꝛ primuꝰ gradu diuini rudimēta seruitij. nec illi vilescat exorcistā: acolytū: subdiaconum. z diaconuz per ordinē fieri: nec hoc saltuᶜ sed statutis maiorū ordinatione rtibus. Jā ꝛo ad pbrij fastigiū talis accedat: et vt nomē eras ipleat: z meritū probitatis stipēdia[a] ante acta testentur: inde summi pontificis iure locuz sperare debebit facit hoc nimia remissio consacerdotū nr̄orum: q̄ pōpā multitudinis querunt: et putāt er hac turba aliquid sibi dignitatis acq̄ri. Hic passim numerosa pluralitas: etiā in his locis vbi solitudo est taliuz reperiꝛ dū per parrochias exrendi cupiūt aut q̄bus aliud ꝑstare nō possunt: diuinos ordines largiūtur quod oportet districti semp esse iudicij: rarū[e] est em omne quod magnum est. I tē Gregorius. ¶ Catuslibet meritis laicꝰ: ad summum nō aspiret sacerdotium.

H Oc ad nos peruenisse nō dissimulit dignum est detestatione cōplecti q̄ q̄dam honoris desiderio inflammati defunctis epis tōsurank[f]. et fiūt repente ex laicis sacerdotes: atq̄s inuerecunde z repente religiosi, ppositi ducatū arripiunt: qui esse[n]t adhuc milites didicerūt. q̄d putam⁹ q̄ō isti subiectis ꝑfuturi sunt qui añq̄s disciplinatus lumē attingāt renere locū reguminis nō formidāt? qua de re necesse ē vt q̄sq̄is inculpati[g] quisq̄s sit meritis añ tū ꝓ distincta eccl̄iastici ordinis se exerceat officiis Ite Celestinꝰ epūs galliarū.

¶ Non aspiret ad summū sacerdotium: qui eccl̄iasticis disciplinis non est imbutus.

O Rdinatos[h] vo quosdaz fratres charissimi epos qui nullis eccl̄iasticis ordinibus ad tante dignitatis fastigium constituti fuerint: cōtra patrum decreta huiꝰ vsurpatiōe qui se hoc recognoscit fecisse didicimus: cū ad eparum his gradib⁹ quib⁹ frequētissime cautū est debeat puenire: vt in minoribꝰ iniciati officiis ad maiora firmenť. debet eīn añ esse discipulus q̄squis doctoꝛ eē desiderat: vt possit docere q̄d didicit. Omis eīn vite institutio ad id quod tendit sermōnei cōfirmatᵏ. Qui minime lris operā dederit: ꝑceptoꝛ eē non pōt lrarū. q̄ non ꝓ singula stipēdia creuerit ad meritum stipendij ordinē non pōt pueniꝛe. solum sacerdotum inter ista rogo vilius est? cur facilꝰ tribuitur: cum difficilius[i] impleatur

Confessio vniꝰ q̄ñq̄ nocet alij.

¶ Distinctio.lxi.

C Ceᵐ ostēsuz est ex parte q̄ possunt ad sacerdotij ordinem promoueri ꝛ qui non

Hūc aūt con-

Eligendus sum est. dus in

Hic oñdit er qui quo ordinib⁹ alī dine de quis eligendus bet esse sit in ꝓpositum: vel decanū: vel archipbyterum vel episcopum. z dicit q̄ nullus eligendus est in ꝓpositum: nisi sit diaconus vel presbyter. nullꝰ in archidiaconū nisi sit diaconꝰ nullꝰ in decanū vel archipbyterū nisi ꝑsbyter.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nullus in eꝑm nisi ad minus sit subdiaconus.

a QUi⁹. Hec duo ca. dicit. y. abrogata p id qđ est j.c.pe. z vlti. eꝛ de elec. cū in cūctis. vbi dicit q̄ qui est in sacris ordinib⁹ pōt eligi in prepositū vel archidiaconū: sz subdiaconat⁹ est hodie sacer ordo. eꝛ ō

Eccl'ia parochialis pōt cōferri existēti i minoribus.

siderandum est ex quib⁹ ordinibus in archipresbyterū: vel prepositum: vel eꝑm vel archieꝑm sint eligendi. D e his ita statutū est in concilio Urbani pape celebrato aluernie.

¶ Archipresbyter vel decanus aut archidiacon⁹: non nisi diaconus aut pbr̄ ordinetur

QUllus⁸ epūs⁵ in ecclesia sua. nisi diacon⁹ sit) archidiaconū instituere: nec archipresbyterum aut decanuz (nisi presbyteri⁶ sint) ordinare presumat: qđ vt districtius teneatur apostolica auctoritate prohibemus z interdicimus.

Item calixtus papa.

¶ Nullus in prepositū vel archiepiscopū: vel archipresbyterum: vel archidiaconum: nisi presbyter vel diaconus ordinetur.

QUllus in prepositum: nullus in archiepiscopum: null⁹ in archipbr̄m: nullus in decanū: nisi pbr̄ vel diaconus: nullus in archidiaconum: nisi diaconus ordinetur

Item Innocentius. ij.

De eodem.

INouamus autē z precipim⁹: vt nullus in archidiaconum vel decanum nisi diaconus vel presbyter⁵ ordinetur: archidiaconi vero vł decani vel prepositi: qui infra ordies prenominatos existūt: si inobedientes ordinari⁶ contempserint: honore suscepto priuentur. Prohibemus autē ne adolescētibus⁶: vel infra sacros ordines constitutis: sed q̄ prudentia z merito vite clarescunt: predicti concedātur honores. H orum vnuz propter procacitatem quorundam statutum est: qui nomen prepositure adepti officium contemnunt: nolētes fieri sacerdotes alꝰ autē inane esset: cum etiā in episcopum eligi possunt in subdiaconatu constituti.

Iuxta illud Urbani pape.

¶ Nō eligatur in eꝑm: nisi in sacris ordinibus constitutus.

QUllus in eꝑatum eligatur: nisi in sacris⁸ ordinib⁹ religiose viuēs fuerit ꝓmuētus. Sacros aūt ordines dicimus diaconatum z presbyteratū: hos siquidē solos primitiua legit habuisse⁵ eccl'ia subdiaconos vero (q̄ z ipsi altaribus ministrāt) opportunitate exigente cōcedim⁹: si tamē spectate sint vite religionis et scientie: quod ipsum nō sine romani pontificis⁴: vel cum metropolitani ⁴ scientia fieri firmiter permittimus. A lterū vero vt in episcopum vel archiepiscopum/nisi in sacris ordinibus constitutus nō eligatur: propter dignitatem ordinis statutum est.

¶ Distinctio.lxj.

ITem laici ⁱ nō sunt i epi scopos eligē di: sed per singulos ordines prius sunt ꝓbādi

ITem laici. ¶ Nec. dis. diuidit in. iiij. ꝑtes In quaꝝ prima ꝓbat p. vij. auctoritates sctōꝝ q̄ ex laicis (lz sint boni) nō dz creari epūs. Secūda ibi. Ecōtra. Tertia ibi. Sed aliud. Quarta ibi. Itē clerici. Jo. de fan.

¶ Item laici. Hic ostēdit q̄ laici non sunt eligendi in

Archidiacō narum q̄s ꝑfer re pōt.

b ¶ Epūs. ergo collatio archidiaconatus spectat ad eꝑm. lxviij. di. c̄porum. z xxv. distin. ca. j. z xxj. distin. ca. j. z. lxxxix. distin. volumus. Sed contra. xciij. disti. legim⁹. z extra de elec. cū in cunctis: vbi dicitur q̄ ad canonicos spectat. Dic q̄ ad eꝑm tm̄ spectat confirmatio: ad canonicos electio de iure. in talib⁹ tn̄ ꝑsideranda est cōsuetudo. vt extra de elec. cum ecclesia.

c ¶ Nisi presbyteri. j. xxiij. q. iij. sicut excellētiā. cōtra. vbi dicitur q̄ non grad⁹ elegantior: sed vite melioris &c. Sz dic q̄ non tm̄ or do cōsideratur: sed ordo z meritum.

INouam⁹. ¶ Vł presbyter. Redde singula singulis.

c ¶ Ordinari. cogitur ergo alii quis recipe ordi nē: sic est ꝺ hoc lxxiij. dis. gesta. sz illud rōne ad ūcti ordinis.

f ¶ Ne adolescentibus. infra xxv. ānos. vt extra de electi. cū in cunctis.

QUllus in eꝑatum.

g ¶ In sacris postulari tn̄ pōt in eꝑm laic⁹. lxj. di. osius. z. lxiij. distin. valētinianus.

h ¶ Habuisse supple sacros. nā etiā subdiaconat⁹ fuit ꝛpe apl'ōr. vt. xxxv. distin. eꝑs.

i ¶ Romāi pōtificis. hodie licite eligitur: vt extra de eta. z qualita. a multis.

k ¶ Metropolitani. sicut ergo oli metropolitan⁹ potuit dispensare circa ordinē: sic videtur q̄ adhuc possit cū nō auferatur ei hec dispēsatio sine iurisditio. ar. extra de sentē. excō. nuper.

¶ Item laici. Hic ostēdit q̄ laici non sunt eligendi in

Laic⁹ in eꝑm postulari pt.

Ordinē recipere cogitur quis.

Metropolitanus an possit circa ordinē dispensare.

Distinctio

epōs: sz possunt postulari. Item ostendit q̄ tm̄ de ꝑpria ecclia facienda est electio. deide oñdit de visitatore q̄ nichil dz ꝑsumere ō reb⁹ illius eccl'ie cui datus est visitator. Et not. q̄ vocat hic laicos illos qui nō sunt ordinati: z illos qui repēte sunt ordinati: et nec isti nec illi sunt eligendi.

Iniqui tas olim precipi tur.

S Acerdotale officiū. ¶ Subito. Erit a iniq̄tas male: iniq̄tas ei olim ꝓcipitat: vt j. de pen. di. iij. inter hec hircuz. si tm̄ necessitas est in anno z dimidio pōt laic⁹ recipe ōes ordines. vt lxxvij. di. monachus. et c. se.

IN sacerdotibus.

b ¶ Corrigendis. Sic. iij. q. vij. iudicet. z c. se.

c ¶ Longa. sic ꝺ xxvij. distin. primū.

QUon negam⁹ esse.

d ¶ Prestare. Unde nō petere exēplum: sed dare dignus erat. ad idez. xvj. q. j. predicator.

e ¶ Emendatiōē. sic. viij. q. j. qualis. j. qō. j. ca. vltissimus.

Pontifex dz esse humilis.

f ¶ Pūlitatē. q̄ nihil ita splēdet in pōtifice sicut hūilitas. vt c. dist. ꝺ motem.

g ¶ Teste. Quod publica ulcera ꝑ publico egēt remedio. vt de pe. di. distic j. ꝺ hec ḡ. et ca. ꝙuis.

h ¶ Memorā di. et hoc ꝓpter memoriā ꝓteriti delicti. ſ. xxv. distin. ca. vlti. z xlviij. disti. ꝺ j. z ſj. q. iiij. c. ij. z. ff de decu. l. vlti.

Unde Gregorius bruniehil de regine francorum.

¶ Sacerdotes ex laicis non sunt ordinandi.

SAcerdotale officiū vestris in partibus in ranta (sicut didicimus) est ambitione perductum: vt sacerdotes subdito⁸ (quod nimis grue est) ex laicis ordinantur.

Item omisida papa omnibus episcopis.

¶ De eodem.

IN sacerdotibus eligendis vel ordinandis curam oportet esse perspicuam irreprehensibiles esse cōuenit quos preesse necesse est corrigendi⁵. longa⁶ debet vitam suam probatione monstrare cui gubernacula committuntur ecclesie. ¶ Idem.

QUon negam⁹ esse in laicis deo placitos mores: sed milites suos ꝓbatos sibi quer̄ instituta fidelium discere prius quisq̄ debet antеq̄ doceat: et exemplum religiose conuersationis de se potius alijs prestare⁵ q̄ ꝑsumere. Emēdatiōē⁶ esse cōuenit populo: quē necesse est orare pro ppło. longa obseruatione religiosus cult⁹ tradatur: vt luceat et clericalibus obsequijs eruditēdus inserat: vt ad venerādi gradus ꝓductus summam: quis sit fruct⁹ humilitatis⁶ ostendat. Hec tantū consecrare de laicis inhibemus: sed nec de penitētibus quidē quisq̄ ad huiusmodi gradum prophan⁹ temerator aspiret satis illi sit postulanti veniam concedi: qua cōscientia absoluat reū qui se pctā sua scit populo teste⁸ cōfessum. q̄s enim quem paulo ante tacentem viderat venerē antistitem: ꝑfecrens memorandi⁵ criminis label: nō habet lucidam sacerdotij dignitatem. Item Innocentius papa.

¶ De eodem.

IIserum est eū fieri magistrum qui nunq̄⁵ fuit discipul⁹: eūq̄ summum sacerdotē fieri: q̄ in nullo gradu vt q̄ obsecutus fuerit sacerdoti. Item Leo episcopus.

¶ De eodem.

IIramur tm̄ apud vos per occasionem temporis impacati: aut ambitionem ꝑsumptionez: aut tumultum⁴ valuisse popularē vt indignis q̄buslibet z longe extra sacerdotale meritum cōstitutis: pastorale fastigium et gubernatio ecclie crederet. non eꝑ est hoc cōsulere ppło: sed nocere nec prestare regimen: sed augere discrimen ⁱ. Integritas eꝑ presidētiū ᵐ salus est subditoruz. Et vbi est incolumitas obedientie: ibi sana est forma doctrine. ¶ Puncipat⁹ⁿ autē quem aut seditio extorsit: aut ambit⁹ occupauit: etiā si moribus atq̄ actibus non offendit: plus tn̄ inutj sui est pernitiosus exemplo: et vix bono peragit̄ exitu: q̄ malo sunt inchoata pricipio. ¶ Q si in quibuslibet ecclesie gradibus prouidenter scienterq̄ curandum est: vt i domo domini nichil inordinatum° sit: nichilq̄ preposterum: q̄to⁹ magis elaborādum est: vt in electiōe eiꝰ qui supra oēs grad⁹ constituitur: non erretur: nā tot⁹ familie dñi status et ordo nutabit: si qđ requiritur in corpore nō inuenitur in capite. vbi est illa beati pauli apostoli per spiritum dei emissa preceptio: qua in persona timothei omniuz⁹ sacerdotum christi numerus erudit: et ide vnicuiq⁹ nr̄m dr̄ Man⁹ nemini cito ꝑposueris neq̄ cōices peccatis alienis.

¶ Qui nunq̄⁵ s. lix. collu. dete. et ibi re missio. de scō vide. c. felicis. ſ. ſi q̄. de pe. lib. vj.

IIramur. ¶ Aut tumultū. Argu. q̄ nō est deducaduz a ture cōi ꝓpter tumultū populares: nec ꝓpter sedādam discoꝛdiam. vt. lxij. di. docēd⁹. z viij. q. ij. si quis abbas viij. q. j. lz sic. C. de pe. l. decurio nū. z arg. eꝛ. de ap. ꝓstitut⁹ Ar. ff. ad. l. cor. de sic. l. pe. z xxvij dist. de syracusane. z. xj. q. iij. ate cessor. z. l. dis. vt ꝓstituerent eꝛ de regn. tur. q̄ scan dalizauerit.

l ¶ Discrimē. Id est periculū.

m ¶ Presidentū. i. sacris officijs deputatoꝝ.

n ¶ Pricipat⁹ j. qō. j. ꝓncipat⁹.

o ¶ Inordinatū. Sz vt pon⁹ eligat ille q̄ diu militauerit i ecclesia. vt j. ea. dd. pderit. vł et ille qui est i maiori ordine constitut⁹. vt. lxxv. distin. ca. vlti.

Eligendus est magis exercitatus.

p ¶ Quanto. Not. q̄ ḡto res est maior: tanto maior est iquisitio facienda. vt lix. di. ordinatos. z. xlvij. di. ḡtūli bet. xlij. dist. ḡescam⁹. z. vij. qō. ij. ca. vlti. et est hoc ꝓtra illos q̄ dicunt q̄ in causis matrimonialibus nō est ita districta examinatio facienda circa testes.

q ¶ Omnium Argu. qō vim ꝺ ad alios extēdit̄. vt dixi. xxxvij. dist. igit̄ fama. Et arg. xxij. q. vij. apls. z. xxxj. q. j. q̄ si. et. C. de

j. Timo. v.

Universidad de Deusto
Biblioteca

naturali. liber. autē itē si qs.

a ¶ Quid ē cito. vt.lxxviij. di. c. qđ est magnus.

b ¶ Persona. No. q̄ ꝓpter ꝑsonam non recedit a iure cōi. vt hic. 7 .l. dist. ex penitentibus. 7 lxxxix. di. singla. distinctio. hoc ad nos. tñ q̄ꝫ recedit a iure ꝓpter ꝑsonā: vt fuit in Augustino. vt. viij. q̄oe. j. non autē. Item ꝓpter scandalū qđ timet in ꝑsona. vt. xxiij. q. iiij. non potest.

Iuste cōmune ꝓpē ꝑsonam non est reiunquēdū.

Similiē pro miseratione ꝑsone vt.lxxvj. di. rāta. Sz dic q̄ ibi ꝑsone fauore nō recedit a iure sed propter vtilitatem ꝓuenientem ex ꝑsona.

c ¶ Pro laboribꝰ. Not. q̄ ex ipso q̄ quis electus ē ꝓsumit esse melior: aliꝫ vt. s̄ distinc. lix. ca. j. et. xl. distic. c. j. Arg. contra. viij. q. j. illud.

Electō facit quem ꝑsumi meliorem.

d ¶ Documēta. Dic mala vita ꝓbat aliquez ambitiōe peruenisse ad dignitatem: sic econuerso merita alicuius excusant ipsum de ambitione. vt. j. qō. j. qui busdam.

e ¶ Piscopū. ¶ Constituti. Jā ē ꝓsecrari. Solus enim non debet consecrare episcopū: licet solus ipsuꝫ possit confirmare. vt. lxiij. dist. ca. j. et. lj. distin. ca. vlti. dum tamen assit cōsensus capli sui. vt ex his q̄ fiūt a ꝓlatis. nouit.

Quid est citō manꝰ ꝓponere: nisi ante maturitatem etatis: ante tēpꝰ emeritū obedientie: ante experientiā discipline sacerdotalē honorē tribuere non cōprobatis. Et quid est cōicare peccatis alienis nisi talē efficit ordinātem q̄lis est q̄ non meruit ordiari. ¶ Sicut eni boni operis sibi cōpat fructum q̄ rectū tenet in eligendo sacerdotē iudiciū: ita graui semetipm afficit dāno qui ad sue dignitatis collegium sublimat indignū. Non em̄ in cuiuslibꝫ ꝑsonab⁹ pretermittēdū est qđ institutis generalibꝰ cōtinet: nec putandꝰ est honorē ille legitimus: q̄ fuerit contra diuine legis precepta collatus. Merito patrum btōꝝ venerabiles sanctiones cū de electione sacerdotū loq̄rentur: eos demuz sacris administrationibꝰ idoneos censuerūt quorum omnis etas a puerilibꝰ exordijs vsqꝫ ad ꝓfectiores ānos per discipline stipendia ecclīastice cucurrisset: 7 vnicuiqꝫ testimoniū prioꝝ vita ꝓberet. Nec potest de eius ꝓuectione dubitari cui p laboribꝰc multis ꝓmotibꝰ castis: p actionibus strenuis celsioris loci ꝓmiuz debeť. ¶ Si em̄ ad honores mūdi sine suffragatiōe tpis: sine merito laboris indignum est ꝓuenire: et notari ambitus solent q̄s pbitatis documēta d nō adiuuāt: q̄ diligēs 7 q̄ꝫ prudēs habenda est dispensatio diuinorum munerꝫ 7 celestiū dignitatū.

Item ex concilio laodi.

¶ Non sunt eligendi ad episcopatum: nisi quos probabilis vita commendat.

¶ Piscopuz non oportet ꝓter iudicium metropolitanoꝝ et finitimorum episcoporum constitui e ad ecclie principatū. nec eligantur: nisi hi quos multo f ante nota ꝓbabilisq̄ vita commendat: et nichilominus si in sermone fidei et recta ratione ꝓ sua conuersatione probati fuerint.

Item Celestinus omnibus orthodoxis. ¶ De eodem.

Quid ꝓderitg ꝓ singula stipendia clericos militasse 7 omnez egisse in diuinis castris etatē: si hi q̄ futuri sūt sacerdotes ex laicis reqrātur q̄ vacātes seculo 7 oēm ecclīastici ordinem nesciētes: saltu ꝓpostero in alienū h abiunt honorem imoderata cupiditate transcēdere: 7 in aliud vite genus (calcata reuerentia ecclesiastice discipline) transire: talibus itaq̄ fratres charissimi necesse est vt obuiemus. His itaq̄ fraternitatem vestrā decretis commonemus: ne quis laicū ad clericatus ordinē admittat et sinat fieri: vnde et illum decipiat: 7 sibi causas generet: quibꝰ reus constitutoꝝ decretaliū fiat. Item Leo.

¶ Quibꝰ 7 ꝑitis: gubernacula ecclie nō sunt cōmittēda

Statuimꝰ ne in aliquo aplica et canonica decreta violent: 7 ne his regēdā dñi ecclīa credat q̄ legitimaꝫ institutionū nesciꝰ: 7 totiꝰ hūilitatis ignari non ab infimis i sumere incremētū: sz a summis volunt hse principiū cū valde iniquum sit absurdūq̄ vt ipiti magistris: nouik antiqs ꝑerātur: rudes emeritis. His omnibus l auctoritatibꝰ laici phibenť in eāpatum eligi. ¶ cōtra brūs Nicolaꝰ ex laico electus est in epm: brūs Seuerꝰ ex lanificio assūptꝰ est in archiepm brūs Ambro. cum nōdū esset baptizat⁹ in archiepm est electꝰ. ¶ Sed sciēdū est q̄ ecclīastice phibitiones ꝓpuas habēt cās: qb⁹ cessantibꝰ cessant 7 ipse. ꝛ Ut em̄ laicꝰ in epm nō eligeretur hec cā fuit: q̄ vita laicalis ecclīasticis disciplinis

f ¶ Dulto. sic s. distinc lix. ca. vlt. 7 s. ea. in sacerdotibus.

g ¶ Uid ꝓderit. nota q̄ licitū ē alicui in ecclīa seruire ꝑ stipendioū. vt. s. lix. dist. si officia. et lxxxij. dist. consuluit. Argu cōtra. viij. q. i. sūt in ecclesia. 7. xij. q̄stione. j. habebat. Sed dic q̄ sperare pōt duz tamen non ꝓmipaliter ad hoc fuiat. vt. lxxvij. distinc. in singulis. et. viij. q. j. q̄ episcoparum. Ecclie seruire ꝑ stipendiorū liz.

h ¶ Altenum Jd ē alīs debitū. sic. s. xij. dis. s. j. ff. de adop. l. fina.

i ¶ Tatuimꝰ ¶ Ad infimis. sic. xlvij. di stinct. sicut.

k ¶ Nouiores in ecclesia semper ꝓponēdi sunt iuuenibus in electione: in respōsione: in subscriptione. vt. lxxv. distin. ca. vlti. et lxxxij. disti. episcopoū. et. xvij. dist. s. hinc etiā. 7 ca. sequē. xcvj. disti. bene q̄dē. Seniores in multis sunt minꝰ anteponendi.

l ¶ Nis omnibus. Nec solutio non valet: quia laicus quantūcūq̄ sit ꝓfectus nō est eligendꝰ: sed tantum postulandus. vt. j. ea. obiectum. 7. s. ea. in sacerdotibus. 7 s. distinct. lix. cap. hoc ad nos. quod autē dixit de his tribus non obstat quia diuina inspiratione fuit factum. Vel dic q̄ isti postulati fuerunt. Laicꝰ nunq̄ est eligendꝰ. ij. ꝓs.

g b ¶ Ephitus. ¶ Superbiā. s. xlviij. distin. quoniā. ¶ Causa. Unde ergo q̄ vbi ꝓhibet electio ex causa. q̄ cessante illa causa possit fieri electio: vt hic. 7. xxviij. di. de syracusane. j. q. j. q̄ ꝓ necessitate. Arg. contra. xxxij. q. j. dixit. 7. xii. q. ij. due sunt. Uno modo

Constitutiōis cā cessante cessat ipsa constitutio.

per ordinem nō erudita nescit exempla religionis de se ꝓstare aliꝫ: q̄ in ipsa experimento non didicit. Cum ergo quilibet laicus merito sue ꝓfectionis clericalem vitam transcendit: exemplo beati Nico. 7 Sue. 7 Ambro. eius electio pōt rata haberi. Unde idem Ambrosiꝰ in epistola ad vercellenses ait de seipso.

Ephitus prohibetur ordinari: ne extollatur in superbiāa: sz si nō deest humilitas cōpetens sacerdotio: vbi causab non adheret: viciū non imputatur. Itaq̄ ordinationem meam occidētales epi iudicioc orientales etiam exemplod probarunt. Item obiciť illud sardicensis conci.

¶ Scolasticus ex foro aut ex administratione: postulari potest episcopus.

Osius episcopus dixit (7 hoc necessarium arbitror: vt diligentissime tractef) si forte: aut diuesf aut scholasticusg de foroh: aut de administratione i episcopus fuerit postulatus: vt non ꝓius ordinetur: nisi ante lectoris k munere 7 officio diaconij: aut presbyterij fuerit perfunctꝰ: et ita per singulos gradus (si dignꝰ fuerit) ascendat ad culmē episcopatus. Sed aliud est l postulari: aliud eligi. postulatur nexibus curie astrictus ab imperatore clericus alterius ciuitatis a suo episcopo: sed non eligitur aliquis nisi i sacris ordinibus constitutus. Fit enim electio cum solennitate decreti omnium subscriptionibꝰ roborati. postulatio vero simplici petitione. Quam distinctionem beatꝰ Gregorius innuit in registro scribens cuidā episcopo.

¶ Electio episcopi debet fieri cum solēnitate decreti: omnū subscriptione roborati.

Episcopꝰb dū fuerit postulatus cum solēnitate decreti: subscriptionibus m ꝓnt variare si aliꝫs a seipso postulat. Si vero postulat a superiore: 7 postulatio ꝑsentata est ei: er ille cōsensit satis pōt dici q̄ non pñt variare postulationem. vt extra de postula. bone. ij. Itē clericus alterꝰ ecclie bñ potest eligi: sed post electionem est postulādus. vt lxxvj. di. dilectiōis. lxiij. di. litteras. lxxxv. di. florentinum. Sed laicus primo est postulandus. deinde eligendus. extra de elec. in causis.

Postulatꝰ pōt postulātes cōuenire vt sibi puideant. iij. ꝓs.

l ¶ Piscopus. Jā est dū aliquis postulatur vt fiat episcopus. vt. lxiij. di. litteras.

m ¶ Subscriptiōibus. in quibus cōtinetur de vita electi. vt. j. e. catmēsis. 7. viij. q. j. qualiter. Sed nunq̄d adeo requirit hoc decretū: vt electio sine decreto facta nulla sit: videtur q̄ sic: vt hic. 7. xlvij. di. de petro. ne de. 7. ij. q. j. legum. 7. vij. q. j. qualiter. 7. viij. q. iij. ratia. et xcv. di. iij. q. ij. sine exceptione. 7. lxiij di ꝑto. Sed dico q̄ licet in electiōe requirat decretū cū subscriptionibꝰ canonicoꝝ: tamē electio facta sine ipso tenet. Duabus enim de causis fit subscriptio: vna causa vt si ꝙs vellet variare vota sua in peiorem ci obuiare ꝓpter cōfessio. vt. j. q. vij. saluberrimū. alia rōne: vt ꝑ subscriptionē statur an oēs canonici fuerint ꝑsentes in electione. ar. extra de his q̄ fiūt a ꝓla. ꝑto. in fi. licz ergo scriptura reqrat in electiōe. tñ si fiat sine ipsa tenet. 7 est sic. Nā in matrimonio multa reqrunt interuenire. et tñ si non interuenīt tenet matrimoniū. xxx. q. v. nostrates. Johan. contra. extra de elec. innotuit. B.

Electō ficta nulla sit.

creto te

Universidad de Deusto
Biblioteca

a NEc emeritis.i. bene meritis in vita z scientia.s. q.s. vilissimus.

b NVllus inutis.a principio.sed si p negligentiā ne mus elegissent bñ dare eis inutris.vt.lxxxix. di.volum⁹.sic⁹ vbi minor ps prædicit: nec hz iustam

Epus an inutilis possit dari

cām ꝺdictionis bñ dat eis epūs inutis. Idē pōt dici de laicis q̄ eis inutis nō est dādus epūs si habēt iustā cām cōtradictionis. vt lxiij.dis. si forte. de hoc nor.xxiij. dis.ca.illud.

c ¶ Ciuitatis Nunqd per hoc intelliges prius clericos tot⁹ ciuitatis vł diocesis esse reprobādos? videtur q̄ sic: vt.s. lxiij. dis. sacrorum. et ca. plebs.c.nosse.et ex de vsupat. cū sup. illi em̄ videt esse de alterna eccla cū totū nō sit aliud a pte. vt ex de electione. cū nobis oli.z q̄ in cōtinēti⁹ edificijs demorantur rome morari videtur vt.ff.ꝺ ꝟb. sig.l. q̄ i ꝺtinctiv⁹. et l.edificia.z.l.pupillus.§.incola. sicut i tutela reprobādi sūt oēs de ciuitate ante q̄ eatur ad vicinas ciuitates vt ff.ꝺ ru. z cu.l. dinus.z pses dz esse de diocesi. vt C.li.x.ꝺ co.l. verū.z hoc cōcedit

Electō an possit fieri de eo q̄ nō ē de gremio

ōim roborati z dilectionis tue testimonio fratrū: ad nos consecrand⁹ occurrat. Sic beat⁹ Ambrosius ante suscepti ba prisma ab impatore est postulat⁹ non elect⁹. I tē clerici alteri⁹ ecclesie non sunt p̄ferendi in electiōe his qui bene militant in propria ecclesia.

Unde Celestinus papa.

¶ Extranei emeritis i suis ecclesijs non preponantur.

2 NEc emeritis[a] in suis ecclesijs peregrini et extranei: z qui ante ignoti sunt: ad exclusionem eorū qui bene ciuiū suoꝝ merentur testimonium preponantur. Idem.

3 NVllus inutris[b] deb̄t epūs tunc aūt alter de altera eligatur ecclesia: si de ciuitatis[c] ipsius clero cui⁹ est epūs ordinandus: nullus (qđ euenire non credimus[d]) dign⁹ poterit reperiri. Primū em̄ illi reprobādi sunt: vt aliqui de alienis ecclesijs merito preferant habeat vnusquisq̄ suum fructū[e] militie in ecclia in qua suā per oia officia transegit etatē in aliena stipendia minime alter obrepat: nec alij debitam alt sibi vendicare audeat mercedem. sit facultas clericis remanendi si se viderint p̄grauari: z quam sibi ingeri ex transverso viderint: non timeāt refutare: qui z si non debitū episcopat⁹ premiū[f] vel liberū[g] de eo qui eos recturus est debēt habere iudiciū. ¶ Palea.

4 IN ordinatione prepositi illa semper considerē tur ratio: vt hic cōstituat quē ois concors cōgregatio fm timorē dei: siue etiam pars congregationis (q̄us prava) saniori consilio elegerit: vite autem merito z sapientia eligatur qui ordinandus est z si vltimus est in congregatione q̄ si ois cōgregatio vicijs suis cōsentiētē psonā pari cōsilio elegerit: z vicia ipsa aliquatenus in noticiā ep̄i: vel ad alios vicinos p̄positos vel xp̄ianos claruerint: prohibeat prauorum prevalere consensum. sed domui dei episcopus constituat cū alijs dignum dispensatorē. I tem Gregorius ciuibus neapo. ¶ De eodem.

5 STudij vr̄i sit etiā alium qui apt⁹ sit p̄uidere: vt si forte petrus quē a vobis electū asseritis huic ordini nō videatur idoneus: sit in quo declinari[h] vestra electio possit.

partis: q̄ null⁹ fuit ibi exaduersō elect⁹. Sed adhuc ob.ex.e.rt.i causis. vbi pualet postulatio triū de aliena ecclia electiōi duoꝝ de ppria. Sed hoc fuit ꝓpter founā mādati: q̄ ita p̄uenerāt: vt in quē maior pars cōueniret ille esset potior: z de hoc no. ex de elec.cū inter canonicos. Sz qđ si oēs eligunt de aliena ecclia p̄ter vnū q̄ eligit de ppria hic dico nō valere electionem vnius: q̄ nullū de ppria pōt eligere cū ꝯtribz eo rū p̄sensit i alūt vñ in seipm̄ non potest cōsentire Itē quid si data est aliquib⁹ potestas vt eligāt et ipsi postulant extraneū? tenet postulatio vt ex de renūcia. post translationē. ex de elec. i causis. de postul. bone. Iz aūt ex pte sint egressi fines mādati: tñ fecerūt id qđ est vicinū mandato. vt. ff. iudi.fol. tā tñ.§. vlt. Jo. Quicqđ dicat. Jo. ei⁹ opinio nō seruat de elec. minoris partis de eadē ecclesia. vñ cū totum capitulū facere videat qđ fit a maiori pre capituli. vt ex de his q̄ fi. a ma. parte ca. cū i cūctis. tenebit electio extranei vt dicit. T. p decre. superius allegatas: quia multa fieri nō debēt: tñ aliter facta tenēt. nā melior eligi debet vt. viij. q.j. lz. tñ sufficit si bon⁹ eligat. vt extra ꝺ elec. cū nobis. z.c.cū dilecti. C. de sta. z ima. l. vlti. B.

a ¶ Solēniter. i. ita plene/ quasi eps omia disponet. vt. xij. q.j. qm̄ veluti.

b ¶ Studio. dissentiōe vel iudicia.

c ¶ Et tu periculū. Et ita videtur: si victosa sit electio impurat visitatori. Et p hoc ca. dicit hu. visitatorē habere ius i electiōe z.j.c. pri. z. lxiij. di. plebs. alias nō videt quare pateret pena. Sed dico q̄ non plus hz iuris q̄ p canonē exprimat. argu. xviij. q. ij. hoc tm̄. vñ nō dico ipm̄ posse eligere. vt. lxiij. distin. §. ex his. ea aūt facit visitator q̄ p sacerdotes nō p̄t expediri. vt. vij. qō. j. pōtifices. Item nisi infra ānum peteret q̄ sit ibi eps ipe remouetur. vij. q.j. cōsuetū. z viuet de reb⁹ eccle. xij. q. ij. charitatē. z.c. ecclīasticis. Itē visitator pōt dare ꝓbendas z ecclesias vacātes. vt hic. innuit. in fi. ca. et. xij. q. ij. non licear.

Visitator an ius habeat in electione.

d ¶ Parrochia In tota dioceſi habebit iste, puisionē. vt. xij. q. j. quoniā velim. vt patet in ca.

e ¶ Atinēsis

Impossibile multi pñr ꝺ.

f ¶ Impossibile. i. non commode aliter fieri potuit: q̄ iste erat vicin⁹: z sic

ex de elec.cū in cūctis. Sz hec z sitia loquunt⁹ in eo casu: q̄n eligēres latebat vitiū electi. sic. xxviij. di. ꝺ syra cusane. fm alios. secundus pōt eligi sub cōditione: vt si p̄m⁹ non obtineat/ scōs maneat. vt. lxxxv. dist. arg. j. §. tus. z.c. patet ex ca.

6 OBitum. a ¶ Solēniter. i. ita plene/ quasi eps omia disponet. vt. xij. q.j. qm̄ veluti.

b ¶ Studio. dissentiōe vel iudicia.

c ¶ Et tu periculū. Et ita videtur: si victosa sit electio impurat visitatori. Et p hoc ca. dicit hu. visitatorē habere ius i electiōe z.j.c. pri. z. lxiij. di. plebs. alias nō videt quare pateret pena. Sed dico q̄ non plus hz iuris q̄ p canonē exprimat. argu. xviij. q. ij. hoc tm̄. vñ nō dico ipm̄ posse eligere. vt. lxiij. distin. §. ex his. ea aūt facit visitator q̄ p sacerdotes nō p̄t expediri. vt. vij. qō. j. pōtifices. Item nisi infra ānum peteret q̄ sit ibi eps ipe remouetur. vij. q.j. cōsuetū. z viuet de reb⁹ eccle. xij. q. ij. charitatē. z.c. ecclīasticis. Itē visitator pōt dare ꝓbendas z ecclesias vacātes. vt hic. innuit. in fi. ca. et. xij. q. ij. non licear.

Visitator an ius habeat in electione.

d ¶ Parrochia In tota dioceſi habebit iste, puisionē. vt. xij. q. j. quoniā velim. vt patet in ca.

e ¶ Atinēsis

Impossibile multi pñr ꝺ.

f ¶ Impossibile. i. non commode aliter fieri potuit: q̄ iste erat vicin⁹: z sic

sumit. ff. de ꝺb. sig. nepos. penulo. itē ꝺ impossibile qđ non est honestū. ff. de cōdi. instit. filius. Item qđ non tuste fit. xxiij. q. ij. sane. xxij. q.j. faciat homo.

f ¶ Nec filios. Th als ¶ nuz ad seculares honores prosunt filij vbi sūt⁹ pro anno computatur. ff de minor. l. ij. Sz nūqd istō est cōtra ꝓceptū apli qui dicit vir⁹ vxoris virū? So. hic loquitur qñ ꝑsum prio est q̄ ꝓpter filios dilapident bona ecclesie. sic xxviij. dist de syracusane z tunc dabit cautiones z faciet inuentariū. xij. qō. j. sint manifeste. Idez dico de neportibus. vt in autē. quō opor. epos. §. j. col. j.

Filius qñq̄ facit quē ꝑsumi insiorē

g ¶ Cōpellat. Ergo aliqs pōt suscipere cogi ad epatū: si cut ad alios ordines. vt. xl. dis. ante oia. xcij. di. si ds epūs manu. lxxxij. distī. placuit. Jo.

Epatū suscipere cogi pōt ds

7 BEne no. h ¶ Ubi diu Ar. q̄ differri pt electio cū non inueniatur idoneꝰ. z lz aliqui infra tempus statutū iusto impedimēto detenti nō eligāt: nō priuant electiōe: vt ex de elec. ne pro defectu. nā non currit ꝑscriptio contra illū q̄ nō potest eligere. vt ex de epis. ꝑben. et ec. nō vacā. qz diuersitatē. z arg. C de. an. excepti. l.j. i fine. C. de inof. testa. cōtra. ff. ex q̄. cau. ma. l. q̄ quidā.

Electio ex cā pōt differri.

i ¶ Uel monachus. Sed quare monachus? forte / quia erat monasteriū cui decerat prelatus vel ideo quia si est monach⁹ ei⁹ pōt ꝓmoueri ad sacros ordi-

m.

dines. vt.lxxvij.di.monachus. Sed nõne hic diutius expectabitur q̃ p̃ sex menses: qõ esse non debet. vt.l. distin. postq̃. sic. ꝫ.e. ostius. ꝛ. vij. q.j. constitutum.

Visitatorē q̃s ostituere põt.

a ¶ Uomã festus. ¶ Uisitator. Hic habes q papa visitatõis omisit officiũ. Sz an metropolitanus possit visitatore constituere sicut presses ciratorẽ. vt inst. de cura. ℟. vi. nõ credo. Joã. Ego dico q sic: cũ nõ inueniã ꝓhibitũ. extra de sentẽ. excõ. nup. B.

b ¶ Redtu. Aq̃ custodiri debent bona vacãtis eccle: nota. ꝛ. ij. xvij. q. ij. charitate. ꝛ. c. illud.

c Reuter. Nunc hic ostendit q cleri corũ sit eligere ꝛ populi consentire. Oñdit etiã q si aliãs fuerit cõsecratus sine auctoritate metropolitãi deponit.

Cõsensus plebis est in electiõe requirendus.

d Ulla rõ. ¶ Nec a plebib⁹. Cõsensus plebis requirtur in electiõe: ꝛ eo ipo cõsentiũt q̃ ꝓhibẽt et testimoniũ plebis eq̃alet electioni. vt. xxviij. di. c. j. ꝛ lxvij. di. reliqui. Sz q̃d si aliquis est cõsecratus q̃ nõ habuit ꝓsensum plebis: nunq̃d cassabit cõsecratio? Videt q sic in odiũ consentiũ ꝛ eligentiũ cũ cõtempt⁹ est: licet ex gratia popul⁹ sit requirend⁹ vel vocandus. vt. xxj. qõe. vij. decernimus. xxj. q. ij. c. j. Nã semp cõsensus plebis est req̃rend⁹. vt. viij. q. j. licet. Itẽ q laic⁹ põt excipe contra electũ: ꝛ dicere q ei inuito non est dandus episcop⁹. vt. j. lxiij. dist. c. si forte. ꝛ. c. adrian⁹. Hug. dicit si oritur scandalũ ex hoc q̃ cassanda sit electio ꝛ cõsecratio. sed dico nõ ideo cassandã: licet nõ affuerit: q̃ plus sepe' questio de male accepto honore nascit: quis ambigat nequaq̃ ab istis esse tribuendum[e] quod nec docetur[f] fuisse collatum: Si quis[g] autem clerici ab istis pseudo episcopis in eorum ecclesijs ordinati sunt. ꝛc. vt infra causa symoniacoꝝ.

Item Celestinus papa.

¶ Populus nõ debet preire: sed subsequi.

Docendus est populus nõ sequẽdus: nos quoq̃ si nesciũt eos quid liceat: q̃d ve non liceat: commonere nõ his consesum prebere debem⁹ Quisquis conatus fuerit tentare prohibita: sentiet censurã sedis apostolice minume de futuram. que eñ sola admonitionis auctoritate non corrigimus necesse est vt per seueritatem[h] congruẽtem regulis vindicemus. Per totas ergo que ꝓpriis rectoribus carent ecclesias: volumus vt hoc innotescat: vt null⁹ sibi aliqua spe forsitã blãditijs illudat. Q̃ si autem canonice electus fuerit consecrari non debet. ℣ nde calixtus papa.

¶ Non consecretur in episcopum nisi canonice electus.

Nullus in eꝑm: nisi canonice electũ cõsecret: qõ si ꝓsumptũ fuerit: consecrãs ꝛ consecratus absq̃ recuperationis spe deponatur[i].

¶ Dist. lxiij.

Alici[k] nullomodo se debent inserere electioni, sed non usitate: vt j. de cõse. di. viij. nullus autem.

f ¶ Nec docet Si. extra de ture pa. q̃ autem.

g ¶ Si c. j. q. j. sacerdotes. ꝛ. c. si q̃s a pseudo episcopis.

h Docendꝰ ¶ Per seueritatẽ. s. excõicationẽ. ferro et resecãda sũt vulnera. ꝛc. vt. xvj. q. j. in canonib⁹.

i ¶ Nullus in. ¶ Deponatur. j. q. j. si q̃s eps. ꝛ. c. si q̃ epi. ℟. di. l. ex penitentib⁹. ℟. xxxvj. di. q̃ ecclesiasticis.

Alici ¶ hec distin. diuidit in quattuor ptes. In prima ꝓbat q. viij. auctoritates sctõrũ q̃ laici nõ debent eligere nec electioni interesse nisi vocati. Secũda ibi: Cõtra. Tertia ibi: ꝓcipibus. Quarta ibi: Ueruz q. Jo. de fan.

diuisio

k ¶ Laici. Inpediẽt dis. ostẽsum ẽ q̃ laici tñ debent consentire electioni/pleniꝰ hic ꝓsequit q̃ nullo mõ debent interesse: ꝛ hoc facit vsq̃ ad illũ. ℟. his oibus deinde ꝓbat cõtrariũ vsq̃ ad illũ. ℟. electiones. ꝛ ibi soluit. deinde ostendit que ꝓuilegia fuerit impatorib⁹ data circa electiones q̃ postmodũ fuerũt eis ablata. Ultimo dicit q̃ religiosi viri nõ sũt excludẽdi ab electionib⁹. Est ergo hec veritas q̃ nullus laic⁹ debet interesse electioni: eriã in conuẽtuali ecclesia: nisi hoc habeat ex ꝓsuetudine. vt extra de iure

Electiõ sit cõis ꝓsonãs et canonica. De hac materia et ãliter electione canonica dicatur trib⁹ modis. s. large/stricte/et strictius vide plene q̃ Archi. ℟.

Addẽ sed non executionem q̃ eam nõ hñt legitime. Archi. et Car. ℟.

pa. nobis. licet. ℣. dixerit q̃ ibi põt bñ patron⁹ interesse. vt. xvij. q. ij. abbatem. ꝛ hoc ca. dicit intelligi de dat sicut qui plus. q̃ vnus potest supplere per operam q̃ ei deest in patrimonio. ff. pro so. l. v.

Nullus.

a ¶ Cõmunẽ. Cũ ergo hec tria reqrunt: scz cõis /cõsonans/ ꝛ canõica: synũ istoꝝ deest: vitiosa est electio. vt. ar. xxxviij. dist. q̃ ipis. nõ eñ sufficit electiõez esse ꝓmunẽ nisi sit canõica: vt ℟. ꝛ. lxxix. dis. c. j. ꝛ c. ũtepe. Itẽ est hic arg. q̃ si aliq̃ separatim ꝓsenserunt in aliquẽ q̃ talis ꝓsensus nõ valet: q̃ nolationes citra ꝓcium publicũ facte non valẽt. vt ℟. q. vj. notationes. ꝛ ꝓuata cõuẽticula in electõib⁹ ꝓhibent. vt. lxxix. di. c. j. ꝛ c. null⁹. ℣. Arg. ℣. lxiij. dis. ũto. eſt de elect. q̃ sicut. et eſt de postu. bone. in fi. ꝛ seruit⁹ separati cõcedit. ff. ỏ ser. rusti. ꝓe. ꝓ fundũ. Dico nullaz talẽ esse electionẽ cũ sit clãdestina. vt extra de elect. q̃ propter ad fi. Joan. Hoc hodie determinatum est extra de elec. i genesi. vbi dr̃ q̃ singulares electiones non valent. B.

b ¶ Ecclesia. Ecclesiã hic vocat viros ecclesiasticos. quãdoq̃ vocatur congregatio fideliũ. vt j. de ꝓse. di. j. ecclesia. de hoc diri. vij. q. j. scire.

c Hadrian⁹. ¶ Dispo fuerat. Arg. fuccessorem debere ꝓfirmare q̃ ante decessor inchoauit. vt hic. et. xij. q. ij. hec huius.

d ¶ Augustos. Nota q̃ filij iperatorũ dicunt etiã augusti: q̃ sperabãt q̃ essent futuri imperatores ꝛ ꝑ augurũ hoc sperabãt. Uel sicut imperator dr̃ augustus: q̃ illius ꝓsitũ debet esse q̃ augeat. Sic ꝛ filij ꝓt dicti august⁹ q̃ ꝛ h̃ ꝓsitũ debet hre cũ habebit imperiũ.

Imperator ãre dicãt augustus.

e ¶ Bibliothecarius. i. cancellarius. ℟. xxj. di. submittitur.

f ¶ Consecrationes. Hec sũt verba concilij.

g ¶ Laicorũ. ℟. xcvj. distin. bene quidem.

h ¶ Ad cõtrarium dicendum. simul tractandum.

i ¶ Innitatur hic inuitanẽ laici ad electionẽ: alibi ad simoniẽ faciendũz. xxiij. dis. mulier. quã doq̃ ad causas matrimoniales vt. xxxv. q. v. ad fedẽ. causis aut fidei intererunt etiam non vocati. vt. xcvj. disti. vbi nã. Sed nũ quid subscribẽt laici: arg. q̃ sic. vij. q. j. episcop⁹ de loco.

Laici ad aliã spũalia iuste ranẽ.

Unde Adrianus papa.

¶ Laici electioni pontificum non se ingerant.

Nullus laicorum principũ vel potẽtum semet inserat electioni: aut ꝓmotiõi patriarche: metropolite: aut cuiuslibet epi: ne videlz inordinata et incongrua fiat electio vel confusio: vel contẽtio presertim cum nullã in talib⁹ ptãtem quẽquẽ potestatiuorũ vel ceteroꝝ laicoꝝ habere conueniat: et infra. Quisquis secularij principũ vel potentũ vel alterius dignitatis laicus aduersus cõem[a] consonãtem atq̃ canonicaz electionẽ ecclesiastici ordinis agere tentauerit: anathema sit: donec obediat et cõsentiat quicquid ecclesia[b] de electione et ordinatione ꝓprij presulis se velle monstrauerit. Item ex. viij. synodo.

¶ De eodem.

Adrianus papa secundus q̃ Nicola⁹ predecessor ei⁹ disposuerat[c] missos suos Donatũ scilz hostiensem eꝑm/ et Stephanũ neophesinũ eꝑm: et marinũ diaconem sancte romane eccle ad Basilium imperatorez: et ad filios eius constantinũ et leonẽ augustos[d] constantinopolim direxit: cũ quibus ꝛ anastasi⁹ bibliothecarius[e] romane sedis vtriusq̃ lingue grece et latine peritus perrexit: ꝛ synodo congregata (quã octauã vniuersalẽ synodũ illuc cõuenientes appellauerunt) erorum scisma de ignatij depositione et fotini ordinatione sedauerunt: fotinum anathematizãtes et ignatiũ restituentes/ in qua sic statutũ est. Consecrationes[f] et promotiones eꝑoꝝ concordans priorib⁹ conciliis clericorum electiõe ac decreto et episcoporum collegio fieri hec sancta et vniuersalis synodus diffiniuit ꝛ statuit: atq̃ iure promulgauit: neminem laicoꝝ[g] principum vel potentum semet inserere electioni vel promotioni patriarche vl̃ metropolitani aut cuiuslibet eꝑine videlz inordinata et incongrua hinc fiat electio: conteptio/ vel confusio presertim cũ in talib⁹ nullã potestatem quẽquẽ potestatiuorũ vel laicorũ ceterorũ habere conueniat: sed silere: vel attẽdere sibi vsqueq̃ regulariter a collegio eccle suscipiat finem electio pontificis futuri. Si vero quisquã laicoꝝ ad contractãdum[h] vel cooperandum inuitatur[i] ab ecclesia: licet huiusmodi laico cum reuerentia si forte voluerit obtemperare se ascisicentibus. Taliter enim dignum pastorem sibi regulariter ad suam et ecclesie salutem promouet clerus.

Item ex hystoria tripertita.

¶ Electioni episcoporum imperator interesse non debet.

Ualentinianus imperator veniens ab oriente ad hesperias partes: (vt refert hystoria ecclesiastica) mortuo aurentio arriane perfidie magistro: qui mediolanensem ecclesiam vt lupus dilaniauerat: cum vellet imperator catholicũ deo ordinante ibi consecrari episcopũ: euocans episcopos[k] hec eis locutus est. Nostis aperte eruditi diuinis eloquijs qualez oporteat esse pontificem: et quia non decet eũ verbo solo[l] sed eriã conuersatione gubernare subiectos

Electõ ad quẽ spectat de iure cõi.

m ij

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Testēgr. No. q conuersatio prebet alicui testimonium. vt.ij.q.vij.cum pastoris.
b ¶ Submittam⁹. Arg. q ip̄ator ē mior ꝙlibet ep̄o z excōicari ꝓt ab ep̄o: vt h̄ innuit. z.xvij. di. qm̄ ꝺdē. xcvj. di. duo. tñ ip̄ator est maior i tpalib⁹ ulis ꝙ ab eo
Impator: pōt ab epo excōicari lib⁹. ex de maio. obe. solite.
recipiūt tpalia: ſz mior ē in ſpūalib⁹. ex de maio. obe. solite.
c ¶ Sup vos. i. ad vos spectat. Electo est periculo eligētiū. ſtitio ē piculo eligentiu. ſi ꝺs enim malū noiat rentur de oi dāno z dispēdio qō per eū acciderit. C. ō pcō noiatoꝝ l.j.ti.xj. Itē ſi inhabilē noiant z appellat / tenetur dare ſuptus ꝺs fecerant aduersarij. C. ō de cu. l.ij.ti.x.
d ¶ Elect⁹. Et ita male dic. S. q fuerit postulat⁹. ē. lxj. dis. ſ. ſic beat⁹. i fi. Sz pōt dicē q fuit elect⁹ i postulandū. vt ex ō renū. post trāslatiōez Jo. z dicit. T. q clericꝰ alterꝰ ecclesie i sacris or dinib⁹ cōstitutꝰ eligi pōt. ita no. in illa ōcre. post trāslationē. nisi sit ep̄s vt videt dicē decre. ex de elec. cū inē canonicos. et postea ꝺs postulari. B.
¶Adde Bald. plene hꝰ examinātē z tenētē pro opi. gl. i rubri. vel sup pe. C. doc. in c. venerabilē. ō elec. Spe. i ti. de lega. ſ. nunc ostēdē dū. ꝟ. xxrix.
e ¶ Corpa. et ita fuit curialis sed absolutꝰ fuerat: nec ex offō ꝺterat irregularitatem. altoḡ non pmouereꝝ. lj. dis. ſi ꝺs post.
f ¶ Ordinem. er hoc ꝟbo dixerunt ꝺdā q ip̄ator debet hꝝ ordinē subdiaconalē. ſz nō est vez: ꝙ qz hꝝ militare characterem. vt. ſ. q. j. qō
ꝺdā. gerit tñ officium subdiaconi: cū ministrat ep̄o.
g ¶ Oro. ¶ Fauentē. in crimie adulterij cū Baldrada. Uel forte fecit eos iurare ei fidelitatē qō clerici non debent facere laico xxij. q. vlti. ca. vlti. nisi habeant ab ipso regalia. xxij. q. v. de forma.
Clerici non debēt laico fidelitatē iurare
h ¶ Eligi. videtur ꝙ q i illis duab⁹ ecclesijs non possit fieri electio nisi volū tas pape reḡrat sicut ē i eccla ra uēnati. vt istud ꝓ tpe fuit statutum. vel dic eligi id est cōsecrari vel institui.
Ecclesiā recipiēs laico excōicatur.
i ¶ Recipi. tñ ille q recipit ecclesiā a laico nō est excōicat⁹: ſz est excōicād⁹. vt ex de iurepa. ꝓterea. nisi a sacramētz. xvj. q. vlti. c. qm̄. z. c. ſi ꝺs deiceps. ſi tñ post donationē laici accesserit cōsensus epi: confirmatur donatio. vt ex ō iurepa. cura pastoralis. Jo. hodie etiā talis ineligibilis fit. vt ex de ele. quisḋs. B.
Nō recipiat a cōprouincialibus: qui regia ordinatione ecclē culmen est adeptus.
SIp ordinatiōē regiā honoris isti⁹ culmen p̄suadere aliquis nimia temeritate p̄sūpserit: a cōprouincialibus illius loci epis recipi nullatenꝰ mereat. quē ꝟo indebite ordinatū agnoscunt: si quis de cōprouincialib⁹ recipe eum cōtra iterdicta p̄sumpserit: sit a fratrib⁹ oibus segregatꝰ: et ab ipsoꝝ oi charitate semotꝰ.
Item ex conci. laodicen.
¶ De eodem.
NOn est ꝑmittendū turbis electionem eoꝝ facere q̄ sunt ad sacerdotium pmouēdi. I tē ex scōa actione vi. synodi. eccl. episcoporum.
¶ Irrita sit electio episcopi: vel pbri a principibus facta.
OMnis electio epi vl pbri vel diaconi a principib⁹ facta irrita maneat: ſm regulam^k q̄ dicit. Si quis eps̄ secularibus potestatibus vsus ecclesias p ipsos obtinuerit: deponat: z segregētur ab eccl̄a omnes qui illi communicant.
Item ex cōci. martini pape.
¶ Non eligant a populo: qui sunt promouendi ad clerum.
NOn lz populo electionem facere eoꝝ q̄ ad sacerdotiū ꝑmouentur: sed in iudicio epoꝝ sit vt epi eum probent: si in sermone et fide et spiritualī vita edoctus sit.
His oibus auctōribus laici excludunt ab electione sacerdotum: ateḡ iniungit eis necessitas obediendi nō libertas imperādi. Contra^l vero scribit beatus Grego. Joan. episco-
ad consentiendum J. eo. nosse.
s ¶ Prime iustiniane. i. saloniane que sic dicta est qz vtraq; est illirica vel adiacet illirico mari.
b ¶ Uia. ¶ Concilij. i. collegij.
Metropolitanos cōfirmare ad quē ꝑtinet.
c ¶ Consentim⁹. Confirmādo electionē tuā z ita papa cōfirmat oēs metropolitanos. vt J. eo. quāto. z. c. ſalonitane. c. dist. quomā. qō verum est: cum nō habent primatē sed ei nullo modo subsunt. vt J. eo. cum lōge. z J. dist. pri. quia p ambitionē. nisi velis dicē q eo ipso q quis recipit palliū a papa intelligit cōfirmari ab ipso. immo et plerioḡ archiepi nō cōfirmātur nec cōsecrantur nisi a suis subdituꝝ: nec peritur cōfirmatio a papa: ſz tñ palliū: vt dixi de hoc. ij. dis. qui in aliquo.
d ¶ Uanto. ¶ Relatio. Ex hoc loco quidā dixerūtq electio posset variari ip̄soḡ ad subscriptionē: vt. j. q. vij. ſaluberrimū. et. xxvij. q. j. omnes femine. z ar. p eis ex de cēſi. olim. Alij dicūt ꝙ ad confirmationē esse ābulatoriā voluntatē eligentiū: vt ex de ꝓben. cū non ignores. z ex eo q̄ dicit hic pdurare. J. e. ſalonitane. xxviij. di. de syracusane. lxxj. dis. studij. vñ z vt ex ō elec. cū in cūctis. nec cogit inscribere q̄ excipit cōtra electū non cōfirmatū: q; nō debeat ab obtēto: sed ab obtinēdo. vt extra de accu. ſup his. Ire q; an cōfirmationē non renūciat electus ep̄atui cū adhuc multis sit consecut⁹. vt ex de transla. inter. Sed tu dicas ꝙ p cōsensum eligētiū ius est acq̄situ electo. dū tñ ip̄e cōsentiat vel consentire velit. vt ex de elec. cū inter canonicos. in fi. Jo. Nec possunt post electionē variare sed añ publicationē scrutinij p̄nt. vt ex de elec. publicato. B. Si q̄as quale ius acq̄ritur electo p electionē. dico ꝙ ius plature / z ius administrādi: sed nō exercitiū plature vel administrationis. p confirmationē em̄ facit imperatorē. vt. xcij. dis legim⁹. Sed q̄rit vtrū vij. ſ scōz. z. ij. q. vj. noiatiōes. z. lxvij. distī. placuit. z
Electo ius acq̄rit p cōsensum eligentium.
Electꝰ ius habet. Noiatio attribuit aliquod ius nō
ex de elec. auditis. Ar. ſ. ex de elec. q̄ sicut. z. c. innotuit. Dico ꝙ si noiatio est tractat⁹ p̄cedens electionē p noiationē nichil iuris acq̄rit. nā p talē noiationem exprimit cōsensus de futuro z est sensus. noio talē: id est noio eū eligendū: sicut etiā alios eligit in postulādo. vt extra de renū. post trāslationē. z. ſ. e. valentinian⁹. sicut nō ꝟbis mimorum carnale per hec verba. denominō te i mulierē. sed si per denoiationē exprimit cōsensus de presenti: tūc denoiato ius ē acquisitū: qz nō refert quib⁹ ꝟbis ꝺs exprimat ꝓsensum. vt. xxij. q. v hūane. maxime si cōsuetudo est alicui⁹ eccl̄e q̄ talia ꝟba celebrēt electo: tūc in talib⁹ ad cōez intelligētiā verborū est recurrē dū. vt ex de spō. ex ſis. Quid de postulatiōe iurſ fit/ dixi. ſ. lxj. di. ſ. ſz aliud. Sed quare reprobat hic electio ꝓpt defectū subscriptiōis. sed itelligē q̄ hic nō erāt due ptes presentes que ad minꝰ debēt esse in electione et ideo in fraudē nolebāt subscribere: ne
po prime^e iustiniane illirice.
¶ Solūtas principis in ordinatione pōtificis deiderat.
QUia igitur suscepta fratrum atq; coepiscoporꝝ relatio ad locum vos sacerdotij totius concilij^b vnito consensu: z serenissimi pricipis vo lūtate declarat accersiri: gratias saluatori nostro magna cum exultatione retulimus. nos quoq; in persona fraternitatis tue per omnia consentimus^c atq; omnipotentē deū deprecamur: vt charitatē vestrā sicut gratia sua te elegit: ita in omnibus sua protectione custodiat.
I tē Greg. Jo. subdiacono.
¶ Clerus z populus: pontificis electioni intererunt.
QUanto apostolica sedes sua auctoritate cūctis prelata cōstat ecclesijs tā to inter multiplices curas z il la nos valde sollicitat: vbi ad consecrandum antistitem nostrorum speratur arbitrū. de functo igitur antistite laurentio ecclesie mediolanensis ar-
chiepiscopo sua nobis relatione clerus innotuit: in electiōe se filij nostri Constantij diaconi sui vnanimiter consensisse: sed quoniam eadem non fuit subscripta relatio^a: ne aliō qō ad cautelam pertinet omittamus: iccirco hui⁹ precepti auctoritate suffultum ianuam^e proficisci necesse est: quia multi mediolanensium coacti barbarica^f feritate consistunt: eorum te voluntates oportet cō uocatis clericis in communione pscrutari. z si nulla eos diuersitas ab electionis vnitate disterminat: siquidem in predicto filio nostro constantio / omnium voluntates atq; consensum perdurare^g cognoscis tunc eū a ꝓpuſe epis (sicut antiquitatis mos exigit) cū nostre auctoritatis assensu^h solatiāte et auxiliāte dño facias consecrari: quatenus hmōi seruata cōsuetudine: z aplica sedes p priū vigorē retineat z a se cōcessa aliis iura non minuat.
Item Gelasius papa Philippo z Berentino episcopo.
eoꝝ paucitas reprehenderetur. vñ cū ab inito nō fuit consensus eoꝝ legitim⁹ ꝟbū dicit papa si pdurat. sic. ſ. xxviij. dis. de syracusane. z. xxix. dis. petr⁹. licet videt q̄ non esset denuo redarguendus eoꝝ consensus. vt. ff. de ser. ru. prę. p fundū. sed illud nō est simile: qz seruitus cōcedi pōt ſaparatim: sed electio ꝺs esse cōto vt hic dicit. z. ſ. e. c. j. sed cū Gratianus intelligat hoc. c. q̄ cōsensus laicoꝝ hic reḡrebat: quare ergo dicit subscripta relatione cū laici non subscribāt. vij. q. j. eps̄ de loco. z. ij. q. vij. ſi ꝺs aūt eps̄. Item subscriptio nō est de electione sed de solennitate. vt. lxj. di. eps̄.
Absentes vñ vocant ad electionē.
e ¶ Januā. No. q̄ vocātur absentes a mediolano: vsq; ad ianuā: sed nō vsq; ad. xij. dierās: vt ex de elec. cū inter. Quid de hoc iuris sit dixi. vij. q. j. factus.
f ¶ Barbarica. ꝓter hoc verbū inducit magister ca. vt etiam consensus laicorum requiratur.
g ¶ Perdurare. Ar. q̄ non est consensus nisi duret vt de pe. di. j. diuortium. ex de ꝟbo. sig. nā z ego. ff. de in rem ver. ſi pro parte. ſ. versum.
h ¶ Assensu. Hic habes q̄ papa confirmat electionem metropolitani. vt dixi. ſ. ca. proxi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Plebs. ¶ Et tenuitᵒ. i. modice auctis. et sic nō trīm nūerus: sed etiā auctoritas eligentiū pfidet. ar. xix. di. in canonicis. Ar. ℈. eſt de elec. dudum.

b ¶ Et oibus. g in electiōe epi tor clerᵒ ciuitatis om epi intererit: vt hic. z ℈. e. obeuntibus. et. viij. q. j. licet. sed verū est q̄ intererūt ad pſentiē tereſſe. dū nō ad eligendū vt interſunt ſi eſt pſuetudo. extra de cā poſ. et ppie. cū eccliā. c ¶ Turbam hoc. c. z oia q̄ di cūt laicos vocari ad electionez intelligit ℏ. de patronis.

d ¶ Admonetibᵒ. ℈ patet hic q̄ viſitator non elegit vt dixi. lxj di. obitum.

e ¶ Oſſe tuū. ℏ Imolēſem. tñ tpe Stephani non erat imola ſedes epalis: ſed inxta in caſtro ſci Caſſiani. Et ſic ē argu. q̄ nō vitiat reſcriptū: licz q̄s noietur epūs nō noie cathedre ſz hoc tō fecit: q̄ locus ille celebriꝰ erat.

f ¶ Sepe. ℈. e. c. vi. z. j. viij. q. j. nec nouum.

g ¶ Clero et populo. Et nota ꝯbū ſemel hic poſituz. e quoce pont. ſic. xxviij. diſtin. pbēm.

h ¶ Epiſcopoſ futurū pontū. p̄teritoꝝ. z tēpus p tpe. facit. ca. fraternitatē. luij. di. Archi. z Car. hic.

¶ In electione epiſcopi populus debet adeſſe.

Plebs diotrenſis data nobis petitione deſleuit diu ſe ſine rectoris propriꝫ gubernatione diſpgi: ac ſicut aſſeritur ꝫs q̄ a nobis tā pbatus dicit a paucis et tenuibꝰ putat electᵒ: cū ad vos pertineat vniuerſos aſſidua admonitione cōpellere: vt oēs i vnū quē dignū ſacerdotio viderit z ſine aliqua reprehenſiōe conſentiāt. Et ō fratres chariſſimi diuerſos ex oibꝰ ſepedicti loci parrochijs: z pbros z diaconos z vniuerſaz turbāᶜ vos oportet ſepiᵒ cōuocare: quatenus nō put cuilibet libuerit: ſz cōcordātibꝰ atis talē vobis admonentibꝰ ſibi q̄rant ſola diuinitatis attentiōe perſonam quā nulla cōtrarietas a cōſtitutis poſſit reuocare reſcriptᵒ.

Item Stephanus epūs ſeruᵒ ſeruorum dei Romano archiepiſcopo rauennati.

¶ De eodem.

Oſſe tuā fraternitatē volumus ad nr̄as aures forē ꝫ puentū: molenſemᵉ epm ab hac luce migraſſe: in cuius ſucceſſoris electiōe ppli diuiſionem peruenieſſe audiui mus. qđ q: ſepeᶠ cōtingere ſolet: q̄rentibᵒ ſingulis que ſua ſunt non q̄ Jeſu xp̄i: non adeo miramur. Verūtamen in hoc tuā plurimū oportet adhiberi ſollicitudinē vt cōuocato cleroᵍ z pplo talis ibi eligat̄ per dei miam: cui ſacri nō obuient canōes. ſacerdotū quippe eſt electio: z fidelis ppli cōſenſus adhibendus eſt: q: docēdᵒ eſt populus non ſequendus.

Item nicolaus pa. Jo. rauennati archiepiſcopo.

¶ De eodem.

Epiſcopos p̄ emulā ʰ nō conſecres: niſi poſt electionem vel conſenſum cleri z populi. ℈ Item Pelagius pa pa Juliano epo grumentino.

¶ De eodem.

Litteras charitatis tue ſuſcepimus: quibus ſignificas latinū diaconē tuum ad epatū eccle mercellianenſis a clero z oibus q̄ illic cōuenient poſtulari. hicitaq̄ dicimus. vt ſi oīnsᶦ eum eligunt z vis ᵏ eum cōcedere gratū nobis eſſe cognoſce. z ſi pōt ante diē ſanctum feſtinet occurrere. vt vel ſabbato ipſo noctis magne poſt baptiſmum cum dei gr̄a valeat ordinari. Idē laurentio epo centūcellen.

¶ Sacra principis auctoritas ordinandis eſt neceſſaria.

Principaliˡ devotiſſimo rum militum: qui illic i ciuitate centumcellenſi conſiſtunt relatione ad nos directa ſacram epiſtolā inſinuant ſe clementiſſimū principis ᵐ hic preſumitur ambitio ex eo q̄ nolēte epo vltro ſe ingerit qui potius trahi debet. vt. viij. q. j. ſciendū. male tñ facit epūs ſi eum abſq̄ iuſticia negat. vt. vij q̄. ſ. omnes qui. z per ſuperiorem cogi poteſt. argu. extra de iure patro. nullus.

l Principali. ex ca. iſto. z ſeq. dicit ℏ. patronū deberе eligere cū aliis in eccliā conuentuali. alij dicunt q̄ eccliā epalis non habet patronum.

m ¶ Principis. Sed quare petebatur iſtud ab ipſo rore? quia forte iſti curiales erant: vel forte patronus erat. Et ita eſt arg. q̄ patronᵒ non tñ prelatum ſed etiā ſubdiaconū et diaconū poteſt iſtituere argu. xviij. q. ij. eleutherijᵒ. xvj. q. ij. ſi qs epiſcoporum. in autē. de ſācriſ. epiſco. ℏ. ſi quis oratorij domū. colle. ir z extra de ſi. pbyt. extrāuagan. dum tamen hoc fiat cū conſenſu prelati. vt extra eo. titu. ppoſuit. Sed verius credo hoc ſpectare ad ipſum prelatum: vt ipſe poſſit miniſtros pficere quos velit. vt extra de iure patrona. poſtulaſti. Quid iurſ habeat i electione patronus: dicit decre. ō iure patrona. nobſ.

a ¶ Dediana ſeptimana. ſ. cū cantarur. ſitientes. Johan.

b ¶ Si vixerimus. ſi habes vixeriᵗ planū eſt ſi habes vixerimus: eſt arg. q̄ mandatū et pcepta mortē mandātis re integra ſoluit. extra de offi. delega. gratum. Johan.

c ¶ Barina ec. Hoc ca. et duo ſequēcia loquunt in eadez materia.

d ¶ Licentia. cōſenſus principis eſt requirendus electione celebrata. vt eſt ō elect. q̄ ſicut. ni ſi aliud ſuadeat ſcandalū. extra e. quia. vel pſcripta cōſuetudo. vt extra de iure patro. nobis.

e ¶ Accepta. xvj. q. vij. decernimus.

f ¶ States. ſpirituales. nō carnales. hoc enim impetraſſe: qui eis pbēm diaconē: et ſubdiaconem fieri debere pcipit. Ideo hortamur dilectionē tuam vt perſonas ipſas videas: z diligēter req̄ras ne aliquid cōtra canones cōmiſiſſent: z ſi eas inculpabiles repperieris z vite ipſorum laudabile teſtimonium videris: veniente mediana ᵃ ſeptimana paſche (ſi dñs voluerit et ſi vixerimᵖᵇ) vnūquēq̄ per officia que p̄tirimᵖ non differas pmonere.

Item tē Leo. iiij. lothario z lodouico auguſtis.

¶ Papa rogat auguſtum vt reatinam eccleſiam cuidā electo dignetur concedere.

Beatina ᵉ eccleſia que p tot tempoꝝ ſpacia paſtoralibus curis deſtituta conſtitit. Dignum eſt vt brachio amplitudinis vre ſubleuet ac gubernationis regimine protegatur. Unde (ſalutationis alloquio premiſſo) veſtrā mā ſuetudinē deprecamur: quatenus Colono humili diacono eādē eccleſiā ad regendā concedere dignemini: vt veſtra licentia ᵇ accepta ᶜ ibidem deo adiuuante cōſecrare valeamᵖ epm. Sinautem in p̄dicta eccleſia noluerit ſ vt preficiatur eps: tuſculanā eccleſiā que viduata exiſtit: illi veſtra ſerenitas dignetur concedere: vt cōſecratus a nr̄o preſulatu deo omnipotēti: veſtroq̄ imperio gratesᶠ peragere valeat.

Item Xite comitiſſe.

¶ Regio precepto ab apoſtolico: Colonus reatine eccleſie ordinatur epiſcopus.

Nobis dñsᵍ imperator: et impatrix p ſuas epiſtolas direxerunt: vt Colonū in reatina eccliā q̄ paſtoris officio per longa tam tpa deſtituta videbat̄: epm facere debere mus: ſicut et fecimᵍ.

Item Stephanᵒ Guidoni comiti.

¶ Imperatoris epla in electionis confirmatione deſideratᵃ.

Electis ſagacitatis veſtre aſpectibus q̄ defuncto eccleſie reatine antiſtite clerum z plebem eiuſdem elegiſſe ſibi futurū antiſtitem: et a nobis conſecrandum veſtro ſtudio directum eſſe: ne ipſa ecclesia diuʰ ſine pprio conſtet paſtore fatebantur. Nos de obitu priorꝭ dolentes nūc ipſum electum vnanimitate: et canonica ipſiᵒ eccleſie electione: vt mādatis: tam citiſſime ordinare omiſimᵖ: eo q̄ imperialem nobis (vt mos eſt) abſolutionis minime detulerit epiſtolam. pro qua ſcilicet re ambiguum eſt nobis: ideo voluntati veſtre in hoc parere diſtulimus: ne anguſtatis animus duriſſime hoc quocūq̄ modo perciperet. Sed ſcientes eccleſiam dei ſine pprio diu paſtore non debere cōſiſtere: gloriе veſtre mandamus (qm̄ aliter nos agere non debuimus) vt a veſtra ſolertia imperiali (vt puſca conſuetudo dictat) pcepta licentia: et nobis quē admodum vos ſcire credimᵖ: imperatoria directa epiſtola tunc voluntati veſtre de hoc parebimus: cūdemq̄ electuz domino adiuuante conſecrabimᵖ: quod chariſſime fili moleſte nullo modo ſuſcipias.

Item Leo papa.

¶ Clericorum et ciuium voluntate: metropolitanᵃ eſt ordinandus.

Metropolitano defuncto cū in loco eius aliᵍ fuerit ſubrogandus: puinciales epi ad ciuitatem metropolim conuenire debent: vt oim clericoꝝ: atq̄ ciuium voluntate diſcuſſa ex pbris ᵏ eiuſdem eccleſie: vel diaconibusᵏ: optimus ᵐ ordinetur.

Item Iſidorus i lib. officioꝝ.

¶ Cum clero et populo archipreſbyteri fiat electio.

Pfonᵖ ptū in ſtituē poſſit.

Principis cōſenſus eſt electiōe celebrata requirendᵃ.

eſt ſimonia. vt j. q. j. ſūt nōnulli z. q. ij. ſicut.

g ¶ Obis. ¶ Dñs imperator. Et humiliter hoc fecit: cum ipſe ſit filiᵘ eccleſie. vt xcvj. di. ſi impera tor.

h ¶ Ectis. ¶ Diu. i. vltra tres menſes. vt. l. diſtinc. poſtq̄. niſi cauſa neceſſitatᵗ. vt lxxv. di. quoniā. et. vij. q. j. conſtitutum. Et ita reſtringit quādoq̄ vaga ſignificatio alicuiᵘ verbi. vt. lxv. diſtic. de perſona.

Metropolitano defū cto.

i ¶ Ad ciuitatē metropolim. ibi enim cōſecrādus ē metropolitanus. vt. lj. diſtin. q̄n aliquo. Et eſt argu. hic q̄ puiciales epi ſtitererūt electioni metropolitani. vt. ℈. e. valentinianus.

k ¶ Et preſbyteris. preſbyterum putatur. q̄ eſt prior eſt i ordine: erit prior i electiōe. lxxv. di. ca. vltī. z. lxj. di. ſtatuimᵘ. vide hec dictio vt: nō dat illis optiōez ſic vel ſic eligendi: ſed ordo verborū oſtendit q̄ ordie debeāt eligere. ſic. ℈. de cōſe. di. ij. in xpo. z optime hoc dicitur. ff. ad trebellia. l. heredes. in fine.

l ¶ Vel diaconibus. Vnde ex ſubdiaconibus poteſt eligi. eē de eta. et qualita. a multis.

m ¶ Optimᵒ. Si. in amen. de in nō.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Qđ p superabundanđ đr vni soli cõuenit.

monachis §. ordinatione. colla. j. Sed quis dicetur optimus. qđ enim p superabundanđ đr vni soli cõuenit. vt. ff. de ẏb. oblig. vbi aũt non apparet. j. rñso. ff. de edil. edic. si quis vẽdito. §. vlti. Qualiter istud intelligatur vnuenes. viij. q. j. licet.

¶ In plebibus archi.

o ¶ Proficiscatur Specialiter auctoritate episcopi: alẽ nõ liceret vt extra de offi. archi. cuz satis. nisi hoc habeat de cõsuetudine p̃scripta. z sic intelligo extra de excessi. prelato. ad hoc. et eẽ đ̃ insti. cũ venisset Quid tñ de hoc iurẽ sit dixi. xxv dist. perlectis.

Atho.

b ¶ Que solita. quilibet em episcop9 dare cõsuerunt aliqđ ipe ratori i electiõe sua. vt. j. e. quia. dũmodo redit9 episcopales exciperent duas libras auri. vt in autẽ. đ̃ san. epi. §. viij. z forte tũc cũ mos erat crigmen nõ erat. vt xxij. q. iij. obũicunt. Sed nõne imperator committit symoniaz relaxando illud ius sub hac conditione vt cõsensus ei9 requiratur in electiõe. Sed dic q̃ p̃9 vtrunq; ius habuit. vñ mõ alterũ potuit remittere. ideo aũt petiit a papa hanc cõsuetudine tollit: qz continebat speciem mali. vt j. q. j. emendari.

Ista ppõ. p non potuit hic causari sed p̃secuti ue. sic lxxiij. dist. c. vlti. qñq; hec prepõ notat appreciationem. z tũc nũ đ̃ licet spũale p tpali dare vl ecõuerso. qñq; notat causam finalem vt sit sensus datur denarius pro sacramento. i. p veneratione sacramenti.

Adrian9.

c ¶ Defendas. ad hoc tenent oẽs pncipes. vt. xxiij. qõ. v. pncipes. et si nollent eam defendere / possũt excommunicari

¶ Si in plebibus archipb̃ter et obierint: aut pro aliquo reatu exinde electi fuerint archidiacon9 ẽjciti9 proficiscatur8 illuc: et cuz clericis et populis ipsi9 plebis electionẽ faciat: quatenus dign9 pastor domui dei cõstituatur: et dũ ordinatur: eius prouidentia ipsa plebs custodiatur.

Item ex gestis romanorum pontificum.

¶ Elect9 in romanũ põtificẽ non ordinet: nisi ei9 decretum imperatori primũ p̃sentetur.

Hatho natiõe siculus cui9 legatione fungẽs Johãnes episcop9 Portuensis dñico die octauo pasche in ecclesia sancte Sophie publicas missas coram principe: et patriarcha latine celebrauit. hic suscepit ab illo dualem. i. regiã epłam scõm suam postulationẽ: per quaz reuelata est cõtiras pecunie q̃ soluta b erat dari p ordinatione z põtificis facienda. sic tamen vt si contigerit post eius transitum electionem fieri non debeat ordinari qui electus fuerit: nisi prius decretum generale introducatur in regiam vrbem secũdum antiquam consuetudinem: vt cum eorũ conscientia et iussione debeat ordinatio prosperari. Item Vitalianus natione siguensis direxit responsales suos cum synodica epistola iuxta consuetudinem in regiam vrbẽ apud piissimos principes significãs de ordinatione sua.

Item ex historia ecclesiastica.

¶ Imperator ius habet eligendi pontificem.

Adrian9 papa romam venire Karolũ regem ad defendendas c res ecclesie postulauit: karolus vero romam veniẽs papiam obsedit ibiq; relicto exercitu in sancta resurrectione ab adriano papa rome honorifice susceptus est. post sanctam resurrectionem reuersus papiã: cepit desiderium regem. deinde romã reuersus cõstituit vbi synodũ cum adriano papa in patriarchatu lateranensi: in ecclesia sancti saluatoris. que synod9 celebrata est a. cliij. episcopis religiosis et abbatib9: Adrianus autem papa cum vniuersa synodo tradiderunt karolo ius z ptãtem eligendi pontificem: z ordinandi apostolicam sedẽ: dignitatem quoq; patriciatus d ei concesserat. Insuper archiepiscopos: et episcopos per singulas e prouincias ab eo inuestituram accipere diffiniunt. vt nulli a rege laudetur: z inuestiatur episcopus nisi p̃ius decretum generale introducatur in regiam vrbem secũdum antiquam consuetudinem: vt cum eorũ conscientia et iussione debeat ordinatio prosperari. Item Vitalianus natione siguensis direxit responsales suos cum synodica epistola iuxta consuetudinem in regiam vrbẽ apud piissimos principes significãs de ordinatione sua.

Item ex historia ecclesiastica.

¶ Imperatorius habet eligendi pontificem.

Adrian9 papa romam venire Karolũ regem ad defendendas c res ecclesie postulauit: karolus vero romam veniẽs papiam obsedit ibiq; relicto exercitu in sancta resurrectione ab adriano papa rome honorifice susceptus est. post sanctam resurrectionem reuersus papiã: cepit desiderium regem. deinde romã reuersus cõstituit vbi synodũ cum adriano papa in patriarchatu lateranensi: in ecclesia sancti saluatoris. que synod9 celebrata est a. cliij. episcopis religiosis et abbatib9: Adrianus autem papa cum vniuersa synodo tradiderunt karolo ius z ptãtem eligendi pontificem: z ordinandi apostolicam sedẽ: dignitatem quoq; patriciatus d ei concesserat. Insuper archiepiscopos: et episcopos per singulas e prouincias ab eo inuestituram accipere diffiniunt. vt nulli a rege laudetur: z inuestiatur episcopus nisi p̃ius decretum generale introducatur in regiam vrbem secũdum antiquam consuetudinem: vt cum eorũ conscientia et iussione debeat ordinatio prosperari. Item Vitalianus natione siguensis direxit responsales suos cum synodica epistola iuxta consuetudinem in regiam vrbẽ apud piissimos principes significãs de ordinatione sua.

Item ex gestis romanorum pontificum.

¶ Elect9 in romanũ põtificẽ non ordinet: nisi ei9 decretum imperatori primũ p̃sentetur.

Hatho natiõe siculus cui9 legatione fungẽs Johãnes episcop9 Portuensis dñico die octauo pasche in ecclesia sancte Sophie publicas missas coram principe: et patriarcha latine celebrauit. hic suscepit ab illo dualem. i. regiã epłam scõm suam postulationẽ: per quaz reuelata est cõtiras pecunie q̃ soluta b erat dari p ordinatione z põtificis facienda. sic tamen vt si contigerit post eius transitum electionem fieri non debeat ordinari qui electus fuerit: nisi prius decretum generale introducatur in regiam vrbem secũdum antiquam consuetudinem: vt cum eorũ conscientia et iussione debeat ordinatio prosperari. Item Vitalianus natione siguensis direxit responsales suos cum synodica epistola iuxta consuetudinem in regiam vrbẽ apud piissimos principes significãs de ordinatione sua.

¶ Imperatorius habet eligendi pontificem.

Adrian9 papa romam venire Karolũ regem

Judex ecclesiasticus cãm sanguinis alij cõmittere põt.

d ¶ Patriciat9, vt puniret crimia. z sm hoc põt intelligi. ij. q. vi. ois oppssus. Et ita iudex ecclesiastic9 alij põt cõmittere cãm sanguinis. Uel intellige q̃ est aduocatus rome. vt extra de elec. venerabilem.

e ¶ Per singulas. ergo in frãcia et i hispania vn9 est imperator. vt. viij. q. j. in apb9 qđ precedo: nisi pbẽt se exẽptos ab imperatore. vt xvij. q. viij. §. ecce. vnde adhuc de capite suo dabũt tributũ imperatori: cũ non probent se exemptos ab imperatore. vt. ff. đ cẽsi. l. viri. si ei dicũt se nõ subesse romano impio: p cõse quẽs dicũt se nõ hẽre aliqđ ppriũ. vt. ẽ. di. j. ius q̃rituz. fateamur q̃ iperatorẽ rẽ dñz mundi. vt. ff. ad le. rho. de ẽjctio domus. Obstat q̃ reges hispanie cũ non haberẽt impio: regnũ ab hostiũ faucib9 eruerũt

Ecclia magnã hz iurisdictionem in laicos.

f ¶ Publicari hic ecclesia publicat bona laicoz. z qñq; đpo nit laicos a dignitatib9. xxij. q. v. p̃ceptũ. i fi. Uel dic q̃ đ̃ docet eccla qđ fieri debeat. sic. xxiij. qõ. iij. illicita. z. v. q. vlt. de latori.

Papa dat gladij ptãtem.

Impator est nus mũdi.

g ¶ Synodo congregata. Cõfirmamus. Ar. q̃ idẽ potest dare z cõfirmare. xxij. distin. in noie. z ẽ de elec. cũ interarg. extra de fistru. c. iter dilectos. z. ff. đ iurisdi. om. iud. z qz. qñq; etiã đ̃ dare. id est datum ondere. vt. xxiij. q. v. §. hinc notã dũ. ff. đ testa. he redes. §. si quid.

Impatores multa pdiderũt pui legia.

Obediendum non est alicui i malo.

h ¶ Affici. cũ hec pũtegia fuerint oibus successoribꝰ data quare non vtunt eis? Rñ. qz imperatores eis renunciauerũt. vt. j. e. tibi. Itẽ per abusum perdiderunt. vt. j. e. §. verũ. Itẽ qz ex causa fuerunt concessa. vnde cessante causa ipsa cessauerunt. vt. j. q. vij. qđ. p remedio. Hec ob. qõ hic đ̃ de successoribus: qz hoc intelligendũ est de illis successoribus qui hoc impetrare possint. vt. xxiij. dist. in nomine.

i ¶ Alontane. Jussisset. Arg. q̃ auctoritas matoris excusat. vt. j. xiij. q. v. dixit. xxviij. di. diaconi. xxiij. q. v. miles. Arg. contra. xij. q. ij. quicũq; et xvj. q. j. in canonibus. Jo. So. in malo nulli est obediendũ nec aliquis excusatur. vt. xj. q. iij. si dñs. B.

k ¶ Sub excõmunicationis. Et hoc videtur q̃ per talia verba fiat excõmunicatio cum sic dicitur. precipio tibi hoc sub pena excõmunicationis. Et est arg.

a ¶ Primo. non dicas p̃lo regi: se ẽ đ̃ mo Ottoni. i. ante quẽ null9 alius fuit. sic extra de ẏb. sig. toseph. z. ff. de verb. sig. primus.

b ¶ Successorem. hoc speciale fuit p̃ra id. viij. q. j. moyses. sic. vij. qõ. j. petisti. Hic ptz q̃ maximã habet

apostolicã auctoritatem concedimus: atq; largimur dño Ottoni primo regi theutonicorum: cuiusq; successoribus huius regni Italie in ppetuã facultate eligendi successore atq; summe sedis aplice pontifice ordinandi: ac p hoc archiepos: seu epos: vt ipse ab eo investitura accipiant z consecrationem: vnde debent exceptis his quos imperator pontificibus z archiepis cõcessit et vt nemo deinceps cuiuscũq; dignitatis vel religionis eligendi: vel patricium: vel pontificem summe sedis apostolice aut quẽcunq; episcopu ordinandi habeat facultatem: absq; consensu ipsius imperatoris. quod tamen fiat absq; omni pecunia: et vt ipse sit patricius c et rex. ¶ Si a clero et populo quis eligatur episcopus: nisi a sepradicto rege laudetur: et inuestiatur: non consecretur. Si quis contra hanc apostolicam f auctoritatẽ aliquid molietur: hunc excommunicationi subiacere decernimus z nisi resipuerit irreuocabiliter exilio g puniri: vel vltimis supplicijs affici h.

Item Gregorius.

¶ Precepto principum maximo remittit: q̃ absq; auctoritate apostolica ordinatur.

Salonitane ciuitatis episcopus me nesciente ac responsali meo ordinatus est: et facta est res que sub nullis anterioribus principibus euenit. Quod ego audiẽs ad eundem prevaricatorem qui inordinate ordinatus est: p̃ misi vt oĩno missaz solẽnia celebrare nullo modo p̃sumeret: nisi pri9 a serenissimis dominis cognoscerem: si hoc fieri ipsi iussissent i quod ei sub excommunicationis k interpositione mandaui qui cõtempto me atq; despecto: in audacia quorundam secularium hominum: quibus denudata sua ecclesia premia multa prebere dicitur: nunc vsq; missas facere p̃sumit: atq; ad me venire secundum iussionem dominorum noluit. Ego autem preceptioni pictatis eoz obediens l: eidem maximo qui me nesciente ordinat9 est: hoc qđ in ordinatione sua me vel responsalẽ meũ p̃termittere p̃cepit: ita ex corde relaxaui m

Excõicatio an feratur per hec verba. pio sub vij. alligãtur. et ff. de arbi. cels9. Excõicationis.

Alij dicũt q̃ refert an diffinẽdo illa ẏba. pferant: vt tũc p ea fiat excõicatio: an constituẽdo ius: z tũc nõ fiat excõicatio p illa verba. Sed hec veritas ẽ q̃ illa verba nõ habẽt vim sentẽtie: sz tñ p̃minationis. vt. C. p̃minatio. epłas. per totũ.

Excõicari p̃ potest ds excõmunicari: z tali ꝑditiõe ter hic intelligo latã slaz: vnde existente conditione ligat excõmunicatio z nõ prius: et tamẽ a tali excõmunicatione põt appellari: licz hu. contrarium scripserit: vt ẽ de appellatio. preterea. et hoc iõ quia excõmunicatio tũc nõ trahit, secũ suã executionem qz nõ cedit nec venit dies añ existentẽ cõditionẽ. vt ff. de ẏbo. signi. cedere. Sz qđ si excõmunicans moritur priusq; existat cõditio? tunc dico excõmunicatum quãdo extat conditio: z ita alii quis excõmunicatur a mortuo. Utrũ autem cõditione existente intelligatur retro fuisse excõmunicatus per id quod legitur. ff. q̃ po. in pigno. ha. l. potior. et ff. de manumiss. testa. neracius. Uel tñ a tẽpore conditionis extãtis per id qđ est. ff. de edil. edic. bouem. §. si sub cõditione. disputationi relinquo. Joh. Ego credo q̃ a die existentis conditionis per decreta. illã preteres. extra de appel. B.

Excõicat q̃s a mortuo.

l ¶ Obediẽs. hoc dicit: qz ei ẽcipe non poterãt. B.

m ¶ Relaxaui. No. epm remittere posse ẽ ad ipm spectant nõ que ad deum. vt. xxiij. q. iij. si is qui pretextus prelati fiunt in cõtemptum ecclesie: et ideo in factaz deum? vtiq; sed principaliter in prelatum. ẽ. distin. p̃ly. z qui emendat. z. xxxiij. q. iij. inter.

Epus an possit immutare remittere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a Ac sic me. Ar. & ita habitio sequēs facit aliqđ legitimuz quod ab inito fuit illegitime. extra. de iure pa. cura. xviij. q. j. & monachis. ic. q. j. lugdun.

b Cognoui. p auditum. vt. ij. q. v. ḡro. xvij. q. v. hic videt. non tām̄ iudex. ij q. j. §. quando.

c Cum loge. Potestas. nichil tñ hic regi subtrahit qñ sicut prius eligebat ita et modo post priuilegiū collegio concessum. S.

d Atq; galli cie. Cōnumerat hic gallicia hyspanie cum tñ sit pars eius. & ita pars connumerat suo toti. sic j. eo. ego. & C. & excu. tut. exactores. vbi dō one ribus & tutelis.

e Priuilegio Iuriure. sic. ix. q. iij. saluo. ff q. mo. pig. vbi hyppotheca tacita solui. si debitor. §. j. postea ergo onus ḡ ius primatie concessum fuit huic collegio. Cum el rex eligeret olim & cōsilio oim epōrum: hoc cōsiliū pceditur et hic.

f Maneat. Arg. ppter loci & tpis difficultatē electionē fieri a q̄ nō debeat vt. xviij. q. j. pudenda. xcvij. dis. iuxta.

g Epīs eligē. i. a rege electos consecrare et confirmare.

h Infra. j. distinc. xciij. iuxta. extra & iurepa. si Po. j. lxv. dis. si quis contra. sed ac si me auctore fuerit ordinatus: alia vero illius peruersa. s. mala corpalia que cognouit. vel qz cuz pecunia ē electus vel qđ excōicatus missas facere presumpsit. ppter deum irrequisita pterire nō possum: & si ad me venire diu distulerit exercere in eo districtionē canonicam nullo modo cessabo.

Item ex conci. Toletano.

¶ In electione epōrum: principis desideratur assensus.

Quam longe lateq; diffuso tractu terrarū commeantiū ipedit celeritas nunciox q̄ aut nequeant regibus audientibus decedentis pōtifex transitus notificare: aut de successore morientis epi libera principis electio expectari: nascitur sepe aut nostro ordini de relatione talium difficultas aut regie prātie. dū cōsultum vrm subrogandis pōtificibus sustinet innumerosa necessitas. Unde placuit oibus pōtificibus hispanie: atq; galliciē vt saluo priuilegio vniuscuiusq; puincie licitum maneat deinceps toletano pontifici q̄scunq; regalis prās elegerit: et iā dicti toletani epi iudicium dignos esse pbauerit: in q̄buslibet puincijs: & in precedentiū sedibus pficere presules et decedentibus epīs eligere successores. Jta tñ vt q̄squis ille fuerit ordinatus post ordinationis sue tēpus infrah triū mensiū spaciū: metropolitant propriū presentiam visurus accedat. Electiones quoq; summoz pontificum: atq; aliorum infra presulum quondam imperatoribus representabantur sicut de electiōe beati Ambrosij: et beati Gregorij legit: quibus exemplis et premissis auctoritatib liquido colligitur laicos non excludendos ab electiōe neq; principes esse reijciendos ab ordinatione ecclesiarum. Sed populus aut princeps uberur electioni interesse: non precipit aduocari ad electionē faciendā: sed ad consensum electionī adhibendū. Sacerdotum em (vt in fine supiorus capituli stephani pape legitur) est electio: & fidelis populi est hūiliter cōsentire. Desideriuz ergo plebis requirit: vt cleri oz electiōi concordet. Tunc in ecclia dei rite pficietur antistes: cuz populus pariter in eum acclamauerit: quem clerus communi voto elegerit.

Unde Celestinus papa ait.

¶ Plebis non est eligere: sed electioni consentire.

Veri plebisq; cōsensus & desiderium requirat Item Leo pumus.

¶ De eodem.

Vta civium testimonia pplorū honoratorum arbitriū electio clericorū in ordinationib p sacerdotū cōstituantur: et infra. Per pacē et quietē sacerdotes qui futuri sunt postulētur: teneat subscriptio clericoz: honoratoz testimoniū: ordinis conuentus: et plebis. Principibus vero atq; imperatoribus electiones romanoz pontificum: atq; aliox epox referendas vsus et constitutio tradidit pro scismaticox atq; hereticorū dissensionibus quibus nōnūq; ecclia dei cōcussa periclitabat: cōtra quos legib fidelissimoz iperatoz frequēter ecclesia munita legit. Representabat ergo electio clericoz principibus vt eorū auctē roborata nullus hereticoz: vel scismaticorum auderet cōtraire: & vt ipsi principes tanq; deuotissimi filij in eū cōsentirēt: quē sibi in patrē eligi viderent vt eis in omnib suffragatores existerēt. Sicut Valētinianus beato Ambro. supra legitur dixisse/noli timere: q̄ deus qui te elegit: semp te adiuuabit: et ego adiutor & defensor tuus (vt meū ordinem decet) semper existam. Unde Stephanus papa statuit dicens

plebis noie q̄ cēsent.

iij. ps

Juran dū ne ē de idē nitate eccl̄ie añ electionē.

Cōsuetudo an possit īducere vt aliqđ recipiatur in spūalibus.

iiij. regum. xviij. a ij. Paralip. xxx.

a Quia, Presente. j. lxxix. dis. nullus.

b Juramēta. Uideur ergo q̄ añ electionem nō sit pstandū iuramētū de indēnitate eccl̄ie. vt. viij. q. iij. ar. caldus. & j. xxviij. di. de syracusane. pōsumere tur em hic facere vt eligeret. Dicit tñ quida q̄ si est consuetudo q̄ p̄ sterur / prestari pōt: & sic intelligūt qđ dr hic in fi. Quid tñ iurz sit & hoc habes viij. q̄stione. iij. in summa.

c Consuetudo. p hoc videt q̄ in spūalib seruanda sit cōsuetudo in recipiēdis muneribus vt. j. e. agatho. & in aut. de sanct. epi. §. iij. col. ix. & j. q. iij quesitū. & ix q. iij. cōquestus. & extra de symo. ad aplicā Ar. j. extra & symo. cū ecclesie. & cap. sicut. Ad hoc dicunt qđā q̄ licitum est alicui qđ petere in spiritualib: sed nō p spūalibus. vt nō petat p cōsecratiōe: sed pro cōsuetudine. Ut dic q̄ si p suetudo illa pietatem continet nō pōt peti: tñ superior rogere p̄t vt seruetur talis consuetudo: vt dicit illa constō ad aphicā. Hug. tñ dicit q̄ istō referat ad legatos imperatoz. vt nō alid romana ecclesia petat ab eis q̄ soliti sunt facē scz vt papa nō cogat eos a liud iuramentū facere pape: q̄ iuramētū fidelitatis: qđ imperator̄ solent pstare. vt. j. e. tibi. et hoc indicat illud verbū minuat.

d Excelsa. i. tēpla īdolorum in excelsis posita.

e Ideo. Quia iussu dñi factus erat: & quia eū resipientes liberabantur.

f Destruxit. Hic ezechias cōmendatur ex destructione imaginis que erat occasio superstitionis. quare ergo massiliēses eps condemnatur: qui destruxit imagines in quibus populus idolatriam committebat. vt de consecra. distinc. iij. per totū. Dic q̄ serpens iste fuit temporalis ad sanandū vulnera: vnde cessante causa cessare debuit effectus: sed causa imaginum perpetua est: vt habeat in eis memoria dei. ezechie cōmendatio.

g Destruātur. Arg. successores ōbere mutare facta et instituta predecessorum: etiam bona si viderint esse ea perniciosa exēplo. vij. questione. j. videntes. xxxv. q. j. c. j. et. xcvj. distinct. bene quidē. in fine distinctionis lxviij. coepiscopi. & extra de ci. suggestū. vbi est argumen. q̄ priuilegium qđ est exemplū malū. remouēdū est instī. vt bono. ra pro. §. sed nedū talia. Successores ōdecessorū sta tuta mutare pōt.

Presentib legatis imperatoris ordinet pōtifex romanus.

Quia sancta romana ecclesia (cui deo auctore p̄ fidemus) a pūbus patitur violentias (pontifice obeūte) q̄ ob hoc inferunt qz absq; impiali noticia pontificis fit electio & cōsecratio: nec canonico ritu & consuetudine: ab imperatore directi sunt nūcij: q̄ veter scādala fieri volum: vt cū instituēdus est pōtifex: cōuententib epīs & vniuerso clero: eligatur p̄sente senatu & pplo qui ordinādus est. Et sic ab oibus electus pūtibus legatis impialibus cōsecret: nulluſq; sine periculo sui iuramēta vel pmissiones aliquas noua adinuentiōe audeat extorquere: nisi q̄ antiqua exigit cōsuetudo ne vel ecclesia scandalizetur: et imperialis magnificentia minuatur. Verū qz imperatores q̄ſq; modū suum ignorantes: nō in nūero consentientiū: sed primi distribuentiū: immo exterminantiū esse voluerūt: frequēter etiam in hereticorum perfidiā plapsi: catholice matris vnitatē eccl̄ie impugnare conati sunt: ideo sanctorū patrū statuta aduersus eos prodiderunt: vt semet electiōi nō insererent: & quisquis eorū sufragio eccl̄iā obtineret anathematis vinculo innodaret: sicut scriptura quoq; diuina dicit. Oz postq; ezechias dissipauit excelsa: & contriuit statuas: & succidit lucos: & fregit serpentem eneum: quem fecit moyses: videlicet qz illum serpentē de fieri iusserat: ne serpentina morte pplis interiret: ideo ipse pplis colere & venerari eum ceperat. & idcirco destruxit iste: qđ (iubente deo) fecerat ille: ac p hoc magna auctoritas ista est habenda in ecclesia: vt si nonnulli ex pdecessoribus: & maioribus nostris fecerunt aliqua q̄ illo tēpore potuerūt esse sine culpa: et postea vertunt in errorem & superstitionē: sine tarditate aliqua: & cū magna auctoritate a posteritate destruātur.

h Postremo p̄sentibus legatis iperatorum & inconsultis electiones romanorum pōtificum leguntur celebrare: & rande ijdē imperatores religioso mentis affectu prefatis priuilegijs renunciauerūt: multa insup donaria eccl̄ie dei conferentes.

Item Grego. iiij. scribit.

¶ Inconsultis legatis imperatoris: adrian ad pontificatum eligitur.

Quam Adrianus. ij. ad romanum pontificatum ab ecclesia dei genitricis dñe (q̄ dr ad presepe) traheret ad lateranense pātriarchiū: certatim a populo & clero & pceribus deportatus est. qđ audītes missi Lodouici imperatoris moleste tulerunt: & indignati sunt. q̄ dum presentes essent: nō fuerunt inuitati: nec optate a se futuri presulis electioni interesse meruerunt: quia cepta ratione q̄ non causa cōtempt augusti: sed futuri tēporis prospectu hoc commissum fuerat: ne videlicet legatos principū in electiōe romanoz p̄sulū expectandi mos p

h Trahere tur. Deber em ire quasi mun, vt argu. j. q. vj. sicut is. C. & epi scopis et cleri. si quēquē. sic em appellātur quasi p̄ro nomine & quia portatur papa in manib ne offendat ad lapidem.

i Tempo ris. Nota que non sunt mala interdum debent omitti ne sint exēplo perniciosa. vt. x. dis. xviij. in nomine.

Universidad de Deusto Biblioteca

Electū saluta-tūs electionis eius p̄bet consensum

.f. disti. xxi. denicq; xij. q. ij. liberti. ij. q. vij. accusatio. z. xxx. q. j. c. j. instit. vi bo. rap. §. sed nedum talia.

a ¶ Et ad salutandū. Ar. eos cōsensisse electioni ex quo interfuerūt z eū salutauerūt z nō reclamauerūt sic ex de his que fi. a maio. par. ca. ex ore. in fi. z ex de

Imperator imperij res alienare potest.

huiusmodi fomitem innolesceret. omnem indignationē meditus sedauerunt: z ad salutādum[a] electum etiam ipi humiliter accesserunt.

Item pactum constitutiōis imperatoris primi Lodouici cum romanis pontificibus.

¶ Electio romanorum pontificum a lodouico concedit romanis.

EGo Lodouicus imperator romanus augustus statuo z concedo per hoc pactum confirmationis[b] nostre tibi beato Petro principi apostolorū: et p te vicario tuo dño paschali summo pontifici z successoribus eius in perpetuum: sicut a predecessoribus vestris vsq; nunc in vsa potestate z ditione tenuistis: z disposuistis romanam ciuitatem cum ducatu suo: z suburbanis atq; villiculis[c] oibus z territorijs[d] eius montanis z maritimis: littoribus z portub[9]: seu[e] cūctis ciuitatib[9]: castellis: oppidis: ac villis in tuscie ptib[9].

¶ Idēq; qñ diuina vocatione hui[9] sacratissime sedis pontifex de hoc seculo migrauerit[f] null[9] ex regno nostro aut frācus: aut longobardus de qualibet pte homo sub nra potestate constitutus licentiā habeat contra romanos: aut publice: aut priuatim conuenendi aut electionem faciēdi: nullusq; in ciuitatibus aut in territorijs ad ecclesie beati Petri apostoli potestatē pertinētibus aliq̄ malū preterea facere presumat: sed licet romanis cum omni veneratione et sine qualibet perturbatione honorificam suo pontifici exhibere sepulturam, z eum quem

d ¶ Et territorijs. Quid sit territorū. quid sit opidū: quid villa habes. ff. de verbo. sig. si pupill[9]. §. territoriū. z sic est arg. q; nolle ciuitatis nō comprehendunt et[9] territoria. vt. xij. q. ij. c. vl. z. ff. de verb. sig. l. ij. z. ff. de arbi. si cū dies. §. si arbiter.

Ciuitatis appellatiōe ei[9] territoria non p̄hēdūtur.

diuina inspiratiōe: z beati Petri intercessione oīs[g] romani vno consilio: atq; vna concordia sine aliq̄ pmissione ad pontificat[9] ordinem elegerit: sine aliqua ambiguitate: atq; contradictiōe more canonico cōsecrare: z dū consecrat[9] fuerit legati ad nos vel ad nr̄os successores reges francoz[h] dirigantur: qui inter nos: et inter illum amicitiam: z charitatē: z pacem consocient.

Item Leo. iij. Lothario: et Lodouico augu.

¶ Electio: z cōsecratio romani pontificis: nō nisi iuste z canonice fiat. ¶ Palea.

INter nos et vos pacti serte statutū est: et confirmatum q; electio z cōsecratio futuri romani pontificis: non nisi iuste et canonice fieri debeat. Idem. ¶ Ab imperatore: vel nuncijs eius: electiōi romani pontificis nullū obstaculum generetur. ¶ Palea.

COnstitutio primi Henrici: et primi Ottonis: cū romanis pōtificib[9]; vt nullus missorū nr̄orū cuiuscunq; impeditiōis augmentū in electiōe romani pontificis cōponere audeat: oīno prohibem[9].

Item in electiōe romanoz pōtificum neq; liber: neq; seruus ad hoc venire presumat: vt illis romanis quos ad hanc electionē per cōstitutionem sanctorū patrū antiqua admisit cōsuetudo: faciat aliq̄d impedimentum. Q; si quis contra hanc nostrā constitutionē presumpserit: exilio tradatur.

Item constitutio Ottonis.

¶ Iuramentū ottonis q̄d fecit dño pape Johāni.

IDi dominus[i] Johānes

Impōrium trāsit primo de grecis ad teuthonicos deinde ad italos.

Vasallus ecclesie cui dz fidelitatis iuramentū p̄stare.

ipsi sint pars corporis sui. vt. vj. q. j. §. ver. Nō ob. ex de sy mo. ex diligenti. q; non erat ius feudi. de quo iure plene habetur in consti. federici. de feudis.

Iconom[9] z p curator diuersimode iurāt.

a ¶ Et iurare. Nor. q; iconom[9] siue iudex iurat in aliam ppriā. extra de iura. calū. in practicis. sed procurator iurat in alias dñi. vt hic. z. c. dist. optatū. z. xvij. q. iij. me tuentes. z extra de offi. lega. nouit. i parte decisa. Fit autē hoc iuramētum sub gal[ib9] ꝑbꝫ. Ego iuro in aiam domini mei q; ipse hoc fuabit. Uel sic iurat. Dominus me[9] iurat p me q; hoc seruabit sic ipsius de[9] admouet. Sed q̄ liter obligat alios alium p iuramētum cōtra id qđ legit instit. de iure. stipula. §. si quis alij[9]? Sed dic q; dñs semet obligat: sed p aliū. vt ex de sentē. ex cōi. mulieres. ff. de admi. tu. ita aute §. gessisse.

Procurator reuocat[9] si aliqua facit an teneāt.

Sed quid si dominus reuocet mandatū: nūqd intelligit obligatus p tale iuramentū: ita. si nō puenit reuocatio ad procuratorē: sicut id qđ facit vdex tenet dōec ignorat reuocatū mandatuz. vt extra de appel. si duob[9] z rōne ignorantie tenet sententia. vt. xij. q. vij. §. tria. in pn. et ix. q. j. ordinationes. ff de offi. ꝓ. si. si forte ff. ō procu. si procurator in fi. ff. man. si mādassem. Joan. Si aūt lis esset cōtestata: oporteret q; reuocatio pueniret ad iudicē vel aduersariū. alioquin firmum est qđ fit cū procuratore. vt extra de procu. mādato. Si aūt nō sit lis contestata: videtur sufficere si reuocatio peruenit ad procuratorem. vt dicit expresse decretal. extra de procu. ex tex. i. l. sus in quib[9] requirit pseuerantia sicut cū matrimonio ita dñm obligarū lz nūcius ignoret reuocatū. ‡ Et cū papa ego rex Otto promitto re et iurare[a] facio per patrē et filiū et spīm sanctū: z p lignum hoc viuifice crucis: et per has reliquias sanctorū: q; si pmittente dño romam venero sanctā romanā ecclesiam: et te rectorē ipsi[9] exaltabo pm meuz posse: et vitā aut mēbra nunq̄: neq; ipm honorez quē habes mea voluntate: aut meo[b] consilio aut meo cōsensu: aut mea exhortatione perdes: z in roma nullū placitum: aut ordinatiōnē faciaz de oibus q̄ ad te aut ad romanos ptinent sine tuo consilio. et quicquid de terra sancti Petri ad nostram potestatem peruenerit: tibi reddā et cuicūq; italicū regimen cōmisero: iurare faciam illum vt adiutor tui ad defendendam terram sancti Petri secūdum suum posse. Item ex primo libro capitulorū Karoli et Ludouici imperatorum.

¶ Liberū sit clero et pplo de ppria diocesi eligere.

SAcrorum canonum nō ignari: vt dei nomie sancta ecclesia suo liberi[9] potiat honore: assensum ordini ecclesiastico prebemus: vt scilicet episcopi per electionem[c] cleri et populi ꝑm statuta canonuz de ppria diocesi[d] (remota persōnarū[e] et munerū[f] acceptione) ob vite meritum: et sapientie donum eligantur vt exemplos[g] et verbo sibi subiectis vsquequaq; prodesse valeant.

Ex his constitutionib[9] et pacto Ludouici imperatoris deprehēduntur imperatores illis renūciasse priuilegijs que de electione summi pontificis Adrianus papa Karolo imperatori: z ad imitationē eius Leo papa Ottoni prio regi theutonicoruz fecerat. ¶ Cum ergo premissis auctoritatib[9] cūctis liqueat electionē clericoz tantūmodo esse: queritur quorū sit ipsa: aut clericorum maioris[h] ecclesie tm̄: an etiam aliorum religiosorum qui in eadem ciuitate fuerint: sed sicut in breuiatione canonū fulgentij carthaginensis ecclesie diaconi inuenitur. in. vij. niceno concilio: et in gangrēsi statutum est: vt ad eligendū episcopum sufficiat ecclesie matricis arbitrium. Nūc autem sicut electio summi pontificis non a cardinalibus[i] tantum verūetiam ab alijs religiosis clericis auctoritate Nicolai pape est facienda: ita et epōrum electio non est a canonicis tantum: sed etiam ab alijs religiosissimis clericis: sicut in generali synodo Innocentij pape rome habita constitutū est. Ait enim.

¶ Absq; religiosorū virorum concilio: canonici maioris ecclesie episcopum non eligant.

ter mandat filio vt aliquē manumittat. ff. de manumittat. si pater. z hoc est: q; pater et filius censentur vna persona. vt. xxxv. q. iij. §. hac autem. Joannes.

in ꝓn. z in. l. cū filij[9]. §. cū ibi j. cū ibi cere q; iuri non dent dānum contra eos. vt qualiter ō ꝓbo. potest se obligare ad alienū factū cōtra id ifti. de iuri. stipu. §. si qs alij. nec em tenet quis de facto familie sue si ipse nō mādauit: nec ratū habuit. vt. j. q. iij. obliquata p̄sulat[9]. ex de reſti. spo. cuz ad sedē. ff. de vi. et vi arma. l. j. §. ait ꝓtor. Sz dic q; intelligit obligasse se curatur nē ab eis dānū daret. xvij. q. v. ō forma. sicut ē cū qs ꝓmittit alīū fisti in iudicio tātū: ad hoc tenet vt operaz det quā potest. ff. de verb. obli. quotiens quis. Sed littera illa meoꝝ: nō est in lib. meo. Joan.

Famulo suo debet ante omnia.

b ¶ Meo. al's meoꝝ. lz quā cautionē pōt de hoc facere q; iuri non dent dānum contra td. ff. cōmoda. ad

c ¶ Acrorum. ¶ Per electionez. Hoc nomen ꝓprie z impropie sumit[9] cum illis geniuis cleri z populi. arg. ff. cōmo. si vt certo. §. cōmodatum.

d ¶ Diocesi. No. q; ex. ymāgi sunt omnes de diocesi pri[9] qñ eligat extraneus: vt dixi ij. dist. nullus.

e ¶ Personaz. Sic. viij. q. j. dilectissimi. z ex ō iusti. ad decorē.

f ¶ Et munerū. Cum talis eligatur a deo dicitur eligi. viij. q. j. si ergo. Y.

g ¶ Ut exemplo. Nam cepit Jesus facere et docere. vt. xxxvj. distin. §. ecce.

h ¶ Maioris. Sic ergo nomen clericorum restringitur ad maiores ecclesie canonicos. ‡ vt. x. q. j. antiquos. viij. q. j. c. ij. extra de verbo. sig. cum clerici. cum de quos. viij. q. j. c. ij. extra de verbo. sig. cum clerici. bene est in talibus seruanda cōsuetudo. vt extra de cau. pos. cum ecclesia.

‡ Adde q; etiaz aliqñ ad platos gl. ē nota. auf. de san. epi. ꝓbꝛoz. col. ix.

i ¶ Non a cardinalibus. vt. §. distin. xxiij. c. j. nē.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a

Electi-one dr̃ q̃ tri-plr̃ ex-cludi.

OBeūtibus. ¶ Sub anathematis. quid de hoc tenere debeas: dicit. S. e. salomitane.

¶ Excludãt. Dicit. h. alios tripliciter excludi: tunc ppte excludunt cū nō vocant. vel si vocati nō audiūtur. vel si sponte ueniāt nō admittant. Credo hoc ca-

OBeūtibus sane episcopis qñ vltra tres menses vacare ecclesiam sctōr̃ patrum phibent sanctiones: sub anathematis[a] vinculo interdicimus: ne canonici de sede episcopali ab electione eporz excludant[b] religiosos[c] viros et eorz cōsilio honesta et idonea persona in episcopum eligat. ¶ Si exclusis[b] religiosis electio fuerit facta: qđ absq; consensu[c] eorz[f] z conniuentia[g] factū fuerit: irritū habeat et vacuum. ¶ Hūc ergo querit[h]: si vota eligentium in duas se diuiserint partes: quis eorz alteri sit preferēdus? De hijs ita scribit Leo episcopus.

¶ Cum vota eligentiū in duas se diuiserint partes: quis sit preferendus.

SI forte (quod nec repre hensibile: nec irreligiosum iudicamus) vota eligentium in duas se diuiserint[i] partes: is metropolitani iudicio[k] preferatur qui maiorib⁹ innatur studijs[l] et meritis. ita tñ vt nullus[m] detur inutilis et non petentibus: ne plebs inuita episcopuz nō optatum contēnat aut odiat.

¶ Dist. lxiiij. Hinc considerādum[n] est a cum ābo. Uel metropolitanus gratificet cui velit. vt extra de parrochi. c. j. z. ff. ad sil. l. iij. §. si cū oēs. et. ff. de reli. l. vlti. Uel preferatur ille qui prius ordinat⁹ est. vt. lxxv. dist. c. vlt. vel senior preferatur. vt. xxxv. q. vj. c. j. ff. de fide instr. l. vlti. Uel ille q̃ pri⁹ notatus est. vt in auc. ō mona. §. penul. colr. j. Uel preferatur ille qui quādoq; deliquit illi qui semper bonus fuit. Uel pferat ille qui diuti⁹ militauit in ecclesia. vt. lxj. dist. quid pderit. Si autē vtraq; electio est viciosa: vtraq; cassatur. vt extra de elec. considerauimus.

Electi duob⁹ equali ter qs uus eligat. vt alteri pferk.

Electi vtriusq; electio cassabit.

Electi pfirmatus a q̃ dz consecrari

Absentes pñt ylias consentire.

Adde ad hoc no. per bar. i. l. si qs mihi bona. §. iussuz. ff. de acquirē. here.

Metropolitanus neminem pñsumat cū suf-

SI forte. ¶ Se diuiserint. qr natura hois pna ē ad dissentiendū. ff. de arbi. item synus. §. vlti. arg. xx. q. iij. pcluus. Et pñsumit hic canō q̃ lz discordia sit in electione q̃ vtraq; pars bono zelo moueat vt. viij. q. j. nec nouū. Sed ō. s. ea. nosse. Illud est frequentius. hoc autem raro. xij. q. j. omnis etas.

¶ Iudicio. Sed quid si metropolitan⁹ non vult ipsum psecrare? videtur q̃ tunc a suffraganeis petēda sit consecratio. vt. lxxxix. dist. voluimus. sed melius est q̃ a superiore peratur. vt. ix. q. iij. nūc vero. z. viij. q. iij. arraldus. extra de iurepa. c. nullus.

¶ Studijs. eligētū: qr magis appetit iste q̃ ille.

¶ Ita tñ vt nulli⁹. q. d. si rimetur scandalum tunc vtriusq; electio cassabit. vt. lxxix. di. si duo. tūc em̄ est aliqđ detrahēdū seueritati. vt. l. dis. vt constituerek.

¶ Hinc cōsiderandū. ¶ Hec distinctio diuidit in tres partes. In pma ꝓbat q̃ epūs dz cōsecrari in loco vbi mādauerit metropolitanus. Secūda ibi: quia per ambitiones Tertia ibi: episcopum. Joan. de fan.

¶ Hinc considerandum. Hic depingitur. lxiij. distin. In precedēti distinctione docuit ad quos pertineat episcopoz electio: in hac ordiritur tractatū suum vsq; ad. lxxj. distin. ostendendo a quibus sacri ordines sunt distribuendi: z quo tempore: et in quib⁹ locis. A quibus hoc facit in hac distinctione. Ex quo tēpore hoc facit in. lxv. dist. In quibus locis hoc facit in. lxxx. Primo dicit de consecratione episcoporum.

¶ Nota ergo q̃ electus in episcopū confirmat⁹ debet consecrari a metropolitano cū suis suffraganeis. vbi autem metropolitan⁹ adesse nō potest: vel etiaz non vult/ prestabit auctoritatem hoc faciendi tribus ad minus: alijs omnibus per litteras suas ꝓsensum pbentibus. Item metropolitanus ab oib⁹ suis suffraganeis debz consecrari: aut saltem a tribus.

¶ Piscopi. ¶ Tres episcopi. Absq; metropolitano. extra de tēpo. ordi. c. nec epi. Ut dic q̃ duo sufficiāt cum metropolitano. et ꝓm hoc dic q̃ hec dictio ꝓter/ibi ponit inclusiue. sic xv. qō. vij. felix. ar. ad hoc. j. e. c. iij. Johan. Sed certe ibi non est ꝓter: nec littera contradicit. B.

b ¶ Litteris. Argu. q̃ in quo cūq; cōtractu vt cā consensus alicuius desiderat: nil refert an presentes cōsensum eximant: an absentes per lras cōsentiāt. † vt. c. dist. optatum. Et est arg. de consensu absentium. vt dist. lxiij. quanto. z distin. xviij. placuit. Et est arg. matrimonium contrahi inter absentes. vt. xxx. q. v. c. nec illud. z extra de conuersi. coniuga. ex parte. ff. de sponsalitias. ff. de actio. z obligatio. consensu. Sed licet procurator rem fieret electio. vt extra de elec. quia pro

c ¶ Potestas. quo ad confirmādum nam cōsecratio non pōt epūm contēpto minimo epo qui in prouincia sit: nec ille recipere et executionē: nec dico eum ꝓfirmare aut̄ debet statim vel infirmare si ei nol⁹ est. etiam simplici verbo et in camera. extra de appel. qua fronte. Sufficit em̄ si est not⁹ vt dicat electus magis idoneū. ar. xxvij. di. priuilegia. xxxix. di. petro. Ubi est ignor⁹ examinet eū. In cōsecratione vero semper examinet. vt. xxxij. di. qui epūs.

fragaris neū cōsecrat.

d ORdinatiōes. ¶ Auctoritate. generali. vt huius capli z similiū.

e ¶ Assensum. Sz quomō ꝓstabunt assensum: cū eis forte notus nō sit qui eligitur: nec eū viderūt vel audierunt: aliquid de eo? Sz dic q̃ sufficit si non cōtradicāt. Uel dic q̃ quem idignum esse nō nouit: dignum debet estimare et ei testimoniū ferre. vt ex̄ de scru. in ordi. fa. ex parte.

¶ Omprouinciales epi-scopi (si necesse fuerit) ceteris consentientibus a tribus episcopis iussu[f] archiepiscopi consecrari possunt.

Item Innocentius papa.

¶ Nō ordinetur epūs extra cōscientiam metropolitani.

EXtra conscientiam metropolitani nullus audeat ordinare epūm. integrum em̄ est iudiciū qđ plurimoz[g] sentētijs cōfirmatur. Hec vn⁹ epūs ꝓsumat ordinare epūm: ne furtiuū[h] bñficiū ꝓstitū videat hoc em̄ z synod⁹ nicena cōstituit arq; custodiēdo diffiniuit

Item Gelasi⁹ vniuersis per dardaniam constitutis.

¶ Epūs a suo metropolitano z ipse ab eisdem consecretur.

QUia q̃ ambitiones[i] illicitas[k] non pudet quoslā

De eodem.

ORdinationes episcoporum auctoritate[e] apostolica ab omnibus qui in eadem prouincia sunt episcopis celebrande sunt. q̃ si omnes simul minime conuenire potuerūt: assensum[e] tamen prebeāt suis apicibus: vt ab ipsa ordinatione animo nō desint. Et z concilio Aurasico. cxx.

¶ Palea.

De abiectione et ambitione ei⁹: quem duo ꝓsumpserūt ordinare epi in vestris puincijs: placuit de ꝓsumptionib⁹ vt sic vbi cōtigerit duos epos tertium ordinare: z epi z actores dānabūtur quo cautius ea que sunt antiquitus statuta seruentur.

Item Anitius papa.

¶ Ceteris assentiētibus cum tribus comprouincialibus ordinetur episcopus.

OMprouinciales episcopi (si necesse fuerit) ceteris consentientibus a tribus episcopis iussu[f] archiepiscopi consecrari possunt.

Item Innocentius papa.

¶ Nō ordinetur epūs extra cōscientiam metropolitani.

EXtra conscientiam metropolitani nullus audeat ordinare epūm. integrum em̄ est iudiciū qđ plurimoz[g] sentētijs cōfirmatur. Hec vn⁹ epūs ꝓsumat ordinare epūm: ne furtiuū[h] bñficiū ꝓstitū videat hoc em̄ z synod⁹ nicena cōstituit arq; custodiēdo diffiniuit

Item Gelasi⁹ vniuersis per dardaniam constitutis.

¶ Epūs a suo metropolitano z ipse ab eisdem consecretur.

QUia q̃ ambitiones[i] illicitas[k] non pudet quoslā

Jus vniuersitatis penes vnum stat. ij. ps.

ceta veritas reuelatur. C. de fideicommissa. l. vltima. z est simile extra de officio delegan. prudentiam. primo respon. in fine.

h ¶ Ne furtiuū. Jdeo dicit furtiuum: qr qđ ad oēs spectat/ isti surripiunt: nil tamen vnus confert. lxvj. distin. c. ij. potius ergo hoc dicendo respexit similitudinem facti q̃ rei essentiam. Zau.

Quia per ambitiones. ¶ Hec est secunda ps distinctionis in qua probat q̃ metropolitan⁹ debet a suis suffraganeis consecrari: z nō ab alijs: licet littera sit obscura: ab isto intellectu non recedāt. Johannes de fanu.

i ¶ Ambitiones. i. dissentiones.

k ¶ Illicitas. dimitte qr. z incipe ibi: non pudet.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Metropolitanis. in consecrandis epis.
b ¶Epis. in metropolitanis consecrandis.
c ¶Antiquitas. 3o. q. consuetudo pauulegiū inducit. ie. q iij conquestus. t pstationes q̄ fiant a rusticis tpe acq̄runt. C. de agri. lib. xj. Ar. cōtra. x. q. iij. q. et dist. xviij.
d ¶Vel q̄ impune. i. salte de facto. Lau.
e ¶Sinceritatis. qz catholicā sinceritatem nō obseruant.
f ¶Videm. hic resume quia q. d. qz hoc t hoc est: t ideo diuersus eam. cē.
g ¶Meminisstis. t ideo debitū honorem eis exhibetis.
h ¶Et. i. etiā.
i ¶Decernētes. i commune cōmunē vtilitatem considerantes et ad seruitium venientes: vos omnes mīs ses. C. ō vnanimiter.
k ¶Statuat. Hoc est hoc fieri scilicet.
l ¶Antistites substituti loco defunctorum sicut vetus cē.
m ¶Et vicissim. Oibus modis cēseatis. metropolitanū subaudi.
n ¶Sacrari. A prouincialibus epis si metropolitan⁹ de hac vita cē. hic est ver⁹ intellectus huius lr̄e: nec hz cōtrariū. Alij intelligunt sic: q̄ metropolitāi suffraganei pñt interim aliquē electū cōsecrare scōm hoc

Ecclia nō sem per vi uat. Ecclesiarū iura turbare: ac priuilegia q̄ metropolitanis[a] vel prouincialibus epis[b] decreuit antiquitas[c]: temeraria plumptiōe persuadere: propter qđ etiā cōtonis aplice desiderat dissidium tenere: q̄ scilicet abeī[d] auctoritate diuisi vel q̄ impune[e] propuas vsurpationes exerceāt: non respicientes quia eterno iudici rationē tā de catholice sinceritatis[e] vnuria: q̄ de traditionū preiudicijs paternarum: non sine perpetue sint damnationis interitu reddituri: si i hac obstinatiōe permanserit: charitatem vestram duximus[f] instruendam. † vt vos oīs in commune fratres sitis q̄ dardanū sitis per vnāquāq̄ cōtiguam prouinciā cōstituti: vos qui sub metropolitanis vestris esse meministis[g] t[h] ab eisdem substituti decernentes[i] (sicut vetus consuetudo deposcit) vnanimiter statuatis[k] antistites[l] t vicissim[m] (si metropolitan⁹ humane cōditionis sorte decesserit) a cōprouincialibus epis: sicut forma transmisit sacrari[n] modis oibus cēseatis: neq̄z sibi quēq̄ qđ vobis antiq̄ dispositiōe cōcessum est patiamini[o] vendicare: quatenus t inter ipsas aduersantiū voluntatū ꝓcellas veterū regulas nullaten⁹ custodire cessetis sicut pfectionum tpe diuersarū patres nostros constanter fecisse nō dubitatis. Hec dictio sacrari/ ponitur passiue. t non subauditur ibi metropoli. vt. lxv. di. si forte. Sed cōtra. c. di. q̄n. ibi dicitur q̄ vacante sede metropoli. non debent epi cē ōfun scopi ordinari. nec enim ecclesia sustinet semper vicēti sustī defuncti epi. vt. viij. q. ij. si qua. et extra de pscript. c. j. net. Sed illud potest intelligi quādo ille fuit in mora petēdi pallium vt infra. Jo.

o ¶Patiamini. Et ita resistere potest quis pro iure suo. ar. C. vñ vi. l. j. ff. ad. l. aquil. scientiam. §. pe. arg. ne licet repelle

Unde ihus. Cuilibet est hominū licitū sua iura tueri. Et vi. q. q̄ resisto tibi nō potes unde queri. xxij. q. vi. igit cū sepe. ff. de peti. here. illud. t. lxj. di. nullus.

¶Piscopum. Hec est tertia pars distinc. in qua eidem dicit qđ iam dictū erat. ad est q̄ episcopus sine consensu archiepiscopi ordinari non debet. Jo. de fan.

p ¶Oportet. iij. pg. Jā est cōgruū t oportunum est. Lauren.

q ¶Difficile. 8. distinc. lxj. catinensis. ibi: vt impossibile. cē. Lau. ita summi hic difficile: vt ibi impossibile.

r ¶Aliud generaliter.

s ¶Si quis. j. distinc. pri. c. iij. t. j. qō. j. ordinationes. t. q. vi. quoniā quicquid. §. j.

¶Omprouincialium. Hec distin. dividit i tres partes. Secūda ibi Si autem. Tertia ibi. His auctoritatib⁹. Joan. de fan.

t ¶Comprouincialiū. Hic intitulatur. lxv. di. sti. in qua quattuor articuli ponunt. Primus est quid iuris sit in ordinatione epi si aliq̄ episcopi dissentiunt. Secūdus q̄ metropolitan⁹ non dz consecrare epm preter consentiā pmatis: vbi primas est. Tertius q̄ episcop⁹ non consecrat⁹ in pñtia archiepiscopi dz eum infra spaciū trium mensium visitare. Quartus est q̄ si vnum trā episcopum contingit in prouincia superesse inuitare debet vicine prouincie epos t cum eis consecrare cōprouincialiter epos. Aut si ipse negligit: epi conuenient ipso contradicente t consecrabunt episcopos. in primo ergo articulo obtinebit sententia plurimorum.

u ¶Ane. Aliositate. Per hoc patz eos malo zelo duci: qui effecta mala munire ar[gu]unt. de pe. dist. iij. inter hec hircū. al's secus. idem si non animositate

Metropolitanus t sui suffraganei si dissentiāt in cōsecratione epi qđ pferet.

a ¶Contradicāt. Sz qđ si archiepūs solus cōtradicat: nec vult cōsecrare: t oēs alij volunt: vel ipe vult t ipsi nolunt? Dico archiepm pferēdū nisi ille malo zelo moueret. vel ipsi cām non assignarent. t ordinabit ipsum cum epis vicine ꝓuincie: ꝑm pu. Tu dic q̄ si archiepūs cām nō assignet sue cōtradictionis p cōsentiēte habet. arg. ff. solu. matri. dotez. extra de his q̄ fi. a maio. par. ca. cū in cūctis. ff. ō leg. j. filiusfamilias. §. diu⁹. et ō turepa. pastoralis. t vnus omnibus resisteret si causam assignauerit. xxxj. distinicena. immo si non audiretur/ deponeretur et ordinator et ordinat⁹. lxxxj. distanctis. t in aut. de sanctiss. epi. §. ij. col. ix. Vel dic q̄ peteret ꝓsecratio a supiore: vt dixi. lxiij. distinca. vlti.

ij. pg.

b ¶Oportet concurrere. Duos ad min⁹. lxvj. di. potro.

Pñtari de qs p lras.

c ¶Presentiā Exhibet ꝙ quis p suas litteras ꝑm pñtiā suā t eroneratur procurator a satisfactione actī pñs esset cum litter. de rato. ff. de pcu. si procurator em. Argu. contra. ō peni. dist. j. quē penitet. i fine. istū. ō aucto. tu. §. j. t. ff. de aucto. tuto. obligari. §. pupillus. similiter p legatum repsentatur suprioris auctoritas. renū di. c. j. t extra de appel. cum parati. Lau.

¶Si aūt. Hec est. ij. pg di. Jo. de fan. t dicit hic

d ¶Piscop⁹. Propijs litteris. si etiam oēs conuocare consensum suum. ff. quo. lega. l. j. §. si alter. cō

e ¶Contēptus. omissis. ff. de minō. si inder. rj. q. iij.

qui resistit. nā neminem debemus contēnere.

f ¶Plurimorū. Regulare est q̄ pueditcer cōsensus maioris ptis vt hic dicit. † nisi in casu. vt extra de rescrip. pastoralis: t in cā patronoz. vt extra de iurepatro. qm. t cū examinatur causa criminalis epi. vt. vj. q. iij. c. j. t. ij. t un re cōi. vt. ff. cōi. diui. sabinus. t in ii redē. §. fi. t. l. se. ff. de de cōi suo ma. l. pac. t i §. ij. t dū quis l. quod fancimus. §. ne muni.

† Consen. tes cō i. l. t suū he

ductū: per contētionem cōtradicāt[a]: obtineat plurimorum sententia sacerdotum. Itē ex conci. mar. pape. ¶De eodē

Oēs debet ordiari episcopus absq̄ cōsilio et pñtia metropolitani epi: adesse aūt oportet oēs q̄ sunt in p̄uincia sacerdotes: quos p suā epistolā dz metropolitan⁹ cōuocare. Et si quidē oēs cōcurrant bene est. si aūt hoc difficile fuerit plures oportet[b] concurrere: qui aūt nō conuenūt presentiā[c] sui p epistas suas faciant t sic oīm facto consensu ordinationē epi fieri oportet.[f] Si autē aliter (ꝓterq̄z a nobis terminatū est) fuerit factū: talem ordinationē nichil valere decernimus. Si aūt pm canones ordinatio epi fuerit facta: t aliquis cū sua malicia in aliquo contradixerit: plurimoū consensus obtineat.

Item in concilio antiocheno

¶De eodem.

Pūs nō est ordinādus sine consilio t pñtia metropolitani epi: cui mel⁹ erit si ex oi puincia congregentur epi. qđ si fieri nō potest: hi qui adesse nō pñt: ppriis lris[k] consensum suū designent: t tūc de mū post plurimoz epoum: si ue p pñtiā sue p lras cōsensum suū ꝓsignent: t ordinet. Si autem necessitas[m] fuerit: alit q̄z statutū est fiat: nihil valere hmōi ordinationem sciat

¶Si vero etiā secundū diffinitas regulas ordinatio celebrēt: cōtradicāt aūt aliqui ꝓpter propias t domesticas simultates hīs contēptis[e] sententia de eo obtineat plurimoz[f].

Si autem prouinciam primatem habere cōstituerit: nec etiā metropolitano absq̄ conscientia eius episcopum[g] consecrare licebit. Vñ Leo papa anastasio episcopo.

¶Absq̄ primat⁹ cōsensu metropolitan⁹ epm non ordinet.

De persona autem consecrandi episcopi et de cleri plebisq̄ consensu metropolitanus episcop⁹ ad fraternitatem[h] tuā referat: quodq̄z in p̄uicia bene placuit scire te faciet: vt ordinē rite celebrandum: tua quoq̄z confirmet[i] auctoritas: que rectis dispositionib⁹ nichil more[k] aut difficultatis debebit afferre ne gregibus dñi diu desit cura pastoz.

Item ex concilio carthaginē si. iiij.

¶De eodem.

Placet omnib⁹ vt incōsulto primate/ cuiuslibz prouincie tam facile nemo presumat: licet cum multis i quocunq⁹ loco sine eius (vt dictū est) precepto epm ordinare. Si autem necessitas[m] fuerit:

Archiepūs in pfirma tiōe nō renet pmatē pūlere

h ¶Ffraternitatem tuam. o anastasi patriarcha.

i ¶Cōfirmet. j. xvi. q. vij. nullus omnino.

k ¶More. sic. ij. q. j. sicut. t extra de sentē. t re iudi. urgantium. nuno. t vbi pena est imponenda / nulla mora debet intervenire. de pen. dist. j. adam. arg. cō tra. xj. q. iij. cum apud negocia. ergo cū celeritate expediēda sunt.

pena ē iponenda sine mora.

l ¶Placet. Ju quoeliz. dū tñ honesto. nam dicit ler q̄ cum dicit quidā sunt alijs pferēdi intellegendum est si sint honesti. ff. de munc. t hono. vt gradatim. ff. de recep. arbi. si cū dies. §. arbiter.

m ¶Si autem necessitas fuerit. i. si archiepiscopus

n

Universidad de Deusto
Biblioteca

non est in prouincia.

a MOs antiquus. Arg. pro consuetudine seruanda. vt. ix. q. iij. conquestus.

b ¶ Et pentapoli. regio est.

c ¶ Parilis. i. sibi's in quibusdam: qz vterqz deponit epos. Uel dic romano. i. cõstãtinopoli. sic ponit xxiij. q. ij. sane. p ferat. hec enim subest pape sicut alie. ix. q. iij. cuncta. z. xxiij. q. j. quotiens.

d ¶ Ecclesie. j. dist. xcix. ecce.

Pier'z varia hz noia

e ¶ Quoniam Ut hyelye. vocata ẽ ciuitas hierosol. ab helyo qstore qui strũ ciuitatz mutauit cũ primo dicta fuit salẽ: postea iebus postea salomonia a salomone: ide dicta est hierusalẽ a hierion qõ est sacra: z salomõ qsi sacra ciuitas salomõis.

f ¶ Manente Ut non minuat ab eo. electo eiꝰ eporum ad solũ metropolitanũ est referẽda: sed consecratio non dz fieri sine notitia primatis.

¶ Si quis. Nõ fuerit. vbi eñ vult metropolitanꝰ ibi ordinandus est epꝰ. vt. lj. di. qui in aliquo.

Epi insecto metropolitano cõsecrati dñt face re

h ¶ Impletis Sic qpꝰ cõsecratus pter psciam metropolitani: eiꝰ cõspectu dz presentari infra tres mẽses: vt. ẽ di. lxiij. cũ lõge. sed ordiati a papa dñt se pñtare cõspectui eiꝰ singulis ãnis. xciij di. iuxta sctõrũ.

i ¶ Duobꝰ. ẽ. dis. lxiij. cũ longe. ptra. sed potiꝰ cõsonat. qz ibi z hic infra tertium mensem hoc facit.

k ¶ Et si forte infirmitate. si. ẽ. xviij. dist. epꝰ. ad fynodum. v. q iij. c. j. vbi de hoc tractaut. z. ff. de leg. j si grege. ℌ. ff. idem est in alijs impedimentis. et hoc ponitur gratia exempli.

tres episcopi in quocunqz loco sint cum primatis precepto ordinare debent epm.

Item ex concilio niceno.

¶ Unicuiqz ecclesie proprius honor obseruetur.

MOs antiquus[g] perdurauit in egypto vel lybia z pẽtapoli[b]: vt alexandrinus episcopꝰ horum omnium habeat potestatem: quoniã quidem z romano episcopo paritis[c] est mos. Similiter autem apud antiochiã z ceteras prouincias honor suꝰ vnicuiqz seruetur ecclesie[k].

Item ex eodem.

¶ De eodem.

QUoniam mos ãtiquus obtinuit z vetusta traditio: vt helye[e] (id est hierosolymorum episcopo) honor deferatur habeat consequenter honorem: manente[f] tamẽ metropolitane ciuitatis honore proprio. Qui vero a comprouincialibꝰ suis cum metropolitani licentia fuerit ordinatꝰ: infra constituta tempora eius se representet conspectibus.

Unde in terraconensi concilio legitur.

¶ De eodem.

SI quis in metropolitana ciuitate episcopꝰ nõ fuerit[s] ordinatꝰ: posteaqz suscepta benedictiõe p metropolitani litteras honorem fuerit adeptus epꝰ: id optimum esse decernimꝰ: vt postmodum statuto tẽpore (id est ipletis[h] duobus[i] mensibꝰ) se metropolitani sui pẽsentet aspectibꝰ: vt ab illo monitis eccliasticis instructus: plenius qd obseruare, debeat recognoscat. Qz si forte hoc implere neglexerit in synodo increpatꝰ a fratribꝰ corrigatur. z si forte infirmitate[k] aliqua ne hoc ipleat fuerit impeditꝰ: hoc suis litteris metropolitano indicare procuret.

His auctoritatibus datur intelligi qp epi a cõprouincialibꝰ suis debeãt ordinari. Sed qritur si in prouincia plurimi episcopi fuerint: et contigerit forte vnũ remanere episcopũ: qd fieri debeat: ille quia solus est ordinare non potest episcopũ: comprouinciales enim nõ habet cum quibus epm cõsecrare valeat. Cum ergo talis necessitas fuerit: qd faciendũ sit: in sardicẽsi concilio diffinitur: in quo sic statutum legitur.

¶ Si forte vnus tãtum in prouincia remanserit episcopus/ ad cõsecrationem epi de vicina prouincia conuocentur.

SI forte[l] in prouincia vnũ tantum contigerit remanere episcopum: superstes episcopus conuocet[m] epos vicine prouincie: z cum eis ordinet comprouinciales sibi episcopos. quod si facere neglexerit[n] populi[o] conueniant episcopos prouincie vicine: et illi prius cõmoneant epm qm in eadem prouincia cõmoratur. et ostendat quomodo populi petant sibi rectorẽ z doceant iustũ esse: vt veniat ipse et cũ eis ordinet epm. Et si litteris cõuentus tacuerit[a]: et dissimulauerit nichilqz rescripserit: tũc satisfaciendum est populis: vt conueniant ex vicina prouincia: et epm ordinent.

¶ Distinctio lxvj.

ARchiepꝰ[b] autem ab oibꝰ sue prouincie epis dz ordinari.

Vñ Anitus papa ait.

¶ Ab omnibus suffraganeis suis archiepiscopus ordinet.

ARchiepus[c] ab oibus[a] sue prouincie epis ordinetur. Hoc autem quod de archiepi ordinatione preceptuz est: vt oẽs suffraganei eũ ordinẽt: nullatenus liceat immutari: quia ille qui preest: ab omnibus epis quibus preest debet constitui. Sinautẽ aliter presumptum fuerit: viribꝰ carere non dubium est: quia irrita[e] erit secus acta ordinatio episcopi. De episcopis nõ ordinandis a pauciorib3 qz a tribus[f] episcopis anacletus papa scribit dicens.

POtro et Hierosolymitanꝰ primꝰ archiepus[g] btũs Jacobꝰ qui iustꝰ diceba tur: z fm carnẽ frater dñi nun cupatus[h] est: a Petro/ Jacobo/ z Johãne aplis est ordiatus[i] successoribꝰ suis formam dantibus: videlicet vt minus qz a tribꝰ epis: reliqzq oibus assensum pbentibꝰ nullatenꝰ epus ordinetur: et cõi voto ordinatio celebretur.

¶ Distinctio lxvij.

BRiꝰ vero et corepiscopi ab vno epo ordinari possunt. Unde anacletus.

¶ Sacerdotes ab vno possunt ordinari.

BEliq sacerdotes a proprio ordinẽtur epo: ita vt ciues[l] z alij sacerdotes[m] assensum pbeãt et ieunãtes[n] ordinationẽ celebrẽt: sikr et diacon[o] ordinenꝰ. Ceteroz autẽ graduum distributiõi trium[p] veraciũ testimonium cum epi approbatiõe sufficere potest.

Epi ordinatio celebretur in vno remanere.

Consecratio epi ar chiepi differt.

Presumit in multis Z tacẽtem.

diuisio

Electõi abbatz qđ absentire dz.

Par in parẽ qñqz hz ipertiũ.

Jacobꝰ fuit pmꝰ archiepus Jacobꝰ frat dñi nũcupat. Apli vtrum oẽs fuerũt epi

Adde de hac mate. glo. in c. j. inq sitioem z q ibi no. l ad du. de elec. iij. ps. Jus eligẽdi pt in vno remanere.

Adde q no. in addi. c. volumus. j glo. cle rus. j. lxxxix. distinc.

Tres dicunt multi.

a ¶ Tacuerit. Hic tacens p tumace habet. Alibi p fugiente. vt. xliij. di. sit rector. Alibi pro tradicente. vt. ff. de pen. filiꝰ. ℌ. innuitꝰ. lxxxvj. di. tãta. Alibi p consentiẽte. luij dist. si seruus. ff. de interroga. actio. de etate. ℌ. qui tacuit. Alibi p neutro. ff. de regu. iu. qui tacet.

b ¶ Archiepꝰ. Hec dist. dividit in duas pres. Scda ibi. De epis. Johã. de fan.

c ¶ Archiepꝰ Hic deputatur lxvj. dist. in qua oñdit magister duo scz q debeãt interesse in cõsecratione metropolitani: qz oẽs suffraganei: qz null9 debeat cõsecrari in epm a pauciorib9 qz a trib9 Dicit ergo hugo h° referre inter cõsecratiõnẽ episcopi et archiepiscopi: qa in cõsecratione archiepi omnes epi interesse rũt: ni si esset vigentissima necessitas. In cõsecratione episcopi etiaz si non sit grauis / dum tamen aliqua sit necessitas: sufficit p literas cõsentire.

d ¶ Archiepꝰ Arg. qz si eligit abbas aliquis monasterij qui preest alijs mõasteriis: omnes abbates illorum monasteriorum debent consentire et electioni interesse.

e ¶ Ab omnibus. Arg. qõ omnes tãgit ab omnibus debet approbari. vt. viij. q. j. lj. C. de auctor. prestan. l. vlti. et. liij. distin. c. j.

f ¶ Irrita. Quo ad officij executionem.

g ¶ De epis. qz a trib9. Sed quare tres epi debent interesse: qz in tribus est fidei fundamentum: quam puris simplicibus verbis confiteri tenentur. xxiij. di stin. qui episcopus. et. xxiij. distin. quando.

h ¶ Otro. ¶ Archiepiscopus. ẽ. xxj. distin. cleros. contra. sed matthias fuit primus ordinatus in clericum: ille primus in archiepiscopum.

i ¶ Nũcupatus. Qz filius fuit sororis matris dñi vel qz fuit ei filius prorsus in psona. vel qz mater fuit filia fratris Joseph qui putabatur pater dñi.

k ¶ Ordinatus. i. ad certi loci administratiõnẽ electus vel ordinatꝰ simpliciter. Sed nõne omnes apostolus erant epi? videtur qp sic: qz Petro primo fuit data potestas pontificatꝰ: z oẽs alij fuerunt pari potestate pre

dicti. vt. xxj. dist. i. in nouo. Item episcopi successerunt in locũ apostolorꝰ. vt. lxvij. dist. quoz. ergo apostoli fuerũt episcopi. Item legitur de iuda qp ordinatus eius acciperat alter. Ad hoc dicunt quidaz qp omnes apostoli erant simplices sacerdotes: z tamen cõsecrare poterãt. nam inferiores simplices sacerdotes erant: z tamen consecrauit Aaron. vt xxj. dist. ℌ. nec tunc differentia erat inter epm et sacerdotem. vt xcv. dist. oli. Uel dic qp tm visibiliter vnctiõe hi tres consecrauerunt eũ: sed pr9 erat inuisibiliter vnctus a domino. Uel dic qp nõ ordinauerũt eum sed tantũ formã ordinandi aliis ostenderũt. Uel dic qp non in epm sed in archiepm eum ordinauerũt. Uel dic ordinauerũt. id est introniz auerunt eum ad ministrationez certi loci pr9 erat episcopꝰ sine titulo.

¶ Resyrtert

diuisio

¶ Hec distinctio diuiditur in duas partes. Secũda ibi Episcopus. Johan. de fan.

k ¶ Phũi. hic deplgitur. lxvij distin. Ostẽso qp epꝰ nõ pot ordinari nisi a plurib9: ostẽdit hic qp relicꝰ sacerdotes z clerici ordiari possunt ab vno solo epo. In ordinatione tamen sacerdotum et diaconoz aliꝰ sacerdotes z ciues assensum debent prestare in reliquorum ordinatione sufficit testimonium trium.

l ¶ Eliqui. ¶ Ut ciues. Quibus debent presse.

m ¶ Sacerdotes. Quib9 debet associari: vel de quoꝰ collegio est. Uel de clericis maioris ecclesie dicit sine quoz consensu episcopus clericos ordinare non debet. vt dicit. xxiij. distin. episcopus.

n ¶ Jeunãtes. Tã ordinantes qz ordinati. vt. j. de consecra. dist. v. vt epi. j. distin. lxxv. qõ a patribus.

o ¶ Diaconi. Nam ecclesie precipue committuntur phũis et diaconibus. xxj. q. ij. diacoꝰ.

p ¶ Triũ. ẽ. j. q. j. placuit. vt de ordinatione. ver. multoz. cõtra. Sed ibi multi possunt dici tres. infra de iure perso. ℌ. vlti. ẽ. distin. xxiij. episcopus. contra. ẽ distin. xxiij. lectoꝰ. contra. Sed hoc de notis intelligitur illud de ignotis. Uel hic cum occulte ordinat z sine solennitate. illud cum publice cẽ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Epiſcopus ⁊c. ¶ Hec eſt ſecunda pars diſtinc. ⁊ habes hoc. xv. q. vij. c. j. Johā. de ſan.

Eps ſolꝰ bñficia conferre ñ pōt ceſſante conſuetudine. vt ij. ps.

a ¶ Solus. i. ſine aliis epis poteſt ordinare aliꝙs. Sed ſine aliis epis non poteſt deponere. vt. xv. q. vij. felix. non autē excludūtur clerici: qz nec ſine illis poteſt bñficia conferre ñ habeat conſuetudie. vt extra ō his que fiūt a maio. parte ca. ea noſcit.

b ¶ Auferre. j. xi. q. iij. epos. et xv. q. vij. ca. vlt.

diuiſio

Ueritur. ¶ Hec diſtinctio diuidit i quattuor ptes. In quarū pma qrit ſi aliqs fuerit ordiatus ab eo de q̄ dubitat an eſſet eps vt⁊ debeat iterū ordinari. ⁊ primo probatur q̄ nō ſup ficialiter. Secūda ibi: inf epos. Tertia ibi: hiero. Quarta ibi. Quod autem. Johan. de ſan.

c ¶ Queritur hic depigitur. Ixviij. di. i q̄ magiſter oñdit qd iuris ſit de clericis q̄ ordinātur ab eis q̄s nō cōſtat eſſe epos. et q̄ differētia ſit inter epos et corepos: et q̄re corepiſcopi receſſerunt ab aula domini. q̄rto oſtendit qui ſucceſſerunt in loco apoſtolorum.

Item in hiſpalenſi cōcilio legitur. ¶ De eodem.

Epiſcopꝰ ſacerdotibus ac miſtris ſolusᵃ honorem dare pōt: ſolꝰ auferre^b nō poteſt. ¶ Diſtinctio.lxviij.

Ueritur^c de illis q̄ ordinantur ab his: q̄s nō cōſtat fuiſſe epiſcopos an ſint iteruz cōſecrādi: an nō. Q. ō vero cōſecrandi non ſint ꝓbatur auctoritate Gregorij qui ſcribens Johānī rauennati archiepiſcopo ait.

¶ Semel cōſecratus iterum conſecrari non debet.

Sicutᵈ ſemel baptizatꝰ iterū baptizari non debet: ſic ⁊ ſemel cōſecratꝰ^e iteruz cōſecrari nō poteſt. Sed ſi q̄s cum leui culpaᶠ ad ſacerdotiū venerit: pro culpa penitentia debet indici: ⁊ tamen ordo ſeruetur. ¶ contra idem Grego. teſtatur ſcribēs cuidam epo.

¶ De pbris qui ordinātur ab eis q̄s conſtat epos nō fuiſſe.

Presbyteri. ¶ Qui ordinātur, vera littera eſt ordinant. ad hoc facit. iij. q. iij. omnes quos.

h ¶ Et ꝓferent. Hic in dubio potꝰ ꝓſumit nō ordinatꝰ q̄ ordinatꝰ. ſic̄ in dubio ꝓſumit potꝰ nō baptizatus q̄ baptizatꝰ. vt de cōſe. diſtin. iij. parvulos. in dubio potꝰ ꝓſumit eccl̄ia nō cōſecrata. vt de cōſe. di. j. ſolēnita tes. Sz cū ita ꝓſumit in his ſacrāmētis: q̄re in ſacramento matrimonij potius ꝓſumit̄ ꝓ ipſo q̄ cōtra? vt. xxxiij. q. j. ſi q̄s acceperit. Rñ. ſine oñi periculo eſt ſi ſacrāmēta illa iterentur. Sed periculū eſſet ſi iudicaretur nō eſſe matrimoniuz vbi eſt. Iteꝝ q̄re nō creditur hic ꝓbo illiꝰ qui ſe dicit ordinatuz ſicut et qui ſe dicit baptizatum: vt de cōſe. di. iij. placuit. et ca. de iſantib⁹? Rñ. q̄ ſola fides cōfert alicui ſacramentuz baptiſmi. vt extra ō preſbyt. nō baptiza. c. ij. Sz ſola fides non dat ordinez. ad hoc facit. j. q̄. j. ecce apparet. q̄ ergo. Iteꝝ licet in viuo preſumat aliqs potius non baptizatus: tamē in mortuo ꝓſumitur potius baptizatꝰ. vt de cōſecra. diſt. iiij. ſi eos. ſupple vt ſuffragia eccl̄ie ei proficiant. xiij. q. ij. non eſtimemus. ⁊ c. anime.

Sacramenta nō ꝓſumūt ex matrimonio

Baptizatꝰ vt ordinatuspluries applēs recipiat characteres.

i ¶ Non reiteratur. Nec ſolutio eſt canonica. dixit tamen. ℌ. q̄ ſi mules ordinatur ꝓſbyter: tot preſbyterales ordines recipit quot recipit ſacerdotia. idē dicit de baptiſmo. aliter eñ quomodo fieret iniuria ſacramento. vt j. de conſecra. diſtin. iiij. oſtenditur. vel quō diceretur quis bis baptizari. vt j. de cōſe. di. iiij. q̄ bis. ⁊ c. eos. Iteꝝ cum dicatur accedat verbum ad elementū ⁊c. j. q. j. detrahe. ergo quotiens dicunt verba illa et apponitur elementū: fit nouum ſacrāmētum. Et ſepius ſumit aliqs corpus chriſti: et ſepius excōicatur aliqs: et ex pluribꝰ cauſis aliquis poſſidet rem aliquā. vt. ff. de acqui. poſſeſ. poſſideri. ℌ. ex pluribꝰ. Sed certe ſcōm hoc: ſi centies aliquis ꝓtraheret cuz aliqua tot eſſent matrimonia. Iteꝝ poſſet ſin hoc dēponi ab vno ſacerdotio et retinere aliud. dicas ergo q̄ non iteratur niſi vnctio exterior: et ſicut ſcba mandatuꝝ miſſio nichil adūcit prime. vt. C. de manumiſ. vindi. l. ij. ſic in ſacramento. Ultima opinio verior eſt.

Baptizato ſe dicenti credit.

a ¶ Eccleſij. s. quid iuris ſit de hac materia notaui de conſe. di. j. eccleſijs.

b ¶ Semie formicario. nā dicit S. q̄ etiā i eccl̄ia vir vxorē tenet ꝺbitū fādē. ℌz male. ar. ff. ō ſolu. q̄ dicum⁹ hec expoſitio eſt illius verbi conſtitutio altaris.

c ¶ Propter eas. adde alitū. caſtum de cōſe. diſtic. j. ſi

Altaria añ conſecrationem erigi ꝓnt.

k ¶ Fidelibꝰ baptizatis. ℌ. intelligit ℓram ſic baptizatis. ſ. eē eccleſiā: ⁊ redeūtibꝰ ad eā. vt de cōſe. di. iiij. ab antiq̄. q̄ poſtea ſequitur de hereticis intelligit i eccleſia baptizatis. Vel dic q̄ idē reperit in ſequēti ℓra. Alij intelligūt de baptizatis in neceſſitate a patre: vel a matre. xxx. q̄. j. ad lumina. q̄bus poſtea eps in cōfirmatiōe debet ea conferre que collata eis non fuerunt. vt hic ⁊ j. q̄. j. ℌ. ecce. ſequens vero ℓra intelligit de baptizatis non in neceſſitate. ⁊ tra non repetit idē.

l ¶ Hereticis. j. de conſe. diſti. iij. ℌuis.

m ¶ Publice. Q̄ ſolꝰ eps pōt l. diſti. in capite. niſi in neceſſitate. vt. xxvi. q. vi. ca. vlti. ⁊ c. j.

¶ Ti vero. Hec eſt tertia ps di. i qua ꝓbat q̄ corepiſcopi receſſerūt ab aula. Jo. de ſan.

n ¶ Unde damaſus. ℌz tamē hanc Nicolaus eſt ſecutꝰ: ⁊ ſic ē contra. di. l. ſtudeat. ſed ītā tēpore Nicolai ꝓpoleuerat cōſtitutio damaſi: vel fuerūt prohibiti non q̄n eſſent ſed ne eſſent vt prius.

o ¶ Unde. i. ex qua cauſa.

p ¶ Proceſſerit. Quo ad talē

Corepiſcopi aliq̄d habebāt vltra preſbyteros.

Epiſcopi ſunt tres ordines inter epos et corepos. Iſti autē corepiſcopi aliq̄d habebāt ſupra ꝓſbiteros. ℌz nō determinat q̄d.

Formate ſine dimiſſorie.

e ¶ Formatas. Formate ſine dimiſſorie dicunt ille q̄b⁹ q̄s erimit a iuriſdictiōe ſui epi qui ſolēniter e magna fiebant. vt. lxxij. di. ca. j. Cōmēdaticie ſiue pacifice dñr q̄ dant viatori q̄ bus ꝓmēdat vt pacifice poſſit reequi officiū ſuū. Et ℌz Gra. dicat q̄ corepi dare talēs poterant: illud nō credo: ℌz ſolꝰ epos. vt de cōſe. di. v. non opz lxxi. di. extraneos q̄ archidiacon⁹ eas dare nō poſſit: habes eē de offi. archidia. ſignificaſti.

ij. ps.

f ¶ Cōmēdaticias. Ar. ℌ. lxxj. diſti. extraneo.

g ¶ Leuitic̄. Nec ſubdiacōale: niſi tm̄ lectoratū. vt j. ꝓtori. di. c. j. in fi. Sed ℌ. fuit deceptꝰ ex. c. ſeq. vbi nō d: niſi de duob⁹ ordinibus tm̄.

an ſit baptizatus vel non debeat baptizari. Qz ſi priꝰ baptizatꝰ nō fuerit: cōſequit̄ gratiā baptiſmi. ſi autē baptizatꝰ erat: nichil accipit in ſecunda vnctione: nec ꝓtinet ad reiterationem baptiſmi: ſed ad cautelam ſalutis. hoc etiā de eccleſijs conſecrandis ſimiliter obſeruandum eſt. U ñ in niceno concilio legitur.

¶ Nō debet iterum conſecrari eccleſia ſemel conſecrata.

Eccleſijsᵃ ſemel cōſecratis deo: non iterū debet conſecratio adhiberi: niſi aut ab igne exuſte: aut ſanguinis effuſione: aut cuiuſcunq̄ ſeminisᵇ fuerit pollute. Qz ſicut infans a qualicūq̄ ſacerdote in noīe pris ⁊ filij ⁊ ſpūſancti: ſemel baptizatꝰ non dz iterū baptizari ita nec locus deo dedicatꝰ eſt iterū conſecrandꝰ: niſi ꝓpter eas^c cās q̄s ſupi⁹ noiauimus: ſi tñ fidē ſetē trinitatis tenuerunt q̄ eas cōſecrauerūt

Inter epos^d aūt ⁊ corepiſcopos hec eſt differētia q̄ epi nō niſi in ciuitatibus: corepi et in vicis ordinari poſſunt. epiſcopi formatas^e tribuūt litteras: corepi non niſi cōmēdaticias^f ⁊ pacificas dare valēt. epi ius conſecrandi habent: corepiſcopi tātum minores ordines tribuunt: leuiticam^g autem et ſacerdotalem benedictionē non valent preſtare.

De his ita ſcribit Leo epiſcopus omnibus epiſcopis.

¶ In quibus corepiſcopi ab epiſcopis differant.

Uāmis corepis ⁊ ꝓſbyteris plurima^h cum epiſcopis miniſtrorum communis ſit diſpenſatio: quedam tamē ſibi ꝓhibita nouerint ſicut eſt preſbyterorū: diaconorū ⁊ virginum conſecratio: cōſtitutio altaris ac bñdictio: vel vnctio. ſiquidem nec erigere^i altaria: nec eccleſias conſecrare eis licitum eſt nec per impoſitionem manuū fidelibus^k baptizatis vel conuerſis hereticis^l paraclitum ſpiritum. ſ. tradere: nec chriſma cōficere nec chriſmate baptizatorum frontes ſignare: nec publice^m quidem in miſſa quēquē penitentem recōciliare: nec formatas cuilibet epiſtolas mittere.

Hec oīa illicita ſunt corepiſcopis: qui ad exemplū et formam. lxxij. diſcipulorꝰ eſſe noſcuntur vel pbris qui eandem geſtant figuram: quoniā q̄s q̄s conſecrationem habent: pōtificatus tamen apicem nō habent. Hi vero ꝓpter inſolētiam ſuam qua officia epiſcoporum ſibi vſurpant: ab eccleſia prohibiti ſunt. U nde damaſusⁿ papa ait.

¶ Ordo corepiſcoporum a ſacra ſede reprobatur.

Corepiſcopi tā ab hac ſacra ſede q̄s ab epiſcopis totiꝰ orbis prohibiti ſunt. Animis enim eorum inſtitutio improba eſt ⁊ prauа: quia et ſi de ſummo ſacerdotij miniſterio aliq̄d ꝓſumant: omni tñ auctoritate carent. Nā non amplioꝰ q̄s duos ordines inter diſcipulos dñi eſſe cognouimus id eſt. xij. apl̄oꝝ. ⁊ ſeptuagita duoꝝ diſcipulorum. vnde^o iſte tertiꝰ ꝓceſſerit^p ignoramus^q

h ¶ Plurima q̄ ad minores ordines conferēdos: quo ad predicationez: quo ad confectionē: ita tñ q̄ nō poſſit conferre niſi lectoratum ⁊ inferiores oſtiariatum ⁊ pſalmiſtatum.

q ¶ Ignoramus. Sed nōne per totū orbem fuerūt

Universidad de Deusto
Biblioteca

Coepi an fuerint ab apłis instituti.

iiij. ps

Psal. xliiij.

Uers⁹.

Ecclia est mat̃ vroꝝ et filia.

Epūs patri⁊ ecclia filio cō parat.

coepi: ergo p̄sumēdū est ꝙ fuerūt ab apłis vel concilijs instituti: vt xij. di. illa. Sed hic nō negat alios ab apłis instituros: sed cū instituentis ignorat. Et est hic ar. ꝙ a quocūq; auctore aliquid sit institutum ꝛ quātūcunq; diu obtentū si non iubeat cā: vel si onerosum est: extirpādum est. vt. xij. di. omnia. ff. de cōse. dist. j. placuit. t. q. j. hāc. 4. lxiij di. §. verū. extra de censi. puenit. a ¶ Et qđ ratione institutionis. Et est ar. p ratiōe reddēda. vt extra de cēsi. puenit. 2. C. ō concil. l. pe. ff. solu. matri. dotē.

¶ Quod aute. ¶ Hec est quarta pars di. i qua probat ꝙ filij ecclesie possūt fieri patres. s. possunt fieri epi loco apostolorum Jo. de fan.

b ¶ Nomē nō habent. Ar. Si re peueris: nec nomen hr̃e meris. xxxij. qōe. iij. dicat. in fi. C ō fer. a nullo. argu. lxxxvj. dist. fratres. xvj. q. j. si cupis.

c ¶ Uorū vices. j. xij. q. j. videntes. §. di. xxj. in nouo.

d ¶ Ecclesia. Ergo est ecclia mat et filia. Irē ecclesia quando ꝙ dicitur vxor. vij. qōe. j. sicut. 2 xxj. qōe. ij. sicut. quādoq; mater. xij. q. ij. qui abstulerit. quādoq; dicitur filia. vt de cōse. di. j. ecclesia. nā catholicorū collectio que est ecclesia per episcoporū predicatiōem generatur. vt. xxxij. quelibe. iij. recurrat. Item etiam dicitur locus vbi deum timēres veniam postulāt. in aut. vt iuce. ma. et aute. §. qz vero. col. viij.

e ¶ Patres Qui eam protegunt ꝛ defendunt.

f ¶ Genuit. Per baptismum. ꝛ ira ecclie filius datur et curatores: quod etiā lex dicit. ff. de tuto. ꝛ cu. da. ab his. l. his qui. dic vt no. xij. q. j. c. vl.

g ¶ Illos. In hoc apparatur patri epūs: ꝛ ecclesia filio. qz sicut filius nō potest sine auctoritate patris litigare. vt. C. de bo. que lib. l. vl. sic ecclesia sine auctoritate prelati. vt extra de iudi. causam. 2. xvj. q. j. monachi. Item sicut filius non conuenitur: sed pater nomine filij. vt. C. de bo. ma. l. j. C. de ānā. exce. l. j. sic ipse et quod ratione caret: extirpare necesse est. Quod autez episcopi non sint qui minus q3 a tribus sunt ordinati episcopis: omnibus patet. prohibitum est enim a sanctis patribus: vt qui ab vno vel a duobus sunt ordiati episcopis nō nominētur episcopi. si eñ nomen non habent⁹ qualiter officiū habebunt. Item vba.

¶ Apostolorum in ecclesia locum: episcopi tenent.

Quorum vices[e] in ecclesia habeant episcopi: et quis eis hāc dignitatem dare debeat Aug. ostēdit inquiēs. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij. patres missi sunt apostoli: p apostolis filij nati sunt et cōstituti episcopi. Hodie eñ episcopi q̄ sunt per vniuersum mundum: vnde nati sunt ipsa ecclesia[a] patres[e] illos appellat ipsa illos genuit[f]: ꝛ ipsa illos[g] constituit in sedibus patrum. Non ergo te putes desertam: quia nō vides illos per quos[h] nata es[i] de prole tua creuit tibi paternitas: p patrib⁹ tuis nati sūt tibi filij: cōstitues eos principes super omnem terrā filios genuit ecclesia: constituit eos pro patrib⁹ suis principes super omnem terrā.

Distinctio.lxix.

¶ Onsura vero[k] clerici de manu abbatis suscipi potest: si eidem abbati manus impositio ab episcopo facta noscat. Unde in. vj. synodo legit.

¶ Abbates quibus ab episcopis man⁹ imponitur: aliquos tonsurare possunt.

Quoniam videmus multos sine manus impositiōe a paruula etate tonsurā[l] clerici accipiētes: nondūq; ab epō man⁹ impositione percepta sup ambone irregulariter i collecta legētes p̄cipim⁹ am modo id minime fieri: idpsum quoq; obseruandū est etiā inter mōachos. Uectoris[m] aūt manus[n] impositiōe licētia est vnicuiq; abbati i proprio monasterio[o] solūmō faciēdi: si dūtaxat abbati manus ipositio[p] facta noscatur ab epō p̄m morem[q] preficiēdorum abbatū: dum constet illum esse presbyterum. Simili modo secūdū antiquum consuetudinem coepiscopū p̄ceptione[r] oportet

i ¶ Nata est. i. augmentata.

¶ Onsura. ¶ Hec dis. diuiditur in. iij. pres. Scđa ibi. Lectoris. Tertia ibi. Siki modo. Jo. de fan. diuisio

k ¶ Tonsura đo. In hac. lxix. distic. tractat de collatione minoꝝ ordinū vsq; ad lectoratum. Et nomine tonsure / accipe hic tres minores ordines. plasmistarū / olkiariatū / ꝛ lectoratū. ꝛ hoc licet abbati tm̄ in suo monasterio. exercitā ramē facere vel accolitū nō licet. j. eo. ca. ylti. Tonsura q̄s tres minores ordines cōprehēdit.

l ¶ Tonsuram. i. coronam aliā tonsuram posset femina dare. ij. ps.

m ¶ Lectoris. Uel enim ostiarū. nō aute exorciste vel acolythi faciendi ius haber: licet sit arg. contra extra de ordi. ab epis. qui renū. c. j. sed et si abbas ex priuilegio habeat vt oēs minores cōferat bñ potest. iij. ps.

Abbas an minores ordines hodie cōferre possit.

Sed nūquid hodie abbas potest conferre istos ordines? Credo ꝙ sic: si tñ man⁹ est ei unposita. extra de eta. ꝛ qualitate. cum cōtingat. Jo. Ego nō credo ꝙ possint conferre tales ordines abbates: nisi lectoratum vt videt dicere hoc. c. ꝛ decre. cum cōtingat. Si aute esset sacerdos abbas posset etiā cōferre psalmistatū. vt. xxij. dist. psalmista. qz psalmistatum dat̃ simplex sacerdos. vt. xxij. dist. psalmista.

n ¶ Man⁹ impositiōe. ē. xxij. di. subdiacon⁹. cōtra.

o ¶ Monasterio. ſz ꝛ monachos alteri⁹ monasterij pōt ordinare si immitatus fuit. ix. q. iij. lugdunensis.

p ¶ Impositio. q̄ nō est nisi bñdictio. vt. j. q. j. man⁹

q ¶ Secūdum morē. de q̄ habes. xij. q. ij. alienationes. nec hoc postulabit a sup̄iore nam sufficit semel a iure cōcedi. ff. de cōdi. insti. l. que sub condītione. §. ff.

r ¶ Precepti one gñalit. arg. xvj. q. j. cunctis.

a Non oportet. ¶ Exorcisare. i. legē exorcismos.

b ¶ Promoti. ad ordinem exorcistę.

c ¶ In domib⁹. i. ecclijs nō sacratis. Supplēt duo

d Aepis. hic depingit. lxx. disti. [negz Johā. Qui diserat pbros ꝛ reliqs clericos ab epo debere ordinari inde sumpta occasione ostēdit ꝙ nullus ordinand⁹ ē sine titło. i. sine eccłia vel ecclesiastico bñficio. ꝛ si fuerit ordinat⁹ dz deponi tā in iurid ordinātis q̄ ordinanti: da pmittse sic ,pmoueri. xvj. q. vij. decernim⁹. xxj. q. ij. c. j. ſz qñ epi hanc penā nullam reputabāt: hodie puniz est vt remaneāt pmoti: et ēpūs vel etiam ei⁹ successor eis pronideat. ex ō pben. epūs. extra eo. tit. cū sedm. Ordiat⁹ sine titulo deponi debet.

e ¶ Alterius. Hoc exercitur in distin. sequen.

f ¶ A proprio hoc exequitur i ista distin. ꝛc.

g Eminē. ¶ Etiā i mt Clerici⁹ infelix est in plateis Clericus ciuitatēsis est eñeo pferendus.

h ¶ Absolute. Id est sine titulo.

i ¶ Ciuitatis. Hoc ideo dicit q: potiꝰ est p̄sentandus clericus qui est de ciuitate q̄ extraneus. vt. j. di. pri. hortamur. C. de epi. ꝛ cleri. in ecclesijs.

k ¶ Siue possessionis. i. si ordinat ad titulū patrimonij sit: vt extra de pben. c. tuus. vel hoc ideo dicit: q: potius sunt illi clerici instituendi de quorū bonis fundata est ecclesia. vt extra de rescrip. cum adeo.

l ¶ In martyrio. vbi sunt relige martyꝝ. vel loquitur de regulari eccłia. Colligit etiā hic ex eo ꝙ dicit ordinari potest sine titulo. extra de pben. epūs.

m ¶ Uacuum. quo ad executionem.

n ¶ Ad uitam. Et etiā suum delictum: q: se sic permisit pmoueri. alij alteri⁹ odio non dz aliis prequę fi. a maio. par. ca. c. quesiunt. in fi.

o ¶ Auctor. ¶ Perpetuo. i dū viuit. ꝛ ff. ꝙ so. l. j. filius enim non dz esse talis nec heres. ff. de adop. questum. et infra. de here. instit. §. heres.

p ¶ In duab⁹. Qui eñ titulū hz in vna eccłia: si remāt: vt extra de ꝛcc. pben. ꝛ cc. nō va. l fas. sed si recepit ipsam quasi bñficiū. ꝛ quasi ꝛmendatā siue stipēdium: tūc secus: ꝛ tūc nō est canonice⁹ secūde pbende: nec cū eis pōt eligere. Si qras quare canon iste pmittit epūs dispensare in ecclesijs ꝛ nō in pbendis: dico ꝙ eque pōt dispēsare in prebēdis sicut in eccłijs: dūmodo sint de eodē epatu. Est ergo hec veritas ꝙ de iure cōi nō potest ds habere duas ecclesias vel prebendas in eodē epatu vel in diuersis: nisi in ea fib⁹ nota. xxj. q. j. in summa. Sz nūqđ hodie beneficiū huiꝰ canonis est sublatum epūs p̄ illaz nouaz constitutiōnē de multa. rū plurā titu. ō pbē. ex eo ꝙ dicit ibi per sedē apostoli. poterit dispēsari? Dico ꝙ nō sed tantū vagaꝛ indiscreta dispēsatio est ablata ab eis nō. pbabilis. sicut p remotionē appellationis nō remouetur nec ēia appellatio vel pbabilis. ex de appella. pastoralis. sic cum dās prohibuit iurare non prohibuit iurare cum dās prohibuit vxorē separari a viro intelligēdū est tantū de illa separatione q̄ fit sine ratione. vt. xxxiij. q. ij. quos deus. Si obijcias ꝙ punitur episcop⁹ qui permittit ipsum prius habere stipēdium: vt ibidem dicitur. vt extra de pben. et dignita. quia in tantum. de cleri. non resid. quia nonnulli. ergo dispensare nō potest. Non sequitur: quia episcop⁹ punitur qui ordinat clericū cōcubinarium. vt. lj. dist. qui in aliquo. et tamen cum ipso dispensare pōt: sed ideo punitur: quia indiscrete dispensat. Si obijcis ꝙ dicitur tibi: p sedem apostolicā: ergo non potest p aliū: non sequit: qz eodem modo decretū dicit ꝙ ordinationes episcoporum faciende sunt auctoritate apostolicā. dist. in. ordinationes. et tamē ,pria auctoritate fieri possunt. sic etiam alibi dicitur ꝙ quilibet presbyter pōt ꝛ debet baptizare vel celebrare de licētia episcopi. vt. xvj. qō. j. cunctis. et tamen suo iure potest baptizare. sed ideo dicit hoc ꝙ ei⁹ auctoritate saltem generali debeat fieri dispensatio. Uel dic ꝙ tūc sol⁹ papa dispensat: cum quis diuersa beneficia in diuersis epatibus vult habere ,pter repugnantiam que ex hoc prouenirent: quia nemo duobus dñis potest seruire: vt. xxj. q. j. c. j. Johan. Hec glosa nichil valet: qz papa rarū dispensat circa plures ecclesias habentes curam animarū et plures dignitates: vt expresse dicit decret. de multa: sed circa plura beneficia simplicia non videtur episcopo dispensare prohibitum.

Ordiat⁹ ꝙd ppē dicat ꝓ perniz ꝛ quid eternū not. i. l. eū debere co lūnam ff. ō ser ui. rus. predi.

Epi vtrum hodie possint circa bñficio rū plurā tem dispēsare.

q ¶ In duab⁹. Nec iure ciuili q̄s i duob⁹ collegijs n iij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

poteſt cõnumerari. ff. de col. l. j-§. j. nec duas militias habere. C. qui mili. nõ poſ. l. v-§. in poſterũ. nec duos honores. ff. ad muni. libertus-§. preſcriptio.

a ¶ Diuerſis. Nõ pueritualib⁹. cũ eiñ nec canonic⁹ in diuerſis cõuẽtualib⁹ eſſe poſſit: ergo multo magis nec plat⁹, ita q̃ ſit ei⁹ canõic⁹.

b ¶ Cura. xij. queſtione. ij. bo ne rei. Lau.

c ¶ Prepoſito Jlẽ epo q̃ eſt or dinatori cũctis. vt in ꝯtrario hic ſignato. xxv. di. ca. j. Uel dic pre poſito. id eſt archidiacono. ex ꝺ̃ Jo. ſignt. ꝯtus. z ſic nec illõ erit contrarium.

d ¶ Tã õ poſ ſeſſionib⁹. Arg. p capell'. vt dece me debite mato ri eccleſie ſic cõ municẽtur illis Arg. contra. xij queſtiõe. j. videte os. j. q. j. c. j.

e ¶ Prouideat. Ut denſ vni. vel ſimul vniãt. vt. x. q. iij. vnio. de ꝓſe. di. j. c. ij. z extra de prebẽ. expoſuiſti.

f ¶ Nouẽ. de conſe. diſtinct. j. inuenimus.

g ¶ Ec clericꝫ vero. Jn hac. lxxj. di. oſtẽ dit Gratia. q̃ cle ricus vni⁹ epi nõ eſt ab alio ordi nandus epo: vt in aliqua eccl'a inſtituend⁹ ſine lſis ſui epi: q̃ ſi factum fuerit ir ritabit: niſi ho ſtilitat⁹ cã cleri cus erularet j. e. clericus.

h ¶ Quod q̃q; tionib⁹. Nã cõ munitas mater diſcordie eſt. ff. de leg. ij. cum pater-§. dulciſſimis.

i ¶ Sine voluntate. Arg. expreſſum. ad id quod dixi. vij. q. j. placuit.

k ¶ Ordinatio. niſi poſtea ratum haberet ſu⁹ epiſcopus. ꝓ vt. lxiij. diſtin. ſalonitane.

l ¶ Ec aliena. ¶ Exorat⁹. Sed nunq̃d ſufficeret vt diſſimularet: nõ. vt. lxxxv. di. florẽtinũ. z. lxiij. diſtinc. litteras. vt notaui. j. vij. q. j. c. placuit.

m ¶ Si quis auſus. ¶ Conſentium. Ergo cum conſenſu eius poterat. C. de ſacroſan. eccle. q̃ ſub preterytu. et expreſſo conſenſu non tacito. ff. de procura. filiusfamilias-§. muutus.

aliquem intitulari non liceat: ſed vnuſquiſq; in qua intitula tus eſt: in ea tñ canonicus ha beat. licet enim epi diſpoſitio ne vn⁹ diuerſis⁹ preeſſe poſſit eccleſijs: canonicus tñ preben dari⁹ nili vnius eccleſie in qua conſcriptus eſt eſſe nõ debet.

¶ Si q̃ tñ capelle ſũt q̃ ſuis re ditibus clericos ſuſtẽtare nõ pũt: earũ cura⁵ ac diſpoſitio ꝓpoſito⁶ maioris eccl'ie cui ca pelle eſſe ſubdite videnẽ imi neat: et tã de poſſeſſionib⁹⁵ q̃s de eccleſiaſticis capellaꝝ offi ciis ipſe ꝓuideat⁶. In eodem etiã conci. antiquis nouẽ⁶ pre fattonibus decima addita eſt q̃ ita ſe habet. Equũ z ſalutare: et te in ve. vel aſſumptione btẽ ℣gi. marie. collau. bene. et predi. que z vnigenitũ tuũ. ſ. ſ. obũ. conce. z virginitatis gl'ia pma. lu. eter. mundo effudit. ieſum chriſtũ dñm noſtrum.

¶ Diſtinctio. lxxj.

Ec clericis ve ro⁸ non ordi nãdis ab epi ſcopo alteri⁹ ciuitatis ĩ ſar dicẽſi cõcilio ſtatutum eſt.

In q̃ ianuarius eps dixiſſe le gitur. ¶ Clerici ab epo alteri us ciuitatis non ordinentur.

Illud q̃q; ſanctitas vra ſtatuat: vt nulli epo li ceat alterius ciuitatis eccl'ia ſticũ ho;em ſollicitare: et ĩ ſua dioceſi clericũ ordinare: q̃ ex his contẽtionib⁹ʰ ſolent naſci diſcordie: et ideo prohibeatur omni ſententia: ne quis hoc fa cere audeat.

¶ Illius epiſcopus dixit et hoc vniuerſi conſtituimus vt quicũq; ex alia parrochia vo luerit alienũ miniſtrũ ſine con ſenſu epi ſui et ſine voluntate ordinatoris: non ſit rata ei⁹ ordi natio⁵. Item Jnnocentius.

¶ De eodem.

De aliena eccleſia ordi nare clericũ nulli⁹ pre ſumat. niſi ei⁹ epũs p̃cib⁹ exo ratus⁴ concedere voluerit.

Item ex niceno concilio.

¶ Qui ſine ſui epi conſenſu or dinat: irrita ſit ei⁹ ordinatio.

Si quis auſus fuerit ali quẽ q̃ ad alteruz ptinet in eccl'ia ordinare: cũ non ha beat cõſenſum[m] illi⁹ epi a q̃ re ceſſit cleric⁹ irrita ſit hmõi or dinatio. Item ex pcil. calcedo.

¶ Clericus vnius eccleſie: in aliena non ordinetur.

Clericos in ſingulis ec cleſijs cõſtitutos nõ li ceat (ſicut tam diffinuimus) ĩ alteri⁹ ciuitatis eccl'ijs ordina ri ſed qeſcãt[n] in ea in q̃ ab itio miniſtrare meruerunt excẽ ptis illis qui propuas ciuitates perdiderũt: z ex neceſſitate[o] ad alias eccl'as migrauerunt. Si vero quicunq; epũs poſt diffinitionẽ iſtã ad alium epiſcopũ pertinentẽ clericum ſuſceperit: placuit ſancte ſy nodo/et hunc q̃ ſuſcepit: et eũ nunquid epũs interim eſt prelatus eius? Sic. nõ tamẽ poteſt eũ excõmunicare niſi forte eccl'ia liberata non velit redire. licet enim interim ſit eius prelat⁹: ĩ gatam tamẽ habet executionẽ. Item ſi ad aliã eccleſiã vellet eũ reuocare non poſſet niſi ad ſuã: ex q̃ ei li centiã dedit: niſi ei ſub hac conditione licẽtiam dediſ ſet: vt poſſet eum q̃cunq; vellet reuocare. Jtẽ ſi tot⁹ epiſcopatus occupatus eſt a ſarracenis: nunquid re manẽt clerici iſti⁹ epi: cũ oẽs ſint in epatu alteri⁹. Di co q̃ remanẽt: ſed non hñt iuriſdictionẽ liberã in eos. Jtẽ nunq̃d pñt eos vicini epi recipe ſine litteris ei⁹? ſic. ipſe tamen ſi epiſcopat⁹ eius eſſet liberat⁹ poſſet eos reuocare ẽt ſi eis licentiam dediſſet: niſi fo te licẽciãdo eos abſolueret. Uel dic q̃ prior deſi nit eſſe prelat⁹ ipſoz. vt no. vij. q. j. paſtoralis.

a ¶ Tãdiu. j. xxj. q. iij. epiſco pi. et argu. j. vij. q. ij. ca. ij. rẽ.

Raẽnitatẽ tuã a nob⁹ periſſe recolimus: vt gſanum eccl'ie bñfrane diaco nẽ tue concederemus eccleſie ordinandũ: z quoniã nec epm cui obſecundare debeat pro pria eccl'ia habeat: hoſte ſcilz pbẽte quo ſuũ debeat mini ſteriũ exhibere: periticz tuã non puidum⁹ differendã iccir co tibi ſcriptis preſentib⁹ eum neceſſario duxim⁹ concedendum habitur⁹ licentia[c] illum diaconũ noſtra interuemente auctoritate eccl'ie tue deo p̃ picio conſtituere cardinalem.

Itẽ ex cõcilio chartagin. iij.

¶ Sine lſis epi ſui in aliq̃ ec cleſia cleric⁹ non ſuſcipiatur.

Rimat⁹ epus begeſeli tanus dixit. Suggero ſcitati vre: vt ſtatuatis nõ lice re clericũ alienuz ab aliquo epo ſuſcipi ſine lſis⁹ epiſcopi ſui ꝓ neqz apud ſe retiere: nec laicum vſurpare ſibi de plebe aliena: vt eũ obtineat[e] ſine cõ ſcientia eius epi[k] de plebe cu ius eſt. Status epus dixit. hec obſeruãtia pacẽ cuſtodit. Hã et memini in ſcriſſimo cõcilio ſardicẽſi ſimilit ſtatutũ vt ne mo alteri⁹ plebis ho;em ſibi vſurpet: ſed ſi forte erit neceſ ſarius petet a collega[g] ſuo et per conſenſum ſui epi habeat

ꝓ Jnfero q̃ lit tẽ epi ſũt au tẽtice: cuz (vt hic) fa ciant ſi dẽ. con cor. tex tus i. l. monu mẽtoz zibi gl. et doc. C. de re li. et ſũ. fu. not. Bal. et Cy. i. l. ſi q̃ per calum niã. C. õ epiſ. z cleri.

Capẽz nõ põt iniare clericũ ſedeva cante.

dinare laicum de alteri⁹ epiſcopatu: eſt laicus poſſit trãſferre domicilium quo voluerit? Dico q̃ ſic. ſz do micilio non trãſlato non põt eum ordinare: ſicut nec Laic⁹ alia ſacramẽta ab extraneo recipe poſſet. vt de pen. an poſ diſtin. vj. placuit. de ꝓſec. di. ij. trib⁹. nec peregrinari ſit ordi poteſt laicus ſi nari a ne licẽtia epi. vt nõ ſuo de conſe. diſt. v. epo. non oporter.

f ¶ Eius epiſ copi. ſic. C. õ of fi. ma. mi. milli tes. vbi dr q̃ ſine licẽtia imperatoris rẽ.

g ¶ A collega ſuo. Sz pone q̃ eum ꝓcedat vbi dicit iſte hre do micilium. Dic q̃ ſi verũq; beneficiũ retinet vtro biq. ff. ad muni ci. l. labeo. z. l. aſ ſumptio-§. a viris puberibus

¶ Extraneo clerico.

h ¶ Cõmẽda ticijs. j. de conſe. diſtin. ij. tribus et. õ cle. pere. c. tue. z. xx. q. vj. c. vlti. et. xix. q. ij. dne. z. C. de epi. et cle. ſi qua.

Hortamur xpianita. i ¶ Uenies. Hoc verz eſt cuz ille qui clericuz ꝑſentat laic⁹ ẽ: q̃ ꝺ̃u idone⁹ eſt in ſuo epatu nõ ꝑſentabit ex traneũ. eps cui vndecunq; poſ ſet ꝑſentare. vt J. xvj. qõ. ij. ſi ds epiſcoporum.

k ¶ Dimiſſo rias. Hic õ pigitur. lxxij. di ſtin. Dixerat ſu pra magr cleri cũ ſine emenda ticijs litter⁹ ſui epi non eſſe re cipiendũz. nunc oñdit q̃ eps nõ dz eas dare niſi inſtãter rogat⁹.

Clerici de dioceſi ſũt exeneis preſe rendi.

¶ Epiſcop⁹. ¶ Niſi ab ipſo. ſ. q̃ eũ habere deſide rat. z poſtulat: ſicut cum ds träſit in familiam alterius. vt ff. de adop. i. ij. ſic. ẽ. lxx. diſt. c. ij.

m ¶ Poſtulat⁹. Sũt eñ q̃dã q̃ non ꝓcedunt niſi cũ inſtãtia vt palliũ. c. di. ꝑſca. z apli. ij. q. vj. poſt appel.

Conce ſunt q̃ dã cuz iſtãtia.

qui ſuſceptus eſt tãdiu[a] excõ catos manere ẽdiu ipſe cleri cus reuertat ad ꝓpriam eccle ſiam. Item Grego. fortunato epo neapolitano.

¶ Aplica gmiſſione vni⁹ eccl'ie clericus in altera valet ordinari.

Raẽnitatẽ tuã a nob⁹ periſſe recolimus: vt gſanum eccl'ie bñfrane diaco nẽ tue concederemus eccleſie ordinandũ: z quoniã nec epm cui obſecundare debeat pro pria eccl'ia habeat: hoſte ſcilz pbẽte quo ſuũ debeat mini ſteriũ exhibere: periticz tuã non puidum⁹ differendã iccir co tibi ſcriptis preſentib⁹ eum neceſſario duxim⁹ concedendum habitur⁹ licentia[c] illum diaconũ noſtra interuemente auctoritate eccl'ie tue deo p̃ picio conſtituere cardinalem.

Itẽ ex cõcilio chartagin. iij.

¶ Sine lſis epi ſui in aliq̃ ec cleſia cleric⁹ non ſuſcipiatur.

Rimat⁹ epus begeſeli tanus dixit. Suggero ſcitati vre: vt ſtatuatis nõ lice re clericũ alienuz ab aliquo epo ſuſcipi ſine lſis⁹ epiſcopi ſui ꝓ neqz apud ſe retiere: nec laicum vſurpare ſibi de plebe aliena: vt eũ obtineat[e] ſine cõ ſcientia eius epi[k] de plebe cu ius eſt. Status epus dixit. hec obſeruãtia pacẽ cuſtodit. Hã et memini in ſcriſſimo cõcilio ſardicẽſi ſimilit ſtatutũ vt ne mo alteri⁹ plebis ho;em ſibi vſurpet: ſed ſi forte erit neceſ ſarius petet a collega[g] ſuo et per conſenſum ſui epi habeat

¶ Abſq; formata clerici pere grini non ſuſcipiantur.

Vallum abſq; formata (quam greci epiſtolam dicunt) peregrinorum clerico rum ſuſcipi oportet.

¶ Diſtinctio. lxxij.

Miſſorias[k] vero litteraſ epiſcop⁹ (niſi rogat⁹) nõ tribuat ſicut ſtatutũ eſt ĩ ſynodo habi ta rome. Uñ Leo papa ait.

¶ Niſi eodem petente: nulli di miſſorie littere preſentur.

Epiſcopus ſubiecto ſibi ſacerdoti vel alij cleri co: niſi ab ipſo[l] poſtulat⁹[m] di miſſorias non faciat: ne ouis quaſi perdita aut errans in ueniatur. Item ex concilio

l ¶ Epiſcop⁹. ¶ Niſi ab ipſo. ſ. q̃ eũ habere deſide rat. z poſtulat: ſicut cum ds träſit in familiam alterius. vt ff. de adop. i. ij. ſic. ẽ. lxx. diſt. c. ij.

m ¶ Poſtulat⁹. Sũt eñ q̃dã q̃ non ꝓcedunt niſi cũ inſtãtia vt palliũ. c. di. ꝑſca. z apli. ij. q. vj. poſt appel.

n ¶ Sine litteris. credere tñ. z teſtes ſufficere. C. õ fide inſtru. in exercẽdis. extra de cle. pere. tue. Lau.

e ¶ Obtineat. Sed nonne extraneꝰ eps poteſt or

Universidad de Deusto
Biblioteca

lationē bene accedit adhuc. q̄a qui p̄est parcissime debet p̄mea tū dare. ff. de remiss. officium.

¶ Clericum. ¶ Episcopo. sic. C. ō emā. iubemus.

b ¶ Clericoꝝ autem. ꝛ distic. xxj. cleros. ergo et qui eos verberat incidit in canonem.

¶ Laicum. c ¶ Eligit. Arg. ex electiōe ius acquiri. quidam tamen dicūt contrariū et exponūt semel. id est pfecte. ita q̄ confirmatus sit arg. extra de offi. delega. i. litteris et etiā si nondū est trāslatus vt est arg. ff. de bona. q̄ fa. rum.

Quia ꝛo. ¶ Hic intitulatur. lxxiij. dis. q̄ in scholis non legitur: quia ea que ibi cōmentatur i desuetudinez abierūt: nec modo locuꝝ habent. ibi em̄ continet qualiter ꝛ quib⁹ litter⁹ vel grec⁹ lris vel latinis fōrare debēt fieri: sed nūc nō sic fiunt. et ideo q̄ in ea nulla vt modica vtilitas cōtinet: ideo mē branas occupare nō debet. xix. dis. si romanoꝝ.

cartha. iij. ¶ De eodem.

Clericum alienum (nisi cōcedente ei⁹ epō[a]) nemo audeat vel retinere vel p̄mouere in ecclia sibi credita.

¶ Clericoꝝ autē[b] nomē etiā lectores et psalmiste et ostiarij retinēt. Itē ex concilio mi levitano. ¶ In vna ecclesia ordinatus in alia non suscipiat[c].

Placuit vt q̄cūq̄ in vna ecclesia semel eligatur[c] ab alia ecclesia ad clericatum non teneat. ¶ Distinctio. lxxiij.

Qualiter vero commendaticia vel dimissoria/ seu formata epistola faciēda sit videdum est. debēt nāq̄ littere grece interponi in ea epla et non sine causa. greca enim elementa litterarum numeros etiam exprimere nullus (qui vel tenuerit greci p̄monis noticiam) ignorat. Ne igitur in faciendis epistolis canonicis (q̄s mos latinus formatas vocat) aliqua fraus falsitatis temere p̄sumeret hoc a patrib⁹. cccxviij. nicene congregatis saluberrime inuentū est et cōstitutū: vt formate epistole hanc calculationis seu supputationis habeant rationē. i. vt assumātur in supputatione prima greca elementa patris et filij ꝛ spiritus sancti. hoc est. ω. υ. α. que elemēta octogenarium q̄dragesimum ꝛ primū significant numeros. petriq̄ apli prima littera. i. ω. qui numerus octogenta significat ei⁹ qui scribit epi prima lra: cui scribitur scda: accipientis tertia lra: ciuitatis quoq̄ de qua scribitur quarta: et inditionis quecunq̄ est id tēporis. i. q̄ fuerit nūerus assumatur atq̄ his omnib⁹ litteris grecis q̄ (vt dixim⁹) numeros exprimunt: in vnum ductis vnā quecūq̄ collecta fuerit summā epistola teneat. hanc qui suscipit cū omni cautela requirat et p̄fessam: addat p̄terea sep̄atim in epistola etiam nonarium ꝛ nonū numeꝝ q̄ fm greca elementa significat: amē. ¶ Exēplar formate epse q̄ in nicena synodo. ccclxviij. patribus facta est.

In noie patris. ω. ꝛ filij. υ. et sp̄ussancti. α. vualterio spirensis ecclesie epō: ego brocard⁹ sancte vuarmaciēsis ecclie deuotus gregis xp̄i famul⁹ in deo summe felicitatis bti tudinē. Cum scrā catholica ecclia p̄cepta sit sequi documēta euāgelica: q̄ dicunt. Qui recipit pphetā in noie pphete mercedem pphete accipiet: et qui recipit iustum in noie iusti mercedem iusti accipiet. ꝛc. Et apostolus iubeat hospitalitatem sectari: et necessitatibus viroꝝ sctoꝝ cōicare: tamē ꝓpter eos q̄ cautelam habent suā cōsciētia: dicētes se esse simplices: cū sint astutia diaboli repleti: et p̄ opere pietatis dicunt se de loco ad locum trānire: cū sint fugitiui sua malicia faciente: ꝛ dicūt se esse ministerio sacro insertos cū non sint: statutū est a patrib⁹ sanctis neminem clericum alienum et ignotum recipi ab aliquo episcopo: et inthronizari in sua ecclesia: nisi habeat a proprio episcopo epistolā que in canonib⁹ noiat formata. ¶ Ideo notum facimus paternitati vestre q̄ p̄sens frater nr̄ harū litterarū portitor: noie Hermānus non p̄ sua nequitia expulsus est a nobis: sed postulātib⁹ fratrib⁹ eo q̄ ex familia nr̄a fuit ꝛ nr̄ baptizat⁹. fecim⁹ ei libertatē recepta i comu altaris canonice ꝛ ordinatum⁹ eum ad gradum p̄bīj. cui etiā has dimissorias siue cōmēdaticias facim⁹ ꝛ eū ad vr̄am dilectā fraternitatē dirigim⁹: vt in vr̄a prochia sub vr̄o sacro regimie ꝛ defensiōe cōsistere valeat. Ego inquā brocard⁹ hūilis epūs in noie p̄ris. ω. ꝛ filij. υ. ꝛ sp̄ussancti. α. ꝛ in vnitate sctē ecclie i qua petro datū est ius ligādi atq̄ soluēdi: absoluo hermānū p̄br̄m de ciuitate vuarmaciēsi idcirco ne. x. ꝛ iniam do vobis ītronizandi eū in q̄cūq̄ ecclia vultis vr̄e prochie. Hāc q̄ epl̄am grecis lris hincide munire decreuim⁹: ꝛ anulo nr̄e ecclesie firmare cēsuim⁹: ffinitatē vr̄am xp̄s nobis incolumē conseruet. α. ω. Data vuarmacie idib⁹ marcij āno dn̄ice incarnatiōis. M. ij. mēse xij. idictiōe. x. ¶ Incipit epl̄a formata. ccccxviij. epūs ꝛ abbatib⁹ constantinopolitane urbis epō

Sanctissimo i xp̄o fratri summa (edita. dulcedine charitatis ap̄iectendo. A. illius ciuitatis epō. y. illius eccl̄e p̄sul ppetue bitudis optat i xp̄o salutē. ω υ α. ω. β. β. ε. i. Decetero nouerit sancta fraternitas vestra q̄ iste clericus Hermānus nomine nr̄a in parrochia instructus ac detonsus paternitatem nostram rogauit. quatenꝰ illi cōmēdaticias litteras scriberem⁹: quib⁹ vestre celsitudini cōmendat⁹ sub tuitiōe vestri regiminis degere posset cuius voluntati consentientes fm canonicam auctoritatē l̄as ei dimissorias dedim⁹ q̄ quas ꝛ ipsi concedimus vt sub vestro ministerio diuine seruituti insistēs siue deseruiat vtilitati ꝛ votis licentiam tribuimus: vt si dignum eū iudicaueritis: ad sacros ordines p̄moueatis. commendatum ergo eū cure vestre suscipite: et nostris ex partibus absolutum in vestrarū omniū numero custodite. Quas litteras vt vigore veritatis firmate indubitāter a vobis suscipiant litteris grecis (vt canonica docet auctoritas) confirmare satagim⁹. Sancta trinitas vestrā beatitudinē ad regimē sancte sue ecclesie ppetualit⁹ valere cōcedat. α. ω. Vel sic. v. e. q̄ eandē formā exprimunt inditione. x. cōtinet hec formata epl̄a summā numeri. M. cccxv. υ grecā in noie illi⁹ primā ponim⁹: qi greci eā in quibusdam locis pro. y. consonante ponunt: ficut est. α π ο υ σι α. id est absentia. Matt. x. Rom. xij.

Quaeritur. ¶ Hec distinctio diuidit in tres ptes. In quarū prima. p̄bat magister q̄ clerici nō sunt ad ordines p̄mouendi. Secunda ibi sane. Tertia ibi veru. Jo. de san.

Quaeritur. Hic depingit. lxxiij. di.

¶ Distinctio. lxxiij.

Queritur[a] de his clericis qui ab episcopis suis p̄moueri con-

ter enim vno subtracto et reliquum est subtractū. vt lxxxj. di. si quis ammodo. Credo tñ q̄ debeat precedere suspēsio ab officio quasi quedam excōicatio quā si contēnit sequitur bñficij subtractio. vt. lx. dist. innouam⁹. xxiij. q. iij. fozre. Si vero nec necessitas nec vtilitas exigit. non est cogēdus. ꝛ si epūs eū cogat videtur cā odij et ingratitudinis eum cogere. i. e. epūs. et ca. gesta. Quidam tamē volunt remouere distinctionez de necessitate et vtilitate. arg. ff. es. episcopoꝝ. ꝛ dicūt q̄ diuersi canones diuersas penas imponunt nolentibus p̄moueri: ꝛ ē in arbitrio episcopi quā imponat. Aliter tñ solūt hec cōtrarietas extra de etate ꝛ qualita. queris. Joh. quicq̄d dicat Johā. decreta. illa quer. di. cit q̄ cogi p̄t si vtilitas vel necessitas exigat p̄ subtractionē officij ꝛ beneficij. ꝛ tunc dico vtilitatē esse ecclesie cū ille q̄ p̄mouet perit vtilior ē i officio q̄s alter qui iam est promotus. ꝛ vtile est plures esse in ecclesia in eodem officio. Necessitas est cum iam promotꝰ nō sufficit: vel non est aliquis p̄motus. Bar.

temnūt: an inuiti sint sublimādi an non. de his ita statutum est in concilio aurelianensi.

¶ Annue suspensioni subiaceat episcop⁹: qui inuitum ordinare p̄sumit.

Epiſcop⁹ qui inuitum[b] aut reclamantem[c] ordinare p̄sumpserit: annuali penitentie subditus missas facere non p̄sumat[d].

Item Gregorius in registro Natali episcopo. in primo libro.

¶ Nullus promoueatur inuitus.

Esta[e] que nobis concilij vestri confecta in secretario[f] direxistis: in quibus archidiacon⁹ honoratus adducitur plena esse cognouim⁹ se nunc iurgiorum: cum vno eodēq̄ tpe vna persona[g] nolens ad sacerdotij ordinem prouehitur: que[h] tanq̄ immerita a diaconatus officio remoueatur: ꝛ licut iustum est vt nemo

Ordinandus est q̄s inuit⁹ suadente vtilitate aut necessitate.

Utilitas. Necessitas.

Honores nō sunt inuitis dandi. Officio subtracto subtrahi dz bñficium.

b ¶ Episcopus. ¶ Qui inuitū. Aliquo iudicio alio q̄s voce voluntatem ostendente.

c ¶ Aut reclamātem. Uoce vel signo. l. distin. si q̄s diaconus. Cuius enim esset inuitus. si nec voce nec alio iudicio reclamaret: p̄sumeretur voluntarius. lxij. dist. si seruus. aut reclamantem signo. s. altem: nā ꝛ per signa ita apparet voluntas. † sicut per vocem. xxxij. q. v. nec solo. xx. q. ij. c. j. ꝛ ij. Et sic no. differētiā inter inuitum ꝛ reclamantem. vt. ff. de seruitu. vrba. p̄dio. inuitum.

† Adde gl. in. l. iuris ff. ō pactis. ꝛ Bal. in l. Cuius C. ō im pu. ꝛ nu. li. substi.

d ¶ Non p̄sumat. Nichilomin⁹ deponetur. i. vbi.

e ¶ Esta. Hoc ca. ꝛ. ca. honorat⁹ loquuntur de eadē materia. ꝛ idem est casus vtriusq̄.

f ¶ Secretario. Aliter sumitur. xxiij. distinctione. non oportet.

g ¶ Persona. Argu. non debere promoueri ad maiora qui minoribus indignus iudicatur. argu. xxiij. questione. j. nuramur. ꝛ distincti. xliij. nulli liceat. ff. de sena. qui indignus. et eum interdicitur pomerium. ꝛc. ff. de ser. expor. cui pacto. ff. de interdic. ꝛ releg. relegatorum. ℌ. vlti

Indigni inuitis ad maiora nō p̄moueatur

h ¶ Que tāq̄. i. ꝛ illa. Ar. q̄ ꝛia allegās nō est au-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cõtraria alle gans audiri non dz. Mona chus in uitꝫ an dastric tiõr vi ta posſit impoñ.

diendus.xiij.q.ij. ꝯ posterũ. de conse.dist.iij. reuera. xxiij.q.vij.c.ij. extra de appel. sollicitudinem.

a ¶ Crescere. Arg q monachis vel canonicis inuitis dilectiõr vita nõ possit imponi. ar.xv.q.j. non est. z.xx.q.iij. ptẽsens. Jo.xxxij.q.j. integritas.

Sj q̃ clerici ab epis suis ꝓmouer contẽpserint: nec illic maneãt: vñ recedere noluerunt. Item.

¶ De eodem

Placuit vt quicũq; clerici vel diaconi p necessitatib⁹ eccliasticarũ rerũ non obtẽperauerint epis suis volẽtibus eos ad honorẽ ampliorem in ecclesia sua promouere nec illi ministrẽt in suo gradu: vnde noluerunt recedere.

Item ex concilio agatheñ.

¶ Posteriores prioribus: episcopi non proponant.

Episcopoꝝ etiam quorũ vita nõ rephẽdit posteriorem priori nullꝰ ꝓponat: nisi forte superbia elatus qõ p necessitate ecclesie ejus misserit: implere cõtẽnat. Sane si offiñ archidiaconat aut propter simpliciorẽ naturã iplere aut expedire nequiverit: ille loci sui nomen teneat: et ordinationem ecclie quẽ elegerit eps ꝓponendũ. Item grego. Johañ epo syracusano.

¶ In loco quo quisq; ordinatus est: inuitus teneri non dz.

Quorũdam ad nos relatione puenit Cosmam q̃ ex monacho monasterij sctẽ

Crimi nosum se dicẽti an sit ei credendũ.

ij. ps.

Ordo litterę.

creſcere compellatur inuitꝰ: ita censendum puto ne quisq; in sons ab ordinis sui ministerio deiciatur iniuste.

Cõtra inuenit in cõcilio carthaginensi. ¶ Qui ab episcopis ꝓmoueri contẽnunt: a locis suis deiciantur.

Sj q̃ clerici ab epis suis ꝓmouer contẽpserint: nec illic maneãt: vñ recedere noluerunt. Item.

¶ De eodem

Placuit vt quicũq; clerici vel diaconi p necessitatib⁹ eccliasticarũ rerũ non obtẽperauerint epis suis volẽtibus eos ad honorẽ ampliorem in ecclesia sua promouere nec illi ministrẽt in suo gradu: vnde noluerunt recedere.

Item ex concilio agatheñ.

¶ Posteriores prioribus: episcopi non proponant.

Episcopoꝝ etiam quorũ vita nõ rephẽdit posteriorem priori nullꝰ ꝓponat: nisi forte superbia elatus qõ p necessitate ecclesie ejus misserit: implere cõtẽnat. Sane si offiñ archidiaconat aut propter simpliciorẽ naturã iplere aut expedire nequiverit: ille loci sui nomen teneat: et ordinationem ecclie quẽ elegerit eps ꝓponendũ. Item grego. Johañ epo syracusano.

¶ In loco quo quisq; ordinatus est: inuitus teneri non dz.

Quorũdam ad nos relatione puenit Cosmam q̃ ex monacho monasterij sctẽ

Lucie a decessore tuo venerã de memorie marimiano in ecclesia syracusana subdiaconus est factus: atq; a te postea in possessione (que iuliana vocatur) presbyter dicitur ordinatus: ita numia tristitia: et loci qualitate vehementer afflictum: vt vitam sibi penam existimet: z contritionis sue fuge querat auxiliũ. Et ideo quia tales erga subiectos nostros debemus existere: quales nos si subiecti fuissem nostros vel lemus esse prepositos: magne benignitatis est: si eum in ecclesia vbi subdiaconi functus est officio: sanctitas tua reducere: atq; illic studuerit constituere cardinalem quod etiam facere (quantum arbitramur) debes: si nichil est quod iuste cõtra eum animos tuos erasperet. Si vero aliqua culpa est: suis nobis epistolis hoc vestra fraternitas (vt scire possimus) insinuet. Verum illud Gregorij de his intelligendũ est: qui non causa necessitatis sed causa ingratitudinis calli de ab episcopis suis promoueri queruntur. Illud autẽ Carthaginensis concilij de his intelligitur: qui nolunt obtemperare episcopis suis propter necessitatem ecclesie: volentibus eos ad altiora promouere. Hanc distinctionem ex decreto Simplicij pape quilibet corroborare valet: qui scribẽs Johãni archiepiscopo rauẽnati ait inter cetera.

Posteriores prioribus duob⁹ casib⁹ est ꝓferẽdus.

Simplicitas ꝓmouendũ impedit.

¶ Adde q̃s dicatur simplex nota in. l. fi. C. de donat. ante nup. et bar. i. l. j. pu. C. de dolli actio.

Error qualitatis dissolvit matrimoniũ spirituale z adde qõ dicit. xxiij. distinct. spũale.

iij. ps.

a ¶ Et ordinationẽ. i. administrationẽ. z dicit archi. s. Dandi: z ita simplicitas impedit ꝓmouendũ: t sed nõ deijcit. Si vis itelligere de iã ꝓmoto dic ille. s. simplex tenebit. id est habebit honorẽ z dignitatẽ qz non remouebit sed dabit ei coadiutor. z hoc est qõ dicit. z ordinationẽ. i. administrationem teneat ille quez elegerit eps.

b ¶ Et ordinationẽ. i. administrationẽ. z dicit archi. s. Dandi: z ita simplicitas impedit ꝓmouendũ: t sed nõ deijcit. Si vis itelligere de iã ꝓmoto dic ille. s. simplex tenebit. id est habebit honorẽ z dignitatẽ qz non remouebit sed dabit ei coadiutor. z hoc est qõ dicit. z ordinationẽ. i. administrationem teneat ille quez elegerit eps.

Quorũdã Syracusana. q monachoꝝ est sicut et Cantuariensis: et ita nõ est arg. hic q monachꝰ possit esse secularis canonicꝰ: Iz esm. possit esse ꝑlatus: tñ non potest ꝓbendã habere q̃ priuare ẽ vtilitatis. h. cõtra sentit vt dixi lviij. distin. c.ij. z. xvj. qstiõe. vij. in noua.

Wonachꝰ non pot esse secularis canonicꝰ.

h ¶ Qualitate. arg nunc. q si quis translatus est de vna ecclesia in aliam ecclesiam et deceptus est qualitate loci restituendus est. Et ita

c ¶ Episcopoꝝ. sic cõstrue. nulli epoꝝ ꝓponat posteriorẽ ꝓ ingruis posteriorẽ sit de nũero eoꝝ. ꝛc. Et no. sm opiñ. h. q prior semp debet eligi. z de pore vt dicit suffecit ne malꝰ existat licet posterior melior sit. vt j. lxxv. di. c. vl. Alij dicunt semp meliorem preferẽdum: etiã si posterior sit. Ar. xvj. dist. sexta synodus. ver. prima.

d ¶ Sane. Hanc litterã intelligũt quidam de ꝓmouendo z etiã rotum. c. z ita assignantur duo casus in quibus posterior ꝓferi prioꝝ. s. cũ remisit prior ꝓmo-

capitulo communis.

i ¶ Et ideo quia. vt in autẽ. vt cum de appel. cognoscẽtes. §. considerare. col. viij.

¶ Verũ. Nec est. iij. ps. huius dist. in qua soluit z dicit q̃ ꝓbise non est qs cõpellẽdus ad aliquã dignitatẽ z hoc ꝓbat tribus auctoritatibus. Jo. de fun.

Ordia tꝰ coacte ordinẽ recipi at z cõ debeat

a ¶ Bi. ¶ Honorem. hic patet q̃ Iz qs coactꝰ ordinet: tñ recipit ordinẽ. arg. j. q. j. q quidã et xlv. dist. de iudeis. Sed si absoluta esset coactio: tũc nunquid ille q̃ conditionali coactione ordinat⁹ est teneꝛ cõtinere? vi detur. dez q̃ sic. vt xlv di. d iudeis. Itẽ qz coacta voluntas evoluitaf. vt xv. qõ. j. merito. marie ꝙz illos q̃ dicunt q ordinati vorũ annerũ. vt. xxvij. di. diacon⁹. lxxxiij. di. cũ i ꝓterito. Dicit q̃dã q talis teneat cõtinẽ Iz nõ debeat qs cogi ad recipiẽdũ ordinez: tñ recepti cogit ꝑuare Sed hoc nõ credo vbi meꝛ ratio est q̃ cadit i ꝓstãtẽ virũ. vt ex q̃ dome. can. platũ. z ca. cũ dilectꝰ. qz integritas ẽ res voti z nõ ꝓcepti xxij. q. j. integritas. et cõtinetia nõ dz eẽ nisi voluntaria. vt. xxxj. di. añ triẽniũ. et xx. q. iij. pñs. nec dico tale in aliq̃ hꝛe ꝓuilegiũ clerici. si tñ vult vti eo ꝑ. Iz tũc ꝓtiere tenet. Secus aũt i baptismo: qz illꝰ est sacramẽtũ salutꝰ z necessitatꝭ: ideo illud cogit retinẽ

† Concor. textus i. l. q̃ fine. ff. ꝺ negoti. gest. z i. l. in deos. C de paga. sacri. et templ.

b ¶ Inuitũ. j. xxiij. qõ. iij. displiceꝛ tibi. ꝛ. j. q. vj. sicut is. ꝛ. et. vij. q. j. scias. C. ꝺ epis. z cle. si quẽ. ꝛ. Sz dico q sp ab initio dz eẽ iuꝛ. vt dixi. j. viij. q. j. i scripturis. Johan.

Honorat

¶ Salonitane. j. xciij. di stin. muratus.

d ¶ Sz causa ingratitudinis. qui aliuz ꝓpter odiũ vel ingratitudinẽ nominat ad dignitatẽ tenet et ad omne dãnum qõ ei inde accidit. C. si ꝓpter inimicitias creatio facta sit. l. j. lib. x.

e ¶ Honorem. Nam dicit lex q̃ ex quo qs ꝓmouetur ad maiorem dignitatem amittit priorẽ. C. de primice. l. j. lib. xij. Et arg. ff. ad munici. municeps.

f ¶ Cõsciꝰ. Arg. q̃ q vocatꝰ nõ venit. hoc ipso vꝭ

¶ Non est aliquis inuitus ad ꝑpatum pertrahendus.

Bi ista didicisti que in episcopum et fratrem nostrum Greg. non dilectiõe sed inuidia perpetrasti: quem inexcusabili violentia pertraxi a te passus es atq; vexari. vt ei tantũ honorem nõ ꝓ animi tranquillitatẽ: sed p amentiam (sicut dictum est) irroga resꝛ neq; eni talia potuissent fieri sanctitate consilij. nolumus exaggerare quod gestuz est: ne cogamur iudicare qõ dignum est. Nam priuilegiuz dignitatis meretur amittere: qui permissa sibi abutitur potestate. † Denunciamus autem q si post hoc tale aliquid presumpseris: et aliquem talem seu episcopum vel presbyterum: vel diaconum: inuitũ facere posse crediderꝭ: ordinationes tibi rauennatis ecclesie vel emulẽsis noueris auferendas. Item Grego. antonio subdiacono.

¶ De eodem.

Honoratus archidiaconus salonitane ecclesie a sancte memorie predecessore meo missa supplicatione poposcerat: vt ab antistite suo prouehi: inuitus ad fortioris gradus ordinem contra morem nullo modo cogeretur. hoc enim sibi fieri non causa prouehendi sed ingratitudinis ꝺ prohibebat. pro qua re tunc etiam sancte mẽorie predecessor noster scriptis suis natali fratri et coepiscopo nostro interdixerat: ne predictũ honoratum archidiaconẽ in-

uitum proueheret: ne ve doloꝛem concepte ingratitudinis in corde retineret. cumq; etiã a me hec summopere fuerant interdicta non solũ mandata dei negligens sed etiam scripturam meam contẽnens prefatum archidiaconẽ quasi ad fortiorem honoꝛem e prouehens: conatꝰ est callide degradare. Unde actum est vt eodem archidiaconatus submoto loco: aliuz asciscꝛet qui eius obtemperare moꝛibus posset: quem honoꝛatum archidiaconem arbitramur antistiti suo aliunde displicere non posse nisi q̃ eum sacra vasa suis parentibus dare prohibuerat: quam causam subtili voluimus (et tunc sancte memorie predecessoꝛ meus: z nunc ego) indagatione perquirere: sed sui suoꝛumq; actum conscius f personam suam ad iudicium postposuit destinare. vnde experientiam tuam presentis precepti auctoritate duximus fulciendam. quatenus venies in saloniam natalem fratrem nostrum et coepiscopum saltem tot scriptis admonitum studeas ad hoꝛtari. vt supra memoꝛatum archidiaconem in statu suo suscipiat. Qꝫ si facere hoc contumaciter (vt consueuit) fortẽ distulerit. vsum ei pallij qui ab hac sede concessus sibi fuerat: et auctoritate sedis apostolice contradices h quem si etiã in eadẽ pertinacia (amisso pallio) adhuc i perseuꝛare perspexeris: dñici coꝛporis et sanguinis eundem antistitem

diffidere de causa. xj. qõ. j. ꝓpianis. iij. qstione. ix. decreuimus.

g ¶ Tot scriptis. Arg. q̃ nemo puniendꝰ est. p prima ꝓtu Contumacia. xcij. di. c. inaciavit. z. lxxxiiij. di. prima ca. j. ꝙ fieri debz an fa put canon dicit cias alt xxiij. q. iij. forte quẽ pu qõ nõ est vex. vt viri. dixi. iiij. q. v. qsqs. In hoc cõueniũt. T. Aug. et Jaco. q̃ puniri dz in expensis citat⁹ si prima citatione nõ veniat Iz ius cõcedat ei trinã citationẽ. vt. xxiij. q. iij. 3 illicita. z. C. quõ et qñ iudi. i aut. q̃ semel. Nec dz ãtes etumari qz tum ad excõicationẽ vel missionẽ in possessiõez punir tñ dz ex pensis si prima citatiõe ñ venit.

† † Adde ff. si qs ius dicẽti non ob. l. vna. bart. et ita in publico Bal. et quentu respõde rũt. ta. t. z. h. Et arg. ff. ad hoc ad municipalem. l. sanciquã no. iiij. q. j. i mꝰ. C. summa. Nazz si ꝺ iudi. post ꝓtumaciaz glo. et albe. ꝺ rosa. in ẽ arg. ꝛ. h. sniaz l. sancifamis cẽt nõ re c. qrelãtẽ. C. de digni. l. ꝺ pen. ij. lib. xij. et ꝺ ex Spe. i doc. in tineret dignitacesi. prela. inter. ti. de ci

h ¶ Cõtradicẽs. Attende ar tatiõ. ꝛ. viso. ꝛ. chiepm a subdi sed dato excõicari posi tres. se: etiasdem censure simulitudie posse deponi ilꝰ auctoritate a quo fuit destitutus. vt. ij. q. vj. si episcopꝰ. Bar.

i ¶ Adhuc. Arg. q̃ crescente ꝓtumacia debet crescere z pena. ff. de inter. z rele. relegatoꝝ. Et iste ordo est seruãdꝰ cũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contumaciã punit̃ ordine

a ¶ Priuabis.

Jd ē priuatꝰ esse ostendes: nã eo ipso q̃ cōtumax erat priuat⁹ erat. vel priuabis q̃ ad hoc vt possit vtari ab alijs i sacramentis.

b ¶ Onsuluit. ¶ Jndigere. hoc vbū temperat ꝟa. ita q̃ sonat i vtilitatē nō necessitatem Dicit em̃ ds idigere eo q̃ bonū ꝟ vtile ē sibi habere: si em̃ necessitas esset cōpelleretur per subtractionē bñficij. vl officij. ff. e. c. iij. ꝟ nij. ꝟ. v. licet sit arg. ptra. ff. e. epoꝝ. cū. de eta. et quali. q̃rto. Jm quaz potes solue canones istos. illa tñ loquꝫ de his q̃ hñt plura bñficia. put ipsa littera dicit. et qñ ibi dicit priuabis dic parte stipendiorū nō oibus. Jo. quicq̃d dicatur illi decreta. q̃ris: habis. B.

c ¶ Cōmoda. Nã exhortatione. premittꝫ rē. ff. de iustit. et iur. l. j. ꝟ. xxiij. q. iij. ca. vlti.

d ¶ Propensius. Sed quō hoc. pceder vbi prebēde omnes equales sunt? potest dici q̃ decurtentur prebende eorum. Vel dic consequantur spe non re.

Pbr̃i pl⁹ habeãs in decis ff. diaꝯ. Deo p̃ pter deum est seruiendum.

e ¶ Hac. Consentiunt ff. j. q. i. quisquis. si enim esset causa turiñ simoniam committeret qui ꝓpter questum deo seruiret. deo enim ꝓpter deum seruiēdum est principaliter. vt. viij. q. j. sunt in ecclesia. ꝟ. j. q. i. nō est. et si esset causa tunum videretur eos inuitare ad inuidendum alijs. Item argu. beneficium sicut priuilegium quandoq̃ concedi alicui odio alterius.

f ¶ Ratione. Haue enim videt q̃ plus detur socio q̃ sibi etiā fratri. C. de bo. que li. cū oporteat. j. respon. nec de eadē societate debet vn⁹ plus q̃ alius conseq. ff. p socio. vers. Si cū tres. nec est alicui cōferendum ꝓ parte participatione priuabis.[a]

Adhibenda est etiā disciplina qua nolentes ꝓmoueri ad sacros ordines ad obediendū epīs ꝓmouentur. in minoꝝb⁹ siquidē ordinibus constituti: paulatim per singulos grad⁹ sunt ꝓmouendi: vt alij contēnentes suis obedire epīs: doleant sibi illos esse prelatos: quos habebant subiectos.

Vnde gelasius scribit victori episcopo.

¶ Cū maiores ordinari contempserint: de minoribus ꝓmoueantur ordinibus.

COnsuluit dilectio tua de suoꝝ promotione clericoꝝ: phibens q̃ diaconi ad p̃sbyterij gradum (quo ecclesiā tuam mēoras idigere[b]) venire detractāt. quapropter quia inuitos fieri ecclesiastica moderatio grauitasq̃ non patitur: vt ex nolentibus fiāt volētes: ordinatio illa potest proficere. Si quos habes in acolitis vel subdiaconib⁹ maturiores etate: ꝟ quoꝝ sit vita probabilis: hos in presbyterata tum studeas ꝓmouere vt qui in suis ordinibus ꝓficere nolluerint reddātur suis inferioribus: post minores ipsa commoda[c] pbri propēsius[d] cū diaconi consequantur: vt hac[e] saltem ratione[f] constricti: et honorem quem fugerant appetere nitantur[g] et questum.

¶ Distinctio.lxxv.

TEmpus[h] aūt cōsecratiōis sicut in ordine romano habet ad epi bñdictionē[z] non eligituri omni[k] enim tempore benedicuntur: dūmodo ieiunū et hora tertia benedictionem accipiant. Vnde anacletus papa scribit omnibus epīs.

¶ Ordinationes episcoporū: qua hora fieri debeant.

ORdinationes[l] episcoporum auctoritate[m] apostolica: ab omnibus qui in eadem prouincia fuerint episcopis sunt celebrande/ qui simul cōuenientes scrutinium[n] cum precibus celebrant. manus[o] cum sanctis euangelijs imponentes dñica die hora tertia[p] orātes: sacraq̃ vnctione prouide alij scrupuloso corde mouent. vt. xvj. q. vij. c. j. s ¶ Mirant. Arg. q̃ sit q̃nq̃ secundario quod pncipaliter fieri nō pōt. vt hic. ꝟ. ff. de postlim. l. j. §. pe. ꝟ vlt.

¶ Empus autem. ¶ Hec dist. diuiditur in. v. partes. In quaꝝ prima dicitur q̃ die dñica et hora tertia. et ieiunī debent epi cōsecrari quocūq̃ tpe. et hoc pbat p. c. se. Sed a ibi Tēp⁹ aūr. Tertia ibi. Ceteroꝝ Quarta ibi Qō die. Quinta ibi. Ordinationes. Johan. de san.

divisio

h ¶ Tempus autē. Hic deplingit. lxxv. di. in q̃ agit magister d̄ consecratione epi scoporū. ꝟ de tēporib⁹ ordi. subiūgit etiā de ordinatiōe aliorū clericoꝝ. Debet autez ordinatio epoꝝ fieri hora tertia die dñica j. eo. c. j. ꝟ ca. qō die. ceterorū ꝓo in seꝝ pribus anni salz i q̃ttuor tēporib⁹ ꝟ in sabbato medie hebdomade q̃dragesime. ꝟ in sabbato sctō. j. eo. c. vlti. extra de tēpo. ordi. ca. iij. ꝟ xvij. di. litteras

i ¶ Non eligitur. i. non est electū vel determinatū in canone.

k ¶ Omni em̃ tempore. Jd est omni mense vel septimana similiter restringitur. de consecra. di. iij. omni tempore. ibi exponitur. i. omni anno.

l ORdinationes. Casus ostēditur in quib⁹ qualiter qua hora: qua die epūs debeat ordinari.

m ¶ Auctē gñali. Ex ō elec. cū i cūctꝭ. xvj. q. j. cūctꝭ.

n ¶ Scrutinium. Jd est examinationē. de qua habes. distin. xxiij. qui episcopus.

o ¶ Manꝰ. Duo ponēt sup caput cōsecrandi codicem euangelioꝝ tertiꝰ fundet benedictionē. alij oēs ponunt manus super caput eius. vt. xxiij. dist. epūs.

p ¶ Tertia. Multiplex est ratio de hora tertia. q̃ tunc debet missa publice celebrari. vt de consec. dist. j. nocte. sine qua missa non pōt cōsecrari. q̃ nec ecclia sine missa cōsecrat. de consec. di. j. omnes. Jz quidā dicant ptra q̃ scz nō sit de substātia ꝟsecrationis quibꝰ ego assentio: q̃ nō est de substātia vnctio ipsa de qua magis videtur esse de substantia. immo si omissa est ꝓ supplet. extra de sacra vnctio. ca. vno in pn. Alij tamen dicunt oia ista esse de substantia. ar. xxiij. distic. ꝟsecrā-

quoꝝdam. p̃ter tēs vel horā: q̃ quocūq̃ tpe ordinat̃ recipit ordinē. arg. j. lxxvij. di. sub diacon⁹. extra de rē po. ordi. sane. nā q̃nq̃ citꝰ/ q̃nq̃ tardꝰ missa celebratur. Jtē ideo est facienda cōsecratio hora tertia: quia spūs sanctus in ignei linguis hora tertia rē. de cōsecra. dist. j. nocte.

quorū loco succedūt epi. xxj. di stin. in nouo. et q̃ illa hora dñs est crucifix⁹. vt ibidem dr: ꝟ tali hora apli consecrauerūt paulū ꝟ barnabā rē. j. eo. quod die.

Iſa. ꝓps. Samuel unxit dauid.

a ¶ Exemplo Q̃ samuel inunxit dauid ꝟ saulē. Helizeꝰ iehu in regem israel.

b ¶ More apostoloꝝ q̃ inunxerunt Jacobū. g. lxvj. di. postro.

c ¶ Et moyſi. Qui inūxit aaron ꝟ filios eius xxj. di. §. j.

d ¶ Sanctificatio. i. oīs vnctio sanctificās: ꝟ efficax est a spiritu. Et sic patz q̃ in collatiōe sacramenti confertur gratia ꝟ illa gratia inuisibiliter opatur. j. q. j. multi. ꝟ si sacramentū aliqđ cōferē digno: tunc corroborat virtutem priorem. vt de ose. dist. v. nouissime. ꝟ augetur in eo gra. de ose. disti. iij. nō ex quo. Sed

Sra cōfert in collone sacri.

si sacramētum confertur indigno solum sacramentū recipit: ꝟ illud recipit ad sui malum. sed nō recipit rē era vnctio. cum venissent.

e ¶ Chrismati. Et ita chrisma est sacramētum q̃ concedo. sic ꝟ aqua. j. q. j. detrahe.

¶ Tempꝰ. ¶ Hec est ij. pa di. in qua dicitur q̃ ecclia epūs vltra tres mēses vacare non debet ꝟ postq̃ electus fuerit vsq̃ ad alios tres menses consecratur: interim ecclesia per iconomum gubernat̃: ꝟ hoc probat per ca. seq. Jo. de san.

Electō dz fieri itra tri mestre

f ¶ Quoniā. ¶ Tres. vsq̃ ad tres mēses sit electio. l. di. post q̃. ꝟ vsq̃ ad alios tres menses consecratio. vt hic dicitur. ꝟ. c. di. quoniam.

g ¶ Necessitas. ppt quā q̃nq̃ posset differri p totā vitā electi maxime cōfirmati: vt si vitiet i corpe. ar. ex ꝟ qualt. c. j. vel si nō reperiret idoneus in eccl̃a mū in minoribus ordinibus. vt j. vij. q. j. constitutum. §. distin. lxj. olim. xxviij. di. de syracusane.

h ¶ Epoꝝ. Ut metropolitanoꝝ vl electoꝝ q̃ epi sūt destinatione. J vtroq̃ em̃ pena est statuta. c. di. q̃n.

i ¶ Apō iconomū. De hac materia dixi. j. vij. q. j. illō

¶ Ceteroꝝ.

¶ Hec est. iij. pa huiꝰ di. i qua dr: q̃ ordinationes clericoꝝ non debent fieri nisi cō gruo tēpore. Johan. de san.

iij. ꝓps.

ORdinationes pbyteroꝝ.

k ¶ Leuitarū q̃. Hoc idē i subdiacono: nisi in papa tm̃. ff. de tēpo. ordi. c. j. ſz fm̃ hec decreta nōdū subdiaconat⁹ erat sacerdos. ar. j. eo. ca. vl. ꝟ. ix. di. c. fi.

l ¶ Tpe. Et i maioꝝ ecclesia. vt ar. §. di. lxvij. relicq. ꝟ ar. xxiij. di. ca. vlti. minores sūt ordines vbiz q̃n libuerit pōt epūs cōferre. vt extra. e. c. iij. ꝟ oīs sit si consuetudo habeat hoc in ꝓuincia. ex de eo qui fur. or. rece. ca. cum ꝟ. latoꝝ.

QUod a patribꝰ nostris ꝓpenſioni cura nouimus esse seruatū: a nobis quoq̃ volumꝰ custodiri: vt nō pasſim diebꝰ oibus sacerdotalis/ vel leuitica ordinatio celebret̃ Sed post diē sabbati[m] eiusdē

m ¶ Sabbati. Quidā itelligūt ꝓ Adde hoc ca. de sabbo q̃ lit̃ ac paschali. vt sic̃ cipiat̃ fūc velut cōferre dies ꝓ ordines debeat intelligi eos ꝟ ferre in oc ctu huta. vt j. ō ose. di. iij. sabbato. qō pz ex eo q̃ dr fūc. Deꝰ no. bar ḡ hāc sacratissimā noctē. ꝟ. dicit q̃ oēs ordies sint cō ferēdi die dñico. Et dicit q̃ vespa pcedētis noctis tra ne in dñico ꝟ ferank sp in die dñico videnk cōferri: sed certe fm̃ hoc nō esset necessaria cōtinuatio ieiunij: ꝟ rea oia iura dicūt q̃ tm̃ in sabbo ꝟferendi sunt ordi nes. vt ex. eo. ca. iij. Alij dicūt q̃ oēs ordines sabbato fer. oferunk. ꝟ dicūt q̃ mane dñice diei potiꝰ trahik ad ve sperā pcedētē q̃ vespa ad mane. ꝟ ita siue ꝟferank ve l. j. ff. ō spe sabbo: siue in mane seqnti sp fiet̃ de canōica ꝟferē manu. tur sabbo. ꝟ fm̃ hoc ō iure dz ꝟminuari ieiunij. Jmo ꝟ in. l. cēri⁹ aūt nō deteriat an mane trahat ad vesperam pce aut fa dērē/ an vespe ad mane. de tēpo. ordi. ſfas. ꝟsuetudo fm̃ cta. q̃ hz q̃ tm̃ circa horā. ix. sabbati fiūt ordinationes fm̃. ꝟ. tēpus. exponit p̃ die sabbati. i. p̃ finitū die sabbi. Alij ergo ff. ad sil nūt p̃ die sabbi. i. p̃ inceptū die sabbi. Joā. certe. ꝟ. lei.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Epōrū ꝓsecratio fit tñ die dñico.

opi. vera vī z male reꝓhēdit de ꝓtinuatiōe ieiunij: qz cā incepta est dies dñica. Et iō est necessariū ieiunū: licz nō seruet de ꝓsuetudie. nisi velis dicere q̄ hec ca. sint abrogata p decre. extra. e. titu. c. iij. B. In ꝓsecratiōe aūt epi nō est necessaria cōtinuatio ieiunij. cū tñ die dñico conseceretur: z in mane quilibet itelligat ieiunū. vt extra. e. litteras sed licet ꝗs possit ordinare aliquē in sacerdotē in sabbato et humane in epīm tñ aliū ordinem nō posset eidem cōferre in mane cui vnū cōtulerat in sabbato. extra. e. litteras Sed nunqd dñi co die i mane potest quis ordinari in sacerdotez:

Bona ꝙstio.

Sacra ꝓferri possūt post cōmestionem.

noctis q̄ lucescit in prima[a] sabbati exordia cōsecrandi eligāt[b]: in quibus his q̄ consecrādi sunt. ieiunijs et a ieiunantibus sacra bñdictio cōferatur: quod eiusdem[c] obseruātie erit si mane ipso die dñico cōtinuato[d] ieiunio[e] sabbati ordinatio celebretur: a quo tpe precedētis noctis initia non recedūt: quod ad diem resurrectionis (sicut in pascha dñi declarat[f]) pertinere: non dubium est.

Idem. ¶ Quare die domini co sacerdotū ordinationes celebrentur.

Quod die[g] dñico ꝓ exordia tiones sacerdotū[h] celebrent: nō tñ ex consuetudine: sed etiā ex aplica nouimus venire doctrina scriptura manifestāte: q̄ cū aplūs paulū z barnabā ex spūssancti ꝑcepto ad euangelium gētibus mitterēt predicandū: ieiunantes: z orāntes imposuerūt eis manus vt intelligamus ꝙta z dantium z accipientiū deuotiōe curandū sit: ne tante bñdictionis sacramentū negligenter videat impletū. z ideo pie z laudabiliter aplicis morē gesseris institutis: si hāc ordinādoꝝ sacerdotū formā p ecclias: quibus dñs ꝑesse te voluit: etiam ipse seruaueris: vt his qui cōsecrā

a ¶ In prima Id est mane. die dominico.

b ¶ Eligātur Id est electi ꝑ se crentur. hypallage. xvij. qō. ij. diffinimus.

c ¶ Qō eiusdē. i. conferātur ordines.

d ¶ Cōtinuato. Ab ordinatoribꝰ vel ordinādis. Zan.

e ¶ Ieiunio. Quid si ꝓfuus cōferat ordines: nunqd cōfertur ordo? h. dicit q̄ sic. et idem dicit in aliꝭ sacramē tis preterq̄ i eucharistia: z forte idē posset dici de eucharistia. arg. de cōse. dist. ij. liquido. quod concedo q̄ ꝓfuus bene potest conficere: licet non debeat. arg. ibi. c. liquido.

f ¶ Declaratur. Legit eīm in quadā omelia Bede: que legitur nocte illa sup euāgelio illo. Uespere autē sabbati: vbi dicit Beda q̄ in die ista noctes incipiunt precedere dies. ideo forte vt tres dies z noctes haberi possint: in quibus dñs fuit in vētre terre: qō nec sic habetur nisi synodochice. vel declaratur: q̄ missa nō decātatur in sabbato: sed in principio sequētis noctis: vbi dicatur. Deus qui hāc sacratissimam noctē z̄. z ita

Quod die. Hec est quarta pars huiꝰ disti. in qua

probat q̄ epi semp debēt ꝓsecrari die dñico more apostoloꝝ: q̄ de mādato dñi ꝓposuerūt manꝰ paulo z barnabe: z q̄ eodē die dñs resurrexit. Jo. de fan.

g ¶ Qō die. h. ponit fundamētū sue opi. in ca. isto q̄. s. in die dñico pñt ordines conferri: qō patet p hoc quod dicit ordinatiōes sacerdotū. z per id qō dicit initiū zc. nos qui Friū dicimꝰ exponimꝰ ordinationes sacerdotū. i. eꝓrum cōsecrationes p quo itellectu bene facit quod. j. subijcit ex aplica zc. Nā paulꝰ z barnabas epi fuerunt: vnde p eorum exemplū nil ꝓbatur: nisi de epis. z qō dicit cui initiū zc. dic nil facere ad rē: sed dicit incidēter. imo asscribitur ei. fictione canonis: non in veritate.

h ¶ Sacerdotū. i. eꝓrum. sic non erit pro. h. i ¶ Ut quicqd xvj. q. j. ca. vlti. z de cōse. dist. iiij. queris.

Ordinationes pbꝝ

k ¶ Quarti. i. ieiunij. hoc semper in oīi septīa na pētheco stes occurrit: et loq̄tur sm antiquā cōputationē latinoꝝ: qui incipiebant annum a martio.

l ¶ Et septimi. i. septembris.

m ¶ Decimi. i. decembris.

n ¶ Quadragesimalis. In prima septimana quadragesime.

o ¶ Mediane. In qua cātatur sitientes: que precedit dominicam de passione.

p ¶ Seu pbr̄m. De hoc dixi. 3. lxxiij. disti. episcoporum. viij. q. j. licet ergo.

q ¶ Preferre. Ecce hic habes q̄ prius ordinati preferūtur aliꝭ: vt in habendis honoribus: z in aliꝭ. vt xvij. distin. ℌ. hinc. z extra de malo. z obe. c. j. z. lxxiij. disti. episcoporum. etiam licet posteriores sint meliores nō obstat. xxiij. q. iij. sicut. viij. q. j. licet. vt ibi nota. licet sit argu. cōtra. 3. distin. xvj. sancta. Jo. hodie sufficit si electus a maiori parte capituli sit bonꝰ. vt extra de electo. cum nobis. Bar.

‡ Cōsecr. rex tus j. l. more romano. ff. de fe. bar. l. l. aut scta. ℌ. tps. ff. ad sille.

Annꝰ qñq̄ incepit a martio

Ordis ꝓ prius aliꝭ ꝓferūtur

Quibus tēporibus

divisio ¶ Hec di. diuidi tur in tres ptes. in quarū prima ostēdit qñ debent fieri ieiunia quattuor tēporum: z hoc probat ꝑ seras auctoritates. se cūdā ca. in fi. nō tenet. nec̄ pma ps tertij cap. tenet. ℌ scda ps tenet ꝑm Jo. ō fā. Scda ibi Primū Tertia ibi. Nō sūt. Jo. de fan.

a ¶ Quibꝰ tēporibus. In hac distic. lxxvi. agit magr̄ de tpibus ieiuniorū. Ostēdit etiam diuersas origines eorū Postea ponit differētiam iter nos et hebreos i cōputatione mēsiū. Ostēdit etiā q̄ nō sit ieiunandū a paschа dñi vsq̄ ad penthecostē. nec esse ſ. etenda genua.

Annꝰ in'esta tem et hyemē diuidit

Ieiunium

b ¶ Volmꝰ Lex tñ in estatē et hyemē ānum distinguit. ff. de aq̄ q̄ti. z est. l. j. ℌ. hoc inēdictū.

Ieiunio

c ¶ Martij Nō semp: immo prima septimana quadragesime.

d ¶ Junij. nec hoc semp imo in septimana penthecostes.

e ¶ Et hoc sciendū est. Qō ab hic dicit manet imutatā. supiora ꝙ sequentē canonē mutarit. f. statuimus. z ita vtile non vidit q̄ inutile. ℨ. iv. di si ad sacras. Z.

f ¶ Celebrari Cedit ꝙ in ieiunio nunꝰ dignū dignitori. arg. ff. de minio. verum

¶ Distinctio.lxxvi.

Quibꝰ tpibꝰ ieiunia celebranda sint: Calixtus papa determinat scribens Bñdicto episcopo. ¶ Quibus temporibꝰ ieiunia celebrantur.

Ieiunū qō ter in anno apud nos celebrare dicisti cōuenientius nunc per quattuor tempora fieri decernimus: vt sicut annus ꝑ quattuor voluitur[b] tpa: sic et nos quaternū solenne agam⁹ ieiunū ꝑ qttuor āni tpa. Item ex cōcilio magno. ¶ De eodem.

Onstituimus vt quattuor tēpora anni ab oī bus hominibus cōi ieiunio obseruēt. i. in martio ebdomada pūma: in iunio secūda: in septēbri tertia: in decēbri quarta. Item ex cōcilio salegusta habito. ¶ De eodem.

Eieunio autem quattuor temporū hanc certitudinē statuim⁹: vt si kalende martij[c] in quarta feria siue antea euenerint: eadem ebdomada ieiunū celebret. ¶ Si aurem kalende martij in quinta feria: aut sexta: aut in sabbatū distēdātur: in sequēti ebdomada ieiunium differatur. Si milī quoqz modo si kalende iunij[d] in quarta feria / aut ante euenerint: in subsequēti ebdomada ieiunium celebretur: et si in quinta aut in sexta feria: aut in sabbato contigerit: ieiunium in tertia ebdomada reseruetur. ¶ Et hoc sciendū[e] est q̄ si q̄ ieiunium mensis iunij in vigilia penthecostes secundū predictā regulā euenerit: non ibi celebrandū erit: ſz in ipa ebdomada solenni pētheco stes celebrari[f] nō debent: z tunc ꝑter solennitatē scti spūs diacones dalmaticis ſduanť: et alleluia decāterur: z flectamus genua nō dicāť. ¶ Eodem mō de septimi mēsis ieiunio cōstitutū est vt si kalende septembris in quarta feria euenerit: aut antea in ttia ebdomada ieiunū celebrieť. et si in q̄nta aut sexta aut i sabbato cōtigerit: i q̄rta ebdomada ieiunandum erit.

¶ In decēbri vero illud obseruandū erit: vt in primo sabbato añ vigiliā natalis dñi celebretur ieiunium: q̄ si vigilia in sabbato euenerit: simul vigiliam z ieiunium celebrari nō conuenit. ¶ cōtra Urbanus.

¶ De eodem.

Statuimus etiā vt ieiunia quattuor tēporum hoc ordine celebrentur. Primū in initio q̄dragesime. Secundū in ebdomada penthecostes. Tertiū ꝙ in septēbri. Quartū in decēbri more solito fiat. Item ex sermōe Leonis pape. ¶ De eodem.

Sit post sancte leticie dies: quos i honorē dñi a mortuis resurgētis: ac deide celū ascēdētis exegim⁹: posteaqz acceptum scti spūs donū salubriter et necessarie cōsuetudo est ordinata ieiunij: vt si qd forte iter ipa festiuitatis gaudia negligens libertas et licētia immoderata ꝓsumpserit: hoc religiose abstinētie censura castiget. Item. ¶ De eodem.

Hius obseruantie vtilitas fratres dilectissimi: in ecclesiasticis ꝓcipue est constituta ieiunijs q̄ ex doctrina scti spūs: ita ꝙ toti⁹ anni circulum distributa sunt: vt ler abstinētie oibus sit ascripta tpibus. Si qdē ieiunium vernū. in. xl. estiuū i pētheco ste: autūnale in mense septimo: hyemale i hoc q̄ est decim⁹ celebrem⁹ intelligētes diuinis nihil esse vacuū ꝑceptis: et verbo dei ad eruditionē nr̄am oīa elemēta fui re: ‡ dū ꝙ ipsi⁹ mūdi cardies q̄si per q̄tuor euāgelia icessabili tuba discim⁹: qō z ꝓdicamus et agim⁹. Quartū vo mēsem q̄rtū septimū z decimū nō hebreoꝝ rōne sed nr̄a debem⁹ accipere: Primus eīm mēsis apd illos est aprilis. q̄rtꝰ iuli⁹

Dñica z ieiunū sibi cōcurrere nō pñt.

Jeiunia q̄tuor tēporū.

Ieiunū. ℌ. de cōse. dist. iij. quoniam.

h ¶ In decem bri. Prima q̄dra gene seruat ieiunia veris. Pnem porū. Uersꝰ. matis ebdomada seruare scda in beris. Tertia septēbris cuius fert mercurſ iſtū Sabbata ieiunēt vigilē pēntia rpm. Zan.

Tatuim⁹. etiam.

i ¶ In septembri. scdm distin. c. ſupioris. in fi.

Uiꝰ obseruantie.

¶ Primus. Hec est scda ps huiꝰ dist. in qua dicit vnde habuerūt ortū ieiunia indeoz qui aliť cōputant q̄ nos. Johan. de fan.

k ¶ Primum. Accipe in superiori dist. c. vlti.

‡ Ut in ilis q̄tuor tēporibꝰ ani deſleam⁹ petā q̄ plurimū fragilitate hūane pditionis q̄ constat ex. viij. elementis. q̄ ver qō est caliđ rhumidū attribuit ae ri. z sic sāguinē. et flaſ igni/ et sic celeri. autūnus terre/ z sic melācholie. hyems aq̄. z sic phlegmati. Archi. Car. et Dñice hic.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Precepta ẽr mozalia sũt p ecclesiã mutabilia

zach. viij.d.

Fluuius etiã qñq; arescẽt dẽ pẽnis.

Christ⁹ post dies.xl. ascẽdit in celũ.

Jeiunandũ est i vigilijs omniũ apl̃oz.

Apologia.

Babylonis ch discipulis credẽdũ ẽ

nũeri. xiiij.f.

iiij.regum. xiiij.c.

Transcriptũ an valeat sine originali. Hier. liij.b.

Nabuchadonosor.

a ¶Ieiunium quarti. subauditur mẽsis: z ar. sumi potest ex hoc ea. q; etiã ea q̃ moralia sunt immutãtur per ecclesiam hodie. nam alijs rgibus celebrabantur olim hec ieiunia: alijs nunc.

b ¶Hoc loco. Uerba Hieronymi.

c ¶Dicerẽt.

Ostendẽdo causas cõstitutionis talis ieiunij.

d ¶De fonte. Collige i dubijs ad rei originẽ recurrendũ: et pl⁹ magro/ q̃z discipulis credẽdũ: vt dixit. dist.xx. vt veterũ. z. dis.xx. de quib⁹. xxiij. q.j. loquit. ℟. di. xij. ℟ceptis. Ar. cõtra. nunq̃s ad rei originem recurrendũ. ff. de le. z sena. z ideo. nã dicit lex q; si de oibus q̃ cõstituta sunt q̃rere⁊ ẽ. ff. titu. e. non omnium.

e ¶De riuulis: ar. non valere sumptuz sine originali. C. de eden. autẽ. ibi posita. Ar. ℟. de fideiuss. puenit. Dicit Alber⁹ q; si est trãscriptũ p manũ tabellionis/ valet ar. ff. ℟ admi. rutoꝝ. chyrographis. Azo dicit nõ valere: nisi p iudicẽ fiat. trãslatio. vt in autẽ. vt fratrũ filij. ℟. iiij. cõl. ix. C. de testa. publicatu. Joh. hec. q. determinat hodie p decre. quã habes. ẽ ℟ fide instru. c. vl. vbi ℟ q; exẽplata instrumenta aliqua instã cã auctoritate iudicis candẽ vim habent cum aurenticis z originalibus. B.

f ¶Querere. ℟. di. ix. vt veterum.

g ¶Quarti mẽsis. s. m hebraicã constitutionem.

h ¶Abiecit. Cum inuenisset ideos conflasse vitulos. vt. xlv. di. disciplina.

i ¶Tharatis. A nabuchodonosor qui cũ chaldeis cepit ciuitatem hierlm. xxiij. q. v. ℟. hinc in fi.

k ¶Oës. Qui diffidere ceperunt: sed cum quinq; oes nõ diffiderent z esset maior. xx. annis quare non intrauit terrã promissionis? ronem habes. xxiij. q. viij. ℟. hts omnibus. z die omnes quia. xx. an. z supra exuerunt

septimus october: decimus ianuari⁹: in quib⁹ etiã ieiunabãt ꝓterea in. v. mẽse qui est augustus. q̃ fuerit ei⁹ cã ieiunij: hiero. sup zacha. exponit dicens.

¶Quare in supascriptis tẽporibus ieiunia lex inpauit.

Ieiuniũ[a] quarti: z ieiunij quinti/ z ieiunium septimi/ z ieiunium decimi mensis domui iude z hierlm i dies festos vertẽt in gaudium: hoc loco[b] nr̃oꝝ multi multa direrunt[c] z inter se dissonãtia. Cogimur itaq; ad hebreos recurrere: z scientie veritatẽ de fonte[d] magis q̃z de riuulis[e] quere re[f]. Jeiuniũ quarti[g] mensis q̃ apud latinos vocatur iuli⁹ die vij. z. v. eiusdem mẽsis illud arbitramur: qñ descẽdens moyses de mõte ſynai tabulas legis abiecit[h] atq; confregit: et iuxta hieremiã muri primum rupti sunt ciuitatis[i]. In qnto ℞o mẽse q̃ apud nos appellat august⁹: cũ p exploratores terre iancre seditio orta esset i populo: iussi sunt mõtẽ nõ ascendere: ſz p. xl. annos lõgi⁹ a terra sctã circuire dispendijs: vt (exceptis duob⁹ caleph et iosue) oẽs[k] in solitudine caderẽt in hoc mense: z a nabuchodonosor: z multa[l] post scla a tito z vespasiano tẽplum hierosolimis[m] incẽsum est atq; destru

ctũ capta vbe bethel: ad quã multa milia cõfugerant iudeorum. In septimo ℞o qui apud nos appellat october: occisus est godolias: z iude tribus: ac hieruslẽ reliqe dissipate sunt Mẽse. x. q̃ apud nos ianuari⁹ dicit eo q; ianua sit anni: atq; principium: ezechiel in captiuitate posit⁹ audiit z cũctus pplis captiuoꝝ quinto mense tẽplũ esse subuersum: qđ plenissime in eodem prophete cognouimus. Hoc igit̃ est oẽ[n] quod dicit dies planct⁹: z ieiunioꝝ quos hacten⁹ habuistis in luctũ: sciatis quia ego cogitaui/ vt benefaciã vobis z domui iuda vobis in letitiam et gaudiũ/ z solẽnitates esse vertendas/ ita dũtaxat: si veritatẽ diligatis z pacẽ iuxta anagogen[o] quia tunc ieiunamus: quãdo spõsus auferẽ a nobis: z non meremur ei⁹ habere presentiam. ¶Cum reuersus fuerit ad nos dñs: z cogitauerit: vt benefaciat nobis: ois tristitia vertetur in gaudium: et fames[p] priſtina sermonis domini pſentia doctrinarum ei⁹ et celestis panis saturitate compẽsabit. Non aũt videnf[q] ieiunia quarti mensis posse celebrari ante diem penthecostes a die enim dominice resurrectionis vsq; in diem pentheco

Tit⁹ vespasian⁹.

Hieruslẽ qñ fuit capta. Ezec. xxxix.

Scriptura diuina ãdruplicit exponit. Joh. xvj. b.

tiij. ps.

restrem. allegorice ecclesiam. moraliter animã fidelẽ anagogice celestem hieruslẽ. Moralis intellect⁹ attendit que iuxta nos sunt: allegoricus que intra nos anagogicus que supra nos. hic ergo ponitur anagogicus pro allegorico.

p ¶Et fames. s. viij. q. j. audacter.

q ¶Non autem. ¶Hec est. iij. ꝓ huj⁹ distin. in qua dicitur q; a pascha vsq; ad pẽthecosten nõ debemus de necessitate ieiunare. Jo. de fan.

q ¶Non autem videntur. Improbat quod dictũ est supra de ieiunio. ℟. eo. constituimus. z capi. de ieiunio. in princ.

a ¶Jeiunia. s. ꝺ ese. di. iij. rogationes. s. Sol. iz ibi ieiunem⁹ tri b⁹ dieb⁹: michilomin⁹ tñ ibi ẽ cõtinuata festiuitas. Nã dic lex q; pẽnus ẽ fluuius⁹ iz q̃nq; exaresc at. ff. ꝺ fluuius. l. j. s. rñ. Uel dic consueturudinẽ sẽndã. xij. di. illa

b ¶Succedam⁹. qz vnũ ieiunium succedit alij: z ita factum notat.

c ¶Quãgesima. si q̃dragesimã diceret medius diuisset. nã post. xl. dies ascẽdit in celũ. de cõse. di. v. ieiunia. z sic ponit tot⁹ ꝓprie. sic. xxiij. q. iiij. cũ simpna. sic econuerso ponit pro toto. xliij. q. v. penale

d ¶Ecce. arg. p olus vigilijs apl̃oz ieiunãt z vt pro nullis q̃ falsum ẽ. ecclia rõmana ꝓsuevit i vigilijs omniũ ieiunare. ex de obs. ic. constitũ. nisi Joãnis/ Philippi z Jacobi vt ibi. Lau.

e ¶In apologia. i. ſmõe excusatorio ꝺ additio q̃ Dauid omisit cũ Bersabee. ab apo/ q̃ ẽ re: et logos q̃ est sermo: quasi rõsio ꝓ aliquo.

f ¶Chirographoꝝ. i. pctõ q̃ tenebamur dãdolo obligati tã ℞ chirographo

g ¶Euacuato Ut. C. ꝺ pl⁹ peri. l. vna. z est ar. q; cãcellato instrõ liberat debitor. q̃ vez ẽ nisi creditor, pbet Jũ. ff. de ꝓba. chirographum.

h ¶Cãtat. j. ꝺ ese. di. iij. ne q̃s. z. c. ieiunium.

i ¶Obsidẽtie hic male dicit z i seq. ℟. imo vigilia pẽthecostes necessario ieiunãda est. vt. j. c. nosse. z. ℟. c. ꝺ ieiunio. ñ ob. c. sci re. qz ꝓ vno die nec plus: nec minꝰ sed q; ieiunare ꝺbeat hoc ꝫ ecclesie cõsuetudo generalis.

k ¶Pernoctãter: ꝓtota nocte sigt. ff. ꝺ verbo. sig. vbana. ℟. pernoctare.

l ¶Necesse ẽ. id ẽ quemlẽs ẽ ꝫ ℟z ℟. nã illud ẽ nõ ei ꝺq̃libet sulti⁹ ñcircan sub. ꝺcãt. de pen. di. vj. c. j. i fi. ff. ꝺ iudi. non ꝺcipid.

m ¶Ostpas. ni ¶Relaxauerit. interdicendo ieiunia.

n ¶In actib⁹. ℟. dis. xxx. si q̃s tãq̃ cõtra.

o ¶Cõtertas scilz iter certas solẽnitates. vel cõtertas. i. innocuas z continuatas ℟. eo. scire.

p ¶Auferam. Dicẽdo tñ esse ieiunandum.

q ¶In suo. vt morẽ obseruet in ieiunijs: sicut dicit ꝺ vigilia bartholomei. ẽ ꝺ obs. ieiu. ꝓsiliũ.

r ¶Aplicas. ꝓsuetudo ei iter ꝓtãt legez. ff. de ẽb. sig. ãnicul⁹.

s ¶Electiõis. ¶Ut veniret. qz forte suberat pape iste epc⁹ in medio.

t ¶Ab epo. argm. q; ille⁹ alicui⁹ epi⁹ in alia, pui-

Ita pẽthecostes est necessaria ꝓ ieiunãda.

Pernoctãter.

† Adde glo. cõ. i. l. de pupillo. ℟. memisse ff. ꝺ no. ope. nũcia. z in l. i. ff. ꝺ offi. ꝑf. pre. affri.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cia non dz eligi: nec ipse dz cõsentire nisi habeat lras dimissorias quib⁹ absolutꝫ ab obnoxietate sui epi. arg. di. lxxv. florentinꝰ archidia. z di. lxxi. fratrumtate. Arg ℣. qz scz nõ exigat cõsensus epi. isti. de adop. ℣. iz si quis ne poris. de hoc dixi. ℣. lxi. distin. ℣. sed aliud.

a ℂ Ad quarti ℣ pri. distin. ordinationes.

Tẽporũ iter sticia sunt in ordinibus ob fuãda

b HJs tpib⁹ hic iritur lat. lxxvij. dist. in q̃ tractat de iter sticijs tẽpoꝝ ob seruãdis. ℣ Hora ergo q̃ si qs ab infantia sit inãci pat⁹ militie cleri cali anno. vij. põt ordinari cle ricus ostiari⁹ le ctor / exorcista z sic stabit vsq; ad annũ. xij. exinde acolitus vsq; ad annũ. xx. z postea i. xxj. subdiaconus. in. xxv. diacon⁹. in. xxxj presbyter exin de põt eẽ episco pus. vt ℣. e i singulis. z. c. q̃cũq; xxvij. distin. de his. ℣ si aduit⁹ velit ordinari: sic põt fieri ordi natio: vt p. vij. annos recipiat ordines oẽs: in duobus primis q̃ttuor minores in reliq̃s quinq; ordinet acolit⁹ / subdiacon⁹ / diacon⁹ / pbr̃ / z epi scopus si electꝰ fuerit ℣. e. q̃cũq; si autẽ secus factũ fuerit depo ni deber. ℣. e. dis. subdiacon⁹. ex generali tñ cõsuetudine his omnib⁹ capitulis dero gatum est. vbi vero maior necessitas ecclie incũbit: laicus per annum z dimidium: monachus vero per annum potest recipere omnes ordines. vt. ℣. e. c. viri.

c ILud. ℂ Primũ ℣. xxj. dist. cleros. cõtra distin. xxvij. seriatum. cõtra. ℣. xlvij. dis. nõ oportet. nã ibi colligit q̃ psalmistar⁹ sit ordo primꝰ: sed melꝰ colligit. eẽ de eta. z quali. cũ cõtingat. Sed dic q̃ hec dictio primũ sequẽtia respicit: nõ q̃ sit primꝰ ordo ostiariatus: sed primus est ordo respectu sequentium.

d IN singulis. ℂ Si ab infantia. i. septimo anno. C. de iure delibe. si infanti.

e ℂ Nomẽ. vt scribat in matricula. l. di. xtumaces

f ℂ Quinquẽnio. Post septẽniũ. ℣. e. ca. subdiacon⁹

g ℂ Exinde. Post. xij. annos cum voluerit.

ℂ Vel subdiaconus. Uel ꝓ id est: ℣ hoc probat in

Psalmistatus est primꝰ ordo.

℣ Glo. ẽ sit. in. c. cumana. de ele. z in c. decet

h

getur vsq; ad quarti⁸ mensis tempia sustinere.

ℂ Distinctio. lxxviij.

IJs tpibus⁵ pm Anacletũ et zepherinũ Gelasiũ z pelagiuz epi pbyteri dia cones fũt ordinãdi. Metropolitanus aũt iurta leonem papam ex pbris eiusdẽ ecclie: vel ex diaconib⁹ optim⁹ ordinetur. ℭ x monachis autem vel laicis null⁹ nisi per grad⁹ ecclesie debet ad summũ sacerdotium puenire. Unde Gelasius papa.

℣ Nõ nisi ꝑ distinctos gradus quisq; ad sacerdotũ aspiret.

ILlud nos statuẽtes vobis z oib⁹ seruare mandamus vt oẽs ad ecclãsticos ordines sic accedãt in ecclia q̃ ordiari merenꝰ. i. si qs eps esse mereꝰ: sit primũ ᶜ ostiari⁹: deinde lector: postea exorcista: inde sacerꝰ acolit⁹ deinde ỹo subdiaconus: deinde diacon⁹ z postea pbr̃: exinde (si mereꝰ) eps cõsecreꝰ. Unde zosimus episcopus vibis rome ait.

℣ Que interualla tpis in singulis grãdib⁹ seruanda sint.

IN singulis gradib⁹ hec tpa sunt obs̃uãda si ab infantia[a] ecclãsticis misterijs nomen[c] dederit vt inter lectores et exorcistas quinquẽnio[f] teneaꝰ: exinde[g] acolit⁹ vel subdiacon⁹ xiij. annis[i] fiat: z sic ad bñdictionẽ diaconatus (si mereꝰ) accedat. in q̃ ordine q̃n q̃s annis si iculpate se gesserit adherere debebit. Exide suffragantib⁹ sibi meritis stipendijs p tot gradus datis ꝑpue fidei documẽtis poterit sacerdotiuz promereri: de q̃ loco (si euz exactio⁹ ad bonos mores vita ꝑdurerit) summũ pontificatũ[k] spare debebit. Defensores[l] autem ecclie: etiã q̃ ex laicis[m] fiunt supradicta obseruatione teneanꝰ si meruerit esse in ordine[n] clericatus. Itẽ syricius papa.

ℂ De eodem.

QUicunq; itaq; ꝑuolueꝝ rit obsequijs ecclesie a sua ifantia añ pubertatis[o] annos baptizari[p] / et lectorũ debet ministerio sociari: q̃ ab accessu adolescentie. vsq; ad. xx. siue etatis annuz: si ꝓbabiliter vixerit: vna tñ z ea quam virginem benedictione cõmuni ꝑ sacerdotem percepit: vxore contentus acolitus[q] z subdiaconus esse debebit: posteq; ad diaconij[s] gradum (si seipsum primitus continentia preeunte dignum ꝓbauerit) accedat. vbi si infra quinq; annos laudabiliter ministrauerit: cõgrue presbyterium consequatur: exinde[b] post decennũ episcopalem cathedram poterit adipisci. si tamen pe. ꝑhec tempora integritas sue vite: ac fidei ei⁹ fuerit approbata. Qui vero iã etate grandeuus[c] melioris propositi conuersatione prouocatus: ex laico ad sacram militiam peruenire festinat: desideriꝰ sui fructũ non aliter obtinebit: nisi eo quo baptizetur tempore: statim[b] lectorum aut exorcistarum numero societur: si tamen eum vnam habuisse vel habere[e]: z hanc virginem accepisse constatus fuerit expleto biennio per quinquennium aliud [f] acolitus: et subdiaconus fiat et sic ad diaconatum (si per hec tempora dignus iudicatus fuerit) prouehatur. exinde iam accessu temporum presbyterio vel episcopatui (si eum plebis aut cleri euocauerit electio) nõ immerito societur.

Item ex sexta synodo.

ℂ De eodem.

SUbdiaconus non minor viginti annorum[s] ordinetur ꝓ. ℂ Si quis vero in aliquo sacro ordine sacerdotali ꝓter cõstituta tempora ordinatus fuerit deponatur.

Item ex concilio Carthaginensi.

ℂ De eodem.

PLacuit[d] vt ante. xx. annos etatis: nec diaconi ordinentur: nec virgines consecrentur: z vt lectores populum non saluteni[t].

Item ex concilio agatheñ.

ℂ Minoribus. xxv. annis leuitica non presbyterum bñdictio.

EPiscopus bñdictiones diaconat⁹ in minoribꝰ xxv. annoꝝ penitus non committat. ℂ Sane si cõiugati iuuenes[h] se consenserint ordinari etiam vxorum voluntas ita requirenda est: vt sequestrato[l] mãsionis cubiculo religione[m] promissa: posteaq; pariter conuersi fuerint ordinentur. ℂ Presbyterum vero vel episcopum ante. xxx. ãnos: id est anteq̃[n] ad perfecti viri etatem peruenant: nullus metropolitanorum ordinare ꝓ

Ordines minores simul conferri

nes mi nores an simꝫ a cõferri possint

ricij q̃ antiquissimus fuit. xxxij. di. erubescãt. hodie vero est sacer ordo.

b ℂ Exinde. ℣. ea. dist. eps. contra. Sz referas hoc. ad. xx. ãnũ: de quo ꝓmo processit nõ ad quinquennũ ꝓmũ z sic erit in. xxx. anno: vt ibi dicitur. z eẽ de elec. cum in cunctis. Uel dicas eẽ cõstitutionũ varietatem. ℣.

c ℂ Grãdeuꝰ. scz. xviij. annoꝝ. vel. xxx. q̃: hec ẽ virilis etas. ℣. e. c. eps. ℣ etas eñ multuz facit ad eruditionẽ. xxvj. q. vij. hoc sit. z si sit vigintiriũ annoꝝ: ita recipit oñs ordines infra. xxx. annũ: sicut quilibet alꝰ q̃ a puericia deseruiuit ecclesie Uel grandeuus scz. xviij. annoꝝ arg. xxviij. dist. de his. xxxij. dist. lectores.

d ℂ Statim. ℣. dist. xviij. ℣. j. ea. i. ℣. Sz nõ dicit statim. i. incõtinẽti: scz statim: id est paulopost si statim: habes. ff. de pcu. qui procuratorem. vel ibi nõ prohibetur nisi de ẽptu z presbyteratu.

e ℂ Uel habere. Ita tñ q̃ dudum iam ꝓmiserit cõtinẽtiam. nã ꝑtre dz cõtinẽtia. vt. xxviij. dist. c. ꝓnisq; Preterea de isto grãdeuo non exprimitur in canone. z ita arbitrio boni viri relinquit. extra de offi. deleg.

f ℂ Aliud. A biẽnio si esset in. xv. ãno. nec refertur ad antecedẽs quinquẽnium: qi nõ precessit aliud. sic C. quomodo z quãdo iudex. auc. qui semel.

Etas honoribus et multis aliisne cessa

g SUbdiaconꝰ nõ minor. xx. annoꝝ: ita vt ꝓpleue rit. xx. annũ hoc eñ reqritur in honoribꝰ ecclesiasticis. vt extra de elec. cũ in cũctis. licet secus sit in honoribꝰ vbi sufficit attigisse xxv. annũ. vt. ff. de muneris est. capionibus sufficit attigisse vltimum diem. vt. ff. de diuer. z tempo. ꝑscripti. in vsucapione. Et sic ꝓtum ad factionẽ testamẽti sufficiat attigisse vltimum diẽ xiij. anni. vt. ff. de testa. qua etate. Sed quãtũ ad excusationẽ ciuiliũ munerũ requiritur q̃ annꝰ sit cõpletus. vt. ff. de iure immu. maiores. Sed ꝓtum ad bñficiũ restitutionis fit cõputatio de momẽto ad momẽtum. vt. ff. de minoribus. l. iij. ℣. minore. Sed in tẽporalibus actionib⁹ oportet vt vltimus dies sit completꝰ. vt. ff. de act. z obligat. l. in oibus tẽporalibus. Joh.

h PLacuit. ℣. xx. qõe. j. placuit.

i ℂ Salutent Solebant forte lecturi in pulpito aliquam salutationem nobis ignorã premittere. vel dicebant dominꝰ vobiscũ: vbi modo dicũt. Jube dñe benedicere. xxj. dist. deniq;.

℣ Hominis alicuius est declarare tum respectu eratis requisite in subdiacono. q̃ sit xviij. ãnoꝝ. in clerico. vel diaconus. generaliter. de eta. z ꝗlta.

Jube dñe bñ dicere.

k ℂ Episcopꝰ benedictionẽ

l ℂ Juuenes. Idẽ est de aliis regulariter. arg. xxxij. q. v. ꝓ torum. si sunt fortes bñ pot alter puerti: z alter in sclo remanere. extra de cõuer. cõiug. cum sis.

m ℂ Seqstrato ℣. lxxxj. di. volumus. ℣. Sed hic de suspectis. Ut dic q̃ thalamus

Coniugati ad ordines possint ꝓmoueri.

l ℂ Seqstrato. ℣. xxxj. di. volumus. ℣. Sed hic de suspectis. Ut dic q̃ thalamus

n ℂ Anteq̃. No. q̃ canõ aliter interꝓtat virilẽ etatẽ. Etas aliter interꝓtatur. lex. ff. de minno. l. j. C. de his qui ve-

Etas virilis

Universidad de Deusto Biblioteca

oiuersi ni.eta.ampe.t.vl.sed diuersificant.quia diuersos hamode interpretatur.

bent respectus.pretor non habuit respectum nisi ad rerum suarum administrationem.

a ¶Ne p etatē. Ar.rōne etatis psumi p aliquo/vel contra.vt.ff xxxiij.di.quorūdā.xxxiij.q.ij.antiqui.

Leuite b officiū.

IN veteri. ¶Leuite. In veteri lege a xxv. āno. leuite deseruiebāt tabernaculo et custodiebāt vasa tabernaculi,aurea: antea non.

Taber c naculū

¶Tabernaculo. Quid sit tabernaculū habes.ff.de verbo.signi.ide tabernacula.

d ¶Nos. Cōmiscet se alijs vt citi⁹ reprehendat e ¶Pueros.

Chara ter hodie sine missa nō confertur.

¶Adde ei⁹ appellatiōe ve niat no ta i.l.j. ff de postu.q̄ no. in ad di.c. ij.ad glo.j. ō eta.t āli.or.

puer q̄nq; suū q̄nq; puellam si gnificat j.ff. de vb.sig.puer.qñ q; dr puer. xviij annoz. ff. ō ali. z ci.le.l.mela.

f ¶Leuite. Osīs q in tēplo seruiebāt: dicebant leuite:q; ō tribu leui assumebanť. Sz nū quid cōferebāt eis tunc character?sic. ar. ō cōse.di.j.c.j.sed nōtdē q̄ hodie. ar. extra de sa.vnc. cū venisset.in fi. xxj.dis.c.j.q̄ est Sopinio. Hugo. quā dixi.S.lxxv. dist.c.j.q̄.i.sine missa cōferatur character. Sed hodie imutata est forma p rōm vnde nec aaron sine missa cōferret hodie characterem.

g ¶Onach⁹. Hoc.c. loquitur secundum casum illum.S.dist.lv.priscis.i.de dispensatione procedente de iure communi.

h ¶Nouitius. Quis de nouitio maior dubietas vi debatur esse.

i ¶Vel notari⁹. A notis.i.lris legendis.pedius tñ scripsit.Eas nō esse notas.ff.de bo.pos.sed cum patronos.S.notis. Note aūt quādoq; dñr cicatrices vnde lex dicit q̄ z note z nota fugitiuorum ad magistratⁿ sunt referēda.ff.ō ser.fugi.l.ij.iuxta illud.folijs; no-

Notarius.

sumat:ne per etatē(quod aliquotiēs euenit) aliquo errore culpētur. Item ex cōcilio to-

¶De eodem.

IN veteri lege ab āno vigesimoquinto leuite[b] tabernaculo[c] seruire iubētur cuius auctoritatē in canonibus s̄cti patres secuti sunt/nos[d] z diuine legis: z p̄ceptoz canonū immemores et infantes z pueros[e] leuitas facimus añ legitimam etatē:ante expertētiā vite:ideoq; ne ylterius fiat a nobis z diuina lege z canonicis admonemur sententijs:vt a.xxv. anno sue etatis leuitef consecrentur:z a.xxx. presbyteri ordinentur.

Item Gelasius papa.

¶Per que interualla temporum ordinetur: qui de monachis in clericatum eligitur.

SI quis de religioso proposito z de monasterijs libus disciplinis eruditus;ad clericale munus accedit:in priuis eius vita acta temporib⁹ requiratur:si nullo graui factione probatur infectus:si secūdam forte non habuerit vxorem neq; a marito relictā soz titus ostendatur. Item.

¶De eodem.

MOnachus[g] vero nouitius[h] moriz honestate fulcitus cōtinuo lector vel notarij[i] aut certe defensor[k] effectus post tres menses existat acolitus: maxime si huic etas

suffragatur:sexto mense subdiaconi nomen accipiat. At si modeste cōuersationis honestez voluntatis existat nono mense diacon⁹: cōpletoq; anno sit presbyter: cui tñ q̄ō annoz fuerant interstitia collatura sancti ppositi spōte suscepta doceatur prestitisse deuotio[l]. ¶Si vero laicus quispiā ecclesiasticis est aggregādus officijs: tanto sollicitius in singulis que superius comprehēsa sunt: hmōi decet examinare[m] p̄fonam:q̄tum interi; mundanam religiosamq; vitā constat esse discretus: qr vtiq; conueniētia[n] ecclesie ministeria sunt deputanda:nō inconuenientibus meritis ingerenda:tātoq; magis quod sacris aptū possit esse seruitijs in eoz rū querēdū est institutis:quātū de tempore quo fuerint hec assequēda decerpitur vt morum hoc doceat habere probitas: quod plrior consuetudo non contulit: nec per occasionē supplende penurie clericatus vicia[o] poti⁹ diuinis cultibus intulisse nō legitime familie dñi computemur pcurasse cōpēdia[p] quoz q̄ pmotionib⁹ sup annis metas[q] nichilominꝰ sex mēses subrogamus(qñ sicut dictū est) distare[r] dz inter p̄sonā diuino cultui dedicatā z de laicoz cōuersatiōe veniētem:q̄ tñ eatenus indulgenda credimus: vt ecclesijs ab hac

tas z nomina mandat.

k ¶Defensor.i.exorcista. nam prius fit ostiarius/ post exorcista.S.e.ca.j.z dicitur exorcista defensor: q̄ defendit corpus a demonibus.

Exorcista.

l ¶Deuotio. Sicut z ingenū supplet tps in bene studēte: sic z bonitas etatem:et ita compēsatur pbitas cū tēpore. sic ergo bonitas supplet etatem sine temp⁹. vt. C. de ppos. sacro. scri.l.j.ll. xij. sicut z malitia dr etatē suppere. C. si minor ma.se dixe.l. iij. extra de despō. ipu. de illis. ita pbitas z honestas supplet tēpus. C. de his q̄ ve.eta.lpe.l.omnes.et.ff. de decre.ab or.fa.l.j. sic aliq̄d q̄ est min⁹ equiparat alij q̄ est maj⁹: fcēs cōpēsatōe hinc inde. vj.q.j. q̄ro.z.xix.di.i canōicis. Istō idē p̄sideraē in testibus:q; fit p̄cēssio auctoritatis ad nūerū. ex de testi.in nostra.

Ingenium z alia tēpus supplere pñt

m ¶Examinare. Ar.q̄ si laic⁹ inducitur in testem/ diligentiꝰ est examinandꝰ q̄ clericus. ‡

n ¶Cōuenētia.i.cōuenientibus ministris.

o ¶Vicia.i.vitiosos clericos.

p ¶Compendia.i. vtilitates vel vtiles ministros.

q ¶Quorum. Arg. p̄t colligi ex hoc q̄ tñ valeat testimoniū quattuor clericorum:q̄tum ser laicorum.nam in seragena proportione videtur q̄ se habeant sicut se habent quattuor quinta tantum p̄t clericus facere per annum q̄tū laicus per annum z dimidium. xl.vj.di.c.pe.

‡ Quia sunt magis p̄ magis religioso. Cardi. hic.

r ¶Metas.S.di.e.quicūq;.Z. Sed ibi de neophito: hic de renato ab infantia loquitur. vel illud regulariter et de iure cō: hoc specialiter ex dispensatione. vñ subijcit que tamen. ꝛc.

s ¶Distare.I.viij.q.j.nec sufficere.

Clericus laico p̄fertur.

a ¶Cessantib⁹. Cessante cā cōcessionis cessare dz pariter z cōcessū. vt.j.q.vij.q̄.p remedio. z.c. exigūr.

xp̄s q̄ etate baptizatus est.

b ¶Ua vero. Hic intitulaf.lxxviij di.in qua ostēdit magister nō debere ordiari sacerdotes de occasione cessantib⁹[a] canonū paternoz ver⁹ forma seruet.

¶Distinctio.lxxviij.

¶Ante āos.xxx. presbyter non ordinetur.

SI quis .xxx. etatis sue annum nō impleuerit[c] nullo modo presbyter ordinetur etiā si valde sit dignus[d].

Item in nouellis.

¶De eodem. ¶Dalea.

NEmo pbr cōsecret qui minor.xxx.ānis sit. Nemo diaconus vel subdiacon⁹ fiat qui minor.xxv. annis sit. Nemo lectoribus connumeretur q̄ minor.xviij.annis fuerit. Nemo inter diaconissas consecretur sacrosctē ecclesie que minor sit.xl.annis: vel ad secūdū matrimoniū peruenerit.

Item Leo papa.

¶Nō est ordinand⁹ sacerdos nisi longo sit pbat⁹ examine.

QUid est[e] manus cito imponere: nisi ante etatis maturitatē ante tempus examinis: ante meritum obedientie:ante experientiam discipline sacerdotalem honorem tribuere non probatis? Et quid est cōmunicare[f] peccato alieno: nisi talem efficī ordinantem:qualis ille est qui nō meruit ordinari?

Item ex cōcilio neocesarienſi.

c ¶Cessantib⁹. Cessante cā cōcessionis cessare dz pariter z cōcessū. vt.j.q.vij.q̄.p remedio. z.c. exigūr.

d ¶Qua vero. Hic intitulaf.lxxviij di.in qua ostēdit magister nō debere ordiari sacerdotes de occasione cessantib⁹[a] canonū paternoz ver⁹ forma seruet.

¶Distinctio.lxxviij.

¶Ante āos.xxx. presbyter non ordinetur.

SI quis .xxx. etatis sue annum nō impleuerit[c] nullo modo presbyter ordinetur etiā si valde sit dignus[d].

Item in nouellis.

¶De eodem. ¶Dalea.

NEmo pbr cōsecret qui minor.xxx.ānis sit. Nemo diaconus vel subdiacon⁹ fiat qui minor.xxv. annis sit. Nemo lectoribus connumeretur q̄ minor.xviij.annis fuerit. Nemo inter diaconissas consecretur sacrosctē ecclesie que minor sit.xl.annis: vel ad secūdū matrimoniū peruenerit.

Item Leo papa.

¶Nō est ordinand⁹ sacerdos nisi longo sit pbat⁹ examine.

QUid est[e] manus cito imponere: nisi ante etatis maturitatē ante tempus examinis: ante meritum obedientie:ante experientiam disciplinē sacerdotalem honorem tribuere non probatis? Et quid est cōmunicare[f] peccato alieno: nisi talem efficī ordinantem:qualis ille est qui nō meruit ordinari?

Item ex cōcilio neocesarienſi.

¶Adde an de etate filij credat lidro patris vel eius assertiōne. gl.i l.etiaz ff. de proba. bal.l.l. neq; natales C.eo. z in.c.cō tineba tur.de despō. impu.

¶Cessantib⁹. Cessante cā cōcessionis cessare dz pariter z cōcessū. vt.j.q.vij.q̄.p remedio. z.c. exigūr.

Universidad de Deusto
Biblioteca

debeat eligi. ⁊ dicit q̄ a cardinalib⁹: et q̄n: q̄ die ⁊ha post depositionē defuncti. vt. j.e. nullo. subdit etiā ꝺ̄ iuris sit cū duo malo zelo eligunt. vt. j.e. si duo. vt cū symoniace aliās eligit. j.e. si ꝺ̄s pecunia. ⁊ dicit q̄ a solo deo pōt deijci. de ordinatione eius nō tractat hic:

papa a q̄b⁹ ⁊ q̄n ē eligēdus.

† Vide to. ād. in. c. nō pōt. sup ꝟ. cano nice. de prebē. lib. vj. Spe. i tit. ij. ꝟ. videndum ⁊ restat. ꝟ. sed nūq̄d nocet.

¶ De eo ꝺ̄ sine concordi cardinalium electione intronizat.

SI quis aplice sedi sine cōcordi ⁊ canonica[a] electione cardinalium eiꝰ ecclie ac deinde sequētium[b] clericorum religiosoꝝ[c] intronizatur: non papa vel apostolicus: sed apostaticus habeatur.

Item symmachus papa.

¶ Papa superstite eo inconsulto de electione futuri pontificis: nemo audeat loqui.

SI quis papa superstite p romano[b] pontificatu cuiꝰ quolibet modo fauorem prestare conuincit loci sui honore priuet. ⁊ infra. Si ꝺ̄s pbr̄ aut diaconus aut clericus papa incolumi: et eo inconsulto: aut subscriptionē[e] pro romano pōtificatu accommodare: aut pitatia[f] ꝓmittere: aut sacramētum prebere tēptuerit: aut aliq̄ certe suffragiū polliceri: vel de hac causa priuatis cōuēticulis factis deliberare aliq̄d atq̄ decernere presumpserit loci sui dignitate vel cōmuntione priuetur: et infra.

¶ Propt occultas fraudes et cōiurationū secretas insidias quas sententia huius districtionis[g] persequit: si ꝺ̄s ad ecclesiasticā ptulerit[h] noticiam consilia eorum qui cōtra hanc synodū de pontificali egerint ambitu: et rationabili probatione conuicerit participes huiusmodi actionis: non solum purgatus ab omni culpa sit: sed etiam remuneratiōe[i] que non indigna sit subleuetur.

Itē ex cōci. Stephani pape.

¶ In apostolatus culmē nullus nisi ex cardinalibus promoueatur.

OPortebat vt hec sacro sācta domina nostra romana ecclesia (iuxta q̄d a beato Petro ⁊ eius successoribus institutū est) rite ordinaret et in apostolatus culmen vnus de cardinalib⁹/pbr̄is/ aut diaconibus consecraretur. ⁊

Item ex eodem.

¶ De eodem.

NUll⁹ vnq̄ laicorū neq̄ ex alio ordie presumat: nisi p distinctos gradus ascēdens diacon⁹ aut pbr̄ factus fuerit cardinalis: ad sacrū pōtificatus ordinē promoueri.

Item ex eodem.

¶ Anathematizet eōs monachus vel laicus: romanam ecclesiā inuadens: ⁊ in gradū filiorū eius prorumpens.

SI quis ex epīs vel monachis vel laicis cōtra canonum et sanctorum patrū instituta: prumpens in gradū filioꝝ sancte romane ecclesie: id est pbrorum[k]/ cardinaliuꝝ/ bus ambulant. vt. xv. q. iij. sane. ⁊ ꝺ̄ quecūq̄ psone recipiunt in accusatiōe in crimine lese maiestatis: recipiunt in crimine symonie. ⁊ cū ibi recipiant socij iter factionis ꝺ̄ se: sitr̄ ⁊ hic. Itē hic habet q̄ alicūs illū cū quo symonia cōmisit pōt accusare: ⁊ ille puniet: ⁊ iste nō. q̄ Yug. ite ligit vbi res non ꝓcessit ad actū ſz ad donatiōnē vel receptionē pecunie. Tūc em̄ vterq̄ ꝺz deponi. Joā. quod ego nō credo: cū crimē istud ꝓcedat ad istar criminis lese maiestatis. vt. xv. q. iij. sane. i. q̄ socij criminis si. pbat crimē remūerat vt. vj. q. j. ꝟ. verū. arg. extra de test. veniēs. Dicunt tn̄ quidā q̄ nūq̄ in symōia socij socīū accusat. xv. q̄. iij. nemini. nisi q̄n sit ꝓmittit crimē lese maiestatis. vt ꝟ. Et ad capl̄m sane rīdeo q̄ ꝺ̄ ad quedā non q̄ ad ꝺ̄a symonia eōs passib⁹ ambulat cū crimie lese maiestatis. ſz videt q̄ ille qui accusat illū quez dicit fuisse socīū in crimine dus. tuz ideo q̄ statim puniēꝺ⁹ esset ex q̄ sponte cōfessus ē crimē suum. vt. ij. q. j. nos in quēq̄. rū qt turpitudinez suā allegās non audiat. vt ex de allegat. do. inter. ſz dic esse hoc ſpāle in hoc crimie vt al legans suā turpitudinē audiat: ⁊ vt ꝓfessio ei⁹ non puniat. rū q̄ nō est directa ꝓfessio q̄n ꝺ̄s cōfitet vt accuset. ſz ista ꝓfessio accusatorius nō puniat i symonia: tn̄ ꝓfessio restis punit. vt ex de elec. p ingressionē. Sed ꝺ̄ si ꝓfessus nō pōt pbare crimē: videt q̄ tūc puniet. vt. ij. q. vij. plerīq̄. vj. q. ij. si tantum. quod concedo.

¶ Remūeratiōe. Nō ipo fctō: ſz a iudice eā ipetret vt. C. ex q. cau. ser. p ꝓmio. li. acci. l. j. ⁊ ita inuitat alios ꝺ̄s p ꝓmiū ad accusādū. vt. vj. q. j. ꝟ. verū. z. l. si ꝺ̄s cū.

SI quis ex epīs.

¶ Presbyterorum. Arg. cardinales presbyteros maiores esse diaconibus ⁊ leg. j.

[a] ¶ Et canonica. Quā electionē vocas canonicā? † nūq̄d dices idē ē q̄ in alioꝝ electionib⁹: saltez q̄ ad hoc vt ꝺbeat eē de eadem eccl̄ia vel vt melior eligi ꝺbeat vel ēt prior: vel non sit aliq̄ modo irregularis. ſz dic uiter dico q̄ si ē electꝰ a duabus partib⁹ ammodo nulla admittit cōtra ipm̄ exceptio: nec ꝺ vicio eligentiū vel electi; q̄ nō eēt coram quo iudice exceptiōes ille ꝓponerētur. vñ si tertia ps vellet pbare electionē esse symoniacā non audiretur. vt extra de elec. ſz. qui tn̄ sic eligit peccāt ⁊ electio talis vitiosa est.

[b] ¶ Seq̄ntiū. Yi cōsentire ꝺ̄ent: non tamē vocandi sunt de necessitate.

[c] ¶ Religiosorū. ꝺ̄. di. xxiij. c. j ꝟ. ſz ibi ꝺicit religiosos viros p̄ducos: nō respectu cardialiū ſz respectu laicoꝝ

[d] SI quis papa. ¶ Pro romano. maxime. ar. ꝟ. e. nullus pontifice.

[e] ¶ Aut subscriptionem. al's subscriptionis.

[f] ¶ Pitatia. Pitatia. ꝟ dicunt scripta obligatoria xxx. q. iij. pitatiū/ ⁊ fm̄ hoc ꝺ̄ pitatiū a pingendo. vel dicunt munera quedam: ⁊ hoc dicitur a petendo.

[g] ¶ Districtionis. i. districte ꝓstitutionis sentētia.

[h] ¶ Perrulerit. Ar. in symōia aliquē ꝺ̄ se ꝓfessum audiri ꝺ̄ socios eiusdē crimis. ⁊ sed est arg. ꝺ̄. xv. q. iij. nemini. ſz subintelligendū est ibi cū symonia. et ita p hoc. c. determinat ⁊ supplet illū. vñ colligit q̄ crimē symōie ⁊ crimē lese maiestatis eq̄alēt: et eōs passi-

[i] ¶ Remūeratiōe. Nō ipo fctō: ſz a iudice eā ipetret l. si ꝺ̄s cū. rū. ꝟ. si ꝺ̄s cū. ⁊ doc. l. si seruū. ff. de iure fisci. ⁊ doc. l. si ꝺ̄s cū. rū. ꝟ. si ꝺ̄s cū. ff. de iure fisci.

[k] SI quis ex epīs. ¶ Presbyterorum. Arg. cardinales presbyteros maiores esse diaconibus ⁊ leg. j.

Pbri dicunt maiores diaconib⁹

et illis primo ꝺz eligi et postea ex diaconib⁹ si in illis non inueniatur ydoneꝰ. arg. ꝟ. xxiij. di. in noie. Arg. contra. ſz. c. pri. q̄ ibi pius ꝺicit diaconꝰ ⁊c. Sed ꝺ dimittere non est standum. ff. de solu. necessum.

[a] ¶ Perpetuū. Donec peniteat. x. q̄. j. q̄ sacerdotes. sit̄ extra de cōsti. ex litteris. ⁊ institu. locati. ſz. adeo. aliꝰ sumitur. ff. p so. l. j. ⁊ x. q. ij. perpetua. ex ꝺ̄ureiurando. veritatis.

[b] SI quis. ¶ Seu primatib⁹. Primates nobiles appellat q̄sdam forte nobiles q̄ interfuerunt vt populuz arceant. qui si iuste morerentur exaudirentur.

Cardinales an supleant ꝺfectū mortui pape.

† Adde q̄ cardinales tunc tenēt vicē curie. gl. notatione. ff. de decu. iij. ꝓs.

Laicꝰ an possit ꝺ re bꝰ eccle sie iudicare.

Electō facta p cardiales si ꝺdicat ꝺ fas esse

[c] ¶ Ullꝰ pō. te. Uinen te. Idē ꝺicit extra. de elect. bone. Sed nunq̄d mortuo papa ecclesia erit monstrū sine capite? vel nunq̄d vniuersitas cardinalium erit capur? † Si hoc ꝺicas cardinales tūc tpis pñt deponere eōm. ea ꝺē ratione canonici mortuo episcopo pñt deponere clericuz aliquem. Dic ergo et ecclesiam tūc viuere: ⁊ tn̄ care re capite. Arg. tn̄ ē q̄ cardiales suppleant defectum mortui pape. ſz. si q̄s. Joā. meli⁹. ex ꝺ̄ malo. et obe. his q̄. c. cum oltim. B.

[d] ¶ Honorij⁹. Sed ꝺd spectat ad iperatorē statuere aliquid ꝺ electionibus contra id. xcvj. dist. bene. sed istud fecit rogatu eccl̄ie. Et est arg. ad questionē illam: q̄ laicus ꝺ reb⁹ ecclesiasticis vel spiritualib⁹ posset iudicare. Arg. contra. ꝟ. distin. xcvj. deniq̄. sed ibi intelligitur preter auctoritatē ecclesiastici prelati. ꝺ hoc ꝺixi extra de arbi. contingit.

SI duo. ¶ Cōtra fas. Et ideo neuter obtinet. vt ex de elec. cōsideraui⁹: nec priuant cardinales hoc casu pt̄e eligēdi ꝺ id ex de elec. cū in cūctis. Sed ꝺs erit iudex ꝺ hoc: an electio sit ꝺ fas? nō ipsi cardinales: q̄ si sic essent iudices in ꝓpio facto. nā nullꝰ superior pōt iueniri. vt ex ꝺ elect. ij. in ꝟ. Dic istud ꝺs. locū habere quando neuter est electꝰ a duabus ꝺs eritiudex. partibus. Uel dic q̄ concilium vocabitur.

[f] ¶ Nullū. ꝟ. di. xxij. si forte. ꝟ. Sed q̄ hic ꝺicit fit cū vtraq̄ pars ducit malo zelo. ibi cū vtraq̄ pars bono zelo ducit. ⁊ hoc pater per hec verba contra fas.

SI quis pecunia.

[g] ¶ Non aphcus. Videt q̄ pōt papa cipiuz istū ca. q̄ vtrum papa ꝺ symōia possit accusari: accusa q̄ nō est aplic⁹ sed apostaticus ⁊ quia symonia hereſis ē. j. q. j. eos ꝺ. ⁊ c. fertur. c. cū liqueat. ⁊ p primū. c. huius dist. q̄ ꝺ non credo. et loquit hic ꝺ eo qui per symoniā electꝰ est ab illis q̄ nō habebant prātem eligēdi nō a cardinalibus. Sy- Symonia autē larsia ꝺ gie ꝺ hereſi: nō hereſim q̄ papa vel alius ꝺ hereſi pōt accusari: cū ſz erat aliquis articulus fidei: sed anteq̄s eligatur papa excepti⁹ cuiuslibet crimis repelli poterit. Sed pone q̄ aliq̄s accusat cardiales q̄ symoniace elegerint papaz; hoc eis licite pōt facere. vt. j. c. pri. nūq̄d si. pbata fuerit symonia papa ꝺponet? nō. arg. ij. q. v. inter rogarum. ff. de adulte. denunciasse: Sed q̄d si Coniu dū vxor tua cregar⁹ in papaz

SI quis pecunia vel gratia humana aut populari seu militari tumultu: sine cōcordi ⁊ canonica electione: ⁊ cardinaliū ⁊ seq̄ntiū religiosoꝝ clericorum fuerit aplice se. intronizat⁹: nō aplic⁹ ſz apostatic⁹ habeatur: liceatq̄s cardinalibus et aliis clericis ꝺū timentib⁹: ⁊ laicis[b] maiores in papā ⁊ ꝓsecraris: ⁊ vxor tua te repetit/ an ei electꝰ ꝺd̄us es? vel si tu negas cā tuā vxorē esse apud an dequē cognosceꝝ: cū papa iudicari nō possit nisi ꝺ here ditum sit: † Rñ. si reuocet in ꝺbiū nō est cogend⁹ stare iudi reddecio alicui⁹. imo excipe pōt q̄ ꝺns est q̄ me iudicat. ix. re ꝺz. q. iij. alioꝝ. Si aūt certū est tenet ei reddere ꝺbitū: † Tex. nisi mulier induci possit ad continentiā ꝺ obseruandā est i. c. vel abrenuncians ꝺ papatui et satisfaciet vxori ⁊c. si papa

[h] ¶ Laicis. j. di. xcvj. c. j. ꝟ. Sed illud q̄ aliter ꝓbi ꝺ rī. di bet in malis: hoc spāliter ꝺ innatorē apo. sedis pmittit. vel in singulis referēda sunt singula. licet clerici anathematizare et laicis hūano auxilio a sede apostellere. ⁊ sic aliq̄s punit pena canonica ⁊ ciuili. cōtra

Universidad de Deusto
Biblioteca

papa an de suo suc cessore possit cū cardinalib⁹ deliberare.

id extra. vt lit. non contesta. quoniam. in fine.

s ¶ Intronizatus. Si. xcvij. distin. in nomine.

b ¶ Itrānitus ¶ Nō possit. j. viij. q. j. ēpo nō. ptra. Sol. aliud est de sui successoris electiōe cū fratribus deliberare qđ posset fieri vt hic pmittit. z aliud est ex testamēto

p.ps.

qđ dignitat⁹ sue heredē substituere: qđ ibi penitus prohibet: qz nec papa iz: nec moyses potuit. viij. q. j. moyses nec ē trahendū ad psequelā factū petri clemētē substituēt⁹ sibi. viij. q. j. c. j. qz ad ea⁹ ymbraz curabāt ifirmi. de hoc dicit pfuit. i. q. j. petr⁹.

c ¶ Sentētia. iez diuaz partiū ēt de elec. licet.

d ¶ Careat. Accusabit ergo iste de symonia nec pūdicabit pape. ar. ij. q. v. interrogatū est.

e ¶ Jectiōez. Et ita fallit regla ad quē spectat istitutio z destitutio. xvj. q. ij. visis. q bñdicē pōt z maledicere: q ligare et absolue pōt. vt. xxj. dist. inferior. z. c. deniq.

diuisio vj. pōs.

Prothoflamines. Archiflamines.

¶ Hoc vero. ¶ Hec distinct. diuidit in duas ptes. In q̄ruz pma querit vbi debeat fieri sedes pūarchalīs vel primatū vel metropolitē vel ēpoz vl aliorū miorū. Scōa ibi. Sedes aūt. Joan. de fan.

f ¶ Loca. hic titulat⁹ lxxx. dt. Supra mgr oñdit a quib⁹ z qñ sint ordinādi clerici. nūc subdit i qbus locis ordinādi debeāt ordinari. z quidez primates cōstituuntur vbi olim ponebātur ,pthoflamines gētilium. archiepi vel archiflamines. epi. vbi eoz flamines. et hoc ex maxima parte factū est institutione beati petri. vt j. eo. c. j. z. ij.

g ¶ Rbes ¶ Statute. A gētib⁹. z ira ē ar. q̄ statutiones gētiliū sūt aurēce. xcix. di. c. j. Nec ē j. xiij. q. j. c. j. nā illud de prochijs: hoc de ciuitatib⁹.

h ¶ Appellabāt. Ergo bñ dr appello papā: appello sedē apostolicā. z apl's dicit cesarē appello.

i ¶ Patriarchas. Repertio est eiusdē: q. idē est primas z patriarcha. xcix. di. sti. c. j. sicut z dicit lex dicta tātū nois est inter pign⁹ z hypothecā. ff. de pig. res hypothece. ¶. inter pignus.

Primas z pātriarcha idē

k ¶ Illis. ¶ Petr⁹. Arg. a tpe petri esse limitatas p uincias.

l ¶ In fide. j. xviij. q. j. ¶ tiens cōtra. j. xvj. qō. j. frater nr̄. Z vbi dr q̄ rātū ad petrū est referēda q̄stio fidei. z expone hoc i fide. id est fidelit vel pūr agitare causas fidei sed nō ꝓcedere ad sententiā. Vel distingue q̄ sunt q̄ dubitāt. nā si laici videt q̄ epi possint determinare extra ō here. ad abolēdam: si clerici: papa extra eo. cuz xp̄s.

Fidei q̄stio ē referēda ad sedem petri.

m ¶ Tenebāt ¶ Singlos. Arg. in vna ciuitate non plures esse debe ēpos z de augustio valerio fuit specialē. vt. j. vij. qō. j. nō autem. Sed q̄d de venetis q̄ pātriarchā, hūt et epm z dic q̄ nō est pātriarcha venetoz. sz grādēsis qui locus differt multum a venetijs.

n ¶ Sub epi logo. i. breui repetitiōe supioz⁹ ꝓcepit. vj. q. j. si sacerdos.

o ¶ Vocabula. Nam olim ꝛc. xcv. distin. olim.

p ¶ Par. Z. dt. xij. in nouo. Z. xxiij. q. j. loquit. Sed par fuit q̄ ad ꝓsecrationē: nō q̄ ad administrationem

z Constantinopolitanus.

Veneti pātriarcham z epm habēt.

Leges vbi debēt legi.

a ¶ Piscopi. Nō i castellis Q̄ñq̄ tñ epi ē i castro

b ¶ In modicis. Sīc leges in maioꝛib⁹ ciuitatib⁹

c ¶ Singuli. Ar. nullū debere in duabus ecclesijs

d ¶ Uilescat. Quārū ad vulgi opinionē. naz ꝓpt hoc non est vilior epus. vt. xciij. dist. legum⁹. Sīc spōsa nō ē stārim tradēda ne vilescat desiderāti. vt. xxvij. q. ij. istituū est. sic. in fide suscepta p vi. vt. xlv. dist. de iudeis. Sic epi nō erit sol⁹ne vilescat p hoc. xciij. di. diaconi qui. Idem est in penitentia non iterāda. de pe. dist. ij. ¶uis. z. i. dist. ¶uis.

Epus non dz esse solus.

e ¶ Illud sane ¶ Et vbi. vt z. j. xvj. q. j. felix epus. z. c. multis ꝓsbijs. z. xvj. q. j. plures.

f ¶ Consecrētur. nisi multitudo excreuerit vt gēs de nouo sit cōuersa ad fidē. vt. j. xvj. q. j. ꝓcipim⁹. arg. dist. xcix. nulli archiepi. ē de ec. edi. ad audientiam.

g ¶ On debē ¶ Sz visitatores. i. archidiaconos vel archipbros.

h ¶ Sīc aūt pbr̄i. j. xij. qōe. ij. abbatibus.

i ¶ Sine precepto. Si volūt res ecclesie alienare. vl itellige de precepto generali. vt. xvj. q. j. cunctis.

k ¶ Longo. Dicunt quidaz longo: vt. xx. miliariū. arg. ff. de verbo. sig. l. iij. melius hoc relinquitur arbitrio boni viri. i. iudicis. ar. ff. de iure delī. l. j. extra de offi. iudi.

fuit institutio / sed vnus ꝑfuit omnibus. Item Anacletus.

¶ De eodem.

¶ Piscopi non in castellis[a] neq̄ in modicis[b] ciuitatibus debēt cōstitui: sed pbr̄i per castella z modicas ciuitates atq̄ villas debent ab epis ordiari z poni: singuli[c] tñ per singulos titulos suos: epi vero non ab vno sed a plurib⁹ epis debet ordinari. Et (vt dictum est) nō ad modicā ciuitatē: (ne vilescat[d] nomen epi) sed ad honorabilē locū titulādus est z denominād⁹. ꝓbyter vero ad qualēcunq̄ locum in eo constituite ecclesie ꝓficiend⁹ est. Item Leo papa.

¶ De eodem.

Illud sane quod ad sacerdotalē ptinet dignitatem inter oīa volum⁹ canonum statuta seruari: vt non in quibuslibet locis: neq̄ q̄buscū q̄ castellis: z vbi[e] ante nō fuerunt epi cōsecrētur[f]. cum vbi minores sint plebes: minoresq̄ cōuentus: pbr̄oꝝ cura sufficiat. Episcopalia aūt gubernacula nō nisi in maioꝛib⁹ populis: z frequentioꝛibus ciuitatib⁹ oporteat ꝓsidere (ne qđ sanctoꝝ diuinitus patrum inspirata decreta vetuerunt) vt curis z possessionibus vel obscuris et solitarijs municipijs tribuat sacerdotale fastigium Item ex concilio Laodicēsi.

¶ De eodem.

On debere i vicis z in castellis epos ordiari: sed visitatores[g] id est qui circueant constitui. hos aūt q̄ añ ad hoc ordiati sunt: nichil age

delega. de causis. Unde si multum distāt ciuitates inter se in locis intermedijs debet poni epus. conuenient ergo interuallo debet distingui habita cōsideratiōe situs z qualitatis regionis ipsi⁹ et difficultatis viarum. sic. xvj. q. j. z temporis.

Epat⁹ sunt distinguēdi interuallo cōuenienti.

l ¶ Trib⁹. Ad min⁹. ē. di. ij. ca. vi. ē. dist. lxiij. episcopum.

Hec de ordinandis.

¶ In hac distinctione incipit secunda pars tractatus distinctionū z prēdit vsq̄ ad xcij. distinct. Et dividit hec dist. in quattuor partes. In quarum prima ,pbat q̄ñ itelligit illō verbū oportet epm esse sine crimine Scōa ibi. Quoliber. Tertia ibi Clerici⁹. Quarta ibi. Oportet. Johan. de fan.

dist. tio

m ¶ Hec de ordinādis. A. xxv distictio. vsq̄. l. tractauit magister. xiij. ca. apostolice regule. Sed quia quedā omisit / ideo ab hac. lxxxj. distic. vsq̄ ad. xcij dist. nouē capi. apostolice regule repetit: nō ordine illo quo illa ēxecutus est. Et i hac exequitur illud oportz episcopū esse sine crimine. Addit etiam de incontinētibus: in quo includitur secundū ea. apostolice regule.

Et q̄ qui primat officio dz primari beneficio. z q̄ archidiacon⁹ solus nō debet accedere sub pretextu humilitatis ad tabernacula matronarum.

n ¶ Sub epilogo. i. breui repetitiōe supioꝝ

j. Thimo. iij Officio ꝓpriat⁹ bñficio ꝓpari dz

o ¶ Postolus paulus ¶ Q̄ñ elegit. id est eligi ꝓcepit. vj. q. j. si sacerdos.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Criminosus etiam a minimo ordine phibet.

a ¶Ad ppositurꝫ.i. ad quodcuꝫ ecclīasticū officiū z ita pz q̄ criminosus etiā a minimo ordine phibet: vt hic.z.xxxiij.di.c.j.z.ij.xxxiij.dist.cognoscamus.xxxij. di.c.vj.hoc hodie terminat.ē de tempo.ordi.ca.vlt.

b ¶Reprobaret.j.de pe.dist.iij.sepries.ℌ.nititur.

c ¶Ordinare tur. Si.de pe.di stin.iij.ca.pe.et dist.ij.si enim.

Fraus est genꝰ doli

d ¶Fraus. Hoc verū est cū fraudi dolꝰ inest nam ois dolꝰ est fraus: sed nō cōuertit.ff.ō pact. iurisgētiū ℌ. dolo. z sic sumit ē de rescript. ceterū: quādoq; large sumit fraus. ff.ō reg.iu. fraudis.

ij.ps. Crimina dignā de positione que sunt.

e ¶Et dānatiōe. Solet queri ꝓpter que crimina quis deponi debet. nō em̄ pro quolibet deponitur. v.q. iiij in loco. Et est super hoc dupler opinio. Quidā dicunt q̄ ꝓ quolibet crimine deponitur: nisi expressum sit in cōtrariū: q̄ pro eo deponi non debet. Alij dicunt q̄ nunq; deponi debet ꝓ aliquo: nisi expssum sit pro quo. Ego dico q̄ ꝓ quolibet crimine / in quo q̄s est incorrigibilis deponi debet: ſz statim tamen non deponitur aliquis ꝓ prima cōtumacia. vt.xlv.di.licet. z.lxxiij. distinctio.honoratus. illud autem nō est crimen. v. questione.iij. in loco. nec illa quorum exēpla posui.lxviij. distinct.c.j. et multa exempla de hoc posui.xv.q.viij. in summa.

¶Quoliber. ¶ Hic incipit secunda pars huiꝰ distinctio. in qua ꝓbat per.xvj. auctoritates sanctorum patrum: q̄ si clericus ceciderit in lapsum crimins post ordinationem: debet depon. Jo. de fan.

f ¶Emo. ¶Monitoris. i. predicatoris.

g ¶Errata. i. maiora. lxviij. dist. ca. j. als ꝺiceret ppositio. Hra. sic. xxv. di. c. vi. z iū. q. vij. iudicet.

h ¶Antis daniel. ¶Lris. Et ira res iam erat litigiosa. ē de offi. iudi. deleg gratum.

Accusatꝰ litē dēponēdus

i ¶Obtrepsit. Ex quo aūr se ꝓmoueri fecit lite pendente deponēdus est etiā si innocēs inuenit. extra de

ordinandos vel pbros vel diaconos: z quicuꝫ ordinandus est ad prepositurā[a] ecclesie/ nō ait: si quis sine peccato est: hoc enim si diceret: omnis homo reprobaretur[b] z nullus ordinaretur[c] sed ait sine crimine est sicuti est homicidiū/adulterium/aliqua immundicia fornicationis/furtum/fraus[d] sacrilegium/ z cetera huiusmodi. ¶Crimen autē est graue peccatū accusatione z damnatione[e] dignissimū. ¶Quolibet trāsgressorum implicatus ordinari non debet: vel si iam ordinatꝰ ante tēpus vel si post tempus siue ordinationis aliquod eorum admisisse conuincitur: suscepti gradus officio priuabit. Unde symmachus papa ait

¶Monitoris personam nō recte suscipit qui verbis nō operibus docet.

¶Emo recte monitoris[f] personam suscipit: nisi qui actibus suis errata[g] condemnat: et amorem innocētie conuersatione demonstrat.

Item Celestinus papa.

¶Careat ordine quē pstat q̄ indignū sublimarē nō metuit.

¶Antis daniel grauatꝰ testimoniis facinoruꝫ: tanta accusatione pulsatus: sacrarum (vt dicitur) virginum pollutus incestu: episcopus asseritur ordinatꝰ: z vt in nostri libellis scriptꝫ continetur. quorum ad vos quoq; exēplaria direximus: in pontificij dignitatem hoc tēpore quo ad causam dicendā missus a nobis litteris[h] vocabatur obrepsit[i]: sacro nomini absit iniuria: facilius est enim vt hanc dignitatem tali dando amiserit ordinator: q̄ eam obtineat ordinatus cui conuictꝰ sociabitur[k] q̄ eum sibi credidit largiēdo pōtificium sociādum. qualis em̄ sit ipse quisquis tales ordinauerit: ostendit.

Item ex concilio niceno.

¶Nō recipit ordo ecclīasticꝰ eum qui sine examinatiōe vel postea confessus ordinatur.

¶Si qui sine examinatione[m] promoti pbri sunt. et postea examinati[n] sunt confessi peccata sua. z cum cōfessi fuissent venientes hoies contra regulā[o] eis manus imposuerunt: hos ecclesiasticus ordo nō recipit: in omnib⁹ enim quod irreprehensibile est sancta defendit ecclesia. Item eiusdem concil. ¶Lapsi per ignorantiā aut contēptu ordinantium consurati deijciātur.

¶Si qui. m ¶Sine examinatione. Sed q̄d de epō: q̄ sine examinatione tales ordinat. Dicit lex z canō esi deponendū. in auk. quō opor. epi. ℌ. opz. z. j. q. j. si q̄. z. ℨ. di. xxiij. ℌ. vl. ℨ. dis. l. de his ꝙo. q. c. ex penitētibus. Iterū q̄d si dicat epūs se dispēsasse cū eis. ? nō est ei credendū nisi ꝓbet se cū eis dispensasse: vel sibi bonas lras dederit. nā hec res committit ℌ. si ꝓtor. debet ergo ꝓbari dispēsatio: vt est expssum ex de scismati. c. ij. maxime cum epūs dispēsare non debeat sine ꝓsensu capituli vel maioris partis. als post errores suos semp mēritetur epūs se cū eis dispēsasse. quod verum credo etiā circa notum. hoc tñ nō nego: quin circa notā, personā solo facto dispēsat epūs: vt dicti. ij. c. vl. punitur tñ epūs si indiscrete dispēsat.

n ¶Examinati. cū ad maiora ꝓmouent. l. ad epatū.

o ¶Cōtra regulam. que interdicit tales ordinari.

Epūs clericos sine examinatiōe ordinantis punitio.

Pēdēte ꝓnor⁹ an sit depositus.

in auk. de sāctis. epūs. ℌ. iij. nisi iudex breuius tēpus fuerit moderatꝰ. vt. iiij. q. v. quisq;. Ar. ex de fide istru. accepim⁹. ex ō ap. personas. in fi.

k ¶Cōiucto. De crimine. vel q̄ post accusationem fuerit ordinatus.

l ¶Sociabit Sic ergo sinia lata cōtra ordinatū ꝓiudicat ordinatori: sicut cōfessio ordinati ꝓiudicat ordinatori. vt hic. z. lxxxi. ordinatos. et hoc videt ꝓpter causē connexionē: vt dixi. iij. q. vj hoc quippe. Uel dic q̄ tūc ꝓiudicat ordinatori sinia lata cōtra ordinatū q̄n ꝓsens est: et scit cām agi ordinati: cū em̄ q̄si sua cā agi videat/ z tacet nec defendit causam: sibi ꝓiudicat: vt ex de sen. z re iudicata. q̄uis. z. ff. de reg. iur. sepe.

Sinia lata ꝛ vnū: aliq̄n alteri ꝓiudicat

Pron⁹ platus de dilapidatione accusare potest.

e ¶Querelā. Exaudi crimiā tē. nā ecclēs erat iste. nō em̄ laicꝰ posset ipsos accusare. ij. q̄. vij. p totuꝫ. nisi forte patronꝰ ꝓlatū de dilapidatiōe q̄ tūc sua interest. ar. xvj. q. vij filius. als laicus non auditur de hoc crimine. vt xxviij. dist. cōsiderandum.

Accusari possūt plures simul.

f ¶Libelli. ꝓ hoc q̄ dicit libelli z postea ꝓbyteris: argumentaꝫ q̄ quis in eodem libello plures accusaꝫ possit. Jo. q̄d iuris sit ō hoc no. plene. ij. q. j. phibētur. i glo. q̄ incipit questus. B.

g ¶Libelli. z charta quā papa misit. xxx. q. iij. piratiū. B.

h ¶Prospecto Uidetur q̄ q̄ nō sufficiat si aut ēctice ipm exhibe ret sed vt etiā teneaꝫ exhibere libellū quē porexerat pape. vt. vij. q. j ꝓsentiū. z. lv. di. precepta. z maxime vbi penitato: ipe trauerat lras. et dubitaꝫ an ille de hoc habuit spāle mādatū. vt ex ō rescrip. nōnulli. vel an fuerit excōicatꝰ. vt extra de pba. c. post cessionē.

Pbr ꝙ ꝓ simplici formicatiōe sit ꝺpo nendꝰ.

i ¶Remouean. Ergo presbyter ꝓpter simplicem fornicationē deponit. vt. xxvij. q. j. vt lex ℨ. z j. lxxxij. dist. pbr. z. xxxiij. dist. fraternitatis. Jo. cōtra aūt dr q̄ ꝓ simplici formicatiōe q̄s depon nō debet cū pauci sine illo vicio inueniantur. vt. l dist. quia rua.

k ¶Polluerunt. cōrum ad se. xlix. dist. c. viri.

Acerdos deponitur. B.

m ¶Prouiso loco. i. monasterio. vt. c. sequenti.

n ¶Verum. Negligētiam. No. q̄ aliquis eque deponit ꝓpter negligentiā sicut ꝓpter dolū. lxxxvi. di. c. j. z. xj. q. iij. placuit. z. c. di. q̄n. et extra de sta. mo. cū ad monasterium. in fi. et. C. de offi. pfe. urb. si quos. z. ff. de custo. z exhibi. reo. l. carceri. z. l. milites. q̄s itelligo cū crassa est negligēta. vt. j. q. j. quicūd. z. ff. de pb. sig. magnao ¶Gradu. Arg. pro illis q̄ dicunt exauctoratū priuari sacramento. vnde colligitur talez posse ꝙberari i ne sacrilegio. argu. est ad hoc. l. distin. accedēs. p ¶Secularit er. Hic pater q̄ depositꝰ fm regulā ecclīasticā tenet viuere. argu. ad hoc. xxvij. dist. si q̄ vero. et ex q. iij. cos. vn. de ꝙberans eos incidit in canonē et ecclia eos tueri debet: nisi sint incorrigibles. vt extra de iudi. cuz non ab hoic. Jo. q̄d falsum credo cū sit exauctoratus z nudatus omni priuilegio. B. Sz nūquid qui hoc modo detrudit in monasteriuz ibi cogit esse ꝑ petuo? q̄d videt di. l. c. j. j. ea. si q̄s clericus. Sz dic hoc esse in arbitrio iudicis z fm qualitatem delicti nam q̄nq; ad tēpus detruditur. vt. ij. q̄. j. in primis. q̄nq; iubetur peregrinari per orbem. vt de pen. dist. vj. sacerdos. q̄nq; tradit curie. vt. xi. q. j. statuim⁹. als nunq̄ cogitur quis inuitus ingredi monasteriū nisi ꝓpter delictum. vt. xx. q. j. sicut. z lv. distin. si euangelica.

Clerigū cū deposito ꝙberāt incidit i canonē

Detrusus in monasterio an cogatur ibi ppetuo eē.

q ¶Alet. Statu cooperante.

r ¶Infrā. Infrā nocet. vt. ℨ. di. lxxiij. ℌ. dā. z. C. quō z q̄n iudex. l. v. sed valet si fiat ex charitate.

s ¶Mutatur locus. j. xxxv. q. vj. ab isto die. j. distin. lxxxvi. fratrem.

t ¶In aspectu. Mēoria delictoꝝ q̄ est cōcupiscētia detestabil ē. xv. q. j. mulier. q̄ aūt ē ad pfectionē illa ria an bona est. nullū em̄ tale delictoꝝ remediū ē sicut coꝝ sit bōa.

Negligentia q̄nq; dolo cō parat.

s Q Uicuq;. ¶Per ignorantiam. ordinantium.

b ¶Uel contempru. ad eis scientibus.

c ¶Non preiudicat. Factū enim pretoris iuri publico non derogat. ff. de fer. l. j.

d ¶Compertū. Arg. q̄ q̄nq; ꝺ veritate constat/ seq̄nda est. viij. di. q̄ cōtepta. nā diuturnitas tēporis. z. extra ō symo. nō fac. inducit tñ dispēsationem. xxxv. q. viij. de gradib⁹. z extra qui ma. ac. pos. p tuas.

e ¶Anima nus. j. iij. q. ij. quia ea.

f ¶Querelā. Exaudi crimiatē. nā eccl⁹ erat iste. nō em̄ laicꝰ posset ipsos accusare. ij. q̄. vij. p totuꝫ. nisi forte patronꝰ ꝓlatū de dilapidatiōe q̄ tūc sua interest. ar. xvj. q. vij filius. als laicus non auditur de hoc crimine. vt xxviij. dist. cōsiderandum.

Accusari possūt plures simul.

g ¶Libelli. ꝓ hoc q̄ dicit libelli z postea ꝑbyteris: argumentaꝫ q̄ quis in eodem libello plures accusaꝫ possit. Jo. q̄d iuris sit ō hoc no. plene. ij. q. j. phibētur. i glo. q̄ incipit questus. B.

h ¶Libelli. z charta quā papa misit. xxx. q. iij. piratiū. B.

i ¶Prospecto Uidetur q̄ q̄ nō sufficiat si aut ēctice ipm exhibe ret sed vt etiā teneaꝫ exhibere libellū quē porexerat pape. vt. vij. q. j ꝓsentiū. z. lv. di. precepta. z maxime vbi penitato: ipe trauerat lras. et dubitaꝫ an ille de hoc habuit spāle mādatū. vt ex ō rescrip. nōnulli. vel an fuerit excōicatꝰ. vt extra de pba. c. post cessionē.

Pbr ꝙ ꝓ simplici formicatiōe sit ꝺponendꝰ.

k ¶Remouean. Ergo presbyter ꝓpter simplicem fornicationē deponit. vt. xxvij. q. j. vt lex ℨ. z j. lxxxij. dist. pbr. z. xxxiij. dist. fraternitatis. Jo. cōtra aūt dr q̄ ꝓ simplici formicatiōe q̄s depon nō debet cū pauci sine illo vicio inueniantur. vt. l dist. quia rua.

l ¶Polluerunt. cōrum ad se. xlix. dist. c. viri.

Acerdos deponitur. B.

m ¶Prouiso loco. i. monasterio. vt. c. sequenti.

n ¶Verum. Negligētiam. No. q̄ aliquis eque deponit ꝓpter negligentiā sicut ꝓpter dolū. lxxxvi. di. c. j. z. xj. q. iij. placuit. z. c. di. q̄n. et extra de sta. mo. cū ad monasterium. in fi. et. C. de offi. pfe. urb. si quos. z. ff. de custo. z exhibi. reo. l. carceri. z. l. milites. q̄s itelligo cū crassa est negligēta. vt. j. q. j. quicūd. z. ff. de pb. sig. magnao ¶Gradu. Arg. pro illis q̄ dicunt exauctoratū priuari sacramento. vnde colligitur talez posse ꝙberari i ne sacrilegio. argu. est ad hoc. l. distin. accedēs. p ¶Secularit er. Hic pater q̄ depositꝰ fm regulā ecclīasticā tenet viuere. argu. ad hoc. xxvij. dist. si q̄ vero. et ex q. iij. cos. vn. de ꝙberans eos incidit in canonē et ecclia eos tueri debet: nisi sint incorrigibles. vt extra de iudi. cuz non ab hoic. Jo. q̄d falsum credo cū sit exauctoratus z nudatus omni priuilegio. B. Sz nūquid qui hoc modo detrudit in monasteriuz ibi cogit esse ꝑpetuo? q̄d videt di. l. c. j. j. ea. si q̄s clericus. Sz dic hoc esse in arbitrio iudicis z fm qualitatem delicti nam q̄nq; ad tēpus detruditur. vt. ij. q̄. j. in primis. q̄nq; iubetur peregrinari per orbem. vt de pen. dist. vj. sacerdos. q̄nq; tradit curie. vt. xi. q. j. statuim⁹. als nunq̄ cogitur quis inuitus ingredi monasteriū nisi ꝓpter delictum. vt. xx. q. j. sicut. z lv. distin. si euangelica.

Clerigū cū deposito ꝙberāt incidit i canonē

Detrusus in monasterio an cogatur ibi ppetuo eē.

q ¶Alet. Statu cooperante.

r ¶Infrā. Infrā nocet. vt. ℨ. di. lxxiij. ℌ. dā. z. C. quō z q̄n iudex. l. v. sed valet si fiat ex charitate.

s ¶Mutatur locus. j. xxxv. q. vj. ab isto die. j. distin. lxxxvi. fratrem.

t ¶In aspectu. Mēoria delictoꝝ q̄ est cōcupiscētia detestabil ē. xv. q. j. mulier. q̄ aūt ē ad pfectionē illa ria an bona est. nullū em̄ tale delictoꝝ remediū ē sicut coꝝ sit bōa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

continus memoria. de pen. disti. iij. iudas. de pe. distin. j. ver. seq. sub. ℌ. his auctoritatib⁹. et q̃ños bona est memoria / rei ad terrorē. vt. vij. q. j. denicz. in fi.

a ROman⁹. ¶ Romana. sed q̃ rōne detrudit cum ualūde esset: q̃ ibi forte cōmiserat. vt in aut. vt nulli iudicum. ℌ. si vero.

b PBr aut. ¶ Aut furto. Sed ijt̃ latroci. pbabūt istud esse: cū nō possit testari ꝯ clericū. ¶ Capt⁹ ē. z cōuictus. extra ō iudi. cū nō ab hoie. ō hoc dicit. l. di. ō his. z. c. si q̃s diacon⁹. vñ cū capit̃ ōtineri dz per. xx. horas diurnas z noctꝛnas vt videat. vt. ff. de adulte. capite. ſz nec testibus admissis credit nisi a pncipio ¶ci cui i adulterio viderit. nec laici credet de hoc: q̃a laici opido nobis infesti sunt. ij. q. vij. laici. Vel dic capt⁹ p suā vl̃p ꝓfessionē ꝓpriā vel rei euidētiā. vt extra ō cohabi. cle. vna. z. c. vlti.

Nauj. scōz aliam lkam.

c ¶ Scriptura. Extra ō iudicat si. de penitē. di. iij. ℌ. auctoritas. ff. nau. cau. licet. ℌ. vlti.

d ¶ Bis. id est perfecte.

e ¶ Jdo eps. ¶ Jnf̃ laicos. hoc intellige q̃n crimē venit in notitiā populi. vt. ℌ. di. xxviij. presbyter.

f ¶ Jdo eps. ¶ Cōmunione. Corporis xpi vel ad tēp⁹ z sic soluit̃ ℑ illud si liber ca. pbr. vel expone. i. beneficio z sic soluit̃ cōtra. liber. z ℌ. e. c. pbyter.

g ¶ Jdiacon⁹. ℑ Contor. ter tus i. l.

h ¶ Necessitat⁹. Arg. alicui licere cā necessitat⁹ baptismū ꝓferre cui nō lz aliud sacm̃ ꝓferre. j. ō ꝓse. di. iij. constat. j. q. j. sicut rps. ℌ. ō. di. l. c. qui sub gradu. peura.

i ¶ Liceat. Cū solēnitate. alꝭ etiā laic⁹ hoc posset.

k ¶ Baptizare. dic. vt. l. distin. qui sub gradu.

l ¶ Jquit. ¶ Dū penitēat. Ex hoc determinantur contraria. ℌ. di. lxj. miramur. ver. sicut enim.

m ¶ Emendēt. Ex hoc videt q̃ sicut tales ipo facto suspendūtur sic ipso facto p ℑriū restituūt eis officiū.

Item ex. v. synodo aurelia. ¶ Clic⁹ adulterasse cōuict⁹ vel cōfess⁹ i mōasterio detrudat.

¶ Jq̃s clic⁹ adulterasse aut cōfessus aut conuict⁹ fuerit: depositus ab offō cōtone cōcessa: in monasterio toto vite sue tempore detrudatur.

Item Pelagius papa constantino defensori. ¶ De eodem.

¶ Oman⁹ eccl̃ie thianen sis cleric⁹ p crimine ad ulteriꝰ q̃ admisisse phibet a clicat⁹ ordie depositꝰ i monasterio hic in vrbe romana⁸ ad agendā pniam ex nfa iussiōe detrusus est. Item ex canone apostolorū. ¶ In crimine captus pbr: vel diaconus deponat: sed non cōtione priuet.

¶ Pbr aut diacon⁹ q̃ in fornicatione aut periurio: aut furto[b]: aut homicidio capt⁹[c] est / deponat. nō tñ cōtione priuet si paruerit sñie dicit ei scriptura⁹. nō iudicat de⁹ bis[e] in idipm. Item tē. ¶ De eodem.

¶ Jq̃s epūs: aut pbr/ aut diaconus post diaconij gradū acceptum fuerit fornicatus aut mechatus deponat et ab eccl̃ia piectus inter laicos[f] agat pniam. Item tē ex concilio aurelian. ¶ De eodem.

¶ Jdiaconus aut pbr crimē capitale cōmiserit: simul et ab officio et a cōtone[g] pellat. si vero p reatu suo se ab altaris cōtione sub penitentis pfessione submouerit: his q̃ꝫ si alꝭ defuerint et cā certe necessitatis[h] exoui[k] ꝛ poscentem baptisma liceat[i] baptizare[k].

Unde Grego. oibus per regnum italicū et theutonicoꝝ. ¶ Non ingrediantur eccl̃iā pbri diacon subdiacon qui in fornicationis crimine iacent.

¶ Jq̃ sunt pbri / diaconi / vl̃ subdiacōi: q̃ i crimie fornicatiōis iaceāt: interdicim⁹ eis ex pte dei pris oipotentis et scti Petri auctē: eccl̃ie introitū vsq̃ dum penitēat[l] z emēdent[m]. Si q̃ vo i pctō suo pseuerare maluerit null⁹ vsm eoꝝ presumat audire[n] offiñ: q̃ bñdictio eoꝝ vertet̃ in maledictionē[o] et oro in pctm: testāte dño p ꝓphetā. Maledicā (inq̃t) bñdictiōibus vr̃is. Quī vo huic saluberrimo p̄cepto obedire noluerint idolatrie pctm incurrēt. Samuele testante: z bto Bre. istruēte. Pctm ariolādi est nō obedire z scel⁹ idolatrie non acq̃escē. Pctm igit paganitatis[p] incurrit q̃sq̃s dū xp̃ianū se esse asserit sedi ap̃lice obedire cōtēnit[q]. Item tē Alexan. ij. epūs regi dalmaticoꝝ. ¶ Offō z bñficio priuet epūs pbr vel diaconus vroꝛē suscipiens vel susceptā retinens.

¶ Jq̃s āmodo epūs / pbr/ aut diacon⁹[r] feminam acceperit: vel acceptā retinuerit a ꝓpio ḡdu decidat[s] vsq̃ dū ad satisfactionem veniat: nec in choro psallētiū maneat nec aliquā portionē de rebus eccl̃iasticis habeat. Item clero Mediolanēsi. ¶ De eodē.

¶ Jq̃s sacerdotū vel diaconoꝝ vel subdiaconorū offiñ[t] cōtumacit̃ deserēs feminā sibi potī⁹ eligit sic̃ spōte ob fornicatiōez dimittit offiñ habes q̃ cui interdicit officiū et bñficiū. qñq̃ tñ permittit bñficiū z nō offiñ. vt. i. dis. studeat. z. xxvij. di. tñ z nō pbr̃m. qñq̃ ecōuerso. vt. j. q. v. c. j. qñq̃ ēt punit in p. sonꝫ z nō in reb⁹. vt. xxj. q. vj. cognouim⁹, et. c. illud.

Eligēs a vnū renūciat alteri.

¶ Cogat. Ergo p electionē vni⁹ vel p renūciatio intelligit alij abrenūciarū. ℌ. viij. di. quo iure. C. de fur. l. j. ff. de tribu. qđ in heredē ℌ. eligere. de reg. iur. nemo. ℌ. quoties. Arg. ℌ. ff. quoꝝ. leg. l. j. ℌ. ij. z argu. plura de hoc inuenies. xvj. q. j. i fi. Jo. So. vbi sunt alleg. qua repugnantia eligēdo vnū: renūciat alteri. alꝭ sec⁹. B. ō pe. di. j. ℌ. itē si añq̃

b ¶ Os etiā. ¶ Beneficio. ℑ. xxj. q. vj. illud. argu. ff. de pec. l. j. C. ō furt. l. victima.

Uxorē cognoscēs cū qua vo tū emisti: incestū cōmittit.

c ¶ Jnistri. ¶ Propē proxis. maxime q̃ idē est in alienā. z no. q̃ dicit iuadere: q̃ iam nō est vroꝛ quo ad debitum reddendū. ℌ. lxxvij. dist. eps. cū qua vorū emisti. z si eam cognoscat: incestū cōmittit z filij erūt illegitimi z serui. xv. q. vlti. cū multe. est tñ vroꝛ q̃ ad administratiōnē. xxxj. di. lex. z pl⁹ peccat cum ista q̃ cū soluta. ℌ. Ar. ℌ. i. di. p. xi. ppositi.

d ¶ Sacrarij. i. sacroꝝ vasoꝝ.

Offerētes q̃ dicūtur.

e ¶ Ab offerēt ib⁹. i. sacerdotibus q̃ offerūt. i. officiūt. Vl̃ expone nec ad oblationē alijs portigēdam. q. ō. nec ipsi sumāt corp⁹ xp̃i. nec alūs porrigant. Vel mel⁹ hoc vult dicere: di aēōi nec excreēt offiñ diaconale: nec pbr pbr̃ale. Vl̃ expone nec ab offerēt ib⁹. i. subdiaconibus qui offerre solent diacono patenam cū eucharistia.

f ¶ Olocausti. Id est eucharistie. Et dic intransitiue.

iij. ps.

Clericus solus ad feminē tabernaculū nō accedat neq̃ ꝓperet sine maioris natu sacerdotis iussiōe nec solus pbr cum sola femina[a] fabulas misceat: nec archidiaconus sub prętextu humilitatis[k] aut officij frequēter[l] intret domicilia matronarum aut forte ꝙ clericos aut domesticos matrone mādet aliquid secrete[m] vsufruc. l. vl. z ff. de sup. le. l. j.

¶ Clericus. ¶ Hec est tertia ps di. in qua ℌ. q. archidiaconus nō debet frequentare domos matronarum vel aliarum mulierū: nec mittere exenia p clericos z hoc ꝓbatur in seq. ca. Jo. de fan.

a ¶ Femina. Pressit. Ar. ex solitudie vl̃ societate pñs. mit. p aliquo vel solitu. Jj. co. oib⁹. z. c. dine z clerici. ar. xvij. socie. q. ij. in decima. z tate. c. diffinimus.

k ¶ Subiitat⁹. Pretextu ei pietatis non est cōmittēda ipietas ff. depositi. si homine. z. xxx. q. j. nosse. z. xvij. dis. q̃ ait.

† Contex Rōne frequētie tus i. l. p aliquo vel ℌ. p cū alij⁹. sumit. † hīt ex C. 8 cu longa mora. ar. ra. fur. xxxiij. dist. quo. z i. l. fi. rūdam. xix. dist. ℌ. pe. anastasius. C. de

m ¶ Secrete. bo. q̃ li. Magis em̃ peccat occulte peccans q̃ manifeste. vt. xix. dist. anastasi⁹. Sed cōtra. ff. de ritu nup. l. vlti. ff. de aucto. iu. pupil. lus. ℌ. vl. qui em̃ male agit: odit lucem. xvij. q. ij. pniciosam. et de off. iudi. dele. cō. sulunt. z ex. vt ecclē bñficia. vt nfm. Sol. vbi q̃s magis contēnit: ibi magis peccat: si ue secrete: siue palā. de hoc. xl. dist. homo christianus.

Portet sa. ¶ Hec est quarta pars di. In qua ꝓbat p ꝓpria. scōrum pātrū: q̃ cum clerici non debēt cohabitare suspecte mulieres: nec sol⁹ cum sola de

iij. ps

bet confabulari. Jo. de san.

n ¶ Nefarium. i. horribile. nam si nefariū esset dicere: male faceret Grego. dicendo.

o ¶ Stimuli. Nam ex cohabitatione presumit̃ accessus. xvij. q. ij. diffinimus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Opinio publica nō fallenda.

¶ Ne fallam⁹. Publicū em̄ testimoniū et opinio non est fallenda. C.de iudi.liber.tol.l.j.§.sed & qui sciens.& arg.xxvij.di.q⁹ interrogasti.

b ¶ Qui fallitis. Dicunt em̄ fallere ex quo habent voluntatē fallēdi: nec min⁹ peccāt.de pe.dist.j.si cui. afsaūt nō fallūt xxiij.q.iij./de⁹. mentiri em̄ deo. ij.cor. vj. Leui. xx.b. tē.de cōse.di.ij. panem.

¶ Pollutos ēgrum ad sacerdotes.xlix.dist. ca.vltimo.

d ¶ Olum⁹. Nō dō hiis ca.videtur corrigi.extra de coha.cle. et mu. c.j. Uel intelligе illō qñ psone sūt suspecte: vt secū hñt suspectas.

Sophy. iij.a. Sz vsq; ad quē gradū licet clericis cū cōsanguineis habitare? Dici pōt q⁹ vsq; ad secundū in linea trāsuersali. Wal. j.b. Je.cū oibus.sz i ascendente vsq; ad. vij. vl hodie vsq; ad quintū. Clerici cū mulieribus cōsanguinei rale fedus nihil habitra sem crimis. tē. re pñt. qz cum his naturaliter cum his naturaliter vt extra ō coha. cle.a nobis.& C. de epi.& cle. euz q.etiā si ille psone iuuenes sint. Ultra scēm vero distingue an suspecte sūt: qz iuuenes sūt: an nō qz sunt senes & tūc pōt. in primo casu non. sic etiā distingue, in ancillis.& sic intelige.j.e. feminas Sed ⁊tra: nōne clerici debent simul dormire. ex q.j. necessaria. sed hoc de aliis q̄ simul nō viuunt. Jo. Et no. q⁹ illi decre. a nobis. est standū q̄ vltima est de illa materia.& corrigit decret. primā illius tituli. B.

e ¶ Uel vroze. ℨ. di. lxxvij. eps. ar. cōtra. sed hoc de feminis.illud de suspectis. Uel loquitur hic scēm antiqua tpa. Uel solue. vt ibi dixi.& q⁹ dicit caste: qz castitas tē. xxxj. dist. nicena.

Abstinere a licitis

f ¶ Egitur. Ar. q⁹ etiā a licitis debemus abstinere sī eorū occasiōe puenitur ad illicita. ar. di. lxij. ℨ. verum. xj.q.iij. priuilegium: & xxj. di. deniqz.

g ¶ Mea. Et hoc intellige cū tales sint p sanguinei q̄ sine aliis esse non pñt. vel intellige de eo cui non licet vt nō antiq hostis decipiātur fraude: quatenꝰ iurta apostoli vocē. Nō vituperet⁹ ministeriū nostrū. Cauere em̄ oportet nos fratres ab illicitis: vt mūdas valeamus manus ad dñm leuare. scriptū est enim. Sācti estote qm̄ ego sctūs suz Si qs vero psumpserit aliter agere: sacerdotij sui honore priuet: vñ oīmodo cauēdū est fratres ne fallam⁹ a pp̄lm: & illud pphete dictū ipleatur in nobis. Sacerdotes mei cōtaminant sancta: & reprobāt legem quos & ali⁹ pphēta increpauit dicens. Q vos sacerdotes q̄ fallitis⁹ nomē meū et dixistis in qua re fallim⁹ nomen tuum: quibus responsum est. Offerentes ad altare meum panes pollutos⁶ nō est michi voluntas in vobis dicit dñs: & sacrificiū non accipiā de manibus vestris: qz polluti estis.

I tē symmach⁹. ¶ De eodē.

U Olumus⁹ vt sacerdotes prohiberi debeant ne cū mulieribus conuersēt: excepta dūtaxat matre/vel sorore vel vroze⁵: que caste regēda est. I dem in registro.

¶ De eodem.

U Egitur⁴ q⁹ btūs Augustin⁹: nec cū sorore habitare cōsenserit dicēs: que cū sorore mea⁸ sunt: sorores⁵ mee non sunt. Docti ergo viri cautela: magna nobis debet esse instructio. I tē ex. vij. syno.

¶ De eodem.

I N omnibus obseruare conuenit: vt certꝰ i⁹ q⁹ et certo tpe: & certo loco ᵏ et certis psonis: vel apparere clericus vel loqui debeat mulieribus: vt excludat⁹ ois nefanda suspitio. certe solum ad solam accedere nulla religiōis ratio permittit. meli⁹ enim duo ˡ q̄s vnus: similiter em̄ & fidelius & tutius res geritur: ve em̄ vni q; si ceciderit non est q̄ erigat eū. I tē ex concilio carthaginensi. tiij. ¶ De eodem.

Q Uam omnibus omnino clericis extranee femine non cohabitēt: sed sole matres aute et matertere amite/ sorores: filie fratrum aut sororum: et quecunqz ex familia ᵐ domestica: necessitate etiā anteq̄ ⁿ ordinarentur iam cum eis habitabant vel si filij eorū iam ordinatis parentib⁹ vxores acceperunt: aut seruis nō habētibus in domo/quas ducant aliūde ducere necessitas fuerit.

I tem ex concilio laodicensi.

¶ De eodem.

Q Uon opz ministros altaris vl clericos q̄sz: aut se cōtinētes: & oino° xp̄ianum aliquā habere secū. C. de epi. & cle. auc. eps. Lau. h ¶ Soiores mee. qz socius soci mei socius me⁹ nō est. ff. p so. nā socij. nec vasallus mei vasalli meus est: sicut nec libert⁹ mei liberti liberti⁹ meus est. ff. de verbo. signi. modestin⁹. nec frater fratris mei. ff. de ritu nup. gñali. ℨ. inter pupillos.

I Noibus. t ¶ Ut cert⁹ .i. ille ad cuius spectat officiū. xvij q.ij. in decima.

k ¶ Loco. In hoc ca. habes p̄sumi ℨ aliquē et p aliā rōe nūeri loci: tpis: rōe ēt persone & cause. xxiij.q.viij. occidit. & xxix. dist. sciendū. & xvij. q.ij. diffminus.

l ¶ Duo. Ar. q⁹ meli⁹ est esse duos q̄s vnū: vt vij.q.j. illō. & xij q.ij. nobis. Ar. ℨ. ff. de admi. tu. l. iij. ℨ. q⁹ in tutoribus. ff. & exer. ne in plures. et adā dū sol⁹ fuit: non peccauit. vt de pe. di. ij. quādo adam. Ar. ℨ. xxj. qōe. ij. sicut. vij.q.j. in apib⁹. Sol⁹. hoīū biocardoz est: vt referas te ad id ō quo agit⁸. licz ei binari⁹ reprobetur. xxxij.q.j. nūptie. non tñ quo ad oēm significationez. xxvij. q.j. sepe. i. non q̄ ad oēm locū in q̄ ponit⁸. et solue p ca. sepe.

Uxoib⁹ m

¶ Ex familia. Quis em̄ ferret cōiuges a viris vel patres a filijs separari. C. cōta vtriusqz iudi. possessionū ar. ad hoc. xj.q.iij. qm̄ multos. dura em̄ esset talis separatio. ff. de fun. instru. quesitum. ℨ. salutarium.

n ¶ Etiā anteq̄ ordinarētur. Idem si post. sed ideo dicit q⁹ forte non haberet necesse tot psonas recipere iam ordinatus vt filius duceret vroꝛem in domū patris clerici. sed si pr⁹ ante ordinationem patris iam eam habebat in domo: non debet eam eiicere. nam Turpius ejicitur q̄s non admittitur hospes. extra de tureuran. quemadmodum.

o Q Uon opz ¶ Et oino. Unde si vir accedit ad balneū extranee mulieris primat donatiōe ppter nullā secū habeat mulierem. Socij mei soci cū nō sint mei socius.

Presūptio sumit rōe nūeri/ loci/tēporis & psone.

Eccl. iiij.c.

Personarum cōuersatarū separatio dura ē

Testes hēre dicti sunt q̄ p reo deponunt.

De balneis sūt multa ꝓculosa

nuptias: & mulier dote: si cū viro alio habuit balneū. C. de repu. l. vlti. immo etiā infamis est qui tenet mulieres custodientes balneatorum vestes. vt. ff. de his qui no. infa. athletas.

a Archidiaconum. ¶ Qui nisi. vt. xxiij. qō. iij. de illicita.

b ¶ Priuatū. Post trinā commonitionem. vt extra. eo. titu. si quispiam.

Q Uidam.

c ¶ Mulierum. l. ancillaꝝ.

d ¶ Et venum dētur. Et hoc si filios habuerit: si aūt filios non habuerint claudunt in mōasterio. vt di. xxxiij. fraternitat. ſ. ne filij pereāt propter eoꝝ absentiā. Item hoc exaudi qñ contra hunt cū eis tāqz cū vroꝛibus aks nō cōcedo q⁹ venūdari debeant vel in seruitutē redigi. ppt simplicem fornicationē ſ ar. xv. q. vl. c. vl. & vt no. xxxij. dist. eos. & xxxiij. distin. ca. fratermitatis.

Mulierū cum clericis pena punitio.

Adde q no. in addi. c. si qs. de coha. cle. & mulie.

H Eminas.

e ¶ Synodus nicena. que est. ℨ. e. in olbus

Clerici.

f ¶ Continentes. Ut sunt pueri & deuoti.

g ¶ Alicꝰ. hoc non potest intelligi: nisi de laicis ppter litterā p̄cedētē. Sed q̄d si duo clerici dicunt me commisisse fornicationē cū aliqua tali die. duo laici dicunt me fuisse secuz tota die in alio loco? dico p̄ ponēdos laicos quia ſtāt p reo. & ita patet hic q⁹ clericus potest se purgare quādoqz cū laicis. vt. xxiij q.ij. in decima. vt ibi dixi.

h H Drearum

¶ Uite. cogūtur em̄ qñqz sanctimoniales ꝓpter defectū rerū operas aliquas facere clericis vl aliis. & per talē familiaritatem & rerū defectū cognt aliqua turpia facere. Scipit ergo hic q⁹ si aliqne sint paupes q⁹ eps eis puideat & hoc facit de quarta pauperū. Si obijcias. j. de cōse. di. v. nunqz vbi nunqz pmittit: imo iubet ne sint otiose: sz faciant calatos vel similia. Sed illō intellige q⁹ ecclie pñt facere operas. nō extraneo. liij. di sti. si seru⁹. in fi.

i U Jdue. j. lxxxvij. distin. ca. j.

G Eneraliter. Hec dist. dicit i tres pres in quaꝝ pma dz q⁹ eps debet puidere pauperib⁹ sm posse suū. scz illis q̄ laborare non pñt. Scda ibi Proposuisti. Tertia ibi. Presbyter. Jo. ō fallit.

k ¶ Generalit⁹ hic depingitur. lxxxij. dist. in qua tractat adhuc magister de cōtinēcia ministroꝝ & addit si qs ministroꝝ fornicationē cōmittit & agat pniaz ex di spēsatiōe pōt remanere in ordinib⁹. vt. j. c. vlti. Et referunt hec duo q̄ dñr i hac disti. ad id. Opz episcopū eē sine crimine. & ad id Oportet episcopū esse monogamum. tñ pmittit in ca. j. qualiter epi paupib⁹ & in firmis debeant prouidere.

l ¶ Qui suis. paup ei q̄ laborare pōt si se imiscet elemosyne impator⁹ redigitur in seruitutē. si. C. de medi. va. l. j. lib. xj.

m ¶ Nō pñt. ei qui pt laborare nō dz ecclia puidere. vt. v. qō. v. nō ois. vbi dicit gl. sup mattheum.

Sancti monialibus pauperibus dz puidere eps. Monachales otiose esse nō debent diuino

‡ Ut lxxxvj. di. non satis.

Item pparia. mur. vbi de hoc. Ecclia potēti⁹ laborare/ꝓuidere non debet.

Justi⁹ fecer⁹ si iuste petēte coarcuerit: q̄s si ei ōder⁹ tē

n Pūs

o ¶ Pauperib⁹. j. di. lxxxvij. di. c. j. & ij.

¶ Innocētius. qui fuit tertius a syricio.

Q Uoposuisti. Hec est scda ps distinc. in qua dr q⁹ puniantur sacerdotes & diaconi q̄ non seruauerint

runt sententiam Syricij de castitate. Jo. de san.

a ¶ Diaconū. Ideo non dicit de subdiaconis: qr nō erat sacer ordo. non tamē poterat cōtrahere. xxxij. di stinctione. si qui.

Filius ābulāte sup terram te stat patris incontinentia.

b ¶ Filij. Filius cū est argumentum ambulās sup terram de incontinentia patris. xxviij. distinctio. primus.

c ¶ Quod sola continentia solis primitibus. vt. lxxxiij distin. cū in preterito.

d ¶ Jā inde. i. de hoc articulo.

e ¶ Q̄ in tēplo Sufficit ꝯ scholari ad hoc vt stipendiū ꝓsequat vt sua vice seruiat ecclesie. scilicet cum ibi est.

Dies pro anno iuenitur.

f ¶ Vicis. i. septimane als est dies pro āno. vt xxxij. qō. ij. hoc ipsum.

g ¶ Cū vroze Multo ergo fortius si cum alia.

Sufficit tra scriptū esse.

h ¶ Scriptuz est. Sufficit ergo ita scriptū eē licz sit darū. ar. xxx. di. in memoriā. ff. q̄ ex a quili. ma. l. ꝓperit.

i ¶ Estote. ar. cōtra. xxxj di. in cena. nam castitas est cū ꝓpria coniuge.

Leui. xx. b. Castitas est inter cōiuges.

k ¶ Quo magis. i. ꝙromagis.

l ¶ Nec ꝓterit Preter sabbatū magnum et diē p̄cedētem. vt de pse. di. iij. in sabbato. Uel dic sacrificijs. id est officijs diuinis.

m ¶ Uel baptismatis. Cū necessitas exiget. als baptismus qui fit cum cereo benedictione: r ix. lectionibus bis in anno tm̄ fit. de conse. dis. iiij. ꝓpone.

n ¶ Precepit. i. persuasit. vt. xxxij. q. iij. xpiano. Uel precepit vroribus nolētibus cōtinere. Uel dic ꝓceptū esse cum vir accipit corpus xp̄i: vt. s. nō exigat: sed redere tenetur omni tempore.

¶ Con cor. tex t⁹ i. nō

o ¶ Uroris. i. non ideo dicit eū esse virū vroris vnius vt ea vtatur tempore Syricij in sacerdotio.

dz. ff. ō

p ¶ Ut permaneat. Argu. voces affirmatiuas reddo. r in soluēdas i negatiuas. ar. j. di. xxxvj. vna tm̄. c. vnus.

¶ l. nā ēt.

q ¶ Sed ꝓpter incontinentiam. i. vt ea mortua contra. de in tm̄ eat: r secundā nō ducat. r sic negatiua legit/ vius offi. tē. id est non plurium. argu. extra de testi. licet.

stamē.

r ¶ Futuram. i. quam timebat.

s ¶ In carne. i. carnaliter viuentes.

t ¶ Sed ea plane. Hic ñdet ꝓsultationi: r reuertit ad ꝓstitutionē Syricij de qua dixerat. Dicit aūt hyg. r alij q̄ Syricus bis emisit cōstitutionē. ꝓmo illā q̄ erat data ab apl̄is. s. vt in sacris ordinib⁹ nullus cōtraheret: r si cōtraheret deponerē. vt. lxxxiij. dis. cū i ꝓcto hec fuit primo ab apl̄is statuta. Iz quia aboleuerat renouata est Syricio: ꝓcedente tē pore referebat q̄stio de talibus de q̄b⁹ Innocē. hic loquit. Iz tñ q̄ quidā ꝓtendēbāt ignorātiam prime ꝓstitutionis Syricij: r ide sumpta occasione aliam edidit humaniorē inirigādo rigorem prime. s. vt ignorātes excusent. vt. j. e. plurimos r hāc formā scribit. s. secūde Innocentij exꝓpetrio. et q̄ scripsit bis Syricus paret ex hoc ca. et seq. ibi ds q̄ quidam excusant ignorātia ꝓstitutionis Syricij. sed quare liter hoc dicetur in prima cōstitutione? Quidam dicunt q̄ nō dedit de hoc facto nisi semel constitutionē renouādo cōstitutionē apl̄oz. r mitigādo eam cum sua distinctione r secundū hoc cadē est cā decisionis Innocentij: nisi q̄ Innocentius vtitur distinctione circa constitutionē Syricij: et Syricius circa cōstitutionē apostolorum. Tertij dicunt q̄ Syricius duas emisit constitutiones: sed in nullo renouauit apostolor̄ constitutionē quia apl̄i michil cōstituerunt de incontinentia. ar. xxxi. discin. qm̄. r dicit S. q̄ quedam constituit ecclesia q̄ non fuerunt statuta ab apl̄is. vt de primitia ministror̄. xxv. q. j. Hac itaq̄. scilicet apl̄i docuerūt. verum est exēplo. xxxi. di. oino. non constitutione: sed de hoc dixi. xxviij. dist diacon. Prima ergo constitutio Syricij fuit de continentia: vt quicunq̄ velles promoueri ad sacros ordines faceret hoc non tm̄ ꝓmissa: sed etiā precunte cōtinentia. hoc innui videtur. lxxvij. di. quicunq̄. sed quia illa nō seruabatur a quibusdā ꝓtendētib⁹ ignorātā: ideo aliā

Clericis cōtinentiā ds ꝓmo in dixit.

Rom. viij. a.

Titus j. b.

Apli docuerūt tm̄ nihil ꝓstituerūt

fecit cū distinctione. s. eo. plurimos. nec fecit ꝓmā nisi in ꝓmouendis. ꝓmotos esse nō posset astringere sine iam promotis ne contraherent. arg. xxxij. q. j. integri. ij. q. vj. decreto.

nec legib⁹ astringitur. vt. ff. ō le gi. et cōsti. ꝓnceps. r. C. eo. di. Sed vox Barth. nec in primo vel in secūdo ca. habes q̄ Syricij aliquā constitutionē fecerit: sed in uehit i sedo ca. cōtra incōtinentes: de quib⁹ cōsultus fuerat distinguēdo: inuoti⁹, dispensando. q̄ ꝓz ex verbo monita i ꝓncipio. c. et ꝙ verbuz admonitionē. in fi. r dic cōmeauit nō cōstituēdo: sed ignoscēdo r dispēsando. vt. j. e. ꝓbr.

a ¶ Et diuersa. i. diuisa et dimēbris. nam recipit diuisionē. t. distinctione. r hoc de secunda.

b ¶ Prouincias. Pro maiori parte.

c ¶ Non ꝓbatur. ex hoc videtur q̄ q̄ dicit citatione ad se nō puenisse q̄ hoc nō tenet. ꝓbare: sed potꝰ aduersarius tenet. ꝓbare q̄ peruenerit ad eū: cuz ratis negatiua nō possit. ꝓbari. vt extra de elec. bone. Sz nō est verum: qr credendum est ꝓbo nūcij donec ꝓbetur. vt no. iiij. q. iij. ꝑ. item in criminali. ff. arē testes quos. sic ꝙ exponit. ꝓbaꝝ puenisse. i. ꝓbaꝝ nō puenisse. cū em cōstitutio sit publice. ꝓmulgata ꝙlibet eam tenetur scire. vt xvij. di. q̄ dicitis. r fm leges tenetur eā quilibet scire vsqz ad duos mēses. vt in auf. vt fac. no. cōsti. ꝑ. j. col. mus. q: ꝙ ꝓsumebaꝝ puenisse ad istos: tenebant ipsi ꝓbare ignorantiā: r hoc est generale q̄ ꝓpter ꝓsumptionē cogit ꝓbare aliqs ignorantiā. vt hic. et eē de elect. inotuit. et. j. q. j. si qui a symoniacis. et. C. de pen. tu. l. penul. als qui dicit atqué scisse hoc tenetur probare. vt. iij. qō. ix. indicas. et. ff. de admini. tuto. l. hoc autē. quid em̄ peccat qui ꝑsentis legis instituta sequit obseruantiā. vt. C. de testa. iubem⁹. in fine. Sed qualiter ꝓbat se aliquis ignorasse? dico suo Ignosacramento. vt. xxxvij. q. ij. in lectum. extra de sentē. excōmu. si vo. vt quō ꝓno. iiij. q. v. quis batur. q̄s. in fine. † Jo. † Con. Ut etiā alio mō cor. gl. si potest se ꝓbare fuisse in alio loco ꝓsi. in. l. re fuisse i alio lo si cui. r co: et forte si ꝓcibi barsumptio est contra. ff. ō tra eum non cre accuderez iuramēto suo. B. Sz quid si collegiū vt aliquis cōuentus dicit se ignorasse nūq̄ tūc oēs iurabūt. dico q̄ sufficit si episcopus cum maioribus de capitulo iurat. vt. ff. ō condi. r demon. municipibus. Alij dicūt q̄ eo ipso ꝓbat ignorantia: q̄ nō ꝓbatur scientia: vt C. qui mili. non pos. super seruis. lib. xij.

Leui. xx. b. Cōsti tas est inter cōiuges.

Proba re tenetur qui dicit se nō citatum.

Constitutio publice ꝓmulgata in tra q̄ ꝓs ignat.

Ignorātiā ꝓ cogit

diuersa sententia est. nam si ad aliquos forma ecclesiastice vite pariter et disciplineq̄ ab episcopo Syricio ad omnes prouincias commeauit non ꝓbatur peruenisse: his ignorantib⁹ venia nō negabitur ita vt decetero penitus incipiant abstinere: et grad⁹ suos in q̄bus fuerint inuēti retētent: vt eis nō liceat ad potiora cōscendere: quibus in beneficio esse debet q̄ hunc ipm locum quē retinent non admittunt.

¶ Si qui aūt scisse formam viuendi missaz a Syricio deteguntur/ neqz statim cupiditatem libidinis abiecisse: illi sunt modis omnibus submouēdi: qui post admonitionem cognitaz preponendam arbitrati sunt voluptatē. Itē Syricius pa.

¶ De eodem.

Plurimos sacerdotes xp̄i atqz leuitas post lōga consecrationis sue tēpora: tā de cōiugijs ꝙ⁹ cūqz etiam de turpi coitu sobolem didicimus ꝓcreasse: et crimen suum hac prescriptione defendere: qr in veteri testamento sacerdotibus ac ministris generandi facultas legitur attributa. Dicat michi nūc quisquis ille est sectator libidinuz ꝓceptor viciorum: si estimat q̄ in lege moy si passim sacris ordinib⁹ a deo nostro relaxata sunt frena luxurie: cur eos quib⁹ committebantur sancta sanctorū: premonet dicēs. Sancti estote quia ego sanctus sum dñs de⁹ vester cur etiam procul a suis domibus anno vicis sue in tēplo habitare iussi sunt sacerdotes. Hac videlicet rōne ne vel cum vroribus suis possint carnale exercere commercium: vt conscientie integrita te fulgentes munus acceptabile deo offerrent: quibus expleto deseruitiōis sue tempore vroris sue vsus soli⁹ successionis causa⁸ fuerat relaxat⁹. quia non ex alia nisi ex tribu leui: quisqz ad dei ministeriuz preceptus fuerat admitti.

Item. ¶ De eodem.

Quia aliquanti de q̄bus loquimur. vt tua facritas retulit ignorantia lapsos se esse deflēt: his (hac cōditione) misericordiā dicimus nō negandā vt sine vllo honoris augmento in hoc quo delecti sunt ꝓ̄lio virerint officio ꝑseuerent: si tamē post hoc continentes se studuerint exhibere hi vero qui illiciti pauli excusatione vtuntur: r si sibi asserunt veteri hoc lege cōcessum nouerint se ab oi ecclesiastico honore (q̄ indigne vsi sunt) aplice sedis auctoritate probant ignorantiam eum ad omnes commeauerit.

Turpes. ¶ Solius successionis cā precipue nam r causa incontinētie. xxxij. q. ij. §. his ita.

Uia aliquāti. ¶ Ut tua. cū q̄ hic scribat vni: r in ꝓcedenti. c. dicat q̄ constitutio Syricij pape ad oēs ꝓuincias cōmeauit: ptz q̄ duas emisit Syricij ꝓstitutiones. r etiā qr ꝙ dicit ignorātiā. respectu ꝓmi. Apl̄os. Respectu scz secunde constitutionis.

¶ Diaz. qr illa ignorātia iurs̄ ñ eos excusat a toto † qr facil⁹ cū eis dispēsat. Alij dicūt q̄ vnā tm̄ emisit iterdi: Delecti. i. lapsi. [r dicūt ignorātia aplice ꝓstōis

¶ Priuilegij. Arg. ꝙ eos q̄ ꝓtendunt se nō debere

Ignorantia iurs̄ q̄ excusat a pena ꝓpter ignorantia: nō excusat a nullitate. ꝓ actū not. i. l. j. C. de

Decretum nō ligat ignorātes.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cōsuetudo antiq̄ non excusat.

dare decimas: quia predecessores sui nō dederunt: z ste vt volunt priuilegijs suorum antiquoꝝ. extra de decimis. c. ij. z. c. finis. Item arg. contra illos qui p̄ sui iuris tuitione consuerudines antiquas allegant. vt. xxxij. q. iij. nemo. z. j. q. iij. c. vlti.

a ¶ Cauere.

Presumit ex pñtib⁹ circa futura

Arg. ex presentibus futura pñu. arg. dist. l. si q̄s diacon⁹. dis. lj. preterea.

b ¶ Ut absteindātur. Sic. xxj. q. j. in canonib⁹.

Resbyter. c ¶ Hec tertia pars hui⁹ distin. in qua queritur qualit̄ penitentia ipon. sacerdoti lapso in fornicatione: tra q̄ possit post ea celebrare et ñdetur q. z. annis debet penitere. Jo. de fan.

Fornicatiōis cā hodie nemo est deponēdus.

c ¶ Presbyter hoc intelligūt q̄dam de dispensatiōe. alij de ire: q. ep̄us post pactā penitētiā tenet dispēsare. ar. l. di. dño scto z. c. vt plituere tur. vnde dicūt hodie pro fornicatione neminē deponendū: nisi in ea pduret. et tō q̄a hodie fragilitia sunt corpora nr̄a q̄ olim erāt. xxxiij. dis. fratern̄itatis. licet eadez ratiōe debes dicere de quolibet crimine vt. j. c. versiculo. eadez q̄z. Et nota. ē. pri. dis. ca. martinan⁹.

iij. ps.

d ¶ Apostolorum. Hic cōcilū dispensat contra apostolū in pentis. vt. ē. di. pri. pbr̄. sic. ē. xxxiij. distin. cognoscamus. et. c. lector.

Concilium ē apēm dispensat.

Sacerdot⁹ fornicarij pnia. Jeiunāndo i vespa comedē debent.

e ¶ Auctoritatem. Hanc non habemus in corpore canonum beati Silvestri.

f ¶ Decem annis. Alibi dr̄ q̄ sacerdoti pro fornicatione imponitur pena. xij. annoꝝ: et ep̄o. xv. xxx. q. j. si q̄s sacerdos. z ca. nō dz. alibi. vij. vt. xxxiij. q. ij. hoc ipm. Sed varietas delicti inducit varietatē pene. s. cū fornicatio est simplex vel incestuosa: poterit sacerdos mitigare penā. p qualitate criminis z q̄litate psone.

g ¶ In vesperam. Nam ea hora debent comedere ieiunantes. de consecra. distin. j. solent.

Presbyter[e] si fornicationem fecerit: quā q̄ secū canones apl̄orum[a] debeat deponi: tamen iuxta auctoritatē dei siluestri: si in vicio nō pduauerit: si sua sponte confessꝰ adiecit vt resurgat. x. annis[f] in hunc modum penitеat: tribus q̄dē mēsibus a ceteris remotus pane z aqua a vespa in vesperā[g] vtak: tantū autem dieb⁹ dñicis: et p̄cipuis festis modico vino et pisciculis arq̄ leguminib⁹ recreetur sine carne et sagimine[h]. ouis: et caseo vtatur: sacco indutus humi adhereat: die ac nocte miserte detectos: nec vnquā posse veneranda tractare mysteria a q̄bus seipsi dū obscenis cupiditatib⁹ inhiant priuauerunt. Et q̄ exempla p̄ritia cauere[e] nos p̄monēt in futuꝝ. si q̄libet eps p̄or aut diaconus (q̄d nō optam⁹) fuerit talis inuentus iā nunc tibi omnē p̄ nos indulgentie aditum intelligat obseruatuz: quia ferro necesse est vt abscindantur[b] vulnera que fomentoꝝ nō sentiūt medicinā.

Qui aūt ppter pcrā iubētur deponi post cōdignā pniaz in suo ordine poterūt reparari.

¶ Que penitētia sit imponenda sacerdoti: q̄ de fornicatione conuictus fuerit.

Presbyter[e] si fornicationem fecerit: quā q̄ secū dū canones apl̄orum[a] debeat deponi: tamen iuxta auctoritatē dei siluestri: si in vicio nō pduauerit: si sua sponte confessꝰ adiecit vt resurgat. x. annis[f] in hunc modum penitеat: tribus q̄dē mēsibus a ceteris remotus pane z aqua a vespa in vesperā[g] vtak: tantū autem dieb⁹ dñicis: et p̄cipuis festis modico vino et pisciculis arq̄ leguminib⁹ recreetur sine carne et sagimine[h]. ouis: et caseo vtatur: sacco indutus humi adhereat: die ac nocte miserte coxdiam dei omnipotentis implorет: finitis tribus mēsibus cōtinuis exeat: tamē in publicum non p̄cedat: ne grex fidelis in eo scādalum patiat̄: nec enim debet sacerdos publice penitere: sicut laicus. Postea aliquātisper virib⁹ resumptis vnū annū et dimidiū in pane et aq̄ expleat: exceptis dñicis dieb⁹ et p̄cipuis festiuitatibus in quib⁹ vino et sagimine: ouis: z caseo iuxta canonicam mensuram vti poterit. Finito primo anno z dimidio: corporis et sanguinis dñi (ne indurescat) particeps fiat et ad pacem veniat: psalmos cum fratribus in choro[k] canat ad cornu altaris non accedat: iuxta beati clementis vocē[l] minora gerat officia. Deide vero vsq̄ ad expletionem septimi anni: omni q̄dem tp̄e (exceptis paschalibus diebus) tres legitimas[m] ferias i vnaq̄q̄ hebdomada in pane z aqua ieiunet. Expleto[n] septimo anni circulo si fratres apud quos penituerit eius congruam penitētiam laudauerit: eps in p̄sti num honorem iuxta beati calixti pape auctoritatem eū reuocare poterit. Sane sciendū q̄ secūdam feriam vnum psalterium canēdo: aut vnum denarium[o] pauperibus dando

h ¶ Et sagimine. Arg. q̄ lz comedere de sagimine illis dieb⁹ q̄b⁹ oua z caseū lz comedere. iij. di. denicq̄. Ous et caseo eēpsrant sagimine

i ¶ Penitere. ē. dist. prox. si quis eps. ē. z. xxviij. distin. p̄b̄r. contra. Sed expone publice. i. solenniter.

k ¶ In choro. Ut ibi ministret.

l ¶ Nocē. quā nō habemus in hoc corpore.

m ¶ Tres legitimas feriās. scz. ij. z. iij. z. vj. feriaz. vt. j. c. innuit. de cōse. distin. iij. ieiunat. et. xxij. q̄. v. c. j.

n ¶ Expleto. ergo recōciliandus ē quis per acta parte penitentie. et si tota finitis nō sit. f vt xij. q̄. ij. de viro extra de fur. et litteris.

o ¶ Denariū. Extra pōt dare denariuz pro ieiunio q̄ spūale est: nec tamē symoniam cōmittit: q̄ cū deo itelligit ēre. Sicut nec lex iulia de ambitu: lo. ū habet in romana ciuitate. imo spūale datur ħ tantū scz clemosyna pro spūali. nō facit ad hoc: q̄ sicut ere peccatoꝝ iste sevēdit. vt. i. v. q̄. j. nō ē q̄ cuiq̄: ita z pecunia sua se redimat. de pen. distinc. j. medicina. Et est argu. p̄ mutatione pene. xxxvj. q. j. ō raptoribꝰ Nunquid aūt potest ħ ieiunare per aliuz: q̄d videt: q̄a denarium pōt dare vt se redimat a ieiunio. ḡ multo fortiꝰ per alterū ieiunū pōt liberari. Itē q̄ ieiunū viuū liberat mortuū. vt. xiij. di. aie. de pe. di. vj. c. j. q̄d ꝓcedo et dz iste denariꝰ esse talis q̄ nō euincat ab eo: alias nō cōtingeret liberatiōnē. z C de sen. z iter. libera. ff. de lega. iij. qui concubinā. ℣. si heres. q̄ nō intelligitur datū q̄d enici pōt. vt ibi dr̄. arg. xiij. q. v. simolās Sz nūq̄d penitēs sua aucte pōt hāc p̄mutationē facē: dicūt q̄d q̄ sic q̄ nō ꝓcedo in pnia ipōsita ab hoie. vt ex de vo. et vo. redēp. ex multa. in fi. Johānes. hz certe q̄ hic dr̄ de denario auctoritate huiꝰ canonis facere pōt penitēs. nec decre. illa in aliq̄ cōtraduat. B. xiij pē

Jeiunari pōt p aliū.

Symoniaz nō p̄mittit qui cuz deo cōtrahit.

Pnia i posita

Penarū mutatio ē p̄missa

a ¶ Redimere. Arg. ea q̄ facere tenemur alia equipollentia facēdo posse recompēsari: z ita mutatione penarum posse fieri. arg xxxvj. q. j. de raptoribus. di. xlj. non cogantur. contra. j. q. j. nullus epūs. ij.

b ¶ Sexta feria. Ergo quartā posset redimere: q̄d ei de vna negat de alia cōcedere vī. xxv. di. ḡlts.

c ¶ Eadē. Nō tñ eadē dispēsatio in oib⁹: q̄ in aliq̄bus plibet

divisio

Rouidendū. Hec distinct. dividit in duas pres: in q̄rū prima punit negligētes plātos: et q̄ gaudēt adulationib⁹. z hoc p̄bat p. vij. auctes. sed ibi ℣℣. Jo. de fan.

d ¶ Prouidēdū. In duab⁹ superioribus dist. tractaut magr̄ q̄ ordinādus dz ē sine crimie. p̄pio. In hac dist. ondit q̄ non dz alienis criminibus consentire.

e ¶ Inferas. ff. est. j. lxxxvj. di sti. pasce. z ex de sen. excō. quā te. z pz hic q̄ medicus gratis tenetur curare pauperē infirmū: q̄plus dz valere apud eū vita illi⁹ q̄ ppria pecunia. vt. lxxxvj dis. nō satis. Sz q̄d si infirm⁹ diues est: z nichil vult dare medico: nunq̄d gratis tenetur eū iuuare? Uf q̄ non: cū nemo de suo cogatur facere bñficū: vt. x. q̄. ij. precarie. cū etiā medic⁹ licite pōt recipe mercedē. vt xvij. q. v nō sane. Dico q̄ tenet eū curare suis impensis ꝓ si qualuerit repetat erpēsas: q̄ vtilē gessit negotium. ff. de nego ge. pōnit⁹. Et si moriat̄ eger pt euēnus nō sit secut⁹. vt. ff. e. tit sed an vltro. nec pōt ei quis infirmo. vt. C. e. alimēta. Sed q̄d si infirm⁹ obiect q̄d pietatis fecerit sumpt⁹ illos: nisi esset prohiber ne aliq̄ medicine fiāt: z tūc dicūt quidā q̄ medicus nullā hz actionē. vt. C. de nego. ge. l. vl Sed dī here de domo ruitura. xxij. q. iij. ipsa pietas. Jnuitos esset pōt cōferri bificiū. vt. xlv. di. z q̄ emēdat. imo ꝑsu mo ipm fuisse furiosuz cū illa ꝓba dixit in egritudine cū contra. ff. de pdi. initi. quidā. z ex de suc. ab intesta. c fina. Sed q̄d dices si ds vult me interficere: nisi dem ei pecuniā: nunq̄d teneor ei dare vt me liberē a morte: ita videtur per hoc

Benefi cium ferri pt innuto.

Vita q̄ ħ dz. z. lxxxv an sit di. nō satis. i pn. pecu. Dicunt tñ quinta redam solos p̄cla mentos ad hoc tenē da. ri vt. xij. q. ij. gloria. er. xvi. q. j. c. vlti. Alij dicunt q̄ quilibz tenet redimere vitam alterius. Utruz aūt quilibet teneatur defendere aliū dixi xxiij q. iij. nō iferēda.

Si quis epūs

f ¶ Precio. De hac materia fuenies. xvi. q. vij. decimas. er. j. q. j. c. vl. z. c. nullus epūs. j. xxiij. q. iij. ca. si is qui. z cap. si illic.

g ¶ Suspēdatur. i. deponat. j. q. iij. si q̄s epūs. ‡ al̄s esset ptra. xi. q. iij. teugal dum.

‡ Adde sepe ꝓbū suspēsionis positū est p ꝓbo deposi tiōis. xxvj. q. v. si q̄s epūs. q̄q̄s econuerso. xxj. q. ij ca. j.

Delicta maiorum alios corrūpunt.

Nemo quippe nocet.

h ¶ Redargue re. ē. distin. xl. si papa. vi. q̄ne. j. oues. quia vult magr̄ placere si lēdo q̄ displicere redarguēdo.

i ¶ Extendit. Delicta em̄ maiorū trahuntur ab aliis in exemplum. vt. xj. q̄e ij. precipue.

k ¶ Nō corrigit. Cum est clamor de talib⁹. extra de symo. licet hely.

l ¶ Rror cui non resistitur. ¶ Cum possis. Ex officio. hoc enim intelligunt quidā de prelato. Arg. xxiij q. iij. ita plane. ħ ℣. de quolibet. xxxij q. iij. tam sacerdotes.

m ¶ Societatis. Jmproprie sumitur hoc nomen societatis. q: inhon estarū rerū societas nulla est. ff. pro so. nec. pretermittendum.

n ¶ Quid em̄. ¶ Non pollui. directe. nam occasiōe alterius bene pollluitur si ei consenserit.

o ¶ Qui. Jxxij. q. v. si quis.

p ¶ Cōsensus de triplici ꝑsensu dr̄. ij. q. j. notū. in fi.

Nemo quippe nocet. ¶ Redargue re. ē. distin. xl. si papa. vi. q̄ne. j. oues. quia vult magr̄ placere si lēdo q̄ displicere redarguēdo. i ¶ Extendit. Delicta em̄ maiorū trahuntur ab aliis in exemplum. vt. xj. q̄e ij. precipue. k ¶ Nō corrigit. Cum est clamor de talib⁹. extra de symo. licet hely. l ¶ Rror cui non resistitur. ¶ Cum possis. Ex officio. hoc enim intelligunt quidā de prelato. Arg. xxiij q. iij. ita plane. ħ ℣. de quolibet. xxxij q. iij. tam sacerdotes. m ¶ Societatis. Jmproprie sumitur hoc nomen societatis. q: inhon estarū rerū societas nulla est. ff. pro so. nec. pretermittendum. n ¶ Quid em̄. ¶ Non pollui. directe. nam occasiōe alterius bene pollluitur si ei consenserit. o ¶ Qui. Jxxij. q. v. si quis. p ¶ Cōsensus de triplici ꝑsensu dr̄. ij. q. j. notū. in fi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Onsentire. C. q.iij. ostendit. 7 .xxiij. q.iij. qui aliorum.

b ¶ Nō occurrit. Si. ff. ō iure patro. adigere. ff. de nox. ī seruus. in fine. ff. ō his qui no. infa. quid ergo. S. j.

c ¶ Lupo rū. i. laicoꝝ q̄ sic dicunt ones. vt. ij. q. vij. ones

d ¶ Placere. Sic. xxi. q. j. c. j. ī. ex de cle. cōiu. c. diuersis. ī. ff. ō ope. lib. duoꝝ

e ¶ Labioꝝ l. p̄dicādi: vel etiā redarguendi.

f ¶ Obligata. Si. j. viij. q. ij. c. vlti. 7 c. dilectissimi.

g ¶ Negligētia. ō. xxxviij. di. ignorantia.

ij. ps. ¶ Quāq; ¶ Hec est. ij. ps huj⁹ di. in qua dicit q̄ plures malī sacerdotes sunt culpādi: tñ non despiciendi Johan. de fan.

diuisio ¶ Ollectum ¶ Hec dis. diuiditur in. iiij ptes. 1 quaꝝ prima reph̄endit de fide episcopos et hoc p duo ca. seq̄a ibi. Qō aūt Tertia ibi. Sil'r Quarta ibi. p̄sbyterorum. Johan. de fantu.

h ¶ Sollicitū Tria ca. aplice regule. hic breuiter tangit: q̄ epūs debet esse prudens/ continēs monogam⁹

i ¶ Peruenit. ¶ Pauperes. Quoꝝ curā nō p̄se: ſz per archipbōs vel archidiaconū gerere debet. vt j. lxxxviij. dis. ep̄o gubernationē.

k ¶ Consilia. Ut Aug. dicit q̄ a puero nōdum

¶ Corrigi ſ. xi. q. iij. q̄ ꝓsentit ſ. xxiij

Sicut aūt ꝺs aliorꝝ vicia palpare nō debet: 7 ita nec malorū laudib⁹ delectari. Uñ ana cletus pa. cunctis fidelibus.

¶ Miserrimus est epūs qui malorum laudibus gloriatur.

Nichil illo pastore miserī⁹ qui gloriat lupoꝝ[c] laudib⁹ quib⁹ si placere voluerit: atq; ab his amari elegerit: erit hinc ouibus magna pernicies. Nullus igit pastor placere⁹ lupis 7 gregib⁹ ouium pōt. pdit enī memoriā labioꝝ[e] mēs terrenis obligata[f] carceribus Sicut aūt artiū in suo quoq; ope inuenit mī instātia: ita nouerca eruditionis est negligētia[g]. Q uāq; sacerdotem tā a suis q̄ ab alienis criminibus: oportet esse imunē. tñ si aliorsum sese habuerit: nō ideo verba sue p̄dicatiōis dñt contēm. Sicut enī ait Hiero. vt liriuum per cinerē humidum fluens lauat 7 nō lauatur: ita bona doctrina per malum doctorem animas credentiū lauat a sordibus peccatorum.

¶ Distinctio. lxxxiiij.

Sollicitū[k] ꝺz 7 vigilantem oportet esse epūm circa defensionē pauperū: releuationez oppressorum: tuitionē monasteriorū. qō si facere neglexerit aspere est corrigēdus. Un de Grego. Anthemio subdiacono campanie.

¶ Corripiat epūs qui circa officium suū negligens extiterit.

Peruenit ad nos fratrē 7 coēpm nr̄m Paschasiū ita desidē 7 negligētem in cunctis existere: vt in nullo q̄

annicnlo parat⁹ est edoceri. vt .xxxiij. qō. iij. si habes. alias stult⁹ esse cōuincit. vt .xxū. di. de

¶ Sollicitū

est epūs cognoscat: adeo vt neq; ecclesia ipsi⁹: neq; monasteria siue filij ecclie: vel oppssi vel pauperes[l] eius erga se dilectiōis studium sentiāt: nec aliquā supplicātibus sibi i quib⁹ iustū est opē defensionis accō moder. 7 qō est grauī⁹ dici: cōsilia[h] sapientū[i] 7 recta est suadentium nulla rōne patiaꝝ suscipere: vt qō p se nequit attendere: ab altero[m] saltem possit[n] addiscere: qō si ita est non sine tua culpa esse cognoscat: q̄ eū obturgare atq; coercere (vt dignum est) distulisti[o]. Volum⁹ itaq; eum cōā aliis sacerdotibus[p] et quibusdā de filijs suis nobilibus cōtestari pro hac re debeas 7 hortari. Si vero (qō nō credimus) post hāc adhortationem: nostro solito ad hoc more negligēs esse tentauerit ad nos est omnib⁹ modis trāsmittendus: vt hic positus discere[q] possit quid vel qualiter ꝑm dei timorem agere conueniat sacerdotem.

I dem ad eundem.

¶ De eodem.

Nunciatū est nobis cam panie episcopos ita negligētes existere: 7 inemores honoris sui: vt neq; erga ecclesias: neq; filios paterne vigilātie curam exhibeant: vel monasteriorum sollicitudinē gerant: seu in oppressorum siue pauperū se tuitionē impēdāt. Ideoq; hac tibi auctoritate p̄cipimus: vt eis ad te conuocatis ex nostro illos mandato districte commoneas: quatenus ita in his q̄ eos iuste ꝑm deum agere conuenit vigilātes[r] existant nullū nos de his denuo murmur exasperet. Si quē vero eorum post hec negligentē esse cognoueris: ad nos eum sine aliqua[s] excusatione trāsmittere: vt q̄ sit graue nolle

Doctrina ē ab oib⁹ accipienda. Cōsilio bono ē acquiescēdū.

Ignorantia non excusat illū q̄ scire potuit p se vel p alium.

pellare. arg. ſ. xxvij. questione. j. si custos. et. ca. si homo. arg. extra de appella. cum sit romana. et. c. reprehensibilis. dic insufficienti ne sit extra de offi. deleg. cap. ex parte.

Pena sapiētē facit.

a ¶ In se. Ut si stultus sit in culpa: sapiēs sit in pena. vt. xxxviij. di sti. q̄ ea. 7. xxvij. qō. j. si custos. et c. si homo.

¶ Quod autez.

ij. ps.

¶ Hec ē secūda pars huj⁹ disti. in q̄ probat dua b⁹ auctoritatib⁹ q̄ diaconi / pbri 7 subdiaconi debēt esse casti. Johan. de fan.

¶ Um in pterito. Hec duo. c. intelligit H. 7 B. ō matrimonio non ꝓra hēdo in trib⁹ sacris ordib⁹ et in ecclia orientali.

¶ In primo cōcilio carthaginē. constituꝝ fuit vt episcopi/ presbyteri/ diacon/ 7 subdiacon ab vxore ſ scilz epalis/ pbr alis/ et diaconalis. abstinerēt a matrimonio ꝓrahendo: sicut a tēpore apostolorum fuit obseruatū. Postea secundo fuit cōgregatuz concilium ab ipsis episcopis: et forte alij plures etiam predictaz ꝓstitutionē confirmauerunt et approbauerūt.

b ¶ Cū in pterito. sez in primo cōcilio Carthaginensi. Hoc ca. et sequens intelligit. H. ō matrimonio cōtrahendo: quod scilicet non lz presbyteris/ vel diaconibus.

c ¶ Qui sacramētis diuinis inseruiunt. i. diaconi. et quod dicit. ſ. e. ab vxoꝝ[b] abstinendū dicas de ducendis: et ſm hoc suppletur hic qō dicit in ca. sequē. in quo nō fit mentio de subdiaconib⁹ per illud quod habemus. xxxij. dist. placuit. in quo sunt fere eadem verba. 7 est sūt carthagi. cōci. 7 hic dicit. H. q̄ apostolus non instituerunt de non ꝛtendo tam cōtracto: quia si apostoli hoc instituissent oriētales hoc admisissent alij intelligunt ea de cōtracto. 7 qō dicit ſ. eriā ab vxoribus. Dicunt aūt legitime sibi copulatis: aut de facto.

ab his que reprehensibilia et valde vituperanda sunt corrigi: regularem in se[a] valeat districtionē sentire. Quod autem de mundicia castitatis sacerdotib⁹ impatur: hoc etiam de quibuslibet altari seruientibus intelligendum est.

Uñ in cartha. conci. ij. aurelius epūs dixisse legitur.

¶ Qui sacramentis diuinis inseruiunt cōtinentiam in omnibus seruent.

Um in preteritoꝝ[b] concilio de cōtinentie 7 castitatis moderamine tractaretur: isti tres gradus 7 cōscriptione quadam castitati per consecrationem annexi sunt. Episcopos inq̄: pbr̄os: 7 diacones: ita placuit vt condecet sanctos ātistites: ac dei sacerdotes necnon leuitas: vel qui sacramentis diuinis inseruiunt[c] continentes esse in omnibus quo possint simpliciter quod a dño postulant impetrare: vt quod apostoli docuerunt exemplo et ipsa seruauit antiquitas[a]: nos quoq; custodiamus. Ab vniuersis episcopis est dictum/ omnib⁹ placet vt epī: pbr̄i: et diaconi: et q̄ sacramenta contractant pudicitie custodes etiam ab vxoribus abstineant. Ab omnibus dictum est placet vt in oibus:

7 ab omnibus pudicitia custodiatur qui altario deseruiunt.

Item ex concilio cartha. vj.

¶ De eodem.

Um de quorundam[c] clericorum: q̄ius ergavxores[f] proprias incontinentia refertur: placuit episcopos presbyteros 7 diacones[g] secundum priora statuta etiam ab vxoribus continere. quod nisi fecerint ab ecclesiastico remoueantur[h] officio. ceteros autem clericos ad hoc non cogi: sed secundum vnius cuiusq; ecclesie consuetudinem[i] obseruari debere.

¶ Contra martinus papa.

Si lector viduam duxerit vt supra legitur. Sed illud vbi necessitas: hic vbi nulla necessitas urget. Similiter q̄ monogamus episcopus esse iubetur: etiam ad reliquos ordines ecclesiasticos deriuari oportet.

Unde syricius papa scribit Imerio terraconen. epo.

¶ Laica sit tantum cōmunione contentꝰ clericus viduam ducens: aut secundā vxorem.

Uisquis clericus[a] aut viduam[l] vel secūdam duxerit[m] vxorē oi ecclastice dignitatꝭ priuilegio mox denudet: laicā sibi tantū cōione concessa. quam[n] ita demum poterit

gestis qui introduxit continentiā quinto nr̄i disti. antecessoris. 7 subdiaconib⁹ pbr̄ia vero vt diaconibus syricius introduxit. unus dicit q̄ alius secundo tes poterāt ꝑhere ante syricium vnde ei imp̄m fuit. Sacer Exponunt. ergo apostoli docuerunt exēplo et opere doctos et admonitione olim 7 ſm. H. non inſti pere tutione: vel ostī potestutione ſm alios nouī.

d ¶ Antiqtas A tēpore syricij hic vocat antiqtatem. lxxxij. di. plurimos.

e ¶ Um de q rūdā. Ordo cum referret de incōtinentia q̄rūdam clericorum placuit nē.

f ¶ Uxores. cū quibus professi erant continentiam seruare.

g ¶ Et diacones. et subdiacones. xxxij. distic. placuit. vbi sūt eadem verba.

h ¶ Remouean. ē. dis. lxxxj. ministri.

i ¶ Consuetudinē. xxxij. disti. placuit. et. c. q̄m in quibusdam. iij. ps.

¶ Similiter q̄.

¶ Hec est tertia pars huj⁹ di. in qua ꝓbatur q̄ nullus bigam⁹ pōt esse clericꝰ. Johan. de fan.

k ¶ Uisquis

¶ Clericus. In inioub⁹ ordinib⁹ ꝓhibent⁹ intelligi: q̄ ō alijs nō posset intelligi.

l ¶ Viduā. ē. distin. xxxiij. lector. contra.

m ¶ Duxerit. Et ita nō incidit in canonē q̄ euz verberauit. hoc vex erat epe syricij q̄ preceſſit innocētiū q̄ edidit illud. xvij. q. iij. si qs suadēte. Sed q̄d hodie? H. dicit q̄ incidit: q̄ iste coronā tenet portare. ex de vi. 7 ho. de. clericꝰ. Tu dic q̄ vbi ꝛerit cum cōrupta vel vidua stari ꝓuaſ oi ꝓuilegio ꝓut hoc. c. dicat. Si ꝛo cū ꝛgine: tūc est in electione an velit retinere ꝓuilegiū an nō. si vult retinē portabit coronā 7 viuet clericaliꝛ. Si non: exuit oi dignitate 7 honore clicali: lz ꝺdā ꝺdicant. Jo. hoc hodie corrigit p decret. ex de clerī. cōiu. Johānes. B. Itē ꝓz hic q̄ ꝓuilegiuz pdit p actū ꝓriū. vt ex. de conſti. cū accessissent. 7. c. cum. W. ricalec.

Clericus ꝺz hēs cū corrupta pdit oī priuilegium

n ¶ Quam. Scilicet communionem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Incorporalia dñr q̃q; possideri.

a ¶ Possidere. Arg. incorporalia possideri. de hoc dixi.ij.q.ij. nullꝰ. z ciĉtra possidet. vt.xvj.q.j. reuertimini. imo iex dicit plane q̃ ius possidet. ff. cõia. ꝓ.l.ij. extra. de cau. poss. cum ecclesia. z ita facit ad hoc q̃ re stitutione cõmunioꝝ possit petiri aliarum rerum.

iiij. pg

¶ Pbr̃oꝝ. Nec est quarta pars dist. in qua dr̃ q̃ senes pbr̃ nõ vocãtur nisi ꝓter sapiam tñ: non autẽ ꝓpter etatem. Jo. de fan.

b ¶ Maturitate. id est sapiẽtia scientia: z moribꝰ. j. q̃stione. j. vltissimus.

Nũe. xi. puer. xx.

Sap. iiij.

Otro. c ¶ Sapiẽtiã. j. xxxv. q. vj. ca. i. iic. xx. di. de dõꝰ. ff. de iu. immu. semp. ff. de ñ. iſtru. l. ij. er. l. vlt. Arg. ẽ. ff. de edil. edict. precipiunt. ediles. ſi. habeſ. ex de ele. cũ nobis olim.

d ¶ Aliꝰ. Ante abrahã. melchisedech eñ fuit sacerdos ꝓtẽporaneꝰ abrahe

Senet⁹ ipedit ꝓmouendũ.

Hospitalitas. Hic ponit. lxxv. di. in qua de hospitalitate tractat quã si quis non habuit ordiari prohibetur.

e ¶ Lorẽtinꝰ archidiaꝯ. alꝰ archidiaconũ florẽtinũ ꝓ puũ nomen: vel quia inde fuit.

f ¶ Senio. Ecce q̃ senectꝰ impedit ꝓmouẽdũ sed nõ delicit ꝓmotũ. vt. vij. q. j. peristi. extra de renun. litteras.

Auaricia ꝓmouendũ ipedit.

g ¶ Ita tenacem. No. q̃ auaricia ipedit ꝓmouẽdũ. vt. lxij. di. ſ. j. nã domus clerici erit oibus cõis. xvj. q. j. quoniam.

h ¶ Qui ab oibꝰ. i. a maiori parte capti. Uel dic q̃ assumeretur. vt. lxj. distin. studũ. et. lvj. dist. aplica.

Canonicus de gremio ꝓfertur ẽneo.

i ¶ Singulos. Jtẽ hic patet q̃ primo examinãtur electi de ꝓpria eccla: q̃ de extranea. z satis patet hic q̃ iz extraneus electꝰ sit a maiori parte q̃ tñ ꝓfertur ille q̃ est de gremio ecclesie. vt dicti. lxj. di. c. nullꝰ inuitus. z. c. quid ꝓderit. Jtẽ hic puꝰ examinãt archidiaconus tanq̃ maior q̃ diaconꝰ: quia maiores z seniores semp ꝓferunt in electione minoribus. vt. lxxiij distin. episcoporum. et. lxxv. distin. c. vlti.

Maiores minoꝝ in electiõe ꝓferunt

k ¶ Sanctis. Videt ergo q̃ ꝓpter tale iuramentũ aliqs repellit ab eꝑatu. quare cum tuberet de hoc inquiri si ꝓpter hoc non repellerẽt. Y distingue si iurãs hoc intellexit q̃ nollet recipere episcopꝰ tũ q̃cũq; necessitas ifraret: iurameñtum tale nullꝰ fuit nec tenetur illud ſuare. vt. vij. q. j. sciasꝰ. viij. q. j. scripturis. Sed si alio modo intellexit vel aliter peccauit quia temere iurauit. vt. xxij. q. iij. ſ. illicitũ. Semp aũt intelligit iuramẽtuz esse temerariuz cũ nõ subeſt necessitaſ. vt extra de iureiuran. et si christꝰ. Si autẽ ignoratur an generaliter intellexit vel nõ: tunc ꝓsumo q̃ tñ de licitis iurauerit vt extra de iure iurando ad nostram. Sed nũq̃d tale iuramẽtuz excludet ele ctuz? non videt. vt extra õ renũciatione. cum in ter. in fi. † eẽ de iureiurando. sicut nñs: nec temerarium iura mẽtũ repellit a cter bñficio extra õ abiura restitutione spoꝝ. liatorum. sollicitudinẽ. nec a restituendo qõ hamo. vt extra de testiũ. intimatum. ecclia. extra de testibꝰ cogẽdis. peruenit. cum penitẽtia vnius anni imponaꝫ ꝓ temerario iuramento. vt. xxij. q. iij. qui sacramento. Ecõtra videtur q̃ nõ possit eligi: vt hic patet: sicut nec eligere ꝓest q̃ illud iurauit. vt extra q̃ metꝰ cã. ad aures. Item quia et si esset illicitum. tamen ꝓpria auctoritate non pãt venire ꝓtra illud. vt. xxij. q. iij. innocẽs. extra. de elec. venerabilẽ. Jtẽ q̃ lex dicit q̃ gratia et facienda est q̃ hoc iurauit. vt. ff. ad munici. imparores. nõ ergo est ius cõe. Solu. credo q̃ possit eligi dũ dr̃ ibi. modo peniteat de tali delicto: q̃ temerariũ iuramẽtum non irrogat perpetuã infamiã indicto meo: sed tantũ solemne. Jo. ego credo iohannem bñ dicere. B.

† Adde nil facit ad hoc si benevi deat. qm̃ ibi simplimẽtũ repellit a cter

Archi.

a ¶ Quantos. de iure debet totum psalteriũ scire. xxxviij. distinc. omnes. et. xxiij. distin. extra de elec. cum nobis olim.

b ¶ Apud episcopum. Not q̃ aliquis ãte pot eligi q̃ postulari a suo epo. lxxvj. di. dilectiõis. et. lxiij. dist. ſ. fas. et de renũ. post translationem.

c ¶ Volũtaré. Arg. eꝑm nõ debere cogi vt concedat clericũ suum sine volũtate sua. arg. dist. lxiij. ſ. fas. distic. lxxvj. dilectiõis. naz nemo cogit aliquẽ a sua potestate liberare C. de emãct. nec auꝰ. nec cogitur q̃s unusꝰ mutare familiã. C. de adop. l. pe. ſ. j. si mulier nec abbas cõpellendus est monachũ suum cõcedere. j. q. ij. ꝓpto. z. xxij. distin. ca. j. z. ũ. ita nec epus. in aut. de sctissimis episcopis. ſ. nulluz aũt eꝑm. Item arg. q̃ mãdatũ pape sic ẽ interpretandũ vt nal si faciat preiudiciuz. vt. ix. q. iij. nũc ꝙo. extra de offic. dele. super eo. rcir. distinc. ecce. C. de emanci. nec anus.

Subditi tẽ iara re non cogit quis.

Dist. ctiõis.

d ¶ Hec distinct. diuidit in viij. ꝑres. In q̃ prima ꝓbat tribus auctibꝰ q̃ eps z q̃libet ꝓlatꝰ dz subditos corrige re benigne: sinaute eoꝝ petã imputẽtur illis. Secunda ibi. Si autẽ. Tertia ibi. Jn doctrina. Quarta ibi. Liberale. Quinta ibi. In ipsa. Sexta ibi. Sicꝫ. Septima ibi. Uel pcussor. Octaua ibi. Prohibet. Jo. de fã.

Doctrina epi in q̃ cõsistit.

d ¶ Doctorẽ autẽ. Jn hac dist. lxxxvj. repetit istud q̃ dr̃ doctrina dz consistere in disciplina correctionis charitate z cũ lenitate: nõ ex odio nec modũ excedat in correctiõe: sed si exceſſerit: venia nõ cogit a subditis postulare. Jn sermone predicatiõis: sicz vt ꝑdicet co diacono q̃tos psalmos minus tenet scrutandum est. Florentino autem diacono rauẽnati si nullum (sicut dixi mus) crimẽ est quod obsistat apud eꝑm et necesse ẽ agere: vt ei debeat cessionem concedere: non tamen ex nostro mãdato vel edicto: ne cõtra suã voluntatẽ cũ concedere videatur.

¶ Distinctio.lxxxvj.

Octorez autem epi oporteat esse: ne inferioriz culpe in euz refundant qui docendi officium accepit quod exequi nescit vel negligit.

Ande leo epus scribit aquilegiensi episcopo.

¶ Negligẽtie rectoꝝ iputantur culpe inferiorum.

Inferiorum culpe ordinũ ad nullos magis referẽde sunt: q̃ ad desides negligẽtes q̃ rectores: q̃ multã sepe nutriunt pestilentiã: dũ austerioꝝ rẽ dissimulant adhibere medicinã. Item Leo epus rustico narbonẽs. epo. ¶ Quoies sunt diligendi: pctã odio habẽda.

Dio habeantur pctã nõ quoies corripiant tumidi: tolerenꝫ infirmi: z q̃ seuerius castigare necesse est: non scientiã sacre scripture: nõ hũane ſ. eo. cũ multa. Replicat etiã in hac di. c. epz epm esse hospitalẽ: sed verbis aliꝰ: sicz oportet epm esse liberalem. Lauren.

e ¶ Inferioꝝ culpe. Not. q̃ ꝑ culpã subditoꝝ, pbatur negligentia prelati. vt. xviij. distin. ꝓpter. et ca. peruenit.

f ¶ Negligentes. Propt negligentiaz ergo dñs punit aliqs. de pse. dist. j. nemo. ff. ad. l. aql. seruus. ℌ. si fornicatriꝫ. lxxxj. distin. dictum.

Dio habeantur. Ro. j. d.

g ¶ Nõ holes xviij. q̃. iij. duo ista j. de pe. di. j. quãobrem. z. di sti. xiv. sit nãq.

h ¶ Nõ senie Ultam tis. q̃ hoc soluz hoim bene agit ꝙ vi corrigi ra hominuꝫ cor bonuꝫ rigat. ꝛc. ſ. de pe est. ni. dist. j. importuna. z ca. q̃ diuinitatis. xxiij. q. iij. cũ sancti.

i ¶ Sed medẽtis. vt. xviij. q. v. prodest. est etiã optimo similis. i aut. de mã. princi. ℌ. non permittas. col. j. Lau.

k ¶ Aciẽtis. Alꝰ incipit culpã ꝑculdubio facietis.

ij. ps.

l ¶ Facietis. Hic Johã. ligat arenas sine cemento. z idẽ decies dicit. B.

Arene nõ sunt sine cemẽto li gande.

l ¶ Emẽdare Culpã habz faciẽtis q̃ negligit hoc eruadi post admonitiones. arg. xxvij. q. j. ſi custos. nam alꝰ esset eadẽ pena

m ¶ Et ꝑmꝰ. Nã tres sũt inocẽtie ꝙdꝰ. xxij. q. iij. ita plane. Primꝰ ẽ malũ ñ facẽ. Secꝰ ẽ faciẽtib⁹ ñ ꝑsentire Tertiꝰ peccãtes si ꝓt corrigẽ. xlv. di. ca. tria. z. c. due. tres

Innocentie

n ¶ Alieno. ſ. vj. q. j. qui crimen. in fi. xxxvij. dist. legant. ſ. de cõsensu alieni pcti. nã de alieno pctõ nullꝰ gradꝰ. punit saltẽ in alio seculo. j. q. iij. iã itaq̃. z. c. crimen. et. lxxxiij. di. quid ꝑdest. vij. q. j. ſ. cum autẽ. Johan.

¶ Sicutẽ. ¶ Hec est. ij. ps huiꝰ dist. z scds articulus vbi dicitur q̃ si prelatus exceꝺat in corrigendo non dz petere vemam a subditis sed a domino.

Quando. ¶ Dura. Nimiũ. z tunc peccat ꝓlatꝰ

Universidad de Deusto Biblioteca

ventalit. xxiij. q. iiij. q peccat. sic et q pauperē exasperat ipportune petentē. xxv. dist. ℌ. crimunis. j. ij. q. vij. si ℌ. ℔ illud ex humilitatis lenitate hoc ex auctoritate

Dela-tus mo-dus ex-cedens in cor-rectiõe an de-beat a subdi-tis ventã pe-tere.

plature: vel sub audi illud ē casuale: hoc aũt regulatur. z necessariũ. Ubi aũt plar⁹ ex odio modũ excessit: teneť ventaz potestulare: qz tenet iuriaz. ff. ad. l. aql. quicadmodũ. ℌ magistratus. ideo autem magis peik platis i hoc casu q̃ aliis: qz vir potest q̃si cura rei familiar⁹ petiñ euitare. xxv. di. ãlis. vel hoc exaudivbi modus ignoãter excessit: quo casu nõ tenetur. ff. vi bono. raptoriũ. l. ij. ℌ. si publicanꝰ. officiat⁹ eiñ facili⁹ peik ℔ alijs: vt extra ỗ sentẽ. excõi. si vero.

a ℂ Ppõ eos. ij. q. vij. nos si in cõpetent. cõtra.

b ℂ Frangat auctoritas. Augere eñ ex ingenio debet dignitatez. nihnis eñ familiaritas cõtẽptuz generat. ff. de officio ℘si. obẽdiãduz. ff. de offi. pcõ. nec q̃ ℌ. ℌ circa. qdveriũ est iter fatuos: ita expõebat azo vt ab eo audiñt. illa ℊ auctoritas. vade p̃ us reconciliari fratri tuo ãteq̃ offeras ad altare: de ℘latis nõ intelligitur.

c ℂ Diligat⁹. Id est diligẽ de beatis.

Familiaritas nimia parit contẽptũ.

Psal. xlix. ps.

verba cõpellit: si etiã ipsi modũ vos excessisse sentitis: non a vobis exigitur: vt vos a subditis ventã postuletis: ne apd eos⁹ quos oportet esse subiectos: dũ nimium seruat humilitas regendi frãgatur auctoritas⁵ et tamẽ petenda est venia ab omnium dño qui nouit eos quos plus iusto forte corripitis: q̃ta benuolentia dulgatis⁶. In doctrina vero sacre scripture auctoritatez debent episcopi pferre non secularũ litteraz peritiã ostentare. nõ eñ est eñalis officij grãmaticã exponere: nec laudes⁵ iouis p̃sonẽt: in ore põtificis. Unde Gregorius scribit de siderio episcopo.

ℂ Sacrã scripturã nõ grammaticã debet eãus exponere.

QUm multa nobis deve

d ℂ Um multa. ℂ Ut negare. Arg. q̃ si subdit⁹ ho

nestus est: platus ei⁹ iustus ꝓces eius dz exaudire. j. xij. q. ij. religiosam. et. xxxv. q. ix. veniam.

e ℂ Grãmaticã. Sz quõ iste exponebat grãmaticã ppõ: qz forte dicebat cũ ego dico hõ itelligatis tã de mare eñ de femia: qz cõis gñis est. ff. de ℣bo. sig. hois

strio studijs fuissent nũciata: ita nostro cordi est innata leticia: vt negare⁶ ea que sibi vestra fraternitas concedẽda deposcit minime valerem⁹ Sz post hoc peruenit ad nos (quod sine verecundia memorare non possumus) fraternitatem vestram grammaticã⁶ quibusdam exponere: quam rem ita moleste suscepim⁹: ac sumus vehementer aspernati: vt ea que puius dicta fuerãt in gemitum et tristiciam verteremus⁹ quia in vno ore se cũ laudibus⁵ iouis christi laudes non capiunt⁴. Et q̃ graue nefandum q̃ sit episcopis canere⁴ quod nec religioso conuenit at: considera. Uiberalem⁴ quoq; necessitatem patientibus sacerdotem esse oportet: al's autem vacuũ portabit nomen epi. Unde Greg. scribit sco suo dei inter cetera.

ℂ Sine liberalitate iane portatur nomen episcopi.

HRatrem nostrum marianum[m] eñm verbis quibus vales excita: quia cuz obdormisse suspicor. dic ergo illi vt cum loco z mentem mutet[n]: nec sibi credat solam lectionem et orationem sufficere vt remotus[o] nichil studeat de manu fructificare: ℔ largã manum habeat: necessitatem patientib⁹ succurrat: alienaz inopiaz suam credat: qz si hoc non habet: vacuũ[q] nomẽ epi tenet. In ipsa autem liberalitate modus adhibendus est rerũ et personarũ. Rerum: vt non omnia vni: sed singulis q̃dã p̃sentur: vt pluribus p̃desse possimus: iurta illud p̃phete. Diſpſit dedit pauperibus. Personarum: vt primuz iustis deinde petõrib⁹ quibus tñ dare phibemur[r]: non quia hoies sunt: sed quia peccatores. Unde Augustin⁹ super Johannem parte secunda.

Fabulas poetarũ p̃dicãdo moraliter exponere nõ multũ laudatur. Ouidius. iiij. ps

p ℂ Patientibus. Magis tamen religiosis succurrat. xvj. q. j. c. vlt.

q ℂ Uacuum. Quo ad ethimologiam: quia nõ est superintendens. viij. q. j. quia episcopatum.

r ℂ Nomen. Immo z nomine z re puiand⁹ est. vt xxxviij. distin. que ipsis. lxviij. distin. corepi.

ℂ In ipsa ℂ Hec est ℌta ps dist. in qua dicit q̃ epõs non debet dare hystrionib⁹: nec venatoribus⁹: nec meretricib⁹: nisi forsan in summa necessitate intuitu nature. et hoc probat z aucto. Johan. de fan.

s ℂ Prohibemur. Aliter debemus.

vistrio a-nes a p̃ morioñe phibẽť Dare turpibus an sit permittuz.

Cytharize et alij⁹ varijs vrẽtes instrumẽtis an pecceť.

ℂ Immane peccatum est res suas donare hystrionibus.

DOnare res suas hystrionibus[s] viciũ est immane non virt⁹: z scitis de talibus[6] q̃ sit frequens fama cũ laude qz laudať peccator[c] i de siderijs anime sue et q̃ iniquagerit benedicitur.

Item in psalmo. cij.

ℂ Grauiter delinquũt qui venatoꝛi aliquid donant.

QUi venatorib⁹⁹ donant quare donãt: dicant mihi quare dant venatori: hoc in illo amãt in quo nequissim⁹ est. hoc in illo pascunt: hoc in illo vestiunt: ipsam nequitiã publicant spectaculis hominum qui dant hystrionib⁹/ qui donant meretricibus[e] quare donant: nunquid non z ipsa hominibus donantur: nõ tñ naturã ibi attendunt operis dei sed nequitiam operis humani

Idem. ℂ De eodem.

QUi venatoribus donãt non hoibus donãt: sed arti neq̃ssime. Hã si homo tñ esset et venator non esset: non ei donares. honoras in eo vicium non naturam. Idem in psal. cxiij. ℂ De eodem.

QUi dent homines venatores et delectãtur. ve miseris si se non correxerint: q̃ cũ venatorẽ vident z delectã

Venatio est multiplex.

Adde q̃ no. in addi. de. neromãt. de sta. mo. z ti. ℌ de. ri. vena. per totum.

tur: videbunt saluatorem z tristabuntur. Iterũ Hiero. in psal. lxxxij. ℂ De eodem.

QSau venator[f] erat ‡ quoniam peccator erat Et penit⁹ nõ inuenim⁹ in scripturis sanctis: sanctuz aliquẽ venatorẽ. piscatores[g] inuenimus sanctos. Item Ambrosius in omelia de quadragesima. ℂ De eodem.

QUid prodeſt ieiunare h visceribus: et luxuriari venatibus? abstinere a ciblis: z errare peccatis?

Item. ℂ De eodem.

AN putatis illum ieiunare fratres: q̃ primo diluculo non ad ecclesiã vigilat: nõ beatorum martyrũ sancta loca perquirit sed surgens congregat seruulos: disponit rhetia: canes producit: saltus siluasq̃ plustrat: seruulos[i] inquã fecũ ptrahit: fortasse magis ad ecclesiam festinantes: z voluptatib⁹ suis peccata accumulat aliena: nesciẽs reum se futurũ tam de suo delicto q̃ de perditione seruorum.

Itẽ Ambro. in lib. de officijs ℂ Que sint in libertate seruanda.

QOn satis ẽ bñ velle[k]: nisi studeas etiã bñ facẽ: neq̃ satiz ẽ iterũ bñ facẽ: nisi id ex bono[l] fõte ꝓcedat. Hoc est

Efficaciter ad salutem.

ANputatis ℂ Seruulos. nõ tñ serui debent ei

i obedire. xj. q. iij. nõ semp. excusanť tñ quo ad quid. vt. xxij. q. v. qui cõpulsus. C. de sepul. vio. l. ij. C. de his q̃ sibi m re. aſcri. l. vl. non in totũ. quia in atrocibus non debent obedire. ff. de re iu. ad ea. ff. de ack. et obli. seru⁹. et dñs teneť ꝓ oibus peccatis eorũ. extra de testi. sicut. z xxij. q. v. qui compulsus.

k QOn satis. ℂ Uelle. Cũ facultas adest z necessitas iustat: al's sufficit bona volũtas rũ charita Volũte. xlv. di. due. si. eť de eo q̃ mut. in pos. constituitus. tas bona

l ℂ Ex bono. Al's nõ est bonum. ar. ff. man. l. j. ℌ. ij. na sufficit. z. l. si procura. xxxij. q. v. sicut.

Meretricib⁹ sine ꝓtõ dari ñeť

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Ex bona. Informata.s.charitate. Lau.
b ¶ Liberalitas. Nota liberalitate esse attendendā fidē/cām/locū/tpis/modū/necessitudinē/etatē/debitatē/conditionē/q diligēter z ordine tractanc.c. pñti vsq ibi. pulchra etiā liberalitas. vbi tractatur precipue de modo vsq ibi: sup lucam exinde sibi dit p ceptū de mia impendēda esse cōmune z generale omnibus.

ex bona[a] voluntate pficiscak.

Ite perfecta liberalitas[b] fide causa/loco/tpe/cōmendak: vt primū operetur circa domesticos[c] fidei. Grādis culpa est si sciēte te fidelis egeat: z si scias eum sine sumptu esse z famem tolerare: erumnā perpeti qui presertim egere erubescit. si in causa ceciderit aut captuitatis sue vel suoz[b] filiorum: aut calumnie: z non adiuues: si sit in carcere positus: et penis et suppliciis propter debitū[a] aliquod iust[9] aliquis excrucier.[e]

¶ Nam z si omnibus debetur misericordia: iusto amplius. Si tempore afflictiōis sue a te nichil impetret: si tēpore periculi quo rapit ad mortem[g] plus apud te pecunia tua valeat q̄ vita moriturī: nō est leue peccatum.

Item. ¶ De eodem.

Omin[9] non vult simul effundi opes: sed dispēsari. Nisi forte vt helise[9] q̄ boues suos occidit et pauit pauperes ex eo q̄ habuit: vt nulla cura teneret domestica: sed relictis omnibus in disciplinā se prophetica daret.

Item. ¶ De eodem.

Et pbanda z alia liberalitas: vt proximos se minus tui ne despicias si egere cognoscas: melius[b] est em vt ipe subuenias tuis quibus pudor est ab aliis sumptū deposcere: aut alicui postulare subsidiū necessitatis: nō tamē vt illi ditiores fieri velit[i] ex eo q̄ tu potes cōferre inopib[9]: cām em natura[k] pstat nō gra[i] neq enim propterea te deo dedicasti vt illos diuites facias. sed vt vitam perpetuā fructu boni operis acq̄ras: z precio miserationis peccata tua redimas. Putāt[m] se parum posce re: premium querunt tuum: vite tue adimere contēdunt fructum: et accusant q̄ eos diuites nō feceris cum te velint illi parentes eterne vite fraudare mercede.

Item. ¶ De eodem.

Onsiderāda[n] est in largiendo etas atq̄ debilitas. nonnunq̄ z verecundia que ingenuos[o] prodit natales vt sensibus plus largiaris: qui sibi iam nequeunt victum querere. Similiter z debilitas corporis promptius est adiuuanda. cum si quis ex diuitijs cecidit in egestatem[p] z maxime[q] si sine suo vicio. sed aut latrocinijs aut proscriptione aut calumnijs que habebat amisit.

Item. ¶ De eodem.

Ulchra[r] etiam liberalitas est i ipso quoq̄ pauperis dato[s] mēsuram tenere: vt abundes pluribus: nec conciliandi fauoris gratia vltra modum fluere. quicquid enim ex affectu puro ac sincero proficiscitur: hoc est decorum non superfluas edificationes aggredi: nec pretermittere necessarias[t]. Et maxime sacerdotibus hoc conuenit ornare dei tēplum honore[v] congruo etiā vt clericaru aula dei resplendeat: misericordie impēsas frequentare quantum oporteat.

a ¶ Superfluas. Arg.ſ.xxi.q.iij.c.ſ. Lauren.
b ¶ Possum[9]. q̄ſ sit cum nobis necessaria subtrahimus ad q̄ nō tenemur. vt.xlij.dist.ſ. ſi aūt hoc facim[9] ?mēdāt ſu m[9]. vt.xlj.di. parſimonia. Nā dicit lex q̄ tūc tenet liber[9] pfonū alere q̄n supest sibi z deest alij vt. ff. ō libe.ag. si quis.ſ. de alimēntis. C. ō ope. li.l.ſ. et dicit canō q̄ intātū debet dare q̄tum sibi possibile est lxxxij.di.ca.ſ. dicit ergo hic q̄tū possum[9]. id est quantum debem[9] tenemur ex precepto.
c ¶ Causas. ſic.ſ.di.l. pōderet. in fi. et.xj.q. iij. nemo. z. xxvj q̄. vij. alligant. Arg. ptra. ff. de po. si holem. vbi punit pietas. sz ibi mia dolo p̄xima fuit. et est q̄ntū iniusta mi sericordia. xxiij. q. iij. ē iniusta.
d ¶ Q̄d cū fregerim[9] ſ. xij. q̄. ij. aurum.
e ¶ Unū ſ. xxiij. questiōe. j. militare.
f ¶ Omnibus De misericordia impendenda.
g ¶ Crassetur Id est ſpinguat rapiendo et ſpoliādo hoies. L.
h ¶ Pauper. Arg. q̄ panp de elemosynis ās colligit debz ele mosynaz facē. ſ. xij. q. i. habebat
i ¶ Ut pferāt. Quicqd em habes vltra id q̄ tibi sufficit aliorum est. vt. xlvij. distin. sicut hi.
k ¶ Non habenti. Quia habenti dare nichil aliud est q̄ perdere. vt. j. q. ij. pastor.
l ¶ Eterum. Quo loco. i. qua auctoritate.
m ¶ Insolentē. Que erat: q̄ ipsi filij sua oia dabāt ecclijs vel sacerdotib[9]: et nolebāt pascē parētes. xxx. di. c. j. Nā z si impius pr̄ sit: tamen pascēdus est: vt in autē. de incest. nup. ſ. si vero contingit. col. ij.
n ¶ Ascē. Tempore em necessitatis cibaria cōmuna sunt. ff ad. l. rhod. de ia. l. ij. ſ. idem etiam.
o ¶ Occidisti. occidit quis alium per subtractionē panis corpalis. vt hic. z. xiij. q. v. immolans. z spūalis. vt di. xlij. ephesijs. detractiōe occidit quis: odio. actu. mente. vt. j. de pen. distī. j. homicidio tum. et. c. omnis. et. lv. distinct. si quis abstinuerit. negligentia. j. distinctio. prī. c. vi. et est ſi. ff. de li. ag. necare. ſ. xvj. q. j. decime. ff. de re mi. omne. ſ. qui preponit. xj. q. iij. non soluz. xij. q. ij. anp. ſ. di. l. ſepe cōtigit. ſ. xxx. q. v. nullū ante. ſ. di. xlvij. sicut.

Liberalitas patronus q̄nq̄ alere tenet.

Mia q̄nq̄ ē iniusta.

Elemosina de elemosinis ē facienda.

Hūiti dare ē pdere. Pr̄ēt impi[9] ē pascendus.

Cibaria olā sunt in nectra cōia.

Panē subtrahens aliū occidit.

Ontra.

Ibi.

Ēps in cā incēdis ſitiōis q̄s dz conuocare.

Quia clemētiam non soluz. xij. q. ij. anp. ſ. di. l. ſepe cōtigit. ſ. xxx. q. v. nullū ante. ſ. di. xlvij. sicut.

¶ Quānis. Id est q̄uis faciant opera spiritualia. Lau.

¶ Similiter. Nec est secta ps dist. in q̄ dicit q̄ prelatus cuz discretione debz punire subditos suos q̄ ꝑbat duabus auctoritatib[9]. Jo. de fan. q. ſ. quid. xv. q. vij. ca. ij. q̄liter hoc c. debeas intelligere. habes extra de symoni. licet heli.

r ¶ Non credas. ſ. xxij. q. iij. innocens. cōtra Ibi de incredulitate q̄ inter socios habēda est loq̄ur. Sed hic de illa q̄ ad iudicem ptinet. Uel refert vtruz bona vel mala de aliquo dicārur. De hac matia notant. xxij. q̄. iij. q̄s magnuz.

s ¶ Ecclesie. Cum hoc ca. de causa inquisitionis loq̄tur. vt extra de accu. qualit. ij. ergo i causa inquisitionis q̄s dz nō habz necesse

largiri peregrinis non superfluas[a] sed competētes. Item compatiamur itaq̄ alienis calamitatibus necessitates aliorū quantū possum[9b] inuenius et pl[9] interdū q̄ possum[9]. melius est em causas[c] prestare p mia z inuidiā ppeti: q̄ pretendere inclementiam. et nos aliq̄n in inuidiā incidim[9]: q̄ cum fregerimus[d] vasa mystica vt coptiuos redimeremus.

Ite sup Lucā. ¶ De eodem.

In singulis quoq̄ gentibus hoim cōuenientibus tributis ſctūs iohannes baptista responsum vnū[e] oibus[f] ita publicanis ne vltra pscriptuz exigant: militib[9] ne calūnias faciant: ne predā requirāt: docens idcirco stipendia cōstituta militie ne dū sumptus queritur predo crassetur[g]. Sz hec z alia officiorum pcepta ꝑpria sunt singulorum: mie est communis vsus: nō cōe preceptum est oibus etatibus oibus officijs necessaria: z ab oibus deferenda: nō publican[9] non miles excipitur: nō agricola: vel viban[9] diues z paup[h]: omnes in cōi admonent vt cōferant[i] nō habenti[k]. misericordia enī plenitudo virtutuz est. z ideo oibus propōsita pfecte forma virtutis ne vestimētis alimentisq̄ suis parcant misericordie

Fideles oēs sunt proximi nostri.

Boet[9]

Contra. cor. textus i. l. necare z ibi glo. ff. de li. agno. vſ. ꝑs.

Universidad de Deusto
Biblioteca

inferre. Vel loquit de clericis infra sacros ordines cōstitutis: quoꝝ cās etiā criminales pōt epūs cū suis clericis tractare z decidere. argu. xv.q.vij. Si autem. qđ

a ¶ Anta nequitia J.j.q.vij. tanta.

b ¶ Fixa. Id ē certa. Sed cū iste absens esset tem an quō papa ferret sit incertū. vt j. vij.q.iij. talia. z xxxj. q.j.c.j. Si forma iudicij ẽtruz ad verā. pbationem vni testi nō credit. vt eē ō testi. iz. in fi. et eo. ti. venies. sz ẽtū ad ꝓsumptiōez. vt. C. ō re. cre. in bone. nisi casus aliqs spālis ine niatur. vt eē de tor. ff. ō suspec. turo. Generi et simpli- citati parcen dū est.

Papa i absen- tem an sit am ferre possit.

Unius dicto qñq; credit.

† Con- cor. l.j. ff. ō do. et. l. tu

senioribus diligenter est veritas ꝓscrutanda: z tūc si qualitas rei poposcerit: canonica districtio culpam feriat delinquētis. Idꝰ Januario epō.

¶ De quodaz epō qui anteq̄ missarum solennia celebraret die dñico ad exarandam messem cuiusdam profectus est.

Anta[a] nequitia ad aures nfas de senectute tua peruenit: vt eam nisi humanitus pensaremus: fixa[b] tiā maledictione feriremus. dicrum quippe est uicht: q̄ dñico die pmiſq̄ solēnia celebrares ad exarandam messem latoris ꝓsentium perrexisti: et post exarationem eius missarum solennia celebrasti: post missarū solennia etiam termi nos[c] possessionis illius eradicare minime timuisti. quod facium que debeat pena sequi oſſis qui audiunt sciunt: dubij autē de tanta querſitate fueramus: sed filius[d] noster cirta cus abbas a nobis requisitus ita se cognouisse perhibuit. et quia adhuc canis tuis parcimus: hortamur vt aliquando resipiscas miser senex: atq; a tanta leuitate morum z operꝝ puersitate cōpescere: et quanto morte vicinior efficeris: tanto solliciti⁹ atq; timidi⁹ esse debes: et quidem pene sententia inde fuerat iaculanda: sed q; simplicitatē[e] tuam † cum senecture cognouimus interim tacemus[f]. eos[g] vero quorum consilio hoc egisti in duobus mensibus excommunicatos[h] esse decreuimus. ita vt si quid in eis intra duorum mensium spacium humanitatis aduenerit: benedictione viatici nō priuētur. deinceps autem ab eorum consilijs cautus exiſte. De quoꝝ sollicite custodi. ne si eis in malo discipulus fueris: quibus in bono magister esse debuisti: neq; simplicitati tue neq; vteri⁹ senecturi parcamus. Vel percussor esse ꝓhibetur ne videlicet propriis manibus aliquem cedat.

Tſi in agathē. cōcilio legit.

¶ Non liceat epō ꝓpriis manibus aliquem cedere.

Non liceat[i] episcopo manibus[k] suis aliquez cedere. Hoc enim alienum a sacerdote esse debet. Prohibetur etiam episcopus turpis lucri gratia esse cupidus: ne aliquo etiam inhonesto negocio victum vel cetera sibi necessaria querat quod generaliter etiam de omnibus diuino cultui mācipatis: id est clericis vel monachis intelligere oportet. Vnde in calcedo. concilio legitur.

¶ Qui connumerantur in clero turpibus lucris non inseruiant.

Peruenit ad sanctam synoduz: q; de his qui in clero connumerātur quidā ꝓpter turpis lucri gratiam aliorum possessionū cōductiones[l] et causas[a] secularium suscipiunt et a sacris officijs se ꝓ desidiā separant. ad domos autem secularium concurrūt: z subſtātiarū eorum gubernationes q̄ auaricie[b] causa suscipiunt. Decreuit igitur sancta vniuersalis vel magna synodus neminem horū deiceps: hoc est episcopum siue clericum aut monachum conducere possessiones: aut misceri secularib⁹ possessionibus posse: nisi forte qui legibus ad minorū etatis tutelas[c] siue curationes inexcusabiles attrahūtur: aut cui ipsi⁹ cuitatis episcopus ecclesiastici carum rerū cōmiserit gubernacula z orphanorum atq; viduarū que indefense sunt aut earum personarum maxime q̄ ecclesiastico indigent adminiculo propter dei timorem. Si quis vero transgressus fuerit hec ꝓcepta ecclesiastice correctionis[b] subiaceat.

¶ Distinctio.lxxvij.

Iduis[c] autē et orphanis ecclesie presidium implorātibus: episcopi debent adesse. z contra improborum violentias protectionis patrocinia eis negare non debent. Vnde gelasi⁹ gerontio z petro episcopis.

¶ Implorātibus patrocinia episcopi debent adesse.

Licet[f] omnibus de nobis sperantib⁹ non debeamus inq̄tum possumus

Oppſsis dz p̄ lar⁹ pa trocinari.

¶ Tacemus. Non ergo semper qui tacet ꝓsentit nec semp idē est tacere q̄ voce ꝓsentire. arg. de cōse. distin. iij. cum pro parvulis. z. lxv. distin. c. si forte.

g ¶ Eos. ff. de reg. iur. concilij. Lau.

h ¶ Excōicatos. Arg. q̄ q̄nq; mag⁹ puniunt ꝓsiliarijs q̄s facientes. distic. xcvj. duos. j. q. iij. qui consētit. et xxiij. q. iij. qui altorum. Sz hoc ideo facti⁹ est: q; isti non cōueniebāt ea ꝓpter que fieret dispensatio circa eos. Sz iz iste debuit puniri: tamē idulturz est ei rōne etatz z simplicitatis. Cōcilij q̄s q̄ plus q̄s facie- tes.

i ¶ Non liceat

¶ Quod tamen pōt p aliū: z si nō p se. vt. v. q. v. illi q. z. xiij q̄. vj. ca. j. lxxx. viij. dist. epūs gubernatione: ita vij. ꝓs

Clericū q̄ sit cleric⁹, si em p laicuz p- cutiet incidet i ca nonem. extra de sentē. excōi. vnuersitat. Sz qđ si clericū nō hz: tunc verberet p se vt dixi. xlv. distin. in summa. Clericus p quē ea stigan- dus est epō iu- bente. viij. pars.

k ¶ Manib⁹. C. de epi. z cleri. autē. sed neq; p prijs manibus.

¶ Prohibet etiam episcopus.

¶ Hec ē. viij. ꝓs distin. in qua dicit q; clerici non debent tractare res laicoꝝ: nec possessiones eorū cōducere: nec esse tutores nisi suoꝝ ꝓpinquorū. i. q̄b⁹ succederet ab intestato: nisi de mādato epi egissent cās pauperū. Jo. ō. f.

l ¶ Peruenit.

¶ Cōductiones. Contra. extra de deci. capitu. dilecti. nā ibi non reprobantur monachi qui habent terras ad firmam. Sed dic q; illud est cum sua eis non sufficiunt: vel cum ipsimet excolunt: nō vt inde plus lucrentur: sed vt de fructib⁹ viuant. Adeo autem hoc prohibet terras clericis q; si ꝓpter hoc capiuntur in fraudem nō sub ad firmam. cū ne clerici vel monachi. ca. sacerdotibus mā hē uenit eis.

Tutela est triplex

Tutelā nō tenentur clerici recipe.

a ¶ Causas. De hoc notaui. xv. q. j. in summa.

b ¶ Auaricie. Nā ꝓpē nēcitatē bn posset. xc. di. c. ij. nus. contra. Sed illud ciprianī de testamētaria tutela siue datiua. hic aūt de legitima tutela itelligitur. Itē. xvj. q. j. generaliter. cōtra. Ad hoc dic q; clerici non cogunt recipere aliquā tutelā: possunt tamen legitimā recipere tutelaz si volunt: vt hic dicitur. z est hoc ꝓuilegiū clericoꝝ: q; licet ipsi pōt succedē alicui ab intestato nō tamē tenent recipere tutelā. licet al's illō obtinet. vt insti. de legi. pa. tu. Sed epūs vel monachus etiā volēs nō posset recipere legitimā tutelā. auc. de sanc. epis. §. deo amabiles. Vel dic q; illi. auten. ꝓuidēt per canonez istum vt episcopus z monach⁹ si velint possint recipe legitimā tutelam: sed nō damnam vel testamentariā sed ad tutelam miserabiliū personarū omnes clerici siue monachi tenentur. vt lxxxviij. dist. c. j. z ca. epūs gubernationem.

c ¶ Iduis.

¶ Hec distinctio diuidit in tres partes. In quarū prima probat p ser auctoritates sanctoꝝ patrū q; viduis et orphanis debet sustentationis beneficium preberi ab ecclesia. Secūda ibi. Si expositus. Jo. de san.

e ¶ Viduis. In hac di. lxxxvij. ostendit magister q; viduis z pupillis libertis z opēssis tenetur plar⁹ patrocinia impēdere: etiā manumissos defendere. Ad vltimum subiungit de expositis. J. eo. c. vlti. zē.

Vidue z pupilli sunt circa fo- ꝛ ꝓuilegia ti.

f ¶ Licet. xj. q. j. christianos.

g ¶ Plus nā. No. q; etiā cause pauperū z oppſsorū z peregrinoꝝ ꝓspectat ad eccl'iam. vt. xxiij. q. v. si quis de potēt⁹. z. c. se. z. ē. c. ꝓt. z ex dexbo. sig. sup quibusdā. in fi. ꝓspectant etiā ad iudiciū regis. vt xxiij. q. v. regū. z cap. administratores. Sic⁹ viduis z pupillis cōcessit imperat⁹ magnū ꝓuilegiū. s. q; aliquis non possit illos trahere ad iudicū ex ꝓuincia ipi tñ pōt alios trahere. C. q̄ ipe. int pu. z viduā. l. vna. † Vidua ē q; ēt maritū nō habuit. ff. ō ver. signi. malū. §. viduā. Pupill⁹ est q̄ infra puberta tē desijt eē in patris pātē. ff. eo. pupillus. rñ. j.

h ¶ Defensio.

¶ Pupillis. Pupillo tueris adiutor.

i ¶ Executiōis .i. defensionis.

k ¶ Cōmenta .i. fraudes.

l ¶ Reme dia. Ar. q; debeat q̄s ō hoc de q̄ certꝰ ē vt secur⁹ ꝓuilegiuꝝ. se. impetrare: vt h̄ eū cū oēs tenea mur defendē tales spāli⁹. ar. eē de test. l. vniuersis. ar. dist. xxiij. q̄q̄. Lau.

m ¶ Nos. vt tñ ꝓtio cōrā suo iudice deferat q̄re la. vt eē de fo. cō pe. ex trāsmissa.

n ¶ Absistat

¶ Absistat qñ ex in bona sigñi catiōe sumitur: alis in mala. lxv di. sanc.

o ¶ Iuinere

¶ Iuinere tributiōis. qz nullū bonū irremuneratū. de pe. dis. iij. ꝓtū ē. nec aliqđ malū ipunitū. ō pe. dis. j nullꝰ. z est ꝓ

p ¶ Religiosuz. ꝓ hoc. c. z. s. ꝓt. dī. ꝓuent/colligit q̄ clericꝰ bñ pōt legitimā tutelā suscipe. ſz z etiā extraneaꝝ ꝑsonaꝝ si vult. Lau.

† Limita hāc glo. ar ipa nō pōt trahere laicum cōrā ecclesiastico in dr'e/ nisi cā sit spūal. tex. est z q̄ ibi not. in addi. c. ex tenore. ō foro pe.

Absistas qñ ex in bona sigñi catiōe sumitur: alis in mala. lxv di. sanc. Iuinere tributiōis. qz nullū bonū irremuneratū. de pe. dis. iij. ꝓtū ē. nec aliqđ malū ipunitū. ō pe. dis. j nullꝰ. z est ꝓ Religiosuz. ꝓ hoc. c. z. s. ꝓt. dī. ꝓuent/colligit q̄ clericꝰ bñ pōt legitimā tutelā suscipe. ſz z etiā extraneaꝝ ꝑsonaꝝ si vult. Lau.

Universidad de Deusto
Biblioteca

s ¶ Nō oi fide. Et ita videt q̄ tutor teneat etiā de leuissima culpa. C. de pcu. tu. z cu. tutoribus. Arg. ℨ Tutor an teneatur

q̄. s. nō teneat nisi de leui. C. arbi. tu. quicq̄d. Et q̄ dicit fide/ est arg. cōtra ps̄idos aduocatos q̄ plena fide clientulos non defendūt. ar gu. ij. q. iij. ℨ. notandum. d leuissima culpa Minor

d ¶ Parvulos Not. q̄ si minor ledat in ꝺctu hz actione aduersus ꝺ suu ꝺtē z acciq̄ hz ꝺctē. C. si tu. vl cur. inf. l. etiam. actionem.

Si vo ledat i iudicio hz actionē aduersus tutorē tm̄. C. ō iudi. pperandū. in fi. sed contra. ff. de mino. l. etiā ℨ. j. Sz illa lex ꝓpe rādū/ intelligit: q̄n tm̄ circa ista tiā iudicij lesus est. Illa. l. etiā i ꝓncipali cā loqꝫ cū restituat i iudiciꝫ minor. vt ff. ō minori. etiā ℨ. er causa. z. C. si aduer. rem iudi. p totū. Jo. imo etiā restituitur minor z si cōtumax fuerit. vt ff. de mino. l. minori etiam. B.

c ¶ Contra leges. C. de predi. mino. per totū.

Os qui.

b ¶ Ad ecclesiam. j. xvij. q. iij. reum.

in sua tuitiōe susceptos: nō oi fide[a] et tota animi sui educauerit sanctitate. Ac cū olipius diacon⁹ dilectionis tue felicis atq̄ olipij suggerat anuncul⁹ eiusdē paruulos[b] tutele vice su sceperit nutrētios vltra latro cinū esse iudicamus q̄ eos bonusculis parētū (sicut asserūt) reliq̄t extores: alia retinēdo alia contra leges[c] et iura vendēdo. I tē ex cōcilio aurasico

¶ Confugientes ad ecclesiam extrahere non licet.

Os qui ad ecclesiam[d] cōfugiūt extrahere nō oportet: sed loci sancti reuerētia z intercessione defendi.

¶ Si q̄s aūt mancipia clericorum p̄suis mācipijs[e] ad ecclesiam cōfugiētibus crediderit occupanda: p oēs[f] ecclesias districtissima dānatione feriaē.

¶ In eccl̄a q̄q̄ manumissos z p testamētū[g] eccl̄e cōmēdatos: si q̄s in seruitutē vel obsequiū: vel ad colonariā cōditionem revocare tētauerit: aliae-

uersione[h] ecclesiastica coerceaē.

Item ex concilio Agathensi

¶ In libertate ecclesia tueaē libertos.

Libertos legitime a dominis suis factos ecclesia (si necessitas exegerit) tueatur: quos si q̄s añ audientiam aut quadere aut expoliari presumpserit: ab ecclesia repellaē

Item ex cōcilio toletano. iiij.

¶ A sacerdotibus defendant liberti q̄ i seruitutē[i] revocant

Liberti q̄a quibuscūq̄ manumissi sunt: atq̄ ecclesie patrocinio cōmēdati existūt (sicut regule antiquoꝝ patrū cōstituerūt) sacerdotali defensiōe a cuiuslibet insolentia p̄teant: siue i statu libertatis eoꝝ seu in peculio i q̄ hīe nosc̄unt. I tē ex cōcil. toletano.

¶ Expositos defendat ecclesia si q̄s eos calūniator exiterit.

Si expositus[k] ante ecclesiā cuiuscūq̄ sit miseratiōe collectus z testatiōis ponat epīa: vt si is q̄ collectus est itra

uersione[h] ecclesiastica coerceaē.

Item ex concilio Agathensi

¶ In libertate ecclesia tueaē libertos.

Libertos legitime a dominis suis factos ecclesia (si necessitas exegerit) tueatur: quos si q̄s añ audientiam aut quadere aut expoliari presumpserit: ab ecclesia repellaē

Item ex cōcilio toletano. iiij.

¶ A sacerdotibus defendant liberti q̄ i seruitutē[i] revocant

Liberti q̄a quibuscūq̄ manumissi sunt: atq̄ ecclesie patrocinio cōmēdati existūt (sicut regule antiquoꝝ patrū cōstituerūt) sacerdotali defensiōe a cuiuslibet insolentia p̄teant: siue i statu libertatis eoꝝ seu in peculio i q̄ hīe nosc̄unt. I tē ex cōcil. toletano.

¶ Expositos defendat ecclesia si q̄s eos calūniator exiterit.

Si expositus[k] ante ecclesiā cuiuscūq̄ sit miseratiōe collectus z testatiōis ponat epīa: vt si is q̄ collectus est itra

k ¶ Expositus. Exponit hic aliq̄s a pīe vt dño vl ab extraneo. Sed a pīe vel dño: aut necessitate/ vl sponte. Si spōte: nūq̄ pōt recolligere eū postea. nec esset suum dicere poterit quē pereūte cōtēpsit. C. de infan. expo. l. j. z. ij. Si necessitate repetit q̄cūq̄: q. luit⁹ vī expo-suisse. C. de ifan. expo. l. j. z i his casib⁹ locū nō hz cōtestatio. q̄ tm̄ dixi de necessitate vī male dictū. nam dixit lex q̄ si ipse nō pōt eū alere dz eū i renodochiū mittere. C. de lati. li. tol. l. vna. ℨ. ij. sum⁹. Sz q̄ dixi intelligas cū nullū ralē locū iuenit: z itelligas marie hoc de filijs. nā de seruo videt q̄ potiꝰ debeat eū vēdere: q̄ exponere. z est iste casus in q̄ seruꝰ habitꝰ p dereliēto statim in libertatē eripit. vt. C. de lat. li. tol. l. vna in aut. de nup. ℨ. hoc amplius. z. ℨ. multomagis. col. iiij al's occupāti cōcedit. Si aūt ab extraneo z sciēte dño vel patre: tūc locū hz q̄ hic dx. Si vo ignoante semper pōt repetere q̄cūq̄ voluerit. C. de ifan. expo. l. j. Y. dicit q̄ tm̄ vsq̄ ad. x. dies audit pater i hoc casu. q̄ verius credo. q. de his q̄ publice fiunt nō pōt prētēdi ignorantia. vt. xvj. di. q̄ dicitis. Idē pōt dici q̄n pī ꝓpria volūtate exposuit. Joā. hoc teneas breuiter ratū habēte statim liberat a patria ptāte: z si dns idē facit: seruꝰ statim eripit in libertatem.: et libertus in

Crimē quodlibz est ecclīastic̄ū.

Peculiū seruus habere pōt: sed non liber hō. ij. ps.

Exposites ā liū vel seruū an possit illū recolligere.

ingenuitatē. Idē est si alimēta fuerint istis lāguenti bus denegata: aut si isti languētes exponi fuerunt: quod ius in ipis. vt eē de infan. vl lāgui. expo. c. j. B.

a ¶ Intra. decē dies. De his decē diebus dic q̄ cur rūnt a tempore scientie: z sunt cōtinui. et si in tali loco ē: q̄ venire nō pōt: restituit p clausulā gñale. arg ff. ex qui. cau. ma. l. j. Alij dicūt q̄ sunt vt les: cum. s. experiri potest. ff. de edil. edic. cū ser. z de diuer. et tē. pscrip. l. j. Si vero ille qui colligit expendit aliqua i puero erudiēdo in aliqua arte: repetit a re colligente. C. de infan. exposi. l. j. q̄ aūt cā alimēti expēdit/ nō repetit nisi in duobus casibus. s. si protestat⁹ est. ff. de nego. gest. nē sennius. vel vbi collect⁹ nō vult ducere filiā suā in vxorem. C. de nup. patrem.

decem dies[a] q̄situs agnituscz non fuerit: securꝰ habeat[b] qui collegit. Sane q̄ post ꝓdictuz tps calūniator extiterit vt homicida eccl̄iastica districtione dānabit: sicut patrū sanxit auctoritas.

¶ Distinc. lxxxviij.

Exp̄se circa infantē expositū fcē an possint reperi.

Exod xxiij. b.

Deu. xxviij. e.

Pat et mat filiū denegare nō ꝓsumūtur.

diuisio

Prohibet[c] q̄ clerici cupiditatis negocia suscipere non pietatis curā viduis et orphanis impendere. Unde Welchiades papa.

¶ De eodem.

Decernit sancta synod⁹ nullū deinceps clericū aut possessiones cōducere[d]: aut negocijs secularibus se immiscere: nisi propter curā aut pupillorum: aut orphanorū/ aut viduarum: aut si forte eps ciuitatis eccl̄iasticarum rerum sollicitudinē eum habere ꝓcipiat. vbi patet[e] q̄ alia sunt negocia secularia: z alia eccl̄ia stica. Nonne moyses in seculo erat cū crebro intraret tabernaculū z exiret: qui intus contemplationi rapiebatur: foris infirmantiū negocio vigebat Sed z iacob ascēdentes z descendentes angelos[f] vidit: q̄ rectores eccl̄iarum nō solū cōtemplando ascendūt: sed deorsum quoq̄ ad membra illi⁹ ministrando descendūt. et dum sacerdotes eorum facta imitantur: z se custodiunt: subditorū

onera portant. Item Gelasius papa.

¶ De eodem.

Insequēs[g] est: vt illa quoq̄ q̄ de piscentis ptibus nuper ad nos missa relatio nūciauit: nō ꝓtereunda putaremus. i. plurimos clericoꝝ negociationibus inhonestis z turpibus lucris inhiare nullo pudore censentes euangelicā lectionem: qua ipse dñs negociatores ex tēplo verberatos asseritur expulisse. Nec aplica verba recolētes quib⁹ ait. Nemo militās deo implicat se negocijs secularib⁹. Psalmistā quoq̄ dauid surda dissimulātes aure cantantē[h]. Cūm non cognoui negociatiōes[i] introibo in potentias dñi. Proinde hmōi aut ab idignis post hac questionib⁹ nouerint abstinēdū: z ab oi cuiuslibet negociatiōis igenio[k] cupiditateq̄ cessandū[l]: aut in quocūq̄ gradu sint positi mox a clericalib⁹ officijs cogant abstinere: q̄n domus dei dom⁹ ofonis z esse et dici dz: ne ꝓ officia negociationis potius sit latronum spelūca. Item ex canone apostoloꝝ

¶ In sacris ordib⁹ cōstitut⁹: sclares curas assumere nō dz

Episcop⁹ aut sacerdos aut diaconus nequaq̄ seculi curas[m] assumant: sin aliter deiciantur.

Item Greg. romano defensori

¶ Ep̄us secularib⁹ causis occupari non debet.

Negociationes ꝓ ecclesiā exercitata possunt exerceri ne quacūq̄ cā go nec causa necessitatis vt quidam asserunt. nec causa lucri captandi ad opus pauperū. j. q. iij. si quis obtecerit. arg. contra extra. ne cle. vel mo. c. j. rcj. di. clericus. Lau.

l ¶ Cessandum aut z c. Videt ergo q̄ in ei⁹ optione sit an velit abstinere a questu aut ab officio. ff. de iure do. plerūq̄ ℨ. vlt. quod falsum est. Sed hic/ aut/ continuatiuum est. xj. q. j. placuit.

m Episcopus. ¶ Curas. j. xxj. q. iij. c. j. ij. z. iij. z. xj. q. j. te quidem.

Jo. ij. c. ij. Ti. ij. a. Predicatores q̄q̄ dicuntur angeli.

Hier. vij. b. Mat. xxj. b.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mota pt purgari.

Q Erlatū est. ¶ Et ptouīs.i.locis iudicij tractā-
di Quid sit ptorū habem⁹.ff.ō iusti.z iu.l.pe-
b c ¶ Preceptū.j.xxiij.q.iij.iustū.j.xxiij.q.iij.clerici.
¶ Quiq; dieb⁹.Ar.morē posse purgari. Ite nota
inducias z expectationes quinq; dierū.et hoc repone
quo suscepit lit-
teras. ex de ap.
sup.eo.iij.q.iij.
c.j.z.q.v.c.j qñ-
q; duorū.v.q.ij.
ca presenti.

Testamenta coram q̄ sunt a-periēda.

d ¶ Piscop⁹. Turio
ne.i.aprione. vt
sez coram eo nō
aperiant: sed coā
ingro census.C.
de testa. ꝓsulta.
Uel dic tuitionē
.i.q̄ sit aduocatus: alīs p eū dz
adimpleri qđ in
testamento reli
ctū est. ex de te-
sta.si heredes.z
ff.ō peti.her. he
reditas.i fi. Jo.

e ¶ Piscop⁹. ¶ Ad se
reuocet. Puncti-
pliter vel ꝓse z
tūc nō est contra
lxxxvj. di. fratrē

f ¶ Piscopus ¶ Huber
nationē. Sed p
archipbm. naz
z parturi dz one
ra sua. ex ō offi.
archipb.c.vl.ar.
p alios nobis li-
cere q̄ nobis per
nos non licent.
ar.v.q.iij.c. vlt.
argu.xij.q.j.pci
punus. Et valet
ad qñe q̄ eccle
sia possit alicui
cōcedere gladū
licet ei nō liceat
eo vt p se. xxiij.
q.vi.c.sepe. Si-
milit inuenit qđ
dz nobis p alios
z p nos. vt disti.
xcv. illō supfluū
et cconuerso: qđ
nō licet nobis p
nos: nec p alios
xlvj. distin. sicut. xxiij.q. vlti. his a quibus. z consequi
tur quis per aliū quod non posset per se. ff. de sta. ho.
imperator. et id⁹ per se quod non per alium. C. de his
qui ve. eta. l.ij. ff. de adopt. post mortem. ꝟ. neq; xxiij.
dist. quotūdam. z quandoq; plus per se valet. de con
se. dist. iuj illud. Joh. So. gnale est q̄ quis potest per
se qđ pōt per aliū z econtra: sed in casibus specialib⁹
fallit quandoq; ratione, ꝓsone que prohibetur per se

Pōt qs p alīs qđ pōt per se.

Q Erlatum est ad nos re
uerendissimum fratrē
nostrū basilīū episcopū velut
vnū de laicis i causis secularī-
bus occupari: z ꝓtouīs a inuti
liter deseruire. q̄ res quoniam
ipsum vilem reddit: z reueren
tiam sacerdotalem ānichilat:
statim vt experientia tua hoc
preceptū b susceperit ad reuer
tendum eū districta executio-
ne cōpellat: quatenus ei illicite
tunsistēti. v. diebus c sub qua-
libet excusatione īmorari non
liceat. ne si quoliber modo eū
ibidem amplꝰ morari habe-
re permiseris: cum ipso apud
nos grauiter inciptas esse cul
pabilis. Ite ex conci. carthagi-
nen. iij. ¶ Testamentorum tuitionem z curam rei familia
ris: episcopus non suscipiat.

Q Piscopus tuitionē d te-
stamentoꝝ nō suscipiat
Ite ex eodem. ¶ De eodem.
Q Piscop⁹ nullam rei fa-
miliaris curam ad se re
uocet e: sed lectioni z oratiom/
et verbo predicationis tantū-
modo vacet. Item ex eodem

¶ De eodem.

Q Piscopus gubernatio-
nem f viduarū et pupil-
lorum: ac peregrinorum non
per seipsum: sed per archipre-
sbyterum/aut archidiaconum z
agat. Item Gregorius quar
tano prefecto.

¶ Barbaricinorū causas: cleri-
cus suscipere nō debet.
Nutile et valde laborio
sum est hominem litteratum
ratiocinioꝝ causas assume
re: z in eis (quod non expedit)
se obligare.

Item Hieronymus.

¶ Fugiendus est clericus ne-
gociator.

Q Egociatorem g clericū
et ex inope diuitē et ex
ignobili gloriosum: quasi quā
dam pestem fuge.

Item Augu. in libro questio
num veteris z noui testamēti.

¶ Clerico negociari non licet

H Omicari hominibus
semper non licet h: ne-
gociari vero aliquando licet:
anteq̄ eīs ecclīasticus q̄s sit li
cet et negociari fctō iā nō licz i

Item Johannes Chrisostō-
mus super mattheum.

¶ De eodem. ¶ Palea.

Q Iciens dominus vendentes z emētes
de templo : significauit quia mercatoꝝ
nunq̄ potest deo placere: et ideo nullus chri-
stianus debet esse mercator: aut si voluerit es-
se: proficiatur de ecclesia dicente propheta.
Quia non noui negociationes: introibo in po-
tentias domini. quēadmodum enim qui ambu
lat inter duos inimicos volens ambobus pla-
cere sine alloquio mali esse non potest: necesse
est vt isti male loquantur de illo: et illi male de
isto: sic mercator sine mendacio z periurio esse
non potest. Sed substantia talium stabilis esse
non potest. neq; ad bonū proficit quod de ma-
lo cōgregatur. Quemadmodū em si triticum
aut aliud tale cernas in cribro: dū huc z illuc ia
ctatur oīa grana paulatim deorsum cadunt: et
tandē in cribro nichil remanet nisi sterc k: sic de
substātia negociatoꝝ nouissime nil remanet ni
si solū pctm: sed oēs videntur esse mercatores.
Ostēdam ergo quis nō est negociator: vt q̄ ta-
lis nō fuerit eum intelligas esse negociatorem.
¶ Quicūq; rē cōparat non vt ita integrā z im
mutatā vendat: sed vt materia sibi sit inde aliq
uid operandi. ille non est negociator. Qui ve
ro rem comparat vt integrā z immutatā ven-
dendo lucretur: ille est mercator qui de tem-

Clericus tabernā hñs pōt

Mat. xxi. b.

ps. lxx

Nota q̄ hic usurarius appellat mercatorem. sicut qui ancillā expōit. C. de lati. lib. tol. l. j. ff. silig. mō.

plo dei eiscit. vnde super oēs mercatores ma-
ledictus plus est usurarius. ꝟ ipse nāq; rem da
tam a deo vendit nō cōparatam: vt mercator
posit fenus rem suā repetit: tollens aliena cum
suis: mercator autē non repetit rem venditā.
¶ Dicit aliquis qui agrum locat vt agrariam
accipiat aut domū vt pensionē recipiat: nō est
similis ei qui pecuniā dat ad usurā: abslt. Pri
mo quidē q̄m pecunia non est disposita nisi ad
emendum. Secūdo q̄m agrū habens arando
accipit ex eo fructū. habens domū vsum mer-
cedis capit ex ea. ideo qui locat domum vel
agrum vsum suū dare videtur. et quodāmodo
videtur mutare cum lucro lucrum: ex pecunia
reposita nullum vsum capis. Tertio ager vel
domus veterascit. Pecunia spiritualiter intel
liguntur homines. quia sicut nummus habet
charagma cesaris: ita homo charagma dei. et
sicut nūmus qui non habet charagma cesaris
reprobus est: ita homo qui non ostendit ima-
ginem dei. vnde Esaias ait ad hierusalē. Cau-
pones tui miscent vinum cum aqua. Ideo er-
go mensas nūmulariorum euertit: significans
quia in templo dei non debent esse nummi nisi
spirituales. i. qui dei imaginē non diaboli por-
tant: aut certe mensas nummulariorꝝ. i. sacer-
dotum dicit scripturas. nouo enim testamēto
succedente priori euerse sunt scripture illorū.

Esa. j. Mat. xxi. b. Joā. ij. c.

Item Augustī. ¶ Palea.

Q Uoniam non cognouit litteraturam: ali
qui codices habent negociationes in
non errorem inducit. Si ergo iste propter assi
duam laudem dei dicit: quia non cognouit ne-
gociationes: non negocientur christiani. Sed
ait ipse negociator: affero ex longinquo mer-
ces: mercedem laboris mei vnde viuam peto
dignus est enim mercennarius mercede sua.

¶ De mendacio z de periurio agitur: nō de ne
gocio. Ego eni mentior non negocio. Nā pos-
sum dicere tanto emi: sed tanto vendam: si pla
cet eme: quomodo ergo reuocas me a negocia
tione: oēs artifices mentiuntur: sutores: agri-
cole. Uis vt optem carū tempus vt possim ven
dere annonam quā seruaui. sed hoc non faciūt
boni agricole (inquit) neq; illa boni negociato
res. Est peccatuz habere filios: q̄ quando eis
dolet caput: matres infideles querūt eis liga-
turas sacrilegas z incantationes: oīa ista sunt
peccata hoim nō rez. quare ergo ipse dicit mi
chi negociator quomodo psalmistā itelligas.
et noli me ꝓhibere a negociatione. negociatio
eni me nō facit malū: sed iniquitas mea z men-

Ps. lxxxix. ps. l.

dacium meum. Mueramus ergo negociatores
qui presumunt gloriari ex suis operib⁹. si sunt
contra illā grām quam hic spūs commendat:
vt nemo de suis operibus glorietur. et sicut cō
tra medicos superbe pollicitantes salutem vi
gilat hoc quod dictum est. Tota die salutare
tuum. Sic contra negociatores operibus suis
gloriantes vigilat hoc quod dictum est. Os
meum annunciabit laudem tuam. vnde z dns
electit eos de templo volentes suam iusticiam
statuere: et ignorantes iusticiam dei. Merito
dictum est: qz negat ocium quod malum est ne
q̄ querit veram quietem que est deus.

Item cassiodorus in eodem psalmo.

¶ De eodem. Palea.

Q Uid est aliud negocium nisi q̄ possint vi
lius comparari carius velle distrahere.
Negociatores vero illi abominabiles existi-
mant: q̄ iusticiā dei minime considerātes p im
moderatū pecunie ambitum polluunt merces
suas. plus plurīs onerando q̄ ꝓcis. tales eie
cit dns de tēplo dicens. Nolite facere domum
ꝓcis mei domū negociationis.

Joā. ij. c.

Item Cyprianus.

¶ Homie sacerdotis careat: qui dei ministros suis euocat
officijs.

Q Eq̄ apd altare dei a
merentur nominari in
sacerdotum prece: qui ab alta
ri sacerdotes et ministros vo-
lunt auocare: et ideo victor cū
contra formam nuper in cōcī-
lio a sacerdotibus datam: ge-
minum faustinum presbyte-
rum ausus sit tutorem consti-
tuere ob dormitionem eius:
apud vos non fiat oblatio: ne-
q̄ aliqua deprecatio p nomi-
ne eius frequentetur in eccle-
sia vt sacerdotum decretū re-
ligiose aut necessarie factum
obseruetur a nobis.

Q Eq̄ apō.
¶ Hec ē se
cūda pars distī
ctionis. z est ps
illius. xxj. q.iij.
cyprianus.
a ¶ Dei. z nō
ne accusāt iste
post mortē con-
tra id. xxiij. dist.
quoꝝ fidam. C. fi
reus vl accusa.
mor. fue. l.j. z.ij.
Solu. Dicunt
quidā q̄ accusa
ri potest qs post
mortem ꝟ per in
strumentū sicut
hic: quia appa-
rebat per instru
mentū id est per
testamentū eius
decessisse i mor-
talī peccato. Sz
h. dicit q̄ iste nō
accusatur: qz no
rorum erat eū impenitentē decessisse: alīs non posset
accusari post mortē nisi de hereſi. xxiij. q.ij. sane. z in
illo casu. C. ad. l. iul. maie. l. vltima. Sed nōne debet
presumi p isto: q: etiā in vltimo instanti potuit peni
tere. vt. xxvj. q.vj. q̄ recedunt. z. c. cognouimus. Ar-
gu. cōtra. de peni. di. j. agite. Dicit ergo. ꝟ. q̄ cū mor
taliter peccauerit nec penituerit: nō debet. p eo orari
xiij. q. vlti. c. vlti. z punitur hic in quo deliquit. xij. q.
j. de viro. Uel hoc intelligas quo ad sepulturaz tm.
extra de tornea. c. j. Joan. credo hoc ad terrorem in-
stitutum: nec modo locum habere. quod vltimo dici
tur seruatur de facto. lxxxvj. distin. c. vlti. ꝟ.

Accusari pt qs post mortē.

ꝟ Adde q̄ regulariter nō pōt l.j.ij. et iij. C. si re. vel accu. z.l.j. C. de li be. z ex cept.

Universidad de Deusto
Biblioteca

diuisio

OMnis siue ¶ Hec distin. diuiditur in tres partes. In quaꝝ prima dicitur q̄ vir̄ persone non debēt ꝓmitti due dignitates vel officia. Secūda ibi. Volum⁹. Tertia ibi. Propinquis. Johan. de fan.

Dom⁹ et pfa nulla ꝛ p ecc̄a acapit

a ¶ Domus. Hoc ca. tractat magr̄. ff. xlvij. di. ſ. ſtruct. ff. neceſſe. Sz aliter hic et aliter ibi: ibi em̄ exposuit domus id ē familie ſue hic alit domus ſue. i. eccl̄ie ſue. ꝛ illud eſt quaſi preparatorium ad illud. vt in hoc. ff. inuit. C. Oſtēdit ergo in hac diſti. lxxxix. q̄liter prelatus eccleſiaſtica bñficia debeat diſpenſare: q; plura nō dz ꝯmittere vni: ꝛ q; nō debet laicos iconomos cōſtituere in eccleſia vel vi ecclesiaſtica officia, ꝓpinquis nō concedat. Lau.

Rom̄. xij. b.

b Singula. Nota q; difficile ē vt vn⁹ vicem duorum obtineat. ff. de pac. ſi pluresf. C. de aſſeſſor. nemo. extra de teſta. ad hec. C. de teſta. conſulta', vbi dr̄ q; abſurdū eſt ſi promiſcuis actibus rerum turbentur officia. Arg. contra. j. xvj. q. j. ca. vlti. et. ff. qō cuiuſq; vniuer. ſicut. ff. vlti. Siēiter lex dicit q; nō pōt quis p plures ciuitates plures hr̄e poteſtarias. ff. ad munici. liber⁹ ſuppleat vicē pluriū. ꝛ niſi in cā neceſſitatis: vt idem ſit carnalis et ſpiritualis pr̄. xxx. qō. j. ad limina. vel prelatus in diuerſis eccleſijs. x. q. iij. vnio. vel idē ſit eligēs ꝛ cōfirmans. eē de elec. cū inter. vel vt ipſemet trādat ſibi poſſeſſionem. ff. de ẓhen. cmp. fiſtulas. ſ. fundū. vel niſi cauſa vtilitat⁹: vt cū due eccl̄ie vni cōmittātur. xvj. q. j. ꝛ temporis: vel vt idem ſeruus vicē plurium dominoꝝ ſuſtineat. ff. de ſtipu. ſer. l. j. ſ. com cui. vel adoptetur. ff. de adop. ſi conſul. Lau.

Un⁹ vt cē plu riū ſup plere n poteſt.

† Con cor. ſer tus j. l.

c ¶ Eccleſiaſtici. Nō ordinū ſed dignitatū. vn⁹ em̄ ō pact. bene hz omnes ordines: lz ab vno tm̄ denominetur.

Distinctio.lxxxix.

a Omui ſue opz eū esse bene preposit⁹ vt quedaz inde quo damnō futu re diſpēſationis argumēta ſumant: i diſpoſitione ꝓ eccl̄ie hāc regulam obſeruādam nouerit: vt nulli quantūlibet exercitate pſone duo ſimul officia cōmittat neq; ſecularib⁹ viris res eccl̄iaſticas gubernandas cōmittat.

¶ Si Grego. ſcribit oib⁹ epīs.

¶ In pſone duo non committantur officia.

Singula[b] eccl̄iaſtici[c] in rīs officia ſingulis[d] quibuſq; pſonis ſigillati cōmitti iubem⁹. Sicut em̄ in vno corpore multa membra habem⁹ oia aūt mēbra nō eundē actū hñt: ita i eccleſie corpe multa mēbra ſunt ſm̄ veridicā pauli ſmiam. in eodēq; ſpūali corpe cōferendū eſt hoc officiū vni/ alij cōmittendū[e] eſt illud. neq; em̄ q̄tumlibet[f] exercitate vni pſone vno tpe duaꝝ rei⁹ officia cōmittenda ſunt: q; ſi totū corpus eſt oculus[g] vbi auditus. Sicut em̄ varietas membroꝝ per diuerſa officia et ro-

¶ Diſtinctio.lxxxix.

bur corpis ſeruat: et pulchritudinē[h] repreſentat: ita varietas pſonarū ꝙ diuerſa nichilominus diſtributa officia: et fortitudinē vt venuſtatē ſācte eccl̄ie dei manifeſtat. Et ſicut indecoꝝ eſt in corpe humano vt alterꝝ mēbrū alteri⁹ fungatur officio: ita nimirū norium ſimulq; turpiſſimū eſt ſi ſingula rei⁹ miniſteria perſonis totidem non fuerint diſtributa.

¶ Item Greg. antemio ſubdia.

¶ Quilibet epiſcopus vicedominum et iconomum habeat.

Olumus vt frater noſter paſchaſius et vicedominū[i] ſibi et maioꝛē[k] ordinet dom⁹: ſiqten⁹ poſſit vel hoſpitib⁹[l] ſuperuenētib⁹: vel cauſis que euenīūt idoneus et paratus exiſtere. ſi ꝛo negligentem eū ꝓſpicis: vel ea que dicimus implere differentem: ois clerus[m] eius adhiberi debet vt cōmuni cōſilio epī eligātur quoꝝ pſone ad ea q̄ pdiximus valeant ordinari. Hinc colligi poteſt archidiacon electionē a cuncto clero ſi epiſcopus negligens vel differēs fuerit) canonice fieri poſſe. ¶ Officium vicedomini eſt epiſcopatum diſponere. Unde Greg. clementine patricie poſt alia.

b ¶ Singulis. j. xxj. q. j. c. vlt. ꝯtra. Sed illud ex ſpeciali priuilegio: hoc ex gñali iure. xvj. q. j. hinc. Lau.

c ¶ Cōmittendū eſt. Alius habebit archidiaconatum alius autem archipreſbyteratum: ꝛ ſic de aliis. arg. j. xiij. q. j. c. j. ꝛ c. ij. Lauren.

d ¶ Singulis. j. xxj. q. j. c. vlt. ꝯtra. Sed illud ex ſpeciali priuilegio: hoc ex gñali iure. xvj. q. j. hinc. Lau.

e ¶ Cōmittendū eſt. Alius habebit archidiaconatum alius autem archipreſbyteratum: ꝛ ſic de aliis. arg. j. xiij. q. j. c. j. ꝛ c. ij. Lauren.

f ¶ Quantūlibet. Arg. nō eſſe derogatuꝝ iuri gñali ꝓpter perſone prerogatiuaꝝ. ff. di. lxx. viij. ſi dꝝ. Lau.

g ¶ Oculꝰ. id eſt ſi omne officiuꝝ attribuit⁹ ei qui dr̄ in eccl̄ia oculus. vbi erit audit⁹: id eſt auris. i. officiuꝝ qō et attribuit⁹ qui dicit⁹ in eccleſia auris. Per oculum intelligunt maiores i eccleſia q̄ ſibi et aliis ꝓuidet. per auriē in eccleſia diſcreti intelliguntur ꝛ ſciētes. Ut referas hoc ad illud qō dixit q; diuerſitas officioꝝ ſit in eccl̄ia aſs nō obſtaret: q; ſi totuꝫ ꝛē. q; ſi oēs in eccleſia eſſent vnius officij quomodo' impleret corpꝰ eccleſie cum diuerſis opus eſt.

Oculꝰ ꝛ auris ꝙs i eccleſia ſignificant.

h ¶ Et pulcritudinē. Singula queq; locū teneant ſortita decenter. Lau.

¶ Olumus. ¶ Hec eſt ſcōa pars diſ. in qua ꝓbat p. iij. ca. q; ſi qualibet eccleſia debet eſſe iconomus. Joan. de fan.

Uersꝰ.

i ¶ Et vicedñm. Exponit. h. id ē iconomū rei⁹ epī.

k ¶ Et maioꝛē. i. iconomū rei⁹ canonicoꝝ ꝛ iſte intellect⁹ habet ex rubrica quadā. vel maioꝛat⁹ eſt que dam dignitas que eſt in quibuſdam eccleſijs vt verſelleñ. in eccleſia ſancte marie.

l ¶ Vel hoſpitib⁹. Qz epūs non pōt in ꝓpria pſona tractare talia negocia. v. q. iij. q. epūs. ꝛ referas quod dicit de hoſpitibus ad vicedominum.

m ¶ Clerus. Arg. q; ſi platus nō vult vel negligit facere ea q̄ dz: debēt ſuppleri ꝓ ſubditos ꝛ cōuerſo ꝛ arg. j. ix. q. iij. cū ſim⁹. ꝛ videt q; in talib⁹ nō ſit neceſſaria admonitio. vt extra de ſup. neg. pla. c. licet. extra de conceſ. preben. ꝛ eccle. non va. quia. in fi.

Uicedñs. Iconomus.

a Diaconū ¶ Uicedominū. Ex hoc. c. ptz q; vicedñs eſt q̄ hz ꝓtātem ſup res ipſi⁹ eparus. Iconom⁹ qui ſup res canonicoꝝ cui. ſ. res eccl̄iaſtica gubernāda mandat. C. de ſacroſanc. ec. aubem⁹. in prin. Et ſicut eps diſpenſat res epales ſub teſtimonio vicedñi: ſic canonici res eccl̄iaſticas ſub teſtimonio iconomi ꝛ ecōuerſo vt. xvj. q. vij. qm̄ ꝛ. ij. q. j. manifeſta. Iſte iconomus in quibuſdā eccl̄ijs appellatur ꝓpoſitus.

Q Uia in.

b ¶ Epos Uel etiam alios prelatos. quilibet enim prelatus debet iconomum cōſtituere C. de epi. ꝛ clerī. omnes. ff. hoc ni chilominus. ar. ix. q. iij. cū ſim⁹. ex. de offi. ordi. cū vos. De officio iconomi/ſindici/actoris/no. xvj. qōe. vij. qm̄.

Epūs iconomū corrigere poteſt.

Arg. epm̄ poſſe corrigere iconomū res eccleſie diſpēſantē: ſicut et archidiaconꝰ ar. di. lxxiij. honoratus.

c ¶ Teſtimonio. Ipſi em̄ phibent teſtimoniū ſue adminiſtrationis: ſed cubicularij ſui perhibent teſtimoniū ſue cōuerſatiōis vt. ij. q. vij. cum paſtoris.

Laici cōꝛ iudice ecleſiaſtico pñt qñ q; cōueniri.

Ndicatū q; ¶ Inter eos. Sed nōne iſti erāt laici ergo debēt cōueniri ſub ſeculari iudice. vt. xj. q. j. experiētie. Sed iō cōueniunt cōꝛ eccl̄iaſticos: q; rapuerunt bona eccl̄ie. vt eē de fo. com pe. ca. cū ſit gñale. et hoc eſt contra rectores ciuitatū qui cōpellunt ruſticos eccl̄iarū ſub ſe reſpōdere. Alij dicūt ſeruos ꝛ libertos eccl̄ie ſequi fōtē domine. i. eccleſie: vt dicti. xj. q. j. c. ij. ruſticos aut̄ nō: ſed ſeculare. niſi eccl̄ia ab impatore cōſecuta eſſet iuriſdictionē ſup eos. ar. l. xiij. di. ego. extra de appellat. ſi duobus. Uer⁹ dicitur hic laicos iſtos conuenīri in foꝛo eccl̄ie rōne ꝓdicta. ꝛ q; adhuc non erāt in adminiſtratione: vñ rōne adminiſtrationis ruſticos ꝓuenire poterāt

¶ Quid ſit officium vicedñi.

Diaconū vero anathoſium quem ad vos dirigere poſcitis: hoc nos facere nō poſſe: cauſe magis modus q̄ rigoris auctoritas facit. vicedñm[a] enim eum cōſtituimus: cuius arbitrio epiſcopium commiſimus diſponendum. Item ex concilio calcedoneñ. ¶ De eodem.

Q Uia in quibuſdā eccleſijs (ſicut ad nos peruenit) ſine iconomo: epī res eccleſiaſticas tractant: placuit omnes eccl̄ias hñtes epōs[b] etiaꝫ iconomos habere de propꝛio clero qui gubernent res eccleſie cuꝫ arbitrio ſui epiſcopi vt non ſine teſtimonio[c] ſit gubernatio ipſarū rerum eccleſiaſticarū: neq; ex hoc euenīat res eiuſdem eccleſie diſpgi: et ſacerdotali dignitati obtrectatio generet⁹. Si vero q̄s hoc nō obſeruauerit diuinis ſubiacebit regulis. Item Grego. Johanni carolitano epō.

¶ Secularibus viris res eccleſiaſtice non committātur.

Ndicatum eſt nobis q; laicis quibuſdā curā veſtri patrociniſ cōmiſeritis qui poſtmodum in ruſticorum veſtrorum depꝛedatiōibus atq; fatigationibus fuerint deprehenſi. Quod ſi ita eſt diſtricte a vobis diſcuti conuenit: atq; inter eos,[b] eccleſie veſtre ruſticos cauſam examinare ſubtilius: ꝛ quicquid fraudis inuētum fuerit cum pena[c] legibus ſtatuta reddere compellātur. decetero vero cauendum eſt a fraternitate veſtra ne ſeculari bus viris: atq; ſub regula veſtra non degētibus cuiuſlibet res eccleſie cōmittant: ſed probatis de officio veſtro clericis in quibus ſi quid reperiri poterit prauitatis/ vt in ſubditis[f] emendare quod illicite geſtū fuerit valeatis: quo videlicet apud vos habit⁹ ſui officij magis conuenienter adminiſtrēt q̄s accuſent.[g] Propi quis etiā vel fauoꝛe ſibi coniunctis eccleſiaſtica officia epiſcop⁹ cōmittere non audeat.

Unde in toletano concilio. x. legitur.

¶ Eccleſiaſtica officia non cōmittat epiſcopus propinquis vel fauoꝛe coniunctis.

Decenter omnibus placet in pſenti tale reſcindere factū ꝛ non eſſe decetero faciendū. Quicunq; igit̄ pōtificū deiceps aut ſanguine[h] propinquis: aut fauoꝛe pſone qui buſcunq; ſibi coniunctis talia lucra cōmendare tentauerit: ad ſuum nefande preſumptionis exciditū: ꝛ quod iuſſum fuerit denocetur in irritum. ꝛ qui ordinauerit: annue excommunicationi ſubiaceat: que vero ablata fortaſſe fuerint ab eo

a ¶ Uicedñm. Ex hoc. c. ptz q; vicedñs eſt q̄ hz ꝓtātem ſup res ipſi⁹ eparus. Iconom⁹ qui ſup res canonicoꝝ cui. ſ. res eccl̄iaſtica gubernāda mandat. C. de ſacroſanc. ec. aubem⁹. in prin. Et ſicut eps diſpenſat res epales ſub teſtimonio vicedñi: ſic canonici res eccl̄iaſticas ſub teſtimonio iconomi ꝛ ecōuerſo vt. xvj. q. vij. qm̄ ꝛ. ij. q. j. manifeſta. Iſte iconomus in quibuſdā eccl̄ijs appellatur ꝓpoſitus.

b ¶ Epos. Uel etiam alios prelatos. quilibet enim prelatus debet iconomum cōſtituere C. de epi. ꝛ clerī. omnes. ff. hoc ni chilominus. ar. ix. q. iij. cū ſim⁹. ex. de offi. ordi. cū vos. De officio iconomi/ſindici/actoris/no. xvj. qōe. vij. qm̄.

c ¶ Teſtimonio. Ipſi em̄ phibent teſtimoniū ſue adminiſtrationis: ſed cubicularij ſui perhibent teſtimoniū ſue cōuerſatiōis vt. ij. q. vij. cum paſtoris.

Ndicatū q; ¶ Inter eos. Sed nōne iſti erāt laici ergo debēt cōueniri ſub ſeculari iudice. vt. xj. q. j. experiētie. Sed iō cōueniunt cōꝛ eccl̄iaſticos: q; rapuerunt bona eccl̄ie. vt eē de fo. com pe. ca. cū ſit gñale. et hoc eſt contra rectores ciuitatū qui cōpellunt ruſticos eccl̄iarū ſub ſe reſpōdere. Alij dicūt ſeruos ꝛ libertos eccl̄ie ſequi fōtē domine. i. eccleſie: vt dicti. xj. q. j. c. ij. ruſticos aut̄ nō: ſed ſeculare. niſi eccl̄ia ab impatore cōſecuta eſſet iuriſdictionē ſup eos. ar. l. xiij. di. ego. extra de appellat. ſi duobus. Uer⁹ dicitur hic laicos iſtos conuenīri in foꝛo eccl̄ie rōne ꝓdicta. ꝛ q; adhuc non erāt in adminiſtratione: vñ rōne adminiſtrationis ruſticos ꝓuenire poterāt

† Adde ꝓ hoc eē ſert. ꝛ gl. de prebē. ſtatutum. li. vj. tractat late Joā. an. i. c. j. ne ſe. vacan. lib. vj. glo. in ca. ſi forte. i ff. ne glexerit. ſ. lxv. di.

sub eō. arg. ij. q. vj. ſ. nulli q̄s officialiū. poſt depoſitā adminiſtratione nō: niſi forte in breui vel niſi fugeret. in aut̄. vt indi. ſine quo. ſuf. ſ. ſi quis aūt. et. ſ. neceſſitatē. Alij dicunt q; iſte eps reꝑhenſus fuerat: q; iconomum fecerat ad aliquē de iſtis laicis q; tm̄ clericus eſſe dz. al'as bñ poſſet eis cōmittere curā ruſticorum ꝛ aliorum bonoꝝ epiſcopatus.

e ¶ Cū pena. Iſti cōmittebāt crimen cōcuſſionis/ cuius pena quadruplū eſt: vt. xvij. dis. qm̄. ꝛ hoc cum ciuiliter agit. cū vero criminaliter punitur ꝓ arbitrio iudicis. vt. j. q. j. cōcuſſionis. ꝛ ſic eccl̄ia ſuū quandoq; poteſt cum augmento repetere. vt. xij. q. ij. fraternitas. ꝛ. c. in legibus.

Cōcuſſionis pena.

Eccl̄ia ſuū q̄ndoq; cum augmēto repetit. ij. ꝙs.

f ¶ Ut in ſubditis. Uidet ergo q; ꝓdicti laici nō ſint ō foꝛo eccl̄ie. ſed iō hoc dicit: q; facilius coercentur clerici q̄ laici.

g ¶ Q̄s accuſet Id eſt accuſabiles oſtendant.

¶ Propinquis. ¶ Hec eſt tertia ꝓs diſtin. in qua dicit q; epūs hoc officiū nō debet ꝓmittere ſuis cōſanguineis. Jo. de fant.

Decenter h ¶ Aut ſāguine. ſic. x. q. ij. hoc ius. in fi. vel itellige de his q̄ male vite ſunt: aſs videt eſſe ē ſ. diſt. lxxxvj. nō ſatis. q̄s em̄ car nē ſuā odio habebit? Sz quare phibet hoc de ꝓpinquis: nō q; magis ꝓti ſunt epi ad dandū cōſortis ꝓſonis q̄s aliis. Sepi⁹ ꝛ fort⁹ phibetur fornicatio: q; potius peccat hoc gñe pcti. l. di. q; tua. Itē ſicut magis pumt̄ qui interfecit vxorē q̄ matrē: q; ꝓiores ſunt hoies ad illud faciēdū: vt. xxxj. q. ij. admonere. Itē ſicut hac ratiōe ſubuenit muliere cū interuenit: nō tñ cum dat: q; ꝓti⁹ eſt ad intercedēdū q̄ ad dandū. vt ff. ad velleia. l. iiij. Itē ꝛ alia rōne phibet dare ꝓpinquis: q; ſemp̄ preſumitur q; res eccl̄ie latēter ledant

Epi ctiꝰ ꝓpi q̄s q̄ alijs dant. Mulie rimice dēt: ſz ſubue nitur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

per eos.j.q.iij.peruenit.z.x.q.ij.episcopus.

a ¶ In duplū sic.xij.q.ij.frat ernitas.z.c.in legib⁹.

b AD hoc dispensationis. ¶ Diuersos.inter prelatum z subditum.

c ¶ Et potiores. Hoc erit vsq; in diē iudicij tm.dicit em apostol⁹.

Prelatus quidem subditos habere debet hoies p̄ sunt hoibus: de quibus reddant in duplū.

Dū mūdus iste durabit hoies p̄ sunt hoibus: demones demonibus: ag̃li angelis. Cū aut dē erit oia i oibus cessabit ois platio.nō tñ ordo vl maiouitas. aliqñ enim maior erit alio:nā in domo patris mei sūt. ō pe.di.xij.in domo. Iz non p̄erit z vide quō platus z subdit⁹ sibi connectūtur. vt.xcv.dis.esto. z hec diuersitas ordinū propter maiorē p̄cordiā ē statuta. vt.xly dist.licet.ij.

d ¶ Vera.i. p verā concordiā.

e ¶ Contētio. j.xcv.dist.esto. Johannes.

f ¶ Vniuersitas. creaturarū

g ¶ Qualitate.qz natura corpoꝝ nō p̄t mutare i vno statu de pse.dist. v.nec tales. z dicit lex q̄ circa statū humanū nichil est stabile. vt i aut. de nō alie. aut p mu-ſ. vt aūt.col la.ij. Uel dic q̄litate.i.equalitate:qz nō oēs p̄nt esse episcopi.

Statu hūan⁹ est ista bilis.

Litigiosus.

¶ Hec dis. diuidit in duas p̄es. In quarū prima ꝓbatur q̄ clerici non debent esse litigiosi:qz ex officio suo tenētur altos ad concordiā reuocare. z si talis fuerit ordinari non debet. z hoc probat.x. auctoritatibus sanctorū Secunda ibi:p̄cipimus. Jo.de san.

h ¶ Litigiosus. In hac dī.xc.tractat hoc.c.non litigiosus qđ tractaut.xl.vj.di.ſz dissimulk. ibi cūm oñdit q̄ eps non dz esse litigiosus. hic ꝛo q̄ discordātes dz ad concordiā reuocare. vltimo additur q̄ epi debent sibi vicissim p̄stare auxilium ad pacem seruandum.

† Concor. tus in auten.

Distin. xc.

Litigiosus b quoq; prohibetur ordinari: qz qui sua p̄tate discordātes ad cōcordiam debet attrahere: qui oblationes dissidentium phibetur recipere:nequaq; litigā di facilitate alios ad dissidiuz debet ꝓuocare. Unde in concilio carthaginensi quarto legitur. ¶ Clerici discordes deiciantur: vel reuocētur ad cōcordiam.

DIscordantes clericos eps: vel rōne i vel potestate k ad cōcordiā trahat: ino bedientes synodus p audientiā damnet. Item ex eodem.

¶ Dissidētiū fratrū:in eccl̃ia oblationū dona nō reciptank.

OBlationes l dissidētium fratrum neq; i sacrario neq; in gazophilatio m recipiātur.similiter dona n eorum qui pauperes oppumunt o a sacerdotibus refutanda sunt.

Item Cyprianus.

¶ Extra eccl̃iā esse ꝓbatur qui pacē cū proximo nō habz.

NEq; ad cayn / neq; ad munera eius respexit deus:neq; enim habere placatum deum poterat qui cū fratre non pacem sed zelū discordiam habebat. quam sibi igitur pacem promittunt inimici fratrum:que sacrificia se celebrare credūt emuli sacerdotum:secum esse ch̃ristum cum collecti fuerint opinantur hi qui extra eccl̃iam p ch̃risti

Distinctio.xc. Fo.cxxiiii.

minabuntur.xxiiij.q.j.quia ex sola. Lau.

a ¶ Nec sanguie. Si ipenitens decedat:hoc ad exaggerationē hui⁹ crimis dī.q.idē ē i q̄z alio crimie.

b ¶ Abluitur. quo ad vitā eternam:sed valet martyrium quo ad minorem penam.

c ¶ Inexpiabilis. Uox est posmortē:aīs de nemine despandū est. vt de pe.dis. vij.nemo. xxxij. q.ij.ācillā. nā q ipenitēs decedit in martyrio nō saluaī.ō pe.dis. j.c. vlti. iz mitt⁹ pumſ: vt ibidez dī. z de pen.di. iij.ſ. potest.

Desperandū est de nemine.

d ¶ Ppt. eoz aprū ē z no totū. hoc itellige de volūtarijs oblationib⁹ non de decimis z p̄mitijs. extra de deci. de terris. xvi. q.i. decime. Lauren.

m ¶ In gazophilacio .i. archa vel locꝰ vbi reponunt oblationes a gaza/qđ est diuitie: z phylace quod est seruare.

Gazophilacū qđ sit.

n ¶ Dona.dicit.ij.hoc ghalterius ū eē de quolibet q̄ est in mortali peccato gr̃a exēpti ē ill̃ō positū. Tu melius dic q̄ cū hec sit pena nō dz extendi:nisi q̄tenus reperiſ: nā spāliter de ꝓhusdā psonis inuenit.p hibitū vt hic de isto. Item de eo q̄ pauperē opprimit. Item de sacrificio suū ad eccl̃iam ꝓfugientē. vt.xvij.q.iij.mitror. Item de raptore ex de rapto.sup eo. Item de vsurario.extra de vsur. q̄ in oib⁹. sed etiā penitētes q̄ndq; p̄hibent oblationes facere. de pse.di.iij.eos. Idē dico de meretrice.

Beñ. iij.a.

Oblationes facere multis est vetitum.

o ¶ Opprimūt. Si q̄s tñ officiar⁹ oppōnit rusticos: qz forte dz hñe.z.accipit.xlj. dona ei⁹ nō sūt respēcta de iure ſm q̄sdā:qz transferūt dñiū in hmōi:z fieri p̄t inde elemosina:nō est vera rapina.ar.xiij.q.v. nō sane.si tñ ꝓpterea coꝛrect⁹ nollet cessare:debēt resp̄ui. Uel dic q̄ ide p̄t fieri elemosina:non tñ oblatio. Idē dico in meretrice. vt dicti.xiij.q.v.in princi.

Elemosine fieri p̄t d bonis p oppōsitionē q̄ sitio.

p ¶ Eccl̃iam.extra quā qui inuenunt exterclericos siue laicos ad pacem magis q̄z ad iudicium coerceantm. Item ex eodem.

¶ Non recipiantur dona eorum qui pauperes opprimunt.

EDū qui pauperes oppumunt dona a sacerdotibus sunt refutanda.

Item ex concilio agathensi.

¶ Cetu alienentur fidelū q̄ ad cōcordiā redire cōtēnunt.

PAcuit etiam (vt sicut plerūq; fit) q̄cūq; odio aut longinqua inter se lite dissenserint: et ad pacē reuocari diuturna obstinatione nequuerint a sacerdotibus ciuitatis primitus arguank⁹ q̄ si inimicitias deponere pernicioſa intētione noluerint: de eccl̃ie cetu iustissima excōicatione ° pellank. Item Fabian⁹ papa.

¶ Inedijs maceretur acerrimis: qui fratri suo reconciliari non vult.

SI q̄s cōtristatus noluerit recōciliari fri suo satisfacientē eo qui cōtristauit: acerrimis maceretur iedijs q vsq; dū gratāti aio satisfactionem recipiat. Item Innoc.iij.

¶ Epi ad pacem firmiter renendam: vicissim sibi cōsilium et auxilium p̄stent.

PRecipimus r eīm vt epi scopi ad solum deum z salutem populi habentes respectum omni tepiditate sepposita ad pacem firmiter tenendam: mutuum sibi consilium et auxiliū impendāt:neq; hoc alicuius amore vel odio pretermittāt. Si q̄s in hoc dei

colligunk. Tales etiam si occisi in confessione nomis ch̃risti fuerint: macula ista nec⁸ sanguine abluitur⁵. inexpiabilis⁶ enim et grauis culpa discordie neq; passione purgatur.

Item ex.vij.synodo.

¶ Murmurantes a fratrum vnitate alieni efficiantur.

ALienus sit a fratrū vnitate qui murmurat: et opus⁹ eius abiciatur qui murmurās exciterit: ne penā murmurantium incurrat: de qua apostolus scribit. Neq; enim murmuraueritis ꝓ sicut quidā murmurauerunt ꝓ et perierūt ab exterminatore⁸. iuxta mensuram itaq; operis peccator (quod in hac sūia apostoli plenī⁹ declarat) sacerdotis indicio peniteat. Item ex eodem.

¶ Corripiantur qui rixas et contentiones amant.

SI quis monachus contētiones vel rixas amauerit vel manifestum⁵ cōuiciū fratri intulerit: iuxta arbitriū rectoris modūq; peccati diuturna⁵ expietur penitentia.

Item ex concilio car.iiij.

¶ Dissidētes epi scopi: ad concordiam redire cogantur.

DIssidētes epos: si non timor dei: synodus reconciliet. Item ex eodem.

¶ De eodem.

STudendum est epis vt dissidentes fratres siue

Despe randū est de nemine.

Pnia est arbitraria.

Abbas monachū excōicatū absoluere potest.

† Murmurare ē incōdire vel mala volūtate ali qđ dicere/ide murmur qđ est stridor ppli/ex ordiuz seditionus Archi. et dñicus hic.

f.Jo. x.b.

m ¶ Coerceāt Accen: Arg. q̄ eps si qđ fatori cōtra eo accusa pendēuerit aliquem z te accu velit desistē: z il sationele velut ei i mittē pōt denō ōbeat eos co sistere. gere.pfeq̄ cām il lā: † etiā lite pte † Addestata z q̄ illi pos an z qñ sint desistere cū pōt acepis debeat eos cusamagis hortari tot desad pacē q̄z ad cōstē. nostērioem.ar.v.q. Cy.i.l. ij.ſi pmates. qđ ſi. C. de vet credo in cri accu. z mine iurtiaz. vl̄ m.l.ij. cū agit ciuiliter C.de ex aſs/nō. vt extra hi.re. de collu.c.ij. dar.l.i.

n ¶ Argūtas.ff. tur. Arg.q̄ ad de fal. monito sp dz pcedē vidictā.ar. xij.q.ij. idigne.

o ¶ Excōica Litigā tiōe. Uidet tñ q̄ tes pñt pmo iudex secu cogi adlaris coget eos concor ad pcordiā: et ſi dū per hoc nō sufficiat excōica q̄ tūc excōicabū tiones. tur.xvij.qō.iiij. de pbrorum cē.

Sacuit. athlet

Litigiosus.

p ¶ Satisfacie Ranco re. imo ēt non sa cē ſz nō tisfaciēte eo ran inuriā: cōz tenek dimit tenetē. vt ō pe.di. v. mur di. c. vlti. qi nō ē licet mittē. tū nobis aliquē odio hñe. vt.xxiiij.q.iij.cū in lege. xl.q.iij. int ꝓba. Sz actionē iuriaz.i. satisfactionē non tenemur dimittē. nā ad fmittēdā inriā null⁹ ē cogēd⁹. † xxiij.q.iij. † Addesi illō. imo bñ sa ad hoc ē q̄ dimisso ran tet in

ij.pe.

dendis. glo.in

q iiij

Universidad de Deusto
Biblioteca

Epi si-bi mu-tuum debent pbare aut-tium.

de sie spectat facere pacē: vt hic 7 eē de trenga et pace treugas. Itē ptz hic q epi puniuntur q sibi nō prestāt mutuū auxiliū. vt. iij. q. j. nulli. 7 etiā mortuo epi scopo vel infirmo vicini epi tenentur supplere defectū epi. vt. vij. qō. j. pontifices. Joan.

Baptis-mū for-mā dz eē sim-plā,

¶ Erlatuz. ¶ Discrepare. hoc dicit canon vt simplā teneam⁹ baptismi formā, propter scisma vitandū. de pse. di. iij. propter vitādū. vbi tamē q̄uetudo ē diuersa nichil officit. vt de pse. dis. iij. de trina. b ¶ Cōcordare. cū metropolitana eccl̄ia. xij. dist. c. vlti. de cōsecra. dist. j. ca. vlt. 7. c. altaria. 7 distin. iij. litteris. Joan.

Cleri-cus ꝓ-pijs man-dus si-bi vi-ctū q̄re pōt.

¶ Ui autē turpi. dctū ē. S. lxxxviij. dis. clericis non licere negociari vnde oſtēdit in hac. xcj. distī. ex q̄ debeant sustētari q̄n de ecclesiasticis stipendijs alī sufficienter non pōt. vbi aūt clerico non sufficit ecclesia ꝓpijs manib⁹ sibi querere victū debet iuxta apostolū: nō tn̄ q̄ hac occasione subtrahatur ab ecclesiasticis officijs. h.

Clerici ꝓ-pijs manibus sibi victū q̄re pōt.

Act. xx. g.

d ¶ Qđ absq; inequalitate. id est nisi cū equale est corp⁹ exuberantia vel defectu humorum hoc est causa infirmitatis.

e ¶ Promisit. que promittenda sunt. no. xvij distin. quāq̄.

f ¶ Vigilie. i. ope tepid⁹ inuent⁹ fuerit: dānū ꝓprie dignitatis incurrat.

Item victor papa.

¶ Expellēdi sunt a cōmunione fidelīū: qui sibimutuicem reconciliari noluerint.

¶ Erlatū est ad sedē apl̄icam: aliq̄s vl̄m nocere fribus velle: 7 vt cadāt decertare. sic̄r in sacramētis discrepare[c]: et ob id contentiones 7 emulatiōes fieri inter vos: q̄bus dissentionibus vos auertere 7 ihis oibus cōcordare[d]: et opē facere vicissim mandamus. Nā si hoc agere cito neglexeritis: et vicissim reconciliari nō studueritis: ab aplica sede et totius ecclesie cōione vos pelli non dubiteris.

¶ Distinctio.xcj.

Qui autē[e] turpi lucro vl̄ in hōesto negocio victum sibi querere prohibet: de obla-tionib⁹ ecclesia stipēdia cōsequat. Q̄ si eccl̄ia ei sufficere non poterit: ꝓpio artificio vel agricultura (exēplo apl̄i qui de labore manuum viuebat) sibi necessaria inuentat: ita tn̄ vt occasiōe sui opis eccl̄ie vigilijs nō desistat: qđ absq; inequlitate[g] sui corporis nulli impune concedit.

Unde pelagius papa.

¶ Corripientur clerici qui officijs matutinis vel vespertinis se subtrahunt.

¶ Leutheri⁹ frater 7 coepōs nr̄i q̄rit clericos suos sibi cōtra canones supbire 7 id qđ nobis iubentib⁹ facta in scrinio cautiōe promisit[e] vt q̄tidianis diebus vigilie[f] in ei⁹ celebrarent eccl̄ia illis contēnentib⁹ iplere nō posse: 7 magis vnūquēq; suis (postpositis) negligētes erāt circa diuina officia: alīs de iure cōi hūiusmodi cautio nō est in ordinatione epi scopi exigenda. Sed videtur q̄ eleutherius hoc modo ꝓ suis clericis obligari nō potuit. ꝓmittendo eoz factū. in sti. ō muti. stip. §. si quis aliuz. Sed dic q̄ bene potuit cū ad eū ꝓmotus est sed post ꝗt ad exiguitatez dices clericū ad huc teneri? sic. epūs tn̄ in hoc casu 7 premisso dz eam vnire ecclesijs aliis. x. q. iij. valio. de consec. distin. j. omnes.

Epūs pōt suo rū subditoū factū ꝓ mittē.

g ¶ Stipēdio ꝓuatus excōicet. Itē eodem. ¶ De eodem.

Clericus q̄libet verbo dei eruditus artificioloꝫ victū querat. Itē oēs clerici q̄ ad operādū validi sunt: et artificiola 7 litteras discāt. Qui ꝙo nō ꝓ emēdo aliq̄d in nundinis vel foro deambulant: ab officio suo degradentur. Interemptores[c] autē ab officio declinantes[b]: vel negligentius agentes: ab officio remoueātur. Itē ex cōci. aurelianensi. ¶ De eodem.

Clerici vero q̄ ad opus sanctū adesse contēpserint: ꝓm arbitriuz epi ecclesiasticam suscipiāt disciplinam.

¶ Distinctio. xcij.

Um autē[e] ad ecclesiam venerint corde magis q̄m voce deo cantādum meminerint. Item Ilario. in epl̄a ad ephesios.

¶ Corde non voce deum laudare debemus.

Cantātes[f] et psallentes in cordibus vr̄is dño:

Ecclesiā etiā paupe-rē tene-tur cle-ricꝰ offi-ciare.

Excōi-cati bñ ficium cui est assi-gnādū

sibi preiudiciū q̄n permiserunt se ꝓmoueri ad tantā tenuem eccl̄iaz: sicut est in matrimonio carnali. arg. xxvij. q. v. hoc deus. Unde sicut vir tenetur ministrare necessaria vxori que tn̄ debitū reddere non valet. vt. xxxij. q. vij. q. ꝓposuisti: ita tenet officiare eccl̄iaz: licet paup sit: et dicere cuz apl̄o. scio et abundare et esurire 7c. xxj. dist. q̄ dicit. 7 ministrēt et manus. xxj. q. j. clerici[a]. in fine. Sz q̄d si a principio fuit diues eccl̄ia cū ad eā ꝓmot⁹ est sed post ꝗt ad exiguitatez dices clericū ad huc teneri? sic. epūs tn̄ in hoc casu 7 premisso dz eam vnire ecclesijs aliis. x. q. iij. valio. de consec. distin. j. omnes.

a ¶ Stipēdio ꝓuatus excōicet. Sz cui applicabit hoc? pōt dici q̄ canonicis tñmul cū epo. Hoc vez est in eo qđ ꝺ cōi ꝓcipiebat als videt q̄ tātū canonicis. ar. C. de her. decurio. et nam. l. j. q. et iij. nisi cū illuste ꝓuat⁹ est. tunc em̄ ola ꝓpse recuperat q̄ amisit. ff. de re milita. l. pe. C. e. l. j. li. xij.

Zau. Sed certe ego credo q̄ sūbeneficiū debet assignari alicui qui celebret pro eo: donec ipse est peruenit. B.

b ¶ Lericus ¶ Artificiolo. ex qualt artificio clericus pōt sustētare se. no. xvij. q. iij. in summa.

Interēptores sūt ꝑsonere.

¶ Interēptores. i. illud ꝼm qđ solet esse iter ēptores: et sic idē repetit: 7 tūc sunt due partes: ꝼm q̄ est hic interēptores: est vna pars. et vocat interēptores ꝑsenetas: de quibus habes. ff. de ꝓsenetis. l. ij.

diuisio

b ¶ Declinantes. i. clerici. Joan.

Cum autē[b] hec dist. diuiditur in quatuor partes. In quaruz prima dicitur q̄ corde deo est cantandū non tantū voce: et hoc ꝑbat duab⁹ auctoritatibus. Secunda ibi. A quib⁹. Tertia ibi. Hūc autem. Quarta ibi. Quod autem. Joan. de san.

c ¶ Cū aūt. Ostēdit magister in ꝓcedēti dist. q̄ clerici debēt celebrare diuina officia in ecclesia. In hac ꝓxcij. dist. ostēdit magister qualiter: qz. s. nō debēt voce modulatiōis insistere: adūcit etiā q̄ in eccl̄ia ro. diacones cantare non debent: sed ꝙbo predicationis ya care. Postea monet incidēter quēstionē verum epi qui non recipiūtur in sua ecclesia possint in alia parrochia episcopale officium exercere.

f ¶ Antantes. Hec sunt verba apostoli.

audiant hec adolescentuli: audiant[g] hi q̄bus i eccl̄ia est psalendi officiū: deo nō voce[h] sed corde cantandū: nec in tragediarum modum guttur et fauces medicamine linitede[i] sunt: vt i eccl̄ia theatrales[k] moduli audiantur 7 cantica. Hb officio aūt cātandi 7 psallēdi diacones inueniuntur exēpti[l]: ne dū vocis modulationi studēt altaris ministeria negligant. Unde Gregorius.

¶ Cantandi officium diaconi sibi non vsurpent.

In sācta romana eccl̄ia dudū cōsuetudo est valde reꝑhensibilis exorta: vt q̄dā ad sacri altaris ministerū cōstituti cārotes eligant: et in diaconat⁹ ordine cōstituti modulationi vocis inseruiant q̄s ad ꝓdicationis[m] officiū et elemosynarū studia vacare congruebat. vnde fit plerūq; vt in sacro ministerio dū blāda vox querit: 7 cōgrua vita negligatur: et cantor minister deum moribus stimulat[n] cum populuz vocibus delectat. Qua de re ꝑsenti decreto constituo vt in hac sede[o] sancti altaris

g ¶ Audiant. Verba ꝓieronymi exponentis.

h ¶ Non voce tm̄. Nam 7 voce decētanduz est. vt de conse. dist. v. non mediocriter. 7 ibi psallite deo in iubilatione tn̄ magis cor q̄ vocis iubilatiōe. vt. xxxviij. di. seduloꝫ. vñ versus. Nō vox sz votū: nō corcula musica: sed cor. Nō clamās: sz amās cārat laure dei.

Cordis ne magis q̄ vocis iubilatione cantādū est. Uerꝰ.

i ¶ Linitede. Ut populum decret. nam nec ipsa veritas ꝓnūciandis sic est q̄ quis homini placeat. xxij. q. j. primū. linire autē vt melꝰ cantent et ꝓficient veluti electuario peccatū nō est: si ad laudē det et nō gratia laudem consequēdi delectātur. ar. xxxij. qō. iiij. obijciunt. ꝓcurare em̄ dz vt clara voce non rauca ꝓficiet. vt. xxj. distic. c. j. vt populus plane intelligens dicat amen. vt. xxxviij. distin. sedulo.

Uocē aptare ad clarī candū non est petm̄.

k ¶ Theatrales. Tragedi sic faciebāt in theatro decantando tragedias. et dicuntur a troges qō est hyrcus. et oda quod est laus: quia hyrcos remunerabantur ꝓpter fetidam naturam hyrci.

Tragedia dicitur

l ¶ Exempti. Hoc intellige qñ induti sunt in ecclesia ad cantandū eu angelīū: 7 sic intellige sequēs ca.

m In sancta. ¶ Predicatiōis. j. xxj. q. j. adhūc im⁹. contra. sed illud ex cā dictū est ꝓpter quosdā improbos monachos: alīs etiam diaconi possunt ꝑdicare. vel hoc intellige ex delegatiōe. alīs solus sacerdotis officium est predicare. vel predicationē appellat lectionem euangelicam.

Sacerdotis officium est ꝑdicare.

n ¶ Stimulat. i. exasperat contra se.

o ¶ In hac sede apo. ex hoc dicūt q̄dā hanc ꝓhibitionē in ec. ro. tn̄ locū hr̄e. alīq tn̄ de cardinalib⁹ intelligūt. ꝙ ꝙo gñaliter intelligit esse ꝓhibitū cū. s. ad legendū euangelīū induti sunt. qō ptz ex illo ꝙbo qō infra dicit iter missaz. 7 cā hui⁹ ꝓstōnis fuit honestas.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Solū. Arg. q diaconus non nisi causa necessitatis debet legere epistolam. xxv. distin. c. j. ¶c.

¶ quinō. ¶ Hec est secda pars dist. in qua dicitur q nullus debet cantare in pulpito nisi sit ordinatus. et hoc probat per ca. sequens. Joan. de fan.

b ¶ Psallere. Arg. p laicis qui nō cantāt in pulpito: sed alibi in ecclesia.

c ¶ Qui ab episcopo. vel abbate. lxix. dist. c. j. vt etiam a sacerdote. vt. xxij. distī. psalmista.

¶ Hic autem. ¶ Hec est tertia pōs dist. in q̄ dr q̄ ii epūs ad parrochiā ad quā ordinatus est non pōt venire ex eā pōt exercere officiū suū in eccl'ia pbr aliybi prius fuerat: tra q̄ nō sit episcopo iniustus i cui⁹ parrochia fuerit. et hoc probat per v. auctoritates. sanctoū patrū. Joan. de fan.

d ¶ Hec tria capitula loquuntur ō eadē materia. s. cū q̄s ē ordinat⁹ epūs ad aliquā ecclīam ꝛ nō audet ire illuc propter scādalū vel ꝓpter hostilitatē vel q̄ nō recipit aliq̄ de causa: sine culpa tñ sua: iste non debet aliq̄d presumere de reb⁹ ecclesie ad quē dinoscit: expectare q̄ ad eccl'iaz suā nō audeat accedere.

e ¶ Pro contētione. argu. contra. xxj. q. vlti. ſ plures.

f ¶ Aut pro aliqua. Scz de iure: quia dicunt se nō elegisse eum: vel dicunt q̄ renunciauit episcopatui.

g ¶ Contingere. i. non ē alia: nisi mutat⁹ sit. arg. extra de eo qui renun. c. j. j. vij. q. j. c. episcopi.

h ¶ Judicare. nā alia ecclesia si vacat debēt ei ꝓferre. vij. q. j. pastoralis. sed a popul⁹ est excōicādus qui

iij. ps.

ministri cantare nō debeant: solumq̄[a] euangelice lectionis officium intra missarum solemnia exsoluant. psalmos vero ac reliquas lectiones censeo per subdiacones: vel (si necessitas exigit) per minores ordines exhiberi. Si quis autem contra hoc decretum meū venire tentauerit anathema sit.

¶ quibus ordinandos oporteat esse immunes: breuiter monstratū est. de quoū vero manibus suos ordines suscipere debeant: facile patet. sacerdos enim et cuncti infra ipsum constituti ab episcopis debent ordinari. Unde in concilio martini pape legitur.

¶ Qui non sunt ordinati ab episcopo in pulpito non psallant neq̄ legant.

On liceat in pulpito psallere[b]: aut legere: nisi qui ab episcopo[c] sunt ordinati lectores. De episcopis autem a quibus vel quibus locis ordinari debeant supra diffinitum est. Nunc autē queritur de his qui ordinati a parrochia sua non recipiūtur: vel pro aliqua causa eas adire noluerint: an in alterius parrochia episcopale possint officium celebrare.

De his in cōcilio martini pape sic statutum est.

¶ Sacerdotis officiuz gerat episcop⁹: quem sua parrochia non recipit.

Si quis[a] ordinatus episcopus ad parrochiam eum non recipit cum iustam causam non pretendit: nisi scandalum timeatur. sicut ꝛ ipse excōmunicatur cum ad ecclesiam illam ire non vult. j. c. c. iij.

i Si quis. ¶ Cuius est. i. ad quem.

k ¶ Altam. quam forte allegat.

l ¶ Et honor. Videt cōtra. ē. pri. c. sed dicho nouis. i. honoribilis ministerij: q̄ in vestib⁹ episcopalibus exercebit sacerdotale officiū nō ēpale: nisi initiatus sit. vt dixi. ē. ca. pri. ꝛ maior reuerētia exhibetur ei q̄ alij presbytero simpliciter.

m ¶ Prouincie. Que scilz habet x. vel. xj. episcopos ꝛ metropolitanū. vj. qō. iij. scirote. Lau.

n Si qui epi scopi ordinati sunt. idē si q̄ clerici ordinati sunt episcopi.

o ¶ Ubi pri⁹. Prelatꝰ id ē in q̄ loco: vt rus an in q̄ ordine. Sz sit reciūquid prior ec plend⁹ clesia teneā eos q̄ ad ec recipere? Videt clesiaz q̄ nō. lxxij. distī. dimisplacuit. arg. xxj sam res q. j. si quis iam dix. trāslat⁹ Ad hoc dic q̄ si habuit corporalē possessionē ꝓ se vl̄ per alium et⁹ ecclesie ad quam modo nō rapit: nō tenet prior eum recipere lz nondū eius beneficium sit collatū. Si non habuit possessionē: ꝛ te ¶ Addenet. licet iā aliis pacificoncessa fuerint cā: vl̄ p eⁱ⁹ beneficia. vt euz ste extra de elec. cū tit q̄ mi in cūctis. vij. q. j nus eā eos. C. de repu. habue here. l. vlti. Per rit. ar. aliū dixi: q̄ idez ō pbē.

Excōlcādus est posulus suū nō recipiens epi scopū.

Intrusus an recipiat q̄ ecclīa ꝓtulit.

est acsi per se: extra de prebē. accedēs. arg. iij. q. j. c. j. luez epi in. H. j. Jo. Hec Slo. nō adaptat ad tertū. B. Sz nū q̄d scopus est cleric⁹ huiⁿ epi: distingue: q̄ si nō vult renūciare ep̄atui ad quē elect⁹ est: non erit cleric⁹ eius: remanebit ramen ei ꝓmus beneficiū q̄s ius cōseruant ei. Si vero renūciauit: eius cleric⁹ erit: et ab eo iudicabit.

extra de renū. ad supplicationē. nisi in crimiali cā: tūc non potest eū deponere in memoriā pristine dignitatis. ff. de decu. l. vlti. Q̄ ergo dicit auferat honor dic q̄ ꝓ papā. arg. C. vbi sena. vel clarisi. l. vi. circa mediū Ratiōe aūt delicti poterit eū excōicare si excesserit in

non abrenūciet episcopatui q̄ ꝛ posset quēlibet archiepiscopuz nō suum. ar. vj. q. iij. placuit. ff. de offi. presi. preses. Hoc tñ tene q̄ sine licētia pape nō abrenunciabit. extra de trāsla. episco. inter corporalia. Lau.

a ¶ Non abij ciantur. Arg. q̄ non debet electi⁹ in alia ꝓuincia priuari bñficio priou añ cōfirmatur ad aliud.

b ¶ Impositionem. i. ordinē episcopalem.

c ¶ Nec acquierit. Infra tres menses. j. c. dist. qm. sponsa tñ infra duos mēses cē. extra de conuer. coniuga. ex publico.

d ¶ Epūs vacās. i. vacās episcopatu/ vel episcopatū non habens. sic dicitur mulier vacans/ que virum non hz. ff. ad l. iuliā. de vi publi. qui cetu. ſ. qui vacantem. Jo.

mulier vacāns est q̄ virū non habet.

e ¶ Irruerit. Sed q̄d si iste intrusus aliqua contulerit ipi eccle: tenet ei eccl'ia restituere: sicut de symoniaco. ex de symo. veniens. ꝛ q̄ nichil deperit ecclesie et restituere. ꝛ ideo malus deterioris est cōditiōis q̄m bon⁹. Joā. Sz ō. ex de symo. de hoc. Sol. i symoniaco dicūt quidā q̄ nichil dr ei restitui. ꝛ q̄ dicit illa decr. veniens. dispēsatio fuit. Alij dicūt q̄ ꝓpter delictum abbatis ꝛ monachoū hoc cōtingit. T. dicit q̄ clerico in seculo remanēti nil restituit: secus si ad religionē trāsit. vt. xxvij. q. j. si quis rapuerit. De clerico aūt seculari qui renouetur ab ecclīa q̄d iuris sit si aliqua contulit: no. extra de cleri. coniuga. q̄ō a te. B.

Intrusus an recipiat q̄ ecclīa ꝓtulit.

¶ Contor. tertus in auc. vt iudi. si

f ¶ Desideret. Ar. q̄ que malo sunt inchoata ꝓncipio nō ꝓualescūt: q̄uis ad cū casum deueniāt a q̄ recipi possent incipi. vt. vij. q. j. ēpm. extra de elec. audi tis. ꝓ Ar. extra extra de iurepa. cura pastoralis. extra de conuer. coniuga. placet. Joā. Dic q̄ ipso iure nul-

lum est. non conualescit. alⁱs secus. B. Item ar. q̄ non valet electio concors: nisi canonica sit. xviij. q. ij. si qs abbas. lxiij. distin. ca. j.

g ¶ Et perfectum. Et no. q̄ concilium dicitur perfectum. licet non adsit primas. vt. xviij. di. c. j.

¶ Quod autē. ¶ Hec ē quarta pars dis. in qua dr q̄ omnis sacerdos cōpellat interesse officijs. Johan. de fan.

h Si qs pbr ¶ Deputat⁹. Per hāc litterā dicunt q̄dā illum teneri ad hoc tñ qui alicui eccle intitulat⁹ est: alⁱs non etiā si ordinat⁹ sit ad titulos siue possessionis. extra de pben. episcopus. Tu dic eum et quēlibet clericū teneri ad hoc: licet non teneatur specialiter ad hanc vel illā eccleſiā. sic exaudi. extra de regu. super eo.

i ¶ Matutinis Matutinis dicūtur officia q̄ celebrantur a mane vsq̄ ad nonam. vsq̄ ad noctem. xj. q. iij. si qs epūs in concilio.

Officia matutina ꝛ vespertina a nona vsq̄ ad noctem.

k ¶ Castigatus. Not. q̄ primus offensa nō ē satisfactionē. vt lxxiij. di. honoratus.

Offensa prima dr esse in punita diuisio

ne quo quo suf fra-H. cogitatio. colla. ſ.

iiij. ps

¶ Quod autē. ¶ Hec ē quarta pars dis. in qua dr q̄ omnis sacerdos cōpellat interesse officijs. Johan. de fan.

h Si qs pbr ¶ Deputat⁹. Per hāc litterā dicunt q̄dā illum teneri ad hoc tñ qui alicui eccle intitulat⁹ est: alⁱs non etiā si ordinat⁹ sit ad titulos siue possessionis. extra de pben. episcopus. Tu dic eum et quēlibet clericū teneri ad hoc: licet non teneatur specialiter ad hanc vel illā eccleſiā. sic exaudi. extra de regu. super eo.

i ¶ Matutinis Matutina dicūtur officia q̄ celebrantur a mane vsq̄ ad nonam. vsq̄ ad noctem. xj. q. iij. si qs epūs in concilio.

k ¶ Castigatus. Not. q̄ primus offensa nō ē satisfactionē. vt lxxiij. di. honoratus.

Offensa prima dr esse in punita diuisio

mus illud: cui metropolitan⁹ episcop⁹ interfuit. Quod autē supra clerici se vigilijs subtrahentes excommunicari iubentur: de his intelligendum est qui ab episcopo frequēter admoniti negligentiam suam corrigere contemnunt. Unde in cōcilio Martini pape legitur. ¶ Excōmunicetur clericus qui ab episcopo commonitus: matutinis vel vespertinis horis adesse neglexerit.

Si qs presbyter aut diaconus vel quilibet clericus eccleſie deputat⁹ in quolibet loco fuerit in quo eccleſia est: ꝛ ad quotidianum psallendi officium matutinis[i] vel vespertinis horis ad eccleſiaz non cōuenerit/ deponat a clero: si tamen castigatus[k] ventā ab episcopo per satisfactionē noluerit promerert.

¶ Distinctio. xciij.

Bedientiam[l] autem inferiores ex ordine superioribus debent. Summo em̄ pōtifici ea de-

Obedientiā. ¶ In hac dis. incipit. vj. pars. tractatus distinctionū. Et hec dist. diuiditur in. vi. partes. In quarū prima tractat de obedientia quā debēt oēs catholici ecclie romane capiti suo. et hoc probat quattuor auctoritatibus. Secūda ibi. Reliqui. Tertia ibi. Ut igitur ex p̄missis. Quarta ibi. Compagis. Quinta ibi. Diaconi. Sexta ibi. Hoc capitulo. Septima ibi. Hoc autem. Jo. de fan.

l ¶ Obedientiā. Hic intitulatur. xciij. dist. in qua ostdit magr hacten⁹ qualiter ꝛ a quibus ꝛ in quibus locis clerici ꝛ plati debent ordinari. Sed q̄ dignitas ꝓlatorū sine obedientia contēptibilis est: ideo ostēdit hic de obedientia quā debēt inferiores superioribus: et primo de obedientia q̄ debetur pape. secōo de obedientia quā debēt minores maioribus rōne ordinis. postea de obedientia quā subditi clerici debēt epīs suis. ostēdit etiā dictam inter pbros ꝛ diaconos: quāq̄ loquens ꝛ istos: quāq̄ ꝛ illos. ad vltimū ondit pbros maiores esse

Universidad de Deusto
Biblioteca

Obediētia i trib⁹ cōsistit.

diaconib⁹. Not. aūt q obediētia cōsistit in tribus. in reuerentia exhibēda: in mādato suscipiendo: in iudicio subeūdo. Reuerētiā debet minor vt assurgat maiori z cedat ei primū locū in sedēdo z eūdo: nisi minori maior administratio cōmissa sit: vt archipbr̄/vt pr̄s byter dz archidiacono/ reuerētiā dz ordine maioris rōe maioris administratiōis. xxv. di. c. j. hac ꝓsideratiōe q̄dꝫ pbr̄ tenet obedire diacono plato. In mādato aūt z iudicio nemo tenet obedire nisi ei q̄ dz administrationē vel iurisdictionē sup eum: z nisi ab eo absolnatur p appellationē vel recusationē: vel si ei cōtrouersiā mouet: vt si prelatus deponatur. viij. q. iij. i summa. z. c. nōe. Z a Clemētis in pbrīm. nā Petro viuente non fuit Clemēs papa. viij. q. j. si petrus.

¶ Not. calum in q̄ celeritas suadet ꝑ. ppt debitū obediētie.

Altos casus poteris videre p archi. hic.

b ¶ Si inimicꝰ est. inuicus dī hic quo ad opinionē excōicati: sicut iudex dī crudelis latrōi. xxiij. q. v. nō est crudelis. als papa neminē debz habere odio: imo pacez cū oibus habebit. xj. q. iij. interꝫba. Uel inimicus ē actiꝫ. vt ix. xxvj. dis. odio. c ¶ Nolite. sic. vij. questione. j. scire. xj. qō. iij. quib⁹ episcopi. Argu. cōtra. vj. q. ij. si tm̄. sed ibi solutum est.

Nemīnē odio papa habeat

Fama sola nō sufficit vt excōicat⁹ vitari debeat.

d ¶ Expectare. Ergo denūciatio non est expectāda extra de sen. excō. cū nō ab hole. tm̄ sola fama semper non sufficit ad hoc vt ꝺs vitādus sit. vt extra de excess. ꝓla. inter. lz sit ar. Ꝫ extra de elec. venerabilem. Sz quid, si papa cōicat excōicato? Non incidit ideo in canonem. vt ex de ele. innotuit. ff. de recep. l. pe. Nec eo ipso eū absolvit. argu. ex de sen. excō. cum desideres. Si tm̄ ei cōicaret intendendo eū absoluere. facto etiā si nō verbo habēdus est ꝓ absoluto: cū princeps sola voluntate libertatē concedat. ff. de manumiss. l. apud

betur ab omnibus obediētia: vt nulli liceat ei cōmunicare: cui pro actibus suis inimicus ipse extiterit: nec in ecclesia esse poterit qui eius cathedram deserit. Unde btūs Petrus princeps apostolorum in ordinatione Clemētis [a] populum alloquens inter cetera ait.

¶ Qui pro actib⁹ suis prauis apostolicus inimicatur: ei cōmunicare non debemus.

Si inimicꝰ est [b] iste Clemens alicui ꝓ actibus suis prauis: z vos nolite [c] expectare [d] ꝫ vt ipse vobis dicat [e] cū illo nolite [f] amici esse: sed ꝓuidēter obseruare debetis: z voluntati eius absq̄ cōmonitione obsecūdare: z auerterevos ab eo cui ipsum sentitis aduersum: neq̄ loqui his quib⁹ ipse non loquit [g]. Unde vnusquisq̄ qui in culpa est: dum cupit omnium vestrum amicitias habere: festinet citius recōciliari ei qui omnibus ꝓeest: z per hoc redeat ad salutem: cum obedire ceperit monitis ꝓsidentis Si vero quis amicꝰ fuerit his quibus ipse non loquitur: vnꝰ est ipse ex illis qui exterminare [h] ecclesiam dei volunt: z cū corpore videatur esse nobiscū mente tamen z animo contra nos est: z est multo neqor hostis [i] hic q̄ illi qui foris sunt: z euidenter inimici sunt. hic enī per amicitiarum speciem que inimica sunt gerit: z ecclesiam dispergit z vastat. Ideoq̄ huiusmodi apostolicis institutis vos monentes instruimus: vt effecta certior charitas vestra sollicitius deinceps agere studeat z cautius: ne peruersi et infideles homines ledendi fideles z benuolos habeāt facultatem.

Item Gregorius.

¶ A nullo debet suscipi quem romana depellit ecclesia.

Mirat⁹ valde sum: quia in tanto salonitane ecclesie clero [k] z populo: vir [l] duo in sacris ordinibus [m] inuenti fuerunt. frater scilicet z coepiscopus meus paulinus et dilectissimus filius meus honoratus archidiaconus eiusdē ecclesie: qui communicare maxime sacerdotium rapienti minime consentirent z se christianos esse cognoscerent. debuistis enim filij [n] charissimi pensare ordines vestros et quem sedes apostolica repellebat. repulsum cognoscere: vt prius (si posset) ab illatis criminib⁹ mundaretur: et tunc ei vestra dilectio communicaretur. ne particeps obligationis existeret.

Item Cyprianus.

¶ Nō est in ecclesia qui cathedram petri non sequitur.

Quod ergo vir sit: tñ sit. ff. de iudi. vir. xix. dis. in memoriā. Arg. Ꝫ. ff. ad vell. tutor. quia dicit vir sic vt quis ꝓ to se apud eūdem intercedat. i. nunq̄. sic ij. q. vj. Ꝫ. biduum. ver. si aduersus.

Qō vir sit fieri dicitur. Multitudo excusat a delicto

¶ Ordinibus. Ar. ꝓ etis qui multitudinem non sequūtur. vt. vij. q. j. denīq̄. z q̄ multitudo non excusat a delicto vel pena. ar. ij. q. j. multi. Ꝫ. di. xxiij. in nomine. ar. Ꝫ. Ꝫ dist. xix. in canonicis.

n ¶ Filij. Qui ergo priuati sunt a sacramentis filij sunt ecclesie: quia sunt epi. s. filij cū certum est: q̄ qui non est cū epo: extra ecclesiam est. argu. vij. q. j. scire.

a ¶ Facit ad hoc ex de sen. excōi. si aliqñ. ex de primile. cū olim. C. de fideicōmiss. liberta. l. si voluntate.

e ¶ Dicat. non enim debet certotiari qui non ignorauit. ff. de act. emp. l. j.

f ¶ Nolite. Nō eoipso ꝺs suspectus est q̄ inimicoꝝ est amicus. arg. iij. q. v. c. j. z ob hoc filiꝰ matrez exheredat. C. de inofficio. testa. libe. ri. Et est si. ex de accusatio. cum oporteat.

g ¶ Non loq̄tur. hoc verū ē in hoc casu si q̄s excōicati sūt. secus si ꝓ priuatum odiū alicui nō loqueretur.

h ¶ Qui exterminare. Ꝫ. xxiij. q. j. q̄m vetus.

i ¶ Hostis. vn de Boetiꝰ. Nulla pestis efficacior est ad nocēdum q̄ familiaris inimicus. argu. C. ō dolo. Lata. vnde. Nō est deterior hostis/ q̄ ficꝫ amicus. Non odiū grauius q̄ simulatus amor. vñ illud etiā. Wus i pera. tē. ar. xxiij. q. j. Ꝫ. item preceptū. si est. xxj. q. j. certe. Johan.

Familiares inimici sunt pertimescendi.

Mirat⁹ valde sum.

k ¶ Clero. Extra quilibet epūs suffragane⁹ est de clero metropolitani. ar. extra de postul. p̄lato. bone. arg. lxxvj. distinc. si quid vero. Forte iste fuerat canonic⁹: z adhuc retinebat ibi p̄bendam.

l ¶ Quod ergo vir sit: tñ sit. ff. de iudi. vir. xix. dis. in memoriā. Arg. Ꝫ. ff. ad vell. tutor. quia dicit vir sic vt quis ꝓ to se apud eūdem intercedat. i. nunq̄. sic ij. q. vj. Ꝫ. biduum. ver. si aduersus.

m ¶ Ordinibus. Ar. ꝓ etis qui multitudinem non sequūtur. vt. vij. q. j. denīq̄. z q̄ multitudo non excusat a delicto vel pena. ar. ij. q. j. multi. Ꝫ. di. xxiij. in nomine. ar. Ꝫ. Ꝫ dist. xix. in canonicis.

n ¶ Filij. Qui ergo priuati sunt a sacramentis filij sunt ecclesie: quia sunt epi. s. filij cū certum est: q̄ qui non est cū epo: extra ecclesiam est. argu. vij. q. j. scire.

qui cuz epo est.

Uel dic q̄ iam erant absoluti: vel quia causa humilitatis hec dixit. ij. q. vij. nos si incōperenter.

a ¶ Iurta. hoc ca. loquitur de his qui subsunt domino pape nullo medio.

b ¶ Propinqui sunt. q. s. in eade ꝓuincia sunt/ illos

Remoti q̄ dicatur.

c ¶ Presentētur. per se vel p alios. extra de iureiu. ego. N.

d ¶ De lōgin quo. Ar. rōne loci ꝓmitti q̄ dās nō ꝓmittit. arg. xxiij. q. j. ꝓuidenda. Ꝫ. di. xxiij. cū lōge. Ꝫ. dis. xxix. c. j. z. j. Ꝫ. di. vij. erit. Ꝫ. di. xxij. c. j. et. ij. Et dic de longinq̄: vt sunt vltra italiā constituti: vt extra de elec. nihil est q̄ ecclesie. Uel remotos vocat vltra duas dietas. vt ex de rescrip. nonnulli.

Impedit⁹ p aliū expedire pōt offici suū

e ¶ Iurta. Argu. q̄ expedit p alios sufficit q̄ iuste impedit⁹ p se facere nō pōt xviij. dist. epūs.

f ¶ Chyrographum. extra de elec. significasti Ꝫ. xv. di. si Ꝫ. v. q. iij. si egrotās.

g ¶ Canonicis. Ꝫ. dist. xviij. si quis epōrum.

ij. ps.

¶ Relig. ¶ Hec est secūda pars huiꝰ dist. in qua dicit q̄ oēs minores in ordine vel dignitate debēt suis maioribus reuerentiā prestare. et hoc ꝓbat p. viij. auctoritates.

Addē q̄ hec dictio a ꝫ excludit. si. text. habes in. l. rō. Ꝫ. fi. ff. de act. empto.

A Subdiacono vsq̄ h ¶ Ad lectores. Hic nomine lectorum omnes inferiores ordines comprehendit.

Minori serutur ds maiori.

i ¶ Honorē. ratiōe ordinis: hec est enim iusticia vt minor seruiat maiori. xxxiij. qō. vlti. est ordo. nisi minor obtineat locum superiorisꝫ. co. c. vlti.

Mona chi oli

k ¶ Abbas. Loquitur ꝺm ea tempora cum monachi non erant clerici. vt Ꝫ. xvj. qō. j. gñaliter. Uel forte

tus acolito exorcista: exorciste lectori: lectori ostiario: ostiario abbas [k]: abbati monachus in omni loco repreſentet obsequium: siue in publico siue in gremio [l] ecclesie.

Item in epla Clemētis pape.

¶ Quid sit offm diaconorū.

Diaconi eccle sint tanq̄ oculi [m] epi oberrantes [n]: circūlustrantes cum verecūdia actus totius ecclesie perscrutantes diligentius si quem videant fieri vicinum precipitio [o] et proximum esse peccato: vt referant hoc ad episcopum: z ita episcopo suggerere: que ad cultum ecclesie et disciplinam eius pertinent diaconibus cura sit.

Item in eodē. ¶ De eodem.

Sacerdotes vero dicebat beatus Petrus sal terre [p] et mundi lumen: docēs eos in splendore bonoꝝ operum glorificare deum patrez de quib⁹ aīt dñs. Beati estis cum maledixerint [q] vobis homines et reliqua. Et iterum vos estis sal terre.

Item ex concilio Parisiensi.

¶ Hi non sunt habendi clerici: qui episcopali prouidentia non gubernantur.

Nulla [r] ratione clerici: aut sacerdotes habēdi sunt: q̄ sub nullius episcopi disciplina z ꝓuidentia gubernantur: tales em̄ acephalos [s] id est sine capite pusca consuetudo nuncupauit.

Item.

Nulla Ꝫ. xviij. q. ij. abbatibus.

Archidiaconi sunt oculi epi.

n ¶ Oberrantes sūt z alij ocli circūlustrantes sinodales reiter Ꝫ. xxv. q. vj. epōs i sinodo. Ut ibi loquitur ō excessibus laicorū: hic clericorum. Ꝫ.

o ¶ Precipitio Ergo non tm̄ te neſ q̄s denūciare iā ꝓmissuz crimē: sed etiā commutendū. qō ve rus est. xxij. q. v. hoc videt. Arg. extra de cogna. spi. tua. de cōse. distin. q. cū omne crumen.

Wat. v. a. Pe.

Sacerdotes vero dice.

p ¶ Sal terre ſ. In oibꝰ em̄ ope ribꝰ nostris sal offerre debem⁹. ō ꝑse. di. iiij. sal. et p sal. sapiēria intelligitur. xlvij. dist. sit rector.

q ¶ Maledixerit. Nō q̄ ex maledictione bñdictionē q̄s ꝑseq̄t. sed ex patientia quā sustinet. xj. q iij. q̄ iust⁹. Lau. r

s ¶ Acephalos. Priuilegiati tm̄ qui pape subsunt Acephali sunt: qz papa episcopus eoz est. argu. extra de priuileg. recipimus. tales sicut excōmunicatos debet quilibet excludere de ecclesia sua. extra de mite parrochi. z alie. parrochi. c. ij. Et est hic arg. ꝓ p̄la sūt subditi: et q̄ etiam heremite subsunt episcopo in cuiꝰ territorio sunt. vt. xvj. q. j. qui vere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Ne le pcul. ¶Scãdalizatur.i.scãdalizat deum. viij.q.j.qui vos. Joan. de fan.

Diaco ni se pte de bẽt ee i ecclia ẽpali.

D Iacon. Hoc ca. loquit de epali ecclia: vbi debent esse septẽ diacont. vt de pse.di.j.eps deo. Et vbi facultates supperunt. vt. viij.q.j.illud.

¶ Ne ipe epi scop⁹ quoq; modo infestet: aut ledat ab istis in fidiatorib⁹.i.hereticis: vt ita ne quo mõ offendat ab illis: aut ledat a suis clericis p oppssionẽ. Et iõ debent ei astare z ab eo auertere hmõi oppressiones.

Adde hic diacon⁹ di catur oculus epi. et dic q ẽ oculus mẽtis q dz ee pur⁹.j. q.j. inf. item est ocul⁹ pois q ij. dz esse pudic⁹ xxxij. qõ.v. q videt. Iẽ est ocul⁹ ad ministratio nis. q dz ee p uidus. vt hic. z. vj.q. j.ones Archi. z dñe hic.

Act. vj. iij.

¶ Aut ẽba hec est sẽa cathedre ei⁹ institutionis. epi. et e ¶ Detrahẽ do. timore hereticorum.s. subtiliter cendo.

f ¶ Redoleat. Id ẽ exeat in publicũ ex frequẽtia ardore.

g ¶ Cũ voluntate.j. de pse. di. ij. reuera. Joã.

Epat⁹ ẽ ordo.

D Iacon⁹ q quasi oculi vident esse epi: in vnaquaq; ciuitate septem debent esse: qui custodiant episcopuz predicantẽ: ne ipe episcopus ab insidiatoribus quoquo modo infestetur: aut ledatur a suis: aut verba diuina detrahẽdo: aut insidiando polluãtur vel despiciãtur sed veritas spiritualiter redoleat fervore: et pax predicata labiis cum voluntate animi concordet.

Itẽ ex cõcilio Neocesariẽsi.

¶ De eodem.

D Iacon⁹ septem debẽt esse scõm regulã ẽius non magna sit ciuitas: regule autẽ auctoritas est ista: qõ et liber actuũ apostolorum idẽ insinuat. Utrigitur ex premissis apparet auctoritatibus diaconi debẽt obedientiã presbyteris sicut presbyteri epis sed diaconi superbientes sacerdotibus exequari: vel pori⁹ preferri querebant: contra quoz insolentiam multoz auctoritates manauerunt: coz supercilium rumpentes: atq; vt sacerdotib⁹ condignã obedientiam exhibeant decernentes.

Unde Pelagius papa ait.

¶ Auchil eorum que iunt decreta primis ordinibus vendicent diaconi.

D Iacones propriam cõstitutum⁹ obseruare, mẽsuram: neq; vltra tenorem paternis canonibus deputatũ quippiam tentare permittimus: z nichil horum in suo ministerio penit⁹ applicare: que primis⁹ ordinibus proprie decreuit antiquitas: absq; episcopo[m] vel presbytero baptizare non audeant: nisi predictis ordinibus fortassis longius cõstitutis: necessitas[n] extrema compellat: quod etiam laicis christianis [o] facere plerũq; conceditur. Sacri corporis erogationem sub conspectu episcopi seu presbyteri (nisi his absentibus) ius non habeant exercendi.

Itẽ in niceno concilio legit.

¶ Inferiores presbyteris: se diaconi cognoscant.

P Eruenit ad sanctũ consilium q in locis quibusdam: et ciuitatibus presbyteris sacramenta [p] diaconi porrigant. hoc neq; regula neq; consuetudo tradidit vt hi q offerẽdi sacrificij non habent potestatem: his qui offerunt

m ¶ Absq; episcopo. Id est absente epõ vel pbro: quibus solum baptizandi ministeriũ permissum est. vt de consecra. distinc. iij. constat. et dic q absq; episcopo. id est preter auctoritatem eius.

n ¶ Necessitas. Nor. q vbi necessitas exigit z pbr est absẽs: potest diacon⁹ etiã iure suo baptizare et corpus xpi erogare infirmis si cõsecratũ est: sed in ecclesia in pẽsentia presbyteri nõ pot etiaz. Diaconus pt baptizare et corpus christi si necessitas exigat: nisi iussus a pbytero. puta cũ multi sunt qui indigent baptismo z presbyter non pot omnib⁹ sufficere. similiter si multi sunt qui volunt accipere corpus xpi: nec pbr sufficit omnibus.

o ¶ Christianis et etiã hereticis. vt. j. q. j. q. quidam ẽ.

p ¶ Eruenit. ¶ Sacramenta. i. eucharistiam cõsecrã. sanguine autez bene porrigunt ẽ. i. diaconi sũt: et ver. sacerdotibus. z hec est ratio quare sacerdos corp⁹ xpi p se sumat. calicez autem de altari pbyteris sumere nõ iz: sed diaconus eis porriget. Q: sumptio corporis futurã resurrectionem corpoũ significat quã de⁹ sua ꝓtute facit sine omni ministerio. Sz sumptio sanguinis significat redemptionem peccatoz q fit intercessionibus aliorum. ẽ. dist. j. presbyteros qui cõtra. ibi in penam dicitur de diaconib⁹ ne panem offerant quare de iure licitum esse videtur. Joan. sed illud intelligitur quãdo in principio secretoz diaconus accipiens patenam cũ pane offert sacerdoti. Imponitur ergo diaconis ad penam: ne panem offerant altario ministrando. hic autẽ prohibetur ne post sacramẽta cõsecta corpus xpi porrigant sacerdoti vt sumat. ẽ.

Corpus xpi

Sãguinis xpi

a ¶ Etiam ante epos. i. anteq; epi sumant.

b ¶ In medio. secũ cõsuetudinẽ diuersorum locorum hec variantur in quibusdã enim locis hec obseruantur in quibusdam non.

D On oportet. ¶ Sz iussione. hoc obseruat⁹ sm̃ psuetudinem quarũdã ecclesiarũ. cuz redit a lectione euangelij. Lau.

D On oportet. ¶ panem. i. corp⁹ dñi. Uel dic dare id est confitere quod ad solũ pbrm ptinet. j. q.j.ca. dictum.

D Iacõi ita se. i missam alibi magis sũt ministri episcopi.

P Resente. ¶ Eroget iussus vel nõ iussus lõge positis episcopis vel pbytero. ẽ. e. diacones.

D Iacon⁹. ¶ Loco. i. in aliquo: de omni tamen honesto. ff. de arbit. si cum dies. ℋ. si arbiter. et de mu. et hono. vt gradati. ℋ. j.

b ¶ Diacon⁹. In conuẽtu vbi conueniũt ad synodum.

i ¶ Loquat. id est pdicat. nã officiũ predicandi pbrorum est. xvj. qõe. j. adiicimus. h.

k ¶ Alba. id ẽ dalmatica. arg. xj. q. iij. episcop⁹ presbyter.

¶ Et lectionis. Euãgelij.

m ¶ Atq; i primo ordine. vt fit Parisius.

n ¶ Ut sublimiores. sic construe. Ergo tam illi q̃ isti psistant in vtroq; ita. s. vt diacon⁹ agnoscãt pbros sublimiores se. s. diaconib⁹: z stabunt sm̃ tempus sue ordinationis. xvij. di. ℋ. vlti. in fine.

¶ Cõpagis. Hec est. iiij. pars huj⁹ di. in qua dr q cõpagi. i. sandalia z mappule. id est linteamina q portant cardinales solite romãis clericis cõperũt: et hoc ꝓbat q duo cap. Jo. de fan.

o ¶ Cõpagis. Id ẽ sandalib⁹: z dicunt cõpagi sandalia vel calige episcopales. Et est masculini generis. Johã. p ¶ Nec mappulis. i. ornamentis equorũ q̃ constantinus cõcessit cardinalib⁹. j. xcvi. distin. cõstantinus. nam mappa ornamẽtum est equi. similiter in auten. de consul. ℋ. quantacunq;. z sunt quedam alba linteamina quib⁹ cooperũtur equi cardinalium cum processionem faciũt Alij dicunt q mappule sũt mitre episcopales.

Cõpagis

iiij. pa

Prohibitũ vr qõ ꝓcessum nõ ondit.

P Eruenit. q ¶ Alicuius. Arguñ. ex hoc z sequẽti capitulo habes q illud videt prohibitum: quod non ostendit esse concessum. argu. c. distinctiõe contra morem. argu. xxv. qõ. ij. ãputaro. argumen. r. q j. hanc cõsuetudinẽ. argum. ij. q. v. consuluisti. † Et est hoc verum i his que sunt de iure spetali. alias quod non est. prohibitum intelligitur esse concessum. xxvij. qõ. ij. lex diuine. z. xxx qõne. iij. illud z de despõsatio. impube. capitulo. j. in fine.

† Et ẽ ne sede va. illa vbi de hoc. et de trãs lo. int.

Ordo littere.

corpus christi porrigant. Sed z illud innotuit q quidam diacones etiam [a] ante episcopos sacramenta sumunt. Hec ergo omnia amputentur et excidantur: et in sua diaconi mensura permaneant: scientes q quia episcoporũ ministri sunt inferiores a presbyteris habẽtur. per ordinẽ ergo post presbyteros: sacre gratiam communionis accipiant: aut episcopo: aut presbytero porrigẽte eis. Sed nec sedere in medio [b] presbyterorum diacono liceat: quia si fiat hoc preter regulam probatur existere. Si quis autẽ post has diffinitiones obedire noluerit: a ministerio cessare debebit.

Item ex concilio Laodicẽsi.

¶ Diaconus honorem exhibeat presbytero: z ipse ab inferioribus honoretur.

D On oportet diaconuz coram presbytero sedere: sed iussione [c] presbyteri sedeat. Similiter autem diaconus honorem habeat a sequẽtibus id est a subdiaconibus: z ab omnibus clericis.

Item ex eodem.

¶ Calicem benedicere et panem dare: diacono non licet.

D On oportet diaconos panem [b] dare: nec calicem benedicere.

Item ex concilio carthaginẽ si. iiij. cui papa zozimus interfuit per vicarios.

¶ Sicut epis/ita z presbteris: diaconi ministrent.

D Iacon⁹ ita se [c] pbri sicut episcopi ministros esse cognoscãt. Item ẽ ex eodẽ.

¶ De eodem.

P Resente pbytero diaconus eucharistiã corporis christi populo (si necessitas cogit) iussus eroget [d].

Item ex eodem. ¶ De eodẽ.

D Iaconus sedeat iubẽte presbytero in quolibet loco [e]. Item diaconus [h] in conuentu presbyterorũ interrogatus loquatur [i]: alba [k] vero tantum tempore oblatiõis z lectionis [l] vtatur.

Item ex cõcilio Toletano. iiij.

¶ Diacones pbris se superiores non cognoscant.

D Onnulli diacones in tantã prosũpunt supbiam: vt sese presbyteris ante ponant: atq; in primo [m] choro z ipsi priores stare presumãt: presbyteris in secundo choro constitutis. ergo vt sublimiores [n] sepresbyteros agnoscãt tam illi q̃ hi in vtroq; consistant. Q cõpagis [o] vero calciari absq; apostolica licẽtia diaconibus nõ permittitur. sicut nec mappulis [p] vti absq; eius auctoritate quibuslibet clericis conceditur.

Unde Gregorius Johanni episcopo syracusano.

¶ Absq; apostolica licentia: diacones cõpagis vti non presumant.

P Eruenit ad nos q diaconus ecclesie catinensis calciatus compagis procedere presumpsisset. q quia hactenus nulli per totam siciliã licuit: nisi tantummodo diaconibus Messanensis ecclesie quibus olim a predecessoribus nostris non dubitatur esse concessum: bene recolitis. Quia ergo tante temeritatis ausus leuiter non est attendẽdus: cum omni hoc fraternitas vestra subtilirate pquirat vt an per se/vel alicuius [q] hoc

Antiq tas nō dat pri uilegiū

Prescribi nō pnt aliqua

a ¶Auctoritate. Nam si maioris auctoritate hoc fecisset: hoc esset vtiq; excusabile. ar. dist. lxiij. salutane. z dist. xxviij. diaconus.

b ¶Vis. C. de indic. vidu. l. ij. in fi. C. vnde vi. meminerint. j. xxj. q. ij. cap. ij. j. xxiij. q. iij. est inusta. j. q. vij. exigunt. cōtra. j. xxxv. q̄stione. ix. loci nostri.

c ¶Aud aūt. q̄ presumptū. Ar. antiquitatē vel longam cōsuetudine nō dare priuilegiū vt. c. distin. contra morē. argu. j. lxiij. di. qz. ix. q. iij. consid⁹. Et est rō: qz hoc possidere non poterat de iure cōi. ar. extra de prescript. cām. Nā et sunt alia iura q̄ non p̄scribunt vt subiectio vel p̄curatio. et de p̄script. cū ex officio. vel via publica. ff. ō via pub. viā. ar. C. de aq̄ductu. diligēter li. xj. z est si. C. ō fun. rei priua. et sal. diuine dom⁹ vsus aq̄. lib. xj.

d ¶Iaconi. ¶Hec est v. ps huiꝰ dis. in qua laudat diacones quattuor modis. s. a significatiōe: qz significant septē candelabra aurea. A virtute: qz debēt esse virtuosi. Ab officio: qz sine illis epi cantare non debēt. Ab institutione qz a domino fuerūt instituti. Johan. de fan.

v. ps. Apo. j. b.

e ¶Angeli. i. prelati.

f ¶Candelabra. que erant in templo domini.

g ¶Voces audite. A Johanne in apocalipsi.

h ¶Docētes. quo ad vitam actiuam.

i ¶Soli deo: quia solus deus nouit eorum conscientias: vt. xxxij. q. vij. deus.

Contēptus. gl. in. l. ij. ff. ō do. inī vi. z vxo.

k ¶Colloquentes. Quo ad contemplationem: vel hoc dum sunt in oratione. de conse. di. j. quādo.

l ¶Patri. i. diabolo. hoc p̄t intelligi hystorice qz moyses in vltiōe idolatrie vituli conflati p̄cepit leuitas: vt nemini parcerēt: nec etiā p̄r. sūr diaconi nō deberent eos cognoscere. i. amori dei amorē eorum ppo nere. Uel p̄t intelligi mystice de diabolo z de cōcupiscentia carnis et eiꝰ moribꝰ: vt in glosis hic depictis.

m ¶Mātri. i. carnali concupiscentie.

n ¶Nō nouit. i. nolo p̄ponere vestrum amorē amori dei.

o ¶Et filios. i. illicitos motꝰ

p ¶Nō agnoscentes. i. nō noscētes: sed ad petram illidētes.

q ¶Habet. qz epūs sine diacono missam celebrare nō poterit nisi necessitate instante: tūc em̄ z si nō posset habere diaconum absq; eo missam celebrare potest.

r ¶Minister. Hic cōmēdat eos a ministerio

s ¶Ministratio. i. cōsecratio eucharistie.

t ¶Sacramēti. s. p̄sentib⁹ sacerdotib⁹ coram eis. vt. ē. dis. ea. diaconi.

u ¶Maiorem id est meliorem. vel hoc cū bene administrat.

v ¶Orant. i. p̄dicant. vt dist. xxv. vnū. z. xj. q. j. sicut em̄. vnde exponendo subdit tūc demū qō autē ō in altari anteponi respicit qō de calice p̄miserat: calicē nō tollē: nisi eis traditus fuerit a diaconib⁹. Uł dic orant. i. ad orandū inuitāt: cū dicūt. Flectamus genua.

Marc. i. ē. Epūs ne diacono nō celebret.

Ecclesiastica licētia vti non licet.

Aud aūt qō vtendis a clero vestro mappulis scripsistis: a nōnis clericis fortiter est obuiatū: dicētibus multi hoc vnq; aliꝰ cuilibet concessum fuisse ecclesie: nec rauēna tes clericos vel illic: vel in romana ciuitate tale aliquid cū sua conscientia p̄sumpsisse. nec si tētatum esset ex furtiua vsurpatione sibi preiudicium gīari: sed etiam si in aliqua ecclesia hoc p̄sumptū e fuerit asserunt emēdandū. qō nō cōcessione romana. p̄t. sed sola vsurpatiōe vel surreptiōe p̄sumit.

Item Hieronymus ad Rusticum episcopum Narbo.

¶Sicut in ministerio ita in dispensatione: sine diacono episcopus non vivat.

Iaconi sunt q̄s in apocalipsi legimꝰ septē angeliꝰ ecclesiarum: hi sunt septē candelabra aurea: hi sunt vocesᶠ tonitruorum virtutū operatione p̄clari: humilitate preditti: quieti: humiles: euangelizantes pacem: annunciantes bona: dissentiōes z rixas z scādala resecantes: docentesᵍ soli deo ʰ colloquentes ⁱ in templo: nichil penitus de mundo cogitantes: dicentes patrīˡ et matri nō nouiᵐ vos: z filiosⁿ suos nō agnoscentesᵒ sine his sacerdos nomē habeatᵖ nō officium. hic ministerᵠ dei dicit qz scriptum est. Maior est q̄ ministrat q̄ ministratur: z sicut est i sacerdote ministratioʳ ita i ministro dispēsatio sacramētiˢ. Sacerdotibꝰ etiam ppter p̄sumptionē non licet de mensa dn̄i calicē tollere nisi ei traditus fuerit a diaconibus: ita em̄ dn̄s noster omipotens diuersa disposuit: vt q̄ maiorē se crediderit minor esset: et qui minor videretur maior existeret Deiq; quō hoc verū sit: tuipe perpēde. Leuite cōponūt mēsam dn̄i: z leuite sacerdotibus cū sacra b̄dicunt/assistunt: leuite ante sacerdotes orantᵛ: z si distinctio locorum credaī in mundo: tū in altari dei videāt sibi epi qui supbi sunt diacōes anteponi: si humilitatem diligunt z diaconi maiores se esse in eo q̄ sunt humiles recognoscāt. tūc demumˣ vt aures habeamus ad deū: diaconus clamat: ipse predicatʸ: ipse hortatur: ipse etiam cōmonet astantibus sacerdotibus ᶻ nec leuiter hanc vocem qua loquitur: z pacem annūciat: audiāt aut negligenter aspiciant. Sufficit huicᵃ ordini tātū fuisse per deum concessum: vt nō solum

r ¶Tūc demū. s. circa finē misse cū diaconꝰ clamā ād dicit populo. humiltate vos ad benedictionem.

y ¶Predicat. j. xj. q. j. sicut em̄. s. legēdo euangeliū.

z ¶Sacerdotibus. Quedam hic referūtur que ex toto bene non intelliguntur: quia non in omnibus ecclesijs hec officia habet diaconus.

a ¶Hunc. Commēdat hic eos ab institutione. j. eo. dn̄s. j. ē dis. xxj. §. j. §. sed intelligas tm̄ y deū principaliter: qz eius auctoritate. hoc in vere. festa. fuit institutum. ar. extra de sen. excō. mulieres.

Uirtutes oēs ab vno vicio derimentū patiuntur. Ezec. vij. g.

a ¶Periit lex a sacerdote. Uerba Esaye. i. multi sacerdotes non adimplent legem.

b ¶Et visio. i. gratia prophetizandi propter auaritiam: quia omnes virtutes patiuntur detrimentum ab vno vicio. z. de pe. di. v. ca. pe.

c ¶Per porētiam. inuehit in episcopos.

d ¶Absq; ecclesia. scz in tali modo vt aliena vsurpent. aliter videtur cōtra. j. eo. c. priori. xcv. distin. olim.

e ¶Qui. ē. di. s. finc. lxxxvj. non satis.

f ¶Desolatꝰ. i. suis meritis.

g ¶Utik. i. nō vult partiri onera administrationis cū fratribus et de offi. archi. c. vlt. z de p̄sum. pto. mandata. Uel dic. i. rebus ecclesiasticis.

Scire dz q̄s ad alios p̄tinere q̄ suū non est

h ¶Alienas. cū q̄ suum non est scire debz ad alios pertinere. C. vnde vi. cum querebatur.

i ¶Occidit. Hoc refertur ad laicos quibꝰ occasionez mortis p̄stant. lxxxvj. distin. pasce.

k ¶Accusant nam epi omnia etiā ea q̄ de nouo eueniunt insimul cum aliis debent diuidere. ar. xij. q. ij. cognouimus. Itē nec ea distribuere debet sine cōsensu canonicorū. extra de his q̄ ē. a prela. sine cōsen. ca. nouit. licet sit preordinator in cunctis xxv. dis. plectis: nisi hoc sibi vendicaret epūs ex cōsuetudine. ē de his q̄ ē. a prelat. ea nosce. Et est arg. q̄ semp presumit q̄ accusatio episcoporum fiat ex odio. vt not. ij. q. vij. si qs episcopus. Arg. contra. vj. q. j. si omnia.

Eueniēntia ō nouo p quē fuit diuidēda.

Accusatio epōrū p̄sumit ex odio fieri.

sacerdos in templo dei totum agere z implere videat z infra.

¶Hūc autem ex quo in ecclesijs sicut in romano imperio creuit auaricia: periit lex de sacerdote ª z visioᵇ de prophetia Singuli quoq; per porētiamᶜ coepiscopalis nominis quam sibipsi illicite absq; eccliaᵈ vēdicauerūt totum qō leuitarū est in suos vsus redigunt: nec hoc solum quod sibi ascriptuz est vendicant: sed cūctis auferunt vniuersa. Vendicat infelix in plateis clericus: z seruili operi mācipatus publicam a quolibet poscit elemosynam. quiᵉ ex eo magis despicitur a cunctis: quo miser et desolatusᶠ iuste putat ad hanc ignominiam deuenisse. Solus episcopᵍ incūbit bonis: solus vriturʰ ministerio: solus epūs vniuersa vēdicat: solus partes inuadit alienasⁱ: solus occiditᵏ vniuersos. Hinc propter auariciam sacerdotum sepe odia consurgunt: hinc epi accusanturˡ a clericis: hic principū litis: hinc detractionis cā: hinc origo fit criminis. Etenim si vnusquisq; ita in hoc mūdo vt sibili aliquid possidere ᵐ iubeat: vt sua tm̄ possessione sit contētus: ac res nō inuadat alienas nō agrū pauperis tollat: non vineam: non subuectorium alicui quod: nō famulos: non fructū ⁊ stomagis qui ecclesie dei preest: debz ita seruare in omnibꝰ iustitiā: vt solum sibiᵐ vēdicet quod sui iuris esse cognoscat: aliena non rapiat: aliena non tangat: equalemⁿ se ceteris faciat. z sicut sine his in ministerio non vivit: ita in dispēsatione° non viuat. ¶Certe (vt ipe nosti) qui visibiliter in hoc mūdo ius inuadit alienum accusatur a paupere: dānatur a iudice: ita in ecclesia dei dū q̄sq; stipendia perdit clamat ad dominum: z exauditur a christo. nec differtur vltionisᵖ sententia: si non reddantur vniuersa. Moderatio enim dei: ac pietas solum nostrum reditū querit: ac nos cupit (longa bonitate sua) saluari. Si non conuertimur. si duri colli sumus: si in peccatis vsq; ad mortem illicite perduramus assidue ᵍ peccantium non miseretur deus.

Hoc capitulo sacerdotū auaricia reprehenditur: diaconorum dignitas: siue officium cōmendatur. Sed quia (vt supra dictum est) diaconi insolescētesʳ etiam presbyteris se preferendos arbitrati sunt: cōtra eorum supercilium scribit Ihe ronymus ad Euandrum vel Eugenium episcopum.

¶Diaconi presbyteris debēt subesse.

Egimus in Esayaˢ fatuus fatua ᵗ loquitur. audio quendam in tātam eruisse vecordiam: vt diaconos p̄sbyteris/ id est episcopis anteferat. Nam cum apostolus perspicue doceat eosdem esse episcopos quos presbyteros quid patitur mensarumᵘ et viduarum minister: vt super eos tumidus se efferat: ad quorū preces christi corpus z sanguis conficitur: queris auctoritatem: audi ᵛ testimonium. Paulus et Timotheus serui christi Jesu omnibus sanctis qui sunt Philippisʷ cum

quia duo sunt per quos probat.

y ¶Philippis. nomen ciuitatis in macedonia.

o ¶Ita in dispensatione. i. distributione prebendarum.

p ¶Ultionis. ex toto: qz nō dicitur differri: qz totū ip̄s huiꝰ vite breuissimū reputat. de pe. di. v. cōsiderei. Nā q̄ q̄nq; pena differat est expressum. j. xxiij. q. iij. q̄ xps. xlv. di. licet z est ratio quare quandoq; differatur. vt de pe. dist. iij. quid ergo. de pe. dist. j. predixerat.

q ¶Assidue. i. iterato. nō misereī de facili. naz vulnus iteratū tardiꝰ sanat. vt j. de pe. dist. iij. manus.

¶Hoc capitulo

¶Hec est. v. ps huiꝰ dist. in qua laudat pbros: z humiliat diaconos. Jo. de fant.

r ¶Insolescētes. quia sepe ex laudis preconio inuasit superbie istatio. vt. vj. q. j. sunt plurimi. superbiebant forte ex eo q̄. ē. c. p ri. omēdati sunt

Egimus.

s ¶In esaya. xxxij. c.

t ¶Fatua loquitur. Nō. ar. q̄ qui fatua loq tur fatuus est. z xxiij. q. viij. conuenior. et. ff. de cōdi. ista. q̄dā. j. ō pe. di. j. §. pōt. et j. q. j ita fit.

v ¶Denarū quam iniuriam patitur.

x ¶Audi deo dicit testimoniū.

Laudis preconiū superbire facit Esaie xxxij. b.

Fatuꝰ est q̄ fatua loquitur

Philip. j. a.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Cum chis. cū in vna ciuitate plures epi non debeant esse. ar. di. lxxx. in illis. z ca. epi. z. xliij. q. j. ca. j. z ideo hoc ipso nomine presbyteri intelliguntur.
b ¶ Episcopos. i. presbyteros. cum in vna ecclesia episcopi plures esse non debent.
c ¶ Corīthiose Q: singularū ecclesiarū singuli epi. vt. viij. qō. j. in apibus.
d ¶ Reliqui. Verba apostoli ad Titum. post sequitur ad Thimotheum.
e ¶ Luxurie. Id est de luxuria accusabiles. ideo non subditos qz propter peccata filiorū eius raptī quis morte. xl viij. distic. ¶. necesse. cum scilicet ipse est negligens.
f ¶ Per prophetiam. i. p electionem.
g ¶ Presbyterij. scz presbyterij mei. z sic loquitur de seipso cuz tamen ipse Paulus esset episcopus cum eū ordinaret.
h ¶ Compresbyter. Ecce petrus se vocat pbr̄m byterum: cū tamen esset episcopus et summus. z. distin. lxxv. q. die dominico. in verb. sacerdotū
i ¶ Nō ex necessitate. td ē ex gratia turpis lucri. ar. j. distin. xcv. esto. Et ita est argu. qz presbyter non debet locare operas suas. argu. xxj. q. ij. precipimus.
k ¶ Significantius. s. qz epūs dicitur presbyter. q. d. vbi pro epo dicitur presbyter significatius diceretur sic. s. episthius quia magis accedit ad significationez vocabuli episcopus q̄ hoc nomen presbyter.
l ¶ Filius. i. Joānes qui altius intonuit. z qz cum iacobo assumptus in montem seorsum audierunt vocem nubis. hic est filius meus dilectus.
m ¶ Presbyter. Ecce Joānes vocat se presbyterum: cum tamen esset episcopus.
n ¶ Electre. proprium nomen.
o ¶ Gaio. mitto salutem.
p ¶ Postea. hic respondet tacite obiectioni quare hoc imminutū est. ad hoc respōdet. Sed q̄ritur quomodo facta fuit hec plātio. si dicatur qz in officio contra de conse. dis. v manus. quia exercere episcopalia non licuit. nisi his qui successerūt in locum apostolorū. lxviij. distin. quorū vices. xxj. distinc. in nouo. z ita hec plātio ab initio facta fuit. Si autem dicatur qz in noie obstat. lxxx. distin. in illis. qz ibi dicitur qz quidā prepositi sunt qui tm̄ episcoporum vocabulo z̄c. Ad hoc dicunt quidam qz in prima primitiua ecclesia episcopis[k] z diaconibus. Alis z aliud exemplum. In actibus apostolorū ad vnū[l] ecclesie sacerdotes ita paulus loquitur. Attendite vobis z cuncto gregi: in quo vos fratres spiritus sanctus posuit episcopos[b]: vt regatis ecclesiā dei quā acquisiuit sanguine suo. ac ne qs cōtētiose[c] in vna ecclesia plures episcopos fuisse contēdat: audiat aliud testimonium in quo manifestissime declaratur vel comprobatur eundem esse episcopū atqz presbyterum: propter hoc reliq[a] te crete: vt que deerāt corrigeres: z constitueres episcopos per ciuitates: sicut tibi mādaui. Si quis est sine crimine vnius vxoris vir filios habens fideles non in accusatione luxurie[e] aut non subditos. Oportet enim episcopum sine crimie esse quasi dei dispensatorem. Et ad Timotheum. Noli negligere gratiā que tibi data est per prophetiam[k]: z per impositionem manuum presbyterij[g]. Sed z Petrus i prima epistola. Presbyteros qui in vobis sunt precor ego cōpresbyter[h] z testis passionum christi z future que reuelanda est glorie passionum particeps/regite gregem christi: z inspicite non ex necessitate[i]: sed voluntarie iuxta deum quod quidem grece significatius[k] dicitur ἐπίσκοποσ. vnde z nomen episcopi tractū est. Parua tibi vident tantoꝝ virorū testimonia: clangat tuba euangelica filius[l] tonitrui quem Jesus plurimū amauit. qui de pectore saluatoris doctrinarū fluēta potauit. Presbyter[m] electe[n] dñe: z filij[o] eius quos ego i veritate diligo. Et alia ep̄la. presbyter Gaio[o] charissimo quē ego in veritate diligo. Qz autem postea[p] vnus electus est: qui ceteris preponeretur in scismatis remedium factum est: ne vnusquisqz ad se trahens ecclesiam christi rumperet. Nā z alexandrie a Marco euangelista vsqz ad Esdrā et dionysium epos presbyteri semper vnum ex se eligebant: et in excelsiori gradu collocabant: quem epm̄ nominabant quomodo si exercitus sibi imperatorē[q] faciat. Diaconi[r] autem eligāt[s] de se quē industriū sciat: et archidiaconū nuncupent. Quid enim facit (exceptā ordinatione[a]) epūs quod pbr̄ nō facit: nec altera[b] romane vibis eccl̄ia: alia toti[c] vrbis estimāda est: z gallie z britānie. Nā et aphrica: z ps̄is: et oriens: z india: et oēs barbare nationes vnum xp̄m adorant: vnā obseruāt regulā ꝓfitatis. Si autē auctoritas q̄reretur orbis maior est[a] vrbe vbicunqz fuerit epūs: siue rome: siue eugubij: siue constantinopoli: siue rhegij: siue alexandrie: siue thebis: siue guarmacie eiusdem[c] meriti est: eiusdē z sacerdotij. Potentia diuitiarum et pauptatis[f] hūilitas vel sublimiorē: vel inferiorem epm̄ nō facit. ceterū oēs apl̄orum successores sunt. ¶ Sed dices q̄ modo rome ad testionū diacon[is] pbr̄ ordinatur. Quid mi, chi pfers vni[b] vibis[b] cōsuetudinem[i]: q̄ paucitatē[b] de q̄ ortū est supercilium in leges eccl̄e vendicas: Omne qd̄ rarū est plus ap̄lectit. Pulegium apd̄ indos pipere pretiosius[j] est. Diacones/ paucitas honorabiles: pbr̄os turba contemptibiles facit. Ceterū in ecclesia etiā rome pbr̄i sedent: et stant diaconi: licet paulatim crebrescentib[b] vitijs inter pbr̄os (absente epo) diaconos sedere videam[a]: et in domesticis cōsiliis benedictionē coraz pbr̄is de ea quam sola seruat: nec vult ab alijs seruari. vnde ibi dicitur quam romanam ecclesiam viderint sequi et docere. de consecra. distin. j. basilicas.
i ¶ Consuetudinē. q. d. non quid fiat: sed quid fieri debeat considerandum est. vt extra de elec. cap. venerabilez. xij. q. j. gloria. in fi. ff. de offi. presi. sed licet.
k ¶ Paucita-tem. Quia pauci erāt tales diaconi. z ideo sup̄biebant. quicqd eī raro accidit miraculum est. in aurē. de consuetudi. ¶. iraqz col. iiij.
l ¶ Preciosi[j]. Sicut z p̄cia rerum in quibusdā locis variantur sm plus et minus. ff. de co qui cer. lo. l. ideo.
m ¶ Mēsis. vi duarum et paucarum: sed tantum instem[y] predicationi.
n ¶ Dignitatis. j. viij. q. j. qui episcopatū. contra. Sed ibi iuxta ethymologiam vis nominis designatur. hic quod ex vsu loquendi ex nomine concipit. Vel dicendum: quia non est nomen honoris tantuz sed etiā oneris. viij. q. j illud inferendum.
o ¶ Continetur. nam in toto continet z pars vt. xxiij. q. v. pēa le. et. ff. de re. in. in toto: et est si. ff. quod metus causa. l. j.
p ¶ A minori. hoc bene dicit.

Actu. xx. f.
Titū. j. b.
j. thim iiij. b. Petr[y] se vocat p̄bm byterū Joānes. j. Joe. v. b.
Diaco-ni car-dinales vtrum ꝓponā tur oi-b[y] pbr̄i byterj.
Epūs parue ciuita-tis ꝓtē nif ab idiotj.
Pauptas nō facit mulie-rē abie ctam.
Mira-culuz ē qō ra-biebant. quicqd ro acci dit.
Mat. vuj. a. Pars dimet in toto
Joh. xviij. D.
Sacer dos rā bonus q̄ ma lus sacerdos gaudet priuilegio clericali.

† Conco. textus i l. obfua re. ff. d offi. p. cō. et in l. idēqz ff. mā.

Warn. iij. b. Jo. a.
tij. Johan. a
Warc[y] petr[y] q clemēs fuerūt ꝓpō-tanei.
Electō sola nō facit re rū ꝓpe-ratorē.

a ¶ Ut nos. Sed debent esse fortes. i. debent pstare exemplum facti bonis ex animo. id est ex dilectione et non velint dominari.

Ordia ri a maiori ma iorisē dignitatis.

b ¶ Elegit. Not. q̄ quāto a maiori q̄s ordinat: tanto est maioris dignitatis. vt. i. q. j. filiū. eī de maio. et obe. per tuas.

Joh. xviij.

c ¶ Constituerūt. Hoc i nouo testamēto. nā in veteri vterq; a domino. ē. eo. c. diacom. cōtra. Sed illud in veteri testa. hoc i nouo. vel p dīm fit q̄ ab apostolis statuitur. vt. xxviij q. j. sic erī. tū auctoritate eī⁹. de cōse. dist. iij. q̄n.

Nemo se opponat illi a q̄ bñficiū recipit

d ¶ A quibus fiunt. Arg. q̄ nemo dz se opponere illi a q̄ recipit beneficiū. vt xxij. q. v. de fo. extra. extra ō postu. c. vlti. ff. de iofficio. testa. si ps. in fi. §. hoc aūt. viij. q. ij. illud.

¶ Hoc autem. ¶ Hec ē. vij. ps. huj⁹ distinc. In qua dī q̄ q̄n diacon⁹ vel subdiacon⁹ tenet locuz pīarche supplet. Jo. de fan.

vij. ps

Recipim⁹ e ¶ Ante pbīm sedeat. in cōcilio. xvij. dis. eōs. in fine.

f ¶ Tūc. Arg. aliquē tādiu habere priuilegiū q̄ndiu tenet eī⁹ locū. xvj. q. j. generalit. C. de testa. int. l. vltima

chil ille cōtumelioſe locut⁹ est in personam pontificis: sed sic magis inocētiā suā tutar⁹ est dicens. Si male locutus sum: exprobra de malo. si aūt bene q̄d me cedis? Que omnia ab eo ideo facta sūt humiliter atq; patienter: vt nos⁸ humilitatis ac patientie haberem⁹ exemplum: docuit etiam sacerdotes veros legitime z plene honorari: dum circa falsos sacerdotes ipse talis extitit. Meminisse aūtē diaconi debent: q̄n apl̄os. id est eōs et pbros dīs elegit⁹. diacones autem post ascensum dīi in celū apl̄i sibi constituerunt⁹ ēpatus sui z ecclesie ministros: q̄d si nos aliquid audere contra deum possumus qui eōs facit: possunt z cōtra nos audere diacones a quibus⁹ fiunt.

Hoc autē q̄d de diaconorum minoritate dicit: vbiq; seruandū est: nisi cum locum diacon⁹ habuerit aut propriū patriarche: aut metropolite sui.

Unde in. vj. sy nodo legitur.

¶ Diacon⁹ sacerdotibus non preferatur: nisi locum metropolitani sui obtineat.

Recipim⁹ ne diaconus (cuius etiam in dignitate: hoc

Cōsequitur ex alteri⁹ psona q̄d non hz ex sua.

est in officio quolibet ecclesiastico sit) ante pbīm⁹ sedeat nisi cum locuz habuerit propriū pīarche. aut metropolitani sui pro aliquo capīo. tunc⁸ enī sicut illius locum tenens honorabitur. Si q̄s vero presumpserit hoc tyrannice facere: a proprio gradu repulsus vltimus⁸ oīm fiat in ordine suo.

¶ Distinctio.xciij.

Subdiaconoh etiaz summ⁹ pīarcha vices suas committē valet.

U ñ Symmachus papa ait. ¶ Etiam subdiaconibus vices suas apostolica cōmittit ecclesia.

Valde necessarium prospeximus esse: vt sicut predecessorum nostrorum fuit iudicium: ita vni eidēq; psone oia committamus: z vbi nos presentes⁸ esse non possumus: nostra per eum cui precipimus⁹ repsentet⁹ auctoritas⁹ quam obiem petro subdiacono sedis nostre intra punciam siciliam vices nostras (auxiliante deo) commisimus: nec enim de eius actibus dubitare⁰ pos

Scōa ibi. Legatū. Tertia ibi. archidiacon⁹. Jo. ō. f.

h ¶ Subdiacono. Vic intitulat. xciij. distic. in qua magister idē dicit de subdiacono q̄d dictū erat in superiori ca. de diacono. q̄ sez etiam legat⁹ pape posset esse. Exponit tres. §. z in. §. singulis mutat materia.

In pmo dicitur q̄d dict. In scōo q̄ si q̄s impedit legatuz dñi pape excōicandus est. In tertio q̄ archidiacon⁹ vltra suum statuz exigē nō debet. Johan. de fan.

Alde. ¶ Omnia. ō. di. lxxxix. singla. extra. Sz dic omnia q̄ ad cognitionē causarum: non quo ad dignitatē⁷ vt officia ecclesiastica. vt ibi.

k ¶ Precētes. Arg. q̄ presentia non exhibet per aliuz. Arg. cōtra. lxv. disti. capi. ij.

pīa nō exhibet per alium.

l ¶ Precipim⁹ Argu. q̄ papa etiam laico causam spiritualez committere pos sit. xxij distinc. §. verum.

papa laico causaz spūalē mittē potest.

m ¶ Representetur. nā idē ipe videt cognoscere q̄ dedit iudicē. vt. eī de offic. delega. sane. C. vbi et apud quē ēstituto per de bet. l. iij. C. de iu di. l. vlti.

n ¶ Auctoritas. No. q̄ delegatus nō habet plus iuris q̄s delegans: siue par sit al⁹ delegatus. ar gu. ff. de dam. infe. qui bona. §. vlti. siue sit maior. ff. de offi. eius cui man. est iurisdi. et si preto. quādoq; tamen habet minus quis si ex delegatiōe cognoscat q̄s si ex iure suo. extra de offic. deleg. super questionū. §. si vero. arg. C. de procu. maritus.

Delegatus non hz plꝰ iurisditionis q̄s delegans.

o ¶ Dubitare. Arg. q̄ si papa ex certa scientia dat iudicem q̄ ille non potest recusari. ff. de offic. prefec. preto. l. vnica. sic. j. xvij. questione. iij. §. qui autē. extra de rerum permuta. cum olim. et extra de appella tioni. nouit. sed contra. extra de appellationib⁹ cum speciali. z cap. postremo. Johan. Solu. inder potuit esse legatus pape. vt extra de officio legat. licet. cum legitime exceptiones cuilibet conseruentur. vt extra de offi. delega. ex parte. B.

Delegatus etiā pa pe nō potest recusa ri.

Sicilia est de patrocinio petri.

a ¶ Patrocinij. ergo sicilia est de patrocinio beati Petri. vt ar. x. q. iij. relatum. xij. q. j. peruenit.

¶ Legatū. Nec est scōa pars huj⁹ distin. in qua dicit q̄ nullus debet impedire legatos romane ecclesie: et si fecerit excōicetur. vt in capi. seq. Jo. de fan.

ij. ps.

b S Jq̄s aūt legationē immo qui legatū hostiū impedit: tradēdus est hostibus. vt ff. de le. l. vlti.

peccās in multos grauiꝰ peccat

c ¶ Sed multo⁹. Arg. q̄ qui peccat i multos grauius peccat ex de testi. sicut. xxij. q. v. qui cōpulsꝰ. sicut q̄ circa eandē personam multis modis peccat grauiꝰ peccat. xxiij. q. v. relegentes. Sed nunq̄d qui eū capit: pōt ab eo absolui? sic. extra de sen. ex. ad eminentiam Et no. q̄ legat⁹ hmōi nō potest ēpm deponere: nec mutare ō loco ad locum. nec in eius manib⁹ pōt ēps resignare: nisi ad hoc haberet speciale mandatū. extra de of. leg. c. q̄ trāslationem. arg. ff. de off eī⁹ cui māda. est in risdi. l. j. Basi. legebat hoc. ¶. tru fando. si q̄s impedit legatū nō auertit. pfectus vnꝰ tm̄. s. cardinalis: sed multo rū. i. familie sue z parētū. z sicut multis nocet ille. s. cardinalis: ita a multis ē redarguendꝰ z ita vsq; in finem.

iij. ps.

Deriso ria expositio

f. De. v. a. ¶ Concor. textus in §. ite lege ut ita. de vi. cuz glo. p quā habes cōcor. isti tu. de pu. iu di.

d ¶ Nocet. ergo quicunq; aliquid nocumenti sentit admittitur ad agendum vel accusandum. vt. xij. q. ij non liceat.

e ¶ Impedit: nec legatus delegatum impedire debet. extra de offi. lega. studuisti

f ¶ Uinitus⁹. Ar. in quo q̄s deliquit in eo debere puniri. xij. q. ij. ō z hūanis. xvij. q. iij frater z coēpo. ¶ Archidiacon⁹. ¶ Nec est tertia ps dist. in qua dicitur q̄ archidiacon⁹ non debēt facere collectas in subditos. z hoc probatur per ca. seq. Jo. de fan.

g D Jctū. ¶ Rectitudinis. Sed nunq̄d de cōsuetudine pscripta pīnt archidiacōi mulctare. videt q̄ non. eī de pe. licet. sed dic q̄ bñ pīnt ex quo iudicare pīnt de cōsuetudine pscripta. z ar. ff. de iudi. l. ij. §. vlt. eī ō offi. deleg. ex lris. Illud ḡ exandi cū pecuniaria pena non timeā⁹ sic si illa magis timeā⁹ imponenda est. xxij. q. v. pdest. dū tamē pena pro eodez peccato nō infligatur: nisi ter in anno. C. de mo. mulc. eos.

Archidiacōi mulctare pīnt. ¶ Adde q̄ no. in addi. c. fi. de offi. ordi.

h ¶ Apostoli. id est petri. licet alibi dicatur q̄ nomine apostoli Paulus designatur. xvj. q. j. predicatoꝝ. z. q. iij. quia cognouimus.

i ¶ Iniungit. Uidetur ergo q̄ archidiacon⁹ nō habeat demandatā iurisdictionem. de hoc notam. xxv. di. in lectis. z. lxvj. di. in plebibus.

Archidiaconus an habeat iurisditionē delegatā. diuisio

Quod aūt. Hec distinctio diuiditur in iij. partes. In quarū prima agitur vtrū sacerdotes pīnt chrismare fi. ne confirmare pueros in fronte: et dicas q̄ non: tū vult pbare per ca. Sre. q̄ pīnt. ē xciij. disti. a subdiacono. h. Secūda ibi. Sz ḡ itur. Tertia ibi. Chrisma. Joh. de fant.

k ¶ Qđ autē. Hic intitulatur xcv. disti. in qua ponit Gratian⁹ quandā retractatē: et eam soluit: postea ponit duas ōstiones z eas soluit auctoritate Gelasij. Repetit postea de dignitate pbyterorum ostēdēs multa licere presbyteris in eporum presentia.

l ¶ Chrismare. j. ō pse. di. v man⁹ j. z. c. nouissime. §. s. di. xxj. cleros. §. hoc ad tps p sedādo scādalo fuit pcessum. nūc ho antiquatū: vl in pmitiua ecclia pbri chrismabāt: nūc ho minime. eī de pñtiis. quāto. Jo.

Q Ruenit ¶ Concedimus hoc expeditū est q̄ pbr̄ chrismando si sua auctoritate hoc facit:

nichil agit: nec pueri aliqd recipiūt. ex de cōsec. ¶to. Sed nunqd papa ei demādare hoc pōt? quidā dicūt q̄ sicet quo ad sacramēta q̄ recipit pbr ex delegatione pape cōferre pōt. arg. hic: vnde diacon⁹ pōt cōferre diaconatū ⁊ cōfirmare in fronte. sed non pōt papa ei demādare vt conferat: dimē quē non habet. Uel etiā vt cōfirmet ⁊ frō re. vñ ist. nichil cōferebant. Si obijcīat ꝛre hoc potuit Greg. illis cū videatur eis dare licētiā peccādi ⁊ Dicūt q̄ hoc inuit⁹ per mittit ob numerū scandalū nec dabat ei occasiōnē mali: q̄ inutile hoc concedebat xxv. q. iij. q̄ scripti. ⁊ xxviij. q. ij. si quod verius. Alij dicūt q̄ hoc ꝛa. loquitur fm antiqua tempora. sed hoc nihil est. q̄ ista huius ca. ¶dicit vbi fm veterem vsum: ⁊ q̄ fm hoc gre go. nichil hic cōcederet. Sz nūquid papa posset eis concedere vt chrisma cōficerent? ¶. dicit q̄ nō. ¶ē grāt nunqd epūs demādare pōt ea q̄ sunt ordinis epālis? sic. sed ea nō pōt demādare nisi epō. extra de consec. eccle. aqua. Ea vero q̄ iurisdictionis sunt potest etiā pbr: sicut recōciliare. xxvi. q. vj. presbyter. et ca. aurelius. Sed etiā inter ea q̄ iurisdictionis sunt quedam nō possunt demādari nisi eis qui admiculo ordinis illā exercere possunt: vt deponere ꝺberare clericum. Alia sunt que etiā a laicis demādari possunt: sicut iudicare in causa ciuili. Item dico q̄ epūs nichil habet hodie qō sit meri imperij quod demandari nō possit de quo lex loquitur. ff. de offi. eius cui manda. est iurisdi. l. j. quia omnia alij epō demandare potest nisi vsum pallij. extra de vsupal. ad hoc.

Papa verum possit delegare simplici sacerdoti frō re. chrismec.

Jacob. ij.

Epūs demandare ea que sunt ordinis

iurisdictionis.

Ungūt infirmi ꝓpter duas

Supra Leo episcop⁹ contra/ chrismatis coepiscopi.

Item Gelasius papa.

¶Ultra suum modū presbyteri contēdere non presumant.

Presbyteros vltra suum modū contendere phibemus: nec epālī fastidio debita sibimet audacter assumere: non conficiēdi chrismatis: nō cōsignatiōis pontificalis adhibēde sibimet arripere facultatem. Sed istud a Greg. pro scandalo sedando semel cōcessum legitur. Illud autē Leonis pape ⁊ Gelasij vsu approbante prevalitur: forte vbi aliquorum consuetudo hoc admisit: vt i absentia episcopi extrema necessitate cogente: et ex concessione Gregorij presbyteri baptizatos in frontib⁹ liniant. Prohibitio vero Leonis ⁊ Gelasij in eo casu intelligatur: cum episcopi presentes sunt: vel cum non cogit vltima necessitas oleo vero sanctificato⁵ permittitur eis vngere infirmos. Unde Jacobus ait. Infirmatur quis in vobis inducat pbyteros ecclesie: qui

de sa. vnc. c. i. ⁊ q̄ citꝰ liberat ab infirmitate corporis liter. ar. hic. Sed qd si ēps nō hz oleū ⁊ inūxit chrisma chrisma nō est nisi oleū balsamo admixtū. extra de sacra vnct. c. j. sicut ⁊ tenet emptio cū accessu vendit⁹ pro

Unctio extrēa an possit fieri sine oleo.

Unge rean possit ēps oleo nō consecrato. ij. pa.

orent super eum: vngentes eū oleo in nomine domini: ⁊ oratio fidei saluabit infirmum.

Sed queritur: an episcopis liceat eodem oleo vngere infirmos: vel si impenitentibus huiusmodi vnctio sit concedenda.

De his vero ita scribit Innocentius papa.

¶Oleo sanctificato non prohibetur episcopus infirmos tangere.

Illud superfluum videmus esse adiectum: vt de episcopo[c] ambigatur quod presbyteris licere nō dubium est. nam idcirco de presbyteris dictum[b] est: quia episcopi preoccupationibus aliis impediti ad omnes lāguidos ire nō possunt. Ceterum si episcopus aut potest aut dignū ducit aliquem a se visitandum et benedicere ⁊ tangere chrisma te[e]: sine cunctatione potest cuius est ipsum chrisma conficere: nam non penitentib⁹[f] istud fundi non potest[g]: quia genus est sacramenti. nam quib⁹ reliqua sacramenta negantur[h].

vino: qi est ppe eadē vsia. Item nunqd cōfert hoc sacramentū si quis inungit oleo non consecrato? Uidet q̄ sic: q̄ baptism⁹ cōfertur i aqua nō cōsecrata. de ēse. di. iij. c. si ēps. Alij dicūt ꝓtra: nec est simile: q̄ vis baptizandi tota est in ꝑbis. hec autē vis est in re ipsa. scilz in oleo. Sz istā rō calūniam hz. et de bap. c. pe. Sz nūquid pōt hoc sacramētū iterari? dicunt quidā q̄ nō. j. q. j. q̄ qui dā. de ēse. di. iij. ostēdit. Si obijciat de mīmonio nō valet: q̄ veritate ispecta mīmonium nō iteratꝝ. xxxj. q. j. hac rōe. puta emi vnū debeā ēps se-

Unctio extrēa pōt iterari.

¶Sz queritur. Hec est scda ps

distin. in qua ꝗritur si epūs potest inungere infirmos: est dicendum q̄ sic. j. ca. proxi. Johan. de sant.

Illud. ¶Ut de epō. Ar. qō licet minori ex officio multo fortꝫ maiora liceat. ar. xxiij. q. ij. hy storia. xxxv. q. vj. si duo. Arg. cōtra. lxxxviij. dist. epūs gubernationem. ar. si per contrariū. viij. q. j. si ergo.

Malo ri iz qō licz mi nori.

Dictum a Iacobo. vbi dicit / infirmatur qs ⁊c. ꝗuis in hoc nosse pbr / possunt intelligi epi. Arg. contra. di. l. placuit. ver. vt manum non imponant.

Chrismate. id est oleo. vel vt dicunt quidā episcopus chrismate/ presbyter oleo vngit. ¶.

Nō penitentib⁹. ita cōmuna. vere ei quē epūs di gnū duxerit ad visitandū. ⁊ ita in originali habetur non penitētibus. qō intelligit de solēniter penitētib⁹

Non potest. sic. l. di. ca. ylti.

Negatur. Argu. q̄ excōicatus vel anathemaizatus non possit cōtrahere matrimoniū: ꝓ qō non est verum. extra de eo qui duxit in matrimonium quā pol. per adul. significasti. in fi. ¶.

Negant. Ar. ois eiusdem generis. eodem iure

censeri. arg. distin. iiij. denicq. arg. ꝛ. disti. v. ad eius. de consecra. distin. ij. cōperimus. Arg. cōtra. distin. l. studeat. arg. distin. lxxxj. si quis sacerdotum.

¶Chrisma. ¶Hec est tertia pars disti. In qua ꝺr q̄ pbr debēt chrismata a suo epō recipe: ⁊ epi debēt hoc notare pbros: q̄ et ipi pbri sunt. ⁊ insimul debēt dei ecclesiaz gubernare.

[redacted]

Presbyteri qui. j. de cō sec. di. iiij. pbri.

Epūs. nec cant ergo abbates quivolūt potius hoc accipe ab alijs q̄ a suis nisi forte priuilegiati sint vt possint petere a q̄busliꝫ velint.

Omni anno. Hoc exponit de ꝑsecra. distic. iiij. omnipe.

Per illuz. q̄ sacrariū tenet id est q̄ diaconē xxiij. di. nō oportet. et nota q̄ ex quo res dat cer to nuncio ei⁹ est tam periculo cuius est nuncius si nūcio rem dari voluit: sec⁹ si misit nūcium vt euz admoneret qō ei res mitteret. et hec colligunt. ff. com. eū qui rem. ¶. si rē et legib⁹ duab⁹ seqntib⁹. ⁊ ē. ar. ff. de solu. si ēs. et. l. si solutur⁹.

Tex. est il. xxj. dis. cleros. et. xciij dist. legim⁹. l. Co. j.

Quomodo hoc vnum genꝰ putatur posse concedi. Dicitur igitur frater charissime omnib⁹ que tua dilectio voluit a nobis exponi: aput potuimus responsa curauimus. Chrisma vero a suis epīs ad baptismi sanctificationem presbyteri petant. Unde in cōcil. carthaginensi quarto.

De eodem.

Presbyteri qui[a] p̄ dioceses ecclias regunt: non a quibuslibet epīs[b] sed a suis nec per minorem clericuz: sed omni anno[c]. aut p̄ scripsos aut per[d] illum q̄ sacrariū tenet: et ante pasche solemnitatē chrisma petant. Item hieron. in epistolam ad titum.

Presbyter idem est qui episcopus/ ac sola consuetudine presunt episcopi presbyteris.

Quia idem erat pbr qui et episcopus: ⁊ et anteq̄ dyaboli instictu studia vel scismata in religione fierent et diceretur in populis. Ego sum pauli[e] ego sū appollo: ego autem cephe: cōi pbyteroz consilio ecclesie gubernabantur. Postq̄ autem vnusquisq̄ eos quos baptizauerat suos esse putabat non christi: in toto orbe decretū est. vt vnus de presbyteris superponeretur ⁊ scismatum semina tollerentur[f] et paulopost. Sicut ergo presbyteri sciunt se ex ecclesie consuetudine[g] ei qui sibi prepositus fuerit esse subiectos: ita episcopi nouerint se magis cōsuetudine q̄ dispensationis dominice veritate pbris esse maiores: et in communi debere ecclesiam regere. Idem ad ruſticum narbonensem epm.

Coram episcopis presbyteris docere licet.

Ecce ego dico presentibus epīs suis atq̄ astātibus in altario pbros posse sacramenta conficere: sed quia[h] scriptum est: presbyteri duplici[i] honore honorentur maxime qui laborant verbo dei predicare eos decet. vtile em̄ est benedicere[k]: congruū est confirmare[k]: conuenit reddere cōmuntonem necesse est visitare infirmos: orare pro inualidis: atq̄ omnia[m] dei sacramenta complere: nemo hinc episcoporum inuidia dyabolice tentationis inflatus irascatur si plebem interdum presbyteri exhortentur: si in ecclesijs predicent: si plebi (vt dictum est) benedicant. Etenim abnuentibus michi ista sic dicam: qui non vult presbyteros facere que iubētur a deo dicat: quid maius est christo aut qd poterit corpi et sanguini eius anteponi: si pbyter christum consecrat: cum in altario dei sacramenta benedicit: benedicere[n] populum non debet[o]

tudine[g] ei qui sibi prepositus fuerit esse subiectos: ita episcopi nouerint se magis cōsuetudine q̄ dispensationis dominice veritate pbris esse maiores: et in communi debere ecclesiam regere. Idem ad ruſticum narbonensem epm.

Coram episcopis presbyteris docere licet.

Ecce ego dico presentibus epīs suis atq̄ astātibus in altario pbros posse sacramenta conficere: sed quia[h] scriptum est: presbyteri duplici[i] honore honorentur maxime qui laborant verbo dei predicare eos decet. vtile em̄ est benedicere[k]: congruū est confirmare[k]: conuenit reddere cōmuntonem necesse est visitare infirmos: orare pro inualidis: atq̄ omnia[m] dei sacramenta complere: nemo hinc episcoporum inuidia dyabolice tentationis inflatus irascatur si plebem interdum presbyteri exhortentur: si in ecclesijs predicent: si plebi (vt dictum est) benedicant. Etenim abnuentibus michi ista sic dicam: qui non vult presbyteros facere que iubētur a deo dicat: quid maius est christo aut qd poterit corpi et sanguini eius anteponi: si pbyter christum consecrat: cum in altario dei sacramenta benedicit: benedicere[n] populum non debet[o]

videtur q̄ epi nō ꝓhibent pbros missam cantare sed benedicere et predicare et cetera que sequuntur.

Duplici. a clericis scz et laicis. vel q̄ ad obedientiam in spualibus et subministratione in tpalibus. vel duplici. i. officio p̄dicandi et sumēdi eucharistiā. i. cōportata iuxta illō: sumite psalmum ⁊c.

Benedicere. Cū epūs absit. sed hec so nō valer. q̄ hic loquitur cuz presens est epūs. Uel intelligas istud quādo bñ dicit punctum sine solēmitate. alias contra. xxj. di. denicq. tē. xxvj. q. vj. ministrare. Sed ⁊ illō similiter intelligitur de solēni benedictiōe Uel dic q̄ quando cārat missaz presente epo debet innuere epo vt ipse bñdicat. Sed si vult epūs bñdicere nō benedicet pbr. ar. de ēsec. distin. j. cum ad celebrandas: alie pbr suo iure pōt bñdicere. quia constat q̄ epūs ꝺr non posse bñdicē epo p̄sente.

pbr simpler an posse

Addepposuit glo. an q̄ ꝺr non posse ⁊ q̄ bñ gnale filii gaf gl. in l. j. in ver. q. C. de sacrosan. ec. Bar. in l. j. hoc autem. ff. de no.

Omnia que ad eos pertinent. Arg. vocabuli generaliter plurium non omnia particularia cōprehendere. Arg. ꝺ. xxviij. distin. de syracusane. ⁊

Benedicere. i. absoluere vel priuatim reconciliare non solemniter: vt. xxvj. q. vj. ca. j.

Nō ꝺr. Ar. cui iz plus iz ⁊ minꝰ. vt. xvj. q. ij. c. j. Sed maius tripli ꝺr: efficacia vt baptism⁹. vt. xxxj. dist. ꝺ. vers. sez qi mortalia tollit ⁊ venialia. ꝓpter rē subiectā ⁊ sanctitatē vt corpus xp̄i. vt hic auctoritas.

te ministrantium: vt q̄ ad solos epōs pertinēt. vt. j. de consecra. distin. v. manʸ. 2 quarto modo ꝓpter signi ficationem: vt matrimoniuz qđ significat xp̄i 2 eccle sie coniunctionem. extra de biga. debitum. quinto ꝓ pter multitudinem conuersorum. j. q. j. interrogo.

a ¶ Nomen. Arg. C. de curat. fur. cū aliis. i fi.

b ¶ Dānum gibbi inferat. i. remouet at̄ presbyteros a consecratiōe 2 pdicatione sicut ille q̄ gibbū habet. vt ff. de dilti. xlix. hinc ereni. vel dānuz gibbi: qi nō predicantibʸ pbr̄is ceruatur ppt̄s in delictis: et ꝯ gibbosus efficit

c ¶ Patrimonia. i. rerū eccle. ff. xxi. di. i nouo.

d ¶ Negocio rū. i. causarū. vt xi. q. j. relatū. et ij. q. v. si quis.

e ¶ Sacerdotum. ergo 2 oēs intererunt cōcilio metropolitani. vt. xvij. di. c. penul. et vlti.

Cōsuetudo dz esse rōnabilis 2 ꝓscripta ij. Ti. iij. d. Alex. xx. d.

f ¶ Error. Dic colligę q̄ eas q̄ę errorez statuta sūt ex diuturna vrentiuz apprōbatione ius faciunt. Johā. qđ falsuz est. cū consuetudo debeat esse rōnabil' 2 ꝓscripta. vt eē de ꝓsue. ca. vlt. nec ista lr̄a cōtradicit. B. vt ratiōem m̄ltitudinis excusent a pēa nō a ckpa. vt. ff. di. xiij. denięz. qđ ei factū est: ifectuz esse nō pt. i aut. ꝺ eā. do. ¶. j col. iij. ff. de capti. l. in bello. ¶. facta

g ¶ Vel ad p̄sens. l. amodo.

h ¶ Quod rome. sez vbi munera exercēt sua officia presentibus maioribʸ.

Joh. xiij. a. Mat. iij. d.

i ¶ Sto subiectus. ¶ Quasi clericos. hoc ē ꝛ superiū eōz 2 subditos appellāt filios cū debeant eos appellare fratres. vt. viij. q. i. dd autē. vel socios vt. x. q. iij. cauendū. caueāt m̄ clerici ne cū scribāt epō vocēt eum fratrem. put dicit dn̄s imperator 2 iudices superioribus honorem debent facere in salutatione. C. de offici. iudi. l. ij. C. de offici. pre. vt. l. j. vbi hoc idē dicitur.

Epī subditos debēt fratres appellare.

k ¶ Deferat. sed pone 2 epūs aliter se habeat ꝛistū ꝛ debeat: nūquid ibe suo iure p̄t et obedientiaz negare? videt 2 sic. arg. xiv. dist. cū beatus. xxij. q. v. de fo. a. et fides nō est seruāda non seruāti. extra de iureiurā. quēr. secus m̄ est ꝓsulo tñ et vt agat ꝓ superiorez. arg. xj. q. iij. si epūs. ix q. iij. nunc vero.

Frāgit fides fides frāgat eidem.

l ¶ Scitū ē. i. sapiēter dictum et ideo scire dignum.

m ¶ Ut princ pem. facti respicit nā de iure tolerādus est prelatʸ vsq̄ ad sententiam. viij. q. iij. nonne.

j. Pe. v. a.

n ¶ We. Arg. q̄ frustra petit debitum qui qđ debet nō impendit. vt. xxviij. q. j. si infidel. xxij q. vj. si dicturi ꝑ di. ix. negz. i fi. x. q. j placuit. xxij. qō. vltia. de forma. xviij. qōe. ij. abbatib⁹. Arg. ꝑ xj. qō. ij. inter ꝓba xciij. distic. dominus. xxxiij quęstione ūnta. q̄ deo. Hugo.

o ¶ Inuideāt Arg. ꝓra epōs qui malūt habere illitteratos q̄ lr̄atos circa se. ꝛ p

¶ Reuelatū ꝑ. distictio. viij frustra. C de offi. rec. prouin. l. patriotis.

q ¶ Sedēti. in loco inferiori.

r ¶ Taceat. Deliberando in sermone cum nō debeat interrumpere verbum eius.

j. Lotuit. puer. x. et xiij. ¶ Adde bonū rex. i. c. quemet in. c. epi. j. ij qō. viij.

a ¶ Non oportet. Tēpore solēnium officiorum vel cum redeunt a processione ad chorum.

b ¶ Et sedere. ꝓtugas igredi 2 sedē alys falsū esset.

c ¶ In tribunalibus. C. de here. et manichę. cūcti.

e ¶ In tribunalibʸ. Id est in sede iudiciaria: vt nō iudicēt sine eo.

d ¶ In pegrinationis. De licentia supioris. j. de cōse. dist. v. nō oportet. 2 de ꝓsensu ipi⁹ eccle est devo. 2 vo. redēp. c. magne. 2 extā dñi pape.

Epūs.

e ¶ Nō pa ſſat: ita ꝙ non li ceat et sedē: nisi pbr̄ assumerz sibi ofm̄ sd̄i. C. de postulā. quis quis. ¶. vlti.

Frāgit fides frāgat eidem.

f ¶ Collegā ita tñ ꝙ non ꝓrēnat. ff. ꝺ of. pre. obseruādū. Jo.

Presbyter. g ¶ Nō signet. i fficie: qui fronte nō pōt: rēt auēre epī: vt de ꝓse. dist. viij. pbr̄i.

Laici de reb⁹ eccl'ie michil p̄sūt cōstruē.

Non oportet a presbyteros ante ingressum epi ingredi et sedere b in tribunalibus c: sed cum epo ingredi: nisi forte aut egroret episcopus: aut in peregrinationis d commodo eum esse constiterit.

I tē ex concilio carthagi. iiij.

¶ Episcopus non dominum sed collegam se presbyterorū cognoscat.

Episcopus in quolibet loco sedens: stare presbyterum non patiatur e.

Idem ex eodem.

¶ De eodem.

Episcopus in ecclesia in cōsessu presbyterorum sublimior sedeat. itra domum vero collegam f p̄sbyterorum se esse cognoscat.

I tē ex cōcilio Martini pape

¶ Sine precepto epi presbyter non signat infantes.

Presbyter presente epo nō signet g infantes: nisi ab epo fuerit illi preceptū.

I tē ex cōcilio Januēsi. ca. iij.

¶ De eodem. Palea.

Presbyteri in ecclesia ci uitatis epo presente vel presbyteri ipius vbis offerre non possunt: nec panem sacrificatum dare: calicemq̄ porrigere: si vero absentes hi fuerint: et ad dandam orationem vocentur soli dare debent.

¶ Distinxcvi

Illud autē h honorij augusti: qđ de electiōe summi pōtificis supra constitutio: qi ipsi constituerunt: sed quia ratum habet ecclesia: vt dicit Gratia. j. distin. pri. ¶. j. 2ē.

Bene qđē: symmachus papa laborabat in extre Basilij mis 2 timuit ne in electiōe sui successoris ppter a symstrepitus hereticoꝝ scisma intueniret: rogauit Pamachetricium Basilij rogatʸ q̄ gerebat vices imperatoris odoacris regis ꝙ electiōi ipe interesset in pape. electione sui successoris. Basilij statum symmacho viuēte fecit quādā ꝓstitutionem scilicet ꝙ sine ei⁹ ꝓsultatione non fieret electio summi pontificis. Preterea ꝙ nō liceret alicui predictū ipius ecclie alienare: que ꝓstitutio retractat hic. tum quia ibi quedaz ꝓstituta sūt que a laico non possunt cōstitui: tū quia res cēt mali exēpli. xxiij. di. ¶. Verum.

k ¶ Plētudo j. vj. q. j. si oia.

l ¶ Maxime. bene diffinuit. supple.

m ¶ Memorie. ergo tam de cesserat basilius tempore huius synodi.

Adde in qb⁹ casib⁹ regrat subscriptio. no. bar. ro. in. l. diuus ¶ sena. ff. de spec. subscri. bāt. ꝓ arg. x. q. j. an ꝓ casellas. xij. q ij abbatibus. 2 ca. pitulo sine exceptione.

n ¶ Vel subtū in cōtractibʸ rerū ecclesiastarū non sufficere cōsensum clerico: nec i alienationibus: nisi ꝓ scias subscripserit. Arguitur ex hoc ꝓ ff. de rebus eccl'ie non alienandis. ¶. fi. ff. de rebus eccl'ie michil pōt cōstruē

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mausoleum qđ sit.

a ¶ Synodꝰ. verba notarij.
b ¶ In mausoleo. Hꝫa sunt scriptorꝫ. Mausoleū ꝓprie ē sepulchrū. Et dicitur a mausoleo rege: cui vxor cōstruxit sepulchrum ꝫ pulchrum. Unde et alia sepulchra sic sunt appellata.
c ¶ Electiõe. nõ tamen vt aliqđ unde cõstituetur: ꝫ ita excessit finem mãdati basilij.
d ¶ Ac ne confusionis. ꝓsecutio legis: et continuatur verba sic: non celebret de electione papę. ꝛc. ac ne.
e ¶ Nichil de brullꝫ. hoc dicit ꝓpter quosdaꝫ qui viuẽte priore Symmacho tentauerunt alium eligẽ: vt distinc. lxxix. si dꝫ papa. ꝫ ca. nullꝰ Johan de fan.
f ¶ Preferentes. i. primo statuentes.
g ¶ Rusticũ. Quid sit rusticũ prediũ: et qđ sit vrbanum ꝫ prediũ habemꝰ. ff. ō seruit. rusti. prę. et de seruit. vi. prę.
h ¶ Titulis. siue donationis siue emptionis.
i ¶ Maximꝰ. Sic et inuspiri dicunt quid sentiant. ff. de his q̃ in test. a. delen. l. proxime.
k ¶ Laico. nõ licuit laico iure suo: sed ex delegatiõe pape habet. ar. xxiij. dist. ¶. verũ. x. q. iij. c. vlt. sed vtrum ne delegatiõe episcopus laico possit hoc committere: dicemꝰ. j. eo. c. q̃ non tamen dicit contra. ꝺa mucro ē episcopi: immo nec presbyt hoc potest.
l ¶ Munitũ. Nam si ꝺs emit rẽ eccle vel altã rem in casu illicito non põt prescribere. Nam dicit lex q̃ nõ est dubiũ eum male fidei possessorem qui contra legum interdicta mercat. C. ō agri. quemadmodũ. nam nec iuris ignorãtia põt eum excusare. ff. ō in. ꝫ fac. ignotã. l. iurꝫ. et hoc benigne straueret: secus ramen est de iure: quia bene ꝓscribit laicus rẽ ecclesie cuꝫ fructibus etiaꝫ percipiẽdis: si sit malefidei possessor de restitu. spoliatorum.
m ¶ Perlegas ff. de leg. et senatusco. l. in ciuile n ¶ Heredes. turpia enim lucra ab heredibꝰ sunt extorquenda. extra ōsyur. tua. ff. de calũ. in heredẽ. Syr alienator posset ꝓscribi. vt no. xij q. ij. monemus.
o ¶ Reliquerit. In mortere linquendi nãq; verbuꝫ tē. ff. de tabulis exhibẽ. l. j. ¶. vlti.

Laicꝰ ytrũ rẽ eccłie possit prescribere.

Cã ãlz ecclãstica ꝑ papã laico ꝓmitti potest.

Laicꝰ nõ ꝓcõicare ex pacte delegatiõe.

Prediũ est duplex

Laicꝰ in epi auctre possit in eccłia aliqđ constituere.

f Adde hanc q̃stionẽ late ꝺiscutatã per io. an. i. c. si plures ꝺus. super v. minorꝫ ō ꝓbẽ. lib. vj.

a ¶ Tendantur. C. de admi. tuto. lex.
b ¶ Proficiat. hic terminatur lex ipsa.
c ¶ Mediolanẽsis. Arg. mediolanẽ. ꝓrogatiuã derit sicut in alta ꝫ synodo ante eum scripsisse legitur, hinc. et ¶. illud igitur. ¶ tamẽ aliter hoc soluit distictio. xvij. ¶. illud.
d ¶ Preter romanum. i. pape auctoritatem et consensum eius. Sed contra. xvj qõe vlt. in noua actiõe. Sed ibi non ꝓhibetur q̃ episcoꝰ laico non possit cõmittere officium ad tempus: sed ne iurisditionez largiat et in perpetuum. Et est argu. papã quã libet causam ecclesiasticã committẽ posse laico. ar. xxiij. dist. mulier. z. xcvij. distin. valde. v. q. iij. qui episcopus. extra. lxxix. distic. si duo. j. e. deniq;. extra. In telligendum est non sua auctoritate. Sed nunquid auctoritate episcopi potest laicus aliquid constituere in ecclesia? videtur q̃ prediicare potest muttatus a clericis. xxij. distin. mulier. argu. extra de foro cõpeten. nullus iudicuꝫ. Dicit ꝫ. q̃ non potest er delegatiõe epi causas spirituales tractare nec excommunicare. vnde nichil faciũt qui ꝓ pueros excommunicãt ꝫ ꝓ seruateres. Causam autem ciuilẽ laicis eps committere potest. ꝫ ita intellige predic. decre. in noua.

Laicꝰ ytrũ rẽ eccłie possit ꝓscribere.

Cã ãlz ecclãstica ꝑ papã laico ꝓmitti potest.

Laicꝰ nõ ꝓcõicare ex pacte delegatiõe.

Prediũ est duplex

Laicꝰ in epi auctre possit in eccłia aliqđ constituere.

‡Adde tex. et glo. i. c. j. i glo. in ver. ꝛ in q̃. ꝛ q̃ ibi nota. ẽ addi. de ꝟb. signi. lib. vj.

sibus: vel ornatui videbũtur eccłie: que seruari ac diu manere non possunt sub iusta estimatione vendantur: ꝫ erogatio religioni proficiat. Cunq; lecta esset. Laurentius episcopus mediolanẽsis ecclesie dixit. Ita scriptura nullum romane ciuitatis potuit obligare pontificẽ: quia non licuit laicis statuendi in ecclesia preter romanũ pontificẽ habere aliquam potestatem: quos obsequendi manet necessitas: non auctoritas imperandi: maxime cũ neq; papa romanꝰ subscripserit: nec alicuius ſm canones metropolitani legati assensus. Petrus episcopus rauennatis ecclie dixit. Scripturã que in nostra cõgregatione vulgata est: nullas vires habere manifestũ est: quia nec canonibꝰ cõuenit ꝫ a laicali persona concepta videtur: maxime quia in ea nullꝰ apost. se. presul interfuisse vel propria subscriptione eam firmasse monstrat. Eulalius episcopus syracusane ecclesie dixit. Scripturã q̃ in sacerdotali concilio recitata est euidentissimis documẽtis constat esse mualidam. pumũ q̃ contra patrum regulas a laicis: cuꝫ religiosis (quibus nulla de ecclesiasticis facultatibus aliquid disponẽdi legitur vnq; attributa facultas) facta videtur. Deinde q̃ nullius presulis apostolice sedis subscriptione firmata docetur. Q̃ si cuiuslibet quincie sacerdotes intra suos terminos concilio habito quicq̃d sine metropolitani sui auctoritate tractauerint irritum esse deberẽ: seti patres sanxerunt ¶tomagis quod i apostolica sede nunc extante presule qui meritoꝫ petri apostoli per vniuersum orbem primatũ obtinens sacerdotij: statutis synodalibꝰ consueuit tribuere fir mitatem a laicis licet cõsentientibus aliquãtis epis: qui tamẽ pontifici a quo cõsecrati, pbãtur preiudicium ferre non potuerunt: presumptũ fuisse cognoscitur viribus carere non dubium est: nec posse intra ecclesiastica vllo mõ statuta censeri. ¶ Sancta synodus dixit licet scm prosecutionem venerabilium fratrum nostrorũ Laurẽtij: Petri: Eulalij: Cresconij: Maximi: vel Stephani neq; apud nos incertũ habetur: hancipsam scripturam nullius esse momenti: verũtamen etiam si aliqua possit ratione subsistere modis omnibus in synodali conuentu pro uida beatitudinis vestre sententia eneruari conueniebat: et in irritum deducti: ne in exẽplum remaneret presumendi quibuslibꝫ laicis cuiuslibꝫ religiosis vel potentibus in quacũq; ciuitate quolibet modo aliqđ decernere: de ecclesiasticis facultatibus quarum solus sacerdotibus disponendi indiscusse a deo cura commissa docetur. Unde in septima actione calcedonẽsis concilij Martianus imperator dixit inter cetera.

¶ Imperatores ad fidem cõfirmandam: non potentiam ostendendam: synodo interesse debent.

Nos ad fidẽ confirmandam non ad potẽtiam ostẽdendam: exemplo religiosissimi principis constãtini synodo interesse volumꝰ: vt ve-

e ¶ Imperandi. j. xvj. q. vlti. non placuit.
f ¶ Legatur. verũ est q̃ nõ legit assensus metropol. ſm canones. s. legitimus bñ tñ legit consensus eporum. ar. j. eo. cap. j. Ila ergo determinatio q̃ precedit scõm canões soluit contra.
g ¶ Nec canonibus. Coniunctim accipe hec duo diuisa.
h ¶ Religiosis. j. xvj. q. vlti. laicis.
i ¶ Debere. j. xvij. q. iij. ca. ¶.
k ¶ Qui meritoꝫ. xl. dist. non vos.
l ¶ Primatũ. j. ix. q. iij. nemo. z. c. antiquis.
m ¶ Tribuere. ē dist. xvij. c. j. z. ij.
n ¶ Carere. ẽ di. xxj. intãtum.
o ¶ Ut Stephani. iste tamẽ Stephanus non dixit: nisi plegaꝫ. z sic ꝓ tale verbũ intelligit aliqs ꝓsentire. vt not. ē. lxiij. dist. in synodo.
p ¶ Ratione. Ar. rõne auctoritatꝫ aliq̃ repellitiqꝫ sint bona. ar. xvj. di. c. j. j. q. j. ꝓcipiatꝰ. ff. de re mili. l. iij. ¶. in bello. Ar. ō. j. q. j. dñaꝫ ꝓclarauit. Ar. ō. j. q. j. nonne fodomite.
q ¶ Actione. dicit ꝓma actio: qꝫ fiebat ꝓ prima die in synodo. xvj. q. vij. in noua.

Nos ad fi.
r ¶ Interesse. similiꝫ solebat interesse ele

Universidad de Deusto
Biblioteca

ctioni pape propter hereticorum scandalum. arg. distinc. lxiij. quia sancta.

Disputari de fide catholica vtrum possit.

a ¶ Inuenta. z ita videt q̄ possit de fide catholica disputari. Ar. ptra. C. de sum. trini. nemo. xxiij. q. iij. cū quibus. Rādeo dubitādo nō licz disputare de ea: quod oēs tāgit dz ab omnibus approbari.

ritate inuenta[a] non vltra multitudo prauis doctrinis attracta discordet.

Item ex eadem.

¶ Nec eodem.

QUedam capitula sunt: que ad honorem vestre reuerentie vobis obseruauimus: decorum esse iudicantes a vobis hec regulariter poti[a] firmari per synoduz q̄ nostra lege sanciri.

Item Nicolaus papa.

¶ Synodalit conuentui imperatores interesse nō conuenit: nisi vbi de fide agitur.

VInam[b] legistis imperatores ātecessores vestros synodalibus conuentibus interfuisse[c] z nisi forte in quibusdam vbi de fide tractatū est que vniuersalis est: que omnium cōmunis: que nō solum ad clericos[b]: verumetiam ad laicos z ad omnes omnino pertinet[c] xp̄ianos. Idem.

¶ De presulib[a] diuinarum rerum. qui humanis rebus presunt iudicare non possunt.

DEniq[z] his quib[a] tantū humanis reb[a] non diuinis p̄esse permissum est quomodo de his p̄ que diuina ministrank iudicare[g] presumāt[b] penitus ignoramus. Idem.

Quod oēs tāgit dz ab omnibus approbari.

Con-cor. ter tus l. i. ff. C. de sū. tri. z in. l. mercatores. C. ō cōmer. merca. z in. l. j. cū glo. C. ō emptu.

d ¶ Pertinet. Ar. q̄ oēs tangit ab oib[a] debere tractari z approbari. ar. dist. lxvj. c. j. C. ō an. presētā. veteremq̄ de hoc ex de his q̄ fi. a pla. ca. fi.

f DEniq̄. Arg. q̄ eps in causis ecclesiasticis laicū non possit presidere. ar. contra. Ī. e. bene quidem.

g ¶ Judicare. Ī. xvij. q̄. iij. diffinit contra. in fi. sed ibi die principis. i. principalis persone. vel. i. epī. xxxv distinc. ecclesie.

h ¶ Presumāt. Ar. q̄ clericꝰ diffinitiōib[a] pricipū et laicoz nō debeat suppoti: z nisi p reconuentionem.

i QUm. hoc. c. expositū ē. Ī. x. di. q̄m.

k ¶ Ad verum. i. ad discussionem veri. vel. i. ad tempus christi.

l ¶ Usurpauit. Ar. cū iste prātes sint diuise imperatoꝛ nō habet gladiū a papa. vt. Ī. e. in scripturis. z ca. duo. z. c. si imperator. z. xciij. di. legim[a]. z q̄ iperiū a solo deo est. xxiij. q. iij. quesitū. Ar. cōtra. lxiij. di. cap. j. Item quia petro date sunt claues celestis et terrenū imperiū. xxij. distin. c. j. Item quia deposuit imperatorem. Ī. xv. q. vj. alij[a]. z ca. iuratos. z. j. q. iij. q̄ p̄sulat[a]. quere. Ī. de hac materia. x. di. c. quoniam.

m ¶ Propius. i. iperij z sacerdotij. vt. ppriꝰ quo ad xp̄m. quedā em gessit tāq̄ imperator: puta cū eiecit de templo. xc. ij. q. vij. accusatio. z cū coronā de spinis portauit quod est signum regni. xij. q. j. duo.

n ¶ Discreuit immo videt contra: q̄ nō discreuit sz cōfudit. cū ipse vn[a] et idem vtriusq̄ officium gessit. Sz dic q̄ ideo ipse vtriusq̄ officium gessit q̄ se: vt notaret q̄ ex eodē fonte. p. cesserūt. xxj. dist. cleros. in fi. naz dicit ler q̄ sum. ma nobis dona a deo p̄cessa sūt: sez sacerdotiū et imperiū. in aut. quo opz epos. in prin. col. j.

o ¶ Rursus. prim[a] p supbiaz ceciderūt vñ homines in infernū demergebant. xp̄s aūt nos humilitate sua surrexit sz si haberēt omnes ola officia: supbirent: ita q̄ iterū demergerētur in infernū p ¶ Pro etna. j. de pe. distic. j. multipler.

q ¶ Tpalium Ar. q̄ in causis spūalib[a] vt in matrimonio nō sit vtēdū legib[a] tēporalibus. arg. xxiij. q. ij. inter hec. xj. q. j. conti nua argu. de cō secra. distin. iij. celebritatem. Sed in alijs licet eis vti non obuient canonibus. ar. di. x. si in aduersū. argu. distin. lxiij. ex antiquis. B.

r ¶ Tantūmodo. Hoc aduerbium determinat tāc tum illud adiectiuum temporalium: nō illud verbuz vtrentur. z sic est falsum hic notatum ab. Ī. arg. q̄ in causis spiritualibus zc. Nam bene licet leges allegare in spiritualib[a]. xxxv. q. v. ad sedē. xv. q̄ iij. Ş. cū autem. Lau. Uel dic tantummodo. i. maxime. sic ecō tra. xj. q. iij. si quis episcopus.

s ¶ Ista. Ostendit in alia pte cū. q̄ hic non est.

t ¶ Appellarū. legit em oēs clericos deos appellasse. vt. xj. q. j. sacerdotib[a]. xij. q. j. futurā. Sin hāc rationē: nec ab epo possent iudicari clerici. sed hoc dixit vt ostenderet quāti sunt habendi. Si. ex de iudi. nouit.

xp̄s ḡdam vt ipator z rex gessit.

xp̄s officiū sacerdotis et imperatoꝛs gessit.

xp̄s humilitate sua nos erexit.

Legitur bus an vtēdū sit in causis spūalitbus.

Leges iz allegare in spūalitbus.

Clerici appellāt dū.

Dubitandū non est de fide

dogma z doma differt.

Crimina occulta vindictaz nō habēt.

Filius patrez cozrigē tus dz.

a ¶ Ephesine pme. q̄. sed nō est recepta i auctoritate.

b ¶ Seu potius. optime corrigit se: vt q̄ stio nes non debent fieri sup fide dubitādo. ar. ex de here. dubiꝰ. Dogma autē p. g. ē doctrina i fide. sine. g. ē agnū. vñ illō sedebat domate domus xxv. q. ij. si quis.

c ¶ In scripturꝭ. Ī. xj. q. j. ca. sacerdotibus.

d ¶ Et cooperiré. ff. de iniur. eū q̄ nocentē. cōtra. Sed hoc de occulto q̄ non posset. pbari: q̄ talia no hñt vim dictam: et sic fol ue contrariuz illud. lxxxiij. dist. ca. iij illud aūt i manifestis: in q̄ bus etiā non deberet euz prodere. vt no ij. q. j. si peccauerit.

e ¶ Contegatis'. z tamen corripiaꝭ. ij. qō. j. si peccauerit. Hoc de occultis itelligit. nā ō manifestz cogimur accusare z p̄missa tamen admonitione. ij. q. vij. q̄ propter. Argu. contra. Ī. v. q. ij. no. bar cap. viri. zc.

f ¶ Si filiꝰ. sic in aut. ō nupt. Ş. si vero. vbi dicit q̄ erubescit lex filios eē cozrigēdos. Ī. e. bene quidem.

Con-cor. gl. xxij q. j si q̄s p capitū to. in. l. i eū. ff. ō accu.

nec posse deum ab hoibus iudicari manifestum sit. Sed et theodosius minor sancte synodo scribens ephesine[a] prime dixit. deputatus ergo est candidianus magnificentissimus comes strenuoum domesticoꝝ transire vsq̄ ad sanctissimam synoduz nram: et in nullo quidem que facienda sunt de pijs dogmatibus questiones: seu potius[b] expositiones cōmunicare. Illicitum nāq̄ est eum qui non sit in ordine sanctissimoꝝ episcoporum ecclesiasticis intermisceri tractatibus. et post pauca.

His itaq̄ manifeste repertis apparet comministrum nostrum ignatium per imperialem tantummodo sententiam nullo modo potuisse prorsus expelli: in cuius damnatione (quia presuluz quoq̄ assensus est subsecut[a]) apparet id causa patratum fuisse: adulationis: non legitime sanctionis.

¶ De Zodonico imperatoꝛi.

¶ Facta pontificum imperatoꝛ iudicare non debet.

IN scripturis[c] narratur cōstantin[a] ipator dixisse. de si ppriis oculis vidissem sacerdotē dei: aut aliquem eorum qui in monachali habitu circūamicti sunt peccantē: claudem meā expoltarem z cooperirē[b] eum ne ab aliq̄ videretur. Jn quib[a] igitur desideratissime fili necessario commonemini: vt quemadmodum fide z religione ac honoris pabilitate ei adequari videamini ita q̄q̄ hūilitate atq̄ deuotione eq̄rari nichilominus anheletis: ita vt in nullo inferiꝰ eo. sed potiꝰ iueniamini post illius exempla qui talem se exhibuit añ talia p̄rius exempla. Sed hoc quidem dixim[a] cautos vos reddere cupientes: vt si de dñi sacerdotibus (qui iure patres animarū dicūtur) aliq̄d contigerit vos audire q̄d cōfusionē pijs mentib[a] ingerat: nō infrunitū: sed pudoratos filios noe imitantes: paternā de reliquo verecundiā cōtegatis[c]: vt affluenti q̄eadmodū z illi b̄dictione repleri (moderante domio) mereamini. Item ex epistola Grego. ad hermannum metē sem epm. ¶ Regum et principum: patres et magistri: sacerdotes esse censentur.

QUis dubitet sacerdotes xp̄i regum et principum olimq̄ fidelium patres z magistros cēseri? Nonne miserabilis insanie esse cognoscitur: si filius[e] patrem: discipul[a] magistrum sibi conetur subiugare: et vniquis obligationib[a] illum sue poreſtati subijcere. a quo credit nō solum in terra: sed etiā in celis se ligari posse et solui? Item Celasi. papa anasta. imperatoꝛi.

¶ Auctoritas sacra pontificum et regalis potestas: hui[a] mundi gubernacula regunt.

DUo sunt[a] q̄ppe imperator auguste q̄b[a] h principaliter hic mundus regitur auctoritas[i] sacra pontificum z regalis potestas. ¶ In quibus[k] tanto grauius est ponderus sacerdotum q̄sto etiam p ipsius regibus vel legibus hominū in diuino iudicio[l] sunt reddituri examine rationē[l] et post pauca. Nosti itaq̄ inter hec ex illoz te pendere[m] iudicio[n] non illos ad tuam posse redigi voluntatem. Talibus igitur instructis: talibusq̄ fulti auctoritatibus pieriq̄ pontificum alij imperatores excōi cauerunt. Nam si speciale aliquod de personis principum req̄ratur exemplū. beat[a] Innocenti[a] papa archadium imperatorem (q̄ cōsensit[o] vt sanctus Johēs crysostom[a] a sua sede pelleret) excōmunicauit[a]

DUo sunt quippe.

g ¶ Duo sūt. in pte. quomodo oporteat epis. in pn. col. j. Ş. distin. j. humanū.

h ¶ Quibus. vt ab eis. sūt autem alia duo q̄bus aut p̄ q̄ regitur. vt. Ş. di. j. humanū gen[a].

i ¶ Auctoritas. neuter pendet ex aliq̄. z ita est arg. p impatore: q̄ dijudicare[a] consecut[a] est imperium. j. eo. ca. proximo.

Impator ipe riū dicitur ius

k ¶ In q̄b[a]. l. per q̄s. naz dicit ler q̄ parū ē ius in ciuitate eē ni si sint per quos ius reddat. ff. ō orī. iu. l. ij. Ş. p[a] originem.

l ¶ Ratione. z. j. xvij. q̄de. ij. cognouimus.

m ¶ Te pēdere. q̄ ad spiritualia. j. de pen. di. vj. multipler.

n ¶ Judicio. zacharias q̄ fregem frāco[a] deposuit: z in locū eius pipinū sub misit. vt. j. xv. q. vj. alius.

Regē frācoꝝ papa q̄pone re pōt.

o ¶ Cōsensit. Arg. cōsentientem videtur pena astringi q̄ faciētez. arg. xxiij. q. iij. qui alioꝝ. arg. Ş. lxxxvj. di stinctio. tāta ne quitia.

p ¶ Excōicauit. Not. primo Pimpem posse excōi ceps et cari etiā a quoconus epo. Ş. dist. excōi. lxiij. valentinia cari ponus. arg. j. xj. q. test. ij. si autem vobis. videtur tamen q̄ hoc fecerit ex delegatione synodi: q̄ in nuntur ex illo. p culpa q̄ ab alijs sacerdotib[a] zc.

Sed primum est verum.

Excõicãd⁹ q̃ nõ ẽ p minimis causis nõ sit.

¶ Videbaꝫ. Sed male: qz lz p minimis causis nõ sit dã excõicand⁹. vt. xj. q. iij. epi. tñ q̃libet cõmunicatus ex re minori consurgit. ij. q. vij. non potest.

Impiũ minus est sacerdotio.

Contumacia tanto maior est q̃to ex re minori consurgit.

a ¶ Fulgoꝛẽ. et ẽsta ẽ differẽtia iter solẽ z luna: tãta est differẽtia iter ipeꝛiũ et sacerdociũ. extra de maiori. et obe. solite.

b ¶ Fulgoꝛẽ.

c ¶ Fili⁹ ẽ. j. xviij. qõe. vlti. cõuenior. qui tamẽ prelati eccle sarũ dicunꝛur. dist. xj. q. iij. principe.

d ¶ Nõ docere. j. xvj. q. j. adhuc. c ¶ Diuinit⁹. nõ ergo a papa: nã, iperiũ a solo deo est. vt. xxiij. q. iij. q̃stuz. nã a celesti maiestate hz gladij ptãtem. C. de vete. iu. enu. l. j. in prin. q̃ cõcedo de vero imperatoꝛe. Sz q̃s ẽ verus imperatoꝛ?

Imperatoꝛ verus q̃s est.

Dicunt quidaz q̃ cõstantinopolitan⁹: sz iste alius, pcuratoꝛ est siue ẽsensoꝛ ro. ec. arg. de cõsec. dist. v. in die. §. hinc. z huic ro. ec. cõcedit gladij potestatẽ z coꝛonam. Sed cõtra extra de elec. venerabilem. Dicitur ibi q̃ ro. ec. transtulit imperiũ in occidentem a grecis. z ita iste romanꝰ est verus imperatoꝛ.

Papa extruxit imperiũ.

f ¶ Quas. ergo debet dici bona potestas est ista.

g ¶ Jus. j. di. x. iperiũ. z. c. certũ ẽ. xj. q. j. si tributũ

h ¶ Bñficia. Arg. clericũ stãtem ꝫ eccliam vnde hz

7 Conꝛ. tex. tus l. l. q̃ cum maioꝛ. §. pe. z fi. cum ibi no. ff. ẽ. bo. ll. adde glo. ih. dign⁹.

bñficiũ: debere illo priuari: 7 nisi forte p talib⁹ psonis ff. de postu. l. hi q. z. iij. q̃. vij. §. tria. in fi. sez in ppria cã vel parentum suoꝝ vel pupillorꝝ suoꝝ. Simile est inter. vasallũ et dñm. vt. j. xxij. q. vlti. de forma. Si. de aduocat. C. de aduo. di iu. l. ij. C. ẽ reuo. do. l. j. z. vij. q. j. quia frater. et dicit de hoc. iij. q. j. nulli. Hoc tamẽ aduocat⁹ exaudio de ecclesia ad quam intitulatus est: p quã beneficiuꝝ; q̃ saluũ fiunt ius prime instãtie. et inungit ab ecclesia: nullam excusationẽ põt prestare. C. de excu. tu. liberos. xviij. q. j. in summa.

i ¶ Et discuꝛ. ergo anteq̃ esset aliq̃ cõstitutio etiã clerici non erant de iurisdictione seculari: vñ oẽs constitutiones que emanauerunt q̃ clerici non sunt iudicandi nisi ab epis: non sunt nisi iuꝛis declaratio.

¶ Presulibus. Dic bñ dicit nã dicit lex q̃ si iudex

Beat⁹ etiã Ambꝛosius lz sanctus non tñ vniuersalis eccl'ie epus p culpa q̃ ab alijs sacerdotib⁹ non adeo grauis videbatur[a]: theodosiũ magnũ imperatoꝛem excõicãs ab eccl'ia exclusit: q̃ etiã in suis scriptis ostẽdit: q̃ aurum nõ tã pciosũ sit plumbo: q̃z regia ptãte sit altioꝛ ordo sacerdotalis; hoc modo circa principium sui pastoralis scribens. honoꝛifices z sublimiꝛes epales nullus potest cõparationibus adequaꝛi: si regũ fulgoꝛ cõpaꝛes z principũ diademaꝛi. lõge erit inferius q̃z si plumbi metallus ad auꝛi fulgoꝛẽ cõpaꝛes: quippe cũ videas regũ colla z principũ submitti genibus sacerdotũ et osculata eoꝝ dextera oꝛationibus eoꝝ credant se cõicaꝛi vel muniꝛi. I tem Jo. papa.

¶ Imperatoꝛes debẽt pontific⁹ subesse z non ẽsse.

Jperatoꝛ catholic⁹ est (q̃ salua pace ipsius dicim⁹) filij⁹ est[c] non ẽsul ecclie q̃ ad religionez competit discere ei cõeunt non docere[b] hz priuilegia sue ptãtis q̃ administrãdis legib⁹ publicis diuinitus[c] cõsecut⁹ ẽ: z ei⁹ bñficijs nõ ingrat⁹ cõtra dispõnem celestis ordinis nil vsurpet. Ad sacerdotes enim de⁹ voluit q̃ eccl'ie dispõneda sunt ptiné: non ad seculi ptãtes: quas[d] (si fideles sunt) eccl'ie sue sacerdotib⁹ voluit eẽ subiectas nõ sibi vẽdicet alienũ ius[e]: z ministeriũ q̃ alterius deputatũ ẽ: neq̃ cõtra eũ ptẽdat abũpi a q̃ ois cõstituta sũt: z cõtra illi⁹ bñficia[h] pugnare videat: a q̃ ppiã cõsecut⁹ ẽ ptãte: ñ a legib⁹ publicis nõ a ptãtib⁹ scl'i: sed a pontificib⁹ z sacerdotib⁹ ois deus xp̃iane religionis clericos et sacerdotes voluit ordinari et discuꝛi[i] et recipi de erroꝛe remeantes. Jmpatoꝛes xp̃iani subdere debent executiões suas eccl'iasticis pr'sulibus[k] non preferre. I dem.

¶ De eodem.

Vec ca pi. seq̃n tur ysq̃ ad ca pi. si cut habent p palea.

Unq̃ de põtificib⁹ nisi eccl'iam iudicare debere: nõ ẽ hũana[x] legũ de talib⁹ ferre sniam ab q̃z ecclie pricipal'r cõstituꝛ: põtificib⁹ obsequio solere pricipes xp̃ianos: decretis eccl'ie nõ suã ꝓponere potestatem: epis caput subdere pricipes solitum est: non de eoꝝ capitibus iudicare.

¶ De eodem. Palea.

Constantin⁹ ipatoꝛ cõrona z omnẽ regiã dignitatẽ i vrbe romana z in italia et in ptib⁹ occidentalib⁹ aplico cõcessit. Nã in gestis bti siluestꝛi q̃ btũs papa gelasius in concilio. lxx. epoꝝ a catholicis legi commemoꝛat: et pro antiquo vsu multas hoc imitaꝛi dicit ecclesias) ita legitur.

¶ De eodem. Palea.

Onstantin⁹ ipatoꝛ cõrta die sui baptismi priuilegiũ romane eccl'ie põtifici cõtulit: vt i toto oꝛbe romano põtifices vel sacerdotes ita hũc caput habeãt: sicut iudices regẽ Jn eo priuilegio ita inter cetera legit. Utile iudicam⁹ vna cum oĩb⁹ satrapis nr'is z vniuerso senatu optimatib⁹ z cuncto ppl'o ipio romane eccl'ie subiacẽti: vt sicut btũs petr⁹ in terris vicaꝛi⁹ fili⁹ dei videt eẽ cõstitut⁹: ita et põtifices ipsi⁹ principis apl'oꝝ i terris principat⁹ ptãtẽ apli⁹ q̃z terrene ipialis nr'e serenitatis mãsuetudo hr'e videt: cõcessam a nobis: nr'oq̃ impio obtineãt: eligentes nobis ipm principẽ apl'oꝝ vel ei⁹ vicaꝛios firmos apd deũ eẽ patronos: z sicut nr'a est terena ipialis potẽtia: ita ei⁹ sanctã romanã eccl'iam decreuim⁹ venerãter honoꝛare: z apli⁹ q̃z nr'm iperiũ terrenũq̃z thronũ sedẽ sacratissimã bti petri gl'iose exaltaꝛi: tri-

buẽtes ei ptãtẽ z gl'iam z dignitatẽ: atq̃z vigoꝛẽ: z honoꝛificẽtiã impialẽ: atq̃z decernẽtes sãcim⁹: vt puncipatũ teneat: tã sup q̃ttuoꝛ sedes alexãdrinã: ãthiochenã: hieroſolymitanã: cõstãtinopolitanã: q̃ ẽt sup oẽs in vniuerso oꝛbe terraꝝ eccl'ias dei. z z põtifex q̃ p tpa ipsi⁹ scrẽ ro. ec. extiterit: celsioꝛ z pricipes cũctis sacerdotib⁹ et toti⁹ mundi existat: z ei⁹ iudicio q̃ ad cultũ dei vel fidẽ xp̃ianoꝝ vel stabilitatẽ pcuranda fuerit disponank. z. j.

Adde q̃ negãs ecclesiã romanã esse caput oĩm ec. est cẽsendus hereticꝰ. ter. est ad fin. xxj. di. c. j. z. xx. q. v. viola. toꝛes. glo. xx. iij. q. j. hec est fides. z xxv. dis. nulli. fãg.

¶ Ecclr̃is btõũ ap'oꝝ petri z pauli ꝓ cõtinuatiõe luminariorũ: possessionũ ꝓdia cõtulim⁹ z reb⁹ diuersis eas ditauimus: z p nr'am imperialẽ iussionẽ sacrã tã in oꝛbe q̃ i occidẽte. Uel etiã a septẽtrionali z meridiana plaga: videlz in Judea/ i Grecia/ Asia/ Thracia/ Aphrica z Italia: vl diuersis insulis nr'a largitate ei concessim⁹: ea p'sus rõne: vt p man⁹ brissimi p'ris nr'i Siluestꝛi summi põtificis successoꝝq̃z ei⁹ oĩa disponank. et. j. Btõ siluestro z oĩbus successoꝝb⁹ ei⁹ de p'ri tradim⁹ palatiũ imperij nr'i Lateranẽse. Deide diadema. videlz coronã capitis nr'i: simulq̃z phrygiũ necnõ z suphumerale videlicz loꝛ: q̃ imperiale circũdare assoleꝛ collũ. Uerũetiã chlamidem purpureã atq̃z tunicã coccineã: z oĩa imperialia indumẽta: seu etiã dignitatẽ imperialẽ p'sidẽtiũ eq̃tũ. ꝓferẽtes et etiã imperialia sceptra: simulq̃z cũcta signa atq̃z bãna z diuersa ornamẽta imperialia: z oẽm pcessionẽ ipialis culmis z gl'iaz ptãtis nr'e. Uirs etiã diuersi ordinis reuerendissimis clericis sctẽ ro. ec. seruiẽtib⁹: illud culmẽ singularis potẽtie z pcellẽtie hr'e sancim⁹ cum⁹ amplissim⁹ nr'i senat⁹ videt gl'ia adornaꝛi. Patricios z cõsules effici: necnõ z ceteris dignitatib⁹ imperialib⁹ eos p'mulgam⁹ decoꝛaꝛi. Et sicut imperialib⁹ exꝛat decoꝛata militia: ita clerũ

Adde q̃ꝰ ꝫ ꝛiãtur clericalis z secularis militia not. i. l. repertꝰ. C. ō epis. et cle. z. li. di. si q̃s post. vi de not. in. l. diuus. in gl. ij. ff. de feri.

sctẽ ro. ec. adornaꝛi decreuim⁹. ‡ Et quẽadmodũ imperialis potẽtia diuersis officijs cubicularioꝝ necnõ z ostiarioꝝ: atq̃z oĩm concubitoꝝ ordinat: ita z sctãm romanã eccl'iam decoꝛaꝛi volum⁹. Et vt ap'lissime pontificale decus prefulgeat decreuim⁹ vt clerici eiusdẽ ro. ec. mappulis z linteamĩb⁹. i. cãdidissimo colore decoꝛatos equos eq̃tent: z sicut nr'i senat⁹ calciamẽtis vtiẽ cũ vlonib⁹. i. cãdido linteamine illustrẽt: z ita celestia sicut terrena ad laudẽ dei decoꝛenk. ¶ Pre oĩb⁹ aũt lniam tribuim⁹ btõ Siluestro z successoꝝb⁹ eius ex nr'o indicto vt quẽ placat⁹ ppuo cõcilio clericali voluerit z in religiosoꝝ nũero clericoꝝ cõnumeraꝛe: null⁹ ex oĩb⁹ p'sumat supbe agere. Decreuim⁹ itaq̃z hoc vt ipse z successoꝛes eius diademate: videlicet coꝛona quã ex capite nostro illi concessim⁹ ex auro purissimo: z gẽmis ꝓciosis vti debeat ꝓ honoꝛe bti petri. Ipse ꝛo btissimus papa sup coꝛonã clericaꝝ quã gerit ad gl'iam beatissimi Petri ipsa ex auro nõ est passus vti coꝛona. Phrygiũ ꝛo cãdido nitoꝛe splẽdidũ: resurrectionẽ dñicam designãs: ei⁹ sacratissimo vertici manib⁹ nr'is impositum⁹: et tenentes frenũ equi ipsi⁹ ꝓ reuerẽtia bti petri: stratoꝛis officiũ illi exhibuim⁹. statuẽtes eodẽ phrygio oĩs ei⁹ successoꝛes singulariter. vti in ꝓcessionibus ad imitationẽ impij nostri. vñ vt põtificalis apex nõ vilescat: sz magis q̃z terreni iperij dignitas gl'ia z potentia decoꝛet: ecce tã palatiũ nr'm q̃z romanã vrbẽ z oẽs italie siue occidẽtalium regionũ/ puicias/ loca/ ciuitates/ btissimo ponti fici z vniuersali pape siluestro cõcedimus atq̃z relinq̃m⁹. z ab eo z a successoꝛib⁹ ei⁹ ꝓ pragmaticũ constitutũ decreuim⁹ disponẽda: atq̃z iuri sctẽ ro. ec. cõcedim⁹ pmanẽda. Uñ cõgruũ ꝓsperim⁹ nr'm iperiũ et regni ptãtẽ ouẽtalibus trãsferri regionib⁹: z in bizãtie ꝓuicie optimo loco noĩ nr'o ciuitatẽ edificari: z nr'm illic imperiũ cõstitui. qm̃ vbi pricipat⁹ sacerdotũ z xp̃iane religiõis caput ab imꝑatoꝛe celesti cõstitutũ est iustũ nõ est vt illic imꝑatoꝛ terrenus habeat ptãtẽ. Hec oĩa ꝛo q̃ ꝓ hãc impialẽ sacrã z ꝓ alia diualia decreta statuimus z cõfirmauimus: vsq̃z i finẽ mũdi illibata z icõcussa pmanere decreuimus. Uñ coꝛã deo viuo q̃ nos regnare ꝓcepit: z coꝛam terribili ei⁹ iudicio obtestamur oẽs nr'os successoꝛes imꝑatoꝛes vl' cũctos optimates: ‡ satrapas etiã ap'lissimũ senatũ et vniuersum ppm̃ i toto oꝛbe terraꝝ: nũc et in posteꝝ nulli eoꝝ quoquomõ licere aut cõfringere vel in q̃q̃ cõuelli. Si q̃s aũt (q̃d nõ creditimus) in hoc temeꝛatoꝛ aut cõtẽptoꝛ exꝛiterit: eternis cõdẽnatiõib⁹ subiaceat inodat⁹: z scõs dei pricipes ap'oꝝ petrũ z paulũ sibi i p'nti z i futura vita sentiat cõtrarios: atq̃z i inferno ifelicioꝛi cõcremat⁹ cũ diabolo et oĩb⁹ deficiat ipius. Huius ꝛo impialis decreti paginã ꝓpria manib⁹ roborãtes: super venerãdũ coꝛp⁹ bti Petri posuim⁹. Data rome tertio kal'. aprił. a Constantino augusto quarto cõsule z gallicano. iij. cõcił.

‡ Adde de cõ ipatoꝛ possit reuocare hãc donationem eccl'ie factam not. gl. in aut. quomõ opoꝛt. epis. in pn. cod. j. doct. i. l. non ãbigit. ff. de legi. hoꝛ. in sum. de immu. ec. §. in ẽtum. Jo. an. in cle. romãt. de iure turã. et doc. i. c. ego lo. doue. xxviij. distinc.

Jmpiũ nõ põt sacerdotiũ impugnare.

I tem Grego. gelasio.

¶ Imperialis auctoritas religiose dispensationis mensurã non mutat.

Sicut a q̃is parua ciuitas ꝓgatiuam p'ntis

a Sicut parua ciuitas nõ põt regnũ impugnare: ita nec iperiũ sacerdotiũ. Uel sicut licz ẽps sit i parua ciuitate: rex tñ non põt iudicare de clericis eius. Jn hoc dic dispẽsatiõis religiose: id est epi-scopi cõstituti in parua ciuitate.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ humanitus.i. consuetudine humana.i. fragilitate humane nature.
b ¶ Nō th cōtra religionem. nā i eo casu posset a quocūq; rei dargui.xl.dist. si papa; vel etiā si felonia faceret. xxiij.q.v.ō ligurib⁹. Et plures casus in qb⁹ laicis habent iurisdictionē sup clericos dixi. xxiij.q.v. principes.
c ¶ Nullatenus. lxiij.di. valentinianus.
¶ Oni principis.
d ¶ Cōtritas. vt.xxv.q.j. diuinis ⁊c.
e ¶ Restaurare. xvij.q.iij. diffinimus. xvi.q.j. statuimus.
¶ Hoc capō. ¶ Nec dist. dimidit i.q. ptes Scōa ibi. Sine signatis. Johā.
f ¶ hoc capō. Respicit i hac distinc. xcvij. illud ca. bene quidez. xcvj. distin. ⁊ assignat in hoc. ¶ quandā contrarietatem: et dat postea solutiōez
g ¶ Honorij. ℨ. distin. lxxix. si duo.
h ¶ Ne hereticī. ℨ. dist. viij. q̄ iuſ. ⁊ xxiij.q. vij ea.j. ⁊. ij. ⁊. xxiij. q.iij. nunium.
i ¶ Inuitati. ℨ. di. lxiij. Adrianus. ⁊ cap. in synodo.
¶ Ecclesie. ¶ Ecclie. j.ca. pri. victor contra. Sed vt ibi dicit: tā erat in qualescentia. adhuc th erat debilis. vt hic.
k ¶ Cōuēt⁹. j. cōuēticulas. C. de epis. ⁊ cle. conuenticulam.
l ¶ Agitātur q.d. licet adhuc timus inualidi: th cura ecclesie nos cōpellit: vt inuigilem⁹ eccle siastice negocijs et p eis intercedam⁹ apud vos qz multi clerici turbant ecclesiā dei. Archi.
m ¶ Facere. ſ. videmini.
n ¶ Tacentē. eſt de testa. qz ingredientibus. ⁊ lxiij. di. ca. j.
o ¶ Sub illis vt. xj. qō. j. sacerdotibus.
p ¶ Formidē tur. a rpianis.
q ¶ Virginem vt. xxvij. q.j. nuptiarum. in fi.
r ¶ Procellaz .i. hereticorum.
s ¶ Factem. ecclesie.
t ¶ Preterita Scilicet bñficia

regni non minuit: sic imperialis presentia mensuram dispēsationis religiose non mutat. et infra. ¶ Semper est effectū in sacerdotali cōcilio de sacerdotibus iudicia prouenire. Nam qualescunq; pontifices sint. ⁊ si erroꝛe humanitus[a] accedente: non tame[b] contra religionem vllatenus exceden tes nullatenus[c] videntur a seculari potestate posse percelli.
Item Marcellus papa Marentio episcopo.
¶ Ecclesias restaurare cōtritas. non pōtifices persequi boni principis est.
Boni principis est acregiosi ecclesias contri,tas[d] atq; consciſſas restaurare[e] nouasq; edificare: ⁊ dei sacerdotes honorare ac tueri. Unde sanctos apostolos eorumq; successores sub diuina contestatione constitutos pre cepisse legimus nō debere fieri persecutiones: nec inferri fluctuationes: nec inuidere laborantibus in agro dominico nec expelli eterni regis dispensatores. ¶ Distinctio. xcvij.

Hoc capitlo[f] patenter ostē dit q̄ nec imperatoꝛ: nec cuilibet laico licet decernere vel de electione summi pōtificis: vel de rebus ecclesiasticis. ¶ Quecunq; autem ab eis constituta fuerint: pro infectis habenda sunt: nisi subscriptione romani pontificis fuerint roborata Unde illud Honorij[g] augusti vt supra dictum est: vanum esse videtur q̄ contra auctoritatem sacrorum canonum de electione summi pontificis decernere tentauerit: sed sicut ex eodem capitulo habetur ecclesie precibus imperatoꝛ in presumptoꝛes valet decernere: sicut pro defensione fidei: quōdam decreuisse legūtur: ne hereticī[h] aliquid nomine ecclesie possiderent: ab ea autem non inuitati[i] de rebus ecclesiasticis aliquid disponēdi non habent facultatem. Honoꝛ[j] vero augustus nō sua aucroꝛitate: ſz btō Bonifacio supplicāte ecclia stice quieti consulere: ⁊ concertantiū ambitionē punire curauit. ¶ ſi idē bonifaci[j] eps supplicatiōis epistolā honoꝛio augusto destinauit dicens.

¶ Epistola Boni facij ad honoꝛium augustum.

Ecclesie[k] mee (cui de[j] noster meum sacerdotium vobis res hūanas regentibus deputauit) nos cura constrinxit: ne cautis eius ipſius adhuc corporis incommoditate deti near propter conuentus[l] qui a sacerdotibus vniuersis et clericis christiane plebis perturbationibus agitantur[m] apud aures xpianissimi pricipis existimemur deesse. Si em̄ secus cp̄ oporteat eueniat: nō vos id facere[n] qui cuncta equa moderatiōe cōponitis: ⁊ sed nos per nostram tacentē[o] desidiam videbimur (qō ciuitatis quietē ⁊ ecclesie pacem peruertere valeat) admisisse. cū enim humanis rebus diuine cultoꝛ religionis dño fauētē prouideas: nostra culpa erit: si nō id sub vestra gloria (quam certum est diuinis reb⁹ semper aio promptiore fauisse) firmo ⁊ stabili iure custodiatur: quod per tot annoꝝ seriem sub illis[p] etiā principib⁹ obtinuit quos nulla nostre religiōis cura cōstrinxit. i. vt licita seruētur: ⁊ sub vestre imperio clemētie minime q̄ sunt licita formident[q]. ¶ Jpa enim ecclesia deuotionē tuam christianissime imperatoꝛ: non meo quidē sermone sed suo venerabili affectu ⁊ appellat: quam christus de[r] noster vere fidei rectoꝛ ⁊ vestri gubernatoꝛ ut perti sibi vni despōsatam ⁊ intactā virginē[s] seruar: ne in ea aliquos patiamini insidiantiū procellarum[t] fluct⁹ illidi: ⁊ quietam faciēt tempestatis insoluto tumoꝛe turbari gloriosissime et tranquillissime impatoꝛ auguste: ipsa vero que vni desponsata est/ nostra tamē ecclesia mater est: pietatem vestrā legatione quā suis sacerdotibus cōmisit appellat: preterita[v] presentiaq; de

† Concor. tertius i. ij. cum ibi not. ꝑ bal. C ij ℨ ius vt vti. pu. ⁊ in i. oim. C. de testa.

† Adde vt. iiij. di. cum adriaꝛ nus. ff. de leg. totū. ff. ex q̄ bꝰ cau. ma. l. q̄ manumittē.

Petrī futurū de⁹ nō indulget.

Papa sibi alios preponit.

† Adde q̄ ipatoꝛ est defensoꝛ ⁊ filius ecclesie. nor. ut cle. romant. de iure fin. ⁊ in auſ. vt oīes. obedi. iu. proinū. ¶. ⁊ hoc cōsiderātes. col. v. ⁊ in auſ. vt eccle sia ro. ¶. qō igitur col. ij.

sic intelligit. de ꝑse. dist. ij. panis. q. ſ. p omni munere debemus deo gratias referre. p̄senti. l. ⁊ ꝑterito: non futuro: qꝛ nec deus futurū peccatū indulget ℨ. de pe. agā de futura iniuria. ff. de pac. si vn⁹. ¶. pacta.
a ¶ Repetit. i. recolit ⁊ ad memoriam reducit
b ¶ Tibi. nesis ingratus.
c ¶ Eunlsa. p effectum. i. enelens.
d ¶ Prosequētibus. legationē nostram.
e ¶ Postulatꝰ datiui casus.
f ¶ Jcto: Sz ãre p̄misit hic iperator nomē suū: forte hec consuetudo erat olim. C. de sum. tri inf clar. papa tñ alios sibi preponit xij.q.j. dilectissimis: vl forte tūc nouella erat ecclesia: et adhuc obtinebat illud ãre fremuerunt gētes ⁊c. postea aūt ipatoꝛ subiecit se pape. vt. xxiij.q.iij. displiez
g ¶ Sua studia. i. cōspirationes. Johan.
h ¶ Obilissimꝰ. Arg. q̄ sine lr̄is nō est adhibēda fides legatis. ix. qō. ij. lugdunensis.
i ¶ Signatis. Opz ℨ q̄ legatꝰ exhibeat lr̄as legationis sue ad hoc vt credat ei vt hic. ⁊. lxiij. di. lecti. ⁊. C. ō mā. p̄nc. l. vnica. Sz q̄d si pdidit lr̄as ⁊ vult ꝑbare amissionē: dico q̄ p̄t. nō th sufficit ꝑbare tenoꝛē litere nisi ⁊ ꝑbet q̄ illa lr̄a fuerit sine vicio. vt eſ de p̄ui. cū oli. in fi. ⁊. C. de fide instru. l. vlti. Sed nunquid sufficit mādatū sine lr̄is

repetit[a] vobis (inquit) religiosissime imperantib⁹ modo tuus est popul⁹ tam fidelis deo cp̄ tibi[b] principi christiano. ecce enim inter mysteria inter p̄ces suas quas ecclesia pro felicitate vestri depēdit imperij: teste apud quē ⁊ de cuius sede agit̄ sancto petro sollicitis pro religiōis obseruantia vocib⁹ clamat ad vos: cū sollicita petitione miscet oratio: ne humanas res solito tentatoꝛe occulte sollicitante semel euulsa[c] discoꝛdia distrahat angeret pluribus priceps christianissime mater ecclia: nisi apud te suarū esset cura causarum: ⁊ nisi in oppōssionibus idoloꝝ: in hereticoꝝ correctionibus fide tua diuino pariē clericatu cuz impio nō semp floreꝛēt vicissetꝫ ¶ Habet refugiū piū tue mānsuetudinis aim cū sue religionis veneratiōe cōiunctū: cum quicqd huic ꝓficiat ecclie vos agatis ⁊ conferatis fratrib⁹ ⁊ consacerdotib⁹ meis ꝑbatissimis viris: a me ⁊ ab oībus qui ecclīam faciūt legatis quibus prosequētibus[e] ꝑcamur sacrā religiōis: vt in vrbe vr̄e mānsuetudinis hoc aio quo postulatis[f] et annuitis in perpetuū stabit vniuersalis ecclie consolatis. ¶ Rescriptum Honorij ad Bonifacium papam.

Jctoꝛ[g] honoriꝰ inclitꝰ triūphatoꝛ: semper augustꝰ sctō ac venerabili Bonifacio pape vrbis rome. Scripta btitudinis tue debita reuerētie gratulatiōe suscepimus: quib⁹ recēsitis egim⁹ oipotēti deo maximas grās: q̄ sanctimoniā tuam post longū incōmodū optate redditam didicimus sanitati. Et ideo reuertē

tib⁹ venerabilib⁹ viris gaudiū nostrū sanctoꝝ apicū attestatione signam⁹ ac petimus: vt quotidianis oꝛonibus apostolatus tuus studiū ac votū suū circa salutē atq; imperium nostrum impēdere dignetur. Illud autem pietati nostre satis placuisse cognosce: q̄ sāctimonia tua de ecclesiarū ac populi perturbatione sollicita est: q̄ vt aliqua ratiōe non possit euenire satis clementia nostra credidit esse ꝓuisum. denoq; predicante beatitudine tua ad cūctoꝝ clericoꝝ noticiā volumus peruenire: vt si qd forte religioni tue (quod nō optamus) humana sorte contigerit sciant omnes ab ambitionib⁹ esse cessandum: ac si duo contra fas ⁊c̄. vt supra. et infra.
Unde id seruandum est vt omnes tranquillā mentem ⁊ pacificos animos ex serenitatꝫ nostre admonitione custodiant: nec aliquid seditionis conspirationib⁹ tentare conentur: cū certum sit nulli partium suaꝝ studia profutura. Sine signatis apicibus nō est mos romane ecclesie vndecūq; legationem suscipere: neq; mittere.
Unde Nicolaus papa.
¶ Romana non consuevit ecclesia sine signatis apicibus legationem vndecunq; suscipe,

Nobilissimus[h] vir atq; strenuꝰ vestre sublimitatis legatus: licet nullam epistolā iurta consuetudinē a vobis nostro pōtificio detulisset: licet nūq̄ apostolice sedis modus fuerit absq; signatis[i] apicibus vndecūq; legationē suscipere: nos tñ vos in illo honorantes: eiusq; grauitatem ⁊ eloquioꝝ illi⁹ veridicas co-

Delegatus mādatū sine lr̄is ꝑbare potest.

† Adde q̄ requirant vt dicat scriptura in fi. Item ⁊ alie no anulo potest signare testamentū. vt insti. de testam. ¶. post sunt autem. itez ⁊ alienum sigillū etiā non iudicis sui fidē facit. vt j. di. p tori. c. j. ei. ij. Sed dic q̄ alienū sigillū fa cit fidē si nō habetur ꝑtium: cessoꝛ als non vt eſ de ap. significant. ⁊. lxv. distin. eps Item lr̄e non dicūtur signate si

Lras esse a q̄ cunq; signatas an sufficiat.

ij. ps. † Adde q̄ requirant vt dicat scriptura in fi. Item ⁊ alie ra anno potest tēica. q̄s signare testamentū. vt insti. de testam. ¶. post sunt autem. itez ⁊ alienum sigillū etiā non iudicis sui fidē facit. vt j. di. p tori. c. j. ei. ij. Sed dic q̄ alienū sigillū fa cit fidē si nō habetur ꝑtium: cessoꝛ als non vt eſ de ap. significant. ⁊. lxv. distin. eps Item lr̄e non dicūtur signate si

glo. in ca. dicē ti. ¶. ſz cunctis. in ¶. vt aurētica. ca. j. xxv. q. ij. Jo. an. ⁊ doc. i. c. post cessoꝛ als non vt eſ de nem. in ver. au ⁊. lxv. distin. eps tēica. ō ꝑba

Universidad de Deusto Biblioteca

legi nō pñt characteres. vt eē de fide instru. inter. et ff. de testa. ad testiū. ℋ. si signa. ⁊ ℋ. signū. itē si filiū rupti sit non dicunt signate. vt eē de cri. fal. c. licet. Si aūt filiū ex toto nō est fractū: bñ dicūtur signate. vt. ff. de bo. pos. ℏm tabu. l. j. ℋ. si linū. eē de fi. instrum. sicut

Cardinali no to sine lr̄is credit.

a ¶ Nichilominꝰ. Ergo ⁊ cardinali q̄ bene notus est i aliqua puncia creden dū esset sine litteris. marie cuz nō cōtingat cardinalē vnq̄ abesse nisi legationis causa. Joh.

Uoci vnius q̄nq̄ credit.

b ¶ Credum⁹. Ar. q̄ interdum voci ⁊ assertioni vni⁹ credēdum sit/si persona sit honesta ⁊ autētica. ℏ. ar. viij. q. iij. c. j. Arg. ℨ. ix. dis. ego solus. sic ecōuerso ex psona pferentis instrumētū: mun⁹ credit instro: vt ff. de edē. si quis ℋ. s. sic si malus aliq̄d dicat: non facile et credit. vt xxiij. q. j. dīquis. Arg. ℨ tra xix. dist. sedm.

c ¶ Ue circa. Hic dep̄ gitur. xcviij. dis. in cui⁹ principio vlt. ℬ. transitu in quo ostendit quid dixerit hactenꝰ. ⁊ quid in hac dicturus sit. Nā qr clerici sepe mittūtur de prouincia ad prouinciam. breuiter ostēdit q̄ nō sunt recipiēdi in alia puncia sine litteris episcoporum suorum.

Clerici sine litteris suoꝝ epōrū nō sunt recipiēdi.

d ¶ Nullꝰ aliū. Ista ca. introducta ſūt ad cautelā: vel legunt de primitiua ecclia: ⁊ sic cecus est hodie.

e ¶ Nisi forte. Cōtra. lxxj. di. ca. ij. Sed hec capitula loquūtur qñ ita remoti sunt q̄ sigilla epōrū et etiam loca ignota sunt: illud qñ epūs ppinquus est ⁊ ei⁹ sigilli bñ cognoscit. ⁊ hoc colligit eē de cle. pere. tue. Sed ponē nō hz ſ fas est ne recipiend⁹ si pbet p testes: ita extra de cle. pere. c. vlti. Nā magis credendū est viue voci ℋ mortue. in auten. de fide instru. ℋ. si vero. colk. vj. ℍ. intelligit hec capla abrogata. olim eīm habuit locū hoc ca. ppē multitudinē hereticoꝝ. Sed illōs cautue magis credēdum est ℋ mortuc.

Uocit

gnoscentes assertiōes nichilominꝰ eum et (sicut decuit) suscepim⁹ et ei (sicut honestum fuit) credimus[b].

¶ Distinctio.xcviij.

Que circa[a] ordinādos sint obseruāda q̄ in eorum electione diligēter sint consideranda multorū auctoritatib⁹ monstrata sunt. Sed q̄ veritas rei nunq̄ obscuratur mutatiōe ꝓuincie decretum est sacris canonib⁹: vt peregrini (nisi quinq̄ vel eo amplius suorum episcopoꝝ fuerint cōmēdati chyrographis) non ordinentur.

Unde Siluester papa in generali concilio presidens dixit

¶ Nulli quinq̄ epōrum litteris delignatū trāsmarinū hoiem ad clericatū nullus suscipiat.

Nullꝰ aliquaᵇ rōne trāsmarinum hominem penes vos in clericatus gradus suscipiat: nisi quinq̄ᵉ: aut eo amplius epōrū delignatꝰ sit chyrographis. Item Anastasi⁹ vbis romane episcop⁹ omnibus episcopis. ¶ De eodem.

Transmarinosᶠ homines in clericatus honorem nemo suscipiat: nisi quinq̄ aut eo ampli⁹ epōrum chyrographis[g] fuerint delignati q̄ per surreptionem[h] multa solet euenire. Item Gregorius romane ecclesie presul Iquilitano episcopo. ¶ De eodem.

Hros[i] passim et ignaros peregrinos ad ecclesiasticos ordines accedentes nulla ratione suscipias[k]: quia afrouum alij quidē manichei: alij rebaptizati sunt: peregrini vero plurimi in minoribus ordinibus constituti fortiores[l] de se pretendisse honores sepe probati sunt.

Item ex cōcilio Elibertano.

¶ Hō sunt ꝓmouendi ad clerū q̄ peregre fuerint baptizati

Omnes[m] qui in peregrinatione fuerint baptizati: eoꝝ eorū minime sit cognita vita: placuit ad clerū non esse promouēdos in alienis prouincijs.

¶ Distinctio.xcix.

De primatibus[n] autem (quorum supra mentionem fecim⁹) queritur quē gradū in ecclesia obtineant: an in aliquo a patriarchis differant: quam ideo quia forte isti bigami vel aliō irregulares sunt: quia ante baptismum forte fuerunt bigami. ℋ

De primatib⁹. ¶ Hec dis. diuiditur in tres ptes in quarū prima ō: q̄ vbi erāt primates gentiliū olim: ibi sunt mō primates. i. patriarche qui idem habent officiū: licet nota sint diuersa. Secunda ibi. Nulli archiepiscopi. Tertia ibi. Uniuersalis. Jo. de fan.

n ¶ De primatib⁹. Fecerat Gra. ℨ. in di. lxxx. mentionē de primatibus ⁊ patriarchis sed ne quis crederet ꝓpter nominum diuersitatē aliquam esse realem differentiam: ideo ostendit in hac distinc. differentiā esse tm̄ in nomine. Ostēdit etiā de reuerentia quā debēt archiepiscopi suis primatibus. Ostēdit etiam q̄ nec romanus pontifex debet vniuersalis appellari.

Sigilla ignota fides non est adhibē da.

ℋ Constat. ter tius i. c. ij. ⁊ ibi Inno. de fi. instrum. no. bar. to. in. l. lucꝰ. ff. e. ⁊ i. l. ad testiū. ff. de testamē.

a ¶ Rouincie. Ante xp̄i aduētum. ergo ante tempus gelasij/⁊ dionysij distincte erāt. puicie: vñ Prouincie tē reprobat solutio que ponit. ℨ. q. iij. nec numer⁹. q̄ sez cie q̄ tē rūcnō erāt ꝓuncie limitate: ℋ dic q̄ ꝓuncie fuerūt poze ſu diuise vt hic sed dioceses nō nisi a tpe dionysij. xiij. q. erūt di j. c. j. Uel solue p ſtincte. illā litterā maxima ex pte. q. d. non omnes.

b ¶ Quibus ꝓmissum. quia modica erat sūma. ij. q. vj. anteriorū ℋ. illud.

c ¶ Non erat. vt clericus qui i causis ecclasticis non pñt appellare ad principē. vt. j. xj. q. j. placuit.

d ¶ Quoties Appellare añ sniam ſm leges nō licet. b. dis añ sniaz: vt post sniaz. ⁊ no. q̄ dicit q̄ties ſm leges: sed tñ nō ℋ ſm leges appellare: nisi i casu ante sniam: ⁊ ita ē arg. ad expositionē illius ij. q. vj. omīs op pressus.

e ¶ Ipis. repetit q̄ dixerat.

f ¶ Fouam. Arg. C. de codi. si idē. ꝓtra: q̄ diuersitas nominū dz designare diuersitatē rez. vt. xxj. di. cleros

Constitutus. ℋ Adde ad sit comitatus ⁊ i

g ¶ Comitib⁹ id ē comitātib⁹ vel sequētibus eos: vel comitatib⁹. i. epis. Cotus differt a ciuitate/districtu vel territorio. ℋ. ℓ. j. C. q̄ñ i pe. iter pupil. ⁊ vi. Not. doc. in cle. ne roma. ℋ. sane. de elect.

h ¶ Nomine. Arg. ex nolibus semp res nominū. i. res significatas per nomina debere attendi.

i ¶ Nulli archiepi. ¶ Uocentur. C. de libe. cau. iubemus. C. de proba. nec epistolis.

k ¶ Qui primas. sicut romanus/antiochenus: alexandrinus. ℨ. xxj. dist. cleros. Quid de vencto? dic ergo q̄ est primas respectu inferiorū. ex ō primle. Multi c. antiqua. tudine

l ¶ Ad fidem crescen cōuertatur. naz te multi et apes accrescēte fiūt. tes ꝑ. de ꝓfe. dis. v. nunq̄. ⁊ iuuē ℋ vij. q. tus romana ex. j. in api crescēs nouā ci- bus. bi ciuitatē edifi cauit. arg. C. de sacrosanc. ec. iubem⁹. Et bñ dixit cōuertat: nā alꝰ vix posset cō ij. ps. tingere q̄ in alio quo loco in rātū excresceret populus vt prima te indigeret. vt xxxiij. di. frater mitatis.

m ¶ Cōstituit. Arg. infra parMulti rochiā alicuius tudine nō debere cōstiexcretuit ecclesiā: nisi scente multitudo fide an pōlium excreuerit sit ecSed nunq̄d illo clesia ℋ inuito cuius est alteriꝰ parrochia pote parrorit hoc fieri ⁊ irchis sirequisito ⁊ non. ne ipiꝰ vt. xxj. q. j. multis ꝓsensitis ꝓcijs. ⁊. xxj ꝓstruit. q. j. felix ⁊ c. seq. Sed si rēfitus noller consentire nō minus tamē fieret p maiorē. ſ. per papā iij. ps. extra ō eccl. edificā. c. iij. et⁹ tamen cōsensū primo rēquisito. Et no. q̄ huiusmodi requisitio faciēda est cū illeloc⁹ esset in quo excreuit multitudo fidelium ⁊ deputat⁹ alicui episcopatui: aliꝰ non.

n ¶ Rime. id est patriarchalis.

¶ Uniuersalis. Nec est tertia pars distī. in qua dicit q̄ papa nō debet vocari vniuersalis. Joan. de fan.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Papa a suum manda tum an turi alterius de rogare velit.

¶ Ece. ¶ Subtr ahik. Arg. q papa psuū māda tū nō vult ōrogari iuri alicui⁹ j.xxv.q.ij.q.ij ho dicitis j.ix.q.iij. ꝛ questus j.vj.q.j. puenit. ℈. lxij. dist. ℈to. ℈. lxxxv. dist. archidiaconū flozētinū. in fi. Arg. cōtra. viij.q.iij. artaldus. sic extra. de offi. deleg. sup vbi dicit q non est intentiōis nostre aliciu derogare per rescriptum nostrum. Et ita argu. q vni attributum aliq subtrahatur arg. ℈. xlv. di. di scriptina. ff. de iudi. cū ptor. in fi. xcv. de prescrip. cum olim. in fi. lxxxv. dist. archidiaconum. arg. nemini psūmēdū cū alteri⁹ iactura. vt. j.vj.q.iij. si ds no. xxij. q.ij. primū. xxij. q.v. deniqꝫ.

Humilitas minora ꝓlatorū ꝓtēnit.

b ¶ Prebetur. Nō enim debēt plus ex subditi q̄ expedit. ij. q. vij. admonendi nec placi ita humiles vt contemnant. lxxxvj. di. q̄si. ff. ℈ offi. ꝓsi. observandum.

c ¶ Nō negat. Sic. C. de cadu. tollē. l. j. ℈. vl. C. de nup. imperialis. in pn. nec ei publice prodest. ℈. C. de sentenprefec. prę. l. j.

d ¶ Negat se hoc esse. id ē esse de vniuersitate. cum rō romana eccīa sit vniuersalis: licet sit de vniuersitate. Joan.

velle quēpiam arripere: vnde honorē fratrum suoꝝ inuidere ex q̄rulacunqꝫ ꝑte videat. Quapropter charitas vestra neminē vnq̄ etiā suis in ep̄lis vniuersalē nolīet ne sibi debitum subtrahat: cum alteri honorē infert indebitum. Item Grego. Eulogio patriarche Alexandrino. ¶ De eodem.

Ece in prefatione epl̄e quā ad me ꝑpm q̄ prohibui direxistis: supde appellationis ℈bū vniuersalē me papā dicēs ipūmere curassꝫ: qđ (peto) mihi dulcissima sctiras vra vltra non faciat: qꝝ vobis subtrahik[a] qđ alteri pl⁹ q̄ rō exigit: ꝑbet[b]. Ego nō verbis q̄ro ꝓsperari sed moribus: nec honorem esse deputo: in q̄ fratres meos honorē suum ꝑdere cognosco. Me⁹ nāq̄ est honor vniuersalis ecclesie: meus honor est fratrū meoꝝ solid⁹ vigor. Tūc ego honorat⁹ sum cū singulis q̄busq̄ honor debit⁹ nō negat[c]. Si enī me vniuersalē papam vra sctitas dicit: negat se hoc esse[d] qđ me fatet vniuersum: sed absit hoc / recedant ℈ba que veritatē infiant / et charitatē vulnerant.

diuisio

Piscopos aūt. ¶ Hec dist. diuidit in ānq̄ pteos. et loquit de pallio qđ est pōtificalis officij plementum. ꝛ ideo posuit in fine. In quaꝫ prima parte dī q̄ metropolitanus ꝑbat p̄ca. se. Scđa ibi. Prisca. Tertia ibi. Causarū. Quarta ibi. Pallū. Quinta ibi. priuilegia. Jo. de fā.

e ¶ Episcopos. Hic intitulaī. c. distin. et qꝝ fecerat mentionem de primatibus ꝛ archiepis et eoꝝ dignitas videt esse imperfecta sine pallio. vt extra de elec. significasti: ideo ꝑfitcr tractat de pallio: ostēdēs q̄ nisi habeant pallū non possunt episcopalia exercere officia. Ponit etiā infra quod tēpus debeat petī ꝛ dari ꝓ: qꝝ infra tres menses. et quibus. qꝝ bene meritis et fortiter postulantib⁹. et quo tempore sit eo tendum qꝫ tantū in celebratione misse: nisi plus ex priuilegio alicui ꝓcessum sit: ꝛ qualiter sit dandum. qꝝ cū donatione noui priuilegij vel renouatione veteris.

Pallū qđ confert et qñ petī debet.

f Uoniam quidam. ¶ Fidem. i. fidelitatem vel etiam symbolum. vt. j. e. optatum.

g ¶ Epor. Sed quare differunt ꝓ hoc ꝓsecrationes epoꝝ cū eccīa vacāte ꝓ prouinciales epī aliquē cōsecrare i epīm possint. vt. lxiij. di. qꝝ extra ō elect. quia diligentia. ℈ ꝛ si ipse non habeat pallium tamē alīs man dare posset cōsecrationez. vt eē de elec. suffraganeis. Ad hoc potest dici q̄ illud ca. loquit q̄n electus est in mora petēdi palliū. ſ. post tres mēses elapsos. vñ alīſ nō pōt cōmittere ꝓsecrationez nec etiā tūc suffraganei sui possunt consecrare aliquē: vt ꝓ hoc maior rubor incutiaī electo cū viderit suū suffraganeū consecrari ab alīs extraneis: qꝝ non mīkū curaret si a suis ꝓsecrarek sed vsq̄ ad tres mēses anteq̄ sit in mora petēdi palliū sat⁹ videk q̄ cōprouinciales epi pñt ea lia iura supplere cū semp vicini epi supplea defectuz alicui⁹ vacantis eccīe. vt. vij. q.j pōtificeo. lxv. di si forte. Sed ipe electus lz sit ꝓsecratus iura ep̄alia nō pot̄ exercere ante receptū palliū: nec virgines ꝓsecrare: nec ordinare clericos: nec synodū celebrare. vt extra de elect. q̄ sicut. in fi. eē. eo. significasti. Sed nunquid electꝰ in archiepīm ꝛ cōfirmatus pōt cōfirmare eos q̄ sūt electi i epos? Dico q̄ sic. eē ō elec. nosti. ꝛ. c. trāsmissam. de trāsla. cū ex illo. immo ꝛ capitulū pōt cōfirmare: qꝝ supplet vicē plati. eē de here. ad ꝙbolēdam. Sed dico q̄ nec capl̄m supplet in hoc defectum plati. vt eē ne se. va. illa. Z ꝛ sit arg. q̄ sol⁹ papa possit. xxiij. di. pbri. eē de cōsec. ꝓbenda. qꝝ diuersitatem.

Archiepīm negligētē circa pallū petitionem ꝙ monere oz.

Prelati negligentia aufert capto ius eligendi.

Archiepī pallū non petētis negligentiā ꝙ supra debet.

¶ Distinctio.c.

Piscopos[a] autē ordiare an pallium acceptum nec archiepiscopo: nec primati nec ꝓtarche. ℈. ¶ Qđ ex auctē pelagij pape (lz min⁹ euidēter) dak intelligi. Ait eīm pelagius papa.

¶ Intra tres menses fidem suā exponere: ꝛ pallium postulare a romana ecclesia: quisq̄ metropolitanus studeat.

Quoniā q̄dam metropolitanoꝝ fidem[e] suam secundū puīcam cōsuetudinem sācte sedi aplice exponere detractātes / vsum pallij neq̄ exp̄petunt: neq̄ percipiunt ac per hoc ep̄oꝝ[g] consecratio vidūatis[h] ecclesijs non sine periculo ꝓtelatur placuit vt quisq̄ metropolitanus vltra tres[i] menses cōsecrationis[k] sue ad fidē suam exponendam: pallium q̄ suscipiendum: ad apostolicam sedem non miserit: commissa sibi careat dignitate: sitq̄ metropolitanis alijs licētia post secundam[l] et tertiā commonitionem viduatis ecclesijs cū consilio[a] romani pontificis ordinādo eīs subuenire.

¶ Si vero cōsecrandi episcopi negligentia puenerit: vt vltra[b] tres mēses ecclesia vidua ta consistat cōmunione priuek quouisq̄ aut loco cedat: aut se consecrandum offerre non differat. Qđ si vltra quinq̄ menses per suam negligentiā retinuerit viduatā ecclesiam: neq̄ ibi neq̄ alibi consecratiōis do nū percipiant: immo metropolitani sui iudicio cedat[c].

Item Gregorius papa Brunichilde regine.

¶ Honor pallij non detur nisi meritis exigentibus ꝛ fortiter postulanti.

Prisca consuetudo obtinuit: vt honor pallij (nisi exigentibus causarum meritis ꝛ fortiter[b] postulanti) dari non debeat.

Item Johanni Corinthioꝝ episcopo.

¶ De eodem. ¶ Palea.

Quit sanctitas tua q̄ prius pallium: nisi dato cōmodo nō dabatur: quod quia incongruū erat: facto cōcilio ante corpus petri apostolorum principis: tam de hoc q̄ de eorum ordinationibus aliquid accipere: sub districta interdictione vetuimus. Oportet ergo vt neq̄ per cōmoduz neq̄ per gratiam: aut quorūdam supplicatiōibus aliquos ad sacros ordines consentiatis / vel permittatis adduci.

Causarum vero merita accipienda sunt: vt ꝛ is qui postulat mereatur accipere: et fidei sue professionem prius iuramento cōfirmet: ꝛ apostolicis decretis atq̄ synodalibus statutis se obedituruz michilominus caueat. Pallia autem nō nisi certis diebus ꝛ intra ecclesiam ad missaruz solēnia cuiq̄ pene metropolitano vti liceat.

Unde Johannes episcopus Siliberto Agrippinensi episcopo. ¶ Nisi post consueram fidei professionem pallium dari non debet.

Optatum tibi pallium nūc cōferre nequiuim⁹: quia fidei tue paginam minus[e] q̄ oporteat continere reperim⁹: cū videlicet nullā in ea sanctarum vniuersalium synodorū: in quibus fidei nostre symbolum cōtinetur / nec decretaliū pontificū romanorum cōstitutorum secundum morem fecer is mentionē[f]. Sed nec illam propria subscriptione[g] munieras: nec aliquē[h] qui hanc iureiurando[i] firmaret miseras.

Item Gregorius regio episcopo francorū. ¶ Cum pallū desiderat accipere: pri⁹ a se amouere illicita promittat.

In ea synodo quam contra symoniacā heresim per fratrem ꝛ coepiscopū nrm Siagriū decreuimus congregari sanctitatē vestrā volum⁹ interesse: atq̄ eidem fratri ita pallium quod transmisimus[k]

Peten di ista pro dest.

Instrumetuz an cozrust to alīq̄bus ne cessarijs deficientibus.

¶ Addeter. i. L. si q̄s ex argēta rijs. ℈. si quis inuitū. ff. de cōdē. nota. Lauren. vt prepo. no. ipe. in pric. ꝛ ℈. si ℈. col. v ꝛ spe. i. ti. de instru. edi. ℈. instrumētū. ℣. qđ ℈.

Cōfirmatus qñq̄ deponit.

Electꝰ i archiepīm et ꝓfirmatus electos in epos confirmat.

Tertiꝰ. xvij. dist. illis. Sed certe hic nō deponit nisi ab obtinēdo nō ab ordie quē hz. vt eē de accu. c. sup his.

b ¶ Prisca. ¶ Et fortiꝫ. ℈ si fortiter postuler nonne pōt notari ambitio⁹ non. qꝝ cū ꝙs suo iure vtat pro dest instātia. de pe. di. j. importuna. lxxvi. dist. c. j. et ij. q. vj. post appellationem.

Quit sanc. ¶ Carum. Hec est. iij. ps hui⁹ dist. in qua dī q̄ qui palliū accipit: obedientiā iurare debet ꝛ q̄ canones seruet: qđ nisi fecerit palliū nō habebit: ꝛ hoc probat tribus capitulis. Jo. ō fan.

Optatum. ¶ Dim⁹. Arg. totum contractū vel referi ptum vel instrumentū nil valere ꝛ esse irritandū si aliqua necessaria desint i eo. ar. xxxvij. di. sti. q̄ ipsis. iij. q. ix. pura. ꝛ idem facit plus quod minus. vt. ix. di. sti. si ad scripturas. † Arg. ℈. qꝝ supflua non vitiāt. vt de conse. di. iij. si non sanctificak. ff. de regu. iur. nō solēt.

f ¶ Mētionē. De his cōsuetudo. quid sūt iurare debeat qui palliū petit: habes extra de mentur. ego. et de elec. significasti. et notak. xxxiij. distin. cūq̄.

g ¶ Subscriptione. Arg. donationem epī nihil valere: nisi eius subscriptio ne firmek: sicut cū concedit alīq̄ locū vel ingu. distinc. xcvj. bene. argu. xij. q.ij. sine exceptione. et ca. cum redemptoꝝ.

h ¶ Aliquem. ar. quem per aliud iurare. ℈. distin. xliij. tibi dño. ℈. xvij. q. iiij. merentes.

i ¶ Iureiurando. extra de iura. calū. inherentes.

k ¶ In ea synodo quā. ¶ Quod trāsmisimus. Arg. actiōes in donatiōe spiritualium posse inter

pactio uenire et cõditiones. Arg. cõtra. j. q. ij. ℞pio. Sed ibi intelligitur pactio et cõditio illicita. sed hec est licita. cum ad eã nihilominus teneretur. Uel ante electionem nulla debet esse: sed post electionẽ, ante p̃fectationẽ p̃t esse saltem licita: vt de rebus et de consuetudie ecclesie ⁊ fidei articulis ⁊ huiusmodi obseruãdis. et hoc a maiori ſ̃n a minori exigi potest. xxxvij. vi. ℞y racusane. vt no. viij. q. iij. iſſima. Uel dic q̃ hec dictio ſi, nõ notat hic p̃ditionẽ sed quãdam modificationẽ argu. ff. ō ture. muto. ℍ. secũdo. sic ponit extra ō elec. significasti. imo nec dicit cõditio cũ subintelligat ff. de condi. ⁊ de mõstra. p̃ditiones. Ar. extra. q. cõditio est. Naz ſi dico. date illi ſi iurauerit: hoc ẽ dicere. nõ date illi nisi iurauerit. ff. de p̃di. de mon. quib⁹ dieb⁹. ℍ. j. Jo. Ego credo q̃ honesta et licita conditio apponi p̃t in collatione spiritualiũ. vt ex ō elec. significasti. ⁊ extra ℞ius nõ ordi. co libẽtius. B.

Si / nõ semp p̃ditionẽ notat.

a ¶ Discurrẽtibus. i. circo discretis.

Q Alliũ tibi b bi. ¶ Intra tuã ecclesiã. i. ecclesiã quãcũq; sue dioce. ex de vsupal. c. j. nõ ante potest vti pallio alterius. vt extra eo. c. ad hec. nec in alterius dioces. co. ri. c. ad honorem.

iiij. ps

tribui: ſi prius se p̃miserit illicita que p̃hibuimus per diffinitionem synodi a sancta ecclesia remouere. de qua synodo oẽm nobis subtiliter ordinẽ tuã fraternitatem volum⁹ scriptis discurrẽtib⁹ a nunciare: vt tpe cui⁹ nobis sanctitas valde experta est: nos reddat de omnibus certiores.

I dẽ vigilio epo arelatensi.

¶ Non nisi ad missarum solẽnia archiepo vti pallio licet.

Q Allium tibi transmisi⁹ mus: quo fraternitas tua intra tuã ecclesiã b ad ſola missarum c solemnia vtatur.

I tem tohanni rauennati archiepiscopo.

¶ De eodem. ¶ Palea.

N On multum temporis interuallũ est: q̃ quedam nobis de tua fraternitate fuerunt nunciata: de quib⁹ venietẽ illuc castorio notario sancte ecclesie: cui deo auctore p̃sidemus subtiliter nos iudicasse meminimus. peruenerat namq; ad nos quedam in ecclesia vestra contra vtilitatem ecclesie et consuetudinis tramitez geri: que sola (vt bene nostis) est officij sacerdotalis ereptio. Que ſi sapientia vestra: vel mansuete: vel cum ẽpali suscepisset studio: nõ de illis accẽdi debuerat: ſz oportuerat hec eadem cum gratia rum actione corrigere.

I tem Johanni episcopo rauennati. ¶ De eodem.

Q Ontra morẽ q̃ppe ecclesiasticũ est ſi nõ patientissime d tolerak (qõ a vobis absit) etiã iusta correctio: ⁊ infra. Illud frater charissime non putamus tibi ignotum q̃ pene de nullo metropolitano in quibuslibet mũdi partibus sit auditũ extra missarũ tempus vsum sibi pallij vendicasse: ⁊ q̃ bene hanc consuetudinem generalis ecclesie nouerit is vris nobis manifestissimis significastis epis: quib⁹ p̃ceptum predecessoris nostri Johannis pape nobis insubditis transmissitis annexũ continens oẽs cõsuetudines e ex p̃uilegio f p̃decessoũ nostroũ concessas vobis: vt̃q; ecclesie debere cõseruari. cõfirmimus igitur esse aliam generalis ecclesie cõsuetudinem posteaq̃ ea que geritis vobis ex p̃uilegio vendicatis. Nullig nobis in hac re (vt arbitramur) poterit remanere dubie

Archiepus ñ synodum cõgregare ante susceptionẽ pallij. vt ex de elec. significasti. tamẽ. c. pri. dicere videt: q̃ tñ in ecclesia debeat vti pallio. nec in processione vt atur eo. et extra eo. c. j.

Q Uotra. d stũ qõ p̃cipit plat⁹; pariter tñ feredũ c. ⁊. ẽ. dist. ⁊ Addq e ¶ Cõsuetudines. Sz nũquid valet p̃uilegiũ ira. an ⁊q̃ ñ gñaliter sic. vt. xix. di, si romanor. Ere ſi. ix. q. iij. cpi. ex diedũ re loquit: ⁊ faciat mentionẽ alteri⁹ p̃uilegij vel conp̃cepto suetudis necesse est vt illud exhibeat. vt. lxxvj. dist.

Priuilegio ⁊ iuri cõt lez añ ⁊ inuiri.

Sed certe illud q̃ extra nõ sufficit. nam ré. xj. q adhuc potest eẽ iij. falsitas in bulla vel filo. vt extra ō p̃uile. cũ olim. in fi. Alij dicunt q̃ ſi auctẽ iudicis est rescriptũ publicatũ nõ est necesse exhiberi sec⁹ ſi per rabellionem: q̃ publicatio facta coram iudice fidem facit. Iz postea per datur vt. C. ō testa. publicati. et inder diligenti⁹ singula cõsiderat q̃s tabellio. Sed istis ob. exō se. re tu. cũ it. Ad hoc dico q̃ sufficit ſi coram iudice ẽ publicatũ ita vt teneat exhiberi p̃ istrumẽrũ nisi aduersari⁹ dicat se vel le. pbare falsum tũc enim debet illõ exhibere: licet prius fuerit ei fides imposita: nisi ureret illõ se perdidisse. vt C. de fide istru. l. vlt. Johã. hoc hodie determinatur extra ō fide instru. c. vlt. B.

f ¶ Priuilegio Vide quale argumentatur. ex quo per p̃uilegium nõ vendicatur: non ergo de iure communi hoc poterẽ vendicari: quasi sinul nõ posset quis iniri p̃uilegio ⁊ iure communi. vt. xvj. qõ. j. hinc est. et. ff. ad muniepa. l j. ff. delega j. ſi quando. Sed certe quandoq; vtitur quis et p̃uilegio ⁊ iure cõmuni. vt extra de consuetu. cũ dilectus. nec renunciat q̃s p̃uilegio militari: licet vtatur iure communi. vt. ff. de milit. testa. l. iij. sic. ff. de p̃uile. cre. l. ãtepenul. xxiij. dist. ℞ẽ. in p̃n. Sic iuri cõmuni / ⁊ etiam cõsuetudini p̃t q̃s renũti. vt extra de cẽs. c. sopite. ⁊. xcv. di. olim. Johã. Sed certe quicquid dicat Johã. nõ dicitur p̃uilegium de eo qõ competit de iure cõmuni cũ p̃uilegium sit lex priuata. ff. di. iij. p̃uilegia. nec illa decere. de cõmatio ad p̃uilegiũ: ⁊ electio ad ius cõe pertinere dicatur. extra de elec. cum inter. ad fi. B.

Cõsuetudo ecclesiaz p̃t esse vnifor mis.

Tres regule notabiles,

? Contor. textus i. l. q̃ accusare. C. de edẽ. ⁊ i. c. cũ ecclia. ⁊ ibi p glo. cõcor. de cau. pos. et ppue.

Fides recta i p̃cipe spiẽdet

a ¶ Omniũ. vide qualiter argumẽtat. ex ō alie ecclie vtunt tali p̃suetudine. ergo ⁊ ista dz vti eadẽ. ar. ſi. eẽ de cẽſi. ex pte. Sz huic argumẽto posset rñderi q̃ cõsuetudo alia⁹ eccliaz nõ derogat p̃suetudini istius. vt. ℞. xij. di. illud. ⁊ extra de capel. mo. dilect⁹. circa fi.

b ¶ Ostendi. Hoc ẽ ℞ tres regulas. vnã q̃ te net possessor dicere titulum sue possessioris. hoc est cõtra id. ij. q. v. ℍ. j. Aliã q̃ ab eo q̃ us negat ñ requiritur pbatio qõ ẽ cõtra id. ff. ō pbatio. ab ea. Tertiã q̃ actore nõ pbãte reo nõ absoluit. vj. qõ. vlti. actor. ⁊ sed hoc est ideo quia p̃sumptio cõtra ipm facit.

c ¶ Nõ ostendit. Qui ẽſ̃ priuilegiũ allegat debet pbare / et ostendere. extra de p̃uile. pastoralis. null⁹ tñ tenetur edere nisi illum articulũ q̃ facit ad rem ex de fi. instru. p̃tigit. Iz alẽ nemo posset indicare de p̃uilegijs sedis apo. extra ō iudi. cũ venisset tñ q̃ defendit se p tale p̃uilegiu oz vt illõ exhibeat. vt ex de fide istru. accepimus. Si q̃ canonicus q̃ possidet duas p̃bendas: cum de iure nõ possit eas possidere: si cõtra ea agat ipse teneat pbare ſ̃ iter ⁊ ceus si q̃enias sub pena tãtũ. Dicit tñ quidã q̃ canonico indicte inesshit onus pbandi. ſ. institutionis suã. ex de ap. ptos nas. arg. extra de. pen. ex ſimoniã. arg. ũ q. j. legũ. uteri: nõ. q. nullũ ius. p̃ditũ est quo talia a talib⁹ tapreseripsione acquiritur: vt hic. ⁊. xcvij. distinc. ilung.

e ¶ Splendidius. Sic nichil est splendidius in p̃n

f ¶ Ex non scripto. J. xxv. q. ij. institutionis. ℞. distr. j. consuetudo.

g ¶ Tuer. ℞. dist. xj. catholica. argu. contra. Sol. omnis potest quis inducere sibi ex cõsuetudine nõ ho

norem. viij. q. j. in scripturis.

h Ationis. ¶ Cura. Arg. ad quẽ p̃tinet honor⁹ et onus. vt di. lvj. dñs nr. di. lxxxvj. fratrẽ. di. xiij. nerui. xl. di. añ oia. di. xxxv. ecclie. nam dicit. l. q̃ vtili tas p̃ dignitatẽ augmentatur. ff. de iudi. l. ſi lõgius. ti. ff. de dona. filius. ℍ. j.

i ¶ Subiecto rũ. ⁊. lxxxvij. di. ℍ. j. ⁊. c. dilecte.

k Allium. ¶ Uices p̃uilegiũ fece rat eum legatũ sicut suus p̃decessor fuerat. vel ideo dicit. q. oẽs vocan tur ab eo in partem sollicitudinis: nõ in plenitudinẽ potestatis. vt. ij. qõ. vj. decreto. vel p̃ erat legatus ſz esse desijt fact⁹ archiepo. ar. ff. de arbi. non dist inguem⁹. ℍ. j.

† Adde actiões hic ca suales ff. de of fi. p̃fec. vi. Alẽ xã. ⁊ in l. transl actiões C. de trãſac. ⁊ in au tẽ. hoc ius. C. ō sacro san. ec.

S Criptoꝝ vestroꝝ vestrorum

l ¶ Ordinatiõ a suis epis: nam hoc ẽ regulare vt a suis suffragancis cõsecret archiepus. lxij. distinct. ẽsto. et p̃t perpendi ex hoc c. ⁊. ẽ. co. qñ. et lxiij. dist. quia. q̃ j metropolitanus et az sine licẽtia summi põtificis põt consecrari: ⁊ ad papã nõ spectat vt vi detur nisi dato pallij. Alij dicũt istud obtinere vbi metropolitan⁹ habet p̃tiarem: vel cum hoc habet ex rõ

Archiepus i suffragancis

¶ Concor. textus in ℍ. sed qõ p̃cipi. ℍ. plane. cũ gl. i. j. ℍ. ps o nales. ō insti. ō tur. na.

tas. aut enim nos omnium a metropolitanoꝝ etiam a tua est fraternitate seruãdus aut si tue ecclesie aliquid specialiter dicis esse cessum p̃ceptum ve a p̃decessoribus romane vbis pontificibus: q̃ hec Rauennate ecclesie sunt concessa: a vobis oportet ostendi b.

M Si hoc non ostenditur c restat posteaq̃ talia agere neq; cõsuetudine generali: neq; priuilegio vendicas: vsurpare te cõprobes d quod fecisti: et infra. Decorari pallio nolumus forsan moribus indecoꝝ: dum nichil in episcopali cerutice splendidius e fulgeat q̃s humilitas. oportet ergo fraternitatẽ tuã si honores suos sibi quibuslibet argumentis stabili prepo suit mente defendere: aut generalitatis vsum ex non scripto f sequi: aut ex scriptis priuilegijs se tueri g. Quod si postremo nichil horum est: alijs metropolitanis huiusmodi trebere volumus p̃sumptionis exemplum.

P riuilegia quoq; semp cum vsu pallij debent concedi.

U nde idem Gregorius siagrio epo augustudinensi.

¶ De eodem.

B Arionis ordo omnino nos admonet: vt cum vsu pallij aliqua p̃uilegia largiri debeamus. Sed q̃ñ cum honoris augmẽto cura h quoq; sollicitudinis debet excrescere: vt cultui vestium actionis † quoq; ornamenta conueniat: oportet vt ceteris in cunctis studijs se vestra fraternitas exerceat: ⁊ circa subiectorum i actus sit cura vigilans.

I dem Joanni episcopi pume iustinani illirice.

¶ Cuius pallij concedatur et antiqua p̃uilegia inouẽtur.

P Allium vobis ex more trãsmisimus: et vices k vos apũce sedis agere iterata innouatione decreuimus.

I dem epis epiris.

¶ De eodem.

S Criptoꝝ vestroꝝ insinuatio fratres charissimi patefecit Andream nichomediane ciuitatis eẽm deo p̃pitio solẽniter ordinatum l cum pallio nos direxisse cognoscite: atq; p̃uilegia m cũcta concessisse: que predecessores nri ei⁹ p̃decessoꝝ⁹ contulerunt.

¶ Distinctio.ci.

D Ũ vna autez p̃uincia duo metropolitani esse nõ debent: sicut in Calcedonẽſi concilio legitur statutum esse.

Dignitas augmentat vtilitatẽ.

Archiepus a suis epis fraga nei. cõ secrat,

¶ Concor. textus in ℍ. sed qõ p̃cipi. ℍ. plane. cũ gl. i. j. ℍ. ps o nales. ō insti. ō tur. na.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pragmatica sanctio

a ¶ Eruenit.3.distin.x.c.j.

b ¶ Per pragmaticū sacrū.i.principis rescriptuz. pragma em cā dicit. pragmatica sanctio dr causa in consistorio principis ventilata cotā pceribz sacri palacij: z cōstituto principis facta ex cognitiōe cause dicit pragmatica sanctio

c ¶ Unam. ita ex quo princeps diuidit duc fūt prouincie. f. de offi. asse. eadē.

d ¶ In vna. Quod fieri non debet nisi excrescat multitudo ppli. vt. 3. qcir. dist. nulli.

Legitimaᵛ a principe nō est q ad ecclesiaz legitimatus

e ¶ Tale. Ar. q̄ iz princeps legitimet aliquez non tamen erit legitimꝰ quo ad ecclesiam: et ita erit legitimus q̄ ad vnum foruz: non tamen quo ad aliud.

¶Quo metropolitani in vna z eadē puincia esse nō debēt.

Eruenitᵃ ad nos q̄ quidam pter ecclesiasticas ordinatiōes affectātes potentia p pragmaticūᵇ sacruz vnāᶜ puinciam in duas diuidāt: et ex hoc inueniant duo metropolitani epi in vnaᵇ eadēq̄ puincia esse. statuit ergo scrā synodus deiceps nichil taleᵃ attentari a q̄libet epō: eos vero q̄ aliq̄d tale tentauerint: cadere de pprio gradu. Hactenus de electione clericoū tractauimus: Nuncad symoniacoru ordinationes transeamus. Et vt facile liqueat quid sup hac heresim sanctoū patrum decreuit auctoritas: cā deducatur in medium cuius negocium et de scienter a symoniacis ordinatis: z de ignoranter a symoniacis cōsecratis et de ordinationibus que per pecuniam fiant: contineat.

¶Explicit prima pars.

¶Incipit secunda pars de creti aurei. que prolixa et iuridica serie Causas complectitur trigita ser. Intermixto de Penitentia tractatu septem distinctiones continente.

Quidamᵏ habens filum obtulit eum ditissimo cenobio: exactus ab abbate et a fratribus decem libras soluit vt

Symonia ꝺz a symone mago. q̄ primo in nouo testamēto huiᵘ sceleris auctoz extitit. Sicut em giezi in veteri testamē to voluit vēdere sanitatē naamā regi: sic z iste voluit emere donū del. vñ giezyticus est dicēdus qui vendit gr̄am: symoniacᵛ qui emit. vñ symoniaci sunt appellandi emptores. Cōtrahit aūt tribᵇ modis: a manu ab obsequio/z a lingua. vt.j.e. sunt nonnulli. Et ꝺhitur q̄ex parte dātis: q̄ex pte accipientis: q̄ex vtraq̄: q̄ex neutra. extra de symo. et si q̄stiones. vt no.j. e.q. v.ca.j. Admittitur aūt q̄libet cōtra symoniacū sicut i crimine lese maiestatis. ¶Cōmentum sane. si tamē clericus accusatur cum distinctiōe admittit laicus scz bone fame ꝺ eum: tū scōm distinctionē extra de symo. p tuas q̄.q.j. in primis. Symoniacus ādruplex pena ponitur. in fine. Imponitur aūt eis pēa q̄druplex: q̄ex excōicatio: q̄ex in monasteriuz detrusio. vt.j.e. reperiunt. q̄ex spoliatio omniū bonoz. vt. xxij. q. v. ō liguribᵍ, q̄ex depositio. vt hic. z in multis capitulis.

Symonia triᵇ modis contrahit.

Symoniacus q̄libet pōt accusare.

Clerici ei deponunt. vt.j.e. statuimꝰ. z sūt infames. vt.j.e.q.iij. c.si. † et accepta tenent restituere. ex ō sy. ō hoc .j.e.q.iij. si q̄s dator. Dupesatur aūt circa tales q̄ vt laicā habeant cōiōē. vt .j.ea.q.vij.c.j. et ministrāt q̄ex in minoribᵇ ordibᵍ pstituti. vt.j.ea. q.v.ca.j. q̄ex remanēt i acceptꝰ .j.e.qō.vij. salubrium. Quis aūt valeat dispēsare habes .j. e.q.v.c.fi. Jo.

† Concor. ter tus i. l. si quēlibet no. C. de epis. et de.

Quod aūt. hec q̄stio diuisto diuidit in .xv. ptes in q̄z prima, pbaᵗ .xvi. aucto. q̄ p ministeriis ecclasticis nihil dz dari. Jo. de fā. Scda ibi. Qz ergo. Tertia ibi. Sz obijcit. Quarta ibi. Itē opponit. Quinta ibi. Sed obijcitur. Sexta ibi. Sed notandū. Septima ibi. Pater ḡ. Octaua ibi. Ex his.

Nona ibi. Sed notādū. Decima ibi. Nemo. Undecima ibi. hec ḡ. Duodecia ibi. Ex his. xiij. ibi. Sicut ergo. xiiij. ibi. Qz ergo. xv. ibi. Quolibet. Jo. de fan.

Nemo dat qđ nō hz.

Spūalia triᵇ modis dicūtur.

a ¶ Spūalia. Spūalia aūt dicuntur triᵇ modis. vno modo dicunt gr̄a virtutū z dona dei. hec nō possunt emi vel vēdi q̄ntū in eis est nō esū cōferunt nisi grat̄ .j. e. q. iij. saluator. et ḡ c. .j. Q̄ex dicit dignitas ordinis eroē sacramētū ecclesiasticū ¶ Commentum Item z oia iura ecclasticа spūalia rerū vt admnistratiōes: prebende: ius decimaz: cimiteria: ordo: hec vēdita trāsferunt q̄ ad characterē tm: non quo ad vite meritū de facto esū nō de iure. p cedit in talibus venditio. Q̄ex ipse res sacre vt vasa z oia vtēsilia. hec bene vēdunt clericis vt laicis conflata z ofracta. vt.x.q. j. hoctus. In su ma ergo scias q̄ p spūalibus incorporalibᵍ q̄ex munus datur aliq̄n p digno. nec est pctm si est munᵍ a ligua .j.e. filiū. sz z obsequiū tpale: dū tm sine pactiōe. extra de cleri. nō resi. decetero. de spūali obsequio q̄n q̄ex dari possit non est q̄stio: etiā er cōuētione. extra de prebē. significatū. immo semp premiū aliq̄d dz iteruenire spāle scz meritū hois. talis em symonia spūalis nō reprobat sicut nec spūalis vsura. arg. xxiij. q. j. aduocaut. Pecunia aūt p spūalibus incorporalibᵍ nunq̄ interuenire debet nisi in q̄ncq̄ casibᵍ. In matrimonio .j.eo. quicq̄d. xxxij. q. ij. honorant. In opis erā quas clericus non dz: vt si sacerdos locat operas suas p ānum. Arg. ex ne pla. vices suas. ca. olim. xij. q. ij. charitatē. Jdē ē et si sint debite. dū tamē ins dicat aliquid dandū. arg. x. q. iij. relatū. extra de symo. cū sit. Item p salute eterna z petōz remissione. de pe. dist. j. medicina. xiij. q. ij. aie. Itē sm quosdā p iure sibi cōpetēte ne veretur in eo. .j.e.q. iij. quesitū. extra de vsur. c. j. z ex ꝺ symo. dilectᵍ. spūale p spūali pmutari pōt. ex de re. pmu. ad q̄stiōes. Pro spūalibus aūt corpalibᵍ pecuniā dare nō est symonia vt p calice/p libro/nisi inueniaᵗ prohibitū: vt in ecclia in cimiterio z in chrismate. vt.j.e. placuit z̄c.

Pecunia numerata spūalibus interuenire pr in dngs casibᵍ.

Dari aliq̄d p rebus spūalibus incorpalibus an liceat.

b ¶ Ratia. Donū spūsancti. vel ecclasticа dignitas

c ¶ Si nō gratʒ. sine mūere aliq̄ nō debito.

d ¶ Accipiē. Arg. extra. xxiij. q. iiij. ille gladiū. quia ille dicitur gladiū accipere qui illicite accipit.

e ¶ Gratia. Jd est cū gratia. i. cum charitate. i. nō confertur gratia nisi gratis z̄c.

f ¶ Possunt. Arg. quēdā non posse dare quod non habet. j. q. vij. dalbertū. ff. de reg. iur. nemo. ō ꝺ se. di. xiij. quō. j. c. q. qui pfectionē. de conse. di. iij. solet. Cōtra. creditor distrahit pign̄ cuiᵘ dñium nō habet. vñ arg. extra. ff. de acq. re. do. nō est nouū. z extra de elec. suffraganeis. Jo. Sol. gñale est q̄ nemo de iure dare pōt quod nō hz: sz fallit i certis casibus. B.

g ¶ Spūm mēdacij. i. effectuz ꝺ pctī est mendacij: q̄ isti pctm sunt mendaces dacij. cū sint hereticі. et ois hereticus mēdax est. j. eo. si quis inquit.

Diabo dyaboli q̄ pctī est mendacij. pctm sunt dacij.

h ¶ Testāte. Cuz ait. gratis acceptistis: gratis date z̄c. arg. cōtra ꝺ cōtrarijs. Jta opponūt. Jta cōtra ria contrarijs oppositū. Jta nunt. ē. dist. ix. c. j. z. xxv. q. ij. decessoruz. z. xxiij. qō. ij. sane. xxij. dist. hospitiolū. v. q. vj. delatoꝛi. z de pe. di. j. c. j. z vide quod no. vij. q. j. scienduꝫ.

i Q Uicūq̄. Volunt studet. tas solaz facit symoniacū. ¶ vt .j.e. repertum. z. q. iij. non solū. sicut spes sola facit vsurariū. vt. xiij. q. iij. ca. j. Item hic volūtas sine effectu imputatur. z dicit. Baz. q̄ huiusmodi peccatū si nō pcesserit ad actū: sola voluntate deletur: sicut ea sola ꝺmissum est. extra de reg. iur. omnis. vel intellige hoc verbum studet cū effectu. .j. xxxvj. q. ij. si quis non dicā. cōtra. ꝺ. dist. lj. si quis post cōtra. ꝺ. disti. xix. anastasij. ꝺ. distin. i. is vero qui. contra. vj. q. j. ꝺ. verum i. disti. si quis cum Joan. Solu. hodie sola penitētia sine resignatione quesitorum sufficit cum symonia in animo gerebatur virinq̄. et extra de symo. c. fi. B.

Pctm mendacij spūsancti.

k ¶ Concupiscit. i. ex sua cōcupiscentia sequitur vt inaniter dicatur sacerdos.

l Q Uicūq̄. Volunt studet. tas solaz facit symoniacū. ¶ vt .j.e. repertum. z. q. iij. non solū. sicut spes sola facit vsurariū. vt. xiij. q. iij. ca. j. Item hic volūtas sine effectu imputatur. z dicit. Baz. q̄ huiusmodi peccatū si nō pcesserit ad actū: sola voluntate deletur: sicut ea sola ꝺmissum est. extra de reg. iur. omnis. vel intellige hoc verbum studet cū effectu. .j. xxxvj. q. ij. si quis non dicā. cōtra. ꝺ. dist. lj. si quis post cōtra. ꝺ. disti. xix. anastasij. ꝺ. distin. i. is vero qui. contra. vj. q. j. ꝺ. verum i. disti. si quis cum Joan. Solu. hodie sola penitētia sine resignatione quesitorum sufficit cum symonia in animo gerebatur virinq̄. et extra de symo. c. fi. B.

† Addē q̄ talis non dr̄ symoniacus cū recta si monia cōmittat nisi interueniente pacto ptium. no. glo. pe. in ca. j. de cle. non resi. li. vj.

Presbyter si per pecuniam ecclesiam obtinuerit: non solum ecclesia priuetur: sed etiā sacerdotij honore spolietur qui altare z decimas/et spiritum sanctumᵐ emere vel vendere: symoniacamⁿ heresim esse nullus fidelium ignorat.

¶De eodem.

Presbyterᵍ Sacerdotū. hoc verꝫ est si in modum accusationis est cōuictus. sed si in modū exceptiōis secus. vt extra de accu. super his. Item si in modū inquisitionis cōuincit: tunc priuatur beneficio z non ordine. extra de symo. dilectus. q̄ex etiam nō priuat oibus beneficijs i eo casu. vt extra de elec. per inquisitionē. Item hec vera sunt q̄ perdit pticulaa beneficia si eo sciēte fuerit data pecunia. alās sine culpa sua priuaretur eo q̄ esset legitime adeptꝰ. vt. xvi. q. vij. inuentū. Itē nec ipsum beneficium nec ordinē perdit si in fraudem ipsi fuerit data pecunia. vt extra de symo. sicut. z. c. nobis. j. q. vj. ℣. vlti.

l ¶ Ex spiritu insanctum i. ordinem et alia officia que dona sunt spiritussancti.

m ¶ Symoniacam heresim. Arg. .j.e.q. iij. altare. .j. e.q. j. quicunq̄ sacros. .j.e.q. v.c.j.

Ut/ est a cōsecutum. † Conc. rex. rex tus i. l. menta. cū glo. ff. ō le. iij. i i. l. de la mons. ¶ Fate ſt fundo. ff. ō fū. illruc.

¶ Benedictio. ¶ Ad hoc. i. qui ſic honorē accepit hereſim incurrit. Eſt enī vt/ p̄ſecutiuū nō cauſatiuū. vt di. lxxviij. cōſulunt. 7 .xj. q. vij. §. tē. 7 .vj. q. j. ex merito. Et eſt ſic. lex ſubitraunt vt abūdaret delictus. ff. ad. l. aq̄l. l. ſi ex plagis. §. j. ſic cū glo. 7 .C. de iudi. pro ferendū. in p̄n. de obſe. patro. preſ. ſi manumiſſor. 7 hic 7 ff. ad. l. aq̄l. l. ſi. 7 .C. de iudi. pro perandū. in p̄n.

Piaculare flagitium

Q Uisquis p pecuniaz. b ¶ Neophytorū. Q: a neophyto. ſ. a ſymone ortuz habuerit: vt q̄ neophyti ſolebant dare pecuniā vt cito promouerent: q: aliter non poterāt. vt. lxviij. diſtinc. c. j. c ¶ Exarſerit. Ut. j. eo. ḡ cunq; 7 .c. placuit. hoc verū eſt ſi p̄t̄ p bare illō. alīs nō nocet et tacitur nitas. vt. ij. q. vij pleriq;. ſed ſi nō poteſt p bare faciat qđ dicit Auguſtin⁹. xxj. qō. v. hoc videt. Zē et ſi probare poteſt: et ſi timeaſ ſcandalū tūc faciat id qđ legit. xxiij. qō. iij. ram ſacerdotes. xxij q. iij. forte.

Sacra lectio.

Symoniacus non puniendo ſymoniacū nocet.

Pactum tas in ſymoniacus. hoc intelligo de voluntate ad actū aliquē exteriorē. pducta: alīs nō eſt ſuſpēſus ab ingreſſu eccleſie. et ſic erāt eraudi. j. e. q̄ ſtudet. 7 .j. e. quicūq;. xxij. diſtin. qñ ep̄s. extra de ſymo. tanta.

d ¶ Piaculare. Ideo dicitur piaculare: quia ſm leges cōparatur ei q̄ morte expiatur. xv. q. iij. ſane. v. q. vj. delatoꝛi. 7c.

e ¶ Uos. hic vacat argu. a contrario ſenſu. j. e. qō. iij. ſaluator. ¶ Si. quiſq; ꝓpter ſua lucra. arg. j. eo. ſi quis eps. arg. §. diſtin. lxj. miramur.

f ¶ Sacra lectio. actuū apl̄oꝝ. cum dicit. pecunia tua tecum ſit in perditionem. j. c. qui ſtudet. Joan.

g ¶ Pertunt ꝓplurimi. ¶ Uelle. ita ſola voluntate

Simoniacus an ſit ſalua voluntate.

ingreſſu eccleſie. et ſic erāt eraudi. j. e. q̄ ſtudet. 7 .j. e. quicūq;. xxij. diſtin. qñ eps. extra de ſymo. tanta.

h ¶ Quis et vſitatū. Arg. q̄ mos non excuſat a crimine. j. eo. q. iij. c. ſi. ar. §. lxij. di. agathoſa. 7 .c. quia. §. diſtin. liij. deniq; j. xxxij. q. iij. obijciuntur.

i ¶ Succeſſum. per canones.

k ¶ Inſiſtimus. hoc dicit quia adiecit penam. Uel dic inſiſtimus: id eſt interim eſſe oſtendimus 7c.

¶ Anathematis. Arg. q̄ ipſo iure ſit anathematizat⁹ clericꝰ ſymoniacꝰ. vt. j. e. q. quicūq;. et .c. placuit. Uel dicit anathema ſeparatione a corpore 7 ſāguine xp̄i. vnde ſubdit atq; p. i. 7c. nam poſtea excōicādus eſt. j. e. qui ſtudet. 7 .q. iij. ex multis. qđ eſt. p quolibet mortāli peccato ſed ad deteſtatione ipſi⁹ dicit̄ q̄ generaliter intelligit: hoc tamen eſt ſpeciale in notorio crimine fornicatiōis 7 ſymonie q̄ ſuſpēſi ſunt. vt diſtin. xxxij. §. verum. ſed arg. tamen eſt q̄ ſymoniacꝰ non ſit ipſo iure ſuſpēſus. et eo. ex tue. Dicas ergo q̄ oīs peccator occultus ſuſpenſus eſt quo ad ſcīpm: vt. j. e. ſacerdotes. ſz ſy monie ſuſpenſus ē quo ad ſe et quo ad alios. extra de ſymoꝛ. tanta. et hoc verum eſt de illo q̄ emit ordinez: talis enim penitere nō poteſt/ cuz rem furtiuā habeat. vt. xxij. q. vj. ſi res.

Act. viij.

Petōr occultꝰ eſt ſuſpēſus.

m ¶ Condemnatum. A ſtatutis patrum ipſo iure ex genere delicti. iij. qō. vi. §. porro.

n ¶ Ex quo. äſſ dicat ex eo tēpore ſit excommunicatus: vel ſciat ſe condemnatū ex quo tē pore conſtat vobis 7c. q. d. ex eo tempore ſit excōmunicatus. vel ſciat ſe condēnatum ex quo tempore perpetrauit crimen. 7 eſt ſimile in crimine leſe maieſtatis. arg. C. ad. l. iul. maie. quiſquis. ver. donatiōes 7c. Et ita illud verbū ex quo determinat verbum perpetraſſe: 7 ſm hunc intellectū etiam occult⁹ ſymoniacꝰ ſuſpenſus eſt vel determinat hoc verbum conſtat: tunc eſt ſenſus. ex quo conſtat eum ſymoniacum/ tunc demum erit ſuſpenſus. hoc vltimum dicebat ꝛMartinus hyſpanus.

Symoniacus an ſit ipſo iure excōmunicatus.

Symonia et crimen leſe maieſtatis eſparātur.

o ¶ Exteriꝰ. Hoc verum ſi poteſt probare illud: alīs non nocet ei tacitumitas. vt. ij. q. vij. pietatis. ſz ſi non poteſt probare faciat quod dicit Auguſtinus xxij. q. v. hoc videtur. Item et ſi probare poteſt et timeat ſcandalum: faciat id quod legitur. xxiij. qō. iij. tam ſacerdotes. et. xxij. q. iij. fortis.

Excōicat⁹ perpetuo tripl̄r exponitur.

a ¶ Perpetuo. Scilicet quouſq; emēdet. ſi. eē de cōſti. ex iis. xxvij. q. j. de vidais. ar. ij. q. v. §. ito. Uel perpetuo. i. perpetua ſeparatiōe a corpore xp̄i. i. vſq; ad finē vite etiā ſi ante penite at. 7 hoc eſt in crimnis de reſtatione. ar. ff. pro ſocio. l. j. Uel ꝓpetuo. i. continuo, ſi vero laici: perpetuo anathemate condemnentur.

Item ex cōſilio calcedonenſi.

¶ Dānat eos qui p pecuniaz ordinationem facit.

S Iqs eps b p pecuniam ordinationez fecerit: et ꝓcio redegerit c ſpūſſcti gratiaz: que vendi non poteſt: ordinauerit q̄ per pecuniā preſbyterum: aut diaconum: vel q̄libet de his qui cognominantur in clero promouerit et diſpenſatorem b: aut defenſorem c: vel q̄libet d q̄ ſubiect⁹ eſt regule p ſui turpiſſimi lucri cōmodo: is qui hoc attentare probatus fuerit: propuſ gradus periculo ſubiacebit et qui ordinatus eſt nihil ex hac ordinatione vel ꝓmotiōe que eſt p negociatione facta proficiat: ſed ſi alienus a dignitate e vel ſollicitudine f quā pecunijs acquiſiuit. Si quis vero mediator⁹ g tam turpibus et nephādis datis / vel acceptis extiterit: ſi quidē clericꝰ fuerit a ꝓprio gradu decidat. ſi vero laicꝰ: anathematizetur.

Item ex octaua ſynodo.

¶ A ſacerdotio eſt alienꝰ: qui p pecunias ordinat vl̄ ordinat.

Q Ui p pecuniaz q̄libē conſecrauerit: vel ab alio cōſecratus eſt: alienꝰ a ſacerdotio h fiat.

Item calixtus papa.

¶ Hec ordinari/ nec ꝓmoueri in eccleſia dei per pecuniam aliquis valet.

S Anctorum patrū exēpla ſequentes: 7 officij noſtri debito inuītes: ordinari q̄libē p pecuniaz in eccleſia dei: vel promoueri auctoritate ſedis apoſtolice modis oīb⁹ phibem⁹. Si qs vero in eccleſia ordinatiōnē vel promotionē aliter acq̄ſierit: acq̄ſita prorſus careat dignitate.

Item Gregorius Nazanzenus.

¶ De eodem.

Q Ui ſtudet i donum dei ꝓcio mercari: i ſacro ordine k nulla ratione de cetero aliqua preeunte ꝓſumptione. ar. extra de ſymo. licet. ver. p̄ſertim cū alia 7c. Nā teſtes in his crimnib⁹ tot quēcūq; ſunt. viij. q. iij. 7c in criminali. ver. 7c ſi res exegerit. v. q. v. illi q̄. in auc. de teſti. §. ſi vo ignoti. col. vij ſed tormenta ſine ꝓſumptione non ſunt inſtigēda. eē de regu. iur. cuz in conſēplatiōe. ff. de q̄ſtio. l. j. C. e. tit. milites. §. oportet. No. 7c. nē q̄ nō niſi pre eūte ꝓſumptione admittit criminoſus teſtis. i excepte: non tñ q̄libet: q: nō inimic⁹: nō cōſpirator. eē de ſymo. licet. licz ibi agerē non criminaliter: ſed denunciatiue: ibi etiaz eraudi tales nō fuiſſe admiſſos de rigore iuris. ſed ſūt ꝓſumptiōe reſpuenda. Tormenta nō ſunt ſine ꝓſumptiōe inſtigēda.

Caſtaldiam emere petīt ē

l ¶ Studet. Cum effectu. verba enim ſunt recipiēda cum effectu. ff. q̄ quiſq; iuris. l. j. extra de cle. nō reſi. relatum. vel ſufficit q̄ det operam.

Sacerdotū q̄libet ordinē eccleſiaſticū cōprehendit.

m ¶ Ordine. Bene dicit ordine: q: ſi quis emit ordinem: non poteſt diſpenſari circa ipſum: vt. j. ea. ergā. extra de ſymo. nobis. in fi. nisi a patre ſuo eo ignoꝛ

Symo nia cō mitrit z circa ordinē z circa būficiū

rāte esset emptus ordo. tunc dispēsari posset. j. q. v. c. vl. Sed secus est in būficiorum retētione: cū em̄ renūciat ꝗs beneficio empto poterit in illo vel alio tolerari vt. j. e. q. v. c. j. z in decretali de symo. ex insinuatione. Illa trā decr. loqtur cū a pr̄epso ignorāte est cōmissa symonia.

a ¶ Permanere. j. eo. si ꝗs, missi ex dispēsatione. j. e. q. v. pſentiū

b ¶ Acōione. Nūquid p sola voluntate est excōicand⁹ ꝗs cuz sit symoniacus? certe nō. qui volūtate nō scādalizāt ecclīa: nisi ꝓcesserit i actū. arg. xxiij. q. iij. deus. z di. xxxij. erubescant. z intellige a cōione fidelium. abstia ipsoiure separat⁹ est ēt occult⁹ qđ tenē dū est. ex de symo. ca. tāra. Joā. qđ forte hodie correctū est. extra ē tēpo. or. c. ff. B.

† Concor. cuz by⁹ tex. iuncta suā gl. tex. i. l. si quē. C. de epi. z cle.

Mat. xxvij.

Actu. viij. d. Medi.

c ¶ Capitale. i. mortale. vt di. viij. gnū depositōe.

d ¶ Sanitat. Nūquid ergo licituz est medico recipe pecuniā p cōferēda sanitate? sic: quia illud pot⁹ dr̄ honor ꝗ pecunia. vt xxiij. q. v. nō sane. vnde non recipit pecuniā p danda sanitate: cū illud sit gr̄a tia: sed p labore suo: et sic magister non recipit pecuniā p scientia quā dat: sed p labore vel honore: sicut ꝓpheta recipit. vt. j. e. q. iudices. sic dñs recipit decimas pro honore non pro ꝓcio. vt. xvj. q. j. decime.

Judas vendēs xp̄m cō mittit symoniam z plagiū

e ¶ Judas. Sed iunctā iudas cōmisit symoniam? Et quidē plagium cōmisit in eo q liberū hominē vēdidit. ff. ad. l. fuit. de plagi. l. j. Symoniā etiam cōmisit in eo q rem sacrā vendidit. Dicit h. q dñs non potuit vel alio genere contract⁹ alienare. Quidam tamen dicunt cōtra: vt hic. z. liij. distin. generalis.

f ¶ Vendidit. Nota q dicit vendidit: z tñ iste quācō exegit munera tam ille gratiā fuerat consecutus: z ita est arg. cōtra eos qui non exigunt ante collationem beneficij: sed post. argu. j. eo. eos. z. qō. iij. si quis obtulerit. ff. de calū. l. j. §. qui autē. Tñ quidā dicunt

permanere[a]: aut reuocare posse dubium non est: talis a cōione[b] oibus modis abscindatur. Nā spūssancti donum ꝓcio cō parari: quid aliud est ꝙ capitale[c] crimen et symoniaca heresis? et quod ꝓdetestabiliter in vtroq; testamēto vindicatum sit: multoz exemplis facile apparet. Giezi enim gratiā sanitatis[d] naaman syro vendidit eandē gratiā sanitatis heliseo vindicante leprosus fact⁹ amisit. Judas[e] omniū redemptorem vendidit[f]: mox laqueo suspensus eandē redēptoris gratiam non obtinuit. z merito qz nemo potest retinere quod vēdidit. Symon etiā magus cū eādem spūssancti gratiā emere vellet dānationis sententiā a Petro audiuit. Pecūia tua[g] tecum sit in perditionem: quia donuz dei existimasti pecunia possidere. Dominus etiam vendentes et ementes huius gratie expertes ostenderet: cūctos alios peccatores per gratiam in templo dimisit[h] singulariter vendentes et ementes increpans z flagellās de templo eiecit in quo venditores z emptores suos gratia spūssancti constat destitutos esse z vacuos. Quos em̄ xp̄s eiecit de templo: nunq; spūs xp̄i sibi faciet templum.

¶ Symoniaci sacerdotes esse non possunt.

Item Grego.

QVicūq; sacros[i] ordines vendunt aut emunt: sacerdotes esse non possunt: vnde scriptū est[k]. anathema danti anathema accipienti ‡ : hoc est symoniaca[l] heresis. quō ergo si anathema sunt: et sancti nō sunt sanctificare alios posſunt? vt cū i christi corpe nō sint quomodo christi corp⁹ tradere[m] vel accipere possunt? q maledict⁹ est: benedicere quomodo potest?

Idem.

¶ De eodem.

QUm liqueat hanc heresim ante omnia[n] radice pestifera surrepsisse/ atq; i ipa origine[o] sua apostolica esse detestatione damnatam: cur nō cauetur: cur nō ꝓpenditur? qz benedictio illi in maledictionem cōuertitur: qui ad hoc vt fiat hereticus promouetur.

Idē Ambrosi⁹ de ministeriis

¶ Qui pcio ordinat: leprā nō officium confert.

QUm ordinaret episcopus: quod dedit / aurū fuit: qđ pdidit / aia fuit. cū aliū ordinaret: qđ accepit / aurum fuit: quod dedit / lepra fuit[p].

Item Grego.

¶ Symoniaci sacerdotes esse non possunt.

QVicūq; sacros[q] ordines vendunt aut emunt: sacerdotes esse non possunt: vnde scriptū est[r]. anathema danti anathema accipienti ‡ : hoc est symoniaca[s] heresis. quō ergo si anathema sunt: et sancti nō sunt sanctificare alios posſunt? vt cū i christi corpe nō sint quomodo christi corp⁹ tradere[t] vel accipere possunt? q maledict⁹ est: benedicere quomodo potest?

Idem.

¶ De eodem.

QUm liqueat hanc heresim ante omnia[u] radice pestifera surrepsisse/ atq; i ipa origine[v] sua apostolica esse detestatione damnatam: cur nō cauetur: cur nō ꝓpenditur? qz benedictio illi in maledictionem cōuertitur: qui ad hoc vt fiat hereticus promouetur.

Idē Ambrosi⁹ de ministeriis

¶ Qui pcio ordinat: leprā nō officium confert.

QUm ordinaret episcopus: quod dedit / aurū fuit: qđ pdidit / aia fuit. cū aliū ordinaret: qđ accepit / aurum fuit: quod dedit / lepra fuit[w].

¶ Sacros ordines. Qz si ꝑ penitentiā recō ciliētur: qđ tñ ꝑ pecuniā acquisierunt retinere

non possunt: vel ꝗtum ad impiecationum effectum.

k ¶ Ūn scriptum est. Qui offert alqs/vel accipit ab alijs vt ordinet excōicatus est hic. z. j. eo perlatum.

l ¶ hoc est symoniaca heresis. i. sic dare vel accipere symoniace heresis est.

m ¶ Christi corpus tradere. id est digne exercere officium sacerdotis.

n ¶ Um liqueat. ¶ Ante omnia. Contra. de ꝓse. distin. ij. prima. sed hoc verū est post resurrectionem vel ante. i. pre omnibus alijs.

o ¶ Origine. hoc verū est quo ad nouū testamētū. Nā iudas añ cōmisit. Vel dic satis fuisse in origine: qz cito hoc fecit fuit damnatus statim. j. eo. cito.

p ¶ Um ordinaretur. ¶ Lepra fuit. i. peccati vulnere se infectum reddidit.

a ¶ Gratiam. ¶ Nō meruisti. Arg. xxj. q. iij. c. vlti.

b ¶ Jto. ¶ Inexpiabilis. ē. q ad ordis executiōez. Vel dic q i detestatione crimis dr̄. z licet culpa discordie q̄ forte nec passiōe purgat. vt. ē. dulci. ec. neq; ad cayn. vel q: penitet⁹ ꝙ ad mortē. vt. j. e. li q̄s

c ¶ Moabite.

Moabite z amonite fuerūt idolatre.

Jsti moabite. et amonite idolatre erāt: z cū redirēt filij isr̄ de captiuitate egyptiaca et scirent isti q̄ isti patiebāt: obtulerūt eis cū pane sine potu: ducentes balaā secū ariolū: vt eis malediceret. ꝑpē qđ ꝑcūm ꝓcepit dñs ne eos factos p felitos ſciperēt in ecclīa deiuſq; in septimā gnationē: iz fm alia trāslatione dicat⁹ vſq; in. x. sed nō cōtradicūt sibi. nā descēdentes per serū masculinū non recipiunt vſq; in septimam: p femineum vſq; in. x. Sz hebre⁹ dicit q̄ nichil aliud erat recipe eos ad ecclesiaz dei: nisi dare eis nuptui filias suas. hist. de illis moabit? habes. xxxv. distinct. c. sexto die.

† Fa. ad hoc c. l. cuz heres. ff. ō di. z tē. p.

Deut. xxiij. a Hee. xxiij. a

d ¶ Usq; i tertiā. id est nisi haberēt fidem trinitatis: et ꝗttuor genera ꝓfluuz/ vel ꝗttuor euangeliorum.

Wat. xxviij. d.

e ¶ Multiplicis. Arg. culpaz z dol⁹ purgāri ꝓcessu tpis

Culpa z dol⁹ purgatur tpe

iij. Regum. xxij. d

Idem. ¶ De eodem.

QJto turpem sequit⁹ lucra mercedem: et pecunia male quesita: corpus animāq; cōmaculat: vides q̄ facto auctoris successio dānat heredis. z Inexpiabilis est⁹ dei culpa venditi ministerij: z vindicta gratie celestis transit in posteros. ¶ Denicq; moabite[e] et ceteri non intrabunt ecclesiam deiusq; in tertiā[b] z quartam generationem: tandiu videlicet vt simplicius interpretemur: donec culpam auctorum multiplicis[c] successio generationis aboleret. Sed cuz illi qui in deum idolatrie errore deliquerūt: in tertiā z quartam[f] generationem videātur esse mulctati: ꝓfecto duriꝰ esse videtur sententia qua giezi semen vsq; in eternū pro cupiditate habendi prophetica auctoritate damnatur: preſertim[h] cū dñs iesus christus p lauacru[i] regenerationē oibus remissionem dedit peccatoꝝ. Cur ergo giezi semen in eternum dānatur/ nisi vt viciorū[k] magis q̄ generis semē sectatores itelligas? sicut enim qui filij promissionum sunt existimantur in semen bonum: ita etiā qui errouis sunt existimātur in semen malū. Nam vt in dei ex patre diabolo sunt non vtiq; carnis successiōe sed criminis. ergo oēs cupidi: oēs auari: giezi lepram cum diuti-

e ¶ Multiplicis. Arg. culpaz vel dolū purgāri ꝓcessu tpis. vt. ij. q. j. i pnis. xxv. qō. viij de gradibus. ff. de here. vel ac. vē. l. vēditor. ff. de act. et obliga. ts q. ē de fi. hōy. p totū. ex q̄ ma. ac. pos. insuper. Arg ꝺ. j. e. vērū. ff. ō po. l. j. §. si rē. ff. ō odi. fur. l. q̄ fur tū. z l vlti. Sz rei ꝗtas est q̄ iz nō possit purgari ꝓ

tijs suis possident: z male quesita mercede non tam patrimonij facultatem q̄ thesaurum criminum congregauerunt eterno supplicio et breui fructu. Quia ergo auctoritate leonis pape symoniaci non nisi spiritum mendacij accipiunt secundum Grego. apud symoniacos sacerdotiū non subsistit: benedictio eorū in maledictionem conuertetur: apud eos manet anathema dandi et accipiendi: cum sancti nō sint: nec in christi cōstituti corpore cū sint maledicti: nec sanctificare alios possint: nec corpus christi tradere vel accipere: nec benedicere aliis valent. secundum Ambrosiū vero anathematis opprobrio condemnantur atq; a participatiōe corporis z sanguinis christi alienantur: cum accipiatur aurum et lepra detur cum inexpiabilis sit culpa venditi ministerij secundum calcedonense concilium: ex tali ordinatione nichil proficere iudicantur secundum Gelasium symonis damnatiōe inuoluuntur: secundum Grego rium nazanzenum in sacro ordine permanere: aut renouari nulla ratiōe possunt: ab ipso liseo perfundūtur: a Petro in perditionē damnantur: a christo vero de templo ejciuntur. Quid aliud symoniacus symoniaco in sua ordinatiōe potest conferre nisi quod Jnnocētius de ceteris hereticis testatur dicens.

¶ Qui spirit⁹ perfectionem nō habēt: ipsam dare nō pñt.

da pars questionis in qua latēter supponit de ordinatis ab hereticis. s. preter formā ecclesie: et dicit q̄ tales nō recipiuntur nisi ad damnationē. Jo. de fan.

Uerū. Cōmē. Et qđ dubitat scelerat⁹ esse cō missuz qđ durꝰ est vide karū? vt j. xxiij. q. j. non duri⁹. afferam⁹. in fū. ij. ps. qđ ꝓpetuuz est: iz z ꝓpie vroris interfector grauius puniat. vt j. xxxij. q. ij. admonere. q̄ matricida. xxxij. q. ij. latorez. qđ tñ speciale ē ob frequētem cām factū: et ob ꝓpriā in vxores suas malitiā refrenā dam. talia/quia sunt specialia) ad cōsequentiā trahi nō debēt. Jo. vt. xxvij. q. j. nuptiarū. z dis. xxvij. si vir.

h ¶ Preferti. respicit id qđ dixerat durior: vt incipit ibi ꝙ sus: z respicit ad litteram sequentē sc̄z cur ergo.

i ¶ Per lauacrū christi. Sine q̄ nemo hz vitā eternā. nisi. ꝙ ꝑ illo nomine q̄s fuerit baptizatus sanguine. vt. xv. q. j. §. vt tracz. ō cōsecra. distin. iiij. firmissime.

k ¶ Ut viciorū Sophistice argumētat. nam idē est in idolatria: sed in hēticis nō ꝙsiderat nisi litteralē intellectum.

¶ Quia ergo.

¶ Hec est secun

Universidad de Deusto Biblioteca

epo et o hereti= cus cō= fert or= dinē iz nō ordi nato exe cutiōez

Q Ui pfectionē. dinis. hic iterserit magister de ordinib⁹ here= ticoꝝ. Sed ꝯcdd Jo. fa. et alū de hac materia dixerit istud est tenendū. Q quilibet epo siue catholic⁹: siue hereticꝰ: siue in eccīa: siue extra ꝓferat ordinē: dum tamē ꝓferat ſm formā ecclesie: z recipit ordinat⁹ ordinanē: licet non recipiat execu= tionē ordinis. si militer si taliter ordiati alios or dinent idē est: et sic in ifinitū: vt J.e. qđ ḋdaz. ix. q.j. ordinatiões Idē dico de cōfi cientēdo corpe xpi. J.e. dña declara nit. z.c. nō nocet J. de cōse. distin. iiij. nō in vobis. loquit ergo ꝓpter ꝓpium capti de hīs qui i forma eccīe receperūt ordinem. Secūda pars de illis qui extra formā illi nichil reci piunt nec aliqđ ꝓferūt qz nemo dare potest qđ. vt. J. c. j. et J. qō. vij. dalbertum.

¶ Tex. est i si. in. l. ar= chiatri et ibi bar. C. d pfes. zmedi. lib. x.

Leui. xv.

b Entū est Tres nā qz macedōes epi scopi: quib⁹ hec scripsit Jnno. in ter alia fecerāt questiones. Pri ma erat: vtrum quis ducens vi duā i vxorē pos sit, pmoueri: vel fact⁹ clericꝰ pro pter hoc debeat depoīi: cui⁹ de= terminationē ponit. J. dj. xxxiiij. si quis viduā. Scōa erat vtrū dicēdus esset bigam⁹ q ſte baptismū vnā/ post baptismū hab uit alterā: cui⁹ determinationem ponit. J. dist. xxvj. deinde. Tertia questio erat an re maneāt clerici. i. an reciperent ꝯactrē ab hereti cis ordinati: vel an deberent ad vlteriora ꝓmoueri: z dicit q nunq. z hanc questionē in hoc ca. explicat.

c ¶ Pro sui difficultate. Quia fuit questum si ordi nati ab hereticis accepissent honorē: z si ad ecclesiaz reuersi reciptantur in honorem clericatus.

d ¶ Vulneratū. i. capitalē z sacramentalē dignita tem cū vulnere. i cū damnatione suscepta tenere.

Jta. p homie ponit.

e ¶ Caput. i. animā. nam z anima ponitur pro ho mine. de consecra. distin. v. ne tales.

f ¶ Vulnꝰ. vbi ei malū ꝓtigit ꝛc. ij. q. j. si peccauerit

g ¶ Medicina. Hoc videtur sic exponēdum. id est iteranḋ est in his sacramentū. J. e. q. vlt. g illicitū. hoc enim videtur intelligendum cum omissa fuit forma. arg. j. q. vlti. dalbertum. vbi hoc inducitur.

h ¶ Cicatrice esse. Qz si penitean: tñ irregulari tas manet que non abolet per penitentiā. vt. xxv. di. primum. z. l. dictum illud. z. j. q. vij. si quis omnem.

Irre= gularis= tas per pniam, nō abo letur.

quō ei tribuetur[k] qđ mūdicia et puritas cōsueuit accipere: Sed contra asserit eū qui ho norem amisit honorem dare nō posse. nec illū aliquid acce pisse[l]: quia nihil in dante erat quod ille posset accipere: ac quiescimus z verum est certe: quia qđ non habuit: dare non potuit: damnationem[m] vtiq; quam habuit per prauam ma nus impositionez dedit et qui particeps factus sit dānatio nis quō honorem debeat ac cipere inuenire non possum[n]. Sed dicit[o]. vera et iusta legi timi sacerdotis benedictio au ferre potest omne vitium qđ a vitioso fuerat iniectum: ergo si ita est applicētur ad ordina tionem sacrilegi: atq; oim cri minū rei: qz bñdictione[p] ordi nationis crimina: vel vitia pu tentur auferri: nullus peniten tie locus sit: quia poterit id pre stare ordinatio quod longa satisfactio prestare consue uit. Sed nostre[q] lex[r] ecclesie venientibus ab hereticis: qui tunc illic baptizati sunt p ma nus[r] impositionē laicalē tan tummodo tribuere cōmunio nem consueuit nec ex his aliquem in clericatus ordinē vel

t ¶ Habere. J. xxiij. qō. iij. ipsa pietas. ꝯtra. sed ibi de ordiatis a catholicꝭ et post in hereſim labē tib⁹: hic de his quibus hereticoꝝ man⁹ imposue runt. vel hoc de rigore: illud de misericordia.

k ¶ Quomodo ei tribuetur. Arg. q vxor nō tenet reddē debitū viro lepro so. Arg. J. xxxij. q. vij. oēs. z. q. v si quis vxorē. vi de hoc cui est ſtādū. ex de ziu. lepro. c. j. z. ij.

Vxor vi ro le proso debitū reddere nō te netur.

l ¶ Accepisse. Als accipere. et supple z ideo nō debet ei nocere: ḋn ordinari pos sit. q. d. id qđ ni chil est nō debet ꝑstare ipedimē tum. vt extra de iurepa. qđ aūt. in fi. sed hoc fal lit extra de spō. c. ad audientiā.

m ¶ Dānatio nem. Jd ē sacra mentum qđ dānabiliter habuit dānabiliter de dit: z ita factus ē particeps dā nationis. J. e. qō. vij. si quis. J. e. q.

iij. ps.

Colo. iij. a.

¶ Con cor., ter tus l. c. auari= cie. de elec. li. vj. et xlviij. dist. si= cut hi.

n ¶ Non possum. De mero iure. nā ex dispensatio ne possum. j. q. vlti. conuenientibus.

o ¶ Sed dicit. i. obḋcit. z hec erat secunda obiectio que fiebat Jnnocentio. prima fuit ibi. sed contra.

p ¶ Benedictione. Que est cū hereticus rediēs re conciliatur eccleſie: vel que erat ſm illos xtra quos hic agit Jnno. qñ reuertentes ad ecclesiam vtr ordi nantur vel quādocūq; aliquis ordinatur. Y.

† Addē q aliq; qñ ens sumit pro pa cto. l. le gē. C. d pactis. z. l. si ti di. ff. de adoy.

q ¶ Sed nostre. s. occidētalis. Hec est tertia ratio.

r ¶ Lex. i. consuetudo. C. de eman. li. l. j. alibi ponit ꝓregula. J. e. q. vij. c. ij. alibi ponitur pro ratione j. distin. consuendo. Ā. distin. xxxj. nicena. †

s ¶ Per manus impositionem. q. d. non solum qui ab hereticis ordinati sunt: sed etiam qui apud eos baptizati sunt tantum: ita ꝙ non ordinati. vt. J. e. qō. vij. qui in qualibet.

s ¶ Vel exiguū. Sec⁹ in ordīali eccīa q̄ illos ꝓ vnctionē chrismatis reformat. vt. J. de cōse. di. iiij. ab antiqua. J. e. q. iiij. placuit. J. Sed ibi de infantibus/hic de adultis z discretis. de conse. di. iiij. ca. sicut.

¶ Sed obijcit. Hec est. iij. pars questiōis in qua dicit ꝙ non videt idē de symoniacis: q̄ de hereticꝭ: et rñdet ꝙ idez est q̄ symoniaci sūt infideles. et hoc ꝓbat per quat tuor auctoritates. Jo. de san.

iij. ps.

b ¶ his. Dictis a se. Nā sibi ipſi opponit ꝓpter ꝓparatiões inē symoniacos et hereticos. i. J. qz. in fine. et ita sub alternatiõe veniet vsq; ad J. constat ergo.

Actu. viij. a.

P Etrus.

t ¶ Depra uat⁹. Similiter dicit ca. de saule q̄ depraua⁹ cā pert ad se trāſtu lit qđ prędāna uerat. xxvj. q. v. nec mirum.

d ¶ Per impo sitionē. Scilz vt cuicūq; impone ret manū accipe ret spiritūſactū: z ei ſfunderetur ſpūssanctus.

e ¶ In hac fide. f. nīa catholica: z in actibus apostolorū habetur in sermõe isto. vt. J. e. eos q̄ vnde potest dici fide tua. i. in eo qđ credis obti nere. s. vt pecu nia ifundat spi ritussanct⁹. In hoc facit ad pro positū Gratiani qz dicit nō est ti bi pars in hac fi de. ergo hereti cus z sic exandi ca. sequens ꝛc.

f ¶ Purā con scientiam. Que etiam ad actuz progressa est. de pe. di. j. c. ſl cut etiā non contingat.

g ¶ Fidei. Et in hoc facit ad propositum.

h ¶ Um oīs. Auaricia. vnde dicitur auaricia spe cialiter seruitus idoloꝝ: qz tanq; deo exhibet auaris nummo reuerentiam. j. xj. q. iij. pauper.

Auari cia est idoloꝝ seruit⁹

epiſcopi missa pape Adriano.

¶ Symoniacoꝝ heresis ceteris damnabilior esse ꝓbatur.

Q Os qui pecunias ma nus imposuerūt/vel im ponūt petrus diuinus[m] apl's cuius cathedrā sortita est san ctitas vestra tanq; symonem magū deponit. Tolerabilior est cīm macedonij: z eoꝝ[n] qui circa ipſum sunt spiritussancti impugnatoꝝ impia heresis. Illi enim creaturam et seruū dei patris z filij spiritūſanctū delirando fatent. Isti vo spm̄ sanctum efficiūt[o] seruum suū. Dis enim dominus quod ha bet si vult[p] vēdit: siue seruū siue aliquid aliud eoꝝ q̄ possi det. Similiter et qui emit do minus eius volens esse quod emerit: per ꝓcium pecunie[q] illud acquirit. Jta z hi q̄ hanc iniquam actionem operantur detrahunt[r] spiritui sctō. equali ter peccantes his qui blaſphe mauerunt. dicentes xp̄m in beelzebub eijcere demonia: atq; (vt verius dicamus) inde comparantur proditoꝛi qui in deis occisoꝛibus xp̄m vēdidit. Cum ergo[s] spiritussanctus consubstantialis sit xp̄o eiusdē ipsi portionis erūt: z pculdubio in eis non est gra tia spiritussancti. id ē sacerdo tij sanctitas. nam qđ non acce perūt: non habēt. Ait cīm Petrus symoni. Nō est tibi pars neq; soꝛs in sermone isto: quia existimasti donū dei pecunia possideri. nam z vicesimusno nus canon sanctoꝝ[t] aposto

m ¶ Diuinus. Jn bona ſi gnificatõe a deitate ſumitur: nō a diuinitate vel diuinatione. vt J. ca. nunq̄.

Diuinus a deitate z a diuinatiõe dz.

n ¶ Et eorum Sequaciū ei⁹.

o ¶ Efficiunt. scilicet ꝑtum in se est sicut eme re z vendere dicunt J. e. cā. q. iij saluatoꝛ. B.

p ¶ Si vult. Nichil enī rā cōsonū ꝛc. insti. de re. diui. ff. ꝓ traditionē. C. de cō trahen. emptio. ducū. i fine. nisi sibi lex ihibet vē ditionē. extra d iurepat. de iure C. d re. alie. l. vl. Immo z q̄nq; cō pellit vēdere. C. de cōi ser. ma. l. j ff. de reli. si q̄s se pulchrū. z ff. cōmuni. di. l. j. ff. vl ti. Emere autez non cōpellit q̄s. C. de iure delib. nec emere. Ar. ꝺ C. de dona. sanc imus.

Uēde re q̄nq; q̄s com pellit.

Wat. xij. b.

Wat. xxvj. Preciū in emptione dz esse i nūera ta pe cunia.

q ¶ Pecunie. Nā pecū in pecu nia nūerata cō sistit. isti. de ēp. z ven. ff. itē pre cium. arg. extra de re. pmu. ad q̄ q̄stiões. nam vbi aliud ꝓ alio dat in specie pmuta tio est. ff. d Jhē. ēp. l. j. Sz tñ hec emptio large et pecunia sūr large accipit. vt. j. q. iij. per totum.

Actu. viij. b.

r ¶ Detrahūt. Sicutem iudei miraculoꝝ operationē tribuebant diabolo q̄ per spi ritum sanctum fiebant: ita illi ordines qui sunt dona spiritussancti per diabolum sibi acquirunt.

s ¶ Cū g. Veli⁹ diceret cū cīm ꝛc. qđ post sequit t ¶ Fa

t ¶ Canon sanctoꝝ. Qui sic se habet: si q̄s epūs ꝑbr

De hie roboã.

† Concor. tex tus i .l. si fraudator. † Hic p curator. ff. ō his q̄ fraudē credi.

Cōsensus in electiōi bus et aliena tiōib⁹ dz iteruenire Mat. x.c.

aut diſconus obtinuerit per pecuniã dignitatẽ: z ipe z ordinator eius modis omnibus a cōione abſcindãtur ſicut ſymon magus a petro.

a ¶ Et terti⁹. Ubi ōr de hieroboã q̄ quicunq; volebat impiebat manũ ſuã z fiebat ſacerdos excelſorũ z

loriũ z actus eorundẽ: z ſexti⁹ᵃ z quartus⁵ liber regũ alienum omnino a ſacerdotio pronunciant eũ: qui aliq̄ſi dederit vel acceperit pecuniam in aliquo tẽpore: ſiue ante man⁹ impoſitionem ſiue poſt. accipereᵉ em̃ eſt quandocunq; accipere. †

Item ex cōcilio braccharen. iij.

¶ Et qui dat/ et qui accipit vt ordines ſacri preſtentur: anathema ſit.

Placuit vt de ordinatione clericorũ eſt munera nulla ſuſcipiãt: ſz (ſicut ſcriptũ eſt) quod gratis donante deo accipiũt: gratis dent non aliquo precio dei gratia et impoſitio manũ venundetur q̄ antiqua diffinitio patrum ita de eccleſiaſticis ordinationibus ſtatuit dicẽs. anathema ſit dã ti z accipienti: propterea quia multis ſceleribus aliquanti ᵇ obruti ſancto altario indigne miniſtrantes: non hoc teſtimonio bonorum operum ſed profuſiõe munerũ obtinent: oporterᶜ non per gratiam munerũ: ſed per diligẽtem prius diſcuſſionem deinde per multozᵈ teſtimonium clericos ordinare.

¶ Nulla auctoritate beati Ambroſij z gregorij patet q̄ ſimoniaci ſicut z alij heretici a fide exorbitant: z ideo conſequenter de illis itelligitur quod de aliis decernitur. ¶ Item opponitur⁸ q̄ prophetia donũ ſpiritus ſancti eſt: hoc autem in veteri teſtamento a ſanctis prophetis vendi cõſueuerat. Unde ſaul ad ſamuelem pro vaticinio expetendo: nõ niſi cum munere ire preſumpſit. Uxor etiam hieroboã ad hoiem dei nõ niſi cũ munere acceſſit. Itẽ xp̃s a iuda ʰ vẽditus auricula ſeruꝰ ſanauit. Exemplo itaq; ſaulis z vxoris hieroboam patet: q̄ donũ ſpũſſancti emere vel vendere non eſt peccatum Exemplo xp̃i liquet q̄ ſpiritus ſanctus z ſi iuſte a ſimoniacis venalis putet: virtutis tamen ſue gratiam non obliuiſcitur: nec deſinit effectuz ſue gratie. etiã venditus p̃ſtare. Sed de prophetia beat⁹ Hieronimus in Michea competẽter ſoluit: malos tantum accepiſſe et nõ bonos denuncians.

¶ Mali pphete non boni pro phetiam vendebant.

Iudices⁴ inquit eius ᵏ in muneribus iudicabant ſacerdotes eius in mercede reſpondebant et prophete ei⁹ in pecuniis diuinabant: et ſuper dominum requieſcebant¹ dicẽtes. Nonne dominus eſt in nobis non veniẽtᵐ ſuper nos mala⁽ⁿ⁾: idcirco propter vos ſyon quaſi ager arabitur⁰: et hieruſalẽ: vt cuſtodia pomerij⁹ erit. nemo ambigat hieruſalẽ propter ſcelera que in hoc capitulo leguntur fuiſſe ſubuerſam. Et paulo poſt. ¶ Poterat petrus ſymoni mago vẽdere q̄ petebat: immo ſimulate vendere: ſpirit⁹ enim ſanctus nec vendi/nec emi poteſt: ſed oblata pecunia cum offerente dãnauit. ¶ Nec moueat quẽquã illud q̄ in prio regũ libro

a ¶ Saulẽ. Hyſtoria. Legit in ꝓmo libro regũ q̄ cũ ſaul cũ quodã ſeruo ſuo aſinas q̄ſiuiſſet pris ſui et nõ inueniſſet dixit ſeruꝰ ſaul. Dic eſt vir dei q̄ ſine ambiguitate loꝗtur. eam⁹ z gram⁹ ab eo. z ait ſaul. Quid ferem⁹ ei tam panis deficit in ſiſterijs noſtris z ſpoꝛ

ſ.re. ix tulam non habemus? Ait ſeruꝰ. Habeo in manu mea ḡtam partem ſtateris argenti. z tulerunt ad pphetã z inuenerᵍ eſt ſaul in regeza ſamuele de precepto dñi.

b ¶ Sz fac. i. pone. z ita sc̃m canones põt ps ponere falſum. de conſe. diſ. iiij. ſanctum.

c ¶ Quinq; ſũt oboli. Ar. in delicto ḡnitatẽ rei attendi. ſ. riiij. q. vlti. ca. vl. ſ. xvij. q. iiij. quicunq;. ſ. xvij. q. vl. queſti ſunt.

Ezec xlv.d. d ¶ Quivtinã. et hoc negatiue legas. i. vtinam nõ plus acciperet. ſimile vtinã habes. rxiij. qõ. iiij. ſi ea. z. xxvj. qõ. v. eſt. et ideo forte hoc dicit: qz ſi plus nõ deberent accipere nullus eſſet qui vellet ſymoniaz cõmittere. vel nõ forte: qz quanto min⁹ q̄s acciperet tanto minus peccaret sc̃m q̄ dicit de abigeo: min⁹ em̃ punit ꝓ porco vel oue

iiij.re. viij.b. q̄s pro boue. ff. ō abigeis. l. j. j. rñ. vel poſſet intelligi ſm illã decre. extra de ſymo. z ſi q̄ſtiões. Ar. ſ. j. xiij. q. vlti. ca. vlti. xvij. q. iiij. quicunq;. extra. de ſymo. ex tue.

legim⁹ ſaulẽ⁸ volentẽ ire ad ſamuelẽ dixiſſe puero ſuo ad eũ ſe ire non poſſe: quia preciũ nõ eſt i manu mea. z adiecit. quarta pars ſicli eſt in manu mea. Hanc dabo viro dei: z annunciabit nobis viã noſtram. Nõ enim ſcriptũ eſt q̄ ſamuel acceperit aut q̄ illi obtulerit: quinpoti⁹ paſcũtur a pphetã. Sed facᵇ eũ accepiſſe: ſtipes magis ſunt eſtimande tabernaculi q̄ munera prophete. Siclus em̃ xx. obolos habet. quarta ergo pars ſicli quinq; ſunt oboli. Niſi ergo ſacerdotes ſi volunt vẽdere pphetã z columbã in cathedris ſuis ꝓponere: quas dño flagello ſubuertit: quinq; tñ obolorum ſint mercede cõtẽti: qui vtinã⁰ nõ preciũ villarum: ſed quinq; obolos acciperent. ¶ Hoc ipm̃ ſonat in tertio regum libro de vxore hieroboam ad hoiem dei pgentẽ que nõ niſi decẽ panes obtulit z cruſtulũ z vas mellis hec magis i ſumptũ⁶ prophete: q̄s muneri prophetie reputanda ſunt: licet potuerunt hi qui ad ariolos ire cõſueuerant ex mala eorũ conſuetudine idipſum extimaſſe de pphetis z voluiſſe ſanctis viris offerre: quod diuinis offerre conſueuerant.

¶ Unde in quarto libroᵇ regũ legit q̄ Heliſeus venit ad damaſcum z Benadab rex ſyrie egrotabat: annunciauerunt⁊ⁿ

tuo in vrbe morietur filiꝰ tuus q̄ ſolus de femine hieroboam in ſepulchra patrum ſuorum infertur.

¶ Hyſtoria de helyſeo prophetã in littera patet.

f ¶ Ad hoiem. ſ. ahiã qui ei p̃dixit mortẽ filij abie: z qui peccata ſua exprobraret: z ſuã viationem predi cereret: vt. ſ. e. ſi q̄s inquit.

g ¶ In ſumptũ. Ad ſumptꝰ eiꝰ z ſuſtẽtationem accipere licet. ex̃ de ſymo. cum ſit. ff. de of. ꝓcon. ſolẽ. ff. de of. preſi. plebiſcito. Et ita presbyter ſi pauper eſt accipe põt ꝓ celebratione miſſe extra de p̃ben. ſignificatũ. † niſi ſit proprius ſacerdos de ꝑſe. di ſtin. j. ſufficit.

† Adde q̄ ſi ceſſabit ſacerdos de ꝑſe. di ſtin. j. ſufficit. itẽrũ ne lucri p̃cipiũ incurrat ſymoniã mẽtalẽ tex. ẽ i ca. ſi. ō ſimo. no. gl. i ca. vnic. de cle. nõ reſi. lib. vj.

h ¶ Libro regũ. Qui miſit ignũ i aquã z naufrauit ferrũ. ſ. de ꝑſe. di. j. reuera

i ¶ Ad azaelẽ Suarũ rerũ diſpenſatorem.

k ¶ Bona. id eſt aliqua de oibus bonis. i. de omni genere bonorũ. ff. de regulis iuris. aliud. ſ. refertur.

Reg. v.e.

l ¶ Obtulit. Ar. in eodem facto sc̃m diuerſitatem uiretiõis alterum peccare z alterum nõ vt. xxvij. q. v. ꝓpoſito.

m ¶ Uiuit. hec iuratio erat i veteri teſtamento. xxij. q̄ſtione. j. et iurabunt.

n ¶ Faceret. Argu. cõtra cathalanos.

ſ. cor. vj. b.

Luce. xxij. c.

o ¶ Unꝯs. id eſt raro † Concor. gl. in. l. ſi here ditatẽ. ff. mandati. ¶ Hec eſt. iiij. pars q̄ſtionis in qua vult ꝓbare ſophiſtice: q̄ dare aliquid ꝓ reb⁹ eccleſiaſticis non eſt peccatum. Jo. de fan.

§ ¶ Iré opponit ei. ſ. quod ꝓpoſitum eſt principaliter: q̄. ſ. vendere ſpiritualia ſit peccatũ: vel q̄ ordo venditus non habet gratiam ſpiritusſancti.

h ¶ Iuda. Nimõi obiectiõis ſolutionem ponit. ſ. in

i ¶ Iudices. cum ergo. in ca. iudices ẽ.

Iudices. alias incipit duces: verba Michee prophete: z eſt talis caſus. Quidam cum reprehẽderentur de ſymonia excuſabãt ſe exemplo quorũdam in veteri teſtamẽto: q̄s petro. ponit i hoc. c. Primo ergo ponit ꝓba michee pphete. z exponit ea oſtẽdẽs ꝓpter hmõi ſymoniacos hieruſalẽ fuiſſe deſtructã Scõo ibi: poterat petr⁹. põt verba petri cuz oblata pecunia ſymonem condẽnantis. Tertio excuſat Samuelẽ de quarta pte ſicli a ſaule obla ta Quarto excuſat ahiaz de panib⁹ ſibi ab vxore hieroboã oblatis. Quito heliſeum de pecunia quam azael nunci⁹ benadab ſibi obtulit: qz nõ eſt veriſimile q̄s acceperit.

iij. reguꝫ xiij. a.

Micheeiij. d.

k ¶ Eius. populi iudaici Jo.

l ¶ Requieſcebant. Ille dr requieſcere ſup dñm q̄ obtentu ſacerdotũ vel pphetie nõ vult luxuriose. et exponerequieſcebãt. i. gram ei⁹ habebãt ſecũ ſm opinionem ſuam.

Reſcere ſuper dormire q̄s dr

Actuu. viij. d.

m ¶ Non venient. Quaſi impunitatẽ ſibi ꝓmittebant.

n ¶ Mala que minãtur nobis prophete.

o ¶ Arabitur Hoſtili aratro. i. deſolabitur z eſſe deſinet. argumen. ff. qui. mo. uſufruct. amit. et ſi uſufruc. z hoc factũ eſt a romanis.

p ¶ Pomerij erit. Cuſtodia enim pomerij collectis pomis deſeritur. z ideo hoc dicit.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Ité obijcitur. In defensionē symoniacorū vsq ad .H. sed nichil. ꝛ ibi statim incipit impugnare eos.
b ¶ Per supplantationē. in factum institutu dñi.
c ¶ Principatus. ¶ Nō offendit. sic. xiij. q. v. neq;
d ¶ Exēplo. Sicut ido exēpli ꝛ nō exēpli nonnulla sic̄dā i cationib⁹ operant. Multa ei repro bant ne sint pnciosa exemplo q̄ possent tolerari vt. xi. q. iij. preciue. .I. dist. de his vero. .ē. dist. lxxxij. plurimos .ē. di. xcvj. benear. xxj. q. ij. si q̄s iam. ar. xxx. q. j. q̄s .i. j. xxvij. q. ij institutum est. f
e ¶ Et difficile est. i. nūq̄ .I. e. si q̄s. neq; q̄nq; ponitur pro vir xlvij. distin. quā tūlibet.
f ¶ Bono. ar. .I. extra q̄ .ē. sint legi. tanta. et de matrimonio cōtracto post votū de futuro.
g ¶ Principio Ar. initiū spectā dū: ꝛ q̄tū valeat bona fides a principio. colligе ex his. arg. iij. q. x. placuit. xx. q. ij. propositum. lxj. dist. miramur. xcij. di. si q̄s epūs extra de ele. auditis. eē de cens. puent. ff. de rei vendi. si in aliena. ꝛ ff. de publiciana. ō ꝑcio. ff. de his qui no. infa. quid ergo. et de oīi. in .I. j. Ar. .I. ff. de lega. non oīm. xvj. q. iij. .S. pōt. .ē. di. xvij. regula .I. xiij. q. v. neq; .I. xvj. q. j. c. vlti. ꝛ q. iij. si sacerdotes. extra de iurepat. cura pastoralis. Johan. Si q̄s semper habet malā fidem nunq̄ habebit exitū bonū. secus in .Frls. .B.
h ¶ Cum paulus dicat. ¶ Fundamentū. ar. cōtra. Debile principium melior fortuna sequeꝝ. Et arg. non baptizarū nō suscipere ordinem. xxiij. q. j. vbi sana .I. ea. q. si quis p ignorantiā. extra de presbyter. non bapti. cap. veniens. ꝛ ca. si quis.

Joh. xvij. b

Reprobantur multa ne sint exēplo pernitiosa.

¶ Concor. textus. i. l. absurdū. cuz le est. i. nūq̄ .I. e. si q̄s. neq; q̄nq; ponitur pro vir xlvij. distin. quā tūlibet.

Initiū spectādū est.

Gest. xvij. f.

Ordinē suscipi

Dn est putanda. ¶ Catus. ¶ In prima pte pro batur triplici auctoritate q̄ de illicite acq̄sitis: nō est elemosina facienda. Prima auctoritas est illa/ cut christus venditus auricularū restituit malcho: ꝛ fecit miracula: sic ꝛ spiritussanct⁹ posset vendi. et in ipsa venditione suam gratiā operari: nō valet hec similitudo. Non enim operatur spiritussanctus spiritualiter in perfidis mercimonijs auaricie: quod christus gessit corporaliter certi ministerij causa: ad exemplum patientie: si enim omnifaria est similitudo cum credatur posse vendi: sicut christus: creditur etiam et spiritussanctus posse crucifigi: quod ipossibile est. Potest etiam intelligi (vt à similitudine non recedamus) q̄ sicut christus venditus non venditori: vel ementi: sed eis qui nescientes aderāt dona sue gratie contulit: pro quibus etiam in cruce supplicauit: sic et spiritussanctus non vendenti vel ementi: sed his qui de manibus eorum ignorantia ducti sacramenta dominica accipiunt: sue gratie effectum largiri probatur.

I tem obijcitur k q̄ et si malū sit ecclesiastica emere: tamen sepe sinistra principia ad felices perueniunt exitus. vt Jacob per supplantationem b peruenit ad benedictionem: vt sepe que lepriosa manu scritur/ munda tamen metitur: vt ex adulterino cōcubitu pulchra soboles nascitur. Sic et pecunia que per simoniam acquiritur felicem habet exitum cū pauperibus profutura erogatur. Sed nichil horum symoniacis patrocinatur.

Dit Leo episcopus ad mauros episcopos.

Que malo inchoātur principio nō peraguntꝫ bono exitu

Principatus quem aut seditio extorsit: aut ambitus occupauit: etiam si moribus aut actibus non offendit k: ipsius tamen initij fuit est perniciosus exemplo c. Et difficile e est vt bono f peragātur exitus: que malo sunt inchoata principio g.

I tem Gregorius antiocheno episcopo.

Non superedificatur bonū opus: vbi christus fundamentum non est.

Cum Paulus dicat fundamentum h aliud nemo potest ponere preter id qđ positum est: quod est christus Iesus: consequenter probatur quia vbi christus non est fundamentum: nullius boni operis est superedificium.

Idem Syagrio episcopo.

Non potest fieri elemosyna ex pecunia symoniace acquisita.

Dn est putanda elemosyna si pauperibus dispensetur quod ex illicitis i rebus acquirit: quia qui hac intentione mala accipit vt bene dispenset: grauatur etiam potius q̄ iuuetur. Unde etiam certum est: quia et si monasteria vel xenodochia: vel aliquid aliud ex pecunia que pro sacris ordinib⁹ datur cōstruantur: non proficit mercedi. Elemosina de male acquisitis fieri non debet.

Horatius i arte poetica.

Symonia dominat in francia.

Uersus. h

Ordinē susci

{ j. cor. iij. c.

{ Res inter alios acta alijs nō nocet.

ciet elemosynam? non. quia eodem iure cēsetur cum pecunia: cum fructus in locum pecunie succedant. argu. extra de vsur. cuz tu. in fi. ff. de lega. ij. imperator .S. vlti. ꝛ. l. seq. ꝛ. ē. xcvij. di. cap. j. Argu. contra. ff. de fur. qui vas. .S. penul. ꝛ vlti.

Facē amicos de māmona iniq̄tatis qđ sit.

puer. xv. b.

puer. ij. b.

Eccl. xxxiij. d.

a ¶ Facere. Sed opponit̄ fac tibi amicos de mamona iniquitatis: sed sic exponit̄ id est de diuitijs solicitudinib⁹ et laboribus acquisitis: vel q̄bus abstinuisti sua restituas: vel coꝛ parentibus vel illis mortuis sacerdotib⁹ offeras et isti omnes facti tibi amici orabunt ꝓ te ad dominū: licet dicturz sit: q̄ in malum acquisiuisti in bonū expēde nō tñ id tibi patrocinabitur. male acq̄rere ꝓpter elemosynā et in bonū expendere est filiū in conspectu patris mactare alter autez acquisitū ꝛ in bonuz expensuz id tibi patrocinabitur ad premiū. .ē.
b ¶ Pius vires suas. Sumte materiam vestris qui scribitꝭ equaz Uiribus zuersate diu q̄d ferre recusent. Quid valeāt humeri. argu. ff. ō exen. tuto. paupertas. Idez dicit lex in multione. ff. ad. l. aquiliam. idez iuris. .S. j. ꝛ. l. qua actione. .S. ē.
c ¶ Abstineat. Hic presumitur contra indignū prelatuz statim ꝙ male sit electꝰ argu. a contrario sensu. lxj. di. miramur. versiculo. nec putandus est honor.

Pale ergo sub obtentu elemosyne cum pctō aliq̄d studeamus accipere: phibet scriptura dicens. Hostie iplorū abominabiles sunt dño q̄ offeruntur ex scelere. Quicquid em̄ in dei sacrificio ex scelere offert: omnipotentis dei non placat iracū diam sed irritat. Hinc rursus scriptum est. Honora deuz de tuis iustis laboribus. Aut ergo male tollit vt quasi bñ prēdeat: cōstat q̄ sine dubio dñm non honorat. Hinc q̄q; ꝙ Salomonem dicit. Qui offert sacrificium de substantia pauperis: acsi victimet filium in conspectu patris. Quant⁹ autem dolor sit patris perpēdamus si in eius cōspectu filius victimetur: et hinc facile cognoscitur q̄nt⁹ apud deum dolor exasperatur: qñ ei sacrificium exrapina tribuitur. Unus ergo declinandum est sub obtentu elemosine pctā simoniace hereseos ꝓperare. Nā aliud est propter pctā elemosinas facere: aliud propter elemosinas peccata ꝓperare. et post pauca. Quisquis ergo sacerdotiū non ad elationis pompam sed ad vtilitatem adipisci desiderat p⁹ius b vires suas cum eo quod est subiturus onere metiatur: vt si est impar abstineat c ꝛ ad id cum metu etiaz cui se sufficere existimat accedat.

I tem theodorico et theodoberto regibus francorum.

Pastor symoniac⁹: nullam

f ¶ Fides. Professionis scilicet.
g ¶ Operibus. Exercitionibus.
h ¶ Mortua est. Si tempus datur vel locus. de peniten. distin. vj. c. vlti.
i ¶ Uerūetiam excellētie. Ecce q̄ crimen alicuius nocet innocēti. arg. di. lxj. miramur. .S. sicut em̄ arg. e. q. dño. .S. .I. eo. q. vij. ca. j. ar. viij. q. iiij. ca. j. cōtra. di. lxxxj. si qui pbri. arg. dist. xxxvij. .S. vt itaq;. arg. de cō. se. di. j. in sancta Arg. ptra. xxvij. q. j. non turbat. ar. vj. q. j. ex merito. Ar. xlix. di. .S. j. ar. ij. q. vij. c. j. .S. si q̄s. arg. .I. e. q. multi. Et ē arg. q̄ res inter alios acta alijs non preiudicat. .I. de peni. distī. vj. c. j. ff. de re iudi. sepe. Johan. Nec breuiter tene q̄ res int alios acta alijs nō nocet gñaliter: nec crimen alterius alij nocet. in casib⁹ tamen specialibus fallit qui in iure expressi inueniuntur. ex de re iudi. .S. iuris. et. vj. qō. i. .S. verum ꝛ aliis similib⁹ ca sibus. vt. ij. que stione. vj. .S. difficultatuz.

Crimē alterius nocet innocēti.

Jacob. di. ij. c.

k ¶ Suffragatur. Nam dicit lex qualiter dā mnabitur: nisi ꝙtum dare sufficiat estimatur. C. de episco. ꝛ cleri. si quemquē. Sz querit quare scribit papa regi: cum nō habeat potestatez sup his. xj. qō. j. sacerdotibus? tēdo quia particeps erat: vel quia erant incorrigibiles. vt .I. eadem. qō. vlti. c. vlti.

l ¶ Ultionis. Id est prelati qui vicia aliorum debet vlcisci.
m ¶ Ulciscendus. i. ꝓpter pctā puniendus.
n ¶ Uulnerato. Prouocāt in se nō illos ꝓ quibus supplicant et ita etiam exaudi. iij. q. vij. in grauibus.

Phuti far genera-tus.

SIcut eunuch[y]. Phutifar qui p̄mo habuit vxē filiā pharaonis: cū postea fuit ordiat[y] sacerdos eliopolis fuit exsect[y]. Uel vt quidā dicūt siccauit dñs genitalia ei[9]: qi ad turpes vsus emerat ioseph.

b ¶ Semen. Scilicet boni operis.

c ¶ Sub nā.

Arg. di. lxxxj. c. si q. Argu. tñ j. xxviij. di. c. vlti. et j. eo. dñs. Jo.

Antiochꝰ mkta facinora p̄petrauit.

d ¶ Antiocho Iste antiochus grec[y] fuit: z multum iudeos oppressit. vēdidit sacerdotiū templi. Et ē arg. hic q̄ in vete. testa. symonia erat ordinem emere.

De igne hieremie.

e ¶ Nō lucere Ignis missus a hieremia in puteo: q̄ tñ post nūq̄ fuit inuēt[y]. Hz aq̄ pinguis lapidi suppositā illū p̄burebat. de isto igne habes. de pent. di. iij. in ter hec hircū: et pute[y] erat i valle iosaphat. vbi rex p̄sarux fecit fieri tēplū: z appellatū ē a hieremia nept[a]: qō interp̄tat[r] purificatio. Jo. Lau.

ij. macha. j. f. z. iiij a.

¶ Sed obūcit.

¶ Hec ē. v. pars huiꝰ q̄stionis in q̄ vult p̄bare q̄ si catholic[y] malus. s. tolerat[r] cōferat sacramentū aliq̄d bñ valz dūmodo accipiens nō sit in culpa. et idez credo de sacramentis ab hereticis collatis i forma ecclesie. In tali tamē indiget manus impositiōe ppt̄ immanitatē heresis: z hoc probat. xvij. actō. Jo. de fan.

f ¶ Sed obūcit. Jn defensione symoniacoꝝ p̄bauit q̄ habent effectū sacramēta ab eis collata. Joh̄s.

Hereticoꝝ sacramēta ꝓ ab eis cōferunt si in forma ecclie p̄ferant: nō tñ sunt vera.

g ¶ Just[9]. Ab isto capitulo vsq̄ ad illud/etiā de. oñdit magr q̄ sacramēta hereticoꝝ p̄a sūt q̄ ab eis cōferunt si in forma ecclie p̄ferant: nō tñ q̄ ad ꝓfectū. cū distinctiōe tū: q̄ sacramēta necessitat[r] si in necessitate q̄s sumat ab heretico: vel etiā si ignorāter sumat z virtutē z veritatē quidē accipit sacramenti. Si vero non necessitate vel scienter accipit: veritatē quidem accipit sacramēti non virtutē: si tamē agat penitentiam habebit virtutē. de conse. distī. iiij. tunc valere. z in §. sed notādū j. eo. Jn sacramēto vero dignitat[r]: vt in ordine distinguē ꝑm illam dictionē. ij. q. j. ordiatiōes. et in sūma ibi posita. Jn sacro eucharistie dicimus q̄ de manu hereticī sumēdū nō est xxiij. q̄. j. c. vlt. et. xxxij. di. §. verū. si tñ accipiat verū est co[r]p[9] si in forma ecclie ē cōfectū: nō put quidā dicūt q̄ si ipsi nō ꝓficiunt. xxiij. q. j. scisma.

v. ps.

f. cor. iij. b.

h ¶ Plātauit, predicando.

i ¶ Rigauit. baptizando.

k ¶ Trāsit. j. eo. sicut ppls cōtra. Solu. hic d sacramentis ne cessitat[r] q̄ semp habēt effectū: nisi culpa suscipiētis impediat: et ibi de sacramentis dignitat[r]. vt hic de ficte ordinatis ibi de his quos ecclesia tolerat. Uel dic q̄ sunt polluta q̄ntum ad illos. vt xlix. di. c. vlt. xv. q. vlti. ca. fi.

Sacra sūt dupplicia.

inania tamē et falsa sunt q̄tuz ad effectum: cum non possint in cordibus hominum gignere: vel accendere celestem gratiam. Sed obuciturˡ illud augusti. contra hereticos.

¶ Siue bonus/ siue malus sit minister: per vtrūq̄ effectus gratie confertur.

SJ iustus[s] fuerit minister computo eum cum paulo qui gloriam suā nō querit dicens. Ego plantau[h]: appollo rigauit[i]: de[9] autē incrementum dedit. qui vero superbus fuerit minister: cum zabulo computabit: sed non contaminat donum xp̄i: qi per illuz purus fluuius transit et venit ad fertilem terram. scio q̄ lapis ex aqua fructum ferre nō potest: sed per lapideos canales trāsit[k] aqua ad areolas in canali lapideo nichil generatur: sed hortus plurimum fructum affert. Spiritualis enim virtus sacramēti vt lux pura ab illuminandis excipitur: sed per immundos transiens non coinquinatur. Itē ad vincentium donatistā. ¶ De eodem.

EX catholica[l] ecclia sunt oīa[m] sacramenta dominica: q̄ sicut habetis et datis: sic habebantur[n] et dabantur p̄iusq̄ inde exiretis.

Item ad donatistas.

¶ De eodem.

SIc autem deus[o] adest sacramentis: et verbis[p] suis per quoslibet administrentur: quorum sacramenta z ꝟba recta sunt: sicut mali homines quibus nichil prosunt: vbiq̄ peruersi sunt: id est int[9] z foris. Item.

Baptismus ficte accedēti dand[9] est.

SJcut ficti. Sed nunquid dādum est baptisma ei q̄ ficte accedit? dic q̄ sic: sed post cōpellendus est fidem obseruare. ar. xlv. di. de iudeis. vtrū autez baptizetur ignorans vel inuit[9]: vel dormiēs. habes extra de bapt̄is. et eius effec. a. maiores.

d ¶ Nō emendamus. j. de conse. dist. iiij. oñdit. z. c. solet queri. j. e. si quis inquit. Sed j. ea. q. si cut vrgeri. Sed hic de ficticē accipiēdis q̄ nō ipedit ibi de ficticē dantis. vel quādo non in forma ecclie. xxxij. dist. §. verum.

Ego i homine malo. i. tolerato: vel in necessitate. z sic nō est extra. §. xxxij. dist. nullus. z. c. pieter hoc. h.

‡Addē bonum ter. ad hoc in cap. de hoie.

f Omne solum. Ult[o] probare Aug. i hoc ca. q̄ apud hereticos sunt vera sacramēta. et q̄ erant apud iudeos q̄ peiores erāt sodomitis. Jtē z alia rōne: q̄ si gentiles aliq̄d boni habuerunt: hoc scti viri nō reprobauerūt: q̄ō aūt apud iudeos essent vera sacra: probat exēplo dñi z zacharie. zacharias tñ bon[9] fuit. vñ rōne p̄sone nulla est p̄batio, sed iste eodem modo sacrificabat quo z alij iudei.

Judeorum sacramēta fuerūt ꝟa.

Judei peiores fuerūt sodomitis.

g ¶ Peiores. j. xxiiij. q. j. non afferam[9]. q̄ illi tñ naturalē legē trāsgressi sunt. iudei etiā scriptā: illi ꝓdicatores nō habuerūt/ vtī etiā iesum xp̄m: apud illos nulla miracula fctā sunt: apud istos multa fctā sunt. z preterea illi christum crucifixerunt.

h ¶ Justa. i. min[9] mala. ar. viij. q. j. vereor. vñ dicit. iustificaris/ p̄paratiōe melioris vite nō p̄ire iudicij.

i ¶ Talia. Id est tale sacrificiū z ḡlis sacrificans. j. e. domin[9] declarauit. ver. ītē nos dicimus.

k ¶ Que. s. sacramenta: vt carcūcisionē q̄n cuz hostijs in tēplo fuit p̄sentat[9]. de cōse. distī. iij. p̄prie. in fine.

De circūcisione dñi. Mat. i. b. Ezec. xvj. f.

l ¶ Et ea zacharie. ecce per bonos oñdit sacrificium fuisse apud iudeos.

m ¶ Angelus. Hystoria. Narrat i nouo testamento q̄ fuit in diebus herodis sacerdos nomie zacharias: z ei[9] vxor nomie elizabeth. Dauid autem volens ampliare cultū dñi xxiij. istituit sūmos sacerdotes quoz tū vn[9] maior erat qui princeps sacerdotuz dicebatur. Un[9] de numero quorum fuit zacharias qui cum in die p̄piciatiōis incensum poneret p̄dixit ei angelus filiū nasciturū de vxore: q̄ vsq̄ ad diē part[9] obmutuit: qz credere noluit.

Luce. i. b.

n ¶ Et rectū. Arg. ꝑpter p̄sonē detestationē nō reprobari dicta illi[9]. §. xxxvij dist. si quid veri. z capi. turbat. j. xxiij. q. iiij. qd §. j. ea. q. j. dñs declarauit. §. xxx. dist. sed m. j. xxvj. q. ij. si de area. §. ir. distin. si ad ſcras. §. dist. xvj.

Persōne detestatio an faciat illius dicta reprobari. j. cor. xij. b.

o Multe aūt. ¶ Operatiōes. Jd est multa sunt dona que spiritus sanctus operatur.

p ¶ Jn quadam loco. Jd est in epistola prima ad

a Sacramenta ¶ Mutastis. Id est non extra formam ecclesie tradidistis.

b ¶ Jniuriā. Arg. q̄ ꝑpter alterum non debet alteri iniuria fieri. de conse. distinc. iij. ostenditur. ff. de regulis iur. non debet. Johan.

Deo cir cūcisio ne dñi. Mat. i. b. Ezec. xlv. f. Luce. i. b.

¶ Sacramenta que non mutantur: catholicis z hereticis cōmunia probantur.

SAcramēta q̄ nō mutatis[a] (sicut habetis) approbantur a nobis: ne forte cū vestram prauitatem corrigere volum[9]: illis mysteriis que in vestra prauitate depranata non sunt: sacrilegam faciamus iniuriam[b]. neq̄ Saul de prauauerat vnctionem quem acceperat: cui vnctioni dauid plus sepius exhibuit tantum honorē. Item ad donatistas.

¶ De eodem.

SIcut ficti[c] veraciter nō ficte recipiūt: nec eorū baptisma reprobatur: ‡ sic z illa que scismatici et heretici nō aliter habent nec aliter agunt q̄ vera ecclesia. dū ad nos veniunt: non emendam[9d]: sed potius approbamus.

Item contra petilianum.

¶ Non effugiantur sacramenta a quocunq̄ ministrentur.

Judeo rum sacramēta fuerūt ꝟa.

DEq̄ i homine bono aliquis dei sacramenta fugiat: neq̄ in homine malo[e].

Item in libro de baptismo.

¶ Dominū malicia sacramenta non prophanat.

DOmne[f] sodomite ethnici erant. i. gentiles: ‡ peiores[g] ergo iudei quib[9] dñs dicit. Tolerabili[9] erit sodomis in die iudicij: q̄ vobis z quib[9] ꝓpheta dixit. Justificatis sodomā. i. cōparatione vestra iusta[h] fctā est. Nunq̄d tñ ideo sacramenta diuina que apud iudeos talia[i] erant quales z ipsi erant: q̄[k] dñs quoq̄ ipse suscepit. et ad ea celebranda leprosos quos mundauerat misit: z ea zacharie[l] ministranti angelus[m] astitit: eūq̄ in templo sacrificantē exauditum esse nunciauit. hec eadem sacramenta z in bonis hoibus illius tēporis erant: z in malis peioribus q̄ sint ethnici. q̄nquidē in malicia p̄lati sunt sodomitis: z tñ illa sacra erant in vtrisq̄ integra z diuina. Nā z ipsi gentiles si q̄d diuinum z rectum[n] in doctrinis suis habere potuerunt non ꝓbauerunt sancti viri q̄cuis illi per suas superstitiones z idolatriā superbiāq̄: z ceteros perditos mores detestandi essent: z (nisi coarigerent) diuino iudicio puniendi.

Idem. ¶ Sacramenta mali habere possunt: licet virtutez spūssancti habere nō possunt.

MAlte aūt operationes[o] sunt spirit[9] sancti quas cum ap̄ls in quodā ꝑ loco commemorasset ita cōcluſit. Hia autē hec operatur vnus z idē spiritus diuidēs singulis ꝓut vult. Cūq̄ aliud sit sacramentum: quod habere etiam symon canones. Dic vt in decre. si ad sacras. Uel dic q̄ vtile virtual[r] ꝓuenit. cū alteri sit ꝓiudicio. lxvj. dist. cap. j.

Universidad de Deusto Biblioteca

corinth.10.cs.

Cayphas p phetauit.

a ¶ Ut in saul. Et in cayphā expedit vt vnus moriatur. 21.q.1.c.q. propheтauit.

b ¶ Boni. s. p gram habitārē. j. xxiij. q. iij. de illis q.

c Emissione. ¶ Auari. Id ē idolatrie. i. q̄libz mali. j. idolatria.

Auari nō dāt petōrū remissionem

c ¶ Auari nō dāt. Id est indigni sunt dare. j. de pe. dist. iij. q̄. 1. modo. Uel intelige de peiis: q̄ nō dāt in veritate nisi sacramentum in necessitate et eius etiam virtutem.

Justorū precēs facit exaudīri.

d ¶ Que p oratione. Q̄ facilē precibz iustorū qui sunt in ecclesia obtinentur remissio. vt. j. xxiij. q̄. iij. obtineri. vel per vinculū charitatis ecclesie dimittuntur pctā. j. de cōse. di. 1. nec. iij. ecclesie charitas.

e ¶ Foris. Si intelligas ea. de toleratis: dic foris. i. extra ecclesiā. militātē que cōplectit granā cū paleis. vij. q. j. ¶. cum vero.

Joh. xx. e.

f ¶ Aperte. Cū sit xpianus ecclesiam impugnans manifeste: siue perturbans ecclesiam occulte. xxxij. q. iij. recurrat. ¶. finali.

g ¶ Sacra. respicit illō. c. si iustus fuerit. ¶. e.

h ¶ Et nō inania. Uerū est hoc in hoc sacrāmēto necessitatis. xxiij. q. j. si quem forte.

¶ Sed notādum. ¶ Hec est. vj. ps. q. in qua facit differentiam inter sacramenta necessaria et voluntaria. Necessaria enim sacramēta sine quibus nemo salvatur: vt est baptisin⁹ pōt recipi a quocūq. Sz sacra uoluntaria vt sunt ordines. nisi rite denegata nō sunt. sed cessant vel loco: vel ordine: vel promotione. de quibus multa ponit exēpla q̄ probat p̄ ser ca. Jo. de fant.

l ¶ Sed notādū. f. Z simoniacos. respōdet enī p̄ distinctionē sequentē siue cōclusionē. sacramētū enī malo acceptum duplici caret effectu. aut q̄ in eo prestito nō percipitur gratia sed arguitur malicia. et hoc omnibus sacramentis est commune: vel quia negat exercitio quod speciale est in sacramentis dignitatis.

k ¶ Necessitatis. Necessitatis q̄nq̄z sunt sacramēta/ baptism⁹/cōfirmatio/penitētia/vltia vnctio corpus xp̄i. In baptismo tantū hoc est speciale quod in summa necessitate accipi pōt a quocunq̄. xxxij. di. ¶. verū. ver. finem. et idē circa penitētiā. nā confiteri possum cuicūq̄ in necessitate. ō pe. di. 1. quē penitet. Circa alia sacra necessitat⁹ vl circa ista duo cū non instat necessitas: hoc ē attendēdū q̄ cū peccat q̄s accipiendo acta pnia rata intelligunt q̄ ad effectū in sacramentis vero dignitatis / hoc est de iure q̄ nō habeant executionē cum penitent accipiētes nisi cū eis dispēsetur. Et sacramēta dignitatis sunt ordines: et ideo dz in plurali q̄ sunt plures species ordinis. xxj. dis. cleros. et dicuntur dignitat⁹: q̄ a dignitatibus. i. epis cōferuntur. Uel q̄ non nisi digni assumēdi sunt. Uidetur etiā q̄ baptism⁹ nō sit necessitatis sacrm̄ar. de pse. di. iij. c. baptismi vice.

Sacra dignitatis.

Sacra necessitatis sunt quinq̄.

vj. ps.

† Dic q̄ in ro sunt vij. sacramēta. v. s. necessitatis et duo voluntatis no. glo. in. c. veniens. de trāsactio.

Hoc vt ait Leo.

¶ De his qui a pseudo epis ordinantur.

Sj qui a pseudo[m] episcopis ordinati fuerit: pōt rata haberi talis ordiatio: ita vt i ipsis eccl̄his[n] pseuerēt: aliter vana hñda est talis ordinatio

¶ Ecce aliquis a pseudo epis ordinat⁹: si locū siue ordiatiōis mutauerit vana ē: et sine administratiōe erit talis ordinatio

l ¶ Illa. hic assignat vnā differentiam inter baptismum et alia sacramēta: aliā ponit. j. in seq. ¶. ecce si clericus. aliā in illo. ¶. ecce cum honoris.

m Sj q̄ a pseudo. i. nō canonice electis: toler at⁹ tñ sic. lxij. di. c. j. ar. ¶. xij. q. ij. alienatōes. Ibi ius cōe: hic

n ¶ Ecclesijs. j. e. q. v. c. j. ¶. So. ibi [misericordia. propter scād alum in eccl̄ia quā per manifestam adeptus est simoniā non pmittit ministrare. hic econtra scilicet propter scād alum: cū occultū sit delictū in ecclesia cui titulat⁹ est: et nō in alia suscipit: vl hoc cū emit illū ordinē. illud cū dignitatē vel bñficium. j. e. erga.

a Quod pro necessitate tēporis nē. Cessante necessitate: et dispensatio cessare debet.

b ¶ Quod. Id est q̄: dispensatio viget. vel q̄ō est accusatiui casus. i. q̄ō necessitas vigebat. i. inducebat. Arg. contra. j. xix. q. ij. due. ibi ꝓpter crimnosos.

c Sj quis. hoc cap. non loquitur de mero iure.

d ¶ Promotionis. ¶. xxxiij. distin. precipim⁹. C. ōposi. si depositi. de hoc enim gratificare debet vt ibi.

† Conset. tex. tus i. l. j. in pn. C. de cadu. tol.

e ¶ Innocēt. Nisi in casibus notatis. ix. q̄ō. j. in summa.

f ¶ Ecce. Ostē dit magr in hoc ¶-differētiā int ordinationes.

Ordinationes

¶ Que pro necessitate concedunt eadē cessante cessabunt.

Quod ꝓ necessitate temporis[a] statutū ē: cessante necessitate dz cessare pariter qō[b] vigebat: † q̄ aliud est ordo legitim⁹: aliō vsurpatio. Ergo si aliquis alio tpe ab eo qui bonoso sibis sit ordinatus cessabit ab administratione q̄ pro necessitate illius tpis fuit pmissa. Ite pmotione vt ait Leo. ¶ Qui ab hereticis redeunt sine spe promotionis in suis ordinibus recipi possunt.

Sj quis[c] heretice cōmunionis cōtagione se maculauerit: hoc in magno bñficio: habeat si (adempta sibi oī spe pmotionis[d]) in q̄ meruit[e] ordine pmaneat. Ecce[f] si clericꝰ vel ordinatione vel q̄libet sacramento hereticis cōicat: cessans a pmotione vix in suo ordine pseuerat. Nō est eīn de sacramento hoc vt de ceteris. Cetera eīn vel ad culpas abluēdas dant: vt baptismus et pnia vel ꝓ culpis nō in eternū sed ad horā negant: vt eucharistia. q̄ in articulo mortis penitenti: etiā de nefarijs peccatis concedit: hoc non solum p culpa: ſz etiā p infamia[g] interdicit etiā ꝓ maledicti[h] sue immunita vel extrisece vel intrinsece pfectiōis prerogatiua: vt bigamis vel vidue maritꝰ: vel illiteratis: vel corpis qualibet parte vitiatis denegat: quibꝰ tñ baptismus vel eucharistia non negat. pōt etiā talis cetera sacramēta administrare: quia

Prelati multis excedunt

¶ Jstud solū non valet conferre.

Unde Leo ait.

¶ De epis q̄ talem cōsecrant qualem consecrare non licet.

Sj q̄ epi talē[k] cōsecrauerint sacerdotem qualē[l] non liceat esse: etiam si in aliq̄ mō[m] dānum proprij honoris euaserint ordinatiōis[n] tñ ius vlteri⁹ non habebūt[o]: nec illi[p] vnq̄[q] sacramento interfuerunt qō imerito p̄stiterunt. Ecce[r] cū honoris periculum euadant: vt cetera sacramenta sacerdotaliter administrare admittātur: ab hoc solo non modo pro hereſi vel pro qualiber malou culpa: sed etiam pro negligentia remouent. In q̄bus oibus sollicite notandū est: q̄ sacramētum sacerdotalis pmotionis pre ceteris omnib⁹ magis accurate et digne dandum vel accipiendū est: q̄ nisi ita collatum fuerit: eo desinet esse ratū quo non fuerit rite pfectū. Cetera enim sacramenta vnicuiq̄ ꝓpter se dant: et vnicuiq̄ talia fiūt: quali corde vel conscientia accipiuntur. Jstud solum non ꝓpter se solū: sed pro pter alios dat et ideo necesse est vt ꝙ corde: mundaq̄ conscientia cētum ad se sumat. cētum ad alios vero non solum sine omni culpa: ſz etiam sine omni infamia ꝓpter scandalum fratrū. ad quoꝝ vtilitatem nō solū vt presint: sed etiam vt ꝓsint sacerdotum datur.

Un Hieronym⁹ in michea.

¶ Simoniaci rei sunt insidelitatis eoꝝ. q̄ a se scandalizātur.

Hj quoscūq̄[s] de assecclis suis ordinantes: et vitā

rxxvj. q. ecclesiasticis. ¶. j. lv. di. null⁹. ¶. di. lj. c. j. in ¶. j. Solu. ibi de his q̄ ex pticia ꝛ canones ordinār tales. hic de ullis q̄ ex sola negligētia hoc faciunt intelligit. ar. ij. q. j. in pmis. nec ē ¶. ex de tēp. ord. lfas. q̄ ibi nō indignū: ſz indigne ordinauit.

Ordinantis veritas. q̄ q̄ pro indigno ordinato deposītiōz merent. vt. l. dilli. ex penitētib⁹. ¶. ar. hic ibi euaserit: ita tñ si scienter hoc facit cum et ille sit i notorio crimie. aliter nō posset eū repellere ab ordine suscipiendo. ex de tēp. ord. ex tenor. Uel dic q̄ varie sūt pene: hodie mitt⁹ agitur: vt extra de prebē. grane.

o ¶ Nō habebunt. scilicet cū aliquis punitur in eo in quo deliquit.

p ¶ Illi. Bz. dicit q̄ illū eūdē ordinez non pōt cōferre: sed mior rēt⁹ maior ē bñ. arg. ex de temp. ord. lfas. q̄ hec pena ē: et io non dz ꝙpt⁹ extendi q̄ inuenīat delicti⁹ pu. Jdicit q̄ hec dictio illi facit simplicem relationem.

Pena illigat finem dictum.

q ¶ Unde. Ar. in eo punendū esse aliquez in q̄ delict. xij. q. ij. ō viro. ¶. c. q̄ et hu q̄ in eo manif. ¶. e. q. v. c. j. ¶. s. distin. xxxj. valz. xvij. q. iij. frater. ¶. vij. q̄ō. j. si quis de ordine. ¶. xxxij. q ij. admonē. ¶. xxvij. questiōe. ij. qui dormierit.

In q̄ quis delinquit punitur debet.

r ¶ Ecce. Adhuc pseuerat assignando differentiam et cām differentie.

s Hj scūq̄. Jd est aliquos quod collige ex illo ꝙbo assectis ab obsequio obsequij. vnde ¶ assectus seruus. aliter si essent digni plus eis reuerent

assectus tuus.

arg.xij.q.ij.hec huius.lxxxvi.distin.non satis.

s Inscādalum. Qui ergo occasionem dāni dat: dānum-rē.extra de imu.ꝛ dā.da.si egressus.j.e. plaCuit.ꝫ arg.contra.xxiij.q.v.de occidentis.

b Iussimus.ē.distin.xxv.§.nunc autem.

c Nisi pceisset.i. nisi hēat ilcōputa nd⁹ ē (nisi[c] pcellat sciētia ꝫ et sctitate) q̄ ē honore pstantior. Patet ergo[b] illud Augustini: sacfa videlicet xpi per hereticos ministrata suo non carere effectu:non de omnibus intelligi generaliter:sed de sacramento baptismi.

Unde idē Augustinus ait.

¶Baptismus siue per bonuz siue per malū ministretur reiterari non debet.

Dedit[e] baptismum iuxta ꝫ nō baptizatū est post iudā.dedit[f] iohannes[g]: et baptizatum est[h] post iohānem: qꝫ dat⁹ est a iuda baptismus xpi est: q̄ a iohanne iohānis erat. Non iudā iohanni: sed baptismū xpi etiam p iude manū datū baptismo ioānis recte preponimus. ¶Itē ꝺs iudas baptizauit ꝫ xp̄s.sic ergo ꝺs baptizat ebuius[k] homicida:adulter:christ⁹ baptizat. Item sacramentū eccle tā magnuz ē: vt nec ab homicida ministrante polluatur. Item contra donatistas. ¶De eodem.

Sicut vigeri videor dū michi dicit:q̄ hereticus dimittit[l] pctā cū iuste baptizat:sic et ego[m] vrgeo dum dico:ergo quarus religionis simulator pctā dimittit. Si per vim sacramenti:sicut ille ꝫ ille ꝫ si per meritū suū: nec ille nec ille. Illud enim sacramentum xpi ꝫ in malis hominibus esse cognoscit. In corpore autem cūcisi? Potest dici forte q̄ ante passionem christi nullus erat baptismus necessarius:sed tantum baptizati ab apīis ne putarēt aliqui baptismū sine spiritu sancto xpi id est postꝫ christus baptizatus fuit omnib⁹ baptismus fuit necessar⁹ siue iohannis siue xpi: sed baptismus christi tanꝫ a seipso ratus non indiget si dei admiculo:secus in iohānis baptismo vnde baptizati sunt:quibus recta fides non affuit: quod locum habuit in baptismo iohannis. vide quod nota. de consecra.distin.iij.ex quo.

k Ebrius. Ira tamen q̄ sentiat quid faciat: ꝫ qꝫ intentio baptizantis exigitur j.de consecra.distī.iij. solet.quia nemo dicit quod non sentit. ff. de sup.le.l. labeo.et ita non est contra.j.co.§.ecce.

l Sicut vigeri. ¶Dimittit peccatum.ꝫ. eodē re-missionem.

m Sic ꝫ ego.Arg.sufficere respondenti dare instantiam:alibi sufficit assignare rationē.xxviij.questione prima.sic eni. Et dicit Aristoteles octauo tho picorum optima instantia ꝫ est dicere quare non sic. Sic ordinabis argumentū.hereticus iuste baptizat ergo dimittit peccatū? quod ego nego.ꝫ insto:auar⁹ baptizat iuste:ergo dimittit peccatum.quod nō ꝓcederēt ipsi:ſz dic instātiā nō valere: qꝫ sm suā opinionem concludit sic.xxvij.q.j.nuptiarum.

a Untice columbe. Que complectitur tātum grana sine palea.xxxij.q.iij.recurrat.

¶Ex his. ¶Hec est octaua pars.q. in qua dicitur q̄ baptismus in forma ecclesie datus a quocūq; tenet: sed pcessus baptizatus nō salvatur sicut mēbrū precisuz a corpe non habet spiritum vite.Johā. de fan.

b Tiā. Ab isto loco i ducit magister capitula quib⁹ vult probare q̄ heretici etsi sacramētū conferre possint: nō tamen effectuz sacramenti: quandoq; tamē induxit q̄ possint effectum conferre ꝫ sub illa alternatiōe eventus ꝫ in finez questionis fracto freno.

c Sz quia. sicut aliud ē elementū: aliud cōsecratio. vt ꝺ cōse.distin.iij. per aquā. ꝫ iō notatus fuit cyprianus:quia nō fecit istam differētiā.j.e.si ꝺs inchoat

d ¶Hereticos sacramētū gratie dat de⁹ etiaz p malos: ipsam vero gratiā nō: nisi per seipsuz. vt.j. de cōsecra. distin.iij quō.

e Quia. q̄ mini = sterio corpoꝝ cōferūtur. vt quia q̄daz sunt corporea vt chrisma vel forme corporū sunt: vt quia sub corporalib⁹ speciebꝫ ꝓferūt. Sed nūquid cū corpore pereūt? arg.q̄ non.j.co. q̄ q̄dā.xxvij.qō. vij.tantū valet.

f ¶Pietat⁹.i. veritat⁹. ſz iō dicit: qꝫ tūc est ibi pietas cum ꝫ veritas ꝛc.

g Non sanat. ¶Baptismus. Datus extra formā ecclesie.vt j.e.§. sed notandum.

h ¶Qui in diluuio aquaꝝ. id est multiplicitate di uersarum sententiaꝝ vel secrarum vel in diluuio tantum.qꝫ solus baptismus nō sufficit nisi et gra ꝺetur.

i ¶Ex fide id est cū fide opante p dilectionē.

k ¶Baptizati. Nā tūnc nichil acceperunt ab eis. lxviij.di. pbri.§.qō ergo.

l ¶Unus.i.in cōmutabilis.

m ¶Una.i.ab vno veniens.

n ¶Unuz. Id est vnā habens efficaciā in oib⁹ p uulis:nisi malicia suscipiētis impediat.vel vnū qꝫ nō iterandū.

o ¶Ut quod. Stz sanctitatis virtutē/gratiā/ remissionez peccatoruz exaudiri:vt dicit Gratianus.j.e.§. nemo. Naz aliter cōstituerus in necessitate accipit xxvij.di.§. verū.

¶Sed nō sūdi. ¶Hec est. ix.ps q.in qua dicit q̄ quidaz heretici non baptizāt in forā ecclie:ꝫ talꝫ baptismꝰ iterat Alij hērici dant in forma eccle:ꝫ talꝫ nō reiterat. Joan. de fan.

p ¶Quorum ut arrtiani q̄ dicūt filiuz non co eternū pri.xxiij q.iij.ca.quidaz. ver. arrtiani.

q ¶Personarū. Ut sabellitāi qui dicūt eandē personā esse patris et filij et spiritꝰ scti. vt.xxxiij qō.iij.q̄dā. ver. sabellitani.

r ¶Ecclesie. Que necessaria est.xxxij. distinctione.§. veruz. et.j.eodem cap. detrahe.

Vnice* columbe imaculate nec ulle nec ille inuenit. vt si cuius manus esset arida: verum quidem esset membrū: ꝯiunctus sine sanguine et inefficax esset et mortuū:sic et fides cum sit vera:tamen sine operibus mortua est. Item sic in hereſi baptizatus in nomine sancte trinitatis:non fit tamen templū dei si ab hereſi non recesserit. quoniam neqꝫ in auaricia in eodem nomine baptizatus fit templū dei: si ab auaricia non recedat:que est idolorum seruitus. Ex his itaq; verbis apparet baptisma quod ab hereticis tribuitur virtute sua remissionem conferre peccatorum. Sed idem Augustinus econtra testatur in libro de baptismo dicens.

¶Baptisma xpi:et si nulla puersitate violetur:apud hereticos tamen caret effectu.

Etiamb co:de tardiores intelligunt baptismum christi nulla peruersitate dantis vel accipientis posse violari. Sed quia[c] aliud est sacramentum ab effectu sacramenti cū eos qui in ipsa vnitate ecclesie perdite viuunt: constet remissionem pctōrū: nec dare nec hre posse: quia non malignis ſz bonis filijs dictū est: sicut dimiseritis pctā dimittuntur:cui tenueritis tenebūtur. patz q̄ hereticos[d] tm dare vel accipere sacramentum baptismi ꝫ nō dare remissionē peccatorum. Idem in verbis dni de blasphemia spiritussancti.

Ceteraa[e] sacramenta q̄ portant ꝫ celebrāt etiā segregati ab vnitate corporis xpi formam hre pietatis[f] pnt. virt⁹ vero inuisibilis ꝫ spūalis ita in eis esse non pōt quēadmodū sensus nō sequitur mēbrū qñ amputat a corpore. Ite ambrosi⁹ in lib. de initiādis rudib⁹. ¶De eodē.

Non sanat baptismus[g] perfidoꝝ: nō mūdat ſz polluit qui in diluuio[h] aquarū ad dnm nō approximabūt: qꝫ vt p apīm dicit. Quicqd non est ex fide[i] petri est ꝫ ipsis q̄ faciūt ꝫ q̄bus faciūt nō solū non prodest sed ad iudicium est. Item leo ad nicetem epm.

¶Per manus impositionem confirmentur: qui ab hereticis baptisma accipiunt.

Hi qui baptisma ab hereticis acceperunt cum antea baptizati[k] non fuissent: sola spūssācti inuocatione per impositionē manus cōfirmandi sunt. qꝫ formā tm baptismi sine scrificationis ꝛtute sumpserunt:et hanc regulā(vt scitis)seruandā in oibus ecclīs predicamus: vt lauachrum semel initū nulla iteratione violet:dicente apło. Unus[l] deus vna[m] fides: vnum[n] baptisma cuius ablutio nulla iteratione temerāda ē: sed (vt dixim⁹) sola scrificatio spūssancti inuocanda: vt qꝺ[o] ab hereticis nemo accipit: a catholicis sacerdotibus cōsequat. Sed notādum est q̄ heretici vt arriani et sabelliani:quoꝝ[p] alij inequalitatē:alij indiscretionē p̄sonarū[q] confitent[r]: baptisma nō in forma ecclie[s]:sed sue peruersitatis mīstrabant. ¶De his specialiter Ambrosi⁹ locuturus est dicens. Non sanat baptismus hereticoꝝ ꝛc. sed etiā rebaptizentur et reordinent ꝛc. Unde in concilio niceno statutū est. ¶Rebaptizenē ꝫ reordinent

Baptizati a iohāne an debeāt rebaptizari baptismo xpi

Sacrz gre dat deus p malos.

Joā. xx.

ꝫ per hūc textū ē reprobata opinio quoꝺ dam. de cōsecra. distin. iij. q̄ dicebat hereticū nō ꝓferre baptismū

Hereti ci nō cōferūt effectum sacramenti.

viij. ps.

Baptismus ioānis nō ꝓferebat remissionem

Addehāc. q. late dispūtart p Alberi cum de rosa. et an baptizati etiam posset in.l.fu riosum C. q̄ testa. facece. pos.

Diluuium aquaꝝ tum.

Rom. xiiij. d

ix.ps.

Error sabelli anoꝝ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Error a paulianistas.

SIquis cōfugerit. ¶Paulianistis.qui dicebāt christum nō fuisse semp:sed a maria sumpsisse initium: vt .j.xxiij.q.iij.quidam.&paulianiste.

b ¶Cathafrigis.cathafrige dicunt spiritū sanctū paruulū hominem tē.vt in predi.ca.quidā. versi.ca thafrige.quinō baptizant in forma ecclesie: z sic soluūtur .j.tria.j.

Baptis mo an tis. de cōse.dis.iij.q̄ bis. Iz h nō fuit fracta iniuria sacramēto cū nullo reiterata iuz pcesserit. ibi cōtra vel hoc intelligēdū est p illud. Nā ibi dicitur nisi necessitas tē. Jtez j.j. e.si qs pignorā tiā. sed hoc ō dispēsatiōe: illud de rigore. Vel h loquitur ō iure qz cū hic nulli fuit p̄s baptisma nec ordo. vñ nō fit iniuria hic alicui sacramento: sed tantū baptizātur et ordinātur.nec tāgit illud ca. hoc: qz ibi aliq̄ casus. s. quia ibi fūt due questiones. sin vnum casum.

Ordinati nequ q̄ baptizatus non est

c ¶Debē. Ar. q̄ nō baptiza:9 nullū recipit ordinē. eſ de pres. nō baptiza. ca. si qs pbr.j.eo.titu.si quis p ignorantiā.ℨ.e.cū paul9.

d ¶Deponi. De facto. vel deponi.i. non admitti. z

e ¶Aulianiste. Jsti nō baptizabāt in forma ecclie Sed non tenant sic:sed rebaptizabāt iā baptizatos:sed illi q̄ ab eis in forma ecclie sunt baptizati si eis cōsentiant in heresi tunc effectum sacramenti non recipiunt:quem nullus sine fide consequi potest.

f ¶Alij. hic.ℨ.respicit.ℨ.supra positū.Iz non randū.

g ¶In pria.qz nemo ppheta ē accept9 in pria sua.

h ¶Non poterat.i. nolebat:qz potētie sue non consuebat.arg.xxxij.q.v.si paul9.quia ipsi erant increduli. Sed nonne poterat facere ne essent increduli:z ita facere miracula:nam dicit regula iuris:q̄ qui potest facere vt possit dicitur posse.vt.ff. de re.iu.q̄ potest,sed lex illa intelligitur de eo qui tenetur ex necessitate et astrictus est ad aliquid faciendum.

Detrahe fyb ab nq̄ tē.qd sigt ibi verbū. Aq̄ baptism an sit sacrum.

i ¶Detrahe.i.si aliqs immergat aliquē z non pferat fyba nō baptizat. qz nec solū elementū:nec sola verba ad hoc sufficiunt. Uel aliter qdā baptizāt in nōie patris z spūssancti.z tunc exponit detrahe verbū id est filiū.quid ē aqua nisi aqua: ſſt dicat nō est ibi baptism9.de ℨse.di.iij.i synodo. Uel aliter detrahe verbum aque.i. formā z nō erit sacramētū baptismi. Et no.q̄ gādulphus dixit: q̄ ipsa aq̄ sit sacramentū,ſz ipm elemētū.arg.de ℨse.di.ij.c. sacrificiū. qui de paulianistis z cathafrigis ad ecclesiam redeunt.

SI quis confugerit ad ecclesiam catholicam de paulianistis[a] et cathafrigis[b] statutum est rebaptizari eos omnino debere[c]. Si qui vero clerici erant apud eos: si quidem inculpati fuerint et irreprehensibiles: rebaptizandi sunt:et rursus etiam ab episcopo ecclesie catholice ordinentur. Si vero examinati minus apti fuerint deprehensi: deponi[d] eos oportet. Similiter autem et circa diacones et de omnibus qui in eodem clero inueniuntur: eadem forma seruabitur.

Item Innocentius.

¶De eodem.

PAulianiste[e] in nomine patris et filij et spiritus sancti nunime baptizāt. z nouatiani eisdem nominib9 tremendis baptizant: nec apud istos de vnitate potestatis dinde hoc est patris et filij z spiritussancti questio aliquando commota est.tē. Alij[f] formā ecclesie in baptizando seruāt. Sed dum ab eis baptizantur qui in heresi vel scismate eis communicant: sacramentum qdē baptismi ab eis accipiūt: virtutem vero non consequūtur:quam sine fide nullus consequi potest.vnde de domino dicitur q̄ in patria[g] sua nō poterat[h] facere signum propter incredulitatem eorum.

Unde Augustinus in ho me.lxxx.

¶Dum verbū accedit ad elementum fit sacramentum.

DEtrahe[i] verbum ab aqua qd erit nisi aqua? accedit verbum[k] ad elementum et fit sacramentum[l] vnde ista tanta virtus aque vt corpus tangat et cor abluat: nisi faciente[m] verbo: non quia dicitur: sed quia creditur[n]. Nam et in ipso verbo aliud est aliud sonans aliud fides aliud requirens. Aliud operans. Aliud sacramentum. Aliud videtur. Aliud intelligitur. Aliud honoratur. Aliud timetur. Aliud cauetur. Aliud amplectitur. Aliud tenetur. Aliud possidetur. Aliud transit. Aliud manet. Quod ergo in verbo videtur: transit. Quod intelligitur: manet. Quod honoratur: transit. Quod timetur: manet. Quod cauetur: transit. Quod amplectitur: manet. Quod tenetur: transit. Quod possidetur: manet. Quod transit: corporaliter agitur. Quod manet: spiritualiter viuificat. Quod ergo in verbo videtur: transit. Quod intelligitur: manet. Quod honoratur: transit. Quod timetur: manet. Quod cauetur: transit. Quod amplectitur: manet. Quod tenetur: transit. Quod possidetur: manet. Quod transit: corporaliter agitur. Quod manet: spiritualiter viuificat.

Jdē in cipit et desinit in eodē instāti.

Sonꝰ est duplex.

a ¶Sonus. Est sonus vocalis z est sonus mētalis.

b ¶Aliud.i.efficacia a deo sibi collata.j.de cōse.di.iij.solet ℨquis.z ca.ecclesia paradiso.

c HIrmissime. ¶Timulari. Ad cumulum suppli.xxxij.q.vij. vbi adeo.

Jānes z mābres magi/ tria fecerūt miracula.

d TEneam9 probat. baptisimum posse conferri a malis:z ipsi pñt mi racula facere .j. e.prophetant.

e ¶Nichil est q̄ ad vitā eternā

f ¶Magi.iānes z mambres isti magi.scilz iānes z mambres tria fecerūt miracula. Fgas i serpētes:puerterūt z aquam in sanguinē. z fecerūt aquā ramis ebulire. Sed cynipes non potuerūt educere: vt moyses. vñ dixerūt: digitꝰ dei ē hic. z ita defecerūt in ārto miraculo. s. in tertia plaga: q: primū nō fuit plaga: et ideo qñq̄ dicūt defecisse i tertio miraculo: qz in tria plaga.xxvj. q.v.c.nec mirū.

Exod viij.

g HAnc. hec est.iij.ps huiꝰ.ℨ.e.hi qui. et repetit hic finē illiꝰ ca. vt exponat in.ℨ. seq.

Act. ix.g.

¶Nemo. ¶Hec est.x.ps qstio. in qua dicit q̄ baptisimꝰ pōt dari a quocūq̄: z hoc vsq̄ ad.ℨ.hoc ℨ Joan. de fan.

h ¶Nemo. argu. ad.q. de iura soze. vtrū p eum possit presentari clericꝰ. i ecclesia. z si per hereticū sententia iusta detur. de cōse.dist.iij. z dicit dñs Joly quorū vtrūq̄ falsuz ē. qz innasor non toleratur. z hereticus est excōicatus.ℨ.

Questio duplex h recitat

ephe. iiij.b.

i ¶Forma.i.in necessitate vel ignoranter.

k ¶Per lapideum canalem.ℨ.eo.ti instrua.

l SPūssanctꝰ. ¶Fallat. Nā mētiri deo possumus sed ipm fallere non possumꝰ. de ℨse.di.ij. panē. deo pos ois eſ certa sunt et.ff.de iudi.sed z si restituat.ℨ.vl. sumꝰ ſz ctificatio inuocanda: vt quod ab heretic9 nemo accepit: a catholicis sacerdotib9 consequatur. Nemoᵇ in heresi vel scismate constitutus intelligēdꝰ est. Ceterū si cū fidei integritate et animi puritate de manu hereticorū in forma[i] ecclesie aliquis baptisma acceperit tunc impletur illud August. p lapideum[k] canalē aqua trāsit ad areolos: et iterum spiritualis virtus sacramenti tē.

Mētiri deo,possumus fallere.

Item in libro de blasphemia spiritussancti. ¶Etiam p malos boni colliguntur.

SPūssanctꝰ in sancta ecclesia(etiā in isto tempore quo velut granuz atteritur cū palea)sic opatur:vt nullius verā cōfessionē aspnet: nulli9 simulatione fallat[l] atq̄ ita reprobos[m] fugiat vt etiā p illoꝝ ministeriorum proboꝝ[n] colligat. Ecce qñ ab hereticis baptisma cum sua virtute accipitur:cui9 tam necessaria administratio est:vt nec etiam a paganis° datum possit reiterari vñ in ecclesiastica hystoria legitur q̄ alexander epūs alexandrie cum Petri martyris solēnia celebraret: post expleta missarū sacramenta vidit supra maris puerorū[p] ludū imitantiū(vt fieri solet) epm:z gerentiū ea q̄ in eccl'ia geri mos est:mox eos ad se vduci iubet: z q̄d egissent percunctat. Illi ret ordinem pandunt:baptizatos a se eē quosdā catechumenos cōfitent p anastasiū[q] puerū qui illis fuerat epūs simulatus:vbi ex respōsis eorū vidit ſm religionis nostre ritum cūcta constare: statuit illis quibus integris interrogationibus[r] et responsionibus aqua

Mira cula do mus et malis sunt cō munia

m ¶Reprobos Ar.nō studicare alicui i sua cā religiōez alteri9 nō eſt melꝰ debet alicui credi. q: signa z mirācula facit cuz ēt boni et malis sunt cōmunia. ℨ e.ca.multe.

p.ps.

n ¶Prodos. Qz illō sacramē tum puro corde sumunt.j.e. non nocet.

o ¶A paganis. Si i forma ecclie def.ō ℨse. di.iij. si quodā. p ¶Puerorū. Doli capacium alter nihil ageret.nā tales furiosis cōparant ff.ō acq. pos.l.j. .ℨ.j.rv.q.j.illud Quis aūt sit dolī capax lex dicit ℨz qui est proximus pubertati. ff. de reg.iur. pupillum.ignoraſ

Doli capax.

q ¶Per anastasiū. Proprū nomen est.

r ¶Integris interrogationibus p hoc q̄ dicit integris pz nō iocosum factum fuisse: et ita non soluit hic illa qō ar. de ℨse.di.iij. soler. ſcz quidā dicāt eā hic solui. Sz dico etiā q̄ licet forma in dendo accipiat: dū tñ baptizare nō intendat baptizat. Si aūt oia iocose fiant non erit baptisimus. ar.xxij.q.j.c.qō gut. ff.ō ac. z ob.

Baptizāt9 iocose nō est baptizat9

†Addē q̄ i ista l. ticia nō attē dim9 / nec alter ius vtilita tē nec aliud nisi an pſone afferat legatū aliqō cōmodum.

Ut ister ptizare potest.

Universidad de Deusto Biblioteca

obligationū substātia. ℌ. vlti. extra de sen. excō. si vo.

a ℂ Baptismum. Ar. non iterari sacramentum: licet non sit perfectum.

‡ Adde qđ̄ pro habet simulatio/ an p te stes. no. bal. in. l. C. pl̄ vā. qō agi. in. l. fi. cut. ℌ. quib⁹ modis pig. vel hypo. fol. Questio duplex.

b ℂ Nō debere. Ar. simulationē alicui iudicare ‡ ē. dilinc. xxvij. q. interrogasti. xxij. q. v. ecce. j. de consecra. dist. iiij. solet querī. cōtra. j. e. xxij. q. ij. qō ait. ff. de actio. ℟ obligatio. obligationum.

c ℂ Sz adimplere. Ar. xxiij. distic. quozūdā. vij. q. j. nichil.

d ℂ Ea q. scili cet vt i vertice: et pectore: et in spatulis vngan tur. extra de sacra. nō iterā. c. j. ℟ fi. Jo. xō.

e ℌ Quidam ponūt ītā casuz istū. Due ℌstiones fiūt hic Jsidoro. ꝓma vtrū baptizati ab ordinato ante baptisma: sint rebaptizandi: Secūda vtrum ipe debeat ordinari: Ad primam questionem respondet ab illo loco. Sed romanus. Secūde ℌstioni nō respondet: sed pōt dici per ca. ℣. e. ℌ quis cōfugerit. ℟ sēm hoc legit totum sub interrogatione vsqz ad illud. sed romanꝰ. Sed supplebis sm hoc i littera vlterius non ordinek. sed id est qz. xō. Et ita respōdet vni questioni non alij. argu. extra de presum. nōne. insti. de inuti. stī. ℌ. quotiens. C. de diuersi. rescrip. l. j. ℟ hoc verum est cum sint connexe. Alij legunt ca. plane. et dicunt qꝺ baptizati ab eo debēt rebaptizari. Sed male dicunt. vnde illud sed romanus est correctiuum ℟ ipse vlterius non ordinetur. ℟ hoc corrigitur. ℣. ea. ℌ quis confugerit. Vel hic loquitur de rigore sēm Jsidorum. Secūdum casum quem ponit Jsido. sēm falsam quo: ſidam opinionem qꝺ. ſ. tales debent rebaptizari vnde corrigit se statim ibi. sed romanus. q. d. ita alij dicunt sed romanus. xō.

f ℂ Non ordinetur. De rigore. alꝰ secus. de cle. nō ordi. iml. ca. j.

g ℂ Paganꝰ. ℣. di. xxxij. ℌ. verum. j. de conse. dis. iiij. fuerat ifusa iterari baptismū[a] nō debere[b]: sed adimplere[c] ea que[b] sacerdotibus mos est.

Hinc etiam Jsidorus ait.

De his qui per ignorātiam ordinant antecz baptizentur.

ℌ Jquis[c] per ignorantiā ordinatur antecz baptizetur: debent ab eo baptizati iterum baptizari: et ipse vlterius non ordinetur[f] sed romanus pōtifex non hominem iudicat qui baptizat: sed tantum spiritū dei subministrare gratiam credit baptismi: licet paganus[g] sit qui baptizat.

ℂ Palea.

ℌ Jquis presbyter ordinatus deprehenderit se nō esse baptizatuz: baptizetur ℟ ordinetur iteruz: ℟ omnes quos prius baptizauit. Quod autem cetera sacramenta ab hereticis ministrari nō possunt testatur Hieronymus in aggeo prophēta.

ℂ Non placent deo que ab hereticis offeruntur.

ℌ Jc populus[i] iste hereticorum omnium est in conspectu meo dicit dominus Omne quod fecerint: quod michi obtulerint: vel vota[k] vel pro salute[l] vel pacifica vel pro peccato vel olocausta[m]: vt ele mosinas siue ieiunia.: vel coram aggei ij. c.

De eodem.

Dit deus sacrificia hereticorum: et a se proiecit: et quotienscunqz congregati sunt in nomine ei⁹ detestatur fetorem eorum ℟ claudit[o] nares suas. Item in Osee.

De eodem.

Li offerūt sacrilegum panem et dant elemosynas et sectari videntur humilitatem. que ego (si verē[p] fiāt) olocausta interpretor cum autem scientiā dei religrint frustra (trucato[q] capite fidei) cetera mēbra hꝝ se iactāt. Item in epīa ad Gala. ℂ Sine fide et charitate nec euangelium habet nec prosunt aliqua bona.

Archiō[r] ℟ basilides[s] et cetere hereticorum pestes nō habēt dei euāgeliū: qz nō hūt spīm scīm sine q̄ hūanū[t] euangeliū non docek. nec putem[v] in ꝟbis[v] scripturarū esse euāgeliū: sz in sensu[x] nō i superficie sed in medulla: nō in sermonū foliis: sed in radice rōnis.

Idem. ℂ De eodem.

q ℂ Truncato capite. id est fide que est fundamentum omnium bonorum. ℣. eo. cum paulus.

r ℌ Archion. iste marchion dixit duo esse principia: vnum superiorum: aliud inferiorū. xxiij. q. iij. quidam. ver. ℟ marchionite.

s ℂ Basilides. iste negauit xp̄m fuisse passuz. vt. c. q̄ t ℂ Hūanū. i. ſ dinū nō ꝓferēs gr̄az [dā. xxiij. q. iij

v ℂ In verbis. ar. verba reb⁹ nō res ꝟbis deseruire ꝓfert em intētio ꝟbis. ar. xiij. q. j. ℌ. ver. ꝟba. ar. xxx xxiij. q. iij. parat⁹. ℟. q. viij. occidit. ar. xxix. dis. regule.

x ℂ Sz in sensu. ar. xj. q. iij. añ tecessor. ℟. c. q̄ pdecessor. ar. ff. de leg. ℟ sena. con. scire leges. ar. ex de verb. signi. propterea. ℟ ca. intelligētia. ar. xxij. q. ij. is qui. quos a paganis. contra. sed ibi preter formam ecclesie fuerunt baptizati. hic autem de eo baptismo agit quod in forma ecclesie traditur.

h ℌ Non possunt cum effectu gratie.

r ℌ Jc pp̄s. sic ꝓsecutiuū est. ℟ hec sēntia ca. loquitur: quādo forma ꝓmittitur vel scīeter preter necessitatē sacramēta recipiuntur.

k ℌ Uel vota gñale est: ℟ post ea subdiuidit p partes.

l ℂ Uel p salute. Pro salute et pro peccato dicit quasi sint nomina sacrificiorū. quoz vnum ad salutē cōseruandā: alterum ad pctā purganda offerebat. q̄dam codices habēt scōm. h. vel sacrificiū qō offerebatur. p pace adepta vt adipiscenda.

m ℂ Uel olocausta. Dlon totum: cauma incendiū. l. dis. pōderet. versiculo finali.

n ℂ In cōspectu meo. ecclāstica em dignitas nō facit euz xp̄ianū. vt. j. ij. q vij. non oēs epi.

o ℌ Dit. ℌ Et claudit. humana loquit similitudine. vt xxiij. q. j. odi.

p ℣ li. ℂ Uere. id ē ex charitate ℟ fide de pe. dis. iiij. ca. penul. ℟ vl.

Balaa. v. a.

Amos v. f.

Osee. viij.

olocaustum.

Fides est fundamentū oīm bonorū

Marchiō heretic⁹. Error basilidis hereticis. Verba reb⁹ de seruiūt

‡ Confessor. gl. i. l. gallus ad gallus. in pncī. ff. de libe. ℟ postu.

‡ Colligo ex hꝰ text. illud vulgare prouerbiū Quicquid agant hoies intētio iudicat oēs.

a ℌ Jde quantum ℂ Operi. arguitur qꝺ dare elemosynā ad vanam gloriam sit peccatum. argu. xxiij. q. j. militare. xxiij. q. j. odi.

b ℂ ℌ corona. ℣. di. xc. negz. in fi. ℟. c. si quis autē. j. de pen. distin. iij. ℌ. pe. ℟ ibi dicit. Aug. qꝺ si ds nō habēs charitatez pariē martyriuz: et si nō prodest ei ad vitam eternā: pdest ei tñ ad minꝰ supplicīū subeūduz Solu. ibi agit ꝺ illis qui bono zelo: ℟ si nō ſm cōscientiā martyriū subeunt: hic de illis qui arroganter. vt hic in nutur. Johan.

c ℌ Ou opz. ℂ Benedictiōes. id ē sacramēta vel dogmata: vt hꝰ dicit ironice bñdictiones. i. dignitates ℟ predicationes q̄ idiotis vident bñdictiones vt bñdictionum abusiones

d ℌ On liceat. ℂ Scisma ticis. j. de consecra. distin. j. episcopus nullum. ꝓtra. Sol. illud antiquitꝰ: istud de cōsuetudine ecclesie roboratum. h.

e ℌ N ecclesia dei. ℂ Nec ꝟba: ſ̄ztū ad habendum rem sacramēti et licitā executionem.

f ℂ In ꝓprietate. Id est vera fide incarnationis. i. non creda mꝰ xp̄ianos deo reconciliari nascēdo: moriendo ℟ resurgēdo xō. xxiij. distinc. qui episcopus.

g ℌ Anifestū est ꝓ crudelissimā et insanissimā vesaniā in alexandrina sede oē celestium sacramentoz lumē extinctū[h]: non debemus vti sacramentis hereticoz. Primo auctoritate apī qui cibū corporalē phibet cū eis sumi. Scōo auctoritate dñi qui phibuit abdon ꝓphetā cū eis cibū sumere. Tertio: qz heretici more symie imaginē tantum habent sacramentorum sed non habēt vera sacramēta Quarto: quia si mali qui sunt in eccl̄a post trinā monitionē ꝓparant ethnicis et publicānis: vt cū eis nō sumam⁹ cibū: multo fortius ipsi heretici precīli. Quinto: qz nō tñ ipsi puniunt: ſz etiā eis fauētes ℟ eoꝝ sacramentis vtentes. Sexto auctē Osee prophete dicentis. Sacrificia eoꝝ esse panē luctꝰ. k ℂ Erierit. id est egerit ꝓpter qō merek exire ℟ dānari. argu. xxiij. q. iij. si ds non recto.

l ℂ A semetipso. i. ad suum effectū siue factū cadēdo in heresim tam damnatz. vt. j. iiij. q. v. ca. j. ℌ. xxiij. qō. j. c. j. ij. et. iij.

m ℂ Dānat⁹ē. id ē ipe iniecit se in excōicationē. viij. q. j. denigz.

n ℂ Ad hieroboā. vt. viij. qō. j. denigz. qui fecerat duo idola: ℟ vnuz posuerat i bethel aliū i dā.

o ℂ Non posse. Qz ſz effectꝰ vel res sacrī nō est apō illos: ſz nec veritaſ sacrī mēti effectꝰ nō est apō infideles et hereticos.

p ℂ Permendacium. hic errauit cyprianus. prout dicit augu. et eum corrigit. xxxij. di. ℌ. ver. j. de cōsecra. dist. iiij. quomodo. Quidā tñ volunt eum hic excusare: quia intellexit hoc de hereticis qui formam ecclie non tenent. vel hoc verbum vbi omnia ꝓ mēdacium

diuisso

Sacramēti effectꝰ infideles et hereticos.

ℌ Jquis. ℂ Casus. Intendit cyprianus ꝓbare qꝺ

Universidad de Deusto
Biblioteca

tē. eum excusat. arg. de cōse. dist. iiij. solet queri. Uel hoc dixit cōtra hereticos quos semper insequebatur sicut et pelagius. xxiij. q. j. scisma. et fuit ibi excessus veritatis. arg. de conse. di. ij. ego berengarij. Magis tamen credo augu. qui dicit eum erraſſe.

Nō oi verbo credendū est.

a ¶ Non statutū. Arg. q̄ non omnū verbo doctrine credēdū est. xxiij. q. j. adnocauit. g. dist. xxi. sēm. Arg. contra ē. l. dist. si quis prepostera. j. xxiij. qō. iiij. ille. et. qō. v. miles. t. qō. j. quid culpat. viij. qō. j. scienduz. arg. xj. qō. iij. si quis episcopus. t ca. nō semper. t ca. si domin⁹. arg. ij. hic est argu.

Sigilla non statim sūt recipienda.

ptra sigilla que nō statim debēt recipi. arg. eē d pba. tertio. naz littere approbāde sunt. ff. de pecur. si procuratorē. ff. q̄ cuiusq; vni. item eoz. ff. q̄ si actor. nō tamē sigillūz reprobatur: si nomen actoris nō habet. extra de eo q̄ mit. in pos. cū sicut. i parte decisa.

b ¶ Separauerint. Hic ē ar. q̄ marit⁹ sciens se vxorē in ꝓpin quo gradu consanguineum: licet in probando consanguinitatez defecerit. debet abstinē ab eius thoro: etiā iubente episcopo ne abstineat arg. di. l. si quis ꝓpositura. Quid ergo si episc⁹ eum excōmunicat. patienter ferat. nec curet cū non ligeē apud deum. vt. xj. qō. iij. q̄modo. quid obest. j. e. vt euidenter. ij.

Warij q̄q; abstinē pōt ab vxore etiaz ꝑ ꝓceptū cōi.

Nūe. xvj. d.

Osee. ix. a.

c ¶ Sic etiā p osee. Osee. ix.

gus. Ad hec oīa accedit et illud malum: vt antistes diaboli audeat eucharistiam facere et cum nec sacrificari oblatio illic possit vbi spiritus sanctus non sit: nec cuiq; dōs per eius preces et orationes prosit qui deū ipse violat. Si enim q̄ ecclesiam violant ethnici et publicani habētur: multomagis rebelles et hostes falsa altaria et illicita sacerdotia et sacrificia sacrilega t oīa adulterina fingentes inter ethnicos et publicanos necesse est vt computent. quos oēs constat a charitate et vnitate ecclesie catholice recessisse. Ergo oīa quecūq; faciunt heretici carnalia sunt t inania t falsa: ita vt nichil eoz q̄ illi gesserunt a nobis probari debeat. Nō statim⁴ suscipienda sunt t assumenda q̄ iactantur in xpi noīe: sed q̄ gerunt in xpi virtute. Quō em̄ ꝓficere q̄ agunt aut impetrare aliq̄d illicitis conatib⁹ a deo pōt. qui contra deū (q̄d eis nō lz) molitūr? ¶ Quare q̄ hereticis t scismaticis patrocinātur: cēsura diuina i eorum pbātur facinore t penis: nō solum duces t actores: sed etiaz ꝓticipes destinari: nisi se a cōtione maloz separauerit⁵: ꝑcipiente dño q̄ moyses. Separamini a tabernaculis hominum istoz durissimorum: t nolite tāgere de oīb⁹ q̄ sunt in eis ne simul pearis in pctis eorum. Et q̄d cōminatus dño q̄ moyses fuerat ipleuit: vt quisquis se a choze et dathā et abirō non sepasset: penas statim ꝓ impia cōtione solueret? Sic etiā⁶ p Osee ꝓphetā spūssanctus testat dicens. Sacrificia eorum tāq̄ panis luct⁷: oēs q̄ māducant ea cōtaminabūtur docens. s. t ostēdens oēs oino cū auctorib⁹ et fautorib⁹ supplicio cōiungi: q̄ fuerint pcrō⁸ eoz cōtaminati. I tē Augu.

d ¶ Peccato. i. cōsensu pcti eoz. viij. q. j. ¶. cū aūt. t xxiij. q. iij. ita plane. t. c. si quis a catholica.

e Extra catholicam ecclesiam. id est extra formā

f ecclesie rationē effectus.

Uenerunte. ¶ Noctis. Quattuor sunt partes noctis: contrarius intempestum: gallicinium: antelucanum.

Noctis quatuor ptes.

Extra sacramenta non nisi in fide ecclesie celebrantur.

Extra catholicam ecclesiā⁹ t ē loc⁹ dī sacrificij I tē Greg. in. iij. li. dialogorū ait de remigildo rege leouigildi filio. ¶ De manu hereticoz cōmunio non est recipienda.

Uenerunte paschalis festiuitatis die intempeste noctis⁶ silentio ad eū pfidus pater arrianuz epm̄ misit vt ex eius pfidis manibus sacrilege consecrationis cōmunionem acciperet⁸. atq; p hoc ad patris gratiam redire mereretur. Sed vir deo deditus arriano episcopo venienti exprobrauit vt debuit: eiusq; a se perfidiā dignis increpationibus repulit. I tem Innocētius capitulo septimo.

¶ Sacerdotes hereticoz xpi honoribus non habent digni.

Arrianos h preterea cetera q̄ huiusmodi pestes detestamur: q̄ eoz laicos conuersos ad deum sub imagine i penitentie ac spiritussancti sanctificatione per impositionem man⁹ suscipimus: non videntur clerici eorum cum sacerdotij aut cuiuspiam ministerij suscipiendi dignitate esse: quoniam quibus solum baptismum ratum esse permittimus (quod vtiq; in nomine patris et filij et spiritussancti petitur) nec spiritumsanctū eos habere ex illo baptismate k illisq; ministerijs arbitramur l. q̄niam m cū a catholica fide eorū auctores discederēt: etiam extra ecclesiā. Uel dic q̄ sufficiēs est quo ad hoc q̄ nō possunt conferre de merito vite. gl. dis. multi.

g ¶ Acciperet. Quare in necessitate possūt ab heretico baptismuz accipere et nō eucharistiaz dicit rōnē. xxiij. q. j. si quem.

h Arrianos. Sacerdotes idignos christi honoribus.

i ¶ Sub imagine penitentie. Imaginez penitentie appellat publicam reconciliationem que fit per man⁹ impositionem.

k ¶ Baptisma te. Qō fecerunt vel acceperunt. s. ea. q̄. si quis contra.

l ¶ Arbitramur. Subaudi dicimus. nō enim videtur clerici. tē. quia eorum laicos. tē. quasi cū hoc alīs sit ō laicis: merito sic debet eē de clericis. nō em̄ clerici simili forma recipient t ideo patet q̄ sunt digni ecclesiastici honorib⁹. t continuatur hoc. c. cum fine illi⁹. s. eo. supervenien te. Uel dic q̄ eorū. i. ꝓtis. q. d. ꝓtis laicos eorū ita suscipim⁹ nō tm̄ clerici ita suscipiendi sunt in honore.

Nocte quatuor ptes sūt.

m ¶ Cum. Hec ratio non videt sufficiēs: s satis videt i hoc q̄ dicit auctores eorū. nā tunc sunt auctores eoruz cū illi et isti sunt

a ¶ Perfectionē. i. sanctitatē t officij executionem.

b ¶ Ut eoz. i. qt eoz vt sit relatiuū cū cā. t ita p hoc precedēs lectio approbata nō videt. i. iō nō vī. q̄. tē.

c ¶ Imperfectos. qi nō receperūt gr̄am p illud baptismā.

d ¶ Qui tetigerit. tactu mentis. extra de sen. excom. nuper.

e ¶ Damnati id est damnationis vel auctoris iam dānati. tē.

f ¶ Ex eo. non est rō hec: qi sūt q̄dā sacramenta q̄ iterantur: q̄dā nō: vt victio infirmoriū: t dedicatio ecclesiarū.

g ¶ Impositio. reconciliatoria. t intelligas de pnata: qi solēnis nō iterat.

h ¶ Precipit. quotiēscūq; reuertunt ad heresi. ē. e. hi q̄ baptisma. tē.

Impositio manus est multiplex.

i Ann⁹. Sensus ē: manus impositio pōt repeti. vt. j. de cō se. di. iiij. quō baptismus. t xviij. distin. sicut.

k ¶ Impositio sēcratoria. sed ꝓfirmatoria nō. Ite nec ordinatoria: s curatoria bñ iterat de q̄ 6. Super egros ma⁹ iponēt tē. vt xcvj. dis. Illud. Reconciliatoris sīl⁹ vt h. iponit em̄ recōciliatoria man⁹ hereticis reuersis. vt ē ea. arrianos. de conse. dis. iiij. quō. t excōicat⁹ vt. xj. q. iij. cū alīs ex penitētib⁹ vt. l. di. i capite. Et i heretic⁹ vel excōicatis nō est sacrīm. t tō repetit. In penitētibus si est publica nō iterat: t euenit tm̄ epis. vt iterat. t euenit etiā pbīs. vt. xxvj. q. vj. c. pbīs. ¶. ecce

l ¶ Non sicut. i. licet.

perfectionē a sp̄us quā acceperant amiserunt: nec dare eius plenitudinē pōt: q̄ maxime in ordinatiōib⁹ operat: qui p impietatis sue pfidiā fidē dñi p̄diderūt: ꝑpter qō fieri nō pōt vt b eorū ꝓphanos sacerdotes dignos xpi honoub⁹ arbitremur: quorum laicos imperfectos c (vt dixi) ad spūsscti perfectā gr̄am: cū pnie imagine recipim⁹. ¶ Itē legitur. Qui tetigerit d imundū immundus erit. Quō ergo ei tribuet q̄ immundicias t spurcitias cōsue uit accipere? t infra. Qui particeps fact⁹ est damnati e quō honorem debeat accipe inuenire nō possumus. Ex eo f aūt q̄ man⁹ impositio g iterari ꝓcipitur h sacrm nō esse ostendit. U ñ Aug. de baptismo. li. iiij.

¶ Manus impositio nō est sacramenti iteratio.

Ann⁹ impositio i non sicut k baptism⁹ repeti l nō pōt qd em̄ est aliud nisi ofo sup hoīem? ¶ Cū ergo innocenti⁹ solū baptisma hereticis ratū esse pmittat: cū gregorij⁹ sacrilegā vocet consecrationem arrianorū/cū cyprian⁹ q̄cunq; ab hereticis fiunt: carnalia et inania t falsa iudicet: cū hieronymus oīa que ab eis offeruntur cōtaminata i cōspectu dei asserat/cū leo extra ecclesiam nec rata sacerdotia nec veras sacrificia esse testet: patet q̄ sacramenta ecclīastica ꝓter baptisma (vt supra dictum est) ab hereticis ministrari non pōt.

Ite obiscitur illud Hieronymi ad luciferianum.

¶ Qui in baptismo scrūs est: ad altare pcrō non accedat.

Sicut xp̄s est qui baptizat m: ita ipse est q̄ sctificat vñ oro te n vt aut sacrificādi licentiā ei tribuas: cuius baptisma approbas: aut reprobes ei⁹ baptisma: quē non putas esse sacerdotem⁹. neq; em̄ pōt fieri q vt q̄ in baptismo sanctus est: sit ad altare peccator.

¶ Sz hoc de pctōre tm̄ catholico non de heretico intelligē dū est: qui quicquid cū fide catholica pro officio suo facit: licet indign⁹: tñ diuina gr̄a cooperāte⁸ ratū esse credit: alioquin si de hereticis dictū intelligit: ipse sibi cōtrari⁹ esset: cū dicat in Osee. Sacrificia eoz tē. et alibi in persona domini.

¶ Benedictionibus hereticorum deus maledicit.

Maledicam r benedictionibus vestris. hoc est: quicquid vobis benedicit per me erit maledictum.

Hoc ergo intelligendū est de heretico: illud aūt ad luciferiānū de ecclīastico peccatore.

De quo Augu. ait in libro de corpore domini.

¶ Boni et mali sacerdotes eque corpus christi cōficiunt.

Intra catholicā ecclīaz in mysterio corpis t sanguinis dñi nichil a bono mal⁹ nichil a malo min⁹ pficit sacerdote: q̄ nō in merito cōsecrantis: sed in ꝓbo pficit creatoris t virtute spūssancti. ¶ Si ergo in merito esset sacerdotis:

Omicida et adulter: an cōfessi pos sint.

Osee. ix. a.

Concessio aliq̄ eius cōdemnat. Mal. ix. a. xj. pg. t Concor. textus l. l. ff. de iurisdi. om. iu. z. l. ad rē mobilē. et l. ad legatū. ff de procur.

s ¶ Sicut xp̄s in Baptizat. Interi⁹. de pse. di. iiij. nemo vel cum effectu.

o ¶ Uñ oro te. Putabat iste eū q̄ homicida vel adulter fuerat: mūdari t baptismo: nō ita tñ vt dign⁹ esset sacerdotio. Gratian⁹ tñ hoc intelligit de occulto pctōre. nā dicebāt q̄dā de tali t male q̄ lz posset baptisma dare nō ēt cōficere: t hic tales reꝓhendūtur. Et ꝓ in hoc ē argu. ff. l. di. qui sub gradu. Sed ibi ō depositio cū quo dispēsat vt baptizet. et h̄ de tolerato.

Osee. ix. a.

p ¶ Esse sacerdotē. i. sacramēta posse cōficere q ¶ Pōt fieri. Argu. q̄ vno de duob⁹ q̄ sūt cuī dē iuris cōcesso: alterz cōcedit. ex ꝙ em̄ aliq̄d alicui concedit: ei⁹ cohērens et pcedit. t vt. j. iij. q. vj hec ꝓppe. t. xvj. q. j. si monach⁹. et. q. ij. capi. j. ¶. viij. distinc. quo ture. ij.

r ¶ Cooperāte. Istud cooperante falsum est ꝓtum ad dantē vel facientem: nō ꝓtū ad recipientem. j. ea. dominus.

s ¶ Maledicā. Aliam exꝓpositionem huius verbi habes

J. e. multi secularium.

¶ Hoc ergo. Hec est. xj. pars huius. q. in qua ꝓbat q̄ malicia sacerdotis non nocet aliis in sacris ꝙuis sibi noceat. t hoc vsq; ad. ¶. ex his. Jo. de fan.

Intra. ab illo loco vsq; ad ¶. sacerdotes. loquit

Universidad de Deusto Biblioteca

omnia.ca.de malis sacerdotibus toleratis ab eccl'a.

a ¶ Recreatur. quo ad sustentationem corpis: z post gnime: vt de conse. dist. ij. non iste panis.

b OMnia sacramenta. ¶ Et verbū. i. predicatio que si fiat ab indigno alijs ꝓdest: sed sibi nocet. ar. distin. lxxxiij. §. q̄ꝯ. argu. xv. q. vlti. ca. vlti.

c ¶ Dictū est. tales instruunt deus z qualē eos punire debeat. xl. dist. multi.

d ROpheta ait. hic ꝓbat q̄ mal⁹ sacerdos pōt cōficere: q̄ saul malus erat z ꝓphetauit. immo mali habent ofa dona spūssancti p̄ter charitatē. ſ. eo. multre. hystoria autē erit hic pro casu.

Sacerdos malus conficit.

e Non nouit id est non approbauit: ita dicunt alicꝫ scholares q̄ nō sunt aliqui bus i scholis cū videt eos in terra sua: dicūt nō nouit vos. vel q̄ſ sunt diuites dicunt pauperib⁹ nō nouit vos: vel (q̄ꝫ pei⁹ est) nolūt loqui cū eis.

Wat. xxiij. a Honores mutāt mores.

f OPropheta. Ad litterā intelligitur de babylōica captiuitate. nam Cyro dante licētiā reuertēdi de babylonica captiuitate: ppls israel edificauit altare: z deiecerunt fundamentum templi: sed per litteras cābise ducis militie ipsi⁹ Cyri p̄hibit⁹ est in edificatione procedere vsq̄ ad secundum. ānum darij: in quo iussus est edificare templum ceptū ab aggeo propheta ad hoc exhortante ppm. Loquitur ergo Hieronymus de medio tempore in quo immolabāt in altari: sed domū dei. ſ. templū reedificare negligebāt: cū domos ꝓpias reedificarent quod in ipso aggeo plenius patet.

Wat. vij. c. De babylonica captiuitate.

nequaq̄ ad christum pertineret: nunc autē sicut qui baptizat ipse christus est: ita ipse est qui per spiritū sanctū hāc suā efficit carnem z transfundit in sanguinē. Credendum est em̄ q̄ in verbis christi sacramēta conficiantur: cuius prius creātur imperio: ei⁹ vtiq̄ verbo re creātur[a] ad melius. I dem in lib. ij. contra epistolam parmeniani. ¶ De eodem.

OMnia sacramenta obsunt indigne tractātib⁹ psūmt tñ p eos digne sumentibus: sicut z ꝺbū[b] dei vñ dictū est[c]. Que dicūt facite: que autem faciunt facere nolite.

I tē in tractatu epi'e Johan. ¶ De his qui scis male vtunt

ROphetauit[d] saul rex malus cū etiam sanctū dauid psequeret. nō ergo se tacēt qui forte sine charitate habent sanctū munus dei: sed videāt qualē rōnem sint habituri cū deo q̄ sanctis nō scē vtūtur. Ex his erunt q̄ dicuri sunt in iudicio: z in noie tuo ꝓphetauimus: quibus nō dicentur mētimini: sed nō nouit[e] vos ꝛc. Spiritū ergo prophetie dicēdi sunt habuisse: ſz nō meritū.

I tem Hiero. in aggeo. ij. cap. ¶ Quisq̄ nō tā sanctificat ex hostijs q̄ pro pctō pollūtur.

OPropheta[f] q̄ altari tm̄ extructo z domo mea diruta[g] hostias michi offers i altari: z victimis eius sanctificari te putas. Scito quoniā sanctum quidem est quod offertur in altari: sed nō tā sanctificaris ex hostijs q̄ ex mortuis operibus polluaris.

I tē Aug. in lib. de verbo dñi. ¶ Cōtra spūsctm̄ verbū dicit cū ex dispsione numꝰ reditur.

ITa fit verbū[h] cōtra spiritūsanctū cū ex dispersione ad cōgregationē[i] nūꝰ[k] venit: q̄ ad remittenda peccata accepit spūsctm̄. ad quā cōgregationē: z si p malum clerici cū: sed tñ catholicū ministrū reprobū z fictū: si aliqs accesserit corde nō ficto: in ipso spiritussanct⁹ opatur remissionē pctōrū: qui in sancta ecclia itaopatur: vt reprobos fugiat: z tñ per eoz ministerū probos colligat. I dē in sermōe de remissione peccatorū. ¶ Nō meritis hoim: sed virtute spiritus sancti pctā remittuntur.

UTeuidēter ostenderet dñs a spūsctō quē donauit fidelib⁹ suis dimitti peccata nō merit⁹ hoim: quodā[m] loco sic ait. Accipite spiritum sanctū. z cōtinuo[n] subiecit. Si cui dimiseritis[o] peccata: remittūtur ei: hoc est spūssanctus[p] dimittit non vos. Proinde sicut is quē sacerdos tolerat in ecclesia: est tñ extra ecclesiam z extra corpus eius cuius caput est christus. si ei ostiarius[q] non aperuerit ita non ideo extra eccl'am est: z nō est de corpore si quis pastoris ꝓiudicio[r] cōpellit foris eē. I tē ambro. de sacramentis. ¶ Deus non merita ꝓnarum sed sacerdotum officia considerat.

AUm[s] scriptura[t] testet[v] g ¶ Domo mea diruta. i. edificatione virtutum. diruit em̄ remotis virtutibus anima. xv. q. j. merito.

h ITa fit verbum. i. blasphemia. j. de pen. dis. j. §. vltī. z di. iij. §. siue. ꝟ.

i ¶ Congregationem. i. vnitatem ecclesie.

k ¶ Nūꝰ. Et ita peccatum in spiritum sanctū est finalis impenitentia. de qua dicit Augustin⁹ de peniten. dist. vj. ca. j. z finali. z notani. xxv. di stin. qualis.

Impenitētia finalis est peccatū in spiritū sanctū.

l ¶ Et tamen. Hoc dicit: q̄ ab isto possum accipere etiam sine necessitate.

UTeuidenter ostendit. m ¶ Quodam loco. ita z aducat⁹ pt allegare vt dicit ḡdā lex. xlv. di. cū beat⁹.

Ut dicit ḡdā lex bona est allegatio.

n ¶ Et continuo. Argu. ꝺbo rum ordinē spectādum esse. vt xxij. q. j. §. j. arg. ex serie verboꝝ alicꝫ ꝺ perpēdi. j. xxiij. q. j. alien⁹.

o ¶ Dimiseritis. Bñ dixit dimiseritis: nō cui putaueritis dimitti.

p ¶ Hoc ē spiritussanct⁹. j. xj. q. iij. illō. z. c. nemo condēnat. j. e. q. dictū est. j. ō cōse. distinc. iij. neme. ꝟ.

Johan. xx. f.

q ¶ Ostiari⁹. id est xp̄s idē est et ostiū. vt. j. e. q. ordinationes.

r ¶ Preiudicio. i. prauo iudicio. j. xxviij. q. iij. si q̄s. z. xj. q. iij. si epūs

Preiudicium est prauū iudicium.

epūs forte. s. ea. q. remissio nē. j. xj. q̄. iij. q̄d obest. ꝟ.

s ¶ Um scriptura. hic inredit Am brosius ꝓbare q̄ spūssanctus tempore hoc operat⁹ inuisibiliter in sacramētis eccl'ie q̄ꝫ ex eo ꝓbat: q̄ olim visibiliter operabatur in legalibus sacramentis.

t ¶ Scptura quā nō hēm⁹: ſz est i scptura. lxx. inter

v ¶ Testet ꝛc. q. d. cū null⁹ dubitare hic [pretū.

Spūssanct⁹ olim visibiliter operat Judi. vj. f. iij. reg̃. x.

debet mēdaciter: apposuit Fran⁹: sicut dat intelligi vsq̄ ibi: ignis. nec reddit rōnē Ambrosi⁹ quare olim visibiliter: nūc vero inuisibiliter operet spūssanctus. nec fit ibi malorū mentis sacerdotū. vt. c. interposuit. sed dūtaxat bonorum pura helie/hieroboam z aliorꝫ sctorūz quos ibi Ambrosi⁹ noiat vnde ad presentē materiā nihil operatur. Joh. Et ita falsa ē litera. cum hieroboam ꝛc.

a ¶ Hieroboā Hieroboam qui fuit mal⁹ ꝑm falsum intellectum Fram: alij hie robaal: ḡsi sacra baal destruens.

Wat. x. c. Hieroboal vñ dicat.

hiero. em̄ sacrū hic dictus est gedeon: sed hoc nō faceret ad ꝓpositū Fram. Joā.

b MUlti. Hoc ca. intelligit de malis tolerādis: q̄ generaliter loquitur de oibus sacramētis. In pma pte rephēdūtur quidā laici q̄ vitā sacerdotū reprehendēdo diuina sacramēta ab eis collata cōtēnebant: gerentes trabē in oculis suis: et festucā volentes monere ō oculis alion. In secūda pte ostenditur q̄ ſctum cunq̄ sit sacerdos mal⁹ sacramēta tñ eius vera sunt: nec magis sanctificant a bono. In tertia ondit q̄d sit mysterium: z q̄d sit sacrificiū. Ultimo ponūt ꝺba Osee ꝓphete.

Wat. vij.

c ¶ Le deret. Ar. alterius crimen non nocere innocēti. j. ea. q. iij. c. j. §. e. q. fertur. f contra. ꝟ.

d ¶ Spernūt. Ex his cōuincitur q̄ missa malorū sacerdotuz audiri possit: et

f Constat. ter tus i. l. sanctimus. C de pe. cū constat per glo.

si ꝓhibitū sit in casu. vt. j. xv. q. vl. c. vl. j. vlt. q. iij. c. vl. §. fin. di. c. fi. j. §. di. xxxij. null⁹. di lxxxi. si q̄ ꝓbri Sed illud de publico vel de dānato: sed dic de tolerato. ꝟ.

e ¶ Minus. i. non.

f ¶ Incōprehēsibiliter. non em̄ a nobis cōprehēdi pōt quale transubstantiatio sub specie panis z vini corpus xp̄i et sanguis fiat.

Altaris mysterii incomprehensibile.

g ¶ Itaq̄. Et q̄ occulte z inuisibiliter.

h ¶ Dispensationē. i. virtutez z gratiam a deo dispensatā z collatam.

i ¶ Quia p̄ce. Sacrificia veteris testamēti nō faciebāt quod figurabāt. de conse. dist. ij. sacrificiū. z quod dicit p̄ce mystica consecretur hoc referas ad speciez facti sm̄ ꝟ. quia nec corp⁹ xp̄i cōsecrat: q̄ et p⁹ corpus sacratissimum erat. nec panis: q̄ ibi desinit esse status.

Corp⁹ xp̄i nō cōsecrat nec ēt panis.

k ¶ Quid melius corpore. certe alia xp̄i: vnde hoc dictū intelligas dūtaxat amplificatiōis gra. ſi. j. xxxij. q. vj. nichil. z. qō. vij. q. j. in oibus. Uel nec quasi nulla sacramenta ecclesiastica quo ad sanctitatem z reuerentiam. vt. j. de conse. di. ij. nichil. z ca. q̄ man ducat. z. xc v. distinc. ecce. vel inter res eiusdem generis. scilicet inter corpora alia. Uel intellige de corpe quod est christus.

Corp⁹ xp̄i excedit alia sacramēta quo ad reuerentiam. j. cor. xj.

l ¶ Qui rigat. j. ea. q. interrogo. sed ꝟ. ¶. dist. lxxxi. si qui pbri. Sed ibi exponeverbū. i. filiū: et sic non est ꝟ. de pe. dist. j. verbū.

Mala chie.ij

Es ¶ Uel quia. ibi duo vt respiciunt tm priorum membrū cui⁹ due inueniūtur expositiones per sequentia.

Significatius insup. d ¶ Nō ꝓgruēter. ie vitabant eoꝝ sacramēta.

c ¶ Docuerūt Ergo necnos ꝓsumere vt inueniri debem⁹: vt ō dis.xxxvij. qui de mēsa.j.ij q.v. cōsulanti.j.xxxj. q.j.q si.ℨ.di.lv. si eu angelica.ℨ. di.xlv.ca. episcopum.vij.q.j.c.j.

Errores petiliani.

d ¶ Non ꝙes illos.not. modū arguēdi de malis ad bonos.de cōse.di.i.c.i.j. xj. q.j.sacerdotib⁹. ℨ.di.xcj. submittitur.

e ¶ Omin⁹ declarauit. Nō. q ar.in hoc.c. improbat duas opiniones petiliani.q petilian⁹ dicebat immundiciā malorū mūdis obesse. Dicebat etiā q mali sacerdotes non conferebāt vera sacramēta. Dicit ergo i prima parte q immūdicia malorū bonis nō mundis non obest. In secūda ponit quādā obiectionem petiliani que nō tangit ꝓpositum ꝛ eam soluit. In tertia ostēdit q sacra sī in forma ecclie conferant a quocūq; vera sint: ꝛ hoc ostendit triplici exemplo cayphe/apostoli: ꝛ dauid In quarta ostendit q quales sunt q sacramēta accipiūt: talia sunt eis ipsa sacramēta. In quinta infert duplicē conclusionem contra duplicem

Mat. xxiij.a

indigne accedimus ad altare: ꝛ sordidi mūdū sanguinē bibimus: ꝛ infra. ¶ Maledicā ināt bñdictiōibus vestris: hoc est his que nunc meis benedictionibus possidetis: seu quicquid a vobis benedicitur/ maledicam: vel quoniam non benedicunt sanctis ex vero corde vel q⁹ qui inique agunt benedicū tur ab eis: adulāturq; peccatoribus dūmodo diuites sunt.

Item Fabianus papa episcopis orientalibus.

¶ Nō sacerdotum merita: sed que docent ꝛ ministrant considerare debemus.

Significatius insup plenius attendere multos in ipsis honoribus ecclasticis nō congruēter⁵ viuere sermonibus et sacramentis q̄ eos populis ministrātur. O miseros hoies q̄ hos intuēdo christū oblusicunt: qui ꝛ multo ante predixit: vt legi dei pot⁹ obtemperetur q̄ timitandi videātur illi qui ea q̄ dicunt non faciunt: ꝛ traditorem suum tolerans: vsq; in finē etiā eū euangelizare cū ceteris misit: nam apostoli talem cōsuetudinem non habuerunt: nec habendā docuerūt⁶. Item Nicolaus papa Michaeli imperatori.

¶ De eodem.

On quales sacerdotes dñi sunt sed quid de domino loquantur est vobis magnopere prouidendū: nec in vi cariis beati Petri apli vobis est attendēdū quid sint: sed q̄d pro correctiōe ecclesiarū quid pro salute vestra satagant: nec enim illos⁹ inferiores dicetis scribis ꝛ pharisēis sedentibus sup cathedram moysi: de quibus dñs precepit dicēs. Que cunq; dixerit vobis: facite: sm opera eoꝝ nolite facere. Erro imperator cōsidera si illos dixit audiendos: qui super cathedrā moysi sedebāt quanto potius qui sup cathedrā petri residēt esse existimas obaudiendos. Item Augustinus contra Petilianum.

¶ Sacerdotum immundicia: sacramentum non polluit.

Dominus⁷ declarauit⁸ in vno cetu hominum⁹ eadem sacramenta sumētium non obesse mūdis aliquorum immunditiā. Petilianus^h dixit. Ut si quisq; carmina sacerdotis memouiter teneat: nunquid ide sacerdos est: q̄ orat sacrilego carmen publicat sacerdotis: Augustinus respondit Ita, istud dicis q̄si modo quaeramus quid sit ver⁹ sacerdos. et nō quid sit verū baptisma¹. Ut enim quisq; sit verus sacerdos: oportet vt non solum sacramēto^k: sed iusticia quoq; induatur: sicut scriptum est. Sacerdotes tui induantur iusticia. ¶ Qui aut̄ solo sacramēto sacerdos est sicut fuit pontifex cayphas persecutor⁹ vnius ꝛ verissimi sacerdotis: quāmis ipse verax non est: quod dat tamē verū est. si nō dat suū¹: sed dei. Item ᵐ Cretenses male bestie: pigri corde. Si ergo ⁿ apostolus nescio cuius alicuius gene testimonium: quia verax comperit etiam ipse attestat⁹ est: cur nos apud quemcunq; inuenerimus quod christi est: verum est: etiā si ille apud quē inuenimus peruersus ꝛ fallax est: non discernimus propter vicium quod homo habet° veritatē quam nō suam sed christi habet ꝛ dicimus sacramentum hoc verū⁹ est sicut ille ait. testimonium hoc verum est. Sed nūquid ideo dicim⁹ etiā ipse homo verax est: q̄ dicim⁹

Psal. cxxxj.

Epime nides theba nus sacerdos malus fuit.

Ad tit. j.c.

turbat. Sed contra. iij.q.ix. pura.

p ¶ Uerū. Quasi dicat non. et ita non quicq; verū

opinio. petilianꝰ gras agens⁹ deo q̄ acquieuit petiliano suis rationibus.

f ¶ Declarauit. In pabolis de zizania separanda a tritico. xj.q.iij. nolite. et 5 hedis. vt. xxiij q.vij.c.j. Uel declarauit sustinēdo in iudam. ij. q.j vnus ex vobis.

Zizania an a trītico separanda sūt.

g ¶ Cetu. i. collectione apostō. vel ecclesie vbi sunt boni ꝛ mali xxiij. questione. iij. recurrat.

h ¶ Petilian⁹ dixit: abscidendo dicebat ei malū sacerdotem non posse conficere: q̄ nō est ver⁹ sacerdos: sicut nec laicus potest.

i ¶ Baptisma Quasi hoc querim⁹ ꝛ non illud ꝛ iō nō valet cē.

k ¶ Sacramēto. Ordine ꝛ officio sine iusticia. Arg. ℨ.xl. dist. sicut viri. Sz ibi agit̄ de essentia sacerdotis. hic de qualitate.

l ¶ Si nō dat suū. id est in non sua ſ; dei forma scilicet ecclesie.

m ¶ Itē. Uerba sunt epimenidis illius thebani sacerdotis q̄ mal⁹ fuit: ꝛ apls assumit eadē ꝓba in testimoniū in epla ad Titum.

n ¶ Si ergo. Et verū est supple: et iō approbemus.

o ¶ Habet. Arg. pro testimonio aliquis q̄ nō est bon⁹, ꝛ vt credat testimonio i quo verū dicit: ꝛ si in alijs mētiatur. ℨ.di. xxxvij.

Tit̄ ℨ.d.

Optatus mal⁹ fuit catholicus.

ℨ.Reg xxiiij. c.

Sacerdos ꝓfessus confiteri pōt.

dixit verax est. xxij.q.ij. homines.

a ¶ Uiolatis. i. violanda esse creditis.

b ¶ Sacrilegiū. Quasi ꝓbare sisma vestrū videamur: ex eo q̄ sacramēta vestra nō reprobamus.

c ¶ Si nō habebat saul. Quē dñs elegerat et fecerat regez. i. fieri iusserat. vt. j. viij q.j. audacter.

d ¶ Pānicula. Quādo ꝓfecdit etiam de vestimēti sui. vt. ij. q. vij ℨ 5 his. ꝛ ℨ. ite opponitur.

e ¶ Oia munda mūdis. Iuxta illud. Qui manibus sordes operum pr⁹ abluebat sordes. Int⁹ re mūda: q̄ mūdis oia munda.

f ¶ Oprati. p prius nomē est: ꝛ erat mal⁹ catholicus vt heretic⁹ fez occultus.

g ¶ Sacrificio Hic pātet q̄ presbit⁹ ꝓficit. vt. j. ea. nō nocet. ꝛ. c. dictū. et de cōse. dist. iij. nō invobis. ꝓterea q̄ cētō quare dānatus a deo posset ꝓficere q̄diu toleratur ab eccla sz dānatus ab homine nō. Dicas q̄ hereticus excōicat⁹ pōt hoc facim ꝛ reliqua sacra ministrare p capitula q̄ dixi. Quidā tm Iuuz dicit p id q̄ est xxiij. q.j. scisma vbi dicit pelagi⁹. Si sit ista ducere regimur non est christi corp⁹ q̄ hereticus ꝓficit. Itē q: hoc sacrz est sacrim vnitatis. vt de cōse. dist. j. q: passus. Itē qui extra vnitatē ecclie cōficit non potest. vt. ℨ.e. extra ecclesiaz. j.e. sacerdotes.

h ¶ Pollui. Arg. nō iputari socio petiti alteri⁹ si ei displiceat: dūmō eū admoneat vt resipiscat. vt j.e.q.iij. c.j. incipit/ nulli⁹ crimē. ar. xxiij. q.iij. Credite

sacramentū hoc verū est: Uobis aut̄ necesse est: vt semper erretis q̄diu propter hoim vicia dei sacramenta violatis⁹ aut nos ꝓpter dei sacramenta q̄ in vobis violare nolumus etiam vestri scismatis sacrilegiū^b assumere putatis. Item Baptismi ergo puritas ab impuritate vel immundicia cōsciētie: siue dantis: siue accipientis oīno distincta est. Item. Memento sacramētis dei nichil obesse mores malorū hominū: quo illa vel non sint vel munus sctā sint. Item Si nō habebat saul^c sacramenti scti tatē: quid in eo Dauid venerabatur: Si aut̄ habebat innocentiā. quare innocentē pseque bat: Hā eū ꝓpter sacramenti vnctionem: et honorauit vinū ꝛ vindicauit occisum. Et quia vel panniculum^d ex eius veste abscidit: percusso corde trepidauit. Ecce saul non habebat innocentiā et tm habebat sctitatē nō merito vite sue sed vnctionis. nā hec sine innocētia hīi nō pōt: sed sacramentū dei (qđ ꝛ i malis hoib⁹ est) sctm est

Item. Dos dicim⁹ tale; cuiqs sacrificium fieri qualis accedit vt offerat: et qualis accedit vt sumat: et eos de sacrificiis taliū māducare q̄ ad illud tales accedūt quales ꝛ illi sūt. Itaq; si offerat deo malus et accipiat inde bonus tale cuiqs est: qualis q̄sq; fuerit. q: illud scriptū est. Sic^e mūda mūdis

¶ Per hanc sniam veridicam et catholicā: etiā vos optati⁸ sacrificio⁵ non estis polluti⁹ si facta eius displicebant vobis: non vtiq; panis illi⁹ panis lu

vtij.q.j. q̄d aut̄ ℨ.xl.q. iij. q̄ prædecessor. ℨ. xxiij. q. iij. si habes ℨ. de cōse. di. j. in sancta. prima. ℨ. e. q̄. v. c. j. ℨ. Dñs

i ¶ Pus tus q̄d fecit. q̄ signa patētie ostēdit nob⁹;

k ¶ Primā. i. primo confectā eucharistiā dedit nā vna sola est: ꝛ ideo nō est prima vel vltima. Uel sic primā. i. vnicā et nō plures.

l ¶ Ore. Cum dixit hoc est corpus meū. ℨ. de cōse. di. ij. accipite m ¶ Ceteri. ℨ. xxiij. q̄. iij. in bon⁹. ꝛ ea. ℨma. gnū. ℨ. de pcra. di. ij. cum oē. ℨ. So. ℨ ibi de bucella panis quā soli iude tradidit postea hic ℨ corpe xpi q̄ ꝓ nō tradidit si bi: postea omnibus dedit.

n ¶ Nominauit. vos/ nescio. ſz credo q̄ ibi q̄ intingit mecum manū tē. ar. in. ſti. de exhere. li. ℨ. sed femininū.

Mat. xxvj. Joā. xiij. c.

o ¶ Ioculis. Arg. cōtra infideles seruētes q̄ sint sicut dyabol. de pen. di. i. ℨ. hoc idem.

Joā. vj. g.

p ¶ Non noctu Ad ecclesie. ℨ. 6 consecrationez. dū nō cessaret ois pactio: vl aliqua turpis p̄missio: ꝛ aliquid execrata potius ꝓfecrata dicitur. vij. ea. q. iij ecclia. sed hoc idē cōsecrātis. nā reuera consecrata est.

Mat. x. a.

† Adde qđ si sacerdos nolit ꝓferre/ nisi sibi dē pecūia vide. ℨ. ea. cā. ꝛ q. baptizandis.

r ¶ Sed obiicit. Respicit. ℨ. si ergo. ℨ. primo me postrus. Nā inducit vtā sera. quedam directe: quedaz a sensu contrario ad probandū q̄ malus sacerdos non possit conficere sacramēta. sed ibi respondet in sequenti. ℨ. cum vita.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a Sacerdotes. b Qñ vitā. Quātū ad rē sacramēti. s. vtrūq; conficiant. alis vita non exigitur vt conficiant. c Macula. mortalis peccati. arg. de pse. di. ij. ḡ dic. vel venialis: z tūc est cōcilū. arg. dist. vj. testamē tū. nyg. Tamē hec auctoritas intelligit de macula corporali. vt. xlix. distī. hic etiā. z ita sophistice iducitur. ℣. nō accedat. duz em̄ est in pectore pcantis signū alienus: q̄ exurit et non sanat: nō pt̄ digne accedē ad altare. ℟ pe. di. xj. c. inter hec hyrcū. Leui. xxj. c. Un notatur hic q̄ quilibet sacerdos p̄ se debet pro mortali petō suspendi: q̄ ad se cipiētes p̄bo non: nisi vt notatur. xxvij. di. ℣. verū. et. c. nullus.

Sacerdos q̄n pro populo interpellāt: z petā pl̄s comedūt: ℣ qr̄ sine precib⁹ ea delēt atq; cōsumūt: q̄to dignores fuerint: tāto faciū in necessitatib⁹ p qb⁹ clamant eraudiunt. Rē Gelasi. Elpidio epo. Non adest sacramentis spiritus sanctus: que p criminosos ministrantur.

Sacrosancta religio que catholicā cōtinet disciplinam tantā sibi reuerētiam vēdicat vt ad eam q̄libet (nisi pura conscientia) non audeat peruenire. Nam quomodo ad diuini mysteriū cōsecrationē celestis spiritus invocatus adueniet: si sacerdos z qui eum adesse deprecatur: criminosis plenus actionibus reprobet.

Item Grego. in registro. Manus immunda tacta in quinā non mundat.

Decesse est vt munda sit manus q̄ diluere sordes curat nec tacta q̄q; deterius inq̄net si sordida sequens lutum tenet. Scriptū nāq; est. Mundamini qui fertis vasa dñi. Domini etenim vasa ferunt: qui p̄ mox alias ad interiora perducēdas vapulaturas a primo mancipio gehenne. xl. distī. si papa. Sanguis subditor. requirēt de manib⁹ pastorū.

Quero. Quid est ōdicatus que plures commouerit: z plus fecit compagi hominez: ita vt oia peccata per eaz tollant: sed per corp⁹ christi tantū venialia tollūtur: vt de cōsecra. dist. ij. iterat. z. c. quotidie. et sic nō obs. ℣. eo. multi.

Verbum. Id quod ꝓbo significatur vel p verbū concipit. Cadere. de consec. dist. ij. qui bene.

Q. Nota q̄ tria dicūtur hic. scilz q̄ sacramēta dominū non rite vt recte conferunt nisi a dignis cōferantur: et a dignis sumantur: z in forma ecclesie. primum notatur ℣: nisi p sacerdotē: secundū ibi: nec misterium ibi: atq; id. ℣. Quidā dicunt ca. in duas pres. In prima fit mētio de sacrificio quod a deo accipit ꝓ q̄ offertur: z hoc vsq; ad illū locū atq; id. In scda fit mentio de sacramēto q̄ non accipit ab eo ꝓ quo offert: et dicit sine vicio. i. sine peccato.

Ecclesie est vt munda sit et sancta nec nisi ab eis accipiat q̄ offert ꝓ q̄bus ꝓ offert atq; id sine vicio⁹ sit: vt pro viciosis⁵ mundādis⁵ offerre hoc certe oēs cupiūt q̄ ꝓ se offerri

Impiecātis. i. innocātis p̄ peccatis nr̄is. rūq; dictū. ephesijs.

Ad interiora. i. spiritualia et celestia: vel dic. ad est ad vicia: z tunc dic pducendas a vapulaturas a primo mancipio gehenne. xl. distī. si papa.

Quero. Quid est ōdicatus que plures commouerit: z plus fecit compagi hominez: ita vt oia peccata per eaz tollant: sed per corp⁹ christi tantū venialia tollūtur: vt de cōsecra. dist. ij. iterat. z. c. quotidie. et sic nō obs. ℣. eo. multi.

Verbum. Id quod ꝓbo significatur vel p verbū concipit. Cadere. de consec. dist. ij. qui bene.

Q. Nota q̄ tria dicūtur hic. scilz q̄ sacramēta dominū non rite vt recte conferunt nisi a dignis cōferantur: et a dignis sumantur: z in forma ecclesie. primum notatur ℣: nisi p sacerdotē: secundum ibi: nec misterium ibi: atq; id. ℣. Quidā dicunt ca. in duas pres. In prima fit mētio de sacrificio quod a deo accipit ꝓ q̄ offertur: z hoc vsq; ad illū locū atq; id. In scda fit mentio de sacramēto q̄ non accipit ab eo ꝓ quo offert: et dicit sine vicio. i. sine peccato.

Rite. quo ad offerentem et accipientem.

Pro quibus offertur. supple nec potest rite offerri nisi ab eis.

Sine vicio. i. non sit extra formam ecclesie. sed in ipsa forma ecclesie.

Ut ꝓ viciosis. Expone vt recte possit offerri ꝓ viciosis. i. venialia habentibus. Sed intellige generaliter q̄ offertur etiam ꝓ habentibus mortalia.

Mūdandis. i. venialis peti maculā habentib⁹.

Sanguis fabdit. requirēt de manib⁹ pastorū. ꝓdicatio i respectu effectus est potestas christi. Esaie liij. D.

Adde q̄ hoc verborū superstitiose ℣ ponit. fratris est apostoli nec sororis. iuctus ℣. ℣. ℣.

Universidad de Deusto Biblioteca

sacramentis: sint vtiq; scilicet.

b ¶ Sūt. Quæ quocūq; dentur literarū nō debēt ideo ipsa sunt. id est firma et vera sunt et bona.

c ¶ Dan⁹. ff. de ac. man⁹ ipositio. S. ſz hic de cōsecratoria.

d ¶ Dādi. Id est cōsecrādi. vt dandi ipsam ordinationem.

e ¶ Aud. Argu. ſ illud gñale quod est ff. de trālla. inf. cōporalia. et. vij. qō. j. factus. ff. si quis can. ḡtiens. arg. lxij. dist. salomitana. et. lxv. dist. m. de iudeis. vij. qō. j. episcopus.

f ¶ Necessitate. hic apte colligitur: q laici nō habēt ius baptizandi. nisi large dicat ius vel potestas. i. pmissio vt. j. de cōse. dist. iiij. constat. et c. a quodam. et. xxx. q. j. ad limina.

Baptizandi ius nō habēt laici.

g ¶ Nescio. id est non approbo si q̄s dixerit repetendum.

h ¶ Veniale delictuz est. hic philosophicū tē peramētū ē. Nā in vitate nullus est. Et est si. xxij. q. ij. in quibus.

Philosophicū tēperamētum.

i ¶ Habebit. Ar. cōtra. et de iurepat. qō autem in fine.

k ¶ In moneta. i. signis vt sigillis nūmismatibus vel instrumentis monetā cudendi.

l ¶ Punitio. Illi varijs penis puniūtur. C. de fal. mone. per totuz. parcitur tamen illi qui forsmānit: si antēq̄ venētes: eā ꝓpositi q̄ pro bono pacis (correcto scismatico rū errore) suscepti sunt: et si visum est op⁹ esse vt eadē officia gererēt q̄ agebāt: non sunt tñ rursus ordinādi ſz sicut baptizmus in eis: ita ordinatio mānet integra: quia ꝓpter quā fuerat vtilitatē: qō vnitate pacis est correctā: nō * in sacris que vbicūq; sunt[b] ipa vera sunt: et cū ipi expedire videt eccle: vt ꝓpositi earū venētes ad catholicā societatem honores suos ibi nō administrēt: nō eis tñ ipa ordinationis sacra detrahunt: sed manēt etiam sup eos. Ideoq; nō eis: i ꝓpho man⁹[c] ipont ne nō honſz ipi sacro fiat iniuria. et ifra.

¶ Sicut aūt est i baptizmo qō p eos dari possit: sic in ordinatiōe ius dādi[d] ē: vtrūq; qđē ad gnciē suā ḡdiu charitatē non hñt vnitatis. Sed tñ aliud est prorsus nō hře: aliud pniciose hře: aliud[e] salubriter hře. quicqđ non habeſ dandū est cū opus est dari: qō ꝓ pernicioſe habeſ: per correctionē depulsa pnicie agēdū est vt salubriter habeaſ. Et et si laic⁹ alicui pereūti necessitate[f] cōpuls⁹ baptisma dederit: quod cū ipse acceperit: quō dādū esſet addiscit: Nescio[g] quisq; dixerit pie esse repetendū: nulla enim cogēte necessitate si fiat ei: alieni muner⁊ vsurpatio est. Si aūt necessitas vigeat: aut nullū. aut veniale delictū est[h]. Sed si i nulla necessitate vsurpetur et a quolibet cuilibet detur: qō datum fuerit nō potest dici non datū: ḡnūs recte dici possit illicite datū. illicitam ergo vsurpationē corrigit remiſcētis et penitentis affectus. qō si non correxerit: manebit ad penā vsurpatiōis qō datū est: vel ei⁹ qui illicite dedit vel ei⁹ qui illicite accepit nō tñ pro nō dato habebit[i]. Si cñ aliq furtum et extraordinarie nō in monetis[k] publicis aurū vel argentū percutiēdo signauerint cū fuerit deph̄ēsum nōne illis punitis[l] vl indulgētia liberatꝫ cognitū regale signum thesauris regalib⁹ cōgregek⁊ Et paulopost. ¶ Si forte militie characterē in corpore suo non militās pauid⁹ exhorruit[m]: et ad clementiā imperatoris confugerit et impetrata venia militare tā ceperit: mundq̄ hoſe libera to atq; correcto character ille repetitur: an non potius agnitus approbak⁊ an forte minus haberent sacra xp̄iana q̄ corporalis hec nota⁊ cū videam⁹ nec apostatas carere baptizmate: quib⁹ vtiq; per penitentiā redeuntib⁹ nō restituitur: et ideo amitti nō posse iudicak. ¶ De his[n] qui ab ecclie catholice vnitate separati sunt: nulla tam q̄stio est: quin habeāt et dare possint sacra: sed pniciose hñt: pnicioseq; tradūt: qđ extra viculum pacis sunt neutri sacramēto iniuria facienda est. et ifra. ¶ Sicut nō recte habet qui ab vnitate recedit: ſz tñ habet et ideo redeunti nō reddit: sic etiā nō recte dat qui ab vnitate discedit: sed tñ dat qō accepit. et ideo quod accepit ab eo venienti ad vnitatē nō iteratur. et infra. Sicut redeunti nō dak: qō et forsꝫ habebat: sic venēti repetendū non est qō forsꝫ acceperat. vnde consequēter intelligitur peruersitatem hominū esse corrigendā: sanctitatem aūt sacramentorū in nullo peruerso esse violandā. Constat enim eū in peruersis hominibus et sceleratis: siue in eis qui intus sunt: siue in eis qui foris sunt impollutā atq; inuiolabilē permanere et q̄ dicunt eam mali polluere (ḡtū in ipis ē dicunt) cū illa ipolluta pmaneat: sed in bonis pmanet ad premium: in malis permanet ad iudiciū. et ifra. ¶ Quō catholici non clarificāt dñm qui sacramenta ei⁹ tā debita veneratione psequunt: vt etiā si ab indignis tractata fuerit vel sua peruersitate damnatis illa in temerata sanctitate pmanere demonstrantur.

¶ Ex his verbis Augustini constat in omnibus

mentū ecclesie talē est illi qui accipit qualis est ille q̄ accepit vel qualis est q̄ se sacrificat. nec malicia dantis impedit bonitatē. et hoc ꝓbat p multas similitudines quas ponit in hoc. S. et p. ix. auctoritates. et hoc probat vsq; ad. c. statuimus. ij. Joan. de fan.

¶ Ex his. ¶ Inferit ex precedenti ca. q̄ sacramēta vera sunt apud hereticos indistincte vsq; ad. S. opponitur. et ibi objcit Augustin. put ipe intelligit Aug. dicere vsq; ad. S. sed ne. ibi ponit vnaz solutionē vsq; ad. S. Quis. vbi ponit aliam bonā et catholicā. ad quā ꝓbandaz inducit quattuor exempla que notabo in littera.

a ¶ perimāt. Illa. i. eox abusio. Ab isto loco dicit Jo. de fan. q̄ vba sunt Augustini. vsq; ad. S. opponit. Y. contra. immo Sfanti vt in notula hic apparet. j. e.

b ¶ Crassus. Iste dictator fuit contēporaneꝰ Julio cesari et pōpeio: et a parthis auro ferueti interfectus est.

c ¶ Aurū. Cuius ope vel cōsilio furtū ꝓmitti tur tenetur. ff. de cōdi. fur. ꝓinde Est aūt differēta inter furē et cōmunicatorez: q̄ cōicator manifestus esse non potest. ff. de fur. is qui opem.

d ¶ Furti. Videt ergo q̄ teneāt ds se purgare de cōscientia. arg. insti. de obligque ex delic. S. sed he actiones. C. de fur. ciuile. arg. l. qō. iij. q. Pilatus. cū suis concor. Et ita est arg. q̄ ds pōt et tenet indicare furtum. arg. extra de fur. qui cū fure. cū pcor. ibi positio. Arg. extra. ff. de pdi. ob tur. cau. idē et si ob stupū. S. vlti. et. ff. de ꝓscrip. ver. solet. Nā in vtraq; dicit q̄ hucire possum accipere pecuniā a dño vt seruū indicem fugitiuum. Jo. Sol. in casu isto videt posse dici q̄ sm canones non est licitum accipere secus sm leges.

e ¶ Et perhiber. Hic apparet potꝰ hec esse verba Gratiani ꝓ Augustini.

f ¶ Opponitur. Hoc modo ꝓcedit in hoc. S. primo ponit obiectionē suā contra Augu. quam tangit vsq; ad. S. sed ne. ibi ponit quādā solutionē suā que ꝓtenditur vsq; ad. S. Quis et. ibi aūt ponit aliam q̄ magis cōmunis est ad quā ꝓbandam inducit quadruplex exemplū. primū ibi: ipsa enim. secūdum ibi: item dñs in patria et. tertiū ibi: qō vt plane. ḡtū de decē virginib⁹: qō incipit ibi: sic et oēs et. vltimo cōcludit ab illo loco / sciēdū vero. et ad ꝓbādam conclusionem suā inducit ca. ꝓ Etiam.

Infamis est ō bello publico fugiens. f. (Cōtra tus i. l. nō oēs. S. itez qui desertorē cū ibi no. per doct. ff. de re mili.

Ad hoc est ter. i. l. vtroq; ibi no. ff. ō vsufr. leg. Ware⁰ crassus iuli⁹ ce sar⁊ pō pei⁹ fuerūt cō tēpora nei.

Fur et cōicator differūt.

Furē tenet ds indicare.

5 ¶ Sentētie ca. precedentis. vbi dicit q̄ vtrū q̄ ante cōfirmationem datur: et ita videtur parificare ordines et baptismum.

h ¶ Pagano. S. e. qō. si quis ꝓ ignorantiā. S. e. S. ecce quādo. J. de cōse. dist. iiij. quos a pagano j. de cōsecra. distinc. iiij. a quodam.

i ¶ Cōsequenter. Non hic reprehendere magistrū: nā opponendo dicit hoc vt pateat ex solutionibus sequētib⁹ maxime ex secunda.

k ¶ Potestas. Id est exercitio potestatis. et sic verum dicit. Als mentitur: nā potestas sacerdotalis. i. ordo sacerdotalis in eo remanet.

l ¶ Potestatē. Non bene argumentat. quia si vocet potestatē sacerdotalē ordinem vel sacramentum nec hic: nec ibi amisit potestatem: sed si exercitionem: et hic et ibi amisit.

Hereticus baptizans et ordinē ꝑferre pōt.

m ¶ Largiendi. Sed cum hereticꝰ precisus posset cōferre tā baptisma q̄ ordinē: que specialitas erit in baptismo: dico q̄ in casu necessitatis non peccat baptizans. qō nanq̄ est in collatione ordinum.

n ¶ Sed ne. Hoc dicit Gratianus ac si Augustinus intelligat eos dandi habere. i. executionē. et ita solute.

o ¶ Unitatem. Hic tangit Gratianus opi. Joā. de fan. dicentis q̄ qui recipit vltimam manꝰ impositionem in ecclesia et. hec opinio videtur expresse confirmari extra de sisma. c. j. sed expresse reprobatur. ix. q. i. ordinationes.

p ¶ Sacramentotenus. Id est quia si ordināti conferunt ordines licet non debeant. et hoc est quod sequitur sine effectu et.

a ¶ Dissolutē
pcūb.q.vj.c.ij.
b ¶ Calcedo-
nēsis. ī.e. qō.c. si
quis epūs.
c ¶ Et innocē
tius. ī.e. ventū.
d ¶ Quidam. Sol. ꝙa et quā
et b. retigit. et q
recitat. d. ix. q.j.
in principio.

Xpūs
bis in
carne
transfi
gurat⁹
est.

¶ Adde
q̄ tuor
esse pcē
lia. s. nu
cenū
cōstāti
nopoli
tanū /
ephesi
num / et
calcedo
nēse
q̄ beat⁹
Bze. di
cit se ve
nerari
tanq̄
q̄tuor
euāge
lia. xv.
dist. ca
nones.
et. xvj.
di. ferā.
c.c. se.

e ¶ Bto. q̄rū
ad pmā vel q̄rū
ad secundā. put
videbāt. duob⁹
discipulis in ca
stellū eūtibus cū
tib⁹. Sed q̄re di
cit in carne cum
ettaz mō sit dūs
in carne: sed di
cēt quidā in car
ne scūz mortali:
sed male: nā in
carne mortali se
mel tm trāsfigu
ratus est. post
passionem vero
ettaz semel: et tō
pōt dici cuz esset
in carne. id ē in
ter carnales vbi
carnē assumpsit
vel pōt intelligi
in carne. s. mor
tali: et sic fieri ibi
pūcē⁹. bis trāsfi
gurat⁹ est. cum
esset in carne in
vna trāsfiguratiōe ꝛc. quasi di
cat ī carne mor
tali. i. vna trāsfi
guratiōe. scz in
mōte thabor. in
altera post re
surrectionē i spe
cie scilicet pegri
ni apparens.
f ¶ Sol. s. xp̄s
et hoc est pmū
exemplum.
g ¶ Apparuit
mirabilis Co:ā
Jacobo et Joh̄e
in mōte thabor.
h ¶ Aug. i. at
tertio mundi.
i ¶ Sonans.
Quia scīpm cōstrungit alij so
num prestans.
k ¶ Charitas
ī.e. qō. vide.

Cec⁹ce
co du-

l ¶ Ceco. s. ce-
cus cecum cone

tugium semel initū non dissol-
uūt⁸: ab ope tū cōtigait inuen-
unt alicui. ¶ De his q̄ d̄ acce-
pta sacerdotali potestate ab
unitate catholice ecclesie rece
dunt loquit Augustinus: non
de illis q̄ in scismate vel in he
resi positi sacerdotalē vnctio-
nem accipiūt: aliodin esset con
trari⁹ calcedonēsi⁵ cōcilio / in
quo ordinati a symoniacis in
nullo proficere iudicantur: et
Innocentio: qui ordinatos a ce
teris hereticis per prauā ma
nus impositionē solam dānā
tionē ꝛ capitis vulnus assecu-
tos testat. ¶ Quamuis⁹ possit
generaliter dici sacramenta q̄
apud hereticos: non aliter q̄m
in ecclesia dei celebrantur: ve
ra et rata esse quantum ad se:
falsa vero et mania q̄tum ad
effectū: et in his a quibus ma
le tractantur. ꝛ in illis a quib⁹
male suscipiuntur. Nec mirū.
¶ Ipsa eīm salus nr̄a bucellā
tūde dedit: statum cuz bucella
non bon⁹: sed malign⁹ spirit⁹
intrauit. quare? non quia bo
nus non daret bonum: sed q̄
malus male accepit bonum.
Sic q̄ bonū / effectū bonū nō
habuit: quia vbi illud faceret
non inuenit. ¶ Item dūs in pa
tria sua presens et ver⁹ affuit:
non p̄ maluz ministrū sed per
seipsum nihil potuit: q̄ fidem
nō inuenit / p̄ pfidia aliorū nō
caruit sua veritate: sed effect⁹
boni virtute. ¶ Quod vt pla
ne in oibus sacramētis osten
derem bis ᵉ est transfiguratus
cū esset in carne. In vna trans
figuratione solꝫ apparuit⁹ mi
rabilis: vt fideo credentū au
gerer̄ ad contēplādā celestem
gloriā sup se eleuatā. In alte
rā vt peregrin⁹ incognoscibi
lis de se dubitantibus ire lon
gius se finxit. et ne agnoscere
tur oculos eorū tenuit. ¶ Ad
q̄d aliud: nisi vt q̄ p fidem nō
erat in cordibus eoꝝ: longius

se ab eis recedere ostenderet:
ꝛ q̄ ipsum non credebant esse
qō erat: viderent eū aliumᵇ q̄m
erat. Ecce in vtraq; vtīōe sua
erat presentia ꝛ veritas: sed in
vna exercebatur fides vt ma
gis crederent quem diu crede
bant: in altera tenebatur ire
dulitas ne etiam agnoscerent
quod videbant. Sacramentū
ergo corporis et sanguinis sui
alijs est ad salutez: alijs est ad
iudicium. Fides etiā q̄uis sit
vera: tū sine operibus mortua
est. Sic et oīs decē virgines
equaliter erāt virgines: sed ex
his quīq; erant fatue ꝛ quīq;
prudentes. equa erat p̄ginita
tis veritas. sed p̄ eiusdem vir
ginitatis intentione non om
nibus equa meruit idemritas.
Sic etiam est ea sonans[k] aut
cymbalum tinniens martyrū vel elemosyna:
quam nescit charitas[k]. Si vero cecus ceco[l] in
cerne ministret veritatem: neuter tū iō magis
suā illuminat cecitatē: sic ꝛ malꝰ ministrat ma
lo p̄a sacramēta: sed non ideo dona spūalia q̄
malus eorū meritis spūsctūs impeditur: ne in
eis[m], qō suū est opet. unde Innocēti⁹[m] cū here
ticoꝝ baptisma cōcedat esse ratū: nō tū ex illo
baptismate concedit hīi spiritū sanctū. Et leo
hos q̄ formā baptismatis acceperunt nō sinit
rebaptizari: sed iubet spūsctm quē ab hereti
cis nemo accipit p̄ eiꝰ inuocationē: ꝛ manus im
positionē a catholicis sacerdotibus consequi.
Sciēdū est p̄o q̄ sacramēta hereticoꝝ dicunt
irrita vel dānanda falsa ꝛ inania: nō q̄tū ad se
cū sint sctā ꝛ vera: etiam ab heretico celebrata
sed q̄ cū illicite dantib⁹ pfidis sint ad iudiciuz
illicite ab eis accipientib⁹ nō cōferūt spūsctm.
Irrita ꝛ nō vera dicunt: q̄ qō p̄mittunt et cō
ferre credunt: non tribuunt: ꝛ ideo dānāda vt
ea dari vel recipi ab hereticis nō approbētur:
sed interdicant. nō eīm q̄tū ad se polluta sunt
q̄uis ab hereticis pollui dicantur. Unde Bze
gorius cōionē arrij vocat execrationē: et In
nocētius vocat bonosi ordinationē dānatio
nē. nō q̄ ita in se sint: sed q̄ male dātib⁹ vel ac
cipientib⁹ id officiūt. Sic etiā Hieronymus in
Osee. Sacrificia⁰ eorum panem luctus vocat
non q̄tum[p] ad se: sed q̄tum ad effectum: quod
ipsemet ostēdit subiungēs q̄cunq; comederit
ex eo contaminabit: q̄ sibi ad iudicium sumet.

catum
p̄stare
nō dz.

Jacob. ij.d. Mat. iij.a.

Osee. ix.a.

Esaie lxvj.a

Per Esaiam ¶ Esaiam dūs dicit.
Pio ponit ver
ba pphete. Se
cundo dicit Au
gust. q̄ vbicūq;
mal⁹ deo offert
sacrificiū sibi p
niciē irrogat nō
digne sumenti.
Tertio dō q̄ spi
ritussanct⁹ disci
pline scilz dator
effugiet fictum.
nā p eū nō opat.
remissionē pcō
rū: sed p officiuz
oparur: ꝛ de ma
lis tolerat: intel
ligit q̄d hic dō.

Ezechiel. iij.d.

a ¶ Utulum.
Talis est et ira
age. quasi ꝛc.
b ¶ Coquit.
al's colit i culpa
quasi colēdo in
sacrificio offert.
Et est similago
flos farine: de q̄
fiebat panis p̄
positionis.

Similago ē flos fa
rine.

c ¶ Ut hoc. q̄d
dicit prophet⁹.
d ¶ Audire. s.
sibi dictum esse.

ſ. Lo. xj.b.

e ¶ Non illis
bonis. accipien
tibus ab eis sa
cramenta.
f ¶ Non aliis
Ar. q̄ ō vno ꝛc.
vt dist. xlv. disci
plina. ibi meus
nō est. Arg. ō. j.
reiū. q. iij. forte
g ¶ Constat.

Hereti
ci et sy-
moniaci eq̄pa
rātur.

Sapi⁹ introdu
xit magr multa
capīa p̄ que ostē
dit de hereticis ꝛ
symoniacis idē
esse. et quib⁹ in-
fert conclusionē
suā in ista. ¶. sed
sine pcuniōi obij
citur statim dupli
citer ibi. ſz obij-
cit ibi immo.
h ¶ Sed obij
citur. ad hoc qō
dicit de symōia
cis locum habe
re. qō ō aliis he
reticis dicitur.
i ¶ Hoc soluz.
qō nō est i ordi.a
tiōe hereticoꝝ.

Sap. j.a.

Hinc etiā Augustinus lib. ij. contra epistolā parmeniani.

¶ Sacramenta q̄uis obsint indigne tractāntibus: prosunt tamen digne sumentibus.

Per Esaiam dūs dicit.
Facinorosus qui sacri
ficat michi vitulū[a] quasi canē
occidat: qui coquit[b] similagi
nem quasi sanguinem porci
num: et qui offert thus in me
moriam quasi blasphemus.
¶ Quilibet vbilibet offert sa
crificium tali corde vel factis
vt hoc[c] mereat audire[d] pernici
em sibi infert: non illis[e] bo
nis qui ſm̄ pphetam ezechie
lem gemūt et merent peccata
et iniquitates que sunt in me
dio eorū: q̄uis unde se non cor
poraliter separarent: et infra.
¶ Sacrificia impiorum eis
oberunt qui offerunt impie.
nam vnum atq; idem est sacri
ficium propter nomen domi
ni quod ibi inuocatur: et sem
per est sanctum ꝛ tale cuiq; fit
quali corde ad accipiendum
accesserit. ¶ Ut enim manduc
cat et bibit indigne: iudicium
sibi manducat et bibit: non a
lijs[f] sed sibi. et infra. ¶ Hoc
pene in omnibus talibus que
stionibus intelligendum esse
admonemus: quia simul om
nia sacramenta cum obsint in
digne tractantibus: prosunt
tamen per eos digne sumen
tibus: et infra. ¶ Spiritussan
ctus in ecclesie preposito vel
ministro sic inest: vt si fictus
non est: operetur per eum: et
eius mercedem in salutē sem
piternam et eorum etiam re
generationem vel edificatio
nem qui per eum siue conse
crantur siue euangelizantur.
Si autem fictus est: quoniam
verissime scriptum est. Spiri
tussanctus discipline effugiet
fictū: desit quidem saluti eius:
ꝛ aufert se a cogitationib⁹ et⁹
que sunt sine intellectu: nunc

sterium tamen eius non dese
rit quod per eum salutem ope
ratur aliorum. ¶ Constat[g] er
go (vt Innocentius ait de ce
teris hereticis) ordinatos a
symoniacis per prauam ma
nus symoniace impositionez
vulneratum habere caput.
Sed obijcitur[h] q̄ in ordina
tione symoniacorum hoc so
lum[i] reprehensibile inuenia[t]:
q̄ gratia spiritussancti sub pre
cio redigi putet: alioquin au
tem in omnib⁹ integra forma
sacramentoꝝ seruet. Cum er
go illicita sacramenti vsurpa
tio p̄ penitentiā correcta fue
rit: vt gratia spiritussancti sub
stituta: et non venalis existime
tur: integer debet adesse vn
ctionis effectus: immo etiā si
non sequat penitentia licet sy
moniace: tū reuera consecra
tus reputet[k]: sicut illi q̄ quon
dam non nisi precio dato ad
sacri baptismi regenerationē:
nec ad sancte communionis
participationem admittebā
tur: licet symoniace: tamē nō
ideo min⁹ baptizati: vel sacre
cōtionis participes reputati
sunt: sed hoc tm̄ sacris canoni
bus cōstitutuz est ne decetero
sacramenta xp̄i symoniace di
stribuant. ¶ Unde Gelasius.

¶ A baptizādis vel cōsignā
dis precia non exigantur.

Baptizandis cōsignan
dusq;[l] fidelibus sacerdo
tes precia nulla prefigant[m]:
nec illationibus quibuslibet
impositis exagitare cupiant
renascētes[n]: q̄n quod gratis
accepimus gratis dare man
damur: et ideo nichil a predi
ctis prorsus exigere[o] moliantur[p]: quo vel paupertate co
gente deterriti / vel indigna
tione reuocati redemptionis
sue causas iure despiciant:
certum habentes q̄ qui pro
hibita deprehensi fuerint ad
misisse: vel cōmissa nō potius

k ¶ Reputet.
Uerū est q̄tum
ad characterē.
Aprizādi.
l ¶ Consig-
nandis. idē ē in
q̄libet sacramē
to. eē de symo.
cum in ecclesie.
m ¶ p̄figāt
Sic. ī.e. q. vj. nec
numerus. sm̄ q̄
ibi est in ſta nū
mus. ē sile. als
si est numer⁹ nō
est simile.
n ¶ Renascē
tes. renasci vo
lentes voluitate
sua vel parentū
o ¶ Exigere.
Aliquid tā spōte oblatū recipi
pt. vt. ī.d. xvij
de euloḡijs.
p ¶ Moliant.
Sed quid si sa
cerdos nullo mo
do vult baptiza
re nisi ei det pe
cuniā? dicunt q̄
dā q̄ si baptiza
dus est adultus
nichil ei dz dare
q̄ sola fides ei
sufficit. de cōse
di. iiij. baptismi.
vel ipsemet ba
ptizet se. arg. ff.
de adop. si filius.
Argu. cōtra ex
de baptis. ꝛ eius
effec. debitū Jo.
Sz certe si in ne
cessitate tali aliꝫ are s.
quis seipsuz ba ipm ne
ptizet non est ta no pōt
inē baptizatus
iz ad patriam (si
decederet) cōue
larer: vt dicit de
cre. illa debitū.
B. Si puer ba
ptizet cū offer ēt
vl p̄. ſz ſ illa ita
debiles sunt: vt
nesciūt formam
baptismi: vl nul
lus est alꝰ q̄ ba
ptizet in necessi
tate. nō ideo dā
da est pecunia ꝛ
munera symo
nia: potiꝰ ymit
tāt inou sine ba
ptismo. arg. ħ. ꝛ

Baptis-
cessitate tali
quis seipsuz
non est ta
inē

J.co. placuit. Ego tamen potius darem pecuniam & eam ic̄ommitterem mori. et bene. licet non deberem facere. arg.hic. 1.J.co. placuit.

a ¶Correxerint. relinquendo honorē et perpetue penitendo. vt J.c.q.5i quis neḡ. Joan.

Mat. 7.a.

¶Quil⁹cūq;
b ¶Diacō nus J. de pleera. distin.b. pertinet. ꝓ tibi dicitur q̄ presbyter dare dz eucharistiam sed hoc in necessitate. vcūj dist. diacones. 2 c. presente. 4.

c ¶Exigat. cū effectu. vel etiā ipse conatus punitendus est in detestationem criminis. J.e. q̄ stu det. ar. vj.q.j.¶. verū. arg. xlvij. distin. q̄m. 4.

d ¶Quicquid
¶Inutilibilia. sacramētum in quo gratis inutilibilis cōtinet per significationem.

e ¶Consolationē. ¶Munera inutilibilia gratie quesīb⁹ non sunt prestanda.

¶Uticq̄d inutilibilis⁸ gratie consolatione⁸ tribuitur: nunq̄ questibus⁸ vel quibuslibet premiis venundari penitus debet: dicente domino. Quod gratis accepistis gratis date: et ideo quicunq̄ deinceps in ecclesiastico ordine constitutus: aut ꝓ baptizādis consignandisq̄ fidelibus ꝓ chrismate vel ꝓmotionibus graduum precia quelibet vel premia (nisi voluntarie oblata) ꝓ hmōi ambitione susceperit: equidem si sciente loci ep̄o tale quicq̄ a subditis perpetratum fuerit: idem episcop⁹ duobus mensibus excommunicationē⁸ subiaceat: pro eo q̄d in conscientia mala contexit 2 correctionem necessariam nō acquisiuit. Sinautem suorum quispiam eodem nesciēte quic q̄ de supradictis capitulis accipiendum sibi esse credide rit⁵: si presbyter¹ est/quattuor mensium excommunicatiōe⁵ plectatur. si diaconus trium. subdiaconus vel clericus¹ his cupiditatibus seruiens pro arbitrio competenti⁽ᵐ⁾ pena et debita excommunicatiōe plectendus est.

Item ex concilio carthaginensi quarto.

¶Nichil a sacerdotib⁹ exigatur pro balsamo quod in chrismate ponitur.

¶Placuit vt nullus episcoporum pro modico balsami⁽ⁿ⁾: quod benedictum ꝓ baptismi sacramento per ecclesias datur quia singuli tremissem⁽ᵒ⁾ ꝓ ipso exigere solent: aliquid vlterius exigat: ne forte quod ꝓ salute animarum ꝓ inuocationē spiritussancti cōsecratur: sicut symon magus donū dei pecunia voluit emere: ita nos venundantes damnabiliter venundemur.

Item ex eodem.

¶Non est aliquid exigēdum ab his qui fantes suos ad baptizandum adducunt.

¶Placuit vt nullus⁽ⁿ⁾ Balsamū. Id est chrismatis. nam post consecrationes chrismatis est. chrisma ergo vendi non potest nec etiā in necessitate cum sit sacramentum. ſ. q. j. multe. 7. j. q. j. si quis predandus. ex. ē. eo quicquid.

o ¶Tremissem. Tertia pars solidi est tremissis. De hoc tremisse habes. C. de veste mili. fortissimis. li bro. xij. et inde dicitur tremissis fm Jsidorum quasi ter missus solidum constituat.

s ¶Excōicationi. i. suspēsioni. xxij. dist. eos. Nō ep̄m suspendendum esse: q̄ non corrigit subditum.

h ¶Crediderit. Ad hoc vt occulte et illud crimen. antiquit⁹ fuit⁽ᵐ⁾ ex posteriorib⁹ aūt decretis

Epūs non corrigens subditum est suspendend⁹.

i ¶Si presbyter. hāc lenē penā

k ¶Excōmunicatione. Nic grauꝫ punitur sacerdos q̄ episcopus. Arg. cōtra. xl. distin. homo. Sz hic ꝓsbyter in duob⁹ deliquit. 2 q̄ cōtēnit: et q̄ symoniaz committit: epūs tantum in negligēcia. 2 q̄ dicit quattuor mensiū excōmunicatiōe plectatur hec pena nō excludit depositionem. Alij intelligunt hoc ea pitulum tātum de negligēte nō committente sed hunc intellectum obviat illō acciptendum. 2 illud cupiditatibus. sed exaudi hoc per illud extra de symo. nemo. cum sciaz dē celat crimē alterius ꝓ pecunia. arg. ē. e. c. ibi cō texit. Sed dic q̄ maior pena est episcopo cessare per duos mēses q̄ presbytero p quattuor.

Sacerdos q̄ ab vi⁹ piusurpatur q̄ epūs.

l ¶Clericus. Et fm hoc clericus in minorib⁹ ordinib⁹ potest esse prelatus.

m ¶Cōpetenti pena depositionis. J. eo. q. iij. c. vl.

n ¶Placuit vt nullus⁽ⁿ⁾

Chrisma vendi non potest.

Tremissis pro solidi.

Dānū dedisse videt q̄ occasionē dānī dat.

a ¶Placuit. Cor. Ar. q̄ in eadē sit ꝓditione: et q̄ dānt cām vel occasionē dat: dānum dedisse videtur. J. xvij. q. v. de occidendis. 2. c. cū hō. ꝓra. xxvj. q. vj. si pbr̄ j. xxvij. q. ij. si tu abstines. ē. dist. in. iv. si q̄s absciderit. J. xvj. q. iiij. diffiniunt. ē. l. distin. studeat. J. xvj. q. j. decime. Joan. Sol. hoc intelligendū est de causa proxima maxime cuz malo zelo causā vel occasionem prestant. ē.

b ¶Perditio. Nichil em̄ interest an occidit q̄s an causam mortis p̄beat. ff. ad l. cor. 5 sic. nihil. vñ si p̄stito iuramentis sacramēto seruos fugitēs ad ecclesiaz sacerdos nō reddiderit: 2 postea fugerit fuga eorū a sacerdote q̄renda est. vt J. xvij. q. iij. diffiniunt. q̄ em̄ occasionē dāni 2ē. ff. ad. l. aquil. q̄ occidit. ¶. viti.

c ¶Requirat Nota pro loco 2 tēporibus illicita reddunt que simpliciter licita sunt. vt. xxvij. q. j. neq; viduas

d ¶Mēdari. Non mittant. presumitur em̄ symonia. similis ꝓsumitur est ex re pe vt loco. J. xxxj. q̄. j. relatū. ē. distin. lxxxj. in oibus. J. viij. q. iij. c. j. 2. ij. ē. distī. lvij. si q̄s in egritudine. J. xviij. q. vlti. clerutherius. ¶. extra de symo. cum sit romana. J. e. q. ij. placuit. Sol. exaudi hoc de nūmis exactis. naz sponte oblatos accipere possuz.

Opꝰ p se laudabile rōne tēporis reprobatur.

¶Mēdari placuit: vt qui baptizātur (vt fieri solebat) nūmos in conchā nō mittāt⁸ ne sacerdos⁸ q̄ gratis ac cepit precio distrahere videat neq; em̄ pedes eorum lauādi⁸ sunt a sacerdotib⁹ vel clericis.

Item ex cōcilio turiensi.

¶Pro preceptiōe baptismi vel chrismatis aliq̄d exigi non dz.

Dctū est solere in q̄busdam locis ꝓ preceptione chrismatis nūmos dari: sīr ꝓ baptismo 2 cōtione: hoc symoniace heresis esse detestata est sancta synodus: 2 anathematizauit. 2 vt de cetero nec ꝓ ordinatiōe: nec ꝓ chrismate vel baptismo/vel ꝓ balsamo: nec pro sepultura/vel cōtione q̄cq̄ exigaī statuit. Sed gratis do na xpi gratuita dispensatione tamen suscipiendi baptismi symonie suspitionem inducat. arg. est. ff. ad. l. iul. de ābitu. l. vna. in fine. adeo vt si etiam sub alio ꝓtextu tempore prohibito deī pre sumptis symonie non euanescat. arg. lvij. distin. si q̄s in egritudine. viij. questione. ij. cap. j.

donent. Item ex cōcil. cabilon.

¶Hec ꝓ dedicadis basilicis/vel ꝓ sacramēto ecclie conferendis: aliquid exigi debet.

Statuim⁹ vt sicut ꝓ dedicandis basilicis 2 dānis ordinibus nichil accipēdū est: ita etiam pro balsamo/vel pro luminarib⁹⁸ emēdis nihil pbr̄i chrisma accepturi dent. Epi itaq; de facultatib⁹ ecclesie balsamū emāt: 2 luminaria singulis in ecclīs suis. Sicut⁸ ergo hec sacramēta⁸ licz symoniace ministrentur: tamē effectū benedictionis conferunt accipienti: sic 2 sacerdotalis vnctio: licet symoniace ministretur suo tñ non debet carere effectu: sed sicut supra dictū est: illa sacramēta sunt necessitatis. hec dignitatis. et ideo priullegia illoz nō pñt generare cōem legē istorum. Habent ergo symoniaci vulneratum caput ꝓ symoniace manus prauā impositionē. hoc aūt de illis intelligit: quos nec excusat ignorātia: nec attractationis violētia: q̄ ab illis ordinantur quos indubitāter scīūt esse symoniacos: sīue symōiace/ sīue non symoniace ordinentur abeis. Ut em̄ distinguit Nicola⁹ papa: alij symōiace ordinātur a symoniacis: alij symōiace ordinātur a non symoniacis: alij non symoniace a symoniacis. Hanc distinctionē innuit Nicolaus papa. ca. ij. dicens.

¶De multiplici genere symoniacorum.

Si autem scienter fuerit symoniacus vel ordinat⁹ a symoniaco non dispēsetur cum illo. 2 hoc probat per sex auctoritates. Jo. de fan.

b ¶Sicut. Accipit hꝰ finē allegatio Hanī q̄ q̄nq; symōiacos ꝓpat hēticis q̄nq; nō. vt. ē. e. ¶. q. 3. 2. ¶. seq.

i ¶Hec sacramenta. i. baptismus 2 chrisma.

Abstinendū est ab oi specie mali.

Lotis mediolanēsis

Pedes in ſis sacris ſignificāt affectiōes.

Statuim⁹. q ¶ Pro luminaribus: ertiā in psicedo chrismatis / necessarijs fraudem remouet. No. ꝓ tempore etiā luminuz pcū interdici in extraneā. Alexan. iij. de his q̄ ne. ¶. satis dicit ex de symo. non satis. 2 c. cum in ecclie.

¶Sicut ergo.

¶Nec est. nisi pro hmōi q̄stionis in quo intendit ꝓbare magister q̄ si aliquis ignoranter ordinat⁹ fuerat a symoniaco: vt erīā cōpulsus q̄ dispēsatur cū talī.

STatuimus[a] decretum de symoniacis: symoniace ordinatoribus vel ordinatis: et de symoniacis symoniace a non symoniacis: et de symoniacis nō symoniace a symoniacis. ¶ Symoniaci symoniace ordinati vel ordinatores fīm ecclesiasticos canones a proprio gradu decidant Symoniaci quoq; symoniace a nō symoniacis ordinati sīl'r ab officio male accepto remoueātur. Symoniacos[b] autem non symoniace a symoniacis ordinatos misericoditer[c] per manus impositionē p̄ tēporis necessitate in officio concedimus p̄manere[d]. Sed hoc[e] itelligendū est de his qui ordinantur a symōiacis quos ignorabant esse symoniacos: hos facit symoniacos non reatus criminis: sed ordinario symoniaci

De quibus vbi[f] papa aut. ¶ De his qui nō symoniace a symoniacis ordinantur.

SI qui[g] a symoniacis nō symōiace ordinati sunt si quidem probare[h] potuerint se cum ordinarentur / nescisse eos symoniacos esse: z q tūc[i] p catholicis habebātur in ecclesia talīū ordinationes misericorditer sustinem[k]: si tñ eos laudabilis vita cōmēdat: q̄ vero scienter se a symoniacis cōsecrari (immo execrari) permiserint: eorū consecrationē omnino irritā esse decernimus.

Item Nicolaus iunior. Hoc idem alexander.iij.

¶ De eo qui ordinatur ab illo quem scit symoniacum esse.

DEcetero statuimus vt si q̄s in posterum ab eo quē symoniacū esse non dubitat[l] se consecrari permiserit: z consecrator et cōsecratus non disparem dānatiōis sententiā[k] subeant: sed vterq; depositus p̄pria dignitate p̄sistat. Idem.

¶ Symōiacis i dignitate seruāda nulla est ipēdenda misa.

EQua symoniacos[l] nullā misericordiā in dignitate[m] seruāda habēdā esse decreuimus: sed iuxta canonum sanctionē et sanctorum patrū decreta eos oīno dānamus ac deponēdos auctoritate aplica sancimus. Subaudiēdum est nisi violenter attracti fuerint. De his em et a quibuslibet hereticis violenter ordinatis ait Innocen.

¶ De his qui nutu ad hereticoꝝ ordinationem trahūtur.

QUidam nimios vim passos atq; inuitos attractos repugnantesq; ab hereticis ordinatos: sed huiusmodi aliqs si post ordinationem talē non interfuit: cum illi conficerent sacramenta: si communionī eorum participatus non est: si statim[a] discedentib[b] illis pessimo conciliabulo eorum abrenunciauerit: si ad ecclesiaz redijt[b]. talis potest hīe colorem aliquē excusationis[c]. Ceterū qui post[b] mensem aut amplius[c] redierūt cū se confiderēt ab hereticis ordinatos: q̄uis nihil ab eis acceperunt: rei sunt vsurpate dignitatis.

Tales[f] plerūq; ex iruitu pietatis reformat catholice manus ipositio cū satisfactione z medicina pñie. Sed dānationem symoniacoꝝ et eoꝝ q̄ eis cōsenserunt legim[g]: medicinā vero aurenticā[g] ex hac heresi nominatum non leginus: nisi qō sicut vsurpatū[h] est in noua stantis[i] vel donatistis minoribus[k] vtiq; hereticis: nō canonice sed ex intuitu pietatis: ita etiam[l] ex his posse fieri colligi

Matrimonium non tenet si mulier inuita alicui tradita fuerit fugerit

Cessatio in ordinibus ex cusat.

Ignorantiā allegāt eā pbare tenetur. ¶ Cognoscens i. l. verī[g]. z ibi glo. z i. l. cū indebito. i gl. in ver. ignorātiam ff. de p ba.

Instrumētū p pte vsū z p pte falsū est debem[g] illō recipere. C. de transac. si ex falsis. Ar. extra. ix. distin. si ad sacras. z xlij. dist. c. quicūq; manus.

Symoniac[g] p̄ vult subditū inuti nare ēd iurg

Sētus Jūi nō est sp̄ p lege sua

Scienter. Jūi

Ordinatur ab occulto an recipiat ordinis executionem

a Statuimus. Idē ē: hic qō in ℣. nisi. q. quidam ille quia talis sit cum se vel sic ordinantur.

b ¶ Symoniacos aūt nō. Illi sola voce nō reatu symoniaci dicuntur. extra de symo. de symoniace. i. propter ordinationem a symoniacis factā. sicut vsurarij qūq; dicit q̄ vsuras dat. ff. de vsur. debitor.

c ¶ Misericorditer. Extra dicitur hic q̄ non receperunt executionem.

d ¶ Permanere. In executiōe

e ¶ Sed hoc. Respicit vltimā partem capituli precedentis.

f Sciēter. h. intelligitur h[g] e. de pēnis. q. tamen nesciebant precisi esse ab ordinatis. nā optimo eius est q̄ si occultum est eū ordinatorez esse symoniacum q. toleraī ordinatus suscipit executionem. vt. xv q. vj. c. vl. nisi sit notorīū. vt. xxxvij di. ℣. verum. vel nisi testibus hoc pbari possit. vt ℣. eo. quisquis. z ideo vt locū habeat secundū eū quod hic sequitur misericordiē. necesse hz legere de precisis. Nos vero q̄ aliter sentimus. argu. j. eo. q̄busdā. z. ℣. ca. reperiūtur. legim[g] hoc ca. de occultis. nā ēstūcēq; occulti sint z etiā ignorēt: ille non consequit executionē: z hoc in symoniaco in ordine: z licet sine culpa ilti[g] ordinati cōtingat: indiget tñ dispensatione: z hoc in detestationē criminis. z ideo dicit misericorditer. z hz hoc in ignorāte: secus tñ in eo qui coact[g] est: vt. j. eo. constat. nā ille de iure admittēdus est ad executionē. z ea est ratio. quia magis cōstat nobis de voluntate coacti q̄m ignorantis. nec intelligas illud cap. de absolute coacto quia non recipiet characterem. extra de bap. maiores. ℣. si autem.

g ¶ Probare. Per sacrm. extra de sen. exc. si vo. Vel probat ecclesia q̄ nō. pbaī cōtra. C. qui iml. non pos. sup per scrīm. li. xij. Sed pone platū meū esse symoniacū z vult me ordinare. si. pbare possum non debeo ab eo ordines recipe fīm plurimos doctores: exequi tñ non pñt ordines sine dispēsatōe pape tm̄ fīm ēsdā. fīm alios cuiuscūq; suppositis. Ista tñ dispēsatio dz fieri in occulto: ne infamet ille p̄lat[g] cui[g] crimē occultū est. hoc tñ obuiat. ex. e. p tuas. Joā. hoc teneas. p certo: q̄ si ego

h Sentētiam subeant. Tu intellige de eo quem probare potuit symoniacum qui est ordinādus. melius intellige fīm quod dixi in glo. hoc teneas.

i ¶ Rga symoniacos. ¶ Nullā. j. eo. si quis nec q. j. e. q. vij requiritio. j. e. q. v. c. j. contra. Solu. hic symonia est in promoto z promouente.

m ¶ In dignitate. i. in ordie. ex. de symo. rāta. ei no.

g ¶ Antenticam. i. fructuosam: nisi executione rei adepte renunciauerint. vt. j. e. q. si quis neq;.

h ¶ Usurpatū. i. ℣ rigoze scrīm. ē. C. de iur. do. vbi.

i ¶ Donatistis. j. e. q. vij maximū. z. c. donatum.

k ¶ Minorib[g]. Cum enim cū maioribus hereticis dispēsatur. vt. j. q̄. vij. c. j.

l ¶ Ita etiam Cū symoniacus est dispensandū vt ita habeatur. ¶ Alioquin. q. d. et hoc facit ad dispēsatiōez.

m ¶ Cognoscā. Arg. q̄ si in instrumētū sit fal sum i alīā pte: et in alīā verū: vbi vera est debem[g] illō recipere. C. de transac. si ex falsis. Ar. extra. ix. distin. si ad sacras. z xlij. dist. c. quicūq;

n ¶ Omnis. ¶ Habeat Si tñ iteratā vnctione nō fuerit maculat[g]. vt. j. q. vij. salubrimā.

p ¶ Inuenit. Si tñ illos ordines simōiace nō reciperet: z cum quib[g] dispēsēt: z cū ꝯb[g] non dicūt ish ℣sus. Si bis ordo daī: seu baptisīn[g] reperaī. Ut subuerraī fidei status ordo peraī. Uel si pretēbet q̄ vtiq; sy mon opet. Ut dispensēt spes irrita. p̄sius habeī. ℣. si quis.

Uers[g].

q ¶ Ordinationes que. ¶ Precio. data vel retēto vel promisso. C. de trāsac. trāsactō. Bñficij nā remittere da renūciari. Item nunqd est symonia abrenūciare bñficio vt alij detur: non: nisi deducaī in pactū. vt extra de pbē. dilecto. spem tñ inde habere non est symonia extra de pac. cū pridē. Jtē qualit regnū dei pecunia possit emi: cū nichil sit ipōsit. de pe. dist. j. medicina et nō ordo vel honor ecclasticus z est rō: q̄ cū vendē regnū celoz non pōt esse malicia. hic sec[g]. sed fal dei possum est regnū dei emi: sed ex mia meritisq; precedēti bus acquirūtur. xiij q. ij. alie. de pe. dist. j medicina.

r ¶ Dei precib[g]. Hoc de pēnis p̄ indigno z carnali.

ri amore ihesu vel a se potrect̄: alīs nō. vt j.e. latorē.

preces r ḡ̄ q̄ꝛ ſy monīā iducūt

a ¶ Ut pbr. Hic habes q̄ ꝓces iducūt ſymoniā. vt j.e. Sunt nōnulli. viij.q.j. moyses. ⁊ hoc verꝫ eſt ſi aliquis ꝓ ſeipſo petat: ſi autē ſe ingerit q̄ non l̄z. vt viij.q.j. in ſcripturis. et extra de turepa. p nras. Alij dicāt q̄ aliquis ꝓ ſe ſi eſt dign⁹ pōt petere. Naz petr⁹ dixit. q̄d ḡ aget nobis qui ſe quit ſum⁹ re⁊ et ita ꝓ ſeipſo petit. ſed ſi preces porrigunt ab alio diſtinct. vt viij.q.j. ſūma. ⁊.q.j.c. moyses.

Joā. x.a. xiiij. ps.

a ¶ Intrītōe. ḡ ſine ea intrītone non eſt ſymonia: alīs ſecus vt not. extra de ſymo. nemo. ꝓu.

Symonia curi cōparat.

b ¶ Fures. vt dētur ergo cū ſymoniac⁹ furi cō paretur: q̄ cū ſymōiaco nēo poſſit diſpēſāt: niſi renūciet ordini male ſuſcepto. vt j.e. ſi q̄s negꝫ ⁊.ḡ.c. erga. ⁊ ex eo. nobis. i fi. q̄ nec vicium furti purgat: niſi res furtiua redeat i ptātem dñi. vt xiiij.q.vj. ſi res aliena. Iſtud ſatis concedi poſſet: ⁊ ſin hoc poſſet dici q̄ ſymoniacus nec etiā characterē rect peret: qi ſymoniac⁹ dz renūciare rei quam vitioſe eſt adept⁹: ꝑſtat q̄ executioni nō renūciet: qi executionē nunq̄ habuit: characterē etiā pōt renūciare. Uñ ſatꝭ videt q̄ nō receperit characterē: niſi velles dicere q̄ recepiſſet poſſeſſionē characteris: ſicut fur dr̄ hr̄e rē furtiuā. i. poſſeſſionē rei. ſū credibilr̄ ē vt dicat q̄ habeat characterē: ⁊ q̄ papa poſſit cū eo diſpēſare: l̄z ille nō renūciet. nā etiā vitiū furti pōt purgari re apud furē manēte. ff. de vſuca. ſi fur. i pun. idē videt in vicio deceptore. vt. ff de preca. certe. ℌ. iulianus.

Esaie xxxiij c.

¶ Qui ergo. ¶ Hec eſt. xiiij. ꝓ. q. in qua vult ꝓbare in quib⁹ ⁊ quot modis ꝓmittit ſymonia directe. ⁊ dicit q̄ trib⁹. ſ. in munere a manu: munere a ligua: munere ab obſequio. ⁊ hoc vſq; ad ℌ. quolibet. Jo. de fan.

c ¶ Sūt nōnulli. ¶ Accipiūt. eſt de ſy. et ſi q̄ſtiones.

d ¶ Deſcriberet. Nō eſt in eſaia id q̄ ſeqūtur. ſed i pſalmo Judica me dñe. ibi in quoꝝ manib⁹

e ¶ Ab obſequio. Et ſic videt q̄ nō poſſum ſeruire ꝓ beneficio vt hic. ⁊.ḡ. c. pri. Argu. contra. xij. qō. ij. quicūq; ſuffragio. ⁊ charitatē. ⁊ de cleri. nō reſidē. de cetero licet etiaz poteſt quis ſperare vel appetere dignitates. vt. lxxiij. diſt. cōſulunt. lxj. diſt. quid prodeſt. ⁊ extra de pac. cū prudem. Solu. ꝓ. dicit ſi directe habeat animum ad hoc cum ſeruit: eſt ſymoniacus. vt. viij.q.j. ſunt quidam. Sed tu dic q̄ ſi dign⁹ eſt: et dignū exhibet ſeruitiū nō eſt ſymoniacus vt hic. ⁊ extra de cleri. nō reſi. decetero. alīs ſi indign⁹ eſt vel dignus: ⁊ indigne q̄ ꝓ bñs ſeruit: ſymonia ficio cius eſt. ⁊ hoc no ſeruit. tauit cum dixit. ſeruit⁹ indebite ⁊c. ⁊ licet dign⁹ ⁊ Conſeruire poſſit nō cor. ter tñ hoc pōt duce rei i pactionē: nā quod ſi illud ſymonia= meut⁹. cuz eſt. extra de ff. ō hē part. pactiōs. re. iſti. nullū ergo mu= ⁊ in. l. a nus dabit niſi il ꝓcura lud q̄d alīs fuiſ roze. et ſet daturus ꝓ ibi bo. pter aliquas ne glo. C. ceſſitates. vt ex mādā. e. ⁊ ſi cōnes. vel niſi det encenū aliq̄. vt. ff. de offi. pcō. l. ſolēt. ℌ. viij. vt niſi re cipiat illud ad ſtipes rēpti. vt ℌ. co. iudices.

f ¶ Ab omni. Ut omnia partꝭ cularia ⁊ ſinguꝭ laria cōprehēdē ret. ℌ. xix. diſt. ſi romanoruz. ſi. j. xiij.q.iij. putāt j. ca. q.iij. falsa tor. ℌ. xxj. q̄. j. q̄ ſi dormierit. Nota q̄ dicit in debite: nā ſi debite impēdatur nō ita fit. vt j.e. q.iij. ſalvator. ⁊ exponit Bazianus indebite: cum indebite dignus vel debite indign⁹ ſeruit ꝓ beneficio: alīs non. arg. inſti. de ſocietate. ℌ. de illa.

g ¶ Gratiam. ℌ. xxiij. diſtin quando.

h ℌ Iquis. ¶ Vocatus. Et etiā lz valde dign⁹ ſit: non tñ ex temerata temeritate: ſed trepida deliberatione onus ſacerdotij debet ſubire. vt. ℌ. c. nō eſt putanda. ⁊ diſt. xxiij. nemo. lxj. diſtin. miramur.

i ¶ Amore. Ex hoc colligē oēm illā eſſe ſymoniacā Benefi qui ductus amore alicui indigno beneficiū cōfert. ex cia ꝓpe tra de ſymo. nemo. nam ex quo fauor tertij numiū fa rens in uoris inducit. multomagis ipſe qui ordinatur. Uel digno ꝓpter expone hoc ita q̄ ceſſet iſte intellectus in iuſto cordis amorē. i. in cupiditate et ambitione. amorē ſymo=

k ¶ Comitatu. i. ſeruitio. niac⁹ē.

l ¶ Fraudulēto. Fraudulētū eſt mun⁹ cū dicit ſe alīs voluiſſe hoc et dare. vt eī eo. ⁊ ſi q̄ſtiones. vel q̄n altera pars dicit ſe expēſas feciſſe et illas petit vt cedat beneficio. vt extra de pac. cum prudem. Mun⁹ fraudu lentuz.

m ¶ Nō ſpōte. Hoc idē de ℌlibet crimine: ſz hoc dr̄ ad terrorē. ⁊ nota q̄ dicit ſpōte. q̄ ſi cogeret iuris ordinē dimittere non ſponte: non valeret et ad ſalutē.

pnia nō valz ad ſalutē niſi perſeueret vſq; in finē.

a ¶ Mors. Et hoc dixi in quolibet crimine nō valet pnia ad ſalutē niſi ꝓcueret alio vſq; in finē. de pe. di. j. ℌ. hoc aūt. ℌ. ſi. ire illud. Joh. Et ſz de oib⁹ alijs crimi nib⁹ poſſit q̄s pentere ordine retro. vt. xxxij. di. pbr. l. di. de his. hic nō niſi renūciet ordini. vñ non videtur q̄ hic locum habeat admonitio vel denunciatio Arg. cōtra. j. q. viij. ca. pater.

b ¶ Supplica dones. ⁊.c. latorē. cōtra. vbi papa ad ſupplicatiō nē quorūdā ordinat quendam Sed diſtingue: aut aliq̄s petit. p ſe aut alī⁹ p ipſo vt. ℌ. co. ordinationes. ⁊

Sol ue alīq papa eīn nō pōt cōmitte re ſimoniā. no. glo. ℌ. xxxij. di. pbr. in ℣. de mariū.

¶ Ordinationibus. ¶ Ubiſdā c ¶ Prio dicit Gregorius ſe dolere q̄ in illis partib⁹ nemo q̄ mouet ad ſacrū ordinē ſine ꝓmo di datiōe. Secūdo. pbat auctoritate dñi ſymoniacos ipſo iure eſſe ſuſpenſos. Tertio. phibet hoc decetero fieri ⁊ ſtatuit penā in cōmittentes.

Esop⁹ Horatius in epiſt.

d ¶ Stare. ſ. ad. i quo nūq; ſteterit. ſ. quo ad executionē. arg. ff. de cōſti. pe. id q̄s. arg. ℌ. xxxij. q.ij. moyses.

Mat. xxj. b.

e ¶ Eoruz. Et ita ſymoniaci ēt occulti ipſo iure ſunt ſuſpenſi: nō tñ vitandi ſunt: cum probari nō pōt coz ſymōia q̄.q.ij. ſi tārum. ſic exaudi. eſt de ſymo. tūra. et. ℌ. eo. reperiūtur.

f ¶ Paratior. Qui noua teſta cāpit: inueterata ſapit. Quo ſemel eſt ibuta recēs ſuabit odorem Teſta diu. ⁊ eſt ſi. in auē. vt iudi. ſine quoꝫ ſuffra= ℌ. j. col. ij. vbi dicit. dato enī vno illicito principio neceſſe eſt eum qui dationē facit plu res manus circuire.

g ¶ Et actionis. Hic argue carnales ꝓces ꝓ digno porrectas nō facere ſymoniam. ſecus in pecunia vel obſequio q̄ loco precū intercedere ſolēt: q̄s preces nō faciunt. vt j.e. q. v. c. viij. et licet ꝓ indigno porrecte

Preces carna= les ꝓ digno porrecte ſpiritu= monia non fa= ciunt. Mat. x.a. Bona q̄ſtio.

citur tā in ipſa puect⁹ ſui radice viciat⁹ paratior⁹ eſt alijs ve nūdare qđ emit. Et vbi eſt qđ ſcriptū eſt. Gratis accepiſtis: gratis date. Et cum primo cōtra ſanctā eccleſiā ſymoniaca hereſis ſit exorta: cur non penditur: cur nō videtur: quia cum quē cū precio q̄s ordinat prouehendo agit vt hereticus fiat. Idcoq; hortamur vt veſtrū nullus hoc denuo fieri patiatur: ſed neq; gr̄a alicui⁹ nec ſupplicatione aliq̄s ad ſacros ordines audeat ꝓmouere: niſi eum quem vite meritū ⁊ actionis⁸ qualitas ad hoc dignū eſſe monſtrauerit. Nam ſi aliter factum ſenſerimus: denuo diſtricta et canonica illud nouerit⁹ vltione compeſci.

Item Symmachus.

¶ Ad epiſcopatem honorem nullus per ambitum accedat.

Q Ullus itaq; per ambitū ad epiſcopalē honorez permittat accedere. nā cū hic exceſſus in laicali conuerſatione culpetur h quis dubitat q̄n religioſis⁹ ⁊ deo ſeruientibus iniciat vel incutiat opprobriū

Item Gregorius.

¶ De eodem.

Stote ergo i ordiatiōe ꝑcipue ſollicite ⁊ ad ſacros ordines. niſi puectiores etate ⁊ mundos ope: nullatenus admittatis. Eorum enim qui in ſacro ſunt ordine collocādi prius vitam: moreſq; diſcutite: ⁊ vt dignos huic officio adhibere poſſitis: nō vobis poterūa aut ſupplicatio q̄rūlibet ſubrepat pſonaz. q̄n igitur de his tractare neceſſe eſt/ ℌueb⁹

Perdere ꝺba leue eſt

Infamia irrogat̄ dignitatem petenti

i ¶ Religioſis Id ē clericis. ⁊ ꝓ hoc expone illō c. xx. q. iij. ꝓfens. i fi. ar. gradū eligere grauiꝰ facere cōmiſſum. vt j. xx. q. iij. ꝓcul q̄ſtis. illud q̄ idē.

Gradꝰ altior aggraua= ri debet.

h ¶ Pue. ar. j. xcv. q. j. nulli. ⁊ viij. q. j. illud q̄idē. ¶ Store. ¶ Graues. ℌ. diſt. xxiij. quando.

Pueri sunt.

QUeri pueri dicuntur infra.xliij.annum extra de ea.t qua li ca.indecorum. vel pueri.i.neophiti.xlvij.dist.sicut neophitus.

b ¶ Ad sacros. Nam minores añ.xliij.annū bñ pñt accipere: non oēs. t ita intelligat.lxxvij.dist.ca.ij.q.i.

Pueri sacris ordinā. & characterē recipiūt.

no assolutū.lxxvij.di.i singulis. Tñ si puer ordinet in sacris ordinibus bene recipit characterē cum possit recipere minores ordines. vt dicto capi. in singulis. Sz nunqd tenetur cōtinere? sic si est doli capax aliꝫ nō. Nā t voto t sacro se obligare potest doli capax. extra. de delic. pue. c.j. Sz religioni non: vt not.xxvi.q.ij.§. cū ḡ. xx.q.ij.c.ij.

b ¶ Ad sacros. Si nō ordinētur ordines suscipiunt sacros: etiā septēnes.

Ordo sit i hominē gerendis.

c ¶ Quātocius. 3 di.xlviij. sicut. nam cāsuz appetit tē. Gerēdorum est hoc nō. pmissua facultas est. nō enim prius gerere dz maio. t honorē ḡs nunciē. ff. de mune. t hono. honor.§. gerendorum.

Ut otem.

d ¶ Per intercessionē. nam sepe papa ad intercessionē laicorum ordinat vel dispensat vel tolerat. vt. xxviij. di. de syracusane.l. distin. clerico.lxij. dist. talomitane.

e ¶ Professere. extra de maio. t obedie. pertuas. extra de tē po. ordi. cū in distribuendis.

Illum.

f ¶ Mādatio. Et ita mandat minor maiori. sic. xj.q.iij. rogo.

g ¶ Non habet. Sine licentia eius. lxxiij. dist. litteras. t quo ad hoc nichil est speciale in ecclia romana. vt. xxj.q.ij.c.j.xx. dist. sanctorū. Sz ordinari a papa: inter alios digni honore sunt: subsunt tñ epis. et ō una ordinatio. t obe. p tuas ff. de albo scri. l. vir. t preferuntur eis ra pastin qui sunt eiusdem ordinis. ff. eo. l. j. t ab epo pōt de poni ordinatus a papa. sunt epis.

h ¶ Ordinandi. Et ita aliqs pōt p se dignas pces offerre. qō p. non concedit in quo nō credo eū bene dicere: quia multos cōdamnat. Joh.

dignas p se pt quis offerre.

i ¶ Er principalē. Hoc ca. habes. ix.qō. iij.§. vltimo.

k ¶ Potestatem hoc idē pōt episcop⁹. ij.q.vij. cum pastoris. extra de cleri. non resi. de cetero.

¶ Quoliber &.

¶ Hec est. xv. pona mo i qua intedit probare q ñ cui ordines precio non sunt dāndi: ita nec precio restituendi: t q sit symōiac⁹ (scz indirecte) sacrilegus qui promotionē vel electionem alicuj⁹ impedit: vel ecclie cōsecrationē vel fundationē. et hoc. pbat per tres auctoritates sanctorum t per leges principū. Jo. de fan. l. ¶ Redimēdi. ff. de symo. ḡrelā. t.c. si nullus.

xv. ps

Expertosqz viros consilij vestri adhibere pticipes: et cum eis communi hoc deliberatione pensate. Idem colūbo epi scopo. ¶ Non vacare negligentie ad sacros ordines ꝙsq promoueatur.

Pueri ad sacros b ordines nullatenus admittantur: ne tanto periculosius cadant: quanto citius c conscendere ad altiora festinant. Nulla sit in ordinatione venalitas potentia: vel supplicatio personarum. nichil aduersus hec que prohibemus obtineat.

Nam proculdubio deus offenditur si ad sacros ordines quisqz nō merito: sed ex fauore (qō absit) aut venalitate prouehitur. ¶ contra idem Gregoriꝰ quibusdā supplicantibꝰ vnum acolitum et alterum diaconū legitur ordinasse sicut ipse scribit Petro episcopo cotrice inter cetera. ¶ Episcopo interueniente: papa quendam acolitum ordinauit.

Latorē pūtium p intercessionē d vre scrtatis acolitū fecimus: quē ad obsequia vra trāsmittimus: vt si in lucrādis alabus āpius seruierit proficere e amplius possit.

Idem helie pbro et abbati.

¶ Quisquis in romana ecclesia sacrū ordinez acceperit: ab ea vlterius egredi nō poterit.

Illum vestrū epyphanium mādatis f: vt ad sacrum ordinē promouere deberemus: vobisqz trāsmittere sed in vno vos audiuim⁹: in altero minime potuimus audire. diaconus quidē factus est

Sed quisqs semel in hac ecclesia sacrum ordinem acceperit egrediendi ex ea vlterius licētiā non habet g. Si vero videre vos non potui ex hac re cōsolationē habeo: qm filio vestro reqesco. Non itaqz quorūlibet precibus ordinatiōes facte false dyudicantur sed he demū que precibus ordinandi h vel eius amici: nō spirituali sed carnali affectu porrecte fuerit. cum alꝫ future non essent: quas nō charitas iterueniens: sed ambitio supplicans extorquet. Non solū aūt clericos cuiuslibet epī summus pōtifex in ecclesia romana valet ordinare: verūetiam (oportunitate exigente) monachos: et quoscunqz clericos conuocare potest et inuitare.

Unde Nicolao papa.

¶ De eodem.

Er principalē i dotiū petri et pauli potestatē ius habem⁹ nō solū in monachos: verūetiam in quoslibet clericos de quacunqz diocesi cum necesse fuerit ad nos cōuocare: atqz (ecclasticis eri gentib⁹ oportunitatib⁹) inmutare. Q uolibet ergo munere intercedente falsa dijudicat ordinatio. Sicut autez precio intercedēte sacri ordines nō sunt tribuēdi: ita nec restituēdi. vt enim ait beatus Ambro sius. sacri ordines nec precio sunt emendi nec redimendi k.

Hinc etiam Grego. vij. ait.

¶ Precio interueniente sacer dotale officiū nō restituatur.

Ulꝰ epūs grauamē seruile l in futrū ex vsu

Ordinati a papa subsunt epis.

Preces dignas p se pt quis offerre.

Angaria pan garis.

¶ Quid dicat ãgarie t pãgaria nota. glo. i. l. j. C. ēpis. & cleri. mu. ct. mu. li. x.

preseriptio in multis locū nō habet.

agitur: inspiciēdū est vtrū cōi iure talia a talib⁹ possint deri valeant necne primo casu sola longe ꝓsumptionis detentiōe currit preseriptio. vt. xxvj.q.ij.t.ij. pertotū. saluo eo qō de luminib⁹ di.ea.cā.et.q.c.ij.t.c.in scriptio ēm ius aduocat crētū nouū autem nō creat. vt. xxxiij. qō. v. q deo. t.c. di. contra morē. t dist. xciij. illud autē. t. xxj. qō. j. cap. vi. t.q.iij.§. potest etiā. et.q. vij. decimas. t.j. es.q.iij. questiū in his omnibus et in aliis infinitis casibus preseriptio euanescit: quia non est proditum ius cōmune scriptum: vel non scriptū: quo tales talia valēt possidere. Joh. Hec regula fallit extra de can. posses. et. ꝓpte. cum ecclesia. t extra de ꝓscripti. auditis. Johā. Sed certe nō fallit: quia iura incorporalia quasi possidentur: t interdicta p eis possessoria constituta sunt. ff. de seruitu. quotiens. Hugo.

Cōtra ecclesiasticam normā abbatibus seu clericis suis imponat: vel interdictum sacerdotale officium precio interueniente restituat b. quod si fecerit: officij sui periculuz subeat.

Quitautem, c pecuniam accipiunt vt ordinandis sacros ordines non tribuant: vel vt canonice electioni assensum non prebeant: aut ecclesijs edificādis vel consecrandis lapidem benedictum vel consecrationem subtrahant: multis argumentis accepte pecunie rei et infames d esse probantur.

Ait enim Paschalis. ij.

¶ Sacrilegi sunt iudicādi qui ecclesiam dei non permittunt regulariter ordinari.

Sunt quidam qui vel violentia / vel fauore: non permittunt ecclesias regulariter ordinari: hos etiam decreuimus: vt sacrilegos e iudicandos.

¶ Codice. lib. ix. ad. l. iuliā repetundarum.

Tēp⁹ non est modꝰ tollēde obligationis.

¶ Et vsu. Nā tps non est modus tē. x. q. iij. quia cognouimus. ff. de act. t obligā. obligationū fere §. placet. nisi forte cui⁹ nō extat memoria. ar. ff. de aqua q̄ti dia. t est. hoc iure. t cē de verbo. sig. ca. abbate.

a ¶ Ecclesiasticam normā. Nam iusta de causa bene potest ab eis auxilium petere. extra de cens. cum apostolus. Et sic nō est contra. xviij. q. vlt. seruitium. qi illud intelligitur de iustis.

b ¶ Restituat. Nec absoluere potest pro precio: nisi sit consuetudo. extra de symo. ca. nemo. Item nec reconciliare. extra de symo. ca. nemo. Sed numqd ipsi clerici eo licet redimere cum iuste suspēsus est? Videtur q nō. §. §. prori. in fi. extra de symo. matheus. Ar. cōtra

Vexationem redimere vtrū licitum sit.

scilicet q possit redimere ius suū t vexationem suam lectus. immo t si quid dederit: repetere poterit. C. de condi. ob tur. cau. quod euitandi. Quidam dicunt q iuste suspendit⁹. hoc no. xvj. q. vij. decimas.

c ¶ Qui aūt. Tractauit magister q̄stionē istā affert vtrū sit symonia dare pecuniā vt nō ordinet q̄s. Sed qm nō habuit capitulum induxit leges q̄ in hoc faciūt ad propositū vbi in eis aliquid dicit negatiue:

Ubemus t exhortamur f vt si quis forte honoratorum decurionum: possessorum: postremo etiam colonorū aut cuiuslibet ordinis a iudice fuerit aliqua ratione concussus: si quis scit de iure venalem fuisse sententiam: si qs penā vel precio remissam: vel vicio cupiditatis ingestam: si qs postremo quacunqz causa improbum iudicem potuerit approbare: ts vel administrante eo: vel post administrationem g depositum in publicum procedat: crimen deferat: delatum approbet: cum probauerit victoriam reportaturus h t gloriam. Item in digestis titulo de calumniatoribus. Aul pianus.

¶ De eodem.

Fl eum qui vt calumnie causa negociuz faceret: vel non faceret: pecuniam detegitur accepisse intra annum vtilem i in quadruplum k eius pecunie quam accepisse dicit post annum in simplū: in facti pecunia. Item si inder venalē tulit sententiā vel precio penā imposuerit vel remiserit: vel aliqua ratione improbꝰ repertꝰ fuerit ante administrationē vel post poterit accusari. t si cōuictus fuerit remouebitur.

f ¶ Jubem⁹. Ad hoc introducit has leges vt oftendat pari pena multādos q̄ scio inducti ꝑ ediſſe fieri qō de iure fieri dz. t q̄ factū qō d iure fieri nō deberet

g ¶ Hortamur. Forte se reperat ne videat quē iubere accusare inutu. C. vt nemo imi. in rubro t nigro

h ¶ Administrante. Si ts ratis sit quē in ius vocari licet. Sed cōtra. ij. q. j. plebem. So. illud de maioribus magistratib⁹. hoc de minoribus. ar. ff. de inius. nec magistratib⁹. t. ff. de in ius vo. l. ij. Ut hoc de perpetuo iudice. ar. ff. de re. cre. ꝓhidis. t. l. precedenti. in auten. vt differē. iudi. §. si tñ. col. ir. t hoc ne crimē eis inultum remaneat: illud de temporali. Uel hic cū nec cauit in ipsis administratione: ibi de eo qui extra administrationē cōmisit. ff. de iudi. l. ij. §. legatis. in auten. vt iudi. sine quoquo suffra. §. si quis aūt. col. ij.

i ¶ Reportatur⁹. Reportabit ēm quadruplum. j. l. pri. xij. q. ij. cum deuotissimam.

k Item eum. Utilem. A principio post cōtinuum. ff. de calumnia. annus.

l ¶ In quadruplū. In quo continet rei persecutio.

Symoniaci dicuntur sacrilegi.

Hinc bñ elicitur q sub nomine administrationis cōtinet iurisdictio. ad idē. j. e. q. vij. sanctimus. t C. ad. l. iul. re. sanctimus. Archi. hic.

Oppositio.

vt tm triplū sit pena. vt ff.e.l.in heredē.§.fi.c hoc est verū cū ipse idē dat. nā si alius daret .p eo tāc totum quadruplum est pena: qz ille qui debet repetit pecuniam quā debet. ff. de calū. l. si ḡs ab aliquo. vbi⁹ aūt quadruplū mediet⁹ dabit fisco: z medietas spoliato

a ¶ Cōpetit.

Non ei qui debet cuz tm̄ piter dederit: si et ad cuius lesionē data est. vt. ff. ō causa. l. ḡn̄alter. §. illud erit.

Crimē concussionis.

b ¶ Concussionis. Crimen concussionis est cum quis minatur aliquid: nisi ita vel ita faciat. ff. extra. qō. j. multare. ff. ō cōcuss. l. j. z. ij.

c ¶ Publicuz. id est ordinariū et hoc semp: vel nō est publicum nisi cū quis pecuniā extorserit: et hoc est qō sequit: sed si ideo. Publicuz est ad cuius accusationem quilibet de populo admitti tur: nisi infamis fi. vt ibi. de pudi. circa pncipium.

d ¶ Senatusconsultis. volusiano z libonia no. scilicet ad. l. cornel. de fal. l. j. ff. ad. l. iul. de vi publi. ex senatusconsulto.

e ¶ Legis cornelie. Cuius pena in libero est deportatio. i seruo vltimum supplicium. ff. ad. l. cornel. de fal. l. j. §. vltimo.

f ¶ Innocentium. secus si nocentium. xvj. q. vij. sme.

g ¶ Idem lege tenet. Qz reddit quadruplum z infamis efficit. ff. eo. l. eadem. §. j. hoc crimen etiam extraordinarie punit: ff. e. l. lex iulia. §. finali.

h ¶ Legendum. i. eligendum vt eligatur qui debet vel contrarium.

actio cōperit. ¶ Idē. li. xlvij. titulo de concussione iudicio.

Concussiōis b iudicium publicum c nō est: sed ideo pecuniam quis accepit q crimen minar⁹ sit: potest iudicium publicū esse ex senatusco sultis d quibus pena legis cornelie e teneri iubētur: qui in accusatione innocentium f coēcerit: qui ve ob accusandum vel nō accusandum: denūciādum vel nō denūciandum testimonium pecuniam acceperit.

Idem. lib. xlviij. titulo de lege iulia repetundarum. Marcellus. ¶ Palea.

Lege iulia repetūdarū tenent: qui cū aliquam potestatem haberent pecuniā ob iudicandum vel nō iudicādum: decernendum ve acceperunt: vl quo magis aut minus quid ex officio suo facerent.

Idem. ¶ De eodem.

Eadem lege tenet g q ob denunciandū vel nō denunciandū testimonium pecuniā acceperit. Lege iulia repetūdarum cauet: ne quis ob multē legendū h: mittendū ve eos accipiat: neve quis ob sententiā in senatu concilioue publico dicendā pecuniam accipiat: vel ob accusanduz vel nō accusandum. Marcell⁹ ibidē.

Lex iulia repetundarū precepit: ne quis ob iudicem: arbitrū ve dandū k: mutandū: iubē dum ve vt iudicet: neve ob nō dandum vel nō mutandū vel nō iubendum: neve ob litē esti mandā l iudicii ve capitis: pecuniave faciendum vel non fa

i ¶ Mittendū ve. Vt mittat in legationem qui nō est mittendus: vel non mittatur qui mittendus est.

k ¶ Dandum. Puta non ad probandos nāufragos vel loco indicis recusatū.

l ¶ Estimandū. Ne. l. estimet litē minoris vel maioris p pecunias qō quandoqz facere videt. ff. ad l. aquilli. pinde §. notandum.

ciēdū aliqd acceperit. Hodie exigege iulia repetundarū extra ordinē puniunt: z plerūqz vel exilio puniūtur: vel etiam duri⁹ put admiserint. Hac lege damnat⁹: testimonū publice dare: aut iudex esse postulare vel prohibē. ¶ Quæstio. ij.

Equit⁹ scōa ḡstio qua queritur an p ingressū monasterij pecunia sit exigenda: vel exacta p soluēda: Hoc vtrumqz licite fieri vtriuslz testamēti serie cō probē. Legitur enim in. j. lib. regum q anna detulit secū samuelem postqz ablactat⁹ fuerat in tribus vitulis z trib⁹ modijs farine: z amphora vini ad domum dñi in silo. ¶ In actibus vero apostolorū legitur q multitudinis m credētium erat cor vnum z anima vna: nec aliquid eorum que possidebant quisqz suum ppium esse dicebat: sed erant illis oia communia. et singuli vendebant p dia sua. z ponebant p cia eorū ante pedes apl̄orum: quorum vn⁹. s. ananias dū parte sibi reseruaret cū vxore sua saphira: sentē tia maledictionis accepta ante pedes apli cecidit mortuus

Hinc liquido apparet q igressuri monasteriū sua debent offerre rectorib⁹: nec aliter⁹ sunt recipienti nisi sua obtulerint. Sed aliud est sua sponte offerre: aliud est exacta persoluere. Anna mater samuelis nō exacta necz petita: sed sponte⁹

l. reg. j. d.

Petendum nihil est p igressu monasterij. Act. iij. f.

Act. v. a.

mo. quoniam symoniaca. Bar.

m ¶ Multitudinis. xij. q. j. c. ij.

n ¶ Alter. Hoc nō est verum: fz allegādo dicit hoc.

o ¶ Sponte. Quod licet. xix. q. iij. si qua mulier.

g ¶ Excepte. Arg. q nō debeat ḡs cōcessa revocare. Ecce pem. dist. iij. nunc plures. xvij. q. iij. sunt q opes.

Recipe hz q nō hz exigere.

b ¶ Locauit. ¶ Ex debito. Arg. j. q. j. placuit. j. e. q. iij. ecclesiastica. ea. questio. j. statuimus. j. xviij. qōe. ij. clementinus. contra solu. ibi.

c ¶ Mun⁹ aliqd. Aliud a cōmunio vel a procuratione in auten. de mā. prin. §. illis. z in auc. vt nulli iudic. §. nulli. sed bene il laz exigit. extra de symo. cuz sit. alia non dz exigere: sed sponte oblata recipere pōt. Vel pōt dici q z illa q cōsuerunt peipere. ppt pcurationē ei gē potest quasi

f Fa. ad hoc charitatex. cuz glo. i. l. §. pulmus di u⁹. i ỹ. hz post ea. ff. ō ori. in. no. i. l. j. p glo. C. ō peti. bo. subla. lib. x.

diuisio

Clerici in sua eccl̄ia morari debēt.

p laborē. f arg. xij. q. ij. charitatex. vbi hoc diu obtinuit. xviij. q. ij. seruitium. d ¶ Dotem. Immo nec pmarium lapidē ponere debuit. vt j. de cōsecra. dist. j. nemo. in auc. vt deter. sit numerus cle. §. iuestigantes igit. col. j. xvj. qōne. vlt. pie. et. c. frigentius. hz hic omissum fuit: et ideo est restaurāduz vl tam dederat pri⁹: hz hic dz facere in strumētū. vñ si dotē nō dedisset pri⁹ nūc ē cōpellēd⁹: qz ibi ponit primariū laptdē sicut i eo d̄ pmisit rei publice pecuniam dar. ff. ō pol. l. j. e ¶ Soz. Pluribus ergo sufficere debet ecclesia. vt. vij. q. j. illud. z de cōse. di stiu. j. hoc ḡs.

f ¶ Ibidē. Ar gu. q clericos q alibi ḡs in ecclia sua morantur. j. distin. xxxvij. de quibusdam. vbi j. xij. q. j. generaliter j. xij. q. ij. concesso.

g ¶ Iam pio. Quidam perebāt ab aliis vt darēt eis aut abbatem ipsoz: sed hoc illi nolebant gratis cum esset eis vtilis. et hec est consultatio.

h ¶ Responsum. Non dubitauit papa quid iuris esset in questione: sed ironice hoc dicit.

i ¶ Anxium. Quia dubitatis vtrum ad dei cultus quispiam interuētu munera, pnocandus sit: sed dubitandum non est extra de symo. et si questiones.

k ¶ Interuentu. j. xxij. qō. iij. debet. §. xiv. di. q̄ sincera. cōtra. sum⁹ in. Sed nō videtur fideliphibere: nisi pabus. chio. nā et dādo et honorando. z loquendo possumus dīci interfidelib⁹ vt quertanē. D. ¶ sed tu

Blādiri posse ad hāc pagano vt here gl. tex. tico detur vt xp̄i cū glo. anus fiat. et de ſt. l. iij. symo. quercias. ff. de in

¶ Adde dic simoniacū si

Sed videt cōtra. q cū me possim pecunia redimere. vt ō pe. dis. j. medicina. videt q et aliuz possim: et silueſter. pmisit oib⁹ munera qui vellent baptizari.

Jacobi. j. c.

l ¶ Alimento Qō dabāt apl̄i pauperib⁹ quer sus sup: a versus prin. questionis ver. sed illud.

m ¶ Incōtinente. Qz non cōpetit oppositio.

n ¶ Quoz. i. quia eozum.

o ¶ Negabāt. Arg. q ana thematizato dz dari elemosyna. §. dist. xlij. quiescamus. xj. q. iij. qm. xvij. qō. iij. debet. §. Sed illud de iā catholico. xvi. q. pma. si cupis. Sed cōtra. v. questiōe v. cap. ij.

Elemosyna anathematizato dāda ē

p ¶ Pactio. Nō remouetur: nisi pactio honesta. nā honesta non remouetur. xxiij. distin. cōp. §. distinctione. c. in ea sinodo. arg. xvij. q. ij. elen therius. extra de preben. significatum. xvj. q. vij. per laicos. §. distinc. lix. hoc ad nos. vij. qō. j. mutationes. hoc no. vij. q. iij. in summa.

q ¶ Conuentio. Nomē conuētionis generale est. ff.

Universidad de Deusto Biblioteca

Lz p⁹ qō non a lz aucē. ¶ Cōtēr tus i. i. qō añ. cū. l. se. ff. de hūī trāsact.

de pac. l. j. §. ij.

¶ Postmodū. Arg. q lz post: qō nō lz añ. vt j. vtj. q. iij. talia. z. c. artald⁹. z arg. q nō licz añ nec post. vt j. ca. q. j. eos. ad fīnē. z qō lz añ qō nō post. vt. §. distr. xij. in vltis. ij. q. vj. quoties. et. viij. q. ij. dilectissimū. §. eas. q. j. eos. z ra.

Solu. ibi ex pactione datū fuit. q̄d datuz fuit hic. vo ex mera liberalitate vel gr̄a subsidij pceditur. Johan.

b ¶ Subsidij. Ut honoris vt j. ea. qō. iij. ex multis. v. ff. mādati. si remūerādi. et certe ly⁹ casu idē esset āte et post: sed hoc fit hic. pter plumptionem vitādaz. et hoc solum p tra rium. §. e. qōe. j. eos. sed ex quo ambitio precessit petitio pecunie nocere certe debuit: etiā post vel gratia subsidij debuerūt p̄cipere. argumē tū j. e. sicut ep̄z. in fine. a contrario sensū.

Sicut epm c ¶ Videlicet. Id est archidiaconus. cum examinat vocādo ordinādos. xxxij. distin. quando.

d ¶ Uocem. i. lectionez euāgelicā. extra de symo. c. j. z ar. i. superiori palea. §. regulam cē.

e ¶ Calamū. i. scripturam quā ordinatus recepit ab ordinatore ne dubiteturde eius ordinatione. vt j. ij. q. j. legū. hoc olim. yug. vel hoc intelligit cū habet salariū de publico als deputatū. hoc tamē dico q in collatione ordinis non est distinguēdum. an habeat salariū vel non. nam dicit q in collatione ordinis nec p laboze: nec p quarta debet aliquid recipe: sed ep̄us p̄curet: vt sine muneris alicuius acceptiōe scribatur: nec tenetur ler in autē. de sanctiss. epis. §. iij. col. ix.

f ¶ Ex ibēcis. vbi cīs cā nō adest vitiū nō ipurat. distinct. §. his omnibus.

g ¶ Conuersionem. Id est fidem z cultum dei. lxj. Notarij⁹ an p scriptura possit ab ordinato aliq̄d recipe.

¶ Se opponat. ¶ Hec est scda ps. q. i qua ꝓbat q̄ dignū de illis qui corpaliter non seruiūt ecclīs. z hoc p distractio accedat: gratis deo seruire incipiat. suiq; regimis deuote gestet obsequiū: z post modū[a] vos quasi subsidiū[b] grā aliqua sue ecclesie munera largiri fratrum solatio romana p mittit ecclesia. ¶ Ñ Urbanus papa. ¶ Se eodem. Palea.

Dallus abbas p̄cium sue merevel exigere ab eis q̄ ad cōuersionem venūt: aliq̄ pacti obseruatiōe vel occasione p̄sumat. regulā antiquā sequens nullumq̄ de ordinationibus aliq̄d oino recipiēdum esse constituo: neq; ex datione pallij: neq; ex donatione cartharū: neq; ex ea quā nouus p ambitionez simulatio inuenit appellatione pastelli: q̄ esū in ordinando ep̄o pōtifex manū imponit eu⁹ gelicam lectionē minister legit. cōfirmationis autē ei⁹ epl̄am notariꝰ scribit.

Item Grego. in registro.

¶ Ab ordinando non debet aliquid exigi: sed nec voluntaria oblata respui oportet.

Sicut ep̄m nō decet manū quam imponit vendere ita minister[c] vel notarij⁹ non debet in ordinatione eius voce[d] suā vel calamū[e] venundare. Is autē q̄ ordinat⁹ fuerit: si non ex pacto: neq; exactus ac peritus post acceptas chartas et pallium offerre aliquid cuilibet ex clero gratie tantummodo cā voluerit: hoc accipi nullo modo ꝓhibem⁹: q̄ eius oblatio nullam culpe maculā ingerit: que nō ex ambientis[f] petitione processit.

¶ Auctoritate bonifacij patēt er ostēditur: q̄ sicut nulli⁹ precio est inuitandus ad cōuersionem[g] ita nulli pecunie interuentu ecclesie largiri oportet ingressum. Auctoritate vero gregorij dak intelligi q̄ pro ingressu ecclie nō licet pecuniā exigē: sed spontanee oblatū lz suscipe. Item opponit[h] illud apli ad thimo. ¶ De eodem.

Uduas honora[i] queue⁹ vidue sunt: q̄ autem nō sunt vere vidue. i. q̄ suis vel parentū opib⁹ sustentari p̄nt: non recipiant[k] vt ecclia sufficiat[m] his q̄ ⁊e vidue sunt. Item Hieronym. ad damasum papā.

¶ Qui sumptib⁹ propriis sustentari potest ab ecclesia stipendia non accipiat.

Clericos aūt illos conuenit ecclesie stipēdijs sustētari: q̄bus parentū z propinquorū nulla suffragantur bona. Qui autem bonis parētum et opibus suis sustentari p̄nt: si quod pauperū est accipiūt[n] sacrilegium[o] ꝓfecto cōecclesie non sunt danda his quib⁹ ꝓpria sufficiūt. vt xij. q. j. illi qui. extra de symonia. cum sit romana. nec vlla ecclesiastica. Argumētū ꝓtra. xij. q. ij. charitatē. ff. de regulis iuris fm naturā. Solutio. q̄ hic dicit exhortatio est nō preceptū. Uel de his loq̄tur q̄ occasione patrimonij ampliandi quod habent: se a diuinis subtrahūt obsequijs: quib⁹ se absentantibus dāndū nō est. Uel hic de quarta pauperib⁹ debita q̄ dari ꝓhibetur abundātibus. Panis enim egētū ⁊c. vt j. xxij. q. v. c. ij. Et in summa. Si abūdātes de bonis ecclesie suscipiūt: siue absentes: siue p̄tes sunt: lz non dz eis denegari portio: q̄ nemo cogit suis stipendijs militare: mortaliter tamen peccāt presertim si ex cupiditate sua reseruant j. eo. §. vep. cum. c. sequenti.

[a] Uidue sunt sū ptibus ecclesie sustendande.

[b] Uduas honora. q̄ debēt sumptib⁹ ecclie sustētari: et vidua quādoq; dicitur q̄ vt rum nōdum habuit. ff. de vb. sīgnifi. malum. §. ylduam.

[k] Que vere vidue sut. i. que sicut a viris: ita et a reb⁹ z amore mūdi sunt destitute.

[l] Nō recipiantur. vt sustentētur sumptib⁹ ecclesie: nisi sua dēt ecclie. xij. q. j. illi. §. di. xlvij. sicut. §. di. xlvij. sicut. m ¶ Sufficiat Arg. q̄ nō teneant canonici suscipere aliquem vltra ꝑ facultates ecclie sufficiunt. vt ō ꝓcera tione. distinctio ne. j. oēs. z extra j. xvj. qōne. j. qm̄ quicquid.

[n] Clericos aūt illos. ¶ Accipiūt. Et i malos vsus conuertūt. et sic intellige sequentia capitula. cū scz msle dispensant j. xij. qō. j. illi qui.

[o] Sacrilegium. Argumentuz q̄ stipendia

tij. pg. j. Ti. v. a. Suscipiēdus non est aliq̄s vltra facultates ecclie, quicquid.

j. coz. xj. f.

Questio. ii.

Pastor ecclesie.

a ¶ Paup. pauris egētū vita pauperis est: qui fraudat illū hō sāguinis est. vt j. xliij. q. v. c. ij. z iij. q. j. nulli.

b ¶ Suscipi. i. susceptui. alimenti: non esū mā de suscipiendis loquitur.

c ¶ Petrus. Nō videt cōpetere exemplum de petro q̄ fuit pauper piscator: et ita relict paupertatem tantū propter amorez dei: z sic faciunt multi rēplarij z hospitalarij hodie z quasi oēs religiosi: sed petrus seipm abnegauit.

Petrus ꝓpter xpm abnegauit seipm. Mat. xiij. c. Luce. xix. a. Act. iij. g. Ecclie dare aliqua pro sua sustētatiōe ne mini lz

Ofee. viij. b.

d ¶ Si quis.

e ¶ Ut q̄d. xij. qō. j. expedit. xxij. q. vij. q̄ autem. xij. qō. j. illi autem. §. j.

f ¶ De peccatis alienis. i. de oblatis p peccatis aliorum.

g ¶ Uelut pro ipsa expēsa sua. Arg. aliquē posse dare ecclie de propriis pro sua sustētatione. ij. hoc nō est verū: nisi illud fiat sine pacto. vt extra de simo. tua nec excusat⁹ pastoralis. vt extra de. quomā simoniaca.

g ¶ Jactātia. nam nocet iactātia. vj. qō. j. imitare.

h ¶ Perfectior. i. expeditio: ad seruiēdū deo est

i ¶ Expoliat. Sed hic q̄ in cōmenere ꝑfūctus: cū voluptaria diligit pauperē. de pe. di. j. ꝙrendū. diuites mittunt: z p abusionē taliū iudicū sibi manducant z bibūt.

Item Prosper in libro de cōtemplatiua vita. j. c.

¶ Quibus sua sufficiūt: ecclie alimentis non sustententur.

Pastor ecclie his quib⁹ sua sufficiunt: nō debet aliq̄d erogare: q̄quidē nichil aliud sit habētibus dare q̄m petere: nec illi q̄ sua possidentes dari sibi aliq̄d volunt sine grā di peccato suo: vnde paup⁹ victurus erat accipiunt. De clericis quidē dicit spiritussanct⁹ Pctā populi mei comedunt: sed sicut nichil habētes ꝓpriū: nō pctā sed alimēta quib⁹ indigere vident accipiunt: ita possessores non alimenta quibus abundāt: sed aliena pctā suscipiunt. Ut erū his auctoritatibus ꝓhibentur ab ecclia suscipi⁹: nō illi q̄ quondam fuerunt diuites: sed postea oīa relique runt: vt petrus[e] z matheus z paulus aut paupib⁹ distribuerunt: vt zacheus. aut ecclie rebus adiūxerunt: sicut illi ꝓdia sua vēdētes ponebāt ꝓcia ante pedes apl̄orum: vt essent illis oīa cōia. sed illi qui in domibus parentū residētes: vel sua relinq̄re nolentes ecclīasticis facultatibus pasci desiderāt.

De quibus in eodē lib. Prosperi subinferē. ¶ Qui sua relinq̄re non vultnō debet sumptibus ecclesie sustentari.

Si quis propter hoc sua relinq̄re non vult vt habeat vnde viuat: vt quid[a] accipit vnde rationem reddat: vt quid de pctis alienis[g] sua multiplicat: Idē. Nō est meum dicere quale pctm est: q̄ cibos pauperum p̄sumendo suscipiūt: qui ecclesiam quam una re de ꝓpriis facultatibus debuerāt: suis expēsis insup grauant: ꝓpter hoc fortassis in cōgregatiōe viuētes ne aliquos pauper pascant: ne aduenien-

tēs accipiant: aut ne suum censum quotidianis expensis minuāt. ¶ Qz si aliq̄d de fructibus suis eccīe velut[f] ꝓ ipsa expēsa sua contulerint. non se ꝓferant inani iactantia[g] illis quos nichil hñtes pascit: z vestit eccīa: q̄ ꝓfecto ꝓfectior[h] est ille qui se mūdi rebus expoliat[i] aut q̄ cū nichil habuerit: nec habere desiderat: cū ille q̄ ex multis que possidet ecclesie aliquid p̄stiterit: ac se de eo qō p̄stiterit forsitā iactat. Ecce qui ꝓhibent ab eccīa suscipi. Illi vo q̄ oia sua relinquūt: vt pauperibus distribuunt: vel ecclesie reb⁹ adiungunt: z ab ecclesia laudabiliter suscipiendi sunt. z ei⁹ operib⁹ sustētandi.

Unde in eodem libro legit.

¶ Qui sua relinquūt: vel pauperibus distribuunt: vel ecclesie rebus adiungunt: laudabiliter ecclesiastica discendant.

Sacerdos cui dispensationis[k] cura cōmissa est non solum sine cupiditate: sed etiam cum laude pietatis accipit[l] a pplo dispēsanda: z fideliter dispensat[m] accepta: quia omnia sua aut parentibus reliquit: aut pauperibus[n] distribuit: aut ecclesie rebus adiunxit: et se in numero pauperum pauptatis amore cōstituit: vt vn de pauperibus subministrat: inde et ipse tanq̄ pauper volūtarius viuat. Clerici quoq; quos pauperes natiuitas fecit: cum perfectione virtutis vite necessaria: siue in domibus[o] suis: siue in congregatione viuentes accipiant: quia ad ea accipienda non eos cupiditas ducit: sed viuendi necessitas cogit. De talibus dicere videtur apostolus. Qui in sacrario[p] operantur: que de sacrario sunt edant. et qui altario deseruiunt: de altario participent. q̄ nisi hoc de contemptoribus suarum facultatum vellet intelligi: nunq̄ secutus adiungeret. Ita z de⁹ ordinauit his qui euangelio annunciant de euāgelio viuere. De euangelio viuunt: qui nichil habere ꝓpriū volunt: qui nec habent: nec habere aliquid concupiscunt: non suorum: sed cōmunium possessores. Quid est aliud de euāgelio viuere: nisi laborantem inde vbi laborat:

Clerici indigētib⁹ est inde dum.

f. coī. ix. b.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Pere. pere. xij. q. ij. charitatem.
b ¶ Manib⁹ j. x. q. iij. cauendū. j. xxj. q. j. clericus.
c ¶ Visus sum. ne ea occasiõe pseudo apl̃i acciperẽt & sic in pdicatione plisterent. nã ex quo videbãt eum non accipere: verecundantur & ipsũ accipere.
d ¶ Glossam.

Quã habeo apud deũ de hoc quod nõ accipio vel si acciperem cum scãdalo vel vitra ℔ deberẽ. vel si predicarẽ eo obtẽtu vt acciperem.

Clerici.

e ¶ Deseruiũt. etiam infr
†Adde miserunt. † ex .i. seruit de cleri. egro. c. j re unte l. ff. de ita. lib. i. cũ ligunt. heres. §. strichus ib non f ¶ Veritum p una. j. xvj. q. vij. c. j. §. ibi soluit. Uel ecclie. meritũ. i. vt pbr vri de plus ℔ alij per cipiat. vt distin. alleg. lxxiij. constituit quod non est in alia societate. ff. pro socio. veruz. §. sed cum tres.
g ¶ Ad ea huc. hic depingit. iij. q̃o. an. s. ingressum: vel pbẽdas eme re sit simoniacũ primũ membrũ expeditur est. §. ea. pri. q. sm ex pedit hic. No. q̃ pbenda ℔ q̃o ℥ tus quoddã spirituale percipiẽdi eccl̃iam vel ipsũ pbendã hoc mo do emere simo niacum est q̃o ℥ dunt ipsi fru ctus pbende q̃s emere nõ est sy monia cuz. vt ẽ ne pla. vi. sua. ca. vi. nisi q̃s for te emeret fruc⁹ ab initio sue ordinatiõis in ipa eccl̃ia vt habeãt dum viuerit. ar. j. e. si quis obiecerit. & ea. solua tor. tũc enim tra sunt annera: vt qui primetur officio: priuetur &

Prebẽda ℔ dupl℔.

illis. vt lxxxj. distin. si quis sacerdotum.
h ¶ Annexa. Ar. q̃ idẽ iuris sit in vno coherẽtium & cõnexorũ q̃d in altero. vñ q̃ primat officio/ & bñficio. vt. §. distin. xxviij. decernimus. §. dist. lxxxj. si quis sacerdotum. & c. eos. §. dis. l. studeat.

Beneficio priuat: q̃ priuat officio.

necessaria vite pcipere⁸. Apostolus tñ q̃ sic predicauit euangeliũ vt necessaria sibi suis manibus⁹ ministraret de se confidenter loquit. Ego aũt nullo horum vsus sum⁸. et quare dixerit: secut⁹ aperuit dicẽs. Expedit michi magis mori: q̃ vt gloriã meã q̃s euacuet. Euacuare dicit gloriam ⁹ suã: si ab eis quibus predicabat voluisset accipere vite tẽporalis expẽsam. Nolebat quippe in presenti laboris sui fructuz sed in futuro recipere.

Item ex concilio agathensi.

¶ Iurta meritum laboris ecclesiastici: stipẽdia sacerdotes distribuant.

Clerici oĩs qui ecclesie fideliter vigilãteriq̃ deseruiũt⁶: stipẽdia sanctis laboribus debita ℔m seruitij sui meritũ⁶ per ordinationem canonum a sacerdotibus consequantur.

Item ex concilio Urbani pape habito aluernie.

Multorũ auctoritatibus luce clarus constat: q̃ ab ingressuris monasteriũ: nõ licet pecuniam exigere: ne & ille qui exigit & ille qui soluit symonie crimen incurrat.

¶ Questio. iij.

Sed adhuc ⁸ obuiciẽ q̃ qui ingressuri monasteriũ pecunias tribuunt non proꝓ positum relig̃ionis: sed participationẽ stipendiorum ecclesie emũt. Tẽporalia ergo nõ spũalia ementes: nequaq̃ simoniaci habendi sunt. ¶ Hijs itaq̃ respondetur nõ solũ qui spiritualia: sed etiam qui tẽporalia eis annexa⁹ precio accipiũt vel tribuũt simõiaci iudicanẽ. Unde Malachias loquẽs ex persona domini ait. Quis est in quit in vobis qui claudat ostia⁹ & incendat altare meũ gratuito? non est michi voluntas in vobis dicit dominus exercituũ: et munus nõ suscipiam de manu vestra. Ostia claudere non est sacri muneris officium: sed tãtũ sibi adunctum.

Item Grego. scribit vniuersis episcopis hyspanis.

¶ De his qui sacros ordines muneri acceptõe dispẽsant.

Auditum⁹ dilectissimi quod nos audire oportuit sed audisse profecto non libuit: quosdã scilicet esse sacrorum ordinũ professores. q̃ sub munerũ datione vel acceptione dei ecclesias vel earum sibi beneficia vsurpant: quod quidem scelus vos iam non dudũ acriter correxisse vehementer admiramur. Juste eĩ vteriq̃ corripiendus est: & sancte limine ecclesie subimouendus: & qui pro ecclesie ambitu munera largit: & qui vt ecclesiam adeat quicq̃ presumit accipere. Iste quippe donũ dei emere: hic autem presumit vendere. Ij sacrilegio ⁱ quoq̃ hoc facinus non dispar dixerim. cũ id quod sponte & sacro deliberatiõis arbitrio gratis fieri debuit sub pecunie pactione causatur[l]. Quare fratres charissimi que taliter facta sunt curiose refellite: infecta phibete: ve strisq̃ iussionibus resistentes digno anathematis vinculo percutere non dubitate.

Item Rothomageñ. episcopo. & gallicis oĩbus episcopis.

Simoniacũ ẽ emere officiũ pulsãdi campanas. Mal. j. c.

emptõ administratiõis ecclesiastice est simoniacꝰ.

Pecunia symoniaca cui ẽ restituenda.

a ¶ Si ꝯs dator. dam talẽ pecuniã: videt q̃ ei cui⁹ ignominiã data est. xvij. q. iij. si ꝯs in atrio. xv. q̃o. vlt. cũ multe. xxvij. q. j. si ꝯs rapuerit. extra de simo. de hoc in aut. de san. epi. §. sed neq̃. col. ix. et ex̃ de simo. audiuim⁹.

†Adde §. e. q. j. petr⁹ & c. qui studet. & act. p. j.

¶ Restituẽ. Sz cui dices restituendã? videt q̃ ei cui⁹ ignominiã data est. xvij. q. iij. si ꝯs in atrio. xv. q̃o. vlt. cũ multe. xxvij. q. j. si ꝯs rapuerit. extra de simo. de hoc in aut. §. e. q. j. null⁹. & sic simonia ẽ pũt ex vna parte et non ex altera. simile fuit in gizei. sicut etiam spõsalia pñt esse ex vna pte & nõ ex altera. extra. §. desp̃õ. impu. §. illis. & plura similia nota. xxxij. q. v. p. posito. et iz eps peccet recipiendo pecuniaz. ta mẽ monachi nõ peccabant dando. vt. xxiij. q. j. §. cũ eulpaꝫ. Con trarium huic signaꝫ. j. xvj. q. iij. possessiões. sed nõ est contra: q̃ mõachi licite q̃ fierant ista alta ria. vnde nõ habuerunt ea iure prescriptionis: sed ex iusta dotatione.

†Adde idẽ esse enã. p honorẽ cõsequẽtis. quẽdã phibitũ est. nota. j. et p tot tit. ff. ad l. iul. de ambi.

Jus idẽ est in toto & pte.

b ¶ Suspendatur. i. deponatur. lxxxiij. di. c. j. Uel dic. vt. §. e. q. j. quicquid.
c ¶ Membra. j. iij. q. ix. pura. arg. j. xij. q. ij. cognouim⁹. §. dist. lxij. in synodo. Argu. est hic q̃ idez iuris est in toto q̃d & in parte: & maiori q̃d in minori. xxij. q. v. de forma. extra de ꝑben. ma toribus. xcv. distinc. esto. ff. pro derelicto. l. iij.
d ¶ Uestiũ est §. n. v. casus tales ẽ. Quidam epi cõtulerãt ecclias quasdaz cũ ossũ iure suo quibusdam locis religiosis. mortuis pfatis illarũ ecclesiarũ collatarum: epi scopi volebãt in ecclesijs instituere clericos pro suis volũtate: nisi abbates darent eis pecuniam. dicitur q̃ talis datio pecunie symoniaca est. arg. ad hoc. xvj. q. ij. c. ij. Aliũ casus inutiles consueuerunt hic notari quos omitto.
e ¶ Data. A predecessoribus suis pro redemptione animarum suarum.
f ¶ Xx. ꝓpter quod credebant aliquod ius acquisitum ẽpo. q̃ per. xxx. annos & vltra recepit hmõi redẽptionẽ a monasterijs. sed nõ est ita: q̃ furtiue recepit & ideo nõ prescripsit. item licet monachi singulis annis emerẽt ius instituendi: non tñ ẽpis ex hoc fuit

¶ De his q̃ ecclesiam vel ecclesiastica beneficia vendunt.

Si quis dator vel acceptor dei ecclesias vel ecclesiastica bñficia: q̃ quidam ꝑbendas vocant sub pecunie interuẽtu suscepit: siue dando emerit siue accipiendo vendiderit a symonis non excludit pditione. Sed si perseuerans fuerit: ꝑpetua mulctetur damnatione. nam q̃ sub religionis obtentu deo famulari voluerit: si q̃d accipit: & meritum pdit et bñficio accepto frustratur. Rationis ergo vigore cogitur q̃ iniuste receperit restituere[e]: & quicquid turpis lucri gra recepat nõ tenere. Item Grego. vij. papa. ¶ Ab officio suspendatur ẽpis beneficia vel ecclesiastica officia vendẽs.

Si ꝯs ꝑbendas archidiaconatus: preposituras: vel aliq̃ officia ecclesiastica vẽdiderit: vel aliter q̃s statuta sanctoꝝ patrũ preciput ordinauerit ab officio suspendatur[b] dignum est eĩ vt sicut gratis ẽpatũ accepit: ita membra[c] eiusdem ẽpatus gratis distribuat. Item ex concilio vrbani pape habito aluernie.

¶ Hec altaria: nec ꝑbendas episcopis vendere licz.

Uestrum est[3] de ẽpis q̃ altaria monasterijs data[e] frequenter redimi compellebant pecunia: q̃ quidaz simoniace prauitatis vsus in galliarum partibus iam diuti⁹ inoleuit vt ecclesie vel decime: que vulgari vocabulo apud eos altaria nũcupant: monasterijs date sepius ab ẽpis sub palliata auaricia venduntur: mortuis numirum seu mutatis clericis quos ꝑsonas vocant. nos aũt auctore deo venalitatem omnem: tã ex rebus q̃s ex ministeriis ecclesiasticis propellentes: † hoc vlterius fieri auctoritate apl̃ica phibemus: sicut etiã ꝑbendas oẽs venundantes interdicimus. Porro quecunq̃ altaria vel decimas ab annis. xxx.[f] et supra[g] huiusce modi redemptioe[h] possedisse monasteria noscũtur: q̃ete deinceps et sine molestia qualiber eis possidenda firmamus.

¶ Saluo[i] vtiq̃ eporum censu annuo: quem ab eisdem altaribus habere soliti sunt.

Item Gregorius.

¶ Quicqd data vel promissa pecunia in sacris ordinib⁹ acquiritur: irritum habeatur.

Ea que a sanctis ꝓribus de symoniacis statuta sunt: nos q̃z & iudicio & apl̃ica auctoritate firmamus. Quicquid ergo in sacris ordinibus vel in ecclesiasticis reb⁹ vel data vel promissa[k] pecunia acquisitũ est nos irritum esse & nullius quesitum instituẽdi. Et licet hoc fuerit simonia ex parte ẽpoz: non tñ ex parte monachoꝝ: q̃ illi q̃ eoz fuit redimebant q̃ licite facere poterãt. vt dicti §. e. q. j. null⁹. & sic simonia ẽ pũt ex vna parte et non ex altera. simile fuit in gizei. sicut etiam spõsalia pñt esse ex vna pte & nõ ex altera. extra. §. desp̃õ. impu. §. illis. & plura similia nota. xxxij. q. v. ꝑ. posito. et iz eps peccet recipiendo pecuniaz. ta mẽ monachi nõ peccabant dando. vt. xxiij. q. j. §. cũ eulpaꝫ. Contrarium huic signaꝫ. j. xvj. q. iij. possessiões. sed nõ est contra: q̃ mõachi licite q̃ fierant ista alta ria. vnde nõ habuerunt ea iure prescriptionis: sed ex iusta dotatione.

Symonia nãm dãdo cõmittit ꝑsonas cuiãcipies.

Sententia dicitur deponuntur isti ꝑ fm episcopi: dic q̃ ꝑ tritio nõ agebatur ad mus fortinam.

Transactio i spũalitate uenire nõ põt: sed bñficialia non põt interuenire trãsactio cũ his tribus modis tñ fiat trãsactio. C. de trãsac. l. trãsactio. ff. e. l. j. Ss nec bulis cõpermutatio potest fieri sup beneficio habito vel ha-

vendo als bñ. ad hoc extra de re. pmu. q̄stū. nec etiā transactio. vt extra de trāsac. sup eo. Arg. ℨ. extra de of. iudi. dele. si qñ. Sed ibi fuit facta trāsactio nō sup bñficio: sed sup ppietate. et sic intellige eē de deci. et multiplici. Item super re spirituali tanq̄ ppietate pōt fieri permutatio. eē de re. permu. ad questiōes: nō tamē vt detur tempore p spirituali. extra de re. pmu. ca. vltimo. Illud autez dubiū nō est: quin amicabilis ppositio interuenire possit. eē de trāsac. ca. ij. nē z auctoritate iudicis possit iteruenire pecūta. extra de prebē. misi. in fine. z de transact. statuimus ff. ō his qui no. infa. furti.

a ¶ Ōrū. pro hoc. ca. q̄ sicut i pecunia simōita cōmittitur: ita z in alia re.

b ¶ Pecunia. Stricte accipitur tantū p pecunia numerata. ℨ. titij. qōe. iij. ca. j. ō. et. iij.

c ¶ Pecunia. Nome enim pecunie etiaz iura ptinet q̄q̄z. ff. ō ꝓb. sig. pecunie. Itē q̄q̄z etiā spē z rē ḡlibet. ℨ vt hic. et. ff. ō le. iij. quisquis. Itē quandoq̄ ea tantum que consistunt in pondere nūero vel mensura. ff. de leg. j. l. talis scriptura. Prebendam autem non consistit nisi numero tantum: vt infra de empt. et vendi. ℨ. pecuniam.

d ¶ Adde die lex q̄ pecunia est dēcīd p pecūia accipit ff. de cal. l. j. ℨ. vl. z l. ij. Ar chi. hic

Pecunia q̄d ptinet.

las vnq̄ vires hr̄e censemus.

I tē aug. de doctria xp̄iana.

¶ Quicquid possidetur nomine pecunie intelligitur.

TOtum[a] quicq̄d hominēs habēt in terra: omnia quoruz dñi sunt pecunia[b] vocatur. seruus: vas: ager: arbor: pecus: quicq̄d hoz est pecunia dicit. ideo autem pecunia[c] vocata est q̄ ātiqui quod habebant in pecoribus habebant. I tem paschalis papa.

¶ Qui ecclastica bñficia emunt: ecclias quoq; emere ꝓbat.

SI quis obiecerit: nō cōsecrationes emi: ſz res[a] que ex consecratiōe prouenīunt: penitus desipere probat: nam cum corporalis ecclesia: aut epūs[e]: aut abbas[f]: aut tale aliq̄d sine rebus corporalibus in nullo[g] ꝓficiat: sicut nec anima[h] sine corpe corpaliter viuiti. quisq̄s horum alteꝝ vendit sine quo nec alterū ꝓuenit neutrum[k] inuēditum derelinquit. Nullus igitur emat prebendam: vel ecclesiā: vel aliq̄d ecclesiasticum. nec pastellum nec pastum[l] ātea nec postea[m] ꝓ huiusmodi soluat[n]. I tem

e ¶ Aut episcopus. i. dignitas episcopalis.

f ¶ Aut abbas. i. dignitas abbatialis.

g ¶ Nullo. Bene accedit ad id quod legit̄ in autē. vt iudi. sine quoquo suffra. ℨ. cogitatio. Nam ibi dicitur ꝓ fiscus abundare dicitur: si vratur subiectis locupletib⁹. vt. ℨ. ea. q. ij. ca. ij. contra. ℨ. ea. q̄stiōe. j. eos. ptra. Sed hoc cū ex pacto precedenti.

h ¶ Nec anima. i. ipsum collegiū. vel ad litteram.

i ¶ Vnit. Exercendo sensus corporeos. alias fallūz est. cū anteq̄ sit in corpore viuat. sic exaudi. xxiij. q. ij. moyses.

k ¶ Neutrū. Argu. idem iuris eē in vno connexoꝝ quod in reliquo. arg. ℨ. distinc. viij. quo iure. iij. q̄stione. vj. hec quippe. z xvj. q. j. c. j. et. ff. de iureiu. euz q̄ ℨ. si libertus.

l ¶ Pastū. Arg. contra. in autē. de san. epis. ℨ. p consuetudinib⁹ collatiz.

m ¶ Nec postea. Arg. ff. ō pa. iurisgētiū. ℨ. dolo: ibi ne quid si at ei quod ante promisit.

n ¶ Soluat. Non etiam sub obtentu consuetudinis ℨ. e. q. c. vlti. contra dic vt ibi.

Urban[a] epūs seruus seruoꝝ dei dilecto filio ꝓposito ecclesie sancti vincentij salutem et apostolicā benedictionem.

¶ Quare in euāgelio ꝓhibet institutura ecclie a laicis fieri.

SAluator ꝓdicit in euangelio circa finem seculi pseudo apostolos: z pseudo ꝓphetas surgere: et multos seducere: et fideles suos in mundo multas habituros pressuras: sed tñ portas[o] inferi non ꝓualituras: proinde vt ait apostolus. Oportet[p] hereses esse: vt qui ꝓbati sunt manifesti fiant. Oportet nos cum ꝓpheta ex aduerso cōsurgere z murum opponere ꝓ domo israel. et cum apō: per multas tribulatiōes intrare in regnū dei q̄n nō sunt cōdigne passiones huius tēporis ad futuraz gloriam: q̄ reuelabit̄ in nobis.

¶ Igitur q̄ innotuisti nobis q̄ tibi obiecit: vtrum vendere ecclesiasticā[q] rem simoniacuz sit: hoc simoniacū esse patenter colligitur ex hoc q̄ beat⁹ apūs petrus ait Symoni. Pecunia tua tecū sit i pditionem q̄ existimasti donum dei pecunia possideri. donum quippe dei est spūsctūs: et domū[a] dei est res ipsi ecclesie oblata: et si bñ aīaduertis. Symō magus q̄ ad fidē ficte accessit: non spiritū sctm̄ q̄ ipse erat indignus (q̄n vt scriptum est. Spūs sanctus discipline effugiet fictuz) sed donum dei emere voluit: vt ex vendītione signoꝝ que ꝓ eundem fierent et multiplicata tam pecuniam lucrarēt. Hec apostolus emptionē spiritus sancti quā bñ fieri non posse nouerat: sed ambitionē[b] questus talis z auariciam q̄ est idolorū seruitus i eodem symone exhorruit: z eum maledictionis iaculo percussit. Quisq̄s[c] igit̄ res ecclesiasticas et dei dona q̄ a deo fidelibus z a fidelibus deo donantur: quecq̄ ab eodē gratis accipiūtur: z ideo gratis dare debent ꝓpter sua[b] lucra vendit vel emit: cum eodem symone donum dei possideri pecunia existimat. Ideo q̄ eas non ad hoc ad qđ institute sunt: sed ad ꝓpria[c] lucra munere lingue vel idebiti obsequij: vel pecunie largitur vl adipiscit: symoniacus est. cuz principalis intentio fuerit symonis sola pecunie cā: auaricia videlicet: id est idolatria

Fisci interest subiectos hſe locupletes.

Wat. xxiij. 8.

Aict. viij. d.

diuisio

Eccl'ia semper alios bonos habet.

Res ē nomen gñale.

s ¶ Et donum. Id est officium per quod datur spiritussanctus scilicet potestas faciendi miracula.

Affect⁹ sine effectu punit. Symonia est emere vel vendere res corpales ecclesie. Sap. j. b.

b ¶ Sed ambitionem. Argu. affectum vel conatū sine effectu puniri. arg. xxij. distin. c. j.

c ¶ Quisquis. Hic collige q̄ corporales res ecclie emere vel vēdere simonia est in tali casu: cuz ꝺs intrat ecclesiaz. vt supra eadez. in pin.

d ¶ Propter sua. ℍ vacat argu. a contrario sensu. vt. ℨ. eaō. q̄stiōe. j. quos. z c. si quis episcopus. ℨ. xxix. q. ij. periatum.

e ¶ Sed ad ꝓpria. Id est precibus quas pro se ꝺs offerre nō potest: ſm̄ ꝓ. vt not. ℨ. j. qō. j. sunt nōnulli. ſz quid teneas ibi dici.

f ¶ Calcedoñ. Illi qui emūt vel vendunt res ecclesiasticas non sunt symoniaci. cur ꝛc.

Clerici corū arma q̄ sunt.

g ¶ Milites. Clerici ſcz q̄ tales milites sunt quorum arma lachryme sunt. xxiij. questione. viij. conuenior. vel orationes. xxiij. questione. viij. ca. reprehē sibile. vel excommunicatio. xvj. qōe. ij. ca. primo. et castra eorum sunt eccle. linj. di. ca. nullus.

h ¶ Non militātes. Cōtra. ℨ. di. iiij. xix. nulli fas. ℨ. viij. q. j. illud. z. xxxij. q. v. qui videt. ℨ. dis. xl. hō. ℨ. xj. q. iij. precipue. ℨ. xxv. q. j. nulli laicus peccare magis quia peccat in duobus: z quia rem eccle emit: et qz suo officio non debitā. arg. ff. de res. iur. culpa. clericus autē in vno. qz emit tantum.

i ¶ Damnabilius. Id est damnabiliter. arg. xxvij. qōe. ij. coniuges. Uel hic appellat non militantes eccle non laicos sed clericos qui ecclesie non seruiūt. et seruiunt: et secundum hoc non sunt contraria que sic signantur.

k ¶ Procuratoris. Generaliter sumitur hic nomē procuratoris. arg. ff. de procu. l. j.

l ¶ Prepositū. Sed quā differētiam facit inter ista nomina? potest dici q̄ nomen ꝓpositi generale est et ptinet alia sub se. arg. extra de verb. signi. ℨ. huius. Uel dic q̄ prepositus et iconomus nomina diuersa sunt: sed idem significant: sicut ꝓmas et patriarcha. xcix. dist. in. c. j. vel bene possunt esse in eadem ecclesia preſerunt.

Prepositus z iconomus. De vicedomino planū est: quia ille est qui preest reb⁹ epi. xxxix. distin. volum⁹. vicedomin⁹ in reb⁹ episcopi. iconomus in rebus canonicoruz. sepe tamen vnum ponitur ꝓ alio.

Lor. iij. a.

m ¶ Iconomum. Iconom⁹ est cui res ecclesiastica gubernanda mandatur. C. de sacro. san. ec. iubem⁹.

Iconomus.

n ¶ Aduocatum. scilicet qui preest tātū causis tractandis q̄ als dicitur sindicus.

Aduocatus.

o ¶ Castaldū. Scilicet q̄ habz curam externarum rerum qui dicitur als maior domus.

Castaldus.

p ¶ Et iudicē. Sicut ecclesiaboñ. sed nonne isti tres possunt eē laici? sic sine dubio. qualiter ergo in istis officijs admiſtrationez rei ecclesiastice cōmittitur cū est.

Emere admiſtrationez rei ecclesiastice symoniacum.

symonia si ematur. sicut notaui. ℨ. ea. in pin. et hoc est symoniacum. quia prohibetur non ideo prohibitum: quia fuit ante symoniacum: sed alij non ita late extendunt symoniam inherentes consuetudini generali. dicunt enim q̄ tunc tantū est symonia in empta administratione. si talis est que habeat aliquod spirituale annexum sibi: als non.

q ¶ In subiecto vero. Nonne etiam iconomus clericus debet esse? vtiq̄. xvj. qōe. viij. in noua. Dic ergo q̄ istud vero potius aduersatur officio q̄ ordini. nā esse circa alia consistit officium iconomi et circa alia archiepiscopi vel alterius hic sequentium: quidam autem intelligunt hoc totū de clericis in quibus dicūt symoniacum esse huiusmodi officia emere: z quod dicit in subiecto vero cē. ideo dicit quia illis magis sunt

Iconomus. Iconomus. Iconomus.

Universidad de Deusto Biblioteca

iubiecti regie ecclesie ꝙ ubi liceat simō sint clerici. nā dū ill̄ uersantur circa exteriora negocia z ad ministrationes: nisi circa diuina officia: z ibō dicit mā ꝑātur officio z no. dixit ordini. vel ibō dicit i subiecto rē. vt notetur q̄ illi hñt cura ālar conexā: et qđ dicit de canonico vt monacho non referas ad administrationez sed z ad emptionem prebēde vel ingressus monasterij. Uel ibō dicit in subiecto regle. q. eos ligat ista ꝓstitutio: nemo militans deo rē. superiot antez fit administratio circa ꝓpria. et eos nō ligat ista constitutio. nēo militans deo.

Rei venalis cōmendatio an sit licita. Esaie lvj. c. Mat. xxj. d.

a ¶ Archidiaconez. Hoc totū itelligē de dignitatibus ipsis.

b ¶ q̄ vendit. in eo q̄ laudat nō mittit simoniā: sz in eo q̄ vēdit. q. qđ cōmendādi cā ꝺr ꝓ nō dicto habēt. ff. de dolo. qđ vendito: sed hoc verū est dū cōmendatio cōstitut in gñe. Nā vbi decēdit ad specialia teneret ex eo q̄ ꝓmēdādo plꝰ vendidit nisi q̄ cōmēdādo dicit sit laudēti. ff. ō ẽmp. ea q̄.

Vniuersal̄ ex indefinite. nor. ex indefinita colligi vniuersalē. vt ff. q. j eos q. ff ō alea lo. l. j. ℌ. qđ aūt. ex q̄ enīz a canone nil excipitur nec nos excipere ꝺbem⁹. vi. xxxj.

terum. archidiaconem[a] diaconum canonicum. monachum. vel quēlibet ecclīasticō mancipatum officio. Q; vero spiritum sanctum quantum in se est vendat vel emat: qui preposituram: vel aliud huiusmodi vendit vel emit: audi augu. super Johan. Q quot preposituras fecerunt vel sequuntur: alium prepositum habet carthaginē. puncipatus: alterum in mauritania rogat⁹ alterum habet in numidia ille vel ille quos iam nec nominare sufficimus. Circuit ergo aliquis emere columbam. vnusquisq; laudat prepositū suum q̄ vendit[b] rē. Ecce venerabilis augu. de ꝓpositure distractione agens: in nomine colūbe sancti spiritus vēditionem vel emptionem accipit sicut z omnes huius euangelici capituli tractatores. Pensandum vero est qua pena mulcrentur qui iam deo z ecclesie sue oblata vendunt vel emunt si cum flagellis a dei templo electi sunt: qui que deo erant offerēda vendebant vel emebant: si de offerendorum venditoribus vel emptoribus dictū est. Vos fecistis domum patris mei: domum negociationis z speluncam latronum: quid dicetur de ecclesie iam oblatorum venditoribus vel emptoribus/ ecclesiastice vero res modo extra templum distrahuntur: attende supertius. Augu. non terminantem locum venditionis vel emptionis prepositoum sed rm indefinite[c] dicentem: circuit aliqs emere columbam. vnusquisq; prepositum suū laudat q̄ vendit: non adiciens in templum vel extra tēplū. Hec[d] circa venditores vel emptores rerum sacrarum sufficiant. ¶ Item alexander episcopus seruus seruo: dei lucensis ecclesie clero z populo salutem perpetuam.

¶ Ministri et seruitores ecclesie absq; vlla venalitate ab episcopis ordinentur.

EX multis temporibus hoc detestabile malum in vestra ecclesia inoleuisse cognouimus: vt nullus vnq̄ clericō q̄ius religioso: q̄uis scientia et moribus ꝑdito ecclesiasticum beneficium concederetur nisi ei[e] qui prophano pecunie munere illō emere studuisset: fiebatq; ecclesia z res eius ita venalis: velut quedam terrena et vilis merx a negociatoribꝰ ad vendendū exposita: quod malū q̄ detestabile: q̄tū deo sanctisq; sit cōtrarium et sacri canones docent z fere omnibus manifestum existit. Ista sententia inuenit in. ij. c. calcedonē.[f] concilij. ¶ Calcedonense nāq; cōcilium vnum ex principalibus[g] simul pena condēnat eos qui ecclie bāficiū interuentu pecunie acquirunt: et eos q̄ sacrā manus impositionem ꝑ quā spiritus sanctus cōfert mercari dinoscuntur: vtroslibet enim auctoritate inexpugnabili[h]: illos[i] a beneficio: istos[k] a sacro ordine iubet expelli. vnde humani generis redemptor omnes ementes z vēdētes de tēplo eiciens cathedras vendentium columbas euertit: nummulariorꝫ effudit eo: ꝑcepti sui auctoritate denuncians et dicens. Nolite facere domum patris mei domum negociationis. Illud quoq; in eodem facto sollicite cōsiderate: q̄ per totū textum sancti euangelij nusq̄ reperit dominū tanta seueritate: tam districta censura iusticie peccantes corripuisse: cum nō solum eloquio increpās: verum etiam facto flagello de funiculo verberās omnes eliminauit de templo: aperte demonstrans: q̄ tales negociatores nō sicut ceteri petōres sūt corripiendi: sed a templo dei. i. a sera ecclia[b] longi⁹ sunt ꝑsciēdi. Nā sicut ꝑ columbarū vēditores illi denotantur qui sacram man⁹ impositionē vēdere conant: sic ꝑ nummularios ecclīastici bñficij vēditores designant: qui domum dei teste euangelio spelunca latronum efficiunt. Qua ꝓpter ego alexāder sancte romane ecclie et apostolice sedis eps: immo minister indign⁹: tot z tanta mala in multis ecclesijs: et maxime in lucēsi ecclesia ex iniqua cōcupiscentia fieri conspiciēs ne sanguis[c] iniquorū a districto iudice de manu[b] nra requiratur: illa extirpare z penitus eradicare decreuim⁹. Constituim⁹ itaq; z presenti decreto firmam⁹: sicut olim nostri decessores fecisse noscunt: vt nullus deinceps eꝑorum beneficium ecclesie (q̄ quidā canonicā vel ꝑbendam: seu etiā ordines vocant) ꝑ aliquo precio vel munere clericis audeat vn q̄ conferre[c] sed omnes ministros z seruitores ecclesie gratis et absq; vlla venalitate in sancta ecclesia studeāt ordinare. Nec eligant in domo domini qui maiores sacculos pecunie conferāt: sed eos qui moribus et disciplina atq; scientia diuites ꝑ officio suo ipam valeant sustentare ecclesiā. Constituim⁹ insuper et eodē modo firmamus: vt nullus cuiuscunq; gradus clericus ꝑ ecclesie beneficio aliqđ audeat conferre: aut fabrice ecclesiarum vel denarijs ecclesiarum: seu etiā quod pauperibus sit tribuēdum. q. (teste scriptura[f]) qui aliqđ male accepit vt bene dispenset poti⁹ grauatur q̄ iuuetur. Q; si aliquis diuinoꝝ preceptorū z animarū salutis immemor: prefatuz bñficium ecclesie iniqua cupiditate ductus vēdere vel emere temerario ausu ꝓsumpserit: sicut in calcedonēsi[g] cōcilio diffinitum est. gradus sui periculo eū subiacere decernimus: nec ministrare possit[h] ecclesie quam pecunia venalem fieri concupiuit. z insuper terribilis anathematis mucrone perfossus (nisi resipuerit) ab ecclesia dei quā ledit modis omnibus absc̄indatur.

Item Grego. omel'. xiij.

¶ Qui dona dei vendunt vel emūt pariter a deo damnant.

VIdent eos et ementes de templo eliminaut christus: quia vel eos qui ꝓ munere impositionez manuū tribuunt: vel eos qui donū dei emere nituntur dānat. ¶ Ire in templo vendentes sunt qui hoc quod iure competit[i] quibusdam ad premiū largiunt. iusticiam[k] enim vendere est: hāc ꝓ premij acceptione seruare. Ementes vero in templo sunt qui dum hoc quod iustū est: ꝓximo persoluere nolunt: dumq; rem iure debitā[l]

Accusationem admonitio ꝺz ꝓcedere.

a ¶ Coꝛripiendi. Ar. simoniacos sine ꝑcedenti admonitiōe esse puniēdos: qđ. H. nō cōcedit: q. sm eum etiā in accusatione necessaria est admonitio propter euāgeliū. ij. q. j. si peccauerit. ire vt volens accusare si defecerit subeat penā quā quicꝰ aduersarijꝰ subibit.

Joh. ij. c.

Fideles sūt domus dei.

Prelatus ex negligentia sua tenetur.

Dispēsare cū simoniaco ꝺs pōt.

Papa nō dispēsat i duobꝰ casibꝰ.

Mat. xxj. b. Esaie lvj. c.

Item vt aduersarius nō grauet in expensis. z vt disciplina ecclie non deseratur. xxiij. q. v. excōicatorū. Ar. ꝓ tra H. extra ō simo. licet. Joh. Quicquid dicit. h. illi decre. licet/ statutur. B.

b ¶ Aſacta ecclesia. i. a consortio fidelium per anathema. naz ipsi fideles sunt domus dei. vt j. de pe. dist. iij. in domo. nam ab ipo iure sunt suspensi. vt no. ℌ. c. q. j. reperiūtur.

c ¶ Sanguis id est vindicta: vel proditio: vel peccatuz. j. ix. q. iij. episcopo.

d ¶ De manu No. plāū ex negligentia sua teneri. lxxxj. dist. dictum.

e ¶ Cōferre. isti volebant facere fraudem legi. quia nec erāt tali pretextu ꝺz quis accipe: vel dare. et ꝺe vsu. ca. sup eo et hoc est fraudulentū munus. vt. ℌ. c. q. j. si quis neq. Arg. cōtra. ℌ. e. q. j. iudices.

f ¶ Scriptura. ℌ. e. q. j. nō est putāda. xxij. q. v. forte.

g ¶ In calcedonēsi. ℌ. c. q. j. si quis epūs.

h ¶ Posſit. argu. cū simoniaco non posse dispēsari in ordine vel beneficio simoniace acq̄sito. arg. ℌ. e. q. vij. requiritis. ℌ. e. q. j. si quis neq. Jo. cū eo qui scierit cōmittit simoniā solus papa dispensat xij. q. j. ℌ. hinc ita. sed eps dispensat. vt ex de si. de regularibus. z ca. ex insti-

etiam facto flagello de funiculo verberās omnes eliminauit de templo: aperte demonstrans: q̄ tales negociatores nō sicut ceteri petōres sūt corripiendi: sed a templo dei. i. a sera ecclia[b] longi⁹ sunt ꝑsciēdi. Nā sicut ꝑ columbarū vēditores illi denotantur qui sacram man⁹ impositionē vēdere conant: sic ꝑ nummularios ecclīastici bñficij vēditores designant: qui domum dei teste euangelio spelunca latronum efficiunt. Qua ꝓpter ego alexāder sancte romane ecclie et apostolice sedis eps: immo minister indign⁹: tot z tanta mala in multis ecclesijs: et maxime in lucēsi ecclesia ex iniqua cōcupiscentia fieri conspiciēs ne sanguis[c] iniquorū a districto iudice de manu[b] nra requiratur: illa extirpare z penitus eradicare decreuim⁹. Constituim⁹ itaq; z presenti decreto firmam⁹: sicut olim nostri decessores fecisse noscunt: vt nullus deinceps eꝑorum beneficium ecclesie (q̄ quidā canonicā vel ꝑbendam: seu etiā ordines vocant) ꝑ aliquo precio vel munere clericis audeat vn q̄ conferre[c] sed omnes ministros z seruitores ecclesie gratis et absq; vlla venalitate in sancta ecclesia studeāt ordinare. Nec eligant in domo domini qui maiores sacculos pecunie conferāt: sed eos qui moribus et disciplina atq; scientia diuites ꝑ officio suo ipam valeant sustentare ecclesiā. Constituim⁹ insuper et eodē modo firmamus: vt nullus cuiuscunq; gradus clericus ꝑ ecclesie beneficio aliqđ audeat conferre: aut fabrice ecclesiarum vel denarijs ecclesiarum: seu etiā quod pauperibus sit tribuēdum. q. (teste scriptura[f]) qui aliqđ male accepit vt bene dispenset poti⁹ grauatur q̄ iuuetur. Q; si aliquis diuinoꝝ preceptorū z animarū salutis immemor: prefatuz bñficium ecclesie iniqua cupiditate ductus vēdere vel emere temerario ausu ꝓsumpserit: sicut in calcedonēsi[g] cōcilio diffinitum est. gradus sui periculo eū subiacere decernimus: nec ministrare possit[h] ecclesie quam pecunia venalem fieri concupiuit. z insuper terribilis anathematis mucrone perfossus (nisi resipuerit) ab ecclesia dei quā ledit modis omnibus absc̄indatur.

Item Grego. omel'. xiij.

¶ Qui dona dei vendunt vel emūt pariter a deo damnant.

VIdent eos et ementes de templo eliminaut christus: quia vel eos qui ꝓ munere impositionez manuū tribuunt: vel eos qui donū dei emere nituntur dānat. ¶ Ire in templo vendentes sunt qui hoc quod iure competit[i] quibusdam ad premiū largiunt. iusticiam[k] enim vendere est: hāc ꝓ premij acceptione seruare. Ementes vero in templo sunt qui dum hoc quod iustū est: ꝓximo persoluere nolunt: dumq; rem iure debitā[l] ar. C. de ꝓfec. l. medicos. li. x. Itē aduocat⁹. in prin. ꝺz salariū accipe. ff. locati. q̄ opas. Ar. ℌ. C. de suffra. l. vna. Salariū aūt nō ꝺz excedere summā centū aureos. ℌ. ff. de va. z extraor. cog. l. j-ℌ. si cui cautū est.

i ¶ Competit. Ar. q̄ in transactione illicite pecunie interuenit: cum remittit alicui de iure erat illi remittendū.

k ¶ Justiciaz. Ar. q̄ simia etiaz iusta si per pecuniā data fuerit: nullius momenti sit: et simonia cōmittit. vt. xxiij. qō. v. nō sane. ij. q. iij. q̄ recte. sed qz ꝓmisit expositione de simonia cis videt q̄ his duobus modis nō sit simōia: qō veruz est: alīs ēt graue peccā cōmittit: z simia nō valet. q. vj. ℌ. diffinitiua. ℣b. venales. C. ō petendi. q. ma. iudi. l. j. Dicit tñ q̄dā q̄ si cā est ecclīastica q̄ qui iusticiam emit simoniā cōmittit: misi ꝺ tin matrimonio. ℌ. e. qō. j. quicqđ de iustitiis. l ¶ Debuā. vi ꝑtinet ꝺ theologi z decretiste ē. no ꝑtinet aliqđ ꝑ tinere ex eo q̄ ꝺz. q̄ adcēt: nā ad hoc te vocatī nenī. vt. xlij. di. ephelius. xvj. q. j romāe reuertimini. Ar. ℌ. xxvij. q. j. nā nunc. xij. q. ij. hāc fūcharitate. Sed nā nō ꝺc accipi posse licite. vt. ℌ. c. q. j studet. Sz ꝓpter pene ꝓmissionē fa cta q̄ renet sibi ꝺbet soluere? ꝺco q̄ in principio ānī.

Sisa p pecuniā data est nulla.

Theologi et decretiste ꝺcent: ꝑ ꝺbet accipere. Addere ex eo q̄ ꝺz. q̄ adcēt: nā ad hoc te vocatī nenī. vt. xlij. di. curie romāe reuertimini. Ar. ℌ. xxvij. q. j. nā nunc. xij. q. ij. hāc fūcharitate. Sed nā nō ꝺc accipi posse debere licite. vt. ℌ. c. q. j aduo. q̄ studet. Sz ꝓpter pene ꝓmissionē fa cta q̄ renet sibi ꝺbet articulus in principio ānī. lo. ita ꝺcit bar. i. l. j. alle. gl. l-ℌ. l ¶ Debitam. i. quam iure tenentur soluere. ℌ. cum diuus.

quis aduocato dat pecuniã vt ipsum defendat: siue causa illa gloriosa videtur ergo.

a ¶ Non solũ. ¶ Vel grãm alicui⁹ scie vl alti⁹ doni.

b ¶ Dño largiẽte. j. xvj. q. j. reuertimini.

c ¶ Retributionis. cũ eñ sint literati z alijs donis

Laus cuiuslibet sapie.

prelati nolũt nisi intuitu humane retributiõis hec exercere i ecclesia. vt. ℈. q. ij. Episcopi. et extra ō magistris. ca. j. ij. et. iij. nam dicit etiã lex q̃ cuiuslibet iuris sapiẽtia nõ sit precio nũmario dehonestanda. zc. ff. de vari. z extraordi. cog. l. j. ℈. j. dicit tamẽ lex q̃ tutor. p facultate pupilli: dz magistro dare. ff. ō administra. tuto. cum plures. ℈. si tutor.

d ¶ Deo. id est deo attribuit nõ sibi.

j. De. iij. c.

e ¶ Qui ministrat. i. hoc z ministrare debet.

f ¶ Ecclie. ¶ Aliquẽ et ita videtur q̃ symoniac⁹ sit violentus detentor sicut als dicitur cõmittere sacrilegiũ qui res ecclesie promissas nõ dat. Ar. xvij. q. iij. c. ℈.

g ¶ Urban⁹. Hic vnus vrbanus de alio fecit mentionem. z ita fuerũt duo lxxxj. distĩ. si qui sunt.

h ¶ Eruent. j. xvj. qõ. vij. peruenit.

i ¶ Ministra. Nõ de opio qui oĩia agunt ministre. vt. xxxv. distĩ. ecclesie.

k ¶ Oblationes. z. q. j. qz. sacerdotes.

l ¶ Judicalibus quod fieri nõ debet. vt extra de decimis. ꝓhibemus. Vñ nota q̃ fructꝰ bene possunt dari tali⁹ ex causa: sed ius decimale nequaq̃ⁿ. nam aliud est decimus virulum esse fructum vacce nõ ius sed corpus

facere contemnunt: dato patronis precio emitur peccatũ.

Item Beda. ¶ Qui gratiã quam a deo accipiunt no gratis exercent: venditores colũbarum sunt.

Non solum venditores sunt columbarum: z domum dei faciunt domum negociatiõis qui sacros ordines largiẽdo precium pecunie vel laudis: vel etiã honoris inquirunt. verum hi quoq̃ qui gradum vel gratiã[a] in ecclesia spiritualem quam domino [b] largiente perceperunt: nõ simpliciter intẽtione: sed cuiuslibet humane causa retributionis[c] exercent: contra illud petri apostoli. Qui loquitur quasi sermones dei[d]: qui ministrat[e] tãq̃ ex virtute quã administrat deus: vt in omnibus honorificetur deus. Quicunq̃ ergo tales sunt si nolunt veniente domino de ecclesia auferri: auferant ista de actibus suis ne faciant domum dei domum negociationis. Item ex epistola Urbani pape.

¶ Que ex consecratione proueniunt in suum ius vi vel munere nemo conuertat.

Bes ecclie que ex consecratione prouenunt in suum ius: vel vi vel aliquo munere aliquẽ[f] conuertere nõ debere docẽs sanct⁹ Urbanus[g] ait. Quisq̃s res ecclesiasticas (que dona dei sunt: quoniam a deo fidelibus: z a fidelib⁹ deo donantur: que ab eodem gratis accipiuntur: et ideo gratis

demãstram⁹. ff. de cuict. vacce. pñt ergo dari decimꝫ id ẽ res ipe in feudũ: sed tñ nõ trãsibit ad heredes. ex de deci. ad hoc. vnde forte sin feudũ ꝓprie acciptur non possunt dari in feudũ. extra de deci. ℈uis. de hoc dixi. xvj. q. j. ca. vlt. Et nota q̃ si dantur decime laicis

dare debẽt) propter sua lucra: vendit vel emit: cum eodẽ symone donũ dei pecunia posse dici existimat. Item Greg. vij.

¶ Symoniacus est qui decimas z oblationes laicis nõ clericis distribuit.

Eruenit[h] ad nos fama sinistra[i]: q̃ quidam episcoporũ nõ sacerdotib⁹ ꝓprie diocesis decimas atq̃ christianorum oblationes[k] conferant sed potiꝰ laicalibus [l] personis militum videlicet siue seruitorum: vel (quod grauiꝰm est) cõsanguineis. vnde si q̃s ammodo episcopus inuentus fuerit huius diuini precepti trãsgressor: inter maximos hereticos z̃ antichristos non minimꝰ habeatur. sicut nycena synodus de symoniacis censuit: et qui dat episcopus z qui recipiunt ab eo laici: siue precio siue beneficio: ꝑ eterni incendij ignibus deputẽtur. Item pascha lis. ij.

¶ Spiritum sanctum vendit: qui decimas pro pecunia tribuit.

Altare[n] et decimas[o] ꝓ pecunia dare z spiritũ sctm vendere symoniacam hẽresim esse nullius fidelium ignorat. Item Innocentius. ij.

¶ Careat honore male acquisito: q̃ ad ecclesiastica bñficia pro pecunia ventre tẽtauerit.

Si quis prebendas[p] vel priorat⁹ seu decanatus aut honorẽ vel promotionem aliquã ecclesiasticã: seu quodlibet sacramentũ[q] ecclesiasticum vt puta chrisma vel oleum sanctum: sed rei ecclesiastice liberatio. sed si emeret a laicis cum aliter nollent tribuere symoniacum esset.

p Si qs prebẽdas. Vel benedictiones nubẽtium. vel sepulturas. extra de symo. cum in ecclesie.

q ¶ Sacrm. in q̃ conferꝫ gra, aliꝫ sumi põt pecunia

xxxij q. ij. honorandi. xv. tamen contrarius dicit. arg. extra de offic. deleg. causam. extra de spon. duobus.

Consecratio altaris est sacrãmẽtus.

a ¶ Et plecrationes. Sz nunq̃d ꝓsecratio altaris est sacramẽtus? sic: large sumptũ cũ sit sacre rei signũ. vt hic z ẽ de simo. cũ sit romana. arg. xxiij. q. j. ℈. ill ō.

b ¶ Jnfuenie te. militiam seculare bene potest quis exiere ff. ō acti. empti. creditor. ℈. inter venditores. z. ℈. sed q̃ ante.

c ¶ Percellantur. sez in perpetuũ. ℈. e. q̃o. ij. si quis. et. c. saluator. ℈. e. q. j. si q̃s episcopus.

Cõsuetudo nõ excusat symoniã.

d ¶ Cõsuetudinis. arg. ꝓsuetudine longam non facere ad licentiã vl excusationes symonie. ex de si. cũ in ecclesie. Arg. ℈ in autẽ. ō san. epi. ℈. ꝓ ꝓsuetudinib⁹. colla. ix. j. tr. q. iij. ꝓquest⁹. ℈. dist. c. nouit. ℈. e. q̃. j. repunk. ℈. distin. iij. denicq̃. Argu. ℈. j. xxxij. q. iij. obijcitur. ℈. ℈. dist. viij si cõsuetudinẽ. j. xxij. q ij. ℈ta est ℈o. Vndie ꝓtextu ꝓsuetudinis nichil peti põt. nec añ nec post de simo. iacob⁹. Bartho.

e ¶ Diminutiõe. Nam cuz ex eã oriatur fructꝰ eps. vt ex vt ecclesiastici. bñfi. sine dimi. vt nr̃m Et ita si dignitas deferat alicui diminuta in solidũ põt eã petere. arg. ex de isti. cũ venissent.

diuisio

pena ẽ triplex

Un⁹ an punitur ꝑ alio.

ctũ: z consecrationes[a] altariũ vel ecclesiarũ (interueniente[b] execrabili ardore auaricie) ꝑ pecuniam acquisiuit: honore male acquisito careat: et emptor atq̃ vẽditor z iteruentor nota infamie percellantur[c]. et nec pro pastu: nec sub obtentu alicuius consuetudinis[d]: ante vel post aliquid exigat: vel ipse dare presumat qm̃ symonia cum est: sed libere absq̃ diminutione[e] aliqua collata sibi dignitate atq̃ beneficio ꝑfruat.

¶ De. ij. et. iij. questione q̃d sacri canones diffiniant: auctoritatibus hincinde in medium deductis patefactum est.

¶ Questio. iiij.

Tunc ℈ de ẽ ꝓtat[f] qõne ẽ ꝑ tractandũ: q̃ ritur an paternũ crimẽ huic iputet q̃d eo ignorante constat esse admissum. ℈ ignorantia hunc excuset multor⁹ auctoritatibus ꝓbat. Adrẽ augusti. ¶ Alienũ crimẽ nesciẽte non maculat.

Dullinus[g] crimen maculat nesciẽtem. Item.

¶ De eodem.

Quis locus innocẽtie relinquitur: si alienum crimen maculat nescientem?

Item in africano cõcilio legit.

¶ De infantibus qui ab hereticis baptizantur.

Quacuit vt de infantib⁹ qui ab hereticis baptizantur neq̃ suo hoc fecerunt iudicio cum ad ecclesiam dei salubr⁹ ꝓposito fuerint reuersi ne parentum illos error impediat quomin⁹ ꝓmoueãtur[i] ad sacri altaris ministerium.

Item in eodẽ. ¶ De eodem.

Qui apud donatistas p̃[k] baptizati fũt/ nõdum scire valentes erroris sui interitum: si postq̃ ad etatem rationis capacem peruentũt agnita veritate fallitatem eorum abhorrentes ab ecclesia ordine[l] antiq̃ p manus impositionem recepti sunt: tales ad suscipiendum munus clericatus non debet impedire nomen erroris. Item leo quart⁹ Ebrunio et adelfrido epis.

¶ Consanguineorum malefi cia in nullo clericis obsunt: ni si consci fuerint.

Quia prelatus nr̃i (q̃d bene nostis) magisterium non solum de sacerdotuz: verum etiam de secularium vtilitatibus debet esse sollicitum. propterea fraternitatez vr̃am scire volum⁹: hunc presentẽ pbr̃m ad sedem apl̃icam venisse: nobisq̃ voluntiam et excõmunicationem suam per ordinem retulisse: q̃d etiam sine iusto legꝫ tramite illi sua esset ablata[m] eccl̃ia similiter in-

Tunc ergo. hec questio diuiditur in quatuor partes. Et querit hic vtrũ teneatur filius ꝑ paterno crimine. vt in hac prima pte q̃stionis ꝓbat p. r. aucto. q̃ nõ tenet. ℈ ibi. sed obijcit. Tertia ibi. his itaq̃. Quarta ibi. Notandum. Johan. de san.

f ¶ Quarta. Ad intelligentiã huius q̃stionis no. q̃ triplex est pena. eterna: corporalis z spualis. Eterna pena nunq̃ punit vn⁹ ꝑ alio. vt. j. e. q. j. et ca. iã itaq̃. Corporalis pena duplex est quedã circa corpus ipm

et illa sepe punit vn⁹ ꝑ alio. j. e. ℈. Item peccato. q̃da circa statum rei vt est seruit⁹ vel infamia. et illa etiã punitur filius ꝑ patre. vt. vj. q. j. ℈. vez. xv. q. vltima. cũ multe. Spiritualis quadruplex est. nam quedam est excõmunicationis. z illa nunq̃ punitur vnus pro corpal' alio. vt. xxiij. q. iij. si habet. Alia interdicti. z illa punitur vnus ꝑ spualis alio. vt extra de ẽ q̃dru ꝑsona. non est vobis. Alia est remotio ab oblatione. et illa similiter punitur vnus pro alio. xvij. q. iiij. miror. Alia est ordinis et illa similiter punitur vnus pro alio. nã propter delictum vnius vir ꝫmouetur a promotione. vt xxxiij. dist. si cuius. Item si pater nesciente filio emerit ei ecclesiam ille pro peccato nõ remouetur a ꝓmotiõe: sed tamẽ perdit ecclesiam. vt j. q̃stiõe v. ca. j. Johan.

g ¶ Ulli⁹. sez alterius nã suũ q̃q̃ cõmaculat. vt de pen. dist. ij. sciẽdum. xxxij. q. vij. quẽadmodũ. et ita non cõprehẽditur ꝑsona de qua fit sermo.

h ¶ Maculat j. xv. q. j. mulier 2. q. vlt. cũ mlte j. xvij. q. iij. miror. xxxiij. dist. si cuius. et. vj. q. j. ℈. verum. xxiij. questiõe prima. non turbat. Johan. de san.

i ¶ Promoueãtur. ℈. e. q. j. vẽtum est. j. e. q. vij. qui in ẽliber. j. So. illud ex nimio rigore: hoc ex dispensatione. Vel ibi de his qui postmodum in adulta etate hereſi cõsentũt. vel qui adulti ab hereticis baptizant: hic de istis q̃ nõ acquiescunt vel qui pueri baptizantur ab hereticis.

k ¶ Ui apud. ¶ Paruuli. id est doli capaces. de consecra. distin. iij. paruuli.

l ¶ Ordine. i. ℈m antiquam regulam ecclesie.

m ¶ Ulla presulatus. ¶ Ablata. Et ideo erat restituenda licet hoc expresse non dicatur: suffi

Adde q̄ pōt̄ ab⁹ cū ō ofcia ei⁹ ḡra tur: cē de hoc. ifticā. vbi exēōi. si tñ labo mia si bi ñ cre disk: nisi cū pur gatoꝛi bus, cē ō pur. ca. ex tuarū, fim Jo. de fan. Archi. hic.

Epūs bñficio puare nō pōt clericū cui⁹ pa rentes tpīm of fenderunt,

Eze. xviij. c.

dicit cīs q̄uerī de spoliatiōe. Iz exp̄sse nō petak restitutio. vt. ij. q. j. notū. cē de cā pos. cum eccl̄ia. hic tñ non rādet ad hoc, sed rūdeo eū innocentē; ḡ et restituendū. arg. C. de bñer. reser. l. j. cē de comug. lepto. c. ij.

a ¶ Uolūtate. arg. q̄ nudā volūtatē teneaꝛ ḡs pure ↑ si suspe ctus hꝫ. et alibi nuda volūtas legit ḡrauiter plectēda. vt. j. de pe. dī. dij. si ḡs cū. et. c. si ḡs pulsatus. 2. xxxij. q. v. si ḡ viderit. Arg. pter. a. de pe. di. j. cogitationis. Diꝛet igitur 2 p. j. Uel dic de volūtate in actū ꝓducta: alꝫs nō teneꝫ purgare cā. xxij. q. vj. cā. vltī. si. est extra. de homi. perꝫ. extra de te. cōstitutis.

b ¶ Canōica. Arg. q̄ si cōsanguinei alicuius clerici abs̄q; eiꝰ assensu eꝑm suū offenderēt: ꝑpē hoc epūs nō pōt punare clericuꝫ bñficio. ar. xxiij. q. ij. ca. j. ipse tñ epūs nō debet cōqueri de consanguineis: si creditq; ita acerbe eū punīāt. Sed nūqd teneꝫ eis remittere actionē iniurie cuꝫ sciat q; si non remiserit interficiēt eū fratres sui? Nō dū tamē ipe eis michil dicat: sed rancoꝛē tenetur dimittē. ꝛc. dist. si ḡs ꝓtristatus.

c ¶ Remissio. Nullam enim penam patietur iniuste excōmunicatus. vt. xi. q. iij. non debet. abūt enim vt iniuste cē. C. de pe. sancimus.

d ¶ Rūnē. ¶ Ex suo admisso. nō enim debet alīs alteno pīgrauari. C. de inoffi. testa. si ḡs i suo. ℍ. legis. et hoc est verū in penis secus in vīucaptionibus: quia vitium trāsit ad heredem. ff. de acqui. pos. pōponꝫ. Item quod hic dicitur regulare est. vt. lvj. dist. vndecūq; 2 ca. nasci. 2. c. satis. in cesu tñ quādoq; aliter inuenitur de temporali pena. vt. vj. q. j. ℍ. verū. 2. c. ex merito. xv. q. vltī. cum multe. 2. xliij. q. iij. ℍ. his ita. ℍ. q j. fertur. viij. q. i. audacter. et dist. xlviij. ℍ. ecce. cum multis alīs capitulis.

e ¶ Udei. ¶ Fideles. sed nihil speciale ꝓstituit hic urca iudeos. idē enī fit in filijs alioꝝ dānatorum. C. de bo. dā. autē. bona. nisi in dānatis crimine le. ma. vt. vj. q. j. ℍ. ver. ¶ Preterea si cōuertant filij ad ecclesiam non possunt eos parentes exheredare. extra de iu. iudei. Quid tamen sit de filijs hereticorum dixi. xxiij. q. viij. in pun. Johan. de fan.

¶ Non imputantur pctā parentum: hijs qui ab his ꝓsanatiter diuīs probantur.

Tam itaq; cum homo in seipso ab eo qui genuit eū alter est effectꝫ: pctō alteriꝰ sine sua cōsensiōe[g] nō teneꝫ obnoxiꝫ. Traxit ḡ reatum[h] q; vnus[i] erat cū illo et in illo a q̄ traxit: qñ qd̄ contraxit admissum[k] est. nō aūt trahit alter ab altero: qñ sua vnoq̄q; propria vita viuente iam est vt vere dicaī. Alia[l] que peccauerit ipsa moꝛietur. vt autez regenerari possit ꝑ officiū voluntatis alie ne cū offerk cōsecrādus[m] facit vnus hoc spīritꝰ ex quo regeneratur oblatus. Hinc etiam grego. in libro. xxvj. moralīū.

¶ Et qui immutatur: impietas alterius nocet.

Hominiⁿ qui filio tui est nocebit ipietas tua: et filium hominis adiuuabit iusticia tua humana impietas eiꝰ nocetᵒ: quem puertendo coinquinat. 2 rursus eum adiuuat nostra iusticia quem a prauis actionibus imutat. nocere eīm vel adiuuare nesciunt ea que[p] vel a bono coꝛrūpere vel a malo ꝓmutare non pūt. ¶ Econtra dōs ad moysen. Ego sum deus zelotes: qui vīsito[q] peccata patrū in filios[a] vsq; in tertiā 2 quartā generationē: licet non inequalitate iudicij ſz magnitudine clementie. Augu. asserit hoc dictum ita dicens. In tertia et quarta ḡnatione pctīs patrū se dōs cōminatur in lege filijs redditurum[b] non inequalitate[c] iudicij: vt alij peccent 2 alij puniant: sed magnitudine clemētie: dū semp expectat ad pniam 2 q; in prima generatione delinquit: nō ꝓtinus coꝛripit 2 emēdat nisi et tertia 2 quarta generatio euenerit[d].

Cum ergo[e] de baptizatis ab hereticis innocentius scribat lex est eccl̄ie de his qui ab hereticis baptizati sunt ꝑ manꝰ impositionē: laicā tm cōtonez prebere: nec ex his aliquem in clericatus honoꝛe vel exiguo subꝛogare: patet q; infantes q̄ ab hereticis baptizati sunt sola excusat ignoꝛātia[f] vt iuxta illud affricani cōcilij ad suscipiendū clericatꝰ officium non eos impediat nomen erroꝛis.

Item sicut Augustꝰ scribit ad Ausentiū epm. ¶ De eodem.

Non imputantur filijs[g] pctā parentū: q̄ post eoꝝ natiuitatē 2 a parētibꝰ cōmittūtur: nec ꝑ pctis parentū spūali pena[h] filij sunt plectendi: officio aūt vel bñficio eccl̄ie priuari spūalis pena est. nō igitur hanc ex peccato patris ꝑmereꝫ filiꝰ. Item si excusat[i] q̄ ignoꝛanter a symoniaco ordinatur. vt. ℍ. in ca. vbiam/ legit et iste excusandus[k] est qui per ignoꝛātiā symoniace ordinat.

Secd obijcitur illud Grego.

¶ De ecclesia que pactiōe cōsecratur.

Ecclesia que pactiōe[l] cōsecrata fuerit potiꝰ exec rata q̄s consecrata dici debet. Item peccato[m] ciuium thesauri hierico anathematizati legūtur: vnde achoꝛ qui regulam aureā 2 quedam alia pciosa furatus est de anathemate dicitur tulisse. Item peccato amalechitarū animalia eoꝝ iussa sunt interfici: quibꝰ quia saul pepercit audiuit a samuele: nescitis quia peccatum ariolandi est repugnare: 2 q̄si scelus idolatrie nolle acquiescere. Item pctō egyptiorum possessiones eoꝝ grandini tradire: iumenta 2 pmogenita eoꝝ moꝛte cōsumpta sunt. Item peccato israelitarū archa domini philisteis tradita est. Si ergo que sensu carent: vt ecclesia: altare: archa domini: lapides hierico: vel execrantur vel peccatoꝛibus tradūtur: vel anathematizātur grandine deuastanꝫ/ si ea que vim intelligendi non habent: vt animalia egyptiorum et amalechitarum peccatis hominum perduntur moꝛte: patet q; nullum excusat ignoꝛantia criminis. maxime cū ex eo vtilitas deferatur ignoꝛanti: veluti si quispiam de latrocinio ex rapina filio suo ignoꝛāti diuitias congreget: non excusat filiū ignoꝛātia: quin post moꝛtem patris cogatur reddere male conquisita[n].

Ādde idē de eis est q̄ añ baptismū ꝑmiserunt alia pctā ex cepto oꝛigināli. Archi. hic.

Parꝰ est ps viscex.

Delictoꝝ q̄drupler est ḡnatio

a ¶ Jn filios. Jsto pōt intelligi ad ℍam. 2 hoc iō dicit q; holes nō ꝑsueuerūt vitra viuere. Uel pōt intelligi/ sicut nō pīna ḡnatio dicit puni mot⁹: 2 isti non puniunt. de quibꝰ dictū est. beatꝰ q̄ allidet parulos suos ad petrā. Sed a ḡnatio dicit cogitatio que non punit. de pe. dis. j. cogitationis.

Tertia dr ꝓsensus: 2 iste punit. nā facientē 2 cōsentientē par pena cōstringit. ℍ. q. j. notū. Quarta est opꝰ: et ista similit punit in filios cū sint imitatores paterni sceleris: alꝫs non ℍ. c. q. j. cito turpem. Alter numerātur iste ℍ tuoꝝ generationes. de peni. dist. j. sup trib⁹.

b ¶ Redditurū. i. vsq; ad ēps filiorum et vltra eos expectaturum ad penitentiam de peccatis suis.

c ¶ Inequalitate. vt alij peccēt: 2 alij punātur prout sequitur: 2 est vna dictio inequalitate. 2 hec verba licet non inequalitate sunt verba augustini. 2 auctoritas ista facit ad ꝓpositū. ℍ. expositio vero contra eum.

d ¶ Euenerit Id est nisi cū vitam finierit.

e ¶ Cum ergo hic ostendit q; ignoꝛantia excusat infantes ab hereticis ordinatos: 2 a similī videt excusandus cui ignoꝛāti pater ecclesiā adeptus est.

f ¶ Jgnoꝛantia. sed non semper. de pe. distinctione. ij. scieduū.

Ex. j. capi. priori. ℍ. notandum.

g ¶ On imputātur filijs. ℍ. c. q. j. placuit.

h ¶ Pena. l. ercōicationis. j. xxvij. q. iij. si habes: sed alīa hꝫ. extra de si. pier. ℍ. j. c. q. v. c. j. 2 ideo sophistice ꝓcedit de vna ad aliā. Arga. contra. iij. distin. ca. j.

i ¶ Jtē si excusat. vt. ℍ. c. q. j. si quis a symoniacis: k ¶ Excusandus. Excusantur a reatu criminis. sed nō quin puniātur beneficio. ℍ. c. q. v. c. j. 2. c. ꝓsentium.

¶ Sed contra. ¶ Hec est scīa ps. q. in qua ꝓbatur cōfratrum per tres auctoꝝ. Johan. de fan.

Celestia. ¶ Pactiōe j. xvij. q. ij. eleutherius. ℍ. Sol'. aliud est nō ꝓsecrare: nisi aliquid ex pacto detur vel ꝓmittatur qō hic petit⁹ reꝓbatur. Aliud ē post dedicationez pacisci de annuo reditu ex oblatiōibus eccl̄esie sugerēte epīscopo et cl⁹ eccl̄ie ꝓsbyteris. ꝓtutoꝝ: qō ibi fieri ꝓmittitur. ℍ. contra. vij. q. j. epūs. ℍ. c. q. j. nō nocet. Sz dic q; hic nō fuit cōsecrata in forma eccl̄esie: 2 ideo dz cōsecrari. de cōse. di. j. ecclesias: Uel dic i odiū cōsecrātis hoc dici. ℍ. xxiij. q. j. pudenda. et ideo ita iterꝑtatur Graj. ℍ. hic ita. ver. in detestatiōe: quia reuera est consecrata.

ij. ps. Consecratio an possit fieri iteruentis ꝓmissione. to suc. vj. d.

j. reg. xv. a.

Exo. ix. d.

j. regū viij. a.

m ¶ Jtē pctō. hic ꝓbat q; viꝝ punit ꝓ alio tēpoꝝaliter. ꝓtuno per hystoriā de achoꝛ: sēdo q; hystoriā de amalechitis. ℍ. tio ꝓ plagas egyptioꝝ. quarto ꝓ arche captionē. quinto per ꝓpheras ꝓpter pctā plebis captos.

n ¶ Conquisita. idē est ut ꝑtra. extra de vsu. cū tu. et est rō q; in vicium succedūt parentū. ff. de diuer. 2 tempo. prescrip. cuꝝ heres. nam turpia ultra sunt ab heredibus exoꝛquenda. ff. de calum. l. in heredē. Arga. contra. C. ne ex. delic. defun. l. vnica. sed de canonica equitate semper tenēt etiam si michil ad eum ꝑueniat ex maleficio. vt dixi. xvj. q. vj. si episcopū.

Universidad de Deusto Biblioteca

toste. viij.d. j.reg. iiij.b.

a ¶ Achor. et nõne ibi dixit de pctõ achor: ſ. ſic. ſed nõ de plebe.
b ¶ In manus tõ reperit vt ãdaã de pplo. de q̃ nichil dixerat.
¶ Exõnio.

iij.ps.

¶ Hec eſt tertia ps. q.i qua dicit q̃ ſeptẽ de cauſis aliqui puniũtur. Jo. de fan.
c ¶ Sacramẽti. i. figure.
d ¶ Vel flagello. aliter enumerat hic iſtos modo: ⁊ aliter exequitur in ſ̃a.
e ¶ Ad examinandã. i. vt examinentur cupidi a nõ cupidis. Alia ſ̃a ẽ ad exterminandam.
f ¶ Alia. hic de flagello delinquẽtiũ. ſiſe. xvj. q.j. reuertimini
g ¶ Eoruz. ſi. xvj.q.j. reuertimini.

j.regũ xv.

h ¶ In deteſtationẽ. hec ẽ deteſtatio criminis.
i ¶ Eccliã. de cõſe. diſtin. j. arrianoꝝ. c. eccleſias Jſta duo. c. male iducit Gratia. q. arrianoꝝ eccleſie non conſecrant a catholicis in deteſtationez criminis: ſed q̃ nõ fuerũt cõſecrate in forma eccle. ⁊ melius potuiſſet inducere. ẽ. e.q.c. eccleſia q̃ pactiõe.
k ¶ Sanctificatione. ẽ. e.q.j. capi. qui ſtudet.
l ¶ Carebant id ẽ extra ſoluã cõſecrabãt: alꝫ falſum eſſet.
m ¶ Iteꝝ pplꝰ. hic addit ſ̃ram
n ¶ Pro meritis. j. vi.q.j. ex merito. j. ij.q. vij. c. j
o ¶ Portãtes id eſt tolerãtes.

Causa prima. Secunda pars.

Idem ex pctõ achorꝝ plebs iſraelitica in manibꝰ hoſtiũ tradita eſt. ¶ tẽ peccato filiorum heli pplꝰ in manibꝰ philiſtinorũ corruit. ¶ ctõ quoꝫ plebis electi eorũ ſepe ſunt impediti: ⁊ tandẽ cum eis prophete ducti ſunt in captiuitatẽ. ¶ Is itaqꝫ reſponderetur. inſenſibilia ⁊ irrationabilia peccato hominum vel execrañ vel anathematizantur: vel morte perdũtur: non participatione peccati/ſed cauſa ſacramẽti[k]: vel deteſtatione peccati: vel flagello[l] delinquentiũ: cauſa ſacramẽti: vt theſauri hierico ⁊ antimalia amalechitarum. hierico enim luna interpretatur: et ſignificat mundũ iſtum. amalechite interptantur lingẽtes ſanguinẽ: ⁊ ſignificãt cupidos auaros ⁊ demões: iſraelite interpretãtur viri videntes deũ ⁊ ſignificant multitudinẽ ſanctorũ. Lapides ergo ⁊ theſauri hierico anathematizantur. animalia amalechitarũ interfici iubẽtur ad examinãdã[e] cupiditatẽ iſraelitice plebis: ⁊ vt ſignificaret q̃ muri viciorũ et huius mũdi theſauri qui ꝑ lapides ⁊ theſauros hierico deſignañ: irrationabiles quoꝫ viciorum motus qui ꝑ animalia amalechitarũ intelligũtur non debẽt tranſire in ſortẽ ſanctorum. Animalia[f] vero egyptiorũ ⁊ poſſeſſiões eorum[g] et primogenita grãdine ⁊ morte conſumpta ſunt: vt in illis puniretur quorum facilitate letabantur: ⁊ vt daretur intelligi: q̃ mũdus peribit ⁊ cõcupiſcentia eius: ſed ⁊ terra iſraelitarũ in ſalſuginẽ verſa eſt ⁊ ſegetibus eoꝝ imbres aduerſi ſunt: animalia eoꝝ ſterilitate ⁊ morbo cõfecta ſunt: vt auctorẽ ſuũ quẽ per beneficia cognoſcere noluerũt: ſaltem inter ſupplicia ſentirẽt. In deteſtationẽ[h] vero pcti pecunia ſymõis dãnata eſt cui dictũ eſt. Pecunia tua tecũ ſit in perditionem: q̃ exiſtimaſti donuz dei pecunia poſſideri. In deteſtationem quoꝫ euisdẽ criminis altare ⁊ eccleſia[i] que ꝑ ſymoniam conſecrantur: nõ tam cõſecrari q̃z execrari dicunt: quia qui interuentu pecunie oleũ conſecrationis fundit: non conſecrare: ſed execrare credendus eſt.

Hinc eſt q̃ beatus Gregorius eccleſias ab arrianis conſecratas iterũ conſecrare precepit: quia ſanctificationẽ[k] conſecrationis que nõ niſi in fide trinitatis perficit: preſtare nõ poterant qui fide carebãt[l]. Archa vero ⁊ prophete peccato ſuoꝝ ciuium hoſtiũ[m] traditi ſunt electi quoꝫ qui murmur eorũ impediti ſunt: nõ in penam criminis: ſed in experimentũ ⁊ exẽplum pacientie hec paſſi ſunt.

¶ tẽ populus[m] qui pctõ achor ⁊ filioꝝ heli in manibꝰ hoſtiuz tradit[o] eſt: ſignificat ſubditos corpaliter flagellari: vt inter ipſa flagella pctã prelatoꝝ feriãtur: ſicut achor ſorte deprehenſus lapidibꝰ obrut[o] eſt. ¶ Sicut ⁊ nauicula Jone periclitat vt fugiat[n] ſorte deꝑhenſus fluctibus immergerẽt: aliqñ ꝑ meritis[n] prelatoꝝ deprauat ⁊ dãnatur vita ſubditorũ: vt ꝑ latis ſuis ſubditi fauẽres ad malũ cũ eis ſimul corruãt: ſicut filij iſrael diu portãtes[o] pctã ſacerdotũ. randẽ cũ eis ceciderũt in manibꝰ hoſtiũ. ¶ tem dauid ꝑ[m] numerauit quo pctõ gladi[o] dñi deſeuit ĩ populũ: ſed in lata[p] gente glia regis eſt: in diminutione plebis cõtritio puncipis. q̃ ergo de nũeroſitate ſue gẽtis ſupbiuit: iure in ei[q] diminutiõe[q] punit[o] eſt. ¶ tẽ paruulos[r] ſodomitarũ non excuſauit ignorãtia: q̃n ꝑ paterno ſcelere celeſti igne cõſumerẽt: ſed igne hoc pena illis diminuta eſt: quib[o] ſucceſſio paterni ſceleris eſt adepta. Pariter[r] etiã demõſtratũ eſt pctis parentũ paruulos aliqñ corpaliter flagellari[k]. Illõ idẽ etiã intelligẽdũ eſt de puulis qui pctõ dathan ⁊ abyron viui deſcenderunt ad inferos. ¶ tem cham peccante chanaan[s] filius eius maledicitur Giezi delinquente lepra tranſmittitur ad poſteros. Judeis clamantibus: ſanguis ei[o] ſuper nos ⁊ ſup filios noſtros: etiã reliquie eoꝝ[t]

p ¶ In lata. hoc ſolum ſtati.
q ¶ In diminutione. arg. q̃ in eo punit quis in quo deliquit. j. viij. q. iij. frat. j. xvj. q. j. reuertimini. j. xlj. q. ij. de viro. ⁊. c. q̃ et humanis. j. dis. ix. valet.
r ¶ Parnulos hystoriã habes glo. di. ſ. ſ.
s ¶ Dañ. habet alia rñſio.
t ¶ Flagellari. licz etiã in eis crimen paternũ non timeretur.
u ¶ Chanaan filiꝰ. ideo male dicit Chanaan: et non chã: quia dñs bñdixit ei: ⁊ ideo nõ fuit ausus et maledicere: vel rõ in lege eſt. vt. ff. q̃ metu. cau. iſti quidem
v ¶ Etiam reliquie eorũ. i. iſti adiecti ſũt pene propẽ morte xpi

Ack. viij.d.

Jone j.a.

ij.reg. vlti.a.

Geñ. xix.c.

Nũe. xvj.e.

Geñ. ix.d.

iiij.re. v.g.

Wat. xxvij. c.

a ¶ Addicte. ſ. de pe. di. iij. ſ. eece.
b ¶ posteri ei[o] euãgeliſta eñ trãſitũ facti a iozam vſq̃ ad oziã q̃ fuit ãrt[o] poſt eũ: q̃ dictũ erat ꝑ heliam ꝓpheta in throno regni tui quẽquẽ non eſſe ſeſſuruz de domo achab: niſi in ãrta gñatione. tñ illi tres qui omiſſi fuerũt bñ

iij. Regum xix.a.

ſederũt in throno: ſed dicuntur nõ ſediſſe ex merito vite.
c ¶ Eſau. qui alio nole 8r hedom. Jnde dicũtur ydumei: q̃ſi hedomei.
d ¶ Exẽplis. ſcz poſtremis de cham: giezi: achab: eſau. Joã.

Wat. j.a.

e ¶ Turbat. xxiij. q.j. non turbat. viij. q.j. aduerſitas. de ofera. diſt. j. in ſancta.
¶ Notandum. Hec ẽ. iiij. ps q̃ſti. in qua. dicit quit inter ignorãtiã iuris et facti. Jo. de fan.
f ¶ Dis ignorãtia. Eſt ignorãtia facti ẽ ignorãtia iur[is]. Jgnorãtia facti ſꝑ excuſat: ſiue ignoret de alieno facto ſiue de ꝓpꝛijs dũ tñ ꝑbabilis ſit. ignorãtia. ꝓpꝛij. ſcti excuſat. vt. xxxiiij. q.ij. lectũ. et. j. q.j. ſi ꝺa ſymõia eis. magis tñ excuſat error alieno facto q̃z in ꝓpꝛio: q̃ ꝑbabilẽ ignorãtia alieno fctõ. vt. ff. ꝑ ſuo. l. ſed nõ eſt ſimile q̃ ꝺs dubitet ſiue error de ꝓpꝛio facto vel de ꝑpa re. vt. C. de reſcin. ven. ꝺſquis. Licet aũt ſit ignorãtia de alieno facto: dũ tñ non ſit ꝑbabilẽ excuſat. vt. xij. q. ij. ꝺ ẽ hũanis. xvj. diſt. qõ dicitis. Ad hoc aũt vt ꝺs ꝑbabilẽ dicaꝫ errare: non recẽſ q̃ ſit nimis ſcrupuloſus ⁊ diligẽs ⁊ curioſus in inq̃rẽdo de iur. ⁊ fac. ignorãtia. nec ſupina. Jgnorãtia iuris naturalis: alia iuris canonici: ſiue ciuilis.

Jgnorantia iuris est duplex.

Jgnorantia iuris naturalis neminem excuſat. q̃ ibi cupis. ⁊. C. de in ius vo. l. j. ⁊ de hac ignorãtia ꝺz. ignorãtia iuris canõici ſiue ciuili neminẽ excuſat. vt. xxxviij. di. ſ. ij laicis. ⁊ c. ij ipſis. ⁊ hac ĩtelligẽ cũ ius tale eſt q̃ tñ habuerit copiã iuris ſpiritꝰ. vt. ff. de iur. ⁊ fac. ignorãtia. regula. ⁊. ff. de bo. poſ. in bonoꝝ. vbi eñ de bona fide

Wat. viii.

Turbatur[e] nauicula. Deſert in qua erat iudas: q̃ qui ſuis meritis erat firm[o]: turbatus eſt alienis. Jgnorabat autem petrus peccatũ iude. Non ergo ignorantia excuſauit illum. Sed turbatio hec non eſt peccati coinquinatio: ſed corporalis perſecutio ĩtelligitur: q̃ meritis maloũ non nunq̃ adeo ꝓmuntur boni vt eoꝝ turbetur firmitas. Hõ pene morte xpi addicte[a] ſunt. Achab quoꝫ peccãte poſteri eius[b] regni ſolium amiſerunt: et qui de eius ſemine in regno iude nati ſunt vſq̃ ad purgatã labẽ idolatrie illius familie a genealogia dñi ſunt excluſi. Odium quoꝫ eſau[c] (vt malachias teſtatur) tranſiuit ad hydumeos. Quibus oibus colligitur q̃ ignorantia peccati nõ excuſat aliquẽ. Sed his exemplis[d] non probañ teneri peccato aliorũ niſi imitatores nequitie eorum. Quicunq̃ enim de ſemine eſau ⁊ ceteroruz ad deum conuerſi paternam maliciam teſtati ſunt: non odium ſed dei clemẽtiam exꝑti ſunt.

Item Amb. ait.

Jgnorantia facti est duplex. Mat. viii.

Jgnorantia facti eſt duplex. ſ. facti et iuris.

Jgnorantia[f] facti eſt duplex. Eſt ignorãtia facti ẽ ignorãtia iur[is]. Jgnorãtia facti ſꝑ excuſat: ſiue ignoret de alieno facto ſiue de ꝓpꝛijs dũ tñ ꝑbabilis ſit. ignorãtia. ꝓpꝛij. ſcti excuſat. vt. xxxiiij. q.ij. lectũ. et. j. q.j. ſi ꝺa ſymõia eis. magis tñ excuſat error alieno facto q̃z in ꝓpꝛio: q̃ ꝑbabilẽ ignorãtia alieno fctõ. vt. ff. ꝑ ſuo. l. ſed nõ eſt ſimile q̃ ꝺs dubitet ſiue error de ꝓpꝛio facto vel de ꝑpa re. vt. C. de reſcin. ven. ꝺſquis. Licet aũt ſit ignorãtia de alieno facto: dũ tñ non ſit ꝑbabilẽ excuſat. vt. xij. q. ij. ꝺ ẽ hũanis. xvj. diſt. qõ dicitis. Ad hoc aũt vt ꝺs ꝑbabilẽ dicaꝫ errare: non recẽſ q̃ ſit nimis ſcrupuloſus ⁊ diligẽs ⁊ curioſus in inq̃rẽdo de iur. ⁊ fac. ignorãtia. nec ſupina. Jgnorãtia iuris naturalis: alia iuris canonici: ſiue ciuilis.

Jgnorantia iuris est duplex.

Jgnorantia iuris naturalis neminem excuſat. q̃ ibi cupis. ⁊. C. de in ius vo. l. j. ⁊ de hac ignorãtia ꝺz. ignorãtia iuris canõici ſiue ciuili neminẽ excuſat. vt. xxxviij. di. ſ. ij laicis. ⁊ c. ij ipſis. ⁊ hac ĩtelligẽ cũ ius tale eſt q̃ tñ habuerit copiã iuris ſpiritꝰ. vt. ff. de iur. ⁊ fac. ignorãtia. regula. ⁊. ff. de bo. poſ. in bonoꝝ. vbi eñ de bona fide

Arbatur[e] nauicula. Deſert in qua erat iudas: q̃ qui ſuis meritis erat firm[o]: turbatus eſt alienis. Jgnorabat autem petrus peccatũ iude. Non ergo ignorantia excuſauit illum. Sed turbatio hec non eſt peccati coinquinatio: ſed corporalis perſecutio ĩtelligitur: q̃ meritis maloũ non nunq̃ adeo ꝓmuntur boni vt eoꝝ turbetur firmitas. Hõ

agitur: nõ eſt de iuris apicib[o] diſputãdũ. vt. ff. mã. ſi fideiuſſor. ſ. q̃dã. ⁊ hec vera ſunt: niſi ſint mulieres/rudes/minores ⁊ mulieres: iſtos eñ excuſat iuris ignorãtia. Jteꝝ iuris ignorantia. ſi eſt de dãno vitando excuſat: ſi eſt de lucro captando/nõ. vt. ff. ẽ. iuris. Si q̃as gña ꝓgẽ q̃ ſit dña inter has q̃tuor ꝓſonas: et inẽ alias q̃tũ ad ignorantiã iuris: cũ nulli noceat i dãno vitãdo: vt dicta. l. iuris. Dic q̃ iſtis oibus aliis nocet in lucro: non tñ iſtis: aliꝫ non eẽt aliqñ ſpãle ĩ iſtis. Sed tñ nota differentiã inter iſtas q̃tuor q̃: nõ concedo q̃ mulieribꝰ et ruſticis noceat in lucro: niſi vbi ex preſſe inueniꝫ q̃ nõ. nã nocet q̃nq̃. vt. C. ẽ. ſi emãcipatꝰ. alꝫ vbi exꝑſſe inenit. ſz vbi nõ inuenitur exꝑſſum nõ ſubuenit eis. Subuenit eñ eis in velleiano ⁊ in aliis caſibꝰ notatis. C. e. l. vi. Sz militibꝰ ⁊ immoribus vbiq̃ ſubuenit niſi vbi ex ꝑſſuz inuenit q̃ non ſit ſubuenẽdũ. Jteꝝ ignorantia iuris ciuilis ſiue canonici no cet ꝺbus i dãno vitãdo vt i tpalibus ꝑſcriptionꝫ bus: q̃ ꝑſcriptõ

Jgnorantia excusat

iiij.ps

f.Lo. x.c.

introducta eſt ad rigorem iuris conſeruandũ. idẽ eſt in conſtitutione ſi quis in tantum. C. vnde vi. ꝓ.

g ¶ Dixerit. Arg. q̃ ad dictum vnius ſtatim aliq̃s teneatur et poſſit credere. vt. xxij. q. iij. innocens de hoc notatur. xxiij. q iij. ¶ magnum. ⁊. xj. q. iij. non ſolum in pn.

h ¶ Nolite comedere. Expreſſa ergo nocent nõ tacita. ar. ff. de cõdi ⁊ demõ. nonnunq̃. ⁊ de euic. ſerui. venditor. diuerſa eſt enim cauſa voluntatis expreſſe ⁊ eius que ineſt. ff de verbo. oblig. cum qui certarũ. ti ꝓpi ¶ Oportuit. Hec non excuſat cum ſit iuris naturalis. xxxviij. di. ¶ſtuis.

Liberis non ſtatus ne ꝺes eo q̃ ignorabant ꝓphetas: quia ſi eos intelligerent: non ignorarent facta eorum.

k ¶ Judeorum. Hec ignorãtia iuris eñ dici poteſt

l ¶ Mãnabilis velut de patrõis abſq̃ venia impetrata in ius non vocãdis ab eoꝝ libertis nec enim in tali pꝛe re parcendũ eſt ruſticitati: cũ naturali rõne hmõi cuiuſq̃ perſonis honor debeatur. vt. C. de in ius vocan. l. ij. non eſt.

ruſticis

a ¶ Illo. non lucro captando: qi in dño vitando oibus. ff. de tut. z fact. igno. l. iuris ignorantia.
b ¶ Negotiū. i. errari. Sctu. nā aliꝫ est i maleficio inq̄s nec etiā immot excusat. C. ō aduer. delic. l. j. v. ij
c ¶ Fuhois. maiori. nā tunc pōt repetere. ff. de mi-

no. verū. i fi. Si aūt ifirmꝫ. minor eēt nō repeteret si consumpta esset vel deperdita. ff. eo. ti. si minor.
d ¶ Quasi de lictum est. ff. ad mace. l. ij. z bene dicit quasi delictū. nā si vere esset delictum: nec minori subueniretur.
e ¶ Sine iudice. Secus si per iudicez. ff. famiher. cū putaret. z hoc cū fidem z cōfessionē ei⁹ in dexecutus est. nā alꝫ repetere possz. C. ō iur. et fac. igno. si post.
f ¶ Iure naturali. Cum ḡa solui debuit: aut idebitū est iure ciuili tm̄ ḡle est illud qō pōt per falcidiā retinere. C. ad. l. fal. et ro. hic si p ignorātiā iuris solut nō repetit vt in legib⁹ pdictis: nisi a minore vl̄ muliere: vl̄ alia psona pule

Indebitū p errorē solutū an possit repet.

giata solueretur. ff. de pba. cū de idebito. ¶. si aūt. et. ff. de odi. ide insēdū. aliꝫ idebitū aut est de iure naturali tm̄ qui ale est illꝰ ad qō p cyrographū obligamur: vt spe future nūeratiōis: aut idebitū vtroq; iure Jn his duob⁹ casib⁹ qui ex cūq; ignorātia soluat repetit. ff. de cōdi. inde. idebitā. z. ff. de pba. cū de idebito. aut per exceptionē rei. z tūc si tp alis est exceptio. dū tm̄ sit certū debitū nō repetit. ff. de odi. ide. sub odītiōe. et. l. nā si marit⁹. Si aūt est ppetua z fauorabilis. hic ḡ cunq; occasione soluit repetit. C ad vel. ḡnus. ff. de odi. ide. qui exceptionē. Si est odiosa vel sciēs soluit vel ignorās: si ignorās: aut ius: aut facti. hic duob⁹ casibus non repetit. ff. de odi. inde. q̄ exceptionē. alꝫ si rigore iuris cōseruādi gra est exceptio introducta hic sciēs si soluit non repetit. ff. de odi. inde. iulian⁹. si ignorās repetit scōm pyleū cū illa exceptio sit perpetua z non odiosa. Alij vero contra. nam et post litem remanet ciuile aliꝫ⁸ permittitur ignorare: aliꝫ non. Juris ciuilis ignorātia nemini obest in dāno vitādo: si negociū ᵇ inde cōtigerit: vt si minor pecuniā dederit filiofa. ᶜ repetit in maiore vero quasi delictū⁹ est. ¶ nē si successionez etiā tibi maiori delatā cum alio sine iudice ᵉ di uidas: putāo testamentū iure subintrū cū non esset / soludam successionem obtinebis. vel si id qō nullo iure debuisti: aut iure naturali ᶠ nō debuisti: sed ciuili tanḡ ex cirographo solūas aut ꝓmittas repetis ᵍ non ita si delictum. nā si putat rem suā sibi per legem licere rapere incidit in constitutionē istā. codi. lib. viij. titulo. vnde vi.

Jmpator valerius augustꝰ.

¶ Palea.

SJ quis in tantam furoris audaciam peruenerit: vt possessionē rerum apud fiscū vel apud quoslibet hoies constitutarū ante euentum iudicialis arbitrij violēter inuaserit: diūs quidē constitur⁹ possessionē quā abstulit restituat possessori: z dñium et⁹ rei amittat. Si vero alienarum rerum possessionem inuasit non solū eam possidētib⁹ reddat: verūetiā estimationem earūdē rerum restituere cōpellatur. Jn hoc aūt nō fuit ignorantia iuris: sed facti: z illius quod non oportuit eum scire. A reatu ergo criminis symōie eū ignorātia excusat paterni delicti: qō z si oportuisset eum scire: infirmitate tñ etatis deprehēdere non poterat ᵏ.

¶ Quelito. v.

Quod ꝓpter quod ḡrit / an liceat eis esse in eccl'ia: vel fundi ordinatiōe quā patna pecunia est assecutus: auctoritate Urbani diffinit qui scribēs de symoniacis ait inter cetera.

¶ De paruulis qui cupiditate parentum ecclesias emunt.

QUicūq; sane cupiditate parentum cū adhuc puuli essent: ecclias vel ecclesiaz partes ˡ p pecuniā adepti sunt. postēq; eas omnino dimiserūt: si canonice in eis viuere voluerint: p magna ᵐ mia ibi dem eos esse concedim⁹ ⁿ neq; pro hoc facto a sacris ordinibus illos remouemus: si alꝫ

§ ¶ Repetis. Hoc tñ intra biēnū. z hoc cū prōmittit spe future nūeratiōis

§ Jquis.
b ¶ Poterat. z ita duplicit er eū excusat.

Quod vero diuisse

¶ Hec que hic diuiditur in tres ptes. Jn prima parte pbat q̄ filij nō pñt tenere bñficiū emptum a patre cū erat puer. Secū da ibi. Hoc aūt. Tertia ibi. Ex hac. Jo. de san.

Ecclesiam a pre emptam: vtrū ḡs possit retinere.

i ¶ Nō ꝓ. Huius q̄stiois duo sūt articuli. Primꝰ an liceat ist esse i eccl'ia quā pna pecunia ē assecut⁹. Secꝰ est si pater ei nō emit eccl'iaz: sed ordinē: an liceat ei illo ordie fungi. De prima q̄stione dicas q̄ postēq; ecclesiaz dimisit ex gratia pōt ibidē manere. vt. j. ca. j. et extra de symo. de regularibus Jn secda dico q̄ si p patris pecuniā adept⁹ est ordinē: ita tñ q̄ symonia nō fuit in ordināte postēq; ordini renūciat potest eodē ordine ex misericordia fungi. vt. j. eo. ca. vl. si aūt ipse dedit vel symonie consciꝰ fuerit. tūc distinguitur aut accepit ordinē vel dignitatem aliquā vel aliud bñficium ecclesiasticum. si ordinē vel prelationē / deponit: nec debet secū dispēsari: vt ¶. q. j. erga. z ca. si quis neḡ. z. j. q. vij. si q̄s oēm. et. c. reḡitis. si vo ecclesiam vel pbēdā vel simile bñficiū de iure deponitur. vt. ¶. eo. q. j. pōſ. sed ex dispēsatiōe post renūciationem potest in eodē beneficio manere. vt. j. ca. pri. Jo.

Ordine quē pōt emit an q̄s possit fungi.

Q Uicūq; h ¶ Paruuli. Hic presumit̄ pro etate. ¶. q. iij. placuit.
l ¶ Partes. i. prebendas. z sicnō est cōtra. xxj. q. ij. sicut. extra de preben. maioribus.
m ¶ Pro magna. z de iure. cū em̄ nō peccauerint ist non sunt puuandi ordinibus suis. ar. j. ¶. ex hac.
n ¶ Cōcedim⁹. vt et primū locū ibi obtinere possit et

istud ibidem. non respicit nisi quod sequitur in fi. ca. secundum vnum intellectum.
a ¶ Si in aliꝫ. hic p̄sumit ꝓtra etatē. vt. j. e. q. vij. qui in qualibet. ¶. di. lxxj. valet. ꝓtra. ¶. e. q. j. si qui a pleude. sed ibi illam ecclesiam licite fuerat adept⁹.
b ¶ Magna. nā ex rigore iuris oīno deponi deberēt. vt. ¶. e. q. j. pbr. z. vij. q. j. plenius. z. c. sā citū est. z vere ō mia. nā de iure nō pōt. et iō hac mia digni sūt q̄ alienos laborant vicio. C. ō natu. libe. legem.
c ¶ Ordines. i. ad misterū sacroꝝ ordinū q̄s tñ p⁹ emptionē eccle receperāt: z ita grauat eorū pena in eccle siarū emptione.
d ¶ Salua. vt scil. papa possit dispēsare si velit vel hāc renocet si iterū et videbit tur expedire.
e ¶ Ante emptionē. arg. sup uenientes delictū vel nouā causaz nō vitiare legitime factum ij. ps.

Delicti sup uenientes non vitiat legitime factum ij. ps.

¶ Permittā tur. Eadē eccl'ia hec est differentia inter istā casum z secūdum.
g ¶ Nisi. istud nisi respicit duos articulos. nā in prio casu pōt ex dispēsatione singulare locuz obtinere. ſz male dicit q̄ hoc dicit. nā cū vltimo magis dispēsat quo ad executionē ordinis ſq; cū medio. vñ istud nisi refert ad primū mēbrū ca. Ego cū Hugo. dico q̄ istud nisi respicit oēs tres casus ꝓdictos. nā in nullo ipsoz rinere. vt in fi. ca. dicitur manifeste phi. addatio est.
h ¶ Primū. Arg. extra de symo. ex insinuatione. z intelligunt quidā hoc tñ de prelatione. Vel intelligit de qualibet dignitate. q; nec archipbꝰ nec decanus.
i ¶ In emptio. li. xij. dist. nos consuetudinem.

ij. ps.

digni inueniātur. ¶ Illi vo q̄ p seipsos cum maioris etatis essent: nefanda cupiditateducti eas emerunt: si in aliꝫ⁸ ecclesiis canonice voluerit viuere seruatis ꝓpriis ordinib⁹ p magna⁵ mia ibi eos ministrare pmittim⁹. q̄ si ad alias forasſis trāsferri non poterint: z in eis canonice viuere pmiserint minoꝝ ordinib⁹ cōtenti ad sacros ordines⁶ nō ascendant salua⁸ tñ in oibus aplice sedis auctē. ¶ Si q̄ tñ ante emptionē⁶ catholice ordinati sunt cū ea q̄ emerūt diuiserint: et vitā canonicā egerint: in suis gradib⁹ pmittant⁶, nisi⁸ forte huiusmodi eccl'ia sit vbi pumuz⁸ locum debeant obtinere. Primū em̄ vel singularem vel prepositure locū in emptis⁴ eccl'e siis eos habere non patimur. Hoc aūt eū non in preiudiciū canonū sed ex mie dispēsatiōe dixisse ex epla eiusdez colligit missa Vitali pbo in hec pba.

¶ In dignitate seruanda symoniacis mia pōt impendi si eos vita commendat.

EOs q̄ eccl'iaz emerūt: si ꝑsona talis fuerit quaz vita cōmendet: videlz vt in canonicis vel monasteriis regulariter viuat: i sui honoris officio misericorditer cōdescēdo ministrare concedim⁹: absq; tñ⁸ scētoz canonū preiudicio.

Ex hac itaq; auctē colligitur q̄ ignorantia tales excusat a reatu criminis vt supra dictū est: non a fructu emptionis eū in ecclesiis quas parentum pecunia adepti sunt: non nisi postēq; eas omnino dimiserit⁵: z ex mia ibidem eis esse concditur. in quo patet q̄ et si illis ignorantibus symonie pcm̄ esset admissum: fructū tamen paterne emptionis reportare⁷ non possunt. Nō ꝓ a crimine excusentur hic patet: q̄ p hoc facto a sacris ordinib⁹ non remouētur. Si em̄ illius criminis pticipes essent ad sacros ordines cōscendere non possent. Illud tāē intelligendum est de eo q̄ per pecuniam est adeptus sacerdotij dignitatem: non ēpo sed cuidam ex principibus eius datā: vtroq; tñ ordinatore videlicet et ordinato hec ignorante.

Unde Urban⁹ secūdus scribit alberto metensi epō.

¶ De quodam q̄ quo incuria parentum pecuniā dedit non ēpo sed vni principum.

PResentiū ᵏ portitorem quē parētum incuria⁰ per pecuniā non episcopo: sed cuidam ᵖ principum eius datā et inultū ᵍ sacerdotij dignitatem obtinuisse significastis: iuxta scti canones deponēdum esse testentur: tamē quia culpam ᵏ istam ᵏ nesciens z coactus cōmisit. et quia ab eodez ordine vt deponeretur supplicauit ᵗ vltroneus: ex consideratione altiquid esse culpam non q̄ culpa sit sed solet esse. sic

k ¶ Hec est. ij. ps. q. in qua dī q̄ de rigore debēt deponi symoniaci quocūq; modo. Jo. de san.
l ¶ Os qui. ¶ Absq; tñ. ¶. distin. lv. puisciꝫ. quasi non de iure cōi: sed ex dispensatione.
¶ Ex hac. ¶ Hec est. iij. ps. q. Jn qua dī q̄ si ordinatus fuerit inuitus symoniace eo ignorante cū eo dispensatur. Joan. de san.
m ¶ Dimiserit hoc idez habes extra de symo. de regularibus in ¶ Reportare. ſz ex alieno dolo aliꝫ lucruz reportare nō debet. ff. de eo per quem fac. erit. l. vlti. rū. j. et hoc veruz est: nisi in casu. extra de symo. nobis. ſ. per fraudē alteri⁹.
n ¶ Resētiū.
o ¶ Tria ꝓ ista faciunt: cōtio accipiēdi illum ordinē. ſ. sacrū ſpōtanea cōfessio: renūciatio. Duo faciūt ¶: detestatio criminis: z disciplina ecclesiastica.
p ¶ Incuria. i. negligētia vel stultitia vl̄ ignorantia iuris.
q ¶ Cuidam. Jdem si episcopo. ¶. eo. q. j. statutum.
r ¶ Et inuitū. i. coactū a parētibus. vel inuitū postēq; sciuit.
s ¶ Culpam. Nota sermonis impropietatē. nā exponit culpam: id est defectum. ¶. dist. lxj. capi. vlti.
t ¶ Iuxta. Hic colligē rationez cuz quis obijcit

t ¶ Supplicauit. vnde mitius cū eo agendū fuit. ¶. Jnfra xij. q. j. nō dicatis. ¶. di. l. q; re. C. ne tu. vel cu. pec. cōmisc. l. vlti. Sed nōne male rogabat cū depositum quis de sequatur infamia. ff. de his qui no. infa. l. ij. ¶. igno: positū. minie nec etiam quis deponi debeat: nisi ꝓ maximo crimine. lxxxj. distic. apostolus? Dic ergo rogauit vt deponeretur. i. ab executione suspenderetur.

a ¶ Fratrūꝫ. Et sic epūs i tali casu dispēsare nō ſine plenitudine auctē fratrū. xv. q. vij. epōs nullū. nā in ot dispēsandē cōsensus capit requīrēd⁹ est: ꝓterea ꝙ ca. illud no. dispēsari circa symoniā ꝓmissam in ordine. nā si ipse ordinari⁹ dedit pecuniā vel alius: dū tn epūs non poterit epūs hoc casu dispensare. et hoc notanter cū dicit ibi epō. q. d. sec⁹ si epūs esset data ꝑ vñ strictio: erit epi potestas dispensandi in symoniā cōmissā i ordine: q̄z in būficio. ꝑ. q. ca. j. hoc nō admitto. vñ dico ꝙ si ue symoniā fuerit cōmissa in ordine siue in būficio: dū tamē epūs fuerit data pecunia: ꝙ epūs nō possit dispēsare. Et hoc dico esse differētiam ꝙ si epūs fuerit data pecunia ꝓ būficio: & tūc nō epūs sed quilibet superior posset dispēsare siue in illo būficio: siue in alio ꝓ cū mortuꝫ ꝙ tradit ibi Card. hic.

¶ Contra. ca. pe. j. de offi. ei⁹ cui to. discretio ne ad pudē tiā pti net per quam oēs virtutes dirigūtur & mēsu rā habēt omnes. Ad hoc dicit ꝙ epūs virtutes (q̄ mater est omnium virtutū) & magis q̄z ex rigore canonum misericordie viscera adhibendo: ipm in eodē ordine esse fraternitati tue cōsulimus: ita tn vt si eccl̄a illa cui deseruit: sacerdotū penuriā non patit: suspēsus a sacerdotali officio permaneat. Q̄z si fortasse ecclesie vtilitas exegerit: vt curā regiminis assumat: liceat ei ex concessiōe sui epi fratrumq⁹ obedientia sacerdotali officio fungi.

¶ Questio vj.

QUid vero de his fieri debeat ꝙ ignoranter a symoniacis ordinati sunt: q. vj. loco q̄si tū est supra ꝓio capto videlz verbum q̄ sic incipit. Si qui a symoniacis nō symoniace ordinati sunt requiratur. Nunc autē de illis queritur: qui nō ꝓ ordinatione pecunias offerunt. sed ꝓ electione vel vt decretum electionis fiat vel vt subscriptione firmetur: vel vt electioni non resistatur: aliquibus premia largiuntur: an eorum electio vitiosa sit iudicanda. Non ēm videnꝫ spūssancti donū emere: qui non pro consecratione: sed ꝓ electione munera largiuntur: cum nullius spiritualis grē aliquos faciat electio participes. Sed sicut ecclesiasticarum rerum emptores symoniaci iudicantur: qr ecclīasticis officijs ita adiuncte sunt vt alterum sine altero alicui non ꝓueniat: ita (qr per electionē ꝙuenīt ad consecrationē) pinde symoniacus habet ꝙ ꝓ electione premia largitur: acsi pro consecratione munera dedisset. ¶ Unde symmachus scribit cesario epō.

¶ De his qui pro muneribus ordinationem faciunt.

SI quis autem epatum desiderat data pecunia potētes psonas minime suffragatrices sibi adhibeat: nec ad decretum sibi faciendū clericos: vel cives ad scribendum adhibito cuiuslibet generis timore cōpellat: vel premiis quibuslibet exhorteturꝫ. ¶ Tē Bte. salonis cōsistētib⁹.

¶ Symoniacus est qui vt eligatur premia largitur.

EGo autem vestre dilectioni prouidens & mee anime omnipotentis dei iudicū ptimescens: eiusdem maximi causas subtiliter exquiri desidero: si nullis criminibus pressus q̄ sacro ordini contradicunt: si nō per symoniacam heresim. t. premia quibusdam se eligentib⁹ ꝓbendo ad sacerdotale pertingere conat officiū. Tunc ēm liber pro vobis apud dīm intercessor erit: si non obligat⁹ de suis ad locum intercessiōis venerit. Item Gregorius siagrio epō augustudunensi. ¶ Sicut ordinatio sic electio vel consensus sine venalitate debent preferri.

SIcut is qui inuitatus renuit: questus per seuerans: quia si semper esset inuoluntarius non esset cogendus. vt. lxxvij. di. vbusta. sed faciendū est: vt de nolente fiat volens: & sic licite ordinat. vt. xxiij. q. iij. dispitcet xl. dist. ante omnia. vij. q. j. in scripturis. et. xxj. q. j. vos autem.

b ¶ Quid ho. hoc capūm determinatū est ꝙ ca. q̄s. 6. inducit. ꝑ. q. j. si q̄s a symoniacis.

c ¶ Nunc autem. Hic ponit incidētem questionem que dubia non est.

d ¶ Rerum. ꝑ. q̄. iij. si quis obiecerit.

e ¶ Per electionem. ꝑ. dist. xl. sicut viri.

f ¶ Electione. i. j. xv. q. vj. sane.

g ¶ Iquis. ¶ Pecunia. j. xvij. q. ij. c. j.

h ¶ Suffragatrices. ꝑ. e. q̄. j. estote. j. xvj. q. vij. si quis episcopus. ꝑ. dist. lv. nullus.

i ¶ Ad scribēdū sciūz cum patrom sint: vel hoc cū specialiter vocātur laici ad electionē. lxvij. di. adrian⁹ Vel dic ꝙ facū ꝓhibet nō ideo dicit ꝙ de iure subscribere debeāt ciues. arg. extra ō elec. c. j. Subscribere debent ciues nōvt eligentes: sed vt psentiētes. vt. j. vij. q̄. j. episcopus. de loco.

k ¶ Timore. Sz nūqd timor iducit symoniā? dico ꝙ non. peccat tn mortaliter q̄ per timorē obtinet būficiū. Argu. cōtra ꝑ. q̄. iij. res ecclesie. & est argu. ꝙ nō rātum timor mortis vel cruciatus corporꝫ. sed etiam timor verboruꝫ vitiat electione. argu. xxij. q. viij. quemadmodum. Joan.

l ¶ Ad scribēdū sciūz cum patrom sunt: vel hoc cū specialiter vocātur laici ad electionez. lxvij. di. adrian⁹ Vel dic ꝙ facū ꝓhibet nō ideo dicit ꝙ de iure subscribere debeāt ciues. arg. extra ō elec. c. j. Subscribere debent ciues nōvt eligentes: sed vt psentiētes. vt. j. vij. q̄. j. episcopus. de loco.

Benefi cū ꝙ tñ moriens obtinens peccat mortaliter.

m ¶ Exquirit. Tunc tenet ꝓlatus inquirere cū ad eū pertinet clamosa ꝛelatio. extra ō symo. licet ꝑly.

n ¶ Intercessionis. iij. q. vij. in grauibus.

Sicut is q̄ inuitatus.

o ¶ Renuit. dā tamen non esset cogendus. vt. lxxvij. di. vbusta. sed faciendū est: vt de nolente fiat volens: & sic licite ordinat. vt. xxiij. q. iij. dispitcet xl. dist. ante omnia. vij. q. j. in scripturis. et. xxj. q. j. vos autem.

Mētit q̄s opibus & ore.

a ¶ Refugit. Sed mirū est qō hic dicit ꝙ fugere de bet cū alibi dicat. qui epātū ꝛc. vt. viij. q. j. q̄ epatum. ꝛc. nā si illud gerit in alio. & aliud exterꝰ indicat: peccat. Nā ita mētitur quis simulatis operib⁹ sicut ore. xxij. q. v. cauete. & ꝙ peccet/patet. xxij. q. ij. cum humilitatis. Dicunt quidam ꝙ istud nō dactum non est mortale: licet nō sit benignitatis vel iocositatis: qr caret dolo. & ideo non est mortale. Dicoq⁹ ifte debet cē notēs: & debet fugere. i. timere: ne forte non sit sufficiens. vt. xl. di. ante oia. vñ metiri debet vires suas. ꝑ. q̄. j. non est putāda. Vel dic ꝙ intelligit fugere q̄ dign⁹ est: si se nō ingerit: qui queritur & non querit.

b ¶ Vel ipotunū: nā eo ipso ꝙ se ingerit est suspect⁹. ff. de pcura. q̄ oia. idez in tutore. ff. de testamen. tutel. et est argu. ꝙ nō rātum timor mortis vel cruciatus corporꝫ. sed etiam timor verboruꝫ vitiat electione. argu. xxij. q. viij. quemadmodum. Joan.

Honoꝛ an peti possit.

c ¶ Recipiēdus. Nō de iure: sed de dispēsatione. sic xxij. q. viij. ipsa pietas. Sunt tn quidā casus in quib⁹ eccl̄a non cōsueuit dispēsare: quos notaui. j. ix. q. j. in summa. & determinatur hec qō. j. e. & ex hac auctoritate. Joh̄a.

Eccl̄a nō dispēsat i aliqb⁹ casib⁹.

d ¶ Ordiatiōe. j. xxiij. q. iiij ipsa pietas. contra. sed illud ex pietate mīs eccl̄e: istud de rigore paterne dīscipline. vad hoc. l. distin. vt cōstituerētur.

e ¶ Quibus. Nota puniri alīquē in eo in quo deliquit. ar. xij. q. ij. qui & humanis.

f ¶ Cōtra. Argu. ꝙ ij clericus beneficiatus est in duabus eccl̄esijs: nō potest ꝑstare patrocinū vni cōtra aliā. & argu. xcvj. disti. si imperator. iij. q. j. nulli. si tñ h3 administrationem in vna potest contra aliam stare. arg. ff. de in ius vo. questium. et. iij. q. vij. si extra. in fi. Jo.

clericꝰ duas eccl̄as vnā ꝑ alteraz sustinē nō dz.

g ¶ Iquo. ¶ Causa. Intendit. vij. synodus ꝓbare ꝙ licet per penitētiam subueniaꝫ cuilibet peccatori: tamē post penitētiam nō pōt de iure ꝓmoueri: immo si post peccatum promot⁹ est vel post promottonem peccauit deponēdus est. et dicit hoc regulare fuisse tam ante institutionem baptismi. q̄z post. et hoc probat exemplis tam vete. testa. q̄z noui. & hoc sonat ista illa. nullum tamē eorum qui ante baptisinum. ꝛc. nam illi qui ante baptisinum peccāt: promoueri pñt. vt expressium est. xxvj. di. deinde.

h ¶ Oēm. i. aliquam de oibus. ꝑ. xv. q. j. mulier.

Facit si mēte delicto irritaꝫ. j. xxvij. q. ij. q̄ dormierit. xxx. q̄. j. legitie de eo. & c. ad limina. ꝑ. e. q. v. c. j. ꝑ. j. xxvij. q. vij. c. hi irritaꝫ qui. & c. neq̄. ꝑ. dist. xcvij. si quis. j. xxv. q. ij. si q̄ epi. delicto supue = niens. j. xvij. q. iij. frater. xij. q. ij. qui & humanis.

i ¶ A sacerdotio. Argu. ꝙ legitime factum supue = niēte delicto irritaꝫ. j. xxvij. q. ij. q̄ dormierit. xxx. q̄. j. legitie de eo. & c. ad limina. ꝑ. e. q. v. c. j. ꝑ. j. xxvij. q. vij. c. hi irritaꝫ qui. & c. neq̄. ꝑ. dist. xcvij. si quis. j. xxv. q. ij. si q̄ epi. delicto supue = niens. j. xvij. q. iij. frater. xij. q. ij. qui & humanis.

k ¶ A sacerdotio. t. ecclesiastica dignitate. vt. ꝑ. e. mere. q. j. qui per pecuniam.

diuisio

Unc aūt. Hec questio diuidit in. vij. ptes. In quarum prima probat duabus auctoritatibus ꝙ nō est cum talib⁹ dispēsandū Secūda ibi. Conuenientibus. Tertia ibi. Verbae. Quarta ibi. Nisi rigor. Quinta ibi. Ecce quibus. Sexta ibi. Breuiter. Septima ibi. Sanctimus. Jo. de san.

a ¶ Indulget. de pe. di. j. c. verbum.
b ¶ Pniam. adeo hoc verū est q̄ si q̄s etiā pueniat ad finem malo⁹ subueniat ei p̄ pniam. vt de pe. di. iij. talis. nā in quacūq; hora ingemuerit petō: ꝛc. nec tibi nico septies ꝛc. de pe. di. iij. adhuc instant.
c ¶ E: q̄d dicet. Et ista synodus inducit hāc auctoritatem ac si primo peccasset dauid ꝛ post ea dñs diuisset/ inuenit ꝛc. q̄ta me secus fuit: ꝛ synod⁹ nō curauit de ordine: ꝛ de sitate: quia dñs sic ei dixit: ꝛ ille pentitus nec ēt post penitentiaz pniisus est edificare. in hoc facit ad propositū. Vel recuit se synod⁹ ad diuturna presentiā vbi tam pens erat futurū peccatū dauid.
d ¶ Scio manasses. ezechie filiū q̄ acta pen̄tia restituetus est ad regnū. argu. de pen. di. iij si enim inquit.
e ¶ Peccauit. Ar. p baptismū nō aboleri infamiā cū etiā post baptismū impediat p̄monedū q̄s est veruz: q̄ oia crimia ꝛ etiā secta peccati dimittunt̄ i baptismo. vt. xxv. dist. primū. xxvj. disti. deide. ꝛ sic nō ē obiectio de paulo qui ante baptismū peccauit ꝛ q̄s hic dicit: refert se ad id q̄ tunc accidit: q̄ tūc nō fuit visuz q̄ aliqs talū p̄ moueret aū baptismum: sic vz car hic ar. notatū ab .h. nō aboleri infamiā per baptismum.
f ¶ Quod. s. ep fuerāt ignoti.
g ¶ Raro. Si cui ut in xheo q̄

Baptismus vtriam tollat infamiā

io. xj. Actu. viij.

¶ Sed dicunt quidā quia penitentiam agimus pro peccato: ꝛ deus indulget[a] illud ita ꝛ ego dico: quia omnem penitētiam[b] recipit deus: ꝛ indulget per penitentiā peccata q̄ tam facta sunt. Noui enim q̄ dauid fornicatorē et homicidam per penitentiam receperit deus: ꝛ quod dixerit[c] de eo. Inuenī virum secundum cor meū. Notui rursus eundem audientem a deo. Non edificabis mihi domum: quia vir sanguinum es. Scio manassen[d] per confessionē dimissam impietatem suā. Scio meretrices et theloneārios per penitētiam receptos: nullum tamen eorum qui ante baptismum peccauit[e] sacerdotibus cōnumeratum. Scio quosdam dū essent in mundo in multa fornicatione manisse. monachos vero factos quasi luminaria mundi resplēduisse: nullum tamen ad sacerdotium ascendisse. Quod[f] ꝛ si raro[g] contingit: nulla[h] tamen lex[i] ecclesie fuit. Nouum[j] peccatricem prius mariam: post conuersionem ꝯuis sancta et casta: tamen inter diaconissas non est computata. Sed quid hoc dico: sequēs sanctos apostolos et venerabiles patres cum omni fiducia clamo: qui per symoniam ordinatus est: siue episcopus: siue presbyter: siue diaconus altenus est a sacerdotio. neq; em venalis est gratia spiritussancti. Cappha traditio[k] et adinuentio symonis a sancto sacerdotio est alienū. ¶ Et si in fornicatione[l] lapsus est aliquis post baptismā in sacerdotium non recipitur. Canones enim hoc prohibēt. Si quis vero cum hoc peccato ad sacerdotium profect⁹ est cognitus/ degradetur. ¶ Item episcopum qui per pecuniam ordinatus est: confiteor quia per penitentiam recipitur. Deus bonus est in omnibus: et aperta viscera ei⁹ omni hominī penitenti[m]. Sed quoniā iuxta apostolum oportet eum irreprehēsibilem esse. quicūq; per pecuniam vel ordinauerit aliquem vel ordinatus est: ab omni sacerdotio[n] alienus sit.

¶ Harasius patriarcha dixit. quicunq; per pecuniam vel ordinant/ vel ordinauerunt/ vel ordinati sunt episcopi/ vl̄ presbyteri/ vel diacōi: vel quilibet de numero sacerdotali repellant omnino a sacerdotali honore: sicut symō magus a Petro. Quicunq; per pecuniam dispensationem vel curam sortiti sunt monasteriorū: vel ecclesiarum: vel religiosaru[o] domorum: hieroconiorum: xenodochiorum: orphanotrophiorum[p] cum depositione expellantur a dispensatiōe illa ꝛ cura. Qui post baptismum cadens in fornicatione ordinat⁹ est: si postmodum cōfessus fuerit/ cesset ab administratione. Si vero conuictus ab aliquo deponat̄ omnino. Similiter percussor episcopus: aut presbyter: aut diaconus. per se vel per aliquem aliuz quasi p hoc tuner[q] volens deponatur.

¶ Item qui per seculares[r] potestates ordinatus fuerit: aut ecclesiā obtinuerit: deponatur. Si vero religiosam domum: expellatur.

¶ Item ex consilio meldensi.

¶ De eodem. ¶ Dalea.

¶ Aūcdum est ꝛ summopere studēdū: acp vt-

fuit theloneārius: ꝛ ſti post fuit euangelista.
h ¶ Nulla. Ar. q̄ ꝛ aliquid in eccliā accidat: nō ſti ler efficit. ē. dist. lxxvij. monachus. ē. dis. lv. priscis. ē. dist. lvj. cenomanensem. dist. luij. multos.
i ¶ Lex. i. regula vel ius cōe. alibi ōt cōsuetudo. vt ē. c. q. j. vētū est. similiter dicit regula. xxxj. distinctione. nicena.
j ¶ Traditio. i. adinuēti machinatio: qz per symoniam sacerdotiuz obtinuit a romanis.
k ¶ Et si in fornicatiōe. hoc intelligit S. ꝛ xp̄. cū ipso iure infamis est: puta de prehensus est in adulterio: ꝛ alijs que infamāt vi. qō. j. ē. porro. arg. xxv. dist. primū. et hoc de rigore iuris: sz de misericordia secus. xxxiiij. dist. fraternitatē. vt ibi notat. Dicit ſti ꝑ. hoc esse verū quod dicitur hic licet durum sit. xxv. dist. cap. vltimo.
l ¶ Penitēti. C. de iudi. trini. liquet igitur.
m ¶ Sacerdotio. id est clericatui. ar. extra de cohabita. clerī. si quis ē.
n ¶ Religiosarum. ꝛ tria in hospitali committitur symonia.
o ¶ Orphanotrophiorū. Ar. symoniā esse dare pecuniam p̄ administratiōe pauperum ꝛ hospitalio. j. xxiij. questione. viij. ē. ꝯuis. in autentī. de san. epi scopis. ē. sz nequa colla. ij.
p ¶ Tuneri. ē. liv. dist. quicū autem.
q ¶ Qui p̄ seculares. j. xvj. q. vij. si quis deinceps.

ſ. tiſſ. iiſ. ē.

Actu. viij. c.

Symonia est dare pecuniā pro hospitali.

¶ Onueniētibus. ¶ Hec est secūda ps. q. in qua p̄bat q̄ tales sunt recipiēdi de mera ꝙsuetudine canonū. Jo. de fan. In prima parte huj⁹ capt. ponunt vera notarij. In secūda dicit q̄ sācti patres in nicena synodo presentes ꝛ de futuro statu ecclie inquirēres decreuerunt ab heresi reuertentes ad statū pristinū eē reparādos: ita q̄ p̄ seuerat abnegēt heresim ꝛ fidez catholicam confiteantur. illi tamen nō sunt recipiendi q̄ sponte sunt ab hereticis ordiati: vel qui studiose ad subuersionē nostre fidei elegerūt ab hereticis ordiari: ꝛ ad robur sui ꝓpositi sceti pīes in synodo residēres mittas auctoritates scīōrū patrū induxerunt. Secūda ps incipit ibi: Magnum est.
¶ Canon. ¶ Cōuenerūt scti patres in septia synodo: vt tractarēt qualiter epi ab hereticis venientes recipi debeāt. In prima parte ponūtur ꝛba notarij. In secunda dicit sic eos esse recipiēdos sicut. vj. vniuersales synodi recepert postea auctoritatib⁹ sanctoꝝ patrū probat̄ q̄ recipiēdi sunt: nisi vbi ad fidei subuersionē sunt ab hereticis ordinati.
a ¶ Cōueniētibus. ꝛba notarij: quib⁹ credendū est. arg. ff. qō me. cau. metum. ē. sed q̄ pretor. nam ibi inter illos ius facit.
b ¶ Et ioanne. qui dixit esse meli⁹ iurantē deierare ꝙ sacramentum in fractione sacraꝝ imaginū ferre. vt. xxij. q. iij. actione.
c ¶ Apochrysarijs. apos/ nuncius. ꝛ chrysis/ aurū applumbarij. tales hodie non sunt pape: sz
d ¶ Orientalium. alexandrie/ et antiochie/ et hierosolymis.

Apochrysarius.

tutē christi sanguinis interdicendū epīs ꝛ regibus ꝛ omnibus sublimioribus potestatibus atq; cunctis fautorib⁹ et electoribus: quorūcūq; cōsensoribus seu ordinatoribus in gradu ecclesiastico vt nemo q̄ symoniacaz heresim obtineat locum: quacūq; functione: calliditate: ꝓmissione/ seu cōmoditate: aut datione per se aut submissam personam.
¶ Item in eadē synodo septima. ¶ Qui redeuntes ab hereticis recipi possunt vel non.

¶ Onueniētibus[a] apud nicenā bithynie: ꝛ consedentibus petro archiepo et petro pbro: et abbate monasterij sancte sabine locum tenentibus adriani pape ꝛ tharasio archiepo cōstāti. ꝛ ioanne[b] et thoma apochrysariis[c] apostolicaꝝ sediū orientaliū[d]: et ceteris episcopis: episcopi sicilie dixerunt. ¶ Dignum est vt de futuris inquiramus. Item basilius[e] episcopus anchire dixit. ¶ Constitutio ecclesiastica habet canonice tradita ab antiquo sanctis apostolis et successoribus eorum sanctis patribus nostris apostolicis viris et magistris ꝛ sanctis vniuersalibus[f] sex synodis et localib⁹ synodis orthodoxis vt qui ab aliqua heresi reuertuntur ad orthodoxam fidem ꝛ traditionem catholice ecclesie scripto[g] negare debeāt heresim suam ꝛ confiteri catholicam fidem. Item tharasius patriarcha dixit. Videtur nobis vt sedes suas recipiāt qui ab heresi reuertuntur. ¶ Religiosissimi monachi[h] dixerunt. Sicut receperunt vniuersales. vj. synodi ab heresi reuertentes: ita et nos recipimus. Sancta synodus dixit. Placet omnib⁹ nobis: et iussi sunt basilius[i] episcopus anchire et theodor⁹ episcopus miree ciuitatis ꝛ theodosius episcop⁹ sedere in gradibus: et in sedibus suis. Item constantinus episcopus cypri. Nō oportet[k] nos qui episcopi sum⁹ indigere doctrina: sed aliorū[l] esse doctores. ꝛ Item tharasius episcopus dixit. Malorum doctorum mala est doctrina ecclesia de malis doctoribus sacerdotes nō recipit. Item Joan. apochrysari⁹ orientalium dixit. Hereſis separat omnē hominem ab ecclesia. Item tharasius episcopus dicit. Ecce multi canonici libri ꝛ synodici et paterni lecti sunt et ab heresi reuertentes docuerunt nos recipere: si aliqua alia[m] causa non est in eis. Item petrus apochrysari⁹ pape dixit. Rome exulatus[n] est macharius[o] hereticus a sancta. vj. synodo: ꝛ quadraginta dierum inducias dedit illi pater noster benedictus papa et quotidie[p] mittebat[q] ad eum bonitatem suam ꝛ confiteri catholicam fidem. Item tharasius patriarcha dixit. Videtur nobis vt sedes suas recipiāt qui ab heresi reuertuntur. ¶ Religiosissimi monachi[h] dixerunt. Sicut receperunt vniuersales. vj. synodi ab heresi reuertentes: ita et nos recipimus. Sancta synodus dixit. Placet omnib⁹ nobis: et iussi sunt basilius[i] episcopus anchire et theodor⁹ episcopus miree ciuitatis ꝛ theodosius episcop⁹ sedere in gradibus: et in sedibus suis. Item constantinus episcopus cypri. Nō oportet[k] nos qui episcopi sum⁹ indigere doctrina: sed aliorū[l] esse doctores. ꝛ Item tharasius episcopus dixit. Malorum doctorum mala est doctrina ecclesia de malis doctoribus sacerdotes nō recipit. Item Joan. apochrysari⁹ orientalium dixit. Hereſis separat omnē hominem ab ecclesia. Item tharasius episcopus dicit. Ecce multi canonici libri ꝛ synodici et paterni lecti sunt et ab heresi reuertentes docuerunt nos recipere: si aliqua alia[m] causa non est in eis. Item petrus apochrysari⁹ pape dixit. Rome exulatus[n] est macharius[o] hereticus a sancta. vj. synodo: ꝛ quadraginta dierum inducias dedit illi pater noster benedictus papa et quotidie[p] mittebat[q] ad eum bonitatem suam ꝛ confiteri catholicam fidem. Item tharasius patriarcha dixit. Videtur nobis vt sedes suas recipiāt qui ab heresi reuertuntur. ¶ Religiosissimi monachi[h] dixerunt. Sicut receperunt vniuersales. vj. synodi ab heresi reuertentes: ita et nos recipimus. Sancta synodus dixit. Placet omnib⁹ nobis: et iussi sunt basilius[i] episcopus anchire et theodor⁹ episcopus miree ciuitatis ꝛ theodosius episcop⁹ sedere in gradibus: et in sedibus suis. Item constantinus episcopus cypri. Nō oportet[k] nos qui episcopi sum⁹ indigere doctrina: sed aliorū[l] esse doctores. ꝛ Item tharasius episcopus dixit. Malorum doctorum mala est doctrina ecclesia de malis doctoribus sacerdotes nō recipit. Item Joan. apochrysari⁹ orientalium dixit. Hereſis separat omnē hominem ab ecclesia. Item tharasius episcopus dicit. Ecce multi canonici libri ꝛ synodici et paterni lecti sunt et ab heresi reuertentes docuerunt nos recipere: si aliqua alia[m] causa non est in eis. Item petrus apochrysari⁹ pape dixit. Rome exulatus[n] est macharius[o] hereticus a sancta. vj. synodo: ꝛ quadraginta dierum inducias dedit illi pater noster benedictus papa et quotidie[p] mittebat[q] ad eum bonitatem suam ꝛ confiteri catholicam fidem. Item tharasius patriarcha dixit. Videtur nobis vt sedes suas recipiāt qui ab heresi reuertuntur. ¶ Religiosissimi monachi[h] dixerunt. Sicut receperunt vniuersales. vj. synodi ab heresi reuertentes: ita et nos recipimus. Sancta synodus dixit. Placet omnib⁹ nobis: et iussi sunt basilius[i] episcopus anchire et theodor⁹ episcopus miree ciuitatis ꝛ theodosius episcop⁹ sedere in gradibus: et in sedibus suis. Item constantinus episcopus cypri. Nō oportet[k] nos qui episcopi sum⁹ indigere doctrina: sed aliorū[l] esse doctores. ꝛ Item tharasius episcopus dixit. Malorum doctorum mala est doctrina ecclesia de malis doctoribus sacerdotes nō recipit. Item Joan. apochrysari⁹ orientalium dixit. Hereſis separat omnē hominem ab ecclesia. Item tharasius episcopus dicit. Ecce multi canonici libri ꝛ synodici et paterni lecti sunt et ab heresi reuertentes docuerunt nos recipere: si aliqua alia[m] causa non est in eis. Item petrus apochrysari⁹ pape dixit. Rome exulatus[n] est macharius[o] hereticus a sancta. vj. synodo: ꝛ quadraginta dierum inducias dedit illi pater noster benedictus papa et quotidie[p] mittebat[q] ad eum bonitatem

e ¶ Item basili⁹. nō vidēt q̄ ille basilius debebat loqui q̄ erat hereticus. vt. j. per. xij. lineas ibi et iussi sunt ꝛc. Sed dic q̄ loquebatur vt excusar et se.
f ¶ Vniuersalib⁹. vniuersales synodi dicunt̄ ꝙbus interest̄ romanꝰ pōtifex vel eius legat⁹. Locales ꝙ d⁹ vniuersal. cōgregāt prima tes vel metropolitani: absq; presentia dñi pape vel eius legati. Dic ergo colligitur ista distinctio synodoꝝ: alia vniuersalis: alia localis. et ē arg. q̄ aūtice sunt locales sicut vniuersales.
g ¶ Scripto. Dic colligitur q̄ illi qui ab heresi reuertunt̄ ad fidē catholicam scripto debēt negare heresim suam. vt j. c. qō. q. tiens. ꝛ c. si qui. j. de consecra. di stin. ij. ego bereg. ari⁹. j. xxvi. qō. vj. his qui tem- ꝛ Compore. coz. l.
h ¶ Mōachi. Et ita monachi interesse debēt synodo: qō versi⁹ est in abbatib⁹. vt. xviij. distinc. episcop⁹ non deber.
i ¶ Basilius. ꝛc. illi tres reuerterebantur ab heresi.
k ¶ Oportet. Sed ad quid respondet iste sic: Dic q̄ reprehēdit tharasium qui dixerat videtur vobis ꝛc. ꝛ ideo statim respōdet iste tharasius reprehēdendo constantinum.
l ¶ Sed aliorū. vt. ē. ea. q. i. nam qui alios docere debent ꝛc. ff. de eden. si quis ex argentarijs. ē. pretor.
m ¶ Si aliqua alia. Que impediat dispensationē.
n ¶ Rome exulatus. i. per excōicationem exilio cōdemnatus. ē dist. xvj. sexta.
o ¶ Macharius pronunciatus.
p ¶ Quotidie. j. xviij. q. ij. dixit apostolus.
q ¶ Mittebat. ē. dist. xix. anastasius.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Princeps Zu est .pinulgator vel actor canonū. vt. di. xvj. sexta v. Grta. io.
b ¶ Itē vere. q. d. liez parētes scilz ēpī hereticī fuerūt: non tñ filij in hereſi fuſcepti z ordinati cū ad eccliaz redierūt nunq recipiēdi ſunt in ordinibus. vt. ē. diſti. xix. anaſtaſius.
c ¶ Monetur. q. d. tādiu moriſ ſpāu penitētiā non agit. z ſic facit ad ppoſitū.
d ¶ Ordiatio. ferā p hereticos z ideo nō eſt reiteranda. vt. ē. e. q. iiij. inde. j. xxiij. q. iij. his ita.
e ¶ Ordiatos Arg. p optimē dicentiū q ille q recipit vlrumanū ipoſitōez ex eccliaz ordies ꝑfert qō e ſ Jo. fa. vt dixi. ix. q. j. i ſumma. nā recipiunt ſ i ordinib⁹ ordiati ab illꝰ qui receperūt i hereſi epiſcopa lem vnctionē: vt a ſergio: petro: paulo: pyrrho.
f ¶ Nō recipiatur. in caſu ſeqn̄ti: vel de iure.
¶ Ethac. ¶ hec eſt iij. ps. q. in q̄ dꝰ q ymōiacꝰ i ordie in ꝑpetū eſt ſuſpenſus. et hoc probat p canōez. Jo. ō fan.
g ¶ Ex hac auctoritate cypriani. ē. eodē. ſi qui preſbyteri.
h ¶ Si quis. ē. e. q. ſi quis.
i ¶ Et inocētij. ē. e. q. iij. c. vlt. ē e. q. j. arrianos.
k ¶ Et alioꝝ. ē. e. q. j. ſi q̄s cō fugerit. c. q̄ ſtudet. er. c. ſi quis p pecuniam.

facīū conſiliariū ſuū: z inſtruebat eum cōmonitoriſs verbis ex diuina ſcriptura: et nullatenus voluit emendari. Hoc autem faciebat vt eum reciperet in ordine ſuo. I tē charaſius patriarcha dixit. Quid dicitis de anatholio: nōne etiam in. iiij. ſynodo factus eſt punceps[a] et ecce ab impio dioſcoro ordinat[a] eſt. Et nos igitur ita recipiamus eos qui ab hereticis ordinati ſunt ſicut et anatholius receptus eſt. I tē vere[b] vox dei eſt. Et quoniam non mouunt filij ꝑ patribus: ſed vnuſquiſq; in peccato ſuo morietur[c] quoniam ex deo eſt ordinatio[d]. I tem charaſius patriarcha dixit. Audiuimus paterna mandata. Quid igitur: oportet recipere ab hereticis ordinatos[e]. Sancta ſynodus dixit. Audiuimus domine et oportet nos recipere. Charaſius patriarcha dixit. Plures eorum qui in. vj. ſynodo conuenerunt a ſergio / pyrrho/paulo/petro ordiati ſunt qui fuerunt et principes hereſeos monoſcelitarū quoniam iſti continuatim in cōſtantinopolitana ſede ſederunt: et ab vltimo eoꝝ petro. ſ. et vſq; ad vj. ſynodū nō fuerunt plures q̄. xij. annī. Thomas vero et Joannes z Conſtantinus ab hereticis illis archiepī facti ſunt: et tñ ꝓpter hoc non ſunt reprobati. Sancta ſynodus dixit. Hoc manifeſtum eſt. Conſtantinus epus Cypri. dixit. Sufficienter oſtenſum eſt: q ab hereticis venientes reciptēdi ſunt. Si vō qs ſponte ad hereticum vadit et accipit ordinationē nō recipiſ[f].
Item charaſius patriarcha dixit. Et ego refuto eos q̄ ob himōi cām ad fidei ſubuerſionem ordinati ſunt: et maxime cuz preſentes eſſent ortodoxi epī: a quib⁹ poterāt ordinari:

ſic eſt paternus intellectus. Si vero ſynodalis cōſonātia fuerit et vnitas eccleſiaruz de ortodoxis: qui preſumpſerint ab immūdis hereticis ordinari depoſitioni ſubiaceat. Sancta ſynodus dixit. Hoc eſt iuſtum iudicium. ¶ hac auctoritate[g] dat intelligi: q qui ab vnitate catholice fidei in hereticoꝝ ſocietatem tranſierit: vt de manibus eoꝝ eccleſiaſtice dignitatis ſacramēta ꝓcipiat vel qui cōemptis ortodoxis ab hereticis ordinari deſiderauerit: z poſtea ſue abrenuncians hereſi ad eccleſiam redierit: officio tñ accepto fungi non poterit. Auctoritate vero cypriani prohibētur ab adminiſtratiōe eccleſiaſtica qui intra catholicam eccleſiam ordinati: ad fidei impugnationem dilabuntur. Porro ſymoniaci nec ab hereticis ordinanē ad fidei ſubuerſionem: nec intra eccleſiam catholicaz ordinati aduerſus fidē armātur: q̄uis eīs nonnullos p pecuniā ordinent: non tñ fidem impugnāt nec gratiā ſpūſſanctivenalem ꝓdicāt: vnde veraci pnia cum hereſim ſuaz deteſtati fuerint premiſſis auctoritatib⁹ nō ꝓhibenē recipi in ſuis gradib⁹. Uerūtamen capitulo illo nicene ſynodi. ſi quis per pecuniam z̄. et illo alio. vij. ſynodi ſi quis[h] omnem traditionem et Innocentij[i] et aliozū[k] multoꝝ auctoritatib⁹ irrepārabiliter damnari iubentur.
¶ Hinc etiam Leo. iiij. epiſcopis britannie.

¶ In ordine male accepto ſymoniaci priuati agere nō poſſ.

Scritis de his qui turpiſſimo lucro colūbas in templo domini vēdere[l] non pertimeſcunt et ſua acta improba temeritate ſymonis hereſi coniungunt: vtrum poſſint[m] in ordine[n] penitentiam

Sanctit⁹. ¶ Uēdere id eſt emere. nā veteres idifferēter vtebant his ꝟbis. ff. de act. empti. veteres. nā de venditore nō videt dubiuz ḡn remanē poſſit: vnde loquitur ō emptorib⁹: q agere penitētiā nō poſſunt in ordine empto: niſi purget vitiū rei furtiue. id eſt niſi dimiſſo qō ſymoniace acq̄ſierūt. ſed vēdētes poſſunt ſi occult⁹ eſt. Uel idiſſerēter de emptoribus z vēditoribus ītelligat: q nō poſſunt agere penitentiā remanēdo in ordinib⁹ ſuis niſi ex diſpenſatione: ſi crimen ſymonie ſit notum. Loq̄t eīm de quietis z quoruz crimina ſunt publica. de talib⁹ quidē interrogat⁹, eſt papa: z de talibus reſpondet.
¶ Utrū poſſint. id eſt vtruz poſſunt retinere ordines poſt penitentiaz: et hoc notat ſequēs litera: an tātūmodo z̄. et exaudi de cōuictis vt infra ſequitur. nā cū ſponte ꝓfeſſo mitri⁹ eſt agēdū.
¶ In ordine. Dic colligе ſubditum poſſe accuſare prelatuz de ſymonia non premiſſa priuata admonitione Argu. contra. ſ. e. q. vlti. patet z hec eſt ratio: q de aliꝰs criminibus pōt quis petere z eſſe lator dinibus. vt dixi lxxij. diſtin. pbyter. de ſymo-

nia vero petere non poteſt: niſi prius dimittat ordines. vt. ē. e. q. j ſi quis neq̄.
a ¶ Subuenire. niſi gradib⁹ ſuis vel dignitatibus taliter adeptis pr⁹ amiſſis: vt. ē. e. q. ſi quis omnē. et ea. q. i. ſi quis neq̄. j. xxvij. q. j. que chriſto. z. c. nec aliqua. j. xxxij. q̄e. vij. fidelis.
b ¶ Obuiare. j. xxv. q̄. j. ſunt quidā. z. c. ꝓtra ſtatuta.
c ¶ Sed in illorum. vt ſcz de iure deponātur vt. ē. e. ſi dō oēz.
¶ Nil rigui.
¶ Hec eſt quarta pars. q. i qua ꝓbat p. xvij. an cioritates q diſpēſationes fiūt vj. modis. Joā. de ſan.
d ¶ Utilitatis Sicut etiaz ius ciuile quedā admittit ꝓpter vtilitatem. ff. de pigno. ſed an vic.
e ¶ Ut pleriſq; hic incipit tractare de diſpēſatione. vnde videdum eſt quid ſit diſpēſatio: quid diſpenſare: z qō ius ſit diſpenſabile: et q̄s poſſit diſpenſare. Diſpēſatio eſt iuris cōmunis relaxatio facta cū cauſe cognitione ab eo qui ius habz diſpēſandi. arg. xj. q̄. j. ſ. et his.
Diſpēſare eſt diuerſa penſare. Nam oīa hec de quib⁹ fit mentio in hoc. ff. pēſare debet q diſpensare vult. Scias ergo q vbicūq; decoloratur ſtatus eccleſie non poteſt diſpenſari. vt. j. eo. et ſi illa. Dicunt quidam indiſtincte q contra quattuor concilia non poſſit diſpenſari. vt. ē. xv. diſtin. ſicut nec contra euangeliū: vel p̄ceptū apl̄i. vt. xxvij. q. ij. ſunt qui dicunt. vt ibi notaui. De diſpenſatione epiſcopoz dico q vbicūq; nō eſt eis ꝓhibita diſpenſatio: poſſunt diſpensare. vt extra de cleri. pugnā. in duel. c. j. z de ſenten. excō. nuper. In quibuſdam tamen caſibus inuenio eis permiſſam diſpēſationem: in quibuſdā ꝓhibitam. q̄uis eīm diſpenſat cum ſacrilego. vt. l. diſti. ſeros qui. Item cū adultero. vt eī de iudi. at ſi clerici. Itē cum ſymoniaco diſpēſant. q̄uis in bēficio: quandoq; i ordie. vt. ē. e. q. v. c. j. z. c. vlt. Itē cū ſciſmatico.

agere: an tantūmodo extra ordinē z ſacerdotalem fieri gradum. Quib⁹ nos quidem conuictis: z his q tam deteſtabile nefas (qō iam multis eſt damnatū conciliis) pegiſſe noſcuntur nulla poſſumus penitētia ſubuenire[a]: et tot ſpiritualib⁹ patribus obuiare[b]: ſed in illorum[c] patrū me ſententia conuenire omnibus certum ſit.
Niſi rigor diſcipline quando q̄ relaxetur ex diſpenſatione miſericordie. multorum enim crimina ſunt damnabilia: que tamen eccleſia tolerat ꝓ tēpore ꝓ perſona intuitu pietatis: vel neceſſitatis: ſiue vtilitatis[d]: et ꝓ euentu rei. Ꝓ tempore ſicut Gelaſi⁹ qui cuz neceſſitate temporis videret italicam eccleſiā propter bellī famiſq; icurſionem fere omnium clericoꝝ officio deſtitutam adeo vt pleriſq; [e] populus ſubſidia regendarum deeſſent animarum: conceſſit de monachis[f] vel de laicis clericos aſſumi ita dicens.

¶ Ꝓ tempoꝝ neceſſitate apoſtolice ſedis decreta temperantur.

Neceſſaria rerū diſpenſatiōe cōſtringimur: et apoſtolice ſedis moderamine

conuenimur ſic canonum paternorum decreta libiare: vt ea que preſentium neceſſitas temporū i reſtaurādis eccliſs relaxanda depoſcit: diligenti conſideratione (q̄tum poteſt fieri) tēperem⁹. Item puiſcis igitur. Require ſupra in tractatum ordinandoruz. Item Innocentius papa cum ꝓ neceſſitate temporis ne nimium ſcandalum eſſet in eccliā ordinatos a bonoſo heretico ſuſcipere: ait in decretis ſuis.

¶ Ceſſante neceſſitate: debet ceſſare quod ꝛgebat.

Quod ꝓ remedio ac neceſſitate temporis ſtatutum eſt: conſtat primit⁹ non fuiſſe. Nō ergo neceſſitas ꝓ remedio repit: ceſſante[g] vtiq; neceſſitate[h] dz ceſſare pariter quod ꝛgebat[i]: ſ q̄ aliud eſt ordo legitim⁹: aliud vſurpatio[k] qō ad pñs fieri tp̄s impellit.
¶ Simiſiter ex diſpenſatione etiā in niceno concilio de nouatianis ſtatutū eſt: vt ad eccleſiā redeuntes ordinentur[l].
¶ Ite rū ordinent q ex nouatianis ad eccleſiam redierint.

Si qui voluerint[m] ad eccleſiā venire catholicā[n] ex nouatianis: placz ſcrō cōcilio vt ordinēt: et ſic maneāt in

Diſpēſari qñ q̄s non poteſt.

Epī cū multis diſpēſant.

Diſpēſatio.

Diſpēſare.

Diſpēſatio cum ſatio hoc requirit neceſſitas vel vtilitas. ſ. c. tali. Itē ſit qñq; diſpēſatio: q timeī maius malu ſicut cū anglicis fuit diſpenſatum. vt xxxv. q. iij. quod ſcripſi. z. c. q̄daz lex. Itē qñq; ꝓpter futurū bonuz. vt qñq; diſpēſatur cum he retico vt alū faciliꝰ reuertāt ad eccleſiā. vt. xxiij. q. iij. libero. q. vij. ipa pietas. Itē qñq; ꝓpter ſcandalū q no. in vitandū. l. di. vt fa. bar. cōſtitueretur. i. l. j. ff.
¶ De monachis. vt. ē. e. q. j. ſi quis confugerit.
n ¶ Catholicā. ē e. q. j. ſi quis epiſcopus. ē. e. q. j. ſi quis omnē. z. c. conuenientibus. contra.

f ¶ Conciliꝰ reuertāt ad eccleſiā. vt. xxiij. libero. q. vij. ipa pietas. Itē qñq; ꝓpter futurū bonuz. vt qñq; diſpēſatur cum he retico vt alū faciliꝰ reuertāt ad eccleſiā. vt. xxiij. libero. q. vij. ipa pietas. Itē qñq; ꝓpter ſcandalū q no. in vitandū. l. di. vt fa. bar. cōſtitueretur. i. l. j. ff.

g ¶ Ceſſante. Ceſſante cauſa ſublata tollit conſtitutio ſa ceſſante ratio. ff. de ſtatu ho. homo liber.
h ¶ Neceſſitate. futura ſed non manifeſta.
i ¶ Quod ꝛgebat. Argu. ff. de adop. in omni fere iure. arg. ff. de ſtatu ho. homo liber.
k ¶ Uſurpatio. i. diſpēſatio vel iuris derogatio impellit vt promoueantur.
l ¶ Ordinent. i. vt. ꝓmoueātur. vel ordinent ſi ante non fuerint ordinati. vel forte extra formā eccle.
m ¶ Si qui voluerint. ē. e. q. j. ſi quis confugerit.

a ¶ Ueteantur.j.xxiij.q.vlti. pessimam.
b ¶ Cōsensu. aliud est ergo iurare stare mandatis ecclesie: aliud epi. 7 ex hoc solui ꝫ ierao illorum ea. est de appella. questiōn. 7.c. preterea. Joan.
c ¶ Quotiēs. ¶ Magna cautela. Arg. q cū abūdā
Quotiēs non cautela faciēdū ē in ꝺ tunc regressus. ff. di. xxviij. de his.j.xx. q. ij. c. vlt. 2. q.iij. c. j. ff. dis. xxij. ꝺ̄ꝫ.
d ¶ Sub ordinis. sic obligat aliquo sub pena banniti. vt eē de elec. cuz dilecto in fiñ. et eē de cri. tal. c. fi.
e ¶ Anathematis. impietatio eius: nō ei ꝺ̄ꝫ pōt se excōicare. Silus est impetratio. de pse. dis. ij. ego berengarius. 7. xj. q. iij. si quis ꝺ̄. Nec potest apud se aliquis obligari. ff. de fideiusso. si quis pro eo. ff.
Excōicare se ipm nemo pōt
f ¶ Et per te. Arg. ff. insti. de iurī. stip. ff. si quis alij. qz ibi dicit q alteri stipulari vel pacisci nemo pōt nisi sit seruꝰ ei⁹: vt ibi. vel procurator: p̄sentis. ff. de ob. si procuratoꝛi p̄sentis. Dic ergo ideo hoc fieri qz papa ē seruus beati petri. vnde dicit de se in epistolis suis seruus seruoꝝ dei vade ꝓfus. Seruierāt tibi roma prima dñi domnoꝝ. Seruoꝝ serui nunc tibi sunt domini. Uel hoc fit fauore religionis: ſz credo iure canonico me teneri. si ego promitto tibi me daturum ticio. r. arg. xxij. q. v. iuramenti. maxime si interuenerit sacramētum arg. ff. de consti. pecu. l. j. 7. l. eum qui.
Hanc gl. dic̄ bur. eē singu. i fino dictio. in ꝓ. facti. ad hoc q̄ non pōt p̄mittere alienum factum.
Papa dr̄ suꝰ suoꝝ. Uersꝰ.
g ¶ Epistolā. j. rj. q. j. imperator. Arg. ꝺ̄ꝫ. xxij. q. i. ꝺ̄ꝫ. Ite etiā. j. causa ꝓxi. q. v. qua de cā. j. xxij. q. j. clericum.

clero: ante ola autem hanc ab eis cōfessionem per scripturā exigi oportet: vt fateantur[a] se cōi consensu[b] catholice ecclesie statuta obseruaturos.

Item Gregorius in registro.

¶ Iuramentum a scismate recedentium.

Quotiens cordis oculus nube errorꝭ obductus superne illustrationis lumine fit serenus: magna cautela[c] intendum est ne latenter auctor scismatis irruat: 7 ab vnitatis radice eos qui ad eam reuersi fuerant: telo iterū errouis abscidat. Et ideo postꝫ ego. N. ciuitatis illius epūs comperto diuisiōis laqueo quo tenebar: diuina mecum deliberatione pertractans prona et spontanea voluntate ad vnitatem sedis aplice (diuina gratia duce) reuersus sum: ne non pura mente: sed simulata reuersio existimer spōdeo sub ordinis[d] mei casu et anathematis[e] obligatione: atq; ꝓmitto tibi. N. 7 per te[f] sancto petro apostolorum principi: atq; eius vicario N. beatissimo et successoribus eius me nunc̄ q̄rūlibet suasionibus vel quocūq; alio modo ad scisma (de quo redēptoris nfi gra liberāte ereptus sum) reuersurū: sed semp me in vnitate ecclesie catholice et cōione roma. pō. p oīa ꝓmansurū. vñ iurat[g] dico p deū oipotentē: 7 p hec ſcra quattuor euangelia[h] que in manib[i] meis teneo: et salutē[k] dñorum[l] nfoꝝ N. et N. rēp. gubernantū me in vnitate (sicut dixi) ecclesie ad quā deo ꝓpicio sum reuersus: et in cōione ro. pon. semp 7 sine dubio permanere. Q si (quod absit) ab hac me vnitate aliqua excusatiōe/ vel argumento diuisero: pluriū reatuz incurrēs et ne pene obligatus inueniar: et cū auctore scismatis habeā in futuro seculo portionē. Hanc aut̄ professionis ꝓmissionisq; mee chartulam tibi. N. notario meo cū consensu pbroꝝ et diaconoꝝ et clericoꝝ qui me in hac vnitate obligāres: se in suprascriptis oib[9] ꝓna sit̄ voluntate secuti: atq; ꝓpriis manibus subscripturi sunt scribendam dictaui: 7 ꝓpria manu subscribēs tibi tradidi. Acta in loco tali die tali. et consulibus[k] suprascriptis. Ego. N. epūs ciuitatis. N. huic confessioni ꝓmissionisq; mee prestito de conseruandis suprascriptis omnibus sacramēto[l] subscripsi[m].
¶ Ceterum ex canonum rigore cōtra scribitur Felix papa omnibus epīs.

¶ Cum extra ecclesiam baptizati fuerint vel rebaptizati ad ecclesiasticam militiā non admittantur.

Quis qualiber[n] etate aliqui q̄ in ecclia catholica aut baptizati[o] aut rebaptizati[p] sunt: ad ecclesiasticā militiaz ꝓfus nō ꝓmittant accedere. Quibus satis ꝺz esse q̄ in catholicoꝝ numero sunt recepti q̄m de suo ordine et cōione vt debit̄ ferre iudicium q̄sq; hoc violauerit institutū: vel q̄ non remouerit eū quem ex eius ceu[q] ad ministerium clericale

Ēpūs ius rās nō ꝺz tanꝫ gere iudicium.

Pietas multa facit.

mandum. ff. e. q. iij. placuit. contra. distin. xij. qui bis. ff. distin. lj. c. vlti.
¶ Ex eius cetu. Uel si in adulta eorum etate consenserint vel fidem impugnauerit. Uel de adultis in

adulta etate baptizatis loquitur.
a ¶ Pro persona. Ar. ff. lxj. di. miramur. Sed verū est quod ibi dicitur q propter amorem. cē.
a ¶ Pro persona. i. ꝓpter simplicitatem persone.
b ¶ Anta nequitia. ff. dist. lxxvj. canta.
c ¶ Tacemus. Ar. q̄ tacet nō consentit. ff. cōmu. diui. sabinus. ff. sicut phi bere cē. ff. de p̄cur. filiusfa. ff. instituī. j. de consē. dist. iij. cum pro paruulo.
d ¶ Pietatis. Dicitur autem pietas quādoq; respectu nature vt qz nra natura hodie fragilis est: exercenda est pietas. vt xxiij. distin. fraternitatis. Jterz als ꝓpter fragilitatē vel pietatis iuitu dispēsatur. xxiij. q. ij. antiqui. Itē adhibet pietas ꝓpter innocentiā sic puer baptizatus ab heretico admittit̄ ad sacros ordines ꝓpter pietatē innocētie. vt. ff. e. q. iij. placuit.
e ¶ Tales. pro quib[9] suppōit illud tales non pōt haberi ea. nisi ex. ff. ꝺ̄ cedenti. sed credēdum est. Gratiano q̄ vidit originale. 7 est ff. j. c. tali. 7. xxiij. q. v. ca. ij.
f ¶ Necessitatis. Ut. l. distinc. de eo.
g ¶ Metropolitani. ff. dis. lxv. c. ij. 7. iij.
h ¶ Uoniam intellexit. ff. vt patet ꝓ precedēn. ff. vñ pōt dici ab alterutra propter qz iam forte metropolitan[9] aliqd fecerat vnde scandalum esset ortum.
i ¶ Uel cōsensum. ff. lxvij. dist. ca. vltimo. ff. lxv. distin. ca. j. 7. ij.
k ¶ Uotiēs. l ¶ Propter multitudinē. Ar. q̄ pcēdū est multitudini. vt. xlvij. di. comessationes. l. di. vt constitueretur

Pietas multa facit.

Multitudini est parcendū.

obrepsisse cognouerit. Pro ꝓsona[a] sicut beat[9] Grego. scribens Januario epo ait.

¶ Rigor canonum pro persona aliquando dispensatur.

Tanta nequitia[b] in aures meas de tua senectute peruenit: vt eam (nisi ad huc humanitus pensaremus) fīra tam maledictione ferremus. 7 quidem pene fuerat mīte sententia taculāda: sed quoniam simplicitatem tuam cuz senectute cognouim[9] interim tacemus[c]. Dictatis[d] intuitu sicut de illitteratis et corpore vitiatis Gelasius ait.

¶ Canonuz decreta pietatis intuitu nōnunq; relaxantur.

Si qui vel propria temeritate: vel incuria presidentium tales[e] susceptī sunt nichil vltra promotionem accipiant: satisq; habeant hoc sibi ꝓ nimia miseratiōe cōcessum.

Necessitatis[f] intuitu sicut ille iniarius papa q̄ cum de quodam episcopo preter notitiam vel cōsensum metropolitani[g] ordinato loq̄retur: ne in vtroq; graue scandalum fieret: ait in epistola sua.

¶ Necessitatis causa quedam in ecclesia tolerantur.

Quoniam quicquid ab alterutra[h] parte est iudicatum: omni videmus pertinere cōsusum tempoꝝm necessitate perspecta. hac ratione decernimus ad veniam peruenire quod gestum est: vt denceps nulli[9] preter notitiā vel consensum[i] metropolitani ordinetur antistes.

Item Jnno. ¶ De eodem.

Quotiēs a populis aut a turba[k] peccat (qz in oēs propter multitudinem[l] vindicari non pōt) multū solet trāsire. Priora ergo diuutrenda dico dei iudicio: et de reliquo[m] maxima sollicitudine precauēda. Item in epistola Cyrilli missa maximo diacono Antiocheno. ¶ Ex dispensatiōe quedam tolerātur que canonū rigor condemnat.

Judici a diligendo michi Paulo monacho. qz recusat pietas tua vsq; hodie cōsonem reuerēdissimi epi scopi Joannis amplecti ꝓ eo q̄ quidam in antiochena ecclesia male adhuc cum nestorio: vel sentiant vel iam senserint quidam: sed forsitā resipuerūt Probet igitur tua modestia: vtrū aliquādo colligi nude ac irreuerenter cum nestorio sentiant et inuicem colloquāt[n] licet aliqñ cauteriatā[o] habuerint conscientiā colligant autem nunc acta penitētia super his in quib[9] surrepti[p] sunt q̄ nis cōfiteri[q] fortassis reuereātur excessum. Ut autē non estimemur amare cōtentionē: amplectamur epi reuerendissimi Joannis cōtonem. 7 indulgentes ei: 7 cā dispensationis eius

Judici Cal[9] ¶ Paul[9] mōach[9] significant priarche. Alexādrio 7 Jo. de q̄ hic fit mentio fuit epūs ātiochen[9] q̄ i nestoriū hereſim incidēs eccl'iam suā i eā dē hereſim induxerat. tādē Jo. reductis ab hereſi ꝓpīs eccle sue quem subuertebat ñ ex toto ad huc redierat: et tō maximus dia con[9] nolebat ad huc cōicare Joā ni. ārē cyrill[9] patriarcha alexandrin[9] monet cū: vt q̄nis aliq de antiochena ecclesia secuti fuerint vt adhuc se quārur hereſim nestorianā nihil omin[9] tū simpliciter cōionē. Joā. 2 Mādat tñ inḡri vtrū aliq hēſim illā sequāt 7 cogāt ad vnitatē. colligi. i. congregari. 7. c. presentire. nude. i. manifeste 7 publice. irreuerēter: i. inuerecūde cōsentiāt nūc aliq̄n non sunt vitandi.
n ¶ Colloquantur. Ar. ex collocutione ꝓsumi consensum. xxvij. q. j. nec aliqua.
o ¶ Cauteriatā. i. vulnere aliquo vel adustam ignito ferro cauterio.
p ¶ Surrepti sunt. i. surreperūt. 7 est antiqua grāmatica. vel. i. corrupti. ff. de ser. cor. l. si quis seruum.
q ¶ Cōfiteri. publice. ſ. 7 in hoc est dispēsatio. nā de

iure publice debet confiteri.ff.eo. quotiēs. de consec.a.viii.q.ego berengarius.

a ¶ Districti⁹.nō vult aliqd exaggerare.cē.lxxiij.

b ¶ Multum.i.magnum. [dist.vbi.

c ¶ Archimandritam.archos princeps.mandros ouis. ꝙñ archimandrita princeps ouium.

Archimādrita.

¶ Dispēsationes rerū.

d ¶ Ab debito. i.a iure cōi: qđ oibus cāliter debet: z ita dispensatio nō est ius. vt.xxxj.q.j. hac rōne.qñq; tñ dispensatio debet. vt.l.dist. vt constituretur.

e ¶ Exonerāt J.xvij.q.iij. non solū.j.xvij.q. vlt. aic.ff. si qđ cautū.iiij.ff.ad.l.rhodi.d.leuande.

f ¶ Despicim⁹ Jd est omittim⁹ qz ea sđē res non hñt pro delicto. Usi male factūt reges hispanie. q̄ naues fractas occupāt.nam dicit ler ꝙ fisc⁹ nō dz ditescere calamitatib⁹ miserorū. C. de naufragio.l.j.lib.xj. cōmittit etiā furtū si ds inde qđ accipit.cū distinctiōe tñ.ff.ō furkalius.¶.vltimo.

Regū hyspanie reprehensio.

¶ Dispēdia esse solent maxima minora bono.

versus Acc. x.a.

b ¶ Alii cōiugio. Sz nōne int raptaz et raptorē tenet matrimoniū. vt xxxvj.q.ij. tria. quare ꝝ filij cuz legitimi sint repellūtur a pontifice? Rñ. hoc non tenet. Uel dic ꝙ hic loquit de monialib⁹ raptis.cū quib⁹ infimonū nō tenet.z dic ꝙ iugio.i.cōiunctione/vel iugio de facto. als legitimi essent: nisi forte quo ad ecclām.ex de ele.innotuit. Sed certe illa decretalis loquitur tñ in cōcubina.

Matrimoniū tenet int raptā et raptorem.

i ¶ Hinc.s.vt necessitate vel vtilitate ꝓmoueant tales

k ¶ Petr⁹ ait cē.qz apō deū nō est ꝓsonaz acceptio

l ¶ Pro eventu. Et hoc ad necessitatem vel vtilitatem referatur.

Mira ē rigor

¶ Xigūt. ¶ Cause. Cū ergo hic sit rigor z ibi misericordia.potē dz iudex sequi misericordiā:

ēs rigorem.vt ex de sortile.c.ij.z.C. de iudi. placuit.z sic eam videt ꝙ dispēsatio sit debita: qz ꝓceptum michi est cōe.vt.lxxxvj.di.non satis.z ista que miam vetat fugiēda est.vt.l.dis.ponerer.in ij.quod cōcedo ꝙ qñq; sit debita. z iudex peccaret si nō dispensaret: nō tñ est ꝑnūtius ꝓ quod petatur dispensatio/ sicut ad eleemosynam tenemur paupi: paup tñ eā nullo iure petit. tñ ad petendā dispensationem pōt implorare officiū iudicis. et si nollet. ēps dispensare: petet hoc a superiore. et est ij.ex de iurepa. nullo.

Dispēsatio ē qñq; debita.

¶ Qō ex laicis.s.lxxvj. dis. monach⁹.¶. lix. di.ij officia.¶.¶. dist.lxj.qđ ꝑdecrit.¶.¶.dist.lxj.c. j.et.ij.¶.So. ibi ius cōmune: hic dispensatio.

o ¶ Qz remissio. Lxxij.q. iij. est iusta. i ij.cōtra.¶.distij.xciij. puenit. et.xxxv. q.ix.loci.¶.xxj.q. ij.placuit. Sol. ibi tñ respicit hic ius. et exponē qđ sequitur.

p ¶ Nō dat.i. non debet dare. nā legeo q̄ peritia puniunt cē. C.de idic. vidu. l.ij. ar. C. vñ vi. memnerint.¶. cēse.distin.iiij.q. ris.ar.de pe. di. iij.¶. sed verba. z cap. sane. Sed aliud est impunitatis occasiōe amplius peccandi cōfidentiā sumere.qđ ibi dicit

antepo nendus.

tur.aliud.ꝓ vno concesso reliqua similia vsquequaq; concedere.quod hic negaī. Uel dic non dat. id est nō dare debet.

¶ Primum. q ¶ Ex laico. Iste fuerat factꝰ epūs non seruatis interstitijs temporū in miserficiale pro illo teratis.¶.lxj. distinctio.cap.j.z.ij. contra. Joan.

r ¶ Ab episcopali.¶.xvj.q.vlti.inuentum.

s ¶ Quoquo.id est non legitimo. sicut illud. quos gentis quocunq; rhoro.

a ¶ Dignitate. Quia si patronus habīt in heresim reuersus recuperet ius q̄ habebat ar.q̄ sic extra de elec.q; diligētia ff.de in ius vo.l.iij ſi.ff.de bo.li. iij.¶.ſi deportatus. Jo.tñ si lata fuisset sentētia ꝓ ea ē de amissione iurispatronat⁹ ampli⁹ nō recuperat. extra de diuor. de illa. extra de conuer.coniug. ca.vlti.¶.

b ¶ Libello.¶. ꝑñ.q.j.¶.ecce q̄liter.¶.e.q̄.si q̄ voluerint.

Dignatum autem.

c ¶ Causarū. colligē ex hoc intelligentia eius qđ dici solet i litteris.salua apīca auctoritate.

Salua apīca auctoritate.

d ¶ Antiqs. Jd est ꝑm antiquas regulas.z ita nisi exꝑmere tur hoc/videret cōstitutio perpetua.ar.C.de pe. fern⁹. Sz tamē quid iuris sit super hoc not.lxj. distinc.¶.ex his omnibus.

Saluberrimū enim.

e ¶ Professio. C. de non nu. pecu. gñalē.¶.q. j.legū.¶.xxvij. q. j.oēs femine.ex de ap. ꝓsonas.

f ¶ Maculari idē est si fuerūt rebaptizati ar. de cēse. dicti uij qui bis et c.ros ds.vt si ad subuersionem fidei adheserūt hereticis.¶.e.q.cōuenientibus.

Si quis.

g ¶ Concilio. Vocle sufficeret sol⁹ epūs. extra de hereti. ad abolendam. ¶. quia vero.

h ¶ Concilio. ¶ l. distin. de eo.

¶ Libello.¶. e.si q̄ voluerint.

i ¶ Purgationē. sti. extra de pur. ca. quotiens.

k ¶ Opinione.¶ dist.xxx.c.vlti.

¶ Ecce quib⁹. ¶ Nec est.v.ps.q.in qus querit quālr debeat dispēsari. qđ ꝓbat per.c.sequens. Jo.de fan.

i ¶ Distiguit.z ꝓtin⁹ agit de illis q̄ dispēsari solēt.

¶ Si illa.vt dispensabilia.

n ¶ Sanēda sunt.i.dispēsanda. z ita ceteroꝝ ꝓpositi sumit.ar.ff.de mino.ꝑi.xxvi.di. deide.

o ¶ Que si ceteroꝝ.i.que dispensari possunt.

repellimus dignitate⁸. Jta vt ipse libellos⁹ ad nos directo catholicum se esse manifestet.

Idem. ¶ Eodem.

Donatum autem semi nacēsem ex nouatiano vt cōperimus cum sua plebe conuersum:ita dñico gregi volumus presidere: vt libellum fidei sue meminerit ad nos dirigendum: quo et nouatiani dogmatis dānet errorē: z plenissime cōsiteat catholicā veritatē. Que aūt nunc certa remisim⁹ cōsideratiōe causaꝝ⁶; antiquis⁹ deinceps custodienda sunt regulis:ne quod ad tēpus pia lenitate concessimus: iusta post hac vltione plectamus. Idem ianuario episcopo aquilegiensi.

¶ Redeuntes ab heresi post publicā pfessionem in suis ordinibus recipi possunt.

Saluberrimum enim et spūalis medicine vtilitate plenissimū est. vt siue presbyteri: siue diacon: siue subdiacon: aut cuuislibet ordinis clerici: qui se correctos videri volunt: atq; ad catholicam fidem quam prudem amiserant rursum reuerti ambūt: prius errores suos z ipsos auctores errorū a se dānatos sine ambiguitate fateantur: et sensib⁹ prauis z iam peremptis nulla desperandi supsit occasio. nec vllum membrum saluz possit societate violari: cum ꝓ oīa illis ꝓfessio⁶ propria ceperit obuiare circa quos etiā illam canonū constitutionē ꝑcipimus

custodiri: vt in magno habeāt bñficio: si (adempta sibi oi spe ꝓmotionis) in q̄ inuenti untur ordine stabilitate maneant ꝑpetua: si tamen iterata vncione non fuerint maculati⁶.

Itē ex cōci. Martini pape.

¶ Ab heresi redeuntes: heresim et eius auctores publice detestentur.

Si quis epūs siue alicuius epi ꝓb⁹ aut diaconus in aliqua⁹ heresis opinione offenderit: et ob hanc cām fuerit excōicatus: null⁹ ēps in cōionem eius recipiat: nisi ꝓ⁹ in cōi concilio⁹ ꝓ recto fue fidei libello⁹ satisfaciat oibus: z ita liberam teneat suam purgationē. Hoc idē et de fidelibus laicis sit decretū: si in aliqua heresis opinione⁸ fuerint nomiati. ¶ Ece quibus de causis quedā in eccla tolerantur q̄ eisdem cessantibus pia seueritate vindicant. Qñ autē tolerāda sint: qñ resecāda: gelasius papa distinguit⁹ dicens.

¶ Quomodo in ecclesia aliqua sint toleranda.

¶ Si illa⁹ nōnūq̄ sinenda sunt⁹: q̄ (si cetero⁹ cōstat integritas) nocē sola nō valeāt. illa⁹ tñ magnope precauenda sunt: q̄ recipi sine manifesta decoloratione⁹ nō possūt z si ea ipsa⁹ que nullo detrimento aliquotiēs indulgēda credūtur: vel rerū vel temporū⁹ que cogit intuitus: vel accelerate⁶ pulsionis excusat respectus: q̄ tomagis illa nullaten⁹ sunt mutilanda⁹: que nec

p ¶ Illa. hoc de illis q̄ dispensare nō possunt.

q ¶ Decoloratiōe. puta si esset latro vel obtiosus. vt extra de reg.iur.eccliste.

r ¶ Si ea ipsa. sic forma construction si ulla nullatenus sūt mutilāda q̄ nul lo ōtrimēto cē. Ordolo ōtomagis nec illa sūt mutilāda z ē sensus sicut q̄ dispēsabilib⁹ nō dz iudex dispensare: nisi ex magna causa ēt omagis in his q̄ sunt indispēsabilia nullo mō dz iudex dispensare.¶.iiij. di.ca.ij.

litteras.

¶ Uel tēporum. vt ꝓsonaz nas.ꝓ qualitate ꝓsonaz: et actio formāt z pēna tio moderāt. ff. de nego.ge. pōnitus in negocio⁹ habes ergo hic causas ꝓpter quas est dispensandū. sez causa vtilitatis z necessitatis. Sed nū quid ex causa ꝓbabili: videtur argu.q̄ sic.lvij. distin.c.j.qđ cōcedit Alanus. Ego cōtra. Nec obstat.lvij.dist. ca.j. quia si post fides eius appareat probabilis abolēt irregularitas ibi ꝓsūpta z promouet de iure cōi.

v.ps.

Dispēsandus est certis ex causis.

t ¶ Uel accelerate. nā que de nouo emergunt

cē.ff.de interroga.actio.de etate.

Dispēsatiōes

v ¶ Mutilāda. dispensationes quas extorquet ne cessitas cessante necessitate mutilande sunt: que vero regulariter fiunt nō. vt.¶.ix.q.j. ab excommunicatis ¶.distin.i.placuit.¶.vij.q.j. mutationes.

quedā mutilā de sunt

a ¶ Precepta. qued am: non omnia.
¶ Dicitur. ¶ Hec est. vj. pars. q. in qua queritur si ordinati ab hereticis sint iterum reordinādi: z dic q̄ non si fuerint ordinati in forma ecclesie: z hoc probat per tres auct⁹. Joan. de san.
b ¶ Ordinib⁹ sēz illi qui eo ac̄t sunt vel ignorāter ab hereticis ordinati sint.
c ¶ Iterū i eodē ordine. et dic q̄ nō it in forma ecclesie ordinati sunt ēt. de apostā. ex litteris. nec bñ solunt hic Anacletus.
d ¶ Sit aut beatus gregor⁹. ℟. dist. xxiij. c. j.
e ¶ Augu. ℟. q. q. j. q̄ q̄dam.
f ¶ Reiterari. vt. ℟. e. q. j. vērū.
s ¶ Albertū per hoc ēā, pbat Jo. opti monē suam. s. q̄ baptizat⁹. ab eo q̄ recepit vltimā manā⁹ impositio nē ēt ecclesiā ni chil fcipit. Nos qui dicim⁹ Frīū hoc intelligim⁹ cū nō ordinabat in forma eccl'ie.
h ¶ Et beati. Et ita cū factat hic mentionē de illo. c. ℟. q. j. ven tūs. est itelligēdū illud sicut z istō de nō ordiatis i forma ecclesie.
i ¶ Qui nichil. ℟. c. q̄. j. gratia. ℟. de pse. dis. iiij. quō. arg. ℟. e. q. j. q̄ perfectionē.
k ¶ Dare. ar, qui nichil hz nichil dare potest Arg. extra extra de elec. suffragancis. Itē arg. p non dato habet q̄ dat ab eo q̄ de iure dare nō potest. vt extra de iurepa. quod autem in fi.
l ¶ Reiterari. quo ad speciem facti nō rei essentiā. Nam sepe q̄ male fit vel minus plene: ex integro est agendū: sicut in satisdatiōe. ff. qui satisda. cog. de die ·ℏ. si seru⁹. z in iuramēto. ff. de iureiurā. qui p̄ salutē z in libelli ꝓfectione. ij. q. vlt. c. vlt. arg. ff. qui satisda. cog. si ab arbitro. ℏ. q̄ z ſſ. Nā in his oibus nō est aliq̄d iterandū: sed q̄ omissum est restaurādum. extra de sacra. nō ite. c. vno. Joan. Male dicit Joā. hic cū quo ad rei essentiā sit iterū ordinario facienda: q̄ prima ordinatio non erat in forma ecclesie. B.
m ¶ Ex integro. ℟. e. q. j. si ḡs cōtigerit. ℟. de pse. dist. iiij. si nulla. extra de cōsti. scientes.
n ¶ Diaconē. Ille dalbert⁹ ex forma eccle fuerat ordiatus vel extra formā ec. ordinatus fuit a Nezelone.
o ¶ Er illicitā. Id est non iustam.
p ¶ Vulnerati. caput. i. mentem macula cui pe infectam.
q ¶ Medicinā adhiberi. id est reiterari. vt extra z illud itelligāt de ordiatis in forma eccle.
r ¶ Reiterare. No. hac expositionem cē. z hec expositio ē subintelligenda. ℟. e. q. j. ventū vbi eade sunt ꝟba.
t ¶ Legitime. Arg. ex hoc loco q̄ si potestas trāslata est i alt quem vt eligat episcopū: et ipse mimus bonū eli git: iteruz possit eligere. arg. vij. q. j. fact⁹. viij. di sti. q̄ j. nā repro ba pecunia nō li berat debitorez ff. de pigno. act. elegāter ℏ. qui reprobos. et est ar. ad hoc extra ō elec. in causis in fi. Arg. cōtra extra de offi. de lega. in litteris naz functus est officio suo. Naz etiā ipse canon ei male eligēdo priuauit ptāte eligēdi. ex de elec. cū in cūctis. z no. lxj. dist. ſtudii. Quid iuris sit no. in questionibus. Bar. cum auctoritate sua generaliter est. pbibitum istud in ecclesia catholica cōfirmatum. nam pro non dato habetur cē. extra de iurepa. q̄ autē. ex. ff si ḡs cau. l. quotiēs. Arg. cōtra. extra de iurepa. cōsultationib⁹.

vlla necessitas: nec ecclesiastica prorsus extorquery vtilitas: Aliqñ ēm pro necessitate vel vtilitate ecclesie mutilātur et laxantur precepta[a] canonica.
Breuiter ostendim⁹ q̄ reuertentes ab heresim suis ordinibus[b] valeāt recipi vel qui non. Hunc aūt q̄rit de his q̄ ab hereticis ordinati sunt: si ad vnitatem catholice matris eccle redierint: vtrū in eodē ordie[c] iterū valeāt ordinari. Semel ēm cōsecrat⁹ (vt aut btūs gregorius[d]) iterū cōsecrari nō dz.
Itē sacramenta q̄ ab hereticis in forma eccle ministrant (sicut Augu. [e] testat) reiterari[f] nō debēt: ne nō homim sed sacramento videat iniuria fieri.
¶ Sed illud Greg. de his intelligit: q̄ consecratione sacerdotalē vel epalē acceperūt: q̄ aut p man⁹ ipositione: cuz ad eccliam redeūt: effectū sue vnctōis accipiūt. aut ab eius ad ministratione ppetuo cessare iubent. Sitr illud augu. de eadē mystica vnctione: et de sacramento baptismatis intelligit.
¶ Sunt autē in eccl'ia alij ordines q̄ sine sacramentali vnctione sola epi benedictione cū quadā vasoꝝ vel indumentoꝝ distributione prestant: vt sunt leuite et ceteri infra eos constituti. hi q̄uis ab hereticis ordinent: tamen ad ecclesiam redeūtes in eodē ordine (si alis digni fuerint) ab ecclesia ordinentur: nec fiet in eis reiteratio muneris cum ab hereticis nichil doceatur eis fuisse collatū. Unde vba. ij. scribit petro pistoriē. epo et Rustico abbati vallis umbrose.

¶ Redeūtes ab hereticis sūt reordinandi.

Albertum[g] a nezelone licet symoniaco non symoniace cuiusdē confessionis reperimus in diaconum ordinatum et beati[h] innocentij pape sententia constat declaratuz: q̄ nezelon hereticus quē cōstat ab hereticis ordinatum: q̄ nichil[i] habuit: nichil dare[k] potuit ei cui man⁹ ipositū. Nos igit tanti pontificis auctē firmati: et damasi pape testimonio roborati: qui ait. reiterari[l] oportet q̄ male actum est dalbertū ab hereticis corpore et spiritu degressum: atq̄ vtilitati ecclesie p viribus insudantē: ex integro[m] (ecclie necessitate ingruente) diaconē[n] constituim⁹: q̄s nō reiterationem existimari cēsemus: sed tantū integram diaconū dationem: q̄m (vt predixim⁹) qui nichil habuit nichil dare potuit.
Item damasus papa.

¶ De eodem.

Er illicitam[o] man⁹ impositionem vulneratū[p] caput illi qui videbantur alia q̄d accepisse habebant: et vbi vulnus est infirmum: est necesse medicinaz[q] adhiberi: q̄ infirma sanetur macula: id est reiterare[r] necesse est: quod legitime[s] actum non est: aut collatū minime ꝓbatur. Nā quomodo[t] Nam sepe q̄s male fit vel minus plene: ex integro est agendū: sicut in satisdatiōe. ff. qui satisda. cog. de die ·ℏ. si seru⁹. z in iuramēto. ff. de iureiurā. qui p̄ salutē z in libelli ꝓfectione. ij. q. vlt. c. vlt. arg. ff. qui satisda. cog. si ab arbitro. ℏ. q̄ z ſſ. Nā in his oibus nō est aliq̄d iterandū: sed q̄ omissum est restaurādum. extra de sacra. nō ite. c. vno. Joan. Male dicit Joā. hic cū quo ad rei essentiā sit iterū ordinario facienda: q̄ prima ordinatio non erat in forma ecclesie. B.
m ¶ Ex integro. ℟. e. q. j. si ḡs cōtigerit. ℟. de pse. dist. iiij. si nulla. extra de cōsti. scientes.
n ¶ Diaconē. Ille dalbert⁹ ex forma eccle fuerat ordiatus vel extra formā ec. ordinatus fuit a Nezelone.
o ¶ Er illicitā. Id est non iustam.
p ¶ Vulnerati. caput. i. mentem macula cui pe infectam.
q ¶ Medicinā adhiberi. id est reiterari. vt extra z illud itelligāt de ordiatis in forma eccle.
r ¶ Reiterare. No. hac expositionem cē. z hec expositio ē subintelligenda. ℟. e. q. j. ventū vbi eade sunt ꝟba.
t ¶ Legitime. Arg. ex hoc loco q̄ si potestas trāslata est i alt quem vt eligat episcopū: et ipse mimus bonū eligit: iteruz possit eligere. arg. vij. q. j. fact⁹. viij. di sti. q̄ j. nā reproba pecunia nō liberat debitorez ff. de pigno. act. elegāter ℏ. qui reprobos. et est ar. ad hoc extra ō elec. in causis in fi. Arg. cōtra extra de offi. de lega. in litteris naz functus est officio suo. Naz etiā ipse canon ei male eligēdo priuauit ptāte eligēdi. ex de elec. cū in cūctis. z no. lxj. dist. ſtudii. Quid iuris sit no. in questionibus. Bar. cum auctoritate sua generaliter est. pbibitum istud in ecclesia catholica cōfirmatum. nam pro non dato habetur cē. extra de iurepa. q̄ autē. ex. ff si ḡs cau. l. quotiēs. Arg. cōtra. extra de iurepa. cōsultationib⁹.

Qui nichil hz nichil dat.

Nō minus plene fit ē iteratum.

Sanctimus[a] hec est. vij. pars q̄stionis in qua ponitur pena symoniacorum que est infamia z de silio z damnatio pecuniaria. Jo. de san.
a ¶ Sanctimus. ler est canonizara.
b ¶ Non ambitione. ℟. e. q. j. nullus itaq̄.
c ¶ Tue. loc⁹ tur prefecto.
d ¶ Jurati. ℟. xxiij. dilī. q̄q̄. j. vij. q̄. iij. altaldus. z ca. talia.
e ¶ Sortientes. Dignitates ēm nō debēt venales ee ꝺ sicut nec matrimōia. ff. de dona. inter vi. z vxo. l. ij.
f ¶ Postmodū. ℟. j. q. j. cos q̄ ℟. dist. xlvj. sicut non fuo.
g ¶ Per se. extra. de pecu. cleri. inquirendū. extra de sen. exc. mulieres.
h ¶ Cuiusq̄. Sed videt extra. ff. de pol. l. j. Sz aliō est publice ꝑmittere aliq̄d reipublice: aliō occulte alicui vt ei⁹ suffragio ꝓmoueatur.
i ¶ Salarios. j. xxiij. q. j. militare. ℟. di. lxxxvj non satis. Jo.
k ¶ Arbitremur. Argu. pro teste ꝑsumendū esse q̄ nolit deierare. extra de testi. cū tu filii. z dicit canon ḡs scimus nolle piurare cē. ij. q. v. si mala fama. Sz licet ꝑsumat: est tamen nota dignum q̄ lex non stat huic ꝑsumptiōi: imo subijcit penā in deieratione. j. eo. ibi quadruplū cē.
l ¶ Publicum crimē. j. vj. q. j. ℏ. vltimo.
m ¶ Conuict⁹. nam post depositam administrationē debet esse preter conuentur sub episcopo loci. in auten. vt iudi. sine cau nō potest iudex conueniri post depositam administrationem si contractum aliquē fecit nomine ciuitatis. vt. ff. de admin. rerum ad ciui. pertī. curatores ·ℏ. in cum. z. ff. de cuic. illō ·ℏ. j. sed curatores negotiorum bene conuentur post depositum officium. vt. ff. de procura. procurator. Bar.

¶ Concor. textus i. l. j. ff. ad l. iul. et ibi glo. Dignitates z mimonia nō debent esse venalia. vij. ps

possit honorez retinere qui ab illo acceperit qui potestatem dare non habuit: legitime siue nitre non possum. Item libro ir. C. ti. ad l. iul. repetundarū.
Imperator Theodosius et Valerius.

Sanctimus[a] hmōi viros ad prouincias regēdas accedere: qui ad honores insignia nō ambitione[b] vel precio sed probate vite z amplitudinis tue[c] solent testimonio promouerī: ita sane vt hi quib⁹ honores p sedis tue vel nostram fuerint electionem cōmissi: iurati[d] inter gesta depromāt se p administrationib⁹ sortiendis[e] neq̄ dedisse quippiā: neq̄ daturos vnq̄ postmodum[f] forte siue per se[g] siue p interpositā p sonā in fraudē legis sacramentiq̄: aut donationis venditionisve titulo: aut velamēto cuiusq̄[h] contract⁹. z ob hoc (exceptis salarijs[i]) nichil penit⁹ tā in administratione positos: q̄ post depositum officium pro aliquo prestito beneficio tempore administrationis: quam gratuito meruerunt accepturos. Et licet neminem diuini timoris contemnendo iureiurando arbitremur[k] immemorē: vt saluti propie vllū commodum anteponat: tamen vt ad salutis timorem ex necessitate periculi subiugetur. si q̄s ausus fuerit prebita sacramēta negligere: non tantūmodo aduersus accipiētem: sed etiā aduersus dātem accusandi cūctis tanq̄ publicum[l] crimen concedimus facultatem quadrupli pena eum qui convictus[m] fuerit modis omnibus ferendo. Item paschalis papa.

¶ De eodem.

Licet symoniacos vel primos et precipuos hereticos ab oibus fidelib⁹ respuēdos. z si cōmoniti non resipuerint. ab exteris[n] etiā potestatibus ꝓ opprimendos oia etiam crimina ad comparationē symoniace heresis quasi p nichilo[o] repurātur[p]. Hos breuiter premissis ad ea veniam⁹ q̄ ecclesia seueritate discipline parata est vindicari. ostendes q̄ dus accusantib⁹ vel testificātibus q̄libet sint cōuincēdi. quo iudice quisq̄ debeat damnari vl' absolui. si causa viciata fuit quo remedio possit subleuari. si accusatores defecerit: an re⁹ sit cogendus. ad purgationē. Et vt facili⁹ pateat quod dicturi sumus: exemplum ponatur sub oculis in quo auctoritates hincinde controuersantes distinguantur: z quid sctō rū patrū sentiat auctoritas liquido intimetur.

¶ Causa. ij.

Quidā epūs de lapsu carnis a laico impetit. Duo monachi: vnus subdiaconus z duo leuite: aduersus ipm testionū ferūt. A metropolitano suo sentit se pregrauari. In ipsa vēntilatione cause: tres ex testibus deficiūt: siue promissione decepti: puniri non debent. ideo hāc causam annectit in qua de ordine iudiciario tractat ostendēs q̄ nemo condēnādus est nisi conuictus vel cōfessus. et q̄ spoliatus preter iuris ordinē sit restituēdus. z qualiter puniāt̄ q̄ in accusatiōe deficiāt: qualit̄ obiecta crimina nō

Testis ꝑsumit nolle deierare.

Symonie crimen dz cereris grauⁿ

Quidam.

In superiori causa actū est de crimine symonie. z pl⁹ de eo quod grauissimum est sed q̄ crimina sine ordine iudiciario

probata purgẽtur: ⁊ qualiter sentẽtia releuetur per appellationem: et vtrum laici admittantur ad accusationem clericoꝝ. n. ⁊ qualiter sit accusatio faciẽda. Vtr autem competenter agat proponit thema. de quo vij. fiunt questiones.

Thesis

QUod aũt. ¶Hec qõ diuidit in vj. partes. In quarum prima ostẽdit per cui. auctoꝝ nullus sine iudice dz dãnari. i. nisi canonice sit dãnat⁹. S. dã ibi. Non oibus. Tertia ibi. Sed sciẽdũ. Quarta ibi. Qñ vero. Quinta ibi. Qñ anteq̃. Jo. de fan.

a ¶ Qñ anteq̃. Tu dicas ꝙ in manifestis requirit ordo iuris. xj. q. iij. eoꝝ. sed nõ in notoriis: vt dicã. j. e. manifesta ⁊ habes exẽ de iureiur. ad nostrã. Et notãdũ ꝙ q̃dã sniа ẽ diffinitiua: q̃dã interlocutoria: q̃dã ꝓcuratoria. q̃libet istarũ requirit ordinẽ iuris ⁊ si diffinitiua sniа fuerit lata amisso ordine iuris ipso iure nulla est vt. j. e. qõ. vj. ℌ. diffinitiua. Hoc tñ scias ꝙ dupler ẽ ordo iuris. vnꝰ q̃ est de natura siue de substãtia iudicioꝝ. s. vt ꝙs post citationẽ habeat inducias: vt fiat litis ꝓtestatio. ⁊ testes recipiant: si ꝑ hũc ordinẽ feratur sniа nõ tenet. d. ℌ. diffinitiua. Est aliꝰ ordo q̃ nõ est de substãtia iudiciorũ. s. vt sniа nõ feratur sub ꝙditõe: ⁊ nõ prius ꝓmittat de possessiõe ẽꝫ de ꝓpietate, si tñ hoc nõ seruet nichilominꝰ tenet sniа. j. e. q. vj. ℌ. biduum. ⁊ C. de ap. l. j. Item sniа interlocutoria siue sit excõicationis vel suspẽsionis vel missionis in possessionẽ requirit ordinẽ iuris. De ordine excõicationis siue habes. j. e. nemo. ⁊ xxviij. q. iij. de illicita. melius. est de sen. excõ. sacro. De ordine suspensionis habes. j. e. nomẽ. Si tñ iste ordo non fuerit seruatꝰ tenet excõicatio vel suspẽsio. vt. xj. q. iij. ℌ. Item in sniis missionis in possessionẽ requirit semiplena causę cognitio. vt extra vt lite non cõtes. qñ frequẽter. in fi. Et siue talis ordo fuerit seruatus: siue nõ: si absens põt ꝓbare se non fuisse ꝓtumacẽ: sniа talis retractat. vt ex de sentẽ. ⁊ re iu. cũ bertholdꝰ. et ff. q. ex can. i pos ea. fulcumꝰ. ℌ. q̃d sit aũt latitare. ⁊. ff. de ꝓtui. cre. ingratores. Sniа ꝓcepti est cũ iudex sine causę cognitione ꝓcipit alicui vt soluat alũ decẽ que petit. si ille soluat ⁊ pecunia illa debita est: iz iudex ꝓceperit iniuste: tñ nõ põt repeti pecunia vt. ff. qõ metus cau. l. vlti. A ꝑdicta regula plerisq̃ doctores excipiunt infamatos. circa quos non reqritur ordo iuris vt. j. e. q. v. pbr. ⁊ extra de symo. quoties. quod nõ admitto vt dicemus in loco suo in illo ca. presbyter. ⁊ in

Sniа ẽ tripler

Ordo iuris ẽ duplex

Sniа missionis in possessionem reqrit semiplenã cause cognitionem

illa decre. quotiens. habita fuit cause cognitio. Item excipiunt oil apidatores. vt. iij. q. ij. quia ea. quod nõ est verum. quia hodie propter solam suspitionem nõ remouentur ꝙs ab administratione. vt extra de symonia. licet hely Johan.

QUod autemª nulliᵇ sine iudiciario ordine damnari valeat auctoritatibꝰ multis probatur

De eo namq; aut Augustinᵒ.

¶Dãnari nõ valet nisi aut cõ victus aut sponte confessus.

Nos in quẽquem sniam ferre nõ possumus: nisi aut in cõuictũᵇ aut sponte cõfessũᶜ. Ité cõstatur impatoꝝ.

Iuder ¶De eodem. criminosum discutiens non ante ꝓferat sniam: q̃m aut reũ ipse se cõfiteat aut ꝓ innocentes testes cõuincat. Hoc idẽ testatur Aug. ⁊ eisdẽ ꝓbis Ité Gregoꝝ. ¶De eodem.

Sicut sine iudicio quẽquᵈ nolumᵍ condẽnari: ita q̃ iuste diffinita sunt nulla

Cõuictus est ꝙs ꝑdruditer

Sniа in cõfessum ferenda est.

Confessiõi metuꝝ fetẽ nõ statur.

li. vt. ff. de ꝓfes. l. iulianꝰ. ⁊ etiã in criminali. vt. ff. de cu storo. ⁊ exhibi. reo. si confessus. Nisi aliqs metu tormentoꝝ aliquid cõfiteatur dum est in carcere. tali enim confessioni non statur. vt. ff. de questio. l. j. ℌ. dicit. ℌ. si quis vitro. nisi post tormenta in confessione ꝑseueret. vt. ff. de questioni. l. j. ℌ. questioni. Mentitur et iudex qui dicit ꝙ nulle sunt partes iudicis in confitẽtem. vt. ff. ad. l. aquil. prouide. ℌ. vlti. Sed dic ꝙ nulle sunt quãtum ad examinationem cause: sunt tamẽ alii que quantum ad prolationem sententie. Uel dic ꝙ et si fiteatur: tunc iudex fert sententiam. sed sine ꝓrectione da sententia. sed iudex simpliciter precipiat et vt soluat. ff. de iudi. si debitoꝝ. Que autem confessio ꝓiudicat: his versibus collige. Maior ꝑsonte: sciens contra se: ius sit: ⁊ hostis. Nec natura neget: fauoꝝ: ⁊ lis: tusve repugnet. Maior ff. de confes. certum. in fine. Spõte. xxxi. q. ij. lotharꝰ. Scies. C. de iu. et fac. igno. errot. Contra se. ff. de interroga. act. de etate. Jus sit extra de iudi. at si. hostis. ff. de interroga. act. l. vlti. Nec natura neget. ff. de interro. ac. cõfessionibꝰ. Fatue. C. de libe. cau. interrogatã. Et lis. ff. ad. l. aquil. inde neraciꝰ. ℌ. vlti. Jusve repugnet. ff. de pact. si vnꝰ ℌ. pacta. melius. ff. de interroga. actio. l. si is cuius.

Confessio cõstitẽtem nõ nocet nisi mꝭta iteruenit

Terrũ. q. ij. solet queri.

Iuder criminosum. i. causam criminalem.

Sic ¶Per innocentes. i. bonos.

Jeut. ¶Que iuste. i. fm ordinẽ iuris: iz eis sit

at eã executionẽ iustã ꝑtũ ad ius litigatoris. tñ exequitur. vt ex de offi. deleg. pastoralis. nisi sit lata per falsa instrumẽta. C. si ex fal. instru. vel test. iudicati.

a ¶ Excusatione. nisi incõtinenti obiciat exceptio vt ex de test. veniẽs. ex de restit. spo. ifras. dic vt nota. xj. qõ. iij. cum apud.

b ¶ Primates id est epi scopi. v. qõe. ij. si primates.

c ¶ Sentẽtia excõmunicationis quam ferre ꝓsumpsit in eꝑm. sz nõ dãnare. vt. ℌ. de. xij. de his. in fi. j. xj. q. iij. si ꝙs eps j. iij. q. vj. ꝙuis. ⁊ c. se. nisi sit synodus congregata auctoritate pape. et. v. q. iij. cap. j.

Eꝑm dãnare quis potest.

d ¶ Retractãda. qualiter retractatur sniа q̃ nulla est ipso iure. nã nec in sententia excõicationis necessaria ẽ absolutio si sententia nulla est. vt ex de offi. deleg. c. cũ ꝓtingat ⁊ ex de sen. excõ. per tuas. ⁊ id qõ nullũ est: rumpi nõ põt. ff. de iniu. et rup. testa. nã et sub conditiõe et vbi nulla est obligatõ: ibi nulla est liberatio. ff. de ver. obli. de cẽ stipulatus. sz hic retractat de ferõ: sicut aliqs absoluitur de facto. extra de appella. ad ꝓsentiã sicut depositus de facto restituitur. vt. xvj questione. j. frater noster.

Sniа nulla an possit retractari.

e ¶ Nus ex vobis. Ar. qõ de vno dicit de alio negatur. vt. xlv. di. disciplina. sic. ff. de iudi. cum ꝓtor. ⁊. xxv. di. qualis. C. de ꝓcu. maritus.

f ¶ Sustinere. etiã in publica cõtone. vt extra de offi. iudi. si sacerdos. ⁊. vj. q. ij. si tantum eps.

Causa pauperis est tractãda

g ¶ Primo. Ar. q̃ ꝓ pauꝑe est cã pauꝑis tractãda ẽꝫ sicꝫ ad declinandã. Sed dic ꝙ hic vltimo iubet tractari causa epi vt eo melius memorie commẽdetur. vt. j. de cõse. distinc. ij. liquido. Sed quare iubet inquirere. scilicet an ordo iuris fuerit seruatꝰ cũ ipsi depositi essent a non suo iudice vnde statim deberẽt restitui. Dic ꝙ hoc fuit propter scandalum commoti. ⁊ est si. iij. questione. vj. hoc quippe.

h ¶ Pbr̃ dilectissimi. transitiue ponitur.

i ¶ Nota sine ꝓbata: siue ꝓ eo. ⁊ tũc planũ est. nõ eꝝ in eo solo ꝙ ꝙs est accusatꝰ reus. vt. xv. q. vij. c. vl. Uel dic mota ita ꝙ sit infamatꝰ ⁊ in purgatiõe deficiat. hoc eꝝ solus sufficit ad depositionẽ. vt extra ō simo. de hoc. ⁊ ca. insinuatũ. hoc verũ est quando crimen in quo defecit inducit depositionem.

No. ex hac gl. ꝙ hec dictio / sine / stat cõpulatiue qñ ponit inf duo vt extrema ꝙlz alterũ non ꝓgnat materie in qua fit ꝓtio Idem Jo. an. in cap. l ¶ Et genus ẽꝫ. de cause. scilicet an vsu. ij. vj. inf. sit cuilis an criminalis. qz alij ad cõfessiõ testes admittũtur in vna ẽꝫ in alia. vt. xxij. q. ij super prudẽtia. Cãr. ℌ. Uel dic genꝰ cause. id est an tale sit crimẽ ꝙ inducat depositionẽ: vel nõ. qz non oẽ crimẽ inducit depositionẽ. disti. lxxj. apls. et. v. q. iij. in loco.

Crimẽtis ꝓbatio. an sit ꝑ renouatiõnem ꝓbatiõis. i. excipiẽdo vl dẽnunciãdo vel alio modo ꝓbatũ sit crimẽ. qz si excipiẽdo vel denunciando nõ est remouend⁹. vt extra de accus. sup his. Si aũt directe agatur de crimine licet cuiliter bene remouetur ab administratione: sed non a dignitate. vt extra de symo. per tuas.

Mat. xxvj. b

QUis ex vobis me traditurus est. ¶Bene dixit ex vobis ⁊ non ex nobis. ex vobis esn est a quibus per iudiciariã potestatẽ confessus aut conuictus excluſus non est. a me vero q̃ nullis indigeo argumentis ⁊ omnia certissime nouit: separatus ⁊ diuisus est. tale est acsi diceret. ⁊ si ego eum per occultũ iudicij sententiam dãnatũ habeo: vos tñ adhuc

Patimur excusationeᵃ differri.

Ité eleutherius episcopus.

¶De eodem.

QUia nichil cõtra quemlibet accusatum absq̃ legitimo et idoneo accusatore fiat. nam ⁊ dñs noster iesus xps iudã fure esse sciebat: sz q̃ nõ est accusatꝰ: ideo non est electus.

Ité felix papa. ¶De eodem.

Primates accusatũ discutientes episcopũ non ante sniam ferant dãnationis ẽꝫ aut reũ seipsum cõfiteatur: aut per innocẽtes ⁊ canonice examinatos regulariter testes conuincat: aliter irritã esse censemus ⁊ inustã eꝑorum damnationem: ⁊ idcirco a sancta synodo retractãda: ita vt oppressis ab omnibus in cunctis cause subueniatur.

Item decreuit zepherinus pa. ¶Quia per tolerantiã sustẽtandi sunt: ꝙrum sententia vtinam iudicij sunt condemnati

Tollam seruetur iudicium: nisi rationabiliter habitum.

IN primis requirendũ est de ꝑsona pbr̃ dilectissimi fratris ⁊ coepi nostri Januarij: ⁊ si ita veritas se habet sicut eiusdẽ episcopi pertio continet: in ecclesia atq; loco suo: idẽ pbr̃ modis omnibꝰ reuocetur. Si aũt dictum fuerit qꝫ cõtra ipm cã aliqua mota siue ꝓbata est subtiliter ipo ꝓsente et ꝓ se rationẽ reddente querendũ est ⁊ genus cause: ⁊ modus ꝓbatiõis: vt ex hoc colligere valeas vtrũ adhuc in exilio vel deportatione demorari: an certe in ecclesia et officio suo debeat reuocari.

¶ De episcopi ꝑsona hoc faciendum est: vt si nulla contra eum criminalis causa que exilio vel depositione digna est: mota siue ꝓbata est: is episcopus qui eo suꝑstite peruersẽ ⁊ cõtra canones in ecclesia eius ordinari ꝓsumpserit: sacerdotio priuatus ab omni ecclesiastico ministerio repellat: qui etiam eidem dilectissimo Januario fratri et episcopo nro tradendus est: vt aut ab ipso in custodia habeatur: aut certe ab eo ad nos trãsmittatur. Episcopi vero qui eum ordinauerũt per tolerantiã sustinete.

Item Grego. Joh. defensori cunctiꝰ in hispaniam.

Thesis

Ille ex vobis primus lapidem mittat in eam. ¶Ecce ꝓpria confessione conuictus est. Ecce ꝓpria confessione damnatus est. Ecce ꝓpria confessione iudicatus est. Ecce ꝓpria confessione condemnatus est. Ecce ꝓpria confessione ꝓiudicatus est. Ecce ꝓpria confessione ꝓfligatus est. Ecce ꝓpria confessione ꝓstratus est. Ecce ꝓpria confessione ꝓcubuit. Ecce ꝓpria confessione ꝓcidit. Ecce ꝓpria confessione ꝓlapsus est. Ecce ꝓpria confessione ꝓcumbit. Ecce ꝓpria confessione ꝓcumbens. Ecce ꝓpria confessione ꝓcumbentes. Ecce ꝓpria confessione ꝓcumbentibus. Ecce ꝓpria confessione ꝓcumbentibꝰ. Ecce ꝓpria confessione ꝓcumbentibꝰ. Ecce ꝓpria confessione ꝓcumbentibꝰ

Vet⁹ q̄ñs at tenuat petñ.

a ¶ Sex mensib⁹. post hoc temp⁹ forte ipso iure restituitur. ar. ff. de postulan. l. imperator. §. diuus. l. si ille cōtra. sed ibi erant detrusi in monasterio vt ibi perpetuo essent.

b ¶ Petu. Vet⁹ hic attenuat peccatum. vt extra quod me. cū. sacris. q̄ñs pen⁹ excusat. vt. l. dist. pb⁹os. q̄drāgesimo. in nullo excusat. vj. de cōse. di. iij. cos. q. xj. q̄. iij. quisquis.

c ¶ Sua sponte. Arg. q⁹ initi⁹ agit cum sponte cōfesso: q̄s cū conuicto. vt. l. dist. c. iij. ar. extra de elect. innotuit.

Fides mala defuncti an noceat successori. Ad hunc gl. declarationē vide q̄d legi⁹ nota. ex ō iudi. q. v

b ¶ Vt leuioris. cā esset sit singularis successor. mala fides defuncti nō nocet successori. Secus si esset vniuersalis successor. C. ō ac qui. pos. vicia. et ff. de di. et tēpo. p̄script. l. ax vicium. q. l. cū heres. purgat ergo hoc vicio. per successorē. sic ex de fili. pbō. ex transmissa. vnde dicit lex q⁹ nō video⁹ vt possidere si recipiam possessionem ab eo qui possidet: licet ille viciose possidet. vt. ff. vti possidetis. si duo. q. si. extra ō restit. spoli. cū ad sedem. in fi. Jo.

nauerūt/ vel ordinationi eius consentientes interfuerūt: sententiis a dominici corporis cōmunione priuari agere penitentiam in monasterio decernantur. q. supascriptus tanuarius loco q. ordini suo modis omnibus reformetur. Si vero communione priuatis/ mortis contigerit imminere periculum: benedictio eis viatici nō negetur. Si autē episcopi in preiudicium damnationis vel depositionis memorati episcopi se metu b iudicis cōsensisse ac talia fecisse nō sua c sponte confessi fuerint: q. temptus eis abbreuiandum est: et modus penitentie temperandus. Si vero ille qui locū eius inuasit de hac forte fuisse luce migrauerit: q. alter est ordinat⁹: quia leuioris b culpe videtur: cum nō quasi iſtt superstiti: sed successisse defuncto videatur: episcopatus illi officium ab ea tantūmodo ecclesia interdicatur: vt in alia ecclia que sacerdote vacauerit si electus fuerit possit esse episcopus ad mechutanā tamen ecclesiā nūq̄ aliquo modo reuersurus e.

Expensarum malicia.

Potest tamen spoliatus potest conuenire quemlibet possessorem conditione ex canone. vt extra de restitu. spo. sepe contingit. Bar.

e ¶ Reuersurus. Arg. q⁹ dignitas nō conualescit in muliere si electus moritur. ar. j. xxj. q. j. relatio.

f ¶ Expendisse de expēsis cōsueuit notari extra de pe. calūnia. Imo melⁱ de do. q. ptu. cū dilecti. ſz hic alii quā adjicia. Dico q⁹ oēs expēse soluunt q̄ facte sunt inculpabiliter q. redeundo. extra de ele. vt p̄terite. vel etiam circa adnocatū. vt. C. de iudi. sancim⁹. et hoc obtinet cū victor succūbit victori. secus est si q̄s condēnat pro cōtumacia: tunc tm̄ soluat expēsas factas a tpe cōtumacie. vt extra de do. q. ptu. cū dilecti. Illas tm̄ expensas dico deducēdas quas domi cōsueuit facere: vt. ff. ad exhi. sed q. si. §. j. q. ff. de pet. here. q. si. §. q⁹ si aūt. et ff. de rei ven. si res. nec illas petit q̄ casu fortuito facte sunt. vt. ff. mā. inter causas. §. nō oia. Jtē iste expense erunt mediocres q. nō delicate: vt. ff. de pig. act. si seruos. in fi. q. ff. de dam. infec. inter quos. §. ij. q. l. seq. so

las em̄ illas p̄stabit q̄ppter ipsam cām facta sunt. vt extra de seq̄st. pos. q. fru. ad hoc. in fi. et solas necessarias nō vtiles p̄stabit. vt ff. de eo q̄ mutu. in pos. cū venissent. in fi. Jtem autem nō obstat ei q⁹ minores facere potuisset. vt. ff. mandati. si quis. §. impendia. Jtē

Juramentū de causa pie seruanda cōdēnatiōe expensarum.

¶ Gloriosus autem comitiolus: quicq̄d predict⁹ eps̄ p violentiā atq̄ insecutionem ipsi⁹ expendisse f vel damnū pertulisse dato sacramento g firmauerit: eidem episcopo restituere condemnetur. Si aūt aliter q̄ antefati epi petitio continet actum esse fortitan perhibetur: subtiliter querendum est: q. cognita veritate cum dei timore quod iusticie ordo fuaserit iudicandum est. ¶ Quia igitur stephan⁹ episcopus in odio suo quedam ficta q. de falsis se capitulis accusatuz neq̄ aliquid ordinabiliter factum: sed iniuste se asserit condemnatum: diligenter querēdum est. primo si iudicium ordinabiliter est habitum: id est si alij accusatores h atq̄ alij testes fuerunt. Deinde causarū qualitas est examinanda: si digna exilio vel depositione fuerit: si eo presente i qui accusatus est sub iureiurando testimonium cōtra eum dictū est: si scriptis actum est. si ipse licentiam respondēdi ac defendendi se habuerit. Sed q. de personis accusantiū ac testificātium subtiliter q̄rendū a est: cuiⁿ conditionis sint: cuiusve opinionis: et ne inopes p̄timonij sint: ne fortes aliq̄s cōtra p̄fatuz pastorē inimicitias b habuissent. Utrū testimonium ex auditu c direxerint: aut certe si specialiter d se scire testati sunt. Si scriptis e iudicatū est: q. ptib⁹ p̄sentibus sinia recitata sit. Quod si forte hec solēniter acta nō sunt: neq̄ cā p̄bata est: q̄ exilio vel depositione digna sit: oibus modis in ecclesiā suam reuocet.

Excepcio in testem q̄ñ est obijciē da.

a ¶ Querēdū Sed nō videtur hoc mō esse q̄rēdum: cū exceptio q̄ testi est obijciē da ante publicationē debeat opponi. vt ex de testi p̄sentiū. et q. nō refert cuius opinionis testis sit: dūmō eo tpe q̄ tulit testimoniū nihil fuit obiectū testi. vt. C. ō testi. l. j. Rūdere⁹ bene obiecit q⁹ testes tales nō essent admittendi: q. inder spretis iſtf exceptionib⁹ admisit eos vſi i hoc casu p⁹ sniaz dz inqri de opinōe testium vt ex de testi. ex pte ade. vel reo absente fuerūt ibi testes inducti: q. cū inder de suo officio deberet inquirere de opinōe testium non quesiuit.

b ¶ Jnimicitias. Capitales vt ex de simo. p tuas. et in aut. de testi. §. si quis vero odiosus. in fi. de excusa. tuto. §. inimicitie. ¶. iſt. q. v. c. ij. †

c ¶ Ex auditu. j. iij. qſtione. ix. testes. tamen de auditu et de crudelitate queritur a teste extra de testi. cum causam.

d ¶ Specialiter. Jd est assignata causa scientie. vt no. iij. q. vij. sola.

e ¶ Scriptis. j. xj. q. j. si quis cum clerico contra. sed illud in causa ciuili. istud in criminali. Uel illud speciale in episcopo.

f ¶ Leuiora. Aū grauiora. j. iij. q. v. placuit. §. Sed hic nō dicit q. sēdo sunt admittendi ad accusandum.

g ¶ Quālibet iniuriā. ergo p modica vt p magna iniuria pōt q̄s talē punire. arguit. iij. q. vj. ca. vltī. p modica iniuria non excōicat q⁹. xj. q̄. iij. nulli⁹. ex de sen. excōmu. puenit Johan. et male dicit Joh̄. q. ex cōicat q⁹ c sed nō debz mitti ad sedem apostolicā. nisi velit episcopus vt dicit illa decreta. pertinet. ℣.

Excōlicato p modica iniuria nō est ferēda.

h ¶ Capitali. hec lex cornelia. Sed cōtra. C. ō episco. q. clerici. autē. sed nono. ibi enim dicitur q⁹ talis verberat q. in mōasterio mittitur. Johannes. Solutio. potest dici q⁹ nono iuri stabitur: vel stabit hanc legi: cuz sit canonizata.

i ¶ Si quis in hoc. j. xvij. q. iij. §. qui autez de ecclesia.

Crimē sacrilegij et lesemaiestatis qñq̄z cō parāt.

k ¶ Et ministris. No. diligēter q⁹ hoc casu crimē sacrilegij q. parat crimen lese maiestatis. vt. xvij. q̄. iij. si quis suadēte. §. qui autē. immo si laicus extrahat de ecclesia tale crimē cōparatur crimini lese maiestatis. vt. C. de his qui ad ecclesiaz confu. i. ij.

l ¶ Ad iudicium alienū. hoc patet per verba sequētia scilicet

ab episcopis alienis cē.

m ¶ Judicari. Ergo comprouinciales episcopi sunt iudices episcopi. vt. iij. q. vj. c. ij.

n ¶ A iudice. j. xj. q̄ne. j. capi. vltī. C. si a non cōpe. iud. l. vltī.

Universidad de Deusto
Biblioteca

§ ¶ Crimine. Not. q̄ etiaz in illis exceptis criminib⁹ non ois admittit ad accusatiōnē vel tēstimoniū: nisi male fame fuerit accusat⁹ vt hic. et .i.c. qđe. vij. ac crimine. et eē de testi. venies. Si vero male fame fuerit accusat⁹: oēs admittunt. vt eē de symo. tā. et eē de testi. qñ. nisi odio venerit ad accusationem. vt eē de symo. iz hely. et c. p tnas. Alij dicūt spāle esse in epō. decre. tñ videt dicere q̄ cōtra eu⁹ ēt q̄ fuit male fame non admittūtur criminosi in exceptis crimināib⁹ cū crimaliter agit sed vbi ciuiliter agit: tūc admittunt crimīosi ℨ regulares plātos iz nō ℨ secularēs: sed si sunt emēdati de crimine: tūc admittunt contra eos de eōtate: nō de rigore. vt extra de symo. p tnas. Johan. de fan.

† Nota q̄ psumit ex vita p̄terita circa p̄sens siue de p̄sēti. ex de p̄sump. scribā vbi de hoc. et xlus. di. mul. Ar chi. hic

b ¶ Nō extitit eē ō offic. lu. c. j. extra ō p̄sumpto. mādata. et eo. tit. cum in tuentute. ff. ō suspec. tuto. l. iij. ff ad. l. iul. ma. famosi. xxviij. dis. qz sunt culpe. ff. de re milit. l. nō omnes.

c ¶ Corpah. ℨ. v. q. v. illi qui.

d ¶ Tarue. ¶ Ut supra per hāc legē nō pōt Grego. probare q̄ criminalib⁹ causis debeat intuenire scriptura: qz lex illa tātū de ciuilib⁹ causis loqt̄. ℨ nā eps inter subditos iudicat. vt xj. q. j. si ds cum clerico. et. C. de sent. ex pi. rect. autē. nisi. ℨ i autē. de mat. p̄in. ℨ sit tibi. col. iij ℨ qptes illō mu tuo cōsensu pōt remittē. vt. C. ō priui. eccīe qui in sacro palatio cōstūt. i. q̄stiō. in fi. ll. xij Dicaſ cum Greg. q̄ in criminalib⁹ causis requirit scriptura: nisi i causa dilapidatiōis vt in autē. vt iudi. sine quoquo suffra. ℨ. necessitatē. col. ij. Joh.

e ¶ Requirāt tñ si appellauerit videt q̄ debeat p̄sequi appellatione. vt ex de sentē. et re iudi. sniā. qz appellatio ℨfirmat sentētiā. ff. rem ra. habe. l. iij. ℨ. falsus. extra de of. dele. coram.

f ¶ Egun. ¶ Font ē ℨ. de cōse. di. iij. baptizandi.

g ¶ Prouehit ē. distin. lxj. eps dum fuerit.

h ¶ Societate. vt hereses vt ℨ. j. q. vij. q̄stiōes.

i ¶ Excōicaſ. xj. qō. iij. debent et. c. cure.

k ¶ Per trees. Not. sepi⁹ posse inqri ō eodem crimine.

l ¶ Nisi. Istō nisi non ponit ħ exceptiue.

m ¶ Monem⁹ Per hoc ȳbū nō petit. vrā. xvij q. j. si enim. ℨ. ff delega. iij. fideicommissa. ℨ. hec ꝓba. ℨ. xj. qō. iij. rogo. et. iij. q. ix. revera. et. ij. qō.

¶ Ultima sententia debet scripto proferri.

STatutis generalib⁹ iuſſimus vt vniuersi iudices (quibus reddendi iuris in quincuq̄ permisimus facultatē) cognitis causis vltimas diffinitiones descripti recitatione pferāt. Huic adijcim⁹ sanctioni vt sniā ⁹ que dicta fuerit cū scripta non esset: nec nomē quidē sñe habere mereatur: nec ad rescissionem perperam decretoꝝ appellatiōis solēnitas requirat⁹. Item ex concilio apud sanctū Medardum. viij. c. Hamarus remorū archiepiscopus dixit.

¶ De eodem.

LEgum ecclesiasticarū auctoritas talis est vt in causis gestoꝝ semp scriptura requiratur: adeo vt qui ad sacrum fontem⁹ accedit: suum dare nomen preciptatur: q̄ ad summum sacerdotium ꝓuehi tur⁸: decreto manibus oim roborato eligatur. Ordinat⁹ autem a suis ordinatoribus ℨas accipere iubetur: qui etiaz ab ecclesiastica societate b quotlibet excessu discinditur libellari descriptione: aut recipitur: aut deiicit: ſz qui accusaſ/aut excōicatur c: seu recōciliatur ꝙ scriptura accusari: vel reconciliari iubetur. et sic in ceteris hmōi tantū scriptura depositur: vt sicut btūs Grego. in commonitorio ad Joh. defensorē ex romanis legib⁹ sumēs scribit. Sentētia que sine scriptis pfertur nec nomē sententie habere mereatur.

Item Nicola⁹ papa Girardo Turon. archiepiscopo.

¶ Restituēdus est quem nego conuictū: neq̄ confessum constat esse electum.

QOd tum sit tue fraterne charitati: q̄ cū iste presbyter pauper nomine chustoferus de sua angustia ad nostram clementiam lachrymabiliter sit conquestus: dicens se falsis criminibus imperitū: et ab ecclesia sua non cōuictū neq̄ confessum irrationabiliter fuisse electum nam (vt ipse referrt) tua diligēta per tres vices inquisitione facta nulla in se: neq̄ de fornicationis crimine: neq̄ de homicidij cōfessione: de quibus impetebatur reperiri potuit culpa: nisi⁹ q̄ sue paupertatis causa que petebantur aut consentire noluit: aut adumplere non potuit: quod suuo tamē emulus vitroneus egit: qui iniuste illius ecclesiam ꝓripuit. Jccirco magnopere monemus⁹ re uerentiam tuam: vt que te fore ignorante gieziaca cupiditate peracta esse videntur

¶ Adde q̄ dic q̄ grego. arguit ħa mīstri si eēn in cā ciuili reqr̄at scriptura. vt hic multo fortius in criminali. C. ō ap. adictos. Archi. hic.

¶ Sic inquit in glo. ij.

a ¶ Tue. Remittitur hec causa ad eum a quo appellatum est: non vt ipsum iudicet: sed vt ipsum restituat ℨ sic non obstat. extra de ap. acceptā.

b ¶ Restituēdo. Causa pr⁹ cognita ne obstet. ℨ. vij. q. j. ꝓsentium.

Spoliationis rōe ds̄ quenatur.

c ¶ Et consentiētē. Hoc ideo dicit: q̄ ipe eum nō punauerat: ſz alij de consensu suo. Et hoc ē notabile q̄ potest cōuenti nō solū q̄ delecti vel mādauit/ vel ratuz habuit: sed etiā q̄ cōsensit. extra de restī. spoli. cū ad sedē. in fi. Cōsentire dicit ds̄ tribus modis. s. vt qui ad hoc opaſ: vt in simonia. j. q. j. si quis eps. Et i cestu. iij. q. iij. ꝓsagui neoz. Itē ℨ i raptu ℨginis. xxxvj. q. j. de puell. In rapina. xvij. q. iij. oēs eccīe. Itē in iusta sententia. vt. ℨ. e. in ꝑmis. Secundo mō ōt ꝓsentire: cum nō corrigit ds̄ tenet ex offitio corrigere. vt lxxxiij. dist. c. j. ℨ ij. ℨ. lxxxvj. di. in feriozū. Tertio mō ōt ꝓsentire: cū defendit peccātē: vel qñ sua auctē delinquit xj. q. iij. q̄ ꝓsentit xviij. qō. iij. qui aliorum. ℨ talis magis est punīēdus ℨ ipse factōr vt ibi dicit.

Excōicare ꝑt simplex ꝑ byter.

d ¶ Imo. ¶ Excōicet. Arg. q̄ simplex sacerdos hz ptātē excōicādi. vt extra de of. ōr. cū ab ecclesiarū. ℨ de ap. reprehensibilis. ℨ extra de eo q̄ fur. ōr. rece. c. j. Nā. dliber sacerdos hz claues ligādi ℨ absoluēdi. vt. j. e. q. vij. ℨ. itē cū dauid. ℨ xj. q. iij. quomodo. Item qz de causis pōt cognoscere. vt extra de iudi. c. ij. ℨ extra de causis extra de sen. ℨ re iudi. tenoz. in princi. in parte decisa. Cū ergo excōicatio sit potⁱ⁹ iurisdictionis q̄s ōr lati hñt iurisdictionē vt dictū est: ergo pōt excōicare.

Excōicatio ē maxima pena.

Sed ꝑtra. excōicatio est mucro ēpalis. xvi. q. ij. visis. plane. Preterea archidiaconi modicā habēt iurisdictionē. vt extra de offi. archi. ca. j. ℨ vl. ℨ multo fortius

simplices sacerdotes. Sol. vbi ꝓsuetudo est ibi bene pōt excōicare. cōsuetudo dat iurisdictionē. vt. ix. q. iij. conquestus. in fi. De hac materia inuenies. xj. q. j. de persona. Jo. Probabiliter pōt dici q̄ ecclesiarū prelati de iure cōi possunt excōicare. vt extra de offic. ordi. cum ab ecclesiarū. licet epi iam prescripserint cōtra multos prelatos. B.

e ¶ Causa pbetur. j. xj. q. iij. nemo.

f ¶ Maioris. sacerdotij auctoritate. Cum distinctiōe. xj. q. iij. si epūs forte. notatum ibi inuenies. et extra de sen. excōi. sacro.

h ¶ Omen. ¶ Ut supprimere. Nomina excōicatoruz tpe excōicatiōis supprimebātur in matricula: ſz nota depositorū radebant. sic. l. di. q̄mnaces.

h ¶ Relatiōe. Si. extra. de of. deleg. licet ex co etiā q̄ inder dicit se velle referre nō p̄mptū cognoscere. C. ō appel. ex illo. et extra de offi. dele. cū sup. qō intelligo ſ relatio fuerit a prelatis approbata. vt C. de reia. l. ij.

i ¶ Suspēdi. Nisi sit infamat⁹ ℨ. e. q. v. pbē.

Suspitio ē criminis. Triplex est suspitio. Temeraria de qua hic dicit. q̄ nec expurgatione inducit Probabilis q̄ expurgatione inducit. vt. j. q. v. presbyter. Violenta q̄ ad condēnationē sufficit. vt. xxxij. q. j. dixit dñs. Tū q̄nq̄ violēta suspitio: vel pūmptio nō sufficit ad condēnationē. vt extra de testi. cogen. preterea. extra de presumpt. litteras. in fine.

k ¶ Suspitio. ¶ Propter sacramentum qđ prestant. ſ. se non cuitaturos mortem propter salutem reipublice. Milites enim nostros magis volumus scire arma q̄ leges. vt. C. de iure deliberā. l. ſ. primo. C. loca. milites.

Ad de late p Cy. l. l.

m ¶ Magistratuum. sed contra. ℨ. j. q. j. in illa. l. iubemus. Sed illud cū dicit q̄ debet iudex in administratione sua. C. sua: vt tūc possit q̄uenti ꝙ vt in autē. vt iudices sine de aliquo ꝓsuffra. ℨ illud. Uel hic loqtur de eo qui ante mi. tur.

Universidad de Deusto Biblioteca

sāmilis trationem deliquit. Uel ibi de minoribus iudicibus; hic de maioribus. vt. ff. de minor. nec magistratibus. tamen etiam maiores iudices prestabunt cautionem sādi iuri post debitam administrationē. vt. ff. de adul. si adulterium. §. vltimo.

a ¶ Sine fraude. i. sine pena.

b ¶ Questū. i. q̄stionē.

Accusare sit licitum.

Quis em̄ duos ceperit accusare: si vult tertiū accusare / plumit q̄ hoc cā questū facias. Sz huic est §. ff. de accusa. l. hos accusare. §. lege iulia. vbi dr q̄ nemo pōt duos sīl accusare: nisi suaz vel suoz iniuriā psequatur. Sz dic q̄ i diuersis libellis pōt duo accusari / sed tertiꝰ non pōt: nisi suā vel suoz iniuriā psequat vt hic. et. C. q̄ accu. nō pos. l. cū rōmanus. Sz in vno libello nō pōt duos accusare: nisi suam vl suoz iniuriā psequat: vt in illa. l. hos accusare: nisi cum crimē cōe est. vt ff. de adul. q̄ pupillā. §. Sz in crimine adulterij nō possunt duo simul accusari. C. de adul reos.

Adde q̄ i eos libello pōt accusari falli testes & eos p̄duces. no. bar. to. in. l. michil. ff. de adul.

Accusator in cā sanguinis Iz pecuniam dare.

c ¶ Nēmo sp̄ accusatoꝛ. Iz nobꝫ dare pecuniā i cā sanguis. Sz q̄ dat pecuniā & nō in cā sanguis p̄ iuicto habet. vt. §. q. iij. §. notādū. in fi. ver. in oīb⁹ causis. sed nō Iz accusāti recipe. vt. §. §. q. §. p̄cussōis. tū post finitā accusationē q̄nq; remūerat accusatoꝛ. vt. §. lxxxix. di. si q̄ a papa. & §. iij. q. v. accusatores. vj. q. j. §. verum

d ¶ Qui falsum testimoniū alti repellunt Iz nō sint infames. vt extra de ordi. cog. cum dilectus. in fi.

Pauperta. propter hoc repellūtur testes. vt iij. q. iij. testū. dum tā rationē pauptatis sit suspect⁹ vt insti. de suspec. tu. §. vl. Paupertas enim nō est de numero malorum. xv. q. j. illa. in fi.

f ¶ Ex possessione. non tū ab eis pōt repetere possessionē per interdictū vñ vi. Iz esū nullū interdictū intēmet: tū diminuit & figillat opinionē eius cōtra quē proponitur. vt. ff. de obse. l. ij. nec etiā in integrum restitutio petitur contra parentes vel patronos. vt. C. qui & aduer. quos in integrum restī. l. vl.

g ¶ Nō vt crimē. nisi atrocē iniuriā fecissent: vt nisi nolē alienū ducant. vt. ff. de in ius vo. Iz & §. §. pe. & vl. & xij. q. ij. §. manumittit. Aliter nō pt agere p iniuriā Iz talem ꝑsonā. vt. ff. de iniu. non solum. §. quēcp.

h ¶ Nō pt. siue eīn ds sit ꝓdēnat⁹ siue absolut⁹: nā sup eodē crimie sepi⁹ agi nō pt. vt eē de accu. de his.

i ¶ Abolitione publica. Tripliciꝫ fit abolitio. aut publice ob diē insignē vel ob rē ꝑspere gestā. aut priuatim accusatoꝛe pterēte: aut ex lege qñ accusatoꝛ deciderit vel mortuꝰ est. ‡ In publica abolitiōe pōt accusatoꝛ repetere rē finitis feriis infra triginta dies. vt. ff. ad turpil. si ds. & l. seq. Sed in alijs duab⁹ nō admittit illa q̄ desistit: vt. ff. ad turpil. qui desistit. Sz alꝰ bñ admittit infra. xxx. dies. §. e. q. vl. in fi.

Abolitio fit tripliciter.

‡ Adde hāc gl. no. l. j. per Cy. C. de abo. & l. i. & rubrica ō gnali aboli.

k ¶ Ad anno nā. cum hoc crimen. l. fraudate annone ponāt inter excepta crimina: & sic ad cri mē eōparat crimina dilapidatiōis videt q̄ ibi q̄libet admittat

Crimē fraudate annone.

ff. ps.

Nā & femina cuiꝰ nō interest si pietate ducitur: admittit ad crimē suspecti tutoris. ff. ō suspec. tu. §. pseqns. Nec in hoc crimie tenet ds scribere. vt in aut. vt iudi. sine quoq; suffra. §. necessitatem. col. ij.

¶ Dic omnib⁹, natur ordo iuris nec accusatoꝛ: est necessarius. & hoc probat per tres auctoritā. Jo. de fan.

Manifesta. de notorio loqmur: & dd sit notorium notoꝝam⁹. Sciās q̄ q̄ aliꝰ ē fama: aliꝰ manifestū: aliꝰ notoriū. Fama q̄nq; ex scia: q̄nq; ex suspitiōe ꝓcedit: q̄nq; ex certo / q̄nq; ex incerto auctore. vt ō cō certo auctore ꝓcedit & q̄ ō pt ꝓbari. vt. ff. de testa. heredes palā. Idē etiā q̄nq; dr occultū q̄ ō pt ꝓbari. C. de ap. eos. §. ij. & occultū dr q̄ ō q̄nq; sciūt. vt ō pe. di. j. §. hec aūt secreta. Itē notoriū dr manifestuz q̄ ꝑz ꝓfessionē vel ꝓbationē vl p euidētiā rei. vt eē de ꝓb. notoriū iuris: & notoriū ō ſſumptionis. Notoriū facti est q̄ exhibet & offert se octis oīm. i. q̄ ita ꝯz facti euidēter ha. cle. tua. & extra eo. ti. vestra. in tali non audēt appellās. extra de appel. cum sit romana. & ca. ꝓterea. & iij. q. iij. §. aliquādo. Nec requiritur hic scientia oīm: sed plurium. vt. j. eo. de manifesta. Est aūt quoddam

Fama

Manifestuz.

Notoriū est tripler

factū ꝓtinuū siue ꝓmanens: q̄dā interpolatū: q̄dā statim trāsēs. Jn notorio facti ꝓtinuū null⁹ ordo iuris exigit: vt in decre. tua. Jn notorio facti interpolati sēmplena ꝓbatio req̄rit. vt extra de vsu. cū in decreti. Notoriū actu nō ꝓmanens ꝓbabilr pōt negari. vt eē de sent. ex tua.

Notoriū iuris ē de q̄ aliꝰ est cōdēnat⁹ vel cōfessus: nā in hoc notorio q̄nq; ℥ negantē req̄rit ꝓbatio: vt eē ō fe. & re iudic. sicut.

Itē q̄nq; ñ sufficit q̄ ds sit ꝓfessus. nisi sit ꝓfessus & cōuict⁹: vt. §. ea. q. vj. §. sūt etiā q̄. §. in occultis. Notoriū ꝑsumptū ē vt si aliquis publice hīt⁹ ē ꝓ filio alicuiꝰ: ibi non req̄ritur aliꝰ ordo iuris. vt eē de fi. ꝑs. michael. & c. q̄n. hoc ei q̄ aliꝰ ds sit aliꝰ filius nō pōt vere ꝓbari. vt. ff. de cōdi. et de. Lucij.

Ue lotharius rex.

a ¶ Mānifesta. §. ri. q. iij. cozus. ꝓtra. Sz ibi non erat notoriuz: sz manifestū: et sic nō obstat. iij. q. v. quia suspecti. Etiā si sit notoriū: tū nihilominus hec citatio forte ē facienda. ‡ §. eo. §. q̄n. xxiij. q. iij. ō ulterius. et §. ea. deus oīpotens. & ista ferē dā ē: vt extra de ap. cū sit romana in fi. sed nec ꝓbatio necq; purgatio est req̄renda. vt §. e. de⁹ oīpotens. vt extra de pur. ca. cū dilect⁹. sit tū ꝓbatio q̄nq; ex abūdāti. extra ō elec. bone. & ff. de manu. cām. in ꝓn. & xxiij. q. §. pudēda. in fi. nil enim tā indubitatū est q̄n sollicitā dubitationē admittat. vt in aūt. de rabel. in medio. col. iij.

Joh. xij. d. §. cop. v. b. ‡ Conco. rex tus i. l. ij. §. fi. ad dic. ff. de re mili. not. dal. i. l. cū fratrē. C. de his qui. vt indig.

Ital. v. o.

Item Nicolaus papa karolo regi. ¶ De eodem.

Que lotharij⁹ rex nepos vester fecit: accusatiōe nō indigēt. Manifesta⁸ ei sūt teste apl̄o: opera carnis: fornicatio: immundicia &c. ¶ Jn manifestis enim callidi tate accusantiū non opꝰ habet reus: nec tergiuersatione ꝓpriū crimen celat: cū culpa sua oculis oīm sponte se ingerat: atq; tō in talib⁹ iudiciarij⁹ ordo non requirit: q̄ tō nūc istitutus est: vt nec innocētia insidijs pateret aduersantiū / nec culpa delinquētium sniam effugeret iustitia. Unde Stephan⁹ papa leoni epo Thianensi.

¶ Ordinem iudiciarū: manifesta non desiderat causa.

De mānifesta & notaꝝ plurimis & cā: nō sunt querendi testes: vt sctūs Ambroꝛ. in epīa ad corinthios dixit: de fornicatoꝛe sentētiā exponēs apl̄i. Judicio inq̄z non est sine accusatoꝛe damnare: q̄ dūs iudā cū fuisset fur: q̄ nō est accusatus minime electr. Cognito aūt ope isto pellendū illum apl̄s de cetu fraternitatis censuit: oēs enim crimen ei⁹ sciebāt & nō arguebant. publice

Ubi Nō possum⁹. Nominati: sed in gñe. vt

Quāuis. Interpositio est. [v. q. i. quidā.

Mouialis. Ante cōtū xxiij. q. iij. notādum. sup. c. l

Medicinalis. Ut spūs ei⁹ salu⁹ fiat. vt. xi. q. iij. inte audi. nisi sit incorrigibilis. vt. xi. q. iij. nemo ep̄oꝝ. clericū. et. §. xxiij. q. iij. corripiantur. et notandū. in fine. lata in

Secularia. i. de rebus secularib⁹. vel loquitur cā recō. de laico & sic non est contra. extra de iudi. ar. si clericꝰ. uēnōis. Arg. hui⁹ ca. videtur q̄ clericus de crimine ciuiliter ꝑ iudicē ouer⁹ infametur ꝑ iuiam lata in ipm a laico p recursū cē sēta. nētionē. vt. xi. q. j. btūs petr⁹. & c. si mones. Et extra ō reum testi. de certo. & iij. q. v. de accusatoribus. xxv. q. ij. cō ipm iniunctiones. iij. q. viij. cuius. immo si eozum quo cunq; famet

in modū exceptiōis ꝓbāt crimen cogēt ad pnām. nā vñcunq; clarēt crimina tē. xxiij. q. iij. ecce. nā et iudicium hereticoꝝ certificat eccliā. vt. j. xxiij. q. j. subditi. con⁹. z in aut. de sā. epi. §. si vo crimē. col. ix. z sniā in vno iudicio lata fidē facit i alio. ff. ō iurem. ii duo. C. ō li. cau. iube

f. coꝝ. v. c.

m⁹. hoc verꝫ ē inter eccliē psonas: qr res iter alios acta nō ē eē de re iud. ꝑiudicū. cū sibus. Sēr fit hōes secrari iudici p iudiciū ecclīasticū. vt. xi qō. j. statutū⁹. z hoc satꝫ pōt admitti. Judex tamē ecclīasticus non pōt clericū z ratione illi⁹ sniē punire ḡsi cōiuctu: si tñ infamia crebresceit. ex tali sniā pōt epūs ipsū cogere ad purgatiōez: in q̄ si deficeret puniatur. vt eē de fimo. de h⁹. nec tē stes purgatiōis sunt ꝑij ꝓbi⁹ testib⁹: qr isti tenant de credulitate z alij ō sciant eū nocentē.

Mat. ix. b.

f. coꝝ. v. d.

nec obest ei illa sniā q̄ ad bñficium vl' q̄ ad ordinē. extra ō excē. dniq;. ō or. coꝝ. cum dilectus. in fi. Sed forte ꝑ ipsū cogere ad pniaz nā etiā in cā correctiōis tenuis probatio z scīētia sufficit. ō spō ꝑterea. xxij. q. v. hoc videt i nio sufficit vnus testis q̄ ad sniaz medicinalez: vt de testi. cog. puenit. de ꝑse. distī. iiij. cuz itaq; extra de constan. z affi. super eo.

Deut xxj. b.

a ¶ Accusatoꝝ et iudex. quod fieret si occultos tales accusaremus.

b ¶ Similia. Arg. q̄ lz aliq̄d ſpāliter de vno dicat̄ extendit ad oia silia. vt. j. c. de⁹ aipotēs. xxij. q. vij apls. xvi. q. iij. lz. distī. lxj. miramur. vt. ē. distī. v. ad ei⁹. ff. ō fun. illatru. q̄stiū. §. vlt. ff. ō adunē. ieg. j. legata. ff. de alī. z cibꝰ. le. j. verba. ff. de supel. le. l. legata. xvj. q. j. hinc est etiam. Arg. contra. C. de procu. maritus.

c ¶ Fornicarijs. iudeis vel gentilibus.

d ¶ Fornicarijs. ſ occultis: nisi in casibus q. d. non est aliqua pars mundi in qua non sint tales mali.

potius. ne peruerse malos eutando ab eccliā ipse discedens eos quos fugere videtur: mittat ad gehēnam: quia ad hoc nobis in scripturis sunt exempla ꝓpōsita; velut in messe: vt palea nō auferatur vsq; ad vltimum ventilabum: vel intra illa retia vbi pisces boni cum malis vsq; ad separationez que futura est in littore. i. in fine seculi eē alio tolerentur. Nō enī cōtrariuz est illō huic loco: qđ dicit aplūs. Tu qđ es qui iudicas alienum seruum. suo dño stat aut cadit. noluit enim hominem ab hoie iudicari et arbitrio suspitionis⁸ vel etiā extraordinario ʰ vsurpato iudicio: sed potius ex lege dei secz ordinē eccliē: siue vltro confessum siue accusatū. atq; convictum: alioqn illō cur dixit. Si qs frater nomiaī: aut fornicator: aut idolis seruiens tē. nisi quia eā noiationem voluit intelligi q̄ fit in quēcq; cum silia ordie iudiciario: atq; cum itegritate ꝓferī. Nam si noiatio¹ sufficit: multi dānandi sunt innocētes: q̄ sepe falsoⁿ in quoq; crimina nominantur. ¶ Non ergo illi quos monemus agere pniam querant sibi comites ad supplicia: nec gaudeant: q̄ plures inueniāt sibi similes. nā ꝓpterea non minus ardebunt. ¶ dem in eodē. ¶ Peccatū qđ tñ iudici notum ē ab eo damnari non valet.

Si peccauerit i tem frāt vro. siue. sup eo. Sz fama cū aliis administriculis ꝓbat. xxiij. q. iij. sepe. extra de ꝓsump. illud. de ap. c. j.

m ¶ Si peccauerit. ¶ In te. ſ. iesum vel testē. Quidam torā hāc auctoritatē itelligūt de occulto pctō: exponunt adhuc vnū vel duos testes q̄ sint testes facte admonitiōis: z qđ sequit dic eccliē. i. fac̄i-

c ¶ Si qs autem. q. d. ꝑe hic nō dicis de aliis ḡ de ſ fibus. rñ.

f ¶ Nominat per sentētiam.

g ¶ Que forſ. Id est nō nīi turis. xvij. q. iij. cōstitutt. ē. di. xlv. q̄ sincera. cōtra. Dicit no. xxviij qō. j. sepe.

h ¶ Judicare. ḡtum ad excōicatione: sed corporalē pōt puniri. vt. xvij. qō. iij. cōstitutt. ar. q̄ excōicat⁹ non pōt iterꝫ excōicari. de hoc inuenies. iij. qō. iij. engeltrudam.

Rom. xiij. a

i ¶ Suspitionis. subaudi ꝓcinerarie. si volē te secus. xxxij. q. j. dixit.

k ¶ Extraordinario. agēdo extra eū ōnūciatiue vl' inq̄situe q̄ mod⁹ nou⁹ est et extraordiariꝰ ꝑm quosdaz sed dicē extra. ad est ꝓter hoc vel ō ordinē iurſ. sez q̄ nō est de foro suo cum sit occult⁹: vnde sequit vsurpatio. Nam vsurpare q̄s dr cum vēdicat sibi quod ad ipm non ꝑtinet.

ſ. coꝝ. v. d.

Usurpare.

l ¶ Nam si nō infamatio. i. infamatio. ſ. xxv. q̄. vj. vlt. c. vi. xxxv. q. vj. si duo. Arg. q̄ ꝑ famā nō ꝓbat aliq̄d. extra de cohā. cleri. et mu. rus. extra ō eo q̄ cog. cōsanguī. q. iij. sepe. extra de ꝓsump. illud. de ap. c. j.

Fama an ꝓbet.

Si peccauerit i te

dotib⁹ q̄ oret ꝑ ipso vel admoneāt eū desistere a pctō z tali q̄ pōt ꝓdesse z non obesse. xxij q. v. hoc vī z qō sequit. sit tibi sicut ethnic⁹ tē. q̄stū ad pniaz cōione sed nō in publico. vt. vi. q. ij. si tm. Sz hunc opi. ꝑdicit xlv. di. sed illud. z eē ō iudi. nouit. xj. q. iij ꝓpue. vbi habes q̄ etiā in manifestis loq̄tur hec auctoritas. Alij intelligūt torā de manifesto: sed eto ꝫ dicit Aug. tbi solus nostri. Terij dicunt q̄ principiū de occulto z sequēs de manifesto loquit: sed eis ꝫdicit qđ dicit. distīgue tpa et concordabis scripturas. Jo. intelligit de tali occlto qđ scitur ab aliq⁹ⁿ et pōt ꝓbari: z vocant testes vt ꝓbetur admonitio fctā: q̄ nisi precessisset admōtio accusare nō posset vī. j. ea q. vij. accusatio. z. c. si qs erga. nam si ad monitionē eccliē nollet penitere: isti pōt eē testes admonitiōis facte et hoc inuit. vbi dic forte qđ tu scis z ego scio Arg. est ad hāc solutionē. extra de iudi. nouit.

Wat. xviij. b.

Sz isti opponit quare ergo dic Augustī. tu sol⁹ nosti. Rñ. hic solus nō excludit paucos. sed multitudinem. ſ. dist. viij. si solus. et ibi. quō sedet sola cuitas i. cū paucis. sic. xv. q. vij. §. si solus. j. c. q. vij. §. de his. Nunc querit vtrū hoc sit ꝓceptū oiboⁿ: videt q̄ istud extendat ad oēs. j. c. q. vij. q̄ ꝓpter. xi. q. iij. ꝓcipue. xxvij. qō. iij. tā sacerdotes. xlv. di sed illud. Qō. ꝫ ꝓcedit: ſz dura est hec opinio: z cōstituit oēs trāsgressores. Sed. M. dicit q̄ est mādatū ad oēs q̄ sunt in magistratu positi: siue sint clerici siue laici. arg. xxxij q. iij. duo ista. xvij. q. iij. ō ꝑfor. ad alios est concilū. z hoc est vez de pctō tam facto: hoc videt. xcij. di diaconi extra de cogna. ſpi. rua. Et intellige primā partē q̄stionis q̄ latus scit peccatū ꝑ se. Secundā q̄ et ab alio denūciatur. Quicūq; ergo habet familiā tenet corrigere eā. xxiij q. iij. duo ista. z. q. v. nō pures et q̄ teneatur ꝓceptiue q̄ ad prelatos. quo bitatur an infames ꝑsone admittantur ad denūciationem z criminose? Et videt q̄ sic, q̄ omnes ex ꝓceꝓto ad hoc tenent. Nā et hereticē admittit. xxiij. q. j. quisq; z alie ne ꝑsone vlies: vt eē de ꝑpon. ꝓterea. ij. z vbi agit ad correctionē nō rep̄hit tūtus rigor. vt. xxij. q. v. hoc videt. de bona fide em agit. vñ nō ꝓuent de apicib⁹ iurꝫ disputare. ff. mādati. si fideiussor. §. q̄dā.

Correctio fraterna an sit ō ꝓcepto

Ecōtra vī: q̄ tā tū honestioraē ꝑsone admittunt xxxv. q. vj. ep̄o. i fine. z non infames. vt de testi. co. ꝓterea. nā etiā ad popnlares actiōes non admittit: nisi ꝑsone integri ſtat⁹ vt. ff. ō popu. actio. ꝓbat. Ego credo quemlibz admitti: duz tñ bono zelo denūciet. eē de re iudi. cū. J. et. A. ſz licet infames admittāt z irregulares. non tñ criminosi. Cū eīn tales non correxerint sua crimia credendū est q̄ malo zelo denūciēt crimia alioꝝ. Jo. sīliter est in teste q̄ i ciuitā non admittit nisi ꝓbi ꝓterētā. eē de testi. testimonium. B.

iiij. ꝑs Xꝑus nunqđ reuelauit crimen iudeoꝝ tri buno. vt. xxiij.

a ¶ Sed ꝑtor. Sz nōne dominꝰ ꝑdidit crimē iude cum di xit. Qui intigit manū mecuz in ꝓpside. ꝫ. co. vn⁹. z paul⁹ crimen iudeoꝝ tri buno. vt. ſ. q. vij. si

l ¶ Non ꝑdimus. ad querelam eaꝝ. [qs erga.

¶ Quando vero. ¶ Hec est quarta ꝑs huiꝰ questi⁹

in qua vult probare q̄ si notum est alijs ⁊ non iudici tamē iudici nichilominus est causa examinanda. et hoc probat per ca. sequen. Johan. de fzn.

Deus omnipotens. ¶ Descendā. angelos mittendo vt prosequitur.

Heb. iij. d.

b ¶ Sciā tan q̄ iudex: si habes sciam; tunc transpone litteraz sic: vt sciam an non est ita. t. an nō hoc sit ita et tūc incipit versus ibi. Deꝰ omnipotens. si habes sciat: tūc incipies versus an nō est ita vt sciat et leges interrogatiue vsq̄ ad locum illaz non ideo hoc tē.

Gen. xviij. c.

c ¶ Presumat p̄sumēdū est eīm quēlibet esse bonū. vt. xi. q. iij. absit. extra de p̄sump. dudum.

d ¶ q̄s pbare. id ē examinare.

e ¶ Quo quo modo. Id ē diffinitiue vt inter locutorie.

f ¶ Audita. ē. distinctio. lxxxvj. si quid vero. ⁊. xj. q. iij. in cūctis. ⁊ extra de p̄supt. dudum.

Inquirés q̄s testes admittere debeat.

g ¶ Inquirat Cū tñ ca. iocuz habeat tñ in cā inq̄sitōis: vt extra de accu. ſliter. ij. vſ q̄ tāta hōestī testes sint ibi admittēdi in cā inq̄sitionis in eo qd dicit. in fidelib⁹ ⁊ eadez decre. dicit de p̄uidis⁊ honestis et ꝛc. dicit vbi de symonia agitur. ppt inanitatē sceleris admittūtur criminosi: et loquitur ibi: i cā inq̄sitionis. ⁊ sic videt q̄ in minoribꝰ criminibus non sint admittendi criminosi: vt extra de simo. p tuas. Sz est arg. ℨ extra ō re iudi. cū. ℨ. ⁊. A. Sadis pōt dici q̄ si extranei testes inducunt in cā inq̄sitōis requirit q̄ nō sint criminosi: sed in illis q̄ sunt agestes de ipsa eccla sufficit q̄lescūq̄ sint. dūmodo nō sint inimici vel corrupti. Johan. Quicūd Johā. dicat ego nō credo q̄ testes criminosi admittātur in cā inquisitōis: nisi essent de crimine emēdati. extra de testi. testimoniū. i. exceptis rñ. crimināb⁹ bñ admittunt criminosi nisi sint cōspiratores vel capitales inimici. extra de simo. g tuas. q̄ intelligūt q̄d si ille ℨ quez sit inq̄sitio fuerat male fame: alioquin criminosi nō admitterētur: vt innuit illa ōcre. p tuas ⁊. ℨ. c. in primis. ver. de persona stephani ibi. qō autem tē. ℨ.

Luce vj. f.

Unde Euaristus papa ait.

¶ Sententia non precipitanter ferenda est.

Deus oīpotens (vt nos a precipitāde sñie ꝓpria tiōe cōpesceret) cū oia nuda ⁊ apta sunt oculis eiꝰ: mala tñ sodome noluit audita iudicare priusq̄ manifeste cognosceret que dicebātur. Unde ipse ait. Descendaª ⁊ videbo vtrū clamorem qui venit ad me opere compleuerint: an nō est ita vt sciamᵇ. Deus oīpotens cui nichil est absconditum sed ei oia manifesta sunt anteqū fiāt: nō ideo hec et alia multa q̄ ob p̄fectē capīo nō inseruim⁹ p se inquirere dignatus est: non q̄ ea ignoraret: ſz vt nobis exēplum daret: ⁊ ne precipites in discutiendis ⁊ iudicandis negocijs essem⁹ ⁊ ne mala ꝓpriorum pui⁹ q̄sq̄ ꝓsumatᶜ credere q̄s pbareᵈ cuius exēplo monemur: ne ad pferendam sniam vnq̄s p̄cipites simus: aut temere/idulgēterq̄ pbata idiscussa quoq̄ modo ᵉiudicemᵉ dicē te veritatis voce. Nolite iudicare et non iudicabimini. in q̄ eīm iudicio iudicaueritis: iudicabimini ⁊ relīq̄. Mala ℨo audita nullum moueant: nec passim dicta absq̄ certa ꝓbatione quisq̄ vnq̄s credat: sed ante audita diligenter inq̄rat. nec precipitanter quicq̄ agat aliq̄s. Si enim deus cognitor oim sodomorū mala quorum clamor ad celum vsq̄ peruenerat: oia sciens pi⁹ nec credere nec iudicare volunt: q̄ ipse ea cū fidelib⁹ testibus diligenter inuestigans q̄ audiret ope cōprobaret: nos q̄ sum⁹ hoies et pctōres: quib⁹ incognita sunt occulta iudicia dei hoc precauētes nullū ante verā iustāq̄ probationē iudicare aut damnare debemus: manifeste paulo apl̄o dicente. Tu q̄s es qui iudicas alienum seruum: suo enim dño aut stat aut cadit.

Rom. xiiij. v. pg.

Quādo autē crimen notū est iudici ⁊ alijs: aliq̄n reꝰ inficiat factum: veluti si q̄s negaret se interfecisse euz quē sub oculis iudicisʰ cōspectu multoz interfecit: hic q̄ se reū negat sine examinatiōe ferri nō pōt. Aliq̄n euidētia ipsa opis reū esse testatur: q̄n opere publico crimē suū cōfitet: tunc post secundā ⁊ tertiā correctionēⁱ sine examinatiōe dānād⁹ ē/ vel punīēd⁹: si incorrigibilis erti terit. In hoc itaq; vltimo casu intelligenda est auctoritas illa ambrosij et nicolai. Manifesta accusatione non indigent. fornicator eīm in quē sine examinatione sñia aplica proferat: publice coram oībus nouercā suam ꝓ vroze habebat. Lotharius q̄q; rex de q̄ Nicolaus scribit: filiꝝ publice vroze suam dimiserat: et aliam superduxerat. ¶ Item idem Nicolaus papa scribit archiepīis et episcopis per galliam italiam; et germaniam constitutis.

Notoriū ⁊ fama per duos testes ꝓbari pōt.

¶ Sine accusatione: manifesta ferenda sunt.

Celus quod Lotharij rex (si tñ rex veracit di

f.cor. xiij. a

rum. et per duos ꝓbatur subscriptio triū. vt. C. de fi. instru. comparationes. C. de testi. l. testium.

ª Correctionē. ar. admonitionē debē p̄cedē i noh Celus. ¶ Si tamen. xxj. distinc. cleros.

a ¶ In duabus. ſ. thebergam repellendo: gualdradam sociando sibi.

Fama sola nō sufficit ad ōpositionē

b ¶ Referebat. hi ep̄i nō fuerūt depositi ꝓpter publicā famā: ſz q̄ erāt ꝓfessi crimē suū. vt. xj. q. iij. teugaldum. sola eīm fama non sufficit ad depositionē. vt eē de cohabi. cleri. rua. nec ꝓpē manifestū. vt eē de ꝓsan. ⁊ affi. super eo. ⁊ i fama requiritur ordo iur⁹. vt. ℨ. e. deꝰ. ℨ. q̄ autem.

Quod aūt c ¶ Hec est dīa inter q̄stionē istā ⁊ illā que est. ℨ. iij. q. j. quia hic petit restitutio in modū exceptionis: ibi i modū actionis.

Augustus d ¶ Frueretus ꝑceptos ⁊ ꝓpiedos. vt eē de resti. spoli. grauis. et restituendus est ad oēm cām in qua esset si nō fuisset spoliat⁹. ff. de vi ⁊ vi arma. l. j. ℨ. non solum.

Exceptio spoliationis est dilatoria.

e ¶ Ante litez contestatā. ideo aūt dicitur ante te lit. ꝓtest. q̄s excepto spoliatiōe ē dilatoria: ⁊ sic est ante lit. cōtesta. ꝓponēda. tñ si vult directe agere de spoliatiōe. etiam post lit. contesta. hoc potest facere: vt extra de cā pos. pastoralis.

f ¶ Restituat Tamē si in modum exceptionis probatur spoliatio: non ideo fit restitutio. vt extra de ordi cog. cum dilectus. dico tamen decre. illā hic nō habere locū: quia vbi excipit de spoliatione contra illū qui cītus intelligo oia hec iura: secus vbi vtraq̄ questio est cīrca q̄ si aduersarius tuus conuenit te super re aliqua: si vis dicere re spoliatum esse eadē re: videtur tibi vtilius directe petas restitutionem: quia si probas spoliatio dicris/ ⁊ q̄ restitueris si prius ꝓbeꝰ restitutionē licz aduersar⁹ prius ꝓponerit actionē suā, vt extra de

Cōuentus sit cautus

Spoliatio ꝓpria tiōe

Spoliato a spoliatore nullū crimen potest obiici.

Inermes nō pōt resistere inimicis.

resti. spo. ex conquestione. Sed si de alio agit aduersar⁹: ⁊ tu sup alio dicis te spoliatū: vtilꝰ est tibi vt in modū exceptionis ꝓponas spoliationē si aduersar⁹ te ꝓuenit in querela. nā si directe velles agere pr⁹ audiret aduersar⁹ q̄ tu. sec⁹ si excipiēdo. vt eē de ordi. cog. cū dilectus.

Nullus episcoporum. g ¶ Ingenio. Qui ergo dolo alterius renunciat: iuri suo restituēdus est. sicut si esset violētā passus q. q. vj. c. j. ⁊ j. can. priori. q. j. Reintegranda sunt. Johan. de fan.

In scripturis vestris h ¶ Nec in alq̄ quo iudicari. A spoliatore nullū potest obiici crimen spoliato. extra de resti. spo. in litis. ⁊ ca. item cū quis: nisi sua prosequat iniuriā. vel nisi sit tale ad qō quilibz admittatur. ar. ij. q. j. in primis. Sed ab alio potest accusari de alijs criminib⁹: sed non de illo ꝓ quo est spoliat⁹. arg. v. q. ij. si primates. a cōtrario sensu. extra de appel. ad hoc ⁊ ca. proposuit. alioquin delictū eiꝰ maneret impunitū si de nullo crimie posset accusari ab aliquo. Johannes Ego non credo q̄ in aliquo spoliator admittatur contra spoliatum: nisi prius facta restitutione. vt extra de ordi. cogni. cum dilectus. vt dicit in hac questione per totum. ⁊ ℨ. iij. questione. j. ca. ij. ⁊. iij. vbi generaliter videtur dici q̄ nullum crimen possit spoliato obiici. B.

Nullus pōt. i ¶ Oia iura. etiā incorporalia. vt extra vt lit. pen. a memoria. ⁊ est ratio: quia inermes nō pōt resistere inimicis. vt. ℨ. iij. q. ij. c. iij. ⁊. c. si q̄s eps. ⁊ etiam cōmuno hoim est restituenda si est inuste excōicatus vel suspensus. arg. j. q. v. si per cā in fi. q̄ verbū restituēdi plenā ⁊ pfectā hz significationez

Quod aūt ¶ Quamlibet restituta petitori cuncta sunt restituenda.

Antiquitus decretū est: vt oīs possessiones et omnia sublata atq̄ cūctos fructus⁹ ante licē contestatā[e] ꝑceptos episcopꝰ vel primas possessori restituat[f]. Item Nicolaus papa. ¶ De eodem.

Omnes leges tam ecclesiastice q̄ vulgares ⁊ publice: precipiunt vt omnia sibi ablata restituantur ei qui suis

est rebus expoliatus.

Item Stephanus papa.

¶ Nullus debet accusari: dū suis rebus fuerit spoliatus.

Quillas epōrum (dū suis fuerit reb⁹ expoliatus) debet accusari: priusq̄ omnia et q̄cunq̄ ablata sunt quocūq̄ ingenio⁸: legibus reintegrent̄ ita vt omnes possessiōes atq̄ omnes fructꝰ ante acceptā accusationem primates ⁊ synodus episcopo de quo agit fuerint ditus restituant. Item Eusebius fratribus constitutis per alexandriam ⁊ egyptum.

¶ Nec cōuocari ad synodum nec in aliq̄ debet iudicari spoliatus.

In scripturis vestris reperim⁹ quosdā epos vestris in partib⁹ a ꝓprijs oīb⁹ accusatos: aliquos videlicz ex suspitiōe: ⁊ aliquos ex certa ratione. Et idcirco quosdā suis esse rebus expoliatos. quosdā vero a propria sede depulsos. quos sciatis nec ad synodum comprouincialē nec ad gñalē posse cōuocari: nec in aliquo ʰ iudicari: anteq̄ cūcta que eis ablata sunt legibus ptāri eorū reintegrentur. Item Julius papa. ¶ De eodem.

Nullus potest cōuocari aut iudicari anteq̄ oia sibi ablata ⁊ oia iura[i] et in integrum restituātur: q̄ nō habet

Universidad de Deusto Biblioteca

ur.l.ca. pti. & ar. extra vt lit. non contest. accedens. in fi. ff. de ẽxt. l. videamus. ℌ. in fauiana.

e ¶ Receptum. Eccl'as. extra de ap. qua fronte. j. ¶ Testes. ar. ibi cãm tractãdã vbi testes pñt hñi. ij. qõ. ix. hortamur. vt extra de ap. ex pte. et ex de offi. iudi. ord. sequt. et. xxxij. q. ij. sine. Joan.

Accusatori ẽm qñ peccare pt

Ua aute. Hec qõ. diuidit i. v. pres In quaꝝ prima pbat tribus auctõ. q accusator calũniose dz ferri pena talionis Sc̃da ibi. Alioꝝ. Tertia ibi. Sz alioꝝ Quarta ibi Notandum est. Quinta ibi. Notandum quoꝝ. Jo. de fan.

c ¶ Qua aũt. Accusator in ẽm q̃ peccare põt. aut errore decipit: aut temeritate / seu calore tracũdie ad pvocandũ venit: aut calumniat: aut ꝓuaricatur aut tergiuersat hz i oibꝰ his casibꝰ si destitit ipetrata abolitiõe q̃cũqꝫ nõ punit: nec infamis est. Itẽ si nõ ipetrauit abolitionem ptẽ et in duobꝰ ꝑmis casibꝰ vt. j. e. ℌ. notãdũ. sec⁹ si est vt calũniator vel ꝓuaricator: vel tergiuersator. Calũniator tenet ad penã talionis. vt. j. e. c. ij. tit. Preuaricator postea neminẽ põt accusare & extra ordinẽ punit. vt. j. e. ℌ. notãdũ. in fi. Tergiuersator punit in q̃nq; libris auri. vt. ff. de ꝓua. l. iij. in ff. Testis etiã calũniator penã talionis sustinet. ij. q. ix nichilominꝰ. xxxij. q. v. hec ymago. & C. de testi. l. nulli. Si aũt tulerit als falsũ testioniũ punit ẽ ordinẽ vj. q. j. q̃cũqꝫ de teste posuit Gfan⁹ in thematc. sed hic

Calũniator. Preuaricator. Tergiuersator.

d ¶ Jo. ¶ Sustinere. Nõ tñ ipso iure [omisit, sed p̃ sententiã. vt. ff. ex qui. cau. irro. infa. athlete

Calũniator non ꝓpunit ꝑ talionẽ

e ¶ Calũniator. fallit i ser casibꝰ. vt. xxxij. q. v. hec ymago. & j. q. vj. c. iij. tñ satis punit q̃ amittit sacerdotiũ qõ receptuꝰ erat. xxxj. q. iij. guillelmus. Gfallit extra de accu. sup his. & i ꝓuatis crimĩibꝰ. ff. ad turpil. l. j. & l. in ꝓuatis. & forte in denũciatione. extra de accu. cũ dilectus sed in inq̃sitione non est pena ordinaria statuta: & ideo in arbitrio iudicis relinquitur. extra de offi. iudi. delega. a. de causis.

f ¶ Talionẽ. & alia pena similẽ: vt. j. e. c. pri. ff. ꝰ in re delib. l. j. ex ꝰ transact. cap. fi. Dic q̃ pena q̃ a lege statuit. retractari non potest. que ab hoiẽ bñ põt. ff. de verbo. signi. l. pe.

priuilegium quo possit exui ĩa nudatus. ¶ Item zepherinus papa. ¶ De eodem.

Receptũ ergo est in antiquis statutis: electos: atq; suis rebus expoliatos ecclesias ꝓpias recipere: & primo sua oĩa eis reddi: & demũz si q̃s eos iuste accusare voluerit: equo periculo facere. Judices esse decernentes eꝓos recta sapientes: & in eccl'ia cõuenientes: vbi testes essent singuli: ũ qui oppressi videbant: nec priꝰ eos respõdere: q̃ oĩa sua eis: et eccl'ijs eorũ legibus integerrime restituantur.

¶ Questio. ij.

Ua aũt pena ferendi sunt q̃ in accusatione deficiunt canonũ cẽsura diffinit. penam ẽm illati criminis cũ dispẽdio estimatiõis excipient. ¶ Unde gelasiꝰ papa. ¶ De his qui nõ probanda obiciunt.

Si q̃s circa hmõi personas non probanda detulerit aũcte hmꝰ sanctiõis intelligat se iacturã infamie sustiereⁿ: vt dãno pudoris & estimationis dispendio discat sibi aliene verecundie impune in-

sidiari saltẽ de cetero non licere. ¶ Item damasus papa.

¶ Si accusator in accusatiõe defecerit. talionem recipiat.

Calumniator⁹ si in accusatione defecerit: talionem[l] recipiat. ¶ Item ex decreto Adriani pape.

Qui non ꝓbauerit quod obiecerit penã quã ipse intulerit patiat. ¶ Item damasus papa. ¶ De his qui falsis criminibus aliquẽ impetunt.

Si q̃s epm[g] aut ꝓsbyterũ: aut diaconem falsis criminibꝰ ipetierit vl accusauerit: & ꝓbare nõ poterit: nec in fine dandã ei cõionẽ[h] ecclie mus. Aliud est accusationez nõ implere: & aliud est cõitiũ non ꝓbare. Illud em nulli sine abolitione: hoc oĩbus licet. Unde Fabianus papa.

¶ Conuicium est ꝓ accusatione habendum.

Si q̃s iratus[i] crimẽ cuilibet temere obtecerit: cõuitium nõ est ꝓ accusatiõe[k] habendũ: sed ꝓmisso tractandi spacio: si id qõ iratus[m] dixit ꝓ scripturã sese ꝓbaturum fateatur: vt si forte resipiscẽs: que ꝓ iracundiã direrit: iterare[n] aut inscribere noluerit: nõ vt reus criminis teneatur.

Sed aliud est crimen illatum sepe loquitur conuicia.

f ¶ Jnfamiã tol lit eꝓs.

g Si q̃s episcopũ. ff. de re milit. l. omne. ℌ. j. e. ℌ. de sent. excom. a nobis.

h ¶ Cõionem & in. l. q̃ nisi resipiscat vt ℌ. dist. l. penitentes. ℌ. j. q. iij. qõ. x. eos. xxvij. q. j. ca pi virgines.

¶ Aliud. ¶ Hec est. ij. ps huiꝰ. q. i qua si q̃ si aliq̃s irato aĩo verba direrit nõ est habẽdũ ꝓ accusatione: & hoc ꝓbat ꝓ ea. seq. Johan. de fan.

i Si q̃s iratus[i] ira rescindet contractum ff. ꝰ pu. licitatio in princi. et minuit delictũ. vt C. de adul. gratuito.

k ¶ Pro accusatione. Sed iniuria. ff. de iniu. item apud ℌ. j. e ꝓ totũ. j. xj. q. j. si de sacerdotum. ℌ vbi deponit & curie tradit qui dicit eꝓo conuitiũ. Sed ibi loquitur de eo qui ex deliberatione & sepe loquitur conuicia.

† Concor. ter tius i. l. j. ff. ad turpil. & in. l. q̃ crimẽ. & ibi cy nus. C. q̃ accusatiõ pos. iij. ps.

Ira duos hz effectus.

liij. ps

Accusatori an dãde sint iducie.

l ¶ Tractãdi. id est deliberãdi. Et ꝓ hoc est arg. q̃ vir non erratur vbi ex deliberatione aliquid fit. Itez Argu. ℌ. iij. q. iij. ℌ. spacium.

m ¶ Iratus. quod probabit. C. de iniur. si non conuitij animo. ff. extra de presump. c. j.

n ¶ Iterare. hoc ideo dicit. q̃ si iterauerit conuicium non videtur ex iracundia: sed ex deliberatione dixisse. sic. C. ad vel. si mulier.

¶ Sed aliud est. ¶ Hec est. iij. ps qõnis. in qua dicit q̃ si aliquis est deceptus promissione testiũ parcitur ei. si autem pecunia defecerit: non parcitur illi. & hoc probat duabus aucto. Jo. de fan.

¶ Aulũ. ¶ De promissione nõ ꝓmissõe pecunie. talis em nõ posset petere absolutionẽ. nam solꝰ ille perit qui errore vel temeritate vel calore tracũdie ad causandũ venit: vel q̃ suam iniuriã ꝓsequit: vel q̃ suos cõsanguineos accusauerit. C. de abol. l. ij. ℌ. ò dicit

non posse ꝓbare: aliud aliq̃ ꝓmissione accusationẽ deserere huic em q̃ ꝓmissione deceptꝰ accusatiõem deserit vẽia dat. illi vero q̃ crimen illatũ ꝓbare non valuerit infamia irrogat.

Unde beatus Grego. scribit Johanni epõ corinthiozum.

¶ De eo q̃ promissione ulcerus ab accusatione destiterit.

Aulũ itaq; diaconum cuius culpa sua vehemẽter cõfundat q̃ deceptꝰ promissione[a] ab accusatiõe sui epi destiterit: tñ hãc et culpãb igscim⁹. ¶ Sis igit q̃ crimen obiecit: scribat se ꝓbaturum reuera si ibi semper cã agatur: vbi crimen admittit. et q̃ nõ ꝓbauerit qđ obiecerit: penã quam intulerit ipse patiat. Idem.

¶ De his qui accusationem deserunt vt ecclesiasticos ordines accipiant.

Uthemiũ atq; thomaz qui ꝓ deserẽda[c] accusatione epi sui sacros ordies acceperũt: eisdẽ ordinibꝰ priuatos esse censem⁹. atq; sicuti depositi sunt: volum⁹ ꝑmanere.

¶ Hinc colligit clericorum infamiã[d] per romanũ pontificẽ aboleri posse: cõtra illud gelasij: qđ aias ꝓ penitentiã saluare possim⁹: infamiã tñ abolere non possum⁹. contra illud stephani: cũ causas enumerasset ex quibꝰ infamia irrogat: hos oẽs (inquit) sub nota perpetue infamie ad pniam suscipim⁹. Uel non fiunt infames lege canonum oẽs quos lege seculi infames ꝓnunciant: cũ Paulꝰ diaconus qui nõ impetrata abolitione ab accusatione desiterit: hac aũcte dignitatem officij sui recuperauit quem senatusc̃sultum turpilianum infamẽ[e] ꝓnunciauit.

Quod etiam de ea fateri cogimur: q̃ intra tps luctus nubit: cum matrimonia hodie regãtur iure poli non iure fori: et iure poli mortuo viro mulier soluta est a lege vir: nubat si vult. Sed idẽ Stephanꝰ ecõtra scribit dicẽs. Jnfames dicimus q̃s cũq; leges seculi infames ꝓnunciant. Sed illud[f] gelasij et stephani q̃q; aias &c. sub nota perpetue ifamie &c. de illis intelligit q̃bus p iudicem ciuilẽ infamia irrogatur: quoꝝ[g] sicut examinatio et castigatio: ita & in integrũ restitutio: non[h] nisi ad ciuilẽ iudicẽ spectat. De ea vero q̃ infra tps luctus nubit: non est contrarium ei qđ stephanus ait: infames dicimꝰ &c. cũ em leges seculi ꝓcipue in mr̃imoniis sacros canones sequi[i] non dedignẽtur: non videtur ꝓnunciare infamem: q̃ aplica & canonica auctoritate non illicite nubit.

Uorandũ est q̃q; q̃ aliud est cũ aliquẽ penituerit criminaliter accusasse: & inscriptionez fecisse: si ab innocente[k] fuerit absolutus. Aliud si pecuniam a nocente acceperit: vt a ꝓbatione eius quod obiecerat desistat. † Hñ i libro capitulorꝝ clxxv. c. legitur. ¶ Secꝰ q̃cũq; penituit criminaliter accusasse.

Si quem penituerit[l] accusasse criminaliter: et inscriptionẽ[m] fecisse de eo qđ ꝓbare non potuerit: si cũ accusato innocente cõuenerit[n] inuicem se absoluãt. Si vero iudex eum qui accusatus est criminosum esse cognouerit: et inter reũ & accusatorẽ ꝓ obrectionẽ cõuenerit de collusio: penã accipiat legibꝰ ꝓstitutã

Uersꝰ.

† Addeq̃ dare pecuniam accusatori ꝓmittitur i causa sanguinis. gl. & ibi cõ cor. ℌ. j. ꝓhibẽ tur. in ver. nũ mosue.

h ¶ Non nisi ad ciuilẽ. nisi velit dicẽ q̃ reges iurisdictione habeant a papa.

i ¶ Sequi. Jn aũtẽ. vt cle. ap̃ ꝓpositus epi. ℌ. pe. col. vj.

¶ Notandum.

¶ Hec ẽ. liij. ps huiꝰ. q. in q̃ dicitur q̃ si penituerit aliquẽ accusasse ante litis cõtestationez põt desistere. et hoc ꝓbat ꝓ quandã legẽ lombardã. Johan. de fan.

k ¶ Si ab innocẽte. et volũtate iudicis. vt. C. de abo. l. j. & vlti.

Si q̃s penituerit.

l ¶ Penituerit. dũ tñ non accusauerit fallaciter. vt. C. ꝰ abo. l. fallaciter.

m ¶ Et inscriptione. nã aũ in scriptionem põt desistere. ff. e. ℌ. situ. et extra de accu. licet. in fi.

n ¶ Conuenerit. Immo ẽt eo iuncto infra. xxx. dies põt nisi reꝰ tã sit passus aliquã iniuriã. vt. C de abo. l. vlt. & l. fallaciter.

o ¶ Legibus. Pena. lx. solidorũ. vt ẽ in lõbardia. nã fm legez lõbardaz q̃ desistit ab accusatione crimis pdẽnat in. lx. solidꝫ. sed fm romanã qui ꝰsunt ab accusatione publici crimis punitur. i. v. li. auri. ff. de ꝓua. l. iij. & hanc penam nemo prestat nisi qui desistit a pu

blico crimine.ff.ad turpil.l.si ꝺs.§.si stellionat⁹: ſz ꝙ deſiſtit ab accuſatiõe puati crimis infamis eſt. vt ff ordiné arbitrio iudicis puniť.vt.ff.ad turpi.ꝛ in puatis.ꝛ.C.e.l.ij. Sz ſi accuſator abſens eſt ꝛ citat⁹ nolueri,ꝓcedẽ in accuſatiõe: tũc grauꝫ puniť ip̃ pena v.lib.Auri. vt.ff de pe. abſerem. §.ij. Johan.

v.pa.

¶ Secundam. ¶ Dicet.v. pa. ꝙ facit oriã inter calũniatorẽ et ſgiuerſatorẽ et puaricatorem. Jo.de fan.

a ¶ Calũmatori. imo ſic videť ꝙ calumiet. vt.§. e.q. ꝺ nõ ꝓbauerit. Sz intelligo his ꝺs excuſat neceſſitas. pietatio officium ꝛ crimis enormitas et iniſtus dolor.C. ō adul. §. nius.C. ꝙ accuſarẽ nõ poſſut.l.ij. et C. de fal. mo.l.j. ꝛ.C. de calũ.l.ij.

† Slo. eſt ꝓ hoc inſti. in pñ. pe in §. calũmantum.

b ¶ Crimia.l. probationes.

c ¶ Abſoluto. id ẽ abſoluẽdo ſ ne ſit ꝓtra.C. de calũ.l.j. Uel dic abſoluto ꝙ ad animũ. vt. ff. de ꝟb.ſig. fugitiu⁹ Uel dic ꝙ ſi iudex ex offo ſuo vult punire calũniatẽ: hoc facit añ ſententiã abſolutionis: vt C. de calũ. l.j. ſz aliquo accuſãte ipſiz ō calũnia quandocũq; poteſt vel idẽ iudex vel ali⁹. C. de aduo. diuer. iudi. l.j.et.ff.ad turpil.l.j.in princi.

† Adde ſlut. ꝓ prie capiatur hec dicto ab ſoluť⁹ ꝛ abſoluo i.l. in ſrīa ff. de vſu. ꝛ i l.j.ff. ad turpi.

d ¶ Qua mente.l. quo alio venit ad accuſandum.

e ¶ Legis. forte ſm diſtinctionẽ q̃ ẽ.ff. de pe. abſentẽ ſi opus.C. ad.l.iuſt. de vi pu. ſuos. in fi.ꝛ.ff. ad turpil.l.j. in pn. Sed Ꝟ.C. de infa.ꝛ ſi ſeuertor.xlv. diſt. ois ꝙ cõtra.ꝛ.j.xxiij.q.v.c.j.Ꝟ. de pe. diſt.j.§. pene. Jn omnibus iſtis ꝺtrarijs dicit ꝙ iudex põt moderare penã. Quidã dicunt iſtud loq̃ de ordinarijs pems illud de extraordin.arijs. Sed hoc nichil eſt. qz in illo ca. circũ celliones. xvij.q.v.c.j loquit de ordiario crimie. ſ homicidio. Sed dic ꝙ ex cã ꝛ pſona ꝛ etate ꝛ rõne ſcãdi põt iudex artare vel ampliare penã. Et cauſa. vt. l. diſt. vt ꝟſtituere ſ. ff. de pe aut facta §. vlti. Et pona. xxiij.q.j. qui cõtra. et. ff. de pe capitalium §. vlti. vbi dicit maiores puniri minori ſupplicio ꝛ ſeuerius ſeruos ꝙ liberos: famoſos ꝙ integri ſtat⁹ Etate. lxxv. vj. di. Lata nedum. Ratione ſcãdali. vt. Ꝟ.q.j. in pñio.

Judex penam arrare ꝛ ãplia re põt.

Notandus quoq; eſt: ꝙ ſicut dig. lib. xlviij. legitur titu. de abolitionibus criminũ. ¶ Ac cuſator temeritas tribus modis detegiť: aut em calũniat; aut puaricantur: aut tergiuerſant. Calũniari⁸ ẽ falſa crimina ſcienter itendẽ. ꝛ Preuaricari eſt vera crimia⁵ abſcõdẽ. Tergiuerſari eſt in vniuerſũ ab accuſatione deſiſtẽ. Calũniatorib⁹ pẽa legitie irrogať. Sed nõ vtiq; q̃ nõ ꝓbat qđ intendit. ꝓtin⁹ calũniari videť. Nam eius rei iũſtio arbitrio cognoſcẽtis cõmittit: qui reo abſoluto⁶ de accuſatoris inciꝑit cõſilio q̃rere qua mẽte⁹ ductus ad accuſationẽ ꝓceſſit. et ſi q̃dẽ iuſtũ eius erroꝛ reppererit: abſoluit eũ. Si ꝟo in euidenti calũnia eũ deꝓhenderit legitimã penam et irrogat q̃ alterutrũ etiam ipſis ꝟbis ꝓnunciationis manifeſtať. nã ſi quidẽ ita ꝓnunciauerit/nõ ꝓbaſti: pepcit ei: ſinaũt ꝓnũciauerit calũniatus es: condẽnauit eum: et q̃uis nhil de pena ſubiecerit: tñ legis ⁹ ptãs ad uerſus eũ exercebit. nã facti q̃dẽ q̃ſtio in arbitrio ẽ iudicantis: pene ꝟo ꝓſecutio non eius voluntati⁹ mãdatur: ſed legis auctoritati reſeruať. Si autẽ interloquendo dixerit titi⁹ temere accuſaſſe videť: non calũniatorẽ pnunciauit. Temeritas em facilitatis venã cõtinet: et incõſult⁹⁸ calor calũnie victo caret: et ob hoc nulla pena huic irrogari oportet. Allata.li. xlvij.ti. de puaricatoribus. ¶ Preuaricator ẽ q̃ſi vari cator: q̃ diuerſam partẽ aduuat prodita cã ſua. qđ nomen labeo a varia cõcertatiõe tractum ait. nã qui preuaricať ex vtraq; ꝑte conſiſtit: q̃nimo⁹ ex altera. Jo autẽ puaricator ꝓprie dr: qui publico iudicio accuſauerit. Ceterũ aduocatus non propie puaricator dicit. Quid igitur de eo fiet ſiue priuato iudicio/ſiue publico preuaricatus ſit: hoc eſt. pdideritⁱ cãm ſuam: hic extra ordinẽ ſolet puniri. Sciẽdũ ẽ ꝙ hodie his q̃ puaricati ſunt pena iungitur extraordinaria: et infra. Accuſator⁴ de preuaricatione conuict⁹: poſtea nõ accuſet ex lege: et infra. Jn oibus⁹ⁿ cauſis (preterq̃ in ſanguine) qui ſed in ꝑuatis criminib⁹ nõ inuenio

tis: pene ꝟo ꝓſecutio non eius voluntati⁹ mãdatur: ſed legis auctoritati reſeruať. Si autẽ interloquendo dixerit titi⁹ temere accuſaſſe videť: non calũniatorẽ pnunciauit. Temeritas em facilitatis venã cõtinet: et incõſult⁹⁸ calor calũnie victo caret: et ob hoc nulla pena huic irrogari oportet. Allata.li. xlvij.ti. de puaricatoribus. ¶ Preuaricator ẽ q̃ſi vari cator: q̃ diuerſam partẽ aduuat prodita cã ſua. qđ nomen labeo a varia cõcertatiõe tractum ait. nã qui preuaricať ex vtraq; ꝑte conſiſtit: q̃nimo⁹ ex altera. Jo autẽ puaricator ꝓprie dr: qui publico iudicio accuſauerit. Ceterũ aduocatus non propie puaricator dicit. Quid igitur de eo fiet ſiue priuato iudicio/ſiue publico preuaricatus ſit: hoc eſt. pdideritⁱ cãm ſuam: hic extra ordinẽ ſolet puniri. Sciẽdũ ẽ ꝙ hodie his q̃ puaricati ſunt pena iungitur extraordinaria: et infra. Accuſator⁴ de preuaricatione conuict⁹: poſtea nõ accuſet ex lege: et infra. Jn oibus⁹ⁿ cauſis (preterq̃ in ſanguine) qui

tãſigi. Sz videť ꝙ ſm canones nõ poſſit tãſigi ſup aliq̃ crimine. qz ſm canones nullũ crimen irrogat pena ſanguis. xxiij.q.viij. his a q̃bus. et ita ſup publico crimie nõ lz tãſigi. ita nec ſup ꝓnato: qz ſm canones omne crimen publicũ eſt. Jn cã ciuili lz q̃libz ab accuſatiõe deſiſtẽ etã ſine iudicis auctẽ: ſiue pecunia accepta ſiue gratis: niſi ſit actio famoſa vbi reqrit iudicis auctoritas. ff. ō his q̃ no. ifa. furti. §. pact⁹. ꝛ. §. qui iuſſu. in cã criminali añ inſcriptionẽ ſemp põt recedere: dũ tñ gratis fiat. ff. ad turpil. mulier. ꝛ.l. q̃ſtũ. ꝛ eť de accu lz ſed poſtea nõ licet: niſi iudicis auctẽ ꝛ rei ꝓſenſu ſi reꝰ fuerit aliq̃ tormẽta paſſus. ſed ſi non fuerit aliq̃ paſſus: tũc vſq; ad.xxx. dies põt accuſator eo iuſto deſerere accuſationẽ. C. de abol l. ij. ꝛ vlt. Sm canones forte nõ lz recedẽ ab accuſatione ꝓ pecunia nec tãſigi: q̃ oẽ crimen videť ſm canones eť publicũ. vt hic. ꝛ eť de collu. c j ꝛ.ij. argu. tñ eſt ꝙ poſſit auctoritate iudicis. v.q.ij. ſi pmarcs. ꝛ eť ō of. archi.

¶ Singulorũ. Sic extra de ſen. exc. officij. et ff. ō appel. cũ in vna. ff. de oper. no. nũ. de pupillo §. ſi plurib⁹.

c ¶ Animum ꝑſumitur depoſuiſſe: q̃ tpe ſtatuto non ꝓcedit ad accuſationẽ. vt et qui. ma. ac cu. poſ. cũ tua. ꝛ.C. q̃ ac. nõ poſ. ſi ea. niſi cuz eſt ꝓteſtat⁹: vel cã biẽnũ ẽ elapſuz vt. C. vt infra certũ tps criminis queſtio. l. vi.

b ¶ Abolitio. hic ſunt deceꝑt⁹ Gratian⁹ ex eo q̃ legẽ iſtã repperit inſertã in titu. illo: quã nõ alia de cã turiſperit⁹ vbi ſeruit niſi ꝓpt ſiſtendi nẽ: qz ſicut abolitio infamiã tollit: ſic indulgentia penam.

Fran⁹ q̃ſq; de ceptuo fuit.

delatorem⁸ corrũpit: ex ſenatuſconſulto turpilliano ꝓ cõuicto habeť. et infra lib. xlviij. titu. de abolitionibus criminũ. ¶ Preuaricatorẽ eſſe eum oſtẽdim⁹ qui colludit cũ reo eo q̃ propriuas quidem probatiões diſſimularet: falſas vero excuſationes admitteret. ¶ Si ꝺs autẽ ab accuſatione citra abolitionem deſiterit: punitur. Abolitio priuatim a preſidib⁹ poſtulari ac impetrari ſolet. Jtem pro tribunali nõ de plano. nec preſes hanc cognitionem alteri demandare poteſt. Si plura crimina idẽ eidẽ intulerit: ſingulorũ⁵ debet abolitionem petere: alioquin prout quid omiſerit ei⁹ nomine ſententiã ſuſtinebit. Et titu. eodem. Deſtitiſſe eum accipimus: qui in totum animum⁶ agendi depoſuit. Non qui diſtulerit accuſationem: ſed qui permiſſu imperatoris ab accuſatione deſtitit: impunitus eſt. Abolitio⁹ enim penam remittit: ꝛ infamiã non tollit. Unde imperatores valentinus ꝛ valer⁹. ix. lib. cod. e. ti. de gñali abolitione dixiſſe leguntur. Indulgẽtia patres cõſcripti quos liberat a pena notat⁶.

† Adde hoc eẽ verũ ni ſi accuſator fraudulenter ipetrat eã. l. ij. cũ ibi no. per Cy. C. de abo li.

e ¶ Notat. j. q. j. vẽtũ. et. §. e. §. hinc colligit.

f ¶ Et oib⁹ ceter⁹. ar. ꝙ reſcriptũ principis eſt latiſſime interꝑetãdũ. vt. viij. q. ij. q̃ manumittitur. ꝛ extra de dona. cum dilecti. in fi. Fallit hoc. nã licet mulier reſtituat fame q̃ nubit infra tps luctus: tñ ſemiſſem bonoꝝ tenet dare filijs prioris matrimonij. C. ad turpil. ſi qua mulier. Sed forte hoc falſum eſt ſm ius canonicũ: cũ mulier q̃ nubit infra tps lucti⁹ nõ notet aliqua infamia: ꝛ in hoc leges nõ dedignantur ſacros canones imitari. eť de ſecũ. nup. c. pe. et fi. nec canon aliquã penã imponit ſic nubẽti. Joã. et ſic nõ ꝓmeť aliq̃ pena ex eo q̃ nubit infra tps luct⁹. B.

diuiſio

Eficiẽtib⁹. ¶ Hec. q diuiſit in quattuor ꝓpo. In ꝓma ꝓpe. ꝑbat ꝓ. iij. aucto. ſcto ꝙ ſacerdotes ex leui cã iurare nõ debent. Secũda ibi. Uerũ. Tertia ibi. Juramento. Quarta ibi Sed qualiber. Jo ꝺ. de fan. et poteſt ſupaddi quinta ibi. Contra in cõcilio. Archid.

s ¶ Cogẽdus. ꝓmo ꝑbat ꝙ nõ ſit cogendꝰ clericus

ad purgationẽ qz clerici nõ ďnt iurare. Sz no. q̃ vulgarſ exꝑurgatio ꝓhibeť. qz fabricãte diabolo ẽ inẽta vt. Ꝟ. eménã. Et Jta. c. fũt ſubiogata cũ ſint ō ꝓceptũ ďni: nõ tẽrabis ďnm deũ tuũ. Canonica purgatio iudiciť cũ ōficiẽte accuſatore reꝰ laboraťfamia: alſ nõ vt vj. q. v. qđ auteˊ. Fama añ orta ab otractor⁹ vt malle: nõ iducit purgationẽ. vt xj. q. iij. in cũctis Jtẽ nec orta ab inimicꝰ: eť ō pur. ca. c. pe. Sz ſola illa q̃ ex ꝓbabili ꝓſũptiõe ẽ orta: q̃ dã tũ dicũt vficũ q̃ ſit orta iducit purgationẽ. ar. eť de accu. accedẽs. Seq̃ť videť ẽta manu fit exꝑurgatio: eꝑus rũ. ſacerdos. vij diacon⁹: tertia ſui ordis. vt Ꝟ. e. ſi legitimi: ꝛ ca. ꝓbť. ꝛ. c. omnib⁹ Subdiacon⁹ vt iferior poſtea ſola manu: nam a ſolo eꝑo iudicari ꝑt i crimie. xv q. vij. felix. Jo die ſunt arbitratie exꝑurgationes. vt Ꝟ. co. oib⁹ exꝑurgatio fiet publice coꝝ olbus ſi ē publice ifamat⁹ Ꝟ. e. ꝓbť ſi a plebe. ſi apō cleri: tũc tñ puatim §. xv. q. v ca. j Joãnes.

Purgatio ẽ duplex.

¶ Juramentum a ſacerdotibus non eſt exigendum.

Sacramentũ ⁱ pacten⁹ᵏ a ſummis ſacerdotibus nec infamiam criminis tollit: ſed pene gratiam facit. Si autem reſtituo te in integrũ princeps dixerit infamiam tollit. Unde in eodẽ lib. legitur titu. de ſententiã paſſis ꝛ reſtitutis cuidam deportato in inſulam imperator Antoni⁹ dixiſſe legitur. Reſtituo te in integruz prouincie tue: ꝛ adiecit. Ut autem ſcias quid ſit in integrum reſtituere honoribus ꝛ ordini tuo ꝛ omnibus⁹ ceteris reſtituo. ¶ Queſtio. iij.

Eficiẽtibus vero accuſatoribus reus nõ videť eſſe cogẽdus⁶ ad purgationẽ. Sicut enim poſſeſſor deficiẽte actore titulum ſue poſſeſſionis ꝓbare nõ cogitur⁵ ita qui impetiť ad innocentiã ſuam purgandã cogendus eſſe nõ credit. Auctoritate q̃q; pape cornelij et triburiensis cõcilij ſacerdotes iurare ꝓhibentur: niſi ꝓ recta fide. Ut enim Cornelius.

Poſſeſſor titulũ ꝓbare ďz in det ꝓ poſſeſſibus.

¶ Juramentum ſ. pactenſ. vt. C. de epi. ꝛ cle. cũ clericis. ꝛ. xxij q. v. c. vj. Sz forte hic obtiet i ſacro calũnie qđ clerici ꝓ ſe ꝓhibenť ꝓſtare: ſz ꝙ alij ꝓnt. vt extra de iura. calũ. c. j. ꝛ. ij. §. c. in ꝓtractãdis. Ꝟ. Jurãt tñ ꝓ recta fide. ꝓ obediẽtia/ꝛ ꝓ pace/ꝛ ꝓ indẽmitate eccle. de ele. ſignificaſti. vltra mediũ. xxviij. di. de ſy racuſane. cũ q̃ abſoluit ab excõicatiõe. vt extra de ſen. excõ. nup.

Clerici q̃q; licite iurant.

Precipiēte. Sz ḡre ḥ actor nō sequit̄ fo
rū. vel 3 iud. xj.q.j. experiēte. ⁊ C. ō iurisd. in. vi.
iur. ordine. Sz dic q̄ loquit̄ ſm tpa qñ oēs cause de
termitabant̄ ab eccl̄ia. vt. xj.q.j. relatū. ⁊ q.iij. cū apō.
Uel loquit̄ ſm cōſuetudinē quoꝝdam. ex de foro cō
pe. qō clericis.

b Consecrationē. imo ſufficeret ſiue per ſaliuā ſiue p aliquid aliud ureꝛ. xvij. q.v. ca.ij. ⁊ ff. de iureurā. nō eritratū. Sic ḡ aliquis pōt ſe obligare ſub pēa ordinis ſui. vt. j.q. vij. quotiens. et etiam ſub pena anathematis vt dī. 81. Sed nunquid ille q̄ obligat ſe ſub pena ordinis vel bñficij eſt priuādus ordine vel beneficio: ſi non ſit ve rum illud ad qō ſe obligat? Sic extra de elec. cū dilectus. in ij.

Obligare ſe pt aliq̄s ſub pena bñficij.

? Contr. text⁹ l. j. C. de vete. iu. enu. ⁊ in au ten. de monā. ℌ. col ja. j.

Wat. v. f.

¶ Uerū. Hec eſt ſcḋa pa. q. in qua pōit cōtra rū eī⁹ qō premiſſum ē. ſ. q̄ ex iuſta cā ſacerdotes pñt iurare. Jo. de fan. ⁊ hoc pbat p. xiij. aucto. ſanctorū patrum. Jo.

¶ Reſbyter ¶ Juſtu randū. j. vj. q. vi. c. vi. cōtra. Sed hic qñ infamat: ibi qñ non infamatur.

¶ Ꝺ Jn medio. Lxv. q. v. c. j. contra. Sz illud verū eſt cū non eſt publice infamatus. ſic. xxiij. diſt. illud.

¶ Abet. ¶ Dicit ꝓbabiliter. ex abundāti ſiūt aliq̄ ad ſuperandū hominum malicīā. vt C. de iu. autē. iubem⁹. xj. q. iij. inf ꝥba. eī ō elec. bone. eī de do. ⁊ ꝓmu. cū oli. Et q̄ abūdāt nō ſolēt vitare cōtractū. ff. de re. iur. non ſolēt. ⁊ ff. de verb. ob. q̄ extra fec⁹. Sz ḡre dicit ex abūdāti? Dicūt q̄dā q̄ ira exiſtis. adeſt tenuis vel modica fuit ifamia q̄ nec erat neceſſaria expurgatio. Certe ſm hoc nō debuiſſet facta fuiſſe inq̄ſitio: q̄ inq̄ſitio non eſt facienda: niſi ita publica ſit ifamia q̄ vitari⁹ ſine ſcādalo nō poſſit tolerari. vt eī de accu. ſ̄liē. Uel⁹ dicas q̄ iſte nō tenebat̄ expurgare ſe. Nā cū inq̄ſitio ꝓcedit expurgationē: ſi teſtes per quos fit inquiſitio dicunt ipm reū: ſtatim punit̄. nec auditur expurgatio ſua: ſz ſi ſemplene ꝓbat: tūc idicit̄ expurgatio: de pur. ca. cū inter. Sz ſi ꝓ dicta teſtiū nulla ē ſuſpitio cōtra ipm tūc nō eſt onerād⁹ expurgatione vt ḥ. Sz q̄d ſi infamatus vult expurgare ſe iudex aūt vult inquirere ō fama ei⁹? Uidet q̄ iudex poti⁹ inq̄rere poſſit: vt hic. ⁊ eſt. e. iter. Sz ſ̄ illō ē ordinariū q̄ infamat⁹ ſe expurget ḡ beneficiū illō nō eſt ei auferendū. ſ. e. qō. j. multi. circa fine. Sed dic q̄ eps ſi vult ꝓt inq̄rere q̄ crimen qñq̄ ꝓ inq̄ſitionē reuelat: q̄ ꝓ purgationē occultat. So. Si ifamia orta eſt ꝺ eū: iudex inq̄rere pōt. extra de accu. qualiter.

Jnquiſitio qñ fieri ꝺ

f ¶ Dubietas ꝺ poſt expurgationē nō pōt accuſari ab aliq̄ ſuper illo crimine vt extra de ac. ō hio crimīb⁹. ⁊ xxiij. q. iiij. ſi illic. Nec em ſepius querendū eſt de delicto eiuſdem hois. vt. ff. nau. cau. ſta. lz. Ar. ꝺ xxiij. qō. ij. admonere. xxv. di. pmū extra de ac cu. veniens. vbi lit⁹ ſeq̄ illā ꝑ abſolutionē cogit̄ ad expurgationē. Tu dicas mel in illo crimie miſi I duob⁹ caſib⁹. f. ſi ſuā iniuriā ꝓſequat caſib⁹ ⁊ ꝓbat ſe ingraſſe accuſationē fuiſſe ab alio inſtitutā. vt accuſa ff. de accu. ſi cui. ℌ. j. cū vult ꝓbare de ꝓuaricatione. ri pōt.

Jnquiſitio an poſſit fieri ℌ volēte ſe purgare.

Papa qñq̄ ni miū pa paliter diſpenſat.

Indē castonio notario rauenn.

De mario ſalonitano epō q̄ ſacro ſemeꝝm expurgauit.

Ꝺe eodem.

Ꝺe de cauſa. Maxime ſunt agenda/ ex epiſtolis/ quas ad vos tranſmiſim⁹ agnouiſtis: ſed quia qualis de hac re fraternitatis veſtre voluntas ſit: magis ad preſentiū latorē Caſtonio chartulario nr̄o renunciante cognouimus. ideo ſi idem maxim⁹ coram vobis ⁊ predicto chartulario noſtro de ſymoniaca hereſi ſe ſacramento purgauerit atq̄ de aliis ante corp⁹ ſancti appollinaris vt ſcripſimus tā tūmodo req̄ſitus liberū ſe eſſe reſponderit: cauſam ipſius veſtre fraternitatis iudicio: de eīs facti nemini noceat. vt. ff. de iur. ⁊ fac. ignō l. error.

† Not. q̄ notarij oñt q̄ appellāt chartularij. c. di. non multū.

f ¶ Epiſtolā. We grauib⁹ expurgat ſe iuramento: de iniurijs nuda promiſſione. Jo.

g ¶ penitētib⁹. ſi. eī de poſtu. pla. ad hec. circa. ſi.

h ¶ Nō debem⁹. Qui tū de rigore eſſet deponend⁹ ꝺ. diſt. i. accedens. ℌ. xj. q. iij. ſi q̄s epūs. ⁊ ea. pe.

i Ꝺe de cauſa. We eodem maxime loquitur hoc capitulum.

congrue/ decenterq̄ deum in eius perſona videamini cuius eſt miniſter honorare.

Item ex eo. ad brunichildam reginam francorū. c. ccxxxij.

¶ Quomodo beatus gregorius mennā epiſcopum iuramento purgari fecit.

Ennā vero reuerēdiſſimum fratrem ⁊ coepm̄ nr̄m: poſtq̄ ea que de eo dicta ſunt req̄rentes in nullo inuenimus eſſe culpabilē: q̄ inſup ad ſacratiſſimū corp⁹ beati Petri apſli ſub iureurādo ſatisfaciens ab his que obiecta fuerāt eius opinioni ſe demonſtrauit alienū/ reuerti illū purgatum abſolutūq̄ permiſim⁹: q̄ ſicut dignū erat: vt ſi in aliquo re⁹ exiſteret culpā in eo canonice puniremꝰ: ita dignū non fuit: vt eū adiuuāte innocētia ducti⁹ retinere vel affligere in aliquo deberem⁹. ¶ Purgationem tū ante te duobus ſibi ſacerdotib⁹ iunctis: vbi accuſator ceſſauerit⁹ eundē ex ſe ꝓbare tuo cōmuniⁿ⁹ arbitrio⁵ Ulgarem denīq̄ ac nulla canonica ſanctione fulcitā legē ferunētis. ſ. aque ſiue frigide ignitiq̄ ferri cōtactum: aut cuuſlibet pplāris inuentiōis/ q̄ fabricāte hec ſūt oīno⁹ fctā iuidia) nec ipm exhibere/ nec aliq̄ mō te volum⁹ poſtulare: imo aplica aūcte ꝓhibemus firmiſſime.

Ꝺe eodem.

Ale de cauſa⁴ Maximi ſunt agenda/ ex epiſtolis/ quas ad vos tranſmiſim⁹ agnouiſtis: ſed quia qualis de hac re fraternitatis veſtre voluntas ſit: magis ad preſentiū latorē Caſtonio chartulario nr̄o renunciante cognouimus. ideo ſi idem maxim⁹ coram vobis ⁊ predicto chartulario noſtro de ſymoniaca hereſi ſe ſacramento purgauerit atq̄ de aliis ante corp⁹ ſancti appollinaris vt ſcripſimus tā tūmodo req̄ſitus liberū ſe eſſe reſponderit: cauſam ipſius veſtre fraternitatis iudicio: de eīs facti nemini noceat. vt. ff. de iur. ⁊ fac. ignō l. error.

f ¶ Epiſtolā. We grauib⁹ expurgat ſe iuramento: de iniurijs nuda promiſſione. Jo.

g ¶ penitētib⁹. ſi. eī de poſtu. pla. ad hec. circa. ſi.

h ¶ Nō debem⁹. Qui tū de rigore eſſet deponend⁹ ꝺ. diſt. i. accedens. ℌ. xj. q. iij. ſi q̄s epūs. ⁊ ea. pe.

i Ꝺe de cauſa. We eodem maxime loquitur hoc capitulum.

Ercōicari et abſolui nō poſſe quis ꝓ ſeipm.

‡ Adde ad hⁿ no. i l. ſeruū. ℌ. publice. ff ō pcu. ⁊ in. i. absentē. C. ō accu.

Universidad de Deusto Biblioteca

Lega-tus an-te cōtu-mā-dā-ti dupe-fare posit.

a ¶ Cuicūq. Ar. papā seruaturū qō legat⁹ statuit vide hono. et exhibēdus est sicut pape. xcvij. dis. c. vl. ff. de of. pfec. pro. l. vnica. in fi. ibi credidit esse puniceps eos q̄ ob singularē industriā exploratā cor̄ fide ⁊ gr̄a ad hui⁹ officij magnitudinē ⁊c. Item est sciendū, q̄ gñalis mandatū dispēsatio deroget. Ar. ff. eō. de offi. deleg. q̄ translationē. cū sit dispēsatio habeat ultar restitutionē i integrū ⁊ restituto i integrū nō delegat gñale mādatū vi. ff. de mi. illō. ergo nec dispēsatio. Jo. Ego dico q̄ legat⁹ dñi pape gñalis ois pōt: nisi ea sola q̄ romano pōtifici sunt reservata, et de sent. excom. nup. de of. lega. q. trāslatione. B

b Andastis, Dandat hic minor maiori. nā p̄cipuū verbum est mando vt. C. cō. dele. l. ij in princ. ſic. j. q. j. filium.

† Not. imp. a toꝛe nō posse cēliū gñale congre gare ſi ne pa pe auc toꝛita te.

c ¶ Auste. xcvj. di. vbi nam.

d ¶ potuissem Ut papa a nullo pōt iudicari. vt. ix. q. iij. alioq̄n nec etiā ab vniuersali cōcilio. vt xvij. di. ℌ. hic eēt ff. ō leg. p̄ceps. p̄terēa in hereſi. xl. di. ſi papa.

e ¶ Fortasse.

f ¶ Super cā. Forte hic nō inte debatur possessoꝛium. alīs non obstat crimen petēti restitutionem. vt extra de reſti. ſpol. in ſcis. nā alij dicūt q̄ cum ſpoliator obijcit exceptionē quam vult statim p̄bare prius est audiēdus q̄ ille restituatur. ar. xxxi. q. ij. Iohañ⁹. in aut. de teſti. ℌ. ſi ℣o quis. col. vij. ⁊ ar. extra de teſti. veniens. ij. ſed hoc non cōcedo. vt extra de reſti. ſpo. litteras. in fine.

g ¶ Bñficia. Iſte bñficio ⁊ officio fuit primatus. q̄ grauiter erat infamatus. extra de purg. cano. inter. Et fructꝰ medū tp̄is recūpat. ff. de re mult. l. pe. Si vero iuſte eſſet depoſitus non reciperet fructꝰ medio tempoꝛis reſtitutus: niſi hoc exprimeretur in ſententia. vt. C. de re iudi. cum allegatis li. xij. Jo.

h ¶ Si legitimi. Potuerint. C. de re. credi. l. in bo ne fidei.

i ¶ Si valet. Qui ſi nō valet deponi. ex de ſy. ℌ hoc vel forte ſunt inimici ſui. extra de pur. ca. cū i nouētute. imo cū femina pōt ſe purgare. xxiij. q. ij. i decima. Jo.

k Resbyter ¶ Plebe. Idē est ſi ab epō/ vel a ſacerdotib⁹. vt j. e. oīb⁹. in fi. S. di. xxvij. conſulēdum contra.

l ¶ Suſpēdat. Forte ſm diſtinctionē. extra de pur. cano. c. ij. ℌ. xxiij. di. c. vl. ℌ. dic q̄ ibi fuit exilis infamia.

l ¶ Suſpendatur. Hoc est verū ſm diſtinctionē ſi fuerit notoriū vel manifeſtum vel famoſum. ex de coha. cle. vñs ⁊. c. fi. ⁊ tunc refert ſi fuerit famoſum ſine ſcādalo vel cū ſcandalo. extra ō coha. cle. tua. ℌ. xxviij. di. p̄ſulēdū. Sō ibi nō immineba⁹ ſcandalū hic ſic: pura ex ei⁹ celebratione extra ō coha. cleri. tua. j. xxviij. q. j. tā nūc. ⁊. iij. qō. ij. auduim⁹. alter obtinet. ℌ. e. q. j. c. ij. Sed nūq̄d a bñficio ſuſpendit: ⁊ videt q̄ nō: quia pene ſunt emolliende ⁊ q̄ crescente cōtumacia crescere debet ⁊ pena. vt. di. lxxviij. honorat⁹. Sz ℣ vtdet: q̄ hec duo ſūt onera. lxxxj. di. ſi quis ſacerdotū. ⁊. xxvij. di. preter hoc. Sed dic q̄ nō est priuādus bñficio niſi ſm ordinē iuris. extra de tudi. c. j. niſi forte ꝓpter ſcandalū. ℌ. e. ſup eō. ⁊ cū magna labore infamia vt extra de purga. cano. inter.

Benefi cio ꝓ pōt non dz niſi ſm ordinē iuris.

l ¶ Suſpēdat. Hic colligit q̄ infamatus ſtatim dz ſuſpēdi vſq̄ ad dignā ſatisfactionē. ar. j. iij. q. ij. q̄ ea. extra de pur. ca. inter. ⁊ extra eo. ex tuarū. Sz ℌ. e. q. j. nomē. ex de accu. q̄ iij ⁊ q̄ñ. ex de pur. ca. c. ij. et vi. Jn his habes q̄ primo incrēdū est de crimine ſp priuetur officio ille q̄ est infamat⁹: et ar. iij. q. ij. auduim⁹. Nō tāmen ſ cū cleric⁹ aliās cor̄ iudice ſuo est infamatus p̄figet epō certā tp̄s volentib⁹ accuſare. extra de clāde. deſpō. c. vl. ⁊ ſi accuſatores apparuerīt canōice audiētur. j. c. oīb⁹ nobis. xv. q. v. c. j. extra de pur. ca. c. tuarū. Si ℣o accuſator non apparet ⁊ mala fama crebreſcit: tunc epūs vocatis eccleſie ſeniorib⁹ p̄cedat

Infamatus ſup crimie nō est ſtatim ſuſpēdendus.

ad inquiſitionē extra ō accu. cōſiter. lxxxvj. diſti. ſi q̄s ℣o. et ipſemet epūs iducet ℣ eū teſtes: ſi aliꝰ nō apparet. xj. q. iij. ꝓcipue. i fi. extra ō accu. cū oporteat. ℌ. eo. pbr̄. ⁊ lite nō cōte. h⁹ facere p̄t. vt ex vt lite non pꝛeſt. q̄n freqnter. ⁊ ſi fuerit cōuictus canonice puniat. Si autē nō puniꝰ: ⁊ ad huc mala fama perdurat admoneat ipm primo ſeorſum. poſtea cor̄ teſtibus vt ſe corrigat. q̄ ſi nō fecerit: tunc demū ſuſpēdat eūſq̄ ad dignā ſatisfactionē. extra ō pur. cano. ca. ij. i quo caſu intelligo q̄ hic dicit. nunq̄ eſſe a p̄ncipio ſuſpēdat eū niſi enormitas delicti vt ſcandalū hoc exposcat extra eo. ter. ⁊ hec est digna ſatiſfactio vt purget ſe adiūcto ſibi legitimo numero: vel ad arbitriuꝫ epi. vij. ſibi collegas adiungat: ⁊ iuret in ſacro ſancto euangelio cor̄am poſito: q̄ crimen ſibi illatum non perpetrauit: et hac ſatiſfactione purgatus ſecure deuenceps ſuum exequatur officium.

Item Siluester papa.

¶ De eodem. Dalea.

Accuſatū ſymoniacum necesse habuimus ſum mopere per ſcripturam pꝛohibere: ne miſſarum ſolennia celebrare debuiſſet: donec quid esset verius potuiſſemus cognoſcere. Item in cōcilio triburiensi. ¶ Dalea.

Nobilis homo vel ingenuus: ſi in ſynodo accuſatur ⁊ negauerit: ſi eum conſtiterit fidelem esse: cū. xij. ingennis ſe expurget. Si autem deꝓhenſus fuerit in furto: aut perturio: aut falſo teſtimonio: ad iuramētum non admittat ſed (ſicut q̄ ingenuus non est) feruenti aqua vel candēti ferro ſe expurget. Item Jmar⁹ remoꝛ epūs. ¶ De eodem.

Si mala fama de preſbytero exierit: et accuſatores ac teſtes legales defuerit: ne contra apoſtolum infirmorum corda de mala fama preſbyteri percutiant: ⁊ ne vitupꝛetur miniſterium noſtrum: neve ſecuriores pbri exiſtētes licentius in pctm̄ plabātur: ſm decreta maioꝝ cuꝝ denoiatis ſibi vicinis pbris q̄s ſcimus se nolle peierare ſacro famam ſuā purget. Item Innocentius aquilegienſi p̄tarche et mantuano epo. ¶ De eodem.

Quoniam frater nr̄ tridētinus epūs in noſtra et veſtra preſētia de ſymonia ſit impetitus: pꝛudentiā veſtram latere non credim⁹: cui⁹ cauſa tandē in noſtra preſentia ventilata producti ſunt aduerſus eum accuſatores viua voce in ſcripto aſſerentes: q̄ eccleſiaz ſācti petri de pado pbro paulo dederit q̄ quattuoꝛ modijs frumēti: q̄s ab eiuſdem eccl̄ie laicis acceperit: veruz q̄m nec accuſatores nec teſtes ſecundum formā canonū ⁊ ſanctoꝝ patrū ſtatutaꝝ cauſa ipſa p̄cedere potuerūt: cōi fratrum noſtroꝝ conſilio iudicam⁹ vt tertia manu ſui ordinis: et ℌ tuoꝝ abbatum ⁊ religioſoꝝ ſacerdotū de ſupradicta ſymonia in vr̄a preſentia ſe debeat expurgare. Porro expurgationis tenoꝝ erit huiuſmodi.

Idem epūs ſupra ſancta euangelia pꝛimū iurabit q̄ pro eccleſia ſcti petri de pado pbro paulo danda: neq̄ ipe q̄ ſe vel per ſummiſſam pſonā: neq̄ alius p̄ eo ſe ſciēte preciū receperit. Deinde expurgatores ſuper ſancta dei euangelia iurabūt. ſ. q̄ (ſicut ipſi credūt) verū iuramīt. Hos itaq̄ cauſe huius ſeriē cōmittētes pꝛudentie veſtre: mādamus vobis vt congruo loco inunū cōuenire curetis. et ita in cauſam ipſam iuxta p̄ſentiū tenoꝝem p̄ſtante dño reſtauretis quaten⁹ ⁊ ois decetero huius queſtionis ſcrupul⁹ auferat: et vtriq̄ parti ſua iuſticia conſeruetur. Si q̄s ℣o de vobis certa pꝛepediente cauſa intereſſe non poterit: vos q̄ adesse poteritis: idē iudiciuz terminate. Q̄ſ si predictus frater noſter. A. predictā purgationem fecerit: vos et auctoritate nr̄a pꝛedictum officiū et tridentinā eccleſiam reſtituite. hanc aūt purgationē ante pꝛimā purificationē beate marie virginis adimplere iubemus.

In p̄miſſis auctoritatib⁹ ſubintelligit ſi reus ſe purgare⁹ voluerit: vt ſacri canones modum non neceſſitatē purgādi accuſato ꝓponant: ſicut apparet ex fine capli ſixti pape⁹ et auctoritate leonis⁹ qui data purgatione aiit de ſeipſo.

Purgās ſe quid dz aſſe rere.

¶ De leone qualiter ſe purgauit.

Auditum est fratres charissimi qualiter mali hoies in me grauia crimina cōfinxerunt: quāobrē ego leo pontifex ſcte romane eccl̄ie: purifico me in cōſpectu vr̄o cor̄ā deo et angelis ei⁹: q̄ iſtas criſias ⁊ ſceleratas res q̄ illi mihi obiciūt: nec ꝓpetrauī nec perpetrare iuſſi⁹. hoc aūt faciens non legē pꝛeſcribo cere-

rum vidēt. Sed nūquid hoc tu rabo. quia cum sint phibere pos tuī ⁊ nō phibui/ ⁊ hoc q̄ non habēat rationē qđ factū est. cū etiā i malefic̄is ratiōabilio mandato caperet. ff. ō vi et vi arma. l. iij. §. cū procurator. ⁊ extra de rest. spolia. cuz ad sedem. in fi. ō. e. q. j. notuz in fine.

a ¶ Cogātur. quia ab emulis hec infamia p̄cesserat. vel dic ceteris aplis.

b ¶ Necessitatē. extra de elec. innouit.

c ¶ Dāc. Allegando dicit.

d ¶ In decreto. Leonis j. ca. p̄ri. et fin. Jo.

e ¶ Omnib⁹ vobis ¶ Auditu. Audiēdo ergo scīt auditu. xxij. q. v. h videt

f ¶ In canonibus. j. e. q. vj. refert. ⁊. c. apli.

g ¶ Aut p̄ et. ⁊ Non enim sufficit q̄ soli episcopo sit suspectus Arg. contra. extra de offi. iudi. ordi. ex parte. et xxx. distin. c. vltr. ⁊ sic non obstat. vj. q. ij. placuit. credo tamē q̄ si est accusatus et episcopo est suspect⁹ q̄ potest eum cogere ad purgationē: secus si nō ē accusat⁹ sēm leges y illud. vj. qō ij. placuit: imo iuuento q̄ ppter calūniosam exactionē cogitur quis se purgare. vt extra ō accusa., ventes. et argu. ff. ne ḡs eam qui in tuo

† Glo. ē si. i. autē. sed nouo iure. C. de epis ⁊ cle. et in. l. ij. C. ō ob se. pa. pītan.

Accusator calūniosus cogit se purgare.

ris qua id facere cogantur⁸.

¶ Ecce qualiter summus pontifex semetipsū purgat: nec ceteris necessitatem⁹ purgandi p̄scripsit. vnde datur⁶ intelligi q̄ satisfactio purgationis in volūtate consistit accusati: non in arbitrio iudicis. Sed cum in hilerdensi concilio p̄cubearur suspendi vsq̄ ad condignā satisfactionē. cum ettaz in decreto⁹ leonis in arbitrio ponitur epi: quota manu sacerdos purgare se debeat: patet q̄ ad purgationem cogendus est: nec in sua volūtate sed in arbitrio iudicis consistit.

¶ Unde leo papa scribens ad Karolum regem ait.

¶ Qualiter sacerdotes se purgare debeant.

OMnibus vobis visu aut auditu⁶ notum esse non dubitamus q̄ septissime (suadente hoste antiquo) sacerdotibus crimia diuersa obiecta tur. Sz qualiter ex eis ab his rationabiliter examinatio et satisfactio fiat. licet bone memorie tempore dñi genitoris vestri pipini: siue pluries temporibus a sanctis patribus et reliquis bone fidei ⁊ deuotionis hominibus sepissime ventilatum fuerit: tamen nos pleniter inde aliquid diffinitū reperire minime quiuimus. nostris quippe tēporibus idipm a sanctis ep̄is et reliq̄s sacerdotibus: ac ceteris ecclīastice dignitatis ministris: vestris in regnis: seu in alijs deo degētibus: nobisq̄ vna cum eis agentibus: sepissime propter multas et nimias reclamationes: que ex hoc ad nos de diuersis partibus venerūt ventilatum est. Sed qualiter consultu dñi et patris nostri leonis apostolici: ceterorumq̄ ecclesie romane ep̄orum et reliquoz sacerdotū siue orientalium et grecoz patriarcharū et multoz sanctoz ep̄orum et sacerdotū: necnon etiā nostrorum romanorum ep̄orū sacerdotum: omniūq̄ ceteroz ac leuitarū auctoritate ⁊ consensu atq̄ reliquoz fidelium et cunctoz consiliarioz nostroz cōsultu diffinitū est: vos omnes vtriusq̄ ordinis ministros scire volumus. Statutū est nanq̄ ratione et necessitate auctoritate predicta et etiam cōsultu omnium: vt quotiensc̄unq̄ cuiūq̄ sacerdoti crimen imponitur si ip̄e accusator talis fuerit vt recipi debeat quia quales ad accusationem sacerdotum admitti debeant in canonibus⁶ plenter expressum est. Si autem (vt dictuz est) ille accusator qui canonice est recipiendus: eum cum legitimo virorum numero et bonorum testium approbare in conspectu ep̄orum poterit: tunc canonice diiudicetur et si culpabilis inuentus fuerit: canonice diiudicetur. Si vero eum suptascripto pretextu approbare ipse accusator minime poterit: et hoc canonice diiudicet. Ipse ergo sacerdos si suspiciosus aut⁵ incredibilis suo ep̄o aut reliquis suis consacerdotib⁹b: siue bonisⁱ ⁊ iustis de suo populo vel sua plebe hoibus fuerit: ne in crimine: aut in predicta suspitione remaneat: cum tribus aut cum quinq̄ vel septē bonis ac victimis sacerdotibus: exēplo leonis pape qui duodecim episcopos in sua purgatione habuit: vel eo amplius si suo episcopo visum fuerit: aut necesse esse propter tumultum populi prosperetur: et cum alijs bonis ⁊ iustis hominibus se sacramento coram populo super quattuor euangelia dato purgatum ecclesie reddat. Si quis autem scire deliberat quales testes ad accusationem sacerdotum recipi debeant: et quid de accusatore faciendum sit: plenius in canonibus reperiri poterit.

Iuramento vero candentis ferri vel feruentis aque purgatio data non est addenda. iij. ps.

Unde stephan⁹. v. huberto ep̄o magunti no.

¶ Candētis ferri et feruentis aque iudicium in ecclesia prohibetur.

Decidēs homine q̄ lege tenetur.

a ¶ Qui vult homicidij. Qui holez occidat. si aūm occidendū non habuit/non tenet. l. cornelia. de sicarijs. vt. ff. ad l. corne. de sic. l. j. §. diuꝰ. tenetur ff. l. aqlia: etiaz licet nocere noluerit: dū tñ fuerit in culpa / licz leuissima. ff. ad l. aquil. sed et si quēcūq̄ §. ij. ⁊ l. in lege. Culpa aūt est qđ a diligēte potuerit p̄uideri ⁊ non est p̄uisum. ff. ad. l. aquil. l. ſi putator. tenet etiā ff. ō ad deū: vt ff ⁊ l. disti. clerico. et xxxvij. q. ij. in lectū. nō tñ punit rōne homicidij: ff rōne negligētie. vt. xv. q. j. inebriauerit. miot etiā inungit pena ab eccīa pro negligētia. vt. l. distin. eos. ⁊ ca. si ḡs voluntate. ⁊. xv. q. j. si quis non iratus.

b ¶ Superstitiosa. Utili em ⁊ necessaria lz. vt xxxiij. q. ij. ḡs deus. de p̄se. di. ij. liqđo. xxviij. q. j. sic em. in principio tituli. Et est arg. aliqđ inhibitū eo q̄ nō est concessum. xl. di. sic. si papa. ⁊. ff. de col. ij. l. iij. §. j. argu. extra de vo. et vo. redē. ex multa. Contra extra de sent. excōi. nup. j. eo. monomachiam. ⁊ vbi canon non excipit: nec nos. vt. ō. xij. di. ola. lv. di. si euāgelica. ⁊. xxxj. q. j. q̄ si dormierit C. ō here. vl̄ac. vendi. l. vl. ff. de publicia. de p̄e vo. est. l. pe. §. j. h ¶ Cōsacerdotib⁹. Uel etiā abbatib⁹. extra eo. cū i nuētute i ¶ Bonis. xj. q̄stio. iij. in cunctis. hic p̄z quo modo intelligatur illud verbū a plebe. §. e. p̄sbyter. quia erāt boni et iusti. immo nō admittūtur licet sint boni: si tamē leues fuerint. Nā leues sunt qui ex facili credunt q̄ probari nō p̄t xj. q. iij. in cūctis et est expressum extra eo. cum in tuētute. als⁹ lus qui esset bonꝰ sufficeret. extra. de adulte. c. significasti. Jo.

Leues q̄ dicātur.

¶ Juramento.

¶ Hec est tertia pars questionis in qua queritur si parētes debēt se purgare igne vel aqua filios non oppressisse? Respon. q̄ non. et hoc probat p̄ ca. sequen. Joā. de fan.

† Constat. textus i. l. sacrilegij. ff. ō var. ⁊ extra. eo. cog. ⁊ in. l. cicero. ff. ō pe.

QOnsuluisti de infantibus q̄ in vno lecto dormientes cum parentibus moriuntur reperiunt: vtrum ferro candēte aut aqua feruēte seu alio qualibet examine parentes se purificare debeāt eos non oppressisse. Monendi sunt nanq̄ ⁊ protestādi parentes ne tam tenellos secū in vno lecto collocent: ne negligētia qualibet prouenīente suffocētur: vel opprimantur: vnde ipsi homicidij⁴ rei inueniantur. Nam ferri candētis vel aque feruentis examinatione cōfessionem extorqueri a qualibet sacri nō cēsent canones. Et qđ sanctorū patrum documento sancitum non est superstitiosa⁵ adinuentione non est presumendum.

Spontanea enim confessione vel testium approbatione publicata delicta habito p̄e oculis dei timore cōmissa sunt regimini nostro iudicare. Occulta vero ⁊ icognita illi relinquēda qui solus nouit corda filiorum hominū. Hāt autē qui probantur vel cōfitētur talis reatus se noxios tua eos castiget moderatio: quia si ille qui conceptum in vtero per aborsum⁶ deleuerit homicida est: ⁊ cūcto magis qui vnꝰ saltē diei puerulum pemerit homicidam se esse excusare nequibit. ¶ Hoc autem⁸ vtrū ad omnia genera purgationis an ad hec duo tūtum que hic p̄hibita esse videntur pertineat non imerito dubitat ꝓpter sacrificiū zelotipie: ⁊ illud Grego. Si vir⁹ q̄ frigide nature esse dicitur per verum iudicium probare potuerit vxorem suā nunc̄z se cognouisse separatur ab ea.

¶ Dalea.

IN libro nāc̄z numeri legitur dominū p̄cepisse moysi: vt loqueretur filijs israel et diceret eis. Vir cuius vxor errauerit: maritūc̄z conténens dormierit cū alio viro: et iā maritus deprehendere nequiuerit: sed latet adulteriū: et testibus argui nō potest: qꝝ nō est inuēta in stupro: si spūs zelotypie cōcitauerit virum cōtra vxorem suā: que vel polluta est/vel falsa suspitiōe appetitur adducet eā ad sacerdotē ⁊ offeret oblationē p̄ro illa decimā partē sacci farine ordeacee: nō fundet sup eam oleum: nec iponet thus: qꝝ sacrificiuz zelotypie est: ⁊ oblatio inuestigans adulterium. Offeret igitur eā sacerdos: ⁊ statuet coram domino: assumetc̄z aquā sanctā in vase ficteli ⁊ pusillū terre de pauimento tabernaculi mittet in eā. Cūc̄z steterit mulier in cōspectu dñi discoopiet caput eius: et ponet sup manꝰ eius sacrificiū recordatiōis et oblationē zelotypie Ipse autē tenebit aquas amarissimas in quibꝰ cū execratiōe maledicta cōgessit: adiurabitc̄z eam ⁊ dicet. Si nō dormiuit vir alienus tecū: ⁊ si nō polluta es deserto mariti thoro: nō tenebūt te aque iste amarissime i quas maledicta congessi. Si aūt declinasti a viro tuo / atc̄z polluta es: ⁊ cōcubuisti cum alio viro: his maledictionib⁹ subiacebis. det te dñs i maledictionē et exēplū cūctorum in populo suo: putrescere faciat femur tuū ⁊ tumens vter⁹ tuus dirū pat. egrediantur aque maledicte in vētrē tuū: ⁊ vtero tumescente putrescat femur tuum: ⁊ rūdebit mulier. amen amen. Scribetc̄z sacerdos ista maledicta in libello: ⁊ delebit ea aquis amarissimis in quas maledicta congessit. ⁊ dabit ei bibere: quas cum exhauserit: tollet sacerdos de manu eius sacrificium zelotypie: et eleuabit illud cōra dominō: iponetc̄z super altare: ita dūtaxat vt pu⁹ pugillum sacrificij tollat de eo qđ offertur ⁊ incendat sup altare: ⁊ sic potū det mulieri. ac̄z amarissimas. ac̄z cū biberit: si polluta est: ⁊ cōtēpto viro adulterij rea est: ptransibūt eā aq̄

Accedit ad hoc ⁊ ad fi. gloſe. Bar. et glo. j. i l. necare. ff. ō libe. a. glo. ⁊ i l. ſi qs. §. ab ortiuꝰ. ff. ō pe.

† Adde cio. ff. ō aleato. l. j. §. qđ aūt. ff. ō ritu nupt. palā. in fi. extra de cuns ad audiētiā. xxij. q. v. hoc videt. Ar. extra. xxvij. q. ij. ler dilune. Joā. Sot. oia p̄cessa itelligunt de iure cōi nisi phibita in certis casib⁹ in quib⁹ cauētur: vt innuit capitu. ler dilune. et extra de senten. excōi. nuper. b. ⁊. ff. de testi. l. quesituz. C. de testa. l. sanctimus.

Cōcessi phibita in sa itelligunt q̄ phibita non sunt.

c ¶ Per aborsuz. Et hoc si puerperiū ē formatū. vt. xxxij. q. ij. moyses. ⁊ ca. q̄ vero. Sz tñ licz p̄m legem mosi cam non sit homicidiū: tñ punitur lege cornelia ō sicca. ff. ad l. cone. de sicca. si mulierem. et etiam. l. aquil. ff. ad l. aquil. si seruus. §. si mulier tñ q̄ opprimunt infantes puniūtur pna trū antnoz. extra ō his qui fi. occi. de infantib⁹. ‡ Item qui procurat venena sterilitatē dicitur homicida. vt extra de homici. si aliqs. vbi de hoc.

d ¶ Hoc autē hic §. legitur.

e ¶ Si vir. xxx iij. q. j. §. quod autem. Jo.

¶ Scdm̄ hūc. ¶ Hec est.iiij pars.q.in qua queritur vtrū monomachia vel alia vulgaris purgatio sit cōcessa: r videt q̄ non. r hoc ꝓbat per duas auctoritates sanctorum patrum. Joan. de fan.

a ¶ Monomachiā. Ihos etiā lex romana condēnat vt.C. de gladiato. l. vna lib. vj. Eucharistia ḡ nō est dāda talib⁹ cū peccent mortaliter. de cōsec. di. ij. trib⁹. Sed nūquid dēprehendendo potest fieri: quia semper ille cui ꝓpinquat ꝓximū defendere tē. Sed nōne dauid peccauit? non: qz illius cui spōnsancti fecit: vt Samson r alij. xxij. qō. v. si non licet. de dinor. gaudemus. Et est hic arg. q̄ nō est arguēdū ad exēplū. xxvj. q. ij. non sit crimi. r c. non exēplo. xxij. qō. v. dixit. xxij. q. ij. si quis puer⁹. j. de cōse. di. ij. liquido. extra de elec. lz. C. de fest. et interlo. om. iudi. nemo.

b ¶ Tentare. xxj. q. viij. si mulo. r xxij. q. ij. qritur cur.

c ¶ Spe. hūc c. est dero gatum: qua suspecta nō est dāda eucharistia: vt j. de cōse. di. ij. trib⁹. de purgatio. canon. di lecti.

Interrogatum est.

d ¶ Inculpatum. i. infamati. Nō cū possunt duo accusari simil de crimine. C. de adulte. reos. ij. ff. de inoffi. test. nā et ij. filius.

e ¶ Profuit. Notandū q̄ victoria vni⁹ pdest alteri. sed condēnatio non nocet. ff. de adul. denunciasse. extra de adulter. sufficit. ff. de inoffici. testa. postliminus. ij. de ex vinis non nocet alteri. xv. q. iij. nemini. Argum. contra. iij. di. ordinator. r xxxj. di. sanctis. Et est verū q̄ nō nocet alij ꝓpter ad condēnationem: nocet tñ ꝓpter ad ꝓsumptionem. vt extra de adul. significasti tē.

f ¶ Tanxit. Duo arg. cōtra. C. de adulte. reos. Sed dic q̄ nō agit hic criminaliter: sed ad penitētiā vel ad thori separationē. r g ¶ Alter illorum. Uelut procurator. ipsij. dicit domino. Si si directe agere tur cum sit causa criminalis nō posset vn⁹ alterum constituere ꝓcuratorem. vt ij. q. ix. absens. Nūli velis dicere q̄ in cā criminali vn⁹ socij⁹ auditur r pro se et ꝓ alijs: vt est ar gu. ij. q. v. j. hoc quippe. et extra de dolo r contu. cū dilecti. in ꝓncipio.

h ¶ Jejūo.

b ¶ Quinquennio. Hodie deponitur qui i purgatione deficit. vt extra de symonia. de hoc dic habes quid fieri debeat: cuz volens purgare se nequit.

¶ Quod vero hec q̄ dividit in duas partes. In quarum prima queritur an ad condēnationē alicuⁿ sufficiāt duo legitimi testes: et rñdet q̄ sic. Secūda ibi. Ex premissis. Jo. ō fāt.

i ¶ Duorum. Semp duo sufficiūt. vij. qō. ij. ¶. item in crimina libus ¶. vbi numerus. nisi i casibus specialib⁹ Sed in casu vn⁹ sufficit. vt ex̄ de Testis testi. cogen. pue vn⁹ qñ nit. et vbi nulli q̄ sufficit in causa denūciationis. extra de testi. in omni. r in alio q̄ ꝓcesserit. extra de ꝓcu. et infinu. atiōe. r vbi agitur ad im duob⁹ pediēdū negociū. extra de spon. ꝓterea. Item ¶trum recurrum ad ꝓsumptionem faciendā. viij. q. iij. talia. ff. de do-

Lucha rubia gladiatoribus non est dāda.

iiij. pa

ꝓ Monomachia. i. singulare certamē inter duos. monos enim vnum/ mia: chia pugna interpretatur. Archi. hic. j. reg. xvij.

Confessio vni⁹ alteri nocet.

tra lie. di. ordinator. r xxxj. di. sanctis. Et est verū q̄ nō nocet alij ꝓpter ad condēnationem: nocet tñ ꝓpter ad ꝓsumptionem. vt extra de adul. significasti tē.

f ¶ Tanxit. Duo arg. cōtra. C. de adulte. reos. Sed dic q̄ nō agit hic criminaliter: sed ad penitētiā vel ad thori separationē. r g ¶ Alter illorum. Uelut procurator. ipsij. dicit domino. Si si directe agere tur cum sit causa criminalis nō posset vn⁹ alterum constituere ꝓcuratorem. vt ij. q. ix. absens. Nūli velis dicere q̄ in cā criminali vn⁹ socij⁹ auditur r pro se et ꝓ alijs: vt est ar gu. ij. q. v. j. hoc quippe. et extra de dolo r contu. cū dilecti. in ꝓncipio.

h ¶ Jejūo.

b ¶ Quinquennio. Hodie deponitur qui i purgatione deficit. vt extra de symonia. de hoc dic habes quid fieri debeat: cuz volens purgare se nequit.

¶ Quod vero hec q̄ dividit in duas partes. In quarum prima queritur an ad condēnationē alicuⁿ sufficiāt duo legitimi testes: et rñdet q̄ sic. Secūda ibi. Ex premissis. Jo. ō fāt.

i ¶ Duorum. Semp duo sufficiūt. vij. qō. ij. ¶. item in crimina libus ¶. vbi numerus. nisi i casibus specialib⁹ Sed in casu vn⁹ sufficit. vt ex̄ de Testis testi. cogen. pue vn⁹ qñ nit. et vbi nulli q̄ sufficit in causa denūciationis. extra de testi. in omni. r in alio q̄ ꝓcesserit. extra de ꝓcu. et infinu. atiōe. r vbi agitur ad im duob⁹ pediēdū negociū. extra de spon. ꝓterea. Item ¶trum recurrum ad ꝓsumptionem faciendā. viij. q. iij. talia. ff. de do-

Questio.iiij.

¶ Monomachia non recipitur.

¶ Monomachiam[a] ꝓ lege non assumim⁹ quā preceptā fuisse non reperim⁹: quam licet quosdā misse legatus: sicut dauid scrīs r goliā sacra. pdit hystoria: nusq̄ tamē vt pro lege teneat alicubi diuina sanxit auctoritas cum hec r huiusmodi sectantes deū ꝛo lūmodo tentare[b] videantur.

¶ Contra in cō. guarmaciēsi.

¶ Si furta in monasterio fiūt iudicio monachi se expurgēt.

¶ Spe[c] cōtingit vt in monasterijs monachorum furta ꝓpetrētur ideirco statuimus: vt qñ ipsi fratres de talibus expurgare se dicunt missa ab abbate celebrēt: vel ab aliq̄ ex ꝓpūtibus fratrib⁹. r sic expleta missa oēs cōcentur in hec verba. Corpus dñi sit tibi hodie ad probationem.

Item. ¶ Quicunq̄ de adulterio accusatur: probabili iudicio se expurgat.

Interrogatuz est: si duo de adulterio inculpari[d] fuerint: r vn⁹ ꝓfitetur[e] r alter neget q̄d inde agendū sit: Decretū est in sancto cōcilio vt ille qui negauerit: ꝓbabili se iudicio expurget. r q̄ ꝓfessus fuerit: digna penitentia agat.

Itē. ¶ Cum plures de adulterio accusantur: r vnus ceteros purgare voluerit: omnes ret habeantur. si vnus in iudicium ceciderit.

Statuit quoq̄ sancta sy nod⁹ vt si duo[f] de adulterio accusati fuerint: et ambo negauerint: r oīāt sibi cōcedi: vt alter ill⁹ vtrosq̄ iudicio purget diuino si vn⁹ i hoc ceciderit: ābo ret habeant. Item ¶ Ꝓ singulis missa celebrēt q̄ de aliquo crimine acciant:

Si epō/ aut ꝓbr tero alicuod maleficiū imputatū fuerit: ꝓ singulis missam celebrare debēt r cōmunicare r de singulis sibi iputatis innocentē se ondere. Nō si nō fecerit quinquēnio[h] a limin⁹ ecclesie extraneus habeatur.

Illud ꝺo q̄ sixtus r leo in fine sue purgationis addiderūt ex eorū exemplo intelligendū est. Exemplum em̄ sue satisfactiōis noluerit ceteris ꝓscribere legem purgandi.

¶ Questio.iiij.

Quod ꝺo q̄rto loco quere bat: an duorum[i] testimonio episcopus sit condemnandus multorum auctoritatibus pro

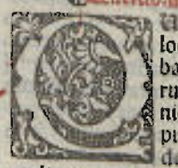

sit ꝓtinditiū. de cōse. dist. iiij. placuit de infantib⁹. et cit: qñ causa denūciationis. extra de testi. in omni. r in alio q̄ ꝓcesserit. extra de ꝓcu. et infinu. atiōe. r vbi agitur ad im duob⁹ pediēdū negociū. extra de spon. ꝓterea. Item ¶trum recurrum ad ꝓsumptionem faciendā. viij. q. iij. talia. ff. de do-

te prele. theopōpus. Itē plures duob⁹ requirunt. ff. nullā. r. c. presul. Tres requirunt in depositiōe pecunie. in aut. de fide instru. ℔. si quis igit. Item qñq̄ requirunt dū cōtract⁹ excedit libzā auri in cuntate. C. si cer. pera. aut. sed hodie. r in codicillis: r in donatione cā mortis similiter. v. vt. C. de donat. causa mor. l. vlti. qñq̄ xv. vt. C. de ꝓcepto. sacro. scri. vniuersos. lib. xij.

Joā. viij. c. Deus xvij. b

a ¶ Et patris. Pater potest esse testis in cā filij in testamēto. vt ff. de testamēns l. q testamento. alibi nō. vt. iij. q. iij. ℔. Itē in crimi nali. hic aūt isti mēriti nō poterant. Uel dic testimoniū meū et ꝑris mei. i. ō patre meo r me dictum. s. testimoniū ꝓphetarū.

Dī ca filij ꝑt testifi cari.

b ¶ Uel triuz. Ut cōprehēdat actorez ꝓ vno teste. extra de testi. in omni. Illa tñ loquit in causa denūciationis. Uel ō dicit triūq̄ qñq̄ ꝑm canones plures q̄ duo requirunt: sed nūq̄ pauciores. vt extra de testi. lz. vñ in testamentis bene requirūt. vij. C. qui testamē. fa. pos. hac ꝓsultissima. nisi in hiis q̄ eccie relinquūtur. vt extra de testamē. cū esset r c. relatum. Joan. Quod dicit Joan. de testamentis non credo verum. vnde intelligo decreta. illaī cū esses. r relatā. i quolibet testamēto lo qui. B.

tij. Lo. xvij. a. Heb. x. c.

c ¶ Tria. ꝺ. distin. xviij. quoniam multa.

d ¶ Excommunicationem. i. damnationem.

¶ Ex premissis. ¶ Decet. ij. pars. qō. in qua probat contrarium eius qd̄ premissum est: et hoc ꝓbat duabus auctō. sed non sunt contra quia loquuntur specialiter de clericis romane ecclesie. Jo. de fan.

e ¶ Resul. Idest cardinalis epūs. Sed nunquid ecclesie romane ꝓtra papā duplicabunt testes? Non: nisi duo sufficiant. r in hoc casu deteriorat ꝓpter ꝓpinquitatem ꝓpter separationē alioz et ideo sine ipa ꝓbatione condēnat. et sic ꝺo. dus est vt dicat. Ita bolus. De hoc dicit q̄ punctum. Item f ¶ Testes. Extra de testib. personas. r. c. sū per eo.

g ¶ Ulliā dānationez epōz. Sed hoc non videt posse stare: qz nullus pōt iudicare clericos romane ecclesie: nisi solus papa. Jhes quia Episcopi episcopū de: ponere non pōt depositum. vt. iij. q. vj. ℔. Respondeo q̄ loquit in eo casu qñ papa committit alijs cām suorum clericorum: ne ipse suspect⁹ habeat vel ne fauore ꝓ eis vel odio contra eos iudicaret. ff. de iurisdi. omniū iudicū. l. pretor.

h ¶ Dānatio nem. j. iij. qō. vj. accusatus. r ca. ℔us.

i ¶ Epoz. j. v. q. iij. quidecim.

k ¶ Falsum. Testes qnq̄ capitula iurabunt testes ꝓtula tez vt dicāt ꝑta iurare tem. vt. iij. q. ix. debēt. hortamur: et q̄ testent ꝓ vtraq̄ parte veritatē. vt. xxij. q. v. non sane. q̄ non admittebant falsitatez: vt hic q̄ nec amore: nec odio nec ꝓpio cōmodo testent: vt extra de testi. quotiens. Itē quinto requirunt q̄ fuerint interrogati: siue non: vt extra de accusationibus. cum dilectus.

Quicq̄ iurabunt testes ꝓtula tez vt dicāt ꝑta iurare tem. vt. iij. q. ix. debēt. hortamur: et q̄ testent ꝓ vtraq̄ parte veritatē. vt. xxij. q. v. non sane. q̄ non admittebant falsitatez: vt hic q̄ nec amore: nec odio nec ꝓpio cōmodo testent: vt extra de testi. quotiens. Itē quinto requirunt q̄ fuerint interrogati: siue non: vt extra de accusationibus. cum dilectus.

batur. sicut enim in euāgelio Joannis legit. aut ꝑs ad tu deos. In lege vestra scriptuz est: qm̄ duoz hominū testimonium verū est. Hic cōsequēter argumentat cōtra eos dicēs. Si duoz hoim testionū verū est: quare testimonium meum et patris[a] mei non accipitis? Itē paulus in epistola ad corinthios. In ore duorum vel triūz stat oīe verbum. Item in epistola ad hebreos. Quis preuaricans legē moysi duobus vel trib⁹ testib⁹ conuict⁹: sine miseratione lapidabitur.

Itē ex cōcilio bracharensi. ij. ¶ Quot testibus quisq̄ clericoum comma debeat.

Placuit vt si ꝺs aliquez clericoz macula formationis ipetit secundū ꝓceptū pauli apli duo vel tria[c] testimonia requirantur ab illo: q̄ si non potuerit datis testimonijs approbare quod dixit: ex cōmunicationem[d] accusati accusator accipiat. Ex premissis itaq̄ colligitur q̄ duorum vel trium testimonio eps conuinci vel damnari pōt. Porro silu⁹ester papa in generali sino do residens econtra dixit.

¶ Quot testibus eps vel pbr vel reliq̄ clerici sunt cōuincēdi

Presul[e] nō damnat: nisi cū. lxxij. testib⁹. pbr autē cardinalis: nisi cum. lxuij. testibus non deponatur. diaconus vero cardinalis vibis rome: nisi cū. xxvj. testibus non condemnabitur. subdiaconus acolitus: exorcista: lector: hostiarius. nō nisi. vij. testib⁹ condēnabitur. Testes[f] aūt et accusatores sine aliqua sint infamia. Itē leo. tij. ¶ Epi nō nisi. lxxij. testib⁹ cōdēnādi sunt.

Ulliā[g] dānationē[h] epiſcoporum vnēz esse censem⁹: nisi aut ante legitimum numerū epōz[i] q̄ fit per duodecim epos: aut certe probata fnia p. lxxij. testes idoneos: q̄ tales sint qui accusare possint

¶ Et prius ad sacra christi ꝛtnor euangelia sacramenta ꝑstent: q̄ michi falsum[k] deprōmant sicut nobis beatus silue ster tradidit et romana sancta videtur tenere ecclesia. ¶ Et si inter eos ꝺs dānandos esse dixerint hoies: fuerit eps qui fuā cām in ꝑsentia romane sedis epi petierit audiri: nullus super illuz diffinitiuā ꝑsumat dare sniam: sed oīno eā audiri decernimus. Sed hoc vel speciali priuilegio de clericis romane ecclesie intelligit: vel ꝓpter improbitatē quorūdam q̄ cū nō sint spectate vite r scīe tie in accusatione ministrouz dei repente prosiliunt. Quoz vero vita adeo laudabilis est: vt in oibus imitanda appeat de quoz assertione nulli dubitatio nasci poterit: coz testimonio duoz vel triuz qlibet iure cōuinci r dānari poterit.

¶ Questio. vi.

Equit[l] serta questio qua querebatur quo remedio

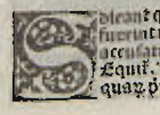

Sdicant quicquid de re ipsa nouerint: siue fuerint interrogati: siue non: vt extra de accusationibus. cum dilectus.

Equit. Dic. q. diuiditur in viij partes. in diuisa quaz ꝑma ꝓbat ꝓ. ij. aū. r. scīoz patrū r

Universidad de Deusto Biblioteca

quādocūq; quis grauatus fuerit poterit appellare ꝛ eius appellatio tenebit. Scd̄a ibi. Cum ergo. Tertia ibi. Qui vero. Quarta ibi. Post datā. Quita ibi. Non solent. Sexta ibi. Notandum. Septima ibi. Si vero. Octaua ibi. Diffinitiua. Joan. de fau.

Appellationis diffinitio.

Licet ap. ¶ Appellationis. Appellatio est prouocatio iniq̄ sententie q̄relā continēs. ff. de minor. p̄fecti. tñ et i his q̄ ex iudiciū agūtur appellat: vt in electiōe. ex̄ de ap. cōstitut⁹. q̄s appellet dicet. j. e. nō solēt. ꝛ hoc i ciuili cā. In criminali aūt quilibet etiaz inuito reo appellat. ff. de ap. non tm̄. ꝛ in cā liberali. vt ff. de libe. cau. l. j. et. ij. Appellat aūt a minori ad maiorē ꝛ gradatim. vt. j. eo. āteriorū. C. de ap. p̄cipim⁹. excepto papa ad quē oibus p̄termissis appellat. vt. j. e. c. iij. iiij. et. v. Et hoc verū est i iudicib⁹ ordiariis. In delegatis aūt distiguit si tota iurisditio est delegata: appellat ad p̄mū delegantē. ex̄ de offi. deleg. sup q̄stionū. §. porro. ff. q̄s ꝛ a q̄ ap. l. j. ſz si nō tota cā: tūc ad delegantē scd̄m. vt. C. q̄ p sua iuris. l. j. ff. quis ꝛ a quo ap. l. fi. ꝛ extra d̄ offi. dele. super questionuz. Judice sedēte p tribunali pōt viua voce appellari: ſz extra iudiciū i libello tm̄ appellabit. vt. j. e. §. iudicib⁹. §. litigatoribus. ff. de ap. a snia. §. vlt. Scd̄m leges appellat tm̄ post diffinitiuā sniam: nisi in casib⁹ notatis. j. e. nō ita. ex̄ de ap. sup eo. ij. Scd̄m canones ꝛ aūt lite ꝯtest. ꝛ post. vt extra de ap. cū sit romana. j. eo. nō ita. lz hoc sit correctū p cōstitutionē nouā. ex̄. e. vt debit⁹. vbi dr̄ q̄ cā appellatōis dz assignari. Itē s̄m canones appellat q̄tiēs superior iudex inuenit. vt. j. e. oēs. s̄m leges bis tm̄. vt. j. e. post scd̄az. Jo. hoc p certo teneas q̄ ante sniam pōt appellari quotiēs pars grauat ꝛ allegat cā. vt extra eo. vt debit⁹. Sed post diffinitiuā sniam tm̄ bis: vt dicūt leges pallegate. nec assignat tūc cā. sed dicit appello ab iqua sentētia. Sentētia tñ in cā m̄rimonij nō trāsit in rē iudicatā. vt extra de sen. ꝛ re iu. lator. ꝛ. c. ꝯsāguinei. B. Item appellat vsq; ad. x. dies ꝯtinuos. vt. j. eo. anteriorū. Appellanti datur annus vel biennū. vt. j. eo. si quis appellat. Tamē iudex pōt moderari tēp⁹ recisius. extra eo. cū sit romana. ꝛ. c. reprehensibilis. Itē appellatione pendēte nichil innouādum est. vt. j. eo. appellatione. nisi appellās suspectus sit vel depopulator. vt. j. e. quotiens. In cā criminali reus custodit vel dabit fideiussorem si est suspectus. ff. de ap. eos. ver. sup his. Judicis officiuz est libellos dimissorios

Appellans a delegato ad quē appellare debet.

causa viciata subleuetur: et si remedium illud sit dandum ei qui causa dilationis vocē appellationis exhibuerit. Causa vero viciata remedio appellationis subleuari poterit.

Unde fabianus papa ait.

¶ Cause viciate remediū appellationis subueniat.

Licet appellatori viciatā causam remedio appellationis[a] subleuare.

¶ Palea.

Appellantem nō debet afflictio vlla aut carceris: aut retentionis iniuriare custodia. Item Anaclet⁹ papa.

¶ De eodem.

Omnis[b] oppressus libere[c] sacerdotū[d] si voluerit appellet iudiciū: et a nullo ꝓhibeatur ſz ab his fulciat et liberetur et audiatur. Si autem difficiles cause: aut maiora negocia orta fuerit: ad maiorem[e] sedem referantur: et si illic facile discerni non potuerint: aut iuste terminari: vbi fuerit summorum congregatio sub metropolitano congregata que per singulos annos fieri solet et debet: iuste et deo placite coram patriarcha[f] aut primate: ecclesiastica negocia: et coram patricio negocia secularia[g] iudicentur in communi[h].

Item Sixtus papa omnibus rectoribus ecclesie scribit dicens.

¶ Quisquis pulsatus fuerit apostolicam sedem appellet.

Si quis vestrū pulsatus fuerit in aliqua aduersitate: licenter hanc sacratā et apostolicam[i] sedem appellet:

dare. j. e. post appellationē. Judex aūt ad quē appellatur: si appellatur a snia s̄m p̄ores allegationes vel infirmabit vel ꝯfirmabit sniam. vt. j. eo. §. diffinitiua. in fi. pōt tñ nouas allegationes audire. C. de ap. eos. §. j. ff. de ap. quesitū. in fi. extra de fide instru. cū Joānes. Quādo autem nō est necesse appellare habes. j. e. §. diffinitiua. Inhibetur aūt appellatio: q̄r a principe nō appellat. ix. qō. iij. cuncta. nec a p̄fecto pretorio. C. de offi. prefec. p̄to. l. j. nec a senatu. vt. ff. a q̄bus ap. nō lz. l. j. nec ab arbitro. C. d̄ arbi. l. j. nec appellat officiatus. j. eo. §. diffinitiua. ꝓsi. nulli. Itē ꝓpter sceleris magnitudinē nō appellat. C. q̄rū ap. nō re. l. ij. et ex̄ de ap. cū sit romana. Itē in momētanea possessione. vt. j. eo. §. diffinitiua. ꝓsi. de possessiōe. s̄m leges ſz p canones sic. extra de testi. significauerunt. ꝛ de testi. spo. cum ad sedē. Item in re que nō capit dilationem. ff. de ap. re. l. vlti. ꝛ extra de rapto. in litteris. Arg. ꝯtra de ap. qua fronte. in fine. Item a sentētia maioris partis capituli. extra de his que fiūt a maio. parte ca. c. j. Item ꝯtumax nō appellat. vt. xxiij. q. iij. de illicita. j. eo. sunt quoꝝ. C d̄ iudi. properandā. §. sinaūt. Item ab executore non appellatur. j. eo. §. diffinitiua. ver. ab executore.

Appellatio in multis casib⁹ non admittit.

b Omnis. Pone casuz q̄ appellatur a subdito ep̄i ad ep̄m. deinde ad metropolitanum. deinde ad concilium metropolitani.

c ¶ Libere. i. siue ante sententiam siue post.

d ¶ Sacerdotum. ergo a sc̄lari iudice ad papā pōt appellari: qd̄ verū est vacante imperio. vt extra de fo. compe. licet. aliis non. extra de ap. si duobus.

e ¶ Ad maiorē. ē. xviij. dist. multis. §. j.

f ¶ Coram p̄riarcha. q̄ dignitas ē. vt. xcix. di. pulcie.

g ¶ Secularia. s. cū ambo sint clerici: q̄ plati nō debent tractare secularia iudicia. xj. qō. j. te quidē. Vel dic q̄ cū laic⁹ iudex nō vult facere iusticiā: tūc appellatur ad clericū vt ipsuz corrigat. ꝛ si noluerit facere iusticiā pōt ipsum excōicare. vt. xxiij. q. v. administratores. Vel dic q̄ cum iudex secularis suspect⁹ est: pōt audiri iudex ecclesiastic⁹. vt in aut. vt diffe. iudi. §. si vero. col. ix. vel etiā si decesserit: vt ibi dicit. Vel si habeatur quereia ꝯtra ipsum. vt in ea. col. §. vlti. sic extra de fo. compe. ex transmissa. ꝛ extra. eo. licet.

Appellat a iudice seculari ad ecclesiasticum

h ¶ In communi. i. publice.

i Si q̄s vestrū. ¶ Apostolicā. ex his ca. patz q̄ ad papam aliis p̄termissis appellatur: sed in aliis

omisso medio.

sec⁹ est. vt. j. e. decreto. ꝛ. q. vij. metropolitanū. ꝛ. ix. q. iij. ꝯquestus. ꝛ. xvij. dist. multis. ꝛ. xviij. di. de ꝯsiliis. Cū ergo hoc sit priuilegiū pape: ergo ad legatum nō appellat omisso ep̄o. vt. xj. q. j. puenit. Sed ꝯ de offic. leg. cū nō ignoretis. sed dicas q̄ ille nō fuit tm̄ legat⁹ sed metropolitanus. Et si ille legatus non habuisset illud priuilegiuz: inutile fuisset officiū legatiōis: sed ille q̄ simplex legat⁹ est nō hz illud priuilegiuz: nisi ei specialiter sit datū. Jo. Quicq̄d dicat Jo. omnib⁹ p̄termissis currit ad legatum: vt dicit illa decreta. ꝛ qd̄ facit legat⁹ papa facere videtur. xciij. dist. c. j. vt ff. d̄ admi. tuto. ita autē. §. gessisse. B.

Appellare tertio non lz.

Omnes episcopi qui. a ¶ Quotiēs. Dū tamē nō vltra scd̄az vicem ne lites in infinitū extēdant. nō enim licet tertio appellari super eodē ca. vt. j. eo. si quis. sic exponitur hec dictio quotiēs. ff. de lega. iij. fideicommissis. §. si quis decē. ff. d̄ edē. veluti. in fine. sic quotiēs habes extra de elec. querelā s̄m. h. exponitur quotiēs: siue ante litem contestatā siue post. Alij dicūt q̄ lz etiam ter appellari s̄m canones. vt. j. xxxi. q. ij. lothari⁹. s. e. ois. sed. M. dicit q̄ licet a grauamine q̄ncūq; appellari. ſz bis post sniam tantū. ꝛ exponit quotiēs: id est in omni grauamine. ſz non nisi bis a snia. vt. j. eo. si q̄s in quacūq;. ꝛ extra de appella. directe. G. dicit q̄ in illo ca. ois. tertio fuit relatū: ꝛ hoc non fuit per appellationem sed per consultationem. vt. ē. dist. xviij. c. j. ꝛ extra. e. sua nobis.

b Ad romanā. ¶ Qui voluerint ergo frustratoria admittit. vt extra. e. ꝯsuluit. ergo audiēd⁹ est q̄ cā dilatiōis appellat. vt extra de ap. cū sit romana. ꝛ. c. psonas: ſz ꝯ ius eū punit. vt. C. de ap. a cōsulibus. ꝛ. C. quoꝝ ap. nō reci. ab executore. in fi. vbi i. l. libris auri punit frustratorie appellās. ergo ius non dz cā admittē. vt. xxiij. q. iiij. q̄ peccat. imo nō dz p eā negociū ipedire. ex̄. e. pastoralis. Rñ. dubia frustratoria ē admittēda: sicut occult⁹ pctōr ad eucharistiā. de ꝯse. dist. ij. nō ꝓhibeat. Hodie aūt ipso iure est inhibita appellatio ante sniam: nisi euidens cā ꝓponat. que si ꝓbata esset debeat appellatio legitima reputari. vt extra eodē. vt debit⁹. Sed cū hodie ipso iure

et ad eā quasi ad caput suffragiū habeat: ne innocens damnet: aut ecclesia sua detrimentum patiatur. Item Grego.

¶ Ep̄i grauiorib⁹ causis pulsati ap̄licā sedem appellent.

Omnes episcopi qui i aliquibus pulsantur vel criminātur grauioribus causis: quotiens[a] necesse fuerit: libere apostolicam sedem appellent: atq; ad eam quasi ad matrem confugiant.

Item marcellus papa.

¶ Ab omnib⁹ appelletur ad romanam ecclesiam.

Ad romanam ecclesiaz omnes episcopi qui voluerint[b] vel q̄bus necesse fuerit quasi ad caput suum confugere: eamq; appellare debent vt inde accipiant tuitionē atq; cōsecrationem[c]. Quod omnibus minime conuenit denegari ep̄is: sed absq; vlla custodia[d]: aut excōicatione[e] aut expoliatione vel damnatione libere ire concedatur.

Item victor episcopus.

¶ Quia ꝓprio metropolitano se grauari putauerit: maiorem sedem appellet.

Si quis putauerit se a ꝓprio metropolitāo grauari: apud patriarcham vel[f] primatem dioceseos: aut penes vl̄is ap̄lice ecclesie iudicetur sedem. Item zepherinus vrbis rome ep̄us.

¶ Ad romanā eccl̄iam quasi ad matrē appellet ab oibus.

Ad romanā eccl̄iam ab oibus (maxime tamen ab oppressis) est appellādū et cōcurrēdū quasi ad matrē[g] vt eius vberib⁹ nutriātur auc̄te defendant: a suis oppressionibus releuent. Qr non pōt nec dz mater obliuisci filiū suum.

Item Julius papa.

¶ Quotiens aliq̄s appellauerit audiētia sibi non deneget.

Placuit vt a q̄buscunq; ecclesiasticis iudicibus ad alios iudices ecclesiasticos vbi est maior[h] auctoritas prouocatum fuerit audientia nō negetur. Item.

sit inhibita appellatio: q̄d ꝓdest scribere remota appellatione? Rñ. si appellatio remouet in litteris tūc intelligit remota etiā post sniaz. alias etiā rōnes assignaui sup illa ꝯstitutione vt debitus. sed si nō apponitur in lr̄is tm̄ ante sniam est remota. Joā. Ego credo q̄ nichil prodest remotio appellationis: nisi ad remouēdum frustratoriā appellationē: vt dicit decre. expresse de appellationibus ex pte. B. Hoc scias q̄ nisi iudici euidēter pateat appellationē tenere: nū ꝯ deferat ei. vñ si non credit tenere appellationem nō deferat ipsi: lz superior possit retractare q̄d factuz est. vt ex̄. e. pastoralis. Sed pone q̄ iudex dubitat d̄ appellatōe: aut defert tali appellatiōi aut nō si defert mentit ergo cōstitutio ꝛ decreta. Nam constitutio dicit q̄ nisi talis causa sit ꝓposita: q̄ si foret ꝓbata legitima esset appellatio non est deferēdū appellationi. Itē decre. pastoralis / dicit q̄ i solis illis casibus deferēdū est appellatiōi vbi a iure indulgetur exp̄sse q̄ possit appellari. Si dubitatur de appellatione: ergo non dz cognoscere de causa cū dubitet an sit iudex. vt. xj. q. iij. graue. Ad hoc dico q̄ si iudex dubitat de causa appellatiōis summatim pōt inquirere de causa: vel seorsum extra formā iudicij inq̄rēdo de causa. Et si videt causa ꝓbabilis ꝛ p̄terea talis q̄ ea ꝓbata legitima iudicaret: defert ei. vnde nō sufficit appellāti ꝓponere talē causam que si ꝓbata esset debeat appellatio legitima iudicari: sed etiā requiritur q̄ sit probabilis: ꝛ q̄ iudici iusta videatur.

c ¶ Consecrationem. Si metropolitanus distulerit. viij. q. iij. artaldus.

d ¶ Custodia. q̄ appellat nec cogit dare cautionez de ꝓsequenda appellatione: nec custodiri dz: nisi sit cā criminalis ꝛ suspect⁹ sit. vt. C. d̄ ap. eos. §. sup his.

e ¶ Excōicatione. Pro aliis tñ bñ pōt excōicari. vt extra de appel. ad hoc. ꝛ. c. ꝓposuit.

f Si quis putauerit. ¶ Vel pro id est.

g Ad romanā eccl̄iā. ¶ Matrē. Nec p̄sumit esse mr̄ nisi diligat filiū. vt extra de p̄sum. afferre.

h Placuit. ¶ Maior. ff. de appel. l. j. §. si quis. j. e. anteriorum.

Hāc ētiā
ē. dī. iij. ē. q. 1
ē. dī. iij. ē. q. porro. dult. xvij. hunc sedi.

a Ideo huic sancte sedi. ¶ Concilijs. Ergo patet q̄ legatus non potest facere concilū. ꝛ vt dixi.

b Ac restitutionib⁹. Ar. hic q̄ solus papa pōt restituere clericū depositū. de pen. di. vj. q̄ vult. i fi. ꝛ. ff

¶ Iniuste damnati et restitutionem ꝛ oppressi auxiliū a romana ecclia debent habere.

IDeo huic sctē sedi prefata priuilegia specialiter sunt concessa: tam de congregādis conciliis[a] ꝛ iudicijs: ac restitutionibus[b] episcoporum q̄ et de summis ecclesiarum negocijs: vt ab ea omnes oppressi auxiliū ꝛ iniuste damnati restitutionem sumant et talia ab impijs non presumantur absq; vltione nec exercentur absq; sua damnatione.

Quis ergo[c] zepherinus dicat ab oibus esse appellandū maxime tamen ab oppīs. ꝛ marcellus scribat. Episcopi qui voluerint vel quibus necesse fuerit appellare debent: patet q̄ accusato siue grauetur siue non: vor appellatiōis nō est deneganda. Quidā tamē ita distinguunt: vt volētes ad cōsecrādos necessitatē patientes ad oppressos referantur: vt sit sensus, omnes qui voluerint a romana ecclesia consecrationem accipe: ꝛ ab aliquibus impediuntur eam debent appellare quibuscunq; in suis oppressionibus necesse fuerit ad eā confugere: similiter vocem appellatiōis exhibeant: vt isti tuitionē: ꝛ illi consecrationē ab ea recipiant. Similiter et illud zepherini distinguitur: ab oībus est appellandū ad romanā ecclesiam: intelligendum est qui ab ea consecrationem voluerint accipere: vel qui a prelatis suis aliquam iniuriam passi fuerint.

Maxime tñ ab oppressis: ſm primā interp̄tationē oppressi intelliguntˢ aliqua iniuria affecti: iuxta secūdam vero oppressi dicuntur a iudice iniuste condemnati secundū hanc distinctionē q̄ in aliquib⁹ negocijs nō ad reuelandū: sed ad differendum vocem appellationis exhibuerint: appellandi auctoritatem non habent.

Sed cum Gregorius scribat oibus per diuersas pūncias.

¶ De causa appellationis cognoscere non licet: nisi ei ad quem appellatur.

DEcreto nostro vestraz rogantes charitatem mādamus: vt si aliquis (quod non optamus) suorum emulorum[a] aldricum cenomanēsis ecclesie episcopum accusare dānabiliter tentauerit: liceat illi post auditionē[e] primatum diocesēos: (si necesse fuerit) nos appellare: ꝛ nostra auctoritate: aut ātē nos aut ante legatos[f] nostros ex latere missos iuxta patruz decreta suas exercere atq; diffinire actiones[g]. nulluſq; illum ante hoc iudicet aut iudicare presumat sed si quid (quod ablit) graue intolerandūq; ei obiectū fuerit: nſra erit expectanda censura: vt nichil prius de eo qui ad sinū sancte ecclie romane confugit ꝛ ei⁹ implorat auxilium: decernat̄ q̄s ab eiusdem ecclesie auctoritate fuerit p̄ceptus que vices suas ita alijs impartiuit ecclesijs: vt i partem sint vocate sollicitudinis: non in plenitudinem potestatis. Si aūt (q̄d non arbitramur) a q̄busq; secus presumptum fuerit: ab officio cleri suba motus[h] auctoritatis aplice re⁹ ab oībus iudicet: ne lupi qui sub specie ouium subintrauerunt: bestialis seuitia quosdā audeant lacerare: ꝛ q̄s sibi fieri nolunt alijs inferri presumant.

Item cum ipius papa dicat.

aQui se scit. ¶ Qui se scit. ꝛc. iij. questione. vj. ſmus ꝛc.

bFigura ¶ Contumatim. i. iterum ꝛ iterum.

c ¶ Et carceratu. Q̄d pōt fieri i cā criminis. si condēnatus appellas elt inspect⁹. nec potest deri ꝛ ideūssorem. vt. C. de ap. eos.

d ¶ honore. vt sicut de facto fuit depositꝰ: sic de facto restituat vt ex ō appl. ad hec. sicut ꝛ. c. ad p̄sentiā ē. q. j. primates.

eQui scit. ¶ Ita facit hoc. c. ad primū: qui sicut epūs vel alius p̄latus eccle vult deferri appellationib⁹ ad ipm facti: sic ꝛ ipse tenetur deferre appellationib⁹ facti ad sedem apostolicā. ꝛ est simile bonus C. de offi. pfec. vr. l. j. vbi dicitur q̄ est societas muneris q̄ magistratꝰ gradum superioris agno scat.

f ¶ Exegerit. Si. tertij q̄. vj. c. j. ꝛ. ij. ꝛ lxxiij. dist. quoūdam ꝛ di. ix. neq; i fi. ff. ō adul. si vxor. ſ. uider. Jo.

g ¶ Condēnabitur. Si appellatio alicui⁹ fuerit pronunciata frustratoria tūc si p̄tor iudex a q̄ est appellatuz non admittit appellationē in criminali negocio: lite p̄dita notatus accedat. C. de appel. ꝛ p̄fulibus. Sed si p̄tor iudex admisit appellationem p arbitrio iudicis punitur vt. C. eo. ti. i. eos argēti. C. quo. appel. nō reci. ab eccis. Si si in ciuili negocio per calūniam appellat/ punit i. l. libus fotē. in fi. Si sine calūnia: non punitur nisi in expensis. argumentum optimi. ff. de leg. ij. q̄ solidū. ſ. etiaz. alioqn quilibet metus expensarū relinqueret ius suum in defensum. vt. ff. de pet. here. illō. cūe autem p̄sumitur non fieri calūniose cū iuratum est de calūnia. vt. j. q. vij. sāpe cim⁹. sed hoc nō credo: imo semp in causa appellationis condemno victū: vt. j. e. omnino. ꝛ in contr. nouā inno. de ap. vt debic⁹. ꝛ. ff. de appel. negociorum. in pri cī. ē. ē. q̄stio. j. Mat. in primis. Joā. xj. d.

hSubmotus. Ecce pena illius qui nō defert appellatiōi ſm leges punit in. xxx. pōdo auri. C. d appella. quoniam.

Judicia appellantiū ab eis sunt audienda ad q̄s appellat

QUi se scitᵃ aliis esse prelatū: ipa nāq; ecclesia que prima est: ꝛ a reliq̄s ecclesijs vices suas credidit largiēdas: vt in partem sint vocate sollicitudinis nō in plenitudinē potestatis: vnde olim appellātum apostolicam sedē episcoporum iudicia ꝛ cūcta maiorum negocia causarū eidē sedi reseruata esse liquet. Presertim cū in his oibus ei⁹ semper sit expectādum consultū cuius tramiti si q̄s obuiare tētauerit: sacerdotū cās nō sine honoris sui periculo se apud eandem sedē nouerit redditurum. Item cū Nico. papa in remelesem archiepiscopum inueharetur: qui Rotardum epm appellantem ap. se. damnare ausus est ita dicens.

¶ De remensi archiepiscopo qui appellantem romanam sedem iudicare ausus est.

AGuta sapientia tua (vtinā i bono: accepto fomite iudicij) materiā depositionis aduersus rotardum assumpsit ꝛ ab itinere apo. se. remouit ꝛ continuatim[b] apo. sedem appellātem damnauit: ꝛ carcerali[c] custodie mancipauit: ꝛ. j. Priuilegia tamē apostolice sedis vos obliuioni tradere nullo modo debuisseris: quibus venerādi canones: iudicia tot⁹ ecclie ad hāc deferri iubēt ꝛ infra. hoc q̄ppe nos in rotardo idcirco noueritis operatos: vt priuilegia sedis apostolice: q̄ male a vobis violata esse videbātur: auctoritate apostolica et canōica patrū deliberatione: pristino rādem ingenio ꝛ proprio decori[d] reddatur honore. Item Leo papa.

¶ Quisq; obedientiam in maiorib⁹ exhibeat: quam ab inferioribus desiderat.

QUi scit[e] se quibusdā pre positum non moleste ferat aliquē sibi esse p̄latum: sed obedientiam quam exegerit[f] etiā ipse dependat. ꝛ sicut non vult grauis onerꝰ sarcinas ferre. ita non audeat alijs iportabile pōdus iponere. Discipuli eiꝰ sum⁹ ꝰ humilis ꝛ mitis magistri dicētis. Discite a me: q̄ mitis sum ꝛ humilis corde.

Patet ergo q̄ nulli appellanti sunt inducte denegāde. Ceterum si causa frustratoria dilationis appellauerit: a iudice ad quem prouocatum fuerit condemnabitur[g]. ¶ emp⁹ vero appellatiōis est ante datam vel post datam sententiā

¶ Quotiens essi quis se grauari senserit libere potest appellare. ¶ unde Sixtus papa ait.

¶ Qui grauat a p̄tore metropolitano primates aut vniuersalem ecclesie sedem appelle.

SI q̄s putauerit se a p̄tore metropolitāo grauari: apō primates diocēseos aut penes vlīs aplice ecclesie papā iudicē. ¶ De eodem.

QUotiens epūs se a suis cō prouincialib⁹ vel a metropolitano putauerint[h] p̄grauari aut eos suspectos habuerint: mox romanā appellēt i se dē: atq; eis libere ire liceat. et dū ꝑdictā romanā ecclīaz appellatione vel etiā p recusationem vt hic. ꝛ cē eodē postremo. et. ē. ea. pri. ꝛ extra. vt lite non cōtest. accedens. ꝛ quicq̄d fi. post recusationem aque cassatur: sicut fierer post

Appellans p calūniā: ad quid punit.

Judex suspectus quid deferat

appellationē. vt eē de eo q̄ mit. in pos. cū sicut. I fi. Refert tñ cū ōr recusō iudicē vt suspectū. quo casu loquitur decre. eē de ap. scō reḡris. vel si sic dicat. habeo iudicē suspectū q̄ casu non cogit coā arbitro ꝓbare cām suspitionis: q; pōt iudicē declinare q̄ appellatio nē vt dictū est.

a ¶ Audiri. No. nichil interesse vtrūz dicat q̄s q̄ velit cām suā audiri a papa vl̄ exp̄sse ad ipm appellauerit: sicut nec refert an appellet q̄s ḟctō vel ꝙbo. extra. e. ca. dilecti. in decisa.

b ¶ Excōicare pōt tñ de facto ad cautelā petere absolutionē. vt eē. e. ad pñtiā si vero appellatio nō tenet tūc pōt talis excōicari post appellationē. ar. eē. e. questiom. Jo.

Appellare añ sniam vtrum liceat.

Q Onsta. fr̄ leges ãte diffinitiā sentē tia nō appellat vt. C. de iudi. ap tissim. r. J. eo. nō solent. tñ clerie? ante diffinitiā sniam appellat: vt. C. ō epis. audiē. l. ij. r. cū acto rū vel ꝓnunciatiōis editio negaī. C. vt lit. pē. l. ij. r cū ab iniuria appellaī. vt. ff. de mino. ait p̄tor. H. pmittit Idē dico vbi appellaī a grauamine manifesto. vt. C. de ap. si q̄s ꝓuocationē. Idē vbicūq; iudex aliq̄d facit ℈ legē negādo dilationē vel q̄d simile. vt. J. e. nō solet. hodie aūt ſm ius canonicū non appellatur ante sniam: nisi euidēs fuerit cā grauaminis: vt in consti. Inno. vt debit⁹. r sic videt idē iuris ſm canones: qō fatſum est: vt dicūt doctores legū. r J. e. non solent.

b ¶ Non lz. Alis est rō negocioꝝ ecclīasticoꝝ: alia sec̄ꝝ. vt. J. de ꝑse. di. iij. celebrauitē. x. di. leges. xxxiij. q. ij. admonere. ar. ℈. xj. q. j. q̄cūq; litē. fz hoc nō tenet. vt eē de foro ꝑpe. ꝓpositi. Quidā tñ dicūt q̄ vbicūq; tam ſm leges q̄ ſm canones pōt fieri appellatio a manifesto grauamine. Alij dicunt q̄ añ sniam secundū leges nō appellaī: mīst in casib⁹ in iure expressis.

c ¶ Dicta cā. i. assignata cā appellationis: fz nō opz ꝓbari fz coā iudice ad quē appellaī. vt. C. de ap. eos. r. J. e. q. in fi. nisi in casu. C. de pct. impa. aut. q̄ supplicatio. r extra de his q̄ fi. a ma. par. ca. cū in cūctis. nec p̄t⁹ ē audiēd⁹ appellās a iudice ad quē appellauit q̄ ꝑtet tm appellasse ad aliū q̄amie. Alij ei remittend⁹ ē ad eū a q̄ appellauit. vt eē de ap. cū i eccl̄ia. Uf ℈ q̄ vlubet tenet assignare cām appellādi: vt hic. r eē de ap. ꝓsitur⁹. r. ff. de ap. appellān. sicut in suspecto iudice cā est assignāda: lz alibi ꝓbāda sit. ℈ q̄ nō sit assignāda ꝓbatur: q; frustratoria appellatio ſm hec iura est admittēda. Itē nō vt eē necessariū q̄ alleget cā: q; pōt ab ea recedi. ff. eo. scio. q̄strū. in fi. Itē q̄ nō sit necesse cām assignare ꝓbat. extra vt lit. non cō test. accedēs. Et dicit lex q̄ cū coram iudice appellat sufficit dicere appello. vt. ff. de ap. scio. Dicas ergo q̄ semp appellans tenet assignare cām. vt eē. eo. vt debit⁹. tñ si cām nō assignat r postea ℈ iudicē appellatiōis ꝓbat iustā fuisse cām appellandi dā cassabitur q̄s factū est. vt eē vt lit. nō ꝓte. accedēs. Et ita pot iudex dū facit nō deferēdo appellationi: cū cā appellatiōis nō sit exp̄ssa. Secund⁹ sit⁹ dā excusat q̄s cū sit cā subfuit appellandi. Alij exponūt dicta ca. lite nō cōte. q; añ litē ꝓte. nō est appellandū. vt eē de ap. reꝑhēsibilis: nisi sit aptum gravamen. vt extra e. ꝓsuluit. r. c. cū sit romana. Jo. Hodie añ sniam q̄ vult iudicē recusare semp ꝓ se velle eē ꝓbare coā arbitris si iudex petit: alioq̄n ei⁹ appellatio non valet. vt extra de ap. inſpositis. Si ꝙo nō recuset iudicē: sed aliā cām ꝓponat: allegat ra lē quā ꝓbata sit legitima: r eā coram iudice offerat se ꝓbaturum si iudex petit. B.

¶ Quo ꝙo. Hoc est. iij. ꝑs. q. i qua ℣. q̄ ꝓtumaces sunt punīdi ſm maiꝝ r mūꝝ: tñ grauar⁹ poterit appellare. r hoc ꝓbat. p tres auct. scr̄ōꝝ patrū. Jo. de san.

Delegati inferiō suas sniās exequi nō pñt.

Q Uisq̄s. Istud ca. intelligūt quidā de delegatis iudicib⁹: quoꝝ sniam eꝙ loci tenet mandare executioni. vt extra de offi. deleg. significasti. Alij intelligunt de iudicib⁹ datis ab ipo eꝙ qui suā sniam non possunt mandare executioni: q; tantum delegata a ꝓncipe pñt mādare suas sniās executioni. ff. de re iudi. a diuo. fz hoc non est verū: q; sūb delegati hoc pñt. vt extra de offi. deleg. ex litteris. r extra de sen. r re iudi. cū bertholdus. Jo. Fere oēs dicūt q̄ subdelegatus non potest sniam mādare executioni p legem. ff. de re iudi. a diuo. r si excōicare possit vt extra de offi. delega. ex litteris. q; iubere/ cauere/ r in possessionem mittere/ magis est imperiū q̄ iurisdictiōis. vt. ff. de iurisdi. om. iudi. iubere. B.

g ¶ Probatum. Ergo qui dicit aliquem contumacem hoc ꝓbabit sicut qui dolū obiecit. Et arg. ℈. q. j. c. j. r. cā. neimo. extra de resti. spo. audita. Argu. ℨ. ff. de re iudi. contumacia. r. lxv. distin. ca. vl.

d Dicat etiā in criminalib⁹. Imo potius in criminalibꝰ q̄s in ciuili. vt ff. ō appellā. nō tantū. r. J. e. non solēt. r ℈. est aūt quando. ver. nullus.

S Iquis.

¶ post datam. hec est. iij. ꝑs q̄stiōis in qua quer̄itur infra q̄ rēpus sit appellādū. r dicas q̄ infra. x. dies ℈. e. anteriorum. Probat tñ magister in. ll. theodosianis q̄ infra triduū sit appellandum, ℈ ille leges sūt correcte per predictam legē anteriorez. Joan. de san.

iij. ꝑs.

b ¶ Infra q̄nq̄ dies. Olim statuti fuerūt duo dies: theodos⁹ dedit quinq: deinde iustinian⁹ decē. vt J. e. anteriorum.

c ¶ Uñ i theodosianis legib⁹ Qui has leges allegat falsari⁹ est. vt. C. de pe. tur. enu. l. ij. ℈. hec omnia. r C. de no. co. confir. in fi.

d ¶ Quo ter. Ut semp. ex. inlaria ꝑ die com putēt: ℣ vt. ff. si quis can. l. j. r si quid supererit. hoc etiam ꝑ die computet. vt. ff. de verb. sig. l. iij.

?Adde de hoc not. eē ō elect. cū iter vniuersas. r ō resc̄p. nōnulli. i glo. nunq̄d aē.

e ¶ Intra. v. Hodie. xxx. vt J. e. questione in fine. ℈. penul.

f ¶ Statuta. Sic et hic hodie non tenet. vt. C. e. quoniam.

Dicat etiā in criminalibus causis appellare nec vox appellatiōis denegeī ei quē supplicio sniа destinauerit. Q. ō añ idem affirmat.

¶ Ante datam sententiam licet alicui appellare.

S J q̄s iudicem aduersuz sibi senserit: vocem appellatiōis exhibeat. Q ost data tam vero sniam qui appellare voluerit infra quinq̄ dies⁹ appellet: r infra eosdem a quo ꝓuocauit lras dimissorias accipiat r infra eosdem ad quē appellauit iter arripiat. Unde in theodosianis legib⁹ sic statutum inuenitur.

¶ Post latam sniam infra q̄s rēpus q̄s appellare debeat.

Propter superfluam appellatoꝝ licētiam: ne in retractandis vel reuocandis sentētijs liberū hſe arbitrium videanī: et rpa appellationis r pene cōstitute sunt vt q̄cūq; apud iudicē qui cām eius audiuit appellare et ad alium iudicem ꝓuocare voluerit infra quinq̄ dies appellet. et in his ipsis quinq̄ dieb⁹ ad iudicē ad quē ꝓuocauerit sine aliq̄ dissimulatiōe peruenīat: r ipse dies i quo accepit lras in his quinq̄ diebus spāliter cōputetur. ℨ si longius iter sit. exceptis quinq̄ diebus spaciū diez quo iter⁹ agi possit computetur.

Habita dinumeratione. xx. miluz diurnoz per singulos dies cōputet. I tē.

¶ A quo appellatur ad quem appellatum fuerit: dimissorie litterē dirigantur.

A Eo quo appellatum est ad eū qui de appellatione cognitur⁹ est dimissorie litterē dirigant: que vulgo apli appellantur: quaz postulatio et acceptio intra⁹ quinq̄ dies ex officio fīnienda est.

I sta tam superius sub titulo de cautionib⁹ et pens appellatiōum interpretata sunt: qui intra statura⁹ tempora dimissorias non postulauerint vel acceperint vel reddiderit: prescriptione ab agendo submoueantur: r penam appellationis ferre cogantur. I dem.

¶ De his qui causa diuantiōs appellant.

Q Uicūq; nō cōfidentia iuste cause: sed cā differēdē more ne contra eum sniа proferatur appellauerit: vel si de facto suo confessus ne abjiciatur appellare voluerit: huiusmodi appellationes non recipiantur. I tem.

¶ Cū possessor appellat dum euentus cause dubius est: possessionis fructus sequestrent.

Q Uotiens post auditam causas iudicē possessor appellat: fructus possessionis de qua agit. dū sequende quidē cui eorum debeāt. merito sequestrant⁹. Nam si petitor appellauerit hoc ab eo postulari non pōt: q; non pōt seq̄strari quod nō habet. si ꝓpter p̄dia vrbana vel mancipia vel iumenta appellatur: possessiones eoꝝ vel mercedes vel vectura etiam si de nauis naulo agatur deponi solēt. I dem.

¶ Iniuste appellans omnino puniendus est.

O Mnino puniendus est quotiēs inusta appellatio ꝓnunciaī: sumptus⁹ quos dum sequeretur aduersarius impendit: reddere cogaī non simplos sed quadruplos⁸.

Dimissis auctoritatibus infra. v. dies post datam sniam cuiq̄ appellare ꝓmittit. Ad postea iustinian⁹ in cōstitutionibus suis corrigens infra. x. dies appellatiōis remedium cuiq̄ dandū decreuit dicens.

Imperator iusti. augustus.

¶ Infra decē dies renouatz appellatiōs concedit.

Ulterioꝝ legum acer-

Q Uicūq;. Cōdobtinet i cinit: vt cōfessus nō audiatur appellās: in criminali aliud vt. J. e. sunt quorū. ℈ nisi alia ꝓ Combatio iudicē instruat. ff. ō q̄st. cū glo. li. ℈ dimus. Jo. et ibi

Uotiens post audi tam causam.

¶ Seqstrā tur. hoc non tenet hodie. vt. J. iussus. xvi. q. iij. volu ff. ō appellationes pēdente. r extra ō seque. ad hec. vt tener i casu q̄ est. ff. de appel. i perato res. sal; q̄ nō possessor dū spiat fructꝰ. vt ibi ō. hoc expresse ptz de sequest. c. pe. et ff. Uel dic q̄ appellat ab executore q̄ tūc sequestrātur fructus: sed nō res ipsa. vt. C. quoꝝ appel. non recī. ab executore.

bar. C. cor. l. ij. et ibi reci. et credi tor. ℨ. ff. ō appel.

O Mnino.

¶ Sumptus. Scōm canones punit in tuplū expēsis vel hic. et ex. eo. reꝑhēsibilis. ſm leges punit i ciuili cā i. l. libris argēti. C. quoꝝ appel. nō recī. ad executore. i criminali in famis est r litez pdit. vt. C. ō ap. a procōsulibus. k ¶ Quadruplos. Hodie simplos. vt. C. ō fru. r lit. expē. nō ig rat. r. l. termino vel forte duplos. vt. iij q. iij libellū. dic. vt eē de dolo ſm em.

Appel lāris in nones punīt

l Ulterioꝝ Iis autē, de ap. et intra q̄ tpa debeat appellari. coll. iij. in principio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Uersi. Sed nunquid ille dies in quo appellatur computabit inter illos decem dies? qō videt: qr dies illa in qua pmissio aliqua fit cōputat cū illo tpe nisi excipiat. vt.ff.si qs cau.l.j. Simil' dies in quo fit diuortiū computat inter .lx. dies q̄ dātur accusatori a tpe diuortij. vt.ff. Si adul. pater. §.j. Item licet dicat intra. x. dies tñ decim⁹ dies cōprehendit intra illud tēpus. vt ff. de successorio edic. l.j.§. quod dicimus. z.ff. de verb.sig. si quis sic dixerit. Imo idē videret si diceret ante decez dies q̄ adhuc in decimo die posset appellare vt ff. de verbo.obl. enim qui. et.l.cū qs.§.d ita. et facit ad hoc. Ē. eo. ppter. Añ. q̄ si dies cō putat i decem dio qō dat ad appellandū.

Appellatiōis tps an cōtinuum.

b ¶ A recitatione. Nūquid hoc tēpus vtile est: sicut fuit tēpus dilatis? qō videt. alit' ei' videt diminuum beneficiū antiq̄ turis: maxie cuz lex nova nichil exprimat. de hoc ḡ veteri iuri ibā dū est. C. de appella. pcipimus in fi. z qō nō mutat quare stare phibetur. vt. C. de rescis. lācim⁹. quare ergo dic hic a recitatiōe sententie cū ſm l. antiquā a tempore sententie cō putant hic decem dies. vt.j.e.§. biduum. Dic ergo q̄ ētum ad sui inutiū vtile est: sed cōtinuū ētum ad sui ꝓgressum: qr tēpus hoc cōputabit a tempore scientie vt. C. quō z quādo iudex. ab eodē. et. ff. de edil. edict. cū ser. z.j.c. biduū. Cū eiū illi dies decē dētur ad deliberādum an velint stare sentētie vel nō qualiter posset ignorans deliberare. Currit ergo hoc tēpus a tēpore scientie et etiā a tpe quo pōt agere. j.e.§. biduū. et.§. aduersus. extra de ap. ex ratione. ꝟ. tamē dicit hoc tempus esse continuum: sed postea dicit restitui dum eum qui agere non potuit.

c ¶ Lis. extra. e. ex ratione.

d ¶ Uicium est. Argu. quod per me non stat michi nō est imputandū. xiij. di. ephesijs. C. de condi. insert. l. vlti.

e ¶ Sed si dd. Unde sic nō pōt termin⁹ prefigi vt die tali sit appellās reuersus vt ēt de ap. ex ſsimatione.

f ¶ Imperator. Idē si alius iudex impediat ad quē appellatur. in auten. vt spōsa. iar.§. hoc ḡ colla. ix. hoc verū est in cā appellatiōis. i pncipali eñ causa sec⁹ est: quia ibi perit iis triēnio C. de iudi. pperā dū. Item quod dixi est verum si ipse appellans impedit p causam necessariā; puta vim fluminis: vt simile. extra de appel. ex ratione. si autē alter impediret eius: hoc ei noceret. ſz posset agere contra impedientē. ff. de dolo. arbitrio. §. si dolo. Sed si ille nō est soluēdo: tunc ei lis restituitur. ff. ō eo ꝑ quem factū erit ex hoc edicto.

Appellans impedit ad quē appellatur.

Appellāri cū pedito quomō succurritur.

Argu. cōtra. extra de i integrū restitu. ex litteris. ibi enim nō datur actio contra decipientem: sed restituit contra sententiam: sed hoc fuit qr impedīs nō poterat soluere q̄ petebatur. Joā. hodie ſm canones nō perit instantia iudicij si ppter impedimentum causa infra triennium terminari nō potuit. vt extra de iudi. venerabilis. B.

¶ Con. l. fē. per. ff. de iurisdi. omni. z. l. tē. stamē. ta. C. ō testa.

g ¶ Causis. Cō fieri non debet. vt auc. vt oēs obe. iudi. §. z hoc considerantes. colla. v.

h ¶ Ad sumptus. Id est ad victualia que dantur iudicibus. vt extra de vi. z hone. clerī. cum ab omni.

a ¶ Ad decē librarū. No. x. lib. auri minimum dici.

b ¶ Auri. Hic vocat minimā summā vsq̄ ad. x. lib. auri. alibi vsq̄. xx. marcas. alibi vsq̄ duos aureos. ff. de dolo. si oleū. alibi. l. solidi. C. de defen. ciui. l.j.

Sūma minima.

c ¶ Sententiā. Nota casus in q̄b⁹ ſm leges nō audiri scō appellās. vnus hic. C de epi. audi. auten. si qs litiganti uz. C. de asser. tol. l.j. C. de ap. iubem⁹. z. l. i offerēdis. in aut. de sanc. epis. §. si qs vero. col. ix.

Appellans secundo multis in casibus nō audit.

d ¶ Sacri cognitoris. Id est principis.

e ¶ Que vna. Scilicet pfectura illustrissima.

f ¶ Utroq̄. s. pretoris et q̄storis. questor enī qui prefuit scriptis impatoris: audiuit causas appellationis.

g ¶ Ita tamē. Solus est nō est appellandum a iudicib⁹ q̄ sunt illustres ad spectabiles q̄ sunt minores: nec a spectabilib⁹ ad alios spectabiles cū sint pares sed a pfectibus q̄ sunt minores appellandū est ad spectabiles.

Appellare nō ꝛz a maiori ad minorē

h ¶ Priuati. q̄q̄ delegatur eis causa sed pēdente iudicio fiunt spectabiles vt. C. de ap. precipimus. in fi. et sic nō semp cōsideraf pncipium accepti iudicij. sic. iij. qōe. viij. §. tria. in fi. sic. ff. ō pig. actio. l. si rē. §. fi. Arg. ℈ extra de pbat. ca. post cessionē. de elec. dudum.

Iudicij pncipiū nō semper cōsideraf

i ¶ Non gradatim C. de appel. precipim⁹.

k ¶ Sz a pfectibus q̄ sunt clarissimi z minores

l ¶ Datis. nō ti delegatis.

m ¶ Referat. Appellatio ad iudices spectabiles.

n ¶ Sub quacūq̄. Hoc verum est cum appellatur a spectabilibus: sed si a clarissimis: tunc non appellatur ad vibem nisi sit supta. x. lib. auri. vt. §.

o ¶ Ad cōpetentes. Per hoc no. appellationem ad alium fieri q̄m ad delegantem cōtra id. ff. quis et a quo. ap. l.ij. et extra de offi. deleg. sup questionum. sic. j. e. placuit. vt. pbyteri

p ¶ Que i appellationib⁹. id est ad principē. vt. C. de excu. tuto. quinquagīta. ff. qñ app. sit. l.j.§. si quis.

Bidduum. q̄ Sub conditione. De futuro: tunc sufficit pendituir sententia. ff. si certū. pe. respiciendū. condicio aūt de presenti vel preterito non sufficit ad sententiam. ff. si certo. pe. cū ad presens. tñ sententia sub cōtia excōicatiōis ditiōe lata sub pdicto tenet. ne tenet. lxij. di. sicut. salomitane. extra de sententia excōi. a nobis. z extra de appel. preterea. z. ff. de verbo. sig. cedere dieim.

Excōicatio sententiam. ff. si certo. pe. lata sub cōtia excōicatiōis ditiōe lata sub pdicto tenet.

r ¶ Nō est. pibet quid fieri quod fm factum tenet. sic. xly. di. de iudeis. ff. de interdictis z releg. relegatorū. §. ad tempus.

s ¶ Sententia. Diffinitiua sed inflocutoria. sic vt.j. cvij. q. iij. si ḡs suadēte. z ex de ap. preterea. q̄ ē huic legi ḡria.

t ¶ Statim. Aliās pscriptiōibus nō nisi a tēpore cōditionis existēt' currit pscriptō. ff. qñ ac. de pecu. est annalis. l.j. §. añs. et. C. de pscript.

Appellatiōis tps an cōtinuum.

Appellatiōis tps an vtile sit vtile an cōtinuum.

Appellatiōis tps an cōtinuum.

Appellatiōis tps an vtile sit vtile an cōtinuum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sniã absolutionem quã cõdẽnationem ecclie re debz ¶ Cõcor. ter tus i.l. I.§.liberti. ff. ũ sen. si ne appel. rescin.

xxv. an. cã notissimi. § illud. Sed obijcit. Hec sententia nõ continet absolutionẽ vel condẽnationem: ergo nulla est. vt. C. de sentẽ. & interlo. pses. ergo nec ab ea appellari est necesse. vt j. e. § diffinitiua. ver. est autẽ qñ. Rñ. iz modo nulla sit: sperat ñ & timet q̃ sit valitura & nã in cõdemnationẽ. aliꝫ obligatiõis ꝓpes est debitarij. vt. ff. de ver. sig. cedere die. vñ iz appellatio non impedit qñ certum est. tñ cõdemnatio erubescit retrotrahitur qñq; vt. ff. de his qui no. infa. furti.

a ¶ Nõ pferit Ut in electionibus & ꝓsentationib⁹. vt extra de ap. cõstitutus. & c. replensibilis. & extra de of. de leg. sup eo. & est hic ar. q̃ a tẽpore electiõis vsq; ad. x. dies ꝓt appellari.

Vocatꝰ ad munera ꝑ dies dẽ tur ad se excusandũ.

b ¶ Excusatio Nota q̃. l. dies dantur ad excusandum se illi q̃ vocatur ad munus curatis. si mittẽ ad munus tutele. & si excusatio non fuerit admissa: tũc poterit appellare. vt instit. de excu. tu. § . qui aũt. ff. qñ ap. sit. l. j. § si q̃s tutor. C. de excu. tu. l. quisquis ista. nec tenet tũc appellare cum notarius tutor: sed tũc cũ excusatio eius non admittit: vt ibidem dz. Sed cũ aliqñ eligit ad dignitatẽ aliquã: statim tenet appellare añ̃ se excuset. vt. ff. qñ ap. sit. l. j. § si quis tutor. nisi eligãt vt sit defensor ciuitatis. ibi non hz locũ appellatio. vt in aut. de defen. cui. § itẽ illud. col. iij.

Index vsq; ad quã horã expectare debet.

c ¶ Suꝑma hora. Videt q̃ iudices vsq; ad suꝑmã horã teneñ expectare partẽ aduersã: sicut tot⁹ dies quo pecunia debetur credit arburio soluẽtis. inst. de verbo. obli. § ij. & dicit lex: audient iudices vespere mane & meridie. vt in aut. de iudi. § sedebunt. col. vi. Et qui ante kalendas ꝓmittit: idẽ est ac si in kalẽdis promisisset. vt. ff. de verb. obli. qui ita. Arg. contra. ff. de origi. iur. l. ij. § . & qi magistratibus. vbi dicit q̃ inconstanꝫ est q̃ iudices vespere presideant, sed distingue vt extra de offi. iudi. deleg. consulunt.

d ¶ Amputet. Propter hoc verbũ dicit quidã q̃ non posse appellari nisi in ꝑsentia iudicis: quia si eo absente potest appellari. ergo non refert siue sudtra hat se iudex siue nõ. & est argu. ꝑ eos ẽ. e. cũ sit romana. Sed § extra. eo. suggestũ. extra de alie. iudi. mu. ca. i. C. quõ & qñ iudex ab eo. C. de iudi. l. viij.

Appellandus non est iudice ꝑsente.

e ¶ Appellauit. i. appellare voluit.

f ¶ Libellos dare. ipe iudex. s. dumsortias. vt intelligse de libellis appellatiõis quos appellãs vult dare iudici

g ¶ Quod cũ Facto eius. si ut voce quis appellat. vt extra de ap. dilecti. &

‡ Concor. ter tus i. l. I.§.libelli. & ibi Bar. ff de ap.

h ¶ Dãlã est eam. potest eñ damnũ pertinere ad aliquem & fieri nõ suo nolẽte. xij. q. ij. § q̃ manuum. & xiij. qõ. ij. super prudentia.

i ¶ Scit. Sicut extra de appell. sup eo. ver. ñ. C. quõ & quãdo iudex ab eo.

k ¶ Difficile. Id est nõ. nã alibi ponit hoc dicẽtis difficile pro vix. et vij. distin. quãqũlibet.

Difficile dupliciter sumit.

l ¶ Audiatur No. cuz aliquis est absens post ri vertit. conte. aut ab est exusta causa: aut ex iusta. Ex iusta erpiciter potest abesse q̃ aut abest ex cã necessaria/ ex ꝓbabili: aut ex ꝓbabili tñ: aut ex cã necessaria tñ: aut ex ꝓbabili tñ. Si abest ex cã necessaria & ꝓbabili: vt ex cã reipublice. tũc si est legitime defensus restituatur ad appellãdũ. vt. ff. de in integrũ resti. l. vj. si vero nullo modo est defensus vel fuit mus⁹ legitime ad totã cãm restituit. vt. C. ex qui. causa. l. j. C. de ꝓuis. q̃. Si abest ex cã ꝓbabili tñ: vt ex cã peregrinatiõis vel studioz: tunc si est legitime defensus ad nichilum restituitur: & sic tra loqtur hec lex ff. ex qui. cau. maio. l. nec non. Si aũt non est legitime defensus: tunc si constituit procuratorẽ vel potuit cõstituere: ad nichilũ restituitur: nisi ille ꝓcurator quẽ reliquerat mortuus sit: vel forte soluendo non sit. vt ff. ex qui. cau. maio. sed & si § . decre. tñ dicit indistincte retractũ. quod falsum est si ꝓbatur iusta cã absentie. vt extra de sen. & re iudi. cũ bertholdus. nec distinguit an potuerit ꝓstituere ꝓcuratorẽ an non: vel non abfuerit ex ꝓbabili cã an nõ. & est ar. ad hoc. C. quõ & qñ iudex. l. ab eo. vbi ẽñ vt q̃ non sit opus restituto ne: sed q̃ de iure cõmuni possit appellare: si abest ex

Absens est qui ꝓ se nõ potest litẽ conte. nec ꝑ subuentum.

cã necessaria tñ: vt cũ q̃s sit deportat⁹ ꝓpter suã delictũ: tũc si potuit ꝓstituere ꝓcuratorẽ non subuenit ei. vt. ff. de iniu. papilan⁹ aũ. sed si abest ex iniusta cã nunq̃ audit appellãs: nec subuenit ei: quia contumax non audit appellãs. vt. xxxij. q. iij. de illicita. & j. e. § sunt quorũ. nisi veniat iudex adhuc sedẽte ꝓ tribunali. vt ff. de in integ. restitu. diu⁹. sed si est absens añ itẽ conte. tunc vt excõicatur vt fit missio in possess. vt distinguit ex. vt lit. nõ cõtest. tue. & ca. qñ frequenter.

a ¶ Deportãdũ. Pses enim deportare nõ ꝓt vt. ff. ũ leg. iij. l. j. § deport⁹. ff. de iniu. rup. test. l. § qs. § . eius q. & § . & . ff. de interdict. & rele. l. relegatorum.

Metropolitanus de cõ criminali cpi cognoscere põt.

b ¶ Annotauerit. i. iudicauerit. Ar. q̃ metropolitan⁹ põt cognoscere de causa criminali epi: & talẽ ferre sententiã: iudico te esse deponẽdũ si cut hic pses iudicat deponẽdũ

Appellans a grauamine iuste appellat.

c ¶ Aduersus Ergo qui appellat a grauamine iuste appellat licet remota sit appellatio: q̃ nõ aduersus iras ꝓncipis: sed aduersus malitiam iudicis appellat. sic extra de offic. iudi. deleg. c. fane. in fi. ff. de custo. reo. l. diuus. C. de rela. l. j.

d ¶ Imperator. Consulendo ipsum vel referendo. & hic litigatoribus edi debet consultatio. vt. C. de rela. l. j. extra de ap. intimasti.

Appellare: aut iudicẽ recusare: non licet.

e ¶ Qui tunc. Hic manifeste videt q̃ si q̃s nõ appellat a suspecto iudice cũ recipit iras iudicis. vel si q̃s non ꝓstat cã suspitionis vel appellatiõis: q̃ postea non possit appellare vel recusare. vt ar. eẽ. de sentẽ. & re iudi. q̃ ad cõsultationẽ. & eẽ. de offi. dele. gratum: sed contra. petitis iudicis a iudice põt ipm recusare etiã allegata cã absentie cotã eo. vt extra vt lit. nõ cõtest. accedens. imo & post pstitam cautionẽ stãdi iuri põt appellare. vt eẽ. de eo q̃ mit. in pos. cum venisset. & . q. iij. offeratur. et non videt consensisse in iudicẽ qui postulat sibi edi gen⁹ actionis. ff. de iudi. non videtur. & post receptas iras iudicis quas remittit papse possum⁹ iudicẽ recusare. vt extra de of. deleg. cum olim itẽ ar. eẽ. de resti. ꝑ. ex cõstitione. Dic q̃ semp potest a grauamine appellari. de appel. vt debitus.

Quis sit casus diuersus. Jo. de fan.

f ¶ Interest. Si. extra de offi. dele. sup eo. ff. de inoffi. testa. si suspecta. imo etiã si non interest dũmodo qualecunq; timeat ꝓiudicium fieri. vt. ff. eo. & sententia. in prin. & extra de senten. & re iudi. cum super.

g ¶ Mox. intra decem dies: q̃ ratũ debeo habere qñ nõ note facta est: cũ adhuc agere possim. vt ff. rem ra. habe. l. pe. vel dic mox. i. modico tẽporis spacio: quod magis ꝓ intellectu § locutiõe expressi ꝓt. vt. ff. § solutũ. ratũ. ff. rẽ rahabitã quomõ cõm.

h ¶ Rarũ. Sz nonne si aliquis appellat ꝓ altero: alle cogit habere ratam appellationẽ: cum negotiũ eius ꝓtinter sit gestus. vt ff. de nego. gest. põpomus? Ar. q̃ tñ in criminib⁹ appellatur inuito condẽnato. vt. ff. ũ ap. nõ tantum.

v. pa. Appellationẽ pro me factam an tenear ratificare.

i ¶ Prouoca Appellãti. Pro filio fat pũ cõdẽnato vel ꝓ eius ꝓ sanguineo etiã possunt appellare aliq̃. vt extra de re. iur. cũ i cõtemplatiõe. in precisa. melius de regu. cã finuo. in parte decisa.

Mit ꝓ filio agere nõ põt. Caute ad obligãdas mulieres. Questio i q̃ b⁹ casus sit.

k ¶ Litem. Appellationis. quia si ab initio defenderet oporteret eã satisdare: q̃ in aliena re nemo idoneus est defensor: sine satisdatiõe. ff. de ꝓcu. q̃ ꝓpio. sed hoc est virile officium. C. de ꝓcu. alienam.

l ¶ Ab initio. Pro filio non põt mater agere vt ipm defendere: q̃ hoc est virile officiũ. C. de ꝓcu. alienam põt tñ postulare ꝓ parẽtib⁹ valitudine detẽtus. ff. de ꝓcu. feminas. Sed aliena negotia põt mulier gerere extra iudiciũ. ff. ũ nego. gest. l. iij. § . Si tñ vis recipe mulierẽ intercedẽtẽ ꝓ aliquo facias eã renũciare auxilio velleiani. vt. C. qñ mulier tu. of. fungi. l. vlti.

m ¶ Si ꝗstionẽ. In criminib⁹ tñ fit ꝗstio. vt. v. q. v. illi. ff. de ꝗstio. l. j. in prin. sed in pecuniarijs causis nõ facie nisi cũ aliter veritas non põt liqre. ff. de ꝗstio. diuus pi⁹. liberti etiã torquent si facto interfuerit. ff. eo. vnus. § . restes. alꝫ non. C. de q̃stio. de curtionibus.

n ¶ In criminali. id est si vult torquere aliquẽ nulla ꝓsumptione precedẽte: quod non licet. vt extra de reg. iur. cum in contemplatione.

Missio: an habeat ꝓ bat ꝓ

o ¶ Eius q̃. Hoc intelligit oõs cũ nũciũ mittit. Sed aliud est si ꝓ se in ꝓpria ꝑsona & ante citationẽ iter arripuit. vt extra. eo. meminimus. & . c. suggestũ. Sed ꝑ hãc distinctionẽ est ar. eẽ. de of. deleg. cũ eã. vbi differtur cã ꝓpẽ missionẽ nũciũ. et hoc est hodie expẽdium in la tione.

decret. de ap. ad hoc. ſic non obſtat eo. titu. vt debit⁹ honor. illud eſſe intelligitur qñ hoc tñ dicit ⁊ nō probat. ⁊ ibi dicit ꝙ primo queunt qui primo litteras dant iudici hodie ſtatur decre. vt debitus.

Apl̃os non petēs intra tp̃o vt renūciare appellationi.

POſt appellationē nō recepti: dz bit tras appellā ti: vt pa. ibi ſuprā ti quib⁹ ſignificabit. et q̄re appellationē nō recepit. vt. ff. de ap. non rect. ſcindum.

b ¶ Tēs. xxx. dierū. vi. J. eo. ⁊ vi. ii. ⁊ ſi infra id tp̃s nō petierit videt renunciare appellationi. vt. ff. e. ad eo. ⁊. C. e. qñ. nec iudex ad quem appellatū eum audier. iudex tamē etiam non petēti tenetur offerre apl̃os. vt. J. eo. eos. in fine.

c ¶ Inſtāter. ff. c. priſca.

d ¶ per eum ſtetit. Ergo ſi p ipm ſtat/ hoc ei nocebit vt inder ſuperior ipm nō audiat ſine apoſtolis hoc hodie in paucis locis ſtruatur.

Adde ꝙ accipienti/ ſigit hic. l. accipere volēti. ſi. ff. de pact.

Sequeſtratio fit i alio quib⁹ cauſ⁹.

e ¶ Appellatione. Plan⁹ eſt iſte caſus nec eſt expoſitione.

f ¶ Interpoſita ita ꝙ teneat.

g ¶ Medio. Dum tamen ſit recipienda.

h ¶ Nichil ni ſecum appellat ab executōe: tūc ſine ſit mobilis res ſiue imobilis fructꝰ ſeqſtrank. C. quo. ap. nō rect. ab executore. itē in alio caſu cū dilapidat fructꝰ. ff. e. impatores. eſt de ſeqſtra. poſ. ea. viti. ⁊ cū appellās eſt in notorio crimie. extra. e. cū ſit roma na. vel eſt mu ſor eccle. j. e. ſunt etiā. itē ſi heres cōuict⁹ de legato vel fideicōmiſſo pſtādo appellat: tūc nō deferetur appellatiōi. cauebit tñ de eo reſtituēdo. ff. vt legato. vel fideicō. noie caueat. l. poſtq̄. ſ. i. ita etiā eſt in ſupplicatione. C. de ꝓcu. impa. offe. auten. q̄ ſupplicato. Jrē pōt nouas pbationes inducere p̃ publicationē teſtiū quas pu⁹ nō poterat hr̃e. C. de tēp. ap. p hāc. eſt. de fi. inſtru. cū toānes. Jrē de reo fit actor: ⁊ tenet pbare victꝰ appellationē eſſe iuſtā. vt eſt de ap.

Appellatio eſt cū in eccliā. Cū ꝙ appellatiōi qñq̄ nō deferat: patz ꝙ differt a nunciatiōe noui op⁹: q̄ poſt illam ſiue ipſa ſit iuſta ſiue iniuſta nichil eſt innouandum. vt eſt de noua. ope. nū. c. cū ex iniuncto. Jude⁹ ꝙ a quo appellat ſi nō recepit: ſuperior mādabit optimoē ſuā ⁊ eam quare nō recipit appellationē. vt. ff. de ap. re. ſcienduꝫ.

i ¶ Quib⁹. Hac. l. intelligit ꝙdā qñ crimia ſunt ꝓpria: vt. ff. ō immo. eiuſ ſt. Sed hoc falſum eſt. qz nō pōt ꝙs ſimul accuſari de crimi nib⁹ plurib⁹ deſcēdētib⁹ ex eo dē facto. C. de accu. ꝙ de crimine. ſ. intellige qñ minor pena pūdicar maior. Vel dic ꝙ ſi maior pena includit in ſe minorē. vt depoſitio priuatiōnē officij. deferr ēr pena in minori. nā ſatis eſt ſi puniſ in maiori pena. arg. ad hoc. xviii. q̄. v. releganꝫ.

Nota ꝙ ꝓ parte tenet. ꝓ pte non vt. ff. de minor. etiā ſi. ſ. ex cā. C de tranſact. ſi ex falſis ex ō pbē. dilect⁹. extra de teſta. raimutꝰ. ⁊ raimaldus. Sed ſnia arbitri non pōt ꝓ pte tenere et ꝓ pte nō. ff. de arbit. dicē. quādā hñt qualē ꝓ lege. ſ. ſed ⁊ ſi. licz cōtrarū inueniatur. extra de arbit. cum tpe. hoc tñ ſcias ꝙ reruꝫ pluralitas nō facit plures ſentētias. Iz ſecus ſit qñq̄ in ſtipulatiōib⁹. ff. de ꝟb. ob. qō dicit. ⁊. l. ſcire. ⁊. ff. fam. herciſ. in hoc iudicio. ff. ad exhibē. ceſſus. Joan. Probabiliter poteſt dici ꝙ tot ſunt ſententie quot ſunt articuli expreſſi. arg. l. ff. de verbo. obli. ſcire. Ber.

Snia

Suffraganeis qñ ep̄ supplent archiepi.

a ¶ Lacuit. ¶ Fuerint. recusando eos et infra triduum alios eligendo. iij. q. iij. offeratur.

b ¶ Licim. Forte non erat metropolitan⁹. ꝛ iō p̄ municipales ep̄i supplent defectum metropolitani.

c ¶ Cōsentiu maxie. vel iō dicit. q. sine licētia ei⁹ nō potest clericꝰ recipi de nuciare foro. eē sectum de fo. ep̄e. ſi dilīgēter. ꝛ iō dicit ex consensu. q. ep̄s habet ei cautam in ille nō cogit cā recipe. ḡa par in parē non hꝫ ptāz ꝛ vel imperiū ꝛ est ſi. vj. q. iij. ſi ep̄s.

d ¶ Conciliabula. vbi nō appellat ad delegantē: q. ē ſuspect⁹. et est ſi. ē. c. anteriorū. in fi.

Si quis epi scopus.

e ¶ Ut reuocetur. alia ē ergo causa appellationis ꝫ principal⁹. vt. vj. q. iij. oīs⁹.

Appellationis cā non est ad iudicē a q̄ remittenda.

f ¶ In ſimilibus. nō ḡ remittit cā ad cuz a q̄ appellatū ē. niſi ptes hoc petant vt eē de ap. acceptā. c. interpolita. ff. iij. am̄ſive lit⁹ ei deferri a q̄ appellauit. vt eē ō sentē. exēc⁹. per tuas. et eē ō mīi. Zcto cōtra interdictū eccleſie. et qñ frustratoria ē appellatio. vt eē de ap. ꝑti. cū in ecclia.

g ¶ Et ppinq. vt nec ſit vltra duos oīetas. vt eē de refrip. nō nulli. ſic. I. iij. qō. vj. neminē. eē ō of. dele. pruden tiā. ff. ſexta. ꝛ extra de ap. c. vlti.

h ¶ Auctoritate. Et ſic videt q̄ epi vicane. puicie ordinario in re cognoſcāt. ar gu ff. c. pri. ꝛ ſic ordinari⁹ ꝛ delegar⁹ ſit poteſt cognoſcē de eā. Quid ḡ iurḡ ē ſi iſti diſſentiāt in ſuis? dic vt. I. e. ff. ſi ꝓtes. eē ō ſen. ꝛ re iu. c. ſi.

i ¶ Arbitrarij. Nec ꝓba habes. ff. de arbi. dic. ff. ſita

Pacuit vt pbri: diaconi vel ceteri inferiores clerici in cās quas habuerint: ſi de iudicijs eōrū ſuoꝝ queſti fuerint[a] vicim[b] eōrū eos audiāt ꝛ inter eos quicq̄d eſt diffiniant adhibiti ab eis et conſenſu[c] eōrū ſuoꝝ. q. ſi ab eis puocandū putauerint: nō puocent niſi ad africana concilia[d] vel ad primates puinciaꝝ ſua rū. Ad trāſmarina aut̄ q̄ putauerint appellādū: a nullo intra africā in cōlone ſuſcipiant[e] niſi forte romanā ſedem appellauerint. Eo aut̄ q̄ appellauerit: ad eum a quo appellatū remitti non debet. ¶ In ſardicēſi cōcilio. ¶ De eodē.

Si qs eps accuſatus fuerit: et oēs iudicauerint congregati epi regionis ipſi⁹: et de gradu ſuo decreuerit eū ſi appellauerit cum decreuer⁹ fuerit ꝛ confugerit ad briſſimū romane eccle epm: ꝛ voluerit ſe audiri: ſi iuſtum putauerit vt renouef[e] vel renouef examen ſcribere ipſis dignef eps roman⁹ his q̄ in finitimis[f] ꝛ ꝓpinq⁹ altera ꝓuicia ſunt: vt ipſi diligēter oia reqrant: ꝛ iuxta fidē veritatis diffiniant. Q̄ſi is q̄ rogat cām ſuam iteruz audiri depcatiōe ſua monuerit epm romanum: vt de latere ſuo pſbyteros mittat: erit in ptate ei⁹ q̄d velit et q̄d eſtimet. Et ſi decreuerit mittēdos eſſe: qui preſentes cū epis iudicent vt etiā habeāt auctoritate[h] perſone illi⁹ a quo deſtinati ſunt: erit in eius arbitrio. Si vo crediderit ſufficere eōs compromunciales: vt negocio terminū imponant: faciet qō ſapientiſſimo concilio ſuo iudicauerit.

Arbitrary[k] tantum ſunt qui nullā legittimam poteſtatē acceperunt: a qb⁹ appellari non licet: qz eis imputādum eſt q̄ ſibi tales elegerūt. Si vo ſententia eoꝝ a quibus appellat ſoluta fuerit per cū ad quē appellatum eſt: nichil eis oberit: niſi forte vel inimicitia vel pecunia deprauati manifeſtam probent[l] tuliſſe ſniam. ¶ In i eodē concil. carthaginenſi. iij. legit.

¶ Cum per appellationē ſententia ſoluitur non debet ob eſſe ei qui nō iniquo animo iudicauit.

Hoc etiā placuit vt a q̄buſcūq̄ iudicib⁹ eccleſiaſticis ad alios iudices eccleſiaſticos vbi eſt maior auctoritas fuerit puocatum: non eis obſit[m] q̄z fuerit ſoluta ſnia ſi cognouer⁹ non potuerit: vel iniq⁹[m] alio iudicaſſe. vel aliqua cupiditate aut gratia deprauati.

Queritur autem de eo a quo appellatur: an ſit denocādus in teſtimonium apud eum ad quem appellatur ſuper negocio: cuius cognitione ſuſcepit. Hoc hoc ita ſtatutū eſt in carthaginen. conci. v.

¶ Clericus non denocetur in teſtimonium alit⁹ cauſe cuius primū cognitionem ſuſcepit.

Statutum eſt. vt q̄ in eccleſia quamlibet cauſas fuſe apoſtolico[n] eccleſijs impoſito agere voluerit: et forſan deciſio[o] clericoꝝ[p] vni parti diſpliceuerit[q] non liceat clericum in iudicium ad teſtimonium denocari cum q̄ preſes[r]

¶ Preſes. Id eſt preſidium ferens id eſt aduocatus vel aſſeſſor: preſes enim dicitur defenſor. xxxij. q. iij. nemo.

Iudex iuſtro ꝛ dicto credit.

a ¶ Cognitor. inſtrumento tñ iudicis creditſuper hijs q̄ acta ſunt coꝝ eo. ꝛ etiam dicto ſuo credit. vt ex de reli. ſpo. olim. in ſi. ꝛ. c. cū ad ſedē. ꝛ extra de ſente. ꝛ re iudi. cū ſup. ꝛ. e. ſicut. ꝛ extra de eo q̄ mutu. in poſſ. ca. q̄. ꝛ de teſti. cū a nobis. C. de fid. inſtrum. optimā. C. de fal. ſi q̄s de curio. Ar. ff. C. ō rer. l. j. C. de arbi. ne i arbitris. ff. de cuſto. re. dinus. ff. e. biduū. in fi. extra de cō di. appo. p tuas extra de ap. cuz dilectus. in fine

Iudex aduocat⁹ aſſeſſor ꝛ executor non pñt eē testes i cā appellationis.

a ¶ Vel cognitor. phiberetur ergo ne iudex vel aſſeſſor ꝛ aduocat⁹: vt aſſeſſor fiat teſtis in cā illa. iudex em̄ eſt offenſus: ꝛ ſuſpect⁹ eſt appellāti. vt eē. e. propoſuit. tē q̄ iudex ſemp velit tueri ſuā ſententiā: ꝛ ita non eēt extraq̄ ptē q̄ eſt officiū teſtis. vt. xxij. q. v nō ſane. inſtruere tñ pōt eū q̄ cognoſcit ō appellatione. vt. xviij di. c. j. lz ſit ar. ff. de iudi. eū q̄ Nec etiā aſſeſſor pōt eſſe teſtis: q̄z ipſe libellis ꝛ ſententijs: ꝛ cognitionibus peſt. ff. de aſſeſſo. l. j. licz ſit ar. q̄ poſſit. ff. q̄ō me. cau. inerū. ſed q̄ pre ſtor in fi. Itē aduocatus ꝛ executor negociū non pōt eſſe teſtis. vt. ff. de teſti. l. vlti. ꝛ. iij. q. iij. teſtes quos circa medū. ſicut nec iudex pōt eſſe nedū aduocatus ſite memor. eē. C. de aſſeſ. nemo. Joh. Quidā dixerunt q̄ in principali negocio non admittūtur he pſone: ſed ſup hijs q̄ ſunt in cā ſic. Alij vero contra. B.

Adde p hoc ter. i. l. deferre. ſ. idez decreuerunt et ibi bar. et glo. ff. de teſti. fil. not. Inno. ꝛ moder. i. c. ij. de ar bi.

b ¶ Ad teſtimoniū regulare eſt q̄ in quilib⁹ negocio cogi pōt ſi habet teſtificari. xj. q. iij. quiſcūq̄ metu. C. de teſt. ſi q̄ſ. ſed clerici non cogūtur ad teſtimoniū: ſicut nec ad alia officia publica. vt. xvj. q. j. gñaliter. q̄ clerici nō de facili debēt iurare. ij. q. v. ſi q̄s pbr̄. Sed ſi aliē veritas nō poteſt manifeſtari: nūc p epm pōt cogi clerici ad teſtificādū. xxij. q. ij. ſcīz. tē ꝛ ſi gra odio vel timore ſe ſubtrahūt. extra de teſti. cog. c. j. ꝛ. ij.

c ¶ Pulſetur. i. cogatur.

d ¶ Z aūt. Pone caſum. ſ. c. a iudicibus.

e ¶ Ut ab ipſis. Si hec dictio/ vt/ ponit cō ſecutiue: vt Z ā. vult: tunc intelligas/ put dixi. ſ. eo. a iudicibus. ſed ſi ponitur modaliter: nichil eſt hic tu rio: q̄ aliter bene poſſunt eligi iudices vt non liceat puocari. vt. C. de temp. appel. l. vltima.

Ut/ dupliciter ponit.

Appellationis cā eē eadē cum principali.

f ¶ Eadē. Ar. extra aduocatos q̄ eadē cā dicitur appellatiōis cū principali. ſic. ſ. e. ſi eps. ꝛ xvj. di. habeo. Arg. extra. vj. q. iij. oſtus. So. eadē eſt cā. i. negocio: ſed non eſt idē iudiciū: q̄ alij ſunt iudices. Johā. ꝛ pnunciant appellationem iuſtā vel iniuſtam. vt. j. eo. ſ. vl. ſed in priori cauſa pnunciatur de ipſo principali: ꝛ hoc notam in queſtionibus meis. B.

Si quis in quacūq̄ lite iterū puocauerit: nō liceat ei tertio in eadē[a] lite ſuper hijsdē[b] capitulis puocatione vti: vel ſententias excellētiſſimoꝝ prefectoꝝ ꝓuio retractare: licentia data litigatoꝝ[b] arbitro[i] dato ipſius audientiā qui eū[k] dedit ātelitis cōteſtationē[l] inuocare[m]: ꝛ hmōi petitione minime puocationis vim obtinente. Cum aūt in cauſa capitali vel ſtatus interpellatū fuerit: nō per ꝓcuratores: ſed per ſeipſos appellātes cām ſuam agere oportet. Unde Adrianus papa ait.

¶ Appellationē in cā capitali vel ſtatus interpoſitā: p ꝓcuratorem exequi non licet.

Si qñ in cauſa capitali[n] vel cauſa ſtat⁹[o] interpelauit ꝓpetrauit iudices: ipe non poteſt eos recuſare. vt dixi. ſ. e. a iudicib⁹. ſi aduerſari⁹ eos impetrat. aut añ terminū appellatiōis: aut poſt terminū: ſi añ terminū: tūc ipſe nō valēt. vt extra de ap. oblatę. ꝛ. c. ſepe. ſed ſi poſt terminū/ ſtatu⁹ eſt impetrans ſi vtitur lr̄is illis: cuius ſnia iam teneat. vt. ſ. e. ei qui. Dicas ꝛ intelligas quā do aduerſari⁹ impetrat lr̄as: ꝛ ante terminum appellationis non ante terminū datū ab hoie: ſed ante terminū appellatiōis datū a lege qō facere pōt. vt. ſ. e. appellatore. Uel intellige qñ idē qui appellauit impetrauit iudicē illū. q. eū pōt recuſare. ꝓter nouam cām ſupueniente. vt extra de offi. delega. inſinuante.

Recuſari pōt q̄s non tñ ab eo appellari.

h ¶ Super hijſdem ſ. eo omnes. in pun.

i ¶ Arbitro. i. iudice delegato. vel intellige de arbitro coꝝ quo probāda eſt cauſa recuſationis.

k ¶ Qui eum dedit. p hoc patet q̄ cū delegatus recuſatur ꝛ recuſario ſit ꝓbata ſtatim eu anelcunt lr̄e ꝛ mittitur negociū ad delegantē: ſed ſi ordinari⁹ recuſatur: tūc tenet illud qō eſt in illa cōſtitutione ſpecialis. extra. e. ad hec. ꝛ j. xj. q. j. peruenit.

l ¶ Litis ꝓteſtationē. qz ē dilatoria exceptio. vt. iij. q. vj. ſ. exceptio. ſic. iij. q. v. q̄z ſuſpecti. de hoc dicem⁹ j. iij. q. iij. ſ. offerat. Et ſic ꝓz q̄ in cā appellatiōis eſt lis ꝓteſtāda. extra de teſti. rainaldus. ḡ ꝛ libellus eſt porrigēd⁹: tñ aliter ſit de cōſuetudine. Jo. Certe imo de cōſuetudine porrigitur libellus talis. peto ſniam confirmari vel infirmari larḡ inter me ꝛ talem. B.

Libellus eſt in cā appellationis porrigēdus.

m ¶ Inuocare. ꝛ ſtum recuſate. Jo.

n ¶ Iq̄ in cauſa capitali. j. v. q. iij. in criminalibus.

o ¶ Stat⁹. an cā ſtatus non conſtituit procurator: niſi ille qui conſtitutū ſit in poſſeſſione libertatis. vt. iiij. di. frequens. ꝛ. C. de aſſer. tol. l. j. in prin.

Universidad de Deusto Biblioteca

Procurator in causa criminali duas interne nit quãdoq.

a ¶ Per exploratores.i.procuratores:sed in cã appellationis in his casib⁹ admittit ꝓcurator:etiã in cã crimin alit ẽ in cã stat⁹.vt.ff.de ap.non tñ.z.ff. de lib. can.l.j. vbi filiꝰ ꝓ pfe z ecõuerso põt appellare.etiam ipse mutꝰ:qz interest filioꝝ parẽtes hẽre liberos z econtra.

a ¶ Per exploratores. Regulare est q̃ q̃ pcuratorem nõ agit de crimine:qz saltem de crimine iniurarũ.vt.iij.q.ij.c.j.§.nisi. Itẽ quis se excusare põt de crimine quẽtus z accusatꝰ ꝙ ꝓcuratorẽ.v.q.iij.reos. Itẽ exceptione.v.§. Itẽ exceptione.v.accen. venies.et.c.superbia. Itẽ in lentibus crudelibus ff.de accu. lenia. Itẽ si crimen nõ excedit penã relegationis: vt. ff. an ꝙ alius causẽ appellationis exercere possint.l.j. Item si agat ad pecuniariam penã licet infamẽt re⁹:vt in eadẽ.l. Itẽ in crimine suspecti.ff. de pecu. non solũ.§. vltr. Item vbi quis alũ vult accusare de ingratitudine.ff. de ꝓcu. sed z hẽ.§.l. Itẽ in actione populari interuenit ꝓcurator ad defendẽdũ:sed non ad agẽdum.vt.ff.de popu.ac.qui i popularibus. Itẽ fin quosdã ꝙ nuncũ potest agi in cã criminali:vt ex.de restit.spo.ferias. Itẽ cũ cã non est pure criminalis.vt extra.de ꝓcu.tue. Itẽ ꝙ socũ litis agit in cã criminali.vt.iij.q.vi.hec quippe.z extra de do.z contu.cum dilecti.in prin.z.ij.q.v.statuit.

latum fuerit:non ꝙ exploratores⁹ sed per seipsos est agẽdũ.

Tempus autem exequende appellationis annus est:vel si iusta causa intercesserit biẽniũ

Unde in autenticis constitutione.xj. collatione.v. legitur.

¶ De eodem.

Si qui appellat imperti tur annus intra quẽ secundũ se cõmittere litem exequatur:aut si iusta intercesserit causa)alius⁵ annus⁶ indulgetur.quo transacto lite nõ cõpleta maneat⁵ sententia rata.

Appellatore cessante cũ vn⁹ mensis⁶ supereſt ex biennio: licet victor ingredi vt reus queratur: quo siue inuento ꝙ siue non suas afferat allegationes vt confirmetur vel rescindatur sententia: omni⁶ casu absentẽ in expensas condemnando neutro concurrente post secundum annum fatalem permanet sententia. Constitutione ij.in collatiõe.iij.

c ¶ Vn⁹ mẽsis. Hic habes ꝙ victor põt pẽuenire legale terminũ appellationis p mẽsem.vt. C. de temp. ap.i. vi.§.in his aũt casibus.sed victa pars põt quat tuor diebꝰ pẽuenire.vt.e.l.§.precẽdẽt. Et no. q̃ triplex est terminꝰ appellationis:qnqꝫ statutꝰ qui terminꝰ ad iterarripiẽdũ.vt eẽ de sen.z re iudi. cũ ex cã. extra ō ap.quemt. qnqꝫ statuit terminꝰ ad ꝓsentandũ se iudici appellatiõis.vt extra.e. cũ sit.z.c. significauit:tertiꝰ terminꝰ est qui statuit a lege.i.annus vel biennũ ex fra illũ debet esse finita cã appellationis. vt h. z.C.de tẽp.ap.l. nemo.z.l.vi.circa mediũ.z i anten.de ap.circa mediũ.coll.viij. Hoc aũt scias q̃ terminum statutum ab homine nõ põt altera ps pẽuenire:vt eẽ.e. sepe.ſz terminũ legale põt pẽuenire cũ modicuꝫ supest de tpe vt h dr.z eẽ.e.oblate. Scõm legem ẽtiquã poterat: et debebat elapsa medietate termini legal⁹ vt victor se exhibere

Appellationis terminꝰ est triplex.

Sperator in consistorium principis inferri absqꝫ damno more manet intacta donec ipse faciat eam introduci:z a procuribus secundum modem dirimi.

Si vero is qui appellauit:penitentia⁹ ductꝰ ab appellatione desistere voluerit:non prohibetur sicut in septimo libro codicis titulo de appellationibus Imperatores Archadi⁹ z Honorius statuisse legũtur.

Si quis libellos appellationis ingesserit sciat se habere licentiam et arbitrium ex penitentia commutandi⁵ et suos libellos recuperãdi:ne iuste penitudinis humanitas amputetur.

Est autem quando appellationem interponi non est necesse. In eodem nanqꝫ libro z eodem titulo ꝫdem imperatores decreuerunt.

Dominationes vero libellis vel edictis facte citra concilũ publicum⁵: non valent:a quidici appellationis:vt.C.de tẽp.ap.nemo. sed tñ vt ptz exilla decl.oblate. qñqꝫ añ terminũ poterit altera ps proſecẽ causam appellationis dũ tñ altera ps non prohibeat diligẽtiam alterius.vt.xvj.q.iij.placuit.ij.

Citãde sunt ꝑtes i appellationis causa.

f ¶ Innẽto. Hic ptz q̃ etiã in cã ap. ptes sunt citande tñ altera ps non venerit iudex ea absente pt procedere.vt h dr.qi pluribꝰ ei⁹ est q̃ de ap.cogſcit q̃ possit vna pte absente lite audire.vt.C.de tẽp.ap.l.vl.§. pe. Sed in absens ꝓbat iustam cãm absentie:dñs retractat qđ factũ est.vt eẽ.de sen.z re iudi. cũ Berthold⁹

g ¶ In casu.z.siue vincat siue vincat.vt extra ō ap.reprehensibilis.z.c.sepe.z.C.de iudi.properãdũ. §.sin autem.z.iij.q.iij.libellum.

h ¶ Sententia.ff.de dona.qui saxum. ff. de repu. si pecunia.ff.loca.l.ſi in lege.§.pe.ff.de in ius vocan. §huius.ff.de mino.q⁹ si minor.§.fecuola.

h ¶ Inia ducꝰ.intellige si penitet cũ adhuc nichil interest aduersarij.ff.de cõdi. ob cau. si pecuniã. potest tamen iterum appellare.extra de ap.directe.

i ¶ Diminutandi. Sic extra de appel.ca.directe.qđ tñ verum est re adhuc integra:qz si aduersarius tam recessisset non posset ulle mutare consilium in iniuriã alterius.ff.de reg.iur.nemo.

k ¶ Publicũ. Et cleri z ppli.vt.xxiij.di.eps.etiam absentib⁹.ad.xij.dietas vocatis.vt eẽ de elec.cũ iter

si sine periculo pſit vocari:vt eẽ de elec.qđ sicut hodie qui non põt interesse hoc iurabit.et sic põt cõmittere vices suas alicui de eccla sua.vt extra de ele.qz ꝓpſ.

¶ De hac materia no.vij.q.j.fact⁹ est.et vocabunt q̃ sunt in quinta.vt eẽ.e.cozã. Itẽ patet hic q̃ iudex omnes canonicos ele gerit aliquẽ se orium non cõno cato pcilio q̃ ele ctio non valet, lxiij.distin.c.j.

viij.ꝙſ

a ¶ Appellat. Appellatio tamẽ tuet electionem min⁹ bñ factã.vt eẽ de ele. considerauimꝰ.

¶ Diffinitiua.

Sntia ẽ duplex

b ¶ Hec ẽ viij.ꝑs in qua ponit.xx. casus diuersos. Johan. de fan.

b ¶ Diffinitiua. Diffinitiua sntia est que finẽ ipsum negocio. ff.ō arbi.qualẽ. et.xj.qō.iij. sum mope. alia omnis ẽ interlocutoria. sufficit tamen pferre verba q̃ habẽt vim absolutionis:vt extra de ẽpto.sigmi. i his.z.ff. ō arbi. quid tñ.§. si arbiter. Itẽ si continet pẽnationem:sed tamẽ incertam nõ valet vt iudex ꝑcipiat solum debitũ.vt.C.de sen.que sine certa ẽstitate proferatur.p totum quãdoq; etiam tenet sententia lz non contineat condẽnationem vel absolutionẽ vt in sententia sub condictione lata. vt. ē.e.§.ꝺidnum.

c ¶ Citra solutũ ordinẽ.sez gñalem. nã si ꝑmo sniaz ferat de ꝓpietate ẽs de possessione:lz hoc fieri nõ deburit:tñ nisi appelletur snia tenet.C.e.l.j.T.

d ¶ Judicatas. Nisi in causa matrimoniali. xxxv. q.ix.§.quia ergo. Et in crimie falsi.C.de fal.querela. Et vt negatur iudicatũ.ff.que sententie sine appellatione.l.j.in pn. Et cũ dolo omisit exceptionẽ q̃ ꝓpetebat ex ꝑma snia.vt extra de sen.z re iudi.inter. q̃ huiusmodi videt⁹ ꝺtraria.sed decre.intelligo.cũ aliqs ex certa sciẽtia z ex dolo omisit exceptionem; volens decipere aduersariũ.arg.ff.ad vell.si decipiendi. hec aũt lectoꝛ cũ ex ignorãtia omisit exceptiõez rei iudicate. vel etiam si ex certa sciẽtia omisit. sed ideo omisit: qz nõ poterat eã tunc ꝑpis ꝓbare.hoc eiñ non ꝓsumit. vt.ij.q.vij.plerũqꝫ. Itẽ fallit.ff.de iureiu.admonẽdi. vbi retractat ꝑtor: snia ꝓpter piurii. Jo. Ego intelligo decre.inter.cum prima sentẽtia non valebat:vt ibi dicitur:quod poterat esse ex multis causis.

Sntia ẽ ꝑpius iudicata:qñqꝫ valet.

e ¶ Contra ius. Nisi iudex estimet leges illas non iuuare causam.vt.ff.de re iudica. cum prolatis. M. Sed hoc est falsum:qz error iudicis non debet excusare sententiam. vt.ff.que sententie sine appellati.rel. prima.in princ.z illa.l.cum platis.loquit quando

contra ius litigatoris sententiatum fuerit. Et sic patet q̃ sententia lata contra ius litigatoris ẽstum ad litigatoris transit in rem iudicatam. vt hic. et extra de sentẽ.et re iudi.cum inter.in fine.

f ¶ Judices. Sine iudices sint ordinarij:siue delegati: siue arbitri z oẽs sunt ꝑsentes:quicquid maior pars statuit:illud tenet. vt. lxv. distin.ca. primo.z.ij.et.ff. de re iudi. duo ex tribꝰ. et.ff. de arbit. item si.§. vlt. et.l. diẽ.§. si plures. nisi in solo casu quez habes eẽ de resc. ꝑtoralis. Sed si in pari numero dissentiant: z tũc si sunt arbitri neutra sentẽtiaz tenet: vt. ff. de arbi. diem. §. si plures. et tunc iudex ordinarius coger arbitros aliquam personam eligere:cuius auctoritati stetur. vt ff. de arbi. item si.§. principaliter. In delegatis aũtez iudicibꝰ tenet vtrumqꝫ sententia. sed

Snia Jus litigatoris lata valz. Judices plures si i ſntia dissꝛdẽt ꝺd turꝫ

suspendit quousqꝫ alia confirmet a superiore. ff. de re iudica. duo iudices. nisi velis dicere aliud eẽ in delegatis a principe. vt.C. de appella. in offerẽdis. vbi dicitur q̃ si dissentiunt eligant tertium. In ordinariis vero si dissentiant in pari numero tenet sententia pro reo lata. nisi in causa liberali: vt extra de ꝓbat. ex litteris.ff. de re iudica. inter pares. similiter tenet sententia lata pro testamẽto.ff. de inoffi. testa. si pars. tertiꝰ casus pro matrimonio. vt. xxxiij. questione prima. si quis acceperit. z extra de ꝓsump. illud. quartus in dote. de regu. iur. c. fi. vnde versus. Stat testamentum libertas/contingium/dos. Si sint equales qui producuntur vtrinqꝫ. Et hec que supra dixi vera sunt: quando omnes iudices sunt ꝑsentes. si autem quis abest et non per contumaciam sententia alterius nulla est. vt hic.et.ff. de arbi. item si.§. vltimo. et.l. sequen. et extra de offi. dele. §huius. z.c. causam. Johan. et potit hodie decret. totam hanc distinctionem. de sentẽ. et re iudi. ca. viti.

Vers⁹.

g ¶ Itẽ cũ certa. quidã eiñ iudices põt punire vsqz ad duos aureos: quidam pius. vt. C. de mo. mulc. illustres. z.l. sequen. z tamẽ propter inopiã condẽnari potest iudex sententiam moderare. vt. ff. de offi. ꝑcſi. illicitas.§. penul. z xxiij. q. v. c. j. z. C. c. eos. in fi. Sed nunqd vsqz ad modũ legitimũ valet: non. arg. ff. faher. in hoc iudicio. Ars ℈ C. de dona. sanctimus. z extra de ꝓben. dilectus. j. z ca. nisi. z xij. q. ij. si quos.

h ¶ Senales. Sz si arbiter tulit sniam ꝑ gratiã re-

net fcā dat doli exceptio. C. de arbi. l. ult. ff. ad trebel. Ter au. § cum pretor. sed si corruptus tulerit: nulla est sententia. vt hic. et. C. si ex fal. alle. l. vlti.

a ¶ Per contumaciā. sic. j. xxiij. q. iij. de illicita. nisi veniāt iudice sedēte p tribunali. ff. de in integrū restitutione. diu°.

Item bñ audiet appellatio contumacio q̄ presens est. vt ff. de appel. creditor. § in fao.

b ¶ Summatim. i. sempleme nō requirēt iudex de negocio cum aduersari° absit. nō em̄ statum absēte aduersario mutet p̄sentem in possessione: sic facit ipm̄ iurare q° credebat se iuste litigare: et sic intelligit q̄s est cē. vt lite nō contesta. q̄s tre quenter. in fi.

c ¶ Veneficorum. Judex est in aliis. vt extra d spon ex litteris.

d ¶ Et hoc in notoriis. § Illis de suo ponit Sfa. et male. in notoriis enim nō est opus testib°. § e. de manifesta. nec in notoriis appellari p̄t: vt extra eo. cuz sit. et. c. puenit. Si ergo hec duo cōiicio ꝛ cōfessio ocurrunt nō auditur appellās: quia sola confessio in criminali non nocet. nec etiam in ciuili sm̄ quosdam quin possit appellare. ff. de confes. cum fidei cōmissum. sed contra. § eo. quicūq.

e ¶ Formidine tormentoꝝ territus. § vv. q. vj. c. j.

f ¶ Officialiū. vt executoꝛ vel rabelliones q̄s delinquāt circa suaz administrationē: q̄ p̄sumit q° iudicē offenderint: et q̄ nō p̄sumitur q° iudex iniuste § eum aliquid faciat. Itē quia non potest abesse a curia.

g ¶ Quotiens etiā fiscalis. i. quotiēs ab aliq̄ ratio bari: aliosqm̄ sec°. vt. C de ap. q̄s nōnulli. Patet ergo q° in tributis nō appellat: ergo nec in decimis: cū decime sint tributa gentium animarū. vt. xvj. q̄. j. decime. et est expressum. extra de decī. tue. in fi.

h ¶ Calculi. Id est computationis.

i ¶ Publici. Id est fiscī.

k ¶ Priuati. Id est de ꝓprio patrimonio imperatoris quod respectu fiscalium priuatum dicitur.

l ¶ Arqꝫ. Pro id est.

m ¶ Nō potest. distingue tñ: q: aut executoꝛ habet

Appellari nō p̄t in tributis et decimis.

nominatio remouebit. Sunt etiam quorum° appellationes non recipiuntur. Non em̄ potest recipi eius appellatio qui per cōtumaciam° absens cum ad agendam causam negocio primo summatim° perscruto vocat° eisset condēnat° est. Nullus etiam homicidaruz: veneficoꝝ° : maleficoꝝ : adulteroꝝ et eoꝝ qui manifestam violentiam commiserunt argumentis conuictus testibus superatus: etiam voce propria vitium sceleris confessus ꝛ audiatur appellans. et hoc in notoriis°.

¶ In occultis autē si testibus productis: instrumentis prolatis: aliisq̄ argumentis pretextis sententia contra eum lata sit: ꝛ ipse qui condemnatus est: aut minime voce sua confessus est: aut formidine° tormentoꝝ territus aliquid contra se dixerit: puocandi licentia ei non denegatur. Nulli quoq̄ officialium° a sua prouincia iudicis prouocatio tribuatur: nisi in eo tm̄ negocio quod ipse ciuili ratione super patrimonio forte apud ꝓpium iudicem inchoauerit. Quotiēs etiam fiscalis° calculi° satisfacto postulatur: aut tributum exposcit: aut publici°: aut priuati° debiti euidentis: atq̄ cōuicti redhibitio flagitatur: appellatione exclusa necessario in contumaciam vigor iudiciarius exercetur. Executoꝛe sententie appellari non potest[m]: nisi forte executoꝛis sententia modum iudicatōis excedat. Si quis etiā ausus fuerit prouocare ne voluntas defuncti[n] testamento scripta reseretur: vl̄ ne hi quos scriptos patuerit° heredes in possessionem[p] mittantur: ꝛ is cuius de ea re notio erit appellationez receperit: et iudex qui tā ignauem[q] conniuentiam adhibuerit: et litigatoꝛ qui tā importune appellauerit. ex. libus argenti mulctentur. De possessiōe etiā et eius momento[r] si causa dicat q̄ sua interlocutoria appellat q̄uis prouocatio interposita fuerit: tñ lata sua sortiat effectum[s]. Quādoq̄ vnā ꝛ eandem plures simul reporam executionē aut mixtam. Si merā non appellatur ab eo nisi mādati fines excedat: vt hic dicitur: et si suspect° sit non appellatur ab eo: vt extra de appel. nouit. nisi obiciatur crimē falsi cozā eo. tūc enim supsedebit executiōi: vt extra de crimine falsi sup eo. et. C. si ex falsis instru. iudicat. et de tali executoꝛe loquit lex. C. de executione reiudi. si vt ꝓponis. ꝛ extra de sentē. et reiudi. decetero. Quandoq̄ dicitur executoꝛ qui hz mixtā executionē. ꝛ talis potest recusari ꝓpter suspitionez. extra de offi. deleg. super ḡstionuz. § fivero. de tali loquitur. xxv. q. ij ꝛ si nō cognitio. ꝛ talis executoꝛ audiet ꝛ admittet exceptiones rōnabiles quantūcunq̄ absolute ei scribat: vt extra de offi. delega. ex parte. ꝛ extra de eta. et qualita. c. eā recepit. et ē de rescrip. cum adeo. Itez hz mixtus sit executoꝛ. nō potest appellari a gravamine vl̄ iniuria. vt. C. de ap. si q̄s. Itez videtur q° differēda sit executio si in cōtumēti volo ꝓbare sua iuz mutuā materia plene inuenies. xxv. q. ij. ꝛ si non cognitio. Defuncti. Arg. cōtra. extra. de ap. qua fronte. sed ibi debitū erat liquidū. vnde ibi valebat appellatio ne corpus sepeliretur ante satisfactionem.

Recusatoꝛ an possit recusari et ab eo appellari

o ¶ Paruerit. No. q° dicit paruerit. ex hoc est arg. q° satis est. p illo q̄ impetrauit possessorū q° aliquam p̄sumptionem p se habeat. licet non perfecte. ꝓbet.

p ¶ Possessionē. Quia ibi non auditur appellans vel aliqua exceptio nisi prius fiat missio in possessionem. vt. C. de edic. diui adri. tol. l. ij.

q ¶ Ignauem. No. iudicem punire qui recipit frivolas appellationes.

Appellationes frivolas reprimuntur.

r ¶ Momento. Momētaneā possessionē vocat illā que restituitur ei qui spoliatus est. ꝛ vocat momentaneā: q: apta est p momentū durare: si aduersarius in momento probet de propietate.

s ¶ Effectum. Sm̄ canones tñ appellatur a momento sic mouerūt. vbi ab interlocutoria infra. x. dies est appellā tanee possessionis sentētia. vt extra de testi. significamenta

Possessoꝛ

dum. extra de elec. cum dilect°. extra de appel. super eo. et extra de resti. ips. ex questione.

a ¶ Quo casu. Ut in duobus reis debendi.

b ¶ Ad alios. vt. § e. q. v. statuit. ꝛ ca. interrogatū.

c ¶ Testis. Nisi sint cōnexa. ff. de minoribus. etiā. et. ff. quēadmodū seruit° amit. si cōmunem.

d ¶ Gesta. i. allegatiōes. C. de rela. l. ij.

e ¶ Relatōe. i. rōnib° partiū.

f ¶ Prestari. etiā nō appetentib°. C. de appel. eos. in fi. § j.

g ¶ Pronūciare. etiā expōrio° instrumēti vel nouis. vt. C. de tēpo. appel. p hāc. C. de appel. eos. § j. nouas em̄ est appellatiōis pōt audire iudex. vt extra de appel. ostitutis. in fi. ff. de appel. iudex. in fine.

Judex appellationis an possit de principali cognoscere.

g ¶ Pronūciare. Pone ergo q° alicui sit ꝓmissa cā appel. iudex ille ꝓnūciat appellationē iustā nūquid incipiet de nouo cognoscere de principali negocio? Hec lex videt velle q° nō. sed q° possit ē ar. ex de testa. raymun°. in fi. ꝛ C. de re. cre. generaliter. § sin autē. in fi. ꝛ i autē. de fanc. epi. § si quis contra alīquez. col. ix. ꝛ ex era de appellationibus. vt debitus. in fine.

Quod vo.

Quod vocat diuisio

¶ Hec que sic diuiditur in vij. ptes. In prima parte ꝓbat per. xij. auctoꝛi. sanctoꝝ patruz q° laici clericos accusare nō possunt: et quia sunt minoꝝ quia eos nō recipit in sua accusatione: ꝛ (qō est vaciouratib°. Terna ibi. hunc oppositiō. Quarta ibi. cum balaā. Septima ibi. Item illud. Johā. de fan.

Laici an possint ad accusationē clericoꝝ. ar. § e. clericos aut laicos. ꝛ. B idē sentit. Alij dicūt q° laic° ꝓpria ꝓtatū ꝓ: sint cleriter delictū accusare pōt: q: sua interest hre platū bonos nū. vt dict. xxiij. di. illud. Cōmuniter est optimo q° non accusa possit nisi sua iniuriā ꝓsequat. vt. iij. q. vj. oib°. extra. de resti. decetero. § e. q. j. ꝓbabitur. nisi in crimine hereseos. § eo. sacerdotes. ꝛ. c. ouez. ꝛ in simonia. extra d simo. rātā. et in crimie lese maiestat. § xv. q. iij. sane. C. d epi. et cle. si quēcūq. ꝛ in crimie sacrilegij sm̄ quosdaz. xvj. q. iij. q̄ aut ꝛ in crimie diapti datiōis. vt. xij. ¶ Adde q. ij. nō liceat. vt q̄ si dixit. xvj. q. j. con inhabitatuz. In his lē accusatē omnib° ita saltē demū admittūt non ob si bono zelo de. ponūcient crimia. valet extra de simo. hz iudiciū heli. in fi. ꝛ si ac. l. hos cusat° fuerit vitaccusate suspecte. § e. re. § le q. i. i ꝓmis: q: si ge inaccusat° ē sulpe ita. et creyite admittū ibi bat tur laici male vi to. ꝛ. l. te. si bōevite tūc si plantū laici bone cet. ff. d vite. extra de fi. accusa. mo. p tuas. Clerici ꝙo cōtra clericos admittūt clerimū sint crimio. si yel irregulares cusare vt. § e ꝓmūt. ꝛ pūt. claroz. ꝛ ca. ipsi apli. tales in q̄ sūt irregulares bñ admittūt ad accusationē eoꝝ q̄ sunt eiusdē ordis cuz eis vel inferioꝝ°. vt. § e. ipsi apli. et. c. testes. sikr mōachi audiūt. extra d accu. et pte. ꝛ. c. oli. et hec ꝙa sūt de solēni accusatiōe. Sāin denū ciatiōe criminis (vt dicūt quidā) oēs admittunt. ar. xviij. q. j. disqs. ꝛ qz cuilibet dicta est hoc. Si peccauerit in te tē. xxj. q. v. hoc videt. xviij. q. vij. cā hæredos Arg. § xxxv. q. vj. eps. in synodo. ꝛ extra d accusa. cū oporteat. et no. de hoc. § e. q. j. si peccauerit.

Clerici non possunt accusare.

¶ Laicꝰ clericū non accuset.

Nullus laicus clerico crimen inferre.

Item marcellus papa.

¶ De eodem.

Laico non liceat quēlibet clericum accusare.

Item Julius papa.

¶ Anathematizamus: facere d otro accusare non potest.

In sancta nicena synodo statutum est: vt nemo anathematizatus in nostram suscipiatur accusationem: nec illi qui nos in suam

omnia in. vij. lib. codicis inuenies a titulo de appellationibus vsqꝫ ad tit. ne liceat in yna eademq̄ cā.

¶ Questio. vii.

Laici in eporum accusationē non sunt recipiendi.

Non ē a plebe aut a vulgaribus hominib° arguēdus vel accusandus epūs: licet sit mordinatus: quia pro meritis° subditoꝝ dispōitur a deo vita rectoꝝ. ideo ista dico: quia insidiatoꝝ bona sepissime solet conuertere in malum: et in electis ponere maculam.

Item Siluester papa.

¶ Laicꝰ clericū non accuset.

Nullus laicus audeat clericoꝝ crimen inferre.

Item marcellus papa.

¶ De eodem.

Laico non liceat quēlibet clericum accusare.

Item Julius papa.

¶ Anathematizamus: facere d otro accusare non potest.

In sancta nicena synodo statutum est: vt nemo anathematizatus in nostram suscipiatur accusationem: nec illi qui nos in suam

Clerici cos accusare

Laici

¶ Anathematizat° § iij. q. iij. nulli°.

hoc proprie est. vel ut sit parat⁹ a conuersatione clericoꝝ q laicus. ſ.e. laici. z. xxij. qō. iij. certū. z. vj. q. j. ille qui. z. c. oēs.

a ¶ Super illos. ſ. ōt. x. certū. z. c. ſuſcipitis.

b ¶ Ira nec ob iniuriā. Jā est accusari. xxj. distī. inferior.

c ¶ Quod manifestū. ſ. di. xcij. legum⁹. Johan.

d Laicos.

Certuz ē laic⁹ pſequēs p̄iudiciū iniuriā admittit ad accusatiōnē clericoꝝ clericū iudicē: vt extra de testi. decretero. Nunquid ergo et cōuictus clericus admittit ad accu. laicoꝝ laico iudice si pſequat suam iniuriam. Dicunt q̄dā q̄ nō. nam vbi crimen irrogat penā sanguis clerici cuius interesse nō potest. vt. xxxiij. q. vlti. hoc a quibus. sed si nō irrogat penā sanguinis bene potest. Alij dicunt q̄ in nullo crimine clericus potest accusare laicum. arg. xj. q. j. nullus quia non potest in crimine testari ꝓtra ipsum. xj. q. j. testimoniuz et sic fallit regula q̄ est. iij. q. vj. omnibus. agat ergo clericus ciuiliter de crimine.

Clericus laicum accusare non potest.

e ¶ Non accusasse episcopos. i hoc e. assignāt tres rationes q̄re laici non admittūtur ꝓtra clericos quarta assignatur. ſ. e. q. c. j. ſ̄nta ē q. magnū est q̄ clerici accusent ab eis, vnde debet esse rarum. vt. ſ. e. ꝓpoſi. c. Joan.

nolunt recipere accusationez cum nos super illos[a] sciamus a domino constitutos non illos super nos: et sicut maior non potest a minore iudicari: ita nec obligari[b]: quia rarum est omne quod magnum[c] est. Portem[d] onera omnium qui grauātur. Quinimo hec portat in nobis brūs Petr⁹ apostolus: cuius vice fungimur ingatione: et cuius regula informamur: quaten⁹ eius fulti auxilio nunc et in perpetuum ab omnibus tueamur aduersis.

Ex Eusebius. ¶ Eodem.

Licos[d] non accusasse episcopos[e] hactenus obseruatum et constitutū est: quia non sunt eiusdem conuersationis: nec opido eis quidam infesti existunt. quippe cum vita eoꝝ et conuersatio debeat esse secreta: et a laicorum actibus remota: nec ab eis imperti debent etiam qui eorum casti statem et grauitatem nolunt imitari: maxime cum eos nolunt recipere in suis accusationibus. Item Fabian⁹ papa.

¶ Nec clerici in accusatione laicoꝝ nec laici in accusatione clericoꝝ sunt suscipiendi.

Sicut sacerdotes vel reliqui clerici a secularū laicorum excluduntur accusatione: ita illi ab istoꝝ sunt excludēdi z alienādi criminatione. et sicut illi ab istis: ita z isti ab illis non recipiunt: quoniā sicut domini sacerdotū segregata debet esse cōuersatio ab eorum conuersatione: ita et litigatio: q⁹ seruum dei nō oportet litigare[f] sed mitem esse ad omnes. Item Clemens.

¶ Laici clericos accusare nō debent.

Sacerdotes et reliqui sacre ecclesie ministri omnes[g] quispiā minoꝝ accusationib⁹ non ipetatur[i]. Item Anacler⁹ papa.

¶ De eodem.

Sententia ch̄i filij Noe dānant: q̄ suoꝝ doctorū vel ꝓpositoꝝ culpā ꝓdūt[m] ceu[n] cham qui verēda patris nō operuit: sed irridēda monstrauit. Item Eusebi⁹ papa.

¶ Oues pastorem suum (nisi a fide exorbitauerit) non debent accusare.

Oues q̄ suo pastori commisse sunt: eū[o] nec reprehendere: nisi a fide exorbitauerit: nec vllatenus accusare pūt: z q̄ facta pastorum oziꝝ[p]

Sent. ſ. Litigare. extra de iudi. c. vno.

Sacerdotes. Agant[g] prelati sūt heretici vel excōicati. vel non seruāt canones: vl[h] simoniaci: vl[i] notorū fornicatores: nunc pōt recedi ab eis ante sniam. ꝓ rix. dist. nulli. xxj. q. vlt. sane. xxxij. distī. nulli[k]. in alio crimine ante sniaz non est recedendū ab eis. vij. q. iij. nonne. et xx. q. vj. ca. vlti. Joh. hoc corrigitur ꝓ parte. extra de tempo. ordi. ca. ſi. B.

Qualis cōdemnatio.

h Ampliori Arg. q̄ in eodez gñe delicti plus peccamus erga ꝓes spūales q̄ carnales. vt. xxx q. iij. ꝓtractum.

i Clericus. hoc ca. nō tenet. Vl loquit de his q̄ ꝓpt irregularitatē nō possunt ad altiora ꝓmoueri vt bigami et corpe vitiati. alꝫ esset ō omne rōnē: vt ſ. e. latoꝝ. Et dic clericus. ſez ꝓsalmista z ostiarij[k].

k Aliorum. hoc ca. ſimilit nō tenet.

l Imperat⁹. criminose. sic de clericis intelligas.

Sententia cham rē. in

¶ Prodūt. tales deponūt. xlvj. distīn. accusatores.

n ¶ Ceu. i. sic.

o ¶ Oues que. ¶ Eū. crimiose ff de clericis

prelati crimi nosi ānt sniam derelin q̄ pōt. Bes. ix. d. ꝓ Nanc glo. dicit Ab. i. c. ego. Q. ō iuretur. esse singu. ad hoc q̄ ab epo nō ꝓsūre cano nes pōt recedi vt ab excōicato.

Peccam⁹ pl⁹ ergo patres spūales ꝙm carnales.

¶ Con. cor. textus i. l. quēcūq⁹. et ibi bo. gl. et doc. C. de epis. et cleri.

is intelligas. die hoc cū plat⁹ coz est p ¶ O is. Jā est locutionis.

est bone optionis.

a ¶ Gladio. i. lingua.

b ¶ Reprehendenda. i. reꝓhensibilia. ſ. e. nos. ne sit contra. ſ. xxj. di. nolite. ſ. vj. q. j. oues.

¶ Vnde auctor. Hec est. ij. ꝓ. q. in qua vult ꝓbare q̄ laici si boni sunt accusant clericos: sed hui⁹ allegatio superficialis ē: q⁹ aliter canones intelligūtur: hoc tamen ꝓbare nititur p. ix. auctorita. Jo. de san.

ij. ꝓ. q.

c ¶ Accusatio. Suspiciones[l] suspecti ab accusatiōe et testimōio repelluntur. ſ. e. testes. iij. q. v. accusatoribus.

b ¶ Aut praue vite. Arg. q̄ nec etiā in excepto crimine laicus ꝓaue vite ē admittēd⁹ ꝓtra clericū: q̄ verū est nisi ꝓius clericus fuerit male fame vl opinionis. vt. ſ. e. q̄. j. in ꝓtimo. in fi. z extra de simo. ix hely. z. c. ꝓtuas vt dictum est supra in ſum.

Laic⁹ est in exceptis criminibus nō admittit cōtra clericum.

Dñs ē iudex in cā serui sui.

c ¶ Seruum suū. Dñs est iudex in causa serui: vt hic: et hoc de cōsuetudine. alꝫ falsum est. ſ. fo. ꝓpe. cū ꝓtigat.

Polyb. ij. c.

e ¶ Columne. nec z ꝓhibet lex columnas cuiusliber domus tolli vt. ff. ō leg. j. l. ceterum.

Bes. ix. d.

g ¶ Sed si ds per ꝓphetā ad finē loquit de causis ciuilibus vel criminalib⁹ cuiuliber ꝓpositi. nā hoc ca. de laicis loqtur. vñ nō ꝓt intelligi de criminalib⁹ causis: q⁹ in illis non auditur laic⁹ cōtra clericū si cōmoneret eum: hoc ō dico q̄ nō credo q⁹ in accusatiōe sit cōmittēda admonitio. vt extra ō symo. ij. z. c. per

Ecclesiastica non secularia.

Accusatio quoq⁹ eorum super qua nos cōsulere voluistis: non nisi ab idoneis: z probatissimis viris q̄ suspitionibus[e] z scelerib⁹ carent: fieri debet q⁹ et dominus sacri corporis sui tractatores a vitiis ac reprobis z non idoneis ꝓmis infamari noluit: nec calūniari. sed ipse ꝓprio flagello peccātes sacerdotes a templo eiecit. Vñ liquet q⁹ summi sacerdotes. i. episcopi a deo sunt iudicādi: nō ab humanis: aut praue vite[b] hominibus lacerādi. sed poti⁹ ab oībus fidelib⁹ portādi: ipso dño exemplū dāte quādo per seipsum z nō per alū vendentes z ementes eiecit de templo sacerdotes. Nullus enim (vt reor) inuenitur inter illos qui velit seruum suū[c] ab alio q̄ a se iudicari quod si ꝓsumptum fuerit: aut multa indignatiōe ipse trascitur: aut poti⁹ vindictam querit super eum. vnde z dominꝰ ait p ꝓphetā. Qui vos tangit: me tāgit: z tangit pupillā oculi mei.

¶ Et paulopost si detractores quoꝝcunq⁹ grauiter iudicauit: z in pditionis laqueū ea dūt: multomagis laceratores et detractores atq⁹ accusatores famuloꝝ dei damnauit: et in baratrū (nisi se correxerint: et per eoꝝ satisfactionē condignam egerit pniam) indubitāter cadūt: z vindictibus flāmis exuruntur. ¶ Hec z alia periculosa considerātes apli cōsti tuerunt. ne facile cōmouerent aut lacerarent vel accusarent columne[e] sancte ecclesie dei: q̄ apostoli et successores eoꝝ nō immerito dicūtur. Sed si q⁹[g] aduersus eos vel ecclias eoꝝ cōmot⁹ fuerit: aut cām habuerit: prius[h] ad eos recurrat charitatis studio: vt familiari colloquio ea sanent cōmoniti que sananda sunt: z charitatiue emendent que iuste emendanda cognouerint. Si autem ali qui eos primū hoc egerint lacerare: accusare: vel infestare presumpserint excommunicētur z minime absoluantur anteq⁹ per satisfactiōem[i] (vt iam dictum est) condignam penitentiam egerint: quoniam iniuria[k] eoꝝ ad christum pertinet: cuius legati ne fungantur.

Admonitio p̄cedit denunciationem. Zach. ij. c.

Item Alexander.

¶ Communio ꝓhibetur: qui punitum aduersus episcopus conqueritur: priusq⁹ familiari ter cum conueniat.

Si quis ergo episcopum vel actores[l] eccl̄ie quāliber querelā se iustam habere crediderit: non prius primates: aut alios adeat iudices q̄ ipsos a quibus se lesum existi-

Clericus iniuriam ecclesie factam remittere nō potest. Actor z procurator z syndicus ꝓhibet.

Adde ſiter differāt. nobar. z glo. i. l. actor. ff. rem ra. hſe.

l Actores. Actor cōstituit a nō dño et auctoritatem habet. ad presentes ut. ſ. de curato. ſ. vlt. ff. q̄ cuiusq⁹ vniuer. ītē cotuz. ſ. actor. z hoc ideo quia actor aim decreto fit et decretum nō extēditur ad futura. ff. ō vsuris. l. prima. Sed procurator semper a vero domino cōstituit: z ab vnitio: et ad vnam litem et ad plures: z ad presentes: et ad futuras. ff. eodem. l. terna. et. C. de procuratori. neq⁹. Syndicus ab

vniuersitate. ⁊ ad vnā eccliam ⁊ ad ꝑles cās ꝓtes ⁊ futuras ⁊ de auctoritate epi. C. de epi. ⁊ cle, oīno q. §. ⁊ hoc nichilomin⁹. Canon īn oēs administratores ecclesie vocat, ꝑuratores j. q. iij. saluator. fm canones prelatus. ⁊ ante lic. contesta. ⁊ post ꝑuratore constituit. vt extra de iura. calū. ca. cū causam.

a ¶ Sepissime ad ē rer. xvj. q. vij. omnes de crime.

Epūs an possit aliquē ꝑ ꝑpa iniuria cōcare. et punire. vt. xlv. distic. et q emendac. et xxiij. q. iij. gutti. contra eū. xxiij. q. iij. interq relas. ⁊ q. v. de occidēdis. vbi dē q uider pro sua iuria nō debet reū occidere cuius iudex est. Distingue. q si iuria rāgit specialē prelatum nō pōt ercōicare aliquē ꝑ rati iniuria: si tāgit eccliam potest. Nam episcop⁹ potest ee iudex in causa sue eccl̄ie ⁊ sicut ꝑcurator fisci est iudex in cā fisci. vt. C. vbi cause fiscales. l. j. sic impator est iudex in cā fiscali. ff. de his que i testa. delen. ꝓrimē. ⁊ fr̄es fisci imperatoris dr. ff. ne q̄d in loco publi. l. j. §. hoc interdum.

¶Addē dē tenuisse bar. et bal. i. l. vnī. C. ne q̄s i sua cā.

c ¶ Si q̄s sunt vituperatores. i. ꝓuiciatores q̄ depositi curie tradent. xj. q. j. si q̄s sacerdotū. nisi fecerint ex calore iracundie. vt. §. ea. q. iij. si q̄s irat⁹. Jo. nes. Vochodie falsum est: nisi esset post ercōicationē contumax. de iudi. c. cū non ab hoie. fallit in casu speciali de crimi. falsi. ca. ad fallariorū. vbi depositus statim traditur curie seculari.

Clericus de posit⁹ nō semper est curie stari tradendus.

d ¶ Eporū. hec duo capla loquuntur de suspectis vel ignotis. ⁊ de his q̄ suam iniuriā non ꝓsequūtur.

e ¶ Qua intētione. an faciāt alo nocēdi. xxiij. q. v.

f ¶ Conscientia. si sit consci⁹ criminis. [ꝓdest.

g ¶ Aur cupiditate. pecunie. §. e. q. j. phibentur.

h ¶ Uerēdū est. hic dicit tdē q̄ in ꝓcedēti capitulo. Et dic q̄rendū est. ſ. a iudice/ etiā si aduersarius non querat. ff. de postulan. l. quos prohibet. ⁊. xxx. q. v. iudicantē. ⁊ j. e. auctem. ⁊ ar. C. de q̄stionib⁹. seruos. ⁊ loquit hoc ca. ⁊ ꝓcedēs de ignotis/ et suspectis: q̄ tales ꝑsone integri status esse debent. ff. de testibus q̄rū. Sed obiectio tibi. ii. uider q̄rat de conuersatiōe hui⁹ testis oportet q̄ q̄rat ab alijs. Simil⁹ oportet q̄ q̄rat de cō uersatione illoꝝ de quib⁹ queriē de querelatione isti⁹: ⁊ sic i infinitū ꝓcedat iudex q̄ reprobat. et de reiicie. cū in multis. lib. vj. Si autem uider ab ipo teste querat an sit fur vel homicida. stulta est q̄: cū nemo illud fateretur. Rādeo si ē ignotus: dn̄ pōt ab eo querere an sit liber vel seru⁹. Ab alijs autē notis aut quos ē ꝓuer fama q̄ret de fama isti⁹. Potest etiā uider in genere q̄rere: sic di cēdo ei. es tu talis vt possis esse testis. vt. ff. de q̄stionibus. l. j. §. qui questionem.

Testis est de conuersatione examinand⁹.

Exod xxiij. a

j. tim. v. c.

i ¶ Accusat. in accusatiōib⁹ ergo nō ꝓsumit q̄s dign⁹ nisi h⁹ ꝓbet. ſ. ea. criminationes. Sic in oblatione eucharistie: vt de cōse. di. ij. trib⁹ gradibus. Et i ordinibus xxiij. di. q̄st. xlij. di. quemadmodum. Itē ercōicat⁹ q̄s credit ꝓpter periculū vitā dū potest q̄ non. vt extra de sen. exc. ꝓtuā. ⁊ cū desideres. §. sane q̄n: sic i ꝓpetratione venie et ita⁹ tenet i petrās, pbare ithenta morū suoꝝ: ⁊ testiū vite honestioꝝ ⁊ animū ꝓpetrātis. l. se esse tdo neū. vt. C. de his q̄ ve. eta. ipe. l. ij. alīs circa notos potest⁹ ꝓsumit q̄s dign⁹ q̄ idign⁹. vt eē de ꝓsump. dubū.

Presumit q̄ aliūs.

¶ Ercōicat⁹ excōicat ꝓpē cōtēptū si bi fertur

k ¶ Ne sit. per hoc patet q̄ loquitur de ignotis.

l ¶ Maiores. i. clericos.

m ¶ Accusatio. ¶ Facile. i. absq̄ inquisitione.

n ¶ Jo. qs. ¶ Cōtūj. nō tñ ex hoc sequit q̄ ꝓpē sui ipm ꝓsit excōicare. vt. xxiij. q. iij. ait q̄rellas. vel hic nō ait tñ ep̄i cā: sed eccle. vel ꝓpter hoc remouēdus est a cōione: a metropolitano sed non ab epo. Uel dic si cōtūj redūdat tñ in ꝓsonā epī: q̄ dicit tu es filius rusticī: tūc nō pōt: sed si dirit eū simōiacum: q̄ hoc redūdat in ecclesiam: bene potest.

Solūmodo quum est ꝑs.

a ¶ In libro soliloquiorum. i. psalmorum. i. solius ꝓsūmentis eloquiū: quia solo instinctu ꝓsūmentis ibi locutus est. de quo habetur. de pe. dist. ij. querendū.

b ¶ Presumūt prelati. ¶ Uel accusari. Arg. latcos posse accusare clericos. j. e. clericos. ⁊. xxiij. dis. illud. ⁊ C. de of. rec. ꝓcul. illustrissimos. sed contrarium est. de quo habetur. xxiij. q. iij. gutti. contra eū. xxiij. q. iij. interq relas. ⁊ q. v. de occidēdis. vbi dē q uider pro sua iuria nō debet reū occidere cuius uider est. Distingue. q si iuria rāgit specialē prelatum nō pōt ercōicare aliquē ꝑ rati iniuria: si tāgit eccliam potest. Nam episcop⁹ potest ee iudex in causa sue eccl̄ie ⁊ sicut ꝑcurator fisci est iudex in cā fisci. vt. C. vbi cause fiscales. l. j. sic impator est iudex in cā fiscali. ff. de his que i testa. delen. ꝓrimē. ⁊ fr̄es fisci imperatoris dr. ff. ne q̄d in loco publi. l. j. §. hoc interdum.

Quod vero premissis auctoritatibus criminosi prohibeātur ab accusatione prelatorū: testatur August. in libro soliloquiorum⁹ ita dicens.

¶ Nō oēs subditi ꝛ criminosi tm ꝓhibent accusare ꝓlatos.

Presumunt ꝓlati nō debere se reprehēdi vel accusari⁹: pro eo q̄ canones non eos passim cōstituūt accusandos: q̄ tantū negat solis criminosis⁹ cum de reprehendēdo veritas ipsa constituat. Si male locut⁹ sum: testimoniū⁹ perhibe de malo ꝛē. ¶ Opponitur⁶ huic distinctioni. Ipsi sacri canones distinguunt in quo casu pastores sint non accusandi a subditis / dicentes: oues pastores suos non accusent nec reprehendant: nisi a fide exorbitauerit. ecce in quo casu sunt accusandi a subditis: in aliis autem minime. Huic oppositioni rñdet sic. Distinctio illa canonum de criminosis et infamibus intelligitur. Oues enī criminose ⁊ infames pastorē suū accusare vel reprehendere nō pōt: nisi a fide exorbitauerint. Ceterū si a fide exorbitauerint: tāta est labes illius criminis. q̄ ad eū accusationē ⁊ ferui aduersus dn̄m ⁊ q̄libet criminosi ⁊ infames ad uersus quēlibet admittuntur. Unde Dionysius papa.

Judex ꝑte nō petere multa pōt facere.

Johan. xviij. d.

tij. ꝑs.

c ¶ Criminosis. sc̄j clericis.

d ¶ Testimoniū. cū debebat exemplificare⁹ accusatio aciē ꝓplificat de testimonio. q̄ ideo facit: q̄ qui admittit ad vnū: admittit⁹ ad reliquū. nisi. q. iij. testes. Johan.

e ¶ Opponit. dicerat illo. §. his auctrib⁹. q̄ subditi criminosi siue clerici fuerint siue laici nō admittāt ad accusationem prelatoꝝ. vnde colligitur a contrario sensu q̄ alij admittāt. huic distinctioni obiicit: et postea fm suam opinionez soluit: que talis est q̄ laici nō criminosi possūt accusare clericos quod falsum est. vt extra de testi. de cetero.

¶ Huic opposito ſ ¶ Hec ē tertia pars huius q. in qua probat q̄ malit non possunt accusare ꝓlatos suos. vt. ſ. li qui ad eundez graduz ꝓuenire non possunt. et hoc probat per. vj. ca. Johan. de fan.

f ¶ Licet erroris. Extrib⁹ locis istius ca. argumētatur Hostiensis a contrario sensu in seqn. §.

g ¶ Recedentem. i. apostatam.

h ¶ Non obedientem. i. scismaticum. vt. xix. distic. nullū. et xxv q. i. violatores.

i ¶ Non possumus. arg. q̄ iudex pōt infamē repellere: licet reus ipsum recipiat. xlv. distin. licet. xxx. q. v. iudicantē. C. de quest. seruos. in ꝓncipio. inſ. q. iij. parentes. Item arg. q̄ iudex cramināt accusatores: sicut ordinandos: vt eos repellat. xxiij. distinct. ff. et Greg. scripsit Joanni: vt ingrat de ꝑsona accusatoris. §. e. q. j. in ꝓmis. sic. xxiij. di. illud. ⁊ ea. criminationes. et ꝓt. sue dignitatis. tuē de gra idignos a postulatiōe remonet. ff. de postu. l. j. in ꝓn. et repellit imitē. dr. ad aduersarij⁹ velit eū admittē. ff. de ꝓcu. fin fa. §. militares. q̄s ꝓtor ꝓhibet. in totū ⁊ olno ꝓhibet: etiā si aduersarij⁹ ꝑtiat vt. ff. ō postula. q̄s ꝓhibet: imo vbi aduersario non cōpetit exceptio: iudex ex officio tuo excipiet. ⁊ eē de ap. cōstitut. ⁊. ff. ō petri. here. l. vl. Sz ō nōne sic videt iudicare fm cōscientiā ⁊ scio q̄ nichil ex ignemio suo ⁊ domestice voluntatis motu facere debet. ⁊ Contra tus in aut. ga cor. ter. ca. ga. Reſpōdeo: iudicare hoc casu ex his q̄ percipit in exercitio cause q̄ an eū agit. nā ea. cuz cosā se videt infamē admitti ꝓpter ꝓm repelle re: sicut cum scit ꝑa appellationis elapsa esse supplet de facto vt. C. de tempo. ap. l. ij. in fi. sic. xxviij. dist. primū. ſ. de facto: q̄ ostat iudici tūc iudici. eē de posit. bone.

k ¶ Licet erroris. Extrib⁹ locis istius ca. argumētatur Hostiensis a contrario sensu in seqn. §.

l ¶ Recedentem. i. apostatam.

m ¶ Non obedientem. i. scismaticum. vt. xix. distic. nullū. et xxv q. i. violatores.

n ¶ Non possumus. arg. q̄ iudex pōt infamē repellere: licet reus ipsum recipiat. xlv. distin. licet. xxx. q. v. iudicantē. C. de quest. seruos. in ꝓncipio. inſ. q. iij. parentes. Item arg. q̄ iudex cramināt accusatores: sicut ordinandos: vt eos repellat. xxiij. distinct. ff. et Greg. scripsit Joanni: vt ingrat de ꝑsona accusatoris. §. e. q. j. in ꝓmis. sic. xxiij. di. illud. ⁊ ea. criminationes. et ꝓt. sue dignitatis. tuē de gra idignos a postulatiōe remonet. ff. de postu. l. j. in ꝓn. et repellit imitē. dr. ad aduersarij⁹ velit eū admittē. ff. de ꝓcu. fin fa. §. militares. q̄s ꝓtor ꝓhibet. in totū ⁊ olno ꝓhibet: etiā si aduersarij⁹ ꝑtiat vt. ff. ō postula. q̄s ꝓhibet: imo vbi aduersario non cōpetit exceptio: iudex ex officio tuo excipiet. ⁊ eē de ap. cōstitut. ⁊. ff. ō petri. here. l. vl. Sz ō nōne sic videt iudicare fm cōscientiā ⁊ scio q̄ nichil ex ignemio suo ⁊ domestice voluntatis motu facere debet. ⁊ Contra tus in aut. ga cor. ter. ca. ga. Reſpōdeo: iudicare hoc casu ex his q̄ percipit in exercitio cause q̄ an eū agit. nā ea. cuz cosā se videt infamē admitti ꝓpter ꝓm repelle re: sicut cum scit ꝑa appellationis elapsa esse supplet de facto vt. C. de tempo. ap. l. ij. in fi. sic. xxviij. dist. primū. ſ. de facto: q̄ ostat iudici tūc iudici. eē de posit. bone.

Infames accusare non possunt hereticos.

Licet erroris⁶ socium vel a sui voluntarie ꝓpositi tramite recedentē⁵: aut sacris patrum regulis et constitutionib⁹ non obtemperātē⁵ suscipe non possum⁹ i nec debemus. Nec impetere recte creditos vel scitos ꝓ patrū sanctionib⁹ obtemperātes ꝓmittim⁹ qui infames oēs esse censem⁹ q̄ suā fidē aut xp̄ianā legē puaricant ꝑ aut aplicā aut regulā tuētur postponūt auctem.

l ¶ Item ex conci. Tole. iij.

¶ Christianos accusare vel in eos testificari non pōt q̄s fidem acceptam deseruerunt.

Quis pōt erga homines esse fidelis qui deo extiterit infidelis. Judei ergo qui dudum christiani effecti sunt et in xp̄i fide prevaricati⁴ sunt ad testimonium dicēdum admitti non debent: q̄uis se esse xp̄ianos annuncient: q̄a sicut in fide xp̄i suspecti sunt: ita in testimonio humano dubij habētur. Infirmari⁴ oportet eoruz testimonium q̄ in fide falsi docent: nec eis est credendum q̄ veritatis a se fidē abiecerūt.

Item Canus pa. felici cosepo.

¶ Hereticus iudex vel pagam xp̄ianos accusare nō possunt.

Pagani⁶ vel hereticus iudex non pōt xp̄ianos accusare.

m ¶ Pagani. Nisi sua iniuriam ꝓsequatur. vt. iij. q. j. omnibus. sed hereticis non: q̄ excommunicati sunt. extra de here. vergentis. ⁊ ca. excommunicamus. ff. et Greg. scripsit Joanni: vt ingrat de ꝑsona accusatoris. §. e. q. j. in ꝓmis. sic. xxiij. di. illud. ⁊ ea. criminationes. et ꝓt. sue dignitatis. tuē de gra idignos a postulatiōe remonet. ff. de postu. l. j. in ꝓn. et repellit imitē. dr. ad aduersarij⁹ velit eū admittē. ff. de ꝓcu. fin fa. §. militares. q̄s ꝓtor ꝓhibet. in totū ⁊ olno ꝓhibet: etiā si aduersarij⁹ ꝑtiat vt. ff. ō postula. q̄s ꝓhibet: imo vbi aduersario non cōpetit exceptio: iudex ex officio tuo excipiet. ⁊ eē de ap. cōstitut. ⁊. ff. ō petri. here. l. vl. Sz ō nōne sic videt iudicare fm cōscientiā ⁊ scio q̄ nichil ex ignemio suo ⁊ domestice voluntatis motu facere debet. ⁊ Contra tus in aut. ga cor. ter. ca. ga. Reſpōdeo: iudicare hoc casu ex his q̄ percipit in exercitio cause q̄ an eū agit. nā ea. cuz cosā se videt infamē admitti ꝓpter ꝓm repelle re: sicut cum scit ꝑa appellationis elapsa esse supplet de facto vt. C. de tempo. ap. l. ij. in fi. sic. xxviij. dist. primū. ſ. de facto: q̄ ostat iudici tūc iudici. eē de posit. bone.

n ¶ Quia. ſ. ꝓpter hoc. xxiij. q. iij. ait q̄rellas. vel hic nō ait tñ epi cā: sed eccle. vel ꝓpter hoc remouēdus est a cōione: a metropolitano sed non ab epo. Uel dic si cōtūj redūdat tñ in ꝓsonā epī: q̄ dicit tu es filius rusticī: tūc nō pōt: sed si dirit eū simōiacum: q̄ hoc redūdat in ecclesiam: bene potest.

o ¶ Ercōicat⁹ excōicat ꝓpē cōtēptū si bi fertur

Pagani iudei et in exceptis criminib⁹ dic q nō.fm. y. lic. ſz q iudei pñt videtur. extra de iude. iudei. ſed decreta. expſſe contradicit que dicit q teſtis debet eē fidelis: vt extra de teſti. licet. et ea ratiōe: qi ſunt in peccato mortali: et ſic nō ſunt audiendi. extra de teſti. ſuper eo.

a ¶ Aut vocē. oportet ñ clericos habere teſtimoniū bonū ab his q̄ foris ſunt. j. viij. qō. j. licet. de conſecra. diſtinc. j. habemus.

b ¶ Infamatiōnē vt ſe expurgare debeant.

c ¶ Ēquitas. falſum dicit. ſufficit enim q̄ accuſator ſit bone fame: licet accuſatus ſit melioris. vt. j. eo. latoris. Itez in aliis falſum dicit: q̄ nec infamis infamē: nec criminoſus criminoſum accuſat. vt. vj. qō. j. qui crimē: niſi primo eum tolerauit ſciens cuz talem. extra de accuſatio. multi. Sed poteſt dici hoc eſſe ſpeciale in epiſcopo: vt ñ poſſit remouere ab accuſatione illos quos pri⁹ toleraunt. Item fallit in arenario qui pōt accuſare arenarium. vt. C. de moſſicu. reſta. in arenaz. Item fallit i caſib⁹ in quib⁹ ſoli⁹ crimis non repellit ſocium: quos habes notatos. iij. q. iij. liberi. z. C. ō teſti. quoniā. aſs quilibet cuiuſcūq; additionis: z ſtūcunq; criminoſus viles ab accuſatione vel teſtimonio repellit. vnde cuī ſocius a ſua accuſatione repellit ſocios et criminoſos. ff. de accuſa. hos accuſare. ſ. ſi ſeruus. et. iij. qō. iiij. ca. penul. quod falſum eſt in exceptis crimibus. vt. ē. in principio queſtionis notaui.

Infamis infamē regulariter accuſare nō pōt.

b ¶ Hereticus. Dic autē eſt falſa. q̄ nunq̄ hereticus admittitur ad accuſandum. et. j. iiij. q. j. fortē loquitur de minoribus hereticis qui nō peccant in ꝑcipuis articulis fidei qui non admittūtur in iudicijs. id eſt de his que acta ſunt coram iudice: ſed in aliis contractib⁹ ꝓpter inopiam ꝓbationū admittuntur: nō tamen ſine tormentis. vt. iij. q. iij. ſ. in criminali. ver. ſi ea res. z. C. de here. l. vlti. Johan. Sed certe ſm canones non admittit hereticus cum ſit excōmunicatus: z debeat ſtatim occidi. de hereti. excōmunicamus. et. c. pe. ē.

Hereticus hereticū accuſare z cōtra eum teſtificari pōt.

¶ Si hereticꝰ cōtra hereticū litiget: cuiꝰ eoruz hereticuz teſtē adducere licet Sinautē orthodoxus contra hereticum litiget: p orthodoxo quidē hereretici teſtimoniuz valeat. contra orthodoxū aūt ſolius orthodoxi teſtimoniū valeat. Itē. Orthodoxis aūt litigātib⁹ ad teſtimonium nulli heretico pateat aditus. Sed q̄rit⁹ ſi flagitioſiſſimus catholicus poſſit conuenire hereticū de alio crimine q̄ de hereſi? Huic q̄ſtioni ita reſpondet. in q̄ hereticꝰ iferior eſt: videlz in regula fidei: in eo a malo catholico accuſari pōt. In quo autem ſuperior fuerit: videlz in converſatione vite: in eo a flagitioſiſſimo conuenirī nō pōt.

Item q̄ dicitur paſtores⁹ p ſuis actibus magis ſunt tolerandi q̄ corrigēdi: dupliciter intelligitur: vel q: a criminoſis tolerādi ſunt: et nō corrigēdi. vñ ibi ſubinferꝰ: q: ſepe ꝑ meritis ſubditoz deprauatur vita rectorū quorū ergo merito (deo permittente) vita rectoz deprauatur: ab eis poti⁹ ſunt tolerandi q̄ corrigendi. vel q: ſunt quidam qui ſepe deſeruntur a publicis documentis: et crimen q̄ intēdūt ꝓbare non valent. De quibus in omelia de penitentia Auguſtin⁹ ait.

¶ Que publicis documentis ꝓbari non pōt tolerāda ſunt.

Verumq; boni viri ꝓpterea ſufferunt aliorū peccata et tacent⁴: quia ſepe deſeruntur a publicis documentis quibus ea que ipſi ſciunt iudicibus⁵ probare non poſſunt De his⁶ etiam illud anacleti intelligitur: ſententia chā filij noe damnantur: qui ſuoz doctorum vel prepoſitorum

Heſi. ix. d.

a ¶ In exodo xxxiij. Helius in libro numeri. l. diſtinctione. ſ. in eccleſia.

b ¶ percuſſꝰ. q: ea nocte non ſe ab vxore ſuo plexu abſtinuerat.

ꝙ Concor. textus i. j. libelloꝝ. ff. ō accu. z de ꝓtua. delic. l. j. cū concor.

c ¶ His ita a. incipit reſpondere his tribꝰ obiectionibus et ꝓmo reſpōdet vltime.

d ¶ Altiora doceret. Arg. q̄ magiſter debet docere in altro.

e ¶ Dos etiā. ſēſibus ſpūales ꝑ dicatores.

f ¶ Peccatoꝝ In hoc tamē nō peccauit: q: adhuc nō erat prohibitum: nec hodie eſt ſi ſub hac conditione ducitur vt fiat fideliſs. xxviij. q. j. nō oportet.

Exod xv.

nūeri. xij. a.

g ¶ Item. ad hoc ſimiliter reſpondet z vltimo male.

j. regū xiij. a.

h ¶ Per dauid. ſecunda ſolutio.

i ¶ Saul. tertia reſponſio.

¶ His ita⁸ reſpondeꝝ. verū eſt q̄ archam ſignificari ꝓlatos: z q̄ oza ſubditos. Illud vero falſum eſt: q̄ ꝓ inclinationem archę caſus ſignificetur ꝓlatoꝝ. Aliud eſt em inclinari vel deſcēdere: aliō cadere. Legit em q̄ ſaluator nr̄ ſe inclinauerit: ſicut q̄n digito ſcribebat in terra: et de mōtib⁹ frequēter deſcēderit i q̄s aſcēdebat: vt vel pnoctaret in oſone: vel vt diſcipulos in mōte alti⁹a⁹ doceret ꝑcepta vel vt turbas fugies ex altitudine mōtis eas reſpicere et libere poſſet docere. Inclinatio vel deſcenſio humilitatē ſignificat: q̄ ſpūales nonnūq̄ carnalib⁹ cō deſcendūt vt eoꝝ infirmitati cōpatiantur iurta illud apli. Quis infirmat z ego non infirmor. Hos etiā ſignificauerūt angelis q̄s ia cob vidit ſcalā deſcendentes. de his q̄ ꝓphetā dicit. Inclinauit celos z deſcendit: ꝓ archā ergo inclinatā intelligunt ꝓlati qui ſubditoꝝ cura pā miſericorditer portāt: z eoꝝ infirmitati humilit cōpatiunt. Cū bñ dī q̄ bob⁹ recalcitrātibus archa inclinata eſt. Boues quippe recalcitrātes / ſubditos ſignificāt: ſuis doctoribus nō obedientes: q̄bus dū ꝓlati cōpatiunt: q̄ſi bobus recalcitrātibus archa inclinat. Leuita qui manū adhibuit: ſignificat illos q̄ mie cōpaſſionez in ꝓlatis ſuis reprehendūt: coſq; in ſeueritatis amaritudinē erigere volūt: vnde dū leuita iſte oza dicit. oza q̄ppe robuſt⁹ dī. Illi em robuſti dicunt qui cū de ſua iuſtitia ꝓſumūt: niam peccantib⁹ negandā putant: z ipendentes reprehendūt: vñ a dño ꝑcuſſi intereūt: q: iudiciū ſine miſericordia erit illis: q̄ noluit facere miam delinquentibus: cū ꝓ ſalomonē dī. Nolit eſſe nimis iuſtus: q: eſt nimis iuſt⁹ q̄ perit i iuſtitia ſua. Sic z moyſi illud intelligit. ꝓ moyſen eſſ ꝓlati intelligunt ꝓ ethiopiſſam vroꝝ petōres intelligunt Moyſes ethiopiſſam vroꝝ duxit: cū q̄libet ꝓdicatoꝝ petōrem⁸ ſibi copulat: vt ex eo ſobolem bonoꝝ operum deo gignere valeat: hāc copulā dū maria. i. ſubditi reprehendūt lepra ꝑcuſſi inficiunt. Vel ꝓ mariā ſynagoga itelligit q̄ in moyſen. i. in xpm murmurauit: q: ethiopiſſam. i. eccleſiā gentibus ſibi copulauit: quos lepra perſi die z erroris ſordidos fecit. Non ergo his auctoritatib⁹ ſubditi prohibentur ab accuſatione ſuoꝝ prelatorum: ſed monētur ne reprehendant miſericordem cōpaſſionem coꝝ. Item⁹ ꝓ ſaulē ꝓlati intelligunt: ꝓ dauid⁵ ſubditi. Saul⁴ purgans ventrē eos ſignificat qui maliciam corde conceptam foras in opus producunt. Sed in precipitatione chlamidis non ſignificatur reprehenſio peccati. per chlamidē enim regis prās intelligit. Hanc ꝑcidit qui ꝓlatum ſuū damnatio-

Joh. viij. a.

ij. cor. xj. g.

Heſi. xxviij. c.

Pſal. xvij.

Jacob. j. c. Eccl. vij. c.

ij. reg. xviij. c. j. regū xxiij. b.

Tacitur nitas q̄z non obſtat.

iiij. q̄

ij. reg. vj. a.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶Solus. et cū eccl̄esiis suis.
b ¶Respōdet̄. quibus dicitur q̄ subditis nō possunt accusare prelatos.

War. c xxiij. q. 5

¶Minus .s. i culpa ad timotheum. v.

d ¶Regula. Arg. q̄ possim⁹ interpretari et arcare gnalia ꝓba apli. vt. xxiij. q. ij. quos deus cōtinuit. xxij. q. v. hoc videt. z. ff. ō in ius vocā. l. huius. et. ff. de test. quelitum.

Prelatoꝝ exēpla aliis corrūpunt. Esth. ij. D.

e ¶Obseruāda. exempla enī prelatorum z se num facili⁹ corrumpūt: et ideo magis sunt puniēda. vt. xj. q. iij. precipue. et .lxxxvi. di. tanta. f ¶Scriptus est. .s. in esaia.
g ¶Laqueus ex malo exēplo.
h ¶Puer. canon ꝓpter malitiam aliquoꝝ fingit aliqd esse quod non est. et econuerso. vl. di stin. multi sacerdotes.
i ¶Qz ois episcopt sunt epi. nō omnes epi voce sūt episcopi re.
k ¶Nicolaū. qui fuit vnus de septē diaconib⁹ quos apli instituerunt qui fuit reprobus.
l ¶Conciliū. Qui primum ex gentibus nomē Jesu christi ē secutus. .xxvj. dist. deinde.
m ¶Ethnicus id est gentilis.
n ¶Ꝑbros. q̄ condēnauerunt sua innā Neo. ¶. item cū bala in o. ¶Infatuata enim sal. i. stultit.

Mat. v. b.

nis ferit: quod nulli subditorū licet. facta enim pastoris ois gladio. i. sententia dānationis a subditis ferenda non sunt. ¶Sine est qđ dicro. ait sup marcum de pōtifice qui sciditur velimēta sua. Scisio vestis scisio nē significat. sacerdotij: quod in primo erat scindendū z auferendum iudeis. Vel ꝓ dauid significauit qui nequitiā suorū prelatorū videtes: maiora eorum peccata contemnūt: minima ꝑo z leuia quasi extremaz orā clamitis ꝑcidentes reprehendere z lacerare fatagunt. Vel qz saul solus a dimittit in spelūcā: in qua dauid solus latebat. Itē sup hoc pōt intelligi qđ de cham dictum est: qui solus vidit pudenda patris: q̄ nō cooperuit: sed ridenda mōstrauit. ¶Hac itaq; auctoritate nō inhibetur, subditis accusare ꝓlatos. si accusabiles fuerit ¶Item probat̄ ꝙ subditi prelatos suos accusare nō pōt: etiā si religiosi fuerit. Infames enī sunt, eoipso q̄ suorū doctorum vitā reprehendere conātur. Infames enim fiūt (vt canonum tradit auctoritas) omnes q̄ in patres armantur: z q̄ doctorū suorum vitā reprehendūt: vel accusant. ¶Nullus aūt infamis in accusatiōe prelatorū est audiendus: nisi forte a fide exorbitauerit: vt supra dictum est. ¶Cum ergo subditi eoipso q̄ in accusatiōne prelatorū ꝓsiliūt infames efficiuntur: infamib⁹ autē copia accusandi denegatur: patet q̄ subditi prelatos suos accusare nō pōt. ¶Ideo ita respondetur b non oēs prelati pro prelatis habentur. nomen enim non facit ēpm: sed vita. ¶Unde Gregorius Januario episcopo scribit.

¶Quē eraꝺ non vita seniorē facit grauiter est increpādus.

¶Paulus c dicit. seniorē ne increpaueris. Sed hec

el⁹ regula d tūc est obseruāda e cū culpa sentoris suo exemplo nō tradit ad interitū corda iuniorū. vbi aute sentor inuenit⁹ exemplū ad iteritum ꝓbet ibi districta increpatione ferendus est. nā scriptū ē f. ¶Laqus g iuuenū oēs vos. z rursus. maledictus puer h centū annorū. ¶Item hiero. ad eliodorum.

¶Dignitas non facit episcopum sed vita.

¶Quidam oēs epi i sunt epi: attende petrū sed iudā considera: stephanū suscipe. colaum k respice. Non facit ecclesiastica dignitas christianū Cornel⁹ l centurio adhuc ethnicus m dono sci spūs mundatur. ꝓbros n daniel puer iudicat. Non est facile stare in loco petri z pauli. s. tenere locum tā cū xpō regnantium. Infatuatū o sal ad nichilū ꝓdest: nisi vt ꝓiciat⁹ p foras: z a porcis q̄ conculcetur. ¶Si Aug. omel. ij.

¶Non episcopi nomē sed vita reuerentiam meretur.

¶Quidam oēs q̄ dicit/ pax vobis: q̄si colūba est audiē duos. Cum r de morte pascunt hoc colūba nō habet: imo de fructib⁹ terre viuit: innocens est victus ei s. ¶Item Beda in secunda epistola petri.

¶Docti ab indoctis: clerici a laicis: q̄nq; merito reprehēdunt.

¶Scuti sunt t ꝓa balaā u er bosor v q̄ mercedē iniqtatis amauit. Correptionez vero habuit sue vesanie subiugale mutum. qđ hois voce loquēs ꝓhibuit ꝓphete insipiētiā. Plerūq; hereticitam stulta dogmata: tā execranda protulerunt sacramenta: vt etiā h ebetū sensus paganorū: z qui rōne diuine agnitionis oīmodo carēt: illoz detestant infantiā et illoz distorta z deo contraria itinera sanius sapiendo redarguāt. Et (qđ peius est) nonnunq; multi catholicorū intīm mercedē amāt iniqtatis: vt etiā docti ab idoctis: clerici a laicis merito redarguant x. q̄ ꝑo z iure cōparant ꝓphete:

prelati. multipli in ꝑdicando fatui z delinquēdo p ¶Proficiat id est deponat.
q ¶Et a porcis. demonib⁹ qui dominātur malis platis ēt pecoꝝ suo. xxiij. q. j. his auctoritatibus.

Demones malos platos dominā. ꝑ malos cetus equiparat. Esaie xxij. d Esaie lxv. d. Actum. xviij. e Danil. iij. e Luce xxiij. f

¶Quis. Cornu. Cornu cū ꝑparat malos ꝑ in nigredine vicioꝝ et in raucedine vocis: z in vociferatione scisi motuorum oblatio num. z in fetore spiritꝰ. z in garrulitate. z in furto. Jo.
f ¶Scuti sūt prelati et doctores mali.
t ¶Balaam. supple veniēs.
v ¶Ex bosor. Verba sunt petri vsq; ad verba plerūq;. Hieronym⁹ exponens ꝓba petri i canonica dicit q̄ heretici a gentib⁹ reprehensi comparantur balaam correpto ab asina. cōparāt etiā ei mali platī reprehēsi a laicis. z ¶Redarguāt. non dicit accusentur. vnde nō potest hic sumi. argu. q̄ laici possint accusare clericos. vt. ff. xxj. dist. nolite. in fine. cōtra. Sol. ibi q̄ tripler est reprehensio: qđ ibi vide.

Dañ. xiij. e. Mat. v. b.

Nomē auferā malicia.

Joh. viij. d.

Paulꝰ charitas magna fuit.

Nūe. xxij. f ij. Pe. ij. c.

a ¶Fontes. verba petri.
b ¶Q. infert ex his crib⁹ ca. q̄ mali platī cū criminaliter peccāt pñt a subditis accusari. et ad hoc inducit cap. sequentia.
c ¶Uterē. i. in alteri⁹ statu: cōmatē. trāsit enim de familia dei ad familiam diaboli. xxiij. q. iij. ita nō recto
d ¶Ut ita dicā. videt etiā q̄ infames capite minuātur. ff. de va. et ꝺcor. cog. constitutionum. ¶. ceterum.
e ¶Crimē. talis ēm ad accusatiōnē/vel ad testimonium nō admittit. vt xxiij. dist. legat. j. vj. q. j. qui crimen.
f ¶Dicro. i. in trib⁹ primis ca.
g ¶Dissimulās. Auferē ēm aliquē nomē ꝓpter suā malitiā xxxij. q. ij. admonere. ¶. xix. dif secundū. z. j. q. vij. ¶. nē peccato.
h ¶Paulus.
i ¶Impar rem meritis: nō tñ administratiōe di. lxxv. in illis.
k ¶Secret. Ex hoc patet q̄ aliquis scit habere charitatē per reuelatiōem. Paul⁹ alibi dicit: scio q̄ neq; mors: neq; vita: neq; qđ aliud me poterit separare a charitate dei. Alibi tamen dicit. Qui chil michi cōfert⁹ sum. xc. vt. ¶. xl. dist. ca. vlti.
l ¶Hoc non de officio. q̄ non possit esse ipar paulus petro.

qui ꝙbis asine cōtra naturā loquēris corrupit: nec tñ a proposito prauitatis retardatur: quib⁹ etiā apertissime nomē cōgruit ciuitatis: de qua balaam venisse perhibet. Solo: nāq; cernēs sine in tribulatione posit⁹ interptāt. neq; ēm alia magis cā luxuriosis existit verbū veritatis amore pecunie vl de siderioz tpalū adulterare: q̄z qui carnis se cōcupiscētijs mācipauerunt. Sed z nomē ipsi⁹ balaā qui vanus populus siue pcipitās eos interptāt. talib⁹ cōuenit. qui em agnitā ꝓtatis viā spōre deserūt: qđ nisi van⁹ ppls sunt? qui etiā in pcipitiū suos mergūt auditores: quib⁹ nō salutaria que corrigāt: sed q̄ illos delectant erronea ꝑdicāt. de qb⁹ apte subdit. hi sunt fontes a sine aqua z nebule turbinib⁹ exagitate: quib⁹ caligo tenebrarū reseruat. Quib⁹ ergo nō oēs epi sūt epi: pbri a daniele puero iudicant. sal infatuatū a porcis cōculcat. Et q̄ dicit pax vobis: plerumq; non colūba sed corui⁹ reputat. Ptz q̄ nō semp ꝓ officio vl auctre persone ab accusatione est cessandū: immo cōtra prauos est agendū: cū eis psone crimina liter peccās altereturc z (vt ita dicam k) capite minor legibus censeatur. Qui enim facit peccatum: seruus est peccati. tam in pena q̄z in culpa.

Unde August. ait. ¶Qui fi sceptū officii nō administrat: nō est epūs: sed causa iudicio

Ut nec regimine i seratiōnē habuit: nec sua delicta detersit: nec filiorum crimen c correxit: canis ipudicus dicēdus est magis q̄z episcop⁹

Quibus ergo ¶Hieronymus⁹ Aug⁹. Greg. auferunt nomē columbe epi senioris: nonne z prinilegium est auferendū dignitatis: vt possint a subditis reprehendi. vnde scriptura dissimulās⁹ paulle gū praue senectutis ait. Maledictus nō senior sed puer centū annorum. Apparet ergo q̄ ex accusatione platoz infames fiūt: qui eoz vitā reprehendere z lacerare conātur: q̄ locū sui regimis nō noie tñ sed vita z moribus tenēt. Alij aūt potⁱ laudabiles fiunt ex accusatiōe platorū suorum q̄z infames. Itē qđ dr maioz quispiā minorū accusatiōib⁹ nō iputat. minores itelligēdi sunt nō dignitate sz vita ¶Ut ¶Hieron⁹. ait de paulo su per epistolam ad galathas.

¶Maiores z minores non dignitate sed vita intelligi ops.

¶Paulus petrum reprehendit: quod non auderet nisi se nō imparem h sciret. ¶Hoc non de officio k ecclesiastice dignitatis: sed de puritate vite et sanctitate conuersationis intelligitur. Solus em Petr⁹ inter apostolos primatum gerebat. Hinc Augustinus ait ad ¶Hieronymum.

¶Non episcopi nomen: sed vita maiorem facit.

¶Quanq; secundum vocabula⁹ que vsus obtinuit episcopat⁹ sit presbyterio maior: Augustin⁹m tamen hieronymo minor est.

Item libro secundo de vnico baptismo.

¶Episcopi licet sint pares meritis: gradu tamen differunt dignitatis.

¶Puto q̄ sine vlla fui cōtumelia ꝑ Cyprianus epūs Petro apostolo cōparāt̄ q̄tum attinet ad martyrij coronam. ceterum magis vereri debeo: ne in Petrum contumeliosus exi stam m. Quis enim nescit illum apostolat⁹ principatum cuilibet epatui ꝓferendū? Sed z li dignitat cathedrarum gratia: vna tamē est martyrum gloria. Itē cū Petrus a Paulo posteriore corrigat: z pacis atq; vnitatis vinculo custodito ad martyrium promouetur n: quāto q facilius z fortius quod p vniuerse ecclesie statutum firmatum est vel vni⁹ epi auctoritati vel vni⁹ pro uincie concilio preferendum est?

Idem. ¶Non ti honore sed ni veritate filius equatur vel preponatur patri.

Esaie lxv. d.

Ejus in moribus est prebyter cardinalis.

Gala. ij. c.

Wat. xvj. c.

Dicto plurib⁹ latur.

ꝑ Cōtumelia ē iniuria z grauis cōtumelia ē in ꝙbus vn⁹ ꝓmelior⁹ est qui ꝓ pr⁹ est ad ver ba tumoris z superbie ꝑcēda in cōuiuio alioꝝ. Archi. z Card. hic.

Filius a patre cõuenire pot.

QVeritur. Scõm canones ergo filꝰ cõsyritur de pcẽtã in ciuili ff in criminali negocio: sed fm leges non in ciuili nisi cũ in cã castrensi. vt.ff. de iudi.i.iis nulla. c.ff de fur.l.ij. qs vxoꝛ.j. rũdo non tñ pot cũ conuenire de furto: sed actõe in factũ. vt.C.de dolo malo. si suꝑiture. Emancipatus auꝛẽ pot esse agere cõtra patrẽ: sed vetꝰ impetrata. vi.C de in ius vo.i vti. Sed in criminali causa nõ auditur contra patrẽ.ff ea.q.j. prohibentur. nisi in turpiam in ipsum cõmiserit. vt. C. de pa. po.l.vlt.

b Nõ equa. mus. Sic cessus corrigit dicta patris sut.ff.ꝺ odi. ob cau.da.l. dedi.ff.si ꝙs ita tu liber. Itẽ ar. q̃ aliqs pot esse maior et minor alio diuerso respectu. ff e.ꝙ. xxv.di.plectus. c Preponimus filiũ. Ar. q̃ veritas a q̃cunq; plata ample cẽdi debet. Et est ẽtiã arg. contra testimonium honorabilium pso narã. simile dictum.ix.ego.

b QVaritur,ª pater de malo filio: queritur filiꝰ de duro patre. seruamꝰ honoꝛificentiam patri: que deberur a filio. Non equamꝰᵇ filium patri i honoꝛe: sed preponimꝰᶜ filium patri in veritate. ⁊ sic tribuimus honoꝛem debitum vt non perdat equitas meritum.

Item Ambrosius.

¶ Equales facrunt merituslicet gradu differentes: petr⁹ ⁊ paulus.

BEati petrus et paulus/ eminent inter vniuersos apostolos: et specialꝰ quadam prerogatiua precellunt: verum inter ipsos quis cui preponatur incertum est. Puto enim illos equales esse meritis: qui equales sunt passione. et simili eos fidei deuotione virtisse: quos simul videmꝰ ad martyꝛij gloriam peruenisse. ¶ Non enim sine causa factum putamus q̃ vna die passi sunt: vno loco: sub vno persecutoꝛe. Una die: vt ad christum pariter peruenirent. In vno loco ne alter troma deesset. sub vno pꝛsecutoꝛe: vt equalis crudelitas vtrosq; constringeret. Deus ergo pro merito: loca pro gloria: persecutoꝛ decretus est pro virtute ᵈ. Et in quo loco ipdem tandem martyrum pertulerunt: in vibe roma que puncipatum et caput obtinet nationum: scilicet vbi erat caput superstitionis illic caput quiesceret sanctitatis. vbi gentilium puncipes habitabant: illic ecclesiarum puncipes moꝛerentur.

Item penitentes[e] bigami sacerdotes accusare nõ possunt vnde generaliter colligitur q̃ quicunq; sacerdotes non sunt vel esse sacerdotes nõ possunt in sacerdotes accusationẽ vel testificationem proferre non possunt.

Unde Fabianus ait.

¶ Qui sacerdotes esse nõ possunt: sacerdotes accusare non valent.

IPsi apostoli ⁊ eoꝝ successoꝛes statuerunt: vt sacerdotes dñi non accusent: nec in eos testificentur: qui sui ordinis[f] nõ sunt nec esse[g] pñt.

Item Damasus papa.

¶ Sacerdotes accusare: vel in eos testificari non valent: qui ad sacerdotium prohibentur eligi.

Testis an sit repellẽdus ꝓpter crimẽ sibi obiectum

Sacerdos nõ efficiat q̃ vnũ habere nõ pot.

¶ Itẽ penitentes. ¶ Hec est .v. pars huiꝰ.q. in qua dicit q̃ dictum est in hac distinctione tenendũ. ⁊ dicit q̃ tales qui sacerdotes esse nõ pñt nec eos accusare nec in eos testificari possunt: redarguere tñ possunt occulte ⁊ pastoꝛaliter. ⁊ hec probat p tria exempla .i. v. ancto. sanctoꝝ. Arrium patrum. Jo. de fan.

¶ Itẽ penitẽtes. solenniter .J. vi.q.i. qui crimen.

IPsi apli. ¶ Odmto. In criminali sed in ciuili pñt omnes. et. de testi. sam listeris.

¶ Nec esse. Ex his duobus capt colligitur q̃ hec tria accusatio/testimoniũ/ ⁊ ordo pars passiua ambulant. vt quicũq; non admittit ad vnũ: nec ad reliquũ Si obijcitur. q̃cunq; semel in pẽtõ mortali fuerit: nõ admittit ad ordines vt .xxv. dist. primo ergo. nec ad testimoniũ. Item si crimen ciuiliter fuerit ꝓbatum/ non admittitur ad ordines. vt supꝛa. xxiij. quãdo. ex de accu. super hoc. ergo nec ad testimoniũ: scõm hoc

Accusare non pot de crimie cõmiꝰ modũ excepti.

admittit: vt dicit lex de his q̃ supponunt furtũ ab edictoꝝ. Ita nõ sint infames ff.ꝺ pecunio. eos nisi sit necessitas. ff. de mune. et ho. l. vt gradati. q̃ opinio eiꝰ i nullo vacillabit. vt xxiij. di. laici. et no ff. e. q̃ j. i primis. i ff. Jo. ⁊ pbat hodie rota hec distinctio de cre. ꝺ testi. c. testimonium. Quidam ait de ordinãdo notanꝺ. xxv. di. pinũ. B.

† Silex. ea. q. facerdotes.

Sacerdotes.

a Suspitione. Repellit testis ꝓpter suspitiones. vt. ff. e. accusatio. in prin. Arg. ff ꝺ spe. di. ij. non ꝓhibeat.

Jo. x. c.

b Sic. ⁊ illꝺ ff e. nullꝰ laicus

War xv. c.

c Hec merces. imo necessitas eiꝰ erat de hoc mãdo. xxiij q. iij. ff.

Joh. xviij. d.

Petrus.

Joh. viij. f.

d Respondit. dicẽs eandẽ deꝰ dedit gratiam eis sicut nobis q̃ credimꝰ in iesum.

Papa se ipm deponere pot.

e Os si icõ. Altera pte papa se subijcit alioꝝ iudicio qñ facẽ pot. vt. ff. ꝺ iurisꝺ. omnium. c. receptũ. nõ tñ ea pte pot deponẽ ix. q. iij. nemo ff. ꝺ. pñt qui et seipm pot deponẽ. vt ext. ꝺ testimo. nũc aute.

¶ Estes absq; vlla infamia: aut suspitione[a] vel manifesta macula: ⁊ vere fidei plenitudine instructi esse debent. et tales qualeꝭ ad sacerdotium eligi diuina iuber auctoritas.

¶ Quoniã (vt antiquoꝝ tradit auctoritas) sacerdotes criminari non possunt: neq; in eos testificari: qui ad eundẽ nõ debent nec possunt proueht honoꝛem. ¶ Sicᵇ et illud Siluestri intelligitur: laicus non accuset clericum ⁊c. id est qui in inferioꝛi gradu cõstituti: ad superioꝛem ascendere nõ possunt in superioꝛibus agentes accusare nõ debent. Ecce ostensum est q̃d reponꝺeatur auctoritatibꝰ et argumentis q̃bus subditi ab accusatione prelatoꝝ videbant repellendi. Nunc demonstrandũ est q̃bus rõmbus ꝓbentur recipiẽꝺi: et q̃d cõtra rñdeat a plat̃is. Ips qui erat pastoꝛ patoꝝ ouibus suis: de q̃bus ait. Non sum missus nisi ad oues que perierũt domus israel ⁊c. inter opꝓbria vt verbera q̃ ab eis patiebat ait. Si male locutus sum testimoniũ ꝓbi de malo ⁊c. Itẽ. Quis ex vobis arguet me de peccato? Ut quicũq; ad testificandũ in aliquẽ: vel ad arguẽdum admittunt: ad eundẽ accusandũ admitti possunt. Cum g̃ oues vt aduersus pastoꝛem suũ testimonium ferant et vt ipm (si possint) reprehendant admittant̃ur: patet q̃ subditi possunt accusare plat̃os suos. ¶ Dicis ita rñdebitur. Ips q̃cunq; esset pastoꝛ suaruꝫ ouium quas verbo et exemplo pascebat: tñ q̃tũ ad officiorum distributionẽ. ex qua hodie in ecclesia alij pñsunt altis vñ quidã prelati: quidã subditi vocant̃ in populo suo pastoꝛale officiũ non gerebat. mystica eñ et visibili vnctiõe nec in regẽ nec in sacerdotem unctus erat: que sole psone in populo illo pñature nomẽ sibi vendicabant. ¶ Nõ ergo ex hac auctẽ subditi ꝓbanꝺ admittendi in accusatione prelatoꝝ: sed tñ ostenꝺitur q̃ auditoꝛes eos reprehẽdere possunt ⁊ in eos testificari: q̃ cũ officia ecclesiastica non habeãt: verbo tñ ⁊ exẽplo quoscũq; valent ut̃rari deo satagũt. Rñdetur et aliter. Aliud est q̃ de rigoꝛe coginur seruari discipline: aliud q̃ admittit ex gr̃fectionis cõsideratione. Ips tu deos ad se arguendũ admisit gr̃fectione humilitatis: nõ seueritate iuris. Si enim legis rigoꝛe essent admissi: hac auctẽ criminosi et infames in accusatione religiosoꝝ essent recipiendi: cũ essent sceleratissimi: qui de nece xpi tractarent innocentẽ dãnare volebãt. hoc ergo exemplo prelati coguñt recipe subditos in accusatione sui: sed pmittunt si velint. Item Paulus petrũ reprehendit: q̃ princeps aploꝝ erat. vñ datur intelligi q̃ subditi possunt reprehendere prelatos suos: si reprehẽsibiles fuerint. Sed hoc facile refellit: si vnde sit reprehendendꝰ aduertat̃. Petrus cogebat gentes iudaizare: ⁊ a veritate euangelij recedere cũ iudeis gregem faciẽs: ⁊ a cibis gentiliũ latenter se suberahens: par aũt est in se a fide exoꝛbitare: ⁊ alios exemplo vel vbo a fide deijcere: q̃ hoc exẽplo non ꝓbanꝺ plati accusandi a subditis: nisi forte a fide exoꝛbitauerint vel alios exoꝛbitare cogerint. Item. Cum petrus intrasset ad concilium: conquesti fratres sunt qui erant in iudea: ⁊ reprehenderunt eum q̃ ad gentilem diuertisset. Ecce q̃ prelati iure possunt reprehendi a subditis. Sed huic oppositioni beatus Grego. respondit dicens.

Gal. ij. c.

Actu. x. d.

¶ Petrus a fidelibus interrogatꝰ cur ad gentes intrasset non potestate respondit: sed humilitate rationem reddidit.

PEtrus ꝓtem regni accepat: ⁊ tñ idem aploꝝ primus querimone contra eum a fidelibus facte: cur ad gentes intrasset nõ ex potestate officij (qua posset dicere. oues pastoꝛem suum non accusent: nec reprehendant) sed ex auctoritate diuine virtutis qua gentes acceperat spiritũ sanctũ respondit[b]. ¶ Cum ergo petrus potuit ex officio repellere querelas sed noluit. non hoc exẽplo prelati coguñt suscipere reprehensionem subditoꝝ. ¶ Et hac etiaꝫ humilitatis dispensatione intelligit illud Leonis quarti Lodouico Augusto dictum.

Mat. xvj. c.

¶ Imperiali iudicio apostolicus se emendare iubetur: si qd erga subditos iniuste cõmiserit.

QVos si incompetenter aliquid egimus ⁊ in subditis iuste legis tramitem non cõseruauimus: vestro ac missoꝝ vestroꝝ cunctoꝝ volumꝰ emendare iudicio: quia si nos q̃ alios

Universidad de Deusto
Biblioteca

Transfig.

a ¶ Examus-sim⁹ regulariter vt dubitāter vt precte: qr amus-sis est illꝰm plūbeū cū quo recti-ficant parietes vel plumbant.

¶ Jré cū balaā.

¶ hec est. vj. pbus. q. in quā probat qđ. pba-tū erat qꝫ subdi-ti pñt platos re-pħēdē. z etiā ac-cusare si ad eu dē ordinē yēire possunt. nō aūt debēt eos de oc-cultꝫ vel pene oc-cultꝫ diffamare z hꝫ. pbat p. vij. exēpla: q p. r. au-cto. sctōꝝ patrū Jo. de fan.

b ¶ Ariolus. Ariolus dr q̄ cir-ca ara⁹ idolis pēes nepharias effudit et fructū sibi i tristicia af-fert. xxvj. qō. iij. igit̄ genus.

vj. po. Num. xxiij. F.

c ¶ Trahēda xxj. q. vj. si quis per vetus.

d ¶ Sanguis xxiij. q. vj. his a ꝯbus. z. c. legi. q ca. occidit. et exē clerī. vel mo. finiam sanguis.

debemus corrigere pctā: pe-tora cōmittim⁹: certe nō veri-taris discipuli: sed qđ dolētes dicimus) ertiā⁹ pre ceteris er-roribus magistri: unde magnitu-dinis vestre magnopere cle-mentiā imploramus: vt tales ad hec que dirim⁹ pquirenda missos in his partibus diriga-tis: q deū p oīa timeant: z cun-cta quē admodū si vestra pre-sens fuisset imperialis gloria) diligēter exquirāt: z nō tantū hec sola (que supius diximus) querimus vt examussim⁹ exa-gitēt ſz siue minora siue etiam maiora illos sint de nobis iu-dicata negocia: ita eorum cun-cta legitimo terminentur exa-mine: quatenus in posterū mi-chil sit quod ex eis indiscussuꝫ vel indiffinitum remaneat.

Item. ¶ Cum balaā ariolus⁶ iret ad maledicēdū populum angelus dñi asine cui insede-bat in via se opposuit: cuagi-natoꝫ gladio eam ab itinere cōpescuit: quā dū ille verberi-bus affligeret in vocem prorū-pit: z pphete vesaniam redar-guit. Si ergo animal murum angelica virtute pphete insi-pientiā rephendit: multomagis subditi possunt accusare platos suos. ¶ Hoc ita respon-detur. verū est qꝫ per asinam subditi significan-tur: z p balaā prelati: nō tñ hoc exemplo pban-tur prelati accusandi a subditis: sz subditis tñ forma dat hūiliter renitēdi plātis si forte eos ad malū cogere voluerint. Balaā nanqꝫ animā vigens vt ad maledicendū populo dei eum ve-heret: significat eos qui ꝓberib⁹ z cruciatibus a subditis exigūt vt eis in malo fautores z co-adiutores existant: sed qr angelus qlibet videlicet predicator euangelio gladio aperte scilz predicato timore et horore future vindicte a cōsensu aliene malicie illos revocat: hez eis in hmōi vocē conquestionis pumpere: et plātis suis dicere. cur nos ꝓberib⁹ affligitis: cur no-bis iniuste iracimini: nunqđ vobis inobedien-tes aliqñ fuim⁹ nisi nunc cū ad malū cogimur: videte illū q̄ ꝓhibet ab incepto. non ergo hinc prelati ꝑbantur accusandi a subditis.

Item. ¶ Cum Dauid adulteriū z homicidiū cōmisisset: missus est a deo nathan ꝓpheta vt eum re-dargueret. ¶ Ecce qꝫ plati sunt arguēdi z repre-hēdendi a subditis. ¶ Sed notandū est qꝫ due sunt pſone q̄bus mundus iste regit̄: regalis vi-delz z sacerdotalis. sicut reges pſunt in caulis seculi: ita sacerdotes in caulis dei. Regum est corpalē irrogare penā: sacerdotū spūalē infer-re vindictā. Dauid g̃ z si ex regali unctione sa-cerdotibus z pphetis precerat in caulis seculi: tñ suberat eis in causa dei. vnde reges a pphe-tis z a sacerdotib⁹ vngebant z eoꝝ oblatione pctā regum expiabant. Sicut g̃ Ozias a dño lepra pcussus est: qr sacerdotū officia vsurpa-re voluit: sic sacerdotib⁹ z ꝓphetis regū vsurpare officia non licuit. Nathā ergo ꝓpheta cū regē redargut. suū est executus officiū in quo erat rege superior: nō vsurpauit regis officiū in quo erat rege inferior: monuit eū vt p penitē-tiā peccata sua expiaret: nō tulit in eum sentē-tiam qua tanqꝫ adulter z homicida morti ad-diceret. ¶ Sic er beatus Ambrosius Theo-dosiū: z beatus Innocentius imperatē archa-diū excōicauit: z ab ecclesie ingressu pħibuit. ¶ Sicut eñ non sine ratiōe iudex gladiū por-tat: ita non sine causa claues eccīe sacerdotes accipiūt. Ille portat gladiū ad vindictā male-factoꝝ: laudē vero bonoꝝ. Isti habent claues ad exclusionē excōicandoꝝ z recōciliationem penitentiū. Hoc ergo exemplo subditi ꝑban-tur reprehendēdi a plātis nō plati a subditis.

Item. Daniel nulla legitima potestate fun-ctus iudices a populo constitutos de falso te-stimonio cōuicit: z convictos dānauit. constat ergo qꝫ nullā potestatem habentes possunt re-darguere dignitatibus vel potestatibus sublimatos. ¶ Quis ita rñdeat. miracula (et maxime ve. te.) sunt admiranda: nō in exēplū nr̄e actio-nis trahēda[c]. multa eñ cōcedebant tūc: q̄ nūc penit⁹ ꝓhibent. Tūc eñ samuel agag ptinacis rexi. regē amalech in frusta diuidēdo cōcidit: nūc nulli ecclīasticoꝝ iudicū sanguinis [d] agi-tare licet. Tunc phincees iudeū coēutem cum madianita interfecit: z reputatū est et ad iusti-ciā. hodie sacerdotibus huius actus in pniciē sui ꝓtereꝝ. Exēplo g̃ danielis nō solū accusan-di vel redarguēdi: sed etiā iudicādi ptārē subdi-ti sibi in plātos vēdicarēt si illud in argumē-tum nr̄e actionis liceret assumi: qđ nulla vinꝫ auctē pmittit. Magꝫ ergo ex hoc facto datur intelligi qꝫ in nouissimis tpib⁹ suscitaret deus spūs pueri iunioris illi⁹ videlz de q̄ ꝙ ꝓpheram dr. Puer nat⁹ est nobis. Item. Ecce puer me⁹

ij. Re. xij. a.

j. regū x. b.

ij. Par. xxvj.

Dan. xiij. c.

j. Re. xv. e.

Nūe. xxv.

Esaie ix. a.

Ibid. xlj. a.

Fori rei sed debet actor.

a ¶ Jhs. Qr actor: fori rei sed dz. ex. de foro cōpet. cū sit gnale. z. C. de turisdi. om. iu. l. iuris ordinē. vel qr cā fidei est: q in eccīa est tra-ctanda. vt. xxiij. q. viij. cōuenior. z. 3. e q. ij. prece-prum. xxiij. q. j. quoniam.

b ¶ Confessio nem. Id est scri-ptuam.

Accusa tus qñ qꝫ dat expen-sas ac-cusa-tori.

c ¶ Prelatos. Et dabunt ei ex-pēse ab eo quē accusant si ege-rent. vt ēt de ac-cu. c. ex pte. nā z dātur seruo agē-ti cām libertat. C. de ordi. cog. l. viti. sīr ei q egit de inofficioso te-stamento z obti-nuit: si aduersa-ri⁹ appeller. ff. de inoffi. testa. si institutā. §. pe.

Fornica tio sim-pler nō est di-gna de positio-ne. Joā. xviij. d.

d ¶ Jn cor-porali. adulte-rio vel icestu. vt xxx. q. j. nō dz. se-cus si de simpli-ci fornicatiōe. p qua hodie nō de-ponit. xxxij. dis. presbyter. z. xxx nij distin. frater nitatis. nisi ō ri-gore factuꝫ fue-rit. lxxxj. distin. si quis epūs. z. c. presbyt aut dia conus. †

Adde ad hoc tex. i. l. si adul terium cum ibi no. per Bar. ff. ꝙ adul.

e ¶ Nemesiō. No. qꝫ papa nō vocat eū fratrē: licet esset epūs.

f ¶ Excusatio ne cessante. Justa tñ exceptio vel accusatio ad mutil. ēt. de offi. deleg. ex pte.

g ¶ Reddere Cū de mero iure deberet ister exilium relegari centum milia-ribus a ciuitate remotus. C. de

qui iudices iniqtatis: scribas scilicet et pharisēos fallis cri-minib⁹ sufannā. i. eccīam ac-cusantes: z ream adulterij pro-nunciātes eo qꝫ rp̄m seqret cō uiceret z cōdēnaret. Jré. Hie-ro. refert illustrib⁹ viroꝝ illustriū qꝫ damasus papa a subdit⁹ de adulterio accusat⁹ cū. xlij. epis se purgauit. Jtē ¶ Immach⁹ papa in romana sy nodo digni tate sua expoliatus prius sta-tui suo reddi decernit: vt tunc veniret ad cām: z si ita rectevi deret accusantiū ꝓpositionib⁹ rñderet. digna res visa est ma ximo numero sacerdotū: atqꝫ meret effectū: z cū postmodū ordiaret quō esset accusand⁹ ꝑhat⁹ papa vt cām diceret oc-currebat: ſz ab emulis est ipe-dit⁹. Item Greg. ait de seipso.

¶ Redarguendi se licentiam beat⁹ Gregorius alijs pstat.

Sic qđ⁸ super his nos re darguere voluerit: vel extra auctoritatez nos facere cōtenderit: veniat ad sedē apo stolicā: vt ibi añ cōfessionem [b] bti petri mecū iuste decertet: ꝗrenus ibi vn⁹ ex nobis sniam suscipiat suā. ¶ Ex his oīb⁹ col ligit qꝫ subditi pñt rephendere z accusare platos[c] suos. Sz sicut de xp̄o dictum est: qñ iu-deis dixit. Si male locut⁹ sum ꝛc. ita de istis iteligēdū est qꝫ suo exēplo plātis dederunt fa cultatē recipiēdi subditos i ac cusationem sui: sed non coege-runt. Item. ¶ De eodem.

Paulus deacline ciuitatis epūs accusatur a subdi-tis de lapsu carnis conuin-citur: deponit: alt⁹ loco ei⁹ sub stituit. Hoc an ex dispensatio ne accusat: an ex rigore iuris sit factū ex registro Gregorij ad Joannē epm. c. ccxvij. pōt perpendi: vbi ait.

¶ Paulus deacline ciuitatis epus subditorum accusatione convictus deponitur.

Letor nemesion ad nos venies idicauit: qꝫ pau lus deacline ciuitatis epūs in ter alia mala in corporali[d] cri-mine lapsus: a suis clericis ac-cusatus atqꝫ cōuictus episco-pali sententia depositus est: postea cū auxilio secularū ve-niēs: epatum more p̄donis in-gressus est. ablatisqꝫ rebus ec clesie dilectissimum nemesiō[e] latorē presentium sibi substitu-tum ab eo epatu proiecit: z ad summā iniuriā ad necem pene pdurit. Fraternitas itaqꝫ ve-stra hec oīa curet addiscere: et quecūqꝫ eccīe abstulit⁽ oi mo-ra vel excusatiōe[f] cessante) red dere[g] cōpellat. Si vero nichil eccīe sed ꝓpriū[h] se dixerit abstulisse: ꝙus graue z iniqū fuerit: vt non a vobis[i] vel me-tropolitano eius hoc petierit: sed temerario ausu agere pre-sumpserit: verūtñ si quid pro-prium tulit[k]: sub fraternitatis vestre debet examine cōstare: si verū est. Sed z illud diligen ter ꝗrendū est: si qđ male de re bus dilapidauit eccīe: vt ex eo qđ nunc abstulit: illud refor mare ac satisfacere modis oī-bus cōpellat. Hoc edicto nō in accusatores vel depositores vlciscit: sz in depositū viterius pseqt̄: vt sī vltra ad epatum aspirare tētauerit: oībus mo-dis repellat z ad agendam pe nitētiam perennē in monaste-rio detrudat. Quē ergo Gre. ad epatū aspirārē oīb⁹ modis repellit. quē graui penitentie subjicit: patet non sua dispen-satione[m]: sed canonum cēsura a subditis accusatū z cōuictū. Et vt iam nō exemplis sed le gibus agamus: videndum est quid Gregor⁹ scribat Jnno-centio z reliquis episcopis sar dinie ita dicens.

¶ De subditi platos suos ac-cusare possint.

Metropolitanum[n] vsum

epis. z cle. dcūqꝫ. Item cadere de buisz a iure suo C. vñ vi. si ꝙs in tantā. xvj. q. vj. placuit. sed me-li⁹ est vt sua auferre sinat eccle sia ꝙ i pniciē ecclesie ampli⁹ incēdescat. vt j. xvij. q. vltī. §. vl.

h ¶ propriū. Dic videl⁹ qꝫ spo liator possit spo liato referre q̄-stionem proprie tatis. ēt de can. post cap. cum ec-clesia. z se. quod non est verū. vt extra de restitu. spo. ubi cum ds. et ca. in litteris. sed dispensatiue cum ipso actum est. vt patz i glo. precedenti.

i ¶ Ut non a vobis. Loquit̄ pmatī: qr apud metropolitanū. prius est conue-niend⁹. ‡ vt j. c. pri. z ix. qōe. iij. nullus primas. z. ca. conquest⁹.

‡ Adde h vult dicere z. ca. conquest⁹. qꝫ pmatē agēdū est post q̄ coā metro-politano actū ē: alꝰ nō nisi fortē lega-tionis officio fungere-tur. ex. de offi. le. ca. j. Archi-dia. hic sunt verba Gra tiani.

k ¶ Tulit. Ar gu. cōtra. xvj. q. vj. placuit. z ca. de lapsis. vbi di citur qꝫ mōaste-rio tradūt tres depositi: sz illud verū est quādo detrudit in mo-nasterium.

l ¶ Hoc edicto Verba sunt gra tiani vsqꝫ ad il-lū locum. vt sī vltra et a loco illo ad locū illū. quē ergo. sunt verba Gregorij. et ide sunt verba Gra tiani.

m ¶ Dispensa tione. id est vo-luntate.

n ¶ Etropo-litanum Et contemptu: alias omisso ep̄o agēdū est ꝙ coā metropolitano actū ē: alꝰ nō nisi fortē lega-tionis officio fungere-tur. ex. de offi. le. ca. j. Archi-dia. hic sunt verba Gra tiani.

Universidad de Deusto Biblioteca

Jurisdictio epi sine causa non potest declinari.

intelligē istud qñ epi inter se litigāt. nā si epōs litigat cōtra clericū: tūc cora arbitris est litigandū. xi.q.j.si clericꝰ. Et contrꝛ tu ergo intelligefieri: qñ sine cā declinatur eoꝝ iurisditio. sic dico q sine causa nō potest quis declinare iurisdictionē epi etiā per querelam facā pape: vt plene dixi in constitu. vt debitꝰ. de appel. argu. nō esse appellandū omisso medio: ꝛ hic nō loquitur de appellatione a ¶ In aliquo Epoz eīm est ordinarius. primo loco metropolitanꝰ. x.q.iij. qz cognouimus xi.q.j. si clericus aduersus.

b ¶ Sicut inātea. Ad hoc facit ad propositum Gratiani. alter hoc casu nihil facit ad propositū Gra. nisi velis dicē corpo q dedit aliis licentiā iudicādi: ꝛ accusandi.

c ¶ Portamur Nota q per hoc ꝓbū hortamur: ꝛ monemus mādatur iurisdictio sic. ff. de offi. ꝓcō. ff. de offi. ꝓfi. sepe. videt tū q p uinciale cōcilium ordinario iure cognoscat de primate siue de metropolitano suo. nā cū concilii iudicet ꝑ papā i his in quibꝰ ipse potest iudicari. ergo cōcilium metropolitanū potest iudicare de ipō. ad hoc. j. e. ff ds. Arg. j. xvii. dis. multis. nam ibi appellat a cōcilio ad metropolitanū. ergo cum cōsilium sit minꝰ metropolitano: non pōt ipm iudicare. xxj. distinc. inferior. Sed pōt dici q ꝛtum ad sua negocia est minor: metropolitanꝰ cōcilio: ꝛtum ad alios negocia est maior. Sz in c. multis. nō appellat a cōcilio: sz a quadā congregatione epoꝝ ad metropolitanū. sed adhuc obstat. xxj. distinc. aūt. Sed pōt dici q pōt iudicare de ipo concilio

Concilium provincialeam possit de archiepo cognoscere.

in aliquo[a] postponere nō ꝑsumatis: excepto si (qđ non optamus) contra eūdem vos aliqđ cause habere contingat: vt ob hoc sedis apostolice iudicium petere debeatis. Iré vnt uersis epis concilij Ruchacij.

¶ Quia prelatoꝝ subditi nulla dissimulatione negligant.

SIcut (inquit) laudabile discretiq̄z est reuerentiam ꝛ honorē exhibere priorib⁹: ita rectitudinis et dei timoris est: si qua in eis sunt q̄ indigēt correctiōe nulla dissimulatiōe postponere: ne totū (qđ absit) corpus morb⁹ inuadat: si languor non fuerit curatus in capite. Quedā enim de primate vestro clementio ad nos perlata[b] sunt. que qñ ita grauia sunt: vt transire indiscussa nullo modo debeant fraternitatem vestram hortamur[c]: vt cū omni sollicitudine ac vigilantia ueritatis indagare multis modis debeatis illata. et si sunt vt audita sunt: vltione canonica resecentur. Admonemus autem: vt nō cuiuscūq ꝑsone gratia nō fauor: nō quodlibet diādmentū quēquem vestrū ab his q̄ nunciata sunt nobis molliat: vel a veritate excutiat: sed sacerdotalit ad inuestigandā veritatē vos ꝑ deū accingite. nā si quis i hoc piger aut negligens esse ꝓsumpserit / dictis criminibus apud deum se nouerit esse participē: cui⁹ zelo ad perscrutandas subtiliter nefandi facinoris causas non mouetur.

Nec sī quis specialia ꝛ ex his generalem regulā colligi non oportere cōtendit: audiat quid Gelasius. ca. xxvij. dicat omnibus clericis cuiuscunq ordinis ita scribens.

¶ Clerica excessus sui epi auctoritate[d] deferāt romani pōtificis.

QUa propter[e] nec clerico rū quiq̄z apostolice offense se confidat futurum immunem: si i his que salubriter sequēda aplica depōpsit auctoritas: siue epm: siue ꝓbyterum: siue diaconum viderit excedentē ꝛ non protin⁹[f] ad aures romani pontificis[g] deferre[h] curauerit: pbatiōibus dūtaxat cōpetenter exhibitis: vt transgressionis vitio fiat ceteris interdictio[i] delinq̄di. ‡ sin vero[j] modis oibus erit vnusquisq̄z pontificū ordinis ꝛ honoris sui elisor: si cui clericoꝝ vel auditui totius ecclesie hec putauerit suppriměda[k]. Iré.

SI quid in ecclesia damnit: aut in his q̄ sunt preceptionis nostre prohibita pōtificem vestrum videritis admittere: mor nostris auribus relatione[l] signate: vt quid fieri debeat censeamus.

Item ex concilio calce. c. xxj.

¶ Clerici aut laici sine examinatione ad epōrum accusatio nem non admittantur

QUem non admittantur clericos aut laicos[m] passim accusantes: ꝛ sine ꝓbatione epos aut clericos: ad accusationē non recipiēdos de

ponere cum clericis suis siue inter partes.

l SI quid. ¶ Relatione. Ex hoc patet q loquitur in denunciatione. cē. sicut ca. superius. Joan.

m Clericos. ¶ Aut laicos. Accusantes epos aut clericos decernimus nō esse recipiendos passim ꝛ sine probatione.

‡ Concor. ter tus i. l. j. C. ad l. iul. repe. ꝛ in sti. de excep. §. hodie.

Laici an possint clericos accusare.

a ¶ Ecoz. i. laicoz vel clericoz si sūt ignoti. vt. ff. c. grēdi. vel coz. i. epoz q̄ accusant: qz si vita eoz ātes bona fuit laici nullo pōt eos accusare. vt. ff. e. q. j. ꝺ ꝑmis. ꝛ extra ꝺ testi. veniēs. si Jo mali ꝛ laici q̄libet crimiosi admittunt nisi inimici ꝛ ꝓsecutores. ex de syliz hely. ꝛ de sen. ꝛ re iudi. cū J. et A. Et ex hoc loco Baz. fūdatur sūa opinionē vt dixi i summa. sz intelligas loq i illis causis in qb⁹ laici possunt accusare clericos.

Jmperij merit est ꝺ criminibus cognoscere.

b ¶ Sicut. Arg. q̄ solus epus hz merū ipe rū i sua dioces. vt. xj. q. j. de ꝓna. v. q. vj. delator. hoc enim est merū imperiū. i. cognoscere de crimnib⁹. ff. de offi. eoꝝ cui mā. est iurisdi. l. j. et ff. de offi. ꝓcō. illi citat. §. q̄ vniuersaꝝ. 2. C. de ꝓbatio. sciant.

c ¶ Illaudabilis intentionis. Accusationē vocat illaudabilez intētione q causē materiā criminibus creare nō sciuntur. C. de iudi. ꝑpetūdō. ꝛ ꝑsumit sēp q̄ inde die cā fiat accusatio. vt. vj. q. j. si oia. ꝛ qz vir sine culpa experiri pōt. nō clerici ab ea abstinere debēt. vt de pe. dist. v. ꝙlitas. §. eo. q. vj. decreto. Uel dicillaudabilez q̄ ad vulgi opinionē. Nam ꝑsumit aīs quis bonos zelo accusare. vt extra de do. ꝛ cōtu. Ritatis. Ex charitate em ꝺz ꝓuenire accusatio. extra ꝺ accu. si qs eps. ꝛ q̄ accusat publice salutis custodiā gerit. vt. C. ꝺ famosis libel. l. vna.

d ¶ Probationibus. Sic C. de ꝓba. sciant. Jo.

e ¶ Ruminationes. ¶ Per alios. i. procuratores

f ¶ Et actis. i. actionibus vel litteris eoꝝ suoꝝ. vt xi. q. ij. duc. ꝛ hoc si sunt ignoti. ꝛ ē si. j. iij. q. v. canoni

ea. vel tm̄ valet eis testimonium populi q̄tū examinato. vt. xxiij. dist. c. j. Jo.

g ¶ Lacuit. Hoc. c. idē adrianꝰ intelligit de infamibus. vt. j. iij. q. iij. hi q. z. j. iij. q. v. canonica. vel intelligecū Gra. de monachis. i. criminosis. nā certū ē quōdlibet accusare pōt. vt ex ꝺ sis. vt ac. ca. ex ꝓte. z. j. e. cū pastoris. ¶ Mortuos q. alia ecē. Quārū ad ciuiles act⁹ ꝛ etiā ad ciuios: qz nō pōt baptizare: sepelire: ꝓdicare penitēa dare. vt. xvi. q. j. c. j. et. c. qui vere. ¶ Quia sunt stat⁹. Qz semper debēt fieri. xvi. q. j. placuit.

h ¶ Mortuos q. alia ecē. Quārū ad ciuiles act⁹ ꝛ etiā ad ciuios: qz nō pōt baptizare: sepelire: ꝓdicare penitēa dare. vt. xvi. q. j. c. j. et. c. qui vere. ¶ Quia sunt stat⁹. Qz semper debēt fieri. xvi. q. j. placuit.

i ¶ Ullus. ¶ Nec secularia. i. tutelā ꝛ curationem. l. ¶ Aut ecclīa stica. i. baptizare qđ olim nō licebat eis. xvj. q. j. placuit. Joan. ¶ Item illud. ¶ Hoc c. vij. qđ q. i qua. post q vniuersusq̄z tenet obuiare pec cātū⁹ ꝛ eos corrigere i. quātum poterit salua pace alīs tenet ipse ꝛ ad hoc ꝓbādū adducit. vj. ꝛ cro. Jo. de fan.

k ¶ Suppri mendā. j. v. q. ij. si primates. contra. sed illud de crimine murtrium de quo potest episcop⁹ cōcor. ter tus i. l. j. C. ad l. iul. repe. ꝛ in sti. de excep. §. hodie.

¶ Sacerdotes non accusent qui ad eundem ordinem ꝓmoueri non possunt.

SAcerdotes (vt antiqua tradit auctoritas) criminari non possunt: nec in eos testificari ꝛ qui ad eundem non debēt nec possunt ꝓmoueri honorem. Item Jginus pa.

¶ Huiusmodi irrepehensibiles: in malos accusatiōe non recipiant.

CRiminationes maiorū natu ꝑ alios[a] non fiant nisi ꝑ ipsos q̄ crimina intēdūt si tñ ipsi digni et irrepehensibiles apparuerint: ꝛ actio[b] publicis docuerint se omni suspitione carere: et inimicitia: ꝛ irrepehensibilem habere fidez ac conuersationem ducere.

¶ Colligit ꝛ ex his oibus q̄ subditi in accusatione ꝓlatorū sunt admittēdi. ¶ Nunc videndū est an monachi in accusatione eoꝝ sint audiēdi.

Adrian⁹ papa videt eos ab accusatiōe remouē ꝛa dicēs.

¶ Monachi sacerdotes accusare nō cogendi nec testificari nō pōt

PAcuit[a] eoꝝ accusandi sacerdotes et testificandi in eos voces obstruere: quos non ab humanis vocib⁹ sed diuinis mortuos ꝛ esse[b] scimus qz funestam[c] vocē potius interdici q̄z audiri oportet.

Item in cōcilio calcedoneñ. ꝓcipit vt ecclesiasticas actiones monachi attractare non ꝑsumant. Iré pelagi⁹ papa.

¶ Monachi in accusatiōe nō sunt audiendi.

QUllus monachus ꝛa vsq̄z arripiat: nec secularia[a] aut ecclesiastica[b] negocia perturbare ꝑsumat qz mortua est in talibus vox eoꝝ.

¶ Sed aliud est qđ ex ꝑsumptiōe assumit temeritatis: aliud qđ ex necessitate geritꝰ charitatis: monachi enim ex ꝑsumptione epos accusare non pōt ex charitate pōt. vñ et in canonib⁹ ꝓcipit vt concubiet iarij epi sint vel religiosi clerici vel electi monachi: vt de eoꝝ vita testimonij dicere possint Iré illud elcutheris pape omnibus generaliter dicitur.

¶ Cōsentire cōuicit q̄ cū possit puersis negligit obuiare.

QNegligere cū possit[a] perturbare[b] puersos nihil est aliud q̄z fouē. nec caret scrupulo[c] societatis occulte: qui

† Infero q laic⁹ sacerdotē accusare nō pōt. qđ faltit i crimie symo. hereti. et lese maiestat. i. si quē. C. ō epis. ꝛ cleri.

Accusatio ex charitate ꝺz puenire.

¶ Notā q⁹ moralia ꝓpriꝰ ꝓtinent ad gal. vi. mūdo. ꝛ ideo aūt vitiū. xvj. q. j. placuit. effectualio. ꝛ vij. q. j. ca. quexpō. de q̄ apta

Sancta quippe. id est cū simpliciter z ple viuūt z alios nolunt increpare. Et intelligit de platone de quo ō tenent resistere malis: z quoz taciturnitas est mortale petīm: z magnuz dānū in ecclia opat. vt.l.xxxiij.di.nemo. Et est hic ar. vitā actiuā eē pferēdā cōtēplatiue.

Vita actiua est pferēda cōtēplatiue.

vt.vij.q.j.scias. z.viij.q.j. in scripturis. et habēt se vt excedēta z excessa. cōtēplatiua igit ad pso nā cont̄plantis magis z laborio sa et minus secura: z magis fructuosa. vt extra de renūcia. nulli cum pridem.

Est igitur et minus vtilis: actua ꝑo magis

b Rusticitas. i. simplicitas. c Nocet. intelligē hoc negatiue. id est nō tā tu pdest edificādo ꝙtū edocendo z resistendo. simile. xliij. dist. ⁊ debet. xxij.q.ij. primum. Jo.

d Admonēdi. Bonū mediocre qñqz dimittit ꝓpter bonū obedientie: sed malū nunqz fieri dz. vt.xj.q.iij. dd ergo. Jo.

e Cum pastoris. Generaliter tenēdas q monachi pñt accusare et epos z alios: dū tñ hoc faciāt de licētia abbatis. xj.q.j.nō dicat. xvj.qō.j. monachi. Et si suū abbatem accusare vult: habebit expensas a monasterio. vt extra de accusa. ex pte z tūc nō ē necessarius cōsensus abbatis. ꝛ si aliū vult accusare ñ habebit expensas a monasterio. Si sūt i scholis pñt agere de hiis rātū q ptinēt ad studiū. vt extra de offi. deleg. pretera. ff. de re iudi. quelibet. z. ff. de iudi. si longius.

Monachi accusare possūt.

f Puerī. i. seruientes sic. xij.q.ij. ꝟ. abraam quos. ⁊. ff. de verbo. signi. pueri.

g Ut qdā. Duos habebit sacerdotes z tres diaconos. vt de ꝓse. dist. j. iubem⁹. Sed nūquid cōtradicēte abbate pōt sumere monachū eps sibi i socū? nō videtur cū hoc sit ꝓtra legia pape. vt. ix. q. viti. p principalē. z. lviij. di. c. j. z ij. Ar. ꝟ. xvj. q. j. q̄ vere. Jo. Sol. credo q̄ nisi monasteriū sit exēptū: cū maiora possit. vt eē de excessi. Plato. sicut vnire B. Sz nōne monachi nunqz erūt de claustro vt. xvi. qō. j. placuit? Rndeo qñ perfecti sunt sit hō vt exteri fructificent: vel qñ sūt epi. z isti cubicularij pñt eē testes: non solū de cōuersatione epi ꝙ z enā de facto ei⁹. vt. xij. q. j. manifesta. Jo.

Nonne chī inuito abbate li. bt pōt eps sortiare.

h Testes. ꝓpter hoc idonea. q. qui pñt testari z accusare. nec talis eps ꝓtest ab accusatiōe ꝓpellere. vt eē de accu. nulli. z. C. q̄ accu. non pos. iniquum.

i Eruenit. In sortietate. Nor. q ꝓsumit contra alium quem vel. p aliq̄ ex societate. vt lxxiij. q. j. sepe. lxxj. dist. clericos. z. xvij. q. ij. difficilimus.

k Possint. ff. de. reiu. diacon. l Joannes. pbat cū hic heremita accusabat q monachi possunt accusare: q̄ verū est si hñt spāle māda tū abbatis. xvj. q. j quivere. nisi forte requiri nō possit sine magna difficultate ar. ff. de iniur. ꝙ si vinū. ff. filio. vt notam. xij. qō. j. non dicatis.

Quesiō. vtr accusatio nem vero q̄liter fieri valeat in canonibus apte decernit.

De accusatiōe. Nec q̄stio diuidit i duas diuisiones. In quaz ꝑte. pbat q accusator dz eē presens z obligare se ꝓpio scripto ad talionem. Scd̄a ibi. Que ꝙo. Jo. de fan.

m De accusatione. Circa hoc notandum q aliud est infamatio: aliud denunciatio: aliud accusatio. Infamatio ꝓhibet ff. e. q̄ ꝓ. accusatio. v. q. j. c. j. z ij. Scd̄a. ff. denūciatio. ꝓpter. ff. e. q. j. si pec cauerit. ff. q. pri. quia ꝓpter. et fit sine inscriptione. xij. q. iij. ff. aliqn. Tertia fit accusatio q̄mittitur: et in ea inscribitur et subscribit. ff. e. libelloz. Fallit tñ hoc in sex casibus. Non enim semper cogitur quis inscribere: vt in leuib⁹ criminibus. ff. de accu. leuia. et in crimīe abigeat⁹ C. de abigeis. l. vna. et in casu vbi mulier accusat. xv. qō. ij. de crimine. et sc̄im ēsdā in crimine apostate et vbi ꝓpian⁹ iadeam dimisse accusat. C. ō apostat. apostatas ꝙ. C. de indeb. ne qs. vbi maritꝰ accusat vxorē iure mariti. iij. q. iij. ff. si maritus. C. de adulte. ff. et l. iure. Jos. hoc falsum est sc̄dm ius canonicū: vt eē de procu. tue fraternitatis. Itē qñ officium denūciat crimē alicui⁹. C. de accu. ea q. titi. qō. iij. ff. aliqñ. Et cū crimen in modū exceptionis ponit ꝑm q distinguit eē de accu. super hīs. Nunc videndū q̄d iuris sit circa singulos modos agēdi. Denūciationem ꝓcedat admonitio: alīs remouet denūciās a denūciatiōe. vt extra de accu. sup hīs. ⁊. c. si q̄s eps. ⁊. ij. q. vij. accusatio. ⁊. c. si q̄s ergo. Itē crimīosi/infames/inimici: pñt a denūciatione repelli. vt. iij. q. vij. qui sine prēd. ⁊. c. postulat⁹. ⁊. xxxv. q. vj. epōs i synodo. ⁊ cē de testi. cogen. preterea. extra de accu. cū oporteat. ⁊ dictū est. ff. e. q. j si peccauerit. ⁊ extra. e. qualiter. Pena sic ꝙicti modica est q̄ dz penitere de crimīe. ⁊ credo eū nō esse removendū ab ordine vel dignitate: nisi deliceri ꝙtras aliud reḡat: vt i symonia: seu sēdm alūde ordinē extra de no. ope. nū. cū ex iniūcto. Si aūt in modū inq̄sitionis similiter inscriptio nō est necessaria et pōt ꝓcedi sine ipso q̄ petrauit inq̄sitionē: sicut ⁊ cū ipso: ꝙ fama dz ꝓcedere nō semel ꝙ sepe⁹ et apud bonos z graues. vt eē de accu. qualiter. et. c. cū oporteat. ⁊ de sy. li. Citari dz infamat⁹ vt audiat et ex ceptio: vt eisdē. c. habeat. ⁊ extra de sen. ⁊ re iudi. cū. ꝟ. ⁊

Accusato/ denunciatio/ et infamatio diuersa sūt.

Accusator nō tenet se ad penam talionis inscribere.

Vt enim Calixtus papa.

Accusatio semp fiat in scriptis.

Accusatorum persone nunqz recipiantur sine scripto nec absente a eo quem accusare voluerint quibusli bet b accusare permittatur: codi. li. iuj. ti. de probationibus.

Sciant cuncti accusatores eā rē se debere iferre in publicā notionem q̄ muta fit restib⁹ idoneis: vel instructa apertissimus documentis: vel indicijs c ad probationem idoneis vel indubitatis z luce clarioribus expedita.

Item Iuricianno papa.

Accusatio semp debet fieri in scriptis.

Quisquis⁹ ille est qui crimē ꝑbare intēdit: in tuo dicti ſ venat. nomē rei indicet: vinculū⁸ inscriptionis arripiat: custodie similitudinem (habita tñ dignitatis⁴ estimatione) patiatur nec impunitam sibi nouerit licentiā mentiendi cū calumniantes ad vindictam poscat similitudo⁵ supplicij.

Qui vero ad sortilegos magosq̄ concurrunt: nullatenus ad accusationē sunt admittendi. Item Sirtus papa.

De eodem.

Qui crimen obiecit: scribat se ꝑbaturum: et qui non ꝙbauerit quod obiecit: penā quā intulerit ipse patiatur. Sed st ephanus papa contra videtur scribere dicens.

De eodem.

Er scripta nulli⁹ accusatio suscipiat⁹ sed propria voce (si legittimo et condigna accusatoris persona fuerit) presente videlicet eo quez accusare desiderat. quia nulli⁹ absens b accusare potest nec ab aliquo accusari. Sed calixtus papa precepit: vt accusator presente eo quem accusat; in scriptis iudici accusationem offerat: et propria voce litteras sue accusationis legat. Stephanus autem ꝑhibet ne absens aliquem per epistolaz accusare audeat. Que vero sit forma accusationis: quis modus concipiendorum libellorum. Paul⁹ in digestorum libro de publicis iudicijs et titu. de accusationibus et inscriptionibus ostendit dicens. Libelloz inscriptionis conceptio talis est. Consul et

Inscriptio.

Accusatio.

a Nec absē Accuse. C. de pe. nec sati pdju. ff. Sz illud mitto. ij. qs. spāle est i dilapidatoze. sic. ff. e. q. vj. ff. sunt quorum. ⁊ notaui. j. q. iij. nulli.

b Quibusli bet. j. q. ij. relatū. Sz ff. v. q. vlti. epyphaniū.

Itāt cūcti accusatores.

c Judicijs. xxxij. q. j. dixit. ⁊. xxxv. q. vj. c. j. Sz cōtra. iij. q. ix. absens. libellus tñ in absentia rei ꝓponitur. ff. de adul. miles. ff. seraginta. hoc verum est nisi absens sit per contumaciā. vt. iij. q. ix. decernimus.

d Quisquis. hoc ponitur. C. de accu. l. vlti.

e Vinculū iscrip. arripiat. obliget se ad talionē

f Dignitatis. Qi part iure cēsentur accusatores et accusar⁹. iij. q. ix. c. vlti. C. de erbi. re. l. vlti. Tñ nō dignitatis in hoc habeē q̄ min⁹ punit cōstitutus in dignitate ꝙ alter. xxiij. q. j. qui contra. ⁊. c. quisquis.

Dignitatis pōt punit⁹ alter.

g Similitudo. Nisi in calib⁹ exceptis. ff. e. qō. iij. ff. notandum.

h Er scripta. Absens. Pōt enim libellus dari absente accusato. vt. v. q. vj. epyphanium. C. de erbi. re. l. ij. ⁊ etiā die feriato. vt. ff. de adul. miles. ff. seraginta. primo tamen denunciabit eum accusaturum se. ⁊ C. de accu. absentē. deinde det libellum

Accusato pōt dari libellus.

iudicium det tñ nō ptꝫ libellū recipiat ꝯ iscriptio sit facta a fideiussore dederit de lite pseqnda. C. ad turpil. l. j. z. C. ꝯ ac nō posl. l. ij. Postmodū vocād⁹ ē reus fm legē. C. de exhi. reis. l. ij. z nomē ei⁹ recipiet inter noia reoꝝ. z hoc fit cū his est ptest. ff. ō adul. si mari⁹ ·S. pscriptiōes. z ff. de iure fisi. fiscus. z ptꝫ habebit iudicias. xv. dierū ad deliberādū nō trīū tātū: vt ꝙdā dicūt. vt. ff. de pub. iudi. iter. habebit etiā iudicasl. xxx dieꝝ ad cōponē dos mēstos pecnates. vt. C. ō ex hibi. re. l. ij. fm canones tñ non videt q̄ necessaria sit denunciatio vel talis solēnitas. vt extra ō accu. iz. in fine.

Instrumentū multa hñe oz.

a ¶ Consul et dies. Iturate accusatōis: qr de die cōmissi crimis nō loquit. nam cōsul z dies sunt ꝓponēdi. hodie pmo imperatoris nomē ponēdū cōsulis: postea idictio: postea mensis et dies i aut. vt preponāt imperatoris nomē collatio. v.

b ¶ Sato scio Ideo nomen exponit vt fm ꝺictāt̄ē persone puniāt magis vel minus. sed ꝺd si ignorāt que sit alia psona: videtur q̄ nihil omittimus ipsum accusare possit. vt. v. q. j. c. ij.

c ¶ Neq; aūt die. Cōmissi crimins: sed nō ꝓcepti si vt. ff. de cēd. l. j. ·S. ꝺicē aūt. A testibus aūt q̄rit dies. vt ij. q. iz. nihil omnū. z. xxxv. q. vj. de parētela. De hoc plene diceminus. J. iiij. q. iij. in testib⁹: et etiā dicent in q̄ste dom⁹ fm ꝙ. dies est assignādarū nō iz vagari cū ꝺiscrimine altero. vt. ff. de inur. l. ꝓtor. Joā. Tñ dicq̄ nō aliud tenet dicere test̄ ꝝ accusator ꝓponit: qr non aliud iudicandū est ꝝ in libello ꝓprehensum sit. arg. extra de cau. pos. cum super electione. B.

Testis an deponere debeat de die.

d ¶ Se. pfessum esse. i. se velle psequi accusatiōē z subituruꝫ talionem si non probauerit.

e ¶ Sed si aliud. i. eodem modo est procedēdum si aliud crimen obiciat.

f ¶ Reo. hoc etiam fiat elapso biennio. vt. C. vt inter fra certum tempus. l. vlti.

g ¶ Ludebimus. ff. ad turpil. l. in senatus·S. vlti.

h ¶ Quādā eps. Hic primo agit an spoliat⁹ sit restituēdus ꝝ ō. cā j q. ij agebat an spoliat⁹ ēt intimus vocād⁹. Sit aut regulare q̄ spoliat⁹ ab alio ꝝ a iudice. vl̄ etiā a iudice ē spoliat⁹ sine ordine iuris: semp ista tim ē restituend⁹: nō obstāte exceptiōe alicui⁹ criminis: vel nō cānonice ifitutionis. vt extra de resti. spo. in fis. z. c. ité cū quis. z vi q. iij. demū. Fallit in casib⁹ hic notatis. Intrusio. vt. j. eo·S. ptꝫ ꝝ hoc spāle est i papa. Dilapidatō. vt. iij. q. ij. q; ea. ꝝ hodie hoc nō tenet: qz nō est spoliand⁹ aliōs: nisi. pbata suspitione. vt extra ō sꝑmo. iz. Crimins enormitas. vt. ij. q. v sup cā. Infamia et criminis euidentia. vt. ij. qō. v. pbr. z. q. j. scelus. z. c. manifesta. Ité crimē sꝝmonie. ex de sꝝmo. accusatū. et c. tāta. Cōtumacia. vt. iij. qō. ix. decernim⁹. Scā dalū. vt. iij. q. vj hec ꝙppe. Fornicatio. ex de diuor. ſignificasti Ité cū rei⁹ est absens. ex de offic. iudi. deleg. consultationibus.

Spoliatus semper restituendus regulariter.

Spoliato in multis casib⁹ denegat restitutio.

Cum incōtinēti spoliator vult ꝓbare exceptionē. ex de resti. spo. litteras. ff. ad exhibēdū. l. iij·S. habitdem. Item cuz a muliere obiciatur seuitia viri. vt extra de resti. spo. ex transmissa. Item in casu quē habes extra de diuor. gaudem⁹. in fin. Ité exceptio rei iudicate. ij. q. vj·S. diffinitia. Ité exceptio iurisiurādi vel pacti fm quosdā. vt extra de resti. spo. accepta. Item si sub ꝙdītione possedit. extra de resti. spo. olim causam. Ité si ex gratia vel precario possedit. j. q. iij. quia cognouimus et extra de excessi. prela. cū ad quorūdam. Item si possedit vt colonus. ff. de vi et vi arma. cum fundū. Hoc aūt scias q̄ quattuor sunt auxilia ꝓducta per que petitur restitutio: actio: iter

Restō petit

suos auxilios.

dictum. cōditio ex canone. iudicis officiū. Actione petit restitutio. vel actiōe qō mer⁹ cā ꝺat restitutio cōtra quēlibet possessoꝝ. ff. qō mer⁹ cā. l. merū·S. volenti. Ité actione de dolo petit restitutio: z p illā non fit restitutio cōtra illū q̄ dolo fecit. ff. de dolo. ll plures.

Ité p iterdictum restitutio ꝺat ꝝ illum solū q̄ vim fecit. vt extra de resti. spoli. cū ad sedem. in fi. Per conditionem ex canone ꝺat restitutio ptra quēlibet possessorem vt ex. de ap. bone memorie. extra. c. ea. sepe. et j. e. reintegranda. Ité p iudicē officiū petit restituto cū aliqs ꝓpt absentiā pdit rem suam de qua agit. ff. ex q̄ hoc nō tenet: qz nō est spoliand⁹ aliqs: nisi. pbata suspitione. vt extra ō sꝑmo. iz. Crimins enormitas. vt. ij. q. v sup cā. Infamia et criminis euidentia. vt. ij. qō. v. pbr. z. q. j. scelus. z. c. manifesta. Ité crimē sꝝmonie. ex de sꝝmo. accusatū. et c. tāta. Cōtumacia. vt. iij. qō. ix. decernim⁹. Scā dalū. vt. iij. q. vj hec ꝙppe. Fornicatio. ex de diuor. ſignificasti Ité cū rei⁹ est absens. ex de offic. iudi. deleg. consultationibus.

Cum incōtinēti spoliator vult ꝓbare exceptionē. ex de resti. spo. litteras. ff. ad exhibēdū. l. iij·S. habitdem. Item cuz a muliere obiciatur seuitia viri. vt extra de resti. spo. ex transmissa. Item in casu quē habes extra de diuor. gaudem⁹. in fin. Ité exceptio rei iudicate. ij. q. vj·S. diffinitia. Ité exceptio iurisiurādi vel pacti fm quosdā. vt extra de resti. spo. accepta. Item si sub ꝙdītione possedit. extra de resti. spo. olim causam. Ité si ex gratia vel precario possedit. j. q. iij. quia cognouimus et extra de excessi. prela. cū ad quorūdam. Item si possedit vt colonus. ff. de vi et vi arma. cum fundū. Hoc aūt scias q̄ quattuor sunt auxilia ꝓducta per que petitur restitutio: actio: iter

Sēcō de iduciis an post restitutionē tñ an etiā post vocationem ad cām ꝙbuslibet cōcedē dē sint. ¶ Tertio q̄ spacio mēsium vtriq; sint concedende.

Quarto an ifames z nō legitime cōuicti ad accusationem sint admittēdi. ¶ Quito an testes de domo acculatoꝝ sint p ducēdi vl̄ inimicoꝝ vox sit audiēda. ¶ Sexto an extra puncta re⁹ sit pduc̄d⁹. ¶ Septio an sit audiēda et⁹ fuia quē cū reo par ificit malicia. ¶ Octauo an ab vno tñ eps sit audiēd⁹ vel iudicādus. ¶ Dono an accusatores vel testes in absentē vocē accusationis vel testificationis exhibere valeant. ¶ Decimo an deficiētes in primo capitulo sint admittēdi ad sequētia. ¶ Undecimo an accusato liceat accusationem in accusatorem vertere.

¶ Questio.ij.

Quod restitutio ꝙbuslibet dāda sit multis auctoritatibus probatur. ¶ Item Gal⁹ papa.

¶ Expoliatio vel electis omnia sunt reintegranda.

Episcopis suis rebus expoliatis vl̄ a ꝓpriis sedib⁹ electis oia ª q̄ eis ablata sunt legib⁹ sunt reintegranda qz priuilegiū hoc factū fuerit nul

Addē q̄ etiā crimia liter cō cor. rex tus i. l. ſi marit⁹ in. l. ſi C. ō dona. iter

b ¶ Obijcere. Quid si nūq̄ velit petere restitutionē vt sic nō punitaꝝ de crie. p q̄ est spoliat⁹: cū tñ inde ꝗmoꝺ penā mereat? ꝺicerē q̄ i tali casu bñ posset accusari an restōne ne fraus sit et lucrosa. arg. ēē. de iudi. intellexim⁹. z. xj. q. iij. priuilegiū. ſz si mmoꝺ penā de il lo crimine mereatur: tūc nō est accusandus de illo. cū sat⁹ sit punit⁹ ar. ij. q. vj. si q̄s per plurib⁹. e ¶ Naturalē. Nec sufficit ꝺari pignora. ēē de sen. z re iudi. cū aliqb⁹ sitr in ꝓtriū pign⁹ est ꝺs corpaliter mittēdus. ff. ō pigno. ac. non est mirū sec⁹ i puerionali. ff. e. l. j. z. ff. ō dolo. l. ſi plures.

Pignꝰ ꝓtorū z cōuētionale

Integrāda sūt oia.

f ¶ In eo loco. Etia vltra mare z sunt renocāda sūprib⁹ spoliatoris. ff. ō rei vendi. si vero.

g ¶ Captuitate. Si enim p vim aliqd ab eo extortum est: vt ablatū infra annū pōt agere cō ꝺructa ꝺetentorē in ꝺruplū. ff. ō vi z vi ar. l. j. Sz si p metū est extortū aliquid tūc ꝺ oēm possessoreꝝ agit infra annū in ꝺruplū cū non vult restituere. ff. qō me. cau. si cum exceptione ·S. j. ij. z. iij.

Captiuitate. Spoliatꝰ liatꝰ p vim vt merum agit ad plum.

h ¶ Aut dolo. Et tunc vsq; ad biēnū pōt punīri q̄ dolū omittens. Dolosꝰ an possit in petitū conuenīri.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

testa. cū ā. i. rō. extra de his que vi metusve causa fiūt. cum dilectus extra. ꝛ. rr. q. iij. constituit.

Dubiū dubiū est.

a ¶ Aurilio. Epi hodiernum debent prestare matrimoniū aurilio. vt. ꝟ. xc. di. percipimus et ideo inducit hoc ca. s. q. semp sit subuenienda spoliatis.

Ecclesia sua debet defendere tenetur. ꝟ. Pe. v. b. ꝟ. Pe. v. c.

b ¶ Vestro. Ar. q. debet tenere patrocinium p suas eccl̄ias prestare. xcvj. dis. Si impator. ꝛ si contra eccl̄iā suā staret: primand⁹ esset eo quod habet ab ea. i. q. vij. ca. j. C. locati in litera. ꝛ est expssum extra de postu. c. vlti.

Obsecramus. iij. b.

c ¶ Si ꝙ pecunia. ā. dist. xxxc. si quis pecunia. hoc tamē ibi non dicitur. sed melius⁹ posset iduci qō ē. xxij. dist̄ic. in note. vt etiā nulla ei audiētia dek. de iudeis. inuenes. xxij. q. i. in principio.

d ¶ Non cōtinuato. i. si nō interponit contrariꝰ actꝰ. ff. de testa. heredes patā. vel cōtinuato cū primū poterit. ff. ad ſtulū. l. ij. ¶ Celestinus.

Deiudicijs.

e ¶ Nec qō dimidij in duas ꝑtes. Ja quarū prima probat p viij. aucto. q. inducie post restitutionē sunt dāde spoliatis ꝛ restitutis: vt diu gaudeant cōmodo possessionis anteq̄ spoliatores rūdeāt: q tñ causas res ecclesie vel ꝓprias id est suas substātias ꝓdidisse noscuntur. ¶ tē eusebiꝰ apost. sedis episcopus omnibus episcopis. ¶ De eodem.

Benegranda sunt omnia expoliatis vt electi epis. ꝛc. vsq̄ fundit⁹ renocanda eodē modo vt supra. ¶ tē alexander papa. ¶ Nō est sacerdos sed scismaticꝰ: qui fratrum se subtrahit obsequijs.

Nulli dubiū est q bona malis semp persequuntur ꝛ tribulantur: ꝓpē qō nos oportet hūiliari sub potēti manu dei vt liberet nos in tpe tribulatiōis. Nā diabolꝰ non cessat circuire q̄rēs quē deuoret: ꝛ q̄rere quos ex fidelibꝰ ꝓdat: ꝛ maxime illos quos ardētiores i seruitio saluatoris eiꝰ familiares inuenerit. familiares dico eos quos sacrari et in ordine apostolatus cōstitui voluit. Ipsi em̄ pro populo interpellāt: ꝛ populi pcrā comedūt q̄ suis precibus ꝛ oblationibꝰ ea delēt atq̄ consumunt. et infra. Aut aūt ex vro fuerit collegio. et ab aurilio⁹ vestro b se subtraxerit: magis scismaticꝰ q̄ sacerdos esse probabit̄. Ecce (inquit ꝓpheta) q̄ bonum ꝛ q̄ locūdū habitare fratres in vnū. Illi vero nō habitant in vnū q̄ fratrū se solatio subtrahunt: aut (qđ deterius est) fratribꝰ insidias aut laqueos ponunt. ꝛ infra. Dum cruciāt qui eū in sacerdotibꝰ suis pſequuntur: q̄ crux a cruciatu dicitur. magnum vero cruciatū sustinet qui vim patitur.

Psal. xxxij

¶ Item Fabianus papa.

¶ Arceantur q opprobriū ꝛ calūniā inferunt sacerdotib⁹.

Deus ꝙ fratres ad hoc precordiauit vos ꝛ oēs qui summo sacerdotio fungūtur: vt insusticias remoueatis ꝛ ꝓsumptiones abscindatis ꝛ in sacerdotio laborantibꝰ succurratis: opprobrijs ꝛ calamitatibus eorū locum nō prebeatis: sed ei q̄ calūniā vel opprobriū patitur adiutorū feratis. Illū vero qui calūniam vl̄ opprobrium facit: abscindatis et dño in suis sacerdotib⁹ opē ferat. ¶ Patet ergo q̄ expoliati ꝓ⁹ sunt ꝓsentialiter restituēdi: anteqū ad cām̄ sint vocādi. ¶ Sed obijcit vbi non fuit legitima institutio ibi non pōt esse restitutio. Non em̄ probat destituꝰ qui pꝰ non fuit institutus: ac p hoc nec restauratione postulare pōt. Illi ergo quorum electio vitiosa est: vel qui a clero nō sunt electi: vel a ppl̄o expetiti: vel q̄ per symoniā irrepserunt nō sunt habendi inter epos: ꝛ ideo si a sedib⁹ quas tenere videbāt expulsi fuerint: non possunt restitutionem petere anteq̄ vocētur ad causam. Unde supra, in tractatu ordinādorum si q̄s c pecunia vel gratia hūana seu populari vl̄ militari tumultu ꝛc. Sed hoc in eo casu intelligit quādo apostolica sedes p violentiā occupatur: quo casu iudex nō inuenitur. cuius officio ille apostaticus possit excludi. In aliꝙs aūt locum nō habet cum violēta possessio nisi p iudicis sententiā violento detētori detrahi nō possit. Si aūt verus dñs bello non continuato d sed renouato vi illū de possessione ejecerit: iudicis auctoritate predoni possessionē restituet. Si ergo episcopi a sedibus quas quoquo modo tenere videbantur non per iudicē: licet violenter electi fuerint: post electionē restituendi sunt

ante regularem ad synodum vocationem.

¶ Questio. ii

E inducijs aūt pꝰ restitu arbitrarie sunt. Sed a ibi. Qō si male. Jo. ō fan. e ¶ De induciꝙ. Quinq̄ sunt genera inducias ruꝫ, restitutorie ꝑparatorie cautorie: liberatorie: et iudicatorie. In causa criminali restitutorie nō erunt nisi sex menses nec maiores anno. et habent locū ante vocationē in ius. In cā criminali, ſ. electis. vel verꝰ est q̄ sint arbitrarie: vt ſ. si episcopꝰ. Cautorie erūt vni⁹ vl̄ duarū vel triū mensiū. vt. iij. q. v. c. j. ꝛ. v. qō. iij. c. j. ꝛ habēt locū post citationē ꝛ cōtestationē Ille autē que habētur v. q. ij. ca. presenti. sunt paterna les adiectiones: de quibus mētiuntur q̄dam q̄ sint clericoꝝ minoꝝ vel laicorum tamen argu. est ꝓ eis. xv. questione. viij. si autem. Alie sunt phōrū vel diaconoꝝ vt dicunt quid ē ꝓpatorie erūt anni et dimidij: vel vnius anni: vel sex mēsiū. vt ſ. e. q. iij. de iudiciꝭ. ¶ he dantur ante litem contestatam. ꝛ post. v q. ij. si primates In ciuili autem causa sunt inducie deliberatorie. xx. dierū. vt ſ. e. q. iij. offeratur. Citatorie. xxx. dierū. in aut̄. de litig. ſ. omnem. colla. ix. et p trimum edictū vt. xxiij. q. iij. de illicita. Judicatorie quattuor mēsium que dā

Inducias quinq̄ sunt genera.

De his quinq̄ spēbus iduciarum vide in Spe. ō dilatt. ſ. j.

tur, vt extra de offi. iudi. delega. querenti. In criminali vero nō dātur deliberatorie: quia certꝰ ds esse reus vtrū velit crimē ꝓfiteri an negare cū sciat se ce reū vt nō. Ité nec iudicatorie dant: q̄ ibi pena non differt̄ nisi in casibus. vt. xi. q. iij. cum apud.

a Quāto tpe. Jd est q̄n. si ſ. si longo tpe fuit spoliatꝰ longo tpe erit restituēdꝰ. sic. xc. di. si q̄s monachꝰ. in fi.

Quin ecclia aliquius.

b ¶ Sponte. Arg. q̄ spoliatꝰ suo iure ꝑ̄ renūciare. Arg. ꝟ extra de restitu. spo. solicite.

Spoliatus rūdere nō tenetur.

c ¶ Nudi. ecce rō canonis ꝙre spoliatꝰ non tenet rūdē ꝛ est forte ō statutū: q̄ cuꝫ spoliatus nō ꝑ̄ sufficere ad sumptꝰ iudiciales: nec inuenit hoies adeo fauorabiles: ꝛ p hoc videt q̄ nec spoliatori nec alī teneat rūdere sup̄ aliq̄ qō ei obijcit. arg. ē. e. cū eccl̄e. ꝛ. ē q. pri. c. ij. Item videt q̄ si modicū esset ei ablatum q̄ tūc cuilibet et ꝓ qualibꝫ cā teneat respōdē vt ē de restit. spo. frequēs. lib. vj.

Audiuimꝰ d ¶ Infamatos. De fcō vel ab emul. als ei nō restitueret si esset infames. de iure. vt. ij. q. v. presbyter si. e ¶ Qui alibi. ē. ix. xx. dist. epi.

tionem prestandis et quo spacio ꝑ̄is cōcedende sint scribit Johannes papa dicens.

¶ Scdm tpe spoliatiōis concedant inducie restitutionis.

Quanto⁹ tēpore expoliati expulsi esse videbant anteq̄ ad synodum conuocētur: suo eodem spacio temporis eis inducie indulgeantur.

Item Pelagius papa.

¶ Dum possessiones vel res episcopi detinētur aliquid sibi obici non potest.

Cum ecclesia alicuꝰ epi scopi aut possessiones vel res ab eius emulis / vel a quibuscūq̄ aliis non sua sponte detinentur: aliquid illi non debet aut potest a quoq̄ ante reintegrationem omnium suarum rerum obici. Sed pꝰ illi legibus reintegranda sunt omnia: ꝛ postea tempore a patribus prefinito negocia sunt ventilanda. Item Stephanꝰ papa girardo laodicenti.

¶ Ante litem contestatā violenter ablata restituantur.

Oportet vt primum vos tam de inuadis ciuitatibus et monasterijs et mansis q̄ de reliquis ḡaliter rebus reuuestire faciatis: q̄ nec nudi cōtendere: nec inermes inimicis nos debemꝰ opponere.

Item Cuarilius papa.

¶ Deiciantur a clero et infames fiant: qui loca expulsorum adulteriua fedutate inuasserunt.

Audiuimus quosdam a vobis infamatos ꝛ diuersos lacerātos episcopos a ciuitatibus propriis expulsos: quia alibi constituti episcopi nō possunt nisi in ciuitatibus non nisi nunquam: et alios ipsis viuentibꝰ constitutos. Ideo hoc vobis scribimus: vt sciatis hoc fieri non licere: sed propriis reuocari ꝛ integerrime restitui debere. Illos vero qui adulterina fedutate suas spōsas: quas vtrosq̄ eorum pscripto tenore esse intelligimus tenent: ejici et adulteros atq̄ infames fieri: eosq̄ ab ecclesiasticis honoribus arceri iubemus. Si autem aduersus eos aliquā querelam habuerintꝰ: his peractis inquirēdum erit ꝛ auctoritate huius sancte sedis terminandum.

Item Gelasius papa.

¶ Inducie sex mensium: et certis vel expoliatis ꝓstentur.

Ejectis vel expoliatis post integram restitutionem annuersarie inducie vel sex mensiū indulgēde sunt

Item Eusebius.

¶ Post restitutionem inducie prestande sunt.

Prius ergo oportet omnia legibus expoliatꝙ ꝛ reintegrari: ꝛ ecclesias que sibi dr̄ sublate sunt cum omni priuilegio sibi restitui: et postmodum non sub angusto tempore spacium eis indulgeatur: ſ. ꝙtum expoliati vel expulsi vi debantur anteq̄ ad synodum conuocentur. Item Felix papa.

¶ De eodem.

Anditu in sede propria pacifice ꝛ ptātiue cuncta acta disponēs resideat: q̄ du expulsus vel expoliatꝰ iuris carere visus est reb⁹. Idē.

¶ Ante restitutiones aliquis ad cām reuocari non debet.

Sj ep̄us suus fuerit aut ecclesie sibi cōmisse rebus expoliatus: aut quod absit: qđ alienum ab omnib⁹ esse debet fidelib⁹) a sede propria electus: aut etiam detētioneb aliqua a suis ouibus fuerit sequestratus: tunc canonice aut in pristinū statum restituaf cū omni priuilegio sui honoris: ꝛ sua omnia que insidiāꝭ inimicorum suorum et ablata fuerāt: legibus reintegrentur. ¶ Nō enim conuocari i poterit vel

f ¶ Habuerit. Sz quā possūt habere querelam: crimina lem nō possunt cū sint inimici. ex de resti. spo. itez cū ḡs. non ciuilē qi cecidit a iure suo. xvj. q. vj. placuit. forte lo quif ō his q̄ suā iuriſ. pſequunt

g ¶ Annis. possūt sumi

vel sex mensiuꝫ bona si ad minus.

h ¶ Detētione. fal. ad

Si dennes me fallari ne possiꝫ itrare ortū. de possessione ꝑpe. pac. cū tit mihi interdi. clerici. cū. ff. ne vis fiat de pace et q̄ i pos. mal. ibi. ca. j. ſ. siue autē. et viti. de rcḡ. di. si q̄s. ꝛ in cle. ꝛ q̄ estimatiōe extra li. cū bo ō resti. spo. sepe. ne. sed

i ¶ Quocirca. gñalis Sz nūq̄d veniet notat allegare primile vicīū ꝛ giū. vt extra de violen ap. cū pati ꝛ rūdeo nō: cū cōstet eū esse spoliatū. sic. ff. ō pecu. eo ꝙre. Scias ꝙ vbi euidēs est ci tationē nō tenē reus nō tenet ve nire: etiā ad alegādū suū priuilegiuꝫ. Scias ꝙ q̄nq̄ citatio n valet: q̄ itra angusta ꝙa fit. vt v. q. ij. ca. j. q̄nq̄ nō valet q̄ expmit cā ḡre fiat citatio. vt. v. q. ij c. vlt. q̄nq̄ nō valet: q̄ minus matur̄ ꝑemptoriū. vt extra ō dila. dilecti. q̄nq̄ nō valet citatio nē ꝙto: vt si ſ at ꝙe feriato vt xv. q. iij. c. j. ꝛ ij ꝛ. ff. de feriis. l. j. q̄nq̄ nō valet rō ne loci: vt si citatur eē ꝓuiciam

Voc vr. iij. q. vj. oib⁹ ꝓbū ex

Citatō vbi i multi casib⁹ non valet nec astrin gut citatū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ytra bonas dictas. vt extra de resep. nōnulli. vel si citatus ad locū periculosum vel ihonestū. vt cē de ap. expte. ff. de arbit. si cū dies. §. si arbit. qnqz nō teneāt rōne iudicis: vt eundēs extra ipm nō esse iudex q̄ citat. vt eē de offi. iudi. deleg. extra. z eē de ap. si duob⁹. Jtē nō valz si rescriptū aplicū nō iferiō. vt extra de dilatio. ptera. et eē d offi. ord. deleg. cū in iure. Jte si eundēs est in iudicē esse inimicuz. vt. xi. q. v. quis. Jtē nō valet si ille q̄ citat⁹ est spoliatus est ve hic. Item nō valet si ad q̄rēla libertatis ptr̄ patronus. iij. q. vj. liberti. z gñaliter vbiqz euidēter exceptione rei se tuetur. pōt. ff. d iudi. nō videt. Sz si dubiz est an citatio teneat tūc ne cē venire ad allegādū sua puilegia. vt extra d ap. si duobus. z c. cuz pati. ff. de iudi. si quis et alie na. Inuncto tñ q citatio qnqz nulla ē. z tñ nisi defendat citat⁹ predēs extra ipm. vt. ff. iudi sol. si reus. Item inuento q citatio est inuita ex psona agentis: cū agēs agit calūniose: z tñ nisi citat⁹ venerit ad iudicū punit. vt cē de accu. veniēs. z arg. ff. ne qs eū q̄ in ius vo. est vi extm at. l. pe. Jo. Tutt⁹ tñ est q̄ citat⁹ vadat allegaturus puilegiū suū. vel appellaturus si ei⁹ grauamen: nisi qñ ptar eū non esse suū iudicem. B.

a ¶ Vel prejudicari. i. prejudicium fieri.

b ¶ Sponte. hic assignant quidā aliqué posse uti sito renūciare. vij. q. j. qñ periculū. z. C. de epīscō. z cle ri. z de pactis. si quis in conscribendo. certe cōtrariū innuitur ex illo ꝟbo minime: nec hoc referetur nisi ad illud verbum connocari.

c ¶ Diu. dē diu qñ ē vsqz ad ānuos. sic. xxiij. di. Iterū. sic hec dictio mox/ampliatur. xx. q. ij. c. j.

Iudex sit arbitrarie. d ¶ Vel qñqz vel ser. Ar. iudicatas esse arbitrarias. extra de ap. cū sit romana. ff. de iudi nonnunqz. Sed arg. cōtra in auten. de nup. §. sed hoc quidem. cxxvij. dist. de his. in fi. z. j. q. iij. c. j.

e ¶ Ante connocatus. qñ possibilitas ei sit.

f ¶ Sine iuste. i. si iustum crimen et obiectum.

¶ Cito si male. ¶ Hec est sēa pōs. q. i. q̄. ꝑbat q̄ dilapidator remouēdꝰ ex sola suspitiōe. Sz hoc hodie cōtra eū est p decre. extra de symo. Iz hely. z de offi. deleg. venerabil. q. primo ꝑbari debet: z ea ꝑbata datur illi coadiutor vsqz ad finem litis. Johan. de fan.

¶ Cetera. ¶ Supra dictū est q̄naliter expulsos cē restituēdos: nec aliter cogi possunt respondere. Modo excipit Gra. casum in quo nō videt restituēdus ante cause cognitionē puta si suspect⁹ est de dilapidatiōe

exemplo tutoꝝ z curatoꝝ. z hoc p̄batur sequenti cā.

§ ¶ Ulta ea. Jō forte remouet suspect⁹ ab administratiōe: q̄ forte timet ne corrūpat iudices z iō nec creditores ei soluētes liberāt. ff. ō sol. q̄ si forte

h ¶ Donec causā. i. crimine dilapidationis speciale est q̄ sequestrat possessio a possessore ātеq̄z sit punctus p̄a id xvj. q̄. iij. volumꝰ. nā z post appellationes sequestrat ab eo possessio. ff. de appel. imperatores. z. ij. q. vj. q̄ tēs. q̄ro q̄ aliqñ ac eusat: statim ab eo remouēda ē administratio: vt hic. z. C. ō suspecto. l. cū. z sine accusatore pōt remouēri si iudici liqt ex actis. nimīa arguméta ex iij suspectū. ff. de suspec. tuto. l. iij. §. ꝑterea

Suspecti autē diem⁹ illū q̄ mo crus rib⁹ talis est vt cēs est, suspect⁹ dici debeat. vt. ff. de suspec. tuto. iuspe cti. Nec audire tur talis iz vel

let satisdare: q̄ bñ administraret. vt isti. de iuspe. tuto. §. nouissime. Hodie tñ videt q̄ nō est remouēdus ab administratiōe nisi ꝑbet suspitio. vt eē de symo. Iicz hely. Jtē ad accusationē q̄libet admittit. vt i auē. de

Suspecti ab officio ad

tis. z absens pōt cōdēnari. vt. C. de pēnis. ne diu. nec eīn aliquo dz gaudere puilegio q̄ suos cōtubernales affligit. vt. C. vbi de ratiocinijs agi oportet. l. ij tñ. p. xvj. q. vij. filij. z. §. ij. q. vij. qua propter. vel saltem solū clerici. vt. eij. q. ij. nō liceat. nā in popularib⁹ actionibus nō admittunt infames. vt. ff. de popula. actio. popularis. Jtem nec ad accusationē talū under statum remouebit accusatū ab administratione. Iz summatim cognoscet an calūniose accuset an nō. ar. ff. de pro. stipu. l. j. §. vlt. z si qui scimerint suspectuz z passi sunt eū p aliqō tēpus esse in administratione non vi deī q̄ tales possint dicere eū suspectū. vt. ff. de puni. credi. si creditores. z arg. extra de his que fi. a mato. par. cā. et ore. z ar. extra ō accu. nulli. Qui aūt crimi-

Clerinaliter punctus est remouēd ab ordine. li ꝟo similiter tñ ab administratione. extra de symo. p tuas in fi. z re crimine gulares plani ex modicis causis remouent ab administratiōe. vt i eadē decre. p tuas. in fi. Jtē si ideo qs qualitē remouet/q̄ dolose administrauit: ifamis est facē. sed puni. si ꝑpter negligentiā remoueret nō fit infamis. vt. C. de iuspe. tuto. l. vlt. Hoc aūt fetus q̄ qñqz admittat quis tempora liaq̄z spūalia. z sm hoc remouet ab istoꝝ z illoꝝ administratiōe. z̄ q. ij. vulterane. vñ iz quis sit remotus ab administratiōe tēporaliū ꝑpter

cus de cōuict⁹ cōuict⁹

suspitionē: adhuc tñ non remanet ꝓbat⁹ quo ad obedientiā sibi. vt. viij. q. iij. nonne. z. xv. q. vlti. ca. vlti.

diuisio Q Uod ꝟo. ¶ Nec. q. diuidit in. iij. ptes. In quarū prima ꝓbat p tres auct⁹. q̄ inducie sunt dande post oblationē ad synodū. Scd̄a ibi. Spaciū ꝟo. Tertia ibi. Oberat. Jo. de fan.

g ¶ Nō vero. Nec tñ to loquit de indu. qs preparatoꝝ.

Q Um ac.

b ¶ Se electi. ō cā. pet. qō. vj. a iudicib⁹. Jō. sz istō forte obtinet in crimie. aliter p tra. ff. de iudi. obseruandū. Quid iuris sit ō hoc q̄re. vj. q̄. j. ca. ij. z iij.

D ¶ Iduciēs. ¶ Eporū. Lecē sit ꝓbꝰ q̄ diaconorum z subdiaconorum xv. q. vj. si aūt.

d ¶ Respōsiones. i. exceptiones quas ꝓbare teneāt. ff. de probationi. in excepcionibus.

e ¶ Cōfirmandos. i. cōprobandos eos honestos. quod forte post publicatiōnē pōt facere. nō q̄ eos debeat instruere quid dicāt: q̄ hoc esset subornare: vel pōt affirmare illoꝝ testimoniū qui sunt probati crimiosi ad ducēdo alias ꝓsumptiōes. p quas illoꝝ testimoniū ꝓbet. vt. C. de testibus. cogi. l. ij. §. ij. Jtē si ideo qs qualitē remouet/q̄ dolose administrauit: ifamis est facē. sed punit si ꝑpter negligentiā remoueret nō fit infamis. vt. C. de iuspe. tuto. l. vlt. Hoc aūt fetus q̄ qñqz admittat quis tempora liaq̄z spūalia. z sm hoc remouet ab istoꝝ z illoꝝ administratiōe. z̄ q. ij. vulterane. vñ iz quis sit remotus ab administratiōe tēporaliū ꝑpter

a supradicte eccl̄ie patrimōio volumus interim submouere z in vestro (discussionis ipsius tēpore) moderamine detineri.

¶ Questio. iij.

Quod ꝟo post vocationē ēuenti ad iudiciū inducie negāde non sint. Idem fetur dicens. ¶ Veniens ad iudicium inducie nō negētur.

Q Um accusatus ad iudiciū venerit si voluerit inducie et petenti a patrib⁹ cōstituere absq̄ impedimento cōcedantur: z iudices a se electib⁹ sibi tribuātur. Jtē ex epīa felicis pape. ij. fratrib⁹ egyptiorum. ¶ Quot mensium inducie epīo prestande sunt.

D E inducijs ꝟo eporū e sup q̄bus cōsuluistis dicerias a pīb⁹ regulas cōstitutas inuenim⁹. quidā em ad repellēda impitorū machynamēta: z suas ꝓparādas rīnōes f: z testes cōfirmādos g: z cōsilia eporū atq̄z amicorū h querēda annūs z ser mēses mādauerūt cōcedi. quidā aūt ānū in q̄ plurimis cōcordāt: mun⁹ ꝟo q̄z ser mēses non reppu: q̄ laicis hec idulta sunt: q̄to magis dñi sacerdotibus: z infra. Inducie

i ¶ Ser. In auc. de san. epis. §. iij. col. ix.

k ¶ Comunicatores. Jā est epīcopos.

l Nducie. Ergo tam actor q̄ reo dande sunt inducie. xv. q. vij. si aūt. ff. de fer. l. viij. nisi in casu. vt. j. e. §. iudicantes.

ꝟo nō sub augusto tpe sed sub lōgo tpis spacio concedende sunt: vt accusati se preparare possint: vt vniuersos cōcatores k in. j. punctis positos cōuincere: z testes ꝓparare atq̄ contra insidiatores se plenius valeāt armare. Jtē eleutherius papa. ¶ De iuctis bitancio.

Nduciē nō modice dāde sunt ad inquirendū: ne aliquid propere agi a quacunqz pte videat: quia p surre ptionem m multa proueniunt. Item Damasus. ¶ Palea.

Nducie accusatis in criminalib⁹ causis sex mēsium: vel eo amplꝰ (si necesse fuerit) cōcedēde sunt. Spacū vero dilationū sicut in. iij. lib. codicis de dilationi. inuenit n Bacrōne moderādū est: vt si ex ea⁹ prouincia vbi lis agit vel instrumēta vel psonaᵖ⁹ poscūtur: nō ap̄li⁹ qñ tres mēses indulgeant. Si ꝟo ex cōmenti bus q, paucis ser mēses custodiri iusticie est. In transmarina autem dilatiōe. ic. menses computari oportebit. Judicātes aūt hac rōne non sibi concessum intelligāt dāde dilationis arbitrū: sed eandē dilationem (si rerū vrgētissima ratio flagitauerit: z necessitas desiderate instructiōis exegerit r) non facile amplius s qñ semel t

m ¶ Per surreptione. Sic. xcvij. distinc. trās marinos.

n Nducie. ¶ Spacū. ¶ Nec est secūda pōs. q. Joā. de fan. Et ipe tractat de iuctis p̄paratoriis in cōmuni z etiā i criminali que pares videtur. B.

n ¶ Innemit. in. l. j.

o ¶ Ut si ex ea. Hoc nō est principium legis: q̄ ler incipit quoniam plerunqz.

p ¶ Persona. id ē reliqui vt adducantur.

q ¶ Ex cōmuni iij. pōs. tuo. l. q. modico frete dist̄at: vt ff. de verbo. significationem. §. j.

r ¶ Exegerit. vbi in fine iuris.

s ¶ Amplius. In pecuniarijs non dat amplius qñ semel. nisi mopinatum q̄d emergat: sed in criminalibus dant actori due reo tres. vt. ff. ō feri. l. viij. sed in crimine adulterij nulla dat dilatio. ff. de adul. in crimine: iz sit ar. cōtra. xxvij. q. ij. hinc de contagio federe.

t ¶ Quam se mel. hic habes q̄ tm semel dand a est dilatio: z sic est contra. ex. de testi. in causis. z. c. ligniscauerūt. C. de iudi. auē. nubem⁹, vbi habes q̄ ad testes inducendos tres dilatiōes sunt concedēde. Sō. licet plures pdactiones nō possint dari: tñ hīb vna dilatione pīt mille fieri pductiones. Alii intelligūt q̄ de iure tres pōt dari dilatiōes ad testes pducendos: z dicunt hāc legē loqui de dilationib⁹ que indulgētur a iudice. sed aūt z decre de dilationib⁹ que cōcedūtur a iure. q. Dñs ma⁹ notauit sup. l. illā de feri. q̄ in pecuniarijs cās vna dilatio dāda ē tm. Iz ii impedimēta intuenti dabit alia cū cāe cognitiōe: z ita pp̄s multa impedimenta multe iducie dant. z aut. de testi. §. q̄. ꝟo. coll. vij. nō

Inducie non dāt̄ur ob advocati absentiam.

g ¶ Annū z ser mēses. Cōtra. in auten. vt clericos apud ꝓpīos. col. vj. §. si ramen.

h ¶ Plurima. Ergo illud est pōt⁹ tenendū. vt. xvj. di. isidorus. xix. di. in canonicis. Sed obū: ff. reo dantur tres inducie. ff. de feri. l. vj. ergo ꝓgātur vltra triēnū q̄s esse non dz. vt. C. de iudi. pperandū. Sol. hic primo dabit annū sed postea minus dabitur.

Dilationes in causis dande.

Testes multi sūb vna dilatione pīt ꝓduci.

est contraria: qz vna dilatione multe pñt fieri productiones. Vel si dicas ꝓductionē. i. dilationē: dic q̄ vltra primā non habebit sine cause cognitione: scōam vl̄ tertiā. Vñ in dicūt q̄ auc. corrigit. l. vl. ō fer. Jo. sed certe qō dicit ꝑ. nō seruaī de fcto: qz plures dilationes dantur z plures ꝙ tres ꝓ ductiões fiūt. ꝑ

a ¶ Trahēdi. i. differendi.

b ¶ Ei autem hoc est. C. de dilatio. si qñ.

Actori denegantur inducie.

c ¶ Denegan da. Hic habes q̄ si petit actor inducias ad inducendos testes q̄ nō dabūt ei. qui dā hoc volūt intelligē ō iducijs liberatorijs: sed ista eis ꝺicit: qz loquīt de ꝑparatorijs Jn hoc aut̄ onerāt actor ꝺ pcutē rescriptū ad extraordinariū iudicē. Jtē et in alio onerāt. vt. J.e. qō fieri. nñ si re⁹ excipiat: z actor replicet: bñ dicerē tūc actori dandas inducias: qz i tali replicatiōe nō potuit eē instructꝰ Jtē tnū spāle ℔ est i eo q̄ ipetrat rescriptū ad extraordinariū iudicē: q̄ si ille iuder nollet procedere: cū ordinarꝰ vtēr sua turisdictione. vt ex de of. ot. signific autr.

d ¶ Deportauerit. ℔ adūgē illā pstōnē qō fieri ñ ꝺz

e ¶ Non licebit. actori sed reo. vt. Ꝟ. l. proti.

f ¶ In iudicijs. i. sententijs. z hoc intellige cum primo plene fuit cognitū de cā coꝝ impatore: z nō restabat nisi ferre sniam. alīs iniquitatē continet. l. ista. nā iudex. ap. bene tenetur dare inducias.

g. ¶ A iudice procedente. in vta.

h ¶ Tribuatur. i. tribui petatur.

i ¶ Cause. i. dande dilationis.

k ¶ Considente. Ar. q̄ ea q̄ cause cognitionē requirunt debēt iudice sedente pro tribunali fieri. vt. ij. q. iij. precipimus. z. q. vj. biduum.

l ¶ Constitutione. hec est. C. de lit. contest.

m ¶ Libellū. libellꝰ potrigēdꝰ est iudici ordinario z delegato. vt ex de libel. obla. ignarꝰ. z extra vt lite nō pend. e. j. z etiā coꝝ arbitro: lz sit ar. Ꝟ. C. de ept. z cle. auc. gñaliter. in fi. libell⁹ iste tradend⁹ est iudici z in dex cū potriget reo. vt. C. quō z qñ in. auc. q̄ semel nec tenet reus hūc libellū recipe nisi actor ꝑstiterit duplicē cautionē. vnā q̄ intra duos mēses litē contestabit vel q̄ restituet reo osse dānū in duplū: vt ℔ dicit. Jtē alīa ꝑstabit q̄ p se vel legitimū ꝓcuratorē cām aget vsq̄ in fine. z si quietꝰ fuerit nuisse litē mouisse ꝑstabit decimā partē rei petite in libello. Sic aūt cautionē vsūm dare nō potest: ꝑstabit iuratoriam cautionem hoc totum habes. C. de epis. z cleri. auc. gñaliter. Jo. Jsta hodie de consuetudine non seruantur. Ꝟ

n ¶ Executorem. i. iudicem vel officialem. et expone z ꝓ vel z habes hanc auten. colla. vij. de executoribus. Ꝟ. sanctimus.

o ¶ Restitutu rum. in duplum ita tamē vt cautio non excedat xxxvj. aureos vt in auc. de execu. in pun col. vij.

p ¶ Sportulis. Jn iudicijs delegatis expēsum est de sportulis. s. q̄ habebūt duos aureos in principio: et duos i fine cause. i auc. colc. vi. de iudi. Ꝟ. nec auté. Jn ordinarijs nō inuenimꝰ nisi in clericis qui ꝑstāt quatuor solidos. C. de epis. z cle. auten. Ꝟ ho. hic. ꝺz autē vtraq̄ ps soluere officialiꝺ ꝓ laboꝛe. xiij. q. v. non tame.

Sportule in dictis debite.

q ¶ Fideiussione. iudicio sisti ca nō sit possessor rerū impetratarum. Fideiussione. in auten. de exhibē. reis. Ꝟ. sancim. col. v. cā tñ hec autētica indistincte dicit dari debere fideiussorem. credo q̄ siue sit possessor rei mobilis siue immobilis z dabit fideiussorē. Joh. Dñs. ℔. z alij doctores legum dicūt q̄ auten. non corrigit. l. sed distinguunt. Ꝟ. Jtē hic habes q̄ lz quis dedit fideiussorē sibi iurari q̄ adhuc pōt recusare iudicē. sicut appellare potest: lz iurauerit stare iuri. vt ex de appel. ad hec. cū sit: cū exceptio talis sit dilatoria: z sic vsq̄ ad litē ꝓcess. pōt opponi. vt ex de sen. z re iudi. cū inf. So. q̄ ꝺ ab illis cāetur ꝓponēda est hec exceptio vsq̄ ad xx. ꝺies tñ. nec ꝺz ideo dilatoria q̄ vsq̄ ad litē contesta. posset obijci: sed ideo q̄ semp añ lit. ꝓtest. est obseruanda. si em posset q̄cūq̄ vsq̄ ad lit. ꝓtesta. q̄re dicerer lex q̄ si iudex absens est q̄ est recusandꝰ debet recusari. cū sēalis. vñ dico q̄ si q̄s omittit exceptionē de suspecto: z ꝓponat alias exceptiones: ammodo nō pōt reuerti ad illam. ar. optimū. ff. de iudi. sed si susceperit. Jtē cū multas forte recepit sniaꝝ ꝑ se qualit̄ posset ipm ammodo recusare. arg. ad hoc. extra de offi. dele. insinuante. J. e. q. vj. Ꝟ. exceptio. ideo quia si prodo aliquid coram iudice. i. aduersarium meū esse ex-

Fideiubere debēti an sufficiat de re pignora.

Exceptio in dictis recusatoria ē dilatoria.

cōicatū / videor approbare iudicē: nec deceteros potero recusare eum. z ita semel Tuere. respondit in scholis.

a ¶ Sociari. qñ ordinarꝰ recusatur.

b ¶ Nisi sit ille. xxxij. q. v. horēdꝰ. ff. ō negest. pōnonus.

c ¶ Alio recusato. perit: si qs ꝙ petijt iudicem aliquē: illum nō pōt āmodo recusare vt ℔ z ex de offi. deleg. sup q̄stionū. imo si ꝓcurator alicuiꝰ petijt iudices: dñs nō pōt illos recusare vt eē ō eā poss. cū oli. tñ appellare pt ab eo: vt no. Ꝟ. j. q. vj. a iudicibus.

d ¶ Pro nichilo. ℔tum ad hoc ḋn possit adhuc recusari: q̄st lis nō sit ꝓtest. vt in aute. ō exhi. re. Ꝟ. illō. col. v. Reuera tñ tenet lis ꝓtest. sic ferā vt ibi ꝑpendit.

e ¶ Qō fieri. s. vt reꝰ teneaī respondere coꝝ ordinario iudice ꝑ rescriptū ad eū impetratum.

f ¶ Eracto. i. reꝰ exigēt ab actore. qō tñ nūq̄ vidi hic no. duo specialia vt certa q̄stitas. pmittat z tñ plus exigatur: z qō expectaī actor pⁿ terminū vsq̄ ad. x. ꝺies: tñ coꝝ ordinario iudice ex pectarēt ꝑ annū z tres mēses sm q̄sdā. vt. C. quōz qñ. iuder. autē. q̄ semel ſveri eē q̄ ℔ loquīt cū ab soluīt a iudicio illⁿ iudicis. z loquīt lex ista cuz socijarī vel eum recuset: nisi sit ille quem z ipse tam alto recusato petijt: deniq̄ presens interrogeī an hoc tēpus trāsierit quod non modo ipsius responsione: sed etiā libelli mansisset ur subscriptiōe: quam in initio facere debet. litis vero contestatio contra hoc indultum habita ꝓ nichilo est.

¶ Constitu. vj. in colla. viij.

Quod fieri non debet nisi actor satisfecerit certam promittens quantitatem se daturum si non exequatur: aut exequens non vincat causam. Si ergo post tempus prestitū intra. x. ꝺies reo presente non occurrat: dimittatur reus exactus eo quod promissum est: et si quid circa litem plus impendisse cum taxatione iudicis inuenerit. ¶ Exceptio fori dilatoria est. atq̄ ideo i initio litis debet opponi et ꝓbari. peremptorias autem exceptiones vt sunt prescriptiones longi temporis: sufficit in initio litis contestari. ¶ Questio.iii.

Quod vero h infames z nō legitime coniuncti ad accusationē admitti non debeant: et qui generaliter ab accusatione removendi sunt multorum auctoritatibus claret.

Hit enim Jginus papa.

¶ Infames eos q̄s sunt bone fame accusare non possunt

Alienerroris societatem secrārem: vel a sui ꝓpositi tramite recedentem aut apostolice sedis iussionibꝰ inobedētem suscipere nō possumus: nec impetere recte credētes: vel sanctorum patrum institutionibus obtēperantes permittimus: quia inter fideles z infideles magna debet esse discretio. Item. Anacletus papa in prima decretali.

¶ Ad legem suā ꝑ ponte trāsgrediturꝰ ante suam reuersionem recte agētes accusare nō potest.

Beatus predecessor noster Clemens vir apostolicꝰ z spiritu dei plenꝰ: vna cum reliquis sanctis collegis suis statuit dicens. Accusandi vel testificandi licentia denegetur his qui christiane religionis et nominis dignitatem: z sue legis vel sui ꝓpositi normā aut regulariter ꝓhibita neglexerint. Trāsgressores em sponte legis sue: eumq̄ violatores apostate nominantur. Omnis enim apostata refutandus est ante reuersionem suam: nec in accusatione recte agentium aut testimonium suscipiendus est.

Item pius papa.

¶ Si suo ꝓposito discederes sunt infames.

Si quis a vero ꝓposito retrorsum ꝺirexerit: z iussu apostolice sedis libenter transgressus fuerit infamis efficitur. Reprobari ergo oportet eorum redargutiones q̄ in recta fide suspecti sūt. Fides autē z conuersatio primū scrutāda est: et deinde qui irrepehēsibiles apparuerint: sunt recipiendi z non prius.

Item Calixtus papa.

¶ Incestuosi et non legitime cōiuncti: sacerdotes vel legitime cōiūctos: accusare nō pōt.

Consanguineorum coniunctiones: nec legitime sunt: nec manere possunt: sed sunt repellende. Quisquis ergo nō legitime cōiūctos: vel ablatꝰ ꝺotaliꝭ titulo ac benedictione sacerdotis cōstat copulatus: sacerdotes vel legitime coniūctos crimmari vl̄ in eos testificari minime potest: q̄n omnis incestus macula pollutus infamis est: z accusare su-

q̄s trahit ex ꝓuisis ꝑ rescripta pñtis. vt in auc. col. v. ō exhi. re. in pñ. q̄ illa. l. q̄ semel/loquīt cu penꝰ absoluīt.

¶ Jurauerit. Notādū q̄ues pertē interesse ex delicto alicuius illud ꝺeclarari ꝑ turā actā. v. Ꝟ. z. ij. q. j. in pñtis. C. vñ vi. ij. q̄. C. de fi. iter. l. vlt. q̄ ꝑtat interesse ex scta. nō ꝓbatur ō debito mō ff. ō imi. si in emptionē. z. ff. de p̄to. lit. l. vlt. ff. de edē l. argētarij. Ꝟ. vl. inst. de verbo. ob. Ꝟ. vlt.

Infamis an possit accusare.

Quod vero hec est q̄stio. iiij. qua q̄rit an infames vt nō legitime coniuncti possint admitti ad accusationē ꝓ se z ꝓ aliorū. Ꝺz q̄ nō. Jnstitutiones. ff. de testa. l. ij. Ꝟ. ij. Ꝺz q̄ infamis nō admittit ad accusationē: nisi suā vl̄ fratrū prosequat iniuriā. vt. iij. q. vj. oib⁹. Ꝟ. ij. q. j. prohibēt. nisi i criminib⁹ exceptis vt. vj. q̄. j. Ꝟ. verū. nec i his pñtis notatur. Ꝟ. ij. q. j. in pñtis. in ff. et q. vij. in summa

¶ Consanguineorum. Dotali titulo. sm q̄sdam dos a deo requirit in matrimo-

Universidad de Deusto Biblioteca

Matrimonii sine ea matrimonium non teneat. arg. ad hoc xxx.q.v. nullum: sed verius est q teneat. C. de nup. ii imperialis. §. is autē. tamē presumitur non esse matrimonium. vt. xxx.q.v. aliter.

a ¶ Cōsentiētes. approbādo: defendēdo: procinū prestādo quo ea fu non mīr pec cat q̄ facies. ij. q.i. notū. immo magis. xxiij. q. iij. qui alio mm.

b ¶ Sub infamie. xxvij. q̄.j. si q̄s rapuerit. C de raptu vgi. l. vna. ii.j.xxiij. q. vij. quicunq;.

c ¶ Sub infamie quātūcunq; sit hoc intelligē dū dixi. ē. ij. q. iij. §. hic colligit j. iij q.i. §. diffinim⁹. Itē pz hic q̄ §m canones ipm fa etū infamat. j. e. q. v. cōstitutum⁹.

t ¶ Onspiratores. xi. q.i. spirationū z cōspirationū. nec ad denūciationē admittuntur: extra de accu. cū oporteat. z de symo. licet.

d ¶ Ulla. ¶ Credātur. Ar. 8. xxiij. q. viij. vt pudē.

Excōicari pt absens per scripturā.

e ¶ Scriptis id ē p scriptā nūciatā vitando: z sic aliquis pōt absentē excōicare p scripturam vt. 8. ij. q. v. quā to. et ar. ff. de testa. seruus.

† Infero ostēdo ad pterita trahi. concor. ter. i. i. sanctimus. C de sacrosanc. eccle. ter. est singu. i.c. āū. de ple. eccle. vel alia.

f ¶ Aut eo: §. de sen. excōmunī. nuper.

g ¶ Anathematizauerant. vbi est canon la te sententie.

¶ Clericus qui cōm fratris. ¶ Accuse: ne sit ē. ij. q. viij. quapropter

t ¶ Curie tradi. non statim: sz rime cū est incorrigibilis. vt cē 8 iudi. cū non ab hoie. xi. q.i. §. si quis. z si a morte corpozali.

pradictos non pmittitur. non solum ergo hi sunt repellendi z infames efficiuntur: sed etiā oēs eis consentientes². ¶ Simūiter de raptoribus vel eis qui sentiores impetūt: fierent censem⁹. hos enim leges seculi interficiunt: sed nos mia preeunte sub infamie⁵ nota ad penitētiam recepimus. Idem.

¶ Aut non sunt recipiendi in accusatione.

¶ Onspiratores⁶ in nullius accusatiōe sunt recipiēdi: nec eorum vel anathematizatorum vox vllum nocere aut ledere potest.

Item stephanus papa.

¶ De eodem.

¶ Ulli⁷ anathematizatorum suscipiatur: nec a quoq; credātur⁸ que ab eis dicunt vel cōscribuntur. Eos dico anathematizatos ē: quos epi suis scriptis⁹ anathematizauerūt: aut eox¹⁰ statuta anathematizauerant¹¹. Item Fabianus papa. ¶ Anathematizatis fidelies accusare non pōt.

Omnes quos sanctorum patrū statuta tam pterita q̄ futuris tpibus anathematizāt/ submouemus: z ab oīm fidelium accusatione alienamus. Itē stephanus papa

¶ Clericus qui cōm accusaue rit infamis efficitur.

¶ Clericus vero qui cōm sūi accusauerit¹²: aut ei insidiator extiterit: non est recipiēdus: q; infamis effectus est: za gradu debz recedere ac curie¹ tradi seruiturus.

Item Alexander papa.

¶ Infames et exules fiāt qui

l ¶ Ex exilio. ergo iudex ecclīasticus pōt in exilium mittere. vt. l. di. accedens. leui. oui. in synodo. §. pri. q. c. iij. ii. vel ponē exiliū p carcere mōasterij. vt. ij. q.j. i m Etractores. j. vi. q.j. deteriores. [primis.

n Inimicorum. i. inimicitiarum.

Judex ecclesie pt exiliū mittere.

episcopos persequuntur.

Qui epos suos persequuntur z amouere nituntur iniuste contra apostolicā auctoritatē: z si a morte prohibent dicente dño. Nolo mortē pctōris: sed vt conuertat z viuat ppetua tñ pculdubio notātur infamia: et exiliō¹ digni iudicant finitimo: de quib⁹ a tēporib⁹ apl'oz z infra tenemus atq; decreta habemus: eoz ac cusandi epos vel testificandi vocē obstruimus: quos nō ab humanis: sed diuinis actibus mortuos scimus.

Item zepherinus papa.

¶ Detractores z inimicorum actores epos non accysent.

Etractores m q̄ diuina nouēte eradicādi sunt z actores inimicoz n ab epali sub mouem⁹ accusatiōe vt testimonio. Item eutician⁹ papa.

¶ Infamis vel sacrileg⁹: religiosū tpaliū accusare nō pōt.

Ulli vnq; infami: aut sacrilego de quocūq; negocio: licet aduersus religiosū xpianum (cuius humilis⁰ abiecta seruilisq⁹ persona sit) testimoniū dicere: nec de qualibet ratiōe vel inscriptione xpianū impetere. Notādum vero est q̄ aliud sit excommunicatio: z aliud anathematizatio.

Unde Johannes papa. viij. scribit cuidam episcopo.

¶ Aliud est excommunicatio aliud anathematizatio.

Egeltrudam vxorem Bolontis nouerit non solum excommunicatiōe: que a fraterna societate separat: sed etiam anathemate q quod re extra. de iudi. cū non ab hoie. Item qui mortuus est insepti non potest: sed anathema est eterna mor

Excōicat⁹ pt excōicari.

† Concor. gl. opti. et ibi Cy. in. l. ij. C. qui intro. cu. glo. l.i. aut dānū. §. ii nos. de pe.

tis bānatio. xj. q. iij. nemo. Item qui est extra eccliaz nō pōt esse magis extra. vt. xj. q. iij. ois. Itē arg. §. ff. de verbo. obli. q̄ bis. Itē Deiadeus dixit. q̄ semel est excōicatus nō potest amplⁱ excōicari: sed denūciari potest excōicar⁹. et sic intelligit omnia iura vbi quis sepⁱ videtur excōicari. Sz obiicitur ei q̄ §m h⁹ excōicatus erit melioris conditionis q̄ non excōicat⁹. instat i iudeo: q; licz in deus non possit excōicari: nō tamē est melioris conditōis q̄ xp̄ianus. Ego credo q̄ excōicatio duos habet effect⁹ Unū efficiēdi extra eccliaz z aliū detinendi extra. Et licet excōicatio nō possit cōsequi primū effectum in excōicato: tamen cōsequitur secūdū. Itez nūquid tot erūt absolutiones q̄ fuerunt excōicationes? z videtur q̄ vna absolutione omnes excōicationes tollant. vt arg. ff. de accepti. l. plurib⁹. z. l. si ex plurib⁹. vel q̄ saltem vltima cōfirmet omnes precedentes. vt. ff. cōmu. predio. est receptū.

Excōicatiōis duo sūt effect⁹.

Dome stici q̄ dicunt

Testificari nō phibetur.

Addeant et q̄s iūm cuos repellat a testimonio vide glo. magi. strā. in c. cum oportet ō ac cu. glo.

Quod vero testes ō domo accusatorum pducēdi nō sunt: z q̄ vox inimicoz nō sit audiēda: multoz auctoritatibus pbat. Ait enim Saluianus papa.

¶ Consanguinei et familiares aduersus extraneos testimonium non dicant.

Consanguinei accusatoris aduersⁱ extraneos testimonium nō dicāt: nec familiares⁵ vel de domo pdeuntes⁶: sed si voluerint et inuicē cōsenserit inter se parētes⁶ sufficiunt z non in alios.

Item Anacletus papa.

¶ Super inimici vel detractores vel testes esse non possunt.

Accusatores z testes ē non pōt: qui āte hesternū⁸ diē aut nudiustertius inimici fuerūt: ne irati nocere cupiant: ne leti se vlciscī velint. Inoffensus igit accusatoz et testū affect⁹ est: z nō suspect⁹.

3 ¶ Quo jo. Jn hac ōstione. pbat q̄ inimici/ cōsanguinei/ criminosi/ gratiosi/ serui/ libertⁱ/ familiares non pōt esse testes: nec accusatores: nec iudices. et hoc pbat per

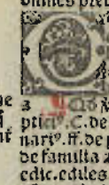

xvij. q. iij. quicunq;. Jo. Domestici sunt: libertus/ colon⁹/ alumni⁹. ff. de penis. respiciendū. §. futura. Itē merito de familia alicuⁱ⁹: siue sint liberi siue non. ff. de edili. edic. edules. §. familie. Largē tñ dicuntur familiares oēs qui habitant cū aliq̄ vt ē de testi. in ītis. extra ō offi. dele. Insinuāte. vñ cū vxor dicat de familia. vt. ff. ad sil. l.j. §. si vir. domestica ē. z arg. C. ō re iu. cōiugi. C. de ēstioni. l. iij. Itē domestici sunt qui sunt in eius dem prāte. vt insti. de testa. §. in testibus. Item ppius cus non potest esse testis. vt. j. prori. cā. q. iij. §. item testis fides. nec cui iperari potest rōne patrie vel dōnationis. vt. iiij q. iij. §. itē in criminali. Itē inimic⁹ capitalis nunq; admittit. sed si est inimic⁹ alia de cā admittit: si tpe disputatiōis disquirat an sit et credēdū. in quē. de testi. §. si vo odiosus. col. vij. Itē p sanguinei oēs §m Alanū pōt admitti si taleo appareat qui veritatē gratie pponāt. iij. q. vij. §. eos reles. sed hoc non credo vez cum etiā under. ppter hoc possit recusari. extra de appel. postremo. extra ō offi. iudi. dele. cām que. Sed in cā inimonij admittunt p sanguinei xxxv. q. vi. c. j. z. ij. z arg. de. pbat. etiā maritus. ex qua te. accu. pos. videt. qō vez est vbi agit de p sanguinitate pbāda: aliās repellerent quasi suspecti. vt extra ō testi. sup eo. Jo. Sed certe male dixit Joan. Alii pa

¶ prodeuntes. Tpe iudicij q: ex hoc suspectus esset iudex ff. ad. l. iul. ō ambi. l.j. in fi. similiter qui pdit de domo iudicij nō potest esse testis alteri⁹. vt. iij. q iiij. c. viij.

d ¶ Parētes. j. iij. q. iij. parētes. j. Sed illō intellige ō remotis parentibus: istud de vicinis. vel illud ō collateralibus: istud de descēdentib⁹ vel ascēdentib⁹

Contra collaterale enim nō cogit ō testificari xxxij. q. iij. q. ij. ad ōrtum gradū. vt. iij. q. v. collaterales nemo cogit.

Testificari ō collaterales nemo cogit.

z bar. in. l.j. §. circa. ff. ō ēstio.

Inimicitie repellāt ab accusando z testificando.

Universidad de Deusto
Biblioteca

etiam alie repellant. qui ob accusationē repellit quis ppt ciuilē controuersiā. extra de testi. sportez cū quis. nec enī tales inimici admittūt ad purgādū. vt extra ō purga. cano. cum in iuuētute. i fi. Tu dicas q̄ semp inimic⁹ ꝓpelli: mitti sint leues et modice inimicitie. arg. eē de simo. Iz hec. et hoc relinquitur iudicis ꝙles inimicitie repellāt. vt in auten. de testi. §. si ō dicatur. col. vij. z. iij. q. iij. §. Item in crimina li. i fi. De tali inimico dicit lex q̄ non semp repellitur ō. ppt inimicitias: sed inde erit habita ei credi debeat/ vel nō. ff. de questiō. l. j. §. qstiones. in fi. Et ē li. ff. de excu. tuto. propter litem.

Item symmachus papa.

De eodem.

Accusatorib⁹ ꝺo inimicio: vel de inimici domo ꝓdeuntib⁹: vel q̄ cū inimicis⁸ moriātur: aut suspecti sunt non credatur: ne trati nocere cupiant ne lesi se vlcisci velit. Si ꝺo hec q̄ hodie in sctā synodo ꝓhibita sunt infrugere tētauerit: aut voluntarie transgredi ꝓsumpserit/ si cleric⁹ ē: gradu ꝓpio penit⁹ careat. si ꝺo monachus: aut laic⁹ fuerit: cōtone puniet. et si non emendauerit viciū: anathemate feriat.

Secretas ꝺo insidias vel manifestas pōtificib⁹ a q̄busq̄ illatas: vel ea q̄ huic⁹ sancte synodi sniā cōplectitur si quis ad ecclasticam ptuleritᵇ noticiā: potiaꝯ honore: et hi q̄ aduersa eis molūtur (sicut a sanctis ꝓbus dudū statutū est. z hodie synodali et aplica auctoritate firmatū) penit⁹ abiscianꝯ: z exilio (suis oīb⁹ sublatis) ꝑpetuo tradantur. Item Pōtianus sancte vniuersalis ecclesie epūs.

Aut non ꝑmittende sint accusatores vel testes.

Suspectos: aut inimicos aut facile litigantes[c]: et eos qui non sunt bone conuersationis: aut quoꝝ vita est accusabilis: z qui rectam non tenent et docent fidē: accusatores esse et testes: antecessores aplici ꝓhibuerunt: et nos eorum auctē submouemus: atq̄ rēpondus futuris excludim⁹.

Item Eusebius epūs gallitan.

Ab accusationibus clericorum repellantur: quos leges seculi non admittunt.

De accusationib⁹ cleric⁹ sup quib⁹ mandatis: scitote a spe aplorum in hac sctā vrbe seruatum esse: accusatores et accusationes ꝙs extera⁹ consuetudinū leges non asciscunt a clericoꝝ accusatione submotas: z infra. Jerco nos et sequentes patruꝫ vestigia ꝓ saluatione seruorū dei quascūq̄ ad accusationes personas leges publice[e] nō admittunt: his impugnandi alterū z nos licentiā submouemus: et nulle accusationes audiant a iudicibus ecclasticis q̄ a legibus seculi ꝓhibent.

Item pelagius papa.

Mutingene et ꝺo diuine voces mortuos appellant: episcopos accusare non possunt.

Canonica sanctorū patrum statuta sequentes atq̄ roborantes oēs infames cunctosq̄ suspectos vel inimicos: et eos q̄ nō sunt eoꝝ gentis[f]: vel quoꝝ fides z vita aut libertas nescit: z q̄ nō sunt bone conuersatiōis: vel quoꝝ vita est accusabilis ab oi accusatione eꝓꝝ fundit⁹ submouemus. Sicr z oēs ꝺo diuine leges mortuos[g] appellant: submouēdos esse ab eadem accusatione et publice pnie submittendos iudicamus. Item ex synodo romana habita sub adriano papa.

Clerici repelluntur accusationes: quas leges seculi non asciscunt.

Accusationes z accusatores atq̄ eorum negocia[h]: q̄ scl̄ares non asciscunt leges diuina ac synodica funditus[i] a clericis repellere auctoritate censem⁹: q̄ indignū est suꝑiores[k] patt ab inferioribus q̄ inferiores ab eis patt despiciunt. Item stephanus rome ecclesie epūs oībus epīs.

Nec serui[a]: nec libert⁹: nec infames epos accusare ꝑmittat.

Accusatores et accusationes quas leges seculi non admittunt: et antecessores nostri prohibuerunt et nos submouem⁹. nullus alienigena aut accusator fiat eorum aut iudex. vnde z de loth scriptum est. Ingressus es vt aduena nunquid vt iudices[l]?

stin. si ꝺo papa.

Suspectos[c] Latrigantes. Jd ē litigiosos qui sm aplās non ꝓmittūt. gl. vj. distin. §. j.

De accusationibus.

Exteraꝝ. Jd ē romanoꝝ Sed quare vocat eos exteros cuꝝ ecclesia eos approbat. vt. x. distin. per totū[b]? Respōdeo quia gallici loquunt q̄ leges illas nō tenent. Sike. xij. q. ij. cū dentotissimaꝝ. vbi papa regine francoꝝ lombardam nō romanā legem inducit. Alia littera. exteraꝝ cō suetudinum.

Publice. i. seculares.

Canonica sanctoꝝ.

Gentis. de ignot⁹ loquitur qui non promouentur. xxxiij. distinc. qñ. xcviij. distin. per totū. alis iniquū esset qō hic dicituꝝ theutonicus nō posset restificari cōtra gallicū.

Mortuos Jn peccatꝫ. vt. q̄ qō. vij. placuit.

Johan. de fan.

Accusationes z ac.

Negocia. Jd ē testimonia

Fundit⁹. Generaliter cōtra clericos non admittūt laici. x. ij. q. viij. laicos et. c. sicut.

Supiores Jd est clericoꝝ.

Accusatores z ac.

Ut iudices A dictis ꝑmalorum possum⁹ argumentari. xxx vij distinctio. si qui. b. quid veri.

Walefici qui sunt,

a Aut libertus. q̄ nō pōt ordiari nisi pleno iure sit emancipatus. iuj. dist. q̄cunꝫ ergo nec testari nec accusare. vt. ij. q. vij. ipsi apostoli. et ca. testes.

Quasi tui mus cum.

b Walefici. Qui facūt ne vti possint cognoscere vrores suas vel qui volūt futura scire: et hoc est crimē publicum. C. de pas. l. j. z vlti.

c Qui falsū eē. 8 ordi. co. cū dilectus. §. Sed vbi non fuit lata sniа ꝺ testē: ꝺ ꝺ reū. si ꝺo contrà testē. secus esset ꝺ testem em pōt ferri: vt. C. de testi. nullū. in fine

d Suntlesq̄ alij addunt. j. vj q. j. quicūq̄. z c. infames.

e Quia ifames. hec non referas ad oia supradicta. q̄ suspecti z domesti ci non sunt infames. Et ita ē argu. q̄ verbuꝫ se quēs in priuilegiis non refert ad oia supradicta. sic ō ꝑ se. dist. j. cū oē. ff. de in rē verso. si ꝑ patre §. eidē. ff. de lega. j. l. talis scriptura. §. vlt. z. l. seruꝰ plurib⁹ §. vl. Arg. ꝺ eē. de do. cū dilecti

f Similiter. Aut gratiosi. l. adulatores.

f Aut gratiosi. vt. j. e. accusatores. C. ō trāf ac. pfess.

g Uel affines. j. e. q. ix. absentes. sic. ff. de inuf. l. lex cornelia. Accusator autē nostroꝝ nullus sit seruus aut⁸ libertꝰ: nullaq̄ suspecta: aut infamis ꝑsona. Item Eusebius papa.

Jnfames qui ad sortilegos et diuinos cōcurrūt: nec accusatores nec testes esse possunt

Constituim⁹ cū oīb⁹ qui nobiscum sunt epīs: vt homicide: maleficib⁹: fures: sacrilegi: raptores: adulteri: incesti: venefici: suspecti: criminosi: domestici: periuri: z q̄ raptū fecerūt: vel qui⁸ falsum testimoniū dixerunt: seu qui ad sortilegos diuinosq̄ cōcurrūt simulesq̄ ⁸ eoꝝ nullatenus ad accusationē vel ad testimoniū sint admittēdi: quia infames⁸ sunt z iuste repellendi: q̄ fuerit vox eoꝝ. Jte Jul⁹ pa.

Suspecti aut gratiosi ad accusationē non admittantur.

Similiter in prefata synodo est decretum: ne suspecti aut infames: aut criminosi: aut gratiosi[f]: aut calūniatores vel affines[g]: vel sceleratiꝰ aut facile litigantes suscipiantur accusatores: sed tales qui omni careant suspitione.

Item Felix papa.

Cui municeps studet vt facile litigat: nec accusator: nec testis esse potest.

Nullus seruus: nullus libertus: nullus infidelis: null⁹ criminibus irretit⁹: null⁹ calūniator: nullus qui inimicitias studet: nullus frequēter litigans: z ad accusandū vel detrahendum facilis: nulla infamis ꝑsona: vel omnes quos na: leges publice nō admittūt permittantur epos accusare.

Item Calixtus papa.

Familiares suspecti de domo prodeūtes non recipiātur in accusatione.

Accusatores vel testes suspecti non recipiant: nec familiares: vl de domo ꝓdeuntes: nec etiam consanguinei accusatoris aduersus extraneos testimonium dicant. Qui propinquitatis z familiaritatis ac domiationis[b] affectio veritatem impedire solet. amor carnalis z timor[i] atq̄ audacia plerumq̄ sensus hebetāt humanos: z peruertūt opiniones vt questum pietatē putent: z pecuniam quasi mercedem prudentie.

Item Celasius papa.

Cui inimici vt suspecti sūt: z q̄ odio quoslibet insequūtur ab accusatione remoueantur.

Omnes qui aduersus patres armant[k] vt patrum trinatores ifames esse cēsem⁹. horum ergo viciorum auctores vel patratores non sunt in accusationem pontificū recipiendi sed penitus repellendi Quoniam iubēt canonica decreta patrum: vt accusatio: vl testimoniū eoꝝ qui odio quoslibet persequuntur vel qui inimici aut suspecti habent[k]: nullo modo recipiantur.

Item paschalis papa.

De eodem. Palea.

Illi eoꝝ ab accusatiōe sua repellere liceat quos anteq̄ ab eis impetret: a sua cōmuni familiaritate ne gicxerit separare. Qui vero inimici ab hac accusatiōe ꝓhibent inde est: q̄ eorum calliditate innocentia frequenter oppumi solet. Sed cū Anastasi⁹ sue cathedre reddi ꝓcipitur: quia de inimicitia sui patriarche conquestus est: patet q̄ et si manifesta crimina alicuius sunt: non tamen condemnandus est accusatione inimici. † Unde Nicolaus papa scribit Michaeli imperatori.

Cui inimici sunt iudices esse non possunt.

Quod suspecti[l] z inimici iudices esse nō debeāt: z ipsa ratio dictat: z plurimis

Filius matrē q̄nq̄ ꝓt exhereꝺare.

a Inimicis. C. ō inoffi. testa. liberti. vbi filiꝰ exheredare potest matrē si copulauerit amicitias cū suis inimicis. et extra ō accu. cum oporteat. eē ō appel. ex insinuatiōe.

Admonitio q̄nq̄ ē nēcia q̄nq̄ non.

b Pertulerit Admonitiōe ꝑmissa si i modū denunciationis agit: als esset ꝓditor crimis. ij. q̄ō. j. si peccauerit si aūt i modū accusationis nō ē necessaria admōtio. extra de simo. licet hely. Et habes hic q̄ remūerat accusator: sic. lxxix. di

lia. in ꝑn. tā iter se bñ admittūt: q̄ affinis pōt accusare affinē. C. de abol. l. vl.

Accusatores vel re. h De dominations. dominus eñ aduersarij non potest esse iudex. extra de officio deleg. causam. imo ꝓpter dominū tota familia declinat iurisditionē alicuiꝰ. vt. C. si quacunq̄ ꝑtē po. l. j. Scias tamen q̄ minor cā repellit aliquez a iudicio ꝙ a re stimonio: nā iudex recusatur si aduocatus partis aduerse est commensalis iudici. vt extra de appellat. ex insinuatione. similiter si iudex ē suffraganeus aduersarij: vel de terra aduersarij. vt ex: vt lite nō cōte. accedēs Item si quando ꝙ appellasti ab eo. vt ex. de appellatio. ad hec

Timor. xj. q. iij. quattuor.

Omnes qui aduersus.

k Armantur. comitiando/vel infamando. vt. vj. qstione. j. sacerdotes Johan.

Quod suspecti q̄ nō sit de pdēnatus ab inimicis vel suspectis ꝑbat duab⁹ rōnibus. Una est in principio capli. altera in fi. Jte duobus exemplis. sez calcedonē. synodi. z Johannis chrisostomi. Et trib⁹ auctoritatibus cōstantinopoli. sy

Judex facilꝫ repellitur ꝙ testis.

† Concor. rentus i. l. q̄ accusare. Iz glo. videatur differentiare cū ibi not. ꝑ doct. C. de accusa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nodū. Gelasij pape. ⁊ Constantini imperatoris.
a ¶ Ex plis. a q̄busꝫ argumētari. ex. di. a q̄bus. C de edifi. prima. an in totū. ⁊. r. di. si in aditorium.
b ¶ Nam quid. prima ratio.
c ¶ Ad impetēdum. i. ad puniendū vel iudicandū
d ¶ Quod. prima auctoritas.
e ¶ Dinoscit. Hoc nescio: vbi sit.
f ¶ Ueniam. primum exemplum.
g ¶ Canonice forte ideo dicit canonice: qr tribus edictis citatus erat vñ de banꝰ insisse re sponsalem. Uel dic q̄ sufficit ultra protestari suspitiōem et quicqd post illam protestationē fit nō tenet. sicut si post appellationē esset factum. eē de eo q̄ mit. in pos. cā rei ser. cum sit cut. i fi. immo ꝫ nō ꝓtestet: tū si postea. ꝓbat suspitionem cassatur quod fit contra eū. vt extra. vt lite non cōte. accedens.
h ¶ Sed solū. Ergo cum ordinarius recusat: nō est necesse ꝓbare causam recusationis sicut nec causa appellationis assignatur hīc: licet hoc hodie corrigat. vt extra de ap. vt debitus. ⁊. c. cum speciali.
i ¶ Iudicabat Argumen. ordinarū iudicē recusari posse: vt ff. ij. q. vj. placuit vt ꝓbri. C. de iurisd. om. iudi. nemo. ⁊ extra de foro ope. si quis. qō negant quidā ⁊ dicūt ad soci ꝺ̄dum eṕm. vt. ff. q. iiij. offerat. in aut. vt diffe. iudi. ff. vero. colla. ix C. de iudi. apertissim.
k ¶ Et si manifesta. Ar. q̄ notorū crimen nō obest petenti restitutionem. ad idem de resti. ꝺ̄poli item cū quis. ⁊ q̄ in notorio crimine etiā iudex recusatur. ar. contra extra de appell. proponit.
l ¶ Item at. Hec est secunda auctoritas.
m ¶ Tunc egrotantib⁹. i. debilib⁹. in fine.
n ¶ Et testes. ꝓpter hoc inducit Strattanus capl'm probat exemplis[a]. ¶ Hāb qd gratī⁹ ⁊ amabilius dare quis inimico pōr: q̄ si et ad impetēdum[c] cōmiserit quē ledere forte voluerit ⁊. ¶ Nō prouide[b] constātinopolitana synodus canonū suorū ferro dinoscit[e] prohibere capitulo. ¶ Ueniamus[f] ⁊ ad sanctā calcedonensem synodū: et quod nobis de ipso anastasio phenorum refert epō audiamus. Is em̄ antistes tertio euocatus q̄ non occurrit a suo patriarcha canonice[g] cōdēnat⁹ extiterat: sz solū[h] q̄ cum vocaret ad synodum q̄ inimicus esset eius ipe qui iudicabat[i] clamauit: a sancta calcedonensi synodo ad causas illatas sibi examinandas referuat: ⁊ nisi denuo conuinceret recipere ꝓpriam iudicatur ecclesiā. Si anastasi⁹ a patriarcha suo depositus q̄ de inimicitia ei⁹ conquest⁹ est: iterato ad iudicium reuocandum dirigat: ⁊ si manifesta[k] sibi officiāt crimia: tū sue ecclie reddi ꝑcipiat/ q̄sto magis ignatius: q̄ nō a patriarcha: sed potius ipse existens patriarcha minime debuit ecclia propria priuari: ⁊ inimicis ⁊ suspectis iudicibus decernentib⁹ expoliari. ¶ Ueniat[l] ⁊ facundissimus noster pater papa Gelasius hereticorum expugnator fortissim⁹: ⁊ qd de constātinopolitāis epīs (more solito) tūc egrotantibus[m] dixit etiā tunc nobis edisserat. Quero (inq̄t) iudicium quod prerendūt vbi nā possit agitari: an apō tpos ijdem inimici sint ⁊ testes[n] et rei ⁊ iudices: Sed tali iudicio nec humana debent committi negocia. Q̄ si i iudicio[o] vbi ijdem sunt inimici: qui iudices nec humana committi debēt iudicia: q̄sto min⁹ diuina. i. ecclesiastica. q̄ sapiēs est intelligat. ¶ Et reuera hic iustinianus[p] imperator ptius legibus suis promulgasse dinoscit dicens. Liceat ei quē suspectum sibi iudicem putat: anteq̄ lis inchoet[q] eum recusare: vt ad alium recurrat. ¶ Nā quodāmodo[r] naturale est suspectoꝝ iudicum insidias declinare: et inimicorum iudiciū velle refugere. ¶ Hinc[s] sanctus Joannes os aureum cōciu⁹ contra se congregati renuit intrare[t] collegium. Patet ergo q̄ etsi manifesta sunt crimina alicui⁹ tamen accusatione inimici cōdemnandus non est.

Questio. vj.

Extra prouinciam[u] autem reus nullatenus est pducendus. Ut Fabian⁹ papa scribit hylario episcopo.

o ¶ Si in iudicio. verba Nicolai.
p ¶ Hinc iustinianus. tertia auctoritas.
q ¶ Inchoet. nō tñ semp ante litis contesta. vt dixit ff. e. q. iij. offerat. vsq̄ ad triduū aūt cogitur altos eligere. C. de iudi. l. vlti. Sed tñ illa lex loquitur quando eliguntur iudices ad causaz principalem audiendam. vnde secus videtur si eligantur ad pbādam cām recusatiōis. Quia autem iurisdictio sit de suspecto iudice: dixi in constitutione illa. extra de appell. vt debitus. ⁊ ca. cum speciali.
r ¶ Nam quodammodo. alia ratio.
s ¶ Hinc sanctus. Hoc est secundum exemplum.
t ¶ Intrare. misit tamen excusatorem forte vel ideo non venit q̄ citatio nō tenuit.
u ¶ Extra ꝓuinciam.
¶ Hec est sexta questio. in qua ꝓbat magister: q̄ vnusquisq̄ debet a iudice pprio iudicari: nisi ex cā fuerit appellatum: ꝓbat etiam q̄ epūs nō debz deponi nisi a solo papa. Et dividit dividit in tres ptes. In ꝑma grū ꝓbat p. ix. auctoritates q̄ vnusq̄sq̄ debet a suo iudice iudicari. Secūda ibi. Alī quādo. Tertia ibi: alīs autē. Johannes de sanct.
v ¶ Extra ꝓuinciā. Regulariter q̄libet coram suo iudice est cōuenēdus. vt. j. eo. pulsat⁹. ⁊. xj. q. j. experiēte. alioquin penā patiatur actor. xj. q. j. molitra. et ca. placuit. ⁊ C. de iurisd. om. iu. l. in criminali. Sz fallit rōne possessionis. extra de foro cōpe. sane. 2. C. vbi de poss. agi opor. l. j. ⁊. C. de ꝺ̄di. in. si ꝺ̄diū. Z rōne contract⁹. ff. de iudi. heres. Itē rōne criminis cōuenitur q̄s vel vbi delinquit. vel vbi inuenitur: vel vbi domicilium habet C. vbi de cri. agi opor. l. j. vel cum est questio de fide. xxiij. q. j. quoties. Trahit etiā propt loci oportunitatē ad alia prouinciā. xxiij. q̄. ij. sine.

Vers⁹. Itē ꝓpter appellationē. Itē ꝓpter iussionē pape. vt j. c. q. vnaquaq̄. ⁊. c. pegrina. vt patet in ff⁹ hic notatis. Cōtract⁹: crimē: reus: ⁊ res: religiosꝰ. Uir. nō silis: vel puocat: atq̄ recusat. Excellit: iuss⁹: vel si cō sentit vteriꝰ. Cōtract⁹. ff. de iu. heres absens. Crimē vt ff. ⁊. C. vbi de crimi. agi. oportet. l. j. Reus: qi actor: dz forū rei sequi: vt. j. e. l. ne minē. et res. arrē de fo. cōpe. sane. Religiosꝰ vt cā inrispatronatus ⁊ decimaz. eē de iud. q̄sto. ⁊ c. ocerrim⁹. Uir qi vxor forū viri sequi. ff. de iurisd. om. iudic. l. penu. Rō similis i mutua recōuētiōe. extra ꝺ mu. pet. ex lris. Uel puocat. j. eo. peregrina iudicia. Atq̄ recusat. extra ꝺ foro ope. si quis extra clericū. Excellit: q̄a epūs nō deponitur nisi a papa. j. e. q̄uis. Jussus. j. e. vnaq̄sq̄ puincia. Ut si ꝑsentit vteriꝰ. ff. de turisd. omiudi. ē receptū. ē. j. q. vij. nos ff. itez in feudo. eē de iudi. cete. Itē si secularis iudex est negligēs. extra de fo. cōpe. licet. Itē in scholaribus: vt in constitutione federici. C. ne fi. pro patre. autē. habita.

Criminosus vbi dz puniri.

a ¶ Si enim. Uel vbi domicilium habet vel vbi reperit. C. vbi de cri. agi oportet. l. j. sed si grauis est crimen remittit puniēdus ad iudicē vbi delict⁹. si est lenis ibi pōt puniri. vt in auc. vt nulli iudi. ℌ. si ꝺ̄o coram. in ꝑn. Nec admitto illud q̄ ꝺ̄dam dicūt q̄ semper ꝑmo cognoscat iudex ex. puincia de qua reus est an crimen cōmiserit ⁊ postmodū remittat eū ad iudicē vbi delict: q̄ iudex vbi delict cognoscet et punietur puniendū est litteris suis ad sue puincie iudicem. q̄s tamen non facit nisi ex causa. ff. de custo. ⁊ exhi. reo. non dubium. sicut pilatus remisit xp̄m ad herodē.

Metropolitanus de limitis in aliena dioceſi an possit ibi puniri.

b ¶ Causa. Sed q̄d si metropolitan⁹ vel alter epūs delict in alteri⁹ dioceſi: nunq̄d ab illo pōt puniri: argu. q̄ nō. ix. q. iij. si autē. ⁊ in autē. de defenso. ciuita. ℌ. nō habente. colla. iij. xxj. di. inferior. ⁊ ca. nolite. extra de sentē. excō. a nobis. ff. de arbi. l. iij. in fi. Sed cōtra. C. vbi de crimi. agi opor. tet. autē. qua in puicia. erat⁹ omnē huiusmodi honorē excludit. vt. C. vbi sena. vl'cla. l. j. in fi. ⁊. vj. q. iij. placuit. i fi. Itē pone q̄ sic tulerit epūs sitam: qui hoc fecit sit excōicat⁹. dicit hug. etiā si archiepūs hoc fecit in dioceſi epī est excōmunicatus: non ab homine sed a canone. quia sequitur factum tam dānatum. xxiij. q. j. ca. j. ij. et. iij.

Sed contra extra de sentē. excōmunicatiōis. a nobis Laurentius dicit q̄ archiepiscopus non sit de foro illius: cum ipse sit iudex ordinarius totius puicie. ix. q. iij. ca. ij. lxxv. distin. quoniam. vnde eum nō potest excōmunicare: sed alium quemlibet episcopum potest excōicare nō tamē deponere. Johan. Ego credo. hug. bñ dicere q̄ propter crimen efficitur archiepiscop⁹ subiect⁹ episcopi ꝓpter rationes superius allegatas. ℌ.

Fo. ccxii.

¶ Ubi crimen admittitur ibi causa ventilatur.

quottiens appellauerint inducie denē. ¶ Hoc autem q̄d de loco dictū est tunc intelligendum est: cum veritas cause nō nisi in loco admissi crimis deprehendi potest: aut nisi altera pars iudicium maioris persone interpellauerit: siue declinando iudicū siue releuando stiam. Unde Stephan⁹ sancte aplice atq̄ vniuersalis ecclesie romane episcop⁹ scribit omnibus episcopis.

¶ Intra puinciā et a compto uinciali tm cā est audienda.

Ultra puinciarum terminos accusandi licentia nō ꝓgrediat: sed ois accusatio intra puinciā audiat: ⁊ a cōprouincialib⁹ terminet: nisi tm ad aplicam sedē fuerit appellatū. Item Sixtus papa.

¶ Si cōprouincialibus accusatus vel iudicatus: apostolicam sedem appellet.

Nisi exceptio illa de nouo ad noticiam ei⁹ puenit. vt extra de ꝓcura. in nostra. et extra de excep. pastoralis. vel nisi de nouo cōpetere ceperit. vt extra de offi. iudi. deleg. insinuante. ⁊. ff. de arbi. non distinguem⁹ ℌ. cū quidā. ⁊ de tali loquitur hic. Dilatoria solutionis dz ante lit. conte. obiici. sed ꝓbari dz postq̄ actor fundauerit suā intentionē. C. de excep. si q̄dē. ⁊. C. de ꝓba. exceptionem. Peremptoria dicit q̄ pōt opponi ⁊ ꝓbari q̄cunq̄: dū tñ ātē sniam. vt. C. sniam rescindi. non posse. peremptorias. et. C. de excep. preſcriptionē. Media dicitur exceptio que in hoc habet similitudinem cū peremptoria q̄ post lit. contest. potest obiici: sed in hoc habet dissimilitudinem eū dilatoria q̄ pōt quandocunq̄ ante sniam obiici. vt extra q̄ ma. secu. pos. c. p tuas. sed in hoc ꝫ similitudinem cum dilatoria. q̄ ante lit. ꝓtest. pōt obiici. vt extra de excep. exceptionem. Sunt adhuc alie exceptiones anomale q̄. etiam post sententiā obiiciunt. vt exceptio velleiani ⁊ macedoniani: ⁊ armate militie de quib⁹ agitur. ff. ad macedo. tam ex si non. et. C. de tur. ⁊ fac. igno. l. j.

c ¶ Uocatus. Uoluerit. non tamen a Zio sensit argumentaris. vt. xj. q. placuit. et. j. e. nemine. sed hic loquitur de eo qui habuit consensum sui episcopi. vt. xj. q̄. j. clericum. et capitu. nullus. extra de foro competen. significauit.

f ¶ Taceat. Sed hoc forte eū habet cōsensum epī: vt. ij. q. j. clericum. Nec obstat. j. e. nō liceat. extra de foro competen. si diligenti. et. vj. q̄. iij. denique.

A Causa⁹. a Loco viij. q. iij. nōne.
b Nō tñ diffinire. suspendē et excōicare potest metropolitan⁹. xij. dist. de his. xj. q. iij. si dis epo. & xxvij. di. ppt. Itez absoluere pōt sūm plerosq; si est innocēs. C. vbi senat. vel clari. l. iij. Jo. Ego contrariuz credo. vt h. t. v. qō. iij. c. j. & c. ij. B. Sed obijcit. vj. q. ij. ōniqz. et xxj. q. v. si qs a p̄pto vbi dicit q̄ primas: vel concilū sponit epi scopum. Sed illud fuit de licentia pape. Vel loquit sm ea tēpora: quando cause episcopoz nō deferebātur ad sedem apl̄icam. xix. distinc. si romanorum.

Q Ultum. c Infirmitatz. Hec ē iusta causa absentie: vt extra ō p cu. querelaz. & de hoc iuris sit dictā. v. q. iij. c. j.

Xps ecclesie romane primatū dedit.

Q Uidam. d Voluerūt. sic ergo cōcilia ōdederūt pmatum romane ecclesie. qōvez est secūdario. & ipse xps principaliter. vt. xxj. dist. quātuis. xvij. dist. §. hic etiā. et. ix. q. iij. oliuorum.

Q Uidā. e Hec est. ij. pars. q. iij. q̄ dr q̄ quis p bono pacis et p vitādo scādalo sustinet papa epoz tyrannidem et oppressiones: dū tñ alīs cā subsit. p qua posset deponi a papa. & hoc. p hanc pars. & sequē. Johā. de fan.

A Ccusatus vel iudicat⁹ a comprouincialib⁹ in aliqua causa: episcopus licenter appellet: et adeat apostolice sedis pōtificem: qui aut per se: aut per vicarios suos retractare eius negocium p̄cureret.

Et dum iterato iudicio pontifex causam suam agit alius in eius loco⁹ non ponatur aut ordinetur epūs: qm̄ q̄dq; a cōprouincialibus epīs accusati causam liceat scrutari episcopi: non tñ diffinire⁵ incōsulto romano pontifice pmissum est.

Item Damasus papa Stephano archiepo. C Dalcē.

D Iscutere epos et summas cās ecclīasticoz negociorum metropolitano vna cū oibus cōprouincialib⁹ suis: ita vt nemo ex eis desit: & omnes singuloz concorditer negocijs cōueniāt: licet. Sed diffinire eoz atq; ecclesiaruz summas querelas causarum vel damnare episcopos absq; huius sedis auctoritate minime licet: quoniam omnes appellare si necesse fuerit: & eius fulciri auxilio oportet.

Item Eleutherius papa. C Comprouinciales et metropolitani episcoporum causam audire: sed diffinire non p̄t.

Q Uānis liceat apud cōprouinciales et metropolitanos atq; primates epoz rum vērulare accusationes vel criminationes: non tamē licet diffinire sine hui⁹ sancte sedis auctoritate: sicut ab apostolis eorumq; successoribus multorum consensu epoz tam diffinitum est: nec in eoz ecclesijs: aliq; aut p̄ponātur: aut ordinētur: anteq; hic eorum iuste terminentur negocia. Reliquoz vero clericorum causas apud comprouinciales et metropolitanos et primates: et ventilare et iuste finire licet.

Item Leo episcopus vbis rome anastasio episcopo thessalonicensi. C Contra apostolicam censuram in causis epoz rum non est diffinitiua ferenda sententia.

Q Ualiū stupeo frater charissime sed & plurimū doleo: q̄ in eū de q̄ nichil amplius iudicaueris: cū q̄ euocatus adesse differret: vt excusationem infirmitatis⁶ ostenderet tā atrociter et tam vehementer potueris commouerī p̄fertim cū (etiam si tale aliquid mereret) expectandū tibi fuerat q̄d ad tua consulta referi deremus. Sed etiā si q̄d graue intolerandūq; cōmitteret: nostra erat expectanda cēsura: vt nichil ipse prius decerneres cū q̄d nobis placeret agnoscere⁹. vices enim nostras ita tue credim⁹ charitati: vt in partē sis vocat⁹ sollicitudinis: non in plenitudinē pt̄atis: vū sicut multū nos ea que a te pie sunt curata letificant: ita minimū ea que perperā sunt gesta contristant.

Item Julius papa orientalibus episcopis. C Preter conscientiam romani pōtificis: nec concilia celebrari: nec eōm damnari oportet.

D Udum a sanctis apl̄is successoribusq; eoz in antiqs decretū est statutis: q̄ hactenus sancta vt vniuersalis apl̄ica tenet ecclesia: nē oportere p̄ter cōsciētiā romani pontificis concilia celebrari: vel eōm damnari. qm̄ sanctā romanā ecclīam primatū omniū ecclesiarū esse voluerunt⁸. Et sicut beatus Petrus apl̄s pum⁹ fuit omniū apl̄oz: ita et ecclīa suo nole consecrata (dño instituēte) prima sit: & caput ceteroz et ad eā q̄si ad matrē atq; apicem oēs maiores ecclesie cause: & iudicia eoz recurrāt: & iuxta eius sniam terminū sumāt: nec extra romanum quicq; ex his decerni debere pontificē. R liquādo incōsulto romano pontifice plerisq; eoz dānati inueniunt: et alij in eorum loco subrogati: quorum dānationem et subrogationem pro bono pacis ex dispensatione tolerasse legitur ecclesia. ij. ps.

D N Nicola⁹ papa Salomoni regi Britonū. C Quorundam episcoporum depositionē cōtra conscientiam romani pontificis factā: pro parte tolerauit ecclesia.

H Ec quippe est ordinatio dei patris tui: et hec est lex ecclesie matris tue: videlicet vt omnes episcopos regni tui ad turonensem archiepiscopum mittere non detractes: ipsiusq; iudicium postulare non dedigneris: ipse enim est metropolitanus et omnes episcopi tui regni suffraganei⁸ eius sunt: sicut conscriptiones predecessoz meo rum euidenter ostendunt: qui predecessores tuos: quia illos

Snia interlocutoria verum obstat.

fraganeis sunt hūdi: q̄ ille fuit i possessiōe. & ita erit vsq; ad sniam. xvj. q. iij. volum⁹. Et ita nō ē h̄ aliter locutoriā nō obesse. Vel dic q̄ tō non obest: q̄ nō agebat ad hoc. ſz de hoc solū an epi essent iuste delecti. i. an crimē ab ipsis pmissum esset detectione dignū. ad hoc. j. eo. c. ibi nichil eēt ḡro rē. & q̄d interlocutoria nō obstit hēs. ff. de his qui sui vel alieni iur⁊ sūt. l. pe. et extra ō ordi. cog. cum dilect⁹. Nō ei q̄dd inde⁊ p̄fert ē habendū p̄ snia. vt C. ō sen. et interlo. omn. iud. ex stipulatiōe. & C. cōmunationes epīas l. j. eū p̄ interlocutoriā bñ aliq̄d ō termināt & trāsit in rē iudicata. sicut diffinitiua snia. vt ex ō electi dilect⁹. in fi. & ex ō testi. significauerūt. si. ex de fē. & re iu. cū int et q̄nq; ius facit vt. ff. quod me. can. metū. §. sed q̄ ḡro. sic ḡ sp ē p̄sideradū ad q̄d agat. & an inde⁊ iudex vel⁊ta citet vel expīse vt diffinitēdo vel interloquendo aliq̄d dicat. vt ex ō p̄sū. afferte. ex ō test. veniēs. C. ō his q̄ no. ifa. interlocutio. et. ij. q. iij. §. notādū. et. xxij. q. ij. ḡrat.

Snia lata ℥ electores p̄iudicat electo.

a Dis amotis. Sed ḡre nocet snia p̄ destitutis lata ipsis substitutis: cū res iter alios acta alijs nō p̄iudicet: vt ex de fi. instru. iter dilectos. & est ℥ illud q̄ē. ff. de adul. de nūciasse. & ex de adul. significasti. ſz hoc est ppē cause coherentiā. sic. vij. q. j. p̄sentiū. & xxxj. dist. tātus. in fi. et. xlv. di. disciplina. nā si p̄uaricatū est petrū esse virū marie. p̄ consequēs. p baptū est martinū nō esse. extra de spon. ex parte vides eēm q̄ cause eligentiū & electi sunt connexe: q; lata snia ℥ electores p̄iudicat electo licet absenti. vt extra de elec. dudū. in fi. nisi appellet ab altero illoz: vt extra de offic. iud. dele. sup eo. alibi videtur esse inter p̄sentantē et presentatū. Nā tunc sententia lata p̄ tra vnū nō nocet alteri absenti. vt extra de elec. querelā. hoc ideo est quia illoū cause ita sibi non cohereāt. Vel dic q̄ nunq; sententia p̄iudicat alij nisi presens fuerit. arg. liuij. dist. si seruus.

b Subrogati. Arg. q̄ si alīq̄ duo sunt cōnexa: p̄hibito vno, p̄hibitum est et reliquū. sic. xxxj. di. si laicus. xxvj. di. deinde. xxxiij. dist. si quis vidua. & viij. diſtin. quo iure. j. q. iij. si quis obiecerit. etiā extra de here. fraternitatis. hic econuerso. aliquid permittitur ratione connexionis. vt. lxxj. distin. cum omnibus.

c Diterunt. supple nec ego dico.

d De expulsis. ſz q̄liter potuerit causa p̄ procurato rē criminaliter tractari: forte ḡa q̄nq; sic placuit pape cām eri vt hic cuiliter agi minalē bat. nō enim ad pōt tractandū aliud agebat h̄ tare. nisi an eēnt sm ordines inris de positi. & licet fuerit ciuilis. tamē necessarij erant xij. epi. sic. xxiij. dist. illud. xxxiij. distic. quoniā. qz iz non fuerit causa criminalis tamē fuit de crimie: vnde necessaria est subscriptio. vt extra de accu. super his. Vel dic q̄ in causa criminali vn⁹ consocius, p̄curat causam alterius: vt extra de dolo et cōtu. cuz dilecti. & j. q. v. statuit. Itez hic habes q̄ snia lata a nō suo iudice rata pōt h̄beri. de hoc not. ix. q. iij. nullus. & iij. q. vj. si quando.

e Debeant. Ar. p̄ consequūs tēpore iuris non prestādis. vt. ij. q. vj. quotiēs. et xj. q. j. quia. Argu. cōtra. xxxiij. qō. ij. seculares.

Possessor ite pendēte fructibus vtitur.

xxxv. q. vi. multorum. ff. de opere liberto. operis. Sz hoc ideo hic fuit. q̄ epi p liberis se gerebant obedire qui essent in possessione. viij. q. iij. nonne. extra vt lite pendēte a memoria. Nec obstat. C. de agricolis et censi. libus. libro. xj. vbi dicit si est contēto inter colonū & dñm de fructib⁹ q̄ fruct⁹ sequestrantur: sed illud obtinet cū dñs est suspectus. Dicas ḡ q̄ possessor semp vtitur fructibus lite pendente. vt. xvj. q. iij. volumus: nisi in casu: vt extra de iurepatro. ex litteris. quod itelligo nisi de hoc ipsa questio sit: an possideat vel nō: vt extra de in integrū restitutiōe. cū venisset. in fi. extra de restitu. cū. ad in fine. & ff. de aqua. ḡri. & eligāt. nō ideo statim cassat electio. donec constat de iniusta electione: vt extra de in integrū restitutiōe. c. ij. in fine. & extra de causa possessionis & proprie. cum ecclīa. Idē dicerem de patrono: licet non debeat post notam controuersiam presentare vel eligere.

f Inuncianter. Jō est decetero. et sic planū est.

¶ Hanc. ¶ Hec est tertia pars. q. iii. qua ꝓbat qđ ꝓbatum fuit in ꝓma pte. scz ꝙ vnusqsq ꝛa ino iudi ce iudicari. Joan. de fan. ⁊ sic continuat. Dictũ est supra in. g. aliquãdo ꝙ ꝓ bono pacis papa toleravit depositões eporum ab alijs factas. Nunc vero dicit gratian⁹ ꝙ als

iij.ꝑs. nisi ꝓ bono pacis tolerasset irrita esset depositio: vt inſequẽti capit. dicitur.

Irritã. factam sine auctoritate romani pontificis.

Peregrina iudicia.

b ¶ Ab extraneis. argumẽtũ iudicẽ ad quem appellatur non esse ordinariũ. vj. q. iij. scitote. et sic archiepiscopus est extraneus vt ibi videtur: ⁊ extra. de offi. iudicis ordin. pastoral. Sed potius est hic argumentũ contra: quia dicitur hic ꝙ oportet habere iudices compromissiales: et archiepiscopus est cõprouincialis. Ila ergo exceptio nisi ad principiũ refertur. scilicet ad peregrina. ⁊ fuit intellect⁹ Gratiani: ꝙ si quis renuntiaret metropolitanũ ad cõprouinciales iudices: recurreret ad peregrinos: nisi appellaret. et hoc est quod dicit et cuius causa extra prouinciã committa fuerit. c. non liceat.

c ¶ Electos. eſi ordinárij fũt suspecti. ij. q. vj. placuit. vel loqꝫtur in causa criminali presbyteri vel diaconi. vt. xv. q. vij. si autem.

d ¶ Leges ecclesie. ¶ Per moysen. qz ipse moyses loquens per spiritum domini introduxit legem. sed omnes tra loquentes.

e ¶ An liceat cuiquã. ¶ Pretudicio. hoc ideo dicit qz spretis omnibus ordinarijs ad quem potest appellari. argu. ꝛ. ij. q. vj. c. j. ij. ⁊ iij. nam ipse est ordinarius omnium. extra de elec. cum nobis olim.

f ¶ Experere. hic patet ꝙ clericus sine consensu sui Clerici epi nõ pot ꝓsentire in aliũ iudicẽ. nã sic posset euacuare ius ordinarij iurisditio epi posset rum si oes cõsen foro retirent in aliũ iudicem. ad idẽ fa re. cit. ij. qõ. vj. placuit. ⁊ in aut. de sanctiſ. episc. §. economos. colſ. ix. argu. ꝓtra. §. eo. pulsat⁹. Sz extra de foro cõpetẽ. si diligẽti. expeditiuz est ꝙ non pot ꝓ pactũ renũciare foro. de hac materia notani. ij. q. j. in oliua. Johã. Qđ dicit Johannes ꝙ expeditũ ẽ in illa decreta. extra de foro cõpe tẽ. si diligẽti. nõ est verz quia illa decret. loquit⁹ ꝙ clericus nõ pot ꝓsentire i laicũ: sed hodie nec in clericuz pot: nisi ꝺ ꝓsensu sui epiſcopi: vt extra ꝺ foro competẽ. ſi ꝙstio ſſi. ꝺ.

s ¶ Eminẽ. Est autẽ hoc ꝺ statutum ꝙ alibi non possunt habere testes vel amicos: vt. xxxij. q. j. sue. ij. q. ij. preceptũ. et in aut. vt oſſs obe. iudic. §. iij. colſ. v. Vñ dico ꝙ si aliquis impetrat rescriptũ ad iudicẽ alterj⁹ ꝓuincie nõ sufficit ꝙ vltra duas dietas nõ trahat aduersariuz vt dicit illa cõstitutio. eẽ de rescriptſ nõnulli. Sed etiam requiritur ꝙ eẽ ꝓ rescripto ꝓuincia enim non pto nõ trahat: nisi in litteris fiat mentio de ꝓuincia. Cũ eſſi põt ꝺs de iure extra ꝓuincia nemo sit trahendus: vt hic dicit: ergo nisi rescriptũ ꝓncipis de eo faciat mẽtionẽ: eẽ suaz nõ potest auctoritate rescripti trahi extra ꝓuinciã: ꝛ ꝓuinnunus sit ſpacium ad qđ trahitur ꝺs due diete. est tñ etiam.

ecclesias nutu diuino gubernant: ad alias cõuolare puinciarum: vel aliarum puinciarum eporum iudicia expetere⁶ vel pari. ꝙ si quis ꝓsumpserit ab officio cleri submotus et iniurie reus ab oibus iudicetur.

¶ Reuerentia autẽ que apostolice deberur ecclesie et eius auctoritas: itelligẽda est cum vel ad ipsam appellatum fuerit: vel ab ea iudices electi cõceduntur. Unde sixtus papa cũ diceret comprouinciales: ⁊ a se electos debent habere iudices: statim subiũgit nisi fuerit appellatum.

Item anacletus papa.

¶ Sedis ꝙ apostolice sedis decreta: extraneos iudices adire non possumus.

Quaqcz ꝓuincia tam iuxta ecclesiasticas: ꝙs iuxta seculi leges debet suos iustos et non iniquos habere iudices et non extraneos: nisi huius apostolice sedis decreuerit auctoritas.

Item ex synodo romana.

¶ Super appellatione alterius prouincie iudices audire non oportet.

Quẽinem⁸ extre de prouincia ad prouinciam vel de comitatu ad comitatuz oportet: nisi ad relationem iudicis: ita vt actor rei forum sequat: ⁊ infra. Illa q̃ sũt ꝙ vnã quãqz ꝓuinciã ipsius ꝓuincie synodus dispeſet: sicut in nicena cõstat esse decretũ cõcilio. Ultra prouincie terminos accusandi licẽtia non ꝓgrediat

Questio.viii. fo.ccxliii.

ar. §. eẽ. de offi. iu. or. ſignificauit. certe tñ nõ nocet. ⁊ sed illi ꝓstitutiõi nõnulli. ſt af. Ita optimo hodie non habet locum: imo contrariũ obſeruat romana curia

diuisio Quod iudex. ¶ In hac. viij. q. qrit vtrũ criminosus possit ee iudex: ⁊ ide iumpra occasiõe ponit tres ordines infamiũ vsqz ad illã legẽ arcenẽ. Dicuidas ergo que stionẽ in tres ꝑtes. In ꝓma ꝑte ponit qđ dictuz est. Secũda ibi. Arcenẽ. Tertia ibi. Qui sine. Joan. de fan.

a ¶ Qđ iudex hic qrit ur an criminosi vel infames possint esse iudices. Et qdẽ si non toleretur ab eccla nõ possunt: si tolerent bñ possunt: ⁊ tenet corũ sententia: ⁊ ipi tñ peccant iudicando. Uel dicitur an alijs sit ifamis ꝓ fama: vel ipso facto vt tunc nõ possit: an als vt tũc possit. Illud tñ certũ est ꝙ si infamia obiecit alicui qui est de ctus in iudicẽ ꝙ ꝓpter hoc bñ remouet: ꝛ huiusmodi ꝙ fuerit toleratus: vt extra de rescriptis. scisitatus. ⁊ extra ꝺ excel. prela. iter dilectos. ⁊. ff. ad legẽ iuliã. de vi ꝓuata. l. j. criminosi ergo põt iudicare ex officio ꝛ nõ ex vite merito. xv. qõ. vlti. cã. vltimo.

b ¶ Infamis. per sniaz:

c ¶ Nec ꝓcurator. id est aduocat⁹. vt. j. ꝓ

¶ De hac materia tractat plene i. Bartolus philippus. p. Bar. et doc. ff. de offi. ꝓcto.

Infamis an possit eẽ ꝓcurator.

rimo. §. vel itelligẽ de ꝓcuratore vero vt infamis nõ possit esse procurator ſm canones. vt. j. v. q. iij. qs eps nec obstat. insti. de excep. §. vltri qꝫ loquitur hic de infami per sententiam: ibi de tali qui est als infamis: si tamen iudex toleratur in officio eius tenet sententia. viij. q. iij. nõne. Sed infamis põt esse arbiter: vt §. e.

Infamis arbiter est põt.

§. fria. versi. cognitores.

d ¶ Tria sunt. hoc est sumptum a lege. ff. de iudi. cum prętor. §. non autem omnes.

e ¶ Et qui perpetuo. secus si ad tẽpus. vt. ff. de iudi. cum furiosus.

f ¶ Amotus. immo et si eius electio fuerit cassata ꝓpter eius vicium. de elec. super.

g ¶ Moribꝰ. i. cõsuetudine: immo ertã lege sine canõe. xxiij. q. v. mulierem. Nec obstat. xv. q. iij. §. vltri. vbi dicit.

h ¶ Judicii. i. discretionem.

i ¶ Uerũ §. gratiam.

k ¶ Dũ putaꝫ opinio retur. Sede ꝙ cõis opinio cõis opinio operetur: vt extra ꝺ iurepa. consultationiꝺ. eẽ qui ſi lij sint legi. cũ inter. et. j. q. j. ij. q̃ a simonitacis. C. de testa. l. j. arg. cõtra. qui ſi. sint legi. per tuas. et §. xxiij. dist. c. vl. xxx. q. ij. si qs ingenuus. ⁊ dicit. viij. ſtitute. et. ff. de iudi. l. ij. i ꝓn. Sz numqđ idẽ si excõicatꝰ ferat sniam ꝙ publice habeẽ ꝓ non excõicato⁹ no. extra. de sentẽ. et re iudi. ad pbãdum. Et est ratio quare aliud ſit in ſeruo: quia ſeruus ꝓpter casũ⁹ hz personã stãdi in iudicio. vt. xij. q. ij. dicit. ¶ Conſeruus i multis cor. tertus i. l. j. §. secũdo loco manumittit: ſed ff. ꝺ ꝓ ercommunicat⁹ in nullo. Uel dic (quod verꝫ credo) quod nec sententia ſeruꝫ tenet: nisi cõfirmata esset a prin cipe.

Postulare.

l ¶ Postulare. Postulare est pro tribunali petere. ⁊ no. a

¶ Ofames. ¶ Postulare.

m ¶ Omnino. etiam pro se.

n ¶ Nõ audit. nullus eñ adeo furdus est quin aliquid audiat. vt. C qui testa. fa. possunt. discretis.

o ¶ Uel ꝓpter casum. ff. de iudi. cecus. j. xv. q. j. §. vl.

p ¶ Predonum. nunc enim non est imputãdum. vt ff. de adul. vim passam. xxxij. q. v. alie.

q ¶ In arena. nisi causa virtutis hoc faciant. ff. e. l. ij. §. quod si.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Infames qui & prius postulare.

a ¶ Alii enim. Notādum q̄ omnes qui maiori infamia sunt notati: non nisi pro se et pro his quorū sunt tutores possunt postulare: z illi sunt de secundo ordine. Sed minori infamia notati possunt p̄ se z p̄ quibusdam certis psonis aduocare: et illi sunt de tertio ordine postulan
tutelam impuberū vel curam adolescentium non affectatā: sed necessariam administrent pro his enim quorum curā gerunt eis postulare conceditur
rum. scilicet de minori.
b ¶ Infames minori infamia
c ¶ Permittit
Vide de illi de secundo ordine.
d ¶ Officio.
vt tutores z curatores.
e ¶ Que quō
dam. Ergo vno conuictū defuncto. soluitur affinitas inter ipsum. de nup. §. affinitas. Sed contra xxxv.q.v.c.j. Sz potes dicere q̄ quo ad impedimentum matrimonij non delet
tur: sed quo ad alia: aut quo ad beneficta huius edicti.
f ¶ Prepositiuo. scilicet patribus illorum vel viris illarum: z dicitur prosocer id est pater soceri. pgener. i. mariti[o] neptis. nam gener filij mei ē michi progener
¶ Arcentur.
Hoc est. ff. pos
q̄ in qua ponit xiij. articulos legales vsq̄ ad. c. qui sine. Jo. ō. f.
4.pos. g ¶ Partis.
de pte litis nō licet pacisci. vt. ff. de pact. sumpt[o] sed sup certa re/ licet: arguñ. C. de sehten. passis si debitor. lz xx. direrit q̄ licz de aliquota re pacisci sine ḡñi detrimento partis vt hic. tñ vltra centum aureos
Aduocato ḡlif fit satisfactio non licet pacisci. vt. ff. de va. z extraordina. cogni. l. j. §. In honorarijs.
h ¶ Contractum. ex postfacto: ab initio tamen potest. vj. q. iij. non licet. sed si non fecit pactum: postea ei dabitur pro modo litis: z facundia aduocati z pro
cōsuetudine regiōis. vt. ff. de va. z extraord. cog. l. j. §. In honorarijs. vel loq̄tur de tali qui ṗōte se vinci sustinet in aliqua exceptione: vt sic asseratur se nō posse fouere causam: nisi augmentetur salarū: quod fieri non debet arbitrio medici. vt. ff. de vari. z extraord. cog. medicus.
gatoris z depredatione poscē
tes inuenūtur. Item. Si qs adeo procax fuerit: vt non ratiōe: sed probris verbis putat esse certandum: opinionis sue imminutionē patietur. Preterea non licet aduocato vllū contractum[b] inire: vllā pactionem conferre: cum eo litigato re quem in propriam recepit fidem nec ex industria[i] iurgium ꝓtrahere. Apud vbem[k] romam etiā honoratis[l] qui hoc officiū putauerint eligendū[m]: eousq̄ liceat orare quousq̄ma luerint[n]: videlicet vt non ad turpe[o] compēdium vel etiam stipendium deforme hec arripiatur occasio. nam si lucro pe
cuniaq̄[p] capiantur: veluti de generes: inter vilissimos numerabuntur. Si vero[q] in vno auditorio duo tantum vel plures pre ceteris fuerint: quorum fama sit hilarior: in iudicantis officio lit vt par[r] causidicorum distributio fiat. z exequetur pro partibus auxilium singulorum. Si quis vero cōmonitus a iudice ea excusatione que nequeat cōprobari cuicunq̄ parti patrocinium denegauerit: careat foro[s]. Sciat etiam nunq̄ sibi agendi copiam posse restitui.
i ¶ Et industria quod si fecerit: cum index puniat i duob[9] libris auri. C. de iudici. properādum. §. ille prouidubio.
k ¶ Apud vbem. de eadem lege est.
l ¶ Etiam honoratis. etiā meliorib[9].
m ¶ Eligendū vt sit aduocati.
n ¶ Valuerit id ē quousq̄ tale officiū volnerit exercere. vnde nō est hic argumentū q̄ aduocati tādiu audiant ḡdin volunt allegare. † q̄ iudex pōt ad
uocatos remouere cum voluerit. vt. ff. de his q̄ in testamento delent. l. iij. i fine. z. C. de iudi. aut. inbemus.
o ¶ Non ad turpe. id est ad modicum z vile.
Et est argumentum q̄ bona danda sunt doctoribus[9]. vt. ff. de administratione tuto. cum plures. et. ff. de origie iuris. l. ij. §. Virtuo.
p ¶ Pecuniaq̄. modica.
q ¶ Si fo. C. eo. quidēdum.
r ¶ Ut par illud olim obtinuit cū salaria dabāntur de publico. hodie vtraq̄ ps sibi dz ꝓuidere: vt. C. ō iudi. l. p
perandum. §. illo. tñ pueris debilib[9] z pauperibus prebit aduocatum. vt. ff. de postu. l. j. §. ait ꝓtor.
s ¶ Foro. ff. de penis. l. moris. §. j.
t ¶ Iniquam. sic extra de testi. c. litigantes. et extra de testi. cogen. peruenit.

Aduocato
Adde q̄ non debent ee versati in allegādo. l. nēsenius cū ibi no. ff. ō nego. gest.

Doctoribus bona danda sunt

a ¶ Quānis. Verba sua.
b ¶ Tamen hodie. Verba legis.
c ¶ Causam. Nisi suam vel parētū suoz: vel pupillorum suoz iniuriam ꝓsequantur. ff. e. l. pe. §. viti.
d ¶ Si vtra partē male ponit litterā que est. ff. eodem. l. vltima.
e ¶ Tutor. Argu. q̄ ratiōe officij: q̄ alias nō liceret. vt. ex. iij. distinc. ꝓcipim[9]. et. C. de administra. tuto. cū quidam. Item argumētū q̄ si iudex succedit appellāti q̄ potest ꝓpriam sententiam impugnare. ff. de iudi. iulianus aut. Item argumentū q̄ si iudex a quo appellat: efficit ille[9], iurisditionis cui[9] est ad quez appellat q̄ possit cognoscē. vt xj. q. iij. si episcop[9]. quia tam videt alia ꝓsona. ff. iqñ appellan. sit. l. j. §. sed et si
† Concor. textus i. l. j. et ibi Cy. C. de aduoca. fis. no. i. l. pe. et fi. ff. de postu.
Jtē. Quānis[a] illi q̄ cām fisci egissent prohibeantur aduersus fiscum patrocinū ꝓstare: tamen hodie[b] etiam aduersus fiscum patrocinū possunt exhibere priuatis: † etiā dum eam cām[c] declinent suscipere quā tractauerant dū fisci aduocati fuerūt. Jtē. Si cōtra[d] patrem pupilli cām eguit: tutor[e] vel curator dat[9] eandem causam defendere non prohiberis. Cognitores[f] vero ex officio intelliguntur non ex arbitrio[g]. Nichil'ē refert eum qui arbitrū suscipit: an sit integre fame: an ignominiosus filius[h] etiam in re ꝓpria arbiter esse potest. Nā z iudicem[i] eum esse posse plerisq̄ placet. Si t
Judex an possit suis dicere.
Ordinarius an possit esse arbiter.
ſ ¶ Cognitores. exponit capitulū huius qstionis.
g ¶ Non ex arbitrio. ff. de arbi. pedius.
h ¶ Filius. ff. de arbi. quinetiam.
i ¶ Et iudicem. Sed cōtra. ff. de iurisdi. om. iudi. qui iurisdictioni. vbi dicit q̄ iudex nec sibi nec liberis suis ius dicere potest. Sed illud intelligas in crimiis causa: sec[9] in ciuili: sed tamē in criminali causa potest vsq̄ ad litis cōtestationem dicere ius suis. vt. ff. de offi. prest. senatus. tñ delegat[9] iudex nō potest esse filius in causa patris. vt extra de ap. postremo.
k ¶ Si quis vero. verba huius legis sunt. ff. de arbi. sed et si. §. si quis.
l ¶ Judex. Quidam ita intelligūt vt hic duo ꝓhibeantur. hoc scilicet vt ordinarius vel iudex alter nō possit esse arbiter de ea re de qua iudex fuit. Item et hic ꝓhibetur ne iubeat cōpromitti in se. Quare autem ordinari[9] nō potest esse arbiter: triplex assignatur ratio. Una quia fin hoc ordinarius semp̄ pararet vt eligeretur in arbitrū: ne ab ipso possit appellari. Alia ratio est: q̄ ordinarius debet cogere arbitrū vt ꝓcedat z debet suam sententiā mandare executiōi: extra de foro ꝓpe. si ḡs cōtra. ff. de arbi. l. iij. Sed hoc nō posset esse cū idē esset ordinari[9] et arbiter. Tertia ratio est: q̄ arbitria sunt admodū ordinarie iurisditionis z sic seḡret q̄ aliq̄d eē silē sibi ꝓpsi: sicut nō simul possunt cōcurrere tura naturalia et tura adoptiōis. vt insti. de adop. §. iij. Joh. Ego credo tñ q̄ ordinari[9] possit esse arbiter. vt no. ij. q. vj. a iudicib[9]. nunq̄ em precise inuenies q̄ ordinarius nō possit esse arbiter. Sed vbiq̄ dē q̄ non pōt cogere ꝓtes vt in se ꝓmittant: vnde licite ꝓmittitur in eum volentib[9] partibus. vt. ff. de tuto. et curato. l. iij.
m ¶ Infamia. Fama: opinio: z estimatio idem est. Fama est illese dignitatis status: moribus et legib[9] comꝓbatus. ff. de va. z extraor. cog. l. pe. §. estimatio. Infamia alia tur[z]: alia facti. Infamia facti est q̄n q̄s aggrauatur vel infamat apud bonos et graues ō qua agitur. ff. ō obsequijs libertor. l. ij. z. l. licet et. vj. q. j. fūt plurimi. sez quādo lesa est fama alicuius ꝓpter factuz quod cōmittit apd bonos z graues. Utz autez hec infamia repellat ordinādū dū dicit. ij. q. vij. ipsi apli. et. qōe. vij. in fūma. Infamia ē diminutio stat[9] alicuj[9]. hec ifamia quādicit infamia turis quandoq̄ irrogat ipso facto
Infame diffinitio.
Infamia est duplex
quis vero[k] iudex[l] sit: arbitriū recipere eiusdem rei de qua iudex est et in se compromitti iubere ꝓhibetur: et si sententiam direxit nō est dubia pene pse cutio. seru[9] arbiter esse nō valet: libertinus pōt. Ozro infamia[m] multipliciter irrogat. Aliquando em cōtrahitur genere delicti declarati p sentētiā: veluti cū iudex pnunciat: iniuriam fecisti: hereditatē expilasti calūniat[9] es. Aliquando genere pene[n] sicut[o] illi qui damnantur[p] in opus publicuz: qui pistinum[q] quidem statuz obtinent: sed damna infamie etiam post impletum tempus subsciuntur. Aliquando genere pene et delicti declarati[r]
et alijs modis: vt hic dicitur. Per sententiā infamat quis cū de crimine publico cōuincitur quis/ vel civiliter vel criminaliter. vt. ff. de publi. iudi. infamē. nisi in casu. vt. ff. de publi. iudi. l. vlt. In quatis delictis si ḡs criminal[r] sit cōuictus z condēnatus si sit crimen q̄ō descendit ex actiōe famosa tunc infamat. vt. ff. de his q̄ not. infa. q̄d ergo. §. vltī. Sed si ciuiliter agat: non. ff. de cri. stel. l. ij. nisi in casib[9]. sez in actiōe furti: vi bono. rap. iniuriaz: z dolī mali. vt. ff. de his q̄ no. infa. athletas. §. vltī. Jtē fallit in crimine expilate hereditatis. vt. C. de his q̄ no. infa. si te expilasse. z i crimine sepulchri violati. vt. ff. de sepul. vio. l. j. Et quādo mulier calūniose se mitti facit in possessionē tanq̄ sit grauida. vt. ff. eo. l. notat. Sed p actionibus que ex cōtractu descendūt nemo fit infamis: nisi in quatuor casib[9]. vt. ff. de his q̄ no. infa. furti. §. in ādati. sez cum directe ꝓueniatur actione tutele/ mandati/ depositi/ z pro socio: vt ibi dicitur. Per sententiam arbitri nemo infamatur. ff. eo. l. quid ergo. ex cōpromisso. sed hec distinctio nō videtur habere locum fin canones: cum omne mortale crimē infamet. vt. C. ca. q. v. constituimus. et. vj. q. j. infames. z. c. omnes.
Actiones q̄tuor ex delictu in famāt.
n ¶ Pene. Hoc falsum est: quia sola pena non infamat. C. e. l. nullam.
o ¶ Sicut. aliqua euidenti causa ꝓcedenti: ex qua si esset condēnatus infamaretur. ff. de his qui no. infamātur. sicut est in furto cum quis in manifesto furto deprehenditur.
p ¶ Qui dāmantur. Sine sententia. z sic nō est hoc membrum superfluum.
q ¶ Pistinum quidē statum. scilicet libertatem.
r ¶ Declarati. Quandoq̄ etiam si nō declaratur. vt cum inditer abuntur infignia inditie: licet non dicatur causa. vt. ff. e. l. ij. §. j.

a ¶ Per sententiā. istud non videtur differre a prędictis nisi q̄ duo mēbra conunguntur in vnum: nisi velis dicere q̄ aliquid operantur ista verba cum dicitur ei. sicophantris. i. comedens ficus.

b ¶ Intra tempus. hoc tñ non tenet scōm canonē vt et de secūdis nup. super illa.

c ¶ Contēnatur. i. coērcibilis habeāt non tamen prēnt dz. vt. j. q. j. si fuerit et ca. multi. et xv q. viii. ca. vlti.

Quis sine pctō est. ¶ Hec est. iij. ps q in qua. pbat q quinq; aucto. q crimiosi iudicet esse non debent: et q̄ scōm allegata debēt iudicare. Joh. de fan.

d ¶ Ubi est. argumen. q̄ si iudex non exhibet iusticiaz de aliq̄ subdito: ipse cōuenieñ? sit: vt habens pōt conuenirī. statutiōe Federici hita. C. ne fi lius. p patre vbi dicitur q̄ si iudex ciuitatis debitam iusticiam nō exhibet conueniri potest.

e ¶ pene. Qz tantum sercenti remanserunt. et sic hec dictio pene, ad magnam quātitatē refertur. sic ponitur. xxiij. q. v. q̄ij.

f ¶ Jnuidit?. Arg. q̄ post penitētiā restituitur aliq̄s priori dignitati. xxvj. q. v. q̄unq; et l. dist. domio sancto. et ca. qz tua sanctitas. Sz il lud intelligē quo ad iudicandū et predicandū: nō ad accusandum vel, testificandū vt. vi. q̄e. j. qui crimen.

Mat. vij. a. Psal. xlix. Juder de subdit? iusticiaz de aliq̄ subdito: ipse cōueniend? sit: vt xxiij. q̄e. ij. dūs noster. et in cōstitutiōe Federici hita. C. ne filius. p patre vbi dicitur q̄ si iudex ciuitatis debitam iusticiam nō exhibet conueniri potest. Joh. viij.

Judicet il. ¶ Con. Guiet. l. vigniz per suiam[a]: veluti dū fustibus cesō p̄ preconē dicit sicophantis. i. calumniator. Aliquādo ipso genere facti: vt exercētes inp̄obū fen?: et illicite exigentes vsuras vsurarū: et mulier que intra tempus[b] quo mouis est lugere maritum: contrahit matrimoniū: et qui scienter eam vxorē duxerit. Item. Testat felix papa et eisdē ꝓbis. Jtē. In euangelio ille qui trabem gestat in oculo: pbat non posse educere festucā de oculo fratris sui. Item. Dauid i libro psal. Peccatori autem dixit deus: quare tu enarras iusticias meas: et assumis testamētum meum? &c. Item. Ergo rius Quino vita despicitur: restat vt eius predicatio contēnatur[c]. Idem in moralibus.

¶ Qui alioz vitia pununt: sua prius corrigere studeant.

Quis sine petō est vestruz prim? in illam lapidem mittat. ad aliena quippe petā punēda ibant et sua relinquebant. Reuocētur igitur intus ad conscientiam: vt prius propria corrigant: et tūc aliena reprehendant. Hinc est q̄ cū tribuo beniamin in carnis scelere fuisset obruta: collectus ois israel vlcisci[d] iniquitatem voluit. Sed tamen semel: et iterū in belli certamine est ipse prostrat?. consulto enim domino si ad vlciscendum ire debuisset/iussum est vt iret/qui iuxta diuine vocis imperiū prexit: et semel et secōo pdidit: et tunc demū peccatricē tribum valde feriēs pene[e] funditus[f] eam extinxit. Quid hoc est q̄ in vltione sceleris inflammaē. et tū prius iste prosternitur / nisi q̄ prius ipsi purgandi sunt: per quos alioz culpe feriūtur: vt ipsi iā mundi p vltionem veniant: qui alioruz vicia corrigere festinant? Item Ambro. sius super Beati imaculati.

¶ Ille de vita alterius iudicet qui non habet in scipso qd̄ puniat.

Iudicet ille de alterius errore: qui nō habet in scipso qd̄ condēnet[g]: iudicet q̄ non agit eadem que in alio puenerit puniendā. que cum de alio iudicat: in se ferat sententiam. Judicet ille qui ad pronunciandū nullo[h] odio: nulla offensione: nulla lenitate ducatur. et post pauca. Bon? iudex nichil ex arbitrio suo facit/et proposito domestice voluntatis[i]: sed iuxta leges et iura pronunciat: statutis iuris obtēperat: non indulget proprie voluntati: nichil pparatū et meditatū de domo defert: sed sicut audit[k] ita iudicat. et sicut se habet natura decernit: obsequitur legib? non aduersatur: examinat cause merita non mutat. Discite iudices seculi quē in iudicando tenere debeatis affectum: quaz societatem: quā sobrietatem: quā sinceritatē. et paulo post. Qui iudicat volūtati sue obtēperare non debet: sz tenere qd̄ leguz est. et post pauca. In iudicando cordi magis est custodia veritatis q̄ obedientia voluntatis. Item Grego.

¶ Guiatuc criminibus iudicare non valet.

Si grauib? l petis quis positus: dū suis premit aliena non diluit. ¶ Cunctis enim liquet: quia cum is displicet qui ad intercedendum mittitur: iratus animus procul sit condemnatione.

h ¶ Nullo odio. xi. q. iij. quattuor.

i ¶ Voluntatis. Sed nonne iudex potest iudicare scm quod sibi iustum videtur. vt. ff. de arbi. qualē. et ex sententia sui animi estimabit quid aut credat aut parum esse probatuz videatur vt. iij. q. iij. sepe et potius debet iudex sequi suā opi. q̄ consiliuz alioz: vt extra de cōsue. ad nostraz. Sed dico q̄ tenetur sequi opini. suam: sed non volūtatem, quandoq; tñ sequit opi. alioz̄ potius q̄ suam vt extra de ap. cum cessante. Juder opinio nē suaz potius q̄ alioruz sed debet.

k ¶ Audit. argu. q̄ scōm allegata est procedēdū. vt. ff. de offi. pref. illicitas. ℣. veritas. et. ij. q. j. deus oīpotēs. j. xj. q. iij. illa. et. c. summope. et. vj. q. j. si tātū. et. c. placuit. Sed cōtra. xxx. q. v. nullum. et. c. iudicāte. ꝓtra. j. eo. postulatus ℣. Sz scōm. h. delegabit causam si cō scientia non pcedat allegatio. q̄ scōm alios pōt determiare seōz allegata: qz aliud facit aliquis leo q̄ iudex est aliud i eo q̄ hō ē. vt. xxiij. q. iij. si ecclia. et sic iudicare pōt scm cōscientiaz/ quā habet: vt iudex: nō vt hō. arg. ē de offi. ordi. si sacerdos. et extra de of fi. dele. pastoralis. ℣. quia vero. et extra de elec. quod sicut.

l ¶ Quib?. Notandū q̄ iputaf alicui si malū nūcium vel stultum ꝓcuratoreꝫ mittit. vt. ff. commo. argentuz. ff. demi

Puer. xv. b. Beñ. iij. a. Oratio nesmaloz no cent. Eccl. xxxiij Puer xv. d. Joh. xviij. Sniapti pariere scribi. Bal. vj. Joh. viij.

no. cum mandato. arg. ff. de pu. cū exhibuisset. et extra. de ap. sepe. in pun.

a ¶ Prouocatur. et vite meritō nō potest magnus sacerdos dimittere petā: sz ex officio pōt. xv q. vlti. ca. vl. Et est hic arg. orationes malozuz his ꝓ quibus orāt nocere. j. q. j. ferē. et c. nec esse. et c. non nocet lxj. distin. mirantur. ℣. sicut. Sz contra. j. q. j. ꝓphetauit.

b ¶ Quid. q̄ deus non considerat datū: sed affectum offerētis. vt. xxiij. q. j. odi. et projecti. q̄n q̄s tñ considerat q̄d offeratur: vt xlix. di. c. vl. quā doq; considerat ꝓ quo offerat. vt. j. q. j. dictum.

c ¶ Scribebat. hoc scilicet. terra terram accusat. vel hoc. si quis sine peccato tē. et hic est arg. q̄ sufficit si sentētia scribat in pariete: nā et tbi edicta pretoriū olim scribebant in albo.

d ¶ Obnixe. i. instanter.

e ¶ Delicto. vos qui spūales est? iudicate huismodi. i. di. pōderet. Argu. ergo q̄ mali non pñt iudicare.

f ¶ Acerdos sic. xlij. di stin. ℣. j.

g ¶ Et postea Arg. pbām post pniam posse restitui. i. distinct. de his vero.

h ¶ Et nō publicare: ea q̄ q̄ dō eli secreto dixe-

dubio ad deteriora ꝓuocaſ[a].

¶ Scriptum quippe est. Cui crime impiorum abominabiles deo sunt: vota iustoruz placabilia: neqz enim i omnipotētis dei iudicio q̄d[b]: sed a quo datur inspicitur. ¶ Hinc ē q̄d scriptū est. Respexit deus ad abel et ad mūera ei?. ad chayn vero et ad munera eius non respexit. Dicturus quippe: q̄ dom?[c] respexit ad munera. premisit solicite: quia respexit ad abel ex qua re patenter ostenditur quia non offerens a muneribus: sed munera ab offerente placuerūt. ¶ Dona quippe iniquorum nō probat altissimus: nec respicit in oblationibus eoruz nec in multitudine sacrificioruz eoruz ꝓpiciabitur peccatis. ¶ Item longe est dominus ab impijs et orationes iustorum exaudiet.

Idem. ¶ Primū nosmetipsos: deinde proximos de bemus corrigere.

Postulatus iudicare dominū[d] de peccatrice: nō statim dedit iudicium: sed pri? inclinās se deorsum digito scribebat[e] i terra. ac si demum q̄d obnixe[f] rogat iudicat nos videlicet typice instituens vt cū quelibet proximorum errata conspicimus: non hec ante reprehendendo iudicemus: q̄ ad conscientiam nostram humiliter reuersi digito eam discretionis solerter exculpem?: et quid in ea conditori placeat: quid ve displiceat examinatio ne diriamus: iuxta illud apostoli. Fratres et si occuparus fuerit homo in aliquo delicto[g] tē. qui sine peccato est vestrū. id est primo vos ipsi iusticiam legis implete: et sicut innocentes manibus ad lapidandam ream concurrite.

Idē aug. ad quendā comitē.

¶ Sacerdos primum sua peccata: deinde aliena detergat.

Sacerdos[h] vt sapiens medicus et perfectus: primum sua peccata diluere iciat: et postea[i] aliena detergere et sanare et non publicare[k]. Item. In euangelio saluatum ad nichilum vtile esse dicitur: nisi vt proiciatur foras et ab hoib? cōculcetur. ¶ Ex quibus oibus datur itelligi q̄ criminosus alterius crimius iudex esse non potest: et seipsum cōdēnat dum in alterius crimē sententiā profert.

¶ Sed obijcitur. Saul cum a dño esset reprobatus populū dei iudicabat: et eius iudicium vniuersus popul? expetebat. Item. Dauid cū esset adulter et homicida: interrogatus a ꝓpheta sentētiā in diuitem dedit q̄ oue pauperis rapuit dicens. Judicium mortis est viro huic. Jtē Salomon cū amore mulierculē deos gentilium coleret: tamen vniuersa plebs israelitica ad eius iudicia confluebat. Sic et achabi cūis coleret baal: tamen decē tribus iudicabat. Multi etiaz alij tam in vete. testm̄. cp̄s in nouo inueniuntur: quorum vita cum esset blasphemabilis: tamen eorum sententia: quia ex officio seruata iudiciarij ordinis integritate processit: inuenit seruata. Unde et dominus ait in euangelio. Super cathedram moysi sederunt scribe et pharisei dicētes tē. Hinc liquido constat q̄ mali pastores dum sentētia iusti examinis alioruz crimina feriūt sibiipsis nocent dum sine exemplo sue emēdationis alioruz vicia corrigere curant. subditis vero prosunt: si eoruz increpatiōe correcti vel sentētia coerciti vitam suam in melius commutare dedicerint. Ac p̄ hoc dū ab ecclesia tolerati fuerint: eoruz iudiciū subterfugere nō licet.

Mat. xxiij. a

¶ Questio. viij.

Quod autem[k] epūs ab vno tantum audiri vel iudicari nō debeat: zepherinus papa testatur dicens.

¶ Episcopus non nisi a pluribus audiatur et iudicetur.

rit. als dep̄onit. j. de pe. distī. vj. sacerdos. hodie ponitur in artū monasteriuz ad reuelā dam piam penitentiam. vt extra de pen. et re mis. eis. in fine.

i ¶ Sic et achab. xxij. q̄ō. ij. vñicum.

Confessionem reuelā das penitentias. Mar. i. g.

Quod autē ab oibus epīs prudentie oz audiri cā epī. vt. ℣. e. q. vj. si quis epōrum. vt. a. xij. ad mīn? ꝫo ipe metropolitan? eligit. vel ipse reus si electos a metropolitano hz suspectos. j. e. q. j. ca. j. et tales coepī nō sunt iudices. sed assessores: sicut nec clerici xv. q. vij. epūs ar. tñ est q̄ sunt ordinarij. vt. vj. q iij. scirote: et si papa delegat cām epī videt q̄ eodē mō interesse xij. epī. ℣. c. q. vi. hec ppe. et xxxiij. di. quorūdā.

Epūs a quibus est audienda i. reg. xv. f. iij. reg. xij. a. iij. re. xxj. a. iij. re. xvj. f.

Clericus an possit recōuenire cōrā iudice secularī.

Reconuentio cessat i certis casib⁹.

Cā reconuentionis est eadē cum principali.

diuisio

a ACcusatores. ¶ Nullum. magis. extra de iudi. cha. at si clericī.

b ¶ Iudicē. er hoc videt q̄ clericus possit reconuenirī cora laicis etiā in spūalib⁹: nisi clericꝰ sit paratꝰ venire a laico: vt extra de iurepatro. relatū. i fi. ⁊. ff. de iudi. l. ij. §. Itē si extra. nam qui aliter nō potest esse iudex ratione reconuentionis pōt. vt extra de mu. peti. pudētiam. C. de ordi. iudi. adire. li. ff. de iurisdi. omn. iudi. li idē. j. fi. Sed q̄ non possit reconueniri ē arg⁹ extra de iudi. decernimus. ⁊ ca. §to. Nam ⁊ quandoq̄ cessat reconuentio. vt C. qui legi. plo. l. vlt. Item in criminib⁹ cessat reconuentio. vt. j. e. q. xj. pu⁹. Itē in possessione repetēda. extra de resti. spo. ex cōgnitione. extra de ordi. cogni. c. j. ⁊ C. de cōpen. l. vl. quod concedo. ⁊ dico q̄ latꝰ etiā incidēter nō potest cognoscere de causa spūali. extra qui fi. sint legiti. latoꝛ. Itē videtur q̄ nō tenet sententia lata super altera questiōe tm̄. ff. qñ ap. sit. l. i. in fi. ff. de va. ⁊ extraordi. cog. l. j. nā iudex vna sola vtranq̄ diremit. vt extra. de ordi. cog. cum dilectus.

c ¶ In eodē. Sed nōne alia est cā reconuentionis q̄ principale negociū: vt ex. de mu. peti. c. j. ⁊. ij. Sz vt eadē: q̄ idē sunt iudices ⁊ litigatores. et q̄ vna sola determinādū est vtriusq̄. ex. de ordi. cog. cum dilect⁹. et q̄ si inhibet appellatio in vna. ⁊ in alia. ex. de mu. pen. c. ij. tñ papinianus qui hāc. l. edidit intellexit: q̄ si tu me cōuenis actione mandati: ego te possum reconuenire p̄traria mādati: alis nō. C. de sen. ⁊ iterlo. cū papinian⁹: sed iustinian⁹ auxit intellectum ei⁹ p̄ authen. ad omnes causas. C. e. ti. aut. ⁊ cōsequenter.

d ¶ Litigantes. i. conuentantur.

e ¶ Iudicet: sed p̄ter contumaciā excōicatur. j. e. q. ix. solens. ⁊. c. decernimus.

f Suggero. ¶ Inciderit. Sz si nō sint tot epi i p̄uincia aduocabit vicinos. vt. lxv. dist. si forte. vj. q. iij. c. j. ⁊. ij. Alioq̄n metropolita. vel epūs nō possit audire causam criminalē clerici. cū nō sint tot epi in p̄uincia. xv. q. vij. felix. ¶ accusatoꝛib⁹. Hec. q. diuidit i. iij. p̄tes. In quarū prima. p̄bat p. vij. aucto. sctōrū p. trū q̄ absens nō dz p̄denari: nec absentes in eum testificari: nec illū accusare: nisi cōtumax fuerit. Secunda ibi De his. Tertia ibi. Simul autē Quarta ibi. Nisi in crimine. Jo. de san.

Absens

g ¶ De accusatoꝛib⁹. Fin. ii. de crimi. nisi q̄ p̄cedit in crīe cōtra absentē lite nō cōtest. nisi in casu ꝫ apparitores minales vt. C. de penis. ne pōt in diu. p̄tinuata bonis cia aūt annotan punirtur bona eius ⁊ expectat per annū ⁊ si infra annū nō venerit: post ea bōa deuoluūtur ad fiscū: nec sup bonis audit sz bñ audit sup crimie. vt. C. de reiūd. l. ij. Si autē infra annū veniat bona recupat si velit iudicio stare. Si aūt lis ē p̄test. et liget de cā in matoꝛib⁹ criminib⁹ nunq̄ p̄cedit ꝫ absente. imo audit q̄cunq̄ venerit. vt. ff. de rec. re. ann⁹. sz in minoribus q̄ pena relegatiōis vel dānū estimationis cōtinet bene p̄cedit ꝫ absentē. ff. de pe. absentem. fallit. C. de adul. ꝑ quis j. eo. decernim⁹. Secundum canōes distinguit p. an ligat ō cā an nō. Si ligat de crimine pōt p̄denari absens. iiij. q. v. c. j. ⁊. xxiij. q. iij. de illicita. Si nō ligat est excōicand⁹. vt. xj q. iij. rursus. ⁊ c. scunq̄. in hoc tñ peccat. p. q. nō distinguit an lis sit cōtesta. vt nō. nā sm eū nō refert an lis sit p̄testata vt nō. Ego tñ dico q̄ cū lis est p̄te. ⁊ ligat de cā locū hz illo c. decernim⁹. Sed si lis nō est p̄test. vel est contest. sz non ligat de cā loc⁹ est illic. c. rursus. ⁊. c. quicūq̄. nam vt lit. nō cōtest. ad hoc de⁹. nisi aliqđ spāle dicam⁹ de dilapidatione: vbi publica cōmoda periclitant. vt. ꝫ. c. q. ij. q. ea. ⁊. c. ō pe. ne diu. Nullo eīm pūlegio gaudere dz q̄ male administrādo suos cōtubernales affligit. vt. C. vbi de ratiocinijs. l. ij. Idē est i cā inofficiosi testis: q. testes recipiūtur lite nō p̄test. vt ex. vt lit. non contest. qñ frequēter. Itē vbi ꝗs infamat⁹ deficit in purgatiōe punit lit. nō p̄test. vt ex. de pur. cano. cū pe trus. extra de symo. de hoc. Itē in hereti post mortē. vt. xxiij. q. ij. fane p̄fert. Sed i cā cuius nō p̄cedit lite nō p̄test. nisi in casib⁹ q̄ sunt extra. vt lit. nō p̄test. qñ frequēter. Itē in cā appellatiōis. vt. C. ō tēp. ap. l. vl. ex. de ap sepe. ⁊. ij. q. vj. ea q̄. Itē in absentia actoris: vt. ex. de do. ⁊ p̄tu. cām. q̄ est hodie correcta p̄ decret. qñ frequēter. sicut credo. C quō ⁊ qñ iudex. aut. ꝫ se mel. Itē vbi agitur iudicis officio. C. si mi. se ab here-

Testes lite nō p̄testata pñt qñq̄ recipi.

¶ Concor. textus i. l. absentē. C. ō accu. et in. l. ne diu. C. de pe.

Snia lata ꝫ eū ad quē citato nō pueniat an valeat

¶ Concor. text⁹ i. l. sente. quia meritā q̄. et ibi glo. ⁊ p̄cor. C. quō qñ iu.

absti. in aut. ibi posita. ff. de minō. i cause. §. cā. Itē in cā surreptiōis. ex de senten. ⁊ re iudi. cū olim. Itē in §ſtā i cā libertatis. C. de iger. ⁊ ma. diffamari. Itē in petitiōe legati vel fideicōmissi. ar. C. de vsu. ⁊ fruc. legā. vel fideicō. l. ij. Itē in trebelliānica restitutiōe. C. ad trebel. l. penū. §. cū aūt. Itez cū electus nō cōparet extra de elec. dudū. in fi. Alꝰ nunq̄ ferēda est sententia ante lit. contest. sed p̄cedit p̄ta absentem p̄out tradit ex. vt lit. nō cōtest. qm̄. in fi. Qō dicitur de officio iudicis ho die certū est. extra de offi. iudi. ca. viti.

¶ Concor. text⁹ i. l. Qui absti. i. sente. quia meritā q̄. et ibi glo. ⁊ p̄cor. C. quō qñ iu.

¶ Accusatoꝛes. ¶ Qui absentē. ¶ Aut eīm thelesphorus papa. ¶ Nisi reo p̄sente accusator non audiatur.

ACcusatoꝛ omnino nō credi decernimus: qui absentē aduersario cām suggerit aūt vtriusq̄ ptis iustā discussionē. Itē eleutherius papa. ¶ Absente aduersario sententiam ferre non licet.

QAueant⁹ iudices eccle sie ne absente eo cuius causa vētilatur sententiā proferat: quia irrita erit ꝫ: immo etiam cām⁶ in synodo profecto dabunt⁹. proditoris vero: nec calumnia nec vox audiat. Item Calixtus papa. ¶ Reo absente accusator non audiatur.

ABsente eo quem accusare voluerit quicq̄ accusatoꝛ non credatur. q̄ sine scripto difficile⁶ est. p̄ scriptuꝫ aūt nunq̄ recipiatur: quia p̄ scripturā nullus accusari potest: sed p̄pria voce ⁊ p̄sente eo quē accusare voluerit: suā quisq̄ agat accusationem.

Item Cornelius papa. ¶ Quē in absentes gerantur omnino euacuentur.

QOnia que aduersus absentes⁶ in omni negocio aut loco aguntur⁸ aut iudicātur oīno euacuent: qm̄ absentē nullus addicit⁹. nec vlla lex dānat. Itē Marcellus papa. ¶ Non iudicet qui p̄emuit nō accusat vel cōuicit.

QOn oportet quemlibz inuentat: q̄ nō p̄t esse q̄ habeat iustā cām absentie nec eā videt cōtumax qui vocē p̄onis non audiuit. ff. de in ireg. resti. i. pe. ⁊ vl. Hoc tñ cerū ē q̄ sine puenerit ad eū citatio sine nō: si p̄uenerit iustā cām absentie retractat id qđ factū est: vt ex. de sen. ⁊ re iudi. cū bertholdus.

Joā. hoc teneas q̄ sufficit si eiect⁹ aduersar⁹ publice ad domuz vbi p̄sueuit morari. vt extra de do. ⁊ p̄tu. cām. c. vl. ⁊ si nō veniat lite p̄te. fiat missio i possessionē: vt excōicabitur vt ex. vt lit. non p̄test. tue. lite vero p̄test. ad sententiā p̄cedit. vt C. ō iudi. ppetuā dū. §. siquidē. et §. si autez. ⁊ si postea veniat assignādo iustam cām absentie retractabit qđ factū est. vt ex de sen. ⁊ re iudi. cū bertholdus.

c ¶ Cām. id ē penam.

d ¶ Dabūt. i. sustinebunt.

e ABsente. ¶ Difficile. i. nō: vt. §. q. vj. biduum. vel difficile. i. vix. q̄ in casib⁹ fit accusatio sine interpriōis vinculo vt no. §. qō. viij. in principio.

f ¶ Absentes. Non p̄cōtumacia ⁊ i casib⁹ exceptis i fūma.

g ¶ Aguntur Nota etiā q̄ gesta q̄ fiūt absente altero nō valent. vt. j. e. charte. ⁊. 8. e. caueāt

h ¶ Addicit. id est punit.

i QOn opor. ¶ Locūq̄ iudicari vel damnari: primūq̄ legitimos habeat p̄sentes accusatores: locūq̄ defendendi accipiat ad abluēda crimina.

Item Damasus. ¶ De eodem.

HAbetur quoq̄ in decretis sanctoꝝ patrū sanctū non fore canonicum quēquem sacerdotum iudicari vl damnari anteq̄ accusatores canonice examinatos⁸ p̄sentes habeat locūq̄ defendendi accipiat. i. inducias⁹ ecclesiasticas ad abluenda crimina.

¶ Dalea.

QEc extra patriam fiat prouincie: primo discussionis accusatio sine apostolica p̄ceptione: cui in omnib⁹ causis reuerentia debetur custodiri: quoniam ⁊ antiqua patrum regula hoc docet in qua imperialia pariter statuta consonunt. Criminū (inquiunt) discussio ibi agitanda est: vbi crimē admissum est. Et in canonibus quecunq̄ negocia in suis locis vbi absoluta sunt finienda: salua tamen in omnibus apostolica auctoritate.

¶ De eodem.

QUi accusare alium elegerit: p̄sens per se et non per alium accuset: inscriptione videlicet p̄missa ᵐ nec̄ vllus vnq̄ iudicetur anteq̄ legitimos accusatoꝛes p̄sentes habeat: locumq̄ defendi accipiat ad absoluenda crimina. Item ex concilio toletano. vij. ¶ De eodem.

Jā est inducias. vt ꝫ ca. proxi.

k BAberur. ¶ Examinatos. hoc cū sit ignoti vel suspecti. vt. §. q. vij. querendum.

l ¶ Inducias. Arg. sniam nō valere: nisi p̄fferint legitime inducie. ex de dila. dilecti. ⁊. v. q. ij. vocatio.

m ¶ accusare. ¶ P̄missa. inscriptio eīm semp p̄cedat accusationē. vt ex. de accu. qualiter.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dignum. ¶ Innocens. sanctius est enim nocentem impunitum relinquere q̄ innocentem condemnare. vt. ff. de pe. absentem.

b ¶ Decernim⁹. Quidā ponāt casum sic q̄ epūs iste fuit infamat⁹: z papa p̄mittit illis vt i modū inquisitiōis p̄cedant etsi nō venerint vt se purget: videtur confiteri de crimine: vñ pōt cōdēnari. vt ff. de symo. de hoc. et c. illuminatū. Uel intellige q̄ hic fuit ho ꝑte. sicut in summa itellexi hoc. c. vel non loq̄tur de diffinitiua sua: sed de interlocutoria / vel excōicatiōe: vel missiōe i pos. Uſ tñ q̄ ertā lite non p̄stā. ferri possit diffinitiua sua: sed non de crimine ſz de positionis, p ptumacia: vt vſ collegi. extra de do. z contu. veritatis. Joan.

c ¶ Uoluerit. Maxim⁹ valēti ne ciuitatis eps d ¶ Snie. Fe rēde. ff. de pe. absentem.

e ¶ Manifestū est. p̄sumptue. vt. ff. de re iudi. contumacia. ff. sic. xxxiij. q. iij. ō illicita. i ff. Sed vſ q̄ semp liqat de cā: quia aut ꝓbat actor q̄ asserebat: et tūc condēnand⁹ est re⁹. aut non ꝓbat: z tūc ē absoluēdus re⁹. vt vi. q. vi. actor. ſz istud obtinet cū vterq; est plens z ꝓterea q̄ reus absolutur: non ꝓcedit ex eo q̄ de cā liqueat: ſz q̄ iura sunt obscura. et i dubio fertur sententia p̄ reo. vt istitu. de interdic. ff. commodū. ex de fide instru. inter. in fi. nā quādoq; actor liquet de cā. ff. de re iudi. l. pomponius.

f ¶ Purgādi. i. oñdēdi innocētiā suā vel cām absētie

g ¶ Non ola. dum tñ illa q̄ probata sunt sufficiant ad condemnationem: z oia simul obiciātur. vt. xxiij. di. illud. Arg. contra. ſ. e. q. x. placuit.

h Fuera. ¶ Monem⁹. i. mādam⁹. ff. q. j. notū sit. xxiij. q. j. hic em. z no. ff. q. vj. sicut inquit.

i ¶ Post excōi cationē. Not. q̄ excōicat⁹ appellat. ar. extra. de sen. exc. p tuas.

k ¶ Nisi fuerit. Hec ꝛba ponūtur in aut. vt oēs obe. tu. ff. si vero. col. v.

l ¶ Consuma cia. ſic. ex ō testi. in nomine dñi.

m Judicas. ¶ Verim tñ nū. iste in furore occiderat holez.

n ¶ Quia. prima ratio est.

o ¶ Fuerint. z ita non tenebāt venire. vt. v. q. vj. si primates

p ¶ Nec vtrū Tertia ratio ē.

q ¶ Oñderis. Archiepūs bñ fa tebatur q̄ q̄nq; fuerat furiosus ſz tñ dixit eū mō eē sanū: z i sanitate occidisse homine. alīs teneť ille port⁹ ꝓbare q̄ dicit aliquē in furore peccasse. vt ex. ō suc. ab in testa. cū dilect⁹. z. C. de codicil. si codicillos.

r ¶ Consulendū. q. d. sat; ipso furore puniturus. sic. ō. di. v. baptisari. ff. ō offi. pfl. diu⁹. iudex tñ diligētissime inq̄rat an fuerit furiosus: q̄ multi fingūt furoꝛ vt sic excusentur. vt. ff. ō cura. fu. obseruare. z ſ. e. hortamur.

s ¶ Sed ꝓsentes. fallit. ff. de iureiū. ad personas ff. de testi. si quis testium.

Testes tā criminaliter debent esse ꝓsentes.

s ¶ Sed ꝓsentes. in causa criminali semp testes erunt ꝓsentes: sed in ciuili fernet cōsuetudo regionis. vt. ff. de testi. l. iij. in fi.

b ¶ Que nouerūt z viderūt, id est aliq̄ sensu corporeo q̄cepe rūt: large eīm sumit vis⁹, vt ibi. gulstate z videre z legit in exodo. videbāt vocest. audiebant vñ si audītu aliq̄s ꝓsentes sunt ō aliquorū fornicatione bñ pōt de hoc testificare ex ō testi. preterea. z de auditu recipiat testiōnū ptz extra de testi. cum cā. nā sufficit q̄ litercunq; aliq̄d sciat. xxij. q̄. v. hoc videt. Si ergo aliq̄s est mutus ita q̄ nō audiat z scribē sciat, bñ testificat. vt C. qui testa. fa. pos. discerez. silr cec⁹ testificatur si voces ptraheret ium hz notas: nec obstat si dicas q̄ cec⁹ pōt in voce decipi. vt. xxvij. q. j. nec aliqua. nā in visu possum⁹ decipi. vt. xxxj. q. j. quomodo. z in tactu. xxxiij. q. ij. in lectum.

Mut⁹ z surd⁹ testificari pōt.

b ¶ Nouerūt. q̄ de his q̄ pupill⁹ vidit nō pōt esse te

c ¶ ꝓsentia dñi tñ intelligāt. nā aliter nō dicūtur ꝓsentes. vt. ff. de verb. sig. corā. Nō intellige ꝓsentē sine in eadē domo: sine alibi sit dū tamen audiri possit. vt. ff. ad sille. l. j. ſ. eodem tecto.

Testiō nū de auditu sepe admittit.

d ¶ Audierūt. plures pōt notari casus vbi ferť testimoniū de auditu. Unus hic. Alius cū ꝓbaꝛ voluitas in matrimonio. vt. xxxv. q. vj. de parētela. Alius in p̄batiōe pturi. vt. xxij. q. v. c. hoc videt. Alius in memoria factiopis. vt. ff. de ꝓba. ſ. arbit. Alius extra de re stimoniū. ꝓteres. z extra eo. ti. cū cām. Sed certe non ꝓcedo q̄ alibi sit testimoniuꝫ de auditu. nisi vbi restaꝫ ds tiens. z hoc tñ ꝓtingit in matrimonio et in memoria facti opis: licet hodie circa mīmoniū illud ex pte sit imutatū. extra de testi. ſz. nisi ds velit dicere ibi ideo esse testimoniū de auditu: q̄ melius in talib⁹ cōprehendimus q̄ auditū ds ꝓ visum. Unde si duo interessent Jctui quoꝝ vn⁹ esset surdus: z alter cecus: vn⁹ audiret ꝛba ptractus: alter videret numerare pecuniā ꝓ illos forte nō ꝓbaret ptractus. Sunt tñ hic alia duo specialia. ſz q̄ valet cōfessio extra ius: sicut z alibi. extra de exceſſ. ꝓlā. ds sit grauc. z in alio casu q̄s quis cōfitet se debere pecuniā cā adiecta. vt. C. de nō nu.

Cōfessio ex iusta q̄s ꝓ valz.

pera. ghaliter. z in casu q̄ habeť de sēda cautiōe quā mulier post biennū amisit. C. ad velle. si mulier. z generaliter dicūt q̄dā valere cōfessionē factā extra ius vbi testes iterfuit rogati. Item aliud spāle est hic q̄ nō valēt testes: nisi fuit rogati: z idem reqrunt in testamēto z in codicillo. C. de testa. aut. rogati z in simonio vt videť. xxx. q̄. v. nostrares. z i dubio. ff. de diuort. l. multū. alīs nō requirit q̄ testis fit rogatus vt. ſ. priori. q. iij. ad fi. Johā. Cōsuetudo generaliť dicit et est verum q̄ cōfessio ex iudicio non iudicat nisi cā adiciatur. vt cōfiteor me tibi debē cētū ex causa mutui. vt. C. de non. nu. pe. l. ghaliť. Ber. Et scias q̄ omes illi testes rogati dicunt interesse q̄ rogati sunt audire z ad aliō venerit. vt. ff. ō testa. hēredes palā aut. tñ ghaliter videtur dicere q̄ testes debeant esse rogati. vt. C. de te. aute. rogati: sed hoc verum est cum contractus est in scriptis.

Testes an debēt esse rogati.

iij. ps.

e ¶ Pro memoria. Tres hic ponit cal⁹ q̄ testes rogati possunt testificari. vel ꝓ solutione quam volunt facere creditori debitor. vel ꝓ solutione ei facta vel ꝓ confessione creditoris.

f ¶ Cōfessiōe. imo magis est ꝓ debitore ꝓfessio creditoris q̄ si sit et redditus instrm. C. de solu. pecunie.

¶ Secūd. ¶ Hec est tertia ps. In qua ꝓbat q̄ testes debēt se conformare z nil ḥal si admiscere: et hoc ꝓbat per tres aucto. Johan. de lan.

Furor facti punit.

g ¶ Ichilomin⁹. ¶ Puniēdi. In criminali punit te stis capitali pēa. xxxiij. q. v. hec magis. h⁹ fm. leges veteres: fm canones infamis ē. vj. q. j. q̄nq. xxij. q. v. si q̄s. sed fm legē accusāt de crimie falsi. ff. ad. l. cor. de fal. eos q̄. Nō ob. ff. de his q̄ no. ifa. inc⁹. ex de or. cog. cū dilectus. q; ibi nō est ista lata ꝓra testem.

h ¶ Quos tempoꝝ. Simile. iij. q. iij. i testibus. C. de codi. i. vlt. ſ. vlt. si. C. de testa. si vnus.

i ¶ Simil. q̄ dicūt hoc tenere in his q̄ nō nisi semel cōmittunt vt homicidiū aliq̄⁹. ſz si sepe aliq̄d pōt cōmitti: ibi nō nocet ꝛepoꝝ diuersitas oīs: ſz eis obstēt de ſusanna: ſz illi rūdēr q̄ ideo fuerūt illi testes reprobati: q̄ dixerūt q̄ in eadē hora z in diuersis locis ꝓmissum esset adulteriū: ſz nō poterat cōmitti in eadē hora z i diuersis locis: z hoc dicūt ꝓpē exōssam silitudinē nō ꝓpter identitatē. nā reuera aliud est adulterū q̄ hodie fit: aliud q̄ cras: sed est sūe illi: q̄ nō credo: cū singuli sint in suis dictis singulares. Si tñ aliquē actū ꝓtinuō viderent aliqui ex diuersis horis.

Celest ponē pñt de accu cōtinuo diuersis horis viso ꝙ vide tur de q. 3. bur. in fi. C. ō testi. Cy. i.l. testiū. eo. ti.

vid ꝙ in questionib tenere. vt si successiue in vno fori mine vid ert alijs fornicari: ꝙ vel si alij volūt testari ꝙ alijs ecclēsiar celebrault. ꝛ vn⁹ audiunt finē misse: alter ꝓcipiū: hoc casu ꝓcedo cos bñ testari de vna re ꝓpter ꝓximationē act⁹ sicut ꝓpter ꝓximationē pos sessionis vna dē scripto: licz facta sit a diuersis ꝑsonis. xvi. q. iij. ꝓ. ℌ. ꝓr. sicut etiā vn⁹ dē ꝓcūratus: licz diuerse ꝑsone ipsum exercuerint. vt. ff. de offi. ꝓcō. mentis. Item ḋ si quenā in tpe sed discordāt in officijs vn⁹ dicit de missa: alter ō vesp̄is? eadē. q. si vis ꝓbare solutionez decime ꝛ vnus dicit fru mentū solutū et alter dicit fabā. Et ſſi. ꝙ non valet testimoniuz qꝛ oēs fuit in suo testimonio singulares. vt extra ō elec. cū dilectus. diē forte non tenet testis exprimere licz mēsem. vt. ℌ. q. vij. li. belloꝝ.

‡ Adde ter. i.l. polla. C. de his ḋ vt indig. iuſ. ꝓb

Item Ambrosius in libro de paradiſo dei.

¶ Ad seriem gestorum testis ex ſuo iuchū adiciat.

Pura[a] ꝛ simplex[b] testio niſ ſeries intimāda eſt. Plerūq; testis dum ad seriem gestorum aliquid[c] ex ſuo adij cit[c]: totā testimonij fidez ꝓtis mēdacio decolorat: nichil igit̄ qō bonū videt addendū[c] eſt.

Item Felix papa.

¶ Absens per alium nec accusare nec accusari potest.

Absens per alium accusare ‡ aut accusari non pōt. nec affinis[f] testis admittitur. Nā in crimine iniuriarū in ḋ illustris ꝑſona etiam p ꝓcuratorem intendere ꝛ exceꝑe pōt: ſeruatis ceteris ſolēnitatibus: vt codice titulo de iniurijs lege vltima.

Item Pelagi⁹ papa ſindue magiſtro militum.

¶ Reo[g] absente locellus accusationis frustra offertur.

Quarte quas dedit nobis lucid⁹: ſi illo tēpore aduersari⁹ ipſius illic pñs fuiſſet valide erāt. Sed qꝛ aduersario absente[h] gesta que nobꝭ recensuit facta leguntur: talia leges non recipiunt.

Item decoratio patricio.

¶ Testes corporaliter prestito iuramento testimonium dicant.

Otramur: vt sub timore dñi cōſuerā cōſciētie vestre sinceritatem in hoc cāq; negocio conſeruātes: omnem a ꝑsonis (q̄ iuratē cause ſtus ſcire possunt) faciatis amputari[i] formidinē: ꝛ vestris ꝓsentari[k] conſpectib⁹: ſacris ſacroſanctis euāgelijs: prebito ertā legaliter ſacramentoꝝ ſi in veritate rerū nouerunt[l] ꝓfeſſione ſue testificatiōis apertant: vt patefactis oib⁹ q̄ ſm legeo ꝛ iuſticiā cenſenda ſunt cognoſcatis: ꝛ cōpetentem le gib⁹ et ꝓtati terminū detis.

Item Nicolaus papa ſimaro remorum archiepo.

¶ Accusator et accusatus ſi mul debent adeſſe.

Deeſſe eſt ſm ſacraruz ſcripturarū documentū: ac ſcom iuſticie tramitē: et accuſatū et accuſatorē ſiſt adeſſe et vnā ptē quātacunq; ꝛ qualicūq; predita ſit auctē: ſic prorſus audiri: vt alteri parti nullum preiudiciū irrogēt.

¶ Questio. i.

Quod[o] vero testes deficientes in ꝓcessu capitulo nō ſint admittēdi ad ſequentia: ex concilio carthaginenſi ſeptimo confirmatur: in quo ſic ſtatutū legitur.

Testis[b] est ꝑ stands ſecuritas.

[k] Presentari. ſic ē. testes

[l] Nouerūt. Testis enīz pro vtraq; parte testabit. xiij. q. v. non ſane. ꝛ iurabit q̄ nihil falſitatis dicet. ij. q. iij. nullam.

[m] Deeſſe. Quātacunq;. Paritas enī ſeruāda eſt i iudicijs. C. de ꝓb. ſacroſanc ſcri. in ſacris. ff. ō arb. ſi cū dies. ℌ. ſi arbiter. Argu. ℌ eē de dolo ꝛ ꝓtu. ex ſris. ꝛ ē ſiſe j. q̄ō. j. reneā mul. ē. ō. di. ix. ego in ſnīa ꝛ in iudicio nulli eſt ꝓferendū: ſed in ſedēdo ꝛ ſiſt. b⁹. ſic ij. q. viij. q̄ſquis.

[n] Preiudicū. Dic. xj. q. iij. ſi quis vo. C. de ſta. ꝛ ima. l. iij.

[o] Quod vo. Ubi quiſ ſit de plurib⁹ criminib⁹ accuſat: ſatoris in vno deficiat ꝓbā admittit ad alia. vt. ℌ. ij. q. j. in primis. dum modo nō ſit ꝛ luminator. vt. ij. q. iij. paulū. nā ꝛ pōdēratus ꝓſeqtur crimen de q̄ inſcripſerat pēdente accuſatione. vt. j. e. negan da. ꝛ. ff. ō publi. iudi. is qui. ℌ. illud. Sz capitulū hic poſita loquunt vbi q̄s de calūnia quietus vult accuſare aliquē ꝛ deceꝑ⁹ fuit. ſecus ſi in promiſſione aliqua deceꝑ⁹ fuit. vt ij. q. iij. paulum. ℌ. ꝛ alij diſtinguūt vtrū defecerit in minori vel maiori. Si in minori admittit ad ſequēta. alꝭ nō. vt. ij. q. j. in ꝑmis. In ciuilib⁹ aūt cauſis cōuict⁹ de calūnia bñ ad ſequēta admittitur. vt de ioſſi reſta. eū qui. inſti. de excu. tu. ℌ. qui autem extra de appel. conſtitut⁹. ij. Quidā dicunt q̄ ſi q̄s accuſauit de plurib⁹ criminib⁹ ꝛ ꝓbatus eſt litem ſuper omnibus litz in vno deficiat bene admittitur ad ſequēta tāq; iam incepta. Sed ſi tñ

ſuper vno eſt litē cōteſtat⁹: ꝛ deficit in illo non admittitur ad ſequentia quaſi ſuſpect⁹. ff. de accu. ſi cui. vj. q. j. quicūq;. Tu diſtingue an ſit calūniat⁹ vel nō: vt dixi. tñ ſi quis primo egit criminaliter ſiue obtinuerit ſiue ſuccubuerit: pōt poſtea agere ciuiliter. C. qñ ciui. actio. crimi. preiudi. l. j.

Lacuit vt, Quidā ſic ponūt caſum Accuſo te ſuper pluribus crimi nib⁹ ſimul ꝛ eodē libello et litē ſup his cōteſtor. Iz in vno deficiā tñ admittor: ad ſequēta. Iz iam ſim infamis. et hoc eſt iō q̄: tpe litis cōtē. fui bo ne fame. vt. ff. ō pub. iudi. is qui ꝛ. ij. q. j. in ꝑmis. ibi. an ſimiora. ē. Si aūt re primum accuſo de vno crimie ꝛ de ficto: non admittor poſtea ad alia. Joā. Sz certe mirū videt de iſtis opinionib⁹ nā ſi litē ꝓteſtatus ē accuſator: ſup plurib⁹ criminib⁹ publicatis attestationi b⁹ poſtea nō admittit ad probā dū aliquid: ſi ſuper vno tñ litē ꝓteſtat⁹ eſt ꝛ nō ꝓbauit videtur calūniari: et ita nō admittit ad ſequēta: vt hec capīa dicūt q̄ in hoc caſu intelligūtur. B.

a ¶ Non admittātur. Sed videt q̄ hmōi exceptio nō poſſit obiici poſt lit. ꝛte. vt. ff. de adulte. ſi maritus. ℌ. ꝓſcriptiones. maxime cū exceptio. ſ. tu es calūniatus ſit dilatoria: qꝛ tñ declinatoria eſt iudicij: qō ex hoc pater. nā ab alio adhuc accuſari pōt. Rñdet ḋdā ſpāle eſt in adulterio vt etiā pemptoria ibi aliqs non poſſit obiicere poſt litē ꝓteſtā. ſ. hanc. tu per quinquēnū tacuiſti. vt. C. de adul. adulter. ſicut ꝛ ſpeciale eſt in illa exceptiōe: eē. ḋ ma. ac. poſ. cū in tua. Aliꝭ dicūt q̄ hec exceptio: tu es calūniat⁹/ bñ pōt obiici poſt lit. conteſta. Sed melꝰ dic q̄ hic lis non fuit conteſtata: niſi ſuper eo i quo defecit: vñ cū vult ꝓcedere ad alia ſuper quib⁹ lis non eſt ꝓteſtata: iniſte admittit hmōi exceptio cōtra illum. Vel dic q̄ illa exceptio de nouo cepit competere: vñ poteſt ea vti poſt lit. conteſta. vt

b ¶ extra de offi delega infinuante.

Os. Obiecisse, calumnioſe ſubandi.

¶ Si accuſa. ¶ Culpabiles. i. calūnioſe ſubandi.

ō ¶ Non tñ ſuā iniuriam non proſequendo. vel ſpeciale eſt in calūniatore ēpt: ne ſit cōtra. xiij. q. j. omnibus. ꝛ. ō. ij. q. j. prohibentur.

e ¶ Ecclēaſticas. Hoc ideo dicit q̄ cā ecclēaſtica nō est agēda niſi p hoīem bone opinionis. v. q. iij. qꝛ.

A accuſato. ¶ Hec q. diuidit in. iij. ꝑtes. In prima quarū ꝓbat per tria ea q̄ accuſatus accuſare nō pōt de minori vel de pari ꝑſōa. q̄ b̄ abuerit ſe innocentē pt̄ tñ libellū iudici porrigere. Secūda ibi. Aliqñ. Tertia ibi. Cā ꝙ. Joā. f ¶ Ab accuſato. Si accuſat⁹ crimē ꝓponit ō ſuū accuſatorez pendente accuſatiōe: aut ꝓponit i modū accuſatiōis aut imo dū exceptionis. ſi in modū accuſatiōis: aut nomē accuſati eſt recep tū int̄ reos: aut nō. Hoc ē dicere ſi lis ē ꝓteſtata: aut nō. Si non: pōt eū accuſare de maiori crimine: ꝛ audiet⁹ ꝓb⁹ vt. j. e. pri⁹. ꝛ. j. c. ij. Si ē receptū nō pōt: iz pēdēte accuſatiōe pt̄ ō eū inſcriptionez deponere: poſt ſuam eā cōſummare. vt. j. e. c. ij.

Item ſtephanus papa. ¶ Accuſati niſi pri⁹ ſe purgauerint: alios accuſare non poſſunt.

Egāda[g] eſt accuſatis[h] licentia criminandi pri⁹ ſe crimine quo premuntur exuerint: quia non eſt credendum contra alios eoꝝ cōfeſſioni q̄ criminib⁹ implicant niſi ſe prius probauerint innocētes: qñ periculoſa eſt: ꝛ non debet admitti rei[k] aduerſus quēcunq;[l] ꝓfeſſio. libro. ix. codicis titulo. j. ¶ Imperator

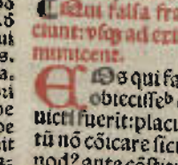

Questio.xj. B accuſato⁹ vero accuſationem in accuſatorē verti multoꝝ au ctoritate pro hibetur. Item ſtephanus papa. ¶ Accuſati niſi pri⁹ ſe purgauerint: alios accuſare non poſſunt.

Egāda. No. in criminib⁹ nō hꝭ locum reconuentionē: vt hic. ꝛ. j. e. pri⁹. vt no. ℌ. q. viij. ca. j.

h ¶ Accuſatis. inter eos receptis. vt. ff. de adulte. ſi maritus. ℌ. ꝓſcriptiones.

i ¶ Criminādi. etiā ſi ſuā iniuriā proſequat ſm R. qꝛ non relatione criminū: iz innocētia re⁹ purgabit. vt. ff. de pub. iu. is q̄. ſed hoc non eſt verū. vt. c. pri.

k ¶ Rei. i. accuſati.

l ¶ Quēcunq;. Ergo eoipſo q̄ quis accuſatur per diſtegitima iura. vt. ff. de iniure. ꝛ ho. reus. lxxxj. diſtantis. extra. de accu. deus omnipotens.

Condēnat⁹ de crimine non potest accusare

DEganda. ¶ Suas. ſz tūc non mittitur niſi ꝓnato illū q̄ accuſat ſibi ꝓſecꝰ ſuā iniuriā: aliquin cōtendet ⁊ poſtertoꝝ qō auferꝛ ꝓmo: cōdēnat⁹ aūt nō pōt nulli ſuā iniuriā ꝓſequat. ff. de accu. ⁊ iudicio. cuz tam ſit ifamis. ff. de pub. iu. infamē: ⁊ hoc ſi poſt cōdēnationē accuſationē inchoat in extraneū non in ſuū accuſatorē. ſi eñ in ſuū pōt: ſi nō pdit ex illo crimie ciuitatē: vel libertatē. vt ff. ō pub. iu. l. iz q̄. ⁊ hoc ideo: q̄ parcēt illi q̄ ꝓpo eatus vult ſe vlciſci. ff. ō bo. li. q̄ cū maiori. ¶ ſi liberꝰ. ſz cauſes aūt cū q̄s eſt dānat⁹ de crimine ānodo non pōt accuſare nec teſtimoniū nec cēneum accuſatorem. vt vj. q j. q̄ crimen niſi ſuā vl ſuoꝝ iniuriā ꝓſequat. iij. q. vj. oīnō⁹.

DOn eſt credendum. b ¶ Sepe fit. ſuā q̄q; aūt ſit ex. de reſti. ſpol. item cū q̄s. C. de do. inſt vl. ⁊ vxo. ſi marit⁹. poſſet tñ illud intelligi cū crimē in modū exceptionis obijcitur vel directe ſunt propoſitū ſz non acceptā pagina ſcriptionis. vt. C. ō fal. ſatis.

Ordo ſeruandus in ꝓbus q̄ñb⁹

QRius eſt Not. ſi due ſunt q̄ones ꝓncipales ⁊ anbe ſint ciuiles: q̄ prī⁹ ꝓponitur / pū⁹ eſt determinanda ſz ſint inequales dūmō ſe non cōtingāt et directe ꝓponant. vt cē. de ordi. cog. cū dilect⁹. ff. de iudi. qui prior. Si ſint criminales ⁊ lequales ⁊ directe ꝓponūtur: maior ꝓponitur. ſed ſi altera eſt criminalis ⁊ altera ciuilis: de criminali prī⁹ agit. Si ſo non ſunt ābe ꝓncipales. ſz vna incidit alteri: de incidenti pū⁹ cognoſcit. Incidit aūt q̄q; criminalis cruinali: qñq; ciuilis ciuili: qñq; criminalis ciuili: qñq; ciuilis criali. Crimialis icidit criali: vt ſi accuſanti ō adulterio obijcio lenocinū. ⁊ pone aliō exēplū hac. l. prī⁹. Ciuil ciuili: vt ſi petēti hereditatē obijciē qſtio ſtatꝰ

valentinus valerius ⁊ gra.

DEganda eſt accuſatis (niſi ſuasᵉ ſuoꝝq; iniuriaꝰ proſequanť) licēcia criminandi in pari vel minori crimine ꝓuiſoꝝ ſe crimine quo ꝓmū tur exuerint ꝓm ſcita veterum iuris conditorū: ita tñ vt et tpi inſcriptiōes contra eos etiam pendente accuſatione depone re poſſint. ¶ Item ex decreto Adriani pa. ¶ De eodem.

DOn eſt credendum cōtra alios eoꝝ confeſſiōi qui criminibus implicant: niſi ſe prī⁹ ꝓbauerint inocētes: q̄ periculoſa eſt: ⁊ admitti nō debet rei aduerſus q̄ēcūq; profeſſio. Hoc aūt intelligēdū eſt in pari ⁊ maiori crimine. Cetera ſi de maiori crimine eū accuſare voluerit: veluti ſi accuſatus de fornicatione: de furto: de homicidio: vel ſymonia vel quolibet alio hmōi crimine accuſatorem ſuū impetere voluerit hic auctoribus nō prohibetur. A liquādo enim criminalis queſtio ꝓiudicat ciuili: aliquādo criminali. Uñ in lib. iuſ. codi. ti. de ordie iudiciorū legi. ¶ Iuili queſtiōe interueniente ſepe fit vt pū⁹ de crimine iudicetur: quod vtpote maius minori merito ꝓfertur. Item libro nono codicis/ qui accu. non poſſunt. l. j.

QRius ᶜ eſt vt tu reſpondeas criminibus cedis atq; vulnerum que tibi vt gratuora crimina ab aduerſario tuo obijciuntur: ⁊ tunc ex euētu cauſe⁹ iudex eſtimabit an tibi permittēdum ſit eūdem accuſare: tametſi ꝓuo inſcriptionem depoſuiſti. A liquādo ciuilis ꝓiudicat ciuili: aliquando criminali. ſicut eñ in ſeptimo libro codi. tit. de ordine cognitionum legitur. Si de hereditate ⁊ libertate controuerſia eſt: ꝓmus debet agi cauſa libertatis. Item. Si crimē aliquod inferatur ei qui ingenuꝰ eſſe dicit: libertatis cauſa ſuo ordie ante debet agi cognitio nem ſuā ꝓeſide ꝓbente: qñ ſi delictū ꝓbatū fuerit: antea ſcire neceſſe eſt vtrū vt in liberū ⁊ ingenuū: an vt in ſeruū ᵉ conſtitui oporteat. Itē. Q ui cōſtenitur ſe pati cōtrouerſia ſtatꝰ fruſtra poſtulat ſibi dari potestatē accuſandi eum q̄ ſe ſuum dōm eſſe fatetur. Q cauſaᶠ vero libertatis terminata: ſi ſeruus ꝓnunciatꝰ fuerit dūm ſuū accuſare nō poterit. Codice. li. ix. ti. j. Si quisᵍ eñ ex familiaribus ʰ vel ſeruis cuiuſlibet dom⁹ cuiuſcūq; criminis delatoꝛ atq; accuſatoꝛ emerſerit: eius eſtimationem caput ⁊ fortunasⁱ petiturus cuꝰ familia ritati ihęſerit: vel dño añ exhibitionē teſtium/ante examinationē iudicij in ipſa expoſitione criminum / et accuſationis

iij. ps.

iiij. ps.

b ¶ Ex familiaribus. i. nutricijs. ⁊ ſic intellige ſi accuſat dominū de crimine ꝓpter quod ifamari/ vel interfici/ vel proſcribi pōt. ff. de bo. lib. in ſeruitutē. contra. Sed illud intelligitur cum de minoribus crimibus accuſabat: ⁊ ideo non ſic puniuntur. ſed hoc pertinet ad accuſa. mulā. ſz hoc ideo eſt: quia religioſos viros debet epiſcopus tantum habere in familia. vt. ij. q. vij. cum paſtoris.

i ¶ Fortunas. i. bona.

Epūs ſuis familiaribus ꝓ accuſari.

a ¶ Similter. hoc eſt verbū gratiani. ⁊. l. C. ſi liberi.
b ¶ Liberti accuſatores. Ō hic dī vere eſt de ꝓnatoꝝ libertis: ſec⁹ eſt de libertis eccliē: nā tales reuocant in ſeruitutē. vt. xij. q. ij. eps qui mancipium. Iudā in excōicatione. De ꝓma qōne nō eſt dubiuz. ſ. q

Excōicat⁹ an poſſit poſt abſolutionē accuſare.

excōicat⁹ nō pōt aliquē accuſare ⁊ trāſferre ſe. ꝙ ad queſtionē ſtā. ſ. an excōicatus poſt abſolutionē poſſit aliquem accuſare. Scōm. ꝙ. excōicat⁹ etiā poſt abſolutionē nō admittit ad actus legitimos. arg. xxvj. dis. accuſatores: q̄ nemo. ē excōicādus: niſi ꝓpter contumaciam. xj. q. iij. nemo. ⁊ certū. ꝓterea inobedētia grauiſſimuz crimē eſt. viij. q. j. ſciendū. et qui ſemel fuit criminoſus repellit. vj. q. j. qui crimē. xxv. dis. ca. vlti. Itē in vere. teſt. puniebat contumacia capite. xj q. iij. abſit ergo. Nodie ꝛpellit a ꝓmotione. iuſt. diſt. multos. itē grauiſſimꝰ ē pena contumacie. xxiij. q. iij. corripiant. ergo grauiſſimū peccatū eſt. xxiij. q. j. nō afferam⁹. imo ē crimē idolatrie inobedientia. vt viij. q. j. ſciēduz. ſ maria pēa pu nīdū. xxiij. q. j. non afferamus. Sed hoc nō credo: q̄ abſolutio tollit qō inducit excōicatio. ij. q. iij. §. notādum. extra de elec. q̄ diligētia. Jo. fan. diſtinguit ſi ē excōicatus ꝓ crimine ⁊ ꝓtumacia tūc repellit ⁊ā poſt abſolutionē. ſecus ſi ꝓ ꝓtumacia tm. Alii aūt dicūt. aut crimen ꝓ quo eſt excōicat⁹ infamat. aut non. ⁊ qō dī q̄ inobedientia morte puniebat hoc intelligo: vbi qs erat ꝓnunciatus legis: vel cū qs nō obediuit iudici in his que ſpectant ad vindictam maleficioꝝ. vt. xxiij. q. v. miles. qs eñ diceret q̄ talis ꝓtumax morte puniretur qui nollet ſoluere pecuniā ad mādatū iudicis.

Cōueniri aūt pōt excōicat⁹. eſt de iudi. intellerim⁹. ⁊ extra de ſen. excō. ſi ꝙ. Sz an pōt recōuenire aliquē excōicat⁹? videt q̄ non. vt extra de here. vergēs. eſt de ſen. excō. ꝙ tuas. videt tñ q̄ poſſit: q̄ q̄ alias nō pōt accuſare ſi accuſat⁹ fuerit accuſat. ff. de bo. lib. q cuz maior. §. ſi liber pōt recōuenire ⁊ ꝛpere videtur q̄ ſic q̄ ex quo ꝓmittit ei rūdere ergo ⁊ oia ꝓſequētia. vt eē de offi. iudi. deleg. preterea. ff. de iurisdi. om. iudi. l. ij. Ecōtra videtur q̄ nō: q̄ tunc cogeret iurare ſed non pōt tāgere ſacramenta: cuz ea non poſſit ingredi. ſ. §. di. v. ad eſ. ꝙ. vl cui ꝓhibent alia ſacramēta et illud vt. ꝓcy. di. illud. Item queritur: an cōpēſare poſſit? videt q̄ ſic: q̄ licet qs nō poſſit petere: pōt tñ cōpenſare. vt i naturali debito. ff. de ꝓpē. etiā. Sz ꝓtra ꝓceptiones repelleret ſi ageret & nō poſſet cōpenſare. ff. de cōpē. quecūq; §. Sz hec qſtio eſt ſoluta eē de excep. cū inter.

Excōicat⁹ an poſſit cōuenire ⁊ ꝛpere ⁊ cōpēſare.

DE prima. hic intitulatur. j. qſtio q̄ querit an excōicatus poſſit alium accuſare. Et dicēdum eſt indiſtincte q̄ nō poteſt ſiue iuſte ſiue iniuſte ſit excommunicatus dūmodo excommunicatio renouat. vt. j. ca. j. ⁊. ij. nec poteſt etiaz alium ciuiliter conuenire. vt. ſ. iij. q. vij. nulli.

QUod autem hi qui iam a prefato fratre et comminiſtro noſtro ignatio depoſiti vel excommunicati vel anathematizati fuerant: nullam aduerſus euz intorquere dānationē potuerunt: ex precepto ſcōe vniuerſalis ⁸ ſynodi capitulo declarat cum dicit.

Epia qſtione ſic ſtatum legitur i concilio carthaginēſi ſeptimo cui interfuit fauſtinus romane eccleſie legatus.

¶ Ad accuſationē non admittit: q̄ in excōicatiōe pceuerat.

DIffinimus euz rite ad accuſationē nō admittendi poſtq̄ excōicatus fuerit: an ipſa adhuc⁹ excōicatiōe cōſtitutus: ſiue ſit clericus: ſiue laic⁹ accuſare voluerit: omnes etiā infamie maculis aſpſi. i. hiſtriones⁸ aut turpitudinibus ſubiecte pſone hereticis etiaz ſiue pagan⁸: ⁊ ſiue iudei ab accuſatione prohibentur.

Item Nicolaus papa.

¶ Hereticī ꝓhantur qui ſolemate vel excommunicatione ab eccleſia ſunt ſeparati.

QUod autem hi qui iam a prefato fratre et comminiſtro noſtro ignatio depoſiti vel excommunicati vel anathematizati fuerant: nullam aduerſus euz intorquere dānationē potuerunt: ex precepto ſcōe vniuerſalis ⁸ ſynodi capitulo declarat cum dicit.

⁊ Conſ. cor. tex tus i. l. q̄. Sz hec qſtio j. C. de ſum. tri. ⁊ in aut. ga zaros. C. ō he re.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Si vero ecclesiasticis: vt symonia: hereses: vsura. xi. q. iij. si quis cum clerico. immo omne crimen est ecclesiasticum. vt extra de iudi. nouit.
b ¶ Sed ne. verba Nicolai.
c ¶ Hereticos. verba synodi.
d ¶ Ab eccle-
sia. Sz excōicati
¶ No. q̄ dois excōi
catus dicit here
tic⁹. vt. j. xxiij. q.
iij. ipsa pietas.
e ¶ Laicali.
laici ꝺo absoluti
pñt clericos ac
cusare. sed intel
lige de clericis
depositis quib⁹
quandoq; laica
cōo conceditur
vt. xj. qō. iij. teu-
gualdum.

Secunda. ¶ Hic intitulat. ij. q. ex. iij. hec. q. dividit i q̄tuor ptes. In quarū pria determinat magr. q. Sz secūdā et tertiā: z hoc p. c. se. In pria pte cui⁹ determinat. iij. q. Sz q̄ nulli⁹ pt esse accusator: et testis. In secunda parte terminatur. q. ij. Sz q̄ minor. xxiij. ānorū nō possit esse testis. Scōa ibi Zté in criminali Tertia ibi. Zté lege nulla Quarta ibi. Zté q̄ falso. Jo. de fan.
f ¶ Scōa aūt. Hic q̄rit an ante xxiij. annū aliq̄s sit admittēdus ad testimoniuz. Et quidē in cuili causa post. xxiij. annos admittit. vt. j. e. c. j. Sz in criminali non ante. xx. annos. vt. j. e. in-fi. in testimoniū. Joā. hoc tñ sctas q̄ puella post. xij. in ciuili cā recipit ad testimoniū: qz tunc tutela est finita: vt insti. q̄ mo. extra de despō. impu. c. vltī. tūc etiā pōt intrare religionē. vt. xx. q. ij. puella. Zté post illā etatē testamentū facere pōt. vt. ff. q̄ te. fa. pos. qua etate. Jo. et age-
g ¶ Tertia q̄stio est an ois q̄ repellit ab accusatiōe repellat a testimonio: et dicēdū est q̄ sic: sed nō in oib⁹ casib⁹ in q̄b⁹ q̄s repellit ab accusatiōe repellit a testimonio. f Nā in quarf delictis nō pt accusare illic cui⁹ non interest tñ bñ pōt testificari ibi. Silr q̄ admittit ad accusationē admittit z ad testimoniū: sz nō vbicūq; q̄s accusat pt testificari. vt eā de testi. decetero. Fal-

Si vero ecclesiasticum[a] fuerit crimen qđ ēpo illatum fuerit: tunc probari oportet accusatū pīonas: vt primo quidem hereticis non liceat accusationes contra orthodoxos epos pro ecclesiasticis facere negocijs. Sed ne[b] hos hereticos[c] esse denegem[d]: audite sequentia. Hereticos aūt inquiunt dicim⁹ tā eos q̄ olim ab ecclesia[e] precisi sunt: q̄ꝫ q̄ post hoc a nobis anathematizati sunt. Porro si adhuc nec sic creditis: audite qđ subdit. Preter hos aūt aiunt. z eos qui fidē quidē sanam negāt vel simulant confiteri scismaticos esse et eos qui seorsum a cōcanonibus nobis epīs collectas facīūt. Deinde ꝺo et si quidā ab eccīa sup causis quibusdā reprehensi sunt: z precisi aut excōmunicati: siue ex clero: siue ex laicali[f] ordine: nec his licere accusare epm: anteqūꝫ pprio crimine primu⁹ exuatur. Similiter aūt z eos q̄ sub accusatione priori erūt: nō ante esse acceptabiles i accusatione epi aut alioꝝ clericoruz: q̄ꝫ minorios semetipsos illatorū sibi ostenderint criminū quid aūt precipit regle hui⁹ inuenit

contēptoribus nō ignoratis.

¶ Questio. ij. Cauſ.

Secunda aūt[a] et etia q̄stio[b] eodē concilio vno eodemq; captō termi-
nant. Illud ꝺo est hmōi.

¶ Cur ab accusatione repel-
luntur: aut ad annum decimū quartum nondū peruenerint testes esse non possunt.

Testes autē ad testimonium non admittēdos esse censemus qui nec ad accusatione[a] admitti iussi sunt vel etiam eos quos ipse accusator de domo sua produxerit. Ad testimoniuz autem[b] infra annū decimūquartum sue etatis constituti non admittant.
Iterū ex cōcilio matīce. ca. vj.

¶ De eodem. Palea.

Placuit sctō conuentui vt testes ad testimonium dicendū ꝺcio nō cōducantur: vt quicq; optimi et fideliores in testimoniū assumātur: vt is contra quē testimonium ferre debēt: nullam eis possit afferre calūniam. et vt nullus testimoniū dicat: nisi ꝺcimus. Item. In criminali[k] causa

Si vero ecclesiasticum[a] fuerit crimen qđ ēpo illatum fuerit: tunc probari oportet accusatū pīonas: vt primo quidem hereticis non liceat accusationes contra orthodoxos epos pro ecclesiasticis facere negocijs. Sed ne[b] hos hereticos[c] esse denegem[d]: audite sequentia. Hereticos aūt inquiunt dicim⁹ tā eos q̄ olim ab ecclesia[e] precisi sunt: q̄ꝫ q̄ post hoc a nobis anathematizati sunt. Porro si adhuc nec sic creditis: audite qđ subdit. Preter hos aūt aiunt. z eos qui fidē quidē sanam negāt vel simulant confiteri scismaticos esse et eos qui seorsum a cōcanonibus nobis epīs collectas facīūt. Deinde ꝺo et si quidā ab eccīa sup causis quibusdā reprehensi sunt: z precisi aut excōmunicati: siue ex clero: siue ex laicali[f] ordine: nec his licere accusare epm: anteqūꝫ pprio crimine primu⁹ exuatur. Similiter aūt z eos q̄ sub accusatione priori erūt: nō ante esse acceptabiles i accusatione epi aut alioꝝ clericoruz: q̄ꝫ minorios semetipsos illatorū sibi ostenderint criminū quid aūt precipit regle hui⁹ inuenit

¶ Questio. ij. Cauſ.

Secunda aūt[a] et etia q̄stio[b] eodē concilio vno eodemq; captō termi-
nant. Illud ꝺo est hmōi.

¶ Cur ab accusatione repel-
luntur: aut ad annum decimū quartum nondū peruenerint testes esse non possunt.

Testes autē ad testimonium non admittēdos esse censemus qui nec ad accusatione[a] admitti iussi sunt vel etiam eos quos ipse accusator de domo sua produxerit. Ad testimoniuz autem[b] infra annū decimūquartum sue etatis constituti non admittant.
Iterū ex cōcilio matīce. ca. vj.

¶ De eodem. Palea.

Placuit sctō conuentui vt testes ad testimonium dicendū ꝺcio nō cōducantur: vt quicq; optimi et fideliores in testimoniū assumātur: vt is contra quē testimonium ferre debēt: nullam eis possit afferre calūniam. et vt nullus testimoniū dicat: nisi ꝺcimus. Item. In criminali[k] causa

ſtari possit.

vult ꝓtra ipm testari. z hoc intelligūt in crimi ali causa sic z Hostiam[y] intelligit. z est arg. ad hoc extra de appel. ad hec si in una. Sed tu oīcas ꝺm attestationes clause sunt etiā eadē causa: z qdē aliq̄ testes de nuo possunt induci. vt extra de testi. cum cām. in fi. z C. de testi. l. vlti.
sed post publicatas attestatōes nō pñt iduci vel ꝺcm vel alij super eadē causa. nisi id qđ ego pmo ꝓbaui in modum exceptionis modo velim probare directe. vt extra. e. c. veniēs. ij. tunc aūt ante publicationē testiū possum eūdē testē inducere si forte primo nō habui oia in memoria. vt in aut. eo. ti. H. quīn ꝺo multi. ff. de q̄stio. repeti. Zté idē testis pōt redire z errorē suū corrigere. vt ex de testi. cogen. pretera. z. xxxv. q. vj. de parētela ibi discordasse. Zté si testis aliquid obscure dixit: potest ab eo etiā post publicationē queri interpretatio. vt. ff. de testi. heredes. H. licet sit. arg. extra extra de ꝓba. in presentia. sed ibi forte ex causa omisit iudex interrogare testē. Alij exponūt reū testimoniū. i. malū testionii z falsum. argu. ad hoc. extra. de elec. sup eo. z. ij. q. j. phibem. de hoc aūt nō est dubiū quin in alia causa idem testis possit induci demo cōtra eundem. vt extra de testi. c. fraternitatis.

a ¶ Testes. ¶ Cor. Circa Zrietatē testium plene distinguas. vt si vnus testis Zdicat sibi expresse testimoniū eius nō valet. vt. xij. q. ix. pura. xxiij. q. vj. qō aūt extra ꝺ ap. solliciturdinē. C. de hb. can. cū pre-
cū nisi hoc fecerit corrigēdo se: z inconstātēi. extra ꝺ testi. cogē. ꝓterea. Zté videt si qs testis p parte inducatur falsus q̄ tūc in nullo valet testimoniū et⁹. vt. j. ꝺ. ix. si ad scripturas. j. e. Itē q̄ falso. Si ꝺo vn⁹ testis ꝓtradicat plurib⁹: talis ꝓtrarietas nō obstat: qz testimoniū vni⁹ nec iustificat nec condēnat. vt. xxxij. q. v. admonere. nisi Zt radicat plurib⁹ testib⁹ cū ꝺbus ipe script⁹ est in alīq̄ instro ff qđ ad. testa. ape. l. j. in fin. Si ꝺo plures testes Zdicūt plurib⁹ distinguūt qđā: qz aut ꝓtradicunt testib⁹ er eadē pte ꝓducti: aut ex aduersa: si ex eadē parte ꝓducti contradicāt: nullī⁹ testimoniū valet. vt. iij. q. ix. nihilomin⁹: vt videt hoc expīssum extra de ꝓba licet. sicut cū diuerse scripture ex eadē parte ꝓducunt que sibi cōtrarie sunt: ex illis nulla valet. vt. C. de fi. instru. scripture. z extra de fi. instru. inputari. Sed si ꝓtradicūt testib⁹ aduerse partis: tunc ꝓualet testimoniū plurīū testimonio paucoꝝ: nisi illi pauciores meliores fuerūt. vel magis verisimiliter loquant. vt hic dr. Hāc distinctionē nō approbo. Iz eā testes vni⁹ partis sibi Zdicant: nō ꝺco q̄ in hoc casu testimonia oīm succūbāt: Iz ita sit i instrumentis: qz instrumenta sua pōt quis precludere an sibi Zdicāt. vñ imputet sibi si ꝓtraria instrumēta exhibet: sed in testib⁹ nescit qđ dicturi sint. Dicas ergo q̄ si testes Zdicāt testibus: sine ex eadē sine ex altera parte ꝓducti. primo cōcordabit inder cōtrarietatem illā fit pōt. vt extra de test. cū tu fili. j. de pe. dist j. periculose. extra de verbo. sig. nihil obstat. vj. q. iij. ātecessor. idem pōt dici de ꝓtrarijs instrumētis. vt extra de cōsue. cū dilect⁹. nisi manifesta sit cōtrarietas. vt. iij. q. ix. michilominus. xxxv. q. vi. de parētela. vbi ergo testes Zrij sunt semp testimoniū plurīū prevalebit. nisi ex altera parte sic tanta dignitas: vt merito debeat

Testiū depositiones ꝺcie an fidē faciant.

Impuberes testes.

Zati-

Testes

pīdicare in numero. vt extra. e. in nostra. vel nisi pauciores veriſimiliora loquant. vt hic vel nisi ꝓ pauciores testes plura ꝓbent q̄ꝫ ꝓ plures. vbi gratia. Plures testes ꝓbant me possedisse rem aliquā per. xl. annos: pauciores ꝓbant eandē rem te possedisse. p. xl. annos. z ꝓtera ꝓbās titulū possidendi: tunc deberes prevalere testimoniū paucoꝝ. vt extra de ꝓba. licet. z hec vera sunt ibi testes de eodē tēpore iduci sunt Si ꝺo testes alterius partis inducunt ꝓtra testes alteri⁹ partis. vt si illi testes ꝓbassent me ꝓtraxisse cum aliqua in alio quo loco: z tu induceres testes ad ꝓbandū q̄ ego nō fuissem tūc ēporis i illo loco: hic posset videri q̄ secūdis testib⁹ potius esset credendū q̄ꝫ primis. vt extra e. ex tenore. z. c. series. extra de excep. dentq;. Sz hoc nō credo: immo credo in tali casu q̄ si secūdi debēt re probare dicta prioꝝ q̄ etiā plures deberēt esse: z lōge melioris fame. vt. C. de cōtrahē. stipu. optimam. hoc ideo q̄ presumit magis subornatio post publicatas attestationes q̄ ante. Si aūt testes ex oi parte sint pares z in numero z in dignitate: tunc fertur sniā ꝓ reo vt extra de ꝓba. ex litteris. extra de fi. instru. inter dilectos. i fi. nisi in matrimonio z in causa libera-
li: ꝓ testamēto: z in dote. vt ex de sen. z re iu. c. vltī. B. Si aūt neuter possidet. sed vterq; rē ab aliquo extraneo petit: tūc si testes vtriusq; partis sunt pares rebus dubitatur si pōt. vt extra de pīsum. afferte. Si est res indiuidua pōt iudex gratificari et dare cui vult. ex de parro. c. j. vel res forte dinidāt. vt. xxvi. qō. j. c. cōsors. Si ꝺo testes Zdicant instrumēto: aut Zdicūt instrumento ꝓpio aut extraneo. Si ꝓprio scīz in quo sunt scripti ꝓualēt testes instrumento. extra de ꝓba. tertio extra de cōdi. ap. ꝓ tua. ff. quēad. testa. ape. l. j. in aut. de fide instru. H. si vero. col. viij. Si ꝺo Zdicāt alij instrumēto in quo nō sunt scripti: dixerunt quidā q̄ semp ꝓdicat vna vox mortue. vt in aut. de fi. instru. H. si ꝺo. col. viij. Alij dicūt q̄ nō factū est re motis ab hoim memoria pot⁹ credit instrumentis q̄ꝫ testib⁹. sed si factū est recens. potius credit testib⁹ q̄ꝫ instrumētis. tum ideo q̄ memoria hominū q̄ꝫ non habet vltra annū. vt. ff. de ꝓba. si arbiter. tū ideo q̄ testes pluerunt fidē sua variare ex tractu tpis. ff. de car. edi. l. iij. H. due. ff. de dā. iufec. l. q̄ bona. H. vlti. Ego credo q̄ ꝓtra quodlibet instrm admittuntur testes q̄tūcūq; sit publicū. vt extra de pīscrip. ad audiē tiā. C. de ꝓba. cū ꝓcibus. nō tñ concedo q̄ testimoniū duoꝝ vel trīū ꝓualeat instrumēto. nā cū instrumentum obtineat vicē duoꝝ testiū: z ꝓterea tabellio equalleat vel maior est vno teste oportet q̄ ad minꝰ per quattuor testes reprobet instrumētū. vt extra de fi. instru. cū Joannes. fallit tū hoc in duob⁹ casib⁹. vbi videt q̄ Zinstrumentum nō admittūtur testes. sicut cōtra inuentarū publice confectum nō admittūtur testes. vt. C. de arbi. cu. l. vlti. z in pfessione q̄ fit a minore in instrumēto in quo cōfitetur se recepisse pecuniam p intercessione. vt. C. ad velī. antique. Quedā tñ sunt que melius ꝓbant p instrm q̄ꝫ p testes. vt sententia lata: vt arbitrium: z cōmissio facta iudicibus.
b ¶ In parti. i. q̄ tot sunt ex vna parte quot ex alia. Uel dic impari vt sit vno pars.

Testes si Zdicant instrumēto qđ iuris.

Testes ꝺ qōlibet instrumēto admitti pñt.

s ¶ A.l multitudinē. Ar. ꝑ paucitate ꝙ multitudinē. vt hic. ff. de incēdia. xxxij. q. j. odi. ff. de pac. matore. ñ maiorē ꝙs ē q maiorē mult̄ rōnem vt. pl. di. multi. in fi.

Testū dignitas an sit attēdēda. ¶ Adde ad hoc glo. in C. licinius. in glo. in verb ꝑ dignitatē. in aut. de testi. col. vij. z. in. l. iij. ff. eo. ti.

t ¶ Dignitas. videt ergo ꝙ semp̄ debeat testimonium eoꝝ ꝙ sunt in dignitate ꝓstituta. ꝛ vt hic. et. xcvij. dist. in. nobilissimus. vt. pl. dist. c. j. z. xj. q. iij. ab init. et. ff. de fide instru. l. vlt. Sz cōtra nō est quērēdum quis vel qualis dicat sed q̄d dicat. vt. xxx. dist. secūdū. z. iij. q. iz. c. vlti. z. ij. qō. vij. q̄ritur. z vj. qō. ij. placuit Solu. semp̄ presumit ꝑ multitudine ꝟ dignitatē: nisi ex altera ꝑte tanta sit dignitas vt merito possit ꝓponderare. vt extra eo. in nostra. sed in electione etiā ꝑiudicat nūer⁹ dignitati. extra de elec. dudū. Iz hoc ideo q̄ iter multos ꝓmēduz est aliquos esse idoneos. vt lxj. di. nullus.

iiij. ps.

u ¶ Exāmāda. inquirēda. d ¶ Iacillāt. dubitādo. talis tenet crimie falsi. ff. ꝟ falsos q. z est si. iij. qō. ix. pura. et. ff. de q̄stio. de minore. fi. z. l. ex libero in ꝑin. et extra de accusa. sup. eē vt eccl. dñi. vt nr̄m.

v ¶ Exploranda a iudice. vt j. q. vij. querendum. xxx. q. v. iudicantem.

w ¶ Quis decurio. Arg. q̄ testimonū nobilis ꝓnatus. ar. ꝓ. xij. di. non cogant. sitr electo. vt in aut. de defen. ciuita. C. j. col. iij. z arg. extra de ap. constitutus.

Diues aut ꝓaup tates ne dederis mihi: ne replet⁹ mēdax fiā. ne ꝓaup per aut̄ nomen dñi. sic. ij. q. j. ꝓhibent. si tñ alis ceret suspitione dñ admittitur. vt infra. de susp. tu. C. vlti.

x ¶ Scripleas. in salomone legit. Diuitias z ꝓaup

y ¶ Sit. supple talis. vt. xc.

z ¶ Iuniōr capitalis. vt extra de symo. per tuas de ꝓue notam. C. iij. q. v. c. ij.

¶ Legenda ¶ Hic incipit tertia pars huj⁹. q. q̄ ꝓsequitur vsq; ad. j. eo. qui falso. in qua ponunt certe ꝑsone que nō cogūtur dicere testimoniū inimice: et quedam que accusare non possunt. Jo. de fan.

credendū est q̄ō nature negocij cōuenit: z q̄ō inimicitie aut gr̄e suspitione caret. cōfirmabitq; iudex motum animi sui ex argūmētis z testimoniis q̄ rei aptiora: z veritati primo ra esse cōperit. Nō em̄ ad multitudinem⁸ respici opz: sed ad sincerā testionioꝝ fidē z testimonia q̄b⁹ ꝓtiꝰ iur veritatis assistit. Itē. ¶ In testib⁹ fides dignitas⁹: mores: ꝟtas: moderāda vel examināda⁸ ē: z iō testes q̄ aduersus fidem sue testationis vacillār⁹: audiēdi nō sunt. Item. ¶ Cēsuū fides diligenter examināda est. Iōgz in ꝑsona eoꝝ explorāda⁸ erūt in primis cōditio cuiusq; vtrū q̄s decurio⁸ an plebeius sit: et an honeste et inculpate vite / an ꝟo notat⁹ sit q̄s z reꝓhensibilis: an locuples⁸ an etiam egen⁹ sit⁵ vt lucri cā q̄d facile admittat: vel an inimicus⁴ sit ei aduersus quē testimoniū fert: vel amic⁹ ei⁹ sit. p̄ q̄ testimonū dat. nā si careat suspitione testionū vel ꝓpe ꝓsonā a qua ꝓferꝝ q̄ honesta sit: vel ꝓpter cām q̄ neq; lucri: neq; gratie: neq; ĩmicitie causa sit: admittendus est. Item. ¶ Lege iulia de vi cauet ne hac lege in reū testimonium dicere

h ¶ Ab eo. scz reo.

l ¶ Liber auerit. xij. q. ij. cps. qui mancipium.

m ¶ Publico. Secūdum canonē idem est de priuato. extra eo. super eo.

n ¶ In vinculis. ꝑ crimie q̄ō ꝓ ꝑsona ifamaret. vt C. de infa. l. j. eē ꝟ accu. sup. his. q̄s noie vinculorū ꝓ ut a vincula itelligunt. ff. de ꝟbo. sig. vinculorū. Nec ptz q̄ ꝟz leges repellitur Cominosus etiā si nondū in eum fit lata sentētia z in fi. idē iuniatur vbi dicit iudicatus cē.

o ¶ Custodia ve. doc. est purgatus.

p ¶ Fecerit ve Et sufficit si q̄ꝝ fecit. vt. ff. de ritu nup. palā.

q ¶ Ne iuito volens ergo ad nutū. vt. ꝟ. ꝓ. q. v. c. j.

r ¶ Ipsius. accusati.

s ¶ Eius. s. liberti supple patroni. vel. h⁹ vult dicere q̄ libert⁹ alicui⁹ nō ꝓt ferre testimoniū ꝟ ipm: nec liberi⁹ filioꝝ suoꝝ. nec libertus parētū suoꝝ: nec vxoris sue. Et repete hāc dictionē libertus cū quolibet genitiuo.

t ¶ De patroni. gentiliꝫ casꝰ z est sens⁹. ne denuncie⁸ liberto patroni. s. rei vt si dicat testimoniū suū eiusdē ꝑsone non cogit testari. vel melꝰ ꝑsonā vel patronā hic vocat eū q̄ est ꝑsonus alicui⁹ liberti: z ti. idē est si alter⁹ liber⁹. z sic patronus et libert⁹.

v ¶ Imperari. fallit hoc in matrimonio. vt extra q̄ ma. accu. posset. videtur. in fi. ergo vxor nō erit testis ꝓ marito: qz ei subiecta est. xxxiij. q. viij. mulierem.

x ¶ Serui. ff. de proba. cum probatio.

y ¶ Cum alia. si. xiij. q. ij. c. vlti. C. de here. i. vlti. si ꝓpter defectū admittunt minus boni. vt. ly di. c. j.

z ¶ Probatio. plena. nā ꝑsumptio aliā dz ꝓcedere. Pressūnā a tormētis est incipiēdū. vt extra de regu. iur. cū in ꝑtio ꝓtēplatiōe. z intellige cā de suo facto iterrogat⁹ seruꝰ cedat vt. j. eo. serui. et ill. d dicit respōsum nō testimonium tormēnec creditur ei tunc sine tormentis. vt. v. q. v. illi qui. ta-

g ¶ Senes malores. lxx. an. ff. de excu. tut. l. ij. i ꝑn. sed ad domū eoꝝ est intrendū. ex. eo. si qm testium.

b ¶ Nō licet. ꝓpter turpitudinē quib⁹ inf dictū est.

c ¶ Publicani. i. theolonearij.

d ¶ Non detractandi. i. cuitandi vt ille q̄ est in alia prouincia: vt extra. de fideiuss. cōstitutus. z. C. de fide istrumē. iudices. nam ad tales est mittendum. vel intelligē quando iam per. xv. dies fuerunt coram iudice. tūc em̄ licite recedūt. vt. C. de test. si q̄s.

e ¶ Prebēdā. Conduxerit vehendam.

f ¶ Reus. id est accusat⁹. sic. l. ij. dist. tantis.

g ¶ Ob carmē famosum. ff. de iniur. lex cornelia. nec ipse potest esse testis: nec testamentū facere: nec alter ꝑ ipsū est testis in testamēto. ff. qui te. face. pos. cum lege.

h ¶ Magistratus. Qualiē iudex ꝓterit eē testis dixi. ij. q. vj. statuendum.

i ¶ Condicio. felix in exceptis criminibus.

k ¶ Arenarū. Qui pugnauit in arena / vel in loco tali.

l ¶ Sine tormento. v. q. v. illi qui.

m ¶ Patroni. Qui non possunt esse simul testes iuris z facti. vt. C. de assess. l. nemo. possunt tamen testari de trāsactione facta ꝓ causa sua. extra de trāsact. ex litteris. ꝟ

n ¶ Patrocinū. De hoc dixi. ij. q. vj. statuendum.

o ¶ In executorib⁹. i. ꝓcuratorib⁹ z curatoribus.

o ¶ In executoribus. Sed nonne executor in dictis potest esse testis: quare eū destinaret a iudice si non crederet dicto suo? nā z nūcio creditꝝ. vt extra de ap. cū parati. ff. de re. eo. qui sub tu. l. magis. ¶. illud. lxv. di. c. pe. in fi. nec de illoꝝ actibus dubitandū est q̄ ad officiū tale admittuntur. vt. xciij di. valde. ff. de offi. ꝑfe. ꝓco. l. j. qualiter em̄ ꝓbaret q̄s se non citatū: vt eē de elect. bone? Rūdeo creditur ei donec ꝓbetur contrarū falsem per suū iuramentum. ar. lxxxij. di. ꝓpositū. ff. de custo. z exhibi. reo. l. duus.

Executori z nuncio credit.

¶ Adde ad hāc glo. q̄ō. bar. to. in. l. deferre. ¶. fidē decreuerūt. ff. de iur. fis.

¶ Adde q̄ appel. generi. venit spōsus. c. egrei sus. xxxvij. q. ij

¶ Liberius cōtra patronū nō testificar.

quib⁹ ꝓbat q̄les testes faciūt fidē z q̄les non. Jo. de. f.

p ¶ Varie. Si. extra. vt eccl. benefi. vt nr̄m. eē de concel. preben. post electionem.

q ¶ Prodiderunt. dicta.

r ¶ Ad testimonium. s. in testamēto vbi mulier nō pōt esse testis secūdū legē. vt inf. di. de testa. ¶. testeo. in iudicio autē potest. xv. q. iij. de crimine Sed q̄d si in oibus ē paritas Itē nunquid talis potest ordinari? Itē an cōtrahat cum viro an cū mulere: z si prius cuz viro pt̄ axiū: an possit eo mortuo cum mulere contrahere. Jo. sz certe i omnibus respici de ver⁹ qui magis incalescat de mōstro possunt fieri monstruose questiones.

iiij. ps

hermophroditus: an possit esse testis i testamēto: et possit ordiari

s ¶ Filio. ff. ꝺ proba. etiā contra. vbi dicit q̄ mater potest testari ꝓ filio: sed illud intellige q̄ ꝓ potest pro etate vel etiā ꝓ cognatione filij testari. Itē pater testatur ꝓ filio in cā religionis. ex q. iij. presens.

¶ Adde hanc q̄onem tare dis putari ꝑ Spe. in ti. ¶. ¶. ¶. item q̄ est.

t ¶ Filio. siue emancipato vel non. In castrēsi autez peculio si filiꝰ ante missionē testamēti fecerit: pater potest ei testis abhiberi. vt. ff. de testa. qui testamento. sed postq̄ missus est nō inst. de testa. ¶. in testibus.

res sua que ꝺz.

u ¶ Sua. i. ꝓpria. Item nec in cōmuni: q̄ nō cōmune est vtriusq; est. ff. de rem nup. illud. nisi vndrete: vt in testamēto: vbi quilibet legatariorum testis esse nisi. de testa. ¶. legatarijs.

Testis obscurus est suspectus.

x ¶ Sua. contra. j. xiij. q. ij. super. sed illa nō est sua vt. xij. q. ij. qui manumittit. Res em̄ sua est cuius cōmodum vel emolumentum spectat ad aliquē sine no mine. vt. ij. q. vj. biduū. Sed cōtra. ff. si mū regū. l. pe. vbi vendito: pōt esse testis ꝓ emptore.

v ¶ Ad fidē. Nūl i casib⁹ notat. ¶. iij. q. ix. si debitū

z ¶ Duo. Si. de cōse. di. j. hoc quoq; si. ff. de manu. testa. libertas. ¶. vlti. ar. ¶. ff. de op. le. l. j.

y ¶ Simplr. i. sine aduersione cāe. vt simplr. i. nō obscure. vt. iij. q. ix. pura. sic ¶. di. iiij. erit. xxij di. q̄ epo.

nā suspēta obscuri⁹ testis ē suspect⁹. vt. ff. de iu fis. nō itelligit

Universidad de Deusto Biblioteca

Testes an sint de tpe interrogādi

obscurū dictū p nō dicto habeāt. vt extra de pba. in pncipio. ff. de inter. ac. de etate. ar. extra de accu. cū dilecti. z obscure scriptū pro non scripto habeāt. vt. ff. de legis que pro non scrip. ha. l. ij.

a Ex tpe. Ergo vī q̄ testes sunt interrogandi de tpe. vt eē. eo. titu. cū cām. iij. q. iij. nihilominus sed non est verū vt. ff. de pba. si arbiter. ij. q. vi. bellorum: nisi testes essent suspecti: tūc enim posset q̄ri de ql̄tate tpis: et vestiū et q̄cūq; mō posset inde iuestigare veritatē vt. C. de eden. ia apud quem. xxx q. v. iudicantem vel et tēpore. i. et mora: q. p̄z cogitabit qualiter respondetur vt. l. dist. ponderet. nā testimoniū repētinū nō valet. vt. v. q. v. si. scā. aluid.

b Rādeant Sponte. nō est de hoc sunt interrogādi: vt dixi. Joan. Sed certe de tpe in quo res dī facta dēne interrogant. vt eē. eo. cū cām sed de qualitate tēporis: non nisi sint suspecti. S. c Sepe. Jn dicti cām faciēda est fides. vt. ij. q. vij. plerisq;. z. C. de conditioni. obtur. cau. l. j.

Fama per se nichil pbat.

d Fama. Ergo q̄ famā aliād pbāt. vt. ī. ij. q. v. si mala fama. mīmonū cīm. pbat p famā. eē ō psumptiū. xxij. q. iij. dicat. Arg. ī. xxxv. q. vj. si duo. eē de eo qui cog. ī san. pro. sue. sup eo. Uerū est q̄ fama p se nichil pbat: sed si adesset testimoniū vni cū fama: per illud pbare pōt. gr. eē. de pba. sicut. C. de re ere. in bona. z si inder dubitat de fama q̄rat a vicinis. ff. de manu. cōne. l. j. ¶ si pses. z magis valet fama q̄ vnus testis. vt extra de cōsan. z affi. sup eo. pōt aūt fama probari per duos testes. vt extra eo. tam litteris.

e Una pbatiōis. eē. de sen. z re iudi. causam.

f Alia. z hoc est expositū. ī. ca. pri. q. ix. testes.

g Alia. extra de cohā. cle. tua.

h Instrumentis. verba sunt. B. z male intellexit ipse enim vult lex dicere q̄ nō tm̄ p instrumenta: sed etiam per testes potest probari libertas.

i Domestici. fallit. C. de repu. l. consensu. circa fi. eē. de testi. venīēs. ij. in fi. eē qui ma. ac. pos. videtur.

k Solam. i. sine adiectione cause.

l Attestationem. Causa a teste inquirēda est: vt extra eo. cum cām. si tū nō fuerit q̄stra: z testis de causa michi dixerit: non ideo minus valet testimoniū: q̄ dixit ea q̄ nouit licet nō cām oim. ar. ad hoc. ff. de nouere. Item. D arentes z liberi inuicem aduersus se nec volentes etiam ad testimonium admittendi sunt. Item. Q ui intendit sue intentioni ppriās debet afferre pbationes: non petere aduersarium cogi ad exhibitionem eoum per que sibi negociū fiat. Itē. H eruī neq; pro dño / neq; aduersus dām: sed pro facto suo interrogari possunt. Item. I uris tūrādi religiōe testes puniq; perhibeant testimonium coerceātur: z honestioribus potiꝰ fides testibꝰ adhibeat. Untꝰ vero testimonium nemo iudicum in quacunq; causa facile patiatur admittere: immo vnius testis responsio omnino nō audiatur: etiam si presidalis curie honore prefulgeat. Item. O mnibus in re propria dicēdi testimonia facultatem iura submouerunt. Item. U beri testes ad causas postulētur alienas: si socij et participes criminis non dicantur: sed fides ab his noticie postuletur. Ueturis autem ad iudicium per accusatorē: aut ab his per oper. nuncia. de pupillo. H. q̄ op. ar. extra de sen. z re iudi. sicut.

Testis an teneat dicere cām sine depositionis.

m Judiciarie. i. iudici. Nō q̄ sufficit si iudici sit pbatum vt extra de reser. inter. ī. eo. sepe. n Nec volēte. Contra. ī. iij. q. v. ca. j. sed hic vocātur parentes ascendentes et descendentes nō collaterales dicunt presumitur. ff. de in ius vo. l. iij. ī. fi.

o Aduersariū. Actor nō pt petere vt reꝰ exhibeat sibi instrumēta sua. vt. vj. z. vlti. ī. vlti. eē de pbation. ex epistole. nisi reꝰ sit eis vsurꝰ. vt extra ō fi. instru. cōmisit. Item cū instrumēta sint cōmunia. vt. C. ō edē. penultor. p Serui. ni in casu. vt. xij. q. ij. ī. pnos. q Sed pro facto suo. quando p eū dicit aliq̄d cōmodatum vel depositum.

Reꝰ in duob⁹ casib⁹ tenet edere instrumēta.

† Constat. rex tus i. l. oib⁹. C ō testi. z in. l. nullꝰ. ff. eo.

Testis soli q̄s p̄ creditur.

r Jurisiurandi. sic. iij. q. iv. hortamur. nisi remittatur a parte. vt extra de testi. tues.

s Uni⁹. ar. q. j. quicūq;. ī. fi; illud nō tenet. sz fallit hoc. eē. de testi. cog. quenit. Item vni creditur. vt. C. de fal. ii. q̄s decurio. ff. de do. ple. theopōpus. et ḡaliter creditur vni q̄ ad pīsumptionē: sed dicit vnius nō iustificat neq; condēnat: vt. xxxii. q. ij. admonere.

t Quibus in re propria. Ar. ī. C. de fideicō. l. vlti. Sed ibi ponitur impropie iudex.

v Si socij. Sed fallit. ī. lxxxix. disti. si quis papa. Item fallit in crimine lese maiestatis. xv. q. iij. nemini. z in crimine symonie. extra de symo. q̄uis. Sz obstat. extra de testi. veniens. i. So. socij⁹ criminis z mutuis repellitur: sed non criminis tm̄.

x Sed fides. i. causa.

y Ueturis. De hoc notam quid iudici velit testi

Socius criminis nō test per repellit testimonio

dandum sit. vj. q. iij. non licet. videbāt q̄ vtraq; pars debet promidere testibus: q. p vtraq; testant. xuij. q. v. non tāne. sed secus est vt dicit. Hug.

Qō approbo non reprobo. † Constat. rex tus i. l. pomponius. cū viginsa. ff. ō nego. gest.

a Producant. Testē inductū p me teneor recipere contra me vt hic. Similiter illū qui fuit iudex pro me teneor recipere ī me. vt. iij. q. viij. cuī⁹ in agēdo. † Itē allegationē vel rōnē p me inductā recipiā ī me. ī. xix dist. si romanoꝝ. Sic ī instrumentū ex tra de censi. cuz olim. Item tura mentū. C. de re. ere. ḡnāl. Ar. ī ista. ij. q̄e. vij. si hereticꝰ. xxxvij. dist. ij quid veri.

Testes an possint p̄duci post publicationem.

b Arguere. Sed hoc nō p̄fieri nisi p alios testes ḡ visis at testationibꝰ p̄ntiduci alij testes q̄s est cōtra id. extra eo. fraternitatis. Consuevit riderī q̄ directe non p̄ntiduci testes ptā testes: sed indirecte vel pbādo corruptionē. vt extra eo. series. extra. de pba. licet. vel probādo testes aut personas fuisse i alio loco tūc tpis. extra eo. ex tenore

Sz obijcitur illud bti Bucij qui voce pueri. xxx. dies ab ortu habentis innocēs pbatus est. Sed miracula diuina sunt admiranda: non in exemplum

humane actionis trahenda.

¶ Questio. iiij.

Ē q̄rta vero questiō. Fabianus papa constituit dicens.

¶ Accusator vel testis: vel iudex alicui simul esse nō pōt.

Nullus vnq; p̄sumat accusatorꝭ simul esse et iudex z vel testis: q̄m in oī iudicio quattuorꝭ personas sem per necesse est eē. i. iudices electos: accusatores idoneos: defensores cōgruos atq; testes legitimos. Judices autem debent vti equitate. testes veritate. accusatores intentione ad amplificandam causam defensores extenuatione ad minuendam causam.

Item Damasus papa.

¶ Uxor in causa duas p̄sonas gerere non valet.

Nullꝰ introducat p̄sonaliter ad cām: sed accusator testis. vt no. xxxv. q. vj. c. j. tamē ipropie dī in matrimonio accusatio: nā mixta dicit inter ciuile et criminale. vt extra de p̄cu. tue. In denūciatione autē idē est denūciator z testis. vt extra de testi. in omni negocio. z extra de symo. licet sed ex quo semel quis apparuit inter accusatores ammodo nō potest esse testis. vt extra de accu. cum. P. manconella.

e Nullus. ¶ Accusator. Nisi in causa mīmonij. vt. xxv. q. vj. ca. j.

f Quattuor. Extra de ꝓbo. sig. forus. Ī. Sed dic q̄ quattuor sunt p̄sone. i. quattuor ḡna p̄sonaꝝ. Uel dic q̄ appellat ibi trea testes. i. tria genera. pbationū sez instrumentoꝝ: testiū z fame. Sed obijcit de crimine notorio. vt extra de elec. venerabilem. ¶. nos igit. z vbi quis p̄sitetur aliq̄d. z vbi iudex ex officio procedit in his cīm non est accusator. Sed loquitur hic cū ordinario iure p̄ceditur. sz in forma iudicij.

g Equitate. C. de iudi. placuit. xlv. dist. ois qui.

h Ad minuēdā. Nō tñ vt falso inducat aliq̄d tm̄s Sed minuēdā tenet aduersario dicere tura q̄ p ipso facta cunt: non tā in corporali libello licitum est decipere hostem. vt. xxij. q. ij. vtilem. z. xxiij. q. ij. dūs.

i Nullus. ¶ Personaliter. i. cū acceptione p̄sone. vt. iij. q. iv. c. viij. q. honoꝝ vnꝰ p̄sone nō debet

Persona ac

Universidad de Deusto
Biblioteca

ceptio non dz esse in iudicio

obesse alij.vt.C.de dig.l.ij.lib.xij.tit.xj.q.vj.si ḡs?o.C. de ma.t ima.l.iiij. Judex tñ magis dignus pōt honorare.vt.ij.q.vij.querit.t.q.viij.quisḡs. nō tñ sedebit cū iudice cum agit causa.vt.C.de offi.ciuil. iudi.l.j.

ij.pa.

Solutio.C ponit Gratian⁹ quattuor casus in ḡbus nō est inferibi necesse.

Joā.in.de fan.

a Inscriptio Et si non fuerit facta michi valz qō actū est. ij.q.j.i ōmis ibi: sed solēnit.sz an obligabit se accusans ad talionē argu.q? sic. est ō accu. super his. C.de ff.instru.l. ij.ptra.C. de ad

Adde an t qñ j. uo.diner.iud.l. dz se in quibꝰ legiste se scribe= re.not.

Dico q? sic.licz cue dicant.‡

b Semper Cy. do cto. i.l. qui cri mē.C.

Ut codice. d accu. nō pos.

Jstō respicit verba sequentia.

Officia les fo lū noto ria de nuncia re dñt.

d per offi= cialē. hoc exēles= plū nō valet. qz ibi nō fit accusa tio: loquit enim in notorio crimine ista lex qō fo lū officiati denūciāt.si ēn denūciat officiaḷ aliud crimen etnō credit:nisi,pbet legitime. vt. C. de accu. ea q̄.C. de curiosis, curiosi.lib.xij.

Mariti= tus du plici in re pōt prozē accusa re.

e Seraginta dies. A tēpore diuortij cōputandos.vt.ff.de adult.l. is cuius ope.§. penul. ſz iure extranei potest eā accusare post hos dies etiā dū tñ nō excesserit quinquēniū. vt.ff.eo.ti. marti. ſz ad thoꝝ separationem etiā post septennium pōt. vt.xxxiij.q.ij.admonere. Cōsilet aūt tus marito in hoc q? ex suspitiōe facit scribit:q? nō punit quasi calūniator: ſm ḡsdam: nisi eum⁹. Jure tñ nouo tenet vir iscribere. vt in auc. vt li. tina. t aute.§.cauſas.col.ix. t extra de.pcu. tue.ſm cs nonē nō videt q? sustineat penā talionis.vt.xxxij.q. p. hec imago,sed hoc est verum cum agit ad thoꝝ separationem.secus si agatur ad penam legalem, vt extra de procura.tue.

f Quam ex suspitione.xxxij.q.j.c.ij.

g Abacti.i.cū ḡs gregē abigit vel partē gregis.

h Inscriptionibus.cum agitur criminaliter.

satores t accusati equa audiā tur rōne iuxta quod ordo exigit. Accusatores vero et iudices non ijdē sint: sed p se accusatores per se iudices: p se testes: p se accusati: vnusquisq; in suo ordie. I nscriptio⁹ sem per fiat⁵ vt talionē calumniator recipiat:q? ante inscriptionē nemo dz iudicari: vel damnari:cū leges seculi hec eadē retineant:vt codice⁶ libro nono titulo de accusationibus t inscriptionibus et codice eodē libro de adulteriis. et titu. de abigeis. Aliquādo etiam sine inscriptiōe accusatio fieri potest. Ea ēn que per officiales⁹ presidib⁹ nūciant:etiā citra solennia accusationū posse perpēdi incognitū non est. Item. C odice de adulteriis Si maritus iure mariti: hoc est infra seraginta⁶ dies vtiles adulterium vroris sue accusare voluerit quam ex suspitione⁴ sola ream facere valet: nō cōtinet vinculo inscriptionis. Item. A bacti⁸ a ialis ac cusatio: non solū cū inscriptionibus⁵: sed etiā sine ea obseruatione⁴ ꝓponit. Jtē. Si qō se iniuriam ab aliquo passum putauerit: et querelā deferre voluerit:non ad stationarios⁴ recurrat:sed presidialē adeat potestatem:aut libellos⁵⁰ offerēs: aut querelas⁵ suas apud acta deponens. C Jn aliꝭ⁹ autem criminalibus causis dignū est vt inscriptiones ꝓponant:que magnitudinē videlicet crimis tēpusq; designēt vt alterutrā partem digna legum terrere possit auctoritas Inscriptio vero semp fiat. vt talionē calumniator recipiat: quia āte inscriptionem nēmo debet iudicari vel dānari cum seculi leges hec eadem retinean. t D e domo etiam iudicis accusator: vel testis produci non debet: ne in causam suspitionis incidat iudex.

Unde Nicolaus papa.

C Suspitionis incidet in crimen iudex:de cuius domo vel accusator vel testis pducitur.

Contra ritum ecclesiasticum contraq; venerandas leges⁹ pducit accusator vel testis de imperialib⁹⁹ edib⁹et cui impari pōr:cuz ad falsum testimoniū dicendum quis adhibetur: fiunt suspecti iudices.et iupt custodes.

Auctio.v.

Equinta⁹ vero ḡstio in cōcilio Charthaginēsi ḡr to sic inuenit diffinitum.

C Non est a cōione suspendēdus: qui die statuta ad causaz venire non potuit.

Equinta. C hic intitulat quinta ḡstio qua q rit an sit excōicādus accusatus si die statuta nō venit ad causam. Et certū est q sic si ex contumacia abest:t agitur hic de iudicijs citatorijs siue expectatorijs.

r De quinta. De iure ter est citand⁹ quilibet. vt xxxiij.q.iij.de illicita. si tamen ad primam citationez non venerit delinquit: quia spernit mandatum iudicis t punitur.ff. si quis in ius vo. non te.l.ij.ff.si quis ius di. non obtem.l. vnica. t prestabit sumptus iuris: de illa factos. vt.C. de iudic. sancimus. Et agitur hic

s Observatiōe.l. cū ciuilit.

k Si ḡs. C. de accu. si ḡs se.

l Nō ad stationarios.id est nō pedaneos iudices.

m Aut libellos. Cum criminaliter.

n Aut querelas. Cum ciuiliter.

o Jn aliꝭ. Male exemplificat magr vbi nō cogit quis iscribere. sed veros⁹ casꝰ ponit. ſ. §. q.iij.§.notandū t questiōe. vlti. in summa.

Unde domo.

C Hec est tertia pars huius.q.i q dicit Gratianus q? de domo iudicis non debet pduci actor vel testis ne iudex habeat suspectus.

Contra ritus eccl'ias.

p Leges.extra de offi.iudi. deleg. causā. ff. ō iurisd. om.iu. qui iurisdictioni

q De imperialib⁹ edibus. Jd est de domo cuiuslibet iudicis. de hoc dicit. iij.q.v.accusatores. iudex tñ suos domesticos cogit recipe contra se.vt.C. ō assesso. si post.

Citatō dz esse trina.

de inducijs citatorijs sine expectatorijs q? dant epi⁹ t eede⁹ dātur pbēs t diaconib⁹. vt.xv.q.vij.ij autem t dictum est de his.ē.iij.q.ij.in summa.

a Quisquis. C Tenet epūs accusat⁹ si infra tēs vnius⁹ mēsis a die receptionis ifarū nō, venerit: excōicatur. si aūt legat⁹ iustū impedimentū: dat ei alius⁹ mēsis:ſz remanebit excōicat⁹ q̄usq; pbabit iustū impedimētū:t si nō venerit sēdo mēse: damnabit.ſi nō accusator nō venit die statuto: excōicād⁹ est.ſz si iustā pbat absentiā:absoluet⁹ est postmodum ager. Ex iste est ca⁹ ſm b.t ſm eū exponit post mensem secūdū .l. post principiū secundi mensis.

C Alius casus. Aliꝰ vult accusare epm. vadit ad primatē:vocat epūs. eligit iudices eps. deinde vocatur ab eis vt sit tali die

Excōicatiōnē incurrit quā doꝰ tu sic ipedit⁹.

coꝝ eis:si tūc nō venerit suspēdat. Si aūt nō miserit nūciū q alleget iustā cām absentie vel aliā iustā excusationē:datur ei⁹ alius⁹ mēsis.t ſi i fine secūdi mēsis nō venerit:tūc excōicatur.t ſm hoc exponē post secūdū mēsem.l post finē secundi mēsis.t sic non obstat j.cā

Termin⁹ ꝑm⁹ an⁹ post sit esse perem ptor⁹.

prī.q.iij.si egrotans.q: ibi datur tertius mensis ad cōuincendā malicā.ēt de dolo t contu. cum olim.

b Occurrerit. Sz pone q? iudex ita dixerit.si non venerit die illa sis excōicat⁹:t ille nō venit:q: nō pōt cā absentie:t pbata cā nō absoluit. nec ēm extat ꝺdi. t demō.l.ij.nec ꝓposuit iudex excōicare ipm in oi seru⁹ decē.in ſi. t cū nō sit ꝓtumax pena ꝓtumacie nō

Ter. est pro hoc.i.l. ſi. t ibi Bal. post glo.c.5 accu.

exēicat⁹ est:ſz absoluit sine expēsis q: excōicatio tenet nisi in duob⁹ casib⁹. vt ēt. de sen. excō. p tuas. B.

c Mensis. vel triū mēsiū. vt j. prī.q.iij.c.j. t.q.ij.

d Erlea No. q? computandū est [c.ij.cōtra. semp tempus a receptione litterarum: vt hic. t xvj. q.iij.placuit.ij.extra de appel.super eo.t.C. De excu. tuto.l.quinquaginta.nec computabitur dies in quo recepit litteras.vt.ff ſi quis cau.l.j.

e Alterū. Sz obijcitur.aut ꝑm⁹ mēsis fuit peremptor⁹ aut nō.ſi nō:ergo excōicatur Jllud.xxxij.q.iij. de illicita.ſi fuit:ergo dat ei alius⁹ mēsis postea. Jtē ālter fuit hic missum peremptoriū prima vice cōtra illud. ēt. de dila. c.dilecti. Si vis tenere casum V. dic q? hic ex causa fuit primo missum peremptoriū. vt extra de in integ.restit.cū ex litteris.in fine.ff. de iudi. nonnunq; et sequens peremptorium datur ad conuincendam malicia. sic.j.v.q.iij.c.j. Scōm aliū casuz nō est prim⁹ mēsis peremptor⁹:ſm hoc dic q? non punit hic suis ex cōicationis:sed suspensionis vel alia.nā bene punitur quis in citatiōe non peremptoria. vt. v.q.vij. ꝓsenti.C. de iudi.sancimus.ff.ſi quis in ius vo. non ie.i.ij.

f Nō cōicet In sacramēt⁹.

g Dānationis sniam. Cuz lis est prestata. vt dixi. iij.q. ix. decernum⁹. vt le gitꝭ de sententia excōicationis.

h Cōmunicet. Ar. q? qui ē suspēsus in vna eccl'ia:t altera qi cū sit tñ vna ecclesia non pōt esse partim intra t ptim extra ecclesiā. vt. xxiij. q.j. loquit.t.vij q.j. ſi quis pbr. Arg. ſ. lvij.dt. si ḡs de alteri⁹.

i Accusator. Sz ārē cogitur iste accusare ꝛ illā regulam. C. vt nemo inuit⁹ agere vl accusare ꝓpellat. Jtez nōne ꝓnio accusator esset admonēdus. vt. C. ḡ ac. non pos. ḡ crimen? Forte hoc est spāle in cpo sicut alibi j.cā. prī.q.ij.c.iij t hoc obtinet cū ex accusatiōe orta est infamia cōtra epm.t ideo cogitur accusare. pcedere. vt j. prī. q.j. quidā. t.q.vj. epyphanū. vl hic inscriptū fuit:t ō cogebatur.pcedere. vt ēt. de accu. lz in fi. Si aūt nec accusator nec accusat⁹ venit:tūc neuē est puniēdus. ff. si ḡs in ius vo. nō ierit. l.ij.§.vl. Jtē habes hic q? si accusator non pbat iustā cām absentie āmodo non audiatur de illo crimine. vt ēt. de accu. licet. C.ḡ accu. nō pos l.iij. Idē forte vbi de crimine agitur etiā ciuilit. ff. de iure fisci. l.ij.§. sena⁹. Jtē vbi accusatur instrumentū falsum. vt ēt. de fide instru. contingit. Idem vbi accusatur matrimoniū. vt ēt. ḡ ma accu. pos. per tuas. Idē vbi ꝓfigitur termin⁹ ad inducēdos testes. vt extra de. pba. lz. Idē vbi ꝓponitur termin⁹ ad exceptiones ꝓponēdas. vt ēt. de excep. patoz. alte. Idē vbi ipetitur stat⁹ alicuius. vt. C. de inge. t manu. dif famari. Sec⁹ aūt in ciuilib⁹ negocijs vbi p triēnium expectatur. vt. C. de iudi. ꝓperandum.

‡ Adde nor. l.l.

k Adimak. vt. C. ḡ accu. non pos. si ea. t.l. ḡ crimē

l Probauerit. Suū sacm sufficit in hoc casu. vt xxij.q.j.c.j. C. de re. credi. in bone. c. dist. optatū. extra de. p.u. ex insinuatione. non ēn re ḡritur q? plene ꝓbetur cā absentie. vt extra de sen. t re iu. cū bertholdus. ‡ ar. contra extra. de in integ. restit. ex litteris.

Estatyo C Hic ponitur sexta questio qua queritur:an illi qui accusatione eporum culpabiles nunciantur.possint decetero admitti ad sui vel suorum cause prosecutionem. Et respondet q? sic si suam velint prosequi iniuriam vel suorum ciuiliter et non cri-

Accusare co gitur aliqs qñq.

‡ Adde cor. cuz h⁹ tex. cū glo. tex. i. l. in eum t ibi Bar. ff de accu. v.q.j. quidā.

minaliter nec in causis ecclesiasticis.

a Aliud. C Nō admittat. istud est expositū .S.iij. q.v. si accusatorū. z.c.j. z.ij.

b Non admittatur. Quidam dicunt q in nullo admittatur contra episcopum.

Recusare p̄hibent aliqui.

OMnibus Ecclīs tur ecclīcis. vt .S.c.q.i. z.j. Itē serui. z impuberes. vt .ij. qō. vi. Hstria. i. puc. z minores. vi. C de auct. pstan. l. clarū. et in casu quem habes. ē q ma. accu. pos. cū in tua. Item fallit i usurario. vt extra de usur. gr. frustra. Itē fallit i liberis z parentib⁹. vt .ij.q.j. prohibent. Itē in muliere. vt .xxij.q. j. Hoc in multis.

c Infamiā C Supra dictū est de his q manifeste accusant: nūc supponit q̄ntā cām in qua tractat d his q occulte accusant. s. p libellū famosū quem clanculo scribūt in aliquius infamiam. Interserit etiam Gratianus de inducijs: z qualit d̄s sit vocādus ad cām: z an cā criminalis possit p̄curatorē experiri: siue expediri: et quō eporū iudiciū debeat ventilari: z quō illi qui aliorum crimia detegūt: culpāde sunt: vl laudandi. In fine repetit de pena calūniatorū. Ut autem hec z alia faciat p̄mittit thema: de q̄ fer et tit ISTIONES

D Epma q̄ stione.

C In hac questiōe q̄ritur qua pena punit q̄ famosum libellū vl falsum apposuit occulte: z p̄bare non vult qō scripsit. z distinguit. aut certū est d̄s apposuit aut nō. Si certū est: aut est cōiunct⁹ aut spōte p̄fessus. Si quidē⁹ fm leges decapitat. vt .j. in. l. si d̄s. z sit inter stabilis .S. cā. prī. q. iij. ob carmen. fm canones vero subijcit ȳberijs⁹ vt .j.e.c.j. Si vō spōte confiteatur cū nō pōt. p̄bare mitt⁹ cū eo agit vt .j.e.c.ij. i fine. Si nō est certū: dz admoneri vt p̄deati publicū z. p̄bet qō sep̄lis qō si nō fecerit: primo primabiē sacramēts: post ea excōicabit. et est hoc cū innocēs aliquis infamat: sec⁹ si reus fuerit q̄ accusaī qt expedit peccata nocētiū ee nota. ff. ō iniur. cū qui. in prin.

Libellum famosum componens q̄ actiōe punit.

Q Utrum al.

e C Publice. i. publice. id est i publico loco.

f C Flagellet fm leges capite punit .j.e. si d̄s.

Nota penas coporales istigi secundū canones vt .S. xiv. dist. cū beatus.

g C Et d. Sic C. de fur. ciuile.

h C Incurrere. potest tamē p̄bare crimē si vult. ff. de iniur. eum qui.

i C Quidam.

k C Non exierit. Nōne debuit admonitio p̄cedere excōicationē. vt .ij.q.ij indignē? Sz forte hic p̄cessit z qt illud tps hic non adiicit vsq ad quod tps teneatur exire statim teneī exire: qō si non fecerit ex quo est in mora statum incidit in excōicationē. ar. ij.q.vij quapropter. j.q.j. cō stat. ff. de manu miss. testa. liber

C Causa.v.

Ifamiā⁹ cuiusdam epi scopi chartula occulte cōscribit. tandē accusator⁹ p cedit in publicum. Episcopus autē semel ifis euocatus cause sue die statuta adesse nō valens per p̄curatorem iudici se

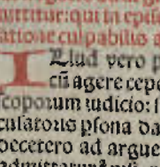

repsentault: absq synodali audientia dānatur. Demum iudicio per appellationem reuocato de accusatoris inimicitia episcop⁹ conquerit. tandem in ipsa probatiōe deficit accusator. Primo q̄rit qua pena sit fertēdus q̄ famosum libellum clanculo scribēs p̄bare negligit q̄ Ifis mādauit. S cō quo tiens sit vocandus ad causam anteq̄ sniam dānationis accipiat. Tertio an p̄curatorē cām suā agere valeat: qui p se ipsum cause sue adesse nō pōt. Quarto an absq synodali audientia sit damnādus. Quinto an ideo aliquis habend⁹ sit inimicus: qi crimen alter i⁹ indicat. Sexto qua pena sit plectendus qui quod intulit probare non valet.

C Questio.j.

Epma⁹ q̄stiōe Adriani⁹ papa scribit dicens.

C Flagellet qui scripta i alterius famam neglexerit probare.

Qui in alterius famā publice⁵ scripturā aut verba contumelioſa confinxerit. z repertus scripturā nō p̄bauerit flagellet⁶ z qui⁷ eā primus inuenerit: rūpat/ si nō vult auctoris facti causam incurrere⁸

Item Greg. C De eodem.

Quidam maligni spirit⁹ cōcilio repter⁹ cotra catholicū notariū ac responsalem nostrū nocturno silentio in ciuitatis loco contestationē posuit: in cuius crimine loquentē: michiq̄ etiam asserebat cum de facienda pace callide contradicētem qui si non exierit

Condicio affirmatiua et negatiua diuersimode exponūtur.

tas. Sed videt q̄dū pōt exire q̄ non sit excōicat⁹. ff. de verbo. obli. ita stipulat⁹. S. Petrus hyspan⁹ dixit expectandū vsq ad .xl. dies. extra de pur. ca. cū. viti. Dec tñ veritas est q̄ p̄dicta affirmatiua aliter exponit: q̄ negatiua. cū enī dicit si intraueris capitoliū exponit sic. i. si cū p̄s mū potes intrare intres. vt .ff. ff. pdi. z demō. conditio. sed p̄dicta negatiua sic exponitur. si nō intraueris. i. cum primum desinis posse intrare. vt ff. de verbo. oblig. ita stipulat⁹. S. nisi i casu hic posito: z in casu libertatis. vt .ff. ō manu. test. liber tas. S. primo.

a C Publice.

b C Ad disciplinam. i. correctionem.

c C Poterit. Sed nōne reus hūc accusatorez posset remouere q: eū nō p̄mo nuit: vel (qō verius est) q: ei suspect⁹ est. vi. q.j. qui crimē? Sz forte de innocentia sui p̄sidebat: sed certe licet ille sit infamis ipō fetō et q̄ sniam: tñ in odiū suū/ z in fauorē rei admittitur ad accusationem vt sic dicat de innocētia rei: z vt accusator nō p̄bās puniat de calūnia. Et sic est h̄ spāle q̄ aliqs criminosus admittit ad accusationē Iz nō p̄sequat suā vel suoz iniuriā

d C Errore. S. di. viij. p̄sumendo. ij.q.iij. S. notandū.

e C Ad accusationē. vt .S. cā. pri. q.iij. ob carmē. S. ite i crīali

Criminosus q̄nq̄ pōt accusare.

Capitali. Si capitale fuit crimē p̄sentū

Occatio autē C Hic ponitur secunda q̄stio qua queritur quotiens aliquis sit vocandus ad causam. et certum est q̄ semel secundo z tertio vel vno pro omnib⁹ peremptorio. vt .xxiij.q.iij. de illicita. et quic

quid de citationib⁹ dicat .j.c.j. z ij. Hodie inducie citatorie arbitrio iudicis reliquunt. vt .j.e.q.iij. si egrotās f Occatio. Si ter citet d̄s lz nō dicat peremptorie tñ sufficit h̄ vt peremptorie sit citat⁹. vt C. quō z q̄n iudex. consentaneus. z. l. tres denūciationes. et. l. cessante. illō tñ apponere debet iudex q̄ peremptorie citet. z dz cōmuni parti si nō venerit q̄ p cedat. ff. de iudi. in peremptorio. et vel in prima/ vel in secūda/ vl i tertia citatiōe pōt citare peremptorie. vt eē. de in integ. restit. tū ex Ifis. in fi. z. ff. de iudi. nōnūq̄. dūmō nō maturerur peremptorū nimis. vt eē de dila. dilecti.

Iudex citans pēptorie hoc dz exp̄mere.

g C Venerit. Si aliās inuenit rome pro sua necessitate/ vel ex cā delegationis vel appellatiōis nō cogitur ibidē rndere: sed pōt domum reuocare. z vt. ff. de iudi. l. ij. S. ea. dz. ff quib⁹ ex cau. in pos. ea. l. ad cognitionē: z i aut. de sanc. epi. S. si vo epi. col. 3. ix. secus si ibi ex voluntate vl i aut. eo. S. si d̄s eps aut cleri negocus. C. de epi. et cle. oēs. S. in hac Nā roma cēs sue patria est. vt. ff. ad municipa. roma. nā cū epi facūt concilia benē tenet ibi q̄libet rndere. et. ō libel. obla. ca. j. nā illuc quilibet

Excepcio reuocādi domū.

Iudex citans pēptorie hoc dz exp̄mere.

Occatio aūt ei⁹ qui impetit non semel sed bis z tertio p cōgruū spaciū rōnabilibus scriptis debet fieri. Unde Damasus papa scribit dicens.

C Vocatio ad synodum ei⁹ q̄ impetitur: z in scriptis: z p̄ spaciū congruum fiat congruum.

Occatio⁷ ad synodum iurta decreta patrum canonica ei⁹ qui ipetit: rōnabilibus scriptis p̄ spaciū dz fieri congruū atq̄ canonicū: qi nisi canonice vocat⁹ fuerit suo tēpore: z canonica ordinatione: licet venerit⁸ ad conuentum/ quacunq̄ necessitate: nisi spōte voluerit: nullatenus suo respondebit: nisi dilatoribus.

Item Siluester papa.

C Quibus temporum spaciis reus vocetur ad causam.

Presentiū decreto censemus: vt i primis paterualit⁹ vocēt: z p̄ septē dies expectent: nulli⁹ ecclīastice rei interdicta licētia. Hinc vero exneq̄ publice⁸ confessus fuerit quisq̄s ille sit qui hoc agere p̄sumserit: vel consensum tāte iniq̄tatis cōsilio p̄buerit: z dei et dñi nr̄i Jesu xp̄i spū diffinimus vt scri ei⁹ corpora ac sanguinis participatione priuat⁹ sit. Si vō q: latet: z q̄n nesciturⁱ tenet ad disciplinam^b nō valet: si tāti mali conscius z p hibit⁹ corpus et sanguinē dñi percipere p̄sumserit: anathematis vltiōe percutiatur: z vt fallax ac pestifera scrē ecclie corpore sit diuisus. Sinautez in eadē ciuitate ingressus publice poterit^c docere que dixerit: vel forte sciens se nō posse q̄ scripsit oñdere: errorē⁸ suum fuerit aperte confessus: dñici corpis z sanguis ptipatione non sit priuatus neq̄ a sancte ecclie corpore alienus existat.

Idē in concilio elibertano.

C Anathematizent: qui famosos libellos in ecclesia ponūt.

Si qui inuenti fuerint famosos libellos in ecclia ponere: anathematizentur.

Item codice lib. ix. ti. de famosis libellis: Impator Valentinian⁹ z Valens⁹. Si d̄s famosum libellum siue domi: siue in publico: siue in quocunq̄ loco ignar⁹ repperit: aut corrūpat priusq̄ alter inueniat: aut nullī cōfiteat inuētū. Si vero nō statim eisdē chartulas vel cor

ruperit: vel igne combusserit: sed vim earum dolose manifestauerit: sciat se quasi auctorē huiusmodi delicti capitali⁹ sententie subiugādum. Hoc iustissimo autem libellus alterius optionē nō ledat.

C Questio.ij.

Occatio aūt ei⁹ qui impetit non semel sed bis z tertio p cōgruū spaciū rōnabilibus scriptis debet fieri. Unde Damasus papa scribit dicens.

C Vocatio ad synodum ei⁹ q̄ impetitur: z in scriptis: z p̄ spaciū congruum fiat congruum.

Occatio⁷ ad synodum iurta decreta patrum canonica ei⁹ qui ipetit: rōnabilibus scriptis p̄ spaciū dz fieri congruū atq̄ canonicū: qi nisi canonice vocat⁹ fuerit suo tēpore: z canonica ordinatione: licet venerit⁸ ad conuentum/ quacunq̄ necessitate: nisi spōte voluerit: nullatenus suo respondebit: nisi dilatoribus.

Item Siluester papa.

C Quibus temporum spaciis reus vocetur ad causam.

Presentiū decreto censemus: vt i primis paterualit⁹ vocēt: z p̄ septē dies expectent: nulli⁹ ecclīastice rei interdicta licētia. Hinc vero ex-

gnali citatione citatur. vt .di. xviij. p torū. Quare ergo dicit hic q̄ non tenet ēar respōdere coā synodo? dic q̄ appellat hic synodū aliquē cōuentū eporū qui ppter necessitatē aliquā fit: non tñ synodi cā venīt Uel dic q̄ specialē est in accusatione: vt accusat⁹ non teneatur respondere coā synodo: nisi habeat inducias. secus in aliis causis.

h Presentū. Uel intelligitur hoc ca. de raptoribus rerū ecclīasticarū. vel propter odium eorum: vel de clericis in eadē ciuitate constitutis quib⁹ nūnoces dantur inducie q̄ remotis. vt .j.ea. q.iij. si egro

C

Universidad de Deusto Biblioteca

tans. vel de laicis: vel sunt paternales adiectiones: vel per quas quis expectatur etiã postq̃ canonice z per tempus legitimum et atus non venerit: vel non tenet p illud j. xvij. q. vj. de illicita.

a ¶ Addãtur. Si. C. de iudi. aut. inbem⁹. extra de do. z cõ. eiusdem.

b ¶ Cõione. Sed nõne est ex dẽ hec pena cuz pmã. nã cui interdict ecclĩa: ifer dicta sunt sacra ecclie. vt. xij. q. ij. de viro. z. xxvij. q. ij. latorez. Itẽ nõ põt intelligi de cõione fideliũ: qz de illa loq̃tur in fi. sed dicq̃ loq̃tur de cõione fratrum. i. q̃ nõ cõicabit aliq̃s fratribus vel in cibo vel in mẽsa vel in dormitorio.

¶ Et atum.

c ¶ Septa. Sic. ff. ij. q. viij. per scripta.

Testiõnũ per iſamo poſſit exhiberi.

d ¶ Testimonũ. Iudiciale. nã plras põt aliq̃s phibere alĩs testiõnũz fame sue. vt. lxxj. dist. cẽneo. z. c. horta mur. z de pse. di. j. iubemus. Sz in dictale non.

e ¶ Ita. quia spe ire nõ differt nec hõ qõ iuſtaz ẽ. vt. xi. q. iij. illa

Judex ãn poſſit inſpectes cõ ponere

Sz pmates. accusato.

f ¶ Sacifica re. põt ergo inder componere inter partes. vt ec. distin studẽdũ. z xxiij q. vlti. si quis mẽbrorũ. z q. iij. si illic. ff. ō no. operis nũciatio. l. j. §. potest. z ē si. ff. de vsur. equiſſimus. Sed hoc verũ est in crimine qõ non inducit depositionẽ: qz in aliis liez cõponatur põt iudex ex officõ suo de crimie ĩterre vt ex ō col. dcte. c. j. z. ij. z. C. de abo. l. ij. Sic vr denũciatiõe nõ admittit oppositio. vt. §. ij. q. vij. qpropt. Uel itelligit cũ nõ accusat de iniuria fcã ecclie: fz pſone. xxiij. q. iij. si ita q̃ z sic nõ od. ij. q. vij qua propt. vel melꝰ ibi loquit i denũciatiõe ad quã quiber tenet. de hoc no. §. ij. q. iij. §. notãdũ. ij. in fi.

g ¶ Quid eis Sic. iij. q. ix. indicas. ex de dila. pterea. extra de appel. significasti cannibus.

Quod aũt. Hec est q. iij. in qua queritur an aliquis possit p̃ pcuratorẽ causam suã agere. Et certũ est q̃ nõ in cã criminali. vt. j. e. in crimĩibus: nisi in quattuor casibus. vt in crimine iniuriarũ: in quo illustris pſona agit per pcuratorẽ. vt. iij. q. ix. §. nisi. et in crimine suspecti tutoris. vt. ff. de pcu. non solũ. §. ylti. Itẽ ad alleganda causas absentie. vt. j. ca. j. z. q. vj. li qñ in apparatu.

h ¶ Qõ aũt. in cã iniuriaꝝ dat pcurator. Itẽ i crie suspecti vt. ff de pcu. nõ solũ. §. viti. z in minoribꝰ criminibꝰ. ff. an p aliũ cause ap. l. j. q. in lembꝰ crumbꝰ nõ fit inscriptio: ff. de ac. lemia. z ad allegandã causas absentie i curiã dari põt pcurator. Sed in actiõe populari nõ põt pcurator dari. ff. ō pcu. iz. ꝫ z in cã istaꝰ. vt. C. de asser. tol. l. j. qdaz erã cogũt dare pcuratorẽ vt epi. vt j. q. eps. et illustres pſõe. vt. C. de pcu. l. vlt. de hoc plenius inuenies. §. q. vj. si quando.

Procurator in causa ppria nõ põt dari. z qñ ve rũ ẽ ad agẽdũ sed ad defẽdendũ. ff. ō popularis actio. l. q popularis. Car. hic.

Sz egrotãs fuerit.

a ¶ Legarum Sed nũqd tenet ista firmꝰ vt ab sens ex iusta cã ex necessitate, pcuratorez mittẽ respõsuruz noie absentis? nõ videtur. ex de pcu. q relã. nã si z absẽtez ferat sita: et ipse postmodum, pbet iustã cãm absentiere tractat fuisse: z nõ mutauit pcuratorẽ. vt ex de sen. et re iudi. cũ Bertholdus. et vij. q. j. pſentiũ. imo et si sub pena, pmisisset aliquis stare iudicio ad certũ diẽ. si, pbaret iustã cãm absentie subuenit ei. vt. ff. ō arbi. si cũ dies. §. si qs ex litigatoribꝰ. nã egritudo iudicẽ vel partis. progat diẽ. ff. de re iudi. quesitũ. unmo etiã si fuit rationabꝰ. Itẽ sm hoc nõ esset melior ꝓdictus illeꝰ q̃ abest ex iusta cã q̃ ille q̃ abest ex iniusta cã: qz q̃ non vult interesse sufficit ei si mittat pcuratorẽ. vt. ff. de pcu. l. j. z gñaliꝰ tradit p regula q̃ ex quacũq̃ qs abest ex curatorẽ siue nõ. vt. ff. ex q. cau. ma. sed z si. §. vlt. Itẽ qs. Contra, pbat q̃ nõ sufficit mittẽ pcuratorẽ q̃ alleget cãm absẽtie: nisi alleget cãm cause. vt. xviij. dist. eps. nã sicut qs põt mittẽ nunciũ sic pcuratorẽ. vt ex de ap. pstitutꝰ. nec excusat qs p iustã absentiã q̃n fiat missio in possessionẽ bonoꝝ suoꝝ si nõ sit q̃ defendat eũ. vt ex de eo q̃ mit. in pos. ex. vlt. nec exuit subuenit si nõ relict pcuratorẽ. vt. ff. ō nuno. papiniã⁹. nec ei q̃ appellatiõis cãm pſequit. vt. ff. eũ q̃ ap. in pricia de bere defẽdi. l. j. z. ij. nec subuenit absenti cã rei publice. vt. C. de in integ. restit. ignorare. Ad hoc dicũt q̃dã q̃ actor semp tenet mittere suũ pcuratorẽ sine possit siue non possit venire: p tã q̃ legit. ff. de diuer. tẽp. z pscrip. l. j. reus aũt nõ tenet. Melꝰ põt dici q̃ siue sit reus, siue sit actor si hz iustã cãm absentie non tenet mittẽ: nisi sub hac forma sit citatus vt veniat vel, pcuratorẽ mittat; vt pbat extra de do. z pcu. cũ dilecti. in

ni pape celebrata est: probari videt. in qua sic statutũ legit.

¶ Pro se legatũ ad synodum mittat: quem grauis necessitas premit.

Sz egrotans fuerit eps aut aliqua eiz grauis necessitas detinuerit: p se legatum ad synodũ mittat: nec a cõione suspendat cui crimẽ intẽditur: nisiᵇ ad causam suã dicendam venire electorũ iudicum die statuta ifis euocatus non occurrerit: hoc est nisi eũ aliena occupauerit necessitas: infra spacium duorum vel trium mensium: vel eo amplius prout causa dictauerit. codice lib. ix. titu. de accusationibus et inscriptionibus. Imperator Alexander august. Reos capitalium criminum absentes etiam per pcuratores defendi leges publicorum iudiciorum permittunt. ¶ cce q̃ fi. aliocin sufficeret talẽ mittere q̃ alleget cãm absentie. xviij. di. placuit. z extra de sen. z re iudi. tenor. tamen si diurno impedimẽto quis est detentus: si tale sit negocium qđ possit expediri per procuratorem: ita vt plene iudex possit istrui per pcuratorem/sicut per eps ipeditus cause sue adesse non valens: legatũ p se tuberꝰ ad synodum mittere: sed legatus iste non ad causam agendam: fz ad necessitatem p presentiã suã synodo exponendã mittit: qz impeditus eps synodo presentiaz suã exhibere non valuit. Causam aũtẽ (maxime criminalem) nulli nisi p se agere licet.

Unde adrianus papa ait.

¶ Criminaliter accusans / vt accusatus: per se experiatur.

In criminalibus e causis nec accusator: nisi p se aliquez accusare potest: nec accusatus per aliam personaz se defendere permittitur.

Item Anacletus papa ait.

¶ In omnibus causis / preter qs in criminalibus ꝫpiscopi z sacerdotes pro se aduocatum habeant.

Quia eps vniuersiq̃ de pcu. nõ solũ §. viti. z in minoribꝰ criminibꝰ. ff. an p aliũ cause ap. l. j. q. in lembꝰ crumbꝰ nõ fit inscriptio: ff. de ac. lemia. z ad allegandã causas absentie i curiã dari põt pcurator. Sed in actiõe populari nõ põt pcurator dari. ff. ō pcu. iz. ꝫ z in cã istaꝰ. vt. C. de asser. tol. l. j. qdaz erã cogũt dare pcuratorẽ vt epi. vt j. q. eps. et illustres pſõe. vt. C. de pcu. l. vlt. de hoc plenius inuenies. §. q. vj. si quando.

Sz egrotãs fuerit.

a ¶ Legarum Sed nũqd tenet ista firmꝰ vt ab sens ex iusta cã ex necessitate, pcuratorez mittẽ respõsuruz noie absentis? nõ videtur. ex de pcu. q relã. nã si z absẽtez ferat sita: et ipse postmodum, pbet iustã cãm absentiere tractat fuisse: z nõ mutauit pcuratorẽ. vt ex de sen. et re iudi. cũ Bertholdus. et vij. q. j. pſentiũ. imo et si sub pena, pmisisset aliquis stare iudicio ad certũ diẽ. si, pbaret iustã cãm absentie subuenit ei. vt. ff. ō arbi. si cũ dies. §. si qs ex litigatoribꝰ. nã egritudo iudicẽ vel partis. progat diẽ. ff. de re iudi. quesitũ. unmo etiã si fuit rationabꝰ. Itẽ sm hoc nõ esset melior ꝓdictus illeꝰ q̃ abest ex iusta cã q̃ ille q̃ abest ex iniusta cã: qz q̃ non vult interesse sufficit ei si mittat pcuratorẽ. vt. ff. de pcu. l. j. z gñaliꝰ tradit p regula q̃ ex quacũq̃ qs abest ex curatorẽ siue nõ. vt. ff. ex q. cau. ma. sed z si. §. vlt. Itẽ qs. Contra, pbat q̃ nõ sufficit mittẽ pcuratorẽ q̃ alleget cãm absentie: nisi alleget cãm cause. vt. xviij. dist. eps. nã sicut qs põt mittẽ nunciũ sic pcuratorẽ. vt ex de sindico. c. vno. z. ij. q. viij. sicut. z ne cogã tur recedere a diuinis obsequiis. vt. C. ō epis. z cleri. oẽs. tã ciuiliq̃: qz cause materiã criminibꝰ crearе nolentes. vt. C. de iudi. ꝓpãdũ. in prin. habebit q̃ gliber ecclia yconomũ. vt. lxxxix. dist. qu. z ix. q. iij. cũ simus. xvi. q. viij. qui in ghusdam. et ille constituetur auctoritate epi̇scopi. C. de epi̇sco. z cleri. oẽs. §. hoc nichilominus. Sed quid si canonici aliqui contra epi̇scopũ agere volũt agere: tunc a superiore dandꝰ est pcurator ad lite sicut cũ pupillo agit contra tutorẽ. C. de in li. dando tu. vel cu. l. ij. z vlti. Sz sm tura nra canonici p se sine epo constituent procuratorẽ, Jo. Sed certe pro-

Si ad testiõnũ dicẽdũ vt ad municipales ne cessitates vocet.

f ¶ Ita eps. Sz qđ/ si ita pauper est sacerdos q̃ nõ possit pstituẽ pcuratorẽ: tunc p se litigabit si cut illustres pauper. vt in autẽ. de illustri. q̃ super illustres sunt coi v. Ideo aũt iubent sacerdotes cõstituere, pcuratores: q: nõ expedit seruos dei litigiosos esse. vt ex de sindico. c. vno. z. ij. q. viij. sicut. z ne cogã tur recedere a diuinis obsequiis. vt. C. ō epis. z cleri. oẽs. tã ciuiliq̃: qz cause materiã criminibꝰ crearе nolentes. vt. C. de iudi. ꝓpãdũ. in prin. habebit q̃ gliber ecclia yconomũ. vt. lxxxix. dist. qu. z ix. q. iij. cũ simus. xvi. q. viij. qui in ghusdam. et ille constituetur auctoritate epi̇scopi. C. de epi̇sco. z cleri. oẽs. §. hoc nichilominus. Sed quid si canonici aliqui contra epi̇scopũ agere volũt agere: tunc a superiore dandꝰ est pcurator ad lite sicut cũ pupillo agit contra tutorẽ. C. de in li. dando tu. vel cu. l. ij. z vlti. Sz sm tura nra canonici p se sine epo constituent procuratorẽ, Jo. Sed certe pro-

Sacerdotes iubent litigare p pcuratorẽ

Canõici z epi agere volũt pcuratorẽ cõ

Universidad de Deusto Biblioteca

ratorē ad agēdū ꝫ aliū ab epo nō pñt cōstituī sine auctte epi: nec esse i iudicio. vt ff. ō iudi. cām. ꝛ ff de pcr. c. i. Ite pbes ḥ q̄ pcurator nō pōt esse infamis vt dist. vij. q. viij. c. j. Ite hēs hic q epūs ꝛ sacerdos semper debet litigare p̄ pcuratores. Et sic ptz q̄ añ litis contestationē/ꝛ

† Concor. cuz hoc ter. tuncta sua. gl. fi. text. i. l. hoc edicto. §. ff. ff. de pastu. et nō. B. in. l. cassi⁹. ff. de se na.

p̄ p̄/post cleric⁹ ꝫ iura ꝑ stituē pcuratores: ꝛ q̄ ipm iurare ō cānica. vt extra. ō iur. cālū. cū cāz. nisi velis exponere ubi pcurator. i. yconomū extra de iur. ca lu. in pr̄actandis. Et lex dicit q̄ ubi cōueniunt monasteriū vel ecclīastica pſōa pñt pstituere pcuratorē: vt in aut. de sanct. epi sco. §. si vero epūs col. ix. Alīq vero cōparant prelatos tutoribus: ꝛ dicit q̄ sicut tutor vel curator non pōt añ litis cōtest. pstituere pcuratorē. vt. C de pcu. neq. sic neq̄ prelat⁹. qō non accedo. Nulla est em̄ ꝓportio

Prelati non sunt tutoꝛ⁹ comparandi.

inf tutores et p̄latos. q: tutor ē tpalis. plat⁹ est ppetuus. tutor nō utitur bonis pupilli: sicut p̄latus bonis ecclesie. tutela est on⁹ sed platura est honor. plat⁹ hz liberā ꝛ gñale administrationē in bōis ecclie ꝛ dare bōa alīq: si hoc hēat ꝓsue tudo ecclē: hz tutor nō. extra de dona. ceterum.

a ¶ Publico, publicū vocat ḥ crimē de quo solennit ꝛ publice pōt q̄s accusari. Idē em̄ ē in puaris crimibus vt C. de iniurijs. l. vlti. q: nec i illis intereunt pcuratoꝛ. vt. ff. e. in criminalibus.

Crimē publicuz q̄ dicit.

Questio. iiii.

¶ Nisi in legitima synodo epūs iudicari vel audiri non debet.

NUllus epūs nisi in legitima synodo: et suo tēpe aplica auctē b cōuocata super quibusdā criminatiōib⁹ pulsat⁹ audiat vel iudicet/ vel damnetur. Si autē aliter a quibuscūq; ꝓsumptū fuerit: in vanū deducat q̄d egerit: nec iter statura ecclesiastica vllo mō reputet.

Item zepherinus vbis rome archiepūs omnib⁹ episcopis.

¶ Epūs accusat⁹ a duodecim audiatur: cause vero finis ad sedem aplicam deferatur.

DUodecim iudices q̄t̄ debet accusat⁹ epūs (si necesse fuerit) eligat. a q̄b⁹ eius causa iudicet nec p̄t⁹ audiat aut excōicet vel iudicet q̄s ipſi⁹ p se eligant ꝛ regulariter vocat⁹ ad suoꝝ primo cōuentum epōrum p eos cā eius iuste audiat: et rōnabiliter discernat. Finis ꝙo cause sue ad aplicaz sedē deferat: vt ibi determinet nec antea finiat q̄s eius auctoritate fulciat. Q̄d vero absq;

b ¶ Auocatum. Id est. pcuratorem. Quod autem absq; ¶ hic intitulat quarta q̄o qua queritur an epūs sit dānand⁹ sine synodali auctoritate. Sed hec q̄o tractata fuit. §. iij. q. viij. ij. hoc solum adijcitur hic q̄ romanus pontifex pōt epm sine cōcilio damnare. vt. j. eodem. §. quod vero.

c ¶ Q̄d aut. hec questio tractata est. §. iij. q. viij. sed hoc solū ḥ addit q̄ romanus pōtifex sine concilio pōt epm scopuz dānare. vt. j. §. q̄d vero.

d ¶ Ullus epi scopus.

¶ Auctoritate. Inali. audiri enim pōt cā epi: sed non potest terminari sine spāli mandato aplice sedis: ij absolui posset vt. iij. q. vj. q̄uis et. c. dudū. in h⁹ non credo: vt dixi. iij. q. vj. accusat⁹. Et arg. j. c. proxi. in fine.

Synodali audientia epūs dānari ꝓhibet: sine p̄iudicio rom̄ane sedis opz intelligi: que sua auctte quoslīz valet dānare vel damnatos absoluere. Unde legas⁹ papa Ipsi sunt canones tē. infra cā. ix. Snia excōicationis notat⁹.

Item Adrianus Saluo romane eccle in oib⁹ primatu manifestuz est: q̄ illa que sunt p vnāquāq; puinciam ipsi⁹ puincie synod⁹ diſpēset: licut in niceno decretū cōstat esse conclusū.

¶ Ubi epo accusat⁹ ad cōcilū venerit q̄cūq; sedētiū cōsultationibus agit: aut q̄ ab accusantiū parte ꝓponit: sic mitissima platione ꝛbox pferri: vt nec cōtentiosis vocib⁹ audiētiū pturbēt: nec iudicij vigorē tumultu eneruēt. Quicūq; ḡ in cōuentu concilij hec q̄ ꝓmissa sūt violāda crediderit: ꝛ cōtra hec interdicta: aut tumultu i

e ¶ Ubi decim iudices.

¶ Ibi. §. ix. q. iij. cuncta. et capi. §. c. saluo.

f ¶ Sicut i nicēno. §. iij. q. vj. neminem.

g ¶ Loco benedictionis. l. synodi.

h ¶ Mitissima. vt. C. de obseq. patro. pue. l. si mūmissori. ꝛ §. iij. q. vij. si q̄s adeo. lex punit talē vltio supplicio. vt. C. de his qui ad eccle. cōfugi. denūciam⁹.

i ¶ Tumultu Hic ꝓsumit ō inimica electiōe illi⁹ qui per clamorē est electus extra ō elec. ofi us. viij. questio. j. si ergo. Et ē simile. de cōsecra. distinctio. iij. irreligiosa.

Esaie xxxix. d.

Questio.v.

a ¶ Excōmunicatio. A consortio fratrū. sic §. dist. xlv. nemīnem.

Puer. xxij. b.

¶ Hanc autē. ¶ Hic inciditur quinta questio quā q̄ritur: an alīqs sit maliuolus iudicandus: q: iudicat crimen alterius. Et certe ista bone zelo hoc faciat premissa admonitiōe nō debet maliuol⁹ iudicari: vt. §. q. §. si peccauerit: dū tamē indicet tali qui possit ꝓdesse ꝛ non obesse. vt. xxij. q̄. v. hoc videt. Item si crimen q̄ opponitur vult ꝓbare. si ex charitate hoc facit audiatur. vt. §. cap. j. Si ex odio hoc facit/ repellitur vt. §. ij. q̄. viij. si qui sunt.

Crimē iudicās/ nō semper ēt maliuolus.

b ¶ Hanc autem. Si bono zelo q̄s indicat crimen illi qui potest ꝓdesse et nō obesse nō est maliuolus. xxij. q. v hoc videtur. ꝛ si ꝓmouerit eum quem accusat. q̄ q. j. si peccauerit vel si crimē propositū vult probare. ij. q. viij. q̄ crimē. §. ea. q. j. ca. ij. Sed si crimen tātum proponeret ꝛ nō sequeretur puniendus esset tā q̄ proditor. vt xlvi. distinctiōe. accusatores.

† Concor. si. ter. i. l. late cul pe §. a: micos. cū ibi no. ff. ō ꝛbō. sig. fa. l. ꝛbōrū. co. tit.

c ¶ Non vos. hoc. c. loquitur de denūciatione: ꝛ de secreta correctiōe Et est argu. hic q̄ ḥbet ad denunciationē tenetur.

d ¶ Judicatis aut contumelijs: vel risib⁹ conſitiū perturbauerit: iuxta dictū ne legis edictum: quo ꝓcipitur. Efice derisorem: et exibit cum eo iurgium: cum omni de decore/ de confessione abstractus a communi cetu secedat: et trium dierum excommunicationis⁵ sententiam ferat.

¶ Questio. v.

¶ Hanc aūt q̄ritur: an sit aliquis iudicādus maliuolus: q: crimē alterī⁹ indicat. De hoc scribit beatus Augu. dicens.

¶ Magis nocet q̄ crimē celat q̄ qui amicabiliter indicat.

NOn vos⁶ iudicetis esse maliuolos: q̄n crimē alterius indicatis⁶: magis quippe nocētes estis non indicādo crimen q̄m si fratres vos quos indicando corrigere potestis: tacendo⁶ perire ꝓmittitis. Si em̄ frater tu⁹ vuln⁹ habeat in corpore q̄d vult occultari cum timet secari: nonne crudeliter a te silet: ac misericorditer indicatur? q̄sto ergo potius debes manifestare crimen ne deterius putrescat in corde.

Item ad vincentium donatistam ꝛ rogatistam.

¶ Nec qui parcit est amicus: nec qui verberat est inimicus.

NOn ois qui parcit amicus est: nec ois q̄ verberat inimic⁹ est: ꝛ meliora enim sunt vulnera amici: q̄m volūtaria oscula inimici. melī⁹ em̄ est cū severitate diligere q̄m cū lenitate decipere. ¶ Utilius est rieri panis tollitur⁶: si de cibo securus iusticiam negligat: q̄m esurienti panis frangatur: vt iniusticie seductus acquiescat ¶ Et qui freneticū ligat: ꝛ q̄ lethargicū excitat: ambobus molestus ambos amat. ¶ Quis pōt nos ampli⁹ amare q̄m de⁹? qui

Illis qui pñt ꝓdesse.

e ¶ Tacendo §. viij. q. j. dā tē cōtra. sed hic de secreta correctione loquitur. ibi de manifesta.

f ¶ Non omnis. ¶ Tollitur. Non obstā. lxxxvj. dist. pasce quia illud de eo qui ad mortem est. sic. xj. q̄. iij. quis multos. Et est hic argu. q̄ excōicato non est dāda elemosyna. de hoc dixi. clū. dist. quicūq;.

g ¶ Patriarchas. Iacob ꝛ filios eius per famem coacti fuerunt in egyptū.

h ¶ Flagello. Not. vo⁹ natā ꝓportiōē spectandā ī q̄ factū. vt. xxij q. j. paratus. di. v. ad eius vero: ꝛ qualitas facti ex persona faciē tis ꝓsumitur. xj. q̄. iij. absit. ꝛ xxij. q̄e. iij. ea vindicta.

Voluntas ꝓportiōnāda est cū actū. vt. xxij q. j. paratus. di. v. ad eius vero: ꝛ qualitas facti ex persona faciētis ꝓsumitur. xj. q̄. iij. absit. ꝛ xxij. q̄e. iij. ea vindicta.

Puer. xxvij. a.

¶ Non oscula semp.

¶ Amarissime. i. amare.

i ¶ Uli qui.

k ¶ Sponte. i detractores xlvj. dist. accusatores. vel aliter. id est sine differētione.

l ¶ Et ideo replicāda est. s. sepius querenda contra oēs suspiciones sēm quoslīz q̄ nō placet: sed cōtra confitentes tantum: q: inimici ꝛ infideles nunq̄ admittuntur.

m ¶ Religiosus. Sed qualiter exercet religiosus vir cām sanguinis cōtra illū. xxiij. q. viij.

Judex ecclesiasticus pōt virgas pluri.

bra a quib⁹? Sed dic q̄ ecclīastic⁹ iudex pōt virgas quātūcūq; vt.xxiij.q.v.c.j. ⁊ hoc nō ē iudiciū sanguinis sed hoc facit q̄stiones in cā ciuili: qō fieri ⁊ in defectu ꝓbationū. ff. de q̄stio. diuus. ⁊ cētū in ecclīastica crimināli. ij.q.j. in primis. ⁊ fine. Quidā etiā ex hoc loco dicunt viles ℣ clericos generaliē admitti: sed cuz tormētis: ℣ hoc falsum est q; tm in exceptis criminibus admittūtur viles. vt. ℣. nij.q.vij. ⁊ si autē ea cōmittūt.

puer. ri.b.

Ibiꝰ. in ¶ Religiosū. Istud obtinet i exceptis criminib⁹ vt in crimine lese maiestatis vbi accusator torq̄tur. vt vj.q.j.§. verum. C. ad.l.iu. maie. nullus. in fi. sed in ciuili cā nūq̄ torq̄tur aliquis nisi in defectum ꝓbationū. vt in auctē. de testi. §. fanciū⁹. col. vij. Vel dic q̄ pūna pars loq̄tur de accusatore. secuda ō teste. viles eīn testes bñ torquentur in exceptis criminibus vt.iij.q.ij. si ea ⁊ etiam in ciuilibus negocijs in defectum ꝓbationum: vt dixi.

puer. xxj.d. a ¶ Exigere. ℣ se sed per alios. vt.lxxxvj. dist. non licet. p clericos autē nō per laicos. cē de sen. ex cō. vnuersitatis habes q̄ hic q̄ plat⁹ pōt subditos corporaliter punire. vt.lxv. dist. cum beatus.

b ¶ Vt dū. Hoc non refert ad oia ꝑdicta: ℣ tm ad illos ℣ dr̄ētur: nunc⁹ eīn non pōt ee testis in aliquo crimine. cē de ℣. ℣ hely. pōt eīn dici q̄ minꝰ torq̄ri nō. vt. ff. de q̄stio. l.j.§. q̄stiōi. in fi. Sed vtrū clerici de quib⁹ habēt subditū beriboꝰ ꝓ testimonio dicēdo dubitat. qō quidā minores clericos posse torq̄ri: sed nō maiores. Alij dicūt oīno suspectos posse torq̄ri. nā et liberi vanteq̄ torquētur. vt extra de accu. super his. ff. de questio. de minore. et ecclesia ℣ gis pōt aliquos corri-

Clerici an possint ꝓ testimonio torq̄ri.

tum mouentur: insurgunt linguę iniq̄ssimoꝝ inimicoꝝ cū fuisset miserēdū. vrtidēt impijvū dolēt pij. ¶ Questio. vi.

Qui autē⁹ qđ intulit ꝓbare non valet: puniēd⁹ est. ¶ ℣ Adriānus papa aū ¶ Punitur qui aliqō falsa intulerit.

QVōtis qui aliqs falsa intulerit puntatur⁹: et pro falsitate ferat infamiam.

Item Greg. ¶ De eodem.

QVi calūniam illatā nō ꝓbat: penā debet incurrere quā si ꝓbasset re⁹ vtiq̄ sustineret. Idem in regestro.

¶ Qua pena feriatur: qui crimen illatum non probat.

QVia iuxta patruꝫ sniasillatā non ꝓbat: penā debet incurrere: ac ꝙ hoc quia subdiaconus crimen diacono probare non potuit: quoniam impositionem manus⁶ (qua carere potuisset) non habuit non solum sacerdotio⁶ sed officio carruit. et rancꝫ reuera infamis meruit verberibus castigari⁶. Nā cui cum trib⁹ testibus veluti ⁱ laico crimē quodlibet approbatur: nō est mirum quod obiecit dum probare non sufficit si corpali infamie quemad

distīcte

Perdit qs qđ nunq̄ habuit

modū laicus ex iuris similitudine subiungatur. qđ eīn esset diacono gradū omittere hoc fuit subdiacono fame plenitudine caruisse codice lib. primo titu. de epīs et clericis. Imperatoꝛ theodosius. Presbyteri⁸ citra iniuriam questionum testimoniū dicant: ita tm vt falsa nō simulēt. Ceteri vo clerici q̄ eoūdem gradum vel ordinē sequuntur. si ad testimoniū dicēdum petiti fuerint: prout leges⁹ precipiunt audiantur salua tm sit litigatoribus falsi accusatio. Si forte ꝓbri q̄ suo⁶ nomīe superioris loci testimonium dicere citra aliquā corporalem iniuriam sunt precepti: hoc ipso qđ nichil metuūt ℣a fuppreſſerit: multo magis eteīn pena sunt digni quibus cū plurimuz honoris ꝙ iſtam fussionez delatū est: si occulto inuenuntur in crimine. ⁊ Item cōstitutione. iij. col. ix. ꝓbr⁸ seu diaconi si falsum testimoniū dixerint si qđē in re pecuniaria diuino ministerio dūtaxat ꝙ tres annos separati monasterio tradant si in crimiali clericatus honore nudati legitimis penis⁸ subiciant. Ceteri vero clerici cōi iure officio ecclesiastico pulsi sine delectu cause legitie coerceant. Item de Januario epo. ¶ Ad sancte cōtionis ministerū nō accedat⁊ crimen illatū non ꝓbat.

Epiphaniꝰ⁸ pbr̄m quorūdam sacerdotū ſris⁸ crimialiter accusatū⁵ cui⁹nos (vt valuim⁹) cās discutieteo⁵ nihilqz in eo obiectoꝛ reperieteo vt ad locū suū reuerteret⁵ absolutum⁹. criminis q̄ auctores volumus te ꝑcurari ⁊ ni si q̄ eandē trāsimilit epl̄am: pa

ens est in diacono. Quidā referunt hoc ad qualitatē testiū vel sicut bigami admittūtur contra laicū sic ℣ subdiaconū q; ꝑsit ex dispēsatiōe fieri subdiacon⁹. vt xxxiij. di. lector. sed eadē ratione homicida admittit cōtra sacerdotē: cum secum dispēsari possit a papa.

ij.po.

a ¶ Obri. bōe opinionis sūt. ℣. secus si suspecti sunt. vt. ℣. c. q. v. illa. ℣ hoc nō placet. misces q̄ ci ꝑsit coraz epō torq̄ri non a laico. vel nō credo tenē qđ hic ꝺr.

b ¶ Leges. Circa laicos infames.

c ¶ Qui suo. i. propter suū honorem.

d ¶ Presbyteri. Qualiter statut⁹ ℣ imparo⁸ aliquid de reb⁹ ecclīasticis ptrā ad. xcvj. di. bene q̄dē. nisi hoc fecerit auctē apostolica. xcvij. di. ecclesie. et. c. victor. Sed hic in struit iudicē ecclesiasticū quid facē debeat. sic. ℣. eo. delatoꝛi.

e ¶ Legitimis pens. Que sūt. ff. ō fat. l.j.§. vl. vbi dicitur q̄ p crimie falsi si est liber ꝺportaꝛ ⁊ oia eius bona publicant. si est seru⁹ patiat vltimū supplicū. Vel intelligo de penis canonicis prout ꝺr. dis. l. si episcop⁹. vel dic cū iudex ex officio suo punit testem ℣m suū arbitriū punit eū. C. de test. nullū. sec⁹ si directe ac cusat testē. vt. l. di. si epūs. ⁊ ff. de fal. l.j.§. vltimo

f ¶ Epiphaniꝰ. hec est. ij ꝙs. q. an ꝙ vult ꝙ bare ēlic sūt punēdi qui nō probāt qđ obiēūt et ad hoc ponit. ℣. c. Joā. de fan.

f ¶ Epiphaniꝰ. De eo agitur extra. de testi. qđ.

g ¶ Zelus. Sz qualit hoc fecerit cū nō sit admittenda accusatio ꝑ testes. vt. ij. q. viij. ꝙ scripta. ⁊ ij. q. ix. absente. sed hic non plene examinauit causam.

h ¶ Accusatum. Jd est infamatum.

i ¶ Discutientes. de plano sū in forma iudicij. et de accu. olim

k ¶ Absolutum⁹. Ab obseruatiōe iudicij vnde pene⁊ admittūtur accusare.

l ¶ Paratus. Nōne potuit accusator pētere et dicē se errasse. vt. ℣. c. q. j. q̄dam. ⁊ ante iiij. cōte. pōt desistere accusator vt extra de accu. licet. in fi. ℣ illud est spāle i accusatiōib⁹ cū orta est infamia vt dixi. ℣. iuſ. q. v. q̄ſq.

m ¶ Elatoꝛi cōfesso.

n ¶ Lingua. Sed q̄ſi dat pena tura de pena sanguis ℣ illud. xxiij. qō. viij his a ꝺo⁹. sed hic dicet ꝺ facē debeat iudex ſcfarit. sic. xxvij. qō. j. ſi q̄s rapuerit. Jo.

Duo fornicatores.

Supra i scā et q̄rta causa i mlt⁹ capitis docuit gſan⁹ q̄ crimio si ⁊ infames repelluntur ab accusatione ⁊ testimonio: ℣ qz q̄dā sunt crimia excepta in quib⁹ crimiosi vl infames admittūt. ideo annecti hanc cām vt oīdat q̄ i crimie excepto crimiosi ⁊ infames admittūt. Oītet dr̄ et q̄ simplici assertiōi epi nō credit cum vult aliū accusā: nq̄ epūs accusat⁹ ad aliū archiepm tre nō ꝺz. vt hec et alia faciat. ꝑ

¶ Addē q̄ hic agit de solennitatib⁹ requisitis in libello ℣ actis iudicij accusatorij. nō. ij. q. viij. p totū. l. libellos. ff. de accu.

¶ Accusatoꝛi an et qñ pōt desistē

ponit themata: de q̄ quoq; elicit ẽstiões. Sunt aũt crimina excepta: vt dicit. V. crimē lese maiestatis. crimē p dicriminis qb̄ ē ipēs crimens lese maiestatis. crimē hereticū. crimē symonie. crimē sacrilegij. crimē fraudant ecc̄ias vt ānone. Iste hec ē crimē symōie: qō magis i sectha tr̄eūtat.

Quod aũt dimittit

Quod aũt hec. q. i. iuj. g. eo. In prima p bat per xvj. arcon. seroz. q̄ in crimes/excōicati. t̄ immunes non pūt alios accusare. Scđa ibi. Cuz itaq;. Tertia ibi. Cuncūq; Quarta ibi. Verū. Iob. de fam.

Q Qō aũtē. In simonia q̄libet audīt accusans extra latēs: et mercenarius. vt lxxix. dis. si quis papa. x extra de testā. x hoc tō. q̄a oīa crimina nulla reputant respectu illi⁹. vt i. q. vlt. patet. secus si accusatus sit clericus bone fame. vt. ij. q. j. ā pmis. in fine. immo eadez est dictum. in laico: aut p⁹ fuerit bōe fame aut nō. vt. ff. ad. l. iuli. maie. famosi. Cz aũtē in exceptis crimibus admittat crimiosū: nō tñ sine rone. vt. iij. q. vj. si ea. Si q̄ clericus ē bone fame alio crimie suspect⁹ nō audiēd ẽ ipm. vt extra de testi. veniēs. si ē male q̄libet admittēd ad accusandū x testificandū. vt eē. de si. p tuas. q̄dā tñ dicūt q̄ iz vules admittant ad accusationē nō tñ ad testimoniū. qz tota vis negocij pendet ex testimonio sed non accusatiōe. Uel dic vt dixi. ij. q. j. in pmis. in fine.

Crimiosus in exceptis crimibus repellit testificari pūt.

Si sacerdos. Precipit. Ab apło. vt. xxv. dist. dānatione digni sumum. vt. lxxxi. di. apostolus.

Omnes. Leges. Sed x alios dicim⁹ infames ipso x corpe vitiatos. sicut nec oēs dicimus infames q̄ sūt leges sunt infames. vt mulier q̄ nuptias contrahit cū seruo. vel q̄ cū aliquo delinquit. vel que ẽ in adulterio vel cum aliquis ẽ vxor bina nuptias de qua agit. ff. de his q̄ no. infa. qđ ẽ. infamia hec nō purgat̄ q̄ quārāc̄unq; pulsum. vt. ij. q. iij. ℌ. hinc colligitur. nulli restituēd⁹ sit ab illo q̄ pōt restituere: vt a pncipe/vel a senatu. vt. ij. q. iij. ℌ. notādū. ij. in ff. ff. ō postu. j. ℌ. ō qua.

Infames non possunt accusare.

Omnes vero infames esse dicim⁹ quos leges⁹ secundū infames appellant. et oēs q̄ (culpis erigentibus) ad sacerdotū non possunt puchi. indigni est em vt illi eos accusent qui esse non possunt quod ipsi sunt: qm̄ sicut maiores a minoribus nō iudicātur: ita nec criminari pūt. Iste Fabian⁹ pa.

Infames sunt qui regnum dei consequi non valent.

Illi q̄ dicit illa pcā ppeterāt de quo⁹ apls ait. Quā q̄ talia agūt: regnū dei non cōsequent: valde cauēdi sunt x ad emendationē (si volūtarie venire noluerit) cōpellēd⁹ sunt. qz infamie macula sunt aspersi x in baratrū dilabuntur: nisi eis⁹ sacerdotali auctoritate subuentum fuerit. Sic̄ et illi de q̄b⁹ ipe ait: cum hmōi⁹ nec cibum sumere: q̄ infamia sunt alioq̄ ab his qui sine crimie sunt: et iuxta electionem canonicā sacerdotes ordinari possunt: et tales per omnia inueniuntur: q̄les sacerdotes eligi iubent. Iste Adrianus papa.

Infames et qui culpis erigentibus ad sacerdotium prouehi non possunt: sacerdotes non accusent.

Omnes vero infames esse dicim⁹ quos leges⁹ secundū infames appellant. et oēs q̄ (culpis erigentibus) ad sacerdotū non possunt puchi. indigni est em vt illi eos accusent qui esse non possunt quod ipsi sunt: qm̄ sicut maiores a minoribus nō iudicātur: ita nec criminari pūt. Iste Fabian⁹ pa.

Infames sunt qui regnum dei consequi non valent.

Illi q̄ dicit illa pcā ppeterāt de quo⁹ apls ait. Quā q̄ talia agūt: regnū dei non cōsequent: valde cauēdi sunt x ad emendationē (si volūtarie venire noluerit) cōpellēd⁹ sunt. qz infamie macula sunt aspersi x in baratrū dilabuntur: nisi eis⁹ sacerdotali auctoritate subuentum fuerit. Sic̄ et illi de q̄b⁹ ipe ait: cum hmōi⁹ nec cibum sumere: q̄ infamia sunt

p penitentiaz purgat.

Infamia an possit

Infamia tollit pnia.

Questio prima.

Quod⁸ autem crimine irretiti alios accusare ñ possint anacletus papa testat dicens.

A criminosis sacerdos accusari non permittitur.

Si sacerdos sine crimie eligi precipitur⁹ nullatenus a criminosis accusari aut calumniari permittit: nec ab

loquitur de criminosis non excōmunicatis. scđa de occultis. secunda de manifestis criminosis.

f Cōpeliendi. Arg contrarium in mortali petō cogendū ad penitentiam xxij. q. j. predicandum. xxxij. q. iij. tam sacerdos. Arg. contra ij. q. i. multi.

g Nulli eis. Arg. tollit infamiam per satisfactionē ecc̄lie. vt. xxxij. q. v. preceptū. xxxv. q. vi. ij duo. Arg. contra. iij. q. iij. consanguineorum. et capitulo hi qui. j. eo. quicunq; x xxij. q. v. paruuli. Sed dic q̄ canonica infamia per penitentiam tollitur: sed non illa que irrogatur ipso facto vel per sententiam. Johannes. de ipo occulto crimine tollitur per penitentiam sed non de manifesto. vt extra de reimpo. ordi. capitulo vltimo et penultimo.

h Quotuplicibus. Scilicet excommunicatis.

Omnes illi. Ab sanctis sacrificijs. vt iuramenta. extra de sentēn. excōmunica. per tuas.

Latus. Dicēte Cuz dixit. q̄ sine peccato est. xc.

Rogabat. Id est precipiebat. nc. xj. q. iij. ne. ih. rogo.

j. coz. v. d.

Quoniaz primitiuo. Sic communia. q̄ñ et ij pon̄ simus.

Ut a talibus. Sez illis q̄ sem̄ parati sūt repelēdere. de quib⁹ ait. xj. q̄. vj. senti. sed aliū reprehensiones arcēdende sunt q̄ iz mali nō sint in eo reprehēdunt: q̄ eos malos esse credūt. xj. q. vj. nō sunt. xj. q. i. nolo.

i. pe. j. et. ij.

Ab humana. Id ē q̄ tñs humana nō diuina q̄rūt. viij. q. j. sūt in ecclia.

† vl dic sin ar. eni q̄ humana dici ap pellāt

Ut crimē. Si vis dice q̄ q̄ peccauit p⁹ baptisma pt̄ promoueri. si egerit pniam tūc dicas illum h appellari crimiosū q̄ p pniam quiet⁹ est. vel de enormib⁹ crimib⁹ intelligas q̄ irregāt infamiaz ipso iure. vl dic il lo intelligē q̄ pendēte accusatiōe q̄ sunt accusatus volunt accusare aliū. qđ nō licet. iij. q. vl. negāda Baz. aurez facit pro in hoc pbo crimiosus. s. pleno vicio sicut ille qui est periurus. vt. s. e. deū. q̄ et iz qualibet crimiosus etiā nō cōuict⁹ repelatur vt extra ō

Vel dic

Vel dic

Vel dic

Ques, sic ꝺ q̄uestio ne. ¶Ques.

Presūptio ē triplex

¶Suspitio. sic.ij.q.j.c.j. Suspitiones temerarie nō creditur. xj. ꝙstione. iij. in canonē. Probabilis inducit presumptōez. ff. qō me. can. l. vlt. ij. qnestiōe. v. ꝓbꝫ violentia condēnationez. xxxij. q. j. dicit. z C. de adul. ꝙuis. licz sit arg. contra. extra. ō plump. litteras.

c ¶Domestica. Id est ꝓpria vel domesticoꝝ persone.

Delinquens plicet: plicter pentiat.

Mitare. d ¶Tertio hic videt q̄ totiens peniteniaz faciam quotiēs committo forte cationem. etiaz cum eadem mutiere. z q̄ ꝙsi pro diuersis deliꝯ sit mcht penitē tia indicēda. vt de pen. disti. v. consideret. z de pe. dist. j. mensuraz. ¶ Item si post primam fornicationem quis peniter iniūgitur ei penitentia. si secundo accedit ad eādem secundo iniūgitur ei penitēria talis: ergo erit melioris cōditionis si non penitent a ꝓncipio q̄ si penitent postea.

¶ Concor. tex tus i. l. seruos C. ad. l. iul. de vi pu. C. de epis. au. l. iij. War. xliij. c.

Psal. xxix.

¶De eodem.

Ques[a] pastorē suum non reprehendant: plebs eꝫ non accuset: nec vulgus eū arguat. qz non est discipulus super magistrum. ¶Spi essa deo sunt iudicādi qui eos sibi oculos elegit. Nam a subditis aut prane vite hoib[9] non sunt accusandi aut arguendi aut laceranditet infra. Nemo bonū faciens alteri verbo aut facto nocere vult: quāto mīn[9] in suspitiōe debet venire fidelis homo vt dicat aut factat ea q̄e pati non vult: qz ois suspitio[b] poti[9] est repellenda q̄ approbanda vel recipienda. Ipsa autem detractio licet vitio detrahentiū: tñ iusto dei iudicio nōnunq̄ aduersus bonos excitat: vt quos vel domestica[c] presumptio: vel altoriz fauor in altum extulerat: detractio humiliet. Unde Ambrosi[9].

¶ Ne quis de se presumat dilige matorum ex dei precepto contra eum excitantur.

Mitare petrum tertio dicentem: dñe tu scis q̄ amo te. Etenim q̄ tertio[a] negauerat tertio confitetur. sed negauit in nocte: cōfitetur in die. Hec autē iō dicta sunt vt sciamus neminē tactare se debere. nā et si petrus[e] lapsus ē: qz dixit. Et si alij scandalizati fuerint in te: sed ego non. quis alius iure de se p̄sumat? Veni q̄ z dauid: qz dixerat. Ego dixi in abundantia[f] mea: nō mouebor in eternū. Eā sibi tactā tiam obfuisse confitet dicens. Auertisti faciē tuā a me: z facti[9] suz cōturbat[9]. Ité Grieg. ¶Ut boni salubriter humiliet: iuge malor cōtra eos insurgit.

Sunt plurimi qui vitam bonorū fortasse amplꝫ q̄ debent laudant[g] et ne qua elatio de laude surrepat permittit opō deus malos in obtrectatione z oburgationem

da sibi si ad eandem demū accedat: cum par sit peccatum. et hoc concedi potest: licet fm leges qui sepi[9] rē tractat non cō mittit diuersa furta. ff. de fur. et qui. j. cor. vj. b.

e ¶Petrus. Arg. a minori. ff. xxxij. q. v. si paulus.

f ¶In abundantia. Id ē cōfidentia bonitatis mee.

Esa. j. b.

Sunt plurimi q̄ vitā.

g ¶Laudant hoc est venale peccatum. xxv. distin. criminis. j. Pe. v. b.

Umma.

h ¶Detrahere. j. dis. xlvj. accusatores.

i ¶Et accusare. ē. ij. qō. vij. si quis epō. de pe. di. j. homicidiorum.

¶Omittam.

¶Hec est secunda pars huius q. in qua enumerat omnes infames qui accusare nō possunt: et hoc probat per ca. se. Jo. ō fame.

¶Infames.

f ¶Contēnant. ff. xlv. dist. nulli.

Crimē quodlz ifamat

g ¶Fures. ex hoc ca. patet q̄ omne crimen infamat fm canones. z. ē. c. oēs. z ca. sequē. Item ex hoc ca. videt q̄ omne crimen sit publicum secūdū canones.

h ¶De bellis publicis. Tales sunt rei lese maiestatis. vt. ff. ad l. iu. maie. l. iij. z capite puniunt: nisi dūm defendere non potuerint. ff. de re mil. oēs. ē. d in acie.

i ¶Perūt ābitiose. vt. ē. j. q. vi

plum. ar. xi. q. iij pueripae.

a ¶Audiat. ff. l. ri. q. iij. non solum.

b ¶Unḡ. scilicet q̄ detractores ne sit cōtra. ē. v. q. v. nōvos. vel dic q̄ eos. id est per curiosos vade Juuenal. Sctre volunt secreta domi[9]: sꝫ q̄ inde timeri.

p. xlix. versus

c ¶Exteriores. Pei[9] est p̄suadere: ō facere. vt. ff. de ser. cor. l. j. ¶. per suadere. et. l. vt tantū. z. lxxxvj. distin. tanta.

Umma.

d ¶Detrahere. j. dis. xlvj. accusatores.

e ¶Et accusare. ē. ij. qō. vij. si quis epō. de pe. di. j. homicidiorum.

¶Omittam.

¶Hec est secunda pars huius q. in qua enumerat omnes infames qui accusare nō possunt: et hoc probat per ca. se. Jo. ō fame.

¶Infames.

f ¶Contēnant. ff. xlv. dist. nulli.

g ¶Fures. ex hoc ca. patet q̄ omne crimen infamat fm canones. z. ē. c. oēs. z ca. sequē. Item ex hoc ca. videt q̄ omne crimen sit publicum secūdū canones.

h ¶De bellis publicis. Tales sunt rei lese maiestatis. vt. ff. ad l. iu. maie. l. iij. z capite puniunt: nisi dūm defendere non potuerint. ff. de re mil. oēs. ē. d in acie.

i ¶Perūt ābitiose. vt. ē. j. q. vi bonoꝝ corrūpūt: his qui substantias aliorū prediaq̄ diripiūt. ¶Laceat itaq̄ vnusquisq̄ ne aut linguam: aut aures habeat prurientes .i. ne aut ipse alios detrahat aut alios detrahentes audiat[a]. Sedens (inquit propheta) aduersus fratrem tuū loquebaris: detrahēdo z aduersus filiū matris tue ponebas scandalum. ¶. Parcāt singuli detractioni lingue: custodiāt̄q̄ sermones suos: et sciāt q̄ cuncta que de aliis loquuntur: sua sua iudicabunt: nemo inuito auditori libenter refert. ¶Officiū singulorum sit dilectissimi: non solum oculos castos seruare: sed z linguam nec quid in cuiusq̄ domo agatur alia dom[9] vnq̄[b] p̄ eos nouerit. Habeāt oēs simplicitatē colūbe: nec cuiq̄ machinentur dolos z serpentis astutiā: ne alioꝝ supplantent insidijs.

Item Lucius papa.

¶Bonus nocere non cupit.

Apiēs nō est ois qui nocet. Ité Anaclet[9] pa.

¶Improbi[b] deteriores sunt episcopum detractores.

Eteriores[c] sunt qui doctorum vitam moresq̄ corrūpunt: his qui substātias aliorū p̄diaq̄ diripiūt: ipsi em ea que extra nos sunt: licet nostra sint auferūt: nostri quoq̄ detractores z morū corruptores nostrorum: sine qui aduersus nos armantur proprie nos ipsos decipiunt: z ideo iuste infames sunt: z merito ab ecclesia extorres fiunt. pro meritis ergo plebis sepe pastores deprauantur ecclesie: vt proclivius corrūāt qui sequuntur.

Item alexander papa.

¶De eodem.

Umma iniquitas ē fratres detrahere[d] et accusare[e]. vñ scriptum est. Omnis qui detrahit fratri suo homicida est: z omnis homicida non habet partem in regno dei.

D. xlix. versus

Ator ergo (vt p̄missum est) q̄ carnales prohibentur ab accusatione spiritualium: nō spirituales ab accusatiōe carnalium. ¶Ū itaq̄ criminosi et infames ab accusatiōibus prohibentur: videndum est quos canonum sacra auctoritas infames appeller. Q̄ hic Stephanus romane ecclesie epūs scribit Hilario dicens.

¶Que persone infames habeantur.

Infames esse eas personas dicim[9]: q̄ p aliqua culpa notantur infamia: id est oēs qui x̄piane legis normam abiciunt z statuta ecclīastica contēnūt[f]: sīlr fures[g] z sacrilegos: et oēs capitalibus criminib[9] irretitos: sepulchrorum violatores: z oēs q̄ aduersus patres armantur: q̄ in omni mundo infamia notant similiter z incestuosos/ homicidas/ piuros/ raptores/ maleficos/ venefices/ adulteros/ de bellis publicis[h] fugientes z qui indigna sibi petūt[i] loca tenere: aut facultates ecclesie auferunt iniuste z qui fratres calūniant: aut accusant z nō probant: et qui cōtra innocētes principum animū ad iracundiā[k] prouocant[l] z oīs anathematizatos: vel pro suis sceleribus ab ecclesia repulsos: z oēs quos ecclesiastice leges vl̄ seculi infames pronunciant. Hi nimirū omnes nec seruti ante legitimā[m] libertatē nec penitentes nec bigami nec illi qui curie[n] deseruūt vel nō sunt integri corpore: aut sanā non habēt mentē[o] vl̄ intellectū: aut qui inobedientes sanctorū patrū decretis existunt: aut qui furiosi manifestant[p]: hi oīs (inq̄) nec ad sacros gradus debēt promoueri: nec istinec suspecti: nec liberti: nec rectā fidem vel dignam conuersationem non habentes/ summos sacerdotes possunt accusare: nec ad accusationem seu testimonium nullatenus iuste possunt recipi.

Item Fabianus papa.

¶Infamis efficitur q̄ sciens deierare p̄sumit.

Uicūq̄ scies se periurauerit[q]. xl. dies in pane z aqua/ z septem[r] sequētes annos penitebat: z nunq̄ sit fine penitentia[s]: et nunq̄

sicut.

k ¶Ad iracūdiā. ē. de homicidio. sicut dignū. ¶. Si vero.

l ¶Prouocāt id ē delatores vt. v. q. vi delatori.

m ¶Legitimā. i. plenā. aliē em nō p̄monēt: nec aliquē p̄nt accusare. vt. j. sequēt.

n ¶Curie. liij distin. c. j. z. ij.

o ¶Mentem. Uel furiosi.

p ¶Manifestant. ē. xxxiij. distinctionum. ar itus.

q ¶Iurauerit. ē. iij. q. v. consuluimus.

r ¶Septem. xxij. q. iiij. qui sacramento cōtra Solu. ibi.

s ¶Sine pnia. Interiozi. ff. l. di felon. clerico.

¶Nota q̄ iiij. pēnis perpetua sus pēsione ab offo cū sit p petuo repulsi[9] efficitur infamis. nā (vt dicit Juno. ca. gliē. ff. de accu.) sus pēsio p petua est pena que ex gne ipsi[9] pene infert infamiā sicut tex[9] fatetur. l. ij. ff. de his q̄ no. in fa. Card. hic.

a ¶ Testimoniū. etiam post penitentiā priuatā: vt j.xxij.q.v.parumli. Et hoc est verū in testibus. secus videtur in accusatore. vt.xxij.q.v.si quis conuictus.

b ¶ Recipiat. Alibi dr q̄ iuramenti solū deū habz vltorē. vt.C.de re.cre.l.ij. non ergo incurrit infamiā. Itez alibi legit:

Iuramētum vtrū in famet.

q̄ periurū cōtinetur sub crimine stellionat⁹ vt.ff.de cri.stellio.l.ij.fz crimen stellionat⁹ nō infamat. vt.ff. de cri.stellio.l.ij.ergo nec periurū. So. vbi mr amētum nō cedit in preiudicium alcui⁹ solum deū habet vltorem. Dicit aūt quidā q̄ si iuramētum est de futuro semp infamat quia ibi frangitur fides deo et homini. secus si est de p̄senti vel de preterito. vt C. de transact. si dō maior. Alij dicunt q̄ iuramentum quod interuenit in contractibus non infamat: secus in iuramēto q̄ fit in iudicijs hoc est certum q̄ omne iuramentum infamat canonica infamia. Vtrūz autem temerarij iuramēti repellat a legitimis actib⁹. dixi. lxxv.di.floriētinū. et eē de test. causam que.

¶ Conuenit cū hⁿ tex. 7.c.sequētes. tex. i.l. quēdz. cū glo. C.ō epi sco. et cle.

Q Os sequētes patrū vestigia pro saluatione seruorum dei: quasc̄uz ad accusationes personas leges publice non admittūt: his impugnandi alterum 7 nos licētiā submouemus. 7 nulle accusationes a iudicibus audiantur ecclīasticis q̄ legibus sēc̄i prohibētur. Sed licet c infames ab accusatiōe episcopoū prohibeant: non tamen isti ab huiusmodi⁸ accusatione prohibēdi sunt. hereticos nanq̄z accusare infamibus non prohibetur: ꝓ vt.ō. patuit i eadē causa: vbi de accusatiōe minorū aduersus maiores⁸ disputatū est

Item. ¶ De eodem.

Q Cum maiores scientia 7 moribus a minoribus accusari prohibeantur: nō equales ab equalibus vel minores a maioribus: ab accusatione huiusmodi sunt prohibēdi. cū hereticus catholico minor sit Sed 7 hoc an generaliter accipiendum est Augustin⁹ non diffinit dicens.

¶ Dubium est an scieno auaro non scies hereticus grauius peccet.

Q Vero ergo quis peccet grauius qui nesciens e hereſim incurrerit: an q̄ sciēs ab auaricia: id est ab idolatria non recesserit? Secundum illam⁸ regulā qua peccata sciētium peccatis ignorantiū preponuntur: auarum cōscientia vincit^b in scelere. Sed si forte hoc faciat in hereſi ipsius sceleris magnitudo quod facit in auaricia scientis admissio: hereticus nesciens auaro scienti coequatur. Itē verum catholicū pessimis morib⁹ alicui hereticō (in cuius vita preter id quod hereticus est: non inueniunt homines quod reꝑhendāt) proponere debeam⁹ non audeo precipitare^d sentētiam.

Verum^h hoc Augustini et illud de infamium accusatione de his intelligēdum est: quos constat^i esse hereticos: non de his qui se negāt in hereſim lapsos. Hic autem in omnibus religiosus apparens^m. dum se negat hereticē communionis aliquādo macula infectum infames atq̄z alios huiusmodi a sua accusatione ipse repellit.

Hec licet ratione niti videantur: exemplo tamen lese maiestatis vana intelliguntur: ad cuius accusationem dum socius inite factionis admittit: non queritur an cogitare contra animam principis sit maiestatem ledere: sed an aliquis de nece eius tractauerit^n. ꝓ

Unde imperator Honorius 7 Archadius in nono libro codicis. ti.ad.l.iul. maiesta. scripsisse leguntur.

Si quis cū militibus vel priuatis^o barbaris etiā scelestam inierit factionē: aut factionis ipsius suscepit sacramentum vel dederit: etiam de nece virorum illustrium qui consiliijs et consistorio nostro interfuerint etiam senatorum.

Nam et ipsi pars corporis nostri sunt: vel cuiuslibet postremo qui nobis militat cogitauerit (eadem enim seueritate voluntatem^a sceleris qua effectum puniri iura voluerunt) ipse quidem vtpote maiestatis reꝰ gladio feriet̄ur: bonis eius omnibus fisco^b nostro addictis. Filij vero^c eius (quib⁹ vitaz imperatoria specialiter lenitate concedimus: paterno enim deberent perire supplicio) in quibus paterni: hoc est hereditarij criminis exempla metuuntur^d: a materna et a successione omnium proximorum habeantur alieni. testamentis extraneorum nihil capiant. sint perpetuo egētes et paupes. Infamia eos semper paterna comitetur. ad nullos vnq̄z honores. ad nulla penitus sacramenta perueniāt. sint postremo tales: vt his ꝑpetua egestate sordentibus: sit et mors solatiū et vita^e supplicium. Denicq̄z iubemus etiā notabiles esse infamia sine venia qui ꝓ talibus vnq̄z apud nos interuenire^f tentauerint. Sane si quis ex his in exordio inite factionis studio vere laudis accensus ipse ꝓdiderit factionem: et premio a nobis et honore decorabitur. Is vero qui vsus fuerit factione: si vel sero incognita tamen adhuc consiliorum archana patefecerit: absolutione tantum ac venia dign⁹ habebitur. Contra⁸ symonie accusatio ad instar lese maiestatis procedere debet: sicut Leo imperator in primo libro codicis decreuisse legitur titulo de episcopis 7 clericis. l. si quēquem: quod de accusatione non de pena^b intelligi oportet.

Unde Valerius et Gratianus libro nono codicis titulo ad.l.iuliam maiesta.

Q Ullus omnino cui inconsultis ac nescientibus nobis fiduciarum^k tormenta offeruntur militie^b vel generis^l aut dignitatis^m defensione vti prohibeatur. exceptaⁿ tamen maiestatis causa in qua sola omnibus equa conditio est. Sed cum oēs illi assumūtur in hac accusatione symonie qui ꝑt accusare de crimie maiestatis: cōstat q̄ sicut ibi nō dubitaꝭ de crimine maiestatis: sed an reus cōmiserit illud: sic et hic non negat hereſis: sed impetitur accusatus an commiserit hereſim.

¶ Questio.ii.

Quod autem^o querit si accusat⁹ eꝑs in accusatorem accusationē ꝑtere voluerit an sue simplici assertioni fides sit adhibenda: facile soluitur si sancto rum patrum auctoritas diligēter inspiciatur. vt enim sancti patres diffiniunt: nulli⁹ ꝑsone quātumlibet exercitate cōfessioni fides est adhibēda nisi competētes probationes adhibeat. Item in carthaginensi concil. iiij. legitur.

¶ Episcopus alicui crimen obiciens in ꝓbando probet quod obiicit.

Episcopus si clerico vel laico^p crimen ꝑpositerit

Symoniace ordinatus ordinatorez suū cōuenire nequit.

Uersꝰ.

Clericus an de oīi crimie possit iudicare.

Voluntas sola non punit. ꝓ Adde 7 dic q̄ q̄nq̄z punit fola cogitatio vt ff et de pe. di.j.q̄s. q̄nq̄z sola attētatio. vt de pe. di.j.si q̄s non dicam. q̄nq̄z sola expectatio. xxij.q. iij.si.fe neraue ris q̄nq̄z sola intētio de pe. dist.j.si q̄s cum telo. q̄nq̄z sola aggref sio. de pe. di.j. si quis necan di. q̄nq̄z sol⁹ ausus. de pe. dist.j q̄s pul satus. q̄nq̄z sola sollicitatio de pe. di.j. sol licitato res. Archi. Car. et dñicus hic.

a ¶ Uolūtatē. no. q̄ punit hic sola volūtas. vt.xix. dist. milli.xxij.di.oēs. qui maleficijs volūtas spectaꝭ nō exit⁹. ff. ad l. corn. ō sic. dus⁹. Ur. j. xxxij. di. erubescāt. ꝓ pe. di.i. cogitatōis. xxxij. q.v. xpiana. So. regulariē volūtas nō punit: nisi ad aliquē actū ꝓcedat. ꝓ

b ¶ Fisco. adde est in crimie hereſis. vt extra ō here. vergēs. alis bona dānatoꝝ reseruantur filijs. vt.C.ō bo. dāna. aute. bona.

c ¶ Filij vero. in potestate constituti si eīs eos postea emancipasset non valet vt.C. e.l. perpēdatur. arg. ff. de bo. dā. l. vl. j. ex liberi. filij itaq̄z emācipati non patiunt hāc penā. Dicunt tamē quidā q̄ hec pena spectat ad filios postea natos: nō ad ista nos fz littera eis contradicit.

d ¶ Uerūt. ꝓ. xxxij. q. j. qui contra. Petrus ignorantis mr ē ꝑ scientis.

e ¶ Uita. ꝑ. ixxiij. distinctio. quoniā dam.

f ¶ Interuenire. sic. ꝑ. l. diffinitor. Et not. q̄ quādoq̄z ꝓhibetur supplicari. p aliquo. de pe. di. j. nunc. j. ꝓhiberat et extra. ō here. ad abolendā. et C. de transac. si quis maior.

g ¶ Porro. h̄ ꝓt assumptionez argumenti sui ꝓmisit cū ꝓmo ꝓpositione.

h ¶ Pena. In crimie eīm symonie pater ꝑdepositus ꝑ Infesto ex hᵒ ter. ꝑ sola cogitatio qñq̄z punitur. cōtex tus i.l. cogitatiōis. ff de pe. no. Jo. an. i.c. ꝓhibet. de homi. lib. vj.

vt.xj.qōe.j.relatum.

b ¶ Si modū t.quenti clericoz q cōcilū appellat. xj.q.j. placuit. t c.epōs. q sine eoz presentia nō debet causa audire. xv.q. vij. epōs nullū. t hoc intelligo de criminali negocio: sz in ciuili cā eligunt arbitri. vt.xj. q.j. ii clericos.

b ¶ Sz istū hec duo. c. intelligit. h. de oc culto petōre: et dicit q si scio aliquez esse in mortali peccō: licz sit occultuz debeo ipz vitare occulte sz nō publice nec possuz eū de hoc accusare cū nō habeā testes sed illud ē pduruz: vt oēs quē scio petōre debeam euitare. et ē illud. j. ij. qōe. j. multi. Sz tu pone casum sic. Epūs aliqs solvit aliquē in canonē iadisse. dz eū corrigere pōte. t si incorrigibilis sit: pōna te vitabit eū nō publice ne sit. p. ditor crimis. vt extra de sen. excōmuni. cum nō ab hoie, in pn.

c ¶ Proferat. Accusando publice.

d ¶ Judēnat? Sic ordina litteram. Ille tū malē natus. i. non dū natus in cōione olim manebit.

e ¶ Vis. id est quantuz ad eos q nichil sciūt de excōicatiōe illi? vel de crimie ei? vt ex. de senten. excōi. cū illoruz.

f ¶ Dē tēp?. i. dum est in petō.

g ¶ Jubeat. iubere est pōt plat? aliquem vt abstineat a sua prīata cōione: vel etiā a cōione sacramentoz: qz in secreto potest pcipere talia hoibus peccantib? xxxiij. dist. habuisse. tñ p̄ sit iam non pōt aliqs aliquē secreto separe a participatione sacramentoz vel etiā suspendere. pōt etiā ꝺs cū scit aliquē crimino sz suo plato dicere: vt ipm corrigat. vt.xxij.q.v. hoc videtur. Uel expone iubeat. i. moneatur. sic. xxxi.q.j. hac ratione. Sēm premissa patet q non obstat. j. de consc. dist. ij. non prohibeat. xciij. dist. si mimicus. vij. q.j. scire. t.xj.qō. iij. quibus epi. vbi dicitur quib? epi

deducatur ad probationez in synodum[a].

Sz obijcitur. ii. se solum alienū sceleris cōscium nouerit: probare illud testib? non valet. quid ergo tunc sibi faciendum sit. Ex concilio va rensi sic diffinitur.

¶ Epūscop? non pferat quod probare non potest.

Sit tantū[b] epōs alieni sceleris se cōscium nouerit quandiu pbare non potest: ni chil proferat[c] sed cum ipso ad cōpūctionē et? secretis correctionibus elaboret. Q si forte correctus pnactor fuerit: et se cōiom publice ingesserit: etiam si epōs in redarguēdo illū quē reum iudicat in pbatione deficiat tudemnatus[d]: licet his[e] qui nichil sciuerunt secedere ad tempus[f] p̄ psone malous auctoritate iubeatur[g] ille tñ ꝺdiu nichil probare potest in communione omnium preterꝺs et? qui eum reum iudicat permanebit.

Item ex cōcilio aphricano.

¶ De epo qui tibi soli dixit aliquē crimē suū fuisse cōfessum.

Dicit aliquē sibi soli? prīum crimē fuisse confessum atꝺs ille neget nō putet ad iniuriā suam epūs prīnere q̄ illi soli nō credit: et si scrupulo prīe cōscientie se dicit negantī nolle cōicare ꝺdiu excōicatoi nō cōicauerit su? epūs: tandiu eidem epō ab aliqs nō cōcetur epūs: vt magis caueat[h] epōs ne dicat in quēꝺ qō aliqs documētis cōuincere non pōt.

¶ Questio.iij.

Iudicium[i] epi archiepi alterius prouincie aliqui expere re non licet.

Unde Gregorius ait.

¶ Alterius parrochianū alicui iudicare non licet.

Scriptuz est in lege: per alienā messem trāsiens falcē mittē[m] nō debes: sed manu spicas cōterere t māducare. falcē eiā iudicij mittere nō potes nec debes in eam segetem que alteri videt esse commissa: sz per effectū boni operis frumenta dominica vicotorum suoruz expoliare paleis: et in ecclesie corpus admonēdo[n] t psuadendo t quasi mandando cōuertere. Item Pelagius papa oibus epis.

¶ Quot ciuitates vnaquaeꝺ prouincia habeat.

Stote certam esse prouinciam q̄ habet. x. aut xj. ciuitates t vnū regē t totide minores potestates sub se. vnum metropolitanum: alioꝺs suffraganeos. x. vel xj. episcopos[o] iudices. ad quorum

xv.q.vij. si quis tumultus.

a ¶ Omnes. ar. Archidiaconos non esse iudices.

Appellandū non est omisso medio.

b ¶ Scōm ordines. ergo medio ptermisso nō est ad superiorē eundū. vt.ij.q.vj.c. anteriozē. t ver. illo pro calūnio. t ca. decreto. t.q.vij. metropolitanum. Et sic est ar. q omisso archidiacono non itur ad episcopum. vt ee de offi. archi. c.j. et xvij.q.ij. cognitum[p]. t ar. contra extra de prebē. referente.

[p] Adde nō posse aliquē declinare epūm iudicū si iudicet vel pōnē ē[q] metropolitan[r] est extraneus iudex. non est ergo iudex. p. udicie. quid iuris sit de hoc quere ix.q.iij.c.ij. Jo. ne cā: vel pōnū

[q] ¶ Ab extraneo ē metropolitan[r] est extraneus iudex. non est ergo iudex. p. udicie. quid iuris sit de hoc quere ix.q.iij.c.ij. Jo. ne cā: vel pōnū

[r] ¶ Cōicaro Ad est quē dicit excōicatum.

k ¶ Caueat. Vide pen. a vlti? q̄ iniuste vitat aliquē vel iudicat. sic.ij.q.j. nemo.

l ¶ Judicū. hic ponit. ij.q. in q̄rit an liceat sibi expectare iudicium alicui? metropolitā: et rñ det q nō. vt.j.e. c.j.ij. t iij. nisi ō licentia sui metropolitā. vt.ij. qō. vj. placuit. t xj.q.iij. clericū.

l ¶ Judicium Nullū sz habere iudicem alteri? pronuncie: nisi q appellatiōez. vt iij.q.vj.ñ liceat.

Scriptū est in lege.

m ¶ Mittere. nec ordiare: nec aliqua facta da re pōt in alteri? epātu. ix.q.ij.c. j. et.ij. sec? de p. consuetudinibus qui insigna sua extra. punctuz ferūt et volūtarta

n ¶ Admonēdo. Nō tñ publice eis pūcando tāq̄ tirannis habēs. lxxi. dt. hortamur. t. ix.q.ij. epm argu. xiij.q.j.c.ij. xvj.q.j interdictum[s]. sed sine solēnitate ad bonū monendo. qō quilibet pōt facere: t etiam monachus. xvj.q.j.c.j. t.c.q. nulla. Sm alios pōt pdicare: non tñ pcutando turbam. xvj.q.iij. placuit. qui quis predicet. sed quid predicet vix. dissim. sequm.

o ¶ Stote certam. ¶ Epos. hoc ideo est tractandum quia cā episcopi coram. xij. epīs est tractanda.

exercent iurisdictionem. ff. de offi. proconsulis l.j.

p ¶ Ecclie. Sz nōne epūs pōt pcipere ecclias q deliquāt in sua dioces. vt q̄ sic. p.c. ij. sūd. t. ij. iij. q. vj. c.j. t ex de here. ad abolēdū. i ff. finis ad vbi ōs q nullū pūlegiū iuuat. t ex. de pūle. ex tuoz co pu. in fi. Zte negligētiā talū pōt supplere. vt extra ō sup. negli pla. sicut ex ō pue. cū t plātare. t excessus eoz

¶ Ecclie. Sz nōne epūs pōt pcipere ecclias q deliquāt in sua dioces. vt q̄ sic. p.c. ij. sūd. t. ij. iij. q. vj. c.j. t ex de here. ad abolēdū. i ff. finis ad vbi ōs q nullū pūlegiū iuuat. t ex. de pūle. ex tuoz co pu. in fi. Zte negligētiā talū pōt supplere. vt extra ō sup. negli pla. sicut ex ō pue. cū t plātare. t excessus eoz

iudiciū oēs[s] cause epoz t reliquorum sacerdotū ac ciuitatū referātur: vt ab his omnibus iuste t consona voce discernat nisi ad maiorē auctoritatē fuerit ab his q̄ iudicandi sunt appellatū: nō opz vt degradet t vel dehonoret vnaq̄q pūicia sed apud semetipsam habeat iudices sacerdotes t epos singulos: videlz sm ordines[t] suos et quicunq causam habuerit; a suis iudicibus iudicet/ et nō ab aliens. tra fue iustis iudicibus prouincie: t non ab extraneis[u]: nisi (vt iam est plibatū) a iudicandis fuerit appellatum

Item Nicolaus papa.

¶ Nō aliqs iz primatis sui iudicio quisq se fubducat epūs.

Quicq sufficeret si tale in se crimen nouerat: q recte posset epatu priuari: vel infirmitate[v] se sentiebat forsitan pregrauari: qua impedit[w] nullis posset proximis sua platione prodesse: eis primatis sui debuerat t non alioz dioceses antistitū pstolari iudicium Ez si quelibet ambiguitas vl aliqua fortasse sup eius examinatione vel epatus abrenūciatione obortа fuisset contentio ex more ad aplicā sedem referri cōuenerat: t nisi a in his oīnibus debuerant cuncti decre-

ta penitus expectare: qō quia omissum est hactenus[x]: dolem[y]. Dilectissimi igit gloriā vram vehementer efflagito: vt iam dictus suffredus epūs ꝓpio re stituat[z] epō: t hic si aliquid re prehēsione dignū gessit: postea vl correctiōe vel digna ani maduersione diffiniatur. ¶ Si tñ casus in quo epūs alterius parrochianū excōicare valet. Uñ in cōcilio apud cōpēdiū.

¶ Quādo epūs parrochianus alterius excōmunicare valet.

Dicit ꝓ communi vtilitate vt nullus epoz grauiter ferat si et? parrochianum[a] depredationis causa: alter epūs excōicauerit.

Item ex concilio meldensi.

¶ De eodem. Paleo.

De illis aute q̄ intra parrochiā bñficiū aut hereditatē habent: et alteri? epi parrochiani sunt: t de loco ad locū iter faciunt: t rapinam t depredationes peragunt: placuit vt excōicētur nec ante ex parrochia exeant ꝺs que patrarunt digne emendent: quoru excōicatio seniori eoz t ꝓprio epo significanda est: ne eos recipiat anteꝺs illuc redeant vbi rapinā fecerunt: et ibi omnia plenius emendent.

¶ Questio.iij.

puntre. vt extra de pūle. patentibus. Item qz ratiōe delicti pdit pūlegiū. xj.q.iij. pūlegiū. Zte qz reat? oēm honore excluat. vt. C. vbi se. vel cla. l.j. Zte qz ut ꝓuncia ꝺs delaps: illic iuri subiaceat. nullo se excusatur? pūlegio. C. vbi de cri. agi opor. auten. qua in ꝓuncia. nō est ꝓterea pūlegij concessi flagitiozū crescet auctoritas. vt. C. ꝺ put. scho. l. ij. li. xij. ad idē in autent. de manda. ꝓnci. ij. q̄ si deliquentes inuenieris. col. iij. vbi ōt non pmittat no cētes aliqs? vti pūlegijs. Ecōtra. pōt q non pōt puniri. vt ex de pūle. sane. t ca. cū capella. xvj.q.j. frat nr. t exposse dicitur extra de sup. negligen. pla. licet. si eis tales posset puniri sicut t alij: inutile esset eoz pūlegiū. Zte procōsul nō potest se intromittere de causis fiscalib? sic nec epūs ō illis ꝺ quodāmō fiscales facti sunt p pūlegiū. ff. de offi. proconsu. l. si in aliqua. ij. Sol. quidam dicūt q p occulto delicto e solo romano pontifice pōt puniri: sz p notorio pōt puniri ab epo loci. p id qō legit. ex. de puni. suarū. Melꝰ dicas q si pūlegiatus delinqt circa rē non exemptam. vt in contractu vel in maleficio: occidendo hominē vel adulterando cum aliqua: tale de lictum potest punire episcopus loci. quia si sit ꝓsona exempta tamen res in qua delinquitur non est exempta. Si vero deliquit circa rem exemptam: puta in le gerendo se in officio suo vel alienando res ecclesie sue: in his a solo papa punitur. vbi ergo factū exemptū preiudicium affert non exemptis bene episcopus loci panit in his in quibus delinquens contingit sua iurisdictionem: secus si non afferat alicui preiudicium t hec diffin. probatur extra de pūle. cum capella. Et dicit q̄ cum delictum coram publicum est: potest puniri ab episcopo vt supra dictum est: t vt dicit decreta. patentibus. t cap. suarum. extra de pūlegijs

Universidad de Sevilla Biblioteca

Roro. hic intitulatur quarta q̃stio. s. cuius iudicium sit expetendum si cõtrouersiales iudices inter se discordãt in causa vel sentẽtia episcopi. Et certe cõsueuit distingui: vtrũ sint iudices delegati vel ordinarij vel arbitri. Et hec dicta cõsuerunt notari. ff. q. vi. §. diffinitiua. ver. Item si placet. Item si plures alijs locis legibus. s. et decretis ꝛ decretalibus.

a ¶ Poro. hec questio expedita est. ff. qõ. vi. §. diffinitiua. ꝛ. vel. Item si placet.

b ¶ Si quis.

Sed cap. videtur contrarie inquantũ: tũ quia eo ipso non stat hic iudicio maioris partis: tũ quia eo ipso alienus iudex iudicat si suum subditum sed expone. prout hic notam.

c ¶ Episcopos prouincie. in pari numero.

d ¶ Sententias. id est opiniões quibuscũq; scilicet volẽtibus cũ absoluere. q. busdã volẽtibus reseruare sententiam pape.

e ¶ Pronũciare. nõ sententiãdo: sed opinionẽ suam recitando video sic exponere ne sit contra. ff. de re iudi. duo. ꝛ. l. inter pares. ꝛ. ff. q. vj. item si plures. vbi dicitur: q si discordãt delegati ad delegantẽ est recurrendum.

f ¶ Aduocari per papę rescriptum. id est papa cõmittit metropolitanis et episcopis vicine prouincie negocium illud. sic exponit §m illos qui de iudicibus papa delegatis hoc intelligũt: vel etiã de epis ipsis q sũt iudices sunt intelligẽdi: ꝛ §m hoc est §dle q par pari põt cãm delegare. Nam q̃dq; in defectu iudicis ordinarij par in parẽ habes imperiũ. vt. lxv. dist. ca. vlti. sic. ij. q. vi. placuit. ij. vel forte hoc fit de consensu partium. ar. xj. qõ. j. iudices. est etiam hic aliud §dle q si discordant iudices nõ obtinet §nia plurimoꝝ. sic. C. de ap. iubemus. in fi. ꝛ extra de rescrip. pastoralis als sec. lxv. dist. sane. Vel forte hoc tenet cũ pares sint hic inde iudices: §z cõtrariũ est. xxj. dist. c. submittit. vbi dicit q ad maiorẽ iudicẽ est cũdum: §z hoc fit vt dixi de consensu partiũ. Vl dic q ista §dlia sunt i cã epi: vbi omia debet concordare in §nia. vt. j. e. ca. iij. Jo.

Inter episcopos.

g ¶ Negocijs. No. p multibus negocijs posse celebrari synodũ. vt. §. distin. xviij propter.

h ¶ Tunc primas. ar. q maiora negocia nõ licet facere metropolitano sine auctoritate primatis. sic. lxv. di. de plona. ꝛ. xcix. di. ca. j. ꝛ. xvj. q. vj placuit: §z illud §lle si appellatur ad ipm vt xvij. di. c. j. ꝛ. iij. q. iij. conquestus.

i ¶ Contradicere. Ecce casus vbi nõ audirur sẽpe appellans. vt dixi. ij. qõ. vj. interiorum.

Jurisdictũ an possit retractari.

Par pari potest cãm delegare.

Judex a q̃ rescribere pz in dici ad quem.

† Ad hoc est tex. i. l. j. et ibi glo. et doct. ff de var. ꝛ extor. cog.

Jure. Jure. Jure.

per rerū naturā.i.p cōsuetudinē cārum. Item ille inuelleci⁹ perpēditur p id qđ legit. xxxv.q.v.c. vi. in fi. Ite ex. de fide instru. inter dilectos. z sic ex. de cā pos. z ppue. cū ecclesia. z extra de fide instru. ca.ij.

b ¶ Negātio. Sic ex. de cā pos. z ppue. cū eccia. et ex de ꝓba. qđ.

Quidā epūs lōga inualitudine grauatus alū sibi substitui rogauit cuius pcib⁹ summꝰ pontifex annuit: z quod rogauerat ei concessit. Postea vero conualuit idem epūs: z quod priꝰ fecerat cupit rescindi: hic aduersus eum qui sibi accesserat questionē mouet suāq; cathedram tāq̄ sibi debitam repetit. Hic primum queritur vtrum viuente episcopo alius possit in eadē ecclesia ordinari? Secundo an iste valeat repetere cathedrā cui renūciauerat.

diuisio

Quod aūt. ¶ Hec qō diuidit in. ix. partes. In prima phaſ. xv. auctoritatibꝰ q̄ nullus dz priuari iure suo sine culpa sua: nec etiā p infirmitate: nisi ipse renunciauit: nec aliꝰ pōt eligi: altero nō renūciāte: nisi de papę licētia speciali. Secūda ibi. Nec aūt. Tertia ibi. Ecce q̄. Quarta ibi. Ambitionis. Quinta ibi. Qđ ꝓo. Sexta ibi. Hoc nō solū. Septima ibi. Ecce in quibꝰ. Octaua ibi. Iteꝝ cum aliqđs. Nona ibi. Hoc etiā. tunc obseruandum. Jo. de fan.

Epō vt alteri ab alio possit fabricari.

e ¶ Qđ aūt vinēte. Dicendū est q̄ nō: nisi sit depositꝰ. vel nisi renunciauerit de licētia papę vt. j. e. mutationes. vel nisi p ambitionē se trāstulerit ad aliā quo casu carebit habita z ambita. j. e. si qđs aliud tantūdem. vt. C. vnde vi. si quis in tantam. Item egrotāte aūt distinguūt quidā. si egritudo est incurabilis vt tūc alter substituatur: vel etiā si nimis senex est ad instar iudicis. ff. de iudi. si longius. C. de offic. prefec. orien. l. si quos. hoc nō admitto nisi in leprosis qui a dignitate remouentur ꝓpter scandalū. extra de cleri. egro. tua. Hoc etiā scias q̄ epūs tici z aliꝰ diuturno morbo laborātes nō ꝓmouentur. vt. xxxiij. dist. cōtemplatiua. z extra de elect. cū inter. sed ꝓmotū morbus non deijcit: vt hic. et j. ca. ij. Iz datur ei coadiutor. vt j. c. j. Iz ex dispēsatione magna qnq; vinēti epō scopo alter adiūgitur. vt. j. eo. nō ante. z idem de quolibet clerico intelligas. Sed abbates facti inutiles remouentur pen. ꝓ. xviij. q. ij. si q̄s abbas sicut etiā siti iudice. C. de offi. ꝓfec. oriē. si quos cum etiā ex modicis causis remoueantur. extra de symo. pertuas. vbi autem electus siue confirmatꝰ ante ordinationē fit inhabilis remouēdus est: vt videtur extra de etate z qualit. cap. j. vite tamē necessaria recipiat j. eo. ꝑtuas.

Scripsit mihi dilectio d ¶ Prime. i. Salonitane: quia ibi Justinianus primo resedit. Alū dicūt rauēnam z non Salonitanam esse primam Justiniani sedem.

e ¶ Et ideo in iustum. Preesse em̄ intelligitur licet sit infirmꝰ: sicut seruus seruire intelligitur licet sit infirmus. ff. de testa. libe. cum heres.

f ¶ Dispēsatoꝝ. si. ff. de iure. solet etiā. vbi dđ q̄ si tutor ꝓpter longā egritudinē non pōt adesse: datur ei curator qui potius dicitur administrator.

g ¶ Curā oēm. i. res eiꝰ administrare: sed que spectāt ad pontificale officiū vicini epi supplebunt. j. eo. pōtifices. Et est hic argu. q̄ coadiutor z administrator vel vilitatores debeant habere liberam z generalem administrationē. vt. j. eo. ꝑtuas. z extra de elect. cum nobis olim. in fi. extra. q. i. relatio. Sed quid si iste nolit habere coadiutorē? Dico cum cogendum ꝑ superiorem. vt argu. ff. de minō. l. aut. §. j.

Afflictus qñ q̄ dz afflictā

a ¶ Um percussio. ¶ purgatione. i. probatione. j. eodem a diuersitas.

b ¶ Flagellatis. sufficienter: sed nō sufficiēter afflicto addi pōt. vt. xxj. q. v. si quis a ꝓpto. z est arg. q̄ post pēitentiā nō pōt q̄s accusari de crimine. silr nec duplici dāno dz q̄s puniri. ff. de iure do. et. ff. de condi. ob. cau. si pecuniaz. §. vltimꝰ pēnā non debet verti cuipam. vt. Ꝟ. di. v. baptizari. et. c. ad eius vero.

c ¶ Afflictio. ꝟ. di. q. ix. idicas z extra de im. si clerici. z. Ꝟ. distinc. v. c. j.

Concor. text i. l. si quꝰ. ff. de euic. ti auf. nautia. cū gio. ij. C. de fur.

d ¶ Per duo. idez forte si pynꝰ vt. j. e. si q̄s clero hic sumitur. arg. xxxv. q. v. si epūs indeterminate licētiauit clericū: nō videtur eū licentiasse vltra duos mēses sed tamē hoc est referendū ad arbitrium boni viri ꝑsiderato negocio. arg. ff. de verbo. obli. cōtinuꝰ. ad hoc ca. bene facit. ff. de re. mili. qui commeantꝰ. nā ibi dicitur q̄ si aliq̄s abest vltra statutū tps ꝑ deferre hꝫ. ff. bonū. arg. xxj. q. ij. placuit. potest tn̄ p modicū tps pur gare morā. lxxxviij. di. perlatū. Non em̄ festinabit inde ad sententiā: vbi q̄s in sta cā abūerit ꝛ vt. ff. de dam. infec. si finita. §. si forte: etiā lz ad prefixū terminū reus non veniat: sed habebit rō vtarū tpis z egritudinis z alterius impedimēti. vt. ff. de vacā. mu. tps. ff. qui ex cau. ma. si cui §. j. Pt em̄ absens iustā habere excusatiōem. vt extra vt lit. non ꝓtest. qm̄ frequēter. Lex dicit q̄ si q̄s per licentiā abest si vsq; ad quinquēnium non reuertitur punitur. vt. C. de aduo. di. iudi. l. vlti. Jo.

Addē q̄ talis ītia nō ꝓsumē solēnio in i. ff. ō in uso. et no. i. l. si q̄s filio exheredato q̄ la. de are. ff. de iudi. tefra.

Secūs cuius qui posit agi

e ¶ In aliā. Arg. q̄ si cōcedo alicui eccliam que ab eo eximit: teneor et aliā concedere. vt extra de ꝓbē. inter cetera: q̄ iuuari nos bñficijs non decipi opz. ff. ꝑmo. l. incōmodato. §. penul. j. e. ois. z. c. pastoralis. z

Cōtra

Sic. lxv. distinctione. si forte.

h ¶ Usq; sic. C. de cu. fu. cum aliꝭ.

i ¶ Cum cautele. i. prestabit cautionem de bonis ecclesie non vsurpandis.

l ¶ Cum cautele. ad est prestabit cautionem q̄ ex hoc sibi nullum ius vendicabit. et argu. est q̄ quis ꝑ possessore habetur: eo q̄ fuit in possessione: nisi prestatio precesserit. vt hic. z. §. xxxiij. distin. presbyteri. z extra de iure patro. cōsultationibus. Argu. contra extra de resti. spo. olim. iij. z. j. q. iij. q̄z. z extra de offi. delega. consultationibus. Jo.

Ꝛ eꝑm qui illā ꝓcurat.

Absen tes an sint ad electionem vocandi. ¶ Aide hoc q̄ not. i gl. ad. c. ipsius. de offi. ordi. li. vj. & ibi glo. et c. plenius. de testi. so. li.

Actus est cornelius. ¶ Hinc tunc vide videt q̄ absentes non sūt vocandi ad electionem. vt. x. q. q. hoc mus ⁊ ex hoc sen. et re tudi. cū oli. maxie si sint rem̄ moti. vt extra ō ele. cuz iter. imo ⁊ hi horius sunt nō vident vocādi. vt. q. q. vj. ⁊ ibidē. sufficit ei ad citatiōez pulsatio campane. vt extra de offi. cuius. ca. j. ⁊. ij. ⁊ extra de elect. in cantis. et ef de postu. pla. c. pe. ⁊ ātepe. ⁊ ter dicit illos solos vocādos qui sunt in vrbe. et. C. de legato. l. vlt. li. x. Q̄ aut ēvocādi sint absentes. p̄bat. ix. dis. q̄sto alioq̄n pl⁹ nocet p̄tēptꝰ vnus q̄ō contradicto plurib. vt extra de elect. q̄ sicut. et. c. cū nobis oli. Nā remoti sunt vocandi vbi tractat publica vtilitas. vt. C. ō decu. curiales. ij. li. x. Sol. iemp vocandi sunt: vbi cōmode vocari pūt. vt extra de elec. q̄ sicut. sed si absentes non pūt interesse reipi qui possūt eligere. vt ibidem dicitur: tamē si aliqs non pōt interesse si suo iuramento fidem de hoc fecerit p̄mittitur ei p̄ curatores eligere q̄ sit de collegio. vt extra de elec. gz. ppter. extra p̄nūciaz; tñ non sunt vocādi. vt extra de elec. coram.

b ¶ Quo occupato. i. canonice sumpto.

c ¶ Cōfirmato. ergo electio pape est confirmāda.

sionē p̄esumptionis pullulet ambitio. Episcopos vero qui dñici gregis suscipiunt curam atq̄ sollicitudinē: ab administratione eorum discedere nō oportet: vt accepti talenti pulchritudo non deleatur: sed certamen eorū salubriter augeatur: et tripliceter fructus.

Item ex epistola Lyciani episcopi ⁊ martyris.

¶ Cadente episcopo alius sibi succedere non valet.

Hactus est cornelius de dei et xp̄i eius iudicio de clericorum pene oim testimonio: de plebis que tunc[a] affuit suffragio: de sacerdotū antiquorū et bonorū virorum cōsensu: cū nemo ante se fact⁹ esset: cum fabiani locus. i. cum locus petri et gradus cathedre sacerdotalis vacaret: quo occupato[b] ⁊ de dei voluntate atq̄ omnium nostrorū consensione confirmato[c]: quisquis ille fuerit: licet de se multū tractans ⁊ plurimum sibi vendicās: pphanus est: alien⁹ est foris est: ⁊ cum post primum esse non possit: quisquis qui post vnum q̄ solus esse debet fact⁹ est: nā nō secundus ille sed nullus[c] est. Item eiusdem.

¶ Non est episcopus: qui in loco vacantis irrepserit.

Quatianus epus non est qui cornelio episcopo tu ecclesia a. x. coepis facto adulter atq̄ extraneus epus fieri a desertoribꝰ p ambitum nitit. Et cum sit a christo vna ecclesia p totū mundū in multa membra diuisa[d]. Item episcopatus vnus multorum episcopoz ⁊ concordi numerositate diffusus: ille post dei traditionē: post connexā et vbiq̄ connunctam catholice ecclesie vnitatē humanā[e] conat ecclesiam facere: ⁊ per plurimas ciuitates nouos suos[f] apostolos nutrit: vt quedam recētia institutioni sue fundamenta cōstituat. Cuiz tam pudem per omnes pūncias: et per vbes singulas ordinati sint episcopi: an etate antiqui in fide integri: an pressura probati: in persecutione proscripti: ille super eos creare alios pseudo episcopos audet: quasi possit aut totum orbem noui conat⁹ obstinatione peragere: aut ecclesiastici ordinis compagem discordie sue seminatione rescindere nesciens scismaticos semper inter initia[h] feruere mementa vero habere non posse: nec augere quod illicite ceperint sed statim cum prauafua emulatione deficere: ⁊ infra. ¶ Qui ergo nec coniunctionem pacis obseruat: et se ab ecclesie vinculo et sacerdotum collegio separat episcopi nec potestatem potest habere nec honorem: qui episcopatus nec vnitatem voluit habere nec pacem.

Idem ad papinianum.

¶ Non est in ecclesia qui cum epo pacem non habet.

Scire debes epm in ecclesia[i] esse ⁊ ecclesiaz in epō: et si quis cū epo non sit: in ecclesia non esse: et frustra sibi blandiri eos qui pacem cum sacerdotibus dei nō habentes obrepunt: ⁊ laetēr apud quosdaz se communicare credunt: quando ecclesia cath̄olica vna est scissa non sit neq̄ diuisa. Idem. ¶ Suo iuri quis cedere non dz.

Quam periculosum[k] sit in

d ¶ Ordinationem. Arg. q̄ que ab intruso fiunt nō tenēt. vt xij. q. ij. aliquanones. ix. q. j. ordinationes.

e ¶ Sed nutrit. Arg. q̄ nutrius est q̄ mat⁹ ē ff. extra de trāsactio. iter corporalia. sic. ij. q. vij nō oēs. ⁊. xix. di. secundū. Argu. contra. j. q. j. q̄ quidam.

f ¶ Diuisa xxiij. q. j. loquit

g ¶ Humana. id est non spiritualem.

h ¶ Initia. Argu. contra nouitios magistros qui dño feruēt ⁊ postea ītiēpit xxiij. q. iij dispicet. ⁊. c. nō inuenit. et. c. si ecclesia no a nullo est intpiendū. vt xlviij. dist. sicut.

Cire de.

¶ In ecclesia. vj. q̄. ij. si tantum. cōtra. sed ibi solutum est. hic dicit ecclesia episcopus multi alibi est idem q̄ plures ecclesiastici viri dicit. vt. ē. lxiij. distic. ca. j. alibi pontifex pro maiori pre. vt. ē. lvj. distin. apostolica. quādoq̄ p congregatione fidelium. j. de cōsec. distin j. ecclesia et dic per exemplavarias significationes. vt extra ō testa. relatū. extra de verbo. significa cū clerici. extra de vsupal c. j.

Ecclesia

Quā periculosuz. suo renūciat. Arg. q̄ qui iuri suo renunciat q̄ illo ri lud repetere nō potest. potest. j. e. eos. xxiij. q̄. iij. si illic. ff. de suc. edic. l. j. §. nō p̄ qui simul. ⁊. C. de pac. pol. l. j. e. hoc nequaq̄. ⁊. ff. de

edil. edic. Fritur. Si vēdidit. vbi dicit q̄ remittēdꝰ actiones suas nō est datus regressus ad eas xxij. di. si qs epūs xviij. q. vj. dudū et not ibi. vj. q. j. ij. denigs.

a ¶ In diuis. Tpe pericli vt j. e. suggestum.

Jus p̄mogenisure an sit spūale.

b ¶ Primat⁹. Jus ⁊ primogenisure (vt dicit) est dignitas ratiōq̄ primogenitꝰ pie alias in sacrificia offerebant. ⁊ q̄ sedebāt ad dexteram patris q̄ ceteros duplicatos recipiebant. Et dicit gādulph⁹ esau primitie fr̄e monstam: quibus ius spūale fuerat q̄ō vendidit ḡz est ō. cū. j. q. j. q̄ studet. vbi dicit q̄ Ezechi fuit prim⁹ q̄ cōmisit simoniā. Sz nō q̄d peccauit iacob emendo: q̄ gratis hoc fuisset datur⁹. vt q̄ redemit id q̄ sibi diuinit⁹ erat debitū. ⁊ est de dict. gandemus

iij. re. xij. e.

Regū filij debēt esse reges.

Lxxx. ¶ Rege suo. s. filio salomōis. ⁊ hoc ar. q̄ filij regū de iure debēt esse reges Arg. ē. viij. q. j. in⁹ ses. et. xcij. di. legimus.

d ¶ Q̄ō ydem qui. Arg. q̄ idem est populus qui fuit an mille annos. sic. xvj. dist. habeo. ⁊. ff. ō iu di. ponebatur Sed contra. isti fuerāt ante xp̄m xp̄i vltra captiōs mōtes translati. Sed dic q̄ adhuc multi sequebantur eos in viaq̄ sua: vn diuinis * rebus vt quis cedat iuri suo ⁊ potestati: scriptura sacra declarat: cum ēsau primat⁹ suos inde perdidit: nec recipere postmodū potuit q̄ semel cessit. Idem.

¶ Perditionem sibi acquirūt qui ab epō recedētes vnitatē ecclesie scindunt.

Deniq̄ cū sit inseparabile vnitatis sacramentum: ⁊ cū sine spe sint: ⁊ perditionē sibi maximā de indignatione dei acquirāt: q̄ scisma faciunt: ⁊ relicto episcopo alium sibi fouis pseudo epum constituunt: declarat scriptura diuina in libris regū: vbi a tribu iuda ⁊ beniamin. x. tribus scisse sunt. ⁊ relicto rege suo[c] alterū sibi fouis cōstituerūt. Et indignat⁹ est (inq̄t) dūs oi semini israel: et demolunt eos et dedit eos in direptionē: donec abiiceret eos a facie sua: quia dissipatus est israel a domo dauid ⁊ cōstituerunt sibi regē hieroboam filiū nabath. indignatū esse dixit dūm ⁊ eos in p̄ditionē dedisse: q̄ ab vnitate dissipati: alterū sibi regē constituissent tāta indignatio dñi extitit aduersus illos q̄ scisma fecerunt: vt etiā cum hō dei ad hieroboā missus eēt q̄ et p̄tā sua exprobraret: atq̄ vltiones futuram p̄diceret panē apud illos edere ⁊ aquam bibere vetaretur. q̄ cū non custodisset ⁊ contra p̄ceptum dñi p̄rādisset: statim diuina censura percussus est vt inde regrediens impetu ac morsu leonis in itinere necaretur. Sed adhuc in euangelio suo dominus maiorem intelligentie sue lucē manifestat: q̄ ydem qui⁹ tunc se a tribu iuda ⁊ bēiamin sciderāt et hierosolymis relictis in samariam secesserāt: inter pseudo p̄phetas ⁊ gētiles cōputarētur. nā cū primū discipulos in ministeriū salutis mitteret: mandauit: ⁊ dixit. In viā gētium ne abieritis: ⁊ in ciuitatē samaritanoz ne intraueritis. Et ad iudeos pu⁹ mittēs gentiles adhuc p̄terire iubet. Addendo aūt ad ciuitatē samaritanoz debere omitti: vbi erāt scismatici ostēdit scismaticos gētilib⁹ adequari[e] ⁊ post paupauca ¶ Idem. Idem eōdem quezq̄ nos deū patrē: eundēq̄ filiū: eūdem spiritū sanctum nosse dicuntur: nec hoc adiuuare tales potest. Nā etiam chore dathan ⁊ abiron cum sacerdote aaron et moyse eūdem deum nouerant pari lege et religione viuētes: vnū ⁊ verum deū qui colendus atq̄ inuocand⁹ fuerat inuocabāt: tñ quia loci sui ministeriū trāsgressi: ⁊ contra aaron sacerdotē qui sacerdotiū legitimū dignatiōe dei atq̄ ordinatiōe p̄fecerat sacrificandi sibi licentiam vendicauerūt diuinit⁹ p̄cussi: penas statim p̄ illicitis conatibus penderunt. nec potuerūt rata esse ⁊ proficere sacrificia irreligiose ⁊ illicite ⁊ cōtra ius diuine dispositionis oblata.

Mat. x. a.

Thuribula quoq̄ ipsa in quibus incēsum illicite fuerat oblatū (ne in vsum decetero essent sacerdotib⁹: sed pōn⁹ indignationis ⁊ vltiōis diuine memoriā corrigendi posteris exhiberent) iussu dñi conflata atq̄ in igne purgata in lamnas ductiles p̄ducunt et affiguntur altari ꝑm quod loqtur scriptura diuina. Memoriale[f] (inquit) filijs israel vt non accedat quisq̄ alienigena: qui non est de semine aaron imponere incēsum ante deum: vt non sit sicut chore. Et tñ illi scisma[g] nō fecerant: nec foras egressi cōtra dñi sacerdotes impudenter atq̄ hostiliter rebellauerant: quod nunc hi ecclesiam scindentes: et contra pacem atq̄ vnitatē christi rebelles cathedram sibi constituere ⁊ primatum assumere: ⁊ baptisandi atq̄ offerendi licentiam vendicare conantur.

Nūc. xvj. f.

Item Leo. tij. Ueroni duci britannie.

¶ Nō est defendendus q̄ vinctis locū inuadit

Non furem[h] et latronem qualem silla dum esse sentimus in Rannerica sede: qui viuentis (quod non licuit) locum non timuit

a ¶ Jeiunet. ¶ Adniterare.i.dimittere.
b ¶ Adulteret.i.dimittat fornicantem.
Fornicatio se cationē sicut vir vxorē: qz nō ad iparia iudicāt .xxxij. parat q.j. si qs vxorē. fz nō pōt eū dimittere vt alij adiger at
punges b ¶ Adulteret a. Ergo eccliā potest delinque re: et etiam vniuersitas. arg. ff. de origi. iur. l. ij. §. illō. z est contradictō. ff. de dolo. si ex dolo. vbi dicitur q municeps non potest
Eccōl: facere dolū: fuspicari ne plene de facili. Sz dic ecclesiā qdē pōt eccliā vt ciuitas excōicari. Dico q nō vt. xxiij. q.vj. si habes. Sz malores de eccliā pñt excōicari. vt ex. de symo. veniēs z. ff. de cōdi. z demon. municipibus. z. xliij. dis. cōfessationes. Dico eñ q si ecclesia vt ciuitas posset excōicari: sequeretur absurditas: nā oibus illis mortuis et aliis substitutis est eadē ecclesia q adhuc esset excōicata. si priores canonici nō petijssent absolutionē. Adhuc de hoc notant. xij. q. ij. episcop⁹ qui. ij.
c ¶ Ut legatū dī. Ego dicitur legat⁹ dei: et tñ est inder ordinarij⁹. vñ patz q le gat⁹ pape est inder ordinari⁹ vt proconsul.
f ¶ Sed illud Gregorij. ℣. eo. scripsit.
g ¶ Si vero. Hoc habetur in originali vñ hoc extractum est.
h ¶ Petierit. Ergo nulli infirmo dandus est coadiutor: nisi hoc petat. j. co. qu aliter z. c. ℣ntus. z. c. scripsit. Arg. cōtra. ex
i ¶ Non mit. ¶ Nouo more sed ptra. in nullis⁹ perfons est omittendū qđ statutis generalib⁹ con

vsurpare: pro cuiuscunqz muneris donis vltra debeo defensare. ¶ Item Euaristus papa omnibus episcopis.

¶ Non licet episcopo ecclesiā suam dimittere.

Sicut vir nō debet adulterare[a] vxorez suam ita nec epūs ecclesiam suam. i. vt illam dimittat ad quam fuit sacratus ablqz incurabilit necessitate: aut apostolica vel regulari mutatione vt alteri se ambitus causa coniungat. Et sicut vxori nō licet dimittere virum suum: vt alteri se (viuente eo) matrimonio societ aut euz adulteret[b]: licet fornicatus[c] sit vir eius: sed iuxta apostolum: aut viro suo debet reconciliari: aut manere inupta: ita ecclesie non licet dimittere episcopum suū: aut se ab eo segregare vt alterum viuente eo accipiat. sed aut ipsum habeat: aut inupta maneat id est alterum epm suo viuente non accipiat: ne aut fornicatiōis: aut adulterij crimen incurrat. Si vero adulterata[b] fuerit. id est si se alteri iunxerit aut super se alterum episcopum adduxerit: aut esse fecerit: vel desiderauerit: per acerrimam pententiam: aut suo reconcilietur episcopo: aut inupta permaneat. ¶ Episcopū vero oportet oportune z importune atqz sine intermissione ecclīam docere: eamqz prudēter regere z amare vt a vicijs se abstineat: z salutē cōsequi possit eternā: z illa cum tanta reuerentia ei[e]

doctrinam suscipere debeat: eiqz amare z diligere vt legatū[g] dei z preconem veritatis.

Ecce hīs auctoritatibus patenter ostenditur: q episcopo viuente: alius superordinari non potest: nec etiam pro eius egritudine: sed illud Gregorij[f] intelligendum est: quando ille qui egrotat alium sibi substitui non rogat. Ceterū quando aliquis vel senectute vel infirmitate grauatus susceptuz officium ministrare non valet si alium sibi substitui petierit: rationabiliter fieri potest. Unde in eodem capitulo sequitur Si vero [5] idem Johan. fortasse pro molestia sua petierit[h] vt ab episcopi honore debeat vacare: eo petitiōem scripto dante concedendum est. aliter id facere non valemus. Hinc etiam beatus Augustinus episcopo suo nondum defuncto: sed senectute grauato: cathedram episcopalem suscepit.

Unde in epistola paulini ad Romanum legitur.

¶ Augustinus nō tam successit qz accessit.

Non autem hoc tātum scripsimus gratulādū qz episcopatum Augustin⁹ accepit: sed qz hanc curā dei gratia meruerit africana ecclesia: vt verba celestia Augustini ore perciperet: qui ad maiorem dominici muneris gratiā nouo[i] more prouect⁹ ita consecratus est: vt non succederet[k] in cathedra episcopo: sed

tinetur. lxj. di. miramur. Sed illud non fit, ppter vtilitatem persone: sed ecclie.
k ¶ Ut nō succederet. Sic ergo vterqz insolidū est epūs. ß. xxj. q.j. relatio. z vterqz pōt hoiem p se soluere z ligare. ff. de admi. tuto. ß plures. ff. de exer. l.j. §. sed ß plures. er. ff ō offi. pcō l.j. Sz qnqz pñs el. nunqd qđ vn⁹ ligat pt alē absolueret videt q nō. qz pares sunt: vñ videt q sententia p reo teneat. ff. de re iudi. inter pares. item si simul ferāt cōtraria sniās cuius sentētia tenebit videt q mutuo se impediant. ff. de vsufruc. quotieus. z hec forte vera sunt: vbi simul admiſtrāt: sed hic forte valerius cessit administrationem Augustio qz facilius expeditur administratio p vnum q̄ per plures. ff. de admi. tu. l. ij. §. vl. Uel dic q licz vterqz habeat dñium z iurisditionē insolidum: tñ vn⁹ sine altero nō pōt iudicare ad instar pluriū iudicū. vt. ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. si plures. extra de of. dele. cuius z ca. cām. Item nunqd eodē modo pñt esse duo apostolici z. Arq nō. ß e. factus z dominus tārū vnum constituit xxij. q. i. loquit. z ca. quicūqz. cōtra quod dispensari non potest. in cap. xxv. q. i. sunt qui dam. Plerea qz vna est ecclesia catholica z vnū caput: † z tamē plures impera-

Episcopi duo

Papa duo nō pñt ee.

tores fuisse legimus. xxj. di. nunc autem. sed hoc non est ita: qz offenderetur illa regula vnā sanctā catholicam z ē. xxij. dis. qui episcopus. Item nunqd papa potest renunciare: nam Marcellinus renunciauit. xxj. distus. nunc autem. z Clemens papa post Linū z Cle

† Dante glo. dicit esse singula. Abbas in cap. qñ. de offi. ordi. qñ nō pñt creari duo in vno tpe.

tum iteruz recepit cathedram. vij. q.i. si petr⁹.
a ¶ Accederet. Uideur tamen q Augustinus in administratōe fuit minor. xl. dist. ante oia. i fi. Quia vt dicet in casu necessitatis erit vn⁹ episcopus vicarius alteri⁹: ne sit ibi monstruz habēs duo capita. extra de offi. iudi. ordi. qñ in plerisqz.
Qualiter.
b ¶ Quadriēnio. quadriennium eñ dat vt possit abesse causa curatōis: sed ānus datur ei tñ ad expiendū si possit celebrare. ß. xxxij. distin. cōiter. vt etiā. xxx. dies. vt j. q. ij. c. vltī. potiꝰ debuisset iste epūs fugisse romam p sanitate recuperanda sicut cōis fillus. vt. xxiij. distinc. cōis. z est ħ arg. q rome est sanū morari. Jo.
c ¶ Datis ergo in scriptis faciendā est renūciatio. alias nō tenet ß. e. q. §. ecce Johā. qđ falsum est cū etiaz solo fctō pōt alicquis renūciare. vt extra ō app. sollicitudinē extra ō his que fiant ma. par. ca. ex ore. z etiā solus verbis. vt. C. de pac. posliß.
d ¶ Copulst. absolute ponit ille nominatiꝰ z nō habet verbum.
e ¶ Deputatici. Deputaticum ab hepta dī qđ est septē z theca qđ est repositio.

accederet[a]. Nā incolumi valerto hyponensis ecclie epō coepus augustin⁹ est. Eodem probat auctoritate beati Gregorij q arminensi epō dolore capitis laborant: alterz subrogauit: ita scribens in registro suo. ca. ccxxxvij.

¶ Epō grauato infirmitate alius subrogari potest.

Qualiter ordinati a nobis sacerdotis: corpis (qz notū est) impediente molestia: arminēsis ecclesia pastorali hactenus ac sacerdotali sit regimine destituta: dudum fraternitas vra cognouit: quē dudū habitatorū loci illi⁹ pcibus pmoti sepi⁹ hortati sum⁹: vt si de eadē capitis qua tenebaꝰ molestia melioratū se esse sentiret: ad suā aurilitante deo reuerteret ecclesiā q datis in ductis in hoc quadriēnio[b] expecrak quē dū cleri vel ciuium huc venientiū nosqz precibus vigentium instātius hortaremur: vt si valeret cū eis auxiliante deo remaneret datis[c] scriptis supplicatiōe nos petiſt: vt qz ad eiusdē ecclie regimen vel susceptū officiū p eadem qua detinebatur molestia assurgere nullaten⁹ posset ecclesie ipsi epm ordinare deberem⁹. vnde: qz cunctarū ecclesiaz inūcta cura sollicitudinis nos pstringit: ne diutius gregis fidelium desit pastoralis custodia illoz precib⁹ et huius ex sui impossibilitate renunciatione compulsi[d]: visum est nobis eiseldem arminēsi ecclesie deberi epm ordinari: et datis ex more preceptis clerumqz plebēqz eiusdem ecclie nō desistimus admonere / ꝛtenus ad eligendū sibi antistitē concordi pulsione cōcurrant. Hortamur ergo vt fraternitas vestra cū quēyno cōsensu oēs elegerint: sicut et ipsi a nobis poposcisse nosciunt: ad se

Deputatici

facias euocari: quem cauta ex oibus examinatione discutitte z sim eo que in textu heptatici[e] cōtinent minime dño opitulāte fuerint repta: atqz fide liū psonaz relatione eius dqz vita vobis placuerit: ad nos eum cū decreti[f] vestri pagina atqz testificationis epīa desti nate: quaten⁹ eiusdē a nobis ecclie dño disponēte consecretur antistes. Item ex eodem ca. ccxliij. ad Eleutherū episcopum.

¶ De eodem.

Quāuis sit triste[g] nobis valde quod loquimur atqz fraterna nos compassio poti⁹ arguat q̄ aliqd de auditis diffunire permittat: suscepti tñ sollicitudo regimis cor nostrū instanti pulsat aculeo: magna nos ecclīs cura prospiceret: ne q̄ eaz possit vtilitas depire. Peruent igit ad nos q̄busdā referētib⁹ quēdā epm ita passionē capitis incurrisse: vt qđ mēte alienata agere soleat: gemitus et fletus audire sit. Ne ergo languēte pastore grex (qđ absit) insidiatorē lantandus dentibus exponat vel ecclie ipsi⁹ vtilitates depereant: cauta nos necesse est pulsione tractare: z tō qz viuentē epm ab offō suo necessitas ifirmitatis nō crimē abducit alīū loco el⁹ (nisi recusante eo) nulla sinit rō ordinari: sed si interualla egritudis hīe est solicit⁹ ipse data petitione nō se vlteri⁹ ad hoc ministeriū subuertente infirmitate posse fateat[h] assurgere: z aliū loco suo experat ordinandum. quo facto oim solēniter electione alter q̄ dign⁹ fuerit epūs ordiet. sic tñ: vt q̄sqz eundem epm in hoc seculo vita tenuerit: sumptus ei debiti de eadez ecclia ministrent[i]. Si inuero si nullo tpe ad sane mentis redit officium: psona fidelis ac probatis vite est eligenda[k]: que ad

vnde heptatichus. i. repositio. vñ. libro z. ō. di. xlix. hic etem. vbi moyſi z liber Josue et liber iudicum ibi continetur.
f ¶ Decreti. i quib⁹ retinet de examinatione z vita electi. lxj. di. catinenſis. et ca. episcopum.
g ¶ Quamuis sit triste. data petitiōe rē pore infirmitatis nō tempore furoris. nā tunc non teneret renunciatio. xvij. questiōe. ij. gonsaldus.
h ¶ Fateat. ute cōtare suadēte: licz ius de ficiat cogitur renunciare cū alijs in hoc prosit et sibi non noceat. argu. ff. ō aqua plu. arce. i summa. §. idem varro. et. ff. loca. si quis domum.
i ¶ Ministrēt. sed p crimine remoto non ministrant sumptus: quia male meriti publica debēt egestate laborare. vt ff. depositi bona fides.
k ¶ Eligēda. Male meriti debēt egere. Argu. cōtra. ß. distinctio. lxxix. si quis papa. et extra de pac. ac cepim⁹ et extra de cōcef. prebē. z ec. non ya. nulla. sed ofīa illa continēt ius cōmune. Ut dic q ille fuit electus sub tali conditione: nisi. superstes cōualuerit: z tunc eo cōualescente irritatur electio. eo mortuo: deinde cōfirmatur. argu. j. eo. pastoris

tia.xxj.di.studū.extra de elec.cū terra.lxxxv.di. florē tinū. Est ſ. C. de cur. fur. cū alijs. Quidā dicūt q modo tantū ad minister. eligit: ſed eo mortuo in epm.

¶ De aut. ¶ Hec est secūda pars. q. in qua ost q vbi fuerit copia sacerdotum semp debēt esse duo: ita q ſi vnus ceciderit: alius ipsum ſ. ſcipiat. vel aſt diſſerit ſ. finat. Joan. de fan.

Illud diuini oraculi. a ¶ Adiutorē j.xxj.q.ij. sicut. cōtra. Sz dicas talē coadiutorē vel sociū nō prelatū. vel loquit de eccl̄ijs puerū alib⁹ vt qñ ſufficiūt facultates sic.xcij.dist.dia conī. ⁊ de ꝓſe. di. j. c. hoc quoq. ⁊ c. quo deo.

ij. ꝑs.

b ¶ Cuius. ꝑ hoc dicūt q̄dam loqui de infirmo qō falsum est: q̄ infirm⁹ niſi qua luerit non celebrabit. ſ. e. q. ſ. i lr̄a. ſ.

Nichil contra ordis. Eccl. iiij.b.

c ¶ Soluanſ. id est ne ſcripta remaneant.

d ¶ Vel ꝓſbytero. Presbyter ergo pōt ſupplere miſſaz ab epi scopo inchoatā. arg. hic. et. xxv. dist. ca. j. vbi dicit q archipresbyt ſuppler defectuz absentis episcopi in cantando. Sed contra. j. de cōſe. dist. ij. c. vlt. Sed dic q nonā miſſam non potest mittere: sed prime posset cōſummare. Incipiat ꝑ vn⁹ vbi alius deſtitit. niſi fit oratio dominica cepta: tūc eā alter reincipiat. Similiē vbi deficit ſecreta. alter id in principio ſcipiat. Idē dic i baptiſmo:

Missa ꝑ vnuz inchoata an possit ꝑ alterū terminari.

vt alter id reincipiat: q̄ hec sunt sacramēta vnitatis De ordinatione idem credo. xxiij. dist. quorundam. Similiter nō debet incipiet vbi alter terminauit. ff. de in di. edictū. Sed nunquid pransus potest ſupplere id quod alter inchoauit? nō. Itē vsq̄ ad nonā tantū fit hec ſuppletio. Sed matutinis ⁊ vesp̄is non expletis vsq̄ ad qs̄ temp⁹ possit fieri ſuppletio dubitat. Sed dico q̄ ſufficiēs expleri pōt ab alio.

Item ex concilio tol. vij.

¶ Si sacerdos necessitate ꝓoccupatus fuerit: cepta sacramenta per alium explicentur.

Quod cōtra ordinis statutum temeritatis ausu presumatur: neq̄s illa que summa veneratione cēſentur vlla presumptione soluantur cum ad hoc tantum iussa fieri sunt vt non interrupta noscātur: ne languoris prouentu roboſe salutis natura priuetur non q̄ ſolū fragilitati consulitur humane: ſed etiam ſacris ministeriorum dei prouidetur ſollicitudine. Censuimus igitur conuenire debere: vt cum a ſacerdotibus miſſarum tempore ſacra mysteria conſecrā tur: ſi egritudinis accidat cuiuſlibet euentus: quo ceptum nequeat cōſecratiōis explere mysteriuz: ſit liberum epō vel presbytero⁹ alteri conſecratiōnem exequi ceptī officij. nō enim aliud ad ſupplementum initiatis ministerijs conuenit q̄z vt aut incipientis aut ſubſequentis bñdictione ſint completa ſacerdotis. quia nec perfecta videri possunt niſi perfectionis ordine compleātur. ⁊ cum eſſ̄ simus oēs vnū in xpo nichil contrarium ꝓſonarum diuersitas formaſt: vbi efficaciam ꝓſperitatis vnitas fidei repreſentat. quod etiam conſultū cunctī ordinis clerici individuum ſibi nō esse ambigant: ſed (vt premiſſum est) precedentibus libenter alij ꝓ complemento ſuccedant: non tamen quod nature languoris causa conſulitur: in ꝓſumptionis perniciem conuertatur. ¶ Nullus poſt cibum potumq̄z quemlibet minimum,

ſus est: vt dicas a media nocte incipiat: ⁊ etiā ſi ante mediū noctis comederet ⁊ ad huc ſentiret eructatiōes: q̄ non dum est cib⁹ digeſtus: et ꝑhīs ſentiet cibuz abſtinebit. ſ. de cōſe. dist. j. tribus.

tij. ꝑs. Celebrare nullus dz ante digestionē.

medicinaz forte pōt ſumē: q̄ illa non cōnumeratur inter alimēta. vt. ff. ō penale. l. nō omne. qō nō credo: ſz nec aquam calidaz pōt ſumē. vt extra de cele. miſſa. ex parte.

¶ Sece. ¶ Dece est terna gehuius. q. an q̄ dz qō ꝓpt̄ ſenectutem vel ſimplicitatē dat coadiutor: qō ꝓbat ꝑ duo ca. Jo. de fan.

Cruſi vt.

a ¶ Presentibus. viij. q. j. c. j. cōtra. ⁊ iſtud est dispenſatio. Et habes hic q̄ ij papa vel aliquibus potestatem eligendi: tamen alioꝝ conſenſus est requirend⁹. sic. xxj. di ſtinctio. i nouo. viij. qō. j. licet. et ff. de ritu nupt. generali.

b ¶ Miniſtret Et ita ille epūs erit vicarius huius archiepiſcopi. vt extra ō offici. iudi. ordi. quoniam in plerisq̄.

c ¶ Quia frat. ¶ Simplicitate. ſ. distin. xxxix. petr⁹ contra. ſed illud de ordinando. tamen iſte affectare nō debuit id quo ſciuit aut ſcire potuit infirmitatez ſuā alij damnoſaz. ff. ad

Item ex concilio tol. vij.

¶ Sacerdos ꝓpter infirmitatem ſuam ſumptum miſſas facere ꝓhibetur.

Nullus abſq̄ ꝓuentu patentis moleſtie minuſter vel ſacerdos cum ceperit: imperfecta officia ꝑſumat oīno relinq̄re. Si quis autem temerarie hoc preſumpſerit: excōicatiōis ſententiam ſuſtinebit. ¶ Cum ꝙ epiſcopo petente precibus etiam populi infirmitate grauato: alius poſſit ſubrogari patenter monſtrat. ſenectute autez grauato nō ſucceſſor: ſed coadiutor dari debet q̄ ei decedenti in locū regimis ſuccedat. Sic auguſtinus dicitur acceſſiſſe: nō ſucceſſiſſe ꝰponēſiuz epiſcopo. Hinc etiā zacharias papa ſcribit bonifacio magūtino archiepō.

¶ Senectute grauato coadiutor est dandus: qui moueſti ſuccedat.

Petiſti vt cum noſtro cōſulto ꝙ ſuperuenīte tibi ſenectute atq̄ corporis imbecillitate ſi poteris inuenire alium in eadem ſede in qua preeſſe: pro tua ꝓſona debeas collocare. nos vero adiutore deo cōſiliū prebemus tue ſanctitati: vt ꝙ ſalute animarum rationabilium fautore xpō ſedem quam obtines magnitine eccleſie nequaq̄ reliquas Sin vō dīo dederit iuxta petitionem tuā hoiem ꝓfectum: qui poſſit ſollicitudinem habere ⁊ curam ꝙ ſalute aiaz: ꝙ cui perſona ordinabis illum epm: eritq̄s in euangelio tibi creditto ⁊ miniſterio xpi dei portando in oi loco requiēs ⁊ cōfortans eccleſiā dei. Itē ſi eundē diuina voluerit clementia tui poſt diē tranſiit⁹ ſupeſſe: ſi euz aptū cognoueris: et in tua voluntate fuerit diffinitū: ea hora qua te de pīti ſeculo migraturuz cognoueris ꝑſentibus⁹ cūctis tibi ſucceſſorē deſigna: vt huc veniat ordinand⁹. hoc nulli concedi alij patimur qō

l. aquil. idem ti ris. in fi.

d ¶ Conſtitu ti. ꝓpū nomen

e ¶ Primo. ſ. diſtinc. viij. que contra vt aliter huic obediūt ꝓ ſpiritualib⁹ co adiutori i tēporalib⁹. viij. qō. j. ſi petrus.

f ¶ Obedientiam. Arg. q̄ ſi epiſcopus precipit alicui ꝙ vtilitate eccleſie ire romam. q̄ illud tenet facere. xvj q. j. vos autem.

g ¶ Repetendis. ergo q̄ adminiſtrat res eccleſie poteſt agere ⁊ cōueniri. vt extra ō reſcripedoceri.

h ¶ Illud vero ꝙ piam. ſ. e. factus. ⁊ ca. nouatianus.

i ¶ Suarisi. ſ. e. ſicut vir.

tibi charitate cogente largiri cēſumus. Idem. De eo aūt quē tibi ſucceſſorē conſtituere dixiſti: vt te viuente in tuo loco eligatur epūs: hoc nulla ratione cōcedi patimur: q̄ contra omnem eccleſiaſticā regulā vel ſtatuta patrū eſſe monſtratur: ſed volumus vt miniſtret⁵ tibi ⁊ ſit in euāgelio chriſti adiutor. nimis enim reprehenſibile eſſe manifeſtum est: vt te viuente tibi alium ſubſtituamus: ſed hoc cōmonemus vt orare nō ceſſes vt tibi deus illū ſucceſſorē concedat: qui ei poſſit eſſe placabilis: qui populum irreprehenſibiliter regere valeat. Item pelagi⁹ papa clero narnienſi.

¶ Non ſucceſſor ſed coadiutor viuenti epō datur.

Vita frater ⁊ coepiſcopus noſter iohannes eccleſiaſtice vtilitatis ſtudio ſuadente: et nature ſue ſimplicitate⁶ laudabili cōſideratiōe tractata: ob hoc q̄ ſe in gerenda patrimonij gubernandi cura: vel in diſciplina eccleſiaſtica cōſeruanda minime fatet idoneum Conſtituti⁹ pbr̄i ad hec expiēda ſibi expoſcit adhiberi perſonam: vt ea que ſunt neceſſaria competenti eo diſponente ſollicitudine nichil indecēs fieri: vel inutile permittatur. Idcoq̄ preſenti vobis iuſſione precipimus: vt ſeruata primo⁶ loco epiſcopo memorato reuerētia: quam vos cōuenit inculpabiliter exhibere in oībus que ad diuini cultus obſequiū ptinent vt que eccleſiaſtice vtilitatis pagere cura ſuaſerit: ꝓbeatis obedientiā⁶ cōſtituto cōpetētem vt in nullo diſpoſitionib⁹ eius ſpiritu cōtumaci reſultātes: imo cōpetenti vigilantie vſe ſtudio q̄ ꝙ eccleſiaſtica vtilitate gerēda ille cōſtitutus monuerit adimplentes: vt his ita diſpoſitis ⁊ cōſueta vobis ſtipendia miniſtrentur ⁊ quecūq̄z in prefate eccleſie patrimonio vel de rebus ad ea pertinentibus repetendis⁶ ſunt neceſſaria cōpleantur. Illud vero cyprianī⁵ de hereticis intelligendum eſt: qui catholicorum eccleſias ſibi vſurpare contendūt. Illud vero euariſti⁴ pape tunc intelligendū est quando nec ineuitabilis neceſſitas ꝓſecutorum videlicet nec aplica aut regularis mutatio: ſed

¶ Ambitionis. Hec est quarta pars huius.q. in qua ostendit pena auctō. q̄ nullꝰ sine licētia possit dimittere ecclesiā suā z transire ad aliam: z si fecerit revocabit. Hoc intelligo in ēpo z supra in aliis aūt credo q̄ possint renūciare si volūt. ꝯ eo. ꝯ periculosum. extra de fer. non ordi. eo libentiꝰ. als vtdentur serui. qd falsum est. Joh. de fan.

a ¶ Ambitionis. Adhuc enumerat gratianꝰ cās ppt q̄s fiūt mutationes z q̄ re clericꝰ amittit ecclīam suā. Sunt aūt quę cause mutatiōnū. s. causa lenitatis: cupiditatis: necessitatꝫ: vtilitatis: z hūi modi. Cuz cā necessitatis trāsit necessitate cessāte recuperat ecclesiā. vt j. e. pastoralis. Cuz cā cupiditatis trāsit: tūc vtraq; cā ret. vt j. e. coo. z ca. si q̄s episcopus. sed tñ ecclesia pt eū repetere. vt j. e. c. j. z cogit tunc redire. vt j. eo. si q̄ vero. In causa lenitatis ēvis aliquāta. h. dicitꝰ idē fit in causa lenitatis qd i causa ambitiōis. q. s. sine admonitōe pōt puniri si ex causa lenitatis adheserit alīj: nisi prior ecclesia velit eum repetere: si autem non adheserit: aut ecclesia habet eū p derelicto aut non. si habet puta si ptrahat matrimoniū vel fit miles: tunc potest priuari. Item fm. h. si defuerit p tres septimanas vel duos mēses z sine iusta causa z absq; licētia pātet est in studio vel in peregrinatiōe. In his oibus sine admonitione pōt priuari vt dicit. Honestū tamen est vt admoneat. vt j. e. si quis pbr. et ca. si q̄s in clero. z extra de coha. cler. z mu. c. si quisq; verius credo q̄ semp primo admonendus est. vt extra de ap. puenit. j. Et ter admonēdꝰ est. vt extra de sen. excō. in audiētia. Itē ar. ad hoc. j. e. puenit. ex de cler. nō resi. ex pte. z extra eo. ex tue. Nec ēm de facili credendū est aliquē habere ecclesiā suā p derelicto. extra de renun. sup hoc. nec ēm ex sola absētia presumitur habere ecclīam p derelicto: cū pōt q̄s ex iusta causa abesse. vt extra vt lit. nō pteſt. qm frequēter. si litate patet: q̄ cā vtilitatis transire pōt ad aliā eccle siam auctoritate maioris. vt j. eo. mutationes. Itē si ambitio sola ēpm de ecclesia ad ecclesiam transire cogit.

¶ Unde cum in principio sui capituli diceret epūs nō debet dimittere ecclesiā suam: subsequenter adiunxit absq; inexcusabili necessitate aut apostoli aut regulari mutatione: z alteri se ambitus cā conungere.

Ambitionis[a] ēm causa quicunq; (ecclesie siue mediocritate despecta) ad maiorem ecclesiam transire voluerit: debet reuocari ad propriā. z si redire contempserit: careat aliena z propria.

Unde in niceno 2cilio legit.

¶ Episcopꝰ vel quilibet clericus relicta sua ecclesia nō debet ad aliam transire.

Non[b] oportet episcopum vel reliquos ordines de ciuitate ad ciuitatem migrare. non episcopus non pbr: non diaconus transeat. Si quis autem post diffinitionem sancti et magni concilij tale quid agere tentauerit: et se huiusmodi negocio mancipauerit: hoc factum prorsus i irritum deducatur: et ecclesie restituatur[c] cuius fuit episcopus aut pbr aut diaconus ordinatus. Item Gregorius antemio subdiacono.

¶ In monasterio deputetur episcopus qui in ecclesia sua redire contemnit.

Peruenit ad nos pigmeū amalphicane ciuitatis episcopum[b] in ecclesia residere non esse cōtemptum: sed fous per diuersa loca vagari. Idcirco hac tibi auctoritate precipimus quatenꝰ hoc decetero facere nō presumat: sed in ecclesia sua sacerdotali more resideat: quē si forte non emendare post tuam interminationem[c] cognoueris: in monasterium eum deputare[f] et nobis modis omnibus cura bis indicare: vt quid facere debeas nostra iterum precepttione cognoscas. Itē ex concilio carthaginensi. v.

¶ Epo nulli concedat principalē cathedrā relinqre et ad aliā ecclesiam se transferre.

Placuit vt nemini sit facultas (relicta[h] principali cathedra) ad aliquā ecclīā i qua respicit primam partem.

c ¶ Restituat. ecclesie si ecclīa eū repetit. j. e. si quis epō. z tunc cogitur redire. vt j. e. si qui vero.

b Cruent. ¶ Episcopuz. episcopus ad plus fm iura canonica p sex menses abierit. vt extra ō quō oportet epōs. Illud. col. j.

c ¶ Interminationē. ergo admonendus est.

f ¶ Deputare. Nic subdit[r] suspendit suū statū sic dist. xxxiij. duri. honoratus. hoc erā laicus posset. xxxij. q. vltō. dist. ꝯ. verū. z femina. vt. ij. q. v. mennā. Sed certe in suspenso hoc nō erat subditus: q̄ faciebat hoc ex delegatione dñi pape. idem est de aliis.

g ¶ Facē. Arg. q̄ si papa mādat alicui vt excōicet aliquē idē nō pōt eū absoluere. vt ar. xxvij. q. j. si hō.

h Placuit. ¶ Relicta. Clericus iconsulto epō nō pōt dimittere ecclesiā suā. extra de renunciatione admonet. z si transit de vna ecclīa ad aliā de eo dē ep̄atu sibi sufficit tacitꝰ ꝓsensus epi. q̄ tacitꝰ dissensus dissoluit matrimoniū carnale. vt. xxxiij. q. v. qui

Recede ecclesia liquidē ex causa necessitatꝫ adhuc eā retinet. vt. ꝯ. eo. pre ecclīs sentiū. si ex causa volūtaria p dat illā dit eā. xxj. q. ij. si q̄s ita trāslat. si aūt ex vtili cā recedat nō perdit eā: sz punit alio mō a iudice. de pse. distic. v. non opz. z. xcj. dist. clericꝰ. Sed si accedit ad aliā ecclesiā videt renunciare pme. vt ē de pbē. de mlta z de pcess. prebē. Ifas. i fi. populꝰ tñ cum sylust repetere pōt. j. eo. non oportet. Si aūt plat' p tres septimanas ab ēt: p trieniū suspendit. j. e. si q̄s in clero. Si per duos mēses priuat ecclīa. ꝯ. e. psentiū. Si p. v. annos deponit. et ꝯ cle. nō resi. ca. ij. Platus ꝯo si dieb' solēnib' ōfuerit ab ecclesia punit. j. q̄s i clero. immo et clericꝰ si vna hora defuerit. xcij. distin. c. vlt. vbi deponitur.

b Non opor. ¶ Hoc oportē. Sed si trāsfert se ad aliam diocesim: tūc quasi liberatur a patria potestate. q̄ non pōt fieri nisi expresso cōsensu epi C. de emāci. li. i. tit. z exposite dicitur. lxxj. di. c. j. z xix. q. ij. c. j. z xxj. q. ij. c. j.

a ¶ In dioc. esi. Nisi cā visitādi. vt. x. q. j. placuit. seruato. q̄ dī. j. de pse. di. iij. epūs.

b ¶ Propte. Nō. q̄ plat' non ꝺz ꝓponere suā vtilitatē: vtilitatē ecclīe. z hoc passa sic ecclīa dānum illud de pcto reſarcier. xij. q. iij. ꝺcunq;.

c Quititu. ¶ Cuz cā dr hīc visitator in electione. z ideo prohibetur eligi ne possit malignari. sicut tutor ꝓhibetur ducere pupillā ante redditā rationiā ne possit malignari. C. de iterdict. ma. si tutor. sic nec creditor ꝛ illi pignꝰ addictus. C. de pig. cede. de. pot. l. iij. Itē visitator nō debet sibi honorez assumere. vij. q. j. in scripturis. z sic ratiōe officij aliquid prohibetur. vt. x. qō. ij. hꝰ tus pz rectū. in fi. z. ff. ō ptrahē. emp. si i emptione. ff. tutor. Et est contra illam regulam q̄ nulli debet suuz officium esse dā nosum. extra de fideiussō. peruenit. ff. ō fur. si seruus cōis. Item visitator: mortuo epo constituit: et iste debet admonere clericos vt eligant futurum episcopum vt. lxj. distinct. obitum. z. ca. catinensis. z si plures eligātur/potest examinare quis sit melior. vt. lxxv. di. florentinū. Itē cuidā reditus ecclesie. vt. lxj. di. qm. Quandoq; tñ reditus ecclesie custodiunt ab iconomis si eos habeat ecclesia. vt. lxxv. dist. qm quidem.

b ¶ Ut intra annū. ꝯ lxiij. di. obeuntibus.

e Si qui fo. ¶ Cogantur. ſi. ff. de decu. l. j.

f ¶ Ut redeāt si ecclīa vult eos repetere: ipse tamen non potest: extra de renūcia. quod in dubijs. xxxij. q. j. de bn dicto. sic. xxxij. q. v. mulier. Sz nōne hodie ipse iure pōt priore ecclesiam. vt extra de prebē. de multa? Respondeat ꝯtuz ad se: sed nō ꝯtum ad priorem pertinet.

Si q̄s presbyter.

s ¶ Spē. Ergo restitui non potest clericꝰ depositus ab episcopo. et hoc cuz pro crimine deponitur secus si pro contumacia. l. di. cōtumaces.

h ¶ Alius episcopꝰ. Si ab vno episcopo q̄s suspenditur: vbiq; habēdus est suspensus. vt hic. z xiij. q. v. quisquis. qz ꝯtum ad officium suū tantus est. Secꝰ si est suspensus a beneficio: sed in excōicato idem est: qz cum sit extra ecclesiā: michil pōt possidere nomine ecclesie. xxiij. questione. vij. c. ij. z. xij. z. viij. distinct. quo iure. z. xj. q. iij. si quis a proprio. ff. lxx. distin. sanctorū. et extra de appell' pastoralis. in fine.

i Placuit. xiij. q. j. c. j

¶ Episcopus in dioceſi

k ¶ Timoris. j. xvi. questiōe. v. c. j. ix. qōe. ij. hui

Offitū q̄s q̄s est dānosum.

Excōicatꝰ michil pōt possidere nomine ecclīe.

Universidad de Burgos Biblioteca

dunisse. contra Sed commune altaris consecrauit z ille ratum habuit: hic nota. p. prio. z. viij. qō. j. c. j. Ubi bonis rā habuit ordinationem.

Reo in alia causa non est restituenda.

a ¶ Altaris. si res alienata fuerit consecrata dño non restituitur. vt. xiij. q. vj. conperimꝰ. secꝰ i re alienata. liij. dist. frequēs. qz alienata delingre pōt si manifestata nō d ¶ Anno. ix. q. j. malū. xtra. vbi. p tali culpa deponitur. Sed istud ē ex dispēsatione.

Si quis. e ¶ In clero. Qō laicus nō ij Nō pse. dī. j. si qs z di. lij. c. nulli.

d ¶ Solēnibꝰ Annus nullo tēpore deerit. xcij. di. eleutheriꝰ. et c. clericꝰ. et. xcij. di. c. vi. Sz qd si plures hz ecclesias vt pbēdas? Tūc dicas ecclesiā secum dispēsasse vt ad istud non cogatur.

e ¶ per trego. F. e. presentiū. F. ibi of de duobꝰ mensibꝰ. Sz ibi factum narrat: hic ius cōmune.

f ¶ Moto.

Si ab officio visitatiōis vt et ab ipo epatu ꝯ occupauerat.

Si qs epo. g ¶ Ad mare. mitto fortiꝰ si ad partē qui facilius dispensat in maiori ꝯ i pari. ex de transla. licet. ad minorē etiā difficiliꝰ qz ad parem. extra de trāsla. cuz ex illo. et est ꝓsumptio canonis: qz eo ipso q; transit his quos ordinauit altaris trā tū cōsecratione manēte transgressor canonum vno anno missarū celebratione cessabit.

I tē ex concilio agathensi.

Diebus solēnibus clericus ecclesie sue deesse non debet.

Si qs in clero constitutus ab ecclia sua diebꝰ solennibus defuerit: id est natiuitate domini: epyphania pascha: vel pēthecoste: dū potius secularibus lucris studet ꝙ seruitio dei parere cōuenit vt triēnio a cōmunione suspēdatur ¶ Similiter diaconus vel pbr si per tresꝰ hebdomadas ab ecclesia sua defuerit: huic damnationi succumbat.

Item hilarius papa.

Remouendus est epūs ab ecclesia cui irrepserit: nec ad suam cogendus est redire.

Remotoꝰ ab ecclesia barchionensi atq; ad suam remisso treno episcopo: sedatis per sacerdotalē modestiā voluntatibus: que per ignorātiā ecclesiasticarū legum desiderāt qd nō licet obtinere: talis protinus de clero proprio et barchionēsibus ordinetur episcopꝰ: qualem te precipue frater ascom oporteat eligere z deceat consecrare. ne si forte aliter factum sit: non sine obiurgatione maxime in tui nominis retundat nostra preceptio: qd in iniuriam dei a quo specialiter sacerdotalium est gratia dignitatum) didicerimus admissum.

I tē Leo epūs vibis rome anastasio thessalonicēsi epo.

¶ Qui alienam cathedrā appetit ab ea expulsus etiā propria careat.

Si qs epūs sue ciuitatis mediocritate despecta administrationem celebriorꝭ loci ambierit: z ad maiorē ꝭ plebē quacūq; ratiōe trāstulerit: a cathedra quidem pellat aliena carebit etiā propria: vt nec illis presideat: quos ꝙ auaricia cōcupiuit: nec illis quos per superbiam sprecit. Suis igitur terminis cōtentus qsq; sit: nec supra mensuras iuris sui affectet augeri.

Item ex concilio Weldensi.

¶ Extraq; carent ecclia q cōtēptu minorꝭ ad maiorē aspirat.

Si qs de ordine sacerdotali cōtemptu minoris ecclesie: ambitiose z iprobe ad potiorē aspirauerit: canonica erga eum diffinitio conseruetur: hoc est vt vtraq; careat.

Qui vero pōtio ecclesiam vacātem ingressus fuerit ab officio suo deponēdus est: sicut in rothomagēsi concilio legitur.

¶ Cleric a clero qui numeribus ecclesiā acquirere tentat.

Ancirā est atq; omnibꝰ modis ꝓhibitum: vt si clericus vel laico munera dare vl dedisse: aut aliamᵇ pecuniā tribuere vt alterius presbyteri ecclesiā vacantem ꝓcio redimat ꝓ hac cupiditate seu rapina: seu ꝓsumptione turpis inuentus fuerit, deiciat a clero z alienus existat a regula. Quod nō cōciliū atq; oīm aliorū vtilitas mutatiōes eporum fieri possint: et in ecclīs a quibus recesserint eis viuentibus alij substitui valeant: antertius papa demonstrat scribēs omnibus episcopis. v. pos

¶ Necessitatis vel vtilitatis cā eporum mutationes fieri possunt.

Mutationes eporum scitote cōmuni vtilitate atq; necessitate fieri licere: sed non ꝓpria cuiusq; volūtate aut dominatiōe. Petrus ꝭ sanctus magister noster z princeps apostoloum de antiochena ciuitate vtilitatis causa est translatus romam: vt ibidem potius ꝓficere posset. Eusebius quoq; de quadam parua ciuitate aplica auctē mutatus est in alexādriam. Similiter felix de ciuitate in qua ordinatus erat: electione ciuiū propter doctrinam vitamq; bonā quam habebat: auctoritate huius sancte sedis z cōmuni episcopoum et reliquorum sacerdotū ac ꝓploū cōcilio trāslatus est ephesum. Nō enim trāsit de ciuitate ad ciuitatem: nec trāsfertur de minori ad maiorē: qui ad maiorē presumitur esse ambitio potiꝰ ꝙ leuitas: qz trāsit ad minorē. extra de cleri. nō resi. c. j.

Ancitum h ¶ Aur ait. Aliā pecuniā Aliā bñ dicit: qz quicquid hñt hoies pecunie nole cē sef. j. q. iij. g totū ¶ Illud vero.

¶ hec est. v. ps. q. in quas ꝓbare intēdit q ō liūa pape er iusta cā bñ ꝓt fieri mutationes: z q; vnꝰ dz esse ꝓlatus in vna ecclīa. z hoc ꝓbat p. vj. auct. Joan. de sant.

Mutationes ¶ Petrus xxij. di. sacrosctā ¶ Parma. s. vercellina regulare ē vt a minori ꝓmoueat ad maius. vt. xcij. dist. legimꝰ. i ff. de mune. z ho no. vt gradatim sed nō ecōuerso.

i ¶ Nec transfertur, Presumit enim canon locum nō mutari cū animꝰ non sit mutatꝰ: sicut virgo cēsetur cū non sit animus corruptus: licet corpus sit corruptum. xxxij. q. v. ita ne. sic ꝓpter alimbonuz iudicat cano etiā iustū factū bonū. xxij. q. viij. occidit. et. q. vij. qz autem. et. xxxij. q. v. ꝓposito.

Virgo dicit ꝓteit et corrupta.

a ¶ Cias. plurimoū ille potius accedat prelatꝰ vbi plꝰ lucri pōt facere: iz maior sit vbi pena sua. vt. j. e. ca. j. z hic apparet rō quare episcopꝰ nō debeat fieri monachus inuito papa: qz ibi consulit ꝓpue vtilitati tantum. vt. ij. q. vij. sanctis. sed hic ꝓmuni. et ꝓpue q duo sūt ꝓferēda ꝓpue tātum. vt. ij. qōne. vij sancta.

b ¶ Preferenda est. Nam cū quis vocat ad ꝓlaturam nō ꝓponet ꝓmariuz cōmodum ꝓmuni. vt hic. z. viij. q. j. in scripturis et. xvj. qō j. vos autē Et hoc intelligas cuz per publicū non impedit ꝓmariuz. alꝫ eñ suā vtilitatē potest ꝓferre. ff. de iudi. si longius. ff. de arbi. iuz autem ff. ad. l. aquil. si quis sumo. ff. de ꝓscrip. l. q. seruandarū. aliud tamē videt i ꝓlato vtile semper teneatur ꝓponere vtilitatē ecclesie sue ꝓpue vtilitati. vt. xij. q. iij. quicunq;. Cum ergo detrimentum quis patitur ꝓ publica vtilitate pōt suaz

¶ Contextus cū glo. iij. eo tpe. in. l. a. ctōe. ¶. labeo. ff. ꝓ socio. et glo. i. l. j. z ibi cy. et bar. ff. soluma. Utilitatē suaz an possit qs ꝓferre publice.

hoc non ambitu nec ꝓpria voluntate facit: sed aut vt a ꝓpria sede depulsus aut necessitate coactus: aut vtilitate loci vel populi non superbe sed humiliter ab alijs translatus est. Nam sicut episcopi habēt potestatē regulariter ordinare episcopos et reliquos sacerdotes: sic quotiēs vtilitas aut necessitas coegerit supradicto mō et mutare et inthronizare potestatem habent non tamen sine sacro sancte romane sedis auctoritate et licentia. Alia etenim est causa vtilitatis alia auaricia et presumptionis ac ꝓprie voluntatis.

Item pelagiꝰ papa benigno archiepiscopo.

¶ Causa necessitatꝫ mutationes episcoporꝫ fieri possunt.

Cias frater dilectissime: aliud esse causaz necessitatis et vtilitatis: aliud presumptionis ac ꝓprie voluntatis. Nō ergo mutat sedē qui non mutat mētem: id est q non auaricie causa: aut dominationis: aut ꝓprie voluntatis vel delectationis sue migrat de ciuitate ad ciuitatem: sed causa necessitatis et vtilitatis mutat. Nam plurimoū vtilitas vnius vtilitati vel voluntati pferēda est. Aliud est enim mutare z aliud mutari. Nam aliud est spōte transire: aliud coacte aut necessitate venire. vñ nō isti mutāt ciuitatē: sz mutant qz non sponte: sz coacte hoc agunt. Nō ergo bñ intelligunt ecclīastice regulas q hoc negant causa necessitatis vel vtilitatꝫ fieri posse: quotiens cōmunis necessitas aut vtilitas persuaserit.

Item ad eundem.

¶ Iustum negare conuincitur qui necessitatem patientibus misericordiam non impendit.

Omnis qui gemebat z vexabatur a Saul: fugiebat et veniebat ad Dauid. Si rex piissimus atq; iustissimus Dauid sciret peccatum eē fugientes persecutionē z transeuntes de loco ad locum: z de ciuitate ad ciuitatem recipere: tales nequaq; recipet. nec secum teneret: neq; in alijs ciuitatibus eos collocaret. Quienum persequūtur domini episcopos: eosq; de ciuitatibꝰ ad ciuitates transire compellunt nō eos tantum persequuntur quantū dominū nostrū iesum christum cuius legatione fungūtur. nec ipsi in hoc peccant episcopi. quoniam non sponte sed coacteꝰ hoc agunt: sed ipsi qui eos persequuntur: nec ipsis epūs hoc imputari potest: sed illis qui eos hoc agere cogunt. Qui autem negant misericordiam faciendā fugientibus et necessitatē patiētibus: ipsum christuz negant: qui est misericordia et veritas: negāt misericordiā necessitatem patientibus qui ꝓpīs indigentibus diuinis ministerijs et non habentibus ꝓpriū epm qui eos instruat: causa necessitatꝫ atq; vtilitatis: vt ex alia ciuitate: licet minorꝭ sit in eam q̄ non habet episcopum doctiorem[g] et vtiliorem[h] melioꝛ consilio non sponte trāseunte: sed maiorum exhortatiōe mutare negant: aut episcopum delectuz et persecutionem patientem causa vtilitatis aut necessitatis nolunt inthronizare.

Item ex concilio carthaginē si tertio.

¶ Nō ambitione sed synodali auctoritate de ecclīa ad ecclīam episcopus transeat.

ꝓponere vtilitate. xix. q. ij. due. xiij. dist. qō aut. qz ordinata charitas a sc incipit xxiij. q. v. si nō ij cet. de pe. di. iij. ꝙ vult. Vel dic q ꝙ ꝓpriata vtilitas ic idudū fecēs: tūc ꝓponit cōis: vt est i ꝓlatura. vt arg. ff. pro socio. l. act oē. ¶. labeo. Vel distingue an vtilitas in acq̄rendo ꝭ fit aut in dāno vitādo: tūc secꝰ vel econuerso.

c ¶ Aliud. vt. s. di. vj. testm. z extra qō metus can. sacris.

Omnis q. d ¶ Sciret Arg. q̄ ecclīa videtur aliquid bonum et iustū q; a bono factuz est. xxxvij. dist. qui de mensa. et ix. qō. ij. lugdunensis.

e ¶ Coacte. z Precibus supplorum. sic. F. e. q̄liter. videtur eñ q non possit cogi. vt. lxxiij. dist. vbi. Ut dic q ꝓtest quis cogi vt de nolēte fiat volens. vt xviij. q. ij. displicet. et lxxiij. dist. placuit. Papa tñ absolute pōt aliquem cogere. vt ix. q. iij. per ꝓpīs capalem.

f ¶ Minoꝛ. iz numerū renet minor populꝰ suus epūm maioꝛi cedere: cum nemo cogat de suo beneficiū facere. x. q. ij. Pcarie z rñ. sic. si aliū pt habere eq̄ idoneū: vel loci in eo casu cū ibi magis vtilis erit. ex. ff. locati. si domo.

g ¶ Doctiorē. Ois cōpatiua positiue hic ponunt.

h ¶ Et vtiliorem. scz illis.

Universidad de Diego Portales Biblioteca

Clerici non possūt ep̄m eo nō vult transire

Episcopus epi nullo modāte. vt. lxxj. di. clericos. 7 extra de reg. iu. admonet: sed si alijs subsunt vt abbatibus vel alijs. coq; sensus requirēdus est. vt. luij. di. c. j. 7 .xij. q. iij. coquestus. 7. lxiij. di. q̄sto. Quid si clericꝰ de maiori ad maiorē pōt cogi ab epo; ecclīa; q̄a nemo creditur cogi inuit⁹. lxxxj. dist. gesta. 7 lxiij. di. q̄sto. hoc autē papa pōt. Sed si ad aliuꝝ equātvocumꝝ est epūs necessarius est ꝓsensus epi. lxxj. di. g totū. et lxxxv. dis. florētinum. Joan. ego credo q epūs pōt cogē clericū vt transeat ad maiorē locū cū maiora facē possit. vt extra de excessib⁹ prelatoꝝ. si cui. 7 ad hoc facit. extra de eta. 7 qualī. querio. B.

Grad⁹. qō vez̄ de his q̄ subsunt vel alijs. coq; sensus requirēdus est. vt. luij. di. c. j. 7 .xx. q. iij. coquestus. 7. lxiij. di. q̄sto. Quid si clericꝰ de maiori ad maiorē pōt cogi ab epo; ecclīa; q̄a nemo creditur cogi inuit⁹. lxxxj. dist. gesta. 7 lxiij. di. q̄sto. hoc autē papa pōt. Sed si ad aliuꝝ equātvocumꝝ est epūs necessarius est ꝓsensus epi. lxxj. di. g totū. et lxxxv. dis. florētinum. Joan. ego credo q epūs pōt cogē clericū vt transeat ad maiorē locū cū maiora facē possit. vt extra de excessib⁹ prelatoꝝ. si cui. 7 ad hoc facit. extra de eta. 7 qualī. querio. B.

Item ex eodem.

Episcopi vel presbyteri si causa vtilitandi ad ecclesiam alterius episcopi venerint: in gradu⁹ suo suscipiātur et tam ad verbum faciendum q̄ ad oblationem consecrandam inuitentur⁴.

Item Calixtus papa omnibus episcopis.

Ecclesia vnius episcopi: ab alio dispōi non debet.

Sicut alterius vxor: nec adulterari⁵/ 7 ab aliquo vel iudicari⁶/ aut dispōi/ nisi a proprio viro eo viuente permittitur: sic nec vxor episcopi ipsius que ei⁹ ecclesia vel parochia indubitanter intelligitur: eo viuente absq; eius consilio et voluntate alteri iudicari vel dispōi: aut eius concubitu. i. ordinatione frui non conceditur. Unde ait apostolus. Alligata est vxori legi viri/ q̄diu vir eius viuit eo vero defuncto soluta est a lege viri. Similiter spōsa epi quia sponsa vxorq; eius dicitur ecclesia: illo viuente illi alligata est: eo defūcto soluta est a lege viri: et cui voluerit nubat tantum in domino: id est regulariter⁶. Si autem in forma iudicij potest eam iudicare.

Mariꝰ vxorē castā gare pōt.

Item ex eodem.

Sicut alterius vxor: nec adulterari/ 7 ab aliquo vel iudicari⁶/ aut dispōi/ nisi a proprio viro eo viuente permittitur: sic nec vxor episcopi ipsius que ei⁹ ecclesia vel parochia indubitanter intelligitur: eo viuente absq; eius consilio et voluntate alteri iudicari vel dispōi: aut eius concubitu. i. ordinatione frui non conceditur. Unde ait apostolus. Alligata est vxori legi viri/ q̄diu vir eius viuit eo vero defuncto soluta est a lege viri. Similiter spōsa episcopi quia sponsa vxorq; eius dicitur ecclesia: illo viuente illi alligata est: eo defūcto soluta est a lege viri: et cui voluerit nubat tantum in domino: id est regulariter⁶. Si enim eo viuente alij nupserit adulterata iudicabitur. Similiter et ille si aliam sponte duxerit: adulter estimabitur: et communione priuabitur. Si autem persecutus fuerit i sua ecclesia: fugiendum est ille ad alteram ecclesiam: eloz est sociandus: dicente domino.

Si vos persecuti fuerint in vna ciuitate: fugite in aliam.

Si autem vtilitatis causa fuerit mutandus non per se hoc agat: sed fratribus mutantibus cum auctoritate huius sancte sedis faciat. Non tamen ambitus causa: sed aut vtilitate aut necessitate (vt dictum est) faciendum est. Hoc non solum de episcopis: verumetiam: de quibuslibet ecclesie ministris intelligitur: ne videlicet in locum viuentis alter obrepat. Unde beatus Gregorius scribit salonitano episcopo de eo qui in archidiaconatum alterius se promouerī consenserat.

Deponatur qui locum alterius inuadere non timet.

Quum qui contra sufficie regulam in archidiaconatum⁴ alterius se prouehi cōsensit: ab eiusdem archidiaconatus honore deponim⁹. qui si viterius in loco eodem mutare presumpserit: se participatione sacre communionis nouerit esse priuatum.

Item Hieronymus ad rusticum monachum.

In vna ecclesia duo presbiteri esse non debent.

Rapīb⁹ princeps vnus est: et grecoꝝ vnā sequuntur ordine Ifato Imperatoꝝ vnus⁹ iudex⁷ vnius prouincie: roma⁸ autez cōdita duos fecisse ex iudicis di.

Imperium trāstulit ecclesia romana.

Undecim. Si nimo decem fūr iudices pulcie. vt. vj. q. iij. scitote. Iſ hic appellat iudicē regē: alibi cū videt q̄ vn⁹ sit iudex pulcie p̄ter regē. vt. xxij. q. iij. duo isra.

Roma. ff. de rerū diuisiōe. l. vlt. ꝛ ibi dī q̄ iō romani⁹ imperator remū: qui nunc reo transtulit. ꝛ Rephōdeo. Nō solū fecisse ex iudicis di.

Consortes tuos i. si quis violauerit muros cū gladio. vj. ps.

Parricidio. large sumpto nomine: vt. ff. ad legem pompe. de parrici. l. j.

Archidiaconi. Id est in quolibet archidiacona tu erit vnus archidiaconus. non autem prohibet q̄n in vna eccl̄a possint esse plures archidiaconi. vt. xciij. distin. diaconi.

Decem & vnus

Hec est optima pars ōtioꝝ i qua probat de mutatione cause necessitatis et vtilitatis. Joan. de fant.

Desinit. xxj. q̄. j. ñ q̄sta transitus.

Defuncto Cum enim loco eius succedit p̄ mortuo habet. ff. pro so. actiōe. ℔. publicatione

Pastoralis officij.

Gubernare. videt q̄ iste episcop⁹ sub conditione vel ad certum temp⁹ fuerit institut⁹: sed beneficia sub conditione non dantur. j. questione ij. q̄sto. nec ad tempus. vt. ℔ e. Quis. et. lxx. distinc. sanctorum nec cōuenit moribus nostris tē porale filios habere. ff. de adoptiō. quesitū. sic. ff. de regu. iuris. actus legitimi. sicut nec libertas ad tempus datur. ff. de manumiss. testa. libertas. nec hereditas. instit. de heredi. instit. ℔. heres. nec matrimoniū. xxxij. qōe. ij. solet. Potest dici pura esse institutionem sed sub conditione resolutur. vt. ff. de in diem adiec. l. ij. simile extra de filijs pbōrum. veniens. ꝛ simile extra de pignoribus illo vos. Uel dic q̄ iure postliminij restituitur et priori episcopat⁹. sic. xvj. q. iij. prima. non enim potest dici q̄ mutauit episcopus prioris ecclesie. Sic enim et set episcopus vtriusq; contra illud quod est. xxj. questione prima. relatio. ꝛ est simile. C. de curatori. furiosus. vt. ff. de religio. cum loca. sed postea eam repetit iure postliminij. vt. xxiij. q. j. cum per bellicam. Uel dic q̄ papa sub conditione vel ad certum temp⁹ pōt aliquē instituere prelatum. sicut miles sub conditione ad certū tempus facit heredē. ff. de mili. testa. in fraudem ℔. miles.

Beneficia sub cōditione non dantur.

vij. ps

Nuptiæ.

Imperator. Ar. q̄ omneo reges cōtinebit imperator, vt dict. lxiij. dist. adrian⁹. ñ iij plures sūt reges. vt vj. q. iij. c. ij.

Unus. ñ q̄q; fuerit duo imperatores ō facto. vt. xxj. dist. nunc autē. q̄d ℔ dicem⁹ de greculo ? videt q̄ iste sit ipator: q̄ cōstātin⁹ illuc trāstulit iperiuz. vt xcvj. di. p̄tātin⁹ et ipator appellat. vt ex de maa. ꝛ obe. c. solite. ſ nō est ita. q̄ romana eccl̄a trāstulit imperium ad alemanos ab oriēte. extra de elect. ca. venerabilem. Jo.

vij. ps

Undevnus. ſ nimo decem fūr iudices pulcie. vt. vj. q. iij. scitote. Iſ hic appellat iudicē regē: alibi cū videt q̄ vn⁹ sit iudex pulcie p̄ter regē. vt. xxij. q. iij. duo isra.

Roma. ff. de rerū diuisiōe. l. vlt. ꝛ ibi dī q̄ iō romani⁹ imperator remū: qui nunc reo transtulit. ꝛ Rephōdeo. Nō solū fecisse ex iudicis di.

Consortes tuos i. si quis violauerit muros cū gladio. vj. ps.

Epūs duarū ecclīarū an possit alteri esse.

Reuocari. Ar. q̄ restituta re in pristinū statū omnia iura restituūtur. vt extra de elec. q̄ diligentia. et. xxj. q. iij. prima. et si quis peruenerit ad meliorē fortunam tenetur ad pristinā obligationē. xxxj. q. vij. ab infirmis. ff. quem admo. ser. iii. amit. si hoc⁹. et. C. q̄ bo. cede. post. l. ij.

Reuertaris. Ca ergo teneat redire: non ergo desinit esse epūs p̄me ecclie: ꝛ sic epūs est duarum ecclesiarū. contra illud. xxj. q. j. relatio. Bazia. vero dicit q̄ est epūs vtriusq; sicut i matrimonio carnali dixit q̄ aliquis pōt esse maritus duarū si vxor intrat religionem. Sz contra. nam ille locus desijt esse ecclesia q̄ captiuitatez. vt. ff. de reli. eū loca. Sz non est ita: quia ipsa sacramēta ecclesie vera dicimus esse apud hostes. vt. j. que tione. j. q̄ quidam. ꝛ quod dixit ler q̄ desinit esse sacer locus, intelligе quia vidua⁹ est sacris ministerijs. Ciuitas autē desit se maritus duarū si vxor intrat religionem. Sz contra. nam ille locus desijt esse ecclesia q̄ captiuitatez. vt. ff. de reli. eū loca. Sz non est ita: quia ipsa sacramēta ecclesie vera dicimus esse apud hostes. vt. j. que tione. j. q̄ quidam. ꝛ quod dixit ler q̄ desinit esse sacer locus, intelligе quia vidua⁹ est sacris ministerijs. Ciuitas autē desit nit esse inductione aratri. ff. qui. mo. vsufru. amit. l. ſ vsufructus. et collegium trāsiatis personis ff. de colle. illici. l. iij. Sed pone econuerso q̄ epūs sit captus et nō curatus: nunc bene construetur alius: vt dicūt quidam q̄ ſ tutor est captus ab hostibus: alius dādus est: ꝛ tamen si captus redierit, omnia recuperat iure postliminij. ꝛ ille alius desinit esse tutor. vt in fin. de artiſa. in ſ. ab hostibus. quod non concedo: quia sic offenderetur illa regula. xvj. q. vij. inuentum.

Ar. q̄ restituta re in pristinū statū omnia iura restituūtur. vt extra de elec. q̄ diligentia. et. xxj. q. iij. prima. et si quis peruenerit ad meliorē fortunam tenetur ad pristinā obligationē. xxxj. q. vij. ab infirmis. ff. quem admo. ser. iii. amit. si hoc⁹. et. C. q̄ bo. cede. post. l. ij.

Reuertaris. Ca ergo teneat redire: non ergo desinit esse epūs p̄me ecclie: ꝛ sic epūs est duarum ecclesiarū. contra illud. xxj. q. j. relatio. Bazia. vero dicit q̄ est epūs vtriusq; sicut i matrimonio carnali dixit q̄ aliquis pōt esse maritus duarū si vxor intrat religionem. Sz contra. nam ille locus desijt esse ecclesia q̄ captiuitatez. vt. ff. de reli. eū loca. Sz non est ita: quia ipsa sacramēta ecclesie vera dicimus esse apud hostes. vt. j. que tione. j. q̄ quidam. ꝛ quod dixit ler q̄ desinit esse sacer locus, intelligе quia vidua⁹ est sacris ministerijs. Ciuitas autē desit

Nuptiæ.

Hec est optima pars ōtioꝝ i qua probat de mutatione cause necessitatis et vtilitatis. Joan. de fant.

Desinit. xxj. q̄. j. ñ q̄sta transitus.

Defuncto Cum enim loco eius succedit p̄ mortuo habet. ff. pro so. actiōe. ℔. publicatione

Pastoralis officij.

Gubernare. videt q̄ iste episcop⁹ sub conditione vel ad certum temp⁹ fuerit institut⁹: sed beneficia sub conditione non dantur. j. questione ij. q̄sto. nec ad tempus. vt. ℔ e. Quis. et. lxx. distinc. sanctorum nec cōuenit moribus nostris tē porale filios habere. ff. de adoptiō. quesitū. sic. ff. de regu. iuris. actus legitimi. sicut nec libertas ad tempus datur. ff. de manumiss. testa. libertas. nec hereditas. instit. de heredi. instit. ℔. heres. nec matrimoniū. xxxij. qōe. ij. solet. Potest dici pura esse institutionem sed sub conditione resolutur. vt. ff. de in diem adiec. l. ij. simile extra de filijs pbōrum. veniens. ꝛ simile extra de pignoribus illo vos. Uel dic q̄ iure postliminij restituitur et priori episcopat⁹. sic. xvj. q. iij. prima. non enim potest dici q̄ mutauit episcopus prioris ecclesie. Sic enim et set episcopus vtriusq; contra illud quod est. xxj. questione prima. relatio. ꝛ est simile. C. de curatori. furiosus. vt. ff. de religio. cum loca. sed postea eam repetit iure postliminij. vt. xxiij. q. j. cum per bellicam. Uel dic q̄ papa sub conditione vel ad certum temp⁹ pōt aliquē instituere prelatum. sicut miles sub conditione ad certū tempus facit heredē. ff. de mili. testa. in fraudem ℔. miles.

Beneficia sub cōditione non dantur.

vij. ps

Nuptiæ.

Imperator. Ar. q̄ omneo reges cōtinebit imperator, vt dict. lxiij. dist. adrian⁹. ñ iij plures sūt reges. vt vj. q. iij. c. ij.

Unus. ñ q̄q; fuerit duo imperatores ō facto. vt. xxj. dist. nunc autē. q̄d ℔ dicem⁹ de greculo ? videt q̄ iste sit ipator: q̄ cōstātin⁹ illuc trāstulit iperiuz. vt xcvj. di. p̄tātin⁹ et ipator appellat. vt ex de maa. ꝛ obe. c. solite. ſ nō est ita. q̄ romana eccl̄a trāstulit imperium ad alemanos ab oriēte. extra de elect. ca. venerabilem. Jo.

Epūs duarū ecclīarū an possit alteri esse.

Ecclia p dere licto habita an posit repe tere in tegra.

a ¶ Os sacerdotes ¶ Ordinat⁹. Ar. q̄ re integra p̄t repeti eccl̄ia q̄ habita est p̄ derelicto. nā si cessit q̄ bonis reb⁹ nōdū distractis p̄t eas repetere: vt ar. C. de repu. here. l. vlt. z ar. ff. de cessi. bono. 16 q. fi. ff. ō decu. q̄ ad tp̄s. sed q̄ro cū ille substituebatur/aut vacabat ep̄at⁹: aut nō. si nō vacabat: qualit cessit in locū vtentis: ar. ff. de verbo oblig. l. j. Nō p̄t etiā dici q̄ vacabat: quia nō fuit eccl̄ia adiudicata: maxime cū dicatur q̄ nō ipso recessu p̄dat q̄s eccl̄iā. Sz breuit̄ p̄t dici q̄ ille fuit admonit⁹ z p sentētiā fuit eccl̄ia adiudicata. Vl̄ dic q̄ cū de iure debuit vacare: licz sup hoc nō esset lata sētia p̄t aliū adiudicari vt ex de renūciatis. ex trāsmissa. ex. de concessio. p̄ben. et eccle. non vacā. c. litteras.

b ¶ Tādiu vacet. Et sic vī q̄ eo mortuo possit repetere eccl̄iā: sed nō est verū: sic ergo q̄s hic dicit in fauo rē eccl̄ie dicit: q̄ ea nō vult repetere. Vel ideo q̄ eccl̄ia post mortē huius ea potest repetere. Sed pone. mort⁹ substitutus: eccl̄a reperit priūs: ille nō vult redire: potest ne cōpelli: nō videt. vī em eccl̄ia renunciasse iuri suo non repetendo ea potuit ea repetere: et nō lnit: sed aliū preelegit: imo vī q̄ ip̄e repetere possit eccl̄iā viuo sēdo. et si obijcit et q̄ illa aliū adhesit. vt extra ō diuor. significasti. quod nō credo. vt. xxxij. q̄. vj. nichil. ff. ne quid in loco publi. l. ij. ¶ Idem ait.

Subſtituto mor tuo an possit q̄ renūciauit ab eccl̄ia repeti.

c ¶ Empis. ¶ Trāsponere. j. ō plc. di. j. trib⁹. j. xvj. q. vj. si q̄s. z. q. j. z tp̄is. vbi de hoc notāi plene ¶ Ire ca. ¶ Dec est. viij. ps. q. in qua q̄rit de illis q̄ cā pale reliquiunt ep̄atū: vtrū possint fieri ep̄i: q̄d iurisdit habeo. c̄. de renū. post trāslationē. Dicas tñ breuiter q̄ si fuerit postulati. poterūt fieri ep̄i: nisi p crimine dimiserint ep̄atū. Et hoc pbat p. v. capi. Jo. de fan.

d ¶ Oc neq̄. ¶ Vltrā. Tā mōach⁹ q̄ nunq̄ fuit ep̄s bñ p̄t eē ep̄s vt xvj. q. j. vos aūt. z. viij. q. j. in scripturis et. xviij. q. j. c. vnico. Item si pleban⁹ aliq̄s fit mōach⁹ potest ea p̄t fieri plebā⁹. vt. xvj. q. j. si ds a clericatu. Dicit q̄d q̄ cū ds dimittit ep̄atū vbi plus p̄sit ecclesie potest fieri ep̄s vbi plus p̄sit ecclesie. Sūmit q̄ ppt cōscientiā criminis hoc fecerit: hoc nō est verū: q̄ sic pe igreditur ds monasteriū ppt merita allegata: vt. xxvij. q. j. fūt d dicūt. Intelligo ā hoc. c. ō eo d̄ quicq⁹ est ō crimine: z detruditur in monasteriū ppt hoc. vt ex. de renū. post trāslationē. Vel intellige de eo d̄ hūilitatis causa transiuit: z de licētia pape: z talis p se nō p̄t redire ad ep̄atum sz de licētia superioris. Sz nūqd talis p̄t esse ab bas? non videt: qz maiorib⁹ honoribus functo, non licet inferiores recipe. vt. C. de his q̄ ad cimiune. vo. l. maiorib⁹. li. x. Sec⁹ tamen credo: qz etiaz potest esse

Ep̄s semel mons? sterium ingress? sus/an possit iterū redire ad ep̄atum.

Wat. x.c.

Causa.vii. Questio.i.

Prolegomena ē natis rectoz.

a ¶ Suggestum. ¶ Declat. Ar. q̄ si de dolo renunciet/ q̄ tenet renūciatio: qđ nō est verū. vt. iij. q. j. re integra granda.

b ¶ Cisitarj ¶ Prolegomena tam. i. rectorem nauis. a prora q̄ est ānterior pars nauis.

c ¶ Ubi. id est quo exemplo nō dicimus ꝛc.

d ¶ Nō fugiamus. id est fugere debeamus.

Persecutiones propter pētā mittuntur.

e ¶ Dimittē. Ppter peccata hoim mittit flagella z pseuciones. l. vj. di. si gens. xxv. q. j. recuertimini. z. xxiij. q. iij. si quos z sim quosdā protestarem nocēdi dat deus quādo p̄mittit quosdā nocere: eoipso q̄ se nō obijcit. sm alios ppne dat potestatem: sed ipse ex se hz potestatē nocēdi. Unde sathane potestas nocēdi Job data fuit. Omnia enim que fiūt in ciuitate: aut iusto dei iudicio: aut eo p̄mittente/fiūt. vt. xxvj. q. v. nec mirum.

f ¶ Prodire. Pugnādo cum eis quod in nullo casu possunt clerici: si als̄ possunt euadere. l. diuitū. de his clericis. Sed possunt alios hostaliter ad pugnā iuste: z etiā interesse. vt. xxiij. qō. viij. igitur. z ca. vt pudem.

g ¶ Arietes. Alibi dicunt ep̄i canes. ij. q. vij. q̄ nec reguinus.

h ¶ Diuersitas ¶ Bonis vocis obijcitur: probatio⁹ virtutis est non iudicium reprobationis: quis enim nesciat q̄ prosperum fuit q̄ beatus Paulus apostolus predicaturus ad italiam veniebat: z tamen veniens naufragium pertulit: sed tamen nauis⁹ cozdis in maris fluctibus integra steterit. Hoc etiam tunc obseruandum intelligitur: quando inter subditos aliqui inuenīūtur: quibus prelatorū vita profictat: quando nec specialiter prelat⁹ queritur: nec per alios tuta potest esse ecclesie salus: ne si deserere incipiat quib⁹ p̄desse potest dicat de eo. Mercennarius autem et qui nō est pastor cui⁹ non sunt oues p̄prie: videt lupum venientem: z deserit oues z fugit. Cū vero specialiter queritur: fugiat exemplo christi: qui a facie herodis fugit in egyptum. Fugiat exemplo pauli qui a fratribus per murum submissus

Ecclesiastes q̄ bonis vocis obijcitur: probatio virtutis est non iudicium reprobationis: quis enim nesciat q̄ prosperum fuit q̄ beatus Paulus apostolus predicaturus ad italiam veniebat: z tamen veniens naufragium pertulit: sed tamen nauis cozdis in maris fluctibus integra steterit. Hoc etiam tunc obseruandum intelligitur: quando inter subditos aliqui inuenīūtur: quibus prelatorū vita profictat: quando nec specialiter prelat⁹ queritur: nec per alios tuta potest esse ecclesie salus: ne si deserere incipiat quib⁹ p̄desse potest dicat de eo. Mercennarius autem et qui nō est pastor cui⁹ non sunt oues p̄prie: videt lupum venientem: z deserit oues z fugit. Cū vero specialiter queritur: fugiat exemplo christi: qui a facie herodis fugit in egyptum. Fugiat exemplo pauli qui a fratribus per murum submissus

Questio.i.

¶ Ciscitarjs ¶ Prodire tam. i. rectorem nauis. a prora q̄ est ānterior pars nauis.

¶ Oc neq̄. ¶ Ulterius. Tā mōach⁹ q̄ nunq̄ fuit ep̄s bñ p̄t eē ep̄s vt xvj. q. j. vos aūt. z. viij. q. j. in scripturis et. xviij. q. j. c. vnico. Item si pleban⁹ aliq̄s fit mōach⁹ potest ea p̄t fieri plebā⁹. vt. xvj. q. j si ds a clericatu. Dicit q̄d q̄ cū ds dimittit ep̄atū vbi plus p̄sit ecclesie potest fieri ep̄s vbi plus p̄sit ecclesie. Sūmit q̄ ppt cōscientiā criminis hoc fecerit: hoc nō est verū: q̄ sic pe igreditur ds monasteriū ppt merita allegata: vt. xxvij. q. j. fūt d dicūt. Intelligo ā hoc. c. ō eo d̄ quicq⁹ est ō crimine: z detruditur in monasteriū ppt hoc. vt ex. de renū. post trāslationē. Vel intellige de eo d̄ hūilitatis causa transiuit: z de licētia pape: z talis p se nō p̄t redire ad ep̄atum sz de licētia superioris. Sz nūqd talis p̄t esse ab bas? non videt: qz maiorib⁹ honoribus functo, non licet inferiores recipe. vt. C. de his q̄ ad cimiune. vo. l. maiorib⁹. li. x. Sec⁹ tamen credo: qz etiaz potest esse supplicationem.

Wat. x.c.

¶ Dicitur. ¶ Dicitur. Ar. q̄ si de dolo renunciet/ q̄ tenet renūciatio: qđ nō est verū. vt. iij. q. j. re integra granda.

¶ Cisitarj ¶ Prodire tam. i. rectorem nauis. a prora q̄ est ānterior pars nauis.

¶ Ubi. id est quo exemplo nō dicimus ꝛc.

¶ Nō fugiamus. id est fugere debeamus.

¶ Dimittē. Ppter peccata hoim mittit flagella z pseuciones. l. vj. di. si gens. xxv. q. j. recuertimini. z. xxiij. q. iij. si quos z sim quosdā protestarem nocēdi dat deus quādo p̄mittit quosdā nocere: eoipso q̄ se nō obijcit. sm alios ppne dat potestatem: sed ipse ex se hz potestatē nocēdi. Unde sathane potestas nocēdi Job data fuit. Omnia enim que fiūt in ciuitate: aut iusto dei iudicio: aut eo p̄mittente/fiūt. vt. xxvj. q. v. nec mirum.

¶ Prodire. Pugnādo cum eis quod in nullo casu possunt clerici: si als̄ possunt euadere. l. diuitū. de his clericis. Sed possunt alios hostaliter ad pugnā iuste: z etiā interesse. vt. xxiij. qō. viij. igitur. z ca. vt pudem.

¶ Arietes. Alibi dicunt ep̄i canes. ij. q. vij. q̄ nec reguinus.

¶ Diuersitas ¶ Bonis vocis obijcitur: probatio⁹ virtutis est non iudicium reprobationis: quis enim nesciat q̄ prosperum fuit q̄ beatus Paulus apostolus predicaturus ad italiam veniebat: z tamen veniens naufragium pertulit: sed tamen nauis cozdis in maris fluctibus integra steterit. Hoc etiam tunc obseruandum intelligitur: quando inter subditos aliqui inuenīūtur: quibus prelatorū vita profictat: quando nec specialiter prelat⁹ queritur: nec per alios tuta potest esse ecclesie salus: ne si deserere incipiat quib⁹ p̄desse potest dicat de eo. Mercennarius autem et qui nō est pastor cui⁹ non sunt oues p̄prie: videt lupum venientem: z deserit oues z fugit. Cū vero specialiter queritur: fugiat exemplo christi: qui a facie herodis fugit in egyptum. Fugiat exemplo pauli qui a fratribus per murum submissus

nis votis. id est propositis.

¶ Probatio. ¶ Probatio. cū pertussio.

¶ Nauis cozdis. id est cōstantia fidei.

¶ Hoc etiam. ¶ Hec est. ix. ps questionis in qua dicit q̄ debet p̄latus relinquere subditos: q̄ nō. Jo. de fan.

¶ Hoc. s. q̄ p̄ latū maneat cuz subditis suis.

¶ Hoc etiam ¶ In hoc. S. distinguitur q̄d iuris fit in exteriseca siue interiseca pseuctione. Exteriseca enī pseuctio/ cōsistit in manifestis inimicis ecclesie. Interiseca in eis qui adhuc nō sunt pcisi. In exteriori p secutione distinguit: aut sol⁹ p̄latus q̄rit: aut totus cler⁹. Si solus p̄latus: aut eo recedente tuta est salus ecclesie: z tunc fugiet z hoc pbat exē plo xp̄i z pauli z trib⁹ auctoritatibus Aug. dñi z dauid. Si non est tuta: tunc ponet aiam suā p ouibus suis. Si tot⁹ cler⁹ querit industricte se pro eis hostib⁹ opponer. vt. xliij. distin. sit rector. Sz si als̄ p̄t cōsuli ecclie: totus clerus fugiat cū p̄latu. Si non p̄t remanere cuz p̄latu: vel oīes vt quidam ex eis si est altercatio inter eos: de remāsurj rec: fosse distinguitur. Circa istum sec3 distinguitur sic. aut oēs sunt mali: aut quidā

¶ Adde z ō pe. di. ij. si em. p. et vasa z ō pe. dist. iij. qd ergo ¶ valis aūt sit tribulatio. vide la re p Ar chi. hic

Perse cutio ē dupler

¶ Joh. x.b.

mat. ij

Actu. xxvij.

Si boni sunt cōmixti malis: eos nō deseret. xxiij. q. iij. In bonꝰ. Si eōs mali sint. aut spes est de correctione aut nō. Si est: non sunt deserēdi. Si nō est spes: tunc sunt deserēdi. vt. j. e. c. vj. Et no. q̄ loquitur de extrinseca psecutiōe vsq; ibi. est. ⁊ aliud genꝰ: abinde mixtum de extranea et intrinseca vsq; ibi Cum autē a vicijs. ⁊ abinde tātum de intrinseca.

a ¶ In psalmo. Exaudi deꝰ orationem.

Mat. x.c. b ¶ Ut occasionem. Ecce ita peccat q̄s eo q̄ dat alijs occasionez peccandi. vt. iv. distin. si quis. ⁊ xxij. q. iij. inter.

Joh. viij. c ¶ Satꝰ. Ergo videtur q̄ p rebus temporalibus nō debeat prelatꝰ moui. vt xxiij. q. v. non est nostrum.

p. lviij. d ¶ Fides. p hereticū aliquā.

e ¶ Persecutionis. i. compassionis.

f ¶ Non vt⁹ compatiendo.

g ¶ In psalmo. Dixi exaudi. ibi. quia defecerunt sicut fumus dies mei: ⁊ ossa mea sicut in frixorio cōfrixa sunt.

h ¶ Frigit. i. consilgit. i. tantū dolet de malorum interitu: ⁊ tūc salutes eorū diligit.

i ¶ Ver. In te dne speraui. vsq; misereꝛe mei deus qui tribulor: et cōturbat⁹ est in ira oculꝰ meus ala mea ⁊ veter meus: quoniam defecerūt.

k ¶ Palearū. Id est malorum qui sunt sine fructu.

l ¶ Odit. Supple id in quo. f. odio erit: ut queratur ocultus rationis. si haberet illud odium. Vel die non odit homines sed peccata eorum. lxxxvj. di. odio.

m ¶ Oculus. i. intellectus.

n ¶ Venter. i. prelatus qui q̄s ꝑ ventrosus est.

o ¶ Do interioribus. i. subditis.

p ¶ Non clamat. Alte. sed intus in gemiscendo.

q ¶ Defecit. Dicens supple: quia defecit. quasi dicat oīno cōturbatus est oculus meus: quia defecit in dolore vita mea ex magna iniquitate malorꝝ. Et quare dicat hoc occulte subdit videns non posse proficere. ⁊c.

r ¶ Ixix. scilꝫ Deus in adiutoriū meum intende.

f ¶ Contribulatorum. Id est illa vox/deus in adiutoriū meū / est vox martyrum in manifesta persecutione: et etiam vox iustorum in occulta et intrinseca.

t ¶ Sed de capite. id est christo.

v ¶ Presumentium. id est consentientium.

x ¶ Cum illis. Id est martyribus. ⁊ hic innuitur intrinseca ꝑ secutio.

y ¶ Vel a leone. id est diabolo aperte seuiendo.

z ¶ Drachone. Id est diabolo occulte persequēdo vel a fautoribus.

a ¶ Omnes. Id est tam illi q̄ extrinsecā q̄ intrinsecam persecutionem patiūtur.

b ¶ Cum sue. Vide ℣. loquit de intrinseca psecutione.

c ¶ Vincam⁹. Id est magis sinus digni gehēna q̄ hi quos fugimus.

d ¶ Abel. Id est similis Abel Bonꝰ in patiēcia non nō est vtile esse qui nō malos non tolerat ipse sibi ꝑ intolerantiam testis est q̄ bonus non est. vt. j. xxiij. questione quarta. Hec autem. ⁊ ca. tu bonus.

e ¶ Chain. i. frarris Abel.

f ¶ Non exercet. i. malos non allicit. significat vt illos corrigat.

s ¶ Lima. i. persecutio.

b ¶ Tu bonꝰ j. xxiij. q. iij. hec autem. et ca. tu bonus.

c ¶ Bonozus, arg. q̄ si per alia nō stat q̄n vꝫ faciat idē esse acsi fecisset. xxiij. distin. ephesijs.

d ¶ Cōtractione. fugumꝰ enim malo. i hoc q̄ nō pungimur malis q. si essemus cū eis possemus corrūpi cuz eis. tū malꝰ malū cōmittitꝫ ex hoc q̄ separamur a bonis q̄ separando nos a bonis cōmittimꝰ scisma q̄ facē maximū malū ē. vt. xxiij q. j. nō afferam⁹

Phil. j.c. e ¶ Non posset. i. nō debeat. ꝓpter hos q̄s nō pōt proficere.

f ¶ Bi aduna. Labor est remuneraudꝰ. ¶ Labore. no. q̄ labor nō dr esse sine mercede. vt. xxj. q. j. charitatē. ⁊ autē. ō iudi. ℣. ne aūt. coll. vj. vbi dr q̄ labor nō dr esse sine fructu.

Uersꝰ. vñ ℣sus. Cuz labori dāno ē crescit mortal⁹ egestas. iuxta illud Optat ꝓuia q̄s q̄z labori.

g ¶ Alibi. idē fere cypriaꝰ. vt xxiij. q. j. aduocauit. ℣. in fron.

b ¶ Quod aūt. Si quis ō licentia pape renūciauit ⁊ ad pōtes eiꝰ alter substituꝰ ē certuz ē q̄ ille non pōt repetere eā: iz contraiserat. vt. ℣. e. q. j. hoc nequaq̄. Et ō magꝫ alia questionem tractat vtrum ille q̄ abstinuerit a talibꝫ ꝓ egritudine fempata sanitate possit celebrare. et certū est q̄ pōt. j. eo. c. j. dūmodo certū sit euz esse sanatū si aūt fuit demoniac⁹ vel epilēticus dz priꝰ q̄ annū esse liberatus. xxxiij. distin. cōtēr. iv. di. precepta. ⁊ ar. de re dibitoria ac. q̄ ita. In egritudine cōstituti missas celebrāt possunt. ℣. c. q. j. c. illud. nisi ita debiles sint q̄ cepti officiū nequeāt adimplere: et nisi habeant mortem caducum. xxiij. di. cōtēr. tū cū distinctione an morbꝰ ipse sit cuz spuma ⁊ clamore: vt tūc nō possint vel sine spuma et clamore et tūc possint vt ibi notaui: iz q̄dā idistincte dicunt q̄ nō debēt celebrare ifirmi

Epilenticꝰ an possit celebrare.

Phil. j.c.

ij. cor. xj. ℣. Act. ix. c.

I ¶ Freqnter. Ideo q̄dam ꝓlixiter. ¶ Frequenter. Ideo q̄dam ꝓlixiter. Ibi aduenari equanimiter portandi sunt mali: vbi inueniunt aliq̄ quibus ad iuuent bonū. nam vbi oīno fructus de bonis deest: fit aliquā do de malis labor superuacuꝰ maxime si e vicino cause suppetāt: ⁊ fructū deo valeāt ferre meliorem. Sepe agit in animo perfectoꝝ q̄s silentio pretereundū non est: q̄ cum laborem suū sine fructu esse considerāt: in loco alio ad laborem cum fructu migrāt. Cū quoq; ille egregius predicator q̄ dissolui cupiebat: ⁊ cum xpo esse: cui xpus est viuere et mori lucrum. qui certamina passionū non solum ipse appetit: sed ad toleranda hec etiā alios accēdit. damasci psecutionem passus vt potuisset euadere: murū: funē: sportāq; ꝙsiuit: seqz latenter deponi voluit. Nunqd Paulum mortem timuisse dicimus quam seipm ꝓ amore iesu testatur appetere? Sz cū in eodem loco minorē sibi fructū adesse conspiceret: ad grauem laborem se alibi⁹ cum fructu seruauit: fortis etenī preliator dei teneri inter claustra noluit: sed certaminis campum quesiuit. Multoꝝ auctoritatibus apparet quando vtilitatibus episcopis aliꝫ possint subsiturui: ⁊ qñ non.

¶ Questio.ii.

Quod autē⁹ infirmitate recepta suam repetit cathedrā nulla auctoritate ratū habetur. Celebrationē vero sacrificioꝝ quam infirmitatis causa dimiserit: valitudine recuperata exequi non phibetur.

Unde Alexander. ij. scribit gebonardo vltraiectensi archiepiscopo. ¶ De quodam presbytero qui caduco morbo laborabat.

Ex tuis tuus continebaꝫ sic. clericꝰ ordinē habet pbr̄i. sz q̄ caduco morbo laborat: ⁊ ipsi in presentiarū hoc agnouimus: non aūs fuimus concedere sibi vt offerret vel missam celebraret. q̄ vero languoꝝ in culpa non est: super hac re auctoritatis nre decreto consulēdo deliberauim⁹. Consulim⁹ itaq; vt si freqnter⁹

dicunt q̄ si raro accidit pōt celebrare dūmō habeat socium. ꝑ.e. q.i.c.illō. vl̄ sup plemarie: vel di. ffigue. vt. xxxij. distū. cōmunit.

Infirmitas non repellit ab offō dūno.

a ¶ Interdicti mi⁹. Sic ꝑ. ꝓpter infirmitatē non repellitur ꝙs ab officio dūno: vel a perceptiōe sacramēto⁹. vt. ꝑ. dist. v. ad ex⁹vo.

b ¶ Super foro Segni⁹ Notā q̄ in maximis rebus diligentior inquisitio est facienda. vt xlij. dist. quicūq; m⁹. & lxj. dis. miramur. Et ideo hic actore non pbāte reo iudicit purgato: vt ex de cā possessiōis et ꝓpietatis cū ecclesia. in fi. c ¶ Ex. extra. xxiij. dist. cōtingit. ꝛ ibi certus fuit eū esse demoniacū. sed ꝙ dubiū. ꝛ oēs cibos ꝑmittebat comedē ne mortuꝰ posset occultari: qđ phisicū est: vñ signi ficatur ꝓtrariū. j. de cōse. dis. v. ¶ Carnes ria. Jō aut̄ hic dantur oēs carnes isti ꝓter hec duas q̄ ꝓcūcāt demones.

Carnes hedine prono cant de mone

Addear. q̄ rōne sād alia viād multa sunt facienda vl̄ omittēda: q̄ alīs nō deberēt fieri vel omitti. l. dic. vt ꝓfitue ret. Archi. et Car. hic.

Quidā epūs ¶ Si ꝓpter aliquā causā illo carentib⁹ sunt ꝓcessum penulegiū magūno de eligēdo sibi successorē. vnde aliqđ dubitaret ꝙ⁹ esse licitus de iure cōi. ¶ Ita. hanc viā. cām supponit in q̄ oīdit q̄ nulli licet eligē successorem. ꝛ q̄ amicorū ꝓtectiua in electiōnibus ꝓualiscē nō debēt. ꝛ q̄ nō est hoc morbo tangīk ab oblatione et missaꝝ celebratione oib⁹ modis ꝓhibeak. indecens em est ꝛ ꝑiculosū: vt i cōsecratiōe eucharistie morbo victus epistēlico cadat. si vo dei mia contraluerit: (quandoquidem nō culpa sed infirmitas est in cā) eum sacrificare tā non interdicimus⁸. Ité Gelasi⁹ rustico ꝛ fortunato epīs. ¶ A regimine suspendatur ecclesie: qui in terram frequenter eiciatur.

Super foro populensis ecclesie clericyna cum fabino epo et pelagio et laicis ꝓpue suggestione referarunt ꝓsulē suam grauī q̄dā necessitate vexari: cui⁹ cum dicerēt incursione freq̄nter elisum qđ ne scandalum ꝛ fidelibus videretur ingerere: et ecclesiaꝝ dei vbiq̄ potiram hac offensione turbare: ꝑcipue cuꝝ eodē ipso volente huc se ꝓcisse firmarent ad dilectionem vr̄am scripta direximus: vt eccle cuius rector tali casu tenet astrictus visitationē cōgruā reddatis: verum quia nūc idē ipse venit huc pontifex: falsaq̄ oia de se iactata disseminat: sub diuini cōtēplatione iudicy vr̄eq̄ conscientie estimatione q̄ respectu rez fide solertissime perq̄sita: si aliq̄ scilz vel in domo vel in ꝓcessione vel in alio q̄cūq̄ loco ꝓbāk repente collapsus vocesq̄ ɔ̄disse cōfusas: ꝛ spumas ore iactasse: ꝛ ꝯta fieri pōt examinatiōe queratur qđ tū siue non possit aliq̄ ꝙ factum testificatione firmari: siue nunq̄ cōtigisse dicāk: non pūādum est posse sufficere: sed certū manifestūq̄ documētum: q̄ de tanta re nō segnⁱ⁹ agendū est. ſa ciat rē tua dilectio frater rusticē sui moris et aptam magno pontifici: vt eū vel. xxx^c. dieb⁹ tecū esse cōstituas eūq̄ carnibus indifferēter necessaria ꝓbatione compellas vti.

¶ Causa.viij.

Uidam epūs agens in extremis successorez sibi et testamento istituit: in de suoꝝ amicorum patrocinio in eundem epatum eligīt: post electionez pro indemnitate ecclesie canonicis iuramentum prebuit accusatur de simonia tanq̄ munus ab obsequio pōtificis: ante tēpus finie a clericis suis reliquitur: sine fris apl̄icis ad ecclesiā suam reuertitur epūs.

Hic primum querit: an liceat epō sibi successorē instituere.

Scō: an amicorum patrocinia in electiōe debeāt cōmiscere? Tertio: an sit habend⁹ simoniacus q̄ post electionem hmōi iuramentum canonicis prestat: Quarto an liceat clericis āteqū finie tēpus ab epō suo discedere? Quinto: an sine litteris apl̄icis debeat redire ad ꝓpriā eccliam.

¶ Questio.i.

Quod autem epo successorem sibi instituere liceat ex verbis zacharie pape conficitur q̄: dus epō maguntino permisit adiutorem sibi statuere: qui ei defuncto i plenitudinē prātis succederet. Item ex verbis symmachi pape dicentis. Si transitus pape inopinatus euenerit: vt de sui electione successoris non possit aū decernere⁶: apparet ꝙ epi successores sibi instituere pñt.

Ité exēplo bti petri illud idē ꝓbaf q̄ beatum clementē sibi successorē instituit. Un Johannes tertius scribit epīs germanie et gallie.

¶ Quod petrus linum ꝛ cletum adiutores sibi ascuit.

Sī petrus⁶ pricepo apl̄oꝝ adiutores sibi ascuit linum ꝛ clerū: non tñ prātem pōtificy: aut soluendi: aut ligādi⁸ nomiā eis tradidit: sed successori suo clementi: q̄ sedē apl̄icā

Succesor sibi instituē nulli licet.

buerint ptātem ligādi: sed hoc vult dicere ꝙ istiā nō dedit papa plenam ptātem ne sit contra. ij. q.j. nemo. xxiij. q.j. quodcūq; vbi ōt ꝙ oēs pōtī hanc hsīt potestatē: sed nō tantā. Jsti aūt duo ꝛpalia pauꝑibus erogabant: ad qō officiū apl̄i diacones elegerāt. xciij. dis. legimus. qō hodie habet cameraⁱ⁹ pape. ꝛ pater ꝙ ipse et cleⁱ⁹ non fuerūt apl̄i. ꝛ hoc verū est ꝙ post petrū statim nō fuerūt apl̄ici: iz clemēs fuit post eū apostolicus. videns autē clemens ꝙ hoc esset pernitiosum exemplo ꝙ alīs sibi ellegeret successorē renunciauit papatui. ꝛ tunc electus fuit lin⁹ eo mortuo electⁱ⁹ ē cleⁱ⁹: ꝙ mortuo: denuo fuit Clemens electus: ꝛ sic Clemens fin vnam computationē fuit secundus: ꝛ fin aliam tertius. Sed ꝙ nō iz mīsit cui hoc spāliē ꝓmittitur. vt magunt̄no. vij. qō. j. petisti. nec obstat. ixxx. di. si trāsit⁹. vbi innuit ꝙ pape licet sibi istituere successorē sed ōr ibi ꝙ pōt cū fratrib⁹ deliberare de successore. Decernere. i. deliberare. f ¶ Petrus Jd est ꝙnus. g ¶ Aut ligādi. nō intelligē ꝙ isti prius nō habuerint ptātem ligādi: sed hoc vult dicere ꝙ istiā nō dedit papa plenam ptātem ne sit contra. ij. q.j. nemo. xxiij. q.j. quodcūq; vbi ōt ꝙ oēs pōtī hanc hsīt potestatē: sed nō tantā. Jsti aūt duo ꝛpalia pauꝑibus erogabant: ad qō officiū apl̄i diacones elegerāt. xciij. dis. legimus. qō hodie habet camerar

Filius sacerdotis ecclaz p̄ram hꝛe nō potest.

vidit se velle facere.

a Pplica. Prebēdas. Epō nō lz filios istituē in paternis eccl̄iis. ex de iur. p̄s. p̄tuum. nisi q me dā ꝓpriā. vt ex. e. ex trāsmissa. pōdā aūt pt hꝛe ea dē eccl̄a si est legitimꝰ. ex. e. ti. ad hec. sz lucz sit legitimus: būfacia paternā nō pt hꝛe: sicut hz dicit: lz il legitimꝰ in eadē eccl̄ia sctari esse nō pōt canonicꝰ vt extra. e. ti. ad abolēdam. tñ p illā cōstitutionē vf et q legitimꝰ nō possit hꝛe būficia cū patre. et hoc teneas de oibus descēdentibꝰ. ar. ex de ꝛepa. cōsuluit ex trā de iudicu. ad decorem. z ff. de p̄b. lig. filij. Forte aliud in collateralibꝰ z ascendēt̄bꝰ. ar. ō pe. dist. j. pene. lz sit arg. p̄. ex de iudi. ad decorem. Jo. Sz certe pot p babiliter dici q hoc nō extendit ad nepotes. q pene sunt restrigēde. ff. de hib. et posthu. cū dā. in fi. nec semper noie nepotis fi lij intelliguntꝰ. vt inst. q da. su. nō post. in fine ti. Sed q̄d de illo q renūciat: vt det alij forte consanguineo? huic renūciationem papa approbat extra de offi. dele. ex parte. Sz dic q ibi fuit pura renunciatio.

b Beatus. Sed nunq̄d ad hoc papa posset facere sctos successores? non: q hoc eēt imutare statutum eccl̄ie. vt xxv. q. j. q̄ ad perpetuam: z q; statutuz facit in id tps in q nō est futurꝰ iudex. ff. de iur. om. iu. cū q̄. Deut. xxv. b. Unus hec est scōa pars petrarūt. Item Innocētius papa. ij. Decodem.

Deut. xxv. b.

Applica aūcē prohibemus ne quis eccl̄ias et prebēdas[a]: p̄posituras: capellanias: aut reliqua eccl̄iastica officia hereditario iure valeat vēdicare aut expostulare p̄sumat. qō si quis improbus aut ambitionis reꝰ attentare p̄sumpserit: debita pena multabitur: z postulatis carebit. His oibus aūctibus p̄hibentur epi successores sibi iuriture re. Sed aliud est de sui successoris electione cū fratribus de liberare. aliud est ex testamento tāq̄ sue dignitatis heredez sibi querere. Illud fieri p̄mittitur hoc aūt penit⁹ prohibet. Illud aūt beati petri apostoli ab illis valet in argumentum assumi: q tales sibi subtituūt: qualē sibi successoꝛē beatꝰ petrus q̄stuit. verum q officium non vite sed sanguini cepit deferri: atq; ad ep̄atum tales q̄rere cepit: qui vel odiosi populis vel a plebe docēdi iuenunt: ideirco sacris canonibꝰ cōstituꝛum est: ne quisq; sibi sui officij querat successoꝛē: sed ppli electione q̄ratur q eoꝝ vtilitati digne deseruiat: qui illoꝝ vtilitatē non sua lucra q̄rat: q xp̄o semē velit suscitare: non sibi diuitias cōgregare: qō qui facere recusaret: discalciatus vno pede consp̄ui solebat in faciem. Hunc euangelij quisq; predicatoꝛ ita debet in ecclesia laborare vt defuncto fratri: id est christo suscitet semen qui pro nobis mortuus est. z quod suscitatum fuerit eius nomen accipiat. At vero qui electus ab ecclesia ministerium euangelizandi et baptizandi renuerit: ab ecclesia ipa digne merittoq; contenitur. qui enim z sibi pro dest et ecclesie bene itelligitur vtroq; pede[c] calciatus. vnde illud. Quā speciosi pedes euangelizantium bona. qui enim lucrādoꝝ curam refugit aliorum discalciati illius non figuratum[f] significauit: sed in se implerum portauit opprobrium. Item Gregorius in registro.

Locus regiminis sicut desiderantibus est negandus: ita fugientibus est offerendus.

In scripturis vestr̄is vos magnopere requiē que sisse narratis: sed per hoc ad pastoralem sollicitudinez vos congrue venisse[g] ostenditis: quia sicut locus regiminis desiderātibus negandus est: ita fugientibus[h] offerendus est.

Et sicut scriptum est[i]: nec quisq; sibi sumat honorem: sz qui vocatur a deo tāq̄ aarō ꝛ Et rursus[k] idem egregius predicator dicit. Si vnus pro omnibus mortuus est: ergo et omnes mortui sunt: et pro omnibus Christus mortuus est. et si hoc est: superest vt qui viuūt non iam sibi viuant: sed ei qui pro ipsis mortuus est: et resurrexit. Et paulo ut sancte ecclesie dicitur. Simon Johannis amas me? pasce oues meas. ꝛ Quidam. Ergo si de dignū credit: z prelaturam sibi oblatā nō recipit/ mortalis peccat. vt. g. e. ca. pri. et. j. e. qui ep̄atum.

b Ope. arg. diuersarū personaꝝ suaz virtāz tenē. xxij. qō. j. beatꝰ. z de cōse. di. ij. q̄ridie. z xxxv. qō. v. ad sedē. Jtē arg. p diuersis p̄suetudinibꝰ. xij. di. illō. xxxj. di. aliē. z de p̄se. di. nūj. de trina. Jtē ar. p diuersitate testū. ex de verbo. sig. nihil obest. z de pe. di. j. piculose xxij. q. vij. q̄cūq; ō. di. v. ad eꝝ et extra de testi. cum tu filī.

c Plene. Ecce respōsio illi⁹ q ad ep̄atum petitur: non dicet ex p̄sse nolo. q; tūc meteretur. xxij. q. j. cuz humiliatis. Nec debz se stati ingerere sz dicat vt dixit mutuensis eps nolēs volo: z volēs nolo. xvj. qō. j. vos autem.

d Purgatū. Arguit p q. p dz epō cōfiteri crimē. z eps dz eum purgare. i. secū dispēsare. Esaias em adhucinundus obtulit se: z postea fuit purgat⁹. Jtē est hic ar. q si aliqs eligitur q adhuc ē in mortali petō/ qō is nō ē victoꝛiosa electio si ipse velit corrigi. vt. z. i. distī. quid ē. Jtez est hic arg. q duo sunt p̄ncipia. vt si vnus succūbat/ alt ob tineat. vt dixi ꝛ xj. distic. studij.

Xpi patres fuerūt duplices.

Roma. x. c.

Esaie lij. b.

Electi oni ad p̄sentē dū est.

Johā. xxj. d.

Clericus intruso epō nō fit epūs: sed bū monachus.

Probatio q fit p suum p̄ncipiuz ē optia.

Epatū desiderare possumus.

Wdāe q̄ petro ter dictum fuit pasce oues meas sic exponit pasce. i. fidelit instrue pasce. i. charitate imāma. pasce. i. spe corrobora. Arch. z dñe hic.

Isicf. j. b. Electꝰ p̄ū vere bapsenture dz. Esaie vj. ca.

Promouendus cri mē suū ꝓfiteri debet. ꝛ Conco. xcv tus i. l. xij. ff. C. de p̄ impi. lib. xij. z. i. ff. ad munī.

e Plenius. Ergo dz epūs cōfiteri crimē. z ꝓpria. vt. g. e. ca. pri. et. j. e. qui ep̄atum.

f Nō habuerit. De, ppria vo limitate.

g Proprie. Ppte ptz ratio q̄re episcopo inuito nō potest clericus eius vocari ad ep̄atuz. vt lxij. di. litteras. sed inuito eo fit monachꝰ. xix. q. j. due q; iste p̄sumit facere ex ābitione z facit ad suū cōmodū ille nequaq̄.

h Inuitus. Arg. q remune rari nō debeāꝰ de eo q̄ inuitꝰ faciē. vt. xij. q. j. q̄ p̄posteruz. xx. qō. j. illud. et xxij. q. v. ille.

i Inobedientia in hoc ptz q inobediēta eq̄paraī hereſi. vt dixi. xij. qōe. j. in. summa.

k Ex aduerso. i. ex eo q vnū ꝛriū ꝑmēdatur aliud vituparāt. vt. j. de pe. di. j. contrario. z nor. hic q̄ optia ē ybatio q̄ fit p suū ꝛriū. vt hic. z. j. q. j. c. i z xxij. q. j. anime. z. ff. de offic. eius cui mā. est iurisd. l. j. l. Sola est. i. necessaria. sic. ff. de. vul. e. si sol⁹.

m Quia epatus. i. episcopari. i. posse vt prosit non vt p̄sit. vt. xl. di. multi. speraꝛe z ōsideraꝛe possumus episcopatum. vt. lx. di. officio. si officia. lxxvij. dist. in singulis. z. j. q. j. nō est putanda.

Ecclesiastes vj. ca.

Sciendū. Sciendū est q obedientia aliqñ si de suo[a] aliquid habuerit nulla est: aliquādo si de suo aliqd nō habuerit[f] minima est: nam cum huiꝰ mundi successus precipitur/ cum locꝰ superioꝛ imperaturꝰ is qui ad percipienda hec obedit: obedientie sibi virtutem euacuat: si ad hec ex proprio anhelat. neq; enim se sub obedientia dirigit: qui ad percipienda huius vite prospera libidini propriæ[g] ambitionis seruit. Rursus cum mūdi despectus precipitur: cum probra adipisci et contumelie iubentur: nisi ex semetipso animus appetat: obedientie sibi meritum minuit: quia ad ea que in hac vita despecta sunt inuitusʰ nolensq; descendit. Et paulo post superius. Obedientia victimis iure preponitur: quia per victimas aliena caro: per obedientiam vero propria voluntas macꝛatur: quod contra ariolandi peccatum inobedientia[i] esse monstratur. Ex aduersoʰ ergo melius ostenditur quid de eius laude sentiat. Si enim quasi peccatum ariolandi est repugnare: et quasi scelus ydolatrie nolle acq̄escere: sola est[k] q̄ fidei meritum possidet obedientia: sine qua quisq; infidelis conuincitur etiaz si fidelis esse videatur.

Item Augustinus.

Quod preesse et non prodesse desiderat: episcopari non debet.

Quis[m] epatuz desiderat:

Elegē
tium
nemo
potest.

¶ Itaq; Dicit q̄ ds pōt desiderare ep̄atū: modo
dicit qualit. scz vt nō ingeratur se. ff. de pcu. l. q̄ omnia.
b ¶ Appetit. Arg. q̄ aliqs seipz nō dz eligere si po
test. ei ē sit trāslata. 3. e. i scripturis. et. xvj. q. j. vos
autē. qz int̄ pferentē z eū cui pferēt erit distātia. vt ex
bap. debitū.

¶ Adde
q̄ cura
ē vigil et
ancora
de
sollicita cu
stodia
alarum
ouis
ut cu
rat ne
pereat
sed sal
uent. q̄
cōpetit
ex lege
vel cō
missiōe
canon
ca aut
ofuetu
dine
seu pte
scripti
one ap
proba
ta. hec
plene
no. per
hostiē.
de pe. z
remiss.
omnis
utriusq;
ver
bo pto
rio.
ibi vi
deas.
iiij. po.

sille. extra de iure
pa. p nr̄as. et eē
de iure. cū ad nos
trāz. pōt se colli
gē. vt extra de
elec. cū in ure.
c ¶ Suauitas
Contēplatiōis.
d ¶ Et opti
mat. i. vt cōpla
tio cū pene nō
impediat q̄ for
te nūmo vult eē
intētus contem
plationi.

O Portet eū. ¶ Nec ē ter
tia pars qđ. 3. In
qua oītēdit ma
gister qualis de
bent esse q̄ eligū
tur vt plint alijs
scīz tales q̄ ad
eorū cōparatio
nem ceteri grex
dicant. z hoc p
bat p ser auct⁹.
Johan. de fan.
e ¶ Pro inge
nio. Si. xlvij. dis.
sit rector.
f ¶ Apptime.
3d est valde.
g ¶ Et doct⁹.
Que sacerdotes
vt epi scire debe
ant/dēs. xxxviij
di. nullū. z se. suf
ficit nī mediocri
scientia. vt eē de
elec. cū nobis.
h ¶ Paulꝰ. i.
nunq̄s peccare.
i ¶ Fore. i. fu
turum esse.

¶ Zemēs.
k ¶ Imita
lar. g. vel erit. lxxx
vj. dist. fratrē.
l ¶ Releua. ar,
inde q̄ potꝰ debere fu are mia3 q̄z rigorē. vt. xlv. di. lz
et. i. di. pōderet. in ff. q̄ statim non dz punire: lz teneā
sepius remittere. vt. xlv. di. lz. z. xxvj. q. vij. alligant.

m Licet. ¶ precepisset. Arg. q̄ q̄nq̄z lz iudici ex
cedere fines mandati dū tn alīs sententia ni
hilomi⁹ obtineat inquit. arg. extra de sentē. z re iudi. cām
fect. in causis. z de renū. post translationē. in pn. Et
peruratoꝰ datus ad rem vēdendā pōt agere ad ex
hibendū. ff. de pcu. ad rem mobilē. sufficit esse q̄ fiat
hibendū. ff. de pcu. ad rem mobilē. sufficit esse q̄ fiat
id qđ est vicinū mādato. lz ipm nō sit mandatū. vt. ff.

bonū opus desiderat: exponē
re volui qđ sit epatus: q̄ no
mē est opis non honoris. gre
cum est em̄ atq; inde dictū vo
cabulum q̄ ille q̄ preficit illis
quib⁹ preficit supintendit cu
ra. z cor. s. gerēs. scopos q̄ppe
intentio est: g̃ eē pos si velim⁹ la
tine supintendētes possumus
dicere: vt intelligat nō se ep̄m q̄
preesse dilexerit: non prodesse

¶ Itaq; a studio cognoscen
de veritatis nemo phibeā qđ
ad laudabile ptinet ocium. lo
cus vero superior sine quo re
gi pp̄s non pōt: z si ita teneat
atq; ministret vt decet: nī non
decēter appetit. cōbrē ociū
sanctum querit charitas veri
tatis negociuz iustum suscipit
necessitas charitatis: quā sar
cinā nullus imponit: percipiē
de atq; intuēde vacādū est ve
ritati. Si autē iponit suscipiēda
est. ppter charitatis necessi
tatem sz nec sic oīmodo veri
tatis delectatio deferenda est
ne subtrahat illa suauitas⁸ et
oppimatur⁸ iusta necessitas.

Item Petrus. ¶ Pro inge
nio discentium doctor mode
retur verba doctrine.

O Portet eum q̄ docet z i
struit alios rudes esse ta
lem vt p ingenio ᵉ discentium
semetip̄m possit aptare: z ver
bi ordinē pro audientis capa
citate dirigere. deberet ergo

iudi. fol. iiij. tn. ff. vle. ff. māda. l. vlt. Itē arg. q̄ lz ꝑdicē
rescripto vel mādato p̄cipis q̄nq̄z ex de offi. dele. ex
pte. q̄ lz mādet. fol. ij. epō q̄ det alteri q̄ uenīs: tn nō fa
ciet hoc sine cōsensu canonicoꝝ. vī. no. vij. q. j. petisti.
n ¶ Etiā pp̄i. 3. di. xxij. plebo dio

Princi
pis mā
dato ꝑ
dicē lz.

trensis. z. c. nosse
z. c. vlt. z. 3. j. q. j
ordinationes.
o ¶ Qui pre
stantior. Hic cō
paratiua tēperat. q. scōz eum
sufficit⁹ q̄ bon⁹
eligat. ē aūt alīs
bonus eoipo
q̄ nō est malus.
vt ex. d. p̄sump.
dudum. et. ff. de
leg. j. cū pat. ℣.
rogo. nec ei ma
ior bonitas vnī⁹
alij debet facere
p̄iudiciū. vt. xlj.
q. xx. necesse. z. j.
q. j. teneam⁹. et
C. de sta. et imagi
ni. l. vi. Si au
tē aliqđ de alia
ecclīa eligit: ipe
dz optim⁹ esse si
cut si tutor. d. ea
dem ciuitate si
mul: satis ē si est
bon⁹: si de alia
tūc erit optim⁹.
ff. de tuto. et cura. da. dia⁹. Alij
dicūt meliorem
semp esse ꝑferē
dū. vn̄ si paucio
res volunt eligere optimū: maior pars minꝰ bonum: si minor pars
appellat / tenet
eorū appellatio.
nā iusta cāza assignāt. vt extra d
his que fi. a ma
par. ca. cū in cūctis. sed si illi ele
gerit: cassanda
est eorū electio.
cum semp optimum debuerūt
eligē. vt. xxiij. di.
metropolitano.
Luce
x. c.

xxxv. di. nec emeritis lxxv. di. c. vlti. xxiij. di. ep̄os. nō
obstat. xvj. q. vl. mōasteriū. vbi dī sufficit q̄ nō sit ma
lus: q̄z illud intelligūt cū alī ibi melior nō est: in mo
nachis etiā obtinet q̄ semp melior est eligēd⁹. in au
tē. de mona. ℣. vlti. col. j. ego magī adhereo opinioni
y. nā cū nō sit vicīū in eligentib⁹: nec in electo quare
erit electio cassanda. nā appellatio nō dz cessare nisi
ea q̄ iniuste facta sunt. ex de resti. spol. audita. et ex de
elec. cū nobis. Item si bon⁹ iuste pōt eligi. ergo ꝑ illā
electionē nō admittit appellatio. q̄z ꝑ ea que ꝑpetuo
decreto sancita vel statuta sūt nō admittit appella-

tio. ff. de appel. recī. vel nō. j. penul. z vlt. nō em̄ ē ārēdū de meritis ꝓsone cum maior sit numer⁹ exyna pte
q̄ ex altera: vt ex d elec. dudū. sic vides i sīti. nā semp
de eadē ecclīa dz ꝑlatus eligi. si tn maior ps eligat de
ecclīa alterā licet post appellationē ꝑualet electio

j. tbi.
iij. b.

maioris partis
cū altera ps nequeat eligit. vt
extra de elec. cū
iter. imo ex alio
rū opinione seqret q̄ dubet pec
caret benefacié
do. q. bn̄ posset
meliorē rem face
re: z magī pec
aret in legēdo: q̄
posset melꝰ fa
cere. scz orare.
a ¶ Ꝓpō. Ergo i his q̄ publice facta sunt nō
pōt ꝑdici iuj. di
sti. nullū. xxxvij
disti. si expositꝰ
xvj. dist. q̄ dicūt
et cū in p̄cipio
electionis ds cō
sensit: posteā nō
audiatur ꝑtradi
cēs. 3. distin. iij
iustus. et. 3. e. q. ij.
dilectus iuste.
b ¶ Retracta
tio. Per h⁹ vide
tur q̄ ppls pos
sit ꝑtractare ele
ctionē que fit in
ei⁹ absentia. cuz
excipe posset cō
tra electionē. vt
xxiij. distic. illud
cū eis inuitis nō
fit dandus eps.
vt. lxij. di. c. vlti
mo. Sed hoc nō
concedo. vt dixi
lxij. di. c. j.
c ¶ Pontifex.
vel eius officiū.
xxxvj. disti. si ds
vnus.
d ¶ Quid in
dumēta. xlij. di
stin. sit rector di
ocesanus.

Nūe.
xxvij.
d.

e ¶ Ergo.
¶ Quis
erit. Ar. q̄ nō lz
minori qđ maiori
nō lz. xxxij. q. v.
paulus.

Electō
ad cla
morem
ppli nō
dz fieri

f ¶ Clamoribꝰ
Si ergo electio
q̄ fit ad clamo
rem populi non
valet vt ḥ. et ex

tra de elec. ossius. et est simile. C. de pe. l. decurionum.
sic. xxij. q. iij. vnusquisq;. qui enim ad clamorem populi manumittit aliquē: videt coactꝰ manumittere.
C. qui manumit. nō pos. l. ij. et. ff. qui z a quib⁹. si pupillus. Q̄nq̄z ad voces populi aliquid fit. xxviij. disti.
de syracusane. l. distin. vt cōstituerēt. attamen
ad clamores populi remitti aliquā pēa. ff. ō sic.
l. penult. de hoc
no. lxj. distinct. miramur.
g ¶ Qui idoneū. Arg. q̄ nullus potest se eligere. 3. eo. i scripturis.
h ¶ Acclamatio. 3. ca. pri. cōtra. Sed tibi bonus testimoniū populi auditur
hic vero strepitus negat. v. q.
iij. in loco.
i ¶ Ec nouū. Si. 3. lxiij
disti. nosse. q. ḋt
sunt hoies / tot
fūt sniē / tot opti
ōes. j. de cōse.
disti. iij. sicut in
sacramentis. et
ff. ō recep. arbi.
item si vnus. ℣.
principaliter.

¶ Adde
z dic q̄
tūc nō
est rep
hēsibi
le cum
ps mo
net bo
no zelo
ar. lxv.
di. c. i. z
lxxix.
disti. si
duo.
iiij. ps

k ¶ Necrepre
hensibile. Si nō est rep
hensibile. Si nō est repre
hensibile ergo cassat
electio que fit in
scismate. vt ex ō
elec. quia. ¶
Audacter.
Hec ē. iij.
pars. q. In qua
dicitur. q̄ quan
doq̄z dat deꝰ ma
los prelatos p
pter peccata po
puli: z hoc ꝓbat
per ca. iiij. z 4
quēs. Jo. ō fan.
l ¶ Arbitrio. approbatum ne
sit contra. j. xxiij
q. j. quid culpa
tur. contra. vbi
dicitur q̄ nō est
potestas nisi a
deo iubente / vel
sinēte. xxvj. q. v.
nec mirum. sed
nō approbat sz
permittit eos re

tra de elec. ossius. et est simile. C. de pe. l. decurionum. sic. xxij. q. iij. vnusquisq;. qui enim ad clamorem populi manumittit aliquē: videt coactꝰ manumittere. C. qui manumit. nō pos. l. ij. et. ff. qui z a quib⁹. si pupillus. Q̄nq̄z ad voces populi aliquid fit. xxviij. disti. de syracusane. l. distin. vt cōstituerēt. attamen ad clamores populi remitti aliquā pēa. ff. ō sic. l. penult. de hoc no. lxj. distinct. miramur.

g ¶ Qui idoneū. Arg. q̄ nullus potest se eligere. 3. eo. i scripturis.

h ¶ Acclamatio. 3. ca. pri. cōtra. Sed tibi bonus testimoniū populi auditur hic vero strepitus negat. v. q. iij. in loco.

i ¶ Ec nouū. Si. 3. lxiij disti. nosse. q. ḋt sunt hoies / tot fūt sniē / tot optiōes. j. de cōse. disti. iij. sicut in sacramentis. et ff. ō recep. arbi. item si vnus. ℣. principaliter.

¶ Adde z dic q̄ tūc nō est rep hēsibile cum ps mouet bono zelo ar. lxv. di. c. i. z lxxix. disti. si duo. iiij. ps

k ¶ Necrepehensibile. Si nō est rep
hensibile. Si nō est repre
hensibile ergo cassat
electo que fit in
scismate. vt ex ō
elec. quia. ¶
Audacter. Hec ē. iij.
pars. q. In qua
dicitur. q̄ quan
doq̄z dat deꝰ ma
los prelatos p
pter peccata po
puli: z hoc ꝓbat
per ca. iiij. z 4
quēs. Jo. ō fan.
l ¶ Arbitrio. approbatum ne
sit contra. j. xxiij
q. j. quid culpa
tur. contra. vbi
dicitur q̄ nō est
potestas nisi a
deo iubente / vel
sinēte. xxvj. q. v.
nec mirum. sed
nō approbat sz
permittit eos re

Osee. viij. a.

more. ſ. vj. q. j. c. ſecundo.

a ¶ Et nō per me. Comprobāte. ſed tamen tuderem. Et tra eſt argu. q̄ quādoq; aliquid iubem⁹ quod non approbam⁹. ⁊ ē arg. contra ea q̄ p improbitatem cōmittūr q̄ illa dicūtur fieri iuſto dāte: vt extra de reſcrip. ſi quando. c. C. de peti. do. ſubla. l. j. ⁊ vij. q. j. ſciasꝫ. vbi habet q̄ qui iuſtus aliq̄d facere potē dicitur pati q̄ facere vt ff. diſtinct. vj. teſtamentum.

b ¶ Per conſilium. Id eſt approbationem.

Phil. ij. c.

SUnt in eccleſia.

c ¶ Propter hec. Argu. in re tpali nō eſſe ſeruiendū alicui niſi ſecundario. vt lxxv. diſt. c. vltī. et. lxj. diſtinc. q̄d pderat. ⁊ lxxvij. diſtin. cōſulunt. et. lix. diſtin. c. ſi officia.

ILud iferēdum eſt.

d ¶ Meliores Arg. q̄ nō plus debet p aliquo preſumi: ideo q̄ habz dignitatē. xl. diſti. nō loca. et. c. mīſti. ⁊ ij. q. vij. querit. ⁊ diſtictio. ix. ego ſolus. Arg. cōtra. ij. q̄. iij. abſit. ⁊ lxj. diſtin. nuramur. in fine.

e ¶ Prohibēt. Propt negligentiā. vt. ℣. xlvij. di ſtin. ℣. neceſſe.

f ¶ Talis eſt.

g ¶ Meliores. Sic ℣. ccvj. diſtin. quis dubitet. ℣. diſti. lxj. ſtatuim⁹. et. c. quid proderit. vnde quidam diſcipuli in hoc decepti nimis feſtināt ad cathedram et dum

ſibi regē: ⁊ non per me⁸: principem ⁊ non per cōſiliū⁹ meum. Et hoc dictum vidēt de ſaule illo quem vtiq; ipſe dñs elegerat: ⁊ regem ſibi fieri iuſſerat: ſed q̄n non ſm dei voluntatē: ſed ſcōm peccatoris ppīi meritum fuerat electus: negat eiz cum ſua volūtate vel conſilio conſtitutum. Tale ergo aliq̄d intelligam⁹ etiā in eccliis fieri: q̄p meritis aut in verbo aut ope potēs a deo tribuitur rectoꝛ eccle: aut ſi malignum faciat populꝰ in conſpectu dominī: et tales pſeuerent: talis eccleſie vnder dak ſub quo famem ⁊ ſitim populꝰ patiatur. non famem panis neq; ſitim aque. ſed famē audiendi verbum dei. Item Auguſtinus.

¶ Nō ſunt hīj ſed mercēnarij q̄ honoꝝ ab eoꝝ⁹ appetunt.

SUnt in eccleſia quidam prepoſiti de q̄bus apoſtolus paulus dicit. Sua querentes non que ieſu xp̄i. Quid eſt ſua querentes: nō xp̄m gratis diligentes: ſed deū non p̄pter deū querentes tēporalia cōmoda ſequentes: lucris inhiantes: honorem ab hominibus appetentes: hec quando amantur a prepoſito: ⁊ ꝓpter hec⁸ ſeruitur deo: quiſquis talis eſt mercēnariꝰ eſt ⁊ inter filios eiꝰ ſe non cōputet. ¶ Non ergo q̄ preficiunt ſemper cetera meliores intelliguntur.

Unde Hieronymus.

¶ Ex electione non preficiuntur eſt ſed comprobantur.

ILud inferendū eſt ad ſacerdotū cos q̄ de epiſcopatu intumeſcunt ⁊ putant ſe non diſpenſationē xp̄i ſed imperiū conſecutos: q̄ nō ſtatim omnibꝰ his meliores⁹ ſunt q̄cunq; epiſcopi non fuerint ordinati: et ex eo q̄ epiſcopi electi ſunt: ſe magis eſtiment cōprobatos. Si autem peccata filioꝝ ab epiſcopatu iuſtum p̄hibēt⁸: ꝯtomagis ſe vnuſquiſq; conſiderans et ſciens q̄ potentes potenter tormenta patiētur: retrahit ſe ab hoc nō tā honore ꝯ onere: ⁊ aliorum locū q̄ magis digni ſunt non ambigit occupare. Item eiuſdem.

¶ Pro gradu ſui officij quem meliorem eſſe oportet.

QUalis enim erit edificatio diſcipuli: ſi intelligat magiſtro ſe eſſe maiorem⁸: ⁊ vnde non ſolum epiſcopi preſbyteri et diacones debēt magnopere pulsare: vt cunctum populum cui preſident converſatione: ſermone: ac ſcientia preeant: verumetiam et inferiorꝝ gradus ecclīe lectores: cuſtodes eoꝝ: accoliti et omnes omnino qui domui dei deſeruiunt: q̄ vehementer eccleſiam dei deſtruit: meliores⁹ laicos eſſe ꝯ clericos. Idem.

Quopacto iudicabit epiſcopum ſua officia non agentem.

QUeritꝰ quomodo regna auſtriuentia a ſuis ſuis terre audire ſapientiā ſalomonis iudicaturā⁴ eſt hominēs temporis ſui: ⁊ viri niniuite acta penitentia ad predicationē tione condēnabunt⁸ eos⁴ qui maiorem etiam Jona ſatuatorem contēpſerunt. ſic plurimi in populis epiſcopos iudicent⁸ ſubtrahentes ſe ab eccleſiaſtico gradu: ⁊ ea que eꝑo conuenunt non exercentes.

Item ambroſius in increpatione ad populum.

¶ Qui clericos ſuos non corrigit: pplm corrigere nō valet

QUid autem ego vos arguo cū poſſitis me vno ſermone conuincere⁸: conuincoꝛ enim ego: cuꝫ in hac parte delectātur in loco glorie: ſūt aliꝗs auctoreſ ruine. vt. xlvij. diſ. quoniā. cuꝫ magiſter faciat cathedrā ſi cathedra magiſtruꝫ. vt. xl. diſtin. c. vlti. magiſtri cuiꝫ moribus ⁊ facūdia debēt alios precedere. vt. C. de profeſ. et medi. magiſtroſ. li. x. ⁊ erit talis magiſter cuiꝰ comparatiōe ſim diſcipuli palee dicantur. vt. xxv. diſtinctiōe. ℣. criminis.

Cathedra nō facit magiſtrum.

g ¶ Meliores ſc. Id ē clericos eſſe doctores ꝯ laicos: ſufficit et clerico ſi eſt bonus.

h ¶ Greor. Id ē verecundor.

i ¶ Judicaturā. nō poteſtate iudicij quia illō femine non habent. iij. q. vij. ℣. tria. ff. de regu. l. q.

iij. reg x. 8.

k ¶ Condemnabunt. melꝰ vi uendo.

l ¶ Eos. Scilꝫ cet indeos.

m ¶ Judicēt. ℣. diſtinc. xxviij. c. vltī. contra. ℣. diſti. xxj. nolite. contra. vj. q̄. j. oues. contra. ſz non dicunt ſubditi corrigere ſine iudicare prelatos poteſtate officij ſed vite cōparatione. vt. j. q. j. nonne.

Quid autē ego vos.

n ¶ Conuincere. Arguendo incutere ex hoc q̄ laici meliores ſunt clericis. nō enim poſſet hoc reprehendi. xlvij. Reū innocentia purgatur.

a ¶ Cū fratres. alis ſocij dicunt. x. q. iij. canendum.

b ¶ Succenſeam. i. irascar.

c ¶ Nemīnē. ℣. ℣. v. q. v. nō vos. ſz hic loquit q̄n crimen nō pōt ꝓbari: vbi q̄n pōt. occulta eiꝰ crimina non habent vindictā. vj. q. j. ſi vita. xxij. di. erubeſcant.

Symonia/an lducak p amicoꝝ patrocinia.

d ¶ Ec ſufficiat. e ¶ Credēdi. ſ. fidē ad articulos fidei. laicꝰ tñ ſufficit pictura. p doctria. de pe. di. iij. pictuꝝ.

f ¶ Quod aūt patrocinia. Patrocinia aut cōſiſtūt in pecunia vl ob ſequio ⁊ tunc fit ſymonia. aut in precibus ⁊ tunc aut ſunt carnales aut ſpūales. ſi ſpūales valēt nec q̄ eas ſymonia committit: vt j. q. j. latoꝛē. carnales etiā ꝓ digno ſunt recipiēde. vt. j. q. j. q̄dam. in fi. ſz precēs carnales ꝓ indigno facte inducūt ſymoniā. j. q. j. de ordinationib⁹. ⁊ dic vt ℣. eo. moyſes.

g ¶ Patrocinia. niſi dignꝰ ſit ille ꝓ quo petitur. vt. ℣. j. q. j. nullꝰ ita q̄ cet. c. pueri. ⁊ c. q̄buſdam. in fine.

h ¶ Patrocinio ſed nōne ſuffragium patris ꝓdeſt filio. ff. qō cuiuſq; vniuer. l. illud. ſed illud ꝯtum ad numerum eligentiū.

i ¶ Cōpellit. quia ad antidota tenētur vt ff. de pe. here. ſz ēt Bñficiū ſi. ℣. conſulunt. ⁊ collato xxxiij. di. nichil. rī reuerentia debēt. ſi eſt de teſta cū ſuis. hūmanū eſt: vt q̄s exhibeat ei reuerētiā a quo p̄cipit beneficiū. vt xvj. q. vj. ſi. vis.

clericos vobis magꝭ video negligētes. quomodo eſt poſſuꝫ corrigere filios: cum fratres⁹ emendare nō poſſim⁹: aut qua fiducia ſuccenſeam⁵ laicis: cū a conſortibus pudoris verecūdia conticeſcam: Ego aūt fratres non de oībus loquoꝛ: ſed certe q̄dā deuoti ſunt ⁊ alij negligentes. Ego neminē⁶ noio cōſcientia ſua vnūquēq; cōueniat. Item Beda ſup Mat.

¶ Ꝑo ad ſalutem nō ſufficit moꝛib⁹ ⁊ vite pplo adequari.

DEc ſufficere nob⁹ ad ſalutē arbitremur ſi turbis negligentiū vel quoꝛumlibet indoctorū fide vel actibus adequemur: quibus ſacris literis vnica eſt credēdi⁹ pariter ⁊ viuēdi regula preſcripta.

¶ Ne ergo (vt ſupra dictū eſt) tales ſint officij ſucceſſores aliquis ſibi quereret: prohibētur ꝑ aliquem ꝓ ſe ſucceſſoꝛē ſibi ſtatuere: ac deſignatis nominibus in locum ſuum alium ſibi ſubdo gare.

¶ Queſtio. ij.

QUod autem amicoꝝ patrocinia⁸ in aliquoꝝ electiōe cōuale ſcere non debeant: auctē beati gregoꝛij pape ꝓbat: qui in ⁊tio libro regiſtri ſcribit An tonio ſubdiacono dicens.

¶ In electiōe epiſcopi nō numerum ſuffragiorum nec aliquoꝝ patrocinia cōualeſcant.

ILud q̄dem p̄ oīb⁹ curē tibi ſit: vt in hac electione nec dato q̄buſcūq; modis intercedat premioꝝ: nec qua rūlibet ꝑſonarum patrocinia⁸ cōualeſcāt: nā ſi quoꝛūdā patrocinio⁹ quiſq; fuerit electus voluntatib⁹ eoꝝ cū fuerit ordinat⁹ reuerentia exigēte obedire cōpellit⁸: ſicq; fit: vt res illius diminuātur eccleſie: et ordo eccliaſticus nō ſeruet⁸: talē ergo te admonēte debent ſibi perſonā eligere: q̄ nulli⁹ incongrue voluntati deſeruiat: ſz vita ⁊ moꝛib⁹ decorata: tanto oꝛdine digna valeat inueniri.

Item ad clerū mediolanēſi.

¶ In electione antiſtitis: commūni vtilitati non ſuo lucro ꝺ q̄ proſpiciat.

DIlectiſſimi filij officij nīi cenſura commonuit ſuadem⁹: vt in ſuſcipiēdi antiſtitis cā: nulli⁹ veſtrū neglecta vtilitate cōi ſuo lucro ꝓſpiciat: ne ſi quiſq; ꝓpria cōmoda appetit: frīuola eſtimatione falla tur: q̄ nec liberoꝝ⁹ iudicio preferēdam ſibi perſonā examinat mēs quā cupiditas ligat penſantes q̄ cūctis expediāt: et quē vobis gra diuina ꝓtulerit integerrimā ſemp in oīb⁹ obedientiā ꝑbete. i. talē eligite cui ſemp debeatis obedire. Judicari⁸ nāq; a vobis vltra nō ꝺz ſemel ꝓbatus: ſed tāto nūc ſubtiliter iudicādus eſt: q̄to poſt modum iudicandus non eſt.

¶ Queſtio. iij.

QUod aūt ſcriptur an ſymoniac⁹ habendus non ſit q̄ poſt electionem pro indē nitate eccle iuramentū ꝓſtiterit: facile probat. Aliud eſt enī

Electꝰ ſemel approbat⁹ an poſſit poſtea reprobari.

argumen. ℣. c. diſtinctione. optatum.

¶ Quod aūt. Et aū ⁊ poſt electionē licite ſm quoſ

dā petīt cautio ꝙ habeat ex iure vel ꝓsuetudine. iuxtā. di. qui. q. iij. qrit. ex de ꝑbē. significatū. a fugiose ꝛo ois cautio petī pōt. xxviij. dis. de syracusane. c. q. iij. c. vi. xxiij. q. ij. eleutherij. c. di. ℨ morē. ḋḋā tñ dicunt ꝙ an electionē nulla cautio pōt peti: ꝛ si ꝓtēt simōia est qz videt eā facere vt eligat. j. e. c. j. Idē est si. pmittat añ electionē se iuraturū post electionē. vt. j. q. ij. ℨptio. sed post electionē bñ pōt qz tūc nihil sibi ab ets ꝛ a suꝑior: vt dixi. pōt petī ꝛ ei ꝓstat tale iuramentū siue añ electionē siue post. c. dist. optatū. xxviij. di. ō syracusane. c. xxiij. di. ℨ. tñ id qđ pri⁹ dixi verū ꝝ maxime si ḋicis canonicoꝝ ita iurat. Ego iuro ꝙ si fuero factꝰ epūs nichil attentabo de rebꝰ ecclesie. qz tutor eligit sub tali conditione si satisfecerit. vt. ff. ō tutmuto. ℨ. j. eī. de elec. significasti. nec tñ videt esse condītio sed potius admonitio qđā: vt dicit illa l. muto. tñ ex ꝑsona ℨhērū ꝓsunt ꝺz ℨcrū: sine ꝓmissione eē symoniacā vel nō sicut ꝛ ꝓsumit ℨ usurarū ℨrum ex ꝑsona ℨhēris vt extra de pig. c. illo. in fi.

Cautio iuratoria an possit peti ab ets genādo vel electo.

Alia ḋḋ c Impetrat. vt remitteret eis ea qne abstulerāt illud eīm est symonia remittere eīm est dare. vt extra ō testī. veniēs. ff. ō calū. quinetiam b Ulri. arg. testimonio vni⁹ creāt. vt. ff. ō do te ꝓle. theopō⁹ ℨ. xcvij. di. nobilissim⁹. ℨ. di. lxxxvi. tanta ℨ. xxij. q. iij. inter querelas. xx. q. iij. presens. Argumen. contra. xxxij. q. ij. admonere.

ante electionē iuramentum facere: vel se pacisci facturū ad hoc vt eligatur: aliud est (nulla ꝑcedente conuentione) post electionem huiusmodi iuramentum offerre: illud ab officio tanꝙ munꝰ impēsum deiecit: hoc autē consecrando nullum impedimentum generat.

De ꝓnon casu scribit pelagꝰ clero catinensi.

Quantum epūs eligitur: de rebus ecclesiasticis aliquam facultatem nulli faciat.

Alia quidē iā dudū ad fratrē ꝛ coepiscopū nostrum eucarpū de visitatione catinensis ecclesie scripta direximus: vt in eis iudiciū nostrū potuissetis agnoscere. verūtamen quia quosdā tibi non sana intētiōe sed prauis studijs dissentiones suscitare vestra etiā relatione cognouimꝰ: qui scientes se ad episcopatū nec etate: nec scientia: nec vite meritis posse ꝓduci: ad hoc tñmō inquietare ecclesiā voluerūt: vt sibi de his q̄ ex ipa ꝓsumpta sunt impunitatē fiatur ꝓmittat epūs: ꝛ fiat rapine securitas episcopat⁹ ambitio. Hoc etiā vos duximus cōmonēdos: vt decretum in elpidiū diaconez factū ꝛ subscriptū ab omnib⁹: quos vestra relatio designauit ad nos (cū predicti visitatoris epīa: ꝛ cum eodē diacono) maturetis deo ꝓpiante ꝓducere. ꝛ post pauca. Cū igit hic filiꝰ noster magnificus vir leo ꝓtor venisset: retulit nobis de singulis q̄ tibi mota sunt: ꝛ quo modo vota prope totiꝰ ciuitatis in elpidio diacone concordarent. vnde q̄ de memorati viriꝰ testimonio dubitare omnino nō possumus: idcirco (sicut dictū est) elpidium diaconē ad nos facere ꝓperare: nec expectetis vlterius vt admonitio ad eū nostra debeat destinari: quē tñ ꝙ vīam dilectionē in hac ꝑsenti iussione specialiter admonemꝰ: ne cuiꝙ se aliquid dare vel daturū se esse promittat: sed nec de ecclesiasticis ꝓteritis cautio aliquā securitatez cuiꝙ audeat facere siue ꝓmittere: aut quasi factꝰ epūs ea que direpta sunt: ꝓmanere libere patiatur: sciens ꝙ si tale aliqđ fecerit vel fecit: nec a nobis oi no permittit valere ipsa ꝓmissio. ꝛ cū iudiciꝰ vlti qđ de ipso habuimꝰ dāno⁹: pastoralis cōsecrationis ordinē promereri non poterit. De escdo vero causa in gestis vbanꝰ. ij. legitur.

Post electionem pro iudicitate ecclesie licet electo iuramentum prestare.

Arnald⁹ arelatēsis epūs: narbonensis ecclie suffragane⁹: romā cōsecrand⁹ ad dñm papā Urbanū venit: suꝰ q̄ppe archiepūs eum cōsecrare nolebat: qm̄ post electionē suā ꝓpter bona ecclie cōseruāda: canōicis iurauit. cōsecratꝰ ita q̄ est a dño papa vbano ante purgatꝰ hmōi iuramento⁹: de iuramēto qđ canonicis nostre ecclie feci post electionē nullā cōuentionē añ vt eligerer f feci. narbonēsis epo ecclie archiepūs nullius g ꝓter id crimino cā cōsecrationē omisit me scie teh: nec q̄ michi criminis cōscius sum ꝓpē qđ a sacerdotio me repellat.

Questio. iij.

Quod autem i clericis ante tempus finie

Negatiua testis de positio est benigne interpretanda.

negabunt ei obediēt. xxj. q. iij. volum⁹. xv. q. vij. c. vlt. Nec obstat xxxj. di. multi⁹. ℨxxj. di. si ds. xvj. q. vi. sane. qz ibi de suspectis a canone loquit̄ nam in illis ꝛb⁹ crimin⁹ est ꝓbāc. l. ℨmonia ꝛ in hereti ꝛ in notorio fornicatore ℨz symonia occulta videtur cōtra crum. eī de rēp. ordi. ca. vlti. Sz nūqđ stati post finiaz recedēs ab ꝓpō cum adhuc posset appellare ꝛ appellatio extiguit. pnūciatū item qz finia non est statum executiōi mādāda. vt eī de sen. ꝛ re iu. q̄ ad cōsultatiōnē. ecōtra videt ꝙ statum ꝙ finiaz amittit dignitatē. ff. ō pe. ḋvltimo. ꝛ. l. quod ad statuz. Item qđ si pēdēte appellatione excōicat subditum suum: an ē ille excōicatus? distingue: qz si est. ꝑsecutꝰ appellationem suā tunc lz appellatio sit pmīgata iniusta excōicatio tenet quā fecit sed si ipa appellatiōis fuit lapsa ꝛ nō ē ꝑsecutus appellationē: tdē ē ac si nō appellasset. ꝛ ℨz hoc nō ē excōicatus vt distiguit. ff. de his q̄ no. infa. furti. ℨ. ꝛ. ff. de iniusto rupto test. si q̄s. ℨ. ante pe. Jo. Ego credo ꝙ pēdēte appellatiōe clericꝰ debeāt ei obedire cū pēdēte appellatione vel lite nichil fit innouandū. vt. ℨ. ij. q. vj. appellatione interposita: ꝛ extra vt lite pē. nichil innouetur. per totū. ff. ad turpil. l. j. in fi. ꝛ excō municatio tenet cum statim trahat secū suam executionem. vt extra de ap. pastoralis. Bar.

Addde q sint formate lre que cōmēdatitie. no. ℨ. lxviij. ℨ. dixi. in glo. ibi videas

Solui pōt reo secuta.

Quere.

Quomodo ordinatus ab excōicato ꝓmouendus sit ad ordines.

Quomodo excōicatus ab excōicato absolui debeat.

Quomodo excōicatus ab excōicato ordinari debeat.

Quomodo excōicatus ab excōicato ordinatus ministrare debeat.

Quomodo excōicatus ab excōicato ordinatus beneficium ecclesiasticum obtinere debeat.

Quomodo excōicatus ab excōicato ordinatus ad ordines ꝓmoueri debeat.

Quomodo excōicatus ab excōicato ordinatus ordines exercere debeat.

Quomodo excōicatus ab excōicato ordinatus beneficium ecclesiasticum ret

Universidad de Deusto Biblioteca

nichil cõferr: nec ordinẽ nec executionem: cũ tales nichil habeant. arg. j. q. vij. dabertũ. xix. di. ca. ppter. j. q. i. ſi quis confugerit. ſed hec optio reprobatur. j. q. vij. conuenientibus. j. eo. ordinatiões. Dicas ergo q̃ ſiue quis recipiat vltimam manꝰ impoſitionem in eccleſia ſiue extra. dum tamen forma eccle ſeruetur in ordinã do ſemp ordinẽ confert: ſed non ſemper executionem. et hoc ſiue ſciẽter ſiue ignoranter ordinetur ab eo. Sz in hoc ſolo eſt differentia q̃ ordinati ab ipo qui recipiũt vltimã manꝰ impoſitionez in eccleſia ſiue ignoranter: ſiue ſciẽter ſi alias digni fuerint poſſunt tolerari. vt j. e. ca. ij. Nãi in q̃tuor caſib⁹. Si ſũt maculati irregularitate. vt j. q̃. vij. ſaluberrimã. in fine. Uel ſi ſunt ordinati ſymoniace a ſymõiaco. vt j. eo. ab excõicat⁹. Uel ſi ſunt rebaptizati: vt de cõſe. diſtinc. iiij. eos. Uel ſi ad ſubuerſionem fidei ad hereſim hereticꝰ conuertit: nec ordinẽ nec executionem: cũ tales nichil habeant. arg. j. q. vij. dabertũ. xix. di. ca. ppter. j. q. i. ſi quis confugerit. ſed hec optio reprobatur. j. q. vij. conuenientibus. j. eo. ordinatiões. Dicas ergo q̃ ſiue quis recipiat vltimam manꝰ impoſitionem in eccleſia ſiue extra. dum tamen forma eccle ſeruetur in ordinã do ſemp ordinẽ confert: ſed non ſemper executionem. et hoc ſiue ſciẽter ſiue ignoranter ordinetur ab eo. Sz in hoc ſolo eſt differentia q̃ ordinati ab ipo qui recipiũt vltimã manꝰ impoſitionez in eccleſia ſiue ignoranter: ſiue ſciẽter ſi alias digni fuerint poſſunt tolerari. vt j. e. ca. ij. Nãi in q̃tuor caſib⁹. Si ſũt maculati irregularitate. vt j. q̃. vij. ſaluberrimã. in fine. Uel ſi ſunt ordinati ſymoniace a ſymõiaco. vt j. eo. ab excõicat⁹. Uel ſi ſunt rebaptizati: vt de cõſe. diſtinc. iiij. eos. Uel ſi ad ſubuerſionem fidei ad hereſim hereticꝰ conuertit: ſi ſciẽter nunq̃ toleraũtur ſi ignoranter et hoc ꝓbauerint toleraũtur. vt j. e. ordinatiões. Hec ergo ſit fides tua q̃ hereticꝰ et excõmunicatꝰ et depoſitꝰ vera ſacramenta conferunt: et verum corpꝰ xpi conficiunt. vt not. j. q. i. dãt declaranꝰ. Jo. q̃ Jo. dicit ꝺ depoſito nõ credo eſſe verum. vt. l. diſtin. c. accedens. B.

¶ Non põt appellari cõſecratio: que fit ab excõicato.

QUos cõſecrationẽ[a] dicẽ nullo modo poſſumus q̃ ab excõicato[b] hoib⁹ eſt illicite celebrata[c]. I tẽ. ¶ Palea.

EXcõicati illicite manus ponunt: q̃ prãterea ordinandi non habent. vbi autẽ illicita eſt manꝰ impoſitio vulnus infligit. vnde reiterari neceſſe eſt: quod minime probatur eſſe collatum. ¶ Unde Damaſus papa ait. ¶ Palea.

PEr illicitam manꝰ impoſitionem vulneratum capitulũ qui videbant aliq̃d accepiſſe habebant: et vbi vulnꝰ infixũ eſt neceſſe eſt medicinã adhiberi: qua ſiua ſanetur macula. Itez reiterari neceſſe eſt q̃ legitime actũ: aut collatuz minime ꝓbat. nam quõ poſſit honorem retinere q̃ ab illo accepit qui prãtem dare non habuit legitime inuenire nõ poſſum. Sed excõicati hic intelliguntur qui in ipſa ſua ordinatione penã excõicationis contraxerunt: q̃ nunq̃ in numero catholicorũ fuerunt. Ceteruz q̃ iter catholicoꝝ ꝑui⁹ deputati ſunt: ſi poſtea excõicationis ſententia notati fuerint: ordinatiões tñ eorũ ab eccleſia minime impoſitionẽ. extra eccleſiã. z tñ hi q̃ illi recipiũt ordinẽ. f. characterem: ſed non executionem.

a ¶ Neceſſe. ff. de ꝓba. uerius. ℨ. Sed hic ꝓpone-batur eos ſcire. ſic. lxxxij. di. propoſuiſti. in ſi.

b ¶ Multoz. ſiue. ſ. xliij. di. comeſſatiões. z. ſ. diſt. l. vt pluraz ref.

c ¶ Os. ſi. xxiij. q̃. j. ꝫ parte. z cap. mi-ramur.

Excõicat⁹ eſt gere nõ põt.

d ¶ Eligit. cõſtat q̃ ſuſpẽſus nõ ꝓt eligere. vt extra de conſue. cũ dilectus. z ex de eta. et q̃li. cũ bone. Sed q̃d ſi maior ꝑs fuerit excõicata an poſſint alij eligere ſine ea. ar. q̃ nõ. ex. de cõceſ. ꝓbẽ. z ec. nõ va. qz di uerſitatẽ. Item q̃d ſi vn⁹ eſt excõicatus z eligit cũ alijs: an tota electio ꝓcedat. nõ niſi ipſi cõcent conſentiẽdo. ex deſentẽ. z re in-ati. ad probãdũ: vbi ceſſat ſentẽtia iudicis: quia vn⁹ iudicũ fuit excõicat⁹ Et ar. ad hoc. ex de of. dele. cũ ſup. z. ff. de recep. pedi⁹. Argu. ℨ. ff. q̃ cũ fal. tu. l. j. ℨ. j. vbi ſi q̃ nõ obeſt ſi tutor falſus iter ponit aucte ſua cũ tutore ẽo: qz tenet q̃d actũ eſt ſuſpẽſus aũt hodie eligit: vt extra de cler. excõ. mi. ſi celebrat.

† Concor. tertus. l. l. libero-rũ. cnz glo. ff. de hts q̃ no. in fa. et tertus. in. l. j. i põn. C. õ cadu. tol.

Quod autẽ hec q̃ dividit. iij. ꝓtes In prima quaz q̃rit ſi q̃s ꝺz ordinari ab extraneo eõ ſine l. ſis. z rñdet q̃ non. z hoc ꝓbat. vj. aucto ri. Secunda ibi. Hts auctoritatibus. Jo. de fan.

diuiſio

e ¶ Os aũt. Certum eſt q̃ nullus eps ꝺz ordinare vel recipere clericos alteri⁹ epi ſine litteris ſui epi. vt lxxj. diſt. per totum. nec ſufficiunt ad hoc littere archidiaconi. vt extra de offi. archi. ſignificaſti.

Epus clericũ alteri⁹ epi nõ ordiet.

f ¶ Ullus. ¶ Judicare. niſi i caſib⁹: vt de pe. di. vj placuit. ℨ. vj. q. iij. c. vj. ℨ iij. q. vj. pegrina. z. c. j z. x. q. iij. nec uſurus. ij. q. v. mẽnã. z. q. vij. nos ſi icõpẽter. i caſib⁹ vbi q̃s ſortiꝰ fuit: z cũ q̃s negligit ſuũ locũ ꝙuerere ad fidẽ. xvj. q. iij. placuit. z cum eps ſo-

ma eſt in vna ꝓuincia. vt. lxv. di. ſi forte. in fine.

g ¶ Rata. Sz q̃rit ſi vn⁹ iudex ſniam excõicationis latã ab alio ratã hꝫe poſſit. ar. q̃ ſic. j. e. lugdun. z. iij. q. vj. hec q̃ppe. lxiij. di. ſalomõne. nõ factũ falli ꝓcuratoris poſſuz ratũ hꝫe. ex de of. delc. cũ oli. ff. ō in ãt. ij.

Sniã nulla an poſſit rati habitione confirmari.

z electionẽ q̃ nulla ẽ poſſum ratã hꝫe. ex de elec. q̃ ſicut. Item ad optio iuſta ꝓt cõfirmari. ff. de adopti. adoptio. Jtẽ ſnia femie z ſeruꝝ ꝓfirmat: iz nulla ſit. vt. iij. q. vij. ſcia. in ꝓn. z. ff. de offi. ꝓto. barbari⁹. ex. de arbi. dilecti: zeſtar. ad hoc. inſti. de teſta. inſti. ℨ. ſz ſi q̃s nãꝫ z p ap pellationẽ ꝓt cõfirmari q̃ nullũ ẽ. ff. re ꝛa. habe. l. iij. ℨ. falſus Sz ℨ ex. ō ꝓſue. ad nẽam. Jtẽ q̃ meo noie geſtuz non eſt: ratũ hꝫe nõ poſſum. vt. ff de neg. ge. ſi pupilli. ℨ. ſz z ego Jtẽ cui⁹ ꝓſentia deſideraſ ci⁹ ratihabitiõe nõ ꝓt cõfirmari: vt inſti. de auc. iu. in fi. Jtẽ ſi ſnia excõicatiõis confirmaret retro cẽt quia excõicatus q̃ eſſet abſonũ. puer. ex. ij.

Dicas ℨ q̃ ſnia que nulla eſt nõ põt ratihabitione cõfirmari: q̃ ſnia plus habet iuris q̃ facti. et in illa. l. ff. rẽ ra. ha. fiat ſnia lata a ſuo iudice: ſed ℨ ius: et ſufficit q̃ litigaꝝ: credat ſe cõdẽnatũ ad hoc ꝙt teneat

¶ Sacrũ papa ſcribit dicens ¶ Alteri⁹ eccleſie parrochianum nullus iudicare ꝓſumat.

NUllus alteri⁹ terminos vſurpet: nec alteri⁹ parrochianũ iudicare[e] vel ordinare aut excõicare ꝓſumat: q̃ talis iudicatio vel ordinatio: aut excõicatio: vel damnatio: nec rata[g] erit: nec vires vllas habebit: quoniã nullius alteri⁹ iudicis: niſi ſui iuris tenebitur aut damnabit: vñ z dñs in euãgelio loquitur dicens. Nõ tranſgrediaris terminos antiquos quos poſuerunt patres tui. Idem. ¶ Palea.

NUlacuit vt de ceps nulli ſacerdotũ liceat quẽlibet commiſſum alteri ſacerdoti recipere ad penitentiam ſine conſenſu eius cui ſe pri⁹ cõmiſit: niſi p ignorantiã illi⁹ cui peccãs prius cõfeſſus eſt. qui vero contra hec ſtatuta facere ꝓſumpſerit: grad⁹ ſui periculo ſubiacebit.

Item Celeſtinus papa. ¶ In alterius parrochia (niſi eo vocante) nulli aliquid agere licet.

Ego Rata. Sz q̃rit ſi vn⁹ iudex ſniam excõicationis latã ab alio ratã hꝫe poſſit. ar. q̃ ſic. j. e. lugdun. z. iij. q. vj. hec q̃ppe. lxiij. di. ſalomõne. nõ factũ falli ꝓcuratoris poſſuz ratũ hꝫe. ex de of. delc. cũ oli. ff. ō in ãt. ij. z electionẽ q̃ nulla ẽ poſſum ratã hꝫe. ex de elec. q̃ ſicut. Item ad optio iuſta ꝓt cõfirmari. ff. de adopti. adoptio. Jtẽ ſnia femie z ſeruꝝ ꝓfirmat: iz nulla ſit. vt. iij. q. vij. ſcia. in ꝓn. z. ff. de offi. ꝓto. barbari⁹. ex. de arbi. dilecti: zeſtar. ad hoc. inſti. de teſta. inſti. ℨ. ſz ſi q̃s nãꝫ z p ap pellationẽ ꝓt cõfirmari q̃ nullũ ẽ. ff. re ꝛa. habe. l. iij. ℨ. falſus Sz ℨ ex. ō ꝓſue. ad nẽam. Jtẽ q̃ meo noie geſtuz non eſt: ratũ hꝫe nõ poſſum. vt. ff de neg. ge. ſi pupilli. ℨ. ſz z ego Jtẽ cui⁹ ꝓſentia deſideraſ ci⁹ ratihabitiõe nõ ꝓt cõfirmari: vt inſti. de auc. iu. in fi. Jtẽ ſi ſnia excõicatiõis confirmaret retro cẽt quia excõicatus q̃ eſſet abſonũ. Dicas ℨ q̃ ſnia que nulla eſt nõ põt ratihabitione cõfirmari: q̃ ſnia plus habet iuris q̃ facti. et in illa. l. ff. rẽ ra. ha. fiat ſnia lata a ſuo iudice: ſed ℨ ius: et ſufficit q̃ litigaꝝ: credat ſe cõdẽnatũ ad hoc ꝙt teneat

¶ Sacrũ papa ſcribit dicens ¶ Alteri⁹ eccleſie parrochianum nullus iudicare ꝓſumat.

NUllus alteri⁹ terminos vſurpet: nec alteri⁹ parrochianũ iudicare[e] vel ordinare aut excõicare ꝓſumat: q̃ talis iudicatio vel ordinatio: aut excõicatio: vel damnatio: nec rata[g] erit: nec vires vllas habebit: quoniã nullius alteri⁹ iudicis: niſi ſui iuris tenebitur aut damnabit: vñ z dñs in euãgelio loquitur dicens. Nõ tranſgrediaris terminos antiquos quos poſuerunt patres tui. Idem. ¶ Palea.

NUlacuit vt de ceps nulli ſacerdotũ liceat quẽlibet commiſſum alteri ſacerdoti recipere ad penitentiam ſine conſenſu eius cui ſe pri⁹ cõmiſit: niſi p ignorantiã illi⁹ cui peccãs prius cõfeſſus eſt. qui vero contra hec ſtatuta facere ꝓſumpſerit: grad⁹ ſui periculo ſubiacebit.

Item Celeſtinus papa. ¶ In alterius parrochia (niſi eo vocante) nulli aliquid agere licet.

Universidad de Navarra Biblioteca

dament. secus si non ponet et spē
tū ratihabitōe
illi⁹. vt ff. de iof.
si quis offerenti
In sentētia aūt
dici pōt q si aliq̄s nomine alterius tulit sententiam: q tunc
possit ratificari.
Jo. Quid iuris
sit de hoc z de sē
tētia excōmunica. notanti quēstionibus. B.

NUllus primas.

a ¶ Metropolitan⁹. si metropolitan⁹ nō potest intrare diocesim suffraganei sui: nisi vocatus: vt hic dicit. qualiter ergo visitat diocesim et recipit ibi procurationes: vt extra de cen. sopite. extra de prescript. cū ex officij. Sed illud intelligo in eo casu quando q negligentiā deuoluitur ius ad metropolitanū: vel etiam per appellationem.

Mai⁹ nō licet cui non luz min⁹

b ¶ Ordinare. Arg. ex quo minus nō licet/nec maius. vt. xlvij. distin. nulli. xvi. q. ij. visis. 2 sōm hoc min⁹ est ordinare q iudicare: q. sol⁹ potest ordinare: sed nō sol⁹ iudicare ad depositionem. j. xv. q. vij. si aūt ē z. c. felix. z. c. vlt.

c ¶ Judicabit. Sepe ts iudicat qui nō pōt ordinare: vt archidiacon⁹. vt. xxv. distin. plectis. et extra de tēp. ordi. cum in distributis.

d ¶ Nisi epi. Nisi metropolitan⁹. hoc intelligas in ar-

ordinare pōsumpserit: vel quoslibet illi eccle cōpetentes qui ad se minime ptinent vsurpare tentauerit: vacua a quidē et inania erunt oia q̄ gesserit: ipe vero huius indisciplinati ausus et irrationabilis cepti dignas causas expēdat: tāq̄ deposit⁹ a sancta synodo: z ppt̄ huiusmodi pōsumptionē iam predānatus. Itē ex eodem.

¶ Ad ordinationem ecclesie q̄ sibi commissa non fuerit: minime accedat episcopus.

EPiscopū non debere in alienā irruere ciuitatē: que illi probat nō esse subiecta neq̄ in regionē que ad eius curā minime noscit pertinere ad aliquid ordinādū: neq̄ pbros aut diaconos constituere ad alios epos ptinentes: nisi forte cū voluntate z testimonio proprie regionis epi. ¶ Si q̄spiā hoz quid tale facere voluerit: irrita quidē erit talis ordinatio: z super his etiam q̄ male sursum pauerit a synodo arguatur. nā si ordiare non potuerit nullatenus ad alios ptinentē iudicare presumat. Itē ex synodo constantinopolitana.

¶ Non accedāt epi ad ecclias que sunt extra cōtā diocesim.

EPiscopi qui extra suam diocesim⁹ sunt: ad eccle sias que extra terminos eorū sunt non accedant neq̄ cōfundant et pmisceant ecclias sibi regulas statutas. Alexandrie quidē epi ea que sunt i egypto tantūmodo gubernēt. orientales aūt epi solius orientis curam gerant. seruatis tñ honoribus primat⁹ ecclie antiochene qui in regulis nicene synodi cōtinentur: sed z asiane dioceſis epi: z ea que sunt in asia: et q̄ ad asianā tm̄mō diocesim pertinēt: gubernēt. pōti aūt epi pontine tm̄modo diocesis habeāt curā. thracie ⁊o ipsi⁹ tantummodo thracie. Itē

ordinatis negocijs. aliter sufficit voluntas epi: vt. ff. ca. priori.

e ¶ Vacua. & tum ad executionem altaris: tū cōsecratio manebit. vt. vij. qōe. j. epos in diocesi.

f ¶ Episcopū. ¶ Ordinandū: tū ens suis subditis alibi ex cōmunicaret videt q̄ tenet. xi. q. iij. si epus. sicut Paulus absens excōicauit corinthū. et facit ad hoc. vij. q. j. si epus pbr. x. c. si quivero. sine respectu tamē prioribus nali non potest ibi ferre sententiam. vt arg. extra de of. leg. nouit. ff. de of. pre. l. iij. ff. & iurisdict. omn. l. vl. ff. de off. pcō. z le. l. ij. de hoc plenē dixi extra de of. lega. nouit.

g ¶ Et testimonio. nūquid hoc testimoniū sufficit isti vt non teneat examinē ab illo epo? Arguq̄ sic. xix. qōe. iij. due. xlvij. dist. de petro. z. xvi. q. ij. si quis epoū. sicut tutori dato i testamento suo sufficit testimonium patris. vt inst. de satisf. tu. ff. Arg. cōtra. xxiij. distin. sanctissimo. fz ibi de collocando in ecclesia sēa. Jtez nunqd sufficiūt ille archidiacōi? nō. vt ff. de offi. archi. significasti. sed hoc verū est vbi nō est cōsuetudo prescripta. ir. q. iij. conquestus.

h ¶ Episcopt. ¶ Diocesim. i. pinciam

Tutoris testamentū non tenet facta re.

dioceſ pro re
siene
ponit z
ecōtra.

sue regionē: sic econtra nomē regiōis p diocesi ponitur. ff. ca. pri. sic. z. ff. pri. q. p singulas: valet hoc considerare ad instrumenta z diuisiones prouinciarum.

a Lonitane. et. xvj. q. j. c. vltimo.

Ugdunēsis ¶ potest. Arg. q̄ sequēs ratihabitio p firmat q̄ primo fuit inutile. vt. lxiij. dist. sa-

b ¶ Cō sctūs vir. sic. ff. xxxvij. dist. q̄ de mensa. vij. q. j. oia. Sed nōne iste epūs deliquit ordinādo clericos alteri⁹: quō ff sctūs fuit. Omissis multis solutiōib⁹ dic q̄ excusat cō: q: vt liter gessit: et q̄ credebat h⁹ Jo. placere: sicut nō facit furtū q̄ credit hoc placere dñō: vt instituta de ob. q̄ ex delic. nascuntur. ff. j.

c ¶ Moderatio tua. pmittit hic epo dispensatio canōis vt criminis penalis. ff. est. ff. j. q. v. c. vl. in fi. sed nō pmittere? si simonace fuissent ordinati. j. qō. j. erga de penitētia lib⁹ nō est dubiū q: hoc pōt quilibet sacerdos: vt xxvi. q. vij. tēpora penitudinis.

d Metropolitanus clericos suffraganei iudicare non potest.

¶ Quod aūt. Metropolitan⁹ epo inconsulto non pōt iudicare clericos nisi in casibus specialibus. q̄ cā q̄ appellatione defertur ad ipsum: vt. j. e. conquestus: vel nisi causa sit inter epm et clericum. vt. xj. q. j. si clericus. Jtē cū dissentio est de electione epi. vt lxij. di. c. vl. hoc ꝯo non tenet hodie q̄ id q̄ est extra de elec. q̄ propter. Jtē cū suffragane⁹ est negligens: vt. j. e. cū sim⁹. Jtē ola male acta pōt puniri z retractare. vt. xxvj. q. v. quicunq̄. z. xij. dist. de his. ītē

De eodem.

NOn inuitati epi vltra diocesim accedere non debēt sup ordinādis aliquib⁹ vel quibuscūq̄ disponēdis ecclesiasticis causis feruata regula q̄ supra scripta est de vna quaq̄ diocesi. manifestū nāq̄ est q̄ per singulas quasq̄ prouincias pvinciales synod⁹ ad ministrare et gubernare oīa debeat pm ea que sunt in nicena synodo diffinita. His auctoritatibus prohibentur quilibet epi clericos alterius ordinare. Sed querit si contingat eos aliquibus sacros ordines distribuere: an ordinati ab epi scopis suis in propriis ordinibus recipi possint? De his ita scribit Urbanus papa Hugoni lugdunen. archiepiscopo.

¶ Clerici ab epo alterius parochie ordinati a ppio in suis ordinibus recipi possunt.

LUgdunēsis parochie clericos quos cōtra statuta canonū ab alteri⁹ parochie epis ordinatos litterarū tuarū significatione monstrasti cum graduū suorum honore recipe religiōis tue prudentia poterit⁹: si eos alis canonice z sine pfanitate aliqua ordinatos cōstiterit. si tñ eorū probabilē vitā id indulgentie pro speraris pmereri. Legim⁹ q̄p pe sctū Epyphanuz epm ex diocesi scti Joānis chrysostomi queslā clericos ordinasse q̄ sctūs⁹ vir oino nō fecisset si ei detrimētū forte perpēderet. Quos igitur recipiēdos moderatio c tua arbitrata fuerit iniuncta satisfactiōis gra pro-

si de pfuetudine aliq̄d obtinuit: aut si epus decessit. vt. j. e. cōsultus. Aliter de specialib⁹ negocijs epatuum se non pōt metropolitanus intromittere: sed cōia negocia q̄ non magis ptinent ad vnū q̄ ad aliū: sed ad statutū tot⁹ puincie: vt cōgregare synodū: examinare epm. z ordinare hoc pōt: nō tñ sine cōcilio aliorum epoū: vt. j. eo. c. j. z. ij. z iij. z. v.

e ¶ Cognoscere. reuereri. id ē diligere. vt ibi nō noui vos. vij. q. j. sicut vir. i fi.

f ¶ Agere. qō ad statutum cōmunē ptinet: vt. j. e. archieps. sic. lxxx. di. nō debē.

g ¶ Per singulas. ff. ij. q. vij. metropolitanum.

h ¶ Tot⁹ pvincie: hic videt q̄ archieps ē iudex ordinarius tot⁹ pvincie: nā hz pcurationē z visitationē tot⁹ diocesis: vt ex. ff. ō pscrip. cū ex officij: z q̄ vnus est iudex pvicie: vt vij. q. j. in apib⁹. ex quo em archieps ē iudex epi: ergo ē iudex diocesis sue. vt. ff. ō pecu. ser. si seruus meus. ꝛam ex eo q̄ vicari⁹ est in peculio ordinarij: ergo et peculiuz vicarij vt ibi dicitur. z pa. pa. h dicit q̄ oēs qui cās habent: cōcurrāt ad metropolitanum.

Itē q: determinat cās delatas ad ipm q̄ q̄relā. vt. c. q. iij. cognouimus. Sed hez posset dici q̄ sit ordinarius se tñ nō pōt intromittere ō causis subditoz: nisi in cāsib⁹ exceptis. vt

† Not. arg. q̄ dispensatio non facit pīudiciuz iuri cōi. ff. e. q. j. ca. ordinationes. Dñic⁹ z car. h

Archieps an sit iudex ordinarius tot⁹ pvincie.

ex. de of. or. pastoral. in pn. si tñ fer at latam aliquā in subditos suffraganei sui. bñ iz cū sit iudex ipoz. ar. in

Universidad de Diego Portales Biblioteca

nal. de defen. ciui. §. z iudicare. z. §. seq. vbi dr q̄ ꝑses vel maiores iudices nō ꝑnt ferre sniam citra summā cōdemnatoꝝ. si ñ tulerit tz vt ibi nnit. ꝙ. dicit nō teneri tale iniam quā metropolitan⁹ fert i subditos suffraganei: qz metropolitan⁹ iudex alien⁹ est respectu subditoꝝ suffraganeoꝝ. vt. vj. q.iij. sicut. z. alij q. vj. pegrina. si cui absolue nō pōt nisi appellatur ad ēm. ex. de sent. excō. p tuas extra de offi. deleg. cū cōmgat. Itez qr dr q̄d fecerit irritū est vt. j. e. nulli⁹. hoc scias: q⁹ de causis epi pōt p̄ solā q̄rela cognoscere. xj. q. j. si clericus aduersus. Joh⁹ q̄ dicit ꝙ. verū est. vt ex. b of. ordi. pastoralis. B.

7 Adde scopo: vt extra ō z osen: offi. ordi. cuz ab su. vt. j. ecclesiarum: nec c. nulli⁹ ad idē. xvij. di. sti. epo b ad sy: nodū. i ft. z eē ō accu. sicut olim. Archi. t do. ij

a ¶ Singulis ꝑ ergo anathe: matizare aliquē incōsulto metropolitano: immo et quilibet sacerdos licito suo epi

Um sim⁹ debitores omnes sacras regulas custodire: et ea que dicit in vnaquaq; ecclesia iconomos b esse debere: modis omnibus inuiolabilē conseruare debem⁹. Et si quidē vnusquisq; metropolitanus in sua ecclia cōstituerit iconomum c bene vtiq; est. sin autem ex auctoritate propria constātinopoleos episcopis licentia est ꝓponēdi iconomos in eiuo ecclesia: similiter z metropolitanis: si epi qui sub eis sunt nō sat egerint iconomos statuere in suis ecclīs. Idcirco autem seruandū est etiā in hoc

b ¶ Iconomos. Iconom⁹ dicit cui res ecclesie gubernanda mādat: vt. C de sacrosanc. eccle. iubemus.

c ¶ Iconomū qui clericꝰ erit: z de proprio clero debz esse. lxxxix. dist. c. qui. z. xvj. qōe. vij. in noua actione. de hoc notaui. xvj. qōe. vij. quoniam.

d ¶ Episcopis ergo sicut superiores inferioꝝ sic inferiores superioꝝ supplēt defectū: vt eē. ꝑsel. ꝑbem. z. ec. nō vacā. nulla. z xxxix. di. volum⁹

e ¶ Corinthij.

z in hoc supplebit negligentiam apostoli: vt. j. capitulo vltimo.

f ¶ Aluo. dz q̄d ius suū ꝓtestari ne fiat ei ꝓiudiciū sic. xxviij. dist. diacon. z. vij. q. j. pontifices. ff. q̄. modis. pig. vel hypo. fol. ſi debitor. §. si in vendītione

g ¶ Instātia. id est presentia.

h ¶ Aliquoꝝ scilicet episcoporum.

i ¶ Causas. s. criminales: vt iij. q. vij. suggerro. Et not. q̄ cuz causa est inē clericum z epm: q⁹ metropolitan⁹ i synodo compromunciali tractabit cām. xj. q. j. si clericus: nisi velis dicere q⁹ hodie solus metropolitanus obtinet vicē synodi ꝙrum ad istud. xviij. dist. c. j. z. x. q. iij. quia. ō hoc dr. vi. q. ij. episcopus.

k ¶ Rchiepiscopus. hoc. c. exponit ꝓmissa.

l ¶ Jnodediens. hic habemus: q⁹ metropolitan⁹ pōt cogere. i suffraganeis. sic. ꝛ. e. saluo. in fine sic. xvij. distinc. salonitane. Sz qualiter subditi possunt cum coercere: Rñ. reprehēdere possunt ex charitate. ij. qō. vij. presumunt. z ca. secuti. Iste autē qui defert querelā ad metropolitanum sine appellatione patiatur dispendium litis. arg. in auten. coll. iij de defen. ciuita. circa medium. §. non habente in fi. hoc ideo q̄ transit aduersarium suum ad alienum iudicē. vt. xi. questiōe. j. inolita.

Metropolitanus a suffraganeis sanctis reprehendi pōt.

Questio.iii. Fo.cci.

Si vinco vicē te vi co re: q̄ñs fallit.

a ¶ Ullus ¶ Aliquē. Iz non possit iudicare de ecclesia suffraganei potest tamē de eo iudicare. xi. q. j. si clericꝰ. Et sic fallit illa regula: si vinco vicentē te multo fortiꝰ vinco te. ff. de diner. z tēpo. pre. de accessiōib⁹. §. j. Itē fallit. ff. qui po. in pig. hz. claudius. libertus li berti mei nō est libertus meꝰ. vt ff. de ꝓb. iug. modestinus. et nonō ꝙ sunt cum sorore mea: sorores mee sunt. lxxj. dist. legif.

Ercōtratum ab epo nō absolut archiepo.

b ¶ Aliqđ ve. g nec absoluere pōt excōicatū a suffraganeo suo extra de sen. ex. per mag. epos tñ absolue ꝓt excōicatum ab archidiacono da archidiacon⁹ ē vicarius epi. vt extra de offi. archidia. c. j. sz episcopus nō est archiepiscopi vicarꝰ. Quid de hoc in ris sit dixi. xxv. di. perlectis.

c ¶ Irritus. l. irritādum. si dicas q̄ habet iurisdictiones ordinarias pumcie: sed si stet ꝓpuerit hic argumētuz q̄ metropolitan⁹ nō habet iurisdictiones ordinarias totius prouincie. quid iuris sit de hoc notaui. ꝛ. ca. ij.

d ¶ Quēst⁹ est Archiepo. hic patet q̄ archiepi subsint ꝓmatib⁹ z patriarchis. vt. xxj. di. c. j. z. lxv. dist. de persona. xvij. dist. multis.

Archiepi⁹ fur ꝓmas. Wat. xx. d. Ibid. xxiij. a Archiepo de causis subdi toꝝ epi cognoscē non pōt.

e ¶ Pnouocauerint. hic patz q̄ nec archiepiscopus: nec ꝓmas pōt cognoscere de causis subditoꝝ eōrum. nisi per appellationem deuolnātur ad ipm vi. q. j. peruenit. et extra de offi. leg. ei non ignotos. Idem dico in legato papa vt dixi. ij q. iij. ca. iij. preter hos casus est alter. iij. di. de his. Itē cū absolutus ab archiepo non vult parere epo extra de offic ordi. ad reprimēdā Itē cum est causa inter epm z clericum. xj. q. j. si clericus. z. §. vj.

rit: ad hāc apostolicam sedem cui omniū episcoporū iudicia referri ꝓcepta sunt: eius cōtumacia referatur: vt vindicta de eo fiat: z ceteri de eo timorem habeant. ¶ Item calixtus papa. ¶ De eodem.

Dllus primas: nullus metropolitan⁹ diocesanī ecclīam vel parrochiā: aut aliquē de ei⁹ prochia ꝓsumat excōicare: vel iudicare: aliqđ ve⁹ agere absq; ei⁹ consilio vel iudicio: sz hoc obseruet quod ab aplīs ac patribus et decessorib⁹ nris est statutum: z a nobis confirmatū: id est si qs metropolitanus epūs (nisi qđ ad suā solūmodo ꝓpriā pertinet prochiā sine cōsilio z voluntate oim cōprouincialium epoꝝ extra agere aliquid tētauerit gradus sui periculo quidem subiacebit: z quod egerit: irritum erit z vacuū. ¶ Sed q̄cquid de comprouinciali epi scopoꝝ causis: eorumq; ecclesiarum z clericoꝝ atq; secularium necessitatib⁹ agere: aut disponere necesse fuerit: hoc cōsensu cōprouincialium agatur pōtificum: non aliquo modo nationis fastu: sz humili atq; cōcordi administratione sicut dñs ait. Non veni ministrari: sz ministrare. z alibi. Qui maior est vestrū: erit minister vester: et ipsi cōprouinciales epi cūcta ei⁹ consilio (nisi ꝙrū ad parrochias pruet propias) agāt iuxta scroꝝ cōstituta patrum: vt vno alio: vno ore concorditer sancta glorificēt trinitas in secula. Item Nicolaus papa Rodulpho Bituricensi archiepiscopo.

¶ In suffraganei parrochia nichil absq; eius consilio metropolitanus agat.

Questus est apostolatui nostro frater nr Sigebodus archiepūs b Narbonēsis: q⁹ clericos suos (co inuito) ad iudicium tuuz venire cōpellas: z de rebus ad ecclesiā suā ꝓtinentib⁹ eo incōsulto ꝙsi iure pīarchatus tui dispōnas: cuz hoc nec antiqtas (cui scri pres sanxerūt reuerentiā) habeat: et auctoꝝ sanctoꝝ canonum penitus interdicat. nisi causis q̄ apud se termiari non pōt: ad te q̄si ad pīarcham suum ꝓuocauerint c per appellationes vel si epūs su⁹ decesserit res ecclesie sue iudicio tuo d dispensare voluerit. Primates eīm vel pīarchas nichil priuilegij hr̄e prie ceteris epīs: nisi ꝙrū sacri canones e cōcedunt z prisca cōsuetudo f illis antiquitus cōtulit diffinimus. ita vt secunduz nicenas regulas sua priuilegia seruentur ecclesiis: ꝓterq; si aplica sedes aliquam ecclesiam: vel ipsius rectorē quolibet speciali ꝓuilegio decreuerit honorare.

Item Beda super apocalyp: primet angelo g ecclie ephesi scribe. ¶ De eodem. Piscopo h scribit Jo-

Cōsuetudo multa tribuit

q. q. c. q. z hoc cum eps est reus sed si actor non videtur q⁹ archiepūs sit iudex rei. vt extra de offi ordi. pastoralis. Item cum eps non vult absoluere excōicatum. vt extra de appel. qua fronte. Item cum archiepiscopus prouinciam visitat. extra de prescrip. cum ex officii: sed illud non dico esse generale: nisi vt dixi. ꝑ e. q. ij. nullus primas. Itē cum eudē est sniam epi mutilatam esse. extra de ap. sollicitudinem.

f ¶ Judicio tuo. aliter enim nō posset. xij. q. ij. non liceat.

g ¶ Canones sic. xviij. q. ij. h⁹ tantum.

h ¶ Cōsuetudo. ergo rōne cōsuetudis potest aliquid peti. vt xviij q. ij. seruitiū. ff. ō publi. et vec. licit actio. §. eaq;. ff. cōis prędi. vēditor. Ar. contra. x. qō. iij. quia. Item ratione diuturnitatis ꝓbatur ne gatiua. ff. de ꝓba. si arbit. Itez diuturnitas cōstituit ius. ff. de aqua q̄. et esti. l. hoc iure. §. ductus aque. z extra de his q̄ fi. a ꝓla. si. consen. c. ea noscatur. et arg. iij. q. vi. hoc quippe. Itez cōsuetudo dat iurisdictionē. vt. C. de emā. li. l. vlti. z extra de arbi. dilecti. Item cōsuetudo dat priuilegium: vt hic et. lxij. dis. quia. Arg. cōtra. xcij. distinct. aliud. c. dis. contra morem. hoc prosecutus sum. §. di

stinctio. viij. frustra.

i ¶ Speciali. ergo papa in totū potest auferre priuilegium vni ecclesie et alij concedere. vt. xvj. qōe. j. frater noster.

k ¶ Et angelo. hec sunt verba Johannis in apo. z deberet esse nitium ca.

l ¶ Piscopo. Hec sunt verba Bede.

a Quiet. Ab hoc loco vsq; ad finem agitur de excellentia pape, et ois capi. quasi idez dicunt.

b Iudicare iam talis crimē sacrilegij incurrit. xvij.q. iij. ē autem.

papa papaz iducit i testē.

c Innocentius familiaris ē hec. p dicto q; vn⁹ papa iducit aliū in testē: sed hoc ideo: quia ō ipsoz⁹ testimonio non est dubitandum: sicut dñs mala sodome p angelos p bauit. ij. questione. j. deus.

b Intulit. q; man⁹ inuitit presbitos: vel cōtumax est erga du cē: vel presidez: capite punit. ff. de re milit. l. omēs. §. j. et. ij. irreuerēs miles z pro munera parēti ca

Adde pite punit. lxxx. vj. distinc. nō satis ex iuris in fine.

ria cā ab illo q; cōstituit vel eius successore. xxv. q. ix. sētiā. vel a remoto vel ex ō in iure. rē sti. tū ex lris. Archi. z dñe hic.

Vlt. Iniuste et iuste. xxv. qōe. ij. Gregorius.

c Vt qcquid'. id est vt si appellat romā: vel a remoto vel a vicino ptibus nil attētare ex ante sentētiam pape. z distic. xvij. multis.

Papa pōsset sno parere deber.

d Quis. Si se alicuius iudicio submittat. vt. ij. qō. vij. nos si. et in causa hereſ. xl. distinc. si papa. z cum submittit se cōfessori suo: tenetur et parere z ligabit eum sententia illius. Arg. contra est quod dicitur de dedicatione ecclesie. xxiij. q. iij. Si quis. Item Johannes de cuius manu peccata subditorū requirit: nec sine eius consilio subditos iudicare debeat. Sola em̄ romana ecclesia sua auctoritate valet iudicare de omnibus: de eave ro nulli iudicare permittitur. Unde Nicolaus papa.

¶ Apostolice sedis iudicium a nemine est retractandum.

e Patet⁹ p fecto sedis apostolice (cui⁹ auctoritate maius nō est) iudicium a nemine fore retractandum: neq; cuiq; de eius liceat iudicare⁵ iudicio: iuxta qđ Innocētius⁶ papa ruffo et ceteris epīs per thessaliam constitutis scribēs ait. Nemo vnq; aplico culmini (de cuius iudicio non licz retractari) manus obuias audacter intulit⁵ nemo in hoc rebellis extitit: nisi qui de se voluit iudicari. z beatus papa Gelasius: nec de ei⁹ iudicio. i. romane ecclesie canones vnq; pceperunt iudicari: sententiamq; illi⁹ cōstituerunt non oportere dissolui: f cui⁹ pot⁹ sequenda decreta mādauerunt. Item anastasi⁹ p̄triarcha pape felici.

¶ Ab aliis damnatos vel excommunicatos: apostolica solvit auctoritas.

Hinc semp aplice sedis vſe licentia iniuste⁶ dānatos vel excōicatos potestati sue sua autoritate restituere z sua oia eis reddere: z illos q; eos cōdēnauerūt aut excōicauerunt aplico punire priuilegio: sicut etiam nostris et āterioribus nouimus factū tēporibus. Item.

¶ De eodem.

Antiquis regulis sancitū est: vt quicūq; (cuius in remotis aut in longinq; positis pūncijs) sup eoz querelis aut accusationib⁹ agere⁷ non pot⁹ tractandū vel accipiendū esset cū ad noticiaz alme sedis vſe esset deductū: vt huius auctoritate iuxta quod fuisset facienduz pnunciatio infirmaretur aut firmaretur. Item Innocentius papa.

¶ Prima ledes nullius iudicio subiacet.

Nemo⁸ iudicabit primā sedē iusticiaz temperare desiderantem: neq; em̄ ab augusto: neq; ab omni clero⁹: neq; a regibus: neq; a populo iudicabitur. Item simmachus.

¶ De eodem.

Aliorum hominuz causas deus voluit per homines terminare: iz sedis istius⁹ presulem suo sine questione reseruauit arbitrio: voluit beati Petri apostoli successores celo tantum debere innocentiā: z subtilissimi discussoris indagini inuiolatā habere conscientiam. Nolite estimare eas animas inquisitionis non habere formidinem¹: quas de⁹ preceteris suo reseruauit examini. nō habet apud illum deus de allegatiōis nitore subsidiū quando ipsorum factorum veritatem eo teste quo iudice. Tu dicas forsitā omnium animarū talis erat in illa discepratione conditio. replicabo⁹: vni dictū est. Tu es petrus: z super hāc petrā edificabo ecclesiā meā. et quecūq; solueris super terram: erunt soluta z in celo. Et rursus patet sanctorum¹ voce pontificum dignitatem sedis eius factam toto orbe venerabilem. dum illic quicquid fidelium est vbiq; submittitur: dū torius corporis caput esse designatur. de hac michi per pheram[m] dictū videt. Si hec humiliatur[n] ad cuius fugietis auxiliū: z vbi relinq̄tis gloriā vram? Item Anthe rius papa.

¶ De eodem.

Acta subditoz iudicā tur a nobis: nisi aſſo a dño iudicauit. deteriores sūt q; vitā moresq; bonoz corrūpunt[o] hts q; substantias aliox predtaq; diripiūt. Item gelasius papa.

Papa an possit a cōcilio iudicari.

Papa delinquens dz sine venia punirī. Wat. xvj. c.

Ipsi sunt canones[s] qui appellationes totius ecclesie ad hui⁹ sanctē sedis examen voluerūt deferri. ab ipsa vero nusq; prozsus appellare debere sanxerūt: ac per hoc illā de tota ecclesia iudicare: ipsam ad nulli⁹ commeare iudiciū: nec de ei⁹ vnq; preceperunt iudicio iudicari: sententiamq; eius constituerūt non oportere dissolui: cui⁹ potius sequenda decreta mādauerunt. Idem omnibus episcopis.

¶ De eodem.

Nemo. a principe em̄ et a senatu appellari nō valet: vt. ff. a dō ap. ſi. li. l. j.

Nunc vero. Priuilegiū. rescriptum aplicū sic interpretaberis vt nullt afferat pīudicii. vt ex. dg consuē. cōlium. i fi. lxij. dis. ſpro. sic rexit. dist. ecce. C. de cūā. nec an⁹.

Er principalē. Pos ea. est. s. j. q. j. capt. antepeñ. post pūncipium.

¶ Ad nos.

Ad nos. ſi cui⁹ papa priuat aliquem clerico suo. eadē ratiōe pōt impator aliquē priuare seruo suo. C. p dño causas serui pio merito liber. accepi. i. j. Item alicui pōt re suā auferre. vt. C. de q̄dri. pre. bñ. Sili auferre pōt z papa bñficium. xix. di. in memoriaz. vt ex. ō offi. leg. dilectus. z ex. de cōcess. pbē. et ec. nō va. qu. z epm deponere. Sed nunquid oms ſi mul⁹ non: quia sic vniuersalem ecclesiam turbaret q; esse nō dz

† Concor. cānonū. xxj. di. z. xxij. dis. c. j. z. q.

Bñficiū pōt auferri a papa

che. ¶ Cuiuslibet ecclesie clericos papa valet ordinare.

Nunc vo iterato tibi scribimus: nolentes alicuius ecclesie priuilegiū infringere: licet apostolica prerogatiua possum⁹ de q̄libet ecclesia clericū ordiare. desine tam cuiuspiā zelo cumēsis ecclesie antistitē protelare: qz si protelaueris: et eū cōsecrare iā totiēs monit⁹ non maturaueris: procul dubio ad nos veniens consecratus abibit. Item Nicolaus papa Michaeli imperatori.

¶ De eodem.

Per principalem[t] igitur apostoloz petri z pauli dexterā quam supra exposuimus: z ptātem z ius habuim⁹ nō solum in monachis verum etiam in quoslibet clericos de quacunq; diocesi cum necesse fuerit ad nos[s] conuocare: atq; ecclesiasticis exigentib⁹ oportunitatibus inuitare.

¶ Sed aliud est

Sed aliud est qđ ex temeritate assumit presumptiōis: aliud qđ ex necessitate geritur charitatis cū suffraganei archiepoz. subditis suis ad mala fauere ceperint: atq; circa eoz correctiōes negligēteo⁸ extiterit: tūc iz metropolitanis pter illoz voluntatē: z ligādos damnare: z recōciliādos absoluere. Cū vero epi zelo diuine charitatis accēsi: bonos verbo z exēplo edificant: qui malorum vitia aspera increpatione redarguunt: absq; talium concilio nō licet metropolitanis in eoz parrochia aliquid agere vel disponere. Vñ in fine capituli. Martini pape nō simpliciter dictum est nichil agat sed cū determinatiōe nil presumptue assumat absq; eorum cōsilio: vt vitium p̄sumptionis vitetur improbatū nō officium charitatis. Sic z apostolus: quia corinthios vidit negligentes circa correctionem fornicatoris: sua auctoritate illum damnauit. Johannes vero q; episcopum ephesioz vidit paratū ad corrigēda vitia subditoz. sine eius auctē illos corrigere noluit: iz illū tm̄ de eoz correctiōe admonuit.

Prelato negligēti aufertur iurisdictio.

Lex dyocesana et iurisdictiōis in recipiendo: vel cathedraticum:

¶ Cā. x. Laicis

Quidā laicis basilicā a se factā a diocesana lege segregare

vel tertiã ptẽ decimarũ: vel quartã. vel hospitiũ. Ler iurisdictionis cõstitit in cõferẽdo. põt esse conferre sacramẽta. coarcere delicta: de causis cognoscere. Quãdoq; ter diocesana cõprehendit enã legem iurisdictionis: vt extra de ꝓscrip. auditus. ẽtũ ad legẽ iurisdictionis subsunt epi

querit episcopus ecclesiam cũ oi dote sua ad suam dispositionẽ ptinere cõtẽdit. tãde eunt ei põ: ⁊ p parrochias militibus comitat⁹ crudeliter deseruit: que ecclarum sunt tanq̃ filii debita vsurpare cõtendit.

Modo primũ querit: an basilica cum omni dote sua ad epi ordinationem pertineat.

Secũdo: an res ecclarũ epis vsurpare liceat. Tertio quid nomine cathedratici a sacerdotibus exigere valeat.

Questio.i.

QE prima q̃stione sic difficilis in cõcilio hylerdensi.

Basilica q̃ cõsecratur a diocesana lege non segregetur.

SI ex laicis quispiã a se factã basilicã consecrari desiderat: nequaq̃ eam sub monasterijs[a] specie: vbi cõgregatio[b] non colligitur a diocesana lege audeat segregare.

Iẽ ex concilio Toletano. xij.

Eccle cũ dotib⁹ suis in epi potestate consistant.

SIc quidã cõtra oẽm autoritatẽ ecclesias quas edificauerunt postulant consecrari: vt dotẽ quam eidẽ eccle cõtulerint: censeãt ad epi ordinationẽ non pertinere[c]. quod factũ taliter in ꝑterito corrigãt: vt ⁊ in futuro ne fiat ꝓhibeatur ꝛ: ⁊ ofa sm cõstitutionem antiquã ad epi[o] ordinationẽ ⁊ potestatem pertineant.

Iẽ ex cõcilio. q. Cabilonẽsi.

Eccle et ofa tura earũ ad ordinationem epi pertinent.

DEcretum est vt oẽs ecclesie cum dotib⁹ [e] suis et decimis: ⁊ oibus suis iurib⁹ in epi potestate cõsistant: atq; ad ordinationẽ suã semp pertineant. Item leo papa. iiij.

Cauaq; parrochia episcopi prouisione regatur.

REgẽda est vnaq̃q; parrochia sub prouisiõe actuitione episcopi per sacerdotes vel cereros clericos: quos ipse cum timore prouiderit cui iure pertinere videtur ⁊ circuire vt sibi necessariũ visum fuerit ecclesiastica auctoritate cogente. Item ex concilio Antiocheno.

Judicio ⁊ potestate episcopi res ecclesiastice gubernent

SIc ꝓcedit ordo primus querit: an basilica cum omni dote sua ad epi ordinationem pertineat.

Secũdo: an res ecclarũ epis vsurpare liceat. Tertio quid nomine cathedratici a sacerdotibus exigere valeat.

Questio.i.

QE prima q̃stione sic difficilis in cõcilio hylerdensi.

Basilica q̃ cõsecratur a diocesana lege non segregetur.

SI ex laicis quispiã a se factã basilicã consecrari desiderat: nequaq̃ eam sub monasterijs[a] specie: vbi cõgregatio[b] non colligitur a diocesana lege audeat segregare.

Iẽ ex concilio Toletano. xij.

Eccle cũ dotib⁹ suis in epi potestate consistant.

SIc quidã cõtra oẽm autoritatẽ ecclesias quas edificauerunt postulant consecrari: vt dotẽ quam eidẽ eccle cõtulerint: censeãt ad epi ordinationẽ non pertinere[c]. quod factũ taliter in ꝑterito corrigãt: vt ⁊ in futuro ne fiat ꝓhibeatur ꝛ: ⁊ ofa sm cõstitutionem antiquã ad epi[o] ordinationẽ ⁊ potestatem pertineant.

Iẽ ex cõcilio. q. Cabilonẽsi.

Eccle et ofa tura earũ ad ordinationem epi pertinent.

DEcretum est vt oẽs ecclesie cum dotib⁹ [e] suis et decimis: ⁊ oibus suis iurib⁹ in epi potestate cõsistant: atq; ad ordinationẽ suã semp pertineant. Item leo papa. iiij.

Cauaq; parrochia episcopi prouisione regatur.

REgẽda est vnaq̃q; parrochia sub prouisiõe actuitione episcopi per sacerdotes vel cereros clericos: quos ipse cum timore prouiderit cui iure pertinere videtur ⁊ circuire vt sibi necessariũ visum fuerit ecclesiastica auctoritate cogente. Item ex concilio Antiocheno.

Judicio ⁊ potestate episcopi res ecclesiastice gubernent

SIc ꝓcedit ordo primus querit: an basilica cum omni dote sua ad epi ordinationem pertineat.

Secũdo: an res ecclarũ epis vsurpare liceat. Tertio quid nomine cathedratici a sacerdotibus exigere valeat.

Questio.i.

QE prima q̃stione sic difficilis in cõcilio hylerdensi.

Basilica q̃ cõsecratur a diocesana lege non segregetur.

SI ex laicis quispiã a se factã basilicã consecrari desiderat: nequaq̃ eam sub monasterijs[a] specie: vbi cõgregatio[b] non colligitur a diocesana lege audeat segregare.

Iẽ ex concilio Toletano. xij.

Eccle cũ dotib⁹ suis in epi potestate consistant.

SIc quidã cõtra oẽm autoritatẽ ecclesias quas edificauerunt postulant consecrari: vt dotẽ quam eidẽ eccle cõtulerint: censeãt ad epi ordinationẽ non pertinere[c]. quod factũ taliter in ꝑterito corrigãt: vt ⁊ in futuro ne fiat ꝓhibeatur ꝛ: ⁊ ofa sm cõstitutionem antiquã ad epi[o] ordinationẽ ⁊ potestatem pertineant.

Iẽ ex cõcilio. q. Cabilonẽsi.

Eccle et ofa tura earũ ad ordinationem epi pertinent.

DEcretum est vt oẽs ecclesie cum dotib⁹ [e] suis et decimis: ⁊ oibus suis iurib⁹ in epi potestate cõsistant: atq; ad ordinationẽ suã semp pertineant. Item leo papa. iiij.

Cauaq; parrochia episcopi prouisione regatur.

REgẽda est vnaq̃q; parrochia sub prouisiõe actuitione episcopi per sacerdotes vel cereros clericos: quos ipse cum timore prouiderit cui iure pertinere videtur ⁊ circuire vt sibi necessariũ visum fuerit ecclesiastica auctoritate cogente. Item ex concilio Antiocheno.

Judicio ⁊ potestate episcopi res ecclesiastice gubernent

QUecunq; res ecclesiastice sunt: cõuenit cum omni diligentia ⁊ bona fide q̃ deo debetur: qui omnia prouidet ⁊ cuncta iudicat: gubernari et dispensari cum iudicio et ꝓtate epi: cui tot⁹ plebis anime[e] videntur esse commisse.

Iẽ ex concilio toletano. iiij.

Gallicarum conductores in rebus ecclesiarum nullam potestatem se hñe cognoscant.

QUerunt cõditores basilicarũ in rebus q̃s eisdem ecclesijs cõferunt nullãb se potestatẽ habere: sed iuxta canonum institura sicut ecclesiã ita et dotẽ eius ad ordinationem epi ptinere. Item ex concilio aurel. Decodem.

DE his q̃ parrochijs interris: in vineis: mancipijs atq; peculijs quicunq; fideles obtulerint: antiquoq; canonum statuta seruẽtur: vt in eoꝝ ꝓtate consistant: de his tñ que altario accesserint tertia[f] ꝑs fideliter episcopis deferatur. Item ex eodem.

Que altario offerũtur medietatem sibi vendicet epus.

HAntiquos canones rele gentes priora statuta credim⁹ renouanda: vt de his q̃ altario oblatione fidelisi cõferuntur: medietatẽ sibi epus vendicet: et medietatem⁹ sibi dispensandã secũdi grad⁹ clerus accipiat: tam de ꝓpijs q̃ de oi commoditate in episcoporum potestate durantibus.

Item ex concilio toletano.

De epis qui diocesim suam

Epi oli erant pauperes.

facium ppẽs. vt. x. q. iij. vnio. ff. vi bo. rap. l. ꝓtor. ff. ex. et. r. ones gregẽ: iz quattuor: vel q̃q; pozci gregẽ faciãt. ff. de abigeis oues. Sed duo nõ faciunt familiã.

Vt. ff. de verb. sig. si derestatio. in fine.

Je q̃dã. Nõ ptinere. hic habes q⁹ contractus tenet: iz pactum appositũ in contractu cõtra naturã ꝓtus nõ tenet. sic ex. de con di. appo. ca. j. et xvj. q. j. si q̃s laicus. ⁊ extra. qui cleri. vel vo. iuisse mãte. sic. j. de cõse. dist. j. si q̃s basilicam. Sz oõij cik. nonne q̃libet in traditione rei sue potest ponere legem quam valt etiã cũ tradidit rem eccle vt extra de condi. appo. verum xviij. q̃e. ij. eleutherij. Jte laic⁹ põt ꝓcdũ dare eccle: et in eo censum retinere xj. q. j. si tributũ. xviij. q. vj. tributũ. sic⁹ patron⁹ põt petere ferutium q̃s instituit. tũ est sibi ab epo ante cõsecrationem. extra de iure patro. cap. ad hec. ⁊ ca. preterea. Quidam dicunt q⁹ ꝑmo dedit pure: iz postea voluit adiicere cõditionẽ: q̃s non licet: q̃ perfecta donatio nõ recipit conditionem. vt. C. de dona. q̃ sub modo. l. ꝓfecta. ⁊ xxxij. q. vij. ca. vnico. in fi. Alij dicũt q⁹ dos ecclesie spectat ad ius publicum. vt. ff. j. di. ius publicum. sed ius publicum pacto priuatorum tolli nõ potest. ff. de pactis. ius publicum. extra de fo. competẽ. si diligẽti. Tu breuiter dicas q⁹ illud pactum est contra naturã illius contract⁹. ⁊ est contra leges: nã sm iura res oẽs ecclesiastice ad ordinationẽ episcopi spectant. vt. j. e. nouerint: al⁹ si non obuiat honestati vel sis canonibus apponi. vt in premissis casibus. nã quilibet in traditiõe rei sue potest apponere legem quã vult. ff. de pac. l. in traditionibus.

Ad epi. In ecclijs aũt monachoꝝ abbatis ꝑs byter respondebit in tpalibus: epo in ꝑpalibus. vt. xvj. q. j. fane. ⁊ extra de capel. mo. in ecclesijs.

Decretũ. Tũ dotib⁹. nihil tñ de eis disponet extra ꝓsensum prelati. vt extra de offi. ordi

pulus et grex ẽt fiunt.

Eccle pcedẽs aliãd an post strũctis ab epi administratiõe eri pere. ⁊ Infro ea hº tex pstões ad pcedentia tralp. concer. i. l. leges. ẽ ibi bar. C. de legi. melior glo. iuris in clemẽ. vnt. de testa.

Preferibi non põt ꝓcuratio.

d Hñtiquos. Medietatẽ. sm distinctionẽ decre. extra de testa. requisiti.

e Clar. Alio pcto. si tñ ꝓchiales ita soluerunt aliãs denarios aliãt ãtis nũqd eps postea põt ad ꝓcurationẽ petendã redire? ar. q⁹ sic. eẽ de cen. olim. Ar. cõtra. ff. quẽadmodum ser. amit. si cões: vbi dicit q⁹ q̃ vna seruitute vtitur ꝓ alia videt primã. Sed ãd si ptẽ ꝓcurationis recipit aliãt ãms nũqd ꝓptẽ intelligit remisisse totũ? vt q⁹ sic. j. ó pe. di. j. vulgar. ff. quẽadmodum fut. amit. Illicitũ. ff. vbi dicit q⁹ ꝓ parte retinere totũ? vt. ff. de ser. rusti. põdio. vna est via. Ar. j. eẽ. de ꝓscrip. audit. eẽ de capel. mo. dilect⁹. Breuiter rñdeas q⁹ in procuratione nulla currit ꝓscriptio. eẽ de ꝓscr. cũ ex officij. vñ siue partes soluerit siue nichil semp põt petere, procuration. vt no. in. c. cum ex officij.

f Redimantur. tñ fdimi põt procuratio. vt. j. e. q. iij. relatum.

g Parere. isa. ps. vel preparare.

Decreuim⁹ vt anriq.

h Ordiatori. sacerdoti. et hoc vez ẽ si pars tem fabrice recepit. j. eo. qõe. iiij. vno. aliter non tenet sed tñ conferre debet cum aliis. vt. xvj. q. j. si monachus. eẽ de ec. edi. ô his.

Si autem.

Dec est secũda ps. q. j ja q̃ di.

i Epcopum. Annos. cuz necessaria cã subest: Visitare singulis annis potest visitare. vt hic. et j. tio quoe. q. iij. cauendum: immo tunc quandocunq; et quotiẽscũq; opus est potest omnes ecclesias visitare: vt ri dz.

extra de offi. archi. mādam⁹. ⁊ si non est necessitas de tricēto in triēnū visitabit extra de offi. archi. vt archidiacon⁹. vel hodie bis in anno. vt extra de cēsi. cū venerabilis. Sz qualē illud mandat aliqs cū illud sit officiuz archidiaconi. vt xxv. dist. plectis? Sz loqtur de ea visitatiōe quam habet epūs in re sua. vel sūm⁹ sue tudinē loci dr.

¶ Visitantes.

¶ Hec est tertia pars. q. i. q. ita dicit vt hic ⁊ in sequē. ca. cōsimet. Johan. de fan.

P Lacuit.

a ¶ Ignaros Arg. cōtra illos qui tati suspendūt simplices sacerdotes. vt. xxxviij. di. sedulo. ⁊ c. quādo. Item arg. p illo q̄ consecut⁹ est prebēdam dū fuerit sciolus. i. simulatorē scientie.

b ¶ Dies. pasche.

c ¶ Purgationē. no tamē statim purgant vitia. sz sunt signa future purgationis ⁊. de consec. dist. iij. cū. sicut.

d ¶ Alia die. j. e. q. iij. S. item cetera. in fi. vbi dr q̄ trīs pena amittē moralit in ꝙ libet basilica. sz dic q̄ vno die erit cū sacerdote altero cū pplo.

Visa.

¶ Hec questio in ij dr ⁊ probat q̄ laici nō debēt accipere oblatiōes de altaribus⁹ vel cruc⁹ que deferūtur sacerdotib⁹ iiij. po. tet. vt exquirat quo vna quēq; basilica in repatione sui indigeat. Quod si ipse aut lāguore detentus: aut aliis occupationibus implicatus adiplere nequiuerit: presbyteros ꝓbabiles: aut diaconos mittat qui reditus basilicaꝝ ⁊ reparationes et ministrantiū vitam inquirant. ¶ Visitantes autem episcopi quid a clericis suis exquirere debeat et quid eos docere in concilio bracarensi. ij. sic statutum legitur.

¶ Que visitantes episcopi a clericis suis exigere debeant.

P Lacuit oibus ēpis vt p singulas ecclesias epi ⁊ per dioceses ambulantes primū discutiāt clericos q̄modo ordinem baptismi teneant vel missaz: vel qualiter quecq; officia in ecclesia peragant. ⁊ si rē cre quidē inuenerint deg̃as agant. si autē minime: docere debēt ignaros⁹: et hoc modis oibus precipere sicut antiq̄ cationes iubēt vt ante. xx. dies⁵ baptismi ad purgationem⁶ exorcismi cathecumini currant: in q̄bus viginti dieb⁹ oīno cathecumini symbolū q̄ō est credo in deū patrē oipotentē: specialr doceantur. Postq̄ g̃ hec suos clericos discusserint vel docuerit episcopi: alia die⁵ (cōuocata plebe ipli⁹ ecclesie) doceant illos vt errores fugiant idolorū: vel diuersa crimina. i. homicidium: adulterium: periurium: falsum testimoniū: ⁊ reliqua pctā mortifera: et q̄ō nolunt sibi fieri alteri ne faciant: vt credant resurrectionē omnium ⁊ diē iudicij in quo vnusq; quisq; secundum opera sua recepturus sit. ⁊ sic postea ēpus de ecclesia illa ꝓficiscatur ad aliā. ¶ Tē hieronymus ad damasum papā. ¶ Oblationes ecclie laicis vsurpare non lr.

Q Uia sacerdotes pro oībus solent orare: quoz̄ elemosinas ⁊ oblationes accipiūt: ⁊ qua fronte p̄sumāt laici oblationes: quas rp̄iant p peccatis suis offerunt: vel ipli comedere⁶ vel aliis cōcedere: cū ipsi non debeant ex officio suo pro populo orare? Ob hoc papa gloriose mittere te oportet illos p̄sumptores in excōicationem perpetuam: vt ⁊ ceteri metū habeant: ⁊ amplius hec in ecclesia non fiant. ¶ Item carthaginensis papa. ¶ Minime auferantur a laicis oblationes altaribus vel crucibus facte.

S Anctoz patrum canonibus consona sanctientes: oblationes f de sacratissimo ⁊ reuerēdissimo altari beati petri et saluatoris et sancte marie rotunde: aut aliis ecclesiarum altaribus siue crucib⁹ a laicis auferri penitus interdicim⁹: ⁊ sub districtione⁸ anathematis prohibemus: et ecclesias a laicis scastellari⁽ʰ⁾ aut in seruitutem redigi auctoritate apostolica prohibemus.

Item damasus papa.

¶ Ecclesiarum oblatiōes sub laicoz dñio non detineantur.

N Anc consuetudinē que cōtra sanctā ecclīam catholicam augeri videtur: oīno interdicimus: vt nullo modo vnq̄ illo tpe oblationes q̄ infra sanctā ecclīam offeruntur sub dominio laicoz detineantur: sed tantūmodo sacerdotibus qui quotidie domino seruire videntur: illis solis liceat comedere⁽ⁱ⁾ ⁊ bibere q̄ in veteri testamento phibuit dñs panes sanctos comedere filijs israel: nulli tantummodo aaron⁽ᵏ⁾ et filijs eius panes qui longe erant ab istis panibus qui nūc in sancta ecclīa offeruntur: q̄ illi sub vmbra legis erant. qui vero modo sub grā sunt spiritus sancti toto mundo euāgelio conscāre: lucidiores esse videtur. qua frōte aut qua cōscien

f Nota q̄ solis sacerdotib⁹ ex offō debent oblationes q̄ deo offerūtur. Cōtra. ij. illō apl̄i ad heb. v. ois pōtifex ex hoib⁹ assumptus ꝓ hoib⁹ ostituit. ⁊c. et illud apl̄i. j. ad corinth. xi. ḋ altaris deseruiunt cū altario participant.

respondetur.

Sed cum.

¶ Nec. q. dicitur in quatuor partes. In quarū prima probat q̄ res ecclesie non sunt alienande nisi in casibus quos ponit. Secūda ibi. Perpetua. Tertia ibi. Episcop⁹ habeat. Quarta ibi. Si fo. Johan. de fan.

a ¶ Sed cum Queritur an liceat epo vsurpare res ecclesie. Nec questio non habet dubitationē q̄ constat q̄ nō potest vsurpare

b Asellas.

Q Pauperes. Cuia quicquid habz ecclesia pauperū est. xvj. q. j. quoniaz quicquid.

c ¶ Erecpta. xij. q. ij. sacrosanctā.

Et eni q̄ ad

b Hoc ius. q̄ō l. C. de sacrosanc. ec. iubem⁹ quod loqtur tātum de constantinopolitana ecclesia.

c ¶ Immobilibus. consensu trium imperator⁹ possūt alienare. j. precarie. in auth. de alie. emphy. ⁊. sancim⁹. col. ix.

d ¶ Ab imperiali. Ecce casus vn⁹ in quo i nullo casu pōt alienari res ecclesie: tē in alio casu ñ pōt alienari ob aliquaz cām. sez cū sub ea ꝓditione date essent ecclesie vt nō alienētur in auth. de alie. emphy. ⁊. fāetissima col. ix. ⁊ extra de ꝓdi. ap po. ca. verū. sed hoc non est verum. non enim valet hoc pactum cum sit contra legem dei. vt. xij. q̄ō. ij. aurum.

Ecclie res alie q̄ nullo mō pōt alienari.

Sellas vel mancipo-

sca ecclesie epūs cum pisca sanctoz canonuz precepit auctoritas) vel vasa monasterij quasi cōmēdata fidei prepositō: integra ecclesie iure possideant. i. vt episcopi neq; vendere: neq; per quoscunq; contract⁹ res vnde pauperes⁽ᵇ⁾ vitia oblationes vultis accipere q̄ vir valeris ꝓ vobis: nedum p alijs deo preces offerre? quanū est ⁊ cōtra dñicum p̄ceptū ⁊ detrimētū aie sue infert qui illud agere conatur quod ei nulla rōne concedit. Quia oibus sctis patrib⁹ nr̄isq; predecessorib⁹ placuit hāc sanctionē fieri: ⁊ nos siliter in eisdem p̄sistere volum⁹: vt null⁹ audeat irrita facere hoc q̄ō constitutum est si in ꝑpetua dānatione noluerit p̄sistere. Si quis vero cōtra hāc regulā nostrā ⁊ contra sctō⁹. ccc. patrū qui in niceno concilio hoc cōstituerūt temerarius p̄sumptor fuerit ⁊ vlterius oblationes de sacris ecclesijs auferre molitus fuerit: sub anathematis vinculo sit colligatus ⁊ condemnatus Responderunt oēs fiat fiat.

P Remissis auctoritatibus ec clesie cum oibus reb⁹ suis ad epī ordinationē p̄tinere monstrantur: ⁊ tā ecclīe q̄z oblationes vel facultates earum la lat cop. dispositione ꝓbantur esse immunes. ¶ Questio. ij.

Sed cū in epo rum ptāte facultates ecclesie constitute eē dicant: potestas dispendi ⁊ intelligēda est: nō distrahendi vel dilapidādi. Tū in agathensi concilio legit. ¶ Res ecclesie aliq̄ modo ēpis alienare non licet.

Asellas vel mancipotia ecclesie epūs sicut pri-

tum ptāte facultates ecclesie constitute eē dicant: potestas dispendi ⁊ intelligēda est: nō distrahendi vel dilapidādi. Tū in agathensi concilio legit. ¶ Res ecclesie aliq̄ modo ēpis alienare non licet.

Asellas vel mancipotia ecclesie epūs sicut prisca sanctoz canonuz precepit auctoritas) vel vasa monasterij quasi cōmēdata fidei prepositō: integra ecclesie iure possideant. i. vt episcopi neq; vendere: neq; per quoscunq; contract⁹ res vnde pauperes⁽ᵇ⁾ vitia

oblationes vultis accipere q̄ vir valeris ꝓ vobis: nedum p alijs deo preces offerre? quanū est ⁊ cōtra dñicum p̄ceptū ⁊ detrimētū aie sue infert qui illud agere conatur quod ei nulla rōne concedit. Quia oibus sctis patrib⁹ nr̄isq; predecessorib⁹ placuit hāc sanctionē fieri: ⁊ nos siliter in eisdem p̄sistere volum⁹: vt null⁹ audeat irrita facere hoc q̄ō constitutum est si in ꝑpetua dānatione noluerit p̄sistere. Si quis vero cōtra hāc regulā nostrā ⁊ contra sctō⁹. ccc. patrū qui in niceno concilio hoc cōstituerūt temerarius p̄sumptor fuerit ⁊ vlterius oblationes de sacris ecclesijs auferre molitus fuerit: sub anathematis vinculo sit colligatus ⁊ condemnatus Responderunt oēs fiat fiat.

P Remissis auctoritatibus ec clesie cum oibus reb⁹ suis ad epī ordinationē p̄tinere monstrantur: ⁊ tā ecclīe q̄z oblationes vel facultates earum la lat cop. dispositione ꝓbantur esse immunes. ¶ Questio. ij.

Sed cū in epo rum ptāte facultates ecclesie constitute eē dicant: potestas dispendi ⁊ intelligēda est: nō distrahendi vel dilapidādi. Tū in agathensi concilio legit. ¶ Res ecclesie aliq̄ modo ēpis alienare non licet.

Asellas vel mancipotia ecclesie epūs sicut prisca sanctoz canonuz precepit auctoritas) vel vasa monasterij quasi cōmēdata fidei prepositō: integra ecclesie iure possideant. i. vt episcopi neq; vendere: neq; per quoscunq; contract⁹ res vnde pauperes⁽ᵇ⁾ vitia

unt alienare p̄sumant. Lodice de sacrosanctis eccl̄is. l. imperator iustinianus. ¶ Excepta⁽ᶜ⁾ causa videlicet captiuitatis. Imperator ico.

¶ De eodem.

Q Uecunq; ad beatissime ecclie iura ptinent: vel post hāc puenerit tāq̄ ipsam sacrosctam ⁊ religiosā ecclesiā intacta cōuenit inuiolabiliter custodiri. ¶ Cōstitutio noua. Hoc⁽ᵈ⁾ iuꝰ correctuz est ad omnē locū venerabilē oēsq; collegiū quod actio pia constituit. vt nec pignorent⁽ᵉ⁾ ⁊ perpetuo seruent in his rebus imobilibus⁽ᶠ⁾ q̄ ab imperiali⁽ᵍ⁾ domo predictis locis applicant. In ceteris eatenus excipiē: si debitū viget: ptera si habet supflua vasa ⁊ nec aliūde solue valeat: me q̄d immobile alienet vel distrahatur ea gestis habitis coram eo cuius est loci ordinatio aliisq; sanctis locis venerabilibus vel conflata⁽ʰ⁾ vendant Qui autem hec acceperit citra hanc obseruationem ijsdē penis subiaceat: que in rebus immobilibus prodite sunt. Si autem debitus quod viget ex mobilibus solui non valet: primo res immobiles specialr dātur pignori: cuius fructus creditor sibi reputet tam in sortem⁽ⁱ⁾ q̄ in vsuras vsq; ad quartam cētesime⁽ᵏ⁾. ¶ Si nolit: tūc ordinator domus apud eum a quo ordinatur habitis absq; dispendio⁽ˡ⁾ gestis turet maiore parte ibidem seruientium⁽ᵐ⁾ consentiente: ⁊ debitum viget: nec ex mobilibus solui possit. quo subsecuto per. xx. dies rē ecclie esse venalem publice fit notū vt plus⁽ⁿ⁾ offerēti deferat: precio modis oibus ꝓ debito dando. aliter em̄ emptori non cōceditur: et hoc inscribat ministrū ꝑciū recipiet. Sz lex dicat q̄ ꝑsentes pāt se minime fallere. ff. de minō. in cause: sed ecclia sinis contractū

f Addē q̄ ꝓhibitus alienare rē alienare q̄ seruari nō pōt no. gl. fi. i ca. j. ⁊ clegiro. li. vj. et in. l. lege purat i vsurā q̄ q̄ tutoz in sortē. vt. ff. de res. in so. in his. ¶. vlti. fi. C. de nisi dicas q̄ alienatio fit in fauorē tuto. ecclesie.

g ¶ Cōstata. q̄ ad ppbanos vsus nō debent redigi. vi. j. ⁊ cō se. di. j. in scīā. et xij. q. ij. aurū. tñ in necessitate pōt obligari ad tabernā. ⁊ sub eadez forma. vt ex de pign. c. j. Dicunt tñ quidā q̄ nec vēdi nec obligari possūt: cū sint res sacre. C. q̄ res pig. ob. nō pos. l. iij. et dicūt ibi nō cē verum pignoris: sed solam detentionē habet: q̄uis reddat ei sua pecunia: sicut alēs pignꝰ detineri pōt ꝓ ea pecunia ꝓ qua nō ē obligatū. vt. C. etiā ob chirographi pariter pec. l. vnica. Itez pōt dici de libero hoc qui obligatur vt no ta. xxiij. q. vltia. vt pridem.

g ¶ Cōstata. extra de pigno. nullus. j. xij. q. ij aurum.

h ¶ In sortez. Iuttere ē ꝓpositio. pt⁹ em̄ cō parat i vsurā q̄ q̄ tutoz in sortē. vt. ff. de res. in so. in his. ¶. vlti. fi. C. de nisi dicas q̄ alienatio fit in fauorē tuto. ecclesie.

i ¶ Cētesime. Usura Usura dicit centesima q̄ equipara. raz sorti i anno.

k ¶ Absq; dispēdio. id ē q̄ ecclesia nil dat rabellioni. sed solꝰ emptor: sicut ē i ſctu demētis et furiosi. C. ō epis. audi. l penul.

l ¶ Seruētiū Arg. cōtra. lxiij. distinc. quanto.

m ¶ Ut plꝰ. dā si offerat plusq; valet: tūc em̄ ni

Universidad de Deusto Biblioteca

Creditor aliās onerat.

bus q̄ debet dolū facere. vt extra de dona. p tuas.

a ¶ Stricte. ſ. vt ꝓhiberet ẽptū ide poſſet colligi i xx. āñis z p tāto vēdat. vt i aut. de ec. tit col. x. ſin

b ¶ In ſolutum. hic iuxta creditore [aut ẽ heres. aliud p alio ſoluit. ℨ id. ff. ſi cer. pe. l. ij. Itē dat et res mediocris i ſolutum cuz optuz dari ꝺbeat. C. de ſo. aut. niſi. Itē q̄ tenetur ꝓbare pecuniaz verſum eē in vtilitatē eccleſie: et ſic in tributi onerat creditor: et ideo addit ei decima parat: z hoc aliter aliꝫ intelligāt vt ſi res valebat x. q̄ et vendēda ſit pro. xj.

c ¶ Addita. hoc ē fauore eccleſie ſicut alīs fauore libertatis ꝺo cogit rē ſuaz vēdere. liij. ꝺit. fraternitatem.

d ¶ Probat. ſz numq̄d creditor ita cautꝰ erit vt ſemp teneat ſcire ad quē vſū cōuert aī hec pecunia: ſed ſōm hoc nulli⁹ inuenirē qui cū eccl'a ꝓtraheret. vt. ff. de minō. verum ℨ. ſi locupleti. z l. q̄ ſi minor. ſed dic q̄ ſufficit ꝓbare q̄ eccleſia tūc tēporis egebat pecunia. vt de exerc. luciuus ne ſi ultima ſubtilitate circa reſ eccl'az laboremus illa ſubtilitas eis in pernicie vertat. vt. C. ad trebel. l. pe. i pn. C. de ꝺb. ſtg. l. iij. i fi. ē tñ ar. ℨ ff. de in rē ꝺſo. q̄ ſi ſeruus ℨ. pe.

ij. po.

e ¶ Proceſſiſſe. ſi. extra de depoſito. grauis.

f ¶ Onerosa. que plus habet incommodi q̄z commodi res enim tranſfertur cū onere ſuo. vt. xvj. questione j. ſi quis laicus.

g ¶ Recte. Si predium vnius alīj eſt vicinum. vt in aut. de ec. ti. ℨ. ſi autem. colla. ix. z extra de rerum permu. ad queſtiones.

¶ Perpetua. ¶ Pecteſt ſcōa pars. q. in qua loquitur de emphiteoſi. z ponit q̄d iuris ſit: z ſimiliter de precario. z ponit hic. xij. articulos. Johan. de fan.

h ¶ Perpetua. vſq̄z ad. xxx. annos initi. de perpe. z tep. de. vel ꝓpetuū. i. q̄dū vixit. ff. ꝓ ſocio. l. j. ij. e. ꝓ carte. vel ꝓpetua. i. q̄dū pēſio ſoluit. vt iſti locati. ℨ adeo. ſicut excōicatio ꝺ ꝓpetua. i. quouſq̄ penitet. vt. ℨ. e. q. j. quia. z. xxvij. q. j. de viduis. vel vſq̄ ad tertiā gñationē. vt plici. i aut. de nō alie. aut pmu. ℨ. emphyteoſim. et. ℨ. quia ꝺo leonis. colla. ij.

tuū ꝺ multa

i ¶ In his rebus. id eſt in rebus non multū vtilibus.

k ¶ Non imminuēdo. id eſt ſi eſt minuenda non eſt plus minuenda.

l ¶ Sertā. nō remouet q̄n ꝓ⁹ poſſit dari.

m ¶ Nūc pensione. id eſt ꝺcto pensio nunc poſſit haberi.

n ¶ Subtiliter. id eſt vt cō fideretur ẽptuz in. xx. āñis inde colligatur. vt in aut. de nō alie. aut permuta. ℨ. quia ꝺo leonis. colla. ij.

o ¶ Per biennium. hoc eſt tātum puuilegiuz eccleſie: vt ſtatim expellat colonum non ſoluentem pensionem. vt argu. extra de iureiurā. peruenit. et ca. querelam. idem eſt in colono fiſc. ff. de pub. et vec. l. pectigalia. inf priuatos requiritur triēnū C. de iure. emph. l. ij. in locatione biennium vt. ff. loca. quesro. ℨ. inter.

Emphyteota ſi ſolū nēo cessionem expellitur.

p ¶ Temporis. preteriti ſm alios futuri in odium iſtius. vel in fauorem eccleſie.

q ¶ Impenderit. Sed huic obſtat. liij. diſtinc. generalis. et extra de in integ. reſtitu. capi. j. ſed ibi bona fide fecit ſumptus hic mala fide. xij. queſtione. iij. capi. vulterane.

r ¶ Ex additis. de nouo. i. medietas q̄ accreſcit ꝺabitur cuz antiqua pensione. Alīj dicunt q̄ medietas antique et medietas nouę ꝺabitur.

ſ ¶ Medietas. eius que accreſcit.

a ¶ Non gratuito. vt emptor.

b ¶ Incremento. i. omnes fructꝰ perceptos medio tempore. xij. q. ij. non liceat.

c ¶ Venerabilem. vt. xij. q. ij. diaconi. z. c. ſi quis. et ea. quicquid. C. de rei ven. li mancipium.

d ¶ Aliud. ℨ. xij. q. ij. diaconi. vbi ſufficit q̄ rā tūdem reſtituatur. ſed ibi loquitur de alienatore hīc de eo cui ē alienatum.

e ¶ Sed melius. hoc apposuit guarnerius de lege. C. de ſacroſā. ec. ſacrāmentum. ſed corrigitur in aut. col la. ij. de nō alie. ℨ. q̄ vero ſcōis z p canonē. xij. q. ij. vulterane. vñ ſiue bona fide: ſiue mala accepit habet regreſſum ad auctorē ſuū. vt eē de rebus ec. non alienādis. ad audiē tiā. licet ſit arg. ℨ. C. de euict. ſi fundū. vbi ꝺi q̄ male fidei poſſeſſor nō aliter habet regreſſuz ad ſuū auctorē niſi ſit ſibi cautū de euictione. Dicūt ſñ quidā q̄ ſi eſt male fidei poſſeſſor ille qui recepit: tunc nec aduersus eccleſiā: nec aduersus alienātē hz actionē. vt. xvj. q. iij. vniuerſas. ſi eſt bone fidei habz actionem aduersus eū tñ q̄ alienauit. vt. xij. q. ij. vulterane. melius eſt vt dicas ſiue bona fide / ſiue mala cōtraxerit: ſemper habet actionē aduersus alienātē

f ¶ Preſtet. ſi. extra de his q̄ſi. a ꝓla. ſine conſen. ca. cum apoſtolica. et ca. ſequen. ibi perpetua firmitate.

g ¶ Cognatis. Et ſic damnoſum eſt alicui officium

h ¶ Duos. hodie ſufficit ſolus conſensus epiſcopi cum canonicis. xij. q. ij. ſine. z ſi res venalis eſt in parrochia alteri⁹: ille interponet decretum. vt. C. de prediis z aliis reb⁹ immo. l. ſi prediū z extra de ſo. cōpetē. ſane. quod non credo verū: cum ſufficiat cōſensus epiſcopi cū capitulo. xij. queſtione. ij. ſine exceptione.

Eſti cō ſensus cum cānōicis ſufficit i rei alienatione.

i ¶ Vel trāſactio. id eſt ꝓmutatio.

k ¶ Non valebit. arg. nō valere cōtractuz niſi adſit ſubſcriptō extra ō his que fi. a ꝓla. C. j. xcvj. diſtin. bene quidem rā. qō. ij. ſine exceptione.

l ¶ Saluo iure. id eſt vt non intelligaī eē ꝓpetua donatio: ſz tpalis. vt not. xvj. q. j. poſſeſſiones. ſed ſi eccl'e daretur intelligeretur eſſe ꝓpetua. vt eē. de his q̄ fi. a ꝓla. ii. con. ca. cum apoſtolica. in fi. z. c. ſeq.

m ¶ Precarie hic dicuntur quedam ſtatio nes vſufructꝰ in cartum recompenſatiōe eiꝰ proprietatis q̄ ꝺatur eccleſie. preterea ꝑcaria eſt quidā cōtractus affinis emphiteoſi. ſed in hoc differt q̄ de quinquennio in quinquennio remouet vt in palea ſe. z extra de preca. ca. j. quan doz eſt ꝑcariū q̄ꝺ ꝓcib⁹ ad vtēdū alicui ꝺat. et illō reuocari poteſt q̄cunq̄z nō obſtante aliquo pacto. vt. ff. de p̄ca. cum ꝑcario. z extra eo. c. vis.

Precarie ꝑca riat p̄nes vſufructꝰ differt.

¶ Precarie. ¶ Recarie hic dicuntur res eccleſiaſticis fieri p̄ſumant: niſi tñ q̄ſtū de qualitate conuenīēte ꝺaī ex ꝓpio ſtitutū: ſeu mortis ſue tempore: ſi hoc quoq̄z conuenerit is qui eccleſiaſticā poſſeſſionem z ceterorum reditū vſumfructum habēdi gratia pacto interueniente ſuſceperit: non minus q̄ alterī⁹ tante quantitatis quāte acceperat: redit⁹ cū ipſorum prediorū dominio et rebus immobilib⁹ eorumq̄z colonis z mācipiis eccleſie dere linquat. niſi enim ac conditione pacta inita fuerit: ea quoq̄z decernimus nō valere. Nam hec vſus preſtatio locū habet in omni domo religioſa: quo ſi nito res vtraq̄z pleno iure perueniat in domū iam dictā: nec tributis quidē grauata ſit ma loribus ea res q̄ ꝺatur adnumerem. Quibuſcūq̄z modis aliis permittit. interdicitur tamen ceteris perſonis rem eiuſmodi accipere vt iconomo eiuſq̄z cognatis. Quod ſi neceſſitas cōpulerit: vt p eccleſie neceſſitate: aut vtilitate: vel vſufructu: vel indirecta venditōe aliquid diſtrahaī apud duos vel tres cōprouinciales / aut vicinos epiſcopos: cauſa qua neceſſe fuerit vēdi primitus comprobetur habita diſcuſſiōe ſacerdotali eorū ſubſcriptione q̄ facta fuerit vēditio: vel tranſactio corroboretur: aliter facta vēditio vel tranſactio non valebit. Minus vero vtiles poſſeſſiones peregrinis vel clericis (ſaluo iure eccleſie) preſtari permittimus.

¶ Item ex concilio mediomatricis.

¶ Eccleſiaſticarum rerum precarie qualiter fieri debeant.

¶ Precarie a nemine de rebus eccleſiaſticis fieri p̄ſumant: niſi tñ q̄ſtū de qualitate conuenīēte ꝺaī ex ꝓpio

a ¶ Duplū videtur ꝓtradicere illi. S.e. si yconom⁹ vbi dicitur ꝙ tātūdem dari dz. sed lex illa beniginior est canone. vel canon loquitur in eo casu cū senex est: vel debilitatē qui recipit rem ecclesie.

b ¶ Cogi. Sz falsum. vi. vij. q. j. olo. z vbi aliqs aliꝫ ꝑ

desit z sibi nō no

cet. vt. ff. ꝺ aqua plu. ar. mīsūra. Item varus. z lxxvj. dist. pasce

c ¶ Nec omnia. hoc intelligas in reb⁹ collatis ab imperatore. vt. ꝺ. e. hoc ius. in pn. vel loquitur sm sua tempora.

Alimē torum. noie cō prehendūtur vestes z habitatio.

¶ Pōs ha. d ¶ Iudi. guerint. No. qđ ter exponit hoc verbū indiguerint: vt arceat tū ad victū z vestitum. Ar. ff. ex de ꝓben. de monachis.

e ¶ Ultra. qui tamē melior vel peior: dādus est sēm qualitatez psonarū. vt. xlj. di. non cogātur.

Et noie eiꝺ ario- rum non intelligūtur vestimēta sz noie alimē torum intelligū tur vestes: z et habitatio. vt. ff. de alimē. l. viti. z l. antepe.

Addē qđ ve niat ap pellatione alimen toum. gio. i. l. cum hi ff. qui tranſ gic. ff. ꝺ transac. bar to. in. l. legaꝫ. ff. de ali. et ci ꝺa. leg.

f ¶ Aut fratri bus. ꝓsumit em ꝙ hoc carnali amore faciat. vt lxxxix. di. decenter. ilc. ꝺ. eo. hec vsus. sic extra ꝺ ap. postremo. ilc ecōuerso cōsanguineas quādo ꝙ elidit suspitionem. vt extra de colpa. cle. et mu. a nobis.

Cōsanguineas elidit suspitiones

Quarta ps in qua dr vt in ca. se. continet. Jo. de san.

g ¶ Z ꝺs epo. ¶ Nō est. q: forte mortu⁹ est: q: sede vacāte nō pōt alienari res ecclīastica: vt. xij. q. ij. si q de reb⁹. z melj. ex. ne se. va. nouit tñ. ij. dicit ꝙ sede sacerdotali vacāte aucte epi pōt fieri alienatio. vt. lxxj. dist. fratermitatē. et. ꝺ. e. q. j. decretū. z est arg. ꝓ ipso. q admit. ad bo. pos. bonorū. Sz ſ. Ti. eccl̄ia epali va- vj. ꝺ. cāte clerici nihil pōt alienare. itē pater hic ꝙ epo nihil potest alie nare sine cōsensu sacerdotis. xij. q. ij. placuit. z. c. de abbatibus.

h ¶ Ponore. pena enim alienationis indebite est depositio. xij. q. ij. vulterane. z. ca. abbatibus. z ca. apostolicos. xvij. questiōe. iij. nullus

Cessaria sunt: si tū ipse aut q cū eo sunt ffes indiguerit⁸ aliq̄ vt necessitatē nullo mō patiātur sm aplm sctm dicente. Victu⁸ tīn z tegumento his contēti simus. Si autē res ecclīasticas eps in suas ꝓpias volūtates vsurpare voluerit: aut ffribus⁸ vel filijs: vel q̄buscūq; ꝓpinq̄s suis dederit ptātē: vt ꝙ eos latenter ledātur res ecclīastice: hunc opz obnoxiū esse cōcilio Sm aliē epos vel qui cū eo sunt pbr̄i⁸: aut diaconi accusentur: q: ea q̄ vel ex reditu: vl̄ ex quolibet actu eccl̄ie venerūt i suos vsus colligunt: z pauperes fraudant: z fame cōficiunt. hoc eīm corripi oportet sm ꝙ ordiatū fuerit a sctō cōcilio. Si ꝓb⁹ cō tra hāc phibitionē aliq̄ de rebus ecclīe epm vēdere cōtigerit etiā res ipsa ecclīe restaurāda est: z ipe gradu suo deijciendus decernit. Hec in eodē cōcil. martini pape legitur.

¶ Quid vero. Vec qō diuisio ilij. po Statuit in duas partes. In prima ponit. v. auctō. ꝓ quas probat de cathedratico et de alijs. Secūda ibi. Ca thedraticū. Joānes de san.

i ¶ Quid vero. duos solidos Cathedratica qualibet eccle sia potest episcopus petere nisi extra de prescrip. de quarta Aliꝫ dicūt ꝙ episcop⁹ hodie nullā hēbit tertiaz nisi in duob⁹ casibus. vn⁹ si vult repare eccl̄iaz et alī⁹ si incūbit onus regale vt hic dicit. Sz verius ē ꝙ epo ad suum cōmoduz habz vnā tertiā p se. z alīā quaz pt tenere si vult fabrice onī fabrice subire.

¶ Cathedratica nomine dā est.

De epo q nulla necessitate res ecclie vendit.

Z ꝺs epus nulla eccl̄iastice rōnis necessitate cōpulsus i clero suo aut forte vbi pbr̄ nō est⁸ de reb⁹ eccl̄iasticis presumpserit aliquid vēdere z res ipsas eccl̄ie proprie restaurare cogatur: z in iudicio epōrū deijciat audit⁹ z cōuictus. z tanq̄ furti aut latrocinij reus suo priuetur honore⁵.

Questio. iij.

Quid vero⁵ noie cathedratici epūs exigere debeat in sēdo concilio bracarensi legitur.

¶ Preter honore cathedratici nichil epūs ꝙ dioceses exigat

Decuit vt nullus epōrū per suam diocesim ꝓter honorem cathedre sue: id est

in fine. vel saltem mediocres. vt extra de cen. ex parte. Item preter cathedraticum potest episcopus petere moderatam p̄curationem. vt. ꝺ. e. inter.

a ¶ Z acuit. ¶ Duos solidos. ad plus: minus enim qñq; ꝺatur. vt extra ō cē. olim. vt. ꝺ. e. nec mīa⁹

Et forte solidus hic appellat aurei⁹. vt. C. ō spōsa. l. ij. z mīsti. de pe. teme. litigā. in fine.

b ¶ Tertiam. ꝺ. e. qō. j. de hīs. ca. decreuim⁹. Z. Sol. tertiam habet cum vult hoc onī fabrice subire. vt. j. xij. q. iij. ca. vlti. z. j. e. vnio. contra.

c ¶ Episcopo rario fiat. per archidiaconuz de possessionib⁹ eccl̄ie. vt. xxv. di stinc. perlectis.

¶ Ristis. d ¶ Tertiā. potest hoc intelligi de tria q̄ deberūt ipsi fabrice. aliī dicunt de tria illa q̄ debet ipsi epo vt illam nō debeat habere ex q̄ abūdat: nisi velit onī fabrice subire.

Nio nfe. ¶ Ter- tias. h. hoc intelligit de tertia oblationum: nō de tertia ōcimationū: sed cōtra eū est extra de prescrip. de quarta Aliꝫ dicūt ꝙ episcop⁹ hodie nullā hēbit tertiaz nisi in duob⁹ casibus. vn⁹ si vult repare eccl̄iaz et alī⁹ si incūbit onus regale vt hic dicit. Sz verius ē ꝙ epo ad suum cōmoduz habz vnā tertiā p se. z alīā quaz pt tenere si vult fabrice onī fabrice subire. vt. ꝺ. e. vnio. contra.

Tertia oblationū an gneat ad epm.

¶ Epūs ad ꝓbandū ordinandos. vel ad ꝓbandū ordinandos.

Universidad de Deusto Biblioteca

iūd. xij. arg. ℣. xlj. dist. non coganf. xlj. distin. eps.

a ¶ Enumer⁹. Forte ꝓsuetudo fuerat q̄ ꝑm nume⁹ baptizandoꝝ tm̄ vel plus recipiebat q̄s erat imq̄ū. vt. j. q. j. baptizādo. et. c. placuit. Joh⁹.

b ¶ Aut in electa. Ꝛ huz est. j. xij. q. j. c. j. vbi dicit q̄ ideo parrochie sūt diuincte: ne aliqs iura alteri⁹ usurper. Ita hoc dicunt ḡdā q̄ hoc capitm loquit ꝑm ea rpa q̄ nōdū parrochie erāt distincte: ꝛ hoc ſtare non pōt: q̄t diony⁹ q̄ui distinxit dioceses diu ꝓcessit gelasiū eni⁹ utiud ca. est Dicas ḡ q̄ loq̄t de indeto et pagano ꝛ trāſeuntibus et talib⁹ q̄ nō habēt certuz domicilū. q̄ eīm hic de puerio nō loquat̄ patet ex eo quod dr aut electa. ipsi enim non pñt eligere.

Dioceses fuerunt a diony⁹io distincte.

c ¶ Cōſuetudīē. ſm q̄ cōuenit cū ep̄o tēpore dedicatiōis, q̄uīj. questione. ij. cleuthe⁹ius.

¶ Cathedraticum. ¶ Hec ē ſecūda pars. q. in qua loquit de ꝓcurationib⁹ ꝛ de exactionibus: ꝛ dicit q̄ procuratio vna sola dicitur cē in anno: ꝛ exactio nulla nisi a iure ꝑmissa. ex de censi. cum apl⁹us. ꝛ hoc ꝓbat q̄ quinq; auct⁹. Jo. de fan.

Q Uia cognouim⁹.

d ¶ Q̄ⁿ veteres. nichil ḡ pōt epūs petē ab aliquo nisi ostēdat p canones illud sibi debitū. vt. tr. q. ij. c. questus. ꝑ vij. q. ij. c. j.

e ¶ Ꝑscripta. Nō. q̄ cōtra ꝓscripta. vsurpatio nō facit ius. vt. xcvij. di. illud. c. di. J more. xxiij. q. j. felicia. extra de sum. cū i eccla. ꝛ c. uō sarz. j. q. j. nulli⁹ epūs. ex

questione. iij. nolite.

a ¶ Sumpti⁹. videf ḡ q̄ si habet sumpt⁹ vnde ꝓssit expēdere nō dz alios grauare: mā pot⁹ videnf hec peri ex gſa: q̄s de iure. vt extra de cenſi. cū apl⁹s. ꝛ ea q̄ domi cōſueuit expēdere: debet expēdere cū est in via vt in auc. de mā da. princi. ℣. illō col. iij. et in auc. vt iudi. sine quo quo ſuffragi. ℣. nulli. col. ij. sed non est ita. vt extra de symo. cuz ſit romana.

Ter cetera deniq;.

b ¶ Monachor⁹ j. xvi. q. ij. ca. i. ꝛ ij. contra. J. xvi. q. j. cum ꝓ vtilitate. J. xvij. questione. ij. ℣. fit. ꝛ ca. ſeruitiuz contra.

Monasteria sunt exempta a lege diocesana.

c ¶ Solutionis. ipsa eīm monasteria a lege diocesana sūt exempta. vt hic. et xvi. q. j. cum ꝓ vtilitate. ꝛ xvij. questione. ij. ℣. fit. sed contra ca pelle non. vt extra de capel. mona. ca. vlti. et penul. ꝛ extra. de ꝓbē. ℣ monachis.

Ulsitās sit ꝓtentus euectionib⁹ a iure taxatis.

d ¶ Quinquagenariuz. hodie numerus singulo⁹ in euectionibus est taxatus. vt extra de censi. cum apostol⁹. nec numerus ibi taxatus recipiendus est si ecclesia grauetur vt ibidem dicit. ꝛ extra de ex cef. prelat. cū ad quorundam. extra de penis. ca. penu. alios ergo qui supflui sunt potest remouere sacerdos. q̄si habeos seruitutē ad aquandi certū numerum pecoꝝ: si plus ducis ad aquam q̄s debeas: supflua possunt a domino remoueri. vt ff. de aqua q̄ti. ꝛ

Tāta ergo discretio in hac re tenenda est: vt verbi dei predicator: vbi ꝓuiſ sumptus⁹ desunt) a fratrib⁹ accipiat ꝛ ydē fratres illius porētia non grauentur: exēplo apostoli pauli: qui (ne quem grauaret) arte ꝛ manibus victum querebat.

Ité ex concilio toletano. iiij.

¶ Ultra duos ſolidos a parrochianis ecclesiis episcopus nō ꝓsumat accipere.

Inter cetera deniq; que cōſensu communiter cō ferre cōperenter oportuit que rimonias etiā parrochialium ꝓsbyteroꝝ gallie ꝓuincie ſolertissime discernere decuit: quas contra pontificū suoꝝz rapacitates necessitas (vt cōperimus) tādem cōpulit in publicum examen deferri. h̄t eīm pōtifices (vt eorūdem emulēs inquisitio patefecit) indiscreto moderamine prochianas ecclesias pregrauantes: dum in exactionib⁹ superfluis frequēter existūt pene vsq; ad exinanitionē extreme virtutis qualdam basilicas perduxisse probant. ne ergo fiat decetero q̄d constat hactenꝰ inordinate ꝓsumptū: non amplius q̄s duos solidos vnusquisq; episcoporū ꝓfate prouincie per singulas dioceses: vel basilicas iuxta synodum bracarensem annua illatione sibi experat inferri: monasteriorum[b] tamen basilicis ab hac solutionis[c] expensione seiunctis. Cū vero episcopus diocesim vilitat nulli ꝓe multitudine onerosus existat: nec vnq; quinquagenarium[d] numerū euectionis excedat: aut ampli⁹ q̄s vna die per vnam quāq; basilicam remorandi licentiam habeat. Quicūq; ve-

esti. i. j. ℣. trebati⁹. Ité si cā ꝓuiſ cōmodi venit ad ecclesiā de ꝓprio viuat. vt. C. de ſta. ꝛ imagi. i. vl. Nec allegatio forte hodie non tenet: quia si aliquis fuerit supra vires grauatus. alij vicini sacerdotes tenētur conferre. vt dixi. ℣. ca. illud. ꝛ extra de cēſibus procurationes.

Gratio idē cū ꝓxi. j. Pe. v. q.

Datum est nobis.

e ¶ Summa. ℣. e. j. questiōe. j. relata. argum. q̄ pactio iterumpere potest in spiritualib⁹. vt hic. xvij. questione. ij. eleuthe⁹io. xij. questione. ij. cs. quicunq; extra de decim. ex multiplici. quādoq; enim prohibetur trāſigi vt pacisci. si tamen fiat auctoritate iudicis tenet: vt extra de prebē. nisi. ff. ō hijs qui notan. infa. furti. ℣. pactus. ff. ō transactio. cum hi. ℣. si cui. ij. ꝛre recipitur pecunia pro actu conferendi: vt hic dicitur. et extra de symo. cum ſit romana. et non pro actu baptizandi. ideo dico ne aliq̄ propter paupertatē: vel auaritiā se subtrahāt a baptismo. vt ꝓma questione. j. baptizandis.

Pactio an i spiritualib⁹ interuenire possit.

f ¶ Pro labore. ℣. j. questione. ij. ca. viij. J. xij. questione. ij. charitatem.

g ¶ Clericoꝝ qui laborant cū episcopo in visitatione.

Datum est nobis.

h ¶ Pene. Nota q̄ aliquis sub pena potest obligari in spiritualib⁹. vt. xxiij. distinc. quāq; xvj. questione. j. statuimus. j. ꝙstione vltima. quoniam.

de ꝓscrip. cām. Ité ar. no. q̄ sua auctoritate q̄s pōt detinere q̄d iure non pōtitur: licz illud diu soluerit. vt. C. de agri. ꝛ cē. libr⁹. li. xj. tps eīm nō iducit obligationē eē de cē. peruenit. ff. de ac. ꝛ obli. obligationū fere. ℣. placet. ꝓtō eīm nō tuet iniquā possessionem. ff. de publicia. cū ſpōſus. ℣. si res. nō eīm sufficit possedisse: nisi cām possessiōis ꝓbet. eē de ꝓscp. ij. diligēti. ff. de iti. actu. eē ꝓua. l. vl. licet eīm lōgissime tē pore aliq̄d gratis pōtitum sit: in hoc nō currit ꝓscriptio. vt. xvj. q. iij. clerici. ꝛ c. si epūs. C. de ꝓscrip. xxx. vl. xl. an. male. Ar. J. xvij. q. ij. seruitiuz. nā libertas nō dādi decimā ꝓscribit. eē. de ꝓscrip. de quarta Ité ar. ℣. j. q. iij. questitiuz. nec cogit ḡs cām possessionis ꝓbare. ff. si ſer. vē. si ḡs diuturno Solu. nec i lōga nec in longissima ꝓscriptiōe sufficit allegare diuturnā possessionē: nisi aliquā cām possidendi alleget. Sz allegata cā cū de rpe ꝓbet ꝓsumit esse debitū. arg. xij. di. illa. tñ nō tenet ꝓbare cām siue titulū possidendi q̄ pōt esse q̄ nō habet de hoc instrumēta nec testes: nec est hoc in mēoria hoīm vt. iij. q̄. vj. hoc quippe. Jo. f. dicit ℣. q̄ sufficit si dicat ꝓscriptionē nisi ꝓsumptio sit ꝓtra eū.

Possessio sine cā ꝓsidēdi nō sufficit ad ꝓscriptionē.

Q Uendus est sane.

f ¶ Subditos. Scilicet laicos.

g ¶ Socios. Vide dicitur clerici loci⁹ episcopi. alibi fratres. vt. xcv. dist. olim. et. viij. q. j. q̄ aute.

h ¶ Scandalizent. Exigendo vltra licitum. vt. xj.

diuisio

Cā est duplex

Cā secularis est duplex.

Laicꝰ nō pōt esse iudex in cā ecclesiastica nisi in quibꝫ casib⁹.

Clericꝰ ¶ Iuxta hoc cā ostēsum est q̄ ecclesie cā oīo⁹ suos possessionib⁹ ad dispositionē pertinēt eporū: sz an possessiones alioꝝ dubitare sub q̄ iudice clerici debeāt quenire sub ecclesiastico: sez an sub seculari. Ideo Bra. hanc. xi. cam sub nectit. Aqua ostēdit clericos sub ecclesiastico iudice esse conuenciendos. qō vt cōpetentius ostendat thema proponit: de q̄ tres elicit ōnes.

¶ Quod clericus. ¶ hec q. diuidit in. iij. ptes. In prima ptat per. xxiij. iuncto. q. eps et ālibz clericꝰ per clericos est iudicandus z non p laicos: nisi forsan esset incorrigibilis: q. actor debet sequi forū rei. Secūda ibi. Hic ita. Tertia ibi. Ecōtra. Jo. a ¶ Qō clericus. Cāsarum alia ecclesiastica, alia sēcularis. Ecclesiasticaꝝ alia spūalis: alia criminalis. Spūalis est illa vbi agit de decimis: vel mīmonijs. Criminalis vbi agitur de crimie ecclesiastico. s. hereſis vel vsurarij: cuiꝰ examinatio spectat ad iudicē ecclesiasticū: vt .j.e. si cōs cū clerico. et. vj. q. ij. c. j. Alia ē ciuil: siue pecuniaria vbi agit de reb⁹ tpalib⁹ Ar. ad hāc di. xvj. q. j. frater. Itē seculariū: alia est criminalis. In his oib⁹ nunqꝫ cōuenit clericus: nisi sub ecclesiastico iudice. vt .j.e. nullꝰ epūs. nisi in tribus casib⁹ vt in cā feudi: vt eē de iudi. ceterum: nisi sit incorrigibilis: vt. xvij. dis. nec licuit. Item z in cā recōuētiōis. iij. q. viij. cui⁹ in agendo. alios casus posui .j.e. clericū nulli⁹. Sil⁹ nec laicꝰ pōt quenīri sub ecclesiastico iudice: nisi in casib⁹. v. vt ti cōuentat ipm sup reb⁹ spūalib⁹. vt eē de in. c. ij. z. iij. vel nisi rusticꝰ ecclie quentant. vt. lxxix. di. iudicarū. extra de ap. si duob⁹. Uel nisi aliqꝫ rapuerit res eccle: tunc potius ex cōsuetudine ēs de iure quenit sub clerico. eē de fo. com. cū sit. z ca. si clericus. Itē si iudex laic⁹ est negligens. extra de fo. competen. ex transmissa. xxiij. q. v. administratores. Uel si suspectus fuerit iudex secularis: vel si haberetur querela contra ipm: potest adiri ecclesiasticus iudex. vt in aut. vt dif. iud. col. ix. §. j. z. ij. §. peñ. Non tñ propter negligentiā ecclesiastici iudicis clericus potest cōueniri coram laico. vt extra de iudi. qualiter in fi.

¶ Quod clericꝰ apud sēculares iudices accusandus nō sit causa pa. scribit dicens.

¶ Apud secularem iudicem nullus clericus conuenitur.

Nemo vnqꝫ ēpm aut reliqs clericos apud iudicē seculares accusare ōsumat.

Nullus iudex ¶ Sēcū neqꝫ ꝑbyterū neqꝫ diaconē: aut clericum vllū aut ecclesie sine iuniorꝫ licētia pōtificis q̄ se distringat: sant condemnare ꝓsumat. qō si fecerit ab ecclesia cui iniuriā irrogare dinoscitur randu sit sequestratus quousqꝫ reatum suum agnoscat z emēdet. Itē marcellus papa.

¶ De eodem.

Clericuꝰ cuiuslibet ordinis absqꝫ pōtificis ⁹ sui ꝓmissu null⁹ ꝓsumat ad secularē iudicē attrahere. Nec laico quēlibet clericū liceat accusare. Item ex niceno concilio.

¶ Ab eo quisqꝫ iudicādꝰ est: quos sibi iudices elegerit.

Iudices aūt esse nō dēt nisi qs ipe q̄ impetrꝫ elegerit: aut qs suo consensu hec fecerit: aut eius primates ad est epi qui cōsilium celebrāt: aucte pape.

¶ No. ħ iudicē delegati dñr eē ordinarii. ħ cōtra iurisdictionē magis restringit q̄ ordinarioꝝ fa. glo. in. c. ad hec. de resept. in cle. ij de of. ord. Car. ħ.

Citatio nulla non artat ei citatum.

¶ Omnium Ordinariorū. i. ad ordinarios vel delegatos ꝓ ab imperatore.

¶ Cū legib⁹ q̄ dicūt clericum posse trahi ad ciuilem iudicē: vt .j.e.a. ij. qs cū clerico.

¶ Quia ad dei. i. est clerico rū qui dī appellant. vt .j. ea. sacerdotibus.

¶ Nullꝰ epūs. ¶ Uel exhibeāt. Sed nū quid tenetur venire et allegare forum: vt extra ō ap. cū parati z nō: quia citatio nulla est. et vbi quis citari non potest vel ratione psone/vel ratiōe rei/ vt casu: non tenet venire: vt notauit. iij. q. ij. si episcopus. z. q. j. ca. ij. ff. de feriis. l. j.

¶ Cinguli. no. q̄ ecclesiasticꝰ iudex ꝓuat etiā laicū sua dignitate: vt. xxxij. q. v. preceptum. in fine.

¶ Ethionū ¶ Recipiat. in cā criminali: vt eē de testi. decetero.

¶ In publico. sez foro seculari ne sit cōtra. dist. xxiij. c. illud. j. xv. q. v. ca. j.

¶ Hec honore. id est iure pretorio.

¶ Ad testimoniū. a iudice seculari.

¶ Excepta. Ab hac necessitate.

¶ Iuretur. hec sunt verba Gra. nec dicit verum. nā epi bñ tenent iurare. vt. ij. q. iij. nullā. et. iij. sancta sedes: aut eius primates ⁹ aucte huius sancte sedis delegauerint. Item valenti. theodoſ⁹: z archadi⁹ imperatores. ¶ Ad sēcularia iudicia nullus clericus est trahendus.

Quotiēs lex sancim⁹ vt null⁹ epōrum vel eorum q̄ ecclesie necessitatib⁹ seruiūt ad iudicia siue ordinariorum⁹: siue extraordinariorū iudicū protrahat. habent eīm illi suos iudices: nec q̄qꝫ his publicis est cōmune cum legib⁹ ⁹, Item cōstantinus imperator presidēs in sancta synodo que apud nicenam cōgregata est: cum querelam quorūdam conspiceret coram se deferendam ait. Uos a nemine disiudicari potestis. quia ad dei⁹ solius iudicium reseruamini.

Item ex concl. matiū. ca. ix.

¶ De eodem. Palea.

Nullus clericꝰ aliū clericū ad iudicē sēcarē accusare aut ad cām dicēdā trahere quocūqꝫ modo ꝓsumat sed oē negociū clericorum: aut in epi sunt: aut ꝑbyorum cum archidiaconi presentia finiat. q̄ si qs clericus hoc adimplere distulerit: si minor fuerit vno minus de. xl. ictib⁹ accipiat. si vero honoratior. xxx. dierum cōclusione mulctetur.

Itē bonifa. ad epos gallie.

¶ De eodem. Palea.

Quecūqꝫ cōtēciones inter xp̄ianos oriuntur ad ecclesiā deferant: z ab ecclesiasticis viris terminētur: et si obedire noluerit: quousqꝫ obediāt a limin⁹ ecclie excludant. Itē Marcellus papa. ¶ Neqꝫ pro cā ciuilinecqꝫ p criminali: eps apud ciuilē iudicem ptrahat.

Nullus epūs: neqꝫ p ciuili neqꝫ p criminali causa apud quēlis iudicē: siue ciuilē: siue militarē ꝓducat: vel exhibeat⁶. magistrat⁹ eīm qui hoc iubere ausus fuerit: amissione rerū z cinguli⁶ cōdēnatione plectet. Itē siluester papa

¶ Quilibet clericus nō est in publico examinandus.

Testimonium clerici aduersus laicum nemo recipiat⁹: neq; clericū quēlibet in publico⁵ examinare ꝓsumat: nisi in ecclia. Itē codice. lib. j. titu. de epis z clericis imperator Theodosi⁹ Nec honore⁵ nec legibus eps ad testimoniū flagiretur. Itez Episcopum ad testimonium⁵ dicēdum admitti non decet. nā z persona onerat: z dignitas sacerdotis excepta⁴ confundit. Nouella cōstitutio. Episcopus non flagitetur ad testimoniū tureiurando⁵⁵ sed euāgelio tantum corā positis. Item Sed iudex⁵⁵ mittat ad eū ex ministris: vt ꝑ positis sacrosanctis euāgeliis ſm q̄ decet sacerdotes dicat que nouerit. Idem.

¶ Clericus ad ciuilē iudicem clericū ꝓducēs anathema sit.

Si quis clericꝰ accusans clericum in curiam introierit: anathema sit: subaudiendum est si plurimorum iudiciorum cognitionem perierit. episcopale nāqꝫ iudicū nichil obest ab imperatore postulare. Unde in carthaginensi concil. viij. legitur.

¶ Propio priuet honore publici iudicij cognitionē ab imperatore postulans.

Tacuit vt quicunqꝫ ab imperatore cognitionem publicorum iudiciorum petierit ⁶ honore proprio priuetur: si autem episcopale⁶ iudicium ab imperatore postulauerit: nichil ei obsit. Sic et sequentes ⁹ auctoritates intelligere de actore nō de reo. Uel dic si nō pñt cōcordare rei. actor z reꝰ tūc dabunt ſm petitionē rei. vel supple in oibus istis istud z actoris. Uel dic q̄ hoc ca. loquitur in criminali cā tunc esſt ex pluribus epis pōt eligere reus quem vult. vt. iij. q. viij. accusatores.

premisse auctoritates dicunt q̄ non nisi coram clericis sint commendi clerici sic ⁊c.

Epūs in rās nō tenet sacra ꝯgere.

q. ix. horamur. sed hoc est paucis legū eius q̄ nō tangit euangelium: sed tārum a longe manus elevat ꝑsus ipm videtur tamē q̄ ſm canones tenet tangere euāgelium: vt. j. qō. vij. quotiēs. Johan. q̄ non debeat tangere hodie determinat extra de iura. ca lum. ca. vi. B.

¶ Iudex mittat. extra de testi. si qui rebū. ff. de tureitur. ad personas.

¶ Lacuit. ¶ Quetierit. ergo ex sola p̄sumptione libelli pdit quis causam. er sic est cōtra. ff. de in ius vo. si libertus. z ff. rē ra. ha. l. amplius⁹. vbi habes q̄ non incidit in penā si desistat ab agendo. Sic ergo videtur q̄ Judice quādoqꝫ confugitur ad seculare rem iudicem p. gligētē pter desidiā ecclesiastici iudicꝫ currit vt. xvj. qō. vij. si. ad secularē⁹. sicut ecōuerso laremus, si ecclesiasticum iudicem a seculari vt .j. xxij. q. vlti. sepe. z ca. hiis. et ca. si vobis. et extra de foro cōpe. licet. z. c. ex trā missa. sed nō est hoc verū: vt eē. de iudiciis. qualiter. in fine.

¶ Epale. in his q̄ spectāt ad iudicū imperatoris: vt eē ō fo. cōpe. c. verū. Ut intellige q̄ ipa tor rogat epōs cognoscere de cā.

¶ Sic et sequentes .i. sicut

Questiās a Celestē militē clericis militēs xpi sunt xxiij. q. vi. reprehensibile.

b Contēpserint. si nō venīt ad iudicium sibi actores in optione est an velit vt circūducatur edictū: vel q̄ admittant pbationes suę. Iz inder audita pbationib⁹ suis non pficiabit eū liberū: Iz sernū illi⁹ nō ē nisi euidētissimas pbationes habeat: vt. ff. de lib. can. dum fratres. vel iudex pōt ipōere actorib⁹ ppetuū silētiū. C. de ingenu. et manu. l. diffamari.

† Contor. ter tus i. c. q. de pēn. li. vj.

c Refugit. sic in xiij. di. honoratus. c. iij. q. ix. decernimus.

Siluester.

d Cūmente. hoc multū facit. p eos: cū pat eos non reuocauit: filij non possūt reuocare: vt ff. de proba. procula.

e Ppis. Sm legē antiquā habes q̄ cū ds non adimpleb at voluntatem defuncti oī successione pua bat. C. de fideicom. l. vi. hodie. aūt hoc non tenet Iextraneo herede: Iz si filij⁹ instituit⁹ heres nō iplet volūtatē defuncti pua tur successione / relicta tñ sibi legitima. vt. C. de fideicō. aut. amplius. z forte ler pualet in hoc casu huic canoni. Innoc. tamē idē dicit q̄ hic dicitur. extra de voto et vo. redemptō. licet. in fi. vn de potest dici q̄ canon iste corrigat autenticam f In vestro. auctoritate em episcopi voluntas defunctoris mādatur executioni extra de testa. si heredes.

Heres nō adipiscēs de functi volūtatē qualiter punit.

Ligēde sunt quibus clericoꝝ causas non nisi clerici cognoscere iubentur. Unde Gelasius papa scribit zele comiti.

Ascētari iudice clericę nō est audiendus.

Quistianis gratū semp dz esse qđ ab eoꝝ posci tur dignitate pstandū: q̄ deo seruientib⁹ būficiū negare nō cōuenit. Siluester atq; faustinianus qui se a cunabulis clericos confitētur: a theodora se oppressi q̄ violentiā conq̄runt q̄ dicūt se ingenuos atq; deo auctore pristine cōditionis nexib⁹ absolutos: in sortē deterrime iterū seruitutis addict: z per auctoritatē regiam cōtra leges publicas cū clericali cingulo olim tenerentur astricti: per archidiaconum vrbis grumentine esse cōuentos: cū constet eū qui celestē⁹ militē † pulsat: nō nisi ei⁹ forum debere sectari. Et nō dilecte fili depense saluratōis affatu supradictos clericos tibi cōmendo vt (si ad delegatoꝝ iudicium eoꝝ aduersarij venire contēpserint⁵) sublimitatis tue tuitione valentur: ne quid illis aut furreptio: aut inimica legibus violentia necessitatis imponat: q̄ qui iudicium refugit⁶ appareat cum de iusticia diffisum.

Iteē crispino z sabino epīs.

Non nulli ad episcoporū iudicium clericus vocetur.

Siluester z faustinianus ecclesie grumētine clerici lachrymosa nobis insinuatione cōquesti sunt libertatem sibi dñi sui benignitate concessam heredum eius oppressiōe pulsari: sibiq; in clericatus officio pena a cunabulis seruentibus etiā manumissoꝝ vinente⁹ in eodē actu nichilominus cōstitutis diuinis ministeriis impēdere seruitiū nō licere cū (si petitionē veritas subsequatur) cōtra pris⁶ et auctoris sui factū venientibus vt indignis hereditas legib⁹ auferat: nec eis liceat hereditatē capientibus cōtra auctoris sui pfitere iudiciū. Et nō fratres charissimi q̄m se etiā ab archidiacono dicte eccle q̄runt oppressos: q̄ eoꝝ absentiā moderatoris iudiciū pmisit cos eē secuturos calcaneis oib⁹ z eodē q̄ cōtra leges diuinas z publicas / pulsatis forū suū putauit auferri: in vr⁹ iudicio quisq; ille est q̄ clericū lacesserit aduenīat vt ecclesie iura q̄ vetustī principes assidua sanctiōe firmauerunt impetitis clericis nō negētur.

Iteē Alerū. oib⁹ orthodoxis p diuersas puincias xpo dño famulantibus. Ante iudicē ei⁹ dē sacerdotes nō accusentur

Elatū est ad hui⁹ sctē z apostolice sedis apicem (cui summarum depositiones causarum z oim negocia ecclesiarū ab ipso dño tradita sunt quasi ad caput ipo dicēte. Tu es petr⁹ z sup hāc petrā edificabo eccliam meā) p q̄dā emuli xpi eius sdēq; sctē ec. insidiatores sacerdotes dei ad iudices publicos accusare presumant: cū magis apl̄s xpianoꝝ⁸ causas ad ecclesias deferri: et ibidem terminari precipiat z aliter p uaricantes preuaricauerunt in deum suum: z non obdūt ꝑceptis eius. Item Pelagius benegesto defensori.

Actor forum rei sequatur.

Apertientie tue presenti auctoritate mādamus: vt i causis in quib⁹ quelibet ecclesiastici officij persona: loco petitoris existit quēquem laicum pulsatura apud sue puincie iudicem suas proponere actiones non deserat. † In his vero negocijs in quib⁹ ecclesiastici officij persona pulsatur (toti⁹ submoto pulsationis obstaculo) ad iudicium episcopi vel presbyteroꝝ⁹ in loco pti. licet. in fi. vn

† Subaudiatis non obst. l. vendi. tor. qui tibi agebat iudicū ꝑ empto rē nō ꝑ vēdito rē licet empto rē defē dere teneret. Car. ij.

† Lex p hoc l. j. z. l. crimi nali. C. de iur. dt. om. iudi. et l. fi. C. vbi i rē act. ex de.

vt. j. e. de pfons. Uel expone vel p et. vt. xv. q. vij. ēpōs. Uel dic q̄ p̄latus q̄libet q̄ ex electiōe habet p̄laturam hz etiā iurisdictionē. vt ex de offi ordi. cū ab ecclīarū. extra de elec. c. j. sed q̄ nō est electꝰ ab vniuersitate vel collegio nō est iudex ordinarius, iudicē enim facit aut

Iudicē huo faciunt.

vbi q̄stio vertitur constitutoꝝ occurrat indifferēter examē.

Item Sergio cancellario.

Si quisq; clericus siue superioris : siue potioris gradus petitor existat: et contra laicā personā suas dirigat actiōes: iste modis oibus non alibi q̄ apud q̄uincie iudicem negociū suum dicturus occurrat. Si ds aūt clericus laicum cuiuscūq; gradus duxerit esse pulsandū: ad eoꝝ iudicū in eadem ciuitate vel territorio constitutoꝝ ꝓponat eas q̄s se hꝰe existimat actiones: quē ordinē legib⁹ p̄ oia cōuenīētem atq; cōsentaneū demonstrari illa regula⁸ manifestat: q̄ pcepit actorē rei fori sequi pulsati. Clericis vero pulsatis in epāli iudicio foꝝ cōpetere principaliuꝝ quoq; sanctionū designat auctoritas.

Item in cōci. agathen. legit.

Episcopo non permittente apud secularem iudicem clericus pulsari non debet.

Clericum null⁹ p̄sumat apud seculare⁹ iudicez epō non ꝓmittēte pulsare. Iz si pulsat⁹ fuerit non rñdeat vel ꝓponat⁸: nec audeas crimina le negociuz in iudicio seculari ꝓponere. Item ꝑtus papa.

Clericꝰ suo inobediēs epō: depositus curie tradatur.

Si quis⁹ sacerdotuz vel reliquoruz clericoꝝ suo epō inobediens fuerit: aut si ei insidias parauerit: aut contumeliā⁸ aut calūniam: aut cōtia intulerit: z conuinci potuerit mor⁸ depositus curie tradat: et recipiat q̄ iniq̄ gessit.

Item ex cōcilio carthag. iij.

Episcopali cogat auctē: quiete⁹ inuasā nō vult deserere.

Petimus vt dignemini dare fiduciam⁹ qua necessitate ipsa cogente liberum nobis sit rectorem puincie secundum statuta gloriosissimorum principum aduersus illū adire: qui plebem quam inuaserat vsq; hodie commonitus cōm quod statutum fuerat relinquere contemnit: vt qui mi admonitioni sanctitati vestre acq̄escere noluerit: z emēdare illicitum: auctoritate iudiciaria protin⁹ excludatur⁸. Aurelius episcop⁹ dixit. Seruata forma discipline non existimabitur appetit⁹ si vestra charitate modeste conuentus recedere detractauerit: cum fuerit suo contempru et contumacia facientē iudiciaria potestate conuentus. Honorat⁹ et Urbanus epi dixerunt hoc ergo omnibus placet.

Item Gregorius papa.

Ā principibus corrigantur / quos ecclesia corrigere non valet.

Studest⁸ quod a vobis poposcimus et nunc iterum postulamus: vt paulinuz aquilegiensem pseudo episcopum et illum mediolanensem ēpm ad clementissimum principem sub digna custodia dirigatis: vt et ille q̄ episcop⁹ esse nullatenus potest: quia cōtra omnē canonicā cōsuetudinez factus est: alios vitra non perdat. z ille qui cōtra morē antiquum eum ordinare ꝑsumpserit: canonū vidicte subiaceat.

Item ex concilio cal.

Propriū gradum amittant clerici cōiuratores vl̄ ꝓspiratores.

Coniurationū⁹ z cōspirationum crimē quod apud grecos dr ϕπατρια⁹

Clericus stadū tim tradit curie sēc̄s ri i aliq̄b⁹ casibus.

Milites nō ꝑtinaciā pōt q̄libet res ferri.

† ϕπατρια q̄dā cōiuratiō/sedicia sōdalitas trib⁹. z nō dr̄ natur a phares: q̄ pharef hebraū est.

Communio ab his facta.

SIq qui clericorum. ¶ Hus facta. spiratōes q̄ fūt sup licita re lictę fūt ad pbādū malū z ulciscuz. vt.xvj.qō.vij.Sane.j.q.j.penssionis.xxij.q.j.c.j.Iz sup re illicita nō tenēt z vt hic.q̄dam tū dicūt q̄ ois iuramto si ē ois iuramto si ē ōcultra/est illicit vt pspiratōes/phibentur & fraternitates q̄ phibent nō. C.de monopo.l. in.l. nō vnica.Iz bōe fraternitates ad ff.de ex miturnī.xiij.di. pti.cum sit q̄ despicat. l.j.ff. ó b ¶ Presumcolle. li ptio id ē temeri h.bar. tao. Quidā tñ h l.l. hac scripserut q̄ hec edicta li.Ş.cōnēciu tao.de pa.te. colk.x.

Addē z q̄ tes iu rātes phibentur ¶ hec ē. q̄. pf. q. in qua .post ma gister sufficialiter.s. allegando q̄ i spūalib⁹ causis dz nīm clericꝰ coram clerico rīdere: i alijs aūt ciuilibus coram iudice seculari. et hoc pbare videt per. v. canones. Jo. de fan. d ¶ Clerici. al legando hoc dr. e ¶ Iz tributū ¶ Agnū.j. xxiij.q. vij. sedm contra. Sed ibi loquit de his ꝙ dijo in q̄b⁹ fundata ē eccla vel officine eiꝰ que debeāt esse libere. vt extra de cē

publicis etiā legibus certū est penitus inhiberi: hoc multo magis i sancta dei ecclesia ne fiat cōuent abdicari: si qui ve ro clerici seu monachi inuenti fuerint coniuratores aut conspiratores: aut phratrias vel factiones componentes aliquas suis epis aut alijs: omnino cadant de ꝓpio gradu.

¶ Clerici cōspirātes proprio gradu amisso retrudantur in carcerem: ceteri ecclīe cētur.

QOnspirationum crimina vestris in partibus vigere audiuimus: et plebes contra epos suos conspirare nobis mandatū est: cuius criminis asturia non solum inter xp̄ianos abominabilis est: sed etiam iter ethnicos: z ab exteris legibus phibita. et idcirco huius criminis reos non solū eccl'iastice: sed etiā seculi damnāt leges. z nō solū spīrātes Iz etiā cōsentientes eis. Anicessores ūo nīl cum plurima turba epoꝝ: q̄cunq; coꝝ in sacerdotali honore sunt positi: aut existunt clerici: honore q̄ vtuntur carere ꝓceperunt. ceteros ūo cōlone priuari et ab eccl'ia extorres fieri iusserunt: oēsq; simul vtriusq; ordis viros infames esse cēsuerūt. et nō solū facientes: sed eis cōsentientes.

Item ex concilio calcedo.

¶ Clerici aut monachi coniurantes ꝓprio ꝓmoueāt honore.

SIq qui clerici vel monachi reperti fuerint coniurantes: aut cōspirantes: aut insidias ponentes episcopis aut clericis: gradu suo ꝓprio penitus abijciantur.

Item ex concilio toleta.

¶ De eodem.

SIq clerici aut monachi inuenti fuerint conspiratores aut per cōiurationem calumniam machinantes epi scopis vel clericis: proprium amittant gradum.

Item ex concilio aurelianē.

¶ De eodem.

SIq qui clericorum vt nis per in multis locis per superbiam dyabolo instigante actum fuisse perpatuit)rebelli auctoritate se inunū coniuratione intercedente collegerint: aut sacramenta[a] inter se data aut chartulam cōscriptam fuisse patuerit. nullis excusationibus ꝓsumptio[b] labatur: sed res detecta cum in synodum ventū fuerit in ꝓsumptores iuxta personarum z ordinum qualitatem a pontificibus qui tunc inuinum collecti fuerint vindicetur. qi sicut charitas ex preceptis diuinis corde non chartule conscriptione vel coniuratione est exhibenda: ita que supra sacras admittuntur scripturas auctoritate et districtione pontificali sunt reprimenda.

Item Innocentius papa.

¶ Inter clericos et laicos cause exorte ab epi scopis audiantur.

SIq que causę vel contentiones inter clericos z laicos tam supertoris ordinis q̄ etiam infertoris fuerint exorte: placuit vt sedm nicenā synodū cōgregatis oibus eiusdem prouincie epis iudicium terminet. Cum ergo his omnibus auctoritatibus clerici ate ciuilem iudicem denegentur producendi: cum(nisi prius depositi vel nudati fuerint)curie non sint representandi: patet q̄ ad secularia iudicia clerici non sunt protrahendi. Hac ita respondetur clerici[b] ex officio episcopo sunt suppositi: ex possessionibus predioꝝ imperatoꝝ sunt obnoxij: ab episcopo vnctionem decimas et primitias accipiunt: ab imperatore vero predioꝝ possessiones nanciscuntur. Unde Augustinus ait super Johan. Quo iure villas defendis: diuino an humano cē. Require in principio vbi differentia signatur inter ius naturale et ius constitutionis: quia ergo vt predia possideantur imperiali lege factum est: patet q̄ clerici ex predioꝝ possessionibus imperatoꝝ sunt obnoxij.

Item Ambro. contra auxentium.

¶ Imperator tributum ecclesie denegare non debeat.

SI tributum petit imperator non negamus. agri[c] ecclesie soluant tributum. si agros desiderat imperator: potestatem[d] habet vendicandoꝝ: tollat eos si libitum est imperatori vēdicare agros illos. vt hic. z. C. de episco. z clerī. de his. nā oia bona illoꝝ qui tenent alicui soluere tributū sunt illi iure pignoris obligata. C. in quibus cau. pig. ta. J. l. j. Sed illud nō est verū. q. tm̄ intelligitur de ppijs ꝑdijs patrimonialib⁹ aliquoꝝ vel clericoꝝ: vel laicorū: Iz em̄ predia ecclesie essent a tributo: nō ideo possunt vēdicari. vt. xvj. qō. j. Honorarium.

Si fili⁹ sanctum. ¶ Potestate De facto nō de iure. nam si sine auctoritate ꝓceptis vel alterius ꝗs detineat res ecclesie sacri legus est: nisi restituat. xij. q. ij. quisq̄s. xvj. q. j. in canonib⁹. Uidetur tamē q̄ si agri ecclesie nō soluāt tributuz qō possit imperatori non dono. sed nō nego.

a ¶ Nō nego. corporaliter me opponēdo: q. p tēporalibus me morti opponere non debeo: p alt arib⁹ idēterum molabor. xxiij. q. viij. cōueniot.

Wat. xvij. d

Rom. xiij. a. j. Pe. ij.

b ¶ Agnum. ¶ Subiecti tributū est p batio subiectionis. ex de cēsi. c. j. Sed arg. contra. extra de pri. ville. recepimus verū est q̄ est signum subiectionis licet nō plena probatio.

c ¶ Soluit. nō ex debito: sed ne scandalizaret alios. vt. xxviij. q. j. iam nunc.

Xp̄s neminī fuit subiectus.

d ¶ Dis aia, subdita peccato Christus est̄ nemini fuit subiectus. xxiij. q. iij. in princi.

e ¶ Siue regi per verba interpretatur Innocē. extra de ma, q̄obe. solite.

f ¶ Epla clementis. i. missa clementi a petro. sicut dicit instrumētū meum qō met causa factū est. ff. de edē. pretor. Ş. j. z dicitur etiā epistola illius cui est missa: tū cū distinctione. ff. de fur. eum qui. Ş. vlti.

Clericus an possit fi deiubē ¶ Adde q̄ clic⁹ nō dz esse fideiussor.

Ş Equidem. ¶ Ne fideiussor. clericus regulariter nō debet fideiubere. vt hic. z cē de fideiussoꝛ. clericus. nisi necessitas sit. tūc em̄ ex pietate tenet subuenire alij. vt. lxxxvj. di non satis. Itē clerici possunt fideiubere. ꝓ ecclīis suis. auf. de sanctis. epi. Ş. alium aūt. colk. ix. Itē inter se mutuo fideiubent cum cōueniunt. vt. C. de epis. oēs. Ş. in hac. Itē nec astrictꝰ curte pōt fideiubere. C. loca. curialis. z si clericꝰ fideiuberet: pōt dici q̄ nō tenet fideiussio: nisi tali pūnite

gio suo renunciet. nā fideiussor ꝓ non dotꝰ habetur nisi priuilegio suo renūciet. vt. ff. si quis in ius vo. no ierit. l.j. Uel dic q̄ licet non debeat fideiubere: si tñ fideiusserit tenet obligatio. vt extra de fideiusso. c. pernenit. z. c. constitutus.

cuper ab his studijs q̄ que sāt hominibus datur.

Item ex eodem.

¶ In his que ad cōmunis vite vsum pertinent: laici subiacent ecclesie operari debent.

SIcut em̄ impietatis crimen est tibi o clemens (neglectis ꝑbi dei studijs) sollicitudines seculares suscipere: ita vniuersaliter laicoꝝ peccatum est: nisi inuitez sibi etiā in his q̄ ad cōis vsum[k] vite pertinēt operā fideliter dederint ꝛ te vero securum facere ex his[l] quibus nō debes instare[m] oēs cōiter elaborent. Ş si forte a semetipsis hoc laici nō intelligunt: per diacones[n] edocendi sunt: vt tibi solitus ecclesie solli citudines relinquant. ¶ Ex his omnibus datur intelligi: q̄ in ciuili causa clericus ante ciuilem iudicē conueniēdus est sicut enim ecclīasticarum legū ecclesiasticus iudex est administrator: ita z ciuilium nō nisi et ciuilis debet esse executor.

Sicut enim ille sol⁹ habz ius interpretandi canones qui habet potestatem condendi eos ita ille solus ciuilium legū debet esse interpres: qui eis ius z auctoritatem impartiť. In criminali vero causa non nisi ante eum est clericus examinandus. z hoc est illud qō legibus et canonibus supra diffinitum

h ¶ Ne aduocatus. qō prohibetur sacerdotibus. vt. j. xiij. q. v. dentz. et. xv. q. j. c. j.

t ¶ Judicem. contra. j. xxiij. q. vlti. c. sepe. z. ca. his a quib⁹. sed dic q̄ ꝑtinet tractare de illis temporalib⁹ q̄ spectāt ad eccl'iam.

k Sicut em̄. Arg. q̄ peccat q̄ non recipit arbitriū. z q̄ nō cōponit inter partes l Ex hio. id est ab his.

m ¶ Instare. i. interesse. ē. x. c. di stin. ꝓceptimus

n ¶ Per diacones. Arg. q̄ diacoī debent laicis exponere et instruere modū viuendi. xxv. di. audire.

o ¶ Sicut em̄ me solus. nā vnde ius ꝓdijt ab eo interpretatio requiritur. vt extra de sen. excōi. inter. Quādoq; tñ legatus pape interpt̄at̄ rescriptū pape. extra de postu. prela. ad hec. vltra medijū. z ex. ō seq̄st. ad hoc iudex ēt interpt̄at legem ff. de legi. nā vt ait. sed nō pōt interpretari sentētiā suam: nisi sit

Interpratio ē triplex.

Universidad de Deusto Biblioteca

Tatuim⁹, dicto ante filio. ante. i. ante examinantē iudicē: siue coram examinante. vel loquit̄ eū est notoriū crimen. sic C. de defen. ciui. defensores.

C Contra. Nec est. iij. pars. q. iij. qua probatur q̄ in omni casu: siue ciuili siue criminali per propriam episcopū clericus iudicetur: et hoc ꝓbat per. xvij. cap. in quib⁹ punit etiā contemptores. Johan de San.

b Fratrib⁹. C Ex fratrib⁹. Fratres hic vocat clericos: vel etiā omnes christianos. q. loquit̄ fm antiqua tēpora. vt. ff. eo. relatum.

Aliud q̄dē C Positū lantem. Pentētes enim sub regula ecclesiastica viuere debēt vt hic. q. j. eo. de persona. et j. de peni. dist. v. contrarium. q. capi. falsas.

d C Omnia licent. Tunc non expectat id q̄ licitū est quando vsus ipsi⁹ aliq̄ affert impedimentū. vt. xxvij. q. j. sic enim licet q̄ fidelis discedat ab infidelibus: sed non expedit vt ibi dicit. Vel aliter. Michi licet mea repetere: sz nō expedit ad vitā sequendam. q. sc̄ā altzaturus illi a quibus repetuntur Vel sic. oīa licita sunt: sz non expediūt ꝓpter ifirmos fratres qui tūc quosdaz

Oia licēt, sed non expediūt

C Mox ante. Nō intelligas q̄ hec ꝓbitate aliquod tēpus: sed eis ten

ij. po.

cibos repetebabāt. Vel sic. licitū est ꝓdicatori sumere sumptꝰ ab illis quib⁹ predicat: sed nō expedit ꝓpter

est: vt in criminali videlicz causa ante ciuilez iudicem nullus clericus producatur: nisi forte cum consensu episcopi sui: veluti quādo incorigibiles inuenimur: tunc detracto eis officio curie tradendi sunt.

Unde Fabianus papa ait.

C Quia ep̄o iniudicatur clericꝰ a clero curie tradatur.

Statuim⁹: vt si quis clericorum suis episcopis infestus: aut insidiator: extiterit: mox ante⁸ examinatum iudicium submotus a clero curie tradatur: cui vite sue omnibus diebus seruiat: et infamis ablq̄ vlla spe restitutiōis permaneat. Quia ergo iste nō in criminali: sed in ciuili causa clericum ante ciuilem iudicē produxit non est iudicandus: trāsgressor canonum nec est dicēdus pertraxisse reum ad iudicem non suū: quia de ciuili causa non nisi iudex ciuilis cognoscere debet.

C contra ea que in actoris de fensiōe dicta sunt: verisimilia quidem videntur: sed ponderare carent. sacris enim canonibus et fozensibus legibus tam in ciuili q̄m i criminali causa clericus ad ciuilem iudicem protradendus negatur.

Unde in epla clementis legit.

C Fratres apud presbyteros iudicentur.

Si qui et fratribus⁵ negocia habent inter se: apud cognitores seculi non iudicentur: sed apud presbyteros ecclesie quicquid illud est dirimatur.

Item Siluester papa.

C Fluuius clericus ꝓpter alia quam causam intret curiam.

Nullus clericus: vel diaconus: vel presbyter: ꝓpter quamlibet causam in tret in curiam: nec ante ciuilē iudicem suam presumat dicere causam. Item Leo papa.

C Ecclesiasticum non fotense iudicium penitens expectet.

Aliud quidem est debita iusta reposcere: aliud propria perfectiōis amore cōtemnere: sed illicitorum vemā postulantem⁶ oportet etiam a multis licitis abstinere: dicente apostolo. Omnia licēt⁵ sed non omnia expediunt. Unde si quis penitēs⁶ habet causam quam negligere forte non debeat: melius est illi vt expectet ecclesiasticum⁷ q̄z fozense iudicium. Non ait propter criminalem causam tantum: sed generaliter propter quamlibet⁵ causam tam ciuilem q̄m criminalem intelligēs.

Unde t̄z codo. imperator.

C Cuicunq⁵ licet sacrosancte sedis antistitis iudiciū eligere

Uicunq⁵ itē habens siue petitor fuerit vel in initio litis: vel decursio⁴ tēporum curriculis: siue cum negocium peroratur: siue cum iam ceperit promi sententia: si iudicez elegerit sacrosancte sedis antistitis: illico sine aliqua dubitatione: etiam si alia pars refragatur. ad episcoporum iudicium cum sermone⁵ litigantium dirigatur. Idem.

Omnes itaq̄ cause q̄ pretorio vel ciuili iure tractantur eōrū sententiis terminate perpetuo stabilitatis iure firmentē: nec vlterius liceat retractari negociū quod eōrum sententia decidit. C Testimoniū etiā ab vno licet eōs perhibitū oēs iudices indubitanter acceptant: nec alius audiatur: cum testimonium eōi a qualibet parte fuerit repromissum. illud eīm veritatis au

a C Capitularibus. i. in longobarda: non tamē inuenitur in ea que nunc: sed in gallia.

b Olumus. C Uel consuetudinario. extra de eo qui mit in pos. c. iij.

Ex persona. De hac habes. ij. q. j. in primis.

d C Non ab alio. i. nō a ptrario. q̄z eīm ab inferiori pōt iudicari. p. tamē hunc ire adhesit q̄ dixit solū epm esse ordinariū iudicez clerici: et p hoc q̄ dicit ade at primus. ff. Sz tu dicas q̄ prelati ecclie collegiate pnt iurisdiōez. vt. xv. q. iij. c. j. ex de immuni. eccle. non num⁹. ex de iudi. ca. ij. C. de iurisd. om. iudi. l. vlti. ex de offi. ordi. cū ab ecclesiarū: sz q̄ hic dicit pōt adeat ff. dicas primū sz q̄ ab episcopo sententiā nō appellat. Tertiū q̄ ab episcopo sententia nō appellatur. Quartum q̄ vnus⁹ episcopi testimonio fides adhibet. Quintum q̄ alij nō audiunt post testionū episcopi. Prima pars tollit̄ q. id. extra de appellatio. si duobus. Scōa q. id. ij. q. vj. non ita. ‡ Tertia q. id. ij. q. vj. ois oppressus. Quarta per id. vj. q. ij. si tantū. ff. c. placuit. et licet hec lex sit abrogata tamen Innocentius⁹ argumentat ex ea. extra de iudi. nouit. non vt cōfirmet eā: sed vt ostendat q̄ tā affectionē imperatores habuerunt erga sacerdotium.

f C Decursis. id est post litē cōtestatam.

g C Cū sermone. Id est allegationibus.

Omnes itaq̄

f. cōi. vj. c.

‡ Addit hoc vt rū est fm les ges/sed cus fm canōes q; fm eas ali fm iam appel lat. vt ff. de appel. sup eo. j. i pn. Car.

Utrum ꝓbr̄ an possit ab inferiori epo iudicari.

Glo. ē si. in. c. cuz ab ecclia rū. 6 offi. ordi. et. c. duda. ij. i gsio. ij. de elec.

ctoritate firmatū: illud incorruptus habeat: qđ a sacrosctō hoie fm sciam mentis illibate fuerit platum. hoc nos edicto firmam⁹ salubri: et ꝓpetua lege tenendum esse censemus.

Nec si q̄s antiq̄ta cōtēdat: q̄ in iustiniano codice non inueniuntur tra iserta q̄ karolū renouata cognoscat: q̄ in suis capitularibus⁸ ait inter cetera.

Olum⁹ atq̄ ꝓcipimus vt oēs nr̄e ditiōi subiecti tam romani q̄z franci: alemani: baioarij: burgundiones: saxones: toringi: frisones galli: britones: longobardi: guasconi: beneuentani: gociti: hyspani: ceteriq̄ oīs subiecti nobis quocūq̄ legis vinculo videant astricti vel consuetudinario⁵ annexi more hanc sniam quam ex. xvij. theodosij imperator⁷ lib. c. videlicet. xj. ad interrogata ablauij ducis quā illis t oibus q̄ scripturam misimus: et inter nostra capitula ꝓlege tenendam cōsulto oim fidelium nr̄oū posuimus lege cuncti perpetua teneāt. l. quicūq̄ litē habens sue petitor fuerit vt supra. Item Grego. Jo. defensori cūri in hispaniam monendo dicit.

C Pbr̄ apud epm trā iudicari debet.

De persona⁵ pbr̄i hoc attendendū est: si quā cām habuit non ab alio⁵ tenent: sed epm ipsius adire debuit sicut nouella⁹ cōstitutio māifestat que ita loquit̄ de sctissimis et deo amabilibus atq̄ reuerendissimis epīs clericis t mona

Monachi⁹ an possit pueri.

C Aut mōachū. Contentum nolit in monasteriū ratione alicuius successionis q̄ obtinuit mōasterio si ea: alias non cōpetit actio ꝓ ra monachū cū nichil habeat. vel intellige q̄ fideiussit de mādato ecclie sue: vel etiā sine mādato: sz pecunia q̄uersa est in vtilitatē ecclie vt nona cōstitutio dicit q̄ d̄quādā. extra de fideiuss. si aūt monachꝰ ꝑ aliquē deliqt ipse monachꝰ puniendus est nō ecclia. vt xvij. q. ij. hoc tñ, sicut seruꝰ puniuntur q̄ deliqt nō ei⁹

dñs. C. de noxa. l. pe. t vlt. in fi. pmo aut loco cōstitutio monachi ꝓcerat ad abbatē. vi. xxvij. qō. iij. cōparantur. et ex de offi. ordi. ꝓto. extra de ap. reprehensibilis. vbi aute ꝓcedēdū est fm ordinē iuris: ibi⁹ sol⁹ epo est iudex fm. ij. vt hic dicit. Alij dicunt q̄ abbas hz ordinariā iurisdictionē super monachos suos et excōicare eos pōt. vt ex de maio. t obe. cum in ecclesiarū.

f C Aut assisteriā. i. iudiciū. que semper assidue metat ibi.

g C Deceat. Id est adeat.

h C Judicem. Ex ipsemet nō pt. et ff. nisi. C. de epis. audien. et ꝓ epo.

i C Ne vero. Nec sūt originaliter verba Gregorij.

k C Erit mit. Aut si forte. extra de foro competen. si q̄s contra.

l C Executio. Id est executor ad hoc deputatus. sc̄z archidiaconus. vt. xxv. distin. placuit. t ex de fo. compe. nulli⁹. ‡ Cū aute iudex recusatur

‡ Adde ista de recta. hodie ē let q̄ recusatus i mora/ delegaret causā et fuit i aliis: vel q̄ prec pima cōgerent ad cessandū iudices ne. et vt ex de fo. ꝓpe. erat. ij. licet. t. c. ij. quis. decre. hodie aute si in ciuilē dex recusat⁷ fuc. n. t est rit t ꝓbata fuerit causa recusa ꝛ. e. nulli⁹ : ad arbitrium reciatoꝝ: nisi ipse q̄ recusa Archidiaconus. vt. xxv. distin. placuit. t ex de fo. compe. nulli⁹. ‡ Cū aute iudex recusatur

delegati a p̄ncipe. vt.C.ō bo.auctō.iu. pos.aut.⁹ qui iurat.ff. de re iudi.a duo. et solus delegat⁹ a p̄ncipe pōt mittere in possessionē.ff. de iurisd.om.iudi. adhuc. Poterit tñ dici q̄ ex iura nr̄a subdelegatus habet coertionem: q̄ pōt interdicere ecclesiaz. vt ex de offi. dele. ex litteris in fi. et sm̄ leges modicam saltez habebūt coertionē subdelegati. C. ō sportu. l. j. z. ff. de offi. eius cui mā. est iurisd. l. vlti. in fi.

a Interponere. Hoc verū est i modicis vel minimis causis nā in maiores causas epōrum ad metropolitanū deferrī. ‡ vt. vi. q. iij. si inē. ix. q. j. ad conquest⁹. et hoc q̄n̄ est q̄n̄ tres. distinc. c. j. non est.

b Patres. Sim̄ plicitati. ff. rerū iudicat. distin. petrus.

c Sacerdotes. Custodiūt epōrum. Idē est custodire vsurpā debent. vt. j. eo. ri dz / q. iij. nobile.

d Appellat de iure metro politanoz. ix. q. iij. cō nū. dicat. C. ō la quest⁹. Archi. hic. Ergo ex sola appellatione nois aliqs̄ consequit ius. sic. xxij. qō. vj. c. ti. lib. tol. ℌ. pe. et de p̄sump. ii. lud. iiii. ō adop. ℌ. vlt. Arg. contra. ij. q. j. multi. in fi. vbi dicit q̄ sola nominatio nō sufficit. C. de proba. non epistolę. et. l. fi.

e Incēdit. ℌ vidō q̄ iudex dz destruere libellū q̄ nō est legitime ppositus. vt ij. q. iij. ca. vlti.

f Specialiter. Pro bōis. ix etiā generaliter pro bonis z malis: vel nō tm̄ p̄sentibus qui nūc accusant z puniunt: sed etiaz p oibus aliis. xiij. q. ij. nō eligimus⁹,

pellat. Si q̄s ꝓ laicus vel cleric⁹ contra epm̄ cām habuerit tunc te interponere⁹ debes: vt inter eos aut ipse cognoscas: aut certe te admonente sibi iudices eligant. nā si sua vnicuiq̄ epō iurisdictio non seruatur q̄d aliud agit: nisi vt p nos per quos ecclastic⁹ custodiri ille ordo debuit cōfundat. Idem Januario epō carolitano.

C Laicus iudicēt⁹ clerici non sunt oppunendi.

Hatrix et coepī nr̄i fe= licis z quiriaci abbatis relatiōe cognouim⁹ q̄ in insula sardinia sacerdotes a laicis iudicibus oppumantur: z fraternitatē tuā mīstri tui despiciant: dūq̄z solū a vobis simpliciter⁹ studetur q̄truz videm⁹ disciplina negligitur.

Item Grego. Mauricio.

C Sacerdotes a regib⁹ sunt honorandi: non iudicandi.

Sacerdotibus autē non ex terrena p̄te dns nr̄ elegit⁹ idignet sed excellēti consideratione ꝓpter eū cui⁹ seruit sunt eis ita dñēt: vt ēt debitā reuerentiā impēdar. C Hā in diuis eloqis sacerdotes aliq̄ dij: aliq̄n angeli vocantur. Hā et ad moysen de eo qui ad iuramentū deducēdus est dr. Applica illum ad deos videlicet ad sacerdotes. Et rursus scriptū est. Dijs nō detrahes scilz sacerdotibus Et ꝓpheta ait. Rabia sacerdotis custodiunt⁶ scientiā: id est iusticiam et legem exquirunt ex ore ei⁹: q̄ angelus dñi exercituū est. Quid igitur mirūz si illos vsq̄ pietas dignet honorare: quibus in suo eloquio honorē irrogauēs eos aut angelos: aut deos ipse etiam appellat⁹ dedoz

Nolita. Hoc.c.ō actoze/ z seq̄es de reo loquit Et no. q̄ si actor traxerit reū ad iudicē nō suū perdit causam. sed si reus traxerit actorē ꝓ cōtrouersia habet. vt.C. de iurisd.om.iudi. i criminali. hoc tñ intellegas. lite ꝓtest. q̄ si ante litis cōtest. desistit nō incidit in penā. vt iudicez j.e.ca. pri. z.ff. nō suū reū ad rā. ha. ampli⁹ trahet⁹ us. z. ff. ō in ius vo. ℌ. huius. licz sit arg. j.C. de trāsac. ℌ q̄s maior. ō e. placuit. Et q̄ dicit q̄ cām per dit dicūt quidā ipo iure: verius credo p̄ sniaz. ex hoc innuit hoc verbū cōuētus. h Pontifice. Actor⁹ punit⁹

Ecclesiastica q̄q̄ hystoria testat: q̄ cū pte memorie cōstantino p̄ncipi in scripto oblate accusationes cōtra epos fuissent: libellos quidem accusationis accepit: z eosdē q̄ accusati fuerāt epos cōuocās in eorum cōspectu libellos q̄s acceperat incendit⁸ dicens. Jte et iter vos cās vestras disponite q̄ dignum non est vt nos iudicemus deos. i qua sentētia sibi magis ex humilitate q̄ illis aliq̄d p̄stitit ex reuerentia impensa. C Ante eū quippe pagani iure publico p̄cipes fuerunt: qui verum deum nescientes deos ligneos et lapideos colebāt: et tñ eoz sacerdotib⁹ honorē maximuz tribuebant. Quid ergo mirum si xp̄ianus imperator vere dei sacerdotes honoret: dū pagani (vt predictimus) p̄cipes honorem impendere eoum sacerdotibus nouerunt: q̄ dijs ligneis et lapideis seruiebant? Hec q̄n tñ spāliter⁹ ꝓtum gnaliter p oibus asserimus sacerdotib⁹ q̄m adhuc nesciam⁹ q̄s in terribili iudicio dei qualis futurus sit. etem paulus egregius predicator dicit. Nolite ante tempus iudicare: quoadusq̄ veniat dñs et reliq̄. nā sunt multa q̄ de iudicio illius hominēs ignorent: q̄ forta sse q̄ vos laudatis ille reprehēdet: et q̄ vos reprehenditis ille laudabit.

Item ex cōcilio mileuitano.

C Qua pena feriatur clericus clericum ad secularia iudicia pertrahens.

Nolita⁸ p̄sumptio vsq̄ adeo illicitis ausibus aditū patefecit: vt clerici clericos (suo relicto pontifice⁹) ad iudicia publica ptrahant,

mas. Jtē nō pōt ab alio q̄ a suo p̄lato petere iudiciū aie q̄ est occultū: q̄ multo fortiꝰ nec manifestū. vt de pe. di. vj. placuit. Jtē inconuenies tā esset q̄ vn⁹ epūs indicaret clericos alteri⁹ episcopi quod esse non debet. vt. ix. q. iij. per totum. et sic omnes de vno episcopatu possent sibi aliū episcopū eligere in iudicem. nec renunciare pōt clericus huiusmodi iuri. extra de foro compe. si diligenti. credo tamen q̄ licet non possint renūciare expresse q̄ tamē sponte. i. tacite possunt consentire in aliū iudicē: nam arbitrū sponte eligunt z iudicem delegatuz. aliozquin exsufflatū erit priuilegiuz clericoz q̄ clericus posset eligere coram quo iudice velit litigare. in cōtr. fede. autem habita. C. ne fil⁹ pro patre. Jtē multa possuz facere ꝓpter ac quę nō possū me pacto astringere. nam possum instituere aliquem heredē: nō tamen pacto ad hoc me astrugere possū. vt. C. ō pac. l. vj. Jtem tacite possuz renūciare foro: licz nō expresse. sicut tacite papa renūciat suo priuilegio. vt. ij. q. vij. nos. si. z. q. v. mādatis. Si cut tacite possū renunciare exceptioni procuratoꝛe cōtra me missum: sed non expresse. vt. ff. de p curato. filiusfamilias. ℌ. veterani. Similiē tacite possum renūciare iuramēto calūnie: sed non expresse. C. de in ramen. calū. l. ij. in fi ne. z q̄ ꝓpter posset respōdere habes. iij. q. vj. pulsat⁹. Johan. Quicquid dicat Johā. hoc tenet q̄ in laicum nullo modo consentit clericus. vt extra de foro competen. si diligēti. nec in clericum sine consensu epi. vt

† Hec ē l. q̄ sumit ex corpe auc. vt cleri. apud prop. epi. colt. vj.

extra de foro compe. significasti. ℌ.

a Placuit. C Intentatū. Et sic loquitur cum lis sit contestata.

b Purgari. Per hoc ptz q̄ loquit de reo. z q̄ dicit posse eum eligi intellige id in quo est absolutus.

c Locum suum amittat. Jd est deponatur.

d Jniq̄. contumelias em̄ fecit iudici qui eo relicto vadit ad alterū. vt. ff. ō ar bi. litigatores. similiter si quis rem deducit cōtra vno iudice et deducit postea cōtra alio perdit litem. C. ō affer. sol. l. j. in fi.

Judici qualit fit cōtumelia.

e Quis cuz clerico.

e Damno. spōtularuz ad quas clerici nō tenent. vt in auten. de san. epi. ℌ. spōtularum coll. ix. ergo nec aduersarij ipsoꝝ tenerī debēt C. ō fru. z lui. ex pen. l. vlti.

Spōtulę sūt emolumentū q̄ ꝓbētur iudici ꝓ labore. Hic⁹.

f Noluerit. Illud nō tenet. Vel dic noluerit id est nō potuerit quia forte talem causaz non potest audire.

g Sine scriptura. sine scriptura procedit episcop⁹ cū iudicat inf suos clericos similiter i modicis cansis nō requirit scriptura. vt i auth. de manda. prin. ℌ. sit tibi. col. iij Nō obstat. ℌ ij. q. j. in ꝑncipio. vbi dicitur sententia nulla q̄ sine scripto proferatur. illud enim tātum tenet in criminalibus et in maioribus negocijs.

h Duoruz. hoc non tenet. vt. lxj. q. iij. ℌ. spacium.

i Puniatur. Nec illud tenet. vt extra de iudi. cū non ab homine.

k Jclericus. C Arbitros. z hec est rō: q̄ metropolitan⁹ nō est iudex clerici: vñ sub eo non de-

bet euenire: nec coram episcopo deber cōuenire: cum non possit esse actor et iudex. ēde restitutio. spolia. cōquerēte. z extra de cāces. prebē. et eccle. non vacan. post electionē. in fine. Sed quis coget cum eligē arbitros? Arbitros eligē qnq; cogātur litigantes.

Respondet episcop⁹ licet sit ei suspectus: vt ex de appel. secundo requiris. Itē alio casu cogit ips eligere arbitros. s. cuz recusat eum vel delegatū ab eo. vt. j. co. peruenit.

a ¶ Iudex. ff. vj. q. ij. ca. episcopus. cōtra. sz ibi soluitur.

b ¶ Synodi. ergo si habetur cuilio causa cōtra episcopum: solus metropolitanus non potest audire vt ij. er. vj. q. iij. si inter. forte hoc nō tenet in maioribꝰ causis: vel loquitur sm̄ antiqua tēpora quādo pro singulis causis fiebat cōcilū. vt j. e. q. iij. c. ij. et. c. iij.

c ¶ Nō clericos. ff. j. ij. q. j. in pmis. in fi. extra de iudi. at si clerici.

d ¶ Hec res. Nec etiā actionez potest quis cedere alij postq̄ res est deducta in litigiū. vt. C. e. l. ij. nec valet pallegiuz impetratū tempore litis. vt extra de testi. causam. xxj. qōe. vj. placuit. C. vñ vj. iuctor: itaq; C. ō simdis z sacris reipublice. li. xj.

audiat⁹ negocium. si quis Fo contra hoc fecerit canonū cor rectiōibus subiaceat. ¶ Et si clericꝰ aduersus suum vel alterius hꝫ habeat causam: apud audientia synodꝰ puncie cōqueratur. ¶ Si vero cōtra ipius puncie metropolitanū epm: epus siue clericus habeat controuersiam: pergāt ad ipius diocesis primates: aut certe ad constantinopolitane regie ciuitatis sedem: vt eoz ibi negocium terminetur. Item ex concilio agatheñ. ¶ Palea.

Clericum nullꝰ psumat apud secularē iudicem epo non permittēte pulsare: sed si pulsatus fuerit: non rūdeat nec proponat: nec audeat criminale negociuz iudicio sēlari apponere. ¶ Hoc oibꝰ datur intelligi q̄ clericus ad publica iudicia: nec in ciuili nec in criminali cā est producendus: nisi forte cuilem cam epo decidere noluerit: vel in criminali cā nō sit honorio cingulo cū denudauerit. ¶ Illud autem qđ in epla clementis dictū est: non cognitorē sēcarium iudiciorū te vult deꝰ esse: ex epali vnctione intelligēdū est. nō em̄ in epm vngit vt cognitor secularium iudicioz residcat: sed vt procurator aiaz z distributor spiritualiū existat. phibet ergo secularibus negocijs occupari: non ad tps seqster fieri: vel secularia iudicia non de rebꝰ secularibus: sed secularium virorz intelligenda sunt. Judicia de rebꝰ secularibus secularia appellātur: iuxta illud apostoli. Secularia igitur iudicia si habueritis cōtemptibiles q̄ sunt in ecclesia constituite: iudicia vero secularium secularia appellantur: iuxta illud apostoli

§. coz. vj. a.

un episkola clementis: quod ex subsequētibus datur intelligi cum dicit. hec opa que tibi minus congrue diximus: exhi-

beant sibūnicē vacantes laici. Prohibentur ergo clerici a cognitione negociorū secularium virorum: non sc̄arū causaz. Negocia quippe clericoz siue criminalia siue ciuilia fuerint: non nisi apud ecclīasticū iudicem ventilanda sunt.

Unde Adrianus papa ait. Non nisi in foro suo audiatur clericus.

Clericꝰ siue laicus si crimine aut lite pulsatus fuerit: non alibi q̄s in foro suo prouocatꝰ audiatur. Idem.

In clericorumᵉ cā hmōi forma seruetur: vt neq; eoꝝ sntia a nō suo iudice dicta constringat. ¶ Res vero in litigio posita ante legitimā cognitionis euentum: in nullam debet omnino trāsferri personam. Unde Gelasiꝰ papa Quingesio epo.

Jn nullā transferat personam res in litigio posita ante cognitionis euentum.

Quia⁹ res in litigioᶠ posita: in nullam trāsferri pōt omnino personam: donec legitime cognitionis euentus: cui potiꝰ debeatur iudiciaria disceptatiōe possit agnosci ex eadem re quispiā nō sinat exigere⁶ pēsiones: sed in eodē statu re eadē posita in quo videtur sicut dictum est: ante cōstituram litem quisquis sibi putat quipptam posse competere: veridico pulset examine: pōiudicijs oibus inde submotis.

Questio.ij.

Quod ꝺo⁸ culpa illa suspēsiōe digna sit ex capitulo illo mulcentur concilij liquido constat. si enim communione priuandus est qui clericum ad ciuilem iudicem crediderit p̄trahendum: multo magis suspensione dignus est: qui sui episcopi iudiciuz inferi pellantem ad iudicium seculare pertrahere non dubitauit.

i. si q̄. nec res litigiosa potest dedicari. ff. ō litig. l. vlt. q̄ autem rē litigiosam alienat: et alienatio nulla est: et p̄ter ea punitur venditor et emptor si sciunt rem litigiosam. vt eē vt li. pen. eccla C. e. l. vl. Jn casibꝰ Litigiū ficre alienaf res litigiosa. sēi certz in licz ex cā dotis/ casibꝰ vel trāsactiōis/ alienaz vel donatiōis p ri pōt. pter nuptias. vl ex causa legati/ vel diuisiōis rerū hereditariarz. vt. C. de liti. l. vlti. Item licite alienatur res litigiosa que seruari nō potest. ff. fa. her. alienationes. z. ff. ō peti. hc. diuus.

e ¶ Jn litigio. Litigi Res litigiosa de ofa res cuius dominio/ q̄ dicit. vel quasi causa vertitur iter petitorem z possessorem: vel iudiciaria conuentione/ vel precibus principi oblatis et per eum aduersario cognitis. vt in auten. de litig. in pincolla. viij.

f ¶ Exigere. hoc intelligē cū possessor est suspectus: als possessor semp vtil fructibꝰ pendēte lite. vt. xvj. q. iij. volumꝰ. extra vt lit. pendē. a memoria.

g Quod ꝺo. Et ē certum q̄ sic. Z. e. tiolita.

Diuisio

Sed ponaf. ¶ hec. qō diuidit in. x. ptes in quarū prima. pbat p. xx. c. q. sentētia pastoris siue iusta: siue iniusta timenda est. Secūda ibi. Uerū hoc. Tertia ibi. Sz hoc Quarta ibi. De his. Quinta ibi. Si ergo. Sexta ibi. Cū ḡ Septima ibi. Jdē est. Octaua ibi. Qō autem. Nona ibi. Excōicationis. Decima ibi. Presbyteris Johan. de san.

a ¶ Sed ponatur q̄ hic queritur an ille sit dignus depositione qui excōicatꝰ vel suspensus celebrat? et certe sic. vt. j. e. si quis pbr. z extra ō clerī. exc. mi. frater meus. ci. misi dispēsetur cum eo. vt lxiij. dist. salomone. magisterium tamen prosequitur alia questionē. s. vtrum sententia teneat siue iusta/ siue iniusta. Tribus aūt modis dicit sententia iusta siue iniusta. vt. j. e. §. si ergo. s. ex animo cū malo vel bono zelo sentētiat. Et causa. s. cum certa causa subest vt nō subest. Et ordine cū seruaf vel ptermittit ordo iurꝭ Item sententia alia est cōdēnatōis: alia excōicationis: alia suspensionis: alia precepti. que tamē impropie dicitur sententia. Sententia condēnatōis semp tenet nisi sit iniusta ex ordie. vt. ij. q. vj. diffinitiua. als semp tenet nisi appellet ab ea. Jtē sntia excōicatiōis ordinē rēgit/ et etiā cause cognitionem. vt. ij. q. j. nemo epūs. extra de ap. reprehensibilis. extra de sen. excom. sacro. siue ti sit iniusta vel ex animo vel ex ordine semper tenet. vt. j. eo. si epūs. forte nec relenatur per appellationem: nisi quo ad cognitionem extra de sentē. excom per tuas. Sentētia aūt mādati vel precepti nō ligat nisi id qđ precipit spectet ad officiū recipientis. vij. q. j. q. frater noster. primo aūt. pbat. §. vsq; ad. §. premissis. q̄ sntia epi. etiā iniuste sit parēdū. deinde. pbat cā nō ligare.

Sntia ē triplex.

Sntia ē multiplex.

Questio.iij.

Sed ponaf. q̄ hec culpa suspēsiōe digna non fuerit q̄ritur vtrum sit deponend⁹: q̄ officiū contra prohibitionē epi celebrare ausus est: sed q̄ sntia epi siue iusta siue iniusta fuerit: timenda sit: Grego. testatur dicens.

¶ Timenda est sntia pastoris.

Sententia pastoris siue iusta: siue iniusta fuerit: timendaᵇ est.

Item ex cōcilio antiocheno.

¶ A suo epo excōicatus: non est ab alio recipiendus.

Si quis a ꝓprio epo excōicatus est: nec eū pr⁹ ab aliisᶜ debē suscipi: nisi aut a suo fuerit receptus epo: aut cōcilioᵈ facto epis occurrat: z rūdeat: et synodo satisfecerit qđ statuerit⁶ sub alia cum sntia recipi: quod et circa laicos/ et pbros/ z diacōes: et oēs qui in clero sunt cōuenit obseruari.

Itē Nicolaᵉ ad lotharū regē

¶ Excōicationis meretur sententiā qui excōicatis cōicat.

Recipue Gualdrade pellicis tue: z dudum a te repudiate cōionem declina excōicata est em̄ z vsq; ad presentiam nr̄am ab oi conturbernio xp̄ianorum seq̄strata quā-

ob iem cauendum est: ne cū ea pari mucrone percellaris sententie: ac pro vnius mulier cuius passione vinctus z obligatꝰ ad perenne traharis exitium: deterꝰ quippe in populis prelati delinquunt: ac per hoc ipsi crudeliꝰ q̄s ceteri puniturᶠ: z vt ait beatꝰ Grego. Scire prelati debent q̄ si peruersa vnq; perpetrāt: tot mortibus digni sunt: quot ad subditos suos pditionis exempla transmittūt vnde necesse est: vt tāto se cautius a culpa custodiant quāto per prauā q̄ faciunt nō soli mortiūtur: z infra. Ceterū precaue ne q̄n nobis sm̄ dñi preceptū duos⁸ aut tres testes adhibeam⁹: immo vero hoc sctē ecclie dicam⁹: z (qđ non optamus) decetero sias cunctis sicut ethnicus z publicanus.

Itē ex concilio sardicensi capitulo. xvij. ¶ De eodem.

Si epūs forte fracundus^h (quod nō debet eē) citoⁱ z aspere^k commouetur aduersus pbr̄m siue diaconum: z eū de ecclesia exterminare voluerit: prouidendū est: ne innocēs damnetur aut perdat cōionē. z ideo habet potestatē^l is qui est abiectus vt epos finitimos interpellet^m z causa eius audiatur: ac diligentius pertractet. Ille vero epūs qui iuste vt iniuste eum abiecit: patienter ra quilibet excōicatus audiebaꝫ qui volebat se pbare iniuste excōicatū. hodie secꝰ nisi sit post appellatiōnē excōicatus: vel nisi dicat errorē expssum in sententia. vt extra eo. n. p tuas. Si ḋs ergo conqueritur me cat⁹ cōtr politano de iniusta excōicatione aut appellauit ad querēs eum: aut non. Si appellauit primo pstabit cautionē metro absolutēdus q̄ stabit iuri deinde in optione hꝫ an velit eū absoluere vel remittere absolutēdū ei a quo appellauit. vt ex. de sen. ex. p tuas. Si nō appellauit ad politan an possit est: sēm priora iura: debet remittere absolutendū. et ab eo si ille soluerit absoluere tūc metropolitan⁹ poterit eū absolu-

Excōicatus sm̄ canones.

b ¶ Sententia. ¶ Timēda est. nisi in duobꝰ casibꝰ. s. cū sntia est post appellationē lata. z cū continet intollerabilē errorē. ex de sen. excō. p tuas. tertiū casum apponūt quidā cum. p. in debitis exactionibꝰ ali quis excōicaf. vt ex. de excel. prela. cū ad quorundam. Sed ab aliis duobꝰ similiter q̄ sus non est pēsus est abuno suspēsus est ptū tum. ad oīs. vt. vij. q. j. si ds presbyter. z. iij. qōe. v. quisquis.

c ¶ Concilio. Podie solus metropolitanus cognoscit de cā excōicatiōis. vt ex tra de senten. ex cō. per tuas.

d ¶ Qō statue sum metropolitanus co cor. tex tus i. l. moustra de pe. z fere. ff. rit. l. synodus. 3 in. l. ne

e ¶ Recipue. mo. C. f ¶ Puniū ō sumtur j. xv. q. i. nul trum. li fas.

g ¶ Duos. Ergo in cā denūciationis idem pōt esse iudex accusator z testis. ex de sy. licet. item est hic ar. q̄ gallica ammonitio nō solū hz locū in occultis: sz etiam in manifestis. ij. q. j. si peccauerit.

h ¶ Jracūdꝰ. Jd est vt ex alio sit iniusta.

i ¶ Citoꝰ. id est non seruato ordine iurꝭ.

k ¶ Et aspere Quod nō adsit causa.

l ¶ Potestatē. Auctoritate huius canonis.

m ¶ Interpellet. Scōz hec iura quilibet excōicatus audiebaꝫ qui volebat se pbare iniuste excōicatū. hodie secꝰ nisi sit post appellatio nē excōicatus: vel nisi dicat errorē expssum in sententia. vt extra eo. n. p tuas. Si ḋs ergo conqueritur me cat⁹ cōtr politano de iniusta excōicatione aut appellauit ad querēs eum: aut non. Si appellauit primo pstabit cautionē metro absolutēdus q̄ stabit iuri deinde in optione hꝫ an velit eū absoluere vel remittere absolutēdū ei a quo appellauit. vt ex. de sen. ex. p tuas. Si nō appellauit ad politan an possit est: sēm priora iura: debet remittere absolutendū. et ab eo si ille soluerit absoluere tūc metropolitan⁹ poterit eū absolu-

absoluere. vt ex de offic.ordi. ad reprimēdam. ſi tñ viderit ſententiam excōicationis emidēter iniuſtā poſſe pnūciare inualidā: ꝛ nō ſit appellatū ad eū. vt extra ō ap. ſolicitudinē

¶ Trā. q. iuſta excōicatiō tollit mendacitas eſt ſiue excōicatoris te iuſta ſi nec eū remittere ue iniuſtā. con qor. c. j. E. e. q. Mūc⁹ tcar. h

Item econuerſo ſi eſt appellatuz ad eū: et viderit iuſtam eſſe cām excōicationis te abſoluēdum: vt extra ō ſent. exc. p tuas. in fi. hodie aūt licet non appellet ad ſuperiorez ſi tñ eſt periculū in mora pōt eū ſtatim abſoluere. vt ex. eo. ſacro.

¶ Ja pbr.

a ¶ Coercetur. i. ſuſpēſus vel excōicat⁹ minori excōicatiōe vt patet p id qđ ſequit anathematizetur.

¶ Si quis epi ſcopus.

b ¶ In alia ergo epi non pñt diſpenſare cū talib⁹ q̄ poſt excōicationē celebrāt cū nec concilium hoc poſſit. Arg. ꝓtra. ij. q. v. qua de cauſa. ſic. vij. queſtiōe. j. ſi qs preſbyter.

c ¶ Maxime. id eſt [illegible]. xij. diſ. illō. xvij. di. pueuit. xvj. q. iij per ſingulas.

b ¶ Ja. 3. Videt q̄ iſti clerici q̄ cōicant excōicatos i diuinis officijs: pari excōicatiōe ligētur. vt extra de ſenten. excōica. ſignificauit.

e ¶ Per fortiſſimū. id eſt manu laicali: ſimile. 3. xvij. diſtic. nec licuit.

accipiat vt negocium diſcutiatur: vel probetur eius ſententia a plurimis vel emēdet: tamen priuſq̄ oia diligēter ac fideliter examinent: eū qui fuerat cōmunione priuatus: ante cognitionem nullus debet preſumere vt cōioni ſociet.†

Item ex concilio carthagi.

¶ De eodem.

Si quis pbr ab epo ſuo correctus⁴ fuerit: dz vti q̄ apud vicinos epos conqueri: vt ab ipſis eius cauſa poſſit audiri: ꝛ p ipſos ſuo epo reconciliari. quod ſi nō fecerit: ſed ſuperbia (quod abſit) inflatus ſeſe cernēdum ſe ab epi ſui cōtione duxerit: ac ſeparatim cum aliquibus ſciſma faciens ſacrificiū deo obtulerit: anathematizetur ꝛ nichilominꝰ locū amittat. At ſi querimonia iuſtā habuerit aduerſus epm inquirēdum eſt. Item ex concilio antiocheno. ¶ De his qui damnati a ſynodo ſancta miniſteria contingunt.

Si quis epūs dānat a ſynodo: vel ſi pbr/ aut diaconus a ſuo epo: ꝛ auſi fuerint aliqđ de miniſterio ſacro contingere. ſiue epūs iuxta precedentē conſuetudinē: ſiue preſbyter/ ſiue diaconus nullo modo licet ei nec in alia b ſynodo ſpem reſtitutionis/ aut locum ſatisfactionis habere: ſed ꝛ cōicantes ei oēs abiſci de eccleſia oportet: ꝛ maxime⁶ ſi poſtq̄ dicerit aduerſus memoratos prolatam fuiſſe ſentētiam eiſdem cōicare tentauerint.

Item ex concilio mar. pa.

¶ Sine ſpe ſit reconciliationis qui excōicatis cōicare ꝓſumit.

Si quis⁸ epūs in concilio excōicat⁹ fuerit: ſiue preſbyter: aut diacon⁹ a ſuo epo: et poſt excōicationē ꝓſumpſerit: ſiue epūs ille: aut preſbyter: aut diaconus facere oblationem: vel vſaturinū/ vel veſperti

Excōicatū celebrantem nō abſoluit epūs

num ſacrificium quaſi in officio ſuo agere ſicut prius: nō liceat ei: nec in alio concilio ſpē recōciliationis habere nec vltra reconciliari: ſed etiam eos qui et cōicauerunt offīo ab eccleſia reſpui: maxime eos qui ſciebant eū eſſe detectum. ſi aut tē permāſit turbās ꝛ concitās eccl'iam p̄ forinſecam⁶ poteſtatem: oportet eū ſicut ſeditionarium ab omni plebe expelli.

Item ex concilio agatheñ.

¶ De epiſcopis qui innocētes aut minimis cauſis culpabiles excommunicant.

Epiſcopi ſi (ſacerdotali moderatione poſtpoſita) innocētes: aut minimis⁶ cauſis culpabiles cōicare preſumpſerint/ aut ad gratiā baptiſmatis feſtinantes fortaſſe recipere noluerint: a vicinis epīs eiusdē pūncie lris moneant: ꝛ ſi parere noluerit: cōmunio illis vſq̄ ad tps ſynodi a reliqs epīs denegetur: ne forte p excōicatiōis pctm⁹ excōicati lōgo tpe morte preueniantur.

Item ex cōcilio aphricano.

¶ De his qui tpe ſue excōicationis cōicare preſumunt.

Placuit vniuerſo concilio vt qui excōicat⁷ fuerit ꝓ ſuo neglectu⁸: ſiue epiſcopus quilibet. ſiue clericus: ꝛ tē pore ſue excōicationis añ audientiam communicare ꝓſumpſerit: ipe in ſe dānationis ſententiam iudicetur protuliſſe.

Item Nicolaus papa.

¶ Deponantur epiſcopi q̄ excōicatis communicant.

Eugualdum treuerenſem ꝛ primatem belgice pūncie: ꝛ guntarium agrippine colonie archiepiſcopos nunc coram nobis ꝛ ſancta ſynodo ſub geſtorum inſinuatione qualiter cauſam lotharij regis ꝛ duarum mulierum eius theberge ſcilicet ꝛ gualdrade recognouerint ꝛ iudicauerit⁹:

Excōicatio ap̄ſo la cōmunia fertur.

f ¶ Epiſcopi. ¶ Minimis. Ergo ꝓ minimis⁹ cauſis nō eſt quis excōicādus: qđ verū eſt vt j. eo. nullus. Sed ꝛ nōne ꝓ ſola cōtumacia eſt q̄s excōicād⁹ vt j. eo. certū. ergo ſiue crimē ſit magnū ſiue parū nunq̄ eſt excōicand⁹ aliq̄s: niſi ſit ꝓtumax? Ad hoc dicunt quidā q̄ ab homine nō ſit aliq̄s excōicād⁹ niſi ꝓ contumacia. ſed a canōe bene. vt xvij. qō. iij. ſi qs ſuādere. hoc nō eſt verū. qz q̄nq̄ excōicat⁹ aliquis ꝓ contumacia: qñq̄ ꝓ crimine. vt ex. de fid. ſig. expte. Jo. Sed certe illa decret. dicit q̄ ꝓ offenſa ſit aliq̄s excōicādus cū non vult ſatisfacere: ꝛ ita pro contumacia quare alia diſtinctio ē melior. Vel q̄ ¶ Peccatū. ar. q̄ etiā⁹ moritur quis ꝓpter peccatū. vt. xij. q. ij. c. j. ꝛ tollit de⁹ malos de medio ne peccatū eorū augeatur. xxiij. q. iij. ea. vidicta ꝛ tollit bonos ne malicis malorū immuniter intellectum eorum. de pe. diſtinc. iij. ſi ex bono.

Would not be ni ma li.

b ¶ Tacuit. ¶ Negligentia. videtur ergo q̄ ꝓ negligētia aliquis excōicatur: ſicut pro negligentia aliquis deponitur vt lxxxj. diſtinc. dictum eſt.

Eugualdū treuer. i ¶ Judicauerint. Sic patet

q̄ punit inde q̄ male iudicat. vt dixi. q. q. vj. hoc etiam.

ꝓ Adde c. engeltrudā. iij. qōe. iij.

Impator ab epo excōicari poteſt.

a ¶ Utilitates. Quod nulli pro hiberur. vt. iij. q. vj. omnibus.

Jautem. b ¶ Principes. Ergo imperatores habunt epiſcopis: et ab eis poſſunt excō municari. xcvj. diſtinc. duo. mutuus tamen cuz eis agēdum eſt ſ̄ cum alijs. vt xij. q. ij. de reb⁹. et ſi in pluribus epiſcopatib⁹ habet impator: dicitur: quilibet pōt eū excōmunicare. ff. ad mu. aſſumptio.

Jqs vero. ¶ Cōmēdādi. nam aliorū honores aliſi non debent eſſe occaſio nocendi vt. C. ō ſtatuio ꝛ ima. l. vi. nec aliquis debz illud appetē p qō honor aliorum imminuatur. vt. xcix. diſtinct. nullus. nec tibi ōbes cōſulere cum alterius iuria. xxij. q. ij. primuz. nec aliquid facias i domo tua qō vicino noceat. vt ff. de reg iur. domuz. ſi tamē facias aliquid eo propoſito vt tibi ꝓfit licet alij no ceat: nō peccas arguinen. ff. de aqua plu. arce. l. j. ſ. denicz. ff. ō dam. infec. fluminum. ſ. vlt. et. l. ſequen.

d ¶ Ad deformationem C. de ſta. et ima. l. vlt.

e ¶ Jteruz. i. multotiens.

Abſit vt. f ¶ Similiū. hoc eſt verū

scriptum ſuper hoc ꝓpriis manibus roboratum offerentes nichil ſe plus vel minꝰ: aut aliter egiſſe ore ꝓpio (multis coram poſitis teſtibus) affirmātes: ꝛ ſententiam quam a ſede apoſtolica in engeltrudam ꝛ vxorem boſonis ſanctiſſimus frater noſter mediolanēſis archiepiſcopus thado / et ceteri coepiſcopi noſtri pronuerant emittendam: ꝛ nos diuino ſuccenſi zelo ſub anathematis attestatione canonice protulera mus: publice ſe viua voce violaſſe confitentes: in quib⁹ omnibus inuenimus eos apoſtolicas atq̄ canonicas ſanctiones in pluribus exceſſiſſe: ꝛ eq̄tatis normam nequiter temerāſſe: ab omni iudicam⁹ ſacerdotij officio manere penitus alienos et ideo ſancti ſpiritus iudicio ꝛ beati petri ꝓ nos auctoritate ep̄atus exutos: regimine conſistere diffinientes: predictis aut̄ depoſitis licentiam cōcedimus eccleſiam ingrediendi et communicādi ſicut laicis: et loquendi ſuas vtilitates⁸. non autem turbas cōcitandi vel ſcandalum ſollicitandi illis tribuimus facultatem. ¶ Jtum autez ad epiſcopale miniſterium ſpecialiter pertinet etiam nulla eis ſit licētia continēda: ſicut nos cum ſancta ſynodo iā decreuiſſe conſtat. Item Clemens.

¶ Clerici ꝛ laici qui non obediunt epīs infames efficiunt.

Si autem vobis epīs nō obedierint oīs pbr et reliqui clerici: oēſq̄ principes⁶ tā maiores ordinis q̄ inferioris atq̄ reliq̄ populi: nō ſolum infames ſed etiam extorres a regno dei ꝛ cōſortio fidelium: et a liminibus ſancte dei eccleſie alieni erunt. Item petrus in ordinatione Clementis.

¶ Quibus papa eſt inimicus his nec loqui debemus.

Si inimicus⁵ eſt iſte clemens alicui pro actib⁹ ſuis vos nolite expectare: vt

Quicuiq̄ contriſtauerit doctorē ꝓritatis peccat in xpm: et pter oim exacerbat deum: pper qđ ꝛ vita carebit eterna. Item Ambro. in lib. De officijs. ¶ Simulata virtutem affectione: obedientia epiſcopo non denegetur.

Si quis epo non obediat epo ſele extollē atq̄ exaltare deſiderans: ārens etiā obumbrare merita epī ſimulata affectione doctrine: aut humiliatuz aut mīe: is a vero deuius ſuperbit: qm̄ veritatis ea regula eſt: vt nichil facias cōmendandi⁶ tui cauſa: † quo minor alius fiat: neq̄ ſi quid boni operis habeas id ad deformationem⁹ alterius et vituperationem exerceas. ¶ Nō defendas improbū: et ſancta indigno committenda non arbitreris. ¶ Neq̄ iterum⁶ arguas et impugnes: cuius crimen non deprehenderis.

Item Anthenius papa.

¶ Epo non obediens: demonium ore decerpitur.

Absit vt q̄cq̄ ſiniſtrum⁶ de his arbitremur: qui aplico gradui ſuccedētes chriſti corpus ſacro ore cōficiunt: q̄ quos nos chriſtiani ſumus: qui claues regni celoꝝ habentes ante iudicij diem iudicant In veteri quidem lege habeꝫ Quicuiq̄ ſacerdotib⁹ non obtemperaſſet aut extra caſtra poſit⁹ lapidabatur a populo aut gladio⁶ ceruice ſubiecta contemptū expiabat cruore. ‡ Hunc vero inobediens ſpūali animaduerſione truncat: aut electus de eccleſia rapido ore demonum⁶ decerpitur.

Item petrus in ordinatione Clementis.

¶ Quibus papa eſt inimicus his nec loqui debemus.

Si inimicus⁵ eſt iſte clemens alicui pro actib⁹ ſuis vos nolite expectare: vt

in his q̄ ꝓfit trahi ad bonū ꝛ ad malum. vbi ſemp in meliorē ptem eſt interpretāduz vt. xlj. di. c. j. ꝛ ex ō reg. iur. eſt ote

Si ergo clericꝰ āplectit mulierem inꝑtabit q̄ cā benedicēdi eā hoc faciat. vt xcvj. diſt. in ſcriptuz tñ q̄nq̄ ca nō ſolā fabulationez interꝑtatur in deteriorē partez. vt. xxvij. q. j. nec aliqua.

§ ¶ Aut glaidio. Dic hēs q̄ obediētia capite punieba tur ergo ꝛ hodie repelleret a ꝓmotione iuſti. diſt. multos. non tñ quelibet obediēta capite punieba tur ſz ſola illa q̄ ſciſma iducebat vt. vij. q. j. ſiniq̄ in fine. et de hoc notanti. iij. qō. j. in princi.

Clericus amplectes mulierem ſiue mīnē bñ agere.

† Contor. terꝰ lūcta glo. j. l. nā hoc ff. de cōdi. ide. l. nec auꝰ. C. ō emā. libe.

ꝓ ¶ Demonū hoc olim fiebat ad iram. hodie tñ ſathane tradit vt citius conuertat. vt j. cap. ſuduni. in princi. 2. c. oēs xpiani

Deuk. xvij. c. Excōicatio duas hz ſpecies.

‡ Adde ad hoc tex. i. i. iij. ff. ō re milit. ſ. ō ſtationis. et. ſ. in bello.

§ Jnimicꝰ Ab hoc loco incipit tractare de duplici excōmunicatiōe ꝛ no. q̄ quedā excōmunicatio eſt ſimplex ſiue minor q̄ ſepat a ſacramento ꝛ ab ingreſſu eccleſie alia ſolēnis que ꝓprie dicit̄ anathema que ſeparat etiam a communiōe fideliū. de vtraq̄ iſtarū habes. iij. qōne. iiij. engeltrudā. Maior excōmunicatio imponitur vel ꝓ maiori crimine vel pro cōtumacia. mi=

Universidad de Deusto Biblioteca

vor insligitur ꝓ quolibet mortali. vt j.e. audi. et imponitur siue penitenti siue non penitenti: vel a seipso vel a suo sacerdote loco pene. penitēs tamē melꝰ facit si auctoritate sacerdotis abstinet a sacramētis. vt de pe. di j. in actiõe. ipenitenti iponit qñq; a deo. s. qñ est i mortali pec cato. tūc ei ꝯtū ad deū ꝓuat̄ est sacramēt. vt j. eo. audi. qñq; a seipso. male. s. cū nō vult penitē & sellat a sacrāmēt; quia hoc sibi putat sufficē ad penā sine pnīa. vt de pe. di j. sūt q; arbitrant. sed si nō putat sibi sufficē si abstineꝰ: qꝛ putat se idignū hō facit. vt de cō se. di ij. q; scelerate. Qñq; insligit a sacerdote loco pene cū vult penitere. qñq; a canone sez cū quis cōicat excōicato in his duobꝰ casib; ē necessaria reconciliatio. vt j. eo. excellētissimus. l. dis. in capite. Si q; ds sit excōicatꝰ semp a suo excōicatore ē absolūendus nisi vel sit appellatū ab eo vl ipe sit negligens: vt dixi. s. e. si ep̄us forte. Sed si a canone ē excōicatꝰ pōt absolui a suo sacerdote sm distinctionē. ex ō sen. excō. nup. hec aūt pena est nō ꝓ actis excōicatiōz: si clericꝰ ē deponi. vt q. si ds ꝓbr. si laicus/tardius absolui. j.e. qui iubēte.

Excōicatꝰ a q̄ est absoluendus.

a Sicut apostolꝰ. Paulus statuit. ij. qō. j. multi. et Johan. xxiij. q. j. omnis.

b Auertendo. i. conteněndo.

c Saltem. nedum alibi.

d Domo. i. sub eodē tecto. vt. xxxv. q. vj. ep̄os in synodo. Largius sumitur domus. ff. ad syl. l. j. §. e.

Excōicatꝰ nō intret eccl̄iaz

e Vel oranerit. si ergo excōicatus intrat eccl̄iā omnes exeunt. vt. xxiij. q. j. omnis qui. sacerdos tamen si iceꝑt missam non exibit: qꝛ non relinquet officium inexpletum. vt. vij. q. j. nichil.

f Communiōe. maiorī. quia iam inciderat in minorem. j.e. q. j. si quis presbyter.

Excōicatꝰ an possit absolui ad aduersario ignante.

g Excōicatos. Virtusq; i. excōicantis & excōicati. Per hoc ꝛ. dixerunt quidam q; ignorāte aduersario nō posset excōicatus absolui. qđ falsum est. vt extra de ap. qua fronte. nisi pro crimine sit excommunicatus: tunc enim oportet vt primo ei satisfaciat ad querelam alterius excommunicauit aliquē: tunc non absoluet eum ātēq; ab aduersario intelligatur/ an sit pro manifesto delicto excommunicatus vel nō vt j. e. ſeruet. si aūt iudex non ad alicuꝰ querelā excōmunicauit aliquē: tunc superior ipm statum pōt absoluere: vt in conſti. inno. extra de ap. cum speciali.

b Nec aue. xxiij. q. j. omnis qui recedit.

Cum excōmunicato.

Cum excōicato neqzora re neq; loqui (nisi q̄ ad eandē excōicationem ꝓtinet) nec vesci licet. si quis enī cum eo aut palam/ aut absconse locutꝰ fuerit vel oauerit: statī cum eo cōem excommunicatiōis contrahet penam. Item ex cōcilio Carthaginensi. De eodem.

Excōicatꝰ a sacerdotib; nullus recipiat ante vtriusq; partis examinationē iustam: nec cū eis in oratione: aut cibo: aut potu: aut osculo cōicet: nec aue. b eis dicat qꝛ quicunq; in his vel aliis prohibitis scienter excōicatis cōicauerit tanta apostolorū; institutionē & ipsi similiter excōmunicationi subiacebunt.

Item Isidorus. De eodem.

Excōicatos q; a sacerdotib; nullus recipiat ante vtriusq; partis examinationē iustam: nec cū eis in oratione: aut cibo: aut potu: aut osculo cōicet: nec aue. b eis dicat qꝛ quicunq; in his vel aliis prohibitis scienter excōicatis cōicauerit tanta apostolorū; institutionē & ipsi similiter excōmunicationi subiacebunt. Item Isidorus. De eodem.

Cum excōicato.

Cum excōicato neqzora re neq; loqui (nisi q̄ ad eandē excōicationem ꝓtinet) nec vesci licet. si quis enī cum eo aut palam/ aut absconse locutꝰ fuerit: statī cum eo cōem excommunicatiōis contrahet penam. Item ex cōcilio Carthaginensi. De eodem.

Qui cōmunicauerit vel oranerit cum excōicato: si laicus est excōicetur. si clericꝰ/ deponatur. Item ex decreto honoꝛ pape. Excommunicatorū nota vitanda oībus palam et publice annuncienꝫ.

Qui cōmunicauerit vel oranerit cum excōicato: si laicus est excōicetur. si clericꝰ/ deponatur. Item ex decreto honoꝛ pape. Excommunicatorū nota vitanda oībus palam et publice annuncienꝫ.

Qui re sit. Epis ꝫ habeꝫ q; litteri epūcopi credit. et hēs expīsse. extra de ꝓba. post cessionem. et instrumentis alio rū principū credit si cōsuetudo regiōis hoc hz: vt ex de fide instru. cuz dilect⁹.

Qui re sit. Epis ꝫ habeꝫ q; litteri epūcopi credit. et hēs expīsse. extra de ꝓba. post cessionem. et instrumentis alio rū principū credit si cōsuetudo regiōis hoc hz: vt ex de fide instru. cuz dilect⁹.

Sed obȝcitur cū vna vox potior sit ꝙ̄ mortua quare nō credit verbo epī in talib⁹. vt. vj. q. ij. si tantū. & placuit. nec papa ei credit q̄ dicit se excōicasse aliū. vt extra de testi. cū tu filī. q̄q; enī eulogia ex mala fide scribunt. vt. ff. de custo. et exhi. re. diu⁹. nec scripture tabellionis creditꝰ: nisi habeat testiū subscriptionem: vt in auc. de here. & fal. §. sancim⁹. col. j. nec instrumēto ꝓcuratoris. ex de ꝓcu. c. j. nec instrumēto indicis. vt extra de testi. cū a nobis. Et. h. d. q; semp stat sigillo epī: qꝛ obtinet vicē publici instrumenti. ex de fi. instru. scripta. & de fideiuss. peruenit. Alij dicunt q; non creditꝰ ei nisi redactū sit in publicā formā. vt i auc. vt nulli iudi. §. si vero. col. ix. & C. de dona. in donatione bus. vel nisi habeat subscriptionē testiū. et si nō sit ꝓ publicā manū factū: qꝛ forte ibi non sunt publice ꝓsone. vt. xvj. q. vj. §. pōt. vbi die expeditum est circa ordinē iudicioꝝ q; nō ꝓsumūt ꝓ iudice nisi ꝙ̄ ab⁹ ꝓbari pōt. ex de. ꝓba. qm in oib⁹ aliis ꝓsumo. ꝓsūta iudicis sez q; sit iusta ex alio & ex ea: & ꝙ̄tū ad ius litigatoris vt in constitutione cum speciali. extra de appel.

Excōicatos.

Excōicatos q; a sacerdotib; nullus recipiat ante vtriusq; partis examinationē iustam: nec cū eis in oratione: aut cibo: aut potu: aut osculo cōicet: nec aue. b eis dicat qꝛ quicunq; in his vel aliis prohibitis scienter excōicatis cōicauerit tanta apostolorū; institutionē & ipsi similiter excōmunicationi subiacebunt. Item Isidorus. De eodem.

Excōicatos q; a sacerdotib; nullus recipiat ante vtriusq; partis examinationē iustam: nec cū eis in oratione: aut cibo: aut potu: aut osculo cōicet: nec aue. b eis dicat qꝛ quicunq; in his vel aliis prohibitis scienter excōicatis cōicauerit tanta apostolorū; institutionē & ipsi similiter excōmunicationi subiacebunt.

a Quando. Arg. ex hoc cū q̄ nō nocet tacitarunitas q̄n nō ꝓdest contradictio. vt notaui. xxviij. dist. di acon.

b Accipiāt. ℨ. xlvij. di. in mādatis.

Hier. xv. d.

Hō mēsaz permittim⁹. Ad hoc vt eos lucremur. xviij. q. iij. fideles. cū iudeis tñ non possum⁹ eo: medē. vt. xxviij. q. j. oīa. sed nec hodie cū paganis licitū est eo: medere: cum ipi discernāt cibos sicut iudei hec ergo est cā quare possum⁹ cōuiare pagānis

Excōicat⁹ cōtrahe nō possūmus: ꝙ bñ pagānis.

c Nō tamē cōuiare excōicatis: ꝛ illi sint mēbrū diabolo vt eos in crisaciamus. tñ ideo q̄ non multū curarent liceat eos vitaremus. Sz excōmunicati erubescunt: si nō cōicatur eis. vt. ℨ. e. audi.

ℨ. coīt. v. d. Impare sibi nēo pt. Luce. x. b.

d Dei teste. Ergo aliqđ contra seipsum fert sniaz. vt. xxj. dist. nūc aūt. Arg. ℨ. q̄ nemo sibi imperare pōt. vt. ff de arbi. l. pe. melius tñ est si hoc faciat aūctē superioris. ℨ. de pe. di. j. in actiōe. B.

e Questiōe id est distinctiōnā tractaūs de pnīa v distinctiones dividitur.

f De puta ℨ. de pe. di. j. ℨ. ite sicut.

g Tempore pressure. in cena domini.

h Sententia. Sic iudex secularis pōt aliquē excōicare. i. a legitimis actibus

Ité sup̄ duodecim pphetis Porcis ꝛ canib⁹ sancta non sunt committenda.

Quando⁸ ergo vir ecclesiastic⁹ ꝛ prudēs atq; intelligēs multas impietates in ea que vocāt dom⁹ dei esse cognouerit: ꝛ nō solū multas sed etiā fortes: ꝛ q̄ opprimere possint tusticiā: ꝛ intrantū doctorū rabiem ꝓcessisse vt acciptant⁹ ꝓciū in iudicio: ꝛ oia ꝓ muneribus faciant: pauperes deuterī in portis ꝛ audire contēnant: taceat in illo tempore ne det sanctū canib⁹: et ne mittat margaritas añ porcos qui cōuersi conculcent eas: ꝛ inimicꝫ hieremiā dicentem. Solus sē debā quia amaritudine repletus eram. Ité iōānes chrisostomus in epistola ad hebreos.

Cū pagano comedere: sed cum excōmunicato minime ℨ

Ad mensam quippe paganoꝝ si volueris ire sine vlla ꝓhibitione permittimus[c]. si enim ꝙs frater noīat inter vos: fratrem in hoc loco omnē fidelem simplicit intelligē. non monachū tñ. q̄d autē est q̄d fraternitatē vocet: nisi lauacrū regenerationis quod facit posse vocari deū patrez? Si ꝙs (inq̄t) noiatus fuerit frater fornicator: aut auarus: aut ebriosus: cū hmōi neq; cibū sumere debetis. Cū autē de paganis ageret nō ita: sed si quis vos vocauerit ex ifidelib⁹ (paganos significās) ꝛ vultis ire: omne quod apponit vobis comedite: si quis frater noiatur ebriosus. ꝛc. o ꝙta integritas nos nō solū nō fugimus ebriosos: sed etiā imus ad eos partici pantes cum eis. Euidenter itaq; ex p̄missis apparet q̄ eorum cōionem vitare non cogimur: qui sententia notati non sunt: sed ipsi⁹ sententie notatio multiplicit intelligit

Aliqñ enim arcetur quis a luminibus ꝓpere vt. ff. de pe. l. moris.

i Engeltru dā. ℨ. ij. q. iij. c. vltī. ℨ. xvij. q. iij. quisquis. ℨ. v. q. j. c. j. Jo.

k Ab ingressu. S. videntr ꝫ sentire q̄ q̄ clericū verberat tātū est separat⁹ a sacramentis et ab ingressu ecclesie nec ob. ille canō. Si ꝙs suadente xvij. qō. iij. quia anathema ibi ē tātū qđ separatio hoc tñ non tenet eccla ꝛ ℨ eū est. eē de ap. pernec. Joannes fa Bene nenimus voluit eū corrigere ꝛ dixit talem esse excōicatū: sed non vitandū anteq̄ denūciet: sed ex presse ℨ enim est. extra de sen. ex. cū non ab hoīe.

l Ambā ℨ. e. quibus epi.

m Ceterum. q. d. bene distinguo inter excōicatos simplicit ꝛ anathematizatos. vt. ℨ. illi sint vitādi: isti non.

Illā hanc distinctionē licz cuiq; aduertere ex auctoritate Joānis pape engeltrudā[i] ꝓximi bosonis ꝛc. require supra i causa. Quidā episcop⁹ a propria sede delectus. Ité ex auctoritate eiusdem. Si quis domum dei violauerit. ꝛc. reqre infra in causa. xvij. quidam pbyter infirmitate grauatus. Item ex auctoritate siluestri pape. presenti decreto censem⁹ ꝛc. reqre supra in cā. In infamiā cuiusdā epi. Juxta igit hāc distinctionē intelligenda est illa auctoritas innocentij. si quis suadēte diabolo ꝛc. vt infra in cā. Quidā pbr. vt iuxta ethimologiā vocabuli anathemati: id est separationi subiaceat: qui in edictum illud inciderit: qui a corpore ꝛ sanguine christi: ꝛ ab ingressu[k] ecclesie se alienū facit: qui impias manus in clericum iniscere ausus fuerit: q̄ etiā a nullo episcoporum absolui: id est more penitentium reconciliari poterit: nisi primum apostolico conspectui se representare curauerit.

Illud autem Petri de Clemente. Si inimicus est iste Clemens. ꝛc. de sententia notatis intelligēdum est. sicut et illud Urbani[l] quibus episcopi non communicant. ꝛc. vt infra in eadem causa. ceterum[m] falsum esset illud varēsis

a Si tm. ℨ. vj. q. j. placuit. c. ij. ꝛ. vltī.

b Ite Siego. Id qđ dixerat simplr excōicatos nō esse vitādos: mō oñdit oēs excōicatos eē vitādos.

Rogo / qualis ponit. hoc ꝫ bū rogo / pla tū a pū cipe hz vim p̄cepti. not. vj. q. i. beatus. in glo.

Rogo. Verbū rogādi hic ꝓceptiue ponitur. monemus em̄ quos habem⁹ charos: vt. xxviij. q. j. sic em̄. ꝛ alibi rogo non ponit de precatiue. ff. de nego. gest. si ser tui mei rogatu. iz ponit rogare/ ꝓ mandare. sic ponit mandare ꝓ rogare. xviij. q. iij. nullatenꝰ.

c Cōcanti. In sacris ℨm D. vel dic q̄ martirus fuit excōicat⁹ cū oīb⁹ suis fautorib⁹: vt sit cōicabāt et in crimine: alꝫ excōicatio non deseēderet vsq; ad tertiā ꝓsonam ℨ. eo. qm̄ multos. nec ob. xix. dist. anastasi⁹. qz ibi cōtrabant et in crimine hereſis.

Beſſe

d Laicē Episcopi. Ista enim nō poterāt ignorare sniam sut epi: vt. xij. q. ij. qui et humanis.

Excōicat⁹ vitād⁹ est

f Cōmoniti Arg. q̄ sufficit si alicui dictuz est de excōicatione alicuius vt ipm teneat vitare vt extra de elec. venerabilez. vltra medinz. ꝛ de postula. plato. ad hoc. Arg. extra. eē. de cleri. excōmu. mini. illud. Nō. ꝓma sententia vera est quā do excōicatio alicuius puenit ad sñiā p̄ famā publicam. alꝫ forte secus esset vt in contrario. Contra hoc.

ij. ps.

g Dic hec est. ij. ps. in qua dicitur q̄ hec regula de vitandis excommunicatis habet locum in excommunicatis nominatim ad hoc ꝓbandum induxit nouem ca. Jo. de fan.

g Sed hoc. Vult dicere q̄ maximus fuit excōicatus cum omnibus suis fautoribus. nec obstat. ℨ. xviij. q. ij. c. iij. ꝛ ℨ. eo. excellentissimus.

h Lapsus. xviij. q. ij. c. iij.

i Excellentissimus. ℨ. e. excellentissimus.

k Unde epi. Nō cōicetis ij. vij. q. j. scire debes xciij. di. c. j. Nec ob. vj. q. ij. si tm. quia hic loquitur. cū constat de sententia: sed scitur eā esse iniustā.

l Liger. Mō tamē error non sit expssus i sententia. extra eo. per tuas.

Excōicato cōmunicans a quo absolui debet.

Qui merito facio tū. m Pari. qđ ergo si epꝰ cōicat alicui excommunicato a suo plici sacerdote ꝛ tam ligat⁹ a canōe. Sed a quo absoluetur. Dicreta. dicit q̄ cōmunicans excōmunicato a suo prelato est absolūdus. extra de pe. ꝛ re. q̄ autē. ꝛ ita a metropolitano. sed dicas q̄ a simplici sacerdote pōt absolui: nisi cōmunicet ei in crimine. vt extra eo. nuper. videt tamē q̄ sicut in sup̄ḃo a iure post sententiā non requiritur alia absolutio: sic nec in excōicato a canone: qđ non est verū. vt i ca. nuper. in fi. Sz qđ si papa cōicet excōicato? illic non est ligat⁹: quia non ligat ipsum canon. xxv. qō. j. ℨ. his ita.

n Refugiēs. i. contemnens.

o Clericus. Intelle cum huius habes. ℨ. e. q. si epi scopus forte.

Quibus episcopi non cōmunicant non cōmunicetis[n]. ꝛ quos eiecerint non recipiatis. valde enim est timenda sniа epi licet iniuste liget[l].

Item ex octaua synodo.

Excōmunicationis contrahit penam: qui excōmunicatis communicat.

Si quis frater aut palā aut absconse cum excōicato fuerit locutus/ aut unct⁹ cōione: statim cum eo excōicationis contrahit penā.

Item ex concil. carthaginen. iij.

De eodem.

Qui merito facinorū suorū ab ecclesia pulsi sunt si ab aliquo epō/ vel pbro/ vel clerico fuerint in cōione suscepti etiā ipse par⁹ cū eis crimine teneat obnoxi⁹: refugiēs[n] sui epi regulare iudicium.

Item ex concil. carthagin. iiij.

Qui sententiā epi putat esse iniustam recurrat ad synodū.

Clericus[o] qui epi distrctionem circa se putat iniustā recurrat ad synodum.

Item Joannes chrisostom⁹ super epistolam ad hebreos.

Vincula ecclesiastica non sunt contemnenda.

Demo cōtēnat ecclesiastica vincula. non enim hō est q̄ ligat: sed xp̄s⁹ qui hāc potestatem dedit: ꝛ dños fecit homines tanti honoris.

Item Augustinus de verbis apostoli. sermone. lxviij.

Sathane tradit qui ab ecclesia excommunicatur.

Excōicatus a nullo absolui debet.

Excōicatus a nullo absolui debet. Sz ꝙs ex hoc ca. dicit, p. hyspan⁹ haberi cūm quar

non possit appellari a sniа excōicationis: cū xp̄o cū liget a cui⁹ sniа non pōt appellari. Alia est ratio: qz nemo excōicatur nisi p̄ contumaz appellans. vt. ij. q. vi. ℨ. est autem qñ. verū sunt etiā quoꝝ. Quidā aūt illā assignant rationem. excōicatio quia excōicatio secū trahit executionem suam. extra. tione.

Appel lari nō pōt ab excōicato a canone: qđ non est verū. vt i ca. nuper. in fi. Sz qđ si papa cōicet excōicato? illic non est ligat⁹: quia non ligat ipsum canon. xxv. qō. j. ℨ. his ita.

de ap.pastoralis. vnde sicut ab executore non appellatur: ita nec ab hac sententia. Sed hoc non valet: quia quilocz appellat ab executore cū.s.excedit modum: a sicut quo ꝺ absolvitur ab alio: secum trahit executionem: tamē appellatur ab ea. extra de ap. qua fronte.

a ¶ Sathane. Dū tñ inibita de causa excommunicentur. vt xxiij.q.iij.si ꝺs non recto.

b ¶ Extra ecclesiā. Ar. q̄ qui semel excōicat' est ipso' excōicatus non pōt q̄ aut extra ecclesiā est nō pōt magis esse extra eam. Arg. contra.xij.q.iij. engeltrudā. de hoc ibi notant.

c ¶ Schil sic. Ita separati. Iuste. alias non obest. vt ex. e. a nobis. s.e. q̄d obest. tñ si pręsentetur: statim ictpte ligare. xxiij.q.iij. notādū. in fi. s lō maxime est timenda: q̄ maxima ē pena. vt xxiij.q.iij. contra pantur.

d ¶ Resbyteri. hoc.c. habet.ō ij.q.vj. placuit.

e ¶ Britam. Insulā Britanniā: vel potius sonat.

f ¶ Retractādam. De fcō si est ipso iure irritū. vt extra ō appellā. sentiā.

g ¶ Ursus. i. post alia statuta. Sic pone causā. Quidā accusat' ō crimine legitime fuit citat' noluit venire: excommunicatur ꝓ contumacia: si infra annum venerit auditur super crimine: postea non: quia habetur ꝓ confesso vel confesso iuris interpretatione. nā qui excōicatus est pro suspitione hereſis post annū pro hereti habet: vt extra de hereti. excōicam'. circa pn. non tenet. vel ibi non punitur de crimine: sed pro contuma

Omnis xp̄ianus dilectissimi qui a sacerdotib' excōmunicatur sathane' tradit. quomodo: q̄ scilicet extra' ecclesiā diabolus est: sicut in ecclesia xp̄s: ac ꝺ hoc quasi diabolo tradit: qui ab ecclesiastica cōtione remouetur: vñ illos quos tūc ap'lus sathane esse tradidos predicat: excōicatos a se esse demonstrat. Idem super Joh.

¶ De eodem.

Nichil sic debet formidare xp̄ianus q̄s separari a corpore xp̄i. si ens separatur a corpore xp̄i: nō est membrū ei'. si nō est mēbrū eius. nō vegetatur spū ei'. Multiplicis aūt (inqt ap'lus) pūm dei nō hz: hic nō est ei'. Item Hiero. Quotū diuiseritis pctā tot. i. quib' ecclesiam interdixeritis: nisi reconciliati per satisfactionē fuerit ipsis tanua regni celestis clausa erit. Item ex concilio miletano.

¶ Cicini epi audiāt eos qui de iudicijs epoū suorum queruntur.

¶ Palea.

Presbyteri diaconi: vel ceteri inferiores clerici in causis quas habuerit: de iudicijs suoz epoū conquesti fuerint: vicini eos epi audiant z inter eos quicqd est diffiniāt adhibitt ab eis et cōsensu suorum epoum. q̄ si ab eis ꝓuocandū putauerint: nō ꝓuocēt: nisi ad aphricana concilia: vel ad primates suarum pinciarū ad trāsmarina aūt. q̄ putauerint appellandū a nullo intra aphricā i cōtione suscipiāt.

Item ex cōci. carthaginen. iiij.

¶ Iniuste epoum damnato irrita esse censetur.

Irritā esse z iniustā epoū damnationē censem'. z idcirco a synodo retractanda'. Item ex cōci. carthagi. v.

¶ Cui cause suc adesse z iuno cētiā suā asserere voluerit: infra ānū excōicatōis hoc faciat.

Ursus constitutum est vt quotiēs clericis confessis z in aliquo crimine: vel ꝓpter vtilitatem eorum quorū verecundie parcitur vel ꝓpter ecclie oppobrium aut insolentē insultationē hereticoū. atq̄ gētilium: si forte cause adesse voluerint: z innocētiā suam asserere intra annū excōicatiōis hoc faciāt. si vero intra annū causam suā purgare contempserint: nulla eorum vox penitus audiatur.

Item Gelasius.

¶ Audientiā suam negat qui excōicationis sue causam agere intra annum differt.

Quicunq̄ intra anni spacium ciuiliter / siue publice causam suā coram suis excōicatoribus non peregerunt: ipsi sibi aditum audientie clausisse videantur. Si obstinato animo sine cōmunione defuncti fuerint: nos eoz causam iuxta beati leonis predecessoris nostri sententiam diuino iudicio reseruantes: quibus vinis non communicauimus: nec mortuis communicare debemus.

¶ Palea.

Item ex cōci. De sunt palee.

Quicunbēte. ¶ Tarchi. hoc i tacō. clericē eni de ponit. f.e.ll. ꝺs epūs: z inde ꝓ pōt aliquī negare iusticiā ꝓpter delictū suū. vt.ff. er ꝺ cau. ma. hz z si. §. actio. imo q̄nq̄ duplicat aliqui pena ꝓpter ꝓtumaciā suā. vt.ff. de pe. aut dānū. §. ꝺs. q. 4 si. §. xviij ꝺs. si quis autē.

¶ Jepus.

¶ Successori. hinc ē ff. ō inuti. mortuo. Est g hic arg. q̄ successor pōt cōrigere z tenet cō firmare factum antecessoris sui xxxv.q.ix. q̄ ꝺs. ē de pca. c.ij. et xvj.qo.vj. illud. xij.q.ij. ꝺcunq̄. z in anſ. vt nulli in §. z hoc ꝺ tibem'. successor aūt delegati nō pōt absolvere vel restituere possessionē adiudicatā nisi succedat in honore z onere. extra de offi. ordi. pastoralis. §. preterea.

¶ Sic et vbani. §. eo. quibus est.

¶ Sino epis. ¶ Cōtione] sacramētorum.

¶ Sine sciētia. hoc est verū cū illud delictuz tāgit totā pnām alias nō tenet. vt.ix.q.iij.ca.ij. z ca. archiepus.

¶ Mortis. Sed cū sit ꝓpetuus dānatio ālter ꝺr medicinalis: vt.ij.q.j. mkti. Rñ. cū cōtēnitur est dānatio. alias nō. vt. xxiij. q.iij. notandum i fi. vbi videt hic q̄ nemo sit excōicandus nisi pro contumacia. vt xlv.dis. sed illud et. xxiij.q.iij. tā sacerdos. z.c. ecclesie. §z hoc non ē ver. z vt extra de verbo. sig. ex ea. qui parte. Vel dic q̄ tunc demā ꝺs pōt excōicari ꝓ crimine cū est incorrigibilis cū aliter non possit corrigi. xxiij.q.iij. forte. Jo.

Ulli'. ¶ Et leuib'. vt.j. de pse. di.ij. §iudic. z.c. panē de altari. ¶ Arceri. Id est excōicari. Baz. in rellexit q̄ §cū q̄ est in mortali pctō nō ꝺz ingredi eccl̄az z id est. xxxiij.q.iij. vir cū ꝓpria. sed nō est vex: vt ibi dixi. z.§. ō pe. di. v. falsas. z.j.q.j. qui studet. Jo.

¶ Crtum. Trib' .i. ꝓ cōmunicatiſſor idē ē de ꝙlibet alio crimine.

¶ Ante finitā. sic.j. de consuet. i milan.

¶ De cē. iij. ps q.in qua. pbare tredit magister suffic̄ialiter cōsule iuste nō sit parendū. l. q̄ ne nunc ligat apō desi sup. nisi ptē nat. alias §. xxiij. q.iij. notādum. hoc tñ intendit pbare per. xix. ca. q̄ aliter intelligūtur §z in sententia excōicatiōnis. Jo. defan.

¶ De his. Id est de contumacibus.

¶ Uomō. Si ꝺs est ꝺcebatur lepro sus: ducebat ad sacerdotē: z si ille iudicabat illū leprosum vt mūdū ita habebat vt.j. de pen. dis. §. ex his itaq̄. Et sic ptz q̄ sinia non dat nomen illi. ps. tus sed vetus de Sunia clarat. vt. ff. si nō dat: seruū. ven. sicuti nouus. §. iij. tamen si ius. sententia fuerit lata ꝓ reo ꝓ hoc nō tollitur obligatio vt. ff. ō cōdi. inde. iulia. §z si pro actore feraſ dat ei nouā actionē. vt. C. ō reb. credi. actoris

Ꝙ ij.

Qui vero excōicato sciēter cōiacuerit: z ammodo salte in domo simul orauerit: atq̄ latebras quomin' ad satisfactionem perducat prebuerit (donec ab eō excōmunicatore pniam acciṗat) corporis et sanguinis dñi cōione priuatum se esse cognoscat.

Item ex concilio' hilerdensi.

¶ Cardinus recipiatur ad veniam: qui sacerdote inbēte ecclesiam exire contempsit.

Qui inbente sacerdote ꝓ qualicunq̄ culpa ab ecclesia exire contempserit: pro noxa cōtumelie tarditat' recipiatur ad ventā. Sed querit: si ante damnati absolutionem eām mors contigerit: vtrū dānatus postea valeat absolui'.

¶ De his ita statutū est in concilio cupanensi.

¶ A successore soluat: q̄ post mortem epi remanet ligatus.

Si eōs ante damnati ab solutionem obitu rapiatur: correctuz aut penitentem successor' licebit absoluere.

Premisso auctoritatib' quibus iniuste sententie vsq̄ ad examinationem vrriusq̄ partis parere iubemur: ita respōdetur. Gregorius nō dicit sententiā iniuste latā esse seruandā sed timendā. sic z vrban'. Timenda est ergo. i. non ex superbia cōtenenda. Reliquę vero auctoritates de excōicatis loquūtur: qui vel vocati ad synodum venire contempserunt: vel cailliditatibus aduersantium occurrere nesciētes: iniustam sententiā a iudicere portauerunt: vel qui neglectu sue vite sinistram de se opinionē nasci permittentes sententiam in se exceperunt. Hos siquidem solos excommunicationis sententia ferire licet.

Unde in meldensi concilio.

¶ Multis culpis exigentibus aliquis sit cōione priuandus.

Demo eōz quemlibet (sine certa et manifesta pcti cā) cōione' priuet ecclesia itica: iub anathemate aut̄ sine cōsciā' archiepi aut coepoꝝ nullum ꝓsumat ponere: nisi vnde canonica docet auctoritas quia anathema eterne est mortis' dānatio: et non nisi ꝓ mortali ꝺz iponi crimie: z illius q̄ aliter non potuerūt corrigi.

Item ex concilio aluernensi.

¶ Pro paruis et leuibus cauſis nullius cōione priuetur.

Ulli' sacerdotuz quēq̄ recte fidei hoiem ꝓ pnis z leuibus' cauſis a cōione suspēdat: preter eas culpas ꝓ quib' antiq̄ patres arceri' ab ecclesia iusserūt cōmittentes.

Item ex concilio triburiensi.

¶ Pro his tribus criminibus quilibet cōione priuetur.

Ertum est pro his tribus' criminib' atq̄ excōicari debere: cuz ad synodum canonice vocatus venire contēnit: aut si postq̄ illuc venerit sacerdotalibus respuit obedire preceptis. aut si ante finitam' cauſe sue examinationem a synodo abire presumit.

De his'' inq̄ z hmōi premisse auctoritates loquuntur nō de iniuste suspēsis. Q autem iniuste sentētie parēdum non sit: multis auctoritatibus pbatur quarum ꝓma est illa ihie ronymi super Matthęum.

¶ Sinia pastoris reum vel innocentē nō cōstituit vel facit.

Uomō sacerdos mundū leprosuz nō facit: sic

meritō de pse. di.ij. si nō fūt. vbi de hoc ēt no. §. ea. epi. z §. excōicatos. et. xvij. q. iij. de pbris. rū. dicit ꝓ est i fine. c. epi. i fi. glo. et hec videſ ſa. dñice' et Car. §.

a ¶ Item ex cōci. De sunt palee.

b ¶ Quicunbēte. ¶ Tarchi. hoc i tacō. clericē eni de ponit. f.e.ll. ꝺs epūs: z inde ꝓ pōt aliquī negare iusticiā ꝓpter delictū suū. vt. ff. er ꝺ cau. ma. hz z si. §. actio. imo q̄nq̄ duplicat aliqui pena ꝓpter ꝓtumaciā suā. vt. ff. de pe. aut dānū. §. ꝺs. q. 4 si. §. xviij ꝺs. si quis autē.

c ¶ Jepus.

d ¶ Successori. hinc ē ff. ō inuti. mortuo. Est g hic arg. q̄ successor pōt cōrigere z tenet cō firmare factum antecessoris sui xxxv.q.ix. q̄ ꝺs. ē de pca. c.ij. et xvj.qo.vj. illud. xij.q.ij. ꝺcunq̄. z in anſ. vt nulli in §. z hoc ꝺ tibem'. successor aūt delegati nō pōt absolvere vel restituere possessionē adiudicatā nisi succedat in honore z onere. extra de offi. ordi. pastoralis. §. preterea.

Succesſori factum antecesſoris cōfirmare tenetur.

e ¶ Sic et vbani. §. eo. quibus est.

f ¶ Sino epis. ¶ Cōtione] sacramētorum.

¶ Sine sciētia. hoc est verū cū illud delictuz tāgit totā pnām alias nō tenet. vt. ff. q. iij. ca. ij. z ca. archiepus.

g ¶ Mortis. Sed cū sit ꝓpetuus dānatio ālter ꝺr medicinalis: vt. ij. q. j. mkti. Rñ. cū cōtēnitur est dānatio. alias nō. vt. xxiij. q.iij. notandum i fi. vbi videt hic q̄ nemo sit excōicandus nisi pro contumacia. vt xlv. dis. sed illud et. xxiij. q. iij. tā sacerdos. z. c. ecclesie. §z hoc non ē ver. z vt extra de verbo. sig. ex ea. qui parte. Vel dic q̄

h ¶ Ad hoc. §. Claussisse. Quātum ad cām possessiōis: sed nō proprietatis: vñ mitt' agit in ciuili §z in criminali cā: vt dictū est. §. ca. pri. vt ex. vt lite non cōtesta. q̄s frequenter. vel loquitur de actore contra quē bene procedit lit. non cōte. vt extra de dolo z contu. cauſam.

i ¶ Leonis. xxiij. q. ij. lane. z. c. de communione.

¶ Add. f. inter pratitā ne ꝓpter ctiā q̄ contumacia. vt xlv. dis. sed nō ꝓpter ꝺfessō. vel ꝺfesſo. ꝓcot. iij q. ix. de cernit. mus. z vide. i loco cū. C. de om. agro de fer. li. j z auctoricam qua in ꝓncip. C. vbi de crimi. agi oportet. Car. §.

c ¶ Non alligat. Quā ad deū sed quā ad eccl̄iā vt. xxiij. q. iij si de non recto.
b ¶ Nec solnit nostros: tā absolutio ñ pdest q̄tū ad eūz q̄ erit indiscretū facere dotē vt cū p̄ imperitiam absoluat. vt. ℨ. de pe. dist. vj. quiuult.
c ¶ Scit. ad est scire debet. vt in der. Jo.

Addeq̄ here nō hz ptātē ligādi vel soluendi. ō pe ni. di. j. ℨbū. et xxiij. q. j. audiuim⁹ Car. h.

Qui est. d ¶ Illata a dioscoro hereticō cuius sniam n̄la fuit. ℨ sz q̄d si aliam tulisset sniaz i suos subditos dico q̄ tenet: q. illi q̄ sunt ex eccl̄a bñ hñt iurisdictionez. vt xxiij. q. v. si ppter. ca. vlt. alij ō sentiūt. vt. xxiij. q. j. Illud. sed illud non tenet cū excōicat⁹ est. vt eē ō sen. ℨ re iu. ad probādum.

Col. iij. d.

Scūdū catholicam.
e ¶ Nec det. i. deo.
f ¶ Nec nocere. quin punat malefactore. vt xxxij. q. iij. nēo.

Epistā. g ¶ Mistū est. vt. xv. q̄. vj. auctoritatem.

Wat. xvj. c. Judex male iudicāſ initer punit.

Emerariū iudicium.
h ¶ Plerūq̄. nocet. eīn si contemnatur.
i ¶ Ut noceat Qui sp̄ peritiaz iudicet facit litē suaz. vt inſti. de oblig. q̄ ex q̄si ex delic. nasc. ℨ. i. sed si p dolū incurrit infamiā et ideo punit in tota iuris estimationē. C. de pe. iu. qui male iu. l. ij. cōdēnō ad iteres eps vel pbr̄ non alligat⁸ eos q̄ insontes sunt: nec soluit⁵ noxios: sed p officio suo cū pecca toz varietates audierit scit⁶ q̄ ligandus sit: qui soluendus.

Ite Augustī. super Matth.

¶ Palea.

Iudicium est vt eū mūdum esse dicamus qui vinculis pctōz suoz ligat⁹ est pter hoc solum q̄ eps dō habere hmōi ptātez: vt soluti ab eo soluti sint in celo: et ligati in terris ligati sint in celo. Sit ergo irreprehensibilis qui alterum ligat aut soluit. Ite Gelasius papa epis orientalibus de damnatione dioscori.

¶ Non est petenda solutio cū iniqua ferat sententia.

Qui est illata⁴ sniа: deponat errorē et vacua est sed si iniusta est tāto curare eā nō dz: q̄to apud deum et eius ecclesiaz neminē pōt grauare iniqua sniа. ita ergo ea se non absolui desideret qua se nulla tenus perspicit obligatum.

Item Aug. de summo bono.

¶ Deus non nocet: nec nocere patitur aliquem iniuste.

Secunduz catholicā fidem nec deꝰ nature nocere quisq̄ pōt: nec natura dei iuste nocere cuiq̄ potest: nec nocere⁶ iniuste patit quēquē. qui enim nocet (vt aplūs ait) recipiet hoc quod nocuit.

Item de verbis domini.

¶ Iniusta vincula disrumpet iusticia.

Epistā habere fratrem tuum tanq̄ publicanū ligas illum in terra: sed vt iuste aliges vide. nā iniusta vincula disrumpit⁹ iusticia quem solueris (inquit) in terra solutus erit in celo. Item de sermone dñi in monte.

¶ Temerarias iudicandi non ei q̄ iudicat: sed iudici nocet.

Emerarium iudicium plerūq̄⁵ nichil no cet ei de quo temere iudicatur. ei autem qui temere iudicat ipsa temeritas necesse est vt noceat⁸.

Idem ad clerum hyponeñ.

¶ Non obest homini falsa fabula⁴ vult eū delē humana ignorantia: si de libro viuentium non deleat in qua cōscientia. Idem ad secundinū manicheum.

¶ De eodem.

Sentt⁵ de augustino q̄cquid liber: sola me i oculis dei conscientia non accuset.

Item Gregorius cōstantino mediolanensi archiepō.

¶ Suos conscientia iustificat suoz⁹ maledicta non timeant.

Nunctis que in hac vita aduersa ꝓueniunt: sola est (sicut nostis) omnipotentis dei districto pensanda: atq̄ ad cor proprium semper recurrendum vt nullius ibi linguam⁹ implicet: vbi conscientia non accusat quē em̄ conscientia defendit liber est iter accusationes: ℨ liber sine accusationeⁿ esse non pōt: si sola que inerri⁹ addicit⁰ conscientia accusset. De vestra igitur sanctitate absit a xp̄ianoꝝ iudicio ea que maledicoz⁹ hominum rumoribus cōficta credimus in qualicūq̄ modulo suspitionis adducti: q̄ et sacri eloquij testimonium tenemus vt mala maioz cū fortitā dicunt: nisi⁹ probata credi non debeant sed citius probata⁷ vlciscī⁸. Hoc igitur dixi vt nimie leuitatis esse ostenderem: si q̄s grauia credere studeat que probari non possint. vnde sanctitas vestra debet mentem suam a maledicoꝝ hominum rumoribus: atq̄ obtrectationibus disiungere: et sola q̄ eterne vite sunt atq̄ ad vtilitatem subditoruz proficiunt cogitare.

Unde Aug. in psal. xxxvj.

¶ Frustra superuenitur ab homine que deus iustificat.

Fama bona cū ꝓscientia reqrit.

Xp̄us tributū solvit.

Qui ad tēpus dānaris ab hoie: ℨ si dixerit sententiā pcōsuli cypriani⁹ aliud est cella⁵ terrena: aliud est tribunal celeste: ab inferiori accipit⁶ iram a sup̄iore coronam⁶.

Idem in psalmo. xxxvij.

Custodi⁵ int⁹ innocētiā tuā vbi nemo opprimit eām tuā: qualebit in te falsum testimoniū: ℨ apud hoies nūquid apud deū valebit: vbi cā tua dicēda est: q̄n deus erit iudex: ali⁹ testis q̄n cōscientia tua nō erit inter iustū iudicē ℨ conscientiam tuam noli timere nisi eam tuā. Ite Grego. papa.

¶ Non hoim linguas sed conscientias curare debemus.

Inter ꝟba laudantiū sine vituperātiū ad mentē semp recurrendū est: ℨ si nō in ea inuenit bonum q̄d de nobis dicitur: magnā tristitiā generare debet. ℨ rursum si nō in ea inuenit malum q̄d de nobis hoies loquūtur: in magnā debem⁹ letitiā p̄silire. Quid em̄ si non oēs laudāt: ℨ conscientia liberos nos demonstret. habemus paulū dicentē. Gl̄ia nr̄a hec est testimoniū conscientie nr̄e. Job quoq̄ dicit. Ecce in celo testis me⁹. Si ergo est nobis testis in celo: testis i corde: dimittamus stultos fatis loq̄ quod volūt. Quid enim aliud detrahētes faciūt nisi q̄ ipuluerē sufflant et in oculos suos terrā excitāt: vt vñ pl⁹ detractionis perflāt: inde magis nichil veritatis videāt. Locū di tū etiā sunt ipsi ℨ trāquille admonendi eisq̄ fatiñeri modis oibus debet scientes quid de iudeis veritas dicit. Ne forte⁶ scādalizemus eos. Si autē satisfieri sibi ex veritate nolue rint: habes cōsolationem quā aspicias in euangelio. cū enim domino dictū fuisset. Scis q̄ audito hoc verbo⁶ scandalizati sunt⁸ iudei: rūdit. sinite illos

If. cor. j. c. Job xvj. d.

ceci sunt ℨ duces ceco⁹. Paulus q̄q ap̄ls admonet dicēs. si fieri pōt q̄d ex vobis est: cū oibus hoibus pacē hñtes: dicit⁹ rus cū oibus pacē habeamus hoc difficile esse ꝓspiciēs ꝓmittit⁵ si fieri pōt: ℨ subiūxit q̄d fieri pōt cū dicit: q̄d ex vobis est. Si nos in mēte charitatem erga odiētes seruare cupim⁹: et si illi nobiscum pacē nō hñt: nos tñ cum illis⁵ sine dubio habem⁹. Hoc inter eos obseruā dum est qui parati sunt suspicari q̄d non vident parati sem per reprehēdere nunq̄ imitari: apud alios aūt cōscientia est necessaria nobis: fama illis.

Usi Aug. ¶ Cōscia nobis et fama primis est necessaria.

Non sunt⁵ audiendi sine vir sancti sine femine qui q̄n reprehendunt⁸ in aliqua negligentia per quam fit vt in malā veniant suspitionē: vñ suam vitā lōge abesse scīūt dicūt coz̄ deo sufficere sibi cōscientiā: estimationē hoim non solū impudēter: verū etiā crudeliter ℨ contenentes: cum occidant⁴ animas alioz sine blasphemārium viā⁷ dei quibus ēm suā suspitionē quasi turpis que casta est: displicet vita sanctoz: vel etiam cū excusatione⁸ imitantiū non quod videt sed quod putāt. Proinde quis quis a criminibus flagitiozuz ℨ q̄q facinoruz vitam suā custodit sibi bñ facit. quisq̄s aūt etiā famam ℨ aliis est miserit cors: nobis enim necessaria vita nostra: aliis fama nostra.

Item Hieron⁹ m⁹ super epistolam Pauli ad Philemonem.

¶ Apud deum maledicitur qui moribus disso nam profert sententiam.

Si quis⁹ dixerit⁵ iustum⁹ iniustū: ℨ iniustū iustū: abominabilis est vterq̄ apud deū. similiter qui sanctum dicit nō sanctū: ℨ rursus nō sanctū asserit sanctū abominabilis⁷ est apud deum. Ide. ¶ Christū violat q̄ sctm̄ nō sanctū: vel nō sanctū sanctum esse crediderit

k ¶ Non sunt⁵ iu. questione. j. nolo. Rom. xiij. d.
l ¶ Cum occidant. exēplo. vt ij. q. vij. paulus.
m ¶ Ut am dei. id est xp̄ianā religionem.
n ¶ Cū excusatōe. vt si videret aliquē soluere tetumū iniqua de cā ipsi ide faciunt cū ñ ignorēt cām ire ille faceret. et sic se excusant p aliū.
o Sq̄s. Hic reuertit⁵ ad ꝓpositū ad oñēdendum sz q̄ sniа iniqua nocet ei q̄ ea protulit: nō aūt ei q̄ quē prolata est. pōt etiā hoc itelligi de reb⁹ ipsis id ē si q̄s vitia dixerit esse virtutes vel ecōuerso p ¶ Dixerit. iudicando.
q ¶ Justū absolnēdo.
r ¶ Abominabilis. q̄ mortaliter peccat. ℨ consonat ei q̄d dicit Aug. sup primā epl̄am ad Cori. q̄ errare in reb⁹ est mortale peccatū. s. cū putat quis id op⁹ esse bonū q̄d est malū: vel ecōuerso. nā ḡlber adnitⁿ teneī scire hoc esse bonū illō malū. Uel dic dixerit. i firmit⁹ asseuerauerit: cum non sit certus.

Mota q̄ crudelis ē q̄ negligit famā suā Cōcor. ca. nolo. xij. qōe. j. Car. h.

Error q̄q̄ ē pernitiosus.

Si quis hominē qui sanctus non est sanctū esse crediderit: ꝛ dei eum iunxerit societati: xp̄m violat: cui⁹ mēbra sum⁹: ꝛ infra. Omnes credentes (ꝑm apostolum) christi corpus efficimur. qui in christi corpe errat ꝛ labitur: asserēs membrū eius esse sanctū cum nō sit: vel non esse sanctū cum sit vide quali crimine obnoxi⁹ fiat. Esaias em̄ dicit. Ue his q̄ dicunt dulce amarum: ꝛ amarum dulce: ponētes tenebras lucem: et lucē tenebras. dulce puto esse sanctimoniā/ amarū quod sanctimonie cōtrarium est. Item Esaias.

¶ Eternum ve maledictionē inueniet q̄ bonos malos ꝛ malos bonos dixerit.

Equi dicitis bonū malū: et malū bonum: ponentes tenebras lucem: ꝛ lucē tenebras: propterea captiuus duct⁹ est populus meus: quia non habuit scientiam: et nobiles ei⁹ interierūt fame ꝛ multitudo ei⁹ siti exaruit: ꝓpterea dilatauit⁸ infern⁹ animā suā ꝛ aperuit os suū absq; vllo termino: et descenderunt fortes eius et populus eius et sublimes: gloriosiq; eius ad eum. ꝛ incuruabitur homo⁸ et humiliabitur vir⁹: et oculi sublimiū depumētur: ꝛ exaltabitur⁸ dominus in iudicio et deus sctūs sanctificabitur⁵ in iusticia.

Item Gregor⁹ in Omel. xxvij.

¶ Ligandi soluendiq; potestate se priuat: qui hāc male exercet.

Ipse ligandi atq; soluendi ptāte se priuat⁴ q̄ hāc pro suis voluptatibus et non subditorum moribus exercet.

Idem. ¶ De eodem.

Iudicare digne de subditis nequeūt: qui i subditor⁹ causis sua⁸ vel odia vel gratiam sequuntur. Idem.

¶ Non est vera presidētis absolutio nisi sequatur arbitrius iudicis interni iudicis.

Dunc vera est absolutio presidentis cum interni⁹ sequitur arbitriū iudicis m⁹ quod bene quatriduani mortui resuscitatio illa significat. hoc videlicet demōstrat quia prius dñs mortuum suscitauit ꝛ viuificauit dicens. Lazare: veni foras: ꝛ postmodū is qui viu⁹ fuerat egressus a discipulis est solut⁹ sicut scriptum est. Idem in registro.

¶ Priuilegio meretur exui: q̄ eodem abutitur.

Priuilegiu⁹ olim mereatur amittere qui permissa sibi abutitur potestate. ‡ Idem.

¶ Jo in quē canonica nō fert finia penā nō dz ferre canonicā.

Non dz is penā⁸ sustinere canonicā in cui⁹ dānatione non est canonica prolata sententia. ꝛ his dat intelligi q̄ iniusta finia nullum ligat apud deū: nec apud ecclesiam ei⁹ aliquis grauatur iniqua sentētia: sicut ex Gelasij⁹ c. habetur. Non ergo ab ei⁹ cōmunione abstinendum est: nec ei ab officio cessandum in quē cognoscit iniqua prolata sententia. Cur ergo capitula carthaginēsis⁹ ꝛ aphricant⁷ atq; aliorum cōciliorum prohibēt iniuste damnatū in comunione recipi ante iudicij examinationem? cur ꝛ illud in concilio magunti nensi statutum est?

¶ Aut damnat a synodo quo modo in secunda innocens reparetur.

Episcopus/ pbr/ aut dia con⁹ a gradu suo iuste deiect⁹: si in scda synodo⁶ innocēs inueniatur: nō pōt esse qō fuerat: nisi gradus amissos recipiat cōtra altari de manibus meis. ex de dec. suggestū. Sz nūquid ecclia per edit priuilegiū si delinquāt canonici vt monachi videt q̄ sic: qz et ciuitas perdit si deligrint ciues. xxv.q.ij. ita nos ¶ Item nauis ecclesie publicat propter delictū. C. de sacrosanc. eccle. imbemus. sed dicas q̄ non. arg. ex de priu. cum ꝛ plātare. in fi. arm. extra de arbi. c. cum tēpore

¶ Quo deuz.

Si ē ostet tibi q̄ finia iudicis ē iniqua potes iudi- ‡ Consci violenter resistere. ex de ap. si xp̄ia significauerūt. lxj nos. C. dist. c. nullus in de paūtis. Est ergo gā. sa. dic ar. q̄ si dās ce ꝛ tē. et lebrat post excōi l. libe cationez iniuste rā. ff. latam. q̄ non de pecu. bet sustinere ali quam penā: qz q̄ probat sententā excōi- excōmunicatio- cat⁹ in nis esse iniustā: iuste ce non est cogēdus lebrās: ad aliquam sa- an sit tisfactionem. ex punien tra de offi. or. ad dus. reprimendā. ar. ē. eo. cui est. sed hoc nō est verū. vt ē. e. si eps fo te. ꝛ c. seq.

¶ Ex gelasij ē. eo. cui est.

¶ Carthagi nensis. ē. e. si epi scopus.

¶ Et aphricani. ē. eod. placuit.

¶ Si episcopus Epūs deponi Synodo. Hodie conci tur et lij non deponit restituitur epm̄ sed sol⁹ papa: nec cōcilium a solo restituit epm̄: sz papa. sol⁹ papa. vt. ij. qō. vj. ideo ꝛ hic est arg. q̄ epōs potest restituere clericū depositum qō verum est: cum dicit depositionē nullam: quia p̄ falsos testes vt per allegationes est conuict⁹: licz sit arg. cōtra. ff. de questio. l. j. in fi.

a ¶ Otariū. i. stolam.

b ¶ Planetā. casalam.

c ¶ Reliqui. hic ptz q̄ eque deponit alicui a minoub⁹ orāti bus sicut a maioub⁹. vt. xxiij. di. c. vlt. ꝛ xxvij. q. j. si dās epus. lz sit ar. ē. xxxv. di stin. episcopus.

¶ Item ergo. hec ē. v. ps in qua facit distinctionem tē. Joan. de san.

d ¶ Ex causa. ff. de sepe. ꝛ post hu. sed ꝛ si. ꝛ. l. si posthum⁹ ē. vlt. et. l. tdē. et. ff. de condi. et demon. cum tale. ē. falsum. et ē. seq. et. l. falsa.

e ¶ Quārum ad se. Nota sententiā q̄ ad vnū tenere: ꝛ ad aliū nō. vt. xxiij. q. v. mules. ꝛ ca. cum minister. sic. xlix dist. c. vlt.

f ¶ Ut recte. Expectat. Arg. q̄ licz nō iter sit pactio peccat tñ q̄ expectat remūeratiōnē sicut fenerator. vt. xiij. q. ij. ca. j. Sz nūquid peccat qui iudicet dat pecuniaz vt iuste iudicet. Dicūt quidaz si dās hoc exp̄sse q̄ ideo det pecuniā vt pro eo ferat finiaz turpiē facit: nec tūc reperet qō ōdit si simplr̄ det et vt iuste iudicet: vel vt iuste teste tur nō peccat et tunc reperet qō dedit. xiij. q. v. nō sane. pterq; doctores legunt dicūt ꝛ̄ iter cūs det non repetit: q̄ volut cor̄pere iudices. vt ff. ō cōdi. ob tur. l. ij. ꝛ venales sē tētie nulle sunt ff. q. vj. ē. vēales

g ¶ Ab oi ē. j. c. q. j. sūt nōnulli.

h ¶ Ita ꝑpo. ¶ Cōmotionis. Judex ē cū offēdit dz dare iudicias. arg. xxiij. qō. v. c. ij. ꝛ v. q. j. ē. fiatū. i fi. ꝛ q. v. ē. fabulae.

i ¶ Ita sepe. ¶ Coercere iudex non dz plus iusto mādescere: i eos q̄s malos putat. ff. de offi. presi. obseruandum.

k ¶ Maledictēs. Repcutiendo. xxiij. q. j. ē. si. q̄s possumus vi repellē. ff. de iusti. ꝛ iur. vtyi. ꝛ c. vnde vi. l. j.

l ¶ Quam apō Iliad. uersiōe. In cuius lib⁹ causis si actio ē psonal⁹ vel q̄s ad q̄tuor mēses mādat finia executiōi. ex de offic. delcg. que rēn. si est realis statum mandat

Jacobi.j.

Judicidās pecuniaz vt iuste iudicet an peccet.

Esaie xxxiij.

Rom. xij. d. Luce ix. a.

¶ Iusticie defensio: sed amor premij puocat quibus si spes nūmi subtrahit confestim a iusticie confessione recedunt acceptio nummoꝝ puaricatio veritatis est. vñ et ꝓiusto dr. Qui excutit manus suas ab oī munere iste in excelsis habitabit.

Idem Mauricio imperatori.

¶ In prepositoꝝ operibus si bi totum ratio vendicet.

Illa prepositor sollicitudo vtilis est: illa ē cautela laudabilis in qua totū rō agit: et furor sibi nichil vendicat restringēda sub rōne ptās est: nec quid agēdum prius q̄s cōcitata ad trāquillitatē mēs redeat. nam cōmotionis[h] tpe iustū putat omne qō fecerit.

Idē Ambro. de sctō iosep.

¶ Grauiter delinquit qui extra sententiam profert.

Illa sepe etiā innocētes ad crimē adducit quia dū iusto amplius irascimur et volum⁹ aliēa coercē[i] pctā grauiora cōmittim⁹. iō apl̄us ait. Non vos vindicātes[k] charissimi: sed date locū ire hoc est dicimus eā ne nos illa corripiat. vnde dñs Jesus mittēs ad euāgelizādū discipulos misit eos sine auro: sine argento: sine pecunia. sine ꝛ̄ga vt incēti ua litis ꝛ instra eripet vltiōis.

Idē ex li. ecclīastice hystorie.

¶ Ratio dz corrigere qō furore ꝓmulgatū est.

Cum apud thessalonicaz seditio esset exorta: ꝛ qdā vir ex militaribus ipetu furiosi populi furentis extinctus theodosius repētini nunci⁹ atrocitate succensus ad ludos circenses inuitari populum eiꝝ ex improuiso circūfundi milites atq; obtruncare passim ꝓiuq; occurrisset gladio iubet: et vindictā dare non crimini sed furori. Ob hoc cum a sacerdotibus italie redargueret agnouit delictam culpāq; cum lachrymis professus: publicā penitentiam in totius ecclesie cōspectu egit. ꝛ in hoc sibi tēpus ascriptum absq; regali fastigio patienter iplenit. quibus omnib⁹ illud quoq; mirabiliter adiecit leges sanxit i posteꝝ vt sententie principuz super animaduersione[l] plate

Snia fuis ens mie tan tā tati mādat execu tionē p terēp in calūn dnq.

execution. vt infra. de offi. iudi. ℍ. Sz si snia sit lata sup crimine: statim mandat executōi. vt. ij. q. j. ſicut. C. de pēnis. cū reis. nisi in calūn. sez cū princeps ex ira cōtra iustū sententiā. vt hic. 2. C. de pēnis. si vidicari. Jtē cū snia lata est cōtra mulierē pgnantē differt execucio vsq; ad tēpus p are. ff. de pēnis pgnantis. Jtē ſi est lata in seruū differt execucio quousq; dño reddiderit rōnia. C. ō bo. proscrip. l. j. Jtē differt qn̄ iusta est assignāda a principe. ij. qō. vi. bidunū. ℍ. tiq; dē Jtē differt cū qs est pfessus d crimine donec appareat an velit i pfessione perseuerare. C. de custo. re. l. ij. hec habēt in hoc vbi. Jn gōsulī post mēses ſjūctos: in re. Proinde est ois snia perficēda. Sic i crimib; sed casus excipiūq. Cōfessus/ pregnās vtrāq; iusta/ sernus.

Exo. xxiij. g.

Ummope.

a ℂ Qui publica. l. sc̄arta.

b ℂ Aut furore. ij. q. j. de. omnipotens. J. xxx. q. v. iudicantem.

c ℂ Resoluat. id est aperiatur.

Judex an sm pſciam debeat iudicare.

d ℂ Et tūc sm̄ bene tenet iudex iudicare ℈ qō sibi videt. vt in aut. iusiurā. qō prestatur ab hijs. colla. ij. ff. de arbi. qualem. Et est arg. q; sm̄ allegationes potius ḡ scōm conscientiam sit procedēdum. vt. ij. q. vi. iudicet.

e ℂ Non licet. q. v. nō sane. S. dixit q; aduocatus vel iurisperitus nō debet vendere consiliū vel patrocinū: quia si causa est iniusta: nō debet iudex eam assumere. immo semp acceptam vel assumptam deserere debet. C. de iudi. rem non nouā. si est iusta a gratis tenentur cōsulere vel patrocinari. 2 dicit Augustinū ℈ loqui sm̄ 2 qn̄ quis ℣ nemo eīn de suo cogit facere bñficium. p. qō. ij.

Aduocat; an possit operas locare.

?Adde leges. Sed tu pcas q; tales operas bñ potest locare

Cause.xi. Secūda pars.

precarie. Tamē dico q; si sine labore possunt dare cō adiutū nō reuoluendo libros nec laborando in perlegē: causis allegationibus: tunc gratis tenet subuenire. De possit iudex delegato dicas q; michi pōt petere nisi expensas. extra de vita 2 hone. cleri. cū ab omni. modica ta men exennia po rio. gl. test petere vt ac ij. in. j. cipere: dū tamē sumpt; talia sint que in ff. de dicentis animū pact. 2 nō immutēt. ex in. l. ſi q tra de sym. 2 ſi aduocationes: quia catoq; illa nō cōputan̄ et ibi tur inter lucra. ey. C. ō ff. de offi. pcon: postulatū. l. solēt. ℍ. vlti. nec humiliori exēmta debēt excedere i anno c. sureos. ff. ad l. iuliam. repetun̄ l. eadē. in ff. testis etiā sum pt; petit. vt. iij. qō. ij. venturis. Ordinarius autē iudex non potest expēsas petere: cuz ei certi sint reditus statuti. xxiij. q. j. nil litare.

f ℂ Auper. xxiij. qō. iij. ne amisso.

g ℂ Existimat. Simile. l. dist. ſi lapis.

Eructur

h ℂ Ab alijs. Jz etiā primilegiati sint aliq; qn̄ tū tenent vitare excōicatos.

i ℂ Ep̄i. ex de care ℈ sen. excōj. milli.

k ℂ Absenti. sunt. l. excōicati sunt.

l ℂ Spon. Ergo ſi ex iusta cā vbi de eps aliquem excōicauit: supior pleni; nō ℈ absoluere ex. de eū: sed ℈ eū re: mittere absolue j. et sic dū ad ep̄m eniaz est: cū euidens est iniusta excōicatio: per tuas. fit ꝓba rio. ij. sed vbi ius dubiū est: bene fert sententia certa. xxx. q. iij. ca. vlti. qnqz etiam in dubio facto certū ius statuitur. extra de ꝓbationibus.

m ℂ Uāuis. ℂ Iudici. Arg. q; iudicandum est ℈ allegata: et non ℈ opinionem iudicis.

Questio.iii. Fo.cclxix.

n ℂ Omnia. ℂ Intelligat. Nā nisi intelligat nō dicitur fieri eo presente. ff. de verbo. sig. cozam.

o ℂ Intellige. Als dicitur sicut prauē intellexisti sic prauē respondes. de conse. dist. ij. punita.

c ℂ Apertissima. Jā est aperta et manifesta: nō tamē vt iudex nostra: vel intelligē cuz iudici est manifesta.

p ℂ Cōtrarium. l. adnersarium.

q ℂ Non solū. xxxvi. di stin. ſi qd ℈ c. q. c. in cuctis. 2. c. ſi quid dixerit.

r ℂ Cum ergo.

s ℂ Hec est. vi. pō q in q̄ ꝓbat q; ſi ista excōicatio nis ex ordie nulla fuerit. tñ sua da ē etiā ſi sit ex causa iniusta: qtigat ꝓpter contēptu. 2 hoc probat p. xxij. auct. Jo. de San.

Ecclē. xix. c.

vj. ps.

t ℂ Peo sacrilegio. ℈ male intelligit ibi. c. ℈. e. c. j. Immit enim hic q; etiā ē tunc timēda sententia pastoris qū vel ſtud crimē ꝓ q̄ est excōicat; vel aliud ēi eo. als si nullū est in eo crimē: nulla est vel nō est timenda sua 2 sunt decepti; ex tilo verbo siue ex alia culpa mereat is Grego. vocat alia culpā quam de nouo ḡrit cōtenendo. s. excōicationez. vel dicas cū allegādo hoc dicere.

u ℂ Non habet. sic. xxiij. q. iij. notandū. i fi. vnde dicit q; iniusta excōmunicatio non nocet nisi cōtēnat. sic extra de sen. excōicā ḡtuas. sic nec denunciatio iniusta ptēnēda est. extra de no. ope. nūci. ca. cuz ex iniuncto.

Quātuor. Est quint; modus qn̄ iudex pauperū; miserē. vi. xxiij. q. iij. est iniusta. 2 ea. ne cōtā amisse. Jtē sunt alij duo modi nimia severitas. et nimius remissio. vi. xiv. dis. disciplina. nō est eīn cōstans inultis iudex cuius animū motum vultus detegit. ff. de offic. modes. Judex tenet; pauperū; presi. observandum. Jtem est 2 ali; modus qn̄ ꝓ impudentiā male iudicat. insti. de ob. q̄ ex quasi delic. nas. ℍ. j.

i ℂ Timore. Sed nūquid tenet snia quā iudex ꝓ merum timore? sic. sed ehdē pōt per exceptionē. xxv. q. j. oē. †Adde ff. de fur. ireꝝ sic dz is. ℍ. j. Arg. cōtra. tellig. ſi. d acq. here. l. j. ea. in vlti. ℍ. vlti. sentē iustus. ista aut q̄ per ꝓ vbi de mū lata est: nul hoc ꝑs la est. vi. ij. q. vj. Jo. de ℍ. venales. sed fan. si odio ꝓ amore lata est dñ tenet sed irritat. ff. ad trebellia. l. ſer ꝓpo. ℍ. cū pretor.

Recusat iudex facilis ḡ restis.

k ℂ Dū amico. De hac amicitia vel inimicitia nota. ij. q. v. ca. vlti.

l ℂ Jnimicitijs. videt ꝙ iudex eq̄ possit recusari ꝓpter nō capitales sicut ꝓpē capitales inimicitias. vt. ij. q. vij. iudicet. ex ō appel. ad hoc vñ patz q; ꝑmittenti cā recusat iudex ḡ testz vt dixi. ij. qō. v ac cusatores. sed io quia facil; habentur mille iudices ḡ vnus testis. extra de appella. postremo

m ℂ Uisqs. ℂ Occultat. Tūc scilz cuz inducitur in testem: als bene potest. 2 etiā debet quādoq; ḡs occultare ℣ ratē. vt. xxij. qō. ij. primū. ver. sepiū.

Quātuor modis humanum iudicium peruertitur.

Uatuor; modis humanū iudiciū peruertit. timore; dū metu ꝓtis alicui; veritatē iod primisimus. cupiditate dū ꝑmto alicuius amicū corrūpim;. odio: dū cōtra quēlibz aduersariū molimur. amore dum amico; vel ꝓpinq̄ contēdimus prestare auxiliū.

Quā vero grauis sit: vel odio: vel amicitia: vel metu: vt mūere vel q̄libet mō iudiciū pertere augustin; refert dicens.

ℂ De his qui aliquo modo iudicium peruertunt.

Uicūqz aut consanguinitate aut amicitia: seu hostili odio. vel inimicitijs; in iudicando ducit: peruertit iudiciū xpi q̄ est iusticia: 2 fructum illi; ꝓuit in dānationis amaritudinē. I dē ad Casulanum.

ℂ De his qui metu potestatis veritatem occultant.

Uisqs metu cuiuslibet ꝓtis ꝓitatē occultat; iram dei sup se. ꝓuocat: qi magis timet hoiem q̄ deū: 2 post pauca. Uterqz re; est: 2 q̄ veri-

mū. et ca. ne ds q.viij. di. In mādatis. et ū a xpo ārrē dā est veritas non rādit.
a ¶ Occultat ff. de fal. si quis obrepserit.
s. ¶ Occultat cōtra. xxij. qō. j. ne ds arbitret.
b ¶ Prodesse. Aliq̄s cogitur alij posse: cū sibi nō obest. ff. de aqua plu. ar. l. ij. §. item varus.
c ¶ Ligua Mētiēdo de alio quo ppt qō ipse pdit vitaz. talis ēm dicit hōmicida. j. de pe. dist. j. periculose. l. dist. si quis viduam.
d ¶ Well⁹. electus. vt. j. e. inuisum. xxij. q. j. cōsiderat.
¶ Nūciq. e ¶ Ne tē. ſiam. vij. q. j. olim qui gemebat.
¶ Bēt in.
f ¶ Uēdūt ēptū in se est: nā ipse vēdi nō pōt.
De⁹ vēdi non potest.
j. q. iij. saluator. vel vēdūt. i. a se separāt sicut vē ditor rem vendit tam a se separat et alienat precio accepto: ita isti deū a se alienāt precio accepto. et sic dicitur per ſi militudinem.
Joā. xiij. a
s ¶ Infirmitate corpis. nā infirmꝰ nescit qđ faciat. xvij. q. iij. c. gonſaldus.
Joā. xiij. a
h ¶ Arbitrio. id ē bonis viris sicut iudas cauit abſentiā apoſtolorū.
Ipo facto mkā. fūt.
i ¶ Stimant Facti ſio. q. ipo facto negam⁹ christū vt hic. ipſo facto mētimur. xij. q. v. cauete. ipo facto appellam⁹.

tatē occultat⁸: et q̄ mēdacium dicit: q̄ et ille pdesse⁹ nō vult: q̄ ulte nocere desiderat.

Item in eodē. ¶ De eodem.

DEmo peritoꝝ aut prudentū putet: q̄ minus sit periculuz in verbis lingua⁶ mentiendo q̄z mantꝫ sanguinem fundendo. melius⁹ est autem pro veritate pati supplicium: q̄z pro adulatione beneficium. Item Pelagius Benigno archiepiscopo.

DIligenter prouidendum est ne aliquē iniuste p̄sequatur iudicet vel puniat ne Jesum⁶ p̄sequat. Dic quoq̄ qui veritatem pro pecunia negat: vel falsum testimoniū contra aliquem dicit: deum negare vel vendere probatur.

Unde Beda super Marcū.

¶ Qui falsum testimoniū dicit et veritatē pecunia negat: sceleris inde particeps fiunt.

HAbet iudas ad sūmos sacerdotes: et cōstituerunt ei pecuniam se daturos.

¶ Multi hodie sceł⁹ inde qui deum ac magistruz dominūq̄z suum pecunia vendidit: velut immane et nefariū exhorrent: nec tñ cauent/ nam cum p munerib⁹ falsum contra aliquem testimonium dicūt: p̄fecto q̄ veritatem p pecunia negant deū pecunia vendunt⁶ ipse eīm dixit. Ego sum veritas. Cum societatē fraternitatis aliqua discordie peste commaculant: deū p̄dūt. q̄ de⁹ charitas est.

Ut ergo charitatis et veritatis insia spernunt: deū vtiq̄z qui caritas est et veritas produnt: maxime cum nō infirmitate⁵ vel ignoratia peccāt: sed in similitudinem iude oportunitatem querunt: qualiter (arbitris⁵ absentibus) mendacio fidē et virtutem crimine mutent. Item Hieronymus.

¶ Christum negat qui puerilis se ſocium facit.

EStimant quidam in eo tm̄ deū negari: ſi in p̄secutione ds a gēnib⁹ cōp̄hēsus se cōtexerit renuerit eē xp̄ianū. Ecce apl̄us in oibus q̄ puerilia sunt factis⁶ deū asserit negari. Christus sapientia est: iusticia veritas: fortitudo: negatur p insipientiā sapientia: p iniquitatē iusticia: p mendaciū veritas: per turpitudinem sanctitas: p imbecillitatē animi fortitudo. quotiens cūq̄z vincimur a vicijs atq̄z peccatis: totiens deum negam⁹: et cōtra rio quotiēs bonum q̄d agim⁹: deū cōfitemur. nec arbitrādū est in die iudicij illos tm̄ a dei filio esse denegādos: q̄ in martyrio xp̄m negauerunt: sed et illos oms quoz opere vel sermone vel cogitatione christus negatur negat⁵ vel confessus confitetur. De hac puto confessione qua discipulis precepit dicens. Eritis mihi testes in hierusalem: et in omni iudea et samaria et vsq̄z ad vltimū terre. Item Augustī.

¶ Qui christianum se negat christum negare conuincitur.

QUi solū abnegat xp̄m dicit eū non esse christum: sed ille etiam qui (cum sit) negat se esse christianū. dominus enim non ait¹ petro discipulum meum te esse negabis. negauit ergo christum: cū se negauit esse eius discipulum. Idem timēdo mortem carnis tue: mortem dabis anime tue. quanta enim vita est confiteri christum: tanta mors est negare m⁹ christū. An apl̄us petrus (sicut eū quidam fauore quer̄so excusare nituntꝫ) christū non negauit: q̄ interrogatus ab ancilla hominem se nescire nūdit? Item Joannes chrisostomus.

¶ Veritatem prodit non solum qui pro veritate mendacium loquitur: sed etiam qui veritatē non libere predicat.

QUite timere⁸ eos qui occidunt corpus extra de ap. dilecti. ipo facto habem⁹ ratū. ff. de mori. testa. si. ponas. §. j. ff. rē ra. ha. l. v. ipso facto eliguntur. extra ō his que fi. a mato. parte capi. et sic.
k ¶ Negat. q̄dam habent ne gatus negat.
Non solum abnegat.
l ¶ Nō aut. Argu. hic et ex pēdenti. c. q̄ vnū dicit: et omne id qđ sequitur ex illo vt. §. di. viij. quolure. extra ō do. et pcu. cū dilecti. extra de offi. deleg. cū super. ff. qđ me. cau. l. j.
m ¶ Negare christū. Sed dd xp̄z ne ſi aliqs coactus gās ēr negat xp̄m ore: solo ore sed corde nō negat⁹ nō videtur peccare. nam ex corde p̄cedūt vitia. xv. q. vj. c. j. et de⁹ coz interrogat. xxij. qō. v. ſi qđ. tamē dico q̄ mortaliter peccat. q̄ nulla pdi tione dz ad hoc adduci. xxij. q. ij. primuz. Nā et ſi non vult negare xp̄z vult tñ illud ppt qđ negat. ſcilz vitam. xv. q. j. merito.
Luce xxij. d
Olite timere. Nō remouet naturalem timorē mortis. naturale em̄ est quemlibet timere et horre
Mortē timere naturale ē.

Marc. xiij. Math. xvj.
Prodi⁹ tor.
Rom. x.
j. cor. xiij. b.
puer. xxvj. a

re mortē. vnde Jesus eam timuit: sicut legit cepit iesus pauere et tedere. et alibi pater si possibile est transeat a me calix iste. ſi dicit ne intantū timeamus eam: vt p eius timorē aliquid cōtra iusticiam agam⁹. vel quod nobis per scripturam: vt magistros: vt p revelationem diuinam revelatum est sustineamus. vnde subdit quasi exponēdo ne forte. cē
n ¶ Proditor. pāstor est q̄ loq̄tur mēdacium/ vel non libere p nūciat veritatē: vt p. q̄ sibi crimē cognitum malicioſe publicat. q. q. j. ſi peccauerit. Qui aūt circūuenit et eū in periculū trahit. re xiij. q. vj. transferūt. q̄ res vt munitiones hostiū⁹ tradūt. xxij. q. v. de forma. qui secreta sibi cōmiſa revelat ō pe. di. vj. sacerdos.
o ¶ Aliud pla, p̄t̄ ḡ agere cōtra excōicatores actiōe iniuriarū: qđ verū est cum dolo excōicauit: alſ nō. ff. vi bo. rap. l. ij. §. ſi publicanus. Aut. immo semp̄ potest cū conuenire ad interesse: niſi iudex pbabiliē errauerit: et etiam agere: vt alſ puniatur extra de sentē. excō. sacro. ff. q. j. nemo. et ſi temerarie excōmunicat punit. §. eo temerarium.
p ¶ Immerito. Aliud est sine causa. nam ſine culpa sepe aliqs punit. spaliter. xlv. di. ſed illud.
q ¶ Pax. id est ihūs saluator.
r ¶ Petrꝰ. id est christus.
f ¶ Colūba. i. ecclesia.
g ¶ Volans. Supple reuertitur q̄z.
Ezech. xiij. d.
Perūz.
h ¶ Ut ipe Repent⁹ h tenore illoꝝ ca. j. e. ipse. et. c. indicare. et. c. tūc vera.
i ¶ Per ppheta. Ezechielem. Ninuē tudicium.
k ¶ Non valeat. Arg. q̄ sen tēna p metū lata nulla ē. † ipo iure: vt h. t. xxxj qō. ij. lotharius. xxv. q. j. omne. ſz dic q̄ tenet/ niſi elidatur per exceptionem.
† Arg. de pe. dist. j. quē pe nitet. q. j. in pmis.
l ¶ Parū ēē. i. non ſufficit ei q̄ ipe nō ſit timer⁹: vel nō ḡnet aliis xv. qō. vj. c. j. est. de his q̄ vi cā fi. c. vnico. li. vi.
Ut iuſtꝰ
m ¶ Premium. in hoc q̄ patient iuſtinet

locū vita minime cōcordat ac sepe agit: vt vel dānet immeritos vel alios ipſe ligatꝰ ſoluat sepe in ſoluendis/ ac ligandis subditis ſue voluntatis motus: non autem causarū merita ſequitur: vnde fit vt ipſe b ligādi aut ſoluēdi potestate ſe puuet et infra. Sepe fit vt erga quēlibet priorum odio/ vel gr̄a moueatur pastor. iudicare aūt digne de subditis et. vnde recte per ppheta⁴ dr. mortificabāt aias q̄ non moriuntur: et viuificabāt aias q̄ non viuūt. nō morientē q̄ppe mortificat: qui inſtū dānat: et non victurū viuificare nititur qui reū a ſupplicio ſoluere conat. cause ḡ pensande ſunt: et tunc ligādi ac ſoluēdi ptās exercēda. vñ videndū est q̄ culpa p̄cesſit: et que ſit pnia ſecura poſt culpaz: vt q̄s omp̄s de⁹ p cōpunctionis gratiā visitat: illos pastoris ſuis absoluat. tunc eīm vera est absolutio et. infra. Et qua conſideratiōe intuēdū est q̄ illos nos debemus p pastorale auctoritatē ſoluere: q̄s auctorem nostrū cognoscim⁹ per ſuscitātem gratiā viuificare: et infra Veniat itaq̄ foras mortu⁹. i. culpā cōfiteat peccator: veniē vero foras ſoluant discipuli quia pastores eccl̄ie ei debent penā amouere quaz meruit q̄ non erubuit confiteri quod fecit.
Ecce ſolutiōis ordine breuiter dirim⁹. vt ſub magno moderamine pastores eccl̄ie vel ſoluere debeāt: vel ligare. Item Calixtus papa.

¶ Altribus caret ſententia iniuſte prolata.

IUdiciū indicij et diffinitio iniuſta regimetu et iussu: aut cuiuscūq̄z ep̄i aut potētis a iudicibus ordinata vel acta non valeat⁴.
¶ Uoi religioſo parū ee⁵ dz inimicitias aliorū nō exercere: aut augere male loquēdo niſi etiā eas extinguere factis bñ loquēdo ſtuduerit.
¶ Melior ē in malis factis hūilis cōfessio: q̄z in bonis ſuperba gl̄iatio. Item Aug. ſup pſal. cij.
¶ Premium meretur qui iniuſte maledicatur.
QUi iuſtus est. et iniuſte maledicitur: premium⁹ illi redditur. Dic et ſi vt dicrum

Universidad de Deusto Biblioteca

Addenda. ¶ Hec est. vij. pars. q in qua intēdit probare p. xliij. aut. q tu in malis non est obediendū prelatis. si vero iussio eoꝝ contineat errorē intolerabilem. eē de offi. dele. cum contingat. z extra de sen. excom. per tuas. que de hoc loco tracte sunt. Jo. de fan.

vij. pō Addēdo. nus amplianda. ī. i. c. ī. iver. partien tissime. E. c. dist.

a ¶ Equitatē Ab hoc loco oſtēdit quid iurisiit de suis peccti. z dicas q semper parēdū est iudici nisi reb⁹ licitis. q dū tñ illa spectēt ad officiū eius pcipere. vt. vij. q. j. q. z. ff. ō regu. tur. factū. z si dubiū est an sit licitū parēdum est ei. xxiij. q. j. quid culpatur.

Ofone b ¶ Si ꝺs eps. pro hereticis. Mortuus quod non lz specialiter oratōe. vt xiij. q. ij. non est mem⁹. sed pro vtilitate hereticis et aliis malis etiā speciali ofone licitū est orare. vt xiij. q. ij. p obedientibus. sed ḡnali ofone p oib⁹ defunctis licitū est orare. vt de pe. dist. v. fallūs. xxiij. q. iij. contriantur.

Q On semper c ¶ precepto. nō solū inuto: sed etiā inhonesto. vel etiā si a iudice pcipit aliqđ qđ sit inhonestū vel incōmodum. vt. ff. de recep. si cum dies. ¶ Apromisso. et ij. q. ij. pceptū. et ff. de iudi. si longius. et. iij. q. ix. hortamur.

d ¶ Si ꝺns. ff. de regu. iur. ad ea que.

e ¶ De vrotibus. xxiij. q. v. manifestum. cōtra. vel dicit q vrotus pōt mariti⁹ impedire.

Votuz vrotis

est) non teneatur ligat⁹ apud deū sententie tñ parere debet ne ex superbia ligeꝫ qui prius ex puritate conscientie absolutus tenebat. Idem est quādo contra equitatē a sententia fertur: veluti qñ subditi non possunt cogi ad malū sciētes obedientiā non esse seruandā prelatis in rebus illicitis. ¶ Unde etiā Eutichianus papa ait.

¶ Non est obediendū epō q̄ p hereticis missam cantare iubet

S Ī ꝺns eps aut abbas ꝑbytero aut moacho suo iusserit missas p̄ hereticis cātare: non licet. non est expedit obedire eis. Item August.

¶ Preceptis nō obedire mul torum est expedit. z

O In semp malū est non obedire precepto c cum ꝺns iubet ea q̄ sunt ꝓtraria deo: tunc ei obediēdū nō est. Iē Hier. in epla ad ephe.

¶ De eodem

S Ī ꝺns d ea iubet q̄ non sunt aduersa sācris scripturis subiiciat ꝺno seruus. si vero contraria ꝑcipit: magis obediat spūs q̄ corporis ꝺno et infra. Si bonū est qđ ꝑcipit impator iubentis exeq̄re volūtatem. si maluz: rnde. oportet deo magis obedire q̄ hoibus

¶ Hoc ipm et de seruis apud ꝺnos z de vrotibus e apud viros: z de filijs apud patres: q in illis tm̄ debeant ꝺnis et vtris parētibusq̄ esse subiecti q̄ contra dei mandata non sunt.

Item Ambrosius.

¶ Non sunt audiendi qui contra deum aliquid iubent.

quo ad qđ a pturo excusat. pter mandatū ōni. xxij. q. v. qui compulsus. z. c. si qs coactus. tñ excusat a pena pro pte sed non a pctō. ℨ. dist. xij. denuo.

f Julian⁹. ¶ Obediebant. j. xv. q. vj. nos sanctor. z capi. in ratos. contra. ibi enim dicitur q̄ si dominus est nomi natim excōmunicatus vel hereticus: statim vasallus eius absolutus a sacramento fidelitatis. Excōlicatio ꝺnī nō liberat vasallū a sacramento.

Julianus impator q̄uis eēt apostata: habuit tamē sub se xp̄ianos milites: quibus cū dicebat: producite aciē p̄ defensione reipublice: obediebāt ei. cum aūt diceret eis producite arma in xp̄ianos: tūc cognoscebāt impatorem celi.

Item Fabianus papa.

¶ Nō iubet aliqđ iniustū: qui deum timere probatur

Q Ui oipotentē deum metuit: nec contra euangeliū: nec contra ap̄los: nec cōtra ꝓphetas: vel sctōrū patrū instituta agere aliqđ vllo mō consentit.

Iē Nicolaus papa Lothario regi. ¶ Et q̄ peccat: z qui peccāti cōsentit vterq; re⁹ est.

Ita corporis tui cedere motib⁹ consensisti: z relaxatis voluptatū habenis temetipm in lacū miserie z in lutū fecis phibitū deiecisti: vt q̄ positus fueras in gubernatione populoum effectus sis ruina multorum. ꝓbat⁸ hoc teugualdi z guntarij ducū eporū legitimus casus: qui pro eo q̄ te minime cōpetenter erudierint q̄dmo quia p̄uaricationē tuam agere argumentis suis: z sub quadā iusticie specie fucatis quibusdā exq̄sitis adinuentionibus equitatē obtuere studuest nostra sunt aplica depositi auctoritate et ab oni epatus regimine regulariter sequestrati. Item Augustin⁹

¶ De eodem.

Q Ui resistit ptāt⁹ b: dei ordinationi resistit. sed quid si illud iubeatur quod nō debeas

Dañ. iij. a.

b ¶ Exsufflare. sicut ei nīsi sacerdotes exsufflāt in baptismo diabolum: sic sacerdotes heretici cop̄ christus. vt xxiij. q. iij. quando. de cōsec. dist. iij. postea.

Q Uid ergo murum.

c ¶ Breuitate breue cēn ꝺr tēpus vite huius. xxiij. qō. iij. ipsa pietas. et de pe. dist. v. ꝓsideret.

d ¶ Intermitti nota ꝓ obedientia omitti bonū est ꝓ scopo q̄s metropolitano. vt. ix. q. iij. per totum. Iē et monach⁹ pot⁹ obedit abbati q̄s episcopo vt. lviij. distinct. ca. j. z. ij. z pot⁹ statur excōmunicationi prelati q̄s absolutioni

Obedientia ē summe necessaria.

Roma. xiij.

Woms chus abbatis q̄s epō obedire dz.

episcopi. extra de offi. ordi. cum ab ecclesiarum. nisi intelligas in eo casu loqui quando minor habet iurisdictionē a maiore: sm̄ q̄ loquitur. ff. de iudic. iudicium. Vel loquitur in eo casu cum appellatur ad matorem tunc potius matori: q̄s minori parendum est. Item re dz.

adhuc obiicit ꝺ episcopo qui potius obedit regi q̄s suo metropolitano. xvij. dist. si q̄s epūs. sed ibi loquit cū preuenit mandatū regis. Item obiicitur ō vrore q̄ potius obedit viro q̄s deo. vt. xxxij. q. v. manifestuz sed solutum est. ℨ. c. si dominus.

e ¶ Procōsul. Si. distinc. viij. que extra mores et loquit hic i eo casu qñ in eadez ciuitate sūt plures iudices. q̄rū vnus maior est alio: vbi maior iudex pōt punire minorē. vt. C. de offi. rec. pui. potioris. ℨ.

f Imperatores si in.

g ¶ Probat. Arg. q̄ sententia lata cōtra vnū / preiudicat alij. sic. iij. qō. vj. hec quippe. lxxxj. distinct. tantis. extra de senten. et re iudica. cū super. vbi alter appellans cogitur probare causam appellationis.

h ¶ Ui resistat. Hec regula vbiq̄ fallit. nā potius tenemur obedire epi scopo q̄s metropolitano. vt. ix. q. iij. per totum. Iē et monach⁹ pot⁹ obedit abbati q̄s episcopo vt. lviij. distinct. ca. j. z. ij. z pot⁹ statur excōmunicationi prelati q̄s absolutioni

Dañ. iij. g.

Obedientia ē vt hic. z. xxj. dist. denuq̄. et. ff. ō remiti. l. iij. ℨ. i bello. z. xvj. q. j. monachi. Item pro obedientia bonū est parcere etiaz q̄s iniustū est. ñ. c. distū. Ymoꝛē. z lz iste iniuste facit precipiēdo. iste tñ iuste facit parendo. xxiij. q. j. ꝺd culpat. in fi. z adiplere tenemur ꝑceptum lz

bāt ad causam christi: nō agnoscebant nisi illum qui in celo erat: quando volebat vt idola colerent et thurificarent preponebant illi deum. quādo aut dicebat: producite aciem: ite cōtra illam gentem: statim obtemperabant: et distinguebant dñm eternū a dño tpali.

Item Gregorius.

¶ Per obediētiā bonū deserere malum. ℨo nūq̄ faccre lz.

Quid ergo mirum: si peccatoꝛ homo obedientie in presentis vite breuitate c se subijcat: quando hanc mediatoꝛ dei z hominum tenuit z tenendam precepit: et cum obedientes remunerat non reliquit. Sciendū tamen est: nunq̄ per obediētiam malum fieri. aliquando autem per obediētiam debet bonum qđ agit intermitti: neq; enim in paradiso arbor mala extitit quam de⁹ homini ne contingeret interdixit: sed vt melius per obedientie meritum homo bñ cōditus cresceret: dignuz fuerat vt etiā a bono phibereꝫ. quatenus tanto ver⁹ hoc qđ ageret virt⁹ esset: quanto z a bono cessans auctori suo se subditū et humilem exhiberet.

Item Jsidorus.

¶ Apud deum maledicitur q̄ peccantibus consentit.

Q Ui peccantibus consentit[k]: et defendit alium delinquentē: maledict⁹ erit apud deum et homines: et coꝛripietur increpatione seueriſſima. Hinc etiā quidā sanctissimus pater ait. ¶ Si q̄s peccātem defendit: acrimo[l] q̄s ille qui peccauit coerceatur. Hinc et alius pater ait. siquis alterius erroꝛi consentit: sciat secum illo simili modo culpabilem iudicādum.

Item Jsidorus. ¶ Non est obediendum qđ contra deum precipitur.

S Ī is q̄ preest fecerit: aut cuiq̄ qđ a dño prohibitū est facere iusserit: vel qđ preceptum est preterierit aut preterire mandauerit: sancti pauli apostoli sententia ei ingerēda est dicentis. Etiam si nos[s] aut angelus de celo euangelizauerit vobis preterq̄ quod vobis

vir tolerabile. xxxv. di. in memoriā. Sz q̄d si ep̄s ꝑcipiat aliqđ: vt eat romam: z ille se excusat iō: q̄ alij inueniūt meliores: hec excusatio non valet. q̄ in legationibus ordo non est seruādus. vt ff. de leg. scīēdū. ℨ. pe. z hic ar. q̄ si clericus voluerit iter peg̃rinationis q̄ non potest tre inuito epo de cōse. dist. v. non oportet.

e Ui cōsentit. p cooperationem z auctoritatez. vt. ij. q. j. notū. in fi. ℨ

f Aceri⁹ j. xxiij. q. iij. q alioꝛ z. lxxxvj. di. ratā

Addeality est ꝓsens⁹ p negligētia. vt. j. q. j. ꝺcēdo. alius p ꝓsiluz siue p appropiationē. de hoc de offi. de le. c. j. dic vt ibi. Car. h.

S Ī is q̄ preest fecerit.

g ¶ Si nos. q̄ aliqs seipm vel sibi parē excōicare pr. vt hic. z xiij. qō. ij. non liceat. xxj. dist. nūc aūt. Sed ℨ par in parem nō hz imperiū. vt. xxj. di. iferior. extra de transla. inter corpalia. nec aliquis i seipm hz imperiū. vt. ff. ō arbit. l. peñ. Sed

Bal. j. b.

dic q per hec verba non anathematizat. sed tñ dicit enim esse anathematizatum. i. lep paratum ab eis vt ei non esset credendum: vel ostendit p hoc quid fieri debeat. Et est simile q non semper est credendū sancto viro. i. distin. si quis prepostera.

¶ Cogi non possūt. Quid si epō dicat excōico te et absoluo te an ligat vel solueat.

Excōicato te et absoluto te an ligat vel solueat, pars. viij.

¶ Arg. q excō dixit excōico te si ille non excōicat te. Dic q si ambo illa ꝓbaciōnes pferunt: nō est de hoc. excōicatus. contrarium credo. Item quid si idē determinate dico excōico altez illoꝝ. Idem dicā ambo sunt vtādi: videt q sic. qz in genere potest ferri excōicatio. extra de offi. ordi. ii sacerdos.

¶ Quod autē. ¶ Dic est. viij. pars. qō. in qua excipit quasdā personas que non sunt excōicate quāḡ excōicatis cōicent: dum tamen in crimine non cōicent eis, et hoc probat per quatuor questo. Jo. de san.

¶ Excellētissimo. ¶ Qui cōicāt. nō intelligas q hec excōicatio valeat in terrā ꝑsonā. qz ipa cū suis quasi solitum excōicati, vt ex de sen. excō. qō i duobus

¶ Absoluantur. i. absoluti iudicentur. sic. xxiij. q. j. audiuimus.

¶ Dei nō ex uolūtate. sic. ff. qō me. cau. si mulier.

¶ Quoniā. Quidā sic ponūt casum. Aliqs ꝑter enormē crimē fuit excōicatus: z ꝓpē enormitatē criminis, ꝑhibebāt tpe Gregorij q nec filij nec vxor nec alīquis de familia et cōicares: z hoc licite potuit fieri vt dicunt q id qō ē. xxiij. q. iij. il habes: sed cuz gregorius videret eos contēnere tales excōicationē tēperauit sentētiam circa familiā. et sēm hoc expone pcrie ꝑter ptēptū qi non petebāt absolutionem.

¶ Ignorantia. facti: crassa et supina.

¶ Simplicitate. iuris.

¶ Ex necessitate. que vitari poterat vel cū diligentia inuenitabili. sed certe Innocentius ponit hanc questionē et eaz nō soluit. s. virū ꝓ enormi delicto tota familia sit vitāda. extra de sentē. excom. inter alia. in fi. z ꝑterea hoc statutū nō esset generale. sed tantum in ꝑno casu. Alij sic ponunt casum: apls ait si q fratres nominātur cū his nec cibū sumere licet. z illa sentētia ad oēs fideles extendebat. vt. 8. eo. ad mensam. vnde vsq ad tempz gregorij tenebat q familia excōicatoz vitabat saltē in sacramētis. hūc nimiū rigorē tēperat hic Greg. nec em q ad ecclām triūphalem ligare erant tales persone. nec etiā credendū est sm apostolum voluisse vxorem separandam a viro. Excōicatis in sacramētis. Tertius casus melior videtur. ne pcte tempus gregorij omnes qui in hoc ca. continentur ipso iure erant exempti ab excommunicatione: licet communicarent excōmunicatis. sed quidam simplices credebāt excommunicatos si communicarēt do-

Psal. xxxv.

tudini tue iniungim⁹: vt super hoc nostra auctoritate freti curam de his sumere studeas. z quia docta diuinitus sanctitas tua valde nouit: aliud esse ex necessitate: aliud ex ignorātia atq aliud quod de studio delinquitur: istudq posterius duobus ꝓioribus strictius esse puniendum idcirco solerter inuigilet et cauta districtione singulorum modos diudicet quatenꝰ qui ex necessitate aut ignorātia delinquunt: auctoritate nra per te absoluant⁹ si tñ ipsa eoz ignorātia vel necessitas vera z cū simulata vel non ex uoluntate⁹ ꝓcesserit: qz (vt bene nosti) sunt plerigz qui posunt quidem sed nolunt recta noscere. vnde psalmista de huiusmodi. Noluerunt quidem intelligere vt bene ageret. Illos autem qui studio suo obligant: z contēptu iterdicta nostra postponūt: nō (nisi digna satisfactione preueniente) volumus ante ꝓrsus absoluti.

Item Gregorius. vij.

¶ De his qui sine culpa cū excommunicatis cōmunicant.

Quoniam⁶ multos peccatis nostris exigentibus ꝓ causa excōicatiōis perire ḡtidie cernimus: partī ignorantia⁶: partim nimia simplicitate⁸: partim timore: partim etiam ex necessitate⁹: deum

Questio. iii. Fo. cclxxii.

minis suis vel vxores maritis. nec tñ petebāt absolutionē. z sic peccabāt mortaliter ꝓter cōscientiam lesam: qz oē qō fit ptra pscientiā edificat ad gehennam. xxviij. q. j. §. ex his. z melius ex. de symo. ca. per tuas. Dat & hic Grego. cōstōnem q tales nō sunt excōicati hñdi z expē pe

Familia ꝓ dñi delicto non est excōicāda.

rire ꝓpē pscīam ignorātia fecit. i. ignorauerūt eos fuisse excōicatos z cū eis ignoranter cōicauerunt z credebāt se teneri nec petebāt absolutionem.

¶ Anathematizat. ipse ꝓprie. i. simplici ex cōmunione.

¶ Ad tēpus scilicet futurum.

¶ Tēperamus. i. tēperata esse ostēdimus. Est & hoc verum q nūq familia excōicāda est ꝓpter delictū dñi nisi forte vt dixi ꝓpter enormitatē sceleris. vt. xx. viij. qōe. iij. si habes vbi dicit Augu. nisi grauissime cōmonerer: nūq excōicarez filiū ꝓ delicto ꝑis. Sz nōne ꝓ tota familia Boni facti fuit ꝓ eo excōicata: quia oblatiōes familie sue nō recipiebant. vt. xvij. q. viij. miror? Sed dic q tñ i ruborē dñi nō recipiebant oblatiōes familie. sicut nō recipiunt oblationes raptoꝝ z discordātiū z impenitētiū: iz non sint excōicati. vt xc. ix. oblatiōes.

¶ Utores. Excōicatione oppositio vinculo non potest.

Sed numqd vir excōicatꝰ pōt petere debitū ab vxore: dicit h. q nō. sed ipe tenet reddere. qō concedo. Sed si petat vir mulierē in iudicio: et ipsa obstet excōicationē. iudex tenet ex suo officio restituere et mulierē: cū i hoc casu possit ei ꝓmunicare vñ credo q teneatur ei debitum reddere. Hoc tñ scias q si ille est excōicatꝰ vel seruꝰ nō dz ꝑ vel dñs ꝓmunicare

ne ipsorum quod ex parte seruari et ex parte custodire z implere non potui: sed z spiritualiter implere sacramētum / qz in cōsensum z in consilium eorum non venit aīa mea: corporaliter autē oīno ab eis abstinere nō potui dū eni venissem ad principē francorum cogente ecclesiarū necessitate: nō tales repperi quales volui: iz tamen in sancta cōmunione corporis xp̄i illis non cōicaui.

Item zacharias papa Bonifacio martyri.

¶ Excōicatis non cōicat: qui eis animo non consentit.

Quod⁷ predecessor bone memorie grego. huiꝰ sedis apl̄ice ꝑsul: dum ad pdicandū verbū euāgelij tuā misisset fraternitatē in germanie partib⁹ z gētib⁹ illis paganis z verbo pollicitationis illā voluit ante esse munitā: ita vt orthodoxos epos: ꝑbyteros: vt quoscunqz reperire potuisses in verbo exhortationis perfectos[m] amplius confirmares: z eis communicares. quod et factum est. Si ḡs vero seductores epos: aut pseudo ꝑsbyteros a recto fidei tramite diuiare repperisses nulla tibi cū eis esset cōmunio quod re deo solatiante vsq ad presens spiritualiter seruasse confessus es: vel si omnino per principalem z humanū fauorē gentis francorū: dum eos accessisses corporaliter abstinere non potuisti. cogente ecclesiarum dei necessitate: z tñ in eorum cōcilio

nes mandati. z habemus hic q iuramētum ꝓ parte valet z ꝓ parte non. xxij. q. iij. inter. sic donatio. xij. q. ij. si quos.

¶ Quod. supple scripsisti nobis.

¶ Perfectos. Vide habes q ꝑfectū amplius potest

Reseruatū ḡtum ad hoc qñ ḡ non seruat.

Universidad de Deusto Biblioteca

Perfectū am plius non ideo pfici p carnis copulā fuit imperfectum. Et ex hoc est argumentū q excommunicatus amplius potest excōicari.

a ¶ Alia tna. Sufficit ergo mentaut aliqđ adimpleri etiam si non corporaliter adimpleā. vt. xxiij. q. uij. recedite. Item arg. q in obligationib⁹ bone fidei: pro est intelligēdū q verbis expimāt. xxiij. q. v. si non licet. xxxij. q. iij. meretrices. Item arg. q si iurauit amplius modo non accedere ad concubinam meā: q per hoc non excludit tur mihi licitus matrimonialis coitus. ar. xxxi. q. j. illud. nā si libertas iurandi nō nubere: de illicitis nuptiis intelligit ff. de iur. pa. adiecere. ff. viij.

Excōicatio.

¶ Decē. x. para q. in qua q̄ritur aliter q̄s dz anathematizari: et absolui. 7 ō hoc ponit. iiij. ca. Joan. de fan.

p. ps.

¶ Ebēt. sed cuz dicit excōmunico te. videtur q de minori sit intelligēdum. arg. eē. de cen. ex pte. ff. de leg. iij. nūmis. et ff. ō re. iur. semp in obscuris. ff. ō penis. si preses. Nā maior semp specificanda est arg. iij. q. iij. engeltrudam. Jo. sed certe a ꝓbis non est recedendū. vt ff. de leg. iij. non aliter.

c ¶ Conculcare. nte postea sumēt ad aliquē vsum: sed forsā gilcētur: vt sal infatuatū. ff. q. vij. non omnes.

Sacrilegi an dē

¶ Anonica instituta 7 sanctorum patrū exempla sequētes ecclesiarum dei violatores[a] auctoritate dei 7 iudicio sancti spiritꝰ: a gremio sancte matris ecclie: 7 a consortio totius christianitatis eliminamus: quousq; resipiscant 7 ecclesie dei satisfaciāt. Item eodem. ¶ Modus reconciliationis excommunicatorum.

¶ Cum aliquis vel excommunicatus vel anathematizatus penitētia ductꝰ veniam postulat 7 emendationē promittit episcopus qui eū excōicauit: ante tanuas ecclesie venire debet. 7. xij.[a] pbr cū eo qui eū hinc 7 inde circūstare debent. 7 si ille terre prostratꝰ venīā postulat: 7 de futuris[f] cautelam[g] spondet tunc episcopꝰ (apprehensa manu eius dextera) in ecclesiam illum introducat: et cōmunionis cōsensu anima[a] tua non est coinquinata: itaq; propter hoc q cū eis conuersatus es nō consentiēs iniquitati eorum: nullum tibi est detrimentum coram deo.

¶ cōmunicationis autē forma 7 modus atq; recōciliationis est hec. ¶ Modus 7 forma excommunicationis.

¶ Ebēt. xij. sacerdotes cēm circūstare 7 lucernas ardentes in manib⁹ tenere. quias in cōclusione anathematis vel excommunicationis projicere debēt in terrā. 7 conculcare[c] pedib⁹. deinde epīa p parrochias mittat: cōtinēs excōicatoꝝ noia. 7 cām excōicationis. Item ex concilio Aurasico. ¶ De eodem.

¶ Anōica instituta 7 sanctorum patrū exempla sequētes ecclesiarum dei violatores[a] auctoritate dei 7 iudicio sancti spiritꝰ: a gremio sancte matris ecclie: 7 a consortio totius christianitatis eliminamus: quousq; resipiscant 7 ecclesie dei satisfaciāt. Item ex eodem. ¶ Modus reconciliationis excommunicatorum.

¶ Cum aliquis vel excommunicatus vel anathematizatus penitētia ductꝰ veniam postulat 7 emendationē promittit episcopus qui eū excōicauit: ante tanuas ecclesie venire debet. 7. xij.[a] pbr cū eo qui eū hinc 7 inde circūstare debent. 7 si ille terre prostratꝰ veniā postulat: 7 de futuris[f] cautelam[g] spondet tunc episcopꝰ (apprehensa manu eius dextera) in ecclesiam illum introducat: et cōmunionis cōsensu anima[a] tua non est coinquinata: itaq; propter hoc q cū eis conuersatus es nō consentiēs iniquitati eorum: nullum tibi est detrimentum coram deo.

¶ cōmunicationis autē forma 7 modus atq; recōciliationis est hec. ¶ Modus 7 forma excommunicationis.

¶ Ebēt. xij. sacerdotes cēm circūstare 7 lucernas ardentes in manib⁹ tenere. quias in cōclusione anathematis vel excommunicationis projicere debēt in terrā. 7 conculcare[c] pedib⁹. deinde epīa p parrochias mittat: cōtinēs excōicatoꝝ noia. 7 cām excōicationis. Item ex concilio Aurasico. ¶ De eodem.

¶ Anōica instituta 7 sanctorum patrū exempla sequētes ecclesiarum dei violatores[a] auctoritate dei 7 iudicio sancti spiritꝰ: a gremio sancte matris ecclie: 7 a consortio totius christianitatis eliminamus: quousq; resipiscant 7 ecclesie dei satisfaciāt. Item ex eodem. ¶ Modus reconciliationis excommunicatorum.

¶ Cum aliquis vel excommunicatus vel anathematizatus penitētia ductꝰ veniam postulat 7 emendationē promittit episcopus qui eū excōicauit: ante tanuas ecclesie venire debet. 7. xij.[a] pbr cū eo qui eū hinc 7 inde circūstare debent. 7 si ille terre prostratꝰ veniā postulat: 7 de futuris[f] cautelam[g] spondet tunc episcopꝰ (apprehensa manu eius dextera) in ecclesiam illum introdu-

quisitōis. xij. q. ij. indigne. Dicas q violatores ecclesiarū sunt ipso iure excōicati. alij non. vt ex de sen. excō. cōquelli. 7 xvij. q. iiij. oēs. 7 hic de illis loquitur.

c ¶ Cum aliqđ. ¶ Et. xij. arg. q in restitutione est vel clerici tot interuerunt episcopi quot fuerūt in depositiōe de hoc xxxv. q. ij. veniam.

f ¶ Et de futuris. ff. eē. de sententia excom. ex te noie.

g ¶ Cautelā. Similiter ab heretico reuertēte reqrit iuramentum q deceto non labet. vt. j. q. vij. quotiēs. 7 ab incendiario. vt. xxiij. qō. viij. g. ps. pessimā. similit in quolibet horrēdo crimine iurabit penitēs se nunq̄ sibi ꝓmissurū. xij. q. ij. de viro. non tamen idē credo faciendum i quolibet mortali peccato Sed cum hodie simplici ꝓbo dā potest excōicari vt ex. ō eo q fur. oz. re. ca. j. videt q̄ hodie simplici ꝓbo potest absolui dē: quia ois res per quas cūq; causas contrahitur per eas dem dissoluitur vt extra de regulis iuris. omnis res.

¶ Ptōrio vero. ¶ Dec. x. pars distionis: in qua ponit que penitentia debet imponi illis qui excommunicati celebrauerunt. Joan. de fan.

¶ Illis ꝑsbyteris. b ¶ Statuerunt. x. c. si quis episcopus. ptra vbi eis negatur spes restitutionis: sed non negat q̄n a papa possint restitui.

¶ Saginati. Pingue verbum de pingui intelligit ꝓcessit. xliij. distin. ¶ si.

¶ Ptō modo peccati puniant qui excōicatis cōmunicant.

Excōicat⁹ simplex ci ꝓbo potest absolui

a ¶ Auctis. ¶ Ignorantia crassa. quia vero ignorans non esset excōicatus. vnde lex dicit scientiam non ignorantiam voluntas obligari.

b ¶ Timore. extra quod me. cau. facris.

c ¶ Aut negligēter. No. negligentiā ꝓparari volūti. ff. de re. iur. l. late culpe.

b ¶ Coertiōe. Sed pone q aliquis laic⁹ iurauit se aliꝗ laico satisfacē post absolutionem vult ei satisfacere cora secular iudice: numqđ iudex ecclasticus pōt cogere de ista satisfactione: cū ista sit cā cuiusdā sic. arg. eē. de do. inē vi. 7 vro. de pendentia. eē de plu. fer. ca. iz. vbi iudex eccle stice de libertate cognoscit et pnunciat et iudex ecclasticus de causa matrimonii cognoscit. extra. qui fi. sint legi. c. latore.

Ar. q cōtēs excōicatiōi dandi: get absolutione. eē ō sen. excōi. quem.

¶ Videam. d ¶ Ꝓpositū. x. pri. cū. q. i. illo ca. inolita. 7 ca. placuit. S. indaruit. circos litigātes de ꝓbis reb⁹. Sed q. dubitari posset an possent clerici habere ꝓpria. ideo ponit hanc cām. i qua q̄rit an clerici possint ꝓpa possidere. et an possint res ecclie alienare: et an possint cōdere testamentū 7 vt hec 7 alia. eē.

f ¶ Ante vtriꝰ. i. eccle 7 sacerdotii

g ¶ Clericos. ¶ Dec. q. dimidia in duas ꝑtes. In prima ꝓbat magr per xvij. auctorit. q nall⁹ clericus dz ꝓpriū hre. qō in de regularib⁹ intelligit q ꝓpria renūciauerunt. Sed a ibi. his omnib⁹. Jo. de fan.

dimisso

¶ Clericos. In hac prima. q. f. an clerici possint propria hre. S. allegat p 7 Z. deide soluit i illo. S. cū ergo 7 male. Dic q̄ nō hre. ꝓpria nisi renūciauerit ꝓpter

Sanctis quippe canonibus cautum constat: vt qui cum excommunicatis cōmunicauerit: excōmunicetur: ipse[a] tamen penitentie atq; absolutionis 7 modos eo moderamine decreuimus vt quicūq; seu ignorantia[a]: seu timore[b] seu necessitate cuiuscūq; negocii maximi: et maxime necessarii eorum se conuictu: et salutatione: oratione: osculatione: contaminauerit: cum minoris penitētie medicina societatis nostre participationem sortiātur. eos vero qui aut sponte[c] nec: aut negligenter[c] inciderint: sub ea volumus disciplina coertione[b] suscipi: vt ceteris metus incutiatur.

¶ Causa. xii.

¶ Videam clerici ꝓpria[d] relinquere volunt. de suis et ecclesie rebus testamētū conficiunt de rebus ecclesie nonnulla largiuntur. Modo primum queritur vtrum liceat clericis ꝓprium habere? Secundo: an res ecclesie q̄ ab eis date sunt: possint constare aliqua firmitate eis qui eas acceperunt. Tertio: si ante tempus ordinationis sue qui nichil habere videbantur: et posā ordinationem aliqua inuenisse noscūtur: an possint ea relinq̄re quibus voluerint an non?

Quarto: si de suis et ecclie rebus aliqua acquisisse noscuntur: an vtriq;[f] communiter an singulariter ecclesie vel sacerdotij iure perueniant?

Q. uinto si testamētum liceat eis conficere.

¶ Questio. i.

¶ Clericos[g] nichil ꝓsidere debere mētis auctoritatibus inbet. Aut esse tolerandū cōciliū.

¶ Impuberes et adolescētes in vno conclaui manētes ꝓximo senioꝝ deputentur.

Omnis etas ab adolescētia[h] in malum prona est. nichil incertius q̄ vita adolescentium: 7 ob hoc constituere oportuit: vt si qui impuberes: aut adolescentes in clero existunt: oēs in vno conclaui commaneant: vt lubrice etatis annos non in luxuria: sed in disciplinis ecclasticis agant: deputati ꝓbatissimo[i] seniori quē 7 magistrum[k] doctrine 7 testē vite habeāt. ¶ Q̄z si aliqui ex his pupilli[l] existunt sacerdotali tutela foueātur: vt 7 vita eorum a criminibus intacta sit: 7 res eorum ab iniuria impiorū. Qui autem his preceptis resultauerint: monasterio deputētur. vt vacantes aie 7 supbe seueritati regula distringātur.

Item Clemens in epla. iiij.

¶ Omnibus clericis communis est vita fruanda.

Dilectissimis[m] fratrib⁹ 7 condiscipulis: hierosolymis cuz charissimo fratre

Clerici ꝓhibent se ꝓ primi.

Pupillus vbi dz educari.

Magr ꝓhibet testimoniū de disciplina.

¶ Contra. gl. in ver. auerrit. ¶ his igitur. ars hic tacg. insti. ō iusti. 7 iur.

xvij. questione. j. generaliter. que hic pro contrario sūt. de foro vtriusq.

m Dilectissimis. f. ex rationibus probat ois esse communis. Et nota q̄ papa hic se postponit

Universidad de Deusto Biblioteca

ſi eſpoſtponitur.Ꝛ.xcvij.di.victor.

Weū ꝛ ſeſſio communis eſt. Et dicit philoſophus. Quietiſſima tur bāt hu manū actum.

a ¶Omnium. Unde Tullius/dulciſſima rerū poſſa ſine viuerent hoies in hoc mundo ſi de medio ſubla ta eſſent duo verba,ſcilicet/ meum/ꝛ tuum.

b ¶Sed per iniq̄tatē.i. cōſuetudinē iniuſtā. Et ſm̄ cōſuetudinē gentiū cōtrariā ne ſit cōtra.ē.diſtinc.viij.c.j. Uel per iniq̄tatē.i.p ſolli citudinē: vt ibi.

Amicos facere de mām mona iniquita tis.i.de pecunia que per ſollicitudinem eſt ācquiſita. tuū.qō. v.q.ſed hoc multiplicat.

c ¶Et conuiuio. non quo ad vſuz carnis: ſed quo ad vſum obſequiū. vt q̄ ad dilectionē.xxxj.di. oino. Et eſt arg. q̄ verbum generale generaliter intelligendū eſt xix.diſt. ſi romanorum.ꝛ

¶ Concor. textus i i. j.ꝛ.ff.C q̄ res pigno. obltg. poſ.ꝛ i i.j.ꝛ.C cū vbē. ff de offi. pfect. vr.

d ¶Aer. Aer cōis dr̄ q̄ advſuz vt miti.de re.di. ſ.j. ſed quo ad ius edificādi cuius eſt ſolū: eius eſt aer vſq̄ ad celum. vt. ff. q̄ vi aut clam.l. vi. in fi. pōt enim edificare hō q̄ alte velit: tñ nō excedat vſitatū modū altitudinis. vt.C.8 edi.p.l.j.

Actu. iij.ſ.

e ¶Cor vnū et alia vna. ſ. vt ſint vniti vinculo charitatis.

f ¶Poſſidebant. ergo aliqs pōt poſſidere rē cui⁹ non pōt habere ꝓpietatē. Arg.ē.eſt de preſcript.cām. Sed dic poſſidebant id eſt dominabāt: ſicut ſeruus dicitur poſſidere. ff.de acqui. poſ. q̄ ſeruus.

Actu. v.ū.

g ¶Et ſaphiſa. I.xxiij.q.viij.legi.ꝛ.c.petrus.

h ¶Propter peccatum. propter peccatum moritur quis citius.vt.xxij.q.iij.ea vindicta.

i ¶Recordatione. aſe retractatione.

k ¶Precipiū⁹.i.monemus.ſimile.xxviij.q.j.ſi enī. videtur tamē q̄ hoc fuit ꝓceptū. quia primitiua eccleſia hoc ꝓmittere precipere:ſi cut continētiam ſed ſi hoc hodie precipereturide formaret ſtatuz eccleſie vniuerſalis q̄ non deber eſſe.j.q.viij. et ſi ulla. Uel dic q̄ preceptū erat eis qui tunc renunciarēt ꝓpriis non aliis. xvij. queſtiõe. j. cap.j.

Petri vitam abbreuiat.

tacobo ꝛ coeſo habitātib⁹ clemēs eōs. Cōis vita oibus fratres neceſſaria eſt: et maxime his q̄ deo irrepħenſibiliter militare cupiunt:ꝛ vitam apl̄oū eorūq̄ diſcipulox imitari volunt. ¶Cōis enim vſus oīm̄ que ſunt in hoc mūdo omnib⁹ eſſe hoibus debuit:ſed ꝓ iniq̄tatem⁹ alī⁹ hoc dixit eſſe ſuū:ꝛ alī⁹ iſtud: et ſic inter mortales facta eſt diuiſio. ¶Deniq̄ quidam grecox ſapientiſſim⁹ hec ita ſciens eſſe cōia debere/ aut amicox eſſe cōia omnia in omnibus aūt ſunt ſine dubio ꝛ cōuiuges⁶.ꝛ ſicut(inquit) non pōt diuidi aer⁹ neq̄ ſplendor ſolis ita nec reliqua q̄ cōiter omnibus data ſunt ad habēdū diuidi nō debere ſz hñda eſſe cōia. Uñ ꝛ dñs ꝓ ꝓpheta loquitur: dicēs. Ecce q̄ bonū ꝛ q̄ iocūdum ꝛc. ¶Iſtius enim cōſuetudinis more retēto etiā apli eorūq̄ diſcipuli vt ꝑdictuz eſt vna nobiſcū ꝛ vobiſcū cōmunitā duxerūt. vt enim bñ noſtis: erat multitudis eorū cor vnū ꝛ anima vna⁶: nec quiſq̄ eorū aut noſtrū de his que poſſidebant⁶ aliquid ſuū eſſe dicebat: ſed oīa nobis ꝛ illis cōia:nec quiſq̄ egēs erat inſ eos. ¶Ēs vero q̄ domos vel agros poſſidebāt vendebāt eos: ꝛ prędia eorum ꝛ reliquas res quas habebāt offerebāt.ponēres ante pedes apl̄oū. ſicut nobiſcum quidā veſtrū cognouerūt ꝛ viderūt:et diuidebatur ſingulis prout cuiq̄ opus erat. ¶Ananias autē vir auſterus ꝛ ſaphira⁸ vxor eius/quia mēriti ſunt apl̄is de precio agroꝝ ſuorum quos vendiderāt nobis ꝑſentibus in conſpectu oīm̄ circūſtantiū a cōſpectu apl̄oū ꝓpt

Curia ecclesiam clericorum claustra constituantur.

Neceſſaria⁴ eteñ res exiſtit: vt iuxta eccleſiam claustra⁷ cōſtituanť:ꝛ i quib⁹ clerici diſciplinis eccleſiaſticis vacent: itaq̄ omnibus vnū ſit refectorium ac dormitoriū ſeu cetere officine⁸ ad vſus clericoū neceſſarie. Miniſtri vero poſt eōm ſuper eos eligantur: quoū vita atq̄ doctrina illos potius exornet q̄ deponeſtet. Dein atrio eccleſie alia edificia niſi clericorum ponātur.

Unde Nicolaus papa.

Nec in atrio ecclesie nisi clericorum edificia ponantur.

Ulla edificia in atrio⁹ eccleſie ponantur: niſi tantum clericorum.

Item Hiero. ad negociandū.

Clericus nihil secularē possideat.

Cleric⁹ qui ꝓ ſeruit ecclesie:interpretetur ꝓ miſi vocabulum ſuum:ꝛ nominis diffinitione prolata mutaf⁹

k ¶Precipiū⁹.i.monemus.ſimile.xxviij.q.j.ſi enī. videtur tamē q̄ hoc fuit ꝓceptū. quia primitiua eccleſia hoc ꝓmittere precipere:ſi cut continētiam ſed ſi hoc hodie precipereturide formaret ſtatuz eccleſie vniuerſalis q̄ non deber eſſe.j.q.viij. et ſi ulla. Uel dic q̄ preceptū erat eis qui tunc renunciarēt ꝓpriis non aliis. xvij. queſtiõe. j. cap.j.

l ¶Ecclesiaſtica id eſt vtilis ꝛ honeſta.

m ¶Claustra Idez dicitur de cōſe.di.v.in omnib⁹.ē.diſt.xxxij. ꝓpter.

n ¶Officine. ē.diſtī. xxxij.ſi q̄ vero. cōtra.ē.j. q.ij.ſacerdos.cōtra.j.e. quia tua ſed ibi loquitur de eccleſijs collegiatis. hic non. vel conſuetudo diuerſarum eccleſiarum ſoluit contrarium.

Cōtra. ca. ephs. in fi. xlij. diſt.

o ¶In atrio.I.in cimiterio quod habebit.xl. paſſus in circuitu eccleſie maioris capelle vel minoris eccleſie. xxx. vt ē. xvij. q.ſtione.iiij. ſicut antiquit⁹. ſic palatium imperatoris nō eſt ꝓtuatorum parietibus coartā dum. C. de operu.publicoꝝ.

Aliter ē cimiterium

Cleric⁹ qui chriſti.

p ¶Mutatur. Argumen. a nomine interpretatione.xvj. q.j.

Diuitias ħe pcm nō eſt.

a ¶Si aurū. Nō tñ eſt pctm ħe diuitias ſi adſint bona opa. vt.xxx.diſ.hec ſcripſim⁹. ſed tūc eſt pctm ſi ꝓpter eas iuſticia deſerat.ſ.e. habebat. vel cū hō i eis ſpem ſuā ponit. vt.viij.q.j. ſunt in eccleſia.

Funiculus ꝺd ſit.

b ¶Et funiculus. Hic dr̄ menſura ꝺdam q̄ dimidebat hereditas poſt fun⁹ de fūcti ſm illū. funes cecidēr mihi ſm̄ pclaris.et diuiſ a funere.

c ¶Non accepio. Donachus in ſuccedit in hereditatē. vt. xix. q.iij. nō liceat. ꝛ eccl̄ia noīe eius recipit. vt.xvij. qō.j.c.j. vñ Quidius. Alter⁹ vt res ſubtrahit alter amor.

Ps. xv

Uers⁹.

d ¶Inter ceteras. ſed ſingulariſ. et ē arg.q̄ clerici nō debēt ꝓiri hereditatē cum fratribus.

Ut portio.

e ¶Neceſſitatis. Id eſt ſolicitudinis.

f ¶Officia. ſ. ſecularia.

g ¶Decerpſit ſic.xix.di. ecce.

h ¶Abdicatio. Quo ad carnalē affectum.

i ¶Uo ſunt.

Cōuerſi ſuꝑbe rāsiciduri ca nonem

¶Conuerſi oēs dicūtur eccl̄iaſtice pſōe. vt. xvij. q. iij. quiſq̄. ꝛ verbo rans talē inciditur in canonē. ex de ſen. excō. non dubiuz. et habebunt habitū illorū cū q̄bus querſanť. vt.xvj.qō. vij in noua. ꝛ licet queriſ hic dicātur deo deuoti: non tamen tenentur ꝓmere. nam quidaz tahū ꝓpter ꝓmittūtur:quidā non. vt.xxvij q.j. vi iez.nā ꝛc.

esse quod dicitur. si enim clerос grece latine sors appellatur propterea clerici dicuntur quia de sorte domini sunt. Uel quia ipse dominus sors: id est pars clericorum est. ꝛ quia vel ipse pars domini est vel domini partem habet:talem se exhibere debet vt ipe possideat dominū: ꝛ ipse possideatur a domino. Qui dñm possidet:ꝛ cū propheta dicit. Pars mea dominus:nichil extra dñm habere potest.q̄ si quippiam aliud habuerit preter dñm:pars eī non erit dominus. verbi gratia.si aurum⁸: si argentum seu possessiones:si variam supellectilem:cum istis partibus non dignatur dominus fieri pars eius.si autem ego pars domini sum ꝛ funiculus⁹ hereditatis eī⁹:non accipio¹⁰ partes inter ceteras⁹ trib⁹:sed quasi ledita et sacerdos viuo de decimis: et altari seruiens altaris oblatione sustentor:habēs victum et vestitum: his contentus ero: et nudam crucem nudus sequor.

Item Ambrosi⁹ de fuga seculi.

Nichil preter deum debet curare: qui in eius sorte eligitur.

Ut portio de⁹ est:nichil debet curare nisi deus: ne alterius impetatur neceſſitatis¹¹munere.quod enim ad alia officia¹² confertur:hoc religiōis cultui atq̄ huic nostro officio decerpitur¹³.hec cū vera est sacerdotis fuga abdicatio¹⁴ domesticorum:ꝛ quedam alienatio charissimoꝝ:vt suis se abneget: qui seruire deo elegerit. Item Hiero. ad quēdam suum leuitā de duob⁹ gñibus hominum. ¶Clericis et deo deuotis:nec causas agere:nec

coliti sunt ecclesiastice pſone ꝛ tñ nō tenētur ꝓtinere. vt.xxxij. dist.si qs eoꝝ. qz possunt ꝓtrahere matrimonium legitimū. ſic ꝛ ꝛpiarij sint ecclesiastice pſone: tamen possunt mouere arma ex permissione ecclesie.

k ¶Depositio. hic.ē.dis.xxiij. ꝓhibue.ꝛ capilli q̄ remanēt desig.nāt q̄ aliq̄ debemus retinē ad sustentationem.

l ¶Propriete. rū eccl̄iasticarū. nō tñ bene pcedendū est q̄ cleric⁹ sit domin⁹ fructuū collectoꝝ.sed ꝛz ꝓpetas fructuū iuste:tñ nō pōt eaz in morte ei⁹ alicui largiri ratione testamēti: ꝛz intuitu elemosyne sic.vt extra ō testa. ad hec. sicut heres: ꝛz sit dñs reruz quas tenet ꝓfidei cōmissū restituere alī. tñ nihil pōt ide alienare. ff. ad tr.bel. deducta.ē.vlti.ꝛ.i.ē.ſ.ſi.ħt. dam.ē.ſi quis.

vj.h. Pecuniā ser uare vtrum licitum sit.

m ¶Ad vſuz. prohibet etiam laicoz ne fuēt pecuniaz. vt.xlvij. diſ. ſicut hi. hoc ideo ne quis in quarciā incidat alīs bene licz. ꝺa nō debet q̄s oia bona ſua ſtatim effundē. vt.lxxxvi.di. nō ſatis.ꝛ dic ſi nisi ad vſū id est nō ad abusum. bñ eīm pñt hñe propriū.

¶ Arg. q̄ non ſufficit ad vitā cēnaz/ declina re a malo niſi ꝺs faciat bo nū. vt xxij.q. v. ō fo ma. Monachi⁹ fas cit⁹ epūz hñe nō potest.

n ¶Oblationes. immo precipit eis oblationes dare. vt.xvj qō.j. ſtatuim⁹.ſ. de conſecra. diſtinc.j.ois ꝛpiānus.x.q.j. quia ſacerdotes.

Quia tuz.

o ¶Scotſum. ergo nōnchus eps facit nō pt hñe ꝓpriū. ſed ſi hereditas aliq̄ euoluit ad eū erit eccle. vt xviij. q.i.c.j. ſi

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Si q̄ so. d.xlvii. si q̄ fo.er.c. placuit. hoc hodie nō tenet. extra de cle. coniuga. iohannes. b ¶ Uxores. si sint clerici nunquid ꝙ dominū eū aliis. vt.x.e. necessaria? non. qz esset inhonestum i vrorato. Itē cāt abūt cum clericis qō videtur. qz nō aliꝫ ꝓciperēt stipēdia et qō ḥ dicit specialiter in anglicis. nec ei simul habebit qs bñficiū z vroꝛē. ex.d. cleri. cōiuga. diuersi. z.c. nobes c ¶ Sub ecclesiastica regula. ḥ patet qꝛ si aḥq̄s in minoꝛib⁹ ordinibus cōstitut⁹ ducat vroꝛez nō tamē pōt more laicoꝝ viuere. nec pōt punirī cōtra secularē iudicē: nec ꝑberari sine sacrilegio vt.xx.q.iij. cōs. z lxxxj. distinc. diuersi. quod saltz est. vt eē de cleōm. iohannes.

Luce xj.

Mona chi nō tenent ad decimas.

d ¶ Portionibus. i. pōdis decimis. monachi essi cōiter viuentes nō dant decimas. vt.j.xvj.q.j. decimas. eē de decimis. fratribus. e ¶ Quod supersit. videt ergo ꝙ si aliquis ita pauper ē ꝙ ei non sufficiant sua. videt ꝙ nō teneat dare decimas. quia nullo ꝓcepto sibi aliēs tenetur subtrahere necessaria. vt.lxxxvj. di sti. nō satis. i fi. qō non est ver.

Aict. litj. f.

Decimas soluere pauꝑ non tenetur.

Eccl'. v.a.

f ¶ Cum⁹ vos Pollicitationes. Nota (auctore deo) nup ad fidē perducta est: hāc dz instituere cōuersationē: q̄ in initio fuit ꝑtibus nr̄is: in q̄bus null⁹ eoꝝ ex his que ꝓsidebat ꝓpriū habebat: sed erant illis oia cōia.

¶ Si qui vero⁸ sunt clerici extra sacros ordines cōstituti: q̄ se nō pōt continere: sortiri vroꝛes⁵ debent: z stipendia sua accipere exteri⁹: qꝛ et de eisdem patribus nouim⁹ scriptū ꝙ diuidebant ꝑut cuiqꝫ opus erat De eoꝝ q̄q̄ stipendio cogitandū atqꝫ puidendū est: z sub ecclesiastica⁶ regula sunt tenendi: vt bonis moꝛibus viuant: z canendis psalmis inuigilent: et ab oibus coꝛ et lingua illiciti: z corpus deo auctore conseruēt. Cōiter autē viuentibus tam de faciēdis portionibus⁹ vel exhibenda hospitalitate: z adimplenda mia a nobis quid erit loquendum? cum oīe qō supest necessitatibus: i causis pijs ac religiosis erogandum est: dño magꝛo oibus dicente. Qō superest⁶ date elemosinā: et omnia munda sunt vobis.

I tem Urbanus papa omnibus catholicis. ¶ Clerici omnia communia esse debent.

SCimus vos non ignoꝛare ꝙ hactenus vita cōis inter omnes xp̄ianos viguit: z adhuc gratia dei viget: et maxime inter eos qui in sorte dñi sunt electi. i. clericos: sicut in actibus apl̄oꝝ legit. Multitudinis autē credēntium erat coꝛ unum z aīa una: nec quisqꝫ eoꝝ q̄ ꝓsidebat aliq̄d suū eē dicebat: sed erāt illis oia cōia et infra. Quicunqꝫ vim cōem vitam susceptā habet et vouit se nichil ꝓpriū habere: videat ne pollicitationem⁶ suam irritam faciat: sed hoc qō dño est pollicitus fideliter custodiat: ne dānationem sed premiū sibi acqrat: qm̄ melius est nō vouere, qꝫ votum ꝓut melius pōt nō ꝓficere. grauꝫ em̄ punitur q̄ votū fecerunt aut fidē⁸ ꝓceperunt et votū non ꝓfecerunt: aut in malis vitam finierūt qꝫ illi qui sine voto aut fide mortui sunt: z tñ bona egerūt opa Itē Augu. in sermone de cōi vita clericoꝝ. ¶ De eodem.

Qlob vt aliquis de vobis sueniat male viuendi occasionē. puidem⁹ em̄ bona (vt ait apl̄us) non solū coꝝ deo: ḥz etiā coꝝ hoib⁹: ꝓpter nos cōscientia nr̄a nobis necessaria est: ꝓpter vos fama nr̄a nō pollut: sed pollere dz in vobis. Due res sunt cōscientia et fama: cōscientia necessaria⁶ est tibi. fama primo tuo: qui cōfidens cōscientie negligit famā crudelis ē. z infra. Nulli liceat in societate nostra hr̄e aliquid ꝓpriū: sed si forte aliqui hr̄t nulli ḥz: et q̄ habuerint faciunt quod nō ḥz. et post pauca. Entheca hr̄e non ḥz. non est eꝝ seruare aurū⁶ et a se reuocare medicantis manum. quotidie tam multi petunt: tā multi gemunt: tā multi lopes nos itepellant: vt plures tristes relinquam⁹: qꝛ qō dare oibus possimus nō habemus: ergo enthecam: et infra. qui habuerit ꝓpriū vel habere voluerit et de ꝓprio viuere et contra ꝓcepta ista facere: parum est vt dicā non mecum manebit: sed nec clericus erit. dixerā⁷ enim et scio me dixisse: vt si nollēt su scipere etiam socialē vitā mecū illis non tollerem⁸ clericatum sed seoꝛsum manerēt: seoꝛsum viuerent. Malui enim habere cecos vel claudos ⁿ q̄s plangere mortuos°. qui enim hipocrita est mortu⁹ est. z quomodo ergo quicunqꝫ voluisset extra manere: z de suo viuere: nō tollerem clericatum ei: ita modo quia placuit eis deo ꝓpicio hec socialis vita: quisqꝫ cum hipocrisi vixerit: quisq; ex nuda ꝓpria traditione quā ḥs facit deo potest cōmeriti. xxij. q. q̄nq; v.c. iuramēti. sic ex nuda pollicitatione facta rei publice. vt.ff. de polli. l. j.

Pollicitatis nuda obligat.

g ¶ Aut fidē. Hic videt vbanus soluere que stionē aug. vi. q. j. quero. in fi. dicit tamē quidā magis penitendum esse illū qui semp fuit infidelis: q̄ illum qui q̄nq; fuit bonus nam ille⁹ opera q̄nq; viua fuerit in hac littera cōtradicit eis.

Mossus. xij. d. ij. col. viij. d.

h Olo. Augustinus fecerat tres ꝓpositiones. prima fuit q̄ clerici nō pōt hr̄e ꝓpriū sed illa male ꝙ habentur z plures erāt trāsgressores. ō secundo reuocauit eam. vt.j.co. certe. tertio ō cōsensu cleroꝝ suoꝝ ꝓfirmauit ꝓmā ꝓpositionem vt in hoc. c.

i ¶ Necessaria. xj. qō. iij. senti. cōtra. hoc ibi solutum est.

k ¶ Aurum. lxxxvj. di. fratrē qō loquit⁹ ō illis q̄ an fit tractatione fructuarēt ꝓprio: et tñ volunt hr̄e ꝓpriū.

l ¶ Iterā. in secta institutiōe quā fecerā.

m ¶ Non tollerem. i. non ꝓcluderē eos fieri clericos.

n ¶ Claudos Qz adhuc tempora⁹ non renunciauerant.

o ¶ Mortuos Ideſt qui renū ciauerit ꝓprijs z tamen volunt habere ꝓpriū

† Vipo crisis ē subtile malū vir⁹ secretū/ ꝓtruꝝ fucus/ tinea scit ad hoc de pe. dis. ij. ē chi. & cardi.

a ¶ On dicatis. extra de accu. ex ꝑte. extra ne cleri vel mo. non magnopere.

b ¶ Possidere. Nunq̄d pauperi fame morīēti tenetur subuenire sine licentia ꝓlati. nec obstat. j. q. j. nō est putanda. qz in hoc casu quilibet ei subueniat. res enim que nobis superabundant pauperā sunt: vt. xlvij. dist. sicut hi. Si aut ē in schola † de inia agere pōt z mutuare sicut filius familias. vt. C. ad mace. l. vlt. ff. de iudi. si lōgi⁹. ff. si iusta. arg. ex. de offi. iudi. deleg. ꝓterea. ff. de iuris. om. iudi. l. ij. Sed nunq̄d vestis est sua quā hz vt nunq̄d dicē ꝓsidere res tēporales vt vestē: non videt qꝛ pelitis qua semp vtit⁹ seruꝰ de peculio dñi est. ff. de pecu. l. vestimēta. sed seruus nō possidet ea q̄ sunt i peculio. vt ff. de acq. pos. q̄ seruus. Item q̄ ab alio possidet ipe nichil possidet. vt. ff. de adulē. l. sic euenit. Sed dicas ꝙ ex ꝓmissione ꝓlati sui possunt possidere. vt eē de statu mo. ca. monachi Et no. ꝙ monachus ratiōe contractus nec agere pōt nec ꝓueniri: sicut ille q̄ cessit bonis. vt. ff. ō arbi. itē si vnus in ꝑn. sed hoc non tam. xj. q. j. de ꝑsona. Item cum monachus dicatur seruꝰ. vt. lxiij dist. multos. ergo nō habz libertatē arbitrīū. vt xxxj. q. iij. c. vnico. nec em̄ velle videt q̄ ex necessitate obtemperat. ff. de reg. iu. l. velle. Itē agere non pōt de iure sibi illato:

† Addē non legū: qꝛ tūc ꝓpunirēt vt ex. de cle. vi. mo. nō magnope. c. sup ꝑ specula. de crea. fo. et theologia legere phr. sūt em̄ scie pietatꝫ Arcij. hic. Religiosus etiā in veste ꝓpria cē non habet.

quis inuent⁹ fuerit habēs ꝓpriū nō illi permitto vt inde faciat testamentū: sed delebo eum de tabula clericoꝝ. Itē

c ¶ Qui non vult mecū manere: z in cōmuni viuere: habeat libertatē: ḥz videat vtrū hr̄e ꝓsit felicitat⁷ hereditatē. Idē.

¶ Non licet habere ꝓpriū his qui fidei renunciant: z communiter viuere spondent.

d On dicatis⁹ vos aliq̄d habere ꝓpriū: sed sint vobis oia cōia: z infra. Quicū qꝫ autem in tantū ꝓgressus fuerit malū: vt occulte fraus ab aliquo vel quodlibet mun⁹ accipiat: si hoc vltra confitetur: parcat illi et oꝛetur ꝓ eo. si autem deprehendit arqꝫ conuincitur: fm arbitriū ꝓbi vel ꝓpositi grauius emēdetur: z infra. Cū huius nostre congregationis fratres nō solum facultatib⁹ sed voluntatib⁹ ꝓprijs in ipsa ordinis susceptione renunciauerint: z semp ꝓmissam obedientiā penit⁹ alioꝝ potestati z imperijs in christo et ꝓ christo subdiderint: certū est eos nihil habere/ ꝓsidere⁶: dare vel accipere sine superioris⁶ licentia debere qꝫ si ꝓpinquus vel amicus vel quilibet fratrum cuiqꝫ aliquid offerre voluerit: primo quidē ꝓiori insinuetur: z sic suscipiatur si ipse mandauerit: de quo tamen nichil fiat aliud nisi qō ꝓiori placuerit.

Idem. ¶ De eodem.

e Exemplum⁸ dñi accipite conuersantis in terra. quare habuit loculos cui angeli ministrabant: nisi quia ecclesia ipsius loculos habitura erat: quare furē admisit: nisi vt eius ecclesia fures⁶ cū patiē sed tamen eius ꝓlatus pōt agere nili ꝓlati⁸ absit. nec reliquerit ꝓcuratorem ad instar fiscꝰ. ff. de iuris. sed si vnus. ¶ aut ꝓtor.

c ¶ Sine fructuos. extra de of. or. Fꝛo. hz tñ ius eligēdi z tuus accusandi suū ꝓlatū sine abbatē: z illū ꝓt facere sine licentia abbatis: quia hoc a iure eis cōceditur extra de accu. ex ꝑte.

d ¶ Templū. Ubi nunc ostendit q̄ eccl'a ꝓt habere ꝓpriū: et hoc vsq; ad ¶ contra.

e ¶ Fures. de cultos ꝓtexta. sic. xxiij. q̄. iij. tu bon⁸. ex de cē po. oēs. c. viij.

f ¶ Xpedit. ¶ Comme. Querit qꝫ sit oēs rerum et ecclesiasticarū: nū quid pauꝑes de cunq̄ eē dñi? ar. q̄ sic. xvj. q. j. q̄m q̄dē ꝓt dicit q̄ ipe deus. vt. j. e. q. ij. q. xꝓi. z ca. qui abstulit. Ut dic dñus eē apō clericos sicut domūs rerū vniuersitatis apud eiues. ibi. de re. di. ¶. vniuersitatis. dicunt etiaꝫ pauꝑes dñi. q̄ inde inferant.

g ¶ Cū ꝓpositus. z cōfirmaꝛ nā an nō pōt ad ministrare: nisi fit valde remot⁹ vt extra de elec. q̄ sicut. z caput. lo nichil.

h ¶ Si fures. Si. vij. q. i. omnis qui. arg. bonum ꝓ: his qui suos renunciauerit: q̄ semper ḥ iumentur illos iustam cām et itē fonē: et est boni. ſi. eē ō no. ope. nū. c. ij.

Ecclia ſinaru rerum dñus apud quē est ¶ Adde ex hoc rex. q. prelati sunt bo noꝝ eccle dispēsatores nō dñi. Cōcor. eē de do. c. ij. z. ij. q. ij. facer dos. xiij. q. ij. ¶. q. ¶ z apl'a. ad corin. iuſtic nos existimet hō vt ministros xp̄i et dispēsatores mīsteriorū dei.

a Quoniam velina: vrētia plurīū eccle-
siarū visitatiōez
¶ Con: vnt pmitti. ꝛ Et
cor.ca. est ar. q̄ rōne p
relatio pudentis aliqđ
xxi.q.j. statuī pera tus
ꝛ capt. lic extra ō posit.
vbi j. ad hoc. ꝛ.lxiij. di.
eccliā. distin. fim. cum longe.
b ¶ Constitu-
te. vij. q.j. constī
tuimus. ij.lxj. di.
obitum.
c ¶ Melchiades. salius est ti
tul⁹: q̄ melchia
des fuit pdec⁹
ante bluestrū et
eius tpe est con-
stantinus cōuer
sus. xcvj. distin.
in palea/ constā
tinus.

d ¶ Romani. Ergo impe-
ratores ecclīas tot⁹
mundi. ō. vij. q.j
in apibus.
e ¶ Prime. vi
det q̄ ecclesia
petri sit prior ec
clesia dñi Johis
apli lateranē. x.
q.j. sctōrum. sed
expone pme pe-
tri. i. apostoli vl
pme. id est apo-
stolice.
f ¶ Concede-
ret. ergo implū
est apō ecclesiā
romanā. vt. xcvj
distin. in illa pa-
lea. Constantinus.
g ¶ Synodo.
nā ante eum nō
fuerunt gñales
synodi cōgrega
tē. vt. xv. di. c. j.
h ¶ Basilicas
De cōse. dist. j.
nemo.

Exod xxij. b. i Ecclīa res fa-cras ali-enari hodie q̄ olim.

Dentes. ¶ Matri-cib⁹. videt ergo q̄ rātum matri ces ecclesie olim habuerunt pre-dia et possessio-nes. vnde videt q̄ illa solēnitas que in alienatio ne rerum eccle

QUoniam velina[a]: vireti na: ꝛ blādina ecclesie ti bi invicino sunt cōstitute[b]: pro pterea fraternitati tue earum solenniter operā visitationis iniungim⁹ illud pre omnibus commonentes: vt vbicūq; pro fatarum ecclesiarum siue dio cesium: vel diaconi vel religio se persone inuente fuerunt: di stricte ac canonice viuant.

Item Melchiades[c] papa.

¶ Quare in primitiua ecclia predia vendebantur.

HUtrā ecclesiam apo stoli in gētibus pulde bāt: idcirco predia in undea mi nime sunt adepti: sed pcia tan tūmodo ad fouendos egētes. At vero cum inter turbines ꝛ aduersa mundi succresceret ec clesia ad hoc vsq; peruenit: vt non solum gētes sed etiam ro manī[d] principes: qui totius or bis monarchiam tenebāt: ad fidem xpi ꝛ baptisme sacramē ta concurrerent. e quibus vir religiosissim⁹ constantin⁹ pri mus fidem veritatis patenter adeptus: dedit licentiam per vniuersum orbem: suo degen tibus imperio non solum fieri christianos sed etiam fabricā di ecclesias pdia constituit tri buēda. demq; idem prefatus princeps donaria immēsa cō tulit: et fabricā templi prime[e] sedis beati petri istituit: adeo vt sedem imperialē relinque ret: et beato petro successori busq; suis profuturam conce derer[f]. Idem vero presidens sancte synodo[g] que apud nicē nam congregata est: cum que relam quorūdam clericorū cō spiceret coram se deferendam ait. Vos a nemine iudicari po testis q; sol⁹ dei iudicio refer uanim: dij etenim vocati estis ꝛ ideirco nō potestis ab homi nibus iudicari. Ab illo etenim tempore ꝛ deinceps viri ꝛ reli giosi non solum possessiōes et predia q̄ possidebāt: sed etiam semetipsos dño consecrarunt edificantes basilicas[h] in suis fundis i honore sanctorū mar tyrum: per ciuitates ac mona steria innumera: in quibus ce tus domino seruientium con ueniret. Item Urbanus papa.

¶ Quare pdia fidelium: hodie ab ecclesia nō alienentur.

VIdētes autem summi sacerdotes et alij atq; ienite et reliqui fideles/ pl⁹ vi turatis posse cōferre: si hereditates ꝛ agros quos vendebāt ecclesijs quibus psidebāt epi scopi tradere[n]t: eo q̄ ex sumpti bus eorū tam psentibus q̄ fu turis tēpor⁹ plura et elegā tiora ministrare possent fideli bus cōmunem vitam ducen tibus cū ex precio ipsorum cepe runt pdia ꝛ agros quos vēde re solebāt matricibus[i] eccliis tradere: ꝛ ex sumptib⁹ earum viuere. ¶ Ipsi vero res in di tione singularū parrochiaruꝫ episcoporum qui locum tenēt apostolorū[k] erant et sunt vsq; adhuc: ꝛ futuris semp debent esse tempor⁹: e quibus epi et fideles dispēsatores eorū om nibus cōmuni vita degere vo lentibus: ministrare cuncta ne cessaria debent: prout melius potuerit: vt nemo in eis egēs inueniatur. ¶ Ipse eīm res fi delū oblationes appellant: q̄ s fidelib⁹ dño offerunt. memo ratis ergo augmētationibus intantum ecclesie in qbus epi presidēt (dño am miniculāte) creuerūt: ꝛ in tantis maxima pars earum abūdat rebus: vt nullus sit in eis cōem vitā gerēs indigens: sed oia necessaria ab epo[l] suisq; ministris peipiat. ¶ Deo si aliquis erti terit modernis aut futuris tēporibus qui hec auellere nitatur: iam dicta damnatiōe ferīat.

Item Augustinus. ¶ De eodem.

HAbebat dñs loculos a fidelibus oblata pseruās ꝛ suoꝝ necessitatib⁹ ꝛ aliis idigētib⁹[m] tribuebat: tūc primū ecclīastice pecunie forma est instituta. et vt intelligerem⁹ qđ precepit nō esse cogitādum[n] de crastino: non ad hoc fuisse

seruari pcipitur p. qo. ij. castellas. als hoc ius/ tan tum de maiori bus ecclesijs in telligitur. cū eīm olim ecclie erāt tenues: minor erat inquisitio ad hibenda ut alienatiōe. sed cum hodie augmen tate sint posses siones eccliē sicut cōsensus ca pituli eccliē ad alienationem fa ciendā. vi. j. q. ij. sine.

Apostoloꝝ locū tenēt epi ecclīaꝝ ciuitatū.

h ¶ Apostoloꝝ. Epi tenent locū apostoloꝝ vt hic. s. quo ad dignitatem: non nacti quo ad re nūciationē pro priorū et cōmu nē vitam. xvj. q. j. ex auctoritate. omnes sacerdo tes q̄ ad sacra mentorū dispen sationē. xl. q. iij. ab⁹. xxi. dist. in nouo. lxviij. dist. quorum vices.

i ¶ Ad epō. eē de preben. c. epi scopus.

Habebat in gentibus. Arg. ō elemosinas fieri elemosinam. xvj. qō. j. decime tributa.

n ¶ Cogitādū. ꝛ. j. q. vij. quemadmodū. ꝛ. vbi di-

Facto ppio pōt ꝙs pstare ure.

c ¶ Ecce. Ar. aliqđ venire ꝛ factuꝫ suū. xvij. q. ij. gonsaldus. xxv. q. ix. q. vlo. xvij. q. iij. in ma tho. ꝛ. c. iuramē. ly. di. penitētes ff. de his quib⁹. vt indig. tutor. ē. Contra. xxij. q. v. hoīēs⁹. Ar. ꝛ. vij. q. j. Speri culosa ꝛ. vij. q. ij dilectissimi. xvij qō. iij. sunt qui opes. C. de trāsactioni. si cā. C. ꝛ capti. ꝛ posliti. fuer. nec nos. C. de remissio. pig. debituꝫ. ff. de ac quirē. here. q̄ su perstiti. ff. ō ad op. post mortē. contra. ff. de serui. rustic. pre. p fundum. Johā. Solu. q̄libet po test venire p̄tra factū suū vbi est expssuꝫ in iure. aliꝫ nō. lv. distic. penitentes. B.

d ¶ Malum. i. occasio mali. qr rei familiaris cu ra sine pctō vix pōt exercerī. xxv. distin. qualis. vel intellige propric. peius enim est p hypocrisim peccare q̄ manifeste. vt extra de here. cum ex iniuncto. ff. de rita nup. palā. ꝛ plus est veneno occidē q̄ gladio. C. de male. i. vnica. et plus est psuadere q̄ compellere. ff. de ser. corrup. l. j. ¶. vltī. et sic non obstat. xxxij. q. iiij. nemo.

Hypocrita pl⁹ peccat q̄ manifeste delinquens.

e ¶ Malum. Hoc scilicet.

f ¶ Cadere. Id est non assumere.

g ¶ Sanctitatē. i. min⁹ periculū est esse manifestū

Solliciti do tunica est pbi bitio.

citur q̄ de futuris inquiram⁹ et futuris cassibus de bemus occurrere. vt. xxij. dist. in nomine. Solu. cau tela non prohibetur: sed sollicitudo nimia. xlvij. dist. c. omnes huius. et. c. sicut hi.

¶ Vbi alibi. ¶ Hec ē scōa ps. qō. in qua pbat q̄ pñt hre pntiꝫ tam clerici q̄ epi ꝛ ec clesie: ꝛ hoc pro bat p. xj. aucto. Johān. de san.

ij. ps.

a ¶ Erte ego Recedere. Id est non assumere. ppositum renuncian di: vt ibi. cadent a iactere tuo.

b ¶ Tollere. Id est non admit terem.

Apostoli ppter ꝙs ꝙ ꝙ ꝙ

Si certuz est q epūs ante ep̄atū h̄ abuit propriū tūc incumbit ecclie onus pbandi res acq̄sitas effectū ō rebus ecclie. arg. j.q. iij.c.j. et.ij. Vel dic q si posmortē epi eccla inueniat̄ in possessione rex: tūc hered[i]b[us] incumbit pbatio. Sed si heredes sūt in possessione: tūc eccla pbabit. vt j.e.q.v.c.j. in fi.

a ¶ Aut filios ff.xxviij.distī. de lyaculane. j.

Sz hoc ꝓmitteb̄atur tēpe apostolorū quorum ratio nūc ē.

b ¶ Aut suos Quos potest facere heredes et liberos.

c ¶ In causis inciūat. i. litigare cogantur.

EX his aūt. Indiget Qui de reb[us] eccle sie non dz q̄s pauci sī h̄z propria and. de pen. ep̄s. ca. illi aūt. j. ea.

d Deb[et] notat g Joā. vt. j. q̄oc. ij. clerico. et. c. pastor.

e ¶ Pistop[us]. hoc. c. habes. x. q. ij. epō.

f ¶ Ut sib[i]. hic ostendit q̄ necessitate clerici debent esse contēti sz vt habeāt victum z vestitū. z ita refert hic ne cessaret ad naturę necessitatem. Et ē arg. ꝑ illos q dicūt se ꝓpter necessitatē h̄re plures eccl̄as.

g ¶ Fructus. q̄ res mobiles nō pōt dare sine cōsēsu cleri sui. extra de do. c. ij.

h ¶ Consentiā. j.e.q. ij. line. z. c. alienatiōes.

i ¶ Prohibēdo q̄ licite. distinc. decenter.

Fortassis enī aut vxorem habet aut filios[a] aut propiquos aut seruos[b], et iustum est hoc apud deum z homines: vt nec ecclesia patiatur detrimentuz ignorantia rex pontificis nec episcopus vel eius ꝓpiqui sub obtentu ecclesie proscribāt̄ur, et in causis[c] incidāt qui ad eū pertinent: mortuisq̄ eius iniurijs infamentur.

Item in eisdem canonibus.

¶ Ex rebus ecclesie episcop[us] si indiget sibi et suis necessaria sumat.

EX his aūt quibus epūs indiget[e] si nō indiget in suas necessitates z peregrinorum fratrum vsus: et ipse percipiat: vt nichil ei omnino possit deesse. lex enim dei precipit vt qui altario deseruunt: pascantur de ipso. Item ex concilio antiochē c. xxxv.

¶ Res ecclesiasticas episcopus dispenset.

EPiscopus[f] ecclesiasticarum rerū hz ptātem ad dispēsandum erga oēs qui indigent: cū summa reuerētia et timore dei ptic̄iet aūt ē z ipse quib[us] idiget si nō indiget: tam in suis q̄ in fratrū qui ab eo recipiuntur necessarijs vsib[us] ꝓfuturꝰ: ita vt nulla qualibet occasione fraudentur: iuxta sanctū apl̄m sic dicentem. Habentes victū z vestitū his contenti simus. Q̄ si cōtētus his minime fuerit: conuertat aūt res ecclesie in suos domesticos vsus et el[us] cōmoda vel agroꝝ fructꝰ[g] non cum pbroū diaconoūq̄ conscientia[h] p̄tacter: sed hoꝝ ptārem domesticis aut ꝓpinquis[i] aut fratribus filijsq̄ suis cōmittat: vt p himōi personas occulte res ledātur ecclesie sy nodo pronicie penas iste persoluat. Si aūrem z aliter accusatur epūs aut pbr̄i qui cū ipo sunt q̄ ea que pertinent ad ecclesiaz: vel ex agris: vel ex aliis

P Recipim[us]. vt i ptāte.

k ¶ Preciosio res. lic.j. xvj. qō. ij. capi. j.

l ¶ Vultoma gio. ille ē q̄ oēs dit mus: et q̄ mulier credit se viro de corpore: dignū ē vt credat de dote restituē da. vñ nō tenet̄ vir dare fideiuss forē ō dote rest tuēda. nisi vir ta beret in facultatib[us]. vt extra de bona. inter vi. et vxo. per vtras et. C. ne fideiuss. do. den. l. j.

m ¶ Pbros. ff. lxxxiij. distinc. c. volumus.

n ¶ Cum g in cōcilio. cōcludat q̄ clerici possint habere ꝓpria.

o ¶ Quo ergo Dō grit de contrarietate libꝰ capi. ff. c. nolo. z ff. eo. expedit.

p ¶ Sz notandū est. male solu uit: sed dicet de quib[us] ff. e. j. principio

qualibet ecclesiastica facultate sibimet vsurpent: ita vt ex hoc pauperes affligantur: criminationibus vero et blasphemijs tam sermo predicationis q̄ hi qui dispensant taliter exponantur. z hoc oportet corrigi sancta synodo id quod decet comprobante.

Item in canonib[us] apostolorum.

¶ Res ecclesie sunt in episcopi potestate.

PRecipimus vt in ptāte sua res ecclesie epūs habeat. si enī animę hoīm preciosiores[k] illi credite sunt: multo magis[l] oportet eum curā de pecunijs agere: ita vt potestate ei[s] indigentibus oīa dispensēt per pbros[m] z diaconeos: cum timore et oī sollicitudine ministrentur. ex his aūt quibus idiget zē. vt supra. Q̄ ū ergo in concil. agathē. z martini pape: z canonibus apostolorum dicatur. sint manifeste res propie epi: cum in eisdem canonibus: z in concil. antiocheno ꝓcipiat: vt epūs participet res ecclie: si nō indiget nonne patenter ostenditur q epūs habeat libere ꝓpria? di cendo essi: si indiget rebus ecclesie: notat eum habere propria: q̄ forte sunt necessitatibus non sufficiunt: quomodo ergo[o] clericus si propriaz habere voluerit, clericus non erit: z epūs hōīs ꝓpria non solum non desinit esse epūs: verum etiam cum ctas ecclesiasticas facultates in sua iubetur habere potestate? ¶ Sed notandum est[p] epos orientales vrores habere z filios. q̄ diam aūtem ex nostris partibus cum in laicatu siue in minoribus ordinibus constituti habeant vrores z filios (siue morte vrouis interuenente: siue continētia pari voto seruata) ad sacros ordines accederet: his omnibus conceditur habere propria ad suos z suorum vsus: q̄ aūt ab infantia sacre militie traditi sunt: nullo modo eis permittitur habere ꝓpria: q; nulla est eis excusatio proprietatis nisi forte retinendo sua a sumptibus ecclesie abstineant. q̄s fieri posse Prosper testatur dicens.

¶ De his qui tam infirmi sunt vt suis reb[us] renunciare non possint.

a Lu. ¶ Infirmi. scilicet animo.

b ¶ Dispēsatoii. Sc̄z suo. vel dispēsatorii. i. epo.

c ¶ Michi habentibus. i. pauperib[us]. xvj. q. j. c. fi.

d ¶ Sine preiō. hic patet q̄ si clerico sufficiant propria nō habebit ecclesiastica. vt. xvj. q. j. q̄n quicquid.

f. q. ij. clericos. z ca. pastor. et. j. e. si primarū. z. q̄. iij. canēdū. Sed cōtra nemo suis stipendijs cogit militar. ex de si. cuz sit romana. z q̄ altario ofᵗ. zē. vt. ff. eo. ex his. Sol. hoc ca. de cōsilio. loq̄tur. vel de oblationib[us] que illis non sunt cōmunicande. vel possum hic bona ecclesiastica nō vt sibi refuēt: si vt distribuāt pauperibus. xvj. q. j. capi. fina.

Acē. iiij. f. Clerici q bona habēt.

H Es eccle. ¶ Prope. Si g de reb[us] eccle emisti equū vel aliud illis nō est rutum. sed dz cas q illud solū clericoruꝫ est q̄d ꝓpabilitatione ꝓsumāt. vt ff. e. expedit. et. j. e. si ꝓpriatū. et. j. e. q. ij. sine excepti one. quicq̄d enī habes sup illud q̄ sufficit tibi illud violēter detines. vt. ff. dist. lxvij. sicut.

¶ Ulli eporꝫ. Enumer. Arg. q epūs de iure ꝓpr[i] ecclesie pōt detrahere et alij ꝓferre dūmō alij ecclesie gratia dāna nō infligat. vt j. ea. q. ij. bone. ad uris sit dicen[s] ibi. et. xvj. q. iij. ff. q̄d autem. ¶ Hoc intelligit. falsuz dicit. nā res que communis est aliquib[us] omniū illoꝝ est. vt. ff. de ritu nup. illud. vnde hoc verbū suū ambiguū est pro toto z pro parte. z q̄ iurat suū non esse iurabit etiā sibi cōe nō esse. ff. de verbo. sig. pupilli. ff. viti. z cū quis legat seruos suos: nā illi qui ex toto serui sunt q̄s qui ꝑ parte itelligunt legari. vt. ff. de leg. iij. si quis seruos. Si aūt est aliquid vtriusq; vel ciuitatis: illud nō est cuiusibet. j. e. q. ij. qui inanumittuntur. ¶

h ¶ Expēdat. murū est quare Gratianus non inducit. c. q̄ possessiones ecclesie possint diuidi que longe melioꝝ faciunt ad propositu. vt. j. q̄. ij. q̄sq;. z cā. sepe fit. x. q̄c. ij. casellas. in fi. et xvi q. j. possessiones. z. q. iij. clerici. Arg. j. j. q. ij. vobis. x. q̄c. iij. ynto. et. ff. e. q̄ tua. et. c. ecclia.

I Lla aūt q̄ tā iffirmi[a] sunt vt possessionib[us] suis renunciare nō ꝑnt. si ea que acceperunt erāt dispensatoꝝ[b] relinquūtnū habeāt[c] cōferenda sine pcō[d] possidēt sua: quia et ipsi q̄dāmodo sua relinquunt q̄n ꝓpijs contēti rebus nichil eoꝝ que labori vel oraculi suo deberi arbitrantur accipiunt.

O e rebus ꝺo eccle q̄rit an liceat eas q ꝑbendas diuidi: vt annuos reditus q̄sq; sibi ꝑāli ter vendicet: hoc nō posse fieri argumento z aucte ꝓbatur Clerici fuer essores eoꝝ sunt de q̄bus dicit. Multitudis enī credentium erat cor vnū z aia vna. necesse est g vt eoꝝ sequā tur vitā: q̄ in ecclesia graduz admistrant: nō g aliq̄d ꝓpriū sibi vendicabūt: sed erunt eis oīa cōia. I tē vibanus pa. ait.

¶ Res ecclesie quasi communes epūs dispenset.

REs ecclie nō q̄si ꝓprie[e] sz vt cōes z dño oblate cu summo timore: nō in alios q̄ i prefatos vsus sunt fideliter dispēsande. Item ex sy nodo habita rome ab Eugenio papa.

¶ Non liceat epo res ecclie in propios vsus conuertere.

NUlli eporum liceat res mobiles aut imobiles de subiectꝫ plebib[us] aliusq; ꝓpio locis in ꝓpios vsus hre: ne maiores enormit[f] locupletent: et minores talt facto pauperes inueniant: cōtra agens canonica auctē coartatus cristar.

Si ergo res ecclesie nō quasi ꝓprie sed quasi cōes habende sunt: cum de cōi nullus dicat: hoc meū est[g]: nec de rebus ecclesie hec ē mea pōt aliq̄s dicē ne videat̄ non imitari charitatem illoꝝ in q̄ nulli aliq̄d erat ꝓpriū: sed erant illis oīa cōia.

His ita rudef. sicut ꝓfectione charitatis manente sm discretionem ecclie distributio fit ecclesiasticarū facultatū dum alij possessiones huius ecclesie ad dispensandū cōmittunt. ex q̄b[us] lz res ecclie oībus debeāt esse cōes: primum tñ sibi z suc ecclie deseruientibus necessaria subministret. reliqua q̄ supersunt fidelib[us] vsib[us] ministraturus. Ita et ꝑbende ecclesiarū eadē charitate manente pie z religiose possunt distribui. nec tūc reb[us] ecclie vt ꝓpijs: sed vt cōib[us] vtilitatib[us] deseruturis vt ex his q̄ sibi assignata sunt: primū sibi necia percipiat. si q̄ vo suis necessitatib[us] supsunt: cōes vsus ecclesie expendat[h].

¶ Augustin[us] ad bonifacū.

¶ De eodem.

SI patrimoniū possidem[i] q̄b[us] nobis sufficiat: nō illa nra sunt[k] q̄z ꝓcurationem[l] quodāmodo gerimus: nō ꝓpietatem nobis vsurpatione bānsibili vēdicem[m]. ¶ Ostēsuz est quō liceat clericis hre ꝓpriū et quō nō. Item quō res ecclesie ꝑ prebendas diuidi possunt.

¶ Questio.ii.

HUnc ērit. ¶ Hec. q̄ dixit. i. tr. pres. Ja dixit. Ambro. ꝓbat magister ꝑ xvi. canones q̄ res ecclie venāi nō debēt vel alienari in casu nō necessario. z ponit penas ꝺiuersas alienantib[us] z vēdentib[us] eas q̄ nō. Sed a ꝙ.

¶ Quidam libri hic hñt ꝓpium q̄stōis

¶ Adde q̄ de hoc nō ex nō po stu pre la. c. j. Et nō q magis dī meum q̄ per mes ꝓbrie ero/ ¶ id q̄ ꝑ necessitores habeo. vt legitur et nō. ff. q̄ capit. i. si q̄s in bello. Archi. z dñe hic.

¶ Adde argu. cui pcē dit vel ꝓmittur ma ius: et precip̄ minus vel cōtrarium. de hoc ex. de decē pre. iij. q. q. j. q. cuius

Alienatio qd̄ cōpreh̄dit.

Que vero. Tertia ibi. Monemus. Quarta ibi. vobis enim. Quinta ibi. Statuimus. Sexta ibi. Terrulas Septima ibi. Item si rectores. Octaua ibi. Itē si ser-nos. Nona ibi. Ne vero. Johan. de san.

Dunc queritur. Alienatio est ois ꝛ̄ p̄ q̄ dñium trāsferi. vt. C. ō sum. do l. j. sed h̄ largꝰ sumitur alienatio: qn nec obligari p̄t res ecclie. Quid aūt sub se p̄mittat hꝰ nomē alienatio dicet ō re. ecclie. n̄ alie. c. nulli. in aut de non alie. vbi pnus. colla. ij. H. nos igit. p̄hibent res ecclie alienari. vt j. eo. sine. x. q. ij. hꝰ⁹ us ꝛ reo cessario. ff. ō le. j. apō iuli. H. vltio. Sz excipiūt ꝛtuor casus. Cā necessitat. vt si debitū viget. vt in illa. l. hoc ius. Cā pietatis. p redēptiōe captiuoꝝ vl̄ alimōta pauperū. vt. j. eo. auri. Cā necessitatis vel vtilitat. vt. j. e. sine excepti one. Cā incōmoditat. vl̄ minoris vtilitatis. vt. j. eo. terrulas. Alie cause p̄t assignari: sz ad has p̄t omnes canones r̄duci: res tñ ecclesie q̄ seruādo seruari nō p̄t circa alt. quā solēnitatez alienātur. vt. C. de admini. tu. l. q̄ solen ter q̄. H. vlt. C. qn nitatē decre. nō ē op⁹. reqrit l. vl. ꝛ xvj. di. bñ. Sz alie res ecclie cū solēnitate alie in alie. nāde sunt. ꝛ et oli quidē duo de vetustis epis iterer. it. nationē ꝛ de cā alienatōis cognoscēbāt ꝛ subscribebāt. vt. x. rū ec clesie q. ij. casellas. in fi. j. e. q̄uis suffragio. ꝛ xvij. q. iij. nul nos. in lus. Hodie sufficit psensus capit et epi. vt. j. e. c. sine. nuē. hꝰ rius psensus capituli. vt. j. e. terrulas. Ju reb⁹ mona tus po steriꝰ alienādis reqrit psensus abbat. ꝛ capituli et rectū. epi. j. e abbatib⁹. xvij. q. iij. in vēditiōib⁹. Idē in eccle q̄ est ca filia prochialib⁹ vbi em psensus sacerdotis reqrit. j. e. noniza placuit. x. q. ij. si q̄s eps. Facta alienatio ō dictā fortā. x. q. mā est nulla: lz sit in casu licito. vt. j. e. sine. sed cū plert ij. C. de pta forma fcā ꝛ cētā in casu nō p̄cisso tenet ipso iure. sacro- arg. extra de his que fi. a plā. sine cōsensu. ca. cū nos lum. es. extra de emp. ꝛ ven. cum dilecti. sz si damnosa fuerit ecclesie dedisse noscuntur: aut his qui eas acceperūt aliqua firmitate cōstabunt: cum res ecclesie nullo mō distrahi possint ꝛ distracte possideri multis auctoritatibus p̄hibētur.

Ait enim Stephanus papa.

¶ Ecclie pecuniam auferens velut homicida damnatur.

Qui xp̄i pecuniam[a] et ecclesie aufert: fraudat[b] ꝛ rapit[c]: vt homicida[d] in conspectu iudicis deputabitur.

Item pelagius hostilio epo.

¶ Quicquid de sacratis vasis vel ministeriis a quolibet clerico vsurpatum fuerit: ecclesie restituatur.

Augustino nostre sedis notario suggerente dicimus: q̄ et dilectio tua diligentius apicibus indicasset quosdam de clero tuo et maxime parrochiarum ad te pertinentium non pauca sacrata vasa vel ministeria distraxisse et alia quā huiusmodi ꝓpetrasse que a religioso aliena sunt proposito. charitatem vero tuam (vt hoc competenti sollicitudine debeat insequi vel vlcisci) nostre preceptionis auctoritate volumus communiri[e]. qua de re presentibus mandamus affatibus vt competenti vindicta instantia quicquid de sacratis vasis vel ministeriis a quolibet clericorum vsurpatum vel distractū fuisse cōperieris/ sine cuiusq̄ more interuentu exigere nō dimittas: et ecclesiasticis vsib⁹ reformare.

Item bonifacius papa.

¶ Nullū quicquid dño consecratur: ad usus pertinet sacerdotis.

Quis liceat ignorare oē quod dño cōsecratur[g] siue fuerit homo siue aial[h] siue ager: vel quicqd semel fuerit consecratū: sanctū[i] sanctorum erit dño: et ad usus pertinet sacerdotū. ꝓpter qđ inexcusabilis erit ois qui q̄ a dño ꝛ ecclesia cui competunt aufert: vastat et vnuadiq̄[k] vel eripit: ꝛ vsq̄ ad emendationem ecclesie q̄ satisfactionem: vt sacrileg⁹ iudicetur ꝛ si emendare noluerit excommunicetur[l].

Item Grego. vij.

¶ Excōicationi subiaceat qui ecclesiastica predia inuadit.

Quicunq̄ militum vel cuiuscunq̄ ordinis vel p̄fessionis persona: predia ecclesiastica a quocunq̄[m] rege seu seculari principe: vel ab epīs iuuitis seu abbatibus[n] aut aliquibus ecclesiaꝝ rectoribus[o] susceperit vel inuaserit: vel eorum consensu[p] tenuerit (nisi eadem predia ecclesiis restituere ri: excōicationi subiaceat.

Item pius papa.

¶ Sacrilegii crimen incurrit qui bona ecclesiastica vexat.

Predia diuinis vsibus tradita quidam humanis vsibus applicant: ꝛ deo nostro cui tradita sunt ea subtrahunt: vt sibi inseruiāt: quapropter ab omnib⁹ illius vsurpationis contumelia depellenda est ne predia vsib⁹ secretoꝝ[q] celestiū dicata a quibusdam irruentibus vexentur[r]: quod si quis presumpserit: vt sacrilegus[s] iudicetur. Item Anacle tus papa.

¶ De eodem.

Qui abstulerit patri[t] aut matri aliquid: dicetq̄ hoc peccatum nō esse homicidiū ptceps est. pater noster sine dubio de⁹ est qui nos creauit. mater vero nr̄a ecclia est: q̄ nos in baptismo regenerauit. q̄ qui xp̄i pecunias ꝛ ecclesie rapit vel fraudat: homicida est.

Item Johan. papa. vij.

¶ Quadruplū restituat: qui res ecclesie inuadit.

In antiquis ecclesie statutis decretū est vt qui aliena inuadit nō ereat impunitus: sed cū multiplicatione[u] omnia restituat: vnde in euangelio scriptū est: q̄ si aliq̄d defraudauit reddo quadruplum ꝛ in legibus seculi cautū habetur. qui rē furripit alienā. tē. vt infra in auctē[v] Eusebij.

Item Grego. ad Constantiam reginam gallie.

insult⁹ vel rapina. p. xl. vel. xxx. passus. vt. xvij. q. iij. sicut antiquis[y]. Que aūt pena p̄ emunitate ecclie lesa sit soluenda. habes. xvij. q. iij. si quis contumax.

Leges. f. lombarde.

Vulgari. i. lōbarda. xxiij. q. viij. si quis medio- rum. et ca. pessimum.

¶ Qui prior est nam tot sunt iniurie quot sūt iniuriātes. vt. ff. de iniur. si plures. ꝛ ideo penaꝝ nō liberas altos ff. ad. l. aq̄l. item mela. H. sz si plures.

¶ Cōponat. iusti. de accu. H. obes. H. vbi dicit q̄ nulla pena dz excedere ārdrapli. Sol. quidā dicūt q̄ pena legalis non p̄t excedere ārdrapla sed cōuētio alias p̄t. melius dicas q̄ legalis et conuentionalis in infinitū p̄t extendi sm qualitatē negocij vel delicti. sz si habetur respect⁹ pure ad rē ipam tūc sufficit pēa ārdrupli. arg. C. de ser. fugit. quicunq̄. ꝛ l. si quis seruū. ꝛ licet hec lex non teneat: tamē ex ea argumentat hic gre. sic ex. de iudi. nouit.

Pena an possit excedere ārdruplū

¶ Si vo incendiū. Incēdium est ipso iure excōicatus. nec p̄t⁹ absoluat q̄ satisfaciat: et nisi ret se id animo do non facturū. xvij. q. viij. si dō membrorum. et ca. pessimum. et si fuerit excōicatus ānodo non p̄t absolui nisi a papa. vt ex. de sententia excommunica. tua. Jin

Incendiarius an sit ipso iure excō municatus.

Luce xix. b.

leges capite punitur. ff. de pe. capitaliuꝝ. H. nōnunq̄ vbi dicitur q̄ si quis intra oppidū vel propter vinū curias: vel ob predam aliquid exusserit igne cremat: sed si villā cōbusserit lem⁹ punit. ff. de incē. rui. ꝛ nau. q̄ edes. Jo. an. non inuenio q̄ incendiarius sit ipso iure

Possidēs ab impatore nō est semper tutus.

a Ut xp̄i pecunias. Large sumit. j. qō. iij. q. totū.
b ¶ Fraudat. Occulte.
c ¶ Et rapit. vi.
d ¶ Homicida. etiā est sacrilegus. vt. j. e. pri. ꝛ xvij. q. j. decimas.
e ¶ Cōmuniri. Cū tamē ꝛ illud de iure cōi possz facere. ꝛ sic est ꝑ id qđ dicit ex. superfluum est postulare qđ lex indulsit. C. de the fau. l. j. sed sit id: quia plus tuetur qđ singulariter pollicet: q̄ qđ generali spōne fit. vt. xxiij. distinc. q̄q̄.
f ¶ Ulti. qđ semel est cōsecratū deo etiā sz sit alienū post ea nō fiet. ꝓpha. vt. j. xvij. qō. iij. quesit. ff. de reb. dim. in ātū. Arg. j. j. di. liij. ex antiquis et. c. frequens.
g ¶ Consecratur. i. datur.
h ¶ Sine animal. aliō ab homine: aliꝰ sc̄ fretur q̄ homo nō esset animal.
i ¶ Sanctum sanctoꝝ. id ē ad vsum scrōz sacerdotū ptinet.
k ¶ Inuadit. Ergo qui seruū ecclie inuadit sacrilegus est. sed forte nō est: sed reputatur. similē. j. eo. c. j.
l ¶ Excōicet. q̄ non ois sacrileg⁹ ipso iure est excōicatus. vt. j. c. pro. de hoc dixi. xj. q. iij. canonica.
m ¶ Uicūq̄. ¶ A quocūq̄. alie ergo conueniēdus est qui rem ecclesie qualēcunq̄ detinet: lz ex dēs rē distingue an rem mobilem detineat vel immobilē. vt ne C. vbi in rem act. l. ij. extra vt lit. nō contest. qđ. ꝛ hoc sine alio intelligas qđ quis suo nomine aliquid possideat: tunc eno semp possessor ist conueniēdus: et tūc non est necesse minoie. vt extra vt lit. non cōtest. qđ. Item hoc scias q̄ licet conuentus rei vēdicatione posset dominū noiare: non tamen conuentus possessor ꝺo iudicio: vt hic.
n ¶ Seu abbatibus. Inutis.
o ¶ Rectoribus. Inutis.
p ¶ Possideat auctorem suuz. vt. j. xvj. q. j. in canonib⁹. Sed eccle si
q ¶ Ut abstulerit.
r ¶ Patri. homicida enim est qui nō pascit patrem vel matrē. vt. xxij. q. iij. inf cetera. ꝛ. lxxxvj. distin. non satis in fine.
s ¶ Antiqs ecclie statutis. Multiplicatione. arg. penam pecuniam posse ab ecclesia. auferri. xxj. q. v. si q̄s cuiusli bet. xxiij. distin. q̄q̄. extra de arbi. dilecti in fine extra de reli. domi. cōstitutus. in fine. Arg. contra. j. e fraternitas. vbi de hoc dicit. et extra de pena suam. Sz illud posset intelligi de equitate canōica. hoc de rigore iuris.
t ¶ In auctoritate. j. eo. in legibus.
u ¶ Cum deuotissimā. ītercedit papa ꝓ ecclia agō Fuma: sicut alibi apō ꝓcipē. vt. xcvij. di. ecclie
v ¶ Pro violata emunitate. ꝛ dicit emunitas ꝑtie q̄ gaudet eccl'a: vt in ābitu suo nō fiat pugna vel
x ¶ Leges. f. lombarde.
y ¶ Ualgari. i. lōbarda. xxiij. q. viij. si quis medio- rum. et ca. pessimum.
z ¶ Qui prior est nam tot sunt iniurie quot sūt iniuriātes. vt. ff. de iniur. si plures. ꝛ ideo penaꝝ nō liberas altos ff. ad. l. aq̄l. item mela. H. sz si plures.
a ¶ Cōponat. iusti. de accu. H. obes. H. vbi dicit q̄ nulla pena dz excedere ārdruplū. Sol. quidā dicūt q̄ pena legalis non p̄t excedere ārdrapla sed cōuētio alias p̄t. melius dicas q̄ legalis et conuentionalis in infinitū p̄t extendi sm qualitatē negocij vel delicti. sz si habetur respect⁹ pure ad rē ipam tūc sufficit pēa ārdrupli. arg. C. de ser. fugit. quicunq̄. ꝛ l. si quis seruū. ꝛ licet hec lex non teneat: tamē ex ea argumentat hic gre. sic ex. de iudi. nouit.
b ¶ Si vo incendiū. Incēdium est ipso iure excōicatus. nec p̄t⁹ absoluat q̄ satisfaciat: et nisi ret se id animo do non facturū. xvij. q. viij. si dō membrorum. et ca. pessimum. et si fuerit excōicatus ānodo non p̄t absolui nisi a papa. vt ex. de sententia excommunica. tua. Jin
c ¶ Pro tenore secularium legum: puniantur iniuriones rerum ecclesiasticarum.

Cum deuotissimam[b] domnā sciam de celesti vita atq̄ remedio aīe sue sedulo cogitare: culpam me committere vehemēter existimo: si ea que pro timore dei omnipotentis sūt suggerēda siluero: et te sanctissimam de ecclesiastica pace sedulo non cōmonuero. nimis me iuuiani fratris ꝛ coepi nostri proclamatio nuper conturbauit: maxime cuz ville sue id est ecclie a neq̄ssimis predonib⁹ sunt depredate: atq̄ nocturnis incēdiis more furū cōbuste: ꝛ dum ijdem malignantes nra nostri p̄decessoris bonifacij decreta pro violata[z] emunitate illud emēdare noluerūt: dū ꝛ seculi leges[a] hec cadē ita se habere voluerunt: lege vulgari[b] teste in qua sic scribitur. Si quis manu armata vsq̄ ad quattuor homines in vicū alterius ad malefaciendum venerit: ille qui prior est[c] pro illicita p̄sumptione cōponat[d] solidos nōgentos: sequaces vero eius vnusquisq̄ solidos. lxxx. si vero incēdium[e] fecerint: sibi nonies tantum componant: si vero predam: in quadruplum restituant. Idem.

Si seculi leges talē iustitiam habere voluerunt: lex diuina cur inferior esse debebit: cū sibi in ipsi⁹ veritatis p̄ntia a zacheo collaudatum sit. Si aliq̄d defraudaret in q̄druplū restitueret: ꝛ q̄ summū i reb⁹

Pena pecuniaria: an possit iusti ab eccla.

Luce xix. b.

Emunitas ecclie que ē.

Incendiarius an sit ipso iure excō municatus.

Luce xix. b.

Universidad de Deusto Biblioteca

ecclesiar⁹ nisi incēdiarij ecclie. vt eē de rap.ca. i fi.

a ¶ Justicia colere. insti. de iust. ⁊ iu. §. precepta iurisprudē.

b ¶ Regia. Ergo femina pōt eē iudex. vt hic. ⁊. xxiij. q. iij. §. quos. ⁊. xv. q. iij. §. j. Arg. contra. xxxij. q. viij. mulier. C. de arbit. l. viij. Sed dic vbi consuetudo est bene pōt judicare. extra. de arbit. dilecti.

Deuf. xix. d.

Paupertas in delictis nō excusat.

Lex legib⁹. ¶ Seculi. in lombarda. ⁊ et gothica. ⁊ salica non in romana.

b ¶ Termios secundum leges puniri talis pena. l. aureorū. vt ff. de termi. Anto. l. j. ⁊ ij.

c ¶ Quadruplum. vt in illo ⁊ quadruplo rei persecutio cōpetet. vt infra. vi bono. rap. in princi. ⁊ in furto est rei persecutio pter penam furti. vt infra. de obligā. ex delic. i fi. lxxix. di. decenter.

Paternitas tua. ¶ Ex inopia ⁊ ex inopia f delinquit vñ necesse est vt quidā damnū: quidā vero verberibus g coriganf. ⁊ cū paulo districtiꝰ agit ex charitate agendū est: ⁊ non ex furore: qui ipsi hoc pōtaf qui corrigit ne gehenne ignib⁹ tradatur. ¶ Adūs etiam quo augmento ea que furto de ecclesiis abstulerunt: reddere debeant: sed absit vt ecclesia cum augmento h recipiat: qō de terrenis rebus videtur amittere ⁊ lucra damnis querere. ¶ Cerū illud eusebij de legum severitate: istud gregorij de ecclastica mansuetudine dictum intelligitur. Item Deusdedit episcopo mediolanensi.

¶ Non sunt alienanda in episcopatu acquisita.

Beo in episcopatu acqsit eas i sacerdotibus nulla est alienandi licentia.

Item ex. vj. syno. vniuersali.

¶ Vasa sacra (nisi pro redemptione captiuorum) non sunt alienanda.

Plicos ⁊ k paternos canones renouans hec sancta ⁊ venerabilis synodus diffinit neminē pⁿsus ēpm vendere vel vtcūq; alienare cimilia et vasa l sacrata excepta causa olim ab ātiquis canonibus ordinata: videlicet p redēptione captiuoꝝ m sed nō tradere salaria ecclariū in emphiteotica pacta: nec alias rusticas possessiones venundari. ac per ecclesiasticos reditus ledere: quos ad propriam vtilitatē et ob escam pauperum ⁊ peregrinoꝝ sustētationem esse decernimus. ⁊ paulo post. Quisquis autē post hanc diffinitionē nostrā contrariū quid huic sancte sedi ac vniuersali synodo agere tentauerit: deponatur n vt pricaricator diuinarū rex ⁊ preceptoꝝ: cassata videlz olim q facta est i scriptis vel sine scriptis ab ēpo venditiōe vel ēphiteotica traditione vel alia qualibet alienatione cimiliaq; et salariaq; locoruz. qui vero cepit aut emerit aliq̄d ex pdictis cimilibus vel salariis et non restituerit ecclesie ttp̄. q ecclie sunt vel nō reddiderit ad incidēdū chartā vēditiōis vel emphiteoseos: sit anathema vsq; dum fecerit quod ab hac sancta et vniuersali synodo confirmatum est. ¶ Si aūt ēpo cōtigerit fuerit cōstruxisse monasterium de ecclesiasticis reditib⁹: tradat eidem ecclie ipsum monasterium.

Item D reg. dño epo messano.

¶ De redēptione captiuoꝝ sacra vasa nō phibēt alienari.

Et sacroꝝ canonū et legalia statuta permittūt ministeria ecclie p captiuoruz esse redemptione vendenda.

Item Demetrio et Valeriano clericis firmianis.

¶ Res ecclesie licite ipendantur p redemptione captiuoꝝ.

Sacroꝝ canonum statuta et legalis pmittit auctoritas: licite res ecclesiasticas in redēptione captiuoruz ipendi. ⁊ ideo cum edocti a vobis sumus añ annos fcz. xviij. fratum ēpm ecclesie firmiane. xj. libras argenti de eadem ecclesia p redēptione vra ac patris vri passiui fratris et coepiscopi tunc no clici: necnon mīstros vre hostibus ipendisse: atq; ex hoc quādam formidinem vos hre. nec hoc q̄ datū est a vobis q̄libet repetat/ huius pcepti auctre suspitiōem vram pūdim⁹ auferendā. cōstituentes nullam vos exinde heredesq; vros q̄lz tpe repentionis⁹ molestiā iustinere. nec a quoq; vobis aliquā obiici quethonem.

Idem. ¶ Res ecclesie desolate non preponuntur captiuis.

Sicut omnino graue est frustra ecclesiastica ministeria venundare: sic iterum culpa est (imminente hmōi ne cessitate) res maxie desolate ecclesie captiuis suis⁵ preponere: ⁊ in eoꝝ redēptiōe cessare. Que vero pūa hmōi mua sortibus atq; pdonibus q̄ vasa sacra et reliqua diuino cultui dedicata pollutis manib⁹ arripuerint: ⁊ quasi pphana contractant sit indicenda: nicola⁹ papa diffinit scribens frontario archiepo Burdegalensi.

¶ Inuasorib⁹ rerū ecclesiarū que penitentia sit imponēda.

De viro nefando burgādo noie q rabie infana commotus diabolicis seruiens laqueis non dubitauit: atq; gentiliū more per abrupta itinera ⁊ compitaf insidians vobis in vre ecclie villa vna cum clericis vris manētib⁹ ⁊ pplm dica tur q debet subsist prieu ecclesie nichilominꝰ ramen episcopus potest vnā ecclesiam alij subijcere cui vult. arg. extra de excess. prela. sicut vnire.

Ecclesiasticas res male alienās ab ecclesia pueniri.

a ¶ Deponat. Hec est pena male alienātis res ecclesie. vt. j. c. quisqs. et. c. nō liceat. 12. c. statuim⁹. Sz ꝛ eē de re. ec. nō alie. si q̄s pbroꝝ. ⁊ eē de elec. q̄ sicut. in fi. ff. de ali. iudi mu. cā fa. l. ex hoc edicto. §. si q̄s alienauerit. Ex q̄bus habes q̄ sufficit si stati reddat ecclesiā indēne.

Edificium de pecunia ecclesie factuz an acq̄rat ipsi ecclie.

Arg. §. ff. vi bono. rap. nō prodest. vbi hēs q̄ ñ sufficit predom ad eruandā rē restituere. Item sufficit semel dolus cōmisisse. vt. ff. ēpo. l. j. §. si rem depositā. Johā. Ego sto illi decre. si quis p̄dyterorum. B.

b ¶ Cōstruxisse. tedendo ecclesiam pdotē. pōt tamē cōstruere. dū tamē non ledat ecclesiam. l. e. si epo. et. c. bonet. Tradet ergo ecclie: vt habeat ipsa tu patronatus q̄ habetur ex edificatione seu fundatiōe. xvj. q. vij. q̄ cunq;. ⁊. c. decernimus. ⁊. c. filijs et. de ecclie. edi. ad audiētiā. vel aliq̄s honestum seruitium. eē de iurepa. Preterea. vel ob alia tpalia eē de capellano. in ecclesiis. xvj. q. ij. sane. Et est arg. q̄ acquisita de reb⁹ ecclesie pōt ecclia vēdicare. j. e. q. iij. sacerdotes. ⁊ q. vlt. xiuz. Sz q̄d si clericus de pecunia ecclesie in proprio solo edificet: tunc videtur edificium solo cedē. ff. de re. diui. intantum. Sed dicas in fauorem ecclesie solū edificio cedere. xvij. q̄ iij. c. questi. ⁊ hoc est spetiale in ecclesia. q̄ si res cōparatur de bonis ecclie statim est facta ecclesie. vt hic ⁊ extra de pecu. cle. c. j. ⁊. c. si q̄s. Idem est in milite. C. de rei vē. ff. de dona. inter vi. et vro. vrot.

c ¶ Tradat. i. subiciat. j. xvj. q. vj sperim⁹. xvij. q. iij. questi. pter vbi habes q̄ res cōsecrata nō debeat restitui. sed supple laicis ⁊ ad pphanos vsus. et sz hic dic q̄ si ab hereticis vel gētilibus capti sunt vel aliter dic q̄ si ab hereticis vel gētilibus capti sunt vel aliter⁹ vbi timetur periculum corporis vel animetales tenetur redimere ecclesia. ⁊ etiam quilibet priuatus. vt. lxxxvj. distin. nō satis. j. eo. aurum. xxij. q. iij. non inferenda.

¶ Que vero. ¶ Hec est secunda pars. q. in qua ponit pena sacrilegij et hoc per capi. seq. Johan. de fan.

f De viro. ¶ Et compita. compitum est locus vbi plures vie concurrunt. xlviij. distin. sicut.

Redēptio qñq; ē necessaria.

a ¶ Cōsuluit. Quesit pena tā illū qui iuferunt iniuriā clericis dum ministrāt diuinis officijs et obsequijs: hēs. xvij.q.iij.§. qui autē. z.c. si quis laicōrum. C. ō epi sco. et cle. si quis in hoc genus.

b ¶ Ante fores. scā nōne in pmo anno est extra ecclesiā: ꝛ dic q in pmo anno stet extra cymiterium qō volunt, ꝛ secundo āno iuxta fores ecclesie.

c ¶ Iudicēs Non communicabit. vt.xxxiij.

¶ vbi dic q ꝙ latozem. ¶ iter anathemates. i. latrones. ¶ Spondētes. Sacrilegos arguit, mittere cōgēdos se nūq̄ ecclia similē facturos. tīn autē dicit di sic.xxiij.qō.viij. minum pessimam. z.c. si quis membroꝝ offīs, ꝛ vt dixi. xi.qō.iij. nō hāt cum aliquia. hi offīs cū cādi vt docēdi et hoc tenet hgof. ꝛ ē similē. vi. dist. ca. j. ſ. fi. ¶ Archi. hic.

¶ Onemus. hec ē.iij. gō. q. in qua re uertitur ad pn̄cipale. ꝛ probat per. v. ca. ꝙ res ecclesie nō sunt alienande in casu non concesso. Johañ. de fan.

c ¶ Rem titu. i. spectāt ad ecclīam suā nō aufert alij. pōa nūcte. Hāc iu tor ꝛ cnr atio punitur qui aufert alij rem pupilli sui. vt. C. vñ vi. meminerit. i fi.

¶ Reddere. Ipse ꝙ qui alienauit pōt pueniri: vt h. ꝛ j. e. statuim⁹. et duob⁹ ca. sequētib⁹. ītē et possessor potest cōuenīri. vt ff. eo. augustino ꝛ nota. ē. e. quicūq. ꝛ. ē. e. agit.

saluāt⁹ instruere dogmatum monitis decertantib⁹: panecq̄ spūalis verbi vacua hoīm corda reficientibus: atq̄ laudabile propue salutis desiderium habētibus. sancta apostolorū petri et pauli limina visitare: collectis militie sequacibus et iniq̄tatis cōplicibus nefarias inuasiones et depredationes violentas inferre demonstraco ausa pſumpserit: et vt epl̄e vestre textus eloquit: sacrū altare sacraq̄ dominici corporis et sanguinis vasa: insuper et sanctum chrisma pollutis arripe manib⁹ quasi vilia: et ad vsum cōem apta pſumpserit dilectio nos vestra consuluit⁹: si ip se vel qui cum eo in tam impio ꝛ iniquo scelere fuerunt: ad penitentiam quādoq̄ gratia tacti diuina venire voluerint: quo eos penitētie vinculo cōstringatis nostre institutionis censuram exposcere curastis: de quib⁹ si tamē ita est: iubemus cū ad penitentiā quandoq̄ reuerti accelerauerint: vno āno extra ecclesiam dei consistere: cuius sacratissima vasa extra ritum fidei xp̄iane diripiendo auferre non dubitauerant. secundo vero anno ante fores⁵ ecclesie sine cōmunione maneāt. tertio vero anno ecclesiam dei ingrediantur: ꝛ inter audientes⁶ astent sine oblatione non manducantes carnem neq̄ bibentes vinum: preter natiuitatis et resurrectionis dñice dies. quarto ꝑterea anno (si his priorib⁹ trib⁹ annis eoꝝ fructuosus fuerit penitentie labor) cōmunionī fidelium restituantur. totaq̄ mentis intentione spondētes⁹ talia se vlteriꝰ nunq̄ facturos: corpus ꝛ sanguinem dñi suscipere mereantur: ꝛ vsq̄ ad septimū annum trib⁹ in hebdomada diebus sine esu carnium ꝛ vini potatione maneant penitentes.

I tem in concilio Leonis pape quarto.

¶ Res ecclesie ẽpus vsurpare vel alienare non pſumat.

Onemus ꝛ irrefragabiliter affirmamus: vt nullus epōrū vel sacerdotum rem titul⁹ sui vsurpare pſumat: sed neq̄ salarium a christianis sanctis locis oblatum causa amicitie vel timoris aut muneris pertentet auferre: ne ecclesia det ad nichilum redigatur. quod qui facere pſumpserit episcopus vel sacerdos canonicam sine dubio subeat vltionem: ꝛ qō ecclesie iniuste ablatum est reddere⁶ cōpellatur: ita vt deinceps nullas vires pro his ad litigādum⁶ vel possidendum habere possit.

I tem ex historia Eusebij epi scopi cesarien. c. xj.

¶ Episcopo vel abbati res ecclesie alienare non licet.

Quisquis episcopus vel abbas de salario episcopi vel monasterij transferre quicq̄ in principuꝝ manus vel etiam alij persone cōferre voluerit: irritum sit qō datum esse constiterit ꝑm canonē sanctorum apostoloꝝ: qui dicit omnium ecclesiasticaꝝ rerum episcopus habeat sollicitudinem et dispenset eas tāq̄ deo contemplante. Non liceat autem et fraudare quicq̄ ex illis vel cognatis⁵ ꝓpijs dare que dei sunt. ꝙ si pauperes fuerint vt pauperibus largiatur: sed non sub horum occasione que sunt ecclesie defraudentur.

¶ Si calliditate vsus excusationem pretenderit episcopus dānum facere: ꝛ nichil ad profectū agrum vel locum exstere: nec principibus tribuat ager vel locus: sed clericis vel agricultoribus. ¶ Si calliditate vsus fuerit princeps: et vel a colono⁴ vel a clero agruꝝ emerit sit irrita venditio: ꝛ reddat alij possessionem: non ideo perdit ecclesia possessionem. C. de acqui. pos. l. vl.

a ¶ Absit. al. iij⁰ cum eo agitur. ſ. eo. si quis quā

Papā nullus mortalium iudicare potest.

b ¶ Onlicet. sed si ro legi ipo nit vt imperato ri. ſ. eo. j. qz iuxta. ſ. ꝙd hoc potuit. cū nullo modo liuz papa possit iudicare. ē de elec. i. nouit. el. dis. si papa. nec inferiori a superiori. xxi. dist. inferior. ſ. certe ſ. sit solut⁹ legibus: th ſm legē viuere debet. ff. de legi. princeps.

c ¶ Quisquis. Videt ergo ꝙ ad ipz accusationem quilibet admittat. extra de re. ec. nō alie. si qs. et autē. de non alienā. aut ꝓmutā. in fi. col. iij. ꝛ nota. xvj. q. vij. filius. z. qō. ſ. constitutum.

Fructus an ab oī possessore sint restituendi.

d ¶ Et cū fructib⁹. b aduerte ꝙ fructꝰ pōt peti. Sed dñ est ꝙ si agit ꝑ interdictū aliq̄d ad petendū rē cū fructib⁹ tūc restituitur oēs fructus pcepti a tpe eo ꝙ est ꝓpositū interdictū: nisi i interdicto vnde vi: in q̄ venit⁹ fructꝰ oēs pcepti a tpe delectōis. vt. ff. de interdictis. ff. de vi et vi ar. l. j. ſ. ex die. Si autē agit rei vendica. aut possessor fuerit bone fidei: aut male. Si bone fidei restituet omnes fructus pceptos a tpe. lit. conte. vel ꝙ culpa sua non sunt pcepti: sed ante litē cōtest. pceptos nō tenet restituere sed tm extantes. vt. C. de rei ven. certū est. Instit. de ofitu. ſ. post inchoatā. Si fuerit possessor malefidei tam perceptos q̄s quos percipere potuit tenetur restituere. vt ff. de rebus. spoliato. grauis. z. ff. de rei vēdi. si natis. ſ. generaliter. z. C. de rei vendi. certum est. Si vero in malefidei possessor titulum habuit: tūc excusatur a percipiēdis ꝓpter titulum. vt. C. de rei vēdi. si fundum. nisi ita sit ꝙ ille titulus habeatur ꝓ non titulo. vt cū quis emit contra interdicta legis. vt. C. de agricolis ꝛ cen. quēadmodum. lib. xj. ꝛ alios casus habes

e Notatos ff. quod me. cau. sed ꝛ parius.

Adigne. ¶ Ad altare. qz nec

oblatio eis recipitur. vt. ē. de vi ro. ꝛ etiā a sacramētis ecclie iusp̄ellus ē. vt. xvij. q. iij. quisquis.

f ¶ Admonitio. Arguit ꝙ admonitio semper precedit vindictam. vt hic. z. ij q. vij. accusatio. ꝛ ca. fe. rj. q. j. petimus. Sed verum est cum agitur ad penā excommunicationis: quia nemo excommunicandus est: nisi precedat admonitio trina. vt. xvj. q. vij. omnes. z. decime. et. xvij. qō. iij. de pōnitentia. et extra de sentētia excommuni. c. sacro. Itē et in illis criminibus precedet admonitio vbi ad bra chiū secularē est recurrēdum. vt j. q. vj. pat. Itē vbicūq̄ non agitur ad depositionem. Et generaliter vbicūq̄ agitur ad denunciationē. vt ē de symo. licet. sed vbicūq̄ agit ad depositionem non precedet admonitio. extra ō accu. qualiter. ad quid est admoneretur tunc cū sufficit ad depositiōem ꝙ homo semel deliquerit xxv. di. primum. Nō ob. extra de accu. si quis. qz

¶ Admonitio semper vindictā precedat.

¶ Concor. rerum et glo. i. c. in canonibus. xxv. q. i divide

tuat. Quod si negleperit: ꝛ necessitas compulerit. demū predonez sacerdotalis districtio maturata⁸ pcellat. valde enim iniquū ꝛ ingens sacrilegiū est: vt quecūq̄ vel p̄ remedio peccatorū vel pro salute ac requie animarū suarū vnusquisq̄ venerabili ecclesie cōtulerit: aut certe reliquerit: ab his quibus maxime seruari cōuenit: id est xp̄ianis et deū timentibus hominib⁹: in aliud transferri vel cōuerti puniatur. ꝛ ꝓpterea qui hec non puderit: ꝛ aliter q̄ scriptū est: predia ecclie tradita perierit vel acceperit: aut possederit nisi se cito correxerit (quo ꝛatus deus alias pcutit) anathemate feriatur sitq̄s accipienti vel donanti vel possidenti anathema. ꝛ institutēpene contubernium assiduum nec aliquo se ātē tribunal christi obstaculo muniat q̄ religiosis animabus ad subſtantiam pauperum derelicta cōtra fas sine aliqua pietatis consideratione dispergit.

Item nicolaus papa Adonti vienensi archiepiscopo.

¶ Excōmunicētur qui pun cipū auctoritate res inuadūt ecclesie.

Oēs rebus que semel deo cōtribute atq̄ dicate sunt: ꝛ postea sub occasione cōcessionis pūcipū a quibusd̄ inuadantur atq̄ diripiuntur: sancimus vt primo⁴ consulatis loquitur ibi in denunciatione. Itē non ob. ij. qō vij. si quis erga. quia loquitur ibi de alijs causis que nō inducunt depositionem. vt. v. q. iij. an loco.

g ¶ Maturata. i mature. plata. ſ. xvj. q. j. i canōib⁹.

h ¶ Et instituere id est destinare a talibus.

i ¶ De rebus. ¶ Ut pu⁹. Est hic arg. ꝙ auctoritas imperatoris excusat. xxviij. di. diaconi. z. lxiij. di. si tas nō lonitatem. sed non est hoc verum. vt. ē. eadem. quicūq̄ ex. et inter hic dicatur ꝙ princeps sit redarguendus:

2 Malorum

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

benefic pōt excō municari.ii.qō. iij. Si aut nobis Sed qualit agi potest contra illum qui recipit possessionē vel a principe: vel ab alio cā scriptum fuerit lege: nō vi deor. vt possidere si recipto possessionez ab illo quem scio esse in possessiōe. ff. vti possid. si duo. ¶ Non videor. z argumentum extra de restitu. spoliatō ad sedē. Sed hec questio hodie erasflata ē per id qđ est hodie extra. de restitu. spo. sepe contingit.

a ¶ Obstes enim. ¶ Hec est illa. gl. q. in qua probat q̄ eccle facultates ꝺ̄bēt diuidi in .iiij. partes. z hoc p̄bat p.ix. auctori ta. Jo. de San.

a ¶ Dōtificis vti. epūs iste remotus fuit ab administratiōe tēporalii: sed non spiritualium.

b ¶ Ab eodē. isto em remoto ad admistratione reseruat: vt ipsi⁹ auctoritate administratores eligantur.

Expen se semp sint de ducende. ¶ Not. hic q̄ epūs cspect⁹ de dilapidatiōe nō mittit⁹ ministra re. lxpr. di.c. qz. z cō cor. lex d

c ¶ Quid ad causas. sez vt ex pēne prius deducātur que facte sunt in colligendis fructib⁹ quod ius deductionis null⁹ cā sius possit ipedire. ff. famli. her. fundus. ff. de petiōe hēd. hered. si a dominio. ff. fructus in decimis sec⁹. extra de decī. cū homines: sed cū distinctiōe quā habes extra de dect. pastoralis.

¶ Portiōes. argumentum q̄ predia eccleſtarū, principē ad resecādā tam presumptuā factionem: z cognoscendū vtrū illi⁹ sit cōcessio an inualsoris p̄sumptio. q̄ si principis iordinata fuerit largitio z ipse princeps sit pro emēdatione redarguēdus. Si aūt inualsoris declaratur p̄sumptio: vsq; ad emendationē excōicationis sit vindicta coercēdus.

Ite gelasius instintano archidiacono z fausto defensori.

¶ De rebus ecclesie nō est aliquid alienandum.

Obis enim z fame vſe consulendū duxim⁹: vt pontificis⁹ vestri loco vobiscū ad eode⁹ aliq̄s subrogetur: qui ei⁹ nolle pariter vniuersa dispo nat. quatenus oia ꝺ̄dita ad vestrū reuocetis studiū: nec cuiq̄ clerico p portione sua aliq̄d solum ecclesie puteris esse deputandū: ne per incuriā et negligentiā minuat: sed omnem pensionis summā ex omnibus ꝺ̄dis rusticis vbiuisq; collectā ad antistitem deferatis. ex qua tamen collectiōe habeak ratio quid ad causas⁹ vel expēsas accedētiū necessitatū op⁹ esse perspicit: vt de medio sequestretur: et quattuor portiones⁹ videlicet vel de fidelium oblatione: vel de hac fiant modis oibus pēsiōe: ita vt vnam sibi tollat antistes. aliam clericis p̄ suo iudicio z electiōe dispertiat: tertiā pauperib⁹ sub omni conscientia faciat erogari: fabricis vero quartā que competit ad ordinatiōem pontificis erogatione vestra ꝑ decernimus esse pensandā. si q̄d forte sub annua remanebit expensa electo idoneo ad vtraq; parte custode tradatur enthecis: vt (si maior⁸ emerserit fabrica) sit subsidio quod ex diuersi tēporis diligētia potuerit custodiri aut certe emak possessio q̄ vtilitates respiciat cōmunes.

Ite maiorico sereno z iohanni epis. ¶ Quum munera principis ordinata fuerit largitio z ipse princeps sit pro emēdatione redarguēdus.

Qui z hylaris z legib⁹ in ciuil⁹ damnatiōe calcatis: z reuerētia religionis abiecta: vel ecclesiastica priuilegia calcare cōtendūt: vel vbiubet in pauperū profuisse dispēdiū: nec hmōi salte cōmoniti cōuictiq; nequitiā sopire cōsentiūt atq; illata sacris reb⁹ detrimēta resarcire: merito diuini muneris participatiōe sunt priuāꝺ̄: z hmōi p̄ceptiōe careāt q̄ sacrilegio ausi⁹ habuere despectui. Celestin⁹ vero pbr̄ fratris z coepi nr̄i serem: qui contra pōtificale iudiciū: cōtraq; apostolice sedis mandatū prorumpēs supadictis cōtionem sacrā ministrare p̄sumpsit: cuz non potuerit ignorare⁸ sniam propriū sacerdotis: ab officio p̄tinus ecclesiastico repellatur: vt nullus ecclesie ministrorum contra pōtificalia institutа venire contendat. dem eisdē.

¶ De eodem.

Ulterane ecclesie act⁹ vel patrimoniū qđ hacten⁹ comperimus destitutū: z post dānationem eucharistie quo fuerat depriuāte dipsum cure vestre decreuim⁹ esse delegandū: vt diligētia (q̄ vos p vtilitatibus ecclesie estimam⁹ esse vigilantes) predia culture restituatis ārique: z reuocetis si qua sunt vendita aut donata mancipia. possessiones etiā quas ab eumancio et opilione epīo: vel ceteris quonis iurevideritis teneri (qz contra constituta synodi ab episcopis ꝺ̄dita alienari nullo potuerūt cōmeto) nihilominus reuocent⁹. sit

non debent diuidi in q̄ ꝺ̄bendas vt nota. ꝺ. q. pri. c. vlti. hoc non est verū. hic aūt ꝑ: hibentur diuidiō qz clerici fuerūt suspecti. sed vbi nō fuit suspecti bn diuidūtur vt melius ꝰtur ꝑ eos possessiones vi. j. c. sepe. sic nā diligentius tractārur res, ꝓpter q̄ cōes. vt. xlvij. di. ¶. necesse est. z. C. quādo z q̄bus ārta ꝓs de. l. vlti. lib. x.

e ¶ Ut si maior. optimum argumentū cōtra platos ecclesiarū: vt nō possint allegare sterilitatem rēporis: vel incursiū hostiū: si p̄decessor⁹ annis fuerunt vbertes ānī sicut nec colon⁹ fl. ff. locat. ex conducto. ¶. si vno huic cōtrarium signatur. z. q. vij. vnio. sed ibi solutur.

Ui er hu manis. f ¶ In cuius. id est impia.

g ¶ Ignorare tic. ℨ. xvj. dist. q̄ dicitis. ℨ. j. q. j. si q̄s a symoniacis. z. xxxvj. q. ¶. nullus. ¶. di. xx. si de creta. ℨ. lxxxvij. di. c. vl. z. xvij. q. ij. c. vlt. audiret. si ille si vellet p barere se ignorasse. lxxvij. di. ppo fuisti. i fi. z. j. q. j. si q̄s a symoniacis. z ex. de elec. innouit. i fi. ℨz q̄liter ꝓbabit se ignorasse? Respōdeo: ꝓbabit q̄ fuit in alia p̄uincia: vt ex. de testi. ex tenore. et C. de ℨhē. stipu. optimā. vel etiā

Ignorātia p̄ batur dupli.

a ¶ Emptoribus. ¶. x. q. ij. hō ines postrectū. in fi. ¶. q̄ vero res. Sed ℨ. xvj. q. iij vniuersas. C. de euic. si fundus. Soi. hoc. c. loq̄t de possessore bone fidei cōtraria ꝺ̄ possessore male fidei. ſz ad hec obijcitur. male fidei ꝺ̄ q̄ ℨ legū interdicta mercatur. C. ꝺ agri. z cen. quēadmodum. lib. xi. Rñdeo ſtrū ad hoc ē male fidei possessor: qui nō vsucapit. ſz ſtrū ad hoc ē bone fidei possessor q̄ hz recursum ꝑra suū ꝓpositorem.

b ¶ Locū. Ar. q̄ sedes ptolem locū et mai⁹ meritū conferende sunt dignitates vt. j. c. pri. et. ℨ. dist. j. nus militare. z. j. q. ij. clerici. z. lxxv. di. c. vlti. vt ille grad⁹ cesos antecedat quē stipēdia longa z labor p̄fecerit ārare. vt. C. de offi. ma. offi. l. nemo. lxj. dist. ca. j. z ca. miramur. et stipendiorū datio habenda est. vt ff. de re mi. l. nō omnes. in prin. Arg. ℨ. xvj. q. vij oēs decime. z. c. i. in fi. z ex de cō stit. cū omnes.

c ¶ Concesso. ¶ Sedulitate. Ar. ℨ clericos existentes in scholis vt nō debeant petere ecclastica stipēdia. vt. xxj. q. j. ꝑaliter. z. ſ. e. charitatem. Ar. contra. xxxij. di. si qui vero.

Wignitates ꝓferantur ſm merita

d ¶ Uatuor. b ¶ Docet. Ar. per vnuz

emptoribus ad eū recursus qui p̄sumpsit aliquid de ecclesie rebus de illicita venditiōe distrahere/ ita vt pēsiones annuas ad pontificem deferatis cui priuilegia sua integra conuenit omni ratione seruari: vt eius dispensatione portiones prouentāt consuete ita vt portionem quartā que ad eos pertinet sua pontifex ordinatione distribuat. put cuiusq; locum⁹ meritum cognoscit. Pariter etiam ex fidelium oblatiōe faciendum est vt clericis quartā partem eroget pro consideratione sue electiōis antistes fabricarum etiam portio episcopo sciente z disponente vestra erogatione pendatur: quatenus nichil penitus in detrimētum alicuius rei patiamini generari. Idem clero z ordini z plebi brunduſij. ¶ Reditū z oblationū due portiones clericis committantur.

Concesso vobis quem petistis antistite fratre iam z coepiscopo meo iultano necessarium fuit (eodem ad ecclesiam suam mox remisso) ad vos nostra scripta pariter destinari: quibus agnosceretis eidem fuisse preceptum ne vnq̄ ordinationes p̄sumat illicitas. z infra. Reditus z oblationes fidelium in quattuor partes diuidat. quarū vnam episcopus sibi ipsi retineat: alterā clericis pro officiorum suoruz sedulitate⁶ distribuat: fabricis tertiam: quartam pauperib⁹ et peregrinis habeat fideliter erogādam. quarum rationem diuino est redditurus examini. Idem.

¶ De oblationibus fidelium quot portiones fiant: et que cui q̄s prouenīat.

Uattuor autem tam de reditu q̄ de oblatione fidelū prout cuiusliber ecclie facultas admittit (sicut duduz rationabiliter est decretū) conuenit fieri portiones: quarum vna sit pōtificis: altera clericorū: tertia pauperū: quarta est fabricis applicanda: de quib⁹ sicut sacerdotis interierit integram ministris ecclesie memoratā dispendere quantitatem sic clericus vltra delegatā sibi summā nichil insolerter nouerit expetēdū. Ea vero q̄ ecclasticis restaurādis edificiis attributa sunt huic operi veraciter ꝓgata locoꝝ docat⁹ instauratio sanctoū manifesta: qz nefas est si sacris edibus destitutis in lucrū suū presul impēdia his sacris edibus deputata conuertat. ipm nichilominus ascriptā pauperibus portionē q̄q̄ diuinis rōnib⁹ se dispēsasse mōstratur⁹ esse videak rñ iuxta hoc quod scriptū est.

Ut videāt opera vestra bona z glorificēt patrē vestrum qui in celis est: oportet etiā p̄senti testificatione⁶ predicari cōmēdari z bone fame p̄conijs z nō taceri. quapropter nec clericorum quilpiam z cetera.

Item Simplicius papa florētino z equitio episcopis. ¶ De reditibus oblationum z redituum ecclesie quartuor portiones presbytero dispensande credantur.

De reditibus ecclie vel oblatione fidelū sola epīs ex his vna portio remittatur: due ecclasticis fabricis z erogationi pauperū profuture a pbro sub periculo sui ordinis minstrent: vltima clericis p̄ singulo⁊ meritis diuidatur: z infra. Cui. i. gaudētio epō spāliter hoc precipimus: vt tres illas portiones quas trienio⁶ sibi tñ dicitur vendicasse restituat.

Ite Gregorius Maximo epō syracusano.

¶ De reditib⁹ ecclesie (etiam nouiter quesitis) quarta para clericis erogetur.

Ognouim⁹ de reditibus ecclesie nouiter acquisitis ad canonicā dispositiōe quartam minime prouenire: sed episcopos locorum distribuere tantummodo quartam antiquorum redituum: nunc vero quesita suis vsibus retinere. quā rem prauā subintroducrāq; consuetudinem fraternitas tua vivaciter emēdare festinet: vt sine de preteritis redditibus si-

Clerici soli ad reparationem fabrice opē lantur.

Mat. v.

¶ Adde ex hoc tex. q̄ verbo z exemplo dz docere platus xlij. di. stic. c. j. Do. h. ¶ Adde ar. q̄ testimonijs et preconijs dz platus deinon strare opera sua. cō cor. ca. iube mus. ℨ ose. di. j Archi. z do. h.

Duplicitas reprobatur.

a ¶ Obtinuerint. Arg. contra. ff. de iure do. cum in fundo. §. fi fundus. ff. de pac. do. inter socerum. §. fi. C. de actio. l. ij.

b ¶ Duplicet No. duplicitatem a causa reprobari. xvi. q. vij. noua. xviij. q. ij. in nullo. sic. ff. de vsuca. eū

ue de his que obtinuerint[a] vel obtinuerib[9] quarte fm distributionem canonicā dispēsentur. Incongruū nāq; est: vnam eādemq; eccle substantiā dupli ci[b] quodāmodo iure censeri.

Idē an gustino epo anglorū.

¶ De stipēdio ecclie quatuor debent fieri portiones.

Quo est apostolice sedis ordinato episcopo precepta tradere: vt de omni stipendio qđ accidit quatuor debēt fieri portiones: vna videlicet epo et familie ei[9] propter hospitalitatem atq; susceptionem: alia clero: tertia ꝓo pauperibus: quarta ecclesijs reparandis. Item ex concilio toletano. ¶ De eodem.

Sanctimus omnibus episcopis curam laicorum eis iniunctam vt si quos i fide xpi inuenerint nimio affectu dilligant: et insuper confirmamus: vt si aliqua ab ipsis acceperint dona[c] statim in quattuor diuidāt partes: ita vt prima pars fm apostolor[9] precepta titulorum[b] necnon cimiteriorum restaurationibus diligenter attribuatur. secunda clericis: tertia cunctis pauperibus: quarta vero aduenis.

Idē ex concilio agathensi.

¶ Omnes presbyteri per iussionē episcopi res ecclesie dispensare studeant.

Statuimus q̄ episcopi omnes iubent vt cuncta tenseo siue diocesani presbyteri vel clerici rem ecclesie saluo iure ecclesie (sicut permiserint episcopi) teneant. vendere aut aut donare penitus nō presumant. quod si fecerint: et facta venditio non valebit: et de facultatib[9] (si quas habēt pro

pnas) indemnem[e] ecclesiā reddant: et cōmunione priuentur.

Item ex eodem concilio.

¶ De clericis qui documenta ecclesie suppriunt aut aduersarijs impendunt.

Si quis de clericis documenta[f] q̄ quibus ecclesie possessio firmatur: aut suppremere[g] aut negare: aut aduersarijs fortasse tradere dānanda et punienda obstinatione presumpserit: quicūq[h] ꝓ absentiam documentoū damni ecclesie illatū est: de ꝓpriis facultatibus reddat: et cōmunione priuetur. Si autē qui in dāno ecclesie ipie sollicitati a traditoribus aliquid susceperint: superiou sententia teneantur.

Item ex eodem.

¶ Episcopus heredem nō habens non alium q̄ ecclesiā heredem instituat.

Episcopus qui filios aut nepotes non habuerit: alium[i] q̄ ecclesiam non relinquat heredem. si quid de ecclesia non in ecclesie causa aut necessitate pūmpserit quod distraxit: aut donauit irritū habeatur: qui vero filios habet: de bonis que reliquit ab heredibus[k] eius indēnitatibus ecclesie consulatur.

Itē ex eodē. ¶ Qui in clero constituti sunt: de rebus ecclesie nichil alienare presumant.

Diaconi vel pbri in parochia constituti de rebus ecclesie sibi creditis nichil audeant cōmutare: vēdere vl donare: q̄ res ecclesie sacrate deo esse noscuntur. similiter et sacerdotes nichil de rebus ecclesie sibi cōmisse (vt superius cōprehensum est) alienare presumant. quod si fecerint[l] con-

[a] ¶ Hec c. v. pos in qua magister reuertitur. et pbat p. xx. ca. q̄ res ecclie non sunt alienande: nisi in casu concesso: aks alienatio non tenet: et alienatores quocūq; casu debēt puniri. Jo. de. f. e ¶ Indēnem de hoc dict. ꝫ. e. monemus.

[e] ¶ Quis. [f] ¶ Documenta. Idē est si testes aliqs ipediret dicere veritatē. vt ff. de testi. eo. pueniit.

[g] ¶ Suppremere. q̄ crimen falsi. incurrūt. ff. de fal. l. j. §. his qui deposita.

[h] ¶ Quicūq. Arg. q̄ ecclesia potest petere interesse q̄ est ex-

[i] ¶ Episcopus. Illum. hoc est cōsilium q̄ etiam ꝓtorem et seruum suum posset instituere heredem. vt ff. e. q. j. sint manifeste.

[k] ¶ Ab heredib[9]. Hic duo cōtraria dici videtur. s. q̄ ecclesia debeat esse heres defūcti: et q̄ eccla possit cōuenire filium defūcti ō eo q̄ male alienauit de facultat[9]. nā si ecclesia est heres defuncti: etiaz si defunct[9] aliqd indebite alienauit: illud nō pōt reuocare eccla. vt. C. de re. alienis nō alie. l. ij. et C. ō lib. cau. l. si ab eo. C. ō rei vēdi. cum a matre tenet em sec voluntatē defuncti. vt. xj. qōe. j. filiaster. ideo sic exponas. ecclias si bi relinqt at heredē (s̄z si ecclias nō instituit heredem: scilicet tūc si qd ō eccla rē. Sñalit em ois heres tenet ad oia onera defuncti nisi fecerit in ultrarū. vt. C de iure delib. fancimus. hoc sñ teneas q̄ fm canones in contractibus et i delictis siue aliqd quenerit ad heredē siue non: siue lis sit contestata cū defūcto siue nō: heres semp tenetur insolidū. vt xvj. q. vj. si epūs. ij. fi. et. de rap. in litteris.

[l] ¶ Diaconi. ¶ Fecerint. Estimatione seruoū redita de proprio alioqn renocarē tur. vt. j. eo. et si illi. nisi sint benemeriti. vt. j. eodē. si quos. de ser-

Liberti ecclie differt a libertis priuatoꝝ.

uis. Et est in hoc dura q̄dicio libertoꝝ ecclesie qđ preter opas nō prestitas renocant i seruitutē: aliud in liberto p̄sti. vt. C. de li. cau. solo obsequij. Itē aliud speciale qđ filij istoꝝ libertoꝝ sūt obnoxij ecclie j. eo. de libertis sec[9] in alijs. vt. C. de iure. et eoꝝ. ij. l. j. t. ij.

Itez aliud spāle q̄ liberti teneāt fuire eccle nulla eis oga iposita. vt hic. t. j. eo. liberti. hodie tñ distinguit. vt extra de sermis nō ord. eo libenter[9].

a ¶ Aliud. id est ipam rēresti tuer: et aliud tñ ō suo. sic. xxxiv. dis. decēter. t. r. q. ij. hoc ius. ff. qui vero res.

b ¶ Actus. id est negocia.

Quicquid ¶ Vendi cationē. In emptorem eīs non transfert dñiuz nī nō pōt rēvendicare. hz tamē ꝫ vēditorē actio nē ex ēpto. vt. ff. eo. vulterane. i ant. de non alie. aut permu. §. q̄ ꝓ leonis. col. ij fz nōne vēditor pōt petere p̄iū re nōdū euict[a] q̄ venditor non ad aliō tenetur nisi vt faciat em protem hñe rem non em tenet rē ei[9] facere. vt. ff. de act. emp. sed. ius quem. §. si fcēs. ij. hic ptra eius est nullus.

d ¶ Alienationes. Hoc ad canonice electos referas. q̄ intrusi vel scismatici: nec ēt cum cōsensu capituli possūt aliquid alienare. j. c. pcarie. extra de scismati. q̄ ꝓdecessoꝝ. vij. q. j. factus. xxv. q. j. omne. ff. de rebus eorum qui sub tu. vel cu. l. quicūq. Arg. cōtra. j. eo. de conse. di. ij. dixit. l. q. si quis a symoniacis. iij. q. vij. ecia. in pin.

Abbas nō cōsecratur

e ¶ Cōsecrandus i. benedicēdus. Abbas em nō cōsecratur nisi ei ordinat in sacerdotē: sed tñ dic. t. q̄ et manus imponit ab epo. lxix. dist. qui videmus. vnde abbas sine benedictione pōt monachos benedicere. extra de sup. negli. prela. statuimus.

f ¶ Ordinationes. Hoc non potest facere sine cōsensu capituli. vt. xxiij. dist. c. vlti. et penul.

g ¶ Prebendā. Fructꝰ pōt. et ne pla. vices suas. c. vlti. ad istar fructuarij. ff. de vsu fru. arboribꝰ: sicut fructus decimarū et oblationum pñt vēdi. ij. hoc nō sit honestū q̄ phibitum nō inuenitur: sz tñ cū assensu epi ex de re. eccl. nō alie. nīsi. nisi ad modicū tps. ar. ex de cē. pbendas. et ex de transl. de cetero. Sed dic si obligauit ad diē quēnū. nūquid stabit successor Jerusalē? ita si nouum ecclie Jerusalē cū epi auctē. ex de fol. c. j. secū si uoie suo. ff. de pigu. l. lex vectigali. ff. quibus mo. pignꝰ sol. fi res distracta. ff. locā. si ego domū. §. hic subiungi solet. Jo. Sz certe qđd dicit Jo an. ego credo q̄ fient clericꝰ pōt vēdere fructus p̄bende sue sine consensu epi: nec obligare marie ad modicuz tps sicut tutor vendit fructus sine auctē iudicij. vt. C. ō admi. tuto. lex q̄ nec alibi de cre. Idem dicit. l. B.

Hñficij fructꝰ vendi pñt.

h ¶ Hec huꝰ. ¶ Sic cōstrue. hec censura placuit custodiri placuit constitutione et fm hoc verbum placuit est persona le verbum.

i ¶ Placiti. id est decreti.

k ¶ Conseruare. Arg. successori omnia seruanda a morte predecessoris extra de offi. et po. iudi. ex. cum vos plerumq;. et extra de testamentis relatus. Item arg. q̄ mobilia predecessoris pertinent ad successorē vt. j. eo. de laicis.

l ¶ Et vix. Q̄ vix fit: nō fit. ꝫ. xiv. di. in memoriam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Arg. contra. ff. ad velle. tutor. in prin.

a ¶ Quia. hoc refertur ad id quod supra dixi.

b ¶ Si illa. ¶ Distribuūt. Necessitatis articulo.

¶ De hoc notatur. xlvij. dist. sicut hi.

c ¶ Quātomagis. Innuit q̄ hic magis sit auferre ⁊ nō dare. cū tñ q̄nq; equiparen-
tur. ut ic contra xlvij. dist. sicut.

d ¶ Nō cōtulerit. Sic videt q̄ si res suas cō-
tulerit eccl̄ie: q̄ tūc alienare pos-
sit. ar. j. eo. ⁊ ds ḡibꝫ. exē ō re. ec.
nō alie. epi. Ad
hoc dicēs quid ā
q̄ nullo casu pt
alienare. misi cōi
cōsensu canoni-
corū. sed hoc ni-
chil est. q̄ si hā-
bet cōsensum ca-
pituli quare re-
stituet tantū de
suo cum nec alie
nare posset: licz
adesset oim con
sensus nisi esset
cōis vtilitas ec-
clesie. vt. j. e. sine
ꝯ intellige cū ille
manumissus nō
erat bñ meritus
⁊ sic erat malefi
dei possessor: ai's
posset p̄scribere
libertatē. vt. C.
de p̄script. lon.
temp. l. j.

e ¶ Successor. Vt supremer. xxxv
qō. ix. q̄ quis. et
elit arg. q̄ succes
sor revocat male
factū sui ante
cessoris. vt. xvi.
q. iij. si sacerdo-
tes. extra de pre
ca. ca. ij.

f ¶ Revocabit. Nisi q̄ decez
annos steterit i
libertate. ff. qui
et a q̄. ma. sicut.
¶ Aristo. Si er-
go restituit con
tra libertatē ec-
clesia quod non
est in minore nisi
et magna cau-
sa. vt. ff de minō. si ex causa. in fi.

Epūs seruūz eccl̄ie an pos-sit manumittere.

Quia durum est: vt hi quos constat in seruitio dñi cum p̄-
me sedis ātīstite desudasse: ab
his qui sua q̄z rez incubatores
vel vtilitatib⁹ seruientes: atq;
vacantes fuisse noscuntur: de
spect aliquatenꝰ cruciantur.

Itē ex concilio toletano. iiij.

¶ Epi q̄ nihil eccl̄ie cōferunt
famulos ei⁹ liberari nō donēt.

Si illi qui nulla ex re-
bus suis pauperib⁹ chri
sti distribuunt⁹: eterni iudicis
voce condemnabunt in futu-
ro: q̄tomagis⁹ hi qui auferūt
pauperib⁹ q̄s non dederunt⁹
quapropter epi qui nichil ex
suo p̄prio eccl̄ie xp̄i pensaue
rūt: hāc diuinā sniam metuāt
et liberos ex familia eccl̄ie ad
condēnationē suā facere non
p̄sumant. Impium eñ est vt
qui res suas eccl̄ie xp̄i nō cō
tulerit⁹ damnum inferat ⁊ ius
eccl̄ie alienare cōtendat. ta-
les igit liberos successor⁹ epi-
scopus absq; vlla oppositione
ad ius eccl̄ie revocabit⁹: quia
eos non equitas sed etiam im
probitas absolut.

Itē ex concilio aurelianēsi.

¶ De clericis qui documenta
eccl̄ie suppriment: aut negāt
aut aliis dānabiliter tradunt.

Si quis de clericis docu
menta quibus eccl̄ie
possessio firma tenet: aut sup-
primere: aut negare: aut auer
tere: aut forte tradere dam
nabili ⁊ punienda obstinatio-
ne p̄sumpserit: quicquid pro
absentia documētorum dam-
ni eccl̄ie illatum est: de pro-
pris facultatibus reddat.

Idem ex eodem.

¶ Ministri eccl̄ie de rebus
eiusdem eccl̄ie absq; epi per
missu nichil alienare licet.

Abbatibus: presbyterꝭ
aliisq; ministris de re-
bus eccl̄iasticis vel sacro mi
nisterio dedit⁹, alienare ⁊ obli
gare absq; permissu et subscri
ptione epi scopi⁹: nichil liceat.
Quod si p̄sumpserit degra-
dentur cōtone cōcilia. ⁊ quod
temere ordinatum est: ordina
tione epi reuocetur.

Itē ex synodo anchiritana.

¶ Res eccl̄ie q̄ absente epi
scopo distrahuntur ad ius ec-
clesiasticum reuocentur.

Si qua de rebus eccl̄ie
(cum episcopus non ad
est) pbri⁹ vendiderint: placuit
(rescisso⁵ contractu) ad ius ec-
clesiasticum revocari. in iudi-
cio autē erit epi scopi constitu
tum si p̄tium debeat recipi⁹
necne: propter quod⁵ sepe con
tingit distractarum rerum re-
ditus ampliorē summam pro
accepto p̄tio reddi.

Itē ex concilio calcedonēsi.

¶ Post motū epi: res ad eum
pertinētes clerici non rapiāt.

Non liceat clericis post
mortem epi sui rapere
res pertinentes ad eum. sicut
in p̄cedentibus regulis con
stitutū habetur. si vero hec fe
cerint: pericli ari se nouerint
a p̄prio gradu. Itē ex con-
cilio mediomatricis.

¶ Rescindant p̄carie ⁊ cōmu
tationes ab inuasorib⁹ facte.

Precarie⁸ et cōmutatio
nes tpe viduatarum ec
clesiarū facte ab his q̄ loca epi
scopoꝝ occupauerāt: rescindā
tur: ⁊ cū aucte ecclīastica vt ci
uilib⁹ (si faciende sunt) fiant.

Item Gregoꝛ⁹ Maximiano
ſpiaculario episcopo. ¶ Pro
labore inuētarij nichil accipiāt
iconomi de rebus eccl̄ie.

Quia ritatē tuā cōmone-
re curauimus: vt si quis
plā eporum de hac luce migra
uerit: vel (q̄d absit) pro suis fue
rit remor⁹ excessib⁹ cōuenētibus iconomis cūctisq; clericis
p̄lorib⁹: atq; in sui p̄sentia inuētariū eccl̄ie reruꝫ facientib⁹
oia que repta fuerit: subtiliter
describant: nec (sicut antea fie
ri dicebat) species quedaꝫ aut
aliud quodlibet de rebus qua
si p faciendi⁶ inuētarij labore
tollatur. Visitatores eccl̄iarū
clericiq; eorum q̄ cum ipsis nō
per sue ciuitatis prochias fati
gantur: aliquid laboris sui ca-
piant re disponēte subsidij: iu-
stum nāq; est vt illi consequan
tur stipēdium⁸ qui pro tempo-
re suum cōmodare reperiūtur
obsequium. Item ex concilio
Urbani pape alueruie celebra
to. ¶ Excommunicentur laici
qui morientium clericōrū au-
dent bona diripere.

De laicis q̄stio facta est:
qui morientibus epis-
copis siue aliis clericis res defū
ctorū inuasas eccl̄ie pauperi
busq; furripiūt cōtra quos cō-
mune totius cōcilij anathema
p̄latum est: ipso papa huius-
modi sententiā promulgante.
si quis post iterdictū p̄sentis
cognitionē⁸ episcoporum: seu
p̄sbyterorum ⁊ aliorū cleri-
corū res⁹ inuaserit: vsq; ad sa-
tisfactionem excommunicent.

¶ Episcoporū vero deficien-
tium res per archipresbytero
rum⁶ seu archidiaconorū ma-
nus: aut p̄m mortuorum iudi-
cium⁹ p̄ ipsorū salute in cle-
mosynas dispēsentur aut suc-
cessori qui futur⁹ est reseruen-
tur. Idipsum de p̄sbyterorum
seu clericorum aliorum rebus
per episcopoꝫ vel supradictas
p̄sonas: aut cui deficientes cō
miserint fiat. si quis autē ad
uersus ista p̄sumpserit: ana-
thema sit. Item Innocentius
papa. j. ¶ De eodem.

Illud quod in sacro cal
cedonēsi cōcilio institu-
tū est: irrefragabiliter obserua
ri precipimus. vt videlicet de-
cedētium bona eporum a nul-
lo oino hoim diripiant: sed ad
opus eccl̄ie ⁊ successoris⁴ sui
in libera iconomi⁹ et clericoꝝ
permaneant potestate. si quis
autem ammodo hoc attentare
p̄sumpserit: excōicationi
subiaceat. Qui vero monētū
episcoporum: p̄sbyterorum:
vel clericorū bona rapuerint:
simili sententie subiaceant.

¶ Hoc non solum de laicis ve
rumetiam de metropolitanis
et quibuslibet aliis clericis in-
telligēdum est: sicut in sexta sy
nodo legitur. ¶ Res episcopi
morientis: metropolitano non
liceat inuadere.

Non liceat alicui metro
politano moriente epi-
scopo qui sub eo est: aut res su
as aut eccl̄ie sue auferre: sed
sint sub custodia clericorū ec
clesie defūcti episcopi vsq; dū
alius ordinetur epūs. Si vero
clerici in eccl̄ia nō fuerint: tūc
metropolitanus illibata oīa
epi qui ibi ordinabit reddat.

¶ Sicut autē res eccl̄ie nulli
vsurpare licet: ita eccl̄ie alie-
na inuadere non permittitur.
Unde Gregorius.

¶ Alienam eccl̄iam nō licet
inuadere.

Sicut eccl̄ia p̄prias
res amittere non debet
ita etiam rapacitatis ardore
alienas⁴ inuadere nō oportet.

Ädde q̄ in re
b⁹ col-
latis a
p̄ncipe
fcārī
alicui
eccl̄ie
reḡrit
nō solū
auctas
suptor⁹
eccl̄ie:
fz
etiam
auctas
ei⁹ p̄n-
cipis q̄
dona-
uit. se-
cus di-
cit Ar-
cht. in
aliis p̄-
natis q̄
aliā da
donā-
uerunt
eccl̄ie.
facit. c.
nouer-
ūr. c. q
j. Car-
di. hic.

¶ Precarie. Ergo cle
rici possunt alie
nare eccl̄ia va
cante: q̄ captū
suppleꝫ defectū
epi. exē. de here.
ad abolēdā. q̄s
falsum est. vt ex
tra ne se. va. c. j.

b ¶ Vt⁹ simili.
ff. tr. vi. bñ. in
fi. Ut dic simili. i.
principis. cuius
auctoritas req̄
ritur in reb⁹ ab
ipso collatꝭ. c. q.
j. precarie.

c ¶ Pro fa
ctō. Hoc intelli
ge cū habet sala
riuz de publico.
vt. xxiij. q. j. mul
tare. in fi. er. j. q.
iij. si ds epūs. alis
secus. x. q. ij. pre
carie.

d ¶ Stipēdiū. Argu. q̄ ad quē
oms spectat et
emolumētū. j. e.
quicūq;. vij. q. j.
pontifices. xvi.
qō. vj. de lapsis
Item est hic ar-
gu. q̄ iudices li-
cite possunt pe-
tere sup⁹ a p̄ti-
bus vt dixi. xj. q.
iij. nō licet. ⁊ ē si.
q̄d dicit alibi q̄
labor non debet
esse sine fructu.
vt. vij. q. j. ibi.

e ¶ De laicis.
Cogni
tionē. Nō ligat
cōstitutio. nisi a
tpe scīte. lxxxij
dis. p̄positū. in
fi. ff. de decre. ab
ordi. fa. l. viti.

f ¶ Res. p̄ci
ato. f. q̄ de re-
b⁹ eccl̄ie nō p̄nt
testari. vt ff. de
testa. q̄. sed mo-
rientes p̄nt aliq̄
dare si hoc hz ec
clīa p̄suetudo ex
de testa. ad hec.

g ¶ Per archi
pbōꝝ. si defunc-
tus nihil ō his
disposuit: tunc si
hz heredē ei tra

det. si noa hz: ec
clesia succedit. si
cut collegiū suc-
cedit in hereditatē decurionis
C. de here. decuri. l. ij. ⁊ iij. ⁊ j. e.
q. v. c. vlti ⁊ ē. e. epūs qui.

h ¶ Judicium
Potest etiā mo-
riens suā volun
tatē omittere in
dicio alterꝭ: vt
extra ō testa. cū
tibi.

Illud qō.

i ¶ Succes
sor. Hoc teneas
q̄ moriente epi-
scopo: vel sacer-
dote: successori
ei⁹ reseruantur
bona ei⁹: vt hic
dicit. et. ē. e. hec
hui⁹. sed morien
te canōico nihil
reseruatur suc-
cessori: sz diuidi-
tur inf canōicos
vt ex. de testa. re
latum.

k ¶ Iconomi.
Si eccl̄ia hz ico-
nomum in p̄tē
erunt res eccl̄ie
decedētiū epoꝝ
vt hic. ⁊ lxxv. di.
q̄m quidē. si nō
hz: erūt in p̄te
matoꝝ eccl̄ie. vt
ē. ca. priori. si illi
non sunt idonei:
tunc erunt in po
testate aliozꝝ cle
ricoꝝ. vt. j. e. pro
xi. omnibus defi
cientibus erunt
in potestate me-
tropolitani vt. j.
ea. nō liceat. nisi
ibi visitator sit:
tunc ille custo-
diet eas. lxj. dis.
obitum.

Epi morien tis bo na sunt re seruan da.

Sicut eccl.

l ¶ Alie-
nas. Ex alienaz
semper tenet re
stituere: nisi illa
tā sit cōsecrata.
vt. xvij. q. iij. q̄s
ki. q. nichil. ⁊ ē.
liij. distinct. ge-
neralis. et. xvij.
questione vi. cō-
perimus.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶Sed notandum. Nunc incipit ostendere quando possint alienari res ecclesie.

b Non habēti. li.1.ad suum cōmodum. vt.Ī.ea.monemus.

c Usurpare.i.alienare.z ponitur in mala significatiōe cū nō sub est necessitas.

d Dicit, ¶Cōcilio.i.clericoz. vt Ī.c. ptori.

e ¶Presbytero. hic habes q epo reqrer̄ assensum sacerdotuz in alienatiōe. vt x.q.ij. si ḡs epūs.

f ¶Necessitate. Ergo i necessitate pōt eis in cōsultis vt Ī.eo. terrulas.

g Sine exceptiōe. Et tā pōt aliqui casus excipi.z sic ē argu. q licet papa possipiat nullā audiendā exceptionē:tñ est admittenda.vt exde offi.deleg. ex parte.z extra de rescrip.si quando.z.c.cū adeo.

h ¶Quicq̄ donare. Nisi modicum.ff.ō dona. ceterum.

i ¶Vendere. vel obligare. vt extra ō re. ec.nō alie. multi.

k ¶Totū.lxv distinc.sane.

l ¶Tractatu. Quis debeat ee tractat⁹ habes. x.q.ij.hoc ius.

m ¶Profuturū. Sz nōne sufficit q utilit̄ ceptū est.Iz non sit inde secut⁹ effectus?vt.ff.de negotio.ge.sed an vltro. Rñ. q nō qr cū ecclesiā componimus pupillo nō sufficit utilit̄ ceptū: nisi ecclesia sit facta locupletior.vt.ff.de neg.gest.si pupilli.in pn. nisi ita sit q res illa naturalit̄ vl̄ terremotu perierit.vt. ff. ō mino. versū.Ḡ locupleti. Sed qd si ecclia ex illo Ictu non est locupletata vel dāmificata:tunc dicā Ictū tenere: qz sufficit q nichil ad lesionē diuine dom⁹ sit factū,vt

¶Hijs omnibus auctoritatibus perspicue monstratur: q nulli sacerdotum res ecclesiasticas alicui tradere licet:et ille qui de manu sacerdotis facultates acceperit: nullo iure eas vendicare poterit:sed potius cogetur restituere etiam quod illicite accepit.

¶Sed notandum[a] est q quibusdam causis exigētibus res ecclesie distrahi possunt.causa enim necessitatis cum cōcilio clericoruz vel vt melioza prospiciāt res ecclesie a sacerdotibus distrahi possunt.

¶Unde in aphricano concilio legitur.

¶Nisi causa necessitatis nec episcopo liceat rē ecclesie sue vsurpare.

Dē habenti necessitatē ✝ nec episcopo licet matricis ecclesie rē sui tituli[b] rapere: vel vsurpare[c].

Item ex concilio carthaginē.

¶Nec presbyteri ignorantibus episcopis: nec episcopi ignorātē cōcilio: rem ecclesie vēdant

Placuit vt p̄sbyteri nō vendāt rem ecclesie vbi sunt constituti nascientib⁹ episcopis suis:quō nec epūs liceat vendere predia ecclesie inconsulto concilio[b] vel cuncto p̄sbyterio[c] sine vlla necessitate.[f]

Item ex epla leonis papevniuersis epūs p sicilia cōstitutis.

¶Nisi vt melioza prospiciat rez ecclesie nō licet distrahere episcopo.

Sine exceptione[g] decernimus:ne qs epūs de rebus ecclesie sue quicq̄ donare[h] vel commutare: vel vendere[i] audeat:nisi forte aliqd horum faciat vt meliora prospiciat:et cum tot⁹[k] cleri tractatu[l] atq; cōsensu id eligat:quod non sit dubium profuturum[m] ecclesie.z infra. Episcopus rebus ecclesie tanq̄ commendatis:non tanq̄ propriis vtatur. Irrita enim epūcoporum vēditio z cōmutatio rei ecclesiastice erit absq; oīm conniuentia[n] z subscriptione clericoruz.

Item domus vrbium vel castrorum q̄ ecclesie plus incommodi q̄ vtilitatis afferunt: licet rectoribus ecclīaruz (sicut in superiori capitulo symmachi. Non liceat pape rē. continetur) vendere vel cōmutare.

Item sicut in agathensi cōcilio legitur. ¶De eodem.

Errulas aut vineolas exiguas[o] z ecclesie minus vtiles aut longe positas paruas: epūs sine concilio fratrū (si necessitas fuerit) distrahendi habeat potestatem.

Seruos quoq; fugitiuos q̄ reuocati retineri non possunt: similiter epīs distrahere licet.

Item in eodē concilio legitur.

¶Alienentur fugitiui qui teneri non possunt.

Fugitiui[p] domos suas: aut familiam deserentes: q̄etiā si reuocati fuerint) teneri nō possunt: simili ratione ab epīs si voluerint : aut si meruerint[q] distrahantur.

Item ex concilio apud tarsiatum.c.ij. ¶Pales.

¶Addean solēnitas requisita in alienatiōe ecclīastice requirat in trāsfac. vel i cōsensu alienationis no.Ī.j. C.ij aduerdo.et glo.et bar.in l.j.C.ij aduer trāsfac.

f.q.ij. hoc ius.nā ecclīa q nō est pauper facta intelligit locupletior.ff.de solu.l.i pupillo. Hoc scias q licet oēs clerici p̄sentiāt:si tñ nō obseruat forma alienationis:alienatio nulla ē.vt.C.ō sa.sanc. ec.iubem⁹.i fi.z hic idē.ōz. ✝ Itē si fiat alienatio in casu nō cōcesso dūmodo seruet forma alienatiōis: tenet alienatio. vt ex ō his q̄ fi.a fila.cū vos.z extra ō empt.z vēdi.cum dilecti.z cū causa. Iz restituit ecclia si probat se lesam.

n ¶Conniuentia. Sufficit tñ eoruz scientia.nam vt.ff. ō fi.a fila.putabatur.z hic ar. q nulla sit alienatio nisi adsit subscriptio.vt.x.vj. ō.bene quidem

o ¶Errulas. Hec ē.vj qs in q̄ ponit: seu ponere itē dit casus in q⁹ possit alienatio fieri capitl̄o icōsulto.credo tñ q nō in oi casu capitulī sit cōsulē dū ex. ō his que fi.a ma. par. ca. p totū. Jo.de.f. sed hic ꝓtradicit

p ¶Fugitiui. Sz Ēdm est in figura vendi nō pt.C.ad.l. fauiā de pla.in fuga. Itē pōt fugitiu⁹ vēdi.sub ea cōditione si apphendat.ff.e.l.ij. Ideo aūt phibet vēdi, seruus fugitiu⁹.q: fuga est qda species libertatis.ff. de edil.edic.quis sit fugitiuus.Ḡ idem recte.

q ¶Meruerint. In alio.

Hinstum. ¶Item. Hec est.vij. pars.q:in qua dicit q si alienator reddat ecclesiā idēnem. sez ꝓpōse euadere depositionem. Jo.de fan.

a Si quis. ¶Cōmerit. Ergo si de suo tñ ecclesie dedit:euadit penā depositiōis.z sic est ꝓra.Ḡ. eo.monemus.z ca. statuimus.z ca. diacon. vbi nō euadit penā depositionis: Iz tñ de suo det: Iz hic loquit in eo casu qñ pri⁹ habit⁹ est tractat⁹ cū clericis q de suo tñ vellet dare:vt posset rē illam alienare: et clerici hoc p̄mitterūt. Vel dic q si epūs aliqd dedit ecclie Iz postea tantumdem alienat ab ecclesia: hoc intelligitur fecisse exorbitante ecclesie. argu.ff. so. ma. dotem.

vij.pars. b Si ē seruos. ¶Hec est. viij. pars. q. In qua ponit quid iur̄ sit de libertis ecclesie: et hec est sinia q̄ seruī benemeriti possūt manumitti:z de rebus eccle hr̄e vnde viuant rē. Jo.de fan.

Benemeritꝰ dr̄. viij. pars. b Si quos. ¶Bñmerituos. Sed ꝺdicuntur benemeriti:Sunt tales qui aliqō insigne seruitiū fecerūt eccle. et ponas exemplū.lxxix. di.si quis papa. Nā pro premio remunerandus est seruus liberate.vt.Jeo.Ḡ.in crimisli.z.C. de ser. qui ꝓ pre.li. ac.ꝓtotum. largē.tamen benemeritus dicitur qui cūq; nō demeruerit.vt.ff.de ma.test.seruos. sic quilibet dicit dignus qui non est indignus.vt extra de presump.dignum.

c ¶Libertatem.Ī.e.q.et Ī.illi.cōtra.arg.ff. si quid in frau. pa. vnius.

d ¶Amplius. Et ita donatio pro parte valet. et ꝓ parte nō. Itē est hic.arg.q vtile non vitiat̄ per inutile.Ī.C. de dona.sancimus.Ī.de pse.dist.iiij.li non sanctificatur.Ī.xvij.q.iij.questi.z Ī.e.q.v.quia. Joan.

e ¶Post manumissoris. et ante posset: sed potius magis commode reuocare posset.

f ¶Episcopus qui mācipium. ¶Patrocinio. Tali sez qd cōstitit in faciēdo.Ī.in seruiēdo:sz patrocinio qd cōstitit in nō faciēdo. sez q eū nō vocet,in nullo aliud nō potest remittere vt ptz ꝓ id qd sequit̄ Utrū aūt patronus ex toto possit remittere ius ꝓnatus notatur.iiij.di. ḡcūq; Sed querit̄ ḡre ꝓ vno seruo dātur duo seruī et non ꝓ vna re ecclesie dātur due res. vt.Ī.eod. Ideo: Rñdeo q ille seruus est bon⁹ diligenter gerit res ecclesie z negocia z nō ꝓmittit fieri fraudē: si est malus per eū pōt extorqueri veritas. hanc rōnem assignat lex. C. de admi. sut. lex que. in princi.

g ¶Diffinitio id est voluntas.

h ¶Iuri propio.i.seruo ipse propiū iuris est factus.

i ¶Accensādi. Ergo videtur q alter ¶libertus possit accusare ecclesiā: vt si accusatur q symoniace elegit aliquē. vt ex de sy. yenies. vl̄ q me tū intulit alicui. vt.ff. qō me. cā. metuz-Ḥ.ī. Sed contra vniuersi Universitas non pōt delo. sz si ex dolo. sic nec dr̄ accusare. ri. ff. ō acq. pos.l.j. Ḥ.vlti. Nec ciuitas pōt excōicari.vt.xxiij.q.iij.si habes. Itē vniuersitas per actorē vel ꝓcuratorē suum debet se defendere:Iz in crimine nō interuenit ꝓcurator: ergo vniuersitas non pōt de crimine conuenīri. qō vez est. Dicas ergo hic poni verbū accusandi ꝓ ꝺbo agendi. Vel intelligse cū epūs accusatur de crimine qō cōmisit de cōsilio vniuersitatis. vt.xvj.q.vj.placuit. Item q modus inquisitionis pōt agi cōtra vniuersitatem,vt legitur extra de sy.yenies.ij. vel dic q nō cōcedit ꝓra vniuer

Universidad de Deusto Biblioteca

tiatē sed potius contra singulos. Joan. ego credo q̄ vniuersitas: nisi sint infantes ꝛ simles plone accusari pōt. qz dolū ꝓmittere pōt. nec ob. lex illa. ff. de dolo. sed ii ex dolo. qz qđ ibi dr non pōt committere dolus. supple de facili. ꝛ videm⁹ q̄ sepe capitulū accusatur ꝛ excōmunicat. et ocīum cuntanti. B.

a ¶ Ut stātē. Ergo pena soluta remanet ꝛ tractus l sua firmitate. xxv. q. ij. q. cūctis. qđ aliꝰ non est verū: nisi hoc sit dictū. vt. ff. ō trāſ. q̄ fidē. nā it quū est q̄ sil⁹ habeat pena ꝛ ff. de dolo excep. apō. ℌ. labeo. extra de pe. fuanti.

b ¶ Nisi venia. id est licētia agendi.

c ¶ Z. aureos. Fuit pēteat ante litis cōtest. vt ff. de ī ius vocā. ℌ. uso.

d ¶ Inofficioso. ſuo. i. impio.

e ¶ Si opia. pauperes enīz semp puniūtur verberib⁹. ā. eo. fraternitas.

f ¶ Singulos. Sz cōis liber⁹ duoꝝ neutrum pōt ī ius vocare ff. de in ius voc. cōis libertus qz res cōis omniuz ē. ff. ō ritu nup. illud.

g ¶ Actorem. Hoc fiunt aūt q̄dā hec in ꝓpria causa. nō in causa vniuersitatis hec glosa falsa est qz hō pōt cōuenīri procurator patroni licz nō ipe patron⁹. vt. ff. ō obse. l. iz. ff. de ī ius vocā. sed et ſi. ℌ. vlt. ſz ipse patron⁹ ſine suo ſine alterno noie agat nō pōt cōuenīri a liberto. vt p eādem l. phaſ. sed ecōuerso est in liberto: qz liz libertus suo noie nō possit cōuenire patronū: tñ noie alterius pōt. vt. ff. e quelitum.

h ¶ Ingenuum. Restituēdo eum natalibus. vt. ff. de natalibus resti. l. ij.

vt stante⁸ cōmutatione in seruitutem propie ecclesie reuocetur cui nocere conatur. Libertus enim nisi venia⁹ impetrata patronum in ius vocare non permittit. Unde in. ij. libro digestoum titu. de in ius vocando. Si sine venia edicti ipetrata libert⁹ patronum in ius vocauerit: ex querela patroni vel supradictā penā. i. l. aureos⁶ det. vel a prefecto vrbis ſi inofficiosus⁶ castigetur ſi inopia⁶ dinoscitur laborare. Si vero a collegio q̄s manumissus fuerit: non singulis: sed vniuersitati reuerentiam dz. Unde in eodem li. tit. eodem.

Idem. Q. ui manumittitur a corpore aliquo: ꝛ vel collegio vel ciuitate: singulos⁶ i ius vocabit. nam non est libertus eorum: sed reipublice honorem habere dz. Ecce si aduersus rēpublicā vel vniuersitatē velit experiri: veniam edicti petere debet: cuius actorem⁹ eorum constitutum in ius sit vocatur⁹. si vero ingenuū⁶ puniceps fecit: patrono reuerentiam non debet. In criminali vero causa si libertus patronum in ius vocauerit: caput eius et fortunas petitur⁹: ante litis exordium capite puniē dus est. crimen vero lese maiestatis excipitur: vel si patronā illicito seruī concubitu vti deprehenderit. quo casu etiā seruo cum munere libertatis domuam accusare permittitur sicut. C. li. ix. ti. de mulieribus que seruis ꝓpriis cōmiscentur: imperator iustinianus cōstitutum legitur. Si qua cū seruo suo occulte rem habere detegitur: capitali⁶ sententie subiungetur: ꝛ tradendo ignibus verberone⁶: siccz oibus facultas crimen publicū arguendi sit officio copia nunciandi: sit etiam seruo licēta deferendi: cui libertas (probato crimine) dabitur. ¶ In patronos etiā testificari non possunt nisi in quibusdam casibus: in quibus etiā seruī in dominos torqueri: liberti in patronos iubent.

Unde in li. eo. co. ti. de q̄stionibus Imperator antonius ꝛ seuerus. ¶ De eodem.

Questionē de seruis contra domios haberi non oportet exceptis adulteriꝰ criminibus. Item fraudati census⁶ accusationibus: et crimine maiestatis: quod ad salutē principis pertinet. ¶ In ceteris aūt q̄cz ꝑm ea q̄ seruꝰ contra dominū dixerit iudicaturi sniam formari non debeāt tamen si alio⁶ quocz ꝓbationibus fides veritatis inuestigetur: ꝑscriptionis⁶ inuidia euanescit. ¶ In pecuniarijs vero causis ex inopia probationuz seruos cōtra dm̄ posse interrogari⁹ manifestū est. Item.

Insolitum est et graue exemplo audiri seruos aduersus tutores vel matrem⁹ dominoꝝ suoꝝ: nisi vbi tutele agatur.

Si vero libert⁹ sua auctoritate a procinto ecclesie recesserit li admonitus redire contempserit: in seruitutē reuocabit.

Dñs adulterū possit seruo suo accusari.

Contra. ter. ſi. ti. Male dicit Joā. q̄m alegat accusari pōt mulier: et vt ſi cū adilla sua fornicet aut femina ſi adulterū cōmittat. vt eē de adulter. ex ſtis. B. ulte.

Iniuriā q̄dz ſi matrimonio. a rō. mētis.

l ¶ Herberone. i. suo q̄ post ibera cōburit.

Questionē

l ¶ Cēſus Reipub. vt etiā eccle. q̄ ecclesia cōpat reipu. vt C. de sac. ec. l. vt inter diuinum. ¶ Si alijs. Dicit quidā q̄ nec i exceptis crimibus suꝰ dñs admittit. nisi aliā ꝓsumptis ꝑcedat. nā fuit ꝛ viles sp ſtitibꝰ ſu dunt. vt. iij. q̄. iij. ſi autē ea rei ꝓditio sit. ¶ a q̄stionib⁹ nūcz est icipiēdū nisi ꝑcedant indicia vt eē ō reg. iur. cū i cōtēplatōe: sed ſta ista hoc non patit. Dico q̄ ſpāle vt tritū sumat a rōmen q̄z ſit tis. ſitr cum matrim⁹ dr vxorē occidisse. C. ad. l. cor. de sic. l. vlti. ꝛ cū agit de occiſo dño. ff. ad ſil. ꝛ ſi per cussor certus. ℌ.

n ¶ Prescriptionis. i. exceptiōis talis. ſ. iste est seruus me⁹. ꝛ ideo nō audiet ꝓra me.

o ¶ Interrogari. Nisi cum de facto suo interrogatur. vt iij. q. iij. Item serui.

p ¶ Insolitū. ¶ Matrē. Nā mater q̄z gerit tutelam filioꝝ. vt. C. quādo mu. ru. offi. fungi. l. ij. ꝛ finita

tutela pōt agi ꝙ eos q̄ nō habent loco dñoꝝ ex pupilli spoliat. ff. de ꝓtica. ꝓ emptore q̄ fundū. ℌ. ſi tutor.

Liberti⁹ ꝓpter ingratitudinē reuocatur in seruitutem.

Liberti a patrono non teneant ad operas.

Liberti. ¶ Redire. Sz q̄re cogunt ſti redire cū nulle ope sint ei spoſite: libert⁹ em̄ nō tenet ꝓ hoc exhibere operas nisi sint ei spolite. C. de ope. li. l. ij. liz honoste eis exhibere teneant: ꝛ etiā alere ipm̄. vt. C. de ope. li. l. j. ꝛ i. matter. Sz dicas aliud ex i libertis ecclesie. vt. ē. e. diacoi. ſñ iz liberti ecclie tenentur et ꝑstare opas: non tñ tales q̄les fuit alij. em̄ dz eē differētia. vt. ff. de ope. li. ſi libertus.

b ¶ Ingrati actione. i. actione in factū q̄ datur ꝓpter ingratitudinē. nō em̄ est hoc ꝓpriū nomen actiōis. sic dr actio oneris aduersi. i. q̄ datur ꝓpter onus aduersiz. vt. ff. locati in naue.

Causa.

c ¶ Discussio. i. questio.

d ¶ Prędanauit. i. valde dānificauit.

Libertꝰ ꝓpter ingratitudinē reuocatur in seruitutem.

e ¶ Reuocet. Hic habes q̄ ꝓpter ingratitudinem reuocat libertꝰ in seruitutē ꝛ intelligas ingratitudinē grauez offensam. qz nō nisi ꝓ grauī offā reuocat liber tus in seruitutē ꝓpē easdē causas ꝓpter q̄s reuocat dānatio i aut. vt liber. de cetero. col. vj. ℌ. illō. ſm leges veteres ſufficit leuis offēſa. C. de lib. ꝛ eoꝝ li. l. ij. Item hic habes q̄ ſine cōmittat libertꝰ ecclie ingratitudinē ꝑtra ecclesiā ſiue contra epm: reuocat in seruitutē. see⁹ ſi ꝑtra aliū de eccliā. Ē. e. q. qui manumittit.

f ¶ Proditi. i. de inobedientia commiti.

Libertoꝝ ecclesie filij sunt

g ¶ Libertis. ¶ Abeis pgenti. Ergo filij liberti debent obedientiam ꝑstare ecclesie sue sicut ꝛ patres eoꝝ. vt hic. ꝛ. C. de li. et eorum li. libertis ne. Sed contra. quod ex liberta nascitur ingenuū est vt. C. de ope. li. quod ex liberta. Sol. quidā intelligūt

Unde in eodē concilio legit.

¶ De libertis ecclesie q̄ ab ei⁹ patrocinio discedunt.

Liberti ecclie qui ab ei⁹ patrocinio discedētes quibuscunq̄z personis adhesērint: si admoniti redire⁶ contēpserint manumissio eoꝝ irrita sit: qui per obedientie contemptum ingrati actiōe⁶ tenētur. Item ex concī. hispalensi.

¶ Reuocentur in seruitutem ecclesiarum liberti qui contra eius libertatem superbiunt.

Causa discussio⁶ agitata est de quodaz eliseph et familia agabeniensis ecclesie: qui ab epō suo traditus libertati de libertate confestim ad contumacie morbum trāſlist: sicq̄z per superbiā non solū eiusdē epi malis vel insidiosis artib⁹ salutē ledere voluit: sed etiā patronā ecclesiā libertatis ī memoz predamnauit⁶. ad uersus quē ingrati actio canonum et legum auctoritate iuste dirigitur. scilicet vt immeritę libertatis dāno mulctatus ad seruitutis nexum coactus reuocetur⁶. talium enim stat⁹ qui contra episcopū suum vel patronā ecclesiā nituntur: decidi potius q̄z conseruari conuenit: vt quorum libertas perniciosa est: sit salutifera seruitus ꝛ qui superbire voluerunt adepta libertate prodiri⁶ dissciant obedire subiecti.

Ité ex concilio toletano. iiij.

l. illam libertinę de filio manumisso cum patre ꝛ aut ecclesie te manumissionem nanc. legeo ꝛ tr arias intelligunt omnes de natis post manumissionem. sed hoc stare non pōt: qz hic dicitur rā ipſi q̄s ab eis pgeniti. Item ex sequē. ℌ. eo. liberti patet q̄ intelligit de filijs natis post manumissionē. vbi dicit de futuris ꝓle. q̄ ab ecclie ꝓcinto se non pōt subtrahere. Joan. Quidam dixerūt illud ꝑtinere ꝑciale eē in libertis ecclesie. vt ſi filij nati post manumissionē patrum suoꝝ sint liberti ecclesie. Tu dicas q̄ filij nati post manumissionē sunt ingenui: sunt tamen obnoxij ecclesie q̄ ad quasdā operas: que ſi. pa. constituunt in honore in assurgēdo et in ſaluando. Item q̄ non vocābit eam in ius: aſe reuocātur in seruitutē vt in. c. sequēti. Joan.

h ¶ Non recedant. Hic habet locum distinctio decreta. extra ō ſer. nō ordi. eo libentius. Est tamen hoc ſpeciale in libertis ecclesie q̄ etiam licet facti sint sacerdotes q̄ ꝓpter ingratitudinē reuocātur in ſuitutē. vt. iiij. distin. qui ex familijs. secus tamen in familijs primatorum.

¶ A patrocinio non discedāt ecclesie liberti: ad sanctos ordines promoti.

De libertis aūt hec ꝓcipit sancta ſynodus: vt ſi qui pbri vel diaconi ab epīs facti sūt ſm modū q̄ canones antiq̄ dāt licentiā: sint liberti: ꝛ tñ a ꝓcinto ecclesie tā ipſi q̄s ab eis pgeniti⁶ nō recedant⁶.

Ab aliqs q̄z libertati traditi ꝛ ecclesijs cōmendati ꝓcinto epī colligantur: ꝛ ne cuiq̄z donentur hoc a puncipe epōs postulet. De vero longinquitate rēporis obscureꝫ cōditio origīnis tpe sue manumissionis scribāt liberti ꝓfessionem qua se ꝓfiteātur de familia esse ecclesie: et ab ei⁹ obsequio se nunq̄z recessuros.

Unde in eodē concī legitur.

¶ Professionem sue conditionis liberti ecclesie faciant.

Longinquitate⁶ sepe fit rēporis: vt non pateat conditio originis: vñ iam decretum est in ātertoꝝ⁶ vniuersalis concilij canone: vt profession em suā liberti ecclesie debeant facere: qua ꝓfiteātur se et de familia ecclesie esse et ei⁹ obsequiū nunq̄z relicturos vñ hīs q̄z nos adiecimus. vt quotiēs cursum vite sacerdos ipleuerit: ꝛ de hac vita migrauerit: mox cū successor ei⁹ aduenerit: oēs liberti ecclesie vel ab eis pgenti: chartulas suas in conspectu oīm debent ipi q̄

Longinquitate. Q. si per. x. an. steterit i libertate ammodo liber habetur. vt extra de ꝓscri. ī. ſi cum. ℌ. Aristo. vel si mater alicuius tempore morbi eius ſe pro libera gesserit: ꝛ filius eius per quinquēnium vixerit: vt liber ammodo liber erit. vt. C. ne de statu. defun. l. ij. ꝛ. iij. sed licet seruus fugitiuus ſe pro libero gesserit: non ideo est in possessione libertatis. vt. C. de agricō. ꝛ censi. cum simus. in fine. lib. xj. ti. ff. de acquiren. possessio. l. per eum. in fine.

h ¶ In anteriori. Nō determinat hic de quo dicat

Anni excursus aliq̄ facit.

¶ Intra annūm fuit ꝛ vasallus infra annuz nō petit inuestituraz cadit a iure feudi vt in cōsti. frederici. imperialia. ℍ. ꝓterea. ō feu. nec obstat quod legitur extra de iureiu. veritatis. vbi dicit q̄ non iurat succesor pape posse eis dictā spetialē ibi ee idulgētiā: im emphiteota sec⁹ est: q̄z non soluat canonē infra annū: ꝛ nō expellitur vt. x. qōe. ij. hoc ius. ℍ ot. q̄ hic excursus āni prohat aliquem libertate. sicut excursus annj probat crimē. xj. q. iij. rursus sic. xx. q̄stione. ij. puella. sic extra. de offi. oz. pastoralis. sic. liij. dist. si seruus.

ℍ Iberti.

b ¶ Wolfk. Ecclesia enī nō potest esse nulla vt xxiij. q. j. pudenda.

c ¶ Senitt. ꝓter hoc dicerē quidā q̄ speciale esset ecclesia q̄ filij libertoz ecclie sint liberti ecclie q̄ nō est verū: sed tñ quoad q̄d sunt alibi ert ecclesie vt ei assurgant: vt ēt nō accusent. ℍ. episcop⁹ qui. cum. ℍ sequen. i. ¶ Pro remuneratione. ¶ Ponit hic Franus alium casum in quo res ecclaz licite possūt alienari. i. premūeratiōe facienda.

Addē ex hoc verbo plane dī q̄ de scēdentes a liberto ecclie sunt liberti ecclie: ſz q̄ ad eos sic intelligo. i. morē liberton obnoxios q̄ ad operas obsequiales. dñi sui et Car. ℍ.

§. Ti. v. c.

Quicuq̄z suffragio cuiuslibet aliquid ecclesiastice vtilitatis puiderint: ꝛ p eo q̄cūq̄z commodū in remuneratione promiserint: promissi soluti onē eos absoluere oportebit: ita vt ad cōciliū cōprouinciale deferatur: vt eoz cōtinuētia cōfirmet: q̄ (sicut Paul⁹ ait) Dign⁹ est mercēnarius mercede sua. I tē Greg.

d ¶ Suffragio. i. q̄ suffragium prestitit ecclesie conuenit.

¶ Seruī ecclaz in eoz dñoz transferri pūt: qui ecclesiasticis vtilitatibus deseruiunt.

subſtituitur pontifici publicare: ꝛ professionem in cōspectu ecclesie renouare quaten⁹ statuus sui vigorē et illi obtineant ꝛ obedientia eoz ecclesia non careat. Si autē scripturas libertatis sue intra ānū⁸ ordinationis nouī sui pontificis manifestare contempserint: aut professiones renouare noluerint: vacue et inanes chartule ipse remaneant: et illi origini sue redditi sint ꝓpetuo serui.

I tem ex eodem.

¶ Nec liberti: nec eoz posteri a ꝓximo discedant ecclesie.

Iberti ecclesie (q̄z nūq̄z eoz mouitur⁵ patrona) a ꝓximo ecclie nunq̄z discedant: nec posteritas q̄dē eorū sicut ꝓiores canōes decreuerunt/ ac ne forte libertas eorū in futura ꝓle non pateat ipsaq̄z posteritas sese ab ecclie patrocinio non subtrahat necesse est: vt tam ipsē liberti q̄z ab eis geniti⁸ ꝓfessionem epō faciant: per quā ex familia eccle sie libertos ꝛ se esse fateantur: eiusq̄z patrocinium non relinquant: sed iuxta virtutē suam obsequium ei vel obediētiam ꝓbeant. Pro remuneratione impensi obsequij res ecclesiastice vtiliter pūt donari.

Cū in tolerano cōcilio. iiij. le.

¶ Que de rebus ecclesie in remunerationem obsequij prestantur rata permanent.

Quicuq̄z suffragio cuiuslibet aliquid ecclesiastice vtilitatis puiderint: ꝛ p eo q̄cūq̄z commodū in remuneratione promiserint: promissi soluti onē eos absoluere oportebit: ita vt ad cōciliū cōprouinciale deferatur: vt eoz cōtinuētia cōfirmet: q̄ (sicut Paul⁹ ait) Dign⁹ est mercēnarius mercede sua. I tē Greg.

¶ Seruī ecclaz in eoz dñoz transferri pūt: qui ecclesiasticis vtilitatibus deseruiunt.

Ecclesiasticis vtilitatib⁹ deſudantes ecclesiastica dignū est remuneratiōe gaudere: vt q̄ se voluntarijs⁸ obsequijs rū necessitatibus sponte subijciunt: digne nris prouisionib⁹ consolentur. Quia igit Theodorum virum eloquentissimū conciliarium nr̄m mancipioz cognouimus ministerio destitutum: ideo puerꝛ noie Acolitū natiōe siculum: iuri dñioz suo dari tradiq̄z ꝓcipimus quem q̄m ex nostra auctoritate tē possidet huj⁹ necesse fuit scripti ꝓ futuri temporis testimonio⁶ ac roboze largitatis ꝛ auctoritate fulciri: quatenus (dño ꝓtegente) secure eū semper sine vllius retractationis suspitione: vt dominus valeat possidere. Miserationis quoq̄z intuitu serui ecclesiarum libertati donari possunt.

Cū Greg. mōtano ꝛ thome.

¶ Miserationis et pietatis intuitu: serui ecclesiarū possunt manumitti.

Cum redemptoz⁷ noster totius conditoz creaturē ad hoc ꝓpiatus humanā voluit carnem assumere: vt diuinitatis sue gratia diruptō (quo tenebamur captiui) vinculo seruitutis: pristine nos restitueret libertati. salubriter agitur: si hoies quos ab initio natura liberos ꝓtulit: et ius gentiū⁹ iugo substituit seruitutis: in ea natura q̄ nati fuerāt manumittentis bñficio libertati reddantur. Atq̄z ideo pietatis intuitu: et huius rei consideratione ꝓmoti: nos montanū ꝛ thomā famulos sancte romane ecclie: cui deo auctore deseruimus: liberos ex hac die cluesq̄z romanos efficim⁹ oēq̄z vestrū vobis relaxamus⁴ seruitutis peculium: hanc aūt manumissionis paginā paterio notario scribendam dictauimus: et propria manu vna

e ¶ Promiserint. videt q̄ aliquis obligēt nudis verbis: ꝛ nō interesset stipulatio. vt extra ō testa. indicate. xxij. q. v. iuramēti. et. j. ca. q. v. q. tōanes. q̄ō verū est. et pōt dici q̄ cōpetit actio ex nuda promissione. scilz conditio ex canone illo. j. xvij. q̄oe. v. iuramenti.

Ecclesiarū vtilitatib⁹ g ¶ Voluntarijs. voluntarijs vocat: et tñ ipse dicit inesse necessitatē: q̄ ab initio est voluntariꝰ ſz postq̄z illud incepit: tenetur illud cōsummare vt. C. de act. et oblig. sicut. ꝛ habes hic q̄ ecclia tenetur ad antidota. extra ō testa. cū in officijs

h ¶ Testimonio. i. instrumēto suo q̄ fuit ei testimoniū ꝓfuturum.

¶ Quet multos q̄dōq̄z. ¶ Ponit hic Gratian⁹ casum i quo serui ecclaz manumissio nis iuriū libertati donari pūt: et sic quodāmodo alienantur.

Cum redē ptor. Nic habetur forma sub qua fiūt manumissiones. et planum est.

k ¶ Jusserim. Alibi dicitur q̄ iure diuino est inducta seruitus ſz hoc dixi. ℍ. distinc. j. iussentium.

l ¶ Relaxam⁹ Sed nonne eo ipso q̄ aliq̄s in

Clerici sunt a munerib⁹ ciuilib⁹ exēpti.

ter vinos manumittit videntur ei peculium datum: nisi exprimatur C. de pecu. eius qui lib. meruit. l. vnica? Sed dic q̄ aliud ē in liberi eccle. nā eis in manumissione nō licz dare vltra summā gr. solidorum. vt ℍ. c. ſi quos.

a ¶ Cū trib⁹. Ergo nō regrit cōsensus omniū vbi libertas datur. ꝛ hoc i fauorē libertatis fit. vt. C. ō cōi seruo ma. l. j. Argu. ℍ. iuſt. di. ca. j. ℍ e. epō q̄. Itē videt q̄ sigillum pape nō facit chartaz autenticam. nisi adsit subscriptio.

¶ Ecclesiarū seruos.

b ¶ Clericoꝝ Argu. q̄ eodem priuilegio gaudent serui clericoz quo ecclesie. j. xvj. q. j. similiter. ſi. lxxxvij. di. eos q̄. et. lxxxix. di. indicatū. Clericiem ꝛ eorum mācipia sunt ex empta ab omnibus muneribus ciuitatū nisi subsit magna necessitas. ex ō imu. eccle. nō min⁹. C de epi. ꝛ cle. l. q.

Arum.

c ¶ Assuj. Id est babilonij qui cū nabucho donosor: ceperūt hierm ꝛ abstulerūt vasa de templo dñi. j. de ꝓse. di. i. vestimēta.

d ¶ Ministrasse i. ministrare debuisses.

e ¶ Occisi sūt Tunc demū cū timeꝰ mors redimi debent captiui. vt no. ℍ. c. sicut omnino.

Pecunia manumissis ter vinos videt concessum.

cū trib⁹ pbris⁹ ꝓuisoribus: ꝛ tribus diaconibus ꝓ plenissima firmitate subscripsim⁹ vobisq̄z tradimus Actū in vibe roma na. I ré serui ecclarū publicq̄ angarijs nō debent fatigari.

¶ In concilio tole. iij. legit.

¶ Serui ecclarū publicis angarijs non fatigentur.

Ecclesiarū seruos ꝛ epōrū vel pbroz vl⁹ oim clericoz⁹ a iudicibus vel exactorib⁹ publicis in diuersis angarijs fatigari dolem⁹ ꝓpter q̄d ome cōciliū a pietate glouiosissimi dñi nri poscit: vt tales vl⁹ deinceps ihibeat: ſz fui supradictorū officiozū in eorū vsib⁹ vel ecclie laborent. Si q̄s vero iudicū vel actorū/ clericū: aut seruū clerici vel ecclie in publicis ac priuatis negocijs occupare voluerit: a cōione ecclastica (cui impedimēta facit) efficiatur extrane⁹. I tem pro alimonia pauperum: p redēptione captiuoū res sacras distrahi licet. Unde Ambro. ait in li. de officijs. ¶ Deo sacre quibus ex causis alienari debeat

Arum ecclia habet: nō vt seruet: ſz vt eroget ꝛ subueniat in necessitatibus. Quid est op⁹ custodire q̄d nichil adiuuat? An ignoramus q̄ntū auri atq̄z argenti de templo dñi assirij⁶ sustulerūt? Nōne meli⁹ cōflat sacerdos ꝓ altimonia pauperū: si aliqua subsidia desunt q̄z si sacrilegus contaminat ꝛ asportat hostias? Nōne dicturꝰ est dñs cur passus est tot inopes fame mori? certe habebas aurū vñ ministrasses⁹ alimoniā. Cur tot captiui in captiuitatē ducti: nec redēpti ab hoste occisi sunt⁹? melꝰ fuerat vt vasa viuentiū seruares q̄z aurō metalioz. his non potes rīsuz referre. q̄d⁷ em dices? timuiſ⁸ ne tēplo dei ornatus deesset. rīdet. auruz sacra nō querūt: neq̄z auro placēt q̄ aurō nō emunt ornat⁹ sacroz redēptio captiuoū est: ꝛ ꝓa illa sunt vasa ꝓciosa q̄ redimunt alias a morte: ille ver⁹ thesaurus ē dñi q̄ opak q̄ō sāguis ei⁹ opat⁹ ē. Et post pauca. nemo pōt dicere cur pauꝑ viuit: nēo pōt q̄ri q̄ captiui redēpti sunt nemo pt accusare: q̄ tēplū dei est edificatū. nemo pōt idigna ri: q̄ humādis fideliū reliqs spacia⁹ laxata sunt: nēo pt dolere: q̄ in sepulchris xpianoū reges defunctoz ē. i his trib⁹ q̄nib⁹ vasa eccle etiā initiata cōfringere: cōflare: vēdere lz. Ops ē vt de ecclia misticis⁹ poculi forma nō ereat: nec ad vl⁹ nepharios sacri calicis misteriū trāsferat. Jō primū intra eccliam/ q̄sita sunt vasa q̄ fitta nō essent. deniq̄z cōminuta: postremo conflata p minutas erogatiōes dispēsata egētib⁹ captiuoruq̄z pciis ꝓfecerunt: Ops si desūt noua ꝛ q̄ neq̄z initiata videant: q̄n hmōi q̄s supra dixi vsus oia arbitror pie posse cōuerti. Item Biero.

¶ Nō parietes ornare: ſz pauperibus puidere q̄a cpi est.

Gloria epi est pauperum opib⁹ puidere: ignominia sacerdotis⁴ est ꝓpria studere diuitijs. ‡ Nat⁹ i paupe domo et in tugurio rusticano q̄ vix milio ꝛ cibario⁴ pane rugiēte⁹⁰ vētre saturare poterā nūc similā ꝛ mella fastidio. I tē eiusdem Multi edificat parietes⁹ ꝛ columnas⁹ ecclesie subtrahunt⁸ marmora nitent auro laqaria splēdent: gēmis altare distinguit ꝛ ministroū xpi nulla est electio. Neq̄z vero aliq̄s mihi opponat⁹ diues in iudea templum: mēsam: lucernas: thuribula: patellas: cyphos: mortariola: ꝛ cetera ex auro fabricata. tunc hec ꝓbabantur⁸ a dño quādo sacerdotes hostias immolabant: et sanguis peccatū erat remissio peccatorum ſ:

f ¶ Quid. t. ſi mille illi.

g ¶ Timui. ſic forte se excusabat.

h ¶ Spacia. ampliata.

i ¶ In his tribus. In alimonia pauperū: in redēptiōe captiuoz: in edificatione templi vel augmētatiōe cimiterij.

k ¶ Misticī. i. in forma calicis in quo misticuz poculū sanguinis christi consistitur. et q̄d dixi de ecclesia intelligunt quidā de eccla in qua est quia cum sit res sacra: nō potest vēdi: etiam alij ecclesie: ꝛ de hoc notauī. xj. q̄. ij. hoc ius.

l ¶ Zozia epi Cibario suffiter familie.

m ¶ Augentē id est famelicū.

n ¶ Parietes. Id est impiros. sic. xlvi. dis. sunt nonnulli.

o ¶ Collinas. Id est pertos.

p ¶ Subtrahunt. i. non recipiunt.

q ¶ Opponat Arg. ab exēptis nō esse argumētandum.

r ¶ Hec ꝓbabant. Sed nōne hec hodie ꝓbantur a dño. j. ō cō. se. dist. j. ꝛ calix. ꝛ ita: ſz nō i supabūdantiā: vt nō habeat delectꝰ in ꝓsonarū. lxxxvj. di. nō satis. xlvij di. sicut.

s ¶ Petōz. vel aliunde: q̄ certis montaliis tolle bāt tm ventalia petā sicut hodie aqua bñdicta. vt. j. de cōsecrat. distin. iij. aqua.

‡ Addepi offricū eis/ vt mente sit eleuet⁹ ad deū ꝛ turpe est eis hre coz desorsum. ad ima ꝛ q̄ alios imitat sursuz corda hre ad deum. Car. ℍ.

Universidad de Deusto Biblioteca

sbc ¶ Crucem.sustinendo contumelias.
c ¶ Ut cautū.cū iō fit: qt expectat maior necessitas
d ¶ Timidū.si ideo facit qr timet ne sibi deficiat.
¶ Diuitias.nā vere philosophantes contemnūt pecuniā.ff.de vacā.mu.l.in honoribus.§.viti.
e ¶ Ecclesia.i. reos ecclesie.
f ¶ Plen⁹ ventera.plenus plenus diuitijs.
g ¶ Nō hierosolymus.i.nō tñ esse platū ſz opa platī facere laudabile est.xxij.q v.cauete.
h ¶ Spe fit. ¶ Obstat.de facto. nō de iure.vt.ff.eo. vt qđ p longinquitate.
¶ Cautissimi epi.i.xvi.q.iij. si fructus epo.i ca. clerici.
k ¶ Largitate: vt te. Sz quā ē larditas si sit precitas: cū de precaria certa pensio trāseat statuat.e.q.ij. vt in ce carie? rñ. nō est lo et in pcaria:ſz donatio ſtinta q ad vſumfructū: i tō dicit q interuenit septura ne possit allegare p scriptiōem: nā p ſtūcūq tps possideret nūq⁹ preſcriberet.vt. xvi q.iij. clerici Fructuari⁹ esſ non pōt preſcribere. insti.p qđ perso. acqui.§. fructuarius. nec ille qui alieno nomine possidet vt ex de pscrip.si diligenti.C. de prescrip. xxx. anno. male.
l ¶ Sub pcarie.i. sicut solet fieri pcaria. nō ē hic Ictus pcarie:sed donatio vsufruct⁹ epi xvi.q.iij. si epus ca. clerici.
m ¶ Laborare id est colere.
n ¶ Priuare. Ar.clericū posse remoueri ab ecclesia si negligit agros vel alias vtilitates ecclesie.sic.ff.de pe.here.ei qui partes.§.cū pre

quāq hec ola pcesserint in figurā. Scriptū est autē ppter nos in qđ fines seculoꝝ deuenerūt: nunc đo cū pauperatrem domus sue pauꝑ dus dedicauit portem⁹ crucē⁹ et delicias lutū putem⁹. ¶ Item eiusdem. Amico rapere quippiā furtū est.ecclesiam fraudare sacrilegiū est: accepisse paupib⁹ erogandū z esurientibus plurimus illud reseruare: vel cautū⁹ vel timidū⁴ est aut qđ aptissimi sceleris est exinde aliquid subtrahere: oim piedonuꝝ crudelitatē superat. ¶ Item eiusdem. Socrates ille thebanus hō quondam diuitū⁵ cum ad philosophādum athenas ꝓgeret:magnū aurī pondus abiecit. neq⁹ putauit se posse z virtutes z diuitias⁵ simul possidere. Nos suffarcinati auro xp̄m pauperem seq̄mur: et sub ꝓtextu elemosyne priſtinis opibus incubantes:quō possumus aliena⁶ fideliter distribuere qui nſa timide referuamus? plen⁹ ventēr⁷ facile de ieuunijs disputat nō hierosolymis⁸ fuisse: ſz hierosolymis bene vixisse laudādū est. ¶ Item ex largitate etiā epi stipendiū de rebus ecclesie clericis dare licet cuius professio sub precarie nōie fieri debet. Hñ in cōcilio toletano legit.

¶ Qui beneficium ab ecclesia accepit:eius professionem nomine precarie faciat.

Spe fit vt ꝓuectati oīginis obsistat⁹ lōginquitas tps:quapropter puidendū decernim⁹: vt si qs clericorū stipēdium de reb⁹ eccle cuiuscunq epi⁵ percepit largita-

dia.z C.loca.i.iij.nam ppter negligentiā aliquis deponitur.vt.xxxi.di.dictum.
o Sepe. hic habes q de secular ecclia pōt fieri ab epo monasteriū. vt ex de eccle.edifi. ad audientiā.sed ecōuerso non pōt. vt.xix. q.iij. q semel. ex de reli.do. inter ꝗtuor. nisi fiat aucte pape. vt ex de cēli. cū venerabilis. et ex. ne cle. vel mo.c. relatū. vt vbi alter nō possit loc⁹ reformari: nisi p canonicos secularesː vt ex.i ea dē decreta. inter quatuor.
p ¶ Detrimētū. grane si ei lederet ecclesiam granit: posset revocari.vt.ff.eo. apostolicos. i fi. z.j.ca. proxi.
q ¶ Cōsensus Quero de quoꝝ clericoꝝ cōsensu hoc intelligas: an đ clericis epalis eccle: an đ clericis prochie illi⁹. Rñ. đ clericis eccle cathedralis nā ꝓsensus clerꝝ coꝝ eccle cathedralis regrit circa ordinatione z ꝓpositionē clerꝝ coꝝ. vt. xxiij. di. epos. lxvij. di. relig. ff. eo. alienationes Lau. hñ z hː intelligūt et req rēdū ꝓsū clericoꝝ prochialis eccle. Nā isti sine culpa non debent puari suis stipēdijs. xvj. q. vij. inuētū. vt in sufficere si epus eis puidet necessaria vt ibi vt alibi. vt ex. đ eccle. edi. ad audiēt. z sic vt q eis iuris possit hoc facere. ar. ex de ex cess. pla. sicut.
r ¶ Quinq dare gesimā. Sz nunq quinquagesimā dare cētesimam vel cētesimā vel quinquagesimā sine ꝓsensu canōicoꝝ. vt q sic ex de testis hijs q fi. a pla. si. cōsen. ca. pastoralis. etiā non obstan-

Sacerdotes pōt cōuerti in mōasteriū sed nō econtra.

Epūs nō uertēs ecclam scāre i regulā rē q̄rum clericoꝝ ꝓsensu regrecre desideat.

te iuramēto de nō alienādis reb⁹ eccle.ex đ eccl. edificata. nemo ei pōt accusare epm q rēplū dei edificauit. vt.ff eo.auru. Item q sufficit semel adiure esse ꝓcessum nō nō est necesse regrere nouū ꝓsensum. ff. de pdi. isti. q sub additiōe §. viti. Sz q ex de don. pastoralis. ex de his q fi a pla. cū vos. Tu dicas q ꝑ iure pmittat eī talis dōatio tñ facit esse đ ꝓsensu clericorū vt. ff. eo. c. pr. ff. eo. aplicos. ve hementer tñ obviat illa scī. pastoralis. nisi vis stat lre Sz qđ si epus plures do natōes fecit: ita q oēs simꝰ excedāt q̄dgesimā an dices vltimā revocari vl oēs. videt q tñ vltima: đa sola illa fuit vtilis. vt ff. e. si ꝗs. c. xvij. q. iij. q̄sti. epi videt q de q̄libet donatiōe est detrahendū. vt. C. de inof. do. si totas. ff. ad. l. fal. pcales §. hinua. hec q̄stio solui extra de dona. aplice. Jo. đ in ris sit b q̄ q̄sti oīb⁹ notam. Ba
¶ Cēsus ꝓpter hoc hñbū cēsus vt. lau. z. q. de cēsu posset eps dare partē. sed nō de possessiōb⁹ eccle. alio revocaret vel co vino. vel p⁹ mortē suā. vt. xvj. q. iij. si sacerdotes §z hoc falsum est quia decreta. di. et. etiam de possessionib⁹. extra de do. aplice.
b ¶ Religiosaz đ dat domū vel aliaz rē: non videt dedisse ea q̄ sunt annexa et. nisi expssā fuerit. sic. xlvij dist. ego Lodouic⁹. Arg. § ff. si ser. vē. restatrix. ff. de act. empe. creditor. in fi.

Questio sin gularis

Nunc q̄ritur. ¶ Hec q̄stio diuidit in duas ptes. In pma q̄ꝛ. pbat q duo ca. q̄ si nihil habēt epi cū fuit ꝓmot⁹ i morte sua totū p ecclē dimittē. Sc̄a ibi. §z q̄rit. Jo. đ. f.
c ¶ Nunc querit. habeas pro summa questiōis qđ dicitur in ca. j.
d ¶ Habēte. ergo ppter pauperiē nec ipedit nec excusāt etiā q̄s a pla tura. sec⁹ est i tra tore. vt insti. de excu. tu. §. §z q ppter pauperiē.
e ¶ Suo. hoc speciale est in ecclesia q iz sacerdos aliquid suo emerit nōie de pe culiū cuntā eccle. q cui acq̄ res illa stati fa rit. ita est ecclesie, aliud est in reb⁹ ꝓpriatoꝝ. vt. C. de rei ven. si vt pponis. z đ hoc notaui. ff. e. q. ij. aplicos. idem qđ hic dꝰ habes ex de pecul. cler. ca. j. z. c. inquirēdū. z ca. si quis. Utrū aūt presumat de reb⁹ ecclesie vel đ reb⁹ suis comparasse dicit. ff. e. q. j. sunt manifeste.
f ¶ Cognationis. vsq⁹ ad ꝗrtū gradū. † C. đ † Adde epis. z cle. aut. h ista est cētiam. Arg. §. Ita sniꝰ xxxv. q. ij. ca. j. §z gos. §z post.
g ¶ Uēdi. de hoc habit. i. defendit nō. ex. qñ eccla iuenit đ testa. in possessiōe: sed recūsisti si heredes cēm: i §. hic vo possessiōe: spoꝝ relinq̄teret eccleſiā p. tur. Arbare đ iure suo. chi. hic vi. j. e. q. v c. j. in z dñic⁹ fi. sicut notaui. ff. e. q. j. sint manifeste. Uel intelligē qđ hic dicit cū non hz sacerdos heredes. in aute. de eccl. ti. §. si quis autē epus. col. viii et j. qđe. v. ca. viii.

Qui vt dicit bñ hieronym⁹ q̄s ꝓpositi: vt ecclie sue ꝓfuturis: vt te. Sz q̄s ē largitas si sit precio ad ꝓficiat ad ria certa pensio stat. e. q. ij. vt in carie? rñ. nō est loca. et in pcaria:ſz donatio ſtinta q ad vſumfructū: i tō dicit q interuenit septura ne possit allegare p scriptiōem: nā p ſtūcūq tps possideret nūq⁹ preſcriberet. vt. xvi q.iij. clerici Fructuari⁹ esſ non pōt preſcribere. insti.p qđ perso. acqui.§. fructuarius. nec ille qui alieno nomine possidet vt ex de pscrip.si diligenti.C. de prescrip. xxx. anno. male.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ecclie data cū epo diuidū tur.

Pontifices. Idem in aliis.

b ¶ Ab extraneis. si aliqd dat tñ epo illud non tenet diuidere cū eccla: sed licet aliqd det tñ eccle illud diuidendū est cū epo: z distingue an a ppinquo vt extraneo sit relictū epo vt habes distictū. extra de

Legata eccle ste an possint defraudari.

officio ecclastico: sz ex aliqua ptatione sue vtilitatis lucratus est: pōt dare qb' voluerit. Sed qrit de his q̄ sibi cōiter cū ecclesia vel seqstratim p remedio aie offerunt. vel de tertia pte quā de rebus prochialiū ecclesiaz sibi debitam accipit: si ea poterit dimittere quibus voluerit. De his ita difficultatur in concilio agatensi.

¶ De pontificib' quos ab extraneis: vel cum ecclesia vel seqstratim aliqd diuiduntur.

Pontifices' qb' in summo sacerdotio constituti ab extraneis b aliquid aut cum ecclesia aut seqstratim dimittit aut donatur: qz hoc ille q̄ donat p redēptione aie sue: non p cōmodo sacerdotis probat offerre: nō ēt sūm ppuum sed ēt dimissum ecclie iter facultates ecclie cōputabūr: quia sum est vt sicut sacerdos habet c qō ecclie dimissum est: ita ecclesia habeat d qō relinquit sacerdoti. ¶ Sane dcād p fidedcōmissū: aut sacerdoti aut ecclesie fortalle dimittit: cuiscūq; alij postmodū ptaturus: int facultates suas ecclia pp tare aut retinere nō poterit e.

Item ex concilio toletano.

¶ Epo tertia parte sibi debita ecclesie relinquere poterit.

Episcopus si tertiā partē quā de rebus parrochialiū ecclesiaz sibi debitam nouit. ecclie cuius res esse patebit: aut alteri ecclesie conferre decreuerit: licitum maneat

Quod autem. ¶ Dic pont quarta questio in qua querit cui debeāt dari res acquiste cōiter ex reb' prelati z ecclesie qualiter

Questio.iiii.

debeant diuidi. z respondet q̄ pro rata precij debent diuidi inter ecclesiam z heredes prelati.

g ¶ Quod aūt. Si de vtriusq; precio empta est res pro rata precij diuidenda est inter ecclesiam et heredes prelati. vt.j.e.c.j. ver.hi vero.

et irreuocabile c robur ei' sententia ferat. ¶ Questio.iiij.

Quod aūt q̄rit si de suis et ecclie reb' aliqua acquisse noscuntur cui q̄ue dari: ita difficultatur in eodem concilio.

¶ De his q̄ de suis et ecclesie reb' aliqua acq̄sisse noscūtur.

Sacerdotes: vl' quilibet q̄bus ecclesiasticaz rez cura cōmissa est: q̄cunq; administrationis sue tpe emerint: si de reb' ppriis vel vile: vel carū habuerint: ad ecclie nomē cui p̄sunt chartaz cōficere instrumēta pcurēt d nō em iustū est vt ecclesia q̄ suscepit extraneū efficiat in alteno e diuite: z in suo f retineat fraudatorem.

¶ Ubi vero q̄ suaz rez noscuntur hñe cōpendiū: ex oi re quā post ordinatiōis sue diem visi sunt cōquisisse: siue nulla: siue aliq̄ sint mistra cōfecta: cōpēsatione g tā fuit turio q̄ ecclesiastica carū rerū habita ēt se vtilitatisq; rei ēptas exeq̄rit inter ecclesiam z decedentis heredes equo iure cōq̄sitio h ptinebit.

Si q̄s vo p cōpendio suaz rerū ecclie reb' detrimētū intulerit: vel si occasione rez ecclesiasticaz in rebus ppriis detrimētum passus fuerit: vicissim qui lucrum sentiunt detrimentum patientibus refarcient.

Ūñ in cōcilio bracarēsi legit.

¶ Refarciant detrimenta facta propter lucrum suum. vt.j.c. pri. vel intelligē q̄ hic dicit quando dubium est an de rebus ecclesie: an de suo patrimonio emerit. nam tunc dubiū deberet pm quantitatem iudicari patrimonij et rerum ecclesie.

m ¶ Cōquisitus. Id est cōquisitū. ff. C. cōmu. diuid. ad officium. ff. de vsufruc. sed z si quis. ℌ interdum.

Sacerdotes.

b ¶ Procurēt. vt sciat q̄tū habēt de reb' ecclie z quātum de ppriis rebus.

i ¶ In alieno. Id est in reb' p priis ipsi' sacerdotis q̄ sunt alie ne ecclie. vt ppe intelligas ponit.

k ¶ Et in suo. Id est in reb' ecclesie.

l ¶ Cōpēsatione id est cōputatione vl collatione. hoc vult dicere q̄ cōputabit q̄tum de suis rebus z q̄tū de rebus ecclie dedit pro re empta vt sūm hoc diuidat inter ecclesiaz z heredes defuncti. Sz pōe postq̄ adept' est ecclesiā nullos fructus voluit facere de patrimonio ppriis: et solus reditib' ecclesie fuit vsus: videt q̄ aportādi sunt illi fructus q̄ facere poterunt: vel quos facturus fuisset de ppio patrimonio: nisi non haberet ecclesiam. vt. ff. de pe. here. sed z si. ℌ adeo autem. in fine. Et sic ponitur h' verbum compēsatione. Itez nō debet negligere lucrum ecclesie propter lucrum suum. vt.j.c. pri. vel intelligē q̄ hic dicit quando dubium est an de rebus ecclesie: an de suo patrimonio emerit. nam tunc dubiū deberet pm quantitatem iudicari patrimonij et rerum ecclesie.

m ¶ Cōquisitus. Id est cōquisitū. ff. C. cōmu. diuid. ad officium. ff. de vsufruc. sed z si quis. ℌ interdum.

Prelatus tenet acqrere ecclie sue.

a ¶ Negligerit. i. quia negligit res ecclie augendo suas.

b ¶ Laborare id est periclitari vel colere.

c ¶ Prope autē. i. reb' ppriis locupletat' est.

d ¶ Aut neglectū. hic habes q̄ si prelat' aliq̄d negligat acq̄rere ecclesie sue cā posset: et maluit sibi acquirere: q̄ hoc iputatur ei. et de hoc tenetur ad iiiar tutoris. vt. C. arbi. tute. quicqd. Nec em̄ p̄ponere vz vtilitatem suā vtilitati ecclesie: sicut nec tutor vtilitatem suā vtilitati pupilli. ff. de admi. tut. tutor. ℌ. i. ff. cōmo. si vt certo ℌ. i modatū. in fi. z. vij. q. j. ℌ sēn tū. z. ca. placuit.

e ¶ Pro cui'. Sic et. de pcur. cū pro causa.

Testamenta vero.

f ¶ Hec. q diuidit tur i duas ptes. Ia pma pbat p v. c. q̄ pbr vl' alius cleric' pōt de rebus ppriis facere testamētum. Sēa ibi. Sz si epūs. Jo. de fan.

f ¶ Testamēta. Nec aliqd dare nec testamentū facere iz de rebus ecclie. vt. ff. de pe. here. sed z si. ℌ adeo autem. in fine. Et sic ponitur h' verbum compēsatione. Itez nō debet negligere lucrum ecclesie

Alienatio ō bonis ecclesie z ō bonis clericoruz ad quos ℌ pertinebūt.

a ¶ Ulicūq;. Ecclesie

Universidad de Deusto Biblioteca

alicui. Alium abhinc. ¶ In ep̃atu. cõtra. in auten. de ec. ti. H. interdictum. col. vi. vbi dicit quotiẽs nõdã res aliquas acq̃rant post ep̃atum nisi iure cognationis ad eum pervenerint non potest eas reliquere alij ẽ ecclesie. sed illud non tenet.

b ¶ Jepus. ¶ Si legauerit. Jz em de rebus ei ad reditum rem legatã a defuncto/vel dare ei⁹ estimationẽ. vt instit. de leg. H. nõ solũ. secus tñ est cũ legatur res ecclie vt extra de testamen. filius.

Hade diuinõ hereticõ. xxiiij. q. ij. sane. et ẽ here. si quis epus. nec ẽt filijs ex ille gitimo coitu. C. de in cest. nupti. autẽt. ex ꝓlectu C. de natu. lib. auc. iz. in fi. archidi. z car. h iij. po.

c ¶ Nisi tãtũdẽ. vt. J. e. q. ij. si quis qualibet.

d ¶ Quicũq; Denoluak. Ecclia em est ei⁹ primꝰ hered. vt extra de pen. ꝙbri. Juxta tñ est hunc. ẽt de suc. ab intesta. c. j. z. ij. sed illõ fuit locale. vel illud intelligitur ẽ istud.

e ¶ De septimo nualibꝰ. Arg. est hic ꝑ sanctimonialib⁹ theutonice q̃ ꝓfit habere propria q̃ velint religiosam potest quis hẽre in domo ꝓpria. xxvij. qõ. j. de viduis ad id facit xxvij. qõe. j. si ds rapuerit. tñ ralia monialiũ vita cõdemnatur. xviij. questio. ij. gnicio sam. Jo.

D Joeſani cuiusdã. Supra dictum fuit. in. cã. eã. q̃ quidã clerici nõ debẽt habere ꝓpria. Sed ne aliquis ẽreret/vñ vinere dñt ostẽdit Gra. q̃ de decimis z oblationibus vinere dñt. ij. q̃ de decimis z oblationibꝰ z sepultur̃ sepe ortur cõtẽtio inter clericos z etiam

¶ Que ante suam ordinationem: vel post hereditaria successiõe acquisiuit episcopꝰ cui vult derelinquat.

H Jrum abbinc: z perpetuo manſurum esse decreuimꝰ vt epõ res sui iuris quas ante ep̃atum aut certe in ep̃atu hereditaria successiõe acquisiuit fm auctratẽ canonicam cui vult cõferat: z quicqd vult de eis faciat. postq̃ aũt epõ factꝰ est quascũq; res de facultatibus ecclesie aut suo aut alterius nomine cõparauerit: decernimꝰ: vt nõ in ꝓpinquos suos ſz ecclesie cui pest̃ura deueniant.

¶ De rebus epõ ecclasticis retinendis ſz epõ: si tãtũdem de ꝓpriis restituat. Vnde in agatheñ. cõcil. statutũ est. ¶ Quõd pñs esse rata q̃ de eccle ꝓprietate testamento legantur.

S Jcps condito testamẽto aliqd de ecclasticis rebus ꝓprietate legauerit⁹ aliter nõ valebit nisi tãtũdẽ⁹ de ꝓpriis iuris facultate suppleuerit. Sed si epus vel quilibet ex gradu ecclasticõ intestatꝰ defunctus fuerit: nec aliqui inuenti fuerint: qui iure cognatiõis ei succedant: ecclesia ei succedat in integrum. nec licebit alicui aliqua ex rebus eius ꝑsumere. Vnde in terraconensi concilio statutum est.

¶ Episcopo intestato ecclesia succedat ex integro.

S Jcubi defunctus fuerit epus intestatus post hãc diffinitionẽ a ꝙbis eius z diacon⁹ de reb⁹ ipsi⁹ breuis cõscriptio fiat a minimo/vsq; ad maximũ. i. de vtensilib⁹ et omni supellectili: ita tñ vt si quis exinde vel ꝑsumpsisse aliquid vl occulte tulisse fuerit cõiectus:

fm furti tenorem restituat vniuersa. Item ex concilio tribu

Q Uicũq; ex gradu ecclasticõ sine testamento et sine cognatione decesserit: hereditas ei⁹ ad ecclesiam vbi deseruit deuoluat⁵. similiter de sanctimonialibus⁶ assignatur.

¶ Causa. xiij

Joceſani cuiusdã baptismalis ecclie cladibus bellorum pressi: hostili metu compulsi: domicilia sua trãstulerunt in aliam diocesim: ꝓdia tamẽ antiqua non destierũt colere: ceperunt persoluere decimas illi ecclie in cuius diocesim trãsierunt: z apud eam sibi elegerũt sepulturas transactis quinquaginta annis clerici quib⁹ quondam ꝓsoluerant decimas ceperũt mouere questionem in eos/ q̃ ab illis acciperunt primitias z decimas. venit ad causam. Modo primũ queritur si illi quorum domicilia sunt in diocesi hui⁹ baptismalis ecclesie debeant persoluere decimas illi ecclie et celebrare suas exequias apud eã ecclesiam in qua quõdam hec fiebant a parentibus eorum? Secundo an prescriptione tẽ ꝓsit ius percipiẽdi decimas: z funerandi tollatur.

¶ Questio. j.

Quod priori ecclie hec oia iure ꝓsuenda sint actores his argumentis ꝓbare cõtendũt.

Cõstat vnamquamq; baptis-

laicos: ideo Gra. subnectit hãc. xiij. cãm in qua oñdit q̃d de decimis z oblationibꝰ z sepulturis sit observandũ. Et vt cõpetẽtiꝰ agat ꝓponit thema de q̃ duas elicit qõnes. Elicit q̃ casꝰ thema sit tale. Quidã laici hostili metu cõpulsi in aliam diocesim domicilia trãstulerãt antiqua tñ ꝓdia sp colebãt. quorũ decimatiões p. l. annos solueruãt illi ecclie ad quã trãsierũt. z apud eã sibi sepulturas elegerũt elapsis. l. annis elicit q̃d⁹ ꝓsoluerãt z a q̃⁹ quõdã trãsierũt cepere mouere qõnẽ.

Q Quod pñs. ¶ Hec q̃ diuisio diuidit l. xij. partes. in pma q̃rũ ꝓbat q̃ posteq̃ ecclie sunt limitate nõ dñt decime ad alios vl trãsire: nec mutari de prochia. z hoc ꝑsequitur vsq; ad. fi. lluz. Dis ita tẽ. Secũda ibi. Dis ita q̃. Tertia ibi. Ad hec. Jo.

e ¶ Quod priori bie ponit pmaz q. an decime sint dãde illi ecclie a qua se trãsferũt vel ad quã trãstulerũt. Distingue q. aut decime sũt ꝓdiales: aut ꝓsonales. si prediales sp dande sũt illi ecclie vbi ꝓdia sũt sita. vt xvi. q. j. si ꝓdiatcus. si ꝓsonales sũt q̃ pcuerũt ex artificio vel negociatione tunc sunt dãde illi ecclie vbi recipiunt sacra. vt. xvj. q. j. q̃sti. sicut illi ciuitati ẽ tribus tũ soluendũ vbi agri sũt. vt. ff. de cẽ. forma Et hec distinctio ꝓbat extra de decim. ad aplice. tñ ꝓdiales decime dant fm consuetudinẽ loci. ẽt de decim. cũ sint holes.

decime cui ecclesie sunt dande.

Primitie vt decime sunt soluende.

ij. po.

Monachi an teneãt ad decimas. Deut. xviij. q.

z hec verba sint circa veteres decimas. z dicendũ est circa nouas vt semp dãde sint illi ecclie in cuius parrochia sita sunt ꝓdia. sed si parrochia nõ est limitata. in arbitrio est epi cui dent noualia decime. vt extra. e. q̃n. Jtẽ in dubio ecclijs matricib⁹ potius q̃ capellis dabunt decie vt extra. e. nũcios. in pte remota. z in dubio ibi potiꝰ dabunt vbi audiũt frequẽtiꝰ diuina. extra. e. ad aplice.

¶ Ecclesias ¶ Diuisim⁹. iste Dionysius diuisit vel distinxit fines ecclesiarũ: sed non termios ep̃atuũ q̃: in gentilitate fuerũt distincti. vt. lxxx. dist. c. j. sicꝫ termini puciarũ sunt distincti ante tp̃s xpi. vt. xcix. di. c. j.

b ¶ Termios propter hoc inducitur eo.

Quis itagr rñ.

¶ Hec est. q. q̃s q. in qua ꝓbat ꝙ ibi debent dare decias vbi percipiũt baptisma. Jo. de sant. z ¶ Et primitias primie q̃ debite sunt sicut z decie. xvi. q. j. re nertimini. Quãuis primitias z nõ est definiata ſz q̃ plus dabat q̃dragesimã q̃ bat ptẽ. q̃ mia⁹: ſz quadragesimã: z sic licitꝫ erat dare ẽt. ix. et. xl. cũ q̃sq; volebat. hꝰ erat laridus aliq̃ dis. Sz q̃ dabat primitias alicui⁹ dabat vnũ ẽ decimis: vt ait Hiero. sup Ezechie. z ẽt. de decim. c. j.

d ¶ Mannuz ventrarũ. Ar. q̃ nõ excusant monachꝰ: q̃ ꝓpriis manib⁹ colũt agros ãn teneãt dare decias cũ illud sit ꝓceptum dñi: ſz ibi legulasoit nemo ꝓ cõ

malẽ ecclesiã hre diocesim sibi legitime assignatam: sicut z prochiales ecclie habẽt parrochias sibi distributas. Unde Dionysius epus Seuero epo.

¶ Singuli sacerdotes ꝓpias debent habere ecclesias.

E Cclias singulas singulis pbris dedimus parrochias: z cimiteria eis diuisimus⁴: z vnicuiq; ius proprium habere statuimꝰ: ita videlicet vt nullus alterius prochie terminos⁵: aut ius inuadat. Sit vnusquisq; terminis suis contentus: z taliter ecclesiã z plebem sibi cõmissam custodiat: vt ante tribunal eterni iudicis ex oibus sibi cõmissis ratiõem reddat: z non iudicũ: sed gloriam ꝓ suis actibus ꝓcipiat.

I n diocesi autẽ designata q̃cũq; ꝓdia colũtur: puetus decimationũ baptismalis ecclesie designatus debet solui. Quia ergo ꝓdia hec intra terminos nre diocesis cõtinent: et quicquid decimationũ nobis legitime assignatꝰ nre ecclie persoluẽdus est. Hoc itaq; rideatur. Decime a deo constitute sunt per moysen vt persoluerẽtur a ꝓpio filijs leui ꝓ ministerio in q̃ deseruiebãt ei i tabernaculo non accipiebant filij leui decimas nisi ab eis ꝙ quib⁹ offerebant ꝓces et sacrificia: q̃ ergo nos seruimus dño in tabernaculo offerendo pro istis ꝓces z sacrificia z ipi debẽt nobis persoluere decimas z primitias⁶.

Jtẽ cum decime darent filijs leui nõ electione offerẽtis persoluebãtur vt (contẽpto leuita qui secum erat) ipe eligeret cui vellet decimas dare. nam dictum est. Leuita qui tecũ moratꝰ z intra muros tuos habitat comedit eas. Jdeo etiam ex singulis tribubus ciuitates ad habitandũ acceperunt: vt vnaquecz tribꝰ illis persolueret decimas qui secũ erant. nã moyses preceperat filijs israel: sicut legit in deuteronomio. in loco quẽ elegerit dñs deus veſter: vt sit nomen eius in eo: illuc offa ã ꝓcipio conferetis: holocausta: et decimas ac primitias manuũ vestrarum⁹ z quicquid ꝓcipuũ est in muneribus iustis que vouistis dño. Jbi epulabimini coram deo vestro: vos z filij z filie: famuli et famule vre: atq; leuita qui in vrbib⁹ vestris cõmorat: neq; em habet aliam ptẽ atq; possessionẽ inter vos. et infra. Decimã frumenti vini z olei z primogenita armẽtoꝝ et pecorũ: z oia que vouueris z sponte offerre volueris: et primitias manuũ tuarũ coram deo tuo comedes ea. Jn loco quem elegerit dñs de⁹ tuus tu et filius tuus z filia tua: seruus⁸ z ancilla tua: atq; leuita q̃ manet i vrbib⁹ tuis. Q uergo nos intra muros vrbis istoũ sedem⁹: et eis habitatione tũeri sumus: rite ab eis decimas accipimus.

Jtẽ aut ꝓphera. Producẽs fenum⁹ iumẽtis z herbam seruituti hominũ. fenũ et herba de terra ꝓducit. sed ꝙbus⁹ iumentis rigatib⁹ eã. i. hoibus colẽtibus eã: z in hoc seruẽtib⁹ ipsi

Jtẽ apls⁹. cõcet aũtis qui cathezizat⁹ i vbo et qui se cathezizat in oibus bonis. hoc Galathis. Counthus aũt ꝓbat specialiter sibi deberi sumpt⁹ qui eis spualia ministrauit dicẽs: si seminam⁹ vobis spualia: nõ magnũ est si tpalia metam⁹ vr.

Jtẽ si alij ꝓcipes vre prãtis⁹

decie olim dabãt quattuor modis

Deut. xiij. c.

Deut. xiij. c.

Gal. vj. b.

j. cozi. ix. b.

Universidad de Deusto Biblioteca

f.coñ ix.a.

Deut. xxiij.d

Dece pecor vbi fuit dande. Deut. xxv.a. f.coñ ix.a.

Mat. x.b.

a ¶Nec vitiū. quādoq; tñ dicitur primus nō respectu vite mi. vt ff. de verbo. sig. ioseph.

b ¶Pascit. arguit bonus q ibi dāde sunt decime ō grege: vbi grex pas⁹ est. z vbi cōcepit non vbi mox āt. nā et boues dicunt eē ō illo fando vbi laborāt: non vbi mox ant. vt. ff. ō fun. instru. L. cuz quidā. nā seruitus pascendi pecora est pdialis seruitꝰ: cū vsus tñ predij constituit in pastu pecoꝝ. vt. ff. ō serui. rust. pd. pecoꝝ. z q; ille de foro illius vbi pascit grex. pbat: q; ubi pōt constituere tugurium vt officinā. vt. ff de ser. rust. pdi. veluti. sed ratione tugurij vt officine fit dā ō foro alterꝰ. vt. ff. ō iudi. heres ff. hoc dicto sequitur inconuenīa: q; eadē rōne dabunt decime vbi grex parturit et vbi fetus pascit. preterea colonꝰ nō dāt decimas vbi laborant do minio suis: sed pōt recipiunt sacramēta. vt. xvj q.j. questi.

c ¶Sapere. Ieronice loquit. q.d magna. sapiētia ē velle illud qđ nō pōt. s. de alieno viuere

d ¶Psalmū. i. spiritū alia.

e ¶Tympanum. i. tpalia.

f ¶De decimis. j.xvj.q.j.ō decimas

g ¶Venere. iponte.

h ¶Vt i. salte

i ¶Patiamur facti sunt: cur nō magis et nos?

Jtē quis plātat vineam: et de fructu eius non edet: nos plantauimꝰ vineā: z vos vultis fructus eiꝰ edere. Jtē pcepit dñs ꝑ mosen vt nemo mittat falcē in alienā messem. Hec messis nostra est: z vos vultis falcem in eā mittere. Jtem nō alligabis os bouis triturantis: nos sumus boues triturantes vos vultis alligare os nostrū: z de nra tritura victum vobis queritis. Jtē apls. qui altario seruit: de altario viuant: sed nunqđ de eo cui non seruiunt. Jtē. q; in sacrario operant: cū sacrario pticipāt. Sed nunqđ cū illo in quo nō operant: nos seruimꝰ altario: vos ei partici pare vultis: nos vero vacuos z inanes dimittere ḡritis. Jtē apls. laborantē agricolā priꝰ oportz suscipe de fructibꝰ suis vos aūt ecōtra ḡritis. Nos sumus agricole laborantes: vos primū vultis percipere de fructibꝰ nostris: immo nō primū: q; nec vltimū. nobis relinquere vultis a priorib⁹ eñ incipiētes paulatim serpitis: z torum vsurpare cōtenditis: vt prouobis videaf dictum: frustatim lupꝰ comedit agnuz. Jtē quis nūq̄ militat stipēdijs suis: q̄s pascit gregē: z de lacte eiꝰ nō edit: nos militamus: z vos stipendia nr̄a militie vobis queritis. nos gregē pascimus: z vos lac eius z lanā accipere vobis vultis. Sapeˢ est de alieno labore victū querere si sapere est velle qđ nō possis. Jtē dñs dixit discipulis suis. In quācūq; domū intraueritis in eadē manere edētes z bibentes q̄ apud illos sunt. Cum autē intraueritis: primum dicite: pax huic domui. Nos domum hanc ingressi sumus: et ei pacē obtulimus: vos aūt quasi ociosi alieno cibo pasci gaudetis. videte ne in vobis vertatur illud. Ut de qđ faciat ocium z alienꝰ cibus. Jtē propheta. Sumite psalmū⁹ z date tympanū⁶: isti a nobis sumunt psalmū: z vos ab eis q̄ritis tympanum. Jtē Leo. iuj. Decimis⁴ nō tm nobis sed etiā maioribus nr̄is iusto ordine visum est plebibꝰ tm vbi sacrosancta baptismata dant debere dari. Quibus aūt plebibus debent an illis a quibꝰ baptisma accipiūt: an aliis nos eos baptizamus: et vos ab eis decimas sumitis honesta ista interpretatio est vtinā iucundis q̄ sic ꝑ vobis interpretē: q; ḡ nos rigamus ppīm hūc imbrem doctrine et ministrantes: q; coimus cū pomere ꝑdicatiōis coīda eius ad fidē aperiētes: si nō vultis sinere⁸ velꝰ patiamini⁸ nobis eum fructificare z qualia vobis fieri nō vultis nobis ferre cauete ne si pgitis dicere q̄ vultis: audiatis⁸ q̄ nō vultis. Ad hec callida z multiplici augmētatiōe tura nr̄a auferre cōtēditis ita vt si fides vobis adhiberetur: nō ꝓba ꝑ verbis: ꝛs res ꝑ vobis reportaretis: sed deo ꝓpicio si verba⁹ deducitis: ꝓba recipietis

¶Arguitis nos q̄ ea q̄ vobis debētur surripere q̄rimus: q; nr̄a pfequmur: sapiēt⁹ eḡdem z philosophico ore plata sententia suū pfequi est aliena rapere. vñ ad vos hec sic la manauerit nisi q; tāto ardore nr̄a cōcupiscitis vt vr̄a putetis auferri: cū nos nostra cōsequimur: vñ cū causa nr̄a debitum finē sortira fuerit exclamabis: ah miser cruciot tū bolum esse ereptū ex faucibus meis: sed videte ne dānū effusi vnguēti vobis recōpēsare⁸ ḡratis cōstituistis vos plātatores vineaꝝ fossores agrorū: trituratores arearū: rigatores cāporum: et multa alia hmōi officia vob⁹ assumpsistis: z debita vobis obsequia a nobis subtrahi z cōqueri estis: sed non negam⁹ qđ vestrū est bouꝫ triturāti palee z integumēta seruanf. sint hec vobis z grana nobis relinquite. pastinatores⁰ vinearum: fossores agrorum: rigatores campo-

k ¶Audiatis verbū est Terē tij. Qui dicit qđ vult. audiet qđ non vult.

Psal. lxxx.

¶Ad hec callī.

¶Dec est. iij. pg. q. in qua iducit plura argumenta z singulariter cōcludit. Jo. de. f.

l ¶Verba. res dare. ꝓ rebus: ꝓ verbis verba solemnia.

m ¶Sapiēt. Ironice loquit.

n ¶Recōpensare. hoc est dicere. videte ne ita cōtristemini de illa amissione q̄ ꝑpter hec deteriora ꝑmittatis vosticut fecit in das q̄ ita tristabatur de effusione vnguēti de q̄ ꝓpoſuerat decimā ptē furari. sicut de aliis rebꝰ consueuerat. vñ vt recōpensaret illud dānū vēdit dām. p. xxx. q̄ sūt decima pa tricentorū. rārū eñ potuisset vē di ynguētū. z ad similitudinē inde: camerarij semp furātur decimā ptē illorū que dātur dñis suis

o ¶Pastinatores. Pastinare. idē est q; colere. Sic pontī. ff. qō vi aut clā. sq. ℣. j

Tob. iij. Mat. vij.b. Judas ḡre se suspendit. iij. pg.

Pastinare.

¶Addeglo. ff. i. l. fermo lesaro. ℣. j. ff. ō les. ſ

a ¶Recepta. i. si deberetis recipere aliqđ deberet tantum mercedē recipere: vnde non conſiterentur q̄ aliquid recipere deberent. extra de testi. ex tenore.

b ¶In sinu. hec ꝓba habes. eẋ de iude. z si iudeos.

c ¶Vobis. sic. xxv. q. ij. sic decet. sike. xj. q. iij. principium. z extra de simo. qui. in ſi.

d ¶Laicꝰ. vt xvj. qō. j. si quis laicus.

Ad hec ꝺcōes

Dimissio

¶Dec. q. diuidi tur in. xij. ptes. In pma querit vtruz ꝑscriptione tollāt̄ decime z ꝓbat q; sic per ca. sequēs. Secunda ibi. Nūc aūt. Tertia ibi. Una q̄q. Quarta ibi. Nō delibero. Quinta ibi Quī ergo. Sexta ibi. Oblationes Septia ibi. Jtē querit. Octaua ibi. Quibꝰ pcīs. Nona ibi. de ob seruatiōe. Decima ibi. Lugere. Undecia ibi De mortuis. Duodecima ibi. De his aūt. Jo. ō. f.

Puer. vj.b.

e ¶Ut asseritꝭ Pte de vna exceptione trāſitur ad alias. si quis eñ succubuerit in vna exceptione trāſire ad aliam pōt: z etiam ad ℣ras trāſire pōt. vt extra de pscp. auditis. ff. ō excep. nēo. sic ter de vna actione pōt trāſire ad cōtrarias qui in vna succubuit. vt extra ō iudi. examinata. et. C. de inoffi. test. cōtra matorel. ff. ō entic. minor. Sz quid si iurauit q̄ oēs exceptiones ꝓponeret infra certū terminū non videt q; possit vnam post aliā ꝓponere. vt eẋ de excep. pastoralis. nā etiā q̄ vnā exceptionē ꝓposuit si postmoduz eū in illa succubuit vult aliam ꝓponere dz hoc facere infra terminū ꝑscū. vt iudi. de excu. tu. ℣. j. aurē. Ad hoc dico q; alicui cōpeterēt ples exceptiones q̄ nō sunt

Exceptionē vnā ponēs ad aliā trāſire potest.

rū (diurna mercede accepta) quentes fructꝰ dñis relinquunt. vos ḡ recepta⁸ mercede vr̄i opis in q̄tidianis oblationibus z aliis obsequiis q̄ ꝓ spūalibus q̄ a vobis accipiunt quotidie deferuntur quenientes fructꝰ decimationū et primitiaꝝ nobis relinqte. Item precepit dñs discipulis suis vt comederent et biberēt ea que apud auditores suos erāt. sed non iussit eis vt dños de domib⁹ suis eijcerēt z rebꝰ suis spoliarēt: non facile inuenies q̄ ta les hospites libenter suscipiat Mus i pera: ignis in sinuᵇ: serpens in gremio: male suos remunerāt hospites. Vñ i pueribus ℣r qui serpētē in sinu suo nutrit: pcutiet ab eo. tales inuenietis vobis⁶ hospites: quales nobis esse vultis: non sufficit vobis edere z bibere que in domo nr̄a sunt: dū q̄tidianos fructus oblationū pcipitis: exquibꝰ victū z vestitū habeatis qbꝰ cū apl̄o debetis esse cōtēti sed nō vultis: q; eiꝰ imitatores estis: sed portꝰ nos de domo nr̄a expellere z rebus nr̄is nos penitꝰ expoliare cōtenditis: dum nec etiā eoꝝ decimationes nobis reliquere vultis. Ut aūt vr̄a oia colligant⁹ cuncta q̄ ꝓ vobis iducta sunt siue de laboriante agricola: siue de eo qui suis stipendijs non militat ad hūc articulum deferimus. vt fructū vr̄i opis quē a deo recipe cōtēnis in oblationibꝰ z q̄tidianis obsequijs istorū recipiatis. decimationes ℣o

Questio.ii.

Ad hec z ꝺcia cōes iste erit ure vobis debentur (vt asseritis⁶ ℣ri centenalis⁶ obiectio vobis silentium ponit. Q̄ eñ possessio tricennaria ꝑscriptione tollit: vel quadragenaria: sicut possessiones religiosaꝝ domoꝝ. vel centenaria: sicut p̄dia sc̄e romane ecclesie. Cū gelasius papa aiterius ecclesie. vt extra de prescript. ad aures. similiter ius funerandi prescribitur sm leges. vt. C. de relt. monumentorum. similiter alia sacramenta ecclesiastica prescribuntur. vt extra de religio. domi. cōstitutus. Si queras qualiter prescribūtur decime cum

¶Addē hec tacite āneerit q; hec scōaz q̄stionē. s. dictio / an ius decimaꝝ vl̄ eriā ius fune rādi possit ꝑscribi z ba. Et est expedi tū q; ius. i. liber tas nō dādi ōcimas a clico no mie ecclesie sue. potest ꝑscribi vt cōtra eūm. vt ex C. ō antra de ꝑscrip. de nali' ecclīa pōt ꝑscribere decimas i fra parrochiam

Actiones plures habes ad vna electa per dat alias.

¶Addē hoc sic indistincte verū p Cy. i. l. edita. z ibi etiā Bal. C. de edē.

non ptinne dent: ꝛ seruitutes ꝓscribi nō ꝑt cū nō ptinuo possideatur. vt. ff. de ser. futures. Rñ. Is ꝓceptio decimaꝝ nō sit ptinua: tñ ius ꝓcipiēdi est ptinuū. Uel aliꝫ Is ꝓceptio nō sit ptinua: tñ cā ꝓcipiēdi (scz ꝓceptū dñi qđ ꝓpetuū ꝛ ptinuū ē) ꝓpetua ē et naturāl. ꝛ hoc sufficit ad ꝓscriptionez ꝙ cā sit perpetua et naturalis. vt. ff. de ser. vr. prē. fortassemen. ubi ens dī si cām a celo hz. cō tinuum dicitur.

a ¶ Actatees. Sic construe. Facitatees ecclie q ab aliq̄b⁹ epis possidēt supple ipi epi tm re tibi vendicēt. id est defendāt.

b ¶ Qđ. i. qa tricennalis lex cōclusit. i. acclusit illas possessiones eis. Uel pone casum ꝙ ille epūs ꝙ ꝓscripserat res alteri⁹ cecidit a possessione illarū rerū tūc ens licite posset eas vendicare a possessore. vt. xvi. qōe. iii. §. potest.

c ¶ xxx. Cum ecclia ꝓscribit ℨ puatū: sed si ecclesia ꝓscribit ℨ ecclie: ꝛ p hoc ℨ ecclie recrūt fl. āni. vt. xvi. q. iii. §. pōt. in fi.

d ¶ Appellat Id ē inf pellare.

¶ Nunc ¶ Dec est ꝛba pō. q. i q̄ ꝙbat p ca. Hiero. (superficialiter tamen) ꝙ oēs cōsanguinei debent simul sepeliri. Jo. de fan.

e ¶ Bon dī. ¶ In speliō duplici. qa duo receptacula habuit: in vno recipiebantur masculi: in alio femine.

f ¶ Preter. Dec dictio preter hic ponitur inclusiue. sic. xxv. q. iii. porro. ff. de pig. act. l. j. in fine.

g ¶ Quos cōmouit. Largius hic interpretat Hieronymus auctor ad dñm q̄ in euangelio Matthei itel ligatur. ꝛ est fl. xxviii. q. j. idolatria.

¶ Naquecp. Dec est. iii. pars. q in qua ꝙbat ꝙ oēs non possunt simul sepeliri. Joan. de fan.

h ¶ Sequat. nūqđ ḡ teneꝫ seq̄ vīz vagantē? Videt ꝙ nō. vt. xxiiij. q. j. si q̄s. sic nec libertus teneꝫ seq̄ patronū vagantē. vt. ff. de ope. lib. ꝙ nisi. arg. ff. de pecu. sed ꝛ hē. ℨ. nō solū. ff. de an. leg. l. mevia. ℨ. j. Sed ℨ. q. etiā tenent sequi leprosam. extra de ꝓnug. lepro. c. ij. et. iij. Credo ꝙ si seruet eū esse hystrionē teneꝫ eum seq̄: alꝫ nō. ℨ. tamē dicit ꝙ semp debet ipsum sequi. ꝛ dicit ꝙ illud. c. si quis/ē abrogatū. silr dicit ꝙ debet ipm sequi etiā si mittat in carcerē. vel si cogat ire in exercitum. Sed eadē ratiōe dz ipm sequi q̄ens dñs petit a viro/qui est seruꝰ vt seruiat sibi. lex tamē dicit ꝙ posteq̄ liberta nupsit voluntate patroni: ꝙ ammodo non dz ire ꝓnoc ꝓpter suspitionē: sed patrone sue potest honeste seruire. vt. ff. de ope. li. sicut.

i ¶ In morte. Uoc est cōsiliuz: vt eē eo. ri. ō vio re. Querit. ℨ. Pone ꝙ mulier plures viros habuit: quē illoꝝ debeat seq̄ in sepultura sibi eligēda ſm Jo. nō est q̄stio: qr potest eligē sepultura ꝛ vbi voluerit. ℨ. dicit ꝙ tenetur vltimū sequi: sicut vltima ecclia succedit clerico. xvii. q. j. c. vno. sicut vltimū virū sequitur in domicilio et honore. ff. ad mun. filij. ℨ. j.

k ¶ Ultratio Id est cum deus eos visitaret/ et educeret eos ō terra egypti: ꝛ hoc petit: quia ignominiosum erat tunc ꝙ aliquis nō sepeliretur in sepulchro patrum suorum: vt statim sequitur. vel quia in spiritu viderat qr dominus resurgere deberet ibi: ꝛ prenūderat multos resurrecturos ibi cum illo: et ipse forte erat vnus exilis.

l ¶ Prophete. abdo scilicet. Hāc hystoriam habes. j. q̄ō. j. si quis inquit.

m ¶ In nouo testamēto. Id est tempore noui testamenti non fuit iste philippus apostolus: sed vnus de septem diaconibus.

Thobie. iij. a.

Thobie. xiij. a

Mat. xix. a.

iij. ps.

iij. Reg. xiij. c

Ioseph. i sepulcro iorū sepultus fuit cer ta rōne

Uxor an teneatur seq̄ vīz vagantem.

n ¶ Contra. Respōdeo defensorum.

b ¶ Arbee. id est ebron.

c ¶ De cethura. q etiam ager dicitur.

d ¶ Rachel. vxor Iacob.

e ¶ Arbitriū. sic extra de offi. deleg. de cautis

¶ Ltima. ¶ Ultia voluntas defuncti p lege seruāda est vt in autenti. de nup. §. disponat coll. iij. ꝛ si quis eam non seruat hocipm qō ei est relictū ab eo au ferē. vt. xj. q. j. si quēser. ꝛ hoc tel tigas cū volūtas est ratiōabilis nā si moriēs exheredare vult filium sine cā: hec volūtas non est seruāda. vt. j. e. j. §. si. sic ꝛ q̄s. sic ꝛ q̄s ꝓcipiat corp⁹ suū tractari in mare. vt. ff. de cōdi. insti. quidā. ℨ. ipse moriens dñ pōt mutare volūtatē suam. nā ābulatoria est volūtas defuncti. vt ff. de adimē. le. l. §. Sz pone ꝙ ds turauit ꝙ nō veniret ℨ volūtatē suā: nūqđ pōt venire ℨ? vr ꝙ non qr hoc iuramentū nō vergit i interitum salutis eterne ḡ est seruandū. vt eē. de iureiu. si no. ℨ. Nemo pōt sibi indicere legem vt nō liceat sibi recedere a ꝓri voluntate. vt ff. de leg. iij. si quis. in ꝓn. ꝛ liberatē suūmt indicū nemo pōt construere. vt. ff. ꝓ so. cū duobus §. papinianus in fi. Argu contra. extra de iureiu. cū contingat. hoc plene notant in questionibus. B.

Defunctorum voluntas in sit semper suāda.

Gen. xxv. a. Gen. xlix. d.

Gen. l. d.

Gen. xxv. c.

¶ Ltima voluntas defuncti seruari debet.

Ltima defuncti modis omnibus seruari debet. Quod de libero ꝛ non de seruo intelligēdum est. seruus enim testamēti paginā condere non pōt. Unde Gelasi⁹ papa scribit honorio episcopo. ¶ Seruus testamētum facere non potest.

Illud etiam sinceritatē tuam volumus non latere ad nos fuisse perlatum: ꝙ ampliatus conductor⁸ quem non solum seruum constat esse ecclie: sed ita eius rationibus a multis tēpoibus implicatū vt etiam si esset ingenuus (donec ratiocinia cuncta deduceret) modis omnib⁹ obnoxi⁹ haberetur: ausu temerario molitus fuerit condere paginā testamenti: cuius ofm peculium ecclesiastico iuri legib⁹ nō duberetur obstrictum[h], quapropter his ꝓsumptionib⁹ vice nostra tua fraternitas contradicat[i] nec fieri ꝓfatus aliqua surreptiōe permittat. actī eidem quicq̄ humanit⁹ forte cōtigerit: qr grandeu⁹ esse cōmemorat: mox ei⁹ sine dilatione substātiam percipiat humanitas tua: filijs eius duntaxat quib⁹ patrimonium ꝙbatur esse cōmissum sub fidei descriptione contradicet: donec vniuersis tēpoibus quib⁹ hoc patrimonium gubernasse cognoscitur partes dominicas reddere cogantur indemnes. Quia ergo secundū Gregorium vltima voluntas defuncti conseruanda est: ꝓ istorum voluntate corpora eorum sunt tumulanda non ꝓ arbitrio vestre dispositiōis. Item in triburiē si concilio legitur.

¶ Ubi quisq̄ decimas persoluerit: ibi sepulturam eligere debet.

Ubicūq⁹ tēporū vel locorum facultas tulerit

¶ Cās de libero. iij. ps

¶ Dec ē. iij. pa q. i qua ꝙbat ℨ: seq̄ ꝙ seruus nō pōt facere testamētū: ꝛ hoc ꝙbat p ca. se. Jo. de. f.

Illud etiā ¶ Cōductor. ꝓpone ds seruꝰ cōductor. Nam nec seruꝰ aliqđ hz nec aliqđ ei debet: ℨ potiꝰ ꝙ talia verba respiciūt factū ipius. vt. ff. de pecu. nec seruus.

h ¶ Obstrictū Nō intellige obstrictū. i. obligatū ꝙ cū peculiuz qđ seruus hz sit dñi / dño nō pōt res suas obligare. vt. ff. de reg. iur. nec.

i ¶ Cōtradicat. nō tamē hereditē: qr seruꝰ nō pōt hre hereditē. vt. C. cōia de le. seruꝰ. ℨ. ꝓsuetudo est plurium locoꝝ ꝙ filijs relinquat peculiū qđ patꝛ habuit.

Seruꝰ hereditē hre nō potest

¶ Ut ergo. Dec est. v. ps. qō. in q̄ ds ꝙ nullus sine causa dz diuitere sepulturaz patrꝝ ꝛ hoc ꝙbat per tres auctoritates. Jo. de. f.

v. ps.

k ¶ Bicūq⁹. Sed nōne liber sepeliēdus est vbi recepit sacra ecclia stica. vt. j. c. pri. ꝛ extra. e. ti. nra. Ad qđ ḡ diuisa essent cimiteria. ff. c. c. j. rñ. verū est. ℨ. istud ca. instruit: ꝙ si qs vult eligere aliā sepulturā ꝙ hāc seruabit ordinē in eligendo. potius enim eligit ep̄alem ecclesiā q̄ alteram: si tñ alio modo eligit stantū est volūtati sue: dū tñ habeat iustam causam eligendi. ep̄o aūt nō p̄figit talis doctrina. nā pōt eli-

Sepulturam an posit aliqs sibi eligere

Universidad de Deusto
Biblioteca

gere sepulturaz in melion ecclia vt.xij.q.ij.bone. z itelligo q̄ semper ex remeritate vt cōtēptus. vt ex electione mutāt sepultura: nisi appareat certa cā mutatiōis vel nisi fuerit hūc ordinē q̄ hic statuitur in eligendo sepulturam.

a ¶ Decimā. personalem.

b ¶ Liber factus. hoc est verum qñ plene se trāstulit. vt.xxj.q.ij. si q̄s tā trāslatꝰ. secus si trāsferret se ad sedz locū: nō tñ aio relinquēdi p̄mū locum tūc em̄ retinet p̄mū locū et secūdū. vt.ff. ad munici. si q̄s instructꝰ. Et q̄s h̄ dz intelligere q̄ds potest se trāsferre d vno foro ad aliud re integra nam si q̄s in vno loco est cōuētus licz transeat ad aliū forū: tñ i p̄orī foro rñdebit. vt.ff. de iur. om. iu. l. pe. Itē z hic scias q̄ sola hitatio non facit aliquē esse de iurisdictione alicuius nisi p. x. āños sterit ibi. vt. C. de inco. l. ñ. nisi quo ad hoc q̄ ibi respondebit vt. ff. de iudi. heres.

Fozū mutare an alicui liceat.

Parit.

c ¶ Temeritate. illud verbum solvit Zia nā alꝰ p̄t q̄s sibi sepultrā eligere. vt ex. e. nolumꝰ z. ca. cū sit liberū. z c. infra.

d ¶ Zasi infirmitatis. hoc est Zo. q̄ dicit q̄ in tribꝰ casibꝰ p̄t mutari sepultura: vt dixi i summa hic hz locuz apud maiorē ecclesiam: vbi sedes ē epi sepulture celebrent: si autē propter rēpous vel loci asperitatē hoc difficile fuerit vilium apud ecclesiā in qua religiosorū canonicoz: vel monachorū vel sanctimonialium religiosa cōgregatio cōiter degerit/sepeliat. Si autē et hoc meptum visuz fuerit vbi quis decimas psoluebat viuus: ibi sepeliat z moriuꝰ. Quia ergo decimā nobis persoluebat viuus: z apud nos sepeliendꝰ est mortuus. Itē si quis de puincia ad puinciā transiret et ibi domicilium sibi collocaret: liberꝰ faceꝰ a ditione priorus iudicis: iurisdictiōis illius iudicis subjiceretur: in cuius puincia sedem sibi eligeret. q̄ ergo isti a vestra diocesi in nr̄am trālierunt liberi a vestra ditione nostro iuri subjiciūtur: nostrū est ergo ius funerandi eos. Sed obijcit illud Melchiadis pa.

¶ Propria temeritate sepulturam parentum relinquere non licet.

Placuit per oia magno concilio vt nullus ppriarbitrij temeritate[e] alīā ecclesiam: nisi cuiusvis antiquorum parentum canonica institutione subiacere perhibeat sepultura cā adire peteret: nisi infirmitatis[d] cā prepedit[a] in alīā fuerit regiōem quolibet negocio progressus. Adhuc si quis prelatus contra hoc agere fatagerit: ecclīastico vinculo se subdat cognoscat. Sed cā aliud[c] est ex temeritatis superbia vsum antiquorum parentū non sequi: atq; aliud rationabili occasiōe nouam sibi sepulturā eligere. Contra Melchiadis pape auctoritatē nititur: qui superbia vel odio ductꝰ: siue persuasionibus: aut variis munusculis illectꝰ sepulturā parentū suorum sequi contēnit. Sm Greg. autem liberam habeat volūtatē: qui certe rōnis cā nouū suo corpi ḡrit hospitiū. ¶ Velꝰ (vt quidam distinguūt) libera est vltima volūtas cumsq; non in sepultura sibi eligenda: sed in testamento conficiendo: vnde z testamētum appellat: quia eo quisq; libere testat: q̄ post suū decessum de ppriis rebus fieri voluit. ¶ Sed non videtꝰ libera testatoris voluntas cum Sm Augustinum p̄ numero filiorum debeat fieri testamentaria distributio facultatis: velut si quis habet vnum filium xp̄m putet alterū. sivero duos xp̄m faciat tertū: et sic per ordinē. z Sm leonem q̄sq; medietatemᵇ eorū que xp̄o testatur: ecclesie tuberur relinq̄re apud quam fidei sacramenta suscepit. Sed illud Augusti. non est iubentis: sz deh̄ortantis: ne q̄s tratus filium suum exheredaret: atq; totū christo relinqueret. Ite enim in sermōe. ij. de vita clericorum.

¶ Pro numero filiorum pars hereditatis deo offeratur.

Si quis trasciꝰ filio suo: z mortēs exheredat eū: si viueret nonne eum placaremus? nonne ei filiū reconciliare deberemus? quomodo ergo cū filio suo volo vt habeat pacem cuiᵍ appeto[h] hereditatem? Sz plane sic faciat quod sepe hortatus sum: qui vnū filium habet: putet christum alterū. si duos habet: putet christū tertium: si decē habet: vndecimum christum faciat z suscipio. Ac nimirum auctoritate mensura testatori prefigitur: non quam cogatur exsoluere: sed quā prohibetur[i] trāscēdere. Oblationes ergo defunctorum qui reddere noluerit: excommunicetur.

Unde in Carthaginensi concilio. iiij.

¶ Excōicentur qui defunctorū oblationes ecclesijs negāt

a Qui oblatiōes. nō intelligas hoc de oblatiōibꝰ volūtarijs: sed de illis q̄ relicta sunt ecclīs. q̄ est debitus oblatiōes tenet vel decimas vel p̄mitias

b Negat ecclesijs. si sūt p̄stent q̄ debeant: sed ex ceptione aliquā pponūt ḡre dare non debet audiēda sunt. vt.ff. de leg. j. si domꝰ. H. qui cōtent. extra de offi. delegā. ex pte. ij.

c ¶ Egentiū. vt. lxxvj. dis. pasce. z. xvj. q. j. de cime. et ex de rescrip. c. si qñ.

d Qui oblā. ¶ Et qui dat. sz hieronymus. vt. xij. q. ij. gloria. aliꝰ dicitur talis homicida. vt. xij. q. ij. qui abstulerit.

e ¶ Clerici. ¶ Vel seculares. i. laici.

f ¶ Excludantur. arg. q̄ sacri legi nō sunt ipso iure excōicati.

g ¶ Peregrina. i. commorabitur iter latcos: vel peregrina. i. cum recedit vel peregrinatur ō hoc mundo.

¶ Hic queritur.

¶ Hec ē. vij. ps q. in qua phibz ne p̄ sepultura aliq̄d exigat nisi det spōtanea volūtate. et hoc pbat p. iij. ca. Johan. de fan.

Sepultura an possit vēdi

h ¶ Itē queritur. hic ponit iiij. cidentē q̄stionē an sepultura possit vendi. Pu. ponit ḡtuor signi ficatiōes huius nois sepultura. Quīq; dicitur sepultura locꝰ vbi quis sepelit talis locꝰ licit vendit: si nō ē sacer vel religiosus. i. q̄ nō sit in cimiterio aliā: q̄ vestis sacra licite vēdi tur ad ecclesiaz edificandā vel ad cimiteriū āpliādū. vt. xij. q. ij. auz. Sed o mō dr̄ sepultura ipa sepultura tam facta: z hec vēdi nō p̄t spāliter si locꝰ est sacer. Tertio mō dr̄ ius inferēdi i sepulchrū: nec p̄ hoc aliq̄d recipi p̄t. Quarto dr̄ ipse actꝰ vel officiū sepeliēdi: z illud nō p̄t vēdere clerici q̄ ex officio suo ad hꝰ tenent. vt. j. e. pcipiēdū. z. j. q. j. di. cti. z extra de sepul. mo. non satis.

i ¶ Vesta ē. ¶ Seot. Seot fuit pater ephronter ab eo noiati fūt descēdētes ab eo ppē famam ipsius.

k ¶ Renunt. p̄mo em̄ cōmēdatur in hoc ca. pea tñ puterꝰ precibus sumpsit q̄ drigētos siclos argēti z inde vituperatur in sequenti capi. Gen. xxiij. c

l Ostēs. ¶ Cogente. per preces populi. z iz dcrꝰ fact ad clamorez ppli reneat: non tamē electio. vt extra de elec. ofi. us. c. ixj. dis. mirāmur. in pnin. ¶ Pro o. O est vltima ifa hebreoꝝ: z a/ pma et designat o/cō summationē z p fectionē. a/ ittiū et imperfectionez ipi ponūt vau. p o. z vt hoc hier. vellē q̄ ephron peccauit. Sz nūq̄ abrahā peccauit qui coegit ipm vendere locuz sālē z marie q̄ locꝰ ille iā deputatus erat sepulture. erāt ei ibi sepulti adaz z eua. dic tñ. p. manducatoꝝ q̄ neuter peccauit sed quare repre hēdit hic a hieroꝝ respō. nō p̄ suū factū: sed ppē futurof. volēs ostēdere q̄ illi peccarēt q̄ talē mō venderēt. Orza/ quid sī gnant.

Gen. xxiij. c

Universidad de Deusto
Biblioteca

Eccla
ties.
Eccla
sticus.

a ¶ Ephron. Jā est perfectus.
b ¶ Ephran. Jd est imperfectus.
¶ Ecclesiastico.i. in ecclesiaste. ⁊ ille liber est salomonis. ⁊ incipit vanitas. Et alter q̄ dicit ecclesiastic⁹ qui incipit. ois sapientia a dño. ⁊ ille liber est. Jesus filii syrach

Eccl. vij. d.
Eccl. iij. d.
Ben. iij. d.
Eccl. xvij. a

d ¶ Si terrā. sacrā vel religiosā. ⁊ dico q̄ terra illi sacra vt ree religiosa auctoritate pōtific⁹: nō ex eo q̄ mortu⁹ inferā ad locuz. vt extra de reli. do. ad hoc. Sed ſm legē secus ē. naz si transferā corpus ad aliuz locuz desinit locus esse religiosus: vel etiā si ca pit ab hostibus vt. ff. d reli. cū in diuersito. et. l. cū loca. Et no. q̄ sc̄d est sacrū ē religiosum: sed nō cōuertit. vbi em̄ mortu⁹ infertur sit religiosus ⁊ nō sacer. vt. ff. d re. di. in tīn. ¶. sacre. Jtez de loc⁹ religios⁹ vbi corpus eo ꝓposito ponit vt ibi perpetuo ſmaneat alias remaneret ꝓpha⁹. vt. ff. d reli. si ds eo animo: ⁊ remoueri pōt quādocūq̄ placuerit. vt. C. eod. tit. si nec dū. Et licet ptes hominis in diuersis sepulchris sepeliant: non tñ ois loca fiūt religiosa: sed tm̄ vbi caput est sepultū. vt. ff. eo. cū in diuersis. Jtez nec tot⁹ loc⁹ deputat⁹ sepulture fit religios⁹: ⁊ ille i q̄ corp⁹ est hūatum. vt. ff. e. l. ij. ¶. sepulchrum.

Psal. xxxij.

¶ Recipiendum est.

exedre

e ¶ In exedrā. exedre dr̄ q̄dā volte q̄ extra adherēt parietibus

f ¶ Sepelīāt, et⁹ noie est: ⁊ p ephron⁹ appellatus est ephran⁹: significante scriptura nō eū fuisse cōfirmatū: pfecteq̄ ꝓtutis q̄ potuerit vendere memoriā mortuoꝝ.

¶ Sciāt igit̄ q̄ sepulchra vendant volūtarie: nec cogunt vt accipiant pecunias: sed a nolentibus quicq̄ extorquēt: mutari nomē suum et perire q̄ddā de merito eoz: cū etiā ille reprehendat occulte: q̄ inuit⁹ accepit. Jtē ex concilio triburien.

¶ De eodem.

Ecclesiastico⁹ nāq̄ libro scriptū est: mortuo nō exhibeas gr̄am: sciens q̄m oēs moriemur. et item. Oia q̄ de terra orta sunt: in terrā conuertētur. Quid terra terram vendis: memento q̄ terra es: et in terrā reuerteris. Et alibi de hoie dictuz est. terrā teris: terrā geris: ⁊ in terrā cōuerteris: qui de terra sumeris. Et q̄n̄ mors tibi futura est: et appropinquat: et si tardat recordare q̄ non hois est terra: sed (vt psalmista cōmorat.) Dñi est terra et plenitudo ei⁹. si terram⁹ vendis inualide rei dñice reus teneberis gratis accepisti a deo: gratis da pro eo.

Quare iterdicrum sit oib⁹ oīno xp̄ianis terrā mortuo vendere: ⁊ debitam sepulturā denegare: nisi forte primi ⁊ amici defuncti ꝓpter nomen ⁊ redemptionem aie viri defuncti gratis aliquid dare velint.

Jtē ex cōcil. varēſ. De eodē.

Recipiēdum est ſm canonū auctoritatem: vt de sepulchris ⁊ hoibus sepeliendis nichil maneris exigant nisi forte qui sepelir̄ vinēs iusserit ecclie in cuius atrio sepelitur aliquid de suis rebus tribuere: aut etiam post mortem ipsius illi quibus cōmissuz est eius elemosinam facere: de rebus illius aliquid sponte dare voluerint: et tamē nullatenus a pbris ecclesie illius aliq̄d exigatur: siue ab illis qui locis et villis pſunt.

¶ Prohibēdum est etiam ſm maiorꝝ institutā: vt in ecclia nullaten⁹ sepeliantur: sed in atrio: aut in porticu: aut in exedris⁹ ecclesie. Infra ecclesias vero aut ꝓpe altare vbi corpus et sanguis dñi conficit: nullatenus sepeliantur⁹.

Item Augustinus.

¶ In sacris locis nō inuadantur post mortem: quibus peccata non sunt dimissa.

Quibus pcta dimissa nō sunt a sacris⁹ locis post mortem adiuuari non pñt: q̄a ꝯs pcta grauiora depumunt: si in sacris locis se sepelire faciunt: restat vt de sua presumptione iudicētur: quaten⁹ eos sacra loca non liberant: sed de culpa temeritatis accusant.

Item Gregor⁹. ¶ Quibus prosit in ecclesia sepultura.

Cum grauia peccata nō deprimunt: tunc pdest mortuis si in ecclesia sepeliantur⁹: quia eorum primi (quotiens ad eadem sacra loca veniunt suoꝝq̄ sepulturā aspiciunt) recordant̄: et ꝓ eis dño preces fundunt. nā quos pcta grauia deprimunt ad maiorē cumulum damnatiōis potius ꝯs ad solutionē eorum corpora in ecclesijs ponuntur.

Item ex conci. magūcien⁹.

¶ Aut sepelītur in ecclesia.

Quibus mortu⁹ infra ecclesias sepeliat: nisi epi scopi aut abbates: aut digni pbri vel fideles laici. Quid ſ sint modice persone. vt J. e. nullus. ⁊ ideo prohibet fieri sepultura in ecclesia: quia loc⁹ specialiter deo dicatus est cui mors vitra non dominabitur.

Quib⁹ pcta. ¶ Hec ē. viij. ps. q. in qua dicit q̄ nullus debeat sepeliri in ecclesia nisi sit sctūs nisi i atrio vel in exedris⁹ ponit etiā ꝓficiant mortuis cimiteria: ⁊ qualit⁹ ⁊ vbi ant me sint defūctorum. ⁊ hoc ꝓbat per. viij. aucto. Johus. de fan.

g ¶ In sacrificijs. aut in anniuersarijs parentum. vt J. e. ca. animæ.

Dubitatiōis rōne fiunt alia qua.

b ¶ Quia non discernim⁹. Arg⁹ ratione dubitatiōis meli⁹ est eorū et supfluuz facere ꝯs nil facere. vel etiā aliq̄d omittere. sic. xlij. dis. quiescamus. xxiij. q. iij. corripiant. Jtez ratiōe dubitationis fiant q̄ alias essent illicita. vt extra d sepultu. sacris. cē d sūr. in cimitate. xj. q. iij. nolite. et rōne dubitationis possuz vendicare in certaz partem vel rē. ff. de rei vē. q̄ de tota. et nūmos meos nō possuz vendicare si sint mixti aliis ff. de solutiōib⁹. si alteri.

Eccla an possit pro oibus orare.

c ¶ Omnibus. i. eo. pro obcūti b⁹ ptra. So. ecclesia ꝓ oīb⁹ vi⁹: siue bōis: siue malis ꝑt orare ḡnali siue speciali oīone: et ꝓ iudeis ⁊ pagānis vt conuertāt̄ quia de nemine est desperādum in vita ista. vt J. de pen. dist. vij. nemo. sed ꝓ pagānis vel iudeis mortuis non est orādum: nec pro cathecumenis: sed pro baptizat̄ mortuis

pero mortuis pſit iuxta ecclesiam sepeliri: quid ve ad eos peruenīat: Augustinus in libro de agenda cura pro mortuis ostendit dicens.

¶ An estimemus ad.

a ¶ Sacrificia. aut iemnio parentum. vt J. e. ca. animæ.

b ¶ Quia non discernim⁹. Arg⁹ ratione dubitatiōis meli⁹ est eorū et supfluuz facere ꝯs nil facere. vel etiā aliq̄d omittere. sic. xlij. dis. quiescamus. xxiij. q. iij. corripiant. Jtez ratiōe dubitationis fiant q̄ alias essent illicita. vt extra d sepultu. sacris. cē d sūr. in cimitate. xj. q. iij. nolite. et rōne dubitationis possuz vendicare in certaz partem vel rē. ff. de rei vē. q̄ de tota. et nūmos meos nō possuz vendicare si sint mixti aliis ff. de solutiōib⁹. si alteri.

c ¶ Omnibus. i. eo. pro obcūti b⁹ ptra. So. ecclesia ꝓ oīb⁹ vi⁹: siue bōis: siue malis ꝑt orare ḡnali siue speciali oīone: et ꝓ iudeis ⁊ pagānis vt conuertāt̄ quia de nemine est desperādum in vita ista. vt J. de pen. dist. vij. nemo. sed ꝓ pagānis vel iudeis mortuis non est orādum: nec pro cathecumenis: sed pro baptizat̄ mortuis

¶ Adde q̄ gna. le ver. oia ꝑhēdit. La. pen. tator ⁊ bo. sio. cū mūda.

¶ Quare mortui iuxta ecclesiam sepeliantur.

Quos estimem⁹ ad mortuos ꝓ quibus curā gerimus peruenire: nisi qō ꝓ eis siue altaris: siue orationum: siue elemosynaruz sacrificijs⁹ solenniter supplicamus. ꝯtuis nō pro quibus fiunt omnibus prosint: sed his tantum ꝓ quibus dum viuunt cooperāt̄: vt prosint. sed quia non discernimus⁹ qui sint: oportet ea ꝓ regenerat̄ omnibus⁶ facere ⁊ vt nullus eorum pretermittatur: ad quos hec beneficia possint ⁊ debeant peruenire. melius enim supererunt ista his quibus nec obsunt nec pſunt: q̄s deerunt quibus prosunt.

¶ Diligentius tamē facit hoc quilibet ꝓ necessarijs suis: quo pro illo fiat similiter a suis.

¶ Corpori aūt humano quic quid impenditur non est presidium salutis: sed humanitat̄ officium secundum effectum quo nemo vnq̄ carnem suam odio habuit: vnde oportet vt quam potest pro carne proximi curam gerat: cum ille⁹ inde recesserit qui gerebat. et si hec faciunt qui carnis resurrectionem non credunt: ꝯto magis debent facere qui credunt vt corpori. sed tamen vt resurrecturo⁶ et in eternitatem manſuro: impensum huiusmodi officium sit: et iam quodāmodo eiusdem fidei testimonium.

¶ Quo ds apud memoias martyrū sepelitur: hoc tātum videt michi ꝑdesse defuncto: orandū est generali oratione: vt hic di. et. xxiij. q. iij. sicut. ⁊ hoc siue sint dānati siue nō: dū tamen hoc non constet: sed ſpāli ofone non est orandū ꝓ eis q̄s cōstat esse dānatos. sic loquit illud. c. ꝓ obeuntib⁹. ij. ꝓ illis qui nō sunt dānati ofone speciali ⁊ gnali oratiō licitet nisi sint valde boni. vt J. e. tps.

d ¶ Cū ille. s. spiritus.

e ¶ Ut resurrecturo. nisi enim quis resurrecturos haret cē. ē ḡ signū ꝓ credamus futuraz resurrectionez: vt J. eo. habent.

f ¶ Leuites. ꝛ id q̄ dicit ꝓ possumus orare pro mortuis.

g ¶ Ꝑsens ti. Job. id est contagati.

h ¶ Daniel. id est virgines vel continentes.

i ¶ Noe. i. rectores ecclesiaruz et hoc intellige si decesserint i mortali. sic. xxv. dis. qualis.

k ¶ Sed laborabit. i. punietur eternaliter.

Psal. xlviij.

¶ Ro obeuntibus.

l ¶ Pro ipsis. Oīādū Si nichil ecclia ne est ꝓ orandū ꝓ illis q̄s his q̄ i cōstat decessisse mortalis⁹ ⁊ q̄ li pctōsic: qi eis viuis decesse cōcedunt: ergo et runt. mortuis. vt. xxiiij. q. ij. sane. ar. ꝛ. xxi. q. iij. cypa n⁹. Refrō si cui dēs ē aliquē decessisse i mortali⁹ vt cū eo suspendat̄ se: vt precipiat aut alio ne inferat: ꝓ illo nō est orādū. vt xxiij. qō. v. placuit. et. q. viij. ḡcunq̄ clic⁹. vñ si aliq̄s occisus est in rebellitate non orat ꝓ illo. vt extra de reliq. audiuim⁹. et. xxiij. q. v. placuit.

m ¶ Nunc hoc ꝯ.

ptim ſm hoc intellige. l. C. de sa. san. eccle. i. ij. Vel die ꝙ omnis christianus potest sepeliri in ecclesia: sed nō gentilis. vt J. de conse dist. i. ecclesiam. et hoc intelligas nisi als in mortali decesserit non penitens: vel nisi ecclesia interdicta sit: vel nisi sint in tormentis quibus ꝓpter terroꝛē interdicitur ecclesiastica sepultura. extra d torneamē. c. j. ⁊ extra de rapto. super eo.

¶ Ecclesiam mortuis pſit iuxta ecclesiam sepeliri: quid ve ad eos peruenīat: Augustinus in libro de agenda cura pro mortuis ostendit dicens.

¶ Quare mortui iuxta ecclesiam sepeliantur.

Quos estimem⁹ ad mortuos ꝓ quibus curā gerimus peruenire: nisi qō ꝓ eis siue altaris: siue orationum: siue elemosynaruz sacrificijs⁹ solenniter supplicamus. ꝯtuis nō pro quibus fiunt omnibus prosint: sed his tantum ꝓ quibus dum viuunt cooperāt̄: vt prosint. sed quia non discernimus⁹ qui sint: oportet ea ꝓ regenerat̄ omnibus⁶ facere ⁊ vt nullus eorum pretermittatur: ad quos hec beneficia possint ⁊ debeant peruenire. melius enim supererunt ista his quibus nec obsunt nec pſunt: q̄s deerunt quibus prosunt.

¶ Diligentius tamē facit hoc quilibet ꝓ necessarijs suis: quo pro illo fiat similiter a suis.

¶ Corpori aūt humano quic quid impenditur non est presidium salutis: sed humanitat̄ officium secundum effectum quo nemo vnq̄ carnem suam odio habuit: vnde oportet vt quam potest pro carne proximi curam gerat: cum ille⁹ inde recesserit qui gerebat. et si hec faciunt qui carnis resurrectionem non credunt: ꝯto magis debent facere qui credunt vt corpori. sed tamen vt resurrecturo⁶ et in eternitatem manſuro: impensum huiusmodi officium sit: et iam quodāmodo eiusdem fidei testimonium.

¶ Quo ds apud memoias martyrū sepelitur: hoc tātum videt michi ꝑdesse defuncto: orandū est generali oratione: vt hic di. et. xxiij. q. iij. sicut. ⁊ hoc siue sint dānati siue nō: dū tamen hoc non constet: sed ſpāli ofone non est orandū ꝓ eis q̄s cōstat esse dānatos. sic loquit illud. c. ꝓ obeuntib⁹. ij. ꝓ illis qui nō sunt dānati ofone speciali ⁊ gnali oratiō licitet nisi sint valde boni. vt J. e. tps.

d ¶ Cū ille. s. spiritus.

e ¶ Ut resurrecturo. nisi enim quis resurrecturos haret cē. ē ḡ signū ꝓ credamus futuraz resurrectionez: vt J. eo. habent.

f ¶ Leuites. ꝛ id q̄ dicit ꝓ possumus orare pro mortuis.

g ¶ Ꝑsens ti. Job. id est contagati.

h ¶ Daniel. id est virgines vel continentes.

i ¶ Noe. i. rectores ecclesiaruz et hoc intellige si decesserint i mortali. sic. xxv. dis. qualis.

k ¶ Sed laborabit. i. punietur eternaliter.

Psal. xlviij.

¶ Ro obeuntibus.

l ¶ Pro ipsis. Oīādū Si nichil ecclia ne est ꝓ orandū ꝓ illis q̄s his q̄ i cōstat decessisse mortalis⁹ ⁊ q̄ li pctōsic: qi eis viuis decesse cōcedunt: ergo et runt. mortuis. vt. xxiiij. q. ij. sane. ar. ꝛ. xxi. q. iij. cypa n⁹. Refrō si cui dēs ē aliquē decessisse i mortali⁹ vt cū eo suspendat̄ se: vt precipiat aut alio ne inferat: ꝓ illo nō est orādū. vt xxiij. qō. v. placuit. et. q. viij. ḡcunq̄ clic⁹. vñ si aliq̄s occisus est in rebellitate non orat ꝓ illo. vt extra de reliq. audiuim⁹. et. xxiij. q. v. placuit.

m ¶ Nunc hoc ꝯ.

¶ Ro obeuntibus⁹ ꝺppe cō stituisse cognouer⁹: si liceat pro eis oblatiōes offerri sic sancta tenet ecclia: vt q̄sq̄ pro mortuis vere xp̄ianis offerat oblatiōes atq̄ pbr̄ eorum facit memoriam. et q̄uis peccatis omnes subiaceamus: cōgruit vt sacerdos pro mortuis cat hostias ne inouam faciat. ⁊ intercedat: non tamen pro impijs (q̄uis xp̄iani fuerint) tale quid agere licebit. Idem.

¶ Anime mortuorum quatuor modis soluuntur.

Hime⁹ defunctoꝝ q̄tuor modis soluuntur: aut oblationib⁹ sacerdotum: aut precibus scōr̄: aut eleemosynis: aut ieiunio cognatoꝝ. ¶ Curat ergo vt ſme

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jeiunium pl' pdest vitis ꝯ defūctis.

est quasi pars illius non estimemus.

a ¶ Examinatis.4.examinatis.1.mortuis. z est hic argu. q̄ magis meretur homo impendendo aliquid vitis ꝯ mortuis. Unde patet q̄ sicut teniūm alicui⁹ liberat mortuū: multo potius alterius teniūm prodest viuo. qđ cōcedo ił ille est vicine coniunct⁹ ił: vt dicit. lxxij. distinctio. pbr. in glo. et tra.

Emp⁹.

b ¶ Alias. non summe bonus. nam reor credo statim ad celos volare: nisi ꝓra illud. Gaudent in celis alie sanctorū. xxv. di. illum. sanctorum.

c ¶ Additis.1. hoc nobis occultius. ex his verbis vidēt q̄ Augustin⁹ dubitabat q̄ aie defunctorum recedāt: cū illorū⁹ sit subtra ꝛ celum sit supra. vt. xxiij. qō. iij. hec autem.

d ¶ Pro baptizatis. [illegible]

¶ Propiciatio.s.i. vt deus propicius sit eis.

f ¶ Pro valde bis Augu. dixit sunt q̄ttuor gña hoiz. scilz valde bonos: et valde malos: mediocriē bonos; z mediocriē malos. Pro valde bōis non est orandū quia iniurīā eīm facit martyri q̄ orat pro martyre. vt ex d cele. inis. cū marthe. ℣. vltio Item nec valde malis pūt: sed mediocriter bonis pūt vt citius ibi erent ab igne purgatorio

Holim gña ſūt tuor sunt.

[illegible]

¶ Examinatis.4.examinatis.1.mortuis. z est hic argumentū q̄ magis meretur homo impendendo aliquid vitis ꝯ mortuis. Unde patet q̄ sicut teniūm alicui⁹ liberat mortuū: multo potius alterius teniūm prodest viuo. qđ cōcedo ił ille est vicine coniunct⁹ ił: vt dicit. lxxij. distinctio. pbr. in glo. et tra.

Emp⁹.

b ¶ Alias. non summe bonus. nam reor credo statim ad celos volare: nisi ꝓra illud. Gaudent in celis alie sanctorū. xxv. di. illum. sanctorum.

c ¶ Additis.1. hoc nobis occultius. ex his verbis vidēt q̄ Augustin⁹ dubitabat q̄ aie defunctorum recedāt: cū illorū⁹ sit subtra ꝛ celum sit supra. vt. xxiij. qō. iij. hec autem.

d ¶ Pro baptizatis. [illegible]

¶ Propiciatio.s.i. vt deus propicius sit eis.

f ¶ Pro valde bis Augu. dixit sunt q̄ttuor gña hoiz. scilz valde bonos: et valde malos: mediocriē bonos; z mediocriē malos. Pro valde bōis non est orandū quia iniurīā eīm facit martyri q̄ orat pro martyre. vt ex d cele. inis. cū marthe. ℣. vltio Item nec valde malis pūt: sed mediocriter bonis pūt vt citius ibi erent ab igne purgatorio

[illegible]

ris: cōdītio sepulture: pompa exequiarū: magis sunt viuoꝝ solatia q̄ subsidia mortuoꝝ. si aliquid pdest impio sepultura pciosa: obest pio vilis aut nulla. Nō ideo tñ cōtenēda: aut abiciēda sunt corpora defunctorū maxime⁊ iustorum vbi illud etiaꝫ salubriter discitur: quāta possit esse remuneratio p elemosynis ꝙs viuētibus et sentientibus exhibem⁹: si neq; hoc apud deum perit qđ exanimis⁹ hominum membris officij diligentia persoluitur.

Item Aug. in encheridion.

¶ Sūt diem iudicij: sacrificijs et elemosinis mortui iuuant.

¶ Empus q̄ inter hois mortem z vltimā resurrectionē interpolitū est⁊ aias⁹ abditis⁶ receptaculis cōtinet sicut q̄ꝫ digna est vel reqe vel erūna: p eo quod sortita est in carne dum viueret. ¶ Hoc ne gandū est defunctoꝝ alias pietate suoꝝ viuentium releuari: cū p illis sacrificium mediatoris offert vel elemosine fiūt in ecclia: sed hec eis pūt q̄ cū viuerent hec sibi vt postea possent pdesse meruerunt. ¶ Est eteīm quida viuendi mod⁹ nec tā bon⁹ vt non reqrat ista post mortē: nec tam mal⁹ vt ei ista post mortē nō pūnt. est ꝯ talis in bono vt hec nō reqrat et est rursus talis in malo: vt nec his valeat (cū hec vita transierit) adiuuari/ circa oē hic meritū cōparat q̄ possit post vitā releuari quispiam vel grauari

¶ Et post panca. cū sacrificia altaris: siue q̄ūcūq; elemosynaꝝ p baptizatis⁹ oibus offerunt p valde bōis grāz actiones sunt p nō valde malis propiciationes⁶ sunt. p valde⁶ ma

lis: et si nulla sunt adiumenta mortuoꝝ; tñ viuoꝝ cōsolationes sūt: qđ⁹ autē pūnt aut ad hoc pūt vt sit plena remissio: aut certe vt tolerabiliꝰ fiat ipsa dānatio. ¶ Hec obseruatione aūt tertij: septimi: tricesimi: vt q̄dragesimi dicī q̄rit vñ exordiū sumpserit: Ambro. i lib. de obitu theodosij ꝑpatoris dicit

¶ Manere certi dies i mortuorum cōmemoratione seruent.

Q Uia alij tertium diem: alij tricesimū: alij septimū: alij q̄dragesimū obseruare cōsueuerunt in officijs mortuoꝝ: qđ doceat lectio⁸ cōside remus. Defuncto inq̄t Jacob ꝑcepit Joseph pueris suis sepultorib⁹ vt sepelirēt eū. et sepelierūt sepultores isr̄l: z cōpleti sūt. xl. dies. sic em̄ dinumerabant dies sepulture. z luxit eū septē dieb⁹. hec ꝙ sequenda solēnitas ē quam ꝑscribit lectio sic etiā in deuteronomio scriptum est. Q̄ plāxerūt filij isr̄l moysen. xxx. dies et cōsūmati sunt dies luct⁹. vtraq; ꝙ observatio ħz auctoritatem qua nec cessarii pietatis ipleꝫ officiū.

Nuzere autē et tristari tam pro nra ꝙ pro aliorum morte: cyprianus prohibet dicens.

¶ Hec p nra: nec pro aliorum morte tristari debemus.

Q Uam ꝑposterū est q̄ꝫ puersum vt cū dei volūtatem postulemus⁵ qui vocat nos z accersit nos de hoc mūdo non statim voluntatis eius impio paream⁹: obnitimur et reluctam⁹: z ptinacium more seruoꝝ ad conspectū dñicum cum tristicia et meroze pducimur: exeuntes istinc necessitatis vinculo nō voluntatis obsequio: et volum⁹ ab eo ꝑmissa

Emosyne pfunct. pſunt.

in.g.

Bell. l.d.

celestibus honorari ad quē venim⁹ inuit⁹. ¶ Idēo dis ꝙꝫ ipsis minimis z extremis quibus renūciatū est q̄ frequēt atq; manifeste de dignatiōe precepti est: vt contestarer assidue: vt publice p̄dicarē frēs nō esse lugendos accessione dñica de seculo liberatos: cū sciam⁹ nō amitti: sed premitti recedēres precedere vt pficiscētes: z nauigātes solēt ¶ tē Ioānes chrisostom⁹ in epla ad hebreos.

¶ Ex pusillanimitate mortuos lugere contingit.

Q Uicunq; ꝰ sepeliamur: Dūt est terra z plenitudo ei⁹. Pm qđ oportet fieri efficiat. lugere autē z deplorare z lamentari eos qui ab hac vita decedūt ex pusillanimitate cōtingit. Hoc aūt ex desperatione future resurrectionis intelligitur. Eū z apls non simpliciter ait. Nolum⁹ vos ignorare de dormientib⁹: vt nō cōtristemini: sz addidit: sicut z ceteri q̄ spē non habēt. pietatis nā ꝙꝫ affectu et hūanitatis ītuitu mortuos lugere nō ꝓhibemur sicut nōnullos sctōrum alioꝝ exeqs pumas lachymas impēdisse legimus. Hinc etiam anastasi⁹ papa. ¶ Qui spē future resurrectionis habent: de mortuis tristari non debent.

Habēt fortasse illi instar longi doloris excusatione q̄ vitā alterā nesciunt⁶: q̄ de hoc seculo ad melī⁹ esse transitū non cōfidūt: nos aūt q̄ hoc credim⁹ z docem⁹: tristari nimiū de obeuntib⁹ nō debem⁹ nec qđ apud alios pietatis tenet speciē. Hoc magis nobis in culpa sit. nā diffidentie quodā modo genus est: cōtra hoc qđ quisq; ꝑdicat querere iustitiaz amans dicēte apl̄o Nolumus vos ignorare de dormientib⁹ vt nō cōtristemini: sicut z ceteri q̄ spē non habēt. Hinc ex concl. toleta. iij. ¶ Eodem.

Deſunctis vtrū iuāt q̄ hic agūtur.

Jo. de fan.

f.thel. iij.c.

f.thel. iij.c.

Rat volūtas tua er est arg. q̄ opere id cōplere debem⁹ quod voce prestamur. dic. xxiij. psalmista.

a Junti sic xxiij. q. v. addidē z sic est argu. q̄ nō debem⁹ consequi cōmodum er eo qđ iuuti facimus. vt. ff. ad tredell. si patron. ℣. sic. xvij. q iij. sunt q̄ opes. xvij. q. j. secūdum

b ¶ Bellus. Libera fortuna mors ē. capit oia telius Que genuit. ceio regit q̄ non hz pnā. Arg. ꝓtra. Mellis⁹ ossa cubant manib⁹ tumulata suorum

Habent fortūan illi. c ¶ Nescīt. i. nō credūt. Jo.

Q ¶ Religiosis. illi enim magis tenentur abstinē ab hmōi ꝙꝫ laici.

¶ De mortuis.

¶ Hec est. xi. ꝙs q. ſm. Jo. ꝙ. fan.

e ¶ Sciāt. ma ti nesciūt nisi qđ eis scire ꝓmittit sīt nec boni qui adhuc sūt i igne purgatorio: q̄ adhuc non fruūtur visione dei. vt. ſ. e. fa. edm: sz boni q̄ frunt visione dei sciūt quid agatur hic iuxta illud Gregorij. Quid est qđ nesciant q̄ vidēt ē oia q̄ vidēt: Et alij dicunt q̄ boni dicunt scire oia q̄ sunt eis necessaria.

f ¶ Nescīt. q̄ tūndum erat hostia oblata p quā aperta fuit ianua paradisi: vt extra de baptis. maiores.

Deſunctis vtrū iuāt q̄ hic agūtur.

Jo. de fan.

Q Ui diuina vocatiōe ab hac vita recedunt: cum psalmis tūmō z psallentiū vocibus debent ad sepulchrū deferri. sufficiat autē q̄ in spe resurrectionis xp̄ianoꝝ corpora bus famulat⁹ diuinoꝝ impenditur canticoꝝ. phibet z nos apls sctūs lugere defunctos: dicēs. De dormientib⁹ aūt nolo vos cōtristari sicut et cereri q̄ spē non hnt. dns nō fleuit lazarū mortuū: sz ad huius vite crūnas plorauit resuscitandū si aūt pōt hoc eꝑs oibus xp̄ianis phibere non morē agere: religiosis⁶ autē oīno alit fieri nō debere cēsem⁹ sic em̄ xp̄ianoꝝ ꝙ omnē mūdum humari oportet corpora defunctoꝝ.

De mortuis autē q̄rit vtrum sciant⁶ ea q̄ a viuis geruntur. Esaias ex ꝑsona ꝑpi afflicti ait Abrahā pater nr̄ nescīt⁶ Augustin⁹ quoq; in libro de agēda cura ꝙ mortuis illi idē testat dicens. ¶ Mortui ex se nesciunt: qđ hic a viuis geras.

Attēdū est: nescire q̄dē mortuos q̄ d hic agat: dū hic agit: postea ꝙo audire ab eis qui hinc ad eos morten do pgūt non quidē oia sed q̄ sinunt⁶ erā sīt me minisse: z q̄ illos quib⁹ hec indicare oportet audire pūt z ab angelis: q̄ rebus q̄ hic aguntꝰ presto sunt audire aliq̄d mortui. qđ nūc quēquā illoꝝ audire debere iudicat: cui cuncta subiecta sunt multi quoq; ad viuos aliquos ex mortuis venire credūt⁶ sicut e contrario paulū ex viuis in paradisum raptū esse diuina scriptura testatur. De his aūt q̄ in patibulis suspēdunt⁶: q̄rit an iuxta ecclias sint sepeliendi. De ꝯbus etiā in magūtisi cōcil. ita statutū est. ¶ Sed ille bene gerūt cōio his q̄ in patibulis suspenduntur.

Q Uestitum est ab aliquibus fratribus de his qui in patibulis⁵ suspenduntur pro suis sceleribus: post confessionem deo peractā vtrū cadauera eorum ad ecclesias deferenda sint. z oblationes pro eis offerende z misse celebrande an nō: quibus rūdemus: si de oīb⁹ peccatis suis purā cōfessionem agētibus: z dignē penitentibus cōio in fine: ſm ꝑcepta canonum banda est. cur canones cōmunionē vel sepultu

Ecclā non corpus xp̄i. pte git ma lefactorem. Esaie xxiij. d

Hoſpi. de cura mor. ſi. ſuſpēſi et cōcremati: dicit⁹ h⁹ fiat aute ꝓphetas. vt. ff. de cad. aue. l. ij. z nō est ℣. xxiij. qō. v. placuit. q̄rit cōsuerit q̄re liberetur ille qui fugit ad ecclīā et nō ille q̄ recipit corpus xp̄i: cum corpus xp̄i mat⁹ sit oib⁹. vt ꝙ. ꝑſe. di. ij. michul. Rñ. q̄ corp⁹ xp̄i est cib⁹ aie et nō corpis: q̄ aiam liberat z nō corp⁹. Ut dicq̄ pullegiū ecclē ē n̄ dz trahi ad cōsequēdā. vt ℣. xvij. q. iij. sicut. nec aliq̄ꝰ pulleg⁹ trahēdā est ad plenarā. vij. q. j. penult. z vj q. j. hinc.

Ecclā non corpus xp̄i. pte git ma lefactorem. Esaie xxiij. d

Hoſpi. de cura mor. ſi. ſuſpēſi et cōcremati: dicit⁹ h⁹ fiat aute ꝓphetas. vt. ff. de cad. aue. l. ij. z nō est ℣. xxiij. qō. v. placuit. q̄rit cōsuerit q̄re liberetur ille qui fugit ad ecclīā et nō ille q̄ recipit corpus xp̄i: cum corpus xp̄i mat⁹ sit oib⁹. vt ꝙ. ꝑſe. di. ij. michul. Rñ. q̄ corp⁹ xp̄i est cib⁹ aie et nō corpis: q̄ aiam liberat z nō corp⁹. Ut dicq̄ pullegiū ecclē ē n̄ dz trahi ad cōsequēdā. vt ℣. xvij. q. iij. sicut. nec aliq̄ꝰ pulleg⁹ trahēdā est ad plenarā. vij. q. j. penult. z vj q. j. hinc.

Clerici nō possint sua repetē.

Plauz. i.c.Si aliam iam.

Canonici. ¶ Sua repetere. oēs clerici qui hñt ꝓpriū vel hñe phī: pñt repetere sua: si non hñt ꝓpriū non pñt: sed bona ecclesie sue repetere pñt si sunt plura. vel si prelati non sunt: de mādato superioris pñt ea repetē vt. xvij q.i. inōcētes. & ii. q.i. in fine. Itē xxxvi. dist. Nemo clericꝰ pōt agere ꝓ misera diuīb⁹ ꝓfonis de mandato superioris. vt. lxxxvi. dist. Illm pernenit.

Quod aūt b ¶ Perfectus i. sine mortali petō. et sine veniali. nā curā ꝓximoꝝ non possum⁹ habere sine petō. vt. xxv. di. qualis.

c ¶ Possideri Si. est. iij. q.j. §. apter. vñ hereticus nō pōt petere restitutionez aliquoꝝ quia nichil ꝓpriū pōt possidere. vt. .f. dist. viij. quo iure. & xxiij. q. vij. ca.j. & ij. nec laicus potest repetere decimas q̄as non potest possidere: vt extra de prescrip. causam. ad hoc ēt vt quis possit aliquid repetere reqūrit vt fuerit i possessione turis vl facti vt extra ō resti. spo. ex parte. vnde nō sufficit ꝓbare spoliationē nisi ꝓbauerit q̄ possederit. vt ēt. de offi. delega. consultationibus. vnde patet q̄ libet spoliatus habet restitutiōis beneficium. extra de ap. significaueruntꝝ extra de resti. spol. ollim. Inuento tamen q̄s potest petere restitutionez qui de iure possidere nō potest nā petitur resti-

Restitutiōez q̄q̄ petere nō possidē ēccl̄st.

tuendo cōsanguinee cū qua de iure ḡs non pōt cōmisceri. vt extra de resti. spo. ij. ꝛ xx. Itē seruꝰ petit restitutionem rerum dñi absentis quas de iure non potest possidere. vt. C. si ꝙ vim vel alio. i. j. similiter vroꝝ pōt petere res a viro sibi datas si spoliata est. quarū rerum dominiū nō potest hñe. ff. de vi ꝛ vi arma. i. j. §. deinde. Item habes plura ꝛipē dīa petit restitutiōem alicuius cum ramē de iure nō possit illō possidē cū aliis. vt extra de prede. referēte. Johan. Ego credo

Late⁹ pōt decimas petere: quib⁹ spolia tus est

saluo meliori cōsilio: q⁹ late⁹ spoliat⁹ de decimis potest petere restitutionē cū latro restituit: vt extra de restitu. spol. in fine: cum laici ḡtidie possideant decimas ex tolerātia ꝓlatorū: secus in hereticis: cuꝝ sit exceptionis. vt extra de here. excōicamus. ꝛ decre. illa causam dicit detinere et non possidere. B.

Luce. xvij. d. Mar. x.c.

Mat. v.f.

d ¶ Habuerit. iiij. torie: ita vt vos scandalizemini ꝓpter hoc.

e ¶ Sub nullius. i. sub rei rē ꝓpalis potestate nolo redigi in tantū: vt aliquē offendā iuxta illud Et mihi res non me rebus submittere conor. vt ēt. de ꝛb. sig. intelligentia.

Mat. v.f.

f. cōsil. vj. q. Ibid. vj. c.

Vers⁹ hora

f ¶ Episcop⁹, ¶ Quod erat. i. in iudiciū vocat⁹. dz ēm ꝓ alio litigare. vt no. v. q. iij. c. vl. et si mala est cā ecclie nō dz eam fouere sicut nec tutor pupilli: vt ff de admi. tu. l. q̄tiēſ §. sicut aūt

g ¶ Quia ergo. require. ō. j. q. ij. sacerdos.

a ¶ Sanctorum. xij q.j. expedit.

b ¶ Quod debetur. Et aliquo maleficio. vel intelligē ex quolibet debito.

Fur ad pēnā diupli vel quadrupli pōt cōuenire.

c ¶ Altera. Videtur ergo q⁹ non possit licite peti pena dupli vel q̄druplꝰ a fure. vt no. xij. q.ij. in ātiquis. quod pcedit. ꝙ. sed nō est ita: q hoc habetur ex canone q⁹ peti possit. xij. qōe. ij. in tegibus.

d ¶ Tallionis Cōtra delinquētem fcz vt tanta satisfactio petatur ab eo quanta iniuria precessit. vt. xxiij. q. iij. ser differētie. vl loq̄tur de pena talionis infligēda actori qui iniuste litigat: q̄a calūniose agēs punitur in sumptib⁹ litis: vt extra de pe. calūniam.

e ¶ Nullū. scz quo ipse teneat alijs. vl aliter. i. nulli vult solue penam ꝓ peccato debitam.

f ¶ Debitū. i. penam debitam ex peccato.

g ¶ Sic ꝛ hic est. §.

h ¶ Cetera. i. q̄ omnia sunt cōmiq. sicut illud. qui pcusserit te in vnam maxillam. ꝛē.

Precipere et impare differunt.

i ¶ Quisquis. ¶ Qđ ꝓcipit impaſ. hic Grego. innuit differentiam inter precipere et imperare. nam als Augn. dicit qđ cesar ꝓcepit: faciendum est: qđ impat tolerādū est. vt xxiij. q. j. militare. Itē inf mandatū et ꝓcepū vt esse dr iniq̄ sūt mādata mōre mādatoris. vt ēt de offi. dele. relatū. sed ꝓceptū nō i aut. vt nūc iudi. §. et hoc ꝙ iubem⁹.

Mādatū ꝛ ꝓceptū diuersa sunt. Mat. v.f. Luce vj.d.

sed non cuitādo dānū. Vel aliter. Aliud est sua possidere aliud est cōmunia ꝓcuratorem esse. canonici nō possident sua q̄ res deo oblate non sunt alicuꝰ: vtunq̄ cū reb⁹ eccl̄ie non vt suis sed tanq̄ ad dispensandū sibi creditis. Cū Prosper i lib. de vita cōtemplatiua. Sacerdos cui dispēsationis cura cōmissa est ꝛc. require i causa eius a quo ꝓ ingressu monasterij pecunia exigebatur. Sicut q̄ illi non sua possident: ita nec sua repetunt: sed res ecclesie quarū ꝓcurationē gerunt. Silr q⁹ in iudicio prohibentur cōtēdere sic intelligēdum est videlicet vt nō sibi stent coram iudice sed alijs. Alijs autē coram iudice astitisse ꝛ pro eis iudicem iterpellasse nōnullos sanctorum[a] legim⁹. hi autem non sibi stant: sed pauperibus quorum necessitatibus profutura reperūt: ꝛ ita nō ꝓhibentur stare coram iudice. Illud vero euangelij. si quis abstulerit tibi tunicā ꝛē. non est precipientis sed exhortantis.

Unde Augustinus ait.

¶ Peccat q̄ vltra debitum exigit: non q̄ sibi debita reposcit.

Quod debet⁹: et si beneficiū remittit non tñ iniquē repetit. peccat autē q̄ exigit vltra[c] debitum. ideoq̄ lex modum figēs penam talionis[d] instituit sed tu eo lōge eos a pec caro iusti exactous quo oīno non exigis debitū. ideoq̄ bonus magister ait. Qui te percutit in vnā maxillā prebe ei ꝛ alteram: pīertim ne cogamur et ipsi reddere debitum ab eo q̄ nullū[e] ꝓhabet debitum[f]. Sic[g] et cetera[h] accipias. Idem de sermone domini in monte.

Cōmunia ꝓcuratorem esse.

Cōmunia ꝓcuratorem esse.

detur esse prohibitus. Leges enim tam sacrorum canonum q̄ secularium principum ꝓhibent aduersum aliquem testem de sua domo produci. cōtra se enī quisq̄ testari potest: ꝓ se vero minime. Quia ergo isti producuntur: vt pro seipsis testimonium ferant: (nō enim vtilitatis sue ecclesie se penitus immunes arbitrātur futuros) patet q⁹ eorum vox i talibus non est audiēda. Sed distinctio hec et restium examinatio in criminalibus causis seruanda est. in ciuilib⁹ autem non vsq̄quaq̄ in crimina li enim causa non licet testem de ꝓpria domo ꝓduci. in ciuili autē prelatis ecclesie licet.

Unde paschalis. ij. guidoni archiepo viennensi apl̄ice sedis legato scribit dicens.

¶ Clerici ꝓ sua ecclesia testimonium ferre possunt.

De eodem.

Cuiusq̄ ꝓceptis nō obtēperat: re⁹ est et debitor pene. et paulo post. precepto dñi nō obedire pctīm est ꝛ contilio si vti nolueris: minus bonū adipiscēris: non mali aliq̄d perpetrabis. Item Grego. in epistola ad Joannianum.

Quod ꝓcipit impaſ[i] qđ impatur necesse ē fieri si nō fiat penā ḥz. vbi cōsilium dat offerentis arbitriū est. vbi ꝓceptū necessitas est seruientis vt obediat: vel imperantis vt et obediatur. ¶ Questio.ij.

Deo aūt qđ q̄rit̄ur an de suis[k] fribus testes produci possint multi auctoritatibus vt-

k ¶ An de suis fratrib⁹. in cā criminali nūq̄ admittūtur domestici. vt. iij. q. v. ca.j. nisi i duo b⁹ testib⁹. scz cuꝝ canonici accusāt ꝓlatū suuꝝ. vt ij. qō. vij. latores. ꝛ cum accusat matrimoniū ꝓpter consanguinitatem. vt. xxxv. q. vj. ca.j. similiter in cā ciuili non admittit̄ domesticus. iij. q. iij. etiaꝝ ciuili iure. nisi i causa ecclesie sue. vt. j. c. ca. j. ꝛ extra ō testi. insuper. Similiter ad ꝓbandū consanguinitatez admittūt domestici⁹. vt. xxxv q. vj. c. j. sine agatur ad ḥendum/sine ad diffinendū matrimoniū. vt extra q̄ mfuno. accu. pos. videt. Sz ꝙ alio impedimēto matrimoniū domestici non admittunt etiaꝝ si velint ꝓbare affinitatez. vt extra de testi. i litter. Sed ꝓtra videt dicē decre. extra de testi. sup eo. ꝛ sic de facto seruat et in illa decre. in ista/ suspitio erat cōtra eū q̄ fleterat cum vxore ꝙ septē annos. etiā tbi sup affinitate iduce bant domestici: ꝓtera vr notauit tbi tam familiares sūt vel domestici ꝙbus imperare pōt rōne dñice. vl ꝓle prā ti. als domestici bñ admittūtur.

Testes ꝓ ꝓpria domo ꝓduci nō licet.

Canonic⁹ p canonico testificari potest.

SUper pudētia tua pluri mū admiramur: q̄ in negocio bti stephani ⁹ cficorū iploz acceptare noluer⁊ testimoniū. diuerse nāq; sunt spēs cārū: ⁊ nec i alio⁹ causis crimia agitant. In crimib⁹ siquidem accusatoz ⁊ testium illa distinctio obseruāda est q̄ in canonibus cōtinet: ne q̄ ad pbationē domestici assumant. Cetez in possessionum: ⁊ vel hmōi negociis hi potissimū assumēdi fūt q̄ eadē negocia tractauerant ⁊ de q̄z auditu et visu⁶ helsitatio esse nō debeat. Si ergo iidem clerici idonei fūt ⁊ assertionē cause illi⁹: nullatenꝰ remouēdi: sed sicut alios in⁹ deliberatū est inter scī iohis ⁊ sanctī stephani canonicos his illa plenius decidat. ¶ Pōt etiaz intelligi aliter. domestici ad pbationē non admittūtur: vt p his videlicet q̄z sūt domestici testionū ferant. hi aut (sicut supra de actorib⁹ dictū est) nō p domesticis: sed pro ecclia q̄ mater est oim pauperū testionium dicāt. In cōficiēdis aūt instrumētis sclarū negociorꝫ pbi non vocētur ad testionū

Adde q̄dā ei sūt criminales/q̄dā cautiales/q̄dā spirituales/ sicut pōt colligi. xvj. q.j. frater.

Tractauerūt. qz ea q̄ in capło gesta sunt melꝰ nōt pbari p canonicos q̄z p alios. vt ex de testi. veniēs. in fi. ⁊ ler dicat. alo inter domesticos facile quid cōfingi posse. p negocij qualitate. vt. C. de dona. inta.

Et visu. iij. q. ix. testes.

Vñq̄. ¶ Non rogentur. an possit cleric⁹ cogi mot aut. ij. q. vj. statuendum.

Euentu. E. iij. q. iij. ad fidem.

Vel audierit. ⁊ hoc est in illis casibus vbi testimonium valet de auditu. vt. iij. q. ix. si debitum.

Occultetur. Illud est regulare q̄ in defectū pbationum quilibet possit cogi. vt extra de testi. cogi. pet. nemo. immo talis admittitur qui alꝰ non est idoneus. vt. iiij. q. iij. ℋ serui respōso. ff. iv. dist. pulsis. ⁊ de cōsec. dist. iiij. in necessitate. ⁊. C. de he. l. vlti.

Cōtra se. Sed qualiter testatur cleric⁹ coram

episcopo cū causa versatur coram laico iudice cū cōtinentia cause iudici non dz. vt extra de sequestra. ad hec ℋñ. hoc est priuilegiū clerico⁹ q̄ nō cogūtur coram quolibet iudice testari: sicut egregie persone nō cogunt coram ℋliber iudice testari. vt. ff. de iureiurā. ad personas.

Clerici non cogūtur testificari.

¶ Comperētib⁹. scz iudicib⁹ ecclesiasticis.

¶ Aut alicui. id ē cū cōmittat eps⁹ aliq̄b⁹ qui recipiant testimonia ipso⁹.

¶ Quod aūt. Hic quēri an vsura sit vitra sortez aliq̄d recipere? ⁊ certe sic: nisi in q̄busdā casibus. Prio i casu fauore ecclesie. ex de vsu. c.j. ⁊. c. cōquest⁹ Scōo et cū fide inssor⁹ soluit sortē et vsuras pōt vsuras peti. vt de fideiuss. cōstitutus. Tertio ⁊ cū pena petitur preter sortez. vt xij. q. iij. ilegib⁹. Quarto ⁊ cū petitur vsura tāq̄ interesse: vt dicā. ff. e. q. iiij. ℋ iam multi. ⁊. ff. p socio. l. socius qui. Quinto ⁊ cū recipitur aliq̄d preque non cōstitit in pondere/nūero vl mēsura. sicut in locatione. Itez in. vj. casu ratiōne icertitudinis. vt extra de spes facit hoiem vsurarium. vt. ℋ. e. c. j. sicut spes facit hoiem simoniacū. vt. j. q. iij. non solū. Ad intelligētiā aūt hmōi. q. sciao q̄ duo sunt Ictus q̄ de natura sui gratuita sunt: vt mutuū ⁊ cōmodatū. in mutuo certū est ⁊ rectꝰ q̄ sit gratuitū: alioqn est vsura. Itē si commodatū nō est gratuitū nō d̄cē est vsura. ℋ in ℋ aliq̄d recipit. p cōmodato statī desinit ee cōmodatū: q̄ aut recipit aliq̄d p re ipsa: aut p vsu rei. ℋ p re ipsa aliq̄d recipit: aut est pecunia: aut alia res. ℋ pecunia est emptio seu vēditio: si alia res/erit Ictus pmutationis. ℋ p vsu rei accipit pecunia/erit ℑctꝰ locatōis. si res alia erit ptract⁹ innominatus. do vt des. vel do vt facias: oēs ista ptract⁹ sunt licite laicis: ertam cā negociatiōis. vt xxxvij. dist. fornicari. Clerici ℋ in hℑtū pōt debent abstinere ab emptione ⁊ vēditione: q̄ illud non facile fit sine petō. vt ℑ. de pen. di. v. ℑlitas. nā in cā necessitat⁊ q̄uis⁹ est clericis negociari. vt ex ne cle. vel mo. c. j. licitū tamē est clericis emere aliquā rudē materiā et vendē

Clerici an possint emere ⁊

inde aliq̄s artificiū facere ℋ eis sua non sufficiant. vt xxj. di. ℋ clericꝰ victū. ⁊. xxj. q. j. c. j. de cōse. di. v. nūq̄. ⁊ rūc non acq̄rit lucrū ex negociatiōe sed ex artificio tali enim lucra licita erant apl̄is. vt xxj. q. j. c. j.

Denar. xxiij. d Ezec. xxj. c.

Si fenerauerit. ℑz fenerauerit. pōdere: nūero ⁊ mensura: sed in eā ⁊ domo aliud est: q̄ ibi licitū est recipe sortē ⁊ lucrū. ⁊ est ea rō q̄ in predictis q̄ cōsistūt in pōdere: numero ⁊ mēsura transfertur dōium: cū aliud sit mutuū. Unde res illa stati est in periculo illius qui recipit. vñ inconueniens esset vt noie illi⁹ rei magī grauaret. sed dom⁹ et equus non sunt periculo sui. vñ non est inconueniens ℋ alꝰ graueť p re tali dāno aliq̄d ad hoc facit. ff. de iureiurā. eū q̄. Sed contra hoc obij cit. pone q̄ aliq̄s vendat vsum pecunie et recipiat in se periculū pecunie talio contractus non est vitiosus: q̄ eius vsus sit ℑtuus qui vendidit/licite pōt eū vēdere. ⁊ sic habes q̄ aliq̄s pro pecunia pōt recipere pecuniā: ⁊ aliud i hoc casu. aſs non. et hoc ideo: quia pecunia non deteriorat: sed alie res deteriorantur. Item nonne si creditor alicui gratis mutuat pecuniam: venditor teneturei ad antidota. vt extra de testa. cum in officijs. ⁊. ff. de petitione hereditā. sed ℋ ℋ. cōstituit. ⁊ naturaliter est ei obligatus ad aliam. quare ergo illam naturalē obligationem non poterit deducere in cautelam. ℋ. vt pactū ℋ ar pro illa danda ad quam tamen tenetur. cum etiā talia pacta interueniant in spiritualibus ad que aliꝰ quis tenetur extra de prebē. ℑgnificatum. ⁊ extra de elec. ℑgnificasti.

Conor. rex tus i. l. j. ℋ. cuz vtbē. ff de offi. pfect. vr. ⁊ in l. j. C. ō bere. in fitu.

Vsura aliquā do non committ̄ licz vitra sortem ḋ acci piatur.

Item hieronymus super eze chielē. lib. vj. ¶ Quicquid supra datum exigitur vsura est.

Vtant quidā vsuras tā tum esse in pecunia⁹: qō puidens diuina scriptura ois ret aufert ℋ habundātiam vt plus non recipias q̄z dediſti. ℋ Item alij ℋ pecunia fenerata solent munuscula diuersi generis accipere: ⁊ non intelligunt scripturā vsuram appellare et ℋ habundantiam quicquid est ℋ ab eo qō dederint plus reaceperint. ℋ tē Ambro. de nabuthe. ¶ Quicquid sorti accedit vsura est.

Querig refugiētes p̄cepta⁹ legis⁶ cū dederint pecuniā negociatoub⁹ᵍ non in pecunia vsuras exigūt: sed de

Expectes. ex pacto ℋm quosdā. vel etiā sine pacto ℋ ita tenet. ⁊. c. et ℋ gōnes. ℑtelligas q̄ in ℋmik i modico ℋmitti simoniā rōe ℋsē. Quod vero. Nulli licitum est vsuras sumere. nec etiā indeo. vt extra de vsur. post inferabile. videtur ℑ q̄ in casu licitū sit etiā xp̄iano sumere vsur am. vt j. eo. ca. vltimo

Clerici. Precepta. nolūt q̄dā facere ℋ legē ℋ facūt fraudē legi. ille ℋ facit fraudē legi qui observat ℋba legis: ℋ mēte ei⁹ circūuenit. vt. ff. ℋ legi. fraus. Fit fraus legi ℑtuor modis. De re ad rē. l. q̄ in fraudē datur aliqua res. vt hic. ⁊. j. q. j. sunt nōnulli. talis est fraus macedoniani. ff. ad macedo. l. ℋtuianꝰ ℋmutui. Itē ℑsona ad ℑsonā: vt cū q̄s sub ℑsona alterius exercet vsurā. vt. xlvij dis. sicut nō suo. ⁊ cū maritꝰ non pōt aliq̄d dare vxori/supponit aliā ℑsonā cui det. vt. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. hec ratio ℋ. vlt. Itē de vno contractu ad alium ℑctum fit fraus vt cū mulier nō possit dare alteri q̄d viro: fingit se vēdere et. vt. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. ℋ spōsus. ℋ. circa. sic. xvi. q. iij. ℋ sacerdotes. Itez de vno ptractu ad aliū fit fraus: ℋ alio mō vt cū mulier nō possit fideiubere cōstituat se principalē debitricem. vt. ff. ad vel. Cuio. xxvij q. v. mulierem.

legi fit fraus q̄ dr̄ uplicit er

¶ Als hic est principium qōnis.

e ¶ Lex mosaica.

Accedit. Ex pacto.

Ad negociatorē. cui credit pecuniam.

Poma. videť q̄ vsura differat in hoc a crīne simōie. q: crīme ℋmōie nō ℋmittit in modico. vt ex de simo. ⁊ ℋ gōnes. ℑz nō ē ita. ⁊. c. et ℋ gōnes. ℑtelligas q̄ in ℋmik i modico ℋmitti simoniā rōe ℋsē.

Simonia an i modico com mittat

Quod vero. Nulli licitum est vsuras sumere. nec etiā indeo. vt extra de vsur. post inferabile. videtur ℑ q̄ in casu licitū sit etiā xp̄iano sumere vsur am. vt j. eo. ca. vltimo

ℋ Als vltimū

ℋ Negociatoub⁹. Videť q̄ ℋ q̄s pecuniā suā dedit negociatori vt inde emat merces et det sibi partē lucri: q̄ illud sit licitū: q̄ non concedo ℋ periculū speciet ad recipiētē vt sit inter eos Ictus mutui: ℑz ℋ p illa ℋba societatē ℋhunt. ⁊ tūc periculū spectat ad virūq̄ ⁊ tūc bñ licitū est q̄ vn⁹ socⁱ det pecuniā ⁊ alter ℋpleat laborem qui deest in pecunia. vt. ff. ℋ so. l. v.

ps. xiiij

tamen licitū est aliquādo vtra fortem aliqd recipere. vt notatur in prima.qō. 3. in summa.

Q Clerici.

a ¶ Judicis. licitas esse negociationes possunt clerici facere. vt ex ne clerl. vel mo.c j.a hoc cum eis sua non sufficiūt. vt. xcj. dictum. clericus.

b ¶ Si cessare non ergo statim deponendus est clericus propter vsuras. xl viij. di. c.j. Arg. contra. xl viij. di. c.ij. Solus. statum deponendus est. z qō hic dicitur refertur ad facultatē dispensandi.

¶ Justri q. c. ¶ Datā. xl. viij. distin. non licet.

Q Anonū. ¶ Et vēdendi. In eadē forma sed in rasa materia possūt emere corium et chartas z ide facere sotulares et libros: vt. xxj. q.j.c.j. et. xcj. dis. clericus. nec est negociatio sz artificium.

Psal. xiiij.

S Jqs obliti⁹ timorē dñi z scrārum scripturarum q dicunt. ¶ Qui pecuniā suā nō dedit ad vsurā. post hāc cognitionē magni cōciliī fenerauerit: vel centesimā exegerit aut ex quolibet⁹ negocio turpis lucri qsierit: aut p diuersas species vini vel frugis vel cuiuslibet rei emēdo vel vēdendo aliqua incrementa susceperit: de gradu suo deiectus alien⁹ habeat a clero. I tem ex eodem.

¶ Pro pecunia quam cleric⁹ mutuo dedit: iusto precio species accipere potest.

S Jqs cleric⁹ in necessitate solidū f ōsūerit hoc g de vino vel frumento accipiat qō mercandi ¹cā tge h statuto

Causa.xiiii. Secunda pars.

exigere probatur auctoritate Gelasij z aliox. Ait enim Gelasi⁹ papa scribēs clericis per lucaniam z siciliam.

¶ A questibus negociationis clerici abstineant.

Q Clerici ab idignis a qstibus z nouerit abstinēdū: z ab oi cuiuslibet negociationis ingenio vel cupiditate cessandū: in qcunqz ꝺo gradu sint: si cessare b noluerint mox a clericalib⁹ officijs abstinere coganf. I tē ex cōcil. arelatēsi primo quod cōfirmauit papa siluester. ¶ Secōicentur mutuū sūri alterū qui fenerantur.

Q Jnstri qui fenerantur placuit iuxta formā diuinā⁹ datam⁶ eos a cōtione abstinere. I tem ex eodē. terraconensi. ¶ Qui volunt esse in clero a studio negociatiōis abstineant.

Q Anonū statutis firmatū est vt quicūqz in clero esse voluerit: emendi vilius z vendēdi ᵇ cariꝰ studio non vtatur. quod si exercere voluerit cohibeatur a clero.

I tē ex cōcil. Martini pape.

¶ Alienet a clero: vsuras aut superabundantiam exigens.

S Jqs oblit⁹ timorē dñi z scrārum scripturarum q dicunt. ¶ Qui pecuniā suā nō dedit ad vsurā. post hāc cognitionē magni cōciliī fenerauerit: vel centesimā exegerit aut ex quolibet⁹ negocio turpis lucri qsierit: aut p diuersas species vini vel frugis vel cuiuslibet rei emēdo vel vēdendo aliqua incrementa susceperit: de gradu suo deiectus alien⁹ habeat a clero. I tem ex eodem.

¶ Pro pecunia quam cleric⁹ mutuo dedit: iusto precio species accipere potest.

S Jqs cleric⁹ in necessitate solidū f ōsūerit hoc g de vino vel frumento accipiat qō mercandi ¹cā tge h statuto decretū ⁱ fuerit venūdari. cetera si speciē non habuit necessaria: ipsum quod dedit sine vllo augmento recipiat.

I tē ex concilio agatheñ. iij.

¶ Clericꝰ non accipiat pluꝰ qꝫ commodauit.

Q Ille clericoz amplius accipiat qꝫ cōmodauit: si pecuniā: pecuniā accipiat. si speciē: eandem quā dedit accipiat. z qcquid aliꝰ tm qꝫ dedit accipiat. I tē Leo papa.

¶ Etiā lata vsura dānabilis est

Q Ec hoc pretereundum quoꝫ durim⁷ ee quoldā lucri turpis cupiditate captos: qui vsurariā exercere pecuniā: z fenore volūt ditescere quod nos vt nō tm dicam⁹ in eos q sunt i clericali ordine cōstituti sed etiā in laicos cadere qui xp̄ianos se dici cupiūt cum dolem⁹. qō vindicari acriꝰ in eos q fuerūt cōfutati decernimus vt eis peccādi opportunitas adimat. I tē ex niceno cōcilio. ¶ Desciantur a clero turpia lucra sectantes.

Q Elonia multi clerici aut ricie causa turpia lucra sectātes: obliti sunt diuini precepti quo dictum est. Qui pecuniā suam nō dedit ad vsurā statuit hoc sanctū cōciliū vt si quis inuentus fuerit post hāc diffinitionem vsuras accipere vl̄er quolibet tali negocio turpia lucra sectari: vel etiam species frumētorum ad sertuplū dare oīno qui tale aliquid conatus fuerit ad questum⁽ᵐ⁾ deiciatur a clero: z alien⁹ habeatur ab ecclesiastico gradu.

I tem Julius papa.

¶ Turpe lucroꝫ sequitur: qui minus emit vt plus vendat.

Q Uicunqz tpe messis vel vindemie non necessitate sed propter cupiditatem cōparat annonam vel vinum. verbi gratia de duobus nummis comparat modium ⁿ vnū

Psal. xiiij.

Usura qōq; non licet g̃ fratrē qui

Dātā an trāferat i vsurarium.

dicē q creditor frumētū p tāta pecunia oz recipere q̃tū valuit tpe solutionis. z ita cōsiderandū est tps solutionis q̃z si nō est p̃cia: tūc estimat q̃tū valet tpe q̃ reddit. vt. ff. si certū. pe. l. vnum.

Usura.

Q Modiū. ¶ Ad q cā dan stum. videt hic ni vel q prohibeamur di plꝰ sumere vsuram pecūā lucri captādi non aūt vtrandi dām. ar. ad hoc 8. eo. si quis obligatus. vbi dicit: incrementa suscepterit maxime si fit bone fidei cōtract⁹. vbi et ex sola mora venit vsure. vt. ff. de vsur. mora. ¶. in bone. si q̃s ergo est i mora soluēdi ab eo p̃t repeti vsure nō tā q̃z vsure sed tāq̃z interesse. vt. ff. p socio. socī⁹ q. z tunc petunt vsure iudicis officio nō iure actionis licite em̄ p̃t q̃s agere ad hoc vt reddat indēnis vt ex. de fideiuss. puenit. z. xij. q. ij. si q̃s de clericis. vbi agitur ad interesse.

Psal. xiiij.

Usurarius.

Q Modiū. si aliquis vēdat merces que nō valēt quattuor: et facit pactū vt et denī quitq; ad terminū p̃fixū. vt ex. ō vsu i ciuitate. iz si venderet lōgo cartori foro: q̃ nō valeant: tūc esset vsura. vt ex e. ti. ꝫsulun. Jo. Et qō ōt de ven

Usura etiā secūdum leges nō sunt dande.

ditione mercēū intelligit si tpe ꝫt⁹ nō fuerat vēditus. aliogn esset vsura. vt ex eo. ti. ca. vlti. B.

a ¶ Jqs quis. ¶ Rapinā. Sic q̃ vsurarⁱ⁹ est raptor: ergo m eā non trāfferf dñū: sicut nec in symonia cum pōt tñ concedi q̃ transferf dominū in eum.

Jrē cū vsurarⁱ⁹ nō audiatur nisi restituat vsuras quas ab aliquo receperit: q̃ nec raptor/ vt videtur qō nō admitto. z rapina large sumit pro qualibet iniusta vsurpatione. vt xxxij. q. iij. meretrices.

Q Uid dicā b ¶ Reddi tā ē darī. qz verbā reddendi ponitur pro verbo dandi. ff. de verbo. signi. verbū reddēdi. Poterit tñ dici q̃ sm leges non sunt dā de vsure. rū qz sacre leges nō dedignant imitari sacros canones. vt. ij. qō. iij. ¶. notādum. tū qz imperator iubet seruari ea q̃ statuta sunt in niceno ꝛcilio: vt in auf. de eccle. ti. in prin. col. iz. sed niceni concilium. phibet vsuras. vt. xlvij. di. quoniam. z. ē. e. quoniam. cū ergo impator confirmauit statuta niceni cōcilij: patz q̃ voluit de rogare omnib⁹ legibus que loquūtur de vsuris. Uel dic vt dixi. x. distinctione lege.

c ¶ Scriptum est. in prologo biblie.

d ¶ Totus mundus. i. quilibet parua pars mūdi: vt hec dictio totus hic ponatur distributiue.

e ¶ Nec obolus. supple est totus mundus.

f ¶ Alienum. Canon fingit rem alienam illā qua quis male vtitur: vt hic. z xlvij. distinc. sicut hi. z extra de verbo. signi. c ius dicitur

g ¶ Illo. ¶ Cui. sicut nulli nocē debes: sic a nulla debes petere vsuras: vt ca. intelligatur nec sanctus z sic planū est. Alij dicūt q̃ ab hostib⁹ licitum est petere vsuras. nā z ois cōis licite possūt auferre: vt. xxiij. q. vij. ca. j. z. ij. z quibusēqz insidijs possunt nocere eis. vt. xxij. q. ij. dominus.

h ¶ Ubi ius. Jusum bellum est quod geritur ex edicto principis. vt. xxiij. q. j. justum. Jo.

Quod ꝺo. ¶ Hec q dimidii in. iij. ptes. Jo pma q̃ā ꝑbat. p. ix. auctō. q̃ de viis et reb⁹ male ac̄q̃sitis de q̃o⁹ dñō non trāsferf non pōt fieri elemosyna. Secūda ibi ¶ Cōtra. Tertia ibi. Jrē obijcitur. Quarta ibi. Sed Augu. Jo de fan.

divisio

i ¶ Qō vero. Quida grāliter dicūt de nullo vtruz licite acq̃sito p̃t fieri elemosyna nec de mercētrice: nec ō vsura: nec de alea: nec de hystrionatu: nec de symonia: scriptum est em̄ honorabis dñm deū tuum ex iustis rus laboribus. j. q. j. nō est putāda. z i deuteron ōz. nō accipies mercedē ꝑstibuli. z ē ar. ad hoc. ꝫ. eo. elemosyna. z. xxiij. q. iij. sicut non sūt. nā illicite acq̃sita nō sūt i bonis nr̄is nec nostra. vt. ff. p socio. cum duobus. ¶. vl. Alij dicūt q̃ si de illicite acq̃sito nō trāfferf dñium: vel etiā trāfferf: q̃z cōperit repetitio non p̃t tñ fieri elemosyna: vt i vsurarⁱ⁹. et de iurem. debitores. z i symonia. vt et de symo. veniens. Sed si nō datur repetitio z trāfferf dñū bñ fit inde elemosyna z vt si aliqd datur meretrici illud nō p̃t repeti. z vt. ff. de p̃ds. ob tur. cau. idē z ſi. ¶. quotiens. Un de tali p̃t meretrix facere elemosynā. Jdē de eo est qō dat hystrioni: z de eo qō extorquet rōne officij alicuius. vt. j. di. q̃ vere. non sane. Qō aūt dicit q̃ sacerdos non p̃t ꝑpere mercedē ꝑstituli: p̃t dici q̃ non ꝺz recipi obligatio mercētricis: iz elemosyna possit inde fieri: hoc est rō vt ꝑpter rubore citi⁹ q̃uertat. vt. xc. di. oblationes. xvij. q. iij. miror. Sed de illis q̃ sunt extorta p violentiā non mererōne officij alicui⁹: vt de rapina z de furto nō p̃t fieri elemosyna. Dicāt tñ idā q̃ si res furtiua vendat: de nūmis illis p̃t fieri elemosyna: q̃ non sunt nūmi furtiui q̃ danf pro re furtiua. vt. ff. de fur. q̃ vas. ¶. vl. quod non credo. vt extra de vsur. cum tu. in fi.

Psal. xlviij.

Q Uod ꝺo¹ elemosyne non sunt faciende ex fenore vel vsuris nec q̃libet male acq̃sito Augu. testatur in libro de verbis domini tractatu. xxxv. ¶ De vsuris elemosyne fieri non possunt.

Q Olite velle elemosynas facere de fenore et vsuris.ᵏ I tē Augu. ¶ Oblatio de rapina reprobatur.

Q Uicunqz ex vsuris et rapinis aut quibuslibet iniquitatibus elemosynas facere voluerit: et ad misericordiam pauperum se conuertere: antequam ea que male abstulit restituat: nō ei prosunt. Nō enim remittitur peccatum nisi restituatur ablatum. Nō ergo ꝺat elemosynas de male ablatis: quia nō ei prosunt. Nō em̄ remittitur peccatum nisi restituatur ablatum. Nō ergo ꝺat elemosynas de male ablatis: quia nō ei prosunt. Nō em̄ remittitur peccatum nisi restituatur ablatum. Nō ergo ꝺat elemosynas de male ablatis: quia nō ei prosunt.

Q Uicunqz ex vsuris et rapinis aut quibuslibet iniquitatibus elemosynas facere voluerit: et ad misericordiam pauperum se conuertere: antequam ea que male abstulit restituat: nō ei prosunt. Nō em̄

abcd

IMolās nec i institutione. Sz i meritz vt.xxiij q.j.odi
¶ Sanguinis.ē.lxxxvj.di.pasce.
¶ Fratres.i.pares.siue similes in peccato.i.e.c.
multi.i.de pe.di.j.homicidiorum.

Malū ppt bonū non est faciendū Eccl. xxxiij

EOrte alt. Nō habebo.nec ēm.propter bonū est faciendū malū. vt xxv.qōe.i.nosse. xxvij.q.iij.sicut nō sunt.nō vt tm qp talis furtū cōmittat: qz furtū non fit nisi adhuc animo lucrandi vt.ff.ō fur.l.j.sz nō est ita: qz species lucri est ex alieno largiri. vt.ff.de fur.si pignore.§.i.

¶ Ad hoc.c. fa.rex i l.cū hi. cū ibi no.ff.ō trāsac. Furari mētē qñ qz furtū non admittit

e ¶ Jdē mueniēti. Dic notabo q̄ si inuenī rē alicuius habuā.p derelicto: sz intēdā eā furari:nō cōmittō furtuz. Jré si non habet.p derelicto:credo tñ qp habeat.p derelicto:siue nō cōmitto furtum.si aūt nō habet.p derelicto:nec credas qp habeat si eo alio accepisti: vt dño restituas nō cōmittis furtū.hoc tñ i libello debes p̄stare. hoc totum habes.ff.ō fur.falsum.§.q̄ alienū.

Thesaurus q̄ si ds iuēit rhe inuēt⁹ eui⁹ est stat⁹ inuentoris est.

Jré et hoc scias fauz i loco ꝓpo

IMolās ex liquo oblatio est maculata. Bona iniquorū nō probat altissim⁹: nec respicit in oblationib⁹ iniquoꝝ: nec in multitudine sacrificioꝝ propiciabitur petis. Qui offert sacrificiū de substantia pauperis:quasi qui victimat filiū in cōspectu patris. panis egentium vita pauperis est: ꝛ qui defraudat illuz homo sanguinis est. q̄ effundit sanguinē:ꝛ qui fraudem facit necessario fratres sunt.

Item Augustinus Omelia.

¶ Non est aliquid rapiendum omnibus vt detur egeno.

EOrte aliquis cogitat ꝛ dicit. multi sunt xpiani diuites:auarit:cupidi:non habebo⁹ petīn si suum illis abstulero ꝛ pauperibus dedero. vñ eīm illi nū boni agūt:mercedez hre potero. sz hmōi cogitatio a diaboli calliditate suggerit. nā si totum tribuat pauperib⁹ quod abstulerat: addit potius peccatū ꝯ minuat. Ité Hieronymus.

¶ De eodem. Palea.

DEmo qui rapit mortēs (si hz vñ reddat) saluatur. si eos quorum fuit inuenire non poterit:ecclesie vel pauperibus tribuat. Item Amb.

¶ De eodem. Palea.

BApinā emere non licet nisi ea intentione vt cui est ablata restituat. Ité Augu.

¶ Furtum cōmutatur:qui inuentum non reddit.

SJquid inuenisti⁶ ꝛ non reddidisti: rapuisti. q̄tum potuisti fecisti: quia plus non inuenisti:ideo plus nō rapuisti. qui alienū negat/ si posset ꝛ tolleret. deus cor interrogat non manum.

Item Gregorius.

¶ Jniꝰ.ē.j.q.i.nūl⁹.ꝛ.c.ñ ē putādus

¶ Qui de rebus cōcessis ꝛ de necessitis elemosynam impēdit illa placet deo.

ELemosyna redēptoris nīi oculis illa placet: q̄ nō ex illicitis ꝛ iniq̄tate congrik:sed q̄ de reb⁹ concessis bene acq̄sitis impēdik. Ité Hieron. in li. leuitici.

¶ Peccatꝝ rem inuentam non reddit.

MUlti sine pctō putāt esse si alienum qđ inuenerint tenēat:ꝛ dicunt⁵ deus mi cht dedit:cur habeo reddere. discant hoc pctm̄ simile esse rapine:si quis inuenta non reddat. ꝛ Item Augustinus.

¶ Bonus vsus non iustificat iniuste quesita.

NEqz eīm si agris iniquepcrā iualis ita q̄qz vtat vt ex eoꝝ fructib⁹ largas elemosynas faciat: rapinā tñ iustificat⁸.

¶ Neqz si alcui rurt patrono vt iuste quesito auar⁹ incūbat:nō culpāda est iuris ciuilis regula qua possessor legitimus fact⁹ est.

¶ Nec tyrānice factiōis puerilitas laudabiliter erit si regia clemētia tyrānos subditos tractet.

¶ Nec vituperet ordo regie pātis: si rex crudelitate tyrannica seuiat: aliud est nāqz iniusta⁹ pātē iuste velle vti:ꝛ aliud est iusta potestate iniuste velle vti. Item Ambro.in lib. de officijs.

¶ Cum alterius detrimēto alteri subuenire non licet.

DEniq⁹ si nō pōt subueniri alteri: nisi alter ledatur:cōmodi⁹ est neutrū iuuari q̄ grauari alterū. ideoqz in causis pecuniarijs interuenire nō⁹ est sacerdotale:in quibus non pōt fieri quin frequēter ledatur alter qui vincitur: quoniam inter cessionis beneficio sevictum arbitrat:sacerdotis est igit nulli nocere: pdesse velle oibus: posse aūt solū⁹ dei est. Item Greg. in registro.

¶ Elemosyne et sacrificiū nō placet deo:q̄ offerūt ex scelere

Scriptū⁹ est victime impioꝝ abominabiles sūt deo: vota iustoꝝ placabilia. neqz eīm in oipotētis dei iudicio quid sed a quo dē inspicitur. Hinc est eīm qđ scriptū est. Respexit de⁹ ad abel ꝛ ad munera ei⁹:ad cayn aūt ꝛ ad munera eius nō respexit. Dicturus quippe qz dñs respexit ad munera:premisit sollicite qz respexit ad abel. Ex qua re patēter ostendit:qz nō offerens a muneribus:sed munera ab offerē te placuerunt. Dona quippe iniquoꝝ non pbat altissimus nec respicit in oblationib⁹ eorum:nec in multitudine sacrificioꝝ ppiciabitur petis eoꝝ. Idē Longe est dñs ab ipijs: ꝛ orones ipioꝝ non exaudiet.

¶ cōtra in exodo legitur. Et filij israel exituri de egypto a vicinis suis acceperūt mutuo vasa aurea et argētea:ex quibus postea edificauerunt tabernaculū dñi. Dicis respōdet Augu. in lib. q̄stionum exodi.

¶ Non licet aliena rapere: exemplo israelitarum spoliantium egyptios.

DIxit dñs ad moysem. Loquere vir a proximo ꝛ mulier a prima vasa argētea ꝛ aurea ꝛ vestem:non hinc q̄stiendum⁹ exemplum putare dz ad expoliādū isto modo primum. hoc eīm dñs iussit qui nouerat qđ quēquem pati oporteat:nec israelite furtuz⁶ fecerunt:sed deo iubente ministerium prebuerant. Item Obiicitur Aliena rapere non est contra preceptum: nullo si quidē dei mandato rapina videtur prohibita. sed nolefurti ois illicita vsurpatio rei alterius ne intelligitur. Unde Augustinus in eodem libro.

¶ Maioris penitentie est violenter aliqđ eripere q̄ furari.

QUenale⁸ est occulte auferre:multo maior⁹ pene est visibiliter eripere. auferri ergo nolenti:siue occulte siue palam habet preceptū suū. Furti eīm nomie bene intelligitur oīs illicita vsurpatio rei alterne. non eīm rapinam punisit q̄ furtum plibuit. sed vtiqz furti nomine intelegeretur testamenti:et rapinam⁹ intelligi voluit. a parte enim⁹ totum significauit: quicqđ illicite rerum primi auferitur. His auctoritatibus probatur qz neqz ex rebus inuentis: neqz ex male conquisitis elemosynā quisqz facere potest. Sed Augustinus contra testatur dicens.

¶ De male acquisitis bonum fieri potest.

QUi habetis aliquid de malo:facite inde bonū. qui non habetis de malo: nolite acquirere ō malo⁵. Esto tu bonus qui bonum facis de malo:ꝛ cum ceperis aliquid boni facere de malo. nolli remanere tu malus. nūmi rut conuertuntur in bonū:ꝛ tu remanes malus. Sed hoc multipliciter intelligitur. Facit enim de malo bonum q̄ reddit qđ illicite abstulit: nolet etiam malī cura et sollicitudo mortalū exprimitur. de malo ergo bonuz facit qui pauperibus dispensat qđ cū labore ꝛ sollicitudine acquisiuit:iuxta illud euangelij. Facite vobis amicos de mamona⁶ iniquitatis vel ex malo acquirit qđ ex turpi cā possidetur: veluti cū mathematicus ex arte quā docet: vel ex futuris q̄ pnunciat nōnulla lucrat⁸. q̄ vero de malo sic acq̄runt⁸ in bonū pūt cōuerti. de pctō etiā aliqua nōnunqz acq̄runt⁸. cā pauperibus iuste erogantur. Ita Augustinus ad macedonium.

¶ Que male acquiruntur aliquando bene possunt expendi.

QUicquid ab iniusto sumit⁸ iniuriose auferturi: nā plerūqz nec medico

Lucę xvj.c.

puer. Ex.b.

Deu. xxiij.g.

Exo. xxij.g.

xxij.ps.

Exo. xxij.g.

xxij.ps.

Ecc. xxxiij

xxij.ps.

Deu. xxiij.g.

Exo. xxij.g.

xxij.ps.

Ecc. xxxiij

xxij.ps.

Sen. liij.c.

puer. xv.

Exo. xxij.g.

Deu. xxiij.g.

Exo. xxij.g.

xxij.ps.

a Scriptuz. hr.ē.expositū ē.ꝛ xl.q. vij in glo⁹.Ecce.

¶ Contra.

¶ Hec ē.ij.ps.q Fa. Jo.de fam.

b Jrit dñs. Sumēdum. exemplum Arg. ab exēplo nō esse argumētandum. xij.q.ij. gña.j. neqz vo. Ar.extra.xxxvij. dis.qui de mēsa.

c ¶ Furtum. Argu. q̄ hostes possum⁹ decipere et eis sua auferre. vt.xlij.dis.in mādatis. xxiij.q. vj.c.j.ꝛ.j.ꝛ.ij. ꝛ.ō. viij.ij tur.ē.C. ō cōmer.ꝛ mercā. l.ij. hic ctm̄ nō excusant⁹ q̄ malo⁹ aūte hoc fecit. ꝛ ita ē arg. h q̄ auctoritas maioris excusat illicitū. vt.xxij dis. Salomitane. ꝛ de pe.di.v. discipulos. xxij.q.j. qđ culpatur. sic abrahā et samson et alij missi fuerūt excusati aūte dñi. vt.xxij.q.v ij.ij. Ar.j.xvj. q.j. in canonib⁹. ꝛ xij.q.ij. dcihgs.

¶ Obijcitur.

¶ Nec est.iij.ps q Jo.de fam. ꝛ ibi Hug. furtū ꝛ decalogo inueniat⁹ phibiti et phat q̄ sic p ca.se. Jo.de.f. ō

Ené. id est dignū pena.

e ¶ Maioris. magis eīm delinq̄t raptor q̄ fur. vt insti. vt bo. rapto. in prin

f ¶ Rapinaz. Arg. q̄ aliq̄ phi

Punirī non q̄ alter peccet.

‡ Adde qđ no. ē ō hoc mu. sicut dicitur ō eos inq̄ super.

‡ Adde de ad hoc opti. ō. p in pēsis. j. xv q. ij ꝛ summa.

ro. phibita sūt oīna illa. vt extra de pēn. trāslato. ꝛ ff. ad.l.aq. dentqz. i fi. ꝛ q̄se quant ex illo. extra de cōsan. nā pensentiam.

g ¶ Ji pte eīm fi. xxxij. qōe iij. mercatrices. ēt aūt furtū pena pme codē mō q̄ gen⁹ est pa⁹ species. rapina ēt ē species furti. nā oīs raptor est fur. vt ibitm. vi bo. rapto in prin.

¶ Si Augustin.

¶ Hec ē.iij. ps q. iij. dī. ō ebusdā male acq̄sitis q̄ tñ trāsiit dñuz:et tūc pōt fieri elemosina. Joan de fam.

Qui habetis.iiij. ps aliqđ.

h ¶ De malo. H. trib⁹ modis exponit illud ✠ bñ facite de malo bonū. ꝛ bñ rē.

i ¶ Redditur.vt furto ꝛ rapine ꝛ toli⁹ oibus: vbi non trāsferr dñium. nec dat repentio.

k ¶ De mammona. mammō dr demon q̄ preest diuitijs.

¶ On sane.

l ¶ Auferatur per iudicē.

m ¶ Nec medico. pmittit eīm

medicos ⁊ſſ digniores:cū tñ medici non sunt malotis valoꝛe ꝙ obstetrices.vt.C.cōia ꝺle. ſi duo ꝺ.j. rnꝺo.

a ¶ Patrocinium hoc est ℨ .S. qui dꝛit nihil posse recipi p iusto patrocinio.vt no.xj.q.iij.non licet.

b ¶ Ille.Arg.ℨ illoꝝ ꝙ dicūt ſi dedi tibi pecuniā:vt p me iudicares

Pecuniā pōſſ iudici vt iuste indicet an illā repetere possit.

tu iusta causa ꝙ nō possum pete re pecuniaz datā.vt.ff.de cōdi.ob tur.can.l. ſi vbi dꝛ ꝙ talis liē perdit: qꝛ vi ꝺef velle iudicē corꝛūpere. Ego credo ꝙ posse talio repeté pecuniā: ſi non eo gio oat vt iudicē corꝛūpat naz ſi ꝺat eo alio vt ius ⁊ quieté sibi

⁊ Con. cor.l.ꝺi cōſeruet:nec pōt repeterevt pba uno.cū tur. extra de fꝛi. no.ff. ō ꝺilect⁹ .ſz ibi ōꝛ re iudi. ⁊ Bal. ꝙ repetit ſi non ſeruatur pactū. l. opas- tiones. C.de fi. iustꝛu. e ¶ Recipiūt. spontulas. ꝺ ¶ Amouet. Videt distingue re iter ꝓpetuos ⁊ tēporales offi ciales. Tēporalem vocat cuz ꝙ amouetur.ꝓpetuū vocat cū cui admouet.l.tradit tale officiuz. e ¶ Repeti.de facto.

volunt reddere honoꝛē suum nec oparto mercedem. nec tñ hec que ab iniuto accipiūt per iniuriā non ꝺarent. sed non ideo ꝺebet iudex vendere iu stū iudiciū:aut testis testimonium verz:qꝛ vendit aduocat⁹ iustū patrocinū⁹ iurisperitus verz consilium. Illi enim inter vtrāq; partē ad examen adhi benti:illi eryna parte cōsistūt. ¶ Cum autē iudicia et testimonia ⁊ cā necessaria nec vera vēdé da sunt:iniqua ⁊ falsa vendun tur:multo sceleratius ertiaz pe cunia sumit:ea scelerate ertiaz ꝙtus a volentibus ꝺak. Ille[b] tamen solet male sibi ablatam pecuniā repetere ꝙ iustum iu ꝺiciū emit:qm̄ venale esse non ꝺebuit: ꝙ vero pro iniquo iudi cio ꝺedit vellet ꝙdem repetere nisi timeret: vel puderet emisſe. Sunt alie pſone inferiotis loci ꝙ ab vtraq; pte nō insolen ter accipiunt[c]: sicut officiales ⁊ ꝙ amouef[d] ⁊ cui admouetur officium:ab his exorta p īmo ꝺeratā impꝛobitatem repeti[e] solent: magisq; repꝛehēdūm⁹ qui talia inusitate repetierūt q̄ qui ea ꝺe more sumpserunt qm̄ multe necessarie pſone[f] rebus humanis: vel inutatur hmōi cōmodis vel tenentur.

¶ Ilti si vtā vitemutauerint: aut excellētioris cōscenderint

f ¶ Magisq. hoc vult ꝺicere ꝙ officiali repꝛe hendunt non eo ꝙ aliqua exoꝛ quēt: ſz qꝛ ea im moderate exqui rūt vā talia non reperunt ab eo nisi ersū sit eis ſalariū constitu tū. tunc em̄ ſi ali ꝙd vltra hoc pe tierint crimine ꝓcussionis tenētur. vt.xxiij.q.j.milites. ⁊ ſoluent quadruplum.xvij.ꝺist. quoniam.

g ¶ Necessarie pſone.ad officium tale.

h ¶ Tamē ſua. Arg.ꝙ ꝺe rebus illicite acquisitis ꝺum in trāsferatur ꝺominium in accipiētem fit ele mosyna.vt.ff.eo.qui habetis.

i ¶ Donanda.pauperibus.

k ¶ Zachei publicam. qui ꝺixit: ſi quez defraudaui reꝺꝺo quadruplū. ⁊ sic p̄tet ꝙ licite quadruplaz vel ꝺuplum petī pōt.vt.xij.q.q.cum ꝺeuotissimam.

Quod ſo ¶ Hec q̄stio ꝺiuidit in ꝓtuos ꝓtes. In prima quaꝛ ꝓbat pte ca. Augusti. ꝙ non agitur penitentia digna ſi res non restituatur. Secūda ibi. Si vero. Tertia ibi. Pro malis. Quarta ibi. Furtuz autem. Joan. de fan.

l ¶ Qñ ſo. Sine sint raptores sive fures ⁊ verā penitētiā nō pōt agerend est fructū ꝑe penitētie nō ꝓſequuntur. vt.j.e. ca. j. tñ admitti possunt ad penitētiam. vt extra de pen. et re. ꝙ quidam. et.j.de pe. ꝺiſt.iij.ſ.vlti. ⁊ ꝺistī. v. falsas.

fectionis gradum:facilius ea q̄ hoc mō acq̄sierunt tanq̄ fug⁹ pauperibus largiunt: qꝛ eis a q̄bus accepta sunt:tāq̄ aliena restituāt. Qui ño cōtra ius fo cietatis hūane furtis rapinis cāmis:oppssionib⁹:invasionib⁹:altiq̄ abstulerint: reꝺꝺenda potiꝰ q̄ ꝺonāda[i] censem⁹ ⁊ zachei publicani[k] exemplo.

¶ Questio.vi.

Quod ño penitentia agi non possit:ni si res altena reꝺꝺatur testatur Aug. i epistola ad macedonium.

¶ Penitentia non agit ſi altena res non restituatur.

Si res altena ꝓpter quā peccatum est reꝺꝺi pos sit ⁊ non reꝺꝺit: pnīa non ꝺi mittur sed simulatur. si autē ve raciter agitur non remittitur pctm: nisi restituat[m] ablatū:si (vt ꝺixi) restituī potest. plerūq; em̄ ꝙ aufert amittit: sive pa tiendo[n] malos sive ipse male viuendo:nec aliud habet vn ꝺe restituat. ¶ Hunc certe nō possumus ꝺicere reꝺꝺe[o] quod abstulisti:nisi cum habere cre ꝺimus ⁊ negare. verz quidem si aliquos sustinet cruciatus[p] repente ꝺum existimatur ha bere qō reꝺꝺat non est iniqui

Res. ¶ Nisi restituat. Videt ꝙ ꝓcuꝛa tempo re ꝺs alienaz rē possederit ꝙ nō curri:in ea pre scripto. vt. xxxiij.qō.ij. ſi ẋgo. nā ꝺiuturnitas tpis non minuit ſed auget pctm ⁊ aggrauat.vt xxiij.q.j. ſcisma. vnde in presꝛi pione requiriꝰ bona fides a pn cipio ⁊ in medio et in fine. ⁊ ez oi tpe preſcriptio nis: vt ex ꝺe pre scrip.qm̄ omne. Tu ꝺicas ꝙ ſi ex oi tpe preſcri ptionis habuit bonā fidez tunc res illa facta est ſua de beneficio iuris. vñ tūc nō ma. cū est ꝺicēdū ꝙ ha beat pscientiam rei alienę iz post tempus preſcꝛi ptionis incipiat scire rem alienā fuisse. nisi velis intelligere. id ē rei q̄ fuit altena

† Con. cor. ꝺe tus i. l. j. est ꝺē cū vulga. ff. ꝺe ꝓ. ⁊ extra ꝺe. cos.

Quidā tñ ꝺicūt ꝙ ſi aliquis rem scripta haberet ex cā lucrativa tenetur ipsam restituere ſi remoꝺet ipsuz conſcientia qz multū ꝺe perire credimus eccleſie vtilitatibus ſi eas que sunt aliena reꝺꝺāt. vt.iiij. ꝺist. generaliter.ſed ſi eam habet ex causa non lucrativa non renet. vt.ff. ꝺe iꝛis que in fraū.cre. qui autē.§.ſi quid cū pupillo.

m ¶ Patiendo.i. permittēdo ꝙ alij male auferant.

o ¶ Redde. Hoc intelige qñ fur vel raptoꝛ nō est ſolu cēdo:ſed ſi esset ſoluendo iz reꝰ quam abstulerut sine culpa ſua perisset:tñ tenetur reꝺꝺere estimationem ipsius.vt.C.de fur. subtracto.

p ¶ Cruciamus. Arg.ꝙ ꝺ pauperes sunt: et nō sunt ſoluendo semꝰ verberandi sunt ꝓ ꝺebito. vt.xij.q.ij.

Pauperib⁹ qñ qz ſufficit ꝺe bonis ce ꝺere.

fraternitas. ⁊ in.i. libertus. ⁊ hoc est verū ꝙ bi connexiūtur ex maleficio.ſz ſi ꝙeniunt rōne ℨcꝺ⁹ aliunꝺe tunc ſufficit cedere bonis. vt.C.qui bo.ce.pos.l. vlti.

a ¶ Pcti. ꝙ aꝺhuc nō est liberat⁹ a ꝺebito ſz tñ a pe na. vñ ſi postea ꝙenerit ad ꝓpriuloꝝ fortunā eq̄ pōt ꝙenire:ſicut ille ꝺ ex alia ℨctu e obligat⁹. insti. ꝺe ac.§.vlt. ⁊ ex ō solu. o ꝺ ard⁹

b ¶ Inꝺecedere. vi. xxiij.q.v. reos. xvij.q.iij. reū: ⁊ est hic ar. ꝙ clericꝰ in foꝛo secꝛlari pōt aliquez ꝺefendere in cā sanguinis. vt.xxij.q.v.c.j. ij.⁊.iij.

† Con. cor. tex tus i.l. addi tos. ⁊ ibi glo. ⁊ ꝺoc. C.de epis. ⁊ cle.

c ¶ Subera himus. Ar. ℨ. v. q.v. non oīs.

Pena corpa lis ab eccīa pōt in fligi.

d ¶ Adiuuat Arg. qñ ꝺebe mus ꝺnos nꝛos tuare i illicitꝭ. xj.q.iij.ſi ꝺns. ⁊ c. non semper.

e ¶ Exigere. i. penas corpa les infligere. sed nōne clerici pos ſunt / vel eccīa pōt penas cor poꝛales infligere. v. qō. v. illi q. et. xxij.q.v. circūcelliones. Rñꝺeo pōt: sed non tantas q̄tas se cꝛlar⁹ iuꝺex. nō em̄ pōt punire q̄tū ad membꝛi mutilatiōne. vt extra de rap. in archiep atu.

f ¶ Tradere. Si ꝙ clericus ce pit furē ꝺomo non tradet ipm iudici. sed ſi iuꝺex furē captuz et ablatum sibi ꝓ illo non impunit⁹ ꝺ clericꝰ alioquin licite auferet clericis ſua. vt. xxiij.q.v. vnū ſolū. Jte nec clericū ꝺepositū tradet epūs iudici. extra de iuꝺi. at ſi clerici. Uel ꝺic ꝙ clerici tales male ficos pñt tradere curie non vt puniantur ad sanguinis effusionē:sed alio modo. vt extra de iuꝺe. ita quo rūꝺam. ⁊ xi.q.j. ſi quis sacerꝺotum.

ſſ. ꝓs. Clericus an possit furem tradere iudici,

g ¶ Clam. Si est occultum. ij.q.j. ſi peccauerit.

h ¶ Palam. Si est manifestum. vi.q.j. ſi omnia.

i ¶ Diuersitas. Arg.ꝙ fm diuersitatem personaꝝ diuerſe pene statuāt. vt.xij.q.j. fratermitas. xxiij. q.iij. cotripiantur.

¶ Si vero rem alienam. Secunda pars.

k ¶ Omperim⁹. ¶ Sic.i. laicis. qꝛ res semel conſe crata nō ꝺz ammodo ad ꝓphanos vsus reꝺi gi. vt.xij.q.ij. aurū. ⁊ j. ꝺe pse. ꝺi. j. ligna. ſi aūt res illa fuisset alicuꝭ ecclie illi ꝺñ esset restituēꝺa. vt.xij.q.ij. apꝛicos. et.xvij.q.iij. questi. Aliuꝺ tñ est in re alata.

Cōsecratio alate reti inmittēdo ꝺñō se cus i re alata.

¶ Qui rem alienam cōsecrat: eius estimationem restituat.

Omperim⁹ nullā ertitu ꝺinē cam ꝙ qua res eoꝝ potuissent rōnabiliꝛ a te occupari: atq; eas inconsulte ac temere cōsecrari. Idcirco experientie tue ꝓcipimus: vt ſquia quod semel cōsecratū est: eis⁹ non valet vltra restitui) studiꝭ tui sit vt ipse epiſcop⁹ ꝺebeat precium ꝺare. Do malis autem apud pꝛincipes eccīa ꝺz intercedere nō eos temerario ausu ꝺefendere. ¶ Si Gre. romano ꝺefensoꝛi. ¶ Eccīa pro malis intercedat nō eos temerario ausu ꝺefendat.

iij. ꝓs.

Hꝺ ꝙ furtis publicis im plicati sunt: a nobis nō ꝺebeanꝰ iuste[l] ꝺefendi: ne opi nione male agētū ex indiscre te ꝺefensiōis ausu in nos vllo mō trāsferam⁹: sed q̄tū ꝺecet eccīam admonēꝺo ⁊ vbū iter cessiōis aꝺhibēꝺo ꝺbus valetis succurrite: vt alijs opē ferā tis:⁊ opinionē scte eccīe nō in quinetis. Furtum autem nō tam in q̄tate rei q̄ in affectu furantis consideꝛatur.

l ¶ Jmus ſte.i. nimis ipio be ⁊ importune immu ⁊ hoc verum est nisi tā tum ſit aut cre te non ꝺt eos iuste cō ꝺēnatos. Si au ꝺacto tē fugerit ad ec cleſiā tūc oibus runt. modis ꝙb⁹ pōt tenetur eos ꝺe fendere: nisi sit public⁹ latro/vl nocturn⁹ ꝺepo pulator: agrotiꝭ vt.xvij.qō. iij. reū.q.c. licet. et ex ꝺe immu. ec cle. inf alia. Si aut fuerit imin iste condēnatus tūc ecclia tenet eū modis oibus

iij. ꝓs.

¶ Non solum in maioribus furtum committitur: sed etiam in minoribus.

Ur aūt nō ſolū in maio ꝛib⁹ ſed i minoꝛib⁹ ⁊ ꝺicat. nō em̄ qō furto[m] ablatꝰ innare: vñ istuꝺ est ꝓceptum. eripe eum qui ꝺucit ad mortē. vt.xxiij.q.iij. qui non inferenda.

m ¶ Furtum agrum. ¶ Quarta pars.

Ur affir. ¶ Cō furto. huic obstat qō ꝺi.ff.de abi.l.j. vbi ꝓpendit qō magis ꝛs punit ꝙ bo ue ℨ pro one:qꝛ ꝙ boue ꝺat. v. bones: ꝙ oue. iij. Sed ꝺicas ꝙ ibi ꝺicit ꝙ ꝺabit. iij. ones: intellige ꝓter illā quā abstulit. Jte est ℨ ex ō ſy. ⁊ si qōnes. vbi nō ꝓmit tit ſymōia in modico sicut in magno: ſz intellige ꝙ ita non ꝓsumit ꝓmitti in modico sicut in magno. qñq; tñ ꝙ modico:nec magis nec min⁹ vt ꝺe ꝓc. ꝺi. ij. reuera. in ꝓn. vbi ꝺ. ꝙ oēs in ꝺeserto mortui sunt. ⁊ tñ duo ex

Symonia nō fit i modico.

Furti agitur p modico.

ēto non fuerunt mortui. f. caleph ⁊ Iosue. xxxvj. dist. Ide tamen. Sic ergo p minima re pōt agi de furto: vt hic ⁊ infra. de re. di. §. gallinarū. licet actio de dolo non detur p minima re. vt. ff. de dolo.

a ¶ Fornicatiōe. h. dicit magis peccari cū pulchra

cū cum deformi: qz in his voluptuose cognoscit pulchra: si ⁊ deformis / ⁊ certū pōt absolui se. Bas. dixit magis peccari cū deformi: qz plura fūt ne dari p modica re pcot. i. scio. et ibi Iaco de bel. pri. ff. ō in itegresti.

† Infero actōi ne dari p modica re pcot. i. scio. et ibi Iaco de bel. pri. ff. ō in itegresti.

Uidam sacerdos.

¶ Supra i. pcīa ca tractatus est ō auaricia q̄ obūbrat mentē clericoꝝ: sed qz incōtinentia idē facit: ō subnectit. xv. cām in q̄ de incōtinentia tractat ⁊ de hīs q̄ fūt mēte alienata: et de aliis minus q̄ vt melio⁹ pateant thema ꝓponit de quo. viij. elicit q̄nes

distinctio

Quod aūt. pec. q. diuidit in duas ptes. In q̄rū pma. pbāt q̄ ignōrātes et pueri non peccant si ignorātia est immediata. f. cū nullo modo potuit scire quāmo daret operā. Si aūt scire potuit ⁊ nō dedit operā: nō excusat a toto ⁊ a tanto. i. in pte. ita intelligenda ē hec vsq; ad ca. merito qui scīa ibi. De fariolo

Mente alienato an sit ipūtādum q̄ faciat.

a ¶ Q̄ aūt ē. Nota q̄ si quis est ita alienat⁹ mēte q̄ nesciat quid faciat: nec discernat nec intelligit non ipūtat ei q̄ facit. f. e. aliquos. ⁊. c. alia. ⁊. xvij. q. ij. gonsalu⁹. ⁊. xiij. q. iij. in dicas quidā in distinguunt q̄ si sua culpa incidit de in alienatiōe mētis ipūtatur ei: si sine culpa non. vt. f. e. si de insanīes quā distinctionē nō admitto. S. allegat. p. 2ª. Et ad intelligentiā eius q̄ dicit no. q̄ infirmitas alia est alie: alia ē carnis. Infirmitas alie duplex est. vna ōr ira / vel odium / vel delectatio. et hec est: sed mens furātis attēdit. Quō in fornicatiōe nō iceret eo diuersa sit fornicatio: si mulier sit pulchra aut deformis ancilla aut ingenua: pauperula ⁊ aut opulēta: sed qualiscūq; illa fuerit vna est fornicatio ita in furto q̄tūcunq; quis abstulerit furti crimen incurrit.

¶ Causa.xv.

Quidā sacerdos crimine carnis lapsus esse phibet: anteq̄ sacerdotalē bñdictionē consequeretur postq̄ vero sacerdotiū adeptus est: in furore ꝺ̄ suus quendā interfecit. recuperata ꝺo sanitate apō epm accusat ab ea cū qua lapsus esse dicit: epūs aūt die dñico cām examinat: sacerdos infectat crimē sibi illatū: quorundam clericoꝝ sibi patrocinia querit illi vero nō sine pcio sibi patrocinātur: tandē eps confessionem q̄stionib⁹ extorquet: demum solus ⁊ absq; synodali audiētia illuz sententia ferit. Q. ueritur autem an ea que mente alienata fiunt sint imputanda: Secundo an sacerdos inficiat crimē si sua sit venienda: Q. unto an sibi neganti purgatio sit defe-

renda: Sexto: an eius confessio cruciatibus sit extorquenda: Septimo: an absq; synodali audiētia epūs valeat sacerdotē dānare: Octauo: si ꝺ̄ sponte cōfessus: aut ab aliis conuictus fuerit q̄ ān ordinationez peccauerit an suscepti ordinis officium exequi sibi liceat.

¶ Questio. i.

Quod aūt ea que alienata mēte fiūt nō sint imputanda: facile vī posse pbari. Pctā nanq; alia penes voluntatem animi alia circa nature infirmitatē videnf̄ consistere. Est aūt volūtas, vt aug. ait in li. i. retractationū) ai mot⁹ ad aliq̄d imitrādū: vl nō imitrādū vel adipiscendū q̄ ꝓpteres dictū est: vt hac diffinitiōe volens a nolēte discerneret. ¶ Et volūtate tract⁹ pctā ꝓcedunt: q̄ libero mētis arbitrio ⁊ deliquēdi ꝓposito cōmittūf. Porro infirmitas alia est animi alia carnis. Infirmitas animi est ignorātia. Carnis infirmitas est ei⁹ cōcupiscētia. Ex vtrāq; aūt infirmitate q̄ ꝓcedūt imputant ad penā. Ūñ de q̄busdā ignorātib⁹ dictū est. Si q̄s ignorat ignorabitur: tales illi erant de quib⁹ xp̄s ait apūs. Extra synagogam facient vos qi arbitrabuntur obsequium se prestare deo. De eisdē etiaz

Joh. xvj. a.

g ¶ Concupiscentia. i. fomes originalis peccati.

h ¶ Ad penā. Sed non semp puniuntur pctā q̄ ꝓueniunt ex ignorantia. xxxiij. q. j. in lectum.

i ¶ Ignorat. i. qui appetit ignorare: vel q̄ contēnit scire: vel negligit scire cum possit q̄rere a peritioribus. Ūñ quedā ignorātia est ex simplicitate: vt illoz q̄ ad negligentia: et sm hoc magis vel minus punitur. xj. q. iij. excellentissimo. c. quoniam. ⁊. c. ñ.

zelū dō nū q̄dā ex iude is habuerūt

a ¶ Celum. q̄dam ex iudeis bono zelo mouebant discipulos dñi ⁊ ipm dām: ⁊ ipse dns in cruce pro illis orauit cū dixit. Pr remitte illis: qz nē. Luce. xxiij. Iste habebāt zelū sed nō sm pscīam. i. sm fidē: qi erroneā habuerūt pscīam, alij aūt scienter deliquerūt. xxij. q. j. paratus.

Rom. xj. a.

b ¶ De corpe re. i. de dñio carnis: q̄ mors est. ē. di. v. Hz pēsandum patea est.

c ¶ Semp. Allegando dicit.

d ¶ Cui. Dic allegat i. pūū q̄ ea q̄ mente alienata fiūt nō ipūtant: vī hic ponebāt antiq̄ tutlā defensoꝝ.

Rom. vij. b.

e ¶ Sed hoc. Et notula ipugnatoris.

f ¶ Nullo mō. q̄dā dicunt simpliciter pctm et nō pena: et q̄dā pena pcti et nō pctm. Pena pcti sicut ignorātia: infirmitas: ⁊ oblatio. Ullō aūt dr simplr pctm q̄ ex libera volūtate ꝓcedit. quidā tñ dicūt q̄ oīne pctm ꝓter pctm pmi parentis sit pctm et pēa pcti pctā em q̄ q̄tidie facim⁹ vt fūt pena originalis pcti: sz āliter hoc stare pōt cū ois pena a deo sit † q̄ lū pec carū a deo sit.

Pctm et pcti pena diuersa sunt

† ⁊ nulla q̄ nullus pctm est pena. Iteē oīnis pena ē passio: et oīne pctm actio cū q̄ actio nō sit passio: nō est dicēdū q̄ pctm sit pena. si aūt aliquibi inuenies q̄ pctm ē pena exponē. i. p quolibet pctō debet pena. q̄ ē pena ⁊ passio anime.

Erito q̄rit. Cōpellitur. Refert qualis sit coactio: an absoluta vel conditionalis. vt extra quod me. cau. facris.

h ¶ Ult. Arg q̄ coacta volūtas est volūtas: vt hic ⁊. xxiij. q. iij. displicet. ⁊. q. vj. vides. ⁊. lxxiij. di. constituit. ⁊. ff. qō me cau. si mulier. §. vlt. Est ergo i istis casibus ar. q̄ tenet matrimoniū: iz coactio interueniat. vt dixim⁹. Pctm est voluntas retinendi vel consequendi qō iusticia vetat. vñ liberum est abstinere: propterea vera est ḡa id diffinitum est qō tantūmodo pctm est nō qō etiam pena pcti. Iteē in lib. questionum.

¶ Non sunt peccata nolentiū nisi nescientium.

Merito q̄rit q̄ sunt pctā nolentiū vtrū q̄ a nescientibus cōmittunt: an etiā recte possit dici pctm cē nolētis qō facere cōpellit⁹: ita ⁊ hoc pctm volūtarem dici solet: sed vtiq; vult⁹ id ꝓpter qō facit tāq̄ si peterare nolit: qō tñ facit cum vult viuere si quisq̄ nisi fecerit mortē minet: vult⁹ g̃ facere q̄ vult viuere. et ideo non peccat seipsum appetit vt falsum iurer: sed vt falsum iurādo viuat qō si ita est: nescio vtrum possint ista dici pctā nolentiū q̄liter hic dñr pctā explanda. nā si diligenter inspiciatur forte ipsum peccare nemo⁰ velit: sed propter aliud qō vult peccare. oēs q̄ppe hoies q̄ scientes faciunt qō nō q̄: vellēt licere facere: vsq̄adeo ipsum peccare nemo appetit ꝓpter hoc tm sed propter illud qō est eo consequit. hec si ita se habent non sunt pctā nolentiū: nisi nesciētium¹ que discernūtur a pctis volentium. ff. ri. de iniurijs.

Illud relatuz peque est eos q̄ iniuriam pati pūt ⁊ facere posse. Sane sunt quidam qui facere non possunt vtpura furiosus[m] et impubes

Genesce dcīm gureū.

Nescire dicit quod facit esse q̄s multiplicit. ter.

diciturq̄ nescire propter casum sequētem: vt si aliquis volens interficere leonem dum vult defendere hominem casu interfert hominem. vt. l. dist. sepe. Item dicitur nescire qui omnino nescit: vt pueri rebrius / furiosus: talia enim non peccat vt. j. co. aliquos.

m ¶ Illud. ¶ Furiosus. Nō. q̄ furiosus facit / idem

est actū casus accidit. vt. ff. ō ad mu. nu. l. vlti. ff.

a ¶ Qui doli capax. Si ei est doli capax bene punit. vt eē ō de pnit. c. pu. c. j. z de pse. di. iij. eos. fz i pubere mior distinguit an de linquat ex alio: an ex culpa. vt C. si aduer. delictum. l. j. c. ij.

b ¶ Per iocū. Dū tñ iocus ille nō sit mortuus. vt eē de pēn. ca. j. nā illud nocet eēt i culpa. vt. ff. ad l. aq̄. nā ludus.

c ¶ Seruū suū &c. si alienum suū: vel etiā aliquē liberū hoiez volunt penitere z pcutere aliū. tūc tenet actiōe iniarū illi q̄ pcutit vt. ff. ō iniur. eū q̄. §. si iniuria. et hoc tō. qz h oiō modis ītēdit nocere: ēt si nō illi cui nocet: fz sec' casū pōit. Et ē argu. q' si aliq̄s credit solutā cognoscē et cognoscat protinus: videt q' nō puniatur q̄si adulē. ‡ Adde gl. no. in. c. i le cū maritū et ibi no' text. xxxiij. q. ij.

d ¶ Nō est re' vt. xxxiij. q. ij. in lectum.

e ¶ Penit'. cū eā illicite q̄ operi illicito: tūc nō excusat casus. secus si licito: q̄z tūc excusat. vt. l. vltim. sepe.

Sēn. ad j. b.

f ¶ Pio no mine xpi. Dū tñ adsit charitas: aliter nō sufficit aliqua ad salutē pati martyriuz. vt. xc. di. neqs.

g ¶ Per baptismū. deberet addere ēt fluēdū. Baptis' in' tribus. Et ei triplex est baptismus flumis: flāmis: z sāguinis. i. aq̄ z sanguis z spūs tribus. vt de cōsec. dis. iij. z ista ad terroē sit cē.

Si autem ex ludo vel exercitatione virtū vel venatione iaculum mittens aliquē pīmat (qz ab eo penitus hoc dz esse alienum) homicidij reus habetur. Dēs vo alienata furoze cum sui cōpos non sit eoz q̄ admittit reatū nō cōtrahit: qz facultatem deliberādi non habuit: vnde pupillo z furioso i maleficijs subuenit vt non eis imputent ad penā: q̄ ex mentis deliberatiōe nō pcesserūt. ff. ti. de iniurijs. illō relatū. reqre supra qđ non solū hūanis: fz ēt diuinis legib' noscit approbatum. Sit enim Augu. de parunlis ad petrum diaconum.

H Ūmissime tene: et nullatenus dubites (exceptis illis q̄. p noie xp̄i suo sanguine baptizant) nullū hoim accepturū vitā eternā: q̄ non hic s malis fuerit p pniaz fideq̄ cōuersus z p sacrm fidei z pnie. i. p baptismū liberatus. Et maiorib' q̄dē necessariū esse: z pniam de malis suis agere: z fidē catholicā sm regulā vitatis tenere: et sacrm baptismatis accipe. puulis vo qui necdū ppria voluntate credere: nec pniam pro pcō qđ originaliter cōtrahunt agere pōt sacrm fidei quod est sctm baptisma. q̄diu rōnis etas eoz capax esse nō potest) sufficere ad salutem. Ex eo aūt qđ i fine huius auctoris dr q̄diu. s. rōnis eoz etas capax eē nō pōt cuidenter dat intelligi: nulli post baptismuz pcā iputari siue sit adultus: siue ipubes: nisi rōnis sit capax. vñ etiā de bruis alialibus eadē rō ab Augu. in eo dē lib. reddit q̄re sua facta eis nō imputentur. Alialia enī (inquit) pūtis tpis seculi cursum aut ornatū sm creatoris incōprehensibilē pagunt voluntatē: q̄ de suis factis nullā rōnē reddituraz sunt: qz rōnabilia nō sunt. Nunq̄d enī de bonis cura est deo: li boies vo qz rōnabiles sunt facti z de se: z de oīb' rebus q̄o in vsu vite pūtis acceperunt: rōnē reddituri sunt deo: z p suoru actuuz q̄litate recipient aut gloriā aut penam. Sacre tñ legis auctē alialia iubent iterfici non pter cōsciam pcti: fz qz refricāt mēoriā facti. Unde Augustinus super leuiticum.

¶ Non pter culpā: fz pter memoriam facti pecus occiditur ad quod mulier accesserit.

Mulier q̄ accesserit ad omne pecus z vult accēdi ab eo: iterficiens mulierē: z pec' Leui morte moriatur: rei ēnī sunt. ¶ Querit quō sit rr. b.

a ¶ Memoriā. ff. ē. lxxi. di. valet. Alibi tñ reseruāt thuribula iamiaz z publice exponēt. vt. vij. q. j. denicq. z de pēn. di. ij. z dicit. fz istud ad terroē sit cē.

¶ De furioso ¶ hec est secūda pars. q. in qua incēdit p̄bare q̄ ignorātia ex toto furiosi z ebrij non peccāt in illo actu: sed peccant fz inebriando. et hoc p̄bat per. ix. auct. Joan. de fan.

4. pars.

Aliqs scīm' subito.

b ¶ Et iudicijs. i. iudicibus.

c ¶ Reos. Id est condēnatos.

d ¶ Ut. Id est furoze.

e ¶ Qui nescit &c. manifestū videt q̄ ea q̄ a furiosis fiūt nō imputant. vt. j. c. p ij. z. vij. q. ix. idcirco. fz q̄dā dicāt q̄ si ebria sua q̄s ēcidat in furoze imputat ei. j. e. si q̄s insanierit.

Alia cauenda sunt.

f ¶ Dñi. ad est auctores.

g ¶ Lomz. id est vicionum.

h ¶ Principia. id est causas.

i ¶ Extrinsecus. Id est aliōs nō imputemus.

k ¶ Ignoscamus. i. nobis attribuamus ea.

l ¶ Voluntarias q̄ vasis ire &c. vt. xxvi. q. iij. nabuchodonosor.

m ¶ Legi. mo Ciuitates fiunt ī ēsij erāt tres.

faice. tāgit q̄ de lege ī Exodo z deuteronomio: q̄ tres erāt ciuitates refugij vltra iordanem et tres citra: q̄z talis erat vs' q̄ si q̄s hoiem nolēs occidisset fugiebat ad vnā illaz rūm vbi de p̄fugientes occisi erat tutus: fz si aliq̄s illuc puenisset inuctus fuisset: ille q̄ poterat esse vltor sanguinis effusi ipune occidebat eū: fz postq̄z illuc venerat: si. ppmq̄ occisi volebāt eū puincere q̄ spōte occidisset cū: z hoc p̄babāt corā ciuib' vrbis illi': tradebāt illis ad occidendū. erat aūt vbi fugitiu' vsq̄ ad reēciliationē eū propinq̄s occisi: vel vsq̄ ad mortē sūmi pōtifcis in q̄ oēs fugiunt secure redibāt ad p̄pa.

n ¶ Hoc igitur. i. primo dictum.

o ¶ Ane. ¶ Uenia. Id est minori pena q̄z si ex certa sciētia fecissent.

refugij facultatē vt possit euadere. hoc igit' de eo qđ ppter malū vī dictū sit: mala eīa non sunt nisi q̄ crīe mentē ipicāt: z cōsciam ligāt. Cetez pauptatē/et ignobilitatē egritudinē/et mortē nēo sapiēs mala dixerit: nec in maloz sorte numerauit. qz nēcia ista ī bōis habent maxis q̄z nobis alia ex natura. alia ex cōmoditate accidere videt. Idē li. ō priarchis.

¶ Ueniam habent que ignorantes ebrij committunt.

Sane dicimus vitādam ebrietatē: p quam crimina cauere nō possum' Nā q̄ solus cauemus p ebrietatē ignorātes cōmittimus. nesciūt qđ loquant. q̄ nimio vino idulgēt iacēt sepulti. Jōqz si q̄ vinuz deliqrunt apud sapientie iudices venia' qđē facta donātur fz leuitatis dānant' auctores. Ite Aug. li. j. de ciuitate dei.

¶ Inobedientia: vel concupiscentia: nō habet culpā in corpore non consentientis.

Si cōcupiscētia' vl' inobedientia' q̄ adhuc in membris morbūdis hīrat': preter nre voluntatis legē q̄si sua lege mouet: li absqz ‡ culpa est ī corpe dormientis': q̄to magis absqz culpa est ī corpe nō cōsentientis. Ite cōtra faustū. li. ij.

¶ Loth non de incestu. sed de ebrietate culpatur.

Nebriauerunt loth filie el' z se nescienti miscuerūt. Quapropter culpād' est qđē nō tñ q̄tum' ille incestus: fz q̄tum ebrietas illa merē.

p ¶ Dānant. Et etiam redarguūt eos q̄ sunt numis facilef ad inebriādum se. Alij intelligunt q' non punit de eo qđ ebrius fecit: fz tñ. p eo q' leuis erat ad inebriandum se.

q ¶ Si cōcupiscentia. i. fomes originalis peccati.

r ¶ Uel inobedientia. id est originale peccatuz qđ ex inobedientia processit.

s ¶ Dabitat. Nō em tollit' penit' originale in baptismo q̄ ad sui essentiā: sed et' affectū mitigat baptismus: ne p illud dānemur. vt. j. de consec. dist. iij. c. ij.

t ¶ Dormientis. De hoc dictum est an dormiens peccet. F. dist. vj. testamē tum. Joan.

† Adde dictio absqz ponit h exclusi. con. l. mitte ibi gl. C. ō appell.

Lothi peccatum.

Sēn. xix. b.

Nebriauerunt loth. † Culpād' est. Unde ergo q' peccat qui ne scies in ebrietate aliquid facit. vt h. q. xxvi. dist. sexto die. Sz dic loth nesciēs. natura eīa nō patitur q' aliqs nesciēs coeat. fz dicitur nesciēs: qz nesciebat esse filias suas. credebat eīa esse vxores suas.

x ¶ Quātum. Triplicit exponitur hoc quidā sic exponūt q' punitur p incestu: z p ebrietate: vel aliter nō punit q̄tum licet' mereā. scz si esset cōmissus ex deliberatiōe. Alij dicūt q' nullo modo punit p incestu: sed cū p ebrietate q̄ ebrietas tantū est venialē peccatū. vt. xxv. dist. §. criminis. Lau.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quest.

a ¶ Crum. i. id est penam vel culpam.

b ¶ Relictantib⁹. id est ex toto nolentib⁹: sicut cū est absolutus coactus. l. dis. presbyteros.

c ¶ Inuitus. id est pena.

d ¶ In alios detruant⁹. i. aliqs exēplū damus.

e ¶ Auctionatur. i. emit. vel auctionat. i. per auctionē petit.

f ¶ Petōr. erit est petitus deleātib⁹. nā ipsius petitū dat nobis diabolus p precio vt nos tradamur ei. scz ad occidendum.

g ¶ Inuitus hoc vult dicere q̄ cuz aliqs casualr occidit hominē nō peccat. vt. xxiij. qō. v. homicidium.

h ¶ Imo. scz occidentis.

i ¶ Lenita. i. sacerdos.

k ¶ Remissionis peccatoz.

l ¶ Christ⁹. i. gratia christi.

m ¶ Infundit aliqō. Aliq̄ est q̄ hoc emendant.

n ¶ Vbi abominatio. i. persona abominabilis

o ¶ Cōfer at. In aliqs.

p ¶ primogenitū. Totus hoc mystice pōt legi z sic appellātur primogenita egypti vitia q̄ quotidie facimus. primogenita israel virtutes.

q ¶ Non advti. Dicit ē ille sacrificia expōit vniuersalit. sic j. q. iij. saluator. circa fi. et viij. q. j. idolatria.

Ero. xiij.

Ite Ambrosius de bñ vita.

¶ Nemo trahit ad culpam: nisi ductus propria voluntate.

Non est q̄ culpē nostrā ascribam⁹ erūnā⁹: nisi nfe voluntari. nemo nostrum tenetur ad culpam: nisi voluntate propria deseruerit. non habent crimen q̄ inferuntur reluctantibus⁵. voluntaria tātum commissa sequit delictoz⁹ inuitia⁶ quā in alios deriuamus⁷: voluntarium sibi militem elegit xp̄s: volūtarium seruū sibi diabol⁹ auctionat⁸ et acquirit suo iure: neminē ingo seruitutis astrictum possidet: nisi se et pr̄ peccatoz⁹ ere vendiderit.

Item in libro de paradiso.

¶ Minister dei est: qui mur⁹ homicidium facit.

Nec is q̄. g ¶ Inuitus hoc vult dicere q̄ cuz aliqs casualr occidit hominē nō peccat. vt. xxiij. qō. v. homicidium. h ¶ Imo. scz occidentis.

Nec is q̄ inuitus i aliquod homicidium fecerit extra ministerium dei est: si quidem lex aīt de eo. ¶ Qui de⁹ dedit eū in manu eius⁹: manus ergo eius iustri mō diuine vltioni ministerium prebuerunt lenita⁹ igitur minister remissionis k est: percussor autem qui non ex dispositione: sed preter voluntatē fecerit homicidiū: diuine minister est vltionis.

¶ Illud quoq; spectat: q̄ cum interficit impius: xp̄us l infundit m, z vbi abominatio n abolet⁹: sanctificatio consecratur o q̄ dixit dñs. In ea die q̄ interfecero oīe primogenitū egypti sanctificabo michi oīe primogenitum p israel: qō non ad vniū q diē afflictionis refertur egypti: sed ad omne tempus.

¶ Ū itaq; q̄ inuit⁹ hoiem interfecerit: minister dei sit cū innocētē furore pimens morti neq; obnoxius sit cū subito dementes eoz q̄ faciunt reatū minime gestent: patet hunc sacerdotem homicidij reū non esse: vñ nec sacerdotio priuari dz.

Obiicitur aūt illud qō inuenitur in penitentiali theodo.

¶ In se reuersus putam egat qui insanies aliquem occidit.

Si q̄s insanies aliquem occiderit: si ad sanā mētem pr̄uenerit: leuior ei penitētia r iponēda est. Sz hoc fortē de eo intelligit quem ppria culpa ad furoīē pduxit. Item obijcit: sunt quedā que et si nō iputent ad penā tñ impediūt sacramenti signaculū. Ambitio nāq; parentū filio non iputat ad penam: cui tñ obest s ad ecclie minus accipiendū. sic q̄ mētē alienata sunt: z si nō imputent ad penam: tñ sacri muneris executionē impediunt. Unde hieronymus ait.

¶ Innocens est qui non iratus: sed propter disciplinā casu aliquem interfecit.

Si q̄s non irat⁹: sed propter disciplinā t aliquē verberauerit vel palmā alicui dederit et casu occiderit: sicut fieri solet: q̄tum ad gratiā innocens est: q̄ voluntatem nō opus rexit. Quātum aūt ad legē⁹ reus est: q̄ opa lex q̄rit.

Item si in pſecutione virgo fuerit oppīla: repellitur lege⁸ q̄ opus inspicit: non voluntatē⁹.

In gratia autem quasi virgo suscipit: q̄ non opera querit: sed volūtatē. Sicut ergo qui propter disciplinam casu homicidiuz facit: q̄tum ad legē re⁹ est: q̄tum ad gratiā⁴ innocēs est: sic iste sacerdos qui furore homicidium fecit: q̄tū ad culpam innocēs est: q̄tum ad susceptī muneris executionem reus pbatur. Hoc ita respondet non oia que ordinandum impediunt: ordinatū deiciunt⁵: non enim pōt ad sacerdotium puenire q̄ aliqū insanuit: z verū si post sacerdotiū furere incepit: non ideo sacerdotio carebit: nisi forte nunq̄ ad sanē mētis officiū illū redire cōtingat. ¶ Sicut de quodam epo gregoū scribit in registro ad

Sanies. r ¶ Penitētia. Ibi⁹ impnit penitentia: z tñ non deliquerunt: sed hoc fit ad cautelā. vt. l. dist. presbyteros. z. xxxiij. q. ij. i fine. z ne discipl̄na ecclie deseratur. vt. xxij. q. v excōicatoz. Jo.

Propria. s ¶ Propria. peccatio nō ē approbanda. q̄ satis ipō furoz punit. vt. iij. qō. ix. audiens. ff. de of. pñ. i. diuus.

Obest. t ¶ Obest. vt j. q. v. c. j. Joan.

Iquis. u ¶ Propt disciplinā. Ienus aūt castigatio q̄ mittit magistro vt. ff. ad. l. aq̄. sed et ij. §. vlti.

Quātum. x ¶ Quātum aūt ad legē. mosaicam q̄ pmittebat q̄ si quis casu occidisset hominez dūmō nō inuenret ira ci uitates refugij poterāt parere occisi interfice occisoē fm ēsdam silr fm. ll. canonū impedit a pmotiōe fm ēsdā qō nō cōcedo. vt dixi. l. dis. de his Uel intellige qō hic dicit q̄ excessit modum in corrigendo.

Lege. y ¶ Lege canonica. q̄ nō potest inter virgines cōsecrari. vt xxxij. q. v. ille.

Uoluntate. z ¶ Uoluntate. lic. z xxij. q. v. si quid inuenisti. j. q. o. vj. c. j. an fi.

Ad gratiā. a ¶ Ad gratiā scilicet dei.

Deficit. b ¶ Deficit. vt l. xvij. dist. ficut. xxxix. di. petr⁹. z turpi⁹ reijci tur. ac l. di. q̄ū: q̄. ij. z de turcis q̄ admodū sa.

Clerici an pñt aduocare.

a ¶ Quāuis. §. vñ. q. j. ḡuis.

b ¶ No impensis. Hic q̄rit an clericis liceat recipere munera p aduocationib⁹. Primo ergo scias q̄ clerici⁹ in cā criminali cōis sēcari iudice nō pōt allegare. vt. li. dis. alligatos. z. xxij. q. viij. his a quib⁹. nisi ad hoc vt supplices

Eleutherij epī: cuius⁸ triste fit nobis rē. vt. ō. ui cā. Lōga iualitudie gnat⁹ ē. Questō. ij.

No impensis⁸ q̄ patrocinijs in terra conensi cōcilio clerici exigere mūera prohibentur in quo sic statutum legitur.

¶ Pro procinijs impēsio clerici eos munera exigere nō debet

Obseruandū q̄q; decernimus: ne q̄s sacerdotum vt clericoū more sēcarū iudicū p ipēsis procinijs munera audeat accipe: z nisi in ecclia g̃tuito oblata q̄ nō fauore muneris vident accepta: sz collatione deuotionis illata. Si q̄s ita pbat accipe: veluti exactor: fenoris aut vsurarū possessor fm statuta patrū se nouerit deḡdandū. Hoc aūt de illis ītelligēdū est: q̄ canonicā vitā pfessi regulariter se victuros ppoluerūt: gnāliter eccleste cōsuetudine receptū est. z motiū apptobatū: vt clerici tm ore aduocatoū patrocinia ipendāt: z p ipēdēdio munera erigant: z p impensis suscipiant. ¶ Questio.iij.

Ertio q̄rit: an ex mulieris cōfessiōe iste sit condēnand⁹: In q̄ pūo videdū est: an mulier sacerdotē accusare valeat: qō

Addē q̄ doctor sacerdos pōt dare cōsilium i camera nec bt aduocat⁹ nota B. in. l. j. §. aduocatos. ff. ō var. z ēxt. cog. z l. j. §. postulare. ff. de postula.

sacris canonib⁹ omo videt ei se prohibitū⁸. ghaliter⁸ ēm statutum est ex decreto Fabiani pape: vt sacerdotes dñi nō accusent: nec in eos testificenť q̄ sui ordinis nō sunt: nec eē pñt. Mulieres aūt non solū ad sacerdotū: sed nec etiam ad diaconatum pueni pñt: vñ nec sacerdotes accusare: nec in eos testificari valēt. Legib⁹ quoq; cautū est: vt ob verecūdiam sui sexus mulier apud pretorem pro alio non intercedat: z nisi forte suas vel suoū iurias p̄sequi voluerit. Hec aute q̄ nec suas: nec suoz iurias psequitur: ad hanc accusationem admitti nō debet. ¶ contra⁶ qui iudicis personā gerere valet: ab accusatoris officio non remouet. mulieres i aūt in veteri testamēto populū iudicasse quicūq; libruz iudicū legerit ignorare non potest. Nō itaq; ab accusatione remoueri pñt: quas etiā iudicis pſonā fregiter gessisse constat nec vlla ferie diuinarū scripturarū ab accusatiōe phībētur. Dicis itaq; rñdetur. in veteri lege multa pmittebantur q̄ hodie pfectione gr̃e abolita sunt. Cū enim mulierib⁹ pmitteretur pplm iudicare: hodie p pctō qō mulier introducit ab apl̄o eis indicitur⁷ verecundari: viro subditas esse: in signū subiectiōis velatum caput hre. q̄ ergo in his olim⁹ viro subiecta esse ostenditur: cui p alio postulare non conceditur. ad accusationem

Wherē an pōsit testis sicarii crimie cleric⁹.

Conc. ter. tuo i. j. §. secundo loco. ff. de testi. ff. ō positis.

Judi. iij. a.

beat. vt ex de arbi. dilecti. Item nec

Femina an pōsit esse iudex.

ephe. v. c.

dicere poterit. vt xxiij. di. mulier.

c ¶ Religiosi vero et monachi vel regulares nō nisi p sua ecclia debēt aduocare: z abbate suo precipiēte. z vi. q. j. monachi. Jo. qō dicit de sacerdote hodie cōrigitur. vt extra de postu. c. pīti. ℞.

Obiectū. d ¶ Iudicium ad est aduocatorum Uel dic illum esse remotē. c. q̄ lic. p̄ sēcari homo

e ¶ Dertio. p mulieris testimoniū non pōt cleric⁹ q̄uis ō crimie: tum q̄ mulier nō potest esse eiusdez ordinis. vt. §. q. vij. ipsi apostoli z ca. testes. tum q̄ tpa q̄ pōtex p priū delictū non pōt testificari ō alteri⁹ delicto. vt j. c. nemini. z regulariť cōfessio vni⁹ alteri nō p̄iudicat. vt. ij. q. v. introgatū. ad mittit tñ mulier cū agitur de crimine i modū de nūciatiōis. vt in ḡstiōis. vt ex ō testi. qñ. vel cū agit in modum exceptiōis. vt ex de testi. tā ifis.

Prohibitū vt. j. xxxiij. qō. v. mulierē. vel de ꝑb. sig. forma.

f ¶ Generalit excipit.

g ¶ Legib⁹. ff de reg. iur. femine. §. iij. q. vij. §. tria.

h ¶ Econtra. intendit.

i ¶ Mulieres Femina de iure non pōt esse iudex. vt. xxxiij. q. v. mulierē. z iij. q. vij. §. tria. ff. ō reg. iur. femine. nisi ei principes faceret de leget cām. vt. ij. qō. v. mēnam et xxiij. q. iij. si qō. §. ij. q. ij. cū bonus tissimā. vel nisi ex pscripta cōsuetudine esset hoc ha

Judi. iij. a.

k ¶ Judicū. Ibi ēst legit q̄ Welbora ppheritissa post tēporis suū in mōte ephraim sub arbore palme q̄ dicebat palma debbore: z ibi iudicabat pplm israel.

l ¶ Judicatur. vt j. xxxiij. q. v. mulierem.

Universidad de Deusto Biblioteca

De crimine. ¶ publicoꝝ .l.xxxij. qꝫ.j. publico ꝙ fūt publica. hēs. iſti. de pub. iudi. i pn. ⁊ ꝙ totū

b ¶ Manifeſti iuris. hoc vult dicere ꝙ i ꝺ⁹ caſib⁹ antpriōe i ullo ſenſu nō tenet ſcribere. ꝺ aūt ſunt illi caſus habes. iij. q iij. ⁊ aliqñ. ⁊ ij. q. viij. i ſumma. quidā tñ dicunt ex hac. l. ꝙ femina in nullo caſu tenet ſcribere.

† Tene ꝓ hoc in l. cū ter. ff. ꝺ le. vi. l. cū ꝓtor cum cō cor. ff. ꝺ iudi.

¶ Leo ꝙ. Colligit ſ. Arg. ꝙ de ꝺo negat. ꝺ alibi oi⁹ ꝓcedit. † Itē arg. ꝙ poſſum⁹ argumentari p arga. a cōtrarijs. vt hic. ⁊ xx v. di. qua. ⁊. xxv. diſt. diſciplina. ⁊ xxij. q. iij. ſtatū. ¶ Et ler dicit ꝙ fortiſſimū eſt argumētū a contrario ſenſu vt. ff. de o. ſic. eiꝰ cui mā. ē in l. j. ꝺ ¶ Teſtimonium. Scōz leges mulier i oi cā poteſt teſtificari: ſi ue ſit cauſe criminis: niſi in vltimo voluntatiꝺ⁹. ſc⁹m canones vero mulier in nullo crimine pōt teſtificari: niſi in exceptis. ſed in cauſis⁹ pōt teſtificari nec ob. xxxij. q. v. mulieres. ⁊ ex de ꝺo. ſig. forus. vbi dicit ꝙ mulier non pōt eſſe teſtis: ꝫ intelligas ꝺ cri. alibus cauſis ⁊ vltimis voluntatib⁹: quidam tñ dicūt ꝙ mulier ſm canones nō ꝓt teſtificari niſi i caſib⁹ a iure expreſſis.

Mulier an poſſit eſſe teſtis.

Arg. a ꝫrio ſi ſu eſt fortiſſimum.

¶ Ecce ꝙ phibet lex iulia de adulteriis teſtimoniū dicere condēnatā mulierē colligiť etiā mulierē teſtimoniū⁹ in iudicio dicendi ius habere. In digeſtis titu. de accuſatiōib⁹ ⁊ ſcriptiōib⁹. lib. xlviij. Non eſt pmiſſum mulieri publico iudicio quēcūq reū facere niſi. ſ. parētū / liberoꝝq ⁊ patront et pſone: ⁊ eoꝝ filij / filie ue nepotis / neptis ve mortem exequantur. Paul⁹ lib. v. digeſtorum de accuſationibus.

¶ Certis de cauſis cōceſſa eſt mulieriḃ⁹ publica accuſatio veluti ſi morte exequanť eoꝝ earūq in q̄s teſtimoniū iudiciorū publicorū fuiť non dicāt. Idē ⁊ i lege cornelia teſtamētaria ſenatus ſtatuit. Sed de teſtamēto patrⁿ liberti vel mātr⁹ mulieriḃ⁹ publico iudicio dicere pmiſſū eſt. Pupillis ex cōcilio tutorum prio morte. Item pupille aui ſui morte exeq cōceſſum eſt lege teſtamentaria. nā de prīs q̄dē teſtamēto pupillis agere diu⁹ veſpaſian⁹ pmiſit. ꝫ et ſi non exhibeantur tabule teſtamēti: p interditū ꝺ⁹ pōt expiri. Codice qui accuſare pōt vel nō. Idem Auguſto dionyſio. Uxor tua ſi conſobrini ſui necem vindicandam eriſtimant: adeat preſidē puncie. In digeſto ad legē iuliā maieſtatis papinia. lib. xij. reſponſorum. In q̄ſtionibus leſe maieſtatis etiā mulieres audiunť. ⁊ Conſiurationez ſergij catiline iulia mulier deterit: ⁊ marcū tullū cōſulē in iudiciū eius inſtruxit. Quecūq⁹ vero ꝓſona ad accuſationē publicoꝝ iudiciorū vel leſe maieſtatis admittitur eadē accuſationē ſymōie ſubire nō prohibetur. Unde. ꝫ. li. codicis imperator Leo ermazio pfecto pre.

¶ Leſe maieſtatis publicorū iudiciorum ⁊ ſymonie accuſatio equaliter ꝓponatur.

Sane⁹ quiſq̄s hanc ſanctā ⁊ venerādam ātiſtitis ſedē pecunie interuētu ſubiiſſe: aut ſi quis vt alterū ordinū ſed de hoc poſſet dubitari vtrum ibi locū habeat reſtitutio: ſed de hoc dixi ſup illa decre. ex parte.

t ¶ Teſtamentaria. i. lege cornelia de falſis.

k ¶ Per iuerdictū. ſ. p iuſtū dictū de tabulis exhibēdis ꝺ⁹ experiť ille cui⁹ iter eſt. vt. ff. de tabu. exhi. locū. l ¶ Quecunq⁹. Hoc non facit ad propoſitum: ꝫ hoc ponit vt inducat ſequens. c.

m Sane quilquis. Hec lex eſt pars illi⁹. C. de epiſcopis ⁊ clericis. quemāḋ.

Symonia et crimen leſe maieſtatis non oiſmo ꝓ ſue munt..

¶ Ad inſtar. Non tñ eſt ibi omoda ſimilitudo inter crimē ſymoniacū ⁊ crimē leſe maieſtatis: qz ꝓ crimine ſymonie imponiť pena depoſitionis: ſed ꝓ crimine leſe maieſtatis pena mortis. vt. vj. q. j. ℈. verū. ſed q̄ ad accuſationē ⁊ reſtionū pariſicari videnť. vt q̄cūq⁹ admittať accuſator vel teſtis in vno et i reliq̄. vt extra de ſy. ꝫ he li. i fi. ⁊. c. tanta. lxxix. diſtic. ſi ḋs papa. Itē ſymonia eſt maⁱ⁹ crimen ꝫ hereſis. vi. j. q. j. eos. immo eſt maⁱ⁹ crimen ꝫ aliquod aliud crimen. vt j. q. vlti. patet. ꝫ in hereſi q̄libet admittiť. ꝫ multo fortius in ſymonia. alⁱs tñ ꝫ eſt. extra ꝺ reſti. venies. vbi ꝺr q⁹ in ſymonia ſocij criminis nō admittunť. ꝫ in crimine leſe maieſtatis audiunť. vt. vi. q. j. ℈. vez. ⁊. ℈. porro. Sed dic ꝙ nō admittunť ſocij criminis cū accuſatōe bone fame. alⁱs ḋbz audiť. Uel dicit dixi. ℈. q. j. in pmiſ. i fi. Uel dic ꝙ admittiť ḋbz ad accuſandū in hīs crimib⁹: ꝫ nō ad teſtificandū: qz tota vis pſiſtit in teſtimonio: ſed nō in accuſatione.

† Cōtra. tex tus i. c. i. ⁊. ij. ℈. cle. cōſtitu. cū no. Hoſtiē. in c. ioannes.

b ¶ Quos. nō intelligē ꝙ eādē pena puniat cōtinctus de ſymonia quā cōiuct⁹ de leſa maieſtate. Sed hoc vult dicere ꝙ eādem penā puniť tam ḋans ℈ accipiens pecuniā. Uel dic eadē pena i. conſimili. nam pena depoſitionis ſimilis eſt deportationi ſiue decapitationi. vt. v. q. vj. delatori.

c ¶ Legibus ℈. r. diſt. lege imperatorum.

d ¶ Inutium. ℈. diſt. x. ca j.

e ¶ Generaliť. Sic ℈ argumētať cū muſcꝰ inuentať phibitā ℈ non ḋz phiberi. vt. xxvij. q. ij. ler diuine. ſi. xxxi. q. j. ꝙ ſi dormierit. ⁊ lv. diſt. ſi cui⁹ngelica.

f Demini. Leſe maieſtatis. ⁊ pterīs de crimine ſimonie. vt. lxxix. di. ij. ḋ papa. ⁊. ℈. c. ſane. lz ſit arg. ℈. ex de reſti. venīēs. Quida tñ dicūt ꝙ in crimine leſe maieſtatis ſocij crimis cū accuſatōe bone fame. alⁱs ḋbz audiť. Uel dicit ꝙ ſic. ꝙ i his ceſſat maior: ꝫ certe cū ibi maius periculū ſpūal. magis eſſet ibi ꝓſtituendū minoribus vt. ff. ad carbo. l. j. ℈. ij. nā circa maiora maⁱ⁹ periculū vertiť. vt xlij. di. deſcam⁹. Itē video ꝙ in mātr⁹ monio locū hz ille grū reſtitutio. vt ex ō inte. reſti. ex iſto. ſiť in aliis cauſis ſpūalibus in mātrimonio certū eſt ꝙ minor ꝓ ſe admittať ad agendū. vt ex ō reſti. ſpo. ex pte.

‡ Adde ℈ ḋs ꝓt admitti not. i. l. ſi fi mulia. ff. ō iuris. om. iudi. ⁊ l. nemo. C. ēod ſcopali audi.

Quod ſi ſocius ſocij ſui ſymonie nō audiť ſocij⁹ erga ſocū. ⁊ ad illud decretū lxxix. di. ſi ḋs papa. rñdet ꝙ ibi ſocij⁹ admittebat ℈ ſocū: hoc ō fuit qz nō fuit ibi tñ crimē ſymonie: ꝫ etiā crimē leſe maieſtatis. Itē audiť cōfeſſio vni⁹ latronis ℈ alios. vt. C. de fer. puncta. Itē falſarij ℈ ſocū ſuū Confeſſio latronis audiť. vt. C. ō ſacrileg. no. l. j. nūq̄ ℈ latro tñ valet confeſſio ſua ad condēnādum ſocū nīſi aliūde aliⁱ ꝓbet. † Conſumptio. vt. ff. ō cor. cuſto. re. diuus. Joan. q̄dē⁹. ¶ Credi. pte iudicat tñ alteri ex tali poſſeſſione de caſ⁹ intantū ꝙ ei idi i ḋbus cik purgatio. vt laic⁹ et extra de adul. ſi mulier guificaſti. q⁹ ve rū eſt ſi laboret accuſa infamia: alⁱs nō re ſavt extra de pur. cerdo. ca. nos inter alⁱ tē. C. ō os. ⁊ ex de cōſeſ. epiſ. et cū monaſterū. cleri.

† Tenet ſententia. vt ff. e. l. ſi libell⁹ ⁊ ſic ſtatutum eſt

b ¶ Quod ꝙ. Diebus feriatis cauſe nō ſunt tractande. vt. j. c. j. ⁊ vlt. niſi bus ad tātū de pace. vt poſſit li ti. q. v. ꝺcreuit tigari. agitur tñ in qui buſdā caſib⁹ ſcz cuz actio eſt tpe peritura. Itē cū agit de tuitoriḃ⁹ dādis ⁊ de amonēdis officialis ⁊ de alimētis: et de atrocib⁹ iniu rijs: ⁊ de liberalib⁹ cauſſ. vt. ff. de fer. l. j. ℈. vlt. Itē ℈ iſignes latronez agit. vt C. de fer. pronūciatum. Item ſi partes ſponte nec vellint litigare feriatis diebus poſſunt. alⁱs nō tenet ſententia. vt ff. e. l. j. libell⁹

Feriatis diebus non ſunt tractande. vt. j. c. j. ⁊ vlt. niſi bus ad tātū de pace. vt poſſit li ti. q. v. ꝺcreuit tigari. agitur tñ in qui buſdā caſib⁹ ſcz cuz actio eſt tpe peritura. Itē cū agit de tuitoriḃ⁹ dādis ⁊ de amonēdis officialis ⁊ de alimētis: et de atrocib⁹ iniu rijs: ⁊ de liberalib⁹ cauſſ. vt. ff. de fer. l. j. ℈. vlt. Itē ℈ iſignes latronez agit. vt C. de fer. pronūciatum. Item ſi partes ſponte nec vellint litigare feriatis diebus poſſunt. alⁱs nō tenet ſententia. vt ff. e. l. j. libell⁹

¶ Quod ꝙ. Colligit ſ. Arg. ꝙ de ꝺo negat. ꝺ alibi oi⁹ ꝓcedit. † Itē arg. ꝙ poſſum⁹ argumentari p arga. a cōtrarijs. vt hic. ⁊ xx v. di. qua. ⁊. xxv. diſt. diſciplina. ⁊ xxij. q. iij. ſtatū. ¶ Et ler dicit ꝙ fortiſſimū eſt argumētū a contrario ſenſu vt. ff. de o. ſic. eiꝰ cui mā. ē in l. j. ꝺ ¶ Teſtimonium. Scōz leges mulier i oi cā poteſt teſtificari: ſi ue ſit cauſe criminis: niſi in vltimo voluntatiꝺ⁹. ſc⁹m canones vero mulier in nullo crimine pōt teſtificari: niſi in exceptis. ſed in cauſis⁹ pōt teſtificari nec ob. xxxij. q. v. mulieres. ⁊ ex de ꝺo. ſig. forus. vbi dicit ꝙ mulier non pōt eſſe teſtis: ꝫ intelligas ꝺ cri. alibus cauſis ⁊ vltimis voluntatib⁹: quidam tñ dicūt ꝙ mulier ſm canones nō ꝓt teſtificari niſi i caſib⁹ a iure expreſſis.

Mulier an poſſit eſſe teſtis.

Arg. a ꝫrio ſi ſu eſt fortiſſimum.

¶ Ecce ꝙ phibet lex iulia de adulteriis teſtimoniū dicere condēnatā mulierē colligiť etiā mulierē teſtimoniū⁹ in iudicio dicendi ius habere. In digeſtis titu. de accuſatiōib⁹ ⁊ ſcriptiōib⁹. lib. xlviij. Non eſt pmiſſum mulieri publico iudicio quēcūq reū facere niſi. ſ. parētū / liberoꝝq ⁊ patront et pſone: ⁊ eoꝝ filij / filie ue nepotis / neptis ve mortem exequatur. Paul⁹ lib. v. digeſtorum de accuſationibus.

¶ Certis de cauſis cōceſſa eſt mulieriḃ⁹ publica accuſatio veluti ſi morte exequanť eoꝝ earūq in q̄s teſtimoniū iudiciorū publicorū fuiť non dicāt. Idē ⁊ i lege cornelia teſtamētaria ſenatus ſtatuit. Sed de teſtamēto patrⁿ liberti vel mātr⁹ mulieriḃ⁹ publico iudicio dicere pmiſſū eſt. Pupillis ex cōcilio tutorum prio morte. Item pupille aui ſui morte exeq cōceſſum eſt lege teſtamentaria. nā de prīs q̄dē teſtamēto pupillis agere diu⁹ veſpaſian⁹ pmiſit. ꝫ et ſi non exhibeantur tabule teſtamēti: p interditū ꝺ⁹ pōt expiri. Codice qui accuſare pōt vel nō. Idem Auguſto dionyſio. Uxor tua ſi conſobrini ſui necem vindicandam eriſtimant: adeat preſidē puncie. In digeſto ad legē iuliā maieſtatis papinia. lib. xij. reſponſorum. In q̄ſtionibus leſe maieſtatis etiā mulieres audiunť. ⁊ Conſiurationez ſergij catiline iulia mulier deterit: ⁊ marcū tullū cōſulē in iudiciū eius inſtruxit. Quecūq⁹ vero ꝓſona ad accuſationē publicoꝝ iudiciorū vel leſe maieſtatis admittitur eadē accuſationē ſymōie ſubire nō prohibetur. Unde. ꝫ. li. codicis imperator Leo ermazio pfecto pre.

¶ Leſe maieſtatis publicorū iudiciorum ⁊ ſymonie accuſatio equaliter ꝓponatur.

Sane⁹ quiſq̄s hanc ſanctā ⁊ venerādam ātiſtitis ſedē pecunie interuētu ſubiiſſe: aut ſi quis vt alterū ordinū ſed de hoc poſſet dubitari vtrum ibi locū habeat reſtitutio: ſed de hoc dixi ſup illa decre. ex parte.

t ¶ Teſtamentaria. i. lege cornelia de falſis.

k ¶ Per iuerdictū. ſ. p iuſtū dictū de tabulis exhibēdis ꝺ⁹ experiť ille cui⁹ iter eſt. vt. ff. de tabu. exhi. locū. l ¶ Quecunq⁹. Hoc non facit ad propoſitum: ꝫ hoc ponit vt inducat ſequens. c.

m Sane quilquis. Hec lex eſt pars illi⁹. C. de epiſcopis ⁊ clericis. quemāḋ.

Symonia et crimen leſe maieſtatis non oiſmo ꝓ ſue munt..

¶ Ad inſtar. Non tñ eſt ibi omoda ſimilitudo inter crimē ſymoniacū ⁊ crimē leſe maieſtatis: qz ꝓ crimine ſymonie imponiť pena depoſitionis: ſed ꝓ crimine leſe maieſtatis pena mortis. vt. vj. q. j. ℈. verū. ſed q̄ ad accuſationē ⁊ reſtionū pariſicari videnť. vt q̄cūq⁹ admittať accuſator vel teſtis in vno et i reliq̄. vt extra de ſy. ꝫ he li. i fi. ⁊. c. tanta. lxxix. diſtic. ſi ḋs papa. Itē ſymonia eſt maⁱ⁹ crimen ꝫ hereſis. vi. j. q. j. eos. immo eſt maⁱ⁹ crimen ꝫ aliquod aliud crimen. vt j. q. vlti. patet. ꝫ in hereſi q̄libet admittiť. ꝫ multo fortius in ſymonia. alⁱs tñ ꝫ eſt. extra ꝺ reſti. venīēs. vbi ꝺr q⁹ in ſymonia ſocij criminis nō admittunť. ꝫ in crimine leſe maieſtatis audiunť. vt. vi. q. j. ℈. vez. ⁊. ℈. porro. Sed dic ꝙ nō admittunť ſocij criminis cū accuſatōe bone fame. alⁱs ḋbz audiť. Uel dicit dixi. ℈. q. j. in pmiſ. i fi. Uel dic ꝙ admittiť ḋbz ad accuſandū in hīs crimib⁹: ꝫ nō ad teſtificandū: qz tota vis pſiſtit in teſtimonio: ſed nō in accuſatione.

† Cōtra. tex tus i. c. i. ⁊. ij. ℈. cle. cōſtitu. cū no. Hoſtiē. in c. ioannes.

b ¶ Quos. nō intelligē ꝙ eādē pena puniat cōtinctus de ſymonia quā cōiuct⁹ de leſa maieſtate. Sed hoc vult dicere ꝙ eādem penā puniť tam ḋans ℈ accipiens pecuniā. Uel dic eadē pena i. conſimili. nam pena depoſitionis ſimilis eſt deportationi ſiue decapitationi. vt. v. q. vj. delatori.

c ¶ Legibus ℈. r. diſt. lege imperatorum.

d ¶ Inutium. ℈. diſt. x. ca j.

e ¶ Generaliť. Sic ℈ argumētať cū muſcꝰ inuentať phibitā ℈ non ḋz phiberi. vt. xxvij. q. ij. ler diuine. ſi. xxxi. q. j. ꝙ ſi dormierit. ⁊ lv. diſt. ſi cui⁹ngelica.

f Demini. Leſe maieſtatis. ⁊ pterīs de crimine ſimonie. vt. lxxix. di. ij. ḋ papa. ⁊. ℈. c. ſane. lz ſit arg. ℈. ex de reſti. venīēs. Quida tñ dicūt ꝙ in crimine

‡ Adde ℈ ḋs ꝓt admitti not. i. l. ſi fi mulia. ff. ō iuris. om. iudi. ⁊ l. nemo. C. ēod ſcopali audi.

Quod ſi ſocius ſocij ſui ſymonie nō audiť ſocij⁹ erga ſocū. ⁊ ad illud decretū lxxix. di. ſi ḋs papa. rñdet ꝙ ibi ſocij⁹ admittebat ℈ ſocū: hoc ō fuit qz nō fuit ibi tñ crimē ſymonie: ꝫ etiā crimē leſe maieſtatis. Itē audiť cōfeſſio vni⁹ latronis ℈ alios. vt. C. de fer. puncta. Itē falſarij ℈ ſocū ſuū Confeſſio latronis audiť. vt. C. ō ſacrileg. no. l. j. nūq̄ ℈ latro tñ valet confeſſio ſua ad condēnādum ſocū nīſi aliūde aliⁱ ꝓbet. † Conſumptio. vt. ff. ō cor. cuſto. re. diuus. Joan. q̄dē⁹. ¶ Credi. pte iudicat tñ alteri ex tali poſſeſſione de caſ⁹ intantū ꝙ ei idi i ḋbus cik purgatio. vt laic⁹ et extra de adul. ſi mulier guificaſti. q⁹ ve rū eſt ſi laboret accuſa infamia: alⁱs nō re ſavt extra de pur. cerdo. ca. nos inter alⁱ tē. C. ō os. ⁊ ex de cōſeſ. epiſ. et cū monaſterū. cleri.

† Tenet ſententia. vt ff. e. l. ſi libell⁹ ⁊ ſic ſtatutum eſt

b ¶ Quod ꝙ. Diebus feriatis cauſe nō ſunt tractande. vt. j. c. j. ⁊ vlt. niſi bus ad tātū de pace. vt poſſit li ti. q. v. ꝺcreuit tigari. agitur tñ in qui buſdā caſib⁹ ſcz cuz actio eſt tpe peritura. Itē cū agit de tuitoriḃ⁹ dādis ⁊ de amonēdis officialis ⁊ de alimētis: et de atrocib⁹ iniu rijs: ⁊ de liberalib⁹ cauſſ. vt. ff. de fer. l. j. ℈. vlt. Itē ℈ iſignes latronez agit. vt C. de fer. pronūciatum. Item ſi partes ſponte nec vellint litigare feriatis diebus poſſunt. alⁱs nō tenet ſententia. vt ff. e. l. j. libell⁹

Feriatis diebus non ſunt tractande. vt. j. c. j. ⁊ vlt. niſi bus ad tātū de pace. vt poſſit li ti. q. v. ꝺcreuit tigari. agitur tñ in qui buſdā caſib⁹ ſcz cuz actio eſt tpe peritura. Itē cū agit de tuitoriḃ⁹ dādis ⁊ de amonēdis officialis ⁊ de alimētis: et de atrocib⁹ iniu rijs: ⁊ de liberalib⁹ cauſſ. vt. ff. de fer. l. j. ℈. vlt. Itē ℈ iſignes latronez agit. vt C. de fer. pronūciatum. Item ſi partes ſponte nec vellint litigare feriatis diebus poſſunt. alⁱs nō tenet ſententia. vt ff. e. l. j. libell⁹

¶ Quod ꝙ. Colligit ſ. Arg. ꝙ de ꝺo negat. ꝺ alibi oi⁹ ꝓcedit. † Itē arg. ꝙ poſſum⁹ argumentari p arga. a cōtrarijs. vt hic. ⁊ xx v. di. qua. ⁊. xxv. diſt. diſciplina. ⁊ xxij. q. iij. ſtatū. ¶ Et ler dicit ꝙ fortiſſimū eſt argumētū a contrario ſenſu vt. ff. de o. ſic. eiꝰ cui mā. ē in l. j. ꝺ ¶ Teſtimonium. Scōz leges mulier i oi cā poteſt teſtificari: ſi ue ſit cauſe criminis: niſi in vltimo voluntatiꝺ⁹. ſc⁹m canones vero mulier in nullo crimine pōt teſtificari: niſi in exceptis. ſed in cauſis⁹ pōt teſtificari nec ob. xxxij. q. v. mulieres. ⁊ ex de ꝺo. ſig. forus. vbi dicit ꝙ mulier non pōt eſſe teſtis: ꝫ intelligas ꝺ cri. alibus cauſis ⁊ vltimis voluntatib⁹: quidam tñ dicūt ꝙ mulier ſm canones nō ꝓt teſtificari niſi i caſib⁹ a iure expreſſis.

Mulier an poſſit eſſe teſtis.

Arg. a ꝫrio ſi ſu eſt fortiſſimum.

¶ Ecce ꝙ phibet lex iulia de adulteriis teſtimoniū dicere condēnatā mulierē colligiť etiā mulierē teſtimoniū⁹ in iudicio dicendi ius habere. In digeſtis titu. de accuſatiōib⁹ ⁊ ſcriptiōib⁹. lib. xlviij. Non eſt pmiſſum mulieri publico iudicio quēcūq reū facere niſi. ſ. parētū / liberoꝝq ⁊ patront et pſone: ⁊ eoꝝ filij / filie ue nepotis / neptis ve mortem exequatur. Paul⁹ lib. v. digeſtorum de accuſationibus.

¶ Certis de cauſis cōceſſa eſt mulieriḃ⁹ publica accuſatio veluti ſi morte exequanť eoꝝ earūq in q̄s teſtimoniū iudiciorū publicorū fuiť non dicāt. Idē ⁊ i lege cornelia teſtamētaria ſenatus ſtatuit. Sed de teſtamēto patrⁿ liberti vel mātr⁹ mulieriḃ⁹ publico iudicio dicere pmiſſū eſt. Pupillis ex cōcilio tutorum prio morte. Item pupille aui ſui morte exeq cōceſſum eſt lege teſtamentaria. nā de prīs q̄dē teſtamēto pupillis agere diu⁹ veſpaſian⁹ pmiſit. ꝫ et ſi non exhibeantur tabule teſtamēti: p interditū ꝺ⁹ pōt expiri. Codice qui accuſare pōt vel nō. Idem Auguſto dionyſio. Uxor tua ſi conſobrini ſui necem vindicandam eriſtimant: adeat preſidē puncie. In digeſto ad legē iuliā maieſtatis papinia. lib. xij. reſponſorum. In q̄ſtionibus leſe maieſtatis etiā mulieres audiunť. ⁊ Conſiurationez ſergij catiline iulia mulier deterit: ⁊ marcū tullū cōſulē in iudiciū eius inſtruxit. Quecūq⁹ vero ꝓſona ad accuſationē publicoꝝ iudiciorū vel leſe maieſtatis admittitur eadē accuſationē ſymōie ſubire nō prohibetur. Unde. ꝫ. li. codicis imperator Leo ermazio pfecto pre.

¶ Leſe maieſtatis publicorū iudiciorum ⁊ ſymonie accuſatio equaliter ꝓponatur.

Sane⁹ quiſq̄s hanc ſanctā ⁊ venerādam ātiſtitis ſedē pecunie interuētu ſubiiſſe: aut ſi quis vt alterū ordinū ſed de hoc poſſet dubitari vtrum ibi locū habeat reſtitutio: ſed de hoc dixi ſup illa decre. ex parte.

t ¶ Teſtamentaria. i. lege cornelia de falſis.

k ¶ Per iuerdictū. ſ. p iuſtū dictū de tabulis exhibēdis ꝺ⁹ experiť ille cui⁹ iter eſt. vt. ff. de tabu. exhi. locū. l ¶ Quecunq⁹. Hoc non facit ad propoſitum: ꝫ hoc ponit vt inducat ſequens. c.

m Sane quilquis. Hec lex eſt pars illi⁹. C. de epiſcopis ⁊ clericis. quemāḋ.

Universidad de Deusto Biblioteca

sallo⁹ multa sunt sy̆lla. vt ex̄ vt lit. nō cōtest. qm. Jo.

a ¶ Nullus epō. ¶ Criminali. s. cū agit de effusione sanguinis. nūc clerici nō possunt esse iudices. vt. xxiij. q. viij. hiis a qb⁹. delegari tñ pōt clerico criminalis cā: vt tñ pceps iuret de ipunitate rei. vi. xxiij. q. viij. sepe.

Lecta.

b ¶ A dnō gelsima. Alibi dicit a septuagesima. vt. xxij. q. v. decreui. hoc tamē hodie non seruat romana curia. Jo.

c ¶ Otiosus gē vacandi. Nō ideo est ob reuerentiā dieī. Et ita fauore partium: vt sic partes a iudic⁹ recipiāt. vt. C. de fer. diei. Quarta ratio est q̄ talibus dieb⁹ non plitat iuramentū: nisi p pace. vt. xxij. q. v. decreuit. et sic nō posset pcedi sacramētū

Iudex calūne. Sed potiā de ne q̄ papa cōmittat alicui q̄ infra die feriato q̄ sedere nō dz.

Citat⁹ die feriato an debeat cōparere

Ministri ecclesie die dñico causas ventilare non debent.

Nullus epō⁹ aut pb⁹ or⁹ rū vel clericoꝝ die dñico pp̄ositum cuiuscūq; cāe negocium audeat ventilare: nisi hoc tm̄ vt deo statuta solēnia pagant: ceteris ō die⁹ cōuenientib⁹ pmonis: illa q̄ iusta sunt hñt iniaz iudicādi excepto criminali⁹. I tē ex̄pti. apō epm̄ sum hito pūte rege henrico.

Solennib⁹ diebus legitimorum iudicum secularia placita non agantur.

Placita secularia dñicis diebus vl̄ aliis p̄ceptis festis: seu ēt in his dieb⁹ in qb⁹ legitima iudicia celebrāt pm̄ canonicā cōstitutionē minime fieri decreuim⁹. ¶ Insup ēt scta sinod⁹ decreuit vt nulla iudicia ria ptās iniam hēat sua auctē xp̄iānos ad placitū bānire in supradictis dieb⁹. t. vij. dieb⁹ an natale dñi vsq; in octauas epiphanie. t a quinquagesima⁹ vsq; ad octauas pasche: et sepē dieb⁹ an natiuitatē sancti Joānis baptiste: ḡten⁹ adeundi ecclīam o⁹ hominibus⁹ vacādi liber⁹ habeat facultas. I tē Adrianus papa. ¶ De eodē.

Nullus episcopus vel infra positus die dominico causas iudicare p̄sumat.

Questio.v.

Urgationē⁹ vero negātes esse pkādaz:

citatio. Sed si citat vt respōdeat non tenet: qz talis citatio nulla est. vt. ij. de fer. l. j. t vbi citatio nulla est. t hoc iuquit q̄ est nulla: non tenet ventre ad allegandū priuilegium suum: sed vbi dubium est an teneat tenetur venire. vt dix. vij. q. j. si episcopus. Joan.

Stephanus scribit leoni epi scopo Thianensi.

¶ Diaconus si de crimine cōuinci nō poterit: apud epm̄ se ipsum secreto purificet.

De crimine sibi illato diaconus tu⁹ verissime fatebatur se immunē: verūtñ si suspitio habetur: et accusatores idonei reperiuntur: et tales testes quales sacri canones sancīt accito secum certo epi scopoz numero⁹ veniant accusatores⁹: vocetur et ipse Aldericus diacon⁹: et si negauerit/ ventiletur cā canonice. t si vel sponte confessus vel legitimis testibus fuerit approbatus: canonica feriatur sna: qui si nec sponte confitet̄: nec accusatores t testes legitimi reperti fuerint: t mala fama crebresce rit: nō in publico⁸ examine: sed cozā te/ t aliquantis reuerendissimis pbris t diaconib⁹ tue ecclesie/ secreto iuramento se purificet: et deinceps boni testimonij eum annuncia: t compesce t cōmone ecclesie tue filios: ne sacerdotē⁹ de⁹ ulterius infamare p̄sumant: timētes q̄ cham⁹ maledict⁹ est/ qui patris verenda derisit.

Item Nicolaus Soloni con stantiensi episcopo.

¶ Non est spoliandus pb⁹ vel diacon⁹: nisi sponte confessus vel legitime conuictus fuerit.

Presbyter/ aut diacon⁹: quē asseris crimina nolle publice cōfiteri: si velle cum sacramēto⁹ defēdere se et si tñ

Jtē cū epō iure suo vtat si quid male iudicat: non est imputādū. vt. xxiij. q. v. de occidēdis. Jtē nō potes dicere q̄ eū episcop⁹ cogat ad periurū. sed potiꝰ canon cogit ipsum iurare. vt. xxxiij. qō. ij. quos deus. Sed contra ille qui accipit alterius iuramentū t scit cū falsum iurazrurū vtacit homicidā. vt. xxij. q. v. ille.

Questio.vi.

Jtē qui pmittit aliū falsum iurare cū possit prohibere peccat. vt. xxij. q. v. hoc videtur. Ꝑ dicit q̄ eps secreto debet ei cōsulere vt poti⁹ confitet̄ at publice crimen ꝑ vt fiat purus. Sed si ad hoc non pōt cū inducere: dicer populo. absit vt quicq̄ sinistri de hoc clerico suspicemur. vt. xj. questione. iij. ab stir. Alii dicūt q̄ delegabit purgationem. Tertij dicunt q̄ non peccat audiēdo purgatiōem: qz auctoritate canonis hoc facit. xxiij. questi. iij. qui peccat.

a ¶ Penitentiā. Et penitentia non restituit aliquē dignitati sz gre tñ. vt. J. de pe. dis. vi. qui valt. nisi q̄z: vt q̄ crimen occultū ē. vt. l. dis. dño sero t ca. qz tua sed p restitutionē in integrum. vel dispē sationem.

b ¶ Sz mirādū est. Ar q̄ nō sim sciētiā iudicandum sit p vt ij. q. vij. iudicet er p hoc decretū intelligo illud. xxxij. di. nullo. intelligo ēm illud de scientia iuris nō facti. licz alsbū scienti large sumatur. vt xij. q. v. hoc videtur.

Addē dum an q̄ sim conscian sit iudicādi i illicitas. ℌ. j ff. ō of. pst. t. l. ℌ. ff. de fe. ca. no i. c. j de pēn.

diuisio

Torq̄re pōt iudex aliq̄s p sonas.

Quod vero dixit in duas ptes. In quarū pma dī q̄ cōfessio extorta nō ꝓiudicat. Sed a tbi. A fidelitatis. Jo de fan.

c ¶ Quod vero. Nō aduersario nunq̄z est extorquēda cōfessio cruciatibus. vt J. eo. c. j. t ij. sed a iudice licite extorquetur confessio tormentis t quæstionibus. Nam a iudice quandoq; torquetur testis: quandoq; reus quandoq; accusator. Testis torquetur tā in ciuili q̄m in criminali: vt si est seruus vel vilis p̄sona: vel etiā si sit liber t sit criminosus t infamis/ vel obscur⁹ vel ignot⁹: tales ēm non recipiūtur ad testimoniū sine quæstionib⁹ licet sint clerici. vt. xij. q. iij. si res. t. v. qō. v ibi qui. t q. vj presbyteri. t. si q. t in primis. t in anten. de testi. ℌ. noo igitur. t ℌ. licet colla. viij. t C. de fal. si quis de turis. Torquetur etiam libera persona licet non sit vilis: dum tamen vacilet in testimonio. vt. ff. de quæsti. ex libero. extra de pe. super his. Item

reus quādoq; torq̄tur. licet raro. s. cū est suspectus et non potest alis pbari: maxime si est vilis p̄sona. t hoc in ciuili causa. vt. xxij. q. v. si res aliena. similit in criminali torq̄tur. vt. xxiij. q. v. c. j. actor vero in ciuili cā nunq̄z torquet. sed accusator in criminali causa quandoq; torquetur: vt in crimine lese maiestatis aut criminaliter nō potest pbari. vt C. ad. l. iuli. ma. si quis. ibi enim qualitāte dignitate sit p̄ditus nullo priuilegio potest tueri: siue sit accusator/ siue reus vel testis. vt. vj. qō. j. ℌ. porro. t. l. distinctio. nullus omnino. Jo.

Quando ꝑ a sacerdotibus.

b ¶ Per metū. Dūmodo talis sit metꝰ qui cadit i cadēs cōstantē virum in ptā vt extra qō me: tus cau. ad audientiā. Si quis qualis metꝰ debeat cadere i cōst autem virū dico q̄ qui continet metū mortis vel cruciatū corporis. vt extra qui cleri. vel vo. insinuante. C. de transac. interpositas. ibi metꝰ dicit. Iz sit arg. cōtra. xxxij. q. ij. lothariꝰ. et ō. di. vij. fuerūt. ff. de acquiren. here. l. vj. ℌ. viti. vbi dicit q̄ non fit heres qui p̄pter metum vertis qualis metꝰ cadēs i cōstantē virum in ptā qui extra qō metꝰ tus cau. ad audientiā. Si quis qualis metꝰ debeat cadere i cōst autem virū dico q̄ qui continet metū mortis vel cruciatū corporis. vt extra qui cleri. vel vo. insinuante. C. de transac. interpositas. ibi metꝰ dicit. Iz sit arg. cōtra. xxxij. q. ij. lothariꝰ. et ō. di. vij. fuerūt. ff. de acquiren. here. l. vj. ℌ. viti. vbi dicit q̄ non fit heres qui p̄pter metum vertis qualis metꝰ cadēs i cōst autem virū dico q̄ qui continet metū mortis vel cruciatū corporis. vt extra qui cleri. vel vo. insinuante. C. de transac. interpositas. ibi metꝰ dicit. Iz sit arg. cōtra. xxxij. q. ij. lothariꝰ. et ō. di. vij. fuerūt. ff. de acquiren. here. l. vj. ℌ. viti. vbi dicit q̄ non fit heres qui p̄pter metum ver

scripture quoquo mō p metū⁹ aut fraudē: aut per vim extorte fuerit: vel (vt se liberare possint) quocūq; ab eis cōscripte/ aut roborate fuerint ingenio: ad nullū eis p̄iudicium⁹ vel incumentum valere censemus: neq; vllā eos infamiā vel calūniam: aut a suis seq̄strationem bonis vnq̄ deo auctore: t sanctis apostolis: eorūq; successoribus⁹ sustinere p̄mittim⁹. cōfessio ēm in talib⁹ nō cōpulsa: sed spōtanea fieri debet. ois enim cōfessio q̄ fit ex necessitate / fides nō est. Cōfessio ergo i talibus nō dz erroꝝ sed spōte p fiteri. ꝓinsum ēm est de suspitione aut extorta confessione quēcūq; iudicare: cum magis sit ispector cordis dñs q̄ operis nō pōt aūt humano cōdemnari examine: quē dñs suo reseruauit iudico. Si ois nāq; in hoc seculo vindicata essent/ locum diuina iudicia non haberent.

Jtē est hoc etiā periarum ad sanctā sedē: qō pudeo dicere t non tm̄ sacerdotali: sed etiā oi xp̄iano nomini est inimicū. i. q̄ nonnulli epos vel sacerdotes: aut metu cōpellunt/ aut vi extorquent: aut fraude decipiūt aliquas confessiones sue in alteram partē q̄ debeant l'as⁶

¶ Ministrorum confessio non sit extorta sed spontanea.

Si q̄s a sacerdotib⁹ et auctoritb⁹ ecclie quedā

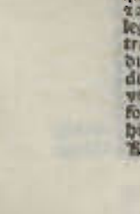

Questio. Vbi p̄ncipaliter agit de effusione sanguinis. nūc clerici nō possunt esse iudices. vt. xxiij. q. viij. hiis a qb⁹. delegari tñ pōt clerico criminalis cā: vt tñ pceps iuret de ipunitate rei. vi. xxiij. q. viij. sepe.

Lecta.

b ¶ A dnō gelsima. Alibi dicit a septuagesima. vt. xxij. q. v. decreui. hoc tamē hodie non seruat romana curia. Jo.

c ¶ Otiosus gē vacandi. Nō ideo est ob reuerentiā dieī. Et ita fauore partium: vt sic partes a iudic⁹ recipiāt. vt. C. de fer. diei. Quarta ratio est q̄ talibus dieb⁹ non plitat iuramentū: nisi p pace. vt. xxij. q. v. decreuit. et sic nō posset pcedi sacramētū

Iudex calūne. Sed potiā de ne q̄ papa cōmittat alicui q̄ infra die feriato q̄ sedere nō dz.

Citat⁹ die feriato an debeat cōparere

Ministri ecclesie die dñico causas ventilare non debent.

Nullus epō⁹ aut pb⁹ or⁹ rū vel clericoꝝ die dñico pp̄ositum cuiuscūq; cāe negocium audeat ventilare: nisi hoc tm̄ vt deo statuta solēnia pagant: ceteris nō die⁹ cōuenientib⁹ pmonis: illa q̄ iusta sunt hñt iniaz iudicādi excepto criminali⁹. I tē ex̄pti. apō epm̄ sum hito pūte rege henrico.

Solennib⁹ diebus legitimorum iudicum secularia placita non agantur.

Placita secularia dñicis diebus vl̄ aliis p̄ceptis festis: seu ēt in his dieb⁹ in qb⁹ legitima iudicia celebrāt pm̄ canonicā cōstitutionē minime fieri decreuim⁹. ¶ Insup ēt scta sinod⁹ decreuit vt nulla iudicia ria ptās iniam hēat sua auctē xp̄iānos ad placitū bānire in supradictis dieb⁹. t. vij. dieb⁹ an natale dñi vsq; in octauas epiphanie. t a quinquagesima⁹ vsq; ad octauas pasche: et sepē dieb⁹ an natiuitatē sancti Joānis baptiste: ḡten⁹ adeundi ecclīam o⁹ hominibus⁹ vacādi liber⁹ habeat facultas. I tē Adrianus papa. ¶ De eodē.

Nullus episcopus vel infra positus die dominico causas iudicare p̄sumat.

Questio.v.

Urgationē⁹ vero negātes esse pkādaz:

citatio. Sed si citat vt respōdeat non tenet: qz talis citatio nulla est. vt. ij. de fer. l. j. t vbi citatio nulla est. t hoc iuquit q̄ est nulla: non tenet ventre ad allegandū priuilegium suum: sed vbi dubium est an teneat tenetur venire. vt dix. vij. q. j. si episcopus. Joan.

Stephanus scribit leoni epi scopo Thianensi.

¶ Diaconus si de crimine cōuinci nō poterit: apud epm̄ se ipsum secreto purificet.

De crimine sibi illato diaconus tu⁹ verissime fatebatur se immunē: verūtñ si suspitio habetur: et accusatores idonei reperiuntur: et tales testes quales sacri canones sancīt accito secum certo epi scopoz numero⁹ veniant accusatores⁹: vocetur et ipse Aldericus diacon⁹: et si negauerit/ ventiletur cā canonice. t si vel sponte confessus vel legitimis testibus fuerit approbatus: canonica feriatur sna: qui si nec sponte confitet̄: nec accusatores t testes legitimi reperti fuerint: t mala fama crebresce rit: nō in publico⁸ examine: sed cozā te/ t aliquantis reuerendissimis pbris t diaconib⁹ tue ecclesie/ secreto iuramento se purificet: et deinceps boni testimonij eum annuncia: t compesce t cōmone ecclesie tue filios: ne sacerdotē⁹ de⁹ ulterius infamare p̄sumant: timētes q̄ cham⁹ maledict⁹ est/ qui patris verenda derisit.

Item Nicolaus Soloni con stantiensi episcopo.

¶ Non est spoliandus pb⁹ vel diacon⁹: nisi sponte confessus vel legitime conuictus fuerit.

Presbyter/ aut diacon⁹: quē asseris crimina nolle publice cōfiteri: si velle cum sacramēto⁹ defēdere se et si tñ

Jtē cū epō iure suo vtat si quid male iudicat: non est imputādū. vt. xxiij. q. v. de occidēdis. Jtē nō potes dicere q̄ eū episcop⁹ cogat ad periurū. sed potiꝰ canon cogit ipsum iurare. vt. xxxiij. qō. ij. quos deus. Sed contra ille qui accipit alterius iuramentū t scit cū falsum iurazrurū vtacit homicidā. vt. xxij. q. v. ille.

Questio.vi.

Jtē qui pmittit aliū falsum iurare cū possit prohibere peccat. vt. xxij. q. v. hoc videtur. Ꝑ dicit q̄ eps secreto debet ei cōsulere vt poti⁹ confitet̄ at publice crimen ꝑ vt fiat purus. Sed si ad hoc non pōt cū inducere: dicer populo. absit vt quicq̄ sinistri de hoc clerico suspicemur. vt. xj. questione. iij. ab stir. Alii dicūt q̄ delegabit purgationem. Tertij dicunt q̄ non peccat audiēdo purgatiōem: qz auctoritate canonis hoc facit. xxiij. questi. iij. qui peccat.

a ¶ Penitentiā. Et penitentia non restituit aliquē dignitati sz gre tñ. vt. J. de pe. dis. vi. qui valt. nisi q̄z: vt q̄ crimen occultū ē. vt. l. dis. dño sero t ca. qz tua sed p restitutionē in integrum. vel dispē sationem.

b ¶ Sz mirādū est. Ar q̄ nō sim sciētiā iudicandum sit p vt ij. q. vij. iudicet er p hoc decretū intelligo illud. xxxij. di. nullo. intelligo ēm illud de scientia iuris nō facti. licz alsbū scienti large sumatur. vt xij. q. v. hoc videtur.

Addē dum an q̄ sim conscian sit iudicādi i illicitas. ℌ. j ff. ō of. pst. t. l. ℌ. ff. de fe. ca. no i. c. j de pēn.

diuisio

Torq̄re pōt iudex aliq̄s p sonas.

Quod vero dixit in duas ptes. In quarū pma dī q̄ cōfessio extorta nō ꝓiudicat. Sed a tbi. A fidelitatis. Jo de fan.

c ¶ Quod vero. Nō aduersario nunq̄z est extorquēda cōfessio cruciatibus. vt J. eo. c. j. t ij. sed a iudice licite extorquetur confessio tormentis t quæstionibus. Nam a iudice quandoq; torquetur testis: quandoq; reus quandoq; accusator. Testis torquetur tā in ciuili q̄m in criminali: vt si est seruus vel vilis p̄sona: vel etiā si sit liber t sit criminosus t infamis/ vel obscur⁹ vel ignot⁹: tales ēm non recipiūtur ad testimoniū sine quæstionib⁹ licet sint clerici. vt. xij. q. iij. si res. t. v. qō. v ibi qui. t q. vj presbyteri. t. si q. t in primis. t in anten. de testi. ℌ. noo igitur. t ℌ. licet colla. viij. t C. de fal. si quis de turis. Torquetur etiam libera persona licet non sit vilis: dum tamen vacilet in testimonio. vt. ff. de quæsti. ex libero. extra de pe. super his. Item

reus quādoq; torq̄tur. licet raro. s. cū est suspectus et non potest alis pbari: maxime si est vilis p̄sona. t hoc in ciuili causa. vt. xxij. q. v. si res aliena. similit in criminali torq̄tur. vt. xxiij. q. v. c. j. actor vero in ciuili cā nunq̄z torquet. sed accusator in criminali causa quandoq; torquetur: vt in crimine lese maiestatis aut criminaliter nō potest pbari. vt C. ad. l. iuli. ma. si quis. ibi enim qualitāte dignitate sit p̄ditus nullo priuilegio potest tueri: siue sit accusator/ siue reus vel testis. vt. vj. qō. j. ℌ. porro. t. l. distinctio. nullus omnino. Jo.

Quando ꝑ a sacerdotibus.

b ¶ Per metū. Dūmodo talis sit metꝰ qui cadit i cadēs cōstantē virum in ptā vt extra qō metꝰ tus cau. ad audientiā. Si quis qualis metꝰ debeat cadere i cōst autem virū dico q̄ qui continet metū mortis vel cruciatū corporis. vt extra qui cleri. vel vo. insinuante. C. de transac. interpositas. ibi metꝰ dicit. Iz sit arg. cōtra. xxxij. q. ij. lothariꝰ. et ō. di. vij. fuerūt. ff. de acquiren. here. l. vj. ℌ. viti. vbi dicit q̄ non fit heres qui p̄pter metum ver

scripture quoquo mō p metū⁹ aut fraudē: aut per vim extorte fuerit: vel (vt se liberare possint) quocūq; ab eis cōscripte/ aut roborate fuerint ingenio: ad nullū eis p̄iudicium⁹ vel incumentum valere censemus: neq; vllā eos infamiā vel calūniam: aut a suis seq̄strationem bonis vnq̄ deo auctore: t sanctis apostolis: eorūq; successoribus⁹ sustinere p̄mittim⁹. cōfessio ēm in talib⁹ nō cōpulsa: sed spōtanea fieri debet. ois enim cōfessio q̄ fit ex necessitate / fides nō est. Cōfessio ergo i talibus nō dz erroꝝ sed spōte p fiteri. ꝓinsum ēm est de suspitione aut extorta confessione quēcūq; iudicare: cum magis sit ispector cordis dñs q̄ operis nō pōt aūt humano cōdemnari examine: quē dñs suo reseruauit iudico. Si ois nāq; in hoc seculo vindicata essent/ locum diuina iudicia non haberent.

Jtē est hoc etiā periarum ad sanctā sedē: qō pudeo dicere t non tm̄ sacerdotali: sed etiā oi xp̄iano nomini est inimicū. i. q̄ nonnulli epos vel sacerdotes: aut metu cōpellunt/ aut vi extorquent: aut fraude decipiūt aliquas confessiones sue in alteram partē q̄ debeant l'as⁶

¶ Ministrorum confessio non sit extorta sed spontanea.

Si q̄s a sacerdotib⁹ et auctoritb⁹ ecclie quedā

Universidad de Deusto Biblioteca

Coactio est duplex

a ¶ Requisitiõe. Jā est confiteantur q̄ absoluerūt aliquos a debito in quo illi tenebantur.

b ¶ Errotis.i.q̄ confitent se tenere aliquā heresim Sed nõne peccat mortaliter ille q̄ confitet hoc? Rñ sic. nec excusat cū aliqua coactio: q̄ talis coactio non est absoluta. et coactio additionalis nemine excusat vt.i.di.pbros. & de cõse.dist.iiij. eos. porr? cūi debet q̄ patri mortē q̄ malo pſentire. vt.xxxj.qõ. v.ita ne. et occisores corpis nõ sunt cõtra iustitiam timẽdi. vt xj.q.iij. non solū et.c.nolite. xxxj. q.ij. lotharium.

War viij.c.

scribere: aut pro suarū nõ reqſitiõe carū aut (qđ deteri? est) aliem errotis secte scripturas facere: & propijs manib? robora re & cōrā pplis recitare at q̄ confiteri. alios dicunt carceribus & ergastulis retrudi: vt saltē hijs territi insidijs dñi sacerdotes suis faueant voluptatibus. Itē: cõfessio ſo in talib? nõ cõpulsa sed spontanea fieri debz: nõ testāte q̄ ait. Ex corde pcedunt homicidia: adulteria &c. q̄ sunt ad hec pertinẽtia. ¶ Ne tñ attendeda sunt q̄ fiūt: gtiā quo ad hoc fiat. aplē enī respicit deus ad cogitationes & spontaneas voluntates q̄ ad actuo qui per simplicitate aut necessitatem fiunt. ¶ Item Hico. pa. epis gallie. ¶ Apostolica auctoritas penit? illicita in irritum deducit iuramenta.

Auctoritatem venerabilium pdecessorū nrorū secuti: & notiati beatissimi pape & martyris alexandri q̄ri a bõ petro: ab oib? iuramẽtis & cuiuscūq̄ modi obligatiõib? quibus illi sese coacti violẽtia imperiorū obligauerāt absoluim?? et ne illa seruenț verum? tam prefatū archiepm̃ treuereñ. q̄ ei? ꝑpositū: et oñs q̄ tunc tpis capti se illis q̄uomõ obligauerūt neq̄ ylla eos pinde ifamiā vel calūniā: aut a suis bonis se ꝙstratione vnq̄ auctore deo & sctis aplis & nr̃is pdecessorib? sustinere pmittimus sicut per prophetam dñs dicit: dissolue colligatiões ipietatis &c. Quietiã ꝑfato fratri nro filiiq̄ treuereñ. eccle illiusq̄ defensoribus hec in mãdatis dam? vt spirituali simł & materiali gladio

Jurameñtū p vim ex tortum verum obliget

Addendū fit tale q̄ possit seruari ne iteri tu ale ab? se cus. vt in gl. q̄ ne de iure.ſi vere.

Impator pōt a papa deponi

Addē dum esse Bal.i.l nõ ābigitur. ff. de legi.

Papa an possit in iuramẽto dispẽsare.

ad hoc induxit nõ pōt soluat & postea repetat. si aūt iurauerit nõ repetere tūc denūcieť eccle factū illius: si aūt iurauit q̄ nõ denūcieť illi iuramẽtū nõ est seruãdū. vt eē eo. que admodū in fi. q̄ ex ꝑcepto ad hoc tenet. ij.q.i.ſi peccauerit. Joā. Tu dicuit dicas q̄ iuramẽtū sup re illicita ipso iure nõ ligat: siue quis faciat ꝓte siue coact?. vt si iurauit hoicm inocẽte interficere & hoc ꝓbat. xxij.q.iij.i malis. & c.ſe. & c. q̄ dõ. Juramẽtū tñ sup relicita metu extortū ipo iure obligat: sz dat exceptio qõ me. cã. ad rescindẽdū. vt. ff. qõ me. cã p to. & C. e. tt. i. & iij. nisi in casu. vt. ff. e. l. ſi mulier. ſi dos. Itē in matrimonio eē de spõ. cū loco. Itē in voto eē. qõ me. cã. perlatū. B. Utrū aūt in iuramẽto papa possit dispẽsare q̄rit. hoc. c. vñ dicere q̄ sic p ꝑdict. decre. vt eē. de vo. & vo. re. magne. imo i oi iuramẽto est excepta auctas maior?. vt eē de iureiu. veniẽtes. & eē de rescrip. cõstituť. Itē impator dispẽsat in eo. ff. ad munici. impatores. Itē vt q̄ nõ: q̄ iuramẽtū est de iure naturali. vt. xxij. q.iij. ſi ad peccatū. ℞ in talib? papa non pōt dispẽsare. vt. xxv. q.i. sunt ḡdā. Itē ar. ad hoc eē de sta. mo. cū ad mõasteriū. ℞ d. q̄ i nullo iuramẽto licito pōt papa dispẽsare nisi ad hoc solū q̄ non habeat ifamia q̄ trãsgredi illō: & hos nõ absoluit: sz absolutos denūciat: qm iurauerūt de reb? eccle nõ repetẽdis: vt dicit. Tu dicas q̄ i volūtariis sacramẽtis nõ dispẽsat: sz coactis bñ. si tñ absoluit aliquē: tenet absoluto. Dico eñ q̄ sz ius naturale pōt dispensare: dū tñ non sz euãgeliū vel sz articulos fidei: tñ sz aplm dispensat. xxxiij. di. lector. lxxxij. di. presbyter. Joan.

Papa sz aplm dispẽsat.

c ¶ Materiali. Arg. q̄ iudex ecclīasticus bene pōt

Bellū pōt indicta indicere ecclesiastico.

indicere bellū & in bello ſequi hostes. vt. xxiij. q.viij. igit. & c. hortatu. & c. vt pdē. & xxiij. di. adrianus. Itē ar. q̄ iudex ecclīastic? pōt ꝑcipere iudicē secularē: vt puniat malefactos. vt. xxij. q.v. ſi q̄s. & q. v. reiegētes & q. viij. vt pdicē. Ar. contra. xxiij. q. vi. his a quibus.

¶ Adhuc arg. ¶ Nec est. q̄. pa q̄ aqua pbat q̄ laicus incorrigibilis p̄ eccīam posſit deponi a sua dignitate. & hoc probat per ſria ca. Jo. ō. f.

ij. pa.

a Ans. Quia de alio papa pcesserat sermo q̄ idē fecerat.

b ¶ Inutilis. Non intelligas inutilis. i. illusificatiõs. tunc em de bui? ei dari co adiutor: vt. vij. q.i. Julius. & c. pe tisti. & dissolut? erat cū mulieribus & effeminat?

c ¶ Depositus. Ergo papa ꝑ omnit imperatorē. vt xcvi. di. duo. & c. ſi ipator. & nã et trãsferre pōt imperium. vt eē. ō elec. venerabilē Arga. J. xxij. di ſtim legim?. & ſi. et. xcvj. di. cū ad verū. So. ſi depositus ꝙ deponẽtib? cõsentit.

d ¶ Juramẽto. Supple rõne dignitatis p̄ſtito nõ ratione persone. Jo.

¶ Ad hec. ¶ Nec est. ſi fidelitate. xj. q.iij. quis multos. J. ℞ ibi est solutū. Itē ℞ ar. xj. q.iij. iuliañ?. ℞ ibi è solutū

Excõicato an debeat ſteri ſoluto.

f ¶ Constricti sunt. Sz dā dico ſi iurauit me soluturū alicui pecuniā: vel sub pena. pmiſi: tūc excõicat nunc dicit tenet ei solueres videt q̄ nõ. q̄ qualitercūq̄ possum? debem? vocare malos vt essent a malo. vt. xxiij. q. vi. dā vero. & vtilius esurīēt eē. vt. v. q. v nõ ois excõicatis in nullo casu cõtrahim?: nisi in his q̄ spectāt ad correctionē eoz. vt. xi. q. iij. cū excõicato. & q: intelligot iurasse sub hac ꝓditõe ſi reo i eodē statu pmanet. vt. xxij. q. ij. me da. in fi. ff. de solu. cū quisquis. Itē vbi nulla est peritia: ibi nulla è mora. vt. ff. ō verbo. obli. ſi pupillus. Item q̄ male meriti publica ege state laborare debēt. vt. ff. depo. bona fides. De hoc

¶ Aduocatis ecclīasticis. ¶ Apostolica auctoritas & iuramẽto ſi delitatis nõnullos absoluit.

Alius itē roman? pontifex zacharias. ſ. regẽ francorū non tã ꝑ suis iniquitatibus q̄s ꝓ eo q̄ tãte pt̃ãtis erat intitles a regno deposuit & pipinū karoli imperatoris patrē in ei? locū subſtituit: oēsq̄ francigenas a iuramento fidelitatis absoluit: quod etiam ex auctoritate frequenti agit sctā ecclia cū milites absoluit a vinculo iuramenti: qđ factū est de hijs cp̄is q̄ aplica auctoritate a pontificali gradu deponũtur. Itē Grego. vij. romane synodo ꝓsidens dixit.

¶ Excõicatis vinculo fidelitatio non tenemur obtoqui.

Nos sctorū pdecessorū nostrorū statuta tenentes: eos q̄ excõicatis fidelitate & aut sacramento constricti sunt aplica auctoritate a iuramento absolumus: & ne sibi fidelitatē obseruent oibus modis ꝓhibem? quousq̄ ipi ad satisfactionē veniant. Item vbanus. ij. epo vapicen. ¶ Antecq̄ excõicentur fidelitatē excõicatis nullus seruare cogitur.

Juratos milites hugonis comitis nequit q̄ dux excõicatus est seruiãt. ꝓhibero. q̄ si sacra ꝓtēderint: moneant oportere deo magis seruire: q̄ homĩnib? fidelitatē eñ quam ꝓpio principi iurarunt deo eiusq̄ sctis aduersanti et eorū ꝓcepta calcanti nulla cohiberetur auctoritate persoluere.

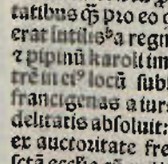

Questio. vij

Wisg? synodali vero auditoria facere dotē dānari in Hispalēsi cōcil'. cui ſi dominus interfuit sic ꝓhibetur.

¶ Sine concilij examinatione pbr vel diacon? non deiciat.

Sexta actione comperimus flagitanum coadiutorē. ecclesie pbrm inulte olim a pontifice suo detectum: & innocentē eiusdē condemnatum quē rursus ordini suo restitutum esse cōperimus: id denuo aduersus ꝓsumptionē vrām decreuimus: vt iuxta sanctor? patrū synodalē sententiā nullus vestrum sine concilij exa-

diuisio

positionem beneficij tunc solus eos poterit cognoscere cū clericis suis. vt. xxiij. qō. ij. ſi quis abbas. & xvj. q. vij. inuētum. et extra de iudi. at ſi clericī. & xj. q. iij. ſi quis episcopus damnatus. extra de cohā. cle. & mulie. ca. ſicut. & ca. de sacerdotibus. Item ſi agatur de crimine in modū exceptionis solus potest cognoscere extra de accu. super his. licet sit argu. contra. xxiij. di stim. aliud. Tamē quocunq̄ modo agatur de crimine semper accusator punitur vt calūniator. vt extra de accu. super his. & ca. cum dilectus.

Clericus de crimine criminaliter necessaria est penitentia episcopo. Et nitētiā ipōnit.

b ¶ Extra actione. ¶ Cōcilū. Ergo tres epi faciunt concilū: quia tres episcopi examinãt causam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

diacon. vt .l. eo. si quis.

a ¶ Sol⁹. In corporalia enim facili⁹ constituũ tur ꝙ destruantur. ex ō trãsla. iner. hoc est vna ꝓuisio quare in promotione clericoꝝ non requiunt plures epi: ꝙ in remotiõe sic. vñ qui sepi⁹ ordinãtur clerici ꝙ deponunt. vñ grue esset totiens vocare tot epos Itẽ qz depositio frequẽter fit cã ordinẽ: sed ordinatio eã electionis solus aũt cõfert dignitates si ex psuetudine hoc habet. vt extra de his que fi. a plã. ea nesciunt.

Ordinatio clericoꝝ facili⁹ fit ꝙ deposito.

Sic quis tumulus.

b ¶ Natu. ꝙ tũ ad ordines.

c ¶ Pro persona. l. put psone sunt cõstitute in sacris ordinib⁹.

d ¶ Ab his. l. ab episcopis.

Hinc epus. e ¶ Cã pprio. i. pter pũ epm. ff. q. v. pbr f

Si autez. hoc cap. est pe illius. iiij. q. v. quisquis.

g ¶ A cõsone. Jdã est cedẽ dilatiõi donec accusatoꝝ q reo. et eũ ecclesie abiciat accusator si nõ venerit sicut re⁹ve iij. q. v. quisquis.

h ¶ Sol⁹. l. sine aliqs epi: nõ tamen sine clericis suis. vt .l. e. c. prohi. Joã.

¶ Sol⁹. ¶ Hec est. ff. po. q. vs ꝙ diq⁹ eps altarũ electoꝝ a sacerdote et diacono in capꝫ suo pũ epũs diffinire: ſ. excepto

mine quẽlibet pbrm vl diaconũ deijciendũ puret. nã multi sunt ꝙ indiscussos prãte tyrannica non aũdre canonica damnãt: z sicut nõnullos in gra fauoꝝ sublimãt ita quosdã odio inuidiaq; hũiliãt z leui opinionis aura condẽnãt: ꝛũ crimẽ nõ approbãt. Epus em sacerdotib⁹ ac ministris sol⁹ honorẽ dare pt sol⁹ auferre nõ põt. si em hi ꝙ in hoc scl̃o a dñis suis honore liberratis adepti sunt in seruitutẽ nerũ nõ resoluunt nisi publice apud ꝓtores ac ꝓsides tribunali foro fuerint accusati: ẽpto magis his ꝙ diuinis altaribus cõsecrati honore ecclesiastico decorant ꝙ ꝓfecto nec vno dãnante: nec vno iudicãte: poterũt honoris sui priuilegio exui: ſ. pñti synodali iudicio: qđ canõ olim de illis poterit opz diffiniri. Item Bre. Jo. epo Panormitano.

¶ Laꝰ clericoꝝ epis non nisi cũ sentoibus eccl̃e audiat.

Si qđ de q̃cunq; clerico ad aures tuas puenerit qđ te iuste possit offendere: facile non credas: ne te p vndictã res accẽdat incognita: sed pñtibus eccl̃e tue sentoibus diligẽter est ꝓscrutãda ꝛitas: z tunc si q̃ltas rei poposcerit) canonica districtio culpam ferat delinq̃ntis. Itẽ ex cõcil. agathẽ. ſ. ¶ Aũt epis pbr vl diacon⁹ iunt audiendi. †

Si qđ tumid⁹ vl cõtumelios⁹ extiterit in maiorẽ natu⁹ vl aliquã cãm habuerit a trib⁹ vicinis epis si diaconus est q arguit. si pbr: a sen. si epus: a xii. sacerdotib⁹ audiat. Vniuersi epi dixerũt. cõtundi ds cõtumacia z ſpbia in oib⁹ frãgi. Cause ꝛo p psonas⁴ ab his⁵ statuto nũcro audiãtur. Itẽ ex cõci. cartha. ij. ¶ De eoꝺ Hinc epus seleucitanus dixit. Etiam hec additio ſm statuta veterũ pcipit:

vt si qs epoꝝ qđ nõ optam⁹ fierit) reatũ aliquem incurrerit: z si fuerit ei nimia necessitas nõ posse plurimos cõgregare epi scopos ne in crimine maneat. a. xij. epis audiat. z a. vj. ꝓbyter. z a. iij. diacon⁹ cum ꝓpio epo suo. Item ex concil. carthaginẽ. iiij. ¶ Decoeodem.

Si aũt pbr vel diaconi accusati fuerunt adiuncto sibi ex vicinis locis proximis legitimo numero collegarũ quos ad eodem accusati peterint. l. vna secũ in pbri nõie vl. in diacono. iij. p ipsoꝝ cãs discutiant: eadẽ in dierũ dilatione z a cõtione⁶ remotionum z discussiõe cãrum inter accusatores z eos q accusantur forma seruata: reliquoꝝ vero clericoꝝ cãs etiã solus⁷ epus loci agnoscat z finiat. Solus aũt ad exclusionẽ aliorũ epoꝝ nõ suoꝝ clericoꝝ br: sine quorum pñtia ei⁹ sntia erit irrita. Vñ in carthaginen. cõci. iiij. legik.

¶ Abiqs pñtia clericoꝝ nullius causam epus audiat.

Pũs nulli⁹ causam audiat absqs presentia suoꝝ clericoꝝ: alioquin irrita erit sntia epi: nisi ꝓsentia clericorum firmet. Item ex concilio hispalensi. ij. ¶ Nisi in synodo canõice vocati: sacerdotes dãnari non possunt.

Epus an possit sol⁹ delinquẽte condẽnare.

Pũs sacerdotib⁹ ac ministris solus honorẽ dare potest sed solus auferre non potest. Si enim hi qui in seculo a dñis suis honorem libertatis adepti sunt: in seruitutis iugum non reuocant nisi publice apud pretores ac presides tribunalia foro fuerint accusati: ẽpto magis hi ꝙ diuinis altaribus cõsecrati honore ecclesiastico decorãtur: ꝓfecto ꝙ nec ab vno dãnari nec vno iudice te poterunt honoris sui priuilegio exui: sed presente synodali iudicio quid canon de illis preceperit opotet diffiniri.

¶ Questio. viii.

Crimina que sunt de positione digna.

Crimẽ aũ ordinationẽ cõmissus an ipse diat fruat officio.

Et vltima vero⁹ qstiõe sic statutũ est i cõcilio neocesariẽsi

ẽ ordinationem suã: an possit exui officio? Distinguas ergo: quia aut est tale crimen qđ inducit depositionẽ: aut nõ. si non inducit acta penitẽtia remanet in ordine suo. vt. lx vij. distin. sicut. item si inducit depositionem tunc si confitetur illud in penitẽtia non abstinebit ab officio. vt .l. dist. de his vero. in fi. si ꝓfiter si ꝓfitet illũ extra ius/ q talis confessio eis nõ ꝓdicas. vt. ꝛ. e. q. v. pbr. lz sit arg. ff. ex de excel. ꝓla. ꝙ sit glo. Si vero ꝓfitet in curia crimẽ suũ cõmissuz añ ordinatiõnẽ suã vl quicũq; peccasse aute⁹ ordinationẽ suã vl quicũq; subdiacono qui hodie cum diacono pari passu ambulat. ex de fer. nõ ord. mina. Joã. de. f.

Epiſkop⁹. ¶ Suo. Sufficit tñ maior pars si absentes ꝓdẽt assentes. vt. lxiij. di. c. j. z. ij. Sed nũq̃d et isti clerici fuit iudices isti⁹ non videt cũ qlibet eoꝝ sit forte minor eo: quidã dicũt q tm cõciliũ sine capl̃o hz iurisdictionez ordinariã. nullꝰ tñ p se est iudex Alii dicũt q fuit assessores epi et sntia sine talib⁹ lata nulla est. sicut sntia nulla ẽ q ferꝛ ꝑ fiscũ absente aduocato fisci. vt. ff. de iure fisci. si fisc⁹: sicut vt dicere lex: vt sntia q fertur officio iudicis ipo absente q nulla sit. vt C. de sen. et int. o. in. cũ simꝑ. q tñ clerici fuit iudices ẽ arg. vi. q. iij. scitote.

k ¶ De vitio ꝙ hic ꝙrit si aliqs cõfiteꝛ crimen qđ fecit ante ordinationẽ suã vl quicũq; peccasse aute⁹ ordinationẽ suã vl quicũq; subdiacono qui hodie cum diacono pari passu ambulat. ex de fer. nõ ord. mina. Joã. de. f.

Epiſkop⁹. ¶ Suo. Sufficit tñ maior pars si absentes ꝓdẽt assentes. vt. lxiij. di. c. j. z. ij. Sed nũq̃d et isti clerici fuit iudices isti⁹ non videt cũ qlibet eoꝝ sit forte minor eo: quidã dicũt q tm cõciliũ sine capl̃o hz iurisdictionez ordinariã. nullꝰ tñ p se est iudex Alii dicũt q fuit assessores epi et sntia sine talib⁹ lata nulla est. sicut sntia nulla ẽ q ferꝛ ꝑ fiscũ absente aduocato fisci. vt. ff. de iure fisci. si fisc⁹: sicut vt dicere lex: vt sntia q fertur officio iudicis ipo absente q nulla sit. vt C. de sen. et int. o. in. cũ simꝑ. q tñ clerici fuit iudices ẽ arg. vi. q. iij. scitote.

k ¶ De vitio ꝙ hic ꝙrit si aliqs cõfiteꝛ crimen qđ fecit ante ordinationẽ suã vl quicũq; peccasse aute⁹ ordinationẽ suã vl quicũq; subdiacono qui hodie cum diacono pari passu ambulat. ex de fer. nõ ord. mina. Joã. de. f.

Epiſkop⁹. ¶ Suo. Sufficit tñ maior pars si absentes ꝓdẽt assentes. vt. lxiij. di. c. j. z. ij. Sed nũq̃d et isti clerici fuit iudices isti⁹ non videt cũ qlibet eoꝝ sit forte minor eo: quidã dicũt q tm cõciliũ sine capl̃o hz iurisdictionez ordinariã. nullꝰ tñ p se est iudex Alii dicũt q fuit assessores epi et sntia sine talib⁹ lata nulla est. sicut sntia nulla ẽ q ferꝛ ꝑ fiscũ absente aduocato fisci. vt. ff. de iure fisci. si fisc⁹: sicut vt dicere lex: vt sntia q fertur officio iudicis ipo absente q nulla sit. vt C. de sen. et int. o. in. cũ simꝑ. q tñ clerici fuit iudices ẽ arg. vi. q. iij. scitote.

k ¶ De vitio ꝙ hic ꝙrit si aliqs cõfiteꝛ crimen qđ fecit ante ordinationẽ suã vl quicũq; peccasse aute⁹ ordinationẽ suã vl quicũq; subdiacono qui hodie cum diacono pari passu ambulat. ex de fer. nõ ord. mina. Joã. de. f.

Epiſkop⁹. ¶ Suo. Sufficit tñ maior pars si absentes ꝓdẽt assentes. vt. lxiij. di. c. j. z. ij. Sed nũq̃d et isti clerici fuit iudices isti⁹ non videt cũ qlibet eoꝝ sit forte minor eo: quidã dicũt q tm cõciliũ sine capl̃o hz iurisdictionez ordinariã. nullꝰ tñ p se est iudex Alii dicũt q fuit assessores epi et sntia sine talib⁹ lata nulla est. sicut sntia nulla ẽ q ferꝛ ꝑ fiscũ absente aduocato fisci. vt. ff. de iure fisci. si fisc⁹: sicut vt dicere lex: vt sntia q fertur officio iudicis ipo absente q nulla sit. vt C. de sen. et int. o. in. cũ simꝑ. q tñ clerici fuit iudices ẽ arg. vi. q. iij. scitote.

k ¶ De vitio ꝙ hic ꝙrit si aliqs cõfiteꝛ crimen qđ fecit ante ordinationẽ suã vl quicũq; peccasse aute⁹ ordinationẽ suã vl quicũq; subdiacono qui hodie cum diacono pari passu ambulat. ex de fer. nõ ord. mina. Joã. de. f.

Epiſkop⁹. ¶ Suo. Sufficit tñ maior pars si absentes ꝓdẽt assentes. vt. lxiij. di. c. j. z. ij. Sed nũq̃d et isti clerici fuit iudices isti⁹ non videt cũ qlibet eoꝝ sit forte minor eo: quidã dicũt q tm cõciliũ sine capl̃o hz iurisdictionez ordinariã. nullꝰ tñ p se est iudex Alii dicũt q fuit assessores epi et sntia sine talib⁹ lata nulla est. sicut sntia nulla ẽ q ferꝛ ꝑ fiscũ absente aduocato fisci. vt. ff. de iure fisci. si fisc⁹: sicut vt dicere lex: vt sntia q fertur officio iudicis ipo absente q nulla sit. vt C. de sen. et int. o. in. cũ simꝑ. q tñ clerici fuit iudices ẽ arg. vi. q. iij. scitote.

¶ Pbr qui ãte ordinationem confitetur se corporaliter ipsum postea non offerat.

Qui admisit corporale[a] pctũ et hic postea pbr ordinatus est si confessus fuerit[b] q ante ordinationẽ suam peccauerit non quidẽ offerat[c] maneat aũt in alijs officijs ꝓpter eius studiũ[d] vtilitatẽ. cetera[e] ꝛo pctã cẽsuerunt plurimi etiam ordinatiõe pmiari. q si de his nõ fuerit confessus nec ab aliquo[b] manifeste põt conuinci: huicipsi de se prãs[f] est cõmittenda. Silr z diaconus si in eodem culpe gñe fuerit involutus: sese a ministerio[g] cohibebit. Item ex conci. hilerdensi. ¶ Deseruientes altario si carnis fragilitate deliquerint: epi arbitrio subiaceant.

H Ji qui[h] altario dei deseruiunt si subito infienda carnis fragilitate corruerint[i]: et deo respiciente digne penituerint: ita vt si mortificato corpore: coram deo offerãt: maneat in potestate[k] pontificis vel veraciter afflictos non diu suspẽdere vel desidiosos prolixiori tẽpore ab ecclesie corpore se-

gregare: ita tamen vt sic officiorum suorum loca recipiãt: ne possint ad altiora vlterius promoueri. Si iterato[l] velut canes ad vomitum reuersi fuerint: non solum dignitate officij careant: sed etiam sanctam cõmunionem (nisi in exitu) non percipiant.

Item ex concil. toletano. ix.

¶ Ex ministris ecclesie genitꝰ in seruitutem deuocentur eiusdem.

Cum multe super innocentiam ordinis clericorum hactenꝰ emanauerint sententie patrum: z nullatenus ipsorum firmari correctio morum queuerit: vsq; adeo sententiam iudicantiũ protrahere commissa culparum: vt nõ tantum inferret vitio in actores scelerũ: verũetiam in progeniem damnatoriũz. Jdeoq; qlibet ab episcopo vsq; ad subdiaconem deinceps: vel ex ancille[m] vel ex ingenue[n] detestãdo connubio[o] in honore constituti filios procreauerint: illi quidem ex quibus geniti pbabuntur: canonica censura damnentur. pleo autem alienꝫ pollutione nati: non solum

Fornicatiõez pauci curãt.

patet ꝙ relinquit arbitrio epi an velit suspẽso reddere officiũ suum. sed cum iste clericꝰ rõne criminis non possit ꝓmoueri ad sublimiorẽ gradum: quã ergo põt ipm restituere fame: cũ ꝑ penitẽtiã nõ tollat infamiã. vt. ij. q. iij. hinc aute. Põt dici q er ꝙ papa dat ꝓtestem dispensandi ergo ꝙ consequẽs restituendi fame. t ¶ Iterato. Arg. quanto punit iteratũ delictum. vt. xxv. qõ. ij. ata nos. extra de cohab. cle. clericos. et de here. ad abolendam. Joh. an.

m ¶ Ancille. Sed quare punitur dñs ancille filius? Rñ. in fauorem ecclesie. vel ideo quia rõne criminis illa facta est de suo foro.

n ¶ Ingenue. Spãlis z iste casus vbi filius ꝙ tionẽ matris habere nõ sequit. Hic qs est. xxvij. q. iij. liberti.

o ¶ Connubio. Ergo patet ꝙ loquitur de sacerdotibus qui legitime ducunt vxores. tales enim grauiꝰ puniuntur. vt. xxxij. distin. ecce. lxxxj. distin. quidam.

Fornicatiõez pauci curãt.

Dignitas aggrauat peccũ.

† Addeꝛ an z qñ dignitas aggrauet delictũ ꝑpenã. glo. et Cy. i. l. neminẽ. C. de ea. de clerico depos. tunc ẽ hic arg. qꝛ epus ꝑt restituere clericũ depositũ. si aũt de suspenso tñe

† Hec tria cã. intelligunt i cã criminali ad depositionem.

Spuriꝰ facit matri.

et.xxviij.distinc.presbyter. quicquid tamen hic dicatur:cum ecclesiā non sit ista iure vtā perdit ius istud sicut et illud quod possit exigere penam sacrilegij.vt xvij.q.iij.quisquis.

a ¶ Hereditatē. Sez paternā.nam matri etiam succedit spurius filius:et testamētum matris potest dicti officiosum.vt.ff.de inofficio.testamēt. si tñ spurij.C.j. vbi.a. Hodie spurij ob beneficio excludūtur.vt.C.de natu.libe.autē. licet.B.

Infamis nō est i adulterio deprehēsus.

Si quis pbr ānē.

b ¶ Nomen. Si queris quid ei valeat retinere nomen pbri? Dico q̄ in omnibus retinet privilegium presbyteri in loco subscriptionis et in alijs preter hoc solum q̄ non potest missam celebrare. vt.d.e.q.vij.felix.

c ¶ Sicut ātinob⁹.d.dist. xxxij. nullus. cōtra. Joh. Sz ibi loquitur de crimine:qđ ē notorium per sententiā.qđ falsus est vt extra d cohabi.cle.vestra.et casu.e.q.c.vlt.vbi dr q̄ sufficit si ē notoriū res euidentia.B. Sed non ne eo ipso q̄ quis cōprehensus est in adulterio ifamis est:licet nōdum sit damnatus.vt.ff.d ritu nuptia. palam? Respō. talis infamia ñ sufficit ad hoc vt abstinēdū sit a sacramentis suis nisi infamet⁹ p̄ sniaz vt dicti.xxxij.di. ¶ verū.requirit tur enim q̄ sit de prehēsus et convictus.extra de iudi. cum nō ab homine.tñ bene

hereditatē⁹ nūq̄ accipiet: sed etiā i scriptuīē et⁹ ecclie de cuius sacerdotis vel ministri ignominia nati sunt iure penni manebūt. I tē ex cōci. marti. pa. ¶ Qui cōfitet se ānē ordinatiōnē peccasse nō sacrificet: comicetus autem deponatur.

Si pōs pbr ānē ordinatiōnē peccauerit: non offerat: sed tm̄ religione nome⁹ pbri portet. Si aūt nō ipse cōfessus fuerit:sed ab alio publice conuict⁹: nec hoc ipm̄ hēat vt nomen pbri portet. Sil'et de diacon⁹ obseruandū est: vt si ipsi confessi fuerint: ordinem subdiaconi accipiant.

I tem Nicolaus ad consulta bulgarorum. ¶ De manu sacerdotis qui ab ecclesia tolerantur:licite sacramēta sumūtur.

Sicut antib⁹ vobis si a sacerdote q̄ fuerit ppter hēsus i adulterio: siue de hoc sola fama respsus est debeatis cōionē recipe nec ne? rūdem⁹ non pōt aliqs ḡtūcūq̄s polluitus sit sacra diuina polluere q̄ purgatoria cunctarū cōtagionū existunt. q̄liscūq̄s em̄ sacerdos sit. q̄ scrā sunt cotinuanter nō pōt. idcirco ab eo q̄uscūq̄ iudicio eō⁹ reprobet⁹ cōio petpiēda ē. ¶ Cū malt bona administrādo se trīmō ledūt rē. Far accēsa sibi q̄dē detrimentum pstat: aliis ño lumē in tenebris administrat. ery⁹ alijs cōmodū exhibet:inde sibi dispēdium pbet. ¶ Sumite ḡ ab oi sacerdote intrepidi xpi misteria. q; oia in fide xp̄i⁹ purgātur. Fides est em̄ q̄ hunc mundū⁹ vincit. et qi non dantis meritum:sz accipientis⁹ fit: dicēte bō ilario. Ad credendum oi alie baptism⁹ est pfect⁹: et in oi

sacerdote corp⁹ xp̄i est pfectū. ¶ Qui rursus sacre scripture cōcordās aīt. Priusq̄ audias ne iudicaueris quēquem atq; aīt pbatiōem accusatiōis illate neminē a tua cōione suspendas. qr nō stati q̄ accusat⁹ re⁹ est:sed q̄ cōuincit criminosus.

Quidā abbas hēbat parrochialē ecclesiam: istituit ibi mōachuz vt officiū celebraret populo. possedit eam per.xl.ānos sine aliqua interpellatione. tandē ḡrela aduersus abbatem mouet a clericis baptismalis eccle: in cui⁹ dioceſi prochiana eccl̄a illa consistebat. Hic primuz queritur vtruz monachis liceat officia populis celebrare: pniam dare et baptizare. Sed dr:si contigerit eos capellas hr̄e ep̄ali būficio. an ab eis sint instituēde:an ab ep̄is. Certo:an iura eccl̄ar̄ descriptiōe tollant? Quarto si ecclesia aduersus ecclesiam p̄scribat:an etiam monasterium aduersus ecclesiam p̄scribere possit? Quinto si capellam in suo territorio edificatam iure territorij sibi vēdicare valeat? Sexto si archipb⁹ vel ep̄us sua auct̄te non iudiciaria sententia capellam illam irrepserit:an cadat a cū: pr ecclesia cui p̄sidet nō vltra habeat ius reposcendi: quod suus pastor illicite vsurpauit? Septimo q̄rit:si laici capellā tenebāt (vt quibusdam mos est) et in manib⁹ abbatis eā resignauerint:et ordinandā tradiderint. an consensu ep̄i et clericoꝝ abbas possit eam tenere?

Mona chus vtrum possit p̄fici ecclesie parrochiali.

Quod monachi. Hec qō diuiditur in.vij. partes. In quarū pma pbat q̄ monachi debēt esse in monasterio et flere sua et alioꝝ petā. Scda ibi:qō vero. Tertia ibi:his ait oib⁹. Quarta ibi:de his vero. Quinta ibi: quod aūt Sexta ibi:ius ḡ Septima ibi:q̄ vero. Jo.ō fan.

a ¶ Quod monachi. De hac materia canōes varie loquūt. dicas ḡ q̄ si regimen pplī cōmittit monacho absq̄ cū abbatis licētia. tunc pōt celebrare officiū.viij.dist. c.j.s.e. doctos moderamie.et.c. auctē. Sed an ipso iure possit cōmitti vel tm̄ ex dispēsatiōe ō hoc dubitat. Dicūt qui dā q̄ hodie iure cōi:sz olim ex dispēsatiōe tm̄.l.v. di.ꝑscis. Alij dicūt q̄ nec hodie nisi ex dispensatiōe ex de capel. mo. in ecclīs.et ex de sta.mo.ca. ij. Satis pōt admitti q̄ ex anti qua iura monachi nō poterant esse parrochiales⁹ ecclīs: nisi ex necessitate vt.lv.dis.ꝑscis. hodie vero pōt vtilitate etiā suadente: qr magis pbari sunt ēs secularēs: et sic magis sunt vtiles. vt.i.e.cū pro vtilitate. et.xlvij.di. ¶ Itē.vbet. et hoc si ecclesiā aliquā pleno iure: sufficit cōsensus abbatis. vt quin licite possint pficī ecclesijs: sed in hoc est differē regularis nō tenet nisi cōmode possit. vt extra de sta.mo. q̄ dei timore. Jo. et ita de iure cōi potest pficī monach⁹ ecclesie parrochiali si potest habere secum sociam sui ordinis. vt extra de sta.mo.c.ij. B.

Questio.j.

Quod monachi * officia populis celebrare nō possunt multis auctoritatib⁹ probat: quaruz pma est illa sctē nicene synodi qua dicitur.

¶ Monachoꝝ cōseruatio ab omnib⁹ debet esse discreta.

Placuit⁹ oibus residētibus in sctā nicena synodo: vt mōachoꝝ cōuersatio et vita ꝑm ethimologiā nois ab oib⁹ discrepet. Monach⁹ ēst grece: latine singularis dr. vñ mōachū q̄ oia singlarit⁹ agere opz: q̄ obiē firmit et indisso lubiliter oēs ꝓcipim⁹: vt aliqs monachus pniam neminī tribuat nisi iuicē: vt iustū ē: mortuū nō sepeliat⁹ nisi mōachū⁹ i mōasterio secū cōmorātē: vl si forsitan quēq̄s aduenētium fratrū ibi mori cōtigerit. I tē Greg. lo. rauēnatis archiepo

¶ Monasterij districtiones et ecclesiasticum ministeriū quilibet simul tenere non potest.

Primo⁹ potest ecclīastic⁹ officijs deseruire et in monastica regula ordinate persistere: vt ipse districtionē monasterij teneat: qui quotidie in monasterio ecclesiastico cogit manere. I tē inno.

¶ Monachi qui ad clericatū promouent: a priori ꝓposito discedere non debent.

Dē monachis q̄ diu morātes i monasterijs: si postea ad clericat⁹ ordies peruenerint: statuim⁹ nō debere eos a priori ꝓposito discedē⁹. Si q̄ sicut innocentius diffinit: a suo ꝓposito eis discedere nō lz: et sicut Greg. testat in mōastica regula deuote psistere: et in ecclīasticis obsecjis simul deseruire non pōt patet q̄ parrochianis ecclīs monachi pficī non pōt. I tē Hiero. ad Riparium et Desiderium.

¶ Monachus nō hz officium docentis: sed plangentis.

Domo. distinct.xxxiij. singula. hoc ca. est pare illius. xvij.q.ij. peruenit. et nō loqmur de monachis: sed de secularibus clericis qui volebāt monasterijs p̄esse: et dicit q̄ nō posset fieri. Si vis hoc ca. de monachis intelligere: tunc dicas q̄ cum monachus pficitur ecclesie nō tenetur seruare districtā regulam vt prius scilicet in ieiunijs et orationibus et vigilijs.

Dē monachis ¶ Discedere. Quārū ad ea que sunt de substantia monachatus: vt de habitu. seruādo et pmittat: et de nō hābdo ꝓpria. in his em̄ absolvit: licet trāseat ad ecclīam secularē. sed in ieiunijs et vigilijs absolvit. vt.S.c. pri. Distinguit tñ: qr si monach⁹ trānsit ad epatū ex toto absolvit a iurisdictiōe abbatis: vt.xvij.q.j.c. vnico. Si vo trānsiert ad ecclīam secularē q̄ non est subiecta abbati suo vel in epatib⁹ vel epalibus ex toto exim̄t a iurisdictiōe abbatis. vt.i.c. in parrochiana. Si vero ecclesia subest abbati suo quo ad spiritualia eximit ab obedientia abbatis. vt.i. q.ij. visis. et.c. sane. et eē de capel. mona. i ecclesijs. Si vero ecclesia illa ex toto est subiecta abbati: q̄ ad oia tūc remanet obedies abbati nisi in ieiunijs et alijs: vt dr. vñ nō dz regē ecclesiā illā ꝑm offm monachale: et nā ad quācūq̄s ecclesiā venerit: illi⁹ cōsuetudinē seruabit. xij.di. illa. xij.di. q̄squis. Sed nunq̄d in comē-

Spuriꝰ facit matri.

Infamis nō est i adulterio deprehēsus.

Pnias dare ꝓt laic⁹ in necessitate.

Delinquēs i alterio nō tenet ibi cri men cōmitteri.

¶ Adde hoc tō: q̄ non pōt cōdēnare nec absoluere ff. ō re. ur. nemo. ex de pe. et re. q̄ autez. ꝑm io. de fan. Archi. hic.

¶ Cōsecot. gl. ff. in ỹ. licite. ō q.ij. visis. c.c. sane. et celeb. missi. notā. doc. in. c. cū olim. ō pbēdi.

Universidad de Deusto Biblioteca

tude carnis eximitur a regula monachi: nō videt: qz canon eis infirmitatis causam excepit in monachis. vt. Ide cōse. dis. v. carnē. ūi pōt satis dici qz sic: ne aliis sit scandalum. vt. xxi. di. quisquis.

a Onachus. g. vij. q. j. cepit. t. c. hoc nequaq̄.

b ¶ Habet offici. non habēs curam aiarum.

c ¶ Lageat. se vel mundū. i. pauperē sua vt alio rum qui i mūdo sūt lageat.

d Dicemus ria. Arg. a nois ōnis. interpretatione futur. esse cōsona reb⁹ sit. xj. q. iusti. de dona. §. facer est. z alīs. z. ii. 6 dotib⁹ tu. i. j. xxi. dis. cle in fine. ros. z. xij. q. j. cū c⁹. xxiij. q. j. pu dēda. in auten. ō defen. cīui. col la. iij. in princ.

e ¶ Solos. i. solitarios: unius sit ptra. j. e. si de riatus. z est. ar gu. qz monaste ria nō sunt cōstrucēda in vrbi bus. z j. de cōse. di. v. ipum. §.

f ¶ Simplici tatē. Duplex est simplicitas que dā ptraria dolo stratis: z illa ē bo na. quedā cōtra ria discretiōi: et hec ē mala. xxx ix. dis. c. petr⁹. z xxxvj. dis. i pncl. §. Nō mētiū Tū qnqz mia⁹ est falli q̄ falle re. vt. xxij. qō. v. in fine. Fallī vicium est.

Simplicitas ē duplex

Monachus⁸ non docen tio sed plangēris hz officiū qui vel se vel mundū lugeat⁸ z dñi pauidus ꝛ pitolet aduentū. Ite ad Paulinum.

¶ In populari frequētia: monachi esse non debent.

Si cupis eē qđ dicerisʰ monachⁱ. i. solus qđ facio in vtilibus: q̄ vtiqz nō sunt solorum^c habitacula: sed multorum. z infra. habeto simplicitatem^f colūbe: ne cuiqz machineris dolos: z serpētis astutiam: ne aliorum supplāteris insidijs. Non multum^k distat in vitio: vel decipere posse: vl decipi xp̄ianum. Quem senseris tibi aut semper aut crebro de numinis loquentem (excepta elemosina que indifferenter^b oibus patet) institorē^l poti⁹ habeto q̄ mōachū: ꝓter vitetū et vestimētū z manifestas necessitates nichil cuiqz tribuas ne filiorū^k panes: canes^l comedant. Idē ad Eliodorū.

¶ Monachus pascatur: clericī pascunt.

Alia causa est monachi alia clerici. Illici oues pascunt: ego pascor^m. Illi de altari viuūt: mihi securis^n qua si ad radicem infructuose arbores ponitur. Si^o munus ad altare non defero michi ante pbyterum sedere nō licet. Si illi (si peccauero^p) hz me tradere sathane in interitu carnis: vt spiritus sit saluus in die dñi.

Idem ad Rusticum.

¶ Nō licet aliquid monachis agere sine pbrorum consilio.

Ecclesia hz senatum cerū pbrorū^q: sine quorū cōsilio nichil monachis agere hz. Roboā filiⁿ salomōis: ideo perdidit regnū: qz audire noluit pbros suos. Senatū^r q̄z romani habebant: cui⁹ cōsilio cuncta agebāt: z nos habem⁹ senatū nostrū cetū pbrorum.

Ite Eugenius pa. ¶ Sōna rēb imologiā nois: solitariā vitam ducat monachus.

Placuit^s cōinfo cōcilio vt nullus monachoꝝ ꝓ lucro terreno de mōasterio exire ne fandissimo ausu presumat.

Neqz pniam dare: neqz filiū^t de baptismo accipe: neqz baptizare: neqz infirmū visitare: neqz mortuū sepelire: neqz ad ecclīam sc̄tarē trāsire: neqz aliqs qualibuscunqz negociis^v sese implicare: sit claustro suo cōtent⁹: qz sicut piscis sine aq̄ caret vita: ita sine monasterio monach⁹. Sedeat itaqz solitarius⁹ z taceat: qz mūdo mortuus⁹ synā vel oblationē qui nichil hz ꝓprij: nec ei preter necessaria licet aliquid recipere: ar. hic z corpori suo nō debet subtrahere necessaria. de cōse. di. v. nō mediocriter. Quidā dicūt qz nolle monasterij offeret. argu. lxiij. distin. abbatē. z hoc si habet administrationē dei. Vel dic nisi⁹. id est decimam.

Mons ch⁹ an synā fa cere possit.

p ¶ Si peccauero. Ergo secularis vitat⁹ potest excommuni care monachū.

j. coll. xij. c.

Et est argu. qz si monasterij aliquod ē infra rer minos alicuius archidiaconat⁹ qz archidiacon⁹ habet iurisdictionem in ipm monasterij. ad idē facit. j. ca. pen. et xcij. distī. a subdiacono. z ex de offi. archidiaco. c. vlt. ecclīa eīq̄ que est intra territorium alicuius sub illi⁹ ē iurisdictione. vt. j. q̄stione. vij. oēs. argum. contra. xvij. q. ij. peruenit in secundo. z ca. dudum. z extra de capel. mona. dilectus.

Mons ch⁹ an synā fa cere possit.

q ¶ Ecclesia. Presbyterorū. Si intelligas de illis psonis que sunt plani monachorum planū est.

r ¶ Senatuz. z sic capitulū dicitur senatus et senat⁹ restituit hominem fame vt. ff. de postu. l. j. §. de qua. ergo z capitulū. nam et capitulum quandoqz dispensat. vt extra de symo. ex insinuatione. z argu. extra de preben. cū non ignores. Item in hoc comparatur capitulum senatui. nā sicut a sententia senatus non appellatur. vt. ff. a qui. appel. non licet. l. j. ita nec a capitulis. vt extra de his que fiunt a maio. parte capitu. cum in cunctis. Unde dico qz capitulum eligendo indignum dispensat cum ipso: nisi sit talis dispensatio que prohibita sit et: quē admodum dico in episcopo.

Mons ch⁹ an synā fa cere possit.

Reli giōis ti gress⁹

s ¶ Jacuit. Vide loquitur de monachis.

t ¶ Negqz filium. Non est licitum sibi facere cōmatreo. vt. xvij. q. ij. peruenit.

v ¶ Negociis. nisi tabeatur. j. eo. qui vere.

x ¶ Mortuus. ꝺ vides qz religiōis eēpat⁹ mortui naturali. vñ qō iuris ē circa dotē vt donatione, ppē nuptias in morte naturali idez est in hac morte. i. in ingressu religionis. vt. C. de epi. z cle. i. vi. Et sicut donatio cā mortis firmatur morte naturali. sic z morte ciuili. vt. C. ō dona. inter vi. z vxo. res vxoris. Jo. et hō teneas ꝓ regla. qz i solito illis cathol⁹ ciuilis mos equiparat mortī naturali vbi hoc i iure cautū inuenitur. ß.

Mons sterij pōt eē sub iurisdictione archidiacōi. xij. c. Eccl⁹ xlvij. d.

a ¶ Jura. g

Abbates epa lia iura non exercēt.

Eruenit. abbates nō dñt exercere epalia iura: nec de causis matrimonialib⁹ cognoscē. vt ex de excess. pla. accedentib⁹. nisi epalia iura p̄scripserint. vt extra de prescrip. quidam.

b ¶ Vel aplice. Arg. j. extra de cōstit. vti. vel inuti. postrecta. Sz dic qz nō possunt confirmari quo ad hoc ꝺn possint remouere cū op⁹ fuerit.

c ¶ In calcedonēli. i. e. qui vere

d ¶ Et sub anathemat⁹ iligēdt

Medicum⁹.

e ¶ Publicas penitētias. Hoc ei ad epos ptinet. vt. i. dist. in capite.

f ¶ Et missas quas nec alij debent in monasterijs publice cantare popl̄o: nisi fuerint inuitati vt. xvij. q. ij. duū. z ca. lumino so. z. c. abbatem

g ¶ Oleū. Infirmoꝝ vl̄ cathecuminorum.

Questio.i. fo.cccviii.

mortis equipa ratur.

est: deo autem vivit.

¶ Agnoscar nomē suū. monos enī grece: latine est vnus. achos grece latine est tristis. vnde dī monach⁹. i. vnus tristis. Sedeat ergo tristis: z officio suo vacet

I rem paschalis secundus vtctou bononiēsi epo.

¶ Absqz epoꝝ cōsensu: epalia iura monachi non vsurpent.

Eruenit ad nos (vnde valde miramur) qz qdā monachi et abbates in prochia vra cōtra sctōꝝ decreta epalia iura^a z officia sibi arrogāt erv dicant: videz pniam dare: et remissionē pctōꝝ: reconciliationē penitētium / deciās z ecclesias cum (absqz ppij epi licentia vel aplicē sedis auctē) hoc nullatenus presumere de beāt: sicut i calcedon.^c cōcilio de hmōi a sctis pfib⁹ statutum est z sub anathematis^d vinculo monachis oib⁹ phibitū. Mandamus itaqz dilectioni tue vt eos conuenias: z ne talia deinceps p̄sumant: oīno phibeas.

I tē cal⁹tus pa. ¶ De eodē.

Interdicimus et abbatibus z monachis publicas pnias^e dare: infirmos visitare: z vnctiones facere: z missas^f publicas cātare: chrisma et oleū^g cōsecratiōes altariū ordiationes clericoꝝ ab epis^h acciptant: in quoꝝ parrochijs manent.

I tem Alexāder. ij.

¶ Monachi extra claustra morantes: clericorū officia exercere non ministrent.

Certa calcedonensis tenorē optimi cōcilij monachis (q̄uis religiosis) ad normam sancti bñdicti intra claustrū morari p̄cipimus: vicos: castella: ciuitates pagrare phibemus et a ppłoꝝ p̄dicatiōe oīno cessare censuim⁹: nisi forte ꝺs de sue aie salute sollicitus vt eorū habitū assumat: eos intra claustrum consulere voluerit.

I rem ex cōcil. calcedonensi.

¶ Monachi qui sunt in cuiuslibet: epo debent esse subiecti.

Illi vere pureqz solitariam eligūt vitā: digni sūt cōuenīri honore. ¶ Eos^k vo⁹ q̄ p ciuitates singulas seu possessiōes in monasterijs sūt placet nobis episcopo eē subiectos et q̄etī opā dare atqz obseruare ieiunia^m et oīones. in locis q̄bus semel se deo deuouerit pmanēres. z neqz cōtra re ecclīasticas neqz seculares aliqs attractare actiōes: reinquerēs ppria monasteria: nisi forte iubeantur ꝓpter vrgentes necessitates ab ipsius ciuitatis epo. Et neminem seruorum suscipi in monasterijs vt sit cum eis monachus nisi cuz domini proprij licentia. Pretereuntem vero hec decernimus extra cōionem esse: ne nomen dñi blasphemet. ¶ Conuenit ergo ciuitatis episcopo curam^n z sollicitudinem necessariam monasterijs exhibere.

Hoc ita respondetur. auctoritas illa nicene^o synodi prohibet monachos ō monasterijs exire: et per capellas sepulturas mortuorum celebrare: cōfluere videlicet more clericoꝝ ad cuiuslibet exequias celebrandas. Ceterum si apud monasterij aliquis semetipsum tumulari voluerit: non est prohibendus. Unde Grego. scribit Johī epo de vrbe veteri.

¶ Misse celebrari/mortui sepeliri in monasterio non phibent.

Capitus abbas monasterij sancti Grego. insinuauit nobis plurima se a vestra sanctitate grauamina sustinere qz i eodē monasterio missas^p phibeas

prizatum cōtingat mori.

l ¶ Ut vere.

¶ Solitariam. id est here mitticam.

k ¶ Eos. Qui scitiz digni sint honore.

l ¶ Uero. i. tñ

Et aduersatiōe hereticā videt qz heremite non subsint epis: qō q̄dam cōcedūt: qz sunt locutte que plantā nō hñt rege. Sz ramo nos §. ꝓ vt. xcij. distin. nulla ratione. xj. q. iij. ii aūt. hic etiā no. qz heremita pōt vocari ad plātā ram. vt extra de lunio elec. cū monaste riū. qualē aūt tib⁹ pria habere de beāt: nō reperi scitamē priuilegiū clericoꝝ habēt q. j. ms. vt hic apparet. gnum. Sz si qras quo modo heremita possit eligi ad p latura: cū ō magis stricta ad minus stricta vitam non est licitum trāsire. xix. q. j. ca. vno. Rūdeo. vita monachoꝝ est magis stricta q̄ ad hō: quia renūciant ꝓprijs et ponūt hoiem supra se. Sz heremita non renūciat ꝓprijs vt. xix. qōe. iij. §. econtra.

m ¶ Jeiunia. Sed q̄d si prius tenebāt aliquis aliqs dies ieiunare: nūquid ni chilominus monachus facē tenet eos ieiunare: arguz. q nō. xxxiij. qōe. v. nosuit. de penitentiis. j. §. his auctoritatibus.

n ¶ Curā. xviij

ꝓpositi. ij. monasteria. et. c. abbates. z. c. cognouimus.

o ¶ Nicene. ß. eo. c. j.

p ¶ Sapitus ¶ Missas. Publicas. Sed nonne

hoc licite prohibuit. vt .S.e. interdicimus. Sed dic q̄ loquitur de monasterio habente populum.

a ¶ Suspendi. Id est abstinere. Joh.xn.

b ¶ Monere. ¶ Ne pie. secus si sunt minste. extra. q.iij. q̄cūq; ff. d reli. at si q̄s .S. hec actio. cij. q. vltī. qā. ff. de condi. iusti. qā. animo ad eū spectat erecq̄ volūtates defunctorū vt extra de testa. si heredes.

c ¶ Licuq;. ¶ Legit .S xiij. q. ij. volcūq;

d ¶ Improbitatē. imo q̄ non habent ppm.

Q Udā monachi.

Monachi subsūt epō ¶ Epō. pōt .S epō monacho p̄cipe et imagere et aliquā legationem. vt .S. eo q̄ vere. sūt abbas vt .j.e. monachi.

f ¶ Excōicari. Ergo monachi possūt excōicari ab epō. vt. xvij. qō. ij. abbates. et ab alijs prelatis. vt .S. eo. nūa.

g ¶ Inuitos. Per brachium seculare est inobediens coarigendus. vt .S. d. xvij. nec licuit. et. xj. qō. j. petimus.

h ¶ Ut ad sua loca. hoc est regulare vt semp primo cogant redire ad mōasteriū suū. vt. xxvij. q. j. nec alibi. in fi. et ca. ipudicas. et c. puenit: nisi septus detinaūt vel pīnū mōasterū sit nimis dissolutū. vt. xxvij. q. i. si qua. et. c. si quis rapuerit.

i ¶ Robinū. ¶ Meriere. nec talis deest tot incidit in canonē. ēē de sentē. exc. vt fame.

k ¶ Ad nos, celebrari: mortuos etiā interdicas sepelirī: a q̄ inhumanitate vos hortamur suspendi: et sepeliri ibidem mortuos: missas celebrari: nulla virtī habita contradictione p̄mittas.

l dē karolitano epō venerio.

¶ Non sunt cassande pie volūtates defunctorum.

A Dmonere te volum⁹ ne pie defunctorū volūtates tua (quod absit) remittōe cassent. Itē Belasius papa.

¶ Testatoris arbitrium seruari oportet.

C Onsideratio ecclastice vtilitatis hoc postulat ex iusta dispōne testatoris seruādū arbitriū esse. I tē ex cōcilio triburien. ¶ De eodē.

U Bicūq; facultates rerū et oportunitas tempor suppetit ꝛc. sicut in eodē c. supra legitur⁹ in cā eor q̄ de dioceſi ad dioceſim trāſierūt.

Ecce his auctoribus patet q̄ si quis apud monasteriū sepulturam sibi eligere voluerit: liberē a monachis pōt sepeliri. Cū ītq̄do colligit̄ pbationem illam nicene synodi ppter improbitatē circūuagantiū esse factam. Unde in calcedonēsi cōcilio legit. ¶ Monachi qui sine licentia epi vagantur: ad ppria loca redire cogantur.

Q Uidam monachi nichil habentes sibi iniūctum a pprio epō interdū ño etiā illi qui ab eo fuerāt excōicati veniūt ad ciuitatē cōstantinopolitanam: et in ea perturbationes tranquillitati ecclesiastice inferunt: et diuersorū domus corrumpunt. Statuit igitur sancta synodus his primū commoneri vt exeant a regia ciuitate. demum eos inuitos Nam cum de fide dubitatur: romana ecclesia est consulenda. vt. xxiij. q. v. de liguribus.

l ¶ Insula. No. penā canonicam esse exilij. i. distic. A accedens. ꝛ dicit iij. q. iij. hi qui epos. Johan.

m Ducem⁹ illud. ¶ Sacerdotes. Uel p̄ iniam sacerdotū Nec obstat. xxv. di. placuit. vbi dr q̄ diaconi pōt p̄dicare. sic. xcij. dis in ſtā vt ibi p̄dicare ponitur .p legere. Sicut laici p̄dicāt et multe res de licētia sacerdotis. vt .S. di possūt. xxiij. mulier. in fi. Sed nūqd subdiaconi pōt p̄dicare: ita q̄ oratiōnē et curā animaꝝ hñe pōt. vt ex de eta. ꝛ q̄ij. p terea. p̄dicat q̄ rōne prelatiōis sed nō rōne ordinis: q̄ locum sacerdotis obtinet. vt. xciij. di. precipim⁹. Teplarij aūt et hospitalarij iō p̄dicant q̄ habēt de hoc p̄uilegiū. Sed q̄d si alij sunt falsi p̄dicatores ꝛ ali quas lucrent: nūq̄d restituent illi ecclie? vf q̄ nō q̄ non refert q̄s vt ālis p̄dicet. iij q̄ p̄dicet. xix. dis. scōz. Et aplūs dicit i epla ad phlippēses. siue p̄ ſtitate; siue per falsitatē xp̄s annūcietur: in hoc gaudeo et gaudebo. Dic q̄ apostolus gaudebat de cōuersis: non de p̄dicantib⁹. Arg. cū q̄ ecclie acq̄rit. ff. de inoffic. test. l. posthumus .S. si quis. vbi dr q̄ si extraneus expugnauit testamentum / hoc et non p̄dest: sed legitimus. Johan. Predicāt ꝛ pdicatores.

n ¶ Parrochianum. j. de pen. dist. vj. placuit.

Monachi an possint esse inder vel aduocati.

¶ Concor. tex. in Cl. de epis. et cle. et tex. in auc. de san. epis. to. .S. deo nobis. colla. ix.

a D Epsentiū. ¶ Defensor i. inder vel aduocat⁹ vel procurator negotiorū sc̄arū. sic. j. q. iij. saluator extra ne cle. vel mo. sed nec. Nō potest q̄ sine suptoris licentia esse inder vel aduocat? ꝛ vel arbiter. Sz ad hoc pōt hoc facē sine licētia alicuius. nā abbas monachos in potestate. vt. xij. q. j. non dicatis. vñ pōt nō est sub potestate alicuius ff. de adul. li enumer. et q̄ possit abbas cē procurator. habes. et de cen. sopite et de trāsact. ptingit. seculares q̄ causas etiā iubenti bus epīs nō pñt agere: vt .S. et ex ne cleri. vel mo. relatū. nisi misserabiliū psonaꝝ. vt. lxxvj. distic. c. vlt. ite nec syn dicus pōt constitui in ppria ecclesia. vt extra .S sindico. sicut. nec procurator. vt in auc. de sanct. epis. .S. aliūde. nisi aliq̄ nō sit eq̄ idoneus: tūc potest .S licētia abbatis. vt extra .S testi. insup. et .j. eo. monachi. inder tamē constituit monachus a suptore. vt extra de priuilegi. cum olim. Et nota q̄ si quā causam mouēt monachi pīsumitur semp q̄ bono ze lo eā mouēāt. vt extra .S no. opere nūcia. cum ex illuncto. Johan.

b ¶ Defensores. ff. di. lxxvij. c. viij. .S. vile ē illud Jrus: q̄ ibi defensor pōtur .S ostiario. et tō magister illō nō luit solugere.

¶ Quod vero.

¶ Nec ē secūda pa. q. in qua p̄bat q̄ si mōach⁹ habet ppm̄ de licētia epi vt papē q̄ possit omnia officia celebrare siue ministrare si sint clerici seculares. Johan. de san.

c S j monachus. ¶ Minoratione. ij. j. q. iij. ca. vlt. ꝛ est arg ex q̄ quo ē electi⁹ canonic⁹ statim habebit fructus prebende plene vt alij. extra de prebē. relatum. fallit hoc extra vt eccle. benefi. vt nostrū. in fi. et de instī. cum venissent. in fi.

defensores⁵. Q S vero sacerdotalium officiorū prātem habeant testat Ambro. dicens.

¶ Clericorū officia celebrare monachi pbi non pbibeant.

D Octos aut probos monachos pbyteri honore dedicatos predicare: baptizare: pniam dare: debita miseris relaxare: decimarum: primitiaꝝ: oblationum viuoꝝ et mortuorū portione iusta perfrui debere: moderata dispensatione cōmendam⁹: vt iuxta ap̄lm de altaris cui seruiunt viuētes: per obsequium dñice plebis panē et vinū imaculata bñdictiōe trāsformēt in corp⁹ ꝛ sanguinē dñi nr̄i ihesu xp̄i.

Item Jnnocentius papa.

¶ Officia ecclesiasticis monachus pbr libere gfruatur.

S j monachus ad clericatum pmoueat: bñficia p̄stētur ei pleniter: et annone ꝛ decime donētur absq; vlla dilatiōe et minoratione⁶: vt q̄to meli⁹ possit iuxta possibilitatem q̄ necessitas extiterit ad opera ecclesiastica et ipsam restaurandam⁷ ecclesiā adiutorium faciat. I tē greg.

¶ De eodem.

Q Uoderamine aplice auctoritatis decernim⁸: vt monachi si pbyteri honore dedicati sunt cū ligandi soluendiq; ptāte decimaꝝ: primitiaꝝ / oblationuꝝ / donationū / que fiūt p̄ vinis ꝛ p defunctis portionem iuxta canonem ad suam primorū⁹ vtilitatē merito pfectionis tuscipere: non minus q̄z ceteri sacerdotes laudabiliter sibi vēdicent⁹. I dē.

d ¶ Restaurādam. Arg. q̄ habens ecclesiā debet repare eam. vt ex d. cc. edifi. de his. et .c. vlti. hoc verum est si habet tertiam q̄ debetur fabrice vt .xij. q. j. decreui⁹. ꝛ .q. iij. vnio.

M Oderamine aplice.

e ¶ Priorum⁹ p̄. ar. q̄ de bonis ecclesiaꝝ possumus subuenire cōsanguineis vt. lxxxvj. distic. non satis. sed p̄ximos ñ appellat fideles. .S. cog. ix. b.

f ¶ Sibi vendicēt. ei ergo ecclesia possit vendicare decimas rū dñi patet q̄ dñium decimarū est penes ecclesiam: li ecclaz, cet decima nondū sit tradita ei decime ei⁹ sunt dei. vt .j. eo. reuertimi. vt etiā quelibz possessorem ecclesia conuenit super decimis. vt .j. eo. decime. hoc eñ est priuilegium ecclesie q̄ re nondum tradita facta ē domia rei. vt ex de consue. c. ñ. in fi. C. ō sa. san. ecclē. vt iter diuinuz Quidā tamen dicunt q̄ ecclesia non posſit vendicare de cima: nisi segregata sit. q̄z q̄ rē vendicat specificare eam debet. vt ex de appel. significāt⁹, fz hoc nichil est. q̄z incertā rem bn possū vēdicare. vt. ff. de rei vē. q̄ de tota. ꝛ l ex diuerso. ꝛ l. vlt. fz adhuc alia rōne vf q̄ ecclia nō pōt decimā vēdicare: q̄z nisi decima sit segre

Universidad de Deusto Biblioteca

gata ab alijs bo
mo nō desint eē
priores dñi. ff. ō
poss. l. ij. §. vl. §z
illud ē qđ dicta
debetur ex voto
aliud qđ ex iure
dicas q̄ §z de
cima nōdū sit se
gregata: q̄ tñ ē
eccle. Uel dicas
q̄ tota illud fru
mētū est cōe. q̄a
cū frumentū vo
lūtate dñoz cōmi
scet fit cōe. et
q̄libz granū fit
cōe: tūc deē acto
rī diuidūdo vt
diuidat. §z si si
ne voluntate dño
rum est punctū
tūc nō fit cōe: §z
vēdicare p̄t q̄z
partē suā. ff. de
rei vē. si frumen
tū: et infra. de re.
di. §. si duorū. §z
nec illud vī pos
se stare. q̄ cū se
mē non fuit cōe:
§ nec frumentū.
Uel dicaſ q̄ de
cime petant̄ per
actionē confessō
riā: q̄ tunc p̄stan
di decimā ē ser-
uitꝰ q̄dā. Uel ve
rī dicas q̄ petū
tur cōdūctōe ꝛ ex
causē vī iudicis
offō. vt. ff. ō odi.
ex lege. l. vnica.

Decie
ñ actio
ne veri
ꝑ posūt.

Addē
qđlibet
cōditio
ex lege
vel ca
none/ꝛ
qđlibet
alia cō
ditio ē
actio in
ꝑsonā.
instit. ō
act. §.
sicut a-
q̄. §. chi.
ij. a.

a ✠ Xancte, apostoloz. i. septuaginta duoruz discipuloz. xxj. di. in nouo. episcopi enī tenēt locū ipsoz. li. xvij. distin quoz vices Uel. ppīe scilz q̄ ad propriorū renunciarienem.

Sunt nōnulli nullo.

b ✠ Bñdictꝰ, arg. q̄ oia q̄ nō ꝓhibent sanctꝰ bñdictꝰ sūt ꝑcepta mōachis. sic. xxvij. q. j. cū nūc xxx. q. iij. illud.

c ✠ Canonicis, regularibꝰ. imo alijs: vt videtur arg. lxxxvij. dist. j. et etiā q̄ totū. xj. q. j. te q̄dē. xvij. q. iij. ca. §. z. xv. q. ij. c. j. xxxij. q. vl. his a q̄bus. extra de postu. clerici. et ēe ne cleri. vel mōna multa.

Sic vine.

d ✠ Uēto tēpore. i. vsq; ad decretū. xz etatē. vt. xxxvij. di. nullus. vel multo. i. per quēnūm: vt i. phemio digestoruz. ff. de sepa. l. j. §. qđ dicū. vel. triēnū. C. de fideicō. l. j. vī p triēnū. vt i. §. ō lit. ob. §ar. hic. §. momenta

✠ §. nel tum.

neos magſos. lix. dist. si officia. q̄ nō mediocriter errat q̄ min⁹ bonū ꝓfert. zē. vt. j. de cōse. dist. v. nō mediocriter. et arg. q̄ potius seniores magistri sunt audiēdi. vt xx. dist. de quib⁹. Ar. §. ff. ō edil. edic. precipit.

Sic clericatus.

e ✠ Titillat. i. delectat.

f ✠ Humiltatis. i. paruitatꝭ.

g ✠ Cōtuberniū. Arg. ē de sta. mo. mōachi er. xx. q. vi. c. vl.

g ✠ Cōtuberninus. Arg. q̄ ꝓ vitaz vita cōis ē mita il vita heremitica vñ ab heremita: ea vita licite trā sit ad monachatuz. vt dixi. §. e. quivere. §z a monachali ad heremiticā nō pōt q̄s si de abbatꝭ licētia fiat rēne debilitatꝭ. vt xx. q. iij. monachum.

h ✠ Et absq; doctore. li. xxvij. di. relatum.

Sic quis monachus.

Heremite ctre sit ad monachatuz.

Causa .xvi. Questio.i. Fo.cccx.

Mōachi pdij honōre decorati: potestā tem habent ligādi et soluēdi.

Sunt nonnulli nullo modo quidem zelo magis amaritudinis q̄ dilectiōis inflāmati: asserēres monachos q̄ mundo mortui sunt ꝛ deo viuūt: sacerdotalis officij potentia indignos: neq; penitētiam neq; xp̄ianitatem largirī: neq; absoluere posse per sacerdotalis officij diuinitꝰ sibi iniunctā potestatē: sed oīno labūtur. neq; eīm btūs bñdictꝰ monachoz̄ preceptor almificus huius rei aliq̄ mō fuit interdictor: §z cos secularium negociorum edixit exptes fore tñmō. qđ quidem aplīcis documētis ꝛ oim sctōrū patrū institutis: nō solū monachis: sed etiā canonicis magnopere iperat. Nemo eīm militās deo implicat se negocijs sclārib⁹. Tāroz igīt patrum instituti exēplis: qb⁹ piculosissimū est refragari credimus a sacerdotibus monachis ligandi soluendiq; officiū deo operante digne admīstrari: si eos digne contigerit hoc ministerio sublimari. Decertātes igitur monastice p̄fectionis pbōs sacerdotali potētie arcere officio oīno mō ꝓcipim⁹: vt ab huiscemodi ausibus reprimant in posterū: q̄ q̄to q̄z est celsior: tanto ꝛ illis erit potētior.

His oībus auctoritatib⁹ p̄spicue mōstrat monachos posse penitentiā dare/baptizare: et

Ne parrochia. ✠ In possessione. i. q̄ fuit eius. li. xvij. q. ij. abbatē. cū eīs fundata est eccl̄ia nulla habet ibi potestatem. vt. j. q. j. nouerint.

k ✠ Quod subito tēpore egem⁹ vt aliquid maturius agamus. l. di. ponderet.

l ✠ Prorogata. i. dilata.

m ✠ Eum diaconū. Ergo subdiaconꝰ erat iste q̄ fuit electꝰ ad regimē prochialis eccl̄ie. subdiaconꝰ eīm ad hoc licite eligitur vt ex de etā. ꝛ q̄u. p̄terea. imo etiaz ad epatū. vt extra. e. tit. a multis. Item aliud notabile est hic q̄ si patronꝰ p̄sentat epm mōachum aliquē q̄ teneatur epus eū instituere. et dicunt quidā. q̄ ꝛ tunc tenē epus eū recipe cū subest necessitas vī vtilitas. vt. j. eo. cū p vtilitate. ꝛ ly. dist. ptiscis. et id qđ legit ex de sta. mōa. monachi intelligūt q̄ nō debēt ꝓfici prochialibus ecclesijs: nisi subsit necessitas vī vtilitas. Jo. §z certe idez est de quolibet alio clerico. B.

Mon a ebū a ꝓno ꝓtandū dz epus isti tuere.

n ✠ Mediana Cum cantat/sitientes.

n ✠ Mediana. s. lxxvij. di. i singulis contra.

o ✠ Faciem⁹, p alīū quem eīm papa i diaconuz ordinat/amodo nō pōt recedere ab epo. vt. j. qō. j. filium.

Sic quem.

p ✠ In monasticā. s. vij. q. j hoc nequaq̄. §. §z ille ad pniam descēdit: hic meritū augere ꝓposuit quoā vbi nō exprimīt exvarietate p̄sumit administratione relictarū ꝛ hoc bñ distinguit ex de renū. post trāslationē

a ✠ Petierit. alīs nos posset. vt. lviij. di. c. j. ꝛ. §. et j. e. monachi.

b ✠ Uel ppīi. ppīi nō est eligere §z testionū dare ele ctō. xvij. dist. c. j. §z epōs vel archidiacon⁹: vel archipbr eligit ꝑ ꝓsuetudinē loci. vt ex de offi. delegā. sup eo.

Monachos

c ✠ Nec sal tem. i. ꝑmissis ordinib⁹. vt. lij. dist. sollicitudo. vel. i. non seruatis interstitijs. vt lxxvij. dist. in singulis. §z est ꝓtra lxxvij. dist. c. vl. vbi dicit q̄ monachi omnes ordines infra annū pōt recipere: sed illud ex dispēsatiōe quod hic dicit ecclesie. Item Siricius papa.

✠ Tēpore maturitatis ecclesiasticis monachi promouēdi sunt ordinibus.

Monachos quoq; quos morum grauitas ꝛ vite ac fidei institutio sctā cōmendat clericoz̄ officijs aggregari ꝛ optam⁹ ꝛ volum⁹: ita vt q̄ intra tricesimum etatis annū sunt digni: in minoribus ꝓ gradus singulos crescētes tpe ꝓmoueantur ordinib⁹: et sic ad diaconatus vel pbrij insignia mature etatis cōsecratiōe perueniāt: nec saltū ad epatus culmē ascendāt: nisi in his eadem que in singulis dignitatibus vt superi⁹ p̄fiximus fuerint tempora custodita.

Item Augu. ad eudoxium.

✠ Ecclesiastica officia nec audat electiōe monachi suscipiāt nec blandiēte desidia respuāt

Do autem fratres exhortamur in dño vt ꝓpositū vestrū in dño custodiatis ꝛ vsq; ad finē vite perseueretis: acsi qua opa vestra mater ecclesia desideraverit: nec elatiōe auida suscipiatis: nec blandiente desidia respuatis: sed miti corde obtemperetis deo cum mansuetudine portātes eū qui nos regit: q̄ nos dirigit mites ī iudicio: qui docet māsuetos vias suas: nec ociū vīm necessitatibus ecclie preponatis ꝛ cui prurīeti si nulli boni ministrare vellent: quō

Libertus ꝓpijs ꝓptib⁹ ꝑ stare opz operas ꝑsono.

§ Concor. l. vnī. C. de ca. tol. §. fi. ꝛ. C. de ope. pu. l. si q̄s con cessit.

nascereminī non inuenireris.

Item Pelagius papa Bono epo saluari. ✠ Gelasius quidam ruffinum monachum habet sacerdotē fieri: ꝛ in quadā basilica ordinari.

In parrochia tua basilica sancti laurētij que in possessione filij ꝛ cōsiliarij nr̄i viri magnifici theodori fūdata est officium p̄sbyterij decsse cognouim⁹: ꝛ q̄z ꝑfatus filius noster nobis retulit se inuenisse ruffinum quendam monachum olim sibi vita religione: ꝛ moribus comprobatū: ꝛ hunc postulat ibi pbrm consecrari: qđ subito fieri nos ꝓgara observantia nō acquieuimus ideoq; dilectio tua his litteris acceptis sabbato ventente faciat eū diaconū: ꝛ si deus voluerit ꝛ vixerimus mediana hebdomada p̄sbyterum faciemus: quatenus superueniente paschali festiuitate sacra ministeria in memorata basilica a persona competēti valeant adimpleri.

Item Grego. in registro.

✠ Mali de clerico monachus efficitur: ꝓprio ep̄o ordinante poterit eligi ꝛ consecrari.

Si quē a clericatu in monasticam contigerit venire cōuersationem si talis vite monachus fuerit: vt episcopus cui ante militauerat: eum dignum sacerdotio p̄ueniat ī loco quo iudicauerit eligi poterit ꝛ ordinari.

Item ex concilio agathensi.

✠ Sine testimonio abbatis ad clericatus officium monachi non eligantur.

s ✠ Suscipiatis. ff. viij. q. j. in scripturis.

h ✠ Necessitatibus. s. vij. q. j. sciab.

Monachi. ¶ Ad officiū officiādo ecclesiā: sz pu
a blicatum pōt celebrare. extra de peregrī. ca. tue.
Monachi b ¶ Nec in ciuitatibus nō est dubiū ḡn a clericatu
ad clericā mōnachatū vitam: qz districtior est vita
monachorū ḡ clericoꝝ. Sed mirū est quomō ad cle-
ricalem vitā p-
mittit transire a
monachali vita
pmitti
tur.

MOnachi vagantes ad officiumª clericatꝰ (nul
eis testimoniū abbas suus de
derit) nec in prochijs: nec in ci
uitatibusᵇ ordinentur. Si em
necesse fuerit clericum de mo
nachis ordinari: cū cōsensuᶜ et
volūtate abbatis psumat epūs

Item ex concilio hilerdensi.

¶ Cū abbatis volūtate mōa-
chi ordinenť: ḡo p vtilitate ec
clesie epūs ordinare voluerit.

CUm pro vtilitateᵃ eccle
sie aliquos monachoꝝ
in clericatus officio epūs pro
bauerit pmouendos: cum ab
batisᵇ voluntate debent ordi
nari. ¶a vero ḡ in ture mona
sterij de facultatibus offeruntur i nullo diocesana ꝛ lege ab
epis contingantur. Ité ex cōci. terraconēsi. ¶ Sine abba-
tis imperio ad clericatus offi-
cium monachi non eligantur.

MOnachi a monasterio
foras egredientes ne ali
quod ministeriū ecclesiasticuz
presumant agere/ phibemus:
nisi forte cū abbatis imperio.
Similiter vt nullus eorum. id
est monachoꝝ. foreſis negocij
susceptor vel executor existat:
nisi id qđ monasterij exposcit
vtilitasᵇ abbatisᶜ sibi nichilo-
minus impetrāte. Ité Eugd. ad aurelianū. ¶ Ad clericat⁹
militiam non eligantur defer-
tores monasteriorum.

EGi epistolam benigni
tatis tue de Donato et
fratre eius: ꝛ qđ responderem
diu fluctuaui: sz tū etiam atoz
etiā cogitanti quid sit vtile sa
non oportet. ꝛ. ff. de re milī. l. iij. ¶. in bello.

i ¶ Abbate potest ergo monachꝰ esse ꝓcurator: ec-
clesie sue de licētia sui abbatis. ꝛ et etiā aliorū. ¶. c. q
vere. ꝛ. xxxvi. dis. quemt. ꝛ dicit. ¶. c. de pēnitē. exigedi. sicut miles
ꝓcurat causam
sui numeri: qui
alīs non pōt esse
procurator. vt. ff.
de pecu. filiusfa-
milias. Sed hec
ratio non hz hic
locū: qz mōachꝰ
nec cauere pōt ō
rato: nec presta
re cautionem iu
dicatū solui: ad
q̄ tenetur procu
rator q̄ sine mā-
dato interuenit
si tū gessit vtilit
ꝛ ecclesia habet
ratū: non ꝓpter
hoc pōt irritari
q̄ factuꝝ est. vt
C. de pecu. nō co
mmi. Arg. ꝓtra
xcvj. di. bn. in ¶.

EGi epistolam beni.

k ¶ Deterio-
res. Naz nemo
ex delicto suo fa
cit ꝑditionē suā
meliorez. sic. xij.
di. nos cōsuetu-
dinem. ff. de do-
nas. inf vi. ꝛ pro.
l. iij. ¶. j. et. ff. qđ
vi aut clā. ferꝰ
sic extra de sy. fi
cut. in fi. ꝛ extra
de sen. excō. sive
re. Et cōuerso
ex merito nō de
bet qs consequi
penam. extra de
fideiusso. perue
nit. extra de do.
inter vt. ꝛ pro. ꝛ
si necesse.

l ¶ Dat⁹ cho
rgula qui scipit
cantū in choro: iij. pō
vel qui choreaz
ducit.

m ¶ Bonū. i.
perfectum. sunt
tñ monachi me-
liores. i. ꝑfectio
res clericis: ꝛ sic
non obstat ꝓtra

Monachi pōt
ee pen
ratoꝛ.
‡ Ad-
de an
chus i
vtroq;
ture pe
rit⁹ pōt
sit vt
subnec
nīat
monas
sterio
alienꝰ
ere de
presbi
vtroq;
jure po
stulare
no. Jo.
an. in
reg. ut
lib. vi.

Monachi. ¶ Ecclesiasticum. officiando ecclesiā
sed priuatim possunt celebrare.

h ¶ Utilitas. ergo licet aliquid bonū ꝛ vtile sit non
tñ est agendū nisi eo modo quo fieri debet. vt. xi. q. iij
quid ergo. xij. q. j. quattuoꝛ. ꝛ j. de consecra. distin. v.

xl vij. distin. ¶ tumlibet.

n ¶ Instructio. sufficit monacho q̄ tñ bonus sit li
cet sit illitteratus vel irregularis. q̄ duo nocent clerī
co ꝓmouendo. ly. di. c. j. ꝛ xxxvi. di. illitteratos.

¶ Quis autē solus. ¶ Hec est iij. pars. q. in qua ꝓbat

quod dicitur q̄ nullus debet tenere locū in monaste-
rijs et in ecclesijs secularibus. Johan. de fan.

a ¶ Illud vero Gregorij. vt. ¶. c. j.

b ¶ Ep̄o cuiuslibet. ¶ Sacrū i. episcopatum.

c ¶ Accesserit. bn dicit acc esserit. nō em̄ desinit
esse prior/ eccle-
sie plat⁹ nisi ha-
bear corporalez
possessionem fe-
cūde. vt. j. xxj. q.
j. si quis iam. et
extra de elec. cū
in cūctis. sed de
hoc dicitur. xcij.
distin. si q̄ epī.

Rel byte-
ros: diaco.

d ¶ Abbates.
Sed quō pote-
rant clerici fecu
lares eligi in ab
bates. cū hoc sit
ꝓhibitum. vt ex-
tra de elec. cum
cām. et melī. e.
ti. cū ad no
strā. ¶ Respō. nō
eligūtur sed po-
stulāt̄ur. sic. lxj.
distin. ostī. ¶z fo
te cum prius erāt
mōachi: fuerūt
assumpti ad pro
chiales ecclias
et postmodū eli
electi essent t ab
bates voluerunt
retinere ecclias
priores. ꝛ ex hoc
videtur esse me
lior cōditio mo
nachoꝝ: q̄ cle-
ricoꝝ. ¶z mona
chi ficere eligun
tur ad seculares
plaſturas: et cle-
rici non possunt
eligi ad mona-
choꝝ prelaturas. vt. ij. q. vij.
sicut. xxviij. q. j.
omnes. Sz que
ro rationez illi⁹
diuersitat̄z / sed
dicas ideo: quia
clericus non est
peritus in regu
la mōachali. eadez rōne nec mo
nachus pōt elī
gi in epūm. ¶ non est peritus in regula laicali. vt. ¶. ca.
sicvtpe. ꝛ. c. seq̄ qđ concedo. Sed quid ſi clericꝰ sit pe-
ritus in regula monachali: numqđ pōt eligi in abba-
tem: cū cōstitutionis cesset in eo. vt. lxj. di. ¶. hys olim.
ver. sed sciendū? dico q̄ nō: qz lz sciat regulā nō tamē
ꝓbatus est in ea. ꝛ grave est inexpios ꝛc. vi. xix. q. iij.

Clerici
fcłares
nes eli
gūtur
ad pla
turas
regula
res.

Illud vero gregorij. Nemo
pōt obsequijs ecclesiasticis de
seruire ꝛc. de illis iteritgēdum
est qui in nūero cardinalū vel
epōrum ordinari: monasterijs
sui dispēsationē sibi reseruare
cōtendūt. Cūi idē Grego. scri-
bit mariano epō rauēnati.

¶ Pro abbatis vel monachi
promotione: nullo modo gra
uentur monasteria.

QUē ꝓ cuiuslibet mōachi
aut abbatis ꝓmotione
onꝰ fortasse aliqđ monasteria
sustineāt: studēdū est nobis vt
si quispiā monachoꝝ ex q̄cūq;
monasterio ad clericatus offi
cium vel sacrum ordinem ac-
cesserit: non ibi aliquā vlterī
habeat potestatē. Idem ma
ximiano sp̄acusano epō.

¶ Qui ecclijs q̄ mō militāt
abbates mōasterioꝝ eē n̄ pōt.

PResbyteros: diacones:
ceterosq; cuiuslibet or-
dinis qui ecclesijs quoq; modo
militant. abbates ꝓ monaste
ria esse non permittas: sed aut
amissa clericatus militia: mo
nasticis nō ꝓmoueant ordib⁹
aut si abbatis loco permanere
decreuerint: clericat⁹ nullate-
nus ꝓmittant hȳe militiā. Sa
tis est incongruū est. si cū vnū
ex his ꝓ sui magnitudine dilī-
genter quis nō possit explere:
ad vtrūq; videatur idoneus.

Hoc vel ſpāliter vel ſpāli pri
uilegio dictum pōt intelligi: ſi
cut ꝛ de q̄dā monasterio in re-
gistro grego. legit hoc modo.

¶ De q̄dam xenodochio cui

abbas ad eā tū eligi phibet.

HInc est etiā q̄ xenodo-
chium seu monasteriuz
qđ in eodē frācoꝝ regno cōsti
tutū erat ꝓ abūtiones ꝛ cōtētio-
nes quorūdā nō canonice tra
ctabatur: a puerilitate malorū
liberare cupiens ꝏcepit: vt ſi-
ne regali pulſione ꝛ monacho
rum electiōe nullus ibi abbas
aliq̄ vnq̄ surreptione introdu
ceret. ꝏcepit ēt vt eiusdem mo
nasterij abbas nunq̄ ad eā tū eligeret: ne forte occasione
eā abbatis aliqđ detrimen
tiᵇ pateret: qđ priuilegium ita
est illiˢ eccliē: vt cōem legē re-
gibus vel abbatibᵇ oīno dare
non possit. Nō em̄ qđ vni sigil-
latiᶜ cōcedit: ſtati oibᵇ cōuenit
Supiori aut̄ ꝛᵈ nō phibētur
abbates/ sacerdotes fieri: cum
beatᵍ bñdictus iubeat abbatē
fratribᵇ egredientibᵇ: ꝛ regre-
diētibᵇ bñdictionem dare. qđ
non nisi sacerdotiⁱⁿ est: lectionem
quoq; euāgelij similiter
abbati ad legendum tribuit
quam subsequenti oīone lege
re similiter sacerdotalis offi-
cij est: sed raleo sacerdotes vel
diaconos fieriº phibet: qui in
ecclesiastica militia cogant̄ in
giter pmanere. Ité illud hie-
ronymi ad ripariū et delide
riū. Monachus non doctoris
sed plangentis hz offiū. Et ad
elidorum. Alia causa est mo
nachi: alia clerici. Et ad Ru-
sticum. Sine cōcilio phibuz
monachis nichil agere lz: non
ira gñaliter intelligendum est

Abbas in epm q̄nq; n eligit.

Detrimē
ti. solet esse abba
tes electi i epos
dispsere res ec-
clesie sue cum se
recessuros spe-
rāt: qui nō parcit
populis regimē
breue. arg. ff. de
exer. l. j. circa ḡn
ci. de penite. di
stinc. iij. iter hec
ꝓcurem.

i ¶ Sigillati. Priui-
Ar. q̄ priuilegiū cōcessum vni nō leguz
extēdit ad alios vni⁹ ad
¶. c. di. ¶ morem alterū
vij. qō. j. petisti. non ex-
tendit.
tn ius vni ꝓcessū extēditur ad alios. ¶. dicti. v. ad
eiºſo. Ité qō ꝓmanibᵘ concedit
videt ꝓcessum ꝛ illis q̄ subsut eis
vt. C. ō aduoca. diuer. iudicū. l.
restituēde. Itez lz personalia in
ra non extendantur ad alios: tñ
quādoq; possūt
cōcedi aliis. naz
minoꝛ cedit alī-
is bñficiuz restī
tutōis. vt ff. co.
l. q̄ si minoꝛ. in
punct. lz sit arg.
cōtra. vt. ff. ¶ ad
mu. tu. lz ex plu-
ribᵘ. ꝛ. ff. de reg.
iur. l. in oibus.

h ¶ Superio

ri auctoritate. scilicet presbyteros.

l ¶ Abbates. i. sacerdotes nō phibet fieri abbates

m ¶ Nisi sacerdotum. vt. xxv. distin. perlectis.

n ¶ Lectionem. Hoc melius intelligunt illi qui no-
nerunt regulam beati benedicti.

o ¶ Fieri. ſupple abbates.

Epī et monachi nō pñt eē tutores.

¶ Testatur. ℨ. eo. monachis.

¶ Ex eo. sic aliud facit quis in eo q̄ homo ē aliud in eo q̄ peccator. vt. xxiij. q. iij. duo ista.

¶ Monachos, alias soluto.

Generaliter, epī inhibēt cui cura ⁊ tutela vt. lxxxvij. dist. epōs. ℨ. ē. de ℨsentiū. ⁊. c. mōachi. a mōasterio nisi forte miserabilium personarū. vt. lxxxvj. distinc. c. vlt. alīs vero clerici sponte possunt suscipere. vt. lxxxvj. di. peruenit. Est ergo priuilegium clerici q̄ non tenetur recipe tutelam alicuius: cum tamē velit et possit succedere ab intestato. quod est contra legē Iustiniani. insti. de le. pa. iu. ⁊ ℨ. lxxxvj. di. peruenit. vbi habes ō hac materia.

¶ Nō denegātes. Arg. ℨ q̄ hoc ar. scholares i schō nō coguntur ad lectiones nō debēt percipere stipēdia. vt. xij. qstiōe. ij. concesso.

¶ Nō denegantes. Arg. cōcessante cessat p̄ allegatū. lxxviij. distinc. quisquis. extra de cle. non resi. quia nōmini. extra de decti. suggestum. C. de resti. mil. l. vl. in stitu. ⁊ cccu. iu. ℨ. item hī q. rei publice ēm causa absens excusat a tutela. sed ste āte fuit tutor similiter ffutat on⁹ tutele. ff. de mdi. l. ij. ℨ. elegāter. in fi. ff. p̄ socio. actiōe. ℨ. ttē vnde si. aliquod priuilegium datum est religiosis: cessante religione cessat priallegiū. vt. xxv qō. ij. ca. vlti. ex extra de verb. sīgnif. abbate. in fi.

¶ Sordidox. vt calcis coquēde: arene fodiende.

¶ Mancipia vestra. similiter vxores. vt. C. de epi. et cleri. i. j. ⁊ eorum colon. vt. lxxxix. distin. indicauit. et eorum familia. vt. xij. q. ij. ecclesiarum.

Archi. hic.

Adde hoc ar.

Monachos aut tenean tur ad decias ō agri suis.

Phil. iij. c.

Adde ad hoc ar.

Adde dic q̄ si vēt te stante tenēte decias soluebāt sacerdotibus. vt ex ō decī. c. j hodie aūt est ītale q̄ō. ex ō de cī. nouū. Et hoc ca. si ds loquit in clericis cōiugatis. Archi. hic.

tradit. ff. ad. l. iul. pecul. sacrilegij. ⁊. xvij. q. ij per totum.

a ¶ Datur in sclīgi q̄ monachi laici erant.

b ¶ Aut. ℨ. di. xcij. a subdiacono.

c ¶ Cōmunerat. ō. c. alia. licz ipse esset p̄bꝫ cardinalis.

d ¶ Alibrait. ℨ. ij. q. ij. gl'a.

Unctis fidelibus.

e ¶ Propriū. nisi fuisset ab alio pbō: tūc esset p̄ sine lnia epī. vt vij. q. j. epī. ⁊. ix. q. ij. nullus primas. primatim etiā pñt celebrare vt eē de cleri. peregrinā. c. ij.

f ¶ Licentia. generali.

g ¶ Missas. publice.

¶ De hīs vero. hec est quarta pō. q. j qua p̄bat p. vj. cap. q̄ mōachi tenētur ad solutionē de cimarū Joan.

h ¶ De hīs. ō sic dēter ḡrā an mōachi debeāt dare decimas ō agris suis. pro regla ℨ teneas q̄ ēlibz tenēbat re decimam nisi oñdatte cēpīū eē. vt eē de decī. a nob'. ⁊ sm hodierna iura ēt cisterciēses et alīj regulares tenēt dare decimā de oīb⁹ p̄dīs suis q̄ō nouo acq̄rāt siue ea manib⁹ p̄priis colāt siue nō. eē ō decī. nup. ℨ sm veteraiura ita tenebāt q̄ oīb⁹ religiosis cōcessum erat nō dare decias de nutrimētis ai alīj suor. ⁊ de hortis. ⁊ de

i ¶ Nouis. ē. q̄ō. iij. vnio. ex. ē. q̄ cognouim⁹. extra. de cens. cum apostolus.

k ¶ Collationib⁹. extraordinarijs vt supertinditi. vt. j. c. ℨ xx. soluāt tamen tributum. vt. C. ō episco. ⁊ cleri. de his. ℨ nouas collationes non possunt laici ab eis petere ppt̄ alīās necessitates: vt hic dicit. ⁊ eē de immunit. ec. nō mīn⁹. sed episcopus tempore necessitatis cū charitate ali quid moderate potest ab eis petere. vt extra de censi. cū apostolus. ⁊ nō ergo te net lex que dicit q̄ clerici tenent ad īstructionē murorū. vt. C. de sa. ſan. ec. ad instructionem.

l ¶ Extraordinariū. id ē q̄ō repētio ē casu supuenit. extraordinariū ⁊ supindictum. idē est. C. de erac. tribu. l. fi diuinū. lib. x.

m ¶ Trāslationis. i. nō ē trāsferēda possessio ab eis: ita non solūant tributā sīcut fit i aliis. vt ℨ. q. ij. ℨ. qui rē.

n ¶ Necessitatis. Nec tūc per laicos ℨ p̄ epīm petetur collatio a clericis. vt extra ℨ immu. ec. non minus.

o ¶ Acrimoniam. Id est pena

Mōachi⁹ aūt ⁊ clericus. Arg. ℨ q̄ mōachus ē clericus. xvij. q. j. ij. ℨ. j. ⁊ ij. ℨ. j. ⁊ ij. ℨ. j. ⁊

a ¶ Iude abstrahere. res est trãsit eũ onere suo. vt extra de deci. cum non sit in homine. vt. ff. de ptrahẽ. empt. alienatio. ff. de dona. ad eũ. §. j. z ff. de reg. iur. nemo. ff. de distra. pig. si creditor.

b ¶ Irrita. pactũ illud non obstat quin ab ecclesia vel alio possesso re possit petere decima. vt eẽ. e. pa storal. ff. de pac. inter. z si possessor partem fructuũ percepit/vterqꝫ cõ uenietdus est. vt extra eo. tẽ. a nobis. z ca. tua nobis. Sz nunqd pactum illud re net ꝑ se ad cõstrahẽtes? videtur q̃ sic. vt. ff. ẽ pac. epla §. pactũ. sed ℣ ex. de pac. plerisq;.

¶ Ecclesie antiquitus.

c ¶ Ut nonis. Quidã hoc intelligut in eo casu cum prior ecclesia enormiter lesa dit: ab eo⁹ bñ aufert de iure vnius z dat alij vt. xij. q. ij. bone rei. z. c. nulli epi scopoꝝ. et extra de excess. prela. si cut vnire. j. de cõse. dist. j. ca. ij. b. tñ scribit q̃ episcopus non po test auferre vni ecclesie: et dare alij inuito sacerdote. nam qõ semel est ꝓsecratũ alienari nõ põt. xij. qõ. ij. nulli. z. c. sine exceptiõe Itẽ qi sacerdos ibe non cogitur de suo facere bñficiũ vt. x. q. ij. pcaric. Item qi priuilegiũ solu⁹ pape est vni auferre z alij dare. vt. ic. q. iij. conqstus et ca. nũc vero. z. ca. per principalem. Itẽ quia nulli consulẽdum est cum alteri⁹ iactura. xj. q. iij. si quis vero. xiij. q. v. deniqꝫ. z. xxij. q. ij. primũ. Itẽ arg. est pro ipso. j. e. multis. sed contra eũ est extra de ec. edi. ad audientiam. melio⁹ extra eo. tẽ. tua. vbi non obstat et iuramentum quod fecit de reb⁹ eccle non alienandis: vnde hoc nõ videtur esse alienatio vt ibi pendit. Itẽ auferendo vni z dãdo alij eccle sibi subiecte: nõ videt alienare: sicut dãdo soroti nõ videt alienare. C. de fideicõ. vol li tao. z est si. C. de edi. prima. si qs post. z ff. de le. ij. vnũ er familia. z. l. peto. §. fratre. si. extra de his q̃ fi. a pre la. fuse consen. ca. cum apostolica. Johan.

tum inde abstrahere* nullam habeat poteſtatem. quod si fa cere tent aueris: ralis traditio irrita⁹ potius dicitur: et ipse ad emendationem ecclesiastica coerceatur censura.

Item ex concilio cabilon.

¶ Antiquiores eccle nec decimas nec vlla possessione priuentur.

¶ Ecclesie antiquitus con stitute: nec decimis nec vlla possessione priuenẽtur: ita vt nouio⁹ oratorijs tribuantur.

Itẽ ex concil. guarmaciensi.

¶ Antiq̃tes eccle ꝓpter no uas iusticiã suam nõ perdant.

Quicunq; voluerit in sua ꝓprietate ecclam edifi care: z cõsensum* z voluntatẽ epi habuerit: in cuius parrochia est/licitum sit. verũtamen oino ꝓuidendũ est epo. vt alie ecclesie antiquiores ꝓpter no uas/suã iusticia atq; decimas non ꝑdant: sed semp ad anti quiores* ecclias ꝓsoluantur.

Decimas aũt baptismalibus ecclesijs ꝓsoluendas. Leo papa. iuj. affirmat dicens.

¶ Baptismalib⁹ ecclesijs decime dari debent.

Decimio iusto ordi ne nõ tñ nobis: sz etiã maioribus vsum est plebibus

d Quelibet. ¶ Consensum. j. de cõse. dist. j. nemo.

e ¶ Ad antiquores. arg. q. vbi contendit pro iure duarũ ecclesiarum semp standũ est antiquiori. vt extra de reli. domi. c. j. Item argu. q̃ semp baptismales* lib⁹ ecclesijs soluẽde sunt decime nõ capellis. vt. j. ca. solnen pri. et. c. questi. de ecc. et. c. statuim⁹. z ecclesijs ca. in sacris. z ex bapti stra eo. tẽ. nũcios in fm hoc eps non z nõ ei debz habere de pecu nijs plebis. id est ruralis ecclesie sz tñ epalis ple bis. ꝙ illis enim loq̃tur. c. xij. q. j. vobis. z. c. vnite rane. z. c. concessa. z. c. quattuor. Tamen dico q̃ quelibet rura lis ecclesia etiaz debet suas decimas i quattuor partes diuidere vt vna sit baptismalis eccle sie/alia pauperũ. tertia fabrice: quarta capellanoꝝ: licet hodie episcopi omnia occupẽt. alter nota. ℣. x. q. j nouerint. et contra Jo. est extra de dect. quoniã. et. c. cum contingat. B.

¶ Non ꝓsoluãt de ꝓpriis predijs abbates z epi decimas.

Uesti sunt preterea quidã fratres q̃ essent aliqui episcopi et abbates qui decimas non sinerent dari ad ecclesiam vbirilloꝝ colon⁹ missam audiunt ꝓinde decreuit iste sacer cõuẽtus vt episcopi

¶ Postchalis

Sed quoniõ pa schal⁹ potuit dare hoc ꝓuilegiũ monachis cũ sit cõtra preceptus diuine legis. vt. j. e. c. decime. et ca. reuertimini. q̃ non põt dispensari. xxv. q. j. sunt qdã. et. j. di. v. c. j. ℣ di. viij. q̃ ℣. sed forte nõ est absurdũ q̃ ꝓ legiũ cõcedat q̃ne sit ℣ ius diuinũ. sed si ℣ ita constituẽde illud tolleret. non posset fieri. Sed nunqd latz eo posset dare tale priuilegium/dic q̃ sic. Jo.

Priuilegiũ monachi

Decime sũt a cõlonis de partis ꝓpriis dãde.

Uesti. ¶ Colom partiarij q̃ partẽ fructuũ pci piũt. tales eis ꝑ ea portiõe quã ipsi percipiunt: tenẽtur dare decimas z dñi eoꝝ ꝑ ea quã ipi percipiũt vt ex. e. a nobis. z. c. tua nobis. imo z in pẽsionario eo pacto idẽ iuris est. sine ipsi ꝑ pẽsione seruiat siue dño det certam pensionem. qi nichẽ aliqua pẽsio debet/ reo est decimanda. vt extra eo. tẽ. cum homines.

h ¶ Ut epi. patet dic q̃ clerici non debent decimas de bonis ecclesie. vt extra eo. fraternitatẽ. z. c. di. nouit. z. ca. pri. licet. D. cõtradicerit: qui dicit esse speciale in epõ. sed ob. extra. e. quoniam. §. virt.

a ¶ Ad ecclias suas deferri. ꝓpriis sumptibus.

b ¶ Decimas. si ꝓdicta sint in epõũ prochia. vel loquitur de decimis ꝓsonalibus q̃ dãde sunt vbi sacramẽta percipiũtur. vt eẽ. e. ad apostolice.

Decimas

¶ A monachis. duplici ratione: tum quia non habẽt populũ. tum q̃ nõ ministrãt eis spiritualia.

c ¶ Cõiter viuentib⁹. Ecce q̃ aliud habẽt priuilegium clerici cõiter viuẽtes q̃ separati: z q̃ idẽ habẽt q̃ mona chi. sic. in absolutione petenda habẽt idẽ priuilegiũ cũ monachis. vt eẽ de vi. z hone. cleri. q̃m in fi. z extra qui cleri. vel vo. ca. j. z extra d̃ sen. ex cõ. monachi. et. c. ex tenore. i fi. cõtra extra de sen. excom. cum non ab homine.

e ¶ Milites. An milites possint habere decimas: dicetur. j. qõ. vij. ca. j.

¶ Quod autem

¶ Hec est. v. ps q. in qua probat Fran⁹ q̃ papa ꝑt epat⁹ diuidere z vnire z quosdam eximere archiepis suis inconsultis. Jo.

Luce xj. f. v. ps.

¶ Et ipis.

f ¶ Et vicinitas. Ar. q̃ propter remotionẽ vel incõmoditatem multa fiũt licite q̃ alis nõ licerent. vt. j. e. q. vij. si qs vult. lxij. di. cum longe. xxj. questione. ij. vbicunq; extra de eccles. edifi. ad audientiam. ℣. vij. q. j. temporis.

Epus an possit vni auferre z alteri dare.

g ¶ Unire. sicut papa põt vnire epatus: sic epus pias ecclias. vt eẽ de excess. prela. sicut vnire. Si qras apud quã istarũ eccharum resideat dignitas epalis vel an vtreq; retineant dignitatẽ prioꝝ? Dico q̃ variis modis põt vniri eccle. vel hoc modo vt vna subij ciatur alteri: z fm hoc dignitas epalis erit in vna tñ vel hoc modo possunt vniri: vt er duabus dignitatibus vna fiat dignitas: z fm hoc nõ dicentur esse due ecclesie: sed vna tantũ. et illi qui sunt canonici in vna

Ecclie variis modis vniunt

erunt canonici in altera: z tam isti q̃ illi canonici intererunt electioni epi z alijs cõibus negocijs. In talibus distinguendũ credo q̃ aut ecclie simul vniuntur: aut vna earũ vnitur reliquie: q̃ duo sunt penitus diuersa. Si vna vnitur alteri fm hoc illius naturam et consuetudinẽ z priuilegiũ assumit cui vnitur: z peribit iura illi⁹ ecclesie q̃ vnitur. vt ex de stabilimona. recolẽtes circa fi. Si aũt neutra alteri vnit fz ille simul vnitur tunc dico q̃ cõsuetudines vt priuilegia q̃ melioria sunt et humaniora detinet illud vnitũ. nam cũ malum z bonũ associantur: malũ recipit natũ boni. xxvij. q. j. nõ est culpãdus. z arg. C. de rei vxo. act. i pn. z. C. cõta. de leg. j. circa finem. Tertio mõ pñt vniri eccle: puta q̃ vtraq; remanet epalis et fm hoc remanẽt duo epat⁹ iz idẽ sit epus vtriusq; ecclesie z secundũ hoc si primo subeant ibe ecclie diuersis metropolitanis ꝓpter illã vnionẽ neuter metropolitanus gaudet iuribus suis: vt extra de reli. do. ca. quia. et epus ibe erit sub duobus metropolitanis. In primo casu erit sub illo cui pape placuerit: vel erit sub metropolitano illius ecclesie cui vnita est altera illius enim naturam assumpsit. Et sic imperator quãdoqꝫ vnit duas dignitates in vnam. vt in auf. vt iudi. fine quoqno suffra. §. illud. col. ij.

† Adde lic. ſ. e. c. ꝓpi. i fine. de hoc no ta. xij. q. j. ca. viti.

h ¶ Expleuit. Ergo si esset vnius non vniretur. vt j. eo. multis. z extra de eccle. edifi. ad audiẽtiam. immo potius eo mortuo nõ debẽt vniri. vt extra ne sede vacã. capi. j.

i ¶ Utrarumq; in vtraq; ergo erit sedes epalis vt xij. q. j. relato. vel forte: vbi ipse elegerit habitare et alia erit sibi subiecta.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hilic epūs a ¶ Ut dicitur. xxv. dist. c. illud.
b ¶ Nō habeant. vt. j. e. precipimus. xcix. dist. nullus.
c ¶ Proprū. Nisi i vnoꝫ casu. s. eo. q tpis xxv. q. ij. ta nos ltcz ergo ciuitas q mille annos sine epō fuerit. diu in epālis limes possit. pari nō obstat. pscriptio j. q. iij. licet.

Epō in uno ap possit in sua dioceſi nouꝰ epatus fieri.

b ¶ Mltis cō. Recto res. i. epiſcopos. Videtur ergo q papa non possit omino epō nouū facere epiſcopatū in dioceſi sua vt. s. e. et tempo ris. y. dicit hūc esse tenorem hu ius. c. q nullus sacerdos poteſt inſtitui sine vo luntate dioceſani epiſcopi.
c ¶ Joāni epō supple et ioanni patriarche: qꝫ archiepō lausē sed fuit p adriāo.

Eremp rio simplr an exi mat vniuer saliter.

H Ater nr. f ¶ Necnō a ioāne sub quo erat lauseꝰ me tropolitan⁹: de cuiꝰ dioceſi fuit adrian⁹: sed fuit ereruptio.
g ¶ Eius. scili cet ioānis.
h ¶ Depositꝰ etiā de facto. sic xxiij. q. j. audiui mus.
i ¶ Aliqđ. Ar gu. er eo q quis erunit / videt ex emptus vniuer saliter. etiā cum suis ecclesijs. in autēn. vt eccle. ro. c. an. gan. pre script. in pn. col la ij. quia bene ficia principum large sunt inter pretanda. vt. ff.

ta prouidētiꝫ cura disponas quaten⁹ illic diuina mysteria solēniter dño ꝑstante peragā tur. Idem Joanni epo.

¶ Duo epūs in vnum redigere aplica valet auctoritas.

Postꝙ hostilis ipietas diuersarum ciuitatum ita (peccatis facientib⁹) desola uit ecclesias: vt reparandi eas spes nullo modo populo deficiente remāserit: maiori valde cura constringimur: ne defunctis earū sacerdotib⁹ reliquie plebis nullo pastoris moderamine gubernante per inuia fidei hostis callidi rapiātur (qđ absit) insidijs. Huius ergo rei sollicitudie sepe cōmoniti hoc nostro cedit cordi cōsilium: vt vicinis eas mandaremus pon tificib⁹ gubernādas. Ideoꝙ fraternitati tue curā gubernationemꝙ treuerēsium ecclesie prouidim⁹ committendā: quā tue ecclesie aggregari vnirīꝙ necesse est: quatenus vtrarūꝙ ecclesiarū sacerdos recte (christo adiuuante) possis existere: queꝙ tibi de eius patrimonio vel cleri ordinatione seu ꝓmotione vigilanti ac canonica cura visa fuerint dispone: quippe vt pontifex propri⁹ liberā habeas et presenti nostra permis sione licentiam.

Item ex concil. carthagi. iij.

¶ Nō ep̄in dioceſes habeant que nunq̄ habuerunt.

Helix epūs seleucitanus dixit. etiā si hoc placet sctitati vestre insinuo vt dioce seos⁴ que nunq̄ epōs habuerūt nō habeāt⁵: q illa dioceſis que aliquādo habuit habeat pro priū⁶: ſm hanc ꝓsecutionem sanctitatis vestre est estimari quid fieri debeat. Ab vniuersis dictum est: placet.

Item ex aphricano concil. iij.

¶ Nisi cum voluntate epi dioceſes que ab eo rētinentur: nō recipiant propriōs epos.

Mltis conciliis hoc statutum est a ceu sacerdotali vt plebes que in dioceſibus ab epis retinentur / q epiſcopos nūq̄ habuerūt: nō nisi cum voluntate ei⁹ epi a quo tenentur: propios accipiant rectores⁷. Item Gregoꝛ⁹ Joāni epiſcopo⁸ lauſeo.

¶ Apostolica auctoritas a tribuit archiepiſcopi epiſcopos valet crimere.

Hrater noster Adrian⁹ thebane ciuitatis epō: ad romanā vrbem ventens la chrymabiliter est cōquestus de quibusdā se capitulis a fraternitate tua necnō a ioanne pri me inſtituante vrbis ātistite in iuste condēnatum. de nequissimo autem dānandoq̄ ei⁹⁸ iudicio als sumus (tuuante dño) tractaturi. Adrianū vero epiſcopū reperim⁹: z tuo cōtra sacerdotales mores odio labo rasse: et nullo iure pecuniarijs in causis eiꝫ fraternitatis tue fuisse condēnatū sentētia. Quigit et ab antefato ioanne pri me inſtituante vrbis epo: cōtra tuas canonesq̄ depositꝰ honoris sui gradu carere nō potuit in sua eum reformari ecclesia atq̄ in propio dignitatis ordine decreuim⁹ reuocari. Et cum oportuisset re ex eo domi nici co: portis cōtone puniri: q post admonitionē scē memorie decessoris nostri contēptā: per quā eum ecclesiamq̄ eius de tue urisditione ptātis exemit: rursus in eis aliqđ⁹ tibi in risditiōis seruare ꝓsumpseris: tñ nos humanius decernētes cōtonitiꝫ tibi sacrīm iterim cōseruātes: decreuim⁹ vt fraternitas tua ab eo ecclesiaq̄ eius oēm añ habite sue ptātē urisditionis abstineat: z ſm scripta decessoris nri si qua cā vel fidei vel crimis vl pecuniaria aduersus ptātū adriani cōsacerdotē nrm poterit euentire: p eos qui nostri sunt vel fuerit in vbe regia responsales: si mediocris est qstio de cōstitu. pun. ſſi. iū. et de do na. cū dilectus. xij. qō ij. qui mis numitrur. z. ex. iij. q. j. rogam⁹ꝫ z in auc. vt libert decreto. ſ. si quis. coll. vj. j. e. q. ij. vtis. cōtra extra de reli. do. constitut⁹. in fi. extra de donati. pastor. alis. et de priuil. extote. in fi. z cap. cum capella. ff. de fun do instru. l. qſtiū. j. vti. quid iuris sit de hoc in questionibus notatur diligēter. B.

Addē vbi de hoc tāgit: sed ad hoc declaratio nem videns qđ no. Innoc. z ho. et de priuil. dū. z ibi glo. dicit.

k ¶ Nostri. vi det ꝙ per legatū vel etiā de legatū questio fidei ite tractāda: cum tantum ad petrum sit referenda questio fidei. xxij. qō. j. quotiens. Sed dicꝙ mediocres causas possunt episcopi tractare. vt extra ō here. ad abolendā sed magnas nō. vt extra ō here. cum christus.

Cās mediocres tractāt epi.

l ¶ Si mediocris. Videtur ergo ꝙ delegatus possit audire. vt. ij. q. vj. de creto. C. de offic. ꝓconsū. l. j. Argu. contra. ff. de offi. ꝓconsū. solent. extra de of. fi. lega. qđ transit lationem. Sed dicꝙ mediocres causas appellat cum tale esse crimen / quod non inducit depositionem in quo potest interuenire ꝓcurator. vt. ff. an per alium cause appella. red. pos. l. j. z vbi nō est opus inscriptiōe. vt. ff. de accu. lenia. Vel dicꝙ cognoscere potest legatus de crimne epi: sed non deponere. Vel dicꝙ potest pronunciare aliquem deponendum: sed eū cōdēnare nō potest. sic. ij. qō. vj. ſ. bidnū. vers. ſi quidem in insulam.

Deleg. gatus vir ri maiores cās au dire possit.

gnoscat: vel huc⁸ ad apostolicam sedem (ſi est ardua) deducatur: quaten⁹ nostre audientie sua decidatur. Si cōtra hec q̄ statuim⁹ q̄libet ꝛpe quaſlibet occasione vel surreptione venire tentaueris: sacra sciās te cōtone priuatum. nec eā te (excepto vltimo vite tue tēpore) nisi cum cōcessa romani pontificis decernim⁹ iussione percipere. res autem sine sacras sine alias mobiles immobileꝙ ei⁹ ecclesie quas hactenus diceris retinere: quarum noticiā nobis oblatam ꝑsentibus annectimus lris sine aliq̄ et fraternitas tua dilatiōe restituat. de q̄bus si qua iter vos q̄stio vertit volumus vt apud responsalem nostrū in vrbe regia ventilet. Si autē necdum in dioceſi alicuius epi illa loca assignata fuerit: ex vigore apostolice sedis ꝓprium epm accipiant. Unde Grego. iunior scribit bonifacio epiſcopo.

¶ Ubi multitudo fidelium excreuit: ibi epi sunt ordinandi.

Recipimus⁹ vt iuxta canonum statuta vbi multitudo excreuerit fidelium ex vigore apostolice sedis debeas⁹ ordinare epos: pia tamen contēplatione: vt non vilescat dignitas epatus. Sicut duo epatus supraſcripto modo in vnum possunt redigi: et vnus in duos valet diuidi: sic etiam epūs de baptismalibus et parrochianis ecclesijs facere pōt cum consensu suoꝝ clericoꝝ. qđ cum factuꝫ fuerit: illa pars populi que nouis ecclesijs supponitur: a iure priorīs ecclesie absoluitur. hoc nisi fieri posset: multitudo ecclesiarum ad paucitatem redigeretur.

Plures autem baptismales ecclesias in vna terminatione facere non potest.

Tūr in toletano concil. legit.

¶ In vna terminatione plures baptismales ecclesie esse non possunt.

Plures baptismales ecclesie in vna b terminatione esse non possunt: sed vna tm̄ mō cū capellis suis. z si contentio fuerit de terminatione duarū matricū: plebes⁶ vtrarūꝙ discernāt⁶. Et si nō cōuenerint: ius dei iudicio h discernatur. Ius ergo ecclesiaꝫ ita interpretādum est: vt nisi epo disponente alijs ecclesijs fuerit assignatum: in nullo priorū redituū diminutionē patiant.

Unde Anastasius epus.

¶ Cōmunione priuet q decimas vel oblationes extra epi conscientiam tenere voluerit.

Statuim⁹ vt si qs oblationes⁶ ecclie vel decimas quas pōpulus dare dz: tenere contenderit: vel extra baptismalem⁸ ecclesiam dare voluerit: ꝓter cōscientiā epi vel eius cui huiuscemodi officia commissa sunt nec cum eoꝝ voluerit agere consilio: damnū⁴ nr̄m componat: z cōtone punietur. Unum addit extra cōscientiā epi: intelligēdum reliquit q epo consentiente alijs ecclesijs dari possunt. Idem.

Decime cui ecclesie sunt soluende.

Ecclia pōt pe cuniariā ab ecclia posse exigere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de rap. in archiep xtu. arg. xviij q. v. ad ſ. Ar. ℈ extra de pe. licet Item arg. q̄ inde x̄ pōt aliquez cōtumacē excōicare. ⁊ aliter pu nire qs̄ nō eſt verum. vt ex̄t lit. nō pte. qm̄. in fi.

Ut ſacris.

a ¶ In bñficijs. i. feudo. et ē arg. ius patronatus cū fendo trāſire: niſi fuerit exceptum. vt extra ō iurepa. ex̄tis. ar. ℈. j. e. q. vij. nemini.

In canonicis bus in gā.

b ¶ Maxime. Quem ds̄ tenet defendere cōtra alios: multo fortiꝰ ℈ ſe. ff. ſi ſer. vē. alitᵉ. xix. diſ. nulli fas. ℈. j. e. nulli eſporum. extra de in. ex li. vendita. unico.

c ¶ A principib⁹ Quibꝰ ipſe eccle ſiā cōmiſit. xviij arg. pn q. v. principes. ⁊ cipes d ¶ Confiscatenerī re. ſm leges veteres bona damnatoꝝ pñſcabāxtiū ecclie: tur. hodie ſecus vt. C. ō bo. dam. vt materialt aut. bona. Res gladio aūt eccleſie non puntat pñt cōfiſcari. vt ℈. e. placet. Arſpiritualt ℈. extra de prigladio e ¶ Potenū. ſcrip. ſi diligēnpnme nota auctoritate neāt tē maioris i illi ad idē. citis non excuſa xxvij. re. xij. q. ij. ꝙq̄z q̄. j. ll. c. 6 reb⁹. xj. q. hō eēs. lij. ſi dñs. et ℈. e. xxiij. q. vij decimas. lij. maxxv. q. i. oīne qs̄ xima. rxxvi. q. ij. nulli nꝰ. xvij Arg. ℈. xvij. diſ. diſ. nihi ſi nomine. xvij. hñs. eē ℈. v. dicit.

¶ Niſi ecto. or. c. j. ⁊ p̄mo ij videt ac. c. qñ. i tādus princeps fi. vbi cui⁹ auctoritate de hoc. res eccleſiaſtica

¶ Iuxta diſpoſitionē epiſcopi decime diſtribuantur.

In ſacris canonib⁹ preſſum eſt vt decime iuxta epiſcopi diſpoſitionem diſtribuantur. quidam autem laici qui vel in ꝓpriis vel in beneficijs[b] ſuas habent baſilicas: cōtempta eārī diſpoſitione nō ad eccleſias vbi baptiſmū et predicationem et manus impoſitionem: ⁊ alia x̄ſi ſacramenta percipiunt decimas ſuas dāt: ſed propriis baſilicis vel aliis eccleſijs pro ſuo libitu tribuūt quod omnibus modis diuine legi et ſacris canonibus conſtat eſſe contrarium. vnde veſtram poteſtatem vt eos corrigatis exhortamur. ¶ Cum autē reprehenduntur qui cōtempta epiſcopi diſpoſitione hoc faciūt: intelligitur q̄ ſi epiſcopo diſponente hoc fecerint irreprehenſibiles inueniantur.

Ité ſymmachus eps̄ eccle catholice vbis rome dixit.

¶ Anathema ſit qui preter epiſcopi conſcientiam decimas et oblationes diſpenſare voluerit.

In canonibus in gāgrē ſi eccleſia aplica auctoritate conditis de fructuū oblationibus que miniſtris eccleſie debēntur: et de his que in vſus pauperum conferuntur ſcriptū habetur. Si quis oblationes eccleſie accipere vel dare voluerit preter epiſcopi cōſcientiam: vel eius cui huiuſce modi ſunt officia cōmiſſa: nec cum eius voluerit agere concilio anathema ſit. Et iterum in eodem concilio gangrenſi. Si quis oblata deo dederit vl acceperit preter epiſcopū vel eius conſilium qui ab eo inſtitutus eſt ad diſpenſandum miſericordiam pauperib⁹: et quidat et q̄ accipit: anathema ſit. Valde ergo iniquum ⁊ indigēs ſacrilegium eſt quecūq; vel p remedio peccatorum vel pro ſalute animarum ſuarum aut requie: vnuſquiſq; venerabili eccleſie contulit aut certe reliquerit: ab his a quibus maxime[b] ſeruari conuenit chriſtianus et deum timentibus hominibus: ⁊ ſuper omnia a principibus[c] et primis regionum: in aliud tranferri vel conuerti et infra. ¶ Generaliter vero quicunq; res eccleſie confiſcare[d] aut competere vel peruadere periculoſa ſua infeſtatione preſumpſerit. Similiter et hi qui res eccleſie tuſſu vel largitione principum: vel quoūdam potentum[e]: aut quadam inuaſione vel tyrannica poteſtate tenuerint: et filiis vel heredibus ſuis (vt a quibuſdam iam factum audiuimus) quaſi hereditarias reliquerint: niſi citoᶠ res dei admoniti a pontifice agnita veritate reddiderint: perpetuo anathemate feriantur. Inſuper enim eſſe cenſemus vt poti⁹ cuſtodes charitarum[g] ꝙm defenſores rerum creditaruꝫ (vt preceptum eſt) iudicemur: et infra. Ferro eſt abſcindenda ſunt vulnera que fomenta non ſentiunt. ¶ Similiter et illi extores debent fieri ab eccleſia: qui ſacerdotali admonitione non corrigūtur: dicente domino / auferte malum ex vobis. Uniuerſa ſynodus ſurgens acclamauit vt ita fiat rogamus. Dictum eſt octies: exaudi chriſte. ſymmacho pape vita ſit: dictum eſt duodecies. ¶ Idem.

¶ Eadem plectuntur pena q̄ eccleſie res et bona epiſcoporum inuadunt.

Similiter et hoc ad oīm eccleſiarū noticiam veſtra ceteroꝝq; exhortatiōe et iudicio cenſemus peruenire: ⁊ ab oībus firmiter teneri: quia res epiſcoporꝫ eſſe eccleſie[h] nō dubitanꝫ ſi in eoꝝ facultatib⁹ tenet. vt. xij. q. ij de reb⁹: ſi illud ob ſcādalū ꝓcipis: ſi nō eſt ita. g ¶ Quarta: id eſt libroꝝ: q̄ eps̄ nō dz̄ ſemp libus iſiſtere. vt lxxvj. di. fratrē

a ¶ Similit. b ¶ Eccle Quia eps̄ eſt in ipſa eccleſia. vt vij. q. j. ſcire. Ex hoc cap. ꝙſuent dicī q̄ res clericoꝝ eodem gaudent priuilegio q̄ res eccle. xij. qō. ij. eccleſtarū ⁊. lxxxvij. diſtin. eos. vnde videtur q̄ eque committatur ſacrilegiū in reb⁹ clericoꝝ ſicut in rebus eccleſie. Uel dic q̄ ſunt res eccleſie ꝺ ad defenſionem q̄ eccl̄a dz̄ eas defēdere ſicut ſuas xij. q. ij ℈ lacis. ⁊. lxxvij. di. eos. Uel dicunt eccleſie ꝺ ad hoc q̄ ſi damnificat eccleſiā eps̄ ecclia hz̄ recurſuz ad res ſuas. xij. q. iij. ꝙcunq; vnde dico q̄ oēs res clerici ſunt obligate ſue eccleſie ſicut res mariti vroꝝ. vt ex̄t ſi pig. ex hīs. ⁊ C. ꝺ po. i pig. l. vlti. ſicut et res tutoris pupilli. vnde ꝺ minor ē xxv. annis nō debet eſſe prelat⁹ cū res ipſi⁹ non poſſint obligari eccleſie. vt. C. de legi. rute. l. vlti. nec obſtāt ℈ ſtignata. ℈. xij. q. iij. eps̄. ⁊. q. ij. ſint manifeſte. vbi dr̄ q̄ alie ſūt res eccleſie alie epi. ⁊ hoc fateoꝝ ſ̄ dicūt eē eccle ſiaſtica ꝺ ad ea que dicī xij. q. v. ſi epus.

† hoc ſcireliligē vt ex̄t. ℈ vi. ⁊ ho ne. cle. cap. ſi. Archi. hic.

h ¶ Propinquis. ius eſt patronatus trāſit ad filios. vt. ℈. e. q. vij. filius etiā ꝙm eius heredes nō ſint. ar. ff. de iure patro. filij. ff. de reli. ⁊ parer. ⁊ ad heredes extraneos. vt. ℈. q. vij. ſi plures. ff. de ope. lib. fabules. ⁊ ar. contra. ff. eo. ſi operarū. ⁊. C. eo. liberti. ℈. o. ⁊

Quia iuxta. ¶ Diuidēdis. i. ſeparādis ab eccl̄a de reb⁹: ſi illud ob ſcādalū ꝓcipis: ſi nō eſt ita. g ¶ Quarta: id eſt libroꝝ: q̄ eps̄ nō dz̄ ſemp libus iſiſtere. vt lxxvj. di. fratrē

Ecclie

Ité symmachus eps̄ eccle catholice vbis rome dixit.

¶ Anathema ſit qui preter epiſcopi conſcientiam decimas et oblationes diſpenſare voluerit.

In canonibus in gāgrē ſi eccleſia aplica auctoritate conditis de fructuū oblationibus que miniſtris eccleſie debēntur: et de his que in vſus pauperum conferuntur ſcriptū habetur. Si quis oblationes eccleſie accipere vel dare voluerit preter epiſcopi cōſcientiam: vel eius cui huiuſce modi ſunt officia cōmiſſa: nec cum eius voluerit agere concilio anathema ſit. Et iterum in eodem concilio gangrenſi. Si quis oblata deo dederit vl acceperit preter epiſcopū vel eius conſilium qui ab eo inſtitutus eſt ad diſpenſandum miſericordiam pauperib⁹: et quidat et q̄ accipit: anathema ſit. Valde ergo iniquum ⁊ indigēs ſacrilegium eſt quecūq; vel p remedio peccatorum vel pro ſalute animarum ſuarum aut requie: vnuſquiſq; venerabili eccleſie contulit aut certe reliquerit: ab his a quibus maxime[b] ſeruari conuenit chriſtianus et deum timentibus hominibus: ⁊ ſuper omnia a principibus[c] et primis regionum: in aliud tranferri vel conuerti et infra. ¶ Generaliter vero quicunq; res eccleſie confiſcare[d] aut competere vel peruadere periculoſa ſua infeſtatione preſumpſerit. Similiter et hi qui res eccleſie tuſſu vel largitione principum: vel quoūdam potentum[e]: aut quadam inuaſione vel tyrannica poteſtate tenuerint: et filiis vel heredibus ſuis (vt a quibuſdam iam factum audiuimus) quaſi hereditarias reliquerint: niſi citoᶠ res dei admoniti a pontifice agnita veritate reddiderint: perpetuo anathemate feriantur. Inſuper enim eſſe cenſemus vt poti⁹ cuſtodes charitarum[g] ꝙm defenſores rerum creditaruꝫ (vt preceptum eſt) iudicemur: et infra. Ferro eſt abſcindenda ſunt vulnera que fomenta non ſentiunt. ¶ Similiter et illi extores debent fieri ab eccleſia: qui ſacerdotali admonitione non corrigūtur: dicente domino / auferte malum ex vobis. Uniuerſa ſynodus ſurgens acclamauit vt ita fiat rogamus. Dictum eſt octies: exaudi chriſte. ſymmacho pape vita ſit: dictum eſt duodecies. ¶ Idem.

¶ Eadem plectuntur pena q̄ eccleſie res et bona epiſcoporum inuadunt.

Similiter et hoc ad oīm eccleſiarū noticiam veſtra ceteroꝝq; exhortatiōe et iudicio cenſemus peruenire: ⁊ ab oībus firmiter teneri: quia res epiſcoporꝫ eſſe eccleſie[h] nō dubitanꝫ ſi in eoꝝ facultatib⁹ ſimili[a] fuerit crudelitate, craſſatum: peruaſores rerū memoratarū predicta canonum districtione feriātur: vt qui moribus ꝓpriis ac nulla conſcientie caſtigatione corrigūtur: ſaltem eccleſiaſtice ⁊ canonice vindicte perfodiantur aculeis

Item ex libro capitulorū karoli ⁊ ludouici imperatorum.

¶ Res eccleſie principum auctoritate diſtribui nō poſſunt.

Quia iuxta ſanctorū patrum traditionem: nouimus res eccleſie vota fidelium eſſe precia peccatorum et patrimonia pauperum: cuiꝫ nō ſolum habita cōſeruare verūetiam (deo opitulante) conferre optamus. vt autem ab eccleſiaſticis officijs de diuidēdis[b] rebus eccleſie ſuſpitionem dubium conceptam penitus amoueamus: ſtatuim⁹: vt negꝫ noſtris negꝫ filiorum[c]: et deo diſpenſante ſucceſſorum noſtrorum temporibus vllam penitus diuiſionem aut iacturā patiantur. Cum ergo preter cōſcientiam epiſcopi vel eius cui officia huiuſcemodi commiſſa ſunt: quilibet prohibetur oblationes eccleſie diſtribuere: liq̄ do apparet q̄ cum epi conſenſu quibuſlibet eccleſijs poſſint diſtribui. Hec interpretatioⁿ videtur cōtraire auctoritas illa toletani concilij.

¶ Nichil de iure ſue dioceſis epi preſumant auferre

dat a canone ei concessum. vt.xviij.q.ij. hoc tantum.
f Vide arg.x.q.iij.conquestus. f
g Necessitatib⁹. A pauperibus em̄ nichil petet: vt.j.q.ij.placuit. sic dicit lex: q̄ si patria tenuis est: potius est inuitanda q̄m spoliand⁹. vt.C.noua vectī. instī. non pos.l.j.
h Adhoc.ff. C. ō iuō. nullus.
i Et iudicia ff.terris. distinc. ad hoc.
d Vel quolibet. Ergo nō solum de decimis et oblationibus fiāt ḡtuor portiones: sz etiā de pēsionib⁹ z aliis redituⁿ.xij.q.j. quattuor.
e Visum. Ergo epūs pro arbitrio suo pōt bona eccīe dimidere. xij.q.ij. vultrane.ff.e. qō. vij. decimas.ff. Sed vbi soluit qō possunt cōcordari.
f Redicabat. Prohibat sexta synodus auctoritate Petri z Pauli q̄ prelat⁹ a subditis nō dz exigere aurū vel argētū sed pot⁹ eos erudire: nam beatius est dare/ q̄m accipere. extra de celebrat. missa. cū marthe.
g Diuinus. Q̄ñq̄ ponitur i mala significatione. vt.j. qō.j. nunq̄.
h Immo vo. Si iudex dicit condēno te. imo absoluo te vltimo vbo stādū ē. de pe.di.j. si em̄
i Multitudini. Ar. q̄ vbi p̄cipit: ad oēs extēdit. xxj. dis. mirāmur. xxxviij. di. ignorātia. vt ff.di.v. ad eius.
k Aurum. Verba Pauli.
l Existimans. Verba synodi: immo verba fuerūt dominī. vt eē de cele. mis. cum marthe.
m Aut enim. In secunda epla ad corinthios.
n Thesaurizare. superficialis est ista argumēta

Actu. xx.b.

gere: aut suppositā i angariis inferre. sed cū optimus sit prospector ita pspiciat vt vniuersi sibi oues commisse a se maxime alantur: atq̄ in necessitatibus⁸ iuuētur: nō illicitis exactiōibus oppumantur: q̄ dñs pascere z docere nos docuit: z oibus ministrare non terrenis lucris / z auaricijs delectari. Item Gregorius Leonti episcopo carthaginensi.

De reditibus ecclie quarta pars clericis est distribuēda.

Ad hoc[b] locorū gradus rationis ordo distinxit z iudicia[c] esse constituit: vt nec prepositi in opprimēdos se frustra valeant occupare subiectos: nec subiectis iterū cōtra suos ꝓpositos effrenata sit resultādi licentia. Volumus igitur vt quicquid ecclesie tue erreditu/ vel quolibet[b] alio titulo fortassis accesserit: quarta z exinde portionem sine diminutione aliqua debeas segregare: atq̄ eā ꝑm dñi timorē presbyteris/ diaconibus/ ac clero (vt tibi visum[k] fuerit) discrete dividere.

Item ex sexta synodo.

Episcopus turpis lucri gratia nichil a monachis vel clericis suis exigere debet.

Quedicator[e] ecclie Paulus diuin⁹[g] apostolus: ac si canonē ponens ephesiorum pbris: immo vero[b] z omni sacrate multitudini[i] ac plentudini ita fiduciaiter phibuit: argentum aut aurum[k] aut vestem nullius concupiuit: ipsi sci

tis: quia z filij thesaurizant parentibus qui parētes succedunt eis si quid habent. vt.S.ij.qō.iij. hi qui. xxv.q.viij. hoc salubriter nō est superficialis: q̄ non succedunt parentes filijs nisi in defectu.
o Parentib⁹. etiā spiritualibus

Perētibus pārētes debetur filijs.

et respexit apostolus naturā z votū parentū ꝑ ut voto parētū hereditas filijs debet: sed filiorū hereditas sola pietatis cā parentib⁹ debet. vi.ff. vñ li. scripto here. de. S. vlti. C.ff. de iofficio. testa. nā z sī. iurta illud. Odie turbato succedit bulgare nato. Item dicit lex q̄ oia que nra sunt ex voto filijs paramꝰ vt ff.ō bo. lib.i. pe. rñ.ꝑ.z hereditas parentū ḡñt debita obuenit nobis vt.ff.ꝑ socio et q̄.z filij pene ad ꝓpria bona veniūt. ff. de suc. e.l.j.S. pe. z dicit imperator: cogitare debent parētes q̄ z ipi fuerūt filij: z ea que a suis parentib⁹ sperabāt suis filijs facere debēt in auc. vt cuz de appel. cog. S. cōsiderare. col. viij

ff. cōmu. iij. e. l. Pe. tri. ff. g.

p Non coacte. id est pro lucro terreno.
q Capituli. scilicet possessio

vij. ps neg.

Quam vero.

hec c. vij. ps q. in qua probat magister q̄ decime sunt dande clericis ꝓ labore suo et qui eas non dat: peccat mortaliter. clerici autem debent eas dividere iusto modo cū pauperib⁹ z religiosis z hospitibus

Mal. iij. b.

z hoc probat per. iij. ca. Jo. de fan.
r Quertimini. In prima parte ponit hieron. verba prophete vsq̄ ad illud verbū effusionis. In secunda parte exponit ea ad literam vsq̄ ad illud si quis doctus. Abinde mystice siue moraliter.

Deo nichil nocet.

s Neuertemur. quasi dicat nō discessim⁹: imo in hoc recessistis. q̄ cōstristis me: hac tñ cōditione si hō affligat. i. possit affligere deum: z ideo dicit ca. affligere q̄ nature dei nichil nocere pōt. xj.q. iij. ēm eathoicam. q̄ impassibilis est. xxij.q.iij. incommutabilis.
b In decimis. Nota deus dicit affligi cum est⁹ subdūs affligitur. si ij.q.v. habet hoc propium. z iij.q.j. nulla. in fi.
b In decimis. f. non solutis.
e Tota gēs id ē ex toto gēnitaliter vinctes. vt habet ō populo
b Supplantastis. Arg. S.j. de conse. dist. ij. pane: sed intelligas quantū in vobis est. xj.qō iij. inter verba. vel ita defraudant subtrahēdo ista pauperibus.
e Annus expletus. non tñ finis anni spectādus est: vt tunc decime presententur sed prestāde sunt cū fructus colligunt. ex de decimis cum homines: immo si ager bis i anno dat fructꝰ tonēs dāde sūt decie

Decie q̄ type sunt dande.

† Ut ex eo. ex pte. ij.

hic ꝑ suggillauit eos qui tam tarde dederunt In personalib⁹ ēñ decimis posset dici q̄ in fine dande sunt propter lucra minima Incōueniēs enim esset q̄ serptor vel aliquis negociator singulis diebus deberet decimam partē lucri dare eccīe ar ad hoc quale quale. ex de pigno. ex frīs ibi ꝓpter possessionū minuitas. et q̄ talis solutio incommoditatem haberet. vt.ff. fami. hercis. plane. adē dicendum de caseo z lacte Joan.
f Perdidistis. Arg. aliquem debere puniri in eo in quo deliquit. xij.qō.ij. qui z humanis. et qui negat qō debet negari et debet qs sibi debeī. extra de vsur.

qī frustra. C. de fidei cō. li. i. si quis in suo. xcv. di. esto.
g In horrea. Arg. q̄ ipsi rustici debēt referre decimas ad ipsas eccīas. argu. j.q.vij. decimas. C. de annonis et tribu. l. pro locis. li. x. nō ergo a clericis vel eoꝝ nunciis sunt colligende in agris.

Decime sunt ꝑsone ecclie in horrea clerico rū defe rende.

h Ad abundātiam. j.q.vij. insistendo.
i Verbum. Hec sunt verba hieronymi.
k Ostendit. hic. z. C. de inofficio. testa. l. ij. q̄nq̄ etiā notat vicium. xlj. dist. sepe.
l Aut ergo. Ergo enim est ros qui cadit sup teneras spicas. z ꝑter hoc solet venīte marcescunt. Eruca est vermis q̄ dicitur nascitur. ff. locator conducto.

Eruca

m Ira dei. Homo enim ꝑpter pecā sua affligit. vt. vij.q.j. scisciatis. lvj. dist. si. si gēs. j. xxxij. q.iij. si quos.
n Sua. si ergo decie fuc sūt retrībūtarie intērabitur ꝑ eis. C. de sa. sā. eccle. vt iuter.
o Interpretari. id est moraliter exponere.
p Quibus. Arg. q̄ discipuli debēt referre gratias magistro: non tāmū verbis: sed etiā rebus. vt. xxiv. distin. eccc.
q Vendicauerit. id est sibi ascripserit.
r Cataracte. i. fenestre.
s Quibus. id est predicatoribus.
t Imbrem. gratie z scientie que in ea augetur. de pen. distin. iij. si sermo. Joan.
v Decime. Tributa. i. debita alabus egētibus diuina gratia. Vel melꝰ dicas q̄ danē egenti sunt tribus clericis nō tamē ideo mur⁹ dāde sunt. z si diuites buta sunt. nō em̄ intuitu ꝑsonaꝝ danē ecclīs. Si ergo de egētū. came sunt tributa: ergo non possunt ꝑscribi. vt.j.q.iij.

Decie

Ꝟ.pozro.7.C.de ꝓscrip.xxx.an.cōpetit.qđ falsum est. extra de ꝓscrip. de ꝗrta. Ité si fūt tributa: ꝙ cōpetat ... ñ iniustū.C.de ꝓpō.i.iij. ꝓterea si fūt tributa: ꝙ si do appellat vt ea reiineat nō audit. vt.ij.q.vj.ꝗ. ... fiscalis.7 est exꝑssum extra de deci. tua. in fine.

a ¶ Premiū.i. gratis vult hōsti cū suū cōcedere nō ꝓ precio. sed ꝛ honore:z vult hꝺc.arg.ff.mā. si remunerandi 7 est ii.q.j.audi ces. vbi dicit ꝙ nō sunt dicenda munera ꝟ sumptus.et facit ad hꝺ qđ dist.xxxij. q.ij.honorātur.

b ¶ De militia licita.ergo 7 clerici si mittēt. xxiij.q.j. militare. tenētur dare decimas.

Negocio viri pōt esse sine petō

c ¶ Negocio. Dūmo licita sit negociatio. vt ec.e. ex trāsmissa. et ꝛ ñ vir alti negociatio sine petō pōt expedi ri. vt de pe. dist. v.ꝗlitas. dr ꝛ ñ li cita ꝙ ad laicos in ḡnāli reb⁹. vt.lxxviij di.fo ... ñcari. Sz nunqđ de illicite acꝗsitꝝ debeāt dare decimas. no tant.xliij.q.v.in prin. Sz nunqđ de furto vl latrocinio dāde sunt decie:dicit qđ ... q sic ne apō eos ... tra remaneant. arg.ad hoc. xxij q.j.cōsidera.alij negāt ne eccl̄ia videat ... ꝓbare delicti.

Decie an sint de illici te acq̄ sitꝝ dā de.

Sed dico ꝙ a fure vel a raptore bñ petitur decima nō rōne negociationis sue cum illa sit reprobata.ſz qz inuenīt in possessione. qz decima sequitur quēlibet possessorē siue iudeū siue excōicatum. vt extra de deci. de terris. extra de vsu.ḡsto. extra ō sen. excōi. si ꝟo. alioqn esset ꝑdo melioris cōditionis ḡ bonestidet possessor. qđ esse nō dz. vt.ff. de pe. he. si a dño. ¶ vlti. Ité nunqđ iudei ꝑsonales decimas dabūt: vi deſ ꝙ sic. vt extra de vsu. ḡsto. circa fi. qđ ꝑcedo. Item er oībus q̄ ex lucratiua cā habent dabunt decime. vt de donatiōe et legato. vel si extranei instituit 7 ... mēto. aliud ē si alioqn ab intestato succedit. qz tali debi tus ꝓ ... cerā. vt ff. vl liberi. scripto. ¶. vlt. idē dico ꝙ ḡsentes ma ... ſoleo. mos ambulauerit ꝙ ḡtibz teneat ad decimā de lucro

Judei tenent mēto

sno. Sed nūquid doctor de collecta: vel aduocat⁹ de patrocinio vel mercēnarij⁹ de eo qđ meret debit decimā:nō videt/cū illud nō sit lucrū sed debitū. credo ñ ... q sic:ut scriptuz est. Honorabis dñm deū tuū de tuis tusto labonb⁹. vt.j.q.j.nō est putāda. Ité qđ hic dicit de oīni artificio dāde sunt decie. vt extra.e.non ē in potestate.

Ad ... cat⁹ an teneat ad decimas ꝟ patrocinia.

d ¶ Tu ad decimā.i.ñ decimā remanebit ubi/ vel demonibus sociaberis: ꝙ sūt decima pars angelorum.

e ¶ Prohibet ... De pe. dist.j.ij. ... ſ. lxxvj. dist. ieiunium.

f ¶ Ex debito. Ergo videtur ꝙ actio personalis cōpetat ꝓ decimis ꝓterendis.

g ¶ Alienas. Ergo ante separationē sunt ecclesie. vt nota. ... ea. quēlibe modo ... ñderimus.

h ¶ Invadūt No. ꝙ idē est iniuste detinere qđ rape. vt hic.7 ... ꝟ rest. ꝙ. sepe. 7 idē est auferre qđ nō dare. vt vij di. sicut. 7.xij.q. ij.indigne.

i ¶ Homicidiorum. ... ſ. xj.qō.iij. ... ſ. lxxvj distin. pasce.

k ¶ Premiuz ... ſ.xxvij.qō.ij.sūt qui.

Decime ... ſ. ... ſ. ... ſ.

ritatē perseuerantē. arg extra de verb. sig. nā rego.
n ¶ Per portas. Id est per sensus corporeos quib⁹ me dianibus peccatum transit ad nos.
b ¶ Tradite pleno iure. idē intelligunt quidā vbi epūs simpliciter cōcedit. ar. ff. de ser. fi cui. z ff. de vsu z hab. li. ita. Sed cōtra ex de dona. pastoralis. z. j. q. j. sunt nonnulli. cū aut in monasterio priuilegiato ex capellus suis habitio et habendis pcedit epūs eccle siā etiā plenissimo iure sīm plerosq; quemadmonasteriū: eyam ꝙ ad correctionē excessuū sed nō abbas illi non deponet aliquē nec suspendet i ppetuū. nisi hoc hēret ex priuilegio. Sed nūquid epūs ista potest eximere ecclesiaz aliquā. ꝙ nihil remaneat i ea? Dico ꝙ nō. qz epūs nō pōt aliū iudicē facere ordinariū i dioces suā: nec ita plene posset epūs remittē ius epale. vt hic in fi. qz sic posset a se rechē iurisdictiōez episcopalē. nam quātūcūq; generaliter episcop⁹ eximat aliquaz eccl̄az semp reti net correctiōez z visitationē: pro cessu curationē: et ea dat iurisdictionē. vt extra de cēsi. cū venerabilis. et de dona. palatinalis. nec etiā ius ordinarii. ō iudiciū archidiacon pōt epūs aliqua iura remittere ecclesie. vt extra ō excess. plā. c. j. et. ij. Si objcio tā quod est extra de reli. do. constituimus. vbi dicitur ꝙ episcopus possit plene eximere aliquam ecclesiam: dicas ꝙ illa exēptio fuit confirmata a papa: sicut patron⁹ qui trumcūq; generaliter remittat ius patronatus: tamen quedam iura retinet in libello. C. de do. liber. l. fina.

Epūs ecclesiā a se non pōt totaliter eximere.

Addē hz epūs concessionē z hanc tacite reuocatam.

c ¶ Per suos. j. q. proxi. c. iij. j. xvij. qō. ij. cellitas. ff. distin. iuij. abbati.
d ¶ Possessio. id est res possessa. argu. ff. de verbo. signifi. interdum.
e ¶ Institutus. id est ordinatio. nā cuiqz est res sua cōmittēda. C. de iude nemo.
f ¶ Quod mando erit. Argu. qz cui conceditur mandatum: z minus. vt xij qō. j. precipimus. z extra de ij. pōdect. ex parte.
Item cui prohibetur maius: et min⁹. vt. xiij. q. ij. c. vlti. et pe. Jo. sed certe decreta. dicit ꝙ cēsus non⁹ imponi non pōt etiā auctoritate epi. vt ex de cēsi. significauit. nisi faceret ab initio ipse fit⁹: vt habes ex e. ti. eccl̄is. xvij q. ij. elenchi⁹. etiam auctoritate epi a principio: vt extra de cēsi. preterea et etiā postea si nunqz fuit ipositꝰ pōt ponī: vt extra ō censi. cū venerabilis. z hoc cū ec clesia eximit. ff. c ¶ Sua cuiqz. ff. j. q. ij. cū de nouissimum.
Sacerdos pro chialis cui dabit censum.

Sane epūs monachoꝝ quidam epūs ius suum auferre cōtendūt: statuim⁹ ne in prochialib⁹ ecclīs quas tenēt absqz epōrum⁸ concilio pbros collocēt: sed ipsi prochie curā cum abbatis cōsensu sacerdoti cōmittāt: vt eiusmodi sacerdotes de populi quidem cura epīs rationem reddāt. abbati vero ꝓ reb⁹ tpalibus⁹ ad monasteriū pertinētibus debitā subiectionem exhibeant. z sic sua cuiqz⁸ iura seruent. Idem In prochialibus ecclīs pbri ꝙ epos instituunt ꝙ eis respōdeant de aiaz cura: z his que ad eōm ptinent. Item ex concilio apud fauentiam habito.

¶ Monachi clericos monachoꝝ ecclesie eporū subdant regimini

Statuēdū nobis est ꝛ ne nus ecclesie quoūcūqz monachoū in singulis parochiis site epōrum (vt decet) diuinit⁹ subdant regimini⁹ eisqz debita obsequia⁸ exhibeant.

Ecce vban⁹ papa prohibet inuestituā parrochialium ecclesiarum ꝑ mōachos fieri ꝗs Joannes papa eis concessit.

Sed illud⁸ Jo. pape intelligē dus est de illis capellis q̄ eis olim ture suo ab epīs monachis cōcedunt. Illud autē vbani intelligit de illis quas abbates in ppriis predijs edificant⁸ in

a ¶ Sane. Episcoporum. ff. e. q. j. pertinet.
b ¶ Tpalib⁹. Si gras in quo sacerdos teneat re spōdere monachis de tpalibus. dico in hoc ꝙ si ecclie imponere. sed si est imposit⁹ ab antiquo: ipsi eam nō possunt augere: vt ex de cēsi. prohibemus. Item non solū monachis sacerdos respondit in tpalibus: sz etiā epūs si ecclesia illa ab ātiquo pstitit cē sum epō. vt. j. q. iij. pueri. z. xvij q. ij. c. vlti. et pe. Jo. sed certe decreta. dicit ꝙ cēsus non⁹ imponi non pōt etiā auctoritate epi. vt ex de cēsi. significauit. nisi faceret ab initio ipse fit⁹: vt habes ex e. ti. eccl̄is. xvij q. ij. elenchi⁹. etiam auctoritate epi a principio: vt extra de cēsi. preterea et etiā postea si nunqz fuit ipositꝰ pōt ponī: vt extra ō censi. cū venerabilis. z hoc cū ecclesia eximit. ff.
c ¶ Sua cuiqz. ff. j. q. ij. cū de nouissimum.
Judicio. ff. viij. questione ij. c. j.
k ¶ Ad sedem hat. ff. j. questione. iij. questiones. xij. questione. ij. sacrorū. sic. C. de donatio. si qs argentum. ff. vltimo.
l ¶ Credulus Arg. ꝙ imputatur alicui ꝙ nimis est credul⁹. xj. qō. iij. non solum. lxxxvj. distin. si qd. z xxij questione. iij. qs magnum. Arg. cōtra xxij. q. ij. nonnullos.
m ¶ Fraude. Immo donator cauere debet donatori de dolo de edil. edic. l. ad res.
Dat auctoritate ¶ Hec est sēa pars questionis in qua dicitur ꝙ in. ff. ecce vbanus. qui sequitur cōtinetur z probatur per cā sequens. Joan. de lig.

hoc negent dicentes episcopum/ vel clericos non habere nisi ius patronat⁹ in ecclia quā fundāt in pōdio ppie ecclie z aliena dioceſi. Si ergo legatur hoc. c. de ecclia fundata in ppio pōdio: verbū illud circa fi nem. f. omnis gubernatio: intelligitur quo ad temporalia z spiritualia. Si vō de ecclesia fundata i fundo ecclesie z in alio episcopatu: dic omnis gubernatio quo ad spiritualia tantum. nā qua ratione concederetur hoc monachis in pōdijs monasteriū: ea ratione/ z episcopis z clericis in pōdijs ecclie sue. et hoc modo intelligitur ex ō iurepa. significasti.

Territorium. id est diocesi quandoqz accipitur pro ipa terra et possessione z propietate. vt ff. pri. ff. j. q. iij. licz. Quid autē sit territoriū: habes. ff. de verbo. signifi. pupillus. ff. territoriū. Territoriuz enī est vniuersitas agroū intra fines cuiusqz ciuitatis vt ibi dicit.

Territorium qd sit.

¶ Deside rat. et dicit ꝙ. priuilegium est episcopi: vt vndecūqz velit possit clericum presentare. cōtra illud. lxvj. dis. hoc tamen non dicitur hoc.
l ¶ Clericos. Arg. ꝙ plures potest presentare patronus ad vnam eccl̄iam. ar. lxiij. distin. de principali.
m ¶ Ordinet. i. instituat. ff. autem sunt ordinati qd iuris sit sequitur in littera.
m ¶ Ordinet. etiā sine examinatiōe: quia sufficit testimonium epi presentantis. vij. q. j. epōs de loco. sic et in monacho abbatis. ff. e. q. j. monachi. si nō sit de suo epatu cui testimonium fert. Jo.
n ¶ Questio. i. predij. propriet as. argu. ff. de verb. signifi. interdum.
o ¶ Conuentum. id est populum vel iurisdictionem vbi populus facit conuentum.

Questio. v.

Ales z si ius territorij habeant: tñ potestatem gubernandi populū z spūalia ministrādi non hūt. qd etiā de epō⁸ intelligendum est.

Unde nicolaus papa ait.

¶ Epūs qui in alterius dioceſi ecclesiā edificat: et⁹ consecratione sibi vendicare nō valet.

Si quis epōrum in alterius ciuitatis territorio p quacunqz suorum oportunitate ecclesiā edificare disponit: non presumat dedicatione facere que illi⁹ est in cuius territorio⁵ ecclesia assurgit: edificatori vero epō hec gratia reseruet: vt quos desiderat⁸ clericos⁴ in re sua ordinari: epos ordiner⁷⁰ in cui⁹ territorium est. vel si ordinarii tā sunt ipsos habere acquiescat. z omnis ecclesie ipsi⁹ gubernatio ad eum in cui⁹ ciuitatis territorio ecclesia surrexit pertinebit.

Item ex cōcilio tolerano. iiij.

¶ Basilice nouiter cōdite ad epm pertinent. cuius consensus esse constiterit.

Possessio⁹ territorij cōstitū⁹ nō admittit: ideoqz nouae basilice que cōdite fuerunt ad

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Pertinebūt.j.e.q.vij.omnes.

¶ Mor presentium.j.de consē.dist.j.precepta.§. vij.q.j.episcopus in diocesi.

c ¶ Dedicare. Sed nūquid licat locū religiosus dedicādo ecclesiā sine plensu ppriū epī? videt q non arguāt.dist.de rerū di.§.facre.de cō se.dist.j.nemo. Credo tñ cōtrariū.vt.vij.q.j. epo in diocesi.

d ¶ Emendare. Nō dicit ĝ itter. Sed numqd destrui faciet ecclesiā? Non. arxvij.qō.uij.ĝsti. xiij.q.vj.pertinus.§.vij.qō.j. epus in diocesi. Arg.§.eī de nouo.ope nū.cū er iūcto. Dico q? si denūciatio pcessit destrui dz illud qđ factū est: aliter non.

e ¶ Qđ de iure. Respicit. ca. possessio.§.eo.

Quod aūt hec qō. dimdit l.x. pres In pma qua ruz ppbat p. iij. auctō. q? pscriptio tricennalis currit aduersus ecclesias quod hodie correctuz est.l.e.ĝs actiones. Sēđa ibi. Ecce bis. Tertia ibi. Pōt ertā alīē. Quarta ibi. Itē si de rebus. Quita ibi. Itē ea q. Sexta ibi. pro quis. Septima ibi Tollūtur. Octaua ibi. Prescriptionū. Nona ibi. De prescriptionibus. Decima ibi. Sed sola. Joā. de fan.

f ¶ Qđ aūt prescriptione. Vic describit tertia ql'tio an alia iura pscriptiōe tollant. Ad euidētiā ergo dicēdorum videndum est pri? de vsucapionib?: post de prescriptiōe. Uidēdū ergo qđ sit vsucapio: z qđ in ea erigatur. z ĝ res possit vsucapi. Usucapio est acquisitio dñij per cōtinuā possessionem tpis lege diffinīti.ff.de vsuca.l.ij. Exigūtur aūt in ea quinq. bona fides ab ea ext vtraq; pte.ff. p'emp.l.ij.§.si eā.C. de pscript.xxx. anguntur aut.hodie. Itē iusē titulus z continua possessio: z q? res sit mobilis: z q? nō sit viciosa. z qō dicī ab vtraq; parte verū est quo ad initiū contract?/nō quo ad contractū medij tpis.j.e.§.pōt. §m canōes tñ exigitur bona fides primū.extra de pscrip. vigilāti.x.c.vi. Titulus aūt est iusta cā possidēdi qō nostrū non est: z exigitur titul?.vt.C. de vsucap. p'emp.l.vlti. z ex de prescrip.§.diligēti.quādoq; tñ vsucapio .precdit sine titulo iusto errore interuenīte.C. de vsuca. p dolo.l.j.ff. pro empto.q? vulgo.ff. plegā.l.uij. z vlti. turis tñ error nō ,pdest in vsucapionib?.ff. de iur. z fac. igno. iuris.ff. de vsucap.nūqđ.j. responso. Exigitur ertā continua possessio. hoc planū est. Er q? res sit mobilis q? in immobilib? nō hz locū vsucapio. Que autem res viciosa dicat: habes iusti. de vsuca.§.j. z.q.ff. de acqui. re. do. bōefidei. Itē vsucapio nō interrūpit.ii. pte.ff. de rei vē.li qs poit acceptū.x.ff. p emp.l.ij.§.si rē alie nā.C. de anna. excep. vt pfectius j.eo.§. toliuntur. Illi tñ ĝtuor casus sunt spāles. vñ dī?. Nō vsucapies: nisi sint tibi talia qnq. Recta fides. iust? titul?. res non viciosa. Qō reo tradatur. possessio cōtinuet. Se quit de pscriptiōe dicit z q ad eā exigāt: z q pscriptio currat contra eccliās: z ōlter interrūpat. qs sit ei? effect? Prescriptio ē er cepto ex rpe sub ptā ĝ stātiā capiens: q actōi psonali vī pscr ptio ē in rē opponitur. Est aūt quedā longi tpis pscriptio: de q̄ infra ad pīens: cum ē ecclesiā.ñ currat q̄ ē pūtes spacio x.an. ē absentes spacio.xx.an. cōpletur. C. de prescripti.x. vel. xx. an.i.vl. nec currit nisi cuz bona fide. Alia ē lōgi? simi tpis.i. xxx. vel. xl. an. i qua §m leges nō exigit bona fides: vī titulus. C. de anna. excep. l.j.

Universidad de Deusto Biblioteca

xxxij.in.fi quis emptionis.z.xcij.dist.illud.
b ¶ Putat. Nā diuturnitas tpis nō.cē ō sy.nō satʒ.
c ¶ Formā. Arg.q certis pſonis mandat ad alios extendi z qō in vno negocio statuit ad oia sīlia extendi. ff.q.j.in fi.
xxij.qō.ij. super xxxij.q.vij.apls arg.di lxj. mitra mur. di.xxxviij. ignorātia. cē de re iudi.i causis.
d ¶ Cōuenit. Pone q aliquis epūs possideat ecclēsiā intra diocesim alterius epi remotā a limite z fluuius erat limes: z fluuius paulatī accedit ad illā ecclesiaz ita q efficit vicina limiti. dic q interrumpit prescriptio naturalīt nec pſcribit. Vel dic q nihilominꝰ procedit prescriptio nec terminum epūales variant, ppter hoc vt.ff.de ẓhē.ep. rattilia polla.

Ecclia in limite diocesis posita cuiꝰ est

Quid dices ō ecclia sita i limite. z vtraq; diocesi hz prochianos? dic q erit cōis q ad prochialia: illi cui z arbor in cōfinio posita. ifti. de re.di.ẏ.insula. insolidū aūt habebūt epalia. si discordāt i ecclē dispositiōe: superior erit officiū i hac pte. vt alternis annis disponat. ff. de vsufru.ẽtiens.

Inter memoratos.
e ¶ Discussio. .i. cōi discutiēdi.
f ¶ Alter celanensem. Que ecclesia erat subiecta sibi.
g ¶ Nullū. arguit q limitū manifestatio rē iudicatā reuocet. ff.ē.e.q.j. felix.
h ¶ Snia. quā sup hoc sentuas

decretis nostris ante non multū tpis destinatis omnia iussimus: q̄ taliter fuerant inuasa restituat: sed q̄ temeritas peruadentium legē sibi posse putat gñari: si sceleri suo primā retentionis adiungat: ea q̄ inter fratrē z coēpm nostrum cōstantinū anuicane ecclie sacerdotē et internuncios directos ab anconitano pontifice decreuimus: per vos iplert cupimus: tunc formā in ceteris cognitionib⁹ que sit sequenda pscripsimus. Nulla igit̄ plumptione statū parrochiarū: qui perpetue etatis firmitate durauit patimur mutari. q; neq; negligētia pontificis: nec tempozalis obiectio que per incuriā forte generatur: neq; ignoua faciēte cōsensus adhibit nec sub repente supplicatione preceptio diuellere pōt semel dioceſim constitutā: ex q̄ semp ad regenerationem atq; confirmationem eī plebs deuota cōuenit territoriū etiā nō facere dioceſim olim noscitur ordinatuz. ¶ Hoc multipliciter distinguit. Sunt quedā dioceses q̄ certis limitibus distincte sunt: he nullo modo prescribi possunt. Alie vo que non sunt certis limitibus distincte: z de quibus certa diffinitio non oliꝑcessit: pscriptione tolluntur.

Unde Innocentius papa.

¶ Limitis possessio prescribi non potest.

Inter memoratos fratres nostros fulgētium affligitanam z honorium cozdubensem epos discussio agitata est ppter parrochiam baſilice cuiusdam: quā hoz alter celanensem alter regiñ. asseruit: et quia inter vtrasq; par-

i ¶ Mittendos. Vbi em agit de finib⁹ agri: oculis sunt ipsa loca cōsideranda. ff. fi. reg. l. si irruptione. et virtutis pris testes audiunt. vt extra de ꝓba. ex tris.
k ¶ Ita vt diocesis. Sic cōstrue. i vt eterna omnium diocesis. s. de qua est ꝓtrouersia sit

Otho iuxta

cuius est tus.
l ¶ Jus retentionis. .i. que est in possessione.
m ¶ Qō si limes. Potest esse sensꝰ. .i. si limes ipsꝰ possidētis nō excludit. et tūc ipse habeat ecclesiā. vel aūt si dioceſis nō est limitata z eā prescribit: habet eā.
n ¶ Appellatio. Liter pellatō
o ¶ Presentia id est perentis.
p ¶ Extra alie nos. i. filꝰ Ẓ quibus pscribit. Jo.

Dilectio tua stu.
q ¶ De spacijs predictis non limitatum. j.q.iij.c. ij. Vel intellige de limitibus.
r ¶ Intemerata. Ẓ.vj.qōe.iij. qō bñ.j.xviij.q. ij. eleutherius.
s ¶ Sacramēta. s. testiuz p qđ ꝓbat pscriptionē. sic.xxxj.q.ij. si verum.
t ¶ Offerre. al ter pn. Vel dic q̄ nulli pti q̄ ꝓbant pscriptōes fi nō pōt ꝓbare titulū: vbona fidē pmittēdi ē eī tuare q̄ bōa fide possederit rē illā z q̄ iusto titulo habuit eā: nō tn dico q̄ cogit̄ ꝓbare titulū sed si ꝓbat cursum tpis: z aliegat titulū: ꝑsumo rōne tpis ipm hre titulū. vt.xij.di. illa. ff. ō vim. cū de i rem ẏso. nec ob. qō dr eē de pscrip. si diligēti. et extra de ꝓba. licz. vb. videtur dicī q̄ debeat cō

stare de titulo. Intelligo ei tlc qñ est ꝑsumptio Ẓ est: vt ibi fun. z sic intelligo qō ē eẋ de dect. dubiū. ẏz facit est q̄ allegat titulū que ꝓbare nō pōt: ẏz dicat pscripsi.
¶ Decest. hec est. iij. ꝓs. q. in qua dicitur q̄ res vt possessa non ꝓscribitur. Jo. de fan.

Placuit.
a ¶ Priuilegia. l. xxv. q. ij. ca. i. z ij.
b ¶ Priuilegia Id est chartas ecclie. xij. q. ij. si quis de clericis.
c ¶ Consuetudine. Ergo consuetudo dat priuilegiū. ix. q. iij. conquestus.
c ¶ Imperatoribꝰ. hic canon emēdat. l. q̄ loqtur de quadrieñ pscriptiōe in rebꝰ donatis ab imperatore.
d ¶ Annos. xxx Ar q̄ pscriptio decēnij: vel vicenij nō ẏz locū in ecclia vt ipaz rē ꝓuatt tali pscriptiōe posse retinere. Alij dicūt Ẓ. Sz nōne Ẓriū est. C. de ꝑdri. ꝓscript. l bñ a zenone. nā ibi ōdq; si impator rē priuati ꝓferat alū: tur⁹ est donatariꝰ. z ẏ ō necessariam esse pscriptionē. ẏz dic maxime: vel dic z ꝓ ad est. C. de ẏbo. sig. l. pe. Vel dic q̄ sicut eccl'a non tuit hoc recipere contra se. vt. xij. q. ij. quicūq; mitium. ita nec ꝓ se. Vel ibi loquitur cū dedit imperator rē alienā tanq̄ suā.

Ecclia ẏto tēpore ꝑt rē ꝓuatt pscribere.

Potest etiam aliter distingui Que q̄sq; sua auctoritate vsurpat: quia nullo titulo possidere incipit: prescribere non potest. z in hoc casu intelligenda est illa auctoritas Gelasij. Tē pozalis obiectio que per incuriam forte generatur: non potest diuellere dioceſim semel constitutam. intelligēdum est si nullo titulo: sed sola vsurpatione eam possidere ceperit.
Si vo iudicis auctoritate priuilegiorum longa consuetudi ne possidere ceperit: tunc tempozalis obiectio actori silētiū imponit. Unde Gelasius papa ait. ¶ Debēt priuilegia triginta annis possessa immobiliter obseruari.

Placuit huic sancte magnēq; synodo: vt res vl priuilegia a que dei ecclesijs ex longa consuetudine b pertinēt etiam siue a diue recordationis imperatoribus c: siue ab aliis dei cultoribus inscriptis donata: et ab eis per annos trigita d possessa sunt nequaq̄ a potestate presulum eorum quecunq; persona secularis per potestatem subtrahat: aut per augmenta quelibet auferat: sed sint omnia in potestate ac usu presulis ecclesie quecūq; intra triginta ānorum spacia ab ecclesijs possessa fuisse noscuntur. Quisquis ergo clericoruz vel secularium contra presentem diffinitionem egerit: tanq̄ sacrilegus iudicetur. et donec se correxerit: z ecclesie propria priuilegia seu res restituerit anathema sit.

Idem episcopis dꝛdante inter cetera e inquit,

¶ Repeti non possunt: q. xxx. annis quiete possidentur.

Post quingētos annos constitutra christi f quosdam audio velle subuertere: cum triginta ānorum lex hominum non possit abrumpi.

Item si de rebus ecclesie controuersia mota est: z diffinitio subsecuta. etsi iniusta sit tamē quia non sua: sed diffinientis auctoritate h possidere cepit tricennalis i prescriptio petitori silentium imponit: ita tamē vt suppuratio pscriptionis nō a tempore diffinitiōis: sed a ẏ decessu diffinientis exordium sumat.

Unde in toletano cōcilio statutum est.

¶ Utrum hec disponentis nō poterit pertinere ad tricēnū tempora.

Si sacerdotes k vel ministri dñi gubernacula ecclesiarum administrare videntur cōtra patrū scitissimas sanctiones de rebus ecclesie diffi

l ¶ Tricēnalis. Immo prescriptio. z. dierū tunc sufficeret. nā plꝰ facit sententia licet iniusta q̄ aliq̄d priuilegium. vt extra de sentē. z re iudi. cū inter. in fi. Joā. Sed nō loqtur de tali sētentia: sed de cōcordia que dicit nūtio vocat. Ẓ.
k Ẓ sacerdotes. Triplex casꝰ solet ꝓponi. Primꝰ sic / ecce epūs alienauit res ecclesie in casu illicito: dr ẏ q̄ viuēte epō: nulla prescriptio currit cōtra ecclesiā in rebꝰ illis Ẓ eo mortuo incipit currere et ꝑm hoc exponе diffinisse. .i. alienasse. ar. xx. q. ij. epūs q̄ māciptia. z dic scribēdo decreuit. .i. decreto scripturе inꝑpetuo alienauit. Vel ꝑm aliū casum expone scripto derenere. .i. scripto trāsegerūt: z in fraudē. cū ei nō poterat dare neporbꝰ suus fingebat se hñe ure cū eis de illo z trāsigebat cū eis. Tertiꝰ casus est. epūs tulit diffinitiuā sitiam Ẓ aliquaz

Casus triplex ponit.

¶ Adde q̄ /a/ ponit p ex. si mule in l. j. ẏ. adeo. ff. de acq. rerdo. z i. c. si sacerdotes. ea. cā.

ecclam sup aliqua possessiōe eccl'ie z Ẓ ius scriptū dr q̄ ipo viuēte nō currit Ẓ eā pscriptio. Sz cū iusta sua lata fuerit Ẓ leges scriptas vt hic innuit: et ita nulla actio vel exceptio ex ea ꝓpetit. vt ar. ij. q. vj. ẏ. diffinitiua. qualiter etiā iste poterit pscribere pōt mortez? Dico q̄ iste nō: sed eius successor. z sic intelligitur extra de iure pa. cura pastoralis. Vel dic q̄ iste bona fide possedit: qui ignorauit tlā sententiā non teneri. et sic sententia que nulla est dr alicui cām pscribendi. si cui tamē? q̄ nō valet dr cām pscribēdi. vt eẋ de emperuenit. ff. pro empto. quod vulgo. ff. p legs. i. iij. et iij. nec cōtradicit. extra de his q̄ fi. a plā. cap. ij. qr ibi

Universidad de Deusto
Biblioteca

scente capīo alienatio fuit facta possessionum: vñ ibi possessor statim tut⁹ est: ſz hic capīo ꝺ̄icēte. videt tn q̄ de illicite alienatis non possit currere p̄scriptio. C. de ꝺo. mater. l. j. z in hoc est deterioris p̄ditiōis eccl̄a ꝫ minor: siue filius familias: q: non p̄iu⁹ contra eū p̄scribitur / ꝫ sue possessatis ēē in cap. vt. C. de ꝺo. que lib. quecūq; ꝫ.

a ¶ Nō ex die St. ex de trāſac. decetero. ex ō cē st. p̄terea. ſi. xij. q. j. ſi quos. ſi. if de diuer. tēpo. z p̄script. cū hereꝺ. in fine.

b ¶ Mouēdo. Ita ro q: licet q̄lꝺ bet possit male alienata reuocare. vt. xij. q. j. nō liceat. non tn ita de facili admittēretur: cum ep̄s ep⁹ semp̄ ꝑ ta dicerent: z ei litteras de rato denegaret. ar. C. ō anna. excep. l. ij. ℔. vl. z. C. de ꝺo. q. li. l. iij. ex ō iudi. causam.

c ¶ Supputationis. i. reputationis.

d ¶ Substabit. i. incipiet numerari.

e ¶ Contra. ctus. l. Ser⁹ quē fecit ep̄s non ꝺz iustū initiū hoc nō ꝺico q: p̄scriptio nō est ꝺctus.

f ¶ Ab origine. Ar. initiū spectandum. vt lxj ꝺist. miramur. j. q. j. principatus extra de electio. ꝺudum. ff. pro empt. qui fundum.

g ¶ Ité ea. Hec est. v. ps. q. in qua ꝺr q̄ si eps concedit alicui clerico vineas vel terras eccl'ie: tn nō p̄scribit eas possessor. z hoc p̄bat p̄ duo ca. Jo. de fan.

h ¶ Clerici ¶ Ius ꝓpriū. Hic ꝓz z i se. ca. q̄ colonī z p̄cario possiderēs nullo tpe p̄scribūt. vt. x. q. iij. q: cognouimus. extra de postu. bone. ij. Ita nec alijs in alieno nole possidet. vt ex ꝺe p̄scrip. si diligenti. Ité nec vsufructuarij. vt inſti. p̄ quas p̄so. no. acq. ℔. fructuarij. Ité nec creditor. ff. ꝺe vsuca. nō solum. ℔. q̄ pignori. z hoc ideo: q: ossa ibi alieno nole possidēt. vñ illi tm ꝺūr possidere quorum nole possidetur vt ex ꝺe resti. ſpo. cū venissent. Si ergo vsq; ad centū annos posses. p̄bare initiū possessionis. t. q̄ tuo nole possessuꝫ est / nō obstat tibi aliqua p̄scriptio: vt hic pa

Prescribere non alijs

tet. z. C. de pig. act. nec creditores. z. C. de p̄scrip. xxx. an. male. z hoc verū est: nisi velis ꝺicere q̄ p̄ longam obliuionē alicui⁹ p̄ꝺe possessionē q̄ id q̄ est. ff. ō vsuca. furū. vel si tm ips efflurit: q: ignorat ꝺns vbi sit possessio illa sit. z. vt. ff. ꝺe acq. pos. si id q̄ ō. m p̄iu. vt

SI episcopus humanitatis intuitu manciplola: vineolas: vt terrulas: clericis aut monachis vel quibuslibet p̄stiterit excolēdas: vel tempore tenēdas: et si lōga trāsisse annoꝝ spacia comp̄obētur nullum ecclesie p̄iudiciū patiatur: nec secularis legis p̄scripto que ecclesiam aliquaꝫ impediat opponatur.

Ité ex concilio hispalensi cui interfuit Jsidorus.

¶ Temporis p̄scriptio non obsicitur vbi hostilitatis met⁹ interuenerit.

PRima actione⁽ᵐ⁾ Theodulphi malechitane ecclesie antistitis ad nos ꝺlata precatio est asserētis antiquā eiusdē vrbis parrochiam militaris quondam hostilitatis discrimine fuisse ꝺecisam: z ex parte aliqua ab ecclesijs asti̇gane elibertane ateꝝ egabiensis vrbium esse retentam. pro qua placuit vt omnis parrochia quam antiqua ditiōe ante militarem hostilitatem reti nuisse ecclesiaꝫ suam quisquis comp̄obat eius p̄uilegio restitueretur. sicut em̄ per legeꝫ mundialem his quos barbarica seueritas captiua necessitate transuexit postliminio

¶ Que humanitatis intuitu aliquibus p̄stantur p̄scribi non possunt.

ration⁹ visitatiōis. extra de p̄scrip. cum ex officij. Ité z in obedientia. vt ex eo. cum non liceat.

i ¶ Nō vocent. Ar. q̄ ꝺ̄ libertate ab aliquo fcs̄ sunt: et p̄iudiciū non facūt. ℔. j. q. j. nullus eps. ij.

k ¶ Nō debuisse. Si em̄ p̄scriberēt clerici retardarent ep̄i ad ofᵉrēꝺas bñficia. vt. C. de ꝺo. q̄ li. l. j.

l ¶ Jepa. ¶ Ecclesias. ℔. c. q. j. possessiones.

¶ Prima. ¶ Dec ē. vi. ps. q. i. q. pbat q̄ tpe hostilitatis nō currit p̄scriptio: z hoc p̄bat p̄ duo ca. Joā.

m ¶ Prima actione. i. in tractatu primi ꝺiei ip⁹ cōcilij. ℔. ꝺe. i. ius gentium. z. xxxiij. q. j. c. j.

n ¶ Postliminio. Postliminiū est ius rei amisse recuperāꝺe ab extraneo z in statum pristinū restaurāde. ff. de cap. z postli reuer. postliminiū. ꝺatur autem iij leges postliminio reuertentibus rescissoria infra

Postliminium ꝺiffinitio.

quadriēnō. isti. ꝺe ac. ℔. rursus. C. ꝺe in ite. resti. l. vl. si cū non poterit agere in hoc quadriēnio p̄ aliquos ꝺies restituit ad eos. ff. ex q. cau. ma. ſz z si g pretorē. ℔. si ferte. Sm̄ canones: cum nō currat in hoc casu p̄scriptio. nō ꝺabit rescissoria. Dic est ergo vñ⁹ casus. f.

Prescriptio nō currit aliqᵘ casibᵘ.

reuertentibꝰ reꝺdit antiqua possessio: non aliter z ecclesia receptura est parrochiā quā ante tenuerit cū rebus suis: siue ab alijs ecclesijs possidea tur: siue in cuiuslibet possessionem transfusa fuerit. nō enim erit obiscienda p̄scriptio tēporis: vbi necessitas intererit hostilitatis. Item Johan. papa Paulino epō fungēti legatione in germania z pānonia.

¶ Tempus non currit p̄scriptio: vbi furor hostilitatis incumbit.

QUoꝺ si de annoꝝ numero forte quis causatur: sciat quia iter christianos z eos qui vnius fidei sunt numerus certus affixus est: ceterum vbi paganorum: et increꝺulorū furor in cā est: quantalibet p̄tereant tempora iuri non p̄iudicāt ecclesiarū que corporalia nesciētes arma fo lium ꝺeum et ꝓpugnatorē suū quando ei placuerit: miserēri patienter spectant. Verum si annorum p̄olixitas in talib⁹ impediat: ꝺeus ipse reprehendus est: qui post quadringentos. et. xxx. annos filios israel de durissima futurte pha

raonis z fornace ferrea liberauit: sed ipse p̄ se redemptor: nō fter fuit qui humanum genus post annoum milia de inferni claustris eripuit. Volunturetiam p̄scriptione ille ꝺioceses quas (ꝓprijs episcopis negligentib⁹) alij ab hereti ad fidei integritatē reuocauerunt. Vnde in. ix. aphricano concilio legitur.

¶ Si qui epi ꝺioceses suas lucrari ꝺeo negligunt post trienniū eis constabit epis quoꝝ studio fides sunt reconciliate.

PLacuit vt quicunq; epi negligunt⁽ᵇ⁾ loca ad suā cathedram pertinentia in catholica vnitate lucrari / conmeantur ᵇ a diligentibus vicinis epis: vt id agere non moꝛetur. qō si infra sex mēses⁽ⁱ⁾ a ꝺie conuentionis non effecerint: q̄ potuerit eas lucrari / ad ip̄m pertineant ᵏ. ita sane: vt si ille ad quem pertinuisse videbantur probare potuerit⁽ˡ⁾ magis illius electam negligentiam ab hereticis vt impune ibi sint: et suā diligentiam⁽ᵐ⁾ fuisse p̄uētam: vt eo modo eius cura solliciti⁹ vitaretur: cum hoc iudices epi cognouerint: sue ca-

¶ Tollūtur. ¶ Dec ē. vij. ps. q. in qua. pbat q̄ si aliqs negligit loca sua z alij⁹ eps ea liberat ab hereticā fedritate / post triēnū p̄ scribit: z hoc p̄bat. c. ſe. Jo. ō. ℔.

vij. ps

¶ Acuit.

¶ Negligunt. ar. q̄ delictū plene qs est in omittendo redundat in dānū ecclie. Ills aut̄ qs cōsulit in faciendo nō nocet ecclesie vt. ij. q. vj. si epi. n. arg. ℔. e. li. ō. ꝺist. xxxv. ecclie. Sz ibi no cet delictū qs cōsilit in omittendo. Ar. ℔. C. ō aliqui. post i. vl. ibi eēm nō nocet delictū etiā qs cōsilit in faciendo.

h ¶ Cōuenīā tur. auctoritate hui⁹ canonis. ſi. lxv. ꝺi. c. vlti.

i ¶ Ser mēses. Deputatos ad admonitionē faciendam.

k ¶ Pertuēāt expleto triēnio: vt hic in hac rubrica. z ex ꝺe p̄scrip. c. j. vñ illō triēnū est hic intelligendū: sicut ꝺicit qñ p̄scribit⁽ᵍ⁾ tus epale z etiā limes / z exculak p̄scribēs hic auctoritate canōis: licet habeat p̄scientiā rei alienē. ar. ff. de noxa. z gnāliter. z si rē. p̄ derelicto habitā ꝺicit vēdas: ſz sitā eā in bonis tuis non fuisse ipsam vsucapio. ff. p derelicto. l. v. ar. ff. ꝺe fun. ꝺo. l. j. Sz nū quid eccl̄a ſcla in hoc casu p̄t petere in integrū restitutionē? p̄t ꝺiei q̄ sic. nisi fuerint negligētes clerici z epo. ar. ff. de minō. verū. ℔. ité q̄rit. vel si vult ip̄m negligentē cōuentar. xij. q. ij. monemus. z cōsequitur ab eo indēnitatē. C. arbi. tut. q̄ciāq. alienauit em̄ qui vsucapere p̄uilit. ff. ꝺe verbo. sig̃m. alienationis.

l ¶ Potuerit. infra. xxx. annos a sententia.

m ¶ Diligentiā. i. ꝺōi. ff. ad ſc. cō. tertu. l. ij. ℔. si mar-

Prescribit q̄ñ triēnio tu re epa li.

Versus

b

Universidad de Deusto
Biblioteca

extra de ap. oblate.

a ¶ Decēnū. C. de pscrip. g. vel. xx. an. l. vl. Jo.

b ¶ Non pōt. Posit hoc statim lege illū. ff. l. fola. cū c. se. nemo. ad hoc postea reuertur. Vt enī q̄ dñs Jacob interposuit istas leges: qō etiā quincit ex eo q̄ ille concordantie bus pmittur.

¶ Prescriptionū. Hec. c. viij. pa. q. In qua ponit mē tes legū de prescriptionib⁹: q̄s tamē eccl̄ia non recipit contra se Jo. de fan.

c ¶ Presentis ꝓñs vt qui ea dem puncta est. Absens q̄ i alia. C. de pscp. g. vel xx. an. l. vl. tñ absens vt q̄q; qui in iure nō appa ret. ff. de dam. in fec. l. uij. ff. abesse. Pñs etiam vt q̄q; qui in hortis est. ff. de pcra. presens.

ꝓñs & absens q̄ dūr. viij. pl

d ¶ Perpetua exceptione. Hoc habes. C. de pre scripf. xxx. an. si quis emptionis

e ¶ Creditores. hoc si fuerit alius a debitore aut ei⁹ heredes. vel de secūdo vi uente debitore. debitor enim vt ei⁹ heredes non pñt se defendere ꝑ creditorē: nisi xl. annis. vt. C si aduer. credi. l. j. & C. de pscp. xxx an. cū notissimi.

Usucapio nō currit ꝑ credi tores.

Usucapio autē nunq̄s currit cō tra creditores: qr cā dñi remo ta est a questione pignoris. C de pigno. vsucapio.

f ¶ Utiliter. Ar. ꝙ Jo. & alīs qui dicunt q̄ ꝙ prescri ptionem acquiritur dñium fm. W. directe potest vēdicare q: fm eum dñium acq̄ritur pscriptione. vñ illud aduerbiū vtiliter/nō est de tertū. vel si est de tertu exponе vtiliter. i. indubitanter vel efficaciter.

g ¶ Intitio. Hoc nō tenet fm canōes: q: opz er oīa pte pscriptionis hꝫe bonā fidē. vt extra de pscp. cū.

h ¶ Negligentes. Vigilantibus enim non dormiē tibus subueniunt iura. vt. ff. er qui. cau. ma. l. nō est. ff. de his que in frau. cre. l. pupillus.

i ¶ Commodum: q: ab eo rem illā non poterit euo care qui mala fide eam possedit.

k ¶ Cōmodū. No. q̄ violēto detētori vel male fidei possessori: res violēter auferēda nō est: nisi incōtinēti

argu. liij. q. j. ff. vltī. nec et tunc dicitur interrumpi pre scriptio. ff. de vi & vi arma. qui possessionem.

k ¶ Possessionis. Ar. aliqua ex quo contiguūt va lida esse quoz quodlibet per se separatim inualidus est: vt fama: & testimoniū vnius testis. argu. contra. xxiij. dist. quoū dam.

l ¶ Interrup ta. Fit aūt in terruptio duplī citer: naturali ter & ciuiliter. ¶ Naturaliter fit occupatione aq̄ & aliis modis. vt ff. de acquiren. pos. qui vniuersa. ff. j. q. j. Itez si lōgo tempore omittitur possessio. ff. de vsucap. furtū. Itē ꝙ corporale cōpillionē: & hoc nocet vel ꝑdest oibus ff. de vsucap. naturaliter. Ciuili ter fit libelli oblatione: & hoc hꝫ locum in omnibus actiōib⁹ cū ꝙ interruptione tali ꝓpetuantur C. q̄ libel. prin. l. ū. Item fit per litis contestatiōnē que locū habet i perpetuis actionib⁹. C. de pscrip. xxx. ānō. sicut in rē. & hoc ꝑdest cū ei q̄ eā facit et obest illi cū cōtra quē fit vt. ff. de diuer. & tempo. pscp. inter quatuor. et tamē tantū prodest q̄ eo alio contestatur litez vt ducat cām ad fi nem: sed impedit

pscrip tio in terrūpit duplicit er & Con cor. l. naturaliē. & ibi Bar. ff. d pscp. glo. cōtra in ff. interruptio iu. c. ii. lud. de pscrip.

ditur propter fortuitos casus: als non ꝑdest. Argu. a sensu contrario. C. de pscrip. xxx. anno. l. vl. & in auc. de litigio. ff. omnem. circa finem. col. viij. Itē litis con testatio tunc tātum interrumpit cum fit coram iudice suo: als non. vt. C. ne de st. atu defunc. l. pe. Interrū pitur etiam prescriptio synodali proclamatiōe. vt extra de prescrip. sanctorum. Item cum exponitur secū da cautio. vt. C. de prescrip. xxx. anno. cum notissimi. ff. sed & si quis. Item cū quis soluit vsuras. C. de pre scrip. xxx. ānō l. penul. Item alium habes. J. e. q. b. is autem cuius res extra de offi. ordi. paſtoralis. Item & alium habes extra vt lit. non cōtest. quoniam in fi. Quādoq; autem non interrumpitur prescriptio sed dormitat vacante s. ecclesia & in pupillari etate et in aliis casibus quos dixi. J. e. prima actione.

Actio ꝓpetuatur in tus ꝓte statōe.

a ¶ Trigita. Ergo naturalis interruptio nō valet nisi ipsi⁹ iuris ꝓtestatio: qui litis ꝓtestatōe ꝓpetuat actio vsq; ad. xl. an. vt. C. de pscrip. xxx. an. l. vlt. sed in natu rali interruptione nō: vt hic. Sic dico q̄ nec illa pue rilio q̄ fit p executionē ꝓpetuat ad. xl. an. cū gñalit dica tur q̄ omes tus & ois actio tollit spatio. xxx. ānō. nisi vbi ꝑcialiter aliquid reperi tur. vt. C. de pre scrip. xxx. an. cū notissimi.

b ¶ Cōtinuare. Licet reuera aliquo tempore in medio vacet possessio: tm tamen fingit eā cō tinuam ꝑtinere ad aliuz locū vt. ff. ex q. can. mato. cū miles. et ē si. ff. de acq. hered. placet. & sic tēpus precedēs dicitur cōtinuari ꝓ sequenti & alter incipit possidere. sed cōtra est q̄ legit. ff. & acqui. pos. l. pōpo. ff. vbi dr q̄ victoſa possessio nō cōtinuatur nō victoſe: sed illud verum est in lōga pscriptione secus in longissima.

Middo q̄ ille dr absens q̄ nō est i ꝓuincia. l. p fama. ff. & pcu. l. ij. C. & pscp. Digi tēpo.

c ¶ Item cōtestari. C. de anna excep. vt per fectius.

d ¶ Vel. propter aduersarij. Hoc bene tradit extra de offi. ordi. paſtoralis.

e ¶ Vel q̄. ff. q. j. prohiben tur. C. de episco. audi. l. vlti.

f ¶ Domicilium. Domicilij large dicit q̄q; habitatio. ff. de dam. ife. l. nū. ff. pretor. arg. ff. & libe. agno. l. j. in princi. & est si. extra. de cleri. non residen. ex tue.

Testes duo ed pollēt tabellioni.

g ¶ Subscriptione. Arg. q̄ instrumēto habēti sub scriptionē trīū testū standū est: etiam si p tabellionē confectū non sit. ar. C. q̄ po. in pig. ha. l. pe. hodie aūt duo testes equipollent tabellioni. vt extra. de ꝓba. q̄m contra. de hac materia notan. xj. q. iij. cure.

h ¶ Nec. decēnij. J. e. q. iiij. nec.

i ¶ Triginta annis. Hoc hodie non tenet. vt extra de prescrip. de quarta.

k ¶ Permittitur. J. e. q. iiij. possessiones.

l ¶ Priuatus. vt extra. de prescrip. c causam.

m ¶ Nō quā iesciūt. Sic. j. q. j. principaſ. Ar. J. ex. dīa. ꝓtrac. ꝙ interdic. eccle. c. vltī. & ex. de cōsuet. ꝓui. placet.

n ¶ Etiā si xl. C. de lon. tēp. pscrip. l. vj. & C. cū pscp. xxx. vel. xl. an. cōperit.

o ¶ Mutilabunt. Nec pfessio ei preiudicaret si ꝓferret se fuū: nisi in istrumēto ꝙ fecerit. vt. C. de agri. et censi. cū scim⁹.

p ¶ Functiones. i. pēsiones agrorum.

Decie an possint pscribi q laicos.

Ubemus. q ¶ Posse derunt. C. & pscrip. xxx. vel. xl. an. cōperit.

r ¶ Parti. C. de iur. patri. l. viti ꝙ. ſz vbi ꝓuilegiuz habuit ab imperatore: et preterea per. xl. annos nō soluit inde rur⁹ est per illa duo. ſ. e. ꝙ. ꝙ si ab eo.

f ¶ Decimationuz. Videf q̄ laicus possit de cimas pscribe re nisi ius habet ꝓcipiēdi et peti de eas: ex q̄ ei cōcedunt ab epō: pura in feudum vel beneficiū ad temp⁹. Ad hoc dicunt quidā q̄ laic⁹ nullu ius habet in eis nec habere pōt. j. q. iij. puenit. et fm hoc ꝓplanū est.

Alij dicūt q̄ cuz sic cōcedūntur laico ab epō. laicus habet ius possidē di sed illud ius non est ſpuale: nec ratione illius iuris posset pscribere: q: alieno nolle possidet. si vero vellet interuenire possessionē tam meiperet eē male fidei et ita non posset prescribere eas: q: licet laicus sit tamē sup decimis in foro eccl̄ie conueniret. Sed nōne ius

ſonale peipiẽdi decimas habẽt leprosi. vt ex dẽ eccle. c.ij. z réplarij qui sunt laici: dic q nõ: sed tñ a prelatis aliis sunt liberi. qõ ex eo ptz. qz si pdũ de q ipi nõ pũtãt decimas debolunt ad eccliam vel ad puatũ: sic tñ eccla vtitur iure suo: z solnet priuat⁹ decimas.

a ¶ Ctiaz si a romano. Qui et alib⁹ papa ñ vult dispẽsare. j. xxv. q. j. sunt quidã.

b ¶ Jus scriptuz. xxv. qõ. ij. rescripta.

c ¶ Laicis. j. e. q. vj. decimas. z cap. quemt. nisi forte leprosis et hmõi nõi causa paupertatis z in tuitu elemosine remittantur.

d ¶ Uel réplorũz. i. ecclesiaz. ff. de reg. iu.

e ¶ Lõgi pius Nõ dicit lõgissimi vñ bñ pscribere: q a colois emeret z lõgissimo tpe. Iz sit arptra. xc vj. di. bñ quidẽ. naz male fidei possessor ẽ ex q emit rẽ alĩ ecclie cõtra legũ vtentia. vt. C. de agri. et censit. qu eadmodum.

f ¶ Precũ. j. xxij. q. ij. quisqs. z xij. q. ij. vultis ne. Iz h fuit male fidei possessor

g ¶ Quidem. Hoc notaᷣ. j. r. q. ij. hoc ius. i fi.

¶ De pscriptionibus⁹.

¶ Dec est ix. pars qstiõis. In qua dr q pscriptõ z ecclias nõ currit. nisi. xl an. Jo. de fan.

h ¶ Usucapio ne. videt q res pi neq; ecclie nõ pñt vsucapi nec ipi nec res fiscal: isti. ó vsucapionẽ. l. j. Itẽ res ecclie censent iure reipublice. C. de sacrosã. ec. vt inf. ẽterea cũ eccla restituat iure minoũ: meli⁹ est intacta iura ei⁹ seruari qz post cautam vulnerata remediũ grere. C. in qui. can. in integ. resti. nõ est necessa. l. viti. quidam tamen dicũt ẽtra.

i ¶ Quadriennij. Hoc nõ approbo: vt pater per contraria j. ffi. q. ij. quicunqs multum. j. ea. q. j. in canonibus. vt dixi. j. e. placuit.

¶ Sed sola. ¶ Dec est. x. ps. q. in q. pbaᷣ q j romana ecclesiã nõ currit pscriptio. nisi centenaria. Jo. de fã.

k ¶ Emo. ¶ Augustantur. Jn suis priuilegijs.

l ¶ Pretudicantur. j. xi. di. iiij. in. ca. j.

m ¶ Principum. j. xj. q. iij. imperatores.

n ¶ Per centũ annos. Silr vsufructꝰ ciuitati relictus spacio cẽtũ fructꝰ annorũ pditur. ecclie. ff. de vsufruc. an relict. vsufructꝰ Hec ꝓ dur at scriptio cẽtũ annorũ nisi locus hẽbat i qualibz ecclia. C. j. sacro san. ec. vt iter. ij hodie tñ roma ne ecclie appropriata ẽ. in aut. hec ecclesiarum in nouat. pstitutione. ex de pscrip. cũ nobis. Jo. de. fã.

o ¶ Stẽsus ẽ. Dec questio. iiij. patet q ea q dicta sũt de prescriptiõe. dicitur ẽ em q a monasteriũ ptra ecclesiã/ z eccliaz monasteriũ. xxx annis non pscribit. quo ad hoc em nõ ad impatria iudicãtur. Iz sm antiqs canones monasteriũ et ecclesia ad impatria iudicãtur in pscriptione j annoz. C. Tricẽto ꝓpis aliqd pscribẽ abbates vel monachi

p ¶ Ossessiões (nõ valẽt. ecclias. et epos⁹ tricennales abbates⁹ vel mõachos hfe oib⁹ modis phibem⁹. Iz si tollit eis tricẽnalis possessio a brõ Gie. concedit eis qdragenalis pscriptio. Sit enĩ petro subdiacono.

¶ Quadraginta an. pscriptio religiosis domus⁹ (b⁹ concedat.

Uum⁹ (b⁹ concedat. Ac cedente te ad panormitanã ciuitatem questionem ipsam tali rõne discutẽ: dñio⁹ Jo. viij. scribit lodouico regi.

¶ Priuilegia romane ecclesie non nisi centum annorum prescriptione tolluntur.

Emo de annoz nũero resultãdi sumat fomentũ: qz ecclia romana (cui deo auctore sum⁹) ecclia priuilegia q in firma petri stabilitatis petra suscepit: nullis tpibus angustank⁹ nullis regnoz partionibus piudicank⁹: sed venerãde romane leges diuinitus p ora principũ⁹ promulgate rerum eius pscriptionẽ non nisi per centũ⁹ annos admittunt.

Questio. iij. 2

Stẽsus ẽ⁹ qñ ecclia aduersus ecclĩa põ scribẽ possit. Hunc videndũ ẽ si monasteriũ aduers⁹ eccliam pscribẽ valeat: qõ vrbanus. ij. phibuit dicẽs. ¶ Tricẽto ꝓpis aliqd pscribẽ abbates vel monachi

Ossessiões (nõ valẽt. ecclias et epoz⁹ tricennales abbates⁹ vel mõachos hfe oib⁹ modis phibem⁹. Iz si tollit eis tricẽnalis possessio a brõ Gie. concedit eis qdragenalis pscriptio. Sit enĩ petro subdiacono.

¶ Quadraginta an. pscriptio religiosis domus⁹ (b⁹ concedat.

Uum⁹ (b⁹ concedat. Ac cedente te ad panormitanã ciuitatem questionem ipsam tali rõne discutẽ: dñio⁹ Jo. viij. scribit lodouico regi.

¶ Priuilegia romane ecclesie non nisi centum annorum prescriptione tolluntur.

Emo de annoz nũero resultãdi sumat fomentũ: qz ecclia romana (cui deo auctore sum⁹) ecclia priuilegia q in firma petri stabilitatis petra suscepit: nullis tpibus angustank⁹ nullis regnoz partionibus piudicank⁹: sed venerãde romane leges diuinitus p ora principũ⁹ promulgate rerum eius pscriptionẽ non nisi per centũ⁹ annos admittunt.

Questio. iij. 2

Stẽsus ẽ⁹ qñ ecclia aduersus ecclĩa põ scribẽ possit. Hunc videndũ ẽ si monasteriũ aduers⁹ eccliam pscribẽ valeat: qõ vrbanus. ij. phibuit dicẽs. ¶ Tricẽto ꝓpis aliqd pscribẽ abbates vel monachi

Ossessiões (nõ valẽt. ecclias et epoz⁹ tricennales abbates⁹ vel mõachos hfe oib⁹ modis phibem⁹. Iz si tollit eis tricẽnalis possessio a brõ Gie. concedit eis qdragenalis pscriptio. Sit enĩ petro subdiacono.

¶ Quadraginta an. pscriptio religiosis domus⁹ (b⁹ concedat.

Uum⁹ (b⁹ concedat. Ac cedente te ad panormitanã ciuitatem questionem ipsam tali rõne discutẽ: dñio⁹

Usucapi neq; pi

Pretendi ꝓpis

Pretendi ꝓpis

Pretendi ꝓpis

vt i aut. de mā. ꝓh. col. iij. §. vl. C. vt nemini liceat sine au. i. ꝓh. C. vt nec ꝓtra. ti. i. §. C. de his q̄ pe. noie. i. j. nō si vult esse tuder in cā ecclie pōt vt dist. q. vij. si q̄s.

a ¶ Titulo. i. vexilla vel alia signa hoc em̄ solit principes gestare. vt C. vt nemo ꝓtra. ti. i. j. z qui si

gna imponunt rebus propria auctoritate si est ō plybe decapitat si nobilis picti: ibi C. vt nemo ꝓtra. ti. i. j.

b ¶ Sz manitō. j. cxxij. q. vlt. consuetudo. z. c. q. cij. p. §. xv. q. vj. auctoritatē. j. §. j. xxij. di. adriā. j. §. j. cxxij. q. iij. oc cidit. So. ibi dicit de materiali z spirituali gladio: z singla ingulis referūtur hic em̄ nō posset dici: s alij auferre conat vel seē possessor non vult stare iuri.

† Vide arg. q. j. punitur qui non facit qō dz: sicut punit is q̄ facit qō non dz. ar. xvij. q. j. abbates. Item xxiij. dist. c. j. Archi. Condicio l. si q̄s i ītā. non hz locū in rebꝰ ecclie

rectores huius p̄monitiōꝭ verba vel rusticana predia iuri illius cōperere posse suspicātur fiscali more titulosᵃ ip̄orum: atq; qō cōperere pauperibus existimant: nō iudicio sed manibusᵇ defendāt. z q̄ cū p̄datoribus suos veritas nihil per cōtentionē agere p̄cipiat: ertiā ip̄m litigiose cōtentionis malū trāscendit: z reo q̄liber cū estimatur ecclie posse cōpetere: q vim teneāt. proinde p̄ti decreto cōstituo: vt si q̄s ecclasticorū vnq̄ titulos ponere siue in rusticāo siue vibano p̄dio sua sponteᶜ p̄sumpserit: anathema sit. Et rnderunt oēs anathema sit. ¶ Jo aūt q̄ eccle pelli: si hoc vel ipse fieri preceperit: vel sine sua preceptiōe factum digna punire aladuersione neglexerit: † anathema sit. rnderunt omnes: anathema sit.

Quod aūt ᵈq̄s̄ q̄s sua auctoritate qō sibi deberi putat vsurpat nec p̄ iudicem reposcit: cadit a cā. ex aucte mileuitani cōcilij habet: in q̄ ita statutū legit. ¶ Cause siue detrimētum patiat epūs: q ecclias suas ab alio detentas propria auctoritate querit adire.

Placuit vt q̄cūq; epi ecclesias vel plebes q̄s ad

ibi q̄ mandauerit hoc ep̄o. Sed videt q̄ si ep̄s occupet huiusmodi rem consensu canonicorum q̄ preiudicet ecclesie. arg. C. de sa. san. ec. iubemus. xxv. q. j. ita sed hoc non concedo. ar. xij. q. ij. sine exceptione. z argu. xvij. q. ij. si quis abbas.

h ¶ Litteras. Confirmationis que nō valent in re violenter possessa. C. vnde vi. auctoritatem. si cui nec priuilegium sup re litigiosa. vt ex ō testi cām. sic ex de cōfirma. vti. exa minata.

i ¶ Vt eū appareat. non autem auferat ei p vim. vt dic vt eū appareat determinatum.

k ¶ Pacifice. id est iure. cē.

l ¶ Remiserit. Forte exceptiōnē q̄ nō inmisit: ita referat que stionē de electione ante restitutionē. Sed s in modū exceptionis aliquid ꝓponitur quare idē inder nō cognoscit de exceptione. vel si in modum reconuentionis ꝓponatur, ideo non intelligas de exceptione vel reconuentione. s hoc vult dicere q̄ testi cām. sic ex de cōfirma. vti. examinata.

Est aūt ar. ex eo q̄d dī if as impetrauit q̄ primas pōt concedere priuilegiū ex de his q̄ ff. a prela. quāto. similiter archiepūs. vt iv. q. iij. p singulas. sed nō in diocesi suffraganei. ex de excess. prela. sicut vnire nisi hoc fieret de ꝑsensu om̄ ep̄oꝝ. vt iv. q. vj. archiepūs. Jte p tale priuilegium non confirmatur: nisi q̄ als est legitimum. nā solus papa id q̄ nullū est facit ratū auctoritate sua si ex certa scientia hoc faciat. arg. j. eo. si ep̄m. licet als confirmari non dicatur nisi ante firmū erat. extra de fi. instru. c. inter dilectos.

¶ Contra Hec est aū. gs. q. in qua ꝓbat p ser auctoritates q̄ delictū ꝑsone in dānum ecclie redūdare non debet. nisi ꝑsona tm̄ puniatur. Jo de fan.

m Sz ep̄m ¶ Depositio. hz mala fuerit: z hoc ꝓpter scandalum. vt. xij. q. vj. hoc quippe.

a ¶ Delictum. §. xvij. q. ij. cleutherius. contra.

b ¶ Persone. j. xxv. q. j. ats nos. contra. sed potꝰ puniti sunt delinquētes q̄ ecclesia. vel bene punitur ecclesia non in honore: sed in facultatibus ob delictum personarum. §. eo. questione. iij. placuit.

c ¶ In dānū. ecclie. xxv. q̄ō ij. ats nos §. sed nō potꝰ punitur delinquētes q̄ ecclesia. Item §. §. cā. q. iij. placuit. sed delictum qō cōstitit i omittēdo bene p̄iudicat ecclie. hz q̄ō i factēdo nequā. alienare tū dicitur qui vsucapere ꝓmittit. ff. de ꝓbo. lig. alienatiōe. Item §. §. iij. di. si seruus ibi dī q̄ pro vno seruo epi duos debet recōpēsare dño. sed itelligendū est illū re stituē duos non de reb̄ ecclie. sz de reb̄ ꝓpriis si quas habeat.

d ¶ Reddant liceat eum vt puenerit teneat ex maleficio defuncti ꝑm canones. ex de pig. c. iij. xij. q. ij. epūs q̄ mācipiū. arg. xcvj. dist. dñs q̄dē. extra de rapto. i fi. s ¶ sicut hēs defuncti teneantur ad ꝓditōe furtiua. vel ex ff. de ꝑdit. furt. C. de ꝓhē. z cōmut. s i. p fure. §. cōdictio. ff. vi bonoꝝ ra. l. ij. §. vlt. q̄ ibi ponitur exemplificatio: etiā si ille cū defuncto ꝓte state nō str. imo ꝑsumit quenisse ad eum ex quo in vniuersum succedit. arg. extra de vsur. tua. sed hoc iō q̄ ibi defunctꝰ fuit obligat: ex quasi contractu. ꝓpter indebitū solutū: z bene puenitur heres iz ad eū nihil puenerit. Sed obstat si ꝓsuris repetēdis agit actione ex quasi cōtractu: q̄d ad ecclesiā si agit ex cōtractu bus rōne pactuergo heres nō est puentendus. Rn. li cet ex contractu agatur: tamen versatur ibi delictuz: vnde heres pōt conueniri. vt. ff. de act. z vbi. l. ex contractu. §m legem autem nō tenetur ex delicto defuncti nisi lite contesta. C. ne ex delic. defunc. l. j.

e Dignoumᵒ. ¶ Nō in ipso. i. nō ꝓpria sed ecclie. pōt esse in ꝓpria puniri. xxj. q. vlt. si q̄s clericꝰ, sed illam penam plus timeat.

f ¶ Sz cōtione. sez rex eius. i. non cōicem sacultates eiꝰ nodis. sed locus in quo actuꝰ est pniam deputet. vt. j. e. de lapsis. Uel cōtione rex ecclie sibi cōmisse. nō em̄ ꝓpter hoc res sunt ecclie auferēde: licet hoc quotidie fiat ab epi scopis: z forte nō minꝰ iniuste: cū pena pecuniaria magis timeatur q̄ corpus: et ideo iuste videt posse fieri. arg. xxiij. q. iij. ea vi dicta. ex vt iiᵗ. nō cōstet. q̄n in fi. Et intelligit quidā hoc tantuz esse de libertis ecclie ꝓmos; quoia q̄ acquirunt ipi ecclesie acquirūt. vt ex. de ser. nō ordi. c. iij. vñ ne ꝓpter eius delictū dānificet statuit hic vt puniant in ꝑsona: z nō i reb̄. Res em̄ ecclesie nō pñ confiscari. vt. §. e. q. j. in canonibꝰ. et §. hoc quippe. Ecclie res nō cōfiscantur.

g ¶ Sabbatini. Br. ad quē spectat oīᵃ. xc. xxj. q. iij. charitatem. xxvij. q. j. §. q̄d rapuerit. §. i. dist. §. q̄s epūs. §. xij. q. v. c. vj. ff. §. re. iur. §m naturam est cōmoda eum seqm xc. † ‡ C. de h ¶ Sed res fur. ex eoz. videt hic q̄ ser. cor si clericus remo rup. i. ueatur ab ecclia si. §. §. sua q̄ ola sua et cum. reddant. vt ex. de cleri. coniug. q̄ a te. z ex ō renū. ca. iij. z xvij. q. j. si quis rapuerit. sed nō concedo. xij. q. ij. nō liceat. sed dico q̄ tanū vsufructus illoꝝ debet habere rēmpore vite sue et sic intelligo quod hic dicitur.

l Sz forassis. ¶ Non inutilis. ꝓpter hoc q̄ patrimonium inutilio est. q. o. inutilitas prelati nō debet redundare xc.

k ¶ Episcopo. ¶ Subsiciat. cū cesēpio. Uel sm̄ hoꝰ sol̄ hic facias. j. xxvij. qō. ij. si quis abbas. arg. epūm posse deponere abbatem: et hoc verum ab honore nō ab ordine sicut de monacho dicit. §. xxxj. distin. valet. z. §. j. q. v. c. j.

l Laud. ¶ In vsum. q̄nq; tñ res ecclie dāt ꝓpter

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝙ dde ais va ri pñs ehcios/ ⁊ iust: et q̄ ad ꝙuenīt et quo ad vsum put cōpetit ter ecclīā ⁊ eos. xij qō. ij. c. ecclīa sticis. Archi.

cem. xō q. ij. bone. sed cū dant intuitu officij nō: vt ff. ꝙ Auferre. j. e. q. vlti. iuuentū. cōtra. ff. dist. lxxiij. gelta. Arg. ff. ea. q. j. possessiones. cōtra. Sed dic nullatenus. id est vsq; ad tempus prestitum.

b ¶ Pro qualitate. vide meliorē cōditionē clericoꝝ percipientiū ali quid in ecclīa ꝓpter obsequium aligō vel extrinsecā ꝓbitatez q̄ canonicoꝝ: qz ob delictuz non amittūt illud: ꝛ hāt vsq; ad obitum suū. ar. hic. ⁊. xij. qō. ij. sepe. Vel dic. auferre presumāt. nō dico ei sed ecclīe et sic facit ad ꝓpositum. ff. ꝙ delictum ꝑsone non reduadat ad. c ¶ Melioreꝝ, extra de in integ. resti. requisiste. ⁊ hoc verū est in acqsitis: secꝰ in acquirēdis. C. de acq. pos. ex liberis. ꝛ si propria habet prelatus agatur cōtra eū C. arbi. tute. ꝙquid. et. xij. q. ij. monemus.

Quod aūt. ¶ Hec qō diuisio dimidiū ⁊ ser partes. In quarum ꝓma dr et ꝓbat q̄ omnes decie ⁊ eccl̄ie debēt eē in pot̄estate ep̄i loci: ⁊ dz illis canonice diuidere et dare ecclīas ⁊ bñficia canonice: ⁊ sine illo nullus pōt ecclīas vel decimas cōferre. Secūa ibi. Quīn in quibuslaz Tertia ibi. Pie mētis. Quarta ibi: Ut ꝙ. Quinta ibi. Si quis vult. Sexta ibi. Constituit. Johā. de san. d ¶ Ecclesias. Hec c. vij. q. j. an abbas possit retinere ecclīam quā accepit de manu laici intuentē te postmodū cōsensu ep̄i: Et dic q̄ sic. vt. j. e. nullꝰ. ⁊ ea. decimas. Et extendit eā magister etiā ad decimas et oēs res eccl̄iasticas. ⁊ in hūc modū eā tractat. Primo ostēdit q̄ laici ecclīas. vel decimas: nec eis an ep̄os auctē hr̄e vel possidere ꝑt: ergo nec alicui eas cōferre ꝑt si tamen post cōsensus ep̄i interueniat: tenet donatio. j. e. ff. si ergo. ⁊. c. decimas. ius aūt patronat⁹ etiā sine auctoritate ipsiꝰ cōferre possunt loco religioso, extra.

Laici ecclīas aut decimas hr̄e nō ꝑt.

puis in ꝓprietatem ꝑcedētes dederint sacerdotes: vt subsequētes pontifices nullatenus auferre⁸ ꝑsumant. Si q̄d tñ culpe extiterit: ꝓ q̄ litare⁵ ꝑsonarū/ vel regula precedētium canonū: in ꝑsona habeat: non tamen in facultate districtum

Si ergo delictum ꝑsone in dānū ecclesie non pōt cōuerti: qr ꝑcurator conditionem ecclīe pōt facere meliorē⁸ non deteriorem: si pctō abbatis possessiones monasteriꝫ auferre nō licet: quō delictum ep̄i vertet in dānum ecclīe: vt inde detrimentuz cause sue patiat? Sed detrimentū cause pati non sic est accipiendum vt eccl̄ia suo iure priuet: sed potius qr clericis coram suo iudice stātibus ep̄s tacebit: ⁊ pro iniuria illata mulctabitur: si propria habuerit. ¶ Questio. vii.

Quod autē ecclesias⁶ ō manu laicorum⁶ nec abbati: nec alicui ac cipere liceat: omniū canonum testatur auctoritas. Generaliter eīm tā ecclesie ꝙs res ecclesiarum in ꝓtate ep̄i constitūt. Laici autem nec sua: nec eporum auctoritate decimas vel ecclesias possidere ꝑt. vñ ep̄i siue bñficio: siue precio ecclesias vel decimas laicis dederint sacerdotes: vt subsequētes pontifices nullatenus auferre⁸ ꝑsumant. Si q̄d tñ culpe extiterit: ꝓ q̄ litare⁵ ꝑsonarū/ vel regula precedētium canonū: in ꝑsona habeat: non tamen in facultate districtum

Si ergo delictum ꝑsone in dānū ecclesie non pōt cōuerti: qr ꝑcurator conditionem ecclīe pōt facere meliorē⁸ non deteriorem: si pctō abbatis possessiones monasteriꝫ auferre nō licet: quō delictum ep̄i vertet in dānum ecclīe: vt inde detrimentuz cause sue patiat? Sed detrimentū cause pati non sic est accipiendum vt eccl̄ia suo iure priuet: sed potius qr clericis coram suo iudice stātibus ep̄s tacebit: ⁊ pro iniuria illata mulctabitur: si propria habuerit. ¶ Questio. vii.

Quod autē ecclesias⁶ ō manu laicorum⁶ nec abbati: nec alicui accipere liceat: omniū canonum testatur auctoritas. Generaliter eīm tā ecclesie ꝙs res ecclesiarum in ꝓtate ep̄i constitūt. Laici autem nec sua: nec eporum auctoritate decimas vel ecclesias possidere ꝑt. vñ ep̄i siue bñficio: siue precio ecclesias vel decimas laicis dederint sacerdotes: vt subsequētes pontifices nullatenus auferre⁸ ꝑsumant. Si q̄d tñ culpe extiterit: ꝓ q̄ litare⁵ ꝑsonarū/ vel regula precedētium canonū: in ꝑsona habeat: non tamen in facultate districtum

Si ergo delictum ꝑsone in dānū ecclesie non pōt cōuerti: qr ꝑcurator conditionem ecclīe pōt facere meliorē⁸ non deteriorem: si pctō abbatis possessiones monasteriꝫ auferre nō licet: quō delictum ep̄i vertet in dānum ecclīe: vt inde detrimentuz cause sue patiat? Sed detrimentū cause pati non sic est accipiendum vt eccl̄ia suo iure priuet: sed potius qr clericis coram suo iudice stātibus ep̄s tacebit: ⁊ pro iniuria illata mulctabitur: si propria habuerit. ¶ Questio. vii.

Quod autē ecclesias⁶ ō manu laicorum⁶ nec abbati: nec alicui accipere liceat: omniū canonum testatur auctoritas. Generaliter eīm tā ecclesie ꝙs res ecclesiarum in ꝓtate ep̄i constitūt. Laici autem nec sua: nec eporum auctoritate decimas vel ecclesias possidere ꝑt. vñ ep̄i siue bñficio: siue precio ecclesias vel decimas laicis dederint sacerdotes: vt subsequētes pontifices nullatenus auferre⁸ ꝑsumant. Si q̄d tñ culpe extiterit: ꝓ q̄ litare⁵ ꝑsonarū/ vel regula precedētium canonū: in ꝑsona habeat: non tamen in facultate districtum

Si ergo delictum ꝑsone in dānū ecclesie non pōt cōuerti: qr ꝑcurator conditionem ecclīe pōt facere meliorē⁸ non deteriorem: si pctō abbatis possessiones monasteriꝫ auferre nō licet: quō delictum ep̄i vertet in dānum ecclīe: vt inde detrimentuz cause sue patiat? Sed detrimentū cause pati non sic est accipiendum vt eccl̄ia suo iure priuet: sed potius qr clericis coram suo iudice stātibus ep̄s tacebit: ⁊ pro iniuria illata mulctabitur: si propria habuerit. ¶ Questio. vii.

Quod autē ecclesias⁶ ō manu laicorum⁶ nec abbati: nec alicui accipere liceat: omniū canonum testatur auctoritas. Generaliter eīm tā ecclesie ꝙs res ecclesiarum in ꝓtate ep̄i constitūt. Laici autem nec sua: nec eporum auctoritate decimas vel ecclesias possidere ꝑt. vñ ep̄i siue bñficio: siue precio ec-

Redit⁹ eorū q̄ sunt in eadem ecclīs debent esse pares.

sticas diuidere. So. hoc. c. loquitur de illis clericis q̄rum prebende non sunt distincte. Vel dic q̄ loquitur de decimis ⁊ oblationibus que equaliter sunt diuidē de. pares ergo erunt reditus omnium qui sunt in eadem ecclesia quas ad prebendam. vt extra. de cōstitu. cū omnes. et extra. de prebē. ratum. sed ſm s postolum vnus non debet esurire/ et alter ebriꝰ esse. et quotidiā remissio alīs nō debet esse tributa. vt. xxv. q. j. ℣. hinc ita. j. fine. sicut unquū est inter socios q̄ vnus consequatur plꝰ q̄m alter. vt. ff. ꝓ socio. ℣. verum. ⁊. ff. ci tres. Vel dic q̄ nō negatur hic quin ſm merita personarū possit diuidere res sed ſm carnalez affectum nō debet eas diuidere Johā. de san. a ¶ Multe. q̄ ad membra quia ipsa ecclesia est vna. vt. vij. qō. j. nouatianus. xxiij. q. j. loquit b ¶ Omnibꝰ. Argu. pro capellis vt cōmunicētur eis decime. vt. lxx. dist. sanctorum. ff. ea. q. j. c. decimas. ff. xij. q. j. videtes.

c ¶ Quod minꝰ fecit. Sed pone q̄ aliquis dia nō soluit decimas: nec modo possit soluere: nisi venderet omnia que habet: nunquid tenetur ea vendere? sic. sed ecclesia debz ei dimittere vnde vuiat cū hoc idez esset ei datura. res ei ecclesie omnibꝰ sunt cōmunicande. arg. ff. ea. q. prima. quoniaz quicquid. nec enim ita auare sunt omnia exigenda: quia habenda est eius ratio ne egeat. argumē. ff. de re iudi. inter ℣ vlti. Item patet q̄a sicut laicis non potest preferibere in decimis: sic nec in quantitate decimarum: licet sit arg. cōtra. extra. de deci. in aliquibus. vbi dicitur q̄ decime quedam ex longa consuetudine debentur: sed illud potest intelligi ſm decre. extra. eo. ad apostolice. Vel loquitur de decimis ꝑsonalibus que reddi debēt ecclīe in qua recipit sacramentū: sed certe iste et ille similiter legē diuina debētur. vt. xxiij. q. v dicat. Et nota q̄ licet non currat ꝓscriptio in quātitate decime: tamē currit i quātitate cathedratici. vt extra. de cēsi. olim. quod mirum videtur. cū clericus possit ꝓscribere i decimis ⁊ nō in cathedratico: cum cathedraticum nō possit episcopus a se abdicare. vt extra. ō domina. ꝓtoralis.

d ¶ De negocio. De hoc dixi ff. ea qō. j. reuertimini.

e ¶ Aut de ipsa. ff. lxxxvj. dist. etiam. cōtra. et. c. qui venatoribꝰ. ff. dist. xxxij. quocūdā. cōtra. Solu. ibi de arcta venatione que ꝓhibita est: hic ō saltuosa ꝙ quibuslā est cōcessa de qua ōcto mano dari ꝓscribitur. arg. xxiij. qō. j. nam ij.

Oues decime terre.

f ¶ Sanctificabitur. id est mundus erit⁹ sanctis id est sancte dei ecclesie scilz deputatis cōferūtur. vt. xij. qō. ij. nullus. ff. ea. q. j. reuertimini.

g ¶ Admoneā

Declarantur ꝙ titari virtum possit ꝓscribi

Jd ē ō caseo et lana et fetꝰ bꝰ inde sūptis. nam in pecuāū fructu lac lanaq̄ fetus hr̄. ff. ō vsur. i pecudū. in fi. de rer. diui. ff. in pecudū. et ē fi. cr. ō deci. c. ꝓmissū c. nuncios. Vel dic fm ta. de pecoꝝ. id est ō oi ge aialiū. Archi.

tur. Trina eīm admonitio dz ꝓcedere vindictā. arg. xij. q. ij. indigne. ff. v. q. ij. ꝓsenti. j. ꝓ. q. iij. de ꝓbꝝ.

Decimas. Abrahā.vt.xxiij.q.v.dicat.

a Jacob. cum iret in mesopotamiaꝫ dixit q̄ si deus bene succederet decimas deo daret.

Decimas Et hoc.c.7 illo.j.q.j. nullus.7.vij.q.j. Sanctū. dicunt q̄dā q̄ nō ly mihi: nec meū spūa le redimere.7 ex

Jus ipsale an pos sit redi mi.

point fine.c. ne liat ab eis: sz vt redimant: q; symonia esset. ar. cē de ly. matthe⁹. 7 c. q̄relā. Alij dicant q̄ si inutile veroꝫ imꝑ spiritualis qō ad me primet: vexatione meā redimere possuꝫ: vt si ꝛi meo inutile ꝓpo ni. arg. eꝛ. de ly. nobis. j. qō. iij. q. sitū. 7 indicū ut stum emere possuꝫ. ar. xxij. q. v. non sane. C. de adul. ferūt. Jo. Cōsentit dicta q̄ si sum i possessione possum redimere. alꝫs nō. vt cē. eo. dilectus.

b Ne fiat, supple redeptio decia. nē. sicut dicit lex q̄ saber non pōt dare pecuniaꝫ ꝑ specie, vt. C. d fabu. l. j. lib. xj. Argu. j. xxiij. q. vj. opum⁹ vbi ꝑcū recipit ꝓ spirituali.

Bigores. c Abāda bāt. ff. eo. q j. de cune.

f Cesari. ff. xj. q. j. ii tributū j. xxiij. q. viij. cōsentiot.

g Partiri. i. decimā grē dare. et ita aliud ē gari 7 aliud grē dare. ff. de vsufruc. 7 ita ꝓbatur. ff. de bb. sig. l. no mē. ꝓpositos.

h Hoc dicitur fm.

Causa Posuit Origenes auēre nō itraut Jesus 7 ꝑplū ejiciēs vēdētes 7c. dupliciter eam exponens ad litteraꝫ

Esaie lvi. c. Mar. xxj. b.

xj. pal. ij. a. Esdre j. a.

Decimas deo et sacerdotibus dei dandas: Abraham a factis et Jacob b promissis insinuat: et omnes sancti doctores cōmemorant.

Non autem decime sunt redimende a populo: si aliter dare eas noluerint. Unde in eodem concilio legitur.

Decime non sunt a populo redimende.

Decimas c quas populus dare non vult / nisi quolibet munere ab eo redimantur: ab episcopis prohibēdum est ne fiat d.

Item Augustinus.

Quia decime deo non reddūtur: indictio fisci accessit.

Olim nostri ideo copijs omnibus abundabant e: quia decimas deo dabant: et cesari f censum reddebant. modo autem q̄ discessit deuotio dei: accessit indictio fisci. nolumus partiri g cū deo decimas: modo autez tollitur totum. hoc tollit fiscus quod non accipit christus.

Item Eugenes.

Solibas vendit qui ecclesiam indisciplinatis cōmittit.

Et hec dixim⁹ fm simplicem intellectum. iuxta mozalem autem talia dicemus. et primo quidem de templo de quo per prophetam dixit deus. Domus mea domus orationis vocabitur. ergo fm corporalem circuncisionē caro et fm corporalis legis festiuitates: et sacrificia et alia corporalia consequentur: 7 tē plum dei estimabitur: quod in lapidibus insensatis erat constructum. Putamus quidem a salomone h: deinde reparatū ab esdra i: postea vero postea ad locum illum nunc autē. deinde mozaliter ꝙ in nuem. Sic ergo ordina litteram incipe ibi. 7 primū et cum veneris ad illum locum nunc autem: reperias principium. et hoc dicim⁹ fm simplicem intellectum. Jurta mozalem autem alia dicemus.

christi aduentum a romanis k destructum. et illa domus est domus orationis. qua destructa l necesse est: vt iudei quasi iam non habentes domū orationis: tā non habeant ꝓfuile gium speculationis m dei: nec possunt fm legē n deo seruire.

Hoc ergo facto oia christi o elecit p in ministerio spiritualium actuum suorum: et tunc q̄ fecit visibiliter egit: eiciēs vendentes 7 emētes de rēplo: et mensas nūmulariorū euertens: cathedras vēdentiū columbas dissipauit ad correctionem populi: vt non p mundanis festiuitates q in nomine dei celebrent nec emptionibus et venditionibus vacent in loco non cōpetenti: in quo non debent emere 7 vendere: sed orationibus tantum vacare: atq; cōgregari quasi in domo orationis. Nunc autē arbitror templū dei er lapidibus viuis constructū esse ecclesiam christi. sunt aūt multi in ea non sicut cōdecet spiritualiter viuētes: sed fm carnem militātes qui et domū oronis de lapidibus viuis constructam: faciūt esse speluncā latronū acribus suis: non ecclesia dei digni: fz spelūca latronū. Qui em cōsiderat: in multis ecclijs talium christianorum peccata inuenier: arbitrantes quesium esse pietatem r: 7 cum deberent de euangelio viuere secūdum qō viuere decet seruos dei: hoc nō faciunt: sed diuitias et multas possessiones acquirunt. nonne dices speluncam latronum factam esse sub illis ecclesiaz: vt recte dicat christus ad eos propter dissipationem ecclesie sue. Que vilitas s in sanctuario videt q̄ xxix.

h Salomone. j. de consē. dist. j. c. j.

i De esdra. reuerto a captiuitate babyloni ca. qz nabuchodonosor destruxerat templum.

k Romanis. l. a tito 7 vespasiano. xxij. q. v. §. hic. ix. vj. distinc. tenuit.

l Destructa Jer. q̄ ecclia destructa nō remanet locus puleg atus. arg. ad hoc. ex. de ꝙ. sig. abbate. i fi. 3. e. q. j. §. aliter Arg. cōtra. xxj. q. iij. q̄ semel. ff. de ꝓbatiōe. empedem. Sed dicimus hoc verum esse cū superioris auctoritate ecclesia destruitur. Arg. cōtra. de consec. dist. j. placuit.

m Speculationis. Id est cognitionis. sicut olim dictum est Notus i iudea deus 7c. nā modo ꝓbatur n Sōm legē. quo ad ceremonialia. vs. q. 6 cōsm. translato.

o Electi. id est offendit offensa turpia 7 immūda ejiciēda.

p Festiuitates. non ideo reprehenditur q̄ ad festiuitates venit: sz q̄ non pluuis assistit sz turpib⁹ cantilenis. de consec. distin. iij. c. ij.

q Pietatem 3. iij. qō. v. accusatores.

r Que vilitas. Psalmus cuz videt q̄ xxix.

nō pōt ꝓficere ei eis. dicit ꝑ refundo sanguinē meū. vt dicit in sanguine meo effuso. ꝓpter ꝑcā redimenda.

a Dū descēdo. p eo in corruptionē. i. iterū corrūpit ecclia: nec em dabis sanctū tuū videre corruptionē mēbroꝝ. s. ejtuū ad mēbra: qz oēs corrūpunt et inficiūtur peris: vel in corruptionez id ē putrefactionē. s. corporis vt detineret i morte sicut cezeri q. b. nulla. si hoc ē qua multi annis erabor. nudū lacrabor.

Micheē vij. a.

Luce xxj. g.

b Dū descēdo. Per varios gradus formentorum. s. valle rationem verbe rationem: collapsionem.

c Der Osee in li. suj. ꝓpheta rū quoni primꝰ est ofee. nā hoc in nuciꝑ. vij. c. dicitur.

d Factus. i. pauper 7 inops pauos acq̄res scilicet ad modū ltoruz q̄ pauca colligāt.

e Si cognouisses. sup ple res vl conuertia esses ad fidem ꝓ dicationē. 7 est ibi defectꝰ locutionis. Et est ar. q̄ nec testes nec instrumenta vicianē. ꝓpē defectus locutionis §. i. qō. iij. saluator. 7. ff. de heret. instit. i. j. in fine.

Mat. xxij. g

f Quia tradūt nō g im symoniaq. 7c. ar. q̄ vbi rōis est eā nō refert cui⁹ nomen exꝑmat C. de diuer. rescript. i. j. arg. lxj. di. nimirum an tot as esā premissas de symoniaco loquat: sz hic videt esse aliud Jo. de. f.

Hiesu xlij. a.

g Maxis. §. dist. lxxv. florē tinum. Omnes.

h Potestate. §. bi. lxj. obitū. §. x. q. j. c. tū. §. eo. q. ij. c. j. 7. §. 3. ix. q. iij. c. iij. §. c. ij. qui vere. §. 2. q. ij. eps. nisi ab aliquo speciali ꝓuilegio ab ei⁹ iurisdictōe sint exempte. extra de ꝓuil. cum 7 plantare.

Archidiaconus an ꝓsit iuuare.

i Ullius oino. Archipbr. ex de offi. archi. cum sanc. ar. di. lxxj. si in plebibus. Arg. xxv. distin. c. j. Item ca. multuz facit cōtra archidiaconū. Sed illi q̄ dicunt q̄ archidiaconus vl aliꝙ plati ex suo officio pōt dare ꝓbēdas. nē. intelligunt hoc sine licentia generali. Qui dicunt 3 ꝓ hoc. c. intelligūt illud/si in plebibus: ō spāli licētia. qñ. s. eps specialiter et concedit vt aliquē instituat: hoc em delegari pōt: vt ex ō pbē. cū sit. nisi hoc habeat ex gnali ꝓuisione vl spāli ordinatione vt spāli oñ esset ꝓsbr ꝓpria. argu. in ꝓcio ex ō elec. cu in cūctis ex de of dele. ꝓper eo. Sed illō ca. si ꝓ plebib⁹ intelligit de cuſtodia vt ex de appellatione.

j Episcopi. vt capitulū cū ecclesia vacat. ar. ex de heret. ad abolendā. immo vniuersitas bene pōt conferre curā animarum. arg. ex de ꝓbē. nulla.

k Item grego. vij. in gnali synodo residens dicit.

Ne manu laice ꝑsone vel abbatia suscipi non debet.

Si quis deinceps episcopatum: vel abbatiā de manu alicuius laice ꝑsone susceperit: nullatenus inter episcopos vel abbates habeatur nec vlla ei vt episcopo seu abbati audiēntia cōcedatur: ista ꝑ 7 gratiā beati Petri: et in

Archidiaconus archipresbyter: prepositꝰ vel decanus: nec officia nec beneficia ecclesiastica sine consensu episcopi tribuat.

Ull⁹ omnino archidiaconus aut archipresbyterꝰ siue prepositus vel decanus animarum curam vel prebendas ecclesie sine iudicio vl cōsensu epi alicui tribuat: imo sicut a sanctis canonibꝰ cōstitutum est: animarum cura: 7 pecuniarum ecclesiasticarū dispēsatio: in episcopi iudicio 7 potestate pmaneant. Si qs vero contra hoc facere aut potestatem q̄ ad episcopū pertinet sibi vendicare ꝓsumpserit: ab ecclesie luminibus arceatur.

Item grego. k. vij. in gnali synodo residens dicit.

Se manu laicue ꝑsone vel abbatia suscipi non debet.

Si quis deinceps episcopatum: vel abbatiā de manu alicuius laice ꝑsone susceperit: nullatenus inter episcopos vel abbates habeatur nec vlla ei vt episcopo seu abbati audiēntia cōcedatur: ista ꝑ 7 gratiā beati Petri: et in

hec glosa per hoc capitulum non probatur. Bar.

Ecclesiā recipies laico nisi hꝰ videtur q̄ tales ipsorum sit suspensus.

¶ Interdicimus. et hꝰ videtur q̄ tales ipsorum sint suspēsi. sed contra videtur extra ō interpo. ꝑtere.x.j. vbi dicitur q̄ tales sunt excommunicandi. Ad hoc ꝺ̄ dicit q̄ nō sunt suspēdēdi. sed sunt suspēdēdi. et exponūt interdicimus. i. interdictum dicimus. Tu potes dicere q̄ sūt suspensi ā canone: et sic suspensus/ a suo plato pōt absolui: cuz cōdisor canonus sibi non reservauerit absolutionē. extra de sen. excom. nup. Si aūt aliquis subtali ꝓditione suspēditur donec penteat tūc ꝝ̄ciro penitet statim est absolutꝰ vt.xv.q.vj. nos sctō.lxxxj. dist. Si quis amodo. ℣. tamē excipit duos casus in q̄ bus talis qui recepit ecclām a laico nō est ipso iure priuatus. s. cū accedit postea cōsensus epi. vt ℣.ea.q.j. quonia. et cū clericꝰ presciptsit vt cēt pastoralis. Videtur posse dici q̄ tunc demum est priuatꝰ qñ recipit ecclesiā tāquam ꝑsonam. sed volens eē prelatus: sed si recidit. salo pitz eā quasi ꝓ nitane. Archidi. hic. latus: tunc non est suspēsus ipso iure z sic loquitur illud cap. extra pastoral. hodie tamen nō videt q̄ talis possit absolui ab episcopo q̄ inelitro[illegible]

¶ Nota q̄ auctas in ꝓpriꝰ nō excusat i his q̄ le dūt ecclesiā: sēcꝰ in his q̄ le dunt ꝓ sonam. tritꝰ. salo. Archi. hic.

troisum ecclesie interdicimꝰ: quousq̄ locum quem sibi crimine tam inobedientie q̄ ambitionis: ex qua scelus idolatrie cepit resipiscendo non deseruit: similiter etiam de inferioribus ecclesiasticis dignitatibus constituimus. ¶ Item si quis imperatorum: regum: ducum: marchionum: comitum: vel quilibet secularū potestatum: aut personarum inuestituram[b] episcopatus vel alicuius ecclesiastice dignitatis dare presumpserit eiusdem sentētie vinculo se obstrictum esse sciat. Idem.

¶ Excommunicationi subiaceat nec inuestiture sumat fructum qui demanu laici ecclesiam susceperit.

QUoniā inuestituras cōtra sanctorum patrum auctoritatez a laicis in multis partibus cognouimus fieri: z ex eo plurimas perturbationes in ecclesia (immo ruinam sancte religionis) oriri: et quibus christiane censure religio conturbat: decernimus vt nullus clericorū inuestituras episcopat[y] vel abbatie vel ecclie de manu imperatoris ℣ vel regis: vel alicuius laice persone viri vel femine[c] suscipiat quod si ꝑsumpserit: recognoscat inuestituā illam apostolica auctoritate irritam esse: z se vsq̄ ad dignam satiffactionem excōmunicationi subiacere.

Item ex canone apostolorū.

¶ De eodem.

SI quis episcopus secularib[y] potestatib[y] vsus ecclesiā per ipsos obtineat de ponat z segregetur: oēsq̄ qui illi communicant.

Item ex cronica Anastasij.

¶ De eodem.

SAne thessalonicenses episcopi ob metum imperatoris anastasij timotheo constantinopolitano episcopo consenserunt: quem concilium calcedonense anathematizauerat. Xl. vero episcopi illirici et grecie conuenientes in vnum per confessionem in scriptis factam: et a proprio metropolitano discesserunt[b] z romam mittentes: romano episcopo communicare i scriptis professi sunt. et paulopost. Cum dioscorus iunior manꝰ impositionem accepisset a rege recesserūt multitudines populorum dicentes: quia secundum q̄ continent canones sanctorum apostolorum nō est factus episcopus. et ideo non recipietur. Principes[c] enim intronizauerant eum.

Item paschalis papa.

¶ Excommunicetur qui p laicos ecclesias obtinet.

SI quis clericus: abbas vel monachus: per laicos ecclesias obtinuerit: secūdum sanctorum apostolorū canones z antiocheni concilij capitulum excommunicationi subiaceat. Idem.

¶ Qui per laicos ecclesias obtinet: z qui manus imponit: cōmunione priuetur.

COnstitutiones sanctorum canonum sequentes statuimus: vt quicunq̄ clericos ab hac hora inuestiturā ecclesie vel ecclesiastice dignitatis de manu laici acceperit: z qui ei manū imposuerit: gradus sui periculo subiaceat: et communione priuetur.

Idem. ¶ De eodem.

NUllus laicorum ecclesias vel ecclesiaruz bona occupet vel disponat. q̄ vero secus egerit iuxta beati alexandri capitulum ab ecclie limitibus arceatur. Idem.

¶ De eodem.

SIcut dūt vestimentum scissum nō est: sed de eo sortitit sunt: ita nec ecclesia scindi[t] debet: quia in vnitate tota

[b] Addē ad hoc facit qđ legitur et no. ex ꝺ ꝑcef. ꝓbē. ca. vlti.

s ¶ Et ecclie. sic ℣ ꝓpter delictū vnius hoīs subdit tota terra interdicto. vt extra de spō. non est vobis.

b QEr laicos. ¶ Spem. hoc. c. intelligit. ℣. nisi aliqua ꝓmissio possunt monachi inas habitū/ vo linum[g] te eligere in abbatez: cum facrīs factꝰ monachus: et talis possunt cōuenire i aliquez arg. lxj. dist. c. bñ. nā laicus sic potest postulari in epz vt. lxj. di. ofi[c]. licite em̄ pōt quis hſe spem de dignitate. vt. lxj. di. ꝺ̄. pderit. lxxxiij. dist. cōsuluit. viij. q.j. ꝺ̄ epatū lxxvij. dist. c.ij. lix. distin. si officia. Johā. Sed hoc nō credo: q̄ neophit[y] nō potest esse abbas. vt extra de elect. cū causam. z melit[y] extra de ele. officij. z.c. cū ad nostram. B.

Laicꝰ i epz po stulat.

¶ Duas. iti tulatas nisi sint pauper. vt ex. ō eta. z qua. cā te. et. e. qō. iij. vnio.

¶ Quoniam. ¶ Hec est scba pars. q. In qua dicit q̄ nullus epūs gubernare debz res ecclesie sine iconomo. i. clerico: et hoc probat p. v. ca. Jo. de fan.

¶ Ut rumore. Et tñ non creditur. vt extra. de eo qui cog. cōsan. super eo.

¶ Episcopū. similit z alie cōuentuales ecclesie habebūt iconomū. vt. ix. qō. iij. cum scimus. et quādoq̄ parrochiales ecclesie. vt extra. de offi.

Iconomꝰ a ꝺ̄ eligit.

ordi. cū vos. regulariter debet iconomꝰ eligi per epm vt. ix. q. iij. cum scimus. z C. de episco. z cle. omnes. S. sed nichilominꝰ. nisi consuetudo sit q̄ capitulum eligat. extra de elec. cū ecclesia. dicitur aūt iconomꝰ cui res ecclesie gubernande mandantur. C. de sacrosan. ecclē. iubemus. vicedñs aūt dicitur qui administrat res epi. vt. lxxxix. distin. volumus. Sindici appellantur qui ab vniuersitate ad vniuersitatem causaz cōstituūtur. actor vero ad vnā causam: et ab vna pōt cōstitui. vt. ff. q̄ cuiusq̄ vniuersi. Latē. S. ff. iusti. de cura. S. vlti. nec obstat qđ c. ff. ō mune. et ho. l. miñez. S. defensores. vbi dicit q̄ sindicꝰ est ꝺ̄ ad certaz cām cōstitutꝰ: qz ibi large sumꝰ nomē sindici pro quolibz defensore.

Vicedns. Sindic⁹ Actor. Adde q̄ dris sit iter actorē/ economū/et syndicū. not. Bar. et glo. i. l. actor. ff. rem ra. ha.

¶ De clero ꝓprio. Ar. S. ex. de iura. cal. ī. patoz. vbi dz q̄ iconomꝰ nō erit vnus ō collegio sed ibi ponit iconomus pro ipso sindico.

g ¶ Testimonium. S. ij. q. pe. nul. cū pastorꝫ.

Deut xx.d.

h IN nona actiōe. id est die.

i ¶ Judicare. iti distin. lxxxix decenter.

k ¶ Item no. xlij q. ij. cognouimꝰ l ¶ Nec habitu. Nunquid ergo alius monachus potest esse nigros/ videtur q̄ non: quia aut ꝓfessio habet se modꝰ eorum iter quos viuit. vt. xlj. dist. quisquis. nam ex diuersitate habitus scādalū generaf. vt. xō. di. illa. xxxiij. qō. v. q̄ deo. Econtra videt q̄ nō ē ibi dispar ꝓfessio/ cū tñ monachalis ꝓfessio sit ibi naz ꝺ̄modo clericalis ꝓfessio sit ibi: vna ꝓfessio dicitur. xij. qō. j. duo. preterea vi

Monachꝰ alius an possit hſe locū cū iter nigros

detur q̄ monachus possit fieri canonicꝰ. vt. lxxiij. distin. quorundam. et prelatus maior in seculari eccle sia. vt. lviij. dist. c. ij. et etiam epūs in seculari. vt xviij. q. j. c. j. z sic videtur q̄ licite possit esse in eadem ecclesia dispar habitꝰ ꝝ̄um ad colorem vestium: qđ

Universidad de Salamanca Biblioteca

Universidad de Deusto Biblioteca

tis pōt admitti. Et hoc .h. concedit. tamen quanto magis se possint tales cōfirmare aliqs in exteriori habitu hoc faciant: ne scandalum fiat: vñ monachus sacris canonicis/ vel epūs/ non abijciet habitum: sed reuerenter habitu/ desuper ferat habitum in quo magis cōueniat eis inter quos ē. vt extra de vita & honestate clerico. de quo qui.

a ¶ Hic ¶ Facultas. hoc verum est de iure cōmuni. vt. xcvi. di. bene cōdez. secus si hēat hoc ex speciali priuilegio. ita tamen vt nō duret illud priuilegiū. vt. lxiij. di sūt. in synodo.

SI quis pn̄ cipium.

b ¶ Dñatores. lxiij. q. viij. cōuenior. xij. q. j. quicunq.

Pie mēris. nec ē tertia pars. q. in qua dicitur quid iuris habeant patroni ecclīs: et hoc. habes. xj. auctoritatib⁹. Johan. de fan.

c ¶ Pie mēris, nancyride quale ius patroni habeāt in ecclesia. Est autē ius patronatus quod dam ius qđ nō est mere spūale: nec est mere temporale. spirituale nō est: qz cōpetit laico & trāsit ad heredes. vt. J. co. considerandū. temporale non est: qz vendi nō potest. vt extra. de iurepa. de iure. Nec potest dici q̄ partim sit temporale: partim spirituale. cum ipm sit simplex nec recipit diuisionem. vt extra. e. ti. c. j. tñ bene cōcedo q̄ sit partim temporale/ & partim spirituale et tñ simplex est: qz talis diuisio poti⁹ ad intellectū ꝫs ad actū referenda est: vt dicit lex q̄ dicit q̄ illud qđ dicitur: q̄ seruus dicit cōmunis: pon⁹ ad intellectū ꝫ ad actū est referendū. vt. ff. de stipu. ser. seru⁹ cōis. & tñ annexū spirituali. extra de iurepa. de iure. Efficit aut quis patronus tribus de causis. dotatiōe/cōstructione/ & fundatiōe. vñ ꝫ⁹ius. Patronum faciunt dos: edificatio: fund⁹. Dotatiōe & ꝫstructiōe. vt. J. e. filijs. Fundatione. vt. xviij. q. ij. abbatē. Si quis autē post cōsecrationē dat alicui ecclesie per hoc nō fit patron⁹ sed q̄ ante cōsecrationē dat alicui ecclesie fit patron⁹ hoc ideo qz ille p̄ducit rē de nō esse ad esse. Item alia

Juspatronatus ālegat.

QOn placuit laicum stare fundi in ecclesia habere aliquam potestatē: cui subsequendi manet necessitas nō auctoritas imperandi.

Item in concilio eodem Gelasij epūs siracusane ecclesie dixit.

¶ Ecclesiasticas dignitates laici disponere non possunt.

ULicis quis religiosis nulla de ecclesiasticis dignitatibus aliquid disponere. Illegē attributa facultas⁹.

Item Calixtus papa.

¶ Laicus sacrueg⁹ habetur: qui dispositionem vel dominationem rerum ecclesiasticarum vsurpat.

SI quis principum vel aliorum laicorum dispositionem seu dominationem[b] rerum: siue possessionem ecclesiasticarum sibi vendicauerit: vt sacrilegus iudicetur.

Item Gelasius papa Senectiori episcopo.

¶ In ecclia quam ꝺs edificat nichil sibi pre ceteris vēdicet.

PIe mentio⁹ amplecteri da deuotio est qua se ius nobis in re iuliana fuisse fundasse perhibet ecclesiam: quam in honore sancti

ratione. quia si post cōsecrationem fieret aliquis patronus. tam videretur imponi seruit⁹ rei sacre quod esse non debet. vt. ff. de serui. seruitus. ꝫ. ylij. et quod humanum esse desinit: seruitutem nō recipit. ff. cōmu. prędio. l. cauen. Sunt autem tria que consequit patron⁹: honorem: onus: vtilitatem. honorē habet in presendo. onus habet in defendendo ecclesiam ne ꝺs dilapideꝫ eā. vt. J. e. filijs. vtilitatez habet q̄ si vergit ad inopiam/ prouidebit ecclesia. vt J. ea. ꝺcūq. et licet omnib⁹ paucis. peribꝰ teneatur prudere: tamen et abbās ꝺs alij. vt extra. de testa. cuz in offcijs. Transfert aūt ius pfonaꝫ ꝺsonaꝫ modū in aliū. Primo successione. vt. J. e. considerandum. Secundo donatiōe. vt extra. e. ex insinuatiōe. & c. pultantibus⁹. Tertio ꝓmutatione. vt. J. eo. nemini. Trāsit etiam quarto cum vniuersitate. vt extra. eo. cum se culum. Jus autem patronat⁹ non descēdit ad heredes ꝓ portiōibus hereditarijs: sed ꝺm eoꝝ est patron⁹ insolidum. vt ex e. c. j. sicut & alia iura que incorporalia sunt insolidum descendunt ad quēlibet heredū. vt. ff. de seruitu. vie. Johan. de fan.

Tria cōsecē ex iure patronatus. Patron⁹ debet honorē/ et emolumētū.

d ¶ Collata. Sed nōne antec̄ fundaretur debuit dos assignari. vt de consecra. distinc. j. nemo? vtiq̄. cz quod omissum fuit restaurandum est. vt distin. viij. que contra mores.

e ¶ Processionis. Id est quod procedit cum ipso ad episcopum: cum clerici presentantur. olim tamen nichil iuris habebant patroni pre aliꝭ. vt. x. qō. j. nouerint. Item et si census aliquis impositus est auctoritate episcopi: illuz potest petere. vt extra. e. preteres. xvij. q. ij. eleutherius. Johan. de fan.

Jusp̄ tronatus ꝺdit. Regit. mutat/ donatio/ vendit. ꝺcessit. Jusp̄ tronatus ꝺdit. Jusp̄ tronatus ꝺlicit. ꝺtrāsit. Jusp̄ tronatus facit. nouus. heres.

HRigentius. ¶ Aut christianis. ergo iude⁹ non efficeretur patronus: licet fundaret aliquā ecclesiam. Ē. e. pte. et. J. e. quicunq.

g ¶ Ecclesias ¶ per congrua. vt non sit infirmus locus: nec sint ibi predones: nec aliquo modo

periculosus sit. nā propter has causas debet ecclesia transmutari in alium locū. vt. J. e. si quis vult. & de cō. di. j tribus. & lxxiij. dist. quorundam.

a ¶ Contra. ¶ Notati ꝑ ex sola notatione aliqs cōsecutus iuꝰ. vt. lxxij. di. placuit. viij. q. ij. dilectis

simi. ij. q. vi. nominatiōes. de hꝰ dixi. lxiij. di. ¶ Sto

b ¶ Expellere hic habes q̄ expelli videt q̄ nō admittit ad dignitatē ad quā est denotat⁹ vel electꝰ. nam idez ē auferre qđ nō dare. vt dixi. ꝫ. ea. q. j. decie fa: ei ad idē. cēt⁹ re sti. fpo. sepe. ff. ꝺ bo. auc. iud. pos. ¶ Juste. arg. extra de appell. significauit. vbi ꝺ. nemo deijcit nisi q̄ possessionē habuit. ff. de vi et vi ar. l. j. ¶ hoc interdictū. ar. J. vbi et tātū qui possedit datur hoc interdictum.

c ¶ Ulcunq. ¶ Aliqđ non tamē ꝓpter qualibet rē modicā data ante cōsecrationez efficitur ꝺs pr̄onus. nisi tantuz dederit qđ sufficiat ad necessaria ministrouz et ad luminaria vt de conse. di. j. nemo.

Pfono paugi ꝺz ab eccl̄ia subuenari.

d ¶ Ad lopiā. ſz nonne ecclesie tenent⁹ oib⁹ paucis subuenire. vt. Ē. e. q. j. qñ? Rñ. sic: sed istis abūdanti⁹ ꝺs aliꝭ extra de testa. cū i officijs & melius ꝓdicit et q̄ qñq̄ fuit dives. vt. xl. di. non cogātur. Istud aūt intelligas qñ patron⁹ in summā egestatē deductus est / & qñ ecclie superest. xxv. q. ij. ¶ vl. ad fi. in eo enim casu liberꝰ est ab liberis ¶ parentes. & ¶ pe.

Clerꝰ.

e ¶ Filijs vel nepotib⁹. ¶ Proximis & sic vē q̄ ius patronat⁹ non trāseat nisi ad heredes sanguinis. tñ. c. idisticte loquitur de quolibz herede. J. e. ꝓsiderādū. & c. si plures. Sed nūqđ pfe ꝺnato de crimine

Inspatronatus ad ꝺs heredes trāsit.

mittit filiꝰ iuspatronat⁹. vē & sic. vt. vj. q. j. ¶ verū et ff. ꝺ iurepa. q̄ J. & l. tilij. ar. J. ꝺcit quidā q̄ nō put il lo nisi a solo papa cū illud habeat auctoritate canonis. arg. extra. e. ti. c. j. Uel ꝺc q̄ cū vniuersitate laic⁹ inder pōt aliquē putare iurepatronatus. sed p se nō posset. argu. ad hoc extra de iurepa. ex fio.

f ¶ Denūciēt ergo proni possunt accusare vt nus sas denūciare facer cerdotē: vt. J. e. q. j. cōstitutū. immo quilibet qui est de sua plebe. ar. lxiij. dist. plebs. & extra de testi. ex parte ade. Idez credo posse face re patronū in ecclesia conuenta li. ar. lxiij. distin. reatina. & extra de iurepa. c. nobis. ¶ hoc est differēta: q: in ecclesia puerua li patronus non pntat nec eligit extra ꝺ iurepa. nobis. lz vē esse J. xvij. q. ij. abbatem.

g ¶ Regis. vt eū coꝛrigat cum p ecclīasticū iudicē cogi nō pōt vt. xj. q. j. petim⁹ xvij. distin. nec licuit. Uel etiā cū iudex ecclīasticꝰ desesē. vt extra de foro cōpe. ex transmissa. alꝭ non pōt adiri iudex secularis. vt xj. qō. j. placuit. vt quisq.

h ¶ Cō aut. hoc est dicere vt aut i multo aut in aliquo. ꝓsit ecclesie: aut saltez in nullo noceat.

i ¶ Annue. i. p annū abstinebit a sacramētis ec

clesie si laicus est: si clericus/ deponetur. xij. q. ij. apostolicos. & c. abbatibus.

k ¶ Decernimus. ¶ Idoneos. de eodem episcopatu vt. lxxi. di. Hortamur.

l ¶ Offerant. dixit. ꝺ. q̄ in ecclesijs collegiatis hoc ius habent patroni vt representent prelatos epūs: et vt intersint electioni. vt. xviij. q. ij. abbatē. & c. q. v. si quis episcoporum. & lxiij. di. principali. sed ꝑtra est extra eo. ca. nobis.

a ¶ Fundatores. et sic videtur q auctoritate huius capitli laicus possit instituere in spiritualibus z tē poralibus. Vel dic q ipse episcopus revocabit factū suum. vt extra de elec. nostri. l. dis. penitentes. Item si episcopus primū presentatum spernit z secundum recipit: tenet primo prouidere vt extra. e. ti. pastoralis. iz Alexander dederit episcopo electionez vtrā primuz vel secundū velit revocare extra. eo. ti. cum aūt. cum ergo episcopus punitur per illud ca. pastoralis. ptz q hodie episcopus habz electionem.

b Monasterium. id est ecclesiam.

c ¶ A dño. i. dispositione. est ergo hic arg. q episcop⁹ inuito patrono non potest de ecclia facere monasterū vt. j. ca. prori. qđ derogaret in hoc iuri patroni in electione z in recipiēdo ab ecclia alimenta. sic nec dominus rei pōt vsum rei immutare etiaz in melius inuito vsufructuario. ff. de vsu z ha. l. vlti. Ar. tamen contra. x. q. j. c. j. z. j. e. c. nemini.

d ¶ Ne malus. Ar. q sufficit aliquē nō malum esse vt no. viij. q. j. licet. Et tenetur eps presentatum recipere nisi obiciatur aliqđ in persona eius. vt. lxv. dis. de persona. l. di. postq̄. z extra. eo. ti. pastoralis. Sed nūquid eps tenetur probare crimen quod obiecit? vi dek q sufficit si dicat eligatis aliū: vt. xxviij. di. plusq̄ z. xxxix. dis. petrus. qđ pōt admitti. sed pōt patronus cum superiore agere. vt eps crimē pbet vel eū admittat. vt. viij. q. iij. artaldus. iz. q. iij. nunc vero.

e ¶ Considerandū. ¶ Coheredes. etiā extranei. et videt q indistincte loquat. nā quedā iure patronat⁹ ad extraneos heredes trāseūt. vt. C. de in ius vo. l. ij. videt ergo q si pson⁹ cōferat ecclie vel extraneo ius patronat⁹ q ām odo nō pōt conuenire dilapidātes eccliam vel etiā petere alimenta. ar. ad hoc eē de testi. significauit. Probabilit⁹ videt tali iuri qđ est ad vtilitatē z fauorē inducti ecclie nō possit pson⁹ renūciare. vñ iz filij abstineāt ab hereditate: nō ideo perdiderunt ius patronat⁹. vt. ff. de inrepa. filij. nec enim ḡhalt renūciatione remittitur dolus. vt. ff. de li be. le. aurelius. Ego credo q tali iuri possit renunciari cum donari possit. vt extra. e. ex insinuatione.

f ¶ Si plures. ¶ Auferri. hic dr q eps ppter discordiā patronoū dz claudere ecclesiā. vt extra. e. c. j. e. ij. alibi dicitur q sua auctoritate cōfert si patroni non cōcordāt vsq̄ ad. iij. menses. vt eē. eo. ti. qm̄ in quibusdā. alibi vsq̄ ad sex. vt eē. eo. ti. eā te. Dirigimus ergo q aut discordia est inter epm z pronū aut inter ipos pronos. Si inter epm z pronū/tūc eps ponet ico nomū in ecclesia quousq̄ sit terminatum negocium: vt eē de of fi. or. cū vos. Si aūt pronos est discordia: aut super electiōe facta ab eis: aut super ipso iurepronatus. Si i electiōe dissentiūt: tūc si pōt fieri sine scādalo pferat eps illū q maioris⁹ iunat meritis vt eē. e. qm̄ in quibusdā. Si vo pares sunt gram pōt facere cui vult: vt. lxiij. dis. si forte. z eē. e. cū autem. Si vo cōtentus est de iurepatronat⁹ eps instituat aliquē in ecclia: et ille postmodū pūtetur ab eo q eiecit inspronatus. vt extra eo. ti. si vo. z hoc faciat si cōcordes nō fuerint vsq̄ ad sex menses a tpe vacationis: vel vsq̄ ad quatuor. z tpe mote ptroueršte. vt eē. e. ti. eā te. z. c. cū pro pter. Si aūt eps hoc sine scādalo facere nō pōt: tunc claudet eccliam: vt hic dr. z extra. eo. ti. j. z. ij.

g ¶ Cōi. q nō stat indictio maioris pūs. vt eē. e. qm̄ sic eē de rescript. c. pastoralis. sil⁹ vē q in delegatis a principe nō stat sniē maioris pūs. vt. C. de ap. in offerēdis. z. l. inbem⁹. sil⁹ in discordia creditor⁹. vt. C. quibo. ce. pos. l. vlti. sil⁹ in cā liberali. vt. C. de cōi ser. ma. l. ij. ℍ hic valet. z sil⁹ in oi re cōi. vt. ff. cōi. di. sabinus. z hodie in electiōe epi. vt extra de elec. qi ppter. Sed queritur si duo sunt patroni: z vn⁹ reliquit plures filios: z alter vnicū: an iste vnus par ius habeat cū illis pluribus? vē q sic. cū ex pluralitate successor nō debeat versari obligatio. ff. de ēb. ob. l. ij. vñ oēs illi debēt reputari p vno: cū in loco vn⁹ succedāt. vt. ff. de cōdi. z demō. cui fundus. quēadmodū si plures sunt modo canōici in eccla q prius fuerūt. nō plus iuris habēt mō multi q̄ prius habuerūt pauci. Sed ℥ dicet istoz est patron⁹ insolidū. ergo isti plures plus habent iuris q̄ ille vn⁹. z hoc pbatur. ff. de bo. li. si libertus. Item sm hoc nō plus iuris haberet cui pcessa esset prima eligēdi q̄ prius p se habuit qđ falsum vē: vt extra de ele. ne. p defectu. z. ff. de assi. li. l. j. in fi. Dic q sunt oēs equalit patroni. vt extra eo. ca. j. forte hoc verū est cū hereditas est diuisa. Vide. c. ij. de iurepa. in cle.

¶ Vi ergo. ¶ Pec est quarta pō. q. in qua pbat p. iij.

Patronus est admittēdus.

Pson⁹ an possit iurī suo renūciare.

Patronis diuidēdus cordibus faciendū est.

Iuspatronatus q̄ diuidit inē heredes.

ea. q laici non possunt dare decimas vel ecclias sine voluntate episcopi. Joan. de fan.

a ¶ Quenū. ¶ Nisi grauī. non est ergo ds p quālibet culpa deponēdus. vt. lxvij. di. c. j. Item ar. q nullus dz pmutari nisi ob bñficio sine culpa sua. vt. lvj. di. satis peruersum. et extra de constit. cognoscētes. Ar. ℥. extra ō cle. egro. c. vl. Sed illud ppe scandalū p quo multa omittunt vt. dist. l. vt pstitueret. eē de noui ope. nunct. cū ex iniuncto.

Beneficio sine culpa sua nemo pōt pmutari dz

Regularis p culpa leui removet

b ¶ Cōā epo ergo solus epus potest cognoscere de crimie vbi agit de pmutatione beneficij siue ad aliā pēnā dū modo non agat ad depositionez ordinis: vt nota. xv. q̄. vij. in summa. licz aūt nō removeatur aliqs ab administratione: nisi p graue culpa. tamē regulares plati p leui culpa remouentur vt eē de symo. p tuas. in fi. et. s. e. q. j. c. vlti.

iiij. ps

c ¶ Hieronymi. vt. ℥. e. q. j. c. vlti.

d ¶ Eminī. Quidam ste ponūt casum nulli iz dare iuspatronatus pri uate pson̄e: vel etiā pmutare ecclesiā privata pson̄a: sed dari pōt pro monasterio: vel pmutari cū monasterio. vendi autē nulli pōt. p tūc ō casū facit qđ legit eē. e. ti. de iure. Sed eis obstat. extra e. ex insinuatiōe. in pn. sed pōt dici q ibi vn⁹ alij cessit administrationem solidam nō eīm dedit iuspatronat⁹ cum prius fuisset patron⁹. Vel aūt intelligit de ipsa eccla. q nullus potest dare ecclesiā pmutato: vt inde faciat habitaculum. vt xix. q. iij. q̄ semel. De pmutatione eccle planus est: qz non pōt eccla permutari nisi cū alia eccla. vt extra de rerum pmu. ad q̄stiones. Satis credo q siue sit ecclesia siue iuspatronat⁹ bene potest concedi monasterio. dū tñ habeat consensus epi: vt eē. e. consultationib⁹ in fi. e. c. nullus. similiter z ecclesie seculari vt extra de resti. spo. cū venisset. Jo. han. Ego credo q iuspatronat⁹ possit concedi sine episco. vt eē. e. illō. B. Facit c. j. de iurepatrona. lib. vj.

v. ps.

e ¶ Jn ppetuum. Jd est pmutatum.

f ¶ Monasterii. Jd est ecclesiam.

Ecclia cum ecclesia p̄mutari pōt.

g ¶ Aliqais. ¶ Ad melioradum. Nota. hic est vna de tribus causis: propter quas trāsferuntur ecclesie ō loco ad locum. vt de cōse. distin. j. tribus. ℥. vij. q. j. temporis. et est contra regulam illā. xix. questione. iij. q̄ semel et pdu ptio: ecclesia primilegium suuz. vt. ℥. eadē questione. z hoc dicimus.

vj. ps.

h ¶ Constituit hoc ca. legit. xx. qōe. iij. constituit.

i ¶ Congregatio. j. viij. questiōe. ij. abbas. et ca. abbatem.

k ¶ Retinere si vult ppter humilitatē renunciare vt. xviij. q. ij. abbas.

l ¶ Propinquis. ℥. distinct. lxxvij. decenter. Joannes.

¶ Causa. xvij.

Quidā phī. ¶ Supra.in.xvj.cā tractatum est de his q̄ a voto pseuerāt. Nūc de his agit Hūan⁹ q̄ a voto recedere volūt. Sed vt hoc cōpetentius agat ꝓponit themata: z inde quattuor elicit questiones.

Quod autē a voto.

¶ Hec.q.diuidi tur in duas par tes. In pria ḡrū ꝓbat per.iij.ca pi.q̄ talis ē vouere⁹: qō tñ falliz est. In.ij.dat solutionē. Secunda ibi. Gōsaldꝰ.

†Adde Jo.de fan.

¶ A voto.

hic q̄rit an liceat alicui discede re a voto. Et in hac q̄stiōe magi ster diligunt qō aliud est votum conceptū corde/ ore simplr̄ pnūciare.z aliud est obligatione alte rius. p qua se obligat facere:z tñ quo cunq; istoz mo do ēt recedat a ꝓposito qō firme firmerat in aio suo peccat:z venialiter sm quosdā. vt ēt de vo.z vo.redēp.li.fatur. Sm hug. No peccat ratio mortaliter.ac si verbis vouisset:vt j.e.q bona. Sz a voto qō verbis exprimit̄ siue cū solēnitate siue sine ea:non licet recedere sine mortali peccato sm

Diuisio

Psal. lxxv.

Quidam pbī infirmitate grauat⁹ se fieri velle mona chū dixit: ecclesie et bene ficio i manu aduocati z renunciauit. Post q̄s cōsulunt mox se futurū mo nachū negauit z ecclesiā z be neficiū reposuit. Hic primum querit:vtrū reus voto teneat: an liceat ei a ꝓposito sui cor dis discedere? Secō an eccle sia z būficiū ei reddenda sunt: qui primo libera volūtate refu tauit? Tertio: si cōtigisset eū se z sua monasterio tradidisse an licentia abbatis liceat ei ad ꝓpria redire? Quarto:si sine licentia abbatis retro abie rit: an sua sibi ab abbate red denda sunt?

¶ Questio.i.

Quod autez a voto[a] discē deri nō liceat multi aucta tibus pbat. Aut ei ꝓphe ta. Vouere z reddite vota dño deo vestro.

Ite Aug. ¶ Sine deo vouen tur necessario reddantur.

Sunt q̄dam q̄ etiā nō vo uētes debem⁹[b]:q̄dā ēt[c] q̄ nisi vouerim⁹: nō debem⁹:sz posteq̄s ea deo promittim⁹[d] ne cessario[e] reddere astringimur[f]

Item Hiero. ¶ De eodem.

Vouentibus deo virgi nitatem:nō solū nube re sed etiā velle dānabile est.

Item Gregoriꝰ in registro.

¶ Dign⁹ est supplicio q̄ sibi m deo subtrahit a voto refilies.

Hanias[g] deo pecunias vouerat. q̄s post (vict⁹ psuasione diaboli)subtraxit:sz qua morte mulctatus est. scis. Si q̄ ille mort⁹ periculo dign⁹ fuit:q̄ eos quos dederat nummos deo abstulit: cōsidera q̄s to periculo in diuino iudicio dig n⁹ er⁹:q̄ nō nūmos:sz temet ipm[h] deo oīpotenti (cui te sub mōachali habitu deuoueras) subtraxisti. Ite sup ezechie.

¶ Ali dei oculos cadūt: q̄ bo na q̄ cōcipiūt agere recusant.

Quibona agūt[i]: si melio ra[k] agere deliberant[l] et post deliberata nō facūt:licet in bonis ꝓ proīb⁹ pseuerēt: i cōspectu tñ dei ceciderūt[m] ex deliberatione. Ite sunt q̄ cuncta relinq̄re z dei fuitio se sub dere: et freno castitatis se re stringere deliberāt: sz cū post castitatē alios ceciduisse consp ciūt:se retrahendo meritū per dūt. Si q̄ post votū q̄sz neces sario cogitur soluere quod vo uit:si vouētib⁹ non solū nube re:sed etiā velle/ dānabile est: pater q̄ sacerdos iste ad execu tionem sui voti cogēdus est: z nō solū non fieri:sed etiā velle monachū nō fieri sibi dānabi le est. Qz vero inter vouentes iste computandus sit:patet ex verbis augustini dicentis. Di xi confitebor. tē. Magna pie tas dei est vt ad solam promis sionem peccata dimittat. nō dum enim pronunciat[n] ore: et tamen deus iam audit in cor

[a] Uotē ē ꝓpositum de aliquo meliori. vel de eo q̄ nō est malum nec ꝓhibitum. vel de eo q̄ est de cōsilio. vel de eo q̄ est de necessitate ꝓcepti. Primo modo nō ligat. Secundo modo ligat. Tertio modo ligat. Quarto modo ligat. Et hec ē diuisio voti. Et nota q̄ vouere ē ꝓponere deo aliquid facere. Et nota q̄ vouere ē ꝓponere deo aliquid facere. Et nota q̄ vouere ē ꝓponere deo aliquid facere.

[b] Uouere non obligat permissum.

[c] Zā ē ibis q̄ sunt de gñe bonū. ō pe.di. ij.cit⁹. q̄r aūt q̄s dicat ea dere ꝓ mortale q̄ per ve niale habeas de pe. di.j.et venit.

[d] Deliberant.firmiter ꝓponendo.et tunc fm. ꝓ. peccant mortaliter:fm alios venialiter.

[m] Ceciderūt.ipropē.s.ab eo qō non hñt: vt ibi ca n. ¶ pronūciat. Ergo [dēt a tatere tuo nille. tē. obligatur q̄s ex solo ꝓposito cordis.qō hu. concedit

[e] Uni⁹ anni. alibi dat biēniū. vt. xix q.ij monaste rijs.alibi triēnū. vt j.e. si q̄s icognit⁹. vt ēt ō reg.c.j. Sz pōt brevit dici q̄ ō diuersa tpa statuunt ad oñdē dū q̄ sūt arbitraria. Uel dic q̄ clic⁹ ignor⁹ z late⁹ nor⁹ p biēniū.pbant: sz clerici⁹ nor⁹ p annū si nō clerici⁹ nor⁹ p annū stari voluerit cōuerti admittit. vt extra ō regu. ad apostolicā. f

[f] Sciens.ergo si scīsset q̄ votū simplex fecerat peccasset ipsa mortal⁹ qō verū est: sicut et alter q̄ ꝓpediss⁹ vot⁹ illi⁹. vt xxvij.q.ij. hoc tā etū. z est sile. extra de eo q̄ du. t mu. ꝓpositum.

Sz quis in cognitus,

[g] Habitus. ꝓpter ꝓpabilē habitū nō ꝓsert. z si infra tres annos aut ser⁹ aut liber⁹ colonus q̄rat a

Relīgio i q̄ habitu pbari debet.

Gōsaldus. ¶ Hec est.ij. pars prime.q.in qua probat contra.f. q̄ nisi seculo renunciet pōt iterū redire ad statum ꝓfectionis mortuus emendatus. Jo.de fan.

a ¶ Gōsaldus. Jn hoc ca. terminat

Renūciatio illicita nō ꝓficit.

ꝓma q̄stio.et intitulat sic:a: an possis recipe būficium cui renūciauit et dicendum q̄ sic:q̄ nō renūciauit ꝓut debuit z in passīōe corpis renūciauit. arg.xxij. q.ij.ne quis.

b ¶ Aduocati Arg. est hic q̄ illicita renunciatio nō ꝓficit alicui. vt. vj. qō. iij. denigz. z ff. ō offi. ꝓcōs. legat⁹.z C. de defen. ciui. l. vlti. Arg J. eē be renū. qō i du bijs. ō hoc dixi. vj.q.ij. ōtigz. Sz si renūciasset in manu ꝓtāi fuit seneret renūcia tio: nisi tūc ꝓpis nō fuisset cōpos sui. vt eē de succ. ab iteſt.c.ij. Sz cui istoz incū bit ꝓbatio? vel illi q̄ dicit q̄ fue rat cōpos: vel illi qui dicit q̄ nō erat cōpos? arg. ¶ illi qui dicit q̄ ꝓpos erat. vt.ij. q. xx. iudicas. Jtē q̄ nō est ꝓsumēdū de spōtanea renūciatione.vt extra de renun. sup hoc.ff.de ꝓbā.cū de indebito. Arg.J. extra de suc.ab iteſta. cū dilectus C. ō codicill.l. nec codicillos? Rñ. ei q̄ dicit incūbit ꝓbatio. vt.ff.de ꝓba.ei q̄ dicit.z ꝓbat stultitia ꝓ bā.ꝓferētis.vt extra de succ.ab intesta.c.cum dilectus. in parte decisa. si enim stultit verba dixit ꝓsumo q̄ nō erat sui cōpos. vt dicta decreta.cū dilectus.z.xxij. dist.legimus.in ꝓ Jo. Sed an sufficiat ꝓbare renunciationem vel reneat ꝓbare spontaneū querē? videtur q̄ ad duo reneat.sez ad renunciationem et spōtaneū.arg. predictoꝝ iurium in

Gōsaldus. ¶ Hec est.ij. pars prime.q.in qua probat contra.f. q̄ nisi seculo renunciet pōt iterū redire ad statum ꝓfectionis mortuus emendatus. Jo.de fan.

a ¶ Gōsaldus. Jn hoc ca. terminat de.Uotū eñ ꝓ opere reputat. Sicut ergo ꝓpheta inter vouētes reputatur: q̄ dixit: ego cōfitebor. sic iste inter eosdem cōputandus est: q̄ dixit: fiam monachus. Ro ita rñdetur aliud est ꝓpositū cōcipe in corde:z ertā ore enunciare. aliud est subsequenti obligatione se reum voti facere. Nulla q̄ iste propositum fuit cordis ore sim pliciter enūciauit non aūt mo nasterio: aut abbati se tradi dit: nec promissionem scripsit nequaq̄ reus voti habetur.

U ñ Alexāder pa.ij.ait. Non cogit aliqs in monasterio ma nere nisi ꝓfessionem fecerit in manu abbatis.

¶ Questio.ij.

Gōsald⁹ pb⁹ byter quon dā infirmita te ac feruore passiōis pres sus: se mona chū fieri pro misit.tū in monasterio aut ab bati se tradidit:nec promissio nē scripsit:z sz būficium eccle in manu aduocati[b] refutauit at posteq̄s cōsuluit mox se mo nachum negauit fieri.quapro pter q̄ et bti benedicti regula z ꝓcipue patris et ꝓdecessoꝝ nr̄i sācti Greg. pape canonica instituto interdicit monachū añ vnius annī[c] ꝓbationē effici iudicamus z aūcte aplica pre cipimus: vt ꝓfatus pbr̄ benefi cia[d] z altaria recipiat:habeat: et quiete retineat. Ite Aug. ad bonifacium comitem.

¶ Uxor post ꝓpositum continentie ducta: omittitur dz.

Quo nouimus: nos te stes sumus q̄ oēs act⁹ publicos quibus occupatus eras:reliquere cupiebas: et te in otiū sctm cōferre: atq̄s in ea vita viuere in qua seruit deo mo nachi viuebant.cū ergo te esse in hoc ꝓposito gauderem⁹ nauigasti[e]. i. prozem duxisti.si coniugē nō haberes: dicerem tibi quod et tubanis diximus vt in castitate continenter vi ueres:sed vt te ad istam vitam non exhorter cōiunx est impe dimēto:sine cui⁹ consensu con tinenter viuere tibi non licet q̄ et si tu eam post illa ꝓba tu banensia ducere non debue ras:illa tñ nichil eoruz sciens[f] innocēter tibi z simplr̄ nupsit.

Ece iste corde concepit se monachum fieri et ore ꝓnun ciauit se velle in otiū sanctum conferre:non tamē postea co actus est suscipere quod cor de concepit:et ore pronuncia uit. Auctoritas illa Aller. secū ta est institutionem beati Gre gorij: et beati Benedicti que probandis annum indulget: sed tantum notis: incognitis vero triennium concedit.

Unde ex decreto bonifacij.

¶ Cā ꝓbationem trienni; nul lus in monasterio suscipiatur.

Sj de icognit⁹ monaste riū ingredi voluerit: añ triēnium monachi habit⁹[g] nō ꝓfert. z si infra tres annos aut ser⁹ aut liber[h] colonus q̄rat a

[c] Uxorē ꝓfus na ingātī in pcis ūs com parat.

ele. vel vo. sup eo. ꝓbabili⁹ tñ videt q̄ habitu monachali debeat esse cū nō aliter possit experiri asperitatē ordinis nisi induat habitū: z q̄s dicit hic non ꝓfert intellige cum effectu:vt cum non possit resilire.

[h] Aut iuber.ꝓfitud.e vf solut.a q̄stio:si vxor atus se z suā tradiuit religioni sine licētia vxoris: z postea

repetitur als vxore:an postea sint ei res sue restituende:hic dicitur q̄ sic. vel itelligitur de tali liberto q̄ est extra⁹ tus alicui curie.

a ¶ Infra triēniū:sed cuz iste seru⁹ fecerit furtū sui corpis.quō rē furtiuā vsucapit triēnio:cuz nec spacio lōgi tpis possit seru⁹ fugitiuus p̄scribi.vt.C. de fer.fugit.l.j. Rñ. inhoc est fauor ecclesie posse tamen dici q̄ ecclesia debet cōpensare dānū domino.xviij.q. vj. cōperimus. constinillis fauor est. j.e. qū. iij. q̄stio.

b ¶ Longe.ex hoc vidē q̄ tantuz curr at istud triennū a tēpore rescictie:alij dicūt q̄ currit a tēpore ꝓbationis vt dixi.iiij. dist. fi sernus.

Quod aūt dicit quer tur an mōachus recedēs redden da sit q̄ sua fuerunt.et dicendū est q̄ non. vt.x. q. iij. qz ingredien tib⁹.et.ē. pri.q. vj. de lapsis. et i auten. de monachis.§. si vo relinquēs. col.j. si tñ tunc de eius seuitia: pñt monachi pmittere: vt sua tollat. vt j.e.q. iij.§. vlti.

Ja autem. dimitto Nec. qō. dimittit in septē partes. In q̄uz pma.pbat p. iuſ. ca. q̄ illi q̄ recedunt a monasterio suo non sunt eis sua reddenda. Secūda ibi. Sicut antiq̄tus Tertia ibi. Qui autem. Quarta ibi. Uerū ne. Quinta ibi. Occasione. Sexta ibi. Etiam si epo. Septima ibi. Sed notandum. Jo.de san.

b Uel.§. ¶ In cōstitutū.i. ꝫ hoc statutū. vel potuit ꝓpte. incidit em in penā:ꝫ si statim restituere ecclie:pena effugerer. vt extra de reb.ec non alie. si quis ꝓbroz. x. iij. q. ij. non liceat.§. vlti.

c ¶ Uel exiguū. ꝫ ꝓ alienatiōe rei modice deponit aliud. x sic ē ar. j. xij. q. ij. fraulas. x eē ō dona. c iij. Sz intelligas hoc tale exiguū qō tñ vtile est ecclie. Jtē in hmōi alienatiōib⁹ valde attēdēda ē lex municipalis

dño suo: reddat ei cum oib⁹ q̄ attulit:fide tñ accepta de impunitate:si aūt infra⁹ triennū non fuerit redsit⁹:postea queri nō pōt:nisi sit tā lōge⁹ q̄ iuuirt non possit. ¶ Questio.iij.

Quod aūt q̄ritur:an post traditionem sit ei fas cum inia abbatis ad ꝓpria rē. facile mōstratur non posse fieri. Ipsum ei redire crimiosū est q̄ aūt manifesto facinoꝛ desinit obuiare cū pōt:cōsentit. Hic aūt nō solū nō obuiat sed etiā ꝓmittē do fautor existit. nō q̄ꝫ abbati dare iniaz alicui retro abeūdi. nec illi vtiq̄ licet retrorsum abire q̄ ex quo semel se abbati subiecit absq̄ ei⁹ ꝓmissione nichil agere pōt. ¶ Questio.iiij.

Ja aūt sine licentia abbatis de monasterio discesserit:q̄rē vtruz sua sint ei reddenda an nō:

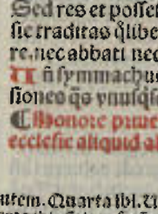

Sed res et possessiones ecclesie tradītas q̄libet mō alienare. nec abbati nec alicui licet.

¶ Ñ symmachus papa possessiones q̄s vnuſq̄sq̄ rē. x iterū.

¶ Honorie punit̄ qui de iure ecclesie aliquid alienauerit.

Quicunq̄ epoꝛ: pbroꝛ: diaconoꝛuz obitus dei et decreti huius unmemoꝛ inconstitutū⁸ cōmittens pdū ecclesie magnum vel exiguū⁸ vel quicūq̄ de iure ecclesie alienare tentauerit: x donatoꝛ x alienatoꝛ x venditoꝛ:honoꝛius⁸ sui amissione mulctetur.

Item Gregoꝛ⁹ anathemio subdiacono. ¶ Dalca.

Ratio nulla permittit vt propꝛijs cuiusq̄ vlibus applicet: quod p cōi vtilitate datuz esse cognoscit ꝫ. Item Ambroſius in libro de pnia.

¶ Qui revocandum put at quod ecclesie contulit sacrilegii crimen incurrit.

Sunt qui opes suas tu multuario mentis ipul sa:non iudicio⁶ ꝓpetuo vbi ecclesie cōtulerit postea revocā das putauerunt: q̄bus nec pri ma⁵ merces grata ē nec scōa⁶ q̄ nec prima iudiciuz habuit: x secunda habuit sacrilegium Sunt quos penitet opes suas diuisisse pauperibus: tic eos q̄ penitētiam agunt⁵ hoc solum timere oportet: ne ipsius penitentie agant penitentiam⁴.

Item greg. sabino subdiacono.

¶ Qui sacris locis derelicta retinere contenderit sacrilegium committit.

Sacrilegiū ᵐ x contra legem est si qs q̄ venerabilib⁹ eē de dona. c. iij. x. ff. q̄ vi aut clā. l. ꝓpe.§. no rātū. f ¶ Bonoꝛius. Ecce pena alienantis. xij. q. j. ꝺsquis.

Sunt q̄ opes. ¶ Nō iudicio ꝓpetuo. q. d. non iudicio discretionis: q̄ illud esset ꝓpetuū: nā nulli sit ꝓpetuū nullū ōz. de pe. di. j. diuoꝛtia. x. ff. ō re. iur. ꝺcād. x. xvij. q. j parati⁹. Et ē hic argu. q̄ si aliqs emittat votū ꝓ pio ipulsu animi q̄ teneat nihō obseruare. Sz si aliqs ꝓpter aliqz ipulsu vt clamoꝛez aliqō emittit tūc sec⁹ē. vt. xvij. qō. iij. vnuſq̄sq̄. nā electio facta ad aliqz impul sum nō valet. vt viij. q. j. licet. sibi⁹ nec libertas. ff. q̄ et a q̄. ma. liberti. nō. l. si quar⁹.

h ¶ Nec pius. id est pmū factū ex q̄ debuit meri meretur. i ¶ Nec secum da. s. revocatio. k ¶ Agūt. i. petiit q̄ dederūt l ¶ Poniam. q̄ penitet x dolent q̄ dederūt pauperib⁹. x de illo dolore siue pnis agant penitētiā.

m Sacrilegium. Q̄ ħ fit mētio de sacrilegio q̄d sit sacrilegiuz videam⁹. Sacrilegiū magistrat⁹ varijs modis ꝺscribit. Uno mō sic. Sacrilegiū ē sacere rei violatio siue i se siue i alio. x hoc appellat sacra res siue sit res ipsa sacra siue ipa ꝑsona ecclesiastica. Alio mō ꝺscribit sic. sacrilegiū ē publici iurio trāsgressio. q̄d aūt sit inus publicū hēs. ff. j. di. ius publicū. largi⁹ q̄libz tñ ōz ꝓmitte sacrilegiū q̄ disputat ō iudicio ꝓncipis: vel cū dies solēnis violat. vt cū legib⁹ siue canōib⁹ reuerētia sacrō ipēdit. Cōmittit aūt trib⁹ modis sacrilegiū. vel cū legium sacrū de sacro. vel sacrū de nō sacro: vt nō sacrū de sacro auferr. vt j. e. ꝺsqs. Imponit aūt ꝓ sacrilegio q̄libz ꝓmitti spūalis pena: vt si cōmittat in ꝑsona ecclīastica: q̄ talis est excōicat⁹ ipso iure j. eo. si qs. ꝫ si i re eccl'ie fit sacrilegiū. tūc post trinā admonitionē excōicād⁹ ē. vt j. e. ꝺsqs. Jtē ponit pena pecuniaria q̄libz maioꝛ q̄libz pena

minoꝛ. vt j. e. ꝺsqs. x. e. si qs ꝓ tumor. Sm legeo duriozꝛ pena imponit pro sacrilegio. ff. ad. l. iul. pecu. sacrilegij. Sz si qras cui dāda sit pena q̄ debet ꝓ sacrilegio: dicas q̄ si ꝑsone fctā est iniuria ipi ꝑsone ꝑstāda est: vt ex. de sen. exc. prochianos. Si rei fctā est iniuria: tunc ipi rei ꝑstāda ē. vt. j. eo. si qs i alterio. x extra ō symo. de hoc aūt.

Sacrilegi an sint ipso iure excōmunicati.

Ones ec. a Anathematizam⁹. vide tur hic q̄ oēs sacrilegi x dilapidatores ecclīaz sunt ipso iure excōicati. xi. q. iij. canonica. extra de sen. ex. conq̄sti. Ar. extra. j. e. ꝺsqs. x. c. se. vbi dī q̄ sunt excōicādi: nisi resipiscant. Rñ. violatores ecclesiarū sunt ipso iure excōicati ꝫ nō alij Uel dic q̄ si cōsecratiōe. vel cū datur res ecclie fert epa sniaz excōicationis: q̄ ꝺ cūq̄ violētiā fecerit in re tali sit excōicat⁹: tūc dicerez q̄ statim ē excōicat⁹ sacrilegus non ratiōe sacrilegij: sed ratiōe sue male dudum late. xviij. q. j. c. j. x. ij. x eē ō sen. excō. a nobis.

Clerici pcussio nē ratificans an sit excōicatus.

b ¶ Cōsentiūt coopando. vt ex ō sen. excō. nup. Sed pone q̄ alīqs pcussit clericū et ego ratum habeo nūq̄d suz excōicat⁹? videt q̄ sic: q̄ nō soluz in ꝓtractib⁹ sed etiam in maleficijs ratihabitio mandato cōparatur vt extra ō restit. spo. cuz ad sedē. in fi. ff. de vi x vi ar. l. i. §. ꝫ si cū ꝺs. nā non solū de pcilio: ꝫ ēt de volūtate aliqs tenet. j. q. iij. q. ꝑsuas. imo q̄ pōt resistere x nō resistit excōicatus est. vt extra ō sen. ex. quāte. Rñ. si nolē meo ꝺs pcutiat aliū ibi ratihabitio mādato ꝓparatur: alīs nō. ff. de nego. gest. si pupilli. §. ite q̄ritur. extra de sen. ex. mulieres.

Passi⁹, a

Icut antiq̄⁹. ¶ hec ē. ij. qs. q. iij. pbat mgr p. xx. ca. q̄ sacrilegiū ꝓmittit plurib⁹ modis. Jo. de. f. ¶ Passus. Passus (vt aut Jſido.) est mēsura q̄nq̄ pedū. Pes est spacij. xv. digitoꝛ. istō tñ nō reneri i capellis q̄ sunt infra ābitū castelloꝝ vbi ꝓpe loci angustiā nō pōt istud obseruari. vt. j. c. ꝺsquis. x. c. questi. d ¶ Nisi publicē. x nocturn⁹ depopulatoꝛ agroꝝ: hi soli excipiunt⁹ ꝫ sm ius canonicū ꝫ leges ꝑ les ꝑsonas excipiāt. vt eē ꝺ immu. ec. interleges ei exceptiūt homicidas adulteroꝝ raptoꝛes virginū. sed sm canones raptoꝛes virginū tñ sunt i eccliavt. xxxvj. q. j. ꝺ raptoꝛibus.

Pes. Ecclie immunitate multi ꝑuant, ꝫ Addimo ēt excipit is q̄ p is ꝺdias primū interfuit. eē ꝺ homi. c. j. Archi. hic.

Dani. iiij.

Siquis, e ¶ Altario. hic habes q̄ pecunia restituitur illi loco i cuius ignominiaz data ē. xxvij. q. j. si qs rapuerit. x extra ō symo. de hoc. x Innocen. dicit q̄ cuz pena dupli reddat. vt eē ō symo. audiuim⁹. et i auē. de san. cpi. §. sed neqz. x. ff. de cadū. l. et ginalit. §. illud. Ar. cōtra ō symo. veniēs. Sed illō est dispensatio.

Prot quō. f ¶ Aries, id est impet⁹ diabolice suggestiones ad similitudinē arietis instrumēti vñ frāgitur mur⁹.

g ¶ Intendit id est exanduitur h ¶ In bonū. id est in bonuz mētem. vt. xvij. q. iij. nabuchodonoſoꝛ.

i ¶ Oblatio. poterit in detestationem criminis ipsius q̄ nō solū ipse sed etiā familia ei⁹. ꝑhibetur a sacramentis. sic. xc. di oblatiōes. x. xij. q. ij. de viro. x extra de spon. non est vobis. Johan.

k Eum. ¶ Uel ad mortē. Sz mundā poterit postea accusari ille de illo crimine? si non pōt: ergo crimina rem anebunt impunita: q̄ esse non debet. vt extra de sen. excōi. vt fame: et sic ꝑ tinet legiū ecclie erit fugiens multa occasio delinquēdi. ꝑpter hoc dicit quidā q̄ tes ad q̄uolibet potest accusari postea preterq̄ ab illo qui se tutā promisit impunitatē. sed q̄ sic respōdet minus contra tur.

Ecclia extra de sen. excōi.

Universidad de Deusto Biblioteca

sullegiū eccliarū q̄ est iustū: vel hereticū. vt xxij.dist.oēs.ad q̄d eū iperatores eccliā ciuitū fl.p eodē crie postea decapitarēt: dicas q̄ hoc est p̄uilegiuz eccliē q̄ talis āmodo nec vitā nec mē brū pdat: sed q̄ alias pecunialiter satisfaciat. vt si h⁹ nō p̄sulat et ppetuo quem le lit. vt.xxxvj.q.j. de raptoribus.

H Rater.

a ¶ Nec ei. extra de vlur. q̄ frustra.

b ¶ Ab oibus ar. q̄ sacrileg⁹ i nulla eccliā tut⁹ erit cū i eccliā delinquat. vt.j. c.pri.q̄ q̄dā cōcedūt. Ut si alīq̄s furtū vl sacrilegiū fecerit i ecclesia illū nō dz tueri eccliā cum in ecclesiā deliq̄rit. vt.j.c.pri.ti. decret. extra de immu. ec. inter. tū duas perso nas excipit.

c ¶ Auctoritate. Sed q̄d opat hic auctas vl cōfirmatio pape: cū illud p se facere potuerit. Rn. cōfirmatio tria operat. pstat ei ipo pacto matorez auctē. vt. xi. di. quis nesciat. Itē ū q̄d est inualidū supplet et defectū confirmatio. vt extra de trāslac.c.j. Itē q̄ sine eius licētia nō pōt retractari illud q̄ ipse confirmauit. extra de confir. vtili vel inutili.ca.ij.

Cōfirmatio pape tria opatur

S Icut.

d ¶ Grant⁹ hic videt q̄ malus nō pōt sacrilegiū cū adulponat quod inique fecit.

I tē gelasi⁹ victori/cōstātino martino felicissimo / sereno et ty motheo epis. ¶ Ab eccliē arcenā ingressū q̄ aliquem de ecclesia violenter rapuerit.

H Rater et coepe nr epiphanius sua nobis relatione suggessit. benenatū et maurū bñuentane municipes ciuitatis in cōtumeliā religionis acerba nimis et plectibili cōtumacia p̄stituisse: q̄ cōfugiētē ad eccliē septa curialē suuz illic nec quidē tutū de iniuria sua securū esse dimiserūt auſ irreptiōe temerarie mētis ad mittere. qō nec ptātibus q̄dē vel principib⁹ vnq̄ licuit ppetrare vt hoiem i sāctuariis cōstitutū (captata sacerdotiz absentia) reluctantē: reclamantē q̄ violēter abstraherēt. quos q̄tū sua nobis suggestione patefecit merito indignos eē sacra cōlone iudicauit. z si reuera tāti facinoris cōstat admissum: nra etiā auctoritas i hac parte cōsentit. nec eiⁿ iure ad supplicādū debet admitti: qui admittere sacrilegiū nō dubitauit. nulli⁹ eiⁿ iter limina tāte veneration deputata vtrūq̄ sibi licere existimet. p sue voluntatis arbitrio vt z humanitatē sibi vendicet z furorē. Et iō ffes kñi supradictos si manifesta reos facit cōsilio: ab oibus⁵ epatuū z prochiarū vrarū eccliis nre p̄ceptiōis auctoritate⁶ phibete vt nō solū hi q̄ in iuriā sctoz locoz p̄siluisse pbant: merito cōsequant p facti sui q̄litate vindictā. verū etiā ceteri a tali p̄sumptiōe vltionis ikius timore reuocent.

I dem Epiphanio episcopo.

¶ Eccliarū nō est dignus ingressu: qui eas violat.

H Os epos cunctos direxi mus iussionez vt eos q̄ eccliās violasse phibent: accessu earū iudicent esse indignos

I tē pl⁹ pa. ¶ Qui ecclesiam dei vastat z eiⁿ sacerdotē insequitur sacrilegus iudicatur.

S Icut q̄ ecclesiā dei devastat z euadit: sit sacrilegus: sic ille q̄ eiⁿ sacerdotes insequit sacrileg⁹ iudicat. non ergo grauiⁿ petiⁿ est fornicatio q̄ sacrilegiū. Et sicut maius⁶ petiⁿ est qō in deo cōmittitur q̄ qō in hoie: sic grauiⁿ est sacrilegiū agere q̄ fornicari.

I tē Urban⁹. ¶ Qui ua pena tenetur qui eccliē vilibus dedicata predia vexare reuocauerit.

A Ttendendum est oib⁹ ne predia vilb⁹ secreto rū celestiū dedicata a q̄busdā irruētib⁹ vexent: q̄ si q̄s fecerit post debitā⁷ vltiōis acrimoniā: q̄ erga sacrilegos iure promenda est ppetua dānet infamia: z carceri⁸ tradat aut exilio ppetue deportatiōis fuet.

S tē Jgin⁹ pa. Dalea.

J q̄s eccliaz igne cōbusserit. xv. annis peniteat: z eam sedule restituat: z p̄ciū pauperibus restituat. I tē clemens. ¶ Iudex filiis p̄batur qui ornamenta surripit ecclesie.

S I forte q̄spiam p̄bⁱ siue diacon⁹ sacrarij sindonē vl velū subtractū⁹ vēdiderit: iudex scharios⁷ filius estimabit. q̄ propter cupiditatē fecerit hoc op⁹ nouerit se supradicti iude penā¹ suscepturū. I tē ex pniali theodori. ¶ De eodem.

P Ecunia ec- ¶ Dalea. clesiastica furata vl rapta reddat in q̄druplum: pplo duplū. Si q̄s aliq̄d d ministerio sctē ecclie furat⁹ fuerit. vij. annis peniteat: tres i pane z aqua. I tē ex pniali romano

S ¶ De eodē. ¶ Dalea.

J q̄s clericⁱ furtū fecerit capitale. i. quadrupedē: vel domū fregerit: aut quālibz rē meliorē p̄sidij vl precij furat⁹ fuerit. vij. ānis peniteat. laicus. v. Si quis aūt de minoribus semel aut bis furtum fecerit: reddat proximo suo: et

Q Ui rapit ¶ Sacrilegiū alibi ꝺr q̄ facit homicidiū. vt. xj. q. j. qui ch̄ristū. z. c. qui abstulerit.

b Q Ullus clericoꝝ. ¶ Vel flagellare. pñt rñ magⁿ z pareteꝰ z epm moderate castigare. vt. xxij. q. v. c. j. si. silr vir p̄ohiē. vt nota. vij. q. j. sicut alteri⁹ t z

Castigatio q̄busdā cōmittit. ¶ Concor. tex tus i. i. si. ff. z ibi glo. ff. ad. l. aql. et i aut. de nup. cū ibi no ta. ¶. si fo. col. iij.

vno āno peniteat i pane et aq̄: et si reddere nō potuerit: trib⁹ ānis peniteat. I tē anaclet⁹.

¶ Sacrilegium facit qui pecuniam eccliē rapit.

Q Ui rapit pecuniam primū sui inqratem opat. q̄ aūt pecuniā aut res eccliē abstulerit: sacrilegium⁸ facit.

Item ex concilio hilerdensi.

¶ Segregef ab eccliā clericⁱ qui aū vel discipulū suū fugiēt ad eā fugientē verberare p̄sumut.

Q Ullus clericoꝝ seruum vel discipulū suū fugiē tē ad eccliam extrahere audeat: vel flagellare⁹ p̄sumat. qō si fecerit (donec digne peniteat) a loco cui honorē non dederit segregetur. ¶ Si q̄ vero clerici in mutuam⁶ cedem prorupuerint (prout dignitas⁹ officiorum in tali excessu cōtumeliam pertulerit) a pontifice districtius vindicentur.

Item ex concilio triburiensi.

¶ Aut de atrio vel porticib⁹ ecclie fugientem abstrahit: excommunicetur.

S I q̄s contumax vel supbus timorem dei vel reuerentiā sctāz eccliaz nō habuerit: z fugiētē p̄ suū suum vel quem ipse p̄secutus fuerit de atrio eccliē vel de porticibus z eccliē q̄libet mō adherētibus⁶ per vim abstraxerit: p emunitate nongētos solidos cēo cōponat⁶: et ipse publica pniaꝰ isto iudicio epi mulctetur. ¶ a

Que sūt in tra. xxx ti. vel. xl. pass⁹ q̄ uentib⁹ q̄ cū mo l circui dū non excedūt tu eccle iudicio meo pos sie sunt sunt absoluī ab ōsigna ti. p ci mite rio. Et est hic arg. q̄ ecclia z timite rū co dē gau det p̄n legio. ad idē j.c.pr. z ex. de immu. ec. inter. ¶ Sp. Vti.

sed dic q̄ satis dicit ecclie dari cū dak prelato ecclesie alie pene statuuntur j. eo. dic⁹: z dic q̄ pene sūt arbitrarie vel sm̄ p̄suetudinē locoꝝ loquunt. Uel dic z melⁿ q̄ si dō violat emunitatē nullū dānū faciendo soluet solidos nōgētos: z si dānū aliq̄d fecerit soluet triplū

Ecclie emunitas

crilegiū ergo est q̄tiens dō sacrum violat: vel auferendo sacrum de sacro: vel sacrū de nō sacro. vel nō sacrum de sacro. dr etiā sacrilegium cōmittere q̄ violētas z ipias manⁿ in clericum iniecerit. Porro ipm sacrilegium duplicē continet penam. pecuniariā videlz et excōmunicatōis. pecuniaria eis psoluenda est ad quos querimonia sacrilegij pertinet.

Unde Johannes papa. viij. scribit omnibus episcopis.

¶ De multiplici genere sacrilegij et pena eius dicta.

Q Uisquis inuētus fuerit reus sacrilegij: epis vel abbatibus: siue psonis ad q̄os querimonia sacrilegij iuste p̄tinuerit. xxx. libras examinati argenti purissimi componat.

¶ Sacrilegiū cōmittit⁸ si quis infregerit ecclesiā: vel. xxx. ecclesiasticos passus qui in circuitu ecclesie sūt: vel domos⁶ q̄ infra p̄dictos passus fuerint aliq̄d inde diripiendo vel auferendo: seu q̄ iniuriā vel ablationē rex tutuluerit clericis armaⁱ non deferētib⁹ vel monachis siue deo deuotis oibus⁹ ecclesiasticis⁶ personis. capelle que sunt infra ambitum murox castelloꝝ non ponūtur in hac. xxx. passuū obseruatione. Similiter sacrilegium cōmittitur auferendo sacrum de sacro: vel nō sacrum⁴ de sacro siue sacrum de non sacro. I dē.

Uisquis punit. g ¶ Ad q̄d id est q̄bus competit querela: et loquitur d̄ ipsis iudicib⁹ et dicit q̄ iudicib⁹ istiq̄ querele tantum sit solūdū. xxx. p emūtate violata. nam aliam penaz prestabit iniuriam passo. j.c. pri.

h ¶ Uel domos. f. clericoꝝ. nā alie domⁱ nō debent esse ifra ambitū ecclesie. vt.xij.q.j. nulla.

i ¶ Arma. q̄ si clericⁱ arma ferēs ꝓberet nō in cide: i canonem ꝓberās. extra q̄ sen. excō. cuz nō ab hoie. z ca. vt fame. xxj. q. j. generaliter. hⁱ tñ no est verū nisi post trinam admonitionē reuerti noluerit ad clerū. vt extra ō sen. excō. si ꝺo aliqs. z c. in auctētia. q̄ nec clericus pōt bñficio illius canonis si q̄s suadēte renūciare. vt extra de sen. excō. cū sit. Hoc tñ intelligo q̄n ex causa leuitatis induit armā vel abiecit habitum clericalē. vt tūc nō statī pdat p̄uilegiuz. aliud ē si penitⁱ apostaret vt si fiat miles: vel si vxorē ducat. tūc dico eū ipso facto pdere p̄uilegium. vt. lxxxiij. dist. quisquis.

Clericus arma ferēs ꝓberās pdat p̄uilegiū

k ¶ Ecclesiasticis. vt sunt querī et penitentes templarij et hospitalarij qui gaudēt p̄uilegio clericali. xxvj. q. j. vt lex. xj. q. j. aliud. extra de sen. excō. parrochianos. z. xij. q. j. duo sunt.

l ¶ Non sacrum. lex tamen dicit q̄ in hoc casu non cōmittitur sacrilegium sed tñ furtum. vt. ff. ad. l. iuk pecul. l. diuus. sed illud non tenet.

a ¶ Nontes. dd ell g qđ dr in ſu. d act. ſ. oēs. vbi dicit q nulla pena dz excedere penā ād ruplis: ñ. nō dz index excedere penā ād rupli nisi vbi in iure inuenit q possit excedere: q q ad quē extendit ad decuplū. vt. xij. q. j. cū denotiſſimā. Vel ſolue vt ibi.

Penaz ād rupli pōt index quāq ex cedere.

b ¶ Triplicit Eccr triplex pena qua punitur ſacrilegus: q. in dicti dabit. xxx. libras. itē dānum nouies ꝓponet. ⁊ emunitatē triplicat. ſiſr corporalē penā ſuſtinebit. vt. ℈. e. at tendendum. Jo.

Sacrilegus tripliciter punit.

Ꝟ Iquis deincepo.

c ¶ Prioū. i. notabilium.

d ¶ Judicatū. id eſt depoſitum qđ in verū eſt ſi icorrigibilis eſt. vt extra ō iudi. cum nō ab hoie. xi. q. j. petim⁹. et xxvij. q. j. ſi hō. q̄ dat in ex hoc loco dixerunt q ſi ꝺs iniecerit manus violētas in clericum excommunicatū q nō eſſet excommunicatus p id qđ legit. xvij. qō. v. excōmunicatorū. qđ nō credo.

e ¶ Tradant Ecce pena illoz qui injciūt manus in ēpm. ſic xxvij. qō. j. ſi ꝺs rapuerit. aliam penam adſcit Innocen. extra de pe. in ꝯſuetudinem.

f ¶ Aliqđ depoſitū. Arg. q ecclēſia pōt deponere laicū. vt. xj q. j. null⁹ ēpōs. et xxxij. q. v. preceptum. Jo.

Mat. xviij. b.

Si ꝺs domum deiolauerit: et aliqua ſine iniꝝ illius cui cōmiſſa eſſe dinoſcit inde abſtulerit: vel eccleſiaſticis pſonis in furtiā fecerit: donec in conuentu admonitus legitime ſatiſfaciat: ſciat ſe cōtone priuatum. ſi ꝙ poſt ſcōam ⁊ tertiā cōuētionē coꝝ ēpo ſatiſfacere detractauerit: ſacrilegij periculo ab oībus obnoxius teneatur: ita vt ſecundū aplm nemini fidelium miſceatur. Idem

Si qui monaſteria ⁊ loca deo dedicata et eccleſias infringūt: et depoſita vel alta quelibet exinde abſtrahunt: dānum nouies⁸ cōponāt: ⁊ emunitatem tripliciter ᵇ: et velut ſacrilegi canonice ſententie ſubiaganꝫ.

Item Alexander papa. ij.

¶ Nulli canonice mandatū ēpm cōprehendens laicꝰ excōicet.

Ꝟ Iquis deincepo priorum⁶ aut cuiuſcunq; dignitatis: vel cuiuſcunq; ordinis laicoꝝ ēpm cōprehēderit: percuſſerit: aut aliq̄ vi a ꝓpria ſede expulerit: niſi forte iudicatū⁹ canonice auctores et cooperatores tanti ſceleris anathematizenť. ⁊ bōa eoꝝ eccleſie ipſi⁹ iuri ꝓpetuo tradant⁶.

¶ Si vero in pbr̄m vel in quēcūq; iferioꝝ graduū clericum hec cadē pſumpſerit: canonice pnie arcꝫ depoſitiōi⁶ ſubiacebit. ſi cōtumax fuerit: excōicet. Item Nicolaus papa thadoni archiepo mediolanenſi.

¶ Flagellatores clericorum poſt tertiaz admonitionem ſi non reſipuerint: excōicentur.

De pbroꝝ flagellatoribus et occiſoribus pdonibus. ſ. qui ſeculari⁹ brachio minime coercentur. iuxta pceptuz dñi placet: vt fraterno amore conuentantur ſecundo ac tertio. qui requiſiti ſi te non audierint: conueniente eccleſia eos ſacra cōione priuare: atq; (ſi in ſua obſtinatiōe permanentes ſacerdotalia monita forte cōtēpſerint) ab eccleſie cōpage ſub anathematis interdictiōe reſecare iniam tribuimus. ¶ Quos etiā reſipiſcentes tandē digna ſatiſfactione ꝓmiſſa⁹ in gremio ſcētē matris eccleſie reuocari nouerit⁹ poſſe.

Item ex concilio magūtinen ſi cap. xxiij. ¶ Palea.

Qui pbr̄m occiderit. xx. annoꝝ pena ſecundum canones ſponať. ſi autē negauerit: ſi liber eſt: cū ſeptuaginta duobus iuret. ſi aūt ſeruus ſup. xij. vomeres feruentes ſe expurget: cōuictus noxa vſq; ad vltimum vite tempus militie cingulo careat et abſq; ſpe coniugij maneat. Item ex cōcilio triburiensi. ¶ Palea.

Vt pbri nō vadant niſi ſtola aut otario induti: et ſi in itinere ſpoliātur: aut vulneranť vel occidunt⁹: nō ſtola veſtiti ſimplici emendatione abſoluāt⁹. ſi autē cum ſtola: tripliciť. Item ex eodem capitulo. v. ¶ Palea.

Omnes pbri interfectores compoſitiōe ēpi: ad cui⁹ prochiā ꝓtinent ſoluāt⁹ ita videlicet vt medietatē reinaldus ēpōs ei⁹ vtilitati eccleſie cui ꝓfuerit tribuat: et alteram medietatē in elemoſynam ei⁹ iuſte diſpartiať: qr nullus nobis eius heres ꝓximior videť q̄ ille qui ipſum dño ſociauit.

Item ex li. v. capitularium.

¶ Pro graduū varietate multentur: qui clericos occidūt.

Qui ſubdiaconum occiderit. ccc. ſol. cōponat. q diaconum. cccc. q pbr̄m⁴. dc. q ēpm. dccc. q mōachū. cccc.

Item ex eodem li. vj. ca.

¶ De eodem.

Qui occiderit clericum aut monachū arma relinq̄t: ⁊ deo in mōaſterio ſeruiat cunctis diebꝰ vite ſue: nūq; ad ſcām reuerſurus et. vij. annis penitēciā agat.

Item Innocen. papa ait.

¶ Qui clericum ꝓ iniuria excommunicet: ⁊ nō niſi a romano pontifice abſoluatur.

Si quis⁵ ſuadēte diabolo huius ſacrilegij vitiū vel crimen incurrerit: q̄ in clericum⁶ vel monachum violentas⁸ manus⁸ iniecerit: anathematis vinculo ſubiacear⁶ ⁊ nullus eꝓnū illum ꝓſumat abſoluere: niſi mortis vrgēte piculo: donec apſico conſpectui preſentet: ⁊ ei⁹ mandatū ſuſcipiat. Qui aūt de eccleſia vi aliquem eremerit. vel in ipſa eccleſia vel loco: vel cultui ſacerdotib⁹ et miniſtris aliq̄d iniurie importauerit: ad inſtar publici criminis ⁊ leſe maieſtatis accuſabiť: ⁊ cōuict⁹ ſiue cōfeſſus capitali ſententia a rectoribus prouincie feriť ſicut in j. li. codicis legit titu. de epiſc ⁊ clericis lege Si quis i hoc genus ſacrilegij proruperit. et in digeſtis ad legem iuliam repetundarum⁸ lege vltima.

Cōmittunt etiā ſacrilegium qui contra diuine legis ſanctitatem: aut neſciendo⁹ committunt: aut negligendo violant et offendunt: aut qui de principali iudicio diſputant: dubitantes an is dignus⁴ ſit quem princeps elegerit: vel qui intra prouinciam⁵ in qua prouinciales et ciues habentur officium gerende ac ſuſcipiende adminiſtrationis deſiderant. vt codice. li. ix. ti. de crimine ſacrilegij. Similiter de iudicio ſummi pontificis alicui diſputare non licet. Unde Nicola⁹ papa omnibus epis.

¶ Nemini eſt permiſſus de eo qđ papa ſtatuit iudicare: vel eius ſententiam retractare.

Deminī eſt de ſedis apoſtolice iudicio iudicare: aut illius ſniam retractare⁴ permiſſum videlz ꝓpter romane eccleſie primatū xp̄i munere in beato Petro apoſtolo diuinitus collatum. Sacrilegij ꝺs reatum icurrit: qui iudeis publica officia committit.

Cū in toleta. conci. c. ij. legit.

¶ Sacrilegium faciunt qui iudeis publica officia cōmittūt.

Conſtituit ſanctū conſilium vt iudei aut hi qui ex iudeis[m] ſunt officia publica nullaten⁹ apperant: q̄ ſub hac occaſione xp̄ianos iniuriā faciunt. Ideoq; iudices pmuciaꝫ cum ſacerdotibus eoꝝ ſurreptiones fraudulenter relictas ſuſpendāt: ⁊ officia[n] publica eos agere nō ꝓmittant. Si ꝺs aūt hoc permiſerit: velut in ſacrileguz excōicatio ꝓferať. et is qui ſurrepſerit publicis cedibus[o] deputetur.

Cerū ne reuerentia religionis dños ſuos iure fraudaret ſi famuli ad eccleſie ſepra confugientes ide nequaq; abſtrahanť: ſacris canonibus eſt inſtitutum: vt preſtito a dño ſacramento ipunitatis ei etiam reddant inuiti. Unde Gela. papa ſcribit Bonifacio epo.

a Addē lex inſ. pecu. ea cauſa ne ꝺs ex pecunia vel religio ſa vel publica aufe rat vel interci piat vt in rem ſuā ver tat/vel faciat aliqđ vtorꝫ fieri. ff. ad le. inſ. pecuſ. l. j.

Clerici ꝯtra ꝺs nō ſemp incurrit excōicatōēs ſiij. ꝑs

b ¶ Publicā. ſed quid ſpectat ad imperatorem imponere alicui publicam penitentiam? dic q̄ imperator inſtituit quid vnde eccleſiaſticus facturus ſit. ſicut econuerſo. vt. v. q. vlti. delatori.

Ꝟ Iqđ ꝓ hoc noie ſi ꝺs/etiā femine ꝓtineť. vt. ff. de ꝛb. ſig. l. j. femina eſt bñ icidit i canonem hūc. vt ex ō ſen. excōi. mulieres.

c ¶ In clericā Etiā plalmitraz q̄ clerice⁹ dr. xxiij. diſt. cleros. etiā alias eccleſiaſticas perſonaſ. vt no. ē. e. quiſqs.

d ¶ Violētas. Ab hac regula multi caſus excipiunť: vt ipubes res ⁊ qui ſocoſa leuitate ſe ꝓtulit. ⁊ cuz magiſter diſcipulū ꝓiij. ꝓa. cunt. vt ex. e. c. j. qr nō ſunt huiꝰ manus violēte. Item cū claſtrales ꝓcurāt ſe. vt extra eo. cū illoꝝ. Item cū hoſtiarius rōne officii ſui aliquē verberat vel cū aliq̄ officiaľ arcet aliquē a turba vel cū aliq̄s defēdēdo ſe ꝓcurit clericū: vl cū inuenit clericū cū vxore ſua/mſe/ſororefilia. hos caſus habes. extra. e. ſi ꝺs. Item mulieres. ⁊ debiles ꝓſone excipiunť. vt ex. e. mlieres. Item ipſi ꝓlati lucre ꝓcurāt clericos ſuos: vl aliū clerici de mādato ipoz. vt extra. e. ex tenore. Item ꝓdictu habes inmmerito. vt ex. e. decetero Item excipiūť illi q̄ leuē iniuriā fecerint clerico. vt extra eo. ꝙenit

Excōitus ꝓpr̄ debeat cat⁹ an ſatiſfacere ēpō ab poſſit ſoluať vt hic. et abſolxi q. vij. excellentiſſimus in fi et ꝓmiſſa xxiij. q. viij. ſi ꝺs ſatiſfamēbroꝝ. ⁊ c. pelctione ſumā. extra ō iurepatro. relatū. Arg. ℈. extra de ſen. excō. ꝓ tuas Sol. aut excōicať ꝺs ꝓtumacia: aut ꝓ ōlicto Si ꝓ eo cōtumacia tūc preſtita cautiōe abſolutur. Si ꝓ ōlicto ⁊ illud ē cuidēs non ꝓius abſolueť ēpō ſatiſfecerit. ſic diſtiguiť extra ō ꝛbo. ſig. ex parte. Jo. certe ſemper excōicetur quis ꝓ cōtumacia: ſz illa ꝓuenit quādoq; ex delicto: vt innit ulla decre. ex parte: niſi ipſo iure icidat in canonē late ſententie. vt. xvij. q. liij. ſi quis ſuadente. ℈.

c ¶ Manus. idem ſi pedes: vel ſi ſpuat vel perfundat cum aqua. aliud dico ſi rumpat veſtimenta ſua: ſed idem credo ⁊ tūc q̄ violētia ſit ꝑſone: ⁊ q̄ que religioſis. ℈. ff. de rei vendi. l. que religioſis.

Mat. xviij. b.

Qui ſubdiaconum. l ¶ Pbr̄m. dd de hoc pena fieri ꝺbeat habes extra de pe. ē. ij.

f ¶ Subiacet. Iſte canon eſt late ſententie ⁊ ille extra de ſal. ad ſatisfactionem. extra de loca. ex reſcripto.

o ¶ Cedibus. Not. q̄ eccleſia iudicet de his q̄ foris ſunt ꝓtra id qđ eſt. ij. q. j. multi. hoc in pena tpali. ſiue in pecuniarta. ſiſr in ſpirituali ſz idirecte. vt extra de q̄ foris vſur. poſt miſerabilem. ⁊ eſt ſi. xxviij. q. j. ſepe. Ecclia ſūt ꝓtra ſūt qđ.

p ¶ Veram. Dec eſt quarta ꝑs. q. in qua querit quid q̄ iudeis ſit de ſeruis fugientibus ad eccleſiā. Jo. de fan. cat.

Universidad de Deusto Biblioteca

Procurator i nimiã dñi iurare dz

Benefi ciũ iuris spnẽs sibi dz l: putare

MEruẽtes. a ¶Tardi tatẽ .i. retẽtiõis. b ¶De pñti. id est in presenti dño ille poterat per aliũ iurare: vt hic patet. x. c. dist. opratum. z sciasq; q̃ pcura tor dz iurare in aiam dñi. vt xxij. dis. tibi dño sedõ. Iz sindici sine yconomi. pprią alam. vt extra de iura. calũ. in practandis. c ¶Sacramẽta. hoc intelligẽ cũ nõ est tãta iniuria dñi dm suo sacramento posse credi. vt dixi. xxvii. q. j. de bñdicto. Jo.

Xor felicis et filie ei⁹. d ¶Barbaro rum. ppuus est nomẽ: sicut carbonẽsium. e ¶Sibimet. q̃ nõ petijt cautionem de ipunitate.

f ¶Imputaret. No. ar. q̃ iputet sibi q̃ õ in re suo ꝓximus noluit vti bñficio canõis: vñ si qs de iure suo cõsimus uncõtmẽti itẽ ꝓtestet nõ petitis iducias bñ ꝓiudicat sibi: licet quidam hoc negent: qz lex dixit q̃ lite ꝓtesta. Iz hoc idultũ habita ꝓ nihilo habẽda ẽ. vt. iij. q. iij. offerat. Itez hẽs hic q̃ alicꝺs põt renunciare ꝓuilegio qõ ad honorẽ celestẽ inductũ ẽ Iz illud. extra de ẽlẽ. ꝓpe. si diligenti. sike huic dicit lex imputet sibi qui ꝓ nouo bñficio vel̃ eligit grauame. C. de iur. de li. l. vlti. ℌ. pe.

¶Post prestitaz securitatem terum restituantur dñs qui ad ecclesiam confugiunt.

MEruentes dños famuli si ad eccle septa confugerint: intercessiões debent querere non latebras: ne hec ipsa presumptio tarditatis[b] te meritatem augeat renitendi. Filius etenim noster vir spectabilis petr⁹ querit seruũ suum in ecclesia scti Clementis dilectus cõmotari: cui dum deputasset sacra prestari: asserit illũ egredi nulla ratiõe voluisse: z ideo directus supradictus homo de psenti[b] cũ eo quem elegeris esse mittẽdum cũ de impunitate ei⁹ sacramenta[c] prebuerit: eũ statim facias ad dominũ suũ modis oibus remeare: aut si in hac pertinacia fortẽ extiterit: post sacramentum sibi prestitum reddaꝯ inultus.

Idem Johãni epõ vienneñ.

¶Securitate recepta ad rationem reddendã fugitiui ab ecclesia redire cogantur.

Xor felicis et filie eius romam (quia sic oportuit) peruenerunt. Si quidem hunc ipsum primum se ad barbarorum[a] basilicam conferentem: seqz bonas causas habere iactantẽ egredi sub hac conditiõe precipimus: vt si actus suos fideliter z rationabiliter allegaret: nichil circa eũ prorsus asperum fieri durumq; pateremur: alioquin si contra fidem et vtilitatem dominicam venisse probatur: ipse sibimet[c] imputaret[f] atq; domini ordinationi cõgrue subiaceat: qui superueniente filio nostro viro spectabili orthasio sic ẽ ad singula queq; cõuictus: vt os aperire non posset et vera esse que huic obiicerẽtur: voce ꝓpria fateretur. Ideoq; tenetur in custodia manciparus.

Item Syracusano et Constantino et Laurentio epis.

Ulcriplak in libertatẽ seruus cui xpiano inde⁹ signaculum circuncisiõis impssit aliqñ ab ecclia dño suo reddak inuit⁹.

Judas qui iudaice ꝓfessionis extitit mancipiũ/ sui turis quẽ ante paucos[a] annos se asserit comparasse: nũc ad ecclam venefranam confugisse suggessit: sicut peritorij tenor annexus ostendit: eo q̃ dicat sibi ab infantia christiano: nuper a prefato dño signaculum circuncisiõis infixum. quapropter vestra diligenter inter vtrũq; solicita cura rey fideliter examinet veritatem quatenꝰ nec religio temerata videatur: nec seruus hac obiectione mentit⁹ cõpetẽtis iura dñi declinare contendat.

Item ex cõcilio toletano. xij.

¶De atrio ecclie qõ. xxx. passiõ⁹ claudit: nisi prius data securitate fugiẽs nõ abstrahat.

DIffinitum sanctũ concilium vt nullus audeat cõfugientes ad ecclesiã vel residentes inde vt abstrahere: aut quodcunq; nocibilitatis vel damni seu spoliꝰ residẽtibus in loco sancto inferre: sed esse potius his ipsis qui ecclesias petũt per omnia licitum in. xxx. passus ab ecclesie ianuis progredi: in quibus. xxx. passibus vnuscuiusq; ecclesie in toto circuitu reuerentia defendatur[b]: sic tamen vt hi qui ad eã confugiunt in extraneis vel lõge separatis ab ecclesia domibus nullo modo abscedãt: sed in hoc. xxx. passuum numero absq; domoꝝ extraneaꝝ receptaculo progredientes aditum obtinebũt qualiter ad requisite nature vsum debitis exeant locis z nullo teneant euentu necessitudinis q̃ dñicis se defendendos commiserint claustris. Si qs aũt hoc decretũ violare tentauerit: et ecclĩastice excõicationi subiaceat: z seueritatis regie feriat sniã. ipsos aũt q̃ ad ecclesiam cõfugiũ fecerũt: si iuxta priscoꝝ canonuꝝ instituta hi qui eos reperunt sacramẽta reddiderint: z sacerdos ipsi⁹ ecclie ab ecclie finibus non abstraxerit: aut fuga talium si euenerit: sacerdoti ꝛrenda est: aut dãnoꝝ snia fm electionẽ principis[d] hmõi sacerdotꝺ⁹ irroganda est.

Item ex concilio aurelianensi.

¶Ante securitatem acceptam de atrio ecclesie fugitiuus non cogatur exire.

IUdas.

a ¶Ante paucos ãnos. Z. di. liij. mãcipia. c. nulli. c. fi. z termitatez Iz sed aliud ẽ dicere se velle fieri xpianũ. fm q̃ ille õ. c. loq̃t. aliud ẽ dicẽ se esse xpianũ ex mẽtiri: vt sic possit recedẽ a dño suo fm q̃ loq̃t ℌ

b ¶Jmmute. Defendat: Iz qs ꝓdebit ibi iterim i expẽsis. Rñ. ecclesia. ꝛ vt. C. de his q̃ ad ec. confu. l. pñti. in fi. sicut custos carceris ꝓdebit captiuis. C. õ epis. audi. vt iudices. c ¶Principio. i. iudicis ecclĩastici vel ꝓcipalis ꝓsone. l. actoris.

†Adde dic q̃ facient sibi ferri de re⁹ suo ad ecclesiaz aut si nichil habent operentur in ꝓpriis manibus vñ viuãt. aut si nichil hoꝝ poterit eẽ credit ius. q̃ ecclia debeat eis tũc ꝓuidere rãc pauperibus. Archi. hic.

Questio.iiii.

IDcõstituimus obseruãdum quod ecclĩastici canones decreuerũt. z lex romana cõstituit: vt ab ecclie atrijs vel domo[a] eꝑi eos abstrahere vel̃ non liceat: Iz nec alteri cõsignare[b] nisi ad euangelia datis sacramẽtis de morte z debilitate: z omni penarũ genere sint securi: ita vt eꝑ[c] cui reus fuerit criminosus[b] de satisfactione cõueniat: q̃ si sacramenta sua contẽnit[g] fuerit violasse: reus pluriũ nõ solũ a cõtione ecclesie vel oĩm clericorũ: verũetiã a catholicoꝝ cõuiuio[d] separet. q̃ si is cui re⁹ est: voluerit sibi intẽtione[f] facẽte cõponi: z ipe re⁹ actus timore de ecclesia discesserit ab ecclie clericis nõ queratur. Seruus etiã qui ad ecclesiã confugerit pro qualibet culpa: si a dño ꝓ admissa culpa sacramentũ susceperit: statim ad seruitium dñi sui redire cogatur: z postq̃ dato sacramento dño suo fuerit cõsignat⁹: si aliquid pene pro eadem culpa qua excusat⁹ probatus fuerit ptulisse z pro contemptu ecclesie z puaricatiõe fidei a cõtione z cõuiuio catholicorum extrane⁹ habeatur. si vero seru⁹ pro sua culpa ab ecclesia defensat⁹ sacramẽta domini clericis exigentib⁹ de impunitate pceperit: exire nolentem a dño liceat occupari[g].

Occasione nãq; religionis seruus dñm suũ cõtẽnere z ei⁹ ministeriũ destituere non debet.

¶Si in gangrensi cõcil. legit.

¶Religionis occasione dñm suũ nõ audeat cõtẽnere seru⁹.

SI quis seruũ alienũ occasione religiõis docet dñm suum contẽnere: z ei⁹ ministeriũ destituere: ac non potius docuerit ꝛ eũ suo dño bona fide: z cũ omni honorificẽtia deseruire: anathema sit.

Item ex concilio Martini pa.

¶Corripiatur durissime qui causa religionis docet seruũ dominum suum contẽnere.

SI quis seruum alienum causa religionis doceat cõtẽnere dñm suum: z recedere a seruitio eius: durissime in omnibus arguatur.

Item ex concilio carthaginẽ si. cap. xxxi. ¶Primati iniungatur necessitas que res ecclesie distrahere compellit.

QUil⁹ res ecclesie distrahat. q̃ si redit⁹[b] nõ habet: z aliquando nimia necessitas cogit: hanc insinuandã esse primati ipsi⁹ prouincie cẽsemus: vt cum statuto[i] numero eꝝ: vtrũ faciẽdum sit arbitretur z si tanta vigeat necessitas eccle: vt non possit[k] ante primatẽ consulere: saltem vicinos cõuocet eꝑos: curans ad concilium referre omnẽ ecclesie necessitatẽ quod si nõ fecerit: re⁹ deo z sancto cõcilio vẽditor honore amisso teneatur

Item ex concil. agathen.

¶Sine licentia episcopi quic quid abbas vendiderit in irritum deducatur.

IN vẽditionib⁹ quas abbates facere presumũt: hec forma seruetur. vt quicqd sine episcopi[l] licẽtia vẽditum fuerit ad ptãtẽ eꝑi reuocetur.

¶Mancipia vero monachis donata ab abbate manumittẽdi[m] non licet. Iniustum enim putamus vt monachis quotidianum rurale opus facientibus serui eorũ libertatis ocio potiantur. Etiam si episcopo consentiente[n] monasterij possessio ab abbate data fuerit: nullius momenti erit donatio nisi forte in ecclesie fabricam erigendam donatio processerit. quo casu tantum ei donare licet: quantum ecclesie parieteꝫ concludunt.

¶Unde Gregorius scribit.

¶Nullo titulo res monasterij valẽt ab ei⁹ iure segregari

LIn vẽditionib⁹.

l ¶Epi. ꝺdaz dicant id qd hic di. et. xij. q. ij. ab barbus. hodie non tenere ꝓ id qõ est. j. pri. q. ij. nullã. vbi dicit q̃ tota dispositio mõasterij ad abbatẽ pertinet Iz eis obuiat qõ est eꝑ õ re. eccle. non alie. capi. j. Nec sic as q̃ nullũ predium põt alienari incõsulto epõ loci in cuius diocesi situz est ꝓdiũ. vt. C. õ ꝓdi. mino. l. si ꝓdium. z extra de foro compe. ca. sane.

predia monasterij incõsulto epõ nõ ꝓt alienari.

m ¶Manumitti. Quia qui manumittit manci pium ecclie duo dabit ecclesie ꝓ illo. vt. xij. qõ. ij. episcopus q̃. sed cũ abbas nichil habeat. ergo nichil potest dare vt. liiij. dis. abbas ti. Johan.

¶Cetũ ebo.

n ¶Episcopo consentiẽte. nota dicit bene: qz bene ꝓt auctoritate epi abbas alĩ dare ecclesiã: Iz tõ reprobat donatio fctã ab abbate cũ cõsensu epi in sequẽti. c. q̃ ipi epõ dedit z ipse episcopus nõ potuit cõfirmare donatiõnẽ sibi factã: qz nemo põt ꝓhibere auctorem rei ꝓprie. vt extra de instr. cum ad nostram. ff. de auct. iudi. l. j.

vj. pg.

Questi sūt.

¶ Vendicare. th hic eccle sīa erit sub alio monasterio: de cuius rebus cōstructa ē. vt.xlj. qōe.ij. apostolicos.

b ¶ Reuertat Br. q donatio p pte ei⁹ valida p parte nō. vt.xlj. q.ij. si quos. Sz nonne ista eccle sīa habebit vīa qua ibit ad ip̄az nam qui hz hanc sūt uter debz habere. vt.ff.ō ser. rusti. p̄dio. item sic. ℣. qui habet haustū? Rn. sic habebit. sed monachi non cogēt̄ gratis eam dare cogētur tñ viā vendere iusto p̄cio. vt.ff. de reli. si ea sepulchrum.

¶ Sed notandum est.

¶ Dece ē. vij. ps q. in qua soluit q principalē. sez vtrū abbas debeat cōuersio apostate restituere sua: z dicitur q nō dūt ei reddi sz sinere q recipiat. z hoc probat per equitatem canonicam Jo. de fan.

vij.ps

c ¶ Duobus Tito. Eugenio Sz nōne beat⁹ Joannes renūciauerat. p̄pōs z vtrīq. ℔ quicq̄d habuit acquisitū fuit pauperib⁹ vel illi eccīe ad quā se trāstulit: sz dic q adhuc ñ quenerat ad ecclesiam illā. Uel dic q de virgis fecit illud argētum qō dedit.

d ¶ Si abbas sophistice z male respondet: q scito abbas habet aliquid: tāci tō sit ecclesie.

Questi sunt nobis predicti mōasterij monachi abbatem suū in tranquilitatis castrū terram que i. dc. pedes extenditur sub pretextu fabricāde ecclie fraternitatis tue donatiōis titulo cōcessisse. Jdeo volum⁹ quātum parietes possunt edificate ecclesie circūdare: iuri ecclesie vendicare[a].

Quicquid vero extra parietes eiusdē ecclesie esse potuerit in iure monasterij sine difficultate aliqua reuertatur[b]: q nec mundanarū legum nec sacrorū canonū statuta permittunt res monasterij ab eiusdē iure quolibet titulo segregari eapropter donationē eiusdez terre que contra rationem facta est sine aliqua dilatione restituе. ¶ Dicta.

Hanc ergo scripturaruz nostrarū paginam omī futuro in tempore ab omnib⁹ episcopis firmā statuimus illibatāq̄ seruari: vt et sue eccīe (iuuante dño) tantūmodo sint iure contēte: et monasteria ecclesiasticis cōditionib⁹ seu angariis: vl̄ quibuslibet obsequiis secularibus nullomodo subiaceant: canonicis nulli⁹ iurib⁹ deseruiant: sed remotis vexationib⁹ diuinum op⁹ cum summa deuotione perficiat. Sed notādū est q aliud est in suos vel propinquorū vsus res ecclesie cōuertere. quā gnctosā cupiditatē sacri canōes vbiq̄ phibent z dānabilē ostendūt. Aliō est qō ex dispēsatiōe charitatis hūane infirmitati cōsulē: vt quondā illi sua reddant q in sacro ꝓposito manere cōtēnt. qō non tā iure fori q̄ iure poli nōnullos sctōrū fecisse legim⁹. Bīus enim Joannes euāgelista duobus[c] iuuenib⁹ ꝙs penituerat oīa sua pro rō relīqsse z pauperib⁹ erogasse: aurū z gēmas reddidit: vt cū eis q̄ vendiderāt sibi redimeret. Sed obiecit. btūs Johannes nō oblata reddidit q̄ pauperibus iam erogata fuerant: sz alia recōpēsauit q̄ in pauperū vel eccīarū facultatib⁹ nūq̄ cōputata fuerāt. Similiter si abbas[d] vel ep̄us aliqua habuerit: q̄ in eccīasticis facultatibus nondū sunt annumerata: exēplo beati Joannis det illa recedēti: oblata vero ecclesie retineat. Sequit ergo aliō exemplū quo eadē que oblata sunt: laudabiliter reddēda monstrentur. Ait enim Augustinus i sermōe de vita clericoz.

¶ Non dz eccīa suscipe: q̄ filio erheredato sibi offerunt.

Quicūq̄ vult exheredato filio heredem facere ecclesiā querat alterum qui suscipiat: nō Augustinū. immo deo ꝓpicio neminē inueniet. q̄ laudabile factū sancti Aurelij carthaginensis episcopi. Quidā enim cum filios nō haberet: nec separaret res suas oēs (retēto sibi vsufructu) donauit ecclesie: nati sunt et filij nec opināti reddidit episcop⁹ ea que donauerat in ptāte habebat eps non reddere[e]: sz iure fori[f] non iure poli[g]. Ecce q aliq̄s oblata iure z laudabiliter redduntur: verūtamen non hoc exēplo recedēti sua reddenda monstrauit. aliud est em in professione sue vite psistere: aliud a proposito sui ordinis discedere. Si sctūs aurelius degēti in laicali habitu oblata reddidit: qz post oblatiōem filios accepit: non ideo in apostasiā euntibus sua reddēda sunt: quibus vtilius[h] necessaris subtrahētur vt coacti redirent ad ordinem a quo recesserant. Sz sicut inimicis z persecutoribus inbemur necessaria subministrare: sicut ab apl̄o monemur ꝑs redimere: vt expediti[i] oīoni vacemus: sic nec eccīa scandalū patiatur: ne discedēs in deteriora ꝓcipitetur: ne in quicūq̄ monachoꝝ aut incēdiū monasterij occasiōe suorum exardescat: laudabili⁹ sibi sua: non dico reddūtur: sed auferri sinunt q̄ ab illo istu inferantur.

Filii ꝙ ꝓpe pōs donationem patris revocē re.

f. corvij. a.

Uidam abbas. ¶ Supra in.xvj. causa dictū est q eccīe res eccīaz sunt in potestate epi. z in prima cā inpōt. q.iij. i illa ca. in vēditionib⁹. dictū est q abbates nō pnt sine licētia epi res eccīe alienare. sed ne ꝓter hoc vi derent monasteria ditera ex toto epis: sicut alie eccīe scl̄ares. iō magister ne erit hanc. xvij. causam: vt ostēdat in q̄bus monasteria a iurisdictiōe epor sūt exēpta: q̄s vt cō peterēt se non habituri filios: nā quid filius post ea natus non solum partem: sed etiā totū reuocabit. vt.C. de reuocan. dona. si nūq̄? Respō. verum est. z quod hic dicitur intelligendum est q eccīa nō cogit totū reddere: sz tm̄ legitimā portionem. Vel canon corrigit legem.

f ¶ Jure fori. q.d. ad hoc non cogebatur ire actiōis: sed quadā naturali eqtate tenebatur ad hoc. ij. q̄stione. iij. hic colligitur.

g ¶ Non iure poli. Jā est quadā naturali eqtate.

h ¶ Utilius. ℣. questione. v. non omnis.

i ¶ Expediti. Ab oī negotio. Certū est. vt q̄diu est abbas vel monachus i monasterio ipi acquirit: sed quicq̄d acq̄rit fact⁹ eps acq̄rit epāli ecclesie vt j.c.j. z hoc forte obtinet cū est trāslatus ꝑfecte ad eccīaz epāle vt.j.xxj. qōe.ij. si ḡtiā trāslatus. Sz q̄d si tm̄ est confirmat⁹: adhuc tm̄ nō ē trāslat⁹. videt velle littera illa ex eo q̄ dicitur absoluit. etiā q̄ acq̄rit eccīe epāli. sz illa littera post ḡ z. videt velle q puou pōt dici cū hu. q non prius acq̄rat secunde eccīe q̄ sit adept⁹ corporalē possessionē. vt. ℣. recū. dist. si quis epus. et extra de elec. cum in cunctis. sicut nec miles qui transit de vno numero ad aliū nō prius dicit esse de secundo numero antēq̄ perueniat ad eum. vt.ff. de mili. testa. ex eo tpe. Jo.

Abbas factus epūs cui eccīe acq̄rit.

¶ Causa.xviij.

Uidam abbas colecratus i ep̄m ꝓpius monasterio multa cōtulit: postea in epātu plura acquisiuit: cui dum fratres successorem quererent: episcopus loci semet electioni volebat iserere: vt per ip̄m abbas in monasteriū ordinaret: ffres renituntur. ¶ Querit primo: an monasterium possit petere q̄ ab epo acq̄sita sunt: an epālis eccīa possit sibi vendicare q̄ monasterio fuerāt tradita? ℣ ecūdo: an p ep̄m abbas sit eligendus et ordinandus: an tantūmodo a proprijs fratribus sit instituendus.

¶ Questio.i.

Prima questio[a] terminatur in concilio habito apud alteum in quo sic statutum legit.

¶ Aut de monacho epūs ordinat: qō ante cōsecrationem habuit monasterio quod vero post consecrationem acq̄siuit propue ecclesie derelinquat.

Statutū est et rationabiliter ꝑm sanctos pres a synodo confirmatum est: vt monachus quem electio canonica a iugo regule monastice professionis absoluit[b] et sacra ordinatio de monacho ep̄m fecit: velut legitimus[c] heres paternam sibi hereditatem post ea iure vendicādi potestatem habeat: sed q̄cq̄d acquisierat vel visus fuerat hīe monasterio reliquat: et abbatis sui qui fuerat ꝑm regulam sancti benedicti arbitrio. postq̄ eñ episcop⁹ ordinatur ad altare ad qō sanctificatur z intitulatur secundum sacros canones qō acquirere poterit restituat[b].

¶ Questio.ii.

Ecūdam vero[c] questionem terminat auctoritas tolerani concilij dicens.

¶ Abbates et alia officia per eos debent instrui.

Scrantū[d] sibi in monasterijs vendicent sacerdotes qō ꝓcipiunt canones. i. monachos ad conuersationem sanctam promouere: abbates aliaq̄ officia istituere[e]

c ¶ Legitimus. Immo etiā monachus existens legitimus heres est etiā in eo casu in quo alias non posset esse heres. vt. xix. q. viij. si qua mulier. C. de epis. z cle. deo nobis. sed obijcit si hereditatē vendicat: ergo pōt habere ꝓpriū cū tñ remaneat monachus qō esse non debet. vt ex tra de statu mona. cum ad monasterium. in fi. sed dic sibi. i. ecclesie sue.

b ¶ Restituat Sed iuter hoc stare potest? cū enim aliquis factus ē monach⁹ oīa que habebat dedit monasterio. vt.xix.q. viij. nūc autem. ergo z ius succedendi qui enim dat oīa bona sua dat z ipē future actiōis. vt C. de dona. l. iij. Ꝙ videtur q ꝓpius succedit monasterius. Sed dic q ius succedendi non cōpetit nisi post mortez defuncti: vñ nō dat de illud ius non monachus sed monasterio: sed tantū sola spem: sed illa spes euanescere debet: ex quo illa persona desinit esse filij ꝓpius monasterij: f vt inst. de acq. p arroga. ℣. motiuo. Jo.

Monachus acquirit per translationem ad ecclesiaz sctāre. vt alia platione. xvj. q̄. f. ne pro cuiuslibz ex de elec. cōstitut. Archi. hic.

Addeq̄ acquirit per translationem ad ecclesiaz sctāre. vt aliā platione. xvj. q̄. f. ne pro cuiuslibz ex de elec. cōstitut. Archi. hic.

Secunda ibi. Econtra. Tertia ibi. Ecce in toletano. Quarta ibi. Hinc etiā. Quinta ibi. Item sunt. Sexta ibi. Abbates. Septima ibi. Pro huiusmodi. Octaua ibi. Non solum. Nona ibi. Prohibētur. Decima ibi. Item sunt. Undecima ibi. Quitādi. Duodecima ibi. Pro talibus. Jo. de fan.

e ¶ Secundā vero Questio. ij. non est dubia. q tm̄ monachi eligent. vt.j.e. abbatem. Jo.

f Dc tm̄. Arg. q nō pōt epūs plus ab eccīis petere q̄ quod ex canonibus sibi deberi probat. vt ix.q.iij. conquestus. z.x.q.iij. q. cognouimus.

g ¶ Instituere. i. confirmare. Uel dic. ꝓprie q istituit cū sint negligentes. vi. ix.q.iij. cū simus. vel nunc etiā pōt aliū instituere cum monachi minus idoneum voluntelegere. vt.j.e.q.ij. si quis abbas.

Mona chorum coertio ad quē spectat.

¶ Corrigere. Ergo coertio monachorum ad epm spectat. vt.l.di. accedes. I. si ḡs abbas. t.c. abbates. t.e. cognoum. Dicunt ḡdā q̄ immunis excessūs ab abbate vel pōte iuste punitus. Sz maiorē ab epō. vt extra. de ele. cū ex eo. ii. de. ii. ḡs dicūt. q. i. nō dicatur. ij. melius dicat q̄ ii. ordis huius negat. ij. monachū q̄ extra epō ut assūpt. vt. xj. q. i. de gloria lec. ij. no. Iohānes turs. extra ō ag. reprehensibilis. Johānes.

¶ Contra. hec est sēa p̄s. q. i. q̄ probat p. vii. ca. q̄ de iure cōi ad monachos tātū spectat electio abbatis. z si populus nō hāt nō subsit epo lege dioc̄sana: sz tm̄ tm lege iurisdictiōis. Jo. de fā.

A ¶ Abbas in. b ¶ Ordiet. l. eligatur. c ¶ Assūpsa. publica. cōuocato pplo nisi sit ō voluntate fratrū. vt. t.e. luminoso.

d ¶ Subjectā. d. ad legē dioc̄sanā. vt. xvj. q. j. et p̄ vsitate. nisi in casu. vt. xij. q. ij. apicos. ex ipso ḡ q̄ epūs i alio loco celebrat p̄sumit ei locus subiect⁹. ar. vij. q. j. pōtificē. p̄ tñ scias q̄ epūs pōt in oī ē vnaz ecclīaz alīā. vt extra ō excess. plasicut. z cētā alīā ecclīa p̄t se subijcere alij. hoc tñ non p̄iudicat epō. et de dona. inter dilectos.

A ¶ Abbatē. e ¶ Publicas. ḡs pplo nō interest: nisi luteth ab abbate. vt. j. e. q. dudum. Jo.

A ¶ Abbatem. f ¶ Dominus. Arg. ē hic q̄ electio in arte p̄lati spectat ad patronū. vt. xvj. q. ij. si ḡs epōz. z. q. vij. decernimus. z. lxiij. di. principali. z. j. ea. q. ij. eleutherij. Sz no ē ita. vt extra de iurepa. nob. z. j. c. pri. Sz solemnis electio p̄sentāda est p̄cipi vel patrono. vt extra de elect. cuz terra. z melio. eo. ti. sacrosancta. vt extra eo. q̄ licet. z. lxiij. di. re atamen. c. electio.

Electiō p̄cipi vel patrō p̄sentā da est.

atq; extra regulam acta corrigere⁸. Ez si aliquid in monachos canonibus interdictum p̄sumpserint: aut vsurpare quicq; de monasterij reb⁹ tenuerint non deerit ab eis sententia excommunicationis.

¶ contra Gregoriū scribit castorio aruminensi epo.

¶ Congregatio monasterij: non epūs aut aliqs extraneorū abbatem instituat.

A Bbas i monasterio nō epūs aut p aliquē extraneorum ordinetur^b neq; ab epo missa^c ibi celebret: vt nullis ecclesie subiaciatur^d. I dem castorio epō. ¶ De eodem.

A Bbatem cuilibet monasterio: non alium sed quē dignū moribus atq; actibus monasticē discipline communi cōsensu congregatio poposcerit: ordinari volumꝰ. missas autem publicas^e per epōs vel clericos i monasterijs omnino celebrari prohibemus.

Item Pelagius papa melitto subdiacono.

¶ Ille dz abbas instituī quem sua cōgregatio z possessionis dñs ordinari poposcerit.

A Bbatē in mōasterio sī lum volumus ordinari quē sibi de sua cōgregatiōe et monachorum electio et possessionis dñs^f et (quod magis obseruandū est) ordo vite ac meritum poposcerit ordinari.

Item Gregoriꝰ olbus epis.

¶ De libertate monachoꝝ.

Quam sit necessariū monasteriorum quietī prospicere cē. et infra. Interdicimus igit in nomine dñi nostri ihesu xpi: z ex auctoritate beati Petri aplozū p̄ncipis cuius vice huic romane ecclie p̄sidemus. vt nullus epōrū aut secularium vltra p̄sumat de redditibus: vel chartis monasteriorum: vel cellulis^g: vel vllo quē ad ea pertinēt: q̄cunq; modo seu qualibet occasione minuere vel dolos vel immissiones^h aliquas facere. z infra.

¶ Defuncto vero abbate cuiuscūq; cōgregationis nō extraneus eligat nisi de eadem congregatione quē sibi ppria voluntate concorsⁱ fratrū societas elegerit. Sz si aptā inter se p̄sonā inuenire nequeunt: solerter sibi de aliis^k monasteriis eligant ordinādum. et infra. ¶ Pariter aūt est custodiendum vt muito abbate ad ordinandū^m alia monasteria: aut ad ordines sacros vel clericatus officium tolli exinde de monachi non debeāt: et infra. Nullus monachū sine testimonio et concessione abbatis in ecclīa aliqua teneat: vel ad aliquē honorem p̄moueat.

¶ Hanc ergo scriptorum nostrorum paginam omni futuro⁹ tempore ab omnib⁹ episcopis firmam statuimus illibatāq; seruarivt z sue ecclesie (saluante dño) tantūmodo sint iure cōtenti: z monasteria ecclesiasticis conditionibus seu angariis vel q̄buslibet obsequijs secularibus: nullo modo subiaceant nullis canonicis iuribusⁿ deseruiant: sed remotis vexationibus: a cunctis grauaminibus diuinum opus cū summa deuotione animi perficiāt. Item Castorio episcopo aruminensi.

¶ Missas publicas i cenobio epōrum celebrent nec aliquod eis grauamē inferant.

Uminoso^o abbate refe-

a ¶ Publicas. In quib⁹ est cōcursus pplorum que fiunt in hora tertia. ff. de cō secra. dis. j. z hoc sed publicas. id est solemnes bene cantant.

b ¶ Recessūs. Poti⁹ ergo erūt monasteria i solitudine q̄ in vbe. xvj. q. j. si cupis.

c ¶ Collocare. Ut ibi exerceat iudicia.

d ¶ Ordinationem. j. eo. cognouimus. cōtra. sz hic loquit de exemptis: ibi non. vel si hic loquit de nō exemptis: tūc dic q̄ episcopus hoc facere pōt: nisi abbas legiēs sit ordinationib⁹. id est dispositionibus. vt. ix. q. iij. cum scimus.

e ¶ Abbate. ff. c. q. iij. iser cetera.

f ¶ Ridem.

g ¶ Monasterio. episcopꝰ ibi fecerat baptisterium.

h ¶ Altare. Dicūdo: q̄ locus fontiū non dz pedibus conculcari. vt. j. de p̄secra. di. j. altaria. z hoc cōmodius nō pōt fieri q̄ si ibi altare ędificetur.

i ¶ Post susceptas. Ita de appel. super eo. in fine. ¶

k ¶ Abbas p. missione. nō em pōt sine licentia plan tuā desere re ecc̄lam. vt ex derenūci admonet. xvj. q. vi. ca. vl. lxxj. dis. c. j. et ij. c. ix. q. iij. due Johan.

¶ Nec. ¶ Nec ē

Ecclesiarum.

g ¶ Vel cellulis. Ar. q̄ capelle parochiales habēt idē priuilegiū cū monasterijs. x. q. iij. inter cetera: sz nō est ita. vt extra de p̄bendis. de monachis.

h ¶ Vel immissiones. id est exactiones.

i ¶ Nisi de eadem. ff. dist. ij. nullus iuuito. et cap. obtinuit vitiosus.

k ¶ Cōcors. z canōica. vt. lxiij. dis. c. j. z. c. si ḡs abbas.

l ¶ De aliis. ertaz heremitā. vt extra de elect. cū monasterium. Argu. contra. j. pri. q. viii. in fine.

m ¶ Ad ordinandū. si nō monachꝰ sit necessarius p̄ supiotem cogat ipz dare. vt extra de iure pa. nullus. Sed q̄ si monachꝰ sit facies papa intro abbatē dz ne re dire sic ad. nec appellatione re dire q̄ cum re mittat de mandato iudicium fore re constituendū de supiori. ff. de appellatio. ¶ Iuriby. ij. tū ad legē dioc̄sanā. vt. xvj. q. j. cū ppetuitate. vt tota. r. qōe. j. in summa.

o ¶ Uminoso. Hoc capitulū loqt̄ de mōasteriis exemptis vel pulsematicis.

xMonachꝰ facies papa sine licentia abbatis redire dz

rēte plurimis in monasteriis multa a p̄sulibus p̄iudicia atq; grauamina monachos p̄tulisse cognouimus. Oportet ergo vt tue fraternitatis prouisio de futura q̄te eoū saluti disponat ordinatiōē: q̄tenꝰ cōuersantes in illis in dei seruitio gr̄a illis suffragāte: mēte libera perseuerēt: missas quoq; publicas^a i cenobijs fieri oī modo prohibem⁹: ne in dei seruorum recessib⁹ z eorum recepraculis vlla popularis p̄beatur occasio conuentus: q̄ non expedit ai abus eorum. nec audeat illius epūs cathedram collocare^c vel quālibet potestatē exercere imperādi nec aliquā ordinatiōnē^d q̄uis leuissimaz faciendi: nisi ab abbate^e fuerit rogatus: quatenus monachi semper maneāt in abbatū suorum potestate vt remotis vexationibus: ac cunctis grauaminibus diuinū opus cū summa deuotione animi p̄ficiant.

Item Gelasius papa.

¶ Baptisteriū in monasterio non permittatur fieri.

Q Uidem p̄cepim⁹ vt de mōasterio^f sc̄ti andree q̄d est sup̄ mascalas baptisterū p̄pter mōachoꝝ molestias debuisset auferri: atq; in eodē loco q̄ fontes sunt altare^g fundari: cuius rei p̄fectio hacten⁹ est ꝓtracta. Admonem⁹ igit fraternitatē tuā nullā iam morā post susceptas^h literas nras inferere: sed repecto loco ipsoū fontiū: altare illic sine dilatiōe aliqua fundetur: quatenus et p̄dictis monachis opus dei secure liceat celebrare: nō de negligentia tua contra fraternitatē tuā nr̄ animus excitet.

Item ex cōcilio maguntino.

¶ Cum permissione episcopi abbas locum suum deserere potest.

A Bbas pro humiliatione: z cum permissione^i

Abbas. z no. ḡ q̄ ipse tenetur cōsulere. ad hoc. iij. q. v. c. j. et de testi. spo. au dita. in fi. et ō ecle. nō rest. ij. ter. ep. ō p̄bē. dlecto ubi de hoc.

Familiaritas nimia parit contēptum.

epūs loci suū potest reinquere: tamen eligant sibi fratres abbatē de ipsis si habent sinautem de extraneo. Ecce in toletano concilio^k dicitur q̄ sacerdotes abbates z alia officia instituere debeant. Beat⁹ Gregorius^l z Pelagius prohibent: dicētes abbatem a fratribus sue congregationis eligendum et ordinandum. quomodo ergo hec tanta diuersitas ad concordiam reuocabitur? Sed sciendum^m est quosdam monachos esse indomite cernicis et effrenate superbie: quos dum abbates ad religionem cogere voluerint: in eorum delectione conspirant: et alium moribus suis conuenientem sibi p̄ficere contendunt quales erāt illi qui in necem beati Benedicti cōspirasse legūtur. pro huiusmodi constitutum est vt abbates/et alia officia per sacerdotes instituantur.

Unde Pelagius papa scribit opilioni defensori dicens.

¶ Non licet monachis abbates pro suo arbitrio expellere: aut alios ordinare.

Q Uāmp potestatem de cetero omnullam licentiā monachis relinquimus p̄ arbitrio suo: aut abbates expellere aut sibimet alios ordinare^n qua nulla auctoritas^o remanebit abbati: si monachorum potestati ceperit subiacere: vt decetero fideliter et studiose vniuersa que vel ad diuini cultus reuerentiam: vel ad vtilitatem eiusdem monasterij pertinent: abbatis sollicitudo ad quē potestas tota^p pertinere conuenit debeat admplere. Hinc etiam constitutū est^q vt clerici singulorum monasteriorum sint in potestate episcoporum: nec alicui liceat extra eorum conscientiam monasteria edificare.

k ¶ Monasterio. episcopꝰ ibi fecerat baptisterium. ff. de cō secra. dis. j. z hoc sed publicas. id est solemnes bene cantant.

l ¶ Ditū Grego. ff. c. j.

m ¶ Sed sciendū. Dagister intelligit q̄ ea suprādicta ex causa data sūt. Jo.

n ¶ Illam potestatem.

o ¶ Auctoritas. Quāti estimonij est illū timere cuius iudicio nūc erigitur nūc deponitur xvj. questiōe. ij. villis. Nec superiores debēt ifer ioribꝰ nimis familiares ee. naz ex cōuersatione equali nascit cōtēptus dignitatis. ff. de offi. p̄si. obseruandū. nec ertā debent subditi plus esse subditi q̄ expediat. ij. q. vij. admonēdi. Jo.

p ¶ Tota. Er go eps nullā dz turisditionez in mōasteriis. z sic est. Z. xvij. q. vlc. in venditionibꝰ xij. q. ij. abbatibus. sz istud verbum tota nō excludit epm: sed ipos monachos id est ita pertinet ad abbatem q̄ non ad monachos.

q ¶ Hinc etiam. ¶ Hec est quarta pars. q. i qua ,pbat q̄ oēs monachi pertinent ad p̄cussionem et correctionem epi. et hoc ,pbat p. v. ca. Jo. ff. ā.

q ¶ Constitutū est. ppter causā. Intelligit ei

Universidad de Deusto Biblioteca

Stan⁹ olā hec capitula ex cā sancte stantia.

Quidā monachorū.

a ¶ Commendāt. Sed nemo debet se ꝓmēdare. xvi. qō. iij. si quis vero. Ar. cōcra. ff. de offi. ꝓcōsul. obseruare. Hanteqꝫ vero.

b ¶ Aut oratorii. Quib⁹ rē ꝓpria⁹ in oratoriis sit missa? audiēda / habeo. j. de ꝓse. dist. i. si quis etiā. z nō solum oratoriis: sed nec etiam hospitale pōt sine licentia ep̄i ꝓstrui. vt ex ꝫ religio. domi. ad hec. sed si oratorius non est in hospitali: tunc simplex hospitale pōt construi sine licētia ep̄i. ex de eccle. edifi. si hospitale. q hodie est remota. Itē nec in oratoriis licitū est ponere cāpanas. vt ex. de primic. patētibus. Jo.

c ¶ Vel monachi. Loquit⁹ fm ea tēpora cū monachi fuerūt laici. xvi. q. j. generaliter.

d ¶ Clerici. id est prelati.

Ut Eligi.

e ¶ Cōpro bet. ne sit nimiū inuenis. vt. xxxviij. di. quotidiā. z capi. fraternitatis.

De mōachis.

f ¶ Nouū. Nouum dicitur eminus facies immutatur: vt. ff. ꝺ no. ope. nūcia. l. i. ℞. op⁹ nouū. Si ergo totum monasterium fiē destructum restituitur consensus episcopi in ꝓstructione: sed in reparatione non requiritur, vt. xvi. q. vlt. si quis vult. extra de inde. inde. z

Unde in calcedonensi concilio legitur.

¶ Sine cōsciētia episcopi monasteriū nullus edificet.

Quidam monachoꝝ habitu vtentes indifferenter per ciuitates incedūt: nec nō z monasteria z seipsos presumptione ꝓpria cōmēdant⁸. Placuit igitur neminem aut edificare: aut cōstruere monasteria: aut oratoriū⁹ domū sine consciētia ipsius ciuitatis epi. Itē clerici in parrochijs monasterijs: aut martyrijs cōstituti: sub potestate sint ei⁹ qui in ea ciuitate est epūs fm traditionē sanctorum patrū: neqꝫ ꝓ presumptionem recedāt a suo episcopo. ¶ Eos vero qui ausi fuerint rescindere huiusmodi institutionem quocūqꝫ modo vel si noluerint subiacere proprio episcopo: siquidem fuerit clerici fm personarum ordinationem subtaceant condemnationi⁹ canonum. si vero laici vel monachi⁶ fuerit: cōmunione priuētur. Item clerici⁹ qui pauperum dispositiōi vel monasterioꝝ vel martyrioꝝ presunt sub potestate singularū ciuitatū eporum fm canonuꝫ traditionē perdurēt: neqꝫ per suam temeritatē epi sui moderationē declinēt. Qui aūt huiusmodi dispositionē quolibet modo subuertere ausi fuerint: z episcopo suo nō obedierint: si quidem clerici fuerint canonice damnatiōi subiacebunt. si autem monachi vel laici sunt: a cōmunione suspendantur.

Item ex concilio carthaginē si quarto. ¶ Examinet ab episcopo q religiosis feminis ꝓponendus est.

Uti religiosis feminis ꝓponēdus est ab epō cō probetur⁸. Monasteriū quoqꝫ absqꝫ episcopi permissione nul-

li incipere aut fundare licet.

Unde in agathensi concilio legitur.

¶ Sine permissione episcopi nulli⁹ monasteriū presumat incipere aut fundare.

De monachis monasterium nouum⁶ (nisi episcopo permittente aut probāte⁸) nullus incipere aut fundare presumat. Item ex eodem.

¶ De eodem.

Cellulas nouas aut cōgregantium ᵇ ecclesias monachoꝝ absqꝫ episcopi nutu prohibemus institui.

Item ex concilio aurelianensi. ¶ Absqꝫ episcopo vel abbatis voluntate: nullus monachorum cellulam constituere presumat.

Nullus monachus congregatione monasterij derelicta: ambitionis⁴ z varietatis impulsu: cellulam construere sine episcopi permissione: vel abbatis sui voluntate ꝓsumat. Item sunt z alij qui p execution diuersarum causarum quoslibet admittunt qui districtionem eorum soluant: et quietem religionis perturbent.

De quibus in concilio triburiensi legitur.

¶ Abbas qui cautus in regimine non fuerit: a proprio episcopo et a vicinis abbatibus a suo arceatur honore.

Si quis abbas cautus ʰ in regimine: humilis cautus: misericors: discretus: sobrius qꝫ nō fuerit: ac diuina precepta verbis z exēplis nō ostēderit. ab episcopo in cuius territorio consistit: z a vicinis abbatibus z ceteris deum timentibus: a suo arceatur ⁱ honore: etiam si omnis congregatio vnanimis suis consentiens eum abbatem habere voluerit.

C. ꝺ op. publi. l. ij. z iij. argu.

g ¶ Aut proꝺāte. ex postfactoꝝ ratihabitione potest confirmare. vt. xvi. q. j. c. vlti.

Ellulas.

h ¶ Aut cōgregātū. nouas collegia non potest quis facere: nec etiaꝫ nouas regulas vel nouā vitā. ex de religio. do. nemia. ff. de colle. illi. l. ij.

Illi mōachi.

i ¶ Ambitiōis. Infirmitatis em̄ cā pōt abbas ꝓmitte monacho facē cellā spēcialem. vt xx. q. iij. c. vlti.

¶ Relict⁹ a alij.

¶ Hec ē. v. ps. q fin ij ꝺr q⁹ maius abbas non retineat etiā si vellit monachi. Joā.

Si quis.

k ¶ Caut⁹ Ergo videtur q aliqꝫ pōt deponi ꝓpter simplicitatē: vt hic. et ixxvij. di. eposū. Sz dicas q hic vocat illū incautum q̄ negligēs est: nā ꝓpter negligentiā deponit aliquis. vt ixxvj. dist. dictū. Vel dic q abbates ꝓpter modicas causas pōt remoueri. vt ex ō symo. p tuas.

l ¶ Arceatur. Hic patet q⁹ episcopus sine numero episcoporum abbatē potest deponere a dignitate abbatie sed nō potest solus ab ordine deponē. vt. xvi. q. vij. inuentum vt no. xv. qō. vij. in summa. z hoc ideo: quia causa illa nō est criminalis. extra de accu. super his. et de symo. capi. per tuas.

v̄j. ps.

Wonachi fugitiui, aut ecclesie acq̄rūt

v. ps.

Prelatus negligēs est deponendus.

Abbas tenet ab abbatia pōt solus eos deponere

Abbates.

¶ Hec est sexta pars. q. in qua ꝓbat q⁹ omnes monachi debent epo obedire z venire ad synodum: z debet requirere fugitivos. et hoc probat q. iij. ca. Johan. de fan.

a ¶ In eporū. Ad epm em̄ pertinet omnis cura diocesis: tam in mōasterijs q̄m in alijs ecclis: vt ix. q. iij. capi. q. a principio. nullus. Joan.

b ¶ Vocatiōe ñ necessitas magna fuerit: alias abbates non debēt vocari ad synodum. vt. xvij. distin. epos. j.

c ¶ Aut peculiare. nisi ab abbate ei concessa fuit administratio. vt extra de statu mo. monachi

d ¶ Que acq̄sierit. ergo fugitiui z vagabūdi acquirunt ecclesie sue q̄cq̄d acq̄rūt: vt hic. et. C. de epi. z cle. deo nob⁹ ℞. hoc etiā sicut seruus fugitiuus dño acquirit. ff. de acq. pos. l. j. ℞. per seruum. Sz ponamus q aliqꝫ sepi⁹ delinquit ꝓpter qō mōasterium nolunt ipm recipe: quero si id qō postea acquirit priori monasterio acquirat: vel sequēti? videt q sequenti quia cum ꝓ derelicto habit⁹ est nō debz ꝓ ri acquirere: sicut nec seruꝰ habitus ꝓ derelicto. vt. ff. de stipu. ser. q⁹ seruꝰ. et arguīē. xvi. q. vi. ō lapsis. C.

I tem in concil. aurelianēn.

¶ In epōs potestare abbates consistant.

Abbates pro humilitate religiōis in eporum potestate consistant: z si qd extra regulam fecerint: ab epīs corrigant: qui semel in āno in loco vbi epūs elegerit accepta vocatione⁵ conueniant.

¶ Monachi aūt abbatib⁹ omni obediētia z deuotione subiaceant. q si quis per cōtumaciam exierit indeuotus: aut per loca aliqua vagari aut peculiare⁶ aliquid habere ꝓsumpserit: omnia que acquisierit⁸ ab abbatibus auferantur fm regulā monasterio ꝓfutura. Ipsi aūt qui fuerant fugaces: vbi inuenti fuerint: cū auxilio epi tāqꝫ fugaces sub custodia reuocentur. ¶ Et rem se ille abbas futuruꝫ esse cognoscat: qui in hmōi personis non regulariter aliquid duxerit: vel q̄ monachum susceperit⁶ alienum.

Item ex concilio arelaten.

Monasteria vel monachoꝝ disciplina ad eū pertineat epūm in cui⁹ sunt territorio cōstituta. Item ꝑ paschalio pa. ij. ¶ Nulli⁹ monstret abbatibus epalia: qui alicui epi scoporum nolunt subesse.

Abbatib⁹ f qui neqꝫ sub episcopo: neqꝫ sub metropolitano: neqꝫ sub primate neqꝫ sub patriarcha sunt: nullus ꝓsus eporum epalia⁸ ꝙlibet administret: cū eīs se nulli epō oino subesse profiteantur consequens est vt nullus eporum q̄ sua sunt eis tanq̄ extraneis largiatur. Ꝺo huiusce modi ergo statutū est: vt cause z vtilitates monasteriorum per episcopos dispōnantur.

Unde Grego. scribit Vitali defensori sardinie. ¶ Abbates monasteriū: a proprio episcopo debent dispōni.

Cognouimus q̄ monasteria seruoꝝ dei vel feminarū ꝓ suo quisqꝫ libitu et diuersarū causarū executione pturber: quod oino non grate suscipimus: tuāqꝫ ex hoc experientiam cōmonemus: vt nequaqꝫ hoc vsurpare denuo accepta nostra auctoritate permittas: sed epō loci illius sub cui⁹ moderamine degunt cure sit: causas eoꝝ vtilitatesqꝫ dispōnere: valde enim est indecens: vt omisso⁵ eo alius quilibet se illorum causis admisceat: sed ille eorum vitas cōperti regulariqꝫ ꝺz moderamie dispōnere qui ꝓ cōmissis eorum animabus⁴ cōpellitur rōnē reddere.

Ꝺo hmōi etiā prohibet beatus Grego. mulieres passim ad monasteriū accedere z monachoꝝ commatres fieri ferī bens valentino abbati.

¶ Neqꝫ commatres sibi facere neqꝫ ad feminas accedere monacho licet.

Quidam ad nos q⁹ i monasterio tuo passim mulieres accedant: z (qō est grauius) monachos tuos sibi cōmatres⁸ facere: z ex hoc icautā cum eis cōlonem hꝫe. Ne ergo hac occasiōe humani generis inimicus sua eos (qō absit) calliditate decipiat. ideo hui⁹te precepti serie cōmonem⁹ vt neqꝫ mulieres in monasterio tuo deinceps qualibet occasione ꝓmittas accedere: neqꝫ monachos tuos sibi commatres facere. nā si hoc denuo ad aures nostras quocunqꝫ modo ꝙ uenerit: sic te seuerissime noueris vltioni subdēdum: vt emēdationis tue qualitate: ceteri sine dubio corrigantur.

Non solum aūt incauta familiaritas altarū mulierū eis interdicitur: verūetiā a sctimonialiū habitatione phibent.

Unde in. vij. synodo legit.

¶ Cū sanctimonialib⁹ monachis habitare non licet.

de lau. vber. tol len. sed famus. Johā. Sed hāc questionem pie ne norant inter dñicales qstiones. B.

e ¶ Susceperit. sine cōsensu abbatis. vt. xx. q. iij. monachū. Johan.

f Abbatib⁹ ℞. xvij. di. sti. nulla ratiōe.

g ¶ Epūs epalia. Licet abbas sit exemptus: tamē ꝓmo debet petere iura epūs epalia ab epō loci nisi ipse malitiose deneget ea.

Ognouimus q⁹. vij. ps

h ¶ Ut omisso Argu. q⁹ omisso epo non pōt appellari ad metropolitanū. vt vij. qōne. iij. scitote. Joan.

i ¶ Animab⁹ Argu. q⁹ cui ma⁹ cōmittitur / et minus. vt. xij. q. j. precipim⁹.

¶ Duo ipsi.

¶ Hec est septima pars qstionis in qua monachi prohibentur habere commatres. Johā.

Eruent.

¶ Commatres. Sz non ne ꝙ baptismuꝫ cōtrahitur cum paternus? sic. vt. xxx. q. j. oīs. Sz mōachi pos sunt baptizare. vt. xvj. qōe. j. dotes. ergo pos sunt esse compatres? Resp̄. pos sunt fieri cōpatres baptizādo sed non ita de: qꝫ in illo maior contrahitur familiaritas. Jo.

¶ Non solum.

q ¶ Hec ē. vij. ps. q. in qua mā da:

Monachi tenendo cōpes fieri nō pñt sed bñ baptizando.

vlij. ps

R

Universidad de Deusto Biblioteca

tum q̄ monaste-
ria monachorū
et monialiū non
sint duplicia. et
hoc p̄bat. v. üss.
cap. 30. de fan.

a ¶ Jfinim⁹ duplex monasteriū fieri: qđ scandalū id ⁊ offendiculum multis efficitur. si vero aliqui cū cognatia mundo abrenunciare ⁊ monasticā vitam sectari voluerint: debent quidē viri virorū adire cenobiū: femine vero mulierū ingredi monasteriū. In hoc enim placatur deus. Que aūt hactenus fuerunt dupla: fm regulā sancti patris Basilij: ⁊ fm preceptionem ei⁹ ita formenē. Non habitēt in vno mōasterio monachi⁹ ⁊ monache. adulterium enim intercipit cohabitatio: si habeat aditū monachus ad monacham: vel monacha ad monachum secreto singulariter ad collocutionē. non cubet monachus in mulebri monasterio: neq; singulariter cū monacha conuictur ⁊ quādo ne cessaria vite a parte virorū ad regulares defruntur monachas. extra portam hec suscipiat abbatissa in mōasterium feminarum cū quadam vetula monacha. Porro si contigerit: et aliquā propinquā suam videre voluerit monachus in presentia abbatisse huc cōfabulet per modica ⁊ cōpēdiosa verba: ⁊ i breui ab ea discedat

Item in registro Gregorij.

¶ Mōachi ⁊ monache: in nullo simul cohabitent loco.

In nullo loco mōachos et monachas permittimus in vnum monasterū habitare: sed nec ea que duplicia monasteria vocantur: ⁊ si quid tale est: religiosus eps mulieres quidem in suo loco manere studeat: monachos autem aliud monasterium edificare cogat. si aūt plurima sint talia monasteria: separentur ab aliis monasteriis monache: et in aliis mōachi. res aūt quas habent cōmunes fm iura eis competentia distribuantur.

Item ex concil. agathen.

¶ A monasterio monachorū vagius construuntur monasteria puellarum.

Monasteria puellarum longe a monasterio monachorum aut ppter insidias diaboli: aut ppter obloquutionem hominum collocentur.

Item ex concilio hispalen.

¶ Puellaru monasteria mos eoꝝ pñdio ⁊ misterio regāt.

In decima actiōe cōsensu cōi decreuim⁹. vt monasteria virginū in quicia bethica monachoꝝ administratione ac presidio gubernētur: tūc enim salubria tpo dicantis virgunb⁹ pbemus: qñ eis patres spuales eligimus: quorū nō solū gubernaculis tueri: ſz etiaz doctris edificari possint ea tū circa monachos caurela seruata: vt remoti ab earū familiaritate nec vsq; ad vestibulum habeāt accedēdi familiare permissum. sed neq; abbatē vel eū qui pficitur extra eam q̄ que preest loqui virginibus chriſti aliquid qđ ad institutionē vl' administrationē earum p̄tinet licebit: nec cum ea sola q̄ preest frequēter eos loq oportet: ſ; sub testimonio duarum vel trīū sororum ita vt rara sit accessio: ⁊ breuis oino locutio. Prohibentur etiā sanctimoniales propria receptacula habere. Ū Jnnocē. ij.

¶ Sanctimonialiū receptacula seu domicilia priuata habere non licet.

Pernicioſaz ⁊ detestabile cōsuetudinē q̄rundā mulierū: q̄ licet neq; fm regulam beati bñdicti: neq; basilij aut augustini viuant. sctimoniales tñ vulgo censeri desiderant: abolere decernimus. Cū eīn turta regulā sancti benedicti degentes in cenobijs: tam in ecclesia q̄ in refectorio atq; dormitorio communiter esse

¶ Item sanct. ¶ hec ē. 2. pars q. 1. qua ꝓbatur q̄ clerici secularēs nō debēt ee abbates in mōasteriis. et hoc p̄bat p duo ca. Johan. de fan.

Prudentius. ¶ Figūt tales sunt cogēdi vt vel veri clerici vel veri monachi sint. vt extra ō regula. vt clerici.

b ¶ Preponi. de balb⁹ habuit fil. xvi. q. vi. c. iij

c ¶ Destruantur. i. cōuertant in aliam formā vt. j. cā. pri. q. iij. ¶ queritur.

Dudum.

d ¶ Fraſtitati. Sz nōnecum aliqđ precipit alicui sufficit q̄ preceptuz sit p̄decessori ad hoc vt successor teneat. vt i aut. vt nulli iudi. ¶ hoc ꝙo iubem⁹. colla. ix. iz aliud sit in mandato: qz illō extinguit morte vt extra ō offi. dele. gratū. Dicunt quidaz sine sit preceptū sive mandatum dūmodo expressio nominibus scribaf: semp expirat morte. vt extra de offi. delega. qñ abbas Alij dicūt aliud esse in p̄cepto q̄ in mandato.

e ¶ Hortādi. i. predicandi.

f ¶ Jnuitati. ℣. eo. luminoso. Johan. de fan.

g ¶ Sed ne. ℣ vi. q. i. ne p cuiuslibet.

¶ Jſtandi. ¶ hec est ℣ pater qōis fm Johan. de fan.

h ¶ Quotiēs. Cuz vtilitas vel necessitas exigit alꝫ semel tantū i uno veniet epūs vt notatur. x. q. i. decreuim⁹. videtur tamen q̄ hoc die bis in anno possit ex officio visitare: vt ex ō cenſi. cū venerabilis. in fi.

i ¶ Ut grauamen. i. vt nō exigat quorūd ex immoderatā prauationē. vt. x. q. iij. illud. ſz fm q̄ taxat. ex de cen ſi. cū apl̄s. ⁊ hoc intelligas cū epūs accedit ad eccle siā ꝓpter vtilitatē eccle. sed si cā ꝓpriā negociū ac cedu nō tenetur ei monasteriū p̄uidere. vt. x. q. j. relata. et. c. placuit. xij. q. ij. charitatez. extra de censi. cū venerabilis. ibi: causa correctionis. ee.

Procuratio ñ semp ē debita epō.

debeant: propria sibi edificāt receptacula et priuata domicilia: in quibus sub hospitalitatis velamine: pallium hospites minus religiosos contra sacros et bonos mores suscipere nulliatenus erubescunt. quia ergo omnis qui male agit odit lucē: ac p hoc ipse abscondite in tuguriorum tabernaculo se opinant posse latere: oculos iudicis cuncta conspicientis: hoc tam inhonestum: detestandumq; flagitium ne vlterius fiat omnino prohibem⁹ et sub pena anathematis interdicimus. ¶ Simili modo prohibemus ne sanctimoniales simul cum canonicis ⁊ monachis in ecclesia in vno choro conueniant ad psallēdum.

Item sunt alij quos epi pregrauantes salutem ipsarum animarū negligunt: quibusliber occasionibus bona monasteriorum distrahere cupiunt tales erant quidam clerici rauēnatis ecclesie. qui simulata religione monasterijs cupiebant prefici: non transeuntes ad monasticuz habituz: neq; renunciantes ecclesiastice milicie. Ō e quib⁹ grego. scribit iohanni rauēnati archiepo.

¶ Monasteria clericoruz aut laicorum habitacula fieri non debent.

Peruenit ad me q̄ in ecclesijs fraternitatis tue aliqua loca dudum monasterijs cōsecrata: nunc habitacula clericoꝝ: aut etiam laicoruz facta sunt: dūq; hi qui sunt in eccl̄js fingunt se religiose viuere: monasterijs preponi cupiunt: et per eorum vitas monasteria destruuntur. nemo enim potest ecclesiasticis officijs vacare. et infra. Proinde fraternitas tua si hoc quolibet in loco factum est: emendare festinet. qz ego nullo modo patiar vt sacra loca p clericorum ambitu destruantur.

Idem marchiano archiepo rauēnati. ¶ Qui in sacro iunt ordine constituti: in monasterijs nullā habeant potestatē.

Dudum ad nos multoꝝ relatione peruenerat: monasteria in rauennarū partibus constituta: oino clericoruz vestroruz dñio pregrauari: ita vt occasione regunius ea quidem (qđ dici graue est) velut in ppietate possideant: q̄bus nō modicū condolēres: prede cessori vestro tras misimus: vt hoc emendare debuisset: sed qñ vite est termino citꝰ occupat⁹: ne hoc on⁹ monasterijs remaneat: fraternitati⁹ vestre nos eadē scripsisse recolim⁹. ⁊ qz (vt cōperimus) in huius rei hactenus correctione cessatū est: hec audientes ad vos iterū preuidimus scripta dirigere. hortamur ergo vt (oīm mora: oiq; excusatiōe summota) ita monasteria ipsa ab hmōi studeatis grauamine releuare. quatenus nullā deinceps in eis clerici vel q̄ sunt i sacro ordie cōstituti: ob aliud (nisi hortādi⁹ tantūmō cā) accedēdi habeāt licētiā: aut si forte ad pagēda sacra missaz fuerint inuitati⁹ ministeria. ſz ne⁵ p cuiuslibet mōachi aut abbatis ꝓmotione zc̄. ⁊ infra. Hec illic vlterius habeat ptātem aliquā: ne monasteria huius occasionis velamine ea q̄ ꝓhibem⁹ simul cū canonicis ⁊ monachis in eccl̄ia sustinere onera cōpellant. Hec itaq; ola vigilanti cura emendare tā scō cōmonita scitas vestra non differat: ne si post hec negligētes vos esse (qđ nō credimus) senserim⁹: aliter mōasterioꝝ quieti ꝓspicere cōpellamur. nā notū vobis sit q̄ tante necessitati seruoꝝ dei congregationem subiacere non patiemur. Idem. ¶ Gratia visitādi ⁊ exhortandi monasteriū: episcopus adire potest.

Visitandi/exhortandiq; gratia: ad monasterium quotiens placuerit ab antistite ciuitatis accedatur. sed sic charitatis officium ille impleat episcopus vt grauamen⁹ aliquod monasterium non incurrat. xx. gg.

Item ex concil. aurelianen.

¶ Frequenter episcopi monasteria visitent: et que corrigenda sunt corrigant.

Non semel. ¶ Pio talib⁹ ¶ hec est. xij. ps. q. Iu
q̄ pbat q̄z monasteria lege diocesana non sub
sint epō si non habent populum: tamen in fundatōe
siue dedicatione monasterij ponitur aliquid de pen
sione quod exigi
a ¶ Pio talib⁹
Scr epis: eis ei
nō subsunt mo
nasteria q̄ ad le
gē diocesanā. x.
q. j. i fi. Io.
Leuthe.
b ¶ Cōuenisse
Ar. q̄ pactio po
test infuere in
spūalib⁹. vt. x. q
iij. c. vlti. z. c. nec
numerus. z. j. q.
iij. questium. vt
no. viij. q. iij. i fi
ma. sed huic ca.
obstat. x. q. ij. c. j.
z. j. q. j. statuim⁹
z. q. iij. eccla. z
j. de pse. dist. j. li
dos basilicā. ſz di
cas q̄ hic nō ve
re dicitur pactū
qi et sine pacto
tenet eccla ali
quid dare epō i
signū subiectōis
vt hic dicit in fi.
Itē z auctoritate
epi pōt aliqd
constituti patro
no. vt extra ō in
repa ptere.
t ¶ Pēsionis.
Ultra id qō pue
nit in principio.
d ¶ Noie eulo
gie. Id ē i signū
pdicatiōis qua
fecit tēpore con
secrationis.
e ¶ Debeat.
Cōsiderata con
suetudine alioꝝ
monasteriorum.
vt ex de cen. sug
eo. x. qōe. iij. nec
nūerus. in fi. Ex
hoc cap. patz q̄
monasteria non
sunt penit⁹ exēta
a lege dioce
sana. tenent eīm
ei ad eulogias
sicut hic dr. Itē
tenent ad pēn
atiōnē q̄ debef
ratione visitationis. vt extra de prescrip. cū ex officij.
f ¶ Fruitium. Et tamen vix fuerūt. ccv. an. a tēpo
re Grego. vsq̄ ad tempus vrbani.
g ¶ Usq̄ ad hoc tēpus. Ergo cōsuetudo inducit an

Mona
steria a
lege di
oces. exē
ta non
sūt. pri
sus exē
pta.

Pactio
spuali
b⁹ an i
terue
nire
possit.

Cōsue
tudo
an pos
sit an
nuas p
statio
duce.

On semel sed sepius in anno epī visitēt monasteria monachoꝝ. z si aliquod corrigendū fuerit/ corrigatur Uro talibus[a] q̄ aliarum curā non habentes bona tm̄ monasteriorum in suos vsus conuer tere cupiebāt. statutum est vt monasteria cū suis reb⁹ pentus sint libera a prāte et dño eporum. Et aūt nullis canonicis iuris[b] monasteria dicuntur esse subiecta: non ita intelligendū est quin ipsi epo aliqd noie eulogie: vel in die dedicationis: vel in natali sanctoruz quoz noie ipm monasterium dedicatum est: debeaf offerri.
Unde Gelasius papa ait.
¶ Non debet epo aliqd a monasterio exigere: preter condiciones quas dedicationis tempore constituerit.
Leuther[c] frater et co epus noster q̄rit q̄ mat eius in casa q̄ castellum dr oza torū construxerit: ac dedicauerit: et in eodem loco monachos cōstituerit: ex qb⁹ vn⁹ est pbr: hoc aūt tpe dedicationis inter epm cardellū (cuius ipsa diocesis est) et matrē suā asserit cōuenisse[e]: vt qcqd dedicationis vel natalis martyrum die (quoz in eodem monasterio reliqe sunt) p fidelū oblationes intrauerit: medietatez quidem habeat ipsum monasterū: medietas aūt epo offeratur. contra quā cōuentionē marū pbr (siue sciente siue nescīente epo) monachis ipsis vel pbro q̄ ex eis est vim dz in

tulisse: z frequenter molestias generare: ita vt memoratum pbr̄m ppe ceciderit: et missas eū facere nullo mō p̄mittat dicens: vt quasi pensionis[e] noie aliquid statuere debeat. Hec igitur oia diligenter te examinare iubemus: z si apud te euidenti ratione cōstiterit: q̄ tpe quo dedicatum est ipm monasterū: cōditiones super[g] posite conuenerint: seruari eas ex nostra auctoritate precipim⁹ nec aliqd ampli⁹ exinde ab aliquo exigaf. sin ō nil tale iter eos constiterit: meditāre te qd episcopo nomine eulogie[e] auferri debeat inter ipsos monachos z pbr̄m volumus diffinir: saluo tamen eo vt pbr̄ gaudentius qui etiam monachus est missas in monasterio suo (si cut cōsueuit) facere a nullo vlterius debeat prohiberi.
Item Urbanus papa. ij.
¶ Consueta seruitia epo monasteria exhibeant.
Seruitium[f] quod monasteria aut eorum ecclesie a tēpore Greg. vsq̄ ad hoc tempus[g] fecerunt: et nos concedimus. ¶ Canonica ergo iura quibus monasteria subiecta non sunt: synodales exactiones intelligantur. non enim cogendus est abbas (sicut in turonico concilio statutum est) ad synodum ire: nisi aliqua ratiōabilis causa existat. sunt enim quedam seruitutis officia vt angarie operum cre bre receptiones: annue exactiones: multationes peccā

Cōsue
tudo
p̄scri
ptio
differt.

rētia inter cōsuetudinē prescriptā z p̄scriptionē. Cui dā in assignat hanc differentiā inter p̄scriptā consuetudinē/z p̄scriptionē. q̄ cōtra p̄scriptionē nō admittit probatio: licet cū p̄scriptiōis appareat iniusta. vt ex de p̄scrip. de quarta. sed ℥ cōsuetudinē p̄scriptā bñ. vt. ff. p̄betur indebitum: licet alleget debituz precessisse. vt. C. de agric. z cen. fi. lib. xi. Tuty⁹ credo p̄ scriptionē allegandā ℥ cōsuetudinē p̄scriptā quia ad probandam cōsuetudinē multa requirunt: vt dicti. ℣. dist. viij. frustra. Et hec vera sūt: q̄ p̄sueuit semper tenet possessorem donec probetur contrariū vt/ vel clam vel precario possederit: tunc em̄ ille q̄ dedit sua auctoritate potest negare. x. q. iij. q̄ cognouimus. Jo. Quicquid dicat Joā. ego credo q̄ ex consuetudine p̄scripta spacio. xl annoꝝ z bona fide ius et possessio acq̄rat. vt ex de p̄sue. c. vl. i fi. z. ff. de legi. diuturna. B.
Duo clerici
Dicit⁹ est. in cā prima. q. iij. c. abbates. in fi. q̄ null⁹ abbas dz recipere monachum alterius q̄ ita forte idem putaretur de clericis secularib⁹ z canonicis regularib⁹: ideo suppēlitur hic. viz. causa in qua querit an clerici seculares z canonici regulares mutuis prelatis suis possint ad regulam artiorem trāsire. quod vr incipit patere thema p̄ponit. de quo tres elicit questiones.
Quod episcopus. Dic pontius prima q̄stio qua queritur: an epo debeat dare licētiā clerico suo volenti ad religionem trāsire z certum est q̄ sic vr. ℣. j.
a ¶ Qō epo. Dubitatio hanc triū questionum ab eodem fonte procedit. vnde vna solutione terminant. Hus. dicit q̄ clericus secularis iuuto epo

Questio.i.z.ii. fo.cccxxxix.

tium: a quib⁹ oibus monasteria libera sunt.
¶ Causa.xix.
Duo clerici ad monasteriuz transire vo lūt: vterq; licentiā ab epi scopo suo petit: vnus reli cta ecclesia propria eo inuito: alter dimissa regulari canonica cenobio se contulit. Modo queritf si epo debeat permittere vt relicta ppria ecclesia clericus monasterium ingrediatur. Secundo q̄ritur si episcopus licētiam dare noluerit: an eo inuito monasterium possit adire. Certio queritur si contigerit ipsos regulares canonicos fuisse: vtrum concedendus esset eis mōasterij ingressus.
¶ Questio.i.
Quod episcopus[a] licentiā clericis adeūdi monasterium dare debeat in toletano cōcilio precipitur: in quo sic statutum legitur.
¶ Nō debet negari ingressus clericis qui monachorum propositum appetunt.
Clerici qui monachoꝝ ppositum appetūt (q̄ meliorē[b] vitam sequi cupiunt) liberos eis ab episcopis i monasteriis largiri oportet ingressus. nec interdici propositum eorum qui ad cōtēplationis desiderium transire nituntur.
¶ Questio.ii.
Multo vero episcopo clericum eius a nullo esse suscipiendum. Leo episcopus testatur scribens Rustico narbonensi episcopo. ¶ Inuito episcopo eius clericum nemo suscipiat.
Mem clericū[c] inuito epō ipsius nemo suscipiat. Sz subaudiendū est: nisi ad ppositū melioris vite trāsire voluerit: tunc em̄ liberū est illi etiā epō contradicētē/monasteriū igredi. Nā Urban⁹ pa. in capitulo sancti ruffini.
¶ Aut monachorum propositum appetit: etiā inuito episcopo suscipiendus est.
Due sunt inqt leges vna publica: altera priuata[d]. Publica lex est que a sanctis patribus scriptis est cōfirmata. vt est lex canonum que quidē propter trāsgressiones est tradita. verba gratia. Decretum est in canonib⁹ clericū non debere de suo episcopatu ad alium transire sine cōmendaticijs[e] lr̄is sui epi. qō ppter hui⁹ epi non pōt eū recipe. vt. lxxvi. di. c. vl. z. lxiij. di. litteras. z. lxxxv. di. c. archidiaconum. Jo.
Due sunt. ¶ Prima. vt charitas de qua dicit habe charitatem/z fac quicquid vis. vt de pe nit. dist. ij. radicata.
e ¶ Sine cōmendaticijs. sed quare credit cōmēdaticijs cū q̄libet possit cōmendare rem etiam vicio famē: nā q̄ cōmendādi aio dicunt neminē obligant. vt ff. de contrahē. empt. ea que. Sed dicas q̄ si quis cōmēdat rem in genere non obligaf. sed si in specie obligatur. ff. de edili. edic. sciendum. sed nec in gñe licerum

Trāsitus ad religionē arctiorē p̄mittit⁹ nullus est.

† Adde sz expressa. vt not. xxj. q. ij. ca. j. z. vij. q. j. placuit

Obligaf ne q̄ rē vi cio famē cōmēdare.

Universidad de Deusto Biblioteca

est omẽdare ex certa sctẽria rẽvitiosam. vt eẽ de seru. vnico. aliocꝫ ꝺ dolo renet. vt. ff. ꝺ dolo. q̃ vẽditor.

a ¶ Propter criminosos. Licet ppt criminosos fuerit cõstitutio data tñ extendit etiã ad nõ criminosos. qz nullꝰ recipit sine cõmendatitijs istis sui epi: vbi cñ aliqđ statuitur

hebd. viij. d.

propter ipsius tã cãm: cã cessante nõ ideo cessat cõstitutio: sed vbi aliqđ propter fm nãe cãm est statutum ibi cessat cã: cessat constitutio. sic distinguit. ff. de doñ. l. ij. ℣. vltimo.

b ¶ In suo. ℣. vij. q. j. ꝺs pbr

c ¶ Si qꝺ horũ. Maxime. qz idem est in alijs lxj. distin. ℣. his omnibus.

d ¶ Et si affl⁹ tus. Sed qualr põt aliqs clericꝰ inuito epo trãsire ad religionẽ: cũ et forte iuratus sit r obediẽs sibꝰ sit: r crumen idolatrie sit nolle obedire. vt. vij. q. j. sciendũ. r video q̃ pegrinari nõ põt sine licẽtia epi: vt de conse. dis. v. non oportz. r sepe bonũ omittẽdũ est ppt meritũ obe

Obedientie cõmendatio.

dientie. vt. xj. q. iij. ꝺd ergo. cum etiã obediendũ sit: z iuste aliqꝺ precipiat. vt xxiij. q. j. ꝺd cul pat. Itẽ cũ clericus nõ possit alienare res ecclesie sue. ℣ multo potꝰ seipsum non põt alienare cũ psone sint digniores reb⁹. vt. xij. q. j. precipimus. r maior est alienatio psone ℣ ret. xvij. q. j. c. iij. Sz dic q̃ excusat a delicto instinctu spũssancti sicut. iij. vt eẽ de diuor. gaudemus. viij. q. v. dixit.

j. thim. j. b. Iſ. 201. lxj. d.

c ¶ Dignior. Tñ in tribus casib⁹ preiudicat prima lex publice. nã mulier licet ducatur lege dei nõ potest inuito viro intrare religionẽ. xxvij. q. ij. si ꝺs contugum. nec impubes inuito patre. xx. q. ij. puella. nec episcopus inuito papa. extra de regulã. capi. licet. nõ

criminosos[a] cõstitutum est: ne videlicz ifames ab aliquo epo suscipiant psone: solebant eñ officia sua cũ non poterant in suo[b] epatu: in alieno celebrare qũ ture ꝺcepns r scriptis detestarũ est. ¶ Lex ꝺo primata est q̃ insunctu sancti spũs i cor de scribit. sicut de quibusdam dicit apls. Qui hñt legem dei scriptã in cordib⁹ suis. r alibi. Cũ gentes legẽ non habeãt: si naturaliter que legis sunt faciunt ipsi sibi sunt lex. Si quis horum[c] in ecclesia sua sub epo populum retinet: r seculariter viuit: et si afflatus[d] spũ sctõ in aliquo monasterio vel regulari canonica saluare se voluerit q̃ lege primata ducitur: nulla ratio exigit: vt lege publica cõstringat: dignior[e] est enim lex primata ꝺs publica. Spũs qui ꝺ dei lex est. r qui spũ dei agũtur lege dei ducunt. r quis est qui spiritui sctõ possit resistere digne? Quisꝺs igitur hoc spiritu ducitur etiã epo suo cõtradicente eat liber nostra actoritate. Justo enim lex non est posita: sed vbi spiritus dei: ibi libertas. r si spiritu dei ducimur: non estis sub lege.

¶ Questio. iij.

Anonicos autẽ regulares ad mõasteriũ transire multis auctoritatibus prohibetur. Unde in concilio eduensi congregato sub Grego. septimo legitur.

¶ Regulares canonici monachi fieri non debent.

Nullus abbas vl monachus[f] canonicos regulares[g] a propositio professionis canonice revocare: r ad monasticum habitũ trahendo suscipere audeat vt monachi fiant q̃dam ordinis[h] sui ecclesiã inuenire quiuerunt: in qua canonice viuẽdo: deo seruire r animã suã saluare possint. q̃ si temerario ausu id agere tentauerint: anathematis vinculo obligentur. Item Urbanus papa. iij. ¶ De eodem.

Mandamus r vniuersaliter interdicim⁹ ne ꝺs canonic⁹ regulariter ꝓfessus: nisi (qđ absit) publice lapsus[i] fuerit: monach⁹ efficiat. q̃ si decreto nro cõtraire ꝓsumẽs agere tentauerit ad ordinẽ canonicũ precipim⁹ vt redeat r deinceps memoriale[l] cuculliã deferat: r vitim⁹ in choro maneat. ¶ Subaudiẽdũ vero est nisi cum patris sui licentia religiõis propositum induerit. Unde Urbanus pa. ij. scribit abbati sancti ruffini.

¶ Patris sui concessione: regulares canonici monachi fieri possunt.

Tatuim⁹ ne pfessiõis canonice quispiã postꝫ dei vice supra capur sibi hominẽ imposuit alicui⁹ leuitatis instinctu: vel districtionis[m] religionis

ecensi congregato sub Grego. septimo legitur.

¶ Regulares canonici monachi fieri non debent.

Nullus abbas vl monachus[f] canonicos regulares[g] a propositio professionis canonice revocare: r ad monasticum habitũ trahendo suscipere audeat vt monachi fiant q̃dam ordinis[h] sui ecclesiã inuenire quiuerunt: in qua canonice viuẽdo: deo seruire r animã suã saluare possint. q̃ si temerario ausu id agere tentauerint: anathematis vinculo obligentur. Item Urbanus papa. iij. ¶ De eodem.

Mandamus r vniuersaliter interdicim⁹ ne ꝺs canonic⁹ regulariter ꝓfessus: nisi (qđ absit) publice lapsus[i] fuerit: monach⁹ efficiat. q̃ si decreto nro cõtraire ꝓsumẽs agere tentauerit ad ordinẽ canonicũ precipim⁹ vt redeat r deinceps memoriale[l] cuculliã deferat: r vitim⁹ in choro maneat. ¶ Subaudiẽdũ vero est nisi cum patris sui licentia religiõis propositum induerit. Unde Urbanus pa. ij. scribit abbati sancti ruffini.

¶ Patris sui concessione: regulares canonici monachi fieri possunt.

Tatuim⁹ ne pfessiõis canonice quispiã postꝫ dei vice supra capur sibi hominẽ imposuit alicui⁹ leuitatis instinctu: vel districtionis[m] religionis

dimisse

nes. cõtra. extra de regu. c. j. ℣ hec dictio lenitatis solvit contrarium. vẽ ſi. C. de offi. ma. in. l. pe.

¶ Queritur. ¶ Hec est secuꝺa pars. q. in qua queritꝰ si monasteria possint redire ad humanos vsus: dicit q̃ non. et hoc probat per duo ca. Johan. de fan.

a ¶ Queritur Incidenter. q. po nit magister: et illa duplicit potest intelligi. vno modo sic. an de monasterio posſit fieri secularꝫ ecclia. vel sic. an monasterijs posſint prefici seculares clerici. Dicas ꝺ q̃ de monasterio nunqꝫ põt fieri sẽcularis ecclia vt hic dicitur: nisi enormiter viuant: tunc possunt mõachi remoueri r institui seculares canonici: tñ cũ auctoritate pape. vt eẽ ne cleri. vl mo. relatus. vel nisi ita sit q̃ non inuemantur alii qui de ordine illo per quos possit locꝰ ordinari vt extra ꝺ relig. domi. iter. vel nisi ita sit q̃ alteri non possit reformari locꝰ ille ꝺs canonicos. vt extra. ꝺ ista. mo. cũ nobis. q̃ est remota. ecõtra videtur q̃ eps licite possit de secularibus ecclia facere regulares. vt extra ꝺ ec. edifi. ad audientiam.

ij. ps.

¶ Adde ad. ordine r numero

b ¶ Maneãt. Similit nec hosiensis pot cõsermonem ꝺ noia cõ vsuz. vt eẽ de retinens ordinata. Archi. hic

c ¶ Monasterio. Tũ in tribus casib⁹ preiudicat prima lex publice. nã mulier licet ducatur lege dei nõ potest inuito viro intrare religionẽ. xxvij. q. ij. si ꝺs contugum. nec impubes inuito patre. xx. q. ij. puella. nec episcopus inuito papa. extra de regulã. capi. licet. nõ

d ¶ Mandamus. Tũ eñ posset: immo cogeret. vt. xx. q. j. sicut. Johannes.

e ¶ Mõachi. Hoc conuenit intelligi cũ cã leuitatis trãsit: alis si trãsit ad aspriorẽ vitã: tñ bñ cogit ibi stare. vt eẽ de regu. li cet. sed manifeste obliat. extra de sta. mo. cũ nobis. ℣ hec est remota. vñ satis credo q̃ si nõ peteret licentiã cogitur redire. nec obst. extra eo. tã

nis obtẽtu: ex eodem claustro audeat sine ꝑtis r totꝰ cõgregationis ꝓmissione recedẽ. de scendente ꝑo nullꝰ abbatũ vel epoz: nullus monachoꝝ sine cõtrarum cautione suscipiat. Querit⁹ si monasteria que semel dedicata sũt: possint trãsire in clericoz vel sẽcarũ habitacula? quod in calcedonensi concilio omnibus modis prohibetur capitulo. xxxiij.

¶ Que semel sunt dedicata monasteria: semper monasteria perseuerent.

Que semel sunt dedicata monasteria concilio epoz maneant[b] ꝑpetuo monasteria/ et res q̃ ad ea ptinent monasterijs reseruari oportet: nec posse ea vltra fieri secularia habitacula. q̃ vero ꝓmiserit hoc fieri subiaceãt his cõdẽnatiõibus q̃ p canones constitute sunt.

Item in synodo. vij. c. xxiij.

¶ Qui loca sacra cõta diuertoria fecerit: clericus deponat laicus excommunicetur.

Quida venerabiles domus surripiunt[k]: tã videlz epi scopia ꝺs monasteria: et facta sunt cõia diuersoria. Siqꝺem voluerint hi qui hec retinent reddere ea vt ℔m antiquitatẽ restaurent: bñ r optie est. alto quin et si ꝺ sacro catalogo fuerint: hos depon[e] precipimus. si vero laici vel monachi excõicari. ꝺs nimirũ constat r condẽnatos esse a ꝑe r filio r spũsctõ: et deputabuntur: vbi

verinis eorũ non morietur et ignis nõ extinguet: qz deo adueršãtur q̃ dicit Holite facere domũ patris mei domum negociatiõis. Queritur de his qui ad conuersionem veniunt: quo tẽpore debeãt tonsurari. De his ita scribit Grego. pa. Fortunato epo neapolitano.

¶ Autẽ ꝺs biennium in cõuersione cõpleuerit: aliquis tonsurari non debet.

Monasterijs oĩb⁹ frater nitas vra districtꝰ iter dicat: vt eos ꝺs ad conuersionem susceperunt: prius ꝺs bienniũ[a] in cõuersiõe cõpleuerint: nullo mõ audeant tonsurare: sed hoc spacio vita/ moresq̃ eorũ sollicite comprobentur: ne quis eoz aut non sit[r] cõtentus eo qꝺ voluit aut ratũ non habeat qꝺ elegit: nam dum graue sit inexpertos hoim obsequijs sociari: ꝺs possit dicere quanto sit grauius ad dei seruitium improbos applicare? Miles[g] vero si conuerti voluerit: primũ ꝺs nobis renunciet nullus eñ sine nostro consensu qualiber ꝓsumat ratione suscipere. Q. ueritur si ingressis monasterium vltra relinquatur licentia testandi? hoc Grego. prohibet ita scribens Januario carolitano epo.

¶ Post monasterij ingressum nulli relinquitur licentia testandi.

Vlta ingredientibus monasteriuz conuertendi[b] gratia viterius nulla sit testandi[i] licentia: sed

Johã. ij. c.

iij. ps.

† Adde de hoc et not. eẽ ꝺ tuo di. cum non ab homie. xxxiij. qõ. iij. forte. i fi. ubi videas i glo. vlti.

Apulis est pfimonij beati petri.

iij. ps

Relicto pñtis licite li gna cõburi.

c ¶ Surripiũtur. Ꝺ eñ surripiũtur. Ꝺ est in nadũtur. nã furtum nõ fit in re immobili. insti. de vsucap. ℣. abolita.

d ¶ Depont. Et hoc cũ pena incipit a crimine. secus si a contumacia: qz tũc primo esset suspendẽdus. vt lxxv. distĩ. dictũ. Jo. ꝺ

¶ Queritur.

¶ Hec est tertia pars. q. ſm Jo. de fan. r est. q. ut videns.

Monasterijs omnibus.

e ¶ Biẽnium. dic. vt. ℣. xvij. q. ij. gõsaldus. r. c. ij. ꝺs incognita[e].

f ¶ Aut nõ sit. fi. ibi. distĩ. intramur. i fi. ff. nauca. sta. l. vlti. ℣. hac autem.

g ¶ Miles. Jo de fan. loquit de militibus apulie q̃ tota est primonij beati petri. vt xciij. distinc. valde. et. x. q. iij. relatũ. vel de illis qui facti fuerant irregulares sic. lij. dist. legez. Johan.

¶ Queritur.

¶ Hec est quarta pars. q. i qua queritꝰ si monachus possit condere testamẽtũ et dicit q̃ non si tam ꝓfessus est. heremita tamẽ potest. r sic intelligas sequentia Johan. de fan.

h ¶ Vlta ingredientibus ¶ Conuertẽdi. Duplicit enim potest aliquis intrare religionẽ. Ꝑo test enim intrare vel causa ꝓbandi/ vel causa conuertendi/ r prestari debet qualiter intret. vt extra de regu. consulti. sumus. et. c. postulasti.

i ¶ Testandi. Qui eñ in potestate alterius est non

Relligio interatur dupliꝫ.

Filius familias testari. iusti. qui nō est pmis. ff. testa. in pn. de bona. filiusfamilias. z etiā inter vinos. vt. ff. e. si cū filio clericus. tamen in potestate constitutus potest testari. C. de epis. z cleri. autē. pbros.

a ¶Eundem. Cū non habeat filios. vt. l. eo. ff. qua.

b ¶Decretuz est. C. de epis. et cle. aut. igressi.

c ¶Per exhortationē. ꝛ. nō illecebā. vt. xx. q. iij. constituit.

d ¶Omnes. di. signifi. vt an sana / an infirma der vt extra ō se pul. de bts.

e ¶Heremita heremite ꝙ habent ꝓpria: qō valet ad ea que notant. xvj. q. j. qui vere.

Si qua mulier aut vir

f ¶Nō extrāne bus. Sz qd si hz ascēdentes: idez videt. qz eq succedunt ascendē tes iz ordine tur bato. ff. de iofficio. testa. nāt si. z qz ascendentē non pōt quis exhere dare nisi cōmisserit cām ingratitudinis. vt in aut. vt cu de ap. cog. coll. viij. §. ij. ad idem C. de epis. z cle. aut. pbros in fine. §z aliud est hic rōne monachar⁹ z fauore religiōis. Zrē adhuc huic obstat in aut. coll. ix. vt nul. und. §. pe. vbi parer habet tertiam partē bonoz filie ꝙ detruditur in monasteriū. §z hoc iō est: qz ibi illo inuito fuit ingressum monasterij rūpit ⁊ si ꝓ mo facit testamētū: videt ꝙ p nem. eccīa eū apparat posthumo. vt est de ꝓba. in pn ff ō iu. rup. te. filio. Zrē ꝙ capitis diminutione rūpit testamētū. iusti. qui mo. rupt. testa. §. ij. Zrē iste diminuit capite: qz transit in alterius ꝓtātē. Ecōtra videt ꝙ teneat testamētū: qz ꝓ mortuo habet ⁊ in morte ei⁹ mat testamentū. Zrē legatū nō perit ꝓ capitis diminutionē. vt. ff. ō ca. di. legatū. Ad hoc dico ꝙ rūpit testamētū nisi prius aliqd reliqt in monasterio. si ergo instituit monasteriū ex ingressum monasterij in vno denario: postea nō rupit testamentū. Ju. in ⁊ Jo. cōtra rū dicūt. Sed nūqd monasteriū ipso ingresso adeptū est possessionē rei⁹ alij⁹? videt ꝙ sic. quēadmodū adoptans adipiscit possessionem adoptati. ff. de precā. si adoptauero. qō cōcedo. Sed qd si ingredies mo nasteriū habuit fructū bonoz. nunqd monasterij post vitā fructuū illo vivente⁹ videtur ꝙ an grano: ꝛ ō qz mortuus mortē exiguit vitā fructuū. ō qz vsus fructus aliq concedi nō pōt. nisi dicēs ꝙ ius vtēdi remaneret apud ipm? ⁊ vtilitas apd monasteriū. Sed contra si aliqō esset ius penes eū in ipso ingressu esset facta mōasterij. Deo ergo vsus fructū nō remanere apud illum. Alij ꝛ tradicūt. argu. C. de vsufruc. l. vlti.

g ¶Diuidere Sed qualiter re statur vel dispo nit ista ꝑsona ō reb⁹ alienis contra illud insti. q. non est gmis. fa. testa. in prin. §z dic ꝙ hoc ex ā dā benignitate ꝓcedit ⁊ ne ecclesia vtdeat aliquē vel le circūuenire ꝓpter res suas. ꝓterea video ꝙ qnōz aliqs dispo nit de reb⁹ alienis vt mater ꝙ transit ad sēdas nuptias testari pōt de rebus prioz filioz et disponere inter ipsos. vt C. de secun. nup. femine. §. vlti.

h ¶Legitima portiōe. i. tertia vl medietate fm nu merū filioz. C. de inoffici. testa. auc. nouissima.

i ¶Competere. ne sit onerosus monasterio. xvj. q. vj. de lapsis.

k ¶Cessante. i. si cessauerit iudiciū: qz mortē puer⁹ est. ⁊ sic nō obstat §. e. i. pri. Quidā tñ intellexerūt intelligunt cum adhuc est in ꝓbatione. Johan.

l ¶Non liceat. ¶Ingratitudinis. Ecce ꝙ ingratitudo ꝓcedit ad abolendū ingressuz monasterij: similiter irregularitas. vt. lvj. dist. c. j. cū esset. als monachus sit per ch̄atū.

diminuta triente vel semisse: z quod eis nō dederit monasterio cōpetet. ¶Sed si omnem substantiam inter filios diuidere voluerit: sua persona filiis suis cōnumerata partē sibi retineat ꝙ monasterio competere⁴ debeat. ¶Sed si post ingressum moriatur antecq̄ inter eos diuidat: filij legitimaz portionē percipiant: reliq̄ substantia monasterio cōpetente.

In autē. de monachis consti. v. in colla. j. Dunc autē cū monach⁹ factus esset: hoc ipo res suas oēs obtulisse videatur si pu⁹ testat⁹ nō fit. exinde iudicio eius cessante⁵ lege dispōtur: vt si liberos haberet in quos aut nichil aut minus legitima portiōe ꝙ quo mō donandi titulo contulerit: eatenus substantie monasterio destinate detrahat: ne qd cōtingat circa liberos iniquum.

Item in autēticis consti. ix.

Si q̄ mulier aut vir monasticaz vitam elegerit et intrauerit monasterium liberis nō erūtib⁹ᵉ: mōasterio qō ingredit res ei⁹ cōpetere iubem⁹. §z si ꝑsona liberos habēs añq̄ de reb⁹ suis iter eos disponat: monasteriuz intret / liceat ei postea inter eos diuidere⁵ legitima⁶ portione nulli nuptias testari pōt de rebus prioz filioz et disponere inter ipsos. vt C. de secun. nup. femine. §. vlti.

Item ex nouella.

Non liceat parentibus liberos vel liberis patres ab hereditate sua repellere monachos factos: ¶huius dum laici fuerāt in causam ingratitudinis⁴ inciderunt.

Item non liceat parentibus liberos suos ad solitariam vitam transeuntes: abstrahere de monasterio.

Testamentū ingressus monasterij

fectus nō requirit in eo omnoda regularitas. vt. xvj. q. j. legi. monachatus est omnē maculā abstergit. in aut. de mona in pn. col. j. arg. tamen est ꝙ non tollat

Hāde dic de hoc vt plene nō. eē. de apo sta. c. ij in glo.

Duo puericie de adultis monachis factis.

Nunc vero supponit causā. xx. Gratianus vbi tractat de impuberibus de quibus vt melius pateat qd iuris sit: ꝓponit thema de quo. ij. relicta questiones.

Quod ītra annos.

Wona sterium igress⁹ an pfectā etatem an possit postea exire.

diuisio

¶Dicendū ꝙ diuidi tur. l. v. ptes. In prima ꝓbat superficiale ꝙ. v. c. ꝙ si puer a patre tradit monasterio / cogit ibi semp esse: qō tamen nō est verū nisi vsq̄ ad etatē legitimā. Secūda ibi. Et his auctoritatibus. Tertia ibi. Ue lamen. Quarta ibi. Tēpus ḡq. Quinta ibi ḡuis. Johan. de fan.

a ¶Qō intra annos. Aut est adultus ꝙ ītrat mōasteriuz: aut ipubes Si adultus ⁊ spōte ītrat exire non potest. vt. j. ea. q. j. puelle. z. q. ij. c. j. z. j. si inuitus intrat exire pōt. vt. j. e. q. j. sicut. nisi ꝓpter aliquā culpam inuitus intret. vt. l di. si ille. z. xxj. q. ij. placuit. Si ipubes intrat aut ab alio ponit in monasterio / aut per se intrat. si ab alio ponitur in monasterio et ipse non consentit / potest egredi quādo voluerit vt. j. e. q puelle. z. q. ij. plenis. si vo cōsentit cū ab alio ponit in monasterio tenet: licet consensus ille qui sit ante annos discretionis nō reneat. tamen exire non pōt quousq̄ venit ad legitimam etatem ad instar carnalis matrimonij. vt eē de despō. impu. de illis. z. j. e. q. illud. si ḡuenerit ad perfectam etatē potest egredi. vt. j. e. q. ij. presens et extra de regu. cū sciēs. licet quidā dixerint ꝙ in impubere sufficiat sola parentis oblatio ad hoc vt monachus sit per. ar. ex⁹ qō est ex̄ de regu. c. significatum. z. j. e. c. j. et. ij.

¶Questio.i.

Duo puericie annos⁴ puericie traditi cum adulti fuerit liberum habeant arbitrium manendi vel discedendi: probatur auctoritate. ix. synodi in qua sic statutum est.

¶Virginitatis professio: quo tempore firma esse incipit.

Quod ītra annos.

Sed ḡ eos est exīsse eē de regu. cū virū. c. cū sciamus. Si vo impubes ꝓpria auctoritate ītrat / pōt extrahi a patre vel tutore. vt. j. co. q. ij. puella. Hoc tamē scias ꝙ Fm Hug. si doli capax est ingressus monasteriū siue per se / siue ꝙ voluntate patris: dūmodo nō fuerit coactus: amodo nō potest exire: licz nō puberta ris: qz cū doli capaces se possint obligare diabolo. vt eē ō delic. pue. pueri. multo fortiō deo. Zrē cū in mūmonio carnali malicia suppleat etatē. vt eē de despōsa. pu. de illis. ḡ et in ꝓpriali. Sieg. refert i dialogo de q̄dam puero nouēni q̄ nutrice suā grauidauit. Alij dicūt ꝙ nemo obligatur voto ante legitimā etatē. nec est filie de matrimonio carnali quia ibi obligat tātū hoi z illud vicissim dissoluit salte morte: sed vinculū spūale morte nō dissoluit. ar. xxvij. q. vij. licite sed hodie prenaliter opiñ. Ju. vt extra de reg. postulasti. Joh. §z certe grauia q hoc dicebat est subtracta. Z5.

Puer nouēnis nutricem grauidauit.

Hirma autem tunc erit ꝓfessio virginitatis: ex q̄ adulta tā etas esse ceperit⁵: z que solet apta nuptiis deputari ac pfecta. Si virginitatis professio tunc incipit esse firma cum etas ceperit esse adulta z religiōis ꝓfessio: tunc demum deber esse firma: cum ad adultā etatem puēctum fuerit sed dic de illa professione agere que in annis puericie ꝓprio arbitrio deo offertur: quā non cōfirmat parentū consensus. Ceterꝙ que a parentibus deo offertur professio inuiolatam seruare oportet. Unde gregorius scribit ad Augustinuz anglorum episcopum.

¶Non iz de monasterio egredi qué ꝑ vel mater ītra ānos infantie fecerit ordinare.

Addidistis⁶ adhuc ꝙ si pater vel mater⁹ filium filiā ve intra septa monasterij in infantie⁵ annis sub regulari tradiderūt disciplina: vtrū liceat eis postēq̄ ad puberta tis⁶ annos tnoleuerint egredi et mīmonio copulari: hoc omnino deuitamus⁸: quia nephas est: vt (oblatis a parentibus deo filijs) voluntatis frena relaxentur.

Zrē ex concilio toletano. iiij.

¶Aut ꝓpria ꝓfessio: aut prīa deuotio monachum facit.

Water nō pōt filiū religioni tradē

c Hdidistis. hec tria. c. intelligas de illo ꝙ post adultam etatem consensum accōmodauerunt. sed hug. intelligit de dolt capacibus.

b ¶Mater. videtur ergo ꝙ mater possit tradere filium suum religioni. vt. j. ea. quicunqz. quod nō videtur. cū nō habeat ipm in potestate. vt insti. de adop. §. femine. legas ergo vel pto et.

c ¶Infantie. ad est puericie.

f ¶Pubertatis. ē xviij. distin. de hto. contra sed loquitur de secularibus.

g ¶Dicentamus. ex his ea sumunt quidā ⁊ alia ex rotio sui: z dicunt sufficere solā oblationē ꝓprīs ad hoc

Universidad de Deusto
Biblioteca

yt hō monachꝰ hāt. extra de regu. significatū. et ca. ad hec. sed eis obuiat. s. i. illud. ⁊ eē eo. cū simus. sed intelligas ista ca. quādo i adulta etate cōsenserunt. ⁊ sic interpretatur ea. celestinus. extra eo. cū virum

¶ Monachū. a ¶ Deuoto. et filij ꝓtanea pfessio supplet.

b ¶ Professio. per se.

¶ Uicunq; ¶ Oblatū. id est sola oblatio non sufficeret: nisi ipse postea rata habuisset. Sz ītra i baptismo cogit seruare factum parentū: ⁊ nō in voto. Resp. dā ibi recipit sacrāmētum. vnde illud cogit seruare. vt. xl. v. distic. de iudeis. Item quia i baptismo pōt puer p aliꝰ obligari. vt ō cōsecra. distin. iiij. baptismi vincem.

¶ Item ꝑgenitores.

d ¶ Cepit. ar. q̄ p̄iudicat alicui per factū ſicut p dictuꝫ ⁊ q̄ non refert an factis vel dictis declaret q̄s uolūtatem suā. vt eē ō appel. dilecti. et xxij. q. v. cauete. sic eē de regu. vidua. ⁊ xxvij. dist. q̄ interrogati. ¶ Extra. q̄ Nec est. q. ps. q. Iu q̄ probat magꝭ q̄ nō cōpellit puer remanē nisi velit in etate legitima. et hoc ꝓbat per tria ca. Jo. de san.

¶ Uelle. ad ultē sed fm̄ hu.

Obligāt pa rētes i baptismo sed nō i voto.

t. reg. j

¶ Monachus aut paterna deuotio aut ꝓpria professiō facit. quicquid hoz fuerit alligatum tenebit. proinde his ad mūdum reuertendi interclusum aditum: et omnes ad seculum interdicimus regressus. Item Jldorus.

¶ In monasterio ꝓpetuo manēte: q̄ a parētib⁹ traditi sunt.

Quicunq; a parentibus propriis in monasterio fuerit delegat⁹: nouerit se ibi perpetuo mānturum. Nam anna samuelem puerum suū natum et ablactatum deo pietate obtulit: qui et in monasterio tempti quo a matre fuerat deputatus permansit. et vbi constitutus est deseruiuit.

Item ex registro Grego.

De eodem. Palea.

Quia autem in insulis dura est congregatio monachorum: etiam pueros in eisdem monasterijs ātē. xviij. annoꝝ tempora suscipi prohibemus. vel si qui sunt tua eos prouidentia auferat et in vrbem romanam trāsmittat. hoc in palmaria aliisq; prouincijs te per omnia volumus custodire.

Item ex concilio tribur ien.

¶ Qui a progenitoribus monasterio tradit⁹ est: de eo egredi non licet.

Quem progenitores ad monasterium tradiderunt: et in ecclesia cept⁹ canere et legere: nec vxorem ducere: nec monasterium deserere poterit. sed si discesserit reducat: si rōsurā dimiserit rursus tondeatur: vxorem si vsurpauerit: dimittere compellatur.

Item ex penitentiali theodori. Palea.

Afanos pro infante potest dari in monasterio huius alter vocat⁹ sit. Tamen melius est votum soluere. Similiter ⁊ pecora equali precio (si necesse est) sunt redimēda.

Ex his auctoritatibus colligitur q̄ paterna professio pueros tenet obligatos: nec licebit eis: a proposito discedere: q̄s paterna deuotione in puerilibus annis susceperunt. ij. ps.

Sz obijcit illud leonis pape.

¶ Non is puellis nuptias eligere q̄s spōtanea volūtate virginitatis susceperūt ꝓpositū.

Quelle⁹ q̄ non parentum coacte ꝑ terio: sed ꝑ spontaneo iudicio virginitatis propositū atq; habitum susceperint: si postea nuptias elegerint: puniant: quarū si nōdum eis consecratio accesserit: cui⁹ vtiq; non fraudarenť manere si in ꝓposito pmanerēt. ambigi vero non potest crimen magnū admittit: vbi et ꝓpositum deseritˊ ⁊ cōsecratio violatur. Nā si humana pacta non possunt impune calcariˊ q̄d de eis manebit qui corruperint fedra diuini sacrāmēti: Cum ergo in principio huius capitulī dicatur. puelle q̄ non coacte imperio parentū: datur intelligi q̄ si coacte habitum virginitatis sumpserint: sine preuaricatiōe tp̄m deserere pūt: sed puella hec nubilis itelligitur; cuius (vt in sequentibus demōstratur) post. xij. annū liberū est arbitrium: nec in electione ꝓpositi cogit seq̄ parētū imperū. Sic ⁊ illud ītā intelligendū est quod est statutum in synodo habita ab eugenio papa. ij. ps.

¶ Extra voluntatem propriam: retrusi in monasterijs non teneantur.

Sicut qui monasteria elegerunt: a monasterijs egredi non permittuntur: ita hi q̄ inuiti sine iusta offensiōis causa sunt intromissi: non nisi volētes teneant: qꝰ q̄ non petūt nō obseruāt. Jōq; tales considerandi sunt magis petā cōmittere q̄s plangere: sicut i decreto sanctissimi leonis pape manifestissime cōtinetur.

lib. vj. Ult marcellus papa. ¶ Palea.

Illud aūt statuendū eē cēsem⁹: vt si i minori etate filij monasterio oblati fuerint: vel sacrā rōsurā vel velamina fuscepit: dignū ꝺdē duximus: vt. xv. b anno a ꝑatis moniti ꝓbis

nte aū habuit discretionē. videret eē ecclia circūuitre hoies si aliꝭs cogeret manere cū ea q̄ nūq̄ deliberauit. nā etiā in illicitis dat alicui dilatio mēſis. vt j. q. j. pstat. decretalis tū vt eis dare tridiū. vt eē eo. ad nostrā. vel saltē cōes inducie deberent eis dari ad loquēdū cū amicis ⁊ ꝑponēdas rationes. vt. ff. ex q̄ caū. ma. ab hostibus. C. vlt. Extra vt q̄ mobilia ꝑtis habebit nā canō ꝑparat cōtractū quo q̄s obligat hominī obligatōi similē. vt. xxvij. q. j. c. ij. Si in Jcrū humano nō iz ēt incōuenienti resilire. vt C. de transac. ij⁹ mio. ergo nec in hoc. Ad hoc dicūt q̄dā q̄ si anne. xiiij. ānos fecit pfessionē statim cū ꝑ vnuꝫ diem fuerit post ānos. xiiij. i monasterio est ei facta ꝑmissio. secus si nō fecit. q̄d q̄s est extra ꝑ de cō de regu. ad nostrā. Melⁱ⁹ credo esse dicēdū q̄ si añ annos pubertatis habuit discretionē tātā vt per se vel per alios scisset q̄ statim esset obligat⁹ vt tūc stari post annos. xiiij. sit obligat⁹ si nō ꝺdicat: Sz si nec p se: nec p alios potuit scire aliq̄d de obligatione ista: tunc in xv. anno sit ingrēdū ab ipso an velit stare an non. ab aliis esse non est hoc inquirēdū: nisi ab illis q̄ per se non possunt hoc scire: nec ab aliis hoc didicerūt. Jrē nunq̄d pōt aliꝭs petere in integrū restitutionē q̄ in. xv. anno intrauit religionē? Argu. q̄ sic. extra de regu. ad nrām. Rñ. non: q̄ nō est deceptus qui in rpo se cōmūrit: ꝓterea q̄ in tali⁹ censet maior. siē in infirmonio. extra de restit. spo. ex parte. ij. ps.

¶ Velamen. ¶ Hec est tertia pars. q. in qua queritur q̄ndo sunt velāde virgines: ⁊ est dicendū q̄ in. xv. anno. ⁊ hoc ꝓbat per ca. fe. Jo. de san.

Velū e ōdrenplex.

a ¶ Velamē hic agit quo tegunt virgines sunt velande vel pfecrāde. Sit aūt quidruplex velū. i. velū pfessionis: cōsecrationis: ordinationis: reuelationis. Velū professionis imponitur tā virgini q̄ vidue: dū tamen sit xij. annorum. vij. q̄s. ij. puellis. velum consecrationis

quirant: verum in ipso habitu ꝑmanere cupiant an nō. si vero ꝑmanere ꝓfessi fuerint vltrius penitendi locum minime amplecti pūt. Si ꝺo ad seculā rē habitū reuerti voluerint redeūdi licentia nullo modo denegef: q̄ satis inutile est vt coacta seruitia dño ꝓsentur.

Celamē⁹ autem non licet imponere virginibus: nisi certis diebus. Unde Gelasius papa omnibus episcopis.

¶ Nō nisi certis diebus velamen imponatur virginibus.

Deuotis virginib⁹: nisi aut in epyphaniaruꝫ b die: aut in albis⁶ paschalibus: aut in apostoloꝝ natalibus sacrū velamen minime imponatur: nisi forsan sicut de baptismo dictum est: ꝑ graui ītāguore correpti. ne aut sine hoc munere de seculo exeāt: implorātibus nō negetur. ¶ Viduas autem velare pontificum⁹ nullus attentet. Tempus quoq; cōsecrationis earum similiter obseruatur. Unde Gregou⁹ in registro. ¶ Ante sexagesimum etatis sue annum: virgines non consecrentur.

Iuuenculas fieri abbatissas vehemētissime p hibem⁹. nullā igitur fraternitas tua: nisi sexagenariā ꝑgine ꝑ cui⁹ vita atq; mores hoc exegerint velare ꝓmittat.

Itē ex cōci. carthagi. ē. iij.

Sanctimoniales añ annū q̄dragesimū nō velētur. Itē ex concilio aphricano quarto. ¶ An. xxv. annum virgines non consecrentur.

Placuit vt ante. xxv. annos nec diacones ordinentur: nec virgines cōsecrentur ⁊ vt lectores ꝓpm̄ non salutent. Item pius papa.

Jrgines non velentur añ. xxv. ānos: nisi forte necessitate pericitātis pudicitie virginalis: ⁊ non sunt cōsecrande nisi in epyphania: et in sabbato pasche: et in apostoloꝝ natalicijs: nisi mortis causa vigēre. Quāuis autem vidue velari prohibeātur vidui tatis tamen pfessio in scriptis ab eis est faciēda vestio quoq; professioni conuenies est eis tradenda: qua vbiq; vtantur.

Unde in concil. tole. x.

¶ Professionē viduitatis faciant et habitum sumant religionis que castitatem seruare proponunt.

Uidua q̄ sctē religionis propositū obtinere voluerit sacerdoti vel ministro h

narīā. apls enim dicit. Uidua nō eligatur minor. lx. annoꝝ. xxxi. q. i. quomodo. pōt tñ hoc intelligi q̄ sit sexagenaria non erat: sed perfectione continētie. ij. q. vij. paulus. ideo aūr est virgo. quia aliter nō posset esse hoz actrix virginitatis: vt. xxvj. di. vna.

f Sanctimoniales. ¶ Non velentur. velo ordinationis vt sit diaconilla non ad ordinem sed ad quoddam ministerium. euangelium in matutinis lectionibus nancti andi. Jo.

g Dicunt. ¶ Non faciunt. solenniter dicēdo: dominus vobiscum Jo.

Jrgines. ¶ Matum. hec est. v. pa. q. Iu q̄ dr. q̄ vidua tz velari non debeat: tñ dz hōc quādā velē religiosam. ⁊ hoc ꝓbat p. c. fe. Jo. de san.

h Jdua. ¶ Dei ministro. Argu. q̄ votū solenne

Abbatissa dz eē sexagenaria.

Uelū quibꝰ diebus imponi debz

Adde q̄ sum. mꝰ pōtifex solus dispēsat cū corrupta. no. cardi. in cle. attēdētes. Statuimus. ⁊ ibi glo. de statu. monā.

v. ps.

Uotū pōt fieri coꝝ p̄nata p̄sona: sed ad quid facit mulier p̄fessionē facerdotū? potꝰ em deberet facere abbatisse. Sed hoc ideo fit: quia femina non licet imponere velum alicui. vt.j.e.q.j. ſ. ſtatuimus.

a ¶ Scripto. nō q̄ ſit neceſſaria ſcriptura: ſꝫ vt ſcripta. ¶ Aut ſigno Cum neſcit ſcribere.

b ¶ Aut ſubſcriptione. cum ſcit ſcribere.

c ¶ Aut ſubſcriptione. cum ſcit ſcribere.

d ¶ Uelle. ſed velū accipiet ab altari. vt. xxvij. q.j. viduas ꝫ. et ca. vidue que.

diuiſio ¶ Hic ſo. ¶ Hec qō diuidit in tres partes. In quarū prima. pbat q̄ pat̄ pōt filiū paruulū de monaſterio extrahere ſi eſt minor xij. annis: et filiaz ſi eſt minor xij. annis. alꝫ nō. Sed̄a ibi. Uelamen. Tertia ibi hac auctoritate. Jo. de fan.

e ¶ De his. Dicit̄ ſi pater vt tutor poſſit reuocare filiū q̄ ingreſſus ē religionē. dic ergo aut pr̄ eſt p̄ſens aut abſens ſi p̄ſens: poſtea non pōt. Idicere argu. iuſ. diſt. ſi ſeruus. ſi eſt abſens vſq; ad annū z die cū reuocare poteſt ꝫ. eo. c. ij. tra tamē vt ille annus includaſ infra legitimā etatē. vel xviij. annorum. nec peccat pater reuocādo filium: nec filius peccat obediendo magis patri q̄ deo. quia hoc facit auctoritate canonis.

f ¶ In qualibet. ¶ Religionis debitam veſtem. hoc ſ. habitum ad feminam.

Filiū religionem ingreſſū an poſſit pat reuocare.

nō g reuocat a religione oēs tangit. C. de auct. p̄ſtā. l. vl. z. lxvj diſt. c.j. Dicit tamen pōt q̄ ſi pater conſenſit q̄ mater nō pōt eā reuocare: niſi velis dicere q̄ eque ſit in poteſtate matris vt patris ſ. habitum ad hunc caſum. vt. ſ. e. q.j. ca. ij.

g ¶ Uel tonſuram. hoc ſ. habitum ad filium.

h ¶ Aut vn⁹. cum vnū tm̄ habz. Sed numq̄d ſi vn⁹ parēt̄ obtulit. alter pōt eū reuocare? ar. q̄ ſic: q̄ oēs tangit. C. de auct. p̄ſtā. l. vl. z. lxvj diſt. c.j. Dicit tamen pōt q̄ ſi pater conſenſit q̄ mater nō pōt eā reuocare: niſi velis dicere q̄ eque ſit in poteſtate matris vt patris ſ. habitum ad hunc caſum. vt. ſ. e. q.j. ca. ij.

i ¶ Forte ſupple z filij p̄ſenſerūt poſt adultā etatē

k ¶ Aut nolentib⁹. ſupple aut ſi volentibus ꝛc.

l ¶ Non mor. i. infra ānū z die. vt. j. ca. primo. Uel mor. i. ſcito pōt ſic exponit. ff. ad tertul. l. ij. ſ. pfelli. Uel mor. i. infra meſem. vt. i. q. j. cōſtat. vel dic mor. i. ſcito ſcit. xxiij. qō. ij. mulier. C. quō et q̄n̄ vnder ab eo. Itē aliq̄n vſq; ad. x. dies. ij. q. vj. quoties. z. c. ānoꝝ. Aut mor. i. ad duos menſes. ff. de re iudi. a duo. Itē aliq̄ndo extendit vſq; ad triduū. vt. xxiij. diſtinc. cap. j. circa pricipiū. z. lxxiv. diſtinc. nullus. Itē quādoq; pōnitur p q̄ncūq;. vt. ff. ſi cert. pe. l j. Nec mireris ſi hec dictio mor quandoq; ap̄itatur quia hec dictio dies quādoq; reſtringitur. vt. lxiij. di. lectis z. lxv. di. de perſona.

Infra ānū vel diē mor. i. ſcito vel ſcit. xxiij. qō. ij. mulier. C. quō et q̄n̄ vnder ab eo. Itē aliq̄n vſq; ad. x. dies. ij. q. vj. quoties. z. c. ānoꝝ. Aut mor. i. ad duos menſes. ff. de re iudi. a duo. Itē aliq̄ndo extendit vſq; ad triduū. vt. xxiij. diſtinc. cap. j. circa pricipiū. z. lxxiv. diſtinc. nullus. Itē quādoq; pōnitur p q̄ncūq;. vt. ff. ſi cert. pe. l j. Nec mireris ſi hec dictio mor quandoq; ap̄itatur quia hec dictio dies quādoq; reſtringitur. vt. lxiij. di. lectis z. lxv. di. de perſona.

m ¶ Ad quartū decimuz. et ſic ſoluit patria poteſtas poſt quartū decimū annū ad religionis ingreſſum.

n ¶ Uelit. nō dum doli capax. ſm p.

o ¶ Annū. Nō ſi ita lōge ſit monaſterū vt infra hoc ſpōs non poſſit inuenire: tūc maꝝ ſpaciū habebit. arg. xvij. q.j. ſi ds leogni tus. h. tū dicit q̄ hoc factū narratur qō pōt accipere. z ſicut pater reuocat votū filie: ſic z iuramentū reuocat. xxxij. q.ij. mulier. decretalis tū dat annū. vt extra de regu. ſi quis. Sed a quo tempore currit annus iſte? videtur q̄ a tēpore ſcientie. vt. ij. q. vj. ſ. biduum. vel a tempore admonitionis. vt extra de conceſ. preben. z ec. non va. quia diuerſitatem. Uel numquid erit continuum ita q̄ cedat ignorāti. ff. de his qui no. infa. genero credo q̄ incipiat a tempore ſcientie. ar. xvij. q. ij. ſi quis incognitus.

Annus q̄ pr̄ filiū a religiōe reuocare pōt: q̄n̄ incipit currere.

p ¶ Nec ipſa. vſquequo perueneriat ad legitimam etatem vt extra de deſpon impu. de illis.

q ¶ In fortiori etate. i. poſt annos pubertatis.

S Tatuimus. ¶ Hoc auctoritate. ¶ Hec eſt tertia pars queſtionis ſm Johan. de fan.

a ¶ Predicta. ſ. eo. ſi in qualiber.

b ¶ Docet. ¶ Plurimoꝝ. hoc ideo fit: q̄ fiūt publice nō de facili admittūt contradictione poſt ea. vt. viij. q.j. ſi cel. Johan.

c ¶ Maledicti Jā eſt maledicē di.

Q Uod aūt. ¶ Hec qō diuiditur i tres partes. In prima parte pbat magiſter p tres auctō. q̄ ſic vouētarū pōſſit nō pōt exire monaſterium: ſic inmixtū non debent teneri: q̄ non vult deuo contra ſeruitia. Sēda ibi. Cū dicitur. Tertia ibi. Si vero. Johan. de fan.

diuiſio

iij. pō.

b ¶ Quod aūt. ¶ Certuz eſt q̄ qui coactus intrat religionem vt. lxiij. di. lectis z. lxv. di. de perſona.

Coactus ob nō obligaſ. ſ. e. qō. j. c. ſicut. dūmodo talis ſit coactio q̄ cadat in conſtantē virū. vt extra qō metus cauſa. cū dilect⁹. nec etiaz additionalis coactio obligat aliquē. vt extra qō

obligatio nē impēſit.

q̄ quod vez et nūti aliq̄s ex motiue i. traret religionē. pp̄ maleficium qō fecit.

c ¶ Publice. vt det q̄ monachi et monache pro delictis ſuis publicā faciant penitētiā. vt. xxvij q. j. virginib⁹. ſꝫ poteſt intelligi de publica que ſit i claūſtro ó ſ. agitur. xxx. diſ. ſi de obſ. et. xxviij. di ſtin. pbr.

ij. pō.

f ¶ Militia. vt xxij. q.j. militaſ

g ¶ Meliorū. Solus ille ſ. tranſgreditur votum qui deſerit melius bonum propter minus vel par. ſic. xxvij. q.j qui bona. et extra de voto et voti redem. per totum.

h ¶ Rotlinus. Quia omnis etas ab adoleſcentia. vt. xij. q. queſtione. j. c. j.

Unde curicianus papa ait.

¶ Abbatiſſa plumeis velare virginē vel viduam: excōicet.

S Tatuimus vt ſi abbatiſſa aut q̄libet ſanctimonialis poſt hāc diffinitionem in tantam audaciā prouꝝperit: vt viduā aut puellā virginem velare preſumat: indicio canonice vſq; ad ſatiſfactionē ſubdatur. Hac auc̄te predicta⁹ z paterna pr̄ſſiōe docēt aſtringi q̄libet in puerilibus annis: et p̄ter voluntatem eoꝝ pp̄oſito ſuſcepto prohibetur teneri: ni ſi tonſuram vel religioſam veſtem parentes mox viſam abdicauerint. paruuli vero dum offerunt̄: non niſi ſub multoꝝ teſtimonio ſuſcipiendi ſunt.

Unde in. ix. ſynodo legitur.

¶ Infantes oblati a parentibus ſub plurimorum teſtimonio ſuſcipiantur.

O Portet eſſ ifantes cū voluntate et cōſenſu parētū imo ab ipſis parentibus oblatos ſub teſtimonio plurimoꝝ⁹ ſuſcipi: vt ois occaſio maledicti⁶ gratis excludaſ hominum peſſimorum.

¶ Queſtio. iij.

Quod aūt⁹ q̄ inuit⁹ pp̄oſitū religionis ſuſceperit nō ſit cogendus ad inuitꝰ pp̄oſiti obſeruationē: teſtaſ Leo papa dicēs.

¶ Nō poteſt deſeri pp̄oſitum monachi ſponte ſuſceptum.

P Ropoſitū monachi p̄ pꝛio arbitrio z voluntate ſuſceptum deſeri nō poteſt abſq; pctō. q⁹ enim qs vouet deo dz reddere. vñ qui relicta ſingularitatis profeſſione ad militiam vel ad nuptias deuolutus eſt: publice⁶ pñe ſatiſfactione purgādus eſt: q⁹ et ſi in nocēo militia⁶ eſt: honeſtum pōt eſſe conugiū: electionē tñ meliorꝝ⁹ deſeruiſſe tranſgreſſioneſt. I tē ex pcī. toleta. vij.

¶ Cum religioſum habitum ſponte ſuſceptum deſerere voluerit ad ipm redire rogatur.

P Rocliuus⁵ aūt curſus eſt ad voluptatē et imitatē nr̄e natura vitioꝝ. quāobrē qſquis virorꝝ vel mulierꝝ habitum ſemel ⁴induerit ſpōtanee religioſam aut ſi vir dedit⁹ eccleſie vel femina fuerit delegata puellaꝝ monaſterio: i vtroq; ſexu preuaricatoꝝ inuit⁹ reuerti cogaſ vt vir detōdeatur et puella ad monaſterium regrediatur. Si aūt quolibet patrocinio deſertores pmanere voluerint: ſacerdotali ſententia a xp̄ianoꝝ cetu habeāſ extoꝝres: vt nec loc⁹ eis vllus ſit cōmunionis. Uidue quoq; ſicut tamdudū vlus ſtatuit ſꝫ nod⁹ pfeſſionum vel habitus ſit deſertrices: ſuptuoſ ſtia condemnenf. I tē ex cōci. calcedonē.

¶ Semel i clero tarati vel monaſteriis deputati ad militiaz non redeant.

Q Os q̄ ſemel in clero⁶ tarati fuerint: ſiue in monaſterio deputati: decreuimus neq; ad militiaz ⁷neq; ad honores ſeculares⁸ⁿ venire.

k ¶ In clero. Ergo q̄ recipit ſimplicē tōſurā eā nō deſerit: cū tale dicaſ clericus. xxj. diſti. clericos. z. lxiij. diſti. ferre ex antiqs. Item conſiquid q̄ clericus ram. vocat⁹ feret tōſurā: arg. q⁹ ſic. xxxij. diſ. ij. q̄ ꝺo. extra ꝺ vi. z ho. cleri. clericē. xij. q.j. quia. nā etiā depoſit⁹ eam fert. vt. lxxx. diſtin. dictū. quod credo verū eſſe ſi vult vti priuilegio clericali. Alioquin ſecus eſt. ſecus tamen videtur ſi clericus ſumit viduā in vxorē. lxxxij. diſtin quiſquis. Dode clericus vocatus nō tenetur ferre tonſuram. extra de clerī. coniuga. c. iohannes.

Clericis ſimplicē tōſurā cuius cōdicio tollat̄ an teneatur ferre antiqs. Item conſiquid q̄ clericus ram. vocat⁹ feret tōſurā: arg. q⁹ ſic. xxxij. diſ. ij. q̄ ꝺo. extra ꝺ vi. z ho. cleri. clericē. xij. q.j. quia. nā etiā depoſit⁹ eam fert. vt. lxxx. diſtin. dictū. quod credo verū eſſe ſi vult vti priuilegio clericali. Alioquin ſecus eſt. ſecus tamen videtur ſi clericus ſumit viduā in vxorē. lxxxij. diſtin quiſquis. Dode clericus vocatus nō tenetur ferre tonſuram. extra de clerī. coniuga. c. iohannes.

l ¶ Ad militiā vt. xxi. q̄. vlt. quicunqz.

m ¶ Ad honores ſeculares. In quib⁹ exercetur iudiciū ſanguinis. vt. xxiij. q. vi. ti. hic a quibus vel in quib⁹ turpia lucra exercē

Clerici ſeculares precipiunt̄ hic poſſunt.

tur: et q̄ ipſe in propria perſona vult exercere. alias autem licitū eſt epiſcopo z clericis habere ſeculares ꝑſonas: dum tamen exerceāt per alium cauſam ſanguinis. vt. lxxxviij. diſtinc. epiſcopus gubernationē. et. v. queſtione. iij. quia Johan. de fan.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Quam dicitur. ¶ hec est secunda pars. q i qua ꝓbat magister a cōtrario sensu q si inuit⁹ intrauit pōt exire. et hoc ꝓbat p ca. Nicolai. Johā.

ij.po.

Q Reseus clericꝰ noie.

a ¶ Comite. arg. q tantum de sunt qō esse comes cōtro fuerit factꝰ clericꝰ. xxvij.q.ij.scpsit. Itē habes ḣ q inales pōt eē clericꝰ. Nec obstat ij. dist. si qs post susceptum. qz loquitur de illis q facti sunt irregulares. lij. dist. in. curiales.

b ¶ In locum Zā cessit administrationē: vt fieret postea admistrator loci illius: nec sit hoc peccatū sic cōcipere i aio: dummodo nō ducat in pactuz. extra. vt ec. bñfi. vt nostrum. i fi. Licet sit argu. ꝓtra. j. q. j. si quis epūs. z. c. qui studet. z extra ō symonia. tue. et in auc. de san. epis. §. generalit. col. iz. Uel loquitur de successiōe alterius cuiuscunqz rei.

Abbas ch sūt ad successionē admittendi.

Et loquitur hoc cā. Nā quoꝺā ꝓsuetudi nē q monachos nō admittūt ad successionem qō esse nō debet. vt Z. cap. ꝓxi. q. vlti. non licebat.

c ¶ Inter octauas. i. in nono anno qui est medius inter. x. z. viij. d. ¶ Patrem. Ex q vnꝰ testimoniū admittitur. xxxvj. dist. tanta. sed forte hic aliqꝺ ꝑsum eos autē qui hoc ausi fuerint facere: z non eius rei penitere maluerint: vt ad hoc idem reuertātur qō ante obtentu dei sibi ꝓposuerunt: cōuenit anathematizari. ¶ Cum dicit ꝓpositum monachi ꝓpuo arbitrio z voluntate susceptum: intelligitur q si ꝓpua voluntate susceptum non fuerit obseruari non cogitur. ¶ Unde Nicolaus papa scribit oībus episcopis in regno Rodouici.

¶ Monasterialibus disciplinis nullus inuꝝ subsistatur.

Q Reseus clericus nomine Lambertꝰ vna cum pre suo noie Attho quondam videlicet comitē: nūc autem clerico ad limina apostolorum properans adijt presentiā nostram asserens qualiter idem pater eius in laicali adhuc ordine in prediis propriis edificasset duo monasteria: voluntatē gerens: vt post suū decessum ꝑsens eiꝰ filius Lābertꝰ in locū eiꝰ succederet: quē infra tenerē etatē inter ocraūē et decimū annum constitutū: memoratus pater ꝓpio arbitrio absqz regulari institutione extra oēm illius voluntatē cucullā induit. Iglē post qōdā ipsius tpis spactum (vt ipe dicit) Salomō epūs cū quibusdā aliis absqz patris oblatione vel abbatis percepta benedictiōe eundē Lābertū monasticum habitum induere fecit (vt ferunt) inuitū. z sub hac occasione pacta seu matua hereditate a fratribus suis priuatū esse: atqz contra oēm (vt dictū est) voluntatē suā quasi regulare illū monachū ꝓmanere volunt. Sup q re diligēti cura inuestigantes etiam sub adiuratione patrē ipsi⁹ (si verū diceret) interrogauim⁹: sed idē pater Attho rūdit se talē habuisse et habere voluntatē vt filius suus verus monachꝰ fieret: et in locū ei succederet. sub testificatione autē iureiurando firmauit: q si primus ei cucullā induit. idē Lambertus semp restitit: z nūqz se fieri monachum cōsensit: sed demū ab insequentib⁹ monasticho habitu violenter est inditus: asserēs q nūqz regulam aliquā ꝓmisit. neqz ego pater ei⁹ pallio altaris idutū illū obtulim: neqz a quocūqz sacerdote vel abbate (vt mos poscit) bñdictiōe percepta regule vnqz se mōachū subiectū futurū ꝓmisit. sup his oībus ptestatus est ꝑfatus Attho: q si eo tpe tā dure obseruātie monasticā intellexisset regulā: nūqz eundem filiū Lābertū coegisset portare cucullā. Quapropter cōsulte psalmographꝰ ba recolētes qb⁹ voluntarie se deo sacrificare ꝓnunciat: z voluntaria oꝛis sui beneplacita fieri in conspectu dei obsecrat: presentē (vt dictū est) clericum nomine Lambertū minime debere existimauimus: sub tali violentia fieri monachum. qō em quis non eligit nec oprat: pfecto non diligit. qō aūt nō diligit/facile contēnit: nullum ergo bonū⁹ nisi voluntariū. Idcirco dīs non ferēdam in via virgā per quam violentia vlli inferat ꝑcepit. quapropter cō sultius agitur si ꝑsuasionibus contēptū mundi z amorē dei ꝑdicando q̄ violentiā inferendo ad celestē amorē illum accenderitis. Uñ oīm vestrū charitati hanc nostri apostolatus mandare decreuimus epistolam: monentes atqz precipientes: quatenus si ita vez est vt ipsi dicūt: nullus eōs vel abbas: seu monachorum rel⁹ quorum conuent⁹ monasticis illum regulis inuitū subiacere compellat: neqz ullo modo fratreo eius ꝓhanc occasionē licentiam habeant paterna seu materna illum hereditate ꝓuare: sed vsqz dū diuina inspiratione cōpunctus ꝓpria voluntate regule se subdat liceat eū a mundanis z laicalibus remotū vagationibus vel negociis inter religiosos⁸ z ecclesiasticos viros in canonica degere vita. nō enim putamus (qō absit) canonicos religiosos a sanctorum monachorum consortio semotos: quia vnusqsq̄ ꝓm apl̄m ꝓpriā mercedē accipiet ꝓm laborem suū. Si vero episcopi vel abbatis illecti promissionib⁹ aliqui tonsurā vel religionis vestem susceperit: ipsi quidē in eo quod ceperunt permaneāt. res vero eorum heredibus suis restituantur. ¶ Unde in Magocensi cōcilio legitur.

Tebal nonū publi: cas ac: testatiꝰ oīb⁹ qsq̄ admitti ꝓhi.

Lucē ix.a.

¶ Restituant heredib⁹ res eorū q ab epis vel abbatibus decepti comas deposuerunt.

Q Onstituit sane sacer iste conuēt⁹: vt epi sine abbates q non in fructū aiarum: sed in auaritiā z turpe lucruz inhiantes: quoslibet hoies circūeūtes ꝺo totōderūt: z res eorum tali persuasione surripuerunt penitēte canonice (vpote turpis lucri sectatores) subiaceant. Illi vero qui illecti comam deposuerunt: in eo quod acceperūt perseuerare⁹ cogātur⁶: res vero eoꝝ heredibus reddant. ¶ Questio.iij.

Quelod ꝺo ᵇ ab vno monasterio ſ aliud district⁹ transire monachis liberum sit.

¶ Irconcilio Triburiensi habetur: in quo sic statutum est.

a ¶ Religiosos. i. regulares canōicos. c ꝺm hoc est consiliū. vel dic q ex quo semel apparuit in veste religionis ꝺz semp religiose viuere. i. non pentꝰ secularis ꝺm q intelligit eē de regu. cōsuetudin. ſ. dicunt em non solū monachi vel regulares religiosi: sed etiam clerici. vt. j. qō. j. nullus itaqꝫ. et etiā laici. vt. xxj. dist. si qua vt diua. Jo.

¶ Sicvo. ¶ hec est tertia ꝓs. q i qua ꝺz q punitur monachi ꝙ causa cupiditatis allicuunt homines. Jo. ō. f.

b ¶ Constituit ꝓ perseuerare. nō ibi: ſz in alio monasterio. vt ex ꝺe ſymo. veniēs. Jo.

ij.po.

c ¶ Cogātur ſ quare hoc est: cum ecclesia nō debeat fraudez facere in suis cōtractibus. vt extra de dona. per tuas. Et contra ctus dolo uitꝰ nullꝰ est ipso iure. vt. xv. qō. vj. c. j. vt. ff. de do. z elegāter. Sz dic q̄ licz hic dolus dederit causam contractui: ipse tamē non est de ceptus q̄ se cautissīo cōtulit. Uel dic q hoc potiꝰ est imputādum fatuitati sue ꝙ dolo illi⁹. vt extra qō me. cautum dilectus. si militer cōtractū matrimoniū nō rescindit dolus. Et est ſ. extra ō cōuer. coniuga. ex parte. z. c. veniēs. in fine. vbi ꝓpter decepti uem non retractat ingressus. Et est mirum q in spiritualibus contractus dolo initus non tenet. sed contractus metu initus non tenet: ſ fm leges penitus contra rium sit. nā fm leges contractus dolo initus nullus est: ſ sed contractus metu initus tenet: licet rescindatur per actionem qō metus causa. Quod vero. ¶ hec qstio diuiditur in duas ꝑtes. in prima ꝺz q ꝺ minori regula possit qs trāsire ad maiorem. Secūda ibi. Sed obiicit. Joā. de san. ꝺ Qō vero. hec q. determinatur. ſ. xix. q. j. in summa.

e ¶ Virgines. Loqꝫtur de ꝛginib⁹ taliꝫb⁹ q̄ ꝓfit vitā canonicoꝝ. de ꝙb⁹ agit. xij. q. vlt. c. vl. Sz alie ꝛgines debent petita licētia recedere ad districtiorem religionē et non cā leuitatis vt extra ō regu. licet. Johan.

ij.po.

¶ Sed obiicit.

f ¶ Dec. ſ. ꝑs q. i qua ꝓbat q monachi nō ꝑnt votū facere i monasterio sine cōsēsu abbat. Jo.

¶ Monacho. Mouerit vel etiā si faciat votū ꝑuinctꝫ intret monasteriū xxxij. qō. v. nolumꝰ. z intelligas de voto abstinēte ꝙ qō alīs scandalizentur.

g ¶ Monacho. Monasterii. Qō nō ē strictꝰ. vel ſ ē strictius z forte trāsiuit cā leuitatis. vt. xix. q. iij. statuimus.

h ¶ Iré clericis. Sēda pars.

i ¶ Uerberib⁹ moderate tñ vt xlv. di. cū beatꝰ.

k ¶ Remittat. Ergo abbas ꝑt dispēsare in remissīa regula vt hic. z de cōsē. di. v. carnē. nam z dispēsare potest circa ordines. vt extra de eo q̄ fur. ordi. re.

Abbas aliquibus dispēsat.

¶ Leges contractus dolo initus nullus est: ſ sed contractus metu initus tenet: licet rescindatur per actionem qō metus causa. Quod vero. ¶ hec qstio diuiditur in duas ꝑtes. in prima ꝺz q ꝺ minori regula possit qs trāsire ad maiorem. Secūda ibi. Sed obiicit. Joā. de san. ꝺ Qō vero. hec q. determinatur. ſ. xix. q. j. in summa.

e ¶ Virgines. Loqꝫtur de ꝛginib⁹ taliꝫb⁹ q̄ ꝓfit vitā canonicoꝝ. de ꝙb⁹ agit. xij. q. vlt. c. vl. Sz alie ꝛgines debent petita licētia recedere ad districtiorem religionē et non cā leuitatis vt extra ō regu. licet. Johan.

ij.po.

¶ Sed obiicit.

f ¶ Dec. ſ. ꝑs q. i qua ꝓbat q monachi nō ꝑnt votū facere i monasterio sine cōsēsu abbat. Jo.

¶ Monacho. Mouerit vel etiā si faciat votū ꝑuinctꝫ intret monasteriū xxxij. qō. v. nolumꝰ. z intelligas de voto abstinēte ꝙ qō alīs scandalizentur.

g ¶ Monacho. Monasterii. Qō nō ē strictꝰ. vel ſ ē strictius z forte trāsiuit cā leuitatis. vt. xix. q. iij. statuimus.

h ¶ Iré clericis. Sēda pars.

i ¶ Uerberib⁹ moderate tñ vt xlv. di. cū beatꝰ.

k ¶ Remittat. Ergo abbas ꝑt dispēsare in remissīa regula vt hic. z de cōsē. di. v. carnē. nam z dispēsare potest circa ordines. vt extra de eo q̄ fur. ordi. re.

¶ Monachō nō ꝛz vota vouere sine cōsensu abbatis sui aūt vouerit⁸ frāgēdū erit. Ité illud agathēsis pcil.

¶ Monachū nullus suscipiat aut ordinet absq abbatis sui permissu.

Monachuz nisi abbatis sui permissu: aut voluntate ad alterū monasteriumᵍ cōmigrantē nullus abbas suscipere aut retinere presumat sed vbicunqz fuerit abbati suo auctoritate canonū reuocet.

Item clericis⁵ sine cōmendatitijs ſris epi sui licentia nō pateat euagandi. In monachis quoqz presentis sententie forma seruetur: quos si verborū increpatio non emendauerit: etiā verberibus⁴ statuim⁹ coercerī. ¶ Seruandum quoqz de mōachis statuimus: ne eis absolutariam cellulam liceat a cōgregatione discedere: nisi forte probatis post emeritos labores: aut propter infirmitatis necessitatem superioꝝ abbatis licentia regula remittatur⁴: quod ita demum fiat

Ecclesias plures in eadē ciuitate habere

Cum.h.latet. & circa canonem late fuit. vt extra de sen. excō. cum illorum. Jo.

Archipresbyter. a ¶ In duabus. De iure cōi nullus pōt habere plures ecclesias nisi in sex casib⁹. s. quādo ecclesie tenues sunt. vi. q. iij.

vnio. Et si vna pendet ex altera. vt ex de ea. q. quali. eam te. Et si habet vnā intitulatā & aliā cōmēdatā. vt. j. eo. q. plures. extra. & elec. dudū. Et si eps dispēsat cū aliquo. vt lxx. dist. sanctorū. Et vbi est pauciras hominū: scz extra ciuitatem vt. j. e. c. j. in fine. Item si ecclesia adheret pbēde: vt ex de prebendis. extra pande. Jo. Unde hostiēsis dat tales ⁊ius. Ecclias plures nullꝰ de iure tenebit.

Dependens/ tenuis/rarus/vel gratia pape.

Utilitas exigens ⁊ commendatio iusta.

Plures ecclias permittunt ista teneri.

IN duabus ecclesijs.

Clericꝰ ab instanti.

b ¶ Non connumeret. i. non instituiet: qz non debet communerari inf clericos eiusdem ecclesie nisi sit intitulatus. nec hz vocē in electione cuz alijs licet percipiat fructus illius ecclie: quia bene potest episcopus vel ecclesia cōcedere alicui beneficium alicuius ecclesie: non tamen est ibi canonicus. vt. xvj. q⁹. j. possessiones. quandoqz etiam habet prebendā & non est canonicus. vt extra de magist. quia nōnullis. & licet talem prebendā teneat corporaliter: tamen dicit vacare de iure. vt extra de concessio. preben. et eccle. non va. cum nostris. & ca. litteras.

Prebē dā pāt dis hīe ⁊ si nō erit ca nonic⁹

c ¶ Dominis. sibi cōtrarijs. als bene potest. vt. ff. de ope. ij. dnorum.

b ¶ Necessitatē. quasi dicat. q̄d faciet ergo clericꝰ si habeat pauperē eccliam? Respōdeo. quer at victum artificio honesto. vt. xcj. di. clericꝰ. Sed nōne si ecclia pauper est debet vnirī alij. vt. x. q. iij. ymo? sic nisi iste sciens a principio recepit pauperem. vnde imputet sibi nisi quia forte postea est depauperata. Sed quero quā eccliam dicas pauperē nī quid illā q̄ valet decez marchas ⁊ā pauperē ⁊ quā dicas ⁊ā pauperē nō pōt aliquem honeste et sufficienter pauperet et preterea nō pōt hospites suscipere ⁊ tenere vt extra de pbē. vt nōachos. immo deposito tātum relinquit & sufficiat sibi ⁊ suis vt. i. dist. studeat sed cū eē hospites idifferenter teneamur recipere. vt. xlij. di. decimus. domus clericoꝝ alijs debet esse ꝓmuna vt. xxj. q⁹. j. qm quidē. ergo requiritur q̄ sit dotissima. nam diuitie bone sunt/ dūmodo fiat ex rebus eis misericordia ne xxx. distinc. hoc scriptum⁹. cxpō dit enim epūs habere suas facultates sibi tertiā nā impiū abundat si habeatur subditos locupletes. in aut. coll. ij. vt iudi. sine quoq̄ suffragio. ff. et potius eligendi sunt diuites ꝙ pauper. in aut. de defen. ciuita. ff. quibus. Ecōtra videtur sufficere q̄ tātū ne cessaria habeat

Ecclē quā di cit esse. perem

Diui: vj. C.

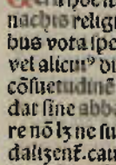

¶ In duabus ecclesijs clericus conscribi nullo modo debet.

QUericus ab instātiā tempore non connumeret⁹ in duabus ecclesijs. ¶ Negociationis est hoc est & turpis lucri ꝓpriū cōmodū: et ab ecclesie cōsuetudine penit⁹ alienū.

¶ Audiuimus em̄ ex ipsa dominica voce q̄ nemo pōt duobus dominis ᵉ seruire: aut em̄ vnum odio habebit & alterum diliget: aut vnum sustinebit: & alterum contēnet. vnusquisq̄ enim secundū apostolicam vocē in quo vocatus est in hoc debet manere & in vna locari ecclesia. Que enim propter turpe lucrum in ecclesiasticis rebus efficiunt: aliena cōsistunt a deo. ad vite vero huiꝰ necessitatem ᵇ studia sunt diuersa.

Archipbr cuiusdaz ecclie ꝓpositurā alterius accepit: nec pro re vult relinquere: seculum quoq̄ negociorū ꝓcurator efficit: q̄ claris et fulgidis vestibus se eroīnās: ab episcopo suo corrigit: relicto officio suo ad secularē iudicē hz confugiū. Primum querit: an clericus in duab⁹ ecclesijs possit conscribi? Secūdo: si vnā voluerit reliquere: an liceat ei ad aliam trāsire? ¶ Tertio an procurationes secularū negociorum clericis liceat suscipere? Quarto an claris et fulgidis vestibus eis ornari expediat? & Quinto an ab episcopo cogi cuiusq̄ officium relinquere & ad secularem iudicem confugere valeant?

¶ Questio.j.

IN duabus ecclesijs aliquē cōnumerari posse septima ꝓnodus prohibet dicens

¶ In duabus ecclesijs clericus conscribi nullo modo debet.

Clericus ab instātiā tempore non connumeret⁹ in duabus ecclesijs. ¶ Negociationis est hoc est & turpis lucri ꝓpriū cōmodū: et ab ecclesie cōsuetudine penit⁹ alienū.

¶ Audiuimus em̄ ex ipsa dominica voce q̄ nemo pōt duobus dominis ᵉ seruire: aut em̄ vnum odio habebit & alterum diliget: aut vnum sustinebit: & alterum contēnet. vnusquisq̄ enim secundū apostolicam vocē in quo vocatus est in hoc debet manere & in vna locari ecclesia. Que enim propter turpe lucrum in ecclesiasticis rebus efficiunt: aliena cōsistunt a deo. ad vite vero huiꝰ necessitatem ᵇ studia sunt diuersa. illa necessitas artatur ad victū & vestitū tm. vt. xlvj. q. i. episcopꝰ. sed hoc obtinuit ꝑm illa tempora. xlj. dist. sin. episcopus vilem. hodie vero creuit decus ecclesie creuitq̄ deus ecclesias. vt de consc. distinc. j. vasa. Dico hec omnia consideranda ꝑm qualitatē persone & situm ecclesie. aliquid enim sufficit vni quod nō sufficit alij. vt. xlj. distin. non cogantur. et minus sufficit manenti extra vias communes: q̄ in vijs: & consuetudo prouincie in hoc seruanda est. vt. x. distic. iij. erit. & xxix. distin. sciendum.

Actu. xx. g.

Ex his ergo qui voluerit acquirat corpori oportuna. ait enim apls ad ea que michi opꝰ erāt & his qui mecū sunt ministrauerūt manus iste. & hoc quidē in hac vbe seruandū: cereuz in villis⁹ q̄ foris sūt ꝓpter inopiā hoīm indulgeat. ¶ Duo ecclie intelligūtur ecclie duarū ciuitatū in quib⁹ nullus dz conscribi. Q̄ si in calcedonēn. cōcil. statutū est. ¶ De eodē.

Deut. facto in ci uitate ꝙ ēt

Clericū i duarū ecclesiarū ciuitatū conscribi non opz. Sed ecōtra nōnūq̄ eps ciuitatis vnꝰ efficit archiepūs alterꝰ ciuitatis: nec tm̄ priorē ecclesiā deserit: sed prior ecclesia quasi cōmēdata relinquit. secūda quasi intitulata habet. Unde Leo. iiij. scribit.

¶ In vna ecclesia titulatꝰ: alterā sibi cōmēdatam pōt hre.

QUi plures ecclesias retinet: vnā q̄dē titulatā aliā vo sub cōmēdatiōe tenere dz. ¶ Sic et illud Agathēsis concilij intelligendum est.

¶ Duobus monasteriis vnus abbas praesse non potest.

QUum abbatē duobus monasteriis presidere interdicim⁹. Pōt etiā vtriq̄ tanq̄ titulato praesse: sed iure specialī nō cōt. Ita Brego.

¶ Unus episcopus duab⁹ praficitur ecclesijs.

BAlatio cleri simul & populi terraconensis gentio nos valde iertificat ob hoc q̄ de tua fraternitate bona testatur. et q̄ defuncto pōtifice suo Petro sibi cardinalē⁹ postulāt te cōstitui sacerdotem: eoꝝ desideria necessaria cōplēda esse ꝓuidim⁹. Tota ergo mentis intētione ita lucrū aiarū dño nostro facere festinato: vt digna te merces ante cōspectū eiꝰ in die tribulationis inueniat. dcq̄d vo de pdicte reb⁹ ecclesie vel eiꝰ primonio seu cleri ordinatiōe ꝓmotiōeve & oib⁹ gñaliter ad eum ptinētib⁹ solerter atq̄ canonice ordiare facere q̄ pideris: liberā habebis (q̄ppe vt sacerdos ꝓpuus) modis oībus facultatem. ¶ Ad eundem.

Illud quoq̄ fraternitati tuaz scire necesse est: q̄m sic te pdicte fraconen. ecclesie cardialē esse cōstituim⁹ sacerdotē vt & fundēlis ecclie pontifex esse non desinas⁹ nec curā gubernationēq̄ eiꝰ pretereas: q̄ta fraternitati tue sepedicte terraconen. ecclesie curā iniungim⁹: vt fundentis ecclie tibi iura ptārem ve nullo mō subtrahamus. Q̄ō em̄ pōt vtriq̄ ꝑsidere tanq̄ titulate: sed vni tanq̄ commendate/alteri vo tanq̄ titulate prē esse valet. ¶ Questio.ij.

QUi vero ᵇ relicta sua ecclesia ad aliam transire voluerit: neq̄q̄ sine dimissorijs litteris sui epi suscipiatur.

Unde in. vij. synodo legitur.

¶ Sine dimissorijs litteris in aliena ecclesia clericus nō ordinetur.

QUonia diuersarū ecclesiarū clerici suas in quibus ordinati sunt ecclias relinquētes: ad alios cōcurrūt episcopos: & (ignorāte epō ꝓpio) in alienis cōstituunt ecclesijs vbi cōrigit eos sine sui examinatiōe ꝑmanere. Precipimus ām̄odo vt nullꝰ clericoꝝ oīno in quocūq̄ gradu sit licētiam habeat sine dimissorijs⁹ litteris

Dotē nō re nūciat q̄ a viro legatū recipit

Epūs clericū alienū recipiens est pūiendꝰ

Universidad de Deusto Biblioteca

sufficeret in tali trãslatiõe tacit⁹ ꝓsensus eꝑi. vt.lxxj. di. ca.j. sed solẽmꝭ act⁹. sic. C. de eman. l.vj. Sed si ad ecclesiã suã eẽdẽ epatus transiret sufficeret nudus ⁊ tacitus cõsensus: qꝝ tacit⁹ cõsensus dissolut matrimoniũ carnale. vt.xxxiij.q.v.q̃ vroꝛẽ. Et est rõ quare a priori erit absolut⁹: quia nemo põt duobus dominis seruire, vt ẽ.c.q.j.ca.j. Sz si aliquis haberet pẽdas in diuersis epatibus ab vtroq; posset iudicari ordiari. Et sic vn⁹ epꝰ posset ordiare clericũ alteri⁹: quod eẽ non debet. ⁊ ita sequeretur ipossibilitas iuris.

Bñficiatus in diocesib⁹ diuersis pozabitroq; iudicatur.

a ¶ Sui epi. Sufficit hꝰe literas soli⁹ eꝑi: vbi eꝑs non⁹ est. Sz i remotis episcopis requrit⁹ ꝗnq; sigilla. vt extra de clerico peregri. c.j.

b ¶ Ad oppobrium. Eadẽ pena statuitur cum eꝑs instituit aliquem inuitis patronis. xvj.q.vij. decernimus.

c ¶ Iacuit. ¶ Exceptionis .i. excusationis.

d ¶ Restituat. Et sic põt peti restitutio clericoꝝ.

e ¶ Cingulo. In executiõe. nõ eĩ deponit vt sꝙ.

f ¶ Reuocari. Ipso iure sicut ille cui ad tps interdictum est postulare. ff. de postu. imperatores.

g ¶ Propagationibus. propagatur enim viciũ per malum exemplum. xj.q.iij. precipue.

h ¶ Licentia .i. impunitas.

Bñficiatus trãsiẽs de vna ecclia in aliã an statim pdat pri mam.

Epi an possint circa bñficia rũ pla litatẽ dispensare.

S3 ꝺs iam. ¶ Hec est ij. ps. q. scdm Jo. de fan.

l ¶ Trãslatus. Trãslatꝰ eũ intelligo cũ est confirmat⁹ ⁊ adept⁹ possessionẽ. vt eẽ de elec. cum in cunctis. sed ꝓpter solã cõfirmationẽ non pdit ius qõ habuit in priori eccl̃a: nisi adept⁹ sit possessionẽ. vt. xxij. di. si qui epi. ⁊ intelligẽ qñ est trãslat⁹ de auctoritate epi sui. ⁊ in eo casu põt intelligi. eẽ de concess. pben. et ec. non vacãs. ⁊ extra de pbẽ. de multa. alioquin si sine licẽtia epi trãsit: mon ipso iure vacat prior eccl̃a. imo prior eꝑs põt eũ repetere. vt. vij. q.j. non oportet. ⁊ c. sit q̃ vero. Uel dic q̃ vacat q̃tum ad ipm. Jo. Ego credo q̃ prior eccl̃a eũ possit repetere nisi eo fut spoliata: vt eẽ de resti. spoli. per totũ. B. Itẽ si aliquis reperit bñficiũ simpler in alia eccl̃a non ideo pdit priorẽ ecclesiam vel pbendã: dũmodo non sumat illã. p titulo. pñt eĩ canonici dare simpler bñficium nõ canonico. vt eẽ de mag. qꝝ nonnullis. ⁊. xvj. q.j. possessiões Sz nunqd epi pñt dispẽsare circa pluralitatẽ bñficiorũ cũ dicat in illa sstõne de multa. q̃ p sedẽ aplicã pt dispẽsari. Et ꝓbo q̃ pñt. qꝝ a canone pmittit eis dispẽsatio. lxx. di. sctõũ. ⁊ sicut habet papa potestatem circa epatus: sic epi circa eccl̃as. et ꝺ excess. pla. sicut vnire. Itẽ qꝝ legislatoꝝ sibi nõ seruauit spãliter dispẽsationẽ cũ dixit romanũ pontificẽ posse dispẽsare. ergo aliꝭ pmisit. vt eẽ de sen. excõ. nup. nõ eĩ dr in constitutiõe solũ papã posse dispẽsare: sed aliud est dicere solũ papã: ⁊ aliud papã. et de resta. requisiti. Nõ eĩs credendũ est papã velle ita ut aliog epoꝝ diminuere: vt. xcix. di. eccc. ⁊. c. nullꝰ. ⁊ q̃dq̃ factꝰ intelligẽdũ est ne ꝓiudicio alterius eꝑoꝝ faceret. vt. ix. q.iij. nunc ꝓ. C. de eman. nec au⁹. ne inde nasci dr iniuriarum occasio. vñ iura ꝓhibent. vt eẽ ꝺ accu. q̃liter. et. C. vñ vi. meminerint. Nec dr in cõstitutione q̃ romanus pontifex dr dispẽsare: sed q̃ põt dispensare.

Ecclia abundans pẽdis epꝰ impẽdes dr vni pr iij. ps.

Sed ꝙ hoc ꝓbũ põt/ non iponit necessitas. ff. de offi. pñs. sepe. et l. seq. ⁊ lx de romana sede dicatur: nõ tõ excindit de aliis. ar. ij. q. vj. ad romanã. Et nisi expẽse se corrigat⁹ vet⁹ ius manebit simul cũ nouo. vt. C. de appel. ꝓpinimus. in fi. ⁊ ꝙtiens noua actio vel nouũ ius indulgetur: vet⁹ non tollit: nisi hoc expẽsse dicat. ff. de act. ⁊ oblig. l. quotiẽs. xxxv. q. vij. de incestis. in fi. ⁊ adde rões quas dixi. lxx. dis. sanctorũ. Econtra videt ꝙ non pñt. qꝝ etiã iure antiquo priuabatur eꝑs iure vandi plura beneficia. Uel ex gratia quadam poterat ille qui habuit plures ecclesias eligere vnam quam volebat. extra de prebenda. ⁊ cap. referẽte. Item cum hic papa tantũ expiñãt qꝺ de vno ꝺr: de alio negat. xxvij. qõ. iij. forte. xxv. fiunt a pla. tua. ⁊ que Titio nubere iubetur: omnib⁹ aliꝭ nubere ꝓhibetur. ff. de cõdi. ⁊ demon. cũ ita. Ad hoc põt dici q̃ sol⁹ papa põt dispẽsare q̃ aliꝭ sit intulat⁹ in diuersis eccl̃ijs diuersoꝝ eꝑoꝝ. Nam in hoc casu videtur sequi impossibilitas iuris: qꝝ quare dato vn⁹ ⁊ alter⁹: cũ tñ mãdata illoꝝ possent esse cõtraria: ⁊ ille teneat obedire vtrũq;. Itẽ qꝝ nemo debet ordinare clericũ alterius diocesis/ vel recipere si nemo põt duob⁹ dñis seruire: hãc impossibilitatẽ iuris solus papa põt tẽperare. Uel facias vim in eo qꝺ dicit maiorib⁹. vt solus papa possit dispensare de mandatis cum dicit: cui ratio postulat. i. si talis est casus q̃ eꝑs non põt dispensare. Itẽ non dico eum statum priuatũ priori eccl̃e nisi qñ de licẽtia epi trãsit. hoc eĩ nõ põt fieri sine dimissoriis lr̃is. ꝟ. e. qñ. Nã si sine licẽtia trãsit põt reuocari a priori. vij. q.j. nõ oportet. ⁊ c. si q̃ ꝺo. Uel ad cautelã eꝑs cõmendet et secundã eccl̃iã vel ꝺat ei sub conditione si poterit obtinere dispensationẽ ⁊ adde quod dixi. lxx. dist. sanctorum.

Rñsio secũde qõnis.

Rñsio prime qõnis.

a ¶ Sine sub ecclesia .i. sine prio: ecclesia fuerit monasterii sine parrochia ꝛc. nũ se intromittat ammodo de negocijs prioris ecclesie.

¶ Secũda. ¶ Hec est tertia pars questionis secundum Joãnnem de fanu.

b ¶ Item in. Nõ po test. S. xvj. qõ. j. ne ꝙ causs[uber]. extra de fi. ꝓcess. ꝓpositi. cõtra. vj. q.j. illud Sed plures possunt esse in eadẽ ecclesia: sed tantum erit vn⁹ prelatus.

c ¶ Quidere. ita ꝙ vna maneat. Sed si est ecclia vel prebẽda abũdans de ea bñ potest epi scop⁹ facere plures ecclesias vel prebẽdas: dummodo ecclie non sint sub eadẽ limitatiõe. vt. xvj. q.j. plures. sicut de vna prouincia fiunt plures vt. x. distinct. ler imperatorũ. et. cj. dist. peruenit. et de duabus ecclesijs ſ. vna. vt extra de excess. prelato. sicut. econtra de vna due vt extra ꝺ eccle. edifi. ad audientiam.

lij. ps

¶ Conducti ejus. iij. pars.

Pbñi ꝺducti ꝺ q̃ diẽtur.

Recipimus etiam ne.

e ¶ Conducti ejus. cõductitios appellat eos ꝺbus ꝓ certo precio committit cura animaꝝ: hoc eĩ est iniquum vt extra ne prelati⁹ quoniam. alꝭ si prelat⁹ aliquis alicuius ecclesie habeat secũ sacerdotẽ sub annuo cẽsu: nõ est iniquus. Et si pegrevadit ⁊ pro certo precio iterum aliquem cõducit. potest ergo quis conducere operas sacerdotis alicuius etiam vsq; ad septẽnium. extra ne pre. vices suas. querelam: sed nõ regimen animarum. vt extra eo. titu. quoniã. Uel dic contrarios presbyteros appellari vicarios: quia pervt carios nõ debet quis regere ecclesiam. vt extra de cleri. non resi. quia nonnulli.

Conductus ejus.

Recipimus etiam ne conducticijs⁹ presbyteris ecclesia committatur: sz vnaquęq; ecclesia cui facultas suppetit: propriũ habeat sacerdotem.

Questio.iij.

Quod autem clerici secularium negociorum procuratores esse nõ valeant: autoritate Carthaginensis cõcilij primi probatur. in quo Nicolaus papa episcopis cassitanis dixisse legitur.

¶ Placa.

Peruenit in sanctam synodum: qꝝ de eis qui in clero connumerant: quidã ꝓpter turpis lucri gratiam maiorum possessionũ conductiones et seculares causas suscipiant: et seipsos quidem a ministerijs sanctis per desidiam separent: ad domos autem secularũ concurrant ⁊ substantiarum eorum gubernatiões quaricie causa suscipiant. Decreuit igitur sancta synodus neminem deiceps eorum: hoc est non episcopum siue clericum aut monachum conducere possessiones aut misceri secularibus procurationibus nisi forte qui legibus ad minorum etatum tutelas siue procurationes inexcusabiles attrahantur: aut cui ipsius ciuitatis episcopus ecclesiasticarum rerum commiserit gubernacula. vel orphanoũ aut viduarũ que indefense sunt: aut eaꝝ personarum que maxime ecclesiastico indigent auxilio ꝓpter timoreꝫ dei. Si qs ꝓ transgressus fuerit hec statuta: correctioni ecclesiastice subiaceat. Item ex concilio carthaginen. primo Nicolaus eps cassitanis dixit.

Casus clero annexi sunt: secularium possessionum procuratores non sunt.

Credo placere suggestionẽ meam sanctitati vestre/ et displicere vobis vt qui seruiunt deo et annexi sunt clero: non accedant ad actiones seu administrationes vel ad procurationes domoꝝ secularium. Gratianus episcopus

Clerici an possint esse negotiatores.

Questio expedita est. S. xv. q. ij.

¶ Ad actiones. scz causaꝝ.

Seu administrationes. scz rerũ secularium.

¶ Domoꝝ. i. familias laicorum. vt. pcurẽt laicorum familiam in victu.

Universidad de Deusto Biblioteca

C Aut. non intelligas q̄ eis detur optio: sz istud aut ponitur cōminatiue. sic ponitur. lxxxviij. di. consequens. & xlv. dist. disciplina. Joan.

b Lacunā. Conductores. fisci sz vt ipsi ptēnt tributū & vectigal. ecclia eīm non dz recipe possessiōes fiuiales: ammo si hz deferat eas. vt. x. q. ij. h̄ tus. Sitē pduz. vel appellat hos cōductores q̄ alīq̄d cōducunt: vt alijs carnus locēt. & est si. C. locati. militēs.

c C Inhoneſto. Qd honesto possunt. vt. xcj. dist. clerice victū.

d C Tuto re. tutelaz testamentariā nō recte pōt clericus: sz ieiunā pōt si volūt. sz nō cogunt recipe eā. ō hoc notaur. xvj. q. j. gñ aīr. & lxxxvj. distin. peruenit.

e C Probauit. id est denouit.

f C Pro domnitōe. Id est mortale. nūquid ergo talis est excōicatus? nō. sed ideo fit: quia impeditens decedit. dicunt quidaz rationabiliter hoc esse dictum ad terrorē vt extra de rap. sup eo. et de torneā. ca. j.

g Ollicijs. Id est officijs.

h Jd. Unde nō possunt vocari ius. ff. de in ius vo. l. ij.

i C Sed die. horas cū interpolatis. sic sumitur. xxxvj. dist. si quis vult. & ff. de condi. et demon. si quis ita. vbi dicit q̄ si aliquis legatū est vt cum filijs habitet. nō requirit q̄ i quolibet momēto sit cū eis.

Clerici an pōt esse tutores.

tj. Ti. tj. a.

¶Adde glos. i. laqis diaboli q̄ mille modos nouerit hz xvj. q. tj. c. j. et reuera volūtates et delicias secularē videm fugē. vñ hiero. si ad patriā rēdimus cātus sirenarū mortiferos non audiam⁹. p̄ dixit. apostolus. Statuta sunt q̄ dicunt. Nemo militans deo implicat se negocijs secularibus: proinde aut clerici sint sine actionibus domorum: aut actores sine officio clericorū. Vnuersi dixerunt. hoc obseruemus. I tem ex concil. Carthaginensi. iuj.

¶De eodem.

Placuit vt epi: pbri: et diacon: vel quicūq̄ clerici non sint conductores aut procuratores: neq̄ vllo turpi vel inhoneſto negocio victuz querant: qz respicere debent scriptum esse. Nemo militans deo implicat se negocijs secularib⁹. I tem ex epistola Cypriani ad pbros & diaconos & plebem furnensem.

¶Secularū negociorū pcuratiōē clerici non suscipiant.

Cypria⁹ pbris & diaconib⁹ plebi furnēsi cōsistentib⁹ salutē. Jāpudē concilio eporū est statuz: ne qs de clericis et dei ministris tutorem ac curatorem testamēto suo noīauerit: qui qdē singuli diuino sacerdotio honorati: & in clericorum ministerio constituti: non nisi altari & sacrificijs deseruire: & precibus atq̄ orationibus vacare debeant. Scriptum est eīm. Nemo militans deo implicat se negocijs secularibus vt possit placere ei cui se pbauit. qō epi et antecessores nri religiose considerantes et salubriter prouidentes censuerunt: ne quis decedens ad tutelā vel curā clericum nominaret. ac si quis hoc fecisset: non offerretur pro eo nec sacrificium p dormitione eius celebraretur. neq̄ eīm ante altare dei mererentur nominari in sacerdotum precē: qui ab altari sacerdotes et ministros volunt auocare.

I tem ex eadem.

¶Non licet clericis molliciis & secularibus rebus laqueisq̄ obligari.

Mollicijs & secularib⁹ rebus laqueisq̄ obligari non debent qui diuinis rebus & spūalibus occupati sunt nec ad terrenos et seculares actus vacare. I tem ex eadē.

¶Secularibus negocijs clerici non alligentur.

Hj quib⁹ in ecclia dñi ad ordinationem clericoz pmouentur: in nullo ab administratione diuina auocētur: nec molestijs & secularibus negocijs alligent: nec ab altaribus & sacrificijs recedant: sed die: noctuq̄ celestibus rebus et spiritualibus seruiant.

I tem vt supra Cypr⁹anus.

¶De eodem.

Sacerdotiū religiose decretum et necessarie factum seruet a nobis simul et ceteris fratribus dei exemplum: ne quis sacerdotes & ministros dei altari eius & ecclie vacantes: ad seculares molestias deuocet: obseruari decetero poterit: ne quis vltra hoc faciat circa pſonā clericoū si qō factū fuerit est vindicatū.

¶Questio. iij.

Quod vero fulgidis & claris vestibus eis ornari nō liceat. in. vij. synodo iubetur: i q̄ sic statutū est. ¶Corripiantur clerici qui vnguentis et claris vestibus et fulgidis lasciuiunt.

Sacerdotes. l. Seruentur. Hec sunt verba cōstitutionis vsq̄ ad illum locum obseruari.

m Quod vero. Nota q̄ vsus vestiū nō despicit: sz abusus. sz iactātia & voluptas q̄ in victu nō refert qō vel qd vel quātum comedat dūmodo non gulose sumat. vt. xlj. dist. quisq̄s. & c. delicie. idē dico i veste. vt. xlj. dist. c. parsimoniam. & hic i ca. j. possūt ergo clerici secūdum cōsuetudinē regionis pretiosis vestib⁹ vti vt cōforment se gentis moribus coz in quibus viuūt: dummodo ter non sint nimis delicate nec vilescat dignitas clerica: vt dicit. arg. lxxx. dist. episcopi. sed rusticis & viribilibus pannis nō vtentur. oēs desuper habebunt clausas vestes. extra de vi & honestate cleri. clerici. purpuram & cēdatum pōt ferre. Nam vestis dñi purpurea fuit nec tenet illud qō legitur. extra ō vita & honestate cleri. statuim⁹. quia nō fuit per vsuz vētium approbatuz. sicut nec illud Siego. vij. extra de appellatione. meminim⁹. Siego. tamē dicit q̄ si cultu⁹ preciosarum vestiū non esset in culpa: sermo dei nō tā manifeste exprimeret q̄ dixit. indut⁹ purpura & bysso descendit ad inferos. de penitentia. distin. iij. canendū. sed illud nō obstat: quia sine charitate erat. nam propter diuitias quas habebat nō dānaretur. xxx. distinc. hec scripsimus.

Vestes ferant sm regiones diuersas.

Epithimiū qd sit.

a Omis. C Ornatura. Que sit cā voluptatis: aīs secus. vt. xlj. dist. parsimoniam. & ca. delicie.

b C Epithimio id est suspensionis vni⁹ septimane: vt. j. cap. pri⁹ vel epithimium dicit increpatio vt est gen⁹ pene.

c C Qui vnguētis. non ppt egritudinē. sed vt melius redoleāt ppter voluptate: qō non dz. xcij. di. cātantes & de con. dist. iij. peruenit.

Pluer. xv. b

d C Imaginarias. in ꝺ⁹ imaginantur. et respicim⁹ cōductionem nostram. ¶Adde vel itel e

e C Necessitate. i. propriam honestatem.

lige vt dicit ca

f C In summis. i. a lumbo.

non de pse. dist. iij. placed. qō

g C In ritu nere. nisi fuerit iusta cā timoris

pualet sm hu.

Ulli⁹ eoz. ē de vi. & ho. cleri. clerici.

h C Stolis. i. veste talari. super pellicio: vel cappa.

War. ij. a

i C Per vñ. Nota de suspensione vni⁹ septimane. sic ō con. dist. ij. si quis per ebrietatem. a. v. q. ij. presbiteri.

k C Pbri. Sacerdotali. i. talari.

¶Adde dic q̄ stola p

pte est vestis mulieb. ff. de au. & ar. le. l. vestis mulieb. C. mulieb.

non licet.

l C Opūmēto id est sine cappa vel pallio.

m C Jure. C Seruabat. g vt q̄ qui verberat talem: nō sit excōicat⁹. est de sen. excō. in audiēna. & hoc nō é verū. vt notauit. xvij. q. iij.

Questio.v.

Omnis lactura et ornatura corporalis a sacrato ordine aliena est. eos ergo epos vel clericos qui se fulgidis et claris vestib⁹ ornant emēdari oportet. q̄ si in hoc pmāserint epithimio⁹ p̄tradanē similiē & eos qui vnguētis c vnguntur.

C Ām vero radice amaritudinis exorta contaminatio facta est in ecclia catholica xp̄iana nos calūniantiū hereticoz hi q̄ hāc receperūt nō solū imaginarias⁹ scripturas abominari sunt: sed etiā oēm reuerētiā repulerūt eos q̄ religiose ac pie viuūt offendētes: ac p hoc cōplet in eis qō scriptū est. Abominatio est peccatori dei cult⁹ Igitur si inuenti fuerint deridentes eos q̄ vtibus & religiosis vestibus amicti sunt q̄ epithimiū corrigātur. C Puscis eīm tēporibus omnis sacratus vir cū mediocri/ aut vili veste cōuersabatur. oīne quippe qō non ppter necessitatē^e suā sed propter venustatē accipit: elationis habet calumniā. quēad modum magnus ait basilius. sed neq̄ ex fericis texturis vestē quis variatā induebat: neq̄ apponebat variorum colorum ornamēta in summitate^f vestimentoz: audierant enim quia qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt.

I tem ex. viij. synodo.

C Clerici siue in itinere ābulantes siue alibi degentes cōgruo vestibus sibi vrantur.

Ulli⁹ eorū qui cōnumerant in clero vestimentū indecens habeat: siue in ciuitate degens siue in itinere^g ambulās: sed stolis^h vratur & que concesse sunt clericis. Si vero qs tale quid fecerit: per vnā^i hebdomadam suspēdat.

I tem zacharias papa.

C Non secularib⁹ vestib⁹^k sed ordini suo conuenientib⁹ clerici vrantur.

Epūscopi/ pbyteri/ diaconi/ secularibus indumentis non vtātur: nisi vt decet tunica sacerdotali^k: sed neq̄ dū ambulauerint in ciuitate: aut in via: aut in plateis: sine operimēto^l presumāt ambulare. ꝑterq̄ si in itinere longo tpe ambulauerint: qz sicut mulier orās in ecclesijs nō velato capite: deturpat & caput suū iuxta apīcam vocē: ita sacerdos sine operimēto deturpat sacerdotiū suū. q̄ si temere presumpserit cōtra statuta agere: cōtonepuietur: donec que statuta sunt adipiere maturet. I tem Leo papa.

¶Extra domos sine propio ornatu sacerdotes nō appeāt

Sine ornatu sacerdotali extra domos sacerdotes apparere nullo mō conuenit: ne vt aliqs secularium^m iniurias patiat: cōtrari⁹ deniqz inuētus: aut desinat: aut canonice subiaceat discipline. I tē Innocē. pa. ij. ¶Careāt bñficijs ecclasticis q̄ corrigi ab episcopis contemnunt.

Precipimus vt tam epi q̄m clerici in statumentis: in habitu corporis deo & hominib⁹ placere studeāt: & nec in supfluitate scissure aut colore vestiū: nec tōsura: intuentiū (quorū forma & exēplū esse debent) offendant aspectū: sed potiꝰ q̄s eoz deceat sctitatem. q̄ si moniti ab eis emendare noluerint: ecclasticis careāt bñficijs. ¶Questio. v.

Sum vero^n episcopū relinquere: et ab officio suo discedere: atq̄ ad secularem iudicem cōfugere nulli licet.

Hoc in agathēsi cōcil. legit.

¶Clericus ad iudicē secularem cōfugiens: de cōtione ecclie depellatur.

Placuit vt clericus si relicto officio ꝑter districtionē ad secularē iudicez forte cōfugerit & is ad quē recurrit solatiū et defensionis impēderit: cū eo de ecclie cōtione pellat. I tē ex cō. antioche. ¶Pbr vel diaconus ab epo depositus: impatorem non adeat.

Si q̄s a ꝓprio epo depositus pbr vel diacon⁹ aut etiā a synodo quilibet epo fuerit: ad imperatores: molestiā imperialibus^o auribus^p inferre non pſumat: sed ad maiorum eporū syno-

Epūscopi. i. coz. xj. b. ‡ In hoc deturpat q̄ per hoc negat se subiectā viro q̄ ōndit velū. et sic dicetur pat caput. i. virū. Archidi. hic.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Nulla ve
nia. Ja est in eo
q̄ excedat⁹ cele-
brat. xj. q̄. iij. si
q̄s epo. ad̄e in eo
q̄ rēsit ad alia
eccl̄ias auctori-
tate propa. vij.
q. j. ll quis pb̄r.

S Si quis cu-
iuslibet.

b ¶ Pena. Ar
gu. penam pecu
niariā posse iflig
ab eccl̄ia. xxiij
di. q̄q̄. xviij. di.
q̄m quidem. xvj
q. j. statuimus. z
q̄de. vi. colligi
mus. z. xxij. q̄. j.
v. de iudicibus.

c ¶ Necessitate
Dūmodo sit ca
pax dolī. vt ff. de
fe. dilī. iij. co.
ex de delic. pue.
ca. j. B.

S Si forte.

d i sit accepit.
Ad defendēdū.

S Si quis epi
scopus.

e ¶ Palatio.
Nullus em epi
scopus vel pres-
byter sine vsciēcia
aliorum epi
scoporuz ibit ad
imperatorē. xxiij.
q̄. vij. si q̄s epi
scopus.

S Si episcopo
rum.

Tribu
lanus
agē dz
gr̄as
deo.

f ¶ Gr̄as ago.
Nō de facto ipo
rum: z ipsi pec
cant: sed pro pe
na quam ego si
ūstineo sicut Job
egit gr̄as deo p
sua pena: non p
persecutiōe ma
lorum. cū sic di
xit. Sit nomen
dñi benedictū.

Q Vidā epi
scop⁹. In
superiori causa
tractatuz est de
obedientia cleri
coruz erga suos
epos. Sed quia
quandoq̄ ep⁹ iu
rat se suo plato
nō obediturū: ideo
Hfan⁹ hāc. xxiij.
cām subiecit: i

dū sese conuertat. z q̄ se putat
habere iusta in eoz cōciliū al
leget: atq̄ ab his de se expe
ctet que fuerit deprompta sen
tētia. q̄ si deficiēs pusillanimi
tate hoc noluerit facere: sz im
portun⁹ fuerit ipatori / hmōi
nullā ventā⁹ habere incq̄ locū
vllius assertiōis sue: nec spem
recipiēdi gradus habet in futu
ru. Itē ex cōcil. cartha. v.

¶ Non defensēt ab aliquo qui
cpolitum iudicio damnatur.

S Si quis cuiuslibet hono
ris clericus iudicio epō
rū pro quocunq̄ crimine fue
rit dānatus: non liceat eū siue
ab eccl̄iis quibus pfuit: siue a
quolibz hoīe defensari: iterpo
sita pena⁹ damni pecunie atq̄
honoris: q̄ nec eratē⁹ nec sertū
excusandū esse precipimus.

Item ex concilio arelaten.

¶ Cōione putetur: qui eccl̄ia
stice discipline regulam fugi
tem defensare presumit.

S Si forte aliq̄s clericoz
regulam discipline ec
cl̄iastice subterfugiens fue
rit euagat⁹: quicunq̄ eū susce
perit⁹: z illum pontifici suo nō
reconciliauerit: sed magis de
fensare presumpserit: eccl̄ie
cōmunione priuetur.

Itē ex cōcil. martini pape.

¶ Spe reconciliatōis careat
qui ab epīs condemnatus im
peratorem adierit.

S Q̄s epūs/ pb̄r/ aut dia
conus exōicatus in cō
cilio intuite se querit condem
nari: ad maiorū epoum cōci
liū reuerteatur vt eorum indi
ctionē z iudiciū expectās: si q̄s
se iustas cās hre putat: illis ex
ponat. si autem contēpserit et
importās se palatio⁹ aureo pri
cipum iquietare voluerit: hic
ad nullā venā⁹ poterit perue
nire: neq̄ spem future reconci
liationis habebit.

Itē Gre. cōstātino augusto.

¶ Epōs cause coram princi-

pibus examinari non debent.

S Si episcoporū cause mi
chi cōmissorū apud pis
simos dños aliorū patrocinio
disponūtur: infelix ego in ista
ecclesia quid facio: sed vt epi
scopi mei me despiciāt: et con
tra me refugū ad seculares iu
dices habeant: oīsupotēti deo
gr̄as ago⁹ / peccatis meis de
puto: hoc cū suggero breuiter
quia aliquātulum expecto. et
si ad me venire distulerint: ex
ercere in eos districtionem ca
nonicam nullo modo cessabo.

¶ Causa xxii.

Quidam epūs
iurauit falsū
quod puta-
bat verū quo
comperto ar
chidiaconus
eius iurauit
se nunq̄ prestaturum ei obe
dientiam. Compellitur archi
diaconus ab epō ad exhiben
dam sibi cōuētā reuerentiaz:
accusat epūs de duplici pertu
rio. z de eo q̄ falsum iurauit. z
q̄ archidiaconum ad peteran
dū compulit. Primus queritur
an iuramētū sit pstandū vl nō
Scdo si sit piur⁹ qui iurat fal
sum q̄ putabat verum? Tertio
si licuit archidiacono dene
gare epō consuetā obedientiā.
Quarto si constiterit esse illi
citum quod iurauit archidia
conus an sit seruandū? Quin
to si constiterit illud seruandū
esse: an episcopus sit reus piu
rij qui contra iuramentum ar
chidiaconum suū ire cōpellit.

¶ Questio.i.

Quod iura-
mētum⁹ pre-
standum nō
sit auctorita
te canonice
scripture. p-
batur. Ait
enim christus in euangelio di
scipulis. Sit sermo vester/ est

qua de iuramen
to tractat et de
mādato: z quot
comites iuramē
tuz habeat. que
vt melius appa
reant: proponit
thema: de quo
quiq̄ eiecit que
stiones.

Quod iura
mentum.

¶ Dec. q. diuidi
tur i. v. pteo. In
quaz pria, pbat
p. r. ca. q̄ possi-
mus iurare pro
re licita: et ex eis
ab⁹ nō. Secūda
ibi Queritur q̄s
Tertia ibi Quā
tus. Quarta ibi
Sed q̄rit. Quin
ta ibi. Perurij.
Jo. de fan.

diuisio

g ¶ Quod iura
mētū. Ad in
telligētia sequē
tiū videndū quid
sit iurare: et q̄d
iuramētum q̄ cō
stituūtōis iuramenti: et que sit
forma iuramēti
Jurare ē aliqd
deo teste dicere.
Juramētum est
vox ipsius turā
tis vel act⁹ ipse
vel ipm q̄s iura
tur. Causa insti
tutionis vna est
ppter infirmita
tem hoīm de fa
cili dubitātium
cū est voluntas
alteri⁹ psuadere
q̄d eis vtile est t
nō credunt sim
plici vbo nisi
tur ꝓ nobis iura
re. vt. j. e. nō est.
z. c. ita ergo. z. c.
si peccatū. Alia
est ppter ido
latriā: sicut erā
peccātes fuit: vt
hostias deo im
molarēt, ne eas
offerrēt demon
bus: sic pot⁹ p
missus fuit: vt q
deū iurarent q̄
p creaturas: ne
ineiderent in cri
men idolatrie.
vt. j. e. cōsidera.

Jurare quid sit.

Iuramenti duplici cā ē institutā

¶ Adde nō permisse ꝓpara tiua: q̄ aliqñ p mittit persñ: z pmisse cōcessiōe q̄ pcedit q̄ iurat q̄ tūtā ē. Archidi. hic.

Iuramenti forma.

Forma aūt iuramēti: alia fit solo sermone. alia fit interuētu alicui⁹ facere rei. Illa que solo sermone fit. Ista tripliciter inuenit. Aliter em iurabāt iveteri lege. aliter in primitiua eccl̄ia. aliter hodie. Inveteri lege iurabat vnus dñs: viuit dñs: viuit alia mea: hec addat michi

Mat. v. f. Jacobus. v. c.

est: nō non⁸: qd̄ autē amplius est: a malo⁹ est. Itē Iacobus in epla ait. Ante oia fratres mei nolite⁶ iurare omnino. vtraq̄ aūte iuramētum phibemur pstare. Sed aliud est ad iuramentū sponte accedere: aliud vel ad asserendā innocētiam suā: vel ad federa pacis cōseruanda: vel ad psuadendū auditorib⁹ quando pigri sunt credere quod eis vtile est iuramētum offerre. primum prohibetur secundū concedit: non eni iurare omnino peccatum est.

¶ Si in tole. cōcilio. viij. legit.

¶ Juramētum pro federe pacis est faciendum.

Omne⁸ quod i federa pacis venit: z tunc solidius consistit cum iuramēti hoc interpositio roborat: sed et oīe qd̄ amicoz aios conciliat tūc fidelius durat: cum eos sacramenti vincula ligāt: omne em quod testib⁹ astipulat⁹ verius constat: cum id iurationis adiectio affirmat q̄ z si testis deficiat⁹: innocentis fidē sola iusiurandi taratio⁶ manifestat.

Item Augustinus super epistolam ad galathas.

¶ Juratio non est phibenda nec tanq̄ bonum appetenda.

Non est contra precē
ptum dei iuratio que a
malo non iurantis est: sed in
credulitate quo iurare cogitur.
Nam hic intelligit̄ ita dñs p
hibuisse a iuramēto: vt quan
tum in ipso est⁸ quisq̄ non iu
ret: quod multi faciunt in ore
habentes iurationem tanq̄
magnum z suaue aliquid. Nā
vtiq̄ aplus nouit preceptum
dñi et tñ iurauit. Non em au
diendi sunt b qui has iuratio
nes esse nō putant, quid enim

facient de illa iuratiōe. Quotidie morior p vestrā gloriam
fratres quam habeo in xp̄o ie
su dño nostro: quā greca exē
plaria manifestissimam iura
tionem esse ostendunt. prohi
bemur ergo iurare cupiditate
aut dilectione iurandi. q̄uis
enim iuramētum amplius sit
q̄ est est: vel non non: et ideo
a malo sit: non tamen a malo
tuo: sed infirmitatis aut incre
dulitatis eorum qui nō aliter
mouentur ad fidem.

Item Augustinus in epistola ad publicolam.

¶ Peierare peccatum est nō iurare.

In nouo testamento di
cruz est: ne oīno iurem⁹
q̄s michi q̄dē. propterea dictum
esse videt non q̄ iurare pecca
tum est: sz q̄ peieraret: imane
peccatum est: a quo longe nos
esse voluit qui omnino ne iure
mus commonuit. Idem.

¶ In necessariis verum iura
re non est peccatum.

Noueritis verum iu
rare non esse peccatū:
inuenimus et apostolum pau
lum iurasse. Quotidie morior
per vestram gloriam fratres
quam habeo in christo iesu do
mino nostro: per gloriam ve
stram iuratio est. non enim sic
ait: per vestram gloriam mo
rior: quasi vestra gloria me fec
erit mori: quomodo si diceret
per venenum: per gladiū: per
bestiam: per inimicū morituus
est: intelligeretur faciente inimico faciente gladio: faciente
veneno morituus est.

Idem de sermone dñi.

¶ Nec tanq̄ bonum appeten
dum: nec tanq̄ malum iura
mentum est euitandum.

Mat. v. f.

Nota in hoc c. iij. casus i q̄b⁹ pt iurari. sz i pace ineuda. c. q. iij. inoces. in fine tate co cūda. xxij. distī. c. neruti. testio: mo fe rēdo. ij q̄. iij. nulla. xxxv. q̄. vj. notificam⁹. Iré vbi testes desiderant in purgatiōe. ij. q̄. v. si legitimi. de hac materia not. eē. ō elect. significasti et de iure iurā. c. null⁹. z per archi. hic

f. Lo. xv. d.

Mat. v. f.

f. Lo. xv. d.

Jura-
mentū
duplici
cā ē in-
stitutā

Addē nō permisse ꝓpara tiua: q̄ aliqñ p mittit persñ: z pmisse cōcessiōe q̄ pcedit q̄ iurat q̄ tūtā ē. Archidi. hic.

f Nota in hoc c. iij. casus i q̄b⁹ pt iurari. sz i pace ineuda. c. q. iij. inoces. in fine tate co cūda. xxij. distī. c. neruti. testio: mo fe rēdo. ij q̄. iij. nulla. xxxv. q̄. vj. notificam⁹. Iré vbi testes desiderant in purgatiōe. ij. q̄. v. si legitimi. de hac materia not. eē. ō elect. significasti et de iure iurā. c. null⁹. z per archi. hic

a ¶ Deficiat. supple z reus sit infamat⁹. alias deficiente accusatore nō cogitur se reus expurgare. nisi fuerit infamatus. vt. vj. q. vlti. q̄ antē licet quidā voluerit dicere cōtra. C. ō reb. cre di. i bone. et hec dictio sola exclu dit hic vulgare ꝓbationem: sed non excludit numerum compurgatorum.

f ¶ Taxatio. i. ipositio iudicis. est enim taxare modus iurandi extra de purga. ca. cum in nūcē tate. Joan.

Mat. v. f.

On est con
tra prep.

g ¶ Impo est
j. eo. ij. peccatū.
xj. gōne. iij. ante
cessor.

h ¶ Audiēdi sunt. immo eo ip̄e nolo q̄ nolunt iu
rare sunt haben di hereticī. et de hereti. excōmunicamus. et. ca. ad abolendam. ¶ Si q̄s. quidaz enim nimis facile sunt ad iurādum quidā metu diuini nominis vsq̄ ad suppstitionem peruenūt. vt. ff. de co di. inst. que sub condītione. Joan. de fan.

Jura-
re quid
sit.

I Nouo te
stamento.

i ¶ Sed quia peierare. Arg. q̄ quāq̄ phibēt aliquā non pro pter se: sed propter illud qd̄ inde sequi potest. xj. q̄. iij. nolite. xxxvij. dist. ideo. inst. vi bo. rap. ¶ sed nedū ta lia. xlj. dist. quisquis. xlj. q. j. habebat. ij. q. vij ꝑ sumūt. xxiij. q̄. iij. deus. vbi aliquid phibet ꝓpter suū contrarium. sicut hic.

Universidad de Deusto Biblioteca

Ita ergo. a ¶ Bonū. Arguit q̄ bonuz prohibeā ꝓpter consequens malū. vt. xxi. dis. de nitz. vicia eīm vicina sunt ⁊tutibus. vt. xlj. dist. sepe.

b ¶ Cōsuetudinē. assiduitas enim facit aliq̄d esse peccatuz qđ alʒ non esset. vt xxv. di. criminis appellatio.

Wat. v.f. c ¶ Nō dixit. Uim ḡ debem⁹ facere in verbis sm ius. vt. vij. di. si ꝓsuetudinē. ff. de ꝛbo. obli. si ḡ stipulatus.

Iurāt ꝓpter vtilitatē. Wat. vj.b. d ¶ Umaiū. ¶ Qđ vtiliter. et si ꝓpter vtilitatem alterius possum iurare: multomagis ꝓpter meā. vt. xxiij. qđe. v. si non licet.

Et iurabūt e ¶ Sz hic iuramētum rē. prima ratio.

f ¶ Pro cōfessione. Jurando enim per dominum cōfitemur ipsum.

g ¶ Offendicula. id est idola per que iurabant.

h ¶ Uortuorum. scilz deoꝝ. Joan.

Hiesu. xlij. a. Jurare per creaturas nō licet. Considera q̄ saluator i ¶ Sz p celū: licet p creaturas non possum⁹ iurare: iuram⁹ tñ p euāgelium qđ est creatura: qz ibi tātum respectus habēt ad deum. Ideo autem prohibēt iurari per eas: ne per cōsempram earū deteretur. vt. ꝛ. f. sed obijcitur ⁊ ne videatur numē esse in eis. ꝛ. f. ij. viti.

Ita ergo ꝓcepisse dīm intelligitur ne iurareturne q̄sq̄ sicut bonum[a] appetat iusiurandum: et assiduitate iurandi ad piurū p consuetudinē[b] dilabaf: q̄propter q̄ intelligit non in bonis sed in necessarijs iurationē habendā refrenat se q̄tū pōt: vt non ea utaf: nisi necessitas cogat. videlicet cum videt pigros esse hoies ad credendum. qđ eis utile est credere: nisi iuratione firmet. Ad hoc vtiq; ptinet qđ sic dicit. Sit autē sermo vester est: est: non non. hoc bonū est ⁊ appetendū. qđ autē amplius est a malo est: id est si iurare cogeris: scias de necessitate venire infirmitatis eorum quibus alt dd suades: que ifirmitas vtiq; malum est: vnde nos quotidie liberamur: cum dicim⁹. Libera nos a malo. Itaq; non dixit[c]: qđ autē amplius est: malum est: tu eū malum nō facis qui bene vteris iuratione.

I tem Augustinus in sermone domini in monte lib. j.

¶ Jurare non est peccatum.

Un malum nō facis qui vteris bene iuratione que et si non bona tamen necessaria est vt alteri persuadeas quod vtiliter[d] persuades sed a malo est illius cuius infirmitate iurare cogeris.

I tem Hiero. sup Hieremiā.

¶ Per deum iurare permittitur: ne per idola iuretur.

Considera q̄ saluator non per deū iurare phibuit: sed per celum[e] et terram: etiam per hierosolymā: et per caput tuum. et hoc quasi parvulis fuerat lege cōcessum. vt quomodo victimas deo immolabant ne eas immolarēt idolis: sic et iurare permitterētur per deum non q̄ recte hoc facerēt: sed q̄ melius est[f] deo id exhibere q̄ demonijs. I tem ex concil. carthaginensi. iij.

¶ Excōicetur clericus p creaturas pertinaciter iurans.

Clericum p creaturas iurātem[g] acerrime esse obiurgandū: si ꝓsiterit i vitio excōicandū: inter epulas[m] ꝓ cantantē sup: adicte suie seuerirate coercēdum decernim⁹. I tem Pius papa.

¶ Clericus deponatur laic⁹ anathematizetur per capillū vel caput dei iurans.

Si ḡ per capillum[n] dei vel caput iurauerit: vel alio modo blasphemta contra deum vsus fuerit: si in ecclesiastico ordine est: ꝛ deponatur. si laicus: anathematizetur.

¶ Et si quis per creaturas iurauerit: acerrime castigetur/ ꝛ iuxta id quod synodus dūn dicauerit penitteat. ¶ Si quis autem talem hominē non manifestauerit[o]: non est dubium quin divina condemnatione coerceatur. sed si episcop⁹ ista emendare neglexerit: acerrime corripiatur. Queritur q̄s magʒ teneatur: an ille qui per deum: an ille qui super sacra euangelia iurat: Huic questionī Joannes chrisostomus respondet dicens.

¶ Non est maius per euangelium ḡ per deum iurare.

Si aliqua. b ¶ Modicum. ꝓtum ad vulgares. k ¶ Maius. i. q. v. qui piurare. ꝓtra. ḡ illud de iudicio eccle illud de iudicio dei. Uel dic q̄ iurat p deū nō solēniter minus peccat ḡ si solēniter p euāge iū. sed si vtrūq; iuramentū est solenne magis peccat qui iurat p deū.

c ¶ Propt scri Juraū pturas. Hic ptz p deuz q̄ eque obligaf an pl⁹ q̄ iurat per deuz obligetur ḡ si iurans per deū iuraret p euangelium solēniter: vel econtrario magis est obligar⁹ quo ad ecclesiaz solēniter iurās. sed ḡtuz ad deum equaliter. ex q̄ cle. vel vo. rursus. Sed obijcit ḡro sanctus est p qđ iurat: tāto magis est penale periurium. Ergo magis obligatouū vt. j. e. monet. ḡ illud itelligo cū iuratur illicite ⁊ habēt respect⁹ ad solaz creaturam hic patet q̄ nō est licitū iurare p creaturas: nisi in iure exp̄imatur q̄ possit sicut p euāgeliū p altare: p crucē. j. e. habemus. ⁊ qđ. v. q̄ peterat. et p saltē ꝓncipis. vt. j. q. vij. tiones. Sed dū leges tamen videtur q̄ possit iurari per creaturas. vt. ff. de iureur. l. ij. ff. vlti. ⁊. l. qui p saltem. Sed p mēbra dei nō est licitum iurare. vt in auten. vt non luxurient homines cōtra naturā. colla. vj. cir. ea medium.

Leuit. xix. b. Wat. v.e.

Legis autē excusat a pctō. iij. pg.

d ¶ Petīm esset iuratto d ¶ Precipere tur. quia nō est peccatuz qđ deꝰ vult siue leges. vt. xxvj. distinc. deinde. et qui peccat legis auctoritate non peccat. vt xxiij. q. iij. qui peccat.

e ¶ Ad me. sicut dicit canon q̄ aliquis dicitur mutari potius ḡ mutare. vij. q. j. mutationes. ⁊ c. fcias.

¶ Et premissis. ¶ Hec est tertia pars q̄stionis in qua queritur vtrum sit peccatū recipere iuramentū si dubitat: ⁊ probat q̄ nō per. c. seq. Jo. de san.

Uānis. f ¶ Recipiamus. nisi cū scimus aliquem falsiuz iurarurū tunc em̄ phibemur recipere iuramētū. vt. j. e. q. v. ḡ exigit. vel cū scim⁹ aliquez posse labi in periurium. vt extra de cohā. cleri. clericos. Et hic. arg. q̄ eo ipso ē aliq̄d licituz qđ non est prohibitum. vt. xxvij. qō. ij. lex diuine. xxviij. qō. j. iam nunc. Item arguit q̄ ātecedēs est licitum non tamē consequēs sic. xxij. qōne. j. quid culpatur. in fi.

Iuramentū nō ē ꝛct piendū ab illo quē sci⁹ falsum iurare.

iiij. ps

¶ Sed queritur.

¶ Hec est quarta pars questionis in qua queritur si sit credendum fidei eius q̄ demonia iurat. et probat q̄ sic per ca. sequē. Jo. de san.

Quod tenetur. g ¶ Bis. Plus em̄ peccat qui i duob⁹ peccat ḡ qui i vno. xxij. dist. c j.

h ¶ Sociat. ⁊ ita obligat iuramentū quod fit per falsos deos et non obstat. ff. de iureur. l. nō erit. ¶. pe. vbi dicitur q̄ nō valet iuramentuz qđ fit p falsos deos q̄ ibi loquit de hominib⁹ eiusdem fidei.

Si aliqua cā fuerit: modicū[a] videt facere q̄ iurat p deū: q̄ aūt p euangelium maius[b] aliq̄d fecisse videt: quibus dicēdū est. Stulti: ꝓpter deū scripture sctē sunt nō de⁹ ꝓpt scripturas[c]. I tē hiero.

¶ Non solum in altari vel reliquijs: sed etiam communi loquela periurium cauetur.

Habem⁹ in lege dei scriptum: non periurabis in noie meo: nec pollues nomen dei tui inuanum. Ideo admonendi sunt oēs: vt diligēter caueant periurium: nō solum in altari seu sanctoruz reliquijs: sed etiam in cōmuni loquela. I tem Isidorus sniaz. lib. ij.

¶ Non prohibet deus iurare sed peierare.

Non est cōtra dei precepta iurare: sed dum iurādi vsum facimus: piurij crimē incurrimus. I tē Aug. de verbis apli sermone. xxviij.

¶ Juratio non est peccatum.

Si peccatū esset turatio: necū veteri lege diceretur. Non peierabis: reddas dño iuramēta tua. Nō em̄ peccatū nobis ꝓcipereť. Itē non vobis dicim⁹ nos non iurare. Si em̄ hoc dicimus mētimur q̄tū ad me[e] pertinet nō iuro: sed q̄tum michi videt: magna necessitate ꝓpulſ⁹. cū video ni si facta: michi non credi. ⁊ et q̄ michi non credit nō expedire qđ nō credit. hac ꝓpter ꝛōne ⁊ cōsideratione libraꝛa: cū magno tioze dico coram deo aut testis est mihi de⁹ aut scit xp̄s q̄ sic est in meo aio: ⁊ video qđ pl⁹ est. i. qđ amplius est q̄ est. nō nō: ſz hoc qđ ap̄li⁹ est a malo est: nō iurāz ſz nō credētis.

Ex premissis colligit q̄ iura-

Juramentū nō ē ꝛct piendū ab illo quē sci⁹ falsum iurare.

iiij. ps

¶ Sed queritur.

¶ Hec est quarta pars questionis in qua queritur si sit credendum fidei eius q̄ demonia iurat. et probat q̄ sic per ca. sequē. Jo. de san.

Quod tenetur. g ¶ Bis. Plus em̄ peccat qui i duob⁹ peccat ḡ qui i vno. xxij. dist. c j.

h ¶ Sociat. ⁊ ita obligat iuramentū quod fit per falsos deos et non obstat. ff. de iureur. l. nō erit. ¶. pe. vbi dicitur q̄ nō valet iuramentuz qđ fit p falsos deos q̄ ibi loquit de hominib⁹ eiusdem fidei.

Accusare aliqs cogatur.

¶ Infero q̄ dignitas aggrauat delictū et p ꝛns penam no. i. l. pbris. C. de episco. et cle. Cy. i. l. nēo. C. ō sum. trini. ij. pg.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fides multiplicit dicitur

Gen. xxi. d. Gen. xxxi. f.

j. Mach. viij.

Gen. xlij. c.

Rom. xiij. a. Ioā. xix. b.

Reg⁹ ẽm hic eā fidē dico seruari qua fideles vocantur qui baptizãtur in xp̃o. Illa enim longe alia est longeq; discreta a fide humanorum placitorum atq; pactor. ¶ Verūtamen sine vlla dubitatione minus malus est per deos falsos iurare veraciter⁹ q̄ p deū verū fallaciter: q̄to ẽm id per qđ iurat magis sanctum est: tãto magis⁶ est penale⁶ piurium⁶.

¶ Alia questio est: vtrum non peccet q̄ p falsos deos sibi iurari facit: q; ille qui et iurat iurat p falsos deos quos colit. Cui questioni prīt illa testimonia suffragari: que ipse cõmemorasti de labā⁶ et abimelech si tñ Abimelech⁹ p deos suos iurauit sicut laban per deum socoth. S icut etiã cū in libro machabeorū romani legãtur pacem firmasse cum iudeis: intelligendi sunt iurasse p falsos deos: sicut z iudei iurauerunt per deum verū: sic etiam et de iuramento qđ fit p creaturas intelligẽdum est q̄ ipsum quidem iurare p creaturas malū est: q; a deo prohibitum est: fz seruare qđ iurat bonum est: vt euitet peccatū mendacij et dolositatis. Sed obijcitur q̄ Joseph vir sanctus p creaturas iurauit: dum dixit fratribus suis per salutem⁹ pharaonis nõ exibitis hinc. Sed sciendũ est q̄ sancti non tam p creaturas q̄ per creatorẽ creaturarum iurabũt: nec in creaturis aliud q̄ creatorem ipsaꝝ venerabantur: sicut ioseph qui per pharaonem iurãdo: hoc ut eo venerat⁹ est q̄ dei iudicio positus erat in infimis⁵. vnde apostolus ait. Omnis potestas a domino deo est. Item chrisostomus ait. Qui a deo prohibitum est: fz seruare qđ iurat bonum est: vt euitet peccatũ mendacij et dolositatis. Sed obijcitur q̄ Joseph vir sanctus p creaturas iurauit: dum dixit fratribus suis per salutem⁹ pharaonis nõ exibitis hinc. Sed sciendũ est q̄ sancti non tam p creaturas q̄ per creatorẽ creaturarum iurabũt: nec in creaturis aliud q̄ creatorem ipsaꝝ venerabantur: sicut ioseph qui per pharaonem iurãdo: hoc ut eo venerat⁹ est q̄ dei iudicio positus erat in infimis⁵. vnde apostolus ait. Omnis potestas a domino deo est. Item chrisostomus

a ¶ Neq; hic videt facere que stionis pagan nõ habeãt fidẽ: quo dices eos frãgere fidem? Ad hoc videt q̄ hic non agit de fide virtutis: sed de alia fide. Multipliciter em dicitur fides: quãdoq; fides est fides q̄ sacramentũ baptismi. vt. xlv. distin. de iudeis. Item dr fides accipitur pro pacto. vt. xxvij. q. j. contingit. Item dr fides securitas alterius pacti. vt. xxij. q. j. nolo. Item dr fides pro ea virtute qđ non est ex fide perfecta. vt. xxvij. q. j. ¶. j. Item dr fides habitus mentis bene constitute. Item dr fides credulitas ẽm quã credimus illud qđ nõ videmus. vt ibi fides non habet meritum. ff. de pe. dist. iij. c. in domo.

b ¶ Veraciter q̄ ẽ fallaciter iurer p deos falsos. z ita puniũ cõmittit qui verũ iurat p deos falsos.

c ¶ Magr. hec dictio magis nõ cõparatiue ponit sed abnegatiue. qr falsi dñi nos sunt sancti.

d ¶ Penale. id est maioꝝ pena dignam. quãto enim res est sanctior vel melior tanto est maius periũ offendere eam q̄ alias. vt xvij. qđ. iij. sicut qui. vt. j. e. qđ. v. qui periurat.

e ¶ Periurũ. id est temerariũ iuramentum. et sic bene adaptatur ratio seqns.

f ¶ De labã. Sed nonne ille peccat q̄ p deos falsos iurat: q̄ et ille peccat q̄ recipit tale iuramẽ. Jurãs tũ. vt j. e. q. v. ille p deos Sed dic q̄ ly ille falsos peccet tñ ymmittur tale iuramẽ an peccatur tũ ẽi aliter non posset adhiberi fides dictis suis preterea si iuraret p deũ ver: fa cili⁹ obtineret talia iuramẽta: z tñ magis peccaret

g ¶ Per salutem. z in canone p salutem dñoꝝ iurat. vt ẽ j. qđ. vij. quoticus.

h ¶ In ifimis. alꝫ memphis q̄ erat caput Egipti pharaonis.

i ¶ Dupliciter et ita quandoq; duo mala rõne cõiunctionis nõ equualẽt alteri coꝝ per se. sic extra de offi. iudi. delega. sup que stionũ. ℌ. si vero.

Periurium multipliciter dicitur

Quedam redicãdũ est etiam

Redicãdũ est etiam. vt periuruꝝ fideles caueant: et ab hoc summopere abstineant. scientes hoc grande scelus esse: z in lege et in prophetis et in euangelio prohibitum. Audiuimus autẽ quod dam parupẽdere hoc scelus: et leuem quodammodo periurijs penitentie modum imponere: qui etiam nosse debent talem de periurio penitẽtiam imponi debere qualem⁹ et de adulterio et de fornicatione: z de homicidio sponte cõmisso: et de ceteris criminalibus vitijs. Si quis vero perpetrato periurio aut quolibet crimine li peccato timẽs penitentiam longam ad confessionem venire noluerit: ab ecclesia repellẽ

it ¶ Qualem. ẽtũ ad numerũ annoꝝ hoc intelligẽ: nõ ẽtum ad asperitatẽ pnie. pnis naz regulariter septẽ p ãlibz mortali debet septennis penitentia: nisi dignitas delinquẽtis vl ẽnitas dictũ ẽi aliud suadeat. xxxij. q. ij. hoc ipm. z. lxxxij dist. post. et. xxvij. q. j. Secundo. vn li cet septennis penitentia ponat pro piurio sicut p homicidio vel adulterio: asperior tñ penitẽtia imponit p adulterio vel homicidio q̄ p piurio: et durior. p homicidio q̄ p adulterio. vt. xxxij q. ij. si quod. Jo.

dus⁸ est: sive a communione z consortio fidelium: vt nullus cũ eo comedat neq; bibat: neq; in domo sua eum recipiat.

¶ Questio. ij.

Periurium ẽstituit modis omittit

fo. v.

j. coꝝ. xvj.

Quod autem⁵ piurii sit falsum iurare facile ꝓbatur.

Sit enim augusti⁹ in libro psalmorũ: fusum per Dñi est terra. ¶ Peierat qui aliter⁹ facturus⁹ est q̄ promittit.

Si dolo iurat q̄ aliter⁹ facturus est q̄ promittit. cũ periurũ sit nequiter⁹ decipere credentẽ. Ite hiero. sup hiere. libro. j. ¶ Quod debeat hre comites iuriurandum.

Hinc ad uertendũ est q̄ iusiurandum hos habeat comites: veritatem⁶: iudicium⁶ atq; iustitiam. ⁶si ista de fuerint: nequaq; iuramentum erit sed piurũ. Ite q̄ falsus iurat mentit: mentiẽdo aũt iurare nihil aliud est q̄ peierare Cũ ergo oẽs q̄ loquunt mendaciuꝝ pdendi sint iuxta illud psalmiste: pdes oẽs qui loquũtur mẽdaciũ. multomagis dãnabiles sunt q̄ mentiẽdo deierare coniunct: qi nomen dei sat in vanũ assumũt. Sed aliꝫ est falsum iurare: aliud iurare in dolo. nõ ẽm omnis qui aliter⁹ facturus⁹ est q̄ promittit: in dolo iurat. Licet enim apostolus aliter ageret⁹ et cõtra ꝓmissa esset q̄ promitteret cõtra ꝓmissa i prima epistola cum ait. Veniam ad vos non tamen in dolo turauit aut mendaciter promisit. Ille ẽm in dolo iurat: aut mendaciter promittit in cui⁹ mente est nõ sic se facturũ vt promittit. Ille aũt qui promittit falsum quod putat esse verũ nec in dolo iurat: nec mendaciter promittit.

¶ Aug. de ẽbis apli sermone. xxviij. ¶ De eo q̄ iurat falsum quod putat verum.

Hominesᵇ falsum iurãt vel cũ fallũt vt cum falluñt. putat ᵈhomo verũ ee qđ falsum est z temereᵉ iurat: aut sciᶠ vel putat falsum esse: z tñ pro vero iurat. et nichilominꝰ cũ scelere iurat. distant autem ista piuria que duoᵐ cõmemorauit. facilli iurare qui verum putat esse ꝓ quo iurat: verum putat esse: z tñ falsum est: non ex alio iste peierat. fallit hic: ꝓ vero habet qđ falsum est non ꝓ re falsa sciẽs iurationẽ interponi. Da aliũ: scit falsum esse z dicit verũ esse: z iurat tãq; verũ sit qđ scit falsum esse. Vi dictis q̄ ista sit detestanda bestia: et de rebus humanis exterminãda. quis ẽm hoc fieri velit⁹: oẽs hoies detestant talia. Fac aliũ: putat esse falsum z iurat tanq; verũ sit forte verum est. verbi gra vt intelligas ⁴Pluit in illo loco. interrogas hominẽ z dicit pluisse: z ad negocium eius compellit vt dicat pluit: sed putat nõ pluisse piurus est. Interest quẽadmodũ verbum procedat ex animo. Ream linguam⁸ non facit nisi rea mens. Quia ergo mens huius non erat rea: nesciebat enim falsum esse quod iurauit esse verum. nec temere vel negligenter sed cum magna diligentia videbatur sibi deprehendisse verum quod turauit falsum periurij reus nequaq; est iudicandus. Item q̄ dicitur: qui falsum iurat mentitur non vniuersaliter hoc intelligi debet. non enim omnis qui falsum dicit mẽtitur: sicut nec omnis qui mentitur falsum dicit. Vnde Augusti. in enchiridion.

¶ Non est mentiri dicere falsum quod putat verum.

Si aũt qui mẽtit: cõtra id qđ aio sentit ioquit voluntate fallẽdi. ¶ Et vnde verba ꝓpterea instituta⁹ sunt

ter facturus est id est q̄ aliter ꝓponit facere.

d ¶ Nequiter decipere. i. habere animum decipiẽdi. si ẽm non haberet animũ: fecisse⁶esset. vt j. eo. ne quis.

e ¶ Nimad uertẽdũ. ¶ Veritatẽ. id est cõscientiã veritatis j. e. ne quis. fz veritas rei nõ sufficit nisi adsit conscientia. vt. j. e. homines. z sic veritas cõscientie suffragatur ut a furto excusetur si credo dñm permissurũ. vt inf. de obliga. q̄ ex delicto nascunt. ℌ. placuit.

Veritas conscientie a furto excusat.

f ¶ Audiẽs. i. discretionem.

g ¶ Aliꝫ iustitiam. i. vt iustus sit z iudex quod iurat.

h ¶ Omines hic ostendit tres modos periurij.

i ¶ Putat. pauium.

k ¶ Et temere id est indiscrete.

l ¶ Aut scit. scilz. qđ iurat. i. quod verũ est.

m ¶ Que duo. scz primum z secundum. z sub secũdo comphendit tertium.

n ¶ Velit. qr ipm peccare nemo p se vult. vt xv. q. j. merito.

o ¶ Linguam sic. xv. q. vj. c. j.

Mentes nichil ôt.

Si aũt q̄ mẽtitur pcra.

p ¶ Instituta. Ex hoc dicto augustini sequitur q̄ qui mentitur nihil dicit: quia nõ dicit id quod vox significauit sicut hic dicit, aliꝫ ẽm cogitat mẽte ẽ ore ꝓfe-

rat. ité ia non dicit qđ cogitat: qr vor illud nõ significat. nec dicit illud qđ vor significat. qr illud non intẽdit. ergo nichil dicit. vt. ff. de reb⁹ du. Im ambiguo.

¶ Institutu. semper ergo in priuilegiis vel in rescriptis interpꝛabũtur verba ad id ad qđ iniuriosa sunt. vt H. c. xxxvij. di. Si. relata. ⁊ semper ad cõem itelligentiã. tẽ. ⁊ ee de spon. ex litteris. vt. ff. de leg. iij. non aliter: ⁊ cõtra plerũq; dum ꝓpter ea ꝓ boni attẽdit veritatis sensus amittit: est. de ver. sig. ꝓ pterea. nã potiꝰ intẽo attendi ⁊ verba cõsideranda sũt. vt. j. c. q. v. hãne. et ⁊ verũ intellectuz sit interpretatio extra de postu. ad hec. circa fi. ⁊ potiꝰ cõsiderandũ est dd testatoꝛ ꝛ referit ipsa vocis significatio. vt. ff. de fun. instru. Lcũ de ianuꝛio. ⁋. asinã. et hec vera sũt nisi interpꝛatio a iure habeatur. vt jcs. q. ij. puella.

a ¶ Furtum. xiij. q. v. forte.

b ¶ Ad aim. Ar. pⁱ⁹ considerari aim. vt opinionẽ ipse factum vel intẽtẽ. vt eẽ de big. a. nug. ij. q. vij. ⁋. tria. j. q. j. si qs a ꝑmõtacio. c. xxvij. distꝰ. sedulo.

c ¶ Intẽtione sceꝰ est in furto. qr licet aliqs credat iuito dño rẽ eius tractare: tñ non ꝓmittit furtũ si dño placet. vt inst. de ob. q̃ ex delic. nascũ. ⁋. placuit.

Deotũ qđlibz aliqs cõdito nes cõmet.

Sat⁹ pa.

d ¶ Diuia. q̃ ola vicia humana frãguñt. xix. q. ij. due sunt. Vin qua dispositionẽ est licitũ qđ alꝰ est illicitũ. vt xxij. q. v. duo. Et est arg. hic qđ in ofꝛu voto vel sacramẽto intelligitur hmõi ghaleo cõditiões. ll de⁹ voluerit. si vixero. si potero. vt j. c. q. ne quis. ⁊ xxvij. q. ij. ⁋. cũ ergo. ⁊ ff. qui satisda. cog. i. vi. ⁊ etiam hec. si martio placuerit. xxvij. q. v. nolunt. ar. ẽ xxij. q. viij. c. vlti. vbi de hoc notaui.

e ¶ Malorũ⁹. No. qꝛ ꝑm canones excusat de a iuramẽto ꝓpter maloꝝ negocia. vt ee de iureiu. bicuñ.

Negocia mala non excusat a iuramento.

Uerba an sint semper attendẽda.

non vt per ea seinuicem homines fallãt: sed vt eis quilꝫ in alterius noticiã cogitationes suas ꝓferat: verbis ergo vti ad fallaciã nõ ad quod sunt instituta peccatum est: nec ideo vllum mendaciũ putandũ est non esse peccatum: quia possumus aliquãdo alicui prodesse mentiendo possum⁹ enim ⁊ furãdo si pauper cui pãlã datur sentit cõmodum: et diues cui clam tollit: non sentit incõmodum: nec ideo tale furtũ qđlꝫ dixit petrꝰ non esse. et infra.

¶ Nemo mentiẽs iudicãdus est q̃ dicit falsum qđ putat verũ: quia quantũ in ipso est non fallit ipe sed fallitur: non itaq; mendaciꝫ sed aliquãdo temeritatis arguendus est qui falsa incautꝰ credit ac pro veris habet: potiusq; ecõtrario quã tũ est in ipso illi mentiꝫ qui dicit rãq; verũ qđ putat falsum. quantũ enim ad animum b eiꝰ attinet: qi nõ quod sentit hoc dicit: non verũ dicit q̃uis verũ inuenatur esse quod dicit. nec vllo modo liber est a mendacio qui ore nesciens verũ loquit: sciens aũt voluntate mentitur. Nõ cõsideratis itaq; rebus ipsis de quib⁹ aliq̃d dicit: sed sola intentione c dicẽtis metlior est qui nesciens falsum dicit: qñ id verum putat: q̃ qui mentiendi animum sciens gerit nesciẽs verum esse quod dicit. Item Gelasius papa.

¶ Non mẽtitur qui animum fallendi non habet.

BEatus paul⁹ apls non ideo (quod absit) fefellisse credendus est: aut sibi extitisse contrarius. quonã cũ ad hispanos se ꝓmisisset iturus dispositõe diuina d maioꝝ⁹ occupat⁹ et cauſis implere nõ potuit quod promisit. quantũ enim ipſi⁹ volũtatis interfuit hoc pnunciauit qđ reuera voluisset efficere. quãtũ enim ad diuini secreta consilii q̃ vt homo omnia non potuit licet spiritu dei plen⁹ agnoscere: supna pietermisit dispositione ꝑuentus. Nec qꝛ beat⁹ petrus apostolus ꝓ affectu diuine reuerentie ipsi dño respondit. Nõ lauabis⁶ michi pedes in eternũ: refellisse (quod absit) aut in sua putabatur minime constitisse sententia: quia mor eidem diuine voluntati cesserit. ⁊ qđ se direrat non esse facturum: cauſis astrictus humane salutis passus est volũtate ꝓna faciendum. Ille ergo falsum tu rando mentitur qui scit falsuz esse quod iurat. Est em mẽdacium⁸ (vt Aug. ait) falsa significatio vocis cum volũtate fallendi. Sed cũ fallere⁵ semper sit volũtatis: falli aũt vel infirmitatis vel temeritatis: grauius autem fit qđ ex volũtate q̃ qđ ex temeritate vel infirmitate procedit. aliqñ contingit falli vel nullũ vel minimum esse peccatum. aliqñ ex ipa rerũ varia consideratione min⁹ esse fallere q̃ falli.

Negocia magna non excusat a iuramento.

Petr⁹ nolunt ⁊ voluit pedes suos a xpo lauari.

Fallere ⁊ falli

Ut fidẽ Aug. in enchiridion.

¶ Fallax his que ad fidẽ non pertinent aut parum aut nullum est peccatum.

IN quib⁹ reb⁹⁴ nichilin- que spectant ad fidem nõ multum fallere ⁊ falli. vt. xvj. q. j. ſi cupio.

differunt inter se parum differt.

IN quibus ¶ Rebus. sicut hic an planete moueantur contra firmamentum vel cum ipso. an

vj. ps.

homo vel non homo eandem speciem significant.

a ¶ Illud. No. differentiones errorꝝ. vt. xxxviij. di.

Adde q̃ nota. b addi. c dicit ca pt. q̃ = uis. in gio. ſi= per vſi. errare.

IHuius. ⁊ ca. sedulo.

b ¶ Ipsarũ. Que dñr. ⁊ nõ credũtur sicut i Scripb⁹.

c ¶ Fallatur. siue per negligentiam siue non.

d ¶ Ubicũq; i. qualitercũq;

e ¶ Seiuncta sunt q. d. minus malu est fallere in ꝓtractionis q̃ falli in fide. ⁊ sic non obstat. xvj. q. j. si cupio.

¶ Hec obiectio dicit.

¶ Hec est tertia ꝓ. q. in q̃ ponit distinctionẽ iter pernã mortalia ⁊ venialia: et hoc probat ꝓ ca. Augu. Jo. de san.

¶ Rimum. f ¶ Religionis. sicut ieſum non esse passuz: vel nõ esse natũ de Virgie. j. q. iij. ⁋. notandum.

g ¶ Cõdinõe. potiꝰ est dz oia mala pati q̃ ralia malo ꝑsentire.

xxij. q. v. ita ne.

h ¶ Ut nulli ꝓfit. vt est mendacium detractionis vel falsi testis in cũ criminali. sile dicat lex nõ est ferẽd⁹ q̃ vult obẽ ⁊ nõ ꝑdesse. ff. ꝺ rei vẽ. in fundo.

i ¶ Cit obſit. vt mẽdacii testis i cũ pecuniaria.

k ¶ Immũditiam. tunc enim magis obesset.

l ¶ Dirũ mendacii est quasi dicat mirum est q̃ ira vult aliqs mentiri vbi nulla vtilitas. quãdã tñ habẽt merũ mẽdacium.

m ¶ Placẽdi. qđ facit adulatores ad hoc vt placeãt. vt. xlvj. dist. sunt nõnulli tamen adulatio quãdoq; est venialepeccatum. vt. xxxv dist. ⁋. alias.

n ¶ Dis omnib⁹. q. d. precedentia quinq; sunt mortalia et sequentia sunt venialia.

o ¶ Iniuste. sceꝰ ñ iuste: vt si fecerit antẽ iudicis. tuste: quod tale est vt nulli ꝓ sit⁸ ⁊ obsit alicui. Tertium qđ ꝑdest alteri ita vt obsit⁹ alteri: cuius nõ ad immunditiam⁴ obsit corporalem. Quartũ sola mentiendi fallendiq; libidine: quod mirũ mẽdacium est. Quintum quod fit placendi⁵ cupiditate de suaui eloquio. Hiis oibus⁶ penitus cuitatis atq; relectis: sequit Sextũ genus quod nulli obest et ꝑdest alicui: velut si quispiam pecuniã alicuius iniuste⁷ tollẽdam sciens vbi sit nescire se mentiatur. Septimu⁸ genus mendacij est quod et nulli obest ⁊ prodest alicui. velut si nolens homine ad mortẽ quesitum ꝑdere mentiat. Octauum genus mendacij est: qđ et nulli⁹ obest et ad hoc ꝑdest vt ab immunditia¹⁰ corpali aliquem tueat.

¶ Non est igitur mentiẽdum in doctrina pietatis: quia magnum scelus est et primum genus detestabilis mendacij. nõ est igitur mentiendum secundo genere: quia nulli facienda iniuria est. nõ est mẽtiendum tertio genere: qꝛ nulli cũ alterius¹ iniuria est consulendũ. ⁋ non est mentiendũ quarto genere propter mendacij libidinem/ que per seipsam viciosa est. non est mentiendũ quinto genere: quia nec ipsa veritas placendi² causa hoibus enunciãda est: quãto minus mentiendũ quod ꝑ seipsum qꝛ mẽdacium est vtiq; turpe est. Nõ est mentiẽdum sexto genere: neq; em recte testimoniũ veritas ꝓ cuiuscunq; tempoꝛa= suo iure vtitur. vt extra de elect. cum ecclesia. ⁊ extra de appellã. bone.

p ¶ Septimum in hoc differt septimum a sexto: qꝛ illud prodest ad vitãdum periculũ ꝑsone: sed istud ad euitandum periculum damni.

q ¶ Et nulli. Hic dicitur qꝛ nulli obest ⁊ tamẽ obest qui mentitur. Et sic est arg. qꝛ ipsa persona de qua fit sermo vel ad quẽ fit sermo nõ includitur in generali sermone. si. ff. communia ꝓdi. quicquid venditor. argu. contra. xxvj. dist. deinde. et. ff. de pig. paulus. ⁋. vltimo. vbi dicit qꝛ si seruus obligauerit omnia bona dñi sui: ipe intelligitur obligari.

Persona iocosa non includitur in generali sermone. ff. communia ꝓdi. quicquid venditor. argu. contra. xxvj. dist. deinde. et. ff. de pig. paulus. ⁋. vltimo. vbi dicit qꝛ si seruus obligauerit omnia bona dñi sui: ipe intelligitur obligari.

r ¶ Ut ab immunditia. Ut si volẽt contrahere cũ soluta dicãeam esse contugatam. et ꝓdest ei istud ad cõseruandũ pudicitiã. Et nota qꝛ hec tria mendacia in hoc conuenĩũt qꝛ per ea alicui ꝑdest mẽtiens: sed nulli obest. Sed differũt in hoc qꝛ vnũ ꝑdest ad euadẽdum damnũ rerũ. aliud ad euitãdũ periculum vite. tertium ad pudicitiam conseruandam.

s ¶ Cum alterius. sic. xiij. q. v. demqꝫ. xj. q. iij. si quis vero. periculosa est enim talis compensatio. xiij. distinc. qꝛ ait. potest tamẽ sibi aliquis consulere cũ alteri⁹ iniuria dũtamen non eo ꝓ posito faciat vt alij noceat: ⁊ tãtum vt sibi ꝓfit. vt. ff. ꝺ aqua ꝑlu. arcen. l. j. ⁋. ꝺ demqꝫ. nec tunc facit iniuriaz cũ iuria.

† Contor. ler ij. ⁋. si qꝛ a ꝓncipe. ff. ne qđ i lo pu. ⁊ l. ercto. ff. ꝺ vulg. ⁊ pupil.

Cõsulẽ qđlibz aliqs cõditiones cõmet.

¶ Placẽdi. adulationis causa. ⁊ est si. xxxij. q. iij. obiciuntur. xcij. dist. cantantes.

Universidad de Deusto Biblioteca

Mōda cio dum ad eter nā salu bem.

¶ Ad sempiternam. Sed quare pōt aliqs ad eternā salute duci p̄ peccm? Rñ. indirecte. vt si monachus dicat regulā suā esse dulcē: et p̄ tale mēdacium lucret aliquem xp̄o. et est ille .j. q. ij. ẽpto. xlv. dī. de iudeis. et sic patet q̄ nullus dz mentiri vt alius periculū corpus vel rerus eruter xxij. dist. q. ait. et .j. eo. faciat.

b ¶ Perficiendi. i. salutē alterius nemo dz p̄ferre p̄prie fidei.

c ¶ Facit. q. d. dz nos sanctus q̄ nemo dz mentiri pro vita alterius. nō ideo aliq̄s vel impius sit q̄ nō defendat talē facto licet verbo non possit defendere ipium.

d ¶ Qz in bonis. i. iter bona.

e ¶ Preferuntur vt. xxxij. q. v. tolerabilius.

f ¶ Damnabilius. electiue ponit et est sensus malū q̄ nos facimus. i. mendaciū est nobis dānabile. sed q̄ ipsi nimus fieri homicidiuz nobis nō est dānabile.

g ¶ Recedit. nō videt hoc verū: qz min⁹ peccat septimo gñe mēdacij ẽ octauo: qz maiꝰ magis vitat p̄ septimū mēdaciuz ẽ per octauū. Ad hoc dico: q̄ recessus ille nō cōsideratur fm ordinē mēdaciorū quē hic enumerat: sed potius ꝑsideratur circa qualitatem primi mēdacij. Nā primū mendaciū cōsistit in religiōe q̄ maximū est. vnde est maximū peccatū sic in hoc mētiri. ẽto ergo magis recedit a religiōe tanto est minꝰ peccatū. Vel dicas q̄ tria vitima peccata nō differūt inter se nisi fm qualitatem facti. et ita nō reputat ista tria mendacia pro diuersis. Joan.

¶ Um humilitatis. ¶ Dec est quarta pars ẽfitionis ut qua ꝓbatur per. xlj. auctoritates ſcōrū q̄ in nullo casu sit mentiendū. tamen qui iocose mentitur cum decipere nō intendit: vel causa pietatis minus peccat. Joan. de san.

petōrē h ¶ Cum humilitatis. Sed nōne bonaz mentium ſe dicēt esse ibi recognoscere culpā vbi culpa non est. vt .8. dist. vtrum. v. ad cius. Rñdō. in genere potest quis dicere se esse peccat. peccatorem: quia nemo sine crimine viuit. vt. xxv. di. ¶ Crimiis. et recognoscendo in se culpam esse nō peccat: dummodo hoc credat verum esse q̄ dicit. vt. dist. ante oia. et. ij. q. vij. quāꝫ. sed ſpecialiter dicendo aliquod peccatū de se cuius contrarium est verū mentaliter peccat. Sed obijcit de facer dote q̄ oia crimina ſpecialiter de se confitetur. ẽ dic q̄ illud facit in persona eccle: nullum enim vitiuz est q̄ non reperiatur in aliquo membro eccle. Vel dic vt dicit aug. q̄ i vno peccato multa peccata possunt notari cū eis quę peccat mortalit cōmittit homicidiuz occidendo aiam suaz: committit furtuz: qui se subtrahit deo adulteriū: qui recedit a deo et fornicat cuz diabolo periurium: qui fidem ꝓmissam in baptismo nō seruat. Et q̄ dicit in oibus vicijs in quib⁹ mitter homo peccare pōt: vbi cōprehendūtur genera singulorū: et nō singula generū. tres em̄ sunt modi peccandi. scz delectatiōe. cōsensu et opere. ſ. de pe. di. ij. ſicut. ¶ Falsitas. qz duo cōtraria non possunt esse in vno subiecto. vt. xxxij. qō. j. cū renunciatur.

Petrū vnū cō mittēs multa peccata

Ichi ſūt. ¶ Reb⁹.

Causa.xxii. Secúda pars.

Item Aug. in .v. psalmo.

¶ Sed temporalis vita alicuius perfectus mēbri non debet.

Neq̄ quis. a ¶ Non occiditur. Videtur ergo q̄ perfectus homo moraliter peccar mētiendo pro vita alteri⁹. et sic erit deterioris cōditionis pfect⁹ ẽ imperfectus. Ad q̄ notādum q̄ tripler est gen⁹ mendacij. malignitatis. q̄ fit cā decipiēdi. et illud oib⁹ est mortale peccatū. ioco ſitatiu. vbi nemo ledit. et illō nulla est mortale peccatū. dem guttat. ſine pietatis q̄s fit. p̄ salute alteri⁹. et ō illo dz q̄ sit mortale pfectis: venale impfectis Sed ḡre nō est mortale potius illud peccatum q̄ fit ioco et per q̄ nulli ꝓsunt: ẽ illud p̄ q̄ ꝓsunt alicui? Respōdeo q̄ illud nō fit ex alio: sed ipsum fit. et ꝑ illū intendit decipere p̄ illō nō. Et intelligas hic pfectū solū illā q̄ ex toto renūciauit oib⁹ pompis seculi: qui si decederet statim saluaretur. Sz cū nulli⁹ ꝓbeat peccare vel aliter ad hoc vt alter liberetur a morte. vt. ſ. e. primū. qualiter ergo respōdebit ille a quo queritur ab hoste est talis in hac domo: si ita est: prefumit eū esse in domo. si autem fatetur: reus erit homicidij? Respōdeo. facere potest. et licet aliter ꝓsumat malum ex taciturnitate hoc ei non imputatur. absit enim vt ea que bona et licita facimus. vt. xxiij. qō. v. de occidendis. vel per equiuocationem caute dicta

Mōdacia est tripler nec est semp mortale.

Cōsilia nemi nē obligat.

Abraā pauꝑ et iehu an finē ris mēdacij

Questio.ii. Fo.cccliij.

intellectu verū dixit ostendens patrē et filium in fine temporū reuersurū ad iudeos cū omnes reuertētur ad ipm. Paulus q̄ illa ꝓba ꝑdixit detractionē regni iudeorū futuram venīēte xp̄o. Jrē iehu non fuit mētitus: sed ironice locutus est. Vel dic q̄ inſpiratiōe diuina hoc dixerit. vt extra de diuortijs. gaudemus.

Neq̄ quis. a ¶ Non occiditur. Videtur ergo q̄ pfectus homo moraliter peccar mētiendo pro vita alteri⁹. et sic erit deterioris cōditionis pfect⁹ ẽ imperfectus. Ad q̄ notādum q̄ tripler est gen⁹ mendacij. malignitatis. q̄ fit cā decipiēdi. illud oib⁹ est mortale peccatū. ioco ſitatiu. vbi nemo ledit. et illō nulla est mortale peccatū. dem guttat. ſine pietatis q̄s fit. p̄ salute alteri⁹. et ō illo dz q̄ sit mortale pfectis: venale impfectis Sed ḡre nō est mortale potius illud peccatum q̄ fit ioco et per q̄ nulli ꝓsunt: ẽ illud p̄ q̄ ꝓsunt alicui? Respōdeo q̄ illud nō fit ex alio: sed ipsum fit. et ꝑ illū intendit decipere p̄ illō nō. Et intelligas hic pfectū solū illā q̄ ex toto renūciauit oib⁹ pompis seculi: qui si decederet statim saluaretur. Sz cū nulli⁹ ꝓbeat peccare vel aliter ad hoc vt alter liberetur a morte. vt. ſ. e. primū. qualiter ergo respōdebit ille a quo queritur ab hoste est talis in hac domo: si ita est: prefumit eū esse in domo. si autem fatetur: reus erit homicidij? Respōdeo. facere potest. et licet aliter ꝓsumat malum ex taciturnitate hoc ei non imputatur. absit enim vt ea que bona et licita facimus. vt. xxiij. qō. v. de occidendis. vel per equiuocationem caute dicta

Item Augu. in. v. psalmo.

¶ Sed temporalis vita alicuius perfectus mēbri non debet.

Neq̄ quis ideo non habet duplercor: qz ille cui commendarus est gladius cum promittebat se redditurum poscenti/ non cogitabat furentem posse repetere: manifestum est non esse culpā dum aliquando verum tacere falsum autem dicere non tinuitur sanctis concessum.

Item in libro de mendacio.

¶ Nostro peccato alterius saluti consulere non debemus.

Neq̄ quis ideo non habet duplerc⁹ cor. nec mendacium quidem dicendum est. veri gratia tanꝫ si cui gladiꝰ commendetur. et promittat se redditurum: cum ille qui commendauerit poposcerit: si forte gladiū suum repetat furēs? manifestum est non esse reddēdum ne vel se occidat vel alium donec ei sanitas restituatur. hic

Neq̄ quis ad hoc vētum fuerit vt tali salutē nisi peccando consulere nō possit: tam se existimet nō habere q̄d faciat quonā id reliquuz? esse prospexerit quod recte facier.

Item Jsido. in synonimis.

¶ De eodem.

Omne genus mendacij summopere fuge: nec casu nec studio loquaris falsum: nec vt ꝑsteꝰ mentiri studeas: nec qualibet fallacia vitam alicuius defendas: caue mendacium in omnibus.

Item Augu. ¶ De eodem.

Si quis ad te cōfugerit: qui de mēdacio tuo possit a morte liberari non es mētitur⁹. Os enim quod mentiē occidit animā. cum ergo mentiēdo vita eterna amittit: nūq̄ ꝓ cuiuscq̄ vita rēporali mētiendum est. Item Augu. in lib. questionū genesis. c. xlv.

¶ Nō reputantur mendacia: ea q̄ nō sunt loco dicuntur.

Infero q̄ act⁹ resoluit in potē tiā cōcor. textus .i. .i. ſ. ſi do. ff. ſ statu. et .i. ff. ſ lega. ij

sapi. ſ. c.

potē tia ad multa refert.

Ja reliquū esse. i. nō solū sibi est relictū.

¶ Jne genus. ¶ Ut prestes .i. vt ꝓfis. Jo.

Quod aũt. ¶ Ut exitus. Argn. q̃ per consequẽtia pbãtur ꝺcedẽtia. vt.xxxiij.q.j.c.j.z.j.q.j. cõsilias. ff. de ac. z obli. obligationum.

Sicdo p̃ ver⁹. ¶ Raptũ. Raptũ ꝺmiserũt filij israel. xxij. q. v. dixit. Et est h̃ ar. q̃ vno phibito phibita sũt oia simlia. vt. ẽ. di. liij. ꝺeniq; in fi. z extra de cõsti. translato.

Beñ. xliiij. d.

c ¶ Iniurie. Tũc licuit ꝓpria auctoritate vlci iniurias. vt xxiij. q. iij. cũ in lege. z. q. v. si audieris. hodie nõ l̃z. vt. xxiij. q. iij. inter. z. qõ. v. ꝺe occidendis.

d ¶ Insequitur Cũ vr. michi vidicta z ego retribuã. et cũ dixit. si quis ꝑcusserit te in vna maxilla. ꝑbe et alterã. xxiij. q. j. in prin. Jo.

e Sicdo. ¶ Jubet. Mereatur. i. demereat

f ¶ Merces. Ar. aliquẽ ꝑsequi penã z ꝓmiũ ex eode facto: sicut miles qui mittitur cã ignominie liberat a sacramento. et est ꝓtra id. ff. de negot. gest. siue. et xvj. q. j. legi.

Penã z ꝓmiz cõsequi ex eodem facto.

g ¶ Ethna. Ubi deo ꝙ si aliqũ prosperitatẽ hz i hac vita ꝙ hoc aufertur ei spes eterne vite vt ꝺe. di. iij. ꝺicit ergo turbamur. Zte er isto loco videt ꝙ iste mulieres q̃ mentite fuerãt ꝓ salute alteri⁹ peccauerũt mortaliter. qz ꝓ venali peccato nulli⁹ ꝓnaz ethna salute. Augu. tñ dicit eas venialiter peccasse. Sz vt ꝓz in glosa Gregorij⁹ super exo. vnde sumptum est illud ca. iste mulieres bis fuerũt mentite. Primo promiserunt pharaoni ꝙ omnes masculos interficerẽt: sed tunc habebãt in ꝓposito q̃ non interficerẽt. illud peccatũ fuit venale: qz fuit ꝓ vita illoz cõseruanda: z de illo loq̃tur Augu. Postea ho pueris reservatis cũ redarguerent a Pharaõe scõo sunt mẽtite: cũ dicebant hebreoz mulieres ꝯre scientiã obstetriciũ. cẽ-

Prosperitas in hoc seculo ẽ periculosa.

Exo. i. Mulieres q̃ pharaom promiserũt ꝺeo maares interficẽ: sũt mẽtite

Quod aũt aiit fribus suis Ioseph: Nesciebatis: qz nõ est in augurio hõ q̃lis ego. De hoc augurio etiã mandauit eis dicendũ ꝙ hoiem q̃d sibi velit: q̃rit solet aut qz non serio: sed loco dictũ est: vt extra* docuit nõ est habendũ mẽdacio cũ. mendacia eñ a mẽdacib⁹ serio aguñ non ioco. Cũ autem que non sunt tanq̃ sint to co dicunt: non deputent mendacia. Sed in veteri testamento multa permittebantur quorum exemplis hodie vti nõ licet. Ti ñ Brego. ¶ Veterum exemplo mentiri non licet.

Sicdo p̃ ver⁹ testamentũ vult suum tueri mendaciũ: qz min⁹ illic quibusdã fortasse nocuerit: dicat necesse ẽ rerum alienarum raptũ⁵ retributionẽ iniurie ⁶ q̃ infirmis illic cõcessa sunt: sibi nocere nõ posse: q̃ oia cunctis liũt quãta ali⁹ diuersiõe veritas insequit⁹ q̃ nobis tã significationis sue vmbra postposita in vera carne declarat. Idem. ¶ Obstetrices de pietate remunerate de mendacio sunt punite.

Sicdo quelibet culpa sequẽti solet pia opatiõe purgari quanto magis hec facile absterg̃itur quã mꝰ boni opis pietas ipsa comitat⁷ nonnulli vero obstetricũ fallacia conãtur asserere hoc mẽdacij genꝰ non esse pctũ maxime q̃ de illis mentientib⁹ scriptum est q̃ edificauit eis dñs domos: in qua magis recõpensatione cognoscit: quid mendacii culpa mereatur⁸. nam benignitatis earũ merces⁹ que eis eterna¹⁰ potuit⁹ vita retribut: premissa culpa mendacij in terrena est recompensatione declinata.

Abraham quoq; loquẽs ad pueros suos ait. Sedete hic cũ asino: ego et puer illuc vsq̃ pertrãsibim⁹: z cũ adorauerimus reuertemur ad vos: licet aliud se factur⁹ deliberaret tñ excusat a mendacio. Añ ãbio⁹ suus in lib. de ꝓphetarũ abraham q̃ ignorabat. ipse sol⁹ disponebat redire immolato filio sed dñs p os eius locut⁹ est q̃ ꝓparabat¹: capitose¹ aũt loq̃bat cũ seruulis ne cognito negocio aut impediret eũ alicꝺ: aut gemitu obstreperet aut fletu. Q. sic̃ aliquid iubẽdo significamus vel le fieri q̃ tñ fieri nolum⁹: sed experimentũ obediẽtie querimus: sicut abrahã a deo tẽtatus legit̃ cum tussus est immolare filiũ quez dñs nolebat occidi. Unde in eodem lib. idẽ Ambro. Q ẽ eñ volebat deus a patre immolari filium suum/nec impleri hoc munus volebat: qui ouem ꝓ filio immolandam obtulit: sed tentabat affectum ꝑfis si ꝺei precepta ꝑferret filio. et infra. Non inuisias (inquit) manũ in puerum: neq; facias illi quicq̃: affectum tuũ inquisiui nõ factũ exegi: tentaui mentem tuam. si etiam filio dilectissimo non parceres ꝓpter me mon autfero quod ipse ꝺonauit nec heredẽ inuideo quẽ largit⁹ sum non habenti. Item Hiero. ¶ Simulatio vtilis est: z in tẽpore assumenda. Tilẽ[m] simulationẽ z ꝺissimulationẽ ꝓficuã ꝺicim⁹ q̃ ꝺ ecõuerso q̃dã ꝺissimulare possumus. ff. de noua. doll. in fi. arga. contra. xxiij. q. j. noli. dol⁹ vero vel simulatio ad fallẽdũ semp malum est. vt. xxvij. ꝺi. q̃ interrogatũ. z. xij. qõ. j. certe. C. de lat. liber. tol. l. j. §. sed z qui pleasi.

iij. re. c. ꝺ. j. reg. xxj. ꝺ.

Diabolꝰ vsꝰ ꝓpriũ ꝺeceptiõ

a ¶ Simulatione. vt falleret diabolũ. ꝺicit ei auctas. si diabolus cum filiũ ꝺei scisset/nũq̃ eũ a iudeis crucifigi passus fuisset

Beñ. xxj. c.

Uerũtam. b ¶ Mẽdacem. ecce ꝺicit Augustin. ipsum mẽtiri: et tñ posse ꝺicit ipm nõ mẽtiri. z hoc est non tandium circa re scripta vel circa iudicia an grẽdo vel narrãdo vel ꝺissimulando. aliquid ꝺicatur vt. iij. qõ. vj. hoc quippe. et sic est hic arg. q̃ interrogans non contrect. Ar. cõtra. xxx. q. j. ꝺe eo.

Dolꝰ ꝺ hostẽ bonus est. vt. xxiij. q. ij. dñs. z. xiiij. ꝺist. in mãdatis. et. ff. de cap. et postli. re. nichil interest. C. de commer. z merca. l. ij. et xiiij. q. v. ꝺixit. z ꝺe cõse. ꝺis. iij. z ꝺixit dominus. Sicus

c ¶ Socratem. Dic patet q̃ non quilibet secundus gradꝰ fuit in lege prohibitus. extra de cõuer. infi. interrogasti. i parte decisa. Item patet hic q̃ licite q̃ eõcationem posfumus hostẽ ludere. vt. j. §. ꝓximo.

Hostẽ ẽ fraudã do ludere licet.

d ¶ Faciat. Non ob. de consec. ꝺistinctiõe. j. omnis christianus. vt ibi solutic. xxiij. qõ. viij. si nulla.

e ¶ Sed imitãdo. z ita quãdoq̃ aliquis sumit potius appellationem ab accidenti q̃ ab essentia. vt. xxiij. q. iij. ꝺicit. z. xxiij. q. v. ꝺixit. z ꝺe cõse. ꝺis. iij. z ꝺixit dominus. Sicus

tẽpore assumẽdam iehu regis israel nos ꝺoccat exemplum: qui cũ non potuisset interficere sacerdotes baal: nisi fin risset se idolũ velle colere ꝺicẽs. Congregate michi oẽs sacerdotes baal rex achab seruuit ei in paucis: ego seruiã sibi in multis. Et ꝺauid quãdo mutauit facies suam coram abimelech. z ꝺimisit eum: rabuit: nec mirum q̃us iustos homines tñ aliqua simulare pro tpe ob suã z alioũ salutẽ. cum et ipse dñs noster non habens pctũ: nec carnem pcti: simulatione* peccatricis carnis assumpsit: vt cõdemnans in carne pctũ nos in se facere iusticiam ꝺei. Ecce q̃ mẽdacia sint venialia z q̃ ꝺanabilia. Sz q̃rit q̃re ꝺicat Aug. non esse mẽtiendũ ꝙ tpali vita alicuius: cũ abrahã descẽdens in egyptũ rogauit sarã vt sororẽ eius se esse mentiret ꝺicẽs. Nouit quidẽ q̃ pulchra sis mulier: z q̃ cum viderit te egyptij: ꝺicturi sũt. vxor illius est: z interficient me: seruabunt̃q; te. ꝺic ergo obsecro te q̃ soror mea sis vt bñ sit michi ꝓpter te: et viuat aia mea ob gram tui. Sz abrahã nõ mẽdacij ꝺixit: Sz verũ tacẽ voluit Ti idẽ Aug. ait i q̃stio. geñ.

¶ Quomodo abraham excusetur a mendacio: qi sarã sororem suam esse dixit.

Queri⁶ cur p̃iarcha mẽtiri⁵ voluit vt ꝺiceret sarã sororẽ⁶ suã: z non pot⁹ ꝺeo cõmisit: q̃ si vellet eius pudicitiam apud pharaonẽ seruare posset. sed veritatẽ voluit celari nõ mẽdacio ꝺici. soror eñ ꝺicit q̃ filia ffris erat. Et in hoc oñdit ꝙ nemo ꝺz tentare deũ suũ: ꝺum hz q̃d rationabili cõ filio faciat⁵. fecit quod potuit: quod non potuit deo cõmisit in quẽ sperauit: nec eum fides aut spes fefellit: si autem interrogat⁹ vxorem illã suam indi-

caret duas res deo committeret: z vitã suã z vxoris pudicitiã. I tẽ opponitur ꝙ Jacob mentiendo z sibi profuit: z alij nocuit nec tñ reꝑhendit̃ ꝺz cõmendat. sed iacob ꝺicẽdo se ꝺe esse esau primogenitũ nõ est mẽtit⁹. nõ eñ ꝺixit se esse primogenitũ nascendo: sz ius primogenture illo vẽdẽte rite adeũ ꝺo. sic et rps iohãnẽ ꝺixit esse heliã: nõ psona sed imitatione virtut⁷. Erat ergo iacob esau non nascẽdo (vt ꝺixim⁹) sed emptione primogenture: de nõ primogenito in primogenitũ trãseundo: sicut z ipse esau primogenita vẽdendo de primogenito non primogenitus fieri meruit. ¶ Sic et iudei cũ essent filij abrahe carne: qz nõ fuerũt filij ei⁹ imitatione: non deputanꝫ iter filios abrahe: sz ꝺicunt filij ꝺiaboli cuius filij sunt: nõ nascẽdo sed imitãdo⁶. vñ a dño audire meruerunt. si filij abrahe estis: opa abrahe facite: nũc aũt q̃rit⁹ me interficere hoiem q̃ veritatẽ locut⁹ sum vobis: hoc abraham non fecit. vos er ꝑe diabolo estis et desideria ꝑis vestri facere vultis. Econtra gentiles cum ẽm originem carnis ab abraham essent alieni: tñ imitatiõe fidei et iusticie successerũt in filios abrahe. Añ ab apl̃o ꝺ: eisdem. Si aũt xp̃i ergo abrahe semen estis. Hinc idẽ apl̃s scribens romanis ait. O tu iudee si circũcidaris nec legez eius obserues: circũcisio tua ꝓpriũ ꝰ facta est: quomodo z ꝓpriuz si iusticias legis custodiet in circumcisionem reputabit⁸? Preterea ergo vt ex ꝑmissis colligit: imitatio operis originat carnis. veracit⁹ q̃ nõ mẽdacit̃ iacob se ꝺixit esau esse: nec mentiẽdo sz verũ ꝺicẽdo sibi ꝓfuit alteri vero nõ nocuit⁹: q̃ bñdictionẽ sibi ꝺebitam accepit: nõ alienã surripuit. Ep̃s ho iste de quo agit: et si falsum iurauit: tñ q̃ vt supra ꝺictum est: reã linguã nõ facit nisi rea mens ⁴ nequaq̃ reus periurij habetur. Probat hoc etiam exẽplo saulis: q̃ cũ esset in castris pugnaturus contra philisteos iurauit se interfecturũ quicunq; ante solis occasum comederet. Jonathas autẽ filius ei⁹ non audito⁹ regis iuramento cũ pa-

Beñ. xxvij.

Beñ. xxv. ꝺ

Mat. xj. b.

Ioh. viij. c.

j. cor. iij. c. Roñ. ij. ꝺ.

j. regũ xiiij.

ñ ligat eos ad quos puenit. vt. lxxxij. dist. ppositi. n ff. de decre. ab oc. fa. l. vl. tñ hec non est excusatio sufficies dummodo edictum sit publice propositum. vt. xxj. di. q. dictis.

a ¶ Stragem. et hoc ei non profuit si scienter ꝓtra ed ictum fecit. vt ff. de re milit. l. iij. ¶ In bello.

b ¶ Laborãs. Illud eũ potuit excusare. de ꝑse. di. v. discipulos.

c ¶ Qd ẽstum Sic ẽt aliqd ẽstũ ad se nõ ẽt uz ad alios. vt. xlix di. c. vi et de ꝑse. dist. iiij. queris. t. j. q. j. q quidã

Q Um ergo d ¶ Obdicta. hec. q. determinat. s. xv. q. vl. c. vl. ẽ. viij. q. iiij. c. nonne.

Q Uod aũt. hec. q. dixidit i tres partes. In prima ꝑ bat ꝙ. xx. ca. q tñ malis promissis rescindẽdum est iuramentũ. s. cũ seruari non possit sine detrimẽto salutis eterne Secũda ibi. Sece q iuramenta Tertia ibi. Sed cũ hꝫ. Jo. de fã.

e ¶ Illicita. iuramentũ ser modis dicitur illicitũ: ex ꝑsona/ ex re/ ex fine/ ex cã/ ex tpe/ ex modo. Ex ꝑsona dupliciter vl ex ꝑsona ei⁹ ꝙ iurat vel ex ꝑsona ei⁹ cui iurat. nã si ipubes iurat: non tenet iuramentũ. vt J. e. q. v. puuli. itẽ si cleric⁹ laico iurat. j. q. v. null⁹. Ex re/ etiã illicitũ est iuramẽtũ dupliciter. vt si res sit illicita q̃ iurat vt J. e. i malis. z si res illa ꝑ quã iuratur nõ sit sacra. vt. ẽ. e. qõ. j. clericũ. per creaturas. vt. ẽ. e. q. j. considera.

Iuramentũ ser modis dicitur illicitũ

gnando magnũ hostium stragem[a] dedisset: z salutẽ fecisset in Israel: fame laborãs[b] vidit fauum melliꝰ quẽ regia virga quam gestabat in manib⁹ acceptt z comedit: statimq; oculi ꝙs fere fames clauserat aperti sunt: et facies eius exhilarata est. quo cõperto saul voluit eũ dare necꝰ: sed precib⁹ z ꝓta populi supplicatiõe placat⁹ mortis reuocauit sententiã: ne interficeretur ille per quẽ salus data erat i Israel z quo pugnãte de manibus hostium populus ille liberatus fuerat. Ecce saul falsum iurauit quia quod iurando se facturum decreuit precibus populi prouocatus non fecit. nec tamen periurii reus arguitur: qꝛ quantum[c] in ipso fuit qđ iurauit ipleuit: dũ sententiam mortis in filiũ dedit: quam non carnali affectu sed populi supplicatione reuocauit.

¶ Questio. iij.

Cum ergo (vt rõne z exẽplo monstratũ est) ẽpore⁹ periurij non esset: cõsueta obedientia[d] ab archidiacono sibi denegari non debuit. Cũ etiam si criminosum illũ esse cõstaret: ante diffinitiuam tñ sniam (vt supra mõstratũ est) nulli clerico rũ suoꝝ ab eo liceret discedere. Cõstat ergo illicitũ esse qđ archidiacon⁹ iuramẽto firmauit: vnde merito q̃ritur an debeat seruari vel non?

¶ Questio. iij.

Quod autez illicita[e] iuramenta seruari non debeant in toletano concilio. viij. legitur: in quo sic statutum est.

¶ Melius est vota stulte promissionis non implere ꝙ crimen committere.

Si publicis sacramẽtorũ gestis (qđ deus auertat) ꝛ dubium libet illicita vel non bona extitisse cõditio allegata: q̃ aut iugulare aliam patris aut gerere ꝓpelleret stuprum sacratissime ꝗgnis: nunquid nõ tolerabili⁹[f] esset stulte promissõis vota rescere q̃ ꝓ inutiliũ ꝓmissorum custodia exhorrẽdã criminũ implere mẽsurã. Item Ambro. de offi. li. j.

¶ Aliqñ non expedit promissum seruare sacramentum.

Est etiã cõtra officium[g] nõnũq̃ ꝓmissum soluere sacrm: vt herodes qui iurauit ꝙ dcquid[h] petitura esset daret filie herodiadis: necẽ ioh̃anis ꝓstauit: ne ꝓmissum negaret. Itẽ in sermone scti Augu. ẽpi de decollatione sancti Johãnis baptiste q̃ sic incipit Cũ sanctũ euangeliũ legeret.

¶ Pietas fuit ꝙ dauid nabal sicut iurauerat non occiderit.

Quod dauid iuramentum per sanguinis effusionem nõ impleuit maior pietas fuit. video dauid ꝓtum hominem et sanctum in iurationem temerariam[i] incidisse: et maluisse non facere quod iurauerat: q̃ iurationem suam hominis fuso sanguine adimplere. Item.

¶ Se eodem.

Iurauit dauid temere: sed nõ impleuit iurationem maioꝛi pietate ducꝰ: ecce dauid sanctus iuramento quidem astrictus: non fudit sanguinem hominis: sed eum falsum iurasse negare quis poterit? de duobus peccatis

Ex fine illicitum est vt si iuretur ꝓter electum z alĩ electionẽ. vt. viij. q. iij. artaldus. Ex cã. vt si aũ clamorẽ ꝑpli iuretur. vt. J. e. vnusquisq;. Ex modo est illicitũ vt si temere iuret vl indiscrete: vel ꝓter necessitatẽ vt. ẽ. e. q. ij. c. ij. et J. e. c. si aliqd. Item iuramẽtũ ex tpe est illicitum. vt si iuretur. i. xl. milĩ de pace componenda. vt. J. q. v. decreuit. qđ hoc versũ perpẽdit. Quis/ cui/ qđ/ ꝙ quod/ ad quid/ cur/ quomodo/ quando. Et inter ergo tenenda in hac questiõe q̃ semper iuramentum est seruandum si est illicitum licet etiaꝫ illicitũ sit ex modo iurandi. vt. J. e. si aliquid. ex tra de iureturã. ca. debitores.

Si publice.

f ¶ Nõ tolerabilius. Nec peccat transgrediẽdo. vt. J. e. q. i malis. z. c. inter. licet tunc peccauit quãdo iurauit. Jo.

g ¶ Et etiaꝫ cõtra officiũ. i. pietatẽ.

h ¶ Quicqđ. In hoc gñali iuramẽto nõ intelligit iurasse nisi quod licite facere potuit. vt extra de iureiu. cũ tanalis. extra ẽ electi. cãm. ff. de ope. li. si libert⁹. z. ff. de ritu nup. l. gñali. et. ff. de iure do. sine generalis. Jo.

Quod dauid iura.

i ¶ Temerariã. iuramẽtum temerariuꝫ z in consulto calore iracundie factũ nõ est seruandũ vt hic. et. ij. q. iij. puaricator. Johannes.

Iurauit dauid teme.

k ¶ Pctis. i. q̃ pdentur peccatis

Mat. xiiij. a

Judi. xj.

j. regũ xxv. d

ta cum alterum non est peccatũ. Johan.

Si malie.

a ¶ Aliud ẽ i malis ꝓmissis z aliud in male ꝓmissis: primum nõ est seruãdum. secundũ sic. vt. J. e. c. ꝓtori.

Si aliqđ forte nos.

b ¶ Peiorem. Sic. extra. ẽ iure iuran. si vero.

Iuramentũ nõ semper est adimplendũ.

b ¶ Peiorem. Itẽ aliud exemplum potest poni q̃ ponat. vt si iurauit me peccaturũ venialiter: tale iuramẽtum non debeo adimplere: quia adhĩcerẽ peccatũ peccato: vt. J. e. diffinitio. et si temere aliqđ iuratur qđ est licitum adiplendũ est: si tamen ꝓpt necessitatem nõ possum adipleꝛe: venialiꝫ peco. vt. xxv. dist. ꝙ criminis. in fi. et a licito iuramẽto (vt dicunt quidam) papa non potest absolueꝛe vt no. xv. q. vj auctoritatẽ. sed cõtra eos est ex de iureiu. veniẽtes. Johan.

Non solũ in iurando.

c ¶ Cõtagio. quantũ ad ꝓplexionez animi. vt xxij. dist. neruii.

d ¶ In quo minus. Quiens eũ aliquid sine captione fieri nonꝑt: semp id qđ minimũ est sequmur. vt. ff. de re iu. in. quotiens nichil. Johan.

Nusqsq;

e ¶ Johannẽ. nõ solũ ex so iuramẽtum rei illicite nõ est seruandũ: ꝫ nec minimũ elegit: sed minus fuit illud in cõparatiõe peioris. nã ꝓ seipm appẽsum magnũ malũ est falsum iurare. Item ẽ Isido. in synonimis. li. ij. ¶ Turpia vota seruanda non sunt.

Si malis promissis

f ¶ resiende fidẽ. in turpi voto muta decretum. qđ incaute vouisti ne facias. impia est promissio que scelere adimplet. Item beda in omelia. xliij.

¶ Nõ est obseruãdũ iuramentum q̃ malũ incaute ꝓmittit.

Si aliquid forte nos incauti[y] iurare cõtigerit qđ obseruatũ in peiorem[b] vergat exitũ: liberẽ illud saluberi concilio mutandum nouerimus ac magis instãte necessitate peterandũ nobis q̃ ꝓ vtendo periurio in aliud crimẽ grauius esse diuertendũ. Deniq; iurauit dauid ꝙ deum occidẽ nabal virũ stultũ et ipium atq; oia q̃ ad eũ ꝓtinebant demolirt: sed ad primã intercessionẽ abigail femine prudẽtis mox remisit minas: reuocauit ensem in vaginã: neq; aliquid culpe se ꝓ tali periurio contraxisse dolui. Item. ¶ De duob⁹ malis minus eligi oportet.

Non solum in iurando sed in omne quod agimus hec est moderatio sollicitius obseruãda: vt si in talem forte lapsum versuti hostis incidermus ifidijs: ex quo sine aliquo ꝑcti contagio[c] surgere non possumus: illũ ꝓti⁹ euadendi aditum petam⁹ in quo minus[b] periculi nos perpessuros esse cernimus.

Item Ambro. de officijs.

¶ Tolerabili⁹ est iuramẽtum nõ ipleri: q̃ qđ turpe est facẽ.

Unusquisq; simplicẽ sermonem ꝓferat: vas fuũ in sctificatione possideat: nec fratrẽ circũscriptiõe induca ꝛ boꝛ: nihil ꝓmittat inhonestum[e]: aut si ꝓmiserit tolerabilius est ꝓmissum non facere q̃ facere quod turpe sit. sepeplerũq; cõstringũt se iusiurandi sacramẽto: vt cũ ipsi cognouerint ꝓmittẽdum non fuisse: sacramẽti tñ contẽplatione faciunt qđ ꝓpõderũt: sicut de herode supra scripsimus q̃ saltatrici ꝓmũ qđ turpiter promisit/ crudeliter soluit. turpe est q̃ regnum ꝓ saltatione ꝓmittitur: crudele est q̃ moꝛs ꝓphete ꝓ iusiurandi religione datur. quanto tolerabilius talt fuisset periurũ sacramento: si tamen periurũ dici possit quod ebrius[x] inter vina iurauerat quod et iuratus inter saltantium[g] choꝛos promiserat infertur disco ꝓphete caput: z hoc estimatum est fidei esse qđ amicitie[h] fuit. Et post pauca de ꝛepte[i] differens. Miserabilis iquit necessitas que soluitur parricidio: melius est non vouere q̃ vouere id quod fibi ꝛs cui ꝓmittitur nolit ex solui. Et post paululum. non semper igitur promissa soluenda sunt omnia. deniq; ipse dominus (sicut scriptura idicat) frequẽter suã mutat sentẽtiã. Item ex eodem concil. tole.

¶ Incõmutabilis deus q̃q; sua mutat statuta.

Incommutabilis deus idemq; semper existẽs: deiq; summa natura sepe sua in sacris litteris legitur mutasse ꝓmissa: z ꝓ misericordia temperasse sententiam[k]. vnde licet sit impassibilis atq; incommutabilis: crebro tamẽ etus et iuramenta leguntur z penitentia: que sacris extant mysteriis adoperta. iurare nã q̃ dei est a seipso ordinata nullatenus conuellere. penitere vero eadem ordinata cum voluerit immutare. Sic enim ꝙ hieremiam dicit. repente loquar aduersũ gẽtẽ z aduersus regnũ: vt eradicẽ et destruã z etiaꝫ inhoneste. imo si tẽdat ad inhonestatẽ q̃q; nõ est seruandum: licet possit seruari sine interitu salutis eterne: vt extra ó iureiuran. quẽadmodum.

f ¶ Qõ ebrius. Ergo promissio ebrij non tenet. vt. xv. q. j. sane.

Mat. xiiij. a

g ¶ Saltantium. Arg. q̃ id quod ad clamorẽ populi ꝓmittit non tenet. ff. viij. q. j. licet. et ex de elec. oĩno. Itẽ alia ratione non debuit tenere hoc iuramentũ. qꝛ ob reuerẽtiam hospitij videtur ꝓmisisse: et ea q̃ ob reuerentiã alicui ꝓmittuntur/ non ligãt. vt. ff. quarum reruꝫ actio nõ datur. j. ꝙ. q. missa honoꝛande. sic et ob rego sacriurmitas uerenque fit ob reuerentiã aliquo ligant. rum nõ preiudicat. vt. ff. de fur. l. penulti.

h ¶ Qõ amicitie. Vel amẽtie.

i ¶ De iepte. j. pt. causa. q. v. si non licet. in fi. contra. vbi dicitur ꝙ votum illud fuit a spũ sancto. Sz dicas ꝙ votũ illũ fuit iustum. ꝫ talis solutio fuit iusta. hebret tamẽ qui dã reprehendũt etiam ipsum iuramentum. z dicunt quidã ꝙ si equus vel asin⁹ et obuiasset: nũquid illud obtulisset dño? quasi dicat non.

Incommutabilis.

k ¶ Gentẽtiã. Id est comminatione. ea que do

Iudic. xviij.

Universidad de Deusto Biblioteca

mino dicit cõmitte de vel omonẽ do vñ renocat sẽ ea q̃ asserẽdo dicẽ non renocat. vñ in acrobi dicit q̃ triplicẽ cõmittẽ deos loq. a ¶ Cogitant id est videor cogitasse.

Adde renoca re/cessione opũ sez vt cessẽt nõ adim pleat illud ma lum qõ dixerat se facturz vel ẽbo vel iuramẽto.

Jone iij.

Penitẽtia ex cã minuit vl augẽt.

Exo. xx.b.

‡ si cũ icursu ẽdoz.

Leui. xix.c.

M Agne. b ¶ Renocare. i. nõ admittere. nec ẽ falsa sed ad rei veritatẽ reuertiꝰ. vt xxxij. q. j. apud.

Ut sacramento.

c ¶ Uno. ẽ. c. q. j. c. viii. cõtra. vj. q. j. quicunq; ibi ponit septẽnis penitẽtia ꝓ piurio. sed ibi loquit cũ q̃s transgredit licitũ iuramentũ: h̃ loq̃t cũ q̃s temere iurat. sz nõne q̃ temere iurat rẽ illicitam moraliter peccat: q̃ septẽnis penitentia dz ei imponi vt. xxxij. q. ij. hꝰ ipm: Rñ. regulariter iponit septẽ annoꝝ pnia sed ex causa diminuit vel augẽt illud tẽpus. xxvj. q. vij. tẽpora. ita hic non negat q̃n p̃ septem ãnos debeat penitere: sz hoc solum dicit q̃ a cõmunione corporis xp̃i vno ãno separatur.

Exceſſe ẽ. d ¶ Ut male. Distinguit tamẽ an solẽniter iuret: an icursu verboꝝ ‡ tũc venialiter peccaret. vt. xxv. distincti. ¶ Alias.

e ¶ Affirmatio. Id est affirmando.

f ¶ Soluẽda est. Id est frangenda est.

disperdã illud. si penitentiam egerit gens illa a malo suo: agam z ego penitentiam a malo qõ cogitauꝰ vt facerẽ eis.

Item Augustinus.

¶ Sapiẽtis est reuocare qõ male loquitur.

Magne sapientie est reuocareꝰ hoiem qõ male locutus est. Item ex cõci. hilerdẽsi.

¶ Qua pena feriatur qui illicitum iuramentum facit.

Ut sacramẽto se obligauerit vt litigans cum quolibet ad pacẽ nullo modo redeat: pro periurio vnoꝰ ãno a cõtione corporis z sanguinis dñi segregatus: reatum suum elemosynis fletibꝰ et quantis potuerit tetunis absoluat. Ad charitatem ẽ. q̃ optimũ multitudinem peccatoꝝ celeriter venire festinet. Item. ¶ Hon omnia ꝓmissa soluenda sunt.

Non semper ꝓmissa oĩa soluẽda sunt: dentq; ip se dño frequenter suaz mutat miam sicut scriptura indicat. Item Jsido. sententiaꝝ. lib. ij.

¶ De eodem.

Non est obseruandum sacramẽtũ quo malum incaute ꝓmittit: velut si quis piam adultere ppetuam fidẽ cum ea pmanẽdi polliceatur: tolerabilius est eũ non implere sacramẽtum q̃ permanere in stupri flagitio.

Item ex concl. toleta. c. viii.

¶ Male iurano poniam agat.

Deceſſe est vt maleᵉ iuras dignã agat pniam eo q̃ nomen dñi cõtra ꝑceptũ illiꝰ sumpsit in vanũ. qz in exodo scriptũ est. neq; eũ insontẽ habebit dñs eũ q̃ sumpsit nomen dñi dei sui frustra.

Item z in leuitico.

¶ De eodem.

Non peierabis in nomine meo: nec pollues nomen dei tui ego dñs. malũ eũ qõ facturum sese sacramento deuouerat oĩno non faciat: q̃ multa vota frangenda sunt.

Item ex decreto Sotheris pape capi. ij.

¶ Juramentũ quo malum incaute ꝓmittit: nõ est seruãdũ.

Si aliquid forte incautius nos iurasse cõtigerit qõ obseruatum in peiorem vergat exitum: illud salubriori consilio mutandũ nouerimus et magis instante necessitate peterandum nobis q̃s ꝓ facto iuramento in aliud crimẽ maius esse diuertendum.

Item ex cõci. elibertano. c. j.

¶ Temeritas emẽdetur cum incauta definitio soluitur.

Diffinitioᶠ incauta laudabiliter soluenda estᵍ nec est ꝑiuratio sed temeritatis emendatio.ʰ Item.

¶ Illicitum iuramentum nõ est seruandum.

Actione quarta septime synodi iohãnes apocrisariꝰ orientaliũ sedis dixit. Significat sermo ꝓfis nostri sophronii q̃ meliꝰ sit iurantem peterareʲ q̃s seruare sacramentũ in fractione sacrarum imaginum. hoc autẽ dicimus. q̃ sacramento quidã se excusant. Tharasius patriarcha dixit. q̃ pater sophronius nouerat bonitatem dei: ꝓpterea transgredi voluit impium iuramentum. Item tharasius patriarcha dixit. herodes seruauit iuramentũ et periit. Petrus ẽo negauit cũ iuramento z conuersus fleuit z saluatꝰ est. omneˢ eĩ peccatũ bonus deus indulget: si quis ex toto corde peniteat. Sãcta synodus dixit. sic docet sãcta scriptura. Item Leontinꝰ epus focie dixit. Scriptũ est. Juramẽtũ mendax ne diligatis. qua de causa iuramentum nostrũ mendax dissoluatur: quasi nullam virtutem habens.

Item Jsidorus.

¶ Non obseruentur iuramenta que fiunt contra diuina mandata.

Si q̃s preuentusᵏ fuerit: vt diffiniatˡ agere aliq̃d eoꝝ que nõ placent deo: pniam agat. et qõ cõtra mãdatũ dñi statutũ ẽ irritum reuocet. Item Hiero. in libro de natura rep.

g ¶ Emendatio. Non est peccat frangẽdo tale iuramẽtũ qõ de re illicita factus inducit nẽ inita depositionẽ vel matrimonium. Jurament. Sed nũquid tale iuramẽtũ qõ de re illicita factus inducit nẽ inita depositionẽ vel matrimonium. vt. xx. q. ij. puella.

h ¶ Fiducia. Id est intendat.

i ¶ Ut diffiniat Id est intendat.

k ¶ Si ne qñ peccat in spiritu sctõ ita q̃ sit impenitens.

l ¶ Ut deceptus. Id est deceptus.

Obligatio nõ ẽ tur in turpibus.

ij. pa.

a ¶ Soluẽdas sunt. id est irritãda.

b ¶ Male iurat. sciens.

c ¶ Incaute iurat. ignoranter.

d ¶ Cõtradicentibꝰ infra annum. vt. xx. q. ij. puella.

e ¶ Nec. ¶ Nec ẽ scõda pars. qõ in qua ꝓbatur q̃ si aliq̃s venit ptra ꝓpriũ iuramentum malũ quod mutat ad bonũ tunc non peccat si aũt vt puerta tur ad peius tũc peccat duplicit. Jo. de fan.

Si ad pec.

f ¶ Uerũ. Sed ẽo qualiter posset qs fidem frãgere in maleficijs socioꝝ cũ nec i istis posit cõtrahi societas vt. ff. p socio. sed rem. z in l. fe. nec aliqua obligatio ẽ. in turpibꝰ. vt. ff. de verb. obliga. generaliter. tñmo magꝫ peccat tradendo socio parẽ q̃s retinẽdo fidem. q̃ alij nõ possumꝰ soluere qõ alij debeꝫ. vt ex de iureiu. eã tẽ Sed dicas illud qõ hic ẽ referri ad erroneam aliquius opinionẽ: vt si q̃s credat se teneri ex tali iuramẽto si non satisfaciat erronee conscientie mortaliter peccat vt ex de simo. q̃ tuas. et ita poꝰ fides appellat ꝑ rum ad errantis opinionẽ: z ita qñq; cõsulit aliquis ad implere tale iuramentũ: ad qõ tñ nõ tenetur. et hoc ideo vt fatisfaciat conscientie ipsius: z sic intelligo illud quod legitur extra. de spon. cõmissum.

Ribus siquidẽ modis iuramenta cõtracta soluẽda sunt[a] primo cũ q̃s male iurat[b] secũdo cũ quis incaute iurat[c] non putans hoc esse peccatum. tertio si puer vel puella in domo parentũ se iuramento cõstrinxerint patribus (post[q] audierint) cõtradicentibus[d]. ¶ Ece q̃ iuramenta illicita laudabiliter soluuntur dãnabiliter obseruantur: quod tũc intelligẽdũ est qñ iuramentũ illicitum deseritur: vt ad bonum redeatur. ceterum si ꝓpterea deseritur vt in aliud malum transeatur: illicitum facẽs damnabiliter seruatur: sed damnabilius cõtinetur. ¶ Unde Augustinus de bono cõiugali.

¶ Nõ est appellanda fides: nõ ad petiũ faciendum admittit.

Si ad petiũ admittenda fides exhibeatur miruz est si fides appelletur. verũtamen[e] qualiscunq; sit: sz z cõtra ipsam fit peius est: nisi cũ ꝓpterea deseritur vt ad fidẽ veram legitimãq; redeatur. i. vt peccatum emendetur voluntatis prauitate correcta ranq̃ si quis cũ hominem solus expoliare non possit: inueniat socium iniquitatis: z cum eo pacisceat: vt simul id faciant: spoliumq; partiantur. quo facinore commisso totũ solus auferat. dolet quidẽ ille z seruatam sibi fidẽ non esse cõquerit[f]. verũ in ipa sua ꝙrela cogitare dz potius[g] in bona[h] vita ipsi humane societati fidẽ fuisse seruãdam ne ꝓpria iniqua ex homine fieret si sentit[i] q̃s iniqueʲ sibi in peccati societate seruata non fuerit[k]. ille quippe vtrobiq; perfidus ac profecto sceleratior iudicandus est. Item.

¶ Si propterea fides non seruatur vt ad bonum redeatur:

non ideo violari dicitur.

Uller si fide coniugali violata fidẽ seruet adultero: vtiq; mala est: sz si nec adultero[m] ꝓpter. ꝓpter si eam flagitij ꝑpeniteat: z ad castitatẽ rediens coniugalem: pacta ac placita adulterina rescindat: miror si eam fidei violatricẽ ꝓ vel ipe adulẽ putabit. ¶ x his itaq; apparet q̃ si quis (vt diximus) illicitum iuramentum non seruauerit vt in aliud malum ꝑniciosius declinet tanto grauius delinq̃t q̃nto dãnabilius accumulatur pctã peccatis. si autem ꝓpterea deseritur vt ad bonum redeatur: nichil culpe ꝓ tali periurio cõtrahitur: potiꝰ defendum est: si in aliquo illius iuramenti occasione nos deliquisse contigerit. Unde Augu. scribit. Seuero mileuitano epo cõsulẽti de quodam Hubaldo quia cõsanguineis cuiusdam pellicis coactus fuerat iurare se illam ducturuz in cõiugem/ nec marrisue vel fratribus vlterius necessaria ministraturum.

Rescribit ergo beatꝰ Augustinus (vt dixim[n]) Seuero mileuitano epo ita dicens.

¶ De quodã Hubaldo q̃ iurauit se nõ ministraturũ necessaria matri z fratribus.

Inter cetera vt rogauerasa patre nostro Ambrosio quesiui quid tibi charissime agendum sit de Hubaldo parrochiano tuo: q̃ captus z timore necis ipulsꝰ sue cõcubine iuramẽto firmauit ipam in cõiugem suscipere: ꝓpũã q̃ matrem cũ fratribus de domo expelliere: nichilq; eis alimonie vnq̃ impendere. q̃ vero quã ꝓius cõcubinã habuerat non est peccatum in coniugẽ suscipere: matrimonium[n]

f ¶ Cõquerit. nõ potest in iudicio conqueri: quia ex ipso: sequitur actionem ex ipso. vt. ff. ũ fur. itaq; filio. nec iudicij cõmuni diuidũdo locum habet inter predones: vt. ff. cõi. diui. l. cõmuni diuidũdo. ¶ inter ꝑdones. nec ꝓ socio. ff. ꝓ socio. nec ꝓ termutrendũ. unmo si q̃s ratione illicitꝰ iuramẽti aliq̃d perit ꝑsta bit alteri decẽ li bras auri. i auferolla. v. feenicas non solum ẽ.

Actio nõ dat ex ipso bitrate.

¶ Sille est qõ caueꝫ lege/qz nec punit q̃ iurauit se manu sura in scenica arte si ꝑueniat C. de nupt. auc. ꝙ eis. la. Archidi. hic.

g ¶ Poteꝰ. id est q̃ poteꝰ dz fides in bono seruari.

h ¶ In bona vita. i. in bono.

i ¶ Si sentit. id est intelligit.

k ¶ Q̃s iniquus. i. q̃s iniquum sit nõ seruare fidez in illicitis.

l ¶ Qñ fuerit. Id est si fides

m ¶ Uller si. Si nec adultero. Ita q̃ contrahat cum adultero tertio. z tũc periũ accumulat peccato.

Mater eccl.

n ¶ Patri monij. videtur ex loco isto q̃ consacro cõditionalis nõ impediat matrimoniũ: sicut nec impedit alia sacramẽta: nec ipedit sacramentũ baptismi vt. xlv. dist. de ludeis. nec sacramẽtum ordinis: vt. lxxxij. distin. vbi ita. tũ alia rõne: q̃ hoc sacramentũ seruari potest sine iteritu salutis eterne: ergo est fuã

Patrimonij ꝑtũ q̃ coactus nõ ẽ ipe diab.

dum. vt extra de iureiuran. ff vero monia debent esse libera. z tibi animus debet gaude-

te plena libertate. vt extra de spō. rēḡsuit. c.c. cū locum. Ad hoc dicūt quidā q talis est cogēdus ducere iuniorem quā coactus desponsauit. si tñ nullo modo voluerit: cessare debet ecclesia a coactione. Alij dicūt q oibus modis est cogend⁹: z qō ōz in illa decreta, resolunt. q sit potius monēda ḡ cogēda exponūt potiꝰ id est pti⁹. sic exponūt. xxij q.iij.nō inueniūtur. in fi. Uel intelligunt qñ tales fuerunt pfone q vehementer p̄sumebat q deberet sec̄ homicidiū. fz istis obuiat ex de spon. ueniens. So. p̄babiliter pōt dici si plures: q in quattuor casib⁹ nō tenet iuramētum per coactionem extortū: vt in voto. vt extra qō me. can. platum. in traditione ecclesiastice xv.q.vj. auctoritatē. z.c.fe. in dote. vs. ff. qō mer cau. si mulier. §. fi dos. in mīmo. vt extra de spōsa. cū locū. et c. requisiti. qō aūt ōz hic matrimoniū stz. zc. illud sit/ nō ponit p̄ceptiue: fz hortative vt loquit in eo casu quando post coactionem cōmixt⁹ est et carnaliter: vt ex de spō. veniēs §. vel loquit qñ leuis fuit coactō illa em̄ nō impedit matrimoniū ff. de ritu nup. si patre cogente. Bar.

Iuramētū q coactionē extortū non tenet in quattuor casibus.

a ¶ Unculi. Ar. p opinionē illoz q dicūt q iuramētū p metū extortū nō tenet. xxxi. qōe. ii. lotharij⁹. z. xv. q. vj. c j. Sed intelligas hoc ad hunc casum spectare quē hic ponit. de hac materia notant. xv. q. vj. c. ij.

Necat qui nō alit.

b ¶ Uel matricidij. videtur em̄ necare illum cui nō p̄stat alimenta. xij. q. ij. qui abstulerit. z. lxxxvj. dist. c ¶ Degrandinabitur. id est grandine eterne pene flagellabitur.

d ¶ Foueat. Arg. q iuramentum pro parte tenet/ z pro pte non. vt xj. q. iij. antecessor. z. xij. q. ij. si quos de seruis. z. xvij. q. iij. queri.

e ¶ Matrem. ad hoc em̄ tenetur. xxx. dist. c. j.

f ¶ Ad opprobriū. i. infamiā. nō em̄ dicit ad peccatum qz renera peccauit quando iurauit quia potius debuit omnia mala pati ḡ malo cōsentire. xxii. q. v. ira ne. z sic non obstant contraria. j. de conse. dist. iiij. eos quos. z. j. c. q. v. c. j. z iij. Jo.

li. ps Iosue. ix. c.

Sed cum hīs oīnibus illicita iuramēta non seruāda ꝓbentur opponit q Josue gabaonitas cōtra p̄ceptū dñi non deleuerit: q. sentores israel iuramento cū eis pacē firmauerāt

Sed cum glo. ¶ Hec est tertia pars questionis. In qua querit vtrū peccaūssent filij israel qui propter iuramentū pepercerunt gabaonitis. et dicitur q non. Johan. de fanta.

Sed notādum est q seniores israel z si scirent a dño esse imperatū vt delerent gentes terre ꝓmissionis: decepti⁸ tñ a gabaonitis nesciebāt eos esse incolas terre sibi promisse. venerūt em̄ (vt hystoria refert) attritis calciamētis et cū aridis panib⁹ dicētes viri pacifici: venim⁹ de terra lōginqua: calciamenta sunt attrita in pedibus nostris: panis defecit in cisternis nostris audiuimus dominum esse vobiscum z venimus componere pacem. quod verbum placuit senioribus israel: z fecerūt pacem cum eis. postdiem vero tertium cum filij israel appropinquarent gabaonitis: occurrerunt eis quib⁹ iuraverant seniores israel. illi autem videntes se esse deceptos voluerunt delere eos: sed pepercit eis Iosue propter iuramentū seniorum israel. ¶ Unde Ambro. in lib. de officijs,

¶ Quedam licet a deo prohibeantur: tamen iuramento firmata non sunt seruanda.

Innocens ꝓ stulto qñq̄ sumitur.

I Nnocens b credit omni verbo / non vituperāda facilitas sed laudanda bonitas: hoc est innocentem⁴ esse ignorare c quid noceat. et si circunscribitur ab aliquo de

puer. xiiij.

fuit pro vita conseruanda licitum est enim reum corrumpere aliquem pro vita conseruanda. vt. ij. q. iij. §. notandum. in fine.

b ¶ Innocēs. id est simplex et iustus. Salomon tñ sumit hoc verbū innocēs ꝓ stulto. vñ hoc sumptū est. z sic sancti virtutē verbū retorquent qñq̄ ad contrarios intellect⁹. sed nonne eque reus est ille qui de facili credit sicut ille qui mētitur. vt. xi. q. iij. nō solū. z nimia facultas credēdi vituperat. lxxxvj. dist. si quid vero sed illud intelligas de iudice qui in ptradictionē partis alterius nō debet de facili credere sm verba alterius partis. iij. q. ix. c. j. §. z. iij.

c ¶ Innocētē. i. talē q nō noceat nec nocere velit. † ls ¶ Ignorare. per experientiā facti. nā scriptū est. sciētia malorum bonis obesse non debet.

Spūalia indicat oia

Iuramētū illicitū in prōdua aut etiam in ꝓfitēdi.

oibus tñ iudicat⁵: quib⁶ fidem⁶ esse in oibus arbitrat. hac igit mentis sue deuote inclinat⁹ tēsus vt crederet gabaonitis: testamentum disposuit. pacē dedit: confirmauit⁸ societatē sed vbi in terras eorum est vērum deprehensa fraude: q cum essent finitimi aduenas se eē simulauerunt: circūscriptum se ppls patrum indignari cepit. Iesus tñ pacē quā dederat reuocandā non censuit: q firmata erat sacramenti religione ne dū alienā perfidiam redargueret fuā fidē solueret: mulctauit eos: meliorē tñ obsequio ministeriꝰ. clementiorē em̄ sua sed diuturniori. Illicitum⁴ ergo iuramentum qō seruari ꝓhibetur intelligēdū est qō scit esse illicitū dum iurat. si autez nescitur illicitū esse ipsa ignorantia excusat: si putetur illicitū esse nō ex ignorantia iuris⁸ sed facti. Aliud em̄ est si alicuius copula creditur esse licita q nescit esse cōsanguinea: vel q credit esse vidua. Aliud si ideo putat licita. q cōsanguinea q coniunctio vel relictarū copula nullo iure credatur eē ꝓhibita. hic em̄ est ignorātia iuris que neminem excusat nt si cui⁵ permittitur ius ignorare: ibi vero ignorātia facti qua quisq̄ vere excusatur. seniores autem israel non ignorabant gētes terre ꝓmissionis ex precepto dñi esse delēdas: sed ignorabāt gabaonitas esse incolas terre promissionis. ignorabant siquidē factum: sed nō ignorabāt ius facti: atq̄ tō erat illicitum esset qō iuraverūt tñ licite seruari⁵ debuit qō iuramento firmauerūt. Sz aūt illicitū iuramētum seruari ꝓhibetur: non est gñaliter intelligendū. iuramentum nāq̄ (vt

a ¶ Iudicat. Dicerer aliquis quomō pōt esse bonus qui non habet discretionem et iudicium ex q̄ decipit. cuz apls dicit spūalis iudicat oia: et ipse a nemine iudicat: ideo dicit: iudicat de oibus etiā ō ignotis in his scilicet que spectant ad salutē. q. si quis deciperet in talibus vbi nō esset minus periculū fallit ḡ fallere. vt. xvj. q. j. si cupis. Tunc enim de ignotꝰ nō debemus aliquid ꝑsumere. nec de bonis malū: nec de malis bonū. vt. xlvj. dist. sunt nonnulli. in fine. Uel dic q satis est ꝑsumit de ꝑe de quolibet.

b ¶ Qui. Id ē quia ipli.

c ¶ Fidē. Id ē verborum veritatem.

d ¶ Cōfirmauit. Arg. est hic q qui iurat rem illicitaz propria auctoritate non potest venire cōtra iuramētum illud. vt extra ō elec. venerabilē in fi. Nā illicitū ē renuere curā pastoralē: et tñ iurās teneretur illud seruare. vt lxxxv. dist. archidiaconum. si. extra qō met⁹ cā. ad aures sic extra de iureiurā. debitores.

e ¶ Clemen: tior. Arg. q si iuraverit aliqd qō nō meliꝰ differt a mandato q nō dicit excessisse fines mādati. si em̄ mandatur aliquib⁹ vt eligāt: pht postulare. vt extra de elec. in cauſis. z de postu. post rōnationem. in prin. Et de

hiero. testat super hieremiā) debet habere tres comites: veritatē: iudicium: et iusticiā. vbi aūt ista defuerint: non est iuramentū sed piurium. Uñ dat intelligi illicitum esse iuramētum: cui aliquod istorū defuerit: nō tñ cuicūq̄ cōtigerit aliquod istoꝝ deesse ꝓhiberi seruari. aliqñ nāq̄ iuramento deest iusticia: veluti cū q̄piam post votū castitatis ducit vxorē iuramento firmans nunq̄ ab ea discessurū: qō ōnis illicitum sit: qz iusticia sibi ꝓbatur deesse: tñ auctoritate Augustini seruari ꝑcipit. hoc aūtē si quis cōtendat ꝓgnatiua coniugij non ꝓpter religionē iuratā seruari: aiaduertat gabaonitas ob solā religionem contra dñi ipertū reseruatos. Cū ḡ oīne dñi ꝓceptum iustū sit: paret et iusticiam deesse qō eius ꝓcepto cōtrarū inuenit. Judicū q̄q aliqñ iuramento constat deesse: veluti cū ꝓpria temeritate aliq̄s ductus iurat se manducaturum et bibiturū hoc ōnis licentie indiscreta illicitū ꝓbet: non tñ tō violari iubet. Juramētū itaq̄ multipliciter illicituz intelligit. ¶Est em̄ illicitum aliqñ ex eo qō iurat. aliqñ ex cā extra venienti aliqñ ex mō iurandi. Ex eo qō iurat tunc est illicitū iuramentū: qñ id qō iurat in sui natura vitiosum est: vel vitā adimēs: vt adulteriū/ homicidium: et his sīlia. vel reparī non ꝑmittēs veluti cū inimico ad pacē non redire: indigēti misericordiā nō subuenire: ista q̄ ꝑspicuam in se habēt iniusticiā: et si iuramento firmentur: tamen seruari non debent. circa hec vtiq̄ iuramenta intelligenda sunt que de illicitis iuramentis nō obseruandis supra statum sequens. vt extra qui cleri. vel vo. rursus.

hoc notauit plura argumenta. vñ. q. j. licz. Itē habeo hic q̄ licite cōmutat vna pena in aliā. vt extra. et. lxxvi. dist. sunt. ꝑsbyter. z xxvi. qō. j. de rapt⁹. Johan.

pena vna in aliā cō mutat.

f ¶ Illicitū. in ꝑma ꝑte. §. dicit magr q̄ tunc sacramētū illicitū nō sit seruādum cum iurās ipe q̄ iurat scit illō eē illicitū. fz si ignorat illud esse illicitū dūmō nō sit ibi ignorātia iuris nō peccat: et hoc durat vsq̄ ad illū locuz. qō aūt illicitū. fz do ostēdit q̄ nō est hoc gñaliter verū. q. si i aliq̄ iuramēto deest aliqō istorū triuz vel iusticia vel veritas vel iudiciū qō illud non sit seruandū. Tertio dicēduz q̄ in ramētū qñq̄ est illicituz tōne rei de qua qō iurat quādoq̄ ex causa superuenīte quādoq̄ ex modo iurādi. Joh.

g ¶ Juris. §. j. q. iij. in fine.

h ¶ Cui permittit. cē. vt militibus/ mulieribꝰ rusticis et moribus. †

† Concor. textus. ff. ō ꝓba. cum de indebito. §. fi aūt is. j. q. iij. §. notandū.

i ¶ Seruart. Hec nō est ratio sufficiens.

k ¶ Nūq̄. nō bene dicit: quia si ille vouit simpliciter ꝓmittēdo dixit vxoreꝫ iurat q̄ non dimittet ea: illud iuramētū illicitū est. fz si ꝑpꝰ vouit qō ducat vxorem tunc potius seruabit votū qō iuramē

l ¶ Do solam religionem. non est hoc vez. Johan.

Universidad de Deusto Biblioteca

diuisio

QUod aũt. Hec. q. distinguitur in. vij. pres. In prima ponit qua pena imponat puris cõpulsis vel volũtarijs: & qualiter puniunt qui alios iurare faciũt falsũ. & hoc patet p. vij. cap. Sed̃a ibi. Item q̃ audit. Tertia ibi: querit de eo. Quarta ibi. De etate. Quinta ibi De forma. Sexta ibi. Ut itaq;. Septima ibi. Iuramentum. Johannes de san.

Peccat mortaliter q̃ alĩ cogit peierare,

a ¶ Q̃s aũt. Illud nõ habet dubitationẽ: an periurus sit qui alĩ cogit peierare. nã & ipse non ꝓprie dicat periurus: tñ mortaliter peccat. dã q̃ alter mandato nr̃o facit: nos reputamur fecisse. vt extra de senten. excõ. mulieres. Utrũ aũt inde licite possit recipere iramentũ illi⁹ quẽ scit velle peierare. dic vt dixi. ff. xv. q̃one. v. p. ꝛ eſpter. f

?Addenõ. hic la. q̃ iudex ꝑt recipe iramentũ ab infamato/ & si scit q̃ resistit. c. ff. de at cum regn. tur. ad ca. falsũm

Ui cõpulsus a dño. b ¶ Et miles. In utroq; ession dz aliq̃s pare dño suo. vt xj. q. iij. nõ semper et ca. si dño. & c. q̃ resistit. c. ff. de

c ¶ Quia ꝑ iuratu dñm. Quod esse non debet. vt. xj q. iij. nolite. ij.

d ¶ Si liber ẽ. Alibi magis putatur seruꝰ q̃ liber. vt. xxiij. q. j qui cõtra. Ibi excusatur ꝓpter preceptũ domini. Johan.

e ¶ Quadraginta leguntur. Quisq̃s g̃ se iramento firmauerit aliq̃d facturũ: q̃ vel corpalis vel spũalis salus adimat: vel sine quo vtraq; sal⁹ reparari vel cõfirmari non possit: fidẽ ꝓmissam seruare ꝓhibeat: quoꝝ exẽpla premisse auctes subiiciunt: dum eũ q̃ homicidiũ facere. vel alimenta mris & fratrib⁹ nõ subministrare i adulterio pmanere: vel ad pacẽ cũ aduersario non redire iramentũ prestãdo pmiserit: salubriori concilio illicita vota obseruare non pmittunt. Est etiam id qđ iurat aliqđ vitiosum: nõ i natura sui: sz ex causis extra venientib⁹: vel iuri cũ aliq̃s post votum castitatis iurat aliquẽ se habituruz eã in cõiugẽ. cõiugẽ nãq; hẽ i seipõ malum nõ est. tñ huic ex voto gnatiosum est: hoc aũt iramentũ etiã si illicitũ sit: non tñ seruari ꝓhibet: sed deviolatiõe voti puĩa sibi iubet̃ indici. Ex mõ iurãdi tunc est illicitũ iramentũ qñ incõsiderate et inetrecũspecte aliq̃d iurat: quo nec corpalis nec spũalis salus adimat: & sine q̃ vtraq; sal⁹ reparari: et vita cõseruari valet veluti dũ aliq̃s a parentib⁹ coact⁹: vt clericat⁹ tõsurã vel religionis vestẽ suscipiat: se neutrũ facturũ iramento firmauerit. hoc cuius aliq̃bus videatur reprehensibile: q̃ op⁹ charitatis iramẽto se nõ facturũ ꝓmisit: nulla tñ auctẽ seruari ꝓhibetur: q̃ & si nunq̃ clericatus tonsurã vel religiõis vestẽ suscipiat: non tñ iõ minus salutẽ ꝓmereri valet. cum nõnulli laicali habitu sanctissimi et deo dilecti inueniant̃: q̃ exẽplo eui dẽter dar̃ intelligi: q̃dẽs aliq̃s iurat se non facturũ aliq̃d q̃ expediton sibi vita ꝓparetur ad beatitudinẽ: dũmodo sine eo valeat salutem inuenire: q̃ iramentũ non prohibetur seruare. vnde cum nos iuramus non daturos aliq̃d alicui sine quo vtraq; salus eĩ⁹ potest esse incolumis: et si aliqua ex eo sibi commoditas ꝓstaretur: nulla tñ auctoritate iramentum seruare ꝓhibemur: dũmodo sit nobis alia via necessitatibus eius subueniendi.

¶ Questio. v.

QUod autem⁸ quinto loco q̃ritur si licitus esset quod archidiacon⁹ iurauerat: an episcopus esset reus periurij qui ad peierandum archidiaconum cogebat: facile potest discerni. si eũ consentiẽs part pena cum faciente puniẽdus est: multomagis ille qui cogit reus admissi criminis probatur. Unde plus papa ait.

¶ Qui peierare compellit: et qui cõpellitur: periurus vterq; probatur.

QUi cõpulsus a dño sciens peierat: vtriq; sunt periuri et dños et miles[b]. dominus quia ꝓcepit: miles q̃ plus dñm[c] q̃ animam suam dilexit Si liber est[d]. xl. dies [e] in pane et aqua peniteat: et septem sequentes annos[f]. Si seru⁹ eius dem: tres quadragesimas[g] et legitimas[h] ferias peniteat.

Idem. ¶ Penitẽtis eius qui in manu episcopi aut in cruce cõsecrata peierat.

QUi peierat se in manu epi aut in cruce cõsecrata: tres annos peniteat. si vo in cruce nõ cõsecrata ãnũ vnũ peniteat. q̃ aũt coactus fuerit et ignorans[k] se peierauerit et postea cognouerit: tres quadragesimas peniteat.

Idẽ ex penitentiali theodori.

¶ Qua pena sit feriẽdus: qui necessitate coactus periurat.

SI quis coactus ꝓ vita redimenda[l] vel ꝓ qualibet causa vel necessitate pergintia dies. Uel continue vel interpolatim.

f ¶ Septẽ annos. Non tamẽ in pane & aqua.

g ¶ Quadragesimas. Unaq; ante festũ natalis: alĩ ante paschа tertiã ab festũ sancti Johis

h ¶ Legitimas ferias. i. fedam & quartã & sextã ferias. vt de con se. distin. iij. tenuta. et. lxxvij. dt. presbyter. Joh

Ferie legitime sũt tres.

i ¶ Si quis co. Redimẽda. Licet ẽ timore mortis iurauerit: tñ peccauit. vt. xxxij. q. v. ita ne. sz rõne coactiõis mitigat penitẽtia. vt ex qđ met⁹ cã sacrio. nõ est cõtra. xv. qõ. vj. capitulo ꝓmo. ibi enim non absoluuntur a peccato: sed a iuramẽto. Johan.

Obmverberãs ꝓ peccat ꝙ ꝓbet rans simplicem clericum.

a ¶ Uij. Ergo illa que est minor est imponenda. vt l. distincto. c. eos vero.

b ¶ Si quis. Sine penitentia interiori. vt. vj. q. j. quicunq;. Johan.

c ¶ Le qui. Uincit. Nõ intelligas q̃ plus peccat ꝙ homicida. imo ille plus peccat. vt. xiij. distic. c. j. sed dicitur eum vincere: q; maius dãnum facit. quia maius dãnum est in amissiõe vnius animę: q̃ mille corpoꝝ vt. xxiij. q. iij. si habes. Johan.

Anime val⁹ p dito ẽ ꝙ mille corpoꝝ

Quis exigit iurationẽ d ¶ dumsana Id est de humana infirmitate ꝓcedit. vt. ii. e. q. j non est.

e ¶ Impressit Multiplicit cogendo. Johan.

Si quis coactus.

f ¶ Infamia. An iuramentuz infamet vel nõ. vj. q. j. quicũ qs. sz coacti si iurassent non infamarentur. vt. ii. questio. pri. inter cetera.

¶ Item qui audit. Hec est secũda pars questionis in qua q̃ritur cui debet dicere si videt quis q̃ aliquis vult falsum iurare et quid iuris probatur. j. ca. proxi. Johãnes de san.

g ¶ Falsum. Supple: nisi indicauerit portabit iniquitatem suam. Johan.

Hoc videt dicere.

h ¶ Fuit. id est talez habuit inde noticiaꝝ q̃ huiꝰ rei potuit esse testis. et q̃ sequitur est expositio.

i ¶ Indicauit Uidetur ergo q̃ iurat: quia plus corpus q̃ animam dilexit: tres quadragesimas peniteat. Alij⁹ vero iudicant tres annos: vnum ex his in pane et aqua.

Item Gelasius papa.

¶ Qui deierat et aliꝰ deierare facit q̃ pena sit puniẽd⁹.

SI quis peieraverit et alios sciens in periurio duxerit. xl. dies peniteat in pane & aqua: & septem sequentes annos: & nunq̃ sit sine penitẽtia[b]: & alij (si conscij fuerint) similiter peniteant.

Item Augustinus in sermone de decollatione sancti Johannis. ¶ Homicidam vincit qui sciens ad periurij compellit hominem.

Le qui hominem prouocat ad iurationem et scit eum falsum iuraturũ esse: vincit[c] homicidam. quia homicida corpus occisurus est: ille animam. immo duas animas: et eius animam quem iurare prouocauit et suam: scis verum esse quod dicis: et falsum quod ille dicit: et iurare compellis: ecce iurat: ecce peierat: tu quid inuenisti? immo et tu periisti qui de illius morte satiari voluisti.

Item in sermone de ꝓpriis.

¶ Non peccat qui iramentum exigit ab eo quem nescit falsum iurare.

QUi exigit iurationem multum interest si nescit illum iuraturum falsum: an scit. sciens nescit: & ideo dicit iurat michi vt fides ei sit: nõ est peccatum tamẽ humana[d] tentatio est: si autem scit eum fecisse: & cogit eum iurare homicida est. Ille enim se suo ꝓpurio interemit: sed iste manũ

Testis auditus de iquitate. j. in fi. respon. j. Argu. contra. iij. q. ij. testes

valeat testimonium de auditu: vt hic. et. xv. q. v. presbyter. et. xxvj. q. vj. qui recedunt. et. ij. q. j. multi. nam et testes intelligũtur scire que acta sunt a testatore si interficiẽtis et ipressit[e] & ꝓsit.

Item ex concil. magicien.

¶ Usq; ad extremum vite nõ communicet qui alios ad periuria trahit.

SI quis cõiunctus fuerit alios ad falsa testimonia vel periuria attraxisse: vel quacunq; corruptione sollicitasse: ipse quidem vsq; ad extremum vite non cõmunicet. hiveroqui et in periurio consensisse probantur: postea ab omni testimonio sunt remouendi: et ꝑm legem infamia[f] notabuntur. Item qui audit aliquem falsum[g] iurare et tacet delinquit. Unde Augu. ait in questionibus. Leuitici. c. j. Anima que audierit vocem iurantis falsum &c.

¶ Qui sit indicandum falsum quod ab aliquo iuratur.

Hoc videt dicere peccare hoiem quo audiente iurat aliquis falsum et scit eũ falsum iurare et tacet tunc autem scit si eius rei de qua iuratur testis fuit[h] aut videns aut conscius fuerit. i. aliquo modo cognouit / aut oculis suis conspexit: aut ille ipse qui iurat illi indicauit[i]: ita enim potuit esse conscius: sed inter timorem huius peccati et intertimorem huius ꝓditionis hominum non parua existit plerũq; tentatio. possumus enim paratum ad perturium admonendo vel prohibendo a tam graui peccato reuocare. Sed si non audierit: & coram nobis de re quã nouimus falsum iurauerit[k]: vtrum prodẽdus sit: ita vt proditus etiam periculum mortis[l] incurrat difficillima questio est. Sed quia hic non expressit cui hoc indican-

Iuramẽ ti exigit ab eo quem nescit falsum iurare.

¶ Iuraverit. Id est iurare voluerit.

l ¶ Mouꝰ. de facto q̃ de iure ꝓpter vnius di-

Universidad de Deusto
Biblioteca

cum non posset
iudicari. z est
de pen. distin. j.
ca. p multi.

a ¶ Potodesse. Ut sint sacerdotes. vt. xxiij. q. v. dentes. qui ergo dicit talib⁹ qui pōt pdesse non obesse non ꝺ; pdere. vt. ij. q. j. si peccauerit.

¶ Queritur.

¶ Hec est tertia ps qōnis in qua queritur qualit̄ de⁹ intelligit iuramentum si alq̄s iurat in fraude vel decipit in fraudem. z dicitur q̄ sicut ille q̄ sane intelligit sine fit dans iuramētum sine accipiens. z hoc pbat p. v. capla. Johan. de san.

Iuramēta q̄ fiāt sunt intelligenda.

b ¶ Queritur Incidentem potuit hic q̄stionem qualit̄ iuramenta sunt intelligēda. et distinguit aut vterq; habz rectū intellectū aut vterq; dolosum: aut alt̄ tantum habz rectū si ab vtroq; iteruitur dolus / tūc est intelligēdum sēdz cōmunez significationem verborum. vt extra de sponsa. ex litteris. si a neutro iteruenit dolus: tūc interpretandū est sēm intellectuz vtriusq;. si ꝟba possunt vtriq; intellectui adaptari. si ab altero tantū tūc intelligendum est sm eum qui recte intelligit. sic videt distinguꝫ. e. ℣. ex his. In stipulationib⁹ z aliis contractibus et contra stipulantem et venden-tem interpretā-dum est: vtruz illi cui iurat: an sacerdoti cuplā: qui nō solum eū psequi non pōt irrogando supplicium: sed etiā orare p illo pōt: videt michi q; se ab hoc petit absoluat vinculo: si indicet talibus qui magis pdesse possunt q̄ obesse periuro: siue eū corrigendo siue deum p eo placādo: si z ipse cōfessionis sibi adhibeat medicinā. Si ergo iste (vt supra dictuz est) qui audit falsū iurare et tacet deliquit multomagis ille reus est qui ad deierandum aliquē compellit. Queritur⁵ de eo q̄ verborum calliditate se circūuenire putat illum cui iuramētum defert: an sit reus periurij nisi seruauerit quod iurasse credit. De hoc ita scribit Jlido. sententiarum. lib. ij.

¶ Dicco qui calliditate verborum iurat.

Q Uacunq; arte verborū quis iurat: deus tamen qui conscientie testis est: ita hoc accipit sicut ille cui iuratur intelligit⁶. duplicitер autē reus fit: qui z nomen dei in vanum assumit et proximum dolo capit.

Item ex sermone scti Augu.

¶ Periurus est qui super lapidem falsum iurat.

E Cce dico charitati vestre: z q̄ sup lapidē⁸ falsum iurat piur⁹ est: vñ hoc dico: q; multi etiā in hoc fallunt et putāt q; nihil est p q̄d iurāt non se crimine teneri periurij prorsus pe iur⁹ es: q; p id q̄d scīm non putas: falsū iuras: si tu illud scīm nō putas scīm putat cui iuras. non ens q̄ iuras tibi aut lapidi: sed ꝓrio tuo iuras. hoi iuras ante lapidē: sed nunq̄d nō ante deū: non te audit lapis loquētem: sed punit deus te fallentē. Sed obiicit illud Greg. in. xxvj. li. moraliū.

¶ Apud dīm verba nra: non ex ore sed ex conde procedunt.

H Umane aures talia verba nra iudicant q̄lia foris sonāt. diuina ꝓo iudicia talia fouis audiūt qualia ex intimis pferunt: certe noverit ille q̄ intentionē z voluntatē alterius variis explicat verbis⁹ q; nō ꝺz aliq̄s ꝟba⁷ considerare: sed voluntatē et intentionē q; non debet intentio ꝟbis deseruire: sed ꝟba intētiōi. Si ergo diuina iudicia ꝟba nra talia fouis audiūt: qualia ex intimis pferuntur: si intentio non ꝺz seruire ꝟbis: sed ꝟba intentioni: patet q; deus nō accipit sic iuramentū sicut ille cui iurat: sed pot⁹ sicut q̄ iurat intelligit: cū recipienti non ex intimis: sed ex his q̄ proferunt foris verba nra sonent. Itē obiicit: qui iurat super lapidē putans se iurare sup sacrosancta euāgelia pinde tenet acsi sup euangelia iurauerit: iz ille cui iurat: nō sup lapidem illū iurare fecerit: ne nō seruādo q̄d promittit reatu periurij teneat.

Itē obiicit illud de ciuibus: q̄ credunt se iurare obedituros cōsulib⁹ suis in oīb⁹ q̄ sibi ipsata fuerint pro honore sue ciuitatis. ne vero obedientiā recusantes reatu periurij illaqueent: supponit breue iuraturis in q̄ aliud continet q̄m se iuraturos arbitrentur videlicet ne padū in nilum conuertant: vel aliq̄d hmōi faciant. Si ergo contra hoc q; se iurasse credidērāt cōsulibus suis obedientiam denegarent: nunquid sm intētionem recipiētis: an pot⁹ sm intentionē iurantis iuramētum deus illud acciperet? Item si innocens de adulterio vel furto impetitus innocentiam suam vellet asserere iuraret autem se ab obiectis sic esse immunem: sicut in breui illo continetur: quod manibus suis se scripsisse arbitratur: continetur autē in illo hunc reum esse dum est: q̄z in iudiciis p actore. vt. ff. de verbo⁹ obligā. inter stipulātem. ℣. j. ff. de contrahenda ēptiōe. l. fabeo. Johan.

Quacunq; arte ꝟbo.

c ¶ Intelligit Jd est intelligere debet. z est simile. j. de consecra. distinct. iiij. non illud.

Ecce dico charitati.

d ¶ Super lapidem. forte coopertam ab aduersario vt credantur esse euāgelia.

Humane aures.

e ¶ Verbis. Que ille ꝓtulit et vult ea aliter interpretari ꝓ ut verba sonare videtur q̄s semper nō est faciendum cū sepe bona verba mala intentione pferantur: et econuerso. vt. v. q. v. la intētio omnis. et ca. tiōe ꝓ nō osculatur. vt ferunt. xxiij. questiōe. j. paratus.

Verba bōa q̄s malo.

f ¶ Verba. Argu. pot⁹ esse cōsiderādam mentem alicuius q̄m ipsa verba. vt. j. q. j. marchion. z attēdi de cōsecra. disti. iiij. retulerūt. extra de ꝟbo. sig. preterea. z. c. intelligentia. xxiij. q̄. j. paratus. in pun. ff. de in ius vo. l. q̄tus. Sed hoc verus est cū constat de intellectu. alꝫs in dubijs a verbis nō est recedendum ff. de leg. iij. non aliter. ff. de exerci. ac. l. j. ℣. si is q̄ nauem. extra ꝺ sponsalibus. ex litteris.

Mens tem alicuius q̄m ꝟba.

Iuramēta ꝓpter q̄s fiūt simplex p: missio.

¶ Iuramēta. Ad hoc iurat. l. iurare debet.

b ¶ Distantia q̄tum ad hoc cum mortaliter peccat q̄ simpliciter dicit falsum sicut q̄ sub iuramēto dicit falsum: magis tñ peccat deierādo q̄m metiendo sobligando. inter quos distinguit Johā. q. j. c. j. sed tñ pōt iuramentum interponitur. vt. ℣. e. obligatur. Et tō hoc est q; iuramēto debet adesse iudex: sed hec eras nescit quid agat vt. C de fal. mo. l. j. Jtē quis impubes non ꝓt peierare. vt. ff. iureiur. l. qui iurasse. vñ sacramentū calūnie p̄stare non potest posset tñ dici q̄ si est doli capax: q̄ tunc calumniose petere pōt vt extra de delic. pue. c. j. z si nouerit veritatē q̄ bene prestabit sacrm calūnie. argu. C. de iureu. ꝓpter calūniā. l. ij. ℣. j. Sed de veritate dicēda bñ pōt iurare. Nā ab impuberib⁹ z timidis sumit initiū ḡstiōis. vt ff. de ḡstio. vni⁹. in princi. Jtē impubes ferula pcutit ꝙ veritate dicēda vt. ff. ad syl. l. j. ℣. impubes. z tenet cōfessio quā facit. iz cōtra eā posset restitui. vt. ff. de cōfes. certū. ℣. pe. q̄s falsum est: nisi sit doli capax. cum hoc cap. contradicat. B. hoc autem certum est q; alias

Impuberes an possint iurare.

Sapienti. l. c.

Iuramēti hmōi causa est: quia omnis q̄ iurat ad hoc iurat[a]: vt q̄d verum est loquatur. Et ideo dominus inter iuramentum z loquelam nostrā nullam vult esse distantiā[b]: quia sicut in iuramento nulla conuenit esse ficta: ita vtroq; in verbis nris nullum debet esse mēdacium: quia vtrūq; z periurium z mēdacium diuini iudicij pena dānatur: dicente scriptura. Os quod mentitur occidit animā quisq; ergo verum loqtur iurat: quia scriptū est. Testis fidelis non mētietur. Idem.

¶ Anteq; aliquis iuret: peierare parat si contra conscientiam iurare parat.

Q Ui peierare parat[c] est anteq; peieret: tam piurus esse videtur: quia deus nō ex operib⁹[c] iudicat: sed ex cogitationibus et ex conde. Ex his omnibus colligitur q̄ iuramēta sm intētionem p̄stantis non recipientis a deo iudicanꝫ: quomodo ergo sm Jsidorum quacunq; arte verboꝝ quis iurat deus sic accipit: si cut ille cui iurat intelligit. Sz sicut aliud est callida arte verborū iurare: aliud simpliciter intentionē suam iurādo enunciare. sic aliud est simplici intētione iuramentū factum recipere: aliud in recipiendo calliditate vti. q; sicut quisq; apud deū non valet aliquem ledere sic nec preter ei⁹ intentionē valet quis alicui subuenire: deus autē duplicitatis aspernator: simplicē intentionem vtriusq; considerat: z tam ex parte recipiētis q̄m ex parte p̄stātis: verborū artē aspernat z odit.

De etate vero iurātium q̄rit qua etate quisq; ad iurandum debeat cogi: de quo in primo li bro capitulariuz sic inuenitur diffinitum.

¶ Ān rationabiles annos ali qui non cogantur iurare.

Q Aruuli q̄ sine etate rōnabili sunt: nō cogātur iurare[e]: z q̄ semel piurat[f] fuerit nec testꝫ sit post hoc nec ad sacramētū accedat: nec in sua cā[g] nec alteri⁹ iurator existat.

Item ex conci. elibertano.

¶ Ante quattuordecim annos nullus iurare cogatur.

Q Ueri ante annos. xiiij. nō cogant iurare. puella[h] quoq; si i pueritia etate sita in domo p̄ris illo nesciēte iuramēto se constrinxerit: z p̄ ei⁹ vt audierit statim[g] cōtradixerit: vota ei⁹ et iuramēta irrita erunt: z facilius emēdabitur.

¶ Cōtra. Puella idē est in puero. vt. ℣. ea. questione. iij. tribus.

g ¶ Statim. Fili iuramentū ꝺz p̄ renouare ḡcito scit: vt hic ꝺz. sed vota religiōis nō tenet statim renouare cū scit: iz vsq; ad annū z diē ℣dicere pōt. vt. xx. q. ij. puella. aliter tñ est supra distictū. l. xx. q. ij. in priu.

Iuramēta sunt onerꝫ z onerꝫ honorꝫ

Periuro nō credē dum.

Constitutus i. l. si quis statuet. vt. xv. q. j. maiores. et ibi Bar. ¶ de trāsac.

Constitutus i. l. si quis statuet. vt. xv. q. j. maiores. et ibi Bar. ¶ de trāsac.

Honestū. ¶ hoc ieiun⁹. silr testimoniū dz dicere ieiun⁹. vt eē de testi. placuit. q a ieiunio fieri debēt. no. de p̄se. dis. j. sacramēta. tñ q̄ hic dr magis est honestum q̄ iustum. Johan.

Decreuit ¶ ercerit no debet. xv. q. iiij. cap. j. t ij. huic tñ ca. z p̄cedēti obtat cōsuetudo prescripta. Jo.

c ¶ In letaniis maioribꝫ. vt i festo sancti Marci ¶ De forma.

¶ Hec est. v. ps q. in qua dicitur q̄ in sequēti. c. continetur. Joā nes de san.

D ¶ forma d ¶ Honestā. sic ergo honestas z possibilitas in omni iuramēto sunt tres ligēda. vt. ē ea. q. iiij. vna q̄ misq. z eē ō iurein tā. quē admodū dz illud sacramētum prestant archiepi romano pōtifici. vt eē de iureiurā. ego. et subditi sius episcopus. vt. xxij. di. q̄. z ipatori pape. Iriss. di. xcvi. bi dño. z dz gñaliter iuret vasall⁹ dño. s. q̄ in oib⁹ causis iuuabit ipsum et contra quēlibet: tñ contra ꝓpriam patriā non iuuabit ipsum. vt. ff. ō reli. mime. nec contra papā. vt extra de iureiu. ve nientes. Sz q̄d si dño vult filium vasalli iperare: nunq̄d iuuabit ipm cōtra filiū? vr q̄ nō q. nec filiū excōicatum iuuabit. xi. q. iij. q̄s multos. z ar. ad hoc. ff. de reli mimine. z Iriun tñ dicit lex fendi in ti. q̄d admodū feud. amit. Bz em q̄ vasallus obligatus est filio suo tñ vinculo nature sed dño suo obligatus est vinculo iuramenti. Jē non tenet ipm iuuare si in iuste impetit aliū: nec em opē fert q̄d peccandū nos adiuuat. vt xxij. q. vi. si res. Jtē nunq̄d vasall⁹ pōt ac cusare dñm: nō. vr ḥ pōt colligi nisi. pcēd suā iniuriā: aliōn si accusat: pdit ms feudū: sicut pōn⁹ q̄ accusat libertū pdit bonoꝝ possessionē. vt. ff. de bo. li. q cū ms

v.ps. Iniuratoꝝ tuitat papē.

¶ Adde q̄ silr obsequium dz clericus ecclesie. l. ff. et ibi Alberic⁹ de rosa. C. ō ad no. di. iudi.

Vasall⁹ dñm non accusat.

ior. nec etiā testimoniū pōt ō ipm ferre nec in criminali cām nec etiā p ipso. vt ex de offi. deleg. cām.

e ¶ De secreto. alle q̄. pdit secreta alicui⁹ capite pu Secreti: vt. ff. de re milit. oē. ℌ. iij. z. C. de cōmer. z mer. l. ij. top. z sic pōt quis iurare ne pdat secreta alteri⁹. ar. tñ est dictor. ℌ. xiij. di. nerui capite

f ¶ Quinto. punit. nib⁹ q̄ munitiones cedit hostibus. vl litteras vel nunciū vel aliq̄ signuz eis mittit. incidit in crimē lese matestatis vt. ff. ad. l. iuli. maiesta. l. j. ℌ. v. iij.

g ¶ Ad honestatem. vt nec cū prote nec cum filia cōmisceatur: nec aliquid ihonestū faciat i domo dñi. vt ō pe. di. v. consideret.

h ¶ Cōsilium. Unde quomodo promit interpretatur hoc iuramētū. Ego negatiuro q̄ nullū fa ne ad cā tibi damnū: duo d id est ego iuro q̄ ligant. nec ego faciam ℣ Comet etiam q̄ alios ꝛc. l. iu facientes prohi: sticas. bebo. sic interp⁹ ℌ. iuratur lex tale pactū ꝓceptū: vt si aliquis cū fecit pactū q̄ si: in uam nō cederet vel vereret etiam re custodire teneꝫ: iusti ne alius viat vt iu. z in cedat: vt. ff. loca sti. eti. in lege idē vi: ti. z. ℌ. derur i oīibus glo. negatiuis ꝓmit⁹ tu sionib⁹. vt cū dr: simu cīē. ꝓmitto q̄ nō ℣ Ad facias: nō soluz de ad teneor nō facere h⁹ sed etiam cura re debeo ne fiat. cū no. vt. ff. de verbo. si gnifica. facere. z q̄ vt in de verb. obli. in dig illa stipulatiōe. Bal.

i ¶ Dignus. ergo si clericus prestat patrocinii cō tra ecclesiam suam: vel episcopū suum potest priua ri beneficio suo. xcvi. distinctiōe. si imperator. z extra de postula. c. si. Johan. ℣

k ¶ Iuxta. z sic eadē fide tenetur quis subdito suo z q sicut subditus domino. vt. xcv. distin. esto subiectus. et extra de iureiurā. pueniens. z extrū. q. vi. nichil inquius. z si nō fecerit priuat illo dominio quod habet in vasallo z transit feudum ad superiorem. vt in lib. de feu. quemadmodum feu. amit.

Ut itaq̄. hec est secta ps. q̄. In qua dicit q̄ non solum verbis mētimur iz etiā factis. Joh. de san.

Auete fratres men. vj.ps. a ¶ Operib⁹. Arg. q̄ fact mē timur sicut verbis: et factis negamus christuz sicut ꝓbis. xj. q. iij. estimāt. et fa eis appellam⁹. extra de appel. dilecti. j. z factis p̄dicamus. xliij. dis. sit rector.

Quotiēs ve ro loqui.

b ¶ Audienti b⁹. Forte istruit rudes magna z subtilia: q̄ē nō debet. si. viij. q̄e. j. oportet. et xliij. distinct. c. j. Johan.

¶ Juramētum. ¶ Hec est septima ps. q. in qua dicit q̄ clericus nō debet iurare laico nec episco po sine cā. Joh. de san.

Nullus. c ¶ Laico. Hoc. c. intelligas de iuramēto expurgationis q̄ clericus non debet facere coraz laico: sed tātum coram episcopo vel eius delegato: nisi hoc fiat auctoritate pape. vt. ii. q. v. mēnam. si cūm clericus peteret aliquid coraz laico bene tenetur ibi ꝓstare iuramentuz calūnie. Vel dic q̄ sine licentia episcopi nullum debz facere iuramētum laico. imperatori tamē turāt episcopi fidelitatem.

Quidā episcopi.

Iuramentū purgationis non dz clericꝰ ꝓstare coram laico.

vij.ps

emēdauerit: sicut cōstitutum a sancta synodo est. i. seculum reliquat: arma deponat: in monasterium eat et penituat omnibus diebus vite sue: verūtamē cōtonē in exitu vite sue cū eucharistia accipiat. episcopꝰ: pbr: diacon⁹ si hoc crimen cōmiserit degradetur. Ut itaq̄ ex premissis apparet: mendacium nec in simplici sermone debet proferri: nec iuramento firmari. mendaciū autē nō solū in verbis: sed etiam in simulatis operibus esse probatur. Unde Ambro. i sermone habito in dñica de abraham.

¶ Mētiuntur qui professionem suam operibus non ostendut.

Auete fratres menda ciū: q. oēs q̄ amant mē daciū filij sunt dyaboli: non solum in falsis verbis: sed etiam in simulatis operib⁹ mendacium est: mendaciū nāq̄ est se christianum dicere et opa xpi nō facere. mendaciū est episcopū sacerdotē vel clericuz se ꝓfiteri: et contraria huic ordini operari. Item Hieronym⁹.

¶ Quotiens sermo malus de ore nostro procedat.

Quotiēs vero loquimur aut nō in opportuno tpe aut non in opportuno loco: aut nō vt cōuenit audiētibus⁵: tollens sermo malus ꝓcedit de ore nostro ad destructionem eoz qui audiunt. consideremꝰ itaq̄ quid loquamur: quia p omni otioso verbo reddituri sumus rationem i die iudicij.

Iuramentum vero clericus laico prestare non debet. Ut in remensi concilio legit.

¶ Cuiꝫ laico clericus nichil iurare presumat.

Nullus ex ecclesiastico or dine cuiꝫ laico⁶ quicq̄ supra sacra euangelia iurare ꝓsumat sed simplr cū ꝓbitate et puritate dicat est est: non non. Sz si est aliq̄d q̄ sibi obsistat

prout iudicauerint q̄ eiusdem ordinis sunt aut corrigat aut expurgetur. ¶ ℘o silr clericꝰ iuramētum ꝓstare non debet nisi forte is cui ecclesie pcurationem committit. Unde Urban⁹ secund⁹ ait. ¶ De codē.

Nullꝰ epūs clericos suos (nisi forte quibus eccle siasticaq̄ rex dispensatio commissa fuerit) sibi iurare compellat. ¶ Causa.xxiij.

Uidā epūs cuz plebe sibi cōmissa in here sim lapsi sunt circūadiacē res catholicos minis et cruciatibus ad heresim compellere ceperunt. quo cōperto apostolicꝰ catholicis epūs circūadiacētiū regionū q̄ ab imperatore ciuilē iurisditionem acceperant: iperauit vt catholicos ab hereticis defenderēt et quibus modis possent eos ad fidei veritatem redire compellerent. epūs hec mandata apostolica recipientes cōuocatis militibus apte z p insidias contra hereticos pugnare ceperunt tādē nōnullis eoz necis traditis: aliꝫ rebus suis vel ecclesiasticis expoliatis: aliꝫ carcere et ergastulo reclusis ad vnitatē catholice fidei coacti redierunt. Hic primū q̄rit⁹: an militare petm sit: Secundo: q̄ bellū sit iustū: et quō a filijs isrl iusta bella gerebant. Tertio: an murta socioꝝ armis sit propulsanda. Quarto: an vindicta sit inferēda: Quinto an sit petm iudici vel ministro reos occidere: Sexto: an mali sint cogēdi ad bonū: Septimo: an hereticī suis et ecclesie rebus sint expoliandi: et qui possidet ab hereticis ablata: an dicat possidere aliena: Octauo: an epiſcopis vel quibuslibet clericis sua liceat auctē vel apostolici siue imperatoris ꝓcepto arma mouere. ¶ Questio.i. Quod militare⁹ alienum videat

Supra tractatū est de catholicis z dictū est q̄ nō sunt cogendi ad malū. Nunc vero subnectit Stratian⁹. xxiij. cām. i. q. de hereticis tractat q̄rens an epi sint cogēdi ad bonū Jtē q̄rit an militare sit petm: et q̄ bellū dz dici iustū: z q̄ō intiustum: z an vindicta sit inferēda z an petm sit iudici malos occidere: cōdēnādo sez. Sed vt hec z alia ꝓcēdat⁹ facias thema ꝓponit de q. viij. et dicit questiones.

d ¶ Quod militare. Hic q̄rit Bellū an militare seu an sint bellare sit petm ꝓmissa, et dicēdū ē q̄ nō et q̄ vt. j. eo. militare z hoc verū est si a ꝓcipe idicat bellū. vt. j. ea. q. ij. iustuz. similr ꝓ defensiōe sua vel patrie vel legū paternarum. vt. j. e. q̄e. viij. si nulla. clerici autē ne sacris ordinib⁹ cōstituti nō ꝓsumunt mouere arma. vt. j. e. q. viij clerici. silr videt q̄ nec in minoribus ꝓstituti etiā vtroiarī possunt

monere arma: qz sub regula ecclīastica debēt viuere. vt.xxiij.di.ij.q.j.z.xx.q.iij.cof.qđ pcedo si uolūt gaudē pulsego ecclīastico. ar. ad hoc. exō. cier. cōiug. iohes.

Iniurias an possit repelli z an ter ꝓsonē. Et quidez videt ꝙ Adde ꝙ non solū laici de hoc xxiij. et sequ. et tur. Wat. v.f. ibidē.

Rom. xij.d.

C Propulsandā. q repellere pñt iniuriam z quātiter possit repelli z an tm̄ ꝓsone iniuria/ vel etiā ꝓsone rerū possit repelli videdū ē. ꝓ sed clerici nō possunt repellere iniurias z rez. vt vi. ff. ū tuiti. de reiti. spo. oli. z eē de sentē. excom. si vero. c. ex tenore. z. ff. diſt. 5. ius naturale. z. ff. de iusti. z iure. vt vim. Econtra videt ꝙ clerici nō possint. vt extra ō homi. suscepimus. xlvj. di. seditiōsos. Ad hoc dicūt q. ſ. tm̄ daz ꝙ nulli z vi repellē repeutiē do. z Alij dicunt. ꝙ ſz laicis repeutere: clericis nō. Ego credo ꝙ et clericis et laicis

Wat. xxvj.c

Violenti ſz repcutere: dūtia iferſtiguit tm̄ qz aut ꝓsono vis infertur ꝓsonis z rebus. ne aut reb⁹: ſi ꝓsone tunc est vis repellēda ꝓtius ꝙ ſit illata. Sed qđā dixerunt ꝙ nullus vi repelzere oz nisi illata. imo insidiāte licitū est occidere z eū q vult occidere. vt. ff. ad l. aql. l. iiij. z. v. ſ tamē alīqs vim factam repellat potius ꝓsumi debet ꝙ defendendi ꝙ vlciſcēdi causa fecerit id. vt. ff. ad l. aquil. ſi ex plagis. ſ. tabernarius. et hoc ſi primus pcuſſor voleat pcutere denuo. alioquin ſi nolebat denuo pcutere: z alter repcuſſerit: potius est vindicta ꝙ repulſio iniurie: z ſic intelligo ꝙ dicitur iniuriā inconanti posse repelli. requirit ergo ꝙ defendēdo reper-

Deut. xxxij. Rom. xij.d. Wat. vij. a. ibidē. xiij. d.

cutiat nō vlciſcendo. vt. Les. quid culpatur. z. ff. ad l. aquil. ſcientiā. z cū moderamine se defendat. vt extra de reſti. ſpoli. olim causam. m ſi. ſi quis tamen moderamen excedit: z non ex ꝓpoſito non tenetur. vt. ff. ad l. aquil. ſi ex plagis. ſ. tabernarius. licz illa decſ. olim causam. videat cōtradicere. Jtē incontinenti debet vi repellere. vt. ff. de vi et vi ar. l. iij. ſ. cuz igitur. Si autē vis infertur rebus et illatam z inferendam licet tum est repellere: sed potius illatam ꝙ inferēdam.

Wat. xxij. d. Rom. xiij. d. Wat. xxij. d.

C Prebe. illud intelligatur de cordis preparatiōe. vt. ſ. e. paratus. vel cum agitur de fide.

c C Duo milia. vbi est qſtio fidei.

d C Defendē tes. Exodio vel dic eranſmallo. ꝙ vtrūq; seruato modo rationabiliter.

e C Non poſſum. Et tamen noluit rogare: qđ ꝓberet exemplum humilitatis. alibi tamen dicit: ſi fieri pōt trāſeat a me calix iſte. xvj. diſt. habeo.

Mat. xxij. d.

f C Judicare. inmille. vbi loquitur de his q non habent turisdictionem.

g C izantiam xj. q. iij. nolite. Johan.

Libri indeo rū sunt legēdi ex pcepto. Joh. xliij. d ſ. cōſ. vj. b.

D Jſi bella h C Bo apostolis. ſ. non tantum ex precepto vel constitutiōe ecclēsie le gimus libros ueterum sed etiā ex precepto apostoli. Sz quero vbi h⁹ precepit apl's? Dic q/ loquit ꝓsumendo qđ em̄ vniuersalis ecclēsia tenet credēdū est hoc ab apostolis esse institutū. xj. diſtinc ecclēsiasticarū.

I C Mandicantes. ideo enim iudiciorum vigor in me

ephe. vj.b.

eis posſt⁹ est ne quis sibi vltionē sumere ꝓsumat. C. de iudeis nul. lus. xvj. qđ. j. ad hoc. Jo.

P Ratus debet esse.

a C Ja aperto Argu. ꝙ nō sem per per exteriora cōpehendūtur interiora. v. q. v. non omnis. z. c. non oscula. ff.

b C Prodesse. Sic ergo ꝓdesse dicimur illi quē verberamus: vt xlv. diſ. z q emendat. Jo.

c C Si verba. argu. ꝙ non debemus inherere verbis sed potiūs mēti: vt dixi. xvij q. v. hūane. xxvj q. v. nec mirum. verba enim i rescriptis posita/ vel in lege conformare debemus equitati et licet verba hoc non patiantur. extra de reſcrip. causam. z extra de consuetudi. cum dilectus. et ff. de i⁹ vocā. l. cūctis. et. ff. qui pe. tuto. l. vi. Argu. cōtra. xix. diſtinctione. in memoriā. z. ff. qui z a quibus manumit. li. ꝓsperit. vbi dicitur sufficit ita scriptum esse: z si illud durum est.

Joh. xviij. d.

d C Quia nesciunt. Pro illis qui ex ignorantia hoc fecerunt rogauit. j. q. j. ſ. cum ergo.

Luce xxiij. d.

Actu. xxiij. a

e C Sēm legem. Judex ſm leges iudicabit: z nō ſm motum animi sui: vt extra de constitu. c. j. z xj. q. iij. ſimopere: alioqn puniſtur vt falſarius. vt. ff. ad. l.

cōtra ſpirituales aduersarios desiderāda: velut magister militie preceptū dat militib⁹ christi dicens. Induite vos arma turā dei: vt possitis stare aduersus astutias diaboli. Sic ita respondeā. precepta patiētie non tā ostentatione corporis q̄z preparatiōe cordis sunt remēda. Ux Aug. ait in sermone de puero centurionis.

C Precepta patientie virtute animi non ostentatione corporis seruanda sunt.

PAratus debet esse homo iust⁹ et pi⁹ patiēter eoz malicīā sustinere quos fieri bonos q̄rit: vt poti⁹ nūerus crescat bonoz: nō vt pari malicia se q̄s numero addat maloz. deniq; ista pcepta magis sunt ad ꝓparationē cordis q̄z ad opus qđ in aperto⁹ fit vt teneatur in secreto animi patiētia cū benuolentia. Jn manifesto autē id fiat qđ eis videt prodesse⁵ quib⁹ bn̄ velle debemus. C Sinc liquido ostenditur q ipe dñs iesus exēplū singulare patiētie cum percuteret in facie: rndit. Si male locut⁹ sum: exproba me de malo: si autē bn̄: qđ me cedis? nequaq; igit̄ preceptū suū si verba⁶ ituemur ipleuit: neq; em̄ ꝓbuit pcutienti alterā prē: sed poti⁹ phibuit ne faceret z iniuriā augeret: tñ parat⁹ aduenerat nō solū pcuti in facie: verū etiā p his a q̄b⁹ hoc patiebat crucifixus occidi. p q̄b⁹ ait in cruce pēdēs. Pr ignosce illis: q. nescīūt⁹ quid faciunt. Neq; paul⁹ apl's ꝓceptū dñi z mgri sui vt ipleuisse: vbi etiā pcuſſ⁹ in facie dixit principi sacerdotū. Percutiat te de⁹ paries dealbate: sedes me iudicare ſm legē⁶ z cōtra legē⁶ iubes me pcuti. Et cū a circūstātib⁹ diceret: iniuriā facis principi sacerdotū. irridēs eos āmonere voluit qđ dixerit: vt qui saperēt

etiā intelligerent tā destruendū⁸ esse in aduentū xp̄i parietem dealbatum: hoc est hypocrisim sacerdotij iudeoz. ait quippe. Nesciui fratres: q⁹ princeps est. Scriptū est em̄. Principi populi tui nō maledices: cum proculdubio qui in eodē ꝓpo creuerat atq; in lege fuerat eruditus: illum principem sacerdotum nescire⁹ non posset: nec eos quib⁹ ita not⁹ fuerat vllo modo falleret q̄ nesciret. Sunt ergo ista pcepta patiētie semper in cordis preparatione retinenda. ipsa quoq; benuolentia ne reddatur malum pro malo semper in voluntate complenda. Agēda sunt autem multa etiam cum inuitis quadam benigna aspertate plectendis: quorum potius vtilitati consulendū est q̄z voluntati: nā in corripiendo filiū q̄stūlibet aspere nunq; proferto paternus amor amittitur. fiat tamē qđ nolit: et doleat q etiā⁸ inuitus dolore videt sanādus. Ac per hoc si terrena ista respu. l xpiana precepta cu stodiat: etiā ipsa bella sine benuolentia non gerenk: sed vt ad pietatis iusticiaq; societatem victis facilius consulatur. Nā cui licētia iniquitatis ertpit: vtilius vincit. qm̄ nihil est infelicius felicitate peccantiū qua penalis nutrit ipunitas z mala voluntas velut interior hostis roborat. z paulopost. Nā si xp̄iana disciplina omnia bella culparet: hoc potius cōsiliū salutis petentibus in euangelio⁷ diceret: vt abiicerent arma: seq; militie olnō subtrahēret. dictū est autem eis. Neminem cōcusseritis⁸. estote cōtēti stipēdiis vīs. quib⁹ ꝓpriuz stipendiū sufficere debere precepit: militare vtiq; nō prohibuit. I tē eiusdē ad Bonifā.

C In bellis armis: multi deo placere possunt.

Matt. xxij. d.

Libri indeo rū sunt legēdi ex pcepto. Joh. xliij. d ſ. cōſ. vj. b.

Matt. v. f.

Matt. xxvj. d.

Matt. xxvj. d.

Matt. xxvj. d

penitētes arma vti nō pūt.

Mat. viij. a.

Fides hosti seruanda est.

Adde de hac, q. 1 are p legistas. l. cū pponas. et ibi Cy. C. de pac. tibi glo. Bal. in l. vt re spōsuz. C. de trāsac. Mat. v. a.

Mia ē debita

NOli existimare neminē deo placere posse q armis bellicis ministrat. In his erat scīūs david a cui dūs tam magnum perhibuit testimonium. In his etiā plurimi illi⁹ tpis iuſti. In his erat sanctus ille cēturio qui dño dixit Nō sum dignus vt intres sub tectum meū. Hoc ergo primū cogitra qñ armatis ad pugnā: qr virtus tua etiā ipsa corporalis donū dei est. Si eñ cogitabis de dono dei non facies contra dñm. Fides eñ qñ promittitur etiā hosti b seruanda est: cōtra quē bellū geritur ēto magis amico p quo pugnat.

¶ Dacem hr̄e voluntatis est. Bellū aūt debet esse necessitatis vt liberet deus a necessitate z cōseruet in pace. Non eñ par queritur vt bellum exerceatur: sed belluz gerit vt par acquirat. Esto ergo bellando pacificus: vt eos quos expugnas ad pacis vnitatem vincēdo perducas. Beati eñ pacifici (ait dñs) quoniā filij dei vocabūtur. Si autem pax humana tam dulcis et pro tēporali salute mortaliū: ēto dulcior est pax diuina pro eterna salute angelorū: Itaq hostē pugnantem necessitas deprimat non voluntas: sicut bellāti et resistenti violentia redditur: ita victori capto misericordia iam debet maxime in quo pacis perturbatio non timetur. Item eiusdem cōtra manicheos.

¶ Que sunt in bello iure reprehendenda.

QUid culpat in bello: an quia morītūr quando q⁹ morituri vt dominent c in pace victuri hoc reprehēdisse timidorum est: nō religiosorum nocendi cupiditas vlciscendi crudelitas: placatus atq implacabilis animus: feritas rebellandi: libido dominandi: et si qua similia: hec sunt q in bellis iure culpant: que plerunq vt etiā iure puniantur aduersus violentias resistentiū siue deo d siue aliquo legitimo ipetio iubēte gerēda ipsa bella suscipunt a bonis: cū in eo rerū humanarū ordine e inueniunt vbi eos vel iubere aliquid tale vel in talib⁹ obedire iuste ipse ordo cōstrigit: vñ neq Johānes ab armis iubet discedere milites: z rēuo tributa f necessari monet reddi: qr propter bella necessario militi stipēdiū prebetur. Ordo autem ille naturalis mortalium paci accōmodatus hoc poscit: vt suscipiendi belli auctoritas: atq consilium penes principes g sit sed si humana cupiditate bellū geritur: non nocet sanctis in qs non habet quisq potestatem: nisi desuper datam. Non eñ est potestas: nisi a deo: siue iubēte siue sinente h. ergo vir iustus si forte etiā sub rege z homine sacrilego i militet: recte potest illo iubēte bellare si vice pacis ordine seruans quod sibi iubetur vel non esse cōtra dei preceptum certum est: vel vtrum sit certum nō est ita vt fortasse reū faciat regem iniquitas k imperandi: innocentem autem militem ostendat ordo seruiendi.

Item eiusdem in libro de verbis domini tractatu. xix.

¶ Militare non est peccatū.

MIlitare non est delictū sed propter pdam militare peccatum est: nec rem publicam gerere criminosum est sed ideo agere rempublicā: vt diuitias augeas l videtur esse damnabile. Propterea eñ qua

a ¶ Precipit. Licet sit ministri vt. c. di. xcra mo rem. in prin.

b ¶ Militie.

Rāuocati militant. Wat. xxij. b.

Cum ergo clerici militēs dicantur. vt. lxi. dist. dā. pdent. j. q. iij saltator. z. q. vij qui in qualiber. similiter z patroni causarū dicūt militare. vt. c. dā aduo. diuer. iudi. aduocati. ¶ si oēs isti habent stipendia: nō debent recipere salaria. j. q. ij. sicut

Lucebij. c.

Cōcuſſi socij pena.

c ¶ Cōdēnat. Si q̄ similiter punit concussor. Dicq scīm canonē pēa q̄drupli. vt xviij. dist. qñ. ſm legeo videtur q extra ordinē punitur cuz non sit publicū crimen. vt. ff de pcuſſio. l. ij. ſz certe et ſecundū leges pena q̄drupli punitur. vt. j. q. vij sanctimus.

d ¶ Summa.

e ¶ Utilit. Ar. q̄ si eps pcipit aliqui ire romā pro vtilitate ecclie q tenetur obedire. vt. xvj. q. j. q. etſi cleric⁹ se excusat et dicat mittatis illū ō dīm me ē. respondeat ei eps sicut xp̄us rādit petro. cū ei dño diceret Petro. Tu me feqre vis dit petrus. Dñe h aūt qd ? demōstrato Joanne. Et dixit ei dñs. Quid ad te / sic eū volo manere Tu me sequere Johan.

Bellū dicq modis iniuſtū

Q Uod aūt e Bellū dicit iniustū q̄nq modis. vel ratione persone: vt si fuerunt psone ecclesiastice. cibus

dā prouidētia militātib⁹ sunt stipendia cōstituta: ne dū sumptus queritur predo crasset.

Item dñs ipse dixit. Reddite q sunt dei deo: z que sunt cesaris cesari. Igitur qd cesar precipit ferendum est: quod imperat tolerandū est. sed sit intolerabile dū predā exactores accumulāt. Item interrogauerūt Johannem milites dicentes. Quid faciemus z nos. Aut illis. Neminē concutiatis: neq calūniā faciatis: sed estote cōtenti stipendijs vr̄is. Sic aūt cognoscere se debet oīs homo qui militat. Non eñ de his tm militātibus scriptura loquit: qui armata militia detinētur: sed quisq̄s militie b sue cingulo vtit: dignitatis sue miles ascribitur. atq ideo hec sntia pōt dici (verbi gratia) militib⁹ protectoribus cūctisq rectoribus: q cūq sibi stipendia publice decreta cōsequitur: si ampli⁹ q̄rit taneq calumniator et cōcussor Joannis sntia condemnatur.

Item eiusdem de diuersis ecclesie obseruationibus.

¶ Pacata sunt bella que gerūtur: ut mali coerceant boniq sublenentur.

APud veros dei cultores etiam ipsa bella pacata sunt: que non cupiditate aut crudelitate: sed pacis studio geruntur/ vt mali coerceā tur z mali subleuentur.

Item Gregor⁹ vniuersis militibus neapoli.

¶ Summa est laus militie: rei publice vtilitatibus obedientiam exhibere.

SUmma militie laus inter alia bōa merita hec est obedientiam reipublice vtilitatibus exhibere: quicquid sibi vtiliter imperatum fuerit obtemperare sicut etiam nūc deuotionem vestram fecisse dicimus qua epistolis nostris quibus magnificum virum cō

stantinum tribunum custodie ciuitatis deputatum⁹ preesse paruit: z congruam militaris deuotionis obedientiam demonstrauit. vnde scriptis vos presentibus curauim⁹ admonendos: vt predicto magnifico viro tribuno: sicut z fecistis omnē debeatis p̄ serentissimorum dñorum veritate vel conseruāda ciuitate obedientiā exhibere: q̄en⁹ quicqd a vobis hactenus bñ gestum agnoscitur: p̄ presentē tpis vigilantiā ac sollicitudinē augmentetis. Ex his oībus colligit q militare pctm non est: et q pcepta patrie in ꝓparatione cordis nō in obtētatione corporis seruanda sunt.

¶ Questio. ii.

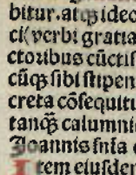

Quod aūt a q rit: qō sit iustum bellum

Isidorus ethymologiaruz libro. xx. inquit.

¶ Quod sit iustum bellum.

IUstum est bellum qō ex edicto geritur de reb⁹ c repetendis: aut ppulsandoz hoim causa. Iudex dictus est: q⁹ ius dicrat pp̄lo siue qō iure discepter. iure⁸ aūt discepratre: est iuste iudicare. non enim est iudex si nō est in eo iusticia. Item Augustinus in libro que stionum.

¶ Nichil ad iusticiam interest siue aperte siue ex insidijs aliquis pugnet.

DOminus noster iubet ad iesum naue: vt cōsuli tuat sibi retrorsum insidias. i. insidiātes bellatores ad insidiā dū hostib⁹: hinc admonemur hoc nō iniuste fieri ab his q iustū bellū gerunt: vt nichil iust⁹ p̄cipue cogitet in his reb⁹ nisi vt bellum suscipiat cui bellare fas est: nō eñ fas est oib⁹. Cū aūt iustū bellū susceperit. vtrū aperte pugnet an ex insidijs b

Adde ad hoc j. e. qō. viij. vt pdē. ff. de cap. z postli. reuer. j. nichil. nec eñ dolo facere vī q z c. ff. de leg. ij. cū pater. ¶. ti no. ff. ō nego. gest. at qui. ¶. cū ine.

nō est licitū fundere sanguinez vr. j. e. q. viij. clerici. z. c. his a q̄bus. Ratiōe rei: vr si nō est de re petendis rebus vel pro defensione patrie. vt. j. e. ca. j. z. j. e. q. viij. si nulla. Ut. ppt causam: vr si ꝓpter voluntatem z nō propter necessitatē pugnatur. vt. j. e. qō. j. noli. Ex aio ē in iustum. vt si aio vlciscēdi fiat. vt j. e. q. j. quid culpat. Item est in iustū si nō sit iudicium auctoritate pricipis. vt j. e. c. j. z j. e. q. j. quid culpat. q alia adhuc requirantur habes. j. e. q. j. in glo. illa/ q repellere. Jo.

Iustum.

¶ De rebus. Ablatis.

¶ Iure autem. Et si aliqd inique determinat iudex/ iustū est. id est tāq̄ iustum seruari debet. vt. ff. de iust. z iure. l. pe. z tenent sententie sue q̄diu tolerātur. vt. iij. q. vij. ¶. vlti.

Ex isidis. Sic ergo per insidias z per dolum possum⁹ hostes nostros. vt xxij. q. ij. vtilem. xlij. dist. in mādatis. ‡ dū tñ fidē non rūpam⁹ hosti. vt. j. e. q. j. noli. Idem dicas de aduocato q si habet iustā causam licite potest decipere aduersarium suū: vt argu. iij. que stione vij. capō primo.

a ¶ Vlciscuntur.id est repelluntur.z ille non obstat lex.bi.de seditionariis.

b ¶ Ciuitas. Iudex ergo q̄ non facit iusticiam pōt cōuenīri: vt hic.z.iij.q.vij.qui sine.z in aut. vt diffe. iudi. ℌ.pe.z vi col.ix.z.C.de ap.si appellatione.z j.e. questione.v. administratores. extra de offi. delegā. ℌ prudentiam z ita iudex facit litem suam non solum si per dolum vel gratiaz vel inimicitiam iudicet: sed etiā si alie sordes interueniāt. vt.ff. de iudi.l.si filiusf familias. licz sit ar.extra.ij.q.vj. hoc etiā placuit. Et p hoc decretum Pileus obtinuit contra nūcios regis Āglie quia cum tpe cōmotinā recusaret de suis iusticiam facere fecit litem suam. vnde nuncij ipsi cōdēnati sunt. est tamen argu.cōtra.C.de actī. et oblig.aut. et in mo.z.C. ne prox pro mari.l.j.z.ij

Iudex malciu dicans facit litem suā.

Interesse ꝑse cuiꝰ in bello verum possit adhuc de hoc agere in iudicio.

Sed quid si aliquis in bello cōsecutus est totū suum interesse: nunquid adhuc de hoc ipsum in iudicio poterit cōuenire? vl an pōt adhuc habere bellū ℨ ipm? Videtur q̄ sic: quia penam sue contumacie pstit. vñ agere ad hoc pōt: ad restitutionē rei ablate. vt.ff. de tab. expli. locū. ℌ. pe. multi. Item res ista nō est ei soluta pro debito: fz in bello est facta sua. vt.j.e qō. v. dicat.z. questione vij. si de rebus. et.ff. de acquiren. re. do. naturale. ℌ. viti. Item quia contra contumaciam in infinitū in rari potest. vt.ff de rei vendi qui restituere. Arg. cōtra quia bona fides non patitur q̄ idem bis exigat. vt.ff de regu. iur. bona fides.

Mat. ij.c.

c ¶ Orandum est. ¶ Trāsitus. Licet eñ transire per alienū agrū ius non sit. vt.ℌ.oi.j.c.j. in qz necessarius z innocēs erat iste transitus ista prohibere nō debuerunt. vt.ff.de aqua plu arcen. in summa. ℌ. tēporarius. Item qz via publica erat: z nemo prohibet publica via vti. vt.C.de ser. per agrum. Jo.

d ¶ Quod ꝓo. ¶ hic q̄ritur an iniuria sociorū sit armis repellenda? z dicendū q̄ licz.j.eo. c.fortitudo. z ea pt. nō inferēda. Gratian" tamē primo ꝓbat decem auctoritatibus et exemplis q̄ iniuria sociorū non sit armis repellēda: et sic cōcludit in fine q̄ si iniuria non est armis repellenda armorum auxilia non sunt appetēda. et qō non est petendū de iure prestari nō debet. Postea respōdet z dicit q̄ multa iure prestantur: q̄ nō iuste petuntur. sicut iudex iuste vindicat iniuriā quam tamen bonus vir iuste nō postulat: quod probat per sequens ca. z duo exemplia.

Iniuria sociorū an sit armis repellenda. Mat. xxj.d. Joā. xviij. b. Mat. v.g. Exo. xxj.c.

e ¶ Fugiens. Quicqd hic dicit allegatio est. Nam bene licitum est cuilibet se ōffendere etiā clerico: vt no. ℌ. in qōe. j. in princi. z extra de homicidi. interfecisti. Sed pro rebus defendendis dicūt plerīq̄ q̄ nō est licitum clerico aliquem occidere. vt extra de homicidā. suscepimus. vnde bene dicitur in illa decreta. interfecisti te. et tua nō dicitur ibi te vel tua.

Esaie xix. Defensio cuiuz est ꝓmissa Esaie xxxvj. b.

f ¶ Baculus. id est fragilis defensio.

g ¶ In homine. quod non licet. j. de consecra. distinc. j. omnis christianus.

g ¶ In homine. id est in egyptijs: vt legitur in actibus apostolorum.

a ¶ Digni. l. ō hoc gaudebāt: qz digni erant q̄ patienter poterant sustinē omnia aduersa.

Act. v.g. j. Lo. viij. b.

b ¶ Suadet. Nō ꝓcipit: quia licite pōt ꝙs petere satisfactionē. vt.xiij. qō. j. quod debetur.

c ¶ Nō dz. hec regula falsa est: qz multa licite pōtant que illicite petunt. viij.q.j. q̄ epatū. xvij. di. ℌtic. de eulogijs. ff. de va. z exordin. cognit. l.j. ℌ. est quidem.

d ¶ Iuste. Sic ḡ iudex ex offō suo debet punire crimē: lz accusator accusare ñ possit: ꝑ qz ignorātia vel simplicitas ignoscendi ḡtiaz derelinq̄t. vt.C. de epis. z clerī. si ḡs i hō. rū. j. z est si. ex ō appellia. constitutus. in fi. Jo.

Adde ad hoc nota. ꝑ Bal. in l. libellorū. ℌ. fi. ff. de accusa. not. archidia. in ij. q. vij. si qō. i fi.

e ¶ Ex differētie. Retributionum.

f ¶ Mediocrium. Hic mediocres appellat illos q̄ nō sūt sume boni vel sume mali. Jo.

g ¶ Nō arguit eō dicit in euangelio. Si diligitis eos q̄ vos diligūt qnā merce dē habebit? nōne etiaz ethnici hoc faciunt.

h ¶ Iniustoꝝ. Qz vitiōsi cā sepe aliēs petit a iudice: vt aduersarij puniatur: iste iuste facit: licet non faciat contra legem.

i ¶ Ad iudicē. Qui eni sine iudicis auctoritate violentā facit punitur. xvi. qō. vj. placuit.

k ¶ Iustū. scz piebant: non q̄rentes sibi aliorum patrocinia: sed gaudētes quoniam digni inuenebantur ꝓ nomine iesu contumeliā pati. Sic et apostolus in prima epla suader courthijs vt iniuriā z fraudē patienter ferant: potius q̄s repetendo fratres scandalizent sic ab idolotitis et a qualibet esca censet abstinendū pot q̄s cū scandalo fratrū edamus. sic et a sumptibus abstinet ne aliq̄ offendiculum euangelio xp̄i prestaret. Cum ergo ille qui ab iniuria armis arcetur: non minus scandalizet ille q̄s a quo ablata cōa iudice reposcuntur patet q̄ ad propulsandam iniuriam non sunt petenda armorum auxilia: ¶ quod aut̄ petendum non est illud iure prestari nō debet sed cōtra multa rite prestantur: que tū iure nō petuntur. Bonus eñ non rite iniurie vindictam petit: qz malū ꝓ malo redderet: quam tamē iudex recte iftigeret: nec nisi bonum ꝓ malo redderet. Unde Augu. in expositione psalmi. cxiij. ait.

¶ Que sint dñe retributiōis.

Ex differētie sunt reddere bona ꝓ malis: non reddere mala ꝓ malis: hec duo noz sunt: et prius melius. Nō reddere bona ꝓ bonis et reddere mala pro bonis: hec duo maloꝝ sunt: fz posteri deteri. Reddere bona ꝓ bonis: et pro malis mala: hec duo mediocriū sunt. pti ꝓpiquū bonis: cōuenit etiā malis. q̄s xps nō arguit fz plus oportere dicit quia et ethnici hoc faciunt. posterius propinquū malis: conuenit tamen etiam bonis: vnde et lex modum vltionis statuit. Oculum pro oculo: que si dici potest iniustorum iusticia est: non quia iniqua est vltio quam lex statuit: sed qz vitiosa libido vlciscēdi: magisq̄ ad iudicem pertinet hoc iter homines discernere q̄s bonuz hoiem sibi expetere. Hic enim malum pro malo redderet: iudex vero non sed dilectione iusticie iustum pro iniusto quod est bonuz pro malo: quod etiā deus iudex facit. Item ab aliquo capto iniuste fuit exigunt. pro vita tamen redimenda iuste offeruntur. Item vasa sacra ab aliquo barbaro iniuste exiguntur ꝓ redemptione tñ captiuoꝝ iuste prestantur sic z iniurie ꝓpulsatio: licet iniuste postuletur: iure tñ ꝑstat: q̄s et ipsa postulatio nō vsquequaq̄ iniusta ꝓbet. Aliud eñ est iniuriam propellere vt sibi liceat voluptuose viuere: aliud vt aliorū vtilitati libere possit vacare. Sicq̄ aliud est suffragiū ab homine tanq̄ a ministro iusticie postulare vt mala voluntas aduersantium ei ministerio careat effectu: z bonoꝝ voluntas eius suffragio sortiat effectuz. aliud spē suam a deo in hoiem transferre: vt aduersa que inferunt a deo ad vite correctionē humano pellant auxilio: nulla ꝓcedente correctiōe. Sicut israelite q̄ per captiuitatē sibi imminentē egyptioꝝ suffragio se putabant posse euadere sine penitentia ꝓterite vite: non reuocātes ad memoriam. Ba ps. lix nobis auxilium de tribulatione: qz vana salus hois tē. ¶ Et idem Ihi in currib? z hi in equis ps. xix nos aūt in noie dei nri inuocabim?. Petere ḡ vel ꝑstare in tribulatiōe subsidium: vt voluptuose qs in crimie viuat: dānabile est. Petere aūt vel ꝑstare solatium vt malis facultas delinquendi adimat: vt ecclesia pacem adipiscat: vt aliquis multoꝝ vtilitati seruet: vtile est z honestum dissimulare vero est grauissimū. Hinc de paulo le Act. xxiij. e gif q̄ cum quidā iudeoꝝ iurassent se non comesturos panē nisi eū interficerent: petijt milites a pretore quoruz presidio illesus seruaretur ab iniuria iudeoꝝ: non sue voluptati sed oim vtilitati victurus. Hinc in euangelio mercennarius vocatur qui vidit lupū venientem z dimittit oues z fugit. Joā. x.b. Hinc etiā ecclesia auxilium ab imperatore ad sui defensionem petere monet. Unde Augustinus ad Bonifacium ait.

¶ Ab imperatore ecclia auxilium postulare dz.

Arimianus episcopus vagiensis auxilium petijt ab imperatore christiano contra hostes ecclesie non tam sui vlciscendi causa q̄s tuende ecclesie sibi credite q̄ si preter misisset non eius fuisset laudanda patientia: sed negligentia merito culpanda. Neq̄ enim

quilibet teneatur defendere ius suum. vt.lxiij.di.ea. inter.ff.de peti.here.aliud.

Cleric⁹ ppt ciū ꝙ̄ stionez laic⁹ oc cisus ē an teneat. Act. xxiij. d.

a ¶ Consilij. Nec in hoc peccasset paulus: ꝛ alios tunc ibi fuisset occisus. vt.j.ea.q̄ne.v.de occidendis. Sed quid si clericus conqueraꝛ de alio laico: ꝛ index iubeat occidi eū an teneatur clericꝰ de morte eiꝰ videtur q̄ sic. vt j.ea.q.v. vnum solū. Sed nō est hoc verum: nā si clericꝰ cuiuslibet agit: vel agit p modico crimine: qđ non inducit mortē vel membri abscisionē si iudex ipm morti tradidit: hoc nō nocet clerico vt.ff.ō bo.liber. qui cū maioꝛ.ff. ꝛ est expressuꝫ eē de homici. postulasti. Itē nūquid est imputāda epō mors alicuiꝰ si vocat milites ad pugnā? videtur q̄ sic. vt xx.q.iij. eos. q̄ ſ hoc non est verū j.e.q.v. de occidendis.

b ¶ Proderetur. Non tū fuit hec vera prodi tio cū diceret tribꝰ q̄ poterāt p desse nō obesse. vt. xxij.q.v. hoc videtur. Joan.

c ¶ Oſtri. id ē catholici.

d ¶ Defendāt animo etiam expugnari pōt hereticꝰ. vt extra ō here. vergētis. ꝛ j.qđ. v. si audieris. Joan.

Ro membꝛo xp̄i.

e ¶ Petrꝰ fuit Sed nonne Petrꝰ peccauit vtē do gladio: cum hoc nō facit auctoritate superioris. vt j.e.q. iij. ille. et clericis p̄missum est tantum seipsos defendere. vt extra de homici. suscepimus. et ca. ij. Sed dic q̄ adhuc non fuerat hoc prohibitum clericis.

Petrꝰ vtendo gladio ait peccauit.

f ¶ Ecclesia. Non enim est alicui obediendum contra ecclesiā. xxiij.q.j. hec est fides. ꝛ xj.q.iij. iulianꝰ.

Oſtitudo. ¶ Patriā. hoc casu non tenet q̄ patrem. ppria interfecit. vt.ff. de religio. ꝛ sump. h Latrombꝰ. quos licet sine auctoritate iudicis interficere. vt j.e.q.v. cū homo. ꝛ. C. quādo licet vnicuiq; se sine iudi. vindi. l.j. ff.q.iij. sicut.

Latro nec occidi pōt sine.

Oſtitudo q̄ bello tuetur a barbarꝭ patriā[g] ꝛ vel domi defendit ifirmos vel a latronibus[h] socios plena iusticia est. Item hieronymus super sophoniam.

¶ Prodest latroni vel pirate: qui membra eius debilitat.

Si quis fortitudinem latronis vel pirate enervat[i] et infirmos reddit: pdest illis sua infirmitas: debilitata eſſi membra quibus prius nō bene vtebantur a malo opere cessabunt. Item Ambrosius libro.j. de officijs.

¶ Qui socij non repellit iniuriam: similis est ei qui facit.

Qui inferēda ſꝛi depelēda iniuria lex[k] iustis est: qui eſū non repellit a socio iniuriā si pōt: tā est ui virio q̄ ille qui facit. vnde sctūs moyses[l] hinc prius orsus est tentamenta imbecillis fortitudinis Nam cum vidisset hebreuz ab egyptio iniuriam accipiētem defendit: ita vt egyptium prosterneret[m]: atq; in harena abscōderet. Salomō q̄z ait. Eripe eum qui ducit ad mortem. Itē anastasiꝰ ꝛ damasus papa. ¶ Malorum impietati resecari qui eis obuiare cessat.

Qui pōt[n] obuiare et perturbare puersos: ꝛ non facit: nichil est aliud q̄ fauere impietati eoꝝ. Nec caret scrupulo societatis occulte: q̄ manifesto facinori desinit obuiare. Item Calixtus.

¶ Qui diuina mādata contēnit: seueris coercenda sunt vlciscis

Impator ab epo pt excōicari.

Ppls tm hz iurisdictionem

Diuisio

Vindicta iferētur duplici ex causa.

Exo. ij.b.

puer xxiij. b.

Joā. xij.

errot. Joan.

I Ustum.

a ¶ Perdit .i. destruit. Jo.

b ¶ Impatoribus.

Tale itaq; auxilij pōt epi ab impatore petere. vt.xj.q.j. placuit. ꝛ.lxiij. dist. adrianꝰ. ꝛ si impatores vt puices nolūt defendere ecclias pōt excōicari ab epis vt.j.e.q.v admīstratores.

c ¶ Stēdit p pheta dnō cū dixit. eripite egenum et pauperē. Dic est euidēs arg. ō illos q̄ dicūt q̄ socij nōtenet iniuriā socij nisi habeat aliquā iurisditionē in eū q̄ infert iniuriā. Item dicūt q̄ populꝰ bñ hz iurisditionē: hz dicat lex q̄ transtulit ius suū in ipatorē. nā si ciuitas vel ppls nō hret iurisdictionē: ḡre puniret. ppt defectū iudicis. vt j.e.q.ij.c. dominus. Jo.

d ¶ Quod aūt. Nec qō diuidit l. viij. partes. In prima ḡrū pbat p. xv. c. q. mali sunt. p tpe tolerādi. sūt tñ a sociis admonēdi: salua pace ꝛ a plat; q̄rū potest sine scādalo. Secūda ibi. Et his oīb⁹. Tertia ibi Est ꝛ alta. Quarta ibi Ecce quot crimina. Quinta ibi. Semel vero Sexta ibi. Sed obijcit. Septima ibi. Postro. Octava ibi. Breuiter Joan. de fan.

e ¶ Vindicta q̄nq; in ferē zelo vitioꝝ

Iustum est: vt qui diuina contemnunt mandata et inobediētes paternis existūt iussionibus: seuerioribus corrigantur vindictis: quatenus ceteri talia committere timeant: et omnes gaudeāt fraterna concordia: et cuncti sumant seueritatis atq; bonitatis exemplū. nā si (quod absit) ecclesiasticam sollicitudinem vigoremq; negligimus: perdit[a] desidia disciplinam: ꝛ animabus fidelium profecto nocebitur.

Item ex concilio Carthaginensi. v.

¶ Imperatores cum episcoporum prouisione ecclesie defensionem aduersus diuitum potentiam debent suscipere.

Ab imperatoribus[b] vniuersis iustum est auxilium postulandum propter afflictionem pauperum: quoruꝫ molestijs sine intermissione fatigatur ecclesia: vt defensores eius aduersus potentias diuitum cum episcoporum prouisione delegentur. Ecce q̄ non nunq̄ est obuiandum peruersis: et iniuria sociorum armis est ꝓpulsanda vt et malis adempta facultas delinquendi prosit ꝛ bonis optata facultas libere consulendi ecclesie ministretur. hoc qui non facit cōsentit.

Unde Augustinꝰ ait in psalmo. lxxxj.

¶ Non sunt immunes a scelere: qui non liberant eos quos possunt a facto liberare.

Ostendit prophetaᶜ nec illos immunes a scelere esse: qui permiserunt christum principibus interficere: cum pro multitudine timerentur et possent illos a facto et se a consensu liberare. qui desinit obuiare cum potest: consentit.

¶ Questio. viij.

Quod aūt vindicta[d] inferēda nō sit multis modis p̄bat. mali eſſi tolerādi sunt nō abijciēdi: increpatiōe fugiēdi: non corporaliter expellendi. Unde augu. ait in lib. de verbis dñi.

¶ Quos mali sunt tolerandi: ꝙ̄ ab eis recedendum sit.

Olerandi sunt[e] quidē mali pro pace: nec corporaliter ab eis recedaꝫ: ſꝛ spiritualiter: ſpūaliter aūt exire est facere qđ ptinet ad correctionem malorū: q̄tū licet p gradu[f] cuiuslibet salua pace displicere est non tangere. nō eſſi prophete q̄ hoc dicebāt ppl'm suū dimiserūt: sed inter eos habitabāt: quos increpabant: vnū templū cum eis intrabant: eadem sacramenta celebrabāt. hoc ergo exire est ore non parcere: hoc est immūdum non tāgere: voluntati male non cōsentire. Idez. ¶ Qui mali sint tolerandi a bonis.

Qui bonꝰ tolerat malum: nam ꝛ christꝰ iudā[g] cū sciret furez esse tolerauit: ꝛ ad predicandū misit: eiq; cū aliis eucharistiam dedit.

Idem super Joannem.

¶ Pro pace ecclesie mali sunt tolerandi.

Quid ergo voluit dominus noster Jesus xp̄s fratres charissimi admonere ecclesiam suā: quādo vnū perditum inter duodecim habere voluit: nisi vt malos toleremus: nec corꝰ xp̄i diuidam⁹. ecce iter sanctos est iudas: ecce fur est iudas: ꝛ ne contēdas fur est ꝛ sacrilegus. ꝛ non qualiscunq; fur: sed loculorum dominicorum et sacrorum sic crimina discernūtur in fure. nec qualiscunq; furti: sed ꝛ peculatus: peculatus enim furtum

q̄nq; iferē amore correctōis. primo mō ſi ē iferēda: ꝛ pm hoc in quō capta q̄ dicūt illationē vindicte ꝓhibēdā. sedo mō dicite inferē. Alij sic distinguūt. Crumi nū. qđā manifesta. sūt occulta: qđā manifesta. sūg occulta nō est inferenda vindicta: ſꝛ sūt manifesta: inter quos socīā habeat mīsericordiā: tunc eſſi ꝓpē scādalū tolerāt. vt.j.e. qđā ꝛ.c. se. ꝛ. c. nō p̄t. Item vindicta nō ē iferēda: nisi a iudice vt eiꝰ auctē nec ipe ꝺz ea illigere: nisi amore correctōis. ꝛ vt innocēs liberet. vt.j.e. ca. ea vindicta.

e ¶ Olerādi sūt ff. vij. q.j. suggestum.

f ¶ Pro gradu Idē ꝓ dignitate ꝛ officio cuiuſ cūq;. alij ei dāt plati corrigere delinquēs ꝛ alio mō soci: platus corrigit increpā do/vberādo. vt j.e.q.c. foure. socij ꝛo admonendo ꝛ reprobādo factū eiꝰ. vt.j.e. q.ca. ecce. si.j.e. q.c. duo. ꝛ xxiij. q.iij. tā sacerdotes. subditos ad bonū exhortando. ij.q. vij. ſ. ite cum balaam.

g ¶ Ut bonꝰ. ¶ Judā. ff. vij. q.j. ſ. cum aūt. ꝛ.c. ō tēpo. ordi. ad aures. eſſ de offi. ordi. si sacerdos.

h ¶ Qui ḡ. ¶ Et peculatꝰ. qz peculatꝰ ꝓmittit i re sacra vel religiosa vl' publica. vt

‡Adde ar. ad hoc. ff. ad. l. aquili. l. sciēti. ꝛ. l. si ex plagis. ſ. j ē ō hoc. si. ſ. iniuriarū. ſi. ij. in fine.

ff. ad. l. iuli. pecul. l. j.

Res et cleſie res publica appellatur.

a ¶ De repub. et cleric. No. ré ecclie ré pub. appellari. vñ z ius publicū dr consiſtere in ſacrj ſacerdotib⁹ z magiſtratib⁹. vt. ff. de. j. ius publicū tñ ppie dr res romane ciuitatis reſpub. Sz res aliarū ciuitatū abuſiue. vt. ff. ō ÿb. ſig. bona. et ipa lex facit differētiā inē diuinū publicū z priuatū. vt. C. de ſacroſan ec. vt inē diuinū. Joan.

Esaie lij. c.

b ¶ Ece inq. b ¶ Prophera dayas.

c ¶ Tolerabimus. vt ór. xj. q. iij. nolite. Jo.

d ¶ Ualj. i. pcores/ vel miniſtri. vñ Paulus fuit dictus vas. xxiij. q. v. ſi paulus. i pn. xliij. di. diſpēſatio. z hic eſt argu. q ſicut Aug. ſe ꝓmēdat ſic ꝛalij pñt ſe cōmēdare. vt. ff. ō offi. pcō. l. iuj.

Cōmēdatio ſuppl⁹ q̄q̄ ꝓmittit.

e ¶ In diſpēſatõe. i. ꝓdicatiõe

f ¶ Uiſquis. Nõ poteſt. vel ppt ſcādalum. vel quia crimen eſt occultū. vj. q. i. ſi oia.

g ¶ Parmenianus. heretic? Z q̄ dicit quit Aug. ſe ꝓmēdat ſic ꝛalij ꝓ ſi eps aliquos malos tolerat: cū hoc faciat auēte canone ꝙ poſtea poſſit eos licite repellere: vl ab accuſatõe vl ab honorib⁹ ꝙ appetūt rõe criminis nõ obſtãte eo ꝙ eis cõcauit: tñ ſecꝰ ē. vt ex ō accuſa. nulli. Sed dic ꝙ ſi tũc tpis

Prelatus/ an poſſit criminoſos repellere.

dicitur de re publica[a]: et nõ ſic iudicatur furtum rei priuate quomodo publice: quanto vehementius eſt iudicandus ſacrilegus fur. nõ vndecũq; tollere: hoc eſt ſacrilegium committere: ſed de eccleſia qui aliquid furatur: iude proditori comparatur.

I dem. ¶ De eodem.

Ece inquiunt (vt dicit prophera[b]) recedite exite inde: et immundum ne tetigeritis. quomõ ergo malos ꝑ pace tolerabimus[c]: a quibus exire et recedere iubemur: ne tangamus immundum? nos iſtam receſſionez ſpiritualiter intelligimus: illi corporaliter. Nam z ego clamo cum ꝓpheta. equalia ſum⁹ vaſa[d]. vtitur nobis deus in diſpenſatione[e] veſtra: clamamus nos z dicimus vobis: recedite z exite inde et immundum ne tetigeritis. ſed contactu cordis nõ corporis. Quid enim eſt tangere immũdum niſi conſentire peccatis? quid eſt autem exire inde/ niſi facere quod ptiner ad correctionem malorum? quãtũ ꝓ vniuſcuiuſq; gradu atq; perſona (ſalua pace) fieri poteſt. z paulopoſt. Ergo fratres mei quotq̄t habetis inter vos qui adhuc amore ſeculi pgraũatur: auaros/ periuros/ adulteros/ inſpectatores nugarũ/ et conſultores mathematicorum/ augurum/ phanaticoꝝ/ haruſpicum/ hebriioſos/ luxuriioſos: quicquid inter vos malorum eſſe noſtis q̄ſtum poteſtis improbate: vt corde recedatis: z redarguite: vt exeatis inde z nolite conſentire: vt immundum ne tangatis.

I dem in ſecundo lib. contra Parmenianũ. ¶ Pacific⁹ eſt: qui corrigit quod poteſt: vl ex cludit a ſe quod non poteſt.

Uiſquis/ vel quod poteſt arguendo corrigit: vel qđ corrigere nõ põt[f] ſaluo pacis vinculo excludit: vel quod ſaluo pacis vinculo excludere non poteſt: equitate improbat firmitate ſupportat/ hic eſt pacificus z ab iſto maledicto immunis: de quo ſcriptura dicit. Ue his qui dicunt qđ neq̄ eſt/ bonum: et qđ bonum eſt neq̄. oĩno liber: prorſus ſecurus penitus eſt alien⁹. Quomodo (inquit Parmenianus[g]) incorruptus poteris pmanere: q̄ corruptis ſociaris? I dem.

¶ Quid ſit malis ſociari.

Ta plane ſociatur quis malis ſi mali aliquid cũ eis cõmittit: aut cõmittentib⁹ fauet. ſi aũt neutrum facit nullo modo ſociatur. porro ſi addat tertiũ: vt non ſit in vindicando piger: ſed vel corripiat iuſtus in mia z arguat. vl etiã ſi eã perſonã[h] gerit. z ratio cõ ſeruande pacis admittit: z coram oibus peccantes arguat: vt ceteri timeãt. remoueat ẽt vel ab aliquo gradu honoris: vel ab ipſa communiõe ſacramentorum. Sed ſi hec omnia cum dilectione corrigendi nõ cũ odio perſequẽdi faciat plenitſimũ officium: nõ ſolum caſtiſſime innocẽtie: ꝛ ſed etiam diligentiſſime ſeueritatis impleuit: vbi autem cetera impediunt. illa duo ſemp retẽta incorruptũ caſtũq; cuſtodiũt: vt nec faciat malũ: nec approbet[i] factum. I dem in epſa contra donatiſtas.

¶ Aliena pcã in eccliã alicui non preiudicãt.

Si quis a catholica eccleſia fuerit ſeparatus ẽtũlibet laudabiliter ſe viuere exiſtimet: hoc ſolo ſcelere quod a xpiantitate ſeiũctus eſt non habebit vitã: ſed dei ira manet ſuper eum. quiſq; aũt in hac ſancta eccliã bene vixerit: nichil ei ꝓiudicant aliena[k] peccata q̄ in ea vnuſquiſq; ꝓpriũ on⁹ portabit: ſicut ait apoſtolus: ergo communio malorum non maculat aliquem participatione ſacramentorum ſed cõſenſione factorum. nã ſi in malis factis non eis quiſq; conſentiat potrat malus cauſam ſuã nec preiudicat alteri quem in cõſenſione mali operis ſocium non habet criminis.

Esaie v. c.

† Adde ſm tul liũ q̄ in nocentia eſt ai purgas oĩs inturte illatiõẽ abhorrẽs

Bal. vj. b.

potuerit ꝓbare crimẽ quod eis poſtea obiecit et tacuit: nec ſubfuit cauſa tacendi. ſcilicet cauſa ſcismatis/ vl tã dali bñ preiudicat eis talis tacturnitas: ſec⁹ ſi nõ potuit ꝓbare vl potuit ſz non ſine ſcãdalo vt hic z. ij. q. c. vij. plerſiq; z. j. c. ꝑ. z. j. c. q̄ magnum. Joan.

a ¶ Ta plane h ¶ Perſonã. Ar. ẽt hic q̄ ſolis prelatis dictum eſt hoc. Si peccauerit. vt. j. e. c. forte. et. q. v. ō occidẽdis. Jo.

i ¶ Nec ꝓbet. Ar. q̄ in maleficiis q̄ nimis habitio mãdato ꝓparat. vt. j. q. iij. q. j. z ex de re ſt. ſpo. cũ ad ſedẽ. i fi. z. ff. ō vi ar. l. j. §. ẽtiẽs

k ¶ Alienã. Sepe ẽ aliq̄s corrũpit ex ſocietate mala. vt. xxviij. q. j. ſepe. z ſepe iuſtus perit ꝓ impio vt de ꝓfecta. di. j in ſancta. Jo.

Esaie lij. c.

Credulus nimis nullus eſſe dr.

Questio.iiij. Fo.cccl x iiij.

H Malis.

a ¶ Cauete. vt nõ trahãt vos ad conſenſum. vel cauete. ſcilz ſi poteſt fieri ſalua pace.

Q Uam magnum eſt.

b ¶ Demonſtrari. i. ꝓbari.

c ¶ Non poſſunt. i. nõ debẽt nã dr debemus de q̄liber credẽ. vt. xxij. q. iij. inocens. xj. q. iij. in cũctis. Et ita eſt hic. argu. q̄ non ſtari ꝓpter ſimplicẽ denũciatiõẽ dr habere aliq̄s leſam ꝓſcientiam de eo q̄ ſibi denunciatur. vt extra de cle. exercõ. minis. illud. imo impetratur aliquãdo ꝙ nimis facilis rati habitio mãdato ꝓparat. vt. j. q. iij. in cũctis et. c. non ſolum. lxxxvj. dis. ſi q̄d. Arg. cõtra. ff. de eo per quem factus erit. l. j. §. j. ff. qđ cũ fal. tu. l. ij. extra de ſtug. ſer. ꝓpoſuit. extra de ſecũ. nup. dñs. et extra de elect. venerabilem vltra mediũ in parte deciſa. ff. de pett. here. item ventum. §.

† Adde q̄ rõne ꝓiudicij fit q̄ſq; quod alis nõ fieret. arg. ij. q. vj. §. e q̄m. nã ꝓpter difficilẽ ſeparationem in iudicio facti. her ciſ. et cõdiuiſ. fit

a quo autem.

d ¶ Mali. Ar. malum tolerari rõne connexi boni. z vt. lxxxj. di. cũ oibus. z. xj. q. iij. nolite. ibi ſimile vtrarq;

H Oste in.

e ¶ Uocat Ar. ꝙ nolatio ſola nõ ſufficit. ij. q̄. j. multi. C. de ꝓba. non ex his.

f ¶ Pellere. ſi ſcandalo.

g ¶ Adituz. i. poteſtatem.

h ¶ Non tibi.

I dem in ſermone de verbis euangelij.

¶ Non te maculat malus ſi ei nõ cõſentis ſz ipſum redarguis.

Malis ſemp coude diſtingimini ad tempus

cauteª corpe copulamini. duobus modis nõ te maculat malus ſi ei non conſentias: z ſi redarguas hoc eſt non cõcare: non cõſentire. cõcaꝛ q̄ppe q̄ facto eius conſortiũ volũtatis vel approbatiõis adungitur neq; ergo conſentientes ſitis malis vt approbetis: neq; negligentes vt nõ arguatis neq; ſuperbientes vt inſultãter arguatis. I tem ex eodem.

¶ Immundũ tangere eſt peccatis conſentire.

Recedite et exite inde et immundum ne tetigeritis: ſed contactu cordis nõ corporis: qđ eſt eñ tangere immundũ niſi cõſentire peccatis? qđ eſt exire inde: niſi facere qđ ꝑtinet ad correctionem malorũ ẽtum pro vniuſcuiuſq; gradu atq; perſona (ſalua pace) fieri põt: diſplicuit tibi ꝙ q̄ſq; peccauerit: non tetigiſti imundũ: redarguiſti. corripuiſti monuiſti adhibuiſti etiã: ſi res exigit congruã et que vnitatem non violet diſciplinam. Exiſti ide clamauit moyſes iſta: clamauit Eſaias: clamauit Ieremias: clamauit Ezechiel. vt deamus ſi dimiſerunt populũ dei: et ſe ad gẽtes alias trãſtulerunt: quãq; multa et ẽ vehementer hieremias increpauit in peccatores et ſceleratos populi: iter eos tñ erat: vnum cũ eis templum intrabat et eadẽ ſacramẽta celebrabat z in eadẽ ſceleratoꝝ hoim congregatione viuebat. ſed clamando exibat inde: hoc eſt exire inde hoc eſt immundum non tãgere: et voluntate non conſentire et ore non parcere.

I dem in epſa ad vincentiũ.

¶ Non maculant innocentes facta nocẽtium: que ab eis neri non poſſunt.

Quã magnuz eſt crimen ab iſtorum innocentum cõione ſeparri: nam etiaz facta nocentium q̄ innocẽtibus demonſtrariª vel ab innocentib⁹ credi non pñtᵉ: nõ coinquinãt quẽq̄: ſi ꝓpter innocẽtes etiã cogunta ſuſtinentᶠ: non eñ ꝓpter malos boni ſunt deſerẽdi: ſed ꝓpter bonos malig tolerandi ſunt: ſicut tolerauerunt eos ꝓ phete contra q̄s tãta dicebãt: nec cõionem ſacramentoꝝ illius populi relinquebãt: ſicut ipſe dñs nocentem iudam vſq; ad condignũ eius exitũ tolerauit: z eũ ſacram cenã cũ innocentibus cõmunicare permiſit ſicut tolerauerunt apoſtoli eos qui per inuidiã que ipſius diaboli eſt vitium chriſtum annunciabant. I dem in lib. j. de vnico baptiſmo.

¶ Mali quoq; eccleſia recipit: nec expellit a bonis: ſunt tolerandi non iudicandi.

Orte in populo dei ſtat iuxta te auarus raptor: inhians rebus alienis quem noſti talẽ z fidelis eſt: vel potius fidelis vocatᵏ non eũ potes de eccliã pellereˡ: non habes aliquẽ aditum castigando et corripiendo illũ corrigere: acceſſurᵘ eſt tecũ ad altare. Noli timere vnuſquiſq; onus ſuum portabit. Item quomodo (inquis) ferrẽ quem noui malum: nõne melius eſt vt ipm ferres: q̄ te foras efferres? ecce quo modo feres: attende apoſtolum dicentem. Unuſquiſq; onus ſuum portabit: liberet te iſta ſnia: nõ eñ cõicares cũ illo auaricia: ſed cõicares xpi mẽſam. z qđ tibi obeſſet ſi cũ illo cõicares xpi mẽſam. Apoſtol⁹ dicit. Qui eñ manducat z bibit indigne: iudicium ſibi manducat z bibit. ſibi non tibi[b]. ſane ſi iudex es: ſi iudicandi prãtem accepiſti eccliaſtica regula: ſi apud te accuſat[c]: ſi veris documẽtis teſtibuſq; cõuincit. coercek: corripel. excõmunicam. degrada.[s] Eſt et alia diſtinctio tolerandoꝝ et cauendorum quã et verbis Aug. q̄ colligere dicentis.

¶ Paſtor eſt diligendus mercennarius tolerandus latro cauendus.

Res perſonas dixit dñs z debemus illas inueſtigare in euangelio: paſtoris: mer-

tñ condẽnatio ex altera pte: et oẽs reſpni adiudicãtur. ff. familie. hercis. l. ante penul. fin la. Archi. hic.

† Adde de hoc no. lxxxiij. diſ. honorar⁹. in fi. xix. q. iij. q̄ſi.

Bal. vj. b.

j. Co. xj. f.

Joã. x. a.

Joā. x.a. a ¶ Et intrare. Sm canones hoc tpo est aliqs fur q̄ nō itrat p ostium. vt hic et de pe. dist. ij. pposita. et. c. seqn. sm leges nō est statim fur: iz clām ingrauerit furāti causa. ¶ vt. ff. de fur. vulgaris ⁊ §. qui furti.

b ¶ Per iannā Id est canonicā electionem.

c ¶ Latrones. i. tyrannum.

d ¶ Partez. p symoniam.

e ¶ Mercēnarium. qui causa lucri recipit dignitates. ad hoc facit. viij. q. j. fūt in ecclesia.

f ¶ Cauēdus. Arg. q̄ aliquis nō debet recipere ordines ab eo quem scit symoniacum. vt dixi. j. q. j. si qui a symoniacis.

Wat. xxvj. g Q Ui sēm carnē natus ē. s. ysmael: trāgit id q̄ legit i epīa pauli ad galathas.

h ¶ Spūalem ysaac.

Gal. iij.d. i ¶ Rustico. arguitē. rusticitatī parrenduz. vt ij. q. vij. sancta.

k ¶ Egyptie. scil. agar.

l ¶ Boues. id est bonos.

m ¶ Culices. i. malos.

n ¶ Domo. i. ecclesia.

o ¶ Vasa aurea. i. bonos.

p ¶ Lignea. i. malos.

q ¶ Ustus. Dominus. cū dixit. sinite vtraq̄ crescere. vt. xxiij. q. iij. nolite.

r ¶ Ut zizaniā Id est occultos peccatores. Jo.

cennaris: ⁊ furis. Pastorem dicit aliam suā ponere p oubus suis: ⁊ intrare[a] p tanuam[b] furē dixit ⁊ latronē[c] ascendere per aliā partē[d]. Mercennarū[e] dixit lupum vel etiam furē si videat fugere: q̄ non est illi cura de oub⁹: mercennari⁹ autē est et non pastor. Ille intrat p tanuam q̄ pastor est: ille ascendit p aliam partem qui fur est. Ille videns eos q̄ volūt tollere oues timet et fugit: q̄ mercennari⁹ est: nec illi est cura de oub⁹: mercēnari⁹ enī est. si inuenerimus tres istas psonas: inuent scitas vīa hs diligatis: hs toleretis: hs caueatis. diligendus est pastor: tolerandus est mercennarius: cauendus[f] est latro. ¶ Ecce q̄ mali tolerandi sunt: nec corpali sed spūali vindicta sunt puniendi. Usq̄ cum discipuli nō recepti a samaritanis ignem celi[g] sup eos deducere voluerunt dicētes magistro: vis dicamus vt descēdat ignis de celo: et cōsumat eos? audierunt. Nescitis cui⁹ spūs estis. Item ois qui gladium accepit gladio pibit.

Hinc etiā Hieronymus ait.

¶ Spiritualis nunq̄ carnalem persequit: sed econuerso.

Q Ui fm carnē[h] natus est: persequebatur spiritualem[i]: nunq̄ vo spiritualis carnalem persequitur: sed ignoscit ei quasi rustico[k] fratri. scit eum pficere posse p tempus ⁊ si quando egyptie[l] filium viderit trascentē recordabit vnius patris qui boues[m] creauit ⁊ culices[m]: et in magna domo[n] nō solum esse vasa[o] aurea et argētea sz et lignea[p] et fictilia volunt. Item Augustinus in libro de baptismo.

¶ Boni a malo nunq̄ in hac vita penit⁹ possunt separari.

Q Uantus arrogantie tumor est: quanta humilitatis et lenitatis obliuio et arrogantie quanta iactatio: vt quis se posse facere credat q̄ nec apostolus cōcessit dīs[q] vt zizaniam[r] a frumento puret se posse discernere.

Item Gregorius.

¶ Presens aute ecclesia simul recipit bonos et malos.

Hec autem vita que inter celum[s] et infernum sita est sicut in medio subsistit: ita verarum⁹ partium ciues communiter recipit. quos tamen sancta ecclesia ⁊ indiscrete[t] suscipit: et postmodum in egressiōe discernet. si ergo boni estis: in hac vita q̄dū subsistis: equanimiter tolerate malos. Nam quisquis malos non tolerat: ipse sibi[u] per intoleranciam testis est: quia bonus nō est. Abel enim[x] esse renuit: quē Cayn malicia non exercet.

Ex his omnibus colligitur q̄ malorum vindicta deo reseruanda est. nec sunt corpaliter puniendi: sed creb̄a admonitione ⁊ charitatis beneficio ad correctionem inuitandi.

Unde chrisⁱ⁹ in euangelio ait. Audistis quia dictum est in lege quem modum vltionis lex statuit. Oculum pro oculo[y], dentem pro dente: ego autem hanc vicissitudinem tollens: ⁊ ad mansuetudinem et charitatis perfectionem veros inuitans: dico vobis. Nolite resistere in malo: sed diligite[z] inimicos vestros: benefacite his qui oderunt vos vt sitis filij patris vestri: qui solem suum oriri facit super bonos et malos et pluit super iustos et iniustos. hinc paulus ait. Si esurierit inimicus tuus: ciba[a] illum: si sitit potū da illi. omnis autem iniqⁱ⁹ bonorum est inimicus. Omnis autem amicⁱ⁹ huius seculi: etiam inimicus est dei. Inimicus aute dei/bonitatis et iusticie est inimicus: ac per hoc amatorē iusticie et

Hec autem vita.

s ¶ Que inter celum. hic videt q̄ infern⁹ sit sub terra in eo loco vbi nullus spēdor solis quem: nūs et re pōt: ⁊ paradīsus in celo sit. tñ sus vbi Augusti. dicit se sumi. dubitare: vbi anime defunctor⁹ recipiāt. xiij. q. ij. repus. Uel nō appellat hic medium rōne loci. sz tō dr medium q̄ partiz cōformat se celo. scilz ex eo q̄ hz bonos. partim iferno. sez ex eo q̄ hz malos. ij. q. j. multi.

t ¶ Indiscrete. i. indistincte.

u ¶ Sibi. i. cōtra se.

x ¶ Abel enī. hoc expositū est ē. viij. q. j. §. cum autem.

y ¶ Ex his ostēdas Hec est secunda pars. q. i qua ꝓbat q̄ multi in veteri lege puniebant. sed hodie tolerādi sūt nisi a iudicibus qui eos punire possunt ⁊ hoc. p. baf p̄ ꝓtuor ca. Joan. de fan.

z ¶ Pro oculo. hoc enim modo non licet: nisi auctoritate iudicis. vt j. e. cuz in lege.

a ¶ Diligite. hoc tenemur facere ꝓtum est i nob̄. vt. xj. q. iij. inter verba.

Ier. xx.a. Wat. v.a. Luce xv.b. Wat. ix.b. Luce vj.e. Wat. iij.a. Act. ij.F. Exo. j.b. Inferni. Wat. v.f. Exo. xxj.c. Wat. v.g. Roñ. xij. ij.ps.

b ¶ Ca. duz tamē ratione cibi non negligat iusticiā. vt. v. q. v. non ois. Item si potest laborare et se imisceat elemosynis: redigēdus est in seruitutē. C. de mēdicā. valī. l. vna libro. xj.

a ¶ In filios. imitatiōe nō sanguine. vel intelligas de pfessu/ō locutiōe ⁊ ope. ē. di. vj. iz pēlādū.

b ¶ In pedagogū. id est magistrū: sicut ei p magistrū aliqs coercetur ita ipi per legem.

c ¶ Spūs. id ē seruilem timorē

d ¶ Adoptionis. i. filialem timorē. i. amorem Joā. de vtroq̄. j. e. q. vj. §. ex his.

¶ Cum i lege scriptū sit.

e ¶ Et odio. sz nonne odiū hre ē mortale pcm. vt. xxv. dis. Scriminis. ergo hic dicit q̄ hoc permittebat iusti⁹ potes dicere in ētis aliis. Uel dic q̄ q̄ vicisceb̄at se sine odio nō peccabat. q̄ aūt cuz odio: iz ꝓ legem nō fecerit: nō peccauit. sicut dando libellū repudij peccauerit: iz a lege hoc eis ꝓmittebat. ex de diuor. gaudem⁹

f ¶ Per altilia. de q̄⁹ in euāgelio sit mētio. h.

g ¶ his. s. auctoritatib⁹ quibus probauit malos esse tolerādos.

h ¶ Nota sūt. ē. xj. q. iij. eoz. ⁊ xxx. q. v. nullū. ij

¶ Infideles.

i ¶ Et cōiuiū. xj. q̄. iij. ad mēsam. Arg. ē. xxviij. q. j. oēs ⁊ c. nullus. Solhic loq̄tur de pagānis ibi specialiter de iudeis.

k ¶ Qui int⁹ sunt. q̄z etiam iudeos punit ecclesia. ex de vsu. post miserabilē. ⁊. xvij. q. iij. constituit.

bonitatis diligere non potest. cum ergo inimicos diligere: vel illis benefacere: cibum et potum subministrare iubemur iniquos persequi et punire ꝓhibemur. ¶ In lege enim veteris testamenti corporalis pena statuta est. In lege vo euāgelij omni peccanti per penitentiam promittitur venia.

Unde illa a terrore incepit dicēs. Ego sum dominus deus zelotes visitans peccata patrum in filios[a] vsq̄ in tertiam et quartam generationem.

Hec vero a lenitate mansuetudinis et misericordie ita inquiens. Beati pauperes spiritu: beati mites: bti misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur. In illa dicebatur qui fecerit hoc vel illud morte morial. In ista dicitur. Gaudeo super vno peccatore penitentiā agente: magis q̄ super nonaginta nouem iustis qui non indigēt penitētia. Item. Non em̄ veni vocare iustos: sed peccatores ad penitētiam. Et ēstote misericordes sicut ⁊ pater vester celestis misericors est. Initiū q̄q̄ predicatiōis saluatoris nostri ⁊ preconis eiusdem ad penitētiam petōres suitauit: sic eni vteq̄ exordius est dicēs. Penitētiam agite: appropiquabit enim regnum celoz. sic et in actibus apl̄oz cum iudei cōpuncti de scelere mortis xp̄i dicerent petro. Quid faciemus viri ffres: legit petrum respondisse: penitentiā agite: et baptizet vnusquisq̄ vestrū. et vt vniuersaliter dicat. In lege populus ille rudis seruili timore penarum cogebat: vnde et legem in pedagogū[b] accepit. In euangelio aūt populus gratie liber et adultus filiali amore hereditatis certitudine ad cultum diuine seruitutis inuitatur. vnde cum quidam legem quasi coercentem predicarent esse tenendam simul cū gratia: ait apostolus. Non em̄ accepistis spiritum[c] seruitutis iterum in timore: sed accepistis spiritum adoptionis[d] filioz: in quo clamamus abba pater. Hinc etiam Gregor⁹ ait in expositione euāgelij. Sile factum est regnum celoz homini regi qui fecit nuptias filio suo.

¶ In lege cuiq̄ permittebat odire inimicū et diligere amicum.

Cum in lege scriptum sit: diligies amicum tuū et odio[e] hēbis inimicū tuū: accepta tunc licentia iustis fuerat: vt dei suosq̄ aduersarios cōtra posset virtute compimerēt: eosq̄ in ore gladij ferirent: quod in nouo proculdubio testamēto compescit: cum per semetipsam veritas predicat dicens. Diligite inimicos vestros benefacite his qui oderunt vos. Quid ergo per thauros nūs veteris testamenti patres signantur. Nam dum ex promissione legis acceperant quatenus aduersarios suos odij retributione percuterent (vt ita dicā) quid aliud q̄ thauri erāt qui inimicos suos corporee virtutis cornu feriebant. Quid vero per altilia[f] nisi patres noui testamenti figurantur. qui dū gratiam interne pinguedinis percipiunt: eternis desideriis inuitētes: quasi contemplatiōis penna sese ad sublimia subleuant. Ios itaq̄ respondet. Sunt quedam que salubri tantum admonitione sunt corripiēda: nō corporalibus flagellis animaduertenda: sed eorum vindicta diuino examini trā est reseruanda: qñ in delinquentes videlz disciplinam exercere non possumus: vel q̄ nō sunt nostri iuris: vel q̄ illoz crimina et si nobis nota sunt[h]: tñ manifestis indiciis ꝓbari non possunt. ¶ De his qui non sunt nostri iuris ait apostolus in prima epistola ad Corinthios. Quid em̄ michi attinet de his qui fouis sunt iudicare. de his dīs iudicabit.

Quod Augustinus exponens ait.

¶ Infidelium colloqia ⁊ cōmunia nō sūt euitāda.

Infideles non possumus christo lucrari: si colloquium eorum vitamus et conuiuium[i]. Unde ⁊ dominus cum publicanis et peccatoribus[k] manducauit: ⁊ bibit: in his vo q̄ intrus sunt[k]: id est infidelibus putredo resecanda est.

Hinc etiā cū pphera dicit. Facit dīs iudicium oibus iniuriam patientibus. exponēdo addidit Augustinus. ab his q̄ nō sunt sui iuris: in q̄s nequit disciplina exerceri. Item quādo multitudo est in scelere: nec salua pace ecclie mali puniri possunt: tolerandi sunt potius: q̄ violata pace ecclesie puniendi. Unde Augustinus ait.

¶ Quedā mala puniēda sunt ⁊ q̄dā tolerāda.

Rom. viij. c. Wat. xxij. a. Leui. xix. c. Luce vj. d. Luce v.f. Psal. cxlv.

Ptela: zus qd facere debeat.

Q Uidam cū bonoū.

¶ Nisi dicens ergo sufficit q̄ ptelat⁹ instruat q̄d sit faciendū: nisi ertā pmaz nō faciētes. vt j.e. qō. v. nō est inocētie. z xl vij. dist. qō ad nos. sicut nō sufficit dño p̄hibē ne cū suo Jhat: quin teneat ipse de peculio. vt. ff. de pecul. l. quis seruū. a. ff. ō p̄d. oblig. seruus vendit. Argu. ramē petra est. xliij distin. ephesios. b.

¶ Nō possumus. sine scāda lo. vt q̄ est occultū. vj. q. j. si oia. c

¶ Nec patiēte. q̄ uis enim remissio sē mentis pietatem. vt. xlj distin. sepe.

Uerit⁹ disciplinę q̄s q̄ pōt deseri.

Q Uis q̄s fratrū ¶ p̄ximoz int⁹ in ecclesie societat⁹ constitutoz in aliq̄ tali pctō fuerit dep̄hensus vt anathemate dign⁹ habeatur fiat hoc vbi piculū⁹ scismatis nullū est. z infra. Quādo cuiusq̄ crimē est notum: et omnibus execrabile appareat: vt vel nullos prius vel non tales habeat defensores p quos possit scisma contingere nō dormiat seueritas discipline. ¶ Et et alia causa qua correctio verberū vel verboz videtur esse inutilis vel superflua: predestinati ꝑ eīm ad vitam sine correctione mutantur sicut petrus quem dīs respiciēs nemine corripiente commouit ad lachrymas. Prescīti ad mortem inter flagella deteriores fiunt sicut pharao. Bonis ergo supflua: damnandis hec inuentiuntur esse inutilia. Dis ita respondet auctoritate Gregorij z Augustini.

¶ Sicut ab oratione cessandum nō est: sic nec a correctione.

Sicut non est ab oīone[a] cessandum p eis quos corrigi volumus etiā si nullo hoīm orante p petro dīs respexit eū z fecit eū sumere pcīm: ita nō est negligenda[z] correctio: q̄uis de⁹ q̄s voluerit non correctos facit esse correctos: tunc aūt ex correctiōe pficit hō cum miserek deus atq̄ adiuuat: qui facit q̄s voluerit: etiā sine correctione pficere. I dē in dialogo.

¶ Soli predestinati soluantur qui in postmodo suo labore meruerunt.

Obtineri nequaq̄ possunt q̄ predestinata nō fuerint. sed ea q̄ sancti viri orando efficiunt: ita p̄destinata sunt: vt p̄cibus obtineantur. nā ipsa quoq̄ perēnis regni predestinatio

correctione. Nō quedam sūt predestinata. vt p̄cibus obtineātur vt. j. c. pr. Itē q̄ nesciēt quis sit d numero p̄destinatoz z q̄s nō: z de nemine ē desperandus q̄diu est i hac vita. vt de pe. di. vij. nemo z q̄ de⁹ sepe aliquid p̄mittit q̄d postea mutat si videt homines negligentes. vt d̄ pe. di. j. p̄dixerat. z tñ q̄ si nō p̄sunt illi. p q̄os orāt: tñ p̄sunt orāti iuxta illud Ofo mea i sinu nō q̄uertet. Jo. ff ¶ Negligenda. de pe. di. vij. nemo.

Dani. iij. g.

j. cop. j. d.

¶ Addelic. ē d sacra vnc. §. ij. ff. de odore. vbi isba auctas exponitur.

De⁹ nō ē mali auctor

a ¶ Postulando. Nec ideo voluit dīs suscitare ḡrm mortuū: q̄ nō fuit pro eo penitū. vt j. e. de pen. dist. j. §. ex his itaq̄. versi. xps quoq̄.

b ¶ Accepit. Arg. q̄ depositū ēt restituī. vt de pe. dis. vj. c. j. i fi. z. xxi. v. q. ir. sententiam. c. c. gregor. Itez ē hic ar. ad q̄nē illā q̄ depositū restituus ꝓferend⁹ sit subleuatus. vt viij. q. vl. ca. ylt. Ar. petra. vij. q. j eos. dicit determinata videt ex de symo. ex institutiōe. Joan. De hoc quid iuris sit in ḡstionibus notaui. B.

c ¶ Rationē. Ar. q̄ de singulis non est rarto reddēda. vt j. e. q. de tyrijs. et de pe. dist. iij si ex bono. Ar. cōtra. l. xvij. di. cor. epi. et. xxiij. qō. iij. si habes.

d ¶ Odor. bonus odor xp̄i est predicatio bonorum. ꝓ

e ¶ Nō spōtaneū. De hac materia notaui. xv q. j. §. j. z. ij. z ca. merito.

f ¶ Ex predestinatiōe. Ar. q̄ non potest quis arguere factum cui⁹ auctor ipse fuit. vt. xxviij. di stinc. diacon. ex de cle. contu. diuersis. Jo.

g ¶ Cum vero. sic ergo bona que facit hō: p deū facit. mala que facit non facit per deum: q̄ de⁹ nō est auctor mali. Sz ne crederet aliqs q̄ de⁹ operetur etiam

ita est ab omnipotenti deo disposita: vt ad hoc electi exlabore perueniant: quatenus postulando mereātur accipere q̄d eis omnipotens deus ante secula disposuit donare. Item Augu.

¶ Occulto dei iudicio mali obdurantur flagellis: boni emendantur.

Quia bono donosoz penitētiam meruit fructuosam: nōne post innumeras impietates flagellatus penituit: et regnū quod perdiderat rursus accepit[b]? Pharao autem ipsis in flagellis durior est effectus/et periit. Hic michi ratio nem[c] reddat qui diuinum consilium nimium alte sapientiq̄ corde dijudicat: cur medicamentum vnius medici manu confectum: alij ad interitum/ alij valuerit ad salutem nisi q̄ xp̄i bon⁹ odor[d] alijs est odor vite in vitam/alijs est odor mortis in mortem? ¶stum ad naturā ambo homines erant/¶stū ad dignitatē ambo reges/ ¶stum ad causam ambo captiuū dei populum possidebāt/¶stū ad penam ambo flagellis clementer admoniti. quid ergo fines eorum fecit esse diuersos: nisi q̄ vti[e] dei manum sentiēs in recordatione proprie iniquitatis ingemuit/alter libero cōtra dei misericordissimam veritatem pugnauit arbitrio?

Idem. Quāso ire nunq̄ de⁹ redderet interitum: si nō sponte naneum[f] inueniretur homo habere peccatum. quia nec deus peccanti homini iuste inferret iram / si homo ex p̄destinatione[f] dei cecidisset in culpam.

Idem. Predestinatiōem dei sine ad bonum sine ad malum in omnibus operari ineptissime dicitur: vt ad vtrunq̄ homines quedam necessitas videatur impellere cuz in bonis voluntas sit intelligenda: non est sine gratia. in malis autem voluntas intelligenda est sine gratia. Cum veros aliquos[h] a deo/ aut traditos i desideriis suis/aut obduratos legimus[k] aut relictos magis peccatis suis: hoc ipsos meruisse profitemur: quia talia eorum crimina precesserunt vt ipsi sibi penam debuerint qua eis eriam suppliciū verteret in reatum: atq̄ ita nec de iudicio dei queramur quo deserit meritos deseri: z mie eius gratias agim⁹ qua liberat nō meritos[l] liberari: vires itaq̄ obedientie non ideo cuiq̄ subtraxit: q̄ eū non predestinauit: sed ideo eū non p̄destinauit quia recessurū ab ipsa obedientia esse preuidit.

¶ Predestiatio quoq̄ dei semper in bono est: que peccatum sola voluntate hominis commissum aut remittēdum nouit cū laude misericordie: aut plectendum cum laude iusticie. In malis autem operibus nostris sola prescientia dei intelligenda est: quia sicut prescivit et predestinauit: que ipe fecit[m]: et vt faceremus dedit ita prescivit tantum: nō etiam predestinauit que nec ipse fecit[n] nec vt faceremus exegit. Illa autem de quibus dicitur[o] ex nobis exierunt: sed non fuerūt ex nobis[p]. si enī fuissent ex nobis: mansissent vtiq̄ nobiscū voluntate exterūt/ volūtate eciderūt. et q̄ prescivit sunt casuri: non sunt p̄destinati: essent aūt p̄destinati si essent reuersuri: z in sanctitate ac veritate mansuri. Ac per hoc p̄destinatio dei multis est cā standi: q nemini est causa labendi. Non ergo necessitatem facit correctionis vel obdurationis diuina p̄destinatio seu prescietia cum boni per gratiam corrigantur: z libero arbitrio mali pereāt. Nec enim q̄ prehoc seq̄retur q̄ cā esset posterior suo causato. Itē de-

malum: q̄ legit q̄ deus tradidit romanos in desideria carnis. et q̄ obdurauit cor pharaonis. et q̄ reliqt tyrios et sydonios pctis suis z ideo ostendit qualiter hoc intelligatur.

h ¶ Aliquos. id est romanos.

i ¶ Aut traditos. Tradere dī hoiez pctō q̄s. p. mittit ipz peccare: vel q̄ subtrahit ipsi gratiā.

k ¶ Legimus i epla ad romanos. z i exodo. z in euāgelio matheī de tyriis et sydoniis.

l ¶ Non meritos. ex hoc patz q̄ prima gratia nemo meret. vt j. de cōse. di. iij. §fa. z. c. placuit vt quicunq̄.

m ¶ Fecit. scilicet bona.

n ¶ Fecit. scilicet mala.

o ¶ Dicit. in epla ioannis.

p ¶ Ex nobis ḡrm ad predestinationem.

q ¶ Standi. Predestinatio est q̄ p̄destinatio est nō est cā ḡre nō faciat bonuz sed potius bonū quō facit est causa p̄destinatiōis sf. ioā. sf. c.

Universidad de Deusto Biblioteca

quid deus pdestinauit ab eterno pdestinauit. si g predestinatio est eterna ergo nō hz causaz siue gr̃ationis: nō ergo futura sūt causa eius. Itez si quid esset causa gr̃ationis ei⁹ ergo eius oppositū esset cā corruptionis ei⁹: sz ipossibile ē causam corrūpi/vel desinere esse: qz si corrūperet vt desineret esse: ergo posit hoc instans non esse: ergo si modo nō est nūq̃ fuit. nā bñ sequitur: si fuit predestinatū: ergo predestinatū est: z semp erit pdestinatū. Jo.

a ¶ Falli. Hec argumētatio nō valet: deus preuidet aliq̃d z aliter potest euenire: ergo nō uidentia dei est fallibilis.

b ¶ Quānis. Ad hui⁹ .ſ. intelligentiā nota q̃ oēs tales locutiones sunt duplices: si deus pūnit aliq̃d necessario illō euēiet hz duplicem sensum

destinatio/ seu prescientia dei falli[a] nō pōt: necessario euenunt que predestinantur vel prescīuntur. sicut nec necessario predestinantur vel prescīū tur: que futura sunt sz quia bona absq̃ eius gratia: mala preter eius sciētiam euentire non possunt. ¶ Quānis[b] ergo cōuentēter dicatur: si hec predestinata sunt vel prescita necessario euenūt: non tamen ideo absolute verum est: sed necessario euenient que predestinata sunt vel p̄scita: quia hic ne cessitas refertur ad rerū euentum: ibi ad intuitū diuine prescientie. Unde Augustinus. Due sunt (inquit) necessitates: simplex vna: veluti necesse est oēs homines esse mortales. altera conditionis vt si aliquē ambulare quis scit/ eum ambulare necesse est. quod enim quisq̃ esse nouit: id esse aliter q̃ notum est nequit[c]. sed hec minime secum illam simplicez trahit. hanc enim necessitatez non propria facit natura: sz cōditionis adiectio: nulla em necessitas cogit incedere voluntate gradientē. q̃uis cum tūc cum gradiatur incedere necessarium sit. Eodem igitur modo si quid prouidētia presens videt id necesse est esse: tāetsi nullam nature habeat necessitatē. at quidem ea futura que ex libertate arbitrij puentiunt prescientia contuetur. Hec igitur ad intuitum relata diuinū necessaria fiunt per dispositionem diuine notionis. per se vero considerata: absolutam nature sue libertatem non deserunt. fient igitur proculdubio cuncta que futura de⁹ esse prenoscit: sed eorum quedam de libero proficiscuntur arbitrio que q̃uis euentant: existendo tamen naturam propriam nō amittunt. que priusq̃ fierent etiam non euenire potuissent

His omnibus mala nostra libero ascribuntur arbitrio: cuz alibi diuine ascribantur indignationi. Unde Gregorius.

Cum superna indignatio se(vt ita dixerim) medullit⁹ mouet: hanc opinio vel oppositio humana non remouet: nec se cuiuslibet vtiliter deprecatio obicit: cum semel deus aliquid ab intimis trascendo disponit. Hoc est enim q̃ moyses qui reatum totius plebis[a] apd dominum suis precibus tersit dumq̃ se obicem obtulit: diuine tracūdie vim placauit: z ad petrā oreb[c] veniens et p aque exhibitione diffidēs repromissionis terram ingredi domino trascente[e] non potuit.

Item Augustinus. De tyrijs vero z sydonijs quid aliō possum⁹ dicere q̃ non esse eis datum desuper vt crederent[g] quos credituros fuisse ipa veritas docet: si talia qualia apd non credentes facta sunt virtutum signa vidissent. quare autem hoc eis negatum fuerit: dicant si possunt cui calūniantur z ostendant cur apud eos dominus mirabilia quib⁹ profutura non erant fecerit: z apd eos quib⁹ profutura erāt non fecerit. nos etenim si ratione[h] facti profunditatem iudicij eius penetrare non possumus: manifestissime tamen scimus et verum esse quod dixit: et iustum esse quod fecit/ et non solum tyrios et sydonios: sed etiam corozaim et bethsalda potuisse conuerti/ z fideles ex infidelibus fieri/ si hoc in eis voluisset dominus operari. neqz enim vlli falsum videri potest/ quod veritas ait. Nemo potest venire ad me: nisi fuerit ei datum a patre meo.

Ite q̃ p pphetā[i] iudaice plebi promisit. Ecce ego sepiam vias[k] tuas spinis[l] z munīā eas

pter necessariū est hoc euenire q̃ de⁹ puidit de dicto est vera: ō re est falsa. Jō enim q̃ de⁹ preuidet nō est necesse euenire Ernō. q̃ talis argumentatio nō valet si deus preuidit aliq̃d necessario illō euenire: ergo si deus p̄uidit aliq̃d necessario illō euenire: z ad intuitū diuine prescientie. Unde Augustinus. Due sunt (inquit) necessitates: simplex vna: veluti necesse est oēs homines esse mortales. altera conditionis vt si aliquē ambulare quis scit/ eum ambulare necesse est. quod enim quisq̃ esse nouit: id esse aliter q̃ notum est nequit[c]. sed hec minime secum illam simplicez trahit. hanc enim necessitatez non propria facit natura: sz cōditionis adiectio: nulla em necessitas cogit incedere voluntate gradientē. q̃uis cum tūc cum gradiatur incedere necessarium sit. Eodem igitur modo si quid prouidētia presens videt id necesse est esse: tāetsi nullam nature habeat necessitatē. at quidem ea futura que ex libertate arbitrij puentiunt prescientia contuetur. Hec igitur ad intuitum relata diuinū necessaria fiunt per dispositionem diuine notionis. per se vero considerata: absolutam nature sue libertatem non deserunt. fient igitur proculdubio cuncta que futura de⁹ esse prenoscit: sed eorum quedam de libero proficiscuntur arbitrio que q̃uis euentant: existendo tamen naturam propriam nō amittunt. que priusq̃ fierent etiam non euenire potuissent

Exod xxxij. C. Hūc. xxiij. c.

Mat. xj. c.

Joā. vj. c.

Osee

a ¶ Lapidibꝰ q̃drīs .i. brutib⁹ quadratis: vt doctrina quatuor euangelioꝝ.

Psal. xxxiij.

b ¶ Testimonij. in hoc q̃ est mortuꝰ i vnitate ecclie: sz q̃dā heretici volebāt eū posit mortē accusare ō hereti. vt xxiij. q. ij. sane p ferē. ſ. sīa sunt sed nō erant recipiēdi etiam in crimine hereseos cū ille bone opinē. vt. ij. q̃o. j. in primis. heretico autem bene recipere[f] contra hereticuz. vt ij. q. vij. si hereticus. Joan.

c ¶ Perdidere. ij. q̃. vij. nō potest. Joan.

d ¶ Potestatem. quam non habebat ecclia cū et nouella ad huc esset. sz post ea q̃ cepit dñari principib⁹. vt .ſ.e. displicet. et c. nō inueniūtur.

e ¶ De fidem ecclesie conseruandam.

f ¶ Intrare. id est redire ad ecclesiam.

g ¶ Sed āre. q̃si dicat non est considerādū q̃d fiat: sed qua de causa fiat. vt .ſ. e. q̃one. viij. occidit. et. ff. de fur. peruz. similiter nō ē p̄sideranduz q̃d fiat sed q̃ aio fiat. vt. xv. q. vj. ea. j. i fi. q̃si dicat cogant ire ad cōmodū ipsoꝝ. sz ad cōmūnē de q̃ agit in euāgelio ivj. dī. sp̄ōsus. ſ. e. cum in lege.

h ¶ Legem. quā habes. C. de here. arriant.

i ¶ Si duo.

lapidibus quadris[a]: id est admā tibi facultatem peccandi.

Idem p psalmistā de dānandis dixit. Fiant vie illoꝝ tenebre z lubricum: et angelus dñi psequēs eos. Sed in his oib⁹ vitia nra humane ascribūtur mentis arbitrio: qd diuina clemētia i electis misericorditer fruit ad bonū: in dānādis iuste relinquit ad malū. Sicut ergo q̃uis certissime sciamus nemnem vltra terminuz a deo sibi prefixū esse victurū: oibus tñ languētibus nō incōgrue medemur: sic q̃uis nemo saluetur: nisi p̄destinatus ad vitā: oi tñ delinquenti est adhibenda correctio nec maloꝝ est negligenda disciplina. Unde Augustinus ait bonifacio.

¶ Non semper in eos qui peccant vindicta est exercenda.

Ipsa pietas: vtas: charitas nos non permittit contra cecilianū eoꝝ hoim accipere testimoniū[b] quos in ecclesia non videmus: cui dñs phibet testimonium. q̃s em diuina testimonia nō sequuntur pōdus hūani testimonij perdiderunt[c]. Item molestus est medicus furenti frenetico: et pater indisciplinato filio. ille ligando. iste cedendo: sed ambo diligendo. Si autem illos negligant: et perire p̄mittāt: ista pri⁹ falsa māsuetudo est crudelitas. Ite si p potestatem[d] quā propter religionem ac fidem[e] reguz tempore q̃ debuit diuino munere accepit ecclesia: hi q̃ inueniuntur in vijs et septibus. id est in heresibus et scismatib⁹ coguntur intrare[f] non quia coguntur: reprehendant: sed quare[g] coguñ attendant. Communum dñi est vnitas corporis christi: nō solum in sacrameto altaris: sz etiam in vinculo pacis. In eodem theodosi⁹ imperator legem[h] generaliter in omnes heretcos promulgauit: vt quisquis eorum episcopus vel clericus vbilibet esset inuentus decem libris auri multaretur. Item si duo[i] aliqui in vna domo simul habitarent quam certissime scirem⁹ rutturam: nobisq̃ id p̄nunciantib⁹ nollent credere. atq̃ in eadē manere persisterent: si eos inde possemus eruere: vel inuitos quibus imminentē illā ruinā predemonstrauimus: vt vlterius redire sub ei⁹ p̄erculum nō auderēt: puto nisi facerem⁹ non immerito crudeles iudicaremur.

Porro[k] si vnus illoꝝ nobis diceret q̃ intrauerit is eruere: memetipsum continuo trucidabo: alter autē nec exire q̃dē inde nec erui velleret: sz neq̃ necare se auderet: quid eligeremus: vtrum āb os ruine oppumendos relinq̃re: an vno saltē p nostrā operam liberato: alterum non nostra[l] culpa: sed sua potius interire p̄mitterem⁹. nemo est tam infelix qui non q̃d fieri in talibus rebus oporteat: facillime iudicet. Item post pauca. q̃ si plurimi essent in domo ruitura: et inde vnus saltem liberari posset: atq̃ id cum facere conaremur: alij semetipsos precipitio necarent doleremus de ceteris: vez de vnius saltem salute consolaremur: non tñ ne seipsos alij perderent: perire vniuersos nullo liberato[m] permitteremus. Quid igitur de opere mie q̃ pro vita eterna adipiscenda z pena eterna vitanda hoibus debemus impendere iudicandum est: si pro salute ista nō solum temporali: sed etiā breui et ad tēpus exiguum liberanda: sic nos subuenire hoibus ratio vera et benigna compellit[n]. ¶ Item sicut inquiunt donatiste oportet vt et nos extra ecclesiam et aduersus ecclesiam fuisse penitear vt salui esse possimus: quomodo post istā penitentiā apud vos clerici: vel etiam epi permaneremus: hoc non fieret: q̃n reuera quod faciendum est fieri non deberet[o] vbi pauci ipsa compensatione[p] satres ei ponit casus. Primo sic. duo sūt in domo ruitura. et ambos possum⁹ liberare: ad hoc tenemur. z hz sint inutiti. Secūdo sic. duo sunt i domo vna: z si vnū liberam⁹: alter vult se necare. Tertio sic. multi sunt in domo vna: et non nisi vn⁹ liberari pōt k ¶ Porro. secundus casus.

l ¶ Nō nostra Licet enim aliōs seipsuz iteriman propter nos. dū modo nos iuste moueamur: nō tenemur. vt J. e. q. v. cū homo. et c. de occidēdis. z. xxvij. di. quod ad nos.

m ¶ Liberato id est nō minus aliquem liberare teneris licet oēs alij se perderent.

n ¶ Cōpellit. ergo videt q̃ oibus sit preceptuz vt denunciēt crimina delinquēti: sed hoc intelligas tātū de plāris vel de canonica denūciatiōe. vt. ij. q̃. j. si peccauerit.

o ¶ Non debet. de iure cōi.

p ¶ Cōpensatiōe. id est vt alij faciliꝰ redeāt

Addē et nisi faceremꝰ cruliberam⁹: alter deles iudica remur. vt J. seq̃ tur/ ibi puto q̃.

Denūciatio canonica oib⁹ papis.

ad ecclesiam cū
uident aliquos
reuersos tolera-
ri sinis ordibus
a ¶ Nulnus.
dupliciter iferi-
ram⁹ arbori. vt
de cōse. distin. v.
nunq̄. tūc dicū-
tur duo vulne-
ra infligi arbori
id est ecclie qñ il
le qui fuit destitu-
tus⁹ restituit. et
alter q̄ substituz-
tus fuit remouen-
dus: secūdo mo-
do qñ nullus fuit
substitutus⁹: a illo
dē leue vulnus.
b ¶ Detrahē
dū. sic. xlviij. di.
commessationes.
z distin. l. vt con
stituerentur.
c ¶ De mēda-
cū minore. id est
de mendacio tim-
poris.
d ¶ Episcopi.
z. distic. iij. nos.
cōsuetudinē. z.
e ¶ Unité. nō
itelligas q⁹ Au-
gustin⁹ hic resti-
tuat eos depo-
sitos: sed docet
qd fieri possit.
f ¶ Et sic. id ē
ppter res eoz.
g ¶ Non res
eoz. vt. j. q̄. vij.
c. j. z. ij.

Quid faciet
ecclesie.
h ¶ Medicia.
.i. correctio.
i ¶ Inter fre-
neticos. i. ad mo
dū freneticoz z
furentes.
k ¶ Inciplūt.
Egressus ei ma
licie virtutē ope
ratur ingressuz
xxvij. q. j. cum re
nūciatur. hec tñ
nō est cōcedēda
si aliquis icipit
esse bonus non
tamen. perfecē
desinit esse ma-
lus. de pen dist.
ij. forte. z. c. si ser
mo.
l ¶ Commu-
nia. j. de cōsec.

narentur: sed sibi hoc dicant: z
multo marie hūiliter doleant
qui in tanta morte pcisionis ia
cent: vt illo quodam vulnere
mīs ecclesie catholice reuiuis-
cant. ¶ Tū em pcīsus ram⁹ inse
rit: fit aliud vulnus⁹ in arbore
quo possit recipi vt viuat: q̄ sine
vita radicis peribat: sed cū
recept⁹ recipienti coaluerit: et
vigoz consequitur z fructus: si
aūt non coaluerit ille quidem
arescet: sed vita arboris pmanebit. ¶ Est em et tale inserendi
gen⁹: vt nullo precīso ramo q̄
minus est ille q̄ fortis est inseratur. non tū vllo: sz vel leuissimo
vulnere arboris ita etiā et istī
cum ad radicē catholicam ve-
niunt nec eis postēp vir erro-
ris fuit penitet: honor clericatus aut eī⁹ aufert. liquidez
fit aliqd tanq̄ in cortice arboris matris contra integritatē
seueritatis: verūtñ: qz neq̄ q̄
plantat est aliquid neq̄ qui ri-
gat: ad dei miam precibus fu-
sis coalescente suoū pace ra-
moz charitas cooperit multi
tudinem pctoz. et paulopost.
Ueruz in hmōi causis vbi per
graues dissensiones scissuras
non hut⁹ aut illi⁹ hois est peri-
culum sed plurimoū strages
iacet detrahendum⁵ est aliqd
seueritati: vt maioib⁹ malis
sanandis sincera charitas sub
ueniat. ¶ habeant ergo de pre-
terito detestabili errore sicut
petrus habuit de mendacij⁶ ti
more amarum doloꝛem et ve-
niant ad ecclīam xp̄i verā. i. ca
tholicam matrē: sint in illa cle
rici: sint epi⁸ vtiliter⁶ q̄ otra eā
fuerūt hostiliter: nō inuidem⁹
imo amplectimur: hortamur:
optam⁹: et q̄s in vijs aut in se-
pib⁹ inuenim⁹ intrare cogim⁹:
et sic⁶ nondū q̄busdā pſuade-
mus: qz non res eoz⁸ sed ipsos
querimus. ¶ Idem fausto.

¶ Medicinali seueritate mali
cogantur ad bonum.

Quid facies ecclie medi-
cina⁵ saluté olim mīna
charitate conquirēs: tanq̄ in-
ter freneticos⁴ et litargicos ⁷
estuans. nunq̄d cōtenere: nun
q̄d desistere: vel debet vel pōt
vtrisq̄ si necesse est: vt sit mo-
lesta que neutris est inimica.
¶ Nam et freneticī nolūt ligari:
et litargici nolunt excitari: sed
perseuerat diligentia charita
tis freneticum ligare: litargi-
cum stimulare: ambos amare:
ambo offendunt: sed ambo di
liguntur. ambo molestari q̄n-
dū egri sunt indignantur: sed
ambo sanati gratulant. ¶ In eo
dē Catholici esse nō incipiūt⁸
nisi heretici esse desiterint.
¶ Neq̄ em sacramenta eoz
inimica sunt nobis que in illis
nobis sunt cōia⁹ qz non hūana
sunt sz diuina. pu⁹ erroꝛ eoz est
auferēdus quē male uterūt: nō
sacramenta q̄ silr acceperūt q̄
ad penā suā portant z habent
q̄uis idigne hnt: sz tū habent
Ecce q̄ crimina sunt puniēda q̄n salua pace ecclesie feriri
possunt in q̄ tū discretio adhi-
bēda est. Aliq̄n em delinquen
tium multitudo diu p patien-
tiā ad penitentiā est expectan
da: aliq̄n in paucis est puniēn-
da: vt eoz exemplo ceteri ter-
reant: ⁊ et ad pniam puocent.
¶ Hinc cuz discipuli celesti igne
samaritanos vellēt cōsumere
phibiti sunt: et samaritani ad
pniam sūt expectati vt xp̄o p̄di-
cante conuerterent ad fidē.
Unde Ambrosius ait.

¶ Non semper in eos qui pec
cant vindicta est exercenda.

Quod xp̄us discipulos⁹ suos increpauit:
quia ignem de celo descēdere super eos
gestiebant qui tm̄ non receperant ostendit no
bis nō semp in eos qui peccant vindicandū: q̄
nōnunq̄ ampli⁹ pdest clemētia xp̄i ad patien-
tiam q̄ lapso ad correctionem⁹. Denicq̄ samari-
tani citius crediderūt a quib⁹ hoc loco ignis
arcetur. nec discipuli peccāt⁹ qui legē sequun-
tur. sciebant enim et phineen⁹ reputatum ad xp̄

distin. xij. non in
vobis. no. ⁊. j. q.
j. sacramenta.
¶ Sed. ¶ hec
est ārīa pars. q. ⁊ Addes
qua pbat Au⁹ tur
stian⁹ q̄ vindicta gia est
nō est inferenda oppref
supple. s. amore so cere
vicisceēdi sed tan bu cuz
tum amore iusti oblitis
cie. sz cum pec- one et
cant in deo: cum iugō
aūt peccāt in no no: ⁊ lo
bis parcere de- quit q̄
bemus. ⁊ hoc p̄- p̄ sibiti
bat per tres ac- ducem
cionitates. Joā. vñ ex
de fan. pone. li
targi-
Quod chri- cos. i.
stus. obstina
m ¶ Discipu- tos. Ar
los. Jacobum ⁊ chi. hic
Joannem quos
premisit in civi-
tatem samarita
noz. vt pararēt
sibi hospitium.
n ¶ Ad correc-
tionē. pōt vn-
dicta. vel valeat
disciplina.
o ¶ Peccant.
.i. eadem. ea vin
dicta. cōtra vbi illi. ps
videtur q̄ apo-
stoli odio deside
rauerunt vindi
ctaz. Sed dic q̄
nō peccabant in ⁊ Corre
re quā volebāt: cor. in
sed in mō volen- tus i.
di. xxij. qōe. ij. ⁊ aut fa
abraam. Uel dic cta. ⁊
q̄ peccabāt sed ff. de
dñr nō peccasse: pe. eius
qui ex hoc pmit- vulga.
tebat sz punire cōcor.
inimicos. ⁊. e. q. Luce
cum in lege. ix. g.
p ¶ Et phine-
es. hystoriā ha-
bes. ij. qō. vij. ⁊
tē cū balaam.

s ¶ Multimoda. Quam fecit in illis plira lectione.
Libenter suffertis: vbi narrat suas passiones ⁊ reue-
lationes suas.
b ¶ Eliū. hystoriā habes. xlv. di. ℌ. Salomon. Jo.
c ¶ Nec er ḡrelas. ¶ Cōquestus audit ergo ille qui
p̄ḡrī se in
iusde excōicatū:
⁊ hoc ℌm vetera
tura. vt. xj. q. iij.
si eps. Uel die q̄
supple. s. amore
ciscēdi sed tan bu cuz
tum amore iusti oblitis
cie. sz cum pec- one et
cant in deo: cum iugō
aūt peccāt in no no: ⁊ lo
bis parcere de- quit q̄
bemus. ⁊ hoc p̄- p̄ sibiti
bat per tres ac- ducem
cionitates. Joā. vñ ex
de fan. pone. li
targi-
Quod chri- cos. i.
stus. obstina
m ¶ Discipu- tos. Ar
los. Jacobum ⁊ chi. hic
Joannem quos
premisit in civi-
tatem samarita
noz. vt pararēt
sibi hospitium.
n ¶ Ad correc-
tionē. pōt vn-
dicta. vel valeat
disciplina.
o ¶ Peccant.
.i. eadem. ea vin
dicta. cōtra vbi illi. ps
videtur q̄ apo-
stoli odio deside
rauerunt vindi
ctaz. Sed dic q̄
nō peccabant in ⁊ Corre
re quā volebāt: cor. in
sed in mō volen- tus i.
di. xxij. qōe. ij. ⁊ aut fa
abraam. Uel dic cta. ⁊
q̄ peccabāt sed ff. de
dñr nō peccasse: pe. eius
qui ex hoc pmit- vulga.
tebat sz punire cōcor.
inimicos. ⁊. e. q. Luce
cum in lege. ix. g.
p ¶ Et phine-
es. hystoriā ha-
bes. ij. qō. vij. ⁊
tē cū balaam.

iiij. re. j. d.

Uide in
iuriāte
sibi nō
pōt ex-
cōicare
Mat-
v. a.
¶ Con-
cor. re
tus i. l.
iulian⁹
ff. ō iu-
ris. om.
iudi. ⁊ i
l. extat.
eū. pco:
di. C.
vij. vi.
Act.
v. a.
Act.
xiij. b.

Injuriā nō
facta in tene
antur
remitte
re.
j. coz.
v. b.

Iniuriā
sibi nō
pōt ex-
cōicare
Mat-
v. a.
¶ Con-
cor. re
tus i. l.
iulian⁹
ff. ō iu-
ris. om.
iudi. ⁊ i
l. extat.
eū. pco:
di. C.
vij. vi.
Act.
v. a.
Act.
xiij. b.

Injuriā nō
facta in tene
antur
remitte
re.
j. coz.
v. b.

Iniuria
tā ec-
clesie il
lata an
posit
eps re-
mittē.

Sis in
iuriāte

v.ps.

Octiã per penitẽtiã purgatum an posset i accusationẽ deduci

¶Adde ad hoc glo. ẽ Bar. in l. si mater. ff. si negauerit. ff. ad l. iu. de adul.

Iniuriã duo modis tollitur

¶Secundo. ¶ Hec est. v. ps. q. i qua pbat q petã sibi dimissa iterum non sunt puniẽda. Io. de San.

a ¶Illic. ¶Acta sunt. Ibi enim causa est agenda. vi. iij. q. vj. ibi.

b ¶Supplicatione. bene dicit supplicatione: quia sit non per pces. sed propter pecuniam remitteretur iniuria infamis esset: nisi hoc fieret auctoritate iudicis. vt ff. de his qui notã. infa. furti. ¶. pactus.

c ¶Recidiuo. Arguit. q ex quo quis est absolutus / vel postq̃ penituit q̃ amplius de illo crimine accusari nõ potest. vt extra de accusa. ẽ his criminib⁹. et. ij. questio. j. prohibẽtur. similiter q̃ iurauit se non accusaturũ aliquem nõ potest eum accusare. ¶ vt extra ẽ accusationes. licz possit denũciare ei mens suum. vt extra de iureiurã. quemadmodũ. in fi. imo eo ipso q̃ dicit se nolle accusare non admittit accusans. vt. ff. de adulte. si maritus. ¶. si negauerit. immo tacite renũciat quia accusationi sue. extra de his q̃ fiũt a malo. par. capi. ex ore. in fine ẽ extra de offici. deleg. gratum. Hoc autez scias q̃ iniuria duobus modis tollitur vel remissione. vt hic. vel dissimulatione. et sin hoc si iniuria illata est per metum annoyti ẽ aboletur. vt. ff. quod met⁹ cau. si cum exceptione. ¶. j. si alio modo inferatur: tollitur eẽtimo anno. infrin. de iniu. in fine. C de iniuri. si nõ constiterit. ¶ Si autem non reuocatur statim iniuria ad animum ampliꝰ agi non potest. vt. ff. de iniur. nõ solum. ¶. j. ẽ instit. de iniur. ¶. vlti.

d ¶Non patitur. De hoc agitur. I. de pe. distinctione. iiij. diuina. ẽ est hic argumẽ. q̃ post penitẽtiam nõ potest quis accusari. de hoc no. xxxiij. questiõe. ij. admonere.

possum⁹ relatare. ¶Semel vero culpa dimissa recidiuo dolore iterum ad animum reuocari non debet.

¶Unde Gelasi⁹ Gerũtio Joanni Germano et Petro episcopis.

¶Iniuria cum semel remissa fuerit iterum reuocari nõ debet.

¶Illic: vbi hec acta sũt[a] plentibus vtriq̃ constiterit: et satisfecisse. Stephanũ ẽ supplicatione[b] susceptã eum qui male tractatus est ignouisse semel in abolitione remissa punitio recidiuo[c] dolore non debet iterari: diuine scilicz imitatione clementie: que dimissa peccata in vltionem redire nõ patitur. [d] sin vero nichil vel de satisfactione probabitur / vel de remissione transactum[e] dilectionis vestre sermone monstretur: quatenus siue nũc saltem poterit competens satisfactio prouenire. illud potius exerceatur: vbi animum sanare possit afflicti[f]. si vero irremissibilis[g] perstet[h] acerbitas: ibidem nichilominus vindicte vbi plecti bilius orta est presumptio.

¶Sed obsistit[i] illud Ambrosii: Ad preces Helye ignis de scẽdit de celo: vt prophete vindicaretur iniuria: quod tunc intelligitur factum: quando Achab[k] rex Israel post sterilitatem illam trũ annorum / et sex mẽsium / que facta est quãdo precibus Helie clausus est celum annis tribus / et mensibus sex: misit duos quinquagenarios ad Helyam qui dicerent ei: homo dei rex israel vocat te: qui ait. Si homo dei ẽ descendat ignis de celo ẽ consumat vos: ẽ statim ignis descendit de celo et consumpsit eos. quo facto [l] non cuius meriti apud deũ esset voluit ostẽdere: sed q̃ ille esset verus de⁹ quem colebat: non ille ad cuius cultũrã stupro proprij corporis Iezabel nonnullos prouocabat: euidentissimus indicijs monstrare curauit. Iniuria ergo prophete non ad alia q̃ iniuria domini ipsius intelligitur: que in paucis vindicata est: vt ceteri terrerentur.

Item obsistitur illud silvestri

¶Apostolicus anathematizauit eos qui eum ceperant: vel episcoporum aliquem qui deinceps ceperit excommunicauit.

¶Uilisarius patricius noster mandauit[m] me ad se venire pacifice pro quibusdam ecclesiasticis dispositionibus in palatium principis et ad primum ẽ ad secundum velum[n] reliquit omnem clerum et populum qui mecum venerabant: et nullum permisit introire: nisi me solum et vigilium diaconem nostrum: me vero[o] vt retento et ante predictum Patricium deducto: miserunt me in exilium: in quo sustentor: modo pane tribulationis et aqua angustie. ego tamen non dimisi: nec dimitto propterea officium meum: sed cum episcopis quos congregare potui eos qui talia erga me egerunt: anathematizaui[p]: ẽ vna cum illis apostolice auctoritate statui nullum vnq̃ aliter decipiendum: sicut deceptus sum: ẽ si aliquis deinceps vllũ vnq̃ episcoporum aliter deceperit anathema maranatha[q] fieret in conspectu dei ẽ sanctorum angelorum. Idem vigilio. Habeto itaq̃ cum his qui tibi cõsentiunt plene damnationis sententiam: sublatumq̃ tibi nomen ẽ munus ministerij sacerdotalis[r] agnosce: spiritussanctus iudicio et apostolica a nobis auctoritate damnatus.

¶Sed et hic nõ suã sed ecclesie iniuriam vltus est. Quod autẽ[s] peccatum populi in paucis puniendũ sit: moyses exẽplo docuit: qui peccatum idolatrie: in paucos cultores virtu[t]li vindicauit: morte paucoruz expiãs peccata multorum: in presens terrens in posterũ disciplinam sanciens: sic et ipse christus peccata totius populi morte paucoruz punuit: dũ pro fornicatione totius populi vna die[u]. xxxiij. milia perierunt: sic ẽ pro peccato murmurationis[v] vel tentationis nonnulli puniti sunt: vt eoꝝ exemplo ceteri ad penitentiam cogerentur. Sic ẽ quotidie non nullos punit deus: vt diuina prouidentia etiam circa humana vigilare cognoscatur: ẽ nonnullos etiam per longa tẽpora ad penitẽtiam expectat: vt patientiam sue benignitatis nobis ostendat. Sic etiam helias cultoruꝝ baal[b] vindicauit / sacerdotes et prophetas eius interficiendo morte paucoꝝ expians peccata imitantium populorum.

Quod vero peccata[x] que publicis iudiciis deseruntur punienda non sint: illo exemplo probatur quo christus qui iudam solus furem nouerat nõ abiecisse: sed patienter toleraſſe asſeritur.

¶Unde Ambrosius super primam epistolam ad Corinthios ait.

¶Iudicia non est sine accusatione damnare.

¶Si quis potestatem nõ habet[k]: quem scit reum abiscere vel probare non valet: innocens est[l]: ẽ et iudicis nõ est sine accusatore[m] damnare: sicut nec christus iudam abiecit. Similiter non est ferenda sententia quãdo multitudo est in causa: vel quãdo ille peccat qui sociam habet multitudinẽ. Unde Augustinus in libro secundo contra epistolam parmeniani.

¶Quod a multitudine peccatur: vel ab eo qui multitudinem habet sociam: ab ecclesia non punitur sed defenditur.

¶Non potest[n] esse salubris a multis correctio nisi cum ille corripitur qui nõ habet sociam multitudinem[o]. cum vero idem morbus pluri mos occupauerit: nichil aliud bonis restat q̃ dolor et gemitus: vt per illud signum[p] quod Ezechieli sancto reuelabatur illesi euadere ab eorum vastatione mereantur. et infra.

Reuera cum contagio peccãdi multitudinem inuaserit: diuine discipline seuera misericordia[q] necessaria est. nam cõfilia separationis[r] et inania sunt: et pernitiosa: atq̃ sacrilega: quia impia ẽ superba sunt et plus perturbant infirmos[s] bonos q̃ corrigant animosos malos: et infra. Turba autem iniquorum cum facultate[t] est in populis promendi sermonem generali[u] obiurgatione ferienda est: et maxime si occasionem atq̃ oportunitatem prebuerit aliquod flagellum desuper domini: quo eos appareat pro suis meritis vapulare. Excepta vero euangelica

h ¶Baal. hic hyrcaniã habes. j. questione. j. cũ scriptura.

i ¶Quod vero peccata. istũ spectat ad illud. ẽ. e. ij. his ita respondetur. sunt quedam.

¶Si quis potestatem. k ¶Non habet. quia non est eius iudex.

l ¶Immunis est. a pcõ partícipatione: nec imputatur ei si taceat cũ non possit illud probare. vi. q. vij. plerũq̃. licet autem iudex sciat aliquez criminosum: non tñ potest eũ a se abigere. vt vi. q. iij. si tantũ. m ¶Sine accusatore. excipiuntur casus positi. ij. q. j. de infa. et infestis.

n ¶Non potest. ẽ. dicti. i. vt constituere tur.

o ¶Multitudinis. hic ergo ratione multitudinis non exercet vindicta. ẽ j. qõ. vij quotiẽs. ẽ. e. ipa pietas. ẽ. tr. q. j. ordinatiões dicũtur autẽ hic multi plures q̃ xl. extra. de cle. excõ. mi. latores

p ¶Signum. scilicet thau.

q ¶Misericordia. ex severitate procedens.

r ¶Separationis. i. excõicationis.

s ¶Infirmos qui facile scãdalizantur.

t ¶Cũ facultate. i. cũ nõ rõtẽnt ei⁹ pdicatio. nam si nõ pficit pon⁹ facere debet. ij. q. iij. qñ.

u ¶Generali obiurgatione. vij.

¶Addergo a prio sẽ su non est inu mis si p bare valet. Et est platts est pẽ ptũ denũciasre. xj. q. iij. principe.

Ezech. ix. c. Vindicta rõe multitudo relata tur.

Mara natha.

Exod xxiij. b.

Nũer. xxv b.

Iohs. xj. a.

Phinees hebreũ occidit

Luce. vi. d. Matt. xij. d.

a ¶ Quid autē. b ¶ Euangelica. Posita in superiori. §. ex his omnibus. b ¶ Nolī esse. he autoritates sunt reponite. ij. q. vij §. hinc itaq; responderur. c ¶ Monastica. Loquit ibi apostolus de Corinthio qui ad penitentiam redijt. & petijt apostolus vt reciperēt ipz & remisit et offensam. & est simile. xxxv. q. ij. ca. venias.

Gal. vj. a.

d ¶ Sic iustā. Sic vsitata dicq; dicitur esse falsa. vt xiv. dis. vera. nā sepe vitia virtutes se esse mētiūtur. xij. distinctione. sepe.

Eccl. vij. a.

e ¶ Ita lege. id est deuteronomio: vbi scriptū est de illo q̄ inuitat alios ad idolatriam. ne acquiescas ei nec audias eum nec miserearis eius sed statī occidas cum vt. j. q. v. si adueris.

f ¶ Domina. si mi. ff. depos. si hominem.

Judex lachrymis flecti non debet.

g ¶ Et lachrymis. iudex enim nō debet moueri ad lachrymas alicuius misoli. vt. ff. de offi. pre fi. obseruādum. & de pen. dis. iij. sunt plures.

h ¶ Tradet. occasionaliter.

i ¶ Si gladiū S. quare hic redarguit ecclesia iudicem qui gladiū repulit: cū ipse perat augustin⁹ reos nō occidi. vt. j. q. v. c. j. & ca. de occidendis: & dicas hic loq̄ de incorrigibilibus. ibi de corrigibilibus. sic. j. eadem. q. v. p̄ dest.

Deut. xix. D. j. regū xv. b.

k ¶ Perculo. propter hoc verbum quidaz hic dixerūt q̄ in criminali causa nō esset mitius agēdum cum reo q̄ cū actore: quod non concedo. vt xxv. q. ix. ventā in fine.

l ¶ Cōmunionis. reruz quib⁹ suspēsus est. nō intelligas hoc ō sentētia excommunicationis. nā ibi propter periculū nō est differēda absolutio. nā quandoq; fit absolutio a iudice non suo: vt extra de sentēn. ex cōmunic. sacro. extra de ap. quafronte. nisi velis intelligere in eo casu quando. propter cōtumaciā detinet aliquis diutius in excōicatione. xj. q. iij. qui iubente.

m ¶ Facilitas. verū est q̄ de iure non dat: q̄ de facto sepe dat: & sic non obstat. j. questio. vlī. ex diuersa.

Damnat. n ¶ Judicio. i. ordine iuris.

o ¶ Sacello. id est pauperta ti. Joan.

Dolosa. p ¶ Quia homo. sic. lxxvj. distin. odio.

Infero ex hoc tex. q̄ absolutio si est differēda cōcor. ter. i. ij. si cum non not. C. de fil. eccl.

Correctio de culta ē precepti. Mat. xxvj. a.

q ¶ Officio. correctionis.

b ¶ Nomis. si m q̄ aliqs nominat vel precatus vel pater vt ostendit p exemplū.

c ¶ Episcopo. Ex hoc. c. q ex ilo. ij. c. ita cōuenit dici q̄ illud: Si peccauerit in te frater tu⁹ ad solos illos spectat de denūciatione sed tantū de correctione: ad quaz eni⁹ aliꝰ tenetur qui enumerant hic. nā eni⁹ tenet corrige⁹ eni⁹ fratrez. vt. j. c. q̄. v. non putes Ité q̄libet tenet alīū occulte corripe. vt extra de here. cū ex mūcto. circa fi.

d ¶ Familiā. C. de emē. ppm quotī. l. vna. et xxviij. questio. ij. placuit.

e ¶ Marito. ff vlī. q. j. sicut alterius.

f ¶ Quibusq; pauperibus. s. xiij. dist. ieiuniamus. Johan.

vlj. pe

g ¶ Le gladium accipit. mūste.

h ¶ Potestate. Nam prīs gladiū tūc a principe habēt. vt. ff. e. q. j. militare. et. q. ij. cap. j.

¶ Petro illud. c. hec. vlī. p q. iij qua probat magr p. xiij. auctō. q̄ oino iudices malos corrigere debēt: aliquin pena eoꝝ imputabit eis. Johan. de fan.

i ¶ Illud hieronymi. ff e. qui ī carnē.

Damnū fur.

k ¶ Nō ois. ff v. q. v. non ois.

l ¶ Tollit. ff. eo. duo contra.

m ¶ Cogi. ff. xlv. distin. ca. ij. extra. Sol. ab initio nēo cogendꝰ est ad bonū: sed aliqs cogitur q̄ficere in eo q̄ incepit. vt. j. ea. q. v. ad fidem. nec obstat q̄ b. de paulo q̄ ab initio fuit coactꝰ. nam hic arg. a minori. id ē ex q̄ paulus ab initio fuit coactꝰ ergo alij possunt exp̄sso facto cogi.

Bonuz facere nemo cogit.

n ¶ Et mali. vt hismael y saac & saul et dauid.

o ¶ Bonī malos. vt helias q̄n quagenarios.

p ¶ Et pplie. vt moyses egyptiū. vt. ff. e. q. iij non inferenda.

Puer. xxvij. a.

¶ Si ēm quisq; inimicū suum periculosis febrib⁹ freneticuz factū currere videret in precipitium: nōne tunc port⁹ malū p malo redderet: si sic eiz ire p̄mitterer q̄s si corrigendum curandūq; ligaret? et tñ tunc et molestissimus et aduersissim⁹ videret: qñ vtilissimus et misericordissim⁹ extitisset: sed plane salute reparata tanto ei vberius gras ageret: q̄to minus sibi pepercisse sensisset. et post pauca. ¶ Et q̄busdam ista nō p̄sunt nunquid tō negligenda est medicina: q̄ nonnullos insanabilis est pestilētia. ¶ Ité post aliqua. Non ois⁹ q̄ parcit amicus est nec ois qui vlcerat inimicus. ¶ Meliora sunt vulnera amici q̄s blanda oscula inimici. ¶ Melius est cū fenestritate diligere q̄s cum lenitate decipere. ¶ Utilius cūrienti panis tollit: si de cibo securus iusticiam negligat q̄s esurienti panis frangit: vt iniusticie seductꝰ acq̄escat. Ité post pauca. Putas neminē debere cogi ad iusticiā cum legas patrēfamilias ditisse seruis q̄scūq; inuenerītis cogite intrare: cū legas et ipm p̄fo saulū postea pauli ad veritatē cognoscendā & tenendā magna violētia xp̄i cogēris esse cōpulsum. Item post pauca. ¶ Et cū noueritis furē aliquādo auertendis pecoribus pabulū spargere: & aliquādo pastorē flagello errātis pecora reuocare. Ité si semper esset culpabile persecutionez facere: non scriptū esset in sanctis libris. Detrahēte mihi secreto primo suo hunc persequebar. aliquando ergo et qui eā partē iniustus est. & qui eā facit iustus est. Sed plane sepe & malꝰ persecutī sunt bonos et boni malos⁹. illi nocendo per iniusticiam: isti consulendo per disciplinā. illi immaniter: isti tēperanter: illi sentientes cupiditate. isti charitate. nam qui trucidat non considerat quemadmodum lanier. qui autē curat considerat quemadmodum fecer. ille persequitur sanitatem: iste putredinem. Occiderunt impij prophetas: occiderunt impios et⁹ prophete: flagellauerunt iudei christum: iudeos flagellauit et christus: traditi sunt apostoli ab hoibus humane potestati: tradiderunt apli hoies potestati sathane. In his omnibus quid attendi-

Bonus quis. xxiij. a.

Mat. xxij. a

Act. ix. c.

ps. c.

iij. re. xviij. a.

Mat. xvij. c.

Jo.ij.g. Act. xvj.e.

a ¶ Nocendi cā.3. Quali dicat plus cām facti q̄ factū consideranda sit. vt j.e.q.vnd. occidit.

b ¶ Cōstitutū. C. de here. arriani. Joan.

c ¶ Certe. 3.e. q̄ magnum.

d ¶ Alius Arg. optimū q̄ ex quo vn⁹ fecit re pōt venire ad iudicium: ergo z alter. sic extra ō electione. c. bōe. in fine. sīr dicit lex ex quo tutor suā pecuniā debet collocauit: ergo et pecuniam pupilli potuit bñ collocasse. ff. de administratione tu. l. tutor. §. j. similē ex q̄ res tuas conseruasti. z res etiaz cōmodatas conseruare debuisti ff. cōmo. si vt certo §. cōmodatū in fi. tñ hoc arg. fallit: nā z iz aduersarius meus etiā q̄ venire nō poterat venit: non tñ sequitur q̄ ego tenebar venire vt. ff. ō arbi. l. si cū ites §. pe.

e ¶ Inuitū. q̄d q̄ est q̄ nemo cogitur crescere inuitus. vt. lxxiij. disti. gesta. z ca. vbi: iz ibi loquitur cuz malo zelo q̄s cogitur. tñ hoc est fortasse q̄ si aliq̄s semper esse nolens non deberet cogi. de h⁹ not. viij. q̄. j. in scripturis.

f ¶ Sed etiaz latera. 3. xiv. di. §. salomon.

g ¶ Negligētes. vt. lxxxvj. di stin. ca. j. z vi.

h ¶ Quo modo rerum. bōa illoruin qui seipsos

Dilīgēs in suis dz in alienis sīr facere.

turnisi q̄s eorum p̄ p̄fitare: q̄s p̄ iniquitate: quis nocendi cā⁸ q̄s emendādi: z paulopost cōstātimus impator cōstituit⁵ vt res conuictoz z vnitari puniciter resistentiū fisco vendicarētur. z post pauca. ¶ Certe⁶ nulli⁷ crimē maculat nescientē. ¶ tē facta nocentiū q̄ innocentiū demōstrari: vel ab innocētib⁹ credi nō p̄t: nō coinquinat quēquē: iz ꝓpter innocētiū cōsortiū etiā cognita sustinētur: non em̄ ꝓpter malos boni sunt deserēdi: iz ꝓpter bonos mali tolerandi: sicut tolerauerunt ꝓphete eos contra quos tanta dicebāt; nec cōmunē sacramētoz illi⁹ ꝓpli relinquebant. ¶ dē donato pbro.

¶ Hereticī etiam ad salutem inuiti sunt trahendi.

¶ Dsplicet tibi q̄ traher⁹ ad salutē dei: cū tñ multos nos ad pnicm traxeris. q̄d em̄ volum⁹ nisi te cōprehēdi et p̄nari et seruari ne peas: q̄ aūt in corpe iesus es ipse tibi fecisti: qui iumento tibi mox admoto vt voluisti z te ad terram grauiter collisisti: nā vtiq̄ alius⁹ qui adductus est tecum collega tu⁹ illesus venit: quia talia ipse sibi non fecit. ¶ Sed nec̄z hoc putas tibi fieri debuisse q̄ neminē existimas cogendū ad bonuz. Attende q̄d dixerit ap̄s. ¶ Qui epatū desiderat bonū opus desiderat: et tñ multi vt epatū suscipiant tenent: fuiti⁶ ꝓducunt: icludūt: patiuntur inuiti mala q̄ nolūt donec eis adsit voluntas suscipiēdi operis boni: q̄tomagis vos ab erroze pniciosō in quo vobis inimici estis trahendi estis et p̄ducēdi ad ꝓbitatē: vel cognoscendā vel eligēdam: nō solum vt honorē salubriter habeatis: iz etiam ne nequissime peatis? ¶ Dicis dñm dedisse liberū arbitriū: ō non debere hoiem cogi ad bonum: q̄re q̄ li de q̄b⁹ supradiximus cogun tur ad bonū? Attēde q̄ z considera q̄ non ideo volūtas bona misericorditer impēdit: vt mala volūtas hois diligat. Nam q̄s nesciat nec dānari hoiem: nisi merito male voluntatis: nec liberari nisi bonam habuerit voluntatē? non tñ ideo qui diligunt male sue voluntati ipune z crudeli⁹ p̄mittēdi sunt: sed vbi ptās dat: et a malo ꝓhibēdi z ad bonū sunt cogendi. Hā si volūtas mala semp sue p̄mittēda est libertati: q̄re israelite recusantes et murmurantes: tā duris flagellis a malo ꝓhibebant: z ad terrā p̄missiōis cōpellebant? Si ꝓo volūtas mala semp sue p̄mittēda est libertati: q̄re paul⁹ non est p̄missus vt pessima volūtate q̄ psēqbat eccliam: iz p̄strat⁹ ē vt cecaret: cecat⁹ est vt mutaret: mutat⁹ est vt mitteret: missus est vt q̄lia fecerit in errore: talia p ꝓbitate pateret: si volūtas mala sp sue p̄mittenda est libertati: q̄re monet p̄ in scripturis sanctis filiū durū nō solū ꝓbis corripe: sed etiā latera⁷ ei⁹ tundere: vt ad bonā disciplinā coact⁹ ac domit⁹ dirigat? Uñ idē salomon dicit. tu p̄curris eū ꝓga: ego aūt eū liberas a morte. Si aūt mala voluntas sp sue p̄mittēda est libertati: q̄re corripiūtur negligentes⁸ pastores. et dē eis errantē non reuocastis: p̄ditum non inquisistis: z vos oues xp̄i estis: characterē dñicum portatis i sacramēto q̄b⁹ accepistis: sed erratis z pitis. nō iō vobis displiceam⁹? q̄ reuocamus errātes z q̄rim⁹ p̄ditos: meli⁹ em̄ facimus volūtatem dñi monentis si vos ad unle eius redire cogam⁹? cū consentiam⁹ voluntati errantiū: vt pire vos p̄mittamus. ¶ Nolī g̃ tā dicere q̄ te assidue audio dixisse: sic volo errare: sic volo perire: meli⁹ hoc oīno pire nō p̄mittim⁹ quātum possumus: mō q̄ te in puteū q̄ morereris^b misisti vtiq̄ libera voluntate fecisti: sed cū crudeles essent serui dei si huic male voluntati tue te p̄mitterent: z nō te de illa morte liberarent: quis eos non merito culparet: q̄s impios non recte iudicaret? z tamē tu te volēs in aquā misisti vt morereris. illi te nolētē leuauerūt de aq̄ ne morereris. tu fecisti fm voluntatē tuā: iz in pniciē tuā: et illi contra volūtatē tuā: sed cōtra mortē tuam. Si ergo salus illa corpalis sic custodienda est: vt etiam in nolētibus ab eis qui eos diligunt seruetur: quanto magis illa spiritualis in cuius desertione mors eterna metuitur: cū cū z in ista morte quam tibi tuipse voluisti inferre: non solum ad tempus sed etiā in eternum mo-

rereris: q̄ z sic nō ad salutē: non ad ecclie pacē non ad xp̄i corporis vnitatē: nō ad scām et individuā charitatē: sed ad mala aliqua cogeris:

a ¶ Debuisti. 3.e.ca. si nō licet et ca. non est nostrū. et de consecr. distin. ij. prima.

nec sic tibi ipse mortem inferre debuisti⁸. considera scripturas diuinas: z discute q̄tū potes: z vide vtrum hoc fecerit aliquis iustoz aliquando atq̄ fidelium: cū ab eis tanta mala perpessi sunt: q̄ eos ad interitū nō ad vitā quo cōpellebat. et post pauca. ¶ Repetis sicut audio q̄ in euāgelio scriptum est recessisse a dño. lxx. alīs. lxxij. discipulos et arbitrio sue male atq̄ impie discessiōis fuisse p̄missos ceteris q̄. xij. qui remanserant fuisse respōsum: nunquid z vos vultis abire: et nō attendis: q̄ tūc primum ecclesia nouello germine pullulabat: nondūq̄ completa fuerat illa ꝓphetia. et adorabunt eū omnes reges terre: oīs gentes seruient et. quod vtiq̄ quāto magis impletur tanto maiore vtitur ecclesia potestate: vt non solū inuitet sed etiā cogat ad bonum. hoc dñs significare volebat: q̄ cuius haberet magnum potestatem: primo tñ elegit cōmendare humilitatē. hoc etiā in illa cōuiuii similitudine satis euidēter ostenditur vbi misit ad inuitatos: et venire noluerunt. et ait seruo. Exi cito i vias⁶ et plateas et vicos ciuitatis et pauperes ac debiles cecos et claudos introduc huc. z ait domino seruus. Factū est vt imperasti: et adhuc locus est. Et dñs seruo ait. Exi in vias z sepes z compelle intrare vt impleat domus mea. Uide nūc quēadmodū de eis qui primo venerant dictum est introduc eos: nunc dictum est cōpelle: ita significata sunt ecclie primordia adhuc crescentis vt essent p̄ vires etiā compellendi.

to. vj. ps. lxxj Luce. xiij.c. b ¶ In vias. i. hereses z scismata.

¶ Item super Joannem.

¶ Hereticī vtiliter patiūtur: qui vtiliter exponūtur inferuntur.

¶ Quando vult deꝰ. c ¶ A sara. id est ab ecclesia. d ¶ Agar. id est cōuenticula hereticorum. e ¶ Hereditatē. 1. xxxij. q̄. iiij. recurrat iz. j. xxxij. q. iij. dicat. 3. iz hic de celesti. ibi i hereditate terrena. vt. j. q. iij. iudei.

Gen. xxj.

¶ Quando vult deus concitare potestatē aduersus hereticos: aduersus scismaticos: aduersus dissipatores ecclesie: aduersus eversuffla tores xp̄i: aduersus blasphematores xp̄i: blasphemi nō mirētur quia deꝰ concitat vt a Sara⁶ verberetur Agar⁴: cognoscat se Agar: supponat cerutcem. que cum humiliata discederet a dña sua: occurrit ei angel⁹ z dixit. quid tibi est agar: ancilla sare cum conquesta esset de domina: q̄d audiuit ab angelo. reuertere ad dominā tuam. ad hoc ergo afflīgit vt reuertatur: atq̄ vtinam reuertatur. quia proles ei⁹ sicut proles iacob cum fratribus hereditatem⁸ tenebit. mirant autē quia cōmouentur potestates christiane contra dissipatores ecclesie derestandas. si non cōmouerentur: quomodo redderent rationem de imperio suo deo. Intēdat charitas vestra quid dicam quia hoc pertinet ad reges seculi scilicet christianos z tēporibus suis pacatā f velint matrem g suā ecclesiam hr̄e: vñ ispūaliter nati sunt. Et paulopost: Nabuchodonosor decreuit dicēs. Quicūq̄ dixerint blasphemiam in deum Sidrac Misaac et Abdenago: in interitu erunt: z domus eorum in dispersione. Ecce quomodo rex alienigena seuit ne blasphemetur deꝰ israel: qui potuit tres pueros de igne liberare. z nolunt vt seuiāt reges christiani: q̄ xp̄s exsufflatur: a quo nō tres pueri iz totus orbis terrarum cū ipsis regibus a gehēnarum igne liberant. z infra. Quomodo ergo isti reges non moueantur qui non tñ tres pueros attendunt liberatos de flamma: sed seipsos de flamma gehenne: q̄ñ vident xp̄m a quo liberati sunt exsufflari in xp̄ianis: q̄ñ audiūt dici christiano: dic te non esse christianum. talia facere volunt: sed talia pati nolunt. Nā videte qualia faciunt et qualia patiuntur: occidunt animas: affliguntur in corpore: sempiternas mortes faciunt: z tēporales h se ppeti conqueruntur.

f ¶ Pacatam. ad hoc esū cōstituti sūt p̄cipes vt tueant eccles. vt. j. e. q. v. p̄cipes. z si noluerit tueri: p̄n excōmunicari vt. j. e. q. v. administratores.

g ¶ Matrem. 8. xij. q. ij. q̄ abstulerit. et. xxxij. q. iij. recurrat.

h ¶ Temporales. vides ergo q̄ hēretici sunt occidendi: p̄motamen sunt admonēdi. j. eo. nō inuenitur. in fi. et. j. q. v. si audieris. q̄liter sit cogēd⁹. dixi. xxiij. q. j. q̄ dom⁹. in fi.

Princi pes ecclesias tueri debent

Dani. iij. g.

Idem contra petilianum.

¶ Ecclesia rōne etiam persequitur hereticos.

¶ Si peccat nō peccat lex. Si peccat lex⁴ auctoritate. sed cōtra legis auctoritatem. q̄ vero interrogas que sit ratio psequēdi: vicissim te interrogo cuius sit vera. Psal. dicētis. Detrahentem k secreto proximo suo hūc persequebar. Quere itaq̄ cām z modū psecutiōis: z nolī tanta imperitia malorū gñaliter psecutiones rephēdere. non em̄ psequimur vos nisi quēadmodum

k ¶ Detrahē tem. quasi dicat mālefactevos persequimur non latenter.

Ps. c.

Universidad de Deusto Biblioteca

s ¶Si.i.an.
b ¶Tradidit. Nos tradimus hereticos principibus.
c ¶Zel⁹. zelus hic pō ponit i bona, vel in mala si gnificatione.
c ¶Celso.i.in dignatio quam habuit ergā eos pro domo tua: z quia dehonestabāt tēplū tuū. j. cō. iij. saluator. p. pēfandū. Unde zel⁹.i. amor quē habui ad tēplū comedit me. id ē fuit michi cā inuidie pter quā occiderunt me.
d ¶Traditores.i. conuertentē.
e ¶Ereptis. nūta hādes exē pla vbi eō⁹ fuit persecut⁹ alios. vt.ē.e. nimium. z.c. dilectet.
Peretis eis rest tbēdū ē
f ¶Ego autē. Tullo ē sentius tyrannus ife. hereticī obijciebant Augustino q ecclesia eos persequeretur cōtra preceptū dominī q dicit. nolite resistere malo: aut si fieri pōt. zē. eandē auctoritatē retorquet augustin⁹ i eos: qi ipsū ꝫ hoc faciebant: cū ipsi cedibus z fustibus resistebāt.
Wat. v.f.
Ibid.
Sed ad hoc ipsi respōdebant/qz hoc faciebant sine offensiōe huius vicerent de fendēdo se z sua dicit ergo Augustin⁹ q multorum agr. p legitimas pēnes possim⁹ eos revelare de suis sectibus.
¶Adde q hec ꝫ positio ab omnib⁹ hac. p posit. ii. ē gl. in.l. nemīnē. C. ō de ca. li. z.
g ¶Dico vobis. id est in vos idē retorqueo.
h ¶Malo.i. q malum.

veritas persequī falsitatem.
Item petilianus dicit. Si⁹ apli persecuti sunt aliquē aut aliquē tradidit xpō z Augusti. fuit possem qdē dicere ipm sathanā oibus malis hoīb⁹ esse peiorē: cui tñ tradidit⁹ apls ho nimē in interitū carnis: vt spīrit⁹ sit saluus in die dñi nr̄i ihesu christi. Item alios de quibus dicit. Quos tradidi sathane vt discant non blasphemare.
Et dñs flagellatos expulit de tēplo improbos mercatores: vbi etiā connexum est restimonium scripture dicēntis. zelus⁶ domus tue comedit me. Ecce inimici⁹ apli⁹ traditorem⁹ / xpi⁹ persecutorē. Postremo quare per violentissimas turbas etiam vltro improbi effusi ecclesiis catholicis vbi potueritis aduertere qđ innumerabilibus exēplis⁶ res ipsa indicat Si dicitis vos loca vra defendere: et resistitis fustib⁹ z cedibus qbuscūq; poteritis quare non audistis ibi vocē dñi dicētis. Ego aūt⁸ dico⁸ vobis nolite resistere malo⁵: aut si fieri potest vt aliquando recte per vim corporalē resistatur violētis: necideo preceptū violet qđ audiuim⁹ⁱ⁴ a dño. Ego aūt dico vobis nolite resistere malo: cur nō etiā hoc fieri pōt: vt p ordinatas z legitimas potestates⁵ de fedib⁹ q illicite vsurpant: vel ad iniuriā dei retinētur: pt⁹ expellat impiū: et iust⁹ iniustum. neq; enim eo modo¹ persecutionem passi sunt pseudo prophete ab helya. z quomodo ipse helyas a rege¹⁰ nequissimo: aut quia flagellatus est dñs a pseutoribus: ppē ea passionibus eius comparandi sunt quos ipse de tēplo flagellatos electr. restat ergo vt nichil aliud requirēdū esse fateamur: nisi verū iuste an ipie vos separaueritis a cōione oīs terrarū: nā si hoc inuentū fuerit q ipie feceritis: nō mirem nim⁹ si nō desint ministri dei p quos flagellamini: qi pfecutionem paruum non a nobis: sed (sicut scriptū⁸ est) ab ipsis factis vestris. z infra. De pfecutione vra q̄reta sedabitur: si cogitetis pu⁹ z itelligatis nō oēm persecutiōem esse culpabilem. Alioqn vero nō laudabiliter diceretur. Berrahentē secreto⁰ proximo suo hunc pie quebar. ¶Nā quotidie videmus z filium de patre tāq; de persecutore suo cōqueri⁸: z cōiugem de marito: z seruum de dño: z colonum de possessore: z reuz de iudice z militem vel prouincialem de duce vel regente: cum illi plerūq; ordinatissimas potestate hoies sibi subditos p terrores leuium penarū a grauiorib⁹ malis prohibeāt atq; cōpescant: plerunq; aūt a bona vita z bonis factis minādo z seuēdo deterrēt: sed cū a malo z illicito phibeant: correctores z cōsultores sunt: cum aūt a bono z licito: persecutores z oppressores sunt: sed culpanē etiā q̄ phibēt a malo si modū peccati modus⁹ q correctionis excedat. Idem in epistola ad Vincentium.

¶A regib⁹ terre cōtra inimicos suos auxiliū petat ecclia.

Quia inuenit⁸ ereptū in euangelicis et apticis libris aliqđ peritū a regib⁹ terre p ecclia⁶ cōtra inimicos ecclie. dō negar nō inuenit: ſz nondū implebaē illa ppheria Et nunc reges intelligite: erudimini q̄ iudicatis terram. adhuc eīm iplebaē illud qđ in eodem psalmo paulo superi⁹ legit. Quare fremuerūt gētes: et ppli meditati sunt inania. Astiterunt reges terre: z principes cōuenerūt in vnū. Verūtamē si facta preterita in prophetic⁹ libris figure fuerunt futuroꝝ: in rege illo qui appellabatur Nabuchodonosor⁵ verūq; tempus prefiguratum est: et quod sub apostolis habuit: et

ps.ij.

Ibid.

¶Adde q hec ꝫ positio ab omnib⁹ hac. p posit. ii. ē gl. in.l. nemīnē. C. ō de ca. li. z.
Bal. in c. ostius ō. pba. z i cōſt. super ſchiſmate.
Baſ. iij. g.
Potiꝰ ſſiꝫ p⁹ us ligit
Sara pſeque bat an cillam.
Filiꝰ ꝫ parrēz cōuer ſo agere pōt. Bal. iij. g.

a ¶Patiebantur. tūc pīs pſecutionē faciebāt impij christianos modo cōquerio ſit.
b ¶Rumoribus. Argu. q̄ pter rumores no ſit aliquis cogēdus ad expurgationē. ¶ vt. xxj. q. iij. in canctis. extra de eo qui cog. cōſang. vxorius ſue. ſup eo.
c ¶Sacrificia C. de ſacrifi. pagā. l. j.
d ¶Potius. i. pīus⁹. et ſic ponit hec dictio potius⁹ ex de ſpon. reſti nit: bñ ei puniūt hereticī ſi nō reſipiſcāt. vt. ē. e. q̄ vult in fi.
e ¶Ecclia. dicebant hereticī q̄ eccliā potius deberet pati pſecutionē q̄ facere. qđ improbat Au. exēplo ſare q̄ ſignificat ecclesiā q̄ perſequebaē an cillam. Item pbat aūcte illa: perſequar inimicos et cōprehendam illos z. ſcđo dicit quādā pſecutionem iuſtā: quandam iniuſtam.
f ¶Melio⁹. pīle di gſeq̄ qui ad malū ſequitur. vt. j. ca. q. v. nō vos. q nō dicit melio⁹. i. ſubtilio⁹. videt tñ ex loco iſto q̄ dñs non poſſit facere iuſtā ſeruo ſuo argu ū e. q̄ peccat i fi. eque cū puniūt dñs interficiēdo ſeruū ſuū ſicut liberū hoiem. vt. l. di. ſi ecōuer q̄ femina. Et ſic dico ſm canones q̄ filiꝰ pōt agere ſ. ꝫ pīem z ecōuerſo. vt. ij. q. vij. q̄ritur. ſic pōt dici q̄ ſeruꝰ poteſt

nūc habet ecclia. temporibus itaq; apl̄oꝝ z martyrum illud implebaē qđ figuratum est qñ rex memoratus pios et iustos cogebat adorare simulachruz et recusantes mittebat i ignē. nunc illud impletur quod paulo post in eodem rege figuratum est: cū conuersus ad adorandum deū verum decreuit in regno suo vt quicunq; blasphemaret deuz sidrac misaac z abdenago: penis debitis subiaceret. Pius ergo tempus illius regis significabat priora tempora regum infidelium: q̄s patiebantur⁸ christiani pro impiis. posterius vero tempus eiusdem regis / significabat tēpora regum fidelium quos patiuntur impij pro christianis. Sed plane in eis qui sub nomine christi erant seducti a peruersis: ne forte oues christi sint errantes: ad gregem aliarum reuocandi sunt: z tēperata seueritas et magis mansuetudo seruatur: vt coercitōe et correctionibus atq; damnorum admonentur considerare quid et quare patiantur: et discant ponere rumoribus⁵ et calumnijs hominū scripturas quas legunt. quis enim vestrum nō laudat leges ab imperatoribus datas aduersꝰ sacrificia⁶ paganorum: et certe longe ibi pena seuerior constituta est: illius quippe impietatis capitale supplicium constitutum est. de vobis autem corripiendis atq; coercendis habita ratio est: qua potius⁵ admonerentur ab errore discedere q̄ſ. p sceleratis puniremini.
Item eiusdem ad bonifac. comitem.

¶Malos ecclesia iuste persequitur.

Si ecclesia⁹ vera est: ipsa est q̄ persecutionē patitur: non que facit: queratur ab apostolo quā ecclesiam significabat sara quando persecutionē faciebat ancille: liberam quippe matrē veram celestem hierusalem: id est veram dei ecclesiam in illa muliere dicit esse figuratam: que affligebat ancillā. Si aūt melius⁷ discutiamus: magis illa persequebatur saram superbiendo q̄ſ Sara illam coercendo. Illa enim domie faciebat iniuriaz: ista imponebat superbie disciplinam. Deinde quero si boni et sancti viri nemini faciunt persecutionem: sed tantūmodo patiuntur: cuius putant ipsalm. vocem esse vbi legitur. Persequar inimicos meos: et comprehendam illos: et non conuertar donec deficiāt: ergo si verum dicere vel agnoscere volumus est persecutio iusta: quam faciunt⁸ ecclesie christi impij. ista nanq; beata est que persecutionem patitur propter iusticiam. Illi vero miseri qui persecutionem patiuntur ꝓpter iusticiam. Proinde ista pſequitur diligēdo: illa seuiendo. ista vt corrigat: illa vt euertat: ista vt reuocet ab errore: illa vt ꝓcipitet in errorem. Q aūt dicunt qui cōtra suas impietates leges iustas instituī nolunt: non pertisse a regib⁹ terre apl̄os: talia nō considerant aliud fuisse tūc tēporis: z ꝛa suis cōuenire temporibus⁹. Quis enim tunc in xpm crediderat imperator: quis enim pio pietate cōtra impietatem leges ferendo seuiret: tunc enim adhuc illud propheticū implebatur. Quare fremuerunt gentes et populi meditati sunt inania. Astiterunt reges terre: et principes conuenerunt in vnum aduersus dominum: z aduersus christum eius. Nondum enim agebatur quod paulo post in eodem psal. dicitur. Et nūc reges intelligite/erudimini qui iudicatis terrā. Seruite domio in timore: z exultate ei cum tremore. Quomodo ergo reges domino seruunt in timore nisi ea que contra dominī iussa fuerint religiosa seueritate prohibendo atq; plectendo. Aliter enim seruit q̄ homo est. aliter etiaz q̄ rex est. q̄ homo⁵ est: seruit viuēdo fideliter. q̄ rex est: seruit leges iusta precipiendo z con-

ps.ij.

ibidē.

Scripturas proinde bis ſi tpa cōcordes Pſal. xvij.

¶Adde ſ. ꝓter ea. z. c. cū iter vnuer ſas. in fi. vbi de hoc.

Quis nos poterit.

a ¶ Si pena q.d. si nō pceptū esset pena nō esset op⁹ liberationē.

b ¶ Cogentē. tūc dō de pace vt sola diuina voluntate factus fuit. nā nulli⁹ cogitur recipere fidem iz receptaz cogitur retinere. vt.xlv. distin. de iudeis.xxxij.q.j. integritas.

Jo. x. Mat. viij. c. Act. ix.a.

Quid crudele. pro bat exēplo moy si ecclesiaz nō esse crudelē si hereticos ad se venire compellat.

d ¶ Inuerbis arg. ex antecedētib⁹ pbari sēntia. sic. ē. xvij. distinctio. quemt. xxxiij. qō. j. cū p bellicam. xliij. distin. sit rector. ff. dele. i. si seruus plurium. in fi.

e ¶ Uestitum est. vtrū peccent aē.

f ¶ Aut tormēta. De talib⁹ autē an pñt pmouerī. habes. lj. distinc. in summa.

g ¶ Exercuerūt. executores.

h ¶ Protulere vt iudices.

i ¶ Nihil id ē non hoc q̄ peccent. da reuera nō peccant si amore iusticie faciunt. vt. j. e. q. v. si homicidium.

k ¶ Uindices id est iudices.

l ¶ Auctore. Sic. xxvj. distin. de de. ff. xliij. q. v. dicit.

m ¶ Aut discipliná. quod faceremus si eos diceremus peccare.

Act. ix.a.

Illud etiaz scisciteri.

n ¶ Dictantibus. libeꝛ. id ē assessoꝛibus quoꝝ officium consistit in libellis dictandis. vt ff. de offic. gl̄ l. j. de hoc ēm dubitabatur an assessor esset reꝰ qui daret cōsilia de morte alicuiꝰ vl loquitur de executoribꝰ: vel de notarijs.

o ¶ Poscere. i. de morte postulata. illū dare.

p ¶ Sz ad iudices. hic habes

Exo. xxxij. Assessoꝝ officiū.

Exo. xxxij. g. j. coꝛ. v. b. j. tim. j. d.

I Tem tractaria prohibentes conuenientī vigore sanciendo.

I deu.

¶ Exemplo christi mali cogēdi sunt ad bonum.

Quis nos potest amplius amare q̄ christus: qui animam suam posuit pro ouibus suis: Et cū petrum et alios apostolos verbo solo euocasset: paulū ecclesie sue postea magnum edificatorem: sed horrendum antea vastatorem non solum voce cōpescuit: verūetiam potestate prostrauit: atq; in infidelitatis tenebris seruientem ad desiderandum lumen cordis vt surgeret pr⁹ ce citate corporis percussit. si pena⁹ illa nō esset: non ab ea post modum sanaretur. et quando apertis oculis nichil videbat: si eos saluos haberet nō ad impositionem manus ananie vt eorum aperiretur intuit⁹: tanq̄ squamas quib⁹ clausus fuerat: ide cecid. sse scriptura narraret. Ubi est quod isti clamare consueuerunt liberū est credere vel non credere: cui vim christus intulit/quem coegit: Ecce habent paulum apostolum: agnoscant prius in eo cogentem⁵ christum. z postea docentem. prius feriētem. z postea cōsolantem. Mirum est autem quomodo ille q̄ pena corporis ad euangelium coactus intrauit plus illis omnib⁹ qui solo verbo vocati sunt in euangelio laborauit. z quem maior timor compulit ad charitatez eius perfecta charitas foras mittit timorem: cur ergo non cogeret ecclesia perditos filios vt redirent?

I tem contra faustum.

¶ Non crudelitate sed dilectione moyses populum flagellauit.

Quid crudele moyses mādauit aut fecit: cum commissum sibi populū sancte zelans vnō et vnico vero deo subditum cupiēs: postea q̄ cognouit ad fabricandum et colendum idolū defluxisse: mentemq; impudicam prostituisse demonibus: in paucos eorum vindicans gladio quos deus ipse quem offenderāt alto z secreto iudicio ferendos voluisset mox ferirt: et in pñti salubriter terruit: z disciplinam in posterum sanxit. nam eum nulla crudelitate sz magna dilectione fecisse quod fecit: quis non in verbis⁹ agnoscat orantis p peccatis eorum et dicētis. Si dimittis illis peccatum dimitte: sinautem dele me de libro vite. Sic plane et apostolus non crudeliter sed amicabiliter tradidit hominem satane in interitum carnis: vt spiritus eius saluus sit in die dñi nostri iesu christi. tradidit et alios vt discerent non blasphemare.

I tem Innocentius papa.

¶ Non imputatur fidelibus: qui ex officio aut tormēta exercent: aut capitalē sententiā ferūt.

Uestitum est etiam super his qui post baptismum administrauerunt: aut tormēta sua exercuerunt⁶: aut etiam capitalē protulere⁵ sententiam: nichil de his legimus a maioribus diffinitum. meminerant enim a deo potestates has fuisse concessas: z et propter vindictam noxiorum gladiū fuisse permissum: et dei ministerio esse datum in huiusmodi vindices⁸: quomodo igitur reprehenderunt factuz quod auctore⁹ dño videretur esse concessum? De his ergo vt hactenus seruarū est sic habeamus: ne aut disciplinā⁹ auertere: aut contra auctoritatem dñi venire videamur: ipsis autē in reddenda ratione gesta sua omnia seruabuntur.

I dem ad toleta num episcopum.

¶ Immunis est dictator a culpa: cum legū auctoritas in improbos exercetur.

Illud etiam scisciteri voluistī an preces dictātibus⁹ libeꝛ cōcedat vtrūq; post baptismi regenerationem a principibus poscere⁰ mortē alicuius vel sanguinē de reatu: quā rem principes nunq̄ sine cognitione cōcedunt: sed ad iudices⁹ cōmissa ipsa vel crimia semp remittunt vt causa ipsa cognita vindicent: q̄ cū quesituri fuerint delegata/aut absolutio/aut damnatio p negocij qualitate pferatur. z dū legum auctoritas in improbos exercetur: erit dictatoꝝ immunis. Item Brego. buni childe regine francoꝝ.

¶ In correctiōe malorū: deus omnipotens placatur.

Criminalis cā an possit delegari.

Si quos igitur violētos: si q̄s adulteros: si q̄s fures vel alios prauis actib⁹ studere cognoscit; deū deoꝝ correctione placare festinate: vt per vos flagelliū⁹ pfidarū gentiū q̄s (quārū videm⁹) ad multaz nationum vindictā excitatū est nō inducat: ne si (q̄s non credimus) diuine vltiōis iracūdia sceleratoū fuerit actione cōmota: belli pestis iterimat: q̄s delinq̄ntes ad rectitudinis viā dei pcepta non reuocant.

I tem genadio patricio et exarcho africe.

¶ Ecclesiastice religiōis munimenta bellis sunt coercenda.

Sicut excellentiā vram ex hostilib⁹ bellis in hac vita dñs victoriaz fecit luce fulgē: ita opz etiā inimicis ecclesie ei⁹ oī vinacitate mētis z corpis obuiare: quaren⁹ ei⁹ ex vtroq; triūpho magis ac magis enitescat opinio: cū z forēsibus bellis aduersarijs catholice ecclesie p xp̄iano populo vehementer obsistitis: z ecclesiastica prelia sicut bellatores dñi fortiter dimicatis. notum est enim hereticē religionis vros: si eis (quod ablit) supperit nocēdi licentia contra catholicā fidē vehemēter insurgere: q̄ten⁹ hereseos sue venena ad tabefaciēda (si valuerint) xp̄iani corporis membra transfundant. cognouimus ēm eos cōtra catholicam ecclesiam dño eis aduersante colla subigere: et fidē velle xp̄tani nominis inclinare sed eminentia vra conatus eoꝝ cōprimat: z supbas eoꝝ cerulices iugo rectitudinis p̄mat. Cōcilij vero catholicoꝝ eporum admoneri precipite vt primarē nō ex ordine⁵ loci postpositus vite meritis fortiores p̄munis. Item Brego. buni childe regine francoꝝ.

¶ In correctiōe malorū: deus omnipotens placatur.

Si quos igitur violētos: si q̄s adulteros: si q̄s fures vel alios prauis actib⁹ studere cognoscit; deū deoꝝ correctione placare festinate: vt per vos flagelliū⁹ pfidarū gentiū q̄s (quārū videm⁹) ad multaz nationum vindictā excitatū est nō inducat: ne si (q̄s non credimus) diuine vltiōis iracūdia sceleratoū fuerit actione cōmota: belli pestis iterimat: q̄s delinq̄ntes ad rectitudinis viā dei pcepta non reuocant.

I tem genadio patricio et exarcho africe.

¶ Ecclesiastice religiōis munimenta bellis sunt coercenda.

Sicut excellentiā vram ex hostilib⁹ bellis in hac vita dñs victoriaz fecit luce fulgē: ita opz etiā inimicis ecclesie ei⁹ oī vinacitate mētis z corpis obuiare: quaren⁹ ei⁹ ex vtroq; triūpho magis ac magis enitescat opinio: cū z forēsibus bellis aduersarijs catholice ecclesie p xp̄iano populo vehementer obsistitis: z ecclesiastica prelia sicut bellatores dñi fortiter dimicatis. notum est enim heretice

Josue. xxiij. b

Mat. v.g.

puer. iij. b. Luce xij. f.

Wat. xxiij.

Act. v.a.

Mat. xxvj. e

Exod. xx. b. Mat. xxvj. e

Mat. xxiij.

Magr̄ p̄ clericum ꝓberāres nō incidūt in canonem.

Sed ea de ꝗbus vehementer deꝰ offendit insequi vel vlcisci differimus[a]: ad trascēdū vtiq; diuinitatis patientiam ꝓuocam[b]. Nōne achor[b] filius[c] sare preterijt mandatū dñi et sup oēm pp̄m israel ira ei[d] incubuit: z ille erat vn[s] hō atq; vtinā solus[e] perisset in ciuitate sua. Idem Augu. de sermone dñi in monte. li. j.

¶ Vindicta q̄d correctionē valet non est ꝓhibenda.

Vindicta que valet ad correctionē non ꝓhibet que etiaz ad miam ptinet. nec impedit illud ꝓpositum q̄ q̄sq; paratus est ab eo quem corrigere vult plura ꝓferre: sz hute vindicte inferende nō est idonee[f] nisi q̄ odiuz q̄ flagrare solēt q̄ se vindicare desiderant dilectionis mansuetudine superauerit. nō em̄ metuēdū est ne odisse puulū filiū parentes videantur: cū ab eis vapulat[g] peccans: ne peccet vlterius: et certe ꝑfecto dilectiōis ipsius dei ꝓis imitanda nobis ꝓponit: cū in seq̄ntib[s] dr. Diligite inimicos vros bñfacite his qui oderunt vos. z orate p̄ his qui vos p̄sequūtur. z tñ de ipso dr per ꝓphetā. Quem em̄ diligit dñs corripit flagellat autē omnem filium quem recipit. dicit etiam dñs. Seru[s] q̄ nescit voluntatē dñi sui: et facit non digna: plagis vapulabit paucis[h]: seruus autē qui scit voluntatē dñi sui z facit non digna: vapulabit plagis multis: Nō g̃ nisi ipsa vidicet cui rerū ordine potestas est data: z ea voluntate vindicet qua pater puulū filiū flagellat: quē tñ p̄ eratem non pōt odisse[i]. Hinc enim aptissimū exēplū dr q̄ satis apparet posse petiñ amore potius vindicari q̄z ipunitū relinqui: vt illū quē vindicat: nō pena miserum sed correctiōe beatuz esse velit: paratus[k] tamē sit si opus fuat: eq̄ alio plura tolerare ab eo illicita quem vult esse correctum: siue in euz habeat ptātē coercēdi: siue nō habeat. Magni aūt et sancti viri quādoq; optime scirent mortē ipsam q̄ aiam dissolut a corpe formidādam nō esse: tm tñ eoz aiam q̄ illam timerent[l] nōnulla petā morte punierūt: q̄ vidēt[b] vtilis mete[b] incurrere[k]: z illos q̄ morte puniebant: nō ipsa mors noceret sed petiñ qd augeri posset si viuerent diminuere[k]. non temere illi iudicabant qb[s] tale iudicū de[s] donauerat. Inde est q̄ helias morte multos affecit ꝓpria manu et igne diuinit[s] impetrato. qd̄ et alij multi z magni viri eodē spū consulēdo rebus hūanis nō temere fecerūt de q̄ helia cū exēplū dedissent discipuli cōmemorātes qd ab eo factū sit: vt etiā ipsis daret ptātē petendi de celo ignē ad cōsumēdū eos q̄ sibi hospitiuz nō ꝓbuerāt: reꝓhendit dñs in eis non exēplū ꝓphete sed: sed ignorantiā vindicādi q̄ adhuc erat in rudibus aiaduertens eos non amare correctionem: sed odio[m] desiderare vindictā. Itaq; postea q̄z docuit eos qd esset diligē primū tāq̄ seipm infuso ēt spūsancto: quē decē dieb[s] cōpletis post ascensionē[n] suā de sup (vt ꝓmiserat) misit: non defuerūt tales vindicte: q̄buis multo rarius q̄z in veteri testamēto. Ibi ex maiori pte futēres timore ꝓmebant. hic ait maxie dilectione liberi nutriebant. Nā z ꝑbis apli petri ananias et vxor ei[o] (sicut in actib[s] aplor̄ legimus) examines ceciderunt: nec resuscitati sunt sed sepulti. Item Aug. cōtra cresconiū grāmaticū. lib. j.

¶ Que veritati contraria sunt: ꝓhibi ꝓsequi debent.

Quisq[s] xp̄ian[s] iniquū nō ꝓseqūt: xp̄i est inimic[s] p̄: vez dicis si nō hoc illo ꝓseqūt: qd̄ xp̄o est inimicum: neq; em̄ dñs i seruo: p̄ in filio: marit[s] i cōiuge: cū sint vtriq; xp̄iani nō debent ꝓsequi nisi vitia xp̄iane cōtraria ꝓhibeat. an vero si non ꝓsequant nō rei negligentie merito tenebunt. Item aug. ad macedoniū.

¶ Quēadmodum hō dr diligere primū suū sicut seipm.

Quēadmodum hō diligere debet primū suū sicut seipm vt quē potuerit hoiem[q] bñficētia: cōsolatione: vel informatione doctrine: vel discipline coercetione: vel obiurgatione: vel obsecratione: vel quolibet modo: adūcat ad colendum deum. Item Augu. ad Donatum ꝓbm.

¶ Eodem.

Multi sunt ꝓhibēdi a malo z cogēdi ad bonum. Ex his oib[s] colligit q̄ vindicta est inferēda: nō amore ipi[s] vindicte: sed zelo iusticie nō vt odium exerceatur: sed vt prauitas corrigatur. Sed cū vindicta aliq̄n inferat dānis rerū aliq̄n flagellis: aliquādo etiaz morte: q̄ritur an sit petiñ iudici vel ministro reos morti tradere.

¶ Questio. v.

Quod autem[a] nulli liceat aliquē occidere/ illo ꝓcepto ꝓbat: q̄ dñs i lege homicidiū ꝓhibuit dicēs. Nō occides. Item in euangelio. Dis q̄ acceperit gladium gladio peribit.

Item Augu. ad marcellianum comitē de donatistis captis.

¶ Mali non sunt interficiēdi: sed flagellis emendandi.

Qui ceciliones illos clericos ꝓtis donati q̄s de hippone si ciuitate ad iudiciū ꝓ factis eorum publice discipline cā deduxerat: a tua nobilitate cōperi auditos: z plurimos eorū de homicidio qd̄ in Restitutū[b] ꝓbi in catholicum cōmiserunt: z de cede Innocētij alterius[c] catholici ꝓbri. atq; de oculo eius effosso z de digito ꝑciso fuisse cōfessos[c]: vñ mihi sollicitudo[b] maxima iccussa est: ne forte sublimitas tua cēseat eos tanta legū seueritate esse plectendos: vt qualia fecerunt talia patiantur. Ideo ex his ꝑis obtestor fidez tuā quā habes in xp̄o per ipsū dñm nr̄m iam vt hoc non faciasd: nec oīno fieri permittas. Cuius cēs ab illoz interitu[e] dissimulare possemus: q̄ non accusantib[s] nr̄is: sz illoz[s] notarijs[h] ad hoc tuende publice pacis vigilantia ptinebat: ꝑsentari videant examinū: nolum[s] tñ passiones seruoz[i] dei quasi i aliene ptis supplicijs vindicari: nō q̄ sceleris hoibus iniam facino: uz ꝓhibeam[s] auferri: sed hoc magis sufficere volumus: vt viui z nulla[k] pte corporis truncati vel ab inquietudine insana ad sanitatis ocūl legum coertiōe dirigant. vel a malignis operibus alicui vtili opi deputent. vocat quidē ista dānatio[l] sed q̄s non intelligit magis beneficū q̄ supplicū nuncupādū: vbi nec sentendi relaxat audacia: nec penitēdi salutaris medicina subtrahit. Imple xp̄iane iudex pij ꝑis officiū sic iuc censere[m] iniquitati memineris: vt non in pctōrū atrocitatibus exercear vleiscendi libidine: sed pctōrū vulnerib[s] curandi adhibeas voluntatē noli pdere paternā diligentiam quā in ipsa inq̄sitione[n] fuasti: q̄ tantoz scelerū confessionē nō extēto aculeo: non fulcātibus vngulis: non vtentib[s] flāmis sz virgarū verberib[s] eruisti: qui modus coertionis et a magistris[o] artium liberaliū: z clerico quouisq; sacrū ordiū receperit licz tñ ordo nō liberet a patria potestate. vt. liij. di. si seru[s]. ff. vñ maiorem potestatē habet magister in discipulo q̄s pater in filio. cū magister adhuc post ordinē habet eum in potestate. per illā decret. sup eo. ē eo. cū voluntate.

Pactio ditiōe possum[s] aliquā ducere in vxoꝛ vt fiat xp̄iana. q̄q; ita ante fiat in ꝓna libus.

Occidē an sit alicui mittz.

Exod. xx. b. Mat. xxvj. e

Mat. xxiij.

Magr̄ p̄ clericum ꝓberāres nō incidūt in canonem.

a ¶ Differim[s] z. co. si quis. z. xxvij. dist. quia sunt culpe.

b ¶ Nonne achor. z j. q. iij. si quem peccato achor.

c ¶ Filij. Id est nepos.

d ¶ Sol[s]. negatiue exponit. h. vtinā nō perissent plures. si. i. q. i. iudices. Arta z q. videt q̄ potu[s] debuit parcere nocenti q̄z punire innocētē ꝓpter nocentez. vt. xiiij. q. v. de nūcz. et. ff. de penis absentem.

e ¶ Vindicta q̄ valet.

f ¶ Idoneus. Arg. q̄ nulli[s] potest ee iudex nisi habeat charitatem z mansuetudinem. xlv. dist. disciplina.

g ¶ Vapulat. z. v. q. v. nō ois.

h ¶ Paucis. quedā em̄ ignorātia ꝓ parte excusat ꝓ parte nō. vt. xxx. q. j. ō his. z. dist. vij. consuetudo.

i ¶ Odisse. cū puer non potest odio haberi/ nō potest vt ingratus exheredari. vt. C. de iofficio. testa. si ds in suo.

k ¶ Paratus. z. e. q. j. parat[s].

l ¶ Timerēt. Ergo q̄ pēa magis timet illa ē magis iligēda: siue sit pecuniaria siue corporalis. vt. xvj. q̄. vj cognouim[s]. z. c. de lapsis. et. j. e. q̄. v. prodest et expresse dicitur. extra vt lit. non contesta. q̄n frequenter. in fi.

m ¶ Diminue-

b ¶ Sollicitudo. Quia eos accusauerat. licet nō ex nomine. vnde timuit q̄ esset reus mortis ipsorū. ff. e. vinum. in fine.

c ¶ Non factas. Argu. q̄ in criminibus pōt iudex penā reparare. Ar. contra. ij. q. iij. §. notandum.

d ¶ Interitu. Arg. q̄ iudex se ciuilē pōt corrigere clericos in corrigibiles. vt j. e. a. si audieru extra de sen. exc. perpendimus. g ¶ Sz illoz. iudicium.

h ¶ Notarijs id ē officiarijs/ q̄ deferūt crimina iudicib[s]. vt. iij. q. iij. §. aliqñ. sicut testes synodales deferunt crimina episcopis. xxxv. qō. vj. episcopus.

i ¶ Seruoz. id ē qui ab patribus tur serui dei.

k ¶ Et nulla parte corpis trūcati. §. q. prima est imitā. contra. Sed hic de corrigibilibus: ibi non.

l ¶ Dānatio. Nō. iudices posse remittere penā. hic. xvij. q. iij innocens.

m ¶ Sceleris. i. iracū.

n ¶ Inquisitione. i. p̄ inquisitionē criminum.

o ¶ Et a magistris. Magri. nō incidūt in canonē verberādo clericos cā disciplinē. ex de sententia. exēō. sup eo. dū tñ non nimiū seuāt in eos. vt ff. ad. l. aq̄l. ꝓceptoris. q̄b[s] aūt licet altos castigare. hēs. §. e. q. iiij. duo ista. vij. q. j. sicut. datur autem ista potestas patri i filio

Universidad de Deusto Biblioteca

Epis. nō tamen mantbus ꝓpriis hoc Epīas nec ꝙ se facere potest. vt nec per lxxvj. di non licitum ee ar. nec ꝙ laicū habeat hoc facere. Ambros. re ꝭ per clericū. vt ex. de senten. excō. vanueritatis. est ergo hic arg. ꝙ inder ecclesiā albicus virgis pōt punire z ꝙ clerici virgis possunt puniri.

¶ Adde vt. v. q. v. ille q̄ z ꝙ milta ri v. di. cum deasunt fa tus. Johan.

cleda pter b Ena. Hic dicitur ꝙ malue propter tria partudinē cēdū sit vltis. tū z since: quia videt eccle ritatē ecclie siā lesam habere cōscientiam ꝛ cōmen ad denunciatiodādā. ꝛ. nem sus in ist oc e. reos. cidātur. tū prosilij. q. pter spem cotre vj. bis ctionis. tum pro d. z pro pter mālsuetudi pter nem ecclesie.

hos ec- c ¶ Trāfactꝰ. clesia Arg. ꝙ execution recisentētie in cā ci pit penulli vt criminalnam in differēda est. rj. Zeno q. iij. cum apud. apposi Argu. contra ij. tā. eē ꝙ ꝙ. sicut.

pe. sū nec in malesti. ꝙ. Num solū est. lium est.

d ¶ Per opezijs. ram nostram. i. rij. q. ij. per querelas no frater- stras. et est hic nitatē. argu. ꝙ si inder multa suspēdit aliquē em sūt ad querelam dicfacien- rici ꝙ clericꝰ nō da non possit promouebēte ri. vt. ℞. c. pri. et lege ꝛ libera loqe. extra de exchari- cel. prel. ex litteratē. q. ras. Arg. contra ea sunt ℞. q. iij. maxima in nris mo. et. j. ea. non officijs vos. et. ff. de bo. gratis li. q̄ cū maior. ℞. j ra. cē. et est expressum pxvij. ē. de homi. posq. j. iā stitui sti. ca. tua. nunc. e ¶ Occidi. ar Archi- gu. est hic ꝙ hu. di. hic. qui dicit ꝙ clerici debeat poenas luant: corrigi eos cupimus nō necari. nec disciplinā circa eos negligi volum⁹: nec supplicijs (quibus digni sunt) coercerī. sic ergo eorū pctā cōpesce vt sint q̄s penitеat peccasse. z paulopost. pinde si occidendos in his viros putatis deterrebitis nos ne per operam⁹ nostram iudiciū tale qui dē puenat: quo cōperto in nostrā pernicie licētiori audacia crassabunt: necessitate no bis impacta: vt etiā occidi e ab eis eligam⁹ potius q̄ eos occidēdos vestris iudicijs inferam⁹.

Idem macedonio.

¶ Quies ecclesie pncipū seueritate iuuatur.

Prodest seueritas vestra: cui⁹ ministerio quies adiuuat z nr̄a⁹. prodest intercessio nr̄a: cui⁹ ministerio seueritas tēperat z vestra.

¶ Nō vobis displiceat ꝙ rogamus a bonis: qz nec nobis displicet ꝙ timeamus a malis. Nā hominū iniqtatē etiā apls paul⁹ nō tm iudicio futuro: verūetiā de pscntib⁹ vris secularibus potestatib⁹ terruit: asserēs etiā ipsas ad dispensationē diuine prouidētie pmere. Dis (inq̄t) a potestatib⁹ sublimioribꝰ subdita sit z. hec verba apli vilitatē vre seueritatis oñdunt. pinde sicut dilectionē tussi sunt terrentib⁹ debere qui timent: ita dilectionē iussi sunt timentib⁹ debere qui terrēt. nihil cupiditate nocēdi fiat: ꝛ ola cōsulēdi charitate. z nichil fiat imanit⁹: nichil inhumaniter. ira formidet vitio cognitoris: vt nec intercessoris religio contēnat. qz plectēdo z ignoscendo hoc solū bn agit⁹: vt vita hominū corrigat⁹. q̄ si tāta est puersitas z impietas: vt corrigēdis reis nec disciplīe nec venie remedia suffragent: ab ol tñ intētione atq̄ cōsciētia quā deus cernit: siue seueritate siue lenitate nō nisi officiū dilectionis impleat. ¶ Dalea.

Hoc tñ intelligendū est de illis quos pesentis supplicia in meli⁹ cōmutāt: nō de illis q̄ obstinati sunt in malo. q̄ si semp viuerēt: semp peccarēt: quoz pena hic incipit z ineternū durabit. Ideō ieremiā non pphetam.

¶ In presentiarum nonnulli puniuntur: ne in eternum flagellentur.

Quid ergo ait contra dīm cogitatis: ipse est q̄ creauit mundū z cōsummationem eius facit. Qz si vobis videt crudelis z rigid⁹ z cruētus q̄ in diluuio gen⁹ deleuit humanum super sodomam z gomoram ignem z sulphur

Tpali remūerāt aliqui vt punāt eternaliter. Sco. xxx. e.

a ¶ Puniret. Ergo hoc de penitentibus tm. vt. j. de pe. dist. xij. ℞. auctoritas. nā quozūdā pena incipit hic z durat in infinitū. vt. j. de pe. di. iij. ignis succēsus est: sicut econtrario q̄q̄ remunerat alīq̄s temporaliter vt eos punat eternaliter. vt. xxij. q. ij. si quelibet.

b ¶ Falsuz ē. quali di. ex quo falsum dixerunt in vno dicunt ergo et alia z est hic argumen. q̄ instrumentū vel testamētuz si est in vno falsuz: ergo in omnibus: vt ℞. distin. xx. si ad sacras.

Nau. s. c. 6m aliam fram.

c ¶ Nō preuenire. Tūc sententia iudicis pueniretur: si q̄s hic plene punit⁹ eēt in futuro nō puniretur.

d ¶ Judicē. i. christi.

e ¶ In peccatore. Non punitū sufficienter.

f ¶ Exercēde. in futuro.

g ¶ Israelitis Id est deo israelitarum.

h ¶ Lenis. Maledicte deo. cum maledicere deo q̄s principi. sic. C. si quis impe. maledi. i. una.

Boe j. q̄. viij. si vobis

k ¶ Defēdat. Omnes fugientes ad ecclesiam tenēt defendere vt. xxij. q̄e. iij. reum. z hoc verū est siue rei sint siue nō: nisi i casibus. ex de immu. ec. iter. z. c. vlti. Sz illos q̄ nō fugerint ad ecclesiaz quādoq̄ iuuabit quādoq̄ nō. si em̄ est spes correctionis debet eos iuuare. vt. ℞. q. prori. est iniusta. Item si iniuste sint condemnati aliqui omnib⁹ modis iniuste et iniuste sint ab ecclia iuuādi

pluit: egyptios submersit i fluctibus: israelitarum cadauera prostrauit i heremo: scitote eū ideo ad presens reddidisse supplicia: ne ineternum puniret⁸. Certe aut ꝛa sunt q̄ prophete loquūtur aut falsa. Si ꝛa sunt q̄ de seueritate eius vident dicere: ipi dixerūt. Nō iudicabit de⁹ bis i idipm i tribulatiōe. ḡ q̄ puniti sūt/ postea nō puniēt. Si aūt falsa sunt: z falsum est⁹ hoc qđ ꝛ nō cōsurget duplex tribulatio. falsa est ḡ et crudelitas q̄ in lege scripta est qđ si verū est z negare nō poterunt dicente ꝓpheta. Non iudicabit de⁹ bis in idipm in tribulatione. ḡ qui puniti sunt postea non punient: si aūt postea punient scriptura mentit. qđ nephas est dicere receperunt ergo z q̄ in diluuio perierunt: sodomite z egyptij z israelite in solutudine mala sua i vita sua. Querat ḡ hic aliq̄s si fidelis q̄ deprehensus fuerit in adulterio decollet: quid de eo postea fiat: aut em̄ puniet⁹ z falsum est hoc qđ ꝛ: nō iudicabit de⁹ bis in idipm i tribulatiōe/ aut non puniet: z optādū est adulteris vt in presentiaꝝ breui et cita pena: cruciat⁹ frustrentur eternos. Ad quos rūdebim⁹ deum vt z olim rex: ira supplicioū quoq̄ scire mensuram z non puenirī⁸ suia iudicis⁹ nec illi in peccatorem⁶ exercende⁶ dehinc pene auferri potestatē et magnum pcm̄ magnis diuturnisq̄ lui cruciatib⁹. si quis aūt punitus sit vt ille in lege q̄ israelitis⁸ maledixerat. et qui in sabbaro ligna collegerat: tales postea non punirī: quia culpa leuis⁹ presenti supplicio seueritatis compensata sit.

Item gregorius papa.

¶ Qui rei sunt sanguinis ab ecclesia defendi debent.

Hos⁹ sanguinis defendat⁹ eccla: z ne effusiōe sanguis particeps fiat. Hinc apparet ꝙ mali flagellis sunt coercēdi: non mēbroꝝ truncatione vel tpali morte plectēdi. Sz obsicā illud quod dño ait ad moysen. maleficos non patieris viuere. Item. Qui coierit cū iumento morte moriat⁹. adulteriū etiā vel blasphemie crimine notat⁹ imisericordit⁹ lapidari iubet⁹. Item moyses q̄ legem accepat: cultores ydoli morte puniuit. Samuel etiā agag pinguissimū regē in frusta pcidit. Phinees ḡq̄s iudeū cū madianita coeuntē gladio trāsfixit: qđ est ei reputatū ad iusticiā. Sic⁹ nonnulli in veteri testamēto inueniuntur malos trucidasse: nec tamē transgressores legis sed defensores appellantur. Prohibetur ergo illo¹ precepto quisq̄ sua au ctoritate in necem alicuius armari: non legis imperio reos morti tradere. qui enim publica potestate functus ipsius legis ꝓperio malos perimit: nec illius ꝓcepti transgressor: nec a celesti patria alienus habet⁸.

¶ Si Augustin⁹ ad publicolā.

¶ Ex officio non est peccatuz hominem occidere.

Occidendis hominibus ne ab eis quisq̄ occidatur non michi placet consilium: nisi forte sit miles⁽ᵐ⁾ aut publica functione teneatur: vt non ꝓ se⁸ hoc faciat: sed pro aliis⁹/ vel pro ciuitate vbi etiā ipse est: accepta legitima potestate: si eius congruit persone⁰. Qui vero repelluntur bellum mouere vt. C. de epis. audien. additos ꝓ supplicio. ¶ Dic apparet. ¶ Hec est secunda pars questionis in qua magister ꝓbare intendit q̄ iudices nō peccant occidendo sm̄ iegem: ꝛ illi tantū peccāt qui sine auctoritate z sine iussu diuino hominē occidunt et hoc probat per multos patres veteris testamenti. Johan. de fan. ¶ Illo precepto. nō occides. Dē occidendis hoib⁹. m ¶ Miles subpāte aliqua cōstitut⁹. vt. j. e. inmiles. nisi hoc fiat in iusto bello. vt j. e. si homicidium. z in casibus positis in summa hostis. q. n ¶ Pro se. sic ergo officiat⁹ nō pōt esse aduocatus in ꝓpa cā: z ita officiū suum est ei dānosum. ℞. c. q. ij. h⁹ ins. sicut nec causa sua pōt ꝙ ee iudex. vt. ℞. q. iij. iter. † Uel dic ꝙ se. i. pro priuato odio. Jo. q̄ ꝓ mio dixit falsum est cū nō inueniat hoc ꝓhibitum. nec ista ulla contradicit. Bar.

o ¶ Persone. hoc dicit ꝓpter eos q̄ habēt iurisditionez ꝛ declarem: sed nō pōt ꝓsidere causis sāguinis. vt. xv. q. iij. ca. j. et. j. e. q. viij. his a quibus. z ca. seqe.

† Infero ex isto tex tus ꝙ nor. C. pōt ee aduocatus ꝙ accusato ō crīa mine. in. l. ad dictos. cuz ibi ō epis. et cleri. Exo. xxij. c. Leui. xx. c. Exo. xxxij. f

j. regū xv. g. Hue. xxv. b

Offīi q̄q̄ ē damno sum.

† Concor. tex tus i. i. ꝙ iurisditiōi. C. de iudicis. om. iu. z. C. ne ōs in sua cau. ꝙ to.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Uñ q.d.cū ex officio suo occidat aliquem nō est ei imputādum si ex officio tali sequant̄ homicidia. ita cōmunit̄ sequēta exempla. Uel sic cōmuna. si aliqs repellendo malos occidat aliquē: hoc non est ei imputandū.

b ¶ Reus est. Nisi equus ille fuerat calcitrosus: vel bos fuerat cornupeta. nam si talis nocuerit dñi tenet dñs. vt. ff. si quadrū. paup. fe. di. l.j-§.j. ¶.ij. ¶ ginter si habuerit tale aial q̄ consueuit nocere vt vsum/leonē vel aprum: siue liganū siue nō: ¶ si occisus fuerit liber hō ꝓsit adorat. ec. solid. ꝛ si aut nocuerit condēnabit̄ ꝑm arbitrium iudicis: ꝛ in ceteris reb⁹ cōdēnāt pena dupli. vt. ff. ō edil. edic. hi enī. et. l. sequen.

c ¶ Paul⁹. ar. q̄ non imputat clerico q̄ ad defensionē sui turꝫ vocat milites et aliquis ibi occidatur. sic. ē. c. q. iij. manifestum⁹.

d ¶ Bonū. ar. q̄ si aliquis dat operā rei licite/ q̄ nō est ei imputādum si aliquid mali ide sequat vt. l. di. sepe. ¶. c. qz te. ¶ dis. vj. testamētū. nā de⁹ est inspector cordis ¶ nō oportet. vt. xv q. vj. ca. j.

Dāni dās occasiōz non sp dāntz dedisse videt.

Iré est hic. arg. q̄ nō omnis qui occasionez dānī dat dānū dedisse videtur. ¶ hoc habes i brocardis. xxxj. q. ij. de nepti. ¶ dicit. l. sepe. ff. ad. l. aqui. qui occiderit. §. penulti.

e ¶ Nō possit. Arg. q̄ nō semp ꝓdest bonū ꝓpter malū q̄ sequi pōt. arg. contra. xxij. q. j. in no. cōtra xxj. di. Thus. deniq. Jo.

¶ Semetipsum. ¶ Hec est. nō pa. q. in qua probat magister per ōt̄ mor auctoritates q̄ nullus occidat seipm: qui illo ꝓcepto non occidens: intelligitur nec te nec alū: qz ordinata charitas a seipso incipit. Joh.

f ¶ Jnō luc. ¶ Errāto. Ad ē magis peccat bonus aliqs se occidendo ꝙ malus: qz malo credit se mereri per hoc.

g ¶ Cauendi. id est quia cauere volum⁹ ne aliqs nos ledat.

h ¶ Semetipso. vnde quilibz primo sibi facit elemosynam de inde ꝓximo. de pe. distinctio. iij. sane cauēdum. vñ possuz michi consuetere cū dāno alteri⁹. vt. ff. ad. l. aquil. si ds fumo. Arg. extra xxij. q. ij. primū. ¶. xj. q. iij. si quis vero.

† Concor. l. ij C. vt ne ꝑ. et l. fisci. C. de ser. et aqua. Mat. xxvij. g.

Elemosynā ꝑ dim ꝙ ē ds. Exo. xx. e.

Verbū defectiue ꝓ ꝓhibitū est. Gn. alit intellitendū.

Gen. xxxij. b.

Iudic. xj. f. Iudic. xvj. g.

Occidere se ipm ne mant ē ꝓnisu

† Concor. ex.

a ¶ Exceptis. Ar. q̄ ꝑsona ad quā loquimur nō intelligit exceptā in generali sermone. vt. ff. ō ꝓ gno. paul⁹. ¶. vl. Item arg. eorpo q̄ quod non excipitur intelligitur includi. vt. ¶. iv. dist. si quis angelicā. ¶ extra de tempore patro. ex litteris. Item est hic arg. q̄ id quod de vno dicit de omnibus aliis intelligendum est. vt ij. q. j. multi. ¶. ō. dist. nō deniq ¶ dis. v. ad eius. Jté argu. q̄ verbū indefinite ꝓlatum generaliter intelligendū est. vt. xxxj. q̄. j. q̄ si dou̇merit.

b ¶ Si dixisti. ¶ Sic dixit nullam marty⁹ rem esse cum penitētia sit vindicta ꝓpter quā in se cōmisse dolet. vt. j. ō pe. dist. j. pnia. vnde dicebat: licitus est cuilibet ꝑ ꝓtestatē se occidere.

c ¶ Talibus. sunt verba Augusti. dic talibus id est malis.

d ¶ Martyrū. ¶. j. q̄. j. videt. j. xxiij. q. iij. q̄ autem.

Non est nostrum.

e ¶ Ibiq; eo. Dicit quidā q̄ vbi fides ecclie ¶ caritas corporis impugnat: licet aliquis se occidere vt hic innuit cum tñ Aug. dicat q̄ ad q̄cūq; malū ds cogat nō ꝑ se occidere. vt. ¶. e. q. iij. displicet. melꝰ ꝑ legi hec dicto absq; inclusiue ꝙ. q. d. nec in istis in quib⁹ mandat: ꝙ to magis intelligēdum est non licere homini seipsum occidere: cum in eo quod scriptū est non occides: nichil deinde addito: nec ipse vtiq; cui ꝓcipitur intelligatur excepti⁹. Item non occides nec te nec alterum: nec enim qui se occidit: aliud q̄ hominem occidit. quasdam vero exceptiones eadem ipsa diuina faciat auctoritas. ¶ Sed his exceptis quos deus occidi iubet: sine data lege ad personam pro tempore expressa iussiōe: siue ipse qui occidit ministeriū debet iubenti: sicut adminiculum gladius vtēti. ¶ ideo nequaq; contra hoc ꝓceptū fecerunt quo dictū est non occides: qui deo auctore bella gesserunt: aut personam gerentes publice potestat̄ ꝑm ius legis: hoc est iustissime rationis imperiū sceleratos morte punierunt.

Et abraham non solum non est culpatus crudelitatis crimine: verumetiam laudatus est nomine pietatis q̄ voluit filium nequaq; scelerate: ꝙ obediēter occidere. Et merito queritur verum ꝓ iussu dei habendum sit: q̄ iepte filiam que occurrit patri occidit: cuz id voluisset immolaturum q̄ō el victoꝛ redeūt de prelio primitus occurrisset? nec sanson aliter excusatur q̄ seipsum cū hostibus ruina domus oppressit: nisi quia spūs sanct⁹ latēter hoc tulerat qui per illum miracula faciebat. his igitur exceptis quos vel lex iusta generaliter vel ipe fons iusticie de⁹ specialiter iubet occidi: quisq; hominem vel seipsum vel quēlibet occiderit homicidij crimine innectitur. Item hoc dicimus hoc asserimus: hoc modis omnibus approbamus ne minem spontaneam mortem sibi inferre debere: velut fugiēdo molestias temporales ne incidat in perpetuas: nemi nem ꝓpter peccata aliena ne hocipso incipiat habere grauissimum peccatum ꝓprium: neminem ꝓpter sua peccata preterita que magis in hac vita opus est vt possint penitendo sanari: neminem velut desiderio melioris vite q̄ post mortem speratur: quia rerum suc mortis melior post mortez vita non suscipit. Item contra petilianum.

¶ Nemini licet sibi manū inferre.

Q Ui dixisti⁵: laqueo traditor periit: laqueū talibus⁶ pereliquit. hoc ad nos omnino non pertinet: neq; eis veneramur nomine martyrum⁵ eos qui sibi collum ligauerunt. Item ysteronymus in iona ꝓphēta.

¶ De eodem.

Q Uem est nostrum mortem arripere: sed illatam ab aliis libenter accipere vnde ¶ in persecutionibus nō licet michi ꝓpria ꝑrire manu absq; eo⁵ vbi casturas pertimescat: sed percutienti colla subiuttere⁶.

Item ex conci. bracharen.

¶ Nulla sint oratio pro his q̄ ipsos interficiunt.

Q Uacuit vt hi q̄ sibipsis voluntarie⁵: aut per ferrum: aut per venenum: aut per precipitiū: aut per suspēdium: vel q̄libet modo inferunt mortem: nulla prorsus pro illis in oblatione cōmemoratio⁵ fiat. neq; cum psalmis ad sepulturam ⁱ eorum cadauera deducātur: multi enim sibi hoc per ignorantiam vsurpant. Similiter et de his placuit fieri: qui pro suis sceleribus⁵ moriūtur impenitentes subtrahatur.

Idem in eodem li. j.

¶ Non est reus homicidij nisi lex qui potestatē obtinens hominem occidit.

cū glo. in. l. me minisse ff. de of fi. pcō. bar. i. l. pfon⁹. ¶. sem pronto ff. dele. iij.

Mors tu⁹ ē fine penitētia admitti ad eccle ofones

Sepultura q̄ns cōtrito denegat̄.

Mles. ¶ Hec est. iiij. pars qō. In qua probat ms gister q.xj. auctō. q̄ non peccant iudices vel mi nistri si malos occidunt: si rō non alio vlciscēdi sed animo iudicandi faciunt. Jo. de fan.

a ¶ Imperij. Arg. q̄ ratione mādati excusatur ali quis etiā si cōtra cōscientiā faciat. vt. C. e. qō. i. dō culpak. in fi. extra de offi. iudi. dele. pastoralis. §. quia vero.

¶ Um minister iudi. b ¶ Sponte. arg. q̄ non excusatur vxor q̄ reddit debitum illi quem scit cōsanguineum suū de mandato eccle sie. sed distinguitur extra de sententen. excōm. in fi. ff. de regu. iuris. qui non facit. xlij. distinu. ephesius. lan. §. & archidi. de hoc. e. di. ca. j. super glo. no. q.

¶ Arg. q̄ nō facit qō dz: vt face re qō non dz ad hoc xvij. q. iij. dist. finuit. ff. de regu. iuris. qui non facit. xlij. distinu. ephesius. lan. §. & archidi. de hoc. e. di. ca. j. super glo. no. q.

MJles cum obediēs potestati sub qua legitime constitutus est hominem occidit: nulla ciuitatis sue lege reus est homicidij: animo nisi fecerit & reus est imperij de serti atq̄ contēpti. quod si sua sponte atq̄ auctoritate fecisset: in crimē effusi humani sanguinis incidisset. Jrasq̄ vnde punitur si fecerit iniussus: inde punitē si nō fecerit iussus.

Idem in questionib⁹ exodi.

¶ Homicida est qui sponte occidit quos iudex iubet occidi.

¶ Um minister iudicij occidit eum quem iudex iussit occidi: profecto si id spōte[b] facit homicida est: etiam si eum occidat quem scit a iudice debuisse occidi. Idem.

¶ Sicut iure laudat obediētia ita reprehendit qui sibi nō concessa vsurpat.

Ex etna ita medio quodam loco posuit aliqua vt in eis vsurpādis merito reprehendatur audacia in exequendis iure laudetur obediētia. Abraham si spontane[a] in occidendo filio motus fuisset: execrabilis haberetur. at iubēti deo obsecundans famulatus est. Idem in questione super matheum.

¶ Bono animo officia vindicte possunt impleri.

Officia vindicte[b] possunt implere boni bono animo quō iudex[c] quomō lex[c]. Idē ad macedonium. ¶ Nō est iniquus is hūan⁹ q̄ crimen persequitur vt hominē liberet.

Non est iniquitatis: sed potius humanitatis societate deiunctus: qui ppterea crimina[s] est persecutor vt sit hominis liberator. Idem.

iudicandum est. iij. q. vij. iudicet.

m ¶ Utilitates. nā hoc solum bene agit vt vita hominum corrigatur. vt. ff. e. prodest. Joan.

n ¶ Um homo. ¶ Latro furem nocturnū licet occidere. sed diurnū non. nisi telo se defendat vt extra de homi. si perfodiēs. si autem fur nocturnus poterat deprehendi sine lesiōe tenetur ille qui eum occidit vt. ff. de sicca. furem. Item latro nē mittendē in itineribus iz cui libz occidere: vt C. quādo. li. vnī. sine iudi. se vin. l. j. r. ij.

Furē nocturnū licet occidere. Furē nō diurnū licet occidere.

¶ Quare sint instituta regia potestas. & legalia tormenta.

Non frustra[b] sunt institute potestas regia et cognitorius ius: ungule carnifices: arma militū: disciplina dominantis: seueritas etiam boni patris. habēt omnia ista modos[i]: cās[k]: rationes[l] vtilitates[m]. hec cum timentur & mali coercentur: & boni quieti inter malos viuunt. Item.

¶ Nonq̄ peccat q̄ cās mortis ꝓbet: nō ille q̄ occidit.

Um homo ab homine occiditur multū distat: vtrum fiat nocendi cupiditate vel iuste aliquid auferendi: sicut fit ab inimico sicut a latrone: an vlciscēdi vel obediēdi ordine: sicut a iudice: sicut a carnifice: vel euadendi/vl sub uenendi necessitate: sicut interimitur latro[n] a viatore: hostis a milite. ¶ Et aliquando qui causa mortis fuit pot⁹[o] in culpa est nō ille qui occidit: velut si quispiam decipiat fideiussorem suum atq̄ ille pro isto legitimum suppliciū[p] luat: nec tñ eis q̄ causa aliene mortis est: reus est velut si stupri quispiā petit: sese q̄ si non impetrauerit interimat. Quid si filius timens ꝓtis pia ꝓbera precipitio pereat: quid si alī[q] hoie liberato vel ne alī[q] liberetur: si bitpli mortē iferat: nunqd ꝓpter istas alienarum mortiuz causas: aut sceleri cōsentiēdū est: aut vindicta peti q̄ non fit nocēdi sed corrigendi studio: aut etiā paterna verbera tolerāda: aut opa mie cohibenda sunt: hec cū accidunt debem⁹ eis hūanū dolorē & nō ꝓpter illa ne accidant recte factorū repimamus voluntatem.

Laici q̄q̄z in clericos habēt iurisdictionē

¶ Dde ꝓficit id ē augmēta dur. nā timore pene cessant a malo & incipit amari quod amarū erat. j. q. vj. §. Arcbi. hic

o ¶ Principes hec quat enim ca pitā ad hoc iducunt: vt principes ecclesias defendant: & reos non pimittant euere.

b ¶ Intra ecclesiā. Laici habēt iurisdictionē multipliciter intra ecclesiā. q̄q̄z i ꝑsonis ipsius cū sint incorrigibiles. vt xxij. di. eos d. & j. e. q. 6 liguerib⁹ Jtē q̄q̄z ꝓpter abitionē alicui⁹ vt. lxxix. di. si q̄s pecunia. Jtē cū fidem volūt subuertere. vt. dist. vlij. & iure. et. §. e. c. j. & xvij. dist. nec licuit. Jtē cū falsari⁹ est clericus. vt eē de crimi. ad falsariū. Jtē & vbicūq̄z ecclesiastica ptās ōficit vt hic. Jtē & cū tributū petunt ab eccliā: vt j. e. qō. viij. cōuenior.

¶ Arg. j. j. §. ff plures ibi Bar. ff. de excito. & j. iij. §. Bal. C. de seruitu.

c ¶ Non pualet. §. dist. xcvj. duo. §. di. & qñ. §. ij. q. j. istud.

¶ So. q̄ cōfessionē. i. ad ecclias rōnis confitentes.

Necstuosi.

f ¶ In pulsu nis. j. lxxij. dist. plurimos. Jo.

¶ Egū offict. Oppressoo. hic vī q̄ liudicū seculare spectet defendere oppōssos & viduas: & pupillos vt j. e. administratores. & j. e. q. iij ab imparatib⁹. & C. qñ impa. inter pupil. & vid. l. vnica. sed j. j. xxiij q. vlt. si q̄s de potentibus.

Ite Jsidor⁹. ¶ Ds sacerdotes efficere docēdo nō valēt discipline terrore ptās extorquat.

Principes[a] seculi nōnūq̄ intra ecclesiam potestatis adepte culmina tenent: vt per eandē potestatē disciplinam ecclesiasticā minuāt. Cete rū intra ecclesiā[b] ptātes necesse fuit nō essent nisi vt quod nō ꝑualēt sacerdotes efficere per doctrie sermonē: ptās hoc imperet per disciplie terrorē. se pe per regnū terrenum celeste regnum proficit: & vt qui intra ecclesiā positi cōtra fidem & disciplinā agūt rigore principuz conterant. ipsamq̄z disciplinā quam vtilitas ecclesie exercere non ꝑualet[c] ceruicib⁹ superborum ptās principalis iponat. & vt veneratione mereatur vir tutē potestatis imperiat. Cognoscant principes seculi deo se debere esse reddituros rationem ꝓpter ecclesiam quā chūsto tuendā suscipiūt. Nam siue augeat pax et disciplina ecclesie ꝑ fideles principes: siue soluatur: ille ab eis rōnem exigit qui eoz ptāti suā ecclesiā tradidit. Item Leo papa.

¶ Et regia ptās & sacerdotalis defendat auctoritas: que ad diuinā confessionem pertinent.

Es autē omis aliter iuste esse non possunt: nisi que ad diuinā confessionē[b] pertinēt: & regia & sacerdotalis defendat auctoritas.

Item ex concilio turonī. iij.

¶ Sacerdotal admonitio q̄o corrigere non valet: secularis potentia corrigit.

Ncestuosi: parricide. homicide multi apud nos reperiuntur: sed aliq̄ ex illis sacerdotum nolunt admonitionibus aurem accōmodare: volētes in pulsinis[c] pdurare criminib⁹ quos opz ꝑ seculares potentie disciplinā a tā prāua cōsuetudine coerceri: qui per salutifera sacerdotū monita noluerunt reuerti.

Ite Hiero. sup Hieremiam.

¶ Malos compumere et bonos subleuare regū officiū est.

Egum officium est pauū facere iudiciū. atq̄z iusticiā: & liberare de manu calumniantium vi oppressos[a]. et peregrinis pupillisq̄z & viduis que facilius opprimūtur a potētibus prebere auxilium: & vt curam eis p̄ceptorū det maiorem inisceret intulit. Nolite contristari vt nō solum eripiatis: sed ne patiamini quidez vt vestra cōuentia eueniat eos ab aliis cōtristari: et sanguinē innocentem non effundatis in loco isto[b] homicidas enim & sacrilegos &c. & post pauca. si (inquit) hoc feceritis o reges iuda tenebitis pristinam potestatem. Ipsis autem principib⁹ & potestatibus fidem & reuerētiā seruari oportet. quā qui nō exhibuerit: apud deuz premia inuenire non poterit.

Unde idē Hieronym. ad titū.

¶ Eterna merecede fraudat q̄ fidem & reuerentiam potestatibus seruare contemnit.

Si apud carnales dominos in minimis fideles fuerint incipient eis apud deū premia maiora committi. ornat autem doctrinam domini qui ea que cōditioni[b] sue aptā sunt/facit: & ex diuerso confundit eam qui non est subiect⁹ in omnibus. & cui cōditio sua displicet: q̄ cōtradictor[i] atq̄z fraudator in nullo fidē bona ostendit. quomodo[k] enim potes fidelis esse in substantia dei: qui carnali domino fidem exhibere non potuit:

Item Ambro. in lib. j. de patriarchis.

¶ Militaris disciplina regi omnia seruat.

Dicat aliquis cum ipse vicerit quomodo dixit abraham[l] ad regem sodomorum. Nichil sumam abs te: cum preda vtiq̄z in potestate victoris fuerit. decet militarem disciplinam vt regi seruētur omnia[m]. sane his qui se-

lxxxvij. di. desolatis. & c. j. & ij. & xij. q. j. ois etas. Dic q̄ ad vtrūq̄z ptinet portus ēn ad ecclesiā. ex de fo. cōpe ex renore.

s ¶ In loco isto. i. in ecclesia

¶ Ipsis autem ¶ Dec est. v. ꝑs q. In qua magr ꝓbat q̄ fides dz seruari principibus: & hoc ꝓbat p. ij. ca. Jo. de. f.

Ilief. vlj. b.

Faciat quilibz q̄ sue cōditioni cōuenit.

b ¶ Cōditioni. Nō. q̄ q̄liber dz facere q̄ sue cōditioni cōuenit: vt. xciij. di. legim⁹. & xvij. q. j. si q̄s epūs. & c hic ar. ꝙ clericos db⁹ displicet cōditio sua qui cōmā volūt nutrire. ex de vi. & ho. cleri. clericus.

v. ꝑs.

i ¶ Qui pretendit. §. xvij. q. vj. si q̄s seruum.

k ¶ Quo modo. Ar. §. ij. qō. vij. non potest.

¶ Dicat ali. l ¶ Abraham. cū reuerte ref de cede quat tuor regum.

Gen. xiiij.

m ¶ Ola. Nec ista videtur sibi contradicere in eo quod dicit hic q̄ regia sint ola et iam dixit q̄ ola sint victoria. Et etiā i gen. dixit. non accipiam ex oib⁹ q̄ tua sunt. Ad hoc dicas q̄ abrahā nō fuberat isti regi. nec

Predia publica est dñi sub quo militatur. Sen. xp.a. vj.ps.

6 Ego suo erat certis pdā erat in ista prāte. alioqn si non fuisset sua nō potuisset de dedisse decimas melchisedech. Hz si ds aliq̄ militet pdā tota dat ē: sipe te net eccl̄ā duidē sm gloriarū ānitates. vt ff. de. i. ius militare. sic decie dāt epo vt eas diuidat. vij. q. ij. peffo. qō ḡ ōt q̄ de iure gētū nra fiūt q̄ capiūt in bello. vt ff. de acq. re. do. naturale. §. vi. 7 verū est q̄ capiēs est hz tā tenetur dño dare vt diuidat sm merita hoim. Joā. Chrisost.

a Hec est. vj. qō q. i qua pbat q̄ principes tenent ecclīam ōfendere. alis excōicent Jo. de fan.

Ministratores.

a Punitos

Nota hic cāz p̄ncipes sunt cōstituti. 7 ff. c. vij. ps. q. i qua. pbat magr q̄ mali sunt puniendi p iudices 7 p reges: zq̄nq̄ occulto iudicio diuersis modis: et talesvltores ñ peccāt dū tñ amore iusticie hoc facīāt et hoc. pbat per xxiij. c. Jo. de. f. b Ministri. ñ xv. q. i. nec ig. c Fortitudines. i. demōes. 7 ita est bonum q̄ demōes sunt. vt J. e. §. viti. sic bonū est q̄ heretici sunt. vt. j. pri. q. vi. ca. viti.

vij.ps

Ui malos

b Clara in

Si ego suo erat certis pdā erat in ista prāte. alioqn si non fuisset sua nō potuisset de dedisse decimas melchisedech hz si ds aliq̄ militet pdā tota dat ē: sipe te net eccl̄ā duidē sm gloriarū ānitates. vt ff. de. i. ius militare. sic decie dāt epo vt eas diuidat. vij. q. ij. peffo. qō ḡ ōt q̄ de iure gētū nra fiūt q̄ capiūt in bello. vt ff. de acq. re. do. natural. §. vi. 7 verū est q̄ capiēs est hz tā tenetur dño dare vt diuidat sm merita hoim. Joā. Chrisost.

Ministratores plane secularium dignitatuz qui ad ecclesiarum tuitionem pupillorum ac viduarum protectionem: rapaciumq̄ refrenationem constituti: esse proculdubio debent: quotiens ab episcopis 7 ecclesiasticis viris conuenti fuerint: eorum queri monias attentius audiant: et sm q̄ necessitas expetierit absq̄ negligentia examinent: 7 diligenti studio corrigant. Si dei timorem pre oculis nō habētes negligere post secundā 7 tertiā admonitionem inuenti fuerint: omni se nouerint cōmunione vsq̄ ad condignā satisfactionem priuatos[a].

Item Hiere. super Johel.

Non solū homines: sed 7 cōtrarie fortitudines sunt vltrices ire dei.

Non soluz homines ministri sunt[b] 7 vltrices ire dei his qui malum operātur: vnde non sine causa gladium portant: sed etiā contrarie fortitudines[c] que appellantur furor/et ira dei.

Idem super Ezaiam.

Qui crudelis iugulat: non est iudex auaticis parentib[us] vr.

Non est crudelis q̄ crudeles iugulat: sed crudelis ideo vocatur q̄ crudelis patientibus esse videtur. Nam latro suspensus patibulo crudelem iudicem putat.

Idē sup Ezechielē. lib. iij.

Minister est dei: qui malos percutit in eo q̄ mali sunt.

Qui malos percutit in eo q̄ mali sunt: 7 habet vas interfectionis[a] vt occidat pessimos minister[b] est dei.

Idem sup epistolam ad Galath. ca. ij.

Non sceptus admittit iudex qui homines vincit.

Iudex non est auctor sceleris hoies vincēdo.

Idem super Hieremiam.

Ne sanguine effundat: q̄ homicidas 7 sacrilegos punit.

Homicidas[a]: sacrilegos 7 venenarios punire nō est effusio sanguinis: sed iuge ministeriū. Ite Cypria.

Principes populis parcere non debent.

Si audieris[a] in vna ex ciuitatibus quas dominꝰ deus tuus dabit tibi inhabitare illic dicentes. egressi sunt filii belial in medio tui: et auerterunt habitatores ciuitatis sue: et dixerunt. Eamus et seruiamus dijs alienis: quos deos non nouisti: interficiens interficies habitatores ciuitatis illius in ore gladij: et succendes eam et omnia animantia quę inuenies in ea: et congregabis omnia vasa eius in medio platee eius: et succendes igni ciuitatem et omnia vasa eius: et erit tumulus sempiternus: non ędificabitur amplius. Et non adhęrebit manus tua de anathemate quicquam: vt auertatur dominus ab ira furoris sui: et det tibi misericordiam: et misereatur tui: et multiplicet te sicut iurauit patribus tuis: si audieris vocem domini dei tui: et feceris mandata eius quę ego mando tibi hodie: et faciens quod placet coram domino deo tuo.

Ite Cypria.

Non est crudelis q̄ crudeles iugulat: sed crudelis ideo vocatur q̄ crudelis patientibus esse videtur. Nam latro suspensus patibulo crudelem iudicem putat.

Ite sup Ezechielē. lib. iij.

Minister est dei: qui malos percutit in eo q̄ mali sunt.

Qui malos percutit in eo q̄ mali sunt: 7 habet vas interfectionis[a] vt occidat pessimos minister[b] est dei.

Idem sup epistolam ad Galath. ca. ij.

Non sceptus admittit iudex qui homines vincit.

Iudex non est auctor sceleris hoies vincēdo.

Idem super Hieremiam.

Ne sanguine effundat: q̄ homicidas 7 sacrilegos punit.

Homicidas[a]: sacrilegos 7 venenarios punire nō est effusio sanguinis: sed iuge ministeriū. Ite Cypria.

Principes populis parcere non debent.

Si audieris[a] in vna ex ciuitatibus quas dominꝰ deus tuus dabit tibi inhabitare illic dicentes. egressi sunt filii belial in medio tui: et auerterunt habitatores ciuitatis sue: et dixerunt. Eamus et seruiamus dijs alienis: quos deos non nouisti: interficiens interficies habitatores ciuitatis illius in ore gladij: et succendes eam et omnia animantia quę inuenies in ea: et congregabis omnia vasa eius in medio platee eius: et succendes igni ciuitatem et omnia vasa eius: et erit tumulus sempiternus: non ędificabitur amplius. Et non adhęrebit manus tua de anathemate quicquam: vt auertatur dominus ab ira furoris sui: et det tibi misericordiam: et misereatur tui: et multiplicet te sicut iurauit patribus tuis: si audieris vocem domini dei tui: et feceris mandata eius quę ego mando tibi hodie: et faciens quod placet coram domino deo tuo.

perfectionis. i. protestatem.

c Minister. Et tales q̄ mittunt ad puniendum malos dat adesse cā reipu. vt. ff. ex q. cau. ma. qui mittuntur. §. iustum.

f Homicidas Pic habet q̄ homicide 7 sacrilegi 7 venefici capite puniunt. de homicidis pz vt ō pe. di. j. si qō cū rela. de venef. sil' patz. vt ff. ad. l. corne. de sica. l. iij. 7 pena sacrilegoū habes. xvij. q. iij. p totuz. 7. ff. ad. l. iul. pecul. sacrilegij.

Sacrilegi homicide 7 venefici capite puniunt.

g Si audieris. hec ꝑba supra sunt de deuteronomio vsq̄ ad illū locū cuius precepti.

h Occidis. Tu quicūq̄ sis ec sic q̄hp ille q̄ nō est iudex pōt punire maleficos vt. j. e. q. vi. legi.

i Dēs q. Si aliq̄ 7 ēdici sūt in vna ciuitate tota ciuitas punit p delicto persona rū. vt. xxv. qō. iij. ita nos. 7. C. 7 sacrosan. ec. iubemus nulli. arg. 7. xvj. q. vj. si epi scopus. qd iuris sit de hoc notat in illo brocardo an delictū persone zc. Ite habes hic q̄ heretici occidi pnt. vt. 7. 2. q. iij. qō. Joan.

k Nunc. id est vsq̄ in futurum. sic. xj. q. iij. nolite.

l Cui⁹. hec sunt ꝑba cypa.

m Mathathias. Ut legit 7 li. machabeorū.

ciuitas p delicto psonarum punit. Deut. xiij. c.

Ad fidē. Cogēdus. Sic. xlv. di. iij. de iudeis.

b Integritate. i. securitate.

c Prepostera. id est mordinata.

d Nisi cura. id est nisi delinquēt pōo iterum ad bonū: vel nisi corripiēs pbeat pīs exēplū bone vite. vt. vij. q. j. §. porro.

e Cogimini Qui est ex timore dñi facit: reputat nō facere. vt extra 7 reg. iur. q̄ ex timore. et q̄ cogit mutare locū non mutat locum: sed mutat. vt. vij. q. j. mutationes. nec pmittit aliq̄d debemus cōsecī ex hoc q̄ facim⁹ inuiti. vt xxiij. q. ij. §. ppositum. Ut si aliq̄s cogit adire hereditatē quā ex cā fideicōmissi rogat⁹ est restituere: nullū pleq̄it cōmodū ex tali additōe nec pōt vti beneficio legi falcidie. ff. ad trebel. cogi. §. metianus.

Tlor tollitur merito

Nam expedit q̄ bonuz na mēte pcedat. vt lxxxvj. dist. nō satis. Wat. v. q.

f Nisi elegerit. Pōt ei aliqs malefacere propter voluntatem coactā. vt. xv. q. j. c. merito. Hz nō potest dīs facere ꝑpter voluntatem coactam vt hic dicitur.

Sacrilegi homicide 7 venefici capite puniunt.

g Si audieris. hec ꝑba supra sunt de deuteronomio vsq̄ ad illū locū cuius precepti.

h Occidis. Tu quicūq̄ sis ec sic q̄hp ille q̄ nō est iudex pōt punire maleficos vt. j. e. q. vi. legi.

i Dēs q. Si aliq̄ 7 ēdici sūt in vna ciuitate tota ciuitas punit p delicto persona rū. vt. xxv. qō. iij. ita nos. 7. C. 7 sacrosan. ec. iubemus nulli. arg. 7. xvj. q. vj. si epi scopus. qd iuris sit de hoc notat in illo brocardo an delictū persone zc. Ite habes hic q̄ heretici occidi pnt. vt. 7. 2. q. iij. qō. Joan.

k Nunc. id est vsq̄ in futurum. sic. xj. q. iij. nolite.

l Cui⁹. hec sunt ꝑba cypa.

m Mathathias. Ut legit 7 li. machabeorū.

Si vos contra ecclīaz

n Dissundi tur. 7 licet ecclesia sit vbiq̄ diffusa: tamen eadem insolidum vbiq̄ est. vt j. p xl. q. j. loquitur.

o Uel pecunie Et ita puniri possunt heretici ab ecclia in

Idem.

Diligentissimi rectores sunt qui malos vt a malo fugiant persequuntur.

Si vos contra ecclesiam rpi altaria erexisse: et a rpiana vnitate: que toto orbe diffunditur[a]: sacrilego scismate separatos esse: 7 corpori rpi qō est ecclesia toto orbe diffusa rebaptizādo 7 blasphemando ꝺ christum potestis aduersarios expugnando: sancta 7 canonica scriptura conuincit: vos impij atq̄ sacrilegi estis.

Illi autē qui vos p tāto scelere tam leuiter damnoz admonitionibus vel locoū/ vel bonorum/ vel pecunie[b]/ vel priuatione deterrendos/coercēdosq̄ decernunt: vt cogitatores quare ista patiamini sacrilegium vestrum cognitum fugiatis: 7 ab eterna damnatione liberemini: diligentissimi rectores et pissimi consultatores deputantur.

Idē sup epistolā Johannis.

Non amatur ferus: vel iniustus: cum non corripitur.

Non putes te tunc amare seruum tuum quādo eum non cedis[a]: aut tunc amare filiū tuū qn ei non das disciplinam: 7 aut tunc amare vicinū[b] tuū qn eum non corrigis. non est ista charitas: sed languor: feruear charitas ad emēdandum et corrigendū: si sunt boni mores/ delectēt: si autem mali emendentur.

Idē in libro de ciuitate dei.

Innocentius officit est nulli nocere et peccantem punire.

Non est innocētie[a]: parcendo sinere vt in malum grauius incidat. primet ergo ad innocētie officium nō solum nemini[m] malum inferre: verūetiam cohibere a peccato: vel punire peccatum: vt aut ipse qui pīs odio habetur corrigatur experimēto[n]: aut alij terreantur exemplo.

Pereti civario mō pñt ab ecclesia puniri

Precepti si peccauerit/ an adoēs pti neat.

Addes dicāt altq̄ amare 7 quādo not. gl. in. l. affectōis ff. ō dona. 7 in l. tutore. ff. de negotijs.

Qui vicios
a ¶ Rape
fl.xvij.q.ij.ne ds
Johan.

b ¶ Qui
dem. Pena talis
habes.ff.xvij.q.
iij.d subdiaco=
nil.j.xxv.q. vlti.
ca. vlti.

c ¶ Adulte
ria ff.xxxij.qō.
ij.inter hec.

d ¶ Parrici
das. Pena par=
ricidarū habes.
ff.ad.l. pōpe. de
parri.l. penul.

e ¶ Et piuros
Qō hic bi q̄ per
turus punit pe=
na capitis: intel
ligas de teste q̄
fert falsum testi
monū in cā cri=
minali: talis em̄
morte meret. ff.
de sic.l.j.§.j. alꝫ
em̄ si j Scrib⁹ qō
piurus est nota
tur ifamia. C. de
transac. si quis
maior. alꝫ soluz
deū hz vltorem.
vt. C. de re. cre. l.
ij. vel si piur⁹ est
per principē fu=
stibus castigat.
ff. de iureiurā. ij
duo. §. vlti. altā
penā habes. vj.
q.j. quicūq.

Sz homici=
dium est.

f ¶ Nā et mi=
les. Tres casus
ponit h. alij duo
sunt cū facit de=
fendendo se. vel
alū subuentēdo
vt. ff. e. cū homo

g ¶ Inuito.
Fortuit⁹ em̄ ca=
sus nō imputat
vt ex ō homi. la=
tor. dum tñ non
p̄esserit culpa.
l. diū. sepe.

h ¶ Imprudē
ti. Hoc videtur
q̄ imprudentia
excuset eū: quia
imperitia culpe
ānumerat. ff. de
regu. iur. impe=

Idem ad lotharium.

¶ Non est misericors: q̄ vitijs nutriendis parcit.

Qui vitijs nutriēdis par
cit z fauet: ne contristet
peccantium voluntatē: non tā
est misericors cū̄ qui non vult
cultrum rapere[a] puero: ne au
diat plorantem z nō timet: ne
vulneratū doleat vel extictū.

Item Augustinus super epi
stolam ad romanos.

¶ Enormia flagitia: per secu=
li iudices coripiantur.

Sunt quedā enormia fla
gitia q̄ port⁹ p mundi iu
dices q̄ per antistites z recto
res eccliaz vindicantur. sicut
est cum q̄s interficit pōtifex[b]
aplicum eṗm: pbr̄m: siue dia=
conū: hmōi reos reges z prin=
cipes mundi dānant. ergo nō
sine causa gladium portāt qui
talia scelera diudicant. sunt
em̄ maxie cōstituti ꝑpter ho=
micidas: raptores vt etiam il=
los dānent: et altos suo timo=
re cōpescant. Item Cyprianus in nouo genere abusiōis.

¶ Furta z crimina a rege sunt cohibenda.

Rex debet furta cohibe
re: adulteria[c] punire: i=
pios de terra perdere: parrici
das[d] et periuros[e] nō sinere vi
uere: filios suos non sinere im
pie agere. Item Augustinus
de libero arbitrio. lib. j.

¶ Nō peccat qui ex officio no
centem interficit.

Sz homicidiuz est homi
nem occidere: pōt tñ ali
qñ occidere sine peccato. nam
et miles[f] hostē: et iudex vel mi
nister ei⁹ nocētem: et cui forte
inuito[g] atq; ipsudenti[h] telū de
manu fugerit: nō michi viden
tur peccare: cum hoiem occi=
dunt sed nec etiā homicide isti
appellari solent. Idē in que=
stionibus Leuitici. Cū hō iu=
ste occiditur: lex eum[i] occidit:
non tu. Item Pelagi⁹ papa.

¶ Non qui ad bonum: sed qui ad malum cogit persequitur.

Non vos hominum va=
niloquia[k] retardent di=
centium: quia persecutionem
ecclesia faciat. dum vel ea que
committūtur repumit: vel ani
maruz salutem requirit. errāt
huiusmodi rumoris fabulatore
res. non persequitur nisi qui
ad malum[l] cogit. qui vero ma
lum vel factum tam punit: vel
pohibet ne fiat non persequi
tur iste: sed diligit. Nam si (vt
illi putant) nemo nec reprehē=
dendus est a malo: nec retra=
hendus a malo ad bonum est:
humanas z diuinas leges ne=
cesse est euacuari: que et malis
penam: et bonis p̄mia iusticia
suadente constituunt. malum
autē scisma esse et p exteras[m]
etiam potestates huiusmodi
oppumi debere homies: z ca=
nonice scripture auctoritas: z
paternarum regulaz nos ve=
ritas docet. quisquis ergo ad
aplicis diuisus est sedibus: in
scismate[n] eum esse nō dubium
est: z contra vniuersalem eccle
siam altare conatur erigere.
sed quid de talibus insertus in
calcedonēsi synodo canon cō=
stituat: gloria vestra conside=
ret: vbi post alia sic dicit. qui a
cōtione seip̄m suspendit z colle
cram ꝑ facit et altare cōstituit:
z noluerit vocanti ep̄o consen
tire: z noluerit eidem acqsce=
re neq; obedire et p̄ius et se=
cundo[o] vocanti: hunc oīno dā
nari: nec vnq̄ vel oſonem[p] me
reri: nec recipere[q] eū posse ho
norem. si enim permāserit tur
bas faciens z seditiones eccle
sie per exterā potestatem tāq̄
seditiosum compumi. Et bea=
tus Augustinus de talibus di
cit multa etiā cū inuitis[r] beni=
gna quadā asperitate plecten
dis agenda sunt: quoz potius
vtilitati consulendū est q̄ vo=
luntati. Nā in coripiēdo filiū

rtia. Sed dic i=
prudenti: id est
ignoranti.

i ¶ Lex eū oc=
cidit. sic. xxiij.
q.ij. q̄s de⁹. Jo.

k ¶ Vaniloquia. vane vo
ces ꝑ̄ nō sunt
audiende. extra
de elec. ofhus. c.
de pe. l. decurio=
num.

l ¶ Ad malū.
Q̄nq; psecutio
largi⁹ limitatur.
vt. ff. e. qō. iij. ff.
ecclesia.

m ¶ Exteras.
sic. j. eo. de ligu=
rib⁹. et dic. ff. e.
principes.

n ¶ In scisma
te. Ergo scisma
est nō hre caput
romanū eccliaz.
vt. xxiij. q.j. ca.
hec est. z. ca. q̄m
vetus. Jo.

o ¶ Secūdo. hic
dī q̄ hic debeat
admoneri excō
cādus: maxime
hereticus. alibi
q̄ semel vt. j. ꝑ.
cā. q.j. q̄ domus.
alibi q̄ sepissie.
j.q. iij. q̄uenien=
tibus. q̄nq; dicit
de trina admo=
nitiōe. vt. ff. eo.
admistratores.
j. ꝓxt. cā. q. iij.
de excōmunica=
tioms. q̄d uris
sit dicit sup illo
ca. que domus.

p ¶ Oratio=
nē. id est supplic
cationem: q̄ si=
ne spe venie de=
ponitur: vt sta=
ri subiungit. xxj.
distinc. intantū.
Uel ideo dicit q̄
scismatico siue i
truso nulla da=
tur audiēcia. vt
xxiij. distin. i no=
mine.

q ¶ Recipere.
xj.q.iij. si cs epi
scop⁹ in cōcilio.

r ¶ Inuitis. ff.
xlv. distin. et qui
emendat.

Excōi=
cādus
ḡtiens
admo=
neri d̄z

¶ poc
cōuēti
cula. d
q̄ hf. C.
de epis.
et cle.
cōuēti=
culam.
Archi=

ḡuis aspere nunq̄ paternus
amor amittit: sit tñ qō nollet
vt doleat: q̄ etiā multi videntur
dolore sanandus. Ecce vide=
tis quēadmodū tanti testimo=
nio patris nō ꝑsequatur[a] coer
cēdo talia: sed diligat emēdan
do tales semp ecclesia: facitre q̄
etiā vos: qō sciētes intentione
xp̄ianitatis vſe frequent hor=
tamur z date operā vt talia fie
ri vltra non liceat: sed etiā (qō
vobis facillimū esse non dubi=
to) hi q̄ talia p̄sumpserunt: ad
pissimum principē sub digna
custodia dirigant. recolere em̄
dz celsitudo vſa qō p vos de⁹
fecerit rpe illo quo histriam et
venetias tyranno tortila possi=
dēte francis etiā cūcta vastā=
tibus: nō aī tñ mediolanēsem
eṗm fieri pmisistis: nisi ad cle=
mētissimū principē[b] exinde re
tulisset. et quid fieri debuisset
ei⁹ iterū scriptis recognouisse
tis: z intra vbiq; feruentes ho
stes: rauennā tñ z is q̄ ordina
bat[c] z is q̄ ordinand⁹ erat. qui
dēcta culminis vestri deducti
sunt. Idē narse patricio.

¶ Scismaticos z hereticos se
culi potestates coerceant.

Eligaribus atq; vene
ticis et histrijs eṗis q̄d
dicā: q̄s idonea est excellentia
vestra z rōne z ptāte repumere
z diuertitis eos in cōcēptuz
aplicarū sedū de sua rusticita
te[a] gliari: cū si quid eos de iudi
cio vniuersalis synodi: qō con
stātinopoli per pumā nup ela
psam indictionē actuz esse fo
te mouebat: ad sedē apostoli=
cam quomō semper factuz est
electis[c] aliquibus de suis: q̄ da
re z accipe rationē possent di=
rigere debuerunt z nō clausis
oculis cop⁹ chr̄isti dei nostri:
hoc est sanctam eccleſiaz lacera
re. Nolite ergo dubitare hu
iusmodi homines pricipali vel
iudiciali auctoritate cōpume=
re. quia regule patrū hoc spe=

a ¶ Nō perse
quat. eccha nec
etiā vos per con
sequens qui au=
ctoritate eccle
eos coercetis.

b ¶ Principē.
Ergo eccliasti=
ca persona licite
potest petere vt
mali deiciant
z ducātur ad iu
dicium vt. ff. eo.
vnuz solum. z j.
eo. relegentes.

c ¶ Ordinaba
tur. j. xxiij. qō. j.
pudenda.

Ligari=
buas arḡs.

Rusticita
tas duplici
ter su=
mitur.

b ¶ Rusticita
te. i. stupida. ali=
bi ponit pro sim
plicitate. vt. ij.
q.vij. sancta. Et
sic est ar. q̄ quā=
doq; non sit par
cendum rusticī=
tati.

c ¶ Electis.
Sz qualiter po=
tuit hec causa p
procuratoē agi
cum isti de cri=
mine conuenirē
tur? Sed dic q̄
liz fuerit de cri
mine actuz: non
tamen criminā=
lit. vnde potuit
procurator iter=
uenire. z extra d
accu. veniens. z
cap. super his. z
iij. qōne. vj. hoc
quippe.

f ¶ Per pote=
states. ff. e. c. pri
cipes.

Qui nos.
Not. q̄ dicit pe=
ne: z tamen lon=
ge plures erant
qui nescirent q̄s
qui scirēt: dū ta=
men ad modicā
quantitatem de
beret referri. vt
iij. qō. vij. q̄ sine.
ff. de ꝓb. signifi.
per adiectio.

b ¶ Nota. sic.
xv. q. vlt. si quis
ꝓbr. Jo.

Elegentes
litteras.

a Infa=
tigabi=
liter. er=
pone
in id ē
valde.
sic. ff. d
lib. et
post.
gall⁹.
Gille.

cialiter constituerūt: vt si qua ecclīastici officij
persona cui subiect⁹ resistere: vel seorsum col=
legerit: aut aliud altare erexerit: seu scisma fe=
cerit illic excōicet arḡs dānet. Quod si forte et
hoc contēpserit z permanserit diuisiones z scis
ma faciēdo per ptātes[f] publicas oppumatur.
Ecce de quo animo vester forte timidus est ne
persequi videaris de patrū vobis auctoritate
hec breuiter dirigēda curauit: cū mille alia exem=
pla z cōstitutiones sint: quib⁹ euidēter agnoscit
vt faciēres scissuras in sancta eccīa non solum
exisse sed etiā ꝑscriptiōe rerū: z dura custodia
p publicas ptātes debeant coerceri. Idem.

¶ Ad ecclesie vnitate diuisi secularibus pote=
statibus coerceantur.

Quali nos de gloria vestre studiose iudicio
gratulemur: nō solū vestram/ sed multo
rum ac pene[a] omniū credim⁹ habere noticiam
z idcirco nūc de his q̄ vobis p̄sentibus ibi fieri
stupem⁹: fiducialiter apud gloriā vestram du=
ximus cōquerēdum. Thracius siquidem arḡs
Maximilian⁹ nomina[b] tantum eṗorum habē=
tes: z ecclesiasticā ibi vnitatē perturbare dicū=
tur: et oēs ecclīasticas res suis vsib⁹ applicare
intantū vt contra vnū eorum. i. maximilianum
vsq; ad nos p tam longū iter necessitate cōpel=
lente quidā infatigabiliter † venientes preces
offerrent. ob quam causam Petrū pbr̄m sedis
nostre: sed et Prelectum notariū ad eadem lo=
ca durim⁹ destinādos: vt ea que canonicis sta
tutis a predictis pseudo episcopis cōpererint
commissa vel digna debeāt ibi vltione cōpesce
re: vel eosdē ad nos vsq; perducere. Et ideo sa
lutantes paterno affectu gloriā vestrā: petim⁹
vt prefatis qui a nostra sede directi sunt: in om
nibus prebeatis auxiliū: nec patetis aliqu⁹ es
se peccati: si huiusmodi homines compumunt
hoc enim z diuine z humane leges statuerunt:
vt ab eccleſie vnitate diuisi z eius pace inquisi=
sime perturbātes a secularibus etiam potesta=
tibus compumantur. Nec quicq̄ maius est vn
de deo sacrificium possitis offerre q̄s si id ordi=
netis: vt hi q̄ in suā z aliorū pnicie debacchanē:
comperēti debeant vigore cōpesci. Item Pe=
lagius papa. ¶ Iniquitas prauorum q̄uis do
mo proficiat: tamen punienda est.

Gentes litteras excellētie vestre de
lituria quidem quam vobis inquorum
hoim p̄sumptio ingessit valde doluim⁹. Sz q̄
scimus occulto dei iudicio aliam vestrā: etsi per
aliorum iniquitatē z superbiā a cōtaminatiōe
scismatis custoditam: egimus omnipotēti deo
gratias: qui etiam de malis hominum actibus

Bonus. Nota q̃ nemo malo p̃uenit bonum vt ex malo. Bonuz xiij. dis. nemo. in fi. sicut de facto iudeoꝝ qui crucifixerunt deum Jtẽ est hic ar. q̃ malus punitur: q̃uis exide proueneriꝫ bonū. vt si quis puerū castrauerit. licz eū melioreꝫ fecerit: tamen puniẽ. ff. ad. l. aq̃l. si seruꝰ seruū. §. 7 si puerum. similiter licet quis rem fecerit ꝓhibitam: licet bene fecerit tñ puniꝫ. ff. de re milita. l. q̃ §. i bello. Ar. cõtra. ff. ad. l. aq̃. si seruus seruuꝫ §. si oliuam.

a Abstulit. Hoc ideo dicit: quia pena mortis punitur siue pro vno siue pro altero: alias autẽ idem delictũ potest variis penis puniri. vt. xxvij. questione. iiij. at rẽdendũ. et. xxj. questione. j. statuum. Hic cõsuevit distingui cuz quis accusatur de diuersis criminibus aut ille crimina deseẽdunt ex eodem facto / aut ex diuersis. Et hec distinctio no. C. de accu. qui de crimine. Si autẽ diuersis actionibꝰ velit quis agere distinguitur. aut ille actiones sunt ambe penales aut ambe rei psecutorie: aut vna penalis / et altera rei persecutoria vt nota. ff. nau. cau. sta. l. ij.

Accusat ne quis de diuersis criminibꝰ

c Si adulterium. Hic videt q̃ fm canones z adulterium z in bonaᵃ opari consueuit. nec esꝫ sine illius prudentia factũ esse credẽdũ est: vt insensati z perueꝛsissimi homes / vsq̃ ad hoc prosilirent vt suã diuisionẽ catholicam esse credentes ecclesiam a sua vos pollutione prohiberent. sic eñ per misericordiã dei etiam nesciẽtibus illis hoc factum est: vt a scismatico rum cõmunione eruti: catholice quã diligitis seruari vos cõtigisset ecclesie. q̃uis igitur vestra per illoꝝ sceleꝰ facta sit vtilitas: nolite tamẽ impunitam p̃sumptionẽ iniquoꝝ hominuz crassari p̃mittere. si eñ hoc q̃ in vestram gloriã p̃sumpserunt non fuerit vindicta compressum q̃ in oibus minoꝛibus nõ valeãt puniri: ambigi vltra non debet. exercete igitur in talibus debitã auctoritatẽ: z ne eis amplꝰ talia cõmittendi spes crescat vꝛis cohertiõibus repimãrur. ad hoc siquidem dei nutu etiã contra vos talia p̃sumpseruꝛ: vt talia vobis corrigentibus: ab eodem scelere alios posseꝛis deo propiciãte munire. quales autem sunt qui ecclesiã fugiũt eu fraſij vos scelera que amplius occulta deꝰ esse noluit: euidenter informant: qui in homicidio quidẽ nec hominis necessitudinem: nec fratris charitatem: nec sacerdotij reuerentiã cogitauit: incestuoso aũt adulterio etiam ipsi vindicte absti litᵇ modum: q̃ si adulteriumᶜ puniaꝫ: nõ remanet in quo vindicetur incestus. si incestuoso ingeraꝫ penã: multum crimen adulterij remanebit. Ecce de quo collegio sunt qui q̃uz ad superbiam suam iniuriam vobis inferri molliri sunt: z q̃uz ad prouidentiam dei impolluꝫ vos ecclesie dei seruaueꝛt. auferte tales ab ista prouicia: vtimini oblata vobis a deo op primendi perfidos occasione. quod tũc plenius fieri poterit: si auctores scelerum ad clemẽtissimum principem dirigunt: z maxime ecclesie aquilegiensis inuasoꝛ q̃ z in scismate maledictus nec honoꝛem episcopi poterit retinere nec meritũ.

Item Nicolaus exercitui frãcoꝝ. C In certamine quod contra infideles geꝛitur quisquis moꝛitur: celeste regnum meretur.

Omniũ vestrum nosse volumus charitatem: quoniam quisquis (quod non optãtes dicimus) in hoc belli certamine ᵇ fideliter moꝛtuus fuerit regna illi celestia mime negabuntur. Item Urbanus secundus Gotfredo lucano episcopo.

C Non sunt homicide qui aduersus excommunicatos zelo matris ecclesie armantur.

Excõicatoꝝ interfectoꝛibus (put in ordine ecclesie romane didicistis) fm intentionemᵉ modum cõgrue satisfactiõis iniũge. non eñ eos homicidas arbitramur q̃s aduersus excommunicatos zelo catholice matris ecclesie ardẽtes: aliquos eoꝝ trucidasse contigerit. ne tamen eiusdẽ ecclesie matris disciplinaᶠ deseratur eo tenoꝛe (fm quem dixiꝫ) penitentiam eis indicito congruentem: qua diuine simplicitatis oculos aduersus se complacare valeãt / si forte q̃d duplicitatisᵍ pro humana fragilitate in eodem flagitio ʰ incurrerint. Item Augustinus ad Bonifacium.

C Par ecclesie meſticiam cõsolatur perditoꝝ.

Quis eñ vestrũⁱ velit aliquẽ inimicoꝝ suoꝝ non solũ perire: veꝝ etiam aliquid pderet: sed si domus Dauid aliter nõ meruerit habere pacez: nisi Absalon filius eius in bello q̃d gerebat contra patrem fuisset extinctus: q̃uis magna cura mandauerit suis: vt eũ q̃tum possent viuũ: saluũq̃ seruarent: z esset cui penitenti paternus affectus ignoscereꝛ: quid ei restiterit nisi perditum flere: et sui regni pace acquisita suam meſticiam consolari?

Ergo viri sancti et publice potestates bella gerentes: nõ fuerunt trãsgressoꝛes illiꝰ mãdati non occides: q̃uis quosq̃ flagitiosos: digna moꝛte perimerent: si miles sue potestati obediens non est reus homicidij: si eius imperio quẽlibet flagitiosum interfecerit: si homicidas z venenaꝛtos punire nõ est effusio sanguinis: sed leguz ministerium: si pax ecclesie meſticiam cõsolatur perditoꝝ si illi qui zelo catholice matris ecclesie accensi excõicatos interficiunt: homicide non iudicanꝫ: ptz q̃ malos non solũ fiagellari: sed etiã interfici licet.

Sed queritur si contingat alt quos malos puniri ab his qui non habent legitimã potestatem: an sint rei effusi sanguinis hi per quos puniuntur?

De his ita scribit Ambro.

C Aliqñ puniuntur pctã p populos iussa diuino excitatos.

Remittun tur peccata q̃ dei verbumᵏ cuius leuites interpres et quidem executoꝛ est: remittuntur per officiũ sacerdotis sacrumq̃ ministeriũ. puniũtur q̃q̃ pctã per homines sicut q̃ iudices qui potestate ad tẽpus vtunꝫ. puniunꝫ pctã etiam p populos sicut legimus. q̃ sepe ab alienigenis dei iussu excitatis propter diuine maiestatis offensam subacrus est populus iudeoꝝ.

Hinc notandũ est q̃ aliquando punit deus peccata per ne scientes aliq̃s per sciẽtes. per nesciẽtes pctã punit sicut per sennacheribˡ et per Nabuchodonosoꝛᵐ regẽ / et p antiochũ/ fatali casu obtẽperat. Sz illud obtinet cũ condicto apponiꝫ q̃ est in p̃tre aliquiꝰ. secus si nõ est in potestate: vt ibi dicit. Item est hic arg. q̃ ex eodem facto conseq̃uitur quis pene nũ z penam. vt xxij. q̃. ij. si quelibet.

Obtẽperans casu fatali nõ vf obtẽperare ij. Macha. v. a.

g Dia. i. datã. p̃nũcia. sicꝫ exp̃sitio est. ff. ō testa. heredes palam. §. si q̃d.

Esaie x. b.

h Per antiochuz. Qui rẽpose machabeoꝝ hierusalez cepit: et templũ polluit.

Esaie x. d.

Senna cherib fuit rex assyꝛioꝝ.

b Per senna cherib. rgẽ assyꝛioꝝ: q̃ maximã partez filioꝝ israelis captiuauit. qui cum venisset ad obsidẽdum hierusalez ab angelo exterminatoꝛe nocte est fugatꝰ: occisus ab eodẽ angelo. clxxxv. milibus de exercitu suo.

c Et per nabuchodonosoꝛ. q̃ cepit hierusalem / z tribum iudã / tribũ beniamin babyloni cam captiuitatẽ duxit.

d Et p principes. s. Uespasianũ z titũ. qui xlij. ãno post passionem dñi hierusalem destruxerunt.

e Assur. sennacherib.

f Nõ nisi tẽ porabez. Arg. q̃ sufficit aliquem bonuz facere ad hoc vt remunerãdus sit: et si illud mala intentione faciat. Nã et qui prędandi animo gerit negocia alicuiꝰ habet actionem negotioꝝ gestoꝝ. vt. ff. ō negot. gest. si pupilli. §. 1. et si quis negocia. Item est hic argu. q̃ q̃ ignoraõs adimplenti voluntatez alicuius dꝰ obtemperaſ se fuevoluntati. Esaie xxvij. ij. reg. xxv. a. Ar. j. ff. de adi. et demõ. l. ij. vbi dꝰ non eñ videt obtẽperasse qui

Disciplina ecclesie non est deserẽda.

ij. reg. xviij.

Psal. lxxviij.

Psal. lxxiij. a ¶ Posuerūt Cū vexilla z sc̄a ta et arma sua posuerūt i tēplo i signū victorie.
b ¶ Honoruz, id est in signum eorum qui sunt futuri boni.
Deut. vij. c ¶ Quod aūt pīe nihil est dubitationis quia ad bonum non suscepti ne mo cogēdus est. ff.q.v.ad fidem. sed ad bonuz qđ susceptū cogendus est. vt.xlv. distinct. disciplina. magister tamē aliter solut. .j.e.¶.viti.
Bonuz facere verum quis cogatur.
Wesp. xv.d. d ¶ Cūmati ci.ff.e.qđ. tij. quis nos.
e ¶ Seduxerūt. Mirus hic agitur cum circūcento ēt cum coacto: cum tamen alīs subueniē coacto inuocato. vt extra qđ me. cau. perlatū sed non subuenitur ibi circūuento. vt.xx.q.iij.cō stituit.
Coacto subuenīt.

pheta imprecat dicens. Leua manus tuas in sugbias eoz q̄ te oderūt: et q̄ multa malignā operati monumenta sue victorie posuerunt[a] in medio atrio tuo. ¶ Per scientes pcā puniunt sicut deus p filios israel voluit peccata punire amoreoz z cananeoz: et altarum gentium quaz terrā israelitis possidendā dedit q̄bus etiam precepit vt nemini eoz parcerent: sed oēs morti traderent. Quid ppter pcā eorum illis contigisset ex verbis dñi appāret: qui cū diceret ad abraam. Semini tuo dabo terrā hanc: veluti quereret: quare nō modo eā das michi: audiuit: nondum enim sunt peccata amoreorum consummata: que tūc intelliguntur fuisse cōsummata: cum popul⁹ ille de egy pcia seruitute liberatus terram eorum (sicut abrae promissum fuerat) in hereditatē accepit.

¶ Cum ergo sic diuino iussu ad puniendum pcā populi erciantur: sicut populus ille iudaicus est excitatus ad occupandam terram ꝓmissionis: et ad delendas gentes peccatrices: sine culpa noxi⁹ sanguis effunditur: et q̄ ab eis male possidentur: in ius z dñium rite trāseunt bonoz[b]. ¶ Cū vero occulto instinctu aliq̄ monentur ad persequēdū malos: sicut sennacherib et ceteri: qui populū delinquentem plecuti sunt licet occulto instinctu operante illorum meritis incitent ad persequendū: tñ quia praua intentione nō peccata delinquentium punire: sed illorum bona rapere vel sue ditiōi subijcere querunt: non sunt immunes a crimine. De quibus etiam notandum est q̄ aliquando excitātur ad puniendum peccata bonorum: vt tandem per bonos correctores ipsi quoq̄ puniantur: sicut in libro iudicum legitur de iabin rege cananeorum: et de madianitis q̄ propter idolatriā populi suscitauit eos deus vt israel affligerent: et terram eorum occuparent. ¶ Cum autem populus dei sub manibus eoz diutius afflictus peccatum suum recognosceret: z per penitentiam sibi deum placaret: dei precepto et barach cōmilitatus deborā ꝓpheтissam vxoreꝝ lapidoth

Iudi. iij.a.

sabin regem cananeoz: z sisaram ducē exercitus sui contriuit: et gedeon zebee z salmana reges madianitarum: z oreb et zeb duces eorum morti tradidit. Apparet ergo q̄ aliquādo per legitimā potestatem gerētes: aliq̄n p populos diuino iussu excitatos malis p peccatis suis non solum flagellant sed etiā rite ꝓdunt. Nec est cōtrariū illud Aug. qđ ad marcellianū. p circumcellionibus supplicās rogabat: vt verberibus eos coerceret non morte ꝓderet. cūius esti supplicando spacium vite eis reseruari poposcit: non tamen legum seueritatem qua tales morte plectuntur non obseruandam docuit.

¶ Questio. vj.

Iudi. vij.a.

Quod autem[c] queritur an mali sint cogendi ad bonū: facile apparet. antiquus nanq̄ populus ille metu penaz ad obseruationem legis cogebatur In euangelio quoq̄ dñs ait discipulis suis. Nolite timere eos qui corp⁹ occidunt: aiam autē non possunt occidere: sed potius eum timete. i. ei in timore seruite: q̄ pōt animā et corpus ꝑdere in gehennā. Paul⁹ quoq̄ cum ecclesiā dei persequeretur in itinere cecatus ad deum cōuerti coactus est: vnde se abortiuo similem testatus est dicens. Nouissime autem oim tanq̄ abortiuo visus est et michi.

Wat. x.c.

Act. ix.a. j.Co. xv.b.

Inde Aug. scribit ad Bonifacium.

¶ Ecclesia malos debet cogere ad bonum: sicut christus paulum coegit.

Cismatici[d] dicunt: cui vim xp̄us intulit: quē coegit? ¶ Ecce habēt ap̄lm paulū agnoscāt in eo primo cogentem christū: postea docentē. pri⁹ ferientē: postea consolantē. mirū est autē quō ille qui pena corporis ad euangelium coactus intrauit plus oībus illis laborauit: qui solo verbo vocati sunt in euangelio: et quē maior timor cōpulit ad charitatē eius perfecta charitas mittit foras timorem. ¶ Cur ḡ nō cogeret ecclia pditos filios vt redirent: si ꝑditi filij coegerūt alios vt perirēt? cūius z illos q̄s nō coegerūt: sed tm̄mō seduxerūt[e] si p terribiles et salubres leges in ei⁹ gremio reuocent blādius pia mr̄ amplectit: z de illis multo amplius q̄s de illis q̄s nūq̄ pdiderat gratulatur.

¶ An non hoc pertinet ad diligentiā pastoralem etiā illos oues q̄ non violenter erepte: sed blādē/lenterq̄ seducte a grege aberrauerāt: et ab alienis possideri ceperāt: inuētas ad ouile dominicum si resistere ei voluerint: flagellorum terroribus vel etiā doloribus reuocare?

Ité a xp̄o coactum paulū ostendim⁹. Imitat

a ¶ Prophetica. Quia nōduz erat impleta ꝓphetia z nūc reges terre intelligite ꝛc. vt.ff.q̄. tij. non tm̄em.
b ¶ Cōpleta. Primo em̄ saluter admonendi sūt boni vt sic cetera multitudo frāgat. vt. xlviij. dist. confessationes. l. dis. vt constituerē. Joan.
c ¶ Quod errauerat, ꝑdat sat. ꝓphe al loquer; magros legis p q̄s intelligūt plani p q̄s p bat Aug. malos esse cogendos.
d ¶ Hoc vobis. Verba Augu.
e ¶ Bonū vt ff.q.v.ad fidē
f ¶ Et volens sic ex nolente fit volēs: vt.ff.lxxxiij. dist. cōsuluit z.ff. questiōe. auj dispūtet.
g ¶ Opinio. sic ergo iurisperitus dz mutare opinionē suaz si expedit mutari. vt. xij. q.j. certe. et. ff. de iurepa. diui. Item ex hoc loco dicunt q̄dā Aug. q̄nq̄ fuisse hereticuz: sed potiꝰ probatur hic contrarium.
h ¶ Credatur Nūq̄ credit fuisse malū qđ factū ē bonū. vt.l. diffērū. z.ff. de edil. edic. q̄ ita.
i ¶ Am vero. Hoc ca. intelligitur de hereticis. cōtrariū est extra ō hereticis. c. sicut. vbi phibetur ne aliquis eos teneat in terris suis vel in domo. vel aliquem cōtractuz cū eis faciat. sed dic q̄ loquit de

Exechiel. xxxiij

Opio mutari pōt.

Luce. xiiij. b

inuitus: sed timendo quod nō vult pati vel relinquit impedientem animositatē: vel ignoratam compellitur cognoscere veritatem: vt timens vel respuat falsum de quo contendebat: vel querat verū quod nesciebat: et volens[k] iam teneat qđ nolebat. ¶ Item mea primitus sententia erat neminez ad christi et ecclie vnitatē esse cogendū: vez verbo esse agendum disputatione repugnandū: rōne vincendum: ne fictos catholicos haberem: q̄s apertos hereticos noueram. sed hec opinio[l] mea nō cōtradicentiū verbis tantū: sed demonstrantiū superabat exēplis. nā primo opponebatur michi ciuitas mea: que cum tota esset in partes donati: ad vnitatem catholicam legum imperialium timore conuersa est. quā nunc videmus ita animositatis vestre perniciem detestari: vt in ea nunq̄ fuisse credat[m]. Item et alie multe que michi nominatim commemorabantur: vt ipsis rebus agnoscerem etiaz in hac causa recte intelligi posse quod scriptuz est. Da sapienti occasionem z sapientior erit.

Wona re z da re differunt.

puer. ix.b.

Item Grego. maximo episcopo.

¶ Onere pensionis rusticus ad dominum cōuerti cogatur.

Iam vero[n] si rusticus tante pfidie et obstinationis fuerit inuent⁹: vt ad dominū deum minime venire cōsentiat: tanto pēsionis onere grauandus est: vt ipsa exactionis sue pena cōpellat ad rectitudinem festinare. ¶ Ex his oībus colligit q̄ mali cogendi sunt ad bonum. Sed obijcitur illud quod nemo est cogend⁹ ad id ad qđ inutiliter cogit. ad bonum autē quisq̄ inutiliter cogitur cum deus aspernetur coacta seruitia[o]. Unde apostolus cum ad elemosynas corinthios hortaretur ait. Unusquisq̄ der qđ destinauit in corde suo: nō ex tristicia aut ex necessitate. Hylarem enim datorem diligit de⁹. vnde datur intelligi q̄ qui inuitus[p] dat propter presentem pudorem[m]: z rem z meritum perdit Item cum redderet causam quare sumptibus abstineret: ait. Si ex necessitate[n] euangelizauero: non erit michi gloria. Ité si inuitus euan

j.Co. ix.b.

j.Co. ix.c.

a ¶ Dispensatio. Alius dispenso: sed michi nō proficio.

b ¶ Consuetudo. Sicut em ista inducit filiū / sic iste timor iustificat. vt j. de pen. q. licet ceta introducit. Jo.

c ¶ Unc aūt. Nō solus hereticus sed oēs hostes iuste pñt spoliari rebus suis dūmodo deliū sit iuste. z ille q̄ rē abstulit iure facto est dñs illi⁹ rei. ff. de rei. vē. dicat. z. ff. dist. j. ius naturale. et ff. de acq. re. do. naturale. ℣. vt. hereticis aūt iuste est auferri ea q̄ habēt. vt. ff dist. viij. q̄ iure. z j. c. j. z. ff. c. q. v. si vos. melius tñ c̄ p aut̄e iudicis. vt ff eo. q. iij. fer sunt. Si q̄ cōdemnatus est latens ō hereti: confiteant bona eius. vt extra de hereti. vergēs si clerici⁹: tūc res eius sunt eccle: ste applicāde. vt ex. e. ad abolendam. z hec vera sunt etiā si aliqs hereticus hz filios / vel agnatos. vt extra eo. vergēs. i fi. Et sic corrigit lex q̄ dicit bona hereticoz ad filios vel agnatos deuolui. vt. C. ō hereti. aut. de nestoriana. Iz aūt bona sint ablata hereticis: tamen fuerint reuersi ad fidem: prota bona eis ex nūa restituūtur: et etiaz ep̄a. vt ff. e. q̄e. iij. ipsa pietas. z ff. eo. ca. iij. Sic ē melioris cō

Hec ista respondeā. Si bonuz ad qđ̄ mali cogūtur semper in uitu tolerarent: z nunq̄ voluntaru seruirent: murmurer cogerentur ad illud. ff q̄ humane nature est: z ea que in dissuetudinē dicunt abhorrere: z consueta magna custodia diligere: flagellis tribulationum mali sunt cohibendi a malo: et p̄uocandi ad bonum: vt dum timore pene malum in dissuetudinem ducitur: abhorreatur: bonum vero ex consuetudine dulceſcat. vnde Augu. in psalmo. cxxvj. Cum per timorem gehenne contnet se hō a peccato fit consuetudo iusticie: z incipit quod durum erat amari: et icipit excludi timor a charitate: et succedit timor castus de quo hic dicitur: quo timemus: ne tardet sponsus/ ne discedat: ne eo careamus. Ille vtilis: sed non permanet in eternum vt iste.

¶ Questio. vii.

Unc aūt⁹ q̄rit an heretici sint o z eccle rebus sint expoliā di: z q̄ possidēt hereticis ablata: an dicant possidē aliena. De his ita scribit Augustinus ad Uincentium.

¶ Res terrena: non nisi diuino vel humano iure tenetur.

Quicq̄ vos ex occasione huius legis imperialis nō dilectiōe corrigēdi: sed odio inimicādi p̄sequi⁹: displicet nobis. ¶ Et q̄uis res quecunq̄ terrena nō recte a quoq̄ possideri possit: nisi vel iure diuino b quo cuncta iustorū sunt: vel iure hūano qō in pāte est regū terre. Jōq̄ falso res appellatis vras: quas nec iuste possidetis. z ſm legē terrenoz regum amittere iussi estis: frustraq̄ dictis nos i eis cōgregandis laborā⁹ cū scriptū legatis. Labores impioz iusti edūt. Sed tñ q̄squis ex occasione legis huius quā reges terre xp̄o seruientes ad emendandā ip̄ietatē vſam ꝓmulgauerūt: res proprias vras cupide appetit: displicet nobis. Quisq̄s denīq̄ res ipas pauper/ vel basilicas cōgregationū q̄s sub noīe eccl̄e tenebatis que oīno non debenk nisi ei eccle q̄ a est xp̄i eccl̄a nō p iusticiā: iz p auariciā tenet: displicet nob. Quisquis p aliq̄ flagitio vel factnore delectū

a ¶ Toleram⁹ xxiij. questi. j. pudenda.

b ¶ Jde reb⁹ hoc nomen res/ hic strictē sumk. nā ſm veram significatiōē oia cōprehēdit z corpalia et incorpalia. vt ff. ō verb. sig. rei appellatio. et l. rei appellatiōe. Joan.

c ¶ Et impios Judeis z sarracenis sua auferre. et intelligunt id qđ dicimus de reb⁹. Sed secus credo: quia iudei soluūt tributū: z de voluntate nr̄a tenent ea que habent.

d ¶ Impio. ſ. xxiij. q̄. v. dixit. xiv. di. q̄ sincera

Quod aūt nobis.

Mat. xxj. c.

e ¶ Concupiscam⁹. ℣. eo. q̄e. iij. ipsa pietas. in fine.

Sapt. x. d.

f ¶ Calūnian di. Non est calūniandū ius ℣. de consecra. dist. ij. liquido. ff. ad exhi. l. penul.

g ¶ Cōtraria. Arg. q̄ contraria dicēs non est audiēdus. vt extra de appellat. sollicitudinez. et xxiij. dist. hinc. gesta. C. de mune. patri. professio tua. Argu. contra. extra de iudi. examinata. z dixi. xiij. q̄one. j. in fine.

h ¶ Habebāt. Non intelligas iure dominij: qr habere est idem quod esse dominum rei. quādo q̄ idē est q̄ pos:

Vſe duplicit sumit.

a nobis ita suscipit: sicut suscipiunk qui (excepto errore quo a nobis separamini) sine crimine apud vos viterūt displicet nobis. Sed nec facile ista mōstratis: nōnullos toleram⁹ a⁹ q̄s corrigere vel punire nō possumus: neq̄ ꝓpter paleā relinq̄mus areā dñi: neq̄ ꝓp̄ pisces malos rūpim⁹ rhetia dñi: neq̄ ꝓpter hedos in fine segregādos deseri⁹ gregē dñi. neq̄ ꝓpter vasa facta in contumeliā migram⁹ de domo domini.

Item contra Petilianum.

¶ Catholici non ideo aliena possident: qr ab hereticis ablata tenent.

Jz de rebus⁹ vel locis ecclesiasticis que nō tenetis querimini: possunt et iudei iustos se dicere et iniquitatem nobis obiicere: q̄ locuz in quo impij regnauerūt: modo christiani possident. Quid ergo indignū si ea que tenebant heretici ſm parē volūtatem domini catholici tenent: ad oēs inquos z impios illa vox dñi valet. Auferet a vobis regnū dei z dabitur genti faciēti iusticiā. An frustra scriptū est: Labores iniustorum pij edent. quapropter magꝭ mirari debetis: q̄ adhuc tenetis aliquid q̄ q̄ aliquid amisistis. Item.

Si qua tam p̄cisi possidere cepistis quia vobis ablata nobis dñs deus dedit: nō tō concupiscim⁹ aliena: qr illi⁹ impio⁹ cuius sunt oia: facta sunt nostra et iuste nr̄a sunt. vos em̄ vtebamini ad petitionem: nos ad veritatē. Alioq̄n z primo pplo dei possent illi obiicere aliene rei cōcupiscētiā: qui diuina potestate ab eoz facie: qui ea terra male vtebantur expulsi sunt z ipsi iudei a q̄bus ablati est regnū ſm ℣bū dñi: z datū est gēti facienti iusticiā. p̄t obiicere aliene rei concupiscentiā: quia christi eccl̄a possidet: vbi plecutores christi⁹ regnabāt.

Idem.

¶ Res ecclesiastice ab hereticis iniuste possidentur.

Quod autem nobis obiiciunt q̄ res eorū concupiscamus⁶ z auferamus: nō recte obiiciūt: sed vtinā catholici fiant: z nō solum que dicunt sua sed etiā nr̄a in pace z charitate nobiscū possideāt ℣. Jsq̄ adeo autē calūniandi⁶ cupiditate cecātur: vt non attendāt q̄ sint inter se contraria⁸ q̄ loquuntur. Ipsi certe dicūt z in uidiosissime sibi cōqueri videntur q̄ eos in nr̄a cōtione violento legū imperio coartam⁹ hoc itaq̄ nullomodo faceremus: si res eorum possidere vellem⁹. Quis enim auarus querit cōpossessorē: quis dominādi cupiditate inflāmatus: vel fastu dominationis elatus desiderat habere consortē: Ipsosq̄ certe attendāt quondam suos modo etiam socios nostros et fraterna nobis dilectione conIunctos: quēadmodum ea teneant non solum que habebant b: sed etiam nostra c que nō habebant. que tamen si pauperum compares sumus etiā nostra sunt z illorū si autem priuatim que nobis sufficiant possidemus non sunt illa nostra sed pauperū quorū procurationem d quodāmodo gerimus: non proprietatem nobis vsurpatione dānabili vendicam⁹. Quicq̄d igit noīe ecclarum ꝓtes donati possidebāt: xp̄iani imperatores legib⁹ religiosis cū ipsis ecclesiis ad catholicam ecclesiā transferre tulerūt. Cū ergo nobiscū sunt plebes earūdē ecclarum: nobiscū sunt pauper qui de eisdē possessiūculis alebant: xp̄i pau⁹ foris positi de sinā cōcupiscere aliena: ſz intrēt societatis unitatē: vt pariter gubernem⁹ nō illa tm̄ q̄ dicunt sua: verūetiam q̄ dicūt z nr̄a. scriptū est em̄: oia vestra: vos aūt xp̄i: christus aūt dei e. Idem in ep̄a ad Uincentiū.

¶ Anima a corpore xp̄i precidi tur: spiritum iusticie tenere non potest.

Quemadmodū membrum si precidat ab hominis viui corpore non potest tenere spiritū vite: sic homo si p̄cidit de xp̄i iusti corpe nullomō pōt tenere spiritū iusticie etiā si figurā mēbri teneat quā sumpsit in corpe. Jn hui⁹

Ecclesiarum p̄latī sūt procuratores

f Adde ad hoc ℣. ea. q. iij. ipa pietas

f. cor. iij. d.

a ¶ Nos aũt. Infra cap. idē repetit. et sic ē arg. q̄ adnotat⁹ idē
Adnotatio idē ius sept⁹ pōt allegare Arg. contra. C. de ap. am phoꝛē. Et ex eo q̄ dicit in illo. potest allegare arg. ad q̄stionē sabatinā q̄ si aliq̄s fuerit usus arbitrio inimicitiaꝝ tulerit duriā sniam q̄ illa teneat dūmodo nō ꝓcipiat aliquid iniustū. vt extra de in rem vel ā. q̄uis alio. Iꝫ si aliquid durū precipiat illud est reducendū ad arbitrium boni viri. vt. ff. ꝓ socio. Arbitrium inimicitias tollerā dum.

b ¶ Deseꝛtoꝛis. Dic cōparātur desertoꝛi redeuntes ab hereſi: z tñ cum de desertoꝛe strictius agit̄ ꝗ cū hereticoꝛ: vt dī i summa. dicit autem deseꝛtoꝛ qui diu vagat⁹ reducitur. ff. ō re milit. li. iij. ff. Deseꝛtoꝛes.

c ¶ Hec q̄ dicit inimico. est arg. ad q̄stionē sabatinā q̄ si aliq̄s fuerit usus arbitrio inimicitiaꝝ tulerit duriā sniam q̄ illa teneat dūmodo nō ꝓcipiat aliquid iniustū. vt extra de in rem vel ā. q̄uis alio. Iꝫ si aliquid durū precipiat illud est reducendū ad arbitrium boni viri. vt. ff. ꝓ socio. Diuisio. Iacob. v. d. Sapt. p. d. puer. 2. 3.

c ¶ Clericis. de hac materia ꝫ variis tractatū est varie: quia dicunt q̄ clerici possunt vti armis ꝓ defensiōe tātū: vt chrysco logica: Iꝫ nō vero cōpagē corporis veritāt: z labores suos non dñandi cupiditate sed bene viuendi pietate possideant nos aũt⁹ volūtarē nostrā (vt iā dictuz est) ab huius cupiditatis sordib⁹ quolibet inimicoꝝ iudicante purgam⁹: q̄ cosipsos quoꝝ labores dicūtur (vt nobiscum et illis et nr̄is in societate catholica vtant ꝗtū valem⁹ inquirim⁹. ¶ Sed hoc est (inquiūt) qđ nos mouet si iniusti sumus quare nos q̄ritis: qđ⁹ rūdem⁹ q̄rim⁹ vos iniustos ne ꝓmanentis iusti. q̄rim⁹ ꝑditos vt de inuētis gaudere possimus dicentes. Mortuus erat frater nr̄ et reuixit: perierat et inuent⁹ est: quare ergo me (inquit) non baptizas vt me abluas a ꝑcis reꝑdeo: q̄ nō facio iniuriā charactert imperatoris: cū errorē corrigo desertoꝝ. q̄re (inq̄t) apud te vel ꝓniam nō ago: immo nisi egeris: saluꝰ esse nō poteris. quō enim gaudebis te esse correctū nisi doleas te fuisse peruersum: qđ ergo (inquiūt) apud vos cum ad vos trāsim⁹ accipimus: respondeo nō equidem accipitis baptismum qui vobis extra cōpagē corporis christi inesse potuit: ꝓdesse nō potuit: sed accipitis vnitatem spiritus in vinculo pacis. sine qua nemo poterit videre deū z charitatē: que (sicut scriptuz est) operit multitudinē peccatoꝝ. Si aũt consideremus qđ scriptum est in libro sapientie. Ideo iusti tulerunt spolia impioꝝ. Itē qđ legitur in ꝓuerbiis. Thesaurizantur autē iustis diuitie impioꝝ: tūc videbimus non esse q̄rendū qui habeant res hereticoꝝ: sed q̄ sint in societate iustoꝝ. Itē post aliquā: si corꝑ christi tollit spolia ipioꝝ: et si corpori xp̄i thesaurizētur diuitie impioꝝ: nō debent impij foras remanere vt calūnientur: sed intrare potius vt iustificentur. Itē post aliqua. In xp̄i ergo cōpagem corpis ventāt: et labores suos non dñandi cupiditate: sed bñ viuēdi ꝑtate possideāt nos aũt⁹ volūtarē nr̄ā (vt iā dictuz est) ab huius cupiditatis sordib⁹ quolibet inimico iudicante purgaui⁹ quādo cosipsos quoꝝ labores dicūtur (vt nobiscum et illis et nr̄is in societate catholica vtātur) q̄tum valem⁹ inquirim⁹.

Ho igitur auctoritatib⁹ liquido mōstrarur: q̄ ea que ab hereticis male possidentur: a catholicis iuste auferuntur: nec ideo aliena possidere dicunk.

¶ Questio. viij.

Depis vero vel q̄busl̄bz clericis⁹ q̄nec sua auctoritate nec auctoritate romani pōtificis arma arripere valeant facile ꝓbatur. Cum enim petr⁹ qui primus apostoloꝝ a domino fuerat electus: materialē gladium exerceret: vt magistrū a iudeoꝝ iniuria defenſaret: audiuit. Conuerte gladiū tuū in vaginā: ois em̄ q̄ gladiū acceperit: gladio peribit. acsi aperte diceret. hacten⁹ tibi tuisq̄ predecessoꝛibus inimicos dei gladio coꝛporali licuit perseq̄ deinceps in exēplum patiētie gladiū tuū. i. tibi hactenus cōcessum in vaginam cōuerte et spirituale tm̄ gladiū qđ est verbum dei in mactatiōe veteris vite exerce. omnis enim preter illū: vel auctoritatē eius qui legitima ꝓtate vtitur: qui (vt ait apostolus) Nō sine causa gladium portat. cui etiam omnis alia subdita esse debet. omnis enim inēq̄ qui preter auctoritatem huiusmodi gladiū accepe rit: gladio peribit. Item Ambrosi. Arma episcopi lachrymis ꝓpugnātis. Alij dicūt arma ꝓ̄ accipere ad defendēdum se: eoꝝ tamen illud intentiōn fiat et ꝓ se tantū non ꝓ alijs: z in necessitate meritabili. vt ex de homi. c. ij. j. e. conueniot. vt dixi. §. eo. q. j. in ꝓn. Iꝫ si alij possunt euadere non sumēt arma. vt extra de homici. suscepimus. Alij dicūt q̄ aũcte papē ꝓ̄: aliter non. §. dicit q̄ possunt nō in ꝓpria ꝑsona: Iꝫ ꝑ alios hortādo ad pugnā. vt. j. e. vt pdem. et etiā ꝓ̄ milites aliquos dare principi ꝓ feudo. vt. j. e. §. ecce. Quid aũt iuris sit si clerici defendēdo se occidant aliquē habes notatū. i. di. de his clericis. ¶ Dacten⁹. Ex hoc videt q̄ tunc cessauerit obseruātia legis. Wat. xxvj. q̄ ꝓ⁹ licuit repellere iniurias nō solū ꝓ se: sed ꝓ socio. vt. §. e. q. iij. non inferēda: Iꝫ tūc primo fuit ꝓhibit⁹ exercere: hodie aut̄ tm̄ licituz est defendere seipz vt extra de homicid. cap. ij. z ex de cleri. ꝑcus. capē. Josa. non credo peccare eum qui aliquem patrē iniuriā defendit etiā si ho micidium faciat Rom. xiij. vt. §. e. q. iij. non inferenda. Iꝫ forte irregularis efficiatur: q̄ non fuit ibi inevitabilis necessitas. vt dist. i. quia te obnoxium. §.

Rom. xij. d. Wat. xxvj. c Sepultura denegatur mortuis i tot neamē tis.

a ¶ Prohibuit ex⁹ videl⁹ q̄ nō Iꝫ alicui defendē dum suum vel socium: Iꝫ tm̄ seipm vt ex de homi. c. i. z. c. suscepim⁹ ex de cle. ꝑcus. c. pe. sed Ꝫ hoc est. §. e. q. iij. c. fortitudo. z. c. ꝓ mēbris. z. c. vt. z. §. vj. q. j. infames. nā seruꝰ potius tuuabit dñm ꝗ seipsuz. vt. ff. ad sil. l. j. §. serui.

b ¶ Iubet. io. Dic resistigas si est ex parte illoꝝ violentias iferūt: alioquī secus est. ex de cle. ꝑcul. cis. penul.

c ¶ Sēntū ludic. Secus si in alijs iudic. vt extra de cle. ꝑcul. c. penul. extra ō homi. i. fine.

d ¶ Sepultura. si pentuit: Iꝫ non tñ eccliā dz otare ꝓ ipso nec sumere oblationes ei⁹: vt hic dicit. z idē est ō ratione q̄ i fine petit. vt extra ō rap. sup eo eē in tonsuratis. q: illi non ht̄ se pultura z Iꝫ alia sacra recipiant. vt ex de tonsu. c. i. Intellige qđ hic dicit de canonica sepultura vt dixi. §. e. q. v. ꝓ. dicit. Jo.

e ¶ Clerici. ¶ Arma. armoꝝ appellatiōe itelligūtur etiā ligna z lapides. ff. de verbo. signi. armoꝝ appellatione.

f ¶ Molentes. Sec⁹ si cā timoris faciāt tūc ei nec velle videnk. vt extra de reg. tur. q̄ ex timore. me sunt z ofones. Item illud apli. Non vos metipsos defendentes fres charissimi: q̄uis oibus generaliter dicak: spāliter tñ ꝓlatis dictum intelligitur. Unde Joh. papa angel berge imperatrici / excusans Joh. episcopum remoueri de militia dicit. ¶ De eodem.

Quamvis certe vereꝝ z sine re formidat cōtra ꝑfessionē sui ordinis secularem militiam exercere: terram defendere de ꝓliꝭ tractare de armis terrene potestatis est.

Item Innocentius papa.

¶ De eodem.

Cum a iudeis (inquit) dominus caperet z petr⁹ cuiusdam inobediētis aurem abscinderet: ferire ꝓhibuit⁹ z forma oim sacerdotum quoꝝ prior erat etiam ꝓ seipso capi arma carnalia ꝓhibuit.

Item Ambrosius.

¶ De eodem. Palea.

Non pila querunt ferrea: non arma xp̄i milites. coactus repugnare nō noui. sed dolor: fletus: orationes: lachrymē fuerūt michi arma aduersus milites talia em̄ sūt munimēta sacerdotis. Aliter nec debeo nec possum resistere: fugere autem et relinquere ecclesiam nō soleo. seruus xp̄i non custodia temporali: Iꝫ dñi ꝓuidentia perire consuevit.

Hinc etiam de his qui in bello aut rixa mouūtur in cōcilio tribuentensi sic statutum est.

¶ Pro clerico qui in bello aut rixa mouitur: oratio vel oblatio non offeratur.

Quicunq̄ clericus aut in bello⁵ aut in rixa aut gētilium⁶ iudicis mortu⁹ fuerit ne q̄ in oratione pro eo postuletur: Iꝫ in manus iudicat iudicis: sepultura⁸ tamen non priuetur.

Item ex cōcilio toleta. de clericis arma ferentibus.

¶ Gradu amisso tradātur in monasterio clerici voluntarie arma sumentes.

Clerici qui in quacūq̄ factione arma⁴ volentes⁵ sumpserint: reperti (amisso ordinis sui gradu) in monasterio perenniter tradantur.

Item ex concilio meldensi.

¶ Propter gradus amissione mulctētur militaria arma clerici ferentes.

Quicūq̄ ex clero⁹ videntur eē arma militaria⁸ non sumant: nec armati incedant: sed professionis sue vocabulū religiosis moribus et religioso habitu ꝓbeant. qđ si contempserint. tāq̄ sacroꝝ canonū cōtemptoꝛes: et ecclesastice auctis prophanatoꝛes: propter gradus amissione mulctē tur: quia nō possunt simul deo et seculo militare. Hec ita reꝑdetur. Sacerdotes ppria manu arma arripere non debent: sed alios ad arripiēdum ad oppressoꝝ defensionem atq̄ ad inimicoꝝ dei oppugnationem eis licet hortari⁴.

Unde Leo. iiij. scribit. Lodouico Augusto.

¶ Pro sarracenis papa iubet populum congregari z eis ad littus maris occurrere.

Igitur cum sepe aduersa a sarracenoꝝ partibus perueniant nuncia: quidam in romanum portū sarracenos clam furtiueq̄ venturos esse dicebant: pro quo nostrum⁹ cōgregari precipimus populū maritimūq̄ ad littus descendere decreuim⁹ z egredi⁵ iumus romam. Item.

¶ Altor sit gregi: papa debet esse: ac precipuus adiutor.

Cire vos oportet q̄ nūq̄ ab aliquib⁹ nostros holes sinimus opprimi: sed (si necessitas vlla incurrerit) presentialiter⁹ vidicamus: q̄ nostri gregis i omnibus vltores

Quicunq̄ clericus ꝗ ex clero. Iꝫ sint i minoꝛib⁹ ordinib⁹ ꝓstituti. vt. xx. q. iij. eos q̄. Ar. tñ Ꝫ eē ō vo. z vo. re. c. ij in parte decisa. b ¶ Militaria Sꝫ dd si ht̄ inimicos: tūc dī q̄ ꝓ̄ arma defensiōis accipe alij dicunt q̄ non. sic stāt ergo clerici sicut moyses. vt xxxvj. di. c. vlti.

¶ Hic nota. Dec est. ij. ꝓ. q. iij. ꝗ ꝓbat q̄ clerici hortari ꝓ̄ q̄ fideles defendāt ecclesiā z se et ꝓ̄ defēde: ita q̄ ipi ꝓ̄ ꝓ̄ssi māib⁹ nō effūdāt sāguinē nisi ad defensiōez suā. et hoc ꝓbat p. xj. ca. Joh. de fan. z est hic ici: ij. ꝓ̄. dēs q̄stio. Arch.

i ¶ Portarti. Dec ꝓ̄a sunt vbi ecclesia sua ipugnat⁹ vel patria. vt. Ꝫ. e. q. iij. fortitudo. ff. de re. milit. Jo.

k ¶ Situr cū. ¶ Nām. Ergo ciuitas romana est ap̄lica z nō imperatoꝛis. Nā ipator ꝓcessit et ciuitatē cū ducatu suo. ixiij di. ego. xcvj. dist. ꝓlātin⁹. sed ipe rator aduocat⁹ est ibi. eē elec. venerabilem.

l ¶ Et egressi. Epi ꝗ ꝓ̄ interesse bellis: nā et paul⁹ interfuit. vt. §. e. q. iij. maximian⁹: sed nō moyses. xxxvj. dist. c. vlti Jo.

m ¶ Precipimus. Epi nō sunt tm̄ custodes chartaꝝ: sed etiā defensoꝛes ecclesiaꝝ: vt Roma ciuitas nō est ipa tonsura sꝫ papē.

xvj.q.j. in canonibus. & sic patz hic q epi etiam vasallos suos tenent defendere defendendo nō vsurias. vt. xlvj. di. si dist̄ narios. &c.

O Mnitio: re. ē. c. q. omnium.

b ¶ Patrie. ē. c. qui stione. iij. fortitudo.

H Otatu. c ¶ Adriani. ē. distin. lxiij. si adrianus.

D Ispar. Cōede re possumus ad mēdaz sarracenos.

¶ Dde ad hoc vi dēt q tales qñ fūt māsuetī q p̄scribē pñt. de hoc no ta. xvj. qōe. iij. porro. Archi. hic.

quuntur. videt q p si sarraceni non plequūtur xp̄ianos nō possumus imperare eos ꝛ nā etiā ad mensam eoz medē possumus. ꝛ lex dicit q eis quiete degētibus nullā debem⁹ facere molestiam. vt. C. de sacrt. paga. chri tianis. Jo.

P Eterea. ¶ Cōprimi. Dec rō nō vt dēt sufficere nisi esset iudex eorum. nā si iudex negligit facē iusticiā de suo subdito ipemet pōt cōuenirī. vt dixi ē. ea. q. ij. dōs. et ē. ea. q. iij. c. vlt. ꝛ. q. v. non est.

f ¶ Cōmittit. Si. ē. lxxxij. dis. error.

L Egi stromatē. i. zelū indignatiōis siue vindictā.

h ¶ Pelle. cuz pellit vt ignis descenderet de celo qui duos qnquagenarios exussit.

i ¶ Symonis. q vis⁹ est in duos magos retorq̄ndo in eos serpentes quos magicis artib⁹ super eū miserunt.

k ¶ Paul. xiij dist. ē. Salomon.

l ¶ Seuerita te. xvij. qō. j. anathe mao.

C Ecidit phinees hominē et reputatū est illi ad iusticiā: abraham vero nō solum homicida: sed etiaz parricida (quod certe graue⁹ est) effect⁹ deo magis placuit. petrus vero geminuz fecit homicidiū: fuit tñ opus spirituale qđ factum est. Non solum igitur respiciamus ad opera sed ad tēpus ꝛ ad causam ꝛ ad voluntatē: personaz quoq; differentiam ꝛ quantacūq; alia ipsis operibus acciderunt diligentissime inquiramus: non enim possumus ad veritatem aliter peruenire.

I tem Nicolaus papa ad consulta bulgarorū.

¶ Necessitate militare etiam in quadragesimalibus diebus bellum iure licet.

S I nulla viget necessitas nō solū quadragesimale tp̄e: sz etiā oi tp̄e est a pl̄is abstinendū. si aut̄ inevitabilis viget iportunitas nec q̄dragesimali tp̄e p defensione tā sue q̄ patrie⁹ seu legum paternaz: est bellū pculdubio pparationi parcēdū: ne videlz deū⁹ videat hō tentare si hz qđ faciat: ꝛ sine ac aliox saluti consulere non pcurat: ꝛ sctē religionis detrimenta non precauet. I tem Grego. in dialogo.

¶ Petrus ananiam et saphiram increpando morti tradidit.

Act. v. g.

a ¶ Ananiam. xij. q. j. ca. i. er. ē. eo. q. iij. ea vindicta. ꝛ. xvij. q. j. ananias.

b ¶ T pāē. ¶ Adoz so. Ar. q dol⁹ cōtra hostez iuste potest fieri. vt. ē. eo qō. ij. dominꝰ noster. et. xxij. q. ij. vtilem.

c ¶ Relaxes. A captiuitate.

d ¶ Suppliciū. ¶ Suanenses. Primo enim iurauerāt reipublice.

e ¶ Obsidesq; ergo liber hō potest esse obses p pace seruanda: nō pro pecunia. vt extra de iure iuran. ex rescripto. arg. ad idē ff. de testi. obsides ff. de iure fisci. diuꝰ. quid ergo est qđ dicitur liber hō non pōt obligari vt ex ō pigno. ca. ij. C q̄ res pig. ob. pñt. q̄ filios. ad hoc dico q liber hō non pōt obligari: nec habet ius in eo ius pignoris sed tm̄ ius retētiōis. Nā video q qñq; tenentur res aliqua p ea pecunia p qua nō est obligata. vt. C. ob chyrographa. pe. l. vnica. quod aut̄ dicit in ill. decret. ex rescripto. intelligo q pro necessitate ecclesie et auctoritate pape factum fuit: alias clericꝰ nō potest renunciare beneficio canonis illiꝰ. si quis suadente. vt extra de sen. excō. contingit. ea nā q̄ que in nos cōmittūtur dimittere possumus.

Dō liber an possit obligari.

Rise. xxv. b Act. v. g. Act. xxij. b.

Deut. xxij. b.

Rise. xxv. b Gen. xxij.

Act. v. g.

P Etrus qui fabricā mortuam orando suscitauit ananiā ꝛ saphiram mentientes mortū increpando tradidit. neq; em̄ orasse in eoz extinctōe legitur: sed solāmodo culpam qua perpetrauerāt icrepasse. cōstat ergo q aliqñ talia ex potestate exhibēt: aliqñ ex postulatiōe: dū ꝛ istis vitā icrepādo abstulit: ꝛ illi reddidit orādo.

I tem veloci magistro.

¶ Beat⁹ Gregoriꝰ quosdam hortatur vt milites cōgregēt: ꝛ contra hostes viriliter arma parent.

V Estre gloriē vestre notificauimus: q milites illuc erāt parati venire: sed qm̄ inimicos congregatos et huc discurrere epīa vestra significauerat hec eos hic causa retinuit. nunc vero vtile est visum vt aliquāti illuc milites transmittant quos gloria tua admonere ꝛ hortari vt parati sint ad iusticiā ꝛ ad laborē studeat: ꝛ occasiōe muner̄a cū gloriosis filijs nostris Mauricio et Vitaliano loq̄re: et quecūq; deo auctore p vtilitate reipublice psuaserint facite. etsi huc vel ad rauenne partes nec dicendū arnulphum cognoueritis excurrere: vos a dorso⁶ eiꝰ ita (sicut viros fortes cōdecet) laborate: quatenus optimo vestra ex laboris vestri qualitate ampliꝰ in republica deo auxiliāte proficiat. Illud tñ pre oibus admonemus: vt familiaz altoꝝ ꝛ adhonaꝝ atq; lugdifolim qui cū gloso Mauricio magistro militaz esse noscunt sine aliqua mora vel excusatiōe relates⁶. qđ⁹ veniētes illuc hoies: p̄dicti viri sine aliquo impedimēto cū eis debeant ambulare. I tem eisdē Mauricio ꝛ Vitaliano.

S Uppliciter gloriē vestre p filiū nostrum Vitalianum cum quo tractauerat is ꝛ verbo et scripto mādauimus. vndecimo aut̄ die mensis iunij arnulphus hanc epistolam quā vobis direximus transmisit: et ideo relegentes eam videte si in fide suanenses⁵ quā reipublice promiserunt pstiterunt: obsidesq;⁶ dignos de quibus possitis cōsidere ab eis accipite: ꝛ insuper denuo⁷ sacramentis eos astringite: reddentes eis qđ loco pignoris sustulistis: sermonibus vestris eos sanantes. Si aut̄ manifestissime cognoueritis eos cum arnulpho de sua subiectiōe locutos esse: vel certe obsides ei dedisse: sicut nos arnulphi epistola quā vobis direximus dubios⁸ reddidit salubri concilio pertractātes: ne in aliquo anima vestra vel nostra de sacrāmētis⁹ grauetur: quicquid vtile reipublice iudicaueritis pagite: sz ira faciat gloria vestra: vt neq; sit aliquid vnde possimus ab aduersarijs reprehendi: neq; vtilitas nostre reipublice (quod dominus auertat) negligatur. Preterea gloriosi filij estote solliciti: quia qñtum comperi hostis multitudinem habet collectam: ꝛ in marchia dicitur residere: vt si huc cursum deo sibi irato mittere voluerit: vellocia ipsius qñtū vos dominus adiuuerit depredamini. aut certe sculpas¹ quos mittetis sollicite requirant: ne dolens factum ad nos discurrat. I n registro etiam legitur q beatus Gregorius cunctos tuscie vt contra longobardos arma parar̄et mādauit: ꝛ militantibus stipendia decreuit.

Hoc ergo exemplo et p̄missis auctoritatibus claret q sacerdotes ꝛ si propria manu arma arripere non debeant: tamen vel his quibus hmōi officia cōmissa sunt persuadere: vel qui buslibet vt ea arripiant sua auctoritate valeant imperare.

sed q̄n deum vltus in ecclesiam mittit. vt. ē. c. qō. iij. si ita qui.

f ¶ Denuo. ergo aliqs potest dis turare sup eodez negocio. vt extra d testi. quoties. ꝛ. ff. de dā. infec. qui bona. ¶. pe. qō concedo si subest cā suspitiōis. sz certe tātū semel iurault. et q dicit ibi ōcretalis duplici. i. duos habēs articulos. s. de auditu ꝛ credulitate. ē. Sz si quis semel est pertur⁹ amo- Peritus nō est recipiēdus testimonij illiꝰ. sz alia causa nō est ita est ab eo recipiēdus amplius. vt extra recipiē de presump. literas. in fine. ex quo em̄ semel ē pturꝰ: pñmit q iemp velit peierare. vt. ij. q. vij. non pōt. de hoc notam. xxij. q. v. paruuli. Itē habes hic q plꝰ credit iuratorie cautioni: q̄ pignoratitie. cum tñ regula iuris dicat q plus est cautionis in re q̄. in pona. ff. de regulis. plꝰ cautionis. Jo.

g ¶ Dubios. Quia scriptum hostis iducit suspitiōem. quod est contra id. xj. q. iij. in cunctis. adeo vt secūdo cogamur iterare.

h ¶ De sacramentis eorum. eo q timeat ē ne labāt in peiurium. vt extra de cohabita. clerico. ꝛ mulie. clericos.

i ¶ Sculpas. Vbi faciliter id ē exploratores.

Universidad de Deusto Biblioteca

iij. po. Sed obijcit

c Hec est. iij. po q. in qua ꝓa: q iij. auct. q sacerdotes nō debēt pugnare. s. manu propria. Jo. de fān.

Epzehensibile.

a Ofonib⁹. B. intellexit hoc. de epīo q nīm le uitica portione sunt cōtēti. vt j. pti. §. fz hec est pīas q lō tm re dargūt isti epī q citant a papa noluerūt venire z excusabāt se p ptem mādatū regis. fz eīm māda to regis sit ꝑtꝫ obediēdū ff me tropolitā. vt. §. xviij. di. si epūs. tū pape potius obediāt ff regi. Alij itelligūt de epīis nō habenti bus regalia.

Regiā metropoli tano potius debent obedire.

b Omnēs. Omnia. Ergo ofa sūt imperatoris. vt. §. di. viij. quo iure C. de quadri. ꝑscrip. bene a zenone. sed hoc intelligas quo ad iurisdictionem z defensionem.

c Nō refragaturū. Exhumilitate hoc dixit: alīs bñ posset refragari. Uel dic non refragaturū sicut ꝓpha ecclia. Sed q̄re intelligit istud meū? videtur q nō possit itelligi de reb⁹ ꝓpriis ipsi⁹? Ambrosij: ꝓpter illud qō sequit sunt paperū. itez nec de reb⁹ ecclie: qi illas nō posset dare ꝓpter hoc qō sequit carea fi.

pos. xv q. 6.

Sed dic q de ꝓpriis Ambrosij intelligitur. q autem dicit paupe

Sed obijcit illud Nicolai ad Karolum imperatorem.

¶Epīscopi nō debent militaribus occupari negocijs.

Bēphensibile valde constat esse qō iudicauisti dicendo maiorē partē oīm epō⁹ die noctuq; cum oibus alijs fidelib⁹ tuis contra piratas maritimos muigilare z obijci epīscopi impediantur ventre cum militum christi sit christo seruire: milites vero seculi seruiant seculo. Sm quod scriptum est. Nemo militās deo implicet se negocijs secularibus. q si seculi milites militie student: quid ad epīscopos z milites christi: nisi vt vacent oratonibus⁹?

Item Gregorius papa.

¶In morte cuiuslibet hominis epī se miscere formident.

Si in morte longobardorū me miscere voluissez hodie lōgobardorum gēs nec regem: nec ducē haberet: sz q deū timeo: in mortē cuiuslibet hominis me miscere formido.

Ecce q Nicolaus papa prohibet epīscopos seculari militia occupari: nec etiam cōtra maritimos piratas permittit eos ad pugnam accedere. quomodo ergo leo papa aduersus sarracenos vbem egreditur: z vt eos procul a littore arceat populum vndiq; conuocat z suorum iiurias ꝓsentialiter vindicat: atq; cum Gregorio milites ad arma inuitat. Sz notādum est quosdam epīscopos leuitica tantum portione esse cōtentos: qui sicut in dei sorte tā tum numerātur: sic ipsum deū solummodo in hereditatē accipiūt dicentes. Dominꝰ pars hereditatis mee: hīs nichil est commune cum principibus seculi: quia temporalia penitus abiciunt ne eorum occasiōe legibus imperatorū obnoxij teneantur. talibus nulla occasio relinquitur occupationis secularis militie: quis cum de decimis et primitijs viuunt tanq; filij summi regis in omni regno a terrenis exactionibus liberi sunt: ita vt dicere valeāt Uenit ꝓnceps huius mundi: et in nobis non habet quicq;. Porro alij sunt qui non contenti de decimis et primitijs: predia: villas: et castella: et ciuitates possident: ex quibus cesari debent tributa: nisi imperiali benignitate immunitatē ab huiusmodi promeruerint quibus a domino dicitur. Reddite que sūt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Quibus idē apostolus. Reddite omnibus debita: cui tributum / tributum: cui vectigal / vectigal. Unde Ambrosius.

¶Ecclesie imperatoribus nō sunt obnoxie.

Quuentor ipse a comitibus vt per me basilice fieret matura traditio dicētibus imperatorē iure suo tuississe tradi debere: vtpote in cuius potestate essent omnia: respondisti a me peteret qđ meum est. id est fundum meum: argētum meum: et huiusmodi meū me nō refragaturum[c]: quāq; omnia que mea sunt sint pauperum: verum ea que diuina[a] sunt imperatorie potestati nō sunt subiecta. si patrimonium petit: inuadite. si corp⁹: occurram. vultis in vincula rapere: vultis in mortem: volūtas est michi. non ego me vallabo circunfusione populorum: nec altaria tenebo vitā obsecrās: sed pro altaribus[e] gratis immolabor. horrebam quippe animo cum armatos ad basilicam ecclesie occupandam missos agnoscerem: ne dum populus basilicam vendicat[f] aliqua strages fieret que in perniciem totius veniret ciuitatis: orabam ne tante vobis vel potius totius italie busto[g] superuuerem. et infra. Mandatur: trade basilicam hoc est dic aliquod verbum in deum z morere[h]: nec solum dic aduersus deum: sed etiam fac aduersus deū. mandatur. trade altaria dei

rum sunt intelligē p cap. xij. q. j. illi qui. Nā si. ꝓpria habeo: z de reb⁹ ecclie fuisse tor: debeo mea pauperib⁹ erogare. xvj. qō. j. qñ q̄dē. xlvij. dist. sicut hi. et j. q. ij. ca. penul.

Dicti norabile. Joh. xiij. d

d Diuina. Diuina eīm ab hoie dari nō pñt viij. q. j. plerisq;. xxiij. qō. v. vna sola. in fi.

e Pro altaribus. Uidetur q̄ plarius mortē debeat subire ñ solū vbi fides vt salꝰ ecclie impugnat: sz etiā vbi res vl claues ecclesie auferunt. Arg. cōtra. vij. q. j. §. hoc ēt tūc obseruādū. §. e. q. v. non nostrū.

Prelatꝰ q̄nq; dz mori tē subi re. Mat. xxij. c. Rom. xiij. b

f Uēdicat. i. defendit. §. xj. q. iij. cū apud.

g Busto.

Busti rogus z pira dicit.

Busticum dicitur cum res est exusta. Rogus cumburitur. Pira est congeries lignorum ad cōburendum.

h Morere. Ar. et eo q̄ prius ceps precipit alt quē eligi qđ nō valet electio: q̄ est iusta causa timoris. nam z timor verborū excusat sicut dicit. §. di. viij. fuerūt.

a Lachrymee. s. di. xxxvj. ca. vlti. §. xvj. q. iij. c. porro.

b Nec deb⁹. Tōsulendo ex nimia perfectōe loquitur. z est ar. ꝓ opinōe. b. fz nō de facto hic posset resistere ꝑatori nec de iure debebat qz timebat maius malū. et hoc est qđ supra tangit ne busto ꝛc.

c Congruere. Et hoc nō lz est. de appel. qua fronte. Et p hoc patet q̄ clericus citat⁹ a laico iudice nō tenet venire ad allegandum priuilegiū nisi dubiū sit an sit clericus. ꝫ

d Jn ecclesia. ij. q. iij. c. vltimo.

e Christus. Hoc intelligas in casu in quo loq̄tur litteris seḡns vbi sz agit cā dei vel spūalis. nā alias clericꝰ in recōuentione reconuenit in foro ciuili.

f Jn ecclesia. ij. q. iij. ꝓceptū. et xxiij. q. j. dicens q.

g Imperiale. Ecclesia eīm non astringit legib⁹ mūdanis. vt. xxxiij. q. ij. inter. nec pōt imperator condere aliqđ statutū de reb⁹ ecclesiasticis. vt. xcvj dist. bene ꝓbē. in fi. nisi ecclia hoc petat vt. xvij. di. hinc etiā. vl nisi aliqđ statuat in priuilegiū ecclesie. vt. xvi. q j. generaliter.

Ecclia nō subiicitur legib⁹

h Strollere §. eo. qō. v. regū est.

i Imperatorem. hec verba que sequuntur.

Wal. xxij. c.

Cleric⁹ a laico ciuit⁹ vel nire nō tenet.

Con. tex. j. l. si di ligenti. cū no. ó fo. ꝑpe. z. xj. q. j nullus ēpus. spe. i ti. de cita. §. i. ꝛ. pone q̄ luder.

xlij. a.

vigemur igit ꝓceptis regalibus: sed confirmamur scripture sermonibus que respondit. Tanq; vna ex insipientib⁹ loquta es. et infra. Quid ergo turbamini: volens nunq; vos deserā: coactus repugnare nō nouī: dolere potero: fieri potero: gemere potero. aduersus arma milites gothos q̄q; lachrymē[a] mee mea arma sūt: talia enim sunt munimenta sacerdotis. aliter nec debeo[b] nec possuz resistere: vtinam essem securus q̄ ecclia hereticis minime traderetur: ad palatium imperatoris irem libenter si hoc cōgruere[c] sacerdotis officio vt in palatio magis certa rem q̄ in ecclia[d]: sed in cōsistorio nō solet ꝛp⁹ reus esse sed iudex. cām fidei agendā in ecclesia[e] quis abnuat? si q̄s cōfidit huc veniat. et infra. Allegat imperatoꝛi licere oīa: ipsius esse vniuersa. respondeo noli grauare te imperator vt putes te in ea q̄ diuina sunt imperiales[g] aliqđ ius habere. noli te extollere[h]: sed si vis diutꝰ impare: esto deo subiect⁹: scriptum est. Que dei deo: q̄ cesaris cesari. Ad imperatores palacia pertinent: ad sacerdotes ecclesie. Publicoꝝ tibi menū ius cōmissum est non sacroꝝ. Jtē dicitur michi mandasse imperatoꝛi[i] debeo et ego vnam basilicam habere. Respōdi nō licet tibi vllā habere: quid tibi cum adultera? adultera[k] est enim q̄ non est legitimo coniugio xp̄i copulata. z infra. Habuthe sāctum virū possessoꝛē vince sue scimus interpellatū petitione regia vtvineā suam daret: vbi rex succisis vitibus olus vile fereret: eūq; respondisse. Absit vt ego patrū meoꝝ tradam hereditatē. regem contristatū esse q̄ sibi esset alienum ius relatione iusta negatum: sed multebui consilio deceptū. mortis in agrū venisse. sanctus eīm nabuthe vites suas vl ꝓpio cruore defendit: si ille vineam non tradidit suā: nos trademus ecclesiā xp̄i? qđ igit a me responsum est contumaciter. dixi eīm cōuentus: absit a me vt tradā xp̄i hereditatem[l]: non tradidit nabuthe suā: et ego tradā xp̄i hereditatem? sed hoc addidi: absit vt tradam hereditatem dionysij q̄ in exilio causa fidei defunctus est: hereditatem eu stogij confessoris: hereditatem miroclētis: atq; hereditatem omniū fidelīū retro epoꝝ. Respondi ego: qđ sacerdotis est facere: qđ imperatoris est facere imperatoꝛ. ꝓprius est vt animaz michi q̄ fidē auferat. z infra. Tributum cesaris est/ nō negatur. ecclesia dei est: cesari vtiq; nō debetur: q̄ ius cesaris non potest esse templum dei. qđ cū imperatoris honorificētia dictum nemo pōt negare. quid enim honorificentius q̄ vt imperatoꝛ ecclesie filius esse dicat? qđ enim[m] dicitur sine peccato dicit: et cum gratia dicit. Jmperatoꝛ enim intra ecclesiam est. bonus eīm imperatoꝛ querit auxilium[n]: ac ecclesia non refutat. z infra. Si de me aliqđ compellere[o] z poscere: aut fund⁹: aut dom⁹ aut ager: aut aurum et argentū: id qđ mei iuris esset liberer offerrem. ꝛp̄io dñi nichil possum nec decerpere nec tradere: cum illud custodiēdum[o] nō tradendum acceperim. deinde cōsulere etiam me imperatoris saluti opz: q̄ nec michi expediret tradere: nec illi accipere. accipiat vocem liberi sacerdotis: si vult sibi esse consultū: recedat a xp̄i iniuria. hec plena humilitatis sunt: z vt arbitroꝛ plena affect⁹ eius quem imperatoꝛi debet sacerdos.

k Adultera §. xvj. q. j. sicut i vna.

l Hereditatē. et ita dicit hereditas viuēns. Arg. cōtra. ff. de here. vel act. vē. l. j. z. ff. de re. iu. l. hereditas.

m Quod eīm dicit. l. q̄ ꝑator sit filꝰ ecclesie. vt. xcvj. dist. si imperator.

n Auxilium. Murū eīm sibi debent auxiliuz impator et ecclia. vt. §. eo. q. v. ꝓnipes. z xcvj. di. cū ad verū.

o Custodiendū. Et ita prelatus nihil pt dare. nisi cū qđ vtile prospiciat. argu. de offi. ꝓcu. cesar. l. j. §. j. ar. xvij. q. iij. qēdq; ar. §. ēt de do. c. iij. c. xij. qō. ij. §. item dom⁹. et. c. terrulas. Johā.

Ributū.

p De exteriorib⁹. i. nō de reb⁹ ecclie. Nazer quo semel datū est ecclie sēl sētōz erunt dño vt. xij. q. ij. nulli. z. §. e. c. quemot. Nam quod dicitur de sarcina repētina. xvj. q. j. placuit. locum habet cum ep̄iscopus spōte voluerit cum concilio clericoꝝ: alias nos extra de immuni. ec. nō minus. z. ca. aduersus consules.

Item Urbanus papa.

¶De suis exteriorib⁹ ecclie soluant tributa.

Tributum in ore piscis piscante petro in Mat. xvij. d

Tributum est signū subiectionis. Versꝰ.

¶Adde an ecclesia teneat ad fol. tributo rū. no. Bar. in l. diuia C. de exac. tribu. gio. et doc. de censi. c. j. no. in l. j. in fi. ff. ō mu neri. et hono.

tiij. p3

a ¶Ecclesia. Est ergo argu. q̄ episcopi subsint regi quia tributū est signum subiectionis. extra de cens. omnis ala. sed illud in laicis.

b ¶Tributum. ff. xj. q. j. magnum. et ca. fi tributū.

c ¶Si tñ stateré. Ubi piscicul̄ petr⁹ piscat. cuꝰ in ore / Inuenit staterem seruā dū dragmam iuri.

d ¶De exterioꝝ. q. cū onere ad ea quenit. C. de exac. tribu. si diuina. lib. x. et extra de decī. cū non sit in hoie.

e ¶Defensare. ergo nisi defendat nō est eis dē dādū tributū ar. xcv. di. clto.

¶Quātus est. ¶Hec ē. lij. q. j. in quā gbat q̄ eccl̄a nō dz imperatoribus nisi spūale tributū et hoc pater exē plo pharaonis/ q̄ tēpore famis oēs possessiones subiugauit sibi: exceptis possessionibꝰ sacerdotū qbꝰ de publico salariū ministrauit. gbat ēt p tres leges. Jo. de fan.

f ¶Emeret. Et ita nō sunt omnia imperatoris q̄ nemo pōt rem suā emere. vt. ff. ō cōtrahen. emptio. siue rei. Et quod meū est: amplⁱ⁹ nō pōt esse meū. Deum amplⁱ⁹ meū eē nō pōt vt. ff. de excepti. ret iudi. et an eadem-ff. actiones extra de fine instruñ. inter dilectos.

g ¶Liberos esse. Non dixit: vt redderent tributum.

h In qualibet. ¶Securitate. Nunc inhibet tributum. sed hoc quantum ad onera personalia

i ¶Attentationis. Id est exactionis.

k ¶Sancimus. C. de sacrosan eccle. l. sancimus.

l ¶Xenones. Xenodochiū est locꝰ venerabilis vbi pauperes peregrini recipiunt. Ptochotrochiū est locus vbi pauperes pascuntur. Bephotrophium est locus vbi senes et valitudinarij ꝛ ppter senectutem solum infirmi homines curantur. Orphanotrophium est locus venerabilis in quo pueri parētibus orbati pascūtur. Hierotheocomiū est locus in quo infantes pauperum aluntur.

m ¶Uacratiuorū. Quibꝰ quarta pars eorū q̄ a curialibus relinq̄bant vendicabat a fisco: exceptis relictis curialibꝰ et contunctis. hoc habes. C. q̄ ti q̄ bus ārta pars. l. j. ti. q. C. de ipo. iucra. iscript. l. vna. quia fiebat ipositio q̄tuor si liquarū. C. si lib. alt impialis socius siue herede decesserit. l. vna lib. x. Joan.

Ecundum canonicā.

n ¶Manso. ff. xvj. q. j. qui iusta. Cōtra. ff. di. viij. c. j. pcra. ff. xij. q. ij. eccl̄arū. cōtra ff. xj. q. j. si tributū. ff. Sed istud de pdīs q̄ solum p alarū redemptiōe donant: illud de his q̄ titulo emptiōis vel alio modo acq̄runt eccl̄ie. Uel istud specialiter de pdīs collatis eccl̄ie a principe: illis gñaliter de aliis. Sol. vera colligit ex prox. ca. seq. Ager appellat hic vbi est out⁹ eccl̄ie. ꝛ ar. ff. e. cōuentor. nā in agro habuit rex seruit olus. Mānsus vero appellat: vñ pcipit frumētū et vinū ad eucharistiaz cōficiendā vt ex de cēsi. ca. sanctum est. Uel mā sus appellat dotem ipsiꝰ eccl̄ie. Nam dos talis debet eē vt eccl̄ia possit inde sustentari. de cōse. di. j. nemo. sed mansus dicit fm vulgare vnde vnus rusticus cū sua familia possit sustentari. q̄ eccl̄ia nō de tāto nō potest sustentari de quāto vnus rusticus. argu. x. questiōe. iij. vnto. Patet ergo q̄ de dote sua non potest eccl̄ia vel non debet tributa dare: quia nō debet dotem recipe nisi libera sit: ꝛ sic possit intelligi x. questione. ij hoc ius. quia nō debet ei dari possessio onerosa. Item nec de decimis nec de primitijs dabit tributū: q̄ id illis nūq̄ potuit ipe-

¶De agro ecclesiastico pbī nō cogatur censum persoluere.

Secundum canonicā auctoritatem et constitutiōem domini imperatoris lodouici de ecclesiastico agro et manso n: et de mancipijs que

ratoꝝ tributum habere. de aliis vo pdīs tributarijs cuꝰ onere suo ad eccl̄iam deuolutis tñ ec clesia dare debz tributū. ꝛ exandri eo casu. xj. q. j. si tributū. hec ola ita sunt maxime cuz ipator hoc idē pstituat Sz pone q̄ fundata est eccl̄esia in pdīo tributario nūdd de illo debit tributuz? Rñ. refert an sit bone fidei fundator: an male. Si bone fidei. de illis locis q̄ sunt extra atriuz habebit ipator tributum nō autē de loco vbi ē eccl̄esia. sed q̄ hoc fit patronus. vt xvij. q. vl. ītt. si vo fundator eēt male fidei: tunc est ad estimationē ppelled⁹. xliij q. vi. operim⁹. ꝛ vbi post denunciationē fundat eccl̄iam bona fide fūdat extra de noui ope. nūciatione. cum ex iniuncto. Johan.

Ager⁹ mānsus differt. ¶Adde q̄d ppe sit ager no. i. l. insula. in fi. et in l. si q̄. ff. de acq. re do. ꝛ in l. fūdi. ff. vlti. ff. de verbo. signi.

Uncitū ē. a ¶Dinc. id est illis legibus quas sub ff. ecclesia comprehēdit.

b ¶Annua. Mā trāsfūr res cū onere suo. xvi q. j. si quis laicꝰ. extra ō decimis cum non sit.

Uo ausu. Nullā omnino. Hoc de illis tñ ebis itelligit qui leuitica portiōe sūt cōtenti. de ceteris nāq̄ regalibꝰ et alijs possessionibus suis seniorib⁹ fuit retenendum. vt extra de cen. sancitum est. Hec enim est cōsuetudo que est optima legum interpres. Joan. Uel hic ipse suis capitulis constituit vel si quilibet pro loco sepulture aliquid cēsum psoluere cogat nec q̄sq̄ cuiuslibet ordinis vel dignitatis exinde quic q̄ subtrahat: aut redhibitionem quācūq̄ exigat tpalem. qđ si fecerit: cōtione vsq̄ ad satisfactionē puuek: et regia potestate dare cogatur.

I rē ex conci. guarmacien si.

Ancitus est vt vnicuiq̄ eccl̄ie vn⁹ mansus integer absq̄ vllo fuitio attribuatur. ꝛ pbī in eis constituti non de decimis neq̄ de oblationibus fidelium non de domib⁹ neq̄ de atrijs vel de hortꝰ iuxta eccl̄iam positis neq̄ de prescripto manso aliq̄ seruitium faciant pter ecclīasticū ꝛ si ali quid amplius habuerint: inde maioribus suis debitum seruitiū impendant. Hinc⁹ dak intelligi q̄ de his q̄ imperiali bñficio vel a quibuslibet p beneficio sepulture eccl̄ia possidet nullⁱ⁹ iuri nisi ēpi teneat astricta. De his vero que a quibuslibet emerit vel viuorum donationibus acceperit: principib⁹ consueta debet obsequia: vt et annuaⁱ⁹ eis psoluat tributa: et conuocato exercitu cū eis pficiscatur ad castra. qđ tñ hoc ipm non sine consensu romani pontificis fieri debet. Unde Gela. papa Elpidio epo.

¶Absq̄ auctoritate romani pontificis: ad comitatum ēpi proficisci non audeāt.

Uo ausu: qua temeritate rescriptis ad rauennā de parare pficisci cuz canones euidenter precipiāt: nullū oīno⁸ pontificū nisi nobis aſi vlis atq̄ consultis ad comitatū debere contēdere/ quēadmodū tibi putas licere: qđ non lz nisi q̄ hoc officio carere festinas: quo his excessib⁹ re ostendis indignum. I rē ex concil. antiocheno. ¶Absq̄ metropolitani concilio vel comprouincialium epoꝝ: ad iperatorem ēpi non pergant.

Si quis epūs aut pbī vel omnis oino q̄ est sub ecclesiastica regula constitutus: preter consiliū vel lras eorum epoꝝ q̄ sunt intra puinciam ꝛ marie sine cōcilio metropolitani ad ipatoꝝ perrexerit⁸ hunc abdicari et eijci non solū de cōmunione debere. sed etiā propria dignitate priuari decreuimus: tanq̄ molestum et importunū imperialibus auribus contra ecclesiastica constituta. H eprehenduntur ergo gallicani epi a Nicolao: q̄m a apostolica auctoritate cōtempta portius arma sequt et gerant: q̄s apostolico conspectui sese representarēt q̄s pficiscentes ad comitatum possint intelligi non secuti imperatorem vt armis sibi auxilientur: sed ipsum cuz exercitu suo quotidianis orationibus deo commēdent. I n quo casu auctoritas illa sardicensis cōcil. loqui videtur in cuius. viij. ca. ostius epūs dixisse legitur.

¶Cum ab imperatoribus religiosis vocati episcopi non fuerint ad comitatum non pficiscantur.

Si vobis fratres charissimi placet decernite: ne ēpi ad comitatū⁸ accedant: nisi forte hi qui a religiosis imperatorib⁹ vel inuitati vel vocatⁱ fuerint. Sed q̄n sepe cōtingit vt ad misericordiā eccl̄ie cōfugiant: q̄ inuriā patiuntur et qui peccantes in exilijs

loquitur cū papa aliquem episcopum ad se vocat sicut dixim⁹ supra. e. rephen sibie. cum enim vocet ad maius tribunal obedire debet. ff. de re iudi. contumacia. ff. Arg. contra. extra de appella. si duobus Uel itelligē hoc in eo casu i quo et sequens capt. cum scitiet con tēpto iudice ecclesiastico pergit ad secularē. xj. q. j. oītiōe. j. placuit. S.

Si quis ēpt scopus.

b ¶Perrexerit. Nisi cum literis superioris in aut̄. quomodo oportet epi scopos. ff. nō aliter. col. j. vel perrexerit vt sit cū eo in expeditiōe vocat⁸ a papa. sicem inducit magister hoc ca. ſz potius in eo casu loquitur cum relicto ꝛ contempto ecclesiastico iudice pgit ad imperialem. qđ nō est faciendū. vt ff. xcvj. distin. de nigr. supra. xxj. q. v. si quis a pstio. et ca. si ept scopum. xj. q. j continua. et ca. placuit. Johan.

Si vobis.

c ¶Ad comitatum. Hoc verbo significatur curia principis cum omnibus suis officijs instructa. vt. C. quādo imperator inter pupillos. l. vna.

f ¶Uocati. nā tūc excusat eos ipse imperator: i aut̄. quomodo

g ¶In exilium. Ad tempus.

Exilii
ē ppe
tuum.

Uel i insulas. In ppetuū. ff. de iterdi. ⁊ rele. l. relegatoꝝ. ℌ. hec differentia q̄dꝫ tñ exiliū indifferēter
sumitur ꝑ tpali vel ꝑ ppetuo. de pen. di. j. aut facta.
b Sicatt Sieg. ℌ. c. q. v. c. j. ⁊. iij. et ca. reos. Jo.

Epe pncipes. Hec est. v. ps. q. In q̄ ꝑ. q. iij.

v. ps.

ca. q̄ nulli
ctc⁹ dꝫ dictare
vel dare sangui
nis effusionē vel
trūcationem fa
cere per se vel ꝑ
aliū. Joā. de fā.
c Sepe. Et
hoc. c. colligit q̄
aliter dꝫ iudica
re delegās q̄ de
legat⁹. sic et de
accu. cum opor
teat. Arg. ℌ. xxv
q. ij. c. seruatis.
d Obnoxios
Et hoc dicunt q̄
dā q̄ epi⁹ in ca
sa criminali pōt
ferre sniam: sub
hac tñ ꝓditione
q̄ imperator in
ret cē. qui impa
tor ꝺt obnoxios
supplicijs: ℌ tu
exaudi hoc cum
de crimine cuiliz
ter agebatur. et
hoc est q̄d dicit.
e Cōsentiāt.
ergo non est iu
dex ante q̄ sen
tiat. argu. extra
ō ap. sup. eo. i fi.
f Jureiurādo. id est prestādo
sacramētum
de calūnia.
g Supplicijs
Indulgētia ꝑ
mittit. s. a pncipe ō ipunitate q̄
ad penā sāguis.
ar. xv. q. vij. nul
lus epi⁹. ⁊ appel
labit hic ad fo⁹
delegantis.
h Promittit
Etiā a iure. non
eū timebit sup
plicū ex q̄ iurat
Sed pone q̄ im
perator puniat
eū post corpora
liter: non imputatur epo. ar. ℌ. e. q. v. c. vnum. ⁊. ff. de
bo. ij. qui cum maior. ℌ. deinde intelligere etiam hic
potes quando demādat cognitionem et sibi reseruat
sententiam. ⁊ tunc crimnaliter dum tamen iuret cē.
arg. extra de offi. deleg. super questionum.
i Ho a ḡbo⁹ Non ℌ. oli licuit. ℌ. ij. q. vij. ℌ. ite cū
b alia. ℌ. di. l. de hijs cleri cis. ⁊. ij. di. aliquātos.
et. c. q. v. vnum solum.

vel in insulas[a] dānank: aut cer
te quācūqꝫ sniam suscipiunt.
Ideoqꝫ subuenendū est his ⁊
sine dubitatiōe eis est petēda
p ecclīam indulgentia. Licet
ergo ꝓlatis ecclesie exēplo dei
Gregoriꝫ ab imperatoribus vel
quibuslibet ducibus defensio
nē fidelib⁹ postulare. ℌ. etiam
⁊ cuꝫ btō Leone quoslibet ad
sui defensionē contra aduersa
rios sctē fidei virilit adhortari: atqꝫ advim infidelium q̄cū
arcendā quoqꝫ excitari. effusionē vero sanguinis nulli epi
scopoꝝ sua vel imperatoꝝ au
ctoritate imperare licet.

Uñ i toletano cōci. iij. legit.

Sacerdotes vbi consentiat fieri iudices vbi iureiurando indulgentia promittitur.

Epe[c] principes contra
quoslibet maiestatis ob
noxios[d] sacerdotibus negocia
sua cōmittunt q̄ vero sacerdo
tes a cpo ad ministerium salu
tis electi sunt: ibi consentiant[e]
fieri regibus iudices vbi iure
turando[f] supplicij[g] indulgen
tia promittitur[h]: nō vbi discrimina sua preparatur. si quis
ergo sacerdotum contra hoc
commune cōsultum discussor
i allentis periculis extiterit sit
reus effusi sanguinis apd̄ chri
stum ⁊ apud ecclesiam perdat
proprium gradum.

Item ex conci. toleta. xj.

Non debent agitare iudicium sanguinis: qui sacramenta domini tractant.

Talibus excessibus. i. taliter excedentibus.
l Truncationes. nam qui vulnerat occidisse dicitur. vi. ff. ad. l. cor. de sic. l. j. ℌ. diuus.
m Aut inferēdas. Qō enim nō possum ꝑ me nec
per aliū. el vj. di. c. vit. ff. de admi. rer. ad ciui. pti. l. ij.

Uindicta
rās occidit.

HIs a quibus dñi sacra
menta tractāda sunt: iu
diciū sanguinis agitare nō ℌ.
et ideo magnope talibus[a] ex
cessib⁹ phibēdū est ne indiscre
te presumptionis motib⁹ agi
tari aut qō morte plectendum
est sniam propria iudicare presu
mant aut ꝑ se inferant mēbro
rū truncationes[l] q̄buslibet p
sonis: aut inferendas[m] precipiāt[n] q̄ si quisquam immemor
hoꝝ preceptoꝝ: aut in ecclesie
sue famulis aut in quibuslibet
psonis tale aliq̄d fecerit: concessi ordinis honore priuet et
loco: sub perpetuo quoqꝫ dam
natiōis teneatur ergastulo re
legatus: cui tamē communio
exeuntꝭ ex hac vita non est ne
ganda propter dñi miam: qui
non vult peccatoris mortem
sed vt conuertatur et viuat.

Ceteri etiam absqꝫ iudicali
auctoritate membroꝝ trunca
tiones et domoꝝ incendia fa
cere phibentur. Unde in de
cretis cuticiani pape.

Membra detruncans: domos incendens: absqꝫ iudicialī auctoritate excōmunicetur.

SI quis membroꝝ trun
cationes ⁊ domoꝝ incē
dia fecerit siue facere insserit⁹:
aut faciēti consenserit quous
qꝫ de his vniculqꝫ legaliter[q] ⁊
amicabiliter[r] coram episcopo
ciuitatis: aliisqꝫ ciuib⁹ nō emē
dauerit: tanqꝫ erhnic⁹ et publi
canus ab omnium christianorum collegio separetur.

Ezech. xxxiij.

Cā cri
mialis
sīm ca
nones
delegā
tur.

Corp⁹ liberij estimationem nō recipit.

Cleri. ⁹ legē de interfi
ciendo pōt ex
ponere

Incendiarij qualit sūt pu
nienda.

Ueri⁹,

necabsoluatur: q̄ penitet p annum ⁊ dāna restituit.
Uel legaliter. i. sīm. l. rhod. de vi publica vel pnata
agetur ℌ. eū. Et est dīa: q̄ punata priuat terna parte
bonoꝝ. vt. ff. de vi publica. l. pe. publica deportatio
nem inducit. vt instit. de pub. iudi. ℌ. item lex iulia de
vi. Unde versus. Uis priuata reum deponit ab ordine rerum. Sed deportatur si vis armata ꝓbatur.
p Et amicabiliter. Sic. ℌ. v. q. ij. si pnates. arg.

ℌ. e. questione. iij. si illic.
De incendiarijs. Nec est. vj. ps. q. in qua ostēdit magister duobus ea qualiter incendiarij debent pu
a Puniri. Johan. de fan.
Estimam. Interdicimus. Et hoc videt q̄ iste canon sit ca. late
vj. ps. nie vbi ꝑsuendo hoc hꝫ et papa scit ⁊ tolerat.
vt in theutonia:
⁊ sīm hoc pōt in
telligi et de sen.
excō. tua. sed nō
credo q̄ sit late
sētēte: nisi sicut
alīs q̄ priuat sa
cramentis. sicut
ꝑ quolibet mor
tali. de pse. di. ij.
si non sunt tāta.
⁊ qō dicit inter
dicim⁹. i. phibe
mus: et quilibet
decedēs in mor
tali si constet de
hoc ettā si nō sit
excōicat⁹ phibe
tur. et de rap. su
per eo. vt et de
dā. da. si qs do
mum.

De incēdiarijs quoqꝫ Innocētius. iij. in vniuersali cōcilio generaliter constituit dicens.
Homines incendēs gratia vl odio alicuius excōicetur.

Estimā quidē et depo
patricē ⁊ horrēdā in
cēdiarioꝝ malicīā aucte dei ⁊
beatoꝝ apl̄oꝝ petri ⁊ pauli
omīno detestamur ⁊ interdicimus[a]. Si qs ḡ post hunc nr̄e
phibitiōis ꝓmulgationē ma
lo studio siue ꝑ odio siue ꝑ vin
dicta ignē apposuerit vel ap
poni fecerit: aut appositoꝝ[b]
consilium vel auxilium sciēter
tribuerit: excōicet. Et si mor
tuus fuerit incendiarius ꝛpis
noū careat sepultura nec ab
soluat nisi pri⁹ dāno⁹ cuiuntu
lit sīm facultatē suā refarcito ⁊
iuret se vlterius[c] ignem nō ap
positurū. pnia autē ei detur vt
hierosolymis aut in hispania
in seruitio dei per annum inte
grū ꝓmaneat. Si quis aūt ar
chiepō[d] vel epō hoc relaturus
rit: damnū restituat[e]: ⁊ per an
nū ab officio epali abstineat.
Sane[f] regibus ⁊ pncipibus
faciende iustitie facultatē con
fultis archiepīs et epīs) nō ne
gamus. Ita ⁊ Aug. in lib. de
ciuitate dei.

Homicida est qui publicam functionē non habens aliquē occidit vel debilitat.

QUicūqꝫ percutit malos
in eo⁹ q̄ mali sunt et hꝫ
causam[a] interfectionis: minis
ter dei est: qui vero sine aliqua
publica administratiōe maleficū furē sacrilegū[b] et piratā vel
quēlibet criminosuꝫ interfecerit: aut trucidauerit: vel mēbris debilitauerit: velut homicida[c] iudicabitur. ⁊ tāto acri⁹
q̄sto nō sibi adeo cōcessam potestatem abusiue vsurpare nō
timuit. De his autē qui simul
hoiem vulnerāt queritur: si ille mortu⁹ fuerit q̄s eoꝝ homicidij reatū incurrat? De his
ita statutū est in concilio apud
vermerias. Si plures contra vnum ritxant: qua pena quisqꝫ eorum feriatur.

SI ītuor homines aut
quisqꝫ seu etiā plures cō
tra hoiem vnum ritxati fuerit:
⁊ ab his vulneratꝰ mortuꝰ fue
rit quicūqꝫ eoꝝ[i] plagā ei impo
suit sīm statuta canonū vt ho
micida iudicetur: reliqui aūt q̄
eū impugnabant[m] volentes[n]
eū interficere: similiter[o] peniteāt qui nec eū impugnabant:
nec vulnerabāt: nec auxilio co
peratores fuerunt sed tm̄ af
fuerunt extra noxam[p] sunt.

Uindicta
nō est ca
sus ad
mortē.

Homicida est etiā q̄ non occidit.

Questio circa homicidium.

g Quicūqꝫ
eorum. Hoc est
propter incerti
tudinem: q̄ ne
scitur cuius ictus
pūsit. sic. ff. ō eti
ecti. et effu. l. ij. ℌ.
vlti. ⁊. l. sequen.
⁊. ff. ad. l. aquili.
its vulneratus.
in fine. Sed po
ne certum esse q̄
de vulnere meo
non est mortu⁹:
nunquid cense
bor homicida se
cundum leges certum est q̄ non. argu. ff. ad. l. aquil.
hute scripture. nam vnus vnuscuiusqꝫ contēplandum est. ff. ad. l. cor. de sica. l. vlti. idē videtur sīm ca
nones. argu. extra de cleri. percus. c. ij. Contrariū tamen credo. arg. l. di. si quis post. sufficit enim q̄ sumpsit arma: licet non occiderit ipse sed alī⁹. vt eē de cle
ri. percus. ca. presentium. ⁊ ca. continentia.
m Impugnabant. Nec tamen percusserunt.
n Uolētes. Nā homicide tales sunt. de pe. dist. j.
piculose. Itē pone q̄ me rixāte cū aliquo frater meus
eū interfecit ℌ voluntatē meā: an iput abiē michi⁹ non.
ar. j. q. iij. q̄ presultatus. et de cle. percus. ꝑtentum.
o Similiter. Ar. de pe. dist. j. si cui.
p Extra noxam. si et subuenire nō poterant. ℌ. e.
q. iij. capi. vlti. Jo.

Quidã epõs in heresim lapsus. Supra. xxiij. di. tractatũ est de hereticis: sed quũ hereticorũ quidã sunt manifesti: quidã occulti. z ecclia excõicat quõq; hereticos: quandoq; catholicos: ideo de hmõi subdit tractatum.

Hereti ci sunt dupli ces.

Q Uod autẽ ¶ In hac q̃stione magister intẽdit probare per. xlij. ca. q; hereticꝰ vel schismaticꝰ vel excõicatꝰ aliũ dãnare non põt si tamen sibi probare possit. Jo. de fan.

Excõi care nõ põt hereticus hereticum.

a ¶ Nõ autẽ. In hac. q. dicũt quidã q; si hereticꝰ excõicat aliũ hereticũ valet. s. d. sic. s. sed qualẽ intelligaf illã ca. dicit. S. q̃ sequitur illud. c. Aliũ cũ gr̃ano distinguũt an veteres heresim iam dãnatã sequatur: z tunc nõ valet. an nouã confingat: et tunc põt. ar. s. e. achatius. et. s. e. S. si adit. in princ. q; adhuc toleraf ab ecclesia. Sz tu dic indistincte q; siue veterem siue nouã sequaf. excõicatus est licet sit occultus. z ideo alium excõicare nõ põt. ex de here. ab abolẽdã. q. c. excõicamus alios tñ q̃ agit tenent dũ toleraf. ar. s. iij. q. vij. S. trita. Sz z ista excõicatio quam tulit tolleranda est dũ ipe est occultus. Iz sit nulla. ar. põdi. S. j. ex de iurepa. cõsultationibus.

¶ Causa.xxiiii.

Quidam epõs hereticus lapsus aliquos de sacerdotibus suis officio priuauit: z sentẽtia excõicationis notauit: post mortem accusatus de heresi damnatur: et sequaces ei⁹ cum omni familia sua. D te primũ queritur: an lapsus in heresim possit aliquos officio priuare: vel sententia nodare? Secundo: an post mortem aliquis possit excõmunicari? Tertio an p pctõ alicuiꝰ tota familia sit excõicanda?

¶ Questio. j.

Quod autem ab heretico aliqs deponi aut excõicari non possit facile pbaf. Dis em hereticus aut iam damnatã heresim sequitur: aut nouã cõfingit. qui veroᵇ heresim iam dãnatã sequitur: eius damnationis se participem facit. Q̃ cũ achatiꝰ absq; synodali auctoritate ab apostolico se damnatum quereretur: cõtra eũ Belasius scribit dicens.

¶ Qui in tam dãnatam heresim labitur: eius damnationis se participem facit.

Achatius nõ est factus inuẽtor noue erroris: sz vẽ. S. tria. eadem dic z de scismatico: maxime cum scisma non possit esse sine heresi: nisi forte in summo pontifice vt si duo crearẽtur: z vterq; crederet ecclesiam

c apud se esse. vij. q. j. factus.

d Achatiꝰ. ¶ Necessariũ posset ee veteris imitator: atq; ideo nõ erat necessarium vt aduersus eũ noua scisma pduret: sed antiq; tñmodo renouaret. factꝰ sum itaq; executor veteris cõstitutionis non promulgator noui. q̃uis esset in heresimꝰ semel dãnataq; labitur ei⁹ dãnatiõe seipm involuit. Idẽ. ¶ Nõ est retractandũ quod semel synodꝰ statuit contra vnamquãq; heresim.

Maiores nostri diuina inspiratione cernẽtes necessario peccauerunt vt quod contra vnãquãq; heresim concta semel synodꝰ pro fidei cõmunione et veritate catholica atq; aplica promulgasset: non sinerẽt nouisᵍ post hec retractatiõibus mutilari: ne pranis occasio preberetur que medicinaliter fuerant statuta pullandi. sed auctoreᵇ cuiuslibet insanie: ac pariter errore dãnato sufficere iudicauerunt vt quisquis aliqñ huiꝰ erroris cõicator existeret: principali sententia dãnationis ei⁹ esset obstrictus. Sic sabelliũ dãnauit synodꝰ: nec fuit necesse vt ei⁹ sectatores postea dãnarent: sed p tenore cõstitutiõis antique q̃ vel prauitatisʲ illiꝰ: vel cõtionis ᵏ extiterint participes: vniuersalis ecclesia duxit esse refutandos. Sic arrium: sic z eunomium: macedoniũ: nestoriũ synodus semel gesta condemnãs: viteriꝰ ad noua cõcilia venire nõ sinit. Item felix papa vñ. S. tria. eadem dic z de scismatico: maxime cum scisma non possit esse sine heresi: nisi forte in summo pontifice vt si duo crearẽtur: z vterq; crederet ecclesiam

d apud se esse. vij. q. j. factus.

Papa papã li gare potest.

e Achatiꝰ. ¶ Necessariũ posset ferri. ar. ex de postu. ad hoc. in parte decisa.

f In heresim. Dic ẽ casus in quo papa papã põt ligare: in quo papa in canone late scie ei dit: nec huic obuiat regula illa. q; par parẽ nõ habet potestatem vel ligare nõ põt. extra de electio. innotuit quia si papa hereticus est: in eo q; hereticus est: ipso facto est minor: q̃libet catholico. xl. q. vj. scismaticis. quia ipso factũ notat extra sua fine sua. ff. de reg. iu. in pri. l. pala. S. vlt. Et est hic arg. ad questiones de feudo. puta iurauit epũs q; non infeudaret de nouo. vtdeb q; possit dare vetus qõ concedo in dubio cũ non cõstat quid itellexit cũ iurauit. extra ō fen. capi. q̃.

Papa papã li gare potest.

Maiores.

g ¶ Concta. i. cosdamnata. iuxta illũ Tyre coge pecus: et alibi. Cogite oues pueri. ꝛc. z lex dicit fructus coactos. ff. soluma. diuortio. & coactis vindemiis.

h ¶ Nõ sineret. S. vi. q. iij. q̃ bñ et. xxv. q. j. cumpie. C. ō sum. trinitemo.

i ¶ Louis. S. xj. di. quisquis esclat.

k ¶ Sed auctore. sufficit em dãnare auctorẽ. nam dãnato arnoldo oẽs arnoldiste dãnati sunt. ex de hereti ¶ Uel prauitatis post mortẽ. [re. ad abolẽdã.

l ¶ Uel cõmunionis. in vita.

m ¶ Nõ sinit. vt temere de fide disputẽt. nã si corrector eti redire vellẽt admitterent. S. pri. q. vj. c. j. Sz q̃ ita incidit in heresim tã damnatã a quo absoluũtur? ab epo vel suo superiori. ar. S. pri. q. iij. ipsa pietas. Jo.

a Achatiꝰ. S. xix. di. anastasius.

b ¶ Secta. Jdẽ statuta. vnde dicit. ca. sctũ obtemperat. iij. q. vij. iudicet.

c Lace. i. rõne. aks idem appellat stateraz. xiij. dist. in. ois.

Suspẽsus ad iterum exercẽ potest.

d Adiuim ¶ Excõicatꝰ. z ita excõicatus nõ põt excõicare. sed suspẽsus excõicat. xi. q. iij. Heinidẽter. Nũqd q̃ excõicare põt? Dic ex referri: an sit suspẽsus ab officio vel iurisditione. nã si ab officio cũ ea nõ poterit q̃ officij sui sunt. puta celebrare diuina et sic. sed ea posset q̃ iurisditionis sunt vt dare pbẽ dã et excõicare. qꝰ iurisditionis est. ex de ele. trãsmissaz. et de ele. ex. mi. si celebrat. Ecõtra eẽt si suspẽderetur a iurisditione et nõ ab officio: da posset ea que essent officij: non sũt q̃ sunt iurisditionis. Si autẽ ab vtroq; tunc neutrũ. ex de cõcel. pben. quia.

e ¶ Nõ potuit nõ est. S. xj. q. iij. si epõs forte. S. xj. q. iij. plerũq;. nã ibi de alio malo non heretico vel spi de occulto.

Ack. ij. a.

f ¶ Absoluẽdo. i. absolutoo esse ostendẽdo. i. nõ ligatos. simlis expositio est. C. de leg. here. l. ij. sic. x. j. q. iij. excellentissimꝰ xv. q. vj. sanctẽ. Ut dic absolutẽdo sez de facto. sic. S. j. q. j. si ds sfugerit. xvij. di. cõstitu. xxiij. dist. quidam. et ex ō ap. ad plenitudinem. ij. q. j. pumateo. sed

Joh. xx. f.

¶ Nõ vltra in eũ pcedere opz q̃ in heresim dãnatam recidat.

Achatiꝰ non fuit nouꝰ vel ppriꝰ inuentor erroris vt in eũ noua scitaᵇ pdirẽt: sz alieno factui suã cõtionem miscuit. itaq; necesse est vt in illã recideret usta lancẽ sniam quã cũ suis successoribꝰ p constitutionẽ synodalẽ susceperat auctor erroris. S q̃ eps ille i heresim tã dãnataq; lapsus est antiq; excõicatione dãnatꝰ alios dãnare non poterat: excõicatꝰ ei alios excõicare ñ valet.

Q ñ aleran. ij. scribit valeriano epo et martyri. ¶ Excõicatus alium excõicare non põt.

Aduium q; hereticus rauennas dictus archiepus nisus sit te excõicare: verũ q; excõicatus te excõicare non potuit: apostolica auctoritate tuoq; absoluẽdo mãdam exinde nũq; curare. S inanitẽ ex corde suo nouam heresim confinxerit: ex q̃ talia pdicare cepit neminem dãnare potuit q; nec põt deiscere quemq; tã pstrar. ligãdi nãq; vel soluẽdi prãsoverisᵍ non falsisʰ sacerdotibꝰ a dño tradita est. Apostolis enim dicturus quoz remiseritis pctã ꝛc. pmisit accipite spũsctm: vt ostẽderet eum q̃ spũsctm non hz: pctã non posse tenere vel remittere. Porro spũsctm nemo nisi intra ecclesiam accipit. q; z ipsam vnitatẽ p gram facit. Q ñ nõ nisi congregatis in vnum dictum est. Accipite spũsanctũ nec nisi sup congregatos in vnũ die pẽthecostes descendit spũsctus. sicut autẽ extra eccliam nõ accipitur ita extra eã nichil operatur. Cuz ergo (sicut apostolus ait) spũssanctus postulet: spũsanctus impetret: extra ecclesiam nec impetrare facit nec postulare. Unde dñs dicturus. Mõũq; petieritis ꝛc. pmisit si duo ex vobis cõsenserint sup terrã ex oi re ꝛc. z iterum. Ubi duo vel tres cõgregati fuerint in noie meo: ibi ego sum in medio eorũ. nimirũ cunctis ostẽdens se nõ habitare in cordib⁹ eorũ q̃ superbie singularitatẽ secuti: a corporis xpi cõpage semetipsos abrumpunt. in quibus aũt xps non hꝫt: in eis spũsctus mentiũ scissuras refugiens locũ non hꝫ. Cũ q̃ petã dimittere vel tenere: excõicare vel reconciliare opus sit spũsancti et virtus xpi/ apparet q; hi q̃ extra ecclias sunt: nec ligare possunt: nec soluere: nec reconciliando ecclesiã stice cõtoni reddere: nec excõicando ei⁹ societate priuare qua ipsi heresi vel scismate polluti siue sniã notati penitꝰ carere pbant. Unde cũ oibꝰ discipulis parem ligãdi atq; soluendi ptãtẽ dñs daret petroᵒ pro oibus z pro omnibusᵖ claues^q regni celorũ se daturum promisit dicens. Tibi dabo claues regni celorum. Quicunq; ergo abunitate ecclesie que per petrũ intelligit: fuerit alienᵗ execrare^r potest consecrare non valetˢ: excommunicationis vel reconciliationis potestatem non habet. Unde apostolus cum fornicatorem corinthiũ excõicanduz scriberet ait. Ego quidem absens corpore: presens autem spiritu iam iudicaui: vt pñs eũ qui sic operatus est in noie dñi nostri ihesu xpi cõgregatis vobis et in eo spiritu cum virtute dñi nostri ihesu christi tradere hmõi homine sathane in interitu carnis. in quo formã excõicationis ostendens docuit: non nisi fidelem et a fidei no-

Joh. xx. c.

Mat. xviij.

h ¶ Jam prolatus. per heresim.

i ¶ Uerus. i. catholicus. scilicet toleraf ab ecclia sine sint boni sine sint mali. argu. xj. q. iij. ianus.

k ¶ Nõ falsis id etiam g̃ sentẽtiam dãnatis vel malis de vite merito. et sophistice inducit: omnia in hoc. S. nam omnia referas ad vitemeritum sicut. j. q. j. gratia.

l ¶ Postulet. Jd est postulare facias.

m ¶ Impetret. Jd est impetrare nos faciat.

n ¶ Quo sit. dic verũ quo ad deũ: sed quo ad ecclesiam nõ: cũ faciant hoc etiã mali ideo nõ facit ad rem quod inducit.

Mat. xvj. c.

o ¶ Petro. hoc dicit vt noteꝰ prelatio.

p ¶ Et pre oibus. hec dicit vt noteꝰ prelatio.

q ¶ Claues. Quid petro datũ fuerit cuz his clauib⁹ habem⁹ xx. distin. S. j.

j. cor. v. a.

r ¶ Execrare. j. ea. pudenda.

s ¶ Non valz. conficit tñ enaz extra ecclesiam si formã obseruet quia hoc ordis est quez retinet recedens ab vnitate ecclie. j. q. j. quod quidã. sed non potest excommunicare. quia hoc iurisditionis est quam amittit qui recedit. vt. j. q. j. remissionem.

Universidad de Deusto Biblioteca

Dei ferm in fumus omnes

b ¶ Dicere.corde/ope/ore/de pe.dist.j.nō tibi dico.

¶ Fuit in spiritu. Jā est nūl fit seruus eius. id est nisi habeat spiritum eius.omnes enim fumus seruī dei.de consecra.distin.ij.inuitat.

c ¶ Ita ex eo.supple appareat a fidelibꝫ iudicandā vel excommunicandam ⁊ ita psona cui sermo dirigitur non intelligitur excepta. argu. xxvj. dist.deide. ⁊ no. xxij.q.ij.primum. ꝑ et contra.

d ¶ Uel potiꝰ, alia est ratio ꝙre talis non possit solueremel ligare.

e ¶ Maior.ff. distinctio.xxj. inferior.

Joh. vj.f.

¶ Anet ḡ. f ¶ Extrate. arg.q fuia intuite tata nō tenet Sed cōtra.xj.q.iij. si ep̄us forte. Sz hoc dicit de sniis qua quis ligat:quo ad deū nō quo ad ecclesiam. sed etiam illa quādoq; nō tenet. et de sententia excommu. ꝑtuata.

g ¶ Uel remissio.q; vtrūq; vitaz elī.ff.de pe. l.respiciendum.

h ¶ Nisi. id ē nisi id quod iuste fuerit ⁊c.

i ¶ Petrus.id est eius auctoritas ⁊c. Io.

k ¶ Quodcūq;. Papa ligat in celo ꝑ approbationem. ¶ Erit li gatū. ligari dicitur in celo ꝑ approbationē scilicet quādo iuste fertur sententia. de pe. distinct.j. nō sunt. ⁊ quem penitet.ē.distic. xx.§.i. Johan.

l ¶ Facit ecclesia. Sed nonne prius erat ligatus apud deum ve.j.q j.vt emdēter.j.ea.qō.iij. si quis non recte. et ita videtur ꝙ nulla potestas petro collata sit vel ecclesie.per hoc quodcunq; ⁊c.nam et nullius potestatis vim exercet.de pent. distin.j.verbum.sed tantum ostendit ligatum esse vel solutum. vt.xx.qōe.j.nec ille. Dicꝰ ꝙ quo ad ecclesiam triumphantem nullius potestatis vim exercet: sed tantum ostendit ligatum esse vel solutum: sed tamen habet aliam potestatem qua ligat quo ad ecclesiam militantem. vnde quandoq; eū ligat ḡnis iuste. vt.xj. q.iij.c.j.

Ecclia est duplex.

¶ Non solnitur vel ligatur nisi quod auctoritas beati Petri soluerit vel ligauerit.

¶ Anet ergo petri priuilegiū vbicunq; ex ipsīs ęqtate fertur iudicium. nec nimia seueritas vel remissio est vbi nihil erit ligatū vel solutū nisi qō beatus petrus aut ligauerit:aut soluerit. ¶ tē Augu. super iohā. ¶ In persona petri ligandi ⁊ soluendi ecclesia potestatem accepit.

Petr⁹ plus a lijs i ministerio ne.

Q Uodcunq; ligaueris sup terrā erit ligatum et in celis. si hoc petro tm dictum est nō hoc facit ecclia: si aūt ⁊ in ecclia fit vtiq; q̄ i terra ligatū ⁊ i celo:⁊ q̄ soluunt i terra soluta sunt ⁊ i celo:q; cū excōicat ecclia in terra.in celo ligat excōicat. cū reconciliat ecclia:⁊ in celo soluit reconciliat. si ḡ hoc in ecclia fit:petr⁹ qñ claues accepit ecclesiā sanctam significauit: si ḡ in ꝑsona petri significati sunt in ecclia bont:⁊ in iude ꝑsona significati sunt mali i ecclia. ¶ tē ābro. sup marcum. ¶ Suis meritis firm⁹ nōnūq; turbat alienis.

Ecclia nō pōt errare de q̄ ecclesia intelligitur.

Wat. v.a.

Q Uando turbatur nauis q̄ petrus hz:turbatur illa q̄ iudā hz: ⁊ si multa illic discipulorū merita naulgabant: tñ adhuc eā ꝓditoris ꝑsidia agitabat. In vtraq; petrus sed q̄ suis meritis firm⁹ est: turbat alienis. Caueamus igitur pfidiam:caueamus ꝓditorē: ne p vnū fluctuemus plūres. Ergo non turbat hec nauis in q̄ putat nauigat: abest perfidia: fides superat. quēadmodū esset turbari poterat cui preerat ts

3.xiv.distinc.sed illud j.de consecra. cta.ff.de ed.edic.plerūq;.C.de pe.sanctimus.

a ¶ Solū.arg.q̄ questio fidei ⁊c.j.e.quotiens.

b ¶ Professionem. cū dicit tu es xp̄s filius dei viui.

c ¶ Legat. Juxta illō ḡnationez hāc ꝙs enarrabit. Jsa.ca.q. iij. ō ty rijs. qō ē ena ⁊ rpali ꝓgnie intelligit.

d ¶ Plenitudo.de consecra.distin.ij.tribus.

e ¶ Et ⁊ alijs hamū. ꝑ hamū intellige institutionez qua petr⁹ ꝓfuit aliqs qi hamo.i.ferro resecans putrida de carnes.lxxvij dist.piurimos.in fi.⁊ ideo solꝰ petr⁹ piscat hō ḡne piscandi ipse ens hz ꝑtes ligādi atq; soluēdi prealijs.ꝑhete ēm intelligit iquisitio sapientie. de hts clambus ōz. xx.distin.c.j.

Petr⁹ ꝓfuit a lijs i ministerio ne.

A ¶ Recta ergo fide.

f ¶ Nontractibus. qro de qua ecclia intelligas quod hō dicitur q̄ non possit errare si de ipo papa qui ecclia dicitur.ī.e.quodcunq; et.vij.q.j. scire debes. sed certum est q̄ papa errare posset xix.distinc. anastasius.xl. distinctio. si papa. Respon. ipsa cōgregatio fidelīū hic dicitur ecclesia. vt de consecra. distin.j.ecclesia. et talis ecclesia non potest non esse. vt.j.e. pudēda. nam ipe dñs orat pro ecclesia xxj. distinct.ℌ.j. ver.ego pro te.⁊ volunt are labia rum suoruz non fraudabitur.

Ecclia romana nā non permittet errare. Wat. xvj.c.

M ¶ Emor sum me sub ti.

g ¶ Cōfessio. Tu es xp̄s filius dei viui.

h ¶ Ti domine. Dicente. ruo petr⁹ ⁊c. etc. distin.ita dñs.

Q Uotiens. i ¶ Fidei. ut quo firmamentū ecclie est: illic ergo turbatio vbi modica fides: vbi securitas: vbi perfecta dilectio:dentq; et si aliqs ꝑeratur: vt lateat rhetia sua: solꝰ tamē petro dicitur. Duci altū. hoc est in ꝓfundū disputationuz. quid ēm tam altū q̄ altitudinem diuinaz videre. t. scire dei filiū et ꝓfessionē diuine ḡnationis assumere quā licet mēs nequeat humana plene rōnis inuestigatione cōprehendere:fidei tamen plenitudo complectitur. ¶ dem.

¶ Solus petrus accepit mandatū vt hamo piscē caperet.

E ¶ Et aliud aplicū piscandi genus quo genere solum petrū piscari dñs iubet dicens:mitte hamū: et cū piscē q̄ primū ascēderit tolle. ¶ tem lucius papa omnibus epis.

¶ Nulla perturbatio a tramite aplice sedis retrahat:q̄ omnes hereses semper destruit.

A ¶ Recta ḡ fide et aplico tramite ꝓpter vllam ꝑturbationem nolite recedere scīēres qñ iurta saluatoris sēntiam Beati sunt q̄ ꝑsecutionem patiunt ꝓpter iusticiam. hec est aplorū vtua traditio. hec vera charitas: q̄ predicanda est ⁊ precipue diligenda ac fouēda atq; fiducialiter ab oībus tenenda. hec scīā et aplica mater oīm ecclesiaz xp̄i ecclesia:q̄ ꝑ dei oipotentis gratiam a tramite aplice traditionis nūq; errasse probatur:nec hereticis nouitatibus depranda succubuit:sz vt in exordio nostram fidei xp̄iane percepit:ab auctoribus suis apostolorum xp̄i principibus illibata fidetenus manet.

¶ tem sixtus papa.

sic.xvj.q.j. frater noster.xij.dist.preceptis.xxiij.q.vlt. conuenior.ī.dist.lxxx.c.ij.cōtra. Sed aliud est qōtionem de fide motā terminare qō nulli preterijs romane sedi permittitur sicut hic dicit:aliud est ipsam sine diffinitione ventilari.quod patriarche primates facere possunt vt ibi cōtinet. si.iij. q.vj.accusari. et vt ibi aliter accipitur. et exponeagitare. i fide. t. fidelē agitare.

Papa et termina rē q̄tiones de fide motam.

k ¶ Qui ad petrū. Videtur cōtra.extra de here. ad abolendā. ℌ.ad hoc de episcopali. nam ibi innuit q̄ illi sūt vitādi tanq; hereticī.q̄a episcopi vitandos dixerunt. Sed dic q̄ illud intelligē dū est quādo tale quid dicūt qō certū est esse hereſim.hic vo vbi dubiū est. extra eo.cum xps.

Dissimulatio est multiplex.

l ¶ Dissimulare. Est dissimulatio pia. vt xxij.q ij. vnlē. ff. de dolo exceptio. t. ij.§.iij. est permissa. vt.xxij. q. v.cauete. discreta. vt.xxij.q.iij quidam cuz bonorum. detestabilis. vt hic.⁊ in c.officij.

m ¶ Tacere. tacuerunt as est magnum virtuz i papa. vt.xl.distin.ij papa.

Ec est. n ¶ fides. quā professi sumus nos tenere vt i alia ꝑte. q̄ non est hic.

o ¶ Quam in catholica. argu. xciij.dist.qui cathedram.

p ¶ Emendari. ut aliqs ꝙ erret ij tñ gatus ē corrigi nō est hereticꝰ. vt.j.e. apte. alīs dubiꝰ in fide ⁊c. extra de here.c.j.

a ¶ Comprobatur. Qđ papa approbat non ꝛ alij reprobare. arg.l.distin.ſi ille.xxij.dist.oēs.xxxv.q.ij. venians.arg.xix.distin.ſi romanorum.

Xpꝰ ē iudex ſm q̄ homo.

b ¶ Comprobabit. arg.ptra theologos qui negant chriſtū aliquid eſſe ſm q̄ homo cōtra ſententiā alex. extra ō here. cū chriſtus. Irē ar. q̄ ꝓpter ſolū dictum cēſetur ꝗs hereticus. Jo.

c ¶ Inſultatione. Scilz ꝓualēte alīs falſuz eēt eū quotidie inſultent. et eſt ſi. de conſe.diſtin.uij. ſ.ij.ver.cuz qua pugnent.

Ogam⁹.

d ¶ Primū ꝑ.de cōſe.diſtin. ꝑ.baſilicas.3.xj. diſ.nolite. 3. xij. diſt. nouit. 3. 3. xxij.di.ſacroſct. 3.xxj.diſt. ſtatuta contra. ſed ibi dicitur ꝓma.id eſt maior. vel ꝓma que hodie ꝓma inter alias nūcupatur.xxij. diſti. renouantes.

Mat. xvj.c.

e ¶ Trāſlata. vt.3.vij.q.j. mutationes.

f ¶ Que olim. eſt petrus ibi reſidebat.

g ¶ Sedi. arg. q̄ i matoribus cōceditur/forte ⁊ in minoribus locū hꝫe.xvj.qō.j. c.j.3.diſ.xxiij. in noie. Nā ſi vinco vincentē re ergo et te ⁊c̄.ff. de diuer. ⁊ tēp. pre ſcri. i. vlti. et eſt hic arg. q̄ ſi papa ſubijcit ſibi aliquam eccliaz q̄ ꝑ conſequens omnes capellas illius ſubijcit ſibi. arg.xvj.qō.j. frater noſter. qđ nō eſt verū. vt ex tra de ꝓui. cū capella. arg. ptra. ff. qui po. in pig. claudi⁹ felix. Et eſt hic arg. ptra grecos qui pape non bene obediunt.

Si vinco vincentem ſe vico ego.

Grecꝰ nō obediunt pape.

tui iudicio cōprobatur[a]: qui ⁊ cunq̄ me culpare voluerit: ſe imperitū vel malinoſū vel ettā non catholicū: ſed hereticū cō probabit[b]. I tem ſācta romana eccleſia q̄ ſemp̄ imaculata ꝓmanſit: dño ꝓuidēte ⁊ beato apl̄o petro opem ferente: in futuro manebit ſine vlla hereticorum inſultatiōe[c]: atq̄ firma ⁊ immobilis omni tempore ꝓſiſter. I tem marcellus papa vniuerſis epiſcopis ꝑ antiochiam conſtitutis.

¶ Aliud q̄ romana eccliā ne q̄ ſentire neq̄ velle ꝓmittit.

Bogamus vos ffres dilectiſſimi vt non aliud docentis neq̄ ſentiatis q̄ quod a bt̄ō petro et reliq̄s apl̄is et patrib⁹ acceptiſtis. ipſe eñ eſt caput totius eccleſie cui ait dñs. Tu es petr⁹: et ſuper hanc petraz edificabo eccleſiam meā. eius eñ ſedes ꝓmittus[d] apud vos fuit q̄ poſtea iubente dño romā tranſlata[e] eſt: cui admiculante gra diuina) hodierna ꝓſidemus die. ſi ꝺo vſa antiochena q̄ olim[f] ꝓia erat romane ceſſit ſedi[g]: nulla eſt que et⁹ non ſit ſubiecta dictioni: nec ab et⁹ diſpoſitione vos deuitare oportet[h] ad quā cuncta mayora eccleſiaſtica negocia (diuina diſponēte gratia) iuſſa ſunt referri: vt ab ea regulariter diſponātur: a qua ſumpſere principia. I tem Leo papa dioſcoro epō alexandrino.

¶ Alexandrine eccleſie a romana diſſentire non licet.

Cum beatiſſimus petr⁹ apl̄us a dño acceperit principatum: ⁊ romana eccliā in eius ꝓmaneat inſtitutis: nephas eſt credē q̄ ſctūs epō diſcipul⁹ illius marcus q̄ alexandrinā[i] ecclīā gubernauit: aliꝰ regulis et traditionib⁹ ſua decreta firmauerit: cum ſine dubio de eodem fonte gr̄e vn⁹ ſp̄ūs ⁊ diſcipuli fuerit ⁊ magri: nec aliō ordinari⁹ tradē potuit: q̄ q̄ ab ordinatore ſuſcepit. I tē gre. papa.

¶ Profeſſiōe ſue fidei aurem erroꝛ romana abſcidit eccliā.

Jpetrus[k] volens[l] pcul ſit aurē docuit q̄ aurez in ſpē habere non deberent[m]: quam in miniſterio non habebant: ſed bonus dñs et ꝑ ſpī refundit auditum ſm prophetica dicta demonſtrās et ipſos[n] (ſi conuertantur) poſſe ſanari: qui in paſſione chriſti vulnerati ſunt eo q̄° omne peccatuz in miniſterio fidei abluatur. Tollit ergo petrus aurem. quare petrus: quia ipſe eſt qui accepit claues regni celorum. Ille eni condēnat[p] qui ⁊ abſoluit. ⁊ q̄m ligandi atq̄ ſoluēdi idem adeptus eſt ptātem: tollit aūt aurē male audientis: tollit autem gladio ſpirituali aurē interiorē male intelligentis. caueamus ne cui tollat auricula dum legit paſſio dñi. ſi autem ad diuinitatem[q] eius referīmus infirmitatē corporee paſſionis exciditur auricula: ex-ciditur[r] a petro qui nō paſſus eſt chriſtum prophetam[s] eſtimari: ſed dei filium docuit fidelī confeſſione[t] ſignari.

I tem cyprianus papa.

¶ Extra vnitatem ſcē eccle ſpiritus ſanctus non accipitur.

Petr⁹ malchi aurem abſcidit.

Matt. xxvj.c.

Joh. xx.c.

Diſcordia eſt in pluralitate.

Caſi. vj.c.

Eph. iij.a.

Mat. xviij.c

Pars ē mus nobis inutilis turpis cē: q: turpis eſt q̄ ton pars toti ſuo nō ſuo nō congruens. viij. coheret. que ꝺ. et eſt ra.

a ¶ Dquit. probat eccleſiā eſſe vnā. qi dño vt eccleſie ſignificaret vnitatē dixit ſup vnū eā edificaturū dicens. ego dico tibi q̄ tu es petrus ⁊c̄. ſcḋo probat illa auctoritate ſalomonis in ꝑſona dñi loquētis vna eſt colūba mea. tertio auctoritate pauli dicētis. vnuz eſt corpus. vnus ſpiritus: vna fides: vnum baptiſma ⁊c̄. poſtea cōparat eā ſoli / arbori / fonti. vltimo dicit q̄ ſi q̄s non tenuerit hāc vnitatē fructum nō poterit facere: ſi areſcet ſicut ramus p̄ciſus ab arbore.

b ¶ Quia tu es. 3. diſtinc. i. fideliū.

c ¶ Petram. i. ſup tue fidei ſoliditatem.

d ¶ Sup vnū quia vbi pluralitas: ibi diſcordia. de pe. diſ. q. quando adam.

e ¶ Pari. 3. di ſti. xxj. i nouo. 3. ij. q. vij. puto. 3. puto verū eſſe q̄ patres fuerūt in ordine et dignitate cōſecrationis. ſecus in adminiſtratiōis plenitudie qua ſatis differt ab alijs q̄s ligēre ſi lo. c. xxv. diſ. plecti. et diſt. lxxx. in illis.

f ¶ Una eſt. 3. de cōſe. diſti. iij. aliud. i. vnica ē.

g ¶ Matri ſue. i. eccleſie. cuius mat ⁊ genitrix ⁊ pater et genitor eſt deus. vel dic matris. ſcilicet eccleſie trium phantis.

h ¶ Unū corpus. i. vna eccleſia compoſitiōe membrorum.

i ¶ Si autem ad diuinitatem nō eſt paſſa eſt. cū nature dei nemo nocē poſſit. xj. q. iij. ſm.

k ¶ Una ſpes vocatiōis noſtre. vnus dominus vna fides. vnū baptiſma vn⁹ deus. quā vnitatem tenere firmiter et vendicare debemus: maxime nos eſi qui in eccleſia dei ſumus vt cp̄atū quoq̄ ſm vnū atq̄ indiuiſum ꝓbem. nemo fraternitatē fallat: nemo fidei veritatē perfida ꝓuaricatiōe corrūpat. Epiſcopat⁹ vnus eſt: cui⁹ ſingularis ſolidū⁹ ꝑs tenetur: ⁊ eccleſia vna eſt q̄ in multitudine latius incremento fecunditatis extenditur: quō multi radii ſunt ſed vnū lumen ⁊ rami arboris multi ſunt: ſed robur vnū radicē tenaci fundatū/⁊ quomodo de fonte vno riui plurimi deſluunt: ⁊ numeroſitas ꝛ diffuſe videatur exundantis copie largitate: vnitas q̄ tamen ſeruatur integra in origine. auelle radium ſolis a corpore: diuiſionem vnitas nō capit. ab arbore frange ramum. fructus germinare non poterit. a fonte preſcinde riuū: preſciſus areſcit. ſic et eccleſia dñi luce perfuſa: per totum orbem radios ſuos porrigit: vnum tamen eſt quod vbiq̄ diffundit: nec vnitas corpꝭ ſeparatur: ramos ſuos per vniuerſam orbem copia vbertatis oſtendit: perfluētes largitur riuos: ramos latius expādit: vnū tñ caput eſt et vna origo et vna mater copioſe fecunditatis. adulterari non poteſt ſpōſa chriſti: incorrupta eſt et pudica. vnam domum nouit vnius cubiculi ſanctitatem in caſto pudore cuſtodit. I dem.

¶ Non habet deum patrem: vniuerſalis eccleſie relinquēs vnitatem.

Alien⁹ eſt: ꝓphan⁹ eſt: hoſtis eſt: habere non pōt deum patrē: qui vniuerſalis eccleſie nō tenet vnitatem. I dem dñs cuz diſcipulis ſuis ait vt vnanimitatem ſuaderet ⁊ pacem. Dico (inquit) vobis: quia ſi duo ex vobis conuenerint in terra de omni re quecūq̄ petierint in nomine meo cōtingēt vobis a pr̄e meo q̄ in celis eſt. vbicūq̄ eñ fuerint duo aut tres collecti in noie meo: ego cū his ſū. oñdit nō multitudini ſz vnanimitati deꝑcātiuz plurimū tribui: ſi duo (inquit) ex vobis cōuenerint in terra. ⁊c̄. vnanimitatē ꝓtius poſuit. concordiā pacis añ premiſit vt cōueniat nobis ⁊ fidelit ⁊ firmi-

Mat. xviij.c

Pars ē mus nobis inutilis turpis cē: q: turpis eſt q̄ ton pars toti ſuo nō ſuo nō congruens. viij. coheret. que ꝺ. et eſt ra.

Universidad de Deusto
Biblioteca

arg. ab oratione verbo⁹ qr semp primo notato dabitur vt. ff. de vsufruc. l quotiens. ff. de le. ij. cū pater. §. pe. Ar. cōtra. C. de test. ppositert. ff. de solu. nō em ordo.

a O Wnib⁹. Cassio. Dicit hiero. qđā dicunt ita esse in ecclesia q̄ etiā sunt ipa ecclia q̄ est vnica colūba que sine macula et ruga appellat de qua dicit⁹ intelligit dñe dilecti deco⁹ domꝰ tue. ꝛc. qđ ecclesiam si ab cōtemptere: necesse cor⁹ereris sit tibi tanq̄s ethnicus et publicanus. ij. q. j. si pec cauerit.

b ¶ Ut etiam ipsi. ꝛ. §. dist. xxj. gnales. idē dr ff. ō peni. dist. hinc. nisi. in domo.

c ¶ Supra firmā petrā. petra aut̄ ēps de cōfe. di. ij. renera.

d ¶ Ruga. dupleitatis.

Cāti. viij. d.

e ¶ Macula. mortalis peti.

f ¶ Fōs signatus. hoc etiā legitur de bēā virgine: quia spūalis sensus indignus abscōditur ꝛ secretior⁹ fidei rē. xlvij. di. I mādatis. ideo etiaz dicit signat⁹: qr hereticꝰ inde nō bibit. nā est prop⁹ fons cui nō cōcat alien⁹. de pen. distin. j. cū ergo.

Mat. xvj.

Sēsus spūalis absōdit indignis §. xxv. §. cxxj

Psal. lxxxiij

g ¶ Puteus. pure⁹ dr ppt occulta mysteria q̄ solis sanctis per reuelationē spīritussancti aperta sunt. Johan.

h ¶ Ethnic⁹. Arg. Q ptumax hereticꝰ est iudicandus. lxxvj. dis.

i ¶ Ca. si qui.

Q On afferamus. Pone casum illud. xxxvij. di. relatū. nā sunt q̄dā q̄ subtilitate sua ducunt et volūt aliter ītp̄tari diuinas scripturas q̄s debeāt. ꝛ ita errāt: ꝛ i scisma ici dit⁹ q̄ petm̄ ⁊ grane sit offādit ex gñe pene qr gram⁹ fuit p autū delictū ēē ibi exustio. vel idololatria.

Scisma est grauissimum petrū.

k ¶ Grateras. id est sniasmiquas vel. ppue. i. mēsuras. ar. eē de emp. ꝛ vē. vt mēsure. aks locū hz pena

ter docuit. quō aūt. pōt ipse cū aliquo cōuenire qui cū corpore ipsi⁹ ecclie: ꝛ cū vniuersa fraternitate nō cōuenit? quō aūt possiunt duo vel tres in nomine xpi colligi quos ostat a xpo ꝛ eius euangelio separari?

Item Hieronymus.

¶ Ligandi ⁊ soluendi non habet potestatē: qui vnitatem ecclesie catholice non tenet.

O Mnibus⁹ cōsiderat⁹, puto me non temere dicere alios ita esse in domo dei: vt ēt ipi⁹ sint dom⁹ eadem dei q̄ dicitur edificari supra firmā petrā⁹ q̄ vnica colūba appellat: q̄ sponsa pulchra sine ruga⁹ et macula⁹: ꝛ ort⁹ cōclusus: fons signatus⁹ ꝛ pureus⁹ aque viue ꝛ paradisus cū fructu pomoꝝ que dom⁹ ētā claues accepit: ac potestatē soluēdi ꝛ ligandi. hāc domū si q̄s cor tigentē cor ripientemq̄ contēpserit sit tibi tanquā⁹ sicut ethnic⁹ⁿ et publicanꝰ. De hac domo dicitur. Dñe dilexi decorē dom⁹ tue ꝛ locum. h. g. t. ꝛ qui habitare fa cit vnanimes in domo: ꝛ letatus sum in his q̄ dicta sunt mi chi: in domū dñi ibim⁹. Et bti q̄ habitant in domo tua dñe. in. f. l. te. Item hieronymus.

¶ Varia crimina: pariis sunt penis afficienda.

Q On afferamus⁹ statera⁹ dolosas vbi appēdamus qđ volum⁹ p arbitrio nostro dicentes hoc grane est: hoc leue est: hz afferam⁹ diuinā

Tenere nō ē facere.

l. col. de. fal. ff. de extraor. cog. simoniam. arg. ff. de dolo. arbitrio. §. de eo qui scieno.

l ¶ Scisma. sed videt hic cōtra. vij. q̄. j. denūp. qui ibi dr q̄ scisma nō fecerūt sapple cū gru alij de domo dr ibi: vel fac vnū in eo q̄ dicit tēratū. nā aliud est tenere aliō facere: sicut dr de dño ꝛ cū gustasset nolui bibere. ō pe. di. ij. §. qđ vero.

m ¶ Sceleratꝰ. nā dicit. I. q maiora delicta maioribꝰ pene minora minoribꝰ sunt punēda. et in delicto ēēt. p pinās eē penas in aue. vt fratru filij. col. xc. Et vi detur pm hoc q̄ maī sit peccatū scisma ēpheresi sed cōtra. j. xxvij. q. vij. q. in omnibus. Sed dic q̄ omne scisma habet heresim annexam. in rem exquo pcedit vñ nō est differētia: nisi q̄ ad p̄ceptum. vt arg. j. q. iij. iter scisma. et ita non est cōtra. Vel dic q̄ hz heresis sit maꝰ crimen in sui natura q̄ scisma / magis tñ peccauerunt scismatici q̄ illi heretici qui idolum adorauerūt cum illi pōptores essēt ad hoc: qui egypro cōfueuerūt videt idola adorari ab egyptijs sed chore dathā ꝛ abyron nō peccauerunt ex alia imbecillitate vel consuetudine: sed rātum ex cōtumacia vt scisterꝰ. ꝛ sm hūc intellectum sceleratꝰ erit ad verbuz. nā ēsto maio⁹ est contemptus tanto malus scelus committitur. xl. dist. homo christianus.

Mat. xvj.

Exod xxxij. §.

Mat. viij. §.

n Q Ua ex sola. Casus. Probat multiplici auctē: q̄ saluari nō possum⁹: nisi teneam⁹ eccliē vnitate. vt. j. q. j. est catholicā. ꝛ. c. si q̄s iđ. §. ex vij. di. c. h. ꝛ

o ¶ Sanctum dari canibus. j. ea. q. scisma. de pe. distin. j. nonnulli. Johan.

fa. xcij di. de thedis

a H Duocauit. ¶ heredes. id est aliōs instructos reliquisset in fide.

b ¶ Putauit. Cyprianus.

c ¶ Tenerent. Lucifer et satyrus. Vel teneret satyrus. hoc autem non prodest. vt. vij. q. j. denuo.

d ¶ Art⁹. art⁹ dicūtur ēpi qui viriliter fultentant ecclesiam.

Sess. vij. b.

e ¶ Passio. id est ecclia p qua ipse passus est.

f ¶ Teneret. iure obligatiōis nā quilibet prelatus est dñicus debit⁹. xlvij. di. dispensatio.

g ¶ Solutio. i. p̄dicationis. q̄ audita cōuertebant⁹ ꝛ sic solacebant⁹ p peccatꝰ.

h ¶ In affectu. Iam affect⁹ sine effectu nō solu it dñicum debitorem: licet contrariū fiat vt hic et de pe. dist. j. §. hīs auctoritatibus. ij. fiff. et in lud. de pe. di. vj. ca. j. ibi mā et de fideritio. ēt. et idē est in obligatione q̄ dō tenet homin fi parare ꝛ solnere ꝛ nō facere cui non imputabit. et. C. de vsur. accepta. ff. de arbi celsus.

i ¶ Dei grām. Id est libertatē predicandi.

k ¶ Et accepit. Idem cyprianus postea.

O Mnis q̄ re cedit.

l ¶ Et patrē. §. dist. xiij quiescamus.

m ¶ Nec aue. xj. q. iij. excōmunicatos.

n ¶ Cōmunicat. §. dist. lxvj. cum adrianus.

o Johannes. euangelista.

p ¶ Facits erhibuit. nā cepit ihesus facere ꝛ docere.

§ xxvj. di. §. ecce. arg. ff. de re milit. officium.

Religiosi pñt intrare balnea

q ¶ Balneas. q ita etiā religiosi pñt intrare balnea q̄ intelligo in necessitate. ar. de pse. di. iij. quent. sed vī erubescat ēt in hoc casu xj. q. iij. q̄m multos. q ita nō debem⁹ lauari cū hoib⁹ alterne secte sicut ꝛ dicē canō q

nec cū muliere. lxxxj. di. nō oportet. C. de repu. l. vlt. §. vlt. fz nec orare cū eis. Sed nunq̄d in ecclia iterdicta possumus orare⁹ nec. facere ramen. ij. q. iij. si quis epūs.

r ¶ Ingressus. Tpe cōstātini imperatoris q̄ erat fautor hereticoꝝ multi catholici epi missi sunt in exilium

Cōstātini tpe quoꝝ vnus fuit multi lucifer. §. mor⁹ epi fue tuo pstantino re runt in nocati fuerūt et exiliuz cū lucifer roga. missi. rek vt pgeret ale xandrīa vt ibi ꝛ statu ecclie iudicaret: misit diaconū suuz. p se: q̄ epūm quēdaz ibi ordinauit: fz hoc maiori pti hoim non placuit. qđ factū eusebi⁹ renocauit. et alū qui omnib⁹ placuit instituit. In §. Jo. cifer aut̄ dolēs epūm ordinatū a suo diacono non esse receptum re cessit cū qbusdā epīs alijs nec vo luit alioꝝ statuta fnare. Et cuz cyprian⁹ de q̄b agit i loco cōuer sare⁹: vbi p lucife rū scisma erat seminatū. tūc vo cauit ad eū que dam epm illi⁹ lo ci noie satyrum ingrēs ab eo an eēt de catholicis epīs. Cū aūt deprehendisset eū non esse catholicū nec allos ibi catholicos inueniret. transiuit se ad alios ptes vt cū oportunitas a dño darek ad easdem ptes predicatur⁹ reuerteretur.

Jo. xxj. §. c.

Q Uoniam vetus⁹ ꝛ. Cassio. Hiero. dicit ecclia quē tam ḡries et scismata pulsare Periq̄ nō est ecclia q̄ in ea nō inueniat nō inueniatur. Diabo

Q Uēs. Jd est orietalis ecclia facies opa veteris hominis vel dicitur dyabolus vetus oriens respectu xpi de quo legitur visitauit nos oriens ex alto. oriens vetus.

v ¶ Inducisti⁹. §. xvj. q. vij. sicut dñi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Tunicā. Ja est ecclesiam vel tunicā desuper cōtexta. Ez charitate q̄ sub vno cortice multa grana. i. fideles continet. vt. xlvij. distin. sit rector.
b ¶ Lacus. Lacus or q̄ non hz aquas intelligēte.
c ¶ Cōtritos. i. hereticos hūiliatos eternaliter cōtendos vel doctrinas eor̄ falsas cōtenendas. i. cōceptibiles.
d ¶ Signat⁹. In ecclia dei. vt s. eo. omnibus.
e ¶ Cibux. de q̄ cibo z q̄ sit habem⁹. ō. viij. q. j. audacter.
f ¶ Uestimenta. cū fuit baptizat⁹. j. de pse. di. iiij. post baptismū vel fuit monachus. de pse. dist. v. nunc̄.
g ¶ Margarite. Ez sacrā ecclesie ro. vt fideles. j. q. iij. nolite.
h ¶ Aquile. i. alie ecclesie fideles que alte volāt. ex de renunciatoras. ō. pri. q. iij. cū in lege.
i ¶ Profligato. i. dissipato. si milia accipit profligari. C. ō fideiuss l. sancim⁹. C. de offi. re. puinque ordinariaz. vbi p cōsumere ponitur vt hic.
k ¶ Patrimonio. i. de vel patrum doctrina.
l ¶ Frumēta. i. documēta hereticorum.
m ¶ Zoliuz. i. heresis.
n ¶ Auenasq̄ id est scismata.
o ¶ Degenerār. i. degenerādo producūt. ō. dist. ivj. nasci de adulterio.
p ¶ Posuit. f. hēticos plātos.
q ¶ Hic. Ubi nunc iam.
r ¶ Operiuntur. Jd est cooperiuntur.
s ¶ Tui. o papa.
t ¶ Victia. i. victimād⁹ a te puniend⁹ si peccauero.
v ¶ Fatiscat. i. cesset vel deficiat.
x ¶ Inuidia. i. extollēria. vñ inuidia sepe nascitur.

Mat. xxiiij. c.

Nobilitas in

tunicā⁸ z desup contertam minuatim per frusta discerpit: z xp̄i vineā vulpes exterminat inter lacus⁵ contritos⁶ qui nō habent aquam: et difficile vbi fons signatus⁷ z ortus conclusus sit possit intelligi: ō michi cathedrā petri z fidem aplice sedis laudatā censui cōsulendā. Inde nunc mee aie postulans cibū⁸ vñ olim xp̄i vestimenta⁹ suscepi. neq; vero vastitas tanti elementi liquētis et interiacens latitudo terraz me a preciose margarite¹⁰ potuit inq̄sitione prohibere. Ubicūq; fuerit corpus illic congregabunt z aq̄le¹¹ pfligato¹² a sobole mala primonio¹³ apud vos solos incorrupta patrū oīno seruatur auctoritas. ibi cespite terra fecundo dñici semis puritatē centeno fructu refert hic obrura sulcis frumēta¹⁴ in loliū¹⁵ auenasq; ¹⁶ degenerant¹⁷. Nūc in occidente sol iusticie occid. in oriente autem lucifer ille qui ceciderat supra sidera posuit¹⁸ thronū suū. Vos estis lux mūdi: vos estis sal terre vos vasa aurea et argentea. Hic¹⁹ testea vasa: virga ferrea z ērno operiuntur²⁰ incēdio. q̄q; igit̄ tui²¹ me terreat magnitudo / tñ inuitet humilitas: a sacerdote victima²² salutem: a pastore presidium oris flagito. fatiscat²³ inuidia²⁴ romani culminis recedat ambitio. Cum successore piscatoris et discipulo xp̄i loquor. ego nullum premiuz nisi xp̄m sequens beatitudini tue/

Nobilitas in ecclia habitat.

electionib⁹ nō est attēdenda.

id est cathedre scti petri communionē consortior. Sup illā petram fundatā ecclesiā scio. quicunq; extra hanc domum agnum comederit prophan⁹ est. Si quis in archa noe non fuerit: peribit regnante diluuio. Et q̄ p facinoribus²⁵ meis ad eā solitudinem cōmigraui: que syriam cōiuncto barbarie fine determinat: non possum sanctū dñi tot interiacētibus spaciis a sanctimonia tua sem per exp̄eté. Jdeoq; collegas tuos egyptios martyres et cōfessores sequor: et sub onerarijs³ parua nauicula delitesco. non noui vitalem: miletum respuo: ignozo paulinū: quicūq; nō tecum colligit spargit: hoc est q̄ xp̄i nō est: antichristi²⁶ est.

Item ambrosius.

¶ Hereticoum cōfortia a catholicis sunt fugienda.

Q Ue dignior domus⁸ apostolice predicationis ingressu⁹ q̄ sancta romana ecclesia? aut q̄s preferendus magis oīb⁹ videt q̄ xp̄s est. q̄ pedes¹ suis consuerit lauare hospitibus et quoscūq; sua receperit domo pollutis non patiatur habitare vestigijs² sed maculosos: si in ea accepit: licet vite prioris in reliquum³ tñ mundare dignatur processus. Hic ergo igit̄ solus quem nemo dz deserere: nemo mutare. cui dñs dix⁴. Dñe ad quem ibimus? ⁵ verba vite eterne habes et nos credimus. vidimus executorē celestiū preceptoz: qui q̄n nō

Jd est decetero et ita eraudi. j. q. vij. quoniam.

Nauef sūt dūplices. Beſi. vij. b.

Joh. xiij. a.

Joh. v. f.

per misericordiam dñi vel fidei eucharistiam.
3 ¶ Et sub one rarijs. i. magnis nauib⁹: nā q̄daz sunt onerarie: q dā epīgrate. i. homines ferentes. vt. ff. de exer. l. j. §. sed si ab alio mutuarius. et §. nauem.
2 ¶ Antichristi. et q̄ nō est mecū contra me est et quicūq; a fide catholica discrepat et Jri⁹ ē. C. ō iude. celicolarū. arg. ff. de fideicō. li. ij. eum §. j. B.
a ¶ De dignior domus. ¶ Casus. Due sunt ecclesie vna catholica q̄ non patitur pollutos habitare in se cū habeat xp̄m habitatorem q̄ nemo dz deserere sicut nec petrus immo ibi est predicādus z habitandus. Alta ē hereticorum q̄ vera non est: hec semp vitanda est ne arditate eius pollua mur: deserēdus est ergo hereticus post admonitionem.
b ¶ Ingressu. Propter quā vel ad quā fit ingressus aplice predicationis.
c ¶ Pedes. Jd est operationes prauas.
d ¶ Vestigijs. id est operibus.
e ¶ In reliquū

Ecclia est dūplex.

Tertu. ij. Cor. vj. g.

Titū. ij. a.

Ecclesie est dūplex.

Luce. xxj. a. Dātis affectū cōsideratiōs

Heb. x. g.

a ¶ Hospitiū. arg. ptra illos q̄ sepe mutāt hospitiū.
b ¶ Jn qua. f. ecclia. si. i. qz. legendū. i. eligendū est ibi esse: vel in qua ecclia eligēdū ibi esse habitaculū si xp̄s ibi sit. si affirmatiue itelligit. i. q̄ reuera ibi xp̄s habitat: haud dubie. i. non. et vere nō dubie fit. q̄ dubi⁹ in fide est hereticus et de here. ca. j.
c ¶ Executiendus. ō affectiō nostrio.
d ¶ Pedū puluis. id est docerina hereticoz. si.
e ¶ Ne fatiscētiō⁹. i. ressum facientibus vel deficientibus.
f ¶ Siccitatibus. id est q̄ hereticī sicci sunt. vt. j. q. j. sicut enuchus.
g ¶ Nunti ardē. vñ Ouidius Alta puellares tardat arena pedes.
h ¶ Jnfirmitates. ē. ij. q. vij. de hīs. ē. di. xiv. recedite. lxxxvj. distī. nō satis. ē. xiij. q. v. scriptū
i ¶ Meritā. et ita et nō pādas secreta fidei nostre. arg. xj. q. iij. nolite. xxiij. qōe. iij. q̄dā. nō aūt q̄ ad correctiones. ar. j. q. vij. conuenientib⁹. ibi quotidie intelligē tā post pmā q̄ post sedam. et hoc de tā dānatz. q̄d nō sup hoc tenēduz sit: notauit. ē. pri. q. v. nō vos. si aūt q̄s errat i fide nō statī est hereticus: dūmodo paratus sit corrigi. vt. ē. e. q. hec est. si aūt nō vult corrigi vsq; ad ānuz: amodo est habend⁹ p hereticō: vt ex de here. excōicam⁹.
k ¶ Uicūq;. ¶ Absolui. ī. de pe. distin. j. verbum.
l ¶ Ingredi. cū iste claues habeat. vt. ē. xx. distin. §. j. Johan.
m ¶ Di z protect. ¶ Uestras. vos non tenētes vnitatem ecclesie.
n ¶ Respuam. Hurusq; sunt verba prophete.

amos. v. f.

Schōlares aliq̄ vt dūt ad ecclias vt videant dominas. Deus mēbra nō hz.

Luce. xxj. a. Dātis affectū cōsideratiōs

Heb. x. g.

s ¶ Sed suas. Arg. q̄ scholares q̄ vadūt ad ecclesiā vt videāt dñas: q̄ ibi potⁿ attēdūt rām suā q̄ det
p ¶ Similitudine. ī est figura ātropospāros. nam attribuitur deo q̄d est hois. i. claudere nares. nō em deus habet mēbra distincta: sicut dicunt quidam hereticī. j. q. iij. quidam. ver. antropomorphe. Et ē hic ar. q̄ si clericus agit ptra latinum debet loqui vulgariter.
q ¶ Olocausta. ē. q. j. illi offerunt.
r ¶ Non ea suscipit. vt remuneret eterno premio. ō. xliij. q. v. scriptuz. j. de pe. di. v. pfiderēt. ō. e. q. j. alien⁹. j. de pse. di. v. nō me. diocrit. ō. xliij. q. vi. c. vlt. ō. iij. q. vij. in gulb⁹.
f ¶ Uidua de qua habes. ō pe. di. v. ca. j.
t ¶ Duo minuta. Affectum dātis pensat censura tonantis. vnde illō. Jupiter vt centum thuros sanguine fuso: Sic capit mitnus thurz amore deus. Jo.
v ¶ Si sana. infra. xxviij. q. j. §. ex hīs. ō. distin. xliij. in mandatis. contra. sed dicit ibi deesse fidei non q̄ sit fidelis: sed quo ad pfectionem.
x ¶ Justus. i. iusticia efficit vt sit dignus vita eterna. nā vbi xp̄s nō est fundamētū. ī. vt. vt. j. q. j. ell paulus. oēs em virtutes patiuntur detrimentū ab vno vitio. vt de pe. di. v. c. j. vt in hoc casu. Jo.
y ¶ Si sana. ¶ Heretici. ¶ Perfectionē. i. scitiatē. vt. j. q. j. eos qui. vel iusticiam. i. q. j. dñs declarauit.
z ¶ Dicimus omnes. Pone casum p illa duo cap. viij. q. j. factus est. z. c. nouatian⁹. nam cū cōmisit canonice esset electⁿ in papā: nouatian⁹ a scismaticis volebat elisi. ptra quē dicit cipian⁹ eū nō posse

habere aliquã in eccl'a vt ẽ cũ sit scismatic⁹ cũ eccle
a ¶Nil habẽ. sia vna sit: t apd duos esse nõ possit. pbat postea exẽ
plo chore dathã t abyron q nõ solũ tũ scismatici sed
etiã auctores eoꝝ puniunt. Ultimo dicit eos remis
sionẽ petũ quã nõ hñt dare non posse.

Scismatici sunt hereticis.

Ar. cẽ de scisma. c.j. xxj. q5. ij. alie
nationes. si tñ est
occult⁹ tolerat: q5 pz vt. ẽ. no. in
pin. qi ois scisma
tic⁹ si pseuerat ẽ
hereticꝰ: nisi i fi
ne pnitebit. vt
hꝫ dicit.

Nil habẽ. Ar. ab vniuersa
li ad singulares
res. ix. q. iij. cum
scim⁹. qnqꝫ ab i
defensura. j. q. iij.
salnator. qnqꝫ a
pio ad vltimuꝫ
xxviij. q. j. idola
tria. qnqꝫ a ma
iori. xxij. q. v. si
pauli⁹. qnqꝫ a si
mili. ex ẽ trãsla.
c. inter corpalia.

b ¶Propẽ qd. Ar. ab vniuersa
li ad singulares
res. ix. q. iij. cum
scim⁹. qnqꝫ ab i
defensura. j. q. iij.
salnator. qnqꝫ a
pio ad vltimuꝫ
xxviij. q. j. idola
tria. qnqꝫ a ma
iori. xxij. q. v. si
pauli⁹. qnqꝫ a si
mili. ex ẽ trãsla.
c. inter corpalia.

Duo in uno epatu esse nõ possũt.

c ¶Nõ fuit. si
eñ iudicat res
eẽ mea p põs in
dicat nõ esse tua
vt. ff. de pcu. põ
ponꝫ. ff. j. t. ff. õ
exce. rei iudi. si i
ter. Item est hic
ar. q duo epi nõ
pñt esse in uno
epatu insolidũ:
vt q̃ri soleat. vij.
qõ. j. nõ autem.

Eligit sepultura nemo. Num. xvj. d.

d ¶A scipo or
tus. et nõ in scip
sum cadere dz. t
ita nemo pt scip
suꝫ eligere. vt. j.
q. vj. sicut is. ex
de urrepa. p ve
stras. nec pt⁹ se
dare tutorẽ pt
ff. de tu. et cu. p
tor. Arg. j. ff. de
cõtr. hered. empt.
fiscul. ac. ff. j.

Rex est olim q i uno offendit.

e ¶Nouuare. nã qui totã legem custodãt: offendit
aut in uno factus est oim reus. vt. j. de pe. di. ij. ¶. trẽ
opponitur. si enim inquit. ẽ. vij q. j. deniqꝫ.

f ¶Separauerint. j. q. j. si quis inquit.

g ¶Supplicio equali. quia facto consenserũt. vt. j.
q. iij. qui aliorum.

h ¶Veritas. intelligite eterna. nã t tẽporalia pñt.
xxij. q. ij. si quelibet.

i ¶Supplicia. nã in pena nõ pt esse pmiũ. arg. xvi.
q. j. legi. et. ff. de neg ge. sine hereditaria. t. ff. ex qui
bus ma. l. si cui. t. ff. de interdi. t rele. l. relegatorum.

k ¶Cuncti. ẽ. xj. q. iij. nihil.

Quia cõtra. C. que res ven. non pos. l. vlti.

Priuari ti q̃ sint.

m ¶Priuari. hic habes q dicuntur priuari q̃
non sunt predicti aliqua dignitate.

n ¶Nobiles. j. xxvj. q. v. cõtra idolo
cogant. ẽ. xij. q.
ij. de reo⁹. ẽ. xxij
q. v. c. j. xij. qd q.
fratremicas. ff. õ
in⁹ vo. l. vi.

o ¶Proscripti
onem. xxiij. q. v.
de iugurtha.

Obsecte. ix. ã.

p ¶Ignobiles. forte dñr ignobiles: q vilẽ exer
cent oim. C. õ in
ce. nup hamulẽ.
õ penis dñr habẽ
dẽm. C. de fun
ti. l. iij. ff. de pe
capitalib. ff. vlt.
de hmõi aũt pe
na. no q si ẽ pe
cuniaria vel spi
ritualis seꝝ maꝰ
tor ipoñ nobili
ẽꝫ ignobili. vt. xi
di. hõ xpian⁹. et
v. q. vj. pbri. ar.
ẽ. j. q. j. addd. nã
ibi mior pena ipo
nit cpo ẽꝫ pbro:
h hoc itelligẽ in
diuersis crimib⁹
ẽcz in negligẽtia
epi / et sy monia
pbri. ẽꝫ corpalis
maior imponit
ignobili: vt hic t
ibi. de pu. iii. ¶. Jtẽ lex coi. Sed
ar. j. ff. õ pe. qdã
vbi õ: q qdã de
licta iferũt penã
militibus q non
paganis. sed fac
ciãs vti eo qõ õt
qdã: qz qõ õt ibi
spãle est alr⁹qõ
dicit ẽ regulare
est. Quidã tñ di
cũt q sp ignobi
les/ furiosi pena
punirẽdi sũt sine
spñali sine corpali sine pecuniaria. ar. xj. q. iij. pcipue
vbi hec qõ õt: q ignobiles debẽãt ẽberari: itelligẽ qñ
nihil hñt. ff. õ i mia vo. l. vi. xiiij. q. vj. si res aliena. Jo.

Nobiles an sint maiores pena affligẽdi ignobiles.

Quidã. Cõsuetudo erat inẽ mediolanen. t archiẽpi. archiepos vt se cõsecrarẽt adiunctis
legiẽ. ẽ. xcij. dis. iurta. Jo. cũ essent in scismate vn⁹ cõsecrauit alũ t nõ obseruata cõsuetudine antiq. vade reprehenduntur hic sup
duob⁹. t qz in scismate / t qz non obseruata consuetu
dine facta fuit ofectatio. t dicit q cũ in scismate sunt
et non in ecclesia pot⁹ execrant q̃ consecrant.

r ¶Ut ita dicã. ipropriẽrẽ locutiõis notat. t ẽ ibi
emphasis. xxvij. q. j. nupitaꝫ. vt damus est ipm scel⁹.

a ¶Execrat⁹. qi nõ est pfectus pm cõsuetudinem.
b ¶Nomen. ẽ. xij. q. j. clericus.
c ¶Consecrationis. Ar. de pe. di. iij. penitentia.
d ¶Detractat. i. contradicit vel contẽnit.
e ¶Execrat⁹. Hec ppositio ex / deformitatem desi
gnat sicut t dici
tur depacer⁹. sez
ex / pit pacer⁹. ff.
õ calũ. l. t ghalr
mitas. f ¶Videam⁹

Ex/et designat deformitatem.

iter positio ẽ hic
ysis ad illud. j. t
cum. Tẽ.

Cãti. vj. c.

g ¶Cõsuetudinẽ. Ar. in reb⁹
ppẽrã gestis bo
nũ esse ordinẽ so
litum obseruari
vt. xxij. q. vij. si
solũ. et. c. adulte
rij. arg. p pticu
lari consuetudine

Difficultate. ẽ. di. xciij. cuz
lõge. ẽ. xcij. dis.
iurta. Jo.

i ¶Aplico. Ar
gu. q metropo
litam ab aplico
sunt ordinãdi. ez
ẽ. ij. di. q̃ in aliq.
er. lxvj. di. c. j. er
tra de tẽp. or. si
archiepꝰ. ego di
co de iure cõi a
suis suffraganeis
eũ debere ꝓsecrari: ez tñ papa
ꝓtium facit. Jo.

k ¶Mediolanẽsis. t aqlegien
sis. vt. q. j. illud.

l ¶In qua. i.
ad quam.

m ¶Vniuersalis. i. vniuersoꝝ.

n ¶Delius. Ar. iudice in eo
loco debere iudi
cari vbi rei veri
tas magis possit
inueniri. xxxiij. q. ij.
sine. ar. xxiij. qõ.
nũ. si illic. t ez õ
ap. ex parte.

o ¶Item h⁹ continuat cũ ifra
que precedit illud
videamus. Jo.

p ¶In aplica
i. aplozũ. s. apo
stolos vt ad itel
lectum fiat relatio. ẽ. di. xxxiij. fraternitatis.

Notissima pẽ q aplius ꝓbari.

q ¶Notissimũ. Erit ita q notissimũ est amplius pro
bari pot⁹. nil eñ ita est dubitatiõ qñ sollicitã recipiat
dubitationem: in anẽ. de rabel. in medio. erit a est ar.
q inutilis probatio admittenda sit. Ar. contra ẽ de
probationibus. ca. ẽ. t. iij. C. de ꝓbationibus.

r ¶Per successores. ẽ. di. lxviij. quorum vices.

f ¶Galicia. ẽ. di. xix. ita dñs. Jo.

Scisma. Loquit pela. q̃ quodã q dicebãt esse
cõicatũ q̃dam q̃dã hereticꝰ et ea
bem⁹. audite qd in quodã ope
suo preclarissim⁹ doctor dicat
ecclie: ait enim. ¶Si nullo
modo recte dici potest ecclia i
qua scisma est: restat vt (qñ ec
clesia nulla esse non põt) ea sit
quã in sedis aplice per succes
sores⁹ epoꝝ radice constituã
hoim nullorũ malorum malti
a⁹ etiam si nota excludi non
possit: sed pro rpis ratiõe tole
randa iudicetur vllo modo va
leat extinguere. Idem.

rröne: q malu sũt
tolerãdi: qõ re
probat ibi: non
aũt ẽ. q. d. illud
de occultis itelli
git: hic de mani
festis agit. sed a
rõ erat q tã diu
fuerãt in ulo er
rore: t forte fuerat eis ab eccl'a
cõcatum. qõ re
probat pela. ibi.
nec eñ lem. fria
rõ est q ignoran
tia vlt simplicita
te errabant: qõ
reprobat vbi õt
sed nec illud. ad
vltimũ ponit cõ
clusionẽ suã ibi:
ad sũmaz p quã
pt⁹ q̃ aliter loq̃tur q̃ i eccl'a ita
erat cum dicit.
nos quod absit.
vnũ casum colli
gẽdũ credo ex il
lo verbo circa fi.
nol. ergo. Tẽ.

Iude. j.

v ¶Esse non
potest. inde ẽ q
vestis dñi q vni
tatem ligníca
bat remansit in
diuisa. vt. xvi. q.
vltã. sicut apl's.

Vestis dñi idiuisa mãsit.

x ¶Jude. qui
loquens de hu
iusmodi dicit. hi
sunt q segregãt
seipsos / animaz
vel spiritum nõ
habentes. vt j.
ea. qõ. iij. de illis
qui sunt.

y ¶Non pos
sunt. Quo ad ef
fectũ. t vel quia
nõ cõstituti in for
ma eccle: et ita
eraudi. vt j. eo.
in hac.

Adde. t. sinã salutẽ. als est petra j. xxviij. q. j. ¶. his. Archi:

z ¶Non aũt. Respondet pri
me obiectioni.

2 ¶Sociari. Quod nõ est fa
ciendum: cum sint extra ecclesiam.

a ¶Detestat. Excõicati nõ peccãt vitãdo cõtactũ fi
delũ. Quare ergo peccãt heretici. Sol. nõ arguitur
qz cũ sint scismatici catholicis nõ cõicant: sed qz ab uni
tio facientes scisma ab ecclesia se separauerunt.

a ¶ Nec enī leuiat. rñ. secunde rationi.
b ¶ Augē. vt certa de symo. nō satis j. xxxij. q. vij. stagnilla. §. xvj. q. vij. licet.
c ¶ Non restituisse. eccliæ. i. in scismate perstitisse.
d ¶ Recuperent. rūra p̄ñs nec recipient ab eis.
e ¶ Illi. i. catholici.
f ¶ Illi. s. hereticī
g ¶ Laicī. qz laī cos clericos catholicos: i. abbātes
h ¶ Sed nec illud. rñ. tertiæ obiectiōi. Ordinat. ham. hz q̄dā pessima opi. delata apud se / sibi tñ incognita diuisit eos metuētes ō futuro iudicio ō pena gehēne. solent em̄ heretici talia minari nisi sibi credat. vel spes vel pessima opiō. diuisit eos metuentes q̄dā apō se delata. i. recitata ab aliis hereticis. r tñ incognita sibi.
i ¶ Ignorātia. Ignorantia em̄ iuris nō excusat i articulis fidei hīs ossis scire tenent. ar. xxxvij. di. c. vi. hz clerici exacti⁹. viij. q. j. nec sufficere.
k ¶ Magis est propter qō scisma fuit hz ei⁹ cōtrariū. aliē em̄ magis videremus hereticī q̄ ex industria peccāt hz q̄ ex rusticitate vl simplicitate cuz grauī⁹ sit peccare ex studio: hz aliē. de pen. di. h. scieādū. Vl̄ pōt dici. put hz sonat q̄ magis scismatici sunt illi q tñ p simplicitatē sūā separant ab eccīa hz sint illi q ppē subtilitatem aliquam errant. falsa em̄ subtilitas istos cōpellit in qua nō cadūt voluntarij sed inuiti illos decipit ignorantia voluntaria. que magis reprobatur. xxxvij. distin. §. ij.
l ¶ Aduersus aliquem. scilicet.

Ordo tutere.

Scismatici sunt in duplici differa.

Artículos fidei nos oēs scire tenent.

care cognoscit. ¶ Nec em̄ leuiat⁹ crimen cōfitī: magis ḡo auger⁵ q̄ eos diu restituisse⁶ dixistis: ne apīcis sedibus cōlcantes in sua cōtione reciperent⁷.

In hoc enim dū r illi⁸ culpādi sunt qui cōicare talibus voluerunt: multo magis tñ illi⁹ excrādi sunt qui nō solū in sacerdotib¹⁰ cōtionem aplicare sediū verūetiā in ipsis laicis¹¹ spreuerūt. ¶ Hz nec illud¹² eis pdest q̄ eos in eisdē litteris vel ignorantia¹³ rationis vel simplicitate intellectus sui a nra se. cōtione suspendisse phibeteis. idipm enim magis est¹⁴ ppter qō ipsi scismatici sunt: qi nō eos diuersa sentiendi iudiciū: sed quedā apud se delata sibi tñ cognita metuentes r contra aplicā sedem temere credētes pessima diuisit opinio: quod scisma specialiter esse beatus denunciat augustinus dicēs. De talibus aduersus¹⁵ auctem tuarū eccle siarum q̄ ab aplica sede episto las ¹⁶ accipere meruerūt temere credendo immanissimū scismatis crimen a se propulsare non poterūt: ad summā¹⁷ aut illos eccliā esse creditis: r cuz due eccle esse nō possint: nos (qō absit) scismaticos iudicabitis. aut si veram in aplicis sedibus esse cōstat eccliam r illos ab vnitate diuisos cognoscite: er cōtionis q̄stionē esse sublatā quā verā nisi in vnitate cōstat esse non posse. Nolī ergo qualī nulla scismaticoz atqz eccleste differentia sit velle indifferenter vtroz̄qz⁹ sacrificijs sociari: nō est corpus xp̄i qō scisma-

m ¶ Epīas. de pmēdatiōe fidei sue: ve di. xxi. in canonicis. ar. q̄ ipsi excepto sicut originali sit fides adhibenda. ar. xxv. q. j. sanctus. §. cē de fide mihi. u. ca. j.
n ¶ Ad summā. i. ad vltimum. vel. s. dico aīs alīs mam. id est assumptionem faciam.

Fides an sit exemplo adhibenda.

o ¶ Utroqz̄ Catholicū q̄ aloquit corp⁹ xp̄i ē et nō p̄dest: sed nocet vel loquit de clerico q̄ p̄ter formā eccle stice sacrificāb at. vt. j. q. j. si q̄s in q̄s. j. de cōse. distinū. nō i vobis. § j. q. j. sicut. Jo. ia nē. hoc intelligit. ad ī am.
p ¶ Diuisum id est ēn repto bentur ab apto.
q ¶ Desistūt. Ipse q̄ p̄ uīge erat excitēdo bonus. §. eo. oib⁹. Eccīa desistat ē apud eū. Jo.
r ¶ Si q̄s catholicē p̄dicare. re. ex hoc distinguit. §. vt. §. e. §. si autem.
s ¶ Ceperūt. Sup. r sepauerūt se §. ca. pri. §. si ēt illi. hz et illud forte intelligaf ō illē q̄ tā pdicare ceperūt. B. no intelligit de illo dānato q̄ fuisset canōis vel hois q̄ nūlo mō excōicari pōt: vt dicti. §. e. q. j. §. j. hz cōtradicit. in fi.
t ¶ Judicamo⁹. s. talē q̄ canōice erat depositus.
v ¶ Remotū. Ar. c. pri. q. de eodē loqr. r ē similis expositio. nu. vi. nulli.
x ¶ Ad clerū. Nec nō sunt ybalis. hō. c. r supi⁹ torū est ynus: q̄ patet p illud. j. eo. intellexisti.

A Perte. qui ita delecti fuerint.
y ¶ Turubabat. No turubāt i fide cē hēticū nē fuit alīqt de hētic⁹. §. vij. q. iij. i textu⁹. ex ō her. dubi⁹. nā hēticoz vocabulo ptinet q̄ ieuniat argumēto

e fide deniat. C. de here. oēs. i fi. qñq̄ tñ titubatio excusat r repentinē inducit. i. fi. C. de condi. inse. Jo.
a ¶ Iramur. ¶ Cōmēdatiōis. r est hic arg. q̄ si ali q̄s est excōicat⁹. r si post dicit se absolutū: nō ē et credē sine ifīa. vt no. j. q. vij. dicti. extra de offi. ordi. ca. parie.
b ¶ Cūcti mentis. §. di. lxij nobis. §. dis. xxj. inferior. r. c. sub nitnī. ex ō elec. nostri. arg. cui nō hz minus nec maius. ff. de ser. exporī. l. vlti. ff. ō fena. q̄ dicimus. eliq. dist. nulli. nā si pene ea p̄hibet a maiori: a minori. ff. de iter. r relega. re legatū. §. viti. er de ser. expor. cui pacto.
c ¶ Dīe auctoritatib⁹ hoc nō p̄cedit in hoc. §. primo iferī ex ca. p̄cedentib⁹ q̄ ex quo q̄s cepit talia predicare q̄ nō pōt quēq̄s excōicare Secūdo ponit obiectiōnē quādam r eā solut distinguēdo inter potestā tē r ptātē execution. Tertio ponit quādā incidentē questionē: et eā solut p distinctionem. r ad alterā partē dicti. inducit ca. sequenti.
d ¶ Cū ergo. Argu. q̄ sacerdos potest excōicare. ij. qō. j. nec mo. ex de offi. ordi. cum ab eccle siaz. hz M. diceret §. xxj. q. j. c. j. xj. q. iij. debent.
e ¶ Utraqz. si q̄ cōiuncta sint aut vtrūqz retinendum est aut neutrū. C. si tur. delibe. q̄dam. ff. de admi. tu. cuz querītur.
f ¶ Potestas. Ipse ordo vel habilitas quedam quam ex eo qō est sacerdos habet de potestate ista similiter distinxi. xxj. q. j. §. ecce.

Sacerdos potest excōicare

tis nō potuisse: vt non dicam⁹ platū suū saltē quēlibet remouere q̄ fuerant oli remoti: nec deiicere quēq̄s ia ante p̄strati.
Item Nicolaus papa.

¶ Ad iudicandum excommunicati non recipiantur.

Iramur quomodo excōicati ad iudicandum recepti sunt: cū p̄in aplicos canones sine cōmendaticijs¹ litteris in cōmunione sola recipi phibeātur. Absurdum em̄ est vt cui nō hz etiam cū minimis² turtra sacras regulas cōicare: liceat eriā eis de suis penē matoribus iudicare. Hec auctoritatibus ᵃ perspicue monstrāt: q̄ ex quo aliquis cōtra fidē ceperit aliquid docere. nec deiicere quēq̄s valet nec dānare.
Obiicitur tñ illud Augu. Fecē dētes a fide. nec baptisma nec baptizandi potestatem amittunt. Cum ergo³ sacerdotalē vnctionem vtraqz potestas. vi delicet baptizādi et excōicādi sequatur a fide recedētes aut vtrāqz retinebunt aut vtraqz⁴ carebunt. Sed aliud est potestas⁵ officij. aliud executio: pleriqz officij ptās vel accipit⁶: veluti a monachis in sacerdotali vnctione: vel accepta⁷ sine sui executione retinetur: veluti a suspēsis quib⁹ administratio interdicit potestas non aufertur. a fide itaqz xp̄i recedentibus potestas non admit: sicut redeuntib⁹ non redditur. ne non homini sed sacramēto iniuria fieri videat. vnde ab hereticis baptizati vel ordinati: cū ad vnitatez catholice fidei redierint: si forte inuitu ecclesiastice pacis in suis recipiēt

g ¶ Vel accipitur. puta sine executione.
h ¶ Vel accepta. puta sine executione: vel accepta cum executione.
i ¶ Manus reconciliatorie. j. q. j. manus.
k ¶ Si hereticī. idē est si catholicī. qz retinet errorē intolerabilem.
l ¶ Sententia. extra de senten. excō. per tuas.
m ¶ Qō ii. hic ponit incidentē questionē. quaz statim soluit.
n ¶ Hadrio. Sed nunqd hoc est ira simplr ve rū q̄ si posituz cū pōt repellere a tēpo monio ō me q̄ rta te posīm. r cū a fe stimonia: non videt. nā obstet do ei crīe. r imo dū excipiōis re pellam cū a tēpo monio. ef de testi. sup eo. nec hoc in mō tñ remanet prelatus. vn de dū toleratur ab ecclesia potest me iudicare. viij. q. iij. nōne. et nūl i casu. l. cū post cōfirmationem: r ante consecrationem ex me tibi in modū exceptionis obiicitur. extra ō accu. super hoc.
o ¶ Testimonia. est arg. pra C. de here. l. qm. hz illud nō valet cum hodie sint oēs excōicati. extra de here. excō municamus.
p ¶ Poterunt. §. ij. q. vij. si hereticus.
q ¶ In hereti cū §. di. xxxvij. si q̄d veri. xxxij. q. vj. c. j. cōtra. sed illud ad conservationē matrimonij / illō quo ad thorum.
r ¶ Usquis §. pri. q. vij. c. j. cuius est hec para.
s ¶ A nobis. j.

Usquis⁸ p̄ aliq̄ flagitio vel facinore p̄certum a nobis⁹

de pen. distin. j. verbum. cōtra. Sed qualiter contraria⁹ soluatur in sequenti. §. inuenitur.

¶ Ita suscipit. Arg. sententiā hereticī fidē facere ecclesie: z vnī⁹ indictis sententiā fidē facere alij. vt. ē. ij. q. j. multi. z. ff. de cri. expti. here. res hereditarias. Argu. opt. ff. de iureur. si duo p̄erom. Sz rñ qui signauit hoc arg. nō intellexit Aug. i his capīs. q: nō dī q̄ excōicatos ab hereticis nos p excōicat⁹ habeamus: q: ipsi nec nūmē pñt excōicare. extra de hereticis nulla vera. Ygenia. iz pñt excōicare nō recipim⁹ eodē mō malos hereticos sicut bonos hēticos: q: nō ad dignitatē vel ordines forte z si sec⁹ fiat q̄nq̄ fīt propter scādalū. vt dictū in ca. quisquis.

S Ubi aconus quidā ib ¶ Receptat. ad penitentiam non em dicit sub excōicatione vel depositione.

c ¶ Quo. i. ad quam. sed illud non ꝓpter sententiam ei⁹ scilz excōicationis. naz in causis ciuilibus z criminalibus suis eē eccle habet firmitatē. arg. xi. q. vj tuitanus.

d ¶ Sed illud augustini. ē. ea. q̄. ¶. his auctoritatibus. in illo vbo recedentes ē. j. q. j. q̄. q̄dam.

e ¶ Alia vero sacramenta. large hic sumit sacramētum. vt. j. q. iij. c. vlti.

f ¶ Sacerdote. nisi in necessitate: tunc laicus recōciliare pōt. de consecra. dist. iij. sanctum.

g ¶ Habebit. cum extrema necessitate cogēre sacramentū baptismi a quocūq̄ tradit: licz ab hereticō. Quere tur ēre eucharistie sacramentū dummodo nō sit ab hereti-

Eucharistie sacramentū non est ab hereticō accipiendum

ta suscipit[a]: sicut suscipiuntur q̄ (excepto errore q̄ a nobis separamini) sine crimine apud vos vixerint: displicet nobis. Sed nec facile ista mōstratis: z si non monstretis nonnullos toleramus quos corrigere vel punire nō possumus. neq̄ propter paleā relinquimus areaz dñi: nec propter pisces malos rumpimus rethia dñi: neq̄ ꝓpter hedos in fine separādos: deserimus gregē dñi. neq̄ ꝓpter vasa facta in contumeliā migramus de domo dñi.

Idem ad Eusebium.

¶ Quisquis propter disciplinam ab hereticis excommunicatur: non est a catholicis recipiendus.

S Ubdiacon⁹ q̄dam hyspanen. ecclie noie primo: cum ab accessu indisciplinato sanctimonialium phibere[t]: atq̄ ordinata z sana precepta cōtemneret a clericatu remot⁹ est. ego si placet domino istum modum seruo: vt si quis apud eos propter disciplinam degradatus est z ad ecclesiam catholicā transire voluerit: in humiliatione penitentie recipiat[b]: quo[c] et ipsi eum forsitan cogerent si apud eos manere voluisset. ¶ Sed illud Augustini[b] intelligitur dictū non ꝓpter sententiā cuius ptās nulla est extra ecclesiā sed in detestatione criminum que in hereticis sicut in catholicis eque sunt punienda. potest tñ illud Augustini de potestate baptizandi intelligi: non ligādi aut soluendi vel cetera sacramenta ministrandi. baptisma nanq̄ siue ab heretico siue a laico ministratuz fuerit[d] dummodo in vnitate catholice fidei accipiendū: cū in alterutro fides z cōfessio vice supleat sacramēti. de pse. dist. iij. vt quid paras. z dist. iij. baptismi vice[e] rē plenior remissio fit in baptismo q̄ in sola cordis contritione: ita q̄ nec purgatorium sentiant qui in fine baptizant. de pen. dist. vj. nullus expectat. sufficit q̄ contritio cor: vel q: alia est in reliquis sacramentis obseratio q̄ in baptismo. vt. xxxij. dist. ¶. vere. q: necessarios baptismū é q̄ tanta oīa sacramentoz. vel sufficit fic fert⁹ tum esse. vel q: in eucharistie sacramento solent heretici formaz ecclie puertere. vt. ē. e. c. scisma. in fine. in baptismo vero non. de cōse. dist. iij. sine hereticus. Baz. Vel ideo q: quicūq̄ accipit baptisma: accipit xpi corpus: sed non cōsentit. de pse. di. iij. nullus est aliquaten[g].

h ¶ Nullatenus. j. e. c. vlti.

S Iquē fortē coege.

i ¶ Extrema. Arg. extra de regu. iur. quod nō est licitum. vnde et cito dz hoc facere. j. q. j. pstat.

k ¶ Presentē. id est fidem dei presentem cordi suo adhibuit.

l ¶ Baptismatis. j. de cōse. dist. iij. sanctū. z. ca. quō. ē. dist. xxxij. ¶. verum.

m ¶ Esse. ē. j. q. j. dominus declarauit.

n ¶ Peruersitate. ē. j. questione. vij. conuenit tibus.

o ¶ Prodesse. j. de cōsecra. distinct. iij. tunc valere.

p ¶ Iniquus est. ab initio nō ex post facto.

Ignorantia iuris q̄nq̄ excusat.

S Ic dederit. Ar. h elick q̄ ignorātia iuris pt excusat: sed nō ex toto: relevat quidē penā: sed nō absorbet culpā. sīle inuenit. lxxxij. di. plīnos. xxvij di. pbī. in. viij. di. consuetudo. j. de cōse. di. ij. scripturā. xxx. q. j. de his ē. iij. di. ca. j. de cōse. di. iij. retulerunt.

b ¶ Et nescit. q̄ ecclia ḡdicit: vel nescit de facto: z est ignorātia crassa.

c ¶ Quantus. Hec ē lata potio: z ceteri ꝓponēda q̄ maiorē nitīt pietatī. ix. dist. sana ff. de pac. matoremo.

d ¶ Sine oblatiōe. ē. xij. q. ij. ō viro. et. xxxij. q. ij. latorem.

Regis filij⁹ rex vocari debet.

e ¶ Epit er.

f ¶ Rex. argu. q̄ filij⁹ regis rex vocari debeat: iz regnū non habet. et ē ar. p comitibus thenonie et italie. iā em dñs ē. et sola administratio deest. ff. ō lib. z pol. in suis.

f ¶ Nil fuisse. id est parum.

g ¶ Percipet. Nōne licebat in necessitate ab heretico recipere baptismum z nō corp⁹ xpi habes. ē. e. i nota. cū extrema. Item no. q: i necessitate possum socio cōfiteri. ō pent. di. j. quē penitet. Item reconciliatio nē petere. ō pse. di. iij. sanctum. Idē possz dici ō vnctiōe olei. Sz de oib⁹ q̄ spectāt ad officiū sacerdotis illud solū licere laicis credo etiā i necessitate de q̄b⁹ erpsum inenio. Jo.

Necessitatis occasione nulla licēt

Diuisio

Q Uod aūt. hec. q. dividit in duas ptes. In quarū pma. pbat p. v. c. q̄ null⁹ pōt ligari vl solui post morte: supple nisi in tribus casib⁹ positis in summa. Scēa ibi. his auctoritatib⁹. Jo. de fan.

h ¶ Qō aūt. Sūmā istius scde q̄stiōis colligit. j. e. c. vit. ēt de sen. exco. a nobis. ij. Sed no. q̄ post mortem nos pōt ēs accusari nisi in trib⁹ casib⁹ de heresi. j. e. c. vl. vel si hereticos instituit heredes. extra de here. si quis eps. vel si in notorio crimine decesserit. lxxxviij. di. neq̄. ē. prima. q. v. placuit. Alij vero volunt plures casus addere q̄ vbicūq̄ pōt agi de crimine propt bona alicui⁹ semper possit accusari: vt in crimie lese maiestatis/ hereseos/ repetūdarū et aliis. C. ad legē iul. maie. l. vl. C. ō here. manicheos. ff. de accu. l. ex iudicio publico: iz. C. si re⁹ vl accu. l. vl. C. ō aposta. apostatarū. arg. eē. q̄ filij sint legitimi. Sz dic q̄ leges nō ꝓmittūt aliquē accusari post mortem nisi propter bona tantum: nō q̄ ex cōmunicetur vl alia pena afficiatur nisi in filijs vj. q. j. ¶. verum. vñ considerata legis intentione que tantum ad bona agit: patet sm eam q̄ accusari non potest: vt excōmunicet sed ō quocunq̄ crimie ciuiliter agi posse contra defuncti heredē ꝓpter dāna illata resarcienda: z hoc sm canonicam equitatem. arg. xxj. questione. v. ij. episcopū extra de raptoribus. capi. penultimo. extra de vsuris tua. licet sm leges secus distinguitur. ꝓcedit hoc modo i hac questione. Primo probat vsq̄ ad ¶. his auctoritatibus. q̄ non potest excommunicari post mortē. abinde ¶.

Accusari post mortē an possit aliquis.

Wat. xxj. c.

¶ Per annus peniteat qui de manu hereticī nescīēs prohibitam cōmunionem accepit.

S I quis dederit[a] aut acceperit cōtonē de manu hereticī: z nescit[b] q̄ catholica ecclia cōtradicit. postea intelligēs/ vnū annū integrū penteat. si autez scit z neglexerit z postea pniam egerit decē annos penitent. alij iudicant. vij. et quidā hūanius[c]. vt. v. ānos penitent. ¶ Si quis pmiserit hereticū missam suā celebrare in ecclia catholica: z nescit. xl. dies penitent. si pro reuerētia eius: annū vnum penitent: si p damnatiōe ecclie catholice et cōsuetudinis romanorū proiectā ab ecclesia sicut hereticī (nisi habeat penitētiam) si habuerit decē annos penitent.

¶ Si recesserit ab ecclesia catholica in cōgregatione hereticorū z aliis psuaserit z postea penitētiā egerit. xij. annos penitent tres extra ecclesiam. vij. inter audiētes z duos adhuc extra communionem. De his ita in canōe dicitur. vt. xij. an. communionem sine oblatione[b] percipiant.

Item gregorius papa.

¶ Potius est mortem arripere. q̄ de manu hereticī cōmunionem accipere.

Q Uēt Ermigildus rex[a] iuuenis terrenū regnū despiciēs: iz forti desiderio celeste q̄rēs in ciliciis iacere vinculatus: et ideo oipotenti deo ad se cōfirmādū preces effandere: tātoq̄ sublimius gloriā transeūtis mundi despicere q̄to et religatus agnouerat nil fuisse[c] quod poterat auferri. Supueniente autem festiuitatis paschalis die int̄ pestē nocetis silentio: ad eum perfidus pater arrianū episcopum misit vt de el⁹ manu sacrilege cōsecrationis cōmunionē peciperet[b]: atq̄ per hoc ad gratiā patris redire mereretur: sed vir deo dedit⁹ arriano epō venīēte exprobrauit vt debuit eiusq̄ a se perfidiam dignis increpationibus repulit: q: z si ex terius tacebat ligat⁹: apud se tamen in magno mentis culmine stabat secur⁹. ad se itaq̄ reuerso epō arriano pater infremuit: statimq̄ suos apparitores misit qui constantissimum confessorē dei illic vbi tacebat occiderūt. ¶ Questio. ii.

Quod autez[a] post mortez nullus excōicari valeat: vel absolui/ ex his euangelij mōstratur: q̄b⁹ dī: quodcūq̄ ligaueris super terrā ꝛc. Sup terrā[i] inquit nō sub terra[b] ondēs q̄ viuētes ꝓ varietate suoꝝ meritorū soluere possumus z ligare. de mortuis aut̄ sentētiam ferre non possumus.

Leo papa scribēs Rustico narbonensi episcopo.

¶ Non pōt ab ecclesia absolui post mortē: qui hac vita abea noluerunt absolui.

Ecōione[a] priuatio et

i ¶ Super terrā. Nisi cum iam est in aliqua archa mortuus etiā super terrā. argumen. ff. de reli. dimi.

k ¶ Sub terra hoc falsum est. extra de sentē. excō municatio. a nobis. ij.

l ¶ Ecommunione. Sup. dicimus.

a Iudicio.xj.q.iij.ḡñ.q̄ i terra.xxiij.di.quoniã
b Quidam tus.j.de pe.di.iij.ñ er bono.
c Nõ cõicam⁹.nec cõicare debem⁹.z sic soluit j.j. de pe.di.j.multiplex.ſ.hi aũt.qi vbi dr q̄ ñ obstat per iudicia q̄ cõuerti volunt: oraũ est ꝓ eo in ecclesia.vt xxvj.q.vj.hiis ḡ. extra de sen. ex. a nobis.ij. qi ex quo pey eũ non stabat ei cõmunicare debem⁹.z ita est absoluendus post mortẽ extra de sen. ex. com. a nobis.

Legatur. b Ex quo incipit esse.
c Exemplũ ḡ.di.xx.de q̃d⁹.
d Veniã. vt ḡ.di.l.abst. z.c. si q̃s ꝓpostera.ḡ di.iij.denios.cõtra.ſ. hic veniã. id est remissionẽ peti: ibi veniam id est ignoranté.
e Nisi se.penitentib⁹ tñ de licti veniã indulgem⁹.C.de hereti.manicheos. vt j.de pe.di.j. nemine.z de cõse.di.iij.ois ḡ.
h Corrigentib⁹.ḡ.di.ix.ego sol⁹.ḡ.iij q̃s.iij. sola.
i Fuisse.nã nõ solũ merita: sed etiã corpora nobis defecerũt xxxiij.di. fraternitatis.
k Mortuos Ut lazarũ. ex de sen. ex. a nobis. vel intellige de mortuis p̃ peñ de pe.di.j.ſ. hoc idem põ atur.
l Faciendi. sez petiã dimittere: mortuũ suscitare. de pe.dist.j. verbum. de cõse.di iij. nemo tollit.
m Et in celis. Hoc intellige de vera ligatione. nã iam vere ligat⁹ non est q̃ quo ad deũ absolut⁹ est. ex de sen. excõ. a nobis. aliter etiã. M. z. H. exponũt hãc auctoritatẽ. quodcũq̃ ligaueris sup terrã. i. inter vinos ḡtum ad ipm ligãtẽ. q. d. dũ tu es sup terrã ligare potes z mortuum tñ quo ad ecclesiam.
Qđcũq; ligaueris super terram erit ligatum et in celis. Matt. xvj.c.
n Absoluendũ. ḡ.di.iv.si euangelica. ar.ff. de tẽpꝰ iñ. questrum. Ar. ḡ.ff. de spon. ex⁹. sed istꝰ brocardꝰ. telligit solutionem habes in textu. xxxiij.q.ij. quos deus.

ra defunctis horũ causa iudicio⁹ dei reseruanda est: in cuius manibus⁵ fuit vt talib⁹ obtus nõ vsq; ad cõmunionis remedium differretur. nos aũt quibus viuentibus non cõmunicamus⁶ mortuis communicare non possumus.

Item gelasi⁹ papa fausto magistro fungenti legationis officio apud constantinopolim.

¶ Ecclia viuentes põt ligare vel soluere non mortuos.

Legatur ex quo⁸ est religio christiana: vel certe detur exemplũ⁹ in ecclesia dei a quibuslibet pontificibus: aut ab ipsis apostolis: aut ab ipso deniq; saluatore veniam¹ (nisi se⁵ corrigentibus¹⁰) fuisse concessam. auditum enim sub isto celo non legit omnino nec dicitur quod ex eorũ voce depromitur: date veniam nobis dum tamen nos in errore duremus. id quoq; pariter etiam oñdant q̃ nobis canones nituntur opponere quib⁹ hoc canonibus⁹ q̃bus regulis: qua electione quo ve doctorũ ero situe a maioribus nostris: siue ab apostolis ipsis quos potiores merito fuisse non dubium est: seu ab ipso saluatore domino qui iudicaturus creditur viuos et mortuos⁸: siue facturus est vnq; vel faciendum esse mandatur. mortuos suscitasse christum leginus. in errore mortuos absoluisse nõ legimus. et qui hoc tantum faciendi⁴ solus habuit potestatem beato petro apostolo punctualiter mandauit.

Quodcunq; solueris sup terram: erit solutum z in celis¹¹. z quodcũq; ligaueris super terram. zc. Super terram inquit nã in ligatione defuncti nũq; dixit esse absoluendum¹².

Item Urbanus guillimũdo episcopo.

¶ Non oportet ab eorum elemosynis post mortem abstinere: quibus in vita communicare non dedimus.

Ante⁹ quod super Richardo filio bozelli vestra fraternitas se egisse innotuit pro zelo dei⁹ z animarum salute et charitate laudamus: sed non est adeo timendũ non adeo est vobis ab eius elemosynis abstinendum. Inter ceteros quippe nostre fidei patres beatus Leo papa doctor egregius quib⁹ viuis (inquit) non communicamus nec mortuis communicare debemus. Cõstat ergo quibus viuis (vt ex oppositio q̃ loquamur) communicamus: mortuis quoq; communicare possumus: nos plane inter duo oppugnantia positi: inter impios et scismaticos⁷ videlicet: scismaticis vllo modo⁷ cõmunicare non possumus aut licet: peccatorib⁹ vero et predonibus ᵉ dispensatiue ꝓpterea cõmunicamus: quia et ecclesiam hactenus sustentauerunt z fideles se in posterum politurum. alioquin oportet nos de huius mundi partibus⁸ exire. sub hac etiam sponsione nos eis nup in beati petri natalicijs absolutionẽ indulsimus. Quia ergo predictus vir: neq; excõmunicatus nominatiue⁹: neq; cõmunicãs cum excõmunicatis ex nomine exijt⁶: sed in domum fuit fide at q̃ seruitio permansit: licet nobis⁹ dispensatiue. i. q̃diu eos patimur: eorum elemosynis communicare et defuncti animam christiane religioni omnibus modis adunare. Item Gelasius papa vniuersis episcopis per dardaniam: siue p illyricum constitutis.

¶ De eodem.

Nec quisq; vobis omnino persuadeat achatio huaricationis sue crimen fuisse laratum: quia qui postq; in collegium recidẽs prauitatis iure meruit ab aplica communione secludi: in hac eadẽ q̃stens dãnatione defunct⁹ est: absolutionem quã superstes non quesiuit oino nec meruit nec mortuus iã põt impetrare. siquidẽ ipis apostolis xp̃i voce delegatum est. Que ligaueritis super terram. et reliqua. Ceterum de eo qui in diuino iudicio est constitut⁹: nos

Excõicat⁹ est qui cõicat excõicato a canone etiã ãte denunciationẽ.

Usurario p̃ mortez nõ è cõcandũ.

Mat. xvj.c.

Vide domini a et Ambr.

s Partibus.ḡ.ij.q.j. multi.
t Nolatiue. per hoc dicit hic Martinus signos hic pedẽ: q̃ si quis cõicaret ei qui incidit in canonẽ an tẽpꝰ denunciet non erit excõicatus: sed cõtinuatur. extra de sentẽ. excõi. cũ desideres. Nec multũ facit pro eo q̃ dicit nota tunc. non enim refert an proprio nomine an alijs indictis excõicetur. ḡ. ff. ij. cer. pe. certum.
u Licet. sup. nec als erat i alij q̃ pũo publico: q̃ tñc idẽ esset. vt. ḡ.e.q. in pñ.
v Deo. dispẽsatiue. q̃ritur in q̃ fuit dispẽsatũ cũ hoc nõ posset et denegarit. z dic q̃ ideo dicit hoc q̃ omnes vie dñi mia z vitas. xxxiij.q.ij. admonere. vel ideo dicit dispẽsatiue: q̃ nõ cõpellebãt eũ ad satisfactionẽ nec: vel hec ideo fuit dispensatio q̃ cuz potuisset cõpelli ad satisfactionẽ nõ fuit compulsus possunt tamẽ heredes eius cõpelli. vt extra de ap to in iris. et. ij. q.j. in primis.
x Et dicẽs. Sz nõne bñ faciebat eps q̃ nolebat oblationẽ eius recipere: si rũ. xx. in mortali decesserat: hz nõ fit ex cõicatus: nec excõicatus cõmunicasset. Dico q̃ ñ nisi vbi crimẽ est notoriũ. als nũq̃. hz de hmõi oblationibus no tani. zc. di. oblationes.
y Addetur ad idẽ. de regul. cap. vi. de crimine semper est retinendũ. a ꝓto ñ in ius contrariũ. xxxiij. q.j. ad monendũ. ij. ps. Scito auctoritate multorũ eporũ qui hoc fecerũt. Tertio auctoritate ecclesie constanti. Quito auctoritate theophili. Sexto repetit synodus auctoritatem Augustini et ecclesie constantino. vel dic q̃ in fine loquitur de vera ecclesia romana.
z Et predonib⁹. de quib⁹ q̃d iuris sit ñ aliena nõ restituat quere ex̃ de rapto. sup eo. z. xxij. q. vj. si res.

Excõicatio an possit post mortẽ aliquẽ ferri.

si p sed zc. sed refutare nomen eius z complices. zc.
a Damnationis. ¶ Relaxare. ḡ.xj.q.iij. qui ubera. ḡ.eo. legitur.
¶ Duo auctoritatibus. ¶ Hec est. ij. ps. q. fm Jo. de. f.
b Nõ mortuos licet etiam mortui essent. Sed vide⁹ q̃ iste post mortẽ nõ possit excõicari: q̃ admonitio semper debet precedere vindictã. xij. q. ij aliquẽ ferri. Hec z absens non põt excõicari. xj. q. iz. absens. Sz dic in hoc casu specialẽ esse. vel dic q̃ fuit admonit⁹ a canone. xxiij. q. v. admittere res. Sz q̃ li alij q̃s voluit eũ defendere nũquid admitteꝝ? ſic. ff. de pecu. fernũ. ſ. publice. z marie cum in eũ erimus ali ꝓ muro q̃s posset appellare. ff. de ap. nõ tñ. Sed quo admitteꝝ eũ nõ posset cauere de rato? sz ratũ videt habere? ex quo nõ opponit obtẽ cõtrarie volũtatis. de cõse. di. iij. queris zc.
c Ante. l. dñs. z sapiẽter
¶ Talis. ¶ Probat. v. synod⁹ hereticos post mortẽ eccõmunicari posse. Prio multiplici auctoritate Augustini. Scõo auctoritate multorũ eporũ qui hoc fecerũt. Tertio auctoritate Rabani epi. Quarto auctoritate ecclesie constanti. Quito auctoritate theophili. Sexto repetit synodus auctoritatem Augustini et ecclesie constantino. vel dic q̃ in fine loquitur de vera ecclesia romana.
m Sicut eos. ḡ.xj.q.iij. quicũq̃. ḡ.e.q. de cõione.
n Post mortem. contra. xxiij. distin. quorũdam. z extra qui ſ. sint legiti. causam. sed specialẽ est hic z in casibus quos no. ſ. in princi. questionis.
Scripture
o Dicticis. dicrice sũt tabule a dico dicis. vñ Martialis. Clerice dicticũ laterine dempserio vnq̃. Et est lapidis argu. q̃ ſi in aliquo lapide vel columna inueniatur credit.

scriptura fides est ei adhibēda. arg. iij. q. vij. postulatus. arg. ff. C. de rel. & sump. fune. monumentorum.

¶ Dicticis. Dictice sunt colūne vbi imagines patrum suo cathalogo ponuntur. Joan.

a ¶ Delignant. ff. de cōse. dist. ij. cum omne crimen.

b ¶ Vel cecilia nā. ff. extij. q. iij. ipsa pietas.

c ¶ Eōrūdem librorū. Sed q̄d si dicerinto aliquis inuentaq̄ rationes vel instrumenta p̄ que pater eū vsurarium fuisse: nūq̄d pōt exēplicari? videt q̄ sic: nisi de vsuris satisfecerit: q̄d tamen nō est verum vbi occultum fuit.

d ¶ Reliquerunt. vt extra de here. si dō epūs. nec est ita i aliis illicitis collegijs nā licet non possit ligari illicito collegio: pōt tamen cuilibet de collegio. ff. de rebus dub. cum seruus.

e ¶ Anathema ti. Arg. q̄ cognito errore etiam post mortē exēplicant hereticī.

f ¶ Monstrari. Sz quālr demōstrabit ista? Dicit quidā q̄ denunciatiue et satis videt hec ratio sufficere.

† Contra si denunciatus pharetur cōtra quē viuentē aliquid & nollet corrigi: excōmunicaretur. Aut iste est in contumacia in quam deuenit ex culpa sua a qua nō pōt extre. & ideo non pōt excōticari. Quidā tñ dicunt cū quibus est hu. q̄ nō est aliqs admittendus denunciatus nisi mo opz q̄ inscribat se: et q̄ se obliget ad talio nē. xiij. q. iiij. c. ij.

Sed cui pene supponeretur? dico q̄ ei cui supponere tur iste si viueret: sed nō cui modo supponitur. nec mirum cum grauius sit peccare in mortuum q̄m in viuū. vi. C. de sepul. vio. qui sepelchra.

g ¶ Item romanorum. i. constantinopolitanorū, scripserunt quod factum est in Joanne et in flauiano religiosis memorie epīs constantinopolitanis. ¶ tem in actione. v. Augu. ait. Et si forte isti libri ita delignant[a] traditorem suū sicut dōs delignauit iudam: legatur in eis nominatum et expresse vel cecilianum[b] vel eius ordinatores eorūdem librorū[c] fuisse traditores: & nisi eos anathematizauero tpe cum eis iudicer tradidisse. Que mō recitata sunt. Aug. sancte memorie cōsuluit et statuit teneri ab initio in ecclesia. Impium enī dogma iam inculpatum est: et condemnatum. et eos qui talia dogmati obnoxij sunt: anathematizari voluit ecclesie traditio licet etiam mortui essent: ideo sancte memorie Aug. dicit si modo cōuinceret cecilianus de his q̄ inferunt ei etiam post mortē eius illum anathematizo. ¶ tē multi epi congregati sunt et q̄dam de diuersis causis ad ecclīasticum statum pertinētib[a] disponētes de ipsis statuerunt defunctis qui suas facultates hereticis reliquerunt[b]: vt etiā post mortē anathemati subiaciantur. † Sunt autē & Augu. sancte memorie epistole dicentes. q̄ si qui in vita sua non recte sapuerūt licet nō cōdēnati fuissent adhuc vt mentecaptū demonstrato peccato etiam isti post mortem anathemati[c] subiciātur. ¶ tem si vera sūt que ceciliano obiecta sunt & nobis aliqñ pñt mōstrari[a]: tm mortuoz anathematizaremus. ¶ tem dicis michi licere etiam de mortuis iudicare: q̄ iudiciū non tm de viuis: sed etiā de mortuis solet fieri. ¶ tem rabanus sancte memorie epūs factus ediscene ciuitatis qui in sacerdotio[a] resplenduit theodorū mosophenum post mortē in ecclesia anathematizauit. ¶ tem romanorū etiā ecclia ante ānos pauscos dioscoz qui fuit papa eiusdez ecclie etiā post eius mortē anathematizauit: cum nec hi fide peccasset tm: et hoc oēs hoies sciunt q̄ degūt hic rome: ex maxime q̄m in dignitatib[a] existant: q̄ etiā eidem dioscoro cōicatores p̄manserūt vsq̄ ad mortē eius. ¶ tem si ad tpa theophili scte memorie: vel superi[a] alīqs recurrerit etiā ougenē[b] inuenit et post mortē anathematizatū. q̄d etiā in isto fecit & vestra scritas & vigil[a] religiosissim[a] papa antiquioris rome.

¶ tē scrā synod[a] dixit. Sufficiūt q̄ dicta sunt & plata ecclesiasticam traditionem demonstrare. q̄ opz hereticos etiam post mortem anathematizari ¶ tem in actione quarta scrā synodus dixit Augustum sancte memorie (qui inter episcopos aphricanos splenduit) diuerse epistole sunt recitate: significantes q̄ oporter hereticos etiam post mortē anathematizare. talē autē ecclesiasticam traditionem et alii aphricani episcopi reuerēdissimi seruauerūt: sed et romana sancta ecclia quosdam epos etiā post mortē anathematizauit: licet in vita sua p̄ fide nō essent accusati et vtrūq̄ apud nos habita gesta significant.

Questio.iij.

Quod autem[a] p̄ peccato alīcuius tota familia excommunicanda sit multoz exemplis p̄bat. ¶ pro pctō[a] nāq̄ sodomitarum paruuli eoz qui beneficio erant paterna flagitia nesciebāt: celesti igne sunt cōsumpti. ¶ tē pro pctō amalechitaz non solū paruuli eorū: sed etiam bruta animalia vsq̄ ad mugientem[b] ad parietem iussa sunt a dño delert. ¶ tem dathan & abiron auctores scismatis fuerūt cōtra moysen et aaron: nec tantum ipsi soli: sed oīs substantia eoz cum ipsis descendit ad inferos. In nouo testamēto nōnūq̄ peccatis exigentibus grauis pestilētia desenisse legitur: q̄ etiam illos inuoluit qui peccati conscientiā non habebant. Si ergo tam seuerissime p̄ peccatis parentum inueniunt puniri: nulla dubiū est quin p̄ peccatis eorūdem sententia excōicationis pariter feriri valeāt.

¶ Si ita respondetur. pro peccatis parentum paruulos eoz poraliter flagellari ex verbis euangelij apparet: vbi apostoli de ceco nato christum interrogasse dicuntur. Rabbi quis peccauit: hic/aut parentes ei[a] vt cecus nasceretur? In quibus etiam illud completur qd̄ dōs ait ad moysen. Ego sum deus zelotes visitans peccata parentum in filios vsq̄ in tertiam et quartam progeniem. Spiritualiter autem peccatis parentum paruuli nō tenent[c] ex quo per sacramentum regenerationis ab originali peccato fuerunt emundati. Unde p Ezechielem dōs ait. Alia que peccauerit ipa morietur filius enim nō portabit iniquitatem patris: neq̄ pater iniquitatez filij: iusticia iusti sup eū erit: et impietas impij super eum &c. quecūq̄ etiam pctā parentes commiserūt: filius ex quo personaliter ab eis separatus fuerit: et nō imputant ad penam. Unde peccato adeo oīes posteri tenent: q̄ nondum aliqs ex illo materialiter fuerat proseminat[a]. Quia vero apud deum non sententia sacerdotum: sed vita coz queritur: patet q̄ non est notandus sentētia quem peccati macula non inficit. Hinc paulus Corinthijs scribēs ait. Si qs frater nominatur fornicator: aut auar[a]: aut idolis seruiens: cum hoc nec cibuz sumere debetis. ¶ Ex qbus p̄bis dat intelligi q̄ nisi punum aliquis nominatus fuerit de crimine: id est vel coram iudice accusatus vel conuict[a]: vel in iure ipse de se confessus fuerit q̄ nec sentētia est feriēdus: nec ab eius cōmunione abstinendum. Nō ergo pro alicui[a] peccato tota familia excommunicanda est.

¶ Unde Augustinus scribit ad Aurentium episcopum.

¶ Pro peccato patris non est filius anathematizandus.

Si habes de hac re sententiam certis rationibus vel scripturarum testimonijs exploratā nos docere digneris quomodo recte anathematizetur[b] filius pro peccato patris: aut p̄ matris[c] peccato vroz: aut pro domino seruus aut quilīz in domo etiam nondum natus: si coz tempore quo vniuersa dom[a] est anathemate obligata nascat: nec ei possit per lauacrum regenerationis in mortis periculo subuenīri. hec enim[d] fuit corporalis pena[a] qua legimus quosdā contēptores dei cum suis omnibus qui eiusdem impietatis participes fuerunt pariter interfectos tūc quippe ad terrorem[b] viuentium mortalia[c] coz pora perimebantur: quandoq̄ etiam mortua. spiritualis autem pena qua fit quod scriptum est. Quecunq̄ ligaueris sup terrā erunt ligata et in

Sen. tic. c. malta ponit ere pia. Secūda ibi Ut g. Tertia ibi illicita. Quarta ibi. Quia vero. Quinta ibi. Qui vero. Sexta ibi. Ideo Jo. de fā.

¶ Quod aute. Dic iritualē que

Fami: lia an p̄ delicto dñi excō municēda. Aug. xxj. c.

ñito. aij. q. ij. tū fuit an p̄ deceto dñi familia esset excōicanda et tūpse distinguē: q̄ est pena corpalis & est pena spūalis. pena corpali sepe punit vnus p alio. vt. vj. q. j. si quis cū militib[a]. & de cōsec. di. j. in sancta. & nō. ff. j. qō. iij. in fūma. Irē pena spūali dupliciter. aut irrecidit aut excōicationis. pena irrecidit dñi punitur vn[a] p alio. et de spō. ca. nō est vobis. sīliter alia pena spūali. vt xc. di. oblationes. xxij. q. iij. muroz. et de filij. pbro. g totuz. j. q. v. qui cūq̄. ß pena excōicationis nō: nisi (vt quidā dicunt) enormitas delicti aliud suadeat. vt. ß. e. ß habes. et de sen. excō. inter. i fi. Sz pena eterna nemo punitur pro alio. xj. q. iij. illō. Sz a pro vera q̄ parte allegat.

g ¶ Pro pctō. ff. j. q. iij. ff. item peccato achor.

Ezec. xviij. e.

b ¶ Ad mingē tem ad parietē. id est vsq̄ ad canem vel infirmū q̄ propter debilitatem adheret parieti et mingit.

c ¶ Non tenē tur. ff. distin. lvj. vnde cūq̄. et canonū.

Joā. ix. a.

Exo. xx. a.

3 habes.

a ¶ Alia=

Peccatre grauis est in mortuū q̄m viuū.

Q ¶ Uod aūt

Diuisio

Salus eterna nō oib[a] data.

Ciuitate tota excōicata q̄ nō fūcūq̄ sunt excōicati.

Mat. xvj. c.

a ¶ Ut anim. 3. 5. j. q. iij. iudei.
b ¶ Audistis. alia antipophora.
c ¶ Omnī hominis. ironice.
d ¶ Idonei. Et tm nō sufficit dicere nisi rō dicti assignet. ii. q. vij cruminationes. Arg. 5. de pe. di. iij. si ex bono. ff. de legi.

Ezec. xviij.

Tenēs nō ferendos q̄ dicunt se rē scire nisi qualiter et vnde nouerunt declarēt. nisi cū oia inquisita non pōt pueniri aduersarē. xxij q. viij. occidit et arg. 3. xvij. q. iij mitto. arg. xxxv q. vj. de parente la. 2. iij. q. ij. si testes. extra de senten. et re iudi. sicut.

Dic ō oīb⁹ nō e. ¶ Nisi grauissime cōmonerer. gen⁹ loquēdi sicut et illud ego nō facere tale q̄d nisi essem extra metipsum. posset tñ phibere familie ne dospectam naturā cōicarent: forte ꝓpter atrocitatē facinoris. vt arg. extra de sen. excō. inter alia. in fi. 2. xvij. q. iij. mitto. 2 no ta. 15. q. vltī. qm multos. Sz nunq̄d hoc licebit: et si grauissime cōmoueret? nō. in nullo ergo nunquid fieri deberet sz quid fieri posset. solēt q̄pe hoies recētibus factis rumoribus exterari. vt. xvij. q̄. v. c. si. et. 15. q. vltī. ira.

Epūs nō erubescat a subdito doceri.

f ¶ Sener. Reprehēsibilis est enim episcopus qui a perito subdito contēnit edoceri. vt. 3. xxxviij. dist. c. viti. 3. dist. xxij. de cōstātinopolitana. Et nulla etas sera est ad discendū vlq; ad. lxxviij. annū. ff. de fideicō. liber. apud iudicē est tiranum. et sepe reuelatur minori. ec. vt. xcv. dist. esto.

g ¶ Expiandam. x. de cōse. dist. iij. si quicquid.
h ¶ Ad eum non pertinere. 3. j. q. j. dōs declarauit. 3. j. q. v. c. j. et viti. cōtra.

celo: alias obligat de q̄bus dictum est. Ut alia[a] patris ira et alia filij mea est: alia q̄ peccauerit ipsa morietur. Audistis[b] fortassis aliquos magni nois[c] sacerdotes cū domo sua quēpiā anathematizasse peccantē: sz forte si essent interrogati reperirent[d] idoneū[e] inde reddere rationē. Ego aūt si ꝺs a me quesierit vtrū id recte fiat: quid ei rūdeā non inuento. nunq̄s hoc ausus sum de q̄dām facere sacinoribus vnanimiter aduersus ecclesiam ꝓpetratis: nisi[f] grauissime cōmouerer. Sed si tibi q̄d iuste id fiat dōs revelatur nequaq̄s inuenīē eā tē tuā 2 honoris ecclesiastici rudimēta contēno. senex[g] enim a iuuene: et epūs tot annoz a collega necdum annīculo paratus sum docerī: quomō possim vel deo vel hoibus iustaz reddere rationem: si alias innocētes ꝓ scelere alieno (q̄s non contrahunt ex adā: in q̄ oēs peccauerūt ſpūali supplicio puniam[h]. eteñ classiani filius er si traxit ex parente noxā pumi hois sacro fonte baptismatis expiandam[i]: rñ q̄cquid postq̄s eū genuit peccati pater eius admisit: vbi ꝓcepsp ipe non fuit: ad eum nō ꝑtinere[k] q̄s ambigit? Quid dicam de cōiuge[l]: quid de tot aiabus vniuerse familie: vnde 2 si vna aia per istam seueritatē discipline qua tota dom⁹ ista anathematizata est sine baptismate de corpe exeūdo perierit: innumerabilium mortuoz corpoū si de ecclesia homines innocentes[m] violenter abstrahanē et interficiant hunc dāno non pōt cōparari. Sic ergo de hac re potes reddere rationē: vtinā et nobis rescribendo prestes vt possimus et nos. si aūtē non pores quid tibi est necōsultra cōmottone animi facere? vnde si interrogatus fueris responsionē rectā non vales inuenire. hec autē dixi ertā si filius noster Classian[n] aliqd admisit quod tibi anathemate plectendū iustissime videretur. Ut ergo ex hac auctoritate euidentissime monstratur: illicite excōicatur quis ꝓ peccato alteri[o]. neq; aliqua rōne mittunt qui ꝓ peccato vnius tota familia sententiam ferūt excōicationis: illicita autē excōmunicatio notatum non ledit sed excōicantē condēnat.

¶ Inde Grego. scribit magno mediolanensi[p] episcopo.

¶ Illicite si aliquis excōicat: femetipm non illū condēnat.

Q Ompertimus q̄ Laurentius[q] quondā frater et coepus noster nullis re culpis exigentibus cōtione priuatur[r]. Ideoq; huiꝰ precepti nostri auctoritate munitus[s] officium tuum securus perage: et cōtonem sine aliqua sume formidine. Ite lātero. in leuiti.

¶ Qui non corde sed ore maledicunt: labiorum immunditiam contrahunt.

Q Ui negligunt oīs maledicti consuetudinem[t] tandū. eē de sen. excō. cū desideres. vj. q. iij. cū aliqs. credo q̄ solo ꝟbo possit absolui: q; oīs res p quascūq; causas contrahit. eē de reg. iur. c. j. 2. ff. e. ti. michi vel nō tenuit hec sñia: q; lauren. erat hereticus Joā. p

Q Ui negligunt. ¶ Consuetudinem. Inducitur er consuetudine presumpto. vt distinct. xliij. multis. j. c. deus. ff. de re iudi. non omnes. ff. de vsur et

a ¶ Maledicāt. Q̄ sit q̄ nō credat esse verū q̄ dicūt. vel oñ pt maledicti sūt. vt. v. q. v. non osculatur.
b ¶ Si quis nō recto. ¶ Quid legitur. 3. j. q. vltī. cui est illata. 2 ea. ꝛ̄ ad tempus.
c ¶ Qui int⁹. 3. q. j. nec. 3. xj q. iij. illud. 2. ca. q̄ obest. Et dic nil legit ꝙ ad recipiendā vitare? scrōz: legit aūt ꝙ ad principāda ecclesiastica ministeria. sē tenta aūt pastoris semp timenda est. nam q̄ ad deū non pōt ecclesiā ligare: nisi cū emittit pēnitentiā aliquā. 3. e. q. j. c. j. 2. ij.

Ecclia q̄ non potest ligare.

d ¶ Onin per petuum.
e ¶ Illum. 3. ex iustum.
f ¶ Illi. i. ad malum illius. f. iniusti.
g ¶ Sacrilegij Jte tenet actōe iniuriarū. 15. q. iij. c. temerariā. 2 tenē ad oē interesse: 2 ad maiorē pēnā si visū fuerit expedire extra de sen. ex. sacro. Jtē crimē sacrilegij dignū est depositione. vt. lxxj. di. apostol⁹. nec pōt p. mouēri talis vt ibi dr. ſre q̄ rātū pena: suspensionis. xxx. dierū infligit ei. vt. 3. c. c. pri. Sed forte ibi loquit cū agitur ad depositionē. Vel dic q̄ nō quodlibet sacrilegiū inducit depositionem.

Sacrilegiū ē depositiōe dignum.

g ¶ Et dū pēnitet. Judices nō erūt pēnitentes ad excōicādum. vt eē 5 appel. re prehēsibilis. mi quitas est oia pēnitat: virtꝰ aūt lenta est 2 oīm pēnitentie de re. di. vj. inter hec hircum.

Virtus oia per cūerat.

h ¶ Ecclia. ¶ Cervix. Hodie nō distinguit liber iste per ea. ponitur aūt lex ista in aut. de sanct. episco. 5. oīno. col. ix. 5. q. j. nemo epūs.

habi. plenum. 5. sed ſ. ff. de accu. si cui.

Esaie vj. b.

rescecare: etiam si non de corde maledicant[a]: rñ immūdiciā labiorū (ſm Esaie verbū) 2 inquinamēta eius incurrūt. Item.

¶ Cura nō sententia quēlibet ligat vel soluit.

Si quis nō recto iudicio eoꝝ qui ꝓsunt ecclie de pellatur 2 foras mittat: si ipse antea non exut: hoc est si non ita egit vt mererē exire nihil leditur[b] in eo q̄ non recto iudicio ab hominibus videtur expulsus: 2 ita fit vt interdum ille qui foras mittitur minus sit. et ille forte q̄ intus[c] videtur retineri. Item Rabanꝰ de ecclesiastis pressuris. li. j.

¶ De eodem.

Dn in ꝓpetuum damnamur cum iniuste iudicamur dicēte psalmista. Hec dānabit illum[d] cū iudicabitur ille[e]. Multi sacerdotum culpam zelo dei se persequi ꝓfitentur: sed dum indiscrete hoc agitur sacrilegij[f] facinus incurrunt: 2 dum ꝓcipites[g] quasi ad emendādū ruunt: ipsi quoq; multo magis in deterius cadunt.

Psal. xxxvj.

Item ex consilio parisiensi tē pore Lodouici.

¶ Qua pena feriatur qui illicite aliquem excommunicat.

Illicita excōicatione lex iustissima iperatoria catholici quam ꝓbat 2 seruat ecclia cōstitutione. cxxviij. ca. ccc. lib. j. decreuit vt nēo pbr excōicet aliquē aureq̄s causa proberur ꝓpter quam ecclīastici canones hoc fieri iubēt. ¶ Si quis aūt aduersus eam aliquē excōicauerit: ille quidem qui excōicatus est maloris[h] sacerdotis auctoritate ad gratiam sancte communionis redeat. Js aūt qui legitime[i] non excommunicauerit: intantum abstineat a sacra cōmunione temporis q̄nto malor sacerdoti visum[k] fuerit vt quod iuste fecerit ipse iuste patiatur. Et hunc sanctus Greg. ad Joannem episcopū iuste excōmunicantem inter cetera scribit dicens. Cassatis prius atq; in nihilum redactis prediete sentētie tue decretis ex beati Petri principis apostolorum auctoritate decernimus. xxx. dierum spacio te sacra cōione[l] priuatum ab oīpotenti deo tanti excessus venia cū summa penitētia ac lachrymis exorare: q̄ si hanc sententiam nostrā te cognouerimus implesse remissius: nō tam rñ iniusticiā sed cōtumaciam fraternitatis tue cognoscas inuā te deo seuerius puniēdā. quia nemo ꝓpropere vel preposterē. 5. non commonitus neq; cōuictus est iudicādus. ¶ De cōuictione autem huius imperatoris manifestorum[m] criminū dict. quicunq; tribus auctoritatibus[n] iudicis conuictus est: vel tribus edictis fuerit ad iudicem ꝓuocatus: aut vno ꝓ oīb⁹ perēptorio[o] q̄ id est quod cām extinguit fuerit vocatus: z ꝓsentiam suā apud eū iudicē a quo ei denunciatū est exhibere noluerit: aduersus eum quasi cōtumacē iudicari pōt. quinimmo retractari nec

i ¶ Maiores. Q̄n supior possit absoluere ligatū ab inferiore. no. xj. q. iij. si epūs. Qua aūt pena puniē intuēs excōicans: habes ex de sen. excō. sacro.
k ¶ Qui legitime. Etiā si iusta fuerit causa excommunicationis. vt extra de senten. excōica. sacro.
l ¶ Illum. hodie retinētur arbitrio iudicis vel episcopi: sed rñ mēsis ad hoc ꝓfigitur. vt ex de sen. ex. sacro. Vñ dic q̄ scōm arbitrū suptoris cōuenit communione hoim: sed nisi ipse iure est priuatus ingressu ecclesie.
m ¶ Communione. Hodie rñ ab ingressu ecclesie. vt ex de sen. excō. sacro.
n ¶ Mantue stor. Arg. q̄ in manifestis criminibus ꝑcedit admonitio. arg. iij. q. v. q; suspecti. Arg. 5 ex de iureiu. ad nrām.
o ¶ Lex. Per lex non inuenit: nisi intelligatur ex tenore legis. C. quomō et quando iu. consentaneum.
p ¶ Auctoritatib⁹. i. statutis nibus.
q ¶ Perēptorio. Dico q̄ diber inder ꝓ per ēptorio mittere. vt ꝓbat ex de sen. ex. sacro. Vñ dic q̄ iudex 5 mittere adhuc vnū edictū post peremptorū. vt. ff. de iudi. 2 post illius tñ nō est verū nisi velit iudex grāmā facere ei. extra de offi. dele. cōsulunt.

Citatō ria. an ꝓsit a iudice iniuria.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Citatio peremptoria ipso primere debet.

Ité dicūt quidā q̄ pemptoriū debeat ptinere rm̄ ḡrū si quodlibz triū edictorū p se ꝓponeret. C. quo ꝛ qñ iu. i ap̄le. ḡ semel. Sed verū credo q̄ illud sit i iudiciis arbitrio. vt est ō ap. cū sit romana. Ité lz iudex tribus edictis ꝛ uno pemptorio debeat citare/si tñ ps nō venerit ad p̄mā citationē punit in sumptib⁹ litis. C. de iudi. sanctimus. Ité si iudex terciret ꝛ nō apponat hoc aduersus peremptorie tñ intelligit citatus peremptorie. vt: C. quō et qñ iu. tres denūciationes. Ité si re ad primam citationem dicat se nolle venire: nō est denuo citād⁹ q̄ ideo ter citat vt ꝑsumat eī⁹ cōtumacia. ff. ō re iudi. ꝓtumacia. cū ergo certū sit eū nolle venire: nō ē denuo citād⁹. q̄ i incert⁹ nō in certū locus est cōtecturis. ff. de ꝛb. ob. continuus. Sed q̄d si iudex ꝓferat sententiam ꝑ citatū non pemptorie? Vī q̄ nō teneat sniam. vt. C. quō ꝛ qñ iu. ea q̄. ꝛ hic dē vī. Ar. ꝑ. C. quō ꝛ qñ iudex. cessante.

Citemax nō appellat.

a ¶ Per appellationē. Nā ꝛ cōtumax nō audit appellās. vt. ij. q. vj. ¶. sunt etiā quorū. Sed est ar. ꝑ. iij. q. ix. ꝛuera. ex de sen. excō. ꝓ tuas.

b ¶ Ex euāgelica aūcte. Nā ḡ fāmillias. dia. per appellationē negocia posſunt quotiens in contumacem fuerit iudicatum. Sed ꝛ hanc sniam de tribus aūctribus conuentis ex euangelica auctoritate celestinus ad nestoriū dicēs. ꝛ ephesina synodus de eodem decernēs. ꝛ beatus Gregorius ad Joannē scribēs cōprobauit. De peremptorio scripto africanū concilium demonstrat de cresconio vt si conuentus resipiscere detractauerit: suo cōtemptu etiam sua contumacia faciente aūcte iudiciaria tam protinus excludatur.

Ité beat⁹ Gregorius de sniis iudiciaria in contumacem scribēs ad maximū ꝓmptorē salonitanum eꝑm dixit. Hortamur vt ad nos venire (si postposita excusatiōe) festines: ꝛ tenus suata iusticia: hec de quibus accusaris ꝛ cognoscere/ ꝛ finire ꝑm canōica īstituta xp̄o reuelante possum⁹. Ita autez fac vt ad venīēdū amplius tā moras non ingeras / nec magis ipsa te absentia obnoxium his que dicunt assignet. ꝛ nos in te hec res non solum ꝓpter predicta crimina que purgare subterfugis: sed etiam propter inobedientie culpam durius. s. vt in cōtumacem cogat ex concilio ferre iudicium[c].

Ité Origenes sup Leuiticū

¶ Extra non sinia ab ecclia aliquem eiecit vel ad eā reducit.

Cum aliquis erit a veritate a rimore dei: a fide ⁊ charitate: exit de castris ecclie etiā si per eōs vocē minime abiecīt. sicut ecōtrario alīqs non recto iudicio foras mittitur. sed si ante non exierit. id est si non egerit vt mereretur exire nichil leditur. Interduz eīm qui foris mittit/ int⁹ est: et q̄ foris est/ int⁹ videt retineri.

Item Aug. ¶ Et qui aperto sacrilegio et qui puersa vita fidelibus nō sociant ad ecclesiā non pertinere probantur.

Qui illis qui ab ecclesia sūt segregati nō dicit[a] ea q̄ sunt spūs nō peripatētes: ne ad iciētie[c] ꝓceptionē referat: sed dictū est spiritū non habētes. Hoc vtiq; non diceret nisi de segregatis ab ecclesia q̄ dicti sunt ispm non habētes. Sz nec ille dicendus est esse in ecclesia[f]: ⁊ ad istā societatē spūs pertinere: qui ouibus xp̄i ficto corde miscetur. Sanct⁹ enim spirit⁹ discipline effugiet fictū neq; eīm solū ad ecclesiā nō ptinent qui separationis aperto sacrilegio manifesti sunt: sed etiā illi qui in eius vnitate corporaliter mixti per pessimā vitam separantur.

Item ex quinta synodo.

¶ A deo separamus quos improbos demonstramus.

Certū est q̄ qui impius demōstratus est: oīno separatus est a deo: sicut etiā ille qui anathematizatus[g] est tanq̄ impius separat⁹ est. Nichil enim aliud significat anathema: nisi a deo sepationē[h].

Illicita ergo excōicatio (vt ex premissis apparet) nō ledit eū qui notatur: sed illū a quo notatur: ac ꝓ hoc qui innocentes sunt ex alteri⁹ crimine condēnari nō pīt: sicut ab imprudētibus familie potentum ꝓ peccatis dñoꝝ consueuerunt notari. ¶ Sz adhuc obiecīt illud q̄ nō solum innocētes sed nec etiam criminosi sententia maledictionis sint feriēdi. Aut eīm christus in euangelio. Orate pro ꝓsequentib⁹ ⁊ calūniantibus vos: benefacite his q̄ vos oderunt. Ité apostolus. Benedicite persequentibus vos: benedicite et nolite maledicere. Itez maledici regnum dei nō possidebunt.

Ité Hiero. in epla[i] ad titum.

¶ Ab omni maledicto fideles immunes esse oportet.

mūt suos suos filiū ad imitatos. vt loquit de euāgelica denūciatōe. vt. ij. q. j. si peccauerit.

c ¶ Judicium. Pōt intelligi de infamato qui se uolunt expurgare. vñ ꝓpter hoc erat deponend⁹ vt. xxx. di. c. vlt. i fi. vel intelligas istud ō sen. ex. ⁊ nō ō diffinitiua: qui lla ñ ferī nisi lit. ꝓfessa. ſliter aūt in crimīb⁹ ferenda suis sit notaui. iij. q. ix. in summa. Joā.

d ¶ Illis. Nō dicit. iudas apls.

e ¶ Scientie. Hoc vult dicere q̄ hereticī ⁊ hypocrite ab eccla sunt segregati/ nec spīm scīm habēt lz habeāt do criteria spūsancti. i. scīē habentia ⁊ fortitudinē spūsancti.

f ¶ In eccla. j. etiam de pe. di. iij. est vnitas. Ꝛ lz ibi eccle nomē largi⁹ sumīt: vt cōphēdat bonos ⁊ malos. ad h⁹ facit. xj. q. iij. audi ⁊ mell⁹. c. nolite.

g ¶ Ertū est. Anathematizat⁹ scz iuste. nā q̄ ad deum eq̄ sepat ds a deo ꝓ pctīs sic ꝓ excōicatione.

h ¶ Separationē. s. iij. qōe. iij. engeltrudam.

i ¶ Illicita. Nec c. iiij. ps. in q̄. ꝓbat q̄ nullī bonus dz aliū maledicē nisi qñ aliud facer nō ꝑt. ⁊ tunc amore iusticie non liuore vltiōe. Joan.

l ¶ In epla in de originali⁹ sz i cōmētarijs hiero. super eplam ad titum. cap. iij.

Judee.

Deut. xxvij. b.

Sap. j. d.

Wat⁹ primi nō fūt pudendi.

Beñ. iij. b. Beñ. xxj. a. Maledicens amen semper punit debet.

Igitur.

a ¶ Diabolo. Cū prēdebāt de corpe moysi.

b ¶ Blasphemie. Cui nō aliud dixit q̄ hoc iperet tibi de⁹? Ꝛ vñ hoc habuit aplūs ignorat⁹.

c ¶ Populo. illo qui seruaret legem dei.

d ¶ Altero. i. gebal.

e ¶ Heliel. In ꝓt. c. vocat eum de monte gebal

f ¶ Maledicāt nō seruātibus.

¶ Unus ergo.

g ¶ Propoſuit. id est variis modis seruabatur lex. quidam seruāt eā amore iusticie. quidam timore pene.

h ¶ Ad salutē. Sicut paul⁹ ꝑ. ꝓt. q̄ō. iij. q. nos. tamē q̄dtu seruili timore est in hoie nō saluatur. vt. ꝑ. ꝓt. q. vj. ¶. ex his.

i ¶ Maloꝝ. Idem dicitur in deuteronomio.

k ¶ Prime preuaricationi. scz fraterno odio vt pctō ade. Joan.

l ¶ Chanaan ipsi chā nō maledixit: Ꝛ filijs eī⁹ vt ostenderet q̄ primi motus nō essent puniēdi: sed ipsi secundi. vel ideo q̄ magis terrētur parētes in pena filiorum q̄z in ꝓpria. vt. ff. quod me. cau. isti quidem. ¶. viti.

m ¶ Si angelus. Hoc expositū est. ꝑ. xj. q. iij. si is qui preest.

n ¶ Distinguendum. Qui ex pti nacia maledicit punit. vt extra de cleri. maleff. ca. j. qui ex teme

Sj igitur Michael non fuit ausus diabolo[a]: et certe maledictiōe dignissimo iudictuz inferre blasphemie[b]: q̄to magis nos ab omni maledicto puri esse debemus?

Merebatur diabolus maledictum: sed per os archangeli blasphemia extre non debuit. Relege veteres libros: et vide. et que tribus in monte garizim constitute sint vt benedicerēt populo[c]: ⁊ que in monte altero[d] vt maledicerent ruben qui maculauerat thorum parentis: et zabulon nouissimus ille filius/ et ancillarum liberi in monte heliel[e] ponunt/ vt maledicant[f] his qui maledictione sunt digni.

Item in libro iudicum.

¶ Quos significāt illi qui ad benedictionem q̄ ve ad maledictionē de filijs israel electi sūt.

Cum ergo in singulis q̄ buscz fidelium talis sit prepositi[g] varietas: hoc michi designari videtur in hoc loco q̄ dimidij illi qui iuxta montē garizim incedunt illuz qui ad benedictionem elect⁹ est: istos figuraliter indicent: qui non metu pene sed benedictionuz et repromissionum desiderio veniunt ad salutem[h]. Illi vero dimidij: qui iuxta montem gebal incedunt: in quo maledictiones prolate sunt istos alios indicant: qui malorum[i] metu et suppliciorum timore cōplētes que in lege scripta sunt peruenunt ad salutem. Sed qui pro persecutoribus fuisset orare: pro parentes p trāsgressione mandati mortis maledicto percussit. Cayn quoq; q̄ prime[k] preuaricationi fratricidium adiunxit: sententiā maledictionis a domio reportauit. Abrahe quoq; dñs dixit. Maledicā maledicētibus tibi: et benedicam benedicentibus tibi. In euāgelio etiam cū esuriens veniret ad ficū/ nō inueniens fructū in ea: sua maledictione perpetua sterilitate ipsam dānauit. Item Noe cū verenda sua a cham derisa cognosceret filium eius chanaan[l] maledicens dixit. Maledictus chanaan sit seruus fratruz suoꝝ. Isaac cū bñdiceret iacob filio suo ait. Qui maledixerit tibi sit ille maledictus: et qui benedixerit tibi: benedictione repleat. Item sicut in libro Deuteronomij legitur: Moyses ex precepto dei. xij. tribus filiorum israel in duas partes diuisit et sex tribus iussit vt iuxta montem gebal incedentes maledictionē transgredientiū legē vociferarent. Alij ꝓcepit vt iuxta aliū montem incedentes: benedictiones obseruantium exclamarent.

In nouo etiam testamēto petrus apostolus legitur symoni maledixisse cum ait. Pecunia tua tecum sit in pditionem Paul⁹ quoq; qui dixerat. Benedicite ⁊ nolite maledicere: fornicatorem corinthium iussit excōicari. Item i alia epistola ait. Si qs non fuerit secutus doctrinam dñi nr̄i ihesu christi: sit anathema maranathan.

Item galathis. Si angelus[m] de celo veniens aliud vobis euangelizauerit: anathema sit.

¶ Distinguendū[n] est ergo inter maledictuz qđ phibet ⁊ maledictum qđ a dño ⁊ sctissimis vtris rōnabiliter ꝓfertur. Maledictū qđ phibet est illud quod procedit ex voto vitionis et odio persequentis: nō ex amore iusticie. maledictuz vero quo sancti maledicunt est illud qđ procedit ex amore iusticie: non ex liuore vindicte.

Unde Grego. ait in mora. lib. iij.

¶ Sancti viri non ex voto vitionis sed amore iusticie aliqua maledicunt.

Cum sancti viri maledictionis sniam ꝓferunt: nō in hāc ex voto vitiōis[o] Ꝛ ex iusticie examine ꝓmpūt. intus subtile[p] iudiciū respicīt: ⁊ mala foris surgēta q̄ maledictione ferire debeāt cognoscunt: et eo maledicto non peccant in quo ab eterno iudice nō discordant.

Ité scriptura sacra duob⁹ modis maledictum memorat: aliud videlz qđ approbat: aliū quod dānat. Aliud eīm maledictum ꝓfert iudicio iu-

Wat. xxj. b. Beñ. ix. d. Beñ. xxvij. c. Deut. xxvij. b. Sapti litas re probat Act. viij. d. Rom. xij. c. Cor. xvj. d. Gal. j. b.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Gesi. iii.c. Gen. xii.a.

a ¶ Exemplo. ꝺ tradidit Corinthum sapiant.

b ¶ Errātius. in fide. Joan.

¶ Am sacerdotes.

c ¶ Fideles. i. plati. sic non est hic arg. q̄ si nō si peccauerit ꝛc. spectat ad oēs.

d ¶ Separentur. Ergo sacerdotes habēt offi cū execōicādi. vt q.q.j. nemo epōs.

¶ Execōicationis.

e ¶ Gladus. Q̄ sub periculo ād honoris sui execōicauerat eū vel ꝑm gradum honoris sui vocauerat ipm. nā alit / vocādi sūt matores: alter minores. vel q̄ gradatim vocauerat ipm. i vltimo pemptorio.

¶ Esecande sunt.

f ¶ Quis. xlv. dist. sed illud.

g ¶ Totum. Totū dicit et tñ tantū alexandrinā ecclesiā intelexit vt.j.q.j. manifestuz: vel dicit totum: q̄ ei⁹ sequaces erāt per totum orbem.

¶ Origianstur itaq̄.

h ¶ Epale. Arg. q̄ execōicatio spectat tātū ad officium ep̄ale. nā mucro epi dicitur. xxj.q.ij. visis. de hac materia dist. ij.q.j. nemo epōs.

¶ Execōicationis.

i ¶ Dolor. Si execōicatio ē maxima ergo nō dz infligi ꝓ leuib⁹ criminib⁹. vt ij. e.q̄.j. non auferamus. i ſi. ꝛ. xi. q̄. iij. nemo epi scopoꝝ. ꝛ. c. epi.

ij.Co. x.b.

ficie vt in ipso primo peccante platum est cū audiuit. Maledicta terra in opere tuo ꝛc. ꝛ sicut abrae dicitur. Maledicā maledicentibus tibi. aliter vero ꝓfertur maledictum q̄d nō iudicio iustitie: sed iuuore vindicte punitur. a quo voce pauli predicantis cessare admonemur qui ait. Benedicite: nolite maledicere. Item pelagi⁹ papa anglio epō.

¶ Errātes ꝛ in errorē mittentes excommunicentur.

Apostolice auctoritatis exemplo⁽ᵃ⁾ didicim⁽ᵇ⁾ errantium⁽ᵇ⁾ ꝛ in errorem mittentiū ſpūs tradendos esse fathane: vt blasphemare dediscant.

Item Anacletus papa.

¶ Delinquentes corrigantur a sacerdotibus. incorrigibiles inuenti excommunicentur.

Am sacerdotes q̄ reliqui fideles⁽ᵃ⁾ omnes summam debēt habere curam de his qui pereunt: quatenꝰ eoꝝ redargutione aut corrigātur a peccatis: aut si icorrigibiles apparuerint ab ecclesia separentur⁽ᵇ⁾.

Item Greg. papa.

¶ Secunda vel tertia admonitiōe interposita: excōicationis sententia precedat.

De excōicationis articulo que tamen interposita conditiōe gradus⁽ᵃ⁾ tā (vt ita dicam) ſcdo vel tertio: ex necessitate subiuncta est beatitudo vestra imerito q̄rit. cū paulus apl's dicat. In ꝓpōtu habentes vlcisci omnē inobedientiā.

Item Hieronymus.

¶ Malis ab ecclesia sunt eliminandi.

Esecande sunt putride carnes: ꝛ scabiosa ouis⁽ᵃ⁾ a caulis repellenda: ne tota domus: massa: corpus: et pecora ardeant: corrumpantur putrescant: intereant. Arrius in alexandria vna scintilla fuit. sed quoniam nō statim oppressus est: per totum⁽ᵇ⁾ orbem ei⁹ flamma populata est.

Item Augustinus.

¶ Pro diuersitate culparum subditi a ꝓpositis corripiant.

Scripiant itaq̄ a prepositis suis subditi correctionibus de charitate venientibus ꝓ culpaꝝ diuersitate diuersis vel minoribus vel amplioribus. quia et ipsa que dānatio nominatur quam facit episcopale⁽ᵇ⁾ iudicium: qua pena in ecclesia nulla maior⁽ᶜ⁾ est: potest (si deus voluerit) in correctionē saluberrimam cedere atq̄ proficere. neq̄ enim scimus q̄d contingat sequenti die: aut ante finem vite huius de aliquo tali desperandum⁽ᵈ⁾ est: aut contradici deo potest: ne respiciat et det penitētiam: et accepto sacrificio ſpiritus contribulati cordisq̄ contriti a reatu⁽ᵉ⁾ q̄uis iuste damnationis) absoluat damnatum⁽ᶠ⁾ quē ipse non dammat⁽ᵍ⁾ pastoris tamen necessitas habet (ne per plures serpant dira cōtagia) separare⁽ʰ⁾ ab outꝰ sanis morbidam ab illo cui nichil est impossibile ipsa fouitan separatione sanandā. nesciētes enim quis pertineat ad predestinatorum numerū / quis non pertineat. sic affici debemus charitatis affectu: vt omnes velimus saluos fieri.

Item Prosper.

¶ Qui corrigi nolunt: excōicationis ferro debēt abscindi.

Ece autē crimina quorūlibet si ipsis criminosis confiteri nolentibus⁽ᵃ⁾ vndecūq̄⁽ᵇ⁾ claruerint: quecūq̄ non fuerint patentie⁽ᶜ⁾ q̄ leui medicamento sanata veluti igne quodam. pie increpatiōis vienda sunt. ꝛ curanda. q̄ si nec sic qui dē eq̄nimiter sustinētis ac pie increpantis medela ꝓfecerit i eis q̄d diu portati et salubriter obiurgati corrigi noluerint:

k ¶ Desperādū ē. j. xxxij. q.j. ancillā. ꝛ de pe. dist. vij. nemo.

l ¶ Damnatū. Ab ecclesia.

m ¶ Non dānat. i. non dispone dānare eternaliter.

n ¶ Separe. q̄ talis dānatio medicinalis est / nō mortalis. vt ij.q.j. multi.

o ¶ Cre aūt. q. Nolētib⁹. Arg. est hic q̄ in notoriis requirit admonitio. vt. ij. c. de illicitis. Item est hic arg. q̄ etiā si in modū excōnionis est aliq̄s crimē. ꝓbatū q̄ est facta fides ꝛ pōt talis punitri nisi corrigat er hoc q̄ dicit vndecūq̄ claruerit. Nā indiciū hereticoꝝ clarificat ecclesiā. vt. ij. c. q.j. subdiacon⁹. Ad hoc pōt dici q̄ i causa denunciatiōis loquit vbi qualiscunq̄ fides sufficit: vt dist. xxij. qō. v. hoc videt. ꝛ. ij. q.j. multi. ꝛ licz in causa denunciationis agat ad penitētiam. tñ si noluerit postea penitere pōt puniri. Alii intelligūt de crimie notorio.

p ¶ Undecūq̄. ꝛ codē mō dicit lex qualitercūq̄ ꝛ set tutori q̄ sit tutor si simpliciter dictū sit et periculū spectat ad eū. vt. ff. de admi. tu. pf. ff. vbi. sic. xxij. q. v. hoc videtur.

q ¶ Penitētie. i. q̄ ꝑpē dūctati one noluerit coꝛ

rigi. si intelligas prout alīq̄ intelligunt de notorio crimine tunc exponas si nō fuit dispēsatū cū eis nā dū eos cū talib⁹ pōt dispēsare. extra ō iudicat si clerici.

a ¶ Patredinis. Hoc intellige cū sine ſdādalo id fieri pōt. vt ſ. pri. qō. iij. cū quisq̄.

¶ Execādus est qui duas si mul vxores habere ꝓsumit.

An non distincta vltione feriendus es qui in duabus vxoribus adulteriū⁽ᵇ⁾ lameth et flagitium imitat⁹ esse dinoscerit: quod domin⁹ non nisi post. lxxvij. ᶜ generatiōes suo salutifero aduentu deleuit cum chain fratricidiū. vij. generatione aquis ablatū sit cathaclismi. i. diluuij.

Item ex concilio agarhensi.

¶ Falsi testes ꝛ homicide communione priuentur.

Placq̄ censuimus homicidas et falsos⁽ᵃ⁾ testes a communione ecclesiastica esse submouendos: nisi penitentie satisfactione crimina admissa diluerint.

Item ex cōcilio toletano. j.

¶ Excōmunicetur potēs: qui pauperem religiosum spoliare ꝓsumit.

Si quis de potētib⁹ clericum aut quēlibet pauperem⁽ᵃ⁾ aut religiosuz expoliauerit ꝛ mādauerit cū ad se venire eps vt audiat: et cōtēpserit: inuicem mox scripta⁽ᵇ⁾ pcurrāt per oēs epos prouincie: et quoscunq̄ adire potuerint vt excōicatus habeatur ipse: donec obediat ꝛ reddat aliena.

Ex dictis Gregorii pape.

¶ De eodem.

Quisquis ꝑ dōm manuz suā mittit in xp̄m id est epiſcopū vel pb̄rm: quia sacrilegium graue committit: et si quis ecclesiam dei vastat / aut impugnat aut incendit: quia ꝛ hoc grauissimū est sacrilegiū: placuit sancte synodo vt i pmissis omnia bona eius proscriptione publicentur. deindem vno loco id est monasterio inclusus peniteat omnibus diebus vite sue.

Item Calixtus papa.

¶ Communiōe priuetur: qui rompetas / vel peregrinos vt mercatores molestare ꝓsumit.

Si quis rompetas⁽ᵃ⁾ ꝛ peregrinos⁽ᵇ⁾ ꝛ aplox limina et aliorum sanctorum oratoria visitantes capere: seu rebus quas ferunt spoliare: et mercatores nouis theloneoꝝ et pedagioꝝ exactionibus molestare tētauerit: donec satisfecerit communione careat christiana.

Item Urbanus papa.

¶ Excommunicentur qui oratoreo ecclesiarum: bona earū: personas ibi seruiēteo: infestare ꝓsumunt.

Paternarū traditionuz exemplis cōmoniti pastoralis officij debitum persoluētes: ecclesias cū bonis suis tam personis q̄ possessionib⁹ clericos videlicet ac mōachos eorumq̄ conuersos vel cōmissos: oratores quoq̄ cum suis nichilominus rebus quas ferūt tutos ꝛ sine molestia esse statuimus. Si q̄s autem contra hoc facere ꝓsumpserit: et postq̄ facin⁹ suum recognouerit: et infra dierum spacium. xxx.⁽ᵇ⁾ comperenter⁽ᵃ⁾ non emēdauerit: a limīnibus ecclesie arceaf et anathematis gladio feriatur⁽ᵇ⁾.

Item Nicolaus papa oībus epiſcopis.

¶ Qui oratoriib⁹ pauperibus nō arma ferentib⁹ in malo obuiauerint excōicentur.

Li q̄ peregrinos vel oratores cuiuscunq̄ sancti siue clericos siue monachos vl' feminas aut inermes paupes depdati fuerint vl' bona eorum rapuerint: vel in malum eis obuiauerint anathematis vinculo feriantur: nisi digne emendauerint. par. vero illa quam treugā dei dicim⁽ᵃ⁾ fideliꝰ obseruēt sicut ab archiepis⁽ᵇ⁾

idicere noua ve cigalia. vt ibi ff. ꝛ. ff. de pu. et vecti. i. vecti galia. et ratio ꝙ indicit noua vecti galia vel deponatur vel capite punitur. nā inci dit i le. iul. de vi pu. vt. ff. ad le. iul. ō vi pu. l. vl.

Vecti galia noua a solo ꝓn cipe indici ꝓnt.

Paternarū traditio.

b ¶ xxx. ar. q̄ sufficit si peremptorium sit edictū. xxx. dierum vt. iij. q. v. ca. j.

i ¶ Comperēter. Non intelligas. i. moderate. sicut curialef exponūt. sed cōperēter. id est iuste. sic exponit. extra de appel. reprehēsibilis. ff. de iudi. si debitor. Joan.

k ¶ Feriatur ergo nōdū erat promulgatū. xvij. qō. iij. si qs suadente. ꝛc.

Li qui peregrinos.

l ¶ Archiepiscopis. Ergo illi possunt idicere treugas. similit canō idicit treugas. vt extra de treu. et pa. ca. j.

Universidad de Deusto Biblioteca

xiij. ps

a ¶ Quia fro. Hec ē. iij. ps. q. i. q. ponit differentiā inter scisma et heresim. Jo. ō san. Et reuertitur hic ad materiaz ppte q̄ōnis. Archi.

b Inter heresim. Ut no modo ō here. Uno modo q̄ēz est dubius in fide infidelis est. vt ex ō here. dubi⁹. Secūdo dicit hereticus ois symoniac⁹. vt. j. q. j. q̄s. Tertio omnis pēsius ab ecclesia fz p excōicat⁹ ō heretic⁹ vt. iij. q. j. ca. ij. Quarto mō ois qui male interp̄tatur sacrā scripturā. vt. j. e. heresis. Quinto mō d nouā opinionē iuenit. vt. j. e. hereticⁿ. Sexto mō q̄ vult auferre priuilegiū ro. eccle. vt. xxij. di. oēs. Septimo q̄ transgredit pceptā se. apo. vt. g xix. di. nulli. Itē q̄nq̄z large dicit hereticus ois q̄ nō tenet articulos fidei: z scōm hoc iudei z gentiles sunt heretici: z fm hoc non ois hereticⁿ est excōicat⁹. Stricte sumit hereticus ois q̄ remotus est ab ecclia qui errat i fide. et fm hoc ois hereticⁿ est excōicat⁹ vt ex de hereti. ad abolēdā. z. c. excōicamus.

v.ps.

c ¶ Et scisma Pōt dici q̄ hec sit differētia inter heresim z scisma que est inter dispositionem z habitum. primo enim dicitur scisma: sed cum post tempus primaciter adheserit siue secte dicitur heresis. Uel aliter dicas q̄ epīscopis vnius ciuitatis p̄uincie cōstituta est. qui autem eā infregerit/excommunicationi subdatur. Q̄ uia vero⁸ sermo de hereticis habetur: videndum est quid interſit inter scisma z heresim: et qui sint heretici: z quot sunt hereticorū secte. Differentiam autem inter scisma z heresim Hieronymus in epistola ad Galathas assignat dicens.

¶ Scismatici z hereticī differre dicuntur.

Inter heresim b et scisma c hoc esse arbitror: q̄ heresis puersum dogma habeat: scisma z post episcopalē decessionem ab ecclesia pariter separat. quod equidem in principio aliqua ex parte intelligi potest diuersum. Ceterum nullum scisma est nisi sibi aliquam heresim cōfingat: vt recte ab ecclesia recessisse videatur. Unde autem heresis dicatur in eadē epistola ad galathas Hieronymus diffinita dicens.

¶ Unde heresis dicatur.

Heresis grece ab electione dicitur: q̄ scilicet eā sibi vnusquisq̄z eligat disciplinā quā putat esse meliorem. Qui cūq̄z igitur aliter scripturā d intelligit q̄ sensus spiritus sancti flagitrat a quo scripta est: licet ab ecclesia nō recesserit: tamen hereticⁿ appellari potest. et de carnis operib⁹ est eligēs que pelora sunt. Qui ño propue dicantur heretici Augu. ostendens ait.

¶ Quare ppte dicant hereticī.

Hereticus est q̄ alicuius t̄palis cōmodi et maxime vane gloie principatusq̄z sui gratia falsas ac nouas opiniones vel gignit vel sequitur Ille aūt qui hmōi hominibus credit imaginatione quadam veritatis illusus est. Idem.

¶ Non sunt heretica qui non sua audacia sed aliena seducūtur in errore.

Quit apls. Hereticum hoiem post primā z secūdam e correctionē deuita. q̄ subuersus est hmōi / et peccat ut semetipo dānat⁹. Sed q̄ sententiam suā q̄uis falsam atq̄z puersam nulla pinacia fositate defendūt: p̄sertim quā non audacia sue p̄sumptiōis pepererint: sed a seductis atq̄z in errorē lapsis parentibus accepe rūt: q̄runt aūt cauta sollicitudine veritatē cognosci paratiq̄ inuenerit / nequaq̄z sunt inter hereticos deputandi.

Item leo papa.

¶ Magni errous existunt qui veritatis disciplinā cōtemnūt

Quid autem iniquius est q̄ impia sapere: z sapiētioribus doctoribusq̄z nō credere: sed in hanc insipientiam cadunt quicunq̄z ad cognoscēdam veritatem aliquo impediuntur obscuro: non ad prophēticas voces: nō ad apostolicas litteras: nō ad euangelicas auctes sed ad semetipos recurrunt: z ideo magistri errous existūt: quia veritatis discipuli non fuerunt.

Item Aug. cōtra maniche.

¶ Hereticī sunt qui q̄s prauē sapiūt cōtumaciter defendūt.

Qui in eccl̄ia x̄pi morbidum aliquid prauumq̄z ḋ sapiūt: si correcti vt sanum rectumq̄z sapiant resistunt cōtumaciter: suaq̄z pestifera et mortifera dogmata emendare nolūt: sed defensare psistūt: heretici sunt. Item Urban⁹ pa.

¶ Errante dānabiliter est qui eius defendit errorem.

Qui alio⁹ defendit f erro

omnis hereticⁿ sit scismaticⁿ: sī non conuertit z sic est illa differentia que inter speciē et genus.

h Heresis.

d Scīptū rā. s. xxxvj. dist. relatum.

¶ Qui so ppe.

Hec ē. v. parg. q. iij. q̄ ponit differentiaz hereticorū quas ꝓbat p diuersa iura. Jo. de san.

Quit apostolus.

e ¶ Et sc̄am hic dicit hereticos post sc̄dam admonitionē vt tādos. vt. ℨ. pro xj. q̄. v. nō vos. alibi semel. ℨ. e. q. j. q̄ domus. in fi. ad hoc pōt dici q̄ hereticū dānatum post vnā cam admonitionem vitabimus in secretis fidei nostre: ne eū pertinorem reddamus. vt. xlij. di. in mandatis. xj. q̄. iij. nolite. Sz quātum ad monitionem faciendā possumus ei cōicare ꝓtinuū q̄ visum fuerit. sed heretico nōdū dānato possum⁹ explicare secreta fidei sepius eū corrigēdo f ¶ Pertinaci. Licet ergo teneat aliq̄s ea que sunt cōtra fidē: dūmodo paratⁿ sit corrigi nō est habendⁿ hereticus. vt. ℨ. e q̄. j. sc̄isma. i p̄n. z. c. hec est.

Hereticⁿ q̄s est vitā duo.

Titū. iij.

Quid aūt g Doctoribus. ℨ. xxxvij. di. relatum.

h ¶ Ad semet ipsos. Quod esse non debet. ex

de consti. ne innitaris.

Ui alio⁹ defendit. Talis eñ hereticⁿ dicit.

vt ex e. sicut.

a ¶ Dānabiliter. No. q̄ plus punit consulēs: q̄ faciens: vt. ℨ. pri. q. v. cū hō.

b ¶ Preparatiue q̄ scalā vt ferrū vel aliū auxiliū p̄bāt furt tenent furti. vt. ff. ō fur. si pignore. Penul.

c ¶ Asserūt Qui sacerdotes. No. ℨ testimoniaz sacerdotis. z illud q̄s vidit digne sacerdotē penitere vt de pe. di. j. mensurā. z. c. q̄s aliq̄. als presumitur p eis. vt xj. q. iij. absit.

Aliud sane.

d ¶ Oculi. i. familiares aliculi

e ¶ Abiscēda hoc intelligas de penitentibus corrigibilibus ne sit ℨ. ℨ. pri. q. v. cū hō.

f ¶ Hereticus. ¶ Ordādū est. de p̄se. dist. j. eps nullū. ℨ. dicit illi est derogatū q hoc. c. z p̄ ꝓsuetudinē gñalē ecclesie. ℨ. di. iij. ℨ. leges Jo.

g ¶ Cum ḋb⁹. ¶ Casus Achatii patriarche constantinopol⁹ excōicauit antiochenū z alexandrinū: q̄ nō recipiebāt statuta q̄ ipse fecerat. ppt̄ h⁹ papa excōicauit eū z ō hoc cō ḡstus e achatiⁿ: q̄ sine synodo ex cōicauit eū: papa ño dixit q̄ synod⁹ cōgregari nō debuit: tū q̄ n erāt ibi catholici cū ḋb⁹ posset hīi synod⁹. tū q̄ ipse ictdit i heresim iā dānatam vñ nō fuit opus nouo concilio.

h ¶ Certamē.

fera hoc a sacerdotali vigore patientia est: que sibimet peccatis aliorū parcendo nō parcit. Item ex consilio carthaginensi. iij. ¶ Et sodalitates ecclesiarum hereticorum clerici vitare debent.

Clericus hereticorum/ aut scismaticorū tā cōtubia q̄z sodalitates euitet eq̄liter eoz conuēticula non ecclesia sed conciliabula appellanda sunt: cum eis neq̄z orādum est[k] neq̄z psallendum.

Fidei disputatio cū hereticis ꝓhibita.

Item Gelasi⁹ papa. ¶ Canonum obseruatores: cū hereticis nullū debent inire certamen.

Cum quibus⁸ erat synodus ineunda: catholici pontifices fuerant vndiq̄z tā depulsi: vt remanserāt socij p̄fidoz. cū q̄bus nec fas licebat hīe cōuentū. dicente psal. Non sedi cū cōcilio vanitatis: z cū iniq̄ gerētib⁹ nō itrolbo. nec ecclīastici moris est cū his q̄ pollutā habēt cōtorem gmixtiq̄z cū p̄fidis miscere concilū. Recte igit p calcedonensis synodi formam hmōi p̄uaricatio repulsa est: potⁱ q̄z ad concilū vocata quod nec op⁹ erat post primā synodum: nec cū talib⁹ hīe licebat. Idem canonum magistris atq̄z custodib⁹ nullum nobis fas est inire certamen[b] cum hoibus cōtonis alene.

ℨ. xxv

Item ex epla vibant pa. ¶ Non cōtradicit: sed potius obedit euangelio qui malos excōicat.

Standū[c] est q̄ quidā dicūt cōtra euangelicā parabolā nos facere vbi de zizaniis non eradicādis dñs ꝑcepit: cū aliquos excōicatione dignos excōicationi subiicimus et d. aiunt ertiā scrm Aug. hoc cōtradicere in illo loco vbi ait: q̄ non est p̄iescindēda vnitas ferēdi sunt mali non abiscindi. Quibus hic primū respōdendū est. si heretici z mali homines excōicandi non sunt: quare z ipse Aug. cū sanctis legatis ro. ec. z cū sanctis epīs suis pelagiū z celestinū nouā heresim in sanctā dei eccl̄iam introducētes excōicauit z ab ecclesia dei separauit: quare ipsos donatistas cōtra quos ista et multa his similia loquunt tam ipse q̄z oēs eccl̄ia dei excōicatos habuit: z nisi primo penituissent et p manⁱ ipositionē recōciliati essent eis nequaq̄z cōicabat. Idē ipse dñs q̄ hoc parabolice hic enarrat aperte alibi excōicationem fieri iubet dicens. Frater qui corripitur ab ecclesia z non obedit: sit tibi sicut ethnicus z publican⁹. Unde apparet liquido aliud esse excommunicationē: aliud eradicationez. Qui eñ excōmunicat

Warnici. xvij.

Warnici. xviij. c

Universidad de Deusto
Biblioteca

j. cor. v.b.

¶ Disciplina. Medicinalis arte ē excōicatio. vt. ij. q. j. multi.

b ¶ Deus qñ. ¶ Promit. Simat vrile ē demões ee ppt malos. vt. xxiij. q. v. q̄ malos. sic j. q. iij. saluator. in princi. t. xxvj. q. v. nec mirum. c ¶ Scire. xxij q. v. hūane. Jo. d ¶ Cognoscere. l. xxv. dist. archidiaconum. e ¶ Maledicēdi. xxvij. q. j. nec aliqua.

(vt apls ait) ad hoc excōicat vt spūs ei⁹ salu⁹ fiat in die dñi. disciplina⁸ ēm est excōicatio t non eradicatio: nisi forte ex cōtēpta t supbia excōicati' puenat. ¶ Aug. in lib. numeri.

¶ Diuina maledicto meritū maledicti designat.

DEus qñ maledicit meritum ei⁹ designat cui maledicit: t sniam veram promit⁹ vtpote quē nō fallit neq; qualitas peti neq; peccātis affectus/ hō q̄ hoc non pōt scire[c] neq; ēm ppositū mentēq; alteri⁹ alius videre pōt aut cognoscere[d]: idcirco ēt si iudicantis/ vel sniam pmēritis iniurtu pferat maledictū: nō pōt esse maledicēdi[e] causa vbi ignorat peccātis affect⁹: maxime cū humanū iudiciū tūc sciat maledicta pferre: cū forte conuitijs aut iniurijs puocat: qō vitiū volēs resecare apls/ He maledicta maledictis t contuitia conuitijs puocemus mādatū necessariū ponit vt benedicamus: q̄ cōuiciandi vitiū resecet: nō quo iudicādi veritas q̄ homines lateat: t pnunciādi auctoritas permat. Secte vero hereticoū quot sunt: t vñ nomina acceperint.

j. Petri. iij.

Isido. viij. li. ethimolo. c. v. determinat dicēs.

¶ Quot sunt secte hereticorum.

QUidā aut hereticī qui de ecclia recesserūt ex noie suoz auctoū nūcupant⁹ qui dā vero ex causis quas eligentes instituerunt.

Simoniani. Act. viij. c.

Symoniani a symone dicti magice discipline perito: cui petrus in actibus apl̄oz maledixit p eo q̄ ab apl̄is spūsancti gratiam pecunia emere voluisset. hi dicunt creaturam nō a deo esse: sed a virtute quadā supna creatā.

Menādriani.

¶ Menādriani a menādro mago discipulo symonis nūcupati: q̄ mundum nō a deo creatū sed ab angelis factum asserunt.

Basilidiani.

¶ Basilidiani a basilide appellati: q̄ iter reliquas blasphemias passim iesum abnegant.

Nicolaite. Actu. vj. b.

¶ Nicolaite dicti a nicolao diacono ecclie hierosolimoū qui cū stephano t ceteris constitutus est a petro: qui propter pulchritudinē relinquens vxorē dixit vt qui vellet ea vteretur. versa est in stupruin talis cōsuetudo vt inuicē coniugia cōmutarentur. quos Johannes in apocalipsi sua improbat dicēs. Sed hoc habes q̄ odisti facta nicolaitarū que t ego odi.

apoc. ij. b.

Gnostici.

¶ Gnostici ppter excellentiā scientie se ita appellari voluerunt: animā naturā dei esse dicūt bonum et malū deum suis dogmatibus fingūt

Carpocratiani.

¶ Carpocratiani a carpocrate quodam vocant⁹ qui dixit xp̄m hoiem fuisse tm: t de vtroq; semine pgenitū.

Cherintiani.

¶ Cherintiani a cherintho quodā nūcupati. hi inter cetera circumcisionē obseruant mille annos post resurrectionem in voluptate carnis futuros predicant. vnde t grece ciliaste latine miciliaste sunt appellati.

Nazarei.

¶ Nazarei dicti: quia dum christū qui a vico nazareth est appellatus: filiū dei licet confiteātur: omnia tm veteris legis custodiunt.

ophite

¶ Ophite a colubro nominati sunt: coluber ēm grece ophi dicitur: colūt enim serpentē dicentes ipm in paradiso induxisse virtutis cognitionē.

Valētiniani.

¶ Valētiniani a valentiniano quodā platonico sectatore vocati. qui eonas id est secula quedā in origine dei creatoris induxit. christū quoq; de virgine michi corporis assumpsisse. sed per eam quasi p fistulam transisse asserut.

Appellite

¶ Appellite quoq; auctor appelles princeps fuit qui creatorē angelum nescio quem gloriosum supertoris dei faciēs deū legis israel illum igneum affirmans: qui dixit christum nō in veritate deum: sed hominem in fantasia apparuisse.

Archōniaci.

¶ Archoniaci a principibus appellātur: quia vniuersitatem quam deo condidit opera esse archāgelorum defendunt.

Adamiani

¶ Adamiani vocantur: quia ade imitentur nuditatem: vnde et nudi orant et nudi inter se mares t femine cōeunt.

Caiani.

¶ Caiani pmde sunt appellati: quoniam cayn adorant.

Sethiani.

¶ Sethiani: nomen acceperunt a filio ade: qui vocatus est seth: dicentes cum esse christum.

melchisedechiani.

¶ Melchisedechiani vocati pro eo q̄ melchisedech sacerdotem domini non hominem fuisse: sed virtutem dei esse arbitrantur.

Angelici.

¶ Angelici vocati: quia angelos colunt.

Aplici.

¶ Apostolici. hoc sibi nomen ideo sumpserunt q̄ nichil possidentes proprium: ne quaq; recipiant illos qui aliquo in hoc mundo vtuntur.

Cerdoniani. marcioniste.

¶ Cerdoniani a Cerdone nuncupati: qui duo asserut contraria principia. ¶ Marcioniste a marcione stoico philosopho appellati: q̄ cerdonis dogma secutus alterum bonum: alterum iustum deum asserunt: tanq; duo principia creationis t bonitatis.

Artotirite.

¶ Artotirite ab oblatione vocati: panem enim et caseum offerunt. dicentes a primis hominibus oblationem a fructibus terre t a fructibus ouium fuisse celebratam.

Aquarij. Seuerriani. Tacitani.

¶ Aquarij appellati eo q̄ aquam solam offerunt in calice sacramenti. ¶ Severiani a severo eroti. vinū non bibunt/ vetus testamentū t resurrectionē non recipiūt. ¶ Taciani a taciano vocati qui eucratici dicti: q̄ carnem abominātur.

Alogij

¶ Alogij vocantur tanq; sine verbo. logos enim grece: latine verbū dicitur. deū enim ver

bum non credunt respuentes Johannis euangelū et apocalypsim.

Cathafrigij.

¶ Cathafrigijs nomen p vincia phrigia dedit q̄ ibi exiterūt actores eorum montanus prisca et maximilla fuerunt. hi aduentū spiritussancti non in apostolos: sed in se traditum asserunt.

Catharoe.

¶ Catharoe p mundicitia se nominauerunt gloriantes eni de suis meritis negant penitentibus veniam peccatoruz. viduas si nupserint tanq; adulteras damnant mundiores se ceteris predicāt. qui nomen suū si cognoscere vellent mūdanos se potius q̄ mūdos vocarēt.

Paulianent.

¶ Paulianat a paulo samosateno exorti sunt: qui dixit non semper fuisse christuz: sz a maria sumpsisse initium.

Hermogeniani ab sentiā.

¶ Hermogeniani ab hermogene quodam vocati: qui materiam non naturam inducens deo non nature eā cōparauit: matremq; elementoz ideam asserit: quos apostolus improbat elementis seruientes.

Manichei.

¶ Manichei a quodam persa extiterunt: qui vocatus est manes hic duas naturas t duas substantias introduxit: id est bonam t malā t animas ex deo: id est quasi ex aliquo fonte manare asserut. testamentū vetus respuunt: nouum ex parte recipiunt.

Antropomorphite.

¶ Antropomorphite dicti p eo q̄ simplicitate rustica deū habere humana mēbra que in diuinis libris scripta sunt arbitrātur. Antropos enim grece latine homo interpretatur: ignorantes vocē dñi: qui ait. spiritus est deus. incorporeus est ēm: nec ēm mēbris distinguitur: nec corporis mole censetur.

Eraclite.

¶ Eraclite ab Eraclio auctore exorti monachos tm recipiunt/ coniugia respuunt: regna celoz paruulos habere non credant.

Nouatiani.

¶ Nouatiani a nouato rome vibis pbō exorti: qui aduersus cornelū cathedram sacerdotalem conat⁹ inuadere heresim instituit: volut apostatas recipere: rebaptizans baptizatos.

Montani.

¶ Montani heretici dicti: qi in tempore psecutionis in montibus latuerūt: qua occasione se a catholice ecclesie corpore diuiserunt.

Ebionite.

¶ Ebionite ab ebione dicti siue a paupertate. xp̄m enim per quecrum solum virū iustuz putant effectum. Unde competenter ebionite pro paupertate intelligentie appellati sunt. hi ēm iudei sunt: t ita tenēt euangelium vt legem carnaliter seruent aduersus quos apostol⁹ ad galathas scribens inuehitur.

Fotiniani.

¶ Fotiniani a fotino gallo grecie smyrne episcopo nuncupati: qui ebionitarum heresim fulciens asserit christū ex Maria per ioseph nuptiali coitu fuisse conceptum.

Arriāni ab aerio

¶ Arriani ab aerio quondā nuncupati sunt. hi offerri sacrificiuz pro defunctis spernunt.

Aeciani ab eunomio

¶ Aeciani ab eunomio quodā dialetico Aecij eunomiani ab eunomio quodā dialetico Aecij discipulo: ex cuius nomine magis innotuerūt: dissimilem patri asserentes filium et filio spiritum sanctum dicunt etiam nulli imputari peccatum in fide manentium.

Origeniani.

¶ Origeniani ab origene auctore exorti sunt dicentes q̄ non possit videre filius patrem: nec spiritussanctus filiuz animas quoq; in mundi principio peccasse dicunt: et pro diuersitate peccatorum e celis vsq; ad terram diuersa corpora quasi vincula meruisse: eaq; causa factum esse mundum.

Noeticiani.

¶ Noeticiani a quodā noeto vocati: qui dicebāt christum eundem esse t patrem et spiritumsanctū: ipsamq; trinitatem in officioz nominibus non personis accipiunt. Unde et patripassiani vocantur qui patrem passum dicunt.

Patripassiani.

Sabellianiani.

¶ Sabelliani ab eodem noeto pullulasse dicuntur: cuius discipulum perhibent fuisse sabellium: ex cuius nomine maxime innotuerunt. Unde sabelliani vocati sunt. hi vnam personam patris et filij et spiritussancti astruunt.

Arriāni ab arrio

¶ Arriani ab arrio alexandrino episcopo exorti sunt: qui coeternum patri filium nō agnoscens diuersas in trinitate substantias asserit: contra illud quod ait dominus. Ego et pater vnum sumus.

Joh. x. f.

Macedoniāi.

¶ Macedoniani a macedonio episcopo dicti sunt negantes deum esse spiritum sanctum.

Apollinariste

¶ Apollinariste ab apollinare vocati sunt: dicētes christum corpus tantummodo sine anima assumpsisse.

Antidicomarianite

¶ Antidicomarianite appellati sunt: eo q̄ marie virginitati contradicunt: asserētes eam post christum natum viro suo fuisse cōmixtam.

Metāgismi.

¶ Metangismi nominati ideo tale nomē acceperūt: q̄t angypos grece vas dicitur. asserunt enim sic esse in patre filium tanq; vas minus intra vas maius.

Patriciani.

¶ Patriciani a quodam patricio nuncupati sunt: qui substantiā humane carnis a dyabolo conditam dicunt.

Colliciani. Esaie xlv. a. Floriani.

¶ Colliciani a quodam colliclio nominati. qui dicunt deum non facere mala. contra illud quod scriptum est. Ego dñs creans mala. ¶ Floriani a floriano qui econtrario dicunt deuz creasse mala: contra hoc quod scriptum est. fecit deus oia bona.

Benedonatiste.

¶ Donatiste a donato quodam aphro nuncupati sunt. qui de numidia ventens totam pene aphricam sua psuasione decepit: asserēs nimiorem patre filiū: et minorem filio spūmsanctū: t rebaptizans catholicos.

Bonosiani.

¶ Bonosiani a bonosio quodā epō exorti pduntur: qui xp̄m dei filiuz adoptiuū non ppriū asserunt.

Circūcelliones.

¶ Circumcelliones dicunt⁹ eo q̄ agrestes sint quos scotopicos vocant supradicte heresis habētes doctrinā: hi amore martyrij semetipsos perimunt: vt violenter de hac vita discedentes martyres nominent.

¶ Nuncii

Fuscul lianiste. Fuscullianiste a fuscillano vocati: q̄ i hispania exorte gnosticoꝝ ⁊ manicheoꝝ ꝓmixtus dogma cōposuit.

Lucifer ran. Lucifer a lucifero smirne epo ortus: q̄ epos catholicos q̄ instanti psecutione fidē arrianoꝝ cōsentiētes erant ⁊ postea correcti in cathedram redire elegerūt: dānantes q̄s prius crediderunt: siue q̄s credidisse dissimulauerunt: quos ecclesia catholica materno recepit sinu tanq̄ petrū post fletū negationis. hāc ill̄ mīs charitatē superbe accipiētes eos recipere nolentes ab eccle cōione recesserūt. et cū ipso lucifero auctore suo qui mane orturā habebat cadere meruerunt.

Iouiniāiste. Iouiniāiste a iouiniano q̄dā monacho dict̄: nullas nuptias ⁊ ꝑginū esse distantias: nullūq̄ asserētes iter abstinētes et simplicit epulātes esse differmē.

Aliudiani. Aliudiani ab eluidio nuncupati vel noiati: q̄ dicūt post x̄pm natū alios mariā filios de viro ioseph pepisse.

Ꝑfiliani. Ꝑfiliani a paterno q̄dā nuncupati: q̄ inferiores corpis pres a dyabolo factas opinātur.

Arabici. Arabici nuncupati eo q̄ in arabia exorti sunt dicentes aiam cū corpe mori: atq̄ in nouissimo vtriq̄ resurgē.

Tertullianiste. Tertullianiste dicti a tertuliano ꝑbro aphuce puincie ciuitatis cartaginensis: aiam imortale esse: sed corporeā ꝑdicātes: et alias petrū hoim post mortem in demones conuerti putantes.

Tessera sedecate. Tesserasedecate. esserasedecate dicti q̄ xiiij. luna pascha cum iudeis obseruare contendunt. Nam tessera. iuj. deca. decem significat.

Victageo. Victageos a sono nūcupati q̄ vigilias noctis respuant superstitionē esse dicētes: iura temerare diuina q̄ noctē ad requiē tribuit.

Pelagiani. Pelagiani a pelagio monacho exorti. hi liberū arbitrium diuine gre anteponūt: dicētes sufficere voluntatem ad implēdā iussa diuina.

Nestoriani. Nestoriani. Nestorius cōstātinopolitano epo nūcupati. q̄ bām mariā virginē nō dei sz hois tātūmō matrē asserunt: vt altā personā carnis altā faceret deitatis: nec vnū x̄pm in verbo dei ⁊ carne credidit: sed separati atq̄ seiuncti alterū filiuz dei alterū filiū hois predicauit.

Euticiani. Euticiani dicti ab eutice constātinopolitano abbate: q̄ x̄pm post humanam assumptionē negauit existere de duabus naturis: sed solā i eo diuinā asserit eē naturā.

Acephalite. Acephalite dicti. i. sine capite. nullus em̄ eorū reperitur auctor ex quo orti sunt. hi triū calcedonensium capitulorū impugnatores duarū in x̄po substantiaꝝ ꝓprietatē negant: et vnā in eius persona naturā predicāt.

Theodosiani. Theodosiani ⁊ gaianite appellati a theodosio ⁊ gaiano: qui tēpoꝝ iustiniani pncipis in alexādria q̄ ppē q̄uersi electionē vna die ordinati sunt epi. hi errores euticij et dioscori sequentes calcedonēse concilū respuunt ex duab⁹ vnā in x̄po naturā asserūt: quā theodosiani corruptā gaianite incorruptā cōtēdūt.

Gnoite. Gnoite ⁊ tritoite a theodosianis exorti sunt: et ꝙbus gnoite ab ignorātia dicti. q̄ ad peruersitatē a q̄ exorti sunt: id adiciunt q̄ x̄pi diuinitas ignoret q̄ sunt scripta futura de die ⁊ hora nouissima: nec recordantes x̄pi psonā nesciaz loqui in esaia. Dies iudicij in corde meo. tritoite vero vocati q̄ sicut tres psonas i trinitate: ita q̄s tres asserunt deos esse contra illud q̄ scriptū est. Audi israel dīus deꝰ tuus vnus est deꝰ.

Esaie xxx.d. Trinitate. deut. vj.a.

Vnit aūt et alie hereses sine autore et sine noibus. Ex quib⁹ alie putant esse trinū deum alie etiā x̄pi diuinitatē passibilem esse dicunt. Alie x̄pi natiuitati de patre in tempore initū tēporis dāt. Alie liberationem hoim apud inferos factaz x̄pi descensione non credunt. Alie aiam imaginem dei negāt. Alie alas conuerti in demones et in quecūq̄ animalia existimant. Alie de mundi statu dissentiūt. Alie innumerabiles mundos opinantur. Alie aquā deo coeternā faciūt. Alie nudis pedibus ambulant. Alie cum boibus non manducant. Ne sunt hereses aduersus catholicam fidem exorte: ⁊ ab apostolis et a sanctis patribus vel cōciliis damnate: q̄ dū in se multis erroib⁹ diuise inuicē sibi dissentiunt: cōmuni tm̄ noie aduersus eccliam dei conspirant. Sed et quicūq̄ aliter scripturam sacrosanctā intelligit q̄m sensus spiritussancti flagitat a quo conscripta est: licet de ecclesia non recesserit tamē hereticus appellari potest. Item Augustinus.

¶ Quare diuina prouidentia multos errare permittat.

Deo diuina. vj.ps. Deo diuina ꝑmittit vt cū interrogant nos ea q̄ nescimus sic discutiamus pigritiā ⁊ diuinas scripturas cupiamus: ꝓpterea apostolus ait. Vt probati manifeste fiāt. ibi autem a deo ꝓbati sunt qui bene possunt docere.

¶ Causa.xxv.

Sancta romana. Sancta romana ecclia quā dā baptismalem ecclesiam suis muniuit priuilegiis: decimatiōes siue diocesis ex integro sibi attribuens. Itē quoddā monasterū sibi muniuit priuilegiis propriis: decernens vt ex propriis ꝑdis nulli decimas ꝑsoluere. Accidit itaq̄ vt ira dei cessim premunire baptismalis ecclesie prefatum monasterū alia emptione: alia donatione predia sibi inuenirēt.

Quis itaq̄ cōtēto iter monachos ⁊ clericos de decimis. Hic primū q̄ritur: an clerici baptimalis ecclesie aūte priuilegia decimas sue diocesis ex integro sibi habeāt vendicare? Secōo an subsequenti priuilegio monachoꝝ derogē antiquoꝝ priuilegijs baptismalū ecclesiarum?

¶ Questio.i.

Quod ꝙ auctoritate illi priuilegij decimas sibi ex itegro clerici vēdicare nō valeāt: hic ꝓbatur. q̄ decime iuxta decreta sanctoꝝ patrū quadripartito diuiduntur. quaruz vna pars epis. secūda clericis. tertia fabricis restaurādis. quarta vero pauperibus est assignata. Decreta vero sctoꝝ canonum neminem magis q̄m apicū seruare opz. Dñi Gelasius papa ait.

¶ Cōstitutionem synodi quam vniuersalis ecclesie ꝓbat assensus: romanam sedem seruare oportet.

Quisdiimus q̄ null⁹ iā veraciter x̄pian⁹ ignoret vniuscuiusq̄ synodi constitutū q̄s vniuersalis eccliē ꝓbauit assensus: nullā magis exequi sedē ꝓe ceteris opz⁹ q̄m primā q̄ ⁊ vnāquāq̄ synodū sua auctoritate firmauit: ⁊ ꝓtinuata moderatione custodit.

Item Leo papa.

¶ Qui negligēter pascit dnicum gregē sibi cōmēdatum: communicat summum non amare pastorē.

Diuinis ꝓceptis ⁊ apīs monitis incitamur vt ꝙ possi eccliarū statu ipigro vigilem⁹ affectu: acsi q̄d vnoq̄ reprehensioni inuenit obnoxiū: aut ab ignorātie impitia aut a presumptionis vsurpatiōe reuocem⁹. Admonente em̄ diuine vocis impio q̄ brissim⁹ apīs petr⁹ trina admonitiōe mystici sanctionib⁹ imbuit: vt x̄pi oues qui x̄pm diligit pascat: ⁊ ipsius sedis cui ꝙ abundantiā gre diuine ꝓsumus: reuerētia coartamur: vt piculuz desidie (q̄tū possum⁹) declinemus. ne pfessio summi apīi qua se amatore dñi testat⁹ est: nō iueniat in nobis: q: quotiens q̄s negligēter pascit dñicum gregē cōmendatū totiens conuincitur summū nō amare pastorem.

Item anathollo episcopo.

¶ Nō debēt ullo mō variari q̄ ad ꝑpetuā ordinata quierem.

Que ad ꝑpetuā ghaliter ordinata sunt vtilitatē nulla cōmutatione varietur: nec ad priuatū trahant commodū q̄ ad bonū sunt cōe ꝓfecta: ⁊ sz manētib⁹ terminis q̄s cōstituerūt pres: nemo iniuste vsurpet alienū. sed intra fines ꝓpuos atq̄ legitimos prout quisq̄ valuerit in latitudie se exerceat charitatis.

Item hylarius papa.

¶ Nulli diuinas constitutiones ⁊ apostolice sedis decreta temerare licet.

Quelli fao sit fine stat⁹ sui periculo vel diuinas constitutiones/ vel aplice sedis decreta temerare. q: nos q̄ potentissimi sacerdotis administramus officia: talis trāsgressionuz culpa respiciet: si in causis dei desides fuerim⁹ inuenti: q: memoriam⁹ q̄ timere debemus qualiter cōmunef de⁹ negligētie sacerdotū. siquidē maiori reatu delinq̄t: q̄ potiori honore fruit. ⁊ z grauiora facit vicia pctoꝝ sublimitas⁹ peccātū. Item Damasus papa.

¶ In spūm sanctum blasphemant: qui sacros canones violant.

Violatores canonū volūtarie grauiter a scis patrib⁹ iudicant: ⁊ a sancto spiritu instructu cui⁹ ac dono dicati sunt dānant: qui blasphemare⁹ spiritū sanctū nō incōgrue videtur: q̄ cōtra eosdē sacros canones non necessitare cōpulsi. sed libenter (vt premissum est) alterū sibi q̄ deū offendere ꝓtendunt.

a Oritur. Primo inter epos ⁊ clericos. Secōo inter clericos ⁊ mōachos. ⁊ hec est differētia istarum questionum. Ostendit ꝙ primo q̄ clerici non possunt se defendere cōtra epm̄ per talē priuilegiū. ⁊ ad hoc inducuntur oīa iura ca. eo ꝙ papa nō potuit dare tale priuilegium. Johan.

diuisio Quod vero dicit. q. diuidit in duas partes. in quaꝝ prima ꝓbat magister. p. xvj. ca. q̄ priuilegia ecclesiarū. s. q̄ que firmat status ecclesie nō sunt immutāda. Secūda ibi. Si ergo. Johan. de san.

Opozet non semper est verū necessitatio. b Onfidi. Opozet. hoc ibi opz esse verū honestatis. sic ponit. xix. q. j. c. j. sicut hec dictio oz/q̄n ꝙ honestatē designat. vt eē de despō. ipu. tua. q̄nq̄ est verbuz officij. vt. xxv. dist. vnū. q̄nq̄ est verbū necessitatis. vt. iij. q. ix. ñ opz. hoc ideo dico: q: ꝓticeps legibus solut⁹ est vt eē de elect. significasti: tñ honestuz est vt sim̄ leges seruat. vt ff. ō lega. iij. l. ex imꝑfecto. C. ō testa. ex imperfecto. Johan.

c Iuinis. Trina. Ter enim cōfessus est christū vt oñdat se corde/ ore/et ore/ x̄pm diligere. Joā.

Ue ad ꝑpetuam. Nulla cō-

Universidad de Deusto Biblioteca

mutatione. Et hoc patet q̄ papa nō potest contra generale ecclesie statutū dispensare nec contra articulos fidei. nam ⁊ si oēs assentiant et nō valet statutū. sz oīs hereticus esset. vt. xv. di. sicut. ⁊ sic pōt itelligi. e. c. sūr quidā. x. c. seq. sz cōtra statutū ecclesie qđ non est tra generale sicut ō continentia sacerdotum bñ potest dispensare.

e ¶ Nec ad ꝑpetuatum communis vtilitas ꝓprietate prendicat vt. viij. q. j. scias. ⁊ viij. q. j. in ferpturis.

Vlli fas. f ¶ Subditus. crimē em̄ auget per dignitatē. vt. xl. dist. homo. ⁊. ff. de reg. iur. oīne delictū. §. fi. Jo.

Violatores canonū. g ¶ Blasphemare. Immo eo

† Concor. i. §. munitis. ff. §. de cautio. et. l. vni. §. fi. C. de epo. pub.

† Concor. ter tuus i. l. nemo. C. De epis. et cle. ⁊ in mor. §. iste vere. ff de pe.

ipso videl excōicatus z hereticꝰ vt.xix.dist. nullū. z j.c.cū.ginalt.

Papa verum potest ꝫ aplīs dispensare.

a Sunt quā. Aplī. hꝫ vī q papa non possit dispēsare ꝫ aplīs vel dñm ꝫr ergo Martinus dispensauit cū bigamo ptra aplīs vī. xxxiij. di. lector. ¶ Itē cū canon aplōrū di cat. pbr̄ si fornicatꝰ fuerit/deponatur. lxxj. dist. pbr̄. quō ḡ angrēse cōciliū dispēsat i tali casu. vt dist. lxxvij. pbr̄ Itē ꝫ dñm dispēsauit q dixit vxorē reddite. z tñ absolut a iuramēto z a voto xv. q. vj. iuratos ēt de vo. z vo. redē. p totū. Satis pt sustineri q papa ꝫ aplīs dispēsat non tñ in his istic. vt q tenēt ad artic. vj. nō ē dignā pōderatio aie cōmēsticoruptio est facit primū deo. Sapt. vj. ad idem. xxxj. q. j. mprie.

Cōtinētia nil melius

¶ Concor. l. ff. ¶. fi. q. C. de iudic. deliber. z. l. j. ¶. z cū tripli. C de cadu. tol.

quid aut pterue agunt aut loqui psumunt: aut facere volentibus sponte cōsentiunt. talis em̄ psumptio manifeste vnum gen⁹ est blasphemātium in spiritū scm̄. qꝫ (vt tā plibatuz est) contra eū agit: cui⁹ nutu z gratia sancti canones editi sunt.

Item Urbanus papa.

¶ In quibus romano pontifici licet nouas cōdere leges.

Sunt quidā dicentes romano pontifici semp licuisse nouas cōdere leges: qō z nos nō solum negamus: sed etiā valde affirmamus. Sciēduz vero summopere est quia inde nouas leges condere potest: vnde euāgeliste aliquid z prophete nequaꝫ dixerunt. Ubi vero aperte dñs vel eius aplī⁹ et eos sequētes sancti patres sententialiter aliquid diffinierūt: ibi non nouam legem roman⁹ pontifex dare: sed potius qō predicatuz est vsqꝫ ad ālam et sanguinem confirmare debet. Si em̄ qō docuerunt aplī z pphete destruere (quod absit) uteret non sniam dare: sed magis errare cōuinceret: sed hoc ꝓcul sit ab eis qui semper dñi ecclesiā contra lupoꝝ insidias optime custodierunt.

Item Zozimus papa.

¶ Aplice sedis auctoritas: cōtra sanctorum statuta aliquid condere non valet.

Contra statuta[b] patrū cōdere aliquid vel mutare: nec huius quidē sedis potest[c] auctoritas. apud nos em̄ incōcussis radicibus viuat antiquitas: ꝫ cui decreta patrum sanxere reuerentiam.

Item Marcellus papa.

¶ Stare nō valet: qō contra euāgelicā vel pphetica doctrinā seu cōstōnem factū fuerit.

Omne qō irreprehēsibile est: catholica ostendit ecclesia. z infra. ¶ Iniust⁹ iudicū z diffinitio iusta regio me

tu vel iussu a iudicibus ordinata non valeat. Nequaꝫ quod contra euangelicā vel pphetā cam vel aplicā doctrinā cōstitutionē ve eoꝝ siue sanctoruz patrū actum fuerit stabit z qō ab infidelibus[a] vel hereticis factum fuerit: oino cassabitur.

Item Hormisda papa.

¶ Statutis patrum non debuisse et fidei regulam custodire prima salus est.

Prima salus est recte fidei regulam custodire: et a constitutis patrum nullatenꝰ deuiare. Item Pelagi⁹ papa Childiberto regi.

¶ Profitetur Pelagius papa tpoīā sui decessores per omnia seruare.

Satagēdū est vt pro auferendo suspitiōis scandalo obsequiū cōfessionis nostre legib⁹ religionis ministremus: quibus nos etiam subditos[a] esse sacre scripture precipiunt. Uemēs etenim ruffin⁹ vir magnificus excellentie vestre legat⁹: cōfidenter a nobis (vt decuit) postulauit. quatenus vobis aut beate recordationis Leonis pape thomū a nobis ꝙ oia conseruari significare debuissemus: aut ꝓpriis verbis nostre cōfessionē fidei destinare. z primā quidem petitionis ei⁹ partem qꝫ facilior fuit mox vt dixit impleuimus nosqꝫ in oibus presulis thomū pio catholice fidei assertione conscriptū deo ꝓpicio custodire man⁹ nostre ad vos professiōe significamus. Ut autem nullius deinceps (quod absit) suspitionis resideret occasio: illam etiam aliam partem quam memoratus vir illustris admonuit facere maturauit. s. propriis verbis confessionē fidei quam tenemus exposui.

Item Adrianus papa.

¶ Anathema apud deum sit: qui censurā romanorum pontificum violat.

Generali decreto cēsem⁹ et cōstituim⁹: vt erecrādum anathema sit[a]: z velut ꝓuaricator fidei catholice semp apud deū reus existat qui

z affi. nō deberet. Nequaꝫ contra articulos fidei ñ dispenset. j. q. vij. est illa. B.

b Contra statuta. l. vt dictū est de articulis fidei. ij. ca. ꝓximo.

c Pot. supple de facto vel de iure.

a Nec qō. b Iniustum. s. xj. q. iij. ca. iniustum. c Ab infidelibus. Arg. qd quod fit ab iniusto non valet. vt xij. qō. ij. alienationes. de ꝓse. dist. inc. j. hic ergo. Arg. xxv. q. j. q. j. si quis a pseudo episcopis.

a Satagēduz est vt pro. f Subditos Arg. q papa subest imperatori intelligo quo ad hoc ꝙ sua ecclesia dat tributa: forte imperatori. vt extra. ō. cē. ois ala. z. xj. q. j. magnum. z. c. ij. tributū. xvij. q. viij. tributuz. nā alis omnes principes subsūt episcopis. vt extra de maio. et obe. omnes principes Joan.

Papa qñq; subest imperatori.

g Generali decreto. g Sit. id est fiat. nā hec ꝛba

fiat et fiat respitetur qñq; futuz ꝓpōs. vt. ff. ne ād i loco pūbl. l. ij. ¶. deinde. Jo.

b Quia de ecclesiis. a Ecclesia. hoc ca. hic attribuit damaso. alꝫ leoni. vt. xix. dist. c. j. ver. quoniā. Jo.

b Ecclesia. c Desciscit. i. ꝓcēdit vel loqꝫ de ignorātia iuris. q̄ ḡnalis est

¶ Adde damnabilis. vt q. ꝓ epi. dñr ma gistri canonū z ex Rodes. xxxij. q. iij. cū dñus. i fi. alꝫ est. c. ꝓ se. z incipit canonū.

xxxviij. dist. si in laicis. Johan.

Deo ꝓmittente.

c Hec ē ꝓpōsitio. ꝙ. ps. q. j. iō ꝓmo infert ex ꝓcedētibus: subsequēs venit ad diuersas solutiones. Jo.

c Ubi ista ꝓpōsitio. magis occupat primā cōsiliū scdā scdaz. Pōta talis est qꝫ dñs sicut soluit legem quā dedērat sic z papa ꝓt secūda hec est qꝫ canones ita itel liguntur statuti vt semp auctoritas rom̄e sedis sit excepta.

d Alligat. vt extra de elect. significasti.

e Solus. De hoc not. ff. xj. q. j. ¶. ex his.

cunqꝫ regū seu ep̄oꝝ vel potēū deinceps romanoꝝ pontificū decretorū censurā in quoqꝫ crediderit vel ꝓmiserit violandam. Item Damasus papa Stephano archiepō.

¶ Non licet alicui epō: contra romanorum pōtificum decreta aliquid agere.

Omnia[a] decretalia cunctoꝝ predecessoꝝ nr̄oꝝ constituta: q̄ de ecclīasticis ordinibus et canonū sunt ꝓmulgata disciplinis: ita ab oibus epīs ꝙ ac sacerdotibus: gñalr̄ custoditi debere mādam⁹: vt si qd in illa cōmiserint veniam sibi honoris deinceps nouerit denegari. Item gregorius.

¶ Non communicet sacris altaribus: qui nescit sacris obedire canonibus.

Hec consona scīs pfīb⁹ diffinitione sancim⁹: vt qui sacris obedire canonibus nescit⁹: nec sacris ministrare altaribus: nec cōioné cape sit dignus. Item ē ex conci. Calce.

¶ Obseruande sunt regule a scīs pfīb⁹ in synodo statute.

Sctis patribus in vnaquaqꝫ synodo vsqꝫ nūc ꝓlatas regulas tenere statuimus. Item Gregorius ad montanum et thomam.

¶ Uoluntatē et statuta ꝓtōrū decessorum custodiant: q̄ suaz seruari voluntatem.

Ufficie ac rationis ordo suadet: vt qui a successoribus sua mandata seruari desiderant: decessoris sui proculdubio voluntatem et statuta custodiant.

Item Leo papa. iiij. ¶ Contra statuta sanctorum peragit: qui ea non seruat intacta.

Deo permittente dño pastores hoim̄ sumus effecti vt qō pīes nostri siue in sctis canonib⁹: siue in mundanis affixere legib⁹ excedere minime debeam⁹: cōtra eoꝝ quippe salubrime agim⁹ instituta: si qō ipsi diuino statuerunt cōsulto: iractū nō cōseruam⁹. Si ergo primā sedem statuta cōciliorꝝ pre oibus obseruare oportet: z si pro statu oīm ecclesiaꝝ necesse est illam impigro vigilare affectu: si ea q̄ a ro

ij. ps.

manis pontificibus decreta sunt ab omnibus obseruari cōuenit: si illi qui nesciunt sacris obedire canonibus altarib⁹ ministrare non debēt: paret ꝙ contra statuta sanctoꝝ canonum quibus status ecclesiarum vel confundantur vel perturbentur: priuilegia ab apostolico cōcedi non debent. Hic ita[e] respōdetur. sacrosancta romana ecclesia ius et auctoritatem sacris canonibus impartitur: sed non eis alligatur[a]. habet enim ius condendi canones: vtpote que caput est z cardo omnium ecclesiarum: a cui⁹ regula nemini dissentire licet. Ita ergo canonibus auctoritatem prestat vt seipsam non subiiciat eis: sed sicut chriſt⁹ qui legem dedit: ipsam legem carnaliter impleuit: octaua die circuncisus. xl. die in templo cum hostijs est presentatus: vt in seipso eam sanctificaret: postea vero vt se dominum legis ostēderet contra legis literam leprosum tangendo mundauit. apostolos quoqꝫ contra literam sabbati per sata pretergradientes spicas vellentes et confricātes manibus suis probabili exemplo dauid et circuncisionis et rempli excusauit dicens. Non legistis quid fecerit abimelech quando venit ad eum dauid et dedit ei panes propositionis: de quibus non licebat edere nisi solis[a] sacerdotibus et comedit ipse et pueri eius? Item octaua die secundum legem puer circunciditur: et vos in sabbato circuncidistis hominem. Item cum iuge olocaustum ex lege offeratur cū masculus. xl. femina vero. lxxx. die ab ortu sue natiuitatis: secundū legis imperium cum hostijs in templum presentaretur: vnde sacerdotes offerentes hostias in templo literam sabbati solunt et sine crimine sunt. tunc filius hominis multomagis valet soluere literaz legis qui est etiam dñs sabbati. Hinc etiam dicitur de eo: erat ihesus docens in templo tanqꝫ potestatem habens: id est tanqꝫ dom⁹ legis: addens moralibus ea que deerant ad perfectionem: vmbram figuralium in lucē spiritualis intelligentie commutans: non tanqꝫ scribe eorum qui literā legis astricti non audebant aliquid addere vel commutare. Sic et summe sedis pontifices canonibus siue a se/siue ab aliis sua auctoritate conditis reuerentiam exhibent: et eis se humiliando ipsos custodiūt vt aliis obseruandos exhibeant nonnunqꝫ vero seu iubendo seu decernendo seu aliter agendo: se decretorū dominos et conditores esse ostendunt. In premissis ergo capitulis aliis ponitur necessitas obsequendi: summus vero pōtificibus ostenditur inesse auctoritas obseruandi: vt a se tra-

Luce j. f.

Mat. viij. a. Mat. xij. a. j. regū xxj. b.

Leui. xij. a. Leui. xij. d.

Mat. xij. a. Luce vj. a. Mat. vij. d.

a ¶ Intelligẽda sut. nec errẽ de turcurã. venientes.
b ¶ Aut. E. dist. c.cõtra mortem.
c ¶ Pruilegio E. dist. iij. pruilegium.
d ¶ Ob religionẽ. xij. q. ij. religiosam.
e ¶ Necessitatis. xxv. qõ. iij. quedam lex.
f ¶ Obsequij. j. q. j. sunt nõnulli E xcij. dist. cõmunis. Johan.

dita obseruando aliis nõ cõtẽnenda demonstrent: exẽplo xpi q sacramenta que ecclesie seruanda mandauit: primo in seipso suscepit: vt ea in seipso sctificaret. Oportet ergo pulmam sedem vt dixim⁹) obseruare ea q decernendo mandauit non necessitate obsequendi: sed auctoritate impartiendi. licet itaq; sibi contra generalia decreta specialia pruilegia indulgere: et specialibus beneficio concedere quod gñali prohibetur decreto. ¶ Quãq; si decretoꝝ intentionem diligẽter aduertamus: nequaq; cõtra scriptoꝝ canonũ auctoritatẽ aliqd cõcedere inueniat. sacri siqdẽ canones ita aliqd cõstituũt: vt interpretationis auctoritatẽ sctẽ romane ecclie reseruent. Ipsi nãq; solt canones valẽt interpretari q ius cõdẽdi eos hãt. vñ in nõnullis capitulis cõciliorꝝ cum aliqd obseruandũ decernit: stati subinferẽ: nisi auctoritas romane ecclesie aliter fieri imperauerit: vel saluo tñ in oĩbus iure sctẽ romane ecclesie. vel salua tñ in oĩbus aplice auctẽ. qcũq; g de decimis vel qbuslibet ecclesiasticis negocijs sacris canonib⁹ diffiniunt intelligẽda sunt necessaria fuari: nisi auctoritas romane ecclesie aliter fieri mandauerit vel pmiserit. Cũ ergo aliqua pruilegia ab aplico aliqb⁹ concedũtur: z si contra gñalẽ legẽ aliqd sonare videantur nõ tñ cõtra ipam aliqd cõcedere itelligunt cum ipsius legis auctẽ pruilegia singulorꝝ pene matrem oim ecclesiarũ reseruent. neq; eĩ pruilegia aliquibus cõcederent: si preter generalem legẽ nulli aliquid spãle indulgeret. Pruilegia nãq; dicuntur quasi priuata legia: eo q priuatã legem z singulis generent. Quã difficultatem Gregorius tamẽ aitb. Si hoc neq; consuetudine generali neq; pruilegio[c] vendicatio iurgiorum cas restat te vsurpare quod fecisti. ¶ Item Hieronymus in expositione Jone. Pruilegia singulorum non possunt legem facere cõmunem. Valet ergo (vt ex premissis colligit) sancta romana ecclesia suis pruilegijs quoslibet munire: et extra generalia decreta quedam speciali beneficio indulgere considerata tamẽ rationis equitate: vt que mater iusticie est: nullo ab ea dissentire videatur: vt pruilegia videlicet que ob religionis[b] vel necessitatis[e] vel exhibiti obsequij[f] gratiã concedũtur: nemiuem releuãdo ita diuitem faciant: vt multorũ detrimenta nõ

Adde q' pulegiũ é concessio iurgiorum. singularis facta alicui preter ius cõe Archi.

circuspiciendo in paupertatis materiã nonnullos deficiant. Illud vero apostoli ad memoriã reuocantes: quod ad Corinthios scribens ait ij. Co. Non enim volumus vt aliis sit remissio: vobis vero autem tribulatio: cui sacra lex principũ concordans ait. Rescripta contra ius elicita: ab omnibus iudicibus precipim⁹ refutari: nisi forte aliquid est qđ non ledat alium: z prosit petenti vel crimen supplicantibus indulgeat. ¶ Item cõstitutio imperatoris ad populum. Nec dãnosa fisco: nec iuri contraria postulari oportet. ¶ Ieri ergo huius baptismalis ecclesie pruilegij auctoritate muniti sue diocesis decimas sibi ex integro vendicare valent: nisi forte summa necessitate epi cogantur ad quartam suam accipiendam: et illi superabundare monstrentur.

¶Questio.ij.

Quod autem antiquionib⁹ pruilegijs subsequẽtib⁹ derogari nõ possit auctoritate Anacleti probatur: q scribens omnibus episcopis z reliquis xpi sacerdotibus ait.

¶Ecclesiaꝝ pruilegia cunctis retroactis temporib⁹ inconcussa manere decernim⁹: ne si quis ea violare temptauerit: sciat se apostolice sedis et nostram offensam incursurum. Et si infra competentem locum non satisfecerit: a corpore et sanguine dñi nri ihesu xpi se nouerit alienum. Hec ille. Tertia ibi. Volũtatis. Johan. de san.

¶Quãdo aũt. ¶ Utrũ ẽpus possit dare pruilegiũ z qñ pruilegiũ piudicet alij. Dicũt pleriq; q sol⁹ papa pt dare pruilegia in piudiciũ alterius. xij. q. ij. bone rei. z. ix. q. iij. z quest⁹. de pse. di. iij. pnũciandũ. c. di. j. morẽ. cũ eĩ pruilegiũ dicat ẽ lex pua. z. j. di. iij. pruilegia. z sol⁹ pncipes canonico z leges z tura pdit: g solus ille (vt dicunt) dat pruilegiũ. Hoc tñ negat non põt: quin ẽpi etiam dent pruilegia. vt ex de his q fi. a prela. cũ. ẽ de sentẽ. z re iudi. cũ inter vos. sed nõ põt in piudiciũ aliorꝝ vt dicunt. q. sol⁹ pncipo auferre põt ius vni⁹ z dare alteri. vt. xx. q. iij. nunc vo. z. c. p pncipale. z ex de pcess. pbẽ. z ec. non vacã. q diuersitatẽ. z. C. de ẽpis. pre. bñ a zenone. Si certe hoc nõ est vez nã epis põt dare ex dapsilitatẽ ecclesiam decimas. vt. xvj. q. j. statutum⁹. Item epis põt detrahere vni ecclie z dare alteri. vt ex de excess. pre. sicut vnire. z põt in totum eximere aliquã ecclesiam. vt ex de censi. cũ venerabilis. Item auferre pot ecclie pruilegiũ eligẽdi. vt ex de pstu. cũ dilectus. Item põt eximere ecclesiã a iure pcurationis vt ex de censi. sopite. hoc aũt pruilegium cõferet epis cũ cõsensu capituli sui. vt ex de dona. pastoralis. Dat autem pruilegiũ qñq; psone: qñq; rei. vt. xx. q. iij. con questus. Si pruilegiũ dat psone psonã nõ transgredit̃. vt insti. de iur. na. gen. et ci. §. plane. xvj. q. j. ca. hinc etiã. z. ff. de reg. iur. pruilegia. vij. q. j. nõ aũt. z c. periti. Et reale est qđ loco concedit z perpetuũ est. xvi. q. j. hinc etiã. z. ff. de iure immu. l. j. extra de offic. delega. qñ abbas. in dubio autem semper pñumitur

Priuilegiũ potius psonale q reale. vt ex de institu. cũ venissent: q res de facili ad suã reuertit naturã. ff. de pac. si vnus. §. qñ in spẽ dotis. non eĩ dicitur ob hoc psonale q' sola inserit psona. vt. ff. de pac. iuris gentiũ. §. pactoꝝ. z. l. rale pactũ. Itẽ hec est differentia inter

Priuilegiũ z cõfirmatio differunt.

pruilegiũ z confirmationẽ. q. i cõfirmatione nichil nouũ iurꝝ datur vt extra de cõfirma. cũ dilecta. secus ẽ in pruilegio. Itẽ i cõfirmatione nichil ponitur vl affirmat sed totũ cõditionale intelligit. vt ex de concess. preben. q. di uersitatẽ. sed in pruilegijs omnia verba ponũt. et certũ ibi asserit. vt ex de ver. sig. abbate. Nũc vtrendũ est qđ pruilegiũ derogat alij. Dicunt qui dã q' semp sedm derogat primo eriam si non faciat mentionem pmi. vt extra de rescrip. ex pte. et hoc ea rõne vidẽtur: q cũ pruilegium sit ius sed vnum ius derogat alij licet non faciat intentionẽ pmi. vt extra de cogna. spi. ca. ij. §. istis obst. ex de offi iudi. dele. ex pte vbi pruilegiũ sedm nõ derogat pmo cum non faciat mentionẽ ei⁹. Itẽ nec pruilegiũ piudicat affirmatio. nisi faciat mentionem alij⁹ pruilegij. vt ex de his q fi. a pla cũ vos. Itẽ nec transactionẽ piudicat affirmatio. vt ex de dec. ex multiplici. Itẽ nec pruilegiũ piudicat pluribus nisi faciat mentionẽ eor⁹. vt ex de ẽpo. relatũ. Itẽ nec valet pruilegiũ nisi faciat mentionẽ cõstitutionis facte a capto. vt ex de rescrip. cõstitutus nec valet appellatio nisi faciat mẽtionẽ sue. vt ex de fide instrũ. inter. vltra medĩ. Et sic ꝑpter iura allegata cõcedi põt q' idem sit in pruilegijs qõ in rescriptis nisi vbi sedm faciat mentionẽ primi q' nõ valeat siue ãbo pruilegia sint gñalia siue ãbo spãlia. sed si vnũ sit speciale: aliud generale: speciale semper preiudicat. licet nõ faciat mẽtionẽ generalis. vt extra de rescrip. c. j. et ca pastoralis licet sit arg. contra. j. e. in gallia. quia in toto iure derogatur generi per speciẽ. vt. ff. de reg. iur. an toto. Sed certe aliud est in rescriptis ꝗ pruilegijs: q sedm rescriptum speciale derogat primo generali. nam per generale rescriptũ nõ datur iurisdictio. vt patet in illa decr. pastoralis. in fi. z extra. e. ad hec et ideo de facili rollitur. sed p pruilegiũ ꝗcunq; generale statim cõsequit suũ ius plenum. vñ põt dici q nũq; sedm speciale pruilegiũ deroget primo gñalitpsi faciat ipsi⁹ mentionẽ. extra de rescriptis. nonnulli. z de

Priuilegiũ a põt dari.

Priuilegius gñq; pone rei dat

¶Pruilegio sue dignitati aliquo ecclesiam eruere nõ debet.

¶Pruilegia ecclesiarum et monasteriorꝝ sanctorꝝ patrum auctẽ institura: nulla pñt iprobitate conuelli / nulla nouitate mutari: in q operi auxiliante xpo) fidelr exequẽdo necesse ẽ hui⁹ sctẽ sedis pontificis pseueranter exhibere famulatũ. dispensatio eĩ nobis credita est. z ad nostrũ reatũ tenedit si paternaꝝ regule sanctionũ: nobis cõsentientib⁹ vel negligentibus violent. Itẽ Gregorius augustino anglorum epo.

Pruilegia[a] eccliaꝝ z sacerdotũ itemerata z inuiolata cũctis decreuim⁹ manere tpib⁹[a] z leges ecclie apostolica auctẽ firmamus: et peregrina[b] submouem⁹ iudicia. Item leo papa martino augusto. ¶Nec nouitate mutari nec iniprobitate conuelli: ecclesiarum pruilegia debent.

Pruilegia[c] ecclesiarum et monasteriorꝝ sanctorꝝ patrum auctẽ institura: nulla pñt iprobitate conuelli / nulla nouitate mutari: in q operi auxiliante xpo) fideli exequẽdo necesse ẽ hui⁹ sctẽ sedis pontificis pseueranter exhibere famulatũ. dispensatio eĩ nobis credita est. z ad nostrũ reatũ tenedit si paternaꝝ regule sanctionũ: nobis cõsentientib⁹ vel negligentibus violent. Itẽ Gregorio augustino anglorum epo.

¶Pruilegio sue dignitati aliquo ecclesiam eruere nõ debet.

Pruilegiũ a põt dari.

Priuilegius gñq; pone rei dat

Priuilegius gñq; pone rei dat

In gallia[a] epis nullam tibi auctoritatẽ tribuimus: q ab ãtiquis pdecessorũ nostroꝝ tpib⁹ pallũ[e] a relatensis epus accepit: quem nos priuare auctẽ percepta minime debem⁹. Si g cõtingat vt fraternitas tua ad galliarũ prouincias transeat: z aliqd ex auctoritate agendũ fuerit: cũ predicto a relatensi epo[f] agatur: ne ptermitti[g] possit hoc qđ antiqua patrũ institutio inuenerit. Butannoꝝ[b] ẽo oẽs epos tue fraternitati cõmittim⁹: vt ido ert docean[c] confirmet pluasione roborent. Item Felici epo.

¶Statuta aplicoꝝ predecessoꝝ aplicus destruere non debet.

Si ea destruere q antecessores nri statuerunt: non cõstructos sed euersos esse iuste cõprobarem. testante veritatis voce que ait. Oẽ regnũ in seipo diuisũ nõ stabit: z ois scia et lex aduersum se diuisa[i]

pirat spacio. xl. an. vt ex de pruile. accedẽtib⁹. sed si nõ est opus ptestatione cũ sit pruilegiũ ad excipiẽdũ ppetuũ est. vt. ff. de do. excep. pure. si vo ẽ pruilegiũ ad faciẽdũ vl q' spacio. x. ãnoꝝ extinguat. vt. ff. de nouã. l. j.

b ¶Et pegrina. Id est ferri candẽtis. ij. q. v. pñlutti. vel iudicte non sut. iij. q. vj. peregrina. Jo.

c ¶Pruilegia. j. de conse. distin. iij. celebritatem.

d ¶Gallia. pluraliter dicit quia tres sunt gallie brachata/togata/et comata.

e ¶Pallũ. E. viij. q. ij. artald⁹. Sybt de q' arelatẽ. sit suffragane⁹ Marbonẽ. Is forte due sunt arelatẽ. vel altera litter⁹ est falsa vel corrupta.

f ¶Epo. quẽ constituit ibi legatũ vel supposuit ei oẽs

g ¶Pretermittu. g legat⁹ iõsulto epos bataníe. epi soci nõ põt iudicare clericos ipius nisi ad iõm ap pellet. vt hic. z. xj. q. j. quenit. qõ pt admitti nec ob. ex de offi le. cũ nõ ignorẽtis. nã ille nõ solũ fuit legat⁹: is z etiã metropolitan⁹. z iõ nihil pfuisset et ius legationis si hoc ius nõ habuisset. Jrũ credo cũ illa decre. cũ nõ ignorẽtis. idistincte loquat. Itẽ vt h q' pnceps posteriorẽ legatũ dãdo nõ vt. phibuisse legatũ pote sicut ẽ an rector tutoriꝝ. vt. C. de test. tute. l. fi. nõ. vij. q. j. nõ aũt. secus in pcuratoriꝝ. vt. ff. de pcu. si quis cum. §. vlt.

h ¶Britannoꝝ. E. ij. q. vj. hec ꝙppe. sed due sunt britannie. Anglia ẽ maior Britannia dicit.

i ¶Ea ẽstruere ¶ Diuisa. Ar. ꝗ retines sibi ꝙuos

Ecclesiaꝝ. a ¶ Temporibus illud põt intelligi de gñalibus statutis. nã in nullis pona omittẽdũ est. xx. di. mirantur. Itẽ põt intelligi de pruilegijs datis a pncipe. nã dz esse pruilegiũ qđ a manifesto deo vel a pncipe datur. decet ẽ mã furũ ois malicie ac diminutionis. Jrũ in auc. col. vj. pstitutio q' de dignitatib⁹. i fi.

Si ẽo pona ipe trans obtinat pruilegio ipetrato stati euanescat. vt ex de cõsti. cũ M. ferrariensis. Itẽ si nõ prestat pruilegiũ suũ ex

Lucẽ xj. c.

Gallia est tripiex. Legatus an

Legatus potest

Legatus potest

Britannia est

Universidad de Deusto
Biblioteca

ptra reſcripta
ota ſibimet contraria. vt. xxiij. q.vij. quod autē C.6 ſi aſtrū. ſcripture. iiij. qō. iij. q falſo. extra de ſent. et re iudi. cūomni.

Legatꝰ quā plārē habeat

Sīc ſm ſanctorum.

a ¶ Delegatione. videt ergo q legatus habeat delegatā z nō ordinariam poteſtatē: vt ipe. t.c. ſe. qō nō credo cū ſimilis ſit pcōſului. ff.e. memiſſe.

Priuilegij te nor eſt attēdēdus.

b Eruatis. Reſeruz ſemp ſic eſt interpretādū: vt nulli faciat preiudiciū. vt. ix. qō. iij. nunc ſo. lxxxv. diſt. archidiaconuz in priuilegijs ſecꝰ videt. vt extra. de decī. ad audientiam.

c ¶ Inſpectis cūm dō aliqđ ex priuilegio ſibi vēdicet inſpiciēdum eſt priuilegiū eius. c. diſ. ꝫ nouerit extra de priuile. recepimꝰ. z ſm q tenor priuilegij ꝫtinet indicandū ē: vt eē de priuile. porro.

d ¶ Inſinuatiōe: intelligas de his q ſolī pape reſeruātur q nō trāſeūt in generali mādato. vt eē de offi. leg. q tranſlationem.

Inſtitutio nis noſtre.

Enia principiū ſic g̃ſtia principiū nō ꝓſit facit ins ꝫ ſcripta facit ius.

e ¶ Preſentia reſcripta facit ius. vt extra de teſta. olim. Arg. ꝫ Adde ſi pceſſerit

f ¶ Rationale. Arg. extra de offi. dele. ſi q̃s et. c. ex parte. ij.

g ¶ Jura. nec ſuū honoreꝫ debet augē papa: vt minuat ius eccīe alterī. vt xcix dist. ecce.

Ut pie deſiderium.

Quod ſo di citis nr̃is.

h ¶ Infringā. qui eīm ꝺz tueri filios ꝑra altos multomagis ꝫ ſelphz. vt eē de nat. ex libero vē tre. ca. vnico. ff. ſi ſer. vē. atinus.

Mputato totius.

i ¶ Conceſſa. Ar. ſines mādati diligenter cuſtodiēdos. Arg. ꝫ. viij. q. j. lꝫ. Jtē arg. q epūs nihil ꝑt peterē: niſi qō ſi pmiſſuz ē a canone. vt. x. q. iij. qz cognouimꝰ. z ff. de ꝺdi. inde. l. frater a fratre.

Priuilegia ecclēſiarū: applicus debet ſeruare eccīa.

DEcclēſiaſticis priuilegijs: quod veſtra fraternitas ſcribit hoc poſtpoſita diſcretione teneat: quia ſicut noſtra defendimus: ita ſingulis quibuſq̃ eccleſijs ſua iura⁸ ſeruamus: nec cuilibet gratia faciente vltra q̃ meretur imparticī: nec vlli hoc q̃ ſui iuris eſt ambitu ſtimulante derogabo. ꝫ fratres meos per oīa honorare cupio. ſicq̃ honore ſingulos ſubuehi: dummodo nō ſit quod alteri iure ab altero poſſit opponi. Item vigilio arelatenſi epiſcopo.

Priuilegia metropolitanorum inconcuſſa ſeruari opz.

SEruatꝰ priuilegijs metropolitanorum vices vobis apoſtolice ſedis delegamus: vt inſpectis[c] iſtis ſiue ea que a nobis ſunt nuper mandata ſeruentur: ſiue ea que de eccleſiaſticis cauſis tue reuellationi contigerit nūciari: ſub tua nobis inſinuatione[d] pandantur: erit hoc ſtudij ac ſollicitudinis tue: vt talem te i his que iniunguñ exhibeas: vt ſi dem integritatēq̃ eius cuius curam ſuſcipis imiteris.

Item Grego. bonifacio primo defenſou.

Conſtitutionis decreta aplica: nulla ꝓſumptione violenī.

INſtitutionis nr̃e decreta que ſunt priuilegijs z ordinatione diſpoſita ꝑpetua ſtabilitate et ſine aliq̃ cōſtitutimus refragatiōe ſeruari: ſiue q̃ ſcripto decreuimus: ſiue q̃ in nr̃a ꝓſentia[e] videñ eſſe diſpoſita: nec a quoq̃ pontificuz in totum vel in ꝑte ea qualibet occaſione conueli decreuimus vel immutari: nā nimis eſt aſperum et precipue bonis ſacerdotum moribus inimicū: niti quēpiam ꝯtacunq̃ rationis[f] excuſatiōe q̃ bene ſunt ordinata reſcindere: et exemplo docere ceteros: ſua q̃q̃ poſſe conſtituta diſſoluere. Idem dñico carthaginenſi epo.

Priuilegia ecclēſiarū: applicus debet ſeruare eccīa.

DEcclēſiaſticis priuilegijs: quod veſtra fraternitas ſcribit hoc poſtpoſita diſcretione teneat: quia ſicut noſtra defendimus: ita ſingulis quibuſq̃ eccleſijs ſua iura[g] ſeruamus: nec cuilibet gratia faciente vltra q̃ meretur imparticī: nec vlli hoc q̃ ſui iuris eſt ambitu ſtimulante derogabo. ꝫ fratres meos per oīa honorare cupio. ſicq̃ honore ſingulos ſubuehi: dummodo nō ſit quod alteri iure ab altero poſſit opponi. Item vigilio arelatenſi epiſcopo.

Sibi iniuriā facitq̃ ffm ſuoꝝ iura ꝑturbat.

QUod vero dicitis nr̃is tpibus debere ſeruari: que a meis q̃q̃ ꝓdeceſſoribus tradita vel cuſtodita ſunt/abſit hoc a me vt ſtatuta maioꝝ cum ſacerdotibus meis in qualibet eccleſia infringā[h]: qz michi iniuriā facio ſi fratrum meoꝝ iura ꝑturbo. Item Julius papa.

Nulla preſumptione violentur: que ab apoſtolicis z coꝝ ſucceſſoribus ſunt inſtituta.

AMputato totius vſurpationis exceſſu: nullus ꝓſumat q̃ ſibi non videñ eſſe cōceſſa[i]: ea que ſunt ab apoſtolis eoꝝq̃ ſucceſſoribus inſtituta: nulla deſidia negligātur: nulla diſſenſiōe violenī: nulla cōcertatiōe turbentur

a ¶ Eccleſiaſtice bene.

b Operatiſ. q. ſeps in dioceſſ. z. xiij. q. vj. compertum.

c Sed damnoſa. fiſco. vt ſi aliqs p priuilegiū velit re excuſare ab eo quod ē damnoſum turi commun. nam dicit lex q̃ offis neceſſitatibꝰ publicis debēt obedire ſine dignitatis priuilegio vt. C. li. xj. de nau. ñ exco. l. multi. nec ꝑetu priuilegij publica ꝺz vacillare vtilitas. vt C. li. xij. de priuſcho. l. ij. C. de ſac. ſan. ec. l. iubemus.

Neceſſitates publice ſunt ab omnibus ſupportande.

Reſcripti cōtra ius eſt reiciēdū.

Eſcripta.

b ¶ Cōtra ius. nec enim ratiōe reſcripti iuder receder a iuſticia vt extra ꝺ eta. et qualit. eā re. vnde ſi reſcriptum eſt penitꝰ contra ius reſcindet illud iudex: vt hic dicitur: et auferendum eſt reſcriptum tale de manibus retinentis. vt. C. ꝺ ſacri paga. ſicut z mitrēda eſt tabula charta principi: vt ibi dicit. Si autem nō eſt contra ius ex toto: ꝫ alꝫ aliquā expectādum eſt ſm mandatum principis. vt extra de reſcrip. ſi quādo. z in auſ. vt nulli iudi. ſ. ſi vero. Index ergo ſemper ſequī ius cōe: licz reſcripti principis aliud iubeat: vt in auſ. de iudi. colſ. vj. ſ. omnis aūt iudex. a. j. e. omnes.

c ¶ Quod nō ledat. tale debet eſſe quodlibet reſcriptum vt nemiñ ledat. ſ. c de eccīaſticis. vnde nō valet reſcriptū de re quā quis violenter detinet. vt. xvj. q vj. placuit. C. vnde vt. l. auctoritatem. nec de re litigioſa. vt eē de cōſtr. ca. j. et per quod tranſactio facta reſuſcitat. vt C. de tranſac. cās. eē de tranſac. et fis. et de dect. ex multiplici. vel per quod aufertur libera electio aliquiꝰ. vt. C de duo. re. ſti. l. ij. hoc tamē non fuit. C. videtur verū per id quod eſt extra de conceſſ. prebēn. z ec. non va. quia ꝺuersitatē. vel ꝑ quod reſtituit aliquis depoſitus vt. C loca. l. vl. vel per quod retracta tur ſententia. vt. C. de erro. adūo. l. vl. z per quod prestatur emunitas a tributis. ꝫ vt. C. de vec. quicquid.

Ut pie deſiderium.

Quod ſo di citis nr̃is.

h ¶ Infringā. qui eīm ꝺz tueri filios ꝑra altos multomagis ꝫ ſelphz. vt eē de nat. ex libero vē tre. ca. vnico. ff. ſi ſer. vē. atinus.

Mputato totius.

i ¶ Conceſſa. Ar. ſines mādati diligenter cuſtodiēdos. Arg. ꝫ. viij. q. j. lꝫ. Jtē arg. q epūs nihil ꝑt perē: niſi qō ſi pmiſſuz ē a canone. vt. x. q. iij. qz cognouimꝰ. z ff. de ꝺdi. inde. l. frater a fratre.

Item Gregorius papa.

¶ Que rationabiliter ordinata ſunt: nulla debent refragatione turbari.

Ecclēſiaſtice moderationi omnino eſt conueniens. vt que ordinata fuerint vel rationabiliter deciſa. nulla in poſterum[a] debeant refragatione turbari.

Item in regiſtro.

¶ Que cōtra leges fiunt: pro infectis habentur.

IMperiali conſtitutum eſt ſanctione aperte: vt ea que contra leges fiunt non ſolum inutilia[b]: ſed etiam pro infectis ꝫ habenda ſint. C. li. bro. j. titu. de precibus imperatoꝝ offerendis.

Imperator: Conſtantinus.

Dc damnoſa fiſco[c]. nec iuri contraria poſtulari oportet.

Imperator Theodoſius z Valerius.

Reſcripta cōtra ius[d] elicita omnibus iudicib⁹ precipimus refutari: niſi forte ſit aliquid quod nō ledat[e] aliū z ꝑſit petenti[f] vel crimen[g] ſupplicantibus indulgeat.

Item Pelagius papa Johan. conuti.

Priuilegij ledēs an poſſit tolerari.

¶ Reſcriptū meretur effectū quod cum iuris z legum ratione concordat.

DIcenti ſacras luſſiones ſe habere pre manibus reſpondemus ſcire illū oportere qō ipſe clementiſſimꝰ princeps generalibus legibus conſtituit: illa ſacra vniuſcuiuſq̃ ſupplicantis deſiderio conceſſa ꝑualere z effectum mācipare: que cum iuris et legum ratione concordāt. Ea vero que ſurreptione[h] vel fallis precibꝰ ſolent impetrantur: nullum ſupplicantib⁹ ferre remediū. ‡

Reſcripta ſiue ſint ānotationes[i] ſiue pragmatice[k] ſanctiones: expreſſam debēt in ſe habere conditionem[l]: ſi ꝑces veritate nituntur. mendax eſt precator: debet carere ipetratis: et quibus ſcripta dirigūtur ſunt puniendi: ſi precum mendacia veruerint[m] argui. Unde imperator Diocletianꝰ et Martimianus et Conſtantinus libro. j. C. titu. Si contra ius vel vtilitatem publi.

Reſcriptione[n] mēdacioum oppoſita[o] ſiue in turis[p] narratione mendacium repertum: ſiue in facti[q] ſiue in tacēdi fraude pro tenore veritatis non

‡ Adde/ſic ēt ipſo ture re ſcripꝝ vt. pceſſus per ipm habit⁹ nō valet ſi ab exōcato ſuper alio ꝫ excōicatiōis vt appellatiōis articulo fuerit ipetratū. vt eē it. vt. ſ reſcripſ. ipſo iure.

¶ Annotatiōes. annotatio dicitur ſcriptura quā imperator: proprio animi motu facit de aliquo negocio nemine rogante.

k ¶ Pragmatice. Pragmatica dicitur que ventilata eſt coꝝ principe z de hoc facta eſt ſcriptura.

l ¶ Conditionem extra de reſcrip. c. ſi.

m ¶ Mentierint. extra de ap. ex parte. Joan.

n ¶ Preſcriptione. l. exceptione.

o ¶ Oppoſita. ab aduerſario.

p ¶ In turis. conſuetudinarij. q: dixit aliquā eſſe conſuetudinem eccleſie ſue cū non eſſet. extra de prebēn. veneralibus. nō enim videt q̃ in iure ſcripto poſſit mentiri principi cum ipſe ꝫ habeat oīa iura in pectore ſuo. C de teſta omnium.

Princeps ꝫ oīa iura.

q ¶ Siue in facti. quia dixit ſe appellaſſe vel ſpoliatum fuiſſe cum non eſſet. Joan.

Annotatio/ qd ſit.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Retinuerunt. tunc est appellari potest licet inhibita fit appellatio. vt extra de ap. ex parte.

b ¶ Consentaneū. vt si qō dixerit se spoliatū z petat restitui in rescripto ipsum restitui. hoc consonat legibus z ti carebit cōmodo rescripti cōtrarii est. ff. e. rescriptiōe. et ēē de ēta. z qñ. i cel. terim[y]. sed omissis multis solutiōib[y] distinguas vt distinguit ēē de rescrip. superflis. nec vt hodie illa locū hr̄e illa decret. ex pte. ex de rescript. quia finis illā decre. super flis / nō ē necesse qō petito illa subintelligat.

c ¶ Mentiendo. qz p eas diu fatigauit aduersarium suum.

d ¶ Seueritate. punit vt falsarius. vt. ff. ō fal. si qs obrepserit.

e ¶ Cognoscatur. non ab ipso executore: iz ab eo qui delegauit executiōem. Et sic non ob. ex de sen. z re iudi. de cetero. C. de exec. rei iu. si vt. ponitō. Vl hodie ō distingui illa Frietas p illā decret. sup flis: vt qñq cognoscat / qñq remittat ad superiorē. Dicit n̄ quidā q executor pōt cognoscere summarie de incidentibus questionibus. vt. ff. de re iudi. a diuo. Ş. si super rebus. et talis cognitio non facit preiudicium in principali iudicio. vt. ff. de lib. ag. si qs a liberis. Ş. si vel parens. z quod dicitur extra de sen. z re iudi. de cetero. q incidentes questiones debeant referri ad superiorē. verū est vt ibi plenarie examinē tur. Vl distingue an delegēt mera executio an mixta vt dixi. ℨ. ij. q. vj. Ş. sunt quoū. ver. ab executore. vt si delegēt mera executio tūc q̄stiones incidētes remittētur ad superiorem. z si mixta delegāt. tūc pōt cognoscere de questionib[y] incidentibus. Sed pone q aliqua fit mādata a nuda executio (nudam dico executionē cum causa presentibus partibus est finita) z mādatur aliquib[y] vt exequant sniam: nunqd si pars aduersa coram illis obiciat exceptionē audiet exceptio z videt q nō: quia tenetur executor exequi sententiā licet sciat eam iniustam. vt extra de offi. dele. paſtoralis. extra de ma. z obe. omnes. extra de offi. iudi. dele. si quādo. ff. de iudi. si pretor. z. xxiij. q. j. quid culpatur. in fi. ar. ℨ. C. si ex fal. instru. iudicati. ex de testi. veniens. Ad hoc dicas q si euidens est sententiā esse iniquam z per instrumēta falsa lata / nō ē equius eā. ff. de iudi. l. si pretor. Nō ob. ff. de cō fess. l. penul. vbi dicit q executor pōt absoluere illum qui cōfessus fuit coram eodem iudice se debere fideicōmissum: nā nō intelligitur. l. illa de executor: sed de iudice.

Executor an possit de incidētib[y] q̄onib[y] cognoscere.

Executio est triplex

f ¶ Aduersa. de hoc habes. ℨ. co. illa. l. rescripta: ꝑ hoc z lex ta. si aliqd pro iure allegat ō q est euidēs q nō consonat iuri remittit ad superiorem. vt extra de fi. instru. paſtoralis.

g ¶ Ut autēca. trib[y] modis dē scriptura autentica: vel quia adest sigillū epi vt ex de fi. instru. c. fi. ex ō fidem. quemt. Secdo dē autentica: qi est apud acta inſinuata. C. de testa. publicant. et C. de re iudi. gesta. Tertio dicitur autentica si habeat subscriptionē trium testiuz. vt. C. q̄ po. in pig. habe. scribitur ad.

h ¶ Sine die. vel sine iuditiō vt ex de fi. instru. inter dies. ō edit qr vir alter posset pbari falsum nisi scirek dies. vt ex de testi. ex tenore C. de ꝓbē. stip. optimā. nisi esset velit quis pbare falsitatē instrumenti nō est exhibēdus dies vel consulit: ne detur materia fabricādi falsuz. vt. ff. qui ad. testa. spe. l. fi. Ş. vl facienti. z. ff. de edē. l. j. Ş. editiōes. vel tūc nō est edend[a] dies da est cū vult deliberare an velit cedere vel cōtēdere ſz cū sine die vult agere. Nec n̄ est veritas q in cōibus instrumen z psule tis edēdus est dies cū vult deliberare. vt ex de ꝓba. qñ ꝓtra. extra de dila. ꝓterea. C. de edē. ia apud quē. z. ff. de eden. l. j. Ş. rationes. sed in ꝓpriis non vt ex de fide instru. contingit. ff. de eden. l. j. Ş. diem. in accusationibus em̄ non cogitur q̄s die cōmisſi criminis ponere. vt. ℨ. ij. q. vlt. libelloū. Est n̄ contra. hui. C. de no. co. consir. in ff. Sed istud intelligitur de legib[y] redactis in autēticum volumen. Itē in priuatis instrumentis non requiritur apponi dies z consul. vt. ff. de aqua plu. ar. l. ij. Ş. antepe. z l. pe. ff. de pig.

Editio

i ¶ Nili questio. i. inquisitio veritatis.

k ¶ Precum. i. q illa conditio sit apposita / si ꝑces. tē. hoc tamē non tenet. vt extra de rescrip. ex parte.

a ¶ Priuilegia. Que sint de gñali ecclesie statu. vel q̄ sint ō articulis fidei vel dic q nō pos sunt. id est nō de bene.

Feudus de nouo accessus non ō. nouū si prius fuerat concessum.

Sz quis dogmata.

b ¶ Sit. id est fiat. ℨ. e. qō. j. generali.

Decessoruz statuta.

c ¶ Custodire vt. ℨ. c. xvi. q. vi. ea. vii. xij. q. ij. si quis. z. c. z illi.

d ¶ Corrigere ex de rc. ec. alie. vel nō. epi. ex de preca. c. ij.

Quecūq inquiunt.

e ¶ Del mūt. ℨ. xvi. q. j. gñaliter.

f ¶ Addi. extra de dona. cuz dilect[y]. z. c. ritu. c. j. de consecra. distin. j. vasa.

g ¶ Nouum. nā statutū nō dicitur nouū: iz de nouo precipiat dummodo quādoq fuerit statutum. sic. xxiij. qō. j. c. j. Sic feu dū non ō. nouū qō de nouo cōcedit dū tñ quādoq fuerit ꝓcessum. vt ex ō feu. expte. Nec donatio ō. noua licet de nouo adipiscat ds rei donate possessiōez vt extra ō dona. per tuas.

h ¶ Xij. libra. durior pena statuit ℨ illos d violant priuilegia ecclesiarū. xvi. q. j. nouaz. in fi. vel ibi loquit cū agit dr criminaliť / ḧ cum ciuiliter.

i ¶ Obtineāt. hic habes q pena soluta cōtractus stat in sua firmitate. sic. xii. q. ij. eps q̄ mancipiū. et. xxiij. distin. quēq. in fi. ff. de trāſac. q fidem. C. de

¶ Priuilegia ecclesiarū nulla debent improbitate conuelli.

Priuilegia[a] ecclesiarum sanctoz canonib[y] institutа et venerabilis nicene synodi firа decretis nulla possunt improbitate conuelli vel nouitate mutari. I tem nicolaus papa vniuersali synodo presidens dixit.

¶ Anathema sit: qui mādata vel decreta romanoz pontificum seruare contempserit.

Si quis dogmata / mandata / interdicta / sanctiones vel decreta pro catholica fide vel ecclesiastica disciplina: pro correctione imminentium: vel futurorum malorum a sedis apostolice presule saluberiter promulgata contempserit: anathema sit[b]. I tem gelasius cresconio z Johanni messalie epis inter cetera.

¶ Statuta priorum successores seruare oportet.

Decessorum statuta sicut legitima z iusta successorem custodire[c] conuenit ita debet etiam malefacta corrigere[d]. Hinc etiam Archadius et honorius.

Quecūq inquiunt a parentibus nostris diuersis sunt statuta temporib[y] manere inuiolata atq̄ incorrupta circa sacrosanctas ecclias precipimus: nichil igitur a priuilegiis immutetur: z oib[y] qui ecclesiis deseruiunt[e] tuitio defera: q tēporibus etiā nr̄is addi[t] poti[y] reuerentiam cupim[y] q̄ ex his que olim prestita sūt imutari. I dē. Nō tam nouū aliqd pñti sanctiōe ꝑcipimus q̄ illa q olim videntur indulta firmamus. Priuilegia igitur que olim reuerentia ordis vel religionis obtinuit, mutilare sub pene etiā interminatione ꝓhibem[y]: ita vt hi q̄q q ecclesie obrēperant: ipsius būficijs ꝓfruant. I dē. Si ecclesie venerabilis priuilegia cuiuscunq̄ fuerit vel temeritate violata: vel dissimulatione neglecta cōmissum. xij. libraz[b] auri (sicut etiā pri[y] cōstitutū est) cōdēnatione plectat. ipsaq̄ priuilegia nichilominus plenissimū p oia obtineant[i] vigorem. I tem Pelagi[y] Armentario magistro militū inter cetera.

¶ Non licet pontifici ab ecclesie iure discedere: qđ documētorum auctoritate firmatur.

Postea q̄ ecclesie iura documentorum[k] quoq̄ inter cedentium fuerint auctoritate firmata: nullatenus ab his discedendi liberam pōtifex vel si vult permittatur habere licentiam. ¶ Si ergo monasteriorū priuilegia vel quarumlibet ecclesiarum auctoritate Leonis / Gregorij / Gelasij et nonnulloz aliorum pontificum sancte romane ecclesie inuiolata seruantur: si eas q̄ cōtra leges fiunt pro infectis habenda sunt: si pontifex non habeat liberam licentiam discedendi a documentis quibus iura ecclesie firmātur: patet q posteriora priuilegia antiquioribus derogare non possunt: nec eoruz auctoritate eis aliqua obsistetur exceptio: cū etiam si contra illa specialiter fierent pro infectis essent habenda. His ita respondetur. Sancta romana ecclesia sua auctoritate congregata valet disiungere z disiuncta cōgre-

diuersos casus in quib[9] perdit priuilegiū. z primo potuit de specialib[9]. secundo de generalibus. Jo. de fideicō. qui fidei cōmissaria. Arg. ꝓtra. extra ō pe. suā. Itaq̄ ēm est q simul habeat res z pena ff. de excepti. do. apō celsuz. Ş. labeo. Sol. si pretat[y] ē se velle cōtractuz remanere i sua firmitate tūc pōt vtrūq̄ peti. alō nō. Vel distingue an pena apponat loco interesse: aut loco cōtumacie: aut fraudē vsurarū. Si loco cōtumacie et reus noluit soluē debitū cū posset et rē z penā prestabit. ff. de col. l. ij. Ş. si cū duob[9]. z ff. de tabu. exhi. locū. Ş. condēnatio. si est apposita loco interesse tunc pōt agere ḧti sua interest. ff. ō ac. emp. predia. Sz si fraudē vsurarū tunc non potest. vt extra ō emp. z vē. ad nostrā. i fi. et ff. de actio. emp. et vē. iulian[9]. Ş. idem Johan.

Pena an possit peti cuz re.

Instrumentū ꝑre fit.

l. ꝓpo.

Postea.

k ¶ Documentoz. supplemaxime: qz si in strumēta nulla essent sup hoc facta nō ḧ posset retractari cōtra ea[9]. Ideo enim fit istrumētū nō q vis Ictus pficiat p instrumētum: iz vt facilius possit p illud ꝓbari. vt. C. de ꝓba. cū res. Idez est in electiōe. vt lxiij. dis. quōtro. z sic est in mūmodo. vt. xxx. q. v. nostrates. in fi.

¶ Pis una rubrica

¶ Vere est. ij. pō. 1. In quo ponit

Universidad de Deusto
Biblioteca

DEcet fidem ſeruare. a ¶ Amittat. Arg. q̄ qui vſurpat ſibi plus alteri⁹ in eligendo q̄ eriaz ꝓpriꝰ tus electiōis debeat perdere. vt xcvii. diſti. c. vlti. Iré arg. q̄ pena extenditur q̄ſq; vltra delictū. vt extra ō plus pe. cā. ſ.

DEnunciamus aūt. b ¶ Innitum. ō. in cauſ. diſtinc. vbi ſūt. b.

c ¶ Qui epiſcopi. Hoc eſt lectū. ō. j. q. j. qui epiſcopi.

ITa nos ſyllanorum.

Cōſuetudo ſit vicio indu citur.

b ¶ Illum. arguꝰ q̄ bue vices in crimiⁿ⁹ inducunt cōſuetudiné vt h. er. C. ō epi. audien. l. iij. in fi. ſed in ciuili bꝰ negociis nec etiam tres vices cōſuetudiné inducunt. vt ex de cā poſ. cū eccliā. Iré eſt hic arg. q̄ magis puniē factū vterarū. vt xxvij q. i. quemadmodū. c. ff. de re mili. l. iij. §. ſi plures. z extra de hereti. ad abolendā. §. illos autem.

Addē delictū ꝓpe ōt diſſertio doni/ petrū. ꝓpte ōt ypocratio malij. z ſepe vſu pontiꝰ alio. vt hic/ z l. c. ħ alij. ſi epm. vt ibi nō. hu. de hoc de. pe. diſt. j. ſi petrū. Archi.

Prelati deliti cū an redunder in eccle dāniū.

e ¶ Epiſcopus. Hoc eſt. iij. ps q. iij. ō magiſter iouit z bene fm Johan. de fan.

i ¶ In vnā. vt xvij. q. j. et ibi.

f ¶ In vtroq. l. j. ff vtroq; ꝓbo interfecto.

g ¶ Ceſſanerint. ar. q̄ ſi priuilegiū aliq̄ dat ex cauſa vel ratione religionis/ vel ratione paupertatis/ vl alia de cauſa: ħ cito ceſſat cā ceſſat z priuilegiū. vt ex de verb. ſig. ni. abbate. i fi. extra ō dec. ſuggeſtū. xvj. q. j. generalit. z inſti. ō auct. eu. §. vlt. et ff. de iudi. l. ij. §. legatis. a. C. ō teſtamē. multi. l. vl. q̄ inſtitu. de pu. ſubſti. §. qua ratione.

Addē patricie vocāt dēcōſanguineos ſuos. qz ortū hūt ab vno ſui. de pub. in di. §. patricias. ff. ad le. pōp. de patri. l. j. z. ħ. Archi.

c ¶ Nulli. hoc nō eſt verū: q̄ ſi illū nouale fuit in alicuius territorio ad illū tantū ſpectabit: ſed ſi in nullius grocha fuerit epiſcopus poteſtaſ ſignare cui voluerit. vt ex ō de ci. quoniam.

d ¶ penitus. ff. xij. q̄. ij. bone rei. Johan.

Priuilegium ceſſat ceſſante ipſius cauſa.

h ¶ Viſitationis. ſic ħ epi vicini ſupplet defectū vicinoꝝ epoꝝ. vt. vij. q. j. pōtifices. z. xxv. diſtin. ſi forte.

¶ Poſſitutis. Hoc eſt. iij. ps q. iij. ō magiſter ſoluit z bene fm Johan. de fan.

i ¶ In vnā. vt xvij. q. j. et ibi.

Cauſa.xxvi. Queſtio.i.z.ii. fo.cccclviii.

a ¶ Poſſeſſiones. xvj. q. j. poſſeſſiones.

b ¶ Ceſſanerint. ar. q̄ ſi priuilegiū aliq̄ datur ex cauſa vel ratione religionis/ vel ratione paupertatis/ vl alia de cauſa: ħ cito ceſſat cā ceſſat z priuilegiū. vt ex de verb. ſig. ni. abbate. i fi. extra ō dec. ſuggeſtū. xvj. q. j. generalit. z inſti. ō auct. eu. §. vlt. et ff. de iudi. l. ij. §. legatis. a. C. ō teſtamē. multi. l. vl. q̄ inſtitu. de pu. ſubſti. §. qua ratione.

c ¶ Nulli. hoc nō eſt verū: q̄ ſi illū nouale fuit in alicuius territorio ad illū tantū ſpectabit: ſed ſi in nullius grocha fuerit epiſcopus poteſtaſ ſignare cui voluerit. vt ex ō de ci. quoniam.

d ¶ penitus. ff. xij. q̄. ij. bone rei. Johan.

Priuilegium ceſſat ceſſante ipſius cauſa.

Quidam ſacerdos. Expeditū: tracta tu de priuilegijs. ſuppoſitur cauſa. xxvj. in q̄ tractat de diuinationib⁹ z recōciliatione excōmunicatorum et de pena mouentiū. Que omnia: vt melius pateant Brartanus more ſolito thema ꝓponit. de quo ſeptem ſurgunt queſtiones.

Quot ſint. Hic ꝓponitur punctus quidam ſtoria q̄ dā querit qui ſint ſortilegij q̄ queſtio ſoluitur infra.

Sortilegi. Capi. j. Sortilegi.

inueniant. feruentur ergo priuilegia eccleſiarū cūctis incōcuſſa ꝓtribus: ne videlicet ꝓter eius auctoritatem a quo data ſunt: contra ea liceat tre alicui.

f Sed obiicitur illud ſymmachi pape. Poſſeſſiones⁸ quas vnuſquiſq; eccleſie ſuo relinqt arbitrio. ꝛc. que ſupra. in ti. de alienatione rerū eccleſiaſticarū legūtur aſcripta. Unde datur intelligi q̄ ea q̄ de iure vniuſcuiuſq; eccleſie vel neceſſitatis ſicut peregrinis: vel pietatis intuitu ſicut religioſis domibus cōferunt: nō ꝓpetuo ſz temporaliter ab eis quib⁹ conferunt ſunt poſſidenda. ħ illud ſymmachi ad neceſſitatis intuitum nō ad pietatis ꝓpectū poſſit referri. videlicet: vt ea que peregrinis vl captiuis largiri neceſſitas ſuaſit: nō ea que religioſis domib⁹ ob quie tē religioſe conuerſationis cōceſſa ſunt: prohibētur ꝓpetuo poſſideri vel potius de vtriſq; intelligendū eſt videlicet: vt ſi cut neceſſitatē patiētes ceſſante neceſſitate beneficijs renunciare cogūtur. q̄ eis miſerationis indulſit intuit⁹: ſic religioſe viuētes dum a religione ceſſauerint⁵ priuilegijs exuūtur: que religioſa conuerſatio meruit. ¶ priuilegia ergo q̄ religioſis domib⁹ concedunt vel in eo caſu acciplenda ſunt: in quo ita eis conſulit q̄ nulli ali quid derogat: videlicet vt ex noualib⁹ quoꝝ decimationes nulli⁶ aſſignate fuerant priuilegiorū auctoritate decimas aliquibus ꝓſoluere non cogāt. vel ſi ꝓpter tuitātem ꝓtis neceſſitatē eis conſuli non poterit: niſi alijs deroget: ita priuilegiorū auctoritas videtur eſſe ſeruanda: vt eorum ſubueniatur inopie: non vt ſuarū diuitiarum augmēto z poſſeſſiōū non modica extēſione porrecta baptiſmalia ſeu parrochiales eccleſie penitus⁹ deſtruantur.

¶ Cauſa.xxvi.

QUidam ſacerdos priuilegiū eſſe et diuinꝰ conuincitur apud epiſcopū: correctus ab eo noluit ceſſare: excommuneatur tandem agens in extremis reconciliat a quodam ſacerdote epiſcopo inconſulto: indicitur ſibi penitentia ſub quātitate tē poris canonibus preſcripta. Hic primum queritur: qui ſint ſortilegi: Secundo: an ſit peccatum eſſe ſortilegum: Tertio: a quibus genus diuinationis ſumpſit exordium: Quarto: quot ſint genera diuinationū: Quinto: an ſortilegi: vel diuini ſint excommunicandi: ſi ceſſare noluerint: Exto: an excōmunicatus ab epiſcopo poſſit reconciliari a preſbytero illo incōſulto: Septimo: ſi morientibus eſt indicenda penitentia ſub quantitate tpis.

¶ Qui ſint ſortilegi.

SOrtilegi ſunt: qui ſub nomine ficte religionis per quaſdam (quas ſanctoruz ſeu apoſtolorum vocant) ſortes diuinationis ſcientiā ꝓfitentur⁸: aut quarūcunq; ſcripturarum inſpectione futura promittunt.

¶ Queſtio.ij.

QUod autem ſortes⁸ exquirere peccatum non ſit: z exemplis z auctoritatibus probat.

Queſtio.j. Qui ſint ſortilegi. Iſidor⁹ diffinit ethymologiaruz libro octauo ita dicens.

e ¶ Profitent q̄ tales ꝓfulſe penitētia punit. v. annoruz. vt. j. e. q. v. q̄ diuinationes. Ipſi autem facientes huiuſmodi artes tantum pnia vnius anni videnſ puniendi. vt extra de fortile. ca. ij. ſed iſtud intellige eſſe diſpenſatione: fm legem aūt ipſe maleficus punit capitr. vt. C. ō male. l. nemo. Joan.

Sortilegi cōſulē tes et ipſi ſortilegi q̄ſi puniunt.

Quod aūt. ¶ Hec. q. diuiſio diuiditur i tres partes. In pima ꝓbat ſophiſtice q̄ nullū eſt peccatū exq̄rere ſortes tpe neceſſitatis. Secūda abhis ita. Tertia ibi. Hec autem. Johan. de fan.

f ¶ Sortes. No. q̄ ſortes q̄dam ſunt licite/ quedam illicite. Illicite ſūt/ que fiunt per magicas inūtatiōes vel q̄ fiūt ad exercēdas vanitates alīas: vel q̄ fiūt ad inq̄rēdā alīq̄ occulta. vt. j. c. hi q. vj. c. illō. Sed q̄ fiūt neceſſitatis cauſa: nō ſunt illicite: vt ſi contēto eſſet de electione aliquorum: z eſſet partas vtrigi ſoloꝝ exēplo matthie poſſunt fieri ſortes. † vt. j. e. non exēplo. z. q. v. nō lz. cuz eñ ſupeſt hūanū auxiliuz tunc poſſum⁹ recurrere ad diuinum auxiliū. vt xxvj. q. ij. querit. et i dubijs fm legē ad ſortes decurrit. vt. ff. ō iudi. ſed ex a bo. C. communia de legā. bucbou. Et

Sortes ſunt in duplici differēcia.

†Addē an ſit aliqd dūmodō ſortes. no. i l. in tribus. et in l. ſe. ff. de leg. iij. et. l. ij. cū glo. z no p bar. C. de. gr. ca. gr. pa bebe. lib. x.

tosue vij.b. au gu. scripsit q̄ busdam cū ciuitas esset obsessa z dubitaret clerus q̄ deberent fugere/ q̄ remanere q̄ sorte illos esset diuinādū, a ¶ Achor. historiaz habes. j. q. iij. §. item peccato achor. z iosue. vū.

b ¶ Hay. ciuitatem.

c ¶ Saul q̄z. hoc habes. xxij. q. ij. ubi opponit

j.reg. xiiij. d ¶ Sic nō.

¶ Mali. i sua natura non est mala tñ, phibet: q; propter assidui tatez labit tallis i idolatriā sicut ē iuramēto. vt xxij. q. j. et turabant. Joā.

Jone. j.a. Luce. j.a. Act. j. d. ¶ Dubitat riidet ¶ Deo c. ij. q. v. In qua. pbat cōtrariū per. ix. auct. sanctorum. Jo. de san.

¶ Non statim ¶ Jone. q; hoc fuit diuina inspiratione factum. vt. xiij. q. v. dixit.

Cū em achor[a] de anathemate furtim surripuisset et ob eī peccatum popul[s] cesus apud hay[m] hostibus terga dedisset: precepit dñs iosue vt sortib[s] exq̄reret q̄ peccāte ppls i manib[s] hostiū cadere meruerat. Josue ꝑceptū acceptens misit sortes: primū sup trib[s] deinde sup familias: deinde sup personas: et ita cecidit sors super achor. Saul q̄z[e] cum pugnasset contra philisteos: et iurasset se interfecturum quēcunq; qui ante solis occasuz comederet de populo: sorte deprehendit ionathā filium suū mel comedisse quod sceptro acceperat: quē cū morti tradere vellet: populo supplicāte reuocauit sistam. Jonas q̄z cum a facie dñi fugeret: a nautis sorte deprehensus in mari detect[s] z a ceto est absorpt[s]. De zacharia etiā legitur q̄ sorte erijt vt incensum poneret. Matthias vero a bēo petro sorte i apostolatū z iude successorē eligitur. Ꝺ ergo tātorū exēplo pbat paret malū non esse. Ut etiā aug. ait in lib. psalmorum.

ij.ps. Deus nō est aliq̄d mali[m] sed res i humana dubie tate diuinam indicans voluntatē. Ꝺ sic ita respondetur. Anteq̄z euāgelium clarescere et multa ꝓmittebant que tpe ꝑfectioris discipline penitus sunt eliminata. Copula nanq; sacerdotalis vel cōsanguineoz nec legali nec euangelica vel aplica auc̄te ꝓhibet: ecclīastica tñ lege penitus interdicit: sic et sortib[s] nichil mali inesse monstrat. phibetur tamē fidelibus: ne sub specie diuinationis ad antiquos idolatrie cult[s] redirent. Uñ q̄busdā constellationes z futuroū signa custodientib[s] aplis ait. Dies obseruatis et

Gal. iiij.b. menses z tpa z annos: vñ timeo ne forte sine cā laborauerim in vobis. Sic z astronomia seu ēt astrologia apud catholicos in dissuetudinem abiit: q; dum ꝓpria curiositate his nimis erāt intenti: minus vacabāt his que saluti animarū erant accōmodata. Ꝺ aūt sortibus credi nō oporteat hiero. testat scribēs super Jonam.

¶ Exemplo Jone[e]. ¶ Matthie non est sortib[s] indifferenter credendum.

Non statim debem[s] sub exemplo ione[e] sortibus credere: vt illō de actib[s] aplorū huic testimonio copulare: vbi sorte matthias in aplm eligit.

Iē aug. ad inquisitiones ianuarii. ¶ Ad secularia negocia diuina oracula nō sut querēda.

Hi qui de paginis euangelicis sortes legūt: etsi optandū est vt id poti[s] faciāt q̄ ad demonia ꝓfulēda cōcurrāt: tū ista michi displicet consuetudo ad negocia secularia: z ad vite hui[s] vanitatem diuina oracula velle conuertere.

Iē beda sup actus aplorum ¶ Exēplo matthie nō est indifferenter sortibus credendum.

On exēplo matthie vel q̄ ionas ꝓphēta sorte dēphensus sit: indifferēter sortibus est credēdū: cū priuilegia[s] singulor[m] (vt hieronym[s] aut) cōmune legē oino facē nō possint: si q̄ tñ necessitate aliq̄ cōpulsi deū putāt sortib[s] exēplo aplorū cōsulēdū esse: z videāt hoc ipos aplos nō/ nisi collecto fratrū cetu et ꝑcibus ad deū fuisse egisse. De diuinis ꝙo scribit augusta dicēs. ¶ Hec sunt obseruāda q̄ a diuinis ꝑcipiunt: quibus ea cōtingāt q̄ ab eis pnunciant.

Intelligi voluit dñs: etiā q̄ a diuinantib[s] non fm deū dicunt si accidunt q̄ dicuntur nō sic accipienda sunt vt fiant q̄ ꝑcipiunt ab eis aut colantur que colūtur ab eis.

Idem in lib. ij. de doctrina christiana.

¶ Institutiones hoim q̄ sunt superstitiose vt nō.

Illud q̄ō est fm institutiones hoim partim superstitiosum est z parti nō superstitiosū. Superstitiosum est q̄cquid institutuz est ab hominib[s] ad factēda idola z colēda pertinēs: vel ad colēdā sicut deū creaturā partē ve vllā creature: vel ad cōsultationes z pacta q̄dā significationū cū demonib[s] placita atq; federata: qualia sunt volumina magicarū artium: q̄ quidam cōmemorare poti[s] q̄z docere solent poete: ex q̄ gñe sunt (sz q̄si licētior[s] vanitate) haruspicū et augurū libri. Ad hoc ēt gen[s] ꝑtinēt oēs ligature atq; remedia: q̄ medicoz q̄z disciplina condēnat: siue in ꝑcārationib[s]: siue i q̄busdā notis q̄s characteres vocant: siue in q̄busdā reb[s] suspēdēdis atq; ligādis: vel etiā saltādo q̄dāmō nō ad tēperationē corꝑoū: sz ad q̄sdā significationes aut occultas aut manifestas: quas eminētioi[s] nomine philicam vocant: vt quasi nō

supstitionē implicare: sz nature ꝑesse videāt: sicut sunt maures in summo singularū aurū/ aut de struthionū ossibus ensule i digitis: aut cū dē tibi singulis ēt vt dextera manu pollicem teneas. His adiungūt multa manifestissimarū observationū/ si mēbrū aliquod fallerit/ si ūcetim ambulātibus amicie lapis aut puer medius interuenerit. Hinc sunt etiā illa: limen calcare cū ad domū suā trāsit: redire ad lectū. si qs dū se calciat sternuauerit: redire ad domū si ꝑdēte offenderit vel si vestis a sotulibus rodit. Neq; ab hoc gñe superstitionis pniciose segregādi sunt q̄ olim genethliaci ꝓpt naturalū cōsiderationes dier[m] nunc aūt mathematici vocant. nā z ipi qs uis verā stellarū positionē cum qs nascit cōsecrant: et aliqn ꝑsagant. tñ q; inde conātur vel actiones nras vel actionū euent[s] ꝑducere nimis errant. ¶ Hoc aūt gen[s] fornicationis aie salubriter diuina auctoritas nō tacuit: neq; ab ea sic deterruit alam: vt ꝓpterea talia negaret eē fectāda: q; falsa dīr z a ꝑfessorib[s] cog[r]. sed etiā si dixerint vobis (inq̄t) et ita euenerit ne credatis eis. Nō em q; imago samuelis mortui sauli vera pnunciauit: ꝓpt talia sacrilegia quib[s] ipa imago pītata est minus execranda sunt aut q; in actib[s] aplorū: femina ventriloqua[e] verum testimonium perhibuit aplis dīs: ideo paulus aplus pepcit spū illi. ac non poti[s] femine illi[s] demonij corꝑtione atq; exclusione munduerit. Hēs igit artes huiusmodi vel nugatorie vel noxie superstitionis et quadam pestifera societate hoim z demonū quasi pacta infidelis et dolose amicitie constituta penit[s] sunt repudiāde z fugiēde xp̄iano.

Idem in libro de ciuitate dei. ¶ Nō est vita sed mors: inquisitio vel curatio que a diuinis vel magicis exꝑtur.

Qui sine saluatore salutē vult habere: z sine vera sapientia estimat se prudentē fieri posse: non sanus sed eger: non prudens sed stult[s] in egritudine assidua laborabit: z i ceciderate nocia stultus z demens permanebit. ac ꝓinde ois inquisitio z ois curatio q̄ a diuinis z magicis arribue vel ab ipis demonijs in idolorum cultura exꝑtur mors potius dicenda est q̄ vita z qui ea sectātur si se

Femia ventriloqua pauli sepe secuta é.

Adde ꝓpt hoc apls p cussus est a dñis an ille qui amisit ius cū qō recepit bāt ex diuinationibus an ille ꝑdicte.

Archi. f. Ue. xcviij. c.

Alex. vj. d.

a ¶ Ventriloq. q̄ habebat spm pythonem in ventre q̄ multis diebus seḡbat paulum z alios ꝑdicatores z clamabat/ isti sunt fermenti dei qui annūciant verba salutis. vñ offensus Paulus ad eam uersus est z dixit spiritui. precipio tibi: vt abeas a ista recedas. et statī recessit. ꝙ

b ¶ Augustinus. ¶ Angelorum. q̄ aliq̄ est ficta a diabolo. vide. c. q. v. et in ꝓn. Ar. 5. 8. xxxvij. dis. hinc ēt. vbi dicitur q; a dñis scripturis omnis scientia supsit mutū.

Ad q; sortes ꝓpter dubiū ꝓmittitur. l. q. canones. ff. familiercis.

Malū mitt[s] ꝙ mittit i vs mag[s] ius cui tetur.

p.xcv. Omnes dii gentium demonia sunt qui per deceptos hoies alios decipere quotidie gestiunt vt perditionis sue alios faciāt participes. Itaq; hec vanitas magicarum artiū ex traditione malorum angelorū in toto orbe terrarū plurimis seculis inualuit ꝙ quandā sciam futuroz z infernoz: z ꝙ inuētiones eoꝝ inuēta sunt haruspicia z augurationes z ipsa q̄ dicuntur oracula z necromantia.

Idem confessionum libro. iij. ¶ Christiana z vera pietas planetarios expellit z damnat.

Illos planetarios quos mathematicos vocant plane consulere non desistebant q; quasi nullum eis sacrificium z nulle ꝑces ad aliquē spiritū ob diuinationē dirigerent: q̄ō rīstiana z vera pietas cōsequent[s] expellit et dānat. Iē Hieronym. ¶ Cultura est idolatrie augurio seruare: z stellarum rectrere cursus.

Sed et illud adde[e]: qm̄ q̄ fornicatur in corp[s] suuz peccat nō illud corpus solum q̄ templū dei effectū est: sed illud q̄ dz. An ois ecclia corp[s] xp̄i est: z in oēm ecclīam videt delinq̄re qui corp[s] suum cōmaculauerit: q; ꝙ vnū mēbrū macula in omne corp[s] diffundit.

¶ Est et illud opprobriū egypti q̄ō si neglexeris etiam post iordanis transitum z post baptismi secundam circumcisionē veruste consuetudinis inustione suggerit: obseruare auguria: requirere stellarum cursus z euentus ex his futuroū rimari: ceteriq; huiusmodi superstitionibus implicari: idolatrie nanq; mater est egypt[s]: ex qua certū est opprobria huiusmodi pullulare. que si trāsito iordane susceperis / z his retiaculis rursus illigaueris tecū sine dubio opprobria egypti trahis. Ꝺ ec autem sortilegia nō vsq; adeo sunt detestanda vt ꝙ aliquid de area vel torcular dēmonibus fuerit immolatū: q̄ō reliquum est ideo credatur esse immundum aut si ipsum quod oblatum fuerit a nobis ignorantibus fumu contigerit ideo credamus nos deliquisse. Unde Augustinus ad publicolam.

¶ Nō ideo reliqua sunt immūda q; ab area vel torcular aliq̄d ad demonū sacrificia tollitur.

c ¶ Ea z illis. Tāgit illud q̄ō legit i iosue: q; ꝑpls circūcisus fuit a tēpore abrahe/ vsq; ad illud tpe q̄ō populus exiuit de egypto: sz postea nō fuerint circuncisi xl. annis quibus fuerunt in deserto: sz cuz trāsierūt iordanē denuo ꝑcepit fuit vt vniuersus circūcideretur. quod factum est. et dicit dominus Josue Hodie abstuli a te opprobriū egypti.

Circūcisio nō fuit facta in deserto. Ephe. f.d. Col. vj.d.

¶ Hec autem. ¶ Decret. iij. ps q. in qua quērit si possim[s] mandūcare vel bibere cē. Jo. de fā.

Sy de area vel torcular tollitur aliqd ad sacrificia demoniorū sciēre xp̄iano: ideo peccat qr pmittit fieri vbi p̄hibendi p̄ās est: ꝛ qđ si factum nō cōperit: aut p̄hibendi potestatē non hz vtitur mūdis reliquis fructib⁹ vū illa fuit ara sunt. Item Ambro. in prima epistola ad corinthios. ¶ Immunis est a creatu: q̄ emit quod nescit idolis immolatum.

Licet aliquid pollutū sit p accidentia. i. p oblationem idoli: cum tamen nescit qui emit nullum patitur scrupulum: ꝛ apud deum immunis est. ¶ Questio. iij. ꝛ iiij.

Quib⁹ autē gen⁹ diuinationis exortū sumpserit/ vt qđ sūt gña ei⁹: Augustinus exponit in lib. de natura demonum ista dicēs. ¶ De multiplici genere diuinationis.

Est genus diuinatiōis a Persis ferē esse allatū Varro aūt dixit diuinationū quattuor ee gña: terrā: aquā: aerē: ꝛ ignē. hinc geomāciā: hydromantiā: piromātiā: aeromātiā dicta autumāt. Diuini dicti sunt q̄si deo pleni. diuinitate em̄ se esse plenos simulāt et astutia q̄dā fraudulenta hoib⁹ futura cōiectāt. Duo aūt gña diuinationis sunt: aro ꝛ furor. Incātatores aūt dicti sūt qui artē verbis pagunt. Artioli vocati sunt propterea q⁹ circa aras idolorum nepharias p̄ces emittūt: ꝛ funesta sacrificia afferunt: hisq; celebritatibus demonū accipiunt responsa Harūspices nūcupant quasi horarum inspectatores Dies em̄ et horas in agēdis negocijs optibusq; custodiūt: ꝛ qđ p singula tpa obseruare debeat hō intendūt: hi etiā exta pecudū inspiciūt et ex eis futura prædicunt. Augures sunt qui volat⁹ auiū ꝛ voces intēdūt: aliaq; signa rerū/ vel obseruatiōes impiorū sas hoibus occurrētes ferūt Idē sunt ꝛ auspices. nā ꝛ auspicia sūt q̄ iter facientes obseruāt. Dicta aūt sūt auspicia q̄si auiū spicia: ꝛ auguria q̄si auiū garria. i. auiū voces ꝛ ligue. Ire augurū quasi auigerū qđ aues gerūt. Duo sunt aūt gña auspiciorū: vnū ad oculos: alterū ad aures ptinēs. ad oculos. s. volat⁹ ad aures vox auiū. Phitonisse a phitonio appolline dicte q⁹ is auctor fuerit diuinādi. Astrologi dicti sunt eo q⁹ i astris auguranē. Geneth liaci appellati sunt ꝓpter natalicioꝝ cōsideratiōes dierū. geneses em̄ hoim q⁹. xij. celi signa describūt siderūq; cursus nascētiū mores act⁹ ꝛ euent⁹ predicere conant. i. q̄s quali signo fuerit nat⁹ aut quē effectū habeat vite q̄ nascitur interpretatur. Hi sunt q̄ vulgo mathematici vocant: cui⁹ suppstitiōis gen⁹ cōstellationes latini vocāt. i. notationes syderū quō se habeant: cū quoq; nascit. ¶ Primū aūt gen⁹. i. stellarū interptes magi nūcupabant: sicut de his legitur in euangelio qui natum xp̄m annunciauerunt. Postea hoc nōie soli mathematici dicti sunt cuius artis scientia vsq; ad xp̄m fuit concessa: vt xp̄o edito nemo exinde natiuitatē alicui⁹ de celo interpretur. Horoscopi dicti q⁹ horas natiuitatis hoim speculētur dissimili et diuerso facto Sortilegi sunt q̄ sub nomine ꝛc. vt supra. Saltatores vocati sunt: qui dū eis mēbrorū quecūq; partes saltarint aliquid sibi exinde prosperum seu triste significari predicunt. Quer̄itur aūt de natura demonū cui⁹ nature sint an futura pscire valeāt: vel quot modis futura prenoscāt. De his ista scribit Augustinus in eodem libro. ij. ps.

¶ Quot modis demones futura prenoscunt.

Sciēdum⁹ hāc esse naturam demoniū: vt aerij corpis sensu terrenoū corporum sensum facile precedāt: celeritate etiā ꝓpter aerij corporis superiorē mobilitatē nō solum cursus quarūlibet rerum vt hoim vel ferarum: verūetiā volat⁹ auium incōparabiliter vincāt. quibus duabus rebus q̄rum ad aerium corpus attinet p̄ditū: hoc est acumine sensus et celeritate motus: multo añ cogitata nunciant q̄ hoies p sensus terreni tarditate murent. Accessit etiā demonibus per tā longum tp̄s quo eoꝝ vita prendit rerū lōge maior experiētia: q̄ potest hominibus ꝓpter breuitatem vite q̄uere. Per has efficacias quas aerij corporis natura fortita est: non solū multa futura prædicunt demones verumetiam multa faciunt. que quoniam homines dicere non possunt: aut facere: eos dignos quidam quibus seruāt: ꝛ quibus

¶ Querit aut. Dec. ij. pos. q. in qua qrit de natura demonū ꝛ vtr scīāt futura. Jo. de fan.

Scienda. Vt Augusti. ondit qui bus ꝛ causis demones futura p̄dicere. p̄ñt.

prophetarū audierunt: et quibus futura prædicunt.

a ¶ Cogitatio nib⁹. ergo videt q⁹ diabolus nouit cogitationes hoim. sed cōtra. solus de⁹ scit occulta cordiū. vt xxxij. dist. erubescant. sed ipse sēm de hoc corrigit. i. c. pri.

honores diuinos deferant arbitrant: instigante maxime vitio curiositatis ꝓpter amores felicitatis falsę atq; terrene et excellentie tēporalis. ¶ Nunc igit̄ q̄m de diuinatione demonū questio est. Primū sciendū est illos ea plerūq; prenunciare q̄ ipsi facturi sunt: accipiunt enim sepe potestatez motibus immittere: et ipsum aerem vtriando morbidū reddere: et in peruersio atq; amatorib⁹ terrenorum commodorum malefacta suadere: de quoruz motibus certi sunt q⁹ sint eis talia suadentibus cōsenturi. suadēt em̄ eis miris ꝛ inuisibilibus modis per illaz subtilitatem corpora hoim non sentiēdum penetrando: et se cogitationibus⁹ eorum per quedam imaginaria visa miscendo: siue vigilantium siue dormientium.

¶ Aliqñ aūt non que ipsi facūt: sed que naturalibus signis futura prenoscunt: que signa in hoim sensus venire non possunt ante predictū neq; em̄ q⁹ prouidet medicus que prouidere nescit huius artis ignarus: ideo tñ diuin⁹ habendus est. quid aūt mirū si quēadmodum ille corporis humani ꝓturbata vel mortificata tēperie seu bonas seu malas futuras prouidet valitudines sic demones in aeris affectione sibi notas nobis ignotas futuras ꝓuidēt tēpestates.

¶ Aliqñ etiā hominū dispositiones non solum voce ꝓlatas: verūetiā cogitatione conceptas: cū signa quedā ex alio exprimuntur in corpore tota facilitate pdiscunt: atq; hinc etiā multa futura prenunciant: aliis videlz mira qui ista disposita non nouerunt/ fallunt: et studio fallendi et inuidia voluntate qua hominum errore letantur. Sed ne apud cultores suos pondus auctoritatis amittant: id agūt vt interpretibus suis signorumq; suorum cōiectoribus culpa tribuatur quando ipsi decepti fuerunt vel meruit.

¶ Nonnunq; vero ipsi maligni spiritꝰ ꝛ illusores hominum atq; salutis eoꝝ inuasores: solēt predicere defectū culture suę ꝛ idolorū ruinam quatenus prescij videātur: quid in singulis regnis aut locis venturum ꝛ quid aduersi sue factioni contingere possit: quod etiam illi qui gētilū hystorias legūt non ignorant. Quid ergo mirū si tam imminentē remploꝝ et simul ethnorū euersionem: quā ꝓphete dei summi tāto ante pditerunt: serapis demon alicui cultoꝝ suorū hoc de primo pdidit: vt suam quasi diuinationem recedens vel fugiens commendaret.

¶ Quo aūt. Dec. ij. ps. q. in q̄ dr q⁹ demones nescīt que futura sunt. Jo. de fan. ij. ps.

Quod aūt. Dec. q. diuidit i. iij. partes. Ja prima q̄rum probat magister p rōnes q⁹ sortilegi et diuini sūt excōicādi si nō cessāt. ꝛ cūctes ad illos. Secūda ibi. Nonulli. Tertia ibi Ex primis. Jo. d. f. diuisio

b Sz quis. Filaterius. Filateria dicunt hic char te i q̄bus ptinentur incātatiōes. Filate ria.

Quod ex corporeis motibus internas animi cogitationes diabol⁹ deprehendat: res occultissimas est.

Quodā loco dixi: demones aliquando hominū dispositiones non solū voce ꝓlatas: verūetiam cogitatione conceptas cū signa quedaz ex alio exprimuntur in corpore tota facilitate perdiscere. rem dixi occultissimam: audaciou assertione q̄ debui. nam peruenire ista ad noticiā demonū: per nonnulla etiā experimenta compertum est: sed vtrū quedam signa dentur ex corpore cogitantium illis sensibilia nos autem latentia: an alia vi spirituali ista cognoscāt: aut difficillime potest ab hominibus: aut omnino non potest inueniri.

¶ Questio. v.

Quod aūt sortilegi et diuini si cessare noluerint excōicandi sunt: ratione ꝛ auctoritate ꝓbatur. Est em̄ quoddā genus culture idoloꝝ ex demonū cōsultationibus futura predicere. sicut em̄ auarus: quia cultum deo debitum nummo impēdit idoloꝝ cultor ab apło notatur: sic illi q̄ futura que ex dei oraculo nōnunq; reuelata inueniunt vel demonū cōsultatiōe: vel q̄buslibet ꝑstigijs inuenire laborāt: diuinitatis iura creaturis attribuunt futura em̄ pscire soli⁹ dei ē: q⁹ i sui cōtēplatiōe ēt angelos illa pscire facit vñ Esaias ait. Priora ꝛ nouissima annunciate mihi ꝛ dicā q⁹ dij estis. cultores vero idoloꝝ fidelū cōtione separandi sunt. Unde in epla ad Corinthios apostol⁹ ait. Si q̄s frater noīatur fornicator: aut auar⁹: aut idolis seruiens: cum eiusmodi nec cibum sume. Ephe v. b. Esaie xlj. f. j. Co. v. d.

Hinc etiam in decre. Gregorius legitur.

¶ Anathema sit q̄ ariolos vel incātatores obseruat.

Si quis ariolos aruspices/ vel incātatores obseruauerit. aut filacteria eorum vsus fuerit: anathema sit.

Item ex concilio anchiritano. c. xxxiij.

¶ Quinquēnio penitras q̄ diuinatiōes expetit

Qui diuinationes.

¶ In domos suas scōm legez ista. Qui in eas domo hec fiāt post publicationēz bonorū in exiliū mittitur. vt. C. de malefi. nullus.

Astronomia non est reprehendenda.

Qui diuinationes expetūt et morē gentilium subsequunt. vel domos suas hmōi hoites introducūt exercēdi aliqđ arte magica: aut expiandi cā sub regula cuiuscūq; iaceāt siue gradus pnie diffinitos.

Item ex cōci. Martini pape.

¶ Elementa colere: lunae aut stellarū cursus in suo operib⁹ xp̄ianis seruare non licet.

Non licet xp̄ianis tenere traditiones gētiliū et ob seruare et colere elementa: aut lunae aut stellarum cursus aut manē signoz fallacia. p domo facienda vel ꝓper segeres vel arbores plātandas vel cōiugia sociāda. scriptū est enī. Opa q̄ facitis: aut in ꝓbo aut in ope: opa in nole dīt nr̄i ihesu xp̄i facite gratias agētes deo. ¶ Hec in collectionib⁹ herbaz. q̄ medicinales sunt aliōs incātationes liceat attendere: nisi tm̄ cuz simbolo diuino: aut oronē dīt ca: vt tm̄ deus creator oīum et dīs honorer. ¶ Si quis autē paganoz cōsuetudinē sequēs diuinos aut sortilegos in domū suā introduxerit q̄si vt malum foras mittant: aut maleficia inuentant: vel lustrationes paganoz faciant: q̄nq; annis pniam agāt. ¶ Mulierib⁹ q̄q; xp̄ianis nō liceat in suis lanificiis vanitatē obseruare: sed deū inuocēt adiutorē q̄ eis sapiētiā texendi donauerit. Item tē ex cōci. laodicē. c. xxx.

¶ Sacris officijs deditis magi vel incātatores non fiant.

Non oportet sacris officijs deditos vel clericos: magos aut incantatores existere: aut facē filacteria q̄ alijs suarū vicula ꝓbant. hos aūt q̄ talib⁹ reb⁹ vsum ꝓfici ab ecclia iussim⁹. Item tē ex cōci. tole. iiij. c. xxx.

¶ Honore priuetur epūs vel presbyter qui magos vel aruspices consulit.

Si q̄s epūs aut pbr̄ vel diacon⁹: vel q̄liber de ordinibus clericoz aruspices aut incantatores: aut ariolos: aut cērte augures vel sortilegos: vel q̄ ꝓfitent artē magicam: aut alios coz talia exercētes cōsuluisse fuerit deꝓhēsus: ab honore dignitatis siue suspēsi⁹ monasterij curā excipiat: ibiq; pnie ꝓpetuo deditus sed

a Si epūs. vt ꝓpter. vt ꝓx per sequentia.

Aliquāti clerici siue laici studentes auguriis et sub nole ficte religionis p eas quas sanctoz patrū sortes vocāt diuinatiōis sciam ꝓfitenē aut q̄rūcūq; scripturaz inspectione futura ꝓnūtiant. Hec q̄cūq; clericus aut laicus dece⁹ fuerit: vel cōsilē vel docē⁹: ab ecclesia habeat extraneum. Item Leo. iuj. epūs britannie.

¶ Sola mala aliud ē q̄ diuinatio: et maleficia esse decernit.

Sortes q̄bus cūcta voz vris discriminatis ꝓuinciis q̄s pfes damnauerunt: nichil aliud q̄s diuinatiōes et maleficia esse decernimus q̄obrē volumus illas oīno dānari: et inter xp̄ianos vetera nolumus noiari: et ne exerceanē anathematis interdicto ꝓhibemus. Item Greg. adriano notario.

¶ Incātatores sortilegos vel alia xp̄i inimicos insequatur.

Qruenit ad nos q̄ quosdā incātatores aūq; sortilegos fueris insecut⁹: et oīno nobis sollicitudinē zelūq; tuū gratū fuisse cognoscas. studij esū tui sit sollicite q̄rere et quoscūq; hmōi xp̄i inimicos inueneris districta vltione corrigere. Item ex concilio aurelianen.

¶ Excoicetur clericus monachus laic⁹ diuinationes et auguria vel sortes secutus.

Si q̄s clericus/ monach⁹ vel secularis diuinationes vel auguria crediderit obseruanda: vel sortes q̄s mentiunt esse sctoz. q̄busc̄ꝫ puraverint intumādas: cū his q̄ cū eis crediderint ab eccle cōione pellant. Item Grego.

¶ Contra sortilegos: idolorum cultores custodia pastoralis inuigilet.

Contra idoloruz cultores vel aruspices aūq; sortilegos fraternitatem tuam vehementius pastorali hortamur inuigilare custodia: q⁹ si emendare se a talibus nolle reppereris: si serui sunt verberibus⁸ volumus ca-

d Si aspēsus. vt ꝓx per sequentia.

e Aliquāti. c.

¶ Vel docere. nā sicut est culpa ꝓhibita discere et docere. vt. C. de maleficijs. culpa. et multa sunt q̄ melⁱ⁹ est Nescire q̄m scire. re q̄da xxxvij. di. q̄uis melⁱ⁹ ē Jrō est. C. de re q̄m scire. et sic de ceteris. vtra medū. vel dic q̄ ille q̄ illicita docet: vel deportatur vel punit vltimo supplicio. discipuli vo puniuntur. x. libris auri. sed ibi loq̄r de his q̄ discēdi cā venerūt nō tm̄ docēdi causa. hec de eo q̄ dicitur vt cōsulunt. ite Jrō ē xxxvij. di. qui de mēsa. Si illi discedant non vt sequantur eos: sed vt alios p eos posse obuiare. xxxvij. dist. legimus.

f Sortes.

¶ Diffeminatis. i. iudicatis vt ꝓiudicatis

g Contra idolorum.

¶ Verberib⁹ Cuz hic scribat epūs ꝓtz hoc crimē ecclesiasticū esse. Jrē ꝓtz q̄ epūs ꝓt aliq̄ verb⁹ ꝓt castigare. vt. xx: q̄s ꝓbet. Epūs ꝓt alicui castigare. vt. xx. q. v. ca. j. Jrē rib⁹ caperet hic q̄ epūs stigare

pōt i carcerē mittere reos Jtē habes ꝓ q̄ alto mō pnaī nobilis q̄s ignobilē. vt. xxiij. q. j. q̄. j. vj. qō. ij. fraternitatis. j.

stigari. si vero liberi inclusione digni: districtamq; sunt in penam dirigendi. Item ex concilio carthaginensi. c. xxxix.

¶ Ab ecclia separet augurijs et incantationibus deseruiēs.

Augurijs et incātationibus seruiētē: sicut iudaicis superstitionib⁹ vel fersio ihērē tē a cōuentu ecclie separandū precipim⁹. Item ex cōci. agathē. c. j. ¶ Sortilegā et magicā artē xp̄i omnibus modis eliminare studeant.

Episcopi eorūq; ministri oibus modis elaborare studeāt. vt pniciosam et a zabulo inuentā sortilegā et magicā artē ex parrochijs suis penit⁹ eradicēt. etsi aliquē virum aut mulierē hmōi sceleris sectatorem inuenerint: turpiter dehonestatū de prochijs suis deijciāt. Aīt enī apls. Hereticum

a Epi. Si vtinā he sole. i. vltimam non plures istic expositio ē. i. q. i. duces. alis incipit iudices.

b Sed i corpore. i. corporeo sensu papi. tē.

ad Ti. iij. c.

holem post primā et secūdā correctionē deuita sciens q̄ subuersus est: et is etā q̄ ei modi est. Subuersi sunt et a diabolo captiui tenent⁹ q̄ relicto creatore suo diaboli suffragia q̄rūt: et ió a tali peste dz mūdari fetā eccla. ¶ Illud etiam nō est omittēdū q⁹ q̄dam sceleratę mulieres retro post sathanā conuerse demonū illusionib⁹ et fantasmatib⁹ seducte credūt se et ꝓfitent cum diana nocturno houis dea paganoz: vel cū herodiade vel cū innumera multitudine mulierū eq̄tare sup quasdā bestias: et multarū terraruz spacia intrepeste noctis silētio ptransire: eiusq; iussionib⁹ obedire velut dñe: et certis noctibus ad ei⁹ seruitiū euocari. Sz vtinā⁸ he sole in pfidia sua perissent: et nō multos secū ad infidelitatis interitū ptraxissent. nā et inumera multitudo hac falsa opinōe decepta hec vera esse credūt: et credēdo a recta fide deuiāt: et errore paganoz inuoluunt: cū aliqđ diuinitatis aut numinis extra vnū deū arbitrāntur. ¶ Quapropter sacerdotes p ecclias sibi cōmissas ppō dei oi instāter p̄dicare debēt: vt nouerit hec oīno falsa ee: et nō a diuino sz a maligno spū talia fātasmata mētibus fidelium irrogari arbitremur.

¶ Siqđē ipse sathanas q̄ trāsfigurat se in āgelū lucis cū mētē cuiuscūq; mulieris cepit: et hāc p infidelitatem sibi subiugauerit illico transformat se i diuersaz spēs psonaz atq; similitudines et mētē quā captiuatā tenet i somnijs deludēs mō leta: mō tristia: mō cognitas: mō incognitas psonas oīdens: p q̄s deuia deducit. et cum solus spūs hoc patiat: infidelis hoc non in sio sed in corpe⁵ euenire opinat: q̄s em in somnijs et nō cernus vigilāb⁹ nō extra seipm deducit: et multa videt dormiēdo q̄ nunq; vigilādo viderat: q̄s ꝓ tā stult⁹ et hebes sit: q̄ hec oīa q̄ i solo spū fiūt etiā in corpe accidere arbitret: cū ezechiel ꝓpheta visiones dīi in spū: non in corpe vidit et audiuit: sicut ipse stando inq̄t: fuit in me manus dīi. Et ꝓ alibi. Et spūs tulit me. Et Johannes non audet dicere se rapt⁹ in corpe. Sibus ritas q̄ publice annūciandū est q⁹ q̄ talia credit et his libat: fidē pdit. et q̄ recta fidē nō hz: hic non est et⁹: q̄z illi⁹ in quē credit. i. diaboli. nā de dño nr̄o scriptū est. Oia ꝓpter facta sūt ꝑ. Quisq; ergo credit posse fieri aliquā creaturā aut in melⁱ⁹ aut in deteri⁹ imutari: aut transformari in aliā speciē vl in aliā similitudinē: nisi ab ipso creatore q̄ oia fecit: et ꝓ quē oia facta sunt: pculdubio infidelis est: et pagano deterior.

Ezec. viij. c. Johannis. xj. c. Sibus ritas q̄ publice annūciandū est q⁹ q̄ talia credit et his libat: fidē pdit. et q̄ recta fidē nō hz: hic non est et⁹: q̄z illi⁹ in quē credit. i. diaboli. nā de dño nr̄o scriptū est. Oia ꝓpter facta sūt ꝑ. Quisq; ergo credit posse fieri aliquā creaturā aut in melⁱ⁹ aut in deteri⁹ imutari: aut transformari in aliā speciē vl in aliā similitudinē: nisi ab ipso creatore q̄ oia fecit: et ꝓ quē oia facta sunt: pculdubio infidelis est: et pagano deterior.

Quidā in ecclesia ꝓfitent cum diana nocturno houis dea paganoz: vel cū herodiade vel cū innumera multitudine mulierū eq̄tare sup quasdā bestias: et multarū terraruz spacia intrepeste noctis silētio ptransire: eiusq; iussionib⁹ obedire velut dñe: et certis noctibus ad ei⁹ seruitiū euocari. Sz vtinā⁸ he sole in pfidia sua perissent: et nō multos secū ad infidelitatis interitū ptraxissent. nā et inumera multitudo hac falsa opinōe decepta hec vera esse credūt: et credēdo a recta fide deuiāt: et errore paganoz inuoluunt: cū aliqđ diuinitatis aut numinis extra vnū deū arbitrāntur. ¶ Quapropter sacerdotes p ecclias sibi cōmissas ppō dei oi instāter p̄dicare debēt: vt nouerit hec oīno falsa ee: et nō a diuino sz a maligno spū talia fātasmata mētibus fidelium irrogari arbitremur.

¶ Siqđē ipse sathanas q̄ trāsfigurat se in āgelū lucis cū mētē cuiuscūq; mulieris cepit: et hāc p infidelitatem sibi subiugauerit illico transformat se i diuersaz spēs psonaz atq; similitudines et mētē quā captiuatā tenet i somnijs deludēs mō leta: mō tristia: mō cognitas: mō incognitas psonas oīdens: p q̄s deuia deducit. et cum solus spūs hoc patiat: infidelis hoc non in sio sed in corpe⁵ euenire opinat: q̄s em in somnijs et nō cernus vigilāb⁹ nō extra seipm deducit: et multa videt dormiēdo q̄ nunq; vigilādo viderat: q̄s ꝓ tā stult⁹ et hebes sit: q̄ hec oīa q̄ i solo spū fiūt etiā in corpe accidere arbitret: cū ezechiel ꝓpheta visiones dīi in spū: non in corpe vidit et audiuit: sicut ipse stando inq̄t: fuit in me manus dīi. Et ꝓ alibi. Et spūs tulit me. Et Johannes non audet dicere se rapt⁹ in corpe

rat periculū. Proinde nisi elegit vn animitatis cōuentus: vt si ds deinceps talia ppetrasse fuerit detectus: a ppriis deponat ordinis gradu: z tā ipse sacerdos q̄ etiā ille qui eū ad talia perageda inuitasse ppendit exilij ppetuo ergastulo relegentur. Ex p̄missis auctoritatibus colligit q̄ artioli / haruspices / incātatores z sortilegi / atq; ceteri hui⁹ sectatores ab ecclesia sunt eliminādi: z nisi resipuerint perpetuo excōicandi. Sed q̄ in vltimo adlegetis capitulo ea q̄ fiunt per incātatores nō in corpe sed in spiritu fieri dicunt / Augu. in lib. de ciuitate dei idem videtur asserere: ita dicens.

¶ Septentissa. ¶ hec est. xl. ps. q. i q̄ mgr̄ ponit casus et originē hys fantasmatibus: z quo nō accidāt. Jo. ō fan.

Nec mirum ō magoꝝ.

¶ Que magorum prestigia fiunt: nō vera: sed fantastica esse probantur.

Nec mirū de magoꝝ p̄stigijs: quoꝝ intātū p̄dicere maleficioꝝ artes vt et moysi in illis signis resistere vertētes ẏgas i dracōes aquā in sanguinē dicantur. In gentilitū etiā libris legit q̄ q̄dā maga circe socios vlixis mutauerit in bestias. Legit etiā de sacrificio q̄ archades deo sno ioue immolabāt: er quo q̄cūq; sumerēt in bestiaꝝ formas cōuerterentur. Sz hec oīa magicis p̄stigijs potiꝰ fingebant: q̄s rerum veritate cōplerēt. Ut g̃ ipi errores ignorātib⁹ manifesti fiāt: de eoꝝ ppuetate atq; inuentori bꝰ iuxta traditionē maiorū patrū dicē cōgruū arbitramur. ¶ Magi sunt q̄ vulgo malefici obfacinoꝝ magnitudinē nūcupant. hi sunt q̄ permissu dei elemēta cōcutiūt: turbāt mētes hoim minꝰ cōfidentiū in deo: ac sine vllo veneni hausti violētia tm̄ carminis itertmūt. vñ Lucanꝰ Mēs hausti nulla fanie polluta venenī: incantata perit. demonib⁹ em̄ accitis audēt ventilare: vt quoscūq; suos ymāt malis artib⁹ inimicos. hi etiā sanguie vtunt: z victimis sepe contigūt mortuoꝝ corpa. ¶ Necromātici sunt q̄z p̄cantationib⁹ vident resuscitari mortui: diuinare / z ad interrogata rūdere. Necros em̄ grece: latine mortuꝰ. mātia diuinatio nūcupat ad quos resuscitādos cadauerī sanguis adiicitur. nā amare sanguinē demones dicunt: iōq; quotiēscūq; necromātia fit / cruor aq̄ miscet vt colore sanguinis faciāt. quocent. ¶ Hidromātici ab aqua dicti. est em̄ hidromātia in aquarū inspectione vmbras demonū euocare: z imagineas ludificatiōes eoꝝ videre: ibiq; ab eis aliq̄ audire: vbi adhibito sanguine etiā inferos. phibētur suscitare: et infra. Ad hec oīa supradicta pertinēt ligature execrabilis remediorū q̄ arsnon cōmendat medicoꝝ: seu in p̄cantationib⁹: seu in characteribus suspēdendis atq; ligādis in quib⁹ oibus ars demonū est er quadā pestifera societate hoim z angelorū malorū exorta. Unde hec cūcta vitāda sunt xp̃iano z omni pene execratione repudiāda atq; damnāda.

¶ Auguria aūt sunt autium. hec autē phryges primi inuenerunt. ¶ Prestigium vero mercurius dicitur primo inuenisse: dictū est autē prestigiū q̄ prestringat aciē oculorū. ¶ Aruspicine artē primꝰ hetruscis tradidisse dicitur quidam tages: hic ex animis aruspicinā dicrauit z postea non apparuit: nā dicitur fabulose arante quodam rustico subito ex glebis exiluisse: er aruspicinam dictasse: qua die mortuꝰ est. quos libros romani ex hetrusca lingua in ppriā mutauerunt. his ergo poterētis p dioboloū fallaciam illuditur curiositas humana: q̄n id impudenter appetūt scire qđ nulla rōne cōperit eis inuestigare. hec potestas immundis spiritibus ideo datur: vt puersos sibi aptent: hoc est prauos hoīes seducant: illos. s. qui spernunt veritatem z credūt mēdacio: iurta Pauli sententiam. Sanā doctrinā non ferēt sed ad sua desideria coacernabunt sibi magistros pruritēs auribus: et a veritate quidē auditū auertēt: ad fabulas aūt cōuertent: onerati peccatis ducētur varijs desideriis: semp discentes nunq̄ ad sciētie veritatē peruenientes. Mucēdmodū autem lānes et mābres restiterūt moysi ita et isti resistunt veritati hoies corrupti mēte reprobi circa fidē / sed vltra nō p̄ficient: insipiētia eoꝝ manifesta erit oibus sicut z illoꝝ fuit. Nec ideo quisq̄ credere debet quoslibet magicis artib⁹ aliquid facere posse sine permissu dei: q̄ omnia que fiunt / aut iusto iudicio facit aut permissu suo ita fieri sinit qđ p̄dicti magi legunt sibi fecisse moysi: q̄ virgā suā p̄cit: z cōuersa est in draconē. p̄cesseruntq; singuli virgas suas z conuerse sunt in draconēs. sed deuorauit ẏgas aaron ẏgas eoꝝ. nō em̄ fuerūt creatores draconū: nec magi nec angeli qb⁹ ministris illa opabant. insunt em̄ reb⁹ corporeis p oia elemēta quedā occulte seminarie rōnes: q̄bus cū data fuerit oportunitas talis atq; casualis prouēnit in species debitas suis modis et finibus: z sic nō dñr angeli q̄ ista facit aialiū creatores sicut nec agricole segetū vl quorūcūq; in terra gignētiū creatores dicēdi sunt q̄ius nouerit p̄bere q̄sdā visibiles oportunitates et cās vt illa nascant: qđ aūt isti faciūt visibiliter hoc illi inuisibiliter. de⁹ ño sol⁹ vn⁹ est creator: q̄ cās ipas et seminarias rōnes reb⁹ iserit. ¶ Preterea q̄dā q̄rēdū putāt quō

Exod vij. b.

ij. pe.

iij. a.

ij. Th. iij. b.

i sa- muelē

scriptura narrat phitonissā ꝓpheta suscitasse ad colloquiū saulis ipiissimi regis si p̄hitonica diuinatio erroꝝ magice artis deputāda sit: qb⁹ ita rñderi p̄t: indignū oino facin⁹ esse si ꝑm ꝑba hystorie cōmodet assēt⁹. quō em̄ potuit fieri vt arte magica attraheretur vir a natiuitate sanctus et opib⁹ vite iust⁹. acti nō

j. Re. xxviij b.

a ¶ Ne si nō attract⁹. qz ab angelo fuit nuncia ta natiuitas ei⁹

b ¶ Permanet. g. xxv. di. qualis

c ¶ Timuit. s. argumēto. Jo.

attract⁹ aut volūtari⁹ consensus amisit: meritū ip̄ius alc: qđ posit⁹ i carne q̄sierat: qđ valde absurdū ē: qz q̄ hinc iust⁹ recedit p̄manet⁹ iust⁹. porro hoc ē p̄stigiū sathane q̄ vt plimos fallat: et bonos bñe in p̄rie se cōfingit qđ aplūs inter cet⁹ odit dicēs. Ipse sathanas trāsfigurat se in āgelū lucis. vt em̄ errorē faceret in q̄ glificaret: in habitu viri iusti et noie se subornauit: vt michi p̄ficē spem qua p̄dicebāt det cultores mentiret: qm̄ hinc exemūres iustos finxit in sua esse p̄tate. Sed hoc q̄sdam fallit q̄ de morte saulis z filij ei⁹ non iūt meritū: q̄i magnū fit diabolo aī occasum mortē corpis p̄uidere: cū signa q̄dā soleāt appere mouturis: q̄ppe a q̄bus dei p̄tectio amota videt: q̄z tomagis a diabolo quem angelica p̄tate sublimē ꝓphetica oracula fuisse testant. de cuius magnitudine apls ait. An ignoratis altitudinē sathane: q̄d mirū q̄ si iminētē ppe mortē potuit pauere cū hoc sit vñ fallit: z se in dei p̄tate vult adorari. nā tāta hebetudine demēs effect⁹ est saul vt ad phitonissam confugeret. deprauatus em̄ cā peti ad hoc se cōtulit qđ dānauerat. Sed si q̄s ꝓpter hystoriā ea q̄bus exp̄ssa sunt putet non p̄termittēda: ne rō hystorie manis sit / recte facit q̄dē: si tm̄ illud mime aduerti rōnē rapiat: sed ad visū z intellectū saulis: neq; em̄ reprobus factus bonū intellectū poterat hre. Hystorie⁹ em̄ mētem saulis z statū samuelis describit et ea q̄ dicta et visa sunt exprimēs / ptermittēs si vera an falsa sint / q̄ ait: audiēs in q̄ habitu esset excitat⁹ intellexit (inq̄t) hūc samuelē esse: qđ intellexerit retulit. z qz nō bñ intellexit cōtra scripturam aliū adorauit q̄ deū: z putās samuelē adorauit diabolum: vt fructum fallacie sue bñet sathanas: ad hoc em̄ inuitif: vt adoret q̄si de⁹: si em̄ samuel ille ꝑe appuisset: nō vtiq; vir iust⁹ p̄misisset se adorari: q̄ p̄dicauerat dñm soluz esse adorandū: z quō hō dei q̄ cū abrāā i refrigerio erat: diceret ad viz pestilentie et dignū ardore gehenne / cras mecū eris: his duobus titulis⁹ subtiliratem fallacie sue p̄didit impronidus sa

ij. Re. xxviij. c.

thanas: qz z adorari se p̄misit sub hitu z nomie samuelis cōtra legē et viz pcis p̄sumcū magna distantia pcōz z iustoz sit: cū samuele iustissimo: futuꝝ meruit⁹ est. vez pōt dici: vez p̄t videri: si de samuelis nomie taceat: qz saul cum diabolo futurus erat: ad eū em̄ transmigrauit quē adorauit. sp g̃ diabol⁹ sub velamine latens p̄dit se: dū ea cōfingit q̄ hereāt ꝓfonis p q̄s fallere nititr. ¶ Si aūt q̄libet opponit et dicit quō vel qñ eueniunt alīq̄ illi diuini p̄dicūt futura aut quō p̄t egris ꝑbere medelā: aut sanis immittere egritudinē si aliq̄d ꝓpter rutis ac p̄tis nō habeāt: hoc a nob⁹ recipiat rāsum: qz tō q̄sq; non dz eis credere qz aliq̄n eueniūt q̄ p̄dicūt: aut sanare videnī lāguidos: aut ledere sanos: qz hoc ꝓmissu dei fit vt ipsi q̄ hoc audiunt vel vidēt ꝓbent z appeant q̄ fide sint vel deuotione erga deū sicut i deutreronomio legit moyses ex verbo dei ꝑpte dei p̄ceptisse ita dicēs. Si surrexerit in medio tui ꝓpheta: aut q̄ somnium dicat se vidisse z p̄dixerit signū atq; portentum z euenerit qđ locut⁹ est: z dixerit tibi / eam⁹ z sequamur deos alienos q̄s ignoram⁹ et seruatam⁹ eis: nō audies ꝑba ꝓphete aut somniatoris: qz tentat vos dñs de⁹ vester: vt palā fiat vtrū diligatis eū an nō. in toto corde z i tota aīa vra dñm deū vrm sequamini i p̄m timete. mādata ei⁹ custodite. z audite vocē illi⁹: ipsi seruietis z ipi adherebitis tē. Ubi sane intelligi voluit etiā illa q̄ a diuinātib⁹ nō ꝑm deū dñr si acciderint q̄ dñr: nō sint sic accipiēda vt fiant q̄ p̄cipuūt ab eis: nec colant q̄ colunt ab eis. nec p̄ter suā p̄tatem de⁹ oñdit esse q̄ cōtingūt ista: iz q̄si q̄rerēt cur ea ꝓmittat: cām tētatiōis exposuit ad cognoscendā vtiq; eoꝝ dilectionem: vtrū eā habeāt erga deū suū: cognoscenduz vero ab ipsis potius q̄z ab illo qui scit oīa anteq̄z fiant.

Deut xiij. a.

Recōciliatio est duplex.

¶ Questio. vi.

Quod autem. d ¶ Ab eſo. Certū est q̄ ligatū a maiori non p̄t minor absolnere. vt. xxj. dist. inferiores. z. c. denigs. z ex ō elec. immotuit nisi i articulo mortis. vt ex de seu. excōi.

Quod aūt ab epo⁹ excōmunicatus eo in cōsulto ab alio recōciliari nō possit nisi forte p eius nō dubiū. magister tm̄ largius. psequit q̄stionē an pb̄ posse recōciliare penitentes. Dicas ergo q̄ est reconciliatio quedā publica / q̄dā p riuata. publica fit⁹ eps p̄t reconciliare: vt j. e. c. j. z. i. dist. in capite. illa nō fit nisi in crimine q̄ totā vrbem ꝑmouet. vt j. e. c. vlt. priuata aūt p̄t facere deus reconciliare. vt j. e. p̄esbyteri. z rēpore necessitatis quilibet potest alium reconciliare ecclesie. vt de consecra. distin. iij. sanctum. Joan.

Universidad de Deusto Biblioteca

petro ¶ politanus an possit absolui? fraganei sub ditus q̃ ad ipm̃ nõ appellauit.

¶ Metropolitanum. Hoc tñ est verũ cũ est appellatũ ad ipm̃. vt ex de sent. ex cõ. p tuas. Si tñ metropolitanus absoluat: cuj nõ fit appellatũ ad ipsum dicũt quidam q̃ tenet absolutio: iz absolnere nõ debeat. Sed hoc vix credo cũ canon vocet eũ pegrinũ sine extraneũ iudicẽ. vt. vi. q. iij. scrotre. c. iij. q. vi pegrinus. nec habet iurisdictionẽ: nisi in certis casib⁹. vt extra de offi. or. pastoralis. Joan.

Presbyter sipleriã possit aliq̃ reconciliare ecclie.

S Iubet sanctitas vestra suggero. nam memini preterito concilio statutum vt chrisma vel reconciliatio penitentiã/necnon et puellaꝝ consecratio a presbyteris⁹ nõ fiat. Si quis autem emerserit hoc faciens: quid de eo statuendũ sit: aurelius epũs dixit. Audiuit dignatio vestra suggestionem fratris et epi nostri fortunati: quid ad hoc dictis? Vbi vniuersis episcopis dictũ est. Chrismatis confectio et puellarum consecratio a pbris nõ fiat: reconciliare[c] quemquem in publica missa pbytero non liceat: hoc omnib⁹ placet. puellarum tamen consecratio episcopo consulto per presbyterũ fieri valet. Vnde in carthaginensi concil. ij.

¶ Si iubet. b ¶ A presbyteris. Vidua tñ ab eis potest recipere sacrum velamen. vt. xx. qõ. j. vidua.

c ¶ Reconciliare. Et ꝗ h arg. q cũ pbr nõ possit aliquẽ reconciliare eccie: q multo fortr non possit aliquẽ eẽ cere publice extra eccleſiã. sic videt q non possit excõicare. intelligunt autem quidã quod hic dicitur q tũc sacerdos non possit publice reconciliare: cum epo indixerit penitẽtiã alicui secus si sacerdos indixerit penitentiã. Itẽ publice reconciliare potest/vt dicũt ger manda to episcopi. j. eo. aurelius. Joan.

¶ Permissione episcopi virgines consecrare pbr valet.

PResbyter inconsulto episcopo virgines non consecret: chrisma vero nunq̃ conficiat.

Item ex cõcilio agathensi.

¶ Nec diaconis mittrare nec penitentem in ecclesia benedicere pbr licet.

MInistrare diacon⁹ aut consecrare altare presbyter non ꝑsumat: benedictionem[f] quoq̃ super plebem in ecclesia fundere aut penitentem in ecclesia benedicere presbytero penitus non licebit. ¶ Nec quod ab episcopo excommunicatus per sacerdotem reconciliari non potest. Sed notandum est q̃ reconciliatio alia est publica: alia priuata. Publica reconciliatio est quando penitentes ante ecclesie ingressum publice representantur et per impositionem manus episcopalis ecclesie publice reconciliantur. hec sacerdotibus videtur esse prohibita. Vnde circa finem istius capituli nõ simpliciter prohibentur penitentes reconciliare: sed in publica missa. Priuata vero reconciliatio est quando de occultis peccatis penitentes vel in extremis agentes ad gratiam reconciliationis accedũt. hec reconciliatio potest fieri per sacerdotem.

Vnde euaristus papa ait.

¶ Iussione episcopi de occultis peccatis presbyteri penitẽtes reconcilient.

PResbyteri de occultis peccatis iussione[g] episcopi penitentes reconcilient et/sicut supra premisimus) infirmantes absoluant et communicent. Item ex concilio carthaginensi. ij.

¶ Si episcop⁹ absens est per presbyterum reconcilietur in periculo constitutus.

AUrelius episcopus dixit: si quisq̃ in periculo fuerit constitutus: et se reconciliari diuinis altarib⁹ petierit: si episcopus[h] absens fuerit: dz pbr vrigz consulere episcopũ: et sic periclitantem eius precepto reconciliare. quã rem debemus salubri cõcilio roborare. ab oibus epis dictuz est: placet quod sanctitas vestra nos necessario instruere dignata est.

Item ex concilio Martini pape.

¶ Qui metu mortis reconciliatur: cõualescẽs sine communione penitentie impleat tempus. tit. lxvij. distin. Quis. Joan.

¶ Iniustrare. Id est cõsecrare corp⁹ christi: vel etiã tradere sine mandato sacerdotis. vt. j. q. j. in ecclesia.

f ¶ Benedictionem. scilz solemnem que fit per talia vba. sit nomen domini benedictũ. et sic nõ ob. xcv. dis. peracti. Joan.

g ¶ Iussione. Sic intelligas hoc de excõicato pla nũ est: vel intelligas de illo cui epus penitentiã iniunxerit. Nam absente episcopo sine mandato eius põt reconciliare si necessitas fuerit. vt. j. eo. c. vlt. Vel intelligas hoc iussione gñali. arg. xxvi. q. i. §. ecce. et c. cuncti.

Absentes sint ad electiones vocãdi

Aurel⁹ epi scopus.

h ¶ Si epo. Illud intelligas cũ quis est excõicatus ab epo: vel cũ epus iniunxit ei penitentiaz. als sec⁹ videt. vt. j. e. c. viti. et de cõsecra. dist. iiij. sctũ. Et ẽ hic arg. q cũ in sacramẽto conferendis absens citatur q̃ multo port⁹ absentes i electiõe sunt vocandi de illa materia no. vij. q. j. factus. Joan.

Eucharistia etiã suspẽdenda in patibulo nõ ẽ denegãda

SIqs de corpore. ¶ Necessariũ. necessarium est ad salutem saltem quia tollit peccata venialia vt de consec. di. ij. cum omne. nec aliter negatur si etiã deberet suspendi in patibulo. xiij. q. ij. quesitum.

b ¶ In desperatione. sanitatis.

c ¶ Non accipiat. nõ in idem est in illo qui est absolut⁹ ab excõicatione: alle nõ recidit i excõicationẽ. talis em si fuerit absolut⁹ tenet adure sede aplicã cum oportunitas fuerit. vt ex de sen. excõi. decetero. Et sic est hic arg. q̃ reatũ restituta in pñtiũ gradũ potest intra ei vi3 ipm restituatur. vt. j. e. q. pri. c. j. et de elec. q: diligẽtis. Arg. extra de cõse. dist. iij. cris. sed hoc fiat ad tẽp⁹ fopitã: non olim subtata. et de so. lu. odo ardus.

d ¶ Impleat. Quãq̃ in idulgetur cõmuniõ corporis dñi ante finitũ tẽpus penitentie. vt. lxxvij. dist. pbr. xij. q. ij. de viro. Joan.

Quis recedunde.

e ¶ Sine reconciliatoris. solem. s. epali ne fiat pria. j. co. proxi.

f ¶ Penitẽtia priuata. nã solẽne non fiebat clerici. vt. i. dist. cõfirmandum. lxxvij. dist. pbr. si fuerit depositus. vt de peni. di. vi. sacerdos.

g ¶ Penitentiam i fructum penitentie.

Corpus dñi an possit ab. inferi recipi.

b ¶ Inferib⁹. Id est si qs fuerit amẽs a nativitate: talis põt baptizari

si vero non fuit amens a nativi

SIqs de corpore exiens nouissimum et necessariũ[a] cõionis viaticum expetit nõ et denegẽt. q̃ si in desperatione[b] postea post acceptam cõionẽ itez sanus fuerit factũ in oratione particeps fit. Sacramentũ ẽo nõ accipiat[c] donec instituto penitentie implear[d] tẽpus. Aut ergo in exitu mortis sunt: et desiderãt accipere sacramentũ: cũ consideratione et ꝓbatione epi accipe debẽt. Ite ex cõci. aurelico.

¶ Sine man⁹ ipositione recedentes de corpe reconciliẽt.

QUi recedit de corpore priusquã accepta placuit sibi ne reconciliato tuã[e] manus impositio eis cõcare. quod morientis sufficit reconciliationi sm diffinitionem patrũ q̃ huiusmodi cõionem viatici congrue noluerunt. q̃ si supuixerint: stent in ordine penitentiũ vt ostensio necessarijs penitẽtie fructibus legitimam cõionem cũ recõciliatoria manus impositione recipiant. clericis q̃z desiderantib⁹ penitentia[f] non est negãda. sitr subito obmutescens (put statutum est) baptizari aut priusquã[g] accipere põt. si voluntatis preterite testimonium altoz verbis habet: aut presentis in suo nutu. amentibus[h] etiã quecũq̃ petatis sunt: conferenda sunt.

Item ex cõcilio carthaginẽ. iiij.

¶ Alioz testimonio moriturꝰ fidelis reconcilietur: si obmutuit vel i frenesim cõuersus est

SI qui in infirmitate penitentiam petit si casu dñi ad eũ muitat⁹ sacerdos venit oppressus infirmitate omnino fuerit: vel si in frenesim cõuersus fuerit: dẽt restitutiõi q̃ eam

audierunt[k]. et accipiat pniam[k] et si continuo credit moriturꝰ: reconciliet p manꝰ impositionẽ: et infundat[l] ou eius eucharistia: si supuixerit admoneatur a supradictis testibus petitioni sue satisfactuz: et subdat statutis pnie legibus: quãdiu sacerdos qui penitentiã dederit ꝓbauerit. Item penitentes q̃ in infirmitate viaticũ cum charitate acceperunt: non se credant absolutos sine manꝰ impositione si superuixerint.

Item ex niceno concilio.

¶ Cura et ꝓbatione epi morientes reconcilientur.

DE his vero qui recedunt[m] ex corpe ãtique legis regula obseruabit nunc etiam: ita vt si forte ds recedat ex corpore: necessario vite sue nõ defraudet viatico. q̃ si desperatus aliqs receptã cõione supuixerit: sit iter eos qui solã one cõicant. de oibus enim his q̃ a corpe recedunt in tradendo eis cõionem cura et ꝓbatio sit epi. Itẽ Leo epus.

¶ Non est neganda reconciliatio his qui tempore necessitatis eam implorant.

HIs q̃ rẽpore necessitatis et in periculi vigentis instantia pñtiũ pnie et munus reconciliatiõis implorãt: nec satisfactio interdicẽda est/ nec reconciliatio denegãda: q̃ misericordie dei nec mensuras possumꝰ ponere/nec tempora diffinire. apud quem nullas patitur venie moras conuersio: dicente dei spũ p Ezechielẽ ꝓphetã. Cũ conuersus ingemueris tunc saluus eris. q̃ si ita aliqua egritudine aggrauati sunt: vt qõ paulo ante poscebant: sub presenti signi-

Eucharistiam infirmꝰ euomens pumt.

Ezec. xviij.

Universidad de Deusto Biblioteca

¶ Fide. Tabula nō fut recipiendi fine recōciliatione solēni aut iuramento. vt j.q. vij cōueniēbus. & j. q. vij. c. q̄tiens.

¶ Confessus. Si velle accipere penitētiā c. ¶ Oblationem. Hoc intelligēdum est de tali qui ōblequerat et non satisfaceret. si enim talis fuerat excōmunicatus iz apparuisset signa penitentie: non tamen ordinādus est. p eo. Et licet affirmēt posse absolui a quolibet sacerdote nō tamē moriuus. vt dos dñi extra de sen. excōm. debet iiir cō. a nobis. in fīnū sed ne. sed a solo papa. nō mortuū ab solui.

¶ Si presbyter penitentiā dederit. ¶ Ultimo. Tū dicit Aug. q̄ sero penitentibus penitētiam dare possūm? securitatem dare nō possum?. non dico q̄ condemnabitur: sed nec dico q̄ liberabitur. vt de pe. distin. vij. nemo. et ibi. seq. Item ratio. Nocet sera penitentia: quia negat et sepultura: licet admittatur ad' penitentiam. ex de rap. super eo. Jo.

¶ Quorum penitētia. ¶ Mente. Non enim consideranda est mēsura tēporis: sed doloris. vt de penit. distin. j. mensuram.

Ezec. xviij. Mala. ij. b.

Sacerdos dñi extra de sen. excōm.

Mēsura doloris ē cōsideranda.

Si aliquis fuerit mortuus qui tā sit cōfessus et testimonium habet bonum et non poterat venire ad sacerdotem: si preoccupauit eum mors in domo aut in via: faciāt pro eo oblationem & ad altare parentes eius et det redemptionem pro captiuis.

Ecce q̄ episcopo precipiente penitentes de occultis peccatis: siue in periculo constituti per pbrm possunt reconciliari: sed si necessitate mortis peccator urgetur: et episcopus ita remotus est q̄ presbyter eum consulere nō possit: negabitur penitentia morienti. & beneficium reconciliationis nō prestabitur penitenti quē conuersum deus recipit ad vemā/iuxta illud. In quacūq̄z hora peccator conuersus fuerit ꝛc̄. Et item. Conuertimini ad me: et ego conuertar ad vos. Ecclesia sibi reconciliare negliget / quem deus intus suscitauit: ecclesia foris absoluere contemnet: dānabit absentia epi: quē gratia diuine p̄sentie illustrat per lauacrum regenerationis? Morituris succurritur etiam a laicis si presbyteri desunt cur ergo bñficio reconciliationis per pbrm ei subuenire non poterit si contigerit epi scopū deesse? Si scōm Augustinum qui agens in extremis confitetur socio turpitudinez criminis: sit dignus venia ex desiderio sacerdotis: cur nō similiter sit dignus reconciliatione ex desiderio episcopi: qui sacerdoti non negat maculam sui reatus? Item morientibus penitentiam negare presbyteri non debent. Unde Julius papa ait.

¶ Neuo est animarum presbyter qui penitentiam morientibus abnegat.

Si presbyter penitentiā morientib⁹ abnegauerit: reus erit animarū: q̄ dñs dicit. Quacūq̄z die conuersus fuerit peccator ad penitentiā: vita viuet ꝛ non morietur. Vera ēsi cō fessio in vltimo⁸ tpe esse potest: q̄ dñs non solū Luce respoxit: sed etiā cordis inspector est: sicut latro vltimo momēto penitētia meruit esse in paradiso in hora vltime confessionis.

Ezec. xxxiij.

Luce xxiij. f

Item celestinus papa ait.

¶ Penitentia morientibus non est denegāda.

Nouimus penitentiā morientibus denegari. nec illorum desideriis annuit: qui obitus sui tpe hoc aie sue cupiūt remedio subuenire. horremus (fateor) tante impietatis aliquē inuenire: vt de dei bonitate desperet: quasi non possit ad se quouis tpe concurrenti succurrere: ꝛ periclitātem sub onere peccatorū hominem redimere quo sibi expediri desiderat ꝛ liberari. q̄d hoc rogo aliud est: q̄z morienti mortem addere: eiusq̄z animam sua crudelitate ne absoluta possit esse occidere? cum dñs ad subuenendum paratissimus inuitat ad penitētiā sic p̄mittens peccatori: in quacunq̄z hora ꝛc̄. ꝛ trem. Nolo mortē pctōris. sed vt magis conuertatur ꝛ viuat. Salutem ergo hominuz admittit quisq̄z mortis tpe pniam sibi denegat. ꝛ desperat de mis dei qui eum ad subuenīendum posse morienti sufficere: vel in momento non credit posse. perdidisset vtiq̄z latro in cruce premium ad dextram xp̄i pendens: si illū vnius hore penitentia nō iuuisset: cū esset in pena penitent. ex pio vnius confessione sermonis habitaculum paradisi eo promittente promeruit. Vera ergo ad deum conuersio in vltimis positoꝝ mente⁸ potius estimanda est q̄z tpe: propheta hoc taliter asserente: cū conuersus ingemueris tūc saluus eris. cū ergo dñs sit cordis inspector: quouis tpe non est denegenda penitentia postulāti: cū ille se obliget iudici cui occulta oīa nouerit reuelari. Cui aūt pnīa non negat: nec reconciliatio sibi deneganda est. Incōsulto ergo epi scopo penitentem presbyter reconciliare non debet nisi vltima necessitas cogat.

Unde in carthaginensi concilio. iij. legitur.

¶ Inconsulto epo penitentē pbr. reconciliare (nisi vltima necessitas cogat) non debet.

Presbyter. a ¶ Si publi cum. hoc ideo fit vt nō tamē p̄ositi ibi ad salutē: q̄z alibi sit in ere plus. vt de pen. dist. iij. in actione. in fine. et p̄z hic q̄ tm̄ p̄ occulto crimine est imīgēda solēnis penitentia.

b ¶ Absidam. altera pducta.

Pnīa solēnis nō pponit. in quinq̄s pres. In quarū pma dicitur vt hic i summa cōmun. Secunda ibi. Alijs Tertia ibi Quo affecta. Quarta ibi. Nōlz. Quinta ibi. De tēporum. Joan.

Diuisio

c ¶ De tempore. In hac. q. 3rī tur: an penitentia sit morientibus iponēda: et dicendū q̄ non. vt̄. e. c. j. sed ramen innotescenda est eis q̄ hec verba. ppter ea que tu cōmisisti que tu fecisti taliter debes penitere. sed expectamus q̄uis q̄z cuiq̄z seriꝰ. vt de pen. di. vj q̄ vult. Secūdum membrū huius questiōis est vtrum sacerdos p̄ suo arbitrio possit iniungere penitētiā? ꝛ dicēdum q̄ sic vt j. c. tempora. c. hoc sit. cōsiderabit tamē quilibet sacerdos circūstantias omnes: scz̄ persone/ tēporis/loci/ceteris minis qualitatē ꝛ causam: prout dictatur de penitēn. distinc. v. in princi. ꝛ distin. j. ca. aut fetā. que per hos versus habentur. Quis/quid/vbi/quib⁹ auxiliūs/cur/quomodo/quando.

Pnīa non est morientib⁹ iniungenda.

Pnīa est arbitrio sacerdotis iniungenda. ij. ps. fēcor. ter. i. l. arrita: vt̄ ff. ō accu et obli. ꝛ i l. respiciēdū. ff. ōpe.

Presbyter incōsulto epi scopo nō reconciliet penitētē: nisi absente epo vltima necessitas cogat. Cumscunq̄z penitētis publicū ꝛ vulgarissimū crimen est q̄d vniuersam cōmouerit vicinitatē: ante absidā. id est arrū ecclesie manꝰ ei imponatur.

¶ Questio. vj.

Quot⁹ vota satisfactionis / an sit iponendū moriturꝰ.

Theodor⁹ cantuarien. archiepūs in penitentiali suo ita diffinit.

¶ In periculo constituto penitētie ḡtias nō est imponenda sed innotescenda.

Affirmis i periculo mortis posit⁹ pura ē ingrēda⁹ confessio petōz: nō tñ illis imponēda est ḡtias pnīe/sed innotescenda: et cū amicorum oīonibus⁶ ꝛ elemosynarū studijs pondus pnīe subleuandū si forte migrauerint: ne obligati a cōlone ꝛ oīortio venie fiāt alieni. a quo periculo si diuinitus ereptus cōualuerit penitētie modum a sacerdote sibi impositum diligēter obseruet: et ideo p̄m auctoritatem canonicā: me illis tanua pietatis clausa videat: oīonib⁹ ꝛ cōsolationibus ecclesiasticis sacra vnctione oleī nūcti p̄m statuta sctō rū patrū cōīone viatici reficiāt.

Huius ño. p̄ ḡlitate peti ꝛ p̄sidentium arbitrio tpa pnie decernenda sunt. Unleo papa.

¶ Presidentium arbitrio p̄ḡlitates tēpora penitudinis.

Empora penitudinis habita moderatōe cōstituend⁹ sunt ꝛ tuo iudicio f put conuersorum animos perspexerio esse deuotos: pariter etiam habētes eratis senilis⁹ intuitum: ꝛ periculozuz quoq̄z quorūcunq̄z: aut egritudinum respicientes necessitates. In quib⁹ si ḡa grauiter vigeatur vt dū adhuc penitet de salute ei⁹ desperetur: oportet ei per sacerdotalem solicitudinem communionis gratia subueniri. Item Nico. papa.

¶ Et qualitas criminum ꝛ cōtritio penitentiū: in satisfactione imponenda a sacerdote cōsideretur.

Dēphis ño q̄ p crimini bus pniam egerunt: et ad cingulum militie⁶ conuertūtur: cōstat eos cōtra sacras regulas agere. verū q̄ crimina non equalia sunt: perhibes q̄z alios hoz propē nimia be tudinē in desperationem ce cidisse: alios ob hoc ad paganos fugisse. tibi hoc committi mus decernendū: nimirū q̄ loca ꝛ tpa religionis illius ꝛ modū culpe necnon ꝛ penitentiā ꝛ gemitus hoīm ad cōfessionē venientium presens⁹ posit⁹ inspicere vales. Item ex concilio laodicensi.

¶ De eodem.

Ho qui diuersorum peccatorū lapsus incurrūt: ꝛ oīone ꝛ cōfessiōe ꝛ penitētia malorū suorū. p̄fectā conuersatione demōstrant p̄ qualitate peccati penitētie tēpus attribuendū est: ppter miam ꝛ bonitatē dei: qui ergo hmōi sūt: reuocādi ꝛ ad communionem applicandi sunt.

Item ex cōci. carthagi. iij.

¶ Epi arbitrio p̄ḡlitate peccati pnie tpa distribuantur.

Penitentibus p̄m differentiam peccatorū epi scopi arbitrio penitentie tēpora decernantur.

Item ex concilio laodicen. iiij.

¶ Sine psonarum acceptione imploranti penitētia detur.

Affirmis. b ¶ Iudrē da. diligēter sacerdos iqrat circūstātias. vt de pen. di. v. in p̄n. e ¶ Oīonib⁹. nā p oīonē vni⁹ deletur pctō. vt ter⁹. vx. xiij. q. ij. p obeūtibus. et ca. anime.

¶ Aliqui. ¶ Dec est. ij. pa. q̄. iij. p̄bat magr̄ p pnīa ē p̄m canones iponēda: nō p̄m arbitrium sacerdotis. ex cā est moderāda: ꝛ h⁹ teneas p regla. ala ō. de pe. di. v. fallās. Jo. de fā.

f ¶ Empora. ¶ Tuo iudicio. Ex hoc patet q̄ oēs penitētie sunt arbitrarie. Unde ep̄s pōt pnīe diminuere penā tēpa quā idicet papa. vt. xxvij. q. ij. latorē. sicut pcurator et cā. pōt mādare contrarij illius q̄ mādauit dominus. vt. ff. manda. si hoiem.

Pnīe oēs sūt arbitrarie.

g ¶ Status senilis. Jo. q̄ habēt nō senectus vt. lxxxvj. di. tāta. Et iuuentus vt. xxxiij. q. ij. in adolescētia. ꝛ l. distī. penitētes. Item ꝛ nobilitas. vt. xlj dist. nō cogant. Item pauperatis ex ō sen. ex cōi. c. vl. inclyt⁹ in ca quod de his. Item iuuentutis. vt eē. e. decretoz. xxiij. q̄ōe. viij. pessima Gol. ibi incorrigibil⁹. hic corrigibilis. Jo.

Ratio multorū est hūda in pnīa imponenda.

h ¶ Dēphis ño ¶ Militie. q̄ls ly. vt dist. ly si q̄s post acceptum. et. xxxiij. q. ij. admonere.

i ¶ Presens. Sic iudex potest melꝰ adhibenda sit testibus. vt ff. de testi. l. iij. Jo.

SAcerdos priam impio
rauit abigz gionarū ac
ceptione z priam fm legem in
tulizat: negligētiores vero pe
nitentes tardius reconciliēt
omni aūt tpe ieiunij manū pe
nitentibus a sacerdotibus ipo
natur. Dieb' etiā remissiōis
penitentes genua flectant: et
mortuos in ecclesiam afferant
z sepeliant dic aūt dñico non
ieiunent. nā qui die dñico stu
diose ieiunat nō credit esse ca
tholic': penitētes vero qui le
geo pnie attente exequuntur:
si casu in itinere: vel i mari fue
rit moriturvbi eis subueniri nō
pōt: memoria eoz z oblationi
bus z ofonibus cōmendetur.

¶ Si in octaua synodo legit.

¶ Tēpus penitentie pro qua
litate peccati impendatur.

QUo qualitate delicti tē
pus pnie ipendat. I tē

¶ Tempus z modus penitē
di delinquētibus presidētium
imponatur iudicio.

HOc sit positum in iudi
cio eorum qui presunt:
q̄to tempore vel quali modo
penitere debeant q̄ delinquūt
quo etas ad eruditionez multā
habere facit differentiā pene.

QUo affectu penitentē suscī
pere. z impenitētē abiicere de
beamus: ex eadem synodo eui
dēter ostenditur cum dicitur.

¶ Intimo charitatis affectu
penitentē debemus suscipere.

POenitentem ex corde ita
oportet suscipi: sicut do
minus ita ostendit: cum dicit.
Mr cōuocaui amicos meos et
vicinos dicens. Congratula
mini michi: quia inueni ouem
meā quam perdideram. I tem.

¶ Penitēs eos lege dei diligāt:
uiquitatem odio habeant.

AFfectum illum in se re
cipiat penitens quē ge
rebat ille qui dicebat. Iniqui
tatem odio habui z abomina
tus sum: fm ea que scripta sūt
in sexto psalmo atq̄z in q̄plu
mis alijs: vl ea que apostolus
dixit ad eos. qui fm deum con
tristati sunt. Quātam (inquit)
operatus est in nobis sollici
tudinem sed excusationem: sz
indignationem: sed emulatio
nem sed vindictam in omnib'
exhibuistis vos cautos esse ne
gocio sed z in ipsis in q̄bus de
liquit' agēs multa contraria
fic z zacheus fecit. I tem.

¶ Impenitentes tanq̄ ethni
ci habeantur.

QUga cū qui peccata sua
non punit talco esse de
bem' sicut dñs precepit dicēs
sit tibi sicut ethnicus et publi
can' et sicut apostolus docuit
dicēs. Subtrahite vos ab om
ni fratre ambulāte inordinate
z non fm traditionem quā tra
didimus vobis.

Item Joannes chrisostom'.

¶ Melius est errare in miseri
cordia remittendi: q̄ in seueri
tate vicisscndi.

ALligant autem onera
grauia et importabilia
&c. Tales sunt sacerdotes etiā
nunc qui oēm iusticiam popu
lo mandant: z ipsi nec modicā
seruant: videlicet non vt faciē
do sint sed vt dicēdo appareāt
iusti. Tales sunt qui graue pō
dus venientibus ad penitentiā
imponunt quia dicūt et non fa
ciūt: z sic dum pena p̄sentis pe
nitētie fugitur: contēntur pe
na peccati futura. sicut enim si
falcem super humeros adoles
centis quē non potest baiulare
posueris necesse habet vt aut falcem reiciat / aut sub pōdere
confringatur. sic z hō cui graue pōdus penitē
tie iponis: aut priam reiciet: aut suscipiens dū
sufferre non pōt scādalizatus amplius peccat.
Deinde etsi erramus modicā penitentiā impo
nentes nonne melius est' p̄pter miam rationē
reddere q̄ p̄pter crudelitatē: vbi est paterfa
milias larg' est dispēsator: nō dz esse tenax: si deus benign': vt q̄d sacerdos eius auster' vult
apparere. I tem Martinus papa.

¶ Kalendarum obseruationes agere non licet:

DOn licet. hec est
scripta pe. q. iā re
uertit ad quitū.
q. z pbat p quat
tuor ca q̄ nō de
bem' Futare augu
ria nec aliaria
p̄fticiosa. Joan.
de fas. z ita ca
pitulū facit ad
illā q̄stionē. z.

a ¶ Nō licet.
Ab hoc loco vsq̄
ad fine repetit q
dam ca. q̄ omisse
rat i q̄nta q̄stiōe
in q̄bus oib' re
p̄hēdunt xp̄tiani
qui ad imitar pa
ganoz dies ob
seruāt z ānos: z
alias frivolas su
perstitiones.

b ¶ Domos. cū
hoc tū nō q̄ credi
aliqd salutī
inde recipere.

¶ Simplicitas hoim: incan
tationes nichil remedij p̄stant.

ADmoneāt fideles sacer
dotes pplos suos vt no
uerint p magicas artes incan
tatiōes q̄q z q̄buslibet infirmita
tibus hoim nichil remedij pos
se cōferre nō aliqb' languētib'
clauditātib' vel vl'etiā mori
būdis q̄cq̄ mederi: sed hec eē
laqos et insidias antiq̄ hostis:
q̄bus ille p̄fidꝰ genus hūanuz
decipere nititꝰ: et si q̄s hoc exer
cuerit cleric' degradet: laicus
anathematizet. I tē Augu.

¶ Dies egyptiaci et ianuarij
kalende non sunt obseruende

QUi obseruet dies qui
dicūtur egyptiaci aut
kalēdas ianuarij: in q̄bus can
tilene quedā z comessationes z
adinuicē dona donant q̄si in principio anni bo
ni fati augurio: aut aliquot menses aut tpa aut
dies z ānos: aut lune solisq̄ cursum. qa q̄ z has
z q̄scūq̄ diuinationes aut fata aut auguria ob
seruat: aut attēdit: aut p̄sentit obseruātib' iuri
turer sine cū magis ad sui dānationē q̄ ad salu
tem tendit. sive p q̄sdā numeros lfax et lune: p
pythagoricā nec romanciā egrotantiū vitā vel
mortē vel pspera vel aduersa futura indīrūt: sine
ne q̄ attēdunt somnialia scripta z falso i dani
tis noie inuiolata z sortes q̄ dicunt sortiū aplorū
z auguria auiū aut aliū p domo facientia: aut p
pter cōiugia copulāda: aut in collectionib' her
barū carmina dicūt aut pictaciolas p q̄bus infir
mitate scriptas sup holes z alia ponunt: p̄ter
symbolū z oronē dñicā: aut magicis falsitatib'
in grādmariis z tēpestatib' credūt. Aut aūt ra
tib' credūt: aut ad eoz domū eūtes aut sues do
mib' introducūt z interrogant: fciāt se fidē xp̄ia
nā z baptismū p̄uaricasse: z paganū et apostā
tā. i. retro abeūtē z dei inimicū: ira dei grauter. i
eūtū incurrisse: nisi ecclīastica pnia emēdat' deo
recōciliet. Dicit enī apls. Siue mā ducatis siue
bibitis: siue aliqd aliud facitis in nomie dñi nr̄i
Jesu xp̄i facite in q̄ vnum' monemur z sumus.

¶ De temporum quoz obseruationibus scribit
Augustin in enchtridion. i. manuali libro.

¶ Siue petīs e dies obseruare mēses et ānos.

QUi existimaret q̄s magnuz petīs fit dies
obseruare z menses et annos z tpa sicut
obseruant q̄ certis dieb' siue mensib' siue ānis
volūt z nolunt aliqd inchoare: eo q̄ fm vanas
doctrinas hoim fausta vel infausta existiment
tpa: nisi hui' mali magnitudinē ex timore apli
pensarem' q̄ talib' ait. Timeo ne forte sine cā
laborauerim in vobis. Item sup eplam ad ga
lathas. Intelligit lector ad tantū piculum aie
gruere: superstitiosas tēpoz obseruationes vt di
cit aplus. Timeo ne forte sine cā laborauerim
in vobis: q̄b̄ q̄uis tanta celebritate atq̄ aucto
ritate p orbē terraz in ecclesijs legatur: plena
sunt tñ conuenticula nra hoibus: q̄ tēpora rez
agendarū a mathematicis accipiunt. Jā vero
ne aliqd inchoetur: aut edificioz: aut huiusmo
di quozūlibet operū: diebus quos egyptiacos
vocant sepe etiam nos monere non dubitant.

Item Hieronymus.

¶ Sine incantatione herbas vel petras ysope.

DEmoniū sustinentibus: licet petras vel
herbas habere sine incantatione.

¶ Causa.xxvii.

QUidā votum
castitatis ha
bens despon
sauit sibi vxo
rez: illa priori
conditioni re
nūciāte transi
tuit se ad alium z nupsit illi. il
le cui prius desponsata fuerat

QUidā vo-
tuz castī-
tatis. Tractato
de negocijs z mi
nisterijs eccliā
sticis adiūgit de
sacramētis. prio
de mrimonio iz
alia sint dignio
ra et magis ne
cessaria. Et hoc
ideo. q̄ mrimonium
magnū sit i xp̄o
z eccliā sacrm. z tpe antiquis' est z vsu cōis. antiqui'
q̄ ante petīs mittuntur est. cōiugia: q̄ cū sacra alia sint in
eccliā dei: hoc tñ apud gētes ocio est: scripturas aūt eius
non est nisi in monte sion est'. i. vbi eccliā edificata est.
Et q̄ de mrimonio sepe q̄rit in iudicio: ideo assignan
do multiplicia eius impedimenta tractatur. de eo contī
nuat. x. cās. Ad eius ḡ euidentiā p̄mittendum est q̄d sit
mrimoniū: z vñ dicat: z vbi: z q̄n z q̄bus verbis fuerit

Watrimoniū est antiquus et cōmunis alijs sacris.

Universidad de Deusto Biblioteca

infirmitū: ⁊ q̄ sint cause mr̄imonij: vel q̄ et q̄r sunt eius bona. q̄ vel quot et⁹ impedimēta. Quid sit mr̄imoniū habes. ff. e. q. ij. §. ij. vbi explicabimus singula nostra in descriptione. Dicit aūt mr̄imoniū quasi mr̄is munū id est officiū. sed q̄re potⁱ dr a mr̄e q̄s a pr̄e q̄ est actor

Matrimoniū vbi ⁊ q̄ sit institutum.

gis arguto vt diceret. patrimonium. Rn. qz plures onera mr̄imonii subit et tolerat mulier ē em in precepto grauida: in pru dolorosa: in lactādo laboriosa. ēt de cōiug. tali. c. ij. Fuit aūt institutus in paradiso. xxvij. q̄. ij. §. hinc ita. ⁊ ante peccm. de pe. di. ij. §. romanos. §. adā. cā soboles. pcreā dere vt reparet ia plus angelo⁹. de pse. dist. j. hi duo. Et fuit institutum hic vbi⁹ hoc nunc os ⁊c. Alij dicūt q̄ alijs vbis. Ihs creseite ⁊ multiplicamini. sed credo q̄ illis vbis visus est dns tm vt peiperet carnalē cōuersionem: sicut ptz ex eo q̄ etiā post diluuiū eisdem vbis visus est dns ad noe ⁊ filios ei⁹. i. prædecessores. Fuit etiā mr̄imoniū sc̄o instituti post peccm ad remediū vt vitaret fornicatio. vt. xxxij. q. ij. §. his ita. Cause aūt mr̄imonij q̄dā sunt p q̄s ⁊ppt mr̄imoniū vt spōsa alia ⁊ consensus. q̄dā ꝓpter q̄s. ⁊ ex his q̄dā sunt principales: vt virtus fornicationis: fusceptio sobolis. Alie sēdarie q̄ sunt multe: vt pulchritudo femine: diuitie: amicitie: amicozuz copia: pacis reformatio. Bona mr̄imonij sunt tria. fides/ glē/ sacrm. ⁊. e. q. ij. oē. Impedimenta mr̄imonij sunt. xvj. ⁊. votū/ ordo. habit⁹/ disparcultus/ error⁹ p̄sone/ error⁹: conditionis/ cognatio/ ligatio/ publice honestatis iusticia: enormitas delicti: possibilitas cocūdi: tēpus feriaz: interdictum ecclie: coactio: etas furor. Jo. Uerūtā q̄dā ex his impediunt ⁊hendū: sed nō ⁊tū dirimūt: vt. j. dicē. Impedimenta p̄dicta in his ⁊bis⁹ sunt collecta. Uotū/ cōditio/ violentia/ spūalis. Prohibitas/ error/ disparitas fides. Culpa/ dies vetitus/ honor/ ordo/ ligatio/ sanguis. Qui sit ⁊ affinis/ q̄z coire nequit. Addit his etas/ habitū cōiunge furoꝛ. his iterdictū subdit ecclie. Hec ⁊st canonico vis cōsentire rigori. ¶ De de iure vetant iura subire thori. Habit⁹ impedit sed non dirimit. ex quit cle. vel vo. cōsuluit. B. ⁊. q. nec impedit ⁊m eum. sitr etas impedit matrimoniuz et furoꝛ carens intervallo. xxxij. q. vij. necq.

Matrimoniū ⁊ vouētes.

Uotū cōtinētie trib⁹ modis solēnizat

Uotus est solēne q̄d dicit⁹ esse.

Uouere religiōē ⁊ vouere cōtinētā differt. s. tiū. p. b.

Dabitus est triplex

Matrimoniū a vouētes ⁊ctū.

repetit eā. ¶ Hic primuz q̄ritur an cōiugū possit eē iter vouētes: ¶ cōo an liceat sponsa a sponso recedere ⁊ alij nubere?

¶ Questio. j.

Uod vouentes⁹ mr̄imonia cōtrahere nō possunt multis auctoritatib⁹ probat. In concilio nanq̄z carthaginēsi. iij. capīo q̄rto statutū inuenit de viduis: q̄ post pfessā cōtinētiā huaricare sunt. ¶ Excōicent vidue: que religioso habitu abiecto: nuptias etiā elegerunt.

Sicut bonum est castitatis premium: ita maiori observantia et precepto observandum est. ¶ Ut si que vidue[b] quis adhuc in minoribus annis[c] posite et imatura[d] etate a viro relicte se deuouerint deo (et veste laicali abiecta) sub testimonio[e] episcopi ⁊ ecclesie in religioso habitu[f] apparuerint[g]: postea vero ad seculares trāsierūt nuptias ⁊m apostolum damnationem habebunt: quia fidem castitatis quam deo vouerunt irritā facere vise sunt tales ergo persone a christianorum cōmunōe sequestrentur: donec ad bonū q̄d ceperant reuertantur nec⁊ in cōmunione vel conuiuio cū christianis cōicēt. nam si adulteri⁊ coniuges ree sunt si suis obnoxie viris nō fuerint: quāto magis vidue que dei religiositatē mutauerūt crimie adulteri⁊ notabuntur: si deuotionē quam sponte non coacte[h] deo obtulerunt libidinosa voluptate corruperint: et ad secundas nuptias transitū fecerint: q̄ et si violentia irruente ab aliquo oppresse fuerint: ac postea[i] de lectatione libidinis permanere in coniugio raptoꝛ vel violento vitro consenserint: dānatione superi[k] dicta teneant ob norte. De talib⁹ ait apostolus. Cum ⁊m luxurie fuerint nubere in christo volunt habentes damnationem quia primā fidem irritam fecerunt.

Uotū ⁊ virginitas differunt.

Uotus ⁊ virginitas differunt.

Uotū ⁊ virginitas differunt.

Uotus ⁊ virginitas differunt.

Uotus ⁊ virginitas differunt.

Uotus

g ¶ Quāto magis ff.eo.c.he ꝙ.o. ℨ in fi. Solu. ibi lo quit de ꝛginellā q̄ veiū plecrationis accepit si puarit cā a sit plus peccat q̄ vidua. hic loq̄t de ea q̄ nō accepit velā plecrationis: vñ vī mūꝰ peccare q̄ vidua: vī ād ℨ respectu magis vī ꝙo peccare q̄ vidua: qr a ma ne dissoluī: q̄to magꝫ illa poꝫ licitarto quā cum deo pepigit solui sine vindicta non poterit ꝛc. ¶ Si virgines nōdum ve late aliter penitentia publica punīūtur: et a ceru fideliū vsq̄ ad satisfactionē excludūtur: q̄to magis vidue que plecrtio ris erant ꝛ maturioris sapien tie: atq̄ concilij erūnt: viro rumq̄ cōsortio multotiēs vse sunt ꝛ habitum religionis as sumpserunt: ꝛ demum apostā tauerunt: atq̄ ad priorē vani tum sunt reuerse: a nobis ꝛ ab omnib⁹ fidelibus ꝛ a limīnib⁹ ꝛ a ceru fidelium vsq̄ ad satisfactionē sunt eliminānde ꝛ carceribus tradende qualit' iuxta ap'm paulum. Tradentes hu iusmodi hominem sathane vt spiritꝰ eius saluus sit in die dñi De talibus nāq̄ dominus per moyſen loquitur dicēs. Auferte malum de medio vestri. De quib⁹ per prophetam ait. Lę tabitur ᵇ iustus cū viderit vin dictam impiorū manus ᶜ suas lauabit in sanguine peccato rum. De talibus nanq̄ et eo rum similibus atq̄ eisdem cōsentiētibus dictum est. Quia nō solum qui faciunt / sed etiā qui consentiunt facientibus rei iudicandi sunt.

I rem ex decreto Gelasij pa pe ad siciliēses episcopos mis so. capi. ix.

¶ Transire nō possunt vidue ꝛ virgines post religionis pro positum ad nuptias.

Q Eq̄ viduas ad nuptias transire patimur: que in religiōso'proposito' diuturna ᵍ obseruatione permanse rūt. similiter virgines nubere prohibem⁹: quas annis plu rimis in monasteriis etatē ge gisse contigerit.

Item Cyprianus ad pompo nium de virginitate.

¶ Et quolibet sensu corporis mulier corrumpi potest.

Q Sc aliqua putet se posse hac excusatiōe defen di q̄ inspici ꝛ probari possit an virgo sit: cum etiam manū ob stetricium ʰ et oculus sepe fal latur ⁱ: ersi incorrupta inuenta fuerit virgo ea pre qua mu lier potest esse corrupta: pote rit tamen ex alia parte corpo ris peccasse qua corrumpi po test: et tamen inspici non po test. certe ipse concubitus ʲ ipse completus: ipsa confabulatio et osculatio: et comacentium duorum turpis ꝛ feda dormi tio: quantum dedecoris et cri minis confitentur ᵏ si superue niens maritus sponsam suam facentem cum altero videat: nonne indignatur et fremit: et per zeli dolorem portat ˡ gla dium in manu sua: et christus domin⁹ iudex noster cum vir ginem suā sibi dicatam ꝛ sanctificati sue destinatam iacere cum altero ᵃ cernit: q̄ indigna tur et ꝛ trascit? et quas penas in scelestis huiusmodi coniunctionibus comminatur: cuius vt gladium spiritualem ꝛ ven turuꝫ iudicij diem vnusquisq̄ fratrū possit euadere: omni cō filio prouidere et elaborare de bemus.

Item.

¶ De eodem.

Q Uod si penitentiam hu ius illiciti concubit⁹ sui egerint: ꝛ a se inuicem recesse rint inspiciantur iterum ᵇ vir gines ab obstetricibus diligē ter. et si virgines inuente fue rint: accepta ᶜ communione ad ecclesiam admittantur: hac ta mē interminatiōe: vt si ad eos dem masculos postmodum re uerse ᵈ fuerint: aut si cum eisdē in vna domo ᵉ ꝛ sub vno eodem tecto ᶠ habitauerint grauiori censura eijciantur: nec in eccle sia postmodum facile ᵍ recipiā tur. si autem de his aliqua co rupta fuerit ꝛ deprehēsa: agat penitentiam plenam ʰ que hoc crimen admisit. que non iā ma riti sed xpi adultera est: ꝛ ideo estimaro iusto tempore postea exameloy'son' sui ⁱ. id est con fessione: vel penitētia facta ad ecclesiam redeat. ℨ si obstī nate perseuerant: nec ab inui cem se separār: sciant se cū hac impudica obstinatione sua nū q̄ nobiscum admitti in eccle sia posse. Ne exemplum ceteris ad ruinam delictis suis fa cere inciptant. nec putent sibi vite aut salutis constare ratio nem si epis ꝛ sacerdotibus ob temperare noluerint.

Item ex vī synodo.

¶ Clericus deponatur ꝛ laicus excommunicetur: qui cuꝫ sanctimonialibus mechatus fuerit.

S I quis episcopus: pres byter: diacon⁹: aut subdiaconus: aut lector: aut psalmista: aut ostiarius: cum mu liere sanctificata deo mechat⁹ fuerit: deponatur ᵏ. quia spon sam christi corrupit. si vero laī cus excommunicetur ˡ.

Item ex concilio Toletan. iiij. capitulo. viij.

¶ Uidue ꝛ puelle que post re ligionis habitum nubunt: a cō munione suspendantur.

Q Uidue et puellas ᵐ q̄ habitum religionis in domibus propriis ᵒ tam a pa rentibus q̄ per se mutauerūt si postea cōtra institutā patrū vel precepta canonum coniu gia crediderunt copulāda tā diu vtreq̄ habeantur a com munione suspense: quousq̄ q̄ illicite perpetrauerunt emen dant. quod si emendare negle xerint: a cōione omnium chri stianorum: et conuiuio perpe tuo ᵖ sint sequestrate.

a ¶ Cum altero cernit. ꝓpter talem suspitionē po teris eam accusare. vt. xxxij. q. j. dicit dominus.

b ¶ Quod si penitentiam. ¶ Item.t.sepe.ff.de edē. ¶ Item ℨ. hec vox literalis.

c ¶ Accepta. premissa tamen penitentia.

d ¶ Renerse.

Petrꝰ iterarū est gra mis⁹ pu niēdū. Ar. per retera tionē peccati ag grauari penam ꝛ peccata iterata grauiꝰ eē pu niēda. arg. xv. q. vij. hi qui.

e ¶ Homo. arg. ex loco prefu mi cōtra aliquē ar. xviij. q. ij. dif finimus.

f ¶ Tecto. tecto hic appellat quemlibet locum pinatum. xxxv q. vj. ab isto.

Mona chus si pīt pec cas q̄ꝫ punit.

g ¶ Facile. No. q̄ si aliquis monachꝰ vī mo nacha semel de liqt non ideo sta tim dz abijci. ℨ si sēo peccat dif ficilius debet re conciliari. si ter tio tūc detrudit in alio monaste rio. vt.j.e. perue nit. sed si clericꝰ aliqs peccauit: statim prima vi ce potest expelli vt. xlviij. distin. qm multa.

Pnia solēnis an posſit agi p̄ sanc timo nialem

h ¶ plenam. id est pfectaꝫ. er hoc volunt q̄dā q̄ sanctimonia lis posſit agere solēnem penitētiā/ nec impedit psecratio q̄ē ℨ illud q̄s de cleri co dictum est. ℨ. dist. i. c. is vero. Ut plenā. i. p. an nos. i. deuotā.

i ¶ Exameloy son. i. confessione facta.

k ¶ Sui. id est satisfactione. ſ. penitentia. pars enim hic ponitur pro toto: sm synecdochen. cōfessio em̄ est pars penitētie ꝛ matim. de peni. dist. i. quem penitet.

Confeſ sio est maria pars pnie.

l ¶ Ita ego. ¶ Deponat. vt. xxx. q. j. si ꝙs sacerdos m ¶ Precipiet. hoc de mansuetudine canonū. nā sm leges aliter. l. xxxvj. q. ij. si quis non dicam.

n ¶ Uiduas. ¶ Puellis. i. ℨginib⁹. alias videt ℨ. xx q. j. illud. vel intellige de dotī capacib⁹ sm. ꝓ. etiam ante. xij. an. ubi de non dotī capacibus.

o ¶ Propriis. pōt ℨ aliqua in domo ꝓpria accipere vestē religiosam. Arg. xxxij. q. v. qō eo. j. e. mulieres. ꝛ. xx. q. j. vidua. ꝛ eē q̄ cle. vel vo. insinuāte. nec tñ mo nalis erit cū nulli monasterio se tradat. hoc ℨ intelli go de ꝓfessa. vel vt dixi ex solo habitu non iudicat el. ar. eē q̄ cleri. vel vo. cōstituit. Si aūt habituꝫ susceperit et de nouet se religio ni in qua non ſz hre. ꝓpriū. vī q̄c quid hz deuoluī succedentib⁹ ab intestato. ar. C. de epi. ꝛ cleri. si ꝙs pbr. dz tñ ne neſſaria ab here dib⁹ suscipere. Alij autez bona taliū dicūt eē in pēderi. sed ℨ. q̄ nichil est sm na turā in pendēti. ff. de iudi. ſz ꝛ si. ℨ. vlt. ar. ff. eo. nō q̄ admodum. Alij dicūt ea eē in ptāte epi. ar. C. de epi. ꝛ cleri. nulli. Joā. Ego credo q̄ talia bo na sunt in ptāte illi⁹ q̄ est suꝑior in illa religiōe: cū nō expſſit mo nasterū. B. Itē nota sm ꝓpo. q̄ nūq̄ erit religio sa ꝑsona quocūq̄ modo vestem mutet/ vel prio ꝛ ꝑ ius renūciet vī votum emittat nisi alicui filiorū se det. vt. xvij. q. j. ad fi. Sz nūq̄ talis qui vo tū emittit ꝛ prio ꝛ ꝑ ius abrenun ciat manēs i domo sua vel si ve stē mutat: facit se verberantes reos illi⁹ edicti. xvij. q. iij. si ꝙs suadere. Rñ. nō nisi specialit habitū alicuius monasterij cum ꝓfessione tacita vel ex ꝓssa assumat: ſz se abbati non supponat. Uel dic q̄ sunt monachi. itcr non sint sub aliquo abbate. sicut punus monachus non fuit sub aliquo abbate.

p ¶ Per petuo. Usq̄quo emēdauerint. vt extra de cōsti. ex litteris. in fine.

Relīgiosa vestis pōt in domo accipi.

Bona deuo nentis se religiōi ad quos deuol uunt.

Natura nichil q̄ mittit esse in pēderi.

Ade le-
ge vere
melius
sun hu-
go. cu-
ius fuit
hec sen
tētia ꝙ
sequit.

Ho. Tecte. Que nondū sunt consecrate.

Aliquādo ſ.e. viduas. ſ. Sol' vt ibi. Uel me
tū in dicto apli dr de viduis que nō erāt velate: sed
tū profesſe continentiā: q minus peccant ꝙ virgines
velatenbt. Greg. de verſiꝰ velatis.

De vīo.

Ad pe
nitētiam. contra
xxvj.q.vj. agno-
uimus. qꝫ pecca
tor in quacunꝙ
hora cō. Sed ex
ponit v. ad pen
tentiā. i. ad fruc
tū penitentie. i.
ad eucharistiā.
licet enim hic pe
niteat nunꝙ tā
mē viuēte adulte
ro recipiet ad cō
lionē ad instar
secularis adulte
ri. ſ. xxxij. q. vij. fi
delis.

Nec et agē
de penitentie. i.
recipiēdi fructꝰ
penitentie.

Licentia.
Ant illis viuen
tibꝰ caste viuere
ceperit. ſ.e. deuo
tam. c.c. de filiis

Niſi vnꝰ. i.
legitimꝰ. ſ. mari
tus. quē reliqua
rat nisi in neces
sitate mortis p
ca. qō est. xxxij.
q. vij. fidelis.

Defunctꝰ
Uno ad litter ſ.
z iste intellectus
euidenter osten
ditur ſ.e. ō filia.
Magister aliter
exponit ſ.e. q. ſ.
vlti. sic recessit. q̄
ad eā defunctꝰ:
qt nō recipietur
ad penitētiā nisi
ꝑ ab eo sepe-
liat. nisi vn
de est adulter: ſz
ſm hanc exposi
tionem nulli ex
istent in aliquo
ꝑcō dāda est pe
nitētia de alio. z
ita. S. est sibi cō
trariꝰ. de pe. dis.
iij. ſ. vlti. Item
contra. extra de
penitēn. z remiſ
sio. quod quidā.
extra de senten.
excōmunica. cū

ſ. tūn.
iij. b.

Item ex cōcilio Martini pa-
pe. De eodem.

Uiduas autē velare pō
tificū nullus attentet:
prout statutum est in decretis
gelasii pape. capko. xlij. qō nec
auctoritas diuina: nec canonū
forma prestitit. Ex si propria
fuerit voluntate continētiam
professa: in eiusdē Gelasij ca-
pitulo. xxj. legitur eius intētio
pro se reddat rationē deo: qui si
cut ſm aplm si se cōtinere non
poterat: nullatenꝰ nubere ve-
tabat: sic secū habita deliberā
tiōe promissam fidē pudicitie
deo debet custodire. Nos aūt
auctoritate patrum suffulti in
hoc sancto concilio sancimꝰ et
libere iudicamus: si sponte ve
lamen (quis non consecratū)
sibi imposuerit: z in ecclesia in
ter velatas deo oblationē ob-
tulerit: velit nolit sanctimonte
habitū vlterius habere debet
licet sacramēto confirmare ve
lit eo tenore z ratione sibi vela
men imposuisse: vt iterum pos
set deponere.

Item ex decretis Innocen-
tij pape. capitulo. xx.

De his que votum virgini-
tatis habētes nubunt: necdū
sacro velamine tecte.

Hē vero que nondum sa
cro velamie sunt tecte
tū in proposito virginali semp
se pmanere simulauerūt: licet
velate non sunt si forte nupserint: his ad agendā aliquātō
tēpore penitentiā sit liberum:
qꝫ sponsio earū a deo tenebat.
nā si inter homines solet bone
fidei cōtractꝰ nulla ratiōe dis-
solui: quāto magis ista pollicitatio quam deo pepigit solui si
ne vindicta non debet? Nam
si apostolus illas que a propo
sito viduitatis discesserunt di
xit habere condēnationē quia
primam fidē irritam fecerūt:
quanto magis virgines q̄ pa
ctionis sue fidem minime ser
uauerunt? Item ex decreto
eiusdem capi. cix.

Non sunt admittēde ad pe-
nitentiam virgines sacrē ſi pu
blice postea nupserint.

Que christo spōsaliter nu
bunt / si postea publice
nupserint: non eas admitten-
das esse ad penitentiā nisi hi
quibus se iunxerant a mundo
recesserint. si enim de hominī-
bus hec ratio custodit: vt que
cūqꝫ viuente viro alteri nupse
rit: adultera habeatur: nec ei
agēde penitentie licentia cō-
ceditur / nisi vnus de eis fue-
rit defunctus: q̄to magis de
illo tenenda est: que ante se im
mortali spōso coniunxerat. et
postea ad humanas nuptias
transmigrauit?

Item ex concilio triburensi.
capitulo. vj.

Ab ecclesia eliminādē z er-
gastulis retrudende sunt: mo-
nachorum vel monacharū im
pudice persone.

Impudicas detestabi-
lesqꝫ psonas monacho-
rū atqꝫ monacharū que (abie-
cto proposito sanctitatis) illici
ta atqꝫ sacrilega cōtagione se
miscuerunt: z in arbitriū con-
scientie ꝓpue desperatione gu-
ducte de illicitis complexibus
libere ſilios procreauerint: q̄
monasteriorum cetus ecclesia-
rumqꝫ cōuētibus eliminādas
esse mandauimus: quatenꝰ re
truse i suis ergastulis tantū ſa
cinus lamēratiōe continua de
flentes: purificatorio possint
igne penitudinis decoqui: vt

non ab homine. S. in articulo. tñ ducꝰ fuit ad hoc per
ca. ſ.es. dotorū. xv. q. vj. hi qui. Uel dic ad penitentiā
fructuosam: quia non valet ad vitam eternam peni
tētia de vno peccato cum quis reincidat in alio. Ma
gister intellexit hoc ca. de excōmunicato, tamen bene
est intēgēda penitentia existentibus in mortali
et etiam adhuc
peccare volentibus. vt extra de
peniten. z remis
sioni. q quidam
de penitē. distin
ctio. iij. si ds au
tem. z distinc. v.
falsas.

Impudicas
detestabi.

Filios. q
erunt serui eccle
sie. xv. q. vj. cum
multe. Sz quia
si mōialis fuscep
it sobolē ex cle
rico vel mōacho
cui eccle appli
cabit? vtrīqꝫ ērit
eccle facta ē in
iuria? q monā
sterio matris: q
sequit partꝰ ma
tris cōditionem
xxxij. q. iij. liber
rt. Dico q vtrīqꝫ
fit facta iniuria:
maxime si in du
plici mōasterio
hoc cōtingeret.
xvij. ſtione. ij.
in nulle.

Filius
monia-
lis ex
mona-
cho ge-
nit⁹ cui
mō. ste-
rio ap-
plicabi
tur.

Cetu. i. cōmunione fratrū
vel monialiuꝫ q̄
ſi retrudetur in
carcerem: in suo
monasterio ta
mē dicatur esse
sic non est cōtra
ſ.e. si ꝺs rapuerit. vt illud cum
ppriū redarguitur
de nimia negli-
gentia.

Penitudi
nis. i. pene i pur
gatorio. et ignis
iste excedit oēm
penam hui⁹ vi
te. de peni di. ſſ.
ca. vl. in fine. Et
sunt duo ignes
purgatorij: vn⁹
in futuro alter i
hoc seculo: vt pe
nitentia.

Purga
torij
duo sūt
igues.

Ppa di
spēsari
licetia

Crimi-
na q̄dā
infimo
nū ipe
dūt. ſz
nō dirī
munt.
Nubē
decreto
non
pōt sci
monia
liby co-
pulari.

Solime. ſ.e. virginibus. et.c. si quis contra. ſ. di
stin. i. penitentes. contra. ſ. xxxvj. q. vij. de his. cōtra.
So. omnes vie domini misericordia et veritas.

Misericordie. ſz nonne hoc est de iure cōe? vtīqꝫ
arg. di. i. penitentes. quod tñ de iure cōi fit z de miseri
cordia fieri dr.
arg. xxxiij. qō. ij.
admonere.

Irginem. Cōfitē
tibus ſ. i. distic.
c. ij. ſ. lxxxij. dist.
pbr. ſ. xv. q. vlt.
si ds pbr ſ. xxxv.
q. viij. ca. vlti. et
xxxij. q. ij. c. vlt.
z. xxxvij. q. vj. c.
vlt. z. xxxvj. q. ij.
raptores.

Auctoritatez. Et tu pōt
episcopꝰ dispensare in incestu: q
matorē adultē
rio: sed cōtra ex
tra de iudi. at si
clerici. nō tantū
ibi pmittitur di
spensari: adul
terio z i minoribus. dicunt qui
dam q̄ in tali in
cestu q̄ incidit in
adulteriū pōt: ars
nō. ſz ſ. ff. de ad
ulteriis. vi pas
sam. S. pscriptio
ne. vbi dicit q̄ si
adulteriū z incē
stus furgunt ex
eodē facto pscri
ptio quinquennꝫ
ꝓ oppom adul
terio: vt post nō
possit de eo agi:
ſz de incestu agi
poterit etiaꝫ post
quinquēnium.
Sēm nos pla-
nū est quod dictꝰ q̄ epꝰ dispensare pōt. vbicūqꝫ non
phiberur. arg. ex q̄ conditor canonū sibi dispēsationē
non reseruauit intelligit alij cōcessisse. et de sentē. ex-
cō. nup. Uel qō dr hic de mia itellige circa pniam ipo
nendā: et planū est: vnde in bigamis non pōt quo ad
ordinem. de hoc hic non agitur / siue sint vere bigami
siue interpretatiue. ex de biga. nuper.

Hergo qui scrimonialibus scientes in matri-
monio ad iniuriā xpi copulari
sunt: iuxta censuram zeli xpiani
separent: et nunc eis cōce
dat coniugali vinculo religari: sed in penitentie lamētis se
vehementer (dum viuunt) affi
ciant. Item ex eodem.

Ss sacra cōione puentur q
sacris virginibus se sociant.

Irginibus sacris se ſ
dam temere sociare co
gnouimus: post dicatum deo
propositum incestaꝫ federa sa
crilegaqꝫ miscere: quos ꝓtinꝰ
equum est a sacra cōmunione
detrudi: et nisi per publicā ꝓ
batāqꝫ penitentiam oino non
recipi: sed tamen hisviaticum
de seculo transeuntibus (si di
gne penituerint) non negetur.
Item Gregorius.

In monasterio reuocetur
ac recludatur: qui a fornicatio
ne recedere noluit.

Peruenit ad nos q̄ quī
dam vir nequissimꝰ de ca
tholico instituto monasterio
suaserat extre quādam deo sa
cratam: atqꝫ a quodam bono
viro vnde erterat sit reuoca
ta: rursusqꝫ eam mulierem vir
ille nequissimus iniqua suasio
ne de monasterio eiciēs apud
se retineat impudice. Volumꝰ
autem vt episcopatus tui au
ctoritate in monasterio reuo
cetur atqꝫ recludatur.

Item ex concil. aurelianensi
capitulo. iij.

Non est vidoie fas post su
ceptum velamen a sacro pro
posito discedere.

Uiduas que spontanea
voluntate ab altarī cō-
secrauerit: similiter et
monachū decernimꝰ non licē
re nuptialia iura contrahere.
q̄ si hec inuenti fuerint perpe
trāsse excōicent. cōfitētibus
autem decreuimus vt habeat
auctoritatē eiusdem loci epꝰ
misericordiam humanitatēqꝫ
largiri. Item ex eodem.

Dum viuunt lamētis penitentie se afficiant: q̄ scrimonia
libus scienter copulantur.

Irginem q̄ se deo con-
secrauerit: similiter et
monachū decernimꝰ non licē
re nuptialia iura contrahere.
q̄ si hec inuenti fuerint perpe
trāsse excōicent. cōfitētibus
autem decreuimus vt habeat
auctoritatē eiusdem loci epꝰ
misericordiam humanitatēqꝫ
largiri. Item ex eodem.

In monasterio reuocetur
ac recludatur: qui a fornicatio
ne recedere noluit.

Peruenit ad nos q̄ quī
dam vir nequissimꝰ de ca
tholico instituto monasterio
suaserat extre quādam deo sa
cratam: atqꝫ a quodam bono
viro vnde erterat sit reuoca
ta: rursusqꝫ eam mulierem vir
ille nequissimus iniqua suasio
ne de monasterio eiciēs apud
se retineat impudice. Volumꝰ
autem vt episcopatus tui au
ctoritate in monasterio reuo
cetur atqꝫ recludatur.

Item ex concil. aurelianensi
capitulo. iij.

Non est vidoie fas post su
ceptum velamen a sacro pro
posito discedere.

Uiduas que spontanea
voluntate ab altarī cō-
secrauerit: similiter et
monachū decernimꝰ non licē
re nuptialia iura contrahere.
q̄ si hec inuenti fuerint perpe
trāsse excōicent. cōfitētibus
autem decreuimus vt habeat
auctoritatē eiusdem loci epꝰ
misericordiam humanitatēqꝫ
largiri. Item ex eodem.

Dum viuunt lamētis penitentie se afficiant: q̄ scrimonia
libus scienter copulantur.

Hergo qui scrimonialibus scientes in matri-
monio ad iniuriā xpi copulari
sunt: iuxta censuram zeli xpiani
separent: et nunc eis cōce
dat coniugali vinculo religari: sed in penitentie lamētis se
vehementer (dum viuunt) affi
ciant. Item ex eodem.

Ss sacra cōione puentur q
sacris virginibus se sociant.

Irginibus sacris se ſ
dam temere sociare co
gnouimus: post dicatum deo
propositum incestaꝫ federa sa
crilegaqꝫ miscere: quos ꝓtinꝰ
equum est a sacra cōmunione
detrudi: et nisi per publicā ꝓ
batāqꝫ penitentiam oino non
recipi: sed tamen hisviaticum
de seculo transeuntibus (si di
gne penituerint) non negetur.
Item Gregorius.

Irginib⁹
Ista nota q̄ dicit
incesta sacrilega.
nam accedēs ad
monialē incestū
pmittit: qꝫ ſpōsa
dei est qui erit pr
nſ. xij. q. ij. q̄ ab
stulerit. et icest⁹
pmittit cum affi
nis sicut cū pſan-
guinea. xxxv. q.
iij. de icestis. Et
adulterū pmittit qꝫ ſpōsam al
terius corrūpit.
Item sacrilegiū
qꝫ est res sacra.
Sed ārī soler an
ite accedēs ad
monialē cōmit-
tat tria peccata
aut vnū. Martī
nus dicit q̄ vnū
solū: hoc est sortiat
diuersa nomina
Nos dicim⁹ nō
esse dubiū quin
tria petā cōmit-
tat quo ad accu
sationē. nō aūt
in veritate plu
ra sūt q̄ ad act⁹
accusatiōis. † ar
gu. xxiij. q. v. re
legentes. ſz quo
ad penitentiam
vnū tm. ſz adul
teriū hoc maiorꝫ
pena purgandū
est q̄z si non esset
incestuosum. vt
xxxij. q. vij. ſ. sūt
c. cū dilectus. de pur.
ca.

Monialē corrūpēs triplex petit cōmissa.

Monachum pluries exeūrē abbas pluries recipe.

† Tex. est in ter. i.e. trāsmisse. ō eo q̄ co. cō sang. pro. sue. z i c. cū dilectus, de pur. ca.

Irginē. De monasterio ꝓbatur ex hoc ca
pitulo. q̄z plures monach⁹ et monacha exie
rint de monasterio: plures abbas compellendus est
eum vel eā recipere: vt. ā. eo. nec aliqua. et. xvj. q. j. ſ.
dam monachi. z ſ. eo. z q̄z. licet clericus statim deponi
possit qui delinquit: vt. xlviij. dist. in. quoniam multa.

Uiduas q̄ Ab altari. Virgo z nō vidua: ideo
velatur ab epo vel sacerdote: qꝫ virgo typum
gerit ecclesie in hac desponsatione que pura et virgo
una nupsit viro: id est christo. z in signū huius rei ve
latur a vicario xpi vel sacerdote: quasi a xpo recipitur
in coniugiū: in cuius persona dicti⁹ est anulo suo sub
arrauit me ihc̄s: sed vidua non gerit in tali casu typū
ecclie: sicut ꝙgo cū nō sit integra mēte z corpe: yō nō sic

Virgo velata repsentat ecclesiaꝫ.

cōiungit xpō vt
repientet ꝑnu-
cionē eiꝰ ⁊ eccle
sie. Uel iō nō ve-
lat a sacerdote:
q̄ sacerdos ꝓhi
beāt sc̄os nuptiſſ
t̄ereſſe: et ſuper
sc̄o nubētes fū
dere bñdictionē
Habēt sc̄o nō bñdicit-
tur.

uersionis sacre velamē[a] ſuſcē-
pīūt decreuit sc̄ā synodus in
eodē ꝓpoſito ꝑmanere[b]. Non
em̄ fas esse decernūt ꝓpoſtꝫ
ſe dño semel sub velo cōſecra-
uerint: iterū[c] eis concedi ſpūſ
ſancto mētiri. ¶ Item ex eodē.

¶ Qui sacro velamine rectā l
coniugiū ducit anathema ſit.

SI dos sacro velamine cō
ſecrata in cōiugium du
xerit: ⁊ poſt dicatum deo ꝓpo
ſitū inceſta federa ſacrilegaꝫ
miſcuerit: vt in conſtitutione
gelaſij pape. capi. xx[o]. legitur:
ꝓtin[o] eſt equū cos a ſacra cōio
ne detrudi: ⁊ niſi ꝑ publicaꝫ
ꝓbatāqꝫ penitentiā oīno non
recipi. ſi penituerint tranſeun
tibus de ſeculo viaticū non ne
getur: in calcedonenſi[e] cōcilio
capō. xvij. hoc ꝓpetrantes ex
cōmunicātur. cōtentib[a] autē
auctoritate eī mia largiatur.

Item ep̄la Syricij pape ca
pitulo. vij. Celare et deo cōſe
crate: ſi abiecto ꝓpoſito ſancti
tatis clāculo ſacrilega contaꝫ
gione ſe miſcuerint: et illicitis
cōpleribus publice ⁊ libere fi
lios, pcreauerint: has nuptias
deteſtabileſcꝫ perſonas a mo
naſterioꝫ cetu: eccleſiarumqꝫ
conuentibus eliminādas eſſe
iudicatum eſt: quatenꝰ detru-
ſe ergaſtulis tantum facinꝰ cō
tinua lamentatione deſleant:
vnde et verbo domini et cano
nica auctoritate in hac ſacra
ſynodo precipimus: vt omni-
no ſeparentur: et iuramentro[f]
colligentur vt vlterius nō ſub
vno cohabitent tecto.

Item Gregorius Uitaliano
Sipontino epiſcopo.

Ad habituꝫ redire cogatur
et recludatur in monaſterio q̄
religioſam veſtem abiecit.

SI cuſtos religioſi habi-
tus eſſes aut eē noſſes

epiſcopus: filiam glorioſe me-
morie Tuliani magiſtri mili-
tie te illic[g] poſito ꝓpectis reli-
gioſis veſtibus: nec ad ſecula-
rē reuerti habituꝫ: nec ad nos
licuiſſet peruerſaꝫ epiſtolam[h]
deſtinare: ſed quia nimia[i] deſi
dia[k] ac torpore deputmeris in
tuo dedecore res ad preſens il
licita impune commiſſa eſt.
Nam ſicut prefati ſumus ſi ſol
licit[l] extiriſſes: prius ad nos[l]
vitio mulieris prauiſſime cōſ
culpa debuit peruenire: quia
ergo tantum habes/ tantum-
qꝫ es negligens: vt niſi cano-
nicam in te fueris coertionem
expertus: in aliis diſtrictio-
nem et diſciplinam neſcias cu
ſtodire: qualiter debeas eſſe
ſollicitus: congruo tibi (ſi deo
placuerit tempore demōſtra-
bimus. ¶ Preſentia igitur
ſcripta ſuſcipies emigila: et ex-
citatus ſaltem exequere quod
preſſius vſqꝫ nunc ignauia di-
ſtuliſti. Inſtante ergo tue ſic
predictam mulierem vna cum
ſergio defenſore noſtro com-
prehendere: et ſtatim non ſo-
lum ad male contemptum ha
bitum ſine excuſatione[m] ali-
qua reuocare[n]: ſed etiā in mo-
naſterio vbi omnino diſtricte
valeat cuſtoditi oportet eam
detrudere: et ita omnem circa
illam ſollicitudinem exhibe-
re: vt cōſ ſit nefarium quod cō-
miſit ex tua poſſit diſtrictione
cognoſcere. ¶ Qua in re ſi
quis (quod non credimus) cle-
ricorum vel laicorum aliquo ti
bi ingenio tentauerit obſiſten
dum: a ſanctiſſime[o] cōmunio-
nis participatione eum ſuſpē
dere[p] nobiſqꝫ renunciare feſti
na: vt quantum ſit execrabile
quod preſumpſerit: poſtquā
conſideratione propria non
aduerrit: emendationis qua-

turis ſit habemus. eē de reſti. ſpolia. litteras.

a ¶ Uelamē. Id eſt profeſſio-
nem. Nam velū
conuerſionis ni
chil aliud eſt cōſ
ipſa conuerſio.

b ¶ Permane
re. Th̄ ſola ſuſce
ptio velū nō ſole-
nizat votum: niſi
ſequat̄ pfeſſio.
vt eē de ꝙuer. cō
iuga. ex parte.

c ¶ Iterū. Id
eſt ſicut fecit in
lapſu primi pa-
rētis: dicas hoc
aduerbium iterū
reſpicere p̄mā ꝑ
uaricationē ſ. d
ꝓfec. di. iiij. que-
ris. ⁊ eſt ſike ad-
uerbiū xcvj. diſ.
cum ad vez. nā
ibi dicit rurſus
in infernum.

d ¶ Cap̄o. xx.
qđ nō habem[y].

e ¶ Calcedo-
nenſi. i. e. q. ca. Si q̄ virgo. xxxv. q. vj. ab iſto. ℣. e. q̄ ſi.

f ¶ Et iuramento. Nunqđ erit idem de oibus cleri
cis cum accipiunt de fornicatiōe vel de adulterio pe-

g ¶ Te illic. vbi
hec acta ſunt.

h ¶ Epiſtolā.
Quia forte pe-
tebat a papa vt
licēret ſibi eſſe i
ſeculo.

i ¶ Nimia. ℣.
ij. q. vij. ſicut. ij.
xxvij. q. ij. abbates.

k ¶ Deſidia.
Que in plato ca
ſus iducit depoſitiōis. vt. lxxxj.
diſtin. dictum.

l ¶ Ad nos.
Ita dicit lex q̄
ad principē de-
ferenda eſt vin-
dicta non crimi-
na. vt. C. de offic
cio preſect. urbi.
l. iij. in fine.

m ¶ Excuſa-
tion. Intellige
friuola.

n ¶ Reuocare
Et eſt ſimile. ij.
q. j. ſicut. ⁊ extra
de offic. delega.
ex parte. nam ſi
velit dicere q̄ vi
tiuſa fuerit an
dietur: vt extra
q̄ metus cauſa
platū. reſtituet
in monaſterio. p
quo preſumit ſi
ipſa ſua auctori
tate egreſſa eſt.
Sz q̄d ſi cōtraxe
rit: idē dico. ar-
gumentū. ex de
eo q̄ duxit i mri.
ca. ſignificauit.
vbi aūt vir pete
ret vxorē: ⁊ ipſa
conſanguinita-
tem obtēt. ⁊ q̄d

o ¶ A ſanctiſſime. Argu. eē de offō delegati. ſup eo.

p ¶ Suſpendere. nam qui aliorum defendit erro-

Error aliorū non eſt defendendus. Nō rē carens nō ē hō.

rē dānabilis eſt magis q̄ ille qui facit. ar. xxiij. q. iij. qui aliorum.

a ¶ Qualitate. Hinc elice expoſitiōem illius quod dicitur. xxxviij. di. qui ea.

b ¶ Si homo eſſes. Arg. q̄ homo non eſt homo qui ratione ca-
ret ſicut legit de Nabuchodonoſor. xxiij. q̄. v. ℣. hinc notādum.

Gladius materialis ſpūalē adiuuare debet.

c ¶ Feſtina. Arguꝫ q̄ ſi plat̄ ꝙ ſpūalē gladiū nō pōt obtinere p̄ principē ſecu-
larē obtineat: et illud ſuppleat ꝙ materialē. xxiij. q. v. principes.

d ¶ Quouſq;. Diligēter & attē
dendi ſunt fines mandati ⁊ cuſto
diendi ſunt. vij. q. j. denicꝫ. ff. mā
da. diligenter.

Iudex delegatus: an poſſit abſoluere q̄ excōicauit.

Quid ergo ſi ex
cōicauit ex dele-
gatiōe iudex nū
quid poteſt ab-
ſoluere? Uideꝫ
q̄ non: quia fun
ctus ē officio ſuo
ex̄ de offi. deleg.
in litteris. Diſti
gue q̄ ſi papa de
legauit ei ſentē-
tiā excōicatiōis
ſi excōmunicet:
nō abſoluet: ad
hoc extra de offi
cio dele. c. ſi. niſi
exprimat in litte
ris. ſi aūt dele-
gat ei aliqua cā
etiā ſi ꝓpter con
tumaciam excōi
cet aliquam par
tū bene pōt ab-
ſoluere niſi cum
ifra certū tp̄s cā
cōmiſſa eſt decī
denda: et termi
nus ille eſt ela-
pſus. Sed quid
ſi in vltimo pun
cto termini ſententiam tulit: poteſt eam poſtea ere-
quis? ſic. argu. extra de appel. dilecti. et ca. paſtoralis.
extra de offi. delega. querenti. vbi differtur executio
in id tempus in quo non poteſt ferri ſententia. nichil
em̄ facit niſi quod factū eſt declarat. ff. de teſta. here
des paſſ. Lau. ſed forte contrariū eſt verum. Jo.

Quibus dā tributur. illis vi-
delicet: qui virginitatem vel
caſtitatem vidualem nequaqꝫ
profeſſi ſunt. Quibuſdam au-
tem non tribuitur. illis videli-
cet qui virgines vel continen-
tes eſſe decreuerunt[e] fornica
tio[f] autem nulli impune con-
ceditur.

Item in libro de bono cōiugi. ſ.

¶ Uiduas ſunt adulteri: que continentie propoſitum vio-lant.

Uiduas ſimpliciter frāgēs an ſit adultero pe-ior. ¶ Adde hāc dictionē a/ h̄ accipi. p/ gio. ē fi. ō pe-ni. di. j. ſicut p̄mi. nota. in. l. iij. C. ō ac. ept.

Uiduas propoſito[g] la-
pſas ſi nupſerint fem-
nas a caſtitate ſanctioꝝ q̄ vo-
uerunt deo adulteris eſſe peio-
res[h] manifeſtum eſt.

Item ex concilio calcedonen.

¶ Monachus et virgo que ſe deo dedicant: nuptijs iūgi nō poſſunt.

Decreuerunt. Firmiter proponen
do ⁊ vouendo: alīs non. vt extra de voto et voti
redemp. litteraturam.

f ¶ Fornicatio. ℣. lxxxviij. diſtin. fornicari. ar. ff. de
concu. l. penul. Bar.

Adde quoniā iſte ſpūs ad hoc tuale cōiugium. i. e. q. violant: ille car- nupcia nale: iſte offen- rā. iuxta dunt deum. ille ta ſi. homines. ⁊ ꝓpter hoc vbi ſol. maior eſt ille cui tenet infertur iniuria hanc rāto maius pec- ſuiam. catū cōmittunt. xxij. q. j. mouet. ſed iſte ꝓpter bona coherētia minus puniun- tur: ⁊ propter fa uoteꝫ matrimo-
nij. Nam cū ꝙs ardet in vxorem propriā velut adulte
rā: reatu adulter eſt. nā adulter eſt in. ꝓpria vxore ve
hementior amatoꝝ ⁊ ardentior. vt. xxxij. qō. iij. origo.
tamen ꝓpter bona coniugij min[o] punit. vt. xxxij. q. ij.
quicquid. ⁊ q. vij. adulterij. Uel ꝓpter prompti arem
vicij: quod graui[o] eſt. vt matricidiū ꝙs vxoricidiū nu- Adulterus punitur: ⁊ econtra. xxxij. q. ſ. admonere. ⁊ ca. la
terum. torem. vel ꝓpter ſcandalū minus: quia minus ſcāda cū ꝓpa
lis antigua nimis voluntas occidendi vel adulterādi vxo
rem. maius peccatum eſt quo ad deum ꝙs actus alterius. quāꝫ cō
cubitus. tamen quo ad eccleſiam inuius punit: q̄ minꝰ mutilē.

Universidad de Deusto Biblioteca

scendalū fuscitat ꝯ adulteriū qꝫ primū molestat. nā sepe[a] magis[b] pcīs nūm[c] punit ꝓpter minꝰ scandalum. ſic. ⁊ fractores voti: qꝛ minus scandalizant ecclesiam ꝯ adulteri minus puniuntur. ⁊ propter fauorem matrimonij punit minus et magis peccat: ſic ergo peiores sunt adulteris quo ad cutpam: nō quo ad penam vl forte istud dicitur non qꝛ magis deliquunt: sed qꝛa a maiori bono cadunt, vel dicit esse hoc maius peccatū: quod in deū specialius committitur. argu. xvij. q. iij. sicut. ij.

a ¶ Diaconiſſam. t. abbatiſſam.

b ¶ Ante annos. ti. ℣. xx. q. j. iuuenculas. contra. lxxvij. distinctione, placuit. xxxj. q. j. quomodo. contra. Sol. eraudi scōm diuersam cōſuetudinem diuersarum ecclesiarū. C. de episcopis ⁊ cleri. nulla.

c ¶ Ordinari. Videtur obuiari huic Ambro. qui precessit hoc cōcilium. Vit enī super illum locū apostolus in pma epīa ad thimotheum. Mulieres sīr oportet esse pudicas occasiōe horum verborum Cathafryge dicunt diaconiſſam debere ordiari: qđ est contra auctoritatē. xv. q̄ſtione. iij. ℣. j. Item. Respōdeo qꝫ mulieres non recipiunt characterem impediente sexu et constitutione ecclesie. vnde nec officium ordinum exercere possunt. xxiij. distinct. sacratas. nec ordinatur hic: sed fundebatur super eā forte aliqua benedictio: ex qua consequebatur aliqđ officium speciale: forte legendi omeliaꝫ: vel euangelium ad matutinaꝫ: quod nō licebat aliis. [redacted] post baptismū quilibet potest ordinari. extra de ꝓbro non bap. cap. vlti.

Mulieres ordinari nō pñt nec characterē recipiunt.

Q Uotquot virginitatem pollicitam prevaricate sunt: professione cōtempta inter bigamos[b]: id est q̄ ad secūdas nuptias trāsierunt habere debebunt[c].

Item ex concilio elibertano.

¶ Virginibus deo dedicatis: nec in fine danda est cōmunio si libidini seruierint.

Virgines que se deo dedicauerunt: si pactum perdiderint virginitatis: atqꝫ eide libidini seruierint non inter bigamos reputātur: qui virginitatem pollicitā prevaricantur.

Q Uotquot: ¶ Inter bigamos. ergo nec episcopus cum talibus potest dispēsare. extra de big. nuper. sed contra. ℣. c. si qua virgo.

c ¶ Debebūt. i. repellunt à ꝓmotione ⁊ accusatiōe sicut bigami nec femine inter virgines conſerabunt. Et est ar. ꝓpter similitudinem ⁊ effectum dicti de numero eorū de quoꝝ nūero ipse non est. vt. xxvij. dist. ca. viti.

f ¶ Per hoc ca. et seq. probat hu. lectura suā super illo cap. ℣. e. que christo. qꝫ dixit qꝫ si monasterium negligētie nō arguit in suū monasteriū retrudi dz: i q̄ casu loquit illa ca. Cū aūt monasterium negligētie nō arguit nec[e] ass: vt argu. xv. q. vj. alius.

Monasteriuz sepe arguit ne gligentie.

Bigami nubēs publice nunq̄ potest accipe corpus christi.

Uxorem subſtituit viris. ⁊ Adde qꝫ in signum subiectionis nutriunt comā. xxx di. si q̄ mulier.

¶ Ille filias.

Q Uotquot virginitatem pollicitam prevaricate sunt: professione cōtempta inter bigamos[b]: id est q̄ ad secūdas nuptias trāsierunt habere debebunt[c].

Item ex concilio Toletano quarto.

¶ Deuota nisi desierit peccare: nō est in ecclesia recipienda.

Deuotam peccātem nō recipiendam esse in ecclesia censemus: nisi peccare desierit: et si delinens penitentiam egerit aptam: id est ānos decem penitet: recipiat communionem: prius autem cū in ecclesia recipiat ad oratione ad nullū conuiuiū christianeb et sēm ius debent corripi: nec in causam anathematis incidāt. vnde illorum consensus pari pena est plectendus. secus contra. Uel dicat receperit. id est. adeo dilexerit q̄ in errore eam foueat. et sm hoc non est contra. c. quoniam multos.

b Quotā. ¶ Christiane. Uidetur ergo p contrarium q̄ possit accedere ad conuiuium nō christiane mulieris. Et est ar. q̄ excōicatus pōt excōmunicato communicare. ℣. q. vij. si hereticus.

Mōtalis nubēs publice nunq̄ potest accipe corpus christi.

Mulieres ordinari nō pñt nec characterē recipiunt.

a Si qua monacha. ¶ Licentiā. i. ipunitatē vñ q̄ sequit ē expositio. nec ei iz peccare. argumē ei q̄ illicita licētia appellat licētia. ℣. di. iij. Deniq̄. ℣. gl. v. di. j sincera. ℣. xxiij. q. j. paratus. xxj. q. ij. placuit.

b ¶ In aliud. ℣. lxxxj. dist. valet. ⁊ j. ea. q. ⁊ qꝛ. ℣. ℣. e. ipudicaq. ℣. Solutio. sepe ꝓiusgit q̄ monasterij arguit negligentie. ⁊ hoc innuit illō in pncipio. p antiqotez ē. Cū aūt monasterium negligētie nō arguit in suū monasteriū retrudi dz: i q̄ casu loquit illa ca. Cū aūt monasteriuz de negligētia arguit nec[e] ass: vt argu. xv. q. vj. alius.

Monasteriuz sepe arguit ne gligentie.

Assisteriū q̄d sit.

Si qua monacha vel p antiquiorem licentiā[a] vel p impunitatis prauā cōsuetudinem ad lapsum adulteriꝫ deducta fuerit: aut i stupri fuerit deducta voraginē: hanc post competentis seueritatem vindicte in aliud[b] districtius monasterium virginū in pnia volumus redigi: vt illic orationibus atqꝫ ieiuniis vacet: ⁊ sic penitendo proficiat: ⁊ metuendum ceteris arctioris disciplīe prebeat exemplum. Is aūt qui cum huiusmodi feminis in aliqua fuerit iniquitate repertus: omni cōmunione priuet si laicus est / si vero clericꝰ a suo quoqꝫ remot⁹ officio pro suis continuo lugendis excessibus in monasterium detrudatur.

Item Januario episcopo.

¶ Post dignam pniam communionem recipiant: qui in religiosas mulieres excedunt.

Si qua monacha vel p antiquiorem licentiā[a] vel p impunitatis prauā cōsuetudinem ad lapsum adulteriꝫ deducta fuerit: aut i stupri fuerit deducta voraginē: hanc post competentis seueritatem vindicte in aliud[b] districtius monasterium virginū in pnia volumus redigi: vt illic orationibus atqꝫ ieiuniis vacet: ⁊ sic penitendo proficiat: ⁊ metuendum ceteris arctioris disciplīe prebeat exemplum. Is aūt qui cum huiusmodi feminis in aliqua fuerit iniquitate repertus: omni cōmunione priuet si laicus est / si vero clericꝰ a suo quoqꝫ remot⁹ officio pro suis continuo lugendis excessibus in monasterium detrudatur.

Item Januario episcopo.

¶ Post dignam pniam communionem recipiant: qui in religiosas mulieres excedunt.

Assisteriuz ⁊ assisteriuz apō grecos est locus in quo vnus sacerdos. v. acoliti. v. mulieres q̄ assistere dicunt manēt. Jo. Uel dic assisteriaz. i. recluſaz ab assistendo: qꝛ quotidie assistit oratioīi.

e ¶ Uel monacham. i. mōasterio viuentem.

f ¶ Religiosā hoc apposuit. ℣ de suo: vt patet in originali. vñ hoc scriptum est in autē. de sanc. epīsco. in fi. colla. ix. tamen in nouellis est illud verbum.

g ¶ In quo. Argu. q̄ illi qui omittunt enormia delicta ⁊ illicita in ecclesia q̄ bona eoꝝ ecclie ꝓpter delicta confitent. vt. xvij. qō. iij. si qs demens. ⁊. c. quisquis. ⁊tra. xxx. q. j. si quis sacerdos. sm. I. tamen bona dōnatoꝝ tradentur heredibus. vt. C. de do. dā autē. bona. nisi in crīminibus hereſis et lese maiestatis. vi. q. j. ℣. verum. et ea de here. vergentis

h ¶ Cū suis. Olim eum ipso ingressu ois sua facta sunt ecclesie. xix. qō. vlti. si qua mulier. vel suis. i. a se monasterio collaris: vel post ingressum quesitis. vel bis: id est monasterij. li. xviij. qō. j. c. j. xix. q. vlt. perlatum. ars Ollum diceret: ⁊ quia omnia bona eius ipso ingressu facta sunt monasterij: et quicquid postea acquisuit monasterio acquisiuit. vt. xix. q. viti. qꝛ. et. c. periatum. et. c. si qua.

i ¶ Cauttori. Sic ergo delictum persone redundat in dānum ecclesie. ⁊ sic est ꝓra. xvi. q. vj. si epm. nam cuz hic res eius concedunt scdo mōasterio ⁊ auferant pmo videtur delictū et[g] redūdare in dānum ecclesie: sed nō redūdat: qꝛ prouidebit ei vt prius. ex de cleri. coniug. qō re. nec dicas res dandas secūdo monasterio: nisi quantū ad vſufructū: sez vt ide sustēret ista duz vixerit. vt. xvj. qō. vj. de lapsis post morte vſufructu redeunte ad pmuz monasteriū. Uolūt autem quidā dicere qꝫ redibit cuz reb⁹ suis postea acquisitis. et facit ꝓcis. in aut. de sanc. epīs. ℣. si monach⁹. in fi. tit. col. ix. vbi dꝛ qꝫ res quas ita acquirunt debent applicari secundo monasterio: sed illud non tenet: vel exaudit cū primū monasteriū vidit monachū ita vagātem ⁊ nolunt reuocare. nec est huic cōtra. C. de epīsco. et cleri. l. vlti. ℣. hoc etiā. in fine vbi dicit qꝫ res talium debent dari primo monasterio. nā illiad locum habet cū ille monachus transit ad aliud monasterium vel ad aliam vite figuram res vendicat prius monasteriū. in aut. de mona. ℣. si vero relinquens.

Monitalis de linōs in vno mōasterio cuz sit ad aliō cū suis bonis nō teneāt ꝓ fereda an primo prelucet

k ¶ Legitima. Que sit legitima habes. C. de inoffi. testa. autē nouissima. ⁊ ꝓbat arg. huiꝰ ca. qꝫ etiā corrupta potest ordinari diaconiſſa. Iz dicti cōsuetū contrarium. Item olim huiusmodi diaconiſſa. ꝓpriū habebat. argumē. hic. ⁊. C. de sacrosā. eccle. gñali.

l ¶ Uiuere. ¶ Obiectu. Arg. qꝫ hi q̄ ludo vel fraude habitū religiōis sumūt ad eaꝫ obseruationē cogunt: ꝛs

Universidad de Deusto
Biblioteca

rrō dixti. q̄ interrogasti. arg. contra. extra de primile. tuaz.

a ¶ Aut in domib⁹. Arg. q̄ in ppa domo pōt quis vti vestib⁹ monachalib⁹ et facere votuz: vt j.xxvij.qō. v. q̄ deo. xx. qōe. j. vidua. ē. c. q.c. de viduis. tamē ꝓpter hoc nō solēnizatur vorū. vt extra de cōuer. cōiug. ex pte. ij.

Ozarium qd sigt.

¶ Onacho. b ¶ Ozariū ponitur pro quolibet ornamento mulierū: z ponitur ps pro toto. Est em̄ ꝓprie velum vl pepluz q̄ mulieres caput velāt inuenit̄ in ꝓ stola sacerdotis. vt ē. xxv. dixti. vnū ozarium. Joh.

c ¶ Et oblationes. Arg. p̄sumptionem habent de aliq̄ fcō per frequētationē vel exercitiū eoz q̄ adherent et cōuenunt illi fcō. arg. xx. q. j. quē ꝓgenitores. ff. ad mace. si quis patrē. arg. contra. C. de proba. ad probationem seruitutis.

d ¶ Professa. Maxime. nam z si sacramēto velit cōfirmare se tali animo vt liceat recedere nō audit̄. ex. 6 reg. vidua. Quid autem sit profiteri bñ colligitur. xx. q. j. ca. vlti.

Secretarii.

e ¶ Adultat̄. Secretario. locus fortē est vbi monache accipiūt habitum.

¶ Omnes femine ꝛē.

regulariter viuāt: aut in domibus³ suis etiam suscepti habitum caste obseruēt. Item ex cōcil. aurelian. ¶ Monachus vxore ducens: nunq̄ sacri gradus mereatur consortium.

¶ Onacho ozariū in monasterio: vel zonas habere nō licear: z si postea vxori fuerit sociatus: tante ꝑuarticationis reus nunq̄ ecclīastici gradus sortiatur officium.

Item Aug. de bono viduitat̄. ¶ Ante ꝓfessam continentiā: nubant vidue quibus volunt.

¶ Vidue q̄ se continēt nubant anteq̄ se professe continentiā deo vouerint: qō illi reddant iure dānantur.

Item Nicolaus karolo archiepo et eius suffraganeis. ¶ Nō permittatur vidua post professionem continentie votum deferere.

¶ Vidua quidem q̄ capiti sacrū velamen iposuit si inter ceteras velatas feminas in eccl̄ia oratierit: et oblationes⁴ cū illis obtulerit: si professa⁵ est se i eodē habitu ꝓmanere spondēs nunq̄ religiōis velamē deponere: a religiōis observātia discedere non ꝓsumat. Item ex cōcil. aurasico. ¶ Professio viduitatis coram epo facta: post habitum susceptum nulli violare penitus.

¶ Vidualis seruande professionē coram epo in secretario habitā: impositā coram epo veste viduali dicimus nō esse violādā. Ipsam talis ꝓfessiōis desertricē merito dānandam esse decreuimus.

Item ex concil. toletano. ¶ Modus z solēnitas faciende ꝓfessionis hoc ordine seruet.

¶ Omnes femine venientes ad sacram religionē palliō capita sua contegant: conscriptam roborataq̄ ꝓfessionē faciant: post quā⁶ scripturā non sinant̄ relabi ad ꝑuaricationis audaciā. ¶ Que vo ex his oib⁹ fuerint repte aliquā aut veste in transgressionē dedisse excōicationis sniam ferāt: et rursus mutato⁷ habitu in monasterijs (donec diem vltimū claudant) sub erūnis arcte ꝓnie ꝓmaneant religate.

Item ex concil. arelatēsi. ¶ Sili ꝓdimonio sunt qui violant corpora feminarū consecratarum.

¶ Sciendum est omnibus q̄ deo consecratarū feminaz corpora per votum ꝓprie sponsionis et verba⁸ sacerdotis deo consecrata: templa esse scripturarum testimonijs comꝓbantur: z ideo violatores earū sacrilegi: et tanta apostolum filij perditionis esse noscuntur. Item.

¶ De eodem. Dalea.

¶ Vidue si priusq̄ continentiā ꝓfitent̄: nubere elegerunt: illis nubant q̄s propria voluntate velint hꝫ maritos. Similiter hec conditio et de virginib⁹ habeā: nec extra voluntatem parentum vel suā coganā accipe maritum. Item Gregorius arthemio subdiacono in epistola. xlij.

¶ In monasterio reclusātur monachi vtrobus sociati.

¶ Quia aliquos monachoz vsq̄ ad tantum nefas ꝓsiluisse cognouimus / vt vtroes publice fortiantur precipimus vt sub omni vigilātia requiras: et inuentos (habita coertione) in monasterijs qb⁹ monacht fuerāt remitti facias. Item Innocentius papa. ij. ¶ Post professam continentiam quisquis vtrozem duxerit ab eo separetur.

¶ Lex¹ cōtinētie et deo placēs mundicia in ecclīasticis[m] personis z sacris ordinibus dilatet̄ precipimus q̄tenus epi/pbri/diaconi/subdiaconi/regulares[n] canonici:

f ¶ Professionē. i. scripturā i qua ꝓfiteant̄ se religiose vtuere velle. z ꝓpositū religionis assumere velle z tenuiter et iuste labiliter ꝓmanere vt. ē. xx. qō. j. vidua.

g ¶ Post quā scripturā. Arg. q̄ scriptura facit votū solēne.

h ¶ Mutato. i. depōsito seculari: et assumpto religioso.

i ¶ Per votum ꝓpe. Arg. q̄ quis per aliū pōt vouere non pōt sicut nec penitentiam accipe: vt de pe. dist. j. quē pēniter. iurare tamen ꝓ aliū pōt. lxiij. di. tibi dño. z infirmoniū contrahē. vt. xxvij. q. ij. honoratur. et. c. hoc sanctū.

k ¶ Et verba. Id est bñdictionem.

¶ Qui aliquos monachorum.

¶ Tler cōtinentie. In hoc capitulo agit de trib⁹ impedimēt̄ matrimonij: ordine. voto: et interdicto ecclie. quod notat̄ ibi / cōtra ecclīasticā regulam.

m ¶ Ecclesiasticis. Ergo omnes qui infra ponuntur sunt ecclīastice persone. ergo et conuersi: quod verū est: vt. xij. q. j. duo.

n ¶ Regulares canonici. ad differentiam secularium: de quibus habes. extra de decī. fraternitatem.

a ¶ Atq̄ conuersi. arg. q̄ conuersi qui ꝓfessi nō fuerint matrimonium contrahere non verantur.

Cōuersus an intelligat̄ se ꝓpōsito renūciasse.

b ¶ Professi. Nunqd oēs cōuersi eo ipso q̄ sunt conuersi intelligunt vouisse et renūciasse ꝓpōsito z dicūt quidā q̄ sic. Johannes: sed ego dico q̄ si transit ad ecclesiaz regulare tūc intelligit̄ vouisse z renūciasse ꝓpōsito: si ad se cillarē non. cum nec alīj clerici intelligāt vouisse nisi sint i maiori b⁹ ordinib⁹ nec renunciasse ꝓpōsito in q̄cūq̄ ordine sint: nisi sic dicāt. Do me et mea huic eccl̄ie. Nā renunciare videt tūc ꝓpōsito. Jtē q̄d si aliquis cōtulit se z sua alicui seculari eccl̄ie nūqd talis pōt contrahere: vel habere ꝓpium? Dico q̄ pōt ꝫhere. z filij? postea natus pot petere legitimā portionē. vt xxij. q. ij. honoratur. et. c. hoc sanctū.

l ¶ Et verba. Id est bñdictionem.

¶ Qui aliquos monachorum.

¶ Tler cōtinentie. In hoc capitulo agit de trib⁹ impedimēt̄ matrimonij: ordine. voto: et interdicto ecclie. quod notat̄ ibi / cōtra ecclīasticā regulam.

m ¶ Ecclesiasticis. Ergo omnes qui infra ponuntur sunt ecclīastice persone. ergo et conuersi: quod verū est: vt. xij. q. j. duo.

n ¶ Regulares canonici. ad differentiam secularium: de quibus habes. extra de decī. fraternitatem.

monachi: atq̄ cōuersi[a] ꝓfessi[b] q̄ sacrū transgredientes ꝓpositum vxores sibi copulare ꝓsumpserint separentur. Hmōi nāq̄ copulationem quā cōtra ecclesiasticam regulā constat esse contractā: matrimonium non esse[c] censemus qui etiam ab inuicem separati pro tantis excessibus condignam penitentiam agant. Idipsum q̄q̄ de sanctimonialibus feminis: si (quod absit) nubere attētauerit: obseruare decreuim⁹.

His omnibus auctoritatibus vouentes prohibentur cōtrahere matrimonia: z quidā eorum si cōtrarierint separari iubentur. Augustinus cōtra talium separationes peccatum esse asserit ita dicens.

¶ Coniugia vouentium non sunt dissoluenda.

Optiaz bonum[a] semp[e] quidē bonum est: qō bonum semp in populo dei fuit: sed aliquando fuit legis[f] obse-

potest contrahi matrimonium inter infirmum bene matrimonio: vel non? Sp. q. d. de sene nō cit si. nemo em̄ est adeo senex ḡn aliq̄n calere possit natura vel artificio qō non sit in frigido: vel in puero vel spadone. z ideo senex habilis est ad ꝫhendū. Sufficit em̄ q̄ ꝑfē nō exultet. xxxij. qō. ij. solet. sic em̄ ḡnare dicit ex quo nō exultat. ꝑfē z aptus est ad coeundū. Vl' dic humanū. solatiū ꝛē. id est ꝫhi? causa prolis q̄ patris solatium est. z hoc vult lra sequēs filioz ꝛē. vel dic vt dixi. xxij. qō. vij. hi qui.

Senex calescē potest.

quum: nunc est infirmitatis remediū. in quibusdam vero humanitatis solatiū. ¶ Filiorū quippe ꝓcreationi operam dare: non canino more ꝓ vsum ꝓmiscuū[i] femina: sed honesto ordine coniugali. nūc est in hoc ꝓbandus affectus[k]: et ipsum[l] tñ laudabilius transcēdit z vincit celestia[m] cogitās[n] animo christian⁹: sed qm̄ sicut ait dñs. Non omnes capiunt verbum hoc: qui potest capere capiat que se non cōtinet nubat: que non capit deliberet[o]: que egressa est perseueret: nulla aduersario detur occasio[p]: nulla rō subtrahatur[q] oblatio.

¶ In coniugali quippe vinculo: si pudicitia non seruat̄: dānatio non timetur: sed in virginali / et in viduali continentia excellētia muneris amplioris expetitur: qua expetita et electa et voto debito oblato: tam non solum capellere nuptias: sed etiam[r] si non nubāt: nubeptie. z sibi nec̄ nubent: nec̄ nubentur. sup qua auctoritate dicunt theologi q̄ vira angelica vinent.

Virginitatis laudes

f ¶ Legis. Sz aliq̄n fuit legis obsequiū qñ frater veteris testamēto obtinebat suscitare semē ffris. vt. xvij. q. j. olim. z hoc spāliter erat ꝓceptum. sñaliter eni ꝓceptū erat ꝓpagatio soboli? vñ maledict⁹ erat q̄ non reliq̄rat semē sup terrā. xxxij. q. vij. ꝫhs ira. z. q. ij. pudoz.

Matrimonij ꝑ ase: sub? ꝫ: hi ꝫ nō a spadonib⁹ aut frigidis.

g ¶ Infirmitatis. i. ꝫ infirmitatē incōtinētie cōcessum: erat tñ olim erat sed non erat legis obsequium.

h ¶ In ḡhusdam. Unde in semb⁹ est humanitatis solatiū. i. ꝓtrahitur vt eis seruatur in suis necessitatibus. xxxi. di. olim. z est arg. hic et quo senes qui tam assurgere non possunt ꝫhunt. ergo z spado et frigid⁹ poterit matrimoniū cōtrahere. arg. xxxij. q. v. q̄ deo. nam z posthumum instituit spado. vt. ff. de liberis. et posthu. sed est q̄stiū. ꝫ spadonē. sed nō est verū: quia

Uoluen dicimus. ꝫ in pn. q. nos dicim⁹ q̄ ipm velle cōtrahere reo ꝫ: et ꝓtrahere est peccatum istis. z tamen inde sequitur hendo

er Jhē volēdo peccāt.

Opus duplex fuit in xpi passione,

matrimoniū. qđ est bonū: z intelligitur .c. de voto pre sentī simplici. Nec est mirū si sequat ex bono malum arg. de pse. di. ij. sicut malas. et. lxxxj. di. si q̄ sunt pñi sicut ex malis bonum. xj. q. iij. quid g̃. sicut in passiõe christi opus operans fuit malum. i. crucifixio iudeoꝝ:

opus autē operatuz. i. passio fuit bona: actio em̃ fuit mala. passio bōa: z sic manent pōt hñe bonum effectū. cōtra nos est illud est nō nubēdo. hz otc est. i. q̃uis ꝑm nuptum nō sit peccatum.

a ¶ Proposīti Jđ est voti.

b ¶ Fraus. id est deceptio.

c ¶ Susceptio id est susceptum mr̃imoniū: hz tamen primā fidē irritā fecerunt.

Jté nota q̄ apostolus h̃ locutꝰ est de his qui voluerunt ꝓbba de presenti. z Aug. hic de talibꝰ locutꝰ est. Et hoc ꝓbat illa lr̃a. si viro suo viuo. et vbi dicit cui vult̃e marito nubit. Nā si nubit ergo xp̃o vouet. et iō intelligim⁹ hoc. c. de voto p̃senti. h. J. et sm eum sufficialiter inducit auctoritas illa apli q̄ poterāt Jhere. et dicit. B. q̄ voti in sui natura cōsideratū nō impedit circunscripta oi solennitate: hz eccla potiꝰ vel post inuenit hmōi solennitates et ꝓhibuit vt impedirent. nunquid g̃ monachi aliq̄z eccla instituerer poterant Jhere? dic q̄ rñdeo ad hi nō erāt cū monachi⁹ esse nō possit ẽn aliq̄ solēnitas obseruetur:

Mar. xi. b. Matth. xj. b.

re velle damnabile est. nam vt hoc demonstraret apostolus ait. Non cum in deliciis degerint nubunt in christo: sed nubere volunt: habētes (inquit) dānationē: quoniā primaz fidem irritam fecerunt. z si non nubendo tamen volendo: non quia ipse nuptie vel etiam talium dānande iudicent: hz dānatur ꝓpositᵃ fraus⁵: damnatur voti fracti fides: dānatur non solū susceptioᶜa bono inferioꝝ: sed ruina ex bono superioꝝᵈ: postremo dānantur tales. non quia coniugalem fidē postertius interunt: sed qz contenentie fidem primaz irritam fecerūt. q̄ vt breuiter insinuaret Apostolus: noluit dicere eas habere dānationem que post amplioris ꝓpositum sanctitatis nubunt: non qz nō dānātur: sed ne in eis ipse nuptie dānari putarent: sed cū diriſſet nubere volūt continuo addidit dānationē habentes: et dixit q̃re: qñ primorem fidē irritā fecerunt: vt voluntas que a proposito cecidit: appareat esse dānanda siue subsequantur nuptie: siue desint. ¶ Proinde qui dicunt talium nuptias nō esse nuptias: sed potiꝰ adulteria: non michi videtur satis acute ac diligenter cōsiderare quid dicant: fallit quippe eos similitudo veritatis: qz enim xpi cōiugium dicitur eligere que xp̃iana sanctitate nubūt: hinc argumētant quidam dicētes. Si viro suo viuo que alteri nubit adultera est: sicut ipse dñs in euangelio diffinit. Nuit autem christus cui mos vltra non dñabitur: que ergo coniugium eius elegit: si homini nubat adultera est. ¶ Aut hoc

b ¶ Bono inferiori. Jđ est coniugio.

c ¶ Bono superiori. Scz cōmētia: duo sūt bona: vnū superiꝰ vt continētia et bonū inferiꝰ: vt matrimoniū.

f ¶ Proinde. hic ponit augu. qđ eos inducebat ad dicendū q̄ nubentes post votū simplex erant separā

dicunt acute mouētur quidē: sed parum attendunt hanc argumentationem quanta rerū sequatur absurditas: cuz em̃ laudabiliter etiam viuente viro ex eius consensu continentiam femina christo voueat: iam scōm istoz rationem nulla hoc facere debebat ne ipse xp̃us (qđ consentire nefas est) adulterium faciat: cui viuente viro nubit. ¶ Deinde cum prime nuptie melioris sint merit̃i q̄ secunde: absit vt sanctarum viduaruz sit iste sensus vt xp̃s eis videat quasi secundus maritus: ip̃m enim habebant etiā antea qñ viris suis fideliter subdite seruiebant: nō carnaliter sz ꝓpualiter virum: cui eccla ipsa cuius membra sunt coniunx est. q̄ fidei spei et charitatis integritate, non solū in ꝑginib⁹ sacris: sed etiā in coniugatis fidelib⁹ et viduis tota virgo¹ est. vniuerse quippe ecclesie cuius omnia membra illa sunt: apostolus dicit. Aptaui vos vni viro virginem castā exhibere christo. nouit autē ille virginē coniugem sine corruptione seruare: quem in ipsa etiam carne potuit mater sine corruptione procreare. ¶ Fit autem per hanc minus considerata opinionem qua putant lapsarū a sancto ꝓposito feminarum si nupserint nō esse coniugia nō paruum malū: vt a maritis separentur vxores^b q̃si adultere sint non vxores: et cū volunt illas separatas reddere cōtinētie faciunt maritos eaz adulteros veros: cū suis vxoribꝰ viuis alteras ducunt. quapropter non possunt dicere quidem a ꝓposito melioꝝ lapsos si nupserint femi-

di: et durat vsq̄ ad id. qui hoc dicunt: vbi ponit suam primā impobationem: secundā autē ibi: deinde. tertiam ibi: hic autē ꝛc.

g ¶ Cum em̃. salua sua pace Augu. nō bene oppōit istis. hoc non est simile de carnali mr̃imonio et spirituali. Nō em̃ de spūali mr̃imonio ad carnale ẽ egressus: hz bñ de carnali ad spirituale pgrediur: et ita dominauit hic Aug. vel dicebant forte illi olimodam esse si militudinez inter hoc et illud.

Augustinus q̄q̄ dormitauit.

h ¶ Melioris sint. i. signū melioris meritiq̄a sc̃de nuptie indicij sunt inconti nētie. vt. xxxj. q. j. de his. z. c. hac ratione.

i ¶ Virgo. Qz sine macla z ruga pcti. vt. xxxij. q. iij. recurrat. xxj. distin. ꝗuis

k ¶ Vxores. Vic habes q̄ votum simplex nō dirimit ex sui natura: eadē rōne nec solenne cum idē sint: quia solennitates non sunt de substantia. z verum est. Sz ꝓstitutio eccle sie dirimit matrimonium: relīgio tamen dirimit mr̃imoniū. vt eē de conuer. cōiuga er publi co. Sz nūqd sim pliciter voueō q̄ peraḡit teneꝛ cōtinē mortua q̄ pra vxore? vī q̄ non

Vouēs simplr

xi. a.

Vidua non bñ dicitur

Excōicatio ſ est ꝓ ſlibet mortali pcō ferēda.

Nouēs simplr

xii. a.

mor tua vxo re con tinere teneat.

qz obligatio extincta nō reuiuiscit. vt de pse. di. iiij. que ris. ff. ō so. q̄ res. §. area. Sed J dicim⁹ qz nō tollit per mr̃imoniū nisi voti executio. ex de puer. cōiu. ḡdā. nā vouit ille q̃uā in se fuit. tō postea cōpellit ꝓtinere qđ nō fieret si vino esset absolutᵃ a voto: si sñ Jerut. tenet

Vidua non bñ dicitur

nas adulteria⁶ esse non contigia. sed plane⁵ non dubitauerim dicere lapsus et ruinas a castitate sanctiore que vouentur deo adulteriis ee̊ pelores. si em̃ (quod nullo mō dubitandum est) ad offensionē xp̃i pertinet: cum mēbum ei⁹ fidē nō seruat marito: q̃to grauiꝰ offenditur ipse deus: cum illi ipsi nō seruat fides in eo qđ exigit oblatum qđ non exegerat offerendum. cū enim quisq̄ nō reddat qđ non impio compulsus sed concilio commonitus vouit: tanto magis fraudatꝰ voti auget iniquitatem: quanto minus habuit vouendi necessitatem. Item Pelagius.

De viduis que primam fidē irritam fecerunt.

De viduis⁶ sub nulla⁶ benedictione velandis superius late sufficienterq̄ prędiximus. ¶ Que si propria voluntate professam pristini castitatem⁵ mutabili mēte calcauerint: periculis⁵ earuz intererit: quali deum debeant satisfactione placare: qz iuxta apostolum primā fidem irritā

fecerunt: sicut em̃ si se fortitan cōtinere non poterāt ꝑm apostolum nubere nullatenus vetabantur^b: sic habita secū deliberatione promissam deo pudicitie fidem debent custodire nos autem nullum talibus laqueum⁴ debemus inijcere: sed solum adhortationes premij sempiterni penasq̄ proponere diuini iudicij: z vt nostra^k sit absoluta conscientia z illarum pro se rationem deo reddat intento. ¶ Cauendum est quippe quod de earum moribꝰ actibusq̄ beatus paulus testatur dicens. Quod plenius exponere pretermisi⁴ ne sexus instabilis non tā deterreri q̄ admoneri videatur.

Item Theodorus.

De eodem.

Si quis votum ᵐ. virginitatis habēs ꝛc. Q. ꝑ aūt vouentes ꝑmissis aūctibꝰ iubentur abinuicem discedere quorum vero coniugia auctoritatibus Aug. et Theodori soluenda non sunt: in capitulo de ofone clericoꝝ euidenter ostenditur^n. Illud° autē in

Prelatꝰ si se ē ſ ſe ē imputart non dz.

Vouentes simplicit̃, an possint ad inuicē Jhere.

ij. tim. ij. a.

nihil: nunqđ ergo peccat cognoscēdo cū iurauerat nō cognoscere? Dicūt quidā q̄ prima vice peccat: sed post ea nō z idē dicunt q̄ post votū simplex prima vice cognoscens vxorem peccat. qz si semper peccaret cognoscendo tale matrimoniū illicitum esset: sed hoc nichil est: sed dico q̄ non peccat cognoscendo: hz cōtra iuramentū faciat. sed tūc peccat qñ fidē frangit deo. Uel dic q̄ talis permittat se cognosci z nō cognoscat. z sic saluabit iuramētū cum potiꝰ videatur pati q̄m agere. Jterū quero cū iuramentū sit de iure naturali sicut z votum: quia sicut dñs ꝑcepit/vouete z reddite ita ꝑcepit/reddas dño iuramēta tua quare votum dissolut̃ mr̃imonium z non iuramentū? Ad hoc dico q̄ iuramentū nō est ꝑstandū nisi subsit necessitas. vt. xxij. q. j. ita. vnde q̄ tale iuramentū facit temerarie iurat. vnde fortius est vinculū voti q̄ iuramētum. Sm nos tñ non est questio

Matrimoniū solui potest hz voto hz nō iuramento.

n ¶ Ostenditur. ē xxvij. distin. §. viti.

o ¶ Illud. 6. e. q. c. que christo.

a ¶ Potest. digne tunc ḡs recōciliāt deo cū penitet de tali pcō. de pe. di. v. fratres. minus digne cū penitet de quibusdam. de pe. di. iij. placuit.

b ¶ De derelicta. S. soluit hic scām partē illi⁹ ca. q̄xpo⁹ male. nō em̄ vt mulier a p̄rio sensu q̄ illū posset

habere virū cui adultero fidē dedit viuēte viro. ex̄ eo q̄ dur. im̄fi. cū haberet. soluit ḡ secundā prem. put. S. soluit primā partē.

c ¶ In vtroq; casu. f. innocētij.

d ¶ Esset p̄r⁹ innocentius.

e ¶ Denota ē e. q. c. deuotam.

dimisso

Sequitur. ¶ hec. q. dicit. in. v. ples. In prima itē: dit pbare q̄ spōsa sit vxor que tamen non est nisi spe futura. z nō i re p̄sentium. Secūda ibi. his obiectis. Tertia ibi. Apparet. Quarta ibi. Quinta ibi. Qō quit. Joā. de fan.

f ¶ Sequitur. hic de pfigit. ij. q. an. f. desponsata vni/ eo dimisso/ possit alij nubere. Cui. q. vt facilt⁹ explicet subiūgit. S. aliā. q. incidentē. s. vtrū inter sponsum z spōsam sit commixtiō z allegat ad virāq; p̄tē hui⁹ inciditus. q. z ea soluit dupliciter ē. e. S. iuxta. s. q̄ inter sponsum z sponsam est matrimoniū inciatum. i. nō cōsummatuz. vel inter spōsuz z spōsam. i. esse matrimoniū/ nō re p̄sentiū sed spe futurox. Sed his relictis certum est q̄ inter spōsuz z spōsam nō ē matrimoniū ꝓprie sumptis vocabulis. spōsus em̄ a sponsalibus. i. z spōsalia sunt cōuentio z repromissio futurarū nuptiarū. ff. de spō. l. j. Et hanc ḡtionē tractat. S. vsq; ad. S. sed cōcedat. ibi de sōa. q. dicitur.

g ¶ Viri. qui i pari sexu nō pōt esse mīmonū. est em̄ mīmoniū quidā gradus suū modū existendi q̄ se. ex sunt due correlationes. z ita plura.

Matrimoniū an sit int spōsum et spōsam

Spōsa tuā dūtaxat. nocētij quo virgines sacre publice nubentes illo viuēte cui se contunxerant prohibenf admitti ad penitentiā: non ita intelligēdum est vt aliquo tēpore excludāt a pnia: q̄ digne penitētiā agere voluerint: ſz p̄hibetur admitti ad penitentiā q̄ ab incesti copula discedere nolluerint: post ꝓpositum nāq; sacre religiōis non pōt deo pniam reconciliari que ad habitū sue p̄fessiōis redire negle xerit: tunc enim ille cui se tūxerat. et defunct⁹ erit: cū ab illi⁹ illicitis amplexib⁹ hec penit⁹ recesserit vt ille sit sensus capituli: q̄ xpo spiritualiter nubit: si postea publice nupserint: nō eas admittendas esse ad penitentiam cēsemus: nisi hi quib⁹ se iunxerant de mundo recesserint: eis subaudiendum est nubentibus. tūc enim viri de mūdo recedunt: tunc defunguntur cū ab earū concupiscentia ipse penitus se alienauerint: sicut mundus ei dicitur mortu⁹ quē fuis illecebris non astringit: z ille perhibetur mortuus esse mundo q̄ nichil in mundo concupiscit. hoc autē sic intelligendū esse ex subsequenti exēplo idem Innocentius ostendit dicens. Quecunq; viro viuente alteri nupserit adultera habeatur: nec ei agende penitētie locus cōcedat: nisi vn⁹ ex his fuerit defūct⁹. hoc de derelicta⁹ intelligendū est q̄ si viuēte viro suo alteri nubit adultera est: nec ad penitentiā admittitur: nisi vel primus reuertatur in pulcrem de quo sumptus est: vel secundus ab eius copula cessando ei moriat: vt dictuz est supra. quia ergo xp̄s cui spūaliter nubunt iam non mouitur: moz illi vitra nō dominabitur: restat vt ille cui secūdo nubit et moriat. in vtroq; aūt nisi sic intelligeretur esset cōtrarius dño dicenti per prophetam. In quacūq; hora peccator conuersus fuerit. zc. z cūctis interp̄tibus diuine legis inuentretur esse aduersus. probatur illud idē auctoritate illi⁹ capituli: quo deuota e que maritū acceperit p̄hibetur ad penitentiā admitti: nisi vel vterq; continentiam professus fuerit: vl ille cui se tūxerat de hoc mundo decesserit.

¶ Questio. ii.

Sequit⁹ scda ques̄tio q̄ rit: an puelle alteri desponsate possint renūctiare puori cōditiōi et transferre sua vota ad alium.

Hic p̄i mū videndū est: an cōiugiū sic inter eos cōtractū possint abinuicem discedere. Eos aūt coniuges esse z ex diffinitiōe coniugij z auctre multorum facile probat. Sunt em̄ nuptie siue matrimoniū/ vir⁹ mulieris q̄ coniunctio⁹ indiuiduā vite consuetudinem retinens. Inter hos autē fuit cōiunctio q̄ indiuiduā vite cōsuetudinē exigebat. fuit em̄ inter eos cōsensus q̄ est efficiēs causa mīmonij. iuxta illud Jsidori: cōsensus facit mīmonium.

Item Johānes chrisostom⁹ super matheum.

Matrimoniū q̄dē non facit coit⁹ sed voluntas requirantur ꝓtum ad eccliam. vt extra de spon. tue. tarnō.

h ¶ Consūctio aliorū. i. e. cū inuicē. z. i. mixtio.

i ¶ Indiuiduā quo ad ꝓpositū: ꝓpetuo cū ḡs cōtrahi mīmoniū xxvij. q̄. ij. soler. dicit lex q̄ dotis cā ꝓpetua est: quia eo voto datur vt semp apud maritū sit. ff. de iu. do. l. j.

Rom. vi. b.

Ezec. xxiij.

k ¶ Retinens supple duinū et hāni iurisconsulto. ff. de ri. nup. l. j. euisdē em̄ religiōis debēt esse C. de iudeis. ne dā. xxvij. q. j. cauue. sed obūcat de apud infideles si soluit. alī non vult fidē cōtumelia creatoris hitare cū fidei dissoluit matrimoniū non ergo est iduidua cōiunctio. ſz dic q̄ tūc lex dissoluit nō ḡs. vt. xxxij. q. ij. quos deus. q. tunc cōtumelia creatoris soluit tus mīmonij vtrū ḡs dūtaxat gaudemus.

2 Matrimonium dei diuini dū dissoluit.

l ¶ Efficiēs cā. ſz. xxxv. q. ij. si qs. ancillam.

Matrimoniū. m ¶ Coitus. nisi cū sponsalia ꝓta sunt sub cōditiōe: tūc em̄ p̄ coitū recedit a conditiōe. vt extra de condi. appo. de illis. Sed volūtas. i. volūtarij⁹ ꝓsensus. vbis tñ legitimis exp̄ssus. requiritur em̄ q̄ cōsensus sit volūtarij⁹ et non coact⁹ extra de spō. cū locum. verba em̄ volūtarij⁹ cōsensus nō tramoniū sit

Cōsensus

Luce. i. d. Cōsensus parētum an sit i mīmonio requisitus

Questio. ii. fo. cccc xxiiij.

a ¶ Sed volūtatis. vel usq; interuenientis. q̄ fit quando maritus et vxor se absoluerunt ab exactione reddendi debit causa continentie. s. e. agathosa. et in auct. vt li. ma. et aute. S. si vero ex consensu. col. viij.

b ¶ Volūtate. hoc vult dicere q̄ non sufficit corpore recessisse si mēte nō recesserit. vt ff. de actē. pos. l. iij. S. in amitē da. ff. de capti. z post. nichil interest. et. ff. de edil. edic. q̄d sit fugitiuus. S. apō labeonem: hoc autem sciasq; licet dās aliquis nolit esse dominus rei alienus non ideo ꝓt dominiuz. sed us est in possessiōe. vt. ff. de acquirē. pos. si quis vi. S. j.

Idiuiz non tra facit q̄ dit vi possessio.

Officiat.

c ¶ Solus verba enim tñ necessaria sūt ad ꝓbationē. extra de spō. tue. z exponūt quidaz ſm leges. i secūdū canones. sed vbi sunt isti canones? imo potius videtur contrarium per canones. S. xxxij. q. j. c. vlt. z penul. Sz dic q̄ illi canones sunt. xxix q̄. ij. si qs. extra de coniugio ser. c. j. extra de rap. cum causam. vl dic fm. l. put sonat litteram. Sed hec dictio solus nō excludit consensum parētū. imo tantū alias solēnitates que sunt circa mīmonium. q. d. solūto req eoruz consensus est causa effectiua matrimonij. et ideo non sunt contrarie leges ille. C. de nup. nec filiū. ff. de ritu nup. nuptie. que dicunt q̄ in matrimonio requiritur ꝓsensus parentum. sed dic q̄ requiritur et honestate non necessitate. xxx. q. v. nostrates.

Officiat sol⁹ c fm leges consensus eox: de quorum quarūcq; consensu et contunctionibus agitur: qui solus si defuerit: cetera etiam cū ipso coitu celebrata frustrātur. cum ergo inter istos cōsensus interceserit: qui solus matrimoniū facit: patet hos coniuges fuisse. Sed q̄ritur q̄s consensus facit matrimoniuz: an consensus cohabitationis: an carnalis copule: an vterq; si cohabitationis cōsensus mīmoniū facit: tunc frater cū sorore mīmoniū pōt ꝓtrahere. si carnalis copule: inter mariā z ioseph nō fuit cōiugiū. vouerat em̄ maria se virginē pseueraturā. vnde ait āgelo. Quō⁹ fiet istud q̄m virū non cognosco. i. me nō cognituram ꝓposui? neq; em̄ q̄ tunc virum non cognoscebat: necesse erat inquiri quomodo posset filiuz ḡnare. sed q̄ nunq; se cognituram ꝓposuerat.

Quomodo. Licet hoc interrogaret non tamen dubitauit de verbis āgeli. sed dubitauit quomodo illud posset fieri vt sint due partes. quo z modo. de modo dubitauit. non de facto.

c ¶ Voti virginalis. [redacted]

¶ Ideo non soluit illud sepatio corporis sed voluntatis⁶ ideo qui dimittit coniugem suam z aliā non accepit adhuc est mārirus. nā et si corpe separatus est: tamē adhuc volūtate⁶ coniunctus est. Quum ergo aliam acceperit tunc eam plene dimittit. non ergo qui dimittit mechaī: sed qui alterā ducit.

Item Nicolaus papa.

Officiat sol⁹ c fm leges consensus eox: de quorum quarūcq; consensu et contunctionibus agitur: qui solus si defuerit: cetera etiam cū ipso coitu celebrata frustrātur. cum ergo inter istos cōsensus interceserit: qui solus matrimoniū facit: patet hos coniuges fuisse. Sed q̄ritur q̄s consensus facit matrimoniuz: an consensus cohabitationis: an carnalis copule: an vterq; si cohabitationis cōsensus mīmoniū facit: tunc frater cū sorore mīmoniū pōt ꝓtrahere. si carnalis copule: inter mariā z ioseph nō fuit cōiugiū. vouerat em̄ maria se virginē pseueraturā. vnde ait āgelo. Quō⁹ fiet istud q̄m virū non cognosco. i. me nō cognituram ꝓposui? neq; em̄ q̄ tunc virum non cognoscebat: necesse erat inquiri quomodo posset filiuz ḡnare. sed q̄ nunq; se cognituram ꝓposuerat.

¶ Si ergo cōtra suū ꝓpositū postea consentit in carnalem copulā reacta est voti virginalis⁶ mente et si non corpore violati: qđ de ea sentire nefas est: ſz sicut Augustinus ait.

Beata Maria proposuit se seruaturā votū virginitatis in corde: sed ipsum votum virginitatis non expressit ore⁶: subiecit se diuine dispositioni: dum proposuit se perseueraturā virginē nisi deus aliter ei reuelaret. cōmittens ergo virginitatē suā diuine dispositioni consensit⁶ in carnalē copulā. nō illā appetēdo⁶: sed diuine inspiratiōi i vtroq; obediendo. postea vero cum filiū genuit: qđ corde cōceperat simul cū viro labiis expressit: et vterq; in virginitate ꝑmansit. Consensus⁶ ergo cohabitādi et indiuiduā vite consuetudinem retinendi interueniens eos cōiuges fecit. Indiuidua vero vite consuetudo est talez se in oibus exhibere viro qualis ipsa sibi est z econuerso. ad indiuiduā vitē itraq; consuetudinē sensu virtutet oratiōi etiam aliquando non posse vacare: nec continentiam profiteri. q̄ ergo iste cōsensus fuit inter eos: patet eos coniuges fuisse.

Maria cōtinētiā non vouerat.

Votuz multuz opab. qđdā ē vt extra de vo. z expressuz qđā. arg. j. eo. duo dā tacituz. i. fi. arg. de rum. pe. distinc. j. magna. in pn. videtur tñ q̄ quo ad deū nō sit necessaria oris confessio. xxij. q. v/ humane. z c. pi. cauere. et. xiij. qō. v. si quid. sed tamen secus est in voto tacito ḡ expresso. nam dicit. l. q̄ si legauit tibi. x. si voluerit: tale legatuz nō transmittes ad heredes: nisi ꝑmo expresserit se voluisse: secus si ē ligauero tibi. x. pure: quia illud trāsmittes. ff. de leg. j. si ita legatum sit. S. illi si voluerit. immo nec votum dicitur cōditionale. vbi condītio subintelligitur. vt. ff. de cōdi. et demon. conditiones que. Johan.

Johannes chrisostomus super Matthēū. ¶ Quidea Multe res per quascunq; causas nascit⁹ p̄ easdem dissoluit. Matrimoniū eni nō facit coit⁹ ſz volūtas. z tō nō sol-

g ¶ Consensit. ſ. e. puulsq;.

h ¶ Apperendo. Arg q̄ aliquis cōsentit in aliquid non tamen vult illud fieri. viij. qō. j. audacter. vel dic sicut in glosa. sic ergo patet.

i ¶ Consensus. i. maritalis affectus.

Matri monij est res sacra tissima

a ¶ Cum initiat. Jā est incipit ⁊ erisitit. Et hoc sum pſit. S. suā di. 32 matrimonij aliud initiatum aliud pfummatū: sed tu dic q hic refertur ad actus q pſiderāt circa matrimoniū. nā primo consensit: postea cognoscit. vel initiat quo ad significationem vt dicemus. ſ.e. qua-

propter: nō quo ad sui essentiam cū matrimonij sacratissima res sit. ⁊ eterno est pfectum et cōsummatum q ad sui essentiā: nec recipit separationē vel interstitia tēporum.

b ¶ Pactio. i. cōsensus de pſenti.

c ¶ Nō cū viri Arg. ⁊ extra de eo qui dux. i matri. ſignificante. nā ibi dicitur q copula carnalis facit mſimoniū ſz illud referas: ad pſumptionē. ff. de do. iter vi. ⁊ vxo. cuz hic. S. ſi mulier. ff. de ri. nup. l. iij.

d ¶ Coniuges veri. comparatiue p positiuo. vel veri. i. sanctius ⁊ honestius q a coitu ſz sicut inter mariā ⁊ ioseph. ar. xxxiij. q. v. q deo.

e ¶ Prima. dicit. D. q vna ē fides quā vir vxori ⁊ ecōuerso debet mutuā fidē mutuē ⁊ etiā castitatē. Sm hoc exponе prima. fide. i. primo a fide de sponsationis. alij dicūt q due sūt fides. prima est qua ei dz castitatem. arg. xxviij. q. j. caue. secunda qua mutuaz seruitutē ei debet: sed hoc non nisi post duos menses. ex de auer. comu. ex publico. Sm priorē expositionē ex prima vtriuz dz vt pdixi. vñ sm eos primus coit⁹ necz est gratuit⁹. nā statim post consensum mutuū de pārti bus reddere debūt petenti. hz tñ alter exceptionez vsq; ad duos mēses p dictam decre. nisi dicat aliud spāle de duob⁹ diebꝰ vel vno. xxx. q. v. spōsus. ſ.e. multi dutū. hoc tamen est certū q post primū coitum statim iure seruitutis petitur coitus qñcunq; placuerit. Jo.

ter teneat. Item Aug. de bono coniugali. ¶ De eodem.

Quinux vocatur⁷ a prima despōsationis fide qua cōcubinatu nos agnouerat Joseph: ⁊ nec fuerat cognitur⁹ nec pertrat: nec mendax manserat coniugis appellatio vbi nec fuerat nec futura erat carnalis vita cōmixtio. ꝓpter quod fidele⁸ coniugium ambo parētes xp̄i vocari meruerūt. non soluz illa mater: verūetiā ille pater eius: sicut ⁊ coniunx matris eius fuit: vtrūq; mēte non carne. Item in eodem.

¶ Tripler bonū coniugij fuit in parentibus christi.

Bone h itaq; nuptiarum bonum ipletū est in ipis parentibus xp̄i/proles/fides/ sacrāmētum⁸: plem cognoscimus ipsum dñm. fidē q nullū adulterū. sacramentū: q nullum diuortium⁹. solus ibi nuptialis cōcubitus non fuit: q in carne peccati fieri non pōt sine pudēda cōcupiscētia carnis: q accidit ex peccato sine q vere concipi voluit: q futurus erat sine petō. Item in deutero nomio precepit dñs moysi dicens. Si quis sponsam alteri⁹ in agro oppresserit morte moriatur¹⁰: quia vxorem alterius violauit. Item in legib⁹ principum sponsa iubetur lugere¹¹ mortem sponsi tanqꝫ viri sui.

Item in canonibus inuenit.

¶ Frater ipotam fratrie post

f ¶ Coniunx vocatur. S. xxxiij. distin. ca. viij.

g ¶ Fidele. i. ex fide nō tñ vsu carnis ꝓfitebat.

h ¶ Bone. Sanctus ꝓtus dixit duo esse tamē bona mrimonij. ſz fidem et prolē. sed ipm sacramentum nō esse bonū matrimonij nisi intransitiue intelligatur. id est bonum qō est mſimonij: q sacramētum mſimonij vt dr nihil aliud est qꝫ ipsuz mſimoniū. ꝙ dicit sacrm matrimonij dr h usq; parabilis cōiunctio animoꝝ: vt certa mutua seruitus: quoz vtrūq; est bonū mſimonij: sine his autē bonis mſimoniuz cōtrahi non pōt postea ꝙ sine his esse poterit.

i ¶ Sacrm. i. ꝛepabilitas. ad tps enim nō pōt cōtrahi mſimoniū: vt. xxxij. q. i. folet. sicut nec ille adoptare ad tēpus posſuz. ff. de adop. l. ij. ꝙ. Johan.

k ¶ Nullū dr nortū. immo in separabilis coniunctio animoꝝ. J. eo. ſ. ecce. ꝓra ibi dr inter mariā ⁊ ioseph fuit diuortiū: sed ibi impropie fuit diuortiū: ſz corporalis separatio: cā honestatis tātū facta: ꝓprie aūt diuortiū ē separatio corporalis q cā delicti fit.

l ¶ Nō potest hic colligitur q cou⁹ nō pōt esse cū vxore sine pecato. arg. xxxij. q. iij. vir cum. ꝓpter. Arg. J iij

Matri monij bōa sūt tria ꝺc q dicat gā dulph

¶ Conclu. hic doc. q inſ bona mā ria ⁊ io seph fuit verū mſimoniū. hſ gio. ⁊ doc. de cōuer. cōiu. ꝺc. ⁊ ex pu blico.

Matri monij ad ipm. ū Zphi. iij. ſē. Distī. xxvj.

Spōsa non est uxor

Leui. xx. b.

Mat. j.

Deut. xxij. d.

dist. nerut. de hoc dicemus. xxxiij. q. iij. vir cū ꝓpria.

m ¶ Moritur. xxxiij. q. ij. non satis.

n ¶ Lugē. i. ifra ipm luct⁹ nō ẑhere ⁊ insignia luct⁹ deferre. Et ē multiplex cā ẑre. phibet ẑhere ifra ipm luct⁹. ne fiat ꝓturbatio sanguis. ꝓpē incertitudinē: q nesciret cui pt⁹ illo tpe edit⁹ ascriberet. arg ff. de his q̄o. iusta. liberoꝝ. ⁊ C. de rep. ꝓsenſu. Alia ē maritata ne teneat cria. ar. C. de se. nup. l. ij. Tertia ē ne ꝙ ma lignet mſimonio ꝓfici ſbo viro. in auc. de restī. ⁊ ea q

Ifra ipm luctus cessat ex causis. Zhē ꝓhibet.

parit. ſ. vi. col. iiij. cūs autem luctus est. xij. mensium C. de se. nup. l. ij. hodie diminutus est feminis luctus iste non enim compellitur trudem habitū deferre. C. de his qui no. infa. decreto.

Spōsa non est uxor

Sī ꝙs. p.c. intelligit ō spōsa. de pūti: aliē nō face ret ad ꝓpositū.

qui spōsa de futuro nō est vxor. qō tā seqtur q non possit duci a fratre obtinet etiā l spōsa de futuro dum tñ post. vij. an. fetā sit despōsata. alias sec⁹. ex de despō. impu. litteras. ⁊ ca. accessit. ⁊ hoc casu est impedimētū publice honestatis iusticie: nō affinitatis: qz illa nō est nisi inter ueniat carnalis copula. xxvij. q. ij. lex diuine.

Deut. xxij. d.

¶ Ui despon sam.

b ¶ Cum vxor erat. id ē carnaliter cognita. Et sunt verba Gregoꝛij.

¶ Dicitur. hoc ca. cō tinuat illi. xxxvj q. ij. tria. ⁊. c. nul lus.

d ¶ Cum altero viro. nō sanguineo prioris.

¶ Si quis vxorem.

e ¶ Despōsauerit. vſ q ꝙ alterū istoꝝ per se sufficiat ad hoc q sit mſimoniū. ⁊ tra p arras probant spōsalia: sꝫ dicē dū/vl. i. etiā subarrauerit p̄cedēte despōsatione. Vel dic q alterū sufficit: qz ⁊ ſi subarrat licz nō cōsentiat ꝑsū mſ. p spōsalib⁹ ⁊ mſimonio donec ꝓbetur ẑriū ar. xxvij. di. q. in terrogasti. ⁊. xxx. q. v. nūquid. ⁊. c. femine. nec refert an ẑbo vel fetō declaret ꝙs volūtatē suā. xliij. di. c. j. ſz aūt hoc subarratio p institutionē annuli: hz nō ꝓsentiat semp. q. est signuz amoris. vt de hoc. xxx. q. v. nūquid. ⁊. ca. femine.

Volūtas verbo aut fetō declarari pōt.

f ¶ Subarrauerit. extra de ꝓsump. illud. cōtra.

Deut. xxij. b

eius mortē ducere nō potest.

Si quis despōsauerit sibi aliquam: ⁊ ꝓueniēte mortis articulo eam cognoscere non potuit: frater eius non potest eā ducere in vxorē.

Item Gregorius Mauricio imperatori ob quendam comitem: qui nepotis sui mortui despōsatam duxit vxorem.

Qui despōsaram puellam ꝓximi sui sit accepit in cōiugium: anathema sit ipse et omnes cōsentientes ei: quia secundum legem dei mori decernitur. ¶ Nam diuine legis est mos sponsas appellare coniuges. vnde in euangelio dicitur. Accipe mariam cōiugem tuam. et illud in deuteronomio. Si quis cuiuslibet hominis despōsatam puellam in agro vel in quolibet loco oppreſſerit vel adduxerit in domum suam: moriatur: quia vxorem ꝓximi sui violauit: nō que iam vxor erat: sed que a parentibus vxor fieri debebat. ¶ Et infra. Sicut nulli christiano licet de sua consanguinitate vel quam cognatus suus habuit in matrimonium assumere: ita et de consanguinitate vxoris sue.

Item Hieronymus.

¶ Uxore mortua licz viro aliā ducere: sed non repudiatā vel despōsatam.

Additur c aliud quartū coniugium legitimum dum mortua fuerit vxor cuius libet licet illi accipere aliā: sed nō repudiatā: nec despōsatā

g ¶ Ducere. i. carnaliter cognoscere.

h ¶ Jā ꝺc. Aliqs. pura frigiditate vl ex maleficio: ⁊ ita tūc iuris est siue despōsato iter uenerit de solo facto siue de iure. ⁊ ita ſi qs despōsauit cōsanguineā suā vel aliquā aliā cū qua ipse ꝓrahere non possit et separat ab ea: nullus de cōsanguinitate sua eam ducere pōt: ⁊ ita monachus poterit ipedire consanguineos suos ſz frigidus nat⁹ sit. qō cōcedit ꝙ. ⁊ hoc satis pt̄ procedit: q ſi ne sit monach⁹ siue frigid⁹: siue denot⁹ siue sec⁹ q spōsalia illi⁹ ipediūt mſimoniū. ar. ex ō spō. ad audiētiaz. nā ꝓpt despōsatio nē q nulla est no tat qs ifamia. ff. ō his q no. infa. dd q̄. ſ. cū aūt fa ctuz. ex de biga. nup. vn⁹ tñ casꝰ excipit qñ infra septēniū facta ē despōsatio. ex de despō. ipu. accef sit. Jtē in alio ca su non impediūt spōsalia de facto sequēs mſimoniū vt extra de eo q duxit. i mſi. ſignificauit. Sz q nō est ūre spōsalia q nulla sunt impediūt mſimoniū. ⁊ pōt dici ſufficere tra sertptuz eē vel nō: q qñq; ꝓ baref monach⁹ q non esset in rei ij. ꝓs. veritate vel frigidus: ⁊ ita esset ibi periculū: nec est cōtra. extra ō spō. inuenis. nā ibi post septēniū tenuerūt. ⁊c.

Spōsalia q nulla impediūt matri monij. Rosī. vij. a.

¶ His omnib⁹.

¶ Dic est. q. ꝓs q in qua ꝓbat q nō sit vxor si carnis cōmixtio nō interueniat. nā si esset vxor non posset intrare monasterium illo inconsulto: sponsā pōt viro etiam contradicente ⁊ inconsulto. ⁊ hoc probat per. xix. ca. Jo. de fan.

i ¶ Non est dubiū. ¶ Ad mſimoniū. Qz hz tria ſe sacramētū constitutiuū xp̄i ⁊ ecclesie ⁊ alie fidelis

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad deū p charta rem.j.c.ca. se. extra ō biga. de birū. quādā intelligāt hoc ca. de arta: ⁊ exponūt non fuisse. i. esse nō potuisse propter arrationē. Johan.

a ¶ Um societas nuptiarū a principio sit instituta: vt preter commixtionem sexuum nō habeāt in se nuptie cōiunctiones christi et ecclie sacramentū. nō dubiū est illam mulierem non ptinere ad matrimonū cum q̄ docet nō fuisse nuptiale ministerū. Ādit⁹ seruus seruoū dei. N. salutem. ⁊c.

Matrimoniū int absentes. Ḣitur

¶ Ex diuine cōstitutiōis aplicā cathedrā totius posuit orbis terrarū magistrā: vt q̄cūq̄ vbiq̄ locorū dubitat: ab ea rō eiusdē reqrāt. affatus est aūt nos suis lris eiusdē cathedre assessorē ac pcunctar⁹ est quidā vīas noīe Johānes pro cōiugio filie sue supstitis cuius soror defuncta cuidā iuueni Stephano noīe simplicibus verbis fuerat despōsata ⁊ anteq̄ ad nuptias peruenirent morte preuēta: vtrū. s. cū eodē iuuene possit matrimoniū celebrari supstitis filie necne: nāq̄ testat⁹ est huius rei rationem apud vos hīi ambiguā: quam deo docēte reddem⁹ his ꝓbis certissimā. prothoplaustus ille radix ⁊ origo nr̄a detractā sibi costā i mulierē videt forma tā pphetico spū inē alia. ptulit. ꝓpter hoc reliquet hō p̄rem ⁊ mr̄em ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erūt duo in carne vna. quibus ꝓbis innotuit nō aliter virū et mulierē posse fieri vnā carnez nisi carnali copula sibi cohereāt: q̄ q̄ nequaq̄ mixt⁹ est extranee muliert federe nuptiali q̄ pacto p nuda spōsiōis ꝓba pūt vna caro fieri: nullatenus valem⁹ intueri. Propiquitas eīm sanguinis ꝓbis virū nō ꝓbis

Gen. 4.

b ¶ Sacramētū. duo sunt sacrāmēta. vnum dei et aie. aliud christi ⁊ ecclesie dei ⁊ aie in sponsis. xpi ⁊ ecclesie inter virū ⁊ vxorē. vt. ſ.e. in omni. ⁊ extra de biga. debitum.

Spōsa ex mrimoniū deuetāt duplex sacrm.

non docet fuisse. Itē leo pa.

¶ Illa mulier nō pertinet ad matrimoniū cum qua non celebratur nuptiale ministerū.

Cum societas nuptiarū a principio sit instituta: vt preter commixtionem sexuum nō habeāt in se nuptie cōiunctiones christi et ecclie sacramentū. nō dubiū est illam mulierem non ptinere ad matrimonū cum q̄ docet nō fuisse nuptiale ministerū. Ādit⁹ seruus seruoū dei. N. salutem. ⁊c.

¶ Ex diuine cōstitutiōis aplicā cathedrā totius posuit orbis terrarū magistrā: vt q̄cūq̄ vbiq̄ locorū dubitat: ab ea rō eiusdē reqrāt. affatus est aūt nos suis lris eiusdē cathedre assessorē ac pcunctar⁹ est quidā vīas noīe Johānes pro cōiugio filie sue supstitis cuius soror defuncta cuidā iuueni Stephano noīe simplicibus verbis fuerat despōsata ⁊ anteq̄ ad nuptias peruenirent morte preuēta: vtrū. ſ. cū eodē iuuene possit matrimoniū celebrari supstitis filie necne: nāq̄ testat⁹ est huius rei rationem apud vos hīi ambiguā: quam deo docēte reddem⁹ his ꝓbis certissimā. prothoplaustus ille radix ⁊ origo nr̄a detractā sibi costā i mulierē videt forma tā pphetico spū inē alia. ptulit. ꝓpter hoc reliquet hō p̄rem ⁊ mr̄em ⁊ adherebit vxori sue: ⁊ erūt duo in carne vna. quibus ꝓbis innotuit nō aliter virū et mulierē posse fieri vnā carnez nisi carnali copula sibi cohereāt: q̄ q̄ nequaq̄ mixt⁹ est extranee muliert federe nuptiali q̄ pacto p nuda spōsiōis ꝓba pūt vna caro fieri: nullatenus valem⁹ intueri. Propiquitas eīm sanguinis ꝓbis virū nō ꝓbis

¶ Nuptiale ministerium. i. carnis commercii.

b ¶ Item apls. palea q̄ hic solet esse est ꝑ raria his

efficit. sed neq̄ osculū parit. p̄ pinquitatē q̄ nullam facit sanguinis cōmixtionē. q̄n ꝙ ita prorsus sese hz res Johannis istius: vt velit sēcam sibi talem nuptijs copulare cui primā iā decreuerat desponsare: censura aplici magistrat⁹ mandamus hoc abiq̄ vllius criminis vicio posse fieri. ſi vtriusq̄ partis federit voluntati. nā cur phibeat quod phibendū nunq̄ sancta scriptura declarat: hz neq̄ mū dane leges cōnumeratis ꝓnis quib⁹ inē se nuptias cōtrahūt: de hmōi aliēd dicūt. ne g abnegetis q̄d negādum nulla rōne decreum⁹. Itē apls⁹ cepit vt vxor reddat debitū viro: ⁊ vir vxori: nisi forte ex consensu ad tps vt expeditius vacēt oroni. vñ dat intelligi q̄ sine cōsensu alterī⁹ nō hz alci vacare oroni. Itē ꝓpositū⁹ melioris vite vir famē nō pōt sine cōsensu vxor⁹ ⁊ ecōuerso. Ūñ Greg. scribit. tenticie patricie.

¶ Causa religionis: coniugia soluti non debent.

Sunt q̄ dicūt religionis gr̄a cōiugia debere solui. verū sciēdū est si hoc lex humana⁶ ꝓcessit: lex tñ diuina⁸ ꝓhibuit. per se eīm veritas dicit. Quos deꝰ tomūxit hō nō separet. qui etia ait. Nō hz dimittere vxorem excepta cā fornicatiōis: q̄s ergo hui⁹ latoris⁹ legis cōtradicat: scimus q̄ scriptū est. Erūt duo i carne vna. si ergo vir ⁊ vxor vna caro sūt ⁊ religiōis cā dimittit vir vxorē: vel mulier virū in hoc mundo remanentē vel etiā forsasse ad illicita vota migrantē: que est ifta conuersio in qua vna ⁊ eadē caro ex pte trāsit ad cōtinētiā: ⁊ ex parte manet in pollutiō⁹. ¶ Si ꝙ vtriusq̄ cōueniat cōtinētē vitā ducere: hoc

q̄ oium⁹. ſ. e. si q̄s in matrimoniū duxerit filiā illi⁹: sed ille non despōsauerat eā. ⁊ q̄ dicit despōsata. i. promissa simplicib⁹ verbis ꝑs illa non consentīre. Et hoc colligit er eo q̄ dicitur circa finē decreuerat despōsare vel infra septēnū desponsauerat. e ¶ Item positum. ab hoc loco vsq̄ ad. ſ. nec ce. allegat quenit⁹ coniugū sine consensu alterī⁹ pōt trāsire ad religionem. exim de vsq̄ ad. ſ. cū ergo purgator. probat q̄ vter q̄ sponsorū potest. Et ex hīs cōcludit ibi q̄ inf spōsum et sponsam nō est coniugū.

f. coniuj. a.

f. coniuj. a.

Sunt quidam humana. i. aut. ō nisp. ſ. distrahūtur. col. iiij.

f ¶ Huma

g ¶ Divina. ſ. diuina. ſ. c. j. diuina. q̄ tunc demū locū hz: cū carnalis ꝓiunctio vna caro est. extra ō conuer. coniug. ex publico.

Matt. xix. a.

h ¶ Lator. i. xpo. cui null⁹ resistere pōt. xi. q. uj. secūdū. xxv. q. ij. duę. Jo.

Uir et vxor erunt duo in carne vna. glr̄ expon.

i ¶ Una. Fictione iuris vir ⁊ vxor vna caro sunt vt erūt duo in carne vna. i. vno carnali opere. Ut ad vnam carnalem ꝓpiocreandam. Sic ⁊ fornicarij dr̄ vna caro. ſ. xxvij. q. iij. i eo.

Mors sterū infrāte

k ¶ In pollutione. ar. q̄ vno intrante monasteriū possit alter coniugum in seculo remanere dūmodo in castitate: non eīm videt esse cā gūan

possit alter in seculo remanere.

prohibitionis nisi pollutio. causa ergo cessante cessabit prohibitio. quod verum est si est senex. vt extra de coniug. conuiuga. cum sis preditus.

a ¶ Matrona. hoc in honoribus. vt. ſ. xcv. distinc. illud. ſ. xxvij. q. j. intramur.

b ¶ Matrona. Non in honoribus. vt. ſ. di. l. q. sub Zdu. ⁊ est ſ. xvij. q. ſ. visis B.

Coniuges an possēdo meeant.

c ¶ Anteacte. et nōne hoc casu augent merita? sic. facunt enim vtrūq̄ ſz ipso nō delēt ecpas. Itē nōne cōiuges cōmiscēdo augent merita sibi ⁊ sic. sed nō tm̄ nec ita expedite: hz quidā dicāt q̄ cū cōmiscendi ⁊ cā reddendi debiti vel prolis nō mereantur premiuz sed mm̄ supplicii: sed hoc ꝓbabat. i. xxvij. q. v. ſi dicat. Jo.

d ¶ Ultoriuz. Cāsue tudinem. ſ. xxvij di. an triennū. in pn̄. hz ibi loquit post phibitionē ⁊ dicit. B. q̄ Pelagi⁹ fecit tantū vnā institutionē sub distinctione: ⁊ illam retractauit Grego. vt ibi notaui. Vñ. dicit q̄ duas fecit vnam pure q̄ ibi reprobat. aliam quā hic tāgit nō reprobando.

ſ. coniuj. a.

e ¶ Licite. An subdiaconatum ducēs: q̄ nec tē pore aplexuz in subdiaconatu licuit contrahere. lxxviij. dis. cū in preterito.

Bñficiū ꝓpter datis interdicitur.

f ¶ Prohibitum. Et male q̄ nec poterat ꝓcipere q̄ abstinerēt ab vxorib⁹ quas erāt legitime adepti: nec erāt q̄ abstinerent ab officio: q̄ sine culpa non pōt q̄s ꝓmouari officio: ⁊ ita fuit retractatū a Gregorio. xxxj. dis. c. j. dicit tñ. b. q̄ bene: q̄ abstinere ab vxorib⁹ fuit eis interdictū si possent habere cōsensum vxorū. Ite dicit q̄ als interdictū fuit ex cā ministerium: sed sine culpa sicut et bñficū interdictū cōiugatis sine culpa: sed non sine causa. eē dicti. cōtra. ca. diuersis.

g ¶ Aut certe. Ar. q̄ id q̄ ꝑ se simplr̄ imp. nō ꝓ sed persuaderi vt continēna. xxxij. q. ſ. integritas sub alternatiue ⁊ dissūctiue ꝑari pōt. xxxij. di. lectores. ſ Arg. ſ. ff. de condi. inst. q̄ sub conditione. ſ. si quis.

h ¶ Suspēdit. tpe phibitionis: ita non fuit altricis voto cōmentie. vel expīsse vel interptatiue. vñ est argu. eam ⁊ vxorē eius continentiā non voluisse.

modo est prohibitum[f] vt eodē tēpore hi qui tam vxorib⁹ fuerant copulati: vnum ex duob⁹ eligerent. i. aut certe[g] ministrare nulla ratione presumerent. aut a suis vxoribus abstinerēt et ꝓtum dicitur speciosius tūc subdiacon⁹ pro hac re ab administrationis se suspendit[h] officio et vsq̄ in obitus sui tempus notarij[i] quidem gessit officiū: et a ministerio q̄ subdiaconum oportuerat exhibere cessauit. post cuius obitum quia relicta eius honorata: est marito sociata: a tua fraternitate i monasterio cognouim⁹ esse destinatam. Ideoq̄ si (vt fertur) eius se maritus ab administratione suspendit[k]: an tedicte muleri non debet[l] officere: q̄ ad secunda coniugij vota migrauit: presertim[m] si non tali mente subdiacono iūcta est vt a carnalib⁹ voluptatibus abstineret. si ergo ita se veritatem (quemadmodū edocti sumus) habere cognoscis: predictam te mulierem de monasterio per omnia cōuenit relaxare: vt ad suum maritum sine aliqua possit formidine remeare.

i ¶ Notarij. Ar. cōtra. xx. q̄. iij. cos.

k ¶ Suspēdit lect⁹ ergo si se nō suspēdit vñ mulier presumit⁹ voluisse. q̄ cōcedo coipso q̄ licētiā dat viro promouēdi. sed quare separat a viro se cūdo. Iz nō vouit sc⁹? q̄ vxor clerī dz se conuertere alicui religiōi vt ar. ſ. xxviij. dist. q̄ sunt. ⁊ sic ꝓsumebat ⁊ dicebatur de isto. Arg. ſ. xx. q. iij. cos.

l ¶ Non dz. ſ. xxxij. dis. seriatim. in fi. ſ. vbi dī q̄ nō pōt alij nubere post mortē ꝑmi. Sed ibi incepta erat iā continēntia in subdiacono: hic nō. non eīm vouit nec expresse nec tacite cū ei⁹ marit⁹ nō fuit. pmot⁹ ad ordinē diaconalē. ⁊ in subdiaconali ordine bñ licebat accipere tpe hui⁹ Grego. vel adherere vxori non posticē edidit illā constitutionē. xxxj. di. ante triennium.

Subdiaconus olim potat coniugari.

m ¶ Preserim tñ si cū ꝑ sic iūcta est cū subdiacono: q̄ ipsa tūc fecerit vot⁹ q̄ post mortem ei⁹ continueret ypetuo: tunc eīm non fuit mrimoniū cum fēo. hoc fm̄ q̄ cui⁹ opi. notaui. xxxij. dis. seriatim. sed fm̄ opi. nostrā quā no. ſ. e. q. j. c. j. falsum esse ptz. nā fm̄ hoc etiā si exprese se voluisset nisi denouerat se religioni non solēnizat. vt ibi dixi. nec separatur a viro secūdo. Jo. ⁊ quocūq̄ modo dedit licentiā fiue intrandi religionem siue ordinē suscipiēdi: nō separabit secundū mrimoniū. Dic ergo hic ꝑtim. i. maxime. nā presumptionem induceret cōtra eā: non tñ q̄ sufficeret ad separationē. Vnde virū aūt dando licentiā intelligāt solemniter vouere no. xxxij. di. seriatim. ⁊. xxviij. di. si se cuiq̄.

† Adde ꝑ glo. xx. i. l. fina. et ibi glo. et doc. ff. q̄ ⁊ quib⁹.

Uxor dās vtro licentiā pro mouendi vouere vt dicitur.

Agathosa. Cōuersus sit. Z recipi nō debuit nisi ⁊ vxor cōuerteret.ff.e. fiunt qui dicunt.

¶ Uel ipsa. Hic habes q̄ cōsensus vxoris sufficit: ipsa expresse nō voueat nec intret religionē ad hoc vt maritus possit intrare religionē. vt.xxxiij.q.v. q̄ vxorē.⁊ expressum videtur ee de conuer.coniuga. ve menis. t.c. consi tutus. nā ad hoc licētiam vouere intelligit. xxxij. di.seriam.xxviij. di.diacon⁹.⁊ casi q̄ videa. Sz expresse dicit ee de conuer.viu.c.i.⁊ Quidā dicunt ꝙ certā vxoris non sufficit nisi ⁊ ipsa intret religionē. ⁊ illō c. xxxij.q.v.q̄ vxorē. intelligit loq̄ de consilio.⁊ q̄ hic dicit si ꝙ nihil horū dicit q̄ hec dicto horū/ hic demōstrat hec duo membra.s. crimen fornicatiōis ⁊ h⁹ q̄ ipsa se mutare ꝓmittit. et exponūt hic vel ꝙ et. Alij dicūt q̄ sola ista sufficit:⁊ dā do istam intelligit vouere ⁊ cogit intrare religionē nisi sit vetula. vt ee.eo.cū sis predix⁹.⁊ intelligūt decre. ꝑtic. de cōuer. viu. de licēta exorta. Probabiliter pōt dici q̄ si mulier ignara iuris dedit licentiā non intelligit vouisse.⁊ tūc pōt maritum repetere. secus si uo scuit. Jo.

c ¶ Promisit. Cōpellenda enim est si se promisit ſturā monachā. ar.xij.q.ij. quicunq; suffragiū. Nil magis periculū tunc aīe. ex qui cle. vel vo. veniens. Uel dic promiserit se deuouendo religioni.

d ¶ Vxorū. s. q̄ nec illa mutare se ꝓmisit nec ꝓsensit.

e ¶ Nec quondam. Dic petroto ſcē. Jo. agebatur.⁊ ideo excipit de fornicatione: alꝫ primo restituerentur. ee de restā. spo. ex conquestione.

Uxor incōsulte dimissa: nō tenet tuēda.

f ¶ Fornicationis. Publice vt ee. de diuor. significasti. alꝫ sine iudicio ecclesie dimissa restitueret: nisi ipsa se expoliasset vagādo cū adultero. Uel verū dicas q̄ hic referebat q̄stio quō ipsa non erat spoliata: qz de hoc petebatur q̄ ei⁹ voluntate intrasset religionem.

g ¶ Tonsuratus. fm. Y. post mortē vxoris tenetur redire ad monasteriū. nec ob. decre. alla ee de conuer. coniu. quidā. licet enim ingressus vel votū nō teneat q̄ntum ad se: tñ monachus est. sicut executores spiritussancti iz enim extinguere non pōt quo ad se: tñ executores iudicant. i. q. j. iudices. de consec. di. viij. queris. videtur tñ illa glo. sed nunq̄d/ contraria huic. male dixit. Y. enim iterum approbata sit in noua compilatione illa decre. quidam. B.

Spūs sanct⁹ extinguit nō pōt.

h ¶ Debeas. Sed nunquid iste reddat⁹ vxori postea ab ea exigere debuit: vel ei exigēti reddere? Dic q̄ exigēti tenet reddere. q̄ est sua. f. exigere potuere potest: sz nō alienū. s. nō reddere. vt. xxxiij. q. v. vna. sed ab ea exigere nō potest. ar. ee de conuer. coniu. quidā intrauit. q̄ ꝓtū ipse fuit se voto astrinxit. Sed nunqd ea mortua potuit abbas istū repetere: vt iste posset aliam ducere? Dicēdum q̄ abbas istū repetere nō potest: quia vorē nullā fuit. ⁊ nō fuit mortuā?: nō tñ alā ducere potest. q̄ ꝓtū i se fuit se voto ligauit. Si tñ duxerit de facto tenet: et erit mſimonū inter eos. vt ee. placet. Y. tñ Ptrus dixit. ⁊ dixit q̄ ñ esset decre. q̄ est ee eo. quidā. Sed aūt aliquis de licēta vxoris sue intrauit religionē: fama pōt dici q̄ mortua vxore que euz repetit cogit reuerti ad mōasteriū. ⁊ si ꝫ haberet nō teneret mſimoniū. vt ee eo. ti. ex pte. Jo.

Marītus repetit ligiosus ab vxore repetitus an possit debitū exigere.

i ¶ Cōuersiōis. Ante iudiciū ecclesie neuter pōt intrare monasteriū altero inuito: nisi cū publice fornicata est: tunc vir ea inuita pōt intrare monasteriū/ sed nō illa: sed facta separatione iudicio ecclie fm. Y. neuter tenet alteri. et vterq; cessit iuri suo. ar. viij. q. j. ꝫ periculosum. ⁊ ideo tūc dicit fm. Y. q̄ vterq; intrare pōt reliquo inuito. Illud aūt apd aut maneat innupta aut reconcilietur. q̄ de dimittēte loquitur intelligitur ante sniam ecclesie. sed aūt. contradicit. Y. vt C. de adul. auten. sed hodie. B.

k ¶ Dimittere. Ar. q̄ alter cōiugū pōt intrare monasteriū altero cōsentiente. etiā pōt ꝫ sunt vna caro effecti. Et sic ꝫ habes duas causas hic quib⁹ post carnalem copulā vir pōt separari ab vxore ꝫtū ad reddendū debitū ⁊ cohabitationē. s. fornicationē. tñ post separationē factā ab ecclesia. aūt a nō. vt j. xxxv. q. vi. multorū. ⁊ xxviij. q. ij. seculares. et vorū conuersionis tūc exigit vt illa consentiat ⁊ sūr conuertat ⁊ ꝓficeat si est inuenis. si vetula saltē ꝓficeat ꝓpterea continentiam. extra de conuer. coniu. cum sis predictus.

Monasteriū intrare/ an possit alt cōiugū post copulā altero cōsentiente.

l ¶ Si quis coniugatus. ¶ Professionē ad est transeunte ad religionem: si est inuenis. alꝫ ille nō est recipiendus. extra de conuersio. coniugato. cū sis predictus.

m ¶ Uiri. extra de conuersio. coniugato. cap. sane. ⁊ cap. coniugatus.

Coniugum se voto fidei sine ecclie auctoritate.

a ¶ Si vir. ¶ Cōscia. Hoc ꝓbat⁹ obtinet vt iz audito ecclie nat separatio. vt. xxxv. q. vj. multoz. ff. e. fin. q. j. due. Y. ibi sec⁹ in clerico: si tñ sine auctē epi istud fiat. vt ꝓbat⁹ interpretat⁹ ꝑtuendo. Uel in eo casu ex audi cū volunt ꝑstruere monasteriū: in quo se conuertant sine licētia epi. arg. de cōse. dist. j. nemo. Jo.

b ¶ Nō soluit. nisi postea alter velit ratū habere ingressum alteri⁹. arg. xxxiij. q. v. mulier.

Dūt dans causaz ꝫ unum ferisse videt.

I Item si abstinebit. neo. ¶ Licētiā. i. occasionē.

d ¶ Impurabil. Adeo q̄ fm Jo. fa. non potuit dimittere eā ꝓpter talē fornicationez. Alī q̄ occasionez dāmnabilē fecit. C. de epis. et cleri. deo nobis. C. ō agri. ⁊ cēsi. cum sim⁹. ii. xi. Jo.

Rex desinit ee rex si mon. effi atur.

e ¶ Coniugij. Ō di. vi. sicut. C. de epis. et cleri. deo nobis. C. ō agri. ⁊ cēsi. cum sim⁹. ii. xi. Jo.

f ¶ Dignitate. Arg. q̄ hoc solo q̄ ds efficit monach⁹ desinit esse rex vel impator vel papa vel epūs. arg. viij. q. j. hoc nequaq̄ ⁊c. Et ē arg. q̄ ius regni nō trāsit ad monasteriū iz ad successores sanguinis tm̄ vbi ꝓ successionē habet. sic de comitatu ⁊ ducatu. arg. fm̄ hic sophistice. Nā ista nō erat regina nisi qz vxor regis fuit: sicut ⁊ vxor cōsulis dicit. ff. de senā. femine. ergo eo ipso q̄ voleba exui copula maritali. ergo dignitate regia.

g ¶ Posse. Nōne vir el⁹ erat public⁹ adulter cū gualdrada. vt. ij. q. j. sceler⁹. ire q̄ nō etiā potuit ab eo recedere. vt. ff. e. agathosa. etiā sine iudicio ecclie. vt ee ō dnor. significasti: potes dicere q̄ adhuc nō sup durerat gualdradā: vel ideo nō potuit ab eo recedē: qz ō hoc ipo erat questio an esset vxor el⁹ vel non. Joan. Hesb. ij. b. Wat. xix. a.

h ¶ Ecce. ꝓbauit q̄ alter cōiugū alt̄ero inuito nō pōt trāsire ad religiōez nūc ponit assūptionē. s. q̄ sponsus hoc pōt. et ex eo infert: non ergo est coniunx. i. ¶. cum ergo. Jo.

i ¶ Soluti. Hieremita nō ꝫ matrimonium. Dicunt tñ q̄: daz q̄ vita hieremitica nō soluit matrimoniū: qz hieremita nō est religiosa ꝑsona/ nisi spāliter se deuoueat alicui religioni siue ordini. nā hieremita hz ꝓpriū. vt. xix. q. iij. ¶. econtra. vnde si ꝫ hūt nūm monium tenet. Alij dicūt q̄ est ꝑsona religiosa: et talis ligio hz votū ꝓmittēte annexū: si tñ i ꝓpa domo veller religiosam vitā ducere: talis religio nō dissoluit. sponsalia. vt extra de puer. coniuga. ex pte. Jo. Hieremita an sit ꝑsona religiosa

k ¶ Monasteriū. Sed obiect. sponsus ītrat religionē: et monachi nolūt eū recipere ante sūs ꝫ legitimam ꝓbationē cū nō debeāt. extra de regu. ad aplicā. nunqd er nē ligre go sponsa tādiu tenetur eum expectare? forte per annū vel per triennū fm q̄ est notus vel ignotus: ⁊ ipsa talis est q̄ cōtinere pōt? Ad hoc dico q̄ si sine licentia vxoris trāsit ad religionem non habebit tempꝰ probationis nisi duos menses. si autem de eius voluntate Sponsa religiosa ante sūs ꝫ nē ligre dict ꝫ to tpe crebit spōsa.

te transit/tenet continere vsqueq̄ sit elapsum tempus ꝓbationis. z qō dicit decre. extra de cōuer. ptug. ex publico. q̄ duo mēseꝝ rēi dant assumēti habitū religiosis/intelligas de illo q̄ sine volūtate vxoris trāsiit. Similiter distingue in clerico trāseūte ad religionē: vt si de licentia

eligere. Rē Greg. in registro

¶ Desponsata impune monasterium potest eligere.

Decreta[e] legalia despōsatam si conuerti voluerit nullo modo censuerunt dāno[b] mulctari. Cum ergo coniugatorum continentia nisi ex amborum consensu deo auferri non valeat: cū vir sui corporis potestatem nō habeat sed mulier: sponse autem monasterū possunt eligere: et spōsi (nō exhsto cōsensu sponsarū) propositum melioris vite assumere valeant: ptz q̄ inter spōsum et sponsam coniugiū non est.

Item cum secundū Augustū nūllā mulier non pertinet ad matrimonium cum qua docetur non fuisse commixtio sex[a].

Item cum sm Leonē illa nō ptinet ad mīmonium: cū qua non docet fuisse nuptiale mysterium: apparet q̄ inter sponsum et spōsam coniugiū nō est

Item Nicolaus papa precepit de his qui ab aduersarijs excecātur z mēbris detrūcantur: vt ob hanc infirmitatē cōiugia talium non soluant. De his aūt qui causa frigiditatis vxoribus debitū reddere non possunt: statuit Grego. papa vt vterq̄ eoruꝫ septima manu ꝓpinquorum tactis sacrosanctis reliquijs iureiurando dicat q̄ nunq̄ p cōmixtionē carnis coniuncti vna caro effecti fuissent: tunc mulier scōas nuptias poterit contrahere: vir

Dicit tamen imperator q̄ quicquid ligatur/ solubile est in aut. de nup. §. nuptias. coll. vij.

a Decreta. Pone q̄ spōsus dicti spōse. ītra religionē ego cōtinebo: nunq̄d rūpit mīmonium? Quida dicūt q̄ sī ptinet non rūpitur: ꝫ si ẜhz rūpit. vñ sm eos nō sola religio rūpit: sed religio cū copula. Item q̄d iurauit vterq̄ nō itrare religionē: q̄rit virū intrare possit? vxor q̄ nō. xvij. q. vij. §. illicitū. Arg. §. xij. qō. ij. duc. Dic q̄ nō dz intrare. z cum religio soluat vinculū matrimonij videt q̄ z vinculū iuramenti. vt ff. de spō. cōmissuz. z de iurem. pernent ff. Joan.

b Damno. Reo ei q̄s alter alteri dedit rest tuent ei. vt ff. ō quer. pu. ex publico. Iz possit videri q̄ ille p̄ q̄ stat q̄ matrimonū non ꝓsumat ꝺbeat punīri. vt C. de spōsa. l. vlt. Sz nō est ita. ꝓ sī nō osculū iteruenit nō ꝓt spōsus mīs dimidiā ptē rerū suarū data rū ab ipsa repetere: sed mulier totuz repetit qō dedit. C. de do. na. ītē nup. l. si a spōso. Joan.

c Quod aūt. De hac materia habebis. xxxij. qōe. j. c. j. Joan.

d Habere. j. carnalē ꝑmisceri. vt ẜ dist. xxxiij. valentino.

e Scriptuz est. in lōbarda z ita est. arg. q̄ le-

Reli-gio virū soluat vinculū iuramenti.

Adde q̄ iure pmittē te hoc fac: z tō penam nō merek. C. ō adul. gracchus. z xxxj. q. j. hac rōne. Archi.

Leges allegari pñt i causis mīmonij? Mulier si dicat se coniugatā virū cui ꝑ pbatio nō pōt adhere mutet

ges induci pñt in causis matrimonialibus. nā. z in accusatione etiā clericoꝝ inducunt. arg. iij. q. vj. dignū.

f ꝓbare. j. xxxiij. qō. j. si ḋs acceperit. ẜ extra de despō. impub. ꝑtinebat. extra de clā. despon. si ḋs clā. extra de fri. z male. c. i. in his oibus dicit q̄ ꝓbatio virī standū est: z etiā sacramēto viri: vt in. c. continebatur. sed hoc intelligitur cū vir racet z probationes nō habet: immo verior est solutio q̄ hoc locū habet quo

tiens mulier que virgo est se incognitā vult ꝓbare p aspectū corpis: hec ꝓbatio pferēdibus etiā iuramento viri cē de ꝓba. ꝓpositi. validior cēn est ex melius res ingerit alio oculata fide q̄ p aures. iſti. de gradi. cog. §. hacten[g]. z §. cōsobrino. sed si fuisset mulier potius credere tur viro: z sic loquūtur iura ptraria

a Instituit. xxxiij. di. ca. vl.

b Negatur Renera non est diuortiuz ꝓprie sumpto vocabulo. q̄ diuortium dz inter carnalē cōmixtos: repudiū inter spōsos ff. de ꝓbo. lig. inter stupū. §. diuortium.

c Uñ apparet. Totū est allegatio.

d Quidā dorm ierit.

Quidā direrūt hoc. c. intelligendū sm decret. cē de diuor. si quis. z de sponsa. reqsiuit. sed ille dicere. parū facit. p. vero z Ba. dicunt potius esse standū euangelio. vnde intelligunt hoc ca. nō exigere non pōt: ẜ reddere tenetur. vñ sic intelligunt sequētem ſam nō licet ꝓ pte vxoꝝ reddere sibi debitū. i. ipse nō pōt petere debitū ab ea. z ita intelligūt p̄dictas decre. nā peccata suos debent tenere auctores. C. de penitentijs. et est hodie expressuz extra de eo q̄ cogno. cōsang. discretionē. et maxime cum affinitas ſpūalis maior sit ẜ carnalis. vt. xxx. q. iij. ita diligere. sed propter spiritualem supernenientem non separētur. xxx. q. j. ad limina. Joh.

e In coniugio. j. xxxij. q. vij. quedam. j. xxxiij. q. j. si quis contra. sed ibi neutra fuit vxor.

f Quidam desponsauit. Dotauit. i. donatione

Diuortiū z repudiū dñr.

Affinitas spiritualis est maior carnali.

propter nuptias dedit. nā sm leges mulier dat dotē: z vir donationē. cē de dona. inter vi. z vxo. nupper.

g Sed mech[y]. Si sint sponsa de ꝑsenti: qō magis videt ex eo qō dicit non potuit et commisceri: q̄ ad id sponsus tā deueneratꝝ vt tēt aret: sed nō potuit aliquo impedimēto ꝑueniens. ẜ vel si sint sponsa de futuro cū qua non cōmittit mechia id est adulteriū. dic mech[y]. z mecha. i. fornicarij et fornicaria. q̄ fornicatio mechia dicitur. ar. xxxij. q. iij. meretrices. et hoc est quod sequit̄ fornicationis. cē.

h Scitis. Post mortē spōsi si erat sponsa ō ꝑsenti ecce minus punīt ista adulteri in sponsa. sed hoc non contingit ꝓpter cōiugiū vt intelligit. S. sed q̄ peccauerunt min[y] ob publicē honestatis iustitiā ẜ si cēt tā coniuncta z affinitas intuemisset. Jo.

i Si quis. Sponsam. Scilicet de futuro.

k ꝑ. Quare ergo frater ꝓmittitur vxorez habere in consimili casu. vt. ō. i capi. precedēti? Rñ. q̄ pater. ꝓximior ē filio ẜ frater. nam vna persona intelligitur esse cū eo. vnde magis punitur. xxxv. q. iij. §. hac aūtē Johannes.

l Cognouerit. ō. eo. qui dormierit.

m Apparet. Allegādo dicit.

n De spōsa de futuro. nā si

De eo qui dormit cum sponsa fratris sui.

Quidam desponsauit vxorem z dotauit[e] eam: et cum ea coire nō potuit: quam clanculo frater eius corrupit: z grauidam eam reddidit: decretum est vt ḋus nupta esse nō potuit legitimo viro: despōsatam tamē fratri: frater habere nō possit: sed mechus[g] z mecha fornicationis quidem vindictā sustineāt: licita[h] vero cōiugia eis non negentur.

Item ex eodem.

¶ Si quis sponsam ſilij sui oppresserit: et postea filij[i] eius eā duxerit/pater[k] postmodum non habeat vxorem: nec mulier virum. filij[l] qui patris facinus ignorauit aliā accipiat. S tilla quam vir sororis sue cognouerit[m] ꝓpter uo copulari phibetur: hic vero qui spōsam fratris sui corruperat peracta penitentia matrimonium contrahere permittitur apparet[m] hanc non fuisse coniugem fratris eius. Item mulier causa fornicationis a viro suo dimissa aut ei reconciliabitur: aut eo viuēte innupta manebit. De sponsa[n] vero econtra inuenitur in primo libro capitulari[j] in quo sic legitur.

¶ Si sponsus raptā recipere noluerit licebit sibi aliā nubere.

Bapto: penitētia publica mulctet: raptā vero si sponsus accipere noluerit[o];

Adulterium cū sponsa min[y] punit. ẜ Adde ad hoc gl. no. in cap. discretionez. de eo q̄ cog. cōsang. vr. fue. gl. in. c. si ſo. ō sen. ex.

sit de ꝑsenti idem est q̄ incognita,

o Bapto. ¶ Noluerit. de fetō supple si intelligas de sponsa de ꝑsenti. nā de iure cō pellitur eā recipere si ipsa non peccauit nec consensit: sed per vim est passa. argu. xxxij. q. v. reuera. ff. de adulte. si vxor.

Universidad de Deusto Biblioteca

ſi ẽs plane. niſi velit ſpõſus religionẽ ſtrare. vt eã ducat. ſua. ex publico. z ſm hoc qõ dicit. ſi. q. illa poſſit nubere cũ alio intelligas poſt mortẽ viri ſui. ſi aũ ſpõſa eſt de futuro nõ eſt cõpellendus: q; liber a debẽt eſſe matrimonia. vt eã de ſpõ. reqſiuit. nã ꝓpter modicã cãm põt dimitti vxor de futuro. eã de iureſu. quẽadmodũ.

a ¶ Cõſentiẽs. Tũc eam nõ poſſet nubere niſi ſi merek incõtinẽtia er⁹. vt eã ꝺ eo ꝺ cog. ꝓſan. c. ex lris. in fi. xxxvj. q. ij. ſi aũt. Jo.

b ¶ Nõ fuerit Aũ vl poſt. non eſt refert qñ dolus ꝓmittak. ar. ſ. q. ſ. eos. ff. ꝺ cati. l. j. ſ. qui aũt.

Tatutũ. ¶ Rapuerit. i. violent corrupit. ſi hoc intelligas de ſpõſa õpñti: dic alij. ſ. a ſpõſo q̃ eſt alij⁹ a raptore. z ſm hª dicit nubendi. i. carnalr ꝓmiſcẽdi. ſi aũt legas õ ſpõſa de futuro/ dicas alij. ſ. a ſpõſo et raptore. nã cũ raptore nõ ꝺz cõtrahere ſ odiũ rapine. ſi tñ contrahit tenet matrimoniũ. arguẽ extra de raptoꝝ. accedens. Jo.

lij. ꝑs.

Matrimoniũ raptoris z ꝛa ꝑte tenet.

c ¶ Preſũpſerit. J. xxxvj. q. ij. non ſatis. xxxvj. q. ij. tria. ſ. ſi ibi ꝺ rapta nõdũ alteri deſpõſata. ſi ẽo de rapta altera deſponſata.

f ¶ Uſq; ad ſatiſfactionem. id eſt donec penitẽtiam agant de rapina. Jo.

¶ Poſſet. ſ. ¶ Dicebat. vſ. ps. q. in ſ. ꝓbat Gra. ꝑ. vſ. ca. q̃ ſpõſa de ꝑſenti ſit vxor. nõ de futuro: ſi ſpe futuroꝝ. i. q. nõ eſt ibi ſignificatio q̃ eſt inter xpm z eccleſiã vñ qui ducit talẽ non eſt bigamꝰ. Jo. de fam.

g ¶ Sed ſic dũ eſt. Ponit diſtinctionẽ ſuã de mſmo nio initiato: eã ꝓbat ꝑ ea. q̃ ſane intellecta aliud ſonat

h Cum ini. ſ. quo ad ſignificationẽ. nã quo ad eſſentiam ſtatim plenũ eſt et ꝑfectũ: quia ſimpleꝛ eſt ſicut z omne ſacr mentum. Jo.

i Quapropter. ¶ Perficiunt. nõ quo ad ſui eſſentiã ſed quo ad ſignificationẽ. non tñ ſequitur q̃ñ nõ fuerit ꝑfectũ: q; ꝑfectũ ampliꝰ põt ꝑfici: arg. ſi. q. iij. anteceſſor. Perficit aũt mſimoniũ q̃ coitũ quo ad ſui ſignificationẽ: q; tunc vtrãq; hꝫ ſignificationẽ ſcz coniunctionẽ ſic fidei ad deũ: z chriſti ad eccleſiam. extra de big. ca. debitum. Sed quare ſeparatur matrimonium cauſa religionis ꝓ poſt cõ iũctionẽ animę fidelis ad deum et nõ poſt cõiunctionem xpi ad eccleſiaz? Ratio eſt: q; anima ſe. paratur a deo q̃ peccatum: vnde non eſt mirum q̃ poſt talẽ coniunctionem mſimonũ ſeparat: ſed illa ꝙiũctio chriſti ad eccleſiam deſignat q̃ vnio nẽ qua vnita eſt diuinitas carni humane i vtero virginali. vñ q; ſi humana caro nũ. ſũa a deitate ſeparata ẽ. ideo poſt talẽ cõiunctionẽ mſimonũ nũq; diſſoluitur. Uel ꝑt dici q̃ facilꝰ eſt q̃ vna alia ſeparet a deo q̃ ſi tota eccleſia: imo impoſſibile ẽ q̃ tota eccleſia ſeparetur a deo: q; eccleſia nõ põt nulla eſſe xxvij. q. j. pudenda. z. xxj. diſtin. c. j. Jo.

Matrimonii q̃uid ꝓprie.

ꝓ Addit hoc ꝓbat eã ꝺ quer. ex publico. vo. no. gof. q̃ eccleſia ꝓpter fuere circa mſimoniũ nũ nõ cõſummatũ marii vt ſepa rarent vt ho cauſa. i. ꝓpter ſuum reſtigiũ. z codẽ modo ſm ipm poſſet conſtituere/ vt ſecũdũ matrimoniũ cõ ſummatũ ſuũ faceret ꝓ modo cõſummato. ſicut alibi de conſuetudine obtinuit. et de ſpõſuo. Archi. hic.

C. de rapt. virgi. l. vna. ſed lex illa nõ tenet. vt ſ. e. lex. extra de rapto. cum cauſam. Jo.

l Inſtitutum eſt. ¶ Nõ ſtatim q; niſi infra duos menſes. et de connec. conſu. ex publico. Simili ter fideiuſſor non debet ſtatim venire cum ſacco paratus. ff. de ſolu. quod ditum. ſ. i. diſtin. ſpuſus.

m ¶ Ne vltẽ. Nã gratioſa eſt fructꝰ quem ſpes producit ſed. Et not. q̃ ꝓpter cauendã vilitatẽ multa omittuntur. xvj. q. j. Precipimus. ff. de offi. ꝓſi. obſeruandum. e. v. di. de iudeis. l. di. ſ. poreſt.

n ¶ Hanc diſtinctionem. De initiato z cõſummato

Matrimoniũ verum fuit inter mariã z ioſeph.

ſponſam vxorẽ dixit nõ q̃ tunc erat: ſed que futura erat vxor. Hinc etiam Hieronymus ſuper Matheum in euangelio. Cum eſſet deſponſata. ꝛc.

¶ Cõſuetudine ſcripture ſpõſe contiguos: et ſponſi viri appellantur.

Genuitꝰ ioſeph virũ marie. ¶ Cũ virũ audieris: tibi non ſubeat ſuſpitio nuptiarũ. ſed recordare cõſuetudinis ſcripturaz q̃ ſponſi viri et ſponſe vocẽtur vxores. et infra. Non ab alto inuenta eſt niſi a ioſeph q̃ pene licentia marita li future vxoris oia nouerat: z infra. Joſeph filij dauid. ꝛc. Jã vt ſupra diximus ſponſas vxores appellari cõſtat. quod plenius liber aduerſus helui. dicit docet. Item ſup Beñ. ij. libro. iiij.

¶ De eodem.

Greſſus ꝛaq; loth locutus eſt ad generos ſuos z q̃ acceperat filias ſuas.

¶ In ſequentib⁹ filie loth virgines fuiſſe dicũtur: et ipſe ad ſodomitas dixit. Ecce duę ſilie mee q̃ non cognouerunt virũ ꝛc. Hũc aũt dicit habuiſſe generos: ſed quidam arbitrãtur eas q̃ viros habuerunt in ſodomis periſſe: et q̃ virgines erant cum patre exiſſe: ſed hebraica veritas habet: egreſſus Loth locutus eſt ad ſponſos ſuos: q̃ quidem magis verũ eſſe videt ex hoc qõ ſequit. qui acceperat erãt filias ſuas. vnde datur intelligi q̃ ſcriptura ſponſos generos vocat. †

Item Johannes os aureum in eodem euangelio.

¶ Maria cõcumbit de morte ſcripture cũ ſimplr ſponſa eſſet.

Riuſq; ꝑm conuenirent.

¶ Non dixit priuſq; in ſponſi adducerentur domum. Hunc enim morem ſeruabat antiquitas vt ſponſe in ſponſoꝝ domibus haberentur. vt aũt generi loth apud ſocerũ

Maria vnicuz genuit

Mat. ſ. c.

† Conc. cor. tus. l. i. lege in tua. et ibi glo. z doct. ff ꝺ teſ.

Beſi. xix. c.

Beſi. xix. c.

a ¶ Nõ ꝓtinere. Ecce quis ꝺbis S. bon⁹ intellectus haberi põt ſed q̃ ipſe malũ habuit ꝓz er ille loco. cũcta ſ.

b ¶ Sponſe. Hec hec ſolutio inuleuz valet: q; eadem rõne dici poterit q̃ ꝓmittit adulterium ſpe futuroꝝ non repſentũ q̃ cũ ſpõſa alicuius fornicaretur quod ridiculũ eſt dicere.

c ¶ Effectu. i. ꝓpter fidele ꝓiugiũ. vt. ſ. e. ꝓiuꝛ.

d ¶ De parẽtibus. Joſeph eſt putatꝰ pater dñi dicitur eſt.

loſeph fuit pater putatꝰ dñi.

e ¶ Sicut z ꝓa parentes. ſ. ad Joſeph. nã Maria carne fuit eiꝰ parens. vñ exponentes. i. parẽs. ꝓtate. ꝓ ſingulari. ſ. q. ſ. in primis.

f ¶ Quia futura Et hoc loco habuit tã Sandulphus q̃ Gratianus cãm ſui erroꝛis dicẽtes verũ coniugiũ non fuiſſe inter Mariã z Joſeph. qõ th falſum eſt. vt ꝺ e. cõiunx. † Et eſt hic ar. aliquẽ ſumere appellationem ab eo qõ futurum erit. vt xxiij. q. j. parat⁹. Enuit.

g ¶ In prima parte comentat hieronymꝰ ſup illa auctoritate Semut Joſeph. In ſtõa cõtẽra tur ſup illa. Inuenta eſt. ꝛc. In tertia cõmentat ſup illa. Joſeph fili dauid. ꝛc.

g ¶ Semut Joſeph. Verba ſũt euangeliſte.

h ¶ Nuptiarum. i. carnalis cõmixtionis: q; guſtinũ non dubiũ eſt illã mulierem non genuiſſe ad mſimoniũ cũ qua docẽ non fuiſſe cõmixtio ſer⁹. ad mſimonium ꝑfectũ ſubintelligendũ eſt: tale videlicet q̃ habeat in ſe xpi et eccle ſacramẽtum: ita et illud Leonis pape intelligendũ eſt

¶ Sed obijcit illud Auguſtinus inter Mariã et Joſeph fuit ꝑfectũ cõiugiũ ſz ꝑfectũ intelligitur nõ ex officio: ſed ex his q̃ contrauẽ officiũ coniugij: ex fide videlz pie et ſacramento. que oia inter xpi parẽtes fuiſſe auctoritate Auguſtini probauit. Cuncta ergo q̃ de nõ ſeparãdo cõiugio inducta ſunt de ꝑfecto intelligaꝝ: q̃ ſponſali cõiunctione eſt initiatũ: et officio corporalis commixtionis eſt cõſummatũ. Illa vero in quibus ſepabile coniugium oſtẽditur ſimiliter de initiato intelligunt q̃ nonduz officio ſui ꝑfectũ eſt. ¶ Dõr et aliter diſtingui. Sponſe appellantur cõiuges conſuetudine ſcripture: ſpe futuroꝝ: non effectu preſentiũ. Unde Ambroſius cũ diciſſet: cũ initiat coniugiũ non addidit tunc res vel effect⁹: ſed tunc nomẽ cõiugij aſciſcitur: oſtendens tales cõiugij nomẽ habere nõ rem vel effectum. Item Auguſtinus cũ de parentibus dñi loqueret ait. Coniuges fuerũt mente et non carne: ſicut et parentes. ex quo datur itelligi q̃ ſicut Joſeph pater domini dictus eſt non effectu genture: ſed officio z cura ꝓuidendi: ſic et contuꝛ mater eius appellatur: non coniugij effectu ſed ſubminiſtratione neceſſarioꝝ et indiuidue mentis affectu. Hinc Auguſtinus ait. Nolite mere accipere mariam coniugem tuã. cõiugẽ nominauit: q; futura erat vxor. Hinc et Beda ſuper Lucam. Si quis ſponſam alteri⁹ violauerit. ꝛc.

inuenia[t] in domo sponsi: ñ nisi cōstet de sponsalibus hoc ipso q̄ secū reperit non presumit matrimoniū. vt ff. de spon. quesitum. ⁊ extra de resti. spo. ex parte.

a ¶ Sic ⁊ maria. sicut[us] est p̄ Iouin: vel in eo q̄ et ipsa cū ioseph cohabitauit sponsus sine carnali cōmixtione.

b ¶ Sz dimittere. i. ad eā non accedere.

c ¶ Retinere. Ergo ⁊ accipere ē retinere. ar. xxij q. ij. si q̄ de reb⁹.

d ¶ Diuiserat. Qz suspicatus de ea fuerat adulteriū. ij. q. j. si peccauerit.

e ¶ Copulat. i. recōciliat non despōsat. sed qđ dicit copulat ita mēte diuiserat eā: et ita sepati erāt. q̄ ad mētē: ioseph tñ pu⁹ ei fuit ptinet⁹ p cōsensum mr̄imoniales et consensit in carnalē copulā. ñ. e. q. j.

f ¶ Jenim. Arg. q̄ vxorē ioseph sepata est ḡo ab eo. arg. ñ. e. q. ecce. ⁊ hoc p̄ petrū mandu catorē qui dixit q̄ Joseph mortu⁹ erat tēpore dñice passionis. hic ēt exprimitur causa quare dñs separauit eaz a Joseph.

g ¶ Nupta ē. h ¶ Dico cōiugē. in persona angeli quasi loq̄tur h⁹ origenes.

h ¶ Ut legis. q: ꝑm legez que tā sponsa erat lapidabat ob fornicatiōez. xxxiiij q. ij. nō satis. sed que nondū erat sponsa alicui⁹ et fornicabat non punieba[t] mor te/ nisi postea co putaret alicui tāq̄s vxōi ⁊ ita lapidaret b̄ata virgo: qz cum tam ꝑfectum haberet gratiā appa rebat: ⁊ ita videbat q̄ vel āte vel post despōsationē cū fornicatam p̄sumptue: et ideo fuit desponsata. Sz ꝑm legē romanā sec⁹ est. nam si qua fuerit fornicata anteq̄s sit sponsa nō pōt accusari de adulterio: si vero postq̄s fuerit sponsa pōt. ff. de adul. si vxor. ff. ij. q. ij. vero.

Tamē dicit q̄dam q̄ etiā simpler fornicatio merite punieba[t] in aaronitis: qa maior mūditia exigeba[t] in eis: quia de eis auctor mūdissimi est christus erat nasciturus. Et no. q̄ hic occultat aliquid ꝑter matrē eius cui fit occultatio. q̄q̄ occultetur aliqđ ꝑter rei excellentiā. xlij. di stin. in mandatis. q̄q̄ ideo q̄ auditores capaces nō sunt. vij. q. j. oportet. ⁊ ibi multa habeo vobis dicere q̄ non potestis portare modo.

Joā. xvi. f. Occultare is ex cā.

Spōsa fornicata an erat olim lapidāda.

Spōsa fornicata an erat olim lapidāda.

i ¶ Ex his ferē p̄ totū istū ff. male dixit Gratianus. immo p̄ totam hāc questionem. Joan.

k ¶ Sicut. hic per vnū falsum vult aliud ꝓbare. nā q̄ adulto nō dimittuntur peccata per fidē ante baptismū nec mo catholic⁹ dicit. hoc etiā Aug. expresse negat de confecra. distinct. iij. non dubito. ⁊ ca. baptism⁹ vicem. verum est q̄ nō dimittuntur omnino āte baptismū quo ad omnem penā: qz nō quo ad cēpora lem: qđ fit p̄ baptismū. de pec. di. iij. sine pentētia. nisi fūma esset cōtrito ꝓ vt de conse. dis. iij. baptismi vicem.

Petr⁹ adulti an dimittantur p fidē ante baptismū de āte baptis. ꝓ vt de trone.

Watt. s.c.

toseph ꝑpe pas siōis vi uebat ⁊ a ꝓgi ne sepa tus fue rat.

leguntur habitare cū sponsis nondū sibi copulatis lege congrui: sic et maria[a] habitabat cū sponso. ⁊ infra. Necq̄ erit eā voluit de domo expellere: sed dimittere[b]. ⁊ infra. ¶ Noli timere accipere mariam coniugem tuam. quo sermone sponsam similiter indicauit: sicut etiā eos qui adhuc sponsi sunt generos appellare scriptura consuevit. Quid enim est accipere: nisi domi ꝑfecto retinere[c]: tam enī illam mente dimiserat[d]. et infra. ¶ Sicut enim postea illā commendauit christus ipsi discipulo: sic et nunc angelus copulat[e] sponso: non in fed⁹ solenne coniugij: sed in consortium cōis habitaculi.

¶ Dominus non cōmedasset matrē discipulos: si eam ioseph cognouisset.

Si enim cognouisset eā ⁊ loco habuisset vxoris[f] quomodo illā dominus quasi absq̄ solatio et nichil penitus habentem discipulo commendasset: iubens illi vt eam reciperet in suam.

Item origenes in eodem.

¶ Maria vxor Joseph appellatur quia sic ab eo putabatur futura.

Tuenta est habens in vtero. ¶ A beato Joseph qui licet eā non contingeret: future tñ vt putabat vxoris oia nouerat. ⁊ infra. Si tibi vxor noiatur: ⁊ si in desponsatione vxor tibi esse dicit: non tamen tibi vxor est: sed del⁹ genitui mater est eterna: ⁊ ifra. Dico cōiugem[g] propterea: vt diabolo virginitatē el⁹ occultarem: vt legis[h] institutra non destruā. In seq̄ntibus demonstrabo q̄ nec ista tua coniunx ꝑm consuetudinē coniugij habeat nec iste q̄ etiā ḡnatur tu⁹ filius esse credatur. ¶ Item Origo. in expositione euangelij.

¶ Ad nuptias tharie non peruenit ioseph.

Se quippe discipulum post resurrectionē suaz dubitare ꝓmisit: tñ nec in dubitatione deseruit: sicut ante natiuitatem suaz hre mariam sponsam voluit qui tñ ad eius nuptias nō peruenit. nam ita factus est discipulus dubitās ⁊ palpans testis vere resurrectionis: sicut sponsus fuerat ⁊ matris custos inter germine virginitatis. ¶ x his[i] omnib⁹ auctoritatibus apparet/ sponsas coniuges appellari spe futurorum: non re presentiū. Quomodo ergo coniuges a prima fide desponsationis appellantur: si ista que asserit[ur] sponsa coniunx esse negatur? ¶ Sed a prima fide desponsationis: coniunx dicitur appellari: nō q̄ in ipsa despōsatione fiat cōiunx. sed quia ex fide quam ex desponsatiōe sibimuicem debent: postea efficiuntur coniuges: sicut[k] per fidem dicuntur remitti peccata: non q̄ āre baptisma per fidem remittātur: sed quia fides est causa quare in baptismate a peccatis emūdamur. ¶ Illud autem Joannis chrysostomi. Matrimonium nō facit coitus sed voluntas. Item illud Ambrosij nō defloratio virginitatis: sed pactio coniugalis matrimoniuz facit: ita intelligendum est: coitus sine voluntate contrahendi matrimonium: ⁊ defloratio virginitatis sine pactione cōiugali matrimonium non facit: sed precedens volūtas cōtrahendi matrimonium: ⁊ cōiugalis pactio facit/ vt mulier in defloratione sue virginitatis: vel in coitu dicatur nubere viro vel nuptias celebrare.

a ¶ Syricius. i. ea. q. de coniugali. ⁊ ita solvit quod non obiecerat. et sic est rota precurrens.

b ¶ Beatitudine. habuit qđe beatitudinē: ꝙ non permanente vel ꝓfirmatā: vñ dz non habuisse charitatē in celo. xxj. q. ij. visis. de pen. dist. ij. ꝓcipiū. xix. dist. ꝓpter totius.

c ¶ Sacerdotale. sed hoc non nisi post ꝓfirmationem. vt extra de accusa. super his. Joan.

d ¶ Accepat. Amittit ergo dr q̄ nō habet. vt C. de admi. tut. pupillorū. Arg. cōtra. ff. de reg. ius. nō videtur re exclusus qui rē non habuit.

e ¶ Quaeritur vtrū. huj⁹ q̄stionis nulla est vtilitas de terminata: et ꝓ id quod ē extra de spō. duo. duobus modis. ⁊. c. licet ꝓter solitū. sed in hoc dissentiunt doctores: vtrū ea an sponsa de futuro licet stare cum re cum sponso suo sponso. qđ videt. vt ex de spon. ex litteris. ⁊ de coniug. sane. Itē q: pro quolibet mortali peccato possum⁹ cogi ad penitentiā xxxij. q. j. c. vlti. ꝙ contra extra de spō. requisiuit. ⁊ ꝙ. q. j. de viduis. Dicit quidā q̄ cogi dz a principio. si tñ ꝓseuerauerit contumax non est amplius cogenda. tu dicas semp esse cogēdā: nisi euidentissima subsit causa. Sunt tamen casus. vbi in quibus sponsa de futuro licite ꝓt recedere a sponso. vnus si alter vult itrare religionē: ⁊ illud etiā tenet in sponsa de presenti. extra de cōuer. ⁊ inga. ex publico. Secūdus casus si alter recedit ad remotā regionem: nec potest inuenti. extra de spon. de illis. Tertius casus si alter incurrit leprā vel aliquā deformitatem corporis. extra de cōing. lepro. litteras. extra de iureiu. quēadmodū. Quartus si superuenit affinitas/ vel si fornicetur spontanee vel coactus extra de iureiurā. quēadmodum. ꝙ. e. quidam desponsavit. Quintus ꝑm quosdā est si mutuo se absoluerit. extra de spon. preterea. Sextus si contraxit cū alio per verba de presenti. extra de spō. duo. ca. j. et ij. sed in hoc casu est peccatū. Septim⁹ si id quod minor fecit nō vult seruare in adulta etate. vt ex ō despō. impube. de illis. Hi casus et aliqui alij possunt his versib⁹ haberi. Lepra superuenies/furor/ ordo sanguis/ et absens. Zelaq; virginitas / mēbri dānū/ minor etas Ac heresis lapsus/ fidei q; remissio / prolis Sponsos dissociant: et vota futura retractāt.

Spōsata puel.

f ¶ Erui. i. auferri a raptore.

g ¶ Despōsate. i. extitit. qđ. ij. nō satis. Ybi ꝓcipitur non reddi priori vtro. ꝙ ibi consentit raptori. et hic loquitur de spōsa. de presenti. Item cōtra. C. de spō. l. j. vbi dicitur q̄ vni desponsata potest alij nubere: sed illud est abrogatum.

versus

iiij. ꝑs

Esponsatas puellas: et post ab alijs raptas placuit eruk⁹: et reddi eis quibus ante fuerāt desponsate[k]:

Tho presentium.

h ¶ Remeare Si intelligas hoc de spōsa de ꝓsenti planū est: si de spōsa de futuro: dic vt i summa.

¶ Sed aliud.

¶ Hec est quarta pars questionis in qua queritur, qđ iuris sit de raptis: et ꝙ dicatur raptor/ vel rapta/ vel raptus. Joan. de fan.

i ¶ Raptus. hoc ca. inducit. S. vt probet illicitū esse coitū in rapta. vnde p̄ cōsequens vult ꝓbare ꝙ debeat a secūdo separari si eā raperet: cū illicite et ad iungat ita ifi q̄ ille qui secūdo rapuerit nō tractasset primo de sponsalibus. ⁊ ad hoc inducit ca. sequens.

Raptus[i] est illicitus coitus a corrumpendo dictus: vnde qui raptu potiꝝ ſtu pro fruitur. ſhec autem nō ab alio rapta: sed alij desponsata monstratur: raptam vero talem dici prohibet Gelasi⁹ papa dicens.

¶ Ubi raptus admittitur vbi puella abducit: de cuius ante nuptijs nichil probatur.

Er illa[k] preteritorum principum ibi raptum

k ¶ Er illa. Sz vbi sit illa lex ignoro: forte i codice Theodosiano: potius cōtrarium inuenio. vt. C.

de rapto. vir.l.j §.fin. Si illud nō teneāt. vi cē ō rap. cū causam.

¶ Quid aut. ¶ hec est quita pars questionis in qua dicitur q si puella de presenti fuerit sponsata et rapta: omnibus modis viro reddēda est, Joan. de fan.

a ¶ Constiterit. s. eo. desponsato.

b ¶ Hec autē. de qua agitur i themate.

De conjugali violatiōe. c ¶ Ducta. hō male solut. naz huiusmodi solēnitates ñ faciūt ad essentiaz matrimonij. xxx.q.v. nostrates.

d ¶ Illud gregorij. xxxiij. q.j. ca.j. tē.

dicit esse commissum vbi puella de cuius antenuptijs nichil actum fuerat videbatur abducta. Quod autem in fine capituli subiungitur etiā si eis a raptorib⁹ vis illata constiterit[a]: ideo additum est q; raptarum alie se rapiēdas exponūt: alie violenter abducunt. quolibet ergo mō rapiantur priori reddende sunt. hec aūt[b] (vt supra dictū est) non inter raptas: sed inter alias despōsatas connumerat: z tō nō est huic auferēda z priori reddenda. Sequūtur alie auctoritates q̄bus ista phibet nubere secundo et iubetur redire ad priora vota.

Alit enim Syricius papa hymerio epō terraconensi.

¶ Puellam alij desponsatam alter accipere non valet.

De coniugali violatiōe req̄sisti: si puellā alteri desponsatā alter in matrimonium posset accipere. tale ergo cōnubiū anathematizam⁹: et modis oībus ne fiat, phibemus: q; illa bñdictio quā nuptur sacerdos imponit apud fideles cuiusdam sacrilegij instar est si vlla trāsgressione violetur. Sed auctoritate hac fruēti illa prohibetur ad secunda vota transire que in propria domo est ducta[c] et cum spōso suo est velata z benedicta: talium discessione violatur benedictio quā nuptrure sacerdos imponit: verum hanc necdum sponsus in suam duxerat: nec cū ea benedictionem acceperat. Non ergo hac auctoritate huiusmodi copula prohibetur. Item illud Eusebij pape. Desponsatā puellā non licet parentibus alij viro tradere similiter et de huiusmodi desponsata intelligitur que videlz cū sponso est velata et benedicta. Item obijcitur illud Gregorij[d] que propter frigiditatem a viro suo separata est: et alij nupta fuerit si vir eius aliam cognouerit: illa est detrahēda secundo et reddenda primo: sz eodem modo soluitur: quia ista videlicet cum illo benedictionem acceperat.

Augustinus de fide pactionis z consensus.

¶ Si quis alicui mulieri consensus fidem fecerit: non licet illi aliam ducere. ¶ Palea.

De oībus modis dicit fides: et pactionis et cōsensus: si aliqs alicui mulieri fidem fecerit pactionis nō debet aliā ducere: si aliam duxerit penitentiam agat de fide mentita: maneat tñ cū illa quā duxit. non em̄ rescindi debet tñ sacramentū. Si aut̄ fecerit fidē consensus non licet aliam ducere: si aut̄ duxerit dimittet eā z adherebit prime vxori. ¶ Est autem fides pactionis q̄n aliquis p̄mittit fidē alicui q̄ eam ducet: si p̄miserit et rem secū habere vel etiā p cōsensu. Fides aūt p̄sensus est q̄n etsi nō cōstringat manū: corde tñ z ore cōsentit ducere: z mutuo se cōcedunt vn⁹ alij et mutuo se suscipiunt.

¶ Causa.xxviij.

Quidā vir infidelis[e] in coniugio positus ad fidem conuers⁹ est: vxor vero eius fidei odio christiane ab eo discessit: ille quandam fidelem in vxorem accepit qua mortua clericus efficitur: tandem vite z scientie meritō in episcopum eligitur.

Hic primum queritur an coniugium sit iter infideles? Secundo an liceat huic aliam ducere priore viuente? Tertio: an sit reputandus bigamus q̄ ante baptismum habuit vnam et post baptismum alteram?

¶ Questio.i. Quod aūt inter infideles cōiugium nō sit multis auctoritatibus p̄batur. Ait

Quidā vir infidelis. Supertoti causa. v. notant cūque, phibēt infirmomū. Here et contractū inbēt dirimere. verbi gratia. Utrūm oriundo: religiōis habitus: ligatio: et publice honestans nuptias. In hac q̄o causa ponunt q̄ impedunt matrimoniuz. Vbi gra. dispar cultus vel dissimilitudo fidei vt inter fideles z infideles: z prio tractat an infirmonū sit iter infideles. et oñdit etiā q̄d iuris sit si alē de duob⁹ priugibus ifidelib⁹ ad fidē conuertat.

Quod aūt. ¶ hec q̄o diuidit i. v. partes. In p̄ma quarū p̄bat multis auctoritatib⁹ q̄ matrimoniū nō est iter infideles. Scōa ibi. Si q̄s. Tertia ibi. Ja nūc. Quarta ibi. Contra. Quinta ibi. Et his. Jo. de fan.

f ¶ Quod aūt. hic intitulat prima. q. an. s. infirmoniū sit inter infideles: et certū est q; sic: iz nō sit ratū. j. e. §. t. c. j. §. tamen ad vtrāq; partē allegat z bene solut. j. e. §. et his. sed quia in hac questione quedaz ponūtur pertinētia ad secundā questionē que est an altero remanēte in infidelitate posset p̄uersus ad fidē alij se copulare. de ea videam⁹. ¶ Notandū q; q̄ cum vnus coniugum ad fidem conuertitur si remanēs in infidelitate est iude⁹: nullo modo fidelis debet cohabitare cū eo: nisi velit ad fidem conuerti. et si nō vult conuerti: potest aliam ducere. j. e. iudei. sed p̄trarium est hodie verum. vt extra de diuor. Fro. et. c. gaudemus. si autem est paganus z non vult cohabitare vel vult: sed cū blasphemia christi: vel vt eā pertrahat ad mortale peccatū: fidelis p̄t cū alio p̄trahere. j. e. si infidelis. et hos tres casus in quibus licet et contrahere

Matrimoniū est iter infideles. Coniugiū infidelis alē conuertat ad fidē an possit cum infidelis hitare.

Nota. xviij. d

re cum sōa habes extra de diuor. Ffro z. c. sequenti. Si autem vult infidelis cohabitare fideli: et in pace in electione fidelis est an velit et cohabitare vel nō sed tunc cum altero non potest eo vidente cōtrahere j. e. q. tam nunc. z. c. sic enim.

xlij. Esdre vi. a.

a ¶ Omne q̄d non est ex fide. i. quod fit ex certa sciētia p̄tra fidē est pcm̄. de pe. dist. iij. §. et si fides est.

b ¶ Peccatū. vt. xxxj. distinc. deinde.

c ¶ Nō est vera. i. ad veritatē ducens.

d ¶ Jussit. hec ca. non facit ad propositū: quia non erat inter eos infirmoniuz: nisi de solo facto: sed q̄d dns p̄miserit esse fidelem cuz vxore infideli/in telligit cum matrimoniū p̄esse rat inter eos.

Luce. xij. g.

Mat. xix. d.

e ¶ Dimitti. a iudeis.

f ¶ Emendādū. Arg. q; non currit p̄scriptio in matrimonio: quod verum est hodie. vt extra de consang. z affi. non debet.

j. coz. vij. c.

g ¶ Ratū. id est inseparabile.

h ¶ Quinqz. i. pater/filī⁹: mater/filia: nur⁹ v⁹ gener.

i ¶ Duo. id est duo separabunt a trib⁹ qui cōuertunt ad fidem.

k ¶ In tres. i. Z tres Zrij enim sunt q̄ p̄uertuntur ad fidem.

Ad titū. ij.

l ¶ In duos. id est tres p̄uertūtur ad fidē et sē

est paul⁹. Ome⁸ q̄d non est ex fide peccatū est. Cōiunctio autem infidelitū non est ex fide et ideo peccatum[b] est. Non est ergo cōiugiū: q; nullū cōiugium peccatū est. Item Augu. Non est vera[c] pudicitia hois infidelis cum coniuge sua. vbi autez vera pudicitia esse non p̄t: ibi nec verū cōiugiū est. Item ambro. Jussit[d] Esdras dimitti[e] vxores alienigenas: per quas ibant ad deos alienos. Nō est em̄ putandum matrimonium quod extra dei decretū est factū: sed cū cognoscit est emendādum[f]. Item Augu. Non est ratū[g] cōiugiū q̄d sine deo est. Ex his oībus auctoritatibus probāt cōiugiū nō esse iter infideles. Sed ecōtra alie inueniūtur auctoritates quib⁹ probāt cōiugiū esse inter ifideles. quarū prima est illud euangelij q̄d p̄ps ait. Erunt duoz[h] in vna domo: duo[i] i tres[k]: z tres dividēt in duos[l]: deinde cuz psonas illas enumeraret vxorē in virū esse dividendā dixit z ecōuerso. Item qui nō odit[m] patrem aut matrē aut sororē/ aut vxorē ppter me: nō est me dign⁹. vxorē infidelē nō fidelē dixit odio habendā. Item. ois qui reliquerit domū aut patrē aut matrē aut sororē vel vxorē ppter me: cētuplū[n] accipiet z. vxorē i hoc loco ifidelē significat: q̄ ppter xp̄m dimittitur: dū potius ipa q̄z xp̄i fides deseritur. Item aplus. Si q̄s frater vxorem habet infidelē: z hec cōsenserit habitare cū illo: non dimittat virum suum. Sanctificatus[o] est em̄ vir infidelis p mulierem fidelē: z sanctificata est mulier infidelis p virum fidelē. Item ad Titū. Hortare adolescentulas vt diligant viros suos. hoc tam de fidelibus q̄z de infidelibus intelligēdum est. infidelib⁹ nāq; viris fideles mulieres propensius ppter deum debent obsequi: vt sic viros suos christo lucrari valeant. Sicut passione beati clementis de Theodora[p] z Sisinnio legitur mirabiliter contigisse.

Item Innocē. papa Rufo et Eusebio epīs macedonibus.

¶ Bigami reputant⁹ qui ante baptismum habuerint vxorem: z post baptismum alteram.

Unquid[r] non erūt admittēdi in hereditatis consortium qui ex ea suscepti sunt que ante baptismum fuit vxor: eruntq; appellādi naturales: quia nō est matrimoniū legitimum: vt nobis videtur: nisi illud quod post baptismuz assumitur. ipse dominus cum interrogaretur a iudeis si liceret dimittere vxorē suam: atq; exponeret fieri non debere: addidit. Quos deus coniunxit homo non separet. ac ne de his putetur esse locutus: qui post baptismum vxores sortūtur: hoc et a iudeis interrogatum esse: et iudeis esse responsum meminerint. ¶ Quero z sollicitus quero: si vna et eadem sit vxor eius qui antea cathecuminus et postea fidelis sit: filiosq; ex ea cum esset cathecumin⁹ suscepit: et postea alios filios cū fideles esset: vtrum sint fratres appellandi: an nō habeāt postea defuncto patre cum ceteris hereditatis herciscunde consortium: quibus filiorum nomen regeneratio spiritualis dicitur abstulisse. quod cum ita iudicare atq; consentire absurdum est: que ratio est hoc maluz defendiet vacua magis opīnōe tractari q̄z aliqua auctoritate roborari: cum nō possit inter peccata deputari: quod lex precepit et deus coniunxit.

parabunt a duobus.

m ¶ Qui non odit. ad est q̄ non postponit amorē patris amori dei.

n ¶ Cētuplū. non dicit cētum vxores: sz id q̄d excedit cētuplū. scilicet vitā eternam accipiet.

o ¶ Consenserit. si vero nolluerit habitare cū eo: posset eā dimittere z aliam ducere viuente illa. j. e. q̄. ij. si infidelis.

p ¶ Nō dimittat. j. e. iudei. cōtra. sed hic de gētili: ibi de iudeo circa quē specialiter illud observatur. hāt enim iudei tres legē z p̄ophetas q̄b⁹ muniti z parati sūt alios ad animas simplicium fallere. xj. questione. iij. ad mēsam. sed gentiles hoc non habēt hodie tamē hoc idē videt de veritate. extra de diuor. Fro.

Judei fallunt alios ad animas simplicium pagani fallere. Mat. xix. a.

q ¶ Sanctificatus. Frequenter em̄ vnus sanctificatur per alterū. j. e. ita nūc. z est arg. ad ea q̄ frequentius accidunt iura adaptari. ff. de legitimis ad ea. iij. q. v. accusatores vel testes et. xxvij. dist. Sy racusane r ¶ De theodora. vxore Sisinnij: quia ābo erāt infideles: sz postea illa conuersa est ad fidē. et p ea⁹ postea vir conuersus est.

s ¶ Unquid. hoc. c. est de verbo ad verbum. xxvj. dist. deinde. et ibi exponitur.

Universidad de Deusto Biblioteca

SI quis gentilis. ¶ Hec est secunda pars questionis. In qua ponit magister tres casus in quib⁹ potest fidelis vir contrahere viuente vxore infideli, quod probat per .vj. cap. Jo. de fan.

a ¶ Dimiserit propter fornicationē quam fecit.

b ¶ Post baptismū. si dicas alterius tñ. plānū est: qz fidelis nō appellit in aliquo casu infidelē eā hꝫ hꝫ nō hꝫ pet cū alia: nisi i trib⁹ casib⁹. ex ꝺ diuor. gaudem⁹ sed si vterqz fuerit fact⁹ fidelis dicit. H. qꝫ quo cūqz mō eam dimiserit: siue qz dedit libellū repudij, siue alio modo semp compellit eā recipere post vtriuslꝫ baptismū. nam dicit oē pcm̄ delectū esse in baptismo etiā exceptionē q̄ viro cōpetebat ꝓpter delictū mulieris sed tutiꝰ est distinguere cū Innocēcio: vt si dicat qꝫ sum⁹ de gentilib⁹ et nō ꝓpt fornicationē illi⁹ añ dedit ei libellū repudij z mō vterqz conuersus est cōpellit eā recipere. nec pōt mō ei obijcere si cuz alia contraxerit q̄ si obiecta fornicatiōis eā repellat: nā licet in veritate fornicata sit: qz tamen illa fornicatio licita est q̄m eos nō potest eā repellere Si vo alīs fornicata fuisset/et ꝓpter illam fornicationem eā dimisisset non cōpellitur eā recipere. hoc totum habes extra de diuor. Gaudemus. ℌ. vlti. nec est contra. de conse. distinc. iii. sine penitentia. z de pen. dist. vlti. nullus. non enī dico per baptismum alterius exceptionē sibi competentem auferri posse. z rationē istius plene notaui. xxvi. distinc. deinde. in fi. qua fornicatio non tñ vxorē: sed etiam virum maculat. xxxii. q. i. in coniugio.

Iste ex decreto eutychiani pa.

¶ Vtrū fidelis potestate sit post baptismū recipere vxorē quā ante dimiserat.

SI quis gentilis gentilē vxorem dimiserit[a] ante baptismum: post baptismū[b] in potestate eius erit eam habere vel non habere. Item.

¶ Fidelis infidelem ducentem sequi non cogitur.

SImili modo si vnus ex coniugatis baptizatus est z alter gentilis est: z qui sequi non vult sicut dicit apostolus. Infidelis si discedit discedat. Item August. de fide et operibus. ¶ Sine culpa relinquitur vxor que cum fideli habitare noluerit.

Vxor[e] legitima societat[e] coniuncta[e] sine villa culpa relinquitur[f] si cum viro christiano pmanere noluerit. Non attenditur[g] eo modo eam[h] rectissime dimitti: si viro suo dicat non ero vxor tua: nisi michi de latrocinio diuitias congreges: aut nisi solita lenocinia quibus nostram domuz trāsigebas[i] etiam christianis exerceas. aut si quid aliud/vel facinorosuz vel flagitiosum in viro nouerat: quo delectata vl libidinem explebat vel facilez victum habebat vel etiam ornatior incedebat. Tunc enim ille cui vxor hec dixit: si veraciter egerit penitentiam ab operibus mortuis quando ad baptismū accessit: habetqz in fundamento fidem que per dilectionem operatur. pculdubio pl⁹ tenebit amore diuine gratie q̄ carnis luxuria. z mēbrū[k] quod eum scandalizabat fortiter amputabit[l].

Iste in sermone domini in mōte. libro primo.

¶ Licite dimittitur vxor q̄ virū suum cogere q̄rit ad malū.

Idolatria[m] quā sequuntur infideles z q̄libet noxia superstitio fornicatio est dñs autem permisit causa fornicatiōis vxorem dimitti: sed quia genuit z non iussit: dedit apl̄o locū monendi vtrq̄ voluerit nō dimittat vxorē infidelē: cū quo sic fortassis possit fidelis fieri. Jrē si infidelitas fornicatio est: z idolatria infidelitas: et auaricia[n] idolatria est: non est dubitādum. et auariciam fornicationē esse. Quis ergo iam quālibet illicitā cōcupiscentiā potest recte a fornicationis genere separare: si auaricia fornicatio est: ex quo intelligit qꝫ propter illicitas concupiscentias non tñ que in stupris cum alieno viro aut feminis cōmittūtur: sed omnino ꝓpter quaslibet que animam corpore male vtētem a lege dei aberrare faciunt: et pernicioseꝫ corrumpi possit sine crimine z vir vxorem suam dimittere et vxor virum: quia exceptā dominus facit cām fornicatiōis

Matri monū fidelū ob duplicē fornicationem separatur.

Deut. xxiiij. a. Matt. xix. b. j. coꝝ. vij.

h ¶ Cum infidelem.
i ¶ Transigebas. i. pascebas.
k ¶ Et membrū. i. vxor. xxxiij. q. ij. admonere.
l ¶ Amputabit. removendo a se corporaliter.
m Idolatria. Hoc capi. fm. H. de dispari cōiugio intelligitur sicut precedens.
n ¶ Auaricia. Auaricia est idolatria: et idolatria infidelitas: z infidelitas est fornicatio. ergo auaricia est fornicatio.

Auaricia est fornicatio.

a ¶ Uniuersalem. Arg. q̄ indefinite dicitur generaliter debere intelligi. ff. de tutelis. qui habet. ℌ. vlt. xxxi. q. i. quod si dormierit.
b ¶ Quinq̄ qui ipsa cogit eum fornicari sp̄ū aliter.
c ¶ Sacrificare. idē est ii cogat ad q̄cūqz mortale petm̄ vt inuit⁹ et ira superior. Et no. q̄ ꝓpter fornicationē corporalē semel cōmissam pōt eam dimittere. xxxii. q. j. dixit. hꝫ ꝓpter spiritualē nō: ni si perseuerer. j. ca. primo.
d ¶ Coniugi. alio a cōiuge suo.
e ¶ Simulachrū facit: id est idolum colit.
f ¶ Recede. hoc ca. intelligit H. de duob⁹ fidelib⁹ quoꝝ alter labit in hereſim inter q̄s cū ratū fuerit matrimoniū nec solui alter labētē: nec hꝫ pōt: hꝫ si cus sit i casu cōuersio. s. cū alter infidelū conuertit: tūc in tribus casib⁹ dissolui z hꝫ pōt: z hoc totuz habes extra ō diuor. quāto. Item nunqd est ꝑceptum qō dicit recede ab illa? dicit Aug. q̄ ex quo perseuerat ꝑceptuz est si est notoriū: sed hoc quātum ad reddendum debitum: sed exigere pōt. z sic intelligit. xxxii. q. j. videt ih̄u. q̄ in hoc casu ad mīm⁹ consiliū sit q̄ recedat ab illa. argu. j. e. iam nunc. sed ibi est consilium q̄si alter infidelū conuersuꝰ est. Ipse vero ꝑceptū. z potest esse ea ratio: q̄ maior est hic cōtumelia creatoris: vt extra de diuor. ℌsto. z q̄ sit ꝑceptum habes extra de tureturan. quemadmodum.
g ¶ Quinante. i. si non reuocas eū a suo ꝓposito.
h ¶ Infidelis. Libertatem. nam dico q̄ ipso iure soluitur vinculum matrimonij non per sentētiam ecclesie sed ipso iure. s. in tribus casib⁹ in quib⁹ cōtrahere potest. nam gemella creatoris soluit ius matrimonij. si tamē infidelis vult redire ad fidē priusq̄ cū reliqua cōtraxerit/cogitur recipere eam. vt extra de diuor. gaudem⁹ in fi.
i ¶ Christum. Arg. q̄ modus facit conditionē nā dicit: ch̄i ponitur ista cōditio: et ꝓpt dicit vt christū ꝛc. si. extra de condi. ap. ca. fi. et extra vt ec. benefi. vt nostrum.
k ¶ Jam nunc. Hec est tertia pars. q. in q̄ dissuadet vr fidelis non dimittat vxorē infidelem ꝓpter deū. Joan. de fan.
l ¶ Jam nūc. Sic ptiana. ha etenus tractauimus de paribus cōiugūs fidelitū sez de quibus dixit apostolus in epistola ad corinthios. his q̄ matrimonio iuncti sunt dico nō ego sed dominus vxorē a viro non recedere: z vir vxorem nō dimittat nā ceteris disparibus ꝛc.
m ¶ Ceteris id est disparib⁹ cōiugijs. qi prius de paribus dixit apostolus.
n ¶ Dico. i. cōsulo z suadeo ex dei tñ auctoritate non mea. f
o ¶ Monēdo id est non precipiendo.
p ¶ Prohibet Ponit h iprope. i. sub fora phitrionis dissuadet z monet ne fiat. ideo scribit.
q ¶ Permissa a dño. i. non prohibita.
r ¶ Detar. i. dissuadet.
s ¶ Detar. arg. aliquid esse hoc ipso licitū quod nō est a domino veritum. arg xxxi. q. j. qō si dormierit. ff. de procurato. mutus.

j. Co. vij. c.

j. Co. vij. b.

Adde sez q̄ fidelis non dimittat infidelē cohabitare volentē. ih̄u. ideo scribit.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Sanctificatus est. i. ad fidem conversus.

b ¶ Alioqn. i. si aliis adhesserint vmērib⁹ relictis et cohabitare volentibus. filij quos ex aliis genuerint: nō erunt legitimi. vel loquit de filijs priusnatis q̄ renascerent immundi. i. infideles: q̄ non conuertuntur.

c ¶ Scri sunt. id est esse possunt

d ¶ Prouenerant. i. frequenter accidebant. argu. ad ea que frequētius accidunt iura adaptari ff. de legi. nā ad ea. ff. xxviij. distin. de fyracusane.

e ¶ Vinculuz. tantū sed vt eos lucrentur.

f ¶ Officijs. i. operibus.

g ¶ Serens. i. diligens.

h ¶ Testātur Argu. q̄ per sequētia determinari possunt precedentia. hoc generale habeo. xliij. distin. fit rector. in fine.

i ¶ Cum sim liber. i. nullis dñicijs obnoxius.

Wat. xvij. b

k ¶ Omnia. Id est talem me exhibui vt commodum omniū facerē. et hoc feci vt plures cē.

l ¶ Potestatē sed ne diceretur tō hoc faceret: q̄ nō egeret subdit. q. d. egemus: cēde sed nō vsi sum⁹ne q̄ impedimentū cē.

m ¶ Si alij. hypocrite.

n ¶ Potestatis. potestatine participēt reb⁹ nostris.

j. Co. ix. c.

o ¶ Nōne magis. a nos. q̄ amplius diligimus vos ex res vestras.

p ¶ Sed omnia. i. famem sitim et similia.

q ¶ Demus. nā corinthij erant auari: et se retrahebāt a predicatione: vel ideo q̄ si ipse acciperet: multi erāt pseudo apli qui statim pdicarēt vt acciperent: et ita impediret euangelium. sed cum ille nō acciperet: nec illi auderent accipere et ita non predicarent.

Paul⁹ pdicās michi accipebat.

r ¶ Ex enim. In prima parte ponitur vsq̄ ad. ¶. ergo intellect⁹ Augustin. super illa auctoritate Textus subdit apostoli. ego dico non dñs q̄ si vir fidelis habet vxorem infidelem non dimittat eam. et ostēdit rationem quare dñs nec phibuerit nec iussit. In secunda parte vsq̄ ad. ¶. tu autem. ponūtur eius solutiones Augustini ad easdem obiectiones pollentis. In tertia parte vsq̄ ad. ¶. intelligis: ponitur expositio et intellectus pollentis super auctoritate pdicta quā Aug. reprobat. Ultimo ponitur epilogatio quaz Augustinus facit inferens victoriosissimā conclusionem. Et cōtrue sic. Fideles viri Ordo sic nō prohibentur recedere ab infidelibus vxoribus: vel fideles femine sic non p̄hibētur recedere ab infidelib⁹ maritis. vt id est sicut negz iubentur recedere secundum hoc primum/negz/ abiūdat: vel si vis q̄ non superabundet dic negz recedere. id est retinere cē. id est sicut fideles viri et femine non phibent non recedere: sic nec iubent non recedē. q. d. q̄ nec illud nec illud fiat: hoc cōtinuat ad primā: Matxix. j. Co. vij. c. sam partem ea.

Sanctificatus est[a] vir infidelis in muliere fidelī: et mulier infidelis sanctificata est in fratre hoc est in xp̄iano: alioquin[b] filij vestri immundi essent. nūc aūt sancti sunt. [c] et sic ad lucrādos coniuges et filios xp̄o. exē plis etiam q̄ puerorum[d] videt hortatus: cur ergo non expediat etiam infideles coniuges dimitti a fidelibus causa euidenter expressa est. non eñ p̄pter vinculū[e] cū talib⁹ pactuz coniugale est seruandū. sed vt querantur in xp̄o. recedit ab infidelibus coniugibus apls vetat: multa enim sunt facienda non iubēte lege sed libera charitate et ea sunt in nostris officijs[f] gratiosa/ q̄ cū liceret nobis etiā non impendere: tamē causa dilectionis impēdimus. Unde ipse dñs prior cum se tributum nō debere soluere demonstrasset: solutt tamē vt nō scandalizaret eos quibus ad eternam salutem gerens[g] morem consulebat. tam vero apostolus quemadmodum ista cōmendet eius verba restantur[h] vbi dicit. Cū sim⁹ liber ex omnibus: omnium[i] me seruū fecī vt plures lucrifacerē: cū paulo superius dixisset. Nunquid non habuimus licētiam manducandi et bibēdi: nunqd non habuimus licentiā sororē mulierem circūducendi sicut et ceteri apostoli et fratres domini et cephas: an ego solus et barnabas non habuim⁹ potestatem[l] hoc operandi: quis militat suis stipendijs vnq̄: an q̄s plātat vineā et de fructu ei⁹ nō edit: quis pascit gregem et de lacte eius non comedit: et paulopost. ū alij[m] inquam potestatis[n] nostre iura participant: nonne magis[o] et nos: sed non sumus vsi hac potestate: sed omnia[p] toleram⁹. ne quod ipedimentum dem⁹[q] euangelio chūsti.

¶ Item.

¶ Ab infidelib⁹ coniugibus licet recedere: sed non expedit.

Sic ent[r] negz recedere ab vxoribus ifidelibus vel a maritis fideles viri vel femine non prohibentur[s] a domino: negz iubētur. nam[t] si dimittere tales coniuges iubetē tur nullus locus esset consilio monentis apostoli ne hoc fieret. nullo enim modo q̄ dñs iubet seruus[u] bonus phibet. Jtē cum ergo[x] cepisset gentilibus euāgelium predicare: et iunctos gentiles gentilib⁹ cōperit coniugibus: ex quibus si non ambo crederēt: sed vnus aut vna et infidelis cum fideli consentiret cohabitare: nō p̄hibert a dño debuit fidelis infidelem dimittere nec iubert. ideo scilicet non prohibert: q̄a iusticia permittit a fornicante discedere: et infidelis hominis fornicatio est index in cor-

Pontifex. d

j. Co. vij. g. Habe arg. ad hoc de cōse. dis. ij. expōnat. in Decret.

Ibid.

Pretor⁹ legem nemi⁹ tuē bitur.

a ¶ Eius. id est virtutis/ vel ducens ad virtutem. xxxij. questione. j. dixit.

b ¶ Pudicitiā. ¶. pri. q. j. nuptiarū. cōtra. sed ibi pudicitiā continentiā nolat: hic vero virtutē et castitatē que etiam inter nuptiarū opera non admittitur.

c ¶ Ideo. Secundā rō quare nō p̄cipit: ꝛ male dicit: q̄ prima nō p̄cessit q̄ ad istū articulum.

d ¶ Jussionē. Ar. q. si gētilis cū gentili cōtraxerit: nō facit ꝛ p̄ceptū dñi cū mentionem fit ire eos vñ si veniūt ad fidelem non debet separari. extra de diuorti. gaudemus.

e ¶ Cūm ergo. Respōdeo augustini ad pollentem dicentem: q̄ et quo apostolus p̄suluit ꝛ nō dñs: eius cōsiliū tāq̄ humanum non diuinū cōtinendum est. ꝛ Jñ. ergo. Augustinus tā q̄ cōsulit apls non p̄ecipiat dominus: melliorum⁹ cōsiliū apostoli tanq̄ a spiritu sancto infusum acceptāduz est. ꝛ q̄ habebat a spū scto: p̄bat per duo scripta. Et no. q̄ obiectiōes pollentij non ponunt hic sed collignūt ex respōsiōib⁹ Augustini sicut dicit lex q̄ si instrumēto cautum est mihi pecuniā dari p̄sumitur stipulatione esse interpositā. vt. C. de cō. stipu. l. j.

f ¶ Dicit. id ē moner / non dominus. Dicit t. precipit. ita reperitur verbum in alia significatiōe. nā si in eadem falsum esset: quia quicquid monet apostolus monet dñs prout sequit. ꝛ ex positio varia huius verbi dico. bene probatur p̄ intellectum illius auctoritatis. de virginibus autem preceptum domini non habeo. ꝛc.

de: nec vera eius[a] pudicitia cum cōiuge quidē dici potest. Q̄z omne q̄d nō est ex fide peccatuz est. cuius veram habeat fidelis pudicitiam[b] etiam cum infideli coniuge que nō habet veram. Ideo[c] autē nec iuberi debuerunt fideles ab infidelibus separari. quia nō cōtra iussionem[d] domini gentiles fuerunt ambo cōiuncti. Q̄. nonne ergo[e] ab infideli fidelem discedere non phibet: nec iubet dominā[f] ideo vt nō discedat apostolus dicit[g] / non domin⁹: habēs vtiq̄ spiritum sanctum in quo dare posset vtile et fidele cōsiliū. Unde cum diuisset[h] de muliere cuius vir mortu⁹ fuerat. Beatior autē erit si sic permānerit sm consiliū meum. ne q̄s hoc cōsiliū tāq̄ humanum nō diuinū contemnendum est. ꝛ Jñ. ergo. Augustinus tā q̄ consulit apls non p̄ecipiat dominus: melliorum⁹ cōsiliū apostoli tanq̄ a spiritu sancto infusum acceptāduz est. ꝛ q̄ habebat a spū scto: p̄bat per duo scripta. Et no. q̄ obiectiōes pollentij non ponunt hic sed collignūt ex respōsiōib⁹ Augustini sicut dicit lex q̄ si instrumēto cautum est mihi pecuniā dari p̄sumitur stipulatione esse interpositā. vt. C. de cō. stipu. l. j.

f ¶ Dicit. id ē moner / non dominus. Dicit t. precipit. ita reperitur verbum in alia significatiōe. nā si in eadem falsum esset: quia quicquid monet apostolus monet dñs prout sequit. ꝛ ex positio varia huius verbi dico. bene probatur p̄ intellectum illius auctoritatis. de virginibus autem preceptum domini non habeo. ꝛc.

g ¶ Dixisset. ad ostendendū q̄ habebat spiritū sanctum ꝛ eius consilio standum esset.

h ¶ Inseparabilia. p maiori pte. nā q̄dā attribuūtur p̄ti q̄ nō filio: ꝛ ecōtra. Y sed tu dic opa operāta. operata eñ opa non sunt inseparabilia. de con. di. iij. ca. viri.

i ¶ Ita sane. Hic videt Aug. secūde obiectiōi pollentij dicenti: ēre apls nō pl⁹ dicit p̄sulēdo bonū est dimittere vxorē infidelē melī⁹ est aūt cū ea manere sicut alibi consulēdo dixit quī dat nuptui bñ facit. q̄ non dat melī⁹ facit. ꝛ rādeo q̄ q̄dam licita sunt: q̄ vtiūq̄ expedit: vt dare nuptui ꝛ non dare nuptui alia q̄ vnū expedit aliud nō. vt dimittere / nō dimittere. cū primus recte ponātur hec adiectiua bona melī⁹. cū secundus nō. q. vtiūq̄ nō ē bonū: q. nō meritorium. ꝛ iō non dicit apls q̄ dimittat bene facit. ꝛc.

Opera ertinsecūde pollentij tantis: ēre sint inseparabilia

k ¶ Propter iusticiā. i. ppē ipm nubere q̄ est iustū xxxij. q. j. nuptiarum.

l ¶ Expedit. j. xxxij. q. v. qui sit. ¶. Expedit q̄dē ꝛ non expedit. expedit causa fornicationis vitāde nō expedit: q̄m vxorati euz sint diuīsi et cogitare eos oporteat quō placere possint ꝛ seruire vxorib⁹/ dimissis obsequijs ꝛ ofonib⁹ intēdere a deo expedite/ nō valēt. vt ex de cle. pluga. q̄ dimittat bene facit. ꝛc.

Nubere expedit et non expedit.

m ¶ Preceptum. j. xxxij. q. j. integritas.

n ¶ Sed phibet. i. sub forma phibitōis dissuadet

a ¶ Adulterinis. Ar. q̄ fidel' q̄ dimittit vxorē infidelē cohabitare volētē non pōt ab̄ ducere i matrimoniū nec illa aliū: q; remanet inmonuz, vt j. qđe. q. ij. §. qđ vero. c. si quis.

b ¶ Non pōt. Hic incipit secūda obiectionem pollentis.

c ¶ Parīt alterū quidē ppter idolatrie formicationē: alteruz ppter lucrandi occasionem.

d ¶ Nisi ita. i. Nisi dñs daret apostolo liberū locū, ppendi. i. diffugiendi ab̄ dissuadēdi apl'o dissuadē nō deberet si cōtrarīū dñs phibuisset/ vel p̄cepisset qđ non fecit.

e ¶ Iussionē. si dñs phibuisset.

f ¶ Proinde. Hic incipit assignare similitudines ⁊ dissimilitudines.

g ¶ Consiliū. 8. xxxij. qō. j. nuptiarum.

h ¶ Dimittit. Arguit q̄ dat nuptui bñ facit: ſz q̄ nō dat melius facit: q; vtrunq; licitū est ſz nō expediens.

i ¶ Ego expono. s. sup euāgelio matthei.

k ¶ Prohibentur. id est dissuadentur.

l ¶ Non expedit. s. ritū. q. j. quod precipitur.

m ¶ Si autez. Dic ꝑfidet tertie obiectiōi pollentis dicentis: cum hoc ꝑbū dico p̄ceptiue ponat i epistola ad galathas. Ecce ego paulus dico vobis: q; si circūcidimini. ⁊c. ſre ñ silr̄ p̄ceptiue. cū dicit ego dico nō dño. vl' p̄cesso ēt q̄ admōitiue ponat ibi verbū dico vobis: q; si circūcidimini. ⁊c. nullū icōueniēs inde sequit non esse idignū est si q̄ iuber dñs monet apostolus.

n ¶ Non ꝓiudicādo. sicut dicit lex q̄ volūtarie tutele mutera ꝓiudicēt. C. de ex cu. t. volūtaria.

o ¶ Ubi aut. rō ad terciam.

p ¶ Nūquid. Ar. q̄ nullū verbū in ōrone vacat mysterio. et arg. ff. de vsuris si stipulatus. nā ibi. si q̄ si stipulat' ſiz a re remota dari ya: cuiꝰ ꝓ possessio: nē tradi fructus venīt i stipulatiōe. si aūt rē tm̄ michi dari: non venīt i stipulatione. Ar. 5. ff. ꝓ socio. ſz ⁊ si adiciat. Itez ē h ar. q̄ nō ē argumētādū de cōsiliis illis inter q̄ dissimilitudo attendit. ff. ō rei ven. si nauis. et. ff. de ꝓdi. ide. plane. ⁊ ita itellige. ff. eo. si reus. et hic bñ ꝺz. ff. ō. uniuſ. ⁊ rup. resti. l. iij.

q ¶ Dixit. ff. de in. om. iuō. si familia.

r ¶ Illicitum. ar. oē illicitū cē phibitū: saltem ibi. declia a malo ⁊ fac bonū. dicit ibi expositor a malo oīi. ⁊ ex audi hoc de mortali. venialia ei non sunt phibita. ar. xiij. distic. nerui. xiij. qō. j. quod ꝓcipitur.

f.coꝛ. vij.b.

Deut. xij.a.

f.coꝛ. vij.b.

fructꝰ i stipulatione rei q̄ venit q̄ ꝓ

f.coꝛ. vij.g.

ꝓtiꝰ mortale et venialē est phibitū

a ¶ Supra dixim⁹. supple qđ dñs nō phibuit id qđ

b ¶ Bentuolētiā. Aug. dictū apl'i ite- [apl'o ⁊c. ligit de ꝑsilio/ego dico nō dñs: itellectū ſtūꝫ rōne suā posuit i p̄n. Ire dñs nō debuit p̄cipe vt nō discederet vir fidelis ab infideli. Pollent⁹ aūt q̄ de p̄cepto itelligit aliā rōnē ponit dicēs q̄ ipō ꝑcipit apl's ⁊ non dñs infidelē nō dimitti: q; dñs videret Iri⁹ sibi cū p̄cepit i ve. test. ne qs alienigenā duceret. ꝓcludit ꝙ Aug. ex hoc qđ dicit pollēti⁹ ꝑ̄m ꝑcipiēdo fuisse etiaz Iriū dño. ad cōfudet pol. q̄ i diuersis casib⁹ loquat̄ apl's ⁊ dñs. et tō nō est Iri⁹ ei. infert ex hac rōne Aug. ꝙ nec dñs erat sibi ꝑsi Iri⁹ si idē ꝑciperet qđ apl's cum dñs de ꝓiugēdo apl's de iā cōiuncto loquaſ mīs monto. qđ ꝙ rñdes pollētio: ire ꝑcipiat apl's ⁊ ñ dñs assigna cāz.

c ¶ Addidisti ad hoc idē. pbā. dū. et addidisti. concludendo.

d ¶ Hoc docet Rñ. ⁊ oñdit ꝓclusionē illā nō ꝓnunire: q; in alio et in alio casu loq̄tur apl's ⁊ dñs.

e ¶ Esse hoc. de coniunctis.

f ¶ Talē. i. nō sue religionis.

g ¶ Ibi agit i apostolo.

h ¶ Ambo ponē exēplū vt melius appareat qđ dicit. C. de trās. vt responsum.

i.coꝛ. vij.b.

i ¶ Cur virū fidelē itrat q̄sti- onē vt pollētius aliter respōdeat cū prima ei⁹ re- spōsio nulla fuit

k ¶ Loco. i. loco cū nō ꝛz. nō ē ve rū. q. d. nisi vetus dicē q̄ apl's hoc non dixit hoc au ctoritate spiritussancti.

l ¶ Intelligz ne. vñ philo. scīs ne inq̄t hec: atq; ait illabunt tuo. [illabunt tuo. m ¶ Diligēti⁹. ar. q̄ aduersar⁹ tenet apire q̄ dicit suo aduersario. vt ar. v. q. ij. relatū. xj. q. iij. coꝛ. ſz hoc ca. nihil facit.

Aduersarius apire q̄ dicit.

q; dicit So. in. iij. lib. topicoruz q̄ disputatio dialeticoꝛ ē ad alterutrū/ cauſidicorū ſiue rhetoruz ad ēuū. vñ i dialectica disputatiōe est necesse q̄ qui obiicit exponat obiectiones ipi rñdēti. i rhetorica ꝛo sufficit q̄ faciat ipi iudici fidē ſi obiciat ꝛxx. q. v. iudicant. dicimus q̄ de mādato iudicis ꝺz ei rñdere vel exponere si pōt: alꝰ nō tenet. C. de nō. nume. pe. gñal'r. ff. ō. pba. quinquaginta.

n ¶ Ecce. ponit hēma vt apl's dicat.

o ¶ Dimittat hec fa. ſ. nō ex- tortis est. pōt ñ ira itelligi iubet fideli dñs vt infidelē dimittat an non iubet vt dimittat. i. an iubet vt nō dimittat. Et assumit Aug. tm̄ alterā partē distinctiue hanc. ſ. iubet vt nō dimittat. ſ. ⁊ ex ista ꝓcedit: si dixerit iubet ⁊c. sm aūt q̄ in lſa ē nō vt fidelē non dimittat ⁊ē. plana est lſa: ⁊ bñ congruūt q̄ sequuntur. nam si dicat iubz vt dimittat apl's ē Iri⁹ dño vbi dicit. dico ego nō dño. si virū dicat non iubet vt dimittat assignat aliam cām

ij.coꝛ. xiij.a.

p ¶ Reclamat. Nec reclamat apl's Iriū sundē do nec reclamat per hāc lſam nō dñs ⁊ hoc cū nō est ibi/ nō: ſz cre-

aliter am falsam esse sine non. M.

a ¶ Cum redeo ad eum iubet dñs vt nō dimittat. Jo. ¶ Contra i matrim. ¶ Hec est. iiij. ps. q. in qua loquit de iudeis a quib⁹ proles z filij baptizati sunt separā di: z ab eo⁹ consortiū vitādū. z hoc ꝓbat p. v. aucto ritates. Johan.

si dixeris/ nō iubet: causam requiro⁸ neq; illam michi respōsurus es quam tuis litteris indidisti: quia dominus videlicz prohibet fideles infidelib⁹ iūgi. hic em̄ nullo modo est ista causa: quia de iam iunctis loquimur: non de coniungēdis: si ergo tuam causam non inuenisti. cur non vetat dominꝰ qđ prohibet apostolus? certis iā vt estimo nō esse ꝑpam causam quam putaueras esse.

Contra inuenitur in concilio toletano quarto.

¶ Filij ad fidē iudeus accesserit: separetur ab vxore fideli.

b Iudei⁹ qui xp̄ianas mulieres in cōiugio habēt: admoneantur ab episcopo ciuitatis illius vt si cū eis pmanere cupiunt: xp̄iani efficiant/ q⁹ si admoniti fuerint et noluerint: separent. qi non pōt infidelis in eius pmanere coniunctione: q̄ iam in xp̄ianam trāslata est fidē. filij autē qui ex talibus nati sunt: fidē atq; conditionē[c] matris sequant. similiter illi qui ꝓcreati sunt de infidelibus mulierib⁹ z fidelib⁹ viris: christianā sequātur religionē non iudaicam supstitionē. Aerū hoc ideo statutū est ne dum fidelis salutem querit ifidelis potius ipse cum ea infidelitatis[d] perditionem inuenat.

Idem in eodem cōcilio tā de filijs iudeorū q̄m de ceteris ad fidē venientib⁹ statuz est vt infidelium cōsortia euitētur.

¶ A parentum separentur cōsortio fideles: ne un cōiugium inuoluantur erroribus.

Iudeorum[a] filios vel filias ne parentum vitra inuoluantur erroib⁹: ab eorū consortio separari decernim⁹ deputandos aut monasteriis aut christianis mulieribus ac viris deū timētibus: vt sub eorum conuersatione cultum fidei discāt: atq; in melius instituti tam in moribus q̄m in fide proficiant[e]. Item.

¶ Judeus ad fidē venientib⁹ cum infideli nulla sit cōio.

Sepe malorum cōsortia etiā bonos corrumpūt: quanto magis eos[b] qui ad vitia ꝓni sunt? nulla igitur vitra communio sit hebreis[b] ad fidē christianā translatis: cum his qui adhuc in veteri ritu consistūt: ne forte eorum participatione subuertantur. quicunq; ergo ex his qui baptizati sunt ammodo infidelium cōsortia nō vitauerint et hi christianis donentur: z illi publicis[f] cedibus deputentur.

Item ex. viij. synodo.

¶ Cum iudeis nec manducādum nec bibendum: nec ab eis medicamentū acciptendū est.

Nullus[g] eoz qui in sacro sunt ordine: aut laicus azima eorum manducet: aut cum eis habitet: aut aliquem eorum in infirmitatibus suis ad fidē ꝑ tuos deū. Judeus rū filij nō sunt ꝑ vim baptismatis.

vocet: aut medicinā ab eis ꝓciat[h] aut cum eis in balneo lauet. si vero quisq̄ hoc fecerit: si clericus est deponatur. si laicus excommunicetur.

Item ex concil. agathensi.

¶ Clerici siue laici vitent iudeoz conuiuia nec ad sua conuiuia recipiantur.

Omnes deinceps clerici siue laici iudeorum[b] conuiuia vitent: nec eos ad conuiuium qsq̄ accipiat: q; cū apud xp̄ianos cōibus cibis non vtāt: indignū atq; sacrilegū est eoruz cibos a xp̄ianis sumi: cū ea que ap̄lo permittente nos sumimus ab illis iudicentur immunda: acli inferiores[c] incipiant esse christiani q̄m iudei: si nos que ab illis apponuntur vtamur: illi vero a nobis oblata contemnant. ex his itaq; euidēter colligit coniugiū esse inter infideles. ¶ Illud vero ap̄li. Omne qđ non est ex fide pctm̄ est: nō ita intelligēdū est vt quicq̄d fit ab infidelib⁹ credat esse pctm̄: sed omne qđ cōtra conscientiā[d] fit edificat ad gehennam. vñ Ambro. pctm̄ est qđ aliter fit q̄m ꝓbatum est.

Item aug. sup eundē locum Omne qđ aliter fit q̄m ꝓbatum est pctm̄ est: non tñ omne quod fit cum fide[e] bonum est. ignorātia eñ que est ex culpa nocet. Hinc etiam ap̄lus ait. Beatus qui nō iudicat semetipsum in eo qđ probat. i. q̄ non facit damnabilem semetipsuz aliter faciendo q̄m ꝓbet esse faciēdum. vel omne qđ nō est ex fide[e] dicitur esse pctm̄. qi quicquid ea fide non fit vt ad eternā valeat salutē: inutile reputatur[g] apud dñm. Aū aug. ait Quis vita infidelium pctm̄ est:

Familiaritas in cibo ē malor. q̄ i colloq̄o.

Comedēs ꝑ⁹ q̄m debet mortaliter nō peccat.

ibidē.

Ecclia iudicat alios de his q̄ sunt foris.

a ¶ Dereliquat. Emere tamen potest ab eis aliquis et post preparet. arg. C. de iude. nemo.

b Omnes deinceps. ¶ Iudeoz. similiter z gētiliū cū z ipsi hodie extra cibos discernāt. iz em̄ nō cōtineant cibis edicti. vt. xj. q. iij. ad mensam. contnent in sententia. vt ff. de peti. here. item veniunt. ff. ait senat⁹. vt. q. q̄. j. multi. z. ff. si q̄. pau. fe. di. l. pe. sed quare loquimur cum eis cū nec comedamus cū eis. iz de hoc redditur ratio: q; maior familiaritas est in cibo sumēdo q̄m in colloq̄o. z facili⁹ q̄s decipit iter epulas. vt. xxij. q. iij. vnusquisq̄.

c ¶ Inferiores vt. d. q. vij. i scīa.

¶ Ex his q. q.

d Nec ē. p. pars q. in q̄ ponit magister diuersas solutiones quō intelligat q̄d dicit. oē qđ nō est ex fide pctm̄. ꝓbat etiā q̄ multi⁹ xp̄ianus dz ducere mulierē infidelē: z distinguit iter mīmo nia fideliū z infideliū. Ja. de fā.

d ¶ Conscientiā. precepti vel prohibitionis. nā si plus comedaz q̄m debeā ꝗuis ꝑ consentiā non ꝑcco mortalit. xxv. dist. ¶. erunt nis. et dicit ꝺdā ꝑ cōscientiā non erroneā. ar. xiij. di. nerui. ar. op. ff. de li. cau. igit ¶. j. sed dico q̄ nec ꝑ cōscientiā iudicat de his q̄ foris sunt. quod verum est q̄m ad corpales penas. cū enim peccāt possunt vere

h Absq;. i. absq; fide que est a deo.

i ¶ Virtus. ¶. di. xxvj. deide. ¶. ¶. j. q. j. sicut vrgeri. ¶. distin. xlv. vera iusticia. ¶. xxiij. q. j. vbi sanā.

k ¶ Quantū. ¶. j. q. j. qđ quidam. de consē. disti. iiij. ꝗuis. ¶. dis. xxxij. ¶. vers. j. xxxij. q. j. cū renunciasī. arg. xxiij. q. j. vbi sanā. j. de pe. dis. v. ꝑsideret. ¶. de pe. di. ¶. ij. qđ autē. dist. iij. alle rex.

l ¶ Vere. nō Virtꝰ videtur dicē verum. nā vbi deest fides vel charitas: nullaten⁹ est virtus. prout theologus accipit ꝛturē. qđ ergo dicitur ḣ virtutibus: intelligē sciz politicis que sine charitate habent a multis. strennui em̄ actus hoium in eis erant. arg. xxiij. q. iij. si nō ex fide. nā et virtus ꝑ fortitudi. ne ponitur. ff. ō aleato. qđ⁹. alie vero virtutes vt predictū est non erāt in eis: quia si haberēt omnes ar. xxiij. q. j. vbi sanā. de penitē. distin. v. ca. j.

Aue.

m ¶ Tradere. ¶. qui. ca. ¶ sol. ibi de pactione ō futuro: hic dicit q̄ non licet accipere et illi se mittere.

n ¶ Alienam. hec clausula omnem alienā non supponit pro heretica vel gentili. ff. de ꝺb. ob. doli clausula. nā ibi dicitur q̄ clausula ḡnalis sequens nō refert ad ea ō quibus spectaliter est ꝓmissum. Nō est obiiciendum de moyse qui duxit ethiopissaz vt scitur in ꝛta quēstiōe septima. ¶. item obiicitur. quia illud factuz fuit

Universidad de Deusto Biblioteca

Baptizatus sola voluntate amittit fidem.

in figura q̄ dominus sibi copularet ecclesiam ex gentibus ij.q.vij.§.his itaq;. Sed pone q̄ aliquis hereticus nunq̄ fuit baptizatus volūt baptizari iz non habuit aquam: constat ei oia peccata dimissa esse etiam originale: nūquid potest contrahere matrimoniuz cū christiana? dicit Aug. q̄ nō. quia tanta omnium sacramentorum est baptismus. xxxij. dist. §. verū. similiter nec ordinē posset recipere: forte si fuerit: et se nō baptizauit videtur cōtinere et sic habetur qua si nō fuerit xp̄ianus. Johan.

a ¶ Prima. q̄ est inter sponsos et sponsas. Johā.

b ¶ Sed est. j. xxx. q. v. femine.

c ¶ Si xp̄iana Catheczara. et ita est arg. q̄ ea thecumin⁹ nō ē fidelis. ō hoc dicam. j. xxx. q. j. in principio.

Non oportet cum hereticis communicare.

Non oportet cum hereticis⁵ miscere connubia. vel et filios et filias dare: sed potius accipere: si tamen se p̄streātur xp̄ianos esse futuros ⁊ catholicos.

Item ex cōcil. vibanensi.

¶ Christiana cōmunione careat qui tudaice prauitati conjugali se vinculo sociat.

Si quis tudaice prauitati conjugali societate iūgit: siue xp̄iana tudeo siue tudea xp̄iano mulier carnali conjugio misceatur: quicūq; eorū tātum nefas admisisse cognoscit: a xp̄iano cetu atq; conuictu: ⁊ a cōmunione eccl̄ie p̄tinus segregef. Item illud augustini. Nō est ratū cōiugium quod sine deo est. nō negat cōiugiū esse inter infideles. Coniugium enim aliud est legitimū et non ratū. aliud ratum ⁊ non legitimū. aliud legitimuz ⁊ ratū. Legitimū coniugiū est qđ legali institutione vel prouicie moꝝ cōtrahit. hoc inter infideles ratum non est: q̄ non est firmū. et ideo violabile cōiugiū eorū. dato[e] esset libello repudij licet eis recedere abinuicem et alijs copulari lege fori ⁊ non lege poli: quam nō sequūtur. Inter fideles vero ratum coniugium est: quia cōiugia semel initiata cōpleta inter eos vlterius solui non p̄nt

Matrimonii claudi care p̄

Quod vero. Hic intitulatur secūda questio: de qua supra diximus in prima questione.

Si quis. Virginē. idē esset ei si corruptā. iz de facto ignā est de virgine forte ideo q̄ videbaz q̄ matrimoniū solueret inter virginē et eū q̄ accedebat ad baptismū: sicut cū alter spōsoꝝ trāsit ad religionē monasterij: sed nō est ita q̄ cū transit ad religionez fidei bene p̄t ds vt sic matrimonio. xxvj. dei nō di. deinde secus ipedit cum trāsitur ad matrimo monasteriuz. vt sic vir. xxvij. q. j. vt lex.

Religiosi

k ¶ Cuscente. ⁊ conuersa cum viro vel non conuersa: secū tñ cohabitare volente: sequens autē capitulū intelligitur de nolente cohabitare.

l ¶ Coniugia potest ramē ad religionē transire etiam inuita ea cū matrimonium non sit ratum. extra de diuor. quanto.

Si infidelis discedit.

m ¶ Propter deum. i. propter fidem dei.

n ¶ Soluit. ecclesia tamen debet sententiare. iz dā si illa vroz non vult venire ad cām cum nō sit ō foro eccl̄ie si p̄t cōstare ecclesie q̄ nō vult cohabitare sentēties. hāc glosā non approbo: q̄ sine indicio ecclesie dissolui matrimonij. vt ff q. j. si infidelis.

o ¶ Aug. i. vincular. sed cūc demū solū cū petra hit relict⁹. arg. ex de diuor. gaudemus. in fi. immo etiā pri⁹ credo solutū: sed si alit reuertit ad fidez āteq̄ alter duxerit vroꝝem

restituit viculi matrimonij ijs ut re possiminū vt ibidē quendif.

a ¶ Relinquit nihilomin⁹ ⁊ circa reliquētē vñ ⁊ reliquēs ihesu sine p̄iō si quer ius ihesu. nō em̄ p̄t matrimonium claudicare cum sint due relationes. vñ si vna ē vroz ⁊ reliquus est vir: ideo aut nō tractauit hic de relinquente: q̄ ex ecclesiam est et nihil ad nos ō eo iudicare. ij. q. j. multi. est tñ argu. q̄ claudicet vt ff. ⁊ ex de eo q̄ cog. ca. j. arg. ff. mā. p̄t. sed vt dixi q̄ ad essentiaz nō p̄t claudicare: sed q̄ ad effectuz bñ: q̄ q̄nq̄ tenet vn⁹ alij: iz nō ecōuerso. Ut dic ignū ad fidē solutū. vt ff ibi: q̄ adhuc p̄t debituz petere ab altero: sed ifidelis nō p̄t q̄ fidelis non est subiectus seruituti illius ⁊ cū alia sit p̄ut⁹ qua tenet vir vroꝝ: iz illa qua vroz viro: bñ p̄t vna seruitus esse sublata ⁊ nō alia. sic. ff. ō p̄ut. vt. p̄di. si dominus. ⁊ ex de conuer. cōiu. q̄dam.

Vir et vroꝝ tenentur duplici seruitute.

b ¶ Et in matrimonijs. i. in fratrib⁹ primi matrimonij. nō dicas in 2m matrimoniū si illud ihat postiꝝ cōuersus cum alia. Irit vt p̄missit. arg. th q̄ peccet ihēdo se cū dum. extra de festi. sicut.

c ¶ Atq;. Hec dist. est canonica ⁊ bona ⁊ p̄batur extra de diuor. quanto.

trimonij circa eū q̄ relinquit⁶: infidelis autē discedens et in deū peccat ⁊ in matrimoniū⁵: nec est ei fides seruanda cōiugij: q̄ ppterea discedit ne audiret xp̄m deū esse xp̄ianorum cōiugiorum. Hic distinguendū est aliud esse dimittere volentem cohabitare atq; aliud discedentem nō sequi. volentē em̄ cohabitare licet quidē dimittere: sed nō ea viuente aliā superinducere. discedētem ꝓ sequi nō opz. ⁊ ea viuente aliā ducere iz. verū hoc non nisi de his intelligendū est. qui in infidelitate copulati sunt. Ceterū si ad fidē vteriq; conuersus est: vel ut vteriq; fidelis matrimonio iunctus est: et p̄cedēte pte alter eorum a fide discesserit ⁊ odio fidei xp̄iane cōiugem dereliquerit: derelictus discedentem nō comitabitur/non tñ illa viuente alterā ducere poterit. q̄ ratū cōiugium fuerat inter eos quod nullo modo solui potest.

¶ Questio.ij.

Trū⁸ ꝓ bigamus sit reputand⁹ qui ante baptismum habuerit vnam: et post baptismum alteram ducerit uxorem. Hic ihesus. patet. Alit em̄ sup epistolā pauli ad Timotheum.

¶ Non est bigamus qui añ baptismum habuerit vnā: ⁊ post baptismum alteram.

Oportet ep̄m vnius esse vroꝝis virū. verum hoc post baptismū: ceterū si añ baptismū habuit vnā: ⁊ post baptismum habuerit alterā non est reputand⁹ bigam⁹ cui priꝰ sus inouato per baptismū oia vetera sunt dimissa. Augustin. vero contra testatur: ⁊ Innocen. Alit em̄ Aug. super epistolam pauli ad Titum.

¶ Nō dz fieri ep̄s qui ante baptismū habuerit vnam: ⁊ post baptismum alteram.

Haut⁹ vero intelligūt: qui nec eū ordinādum cēsuerunt ⁶q̄ ante baptismum habuerit vnam/⁊ post baptismū alterā. In baptismate em̄ crimina abolent nō federatio cōiugij dissolut⁶ sicut illa q̄ cathecumina viciata est iter dei virgines cōsecrari non p̄t. sic qui ãte baptismū habuit vnā: ⁊ post baptismum alteram: nō nisi bigamus est reputandus. amisit ei qddā nō ad vite meritū iz ad signaculi sacrū.

¶ tē Jinno. Ruffo et Eusebio epis macedonie multis argumentis. pbat talem bigamū reputari. q̄ ergo ifte cui⁹ cā in p̄senti agitur añ baptismum habuit vnā/⁊ post baptismū alteram/ bigam⁹ iudicatur. iz vt te merito et industrie scia polleat: tamē in ep̄m ordinari nō potest.

¶ Causa.xxix.

Vidā mulierē nobilem ciatum est q̄ a filio cuiusdā nobilis petebat in cōiugem: p̄buit illa assensum. Alij⁹ vero quidaz ignobilis atq; seruilis cōditionis nosse illius seip̄m obtulit atq; eā in coniugē accepit: ille q̄ prius sibi placuerat tandē venit: eamq; sibi in cōiugē petit: illa se delusam conquerit: ⁊ ad priorꝭ copulam aspirat. Hic primū quer̄tur an sit cōiugū inter eos.

Secundo si pri⁹ putabat hūc esse liberum: ⁊ post ea deprehendit illum esse seruum: an liceat ei statim ab illo discedere.

¶ Questio.j.

Quod autem⁸ cōiugium sit inter eos p̄batur hoc mō. Coniugium

Matrimonii virū ⁊ roꝛem pediat

Error pſone nō facit ad mittitur.

ria.l.j. vñ ex natura nō hz error pſone q impediat. ar. ti. elt J.J. de iacob z ly. qui nondū eccliā cōstituerat: z tū tūc impediebat. z est etiā arg. ff. qz error impedit emptiōē. vt. ff. ō ẏhē. emp. quidā. Et no. q ſm. ẏ. z. l. nunq̄ errat in pſona: nisi pu⁹ habita notitia aliqua de eo cuius noie aliꝰ se repsentet vñ si aliquis offerat se sub noie regis francie alicui puelle. si ipa nichil vnq̄ audiuit de rege francie nec aliquam noticiā hz de eo p fāmā/ vel alio mō: z putat hūc esse regē frācie: non erras in pſona hz in fortuna vel ālitate: vel noie. hz si aliqua pſentia in aliquē visum vel nō visum: tū aliq̄ modo sibi cognitū. hz fama vel alio mō. si postea per errorē z acciptat aliū etiā si ab eo fuerit cognita: reddet primo. si tū ille in eā pſen serit p nūciū vel alio mō: si vero nullo mō fuerit sibi cognitus ꝯ uls p errorē acciptat aliū: nunq̄ reddet pmo. qz inter eā z primū non fuit mſunonitū. nā in pentiꝰ incognitum: nec amorē: nec pſensum dirigē possum⁹. vñ Augu.

siue matrimoniū est vir⁹ et mulieris cōiunctio indiuiduā vite cōsuetudinem retinens.

Item cōsensus⁸ vtriuſq̄ matrimoniū facit. qz ergo isti cōiuncti sunt: vt individuā vite cōsuetudinem cōseruarent: quia vterq̄ consensit in alterum: cōiuges sunt appellādi. Hec ita respondet. Consensus est duorum vel plurium sensus in idē qui autem errat non sentit: nō ergo cōsentit. id est simul cum aliis sentit. hec autē errauit[b]: non ergo consensit[c]. non itaq̄ coniunx est appellanda: quia non fuit ibi consensus vtriuſq̄ sine quo nullum matrimoniuz esse pōt. sicut em ille q ordinat ab eo quē putat episcopum esse z adhuc est laicus/errat nec vocat ordinatus: immo ab episcopo adhuc est ordinandus[d]. sic ista errans nulli est copulata cōiugio: imo est copulāda.

Ad hec. Nō omnis error cōsensum euacuat: qui enim accipit in vxorem quam putat virginem: vel qui accipit meretricē quā putat esse castā: vterq̄ errat: quia ille corruptam esti

mat virginē: z iste meretricem reputat castā. Nunqd ergo dicēdi sunt nō cōsensisse in eas? aut dabitur vtriq̄ facultas dimittēdi vtr̄aq̄ z ducēdi aliā? verū est q non ois error cōsensum excludit. Sed error alius est pſone[e]: alius fortune: alius conditionis: alius qualitatis. Error persone est qñ hic putatur[f] esse virgil⁹ et ipse est plato. Error fortune qñ hic putatur esse diues qui paup est: vel ecōuerso. Error cōditiōis qñ putat esse liber qui seruus est. Error qualitatis est qñ putatur esse bonus qui malus est. Error fortune z qualitatis cōiugij cōsensum non excludit. Error vero pſone z cōditiōis cōiugij cōsensum nō admittit. Si qs em pacisceret se venditurum[h] agrū marcello: z postea ventret paulus dicens se esse marcellum: et emeret[i] agrū ab illo: nunqd cū paulo conuenit iste de precio? aut dicēdus est agrum sibi vendidisse?

Item si quis promitteret se venditurum michi aurum: et pro auro offerret michi auri-

ti.l.si per errorem.

d Ordinandus. vt. lxviij. di. presbyteri.

e Illū. q.d. nō. nā nec ille error venditionē impedit. z error seruꝰ impediat. ff. de ẏhē. emp. alioqn ẏ. tū dicit. l. q. soluit emptio p actionem ex empto. ff. de act. emp. l. ex emptio. ẏ. si quis virginem.

f Persone. p sona est ſm. Bōnabilis creatura indiuidua essentia.

g Putat. dicit. Ꝑ. quia i hac lra nō dz esse ipe hic. et hec vox ẏ. cū ticio. ff. de cōtrahen. emp. cum seruo nec errās dominū transfert. ff. de acqui. re. do. si procurator. et sic plana ē litter a. Et. l. si a ticio z illa. l. quoties. intelligūt cū scīēter cū duob⁹ contraxit. Docto. tamen exponūt vt dixi / emerer. id est emptū acciperet. et hoc p prer illud quod sequitur: nunqd cū paulo. zc.

a Aurical. Vendi cū volunt dicere tio non marcelli⁹ q esset eis vbi i ēptio z venditio ẏfecta quia in corp⁹ cō errāt. sensum fuit licet fuerit errātū in materia. id est in substantialiū qualitate. Sed vlpianus cū correxit dicēs nō eē venditionez vbi errātū est in materia. ff. de ẏtrahen. emp. hic vnus⁹ pign⁹ tamē tenet si ds obligat es p auro. vt. ff. de pig. act. l. j.

b Putabat. si quis autem erat in ꝑsto nomine: dū tamen certū sit de quo consentiat: hoc non officit. C. de testamēt⁹. si in nomine. sensus autem in appellatiōe. ff. de heredibus instru. non ideo minus. ff. de lega. j. l. uti.

Virgilius fuit Virgilius platonē. Virgilius de dicto patz. de re sibi pz. q. im se plas possibile ē q ds putet de ẏgilio ipm esse plato. nec ēcōuerso. qō verū est ſm opi. illorū qui cōcedūt q istum esse virgiliū est platonē esse virgilium. Alij vero concedūt q iste putat illū esse platonē nō tamen putat virgilium esse platonem.

Error est ẏri⁹ pſensui

a Errauit. qz aliud p alio putauit: hoc est errare xrij. q. ij. in ḡb⁹. vt. p vo falsū putare. xxxviij. di. ḡuis

c Cōsensit. Michi est tā ẏriū cōsensui q̄s error. vt ff. de contrahen. empt. alioquin. ff. de iurisditio. om.

Uides deret z scio tra duob⁹ deret scis esset succesſi ponor. vt. C. de re et tradēs rei vē. quoniā. ff. de rei vēdica. posteriori ff. si a tutio. ẏ hz ratio. ipm ef- intellexit litter ā fecit po- ista sic. qñ. s. secū dorem do nō esset vēditurꝰ si cū cognoscerer. vnde cuz errarer in persona q scio offerebat precium nō contrahebat cū ea. ff. ō fur. si ds vxori. ẏ. cū ticio. ff. de cōtrahen. emp. cum seruo nec errās dominū transfert. ff. de acqui. re. do. si procurator. et sic plana ē littera. Et. l. si a ticio z illa. l. quoties. intelligūt cū scīēter cū duob⁹ contraxit. Docto. tamen exponūt vt dixi / emerer. id est emptū acciperet. et hoc p prer illud quod sequitur: nunqd cū paulo. zc.

a Aurical. Vendi cū volunt dicere tio non marcelli⁹ q esset eis vbi i ēptio z venditio ẏfecta quia in corp⁹ cō errāt. sensum fuit licet fuerit errātū in materia. id est in substantialiū qualitate. Sed vlpianus cū correxit dicēs nō eē venditionez vbi errātū est in materia. ff. de ẏtrahen. emp. hic vnus⁹ pign⁹ tamē tenet si ds obligat es p auro. vt. ff. de pig. act. l. j.

b Putabat. si quis autem erat in ꝑsto nomine: dū tamen certū sit de quo consentiat: hoc non officit. C. de testamēt⁹. si in nomine. sensus autem in appellatiōe. ff. de heredibus instru. non ideo minus. ff. de lega. j. l. uti.

calcū⁸ et ita me decipet: nunqd dicerer cōsensisse i auricalcū? nūq̄ volui emē auricalcuz nec q̄ aliqñ i illō cōsensi qz consens⁹ nō ē nisi volūtaꝛ. sicut q hic error ma⁹ie excludit cōsensum: sic z i cōiugio error pſone Non em cōsensit i hūc: hz in eū quē putabat⁵ esse. Sed obijcitur. Jacob non consenserat in liā hz in rachel: septē siquidem ānis p rachel seruierat. Cum ergo eo ignorante lia esset sibi suppolita/ non fuit coniugiuz inter eos: si error pſone cōsensum excludit: qz (vt dictuz est) non in eā cōsenserat: sed in rachel. Dis ita rñdetur. Consensus alius est precedens: alius subsequens: precedit cōsensus qñ ante carnalem copulam in individuā vite consuetudinez vterq̄ consentit: subsequit qñ post concubinalem siue fornicariū coitum cōsentiunt in idē. Jacob q̄ et lia non fecit coniuges p̄cedēs consensus: sed subsequēs⁶: nec tñ ex primo cōcubitu fornicarij iudicanꝫ: cū ille maritali affectu eam cognouerit: et illa vxorio affectu sibi debitū psoluerit: putans lege primogenitarum⁵ z paternis imperijs se sibi iure copulatā. Ꝙ autem error persone nonnullos excuset: auctē illa probatur qua soror vxoris vtroq̄ insciꝰ⁴ sorore videlz et marito in lectum eius iussset. et a viro sue sororꝭ cognita phibet: que sine spe cōiugij ꝑpetuo manere censeatur. ille tñ qui cognouit eā p ignorantiam excusat. Aliter etiaz hoc ꝑbat. Drabo luo nōnunq̄ sem āgelū lucis transformat⁴ nec est periculosus error si tunc credit esse bonus cum se bonū simulat. si q̄ tunc ab aliquo simplici q̄reret: an sue brūtudinis vellet esse par-

ticeps: et ille responderet se in eius consortiū⁸ velle transire: nūquid dicēdus est cōsensisse in consortiū drabolice dānationis: an non potiꝰ in participationē eterne claritatis: Ita ez si ds hereticoꝝ noie Augustini vel Ambrosij vel Hier. alicui catholicoꝝ seipsum offerret: atq̄ ad sue fidei eum imitationē ꝓuocaret: si ille preberet assensum in cuiꝰ fidei sniaz diceret cōsensisse: non in hereticorum sectam: sed in integritatem catholice fidei quā ille hereticus se mentiebatur hre Q̄ q̄ hec persona decepta errore non in hunc: sed in eū quē iste se mentiebat esse cōsensit: patet q et⁹ coniunx nō fuerit. Error fortune et q̄litatis non excludit consensum. veluti si quis consentiret in prelaturā alicuiꝰ eccle quā putaret esse diuitē: z illa esset minus copiosa: q̄uis hic deciperet errore fortune: non tū posset renūciare prelature accepte. similiter que nubit pauperi: putans illum esse diuitē: non pōt renunciare priori conditioni: q̄uis errauerit. Error q̄litatis non excludit similiter consensum vtpote si quis emerit agrū vel vineam quā putabat esse vberrimā: q̄uis ille erraret in qualitate rei: rem minus fertilem emendo nō pōt tū venditione rescidere[k]. similiter q̄ duxit in vxorem meretricem vel corruptam quā putat esse castā vel virginē: non pōt eā dimittere z aliam ducere. et

Secunda q̄stio est propo sita de conditione: an li ceat mulieri dimittere cum quē pu-

c Subseqūs ẏ. xxx. q. v. ẏ. sed obijcitur.

d Primogenitarū. Consuetudo erat matrē primo nupruī tradere. viij. q. j. ꝑiculosum.

e Insectio ẏ. xxxiij. q̄. j. z. ij. in lectum.

f Transformat. ẏ. xxvj. q. v epl̄opi.

g Cōsortiū. hoc verum est q̄ iste nō peccat cū ita simpliciter z i genere dicit se velle esse participē sue beatitudinis: sec⁹ si ad spectalia descenderet: non tamē ob hoc excusat.

Saul adorat bouē quē credebat esse samuelem. xxvj. q. v nec mirum. hoc ideo quia intercessit culpa sua vel ibi idolatria adoratur.

h Rescindere. vt. C. ō rescinden. ds quis. nisi esset decepꝰ vltra dimidiū iusti p̄ch. vt extra de emp. et vē. cū dilecti. vel nisi hz̄et pestiferas herbas. vt. C. de edil. edic. l. si p̄dium. vel nisi dissetꝰ dolꝰ cām Zeno. vt. ff. ō dolo. l. ere legāter.

Uendi tio triplicit rescindit.

Secunda q̄stio. Hec q̄stio diuiditur in quattuoz pres. In prima ꝑbat p tres auctoritates q̄ si q̄s scienter consentit in ancillam tenet matrimonium. Secūda ibi his ita. Tertia ibi. Si ẏo. Quarta ibi. Queritꝰ etiā Johan. de fan.

Libra q̄ ignorāter

i Secunda. hic queritur: an fernuli cōditione re- perta libera possit recedere? et quidē sic: si ignorauit

cū suo eum esse seruum quando contraxit cum eo. vt.I.eo.si Frit ab eo recedē possit.

Erras melioti cōditiōe an possit mīmonīū dirimere Bal. iij.d.

f.coz. vij.g.

Mat. vj.b.

quis ingenuus.z no.Fm.D.q̄ non omnis error conditionis impedit matrimoniū:sz tantum seruilis error conditionis nec etiā semper talis error impedit. Unde si libera vult contrahere cum seruo et contrahit cum libero non diriminit mīmoniū: licet ibi sit error cōditionis:quia non intelligit talis decepta q̄ cū meliori cōtrahit q̄ credebat.sīliter dic q̄ si seruꝰ credit contrahere cū libera z cōtrahit cuz ancilla:nō dirimitur matrimoniū:ḡa cōsentit in hoiez sue cōditionis z quia neuter potest aliquid aliū obijcere:z ita,pter errorem seruī nūq̄ dirimit matrimoniuz:sz certe pars rōne videt q̄ si aliq̄ credit contrahere cum vno z cōtrahit cuz alio q̄ est dtior et melior q̄ matrimoniū teneat:quia nō videtur decepta. Alij aūt dicūt q̄ sine errel melioti vel i deteriori pditione semp dirimitur mīmoniū. Tertū dicūt q̄ si iter veniat error in disparī cōditiōe dirimit mīmoniū:sed si ipari nō dirimitur: vñ si libera vult contrahere cum libero et contrahit cū seruo: vel si seruꝰ vult cōtrahere cum serua et contrahit cum libera non tenet matrimonium: sed si liber vult cōtrahere cum serua et contrahit cum libera: vel si ancilla vult contrahere cum libero z contrahit cum seruo tenet matrimoniū:q̄ virobiq̄ est partas.z hec opinio bona michi videtur. B. Dubitari autem consueuit si libera contrahit per errorem cum homine ascripticie conditiōis an teneat mīmonium. Y. dicit q̄ teneat: iij.et C.ad senatusco.clau.l.vna.

a ¶ Nec seruus. A sacramentis enim ecclesiasticis non est amouendus.vt extra de coniug.seruo.dignū. vel ab illis que sunt iuris naturalis: vt a voto.in aut. de mona-§.hic autē.col.j. vbi Justinian⁹ inducit hec eadem verba aplī ad ꝓbandu q̄ seruꝰ possit esse monachus sed ītum ad ius ciuile seruus non habet p hoc.vt.ff.de regu.iur. quod attamet ad ius ciuile ꝛc.

b ¶ Redditurī sunt. Arg.q̄ seruus nō tenetur obedire domino in atrocibus xi.q.iij.non semper.

c ¶ Lege. Nō quo ad primo nem. irregularis efficitur qui cum serua ꝓpr. arg.xxxiij.di. si quis vidua. sed sequātur vuā le gē habito respectu ad ius naturale. nā de iure naturali ḡlibet cū ḡlibet posset ꝓhere:et ita seruus cū libera:nisi obstaret cōstitutio ecclesie.

d ¶ Ingenuꝰ. Argumētum a toto in quantitate/ab vniuersali ad singulare.simile.xix.di. sīluerio. si roma norum.

e ¶ Si quis. ¶ In mīmoniū.pōt ergo matrimoniuz eē inter seruum et liberā. quod ēs contra legez. C. de incest. nup.l. iij.sed abrogata est q̄ ad hoc vbi scienter contrahitur.

f ¶ Sed vna. Quātū ad hoc.

Si quis ancillam.

g ¶ Dubitat. Per legem illaz forte. C. d incest. nup.l.humilem vbi dicit q̄d non potest esse matrimonium inter clarum virum et abiectam mulierē et inter senatorem et libertam.

h ¶ Et legibus. Et ita si leges cōtradicerēt tñ illis legibus canō non obuiet non tenet matrimoniū:nam q̄ leges habeant locum in matrimonio videtur licet ꝛ.contradicat.arg.xxxv.q.v. ad sedem. §.xxvij.q.ij. quod autem.xxvij.q̄.ij.lex diuine. in fi. vnde dicunt quidam q̄ cum hic lex dicat nō esse matrimoniū cum ancilla.vt.C.de incest.nup.l.ij.et canon non excipiat: nisi cum scienter ducit q̄ vbi eriam cum,libera cōtrahit seruus credens se contrahere cum serua nō tenet matrimonium.

¶ Vis ita. ¶ Hec est secūda ps.q. in qua dicit q̄ si credebat vir aliquā liberā z erat ancilla poterit ab ea se parari. s hoc ꝓbat per tria ca. Johan. de fan.

Ancil: līgno rantem ducaz etiā pō manumissionē pōt liber dimittē.

Matrimoniū inē libe quis.colū.vj.Sz rā z ser num Z trauit cū eo quē cū pōt etiā a seruo dissoluti.

Seruꝰ ab ecclesie sacramentis mouendus.

Leges an habeāt locum in matrimonio.

Si ḡs ingenuꝰ. ¶ Facta. Sz pone q̄ liber ignorās ser Frit cū serua:postea dns manumittit eā z ip se cognoscit eā post eiꝰ manumissionē: potest cōperire eā fuisse ancillā tpe contracti mīmonij:querit an possit eam dimittere? z dicim⁹ q̄ sic:q̄ cōsensus ille ab initio nullus fuit:sz si dns eius tūc tēporis fciebat cō tracti matrimoniū z tacuit: tūc tenet mīmoniū q̄ eoipso intelligitur ei dedisse libertatē. i aut. de nupt.§. si vo ab initio. col. iiij z in aut. vt liber ti. de cetero.§. si quis colū.vj. Sz pōe q̄ libera cōtraxit cū eo quē credebat liberū sed postea comperta cōditione seruitutis: nichil omnino vult tā re fecūs: sz ille recusat. Dicunt q̄dam hoc mīmoniū eē ex vna pte z nō ex alia. vt extra de eo q̄ du.i ma.c.i.sz di co ītū ad neutrum est mīmonium. vñ neuter cogit stare cū altero ītū ad vinculū mīmonij. sz rōne fidei promisse dū tenet ei. Item pōt dici cū maiori contrahit cū minori q̄ ītū ad neutruz est mīmoniū et ītū ad vinculū mīmonij eque pōt maior recedere a minore si cut minor a maiore: sz nō est ita ītum ad fidem promissam.

a ¶ Faciat. cō filiū.e nō ꝓceptū

b ¶ Si nō pt. Jd.e ñ nō voluerit: vt sit ītū ex positio litere a se quatus. sed nec dns cogit eā vendere. arg.j.q.j.eos.

c ¶ Sciērat. Nō videt celata que sciuit: nec debuit certiorari q̄ nō ignorauit. vt.ff. de act. emp.z ven.l.j.

d ¶ Habeat. Dicit tamen lex q̄ si filia senatoris cōtrahat cum liberto non tenet. ff. de senato. filiā. sed illud fm leges tenet:sed non fm canones tenet. qz matrimonia iure poli reguntur. iij.q.iij.§. hinc colligitur

e ¶ Uli⁹ rei causa. ¶ Remouisse. nūquid ergo sine iudicio eccle pōt liber dimittere ancillaz quā credebat liberā? videt hic q̄ sic.extra.q.ij. ancillā. nā rettinendo eā sibi facit preiudiciū. vt extra de ꝓb.ser. ꝓposuit.sec⁹ tamen videtur. vt.xxxiij.q.ij. secūlares. xxxv.qō.vj. mul totiē. nā si causa sepationis sit manifesta. tamē sine iudicio ecclie nō dz dimitti. vt extra de dnor: tiis.porro. Naz pendēte accusatiōe alter alteri tenet reddē debitū. vt.e.vt lite pēdente.laudabilem: z hoc pōt admitti:vñ si petita fuisset hec restitutio audtri nō debuisset: et pendēte eā nō negabit et alimenta. vt.ff. de li.agno.si neget spōte tñ nō dz ei cōmīceri ne fiat et pīudiciū: eē ō cōiug. ser. ꝓposuit.sed mādato z ꝓpulsiōe eccle potest. ar. ff. de ap.cū et causa.

Liber ḡignorant cū Frit an sine iudicio ecclie illā dimittē possit.

f ¶ Probare. Probasz ēre ꝓbat ista tio inse liberā cū acto cumbit ri semp incūbat actori. probatio:vt.vj. q.vi. actor maxime cū tpa fuerit in possessione libertatis? Sz die q̄ sponte assumpsit hoc onꝰ? vñ mos et gerendꝰ erat. vt.ff.de ꝓbatiōib⁹. circa.

g ¶ Approbata.l.a iudice ꝓnūciata. et nota q̄ si iudex pnūciaret eā liberā z ingenuā. talis sniā oibus pīudicat. ff. ō statu ho. ingenuū. Si aūt pnunciaret nō esse seruā pe-

tenti illi soli nocet sententia. ff. de ll. causa. l. diui.

h ¶ Dotis ratio. arg.q̄ ḡ in initio litis restitutionē nō petit:postea petere nō possit. §. iij q.vj.§. exceptio. sz hoc verū est cū in modū exceptionis obijcit restitutio led si directe in modum actionis. posset vsq̄ ad sentē

t ¶ Eriatum. ¶ Diuortij. sed vnde haberet ille oc

stionem diuortij ꝓpter hoc? certe p legē que dicit ꝙ
seruitus supuenies diruit matrimoniū. ff. de diuor. l. j.
et in aute. de nup. §. si vero. coll. iij. Sed qualiter po
tuit iste se vendere cū ex hoc sequat ꝙ ide? ut ꝙ vendit
et qđ vēditur: quod est contra illud. ff. de re. ꝑmu. l. j.
maxime cū quin
q; exigant vt vē
dens liberi hois
Vendi tenear. Scz vt pa
tio homis tria? se vendāti
liberi ad preciū partici
tenet pandū: 2 vt in
dnq; in per: et vt non sit
tempꝰ ignarus sue con
ditionis. 2 vt em
ptor: ignoret eꝰ
cōditionez: et vt
sit maior. xxv.
xiij. ꝓ annis. ff. d. ad li
ber. pcla. l. j. 2
ij. Irez queritur
virū iste ꝙ seven
dut possit repeti
ab vroze q uis
haber in eo: 2 in
cuꝰ opprobriuz
redundat hmōi
seruitus? arg. q
ste. ff. de libera.
can. l. ij. 2. ij. qđ
concedit. h. ma
War- xime cū ipsa fue
c. 2. a. rit absēs nec po
terat pclamasse
arg. ff. mā. si pie
cedēte. §. luciꝰ
et hoc cōcedo cū
vir non habeat
coptā sui corpo
ris: sz mulier. et
est argu. ad hoc
xxxij. q. v. ꝙ bo.
a ¶ Scōm se
cularē. nō roma
nam. nā sm eaz
ob seruilem con
ditionē viri non
mutatur. ꝙ dirto
vroris. sz sm le
gem lombardā
sm quā non illa
vroz vel filij re
diguntꝰ in serui
tutem: sed secunda cum filijs vt in lombarda. de his
qui se in ser. alter sub. l. penulti. 2 vlt. In hiis enim le
gibus dicitur ꝙ vroz quam tunc habebat: vel filij nō
redigunturꝰ in seruitutem. sed secūda cum filijs: sed si
illa defuncta alia ei nubat liberaz: 2 ipsa et filij eius re
diguntur in seruitutē: vel facit hic mentionem de se
natusconsulto dandiano. sm ꝙ si libera ibat in amplexus
serui seruā efficiebatur. sed subiatum est hoc. C. ad se
natusconsul. claudia. l. j.
b ¶ Minutꝰ. arg. liez aliquid deueniat ad id a quo
inciperē non potuit: non tñ ꝓpter hoc irritat. §. diui.
Olv. precepta. j. ꝓcuma. q. j. ad limina.
Jtē est nobis ¶ habeant. sed quid si domini
sint in diuersis ꝓuinciis? credo alteꝝ cōpellendum vt
vēdat reliquo: vel si neuter emere vult redimat eccle
sia. Non em debēt vrores a viris separari. vt. xxxij. q. iij.
quos de? cōiunxit. 2. C. cō. vt iuste? iudi. possessionem
et ar. ff. de eāū. edu. plerisq. nā peccaret dñs eos sepa
rādo. 2 ita saltē
indirecte sunt cō
pellendi relaxare
eos. vt ex ō iu
di. nouit. si non
est q̄ emat: 2 po
tius sequat vroz
virū ꝙ econuerso
xiij. q. ij. vnaq;q;.
vel distingue an
ancilla nubat vo
lēte dño vel non
vt dixi. xiij. q. ij.
vnaquęq;.
d ¶ Legalis cōiunctio. i. legi
tima. i. cōmunis
consensus.
e ¶ Volūtaté
maxime. qz etiā
eis iuris pōt cō
trahi matrimoniuz. vt extra. e.
c. j. Joh. de fan.
chia. j. Ex
pediuit. impedimēto infrā
monū in ꝑceden
tibꝰ cauſis anne
ctit. S. hāc. xxx.
cām. in q̄ tractat
de aliis impedi
mēto. sez de cō
gnatiōe spūali 2
legali 2 impotē
tia coeundi. Ap
ponit etiam inci
denter de clāde
stinis nuptijs 2
solēnibꝰ. vt aūt
hec 2 alia faciat
cōpetentiꝰ ꝓmit
tit thema: ō q. v
eligit ōtiones.
¶ Quod aūt.
¶ Nec. q.
diuidit tres q̄
reo. In ꝑma q̄z
ꝓbat ꝙ duo ca.

Uxorē a viris ꝓ dños non se parēt.

diuisso

Wari- tus. ꝑ
ptiū fi
lū de
fōte su
scipiēs
non ob
hoc est
ab vro
re sepa
rāda.

tinentiā possit inducī. idē dicit. J. de eo. Capitula er
go q̄ dicāt ꝙ tales sunt separandi nō tenet: qz sunt cō
tra euāgeliū qđ dicit ob solā cām fornicationis debe
ri fieri separationē. xxxij. q. ij. quos de?. Vel qđ dicit
in eis ꝙ debēt separari: intelligas tāditu quousq; pe
nituerit. Vel dic
debet separi sub
ea condītione si
ꝑsit induci ad cō
tinentiā vt ē de
cog. spi. ca. ij.
a ¶ Permittit
hoc male dicit:
imaute cū ꝙ nō
possit contrahere.
nisi inueniat
cōcessum: sed cō
trarium est verū
J. e. q. iij. qui spi
rituale extra de
spon. cū apud.
Cōpa- ¶ Pruenit.
ternitas an ¶ b ¶ Ex la
bat si cro. dicit qđ
ꝙ si suscipio
filiū iudei de sa
cro fonte ipē me
et ipsum non cō
trahit cōpaternitas: qz nichil
ad cōstitutionez
ecclie sit de his
que fortis sunt.
ij. q. j. multi. vñ
si iudea postea
cōuertatur ad fi
dē possum cū ea
cōrahere: quia
nō remansit qđ
nihil fuit. dicit
tamē ꝙ si ira es
set sm legē mo
saycam ꝙ cōtra
herentur iter eos
cōpaternitas: ꝑ
circūcisionē. Ihe
retur sicut nunc
per baptisma contrahitur. inter susceptum autem et
susceptiētē in his que precedunt baptisma contra
hitur vinculum compaternitatis 2 licet adhuc nō sit
in fide vel in veritate ante baptisma. vt. xxviij. q. j.
caue. destin. atiōe ēn quadā fidelis reputat. eē ō bap
tizatos. Y. sū 2. R. dicit ꝙ iter me 2 iudeā cuꝰ filiū
de sacro fonte susciꝑo contrahit cōpaternitas. vnde
non possum postea cū illa ad fidem conuersa cōtrahe
re. Item dicit. Y. ꝙ bene contrahitur compaternitas
inter me et patrem susceꝑt de sacro fonte: licet sit he
reticus? si aliquando fuit baptizatus.
c ¶ Usum. loq̄tur de coniunctio aī cōpaternitatē 2
non de coniunctio post prout quidā mentiuntur.
d ¶ In archiuis. ab archa dictum est archiuū: vbi
Baptis- feliciter reponūtur libri et per tales libros fit fides. vt
mi. se- extra de rescrip. ad audientiam.
ptē sūt e ¶ Memorie. hic incipit respondere.
dona. f ¶ Septē dona baptismi. ꝑmū. salus collatio. vt J.
de cōse. di. iiij. ex hic. scōm: auriū 2 narū. ānuncio cū spu
to. tertiū est in pectore 2 in fronte crucis fctā signatio
vt. e. dist. postea signatur. quartum est oleī sancti vn
ctio. vt ea. distinct. deinde a sacerdote. Quintum ba
ptismi ablutio. vt ea. distin. venit. Sextum in vertice
chrismatis peruncto. vt ea. di. postq̄. Septimū etiaꝫ
dem in fronte facta signatio. vt ea. di. ꝓpter hoc.

auctoritate ꝑmittitur? vt quis
cōmatrē sue carnaliter copule
tur. hic aūt vroꝝ suam sibi
cōmatrem effecit: non ergo il
li vlteri? carnaliē copulari po
terit. ¶ Hic deuisdecit sancte ro
mane ecclesie episcop? scribit
gordiano hyspalensis ecclesie
epō 2 fratri charissimo.

¶ Separentur viri ab vroribus qui aliquo casu naros pro
puos coram epo tenent.

Pruenit ad nos diacō
nus sanctitatis vre epi
stolā deferens ꝙ quidam viri
et mulieres preterito sabbato
paschali die pro magno popu
loū incursu nesciētes ꝓpriōs
filios suscepissent ex lauacro
sancto. Cupis scire ergo ꝓ tra
li ratione accidenti: vtrum de
beant viri ac mulieres ad ꝓpriū vsum redire an nō? Nos
vero mesti in hac re inquisiui
mus quoꝝ dicta. † Inuenim?
in archiuis aplice sedis tā ta
lia cōtigisse in ecclesijs isaurie
ephesiorum simulq; hierosoly
morū: aliarūq; ecclīarū. Epis
etiam caruz ciuitatum ab hac
apostolica sede volentibus sci
re vtrum viri ac mulieres redi
rēt ad ꝓpriū thorū: btē me
morie? sancti patres Juli? In
nocentius et Celestinus cum
episcoporum plurimorū et sa
cerdotū consensu in aplorum
principis ecclia, phibentes ta
lia preseripserunt et confirma
uerunt: vt nullo modo se in cō
iugium reciperēt mulieres ac
viri quicunq; aliqua ratiōe su
sceperint naros ꝓprios sed
seꝑent se / ne suadente dia
bolo tale viciū inolescat. Sci
tis quia quomodo sunt septez
dona spiritussancti: ita sunt se
ptem? dona baptismi. A pri
mo ergo pabulo? sacrari salto
2 ingressu ecclesie vsq; ad con
firmationem per chrisma hoc
est a primo vsq; ad septimum
nullus christianus suam com
matrem in coniugium suscipe
re debet. Et qui presumpserit
tamdiu, vinculo anathematis
religetur: donec penitentiam
digne egerit.

¶ Item ex cōcilio apud verme
riam. capi. iiij.

¶ Ab vroze seꝑaret qui filia
strum suū coram epo tenuit.

g ¶ Pabulo. ħ
videt ꝙ ex omni
bus q̄ precedūt
baptismū cōtra
hat cōpatritas.
vt. J. e. q. iij. si de
ex vno. 2. J. de cō
se. di. iiij. i cathe
cismo. nā 2 ꝓpia
na dr ꝓpter ca
thezizata est. vt
xxviij. qō. j. caue
Sed contra cle
mens dicit ꝙ ea
que precedunt ba
ptismū virū impe
diunt matrimo
nium contrahēdū 2 nō dirimūt
Jctum. vt extra
de cog. spi. cōtra
cto. Jtē baptis
mo? est lauacū om
nium sacramen
torum. vt. xxxij.
di. §. verū. cū ergo lauacū non sit
apta nullum sa
cramentū pōt in
gredi. Jtē propt
catheclismū non
fit aliquis apt?
contrahere nisi
monū. vt. xxviij
qō. j. caue. Jtē si
decederet sine ba
ptismo nō ꝑ des
set ei cathecism?
quia ꝓpter eos
set damnat?. vt
J. de cōse. di. iiij.
firmissime. 2 ca.
Cōpat
tas
verū
hat er
hic q̄
baptis
mū pce
dunt.

nullo. ergo patet ꝙ adhuc est membrum diaboli non
ergo pōt esse filius spiritualis. hō. dicit ꝙ in quolibz
istoꝝ contrahitur compaternitas: 2 dicit ꝙ ante ba
ptismum nondū est homo spiritualis: est tamē filius
spiritualis. 2 dicitur spiritualis ad differentiā carna
lis vel adoptiui filij. Si hoc vis dicere nū: dicas ꝙ in
illa decre. contracto. filiꝰ ille non erat filiꝰ viri: sed tm
mulieris: 2 sic plana est. Vel dic ꝙ licet cōtrahat ꝓpa
ternitas non tñ talis cōpaternitas sufficies est ad di
rimendū. Alij dicunt ꝙ filij in baptismo 2 cōfirma
tione contrahitur cōpaternitas. Sed quero quod donū
contrahatur per illa que precedunt baptismum: vt si
ne sibe damnat? sit ea? si ens q̄ mortē ante baptismū
vt. J. de cōse. di. iiij. firmissime. 2. c. nulla? Dicit qđam
q̄ prosunt ad minorē penam. sed hoc non videtur: qz
lenissim? est pena parualorum: vt. J. de consecra. dist.
iiij. ca. regenerāte ergo videt? q̄ nō possit esse leuior.
Alij dicunt ꝙ hec dona ꝓsunt vtentibus sed nō mo
rientibꝰ fortiores ēn sunt ad resistēdum diabolo. vt
vt. J. de cōse. distin. iiij. postea. et ca. ex hinc. sed ex hoc

Dona
tur per
cathe-
cismū
ad ꝙd
ꝓsunt.

sequitur q̄ oēs parvuli equalē penam paterent: qō vide ll credibile. Si gras an hec dona sint sacramentum vel nō: dico q̄ nō: quia oīe sacramentū confert salutē vt.3 1.q.1. audiri. sed si appelles sacramentum id est signū future gre tunc cōcedo esse sacramentū.

Sacramentū omne salutez cōfert.

SI qs filiastrum.

¶ Contra vero hec ff.ii.pō.q. iii. nulla potest p vic.q̄ matrimoniū contractū legittime: non solūtur p cōpaternitatē supuenientem. Io. de fan.

Dicit desideras.

Disse desideras verum

a ¶ Ex alia. id est esset ex illa. j.e. de eo.

mulier que viri filiū ex alia[a] femina genitum de sacro fonte leuauerit: postmodū possit cū eodem viro copulari[b] q̄s ideo cōiungi posse decernim[v] q̄ sm canones sacros: nisi am borū cōsensu nulli[c] religionis obtētu dz cōiunx dimittere cōiugē. Pertinet aūt ad ingens vroris exitiū que habēs odio virū vel infirmitatē ei[v] non cō siderans: q̄si cā pietatis opar impietatē: maxime cum apls dicat. Nolite inquiens fraudare[e] inuicē: nisi ex cōsensu ad tp̄s vt vacetis oroni: z iterum Reuertimini in idip̄m ne tēret vos sathanas ppter incōtinētiā vestrā. ergo si non ex cōsensu vtriusq̄ cōiugis sacrū eē p̄bat: nō fraudent[d] inuicem: sed reuertant i idip̄m: pīertim cū dicat apls. Uxor sui corporis nō habet potestatem: sed vir: z vir potestatem sui corporis non habet: sed mulier. Item ex concilio gabilonensi. ca. iiij.

b ¶ Copulari id est carnaliter cōmiscere. 8. distic. xxxj. aliter. ar. q̄ nūq̄ malum est faciendū ppter bonū q̄ inde sequit. 8.q.q.j. non est putanda. 8. xiiij. q. v. forte. j. xxxj. q. iiij. sic nō sunt. j. xxxiij. q. v si dicat.

c ¶ Fraudare. i. a te subtrahere debituz q̄s timuerit deberis vobis: nisi ex cōsensu q̄ forte facietis vt expeditius vacetis oratiōi.

j. cor. vij. a.

Ibid.

d ¶ Non fraudent. ille tamen qui leuat filiam suā de sacro fonte perdit ius exigēdi. sicut ille q̄ fornicatur cū altera. Sed nunquid ſ talis petit debitū: debet vror et reddere. Dicit hn. q̄ sic: ilicz ille peccet petendo. z est arg. pro ipō. xxxij. q. v. manifestū. extra de vureiurā. debitores. Idez dicit de illis qui vouerūt ad tempus: sed ſ perpetuo vouissent secus esset. vt. xxxij. q. v. q̄ deo. Tu dicas q̄ statim ipso facto perditum est ius exigendi. licet per sententiam ecclesie nō fit ablatum ius: z cum non habeat alter ius petēdi: nec reliquus dare tenet vel soluere: quia vbi nulla est petitio ibi nulla est mora. vt. ff. de ſbo. ob. ſi pupill[v]. Sz nōne videt peraruū. xxxij. q. j. dicit. vbi dicitur q̄ dns ob solā cām fornicationis excepit: quare vror posset negare debitū viro vel ecōuerso. Sed illō sane intelligas q̄ ob solā fornicationis cām potest cā

Ibid.

Filiū ſ sacro fonte leuans z multi alij perdunt ius debiti exigendi.

e ¶ Dicēte. 8. di. xxvj. deinde.

f ¶ Necessitas. ſic. j. de conſecra. di. j. sicut j. xxxiij. q. j. c. j.

g ¶ Duxerit. no. ergo q̄ p̄ legitime factū ē ppter supuenientem cām infringi debet etiā q̄n res deuenerit ad eū statū a quo incipere nō potuit. vt. 8. dis. iv. precepta.

h ¶ Auctoritates Scilz q̄s deus conuenit hō nō separet et vbi dr vrorem nō esse dimittendā ni si causa fornicationis. xxxij. q. j. c. quos deus.

i ¶ Filia. ¶ hec est ſ. ps. q. in q̄ dicitur q̄ in sequentibus capitulis cōtinetur. Johan. de fan.

ris suis separētur: propīos filios cozā epō ad cōfirmandū tenuisse. vñ nos dignum duximus: vt si qua mulier filiū suū desidia aut fraude aliqua coram epō tenuerit ad cōfirmādū ppter fallaciā[e] suā aut ppter fraudem q̄diu viuet pniam[f] agat: a viro tū non separetur. Item ex concil. magūcien. c. x. in claustro sancti albini habito.

¶ Separentur et grauī penitentia plectentur: qui filiolam suam vel spiritualem matrem duxerint in vroiem.

De eo q̄ interrogastis: si aliquis filiolam suā in vroiē duxit: z de eo q̄ cum cōmatre spūali concubuit. et de eo qui filiū suum baptizauit: z vror eius eū de fonte suscepit: hac cā vt dissidium cōiugij fieret: si postea in tali copulatiōe possint pmanere? De talibus sic respondendū est: si filiolam aut cōmatrem suā aliqs in cōiugiū duxerit: separādos esse iudicam[g]: z graui pnia plectēdos. si autem coniuges legitimi vnus aut ambo ex idustria fecerint: vt filium suum de fonte suscip̄erent: si innupti pmanere voluerint: bonū est: si nau tē grauis penitētia iniungatur et simul maneant. etsi ꝑuaricator coniugij superuixerit. acerrima pnia mulctetur: z sine spe[h] cōiugij maneat. Item Nicolaus papa rodulpho bituricensi episcopo.

¶ Non separentur ab vroib[v] suis qui filiastros suos coram episcopo tenent.

Ditū est nobis quasdā feminas desidiose: quasdam vero fraudulēter vt a viro exp̄ssione. xxxij. q. j. hi qui.

Cōmatia p cōiuges pmissa ſ alter fornicatur: an possit reliqu[s] ab eo debitū petere.

Ditū est. e ¶ Si fallaciam. arg. q̄ dominus nemini debz patrocinari. vt. xv. questione. vj. capi. j. z. xx. q. iij. constituit. ff. de dolo. nec ex dolo.

f ¶ Penitentiam. intertorem z semper doleat se fecisse hoc. ſic. i. distin. clerico.

g ¶ Eo quod. ¶ Sine spe. xxxij. q. j. hi qui.

Beñ. ij. Mat. xix.

Ad limina beati petri.

a ¶ Innotuit. Id ē notificatum.

b ¶ Cogente. idem esset absq̄ necessitate: sed tunc et pnia iponenda esset. z vnde ſ ille sima necessitas excusat. de consecra. distinc. j. ficus. non tñ pater filiū in necessitate p̄firmabit q̄: illō episcopale est. de cōſe. distin. v. manus.

c ¶ Dicēte. 8. di. xxvj. deinde.

d ¶ Necessitas. ſic. j. de consecra. di. j. sicut j. xxxiij. q. j. c. j.

e ¶ Duxerit. no. ergo q̄ p̄ legitime factū ē ppter supuenientem cām infringi debet etiā q̄nis res deuenerit ad eū statū a quo incipere nō potuit. vt. 8. dis. iv. precepta.

f ¶ Auctoritates Scilz q̄s deus conuenit hō nō separet et vbi dr vrorem nō esse dimittendā ni si causa fornicationis. xxxij. q. j. c. quos deus.

i ¶ Filia. ¶ hec est ſ. ps. q. in q̄ dicitur q̄ in sequentibus capitulis cōtinetur. Johan. de fan.

Cōpaternitas an Zha filius enim eius bene potest ducere quam pater receperit ad penitentiā. non tamen

Ad limina beati petri apostolorum principis: hic presens homo noie stephanus orationis causa venēs nostro presulatui suggerēdo intuit[a]: q̄ filium suū in extremo vite sue positū/necdum baptismatis vnda lotum absentia scilicet sacerdotū nimia necessitate cogente[b] baptizauit: eūq̄ ipse ꝓpriis manibus retinēdo suscepit. atq̄ pro huius rei negocio noticie tue patefacto reuerentia tua quasi rectitudinis zelo flagrās p̄fatū hoiem a sua coniuge iudicauit esse separandum: q̄ fieri nullaten[s] dz: dicente[c] scriptura a dño ūctā esse viro vroꝛē: et q̄ deus coniunxit hō nō separet. vñ et dns in euangelio non dimittere posse vroꝛē suam: nisi causa fornicationis aptissime iubet: et nos tante auctis precipua fieri iussione dicim[s] dimittendū nō esse et iculpabile iudicādū q̄ necessitas[d] irulit. Nam hoc baptizandi opus laicis fidelibus iurta canonicā auctoritatem (si necesse fuerit) facere libere cōcedit. vnde si supra dictus genitor filiuz suum corpore mouentem aspiciens: ne etiam ꝓpetua morte pereunte dimitteret sacri vnda baptismatis lauit: vt eū de potestate auctoris mortis et tenebrarū eriperet: z in regnum x̄pi tā regnaturū sine dubitatiōe transmitteret: bene fecisse laudatur et idcirco sue vroꝛi sibi tam legitime sociate impune q̄diu viuere[e] iudicamus manere cōiunctū: nec ob hoc contra p̄fatas auctres[f] dominas aliquatenus separi debere. Hilia dicit spūalis non solū et[v] qui accipit: sed etiā eius q̄ trine mersionis vocabulo eam sacro baptismate tingit. Dicitur etiam spūalis filia sacerdotis/que et pctā sua confitet: harū oim flagitiosa cōiunctio est: et eadem pena plectenda. Unde symmachus papa ait.

¶ Pari pnia et iudicitur: q̄ spiritualem filiā z penitentialem suam violare monstratur.

Omnes[g] quos in penitentia suscipimus: ita nostri sunt spirituales filij: vt et ipsi[h] quos vel nobis suscipientibus vel sub trine mersionis vocabulo mergentibus vnda sacri baptismatis regenerauit. Siquester quoq̄ docēs admonet vnumquemq̄ sacerdotem vt nullus causa fornicationis ad suam penitentialem accedat: q̄ scriptum est. Oēs q̄ in penitentia accipimus: ita filij nri sunt vt in baptismate susceperit. quapropter hoc scel[s] si quis p̄petrauerit: non solum dignitatis honorē amittat: verūtamz vsq̄ ad exitum vite sue lugeat penitentie[i] se subdat. Item Celestinus.

¶ Decodem.

Si q̄s sacerdos cuz filia spūali fornicatus fuerit: sciat se graue adulterium cōmisisse. Idcirco femia si talica est oia derelinq̄: z reos suas

baptismo q̄ non attenduntur in penitentia. Si enīte suscipio ad penitentiā nō ideo parentes tui minus cōpatres fūt et per baptismū plena fit remissio pctōz: nō autē p̄ penitentiā. Si ergo laic[s] audiat in necessitate peccata alicuius mulieris nō potest postea cū ea contrahere. arg. hic/ si tamē contraxit forte tenet matrimoniū. videtur esse tantum hoc sacerdoti prohibere ritum et[v] tantū sit officiū audire pctā confitentium. Sed nunquid sacerdos ordinalis audiat peccata vroris sue[r] non: q̄ nec ipsa ei libere cōfiteretur si cōmisisset adulterium. Sed obijcio. tu dicis hic q̄ in baptizando cōtrahitur compaternitas: sed monachi ex officio q̄s debent baptizare. et tamē nō possunt fieri cōpatres. vt. xxvij. q. ij. peruenit. respon. possunt esse compatres baptizādo et nō leuādo. xxj. q. j. placuit.

Laic[s] si in necessitate pctā mulieris audiat an cū ea post ea Zhā possit. iij. pō.

i ¶ Jugi penitentie. Scilicet interiori: q̄ continua delictorū memoria multū operatur. de penitē. distin. iij. iudas.

Si q̄s sacerdos.

k ¶ Morelin. quest. nam proscribitur q̄s rebus suis ratiōe delicti. xxvij. q̄.

prima si quis rapuerit. vi. questiōe. ¶ Sz verum. aīs. si quis cum. et ita est preceptum.

Universidad de Deusto Biblioteca

Cōuersa. Hoc sīc̄ p̄cepti est: nō tñ erit mōachꝰ q̄ illud voluntarie elīt: sed tenebit ibi rōne delicti xx. q.j. sicut. Ita quidam ista velint intelligere de constitutione. Peregrinando. z ita sacerdos potest agere publica vtrū deposito sine spe reditus nōis. Iez q̄ publicā z solēne agere possit: vt dixi. l. di. confirmandus. licet alīq̄ dicant pere. lxxxj. dist. dictū.

Publica vtrū sacerdotem agi possit.

Quo dz. Duodecim. magis cīm peccat sacerdos cognoscēdo filiā spūalē q̄ vxorē alterius: quia pro hac ipsum pententia. vij. annorum: p illa. x. vt lxxxij. dist. pbr.

Sacerdotis filiam spūalē cognoscentis

In cōsciētia. Nō est q̄ deponendus nisi p publico crimine q̄ in noticiā ppli deuenerit. l. distric. sacerdotem. et. c. seq.

Sponsalia. Nec ē. q. vtrū Iez interfantes ptrahi possint sponsalia. Et quidaz dicūt q̄ nō. l. eo. c. j. cuz ēt infantia duraty Iez ad septēnium. C. de iure delibe. l. si infanti. z etas illa nesciat q̄d videat: vt. C. de fal. mo. l. j. z cū infantes adhuc psentire nō possint sponsalia nō Zhunt q̄ sine sensu Zht nō p̄t. ex de despon. impu. accessit. ff. de spon. in sponsalibus. nisi primi sint septēnio: ita q̄ sint capaces intelligentie. Ad matrimoniū aūt cōtrahendū tria exiguntur: psensus: z q̄ sit pubes: z ad coeundū potēs. arg. xxxiij. q. j. ca. j. nā nō pōt videri nupta q̄ virū pati non pōt. ff. q̄n dies legati ce. l. vlt. si tñ et ante etatē illā coire p̄t teneret mīmoniū. arg. dicte. l. z extra de despō. impu. puberes. z. c. de iuis.

Spōsalia an inter infantes ptrahi possint

Matrimonio tria sūt necessaria.

Vbi. Hoc. c. de matrimonio z de sponsalibꝰ inrelīgi poterit. sm q̄ dē sponsalibꝰ. dic cōiugiū. i. promissio futuri coniugij. j. c. q. v. nostrates.

Parentes an possint iurare q̄ filios suos alienū factū: cū alienū factuz possit nemo p̄mittere. ansitus. de inuti. stipu. §. si q̄s alium. Zte nunq̄d sint plures si filij nō Zhunt: Rñ. in mīmonio spāle est q̄s alienū factum pōt p̄mitti: nec sunt rei plures: Iz filij non Zhant dūmō parentes dent operam quā possunt. vt j. xxxi. q. iij. si q̄ parentes. vel pōt dici q̄ intelligunt p̄mīsisse q̄ darent operā vt fieret. vt. ff. de ꝟbo. obli. ēthens. vt in. l. illa iter stipulantē. Zte hic est spādabūr. Ie q̄ alīi possum⁹ pacisci. sup voto. vt ex. d. cle. vel. vo. pauplb⁹ tradat: z conuersa⁸ in monasterio deo vsq̄ ad mortē seruatā. Sacerdos aūt q̄ malū exēplum dedit hoīb⁹ ab oi offō deponat: z pegrinādo⁹. xij. annis penitеat. postea ꝺo ad monasterium vadat: ibiq̄ cūctis diebus vite sue deo seruatā.

Quidā. De eodem. Dn dz eps aut pbr cōmiscere cum mulierib⁹ q̄ei sua fuerit cōfesse pctā: si forte (qđ absit) hoc cōtigerit sic pēiteat quō de filia spūali: eps. xv. annos: pbr duodecim⁸ et deponat: tñ si i cōscia⁹ ppli deuenerit. Hīs itaq̄ auctibus apparet q̄ siue ppli siue tñmō viri filiā mulier de sacro fonte susceptit: nō tō a viro suo est separanda. qđ de viro suo sīc̄ oportet intelligi.

Questio. ij. Spōsalia⁸ ātē septēnū contrahi non p̄nt solo em cōsensu cōtrahunt

penies. Itē si parētes apponūt pēnā Iczut sponsalia peti, non pōt pena: qz mīmonia nō p̄nt astrigi vinculo pene: vt. ff. de ꝟbo. obl. ticia. Dubitari posset ecce aliq̄ Iz erūt spōsalia de futuro: volūt se mutuo cōsensu absoluere. Querit an possint? Dicit q̄ non. et est arguꝫ p eo. xxxj. qō. vlti. c. vnico. Alij dicunt q̄ ēt si murauerūt possunt se absoluere. vt ex de spōsa. preterea. sed Ḥ. dicit alexandrum ibi magistraliter potius q̄ papaliter rñdisse.

Spōsalia ante etatem legitimā Iez ēta sola tacita ānuentia tate p̄ aptam etatem confirmāt nec ē cōsensus

h Cōsēsus. arg. q̄ sequ⁹ ratihabitio confirmat p̄ factū inualidū. ex de matrimonio. cum passio. cura pastoralis. xxj. q. j. q̄m sciēdū. Sz ecce q̄ iuramentū aliq̄ ante. vij. annum Zhāt sponsalia posse sepīēnium nō Zdicūt: nec ēt expresse consentiunt: nunq̄d sint spōsalia cōfirmata? vel ponē q̄ aliq̄ ān pueros ānos Iczerūt spōsalia post puberratem nō Zdicūt: nec ēnā expresse consentiunt: nunq̄d sint spōsalia cōfirmata p talem taciturnitatez? videt q̄ adhuc i

Quod aūt. Hec q̄ diuiditur in tres partes. In prīs quarum. pbat p tria ca. q̄ si ill naturales nō possunt ptrahere cū filijs spiritualibus. Secūda ibi. filij vero. Tertia ibi. Si quis vero. Johan. de fan.

diuisio

Quod aūt. ad intelligentia huiꝰ ꝟbionis no. q̄ triplex est cognatio. Carnalis de q̄ agit. j. xxxv. cā. legalis z spūalis de quibus hic agit. Cognatio spūalis Zhit p septē dona baptismi sm q̄ dixi. ꝺ. co. q. j. ca. j. z talis cognatio diuidit in paternitatē z filiationem z fraternitatē z sororitatē: sed non procedit vlteri⁹ scilicet ad nepotes: qz alijs fit pater et filius vel frater vel soror spūalis: sed nulli⁹ fit nepos spūalis. spūalis ādoptio eaq̄ filia non potest copulari filio carnali: cū illi sint inter se spirituales ffes vt hic in. c. j. Legalis cognatio est que fit p arrogationē vel per adoptionē. Dicimur autem arrogare illum qui sui iuris est. z per arrogationē trāsit in nr̄am ptātē. Adoptare dicimur illū qui est in alteri⁹ ptāte z nō transit in nostram potestatē. Et sit arrogatio aūctore ꝓncipis. Adoptio aūt per quēlibet magistratū. vt inst. de adoptio. §. ij. z. iij. Filij aūt naturales nō p̄nt copulari filijs adoptiuis. vt ff. eo. §. sed de filijs spūalib⁹ non est phibitū quin possint copulari filijs adoptiuis. Sed hoc fallit q̄ inter collaterales vt iter fratrē naturalē z sororem adoptiuam non impedit matrimonium: nisi ꝺdiu durat adoptio: vt extra de cog. le. si qua. §. inter ascendentes z descendentes perpetuo impeditur mīmoniū licz solui⁹ adoptio. vt ff. ō ri. nup. quinetiā Item poterit dici q̄ filius qui adoptat nō dico arrogat possit copulari filie naturali: cū adoptatus non trāseat in prātem adoptātis. vt inst. ō adop. §. ij. Item pōt dici q̄ filius illegitimus potest copulari filie adoptiue: q̄ illegitim⁹ nō est in potestate patris. vt inst. de nup. §. vlti. licet illegitimus non possit copulari filie spūali Alij dicunt q̄ nec arrogatus nec adoptar⁹ potest copulari naturali

Cognatio triplex

Cōsen. gl. not. et dilate differē tiā inf ēdoptare z arrogare habes. §. ipator. ij. arrogatio. inst. de adoptio et ij. gnā lis. ff. eo. ti.

bus quia licet adoptatus nō transeat in potestatem adoptantis: acquiruntur tñ ei quedam iura ex adoptione que dissoluuntur per emancipationem. vt. C. de adoptio. l. penul. §. penul.

a Ita diligere. Unde inter eos. hoc vltra filiū nō protēditur. nepos em meus z frater cum filia mea spirituali bene contrahunt. ar. inst. de nup. §. eius vero multeris. z q̄ nulla⁹ prohibētur.

b Quandoquidē. hec nō est bona ratio: q̄ leges nō permittunt ꝛc. quandoq̄ enim leges phibēt matrimonium: nec canones: vt tñ inter tutorē z pupillā z inter senatorem z libertam. ff. de sponsa. tabi. et leges phibent acolitos vrores ducere. nō tamen cano nes. xv. q. iij. §. cum autem.

c Iracundum a petendo. z dicitur charta cōtinens petitionem alicuius.

d Sororis. Ar. q̄ in primo vel in scō gradu dīs papa etiam si velit non possit dispēsare: q̄ a naturali iure habuit initiū. z in veteri testamēto fuit phibitū ne quis sororē in vxorē acciperet: q̄ licz de sola sorore dicit tñ sub appellatione sororis cōtinetur nepotis. ar. xxij. q. v. Papa potest primo vel scōo gradu dispensare.

Ticinensis.

Filia spiritualis carnali filio nullo modo nubere potest.

Iracundum⁸ quod nobis tua veneranda fraternitas obtulit suscepimus: per quod scisciari voluisti: si liceat filio cuius pater alterius filiam ex sacro baptismate susceperit: susceptam id est spiritualem eius patris filiam: (quod dici crudele est) in matrimonio suscipe: quod apud te enormiter asseruisti contigisse. Sed bene tua sancta fraternitas compertum habet: quod dominus precepit moysi dicens. Turpitudinem patris tui/vel matris/vel sororis⁹ non reuelabis: turpitudo enim tua est. cum ergo a propria consanguinitate iubemur abstinere: multo magis⁸ a spirituali nostri patris filia (omni excusatione aut argumento sepposito) sub nimia districtione nos cauere conuenit: ne in tram diuine examinationis incidat si quis tali facinore nuptus minime restrinxerit frena luxurie. vnde etiam omnes cauendi sunt a talibus sceleris commixtione: ne in ꝑpetuum pereāt: sed hunc qui auctor huiꝰ pernitiose temeritatis

Leui. xviij. a.

vnde in secundo collaterali bene potest papa dispensare. videtur tamen q̄ sit ei prohibitum. xxij. q. ij. ārtur. sed ibi est ar. contra q̄ ipe durerat eam: sed adhuc obstat extra de restī spoliatis. litteras. vbi dicitur q̄ papa nō potest dispensare in secundo gradu. Sed dic q̄ non potest ita de facili

Pī carnalis sit dilectus an pl⁹ gēt⁹ ꝺ spūal⁹.

e Multo magis. multo sanctiꝰ. q̄ religiosi⁹ores sunt copule mentiū ꝺ corpoū. ar. xxvij. q. ij. cōiuges. xxxiij. q. v. q̄ deo. Et est ar q̄ pater spūalis est magis diligendus ꝺ carnalis ij q. vij qualis sententia. sed superiori capitulo dicitur q̄ eque: sed istud nō removet quin plus: eni ergo potiꝰ teneo: subuenire in necessitate carnali in beneficiorum temporalium exhibitione. nam de carnali est dictum. Honora patrem. lxxxvj. distinctione non satis. In exhibitione autem

renerentie plus deferēdū est spiritualit. xxx. di. c. i. Jo. non credo. ucc. c. Dicit. B.

Quis oportuit. a ¶ In diuina & ecclastica cōstitutiōe. argu. iij. q. v. quia.

¶ Filii. hec ij. po. q. fm Joan. de fan.

b ¶ Filij. preter filium p quez cōpaternitas est cōtracta vel fraternitas spūalis c ¶ Unde vbanus. istū precessit paschalis. arg. i. q. iij. saluator. z ex de sponsa duo. licet preter solitū. qō est verum de primo sed sequens ca. attribuitur paschali. ij. qui sōz chionicā successit vrbano.

Super quibus consu. d ¶ Femina. J. de cōse. dist. iij. mulier. extra. sed hoc in necessitate intelligitur.

e Quod susceptum. Si intelligimus ca. hoc pnot alexāder inuit. extra de cog. spirt. ca i vt scilicz deroget ei per precedens c. legas literaz put iacet. vel si vis potes addere in fa nō possunt coniūgi supple filijs spiritualibus et sic non est correctū z male intellexit alterā. hoc ca. nā dicit cap. vbam esse posterius et ita rogaret aliū ca. paschalis. cū tamen vbanus paschalem pcessit. Sz dici potest q hec littera est mendosa: vbi dicit paschalis secōs. nā dz dici ibi paschalis primus. nā primus paschalis pcessit vbanum

Post susceptū f vero de fonte filium vel filiā spiritualem qui ex compatre vel commatre nati fuerint: matrimonio contungi non pōt: q leges secuit non emancipatos g adoptiuis pbibent copulari.

Idem ex libro digestorū. tit. de ritu nuptiarū perpenditur in quo ita legitur. ¶ Palea.

Per adoptionem questa fraternitas coniugij pedit nuptias donec manet adoptio. ideoq eam quam pater meus adoptauit z emancipauit potero vxorem ducere: essi me emācipato illam in potestate retinuerit: poterim? tūgi matrimonio. Itaq volenti generum adoptare suadeō vt filiam emāciper. similiter suadetur ei vt qui velit nurū adoptare emancipet filium.

Si quis vo aliquo fortuito casu filiā sue cōmatris vxorē acceperit: nō cogit eā dimittere. Unū in tributien. cōct. legitur.

¶ Non cogitur quis dimittere filiam sue commatris: quaz duxit in coniugium.

Illud etiam nec canonica institutiōe diffinum?? nec interdictione aliqua refutamus/ sed propter eos qui diuerse de eo sentiūt hoc loco aliquid commemorandum: si quis sue spiritualis cōmatris filiā h fortuito i z tra contingente rerum casu in coniugium duxerit consilio maturiori seruato habeat atq honeste legitimo coniugio operam det.

¶ Questio iiij.

Relictam k vo cōpatris vxoris sue null? in coniugiz ducere pōt.

Unde Nicolaus papa, scōm. vñ nichil ē in littera suppla dū. z est hoc abrogatū z intelligitur. pter sonare z huic iuri antiq minuit illa consuetudo. extra b coniugia. spi. sup eo.

f ¶ Non emācipatos. nā filij emācipati? bñ pōt copulari filie adoptiue. ff. de ritu nup. per adoptionē. vel emācipare. f. adoptiuus copulari pōt.

g Er adoptionē ēsitā.

¶ Si quis vero.

¶ Hec est. iij. po q. fm Jo. de fan.

h Illud etiā.

¶ Diffinimus. Immo post ea diffinit. et ita re dubis certa ferē sntia vbi de iure dubitatur. ij. ps

b ¶ Filiā. f. cō matris posse ducere in vxorem.

b ¶ Filiā. hic pōt spūalis videō q pōt spūalis pr copulari sororī filie spūalis z filie pōt. q tur sororī filie spūalis exrēdit. sūr dico q pāt potest sumere filiā spirituale filij carnalis. Iz em cognatio spūalis descēdat de pōe ad filios: non tñ descēdit de filio ad patrem.

i ¶ Fortuito. Idem il. ex ppositō. ar. Z. q j. dicitur.

k Relictā vo. ¶ hec. q. dixidit in. iij. ptes In pīm z ārū dz q successiue pōt ds hōe duas cōmatres vxores: in duob? tñ casib? f. si fuerit cōmatres añ matrimoniū vel si filiā mee vxoris accepit ab alio viro.

Matrimonii verum potest succedere de una duabus cōmatribus.

Desi. ij. d.

ij. ps

ij. ps

licite copulari

scribi constātien. epo salomonis. ¶ Duas commatres alicui habere non licet.

Discitatur a nobis sanctitas vestra: si aliquis homo duas commatres habere valeat vnā post alteram: in quo meminisse debet scriptuz esse. Erunt duo in carne vna. Itaq cū cōstat: quia vir et mulier vna caro per cōnubiū a effi ciunt restat nimirū virum cōparrem cōstitui illi mulieri cuius matrimōio assumpta vxor cōmater esse videbat. et ideirco liūt virū illi femine non posse coniungi in copulam que cōmater eius erat cum qua idez fuerat vna caro effectus.

Item ex concilio calce.

¶ Decreto ānus peniteat: q duabus cōmiscetur cōmatribus.

Si pater et filius / aut duo fratres cū vna muliere: aut si cū matre z filia: aut cum duabus sororibus aut cū duabus cōmatribus aliqs cōcubuerit: 5m antiquam/ et humaniorem diffinitiōem octo b annis peniteat.

Item Innocentius Exuperio tol. episcopo.

¶ Nullus duabus commatri duo commisceatur.

Si quis vnus ex contugio c filium aut filiam alterius de sacro fonte suscepe rit aut ad chrisma tenuerit vel xpiānitatis d ministeriū dederit: ābo z vir z vxor cōpatres e existunt parentibus infantis: qz vir et mulier vna caro f effecti sunt. ¶ cōtrario inuenitur in cōcilio triburiēsi. c. xl viij.

¶ Axorē cōpatris ducere pōt cui? ipsa cōmater non fuerat.

Qui spiritualem g habet compatrem cui? filium de lauacro sacri fontis accepit et ei? vxor commater non est: liceat ei defuncto cōpatre suo eius viduam ducere in vxorē: si nullam habet consanguinitatis propinquitatē. quid ēm: nunquid non possunt contungi quos nulla ppinquitas carnis vel nulla generatio secernit spiritualis?

¶ Cōtrario. ¶ hec est. ij. ps. q. i qua ponunt duo casus in quib? dz pōt habere duas cōmatres. Jo. de fan.

Qui spūalē. Sic ieipe cōstructionē. liceat ei qui spūalē habet cē. Sed obūcik. si vxor mea leuauit filiū alicui? de sacro fonte michi acqritur compaternitas p eā. vt. ē. pri c. querit. si aliqs leuat filium eiusdē de sacro fonte quē hz ex alio viro michi p eam nō acqrit cōpaternitas. Ad hoc rñdet cardinal? q cōiuges sibi cōiēant actiones sed nō passiōes. q ēm vn? cōiugū agit/reliqu? intelligitur agere cū sint vna caro: sed p hoc nō assignat rō diuersitatis qua qrit quare actiones cōiēant et nō passiōes. dicas ergo q ego modo sim pr huius puerī nec carnalis: nec adoptiu? nec spūalis: nō possum dici cōpater su?. q nō sim pat spiritualis pat?: quia filia mea licite copulat? et item filius meus et ille puer nō sunt fratres spūales. ergo ego nō sum pater spiritualis ipsius. Jo.

g ¶ Aut spūalē. Duo hec ca. in eodē casu loquunt: sz in pīo casu dicit q aliqua pōt hre duos cōpatres: quorum secundus susceipit filium primi de alia vxore in secundo dicitur q quis pōt habere duas commatres qñ secunda suscipit prime filium de alio viro.

Cōpatritas viri porrigitur ad vxorē.

Cōpatritas/ an per fornicariū coitū Ihū tur. ij. ps.

Addē q ārū est verū ea. gl. in. c. discretionē. de eo qui cog. cōsang. vx. sue. in gl. q. not. i. l. cū ācilitis. C. incest. nup.

Actiones sed nō passiones cōiēantur in pugnes

Post vxoris obitu. ¶ Nec. Crederet aliqs q cognatio spūalis adhereret marito per vxorē suā sicut ꝛ cognatio carnalis. q sicut hōes sanguinei vxoris ea mediāte efficiunt viro affines: ita ꝓgnatres ꝛ cōmatres vxoris efficerent marito p eam cōpatres ꝛ cōmatres. hoc negat hic.

b ¶ Cognatio spūalis spūalis.

c ¶ Comparatur. i. assimilat i hoc q per vxorem acquirit: et hoc melius exprimit statim. nec enim. ꝛc.

d ¶ Per vnionem. sm hoc reprobat intellectus. G. vtrū qs post cognoscat/ vel non. vt. ff. sequenti.

e ¶ Ad vnionē precedētem matrimonium siue carnalē copulā: aliter bene pertransiret/ nisi cū filia⁹ alterius tm susciperetur.

f ¶ Cōmatrē. vxoris suā tā facti cōmatrē alicui⁹. i. postqs est effecta cōmater alicui⁹ femine. q casu nō ꝓt ducere aliā feminā vxore mortua secundum Gra.

g ¶ Triburiis scilicet melius diceret paschatius: in idē est casus.

Ex epistola paschalis pape. ij. ad reginam epm.

¶ De eodem.

Post vxoris obitum cuz cōmatre vxoris viri superstitis cōtugio copulari: nulla videtur auctoritas vel ratio prohibere. neqz * enim cognationi carnis cognatio[b] spiritus comparatur[c]: neqz per vnionem[d] carnis ad vnionē[e] spiritus pertransitur. ¶ Notādum vero est: q aliud est cōmatrem[f] alicuius cognoscere: atqz aliū derelictam ab aliquo cōmatrem alicuius fieri. Auctoritas illa Nicolai pa. ꝛ chalcedonen. synodi illum prohibet commatris sue vxoris matrimonio copulari: q vxori sue debitum reddidit postqz illius commater extitit. illa vero auctoritas tribuentis[g] concilij illos permittit matrimonio copulari cuius vxori postqz a viro suo derelinquit illius cōmater efficitur: nec post cōpaternitatem a viro suo cognoscit.

Queritur autem an vxori cuz marito i baptismate simul debeat suscipere puerum.

De his itaqz scribit vrbanus ii. Vitali episcopo buxten.

¶ Vxor simul cum viro filium alicuius in baptismate non sit suscipiens.

Quod autē vxori cū marito i baptismate simul non debeat suscipe puerū nulla auctoritate reperitur[h] prohibitum: sed vt puritas spūalis paternitatis ab omni labe ꝛ infamia[i] conseruet immunis: dignū esse decernimus vt vtriqz ilsimul ad hoc aspirare minime presumant. quia vero placulare flagitiū cōmisit: q duabus cōmatribus velut duab⁹ sororibus nupsit magna iurta modū culpe penitentia sibi debet inūgi. illud ño tribuenten. concil. qui spūalem habet compatrem ꝛ c. ante hanc[k] prohibitionem dictum intelligitur: vel vxori[l] cōmater accipiat: nō ex eodem filio cum viro sed ex alio.

¶ Questio. v.

Quod autē[m] clandestina cōugia fieri non debeāt. ¶ Nicolaus[n] papa rescribens episcopis affrice. ¶ Clādestina contugia fieri non debent.

Aliter legitimū non sit coniugium nisi ab his qui super ipsam feminā dominationem habere videntur: et a quibus custoditur vxor[o] peratur[p] ꝛ a parentibus ꝛ ꝓpinquoribus sponsetur: ꝛ legibus dotetur: ꝛ suo tēpore sacerdotaliter (vt mos est) cum precibus[q] ꝛ oblationibus a sacerdote benedicatur: et a paranymphis (vt consuetudo docet) custodiatur. Matrimonia clādestina ꝙ sine ꝑsentia testiū ꝛ traductiōe ꝛ aliis solēnitatibus[r] Ihunk. ꝙ cū hmōi solēnitates nō sint de substantia matrimonij ꝙ sufficiat sol⁹ ꝑsensus: ꝛre ꝓbatur ꝙ mātimonia Ihūc Rū. duplici rōne. ne sub spe mātimonij fiat fornicatio. vl ne mātimonia[s] ꝓcūt separent sepe et mātimonio occulte ꝛto alē mutaret ꝓpositū ꝛ dimitteret relictum ꝓbationib⁹ destitutū. vt. ꝛ. ꝙ. ꝙ. his.

n ¶ Aliter legitimū. ¶ Perat. ne apperētie estimēt actrix. si ipsa ꝛc. xxxij q. ij. honorantur.

o ¶ Precibus. ex de clande. despon. cum inhibitio.

a ¶ Cō tubernia. Hic canō ꝙ sumit i detentiōe ptē: nā vbi periculū ꝛtis i tuitiōe ptē interpretādū ē. vt ex hoc ad iudicē. ꝛ. ō. de. v. ad ex⁹. quoz rō sumit canō ꝑ mātimonio. vt. xxxiij. q. j. si qs accepit. Sz nonne in mātimonio sufficit ꝓbare q aliqs eā recepit eo ꝓcertus vt eā ꝓpetuo haberet: ꝛ aliō nō sit dictū. vt. xxxij q. ij. solet ꝛ i libe re mulieris ꝓtractione pot⁹ ꝓsumit mātimoniuz ꝙ pcubinat⁹: vt ff. de ritu nup. i libē. nā cū qs nō ꝓstat se velle hre aliquā vt cōcubinam: dūmō honesta sit mulier hēbit eaz vt legitimā. vt. ff. ō pen. i cōcubinatu. Sol. canō ꝓsiderat periculū aie ex de iureur. cū contingat. ex de ꝑspon. nuuenis. et nō poti⁹ iudicat ee fornicationes qs mātimonium: lex nā stricti⁹ ꝓsiderat mātimonium qs canon. nā si aliqs iuraut q vellet aliquaz ꝓpetuo retinē se cuz: nisi dicat q velit eā retinē i vxorē legitimaz non erit mātimoniū. i aut. q mona. effi. le. ¶. pecoll. vi. ¶. co. si qs duin⁹. sec⁹ scōm canones. vt. xxxij q. ij. si qs accepit. Sz nonne in mātimonio sufficit ꝓbare q aliqs eā recepit eo ꝓcertus vt eā ꝓpetuo haberet: ꝛ aliō nō sit dictū. vt. xxxij q. ij. solet ꝛ i libe re mulieris ꝓtractione potius mātimoniuz qs ꝓcubinat⁹: vt ff. de ritu nup. i libē. nā cū qs nō ꝓstat se velle hre aliquā vt cōcubinam: dūmō honesta sit mulier hēbit eaz vt legitimā. vt. ff. ō pen. i cōcubinatu. Sol. canō ꝓsiderat periculū aie ex de iureur. cū contingat. ex de ꝑspon. nuuenis. et nō potius iudicat ee fornicationes qs mātimonium: lex nā stricti⁹ ꝓsiderat mātimonium qs canon. nā si aliqs iuraut q vellet aliquaz ꝓpetuo retinē se cuz: nisi dicat q velit eā retinē i vxorē legitimaz non erit mātimoniū. i aut. q mona. effi. le. ¶. pecoll. vi. ¶. co. si qs duin⁹. sec⁹ scōm canones. vt. xxxij q. ij. si qs accepit. Sz nonne in mātimonio sufficit ꝓbare q aliqs eā recepit eo ꝓcertus vt eā ꝓpetuo haberet: ꝛ aliō nō sit dictū. vt. xxxij q. ij. solet. Zn hy⁹ aūt ꝓcordo legef canonib⁹ q iterpares ꝓbas nō ꝓsumo esse mātimoniū nisi dotalia istrumēta interuenāt. C. de nup. i peritiss. ¶. fino. Zte illis ꝓsidero circa paref et ipares: an matialis affectio ꝓcesserit ꝓparatis ꝓsonis ꝛ vite ꝓiunctiōe ꝓsiderata. vt. ff. de dona. donatiōes. ite et famā loci cōsidero. vt ex de ꝓsum. illud. ite q simul recepe: rint sacramenta. vt. xxxij. q. j. caue. ite q dos redrf in oi mātimonio vt hic dz. ꝛ qō hic potes itelligere in subsidiū ib⁹ ꝓsonis. nā ibi ꝛ dos ꝛ alie solēnitates matrimonij redrunt. i mediocrib⁹ aūt ꝓsonis sm leges nō sufficiūt testes nisi scriptura adsit. in istis sufficiūt testes. vt in aut. q. mo. na. effi. legi. ¶. hoc ergo. col. vj.

b ¶ Legitima. nō ꝓiudicaret alij mātimonio q coīi

Matrimonium ꝑtū inter aliquos ꝓsumi possit.

† Concor. ter⁹ in. l. ofo. ꝛ l. oino. ff de ꝓspō. ꝛ. l. nō sane et ibi cy. C. de bo. q lib.

confessionem. extra de eo qui cog. consang. super eo.

Vllus. Causam huius prohibitionis habes. ¶. c. ¶. his ita.

d Ostrates. ¶ Anulo. anul⁹ significat mutuum amorem ꝛ fidem cōiugalem esse seruandā. vt. j. eo. femine.

Anulꝰ nuptialis nō gerat.

e ¶ Inuitatis. Ars. q testes in mātimonio erūt rogati sicut i diuortio. vt. ff. de diuor. nullū. qō non credo.

f ¶ Aprotem pore. s. cū erant in adulta etate: ꝛ nō in quadragesima ducer eā licet in quadragesima cōtrahere posset. extra ō ma. con. cōtra in terdi. eccle. ex hi i ꝙdragesima.

Cōtra here lz gesti ina.

g ¶ Offerre. sm cōsuetudinē regionis.

h ¶ Velamen celeste. qz ꝙdā celeste vel spirituale significat j. eo. femine.

i ¶ Hec cūcta. Zd est hec singula. lxxxix. di. singula.

k ¶ Nō interueniant. huiusmodi cīa solēnitates nō exigūtur necessario. nā si omittantur leuia vel modica non nocēt. vt ff. de ven. inspti. ¶. l. in hīs. dos ergo pōt omitti. qz licet dos sine matrimonio ee non possit: matrimoniū tn sine dote esse potest. ¶. vi. ¶. si qs dixerit. sed cōtra. xxxij. q. iij. consanguineorum: sed illud ꝛtelligit i eodē casu cū illo ca. aliter. s. de occulte contrahentibus. vnde cum ꝓsumantur adulteri repelluntur. Ymo tamen dicit peccatum esse si huiusmodi omittantur solēnitates si adhiberi possunt.

Matrimonium pōt ee sine dote. † Concor. ter⁹ in. l. ff. C. de dōa. inter vi. et vxo. glo. in cap. et si neces se. ō dona inter vi. et vxo.

l ¶ Qualis debeat. ¶ Legem. promotionis.

m ¶ Desponsata. hoc est cōtra illos q dicunt q vxore non repellor a ꝓmotione quasi corrupta duxerim. arg. xxvij. di. quia sunt. xxxvij. distin. cursdum. lxxvij. dist. quicūq. xxxvij. dist. precipimus. Arg. con

Universidad de Deusto
Biblioteca

era.xxxiij.di. valẽtino. sed certe q hoc casu in virginitate videt ista desponsata. ois eñ que precesserũt legitim ant p sequens mrimoniũ. extra q ſ. sint legi. tãta.

a ¶ per scripturam. I de pen. dist. i. quem penitet contra sed ibi phibetur absens per scripturã cõsteri vel q pentẽtiã accipere debeat Hic aũt p mrit mulieri simplici dũ presens sit in scripto peccata offerre vt. ij. qõ. viij. §. sed calixtus.

Sponsus et sponsa.

b ¶ Pro reuerentia. Ergo nõ eris peccatum si aliter fiat.

Ullum.

c ¶ Iuxta possibilitatez. i. sin facultate et viri nobilitatez. vt. ff. de iure doquero. ff. de relig. si ds sepulchrũ. §. viij.

d ¶ Dos. Ex hoc dicũt quidã q semper aliqd dandũ est in dotem: etiam si minima paupertas cogat saltem da bisyniũ denariũ qõ nõ cõcedo. et hoc est contra.

¶ Sed queritur

¶ Hoc est secunda pars. q. In qua querit vt. i. e. sequitur sin Joãnẽ de san.

Hemine.

e ¶ Subditas. I. xxxiij. q. v. cum caput. et ca. mulierem.

f ¶ Annulus. Dicit h. q p tradictionez anuli a spõso vel donationẽ arre q presumit p mrimonio. argu. eẽ de pñs. illõ. z hoc etiã videt p oones Siego. que dicũtur in benedictionalibus: vbi dicit. benedic dñe has arras. et arg. xxvij. q. ij. si ds vxorem. Aliq dicũt sponsalia rñ presumi nisi det anul[u] a sacerdote. argu. ff. e. nostrates. vel nisi sit de consuetudine loci q anulus detur in matrimonio. z est ſ. qõ dicit lex in arra q non facit emptionem: sed est eius signum. insti. de emp. z ven. in prin.

tia illius per scripturam[a] recipienda. Item ex concilio carthaginensi. iiij.

¶ Quomõ sponsus et sponsa ad benedictionem accedant.

Sponsus et sponsa cum benedicẽdi sunt a sacerdote: a parẽtib[9] vel paranymphis offerantur in ecclia, sacerdoti: qui cum acceperint benedictionem/eadem nocte p reuerentia[b] benedictionis in virginitate permaneant.

Itẽ ex cõcil. arelatensi. c. vj.

¶ Sine publicis nuptijs nullus ducat vxorem.

Nullũ sine dote fiat conjugiũ: iuxta possibilitatem[c] fiat dos[d] nec sine publicis nuptijs quisq nubere vel vxorem ducere ꝓsumat. His omnibus auctoritatibus occulte nuptie prohibentur: atq ideo cum contra auctoritatem fiũt nuptie pro infectis habere debent. Sed queritur quid sibi velint tãle solennitates velaminis et anuli que in cõiugijs obseruantur. O ehis ita scribit Jsidorus in secundo libro de officijs. ca. xv.

¶ Quare femine velantur dũ maritantur.

Hemine dum maritantur ideo velantur vt se nouerint semper maritis suis subditas[e] esse et humiles.

¶ Item q nubentes post benedictionez vitta inuicẽ quasi vno vinculo copulantur: videlicet ideo fit ne compagẽ coniugalis vnitatis disrumpant.

Dicit illud. Hec est tertia pars questionis. In qua ꝓbat magister q verecundia debent precedere mulieres cum nubunt. Jo. de san.

g ¶ Vxor. iã er at ergo vxor z desponsata. arg. xxxij. q. ij. §. cũ §. Et est arg. q mrimoniũ põt Jhũ iter absentes q nunqꝫ se viderũt qõ vex. est si fama vel aliq alio modo se nouerũt z ignotos ex toto cõsentire nõ possunt[g] sed in eos q non sunt penit[g] ignoti possunt[g] cõsentire. vt. lxxiij. dist. c. j. z. ij. dicti. lxv. ca. §. z. ij. q iter absẽtes mrimoniũ Jhũ. ẽ arg. eẽ q de. vt vo. veniens. ff. de ritu nup. mulierẽ. ff. de spõ. sufficit. z dicit lex q ãssus Jer[o] q cũ ꝓsensu cõtrahunt inter absẽtes celebrãtur. ff. de Jhen. empt. l. j. §. e autẽ. dũ in hoc agat. nõ eñ dico q solus ꝓsensus facit mrimoniũ nisi hoc sit actũ iter cõsentientes. argu. xxvij. q. ij. sufficiat. et dicit lex q ispiciendũ sit qd agat. ff. de act. z ob. obligationũ. Arg. ptra eẽ de spon. duo. duob[9]. ibi coꝛde z ore z si nõ strinxit. &c. Sz dic q ore dicunt ꝓsentire: cum pentratoꝛes eoꝛ nomine consentiunt. Sed qd dices si aliqs ꝓsensũ suũ exprimat aliter femine p fraꝰ: et añ receptas ab illa iste penitentiat[e] ꝰ. dicit non esse mrimoniũ. licet illa consentiat: quia requiritur q duret vo tũ est in aliqs mãdatis: nã iz reuocet mandatũ altero ignorante: tñ ptractus tenet. vt. ff. manda. si mandat seruo. Arg. tñ est ptra. ff. de dinoꝛ. si penitet. Item seruo est in electione. vt extra de elec. cum inter.

¶ Sed obstat. ¶ Hec est quarta pars. q. In q ꝓbat q

Maritari monitus iter absentes ꝓtrahi potest.

Heſſ. xxxiij. q.

clãdestinum matrimonium tenet si ꝓbari potest. nã sine vera ꝓbatione nullus debet condẽnari. et hoc probat per vnam legem z per. iiij. ca. Jo. de san.

a ¶ In nouellis. in auth. q. mo. na. ef. le. §. pe. col. vj.

b ¶ Ds diuinis. ¶ Habiturũ sed nõdq q hec verba futuri tpis iuro q habebo te p legitima vxore Jhũ mrimoniũ: non videt: cũ hec verba hic posita futuri tpis sint. vt eẽ de cõdi. ap. c. vi. z eẽ de spõ. ô illud. lex ita tñ dicit q sic. z est verũ: q hoc verbũ habebo/respectũ hz ad ꝓsens tps. aliud esset si diceret. iuro q ducã te i vxorem. &c. z q illa ꝓba ad ꝓsens tẽpus referant. ꝓbatur eẽ de martri. cõ. cõtra iter dic. ec. ex hys. vt habitum. i. habitam me retentarum.

c ¶ Confessione. Ecce aperte dicit Gra. q confessioni et sacramento cõiuncto rum occulte debeat credere ecclesia cum aliter ꝓbari nõ pt eos cõtrarisse qõ intelligo cum cõfitentur p matrimonio: tũc eoꝝ cõfessioni standum nisi ꝓiudicetur primo vel secundo matrimonio vt extra de eo q cog. consan. sup eo. tũc em̃ segat secundũ mrimoniũ ob hoc. licet videat cõtra eẽ de rap. cum cãm. nam ibi dicitur credendum esse confessioni mulieris que erat in monasterio. sed dicas q illud vel ibi ponit ꝓ ter: er ẽm hoc idẽ dicit in mrimonio carnali z spũali. Ar. Ĵ eẽ de regu. z trãſ. ad relig. vidua cur eñ inferio: erat lex diuina. vt. xij. qõ. ij. cũ devotissimã. vt dic aliud esse in mrimonio spũali. Cũ aũt agit ad mrimoniũ dissoluendũ: q dicũt nullũ esse ꝓpter cõsanguinitatẽ vel aliud impedimẽtum: nõ credit eoꝝ pfessioni etiã cũ sacro nisi aliud adminiculum iterueneriꝫ rrev q. vi. si duo. I. xxxiij. q. j. resistit. si aũt agit ad separationẽ mutue seruitutis crederet tũc cõfessioni alterius. eẽ de dinoꝛ. ex lris. vñ in matrimonio nõ semp credit aliqbꝰ Ĵ se. Itẽ pone q stabam Ĵ matrimoniũ dicebã me hẽre aliã vxorẽ nõ ꝓbaui: me stio dũ hẽre. nunqd ista denuncia possum statum Jhere[s] videre q non. q. fui confessus Ĵ me. vel pone q dicebam ea mihi aliquã esse vxorẽ meã. nõ ꝓbaui: nunquid possum cũ monitu alia Jhere[s] videre q non eadẽ rõne: q cuilibet creditur Ĵ se xiij. q. ij. §. sed dic q possu. ar. ff. ô acq. pos. naturaliter. §. viri. eẽ de cã pos. z ptoꝛie. pastoralis. nã ibi habes q si legi ret vẽ. possum agere iuxta dicta vt possi iz sint ẽria. nam p pmũ cõtradicto non me possidere: p secundũ dico me possidere: bñ ei põt ds agẽdo p ponere ẽria/vel ercipiendo. z ea ꝓpter ds casus ẽ expſ. agẽdo sus eẽ de despõ. vel exipu. attestatoꝛes sed nõ asserẽdo. vt no. xiij. q. j. in fi. talib[9] iñ q sic iurãt nõ dz dari licentia Jhendi cũ p miaz separatur: iz sue sũt cõsciẽtie relinquẽdi. vt eẽ de iureiurando. mulieri.

Cõtraria pñt Roſh. xxiij.

d ¶ Confessione. xxiij. qõ. j. si ds Ĵ. iz ibi ô carnali cmixtione: hic de sponsalibus agitur.

Iudex

e ¶ Credẽda. Arg. ex hys auctoritatib[9] z sequẽtib[9]. c. q in. §. fin alle gata iudicet. Adde nota. i. illicita dz iudicare. Ĵ. §. ô ſe. di. v. c. vlt. Ĵ. tas. §. §. xv. q. v. pbr. §. ff. ô of. ſi. pto. ſguis. z ca. graue. z. c. summopere. ar. xj. q. iij. tũc vera. z. c. plerũq. Ĵ. ar. xxxiij. q. iij. deus qui contra. Spe. iti. de

f ¶ Quonsq. i. eternaliter. q. d. nũq iudicamus. z po nit imꝓprie stent ibi. donec ponã inimicos tẽ ibi se tar. §. de a dextris meis tẽ. donec ponã. i. sede eterna liter. sen. ꝓ. §. ſ. dz.

g ¶ Ullũ añ. ô ij. q. j. deus ops. ô. di. lxxv. vj. si qd. ô. xj. q. iij. eorum. z ca. in cunctis.

h ¶ Iudicanti. ¶ Cuncta. Videt ergo q a teste posmulati inquirere an talis sit vt possit reſtari. vt. ff. re licet q. vij. querendũ. z non tamen in omnibus erit ita curiosus: qz quedã licet sciamus/dissimulare debemus

Iudex fin allegata iudicet. Adde nota. i. illicita. tas. §. ff. ô of. ſi. pto. Spe. iti. de sen. ꝓ. §. ſ. dz. Diſſ. an teſt

interro gatus an sit crimi⁹ sus re neatur rũ dere gio. t.i. d̃ turaf se.§.fi nẽ.ff.ẽ iureiu. Z an.l. si duo patro ni.ff.e. Infro gatio nes a ḋbus pñt fie ri.

vt.ff. de noua.doli.in fi.t.xxij.q.ij.ca.vtilem.

a ¶ Et ordinẽ.t circũstantias oẽs.eẽ de test.cũ cau sam.est.ff.C.de iudi.iudices.in auc.iubemus.ḣ.qõ.j. vt primus.t.xxij.q.viij.occidit phinees.

b ¶ Plena. In pertoto:ḣ i possessorio sufficit sum matria tangere negocium.ff. ad exhi.l.iij.§.scien dũ. de re iudi. a duo. t eẽ vt iure nõ cõte. qñ tre quenter.in fine. c ¶ Interroga dt. hic video q ps a parte et iu dex a partibus põt facere inter rogatiões: vt h t eẽ de do.t cõtu.put.t.ff.ẽ in terro.ac.si sine. t eẽ de cõcess.pre ben. t ec. nõ va. post electionẽ. si iuliter aduocati possunt inter rogare. vt.ff. de adulte. si postu lauerit.§.stionũ. causaq; enim merita partium assertione pan dunt. vt eẽ de in integ.resti. tũ ex lris. C. si p vim vel alio mõ.l.ij. sed i hoc differt interrogatio iu dicis ab interro gatione ptis: q̃ si partes admoni cem interrogãt/ oportet q̃ pars interrogans pri us ponat aliq̃d ne calũtiose vi deatur interro gare:sed aliter est cum iudex inter rogat.

d ¶ Illumina ta sit plenius. nam fructꝰ diuinus est septus iusticiã recenseri.xxxv.q.ix.graue.

e ¶ Remaneat. Ergo etiã post aptas attestatiões põt fieri interrogatio.qr vbicunq; eẽtes mouet iudi cẽ põt interrogare. vt.ff. de inter.ac. vbicunq;. Sz an oia ptermissa possit iudex supplere:dubitari consue uit:certũ est q̃ defectũ aduocatorũ põt iudex supple re circa ius. vt.C. vt q̃ desunt aduoca.l. vnica.t ex de postu.§la. bone memorie. vbi dicit nos.p ipso curasmus allegare.sed videtur q̃ eẽdẽ de facto possit sup plere. vt extra de consue. cũ dilectus.t de ap. cõstitutio.in fi.ff. de pett. here.l. vlt. nã si aduersarius nõ est ps̃ens põt iudex supplere eius absentiã. vt.C. de ap.l. vl.C. de rpi.ap l.ij.§.vl.t iudex ḣ naturã actois põt ferre suiam. vt.ff. de reddi. bonẽ.§. aliqñ. t eẽ de con sess.p̃ben. et ec. non vacã. ex pte. Ad hoc dico q̃ iudex

Iudex de quo pt̃ supplere.

non põt supplere de facto nisi vbi aliqd in p̃tia sui actꝰ est. vt q̃ aliquẽ cit auerit. vel q̃ istrumẽtũ quoddã cessã ipso lecti sit. vel q̃ tpa appellatiõis lapsa sint vt.C. de tpi ap.l.ij.§. vl. sltr dico q̃ in his q̃ spectãt ad substãtiã electiõis põt iudex supplere. vt.xl viij. dist. de petro. si tñ altera pars negaret nõ starur verbo iudicis nisi ꝑtemus pbauerit se gitimus documẽtis. vt eẽ de pba tio.qñ ptra. B. f ¶ Acertẽ. tene certa t dimitte incertũ. vt de pe.dis. viij. ca.iij. in fi. nã in incertis loc⁹ est comicta ris. vt eẽ de homi. ad audiẽtiã. et. ff. de fyd. obli. l. cõtinuus. §. j. ff. õ rl. nupt. l. adoptiuus. § seruius. Jo.

cientibus iudicis sententia ri te absolutus reatum adulterij vteriꝰ icurrit: dum vtroq; eorum viuente alius se copulauerit.

¶ Causa.xxxi.

VIr quidem cuiusdam alius cõstuprauit: eo mortuo / adulter adul teram sibi in vxorem acce pit: filiam ex ea susceptam cui dam in cõiugem se daturũ iurauit illa assensum non ꝑbuit: deide pater alij eam tradidit/ a primo reposcitur. Querit: an possit duci in coniugiũ que prꝰ est polluta per adulteriũ: Secũdo:an filia inuita sit tradenda alicui. Tertio:an post patris sponsionem illa possit nubere alij.

¶ Questio.i.

a QUidam[b] polluta prohibetur duci i cõiugiũ auctoritate Leonis pa. qua dicitur.

¶ Adulterio polluta non ducatur ab eodem in mrimonio.

Matrimonium veruz impedit obdelicti enormitatem.

S Quidam. In hac cã addit S. duo alia impedimenta mrimonij. s. enormitatẽ criminis de qua tractat in pumis ql̃tiõe: t coactionem de qua tractat in sequa. adiũgit etiã in tertia questione de fide ipi salũ nõ frãgẽda: vt aut hec tẽ. Et nota q̃ ꝫ enormitas delicti impediat mrimoniũ cõtrahendũ: nõ impedit tñ nisi in his casibus. s. cũ ds cõmisit incestũ. xxxij. q. vij. si ds viduã. t cum ds interfecit vroꝛẽ. xxxij. qõ. ij. admonere. t in aliis casibus notatis. xxvij. q. j. hi qui. de aliis nõ reperitur expressum q̃ impediat nisi ds vellit dicere de solẽniter pacte de quocũq; crimine qõ impediat. vt. xxxiij. qõ. ij. de his. qõ non admitto. illud tñ est verũ q̃ nullũ crimen diruit iã Zetũ nisi in duob⁹ casibus sequentib⁹ vbi non tñ crimẽ ipm cõstitutio ecclesie diruit.

Dulterio. Hec q. diuidit in tres partes. In prima ꝑbat ꝑ ser canones q̃ nullꝰ ducat in mrimoniũ quã pollut p adulterium. Secũda ibi. Sed obijcitur. Tertia ibi. Verum. Jo. de fan.

diuisio

b ¶ Adulterio. Vide depingit. j. q. s. an possit aliqs sic. vt ꝑ eo veniꝛ. nisi in trib⁹ casibus. puta: si viuẽte marito dederit ei fidẽ q̃ si maritꝰ premoreretur eam

Alteri no pol luta an

suo coniugi nupto re ducti

duceret. vel si alter in mortẽ mariti cũ effectu machinatꝰ est. vt.ff.e. relatũ. et eẽ de eo qui du. in matri. quã pol. q adul. significasti. t tertio qñ publice eã duxit. extra co. cũ haberet. Inno. tñ tñ duos casꝰ excipit. eẽ eo. ti. veniẽs. et põt dici q̃ terti⁹ cõtinet sub pumis: q̃ publice cõtrahit cũ alĩ/ fidem dat et q̃ eam vel let ꝑpetuo hre. Magister in allegat ad vtrãq; partẽ et post distinguit et male ff.e.§. hec vltima auctoritas. vltimo ponit veraz solutionez in §. hic subaudiẽdũ Car. vult distinguere inter publi cũ adulteriũ vt tũc nõ possit ducere eã/ t ꝑtim vel occultum vt tũc possit. ḣ hoc nõ ꝑbant. arg. p hoc. xxx. q. j. c. viri. Joã. hodie autẽ si ds vroze viuente alĩ fidẽ dederit: vel cum ea ꝛerit de facto sic nec ante nec post cognouerit eam: post mortẽ vroris ꝑ here põt cuz ea. vt eẽ de eo q̃ dux. in mrimo. quam pol. per adulte. c. viri. B.

c ¶ Nullꝰ. Hec verba latꝰ patet q̃ eorũ sita. Deberet ei potiꝰ dici ecõuerso sez q̃libet ducat nisi i tribus casibus tñ exceptis restrigunt ei ad duos casꝰ vel tres tñ. ar. ff. q̃ pe. tu. credẽdũ. ff. qõ vi aut clã. i. si alius. §. notandum⁹. Joã.

Matrimonium quod quis post adulterium uxoris sibi copulauit, non dirimit.

DAllus[a] ducat i mrimoniũ quam prius polluit adulterio. Sed Augustinus ecõtra restat scribens ad valerium de nuptijs t cõpiscẽtia.

¶ Licet aliter ducere mrimonio: quã prꝰ polluit adulterio

DEniq; mortuo eo cum quo fuit vez connubiũ fierib põt coniugiũ cũ qua prius cessit adulterium. Idem in libro de bono cõiugali. Posse sane fieri licitas nuptias ex personis illicite cõiunctis (honesto placito[c] subsequente) manifestũ est. Hec vltima auctoritas Augusti. de cõcubinis loquitur ꝓhibens cõcubinas posse trãsire ad honestũ placitũ nuptiarũ. Prima auctoritas Augusti. loquit de repudiata: quã dũ vixerit vir suus qcũq; ducit in cõiugiũ cõmittit adulteriũ: cui[d] adulterium aliquam habet venia dum eiꝰ copula creditur[e] esse licita[f]. Illud vero Leonis pape de ea intelligendum est que a viro suo non erat repudiata cui[g] viuebat vir reddẽs ei coniugale debitũ. Unde in concilio apud alphesum habito presente Conrado rege statutum est capitulo. vj.

¶ Nullus ducat in cõiugium quã pollut per adulterium.

Illud vero cõi decreto sim canonuz staruta diffinimus t ꝓnudicam[g]: vt si qs cũ vroze alteriꝰ eo viuente fornicatꝰ fuerit: moriente marito finodali iudicio aditus et claudat[h] illicitꝰ: nec viri[i] et cõiugat mrimonio quã prius polluit adulterio t nolumꝰ eni; nec ꝓfane religioni conuenit[k]) vt vltꝰ ducat in cõiugiũ quã prꝰ polluit aduiterio. ¶ Hinc[l] subaudiendũ est nisi prius pactaᵇ pniaᵏ: et si nichil in mortẽ viri machinatꝰ fuerit: vel si viuente[m] viro fidẽ adultere non dedit se sumpturũ eã sibi in coniugem si viro eius supuiueret. Qui in concilio eriburiẽ. legit.

¶ Post mortẽ viri non poterit adulterã in cõiugium ducere qui vtro viuẽte iuramẽtuz sibi fuerat rum nuptiaꝝ prebuit.

Blatũ est auribus sctõrũ sacerdotuz quẽdam alterius vroꝛẽ stupro violasse[n] t insup mechevuẽte[o] viro suo iuramentũ dedisse[p]: vt post legitimi maritꝰ mortẽ si superuixisset duceret eã in vroꝛẽ. qõ t factũ est. tale ḡ connubiũ ꝓhibemus t anathematizamus[q].

Item in eodem.

¶ Post pactã pniam poterit vidua in coniugẽ duce: quã viro vuẽte p adulteriũ pollut.

Si ḋo vuẽte marito cõiugẽ illiꝰ adulterasse accusat: t eo in primoᵇ defuncto eandẽ sumpsisse dinoscit: oibꝰ modis publice pnie subiecta tur: de q̃ etiam post pniam ꝑfatam (si expedierit) seruabitur[r]

ro non cognoscere ocubi nã si cũ illa ꝛ hit pu riũ nõ icurrit

† Concor. text⁹ i.l. claudi us. et ibi bar to. ff. õ his q̃. vt in dig.

a ¶ Quidam. Ita dicit Ambro. Augustinus autem dicit contrarium. Et ita tenet Gratianus. Et ita tenendum est. Et ita tenet Hostiensis. Et ita tenet Panormitanus. Et ita tenet Abbas. Et ita tenet Felinus. Et ita tenet Decius. Et ita tenet Ancharanus. Et ita tenet Bartolus. Et ita tenet Baldus. Et ita tenet Alexander. Et ita tenet Jason. Et ita tenet Paulus de Castro. Et ita tenet Ludovicus Romanus. Et ita tenet Dominicus. Et ita tenet Antonius de Butrio. Et ita tenet Franciscus de Zabarellis. Et ita tenet Nicolaus de Tudeschis. Et ita tenet Johannes Andreae. Et ita tenet Guido de Baysio. Et ita tenet Hostiensis. Et ita tenet Panormitanus. Et ita tenet Abbas. Et ita tenet Felinus. Et ita tenet Decius. Et ita tenet Ancharanus. Et ita tenet Bartolus. Et ita tenet Baldus. Et ita tenet Alexander. Et ita tenet Jason. Et ita tenet Paulus de Castro. Et ita tenet Ludovicus Romanus. Et ita tenet Dominicus. Et ita tenet Antonius de Butrio. Et ita tenet Franciscus de Zabarellis. Et ita tenet Nicolaus de Tudeschis. Et ita tenet Johannes Andreae. Et ita tenet Guido de Baysio.

b ¶ Polluta. Vide depingit. j. q. s. an possit aliqs sic. vt ꝑ eo veniꝛ. nisi in trib⁹ casibus. puta: si viuẽte marito dederit ei fidẽ q̃ si maritꝰ premoreretur eam

c ¶ Honesto placito. t. maritali affectu.

d ¶ Creditur. ignorãtia turis vel facti crassa. ff. de iur. et fac. igno. nec supina. j. q. viij. §. fi.

e ¶ Licita. t tunc potest eã retinere primo viro mortuo: et hoc falsum est.

f ¶ Illud vero commune. ¶ Et ꝓnudicam[g]. i. pre aliis iudicamus.

Iurãs g

g ¶ Claudatur. Arguit q̃ si iurauit decetero non co Decete- gnoscere concubinã meam: si postea cum ea cõtrahã

arg. ij. q. j. in primis. ibi ad malachitanam.

p ¶ Mediisse. Multo fortius si eam duxit vtro viuẽte separandi sunt. extra de eo qui duxit. c. ex litterarũ. et. c. cum haberet.

q ¶ Et anathematizamus. Id est separamus. Sic exponitur. ij. qõne. j. in primis. ibi ad malachitanam. vt xxvij. q. ij. de coniugali.

r ¶ Ds viuente marito. ¶ In primo. Factũ recitat. maio: tñ est contra eum ꝓsumptio ob hoc.

s ¶ Seruabit⁹. j. pri. q. vij. hi qui contra. sed illud ex rigore: illud ex misericordie dispensatione. vel ibi de.

Universidad de Deusto Biblioteca

contracto: hic de contrahẽdo matrimonio: vel hic de simplici: ibi vero de incestuoso adulterio.

a ¶ Regula. Cõtrahẽdi. s. mrimonii: vt ẽ hoc cũ illa. q. q3 dicit si expedit: hoc3 dicit si timeat lapsus in uenitis incõtinentie. vt. xxxij. q. ij. in adolescentia.

b ¶ Occidisse. Nec ipse vt puniger citur. aliud si casu: qr forte intericit sunt vel ex alia cã. tũ potuit ducere vxorẽ et⁹. extra de conuer. infi. Laudabilẽ. S. ad h⁹ vbi etiã arguit q si ante baptismũ mulier baptizatus fit/ post baptismũ cũ vxore defuncti non ẽet: et ita hmõi peccata nõ delent i baptismo. Et no. q⁹ dicit occidisse/ vñ nisi machinatus fuerit cũ effectu nõ ipedit. pura si voluerit dare venenũ z non dederit: sed nec impedit qui morte viri rata3 hz dũ tñ nõ pecuniã. hz al3 i malefic⁹ retrotrahit ratihabitio. ff. de vi et vi ar. idẽ. S. cũ procurator. xxvij. q. j. c. j.

c ¶ Perpetuo Nisi fit inuentus vt. xxxij. q. ij. in adolescẽtia. z. c. antiqui. z interfectores. xxxvj. q. vj. si duo.

Deut xxiij. a.

d ¶ Si Alis é. S. respicit hic. S. precedẽtem. hic est subaudiendum vbi tria dixit. et ad ea tria introducit capitula.

Wat. xix. b.

e ¶ Post quã quẽnij. Sz nõne q⁹ adultio septẽnã. debẽt penitere/ sic: sj sunt arbitrarie pene.

¶ Sed nota. ¶ Hec est sẽa ps. q. In ñ querit vrum sit petiñ cãr habere secũdas nuptias? z est dicẽdum q⁹ nõ: sic littera videatur aliter sonare sed est exhortatio casti tatis: non autem reprobatio nuptiaꝝ. Ja. de fã.

f ¶ Dauid. Hanc hystoriã habes. i. dist. S. ecclesie.

s ¶ In veteri. Plani dixisset q⁹ ideo nõ fuit nisi uno

regula⁸: nisi forte vir aut mulier virũ q̃ mortuus fuerat occidisse⁹ noscitur: aut ppinquitas vel alia quelibet actio criminalis impediat. qõ si pbatũ fuerit sine vlla spe cõiugij manent ppetuo⁸ cũ penitentia.

I tem in concilio elibertano apud vermerias. ¶ Palea.

Si qua mulier i mortem mariti sui cũ alijs contiata sit: z ipse vir atiquẽ illoꝝ se defendẽdo occidit: z si pbare põt ille vir eã rea eẽ cõiuij: põt (vt nobis videt) ipam vxorẽ dimittere: z si voluerit/ aliã ducere ipsa aũt si idiatrix pnie subiecta absq; spe coniugij maneat. I tẽ ex ꝯcilio elibertano

¶ Post paũm reconciliet ad cõlonem vidua que mechum suam in virum accepit.

Si qua⁸ fuerit vidua mechata: et postea eũdem habuerit maritũ post ãquenij⁸ tps acta legitima pnia placuit eam ad cõlonem reconciliari. Sed obijcit Dauid⁹ cum bersabee adulterium cõmisit: et mortẽ vrie machinat⁹ est: et tñ eandẽ bersabee postea duxit in vxorẽ. Sed in veteri⁸ testamẽto multa pmittebañ⁹ pter infirmitatẽ q̃ euãgelij p̃fectõe eliminata sunt sicut q̃mittebañ⁹ q̃busliber dare libellum repudij ne per odium funderet sanguis inoꝝ⁹: qđ postea in euãgelio dño phibuit dicens. Vxorẽ a viro non esse dimittẽdã: nisi causa fornicationis. q̃dã pmittebañ⁹ cã infirmitatis z sacri futuroꝝ: sicut dñs pmisit filijs israel offerre alia alia sibi in sacrificiũ que in egypto cõsueuerãt immolare demonib⁹: malens⁴ ea sibi offerri q̃ idolis: et vt essent illis sacramenta futuroꝝ. sic z bersabee pmissa est duci in vxorem non magis causa sue infirmitatis⁵ q̃ significationẽ futuroꝝ sz est alia ratio quare vxor defuncti huic nubere non posset generaliter eñ pbibẽtur viri z mulieres frequenter matrimonia cõtrahere: vñ in cõnubio secundaꝝ nuptiarum pbri interesse non debent: sicut in ecclesiarie. concilio legitur.

¶ Fides z cõuersatio penitentiam dicuntur coꝝ qui frequenter ducunt vxorem.

De hijs qui freq̃nter vxores ducunt¹¹ z de his q̃ septies nubunt: tps¹² q̃dẽ pnie hijs manifestũ cõstitutuz est: sz conuersatio et fides eoruz tps abbreuiat: pbrm vo in connubio scẽaꝝ nuptiaruz interesse non debere⁶: maxime cum ꝺcipiat secundis nuptijs pniam tribuere: quis erit pbr̃ q̃ pter cõmunẽ illis cõsẽtiat nuptijs?

Item Joan. chrisosto.

¶ Scdm veritatis rationem fornicari cõmunicatur: qui secũdam ducit vxorem.

Hac ratione⁷ et apli precepernt secundas adire nuptias ppter incontinentiã hominum. nã secundã q̃dẽ accipere p̃m preceptum apli licitum est: p̃m autem veritatis rationem vere fornicatio⁸ est: sed cũ permittente deo publice z licẽter⁵ cõmittitur: sit honesta fornicatio. propterea bñ dixit xp̃us in euangelio. quia⁶ moyses hoc pmisit: z non precepit: aliud ẽ enim precipere: aliud pmittere. quod eñ permittimus nolentes precipimus⁹: quia malas hominũ voluntates ad plenum prohibere non possumus.

I tem Hiero. de virginibus.

¶ Sit vitet periculũ fornicationis sẽda mrimonia cõcedunt.

Quomodo virginibus⁴ fornicationis periculo cõcedit nuptias: et excusabile facit q̃ per se⁵ non appetitur: ita eodem fornicationis periculo concedit viduis secunda matrimonia contrahere. melius est enim licet altere et tertium vñ virum nosse q̃ plurimos. i. tolerabilius est vni homini pstituram esse q̃ multis. siquidem z illa in euangelio samaritana sextum maritũ habere se dicens⁸ arguitur a dño q̃ non sit vir eius⁹. vbi enĩ numerus¹ maritorum est: ibi vir qui ppũe vnus est esse desinit.

Una costa a principio in vnam vxorẽ versa est. Et erunt (inquit) duo in carne vna. non dixit tres⁸ nec quatuor: alioqn nõ duo sz plures. Primus¹ lamech sanguinarius atq⁹ homicida vnam carnẽ in duas diuisit vxores: fratricidiũ et bigamiã eadem cathacliſmi¹¹ pena deleuit⁹: de altero⁹ septies⁹ de alt'⁹ septuagiessepties⁹ vindicatum est: q̃tuz distat in numero⁵ tantũ z in crimine. q̃ sctã⁹ sit bigamia hic ostẽditur q⁹ bigamus ad clerũ eligi non põt. et idẽ apls ad thimo. Vidua (inquit) eligatur⁶ non minor. lx. annoꝝ q̃ fuerit vni⁹ viri vxor. Hinc cõmune pceptũ de viduis q̃ ecclie pascunt elemosynis et ideirco etas p̃scribit: vt ille tñ accipiant pauperum⁵ cibos q̃ tam laborare nõ possunt: simulq; considera: q⁹ que duos habuit viros etiam si anus est z decrepita z egẽs. ecclesie stipes non meretur accipere³: si autem panis illi tollitur elemosyne q̃tomagis q̃ de celo descendit: quem qui indigne comederit: reus erit violati corporis et sanguinis

a ¶ Fornicatio: cuz ea p quã permisit moyses post repudiatam assum. xxxij. q. ij. si quod vertus.

b ¶ Licenter. q. pẽã réporalem non pariẽ antur.

c ¶ Quia. Respicit hic aliũ locum Matthei illud. s. quos deus coniunxit homo non separet. quo audito discerunt pharisei. Quid ẽ ergo mandauit Moyses dare libellum repudij z dimittere: et dixit illis. qñ ad duritiaz cordis vestri permisit vobis dimittere vxores vestras. q. d. nõ p̃cepit: cũ sit malũ nõ eñ cum sit malus sine vicio est. qđ ignoscit/ non precipitur. xxij. dist. merui.

Deut xxiij. e. Mat. xix. a.

d ¶ Precipitur⁹. Jdẽ est pmittimus sic ponit. ij. dist. qui parẽtem. i. distinc. domino sancto.

e ¶ Uomõ hys gintibus.

¶ Cal⁹. Hiero. in hoc ca. redarguit eos q̃ simul plures habẽt vxores. Primo exẽplo Samaritane a dño reprehense. Secundo ratione institutionis coniugij. Tertio exẽplo lamech ide gratiter punit.

Uxores plures ſit hñẽs hõiz.

Quarto vtendo argumẽto a minori de lamech: nõ vero bigamo ad verum bigamum. In fine reprehendit quosdam qui dicebant secunda matrimonia non esse concessa viduis nisi in casu.

Joã. iij. c.

f ¶ Per se. Mrimoniũ est. pter se nõ appetit qui nõ ducit ad vitã: sed tñ est apprehendũ causa vitãde fornicationis z pter plem. j. pri. cã. q. ij. S. hic ita.

Uxor plurium nõ habẽs virum.

g ¶ Dices. imo dixit se nõ habere virũ in euãgelio. Sed Hiero. respexit hic nõ q⁹ in ore. pulit mulier: sed q⁹ in mente habuit. bñ eñ gerebat in corde se virũ habere. vnde z dñs p̃m opi. eius dixit. vade voca virum tuũ. q. d. quẽ putas tuum. z illa quasi sentiẽdo se sic sentire dixit. video q⁹ propheta es tu. z sic est argu q⁹ dicit aliud ꝺ vox significat potiꝰ dicit id qđ intẽdit decere: ꝺ qđ vox sig nificat. quod est contra illud. xxij. q. ij. is autẽ. ff. de re. du. in ambiguo.

Uxor eius. qz illum et alios simul habuit: quod non licebat iudeis. vt eẽ de diuoꝝ. gaudemus.

Libellus repudij q̃ fuit permiss⁹.

i ¶ Vbi enĩ numer⁹. arg q⁹ si ꝺ in plures p̃sentire vetuit nisi nichil ageret: vt si dicat p̃sentio in vos: nisi esset forte alter p̃sanguine⁹: tũ forte teneret mrimoniũ cũ relict⁹. vel dic vbi numerus. s. ex quo aliqs bigam⁹ est ibi vir q̃ ppũe vn⁹ est. i. xps esse desistit: z qz in eo deficit sacrm xpi z eccle. z hoc consonat erpõi. ppt. ca.

k ¶ Tres Arg. q⁹ minoz numer⁹ qñq; excludit maiorem: qñq; minorem. vt extra de testi. licet in fi.

l ¶ Primus. Nec dictis primus/ nõ cõstruitur cũ hac dictione sanguinarius: quia lamech nõ fuit primus homicida: z cayn sed construitur cum hac dictione diuisit.

Gen. iij. d.

Gen. iiij.

m ¶ Arg⁹ homicida. qđ est idẽ.

n ¶ Cathaclismi. id est diluuij a catha qđ ẽ circumeo: z clisma qđ est pars mundi quasi circũquaq; diffusus.

Gen. xix. c. Cathaclismus est diluuium.

o ¶ Delenit. i. f. tiñ. punitur. S. xviij q. iij. an non. 5. Sed hic narrat res pro gesta ẽ: ibi mysteriũ. nã petiñ lamech designat petiñ humani generis/ qđ diluit salutifer aduentus xpi.

p ¶ De altero Jdẽ est de petiõe alterius. s. cayn.

q ¶ Septico. Quidlibet sumpta est ꝺ eo vsq; ad lamech septimũ ad adã: septuplum ad cayn. vt qz punit⁹ in vlgationib⁹ q̃ in diluuio pierãt.

s. Lo. xj. f.

r ¶ De altero. id de peccato alterius scilz lamech.

f ¶ Septuagiessepties. Qz lamech in lxxvij. animabus fuit punitus que processerunt de lũbis eius. Vel dic septies. i. perfecte. septuagiessepties i. perfectius. iuxta illud. O terq; quaterq; beati. i. perfecti videtur ergo q⁹ magis peccauit lamech q̃ cayn: quia magis punitus est. z quod peccatum lamech grauius fuit vindicatum q̃ plura commisit: duo scilicet homicidium et adulterium. cayn fratricidium tantum.

Lamech pl⁹ peccauit q̃ cayn.

t ¶ In numero penarum. i. matouitate.

v ¶ Quam sancta. Ironice hoc dicit et loquitur de altera bigamia/ de vera scilz.

x ¶ Eligatur. Nõ intelligas q⁹ debeat talis eligi in abbatissam. nam illa erit virgo. lx. an. vt. xx. q. i. inuẽ culas. sed vt p̃sentur ab ecclesia.

y ¶ Pauperum. Icirj. dist. c. vidue. z seq.

z ¶ Nõ meret accipe. nõ dicit nõ accipias: nec dicit vt nõ detur: sz nõ meretur accipere: qz nõ datur rõne merendi sed datur misericorditer ratione obsequij.

uidue possūt iudicare Ihe rg.

¶ Quāq̄. Hoc respicit principiū ca. vbi pcedit vidua secūda matrimonia ꝛ trahere. Dicebant em̄ quidam q̄ ille vidue tm̄ poterant contrahere quas mortuis martitis infidelib[a] fides iam viduas inueniebat que sūt iam facte vidue conuertebantur.

a ¶ In dōno. testimoniūs.

¶ Verū. ¶ Hec est tertia pa. q. i. qua pōit q̄ non sit pcess̄ trahere secundas nuptias ꝛ deinceps. Joan. de fan.

c ¶ Uer. Magister hoc ca. intelligit de sctis nuptijs licitz. Ez cōperēti[b] intelligit de illicitz. alter exēplū de lamech nō ꝓgrueret: q̄re tā aspe ꝓponeret Hiero nym[c]: cū auctoritate aplica sūt non video.

¶ Periant. Obtrectatores qui dicunt me dānare matrimonia.

e ¶ Trigamos. vt i bro. ti. ne quisq̄ contra. ibi dī q̄ tertiam ducere nō lz. vt in aut. quōpor. epīsco. §. si autem. colī. j. Ez illa correcta sūt ꝛ sic per hanc dīstinctionē nuptie nō tm̄ prime: sed etiam vltiores nuptie designātur. Et sic est arg. contra. ff. de verb. sig. bones. §. l. ff. ō lega. iij. fideicōmissa. §. si quis decem.

Castitas ēt inter ꝓiugatos.

¶ Uno. ¶ Nuptial i castitate. q̄ castitas est inter cōiugatos q̄ sctā dī. xxx. di. hec scripsim[d]. p̄t ergo coniungi dicti castitas. ar. ē. xxxj. distī. nicena.

g ¶ Permittunt. Si q̄ in veteri testamēto pmittuntur quō dī apls pmisisse dic pmisit. i. permissum esse ostendit redigendo in scriptis propter quosdā qui dicebant ad vtorē non accedendū causa incontinētie.

h ¶ Quod si dormierit. Verba apostoli.

Cano- ne non

¶ Nec nobis diffitendū est. hic arg. q̄ nō lz alicui diffinire vel determinare vel recipe qō canō nō excipit vel diffinit vel determinat. ar. xxx. dist. si rodiffinis manoꝝ. §. xxvij. q. ij. lex diuine. xxiij. q. v. si nō licet. et te dist. xvj. q. j. sūt nōnulli. 2. ij. q. v. psulatisti. ꝛ. xxvij. q. j. ido nūre nō licet. Sacrta. ꝛ. lv. di. si euāgelica. ꝛ. ē. j. qō. iij. saluator. et. §. licet. xxij. q. v. hocvidet. Sed ꝓra. ar. ff. de testi. l. quesitū.

Jde cōse. di. ij. li. ādo. ꝛ intelligo nō licet inuite ꝛ male contra rationē ꝛ cōtra canonē. xxxij. q. ij. quos deus.

k ¶ Nō dānauit. cū ḡret ab eo cui deberet ꝓfugi. Et est arg. q̄ interrogādo aliq̄s quid ponat. vt. ff. de vo. odi. l. j. §. si quis ita. §. e. quō. Abu dicēs ēt. sed excipiendo nō. vt. ff. de excep. non videt. Arg. §. xxij. q. ij. queritur.

Inter rogās ponit.

l ¶ In resurrectione. Saducei negantes resurrectionem futurā contra opi. phariseoꝝ q̄ ea credebant. i. homines futuros in eodē statu dicebāt. s. q̄ debebant ꝓmisceri si cut nūc faciūt: et quēlibz receptū rium vtorē quaz hic habuerat vt pharisēos ꝓfuderēt: talē eis q̄stionē fecerūt. Ecce altā habuit q̄ octo viros cuius illoꝝ erit vxor in iudicio: Quā q̄stionem soluere non potuerunt. quā cum postea saducei ꝓponerēt: Jesus rādit errare nescientes scripturas: qz in resurrectiōe nec nubent: nec ducent sicut angeli dei.

Reūrrectio negabāt saducei.

m ¶ Nec ex corde meo. de meo. i. ꝓter diuinā scripturē auctoritatē. qui libet enim debet ꝓbare quod dicit non ex suo cō sensu moueri. xxxvij. distinct. relatum.

f. Corij. d. Matth. xxij.

¶ Secunda contugia sicut et prima licita esse probantur.

Deus masculum ꝛ feminam propagandi generis causa nuptiali caritate[e] cōiunxit: et secūdas nuptias que in vtroq̄ testamento permittuntur[f] licitas esse mōstrauit.

Item super primam epistolā ad Corinthios.

Quod si dormierit[h] vir eius non dicit prim[g] vel secundus vel quartus. nec nobis diffitendum est[i] quod nō diffinit apls: vnde nec vllas debeo damnare nuptias. nec eis verecūdiam inferre numerositatis. dīs autem septēuariam non damnauit[k]: nec dicit in resurrectione[l] non posse esse. sed tm̄ neq̄ nubent neq̄ nubentur. vnde nec cōtra humane verecundie sensum audeo dicere vt quotiens voluerint nubant: nec ex corde meo[m] q̄ras libet nuptias cōdemnare: quod dicit vniure: hoc est omni vidue. Beatior autē erit si sic pmāserit.

f. Corij. vij. b.

¶ Questio. ij.

Quod autem[n] aliqua nō sit cogenda nubere alicui Amb. testat

Nubere non cogenda

Quod autem. hic queritur an aliqua sit cogenda nubere: et respōdendum est q̄ non quia in matrimonio anus[o] debet gaudere non libera libertate. extra de sponsa. cum lo est aliq̄. cum. Immo etiam licet culpa alicuius precesserit metum: tamen ille metus excusat cū a matrimonio. vt extra eod. veniens. Si autem quis desponsauit aliquam: bene est cogendus vt ducat eam. vt extra de sponsa. ex litteris. In casu tamen sub alternatione cogitur scilicet vt vel ducat eam vt intret religionem. vt extra de conuersio. coniugato. ex publico. non obstat quod legitur extra de sponsa. requisiuit. ibi dicitur potius est monenda q̄ cogēda. expone potius: id est primo. de hoc plene notaut. xxvij. qō. ij. §. sed concedatur.

cogenda nubere

Scop. vij.

a ¶ Verum Cocty[p] hoc nō relenat eum si filia consensisset.

b ¶ Infantulam. Hoc sufficeret vt nihil actū videretur si illa esset infantula. sd est ifra septēnium. Ez hac de causa papa nō ꝓcedit imo credo q̄ ponat ifantula ꝓ puella.

c ¶ Temperamus. hoc ideo dicit q̄ ille raptor erat: ꝛ iō de iure eā hre non poterat. ar. xxxvj. q. j. placuit. hunc rigorem tēperat hic papa.

d ¶ Voluerit. Arg. q̄ de iure factū nō est ꝓsequētē cōsensum posse legitimari ꝛ confirmari. Et est ar. q̄ ratihabitio retro trahitur ꝛ confirmat quod ꝓ illegitime factū erat. ar. xvj. q. j. c. vl.

e ¶ Cō impediat. intentionē Jordanis vt si. ꝓbaret eos posse a cōsensisse: patrē. s. a filiam.

f ¶ Ab ipso ar. q̄ testes de domo. pdēctes recipiunt: sed hoc fit in mrimonio. xxxv q. vj. videt palea est.

g ¶ Ab ipso. i. ex gte et[q]. Ez eis q̄ testes ꝓbare exceptione suaz sup eo actiōe. vt ff. q̄ me. cā. non est veritē. non aūt staretur ei[r] sacramēto tm̄: nt si ei delatū esset ab aduersario.

h ¶ Jordane. Arg. ex qui coactionem est passus: probationes competere.

sup eplam primā ad corinthi. Habat vidua cui vult: tātū in dño. i. quem sibi aptū putauerit illi nubat: q̄ iuste nuptie solent malos ꝓuctus hre: tm̄ autē in dño. i. sine suspitione turpitudinis nubat ꝛ viro sue religionis nubat. Item iudicū Urbani pape. ¶ Juramēto ꝓhis nō cogit puella nubere cui nūq̄ assensum habuit.

Si verū esse cōstiterit q̄d nobis legati Jordanis principis retulerūt. s. q̄ ipse coactus[s] ꝛ dolens filiā suā infantulā[b] nolentē ꝛ flentē/et ꝓ viribus renitentē: non assentientibus: sed valde dolentibus matre ꝛ parentela: rainaldo rodeli filio desponsauerit. q̄m canonum ꝛ legum auctoritas talia sponsalia (vt infra ostenditur) non approbat. ne ignorantib[t] leges ꝛ canones nimis durum q̄d dicimus videat: ita sententiā temperam[c]: vt si princeps cum filie matris ꝛ parētele assensu id quod ceptū est ꝓficere voluerit[u] concedamus. si nautē legatus noster vtraq̄z partes audiat. et si nichil fuerit ex parte supradicti rainaldi amplius quod impediat[x] ab ipso[f] Jordane[g] sacramentum q̄ ita constet hec vt dicta sunt acciat. ꝛ nos canonum ac legum scita sequentes deinceps non prohibem[y]: quin alij viro si voluerit predicta[h] filia eius tātū nubat in domino. ¶ contra Hormisda papa scribit Eusebio episcopo. ¶ Palea.

Ua sanctitas requisiuit a nobis frater venerande de filio adulto quem pater matrimonium cōtrahere vult si sine voluntate filij adulti facere potest? Ad quod dicimus si aliquo modo nō consentit filius fieri nō posse. pōt aūt de filio nondū adulto voluntas cuius nōdum discerni potest/ pater eius cui vult in matrimoniū tradere: ꝛ postq̄z filius peruenerit ad pfectā etatez omnino obseruare et adimplere debet hoc ab omnibus orthodoxe fidei cultorib[z] sanctū et vobis tenendum mādamus. Item Sacratio regi arragonum.

¶ Quoniā vnum futurum est corpus: vn[a] debet esse anim[a]: et q̄z ideo nulla est iniusta copulanda alicui.

De neptis tue contugio quam te cuidam militi daturum necessitatis[i] instāte articulo sub fidei pollicitatione firmasti: hoc equitate dictā te decernimus: vt si illa virū illum omnino (vt dicitur) rēnuit ꝛ in eadem voluntatis auctoritate pſistit[k]: vt viro illi prorsus se deneget nupturam. neq̄q̄z eam inuitā ꝛ renitētem eiusdem virī cogas cōiugio sociari quorum enim vnum corpus est: vnus debet esse et animus: ne forte virgo non fuerit alicui iuncta copulata ꝛtra dīi apl̄i ꝓcepta aut reatū dīscidij[l] aut crimen fornicationis incurrat: cuius videlicet peccati malum in eum redundare[m] constat qui eam coniunxit iniustā. quod pari tenore de viro etiam est sentiendum.

Item Nicolao Radualdo portuensi: ꝛ Jo. sicolieti. epīs.

¶ Non licz deserere viro quā ꝓmissis dotibus ꝛ publica attestatione duxit vxorem.

Otharius rex in cōmunitorio[n] pfitetur gualdradā se a pfe ꝓmissis dotib[o] accepisse: et sororē postmodū admisisse huberti. vbi primuz diligēti inuestigatiōe inqrite: esti in eundē gloriosuz regem predictā gualdradam ꝓmissis dotibus coram testibus ꝑm legem[p] et ritum quo nuptie celebrari solēt per omnia inneneritis accepisse: ꝛ publica manifestatione eadem gualdrada in mrimonii ipsi[q] admissa est: reRainaldus. licz pfessus fuerit in iure eam suā eē vxorē: nec ꝓbare potuit: nō esse solut pōt mrimoniū ex vna gte, vt ex de despon. ipm. attestatio nes. de hoc. xxx. qstione. v. §. sed obiicitur.

Deneptis.

¶ Necessitatis. Ut forte necessarius erat et milit[z] auxiliū vel forte intulit ei metum.

k ¶ Persistit. Qō ꝓsumit nisi qō alleget ō mutata volūtate et ꝓbet. ff. de iure fisci. statū Ror[e] ff. de ꝓba. eū q.

l ¶ Discidij. i. odij.

m ¶ Redūdare. No. regulaz Dānt q̄ occasionē dādans ni dat/ dānū, decām dā disse videtur. vt nū fecisse ex de homici. de se vī. cetero. xxvij. q. ij si tu. et. xxiij. qō. iij. est iniusta.

n ¶ In cōmonitorio. id est i epistola vl scriptura qua nos cōmonuit de facto suo.

o ¶ Secundū legez. Tenetur ergo ꝓbare etiā solēnitates contra regulā communē qua dicitur/semp ꝓsumuntur ōia solenniter acta. vt in. §. de fideiuss. §. vlt. extra de sent. ꝛ re iudic. sicut. sic cum aliquis dicit se emisse a pupillo: probabit q̄ tutore auctore emerit. vt ff. de pub. q̄um. §. §. vltimo. nā ce q̄ allegabat se primo duxisse gualdradā quo modo hoc pro-

Solēnitas actus/ qñq̄ ꝓbāda ē

baret nisi publice eã duxisset cũ clãdestia infimonia ãs posset ꝓbare.xxx.q.v.§.ij obijcit. credo q ió ꝙnabak qđ nũc iure ꝓsumptiões erãt ꝓ ipm qđ sufficisset.

a ¶ Perscrutemini. Nic in notoriis admittẽ probatio in contrarium. arg. extra de elec. bone.

b ¶ Filia. Teberga erat bosonis z ꝓ uigna engeltrude. vt. iij. qõ. iij. c. vi. z. xj. qõe. iij. teutgaudum.

Tarpitudinẽ allegãs audiri nõ dz.

c ¶ Replẽsibilẽ. Ar. q ꝙ turpitudinẽ suã allegare nõ est audiẽdus. C. de reuo. do. cũ ꝓfrearis. z. C. de trãsac. trãsactione. et de dona. iter. Itẽ est hic ar. q ꝓpt quitarẽ ꝙne ñ ꝓsumit metus illar: sic nec ꝓpt publicũ locũ nõ ꝓsumit q metũ passus in vibe. vt. ff. quod me. cau. nõ est.

Videglosi. similẽ in c. inter cetera. in ver. ad opprobrium. xxij. q. iij.

d ¶ Timẽdi. q. potẽ. olã malã debem⁹ tolerare ꝙm malo cõsentire. vt. xxxij. q. v. in ne.

Confessio ferã i instrumento an ꝓdicet.

e ¶ Cõtuteto. Ut ꝙ ꝙ cõfessio quã recit q̃ in instrumẽto ꝓdicet ei. vt eã de ꝓsum. illud. z eã õ trãsla. ¶ro. Ar. J. C. de ꝓb. z. nõ eplis. ut e arg. q ꝓfessio eã ius facta ꝓdicer. vt eã de exceſ. ꝓla. ¶ Sit graue. sed dic q persistit in hac cõfessiõe. et cũ ventũ fuit ad iudicũ. z ideo sibi ꝓeiudicauit.

f ¶ Per benedictionẽ. Ar. q si ds publice aliquam duxerit z dicat se ꝓ⁹ duxisse aliã teneat ꝓbare q cũ omni solemnitate dotis z bñdictione eã duxerit.

g ¶ Innocẽs. matie. nã si ipa fornicata fuisset: hoc tñ nõ posset ei obijcere lotharꝰ cũ ipse esset notor⁹ adulter t. ij. q j. scelꝰ eã de diuor. gaudem⁹. z. c. significasti. vel dic cũ. D. q hic parcit regis verecundie.

h ¶ Appellauit. Ar. q ter potest appellari in eodẽ negocio. sic eã de ap. directe. ij. q. vj. ois opẽssuo. Ar. J. ij. q. vj. si ꝙ in quacunq. sed põt dici q pluries appellauit. id est pluries vocem appellatois emisit. vt extra de testi. cuntis fili.

i ¶ Jamouit. No. q ꝙ ꝓcedentem ꝓtestationẽ ꝓ bak sequẽs met⁹. vt eã qđ me. cã. platũ. ſz nõ ꝙ seqñs vt. C. e. l. metũ. et si nõ fuisset ꝓtestata: nichilominus admitteret ad ꝓbandũ meta. vt. xv. q. vj. c. j.

k ¶ Sententia. Ar. q cõfessio fctã metu vel vt nulli ꝓiudicat. xxij. q. iij. inf cetera. ¶. xv. q. vj. c. j. ¶. di. l. ꝓbyteros. j. qõ. j.

Ꝓbat ꝓtestatio nem.

l ¶ Renouetꝰ. Ar. q idẽ est iudicia appellationis z cause principalis. ar. ij. q. vj. ois opẽssus. ¶. ij. q. vj. si quis ẽpõs. Ar. ¶. vj. q. iij. ois⁹. contra.

m ¶ Quod ár. Hic intitulatur tertia questio. an. ſ filij post spõsionẽ paternam possint cũ alijs cõtrahere. z quidẽ si spõsalibus cõsentissent filij post ꝓtenium non licet alijs nubere xxij. q. ij. per totum. si tamẽ nupserit tenet matrimoniũ. extra de spõ. duo. duobus. Si vero filij non consenserint vel sunt infra septenniũ nõ habent necessario spõsalibꝰ stare nec illa sponsalia tenẽt. xxx. q. ij. c. vnico. consulit tñ filijs vt stent illis sponsalibus. extra de despõsa. impub. tua. ala nõ obligat filiũ sponsio patna. ff. de verbo. obli. stipulatio ista.

Filij vtr⁹ ꝑ parẽtũ spõsionẽ po sint alijs nubere.

n ¶ Si qui parentes. pro nuptijs filiorũ fidẽ ꝓstãtes z de consensu filiorum.

o ¶ Fregerint. non copulando eos sicut iuranerũt de consensu filiorum.

p ¶ Non fuerint. quia copulari volũt inter se. z nõ obstante voluntate parentum.

q ¶ Deprehensi. Videtur hic q si ambo vellent se absoluere non possens. quod concessit hu. sed ob. extra de spon. preterea. Hu. dicit Alexandꝛi ibi non ꝓpaliter sed magistraliter respõdisse. Tu potes resoluere pluralẽ in singulare. Ille enim pumtur q quem stat q non consumatur matrimoniũ. vt extra de spõ. duo. duobus.

a ¶ Excusati. Quo ad penã ecclie nõ quo ad reatũ ex quo operã dederũt ne filij copularent peccauerũt mortaliter. ar. de pe. di. j. si cui. et vere excusari debẽt esse quo ad penã ex quo factũ eoꝝ per alios ꝛepsentatur: q si teneor aliqđ facere: z alter id factat etiã sine mandato meo: hoc michi ꝓdest vt. ff. de ꝛb. obligã. l. cum seruꝰ. Nã si michi das pecuniã vt suã manumittam: z aliꝰ eum manumittat hoc sufficit michi vt ibi.

b ¶ Cõsentiẽdo. Dicit aũt q dam q parẽtes ꝓt soluere sponsalia filioꝝ sicut ꝓt etiaz facm. ¶. xxij. q. v. pueri quod nego: qr etas ꝓfixa est in fra quã non ꝓt puer iurare.

c ¶ Ecce. Imo er sine cõsu cõsẽsu cõtrahatur: dare debẽt operã parentes extra de despõ. impu. c. j.

Quidã vir. Ostensus est qñ z qs ducere possit eã quã p adulteriũ polluit: i hac causa vult õdere vtꝝ meretricez quis debeat ducẽ: et si ducta fuerit: an sit vxor. appellãda. adiungit etiã de dupli institutiõe matrimonij. et de his que abozsuz peurant. vt aũt hec z alia tẽ.

e ¶ Qui gin arũ. i. serui vt patebit in sequẽtibus. tñ originarios nõ dico seruos nec ascriptitios. Joan.

diuisio ¶ Quod aũt. Dec. q. diuidit in iij. ptes. In prima probat per quartuor auctoritates sanctoꝝ patrum q nullus debet ducere meretricẽ antequ penitear: qr etiã vxorem adulterã tenere non debet: qr patronus esset turpitudinis. Sed a ibi Subauditur. Tertia ibi. Ecõtra Jo. Quarta ibi. Cũ ergo. Jo de fan.

Meretrix ꝓt ducta.

f ¶ Nõ aũt. Hic depingit prima. q. an. ſ qs ducere possit meretricẽ: z est dicẽdũ q sic: si spes habetur de ei⁹ correctiõe. vt J. c. vi. eã de eo qui du in ma. significasti. immo qui eã ducit meretur. eã õ spõ. inter opa: sed si nõ habet spes de ea forte non licite ducit: tenet tñ matrimoniũ cum ea. J. e. q. si quis vxorem. allegat tñ ꝓ⁹ magister q ducti non possit: qr ex quo ibi ducta dimittẽda est si fornicet: vt. J. e. c. j. z. ij. z. iij. ꝙ a maiori non elt nono ducẽda. hoc arg. habes. eã de iureiurã. quãdam modũ. ꝓt⁹ est arg. a destructiõe ꝓsequentis.

g ¶ Jesu. Patron⁹. Hoc itelligo cũ ipsa non vult agere ꝓtam. vt eã de adul. ſ

Maritus an possit vxorez crimio sam relinqre vel an debeat eam accusare.

sequaz: an liberi aut: an originarij patrie. Quarto: si viuẽte vxore liceat alicui filios ex ancilla quererez Quinto si ea que vim patitur: pudicitiam amittere cõprobetur. Sexto si adulter adulteram possit dimittere. Septimo: si viuente dimissa aliam possit accipere. Octauo. si infidelem sub premissa conditione licet alicui fidelium in coniugem ducere.

¶ Questio. j.

Quod autem meretrix i cõtugium duci non debeat: multꝭ auctoritatib⁹ ꝓbat. illa enim q adulteri⁹ rea conuincit: nisi post peractã pniam in coniugij cõsortiũ retineri nõ debet. Unde Joannes chrisostom⁹ ait super Matthẽum. ca. ix.

¶ Patronus turpitudinis est qui vxorem suam adulterã dimittere noluerit.

Sicut crudelis et iniquꝰ est qui castam dimittit vxorẽ. sic fatuus est z iniustus qui retinet meretricem. patronus⁸ eiꝰ turpitudinis est: qui celat⁹ crimen vxoris.

multoꝝ. z satis hoc ꝓbabile videt: qr non dz facẽ ꝓiudiciũ marito si recipit⁹ cogitat talẽ vxorẽ vt postea nõ possit ipz accusare: qr tũc potiꝰ cognoscit ab vxore ꝙm cogitat vxorẽ. † Alij ſ itũ dicũt. Ego ostulo q ñ reddat † Addẽ hãc q̃ nisi ad mãdatũ ecclie ne videat approbare mores ei⁹ vt. ff. de adul. si vxor. in fi. hoc aũt certuz est q expellẽ eã nõ dz a se: etiã si notorijs sit eius crimẽ. vt eã de diuor. postro. nisi publice mot arez cũ adultro: vel nisi cõuicta sit q sit lam: vel ꝓfessa sit crimẽ in iudicio. vt. J. e. de bñdicto. z eã de adul. intellerim⁹. z eã de diuor. ſ: Jo. an. gnificasti. q aũt in hoc ca. dr videt esse correctũ. vt. C. i. c. fi. ¶ de adul. auẽ. sed hodie. vbi dr q dãnatã de adulterio adul. possum⁹ resumere infra biẽnũ. vt J. e. qõ aũt. z. c. seq. sed illud cum spes est de correctione eius. J. e. cs. vlti.

h ¶ Qui celat. Hoc verbũ vicium notat q aliud est celare: aliud non indicare. ff. de fur. qui vas. ¶. j.

Universidad de Deusto Biblioteca

Dixit dñs. ¶ Dimiserit. Quod supplenō licet. Licit. i. licgat ꝛ impedit affectū vt vxor ei si velit de iure nō possit exigē debitū a viro. idē est de viro. vel vicit. i. supat ꝛ remouet affectū vxoris. i. affectū q̄ debeā vxori. et sūgit hec ꝟba supra. ex. i. C. de repu. l. j.

c ¶ Suspicio.

Nec videnī excipi due cause dimittēdi vxorē in euāgelio tm̄ excipit vna sc̄z q̄ dicit: vl suspitio fornicationis ꝛc. nō est cā dimittē di: sz est mod⁹ p bādi cām dimittendi: q̄ p suspitionem pbāt fornicatio: adeo q̄ vxor dimittit̄ p suspitionez fornicationis: vt hic et i aut. vt li. ma. ꝛ ante §. pe. col. viij. vñ p eodē reputāt fornicatio et fornicationis suspitio. nā pbata suspitiōe/ pbata ē fornicatio. q̄d cūm si timeat vxor incognite a viro: nonne certa erit fornicationis suspitio. ¶ Si peccauerit. ꝟ Ut si vir alīq̄ ānis pmāserit i expeditiōe ꝛ redieng inueniat puerū ānculū. ff. ō his q̄ sunt sui vl alie. iuris. Sz. dicit ysero. male excepisse ꝟ duas cās dimissionis. Sz huic ca. obstat. ij. q̄. j. multi. ꝛ q̄. ij. in sertpturis. ꝛ vj. q. j. omes. ¶ q̄ꝫ ꝟ q̄ois suspitio pot̄ est repellēda cū pbāda. Sz distingue tripliciē suspitionē. pbabilē: temerariā: ꝛ violentā: vt dixi. ij. q. j. c. j. hic ꝟ de violēta suspitiōe loquit̄. Sz q̄ro si ꝟ mulierē pbata sit violēta suspitio. an ipsa admittat̄ q̄ pbet in ꝟrium? arg. q̄ sic. xxxv. q. ij. extraordinaria. vbi pena violentissimā pbatione admittit pbatio. immo etiā simplex iuramētū? Rñ. q̄ bene admittitur pbatio p testes: sed nō per simplex iuramētum. vt. ꝟ xxvij. q. j. nec aliqua. arg. xxij. q. v. hoc videtur.

Suspitio est triplex

puer. xviij. d.

ꝟAdde de mō pbādi adulteriū per gio. et bar. i. l. ij. §. fi. ꝛ i. l. q̄s aut. ꝛ in l. capite ānto §. j. ff. de adulte.

d ¶ Iubetur. hoc verbū iubetur nō respicit q̄ precedit: sed quod sequitur.

e ¶ Nō cōiugio. ¶ Licita. Donec vir egerit penitentiam. Et sic ptz q̄ si alter coniugū adulter exire ꝟ aliquis perdit ius exigendi. sed si dñs. Hug. delinquēnāte an teneā. alter reddere debitū. no. ꝟ. c. c. j. Sz obiicio tibi

Uxore adulte

Item Hieronymus.

¶ Causa fornicationis vir dimittat vxorem non tamē adulteram ducat.

Dixit dñs in euāgelio: quicūq̄ dimiserit[a] vxorem: nisi ob fornicationem et aliā duxerit/ mechat̄: et qui dimissam duxerit mechat̄. Sola fornicatio est q̄ vxorus vincit[b] affectū: imo cuz illa vnam carnem in aliam diuiserit/ ꝛ se fornicatione a marito separauerit: non debet teneri: ne vt rū quoq̄ sub maledicto faciat dicente scriptura. q̄ tenet adulterā stult⁹ et ipe est. vbicūq̄ igitur fornicatio est/ vel fornicationis suspicio [c] ibere vxor dimittit: et q̄ poterat accidere vt aliqs calūniā faceret innocēti: ꝛ ob sedam copulā nuptialem veteri copule crimen impingeret: sic priorē dimittere iubet[d] vxorē: vt pria viuente sedam non habeat. Item dē in epla Pauli ad Corinthios.

¶ Sola virī fornicatio: vxorē maculat.

In contugio quis posit[e] quecunq̄ peccata fecerit non ppuam infuscant contugem sed fornicatio vxorem coinquinat vt tam non sit viro suo licita[f] sed adultera.

Item Joan. Chrisosto.

¶ Cui vxorem suam dimittere adulteram noluerit: duob⁹ annis penitеat: si et debitum reddiderit.

Si quis[g] vxorē suā inuenerit adulteram[g]: ꝛ et postea deinceps placuerit habere eam in matrimonio: duobus annis penitеat. ō qz cum adultera mixt⁹ sit que adhuc crimie suo nō est purgata aut abstineat[h] se a mrimonio eius donec expleat[i] satisfactio crimis pnie sue: ō qz post satisfactionē pnie non mereť vocari adulta. sīr si virū suuz vxor inuenerit adulterū: nō ad ipatria[k] iudicanē. Subaudit[l] nisi ab adulterio mulier recedere voluerit: quo casu vxorē suam vir recipere potest: nullū pcultū ei illaturus. Unde Pelagius pa. melleo subdyacono.

¶ Post priam adulteriū vxorem vir potest accipere.

Dē benedicto q̄z quem vxorem alienam indecasti facinorosō sustulisse spiritu: et in suum hactenus presumere detinere consortium (si hoc rerū veritas habet) iubemus experientie tue vt eum cum ipsa quoq̄ adultera districte non differas mactare[m] vel vbi dixit: qui retinet.

dis. dicis q̄ fornicāti nō tenet alter reddere debitum perdat mulier q̄ fornicat̄/ perdit ius petēdi debitū. sīr vir nō ꝟz ius petēdi debitū in tali muliere. deinq̄t q̄ cognoscendo eā: vt hic dē ꝟ. j. c. pxi. si ergo mulier petat debitū a viro: ꝛ vir excipit ꝟra eā: q̄ perdidit debitum. ipsa pōt replicare q̄ ipse sīr q̄ didit debitū. extra de dinor. significasti. vñ videtur q̄ cū effectu possit mulier petere debitū: sed nō est ita: q̄ si mulier erit plicauit: vir pōt ādruplicare et na mulier cū culpa peradidi. mittere ¶ Sz ꝟ. hoc tia adcap. it elit. ulterīū git. h. cū adulte nō. id. rum vxoris est q̄ notoriū vel etiā xāder. publicū p sentētiam. vel q̄ i ue. ꝛ aut. confessa est et dic. C. ta cōdemnata: de adnec tamen desistit adulterari ꝛ vir ei pmittet in corrigibili. recte igitur intelligat cū crimen est ita manifestū q̄ pretextu ignozātie tē. vt. ꝟ. e. c. j.

Adde q̄ tis ꝟ ulti. ¶ Sed hoc ro. ¶ Adulterā nec ab adulterio desistentem.

g ¶ Adulterā

h ¶ Aut abstineat. in sequē. c. si quis vxorem/ est et / sed legas hoc aut pro et/ ꝛ erit vna pena. vel ibi lege/ ꝛ/ p aut/ ꝛ erunt due pene sub alternatione: vt aut penitеat[n] duob⁹ annis: aut non exigat debitum ab eo donec peregerit penitentiam.

i ¶ Expleat. vel falte inchoetur. nā si voluerit eā sibi reconciliare: etiā infra tēpus penitētie ab ea potest exigere debitū. vt eē de dinor. significasti. ꝛ de fur. ex litteris. in fi. extra de eo qui cog. consang. c. veniens.

k ¶ Ad imparia. Hoc quo ad debitū nō exigēdum donec alter penitеat. similiter nō ad imparia iudicātur/ quo ad debitū reddendum: quo ad duorū: quo ad accusationē j. c. q. v. precepit. ꝛ c christiana.

¶ Subaudiunt ¶ hec est secūda pars. q. Iz qua ꝓbat per. viij. ca. q̄ meritorium est viro eam. s. meretricem post penitentiam retinere. Joan. de fan.

l ¶ Subaudiunt. Respicit hoc q̄ dicit in ca. sicut.

m. ¶ E benedicto. ¶ Mactare. i. punire.

a ¶ Et caluatos. Pānis absciss⁹. i. dehonestatos ꝛ tonsuratos sicut mos est in quibusdā locis: q̄ vestes ꝛ capilli incidūtur eis in ignominiā ante ꝛ retro.

Aroni ro se parata ab ā cautio ne est ꝛ eschi nēda.

b ¶ Sub cautela. Cū nō dicatur hic q̄ cautio p̄stari debeat a viro videtur q̄ nuda sufficiat: ꝛ talis cautio firmissima dicatur. vt. j. ō sed. di. iij. pmū. ar. ad idē. ē. xvij. q. ij. si dō icognit⁹. nomen esū cautiōis a se positū nudam promissionez designat. C. de ꝛb. hūg. fan cim⁹. So. si mulier nichil allegat de suspitiōe viri/ dico sufficē nudam pmissionē. si aūt dicit eū esse suspectum: oportet vt idonea cautio et p̄stetur. s. fideiussores vel pignora/ vel etiā iura mētū: si forte illud magz timet vir. vt. xvij. q. iij. metuētes. si vero tanta sit sentia viri: vt nulla cautio videatur sufficere: tūc nō est et reddenda: sed aliqui honeste matrone cōmittenda. vt ex de restī. spoli. ex trāsmissa. ex eo. ti. litteras. in fine. q̄ satisfactio maliuolū ꝓpositum nō mutat. vt inſtitu. de suspec. tu. §. ulti.

c ¶ Recipere. Nō enim erit cōpellendus eā recipere cū alij adheserit. ex de dinor. significasti. et potest monasterium ingredi ea viuente. vt. xxvij. questione. ij. agathosa.

d ¶ Caluatos[a] abinuicē separare ꝛ illum quidē ad lucrū defensorem in apulie prouincie patrimoniū sine dilatione migrare Illam vero siquidem marit⁹ suus sine dolo aliquo forte acc̄ipere voluerit tua ordinatione sub cautela[b] recipiat: nullū ei dūtaxat decetero simile cōmittenti periculū illaturus. si ꝟo oino etiā recipe [c] voluerit in aliū[a] quendā locū in quo ei non liceat male viuere puida eam dispensatione constitue.

Item ex penitentiali theodo.

¶ Cui adultere debitum reddit tus annis penitеat.

Si quis vxorem suā scit adulterā: ꝛ non vult dimittere eā: ꝛz in mrimonio h⁹e tribus annis penitеat. ꝛ q̄diu penitet abstineat se ab illa.

Item Aug. ad pollētū. lib. iij.

¶ Adulterio purgato per penitentiam: potest fieri reconciliatio coniugū.

Quod autem tibi durum videtur: vt post adulterium recōciliet̄ cōiunx: si fides[e] adsit non erit durum. cur eīm adhuc reputamus adulteros quos credim⁹/ vel baptismate abluros: vel pria esse sanatos? hec crimina i veteri lege mullis sacrificijs mūdabantur[f] q̄ in lege no. te. sine mūdatione[g] legali mūdant: ꝛ iō tūc omnino ꝓhibitū est ab aliquo

e ¶ Quod aut. ¶ Si fides. i. crudelitas. s. vt credatur petā per priam delert. vel fides. i. certitudo ꝛ spes correctionis contnuētie eius.

f ¶ Mūdabantur. quo ad penā tpalem. immo sola venialia dimittebant̄ p cerimonialia. de pe. di. vj. c. j.

g ¶ Sine mūdatione legali. sed sola penitentia.

h ¶ Saulis filiam. s. Michol.

i ¶ Prefiguratos. Prefigurauit q̄ mulier post pententiā debeat viro recōciliari. xxxj. q. j. §. iz obiicitur.

k ¶ Penitētis. Uſ ergo q̄ nō posſit mulier de adulterio accusari post pniam. q̄ falsum est. j. xxxiij. q. ij. admonere. sed post baptismū non vt

contaminatā accipe vxorē ꝛc. Dauid saulis[h] filiā quā pater eiusdē mulieris ab eo separatam dederat alteri tāq̄ mortue. ꝓfiguratoꝛ[i] sine cūctatione recepit. nūc aūt posteaq̄ ꝛpōsit adultere. Nec ego te condēnabo: vade/ deinceps noli peccare. quis non intelligat martum debere ignoscere quod videt ignouisse deum amboū ꝛ nec iam se debere adulterā dicere cuius penitētis[k] crimē deletū est a deo. Item de adulteriis cōiugis. ¶ De eodem.

Quin erit turpis neq̄ difficilis etiā post patrata atq̄ purgata adulteria reconciliatio cōiugii/ vbi per claues regni celorum non dubitatur fieri remissio peccatorum: nō vt post viri diuortium adultera reuocet: sed vt post xpi consortium adultera[l] non vocet.

Item Ambrosius.

¶ Cum fornicationis vicium excluditur: castitatis virtus asciscitur.

Cum renunciatur[m] improbitati: statim asciscitur virtus. egressus eīm malicie virtutis operatur ingressum codēq̄ studio quo crimē excludit: innocētia copulat.

Item Gregorius.

¶ Non habetur fallax apud deum qui ad veritatem penitendo reuertitur.

Adultera manens.

l ¶ Adultera. manens.

m ¶ Uni renūciat.

Si em p iauuarij petri intrat̄ fratia bolus/ statī xp̄s recedit. de pen. dist. ij. si enim inquit. Et argue q̄ infusione gratie p̄cedit remissio peccatorum. natura aliter. id ē intellectu. sed tūc p̄ simil sunt. sic ergo puus desinit q̄ esse vitiosus q̄ incipiat eē virtuosus. xxij. q̄. iij. q̄d facter bonus eīm ꝛ malus fit aliq̄s esse malꝰ nō pōt. de pe. di. q̄s fil. j. §. si aūt. ar. ff. esse nō de here ilti. quo potest. tiens. §. si q̄s ita dixerit. Jē nec potest q̄s esse in medio statu: q̄ois qui non diligit odit. vt ō pe. di. ij. §. q̄cūq̄ ab illa oītgi. i fi. Sz obiicitur: nonne petīm dimittitur penitēti: q̄ō si est ita eī hūti petīm dimittat petīm. ¶ penitēs est peccās. ꝛ ita vī q̄ virt⁹ et vitiū sīr sint vel aliq̄ ꝛpe intermedio sit q̄s sine adulterio q̄ si are nō pōt. Lan. Ego dico gōnes tales duplices ilti fundit gra: ilti dimittitur petā. est em ifusio 2po sita ꝛ simplex. sicut hec est duplex. lup⁹ egreditur silnā. Si em intelligatur de compōsita egressiōe: vtraq̄ istarum est vera. lupus egreditur silnam: lup⁹ est in silua. Secus si de simplici egressione sīr vtraq̄ istarū est vera. isti infunditur gra: isti remittit petīm. sīr hic distinguēdū est. hec res pscribit. hec res nō pscribit

Apud misericordē. ¶ Reuertit. Si ḡ iurauit me ad dīē certū soluturū pecuniā: tz post soluta nō deteneat tā ad ꝑtes q̄ aliud nec solut: pena ꝑmissa ē. si tñ post soluto liberet a pena. ff. de arbi. l. vi. Q̄ pena cōmittat vel q̄n purgetur. no. i dis. dñi.

Apud misericordē nāq; iudicem: nec ille fallax habebitur qui ad veritatē reuertitur[a] etiam postq̄ mentit: quia omnipotēs deus oū libēter nram pententiam suscipit ipse suo iudicio hoc quod erramus, abscondit. Quod si in adulterio perseuerare elegerit: patronus turpitudinis tē lenocinij reus maritus habebitur: nisi eam adulterij ream facere voluerit. Unde i. ꝛx. li. ¶. de adulte. tē stupro. Imperator Seuer⁹ et Anto. ¶ Crimen lenocinij contrahunt: qui deprehēsam in adulterio vroꝛē[b] in matrimonio detinuerunt: non qui suspectam habuerunt adulteram. ¶ Hoc in mulieribꝰ non obtinet. non enim eis permittitur maritos suos adulterij reos facere. Unde in lib. eo. et titu. eo. ¶ Idem imperator.

Publico iudicio non habent mulieres adulterij accusationem[c] q̄uis de matrimōio violato queri velint: lex iulia declarat que cum masculis ture mariti accusandi facultatē detulisset: non idem[b] feminis priuilegium[c] detulit. Si ergo (vt ex his colligit auctoritatibus) adulteram retineri nulli permittitur: multominus in cōiugium duci licebit: cuius pudicitie nulla spes habetur. debet eīm inter cōiuges seruari fides et sacrm. q̄ cum defuerit: nō cōiuges sed adulteri appellant. Unde Augustinus scribit cōtra Iulianum lib. j.

¶ Veritas nuptiarū nō consistit i cōmixtiōe maris tē femine.

Non enim in sola (vt delirat) cōmixtiōe maris et femine nuptiarū veritas est q̄uis sine illa commixtiōe nuptie filios procreare non ꝑnt: sed alia sunt ad nuptias ꝑpue pertinentia: quibus ab adultery nuptie discernunt. scilicet sicuti est thori cōiugalis fides tē cura ordinate filios procreādi: tē q̄ maxima est dīa bonus vsus mali[f] hoc est bonus vsus

dicere t aut. vt li. ma. tē aute. §. et qui vero. et §. hodie. col. vlt. Miror tñ igre Inno. dicat q̄ cōtā seculari iudice sit inserviendū: cū hodie pena secularis cōmutat a sit in ecclesiasticā pena. vt. C. de adulte. aut. §. hodie. vbi etiā sm leges dico q̄ vroꝛ possit accusare virū cū tñ ecclēstica sit pena adulterij: sed dic q̄ ideo et hodie tenet vir inscribere: q̄ ingressus in monasterū mortē edpatratur. Uel dic q̄ licz ꝑmutata sit pena adulterij q̄tū ad mulierē nō tñ q̄tum ad virū: sed esto q̄ vir accusat mulierē et succumbat: et q̄ vir obtinuerit se ad pēnā talionis tē nō ꝑbat. ergo vroꝛ vir condēnabitur si cum muliere conuictā deprehenderit in mōasterū: q̄ tē vir. et sic aliqs cogitur recedere ab vroꝛe sua absq̄ causa fornicationis sm hoc quicūq; vult se parari ab vroꝛ sua accusabit eā: vt cū succubuerit: possit recedē ab ea: et sic alta via est cōsecut⁹ q̄ desiderauit. q̄ est cōtra id. xxviij. q. v. hec imago. ex de pcu. tue. Rñ. bñ cōcedo q̄ eodē mō condēnat vir quo mulier. Mulier eīm non cogitur intrare religionē: nisi vtro placuerit: sic nec vir condēnatus cogit intrare religionē nisi mulieri placuerit. vel intellige q̄ dicit decre. q̄ debet inscribere: verū est q̄tū ad hoc vt lucret donationem propter nuptias vel dotem.

Lenocinium multipliciter punitur.

Adde q̄ mulier ad effectū pene iponen rē de viro ad separationem thori mate ritū accusare. no. Cy. j. l. j. C. de adulte. Spe. in eo. ti. §. sed q̄d.

b ¶ Non idem. i. iure mariti. vel non. i. nullū priuilegium apud secularem iudicem.

c ¶ Priuilegiū. Quidā dīt dicunt q̄ etiā vroꝛ virū accusare pōt de adulterio sz nō cū priuilegio q̄ tenebitur ad talionem: tē hoc innuit hic. Alij dicūt q̄ non pōt vt Joh. et intelligūt auctēticas illas p quas dicūt veteres leges esse abrogatas. in auten. vt fratrū filij. §. vl. col. ix. tē in auten. vt licē. ma. tē aute. §. q̄ so. tē §. causas. colla. viij. in quib⁹ videtur q̄ eque vroꝛ virū sicut vir vroꝛē pōt accusare p illā. l. C. de repu. cōsensu. vt cū agit ad separationē thori vt lucretur donationē propter nuptias: nō tñ vt vir in corpore puniatur. ad hoc tñ agitur sm canones.

f Quis enim. ¶ Usus mali. i. pruritus concupiscēcie. Et nota q̄ sunt quattuor species vsus. est bonus vsus boni. vt integritas que deo vouetur. est et malus vsus boni cum quis continet ꝓpter inanem

gloriā: tē bonus vsus mali est cōcupiscentia arctatur ergā matrimoniū: est tē malus vsus mali cū quis vagatur ad meretrices. vt. e. ā. q. iiij. meretrices.

¶ Scimus nro. q̄ hec est. iij. parg. q. ij. qua laudat et effert virginitatē nuptiarum non improbatur nuptie: nec relīgas frequentia capit. Joa. de San.

Quinte terra implēt.

a ¶ Virginitas. Nō ideo hoc dicit: vt solę virgines habeāt gradū: sed in q̄ facilꝰ ar. j. pri. cā. q. v. qui sunt. vt quia virginitas soloꝛ est angelorū vbi olim erat ꝙnes vel continentes nec nubēt nec nubentes.

b ¶ Unde. s. ad cōdendū q̄ bonū[a] nūerus nō bonam ḥz significationē sed significationis diuisionis tē reprobationis.

c ¶ Immūda. Immūda vocat mōyses in lege. s. q̄ non ruminabant vt porci tē que non habebāt vngulas fissas: vt equi. et in nacatibus q̄ non habebant squamas: tē generaliter q̄ lex comedi prohibuit.

d ¶ Impar numer⁹ est mūdus. i. sub ipari nūero ingrediuntur munda in archā.

e ¶ Et aliud sacramentum. Abullo. s. quod tē.

f ¶ Coꝛprobata. Selus est. adeo reprobabat biganā q̄ nec etiam in bestijs immūdis inueniebatur cū quo bigamia cōtrahi posset si alter comparuxmo teretur.

g ¶ Ut habēt.

Alia immūda ꝺ dicebantur esse.

Cōtinē pudicitiā vl̄ voue do vl̄ sumēdo sacrū ordinē. xxvij. q. j. nūmere vt lex. q̄uis ēt ipā ꝓmissa rōne delicti. vel pēne ꝺ. delicti q̄ntum ꝑat.

i ¶ Uori. Arg. q̄ monachi vel canonici non possunt inuiti cōpelli ad districtiorē vitā: q̄ res est magis voti q̄m ꝓcepti et magis libere voluntatis q̄m coactionis. arg. ꝺ. xxxvij. ca. q. v. tē xx. q. iij. pueros. ¶ Cum ergo. hec est. iiij. parg. q. i qua solent magi tē dicit q̄ si desint meretrices pōt duci vroꝛ alīs nō Joh. de San.

k ¶ Pumus. nō rōne tpis sed ordinis liber est pumus ponit in ter. iij. ꝓphetas

l ¶ Chozo ozdei tē xv. argenteis) et dumodo ꝓpter trin. i. Jo.

Societas nō est malum nec bonū.

m ¶ Societatur. Societas ei inē bonū tē malū Ihi pōt: vt ex locietate bonī malus edificetur. Si ent empto vene nivalet: si tale fit q̄ adiectiōe alterius[b] materie vsui esse pōt. ff. de cōtrahen. emp. q̄ sepe. §. venient.

n ¶ Secretetur. Arg. q̄ malū ad dīum bono non coꝛrūpit illō: sed potius sumit natūrā boni arg. j. e. q. ij. quicūd. et extra de cōse. eccle. q̄ in dubijs.

Oseę. i. a.

Quod aūt. ¶ Hec q̄. dividit i. vij. partes in pīma quarum videtur probare sufficiālē q̄ cā incontinentie inducta non est vroꝛ: quia homi est mulierum filios ꝑeare. Secūda ibi. Ipa ita. Tertia ibi. Nō aūt. Quarta ibi. Sic cōtrario. Quinta ibi. De his. Sexta ibi. Cū ergo qui aliquā. Septima ibi. Cum ergo dicitur. Jo. de San.

¶ Quo aūt. hic dep. ngit scḋa q̄stio: an sit illa ꝓnr q̄

Cōtinē
tie est q
incōtinē
tie dicit.

causa incōtinētie dicit. Equidē est ⁊ fm ꝓmā institutionē mādmonij facta cā plus dū ⁊ gra multiplicādi generis humani ⁊ fm secūdā institutionē facā post peccatū vt sit ⁊ de fornicationis cā. ⁊ vt ab institutio facta est i paradiso. Prima ante peccatū. Scōa post. attribuitur tamē secūda

Gen. j.d.

mādmo nū qñq; fuit de pec pto.

aptonīo qui ꝑ eam fecit: sed qui ꝑ illam fecit esse factam ostēdit. ⁊ ne in posterū ab hereticis i dubiū revocet: i scriptis redegit. sicut etiā Hiero. secūdas nuptias ꝓcessit. S. xxxj. q. j. aperiant.

a ¶ Benedictio. Et fuit facta in paradiso. xxvj. dist. deinde tūc fuit ꝓceptuz vt tibi dr. eodem modo preceptuz fuit cuz dicebat maledict⁹ q̄ non reliq̄rit semen sup terrā. hodie in est cōsūmādi quo ad reddēdū debitū. xxxij. q. iij. apostolus.

b ¶ Vdos est. fi tūp eas nō staret quomo nus habeāt non est cur debeant pudere. ff. de re. in. in oibus.

c ¶ Sola. j. ꝑ cipua. vij. d. si sol⁹

d ¶ Et gratia. Unde dicit ler q magnuz premiū est mulieri⁹ cōcipere ⁊ cōceptū tuerī. ff. de edilit. edic. queri. ff. si mulier.

e ¶ Falleret. Ex hoc autē fuit deceptus diabolus qui cū videret mariā habere filium credebat eaz mulierem esse. Alia ratio redditur. xxvij. q. ij. inuenta. hic ptz q̄ multa latent diabolū ⁊ quotidie discit per tēporum incrementa. vt. xxvj. q. ij. sciendum.

Diabolus nō scit a latēt et q̄tidie discit. Diabolus dr mundi ꝓceps

f ¶ Principem mundi. i. mundanorum. i. malorum nec per hoc attribuitur ei tūp hominēs aliquis principatus. sed dicit princeps eorum. i. primo peccato. vel maior peccās. vel ad derisionē dr ꝓceps tālū: sicut dicitur rex scachoz. vel cardinalis ꝓsbiter nō tū simpliciter est rex: vel cardinalis. arg. ff. de ybo. sig. paulus. quidā tū heretici garriunt ei principē mundi: qui fecit ex ig infra ignem globum. Joh.

g Sicut nō ois⁹ congregatio hereticorum xp̄i ecclesia dici potest: nec caput eorū xp̄s est: sic non omne matrimonium⁹ quo non viro suo fcōm p̄cepta xp̄i vxor iūgitur rite iugum appellari potest sed magis adulterij⁹. Dis ita respondet. Prima institutio coniugij i paradiso facta⁹ est: vt esset imaculatus thorus et honorabiles nuptie ex q̄bus sine ardore⁶ ꝓcupiscentie conciperent: sine dolore parerēt. Secunda ꝓpter illicitum motum eliminandum^m extra paradisum facta est^n: vt infirmitas ꝓna in ruinam turpitudinis honestate exciperet^o coniugij^p. Unde apostolus scribens ad Counthios ait. Propter fornicationem vnusq̄sq⁹ habeat suam vxorem: et vnaq̄q; habeat virum suum. ex hac itaq; causa fit vt coniugati se sibiinuicem debeāt: nec se sibinegare ꝑnt. vnde aplus. Nolite^q fraudare inuicez nisi forte ex cōsensu ⁊ ad tempus vt expediti⁹ vacetis oratiōi. Et iterū Reuertimi in idipm ne forte tentet vos sathanas. hoc autem dico ꝓpter incontinentiā vestrā. Qui ergo ꝓpter incontinentiā in naturalem redire vsum^r monentur: patet q̄ nō ꝓpter filiorū procreationem tantū miscerī ubentur: nō tamen ideo nuptie male iudicātur. quod eīm ꝓter intentionez generandi fit nō est nuptiarum malum: sed est venial^s ꝓpter nuptia rum bonuz quod^t est tripartitum^v: fides videlicet: proles et sacramentum.

Qui Aug. de bono cōiugali.

¶ Immoderatus vsus coniugatorum nō est nuptiarum malum: sed est venial ꝓpter nuptiarum bonum.

h ¶ Matrimonium. i. coniunctio.

i ¶ Adulterium. i. fornicaria coniunctio.

Obiectio respondet. ¶ Hec est scōa pars. q. in qua dr q̄ matrimonia dis fuit institutū sine permissum.

Primo i paradiso propter soboleꝫ tūm. Scōo extra paradisū pro pter infirmitatē carnis vitandā. q̄ bonuz matrimonij tripartitū est. s. fides. proles ⁊ sacramentum. Jo. de fan.

s.corr vij.a.

k ¶ Facta. solo consensu vt ex nunc. et instituit dōs matrimonium: ex eo q̄ mulierez fecit dicēs illi q̄ vxor. Ade esset futura.

s.corr vij.a

l ¶ Sine ardore. Nisi enim homo peccasset: tamen nō peccaret sine ardore et casset puritu esset ge nullam in aliū ꝓiunctio coitus sicut est aliorum membroū: velut tactus si applices digitum digito: vel manū cuz manu vel si esset puritas non tū esset penis: sicut non esset pctm manū scabiosam mittere ad ignem.

ij. ꝓs.

m ¶ Eliminādū. i. coercendū.

n ¶ Facta est. i. ostēsa facta. alīs in paradiso etiā scōo facta. sꝫ q̄ro per q̄ verba: vel quando.

o ¶ Coniugij. Sz hodie facerdos diacon⁹ ma gis punitur si ꝓtrahit q̄m si fornicet. vt di. xxviij. ꝑbm.

p ¶ Unusquisq;. Qui per votum sibi non preiudicat. xxvij. q. j. vt lex.

q ¶ Nolite. ff. xxx. q. j. nosse.

r ¶ Usum. i. carnalem vsum.

s ¶ Venial. i. dignū venia. i. ad mortem non imputabile. ff. di. xlv. nemo. j. e. q. iij. in eo. ff. di. xxv. ff. alex. Aug. j. j. xxxij. q. iij. vir.

t ¶ Quod. simpler est relatiō.

v ¶ Tripartitū. i. bonum nuptiale est tripler. i. coniunctionis nuptie bonū est tripler.

a Quicquid.

¶ Eractione. Causa incontinentie non causa libidinis explende.

b ¶ Ad adulterio. ff. e. q. iij. ouigo. ff. j. ea. q. vij. adulterij. e. q. iij. liberoz. ⁊tra. vt hoc c. ⁊ vt ei⁹ Jus melius intelligas: nota q̄ quattuor de causis cōmisceī q̄s vxori causa ꝓlis. Iteꝝ cā reddendi debitū his q̄sib⁹ non peccat immo meretur. xxij. distin. nerui. c. xxxij. q. v. si dicat. Item causa incontinentie cū tūz est pena ⁊ voluptas tunc est venia le peccatū. vt hic et. xxxij. q̄e. iij. vir cum ꝓpria. quidam tamē dicūt hoc casu nullum esse peccatū ꝓpter auctoritatē apli vnusq̄sq⁹ habeat suā vxē. vt. ff. de ꝓpri. cognoscit etiā vxor causa explēde vo luptatis. sez cum quis ꝓuenit ve luptatem vel cogitatione vel vēdo calidū: vt plu ries eam cognoscere posset: tunc ff. p. peccat mortaliter: vt in contrario cañ. ouigo minus tamē punit ꝓpter bonuz matrimonij. vt. j. q̄. vij. adulterij. Alij dicūt q̄ etiā in hoc casu tantū venial peccatū est. arg. hic. c. j. q. vij. adulterij. et sic vbi reperitur q̄ mortaliter peccet: dic. i. ad modum adulterij agit. Uel dicit ad exhortationē cōtinentie: simile. xxxj. q. j. ff. verū. vel intelligit q̄n eam cognoscit cōtra naturam. tūc fm omnes mortaliter peccat. et grauius cū vxore ff. cum alia. j. q. vij. adulterij. Joan.

ij. ꝓs.

Quicquid inter se cōiugati immoderata exactione[a] debiti carnalis: quā eis nō scōm imperiū ꝓcepit: sed secūdū veniam ꝓcedit apostol⁹: vt etiā ꝑter causam ꝓcreandi sibi misceantur: ⁊ si eos prauus mores ad talem cōcubitū impellunt: nuptie tamen ab adulterio[b] seu fornicatiōe defendūt necp illud ꝓpter nuptias admittitur: sed ꝓpter nuptias ignoscit. ¶ Debent ergo sibi coniugati nō solū ipsius sexus sui cōmiscēdi fidem liberoz: ꝓ procreandoz causa: q̄ prima est hui⁹ant generis in ista mortalitate societas: verum etiā infirmitatis inuicē excipiēde ad illicitos cōcubitus euitandos mutuā quodāmodo seruitutem: vt etiā si alteri eoz ꝓpetua cōtinēna placeat: nisi ex alterius consensu fieri nō possit. Non autē datur ꝓsentia sancti spiritus tempore quo coniugales actus geruntur. Unde Hieron. super matthēum.

¶ Nō datur ꝓsentia sancti spiritus tempore quo coniugales actus geruntur.

Omnubia legitima ca rent quidem peccato nō tamē tēpore illo quo cōiugales actus geruntur ꝓsentia[c] sancti spiritus dabitur etiā si prophetā videatur esse recedit hoc habes. de pe. di. i. ff. c. iij. iiij. ⁊. v. Jo. de fan.

c ¶ Omnibus. ¶ Presentia. Adest tā gra i ꝑfecti q̄ ad illa fine quibus gra ꝑfecti haberi nō pōt cū etiā quis mereat q̄ q̄s in tali actu. ff. xxxij. q. v. si dicat. Sed abest cū quis cognoscit vxorem sua quo ad operationez. sez quo ad miracula faciēda ⁊ vim ꝓpheradi. manet em in bonis gra ꝑfecti quo ad quedaz ⁊ recedit quo ad quedam. vt legit. de pe. di. j. querendum. ⁊ c. pōt discursus. Uel dic non dari ꝓsentiā spiritus sancti q̄ ad oīa qui bi est quidam stupor: ita q̄ totus carne⁹ efficitur. Uel ideo illi pueri: ꝓsentia spiritus sancti nō dat ur. q̄ est venia le peccatū. Dicit tamen. p. mādu cator eorum con iugalē bñ exercere ꝓsse sine peccato: q̄d concedo quādoq; Joh̄a.

Coitus carnalis sine pctō exercet pōt.

iiij. ꝓs

d ¶ Sed etiam alia. Ut sunt act⁹ indifferentes vt comedere: mouere digitum et hūsmodi.

e ¶ Sola. Non excludit denz q̄n adiut. sed virtutes quantum ad operationē q̄ illa hora totus carne⁹ efficitur.

f ¶ De qua q̄rit. In thematē.

Oncubine.

¶ Sic ecōtrario. ¶ Hec est iiij. ꝑs q̄ in qua q̄rit an sit vxor que ducit ad tēpus vel sub cōditiōe: vt plem cubitet: et dicitur q̄ nō. Jo. de fan.

Sic ecōtrario datur intelligi de his qui coniugali affectu sibi copulantur: q̄ etiam si nō causa procreandorum filiorū: sed explende libidinis gratia: nō ideo fornicarij sed coniuges appellantur. ꝓbatur hoc idem auctoritate Augusti. in lib. de bono coniugali.

¶ Coniuges sunt q̄ causa soluto incōtinentie: sibimet inuicem copulantur.

Olet queri cū masculus ⁊ femina nec ille matritus: nec illa vxor alterius si bimet nō filiorum procreandorum causa: sed incontinentie[g] solius concubitus causa copulantur: ea fide[h] media: vt necille cū altera id faciat: nec ilia cū altero: vtrum nuptie sint vocande: et pōt quidem forsasse nō absurde hoc appellari cōnubiū: si vsq; ad

g Sed incōtinētie. Jā est etiam ꝓpter incontinentiam vitandam.

h ¶ In fide. Dū tū hoc agant: vt mātimonij ꝓsant. Filius

i ¶ Si vsq; ad mortē. mātimonij em nō pōt ad tēpus ꝑdi. sicut nec ler nouit filiū ꝑdē. vt. ff. de adop. si q̄s. a lege nec heres ꝙs ad tēpus instituitur. institus. de here. instit. incogrui. ff. heres. quid si aliqui alīs contracturi credunt hoc tus.

Universidad de Deusto Biblioteca

Cõditiones minime ad ponẽte sunt in multiplicia.

hitere vt ad tẽpus contrahant cum ius ignorent: e contra punit̃ volẽtes h̃ tenere matrimoniũ.

d ¶ Cutanerint. Modi vitandi notantur. ff. de vsu: e habitã. negs. c. i. e ii. forte.

b ¶ Nolunt. i. velunt non nasci. habes ergo hic q̃ vita no plus vel pauciꝰ necandi filios impedit matrimoniũ. et th. c. pen. ii. autẽ. alia condicio inhonesta ponerentur in matrimonio. vt contrahã tecũ si tu interficeris patrẽ vel aliqm̃ inquam feceris: an talis impediat matrimonium dubitari placuit. De hoc notabis q̃ cõdicio quedaz est honesta: quedaz inhonesta sine impossibilis. est autem honesta duplex. et est duplex inhonesta. quidam enim cõdicio est de natura matrimonij. quidam nõ. Si ergo condicio honesta q̃ non est de natura matrimonij appõatur matrimonio tenet matrimoniũ vt si dicatur contrahã tecũ si deseris michi centũ. hec condicio honesta est. et nõ est de substãtia matrimonij. et tenet matrimoniũ cũ illa cõditione et sine ea. vt extra de condi. ap. de illis. Est alia honesta condicio q̃ adheret nature matrimonij. vt cũ ppinquus dicit uxori. Zho tecũ si volueris xpiana fieri/ talis condicio est de natura mrimonij: et si illa nõ apponeretur nõ teneret matrimoniũ. vt. xxviij. q. j. nõ oportet. Sitr inhonesta duplex est. si em̃ apponit inhonesta cõditio q̃ est cõtra naturã matrimonij: mrimoniũ nõ tenet: vt si hoc modo dicatur: cõtrahã tecũ vsq; ad tres annos: vel sic contrahã tecũ si pcurauerio venena sterilitatis. matrimonia em̃ vel sponsalia sic facta nõ tenent. vt hic. c. seq. Est et alia inhonesta cõditio que nõ est extra naturã matrimonij: vt si dicat hoc nõ tecũ cõtrahã it furtũ vel homicidiũ fecero: hec condicio nõ repugnat nature mrimonij: q̃ditio talis si apponat frãgẽda est. et tenet mrimoniũ. vt extra de despõs. ap. c. i. Sed cõtra hãc di. est q̃d legit. xxviij. q. i. adoleuerit. ibi em̃ videt q̃ oẽs turpes cõditiones etiã soluant matrimoniũ: sed qualiter hoc sit intelligẽdum tibi notauim̃. Itẽ q̃ est. x. q. i. c. j. et. q. vbi tenet q̃ tract⁹/ licet apponatur cõditio q̃ est extra naturã contractus. Sitr ordinat. xxviij. di. diaconi. vbi tenet ordinatio licet dicat

§ Addend hoc. c. seq. Illi tales puniũtur. no. bar. to. in. l. diuꝰ. ff. de ẽpis. et clericis. gle. in. l. necare. in gl. i. ff. de libe. agno.

monẽ aliquis eorũ id intereos placuerit. et prolis generationẽ cõtio nõ ea causa cõiuncti sunt nõ tñ vir auerit[a]/ vel nolit[b] sibi nasci filios/ vel etiam opere aliquo modo agãt ne nascant. ceterũ si vel vtrũq; vel vnũ horum delit: nõ inuenio quẽadmodũ hos nuptias appellare possimus: eterni si aliquã sibi ad tẽpus adhibuerit donec aliam digniã honoribus vel suis facultatib[c] inueniat quã in coniugium ducat aio ipso adulter est: nec cũ illa quã cupit mutare: sed cũ ista [d] cũ qua sic cubat vt cũ ea non habeat maritale cõsortiũ. Idem de nupsis. et concupiscentijs.

¶ Fornicarij sunt non coniuges qui sterilitatis venena procurarunt.

Aliquãdo coniuges faciunt hec libidinosa crudelitas: vel libido crudelis. vt etiã sterilitatis venena procuret. et si nichil valuerit[e] conceptos ferus utra viscera aliquo nõ extinguat aut fũdat: et

volẽdo suam plem̃ prius interire[f] q̃ viuere: aut si in vtero viuebat occidi ãteq̃ nasci prorsus: si ãbo[g] tales sint: cõiuges[h] nõ sunt. et si ab initio tales fuerũt: nõ sibi per cõubitã: sed per stupũ potiꝰ cõiunxerũt: si aũt ambo nõ sunt tales: audeo dicere: aut tita q̃dãmodo est marui mererit[k] aut ille adulter[l] vxoris.

De his q̃ abortum procurant querit̃ an iudicentur homicide vel non.

Augustin. in lib. questionum exodi ait.

¶ Nõ est homicida qui abortum procurat: anteq̃ anima corpori sit infusa.

Quod vero non formatum puerperium moyses vel lex nolunt ad homicidium pinere pfecto nec hominem deputauit q̃ tale in vtero gerit. Hinc de alia solet questio agitari[m]: vtrũ quicquid formatũ nõ est nec aiatum[n] quidẽ possit intelligi: et ideo homicidiũ non sit q̃ nec examinatũ dici potest si ani-

mal[o] sit vt prolis generationẽ impediant. et q̃ in vno ope vnus peccat alter nõ. et q̃ mrimonii aliq̃ ex vna parte nõ tenet arg. j. e. q. v. pposito. et extra de eo qui duxit in matrimoniũ. ca. j. sed hoc falsum est.

k ¶ Mererit. Jã est digna pena qua aliqua mereatur esse digna.

l ¶ Adulẽ. i. digna pena q̃ aliqs ad alter est digne.

¶ De his. ¶ Hec est. v. ps. q. m qua q̃rit an sit homicida qui percutit mulierẽ. et facit abortũ et dicit q̃ nõ nisi esset vnificare[p] et hoc pbat p tres canones. Jo. de fan.

m ¶ Quod vero. ¶ Agitari. Vt hereticis preferatur sciliꝫ vt nullus quicquid ẽt.

n ¶ Nec aiatũ. Et hoc quidem verum est q̃ anteq̃ in animãta corporis habeat nõ infundit aia. vt j. c. pri. Quinta tñ hereticũ dicit aias creari ex traduce. i. ex putacẽti materia. i. ex aia generãtis et nasci cũ corpe sicut et creat corp⁹ ex corpe. Alii mentiunt alias creatas ee in principio mũdi in patribꝰ et tẽpe infundi corporib⁹. p⁹ resolutionẽ. Ho reduce ad ppagas stellas si bñ viderint. Fides nra est q̃ ẽ tidie dei nouas creat aias et infundit nouis corporib⁹. et infundẽdo creat. et creãdo infundit

Patuit. nõ dat. nõ pt̃ rei. nõ est.

a ¶ Si aiam. Similiter nõ dicit deseri charitas que numq̃ fuit. vt. j. de pe. di. ij. in. ẽ. et rei q̃ nõ est priuilegiũ dari non potest. vt extra de eccle. edi. ad audientiam. et infirmoman quod nõ est accusare non põt. vt extra de despõs. impu. ad dissoluendũ. et q̃ nõ est rumpi nõ põt. ff. de iniu. ru. est nãq; si. Sed contra. q̃ nõ est põt desinere esse. vt. ff. de vsufruc. quẽadmodũ. l. ij. §. i. et res q̃ nõ est põt habẽ priuilegiũ. extra de p̃scr. cũ olim. et iuratur in possessionẽ q̃ non est res q̃ nõ est natus vt. ff. de vsufructu. posthumus. et edificio q̃ nõ dũ est: pãt ipoñi seruitus. vt. ff. de seruitu. prã. §. vlt. Tu dicas q̃ rei que nõ est potest̃ [illegible] priuilegio: quia tunc vere competit. cum res extabit. Ẽ.

Addenda in. l. vero. nõ pe. et. l. fa. quaq; ff. de ex traor. cri.

b ¶ Ad homicidia. Dic. vt. §. q. v. ostendit.

Moyses.

Iuratur c nõ dat aiã. sibi dicit lex q̃ si aliqs fuerit ei aiatũ capite punitũ debet. si vo nõ aiatus distingue. q̃ si est nobilis parte bonorũ amissa relegatur. si est ignobilis/ dãnat̃ in metallũ. ff. de penis. si quis aliqd. §. d abortionis.

d ¶ Asserunt. vt illi dicunt qui dicunt animam nosci ex tradice.

e ¶ Pereunt. Quod est inconueniens.

f ¶ Natiuitati. Forte vicio matricis.

g ¶ Rõne infirmabat. i. destituebat. vñ nõ videbat rõnabile quo ad opinionem hominũ.

h ¶ Jn sicco. i. in corpore rudi et informi. Et est arg. pro normannis: anglicis: et polonis: vt possint fornicari in sicco dummodo caueant sibi ne habitet anima in sicco.

i ¶ Habitare. Scz q̃ ex eis vnum efficiatur: vel per vegetationẽ. aĩs tam boni q̃ mali angeli habitant in

tnam[a] non habebat. Jtem si illud informe puerperiũ tam quidez fuerat sed adhuc quodammodo informiter animatum: quomaz magna questio de anima est: non est ꝑcipienda indiscussa temeritate sententia. Jdeo lex nolut ad homicidiũ[b] primere: q̃z nondum dici potest anima vna tecũ corpore quod sensu careat.

Idem in lib. questionũ veteris et noui testamenti.

¶ De eodem.

Moyses tradidit. si quis percusserit mulierem in vtero habentem: et aborsum fecerit: si formatũ fuerit puerperium[c] q̃ aia si aũt informatum fuerit mulctetur pecunia vt probaret animam non esse ante formatã. Itaq; si tã formato corpori dat: non tamen in conceptu corporis nasciturꝰ cũ femine anima deriuata. Nam si cum semine est anima eruit ex anima: multe aime quotidie pereunt[e] cum semen ex fluxu quodammodo non proficit natiuitati[f]. Sed si ꝑpi[g] respiciam⁹ videbimus quid sequi debeam⁹. Cõtemplemur factũ ade. Jn adaz em̃ exemplũ est datũ vt ex eo intelligamus quia tam formatũ corpus accepit animã. naz poterit de[h] anima limo terre admiscere et sic formare corpus. Sed ratione infirmabatur[i] q̃z primuz oportebat domuz compaginari et sic habitatorez induci. aia certe (quia spiritus est) in sicco[k] habitare non potest: ideo in sanguine fertur habitare[l]. cuz ergo corpus lineamẽta cõpacta non fuerunt: vbi erit anima?

Item literaliter ymus ad Augustinum.

¶ De eodem.

Semina[m] singulatim formantur in vtero et tãdiu nõ reputat homicidiuz donec elementa confecta fuas imagines membraq; suscipiant: ita sensus rõne conceptus nisi in opera prompserit adhuc in ventre retinetur: et cito perit ab hoste[n].

Cum ergo[o] q̃ aliquã sibi ad tẽpus adhiberi cuz ea adulter esse dicit: nec ab ea discedens nec filiã suã illi[p] tradens peccat. Unde Leo papa.

¶ Proficeret honestatis fornicariam abiicere et vxorẽ legitimam accipere.

Abiciam[q] abiicere[r] a thoro/ et vxorem[q] certe ingenuitatis accipere/ non duplicatio coniugij: sed profecto est honestatis: culpanda sit sane talium negligentia sed non penitus desperanda vt crebris[s] cohortationibus incitati quod necessarie[t] petiuerunt fideliter[t] exequant.

Pctã fo. li⁹ potũ oĩs. alii dicunt tatis fo esse necessariam la voluẽ exteriorem peñ tate detentã ex quo yo lerinon luntas egressa ẽ possiũt. suos fines.

i ¶ Sensus. i. voluntas vel cogitatio.

l ¶ Sensus ratione conceptus Jd est cogitatio bona mente concepta: cito perit ẽ. vel intelligit de mala cogitatione cõcepta in ratione vel intẽtione. i. in anima que perit.

m ¶ Ab hoste. Jd est a suggestione diaboli: q̃z suggestio ei⁹ nõ habet effectũ circa hominem cuz nesciat mẽte hominis. vt xxvj. q. iij. sciendum.

¶ Cum ergo.

¶ Nec est. vi. pa q. Quis queritur vtrũ peccet concubinari? dimittẽdo concubinã et adherẽdo vxori sine in habendo vxorẽ vel quia et dat filiaz suã. dicit q̃ non. Jo. de fan.

n ¶ Cum ergo. Respicit finẽ ca. Solet queri. ẽ.

o ¶ Jlli. Cum et non sit carnaliter commixtus necibi sumat argu. contra extra

de spon. ad audientiam.

p ¶ Hellam. ¶ Abiicere. Cum ergo canon iubeat abiici illã que non est vxor nuptã sua auctoritate statim põt ab ea recedere. Rñ. nõ. xxxv. q. vj. multorum. xxxij. q. ij. secularem.

q ¶ Vxorem. f. qui dimittit concubinam.

r ¶ Crebris cohortationibus. vt dimittat cõcubinã.

s ¶ Quod necessarie. f. ppter necessitatẽ carnalis infirmitatis. i. cã incõtinẽtie. vel q̃ timere forte non poterat: vel ne plures alias cognosceret.

t ¶ Fideliter. Sed cum honestare coniugij.

Universidad de Deusto Biblioteca

C Nemo. de pe. di. vij. nemo. C. de fideicō. li. debet. ff. e. q. iij. recurrat. in fi. ff. xxiij. q. iij. illud. z. ca. cum
a plantur.
b C Eratis. j. pri. q. ij. antiqui. z ca. in adolescentia. ff. i. di. ponderet. z. c. de eo. ff. xxx. q. iij. illud.
c C Differtur.

Sicut penitēria quādo differtur q̄ tēpus donec deferuescat culpa luxurie. de pe. dist. j. sint qui arbitrant. et dū est in peccato non debet agere penitētiā. de pe. di. iij. i fulcibus: sed illud intelligitur nīsi de solēni penitentia. alīs aperte cōtradicer. de pe. dist. v. falsas: q. peccator bene agit pro crimine penitendo. vt no. xxiij. q. vi. in summa. et extra de pe. z re. mis. q. quidaz. j. de pen. di. iij. nichil prodest.

D Omissis
d C filius
ff. ea. q. iij. dicat. contra. sed hic filius fm generalez: ibi fm speciale lem significationem accipitur.
e C Pris. Pater est quem nuptie demōstrant ff. de in ius vo. q. semper.
f C Ingenuos Arg. q̄ non sit legitimum matrimoniū inter puberem z impuberē: nec inter seruos plenarie.
g C Inter coequales. i. inter adultos. extra de despon. impu. de illis.
h C Constituēte. In paradiso cū fecit adā z euā in adulta etate z eos matrimonialiter cōiunxit. de pe. di. ij. ff. romanos. ff. adā. vel constituit q̄ nō ois filij sit heres: ibi. esto ancillā cē. sed ff. j. e. q. iiij. recurrat. vbi dī cū alijs gentilis ex ancilla. Dicit ḡaz q̄ postea Iacob fit legi. tanta. q. e ipe susceperi sunt q̄s mater esse vxor nō potuit. sed dic q̄ sufficit q̄ crederetur q̄ tunc posset esse vxor. vt. ff. e. q. iij. obijciuntur.
i C Ex ergo. Nec est. vij. ps. q. in qua intendit probare debet rogari a viris q̄ rogare. Jo. de fan.
k C Legitime. i. cōmunē solēnitatem legalē habentes extra. de despos. impu. tue.
l C Illud. ff. xxx. q. v. aliter.

Filij ta cob ex ancilla genti cū alijs succedere runt ei

Hoc autē. Ergo p̄ matrimoniū contrahendo p̄t exigi pecunia: nec erit simonia: q̄ matrimoniuz sit maximū sacramentū. nam talis datio potius dicit honos q̄ precij: vt ff. dicit. sic. xvi. q. j. decime. z est. ff. de ritu nup. mādatū si remunerandi. Si queras quare in hoc sacramento potius intercedat pecunia q̄ in alijs: dicit quidam q̄ propter onera matrimonij. Sed certe eadem ratiōe p̄ ingressu monasterij p̄t recipi pecunia. propter onera q̄ sustinet monasterium. xxi. q. vi. de lapsis. Sz hec ratio

Pecūie interue nit matri monio

vij. ge

Sessio. b.

C Filius. Pater est quem nuptie demōstrant ff. de in ius vo. q. semper.
f C Ingenuos Arg. q̄ non sit legitimum matrimoniū inter puberem z impuberē: nec inter seruos plenarie.
g C Inter coequales. i. inter adultos. extra de despon. impu. de illis.
h C Constituēte. In paradiso cū fecit adā z euā in adulta etate z eos matrimonialiter cōiunxit. de pe. di. ij. ff. romanos. ff. adā. vel constituit q̄ nō ois filij sit heres: ibi. esto ancillā cē. sed ff. j. e. q. iiij. recurrat. vbi dī cū alijs gentilis ex ancilla. Dicit ḡaz q̄ postea Iacob fit legi. tanta. q. e ipe susceperi sunt q̄s mater esse vxor nō potuit. sed dic q̄ sufficit q̄ crederetur q̄ tunc posset esse vxor. vt. ff. e. q. iij. obijciuntur.
i C Ex ergo. Nec est. vij. ps. q. in qua intendit probare debet rogari a viris q̄ rogare. Jo. de fan.
k C Legitime. i. cōmunē solēnitatem legalē habentes extra. de despos. impu. tue.
l C Illud. ff. xxx. q. v. aliter.

Filia habere

Hoc est. q̄ Paretū. Sed ex canōe licet filie p̄ter voluntatē paretū nubere. Tū nec est necessaria

mulier nunq̄ diuersi modi.

a C Mulier. i. puber. alibi sumit. p̄ virgine in ca. gello. mulier ecce filij tui. ff. de ver. sig. mulieris: de leg. ij. ferunt. alibi. p corrupta. ff. de ptrahē. emp. alias quin. ff. i. Et no. q̄ ij. dicit q̄ si impubes emittit vota vel sacramentū q̄ est doli capax pater nunq̄ p̄t renocare: q̄ cū possit se obligare d'abolere: z deo extra de beli. pue. puerio. z legit sic. ij. hoc c. mulier. scilicet impubes non do li capax.
b C In domo. Idem est si ex eo nūq̄ nō ē emancipata. dū tū minor sit. arg. C. de nup. vidue.
c C Obligauit. id est fecit admodum obligantū. Alij dicūt q̄ siue doli sit capax siue nō dū tñ sit in ira ānū. xiij. i vi rove. xij. i puella. semp p̄sumunt iuramētū eī. vt ff. z ff. xx. q. ij. puella. Alij tenent medijā viā. nam doli capax ātē le gitimam etatem obligat in omni voto: nisi in voto monachationis. xx. q. j. illud. et tñ licet obliget pat p̄t renocare ex cēssiōe hui⁹ ca nonis: et ita hoc intelligit de doli capace z nō obligato. de hac materia not aut. xx. q. j. in summa.
d C Opere pleb. ergo rea erit si nō cōpleuerit. z ita contrahere p̄t impubes q̄ cōcedo. arg. hui⁹ c. ptra. xx. q. i. c. j.
e C Grati. ff. xx. q. ij. c. ij. p. Solūt. q. ideo datur ibi maius spacium: q̄ per tale iuramētū eximit a p̄is potestate: hic autē loquit de alia iuramēto siue voto. q̄ licet adimpleat adhuc tū manet in p̄is p̄tate: et ideo ibi maius spacium datur q̄ hic. hic em loquitur de voto abstinēte. ler aut̄ dicit q̄ cū filius est in p̄tate nō obligat aliquo voto. ff. de polli. l. ij. sed derogatum est ei.
f C Pater. Solui autē p̄is p̄tās aduenīte adulta etate quo ad mīmoniū contrahē siue spōsāle. et quo ad iuramentū. xx. q. ij. puella. xxij. q. iiij. tribus.

l. coṇ. vij. d.

Iuramentū filij an potest a pre re uocari.

Sessio. b.

Matrimonia per pos curatos ꝓ potes

Mulier. i. puber. alibi sumit. p̄ virgine in ca. gello. mulier ecce filij tui. ff. de ver. sig. mulieris: de leg. ij. ferunt. alibi. p corrupta. ff. de ptrahē. emp. alias quin. ff. i. Et no. q̄ ij. dicit q̄ si impubes emittit vota vel sacramentū q̄ est doli capax pater nunq̄ p̄t renocare: q̄ cū possit se obligare d'abolere: z deo extra de beli. pue. puerio. z legit sic. ij. hoc c. mulier. scilicet impubes non do li capax.
b C In domo. Idem est si ex eo nūq̄ nō ē emancipata. dū tū minor sit. arg. C. de nup. vidue.
c C Obligauit. id est fecit admodum obligantū. Alij dicūt q̄ siue doli sit capax siue nō dū tñ sit in ira ānū. xiij. i vi rove. xij. i puella. semp p̄sumunt iuramētū eī. vt ff. z ff. xx. q. ij. puella. Alij tenent medijā viā. nam doli capax ātē le gitimam etatem obligat in omni voto: nisi in voto monachationis. xx. q. j. illud. et tñ licet obliget pat p̄t renocare ex cēssiōe hui⁹ ca nonis: et ita hoc intelligit de doli capace z nō obligato. de hac materia not aut. xx. q. j. in summa.
d C Opere pleb. ergo rea erit si nō cōpleuerit. z ita contrahere p̄t impubes q̄ cōcedo. arg. hui⁹ c. ptra. xx. q. i. c. j.
e C Grati. ff. xx. q. ij. c. ij. p. Solūt. q. ideo datur ibi maius spacium: q̄ per tale iuramētū eximit a p̄is potestate: hic autē loquit de alia iuramēto siue voto. q̄ licet adimpleat adhuc tū manet in p̄is p̄tate: et ideo ibi maius spacium datur q̄ hic. hic em loquitur de voto abstinēte. ler aut̄ dicit q̄ cū filius est in p̄tate nō obligat aliquo voto. ff. de polli. l. ij. sed derogatum est ei.
f C Pater. Solui autē p̄is p̄tās aduenīte adulta etate quo ad mīmoniū contrahē siue spōsāle. et quo ad iuramentū. xx. q. ij. puella. xxij. q. iiij. tribus.

Filia habere

Hoc est. q̄ Paretū. Sed ex canōe licet filie p̄ter voluntatē paretū nubere. Tū nec est necessaria adolescētula laqueū infirmitatis fuge timēs ācidere: et vult nubere nubat. tñ in dño: ita vt electionē maritī parētib⁹ deferat. nec appetentie estime tur auctor: li ipsa de nuptijs suis electionē sibi vēdicet: experta magis debet videri a viro q̄ virū ipa experisse: verecūdia premittat anteq̄ nubat: quo ipm pugnū plus cōmendet verecūdia.

Item in libro numerorum.
g C Mulier. si quippiam vouerit z se constrinxerit iuramēto q̄ est in domo p̄is sui in etate adhuc puellari si cognouerit pat votū q̄ pollicita est: z iuramētū quo obligauit. aiaz suā z tacuerit: nō rea erit: sed quicq̄d pollicita est z iurauit ope. cōplebit: si autē statim. vt audierit ptra dixerit pat: z vota z iuramēta eius irrita erūt: nec obnoxia: tenebit spōsioni: eo q̄ cōtradixerit pater. eius.

Item Augustinus.
Q Erito hic q̄rit etiā de voto virginitatis: mulieres em etiā virgines in scriptura solēt appellari: z videt etiā ap̄s de patre loqui cū dixit. Seruet virginem suam z det nuptui virginem suam.

C Contra in concilio tol. viij.
C Vidue z virgines ppria vo luntate sibi maritos eligāt.

Hoc sctm̄ p̄firmat cōcilij vt vidue q̄bus placuerit teneāt castitatem: q̄ si puniq̄ p̄steant cōmērium nubere elegerint: illis nubāt quos ꝓpria voluntate voluerint hre maritos. Sicio cōcilio est de virginibus habeat: nec extra voluntatē parētū vel suā cogant maritos accipere. Si q̄s vo ppositū castitatis vidue vel virginis unpedierit: a fcā cōtorta a limi nib⁹ ecclie habeat extraneā.

His auctoritatibus premissis: euidenter asserit q̄ filius aliū nō filioz. pereandoz sed incōtinētie causa cōueniant: tñ coniuges appellantur.

C Questio. iij.

Ertia ꝓpō nitur quēstione pelagius diffinit scribēs desponsori potētio.

C Arbitrio libert aut nō originarij patris: puellā nuptias sequi oportet.

Patrem puelle ecclesie nostre famulus: auum vero eius liberis ortum constat esse natalibus: z ideo aut magis k electionem de cōiunctione neptis l q̄s p̄is ei⁹ cui⁹ nullo modo liberum p̄t esse

Puella nata p̄e seruo z auo libero cui⁹ cōsensū req̄rere debet.

arge. instituta. quibus mo. ius pa. po. sol. ff. viti. nam p parte acquiritur auo per eas in nep tib⁹. Sed si ipse liber erat q̄n eas suscepit: sed postmodū factus est seruus tūc em filij remanēt in p̄te aut sui. ista. qui. modus pa. po. sol. ff. admonēdi. z in hoc casu oportet intelligi q̄ hic dr. Vel dic q̄ vbi auus e liber siue nepos sit in quo p̄te siue nō req̄rit ei⁹ assensus vbi p̄is seruus est z hoc de honestate. in p̄te aut̄ auu materni multus est. iusti. de pa. po. in fi. ff. e. de auo paterno dicit. Sed nunq̄d originarij filiā h in p̄te: nō ei ipse sit in potestate alterius. C. de agri. z cen. ne diutius. et q̄ in p̄te alterius est alij in p̄te hre non potest. ff. de p̄te.

adul. sic eueniet. z sic potes de originario hoc intelligere sicut. S. posuit in themate. vel intellige de seruo.
f ¶ Arbitrū. Arg.q. nec seruus suo arbitrio possit ducere vxorē: ⁊ iuxta eū in se liberū arbitriū habebit ⁊ nō in sua sobole: ⁊ sicut p illud. ff. de pu. seruo. c. j. ho

arbitriū[a] decernim⁹ attendi.
Q. ⁊ ergo electione aui huius ista nupsisse pbatur: hanc cōstat legitime sibi copulatam.

Questio. iiij.

QUod autem[b] ex ancilla pro pter vxorē sue sterilitatē vxoris sue fare ingressus est ad agar egyptiacā: vt ex ea filios acciperet. item iacob cū ex rachele filios habere nō posset ex ancilla sua filios sibi suscita uit nec solū pter sterilitatē: verū etiam propter fecunditatem cessante legē intrasse ad ancillā lie[c] ⁊ ex ea genuisse filios[d]. Ex quib⁹ oibus colligit pter sterilitatem vxoris sue ex ancilla[e]/ sine ex q̄libet alia licite filios q̄rī. Alioquin adulterij macula abrahaz ⁊ iacob notabunt. Sz sicut post mortem fare abrahā cheturā[f] duxit vxorē: ne p̄m Aug. xp̄iani putarent esse pctm post mortem vxoris aliā ducere: sic videtur viuente vxore sua filios ex ancilla sua suscepisse. ne ab aliq̄bus hoc reputaret in crimen. ¶ Illud aūt Aug. dicit cōtra aduersarū legū et prophetarū. lib. ij.

Gen. xvj. d. Gen. xxx. d. Gen. xxv. c.

¶ Quomodo abrahā excusetur a crimine fornicationis.

ISte abrahe etiam vsq̄ ad decrepitā etatem ie uenilis fornicatiōis obiecit crimē. profecto q⁹ ⁊ post mortem fare alterā duxit. vbi ersi mium intelligeret rei abditē sacramētū[g]: ⁊ pter hoc solū id facere debuit abraham: ne

c ¶ Ex ancilla. scz balam.
f ¶ Cheturā. i. q̄ fuit bnorma que alio modo vocabat agar matre ismaelis. Arg. ff. q. eo rpe q̄ ille fuit cōcep tus nō potuit esse legitim⁹. ergo et post facto nō potuit legitimari. vt ff. q̄ filij sint legitimi. santz. et. ff. de ita. ho. paulus.

putarent heretici[h] aduersus pōm dei (q̄bus etiā tertullianus assipulator: assistit) post vxoris mortē crimen esse ducere vxorē. Sacramētū hui⁹ rei est: q⁹ per bonos malos ⁊ bo ni erant in fide generādi. sic ⁊ p malos bonos ⁊ mali erant ad fidem accessuri. Unde Augu. super Johan. ¶ Sicut bonus ministerio boni et mali ita ministerio malorum boni et mali in fide generantur.

SEcurrat nunc animus noster ad abrahā ysaac ⁊ iacob. in istis tribus inuenimus parere liberas: pere ancillas. Inuenim⁹ ibi part⁹ liberarū inuenum⁹ etiā ibi partus ancillarū. Ancilla nihil bonū[k] significat. Egyce ancillā (mqt) ⁊ filiū ei⁹. Inuenimus rē mirā in istis ḡfationib⁹ ancillarū et liberarū: q̄ruor: scz genera hoim in q̄b⁹ cōplect figura totius ppli xp̄iani: vt nō sit mirū q⁹ in tribus illis dictum est. Ego sum deus abrahā/ deus ysaac/ de⁹ iacob. In oibus eis xp̄ianis fratres attēdite: aut p malos nascunt boni: aut p bonos nascunt mali: aut p bonos boni: aut per malos mali. ampli⁹ istis q̄ruor[l] generib⁹ non pōt inueniri. ¶ Inuenis ibi bonos filios iacob natos ex ancillis: et bonos natos de liberis: nichil obfuit natiuitas de vtero ancillarū q̄s in patre cognouerūt semen suū: ⁊ cōsequenter regnū cū fratribus suis receperūt[m]. quomō ergo in filiis iacob nō obfuit illis q̄ nati sunt de ancillis: quomin⁹ tenerent regnū ⁊ terram promissionis quā cum fratribus acceperunt ⁊ non illis obfuerūt natales ancillarū: sed pre

h ¶ Sic abra. Sacramentū. Quia est a viro sancto factum sanctū p̄cessunt. vt. ix. q. ij. lugduneñ. ⁊ vij. q. j. omnis.
h ¶ hereticī. scilicet tertullianus qui cōdemnabat secundas nu pcias. qui nec leges nec pphetas recipiebat. ⁊ que fuit eius hereſis habes. xxiij. q̄. iij. c. quidam. ⁊ ver. tertullianiste.
i ¶ Assipulator. Id est adiutor. ij. qo. iij. antecessor.
k ¶ Ancilla nichil bonū signi ficat. h. abdi em bonuz significat vt ibi. Ecce ancil la abdit rē.
l ¶ Quatuor. Id est q̄tuor no mina generandi ho mines i fide. alis enim duo nūt sūt genera hoim. xij. q. j. duo. ⁊ quo ad cōditionē. nō aut sunt serui aut liberi. ff. de ita. ho mi. summa.
l ¶ Quatuor. Id est illis quatuor modis gene randis in fide.
m ¶ Tenuerūt. Te. dicat. S. sc̄z hic illegitimi in figura successerūt. Significatur em q⁹ etiā si illegitimi parentū vitia nō sequātur perpetuo hereditatē habebūt. lvi. dis. nasci. vel legitimi illi erāt: quia sic erat illis filios ex ancillis suscipe. ⁊ ea q̄. vbi nō valet. imo po

Hoim duo sūt gna. Exo. iij. D.

Dicit. ij. D. Hoc ali ter. Eccl'a est mat nostra.

nerantur per bonos mali.
k ¶ Spirituales. ⁊ sic per malos boni.
l ¶ Vadūt. s. cū regnant. ¶ Desistūt. s. cū cathezizāt.
m ¶ Anima nō possunt. sicut pueri.
n ¶ In nouam. j. de cōsecra. distin. iiij. sicut.

hereti a ofit adq̄r ecclie.

a ¶ per malos. Arg. q⁹ acq̄rit ecclesie vel alij reli gioso loco per hereticos. arg. xvj. q. vj. si epūs.
b ¶ Expulsus. Non quia fm carnem natus est: sed quia fratrem perse quebat. vt. lvj. distinc. ismahel. nā qui fm carnē erat persequeba tur eum qui sc̄z spiritū. vt. ix. exiij q. iij. qui fm.
c ¶ Seducere. Ismahel em faci ebat lusum ymagines et cogebat eū eas adorare z illud adorabi de um tuū. exij. q. j. cō fidera.
d ¶ Sacramenti tū. Sacramentū erat illud sc̄z q̄d semper carnalis spiritualem p̄sequit. exij. q̄. iij. qui fm.
e ¶ peperit. Patres veteres te stamēti pepit ec clesiā p dilectio nē. nouū p sacra mēta. ix. q. j. qui abstulerit.
f ¶ Societate. Mater nra est ec clesia q̄ nos in ba ptismate regnare. nā i vna fide ad vnū premur tēdūt. Sz nunqd cadē est ecclia q̄ fuit in veteri te stamēto: pōt dici q⁹ nō iuxta illud vocabo plebē meā z nō plebē meā: ⁊ alibi. ecce ouer timur ad gētes. ⁊ sc̄m hoc dicat q⁹ illud relatiū q̄ nō p̄cedit q̄ peperit tē. simplicē facit relationez. Alij dicunt eadē esse. arg. de cōse. dist. iij. sicut. vij. q̄. i. denuq. ff. de iudi. ponebat. ⁊. xvi. dis. habeo.
g ¶ Claritatis. hierusalem celestis.
h ¶ Animalī. Id est bestiali.
i ¶ Sed cū tales. i. mali. hic ge

Ecclia pōs ō area.

Isa. lxvj. Gen. xxv. Exij. Vita hois ē pegrinatio. Gen. xxiij. d

nerauit semen parentū: sic quicunq̄ per malos[n] baptizātur tanq̄ de ancillis videtur nati sed q⁹ ex semine verbi dei nati sunt q̄ figurat in iacob: simul hereditatē cū fratribus possi debunt. Securus ergo sit qui cū semine bono nascitur tū ne imitetur ancillā. si de ancilla nasceris: ancillam malā sup bientē ne imiteris. Unde em filij iacob de ancillis nati pos sederunt terrā promissionis cū fratrib⁹. Ismahel autem de agar ancilla natus expulsus[b] est ab hereditate. Unde nisi q̄ ille superbus erat illi humi les: erexit ille cervicem: ⁊ vo luit seducere[c] fratrē suum lu dens cū illo. Magnū ibi sacra mentū[d] ludebāt simul ismahel ⁊ isaac: vidit illos sarra luden tes/ que autē peperit[e] abel et enoch ⁊ noe ⁊ abrahā: ipsa pe perit et moysen ⁊ pphetas tē pore posteriores ante dīt aduentū: ⁊ q̄ istos ipsa ⁊ apl̄os ⁊ martyres nros ⁊ oēs bonos xp̄ianos: oēs enim peperit q̄ diuersis tp̄ibus nati apparue rūt: sed societate[f] vni⁹ populi cōtinent: ⁊ eiusdem ciuitatis[g] cuius labores huius peregrinatiōis experti sunt: et quidā eorum nūc experiūtur et vsq̄ in finem ceteri experientur.

Itē q̄ peperit chaim ⁊ chanaā ⁊ ismahel et esau: eadem ⁊ ipsa peperit ⁊ dathā ⁊ alios in eodē pplo filios. ⁊ q̄ istos eadem ipsa et iudam pseudo apostolum/ ⁊ sy monē magum: ⁊ cetē ros vsq̄ ad hec tēpora pseudo xp̄ianos in affectiōe alali[h] pti naciter obduratos: siue sint permixti in vnitate/ siue apta p̄cisione dissentiant. ¶ Sed cū tales[i] a sp̄ualibus euange

lizant ⁊ sacramentis imbuū tur: tanq̄ per scipsam rebecca cos parit sicut esau. Cum autē p illos q̄ nō caste annūciant euangelū tales in eodem po pulo generantur: nō sara q̄dē p scipsaz parit sed p agar. Itē boni sp̄uales[k] quādo euāgeli zant: ⁊ sacramētis vel baptis matib⁹ carnalib⁹ generātur. Lia quidem vel rachel iure cōiugali cos. s. p ancillaz vte rū parit. Cū vero p sp̄uales in euangelio generant boni fide les: q̄ vel vadūt[l] in sp̄ualē af fectum pietatis: vel eo rēdere non desistunt: vel ideo non fa ciunt: q⁹ nō possunt[m]: sicut ex vtero fare isaac vel rebecce ia cob in nouā[n] vitā ⁊ nouū testa mentū nascuntur[o]. Itaq̄ siue intus[p] versari videantur: siue apte foris sint/ q̄b⁹ caro est: caro est: siue in area[q] in sua steri litate p̄seuerent: siue in occa sione rētationis tanq̄ vento extra tollātur: quod palea[r] est palea est: ⁊ semper ab illius ec clesie que est sine macula[s] ⁊ ru ga vnitate diuisus est etiam q̄ cōgregationi sc̄oz in carnali obduratione miscet: de nullo tamē desperandum est[t]: siue q̄ intus est talis apparear: siue qui foris est manifest⁹ aduersetur. Hoc ita respondet. p varietate tēporū varia inuenit dispensatio conditoris. Promissum erat abrahe q⁹ in semine eius benedicerent oēs gētes promiserat se quoq⁹ da turū seminī ei⁹ terrā peregri natiōis[v] sue. ¶ Cū ergo ceteris in idolatria relictis: abraham et filios eius in peculiarē[x] po pulū sibi domin⁹ elegisset rite muitaq̄ fecisset ut ate mulier⁹ po puli dei multiplicario q̄rebat

o ¶ Nascūtur. Id est charitatē ⁊ fidem habent.
p ¶ Intus. q. d. mali sunt siue in eccl'a videant bo ni siue mali: siue ab eccl'a tole rētur siue ab eccl'a separati sint.
q ¶ Area. Dicitur p̄sens eccl'a in qua mali p̄mixti sunt bonis: sic ut in area palee granis. h.
r ¶ Palea ē. ergo siue intus siue extra q̄ palea ē tē. sicut vsura nō definit esse vsura licet in fore cōuertatur. C. de vsu. l. vlti.
s ¶ Sine macula. s. dist. xxj. ḡnus. s. xxvij. q. j. nuptiarum. s. j. et die sine macula. s. sine mortali peccato. xxiij. q. j. omnibus.
t ¶ Desperandum est. s. c. q. ij. sucullas. s. xxiij. q. iij. cotripiant.
¶ Hec ista dicit. ¶ Hec est secūda pars. q. in qua ex cusatur abrahā: q⁹ duxit legē et q⁹ erat preceptū vt relinqueret semen sup terrā sicut oli faciebant sacerdotes. Job. de deo. et dic q⁹ sane loquebatur magister et bene solut fm. b.
v ¶ Peregrinationis in q̄. s. ipse abrahā fuit pere grinat⁹. naz vita hois sup terrā ē pegrinatio sine dñs apparuit vt peregrin⁹. j. q. j. s. opponit. ver. q⁹ vt plane.
x ¶ In peculiarem. i. proprium.

Male-dictum in mul tiplicit.

Deut. vij.a.

Mat. xxviij.

Gen. xvj.b.

arcy. ff. ad trebel. cogi. j. rñ. z distin. lxij. ex antiquis.

a ¶ Maledicta. i. ignominiosa z obscure fame apud deos habita est: z est maledictū opprobrij: vt hic z est culpe. ij. qō. vij. paulus. z est maledictum pene. vnde maledictus homo qui pependit in ligno. de pen. distinctio. ij. si vero. ver. tangē.

b ¶ Cōstabat. ff. lxxxvij. dist. plurimos. et ff. distī. xxxj. tenere.

c ¶ Muneris. id est officij sacerdotalis.

d ¶ Querit. ar. q cessante cā cessabit effect. lxj. dist. ff. his oībus.

e ¶ Imparatur. posteaquam nimium qui vorum contumelie hz annexū. argu. dist. xxvij. dicā con. ff. di. lxxviij cū in preterito. alio quin contradicit Ambros. ff. e. q. j. integritas.

f ¶ Non ergo abiahā. i. Ad hoc inducit. ca. seqns z. c obijciuntur.

g ¶ Nec illozū. ad hoc inducit. c. nemo. z. c. dicat.

h ¶ Et immoderat. vsus. ad hoc inducit. c. origo.

i ¶ Fere optime tñperat. quia nemo imitatur.

k ¶ Dixit sara. Gen. xvj. ante legē scriptā nō aūt naturalē.

l ¶ Interdictā. In aliquo precepto: vel interdictum per aliquā legem super hoc specialiter latāz erat tamen quodāmodo interdictum in paradiso cum domin. ait. Erunt duo in carne vna. vt. xxxj. q. j. quomodo. et in. l. naturali: quia cuilibet naturaliter insitum erat quod tibi non vis fieri.

m ¶ Interdictum. Expresse sed tacite cum dixit duo erunt duo in carne vna. vt. xxxj. q. j. quomodo.

n ¶ Pena. vbi dicit pena et spe. nā culpa ante legē fuit in cham. z lamech. z not. q he oēs excusationes insufficientes sunt. sed illa est sola. extra de diuor. gaudemus. z hic pena criminis. i. legis temerate est.

o ¶ Et tñ pote. legis scripte. alias nec lamech nec abiahā quis in successione sanguinis erat successio fidei. Unde i lege dicebāt. Maledicta a sterilis q̄ nō reliquerit semen sup terrā. Hinc etiā sacerdotib⁹ pugna decreta sunt: qz in successione familie successio cōstabat b officij: qz post incarnationē xpi gratia fidei vbiqz dilatata est: nec tam dr dic domui israel.

Sed euntes docete oēs gentes z in oi gente quicunqz timet deū z operat iusticiā: hic accept c est illi: nec electio muneris d queritur e in successione gñis: sed in perfectione vite et sinceritate scīe z virginitas fecunditati preferē: z sacerdotibus ptinētie castitas imperat f. Hō ergo abiahā g aut iacob deliquit: qz preter vxoē filios ex ancilla q̄siuit: nec illoz h exēplo preter cōugale debitū fecūditatē in aliqua licet aliquā q̄rere: cū illorum cōugia nostroz equent vel pferent virginitati: z immoderatus i vsus cōiugij nostri tēporis turpitudinem fere k imitetur fornicatiōis illi⁹ tēporis. Unde Ambrosius scribit in libro de pīarchis.

¶ Abiahā nō est reus adulterij: qui vxore vtente filios et ancilla suscepit.

Dixit sara l ad abiahā. Ecce cōclusit me dñs vt nō pariam: intra ergo ad ancillā meā vt filū faciam ex ea: z ita factū est. Sed cōsidera primū q̄ abiahan ante legem moysi z ante euangeliū fuit: nondū ergo interdictū m adulterū videbat: pena n criminis ex tēpore o legis est: q̄ crimē inhibuit: nec ante legē vlla est rei dānatio sed ex lege: nō ergo in legem p cōmisit abiahan: sed legē preuenit. Deus autem in paradiso coniugum laudauerat q nō adulterū dānauerat r habes primā abiahe defensionem. Secūda illa est q nō ardore alicuius vage succensus libidinis: nō petulantis forme captus decore ancille cōtubernio cōiugalem posthabuit s thoro: sed studio querende posteritatis/propagāde sobolis adhuc post diluuiū raritas erat humani generis: erat etiam religionis ne quis non reddidisse videretur debitum nature. Denicz et loth sancti filie hanc causam querēde posteritatis habuerunt: ne genus deficeret hūanū: et ideo publici muneris t gratia priuatam culpā preterut u.

Idem in eodem.

¶ Quod pter legitimā vxorem cōmittur: adulterij crimine dānatur.

Dicto sibi blandiatur de legibus x hominū: omne stupri y adulterij z est: ‡ nec viro licet qđ mulieri non licet: eadē a viro q̄ ab vxore a loquitur de legibus que pmittunt concubinatū. vt. ff. de concu. l. j. vel loquitur de legibus q̄ pmittunt fornicari militibus. vt. C. de dona. inter vt. z vxo. l. ij.

b ¶ Stupri. pmittit in ygie vidua vt puero vel ēt in soluta mulierē q̄ nō habet locū vxoris/ vel pcubie. vt. ff. ō adul. stupri. sec⁹ ‡ canonē. vt. xxxvj. q. j. ler illa. ‡. j.

c ¶ Adulterium. Coniugatorum.

d ¶ Ab vxore. sic j. e. q. vi per totum. et. ff. de adul. si vxor. hic no. simplicem fornicationem esse canonicum punirī debuit cū illi ante legē scripta peccauerant: sed nō erat adhuc pena statuta: a cōtra eos peccatū.

e ¶ In legē. que est preuentum cōstitutionē nō sunt possessiones tribuēda. vt. ff. di. lxxxij. proposuisti. j. e. obijcium fuit. et extra de consti. c. viri. C. de te stī. iubemus. xxxj. distinctio ante.

f ¶ Laudauerat. Cū dicit crescite z multiplicamini.

g ¶ Dānauerat expresse. z est arg. q̄ licet vnus cōtrarioꝝ cōmēdetur nō ideo reliquū vituperatur. vii. q. j. scīendū.

h ¶ Posthabuit. Id est posposuit.

i ¶ Munera. Id est officia quo pulcre seruare humano generi videbatur.

k ¶ Pretexit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

l ¶ Dixit sara. Id est posposuit.

m ¶ Dānauerat. Id est officia quo pulcre seruare humano generi videbatur.

n ¶ Pretexit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

o ¶ Dixit sara. Id est posposuit.

p ¶ Dānauerat. Id est officia quo pulcre seruare humano generi videbatur.

q ¶ Posthabuit. Id est posposuit.

r ¶ Dānauerat. Id est officia quo pulcre seruare humano generi videbatur.

s ¶ Posthabuit. Id est posposuit.

t ¶ Pretexit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

u ¶ Dixit sara. Id est posposuit.

v ¶ De legib⁹. Id est officia quo pulcre seruare humano generi videbatur.

w ¶ Dānauerat. Id est officia quo pulcre seruare humano generi videbatur.

x ¶ Posthabuit. Id est posposuit.

y ¶ Dānauerat. Id est officia quo pulcre seruare humano generi videbatur.

z ¶ Pretexit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

Gest. xix. a.

Gest. xix. b.

Stupri in multis pfonis cōmitti tur. Fornicatio ē

Crimen vim. i

a ¶ Tibius. Jus dr qđ ex indulgentia vel ex dispensatione apli habet vt vnusqs habeat tc. vt. ff. g. q. ij. ‡. his ita. sicut dr ius patronat⁹ qđ ex gra tantū habetur. vt. xvj. q. ij. si quis episcopum. sic etiam ex necessitate habet fieri quod ex dispensatione fit. vt. l. dis. domino sacro. z. xxxv q. iij. cōsanguinitas.

Crimia cētā pa lam sunt occulta huius

b ¶ Tolerabilior. q. d. manifesta pctā. est manifeste peccare qđ occulte. sic est ptra xij. q. j. certe ego. ff. q. iij. ‡ cipue Sed dic q occulte peccās magis dicit peccare. id est officia quo pudore seruare humano generi videbatur.

Gest. xx. d.

c ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

d ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

e ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

f ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

g ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

h ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

i ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

k ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

l ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

m ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

n ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

o ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

p ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

q ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

r ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

s ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

t ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

u ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

v ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

x ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

y ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

z ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

a ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

b ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

c ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

d ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

e ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

f ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

g ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

h ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

i ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

k ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

l ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

m ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

n ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

o ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

p ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

q ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

r ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

s ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

t ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

u ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

v ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Consti tuendus non sunt ire vindicta.

x ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

y ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Intermalo facta excusat.

z ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem remunerate sunt. xxij. qō. ij. si quelibet: et extra in eodē facto dō meret z demeretur qđ est cōtra illud. ff. de nego. gest. sine. z xxvj. q. j. legi. arg. q̄ excusat malus si bono zelo fit. q̄ pter bonum. xxiij. q. j. ad vltimus.

Gest. xix. a.

a ¶ Dixit. Id est diminuit et extenuauit: nō autez extinxit. vt distin. xxxv. festo die. Et est arg. q̄ malū factū excusatur p bonam intentionē. et ob sterilitatē licz peccauerint mentis dolo: ppter bonaz tamē intentionem rem

manere: z modo currit vilior de mādato principis liberor: soluendo vilioꝝ. ar. ff. de Jhen. emp. imperatores Arg. ff. extra de cens. olim in. ff. ff. si cer. pe. cum quid. extra de iureiu. ḡro.

a ¶ Fines seculoꝝ. id est secularia desideriorū: vel etas virilis de q̄ habet. xxv. qōe iij. c. pno.

Quęritur dqđ ꝙ excusat a crimine.

Dicitur b ¶ Mod. s. diuinus est a deo inspiratus extra de diuor. gaudemus. z ponit hic quando p quas.

c ¶ Crimen nō erat. arg. q̄ punitudo a crimine ex causis aliquando ar. ff. solti. iij. de nupt. et extra de temp. ordi. fame. Arg. cōtra extra de. si. nō satis et. j. q. iij. c. vlti.

b ¶ Non auditorate. si cū auditate cōsequen de laudis / nunc peccarēt. xxj. q. ij. primum.

iiij. ps

Sicut sati. ¶ Hec est quarta pa. q. in qua dicit q̄ melius esset mori sine filijs: q̄ eos ḡrere de dānato coitu. Jo. de fan.

Famis necessitas mīta licere facit

c ¶ Fame. sed nōne ppt necessitatē famis licitū est comedere idolaticū. cū necessitas nō hz legē. vt. j. de cōsec. di. j. sicut. et ppt necessitatem famis licitū est auferre aliena. vt de ꝑse. di. v. discipulos. et etiam furari. vt extra de furtis. si qs. z homicidiū cōmittere. vt ē de homici. capi. ij. z carnes comedē in ḡragestima. arg. de ꝑse. di. v. carnē. et. de obs. tem. ꝑtitus. Ad. fic. dūmodo nō fiat

quos fines[a] seculoum deuenerunt.

Item Ambrosius.

¶ Patriarche nō cōcupiscentia explende libidinis sed cam si numerosę prolis plures habebant vxores.

Obiciuntur iacob quatuor vxores quod quando mos[b] erat crimen[c] nō erat sicut patriarche cōiugibus exceptentibus semē suū misce bātur: non cōcupiscentia perficiende voluptatis: sed prouidentia propagande successionis sic apostoli audituꝝ admirātibus docrinā suā cō delectrabāt: non auditate[a] consequende laudis sed charitate semīande veritatis.

Idē aug. de bono coniugali.

¶ Sacri[a] est abiqꝫ liberis defungi q̄ ex illico cōcubitu stirpem querere.

Sicut fatius est fame[a] mori q̄ idolaticis vesci ita sanctius est defungi sine liberis q̄ ex illicito concubitu stirpem querere. Undecumqꝫ aūt nascant hoies si parentū vicia nō sectentur z deū recte colāt honestū: z salui[g] erunt. semen enī hominis ex qualicūqꝫ homine sit dei creatura est: z eo male vtentibus male erit: non ipsum aliqđ malum erit.

Item ex sermo. Amb. de sctō Johanne: qui sic incipit. dixtimus in superiori dominica.

¶ Ex ancilla filij nō sūt ḡrēdi

Dicat aliqs vxorem nō habeo: et ideo ancillaz michi associaui. audi quid dicat scriptura ad abrahā. Ejice ancillā et filiū eius. non enī erit heres filius ancille cuꝫ filio libere. si igitur ancille filij[a] heres non est ergo nequ filius est. Cur ergo queriē tale contiguiz de quo susceptus filij[a]: nec successionis[b] possit esse heres nec sanguinis[c]. nec habere potest hereditatis consortium qui non habet originis priuilegiuz. cur inqꝫ queritur tale coniubernuꝫ: de quo nati filij non sunt testes matrimonij: sed adulterij: cur aūt huiusmodi: suscipiuntur adulterini qui patri sunt pudori non honori: dicit scriptura. Adulteroruz filij abominatio sunt deo. ꝛc. Mulier igit̄ cum si talibus moribus predita est vt mereatur cōsortiū: mereatur z nomen[a] vxoris: presta cōcubine tue libertatem et nomen vxoris: ne adulter sis potius vetus q̄ martius. Item Aug. ad Claudiū contra iulī. lib. v.

¶ Adulteria nō sūt facienda etiā voluntate ḡnandi filios.

Sic non sunt facienda adulteria[a] etiā voluntate filios generandi: quēadmodum nec furta facieda etiā voluntate pascēdi pauperes[m] sanctos: qō tñ faciēdū est nō ppetrādo furta sed bñ vtendo nāmona[a] iqtur.

¶ Ecce q̄ nullo mō hz alicui vtuere vxore sua vel ex ancilla vel ex alia qualibet filios querere q̄ etiā suscepti filioū noīe iudicant indigni. simpler etiā fornicatio in sacra scriptura ꝓhibet. Item aug. in questionib[o] deutero.

Filij de tribus patrez sequit.

Gen. xxj. a.

Sala. iij. d.

Saph. iij. d.

ancilla libertate.

nomij. xxvij. q. ij. inuēta. Et quod di Jherecit a nomē. dicet ꝓmissa pro ideſt. naz eo ipso q̄ quis permittur ancillā suā cōtrahere matrimoniuz rapit̄ in libertate. C. de la. ti. li. auc. ad hec. sed z concubina rapit̄ in libertatem morte dñi: si militer et filij eius si dñs nihil ō eis dispoſuit. C. communia ō manu. l. vlti.

Jcnō sunt

I ¶ Adulteria. ff. de eos. ff. de ꝓba. l. vir. ff. vi. ff. j. q. ij. si qui a simonialis. xxvij. q. ij. in

v. pa.

sicut ergo.

m ¶ Paupes. ij. xxiij. q. v. forte ij. xxx. qſt. j. nolite ij. xxij. qſti. ij. hiis auctibus. ff. j. q. j. nō est putādus.

n ¶ Mimona. i. pecunia. quā p limosinā. i. p solidi o ¶ Jmōsinā. i. eēlitatē. equū ei est tuū ncia rem. z supflua pauperibus erogare. z hec est imōsina si ꝛ fiat.

¶ Ecce q̄ nullo. hec est. v. ps. q. iā qrit an simplex fornicatio sit ꝓhibita i decalogo: z dicēdū q̄ sic. Jo. di.

Meretrices. ¶ Prohibet. cum dicit non mechaberis. vt in Deuteronomio. vbi dicitur non erit meretrix de filiabus israel.

Vxores dif fuisse.

b ¶ Quare. alibi meretrix est que multorum libidini patet. vt. ff. dist. xxviij. vidua. hoc cerū lex dicit. ff. de ritu nup. palam.

c ¶ Locutionis. expresse.

Sala. legis z ſcripta ꝓhibuis.

d ¶ Dic. Licet non prohibuerit rapinā verbis legis: prohibuit tamen sententia legis ē magis attendenda est. extra de verbo. signi. ꝓpterea. ē j. q. i. marchion.

e ¶ Prohibuit. Argu q̄ idem in ris est in parte et in toto vt ruñ. q. p. penale. Jdē argu. q̄ prohibito minori: id qđ maius est intelligit ꝓhibitum. argu. xliij. di. nullus clericoꝝ. z Similit̄ cessante maiori cessauit minus. xxj. qō. ij. visio.

Adde de hoc lutū. de diuorc. ff. in. ff. in l. j. C. ff. fer. ex pot. pē.

f ¶ A parte po est furtū: illicita vsurpatio rei alicuius est totū oīne nāqꝫ furtū est illicita vsurpatio rei aliene et non conuertit. ff. sed hec glo. non valet: sed expone vt dicit rubꝝ. qōe. v. penale.

Concubina ducte ouis hre.

g ¶ Illicit. hic videt surgere q̄dam inerricabilis contrarietas. nam in Deutoronomio licitū erat habere cōcubinā et dare ei preciū sue pudicitie z eā dimittere: sed in decalogo sm interpretatiōez aug. prohibita fuit omnis fornicatio. vt hic. Dicit. q̄ nō sunt cōtraria. nā aliud est permissio de qua in deuteronomio: et aliud preceptum. de quo in decalogo. Sed hec solutio: nulla videtur: quia circa idem nō possunt habere locum permissio z preceptum siue prohibitio: ideo dicit q̄ aliud intelligitur de comparatiua permissione. simile. ff. xxviij. q. ij. si qō versus. nā in veritate aliud semp fuit peccatū. extra de diuor. gaudemus.

h ¶ Eo. ¶ Fornicator. melius est viā veritatis non agnoscere ꝛc. de pe. distin. iij. si refugientes.

i ¶ Watonis. quia fidelis in hoc magis peccat: quia

¶ Illicitus concubitus z ois nō legitimus vsus illoꝝ mēbroꝝ: noie mechie ꝓhibitus.

Meretrices cē z ad meretrices accedere prohibet[a] dñs: quap[b] publice venalis turpitudo est. In decalogo autē mechie noie nō videtur hoc aperte ꝓhibuisse: quoniā mechia nō nisi adulteriū intelligi solet. Jdē sup exodum. Dis mechia etiam fornicatio dicit, in scripturis: sed vtrū oīs fornicatio mechia dici possit in eisdem scripturis: non michi interim occurrit locutionis[c] exēplū: z si ois fornicatio etiam mechia dicit nō potest vbi sit in decalogo prohibita illa fornicatio quā faciunt q̄ vxores non habēt cū feminis q̄ viros nō habent: an iuuenti possit ignoro. Sed si furti noie dñs intelligit ois[d] illicita vsurpatio rei aliene/non eīm rapinā permisit q̄ furtū ꝓhibuit[e]: hz vtroꝝ a parte[f] totū intelligere voluit dēq̄ illicite rerū ꝓrūi auferk: ꝓfecto noie mechie ois illicitus[g] cōcubitus atqꝫ illoꝝ mēbroꝝ nō legitimus vsus ꝓhibitus dz intelligi. Item Hieronymus.

¶ Extraordinaria voluptas z inuerecunda opa nuptiarum luxuria: z immūdicia appellantur.

Nec fornicator[a] maioris[b] crimis est q̄ rollit membra xp̄i z facit ea mēbra meretricis. Erit[b] qppe duo i carne vna. q̄ nō est fidelis nec credit in xp̄o: mēbra sua facit mēbra meretricis. Econtrario[i] infidelis in fornicatione sua vtrū violet vel edificet templū idolo: nescio[n]: q̄ vtria qppe luxurie magie demōes colunt: hoc vnū scio q̄ q̄ post fidē xp̄i fornicat: violat templū dei. Scōm opus[o] carnis immūdicia[p] nūcupat: z eam comes luxuria sequit. Quō eīm in vteri lege de nefandis criminib[q] q̄n occīro fiūt: q̄ nosa re etiā turpissimū[a] est: ne etiā dicētis os z aures audientiū polluerent[r]/ghaliter scriptura cōplexa est dicēs: verecūdos vel verentes facite filios israel ab oi immūdicia: sic in hoc loco ceteras extraordinarias voluptates ip̄ap. q̄z opa nuptiaz: si nō verecūde z honeste ipsi sub oculis dei fiant: z vt eīs liberto seruiat immūdicię[s] z luxurię nomīauit. Item Greg.

¶ Immoderat[t] vsus mulierū: salomonem ad idolatriam traxit.

Salomon qppe inmoderato vsu atqꝫ assiduitate mulierū ad hoc vsqꝫ pduct[u] est vt ēplū idolis[s] fabricaret: et q̄ fra tēpus luctus. quomodo et dicamus erubescimus. in aut. de resti. z ea que parit. ff. vnā siquidē. col. iiij.

r ¶ Polluerentur. Nā dicit imperat[or] q̄ ꝑter ista crimina inducunt fames z pestilēcie z terremot[us]. in aut. vt nō luxurient cōtra natura. ff. si eīs. col. vj.

f ¶ Immūdiciam. Arg. opera nuptiarū que nō sunt causa liberoꝝ mortalia esse: quia luxuria et immūdicia nominātur. vt. j. c. liberoz. Sed hoc dicitur nō quo ad reatū mortalis vrūꝫ: hz quo ad speciē facti speciē eīm z similitudinem luxurie z immūdicie pretēdunt z habent designare. vt not. ff. ca. origo.

t Salomon quippe. ¶ Jdolio. Jdolio. f. astharoth

Luxuria et immūdicia differūt.

Nupti ar opera non sūt mor talia.

Universidad de Deusto Biblioteca

domionū: z idolo chamos moabitarum: z idolo moloch ammonitarū post tamen egit penitentiā sm quosdam. de pen. dist. ij. ij. enim. ver. salomon.

a Iberorum. Danate. cum vx ore cōmisse voluptates punitē sunt. z ita est ar gu. p. h. q dicit

vir uz inortaliter peccare cuz accedit ad vxorē cui sa libidis. tu dicontra z damnate dicit. a. punientē propter vemale et est. si. uij. dist. demuq. vj. distin. testamenti.

¶ Quare antey. hec est. vj. pe. q in qua dicitur q filius sequitur matrez: maxime illegitimus. Johan. de fan.

b Iberi. q. tamen sunt genera filiorum. naturales tm vt concubinarū. naturales et legitimi vt vxoris. legitimi tantū vt adoptiui. spurij vt sacrarū virginū et consanguineaz. j. q. y. tali.

c Deteriorez parte sunt. hoc verum est sm legem lōgobardorū et theutonicorum. nā sm legē romanoz secus. C. de reiudēdi. partum. ff. de sta. homi. lex nature. et de hōo. signi. etiā et sufficit si pmodicum fuit in libro vētre. ff. co. ti. z sermonum. §. ingenui. Uel dic verū deteriorez: id est debiliorem qz femine seruus debilioz est q ad honorez: tñ circa

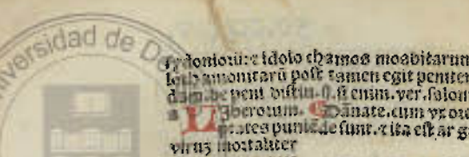

Quero. v.

Quod autem pudicitia vi olenter erepti nō possit multorum auctoritatib⁹ pro-

vj. pa. ti. fi. a

vj. po. Filij sunt q. duplices.

§ Con. cor. ter. m. §. fer ui aūr. aut nascūtur. cū glo. insti. de iure p. fo.

insignia proles patrem sequitur. vt dicit. §. eo. dicat.

c Deteriorē. §. xxviij. q. j. iudei. §. §. xv. q. vlti. cum multe. contra. sed hoc in ceteris ḡaliter: sed fallit in istis duobus casibus vt deco. filio z clericorum.

d Patrē. quātum ad cōditionē z quātum ad originē. ff. ad muni. l. j. z q⁹ impugnāti testamētū matris. vt. ff. de inoffi. testa. si insp̄ecta. §. j.

Quod autem. hec. q. diuiditur in. vij. partes. In quarū prima. pbatur q non perdatur castitas animę vel corporis vbi animus nō cōsentit. Secūda ibi. Si paulus. Tertia ibi. Nec solo. Quarta ibi. Finis.

diuisio

Quinta ibi. Cū ergo. Sexta ibi. Preceptū. Septima ibi. Sed queritur. Johan. de fan.

e Qđ aūt. hic intitulat ānta qstio: an sez pudicitia p violentiā auferat? Et dic q⁹ duplex ē pudicitia: animi et corporis. corporis pudicitia que integritas dicit

Pudicitia an possit p violentiā auferri.

bene amittitur p violentiā: de qua dicitur. §. eodē ille. z. xxvij. q. §. mulierum. pudicitia autem animi cum virtus sit nō auferrur p vim: q animo non infertur vis. vt. §. ita ne. Et not. q hec cadez virtus est in virginib⁹ in cōiugatis z in viduis: §. in vginibus appellat virginitas: z in pugnatis pudicitia. xvij. q. j. nupta rū in primērib⁹ castitas. xxx. distin. hec scripsimus.

f Uis. absoluta que nō potest alio inferri: sed cōditionalis pōt. vt §. xxij. qō. vj. vides. Uel dic non pōt iferri alio vie: verū est non consentiendo.

g Duplicat. arg. violēter corruptam nō amittere virginū premiū: sed recipere duplicatū: nō tñ quo ad aureolā. cōsequitur ḡ mais pmiū habebit.

h Olerabili. no. Id est sanctus.

i Si liceat. l. si posset.

k Non hominis. in corpore.

l Sed deo. in mente.

m Virgo enī. pstitui. in corpore p vim corrumpi.

n Adulterari. Quia adulterū dolo tñ punitur. vt. xxxij. q. ij. in lectum. z. ff. de adul. l. pe.

o Nec lispanaria. hō em̄ sentiat locū nō locus hominē. vt. xl. di. nō loca. z. c. multi. tñ ex loco ḡnerāt̄ pfumi. c. i. ipse ḡ loc⁹ p se nō est infamis nec etiā domꝰ lupanaria est infamis. vt. ff. de pe. here. ancillarū. vtari tñ debet. vt. ff. de ar. si cū dies. §. ij. arbiter.

p Sacra. Caro. i. eius corruptio ad reatū im-

Locus nōsentiat homine.

putari nō debz vel ad dānationē eternā: vel corruptionis nō debz rea effici. obest tñ quo ad aureolā. z q⁹ non adeo erabitur inter virgines. vt. §. e. ille.

a Tamen. Polluat. z polluet per consensum. de peni. distin. v. c. ij.

b Committēz. nazq; dz vnā virginē habet ōēs.

c Cōsentire. ij. xxxj. q. ij. iorhanni. nō ei pt̄ tur pauptas. ff. de ri. nup. palaz. §. nō est ignoscēdū.

d In prāte. nā dicit lex q cura vel diligentia cōsequi possum⁹ ne ḡ nobis turris vel dānū det vr ff. pmo. ad eos. z ff. ō admi. re. ad ci. pri. l. ij. §. si comodat. ler q⁹ custodia parū pōt ad uersus vim. ff. ō ac. emp. z ven. fi cares.

e Putauerie. Ar. q⁹ nō dz dici ds ꝓtraisse qđ nolēs fecit vl pas sus fuit nec ōbet iputari q⁹ coactione absolutaz filij ar. §. diffi. l. posos. xv. q. vi. c. j. arg. §. xxxj. q. ij lotharius.

f Propositi. Scitis carī. i futuro cū sta stola induet.

g Nō aufert. ita hz corp⁹ virtutē. sed §. j. e. de pudicitia. qz p⁹ tm in alio est. sed tñ dē corpus hr̄e qz futurū est hr̄e post resurrectionem.

h Scitatē. hec th que mēte corrupta ē post pniaz pt ordinari: qz q ad legem. p̄motiōis virgo est. j. e. finge.

i Pergat. no. q⁹ solā tiēr arre

Appellatio.

prio facit aliquā corrupē. sicut ittueris arreptio habet p appellatiōē. ad supi est de ap. meminim⁹. sic q pgit de vna mutata ad aliam. uel iter iure sede mittit cēset. ff. de bo. pos. ex testō mutuo. l. j. strupi.

k Propinquo. i. auunculo.

l Adultera. videl q⁹ aug. quale induxit exemplum lucrecie. §. az in strate sm canones adulterū cōmisit. sine directa sine indirecta i cuius voluntate. §. nō cōmittaz nisi dolo. vt. ff. de adul. l. pe. §. Aug. indu cit exēplū hoc ḡsi a nmou. q. d. ex q ea q̄ditionaliter fuit coacta excusat sm legē ab adulterio multomagis ea q absolute §.

Lucrecia adulterij punita.

canones. i. q. j. cōstat. l. di. pbros. in

m Uir⁹ pmittitur mor. ipsa nisi absolute fuerit coacta. arg. §. e. ita ne. sed hoc ō dicit: qz nō tenet hoc casu ad penaz legis. q. sine dolo adulteriuz nō pmittit. ff. de adul. l. pe. als⁹ potius ōbiit mori ḡ ꝓsentire. j. e. §. cuz §. vides ḡ q⁹ adulterū pōt ee ex pte vnius tm. filij⁹ simonia pōt esse ex pte vnius tm. z nō alterius licut in ciezi et naamā. vt. j. q. j. ḡ studet. z. q. ij. §. filij. et filij⁹ socie tas. vt. ff. pro socio. l. actione. §. dixim⁹. z sponsalia ee de despon. ipu. de iij. z mōmoniuz. vt extra. Deo q dux. i ma. quā pol. per adulte. c. j. z. §. e. q. ij. aliquando.

adulterū z fornicatio pūt esse ex parte vnius.

n Ē pudicitia quis dubitauit. Colligе de mō. pbationis oēm virtutē esse in animo.

o Uir⁹ est. est aūt vir⁹ hz dir⁹ mēris bñ cōstitute z. vt de pe. di. iij. ille rex ḡr⁹. ob hoc etiā feuses yeiamez ea gie dix. de pe. di. ij. c. sapiens.

Virtutis diffinitio.

p Eripi pōt: Quid si ēpa sua in hac violentiā iciduisset pturpata de nāciauit et maritus vt fugeret:

fuerit ante corrupta. Item aug. de ci. dei. lib. j. ¶ Aliena libido neminem polluit.

Tane aliquē polluat⁸ aliena libido metuitur. non polluet si aliena erit: si aūt polluet non erit aliena. sed cū pudicitia sit virtus animi: comittēz⁹ habeat fortitudinē portius quelibz mala tolerare decernat q̄s malo consentire⁶ nulli⁹ aūt magnanimi⁹ z pudicus in prāte⁹ hz qđ de sua carne fiat: §z tñ qđ annuat mēte vel renuat. q̄s randē sana scz mēte putauerit⁶ se pdere pudicitiā: si forte vi apprehensa vel oppīssa sua carne exerceatur z explearur libido nō sua.

Idem. ¶ Eodem.

Propositio animi pmanente p qđ etiā corpus sctificari⁶ meruit ipsi corpori non auferr⁸ scitatē⁸ violētia libidinis aliene: quam seruat pfecuerātia sue cōmentie. an vero si aliqua femia mēte corrupta violatoqz proposito qđ deo voluerat: pgat⁴/vicianda ad suum deceptorē: adhuc eā pgentē sanctaz vel corpe dicimus ea sctitate animi p quam corpus sanctificat amissa arg. destructa: absit⁹ error z hic pot⁹ admoneamur ita amitti corporis sanctitatem: etiaz intacto corpore. Idem. Lucretiā matronā nobilez veteremqz romanā pudicitie magnis efferūt laudib⁹: cui⁹ corpore cū violent⁹ tarquinij regis filij⁹ libidinose potit⁹ esset illa feel⁹ ꝓhibitissimi iuuenis marito collatino z ꝓpinquo⁹ bruto viris clarissimis et fortissimis indicauit: eosq; ad vindictā ꝓstrinxit. Deide fedi i se cōmissi sceleris egra atqz ipatiens se gemit. Quid dicimus adultera⁴ hec an casta dicenda est? ds in hac cōtrouersia iudex laborabit: egregie quidaz ex hoc z ꝓbacie declamās ait. mirabile dictu. duo fuerūt et adulterium vnus cōmisit⁹ splendidissime atqz verissime intuens em̄ in duoz corporū ꝓmixtionē vni⁹ inquinatissimā cupiditatē: vnius castissimaz voluntatē z nō qđ cōiunctione corporū. sed qđ alioꝝ diuersitate ageretur attendens: duo inquit fuerunt et vnus adulterium commisit. Idem.

Non fidelib⁹ xpi tedio sit vestra vita: sed ludibrio sit hostibus castitas vra habens verā magnāqz ꝓsolationez si cōtinetiam retineris non consensisse peccatis eoꝝ

Idem in lib. de duab⁹ a. ab⁹ Non nisi voluntate peccatur.

Idē in li. j. de libero arbitrio

¶ Eodem.

Et pudicitia qs dubitauit⁸ qn ea sit i alio ꝓstituta: quādē deus est⁹: vñ a violēto stupratore nec ipsa eripi pōt⁹. Item libro. sup epam ad ro. li. j. Non potest fieri vt nisi qs mechetur pudicus in corde mechari possit in corpore.

Idem super lucam in lib. vj.

Hinge si quis in aliqua pfecutione aliquam virginē pudicā cognouerit: apud eandem vi hostium oppimeretur cursione: illa aūt nolute z sic oppīssa est q⁹ dimitti possit a viro. sic vr qz qđd ex culpa sua. ff. xv. q. j. si qs infamēs. i. vt. studeat. presumatur ei se rapine obtulisse. xxvij. q. iij. displiz. ff. qs nupe. cam. ā mulier. Ar. §. extra de spō. veniens. xxvij. q.

ñ.desponsatas.ff.de re.iu.nullū crimē.xv.q.vj.c.j.nec imputandū est ei q̄ creduta nō fuit. si quoq; ex facto ut tore.l.ij.ꝛ.l.dist.si q̄s ꝓpostera. Iré ꝛ si peccauerit non credendo viro suo non tñ ḡlium adulterium meretur xv.q.j.an ebrietatē Jo. quid iuris sit de hoc q̄ nonnulli quotant. B.

AD deuz ingemiscen.

s ¶ permittit sic nō punisit abimelech.g.ps.q. nemo.

b ¶ Defendit id est nō iputaꝛ ad crimen corruptio carnis.xv.q.j.ca.j.

DOn potest. corpus.

c ¶ Non peccat.nam tūc homo peccat cum meno ꝑ delectationez subiugaꝛ de pe.dist.ij hoc sciendū.ꝛ est ar. xxij.qō.v.si quis eo actē.ꝛra. Sz ibi de ꝓditionali coactione.hic de absoluta.

SIcut enim de peccatuz. Causa solaꝝ voluntatis forma monetur.o.no.x.q.ij hoc iuz.

e ¶ Uolūtate. directa vel indirecta ne sit ff.ff. di.l.si quis uolū tate.

f ¶ Debilitatū.scilo ꝙ sectione vel naturali frigiditate .hoc dicit lra:q; uolūtaria cōmictia ē bona:non necessaria.xxviij.q.v. qui stat.in fi.

SIpaulus.

g ¶ Necesse ꝺa ps.q.i qua dicit ꝙ multꝰ debet superbire de castitate: qz cito perdit.ꝛ reparaꝛ difficile vt nūcz. Jo.de san.

h ¶ Uas.id est electus ad prędicandum et dicitur vas: quia plenior fuit aliis vt.xxij.dist.vij. capi.j.

Cōtinē tia est duplex

gelū qz voluntate non peccauit virgo suscipit:i legē quasi corrupta repudiaꝝ. Idem in lib.hebraicarum quęstionum

Quo ꝙ multeres non vis maculat:sed voluntas. I rē aug. in lib.de sctā virginitate.Sicut nemo impudice vtitur corpore: nisi spū prius concepta nequitia: ita nemo pudicitiaz seruat in corpore nisi spiritui prius insita castitate.

Idem victorino.

¶ In corpe pudicitia violari nō pōt.si mēs inviolata seruet.

AD deū ingemiscentib⁹ ꝺ. suus aderit qui suis adesse consuuit:ꝛ aut nichil in earuz castissimis membris libidine hostili perpetrare ꝑmittit⁹:aut si ꝑmittit cum earū animꝰ nulla cōsensionis turpitudine cōmaculaꝝ:etiaz carnē suā defendit⁹ a crimine ꝛ quicqd in ea nec cōmisit nec ꝑmisit: libido patientis:solius erit culpa facientis. ¶Omnisqz illa violētia nō ꝓ corruptionis turpitudine sed ꝓ passionis vulnere deputabitur.tātū eiꝰ valet in mente integritas castitatis vt nulla inuiolata nec in corpe possit pudicitia violari cuiꝰ mēbra potuerunt separari. Item Jsi.in fino.lib.ij.

¶ Caro nō peccat si a contagione fuerit anima munda.

DOn pōt corpꝰ corrūpi nisi prius corruptꝰ fuerit animus.nūda nāqz a cōtagione aia:caro non peccat[k].

Item Augu.honorato epo.

¶ Non corrūpitur pudicitia carnis:si mente seruatur.

MAgis timeam[l] ne sensu interiore corrupto pereat castitas fidei:qꝫ ne femine cōstuprent violenter in carne:q; violētia nō violatur pudicitia si mēte seruaꝝ: qñ nec quis ꝺ carne violatur: qñ volūtas patiētis turpiter carne nō vtit:sed sine cōsensione tolerantur qō alꝰ opatur. Idez Jo. chriso. super matheum.

¶ Hec peccatum nec iusticia ex ope:sine volūtate pficitur.

SIcut enim[a] ꝑtm opus iustitie non facit: ita ꝛ iusticia ex ope nō cōsummatur nisi ꝛ volūtas affuerit. multi enim corpe quidē castitati studēr:adulteriū quidē voluntate[c] committūt:cum ꝺns dicat. Qui viderit mulierem ad cōcupiscendū eam:iam mechatus est eaz in corde suo.ergo volūtas sine opere peccat frequēter. illa ergo est gloria cōtinētia nō quaz transgredi non pōt necessitas debilitati[f] corpis:sed quam cōplectit voluntas sancti ꝓpositi. Item ihiero.in epla ad eustochiū.

¶ Virginitas carnis non seruatur mente corrupta.

SIpaulus apls vas[g] electiōis ꝛ ꝓparaꝰ in euāgelio xpi ob carnis aculeos[h] ꝛ incētiua viciorum reprimit corpus suuz et seruituti subiicit:ne aliis ꝓdicās ipse reprobus inueniaꝝ:ꝛ tñ vidit aliam[i] legē in suis mēbris repugnantem legi mentis sue ꝛ captiuā tē se in legē[k] pcti:si post nuditatem/ tentuna/ famem/ carceres/flagella/ supplicia / in semet[l] reuersꝰ exclamat. Infelix ego hō qs me liberabit de corpe mortis huiꝰ? tu ꝛnt putas[m] secuz eē debē? ¶ Quesoo caue ne qñ dicat ꝛ dete deus. Uirgo israꝫ cecidit:ꝛ nō est qui suscipiet eam:audacter dicaz cuz oia possit deus:suscitare[o]

Mino res nōn pōt q̄ maiores pus ēt pena tuli.

Mat. v.d.

Mat. xxv.a.

Esa. lvij. a.

Uerbū vsitatū ꝓpheteꝝ ꝓ uno ponitur.

Virginitates dē reparari nō pōt. Esa. lxv. Actij. xx.

Mosi. vij.d.

Amos v.d.

penit.dist.ij.§.charitas.

a ¶ Mois. Ex.ff.de dolo.l.j.§.j.nam ideo dixit prior dolos malus:quia est bonus.

Babylonię quos reges fuere ꝛ captiui ale. Amos vij.d.

b ¶ Que oleum.i.pinguedinem bonorum operum vel id est pietatem.glo.di.disciplina.

c ¶ Meretrix.

Verba sūt Esaie dicētis ad ifraꝫ futurā babyloniam captuitatē ꝺ darij ꝛ cyri regē medoꝝ ꝓ sap.ꝛ exequitur sm hoc ꝓpheta ad ifraꝫ dicēs miserias de pauperie mieres solēne sustinere.et ꝓba ipatina resolueda sunt in ꝓba futuri tpis.

c ¶ Descēde.

id est descēdes.

b ¶ Sede i.sedebit.qō ꝺ dixit ꝓpheta ꝓpt mīā futurorum certitudinē. Et ē ar.qꝫ ꝓbā pñs tpis ponit ꝓ verbo futuri.sic exponit: tradit.i. traditur[o] est.ff. de pub.l.j. et est ar.ff. de ꝓb. fig. ꝓbs. sicut eōrio. ꝓbā futuri loco pūtis.vt.xxj.di. in nouo.l.di.pōdere.ꝛ exponit a ꝓtero. hec lra mozaꝛ circa fidelē aiam q̄ pie-

virginē non pōt post ruinam. valet quidē liberare de pena: sed non valet coronare coruptā. ¶ Timeamus illam ꝓphetiā:ne in nobis etiā cōplea tur:ꝛ ꝛgines bone deficiēt:ob seruā quid dicat ꝛ virgines bone quia sunt ꝛ virgines male[e]. Qui viderit(inquit)mulierem ad cōcupiscendū eam: iam mechat[p] est eam in corde suo. perit ergo etiā mente virginitas Jste sunt virgines male: virgines carne nō spiritu. virgines stulte que oleum[b] non habentes excludūtur a sponso. si autē et ille que virgines sunt / ob alias tamen culpas virginitate corporū,non saluant:qđ fiet illis q̄ prostituerūt mēbra christi ꝛ murauerūt templū sancti spūs in lupanar:? illico audiēt ꝓphetam dicentē. Descende[c] sede[s] in terra virgo[t] babylōis filia sede in terra : non est filie chaldeorum[r] thronus[g] nō vocaberis vltra mollis[h] et delicata. accipe molam[i] et mole farinam[k]:discooperi[l] velamētum tuū:denuda[m] crura tua transi flumina[n] reuelabitur ignominia tua:appebunt opprobria[o] tua ꝛ hoc post thalamum[p] filij dei post oscula fratruelis ꝛ spōsi:filia de qua quondam sermo prophetic⁹ concinebat. Astitit regina[q] a dextris tuis in vestitu deaurato[r] circundata varietate. Audabitur[s] et posteritas[t] dorsi eius ponentur[v] in facie eius:sedebit ad aquas[x] solitudinis et posito[y] vase[z] diuaricabit[ꝛ] pedes suos omni trāseunti[ꝝ]:et vsqz ad verticem poluetur: rectius enim fuerat hominum subiisse coniugium:et ambulasse per plana q̄ ad altioraꝰ tendentē in profundum inferni cadere.nō fiat obsecro ciuitas[c] meretrix filia syon:ne post trinitatis hospiciū ibi demones[ꝺ] saltent.et syrenes[e] nidificent ꝛ ericij[f].

Item Aug.de xp̄iana fide.

¶ Corpe intacto castitas nō nunq̄ amittitur.

to.charitate ꝛ castitate.de pe.di.ij.principium.

f ¶ Nudabitur.veste virtutū ꝛ bonoꝝ operum.

t ¶ Et posteritas.i.pcta que habuit quasi post dorsum relicta cum ante se debuerit ea habere.

v ¶ Ponentur.in futuro seculo.

x ¶ Ad aquas.i inter hereticos.

y ¶ Et posito.i.depositio.

z ¶ Uase.s.cordis.

ꝛ ¶ Diuaricabit.id est diuidet ꝛ commutet varios suos ꝛ effectus.

a ¶ Omni transeunti.i. demonibus. vel.i. omnibꝰ opa sua.quia ibi omnia omnibus aperta erunt.

Babylonia ē in chaldea regione.

g ¶ Thronꝰ.i.dignitas regalis auferꝛ ei. vel thronus.i.remuneratio eterne vite.

h ¶ Nō vocaberꝛ vltra mollis ꝛ delicata.i. amodo nō vinces in delicijs q̄ ad ꝓtutes sup.nisi penituerit.

i ¶ Accipe molā.i.motis per contritionem.

k ¶ Mole farinam.examina peccata tua et malas cogitationes.

l ¶ Discooperi.i.confitere peccata tua.

m ¶ Denuda per confessionem.

n ¶ Transi flumina i.defere caduca ꝛ fluentia sup ple.q̄ nisi hoc feceris reuelabitur tē.

o ¶ Opprobria in die iudicij.de pe dis.j.§. non ita. Exponit etiā mystice hec lra ita q̄ ꝓroget vitiū fide

Mosi. vij.d.

Diabolus ꝺr trāsies

ll ale:ꝛ tūc resolunt ꝓba in ꝓt eritū tps.descēde.i.de scēdisti ab altitudine ꝓtuū ad vicia.sede i terra.i.secundisti terrenis infecta.ꝛgo vt pri[v]. Accepisti mūd anaꝝ rerū circuitū. Wole.i.molusti.i.dissipasti cogitatiōes tuas eas effecturi mācipādo. Discooperi.i. discooperuisti hypocrisim tuā. unde et appet q̄dus pri[x] extruens: discooperuisti te ꝓximis tuis. Nā fratres velamia sūt alie. ꝺ pe.di.ij.sapiēs Denuda crura tua.i.p cōfessionem demudasti actiones tuas. Trāsi flumia. i. trāsiisti p ꝓpria eis hereꝺo:ꝛ id circo reuelabit.

Psal. xliij.

p ¶ Hoc post thalamum. hec lra vult q̄ piece ꝺes moraliter intelligaꝛ. ꝛ ē sensus.i.postq̄ fecisti a spōso tuo: et fratruele.id ē xpo.xps ei et ecclesia sūt fratrueles:q; de iacob xps: de esau ecclesia.i. de gentib⁹ .psalm.xxxv. qō.vj.§. si vero. et hec sunt verba hieronymi.

q ¶ Regina.i. q̄dā fidē virgo: vel fidē ecclesia.

r ¶ Deaura ta

s ¶ Nudabitur. veste virtutū ꝛ bonoꝝ operum.

t ¶ Et posteritas.i.pcta que habuit quasi post dorsum relicta cum ante se debuerit ea habere.

v ¶ Ponentur.in futuro seculo.

x ¶ Ad aquas.i inter hereticos.

y ¶ Et posito.i.depositio.

z ¶ Uase.s.cordis.

ꝛ ¶ Diuaricabit.id est diuidet ꝛ commutet varios suos effectus.

a ¶ Omni transeunti.i. demonibus. vel.i. omnibꝰ opa sua.quia ibi omnia omnibus aperta erunt.

Diabolus ꝺr trāsies

a ¶ Transeunti.diabolo.transiens ꝺr diabolus: q̄ dicunt anime ipsi diabolo.incurua te vt transeamus super te:ꝛ ibi extranuite vsqz ad fundamentum in ea. de pen.di.iij.in salicibus.

b ¶ Ꝝ ad altiora. Argu.q̄ melius est nō incipere ꝝ ab incepto desistere.melius erꝰ est nō vouere ꝝ a voto cadere.xxij.q.j.certe.xxvij.q.j.nuptiarum.

c ¶ Ciuitas.i.aia q̄ agit bā.de pe.di.iij.in domo.

d ¶ Demones.i.prauę cogitationes.

e ¶ Syrenes.i.delectationes que emergebant.

f ¶ Ericij id est errores.vel sollicitudines mundane que pungunt. Joannes.

Universidad de Deusto Biblioteca

Ec solo affectu ¶ Nec est. iij. ps. qō. in q̄ pbat q̄ ex sola votūtate fugat castitas. ¶ hº pbat p. j. c. Jo. de. f. Et istud. c. est de regla bti Augu. Archidiac. ¶ Impudicos. hoc ppendit si sunt vagi. vt. ē. dist. xxiij. his igitur. vñ illud. auerte oculos tuos. ꝛc.

iij. ps.

b ¶ Tacente lingua. Ar. q̄ optº loq̄mur sicut ¶ verbis. vt. xliij dist. sit rector. ¶ xj q. iij. est tmāt. eē de sp̄. dilect. eē de sp̄ō. cū apud. sic. ff. de lega. iij. tutu.

Ui viderit mulierē. c ¶ Ad cōcupiscēd i. hoc. f. alo: ¶ dat operā quā potest. de pe. dist. j. si cui.

d ¶ Jam mechat⁹ est eā. hoc verū est in cōiugata. nā cū soluta nō ptmittitur. Sz nūquid ipo nem⁹ ulli tātam penitētiam acsi factū interuenisset⁹ esse: sed nō tā grauem.

Deut. v.b. Mat. v.d.

e ¶ Adulteriū fornicatiō. f ¶ Uel ex ordine. j. o. Fm varietatē loci vl ordinis aliquē plº minus ve pecca re. ar. dist. xl. hō ꝓtan⁹. xxiij. q̄. viij. occidit. xvij q. iij. quisqs. ff. de penis. aut facta. ff. loc⁹. xxv. q. j. nulli. ē. xxxj. q. j. de his q̄ frequenter vrores. de pen. di. j. aut facta.

iij. ps

g ¶ Studiosa Nō vr hoc: verū ¶ tm̄ peccat clericus studiosa cōcupiscētia ḡtuz latº ipso facto. vr em̄ qp magis peccat clericus studiosa cupiscētia. nā tm̄ peccat q̄li bet studiosa voltāte omittēdi adulteriū ḡtū ipso facto. j. de pe. di. j. si cui. ¶ tra vel equaliter peccat clericus vel magis ꝓpter gradū altiorē q̄s laicus. q̄ ergo hic dicit referas ad eccliē opi. non ad veri essentiā. Sicut furtū ¶ p furtū ḡ fm canones cōmittit adulteriū solo alio: sic ꝑ plo alio cōmittit furtū. vt. xxij. q. v. q̄ piurare. idē in furto ¶ in alijs crimi nib⁹. vt de pe. di. j. c. si ꝓpterea. xlvij. q. v. si q̄d. ij fm le geo solo alio non cōmittit furtū. vt. ff. de sect. pos. possi tuntur

Dere. ē. si rē. nec adulterium. ff. de adulte. l. penul.

h ¶ Distinguitur. per contemptum.

¶ Auaris. ¶ Nec est. iij. ps. q. in qua dicitur q̄ si femina inuita q̄dit virginitatem: nō tamen debet se adequare inconstantibus virginibus. Jo. de fan.

¶ Que optimantur: inconstantibus virginibus se comparare non audeant.

Lle aūt famule dei. que integritatē pudoris oppressione barbarica perdiderūt laudabiliores erunt in humilitate ac verecundia si se incōtaminatis i nō audeāt cōparare ⁊ virginibus l. cuius em̄ ome pctm̄ ex voluntate nascat et potuerit corruptōe carnis mens inulta nō pollui min⁹ tñ hoc illis obest: si qō potuerunt aio non amittere se doleant m: vel corpe perdidisse. Cum ergo hec que violentia passa est: pudicitiā amisisse ꝓbari non ꝑōt nullo mō committur fornicationis vel adulterij crimen incurrisse. Ut em̄ ait Aug. in lib. de bono coniugali. Adulteriū cōmittit cū vel ꝓpter libidinis inflictu° vel aliene⁹ cōsensu cū altero vel altera contra pactū cōiugale concubit: atq̄ ita frā git fides⁹ q̄ in rebus corporeis ⁊ abiectis⁷ magnū animi bonū est: et tō ei salutē quoq̄ corporalē⁸ qua etiā vita ista cōtinet ⁊ certū est debere postponi.

Item Jsidorus super Exo.

¶ Decipitur qui alicui preter matrimonij fedus miscetur.

Non mechaberis. id est ne quisq̄ ꝑter matrimōij federa alijs feminis admisceatur ad explendam¹ libidinem. nā adulteriuz facit qui ꝑter suā² ad alteram accedit

Lle aūt famule. i ¶ Jncōtaminatis. i. mente ⁊ corpore exēplū. xxvij. qō. ij. ¶ ij. cū ḡ. ibi voluerat.

k ¶ Cōparare. ex toto vt velint cōsecrari inter ḡgines. arg. dis. xxv. acutº. ē. e. q. c. singe. vt vt habeant aureolā. xxvij. q. j. nuptiarum.

l ¶ Virginibº C. ō nup. ingrate. lex. ver. nō oīs.

m ¶ Doleant. qt forte ꝓpt pec catū ꝓcedēs hoc eis accidit. arg. xxij. q. ij. si q̄libz. alſ quare dolebūt cum nō peccauerint.

n ¶ Uel corpe scilicet per petiū originale qō est in eis ꝓpter qō ꝑōt corrumpi.

o ¶ Instinctus Ut cū appetit et instigat aliquez ad coitum.

p ¶ Ut² aliene. vt cū appetitur ⁊ consentit alieno libidini. ō hoc no. ē. e. q. ij. quic quid.

q ¶ Fides cōiugalis quā alt̄ debet seruare. ſ. ne cū altero vel cuz altera coeat. xxvij. q. ij. omne.

Deut. v.b. Mat. v.d.

r ¶ Et abiect⁷. i. ¶ Quicūq̄ vilibus valet fides coniugalis.

f ¶ Corporalē. Ar. ꝓ leprosis. vt ex de conju. lepro. qm̄ q̄ potiº periculū corporis q̄s alie incurrēdum est. xxx. q. j. ſ. ⁊ cū alterū emtari non ꝑōt. arg. xj. q. iij. nō solum. ſ. cum ergo. xxij. q. v. c. j.

t On mechaberis. ¶ Erpiendam. nec etiam ob aliam causam.

v ¶ Qui ꝑter suam. ⁊ ita ille tm̄ cōmittit adulteriū qui habet vxorem vel que est coniugata. qñq̄ tamen large sumitur adulterium. ē. e. q. iij. nemo.

Uto. ¶ Loquēte. j. e. q. vij. qō. ꝓpositi. ē. fo. ij lud a falsarijs dictū: istud autenticū esse videt vel illud de despōsata tñ: istud de cognita. vel illud reꝓbatorum est: hoc diuina auctoritate firmatuz. vel verius dic q̄ illud de arta loquitur.

b ¶ Absente. xxxiij. q. j. cuz ꝓ bellicā. ꝓtra. sed ibi de illo q̄ nesciēt uiuere. hic ō illo qui certe scitur viuere.

k ¶ Cū ergo nubū ¶ Nec est. v. ps q. iij q̄ ōr q̄ posſ q̄ semel placuit quis eo viuente: alter superduci nō ꝑōt. Jo. ō fā.

v. ps.

l ¶ Uirginibº C. ō nup. ingrate. lex. ver. nō oīs.

m ¶ Doleant. qt forte ꝓpt pec catū ꝓcedēs hoc eis accidit. arg. xxij. q. ij. si q̄libz. alſ quare dolebūt cum nō peccauerint.

n ¶ Uel corpe scilicet per petiū originale qō est in eis ꝓpter qō ꝑōt corrumpi.

o ¶ Instinctus Ut cū appetit et instigat aliquez ad coitum.

p ¶ Ut² aliene. vt cū appetitur ⁊ consentit alieno libidini. ō hoc no. ē. e. q. ij. quic quid.

q ¶ Fides cōiugalis quā alt̄ debet seruare. ſ. ne cū altero vel cuz altera coeat. xxvij. q. ij. omne.

Deut. v.b. Mat. v.d.

r ¶ Et abiect⁷. i. ¶ Quicūq̄ vilibus valet fides coniugalis.

Item Augustinus de adulteriis coniugijs.

¶ Qui viuente vxore sua alteram cōgscit adulteriū cōmittit.

Uto christianum nemi nem reluctari illū adul terē esse qui vel diu languēte⁸ vel diu absente⁸ vel continenter viuere cupiente vxore sua alteri commixtus est femine.

Cum ergo nichil horū in ista deprehendat fuisse: qz nec ꝓpue libidinis instinctu: nec alicne cōsensu: nec viro suo languente vel absente: vel continenter viuere cupiente adhesit alij: sed violēter aliena libidine oppressa vim ꝓtulit: apparet q̄ nec adultera nec fornicaria dici ꝑōt: vnde nec altī occasione valet dimitti. Cum em̄ iudei q̄rerent a xp̄o vtrū li ceret homini vxorem suam dimittere q̄cunq̄ ex causa: rūdit eis. Nūquid legistis: quia qui fecit eos ab initio masculum ⁊ feminam creauit eos: quos ergo deus cōiunxit hō non separet. deinde sermonē suum ita concluſit: vt diceret neminem posse dimittere vxorem suam excepta causa fornicationis. Hinc aplus ait in epla ad corinthios. His qui matrimonio coniuncti sunt ꝓcipio non ego sed dñs vxorem a viro non discedere vnde datur intelligi q̄ qualescunq̄ fuerint vir ⁊ vxor er quo coniugali affectu sibi adheserint: viterius ab inuicē discedere non valent.

Unde Ambrosius in exame ron. ti. dici. iiij. scribit.

Dic q̄ illud non tenet qō ibi dr: qz est ꝺ ꝓceptū dñi. ſ. pone q̄ vir vult retinere apud se vxore leprosam num q̄d pōt videt q̄ sic: qz vxor tenet virū sec̄: sed nō econuerso. vt. xiij. q. ij. vnaqq̄z. Ecōtra videt q̄ victi nō teneat pati illā esse iter eos. qz de iure deberet remoueri ab alijs. vt. ē. di. vj. testamētū ⁊ xxxiij. q. ij. hoc ipm. et ex ō eccl. edifi. c. ij. et etiā de cōsuetudine. vt extra eo. quo mētā. Ego credo q̄ alter relictuſ debeat taliter se qui: vt q̄nz vxor tat ad ipsum: ⁊ ꝓcito soluerit debitū recedat. ar. iiij. di. si seruus. in fine. sed spōsa de futuro etiā ꝓpter alias ōformitates nō tenet sequi sponsum. vt extra de iureiurā. quemadmodum.

Wartinus le prosus an teneatur mulier sequi.

Ecepit. i ¶ Redūdat. nā vbi par est rō. par oz eē iudiciū. ff. ad. l. aqꝛ. illud. et. j. q. ꝓpt. nichil.

k ¶ Aud nos. ¶ Ladē. Jd est eiusdē generis. nā in veritate due sūt seruitutes. vt extra de cōuer. cōiug. quidam.

l ¶ Pari. Ar. de ḋbus par ratio attendit: sile oz esse iudiciū. j. e. q. vij. apkis.

m ¶ Conditione. quo ad debitum reddēdum et fidē seruādā: non aūt in alijs vt potes ponere per exēpla. ff. de his qui no. infa. vrores. xxxiij. q. v. manifestū. et ca. noluit. et ca. hec imago. xxxiij. q. j. si ꝺs acceperit nā in voto abstinentie vir est maior. similiter in accusatione fm leges: sed fm canones non ad imparia iudicantur: vt j. ea. nō. j. si quis. j. et vir potest statim cōtrahere post mortem vxoris: sed mulier nō potest statim post mortem viri fm leges. C. de secun. nup. l. j.

Vir et mulier non debent in ꝺicart ad imparia.

Feudū pōt auferri excōicato.

vi.qs.

Criminosus post penitētiā an possit admitti i testem

Receptū. Hec est. vi. qs. q. in quā punit q vxor nō admissa adhesit concubine. Joan. de fan.

a ¶ Dignitarius. Arg. q si aliqs grēnit excōicationē q̄ habet secularia vel dñs illi⁹ pt eū puare feudo suo. Ité arg. q sl vn⁹ ep̄s ꝓpter excōicationē alicui auferr pbēdā. sic liter et aliud ep̄s pōt ei auferre id quod ab ipo hz. vt. viij. qō. j. si ep̄s pbr. et xj. q. iij. si ep̄s a p prio. Ité arg. q quicūd plar⁹ vel all⁹ fecit tpe excōicationis non valet. vt. viij. q. j. factus. & xxv. q. j. oē. & de ꝑse. di. j. hic ¶. viij. qō. ij. alienatiōes. Ité est argu. hic q posth̄ quis penituit de crimine/ q̄ possit recipi i testē: hz manifestū fuerit ei⁹ crimen. qđ verū est in ciuili: secus in criminali. vt. vi. qō. j. q crimen. & ca. illi qui. & viij. q. j. capt. i. et iij. qō. iiij. beat⁹. Q. tñ subaudit hoc maxime. Jo. h⁹ hodie expressiꝰ est. eē de testi. testimonium. B.

b ¶ Quādiu. ꝟ. vj. q. j. illi.

Quicquid ¶ Cogitauerit. Arg. cōtra extra de diuor. ca. j. C. de rep. l. j. sed illud non tenet.

vij.qs. ¶ Sed queri. ¶ Hec est septima qs. q. in qua querit vt hic dicit ꝛre dimittūt hoies vxores p̄pter adulteriuꝫ et mulieres non viros: et respondet q̄ mulieres pbare non possunt. Jo. de fan.

c ¶ Communicātes. id est similē adulterium perpetrantes sicut et mulieres.

d ¶ Non conueniant. vt possint accusari de adulterio sicut vxores.

Quicquid ¶ Cogitauerit. Arg. cōtra extra de diuor. ca. j. C. de rep. l. j. sed illud non tenet.

¶ Sed queri. ¶ Hec est septima qs. q. in qua querit vt hic dicit ꝛre dimittūt hoies vxores p̄pter adulteriuꝫ et mulieres non viros: et respondet q̄ mulieres pbare non possunt. Jo. de fan.

b ¶ Communicātes. id est similē adulterium perpetrantes sicut et mulieres.

c ¶ Non conueniant. vt possint accusari de adulterio sicut vxores.

¶ Cōmunione priuetur qui extra causā fornicatiōis vxorem suam dimittit.

Receptū dñt est: vt excepta causa fornicationis vxor a viro dimitti nō debeat: et ideo quicūq; extra culpam criminis supradicti vxorem suā quacūq; occasione reliquerit: qui quos de⁹ cōiunxit ille separare dispositur: tandiu ab ecclesiastica cōtione priuatus: et a cetu oium christianorum maneat alienus: q̄diu sollicitatem relicte contugis amplectatur sinceriter et foueat. Itaq; qui tam admonitꝰ a sacerdote semel ꝛ bis ꝛ ter vt corrigantur ad sue contugis nō luerint redire consortium: ipe se suis meritis et a palatine dignitatis⁹ officio separabunt: ꝛ insup generose dignitatis testimonium q̄d⁹ in culpa fuerint amissuri sūt: qz carnē suā diſcidy iugulo tradiderunt.

Nicolaus ad consulta bulgarorum. ¶ De eodem.

Quicquid mulier contra te cogitauerit⁶: vel si te accusauerit: non est (excepta causa fornicationis) reiicienda vel odio prorsus habenda. Sed q̄ritur cū sit par vtriusq; cōditio: cur cōiuges⁵ viri cū adulteris vxoribus non cōueniant⁶: cum econtra vxores in consortio adulterox⁷ virorum manere videant⁸? De his ita scribit Innocentius papa.

¶ In vtroq; sexu adulterium pari ratione punitur.

Catholica religio adulteriū in vtroq; sexu pari ratione condemnat: sed viros suos multeres non facile de adulterio accusant: et non hñt latētia pctā victricā. ꝛ viri aūt liberius vxores adulteras apud sacerdotes⁹ deferre consueuerunt. ꝛ tō mulieri⁹ pdito crimine earꝫ cōio denegaf. virorū aūt latente commissio non facile quisq; ex suspitionibus abstinet qui vtiq; submonebit: si ei⁹ flagitiuꝫ detegaf cū eīs par cā sit: interdū pbatione cessante vindicte¹⁰ ratio conquieſcit¹.

g ¶ Detegatur. Hic manifeste habes q̄ vxor potest accusare virū de adulterio. licet secus videatur secūdum legem de hoc no. ff. e. q. j. §. hoc in mulieribus.

h ¶ Vindicte. q. d. non deficit ius sed pbatio. vt. ff. de testa. tu. duo sunt tici.

i ¶ Confessit. Uno ad ecclīaz ecclia eīs nō iudicat de occult. xxxij. dist. erubescāt. potius eīs opinionez sequimur q̄ veritatē. arg. iij. qō. vij. ¶. tria.

k ¶ Sz pone. Nec ꝙstio nichil hz questionis q̄n alter possit reliquū repellere p exceptionē. vt. j. e. c. j. extra de diuor. si significasti. denūciare tamen pōt vir adulter crimē vxoris adulterē: et maxime ēm opt. ⁊. aliter eīm non posset ei cōstitui cū accusare non possit. qđ nō cōcedo q̄ alteri⁹ crimiosus possit denūciare crimē alterius: nisi penitear de crimie. Sūt aūt septē casus in q. bus maritus repellit ab accusatione adulterij. Unus est si ipse fuerit fornicat⁹: vt hic. c. j. Sc̄dus si vxor vi fuerit oppīsa. vt. ff. e. q. v. ita ne. Tertius si credebat maritū mortuū. vt. xxxiij. q. ij. cū p̄ belliū. Quartus si alt sub spē mariti cognouit eā. vt. xxxiij. q. ij. in lectum. Quintus si dedit ei occasionez fornicādi. vt ex de eo q̄ cog. consan. vxo. sue discretionē. ff. solu. ma. cū mulier. ij. C. de adul. qm̄ alexandrū. Sed hinc cōtradicit lex. ff. de adulte. l. ij. §. si publico. vbi dī q̄ exceptio lenocinij vel adulterij nō repellit maritū. Ad hoc solet dici q̄ illa lex loq̄tur q̄n post lit. conte. obiecit lenocinū crimen vel adulterij. Et dicūt quidā q̄ est spāle in adulterio q̄ post lit. conte. nulla replicatio vel exceptio admittat. ꝛ ad solutionē suā confirmandā inducit illud. ff. de adulc. si marit⁹. §. prescriptiōes. nā ibi dī q̄ post⁊ nomen accusati fuit receptum inter eos nulle prescriptiones admittūtur. ⁊. tñ dicit q̄ ū ante lit. cōtest. nō credebat adulterū accusatorē cōmisisse et postea settut: bñ pōt excipere contra eū. sed tñ hinc pdictus. §. si publico. Idem. nā ibi dī q̄ exceptio post lit. cōtesta. fuit admissa. sed intellige q̄ admissa fuit de facto.

c ¶ Purgatus. i. immunis. nō eīm sufficit q̄ sit purgatus. nam licet vxor peniteat de adulterio: si tñ vir adulterū velit accusare repellitur exceptiōe. nam cū post penitentiā vir possit eam accusare: videtur male fortⁱ⁹ q̄ eam possit exceptiōe repellere. arg. ꝟ. prī. causa. qō. ij. admonere. arg. ff. de regu. iur. inuit⁹. §. cum damus. Sed quid sentis si vir eam sibi recōciliauit ꝛ postea vir adulteratur. si eīm vxor eū velit accusare: poterit eā repellere exceptione adulterij quod vxor cō misit: et ipse remisit recōciliando eam. ꝛ etiam deus sibi remittit: cum tam ipa penituit. ſ. c. q. j apud misericordē. Respon. sic. quedam possumus cōsequi excipiēdo que non possumus consequi agēdo. quia qui crimen inter dixit videdum est si ipse prius fuerit criminosus. vt. vi. q. j. qui crimen. Ar. cōtra. xxiij. qō. iij. si illic. ⁊. Ego dico q̄ viro non cōpetit exceptio: cum tā sit ab eo remissa. vt. ff. de edil. edi. q̄rit §. si vēditor.

Exod xxvi. c Deut v.c.

Ecclesiā piendo conseqūtur q̄ non conseqūtur agendo.

Si ducturi estis.

d ¶ Intactā.

Debitum petēs impēdat q̄ dz.

Accusans vxorē adultera. q̄ſ cōiunct de adulterio. Rom. ſi.a.

Iniquus ⁸ est: q̄ causa fornicationis dimittere⁶ vxorē ſi ⁊ ipse cōmittat⁵ fornicari. occurrit enim illud. In quo alterum iudicas: teipsum condēnas. eadem eīm agis q̄ tu iudicas. quapropter quisquis fornicationis causa vult abiscere vxorez suā: prior debet esse a fornicatione purgatus⁶ ⁊ imunis. quod si mulier erīā de femia diuerim. Idem de verbis dñi tractatu. xi. viij.

¶ Qualem quisq; vult inuenire vxorem: talē se seruet etc.

Sl ducturi estis vxores: seruate vos vxori⁷ vestris: quales vultis eas inuenire: tales ꝛ ipse inuenīāt vos. ꝛ quis viuens est qui nō castam velit ducere vxorem? et si acceperit virginem: quis nō intactam desideret? Intactā⁸ queris / intactus esto. puram queris/purus esto. nō enim illa potest: ꝛ tu non potes.

Item in epistola ad Parentium comitem arrianum.

¶ Judicium de alio expetere nō dz: q̄ de se iudicare cōtēnit.

Aliquez est: vt quisq; de alio iudicare velit: ꝛ iudicari⁸ de se nolit.

Idē de adulterinis cōiugibus.

¶ Viri grauius sunt puniēdi de adulterio q̄ mulieres.

Indignātur mariti si audiant adulteros viros pendere⁶: similes adulteris feminis penas: cum tanto grauius ⁵ eos puniri oportuerit: q̄tomagis ad eos pertinet et virtute vincere ꝛ exemplo regere femīas.

Idem de decem choridis.

¶ Sicut vir caput est mulieris: sic adulterādo grauius delinquit q̄ mulier.

Non mechaberis. i. non ibis ad aliquā aliam p̄ter vxorem tuā. tu aūt exigis hoc ab vxore ꝛ nō vis hoc reddere vxori: ꝛ cū debeas in virtute p̄cedere⁵ vxorē tuā (quoniam castitas virtus est) et tu sub vno ipetu libidinis cadis: ꝛ vis vxorem tuam victricem esse et tu victus iaces. et cum tu caput vxoris sis precedit te ad deum: cuius caput es: vis domum tuam capite deorsum pendere: caput enim mulieris vir est: vbi aūt melⁱ⁹ viuit mulier q̄ vir: capite deorsum pendet domus. si caput est vir: melius debet viuere q̄ mulier et precedere in omnib⁹ bonis factis vxorem suam. His auctoritatibus monstrat q̄ adulter adulterā dimittere nō valet.

Iniquū eīm est vt punitā vir ab vxore exigat: quā ipse non exhibet. ar. ff. ad. l. iul. de adul. l. si vxo. §. iu dex. s. di. rex. esto subiectus. Ité frustra petit debitū qui quod debet nō impendit. quod enim quisq; iuris ꝛc. ar. di. ix. ne q̄s. arg. 8. e q. iij. nemo.

e ¶ Nquum est. ¶ Judicari. iij. qōe. viij. cuius in agendo.

f ¶ Ndignant. ¶ Pēdere. i. sustinere. a pendo. dis.

g ¶ Grauius. Ar. maiorē esse reatū ex psona deliquentis. ar. xj. q. iij. precipue. xxv. q. j. nulli.

h ¶ Non mechaberis. ¶ Pecedere. qō dz h̄ de viro respectu vxoris intelligēdū est de plato respectu clericoz. ꝛ de clerico respectu laicoz. ar. j. q. j. vilissimi. vt. viij. q. j. c. vi. ꝛ de magro respectu discipulorum quos p̄cedere dz. C. de ꝑscr. ꝛ me. magros. viij. q. j. ītes

Universidad de Deusto Biblioteca

divisio

Nunc autē. Hec.q.dividit in.vij.partes. In prima quarū probat.ix.sucrotarios y si aliqs dimittit vxorē causa fornicationis manebit in castitate ea viuente vel re conciliabit illi. Scōa ibi. Sūt em. Tertia ibi. Non solum. Quarta ibi his ta. Quinta ibi. Sz illud. Sexta ibi. Vi q. Septima ibi. Ut ḡ. Jo.6.f.

a Nunc autē. Hec.q. nō habet gōne qr nō pt dimissa vna aliam ducere nisi cum mīmonīū rūpīt z ptor desinit esse vxor. vl cū spō sa ingredīt monasterīū. vel cū infidelis dimittitur nolēs cohabitare vtro. xxx.q.v. q. de iceītis. z.q.vj si duo. cēp̄ quer. pīn. ex publico. z ex ō dnor. ḡto

b Neruenīte divortio Divortīū aūt ñ est verū: nisi cuz fit alio ꝓstructi discessionez. ſ. de pe.di.j. divortiū Divortiū aūt dicū est a diuersitate mētis/ vl qr in diuersas ptes eūt q mīmonīū distrahūt. ff. de re pu.l.ij. nec fit divortium q ad mīmonīū essentiam. sed quo ad vsum carnis. z dupl'r fit. vel ppetuo vt.j. vxor.q.v. qō reo. vel ad tps. xxx.q.j nosce.

Dinoꝛ tū vñ dicitur

c Repudiū i. dinoꝛtiū. nā repudiū ꝓprie est inter sponsos. ff. de ſvbo. sig. inter stuprum. ℣. divoꝛtium.

d Dicite. Manēte. Arg.q nec sacro ordinis ceſſat depositꝰ cū hec duo sibi ecꝓparat canon. ſ. sacm ordinis z sacm baptisīmi. vt.j. de conse. dis. iiij. ostenditur. Arg. contra. l. distin. accedens.

e Nūqd. h habes q verū sacm baptisīmi nūqd in aliq abolet. vñ vr q aia semel baptisata nūqd debeat iterū baptisari: z si milies qs resuscitaret ad vitā. Sz suscitet dd de ordinibꝰ: dd de possessionibꝰ: dd deniqz de vore lazari nunqd sunt et ola restituēda? Jte nūqd aia Jhit originale petīt. cū denuo applicat carnī. de ogine ali dicit h. nō esse illud in suscitato. qz morte extinguit: sed dignitates et vxorē petere nō pōt de iure. de eſtate tñ si vacat ei est subueniendū. Can. dicit nō esse morte vbi resuscitatio sit secuta: sed potius diuinā quādā vocationē. ideoqz nec mīmonīū dissoluit: nec cetera amittunt qb aūt dicit Aug. nō de natura ali morte. Sz de mirabilosa intelligit. Tu dic mīmonīū morte dissolui: vt hic. & cū sit qdā societas q dissoluit morte ff. ꝓ so. cū duob. ℣. idē rñ. mors aūt oia delet. i aut. ℣

Baptismus q vxorē ꝓpter fornicationem dimittit et aliā ducere.

Questio. vii.

Nunc aūt ait quis si ille q dimiserit vxorē suā cā fornicatiōis illa viuente aliā ducere possit. Ait autē hoc fieri non possit teſtatur Augu. in lib. de bono coniugali dicens.

Vinculum coniugii fornicatione non potest dissolui.

Interueniēte divoꝛtio non aboletur confederatio nuptialis: ita vt sibi cōiuges sint etiam separati: cum illis etiam committitur adulteriū quibꝰ etiā fuerint post suū repudiū[c] copulati. Idem de adulterinis coniugiis. lib. ij.

Nulla rōne dissoluitur cōiugiū: qđ semel initum ꝓbatur.

Dicite dimittit vxor ob causam fornicatiōis: ſz manet vinculuz prioris ꝓpter qđ nō ait reus adulterii q cūqz duxerit dimissam ob causam fornicatiōis. sicut aūt manēte[b] in se sacro regnatiōis excōicatur quisqs reꝰ est crimis: ita q separat a viro: nunqz carebit sacro cōiugio: etiam si nō reconcilietur viro. carebit aūt si mortuꝰ fuerit vir etꝰ. reꝰ vero excōicationis ideo nunqz[c] carebit regnationis sacro: etiā si non recōciliatus fuerit: qr nūqz moritur deus cui est copulatus in baptismo. Idem super epistolā Pauli ad Corinthios.

Siue vir ab vxore siue vxor a viro cā fornicatiōis discesserit: alterā hīre prohibetur.

Apostolus[f] dicit: his q sunt in coniugio precipio: non ego sed dns vxorem a viro suo non discedere[g] q si discesserit: manere innuptam aut reconcilitari viro[h] suo.

Pōt em fieri vt discedat ea cā qua dns permisit. at si femine licet virū suū dimittere ꝓpter fornicatiōis causam quid respondebimus de hoc qđ dicit posterius. Et vir vxorē suā non dimittat quare nō addit excepta causa fornicatiōis quod dns permittit: nisi q similem[i] q nulla fera sit iniuria muliebri. vt.j. e. quēadmodū. est em liberatꝰ a nuptua futurte. nā cū illa mulier nō possit inducere testis sup alio cū sit dānata de adultio: q nec ad accusandū admittit. nō em pōt dici q sua iniuria ꝓsequat cū oē ius suū etiā futurtē quā habuit in viro pdiderit. z pmissas decreta. itelligo cū nō fuit stricta sup adulterio: sz tm de diuoꝛtio. mutuū em refert an iudex sentētiauerit/ paucio re adukata: an ste. pnūciouirū eē sepandū a te. ste. ℣. q. iij. ℣. notādū. Vbi ibi iudex ex officio suo restituit virū mulierī: alīs inconueniēs eēt q snia a q nō esset appellatū z q trāsiunt in rē iudicatā. ꝓpē delictū supuenīēs retractaret. hoc autē bñ ꝓcedo q. ꝓpē delictū supuenīēs restituit seruitus ꝓtot dūmō snia nō ꝓcesserit sup adulterio. si tñ factū fuerit publicū: vt ex de diuoꝛt. significasti. Jo. cōtrariū dixi in qōnibꝰ decre. illā ex ḡris. z decre. sīgsti. nā illa decre. ex ḡris. expresse ponit hunc casum. B.

i Similē. Ar. q eis que premittuntur in contractibus/ intelliguntur reperta in sequētibus z q ꝓcedētia determinat sequēta: vt hic. z. ff. de ℣b. obli. si dētia sequentia sīt ꝓcedēta. vt. xxvij. q.ij. egressus. et p medium tam ꝓcedens q sequens. ex de ap. secundo quēta

Marius q sniam ab vxore sepaꝛat/ si postea adulteretur an sit ei restituenda

requiris. Jte huic videtur ꝓtrarium. extra de ap. inquisitiones. z ibi quere solutionem illius bꝛocardi.

Omnibus. Fornicationis cām. Sed q̄re dns cōstituit nō ꝓpter hoc crimē eā dimitti cū alia nō ḡdā sunt maioꝛa: nō q cū ipsa in hoc nō seruet fidē nō Fornicatio vxoris maculat coꝛpus virī.

est ei seruāda: et ita punit in q. de uxo. j. q. iiij. ℣. nē peto. Jte q fornicatio etiā vxoris maculat coꝛpus virī. vt. ℣. e. q. j. in coniugio. Jrez est hic arg. q q vnā cām excepit intelligitur oēs alias incluſſe. ff. de euic. q libertatis.

b Sustineri Arg. p leprosis et. ℣. co. qōe. v. si vxorem.

c Omnes causationes. ſ. actiōes vel allegatiōes.

d Nolo. i. nolo q̄ excusatiōez mulieꝛ allegesse

e Matris. i. ea tradita a matre inuitam.

f Patris. q. paterna. ſ. volūtate sit factum.

g Propinq̄rū. i. q ppiquoꝛum cateruā ad eam veniſſer.

h Sodomita. vt q q maritus posset dimitti ꝓpter opꝰ sodomiticū. vt. ſ. e. ad illud crimen sit maiꝰ adulterio. Jte q̄d dices si p pria vxorem polluit ex claustra pudoꝛis vel seip sū polluit. ꝓpter manibꝰ nūqd ob hoc pōt dimitti? vt q sic: q. nolle mechie ois illicitus ꝓcubitꝰ z illicitꝰ membꝛoꝝ ꝓsus continetur vt. ℣. e. q. iiij. meretricē. z. c. seq. q̄ Lan. ꝓcedit. Ult. credo q ꝓpter aliq̄d istoꝛ vir posſit dimitti. vt. xxxv. q. iij. extraoꝛdinaria. Sz q̄d dices de volūtate fornicādi cū z ipa sit fornicatio. vt. ℣. q. v. q viderit. Nā coꝛpe alia est coꝛrupta ℣ter q̄ ventat ad suū coꝛruptoꝛē. vt. ℣. e. q. v. ꝓpositoꝛ: nō dico q ob hāc

Marius an possit dimitti ꝓpter opꝰ sodomiticum.

formā vult intelligi: vt si dimiſerit (qđ cā fornicationis ꝓmittit) maneat sine vxoꝛe: aut reconcilietur vxori. z post pauca.

Dns aūt ꝓmisit causa fornicationis vxoꝛem dimittere sed q̄ permisit non iussit.

Idē de sermone dñi in mōte.

Heri pōt vt vir dimittat vxoꝛem cā fornicationis quā exceptā dns essevoluit. Jā vero si nec illi nubere concedit vtro suo a q̄ recessit: nec huic alteram ducere viua vxoꝛe sua quā dimisit: multominus fas est illicita cum quibuslibet stupꝛa committere.

Idē ex concilio Milevitano.

Ad vxore dimissus/ vel dimissa a viro ad pniam redigātur. nisi aut cōtinenter viuere aut se reconciliare voluerint.

Placuit vt ſm euangelicam z aplicā disciplinā neq̄ dimissus ab vxoꝛe: neq̄ dimissa a marito alteri contungāt: ſz ita maneāt: aūt sibimet recōcilieē. qđ si cōtēpserint / ad pniam redigāt. Idē Aug. de ꝑmone dñi in monte habito.

Dechatur qui a viro dimissam ducere presumit.

Dominus ad illud confirmandū vt non facile dimittat vxoꝛ solā fornicationis[a] cām excepit: ceteras vero vniuersas et innumerabiles molestias si que exciterint: iubet p fide coniugali: et p castitate fortiter sustineriꝰ: et mechū dixit etiam virum qui eam duxerit que soluta est a viro.

Idē Hie. ad damasum pbr'm.

Adultera probatur que viuente viro alteri nubit.

Omnes causatiões[a] aplis amputans aptissime diffinuit viuente vtro esse adulteram mulierez si alteri nupserit. nolo[b] michi ꝓferas raptoris violentiā. matris[c] ꝓstationem: ꝓfis[d] auctem ꝓpiquoꝝ cateruā: seruoꝝ insidias z parentū cōtumelias: dāna rei familiaris q̄diu viuit vir: ſz adulter sit ſz sodomitra[h]: ſz flagitijs oibus coopertus: et ab vxoꝛe ꝓpter hec scelera derelictus[i] maritꝰ tñ est reputandus eius scz cui alterū virum accipe nō ſz. non hec aplus ꝓpria auctē decernit: sed xp̄o in se loquente xp̄i verba securus est: q ait i euāgelio. Qui dimittit vxoꝛē suam excepta cā fornicatiōis facit eā mechari z q dimissam acceperit adulter est: vnde et aplis grauē conlugij sarcinā[k] intelligens si ita est (inq̄t) non expedit hoi vxoꝛez accipe. ad quod dns. qui pōt hoc capere capiat: statimq̄ sub exemplo trium eunuchoꝝ[m] virginitatis infert beatitudinem q̄ nulla lege carnis[n] retinetur[o].

Item ex concilio elibertano.

Coniugi fidem que virum adulterum dimittat: alij nubere non licet.

Fidelis femina q̄ adulterum maritum relīq̄rit fidelē[p] et alteꝝ maritū duxit: ꝓhibeatur ne ducat. si autem duxerit: nō prius accipiat cōmunionem q̄m is quem reliquerit de seculo exierit[q]: nisi forte

Eunuchi sūt tripliceꝝ.

Mat. xix. b. l. Co. vij. b.

a Exierit. Hec pena statuit in detestatione illius criminis: vt etiā post penitentiā nō possit adulter cū adultera communicari. scilz coꝛpoꝛe christi q̄diu primus vir vivat: nisi sit articulus mortis: vt de hoc nota. ℣. xxvij. q. j. deuotam. z. c. que christe.

Universidad de Deusto Biblioteca

Si quis. ¶ Copulatus.eodē tēpore.de talibus enim loquitur hoc ca.v.xxxi.q.j.de his.

b ¶ Comprehendat.i. abbreuiet. xv.q.vlti. hi qui.lxxxvij. distin.presbyter.

c Quēadmodū. ¶ Nō recte.i.nō ſve.vhoc de eo q̄ negligit scire. Et vta de ignorātia iuris vel facti ſupius.

d ¶ Ignorātiū nā q̄ ignorantiā peccet q̄s expreſſium ē.xxxij. q̄.j. ſi q̄s dedit. Arg. ℨ.xv.q.j.ſi la cauēda.ſed nō dicit illa cauēda q̄ ex voluītate cē. q̄ grauiora ſūt. Vel dic ignorantiū iuris vel q̄ntitatē vl q̄litatē deli ctiſ: excientiā tñ facit: aliſ ſi nullo modo ſciret ve latens vel furioſus nō peccāt ſic ſoluit ℨtū. xv.q.j. alios.v.c.illa.

e ¶ Minor. q̄ fctō diuortio nō teneat et ad mutuā ſeruitutē: et ideo nō videt ve nire ℨ fidem cōiugalē video nō facit alteri iniuriā. ſi ei poſt adulteriū ſtati reſtitura eēt prior ſeruit⁹: ergo tñ deliquit vt pri⁹.

¶ Sunt enim.

¶ Hec eſt ſecunda pars.q. in q̄ dicit q̄ maius peccatū in fornicatione eſt ſodomiticum. Jo.de fā.

f ¶ Ab ire ſtu. vſic videt q̄ habeat inceſt⁹ ſit maior adultrio: vt.ff.de adul. ſi adulterium.ℨ.j.

g ¶ Cōtra naturā. quo caſu malo vici ℨ vincere. ℨ. xlij.q.j. in ipſarum.

h ¶ Uenitale. Arg.ℨ h.q̄ dicit mortaliꝫ peccare cū ppa vroze cū exceditꝫ mod⁹. vt ℨ.e.q.iiij. origo.

Minor tio fctō non debet mu tua ſeruitus.

iij.pars.

necessitas infirmitatis dare compulerit.

Ite ex conci. Martini pape.

¶ Ad pniam est cogendus: q̄ multis nuptijs copulatur.

Si q̄s fuerit multis nuptijs copulat⁹ a pniam agat: conuerſatio aūt et fides penitētis tps cōprehendat⁵.

Item Auguſti. de adulteriis coniugijs.lib.j.

¶ Aut ob fornicationem vroꝛem dimittit / et aliam ducit: mechari probatur.

Quēadmodū non recte dici poteſt: ſi neſcit hō non peccat (ſunt em̄ pctā ignorantiū q̄ huius minora q̄ ſcientiū) ita etiā non recte dici pōt: ſi cauſa fornicationis dimiſerit vroꝛē vir valiā duxerit nō mechat. Eſt enim mechatio vcorū qui altas ducunt relictis ppter fornicationē pnoubus ſed vtiq; minoꝛ⁸ q̄ eoꝛ qui nō ppter fornicatiōem dimittūt. Sunt em̄ in fornicatione gradus vt ſicut grauꝫ peccat adulter q̄ fornicator: ſic grauꝫ delinquit qui nec ſua dimiſſa alteram ducit: eo q̄ ſuam dimittens aliaꝫ cognoſcit: grauius quoq; qui vroꝛem ſuā habens ad cōiugem primi ſui accedit q̄ qui non habēs vroꝛē thoꝛū alterius violat: vel vroꝛatus ad ſolutam accedens. ſed hos omnes inceſtuoſi tranſcēdūt: quos vincunt cōtra naturam delinquentes. Unde Auguſti. de adulte. coniugijs.

Adulteriū malum vincit fornicationem: vicitur aūt ab inceſtu⁸. peius eſt enim cum matre q̄ cuz aliena vroꝛe concumbere. ſed oim hoꝛū eſt peſſimū q̄ contra naturā⁹ fit. vt ſivir membꝛo mulieris non

i ¶ Execrabilius. Arg. hic q̄ plus peccat qui iurat per deum mendacium q̄ qui iurat per creaturā mendacium. vt.xxij.q.j. monet.

k ¶ In vroꝛe. ℨ.c.ij. q̄ꝗd. cōtra ibi de naturali: hic de ordinaria pmixtione agit de q̄ dī. xxxv. q.ij. extraordinaria.

l Offerebat ℨ.dis.xlvij. q̄ ait. ℨ xv.q̄ j. ſi q̄s in clero. Sz dic ſcūs alios vel q̄ ad zelū: q̄ voluerit hoſpites ſuſcipere ſeruari.

m ¶ Apō barbaras nā et hoſpitij fides eſt ſuāda. vt.xxij.q.j. noti. a hoſpes te neā hoſpitem defendere. vſi⁹ dat actionem ℨ ciuz.ff.nau. caup. i.j. in pn. a dicit i die iudicij. hoſpes fut a non recipitis me qē rij. diſtin. ℨ.ſi.

Fides hoſpitij ſeruanda eſt.

n Hagitia. ¶ Que ſi odo. Ar. q̄ rōne mixtorum vel cōſuetudinis nō excuſat q̄s a culpa. ar. ℨ.e.q.iiij. obiciūt ℨ ſz ibi reſpōdet ℨ natūrā. q̄n q̄s ppt mixtorum excuſat. habes de pe. di. vj. c.j. ſi. a. xliij. diſtin. confeſſationes.

Sect. xxx. b.

o ¶ Que. um deo. de qua habes ℨ.de cōſe. di. ij. in chriſto.

p ¶ Peruersitate. i. odie per uerſo. grauꝫ in punit leges hō crimen q̄ canones. vt ex de excel. prela. clerici. C. de adult. cum vir. Et dicit ipe rator. q̄ tale crimē peſtilētas a repellates induxerit. in auſ. vt nō luxurient cōtra naturā. circa fi. colſ. vj. ℨ q̄ puerus corrupti ad ſtuprum morte punit. ℨ. de pe. di. ſi. j. qui puero.

Petrus ℨ natū rampe ſtilentias in ducit.

Hagitia q̄ ſunt contra naturā vbiq; et ſemper repudiāda atq; puniēda ſunt qualia ſodomitaruz fuerint: q̄ ſi oēs⁹ gentes facerent eodem crimine reatu diuina lege tenerent: que non ſic fecit hoies vt ſe illo vterentur modo. violaſ quippe ipſa ſocieras q̄ cum deo⁹ nobis eſſe debet: cum eadē natura cui⁹ ipſe auctor eſt libidinis puerſtrate⁹ polluit.

Item contra Jouī. lib.j.

¶ Turpior et flagitioſior eſt vſus contra naturā q̄ fornicationis vel adulterij.

a Sus naturalis. ¶ Arguebat in epiſtola ad romanos.

b ¶ Damnabiliores.qō vez eſt. vt ℨ.e. adulterij.

Non ſolum. ¶ Hec eſt tertia pars.q. in qua Jlidorus deteſtatur crimen adulterij. Jo.de fan.

c ¶ Peccatuz. Id eſt pcti reat⁹ q̄ actuale pctm tranſit actu ſed remanet reatus originale eoꝛ uerſo. de pſe. diſtiſ. non ex quo.

d ¶ Adhuc.ſ. ipſe di. q. ſtidie.

e ¶ Delectet. ℨ. dis. xlviij. hinc pſi. poderoſus.

f ¶ Teneat. ſ. vt delectet. nam tunc peccat mortaliter. argu. di. lxxxj. valet. nam ſi ad hoc teneat vt doleat nullū tale remediū ſicut ptinuata me morta. de pe. di. iij. iudas.

iij. pars

g ¶ Seruitꝫ. ſcz ideo ois rē.

h ¶ A deo. ſcz de ſalomone. ℨ. e.q.iiij. ſalomon

Mat. v.e. Peccata carnalia ſunt ſeptem.

i ¶ Septē vitia. ſ. ſuperbia / inuidia / ira / auaritia / accidia ſiue triſticia / gula / luxuria: p quā hic ponitur fornicatio hec ſunt cardinalia. alia ſunt quaſi ramuſculi de quibus habes. xxv. diſt. ℨ crimuns.

k ¶ Fornicatiōis. ſcz ſceſtuoſe.

l ¶ Maximū. ſcz cōmune. vel maximum dī qz hz ſiſb ſe mixtas ſpeciel. xxviij. q.j. idolatria.

Quid in omnibus.

Adulterio multa ſūt grauiora.

m ¶ Gratius. Hoc dicit ad deteſtationē crimis. vel ſimilis modus loquēdi ℨ. eo. q. vi. nichil iniqui⁹. Multa em̄ crimina ſunt grauiora adulterio: vt homicidiū. vt ℨ. pr q ij. ſi q̄s. vel ſtus ℨ. eo. adulterij. et ſic intelligū. vr. xvij q. iij. ſicut. a fractio voti pertinentie. vt xxv. q. j. impium. a generaliter vbiq; grauior pena imponitur. vt. xxiij. q. j.

Sus naturalis et licitus eſt ſicut i cōiugio a illicit⁹ ſicut i adulterio cōtra naturam ſo ſemp illicitus: et p cuidubio flagitioſior atq; turpior. quē ſcūs apl⁹ⁿ⁹ et in maſculis et in femmis arguebat⁹ dānabiliores⁵ volens intelligi q̄ ſi in vſu naturali vel adultera dō vel fornicādo peccarēt.

Item Jlidorus.

¶ Omnis immunda pollutio fornicatio eſt: licet varia ſint peccata fornicationis.

Non ſoluz de commiſſa fornicatione petiſ⁸ regnat in hoſe: ſed ſi adhuc⁹ delectet⁸ atq; aim teneat⁹. pcul dubio regnat. fornicatio carnis adulterium eſt: fornicatio animi idolorum eſt ſeruitus⁹. Eſt autem ſpūalis fornicatio de q̄ dīs ait. Qui viderit mulierem ad cōcupiſcendū eam: tā mechat⁷ eſt eā in corde ſuo ois immunda pollutio fornicatio dī: q̄uis q̄ſq; diuerſa turpitudinis voluntate pſtituat ex delectatione em̄ fornicandi varia gignūtur flagitia: q̄bus regnuz dei claudit vt homo a deo⁵ ſeparetur. Inter cetera ſeptem vicia⁴ viciū fornicationis⁵ maximum⁴ ſcelus eſt: qz p carnis immundiciā remplū dei violat. ſunt autē quedā que ſicut a alia abſq; vlla diſcretione indeſinēter libidini ſuiunt quas ego nec nuptis pecudib⁹ compauerim. pecora enim cū cōcepērint/ vltra nō indulgent maribus copiam ſui.

Item ex epla Clementis.

non aſſeramus. Uel dicitur maximuz: q̄ maxima pena punitur. i. morte. extra de fur. c.j. ℨ ij.

n ¶ In penis. i. in phibitionib⁹ ſcē tabule moyſi. In prima tabula ponuntur hec tria precepta. Nō habebis deos alienos coꝛā me: vl nō facies tibi ſculptile

Precepta decalogi cōtinentur i duab⁹ tabulis.

¶ Adulterium ſecundum in penis obtinet locum.

Quia in oibus pctis adulterio eſt grauius⁹⁷. ſecundū nāq; in penis⁸ obtinet locū: quē q̄dē primum⁹ habēt illi q̄ aberrāt: ꝛ adeo etiā ſi ſo due vixerint. Dicis auctoritatibus euidētiſſime monſtratur q̄ q̄cūq; cā fornicationis vroꝛē ſuā dimiſerit: aliā illa viuente ducere nō poterit: et ſi duxerit reus adulterij erit. Dicis ita rñdetur. Hec auctes de his loquunt quoꝝ cōtinentia carnalis infirmitas nō impedit. vel de his qui preſtantes cauſam diſcidij aliꝝ cōiunctione ſe reddiderint indignos.

Item Ambro. ſup epiſtolam Pauli ad corinthios.

Uoꝛ a viro non diſcedat niſi cauſa fornicationis. q̄ ſi diſceſſerit: aut maneat innupta: aut reconcilietur viro ſuo: et vir ſimiliter nō dimittat vroꝛē: ideo non ſubdit de viro qō de vroꝛe premiſit: qz viro licet ducere aliam.

Item Gregorius iunioꝛ bonifacio epiſcopo.

¶ Licet ducere aliaꝝ viro cui ſua ob infirmitatem corporis debitum reddere non valet.

Quod propoſuiſti: ſi mulier infirmitate ꝓ correpta non valuerit viro debituz reddere: quid eius faciat coniugalis: bonum eſſet ſi ſic permaneret: vt abſtinentie vacaret. ſed quia hoc magnoꝝ eſt: ille qui non poterit ſe continere nubat⁹ magis: non tamen ſi ſtatim. Id eſt in prima tabula.

¶ Quinta. ¶ Hec eſt quarta pars quēſtionis: in q̄ ponit duo capi. q̄ de arta loquūtur ꝛ ideo nō ſūt contraria iuri. Joan. de fan.

Quod propoſuiſti.

p ¶ Infirmitate. i. arta. ℨ.q. v. puto

q ¶ Nubat. Hoc angliets cōceſſum eſt: vt dicit Grego. qz nouit erāt ſide. vt ℨ. eo. ℨ. ſtinis. ℨ male: qz ille non fuit Gregorius magn⁹: nec ſcribit Auguſti. aliqz epo: cui illa cōceſſio facta eſt. xxv. q. iij. qō ſcripſi. Uel intellige q̄ locutus de ſpō ſa: et ſim hoc illud eſt q̄ſtiū. nō em̄ opē ſubtrahit. Uel intellige q̄ de dote ei reſtituēda. cē de do. iter vi. vroꝛe. a. j. c. ij. Uel loquit de arta: ꝛ illud erit q̄ſtiuz nō em̄ opeꝛu rē. Sed ℨ hoc obūcit cē de frigi. ꝛ maleſi. q̄ſti-

f. Lo. vij. b.

tanoni.nō ibi dicit q nō inuenit aliqs canon de arta. sed certe bene inuenit. sed nō exprīsit. Uel intelligē de iuuene qui ptinere nō pōt cui permittit Here cū vna pmissuā pparatione ne ad plures accedat. sīle.j.pri. xi.q.ij.si q. Uel dic hoc abrogatum esse: vt dicit. S.

a Opem. i. dotem reddat.
b Culpa. Arg. q probato adulterio statiz vir pōt dimittere vxorē suam z dotē lucrat. et ō dona. inter virū z vxo. plerūq.
d Sed quid.
e Hec est. v. ps ītegis. In qua laborat magr p solutiōe ca. z dicit q incestuosi tm̄ post mortem vxoris pnt contrahere. z hoc p bat p. vj. ca. que sunt restrigēda ad ius cōmune. Jo. de fan.
c Aduersus Nonne Leo ꝓmus dicta Greg. minoris sine exceptione mādauit tenenda. vt xx. dist. c. j. sed illud in aliis in q̄bus bene dixit. ar. j. q. j. filium.
d Publice. Hic alludit Hug. distinctioni Alexan. et de dinor. si qua. z ca. porro. q̄ tamē aboli ta est. extra ō eo qui cog. cōsang. vxor' sue. discretionē. Jo. nec potitur in nona cōsillatione.

Matrimonū nō pōt ihs p incestuosos.

men et subsidij opem[a] subtrahat quam ifirmitas prepedit nō tamen deresthabitis culpa[b] excludit. Sed illud Ambro. a falsarioubus dicit esse insertū. Illud Grego. sacris canonibus imo euangelice et apostolice doctrine penit⁹ inuenitur aduersum[c]. quidā vero sententiā Ambrosij seruare cupientes non de qualibet fornicatione illud arbitrantur intelligi: vt ob quamlibet fornicationē vir licite dimittat vxorē: et viuente dimissa aliam ducat de incestuosa tantum fornicatione intelligitur: cum vxor videlicet alicui⁹ patri et filio fratri et auunculo viri sui vel alicui similium se ad constuprandum publice[d] tradiderit. Hec autem quis viro suo se illicitus reddidit in perpetuum dum per copulam cōsanguinitatis in primū vel secundum vel tertiū gradum trāsiuit affinitas: licite dimittitur. et ea viuente supducit alia. Hinc si q̄s contēdat non magis viro q̄ mulieri licitum esse si vir alicuius eo dē modo fornicet: sciat virum ab Amb. appellatum nō sexu sed animi virtute / mulierem quoq̄ nominataz sentiat non sexu corporis: Jz mollicie mentis. Sz qr nulla auctoritate pmittitur vt vxore viuente alia subducatur: intelligitur illud Ambro. in supradicto genere fornicationis: non tamen q̄ viuente dimissa aliā ducere possit: sed post mortem fornicarij vel fornicarie quorum vterq̄ (vt supradictum est) a corruptione luxurie mulier appellatur: ille qui a fornicatione mūdus est vir vel mulier alijs copulari possunt. adulteri autez

g Jq̄s vidua. Soroziū[g] q̄z vna erat vxor sua z sic nō erit ꝓra. j. pri. cā. q. ij. si quis cū duab⁹,
h Duobus. quoz vnus erat maritus. z sic nō est contra. j. prio. causa. q. ij. si quis cum.
i Consobrinā. i. filiā materterē. Uel dic aut p. i. filiā auūculi. ē. q. j. de benedicto.
k Penitētie tertiorus q̄ bz cōtinua mēsura. ō pe. di. iij. iudas.
l Quicunq̄ pprijs. ij de hac premiserat. Uel intellige pūgnā auūculi de alio pgentiaz vel de secūdis nuptijs. vt. xxxv. q̄. vltī. fraternitatis.
l Loe. s. adulteros. vt. j. e. ij. q̄uis. vel viros vel vxores.
m Qui dormierit. ē. xxvij. q. ij. qui dormierit.
n Neutrā. qr̄pe debitū nō exiget ab ea. et ita habet tm̄ ab ea: et qr ipsa petēte tenetur ei reddere debitū. et ita non hz sed habet tm̄: nec distinguo an fuerit occultus incestus an manifest⁹. vt extra de eo qui cognouit ꝓsang. vxo. sue. discretionē. de hoc nota. xxvij. q. ij. qui dormierit.
o In coniugio. xxxiij. q. ij. si quis cū duabus cōtra. sed ibi soluitur.
p Copulentur. etiam aliqs qr aliter nō esset questio.

Uir q̄ habet vxorē z non habet eā.

Qui dormierit[m] cū duabus sororibus et vna ex illis antea vxor fuerit: neutram[n] ex ipsis habeat: nec ipsi adulteri vnq̄ in coniugio[o] copulentur[p].

Item illud Gregorij.

Causa adulterij vxorem relinquentis continentiā seruet.

Hi vero qui vxores suas in adulterio[q] deprehendunt[r]: non licebit nec eum nec eā aliam vxorē accipe vel alium virum q̄diu ambo viuunt[s]. Si autē adulter⁹ mortua fuerit: vir el⁹ si vult nubat

3 vero, q
q In adulterio. incestuoso. nā qr alij adulteri ꝓtrahere possunt. habes. xxxi. q. j. c. ij.
r Deprehēdat. z nolūt eas deretero habere in coniugio.
s Uiuunt. p hoc determinant omia hec. c. post mortem eīus

adulterantis licet alij contrahere: ante non.
a Adultera. ē. ꝓrio. q. j. si q̄s ē. ē. q. apls. cōtra. c. illo colligit q̄ mortuo viro fornicatore adultera possit alteri nubere. sed qualiter hoc soluet supra determinatum est. xxxj. q. j. si quis.
b Penitētie tertiorus q̄ bz cōtinua mēsura. ō pe. di. iij. iudas.
Qui cubuit cū soro.
c Neutram habeas. haberi tm̄ ab ea vt nota ui. ē. ea. qui dormierit.
d Cōscia. tā ēq̄ lena: qr peturet vt adulteret ē. e. q. j. ca. j.
e Si se cōtinere. vel si manifestū ē viri adulteriū z eū nō corrigit. Et est arg. ad cōnēz de medico q̄ cognouit vxorē patientis ex dissolutiōe viri vel viri vel dissimulatiōe viri vel per
Adde sua glo. ad hāc f
f Nubat. gl. no. l. l. ij. ē. si: vel eo viuēte si publi co. ff. ō adul. glo. l. l. cū mulier. ff. so. m.
Qui cubuisti cū sorore vxoris tue / si fecisti neutram habeas[c]. etsi illa que vxor tua fuerit conscia[a] sceleris non fuit si se continere[e] nō vult nubat[f] in dño cui velit. tu autem z adultera sine spe coniugij permaneatis z q̄diu vixeritis iuxta preceptum sacerdotis penitentiam agite.
Item ex concilio Triburiensi.
Cum nouerca/ vel filia stra vel sorore sue vxoris dormiēs ad coniugiū puenire non potest: virtō tamen earū legitima non negatur coniugia.
Si quis cuz nouerca sua dormierit/ neuter ad cōiugiū potest puenire: sed vir[g] ei⁹ potest si vult aliam accipere si se continere non pōt. similiter[h] si q̄s cū filiastra sua / vel cum sorore vxoris sue dormierit/ obseruādum est. Quātus illud quod in fine magociēsis[i] cōcilij ponitur a nōnullis non de ligitime coniunctis: sed de fornicariis dictum intelligāt: videlicet vt fornicarij discedāt abinuicem: z sine spe coniugij permaneāt. Illud vero[k] Grego. ad Bonifacium anglicis p tempore permissum est: quib⁹

tm̄ in dño: adultera[a] ꝓ nunq̄ etiā si mortuus fuerit vir eius oibus tm̄ diebus vite sue acerrime pnie[b] lameta persoluat.
Item ex decreto Zacharie pa.
Neutram habeat quisquis rem vxoris polluit.
Cubuisti cum sorore vxoris tue / si fecisti neutram habeas[c]. etsi illa que vxor tua fuerit conscia[a] sceleris non fuit si se continere[e] nō vult nubat[f] in dño cui velit. tu autem z adultera sine spe coniugij permaneatis z q̄diu vixeritis iuxta preceptum sacerdotis penitentiam agite.
Item ex concilio Triburiensi.
Cum nouerca/ vel filiastra vel sorore sue vxoris dormiēs ad coniugiū puenire non potest: virtō tamen earū legitima non negatur coniugia.
Si quis cuz nouerca sua dormierit/ neuter ad cōiugiū potest puenire: sed vir[g] ei⁹ potest si vult aliam accipere si se continere non pōt. similiter[h] si q̄s cū filiastra sua / vel cum sorore vxoris sue dormierit/ obseruādum est. Quātus illud quod in fine magociēsis[i] cōcilij ponitur a nōnullis non de ligitime coniunctis: sed de fornicariis dictum intelligāt: videlicet vt fornicarij discedāt abinuicem: z sine spe coniugij permaneāt. Illud vero[k] Grego. ad Bonifacium anglicis p tempore permissum est: quib⁹

traxerunt: tenet matrimonium. Jo. de fan.
n Nō pōt. Ar. q̄ si res quenit ad eū statū. tē. ar. ff. ō iti. actuq̄ pri. l. j. qō ei recte actū ē corripi ñ pōt tē.
o Aut membris. hic idem repertur.
p Erfecti. de istis castratis q̄dā sunt castrati. q̄dā caste nati. i. frigidi: z isti ñ pōt ti/an Here. j. pri. q. j. possint si vo. Alij castrati. ē. spadōes de: ne pōt Here. ar gu. xxvij. q. j. nu ptiaz. j. pri. q. v q̄ deo. ff. de iure do. si seruus. ē. si spadoni. Alij dicunt melius q̄ nec isti pōt Here cū cognoscē vxorez nō pōt z ergun tur in mīmonio trta bona: re vel spe. xxvij. q. ij. oē Ut dicas q̄ si hz vgā erectā siue resoluat sperma siue nō: q̄ ibi sit mīmonium. nā tal satisfacit mulieri sicut mulier satisfacit viro siue resoluat siue nō. nec refrik q̄ semp in matrimonio sit filioz procreatio: qz sufficit q̄ nō exirēt prolem. vt. ē. e. q. ij. solet.

Castrati

Furiosus vij. ps

q Neq furiosus / neq furiosa. quia nō possunt consentire. ar. xv. q. j. aliquos. possunt tamen si habeant dilucida iterualla. vt ex despondilec⁹. Arg. vij. q. j. Gnis. alis nō valet. xxvij. q. ij. sufficiat. xvij. q. ij. Gōsaldꝰ
Ergo.
Hec est septima pars qstionis in qua redit ad ꝓpositū prin

Furiosus con sensum nō trahē. ar gu. xxvij. q. j. nuptiaz. j. pri. q. v q̄ deo. ff. de iure do. si seruus. ē. si spadoni. Alij dicunt melius q̄ nec isti pōt Here cū cognoscē vxorez nō pōt z ergun tur in mīmonio trta bona: re vel spe. xxvij. q. ij. oē Ut dicas q̄ si hz vgā erectā siue resoluat sperma siue nō: q̄ ibi sit mīmonium. nā tal satisfacit mulieri sicut mulier satisfacit viro siue resoluat siue nō. nec refrik q̄ semp in matrimonio sit filioz procreatio: qz sufficit q̄ nō exirēt prolem. vt. ē. e. q. ij. solet.

vſ. ps

cipale. scilicet ad ostendendum q̄ altero viuente non potest alter contrahere. Hugo. Et est septima ps sm Joan. de fan.
Antū valet. Sociale. i. mīmoniuz q̄s duos sociat. z ē ar. q̄ cā cessante nō cessat constitutū vt. ē. e. q. j. dixit. ē. iij. di. hisoibꝰ. z c. neophitꝰ. ī So. hoc z illō nō tāgūt se. nā ibi cā appellat. p q̄ excludenda aliqs cōstituit. vt ibi. ff. de postu. l. j. ē. serū. hic ꝰ appellatur. p qua habenda mīmoniū contrahitur.

a ¶Posset. de facto.
b ¶Illam. ff. distin. lvj. Ismael.
c ¶Alterius. s. proxis.
d ¶Apud antiquos. ff. e. q. iij. dixit.
e ¶Temere nō dixerim. Velī est pie dubitare: ꝙ temere differre die temere nō dicere. i. nullo modo dicā: qr temerariū esset dicere sic sentire.
f ¶Sqzādo. ¶Sacrm. i. characterē.
g ¶Habet autem hoc. ff. i. q. j. qꝫ quidaz. ff. xij. q. j. firmius.
h ¶Cum ita. ¶Hec fuit. viij. q. iij. dico/an liceat ducē vxorē infidelem sub ea pditiōe vt cōuertat? et certū est qꝫ pure ñ pōt duci sub ea cōditione: vt cōuertatur. ¶Here cuz ea. vt xxviij. q. j. ca. cauue. s. c. nō oportet. Sed omittit magr hāc nōē illaz quā posuit supra i themate. qr determinata erat ff. xxviij. q. j. non oportet. z ponit aliā q̄ sic determinata est. xvij. distin. qꝫ ait.
i ¶Non solū. ¶Quidā faciūt cognoscēdo aliam dimissa sua.
k ¶Ducit alterā. mechatur.
l ¶Cōfessatione. Ar. qꝫ in illicitis cōfessatio nō dz admitti. vt. xxvij. qō. v. si dicat. j. q. j. non est putāda. xxij. q. vj primum. s. c. ne quis. s. c. faciat. ff. dist. ly. si euāgelica. xvij. dist. qꝫ ait.
m ¶Da promissi. hic colligē qꝫ licet interdū sub cōditione cōtrahere. vt. xxviij. q. j. nō oportet.
n ¶Conditione. Et qō videt qꝫ adēz subintelligat cōditiones in iuramento. qō falsum est vt no tauī. ff. xxvij. q. vj. ff. i. qz ꝙnales intelliguī. z si nō ꝙnales. ꝙnales vt si deꝰ voluerit. si vixero. si potero. ꝙnales nō intelligūtur nisi exprimantur. vt si hoc fecero. vt. C. de pdi. ob tur. can. si reperēdi. ff. de fō. obligatione. quicqd. nisi vbi lex plumit aliqd tacite agi inter ꝑsentes. tūc em̄ illud ꝙ expresse habetur. vt. ff. licer. pe. cum qd. ff. ō ver. obli. rei ticum. qñqz lex ipsa ꝙnales cōditiones subintelligit: vt in ista. Si quis ista dotis sub intelligitur hec. si nuptie fuerint secute. vt. ff. ō ure do. stipulationem: z hoc si nō immoderatū qd ꝓcipitur. vt. ff. ō ope. lib. si libertus. errra de iureiuran. quinta. Allia. Jo.
o ¶Conditione. No. ar. 3 contrario sensu sub audiūtur et alie condiciones: vt dixi. xxvij. qō. ij. ℣ primo.
p ¶Quidā vir maleficus. Tractauit Gratianus. ō. de impedimento matrimonij qō procedit ex animo z etiā de eo quod procedit tam ex animo/ ꝙ ex corpore cōiūctum: nunc tractat in causa ista de eo quod ꝓcedit tm̄ ex corpore. tractat etiā de quibusdam aliis impedimentis. vt de frigi. z maleficio. c. j. et. iij. et de enormitate delicti. vt. j. qō. j. de his. et seqntibus. et de tempore feriarū. vt. j. q. iiij. per totum.
q ¶Agnī. id ē christi. ō quo dicitur. ecce agnus dei. de conse. dist. iiij. nemo.

Condiciones aliquē sunt iuramenti intelligendē.

Questio viii.

Adhuc de eodē.

Sqzadeo inter viuentes maneāt inita iura nuptiarū vt potī inter se sint coniuges etiā separati ꝙ cum his quib⁹ adheserunt. z paulo post manet inē viuētes quoddam vinculū cōiugale. qō nec separatio nec cum altero viro copulatio possit auferre sicut apostata aia velut de cōiugio christi recedens etiā fide pdita facī[m] fidei non amittit qō in lauacro regnatiōis accepit redderet em̄ pculdubio redeū ti si amisisset abscedens. Habet[s] aūt hoc qui recessit ad cumulū supplicij non ad meritū premij.

¶Questio viii.

Utā itaqz [h] ꝙbatum sit: ꝙ hic vxorē suā dimittere: et aliam ducere nō pōt. queritur si liceat ei hac cōditione peccare vt infidelē ad fidē adducat. quod nō posse fieri Aug. affirmat in li. de adulterinis cōiugijs ita dicens. ¶Nō dz aliqs a cōmūnie voto recedere: etiā si infidelis ꝛpianā se politeatur fieri.

Qn solū mechādi nō est qō quidā[i] facit̄. sed ois ꝙ dimittit vxorē suā z ducit alterā: z si ꝓpterea eā duxerit vt ꝛpianā faciat: sed z qs quis nō alligat[r] vxori cōmūnie tiā deo vouit. nullo mō debet ista cōfessatione[l] peccare vt iō credat vxorē sibi esse ducendā qr ꝓmittit[m] ḡ nuptias eius apperit futurā se esse ꝛpianā. qō em̄ cuiqz añqz vouisset licebat cū se id nunqz facturū vouerit non licebit. si tā id vouerit: qō vouendū sit: sicuti est ꝓpetua virginitas: vel post expta cōnubia solutis a vinculo coniugali vidualis castitas: seu ex consensu vouentibus z carnalia debita sibijnuicem relaxātibus fidelibus: castisqz coniugibus quod alterū sine altera vl alterā siue altero vouere fas nō est iugis cōtinentia. hec ergo z si alia sunt ꝙrectissime vouētur cū hoies vouerint nulla condition[n] rūpenda sunt que sine vlla cōditione[o] vouerūt.

¶Causa. xxxiij.

Uidam vir[p] maleficijs impedit[q] vxori sue debitum reddere non poterat. ali[q] interim clanculo eā corrupit a viro suo separata corruptor suo publice nubit. crimē quod admiserat corde tm̄ deo cōfitetur / redditur huic facultas cognoscēdi eā: repetit vxorē suam/ qua recepta vt expeditius orationi vacaret: et ad carnes agni[q] dei. de conse. dist. iiij. nemo.

a ¶Confessione. i. contritione.
Diuisio ¶Quod aut. ¶Hec questio diuidit̄ in tres partes. In prima quaꝛ probatur qꝫ frigiditas separat matrimonium. Secunda ibi. Hoc autem. Tertia ibi. Ecce qꝫ impossibile. Joan. de fan.
b ¶Quod autem. Nic depingit prima ꝛtio: an sez ipossibilitas coeūdi separet mr̄imonium Et nota qꝫ ē triplex impossibilitas. Impossibilitas coeundi est triplex.
Impossibilitas coeundi est triplex. Et ē impossibilitas ex alio vt in furiosis. ff. ꝓcti. q. vij. neqz furiosus. Ex corpore vt i frigido et maleficiato. j. e. c. j. z iij. Ex utroqꝫ: vt i puero. vt xxx. qō. iij. vbi. Ut sic diligas Alia est natura his ipotentia: vt frigiditas. Alia accidentalis: vt maleficiū. z que cuncz sit impotētia si mr̄imoniū precessit illā ita qꝫ effectū sūt una caro: ꝓpter nullā causam superuenīte possunt separi. vi. ff. ꝓ. q. vij. hi. qui mr̄imoniū. nisi ꝓpter fornicatione. vt. ff. ꝓ. q. j. dixit. vbi ꝛto impedimentū precessit mr̄imoniū refert vtrum sit perpetuū: quia tunc separi pōt. arg. j. eo. si ꝙ sortiarias. si tēporale/nequaqꝫ. Et no. qꝫ iz iura emanauerint diuersa sup hoc. s. vsqz ad qō tēpꝰ deberēt manere simul ad hoc vt maleficiū videatur esse ꝓpetuū. vt extra ō frigi. z maleficiū. c. j. z. C de repu. i causis tm̄ ꝙ Celestinum tēpus determinatū est triennū. vt in eo. tt. laudabilē vide dicit antē. de nup. ℣ per occasionē. colla. iiij. hoc tamen exaudi cum ante triennium nō potest cōstare de impedimēto naturali: vt colligit̄ur in predicta decre. laudabilē. z hoc dico tam in frigido qꝫ i maleficiato: z hoc triennū currit a tēpore quo tēr auerit̄ coueri vt colligit̄ur in autētica predicta. vbi aūt dubitatur an ꝑsserit maleficiū an secutū sit ꝓsumendū est qꝫ secutū sit post matrimoniū. arg. C de cōsil. edic. l. iij. e hoc fauore matrimonij. xxxv. q. vj. videtur. pulcra est.
c ¶Et aplica. Sophistice iducit Gra. oia ista qr de cōsummato mr̄imonio intelliguntur.
d ¶Quis. scilz corporali.
e ¶Non legitantum.
f ¶Officio carnis. xxvij. q. ij. ℣. decce.
g ¶Officio. Id ē carnali cōmixtione.

Impossibilitas coeundi

Dat. xix. b.

J. To. vij. g.

Hold. b.

Dat. xix. b.

purius accederet: cōtinētiam se seruaturum ꝓmisit vxori. Ro cōsensū nō adhibuit. Hic primū q̄rit: an ꝓpter impossibilitatē coeundi a viro suo aliqua sit separanda. Secō: an post separationē ei nubere valeat cum quo prius fornicata est? Tertio: si sola cōfessione[a] cōtra dicis crimen possit deleri? Quarto si tpe ofonis quis valeat reddere coniugij debitū? Quinto: an vir sine consensu vxoris continentiam vouere possit. vel si minis vel terroribus licentiā vouendi ab ea extorquere valeat?

¶Questio prima.

Quod autem[b] ꝓpter ipossibilitatem redēdi debitū / mulier a viro suo separari non possit auctoritate euangelica et apostolica[c] ꝓbat. Sic em̄ xp̄us ait in euangelio. Nulli licet dimittere vxorem suā nisi causa fornicationis: vel qua[a] alter eoꝝ (sicut Augustinus exponit) fornicat[a] fuerit. vel ad quā alter alterum pertrahere voluerit. Idem apls. Mulier cuius tpe viuit vir eius/ alligata est legi ipsi[a]: nō legi[e] sibi reddēdi debitum: sed non transferendi se ad alium. Item his qui matrimonio iuncti sunt ꝓcipio non ego: sz dns vxorem a viro suo non discedere nisi causa fornicationis. Euangelica itaqz et aplica auctē ꝓhibet mulier a viro suo discedere: nisi ob causaz illā fornicatiōis cūctis notissimam: q̄ interueniēte si discesserit oportet eā manere innuptam: aut reconciliari viro suo. vñ dat intelligi qꝫ impossibilitas reddēdi debitum non facit coniugij discidium. Ista ꝛtio respōdet. cōiugiū cōfirmatur carnali officio[f] vt supra ꝓbatum est: postqꝫ vero officio[g] cōfirmatum fuerit nisi in causa fornicationis nō iz viro vxorem dimittere vel vxori a viro discedere: verum anteqꝫ confirmetur / impossibilitas officij[f] soluit vinculum coniugij. Unde scribit Gregorius Johanni Rauennati archiepo.

¶Licet mulieri alteri nubere: quam ob frigiditatē vir cognoscere non poterit.

Quod autē interrogasti de his qui matrimonio iuncti sunt z nubere[h] non possunt: si ille aliam vel illa aliū ducere possit? de quibus scriptū[i] est. Erit z mulier si se coniunxerint: z dixerit postea mulier de viro qꝫ coire non possit cum ea. si potest ꝓbare[k] qꝫ verum sit per iustum[l] iudicium[m] acciptat aliū. si autē ille aliā acceperit separentur.

Item ex epistola eiusdem.

Requisisti de his qui ob cām frigide nature dicūt se nō posse inuicē operam carnī dāre cōmiscere. Iste ꝛto si non pōt ea vti ꝙ vxore[n]: habeat eam ꝙsi sororē. qꝫ si retinaculū cōiugale voluerit rescindere: maneant vtriqz innupti[o] ctenus. que tm̄ inspiciant debent esse inspt. l. j. qz visus sepe fallitur. z xxvij. q. j. nec aliquaz.

h ¶Nubere non pōt. i. sibi reddere debitū ꝓpter naturalē frigiditatem.
i ¶Scriptū ē primo libro capitulari karoli. c. in lombards.
k ¶Probare. Arg. qꝫ mulieri qñqz deferī ꝓbatio cū de commixtione carnis ꝓtroversia ē ar. ff. xxvij. qō. j. nec aliā. Sz ℣ j. e. si ꝙs acceperit. iz illis solutū ē. xxvij. q. ij. qō autē.
l ¶Per iustū. ff. ij. q. v. cōsului sti. ℣. iz ꝫ appellat verū iudicium nō cādētis ferri vel feruentis aq vel hmōi: sed legitimorū testiū.
m ¶Judiciū. ꝙ aspectū corporis si ℣go est. qz aliud est in corrupta: vt. j. c. ꝓcti. et qd iuris sit notaui. ff. xxvij. q. ij. qō autē. melius em̄ perpenditur ocul⁹ alicui insti. de gradi. cogna. ℣. hactenus. que tm̄ inspiciant debent esse perite. ff. de vē.
n ¶Ecclisti ¶Pro vxore. scilz ē. vt ē. e. accepisti
o ¶Innupti. preceptū est ℞ō ad virum: ꝛtum ad illā ꝙsilū. z ita verbū semel positū tenet equiuoce.

xxviij. di. presbyterum. et ibi Ouidius. Demophoon
ventis et verbis et vela dedisti.

a ¶ Naturaliter. id est naturali frigiditate ipedite. Et est arg. q frigiditas est perpetuum impedimentum. arg. j. eo. q. v. qui fitit. §. pr. q. v. licut. Iz quidam dicant q nullus impedimētū est pp̄etuū. nullus enim est ita frigidus vt dicit ḡn ope medicorum et posset subueniri: qō non credo cuz frigiditas q̄ est naturalis. p̄prietas p accidēs nō immutet. extra de celebra. missa. cum martha. §. q̄stionis. similiter quidam dicunt q nullus maleficiū est pp̄etuū quin saltem p ipm actorē possit sanari.

Frigiditas q̄nq̄ mutari non potest.

b ¶ Patet. no. q sequētia probant p precedēta. j. xxxiij. q. j. ca. j. in fi. iuncta. de. fraternitatez. et C. de adult. si q.

Rom. vj. d.

Item hic ex post facto patz retro fuisse matrimoniuz. vt extra de frigi. z male. fra ternitatis. z hoc ē notabile q eo ipso q alius vel alia supinduxit p̄esumitur hoc ex odio fieri. Et est p̄esumptio iuris cōtra quam non auditur probatio: immo statim ius pronūciat esse puniendum. arg. ad hoc. j. eo. q. ij. seculares.

Proba tio non audit̄ ꝯ iuris p̄sumptionē ij. pa.

c ¶ Idcirco. q. d. si vir petat diuortiū vt pater fiat/ nō audiret: si aūt petat vt exoneret oneribus matrimonij/ audiret. si mulier petat vt fiat mr̄/ audiretur: non dico virum quo ad hoc audiēdum si se frigidum sciret cum contraxit. extra de eo qui dux. c. j.

d ¶ Septima manu. hoc intellige cū hec nō erat virgo q si esset ꝯgo tūc sufficeret vex iudicij p obstetrices. vt. c. precedēti cū sacramēto tñ vtriusq; j. xxxv. q. iij. extraordinaria. Et not. q sufficerent in casib⁹ huius ca. duo. si septem habere nō possent. Itē eis solis crederetur si de hoc fama esset. ar. xxxv. qō. vj. si duo.

e ¶ Fuissent. et q operam dederunt: alias nō sufficeret: vt hic in principio ca. notatur.

f ¶ Humanum. ea humanitate qua apostolus permisit secundas nuptias. xxxj. q. j. hac ratione.

g ¶ Acceperit. Pone q mulier dixit cū impotētem ad reddēdū debitū: nō ꝓponēdo cām impotēte coeūdi et hoc ꝓbauit z lata est ſnia: nunqd si ℣ petat restitui ante a prioz a pmissa nō. qz totū ius suū videt in inducti de duxisse: vñ idē esset actꝰ p frigiditatē z maleficiū separareꝝ. arg. eꝛ de cā pos. z ꝓpte. cum sup electione. C. de an. except. l. vlti. secus si est in personali actione. ff. de excep. rei iudi. et an eadem. §. actiones.

h ¶ Vt q iuranerūt. i. vir z vxor nō p̄figunt testes q sese iurauerūt. illi em nō iurauerūt sic eē yez: Iz credere sic esse ex ꝛ sicut illi. s. vir z vxor dicebāt. ar. xxxv. qō. vj. de parentela. et extra de testi. quoniam.

i ¶ Peruxij. z ita vterq; fuit in culpa. al's qō in fi. ōr inquā eēt.

k ¶ Prioza. et hoc cū vterq; ℣ xit. al's excipere tur ℣ adulterantē de adulterio. extra de diuor. significasti. vel hoc cū innocens excipere nō vult argu. xxviij. q. j. idolatria.

Si quis acceperit.

l ¶ Tpe. pluſq; p duos mēses iij. p̄. q. em statim nō vxor ꝓclamauit virū ita esse iporētē post ea non credit ei: allegāt sed viro q̄stum dicit. vt ex ō frigt. et male. ca. j. dendū ē ex tpe p̄sumit aliquā nō esse coactā. vt ex ō spon. ad id. j. q. j. cōstat. ité vel tō potꝰ credit viro q̄ vxori: qz vir aliq̄s inueniuntur ipotēs ad coeundum. vt. l. di. qz tuā. hāc credo eē cām ꝛre viro credit in hoc casu. Sz Petrus hispan⁹ alias assignat rōnes. qz vir stat ꝓ mrimonio qō fauorabile est. Itē qz fuit sola cū solo creditur cognita ab ipo. vt. xxxij. q. j. dixit xxvij. q. j. nec aliq̄. iuxta illud Ouidij. A iuuene et cupido credat reddita ℣go: et hoc pōt intelligi de illa q̄ vtiq; fuit corrupta. sed si fuit virgo q̄ iuncta fuit et potius crederet. ꝓbatiōi sue quā facit p aspectū corpis. vt. ℣. eo. c. j. extra de ꝓba. ꝓpositi. tamen nisi mulier esset peritissime potꝰ esset credēdū viri facramēto qz res illa occulta est et nō peruia visui: z oculꝰ pie rūq; fallitur. vt. xxvij. qō. j. nec aliqua. z in talib⁹ sepe sacro vnꝰ stat. vt dū questio est de sumptibus factis. vt. C. de iudi. sanctim⁹. ij. q. j. in primis: vel dū est q̄stio de dāno dato sacramēto vniꝰ credit. C. vnde vi. si q̄s. Multa hec aūt que dicti vera sunt q̄vnus fatetur z alter negat. sed si vterq; fateret q nō interc̄sit cōmixtio: tūc sciēter expectabit per triēnium si antea nō pōt cōstare. vt ex cū frigtra de frigi. z maleff. laudabilem. Sed quid si mulier do ℣ sciebat virū esse frigidum ab initio? satis videt q tūc an sen nō posset petere separationē. arg. extra de frigi. z male. ca. j. z. C. de spō. l. vir. vbi dicitur q imputet sibi si tione scienter cōuncta sit turpi persone vel impotēti coire petere et quia fere accusat mores quos ducēdo eā in matri-

monio comprobauit. vt. ff. de adult. si vxor. in fi. de vito autem potius videtur q ille non possit recedere a multere si ipsa vult cohabitare ei cum ipse sciuerit se frigidum. ar. eꝛ de eo qui dux. in ma. c. j.

a ¶ Ꝫ fortiarias. ¶ Atq; maleficas. §. xxiij. q. iij. de tyrus.

b ¶ Abimelech. regem gerare. vt. xxxij. q. iij. nemo.

c ¶ Separari. Nisi ipsa vxor dicatur procurasse maleficiū/ cuz sua culpa ad hoc deuenerit. iv. distinctione. si euꝛ gelica. ff. qō metus cā. si mulier xv. qōe. j. si quis insanientes.

b ¶ Concubē ci. cum alijs nō cum priorib⁹. cum enim nō esset perpetuū impedimentum.

e ¶ Neqbūt. Hic pon⁹ ignarus dicēdus est q̄ gnar⁹. nā dicit Car q ille finis non tenet qz vt dixit nullum maleficiū est pp̄etuū quin saltē per ipsum actorem tolli potest. Alij dicunt ℣. vt ℣. eo. requisiti. vel itellige post triennium.

Quod aūt. Nec qō. diuidit in. x. partes. In quarum prima. ꝓbat per tū. ca. q si ḡs dimittat vxoꝛ sine iudicio eccle cogendus est ad illam redire. Secunda ibi. sine de coniugū. Tertia ibi. Hoc capitulo. Quarta ibi. In premissis. Quinta ibi. Nūc aūt. Sexta ibi. De penitentibus. Septima ibi. Latorem. Octaua ibi. Si quis. Nona ibi. Quos. Decima ibi. Antiqui. Jo. de fan.

f ¶ Superius ℣ xxxj. q. j. in princi.

g ¶ Sed q̄rit. qz sōa q̄stio non haberet dubitationē. ideo ponit aliā incidentē que sit̄ questionē nō ℣: qz semp est restituenda nisi in trib⁹ casib⁹. S. publice sit adulterata. vel nisi timeat de vite sententia. j. c. sine. z extra de diuor. significasti. Vel nisi dicant consanguinitis in gradu indispēsabili z incōtinēti. ꝓberitur exceptio. extra de restī. spo. litteras. z tñ in eodē casu fit restituto quo ad ola nisi quo ad carnale cōmercū vt ibi ōr in fi. Quartus casus potest esse: qñ vxor ꝓpria voluntate recedit a vito. vt xxvij. qō. ij. agatha. vel cū vir de licētia vxoris recedit ab ipsa: vt ibidem.

discessi fit tribus sibi nō restituitur.

Quod autē et cū quo prius fornicata fuerat post sepationem nubere possit ℣. pertꝰ ꝓbatū est. mortuꝰ est em vir eius sibi ex quo iudicio ecclesie ab eo separata ab eius lege soluta est. vñ iuxta apl̄m. Nubat cui vult tñ in dño. Sed q̄rit⁹ si sine ecclesiastico iudicio nulla causa discidij rationabiliter probata ab ea discesserit: an esset cogēdus redire ad eū? ¶ De hoc ita statutū est in concilio Carthaginēsi cui interfuit Augustinus. c. xxx.

¶ Non licet alicui vxorem dimittere: nisi causa discidij prius ecclesie probetur.

Seculares qui coniugalie consortium nulla gratiori culpa dimittunt: vel etiā dimiserūt: z nullas causas discidij ꝓbabiliter proponentes ꝓpterea sua mrimonia dimittūt vt aut illicita aut aliena ꝓsumāt: si anteq̄ apud eos cōprouinciales discidij causas dixerint: z priusq̄ in iudicio dānētur: vxores suas abiecerit: a cōione eccle et sancto populi cetu (p eo q fidē z cōiugia maculant) excludantur.

f.coxj. vij.d.

Matrimonia lis cā ad episcopū priner.

Ité Ambros⁹ super Lucā. ¶ Per diuina prohibet virum vxoꝛē omittere: nisi certa causa fornicationis.

An quod i subditos k ne accedētibus. p̄scribi enim potest talis iurisdictio. vt extra de p̄scrip. audientis. in fi. Jo.

i ¶ Quod. ¶ In subditos. l renunciare episcopatui. extra de renuncia. nisi. z extra de regu. licet. vel sicut subdati non possunt deserere prelatum. xi. q. j. violenta. vel sicut prelatus non potest sine causa punire subditos. lxxxvi. distin. si quis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ In cõparẽ. s. vt vir dimittat vroꝛem sine cã: vel cõsentiẽt preter ordinem iudiciarium. Jo.
b ¶ Sed phibet ẽ. xxvij. q. ij. sunt. in aut. vt liceat ma. z aute. §. cãe. lex enĩ humana admittit diuorciũ in alijs casibus preter fornicatiõem. vt. C. de repu. cõsensu.

Wat. xix. a.

HIstoria.
c ¶ Vt primo. Ex quo ergo mulieri pmo restituunt res sue multo pꝛius vir: videbit restituẽdꝫ. et sic facit ad ꝓpositũ. Sꝛa. Alij ponũt casum sic. Legebatur an mulieri accusate de adulterio dãde sint iuduciæ? Rñ. q; sic. Ex hoc non videt posse ista re: qꝛ in crimine adulterij nulla datur dilatio vt ff. de adul. in crimine. sed põt dici q; hoc verũ est cum agitur criminaliter.
d ¶ Rẽ familiarẽ. z hoc itelligũt quidã de ꝓparatorijs indutijs: alij de restitutorijs.
e ¶ hoc. s. restitutionẽ fieri.
f ¶ Oẽs leges. De hac materia loquuntur.

SIue de cõiugij. Hec est. q. pꝛo. qõ. In qua pꝛobat q; si femina in iudicio contẽdat cum marito: reddenda est sue libertati. Jo. de fan.
g ¶ Sine. Nic videt q; hoc ca. facit ac ptra ꝓpositũ Gratiani q; intẽdit pbare q; vroꝛ debeat restitui. at hec nõ restituit viro: ex ei⁹ potestati subtrahitur z cõsanguineis sociatur z ſſũ. i hoc facit: qꝛ ista spoliata erat quadã libertate: qꝛ cõpulsa fuerat contra se confiteri xxxj. q. ij. lotharij⁹. vel in hoc facit ad propositũ: qꝛ ponit quandã exceptionẽ qñ non dz fieri restitutio scilicet cum timetur de seuitia viri.

Matri monio

h ¶ Reddita. Nic habes q; ficto accusatur matrimonio. Nunq; põt vroꝛ petere vt dek libertati sue ne cogaꝛ fas est/in cõparem[a] fas est: dimittis q; vroꝛez quasi iure sine crimine et putas hoc tibi licere: qꝛ lex humana nõ pꝛohibet sed pꝛohibet[b] lex diuina: qui hominibus obsequeris deum vereꝛe: audi legem dñi cui obsequuntur: z qui leges fecerunt. Quos de[c] cõiunxit hõ non separet. I tẽ Nicola⁹ papa karolo imperatori. ¶ Abiecꝫ cause cognitione a viro suo dimissa ad omnia restituatur.

HIstoria ecclesiastica ab eusebio cesariẽsi episcopo confecta de muliere quadã que de castitate a marito accusabatur ait / ꝓceptum est ab imꝑatoꝛe lege lata vt primo[e] permitteretur ei rem familiarem[d] libere diutius ordinare: tunc demum rescõderet obiectis. hoc[e] oẽs[f] leges tam ecclesiastice/q; vulgares publiceq; precipiunt. si autem de mulieribus z secularib⁹ viris hec cõstituta sunt: multo magꝭ ecclesiasticis hominibus z sacerdotibus sunt concessa.

Item Nicolaus papa.
¶ Nisi pꝛe restitutiõem neq; de cõiugij federe neq; de adulterij crimine inter virũ z vroꝛẽ iudicium est agitandum.

SIue[g] de coniugij federe siue de adulterij crimine iudiciũ agitãdũ sit: nulla ratio patitur tebergã cum lothario posse ire certamẽ nisi pri⁹ ad tempus fuerit reddita[h] sue potestati z consanguineis ꝓpꝛijs libere sociata. itaq; etiaꝫ locus[i] pꝛouidendus est in quo nulla vis multitudinis formidetur ne fit difficile[k] testes ꝓducere: vel ceteras personas[l] que tã a sanctis canonib⁹ q; a venerandis romanis legibus in hm̃oi cõtrouersijs reqꝛunt.

In hoc ca.[m] q̃uis videat cam fuerexposita[n] quare sua auctoritate non licet alicui vroꝛem dimittere qua cessante ipsa quo q; pꝛohibitio cessare videtur: tamen quia ipsa separatio pena est: z pena nulli est inferenda nisi per iudicem: generaliter hoc intelligendum est vt sine ob causam premissam: siue nulla causa exꝛistente: nõ liceat alicui sua auctoritate vroꝛem dimittere. quod etiam de pena homicidij vl̃ qualibet[o] alia intelligendum est.

Unde Nicolaus papa scribit radulpho bituricarchiepo.
¶ Coniugia penitus interdicantur his qui suas coniuges occidunt.

INterfectores suarũ cõiugum sine iudicio cum non addis adulterarum[p] vel aliquid hmõi[q] qd aliud habẽdi sunt q; homicide: z ac ꝓ hoc ad penitentiam redigendi quibus penitus coniugium denegatur. exceptis adolescentibus[r] de quibus est beati Leonis pape. xxv. regula decretalium immo indulgentia[s] obseruanda. In hoc capitulo videtur Nicolaus permittere ma-

accusato põt ꝓcedere vroꝛ de[t]

ij. ge.

Wat. xix. d.

iij. ge.

Indulgẽtia an sit

q; indulgentia non est regula: et q; nulla dispensatio sit ius. quod M. z P. concedunt. arg. j. q. vij. exigunt et. c. ij. quis aẽm. z nos aui. l. di. de his. Alij vero dicũt q; omnis indulgentia est ius. sed tale quo superior vti iuste põt z inferior nõ potest pꝛetere. ergo hoc dicendo remittit se ad causam constitutionis z originem. nam ꝓ indulgentiam fuit hoc statutum licet modo sit ius.

a ¶ Pacẽ mittere. i. confederare cũ vitijs homines vel mittere pacem inter homines z vicia.
b ¶ Sed gladiũ. i. discordiam et separationẽ a malis. i. charitatem que separat vitia.
c ¶ Liceat. hoc fieri ꝑm legẽ lõbardã: sed nõ ꝑm romana. pater tamen eam potest occidere in ipso actu sed non marit⁹. z pr̃ virũq; instituar vno ictu. ff. ad. l. iul. de adul. et. l. nec in ea. et sequen. ignoscitur tamen marito si vroꝛẽ i adulterio deprehensam occiderit: q; adpene mitigationem. C. ad. l. iul. ó adul. gracius. Et no. q; licet lex ãtiqua pmittat viro occidere adulterum deprehensum cũ adultera in domo sua: nõ tamẽ in domo soceri. vt. ff. de adulte. marito. nouo iure tamen vbicũq; fere potest occidere. cum post tres denũciationes factas. vt in autẽti. vt li. ma. z aute. §. penul. et vir. colla. viij. nec illud etiam corrigit per autenti. q; est colla. nona. vt nul. iudi. §. si quando. quia in alio casu loquitur. Itẽ licet patri similiter detur ꝑm legem licentia occidendi. vt. ff. de adulte. nec in ea. si tamen interficiat: non excusatur a culpa vel a peccato licet a pena ciuili excusetur. in crimĩibus enim dico speciale concessionem canonis necessariam quo ad culpe immunitatem. vnde cum dicatur. non occides. xxij. qõ. v. si non licet. nec specialiter isti excipiantur a canone: ergo occidendo peccant: immo viro hoc interdicit. vt. j. eo. admonere. vnde non excusatur auctoritate iuris ciuilis sed et dotem amittit vir quã lucrificaret alꝫ. sol⁹ eñ inder excipitur a canone vt occidat. xxiij. q. v. cum homo. z. c. si homicidium.
d ¶ Gladiũ. Quo ad executionem. hoc ideo dico: qꝛ imperator dz illud a pape. extra de elec. venerabilẽ

e ¶ Uicũq; ¶ Armis. J. de pe. di. v. falsas.
f ¶ Agat. Arg. quẽ posse cõpelli ad pniam: sed hoc in publicis z enormibus. ar. xxij. q. j. c. viti.
g ¶ Seniorẽ. i. epm̃ vel alũ pꝛelatũ vel dñm suum. argu. iij. q. iij. ca. iiij. xxv. q. ij. ita nos.

Pniam facere appellatur qũ.

ADmonere re cũ tẽ.
h ¶ Dici. Argu. quẽ pniari nolẽ rõne criminis iuxta illud. Si re puerio/ nec nomẽ habere mereris. arg. xxij. qõ ij. postq̃. ij. q. vij. §. quis⁹ ergo. q; q. j. fcel⁹. z. C. ó feri. a nullo. Arg. cõtra. ó pe. disti. iij. si ex bono. nã filij dei dicũtur qui non errãt in ecclesia. i Partes. ff. ã. xxxj. q. ij. de nepos. z. xxvij. q. ij. Agathosa. z est argu. q; qui excepit alimẽta sibi videtur excipere vroꝛi/ cũ ambo sint vnũ cozpus. et etiam filijs et seruientibus. ar. l. distin. studeatur. ff. de vita z hab. l. ij.
k ¶ Resistentẽ. supple maritume. q; si etiã resisteret vl̃ insidiaretur. non ideo deberet eam interficere.

versus

¶ Limita hũc ter. p. l. si qs de cruto. C. de fal. z p l. theopꝛopus. ff. ó do te pꝛelegata.

Penitentia assuiphi q; vroꝛem suam interfecit.

ADmonere re cũ lachrymis z mꝛto gemitu cozdis curamus filt assulphe: sed non filij⁹ debes dici[h] q; tam crudeliter homicidiũ perpetrasti nam occidisti vroꝛẽ tuam partẽ cozpis tui legitimo mrimonio tibi sociatã sine cã mortis: nõ tibi resistentẽ[k] nõ insidiantẽ[l] q; cunq; mõ vite tue. nõ inuenisti eã cũ alio viro nefariã rẽ faciẽrẽ: sed cõcitat⁹ a diabolo z impio furoꝛe inflãmat⁹ latronũ moꝛe atroctus eam gladio tuo crudeliter oi bestia: interemisti: z nũc post mortẽ ei⁹ addis iniquitatẽ sup iniq̃tatẽ filioꝝ tuoꝝ improbe ꝑdo[m]: qui matri non pepcisti filios tuos orphanos fecisti: inducere sup eam vis mortis cãm post mortẽ: per vnũ hoiem homicidã z reprobũ testem incusare vis mortuã qm̃ nec euangelũ nec vita diuina hũanaq; lex vnius testimonio etiam idoneo quẽpiã cõdẽnat vl̃ iustificat[o] z q̃to magis per istum flagitiosissimũ z scelestũ nec illa viua debuit condemnari: nec a te post ei⁹ mortẽ accusari: pu⁹ eñ cã criminis subtiliter erat inuestigãda: z tunc si ita fuisset inuenta ꝑm legis tramitẽ debuit accipere vltionis vindictã. nam si verum (qõ absit) fuisset sicut

Uroꝛ adultera pdit dotem.

deuoluit. in aut. vt li. ma. z aute. §. si de adulterio. sed qꝛ eos solatio z pfectione materna pꝛiuare conatus: licet eñ regulariꝭ lucrificaꝛet doteꝫ ob adulteriũ vroꝛis. cẽ de do. inter vi. z vroꝛ. ca. plerunq̃. hoc aũt casu nõ lucrifacit eum eã interficit: etiam si fecit pactũ de ea lucranda pꝛius. ff. so. ma. si ab hostibus. §. j.
n ¶ Post mortẽ. cum crimina extinguantur morte. xxiij. di. quotidiani. C. si reus vel accu. l. j. nisi ratione bonorum quis agere velit. C. eo. l. vl. C. si penden. appel. inter uc. l. ij. ff. de rei ven. vtiq;.
o ¶ Uel iustificat. vnde nõ tenet. xj. q. j. quicũq; cre-

Alt tamen vni tanꝝ recitatori vel tanꝝ socio. vt. viij. q. iij. c. alia. lxxxvi. distin. tanta.

Accusari ꝑt qs̄ crimine post pniam purgato.

a ¶ Onia. Ar. q̄ post pactā pniam & crimen purgatū pōt̄ ꝓ accusari de crimine illo. vt. xv. q. v. ꝓsbyt. & xxv. di. ca. vl. & extra de fusima. fraternitatis. & nam ꝓferēs memorādi criminis labē. xc. dist. lxj. in ꝓncor. cū hac gl. iij. et qō ibi no. C. ō accusatio. magi. de elec. cū dilecta

ille adulter mentitus est: post septem ānos penitētia a peracta dimittere eam ꝑ approbatam causam poteras si voluisses: occidere tū eam nullatenꝰ debuisti. nō em̄ vult deus mortē peccatoris: sed vt conuertatur ad pniam et viuat. Idcirco placeat tibi cōsiliū nostrū: & hoc fac qō melius tibi leuiusq̄ videri poterit: miserere animę tuę vt nō sis tibimetipsi homicida. reliquę quapropter te rogamus hoc malū seculū qō te traxit ad tā immanissimū petifactinus, ingredere monasteriū b. humiliare sub manu abbatis & multoꝝ fratrum precibus adiutus / obserua cuncta simplici aio que tibi fuerint imperata / si forte c ignoscat tibi nostra mia dei pcris tui. et refrigeret aiam tuā pitusq̄ cructeris perpetuis flammis. hoc te uius & melius tibi esse certissime scias. Si autem publicam pniam ꝓmanens in domo tua vel in hoc mūdo vis agere qō petius tibi et durius & grauꝰ

Accusatio adulterium post qñ vltra quinquennium nō auditur.

Sed nonne ꝓsentiat sibi maritus tacendo ꝓ septēnium: cum nō audiat accusatio adulterij. vt. C. ō adulte. adulter? ſz illud obtinet quo ad penam legalem non quo ad petēdum diuortium. extra de procurat. tue. nunquid ergo in infinitum pōt eam accusare? dicunt quidā q̄ non vltra. xx. annos. vt. C de falsa. querelā. hu. dicit q̄ vsq̄ ad millesimū & quādocunq̄ clariuerint crimina. vt. lxxj. distin. quicunq̄. & distinc. viij. qui cōtempta. xxiij. q. iij. ecce. & quod dicit penitentia peracta: sed ante tarā tamen sententiam. ē. ꝓxi. q. v. ca. christiana.

Religio mīta solūit.

b ¶ Non asteriū. ex hoc loco videt q̄ ſtrūcunq̄ penitentiam quis teneatur finire si intret religionē ad illam nō tenetur: quia religio soluit vinculū iuramēti vt extra de voto & vo. redemp. scripture. Itē soluit vinculum obediētie. xix. q. ij. due. licet ergo a papa sit alicui iniunctum in penitentiam vt eat romā vel aliqđ huiusmodi facīat & intret religionem / nō dicitur trāsgressor. ille em̄ dicitur trāsgredi qui deserit maꝰ ꝓ minorē. vt. xx. q. iij. ꝓpostrum. & xvij. q. j. qui bona. ar. ad idē. ī. de peni. di. j. §. his auctoritatibus. & hoc ꝑ concedit. Alij dicunt q̄ tenetur adimplere quod promisit: & quod iniunctū est ei in penitentia. nisi abbas dispenset secum. xvij. q. ij. ca. nullam.

c ¶ Si forte. nō ponit dubitatiue. immo nota est assertionis. & est equa penitᵃ. ſi. de pe. di. j. quādoquidem.

d ¶ Et grauius. vltimum enim fuit maius pene conuersari inter homines & hominum carere suffragiis ẽcclie procul ab hominibus solatium hominum non sentire. C. de apostā. hi qui.

esse non dubites: ita vt agere debeas exhortamur: vt omnibus diebus quibꝰ penitere debes: vinum et omnem sicerā d non bibas / carnem e nunq̄ vllo tempore comedas / preterq̄ in pascha et in die natalis domini. in pane: et aqua: et sale penitentiam age. in ieunijs: et in vigilijs: et orationibus et elemosynis omni tempore perseuera: armis nunq̄ cingereᵍ: nec in quolibet loco litigareʰ ꝓsumas: vxorē nūq̄ ducereⁱ. concubinā nunq̄ habere: nec adulterium cōmittere audeas. in balneo nunq̄ lauerisᵏ. in conuiuijs terantium nunq̄ tu miscearis. in ecclesia segregatᵉ ab aliis christianis post ostium et postes humiliter te repone / ingredientium & egredientium supplicīter orationibus commenda te cōtione corpis & sanguinis dominī cunctis diebꝰ vite tue indignū te existimesˡ. in vltimo tamē exitus vite tue die si meruerisꝰ pro viatico si sit q̄ tibi

d ¶ Sicera. ſicerā intelligē oēm potum qui inebriat. vt xxxv. dist. in palea/vinolētum.

e ¶ Carné. ſz nunqđ ouā/ cuz ouū sit caro licīta. vt lac / cū lac non sit nisi sanguis colore mutato / dictum q̄ nō. q̄ ħ vult ſtalia q̄ fecūr i pane & aqua. sed ī potest intelligi q̄ hoc debeat facere in certis diebus. i. legitimis ferijs. Sed nunqđ de lardo vtuntur? nunqđ noīe carnis est. phibitū? videt q̄ non. ar. lxxij. di. pbē. vbi ēm sanguinem mittitur quando ouā permittuntur. ‡

f ¶ Nūq̄ cingere. nisi cōsilio epi. p iusticia defendenda. et est ſ. j. de penitē. di. v. falsas.

g ¶ Litigare. hoc ideo dicit q̄ apō seculare tribunal nō debet

Sicera

Lardū an comedi possit nō minus carnes

‡ Coꝛ. reꝑi. ī. l. ra. & ibi gl. de ero. mil. an. no. ij. q̄.

suā ꝛimoniā diſceptādo. ꝓponere ſſ̄q̄ publice pentēs: ſz ecclīastici iudicīū dz adire. ē. xj. q. j. aliud supple ergo hic nisi in ꝓpria cā & cōsā ecclīastica is.

h ¶ Nunq̄ ducere si tū duxerit tenet mīmonium. argu. ē. c. quicunq̄. ibi aliā duxerit. alij dicunt cōtra. vt no. ī. eo. ē. de penitentibus.

i ¶ Nunq̄ lauerīs. nisi de necessitate. de conse. distin. iij. peruenit.

k ¶ Crātunes Ergo videt q̄ magis peccat qui vxorem interficit ꝙ q̄ matrē. q̄ maior pena iponitur hic vxoricide ꝙ matricidi. ī illo. c. latore. qđ est. ī. e. q. & sic maius est crimē. ar. xxiij. q. j. nō afferam. qđ cōcedit ħ. nā dicit q̄ magis peccat q̄ semꝑ interfecit ꝙ q̄ semel interfecit ꝙ q̄ matrē. xxiij. q. v. si nō licz. vñ magis peccat qui partē corpis interficit ꝙ q̄ matrē. phat hoc etiā p illam auctoritatē / ꝓpter hoc relinquet hō patrem & matrē & adhere bit vxori sue. extra de biga debitū. Alij dicunt q̄ magis peccat qui matrez interficit ꝙ qui vxorem. sed q̄ homines promiores sunt ad interficiendum vxores: ideo ob hoc magis puniunt vt sic retrahant a tali facinore. Vñ nō valet hec argumētatio. grauꝰ punit̄ ergo grauꝰ peccāt. & est ſ. in fornicatione notoria: ille

Vxores occidere grauius ē ꝙ matrem.

Corpꝰ dñi an possit ponī in fine q̄dusdaz denarij.

ret enim multa crimina sint grauiora tamē q̄ facilꝰ & fedius delinquitur in hoc crimine ꝙ in aliis: ideo dicit: pena in eo statuitur. arg. xxxij. di. §. verum.

a ¶ Alienaliter. Arg. q̄ ecclesia potest corpꝰ et sanguinem dñi quibusdam etiam in fine prohibere. arg. xxvij. q. j. inpudicas. ar. dicti. l. penultēs. ptra. §. xxvj. qō. vj. de his ptra. §. ij. q. iij. si qs enim aut ꝓsbyterum. §. xiij. q. vlt. questum est. ibi fuit ꝓcepta canonū. Ad hᵒ dic q̄ qñq̄ illud quod iure cōmuni cōpetit dicitur concedi respectu miserīcordie et pietatis. ar. §. xj. q. iij. qm. ff. ō vsufructu extraneo. et in ceteris ea hic signanter. nam vniuerse vie dñi misericordia et veritas. Jo.

b ¶ Sanguis id est pcīm. vñ illud sanguis sanguinē tergit. id est pcīm. xlij. di. sti. ephesijs. Jo.

c ¶ Alienī. Arg. q̄ non impiatur ꝓlato subditorū malicia ex quo per eum non stat quominus corrigātur. arg vij. q. j. §. cū aūt. §. dicti. xliij. ephesijs. §. xlvij distin. c. viri.

Si quod redditur.

b ¶ Nō licet. nam dicit lex q̄ vnum delictum ꝓpter aliud nō minuit penam. vt. ff. de ꝓt. de li. i. §. et est arg. q̄ in delictis cōpensatio nō admittit. ff. arg. xxiij. distin. c. j.

c ¶ Quod nō licet. ſz occidere vxorem suam.

f ¶ Quod non licet. ſz aliam ducere ea viuente.

Homicidium ꝙd est grauius adulterio.

g ¶ Adulterū. sic ꝙ pmunit minus maluz vt ēntret ī dictum maius. ī. xxj. q. ij. hi qui. §. xxij. qō. j. ca. vlti. §. distin. est ī xxxij. pbē. & ꝓt. q. vñ. §d in oib⁹. §. Soluto grauꝰ est homicidium ꝙ adulterium: sed ibi expone grauꝰ id est generaliter. l. dicti. quia tua. vel ꝛursus ratio

at tibi/tantūmō venialiter[a] vt accipias tibi concedim⁹. Sūt & alia multa que tibi nimis durius & satis acrius erant iuxta magnum pōdus pcti oīnfelix adijcienda. sed ſi hec oia q̄ tibi misericorditer dicta sunt ꝓfecto corde dño auxiliante feceris / & custodieris: confidimus de immensa dei clementia remissionē habituꝝ te tuorum peccatorum: et ſm dictum iusti bonitq̄ pastoꝝ resoluet te sancta ecclia ab hoc vinculo peccati in terris: vt per ipsius gratiā qui eā suo sanguine acquisiuit solutus sis in celis: sinautem aliter feceris: & sancte matris ecclesie iam salubrem admonitionem desperis: ipse tibi sis iudex: et in laqueo diaboli quo irretitus teneris permanebis: et sanguis[b] tuus super caput tuum: nos alieni[c] a consortio tuo ꝓ aliorum fide lium salute deo opitulante omni sollicitudie nitimur defudare et dñi miam attentius quotidie imploare. Ite Aug. de adulteriis coniugijs. lib. ij.

¶ Postmodo vxore viuente alia ducat quis: cū humanum sanguinem fundat.

Si qs̄ ver⁹ dī. non licet[a] homini xp̄iano adulteram coniugem occidere: ſz tm̄ dimittere: quis enī est tam demens q̄ dicat ei fac qō non ſz[b]: vt liceat tibi qō non licet[c]. cuz em̄ vtrūq̄ ſm legem xp̄i illicitum sit: siue adulteram occide

re siue alteram ducere ea viuente: ab vtroq̄ est abstinendum: non illicitum ꝓ illicito faciēdum. si enim facturꝰ est quod nō ſz: tam faciat adulteriumᵍ et non faciat homicidiū vt viuente vxore sua alteram ducat: et nō humanum sanguinē fundat. q̄ si est vtrumq̄ nefarium non debet alterum ꝓ alteruz perpetrare: sed vtrumq̄ vitare. ¶ In premissis[h] auctoritatibus quiq̄ prohibentur adulteras coniuges suas occidere: sed permittitur post septem annoruz pniam eis illas dimittere. si autē illas interfecerint: iubentur sine spe coniugij perpetuo manere: nisi forte ꝓpter lapsuz iuuenilis incontinētie ad matrimonia cōtrahenda eis misericordia impendatur[i] clericis autem conceditur si vxores eorum peccauerint sine mortis acerbitate habere eas in custodia: et ad ieiunia eas cogere: non tamē vsq̄ ad necem affligere.

¶ Si in sole con. primo legit.

¶ Clerici si vxores coīū peccauerint: ꝓter necem eas domi custodiant: et ad salutaria cogant ieiunia.

Placuit vt si quorumcūq̄ clericorum vxores peccauerint: ne forte licentiā[k] peccandi plus habeant: accipiant mariti earum hanc potestatem[l] ꝓter necem custodiendi et ligandi in domo sua ad ieiunia salutaria non mox

Vxores clericorum si peccēt qđ iurē

pōt eis seruire paupes clerici q̄ non pōt alios seruientes hīe seruitūt sibivice mutua. Itē ſm. ī. nō ꝓterūt illas recōciliare sibi: nisi nolient ꝓmouert. arg. xxxiij dist. si cuiꝰ. Alij aūt dicūt illū nō impedirī cuiꝰ vxor cognoscit ab alio si ipse nō ꝓfitat eiꝰ adulterio. vñ bñ pōt eas recōciliare ēt ꝙ ad carnis ꝓmercū nec eis in aliq̄ ꝓiudicaē. qō tñ intelligas ſm q̄ dixi. §. xxxiij. di. si cuiꝰ

a ¶ Ita vt inuicem. arg. xij. q. j. dilectissimis. arg. xxj. q. j. sicut enim. arg. di. xc. precipimus.

b ¶ Seruientia. i. seruientes.

c ¶ Illōrum cibos. i. est hoc ppē enormitatē delicti. tñ ipsam excedētā nō dz vitare. xxj. q. iij. qñ multos. Jo. qō forte fallit. c. B.

¶ Nunc autem hoc c. v. pars q. in qua dicitur qō hic. i. in sequēti. i. continetur. Johan. de san.

v.ps.

Deipsum. ¶ Precepit. id est permisit post septē ānos. ℞. dist. xxxij. pōr. ptra. ℣. varietas canonū est in penis infligēdis: i penitētie sūt arbitrarie. vt. xxvj q. vij. tēpora. et his minor penitentia est ample crenda. ff. de arbi. diē. pferre. ℋ. si plures. c. i. nō distinguemus. i prim. et distinc. i. eos vero.

e ¶ Nā legit. ℣. olī penā murmurationis non multauerat mortē hodie tñ fpe salli im lit (vt dicit h.) a ponenda. ℕue. xij. c.

Pnia septēnis est p mortalī imponenda. ℕue. xij. c.

pnitōe. ar. xc. di. alien⁹. qz nec ola nec sola cē. vt notaui. iiij. dist. multos. hic i ſerīt vna rō ꝙre septēnis pnia imponatur: qz maria cē. theologi alīt assignāt: vt sicut ppē penā septiformis spiritussancti grāz amisit: ita p penitentiā septēnē eam recuperet.

f ¶ Cui⁹ antiquior. ii. ℣. i. dist. dño sancto. in fi. vbi de hoc dixi.

g ¶ Usurpatū ℑdē vsū habitū

h ¶ Ut maior. ℣. xxij. q. j. predicandum.

i ¶ Excellēta. vt. ℣. lxxxij. di. pbr. i. xxvj. q. j. benorātam. ℣. xxiij. q. j. si qs dederit. tñ oia ista sunt arbitrio sacerdotis. xxvj. q. vij. cpa. vñ canones nō ponūt mensurā penitentie: sed omnia hec arbitrio sacerdotis relinquuntur. vi. j. de pen. distin. j. mensuram.

Mensura pcanones non ponitur.

¶ De penitētē⁹. ¶ Hec est. vi. ps. q. In q̄ querit vtrū penitētes solemnit esſent iuuenes: ſi tñ ℑhūt tenet mīmoniū. Jo. de fan.

k ¶ De penitētib⁹. ꝙte mouet magr quandā incidētem questionē an post solennē pniam possit contrahi matrimoniū? Et tres sunt opi. de solēniter penitentibus. quidā dicunt ꝙ nullus solēniter penitēs potest contrahere. nisi ex dispensatiōe ℑ. eo antiqui. qz intelligit vouisse. et sic intelligutur ca. ℑ. e. de his. pe. nitēs enim semper viuit sub regula ecclesiastica. vt de pe. dist. v. contrarium.

Penitens solēniter an possit post eam mīmoniū ℑtrahere.

℣. vero dicit ꝙ quibꝫ penitēs potest ptrahere nisi tm̄ in tribus casibus. puta p proditio. vt si inuēctum hoc sit et nomine pe nitētie: vel p raptu sponse alteri⁹: vel pro incestu. adhuc tñ incipit adolescentes ꝺ (vt dicit) de iure cōtinet contrahere. tō autē in tribus his casibus ꝓhibetur qz in his ꝓtrahunt mīmoniū.

vſ.ps.

Aliꝫ tñ ponūt. v. casus in quibus post solennē penitentiā nō licet contrahere: vn⁹ est ꝓ incestu. vt xxvj. q. vij. si qs viduaz. Item p proditione. ℣. eo. iterfectores. Item p raptu sponse alteri⁹. xxvij. q. j. statutum. nec cōtradicit. xxvj. qō. ij. tria. nā ibi illa nō erat sponsa. Item pro cōcubitu cū monali xxvij. q. j. vt lex. Item pro homicidio presbyteri vt extra de pen tē. ℣. re. qui presbyterum. Item pro eo qui dolose suscepit filium de sacro fonte. xxx. qōne. j. de eodem. Et dicunt quidam ꝙ si illi contrahant non tenet matrimonium. arg. supra eodem interfectores. si tamen tales sunt qui non possunt continere de licentia episcopi possunt contrahere et cōsensus episcopi facit matrimonium talium tenere. vt. j. eo. ca. vltimo. Alij dicunt matrimoniū talium tenere. licet prohibeantur cōtrahi nisi apponatur in constitutione ꝙ si cōtraxerint separent. qō credo verū. ad hoc facit ex de preben. dilecto.

Ehis vero. Casus. Hoc cap. pōt itelligi de penitēte solēniter ꝓ aliquo predictoꝝ criminū: i tūc dic ipse professam. i. cōmentū male pfessam. i. nō seruata. Et ꝙ postea dicit non habēt suffugium penitendi: verum est ꝙ solēnis penitētia nō iteratur. l. dist. ℋ. pōt. licet Gra. innuat cōtrarium. ℑ. de penit. di. iij. ℋer ꝑsona. pōt etiā hoc capi. intelligi de his ꝙ votū emiserunt: i post contrauerūt: nec tenuit mīmoniū: et tunc dicitur professam. id est male professam et dic ꝙ non habent suffugium penitendi. i. contra professionē suam venienti. omnia alia plana sunt.

Penitens solēniter an possit ad honoris redire.

a ¶ Et militie Sed nūquid ita ḡnaliter verum est ꝙ solenniter penitens nō debeat redire ad cingulū militie? dicunt quidam hoc esse consilij: nō aūt ꝑcepti. et ita intelligūt. de pe. dist. v. falsas. hic alij intelligūt in eo casu tm̄ cū eis hoc iūgit in pnia. Alij dicūt istud tm̄ esse intelligendū qñ solēnem agit penitentiam ꝓ crimine in militia cōmisso. i hō inuit illud. c. falsas.

b ¶ Prodiderūt. ii. xxxij. dist. ꝓpositi. ℣. dist. xxvij. priuſq̄. C de epi. and. nemo.

c ¶ Jungātur. de pe. dist. v. si qui vero.

d ¶ Et circa mulieres. ar. ꝙ solēnis pnia ita iniūgit femine sicut i virīs. ar. l. dist. penitentes. ℑ. e. q. antiqui. i. q. v. penitentiam. ℣. xxvij. q. j. virginibus. i. c. si quis sacro. ℑ. e. ca. j.

e ¶ Cōtrahere. cōtū ad hoc vt stat mīmonio tā ℑctionis est ꝑ multos. i forte ita intellexit Sfan⁹. Joan.

f ¶ Ultimum⁹. Si hoc cap. intelligas de priuata penitētia planum est. si de publica tunc loquit de matrimonio iam contracto.

g ¶ Nadolescentia. Hoc cap. dupliciter pōt intelligi. Prio de eo soluto ꝙ egit solēnē pniam ꝓ aliquo dictoꝝ criminū. post ℑhūt. i scōm hoc facit Gra. mētione ℏ hoc. ℣. e. inter fectores. nec fit mētio de hoc. ℑ. e. antiq. ℑ de alia cōstitutiōe Leōis quā nō habem⁹ cū illud antiqui de cōtūcto in matrimonio intelligatur. ꝙ tale ꝺd committit ꝓpter qō egit solēnem pniaz ꝓ aliq̄ ꝺdictoꝝ criminū. de quo ibi dī ꝙ dz vti vroze sua q̄ vsqz possit seruare cōtinētiā. Uel pōt itelligi de iā ꝺicto. i fm hoc fit de hoc mētio. ℑ. e. antiq. ℑ de q̄ fit mētio. ℣. e. interfectores item nescimus. Scōs casus repugnat illi ſe copulam vxor⁹ elegerit: ℑ exponē ibi. i. exegerit debitū carnale. posset tñ intelligi illō ca. antiq. i illō interfectores. q̄ faceret ambo mentionē de hoc. c. i adolescētia: ita. ſ. ꝙ illud antiq intelligaſ de cōtūgenda. i fm hoc ℑ posita i. e. antiq. ita dz exponi cōiungat⁹. i. cōiungendus redeat ad priſtinū cōiugiū. i. ℑhat cōiugiū qd antea ℑ here potuiſz iure si nō peccasset sed nūc ex dispēsatione. Jo.

Mat. iij. a.

Nde Siricius papa.

¶ Penitentes matrimonia cōtrahere prohibentur.

Ehis ℣o nō incōgrue dilecto tua sedem apostolicam credit consulendam: qui acta penitentia tanq̄ canes et sues ad vomitus priſtinos i volutabra redeuntes et militie⁹ cingulum et lubricas voluptates / et noua cōiugia / et inhibitos denuo appetituere concubitus: quoꝝ improfessam cōtinētiam generati post absolutionem filij ꝓdiderūt: b de quibus quia tam suffugiuz non habēt penitendi / id ducimus decernendum: vt sola intra ecclesiā fidelibus oratione iungātur c. sacris mysterioruz celebritatibus (q̄uis non mereanť) iterſint. a dūce autem mense cōiuio segregentur vt hac saltem districtione correcti: ipsi i se sua errata castigēt: i aliis exemplū tribuant: quatenus ab obscenis cupiditatibus trahantur. quibus tamen (quoniā carnali fragilitate ceciderunt) viatico munere cum ad dominum ceperint proficisci: per communionis gratiam volumus subueniri. quam forma et circa mulieres d q̄ se post penitentiam talibus pollutionibus deuinxerunt esse seruādam censemus. Sed qz timore soluendi coniugū nonnulli ad penitentiā accedere differunt: vel propter lapsum adolescentie quē formidant: penitentie remediū suscipere negligunt / ideo auctoritate canonica pmittitur eis vel contracta mīmonia retinere: vel alia cōtrahere e. ¶ Item Leo papa Salerio epo tripolitano scribit.

¶ Et indulgētia cōiugia post priam legitimā non negenť.

Adlatum⁹ f a quibusdā q̄ i vestris diocesibus ac finibus xp̄ianorum cēt⁹ leui occasione se subtrahūt penitentie iugo: dicentes ꝙ si penitentiam agimus / cōiugij debemus relinqre copulam: in quo errant i de veritatis calle discedūt: qz ꝓ omnib⁹ illicitis penitentiam vnusquisqz xp̄i nominis cultor sustinere ac peragere summopere debet dicente dño. Penitentiam agite: appropiquabit enī regnū celoꝝ ℒōiugiū ℣o legitimū nullū ortho doxorum pniam sustinēti soluere licet. et infra. Sacris eos vos expedit eloquiis edocere: vt ab erroris eripiantur caligine. i licitis copulationibus uncti: de omnib⁹ illicitis penitentiam agere procurēt.

Item ℒeo papa. iiij.

¶ Propter lapsum iuuenilis incontinētie non negentur penitentibus licita cōiugia.

In adolescentia g constituti si vigēte aut metu h mortis aut captiuitatis periculo: pniam i gesserit: et post ea timens lapsum incontinentie iuuenilis copulam vxoris elegerit ne crimen fornicationis

g ¶ In adolescētia. Arg. ꝙ ratione etatis facilius dispensatur. i. di. penitentes. xxxv. q. vj. si duo.

h ¶ Metu mortis. Cū ꝑsequebat esse in bello. non intelligo ꝓ infirmitate. ar. xxvj. q. vij. c. j.

i ¶ Pniam. i. nō expleant septē anni cōputato primo tempore quo penitens cepit agere penitētiam.

i ¶ Pniam. Ar. cōtra. ℣. l. di. penitētes. ibi enī dicit

Pnia solēnis nō ō facta a pauy ipositā

q̄ solēnis pnia nō de facili inuenibus imponenda est non est contra: quia illud bene concedo. Jo.

a ¶ Regulā. finis huj⁹ ca. facit. p hoc q̄ dicit q̄ nec etiā inuenis cōtrahere pōt. ar. ff. e. interfectores. Ipu. vero. Lan. z mar. q̄ dicit q̄ inuenis de iure cōi pōt cō trahere: expo nunt litterā non regulā: cōstituimus. s. l. non dicimus aliq̄ quod erat ius cōe ante hoc immo contra ius cōe: q̄ de iure cōi nec adolescens poterat contrahere ante hoc.

b ¶ Estima: mus. cōsiderēdo scz q̄ modo tolerabilis⁹ est ℞ el⁹ contrarium constituendo cōtra ius cōmune.

Atorem.

¶ Hec est vū. parō. qō. In qua dicitur ḡlis punitur matricid. s. Jo. de fan.

c ¶ Nisi pri⁹ Ar. concesso matri inhiberi minus. ar. l. dis. ca. placuit. ar. xvij. q. iij. miror. z etra ō romea. c. j. Arg. cōtra. xcv. dist. illud. et qui indignus est mone/z maiori. ff de senato. q̄ indignus. z cui interdicitur pomerīū ciuitatis et ipsa ciuitas. ff. ō ser. expor. cui.

d ¶ Arma. a: mittit ergo feudū cū dām iuuare nō possit et sibi hoc iputet: q̄ ex culpa sua hoc dānū incurrit. xv. q. j. sane. ar. xvij

Vasallus pōt seruire q̄nq̄ p subtrac tutum.

q. iij. vroz. ff. de reg. iur. q̄ ex culpa. z hoc ē verū nisi feudū tale sit in q̄ plus quinquies posset: tūc enī firmat p substitutū C. de epis. z cle. quisquis. z. xciij. di. valde.

e ¶ Ad vesperam

Palam a papa z ipositā

f ¶ Conuersionē. pōt ḡ ēpo cū cognita relaxare de pnia quaz papa imposuit. cadē rōne z clericus de ea quam epō imposuit: sed die q̄ papa licētiam dedit de hoc. Item nunquid ille cui papa penitentiam imposuit potest ingredi monasterium? sic. ar. ff. e. admonere. de pe. di. v. si qui.

potest epō ea relaxare.

B Si quis cū duab⁹. ¶ Dec est. viij. ps. q. in qua probat q̄ oēs incestuosi z homicide si contrahunt: tenent. Jo. de fā.

Incestuosi an possit ministrū ordinē.

g ¶ Pniam. ¶ Dec est opi. quo rūdā q̄ dabet in cest⁹ nisi in adolescente impedit mīmonū. xxx. iij. q. ij. c. pe. po. test tñ epō dare licētiā incestuoso vt ℣ hat dispē sative: als ℣hen do nihil agit veritamen videat epō cum quo dispēset: q̄ cum eo tñ debet dispensare qui contrahere nō pōt. sz qualiter hoc contigit epō? q̄ famā vicinoz. extra q̄ cle. vel vo. significauit.

h ¶ Uroré. ℣. xxvij. q. ij. q̄ dormierit. ℣. ō. pri. q. vij. Sednisti. ℣. sol. hic ignorās ibi scīēs fuit vel hic loquit de illis quarū neutra fuit vroz vel sponsa. ℣. sz hec so. reprobat per illō ℣. xxx. q. iij. si quis cū matre vij. pl

i ¶ Quos eñ. Sra. non intelligen ca. seq. decept⁹ est. arg. illius ca. xxxiij. q. ij. si quis de repu. l. j. subuertit hoc ca. z. ℋ. seq. acsi esset alia cā preter fornicationem: propter quā quis ab vroze valeat separari vt deportatio.

matrem occidit.

¶ Post dignam penitentiam adolescentibus peniteritur licita connubia.

S Si quis cū duabus sororibus fuerit fornicatus aut cū his pſonis de q̄bus sancta scriptura prohibet: si dignā egerit pniam⁹ z castitatis non valuerit continentiam sustinere: licet et legitimam in coniugio vroremᵇ accipere. Similiter z mulier q̄ tali fuerit scelere lapsa: vt fornicationis non pducatur ad chaos. Sed hoc de laicis viris ac mulierib⁹ solūmodo statuimus. Item.

¶ Puniatur qui hec crimina committit: non tamen legitimam dimittat vroꝛem.

S Si quis cum matre fornicatus fuerit spiritualī anathematis (vt scitis) pcutitur ictibus. similiter aūt et illum percutere ꝓmulgamus qui cū ea quam de sacro fonte baptismatis suscepit: aut cum illa quam ante episcopuz tenuerit cum sacro chrismate fuerit victa/fornicatiōis pertrauerit scelus: legitimā tamē si habuit nō dimittat vroꝛem. Q. nos enim deus coniūxit: iudex sua auctoritate separare non debet. ℋ Isido

a ¶ Hoc aliter. non est verum q̄ aliter: sed hoc dicit vt inducat sequens ca.

b ¶ Quos deus. ¶ Absq̄ ratione. Per hoc ca. solue generale illud. xxxj. q̄. j. quod si dormierit. et ij. q̄ne. v. consuluisti.

c ¶ Non enim hō separat sed lex. simile. xxiij. q. v. ℞ homicidiū. immo q̄ per maleficium corp⁹ virt efficit pūcipis. arg. ff. de ca. dim. p totum. Jo.

Mat. fit. a.

H Utiqui. ¶ Hec ē. x. ps. q. i qua gra. redit ad penitēs. Jo. de fan.

d ¶ Antiq. Si itelligas hoc capitu. de mīmonio cōtracto: tūc est hic argu. pro illis qui dicūt q̄ solēnē penitens intelligit vouere. Si itelligas de mīmonio cōtrahēdo tunc expone redeat ad pristinum coniugium. i. quod cōtraxit post penitentiam a quo p suggestionē alīquoꝝ recesserat. Item habes hic q̄ nunq̄ dispēsatur in vno mīmonio: nō tamē in scō: sicut dispensat i vno ordine: nō ſi in secūdo. vt. xxj. dist. nos pluralitatē. ¶ Sententia. i. cōstitutio. sed vbi sit dixi. J. in c. in adolescentia.

Dispēsat q̄nq̄ i vno mīmonio et nō in secundo.

e ¶ Generaliter. id est non q̄ ante hoc esset tuo commune. put dixi in. c. in adolescentia.

f ¶ Indultum. a leone papa.

g ¶ Uinus eorum. penitens.

h ¶ Superstiti. Id est penitenti.

i ¶ Transire. arg. q̄ sublato impedimento id debet fieri quod eo impediebatur ne fieret.

k ¶ Absolutionē Id est penitentiam⁹ per quam habet absolutionem. i. quia non peccauerit.

l ¶ Ita videlicet. i. adolescentibus.

m ¶ Ordinatio. Nota q̄ ordinario ista attendit circa hoc virum adolescentib⁹ debeatur indici penitentia solennis. non. vtrū debeat contrahere q̄ de iure communi possunt. vt. ℣. eodem in adolescentia.

n ¶ Jo breuiter ¶ Aliquantulum. quia fortasse quasdam incidentes questiones et solut.

Uat. fit. a.

Dispē

Pomerio interdicto interdicitur ciuitas.

Pnia circa multa est attē denda

Petā virum deleāt sola cōtritiōe

¶ Uerū. ¶ Hec di. pōt diuidi i. ix. pres. Quarū pma subdiuidit in septē ptes. Jn pma probat q̄ in solis cordis cōtritiōe dimittunt pcā. z hoc ꝑm Jo. de. f. z probat. v. ca. vsq̄ j. c. se. si q̄s non dicā/vbi incipit. ij. pōs hius pme partis. Tertia pme ptis ibi. cōtra. Quarta pme ptis ibi. Aut fetā. Quinta pme ptis ibi. Cogitatio. Sexta pme ptis ibi. Ex concilio. Septia pme ptis ibi hoc idē. Jo. d. f.

diuisio

p ¶ Utruz. q̄ mīmonē fecerat ℣. ō pnia. ℣. c. q. ij. admonē: ideo ħ tractat de ea. vt ita cū mīmonū sit ꝓpitialis sacrm laicoruz. xij. q. j duo. Iz in minoribus ordinib⁹ licite ℣hat: q̄ tñ laicis solēnis pnia ḋz ꝓponi. vt. l. di. cōfirmandum. ō hic tractatū inserit de ea i tractatu mīmonij. cuz et ipa sit sacrm. nā in veteri testō incepit pnia ettaz ab adam. vt J. c. serpēs. Uidēdū est ḡ dā sit ipa z vñ dicaf et q̄ fit satisfactio q̄ attēdank i ea. que sint necessaria / et de mō agēdi i isto tractatu. Et dā ipsa sit ħes J. di. iij. pnia. Dicitur ei pnia a penitendo. J. c. dist.

¶ Quero. iij.

Jo breuiter decursis i q̄ bus extra negocij finē aliquantulum⁹ euagati sum⁹ ad ꝓpositē cause tertiam questionem p tractandam qua queritur.

¶ Dicitur. j. Utrum⁹ sola cordis contritione et sine tribus sunt actus. z J. di. iij. in tātū. Quid sit satisfactio habes J. di. iij. satisfactio. Attenduntur aūt in ea. vij. Persona sue dignitas. ℣. xl. di. hō. xlj dt nō cogāt. Cā. vt. xxiij. q. v. excōicator. Item locus/tps: qualitas: et quātitas. J. ea. di. v. ꝓficeret. Itē cueꝝ. vt. xv. q. j. ilia. Jn pnia tria sūt necessaria. scz cordis cōtritio: oris cōfessio: et opis satisfactio. J. dis. iij. ꝓfecta. sed tñ cum facultas non suppetit sufficit cordis contritio. arg. xiv. di. hinc. Modus agendi talis est. Jn ꝑma di. tractaf. an sola cordis ꝓtritio deleat petā: vel ꝓfessio post contritionem. Baz. dixit q̄ sola cordis ꝓtritio non deleat petm̄ vbi copia sacerdotis habeaf. arg. J. e. c. vlt. et in hoc videf. ℋ. declinare inducendo ca. illud. Iz in precedenti. ℋ. dicat hoc esse lectoris arbitrio relinquēdū.

Universidad de Diego Portales Biblioteca

Pnie tractatus sequit. Luce xxiij. g

cōtritio signū est petā eē dimissa. sicut exterior satisfactio ē signū cordis ptritōis. gra enī p̄cedit ptritionē. ar. j. e. nō pōt ds. ptritio remissionē. vñ remissio est attribuēda gre q̄ est cā cause. Alij dicūt petā p cōtritionē dimitti q̄ ad culpā nō q̄ ad penā. vt in glosa vsq; q̄ statim sequit.

Tertiū dicūt cōditionalem fieri remissionē p cordis ptritionem. Jo. h. di. tractat. an charitas semel habita possit amitti. In tertia an pnia reiterari possit. In ḡta: an petā semel dimissa redeāt. In quinta ds modꝰ debeat observari in iponenda ea z acciptēda. In sexta: cui ds debeat cōfiteri. In septima an pnia timore mortis accepta sit fructuosa. Ideo autē in. vij. distinguitur hanc tractatum dimittit: ds septenarius numerus perfectus est. argu. xxij. q. j. in pne. in fine.

Contritio sola an tollat peccatum.

a ¶ Secreta. vtiqꝫ sola cordis ptritiōe delet petīm. vt j. e. magnā. sz pena debef. vt. l. di. si ds ꝓpostera. et hoc vez est si ꝓfessio non ptēnat cū adhiberi pōt: alias primū petīm imputat. j. e. di. agite. imo cōtritꝰ nō est si ꝓfiteri ptēnt. vt. xxij. q. j. c. vlt. ō ꝑse. di. iij. nō dubito.

b ¶ Sunt. alij aūt negāt. dicūt enī q̄ sicut tribꝰ modis deū offendimꝰ. s. corde. ore. z ope. ē. vj. dist. sz pensandū. ita tribꝰ modis et satisfaciendū est. j. di. iij. ꝑfecta. vñ dicūt tria hec esse necessaria cordis ptritionē: oris ꝓfessionē: z opis satisfactionē. ad hec aūt q̄ dicūt petīm dimitti sola cordis ptritiōe asserūt ipsi intelligendas ee cū articulꝰ necessitatis excludit oris ꝓfessionē. s. cū aliqs ꝓterit z morte ꝓuenit. vel aliq̄ alio iusto impedimēto hoc facē ipedit. vñ ei nō est imputandū. Alij dicūt inter ds est. ꝑ. mādicator. ꝓditionaliē fieri remissionē p cordis ptritionē. j. di. iij. sane cauendū. ne dicat sola cordis ptritiōe petīm dimitti adulto cuilibet. j. ea. magna. si ꝓpterit z ꝓponit ab alijs abstinē z illō ꝓfiteri: z de illo satisfacē ꝑm iudiciū eccīe: z si nūqꝫ sequit oris ꝓfessio vel opis satisfactio: petīm tū ita dimissum nō redit. sz peccat mortaliter si pōt iuxta p̄ceptū ecclesie ꝓfiteri z ope satisfacē z nō satisfaciat. ar. j. ō ꝑse. di. iij. nō dubito. Auctes q̄ dicūt sine ꝓfessione z opis satisfactione petīm nō dimitti intelligunt de interiori cōfessiōe. q̄ē recognitio peti vel ꝓpositū ꝓfitēdi vel gra q̄ sic ḥō disponit vt recognoscat petīm suū. z velit ꝓfiteri si loc⁹ z tps affuerit: z de interiori satisfactione q̄ est interior dolor z amaritudo aie de q̄ habes. j. di. iij. satisfactio. z. j. e. ḥis aūt ḥb⁹. hic aūt agit de exteriori: quia ex ipsa necessaria ē: si adhiberi pōt. sz ad q̄d fit oris cōfessio cū tā petīm sit dimittenda p ptritionē ꝓter cōfessionē: solu. hec sit ad hūilitandē z iustitiā exercendā. j. di. iij. ꝓductior. z vt satisfaciat eccīe quā lesit: z vt ip se z alij reddant cautiores: si tñ subtiliter intueamur gre dei non contritiōi est attribuēda remissio petīm. vt dixi. in pn. z notanter. j. e. dicit confitebor. eis ꝓ[illegible]

Q ma ꝑte allegat Hra. vsq; ad ꝟ. alij contra.

c ¶ Error dolui. ¶ Quis errans quam ideo quis fragilitate nature potius q̄ percati libidine homo facile cor ruit. j. distin. ille rex.

d ¶ Quid dixerit. z forte confessus est: vel cui ꝓfiteret nō iuenit cū ore a fide recessisset/ vel forte tūc nō erat facta institutio cōfessiōis q̄ mō est. Alia rōnē assignat Hra. j. e. ḥis an contritus ꝑ. z facit cē de elect. ḥis confessis.

Jos. l.

e ¶ Satisfactiōne. exteriorez: als. j. s. l. dist. vt constitueretur.

f ¶ Nō lego. z ita telugit omnis sz q̄ nō inuenit expssū. xxiij. q. ij legat. ff. de ꝛbo. obli. ḋ. ḋ. Arg. j. de ꝓsec. di. iij. q̄n a hierosolymis. Jo. Jlld factū q̄ baptizabāt ap̄li: ideo videbat omittere quia ex quo baptizabant ꝓsumuntur baptizati. B. g Jchyme. Interiores. i. q̄ hz tātā erubescētiā vt ad lachrymas veniat occulte: et nō coram alijs.

Psalm. xxxij.

Contrā tio dilectio tio z remissio simul sunt.

h ¶ Quod. ā. q. j. ea. quē penitet. qs ꝓ [cerdote. est penitētie erubescentia: vt ibi/ vel ad litteram.

i ¶ Confiteri. in publico cū sit occultū: vel q̄ ei pudore z verecūdia confitetur q̄s q̄ semp dz fieri: q̄ ꝓ

k Acrificiū ¶ Contritū. nō est ꝓmptum si ꝓfiteri ptēnit. xxij. q. j. c. vlt. j. de ꝑse. dis. iij. nō dubito.

l ¶ Non despicies. i. acceptabilis sicut sacri nō censent canones. i. phibent. ij. q. v. consuluisti.

m Jri confitebor. Uana enim nō cōceditur nisi penitenti. xxiij. q. ij. legat. sicut iuramentum non remittitur: nisi iurare volenti. ff. de iureiu. remittit. nec ei imputatur: licet contrarium accideret. ff. de an. lega. l. menia. arg. xliij. distin. ephesios.

n ¶ Impetrate. Hoc exponit. Hra. j. e. ¶ similiter.

o Uena ¶ Promissione. i. voluntate ꝓfitēdi. b

p ¶ Dimiserit. [illegible]

[illegible] dicunt ergo petā dimitti ꝓ ptritionē: hoc est p id q̄d facit cordis cōtritionē. i. p charitatē. Et nota q̄ hec oia simul sunt tpe / iustificatio: ptritio: dilectio: remissio: sz quedā th ex his natura ꝓcedit z puoza sunt natura. necesse ēm habeo intelligere q̄ ꝓꝰ ds habeat gram ꝑ q̄m contrat. prece stificadit ḡ gra sequit dilectio: qm̄ q̄ gram hz diligit. j. e. ois qui nō. dilectionē sequit contritio. q̄ ēm diligit ꝓterit: missio sequit remissio. q̄ ēm conteritur ei remittitur. Joh̄ā. simul

q ¶ Ipsum. i. quod vult confiteri. sunt.

r ¶ Pronūciare. ē. xvij. q. ij. nos. votū ēm ꝓpe reputat. vt h. z. j. di. vj. in pn. et. j. q. v. q̄ deo: hoc in nō ē simplr vez. nā i dōnāda rasib⁹ ēt i bono plꝰ ē ad factū puenire vt in baptismo. j. ō ꝑse. di. iij. sine pnia. nā ibi plꝰ valet baptismꝰ ꝑ cordis ptritio. Jtē i eucharistia bonis q̄ p assūptionē eucharistie delent venialia q̄ nō fit p voluntatē accipiēt. j. de ꝑse. dist. ij. iteraꝫ. Jtē i ꝓfessiōe ꝓpter cordis ps fit pnie. j. e. q̄ē penitet. Jtē i martyrio. ar. j. di. vij. nullꝰ. dicit no. i glosa illa: hꝰ tm̄. ꝙ stati sequit.

Uotuz an pro ope sit reputādum. ij. qo. pume t Con. cor. gl. qui vide i. j. vi. ca. ḋ. dubi. ā. dubi. ā. obli. ā. ex deli. fine.

a ¶ Pro ope. vbi deest tps operandi ita remunerat ds ꝓ sola volūtate sicut ꝓ opere. et dē est in ptritiōe cū deest tps ꝓfitēdi. z ad hoc sz vt sola volūtas z ptritio sufficiat sine ꝓfessiōe oris/ intēdit ꝓbare p leges scās eos: in quib⁹ ostendit q̄ sola volūtas sufficit ad dānationem. z est sire per contrariū.

b ¶ Reputat. hoc tm̄ in bonis hz. ar. j. j. e. dist. ij. cui. vbi facultas deest. j. eo. j. sicr. als ꝓ. s. l. dist. vt constitueretur. ads pl⁹ facit qui opaē. facilit th hꝰ i voto ꝓfitēdi: qui sz q̄d nō inuenit expssū. xxiij. q. ij legat. ff. de ꝛbo. obli. ḋ. ḋ. sicut absolueret a sacerdote. j. e. que penitet. i ff. in voto ẏginitatis q̄ ad aureolam. arg. xxij. q. v. finge. z. c. li paul⁹. Jtē in casu. s. in cautione iudicio sisti. ff. de eo qui mut. i pol. c. j. Jtē

Uotuz ad ꝓ pro opere reputat. I n. C. li. j. de ept. et cle. imperator iusti.

S J q̄s non dicā rapere: sed attētare ētm nūmo nisi iungendi cā sacratissimas virgines ausus fuerit: capitali feriatur pena. ✝ tēli. eo. ti. de postulando/ ꝑator leo et An. nicostrato ꝑfecto.

Q Emo vel i foro magnitudinis tue vel i ꝓncis li iudicio: vel apud quēq̄ iudicē accedat ad togatoꝝ consortium: nisi sacrosctis catholice religiōis fuerit ibutus mysterijs. sinautē ralīū aliq̄d quo quo mō vel quadam machinatiōe factū vel attētatū fuerit: officiū⁹ q̄dē sublimitatꝫ tue. c. libraꝝ auri iacturā ꝓ cōdēnatiōe sustineat. I tē Augustin⁹

Q Uicūqꝫ ausus fuerit cōtra puidū nře serenitatis decretū officiū aduocationis ꝓ surreptionē arripe z ꝓhibitū patrocinium ꝓstiterit: ab aduocatiōis officio remot⁹ sti lū ꝓscriptiōis atqꝫ ꝓpetui exilij specialr sustinebit. scituris etiam ꝓuincie rectorib⁹ q̄ is q̄ sub cui⁹ administratiōe aliq̄d huiusmodi fuerit attentatum: partis⁸ bonoꝝ dimidie ꝓscriptionē et penā exilij⁹ ꝓ quinquēnū sustinebit. I dēlib. ix. titu. ad legem iuli. maiestatis.

Infide ses ꝓ sitlare dicitur q̄ infide les non possunt postulare vt gerant hoc officiū. sez ꝓ aliꝰ quasi ex officio publico ne facultas ledendi xp̄ianos ē. xvij. q. iij. cōstituit. vel quia sunt infames in fama canonica vt. vj. q. j. oēs.

f ¶ Officiū. i. officialis. sz ire ꝓ peccato iudicis punitur officialis: q̄ sibi no licuit repugnare z resistere. Arg. C. de ap. q̄n. ar. C. de ma. con. l. vlti. arg. lxxiij. dis. honoratus.

Uicūqꝫ.

g ¶ Partis. ff. de interdic. et rele. relegatoꝝ. ff. ad tēpus. cōtra. nam ibi dicitur q̄ relegantur non amittunt partem bonoꝝ sed hec. l. C. corrigit illam. vel hoc est speciale.

Crilij est ꝓpe ruum.

h ¶ Crilij. impropie. nam exilium ꝓprie ꝓpetuum est. arg. ff. de pu. in. l. ij. dicitur tamen triplex exilium ff. de interdic. z rele. exilium.

i Uiquis. ē. vj. q. j. ff. verum.

k ¶ Voluerunt. hoc casu al⁹ sec⁹ infra ea. cogitationis. vel hoc cū volūtas sua finibus nō est ptenta ꝓcedens ad actū exteriorē. hec ex iulia punit voluntatē: cornelia etiam considerat cā. ff. ad. l. corne. l. duuus.

Teluz ḋ comprehendit.

l ¶ Si ds cū telo. telū est gḗale nomē cuiuslibet rei que nocere pōt. arg. inſti. de publi. iu. ff. item. l. cor.

m ¶ Ambulauerit. z ita voluntas ꝓ facto reputat in delictis. vt. ē. di. ij. si ds pot acceptū. et ē de. ele. pag. in duel. c. j. z. ij. z. ff. ad. l. cor. de sicca. l. duuus.

Sica quid si gnat.

n ¶ Pena. Scilz vltimo supplicio. ff. ad l. cor. de sicca. l. j. Et dicitur sica quasi secca à secādo. z est cultellꝰ ferreus. inde sicarius qui cultellum huiusmodi portat ad interficiendum.

o J forte. ¶ Familia. que insidias non ꝓsensit et ideo dūm pernoctantē non adiuuit. al⁹ vltimo supplicio dz puniri. C. ad syl. l. vlt. vel exaudi. hoc de ser-

Universidad de Deusto
Biblioteca

uis tunc ꝓpis infirmis. ff. ad syl. l. ſi quis in grauī.

a ¶ Domi. qñ hec admiſſa ſunt. nā ritos vertit eſt ſcire facti. ē. xvj. diſt. q dictis. extra de ꝓſump. ꝙto.

b ¶ Defenſiõe. ſ. exceptiõe: nõ eñ poterit excipi. q ſit ſerui' vel ancilla. vt. xij. q. ij. §. i patronos. Itē ꝓpt hāc cauſam licitus eſt dare viro libellū repudij vxori. C. de repu. l. ꝓculū. ſecūm cānones. xxxij. q. v. ſi vxorem.

Attẽtatio ſola ſolus conatus ītē. qñ qs puniat.

c ¶ Attẽtauerit. punit qñq; ſola attentatio. vt hic. et. xxxvj. q. ij. ſi qs non dicā. ſol' conatus. vt. xxiij. qõe. iij. qñ mlt. ſola volũtas. vt. xxvij. q. j. nuptiarum. ſola expectatio mercedis. xiij. q. iij. ſi fenerauerit. ſola cogitatio. vj. q. j. ſi qs. ſola itẽtio. vt. ē. ſi qs cū telo: ſola aggreſſio. vt ē. ſi qs necãdi ſolus auſ'. vt. j. ea. ſi qs pulſat'. ſola ſolicitatio. vt. l. ea. ſollicitatores.

d ¶ Tenebiſ. ſed etiam tenetur ſui corrupti ff. de ſeruo. cor. l. j. §. olti. C. de fur. ſi quis ſeruo.

e ¶ Agitur. ergo actus exigitur vt volũtas puniatur. alias qualiter probaretur de voluntate?

f ¶ Procurauit. arg. extra de ſen. excõ. mulierem.

Clerici inſectores anathemati canone

§ Si qs pulſat'. ¶ Vapulaturꝰ. hic argui põt iſe cutoꝝ clerici in canonẽ ictidere. Iz nõ pcuſſerit arg. ē. eo. ſi qs. ſ. eo. oẽs. t. c. ſi ꝓpterea. t. c. ſi cui. Iz q nõ incidit. arg. ſ. eo. §. hec aũt vba. Arg. ē de ſen. excõ. nup. t. c. cũ deſideres. in ꝑte deciſa. Ista ſ̃ria ſunt in odiũ laicoꝝ. vt. ij. q. vij. laici. t. c. laicos. ſed q̃d ō eo qui manũ mittit in veſtẽ clerici: vel in rẽ ab eo detentã' videt q̃ incidat in canonẽ. arg. ij. q. vij. §. itẽ oppoꝝ nitur de dauid q̃ ꝓcidit oriã ephamidis ſanctꝰ. Itẽ de oza q̃ in arcã adhibens ad archã pcuſſus eſt. arg. xvij. q. iij. ſi qs contumax. qz reos eccliẽ coherẽs ei' gaudet priuilegio. vt ea. q. ſ̃quẽs. ver. auferendo. t. ff. de iniu. ſed eſt ſ̃tionis. qõ verꝝ eſt eẽ. de ſen. excõ. nuper.

¶ Contra. ¶ Hec eſt. iij. ꝑs prime ꝓpis in q̃ ꝓbat lege cliũ q̃ volũtas ſine effectu non punit. Joã. de fan.

h ¶ Contra. predictis legibus oſtenditur q̃ qs punitur pro ſola voluntate. modo probat contrarium. Iz q̃ ꝓſola voluntate non punitur quis.

¶ Dogtarioꝝ. ¶ Patiatur. ab homine. ſed a deo bene. ſ. eo. oĩs. cogitationem eñ ſi ad cõſenſum pueniat mortalẽ et puntẽdam eſſe olim fatendũ eſt. ſi enim in corde cõſentitur iudicij mors interuenit. Joãn. q. ſicut tribus: t in palea. ē. di. vj. teſtamentũ. ſed penſandũ. ſunt eiã caſus ſpeciales. vbi voluntas punit. nã ſola volũtate incidit qs in hereſim. arg. eẽ. de hereti. ad abolendã. nã eo ipſo q̃ qs credit hereticis incidit in excõicationẽ. vt ex de here. excõicamus. §. credentes. ver. receptatores: et ſic non ſunt ꝯ ē. di. xix. nulli. et. ca. anaſtaſius. alꝰ aũt hõ nõ punit maleficia niſi cognita. vj. q. j. ſi oia. niſi ueneris ſpecialia imo canõ t lex bene punit volũtatis pcm. vnde et repellitur a promotiõe põderoſus: id ẽ q̃ mente peccant nec ad actũ procedit. ē. xlix. di. §. hic etiã. ver. ponderoſus.

Cogitatis ad cõſenſum puenientes eſt mortalis.

Sollicitatores alie.

k ¶ Extra ordinẽ. t. ita nõ tãtum quãtum ſi effectus eẽt ſecutus iz hoc facit lex ita ꝓ gratia no: q̃ ſicut ꝓ volũtate aliter punitur q̃ ꝓ ipſo facto: ita et cõtritio aliter q̃ exteriꝰ ſatiſfactio. aliter ita lex eſſet contra gratianum et male eam induceret.

extraordinarijs criminibus.

Sollicitatores alienarũ nuptiarũ/itẽq; mrimoniorꝝ interpellatores: t ſi effectu iceleris potiri nõ poſſunt: ꝓpter voluntatẽ pnicioſe libidinis extra ordinẽ puntũtur.

Qui puero ſtupriz (abducto vel corrupto comite) ꝓſuaſerit aut mulierẽ aut puellã iterpellauerit. q̃d ve ipudicitie gr̃a fecerit domũ ꝓbuerit: ꝑcium ve quo is ꝓſuadeat dederit perfecto flagitio punit capite: ipfectoᵐ in inſulã deportat. Corrupti comites ſũmo ſupplicio afficiunt. Itẽ titu. de furtis.

Vlgaris eſt q̃ſtio: an ſi q̃s ex aceruo frumenti modiũ ſuſtulerit: totiꝰ rei furtũ faciat: an vero tm̃ ei' q̃ abſtulit. Offidiꝰ totiꝰ acerui furẽ eẽ putat. Nã t q̃ aurẽ alicuius tetigit: (vt inq̃t trebatiꝰ) totũⁿ eũ tetigiſſe videt. Proide et q̃ dolũ aperuit t eride paz vim abſtulit: totiꝰ furtũ videt feciſ

l ¶ Domum. ff. de adulte. qui domum.

m ¶ Imperfecto. t ita non ſic puntur affectꝰ vt effectus. Iz arg. ſit ꝛtra. j. eo. §. pene. et. l. aut facta. in fi. ſed in remuneratione ſecus eſt. eque enim remunerat affectus et effectꝰ. ē. ea. magna. et ita aliud eſt in via aliud in termo. ē. xxxj. q. vlti. ea. viri.

Affectus et effectꝰ nõ eãdẽ puniũt.

n ¶ Vlgaris. ¶ Totũ. arg. furtũ factum clerico vt canonico redũdare in collegiũ. arg. xij. q. j. qui manumittit. hoc verꝝ eſt ſi officiũ collegij exercebat. ij. q. vij. accuſatio. in fi. Itẽ ſi aqua infundatur ſup caput baptizati/baptizarꝰ eſt. ff. de reli. cũ diuerſis. Itẽ ar. q̃ baptizatus reputaſ cui quantalibet ps aque infundit. arg. de ꝑſe. di. xij. nec q̃ꝫ. Arg. cõtra de ꝑſe. di. xiij. ꝓma. vbi dicit de toto corꝑe. arg. ꝓ ꝓma parte. qz ſi ingredior partẽ fundi vel pũ totũ nãci ſcor poſſeſſionem. ff. de acqui. poſſeſ. poſſideri. §. j.

Furtũ non fit ſola cogitatione.

o ¶ Totius rei furtum. ſtricta rõne ſm rigorẽ. ſecꝰ de equitate. vt eo. ti. t ea. l. vulgaris. in. §. ſed ſi de na. nat. vel hoc vbi totum tollere potuit. ſecus vbi totum auferre non poſſet. vt in predicto. §. ſed contra hanc ſol. eſt. ff. de fur. l. j. vbi ē q̃ ſola cogitatio furti faciẽdi non facit furtum. ſed et hic actus interuenit. Iz illud eſt contra quod hic ſequitur de armario. ſed diſtingue

ꝓpter quo' aĩo fuit cõtrectatio. vt. j. in glo. animo.

Furtũ ſepe cõmittit tm̃ furti actio non naſcitur.

d ¶ Sed verũ eſt. Iz totiꝰ rei furtũ cõmiſerit: tm̃ verũ eſt in tãtũ teneri: in q̃tũ ꝛc. Sepe eñ furtũ cõmittit: non tm̃ furti actio naſcit. ff. rerũ amo. l. j. ar. C. ō no ra. l. j. ſicut ecõuerſo ageꝝ furti q̃nq; Iz furtũ nõ ꝓmittat. ff. de vſuca. ſequitur. §. ſi rẽ ꝓpria. C. de fur. ſi quis ſeruo.

b ¶ Cõtractauerit. aĩo furãdi ſecꝰ ſi aĩo tẽ̃di quã rẽ poſſet eiꝰ t ieũ ferre. eo eñ caſu nõ fecit furtũ: niſi eiꝰ ptis quã abſtulit. ff. e. vulgariſ. §. ſed ſi de nauc ¶ Quo deſtinauerit. ō dicũ furto manere ff. de fur. quo de ſtinauerit.

d ¶ Manifeſtus. ¶ ad deꝓhẽſionẽ. et ita ñ ſũt hec duo ℨria.

Pẽa an ſit ꝓponenda illi q̃ ſine oportuno ſegetem ſecuit t illecta diſceſſit.

e ¶ Segetem. ſ̃ nunq̃d vindex ec. haſtis' inlun get et penitẽtiaꝫ q̃ oliuã meã vel ſegetẽ ſe. uit tpe oportuno: aio tm̃ furtiuẽdi t diſtulit t ceſſit flecta ſegete? vt q̃ nõ: q. cõditionẽ meã melioꝛẽ fecit cũ mihi impẽſas dedit vñ locum non habeat acquil. ff. ad l. acquil. ſi ſeruꝰ ſeruum. §. ſi oliuã. ego el pniam inũ gerẽ: mala enim voluntas nichilominus eſt puniẽda licet ex ea bonũ ſit ſecutũ. xxxij. q. v. relegentes.

f ¶ Et ſetat. t poſtea in luce deꝓhendat in factiõe vt in tinere cũ ſegete añq̃ pueniat ad locũ deſtinatũ

Furtũ an ſepius cõmittat: ſi ſepi eadem res contractet

g ¶ Nec manifeſtꝰ. ſed quõ põt hoc eſſe q̃ pino cõpetat actio furti nõ manifeſti: poſtea manifeſti cũ ſic dicat q̃ ſtat cum q̃ rẽ cõtractet: poſtea non oritur alia actio furti. ff. de fur. et q̃ in pn. Rñ. ex pma ſ̃tatione tm̃ agit nec ex deꝓhenſiõe alia oritꝰ actio furti: ſed pti ma modificatur. ſicut t pliberã ꝑſonã. pcur atorẽ ſz meũ non acq̃rit mihi actio: ſi cũ ipſe. ꝓhibet ne ali quis edificet: t edificatur cõtra/datur actio mihi ex delicto edificãtis et ita modificat. ar. ff. qõ vi aut clã. l. iij. dic ergo nec manifeſtꝰ quo ad puniã cõtractionẽ tũc eñ de ſtricto iure furtũ cõmiſit: nõ tm̃ actiõe furti tunc cõuenti põt: nã tunc Ict auerit aĩo furandi rẽ.

Argumentũ ſumi pt ex rubricis.

h ¶ Ex aũt verba. ¶ Statut. arg. q̃ rubrice ſunt aut̃entice. nã ex verbis rubrice argumẽtaf hec ler. t ideꝛ tur in caſu cũ inde decernit ius iniquũ ꝛtra aliquẽ quo iure poterit ille vti cõtra illũ poſt depoſitã adminiſtrationẽ. t hoc ꝓpter malitiã cõſtituẽtis: nec eñ ler eoꝛ vlla eſt: q̃ necio artifices arte perite ſua. Põt etiã poni caſus litteris põi pape. ex de mutu. pcẽ. prudentiã C. de iude. die ſabbati.

i ¶ Cũ effectu acciptꝰ. Ar. cũ effectu ꝓba eſſe ac-

cipiẽda. ar. ē. xvij. q. iiij. ſi qs ſuadẽte. ar. nõ obeſſe alicui malũ: niſi ad finẽ pducãt. ar. voluntate licet cõſtãtia nõ puniri ſine effectu. ar. j. e. §. cogitatio. t. ē. eo. co. gitationis.

Volũtas ſine effectu nõ punit.

Pene dubio intelligit de minori.

Pene (ſicut in. ff. titu. de penis legitur) legum interpretatione mollende ſunt potius q̃ mimis exaſperande atq; ideo ꝓpoſitum caſum nõ excedunt. Sed que de raptu virginum vt aduocatis ſeu de crimine maieſtatis vel de ſicariis dicta ſunt fauore religionis t fidei atq; principali odio ſicariorumⁿ introducta ſunt: interpretatione mollende ſunt. Ne ſicut. Poſita cõtrarietate legũ de volũtate puniẽda: vel nõ puniẽda: ſubdit duas ſolutiones vnã. j. e. §. cogitatio. aliam hic q̃ regulare eſt. p ſola volũtate que nõ puniri: niſi in ſpecialibus caſibus. dic ergo pene volũtatis in eo ſtatute propoſitum caſum non excedunt.

o ¶ Iniuriarũ. quare in crimine iniuriarũ non ita aſſignatur certa pena ſicut in prefato crimineᵇ ſuꝑponit. qz ꝓ varietate iniuriarum eſt multiplex varietas penarum. vt oſtenditur t ꝓbatur in. l. ſequenti.

Vt facta puniunt. Hec eſt. nũ. ꝓ quo hui' pene ꝓpis in qua ō. q̃ ſtruor modis puniꝰ petiñ. Jo. de. f.

p ¶ Aut facta. Caſus. In hac. l. primo ponit quatuor genera puniendoꝝ. Sed dixit illa quattuor genera eſſe conſideranda ſeptẽ modis ad hoc vt puniantur quandoq; magis quãdoq; minus quandoq; nullo modo t de omnibus exemplificat.

q ¶ Vt conuicia. arg. ꝓ cõuicio deponitur clericꝰ ē. xj. q. j. ſi quis ſacerdotũ. et q̃d ſit conuitiũ habes. ff. de iniur. l. item apud labeonem. §. ij.

r ¶ Infide. i. non fide. id eſt ſine fide. vt cũ aduocatus preuaricatur. ij. q. iij. §. preuaricator.

ſ ¶ Latronũ. velut cũ q̃s ſciẽs recipit eos q̃ ita puniunt vt ipſi latrões. t ff. de ea receptatoribꝰ. i. peſſimã

t ¶ Quoſq; hoc. ſ. puniturꝰ.

v ¶ Innuiſſe. i. oppoſuiſſe ad aliq̃ maleficiũ factẽdũ

x ¶ Sed hec quattuor facta: dicta: ſcripta: cõſilia.

Nobilis aliꝙ ꝯ ignobilis punitur. Parricide punitio.

a ¶ Impunita. ff. xviij. q. iiij. ea videcta. ff. ad. l. aqi.
b ¶ Vel a parēte. C. de emēda. libe. l. [ſz etſi. in fi.
vna. ff. xviij. q. iiij. duo iſta nomina.
c ¶ Per tram vl'ludā noxiū. ff. de fur. in furti actio
d ¶ Vl'. aliter eū punit nobilis ꝙ ignobilis ſeruus ꝙ li
ber. vt. xviij. q. j. ꝙ cōtra pacē. ff. de pen. l. capitalium. ff. viri.
e ¶ Parētem ve. nā talis iſuit ſacco ex corio cū gallo gallinacio
& ſerpente. vt. ff. ad. l. pōp. ō par. pena. C. de his q̄ parē. vel pue. oc
ci. l. vnica. mīto fortius qui contra patrem ſpiritualem. arg. vi. q. j. infames. xxx q. iij. pit actū.
f ¶ Et in magiſtratū. C. de in
tur. atrocē. nā in his ius ē publi
cū. ar. ff. di. j. ius publicū. & q̄ pre
poſito maꝝ itu
lit capite plectēdus ē. ff. ō re mi
nime delictum.
g ¶ Etatꝭ ꝙ ratio. vt. xv. q. j. ca. illud.
h ¶ Loc⁹. ff. diſtin. v. ca. j.
i ¶ Furtū. ff. ad. l. iu. pe. diu⁹. ff. ſed ibi ſubaudiť tm̄. ſ. furti.
k ¶ Vel ſacrilegiū. ſ. tm̄. ibi eſt dicit ſi res puati de ſacro loco ſurripiať occaſiōe furti nō ſacrilegij eē. Et quot modis dicať ſacrilegiū: habes. ff. xvij. q. iij. ꝺſcis
l ¶ Emanſor ē. emāſor eſt ille q̄ diu vagat⁹ eſt: & ad caſtra reuertiť. ff. de re mil. l. iij. ff. iſtō rōs diſcernit furē hunc a latrone q̄ latēter motatur in aliquo loco cauſa maleficij exercendi & citro reuertitur ad caſtra.
Eman ſor ꝺs dicitur
m ¶ Effractorem. effractores dicuntur qui frangūt carcerem vel aliud vt euadant. vel vt inde aliq̄d ſurripiant: ſed aliter ſunt puniendi nocturni: aliter diurni. vt. ff. de effrac. & expil. l. j. & ij.
Effractor.
Fures nocturni acerbius puniūť
n ¶ Diurnū. diſtinguiť enim fur nocturnus a diurno: q̄ nocturni attrectores ſunt & acerbius puniunť. vt ex de homici. ſi ꝺs perfodiēs. ff. ad. l. aquil. ita q̄.
o ¶ Manifeſta. hec pena quadrupli illa duplipuni
p ¶ Diſcernit ff. xviij. q. v. penale. [ri ſolet.
q ¶ Rixa. rixa eſt inter altercātes & ppcie inē duos.
r ¶ Grāſſaturis. q̄ fiunt a latronib⁹ in remote. & dicit a graſſor. graſſaris. q̄ eſt ſeutre id eſt pimere.
Expilatores quid ſit.
ſ ¶ Expilationes. expiliare eſt res iacētis heredis tis ſubtrahere. ff. de cri. expil. here. ſi hereditate. nec eſt hoc furtū quia nō cōtractat res aliquas inuito domino: quia nondum aliq̄s bonoꝝ eſt. vt. ff. de fur. rei. de. ff. de effrac. & expil. l. j. & ij.
t ¶ Perulantia. id eſt laſciuia. aliter enim puniťur quod fit per laſciuiam & aliter quod fit per violentiā

nera conſideranda ſunt ſeptē modis: cauſa: perſona: loco: tē pore: qualitate: quātitate: euē tu. Cauſa: vt in verberib⁹ que impunita [a] ſunt a magiſtro & lata vel a parēte[b] quoniā emē dationis animo nō iniurie gratia videntur adhiberi. puniun tur cum quis per iram [c] ab extraneo pulſatur. Perſona dupliciter ſpectatur: eius [d] qui fecerit: & eius qui paſſus eſt. aliter enim puniuntur ex eſdē fa cinoribus ſerui q̄ liberi: et aliter qui in dominū parentē ve [e] aliquid auſus eſt: q̄ qui in extraneū. & in magiſtratū [f] q̄ qui in priuatū. In hutuſmodi con ſideratiōe etatis [g] quoq; ratio habeatur. Locus [h] facit vt idē vl' furtum [i] vel ſacrilegium [k] ſit capite luendū: vel minore ſup plicio. Tēpus diſcernit eman ſoré [l] a furtiuo & effractorem [m] vel furē diurnū [n] a nocturno. Qualitate factū vel atrocius

extra de ſenten. excōmunicatio. ſuper eo.
v ¶ Ab abigeo. ff. de abige. l. j.
x ¶ Unum. & ita numer⁹ diſcernit eos. vt. ff. de abi geis. oues.
y ¶ Puniat. hic non ſpectatur euentus.

Lascia et violentia diuerſa ſunt.

z ¶ Voluntario. id eſt. pprio motu iudicis. ſ. ſm̄ voluntatem iudicis duraturo. nō enim erit tempꝰ determinatum in exilio. vel voluntario. id eſt pro motu & volūtate rei ꝙ tum ad locuz in quo erat i exilio eligendum.
a ¶ Fortuiti. Arg. ꝙ hanc eā dem legem. & ff. de offi. pſi. diu⁹. ſed hoc apō grecos. cum nō erat tant⁹ furo: q̄ ex cuſaret: aꝭ ſatꝭ ipſo furore puni tur. ff. ō offi. pſi. dinus. & xij. q. ix. ludicas.

vſ. pō prime

¶ Cogitatio. ¶ Nec eſt v. pars prime partis: in qua dicitur q̄ diſtinguitur inter maleficia an habuerit iudicium vel nō Jo. de fan.

a ¶ Cogitatio. ecce ſupponit aliā ſolutionē meliorē predicte contrarietatis legum. ſ. q̄ voluntas non punitur ab hoie cum ſuis ſimꝭ eſt contenta. & hoc caſu intelligūtur auctoritates q̄ dicunt voluntaté non puniri. ſ. ab hoie. & ſub auditur hic. vel ſic/cogitatio. cē.
b ¶ Non meretur. quo ad hominem. aſs ſecus. arguxlix. di. hinc. ver. ponderoſus.
c ¶ Diſcernūtur. hoc reſpicit illō/q̄ lex cē. ff. pro xi. tm̄ a maleficijs. q. ꝺ. ij. in maleficijs magis attēdat volūtas q̄ animus. i. pſeuerātia. ſec⁹ eſt in illis q̄ ſortiūtur effectū de iure in quib⁹ magis anim⁹. i. perſeuerātia attēditur q̄ voluntas ſola. et ad hoc induxit oia: vſq; ad. ff. alte econtra. nō enim in cōtractib⁹. con ſideratur ſola voluntas & animi deſtinatio. i. perſeue rantia. arg. ff. de fide inſtru. contractus. ſed ibi de ꝺcto celebrādo agit. vñ & reſoluit emptio re integra. & peride eſt ac ſi nō eſſet ꝑſenſu veriuſq; ptis celebrata p arras hoc fit. C. q̄ñ ij ab emp. diſce. l. j. & ij milleſies velit Here & etiā hoc declararet nō tenebit cōtract⁹.
d ¶ In maleficijs. in maleficijs volūtas expectať nō erit⁹. ff. ad. l. cor. de ſicca. diu⁹. C. ō ercu. in. ſpliſſimi.
e ¶ Deſiderant. vt ſunt ꝺctus: vt nr̄i nonnullidiuor tiū: emptio & venditio. & hmōi q̄ de iure ſortiūtur effe ctū: ſed maleficia nō de iure ſortiūtur effectum immo tm̄ ex corde procedunt. xv. q. vj. ca. j.
f ¶ An his. id eſt in contractibus.
g ¶ Iudiciū. i. pſeuerantia effect⁹/deliberatio: ſed

Voluntas ad ſit magis ad tēdā q̄ pſeuerantia.

in maleficijs non p̄ſideratur pſeuerātia vel iudicium animi ſed ſufficit ſi adſint voluntas & ſi incontinēti pe nitet. ff. de fur. ſi ea. xxij. q. v. qui perturare. in pun.

Factū non ꝺs q̄ non pſeue rat.

a ¶ Quoritū. ¶ Ratū eſt. arg. nō ꝺcit quid factū ſi no pleuerauerit. ex de verb. ſig. nā & ego. ff. de opus. ff. ad leg. corne. de fal. qui falſam. xxij. q. j. apud. Arg. ff. de edi. edi. q̄ ſit fugitiuus. ff. cel ſus q̄ſ ꝺcit.

Femia calore excuſatur.

b ¶ Calorem. Excuſat hoc ca ſu calor femīā licet grauiſſime peccet. ira etiam q̄ ſi minor eſſet nō eſtimaueré. ff. ō mio. ſi ex eā. ff. ō offi. pſi. diu⁹.

vſ. ꝑs Prime

¶ Quoritū non eſt verum niſi q̄ ait ꝓpetuā con tinuādi diſceſſionem fit. ira q̄ q̄d calore iracundie fit vel ꝺi: non aliter ratū eſt[a] q̄ ſi pſeue rantia apparuerit iudiciū ani mi fuiſſe. Ideoq; p eū calore[b] miſſo repudio ſi in breui reuer ſa eſt vxor: nō diuertiſſe videť.

Hinc etiam in canonibus.

¶ Si quis[c] iratꝰ crimen alt cui obiecerit cē. Et cō filio[d] autem velut ex facto alt quem teneri Auguſtinus pro bat ita ꝺcens.

¶ Nō ſolū q̄ manib⁹ occidūt: ſz etiā q̄ cōſilio et fraude alij occiduntur homicide ꝓbātur.

Periculoſe[e] decipiuntur qui eſtimant eos tm̄ ho micidas eſſe q̄ manib⁹ hoiem occidūt: & non poti⁹ eos p q̄ cū conſiliū[f] & fraudem & exhorta tionē hoies extinguunť. nā tu dei neq; q̄ſ ꝓpijs manibus xp̄m occiderūt: ſicut ſcriptum eſt. Nobis non licz[g] interficere quēquē: ſed tm̄ illis[h] mors dñi

Johan. xviij. f

c ¶ Si quis. ſ. q̄ nō iij. ſi quis iratus.

¶ Si commiſit.

¶ Nec eſt. vi. pō huiꝰ prime partis in q̄ ꝓbat p tres auctes q̄ etiam in malo voluntas & conciliū p opere reputanť. Jo. de. f.
d ¶ Et conſilio. q. ꝺ. non tantū ex volūtate tenetur quis ſed et conſilio. conſiliū autē plus eſt q̄ volūtas quia in eo procedit ad actum.

Iudei lingua ſolum xp̄m crucifixerūt

e ¶ Et crucifixe. Cui[i] ꝑſtitū ꝺat ad occidēdū ho micida eſt: vñ iudei ꝓbanť fuiſſe homicide xp̄i q̄ illo & ſi nō manib⁹/lingua tm̄ occiderūt: & magis pec cauerūt q̄ſ pylatus vel milites qui eū crucifixerunt.

Iudeis licet aſſiſtere quem q̄ illi ter ſcit ſtitur occ.

f ¶ Cōſiliū. ex ꝺ hoīi. ſic dignū. ff. ꝺ. l. ſi q̄s viduā.
g ¶ Licet. hoc ꝺcit ꝓpter diē feſtū. lex et precepit. ne parceret malefactoribꝰ & licebat eis interficē. nō tm̄ in die feſto. xxiij. q. v. q̄d ergo ꝑſtim ſeducentes pplm & deo detrahentes qualē iſtū ꝺcebant: ſed ꝓpter diē feſtū non licebat eis tunc interficere quēquē. vel nō li cebat interficere quēquē. t. hunc ꝓpter q̄ ſcriptū eſt. tradetur enī gentibus ad illudendū & conſpuendū et crucifigendū cē. et ſic adumpletus eſt ſermo ieſu q̄ ſe predixit a gentibus occidendum: ipſi tm̄ contra ſe hoc ꝺcūt cum eum interfecerūt lingua et ſi nō manibus.
h ¶ Illis. ff. xviij. q. iij. c. vlt. et alia rō ibi aſſignať.
i ¶ Hora tertia. j. de conſecra. diſt. j. nocte.
k ¶ Hora ſexta. Arg. ad teſtes ꝺcentes ſibi in tpe cōcordādos. vt eē de teſtib⁹. cū ru fili. Arg. ff. xij. q. ix.

nichilominus. in fi. ſed hic nulla eſt contrarietas: q̄a ſuper diuerſis factis teſtificantur. vnus ſuper cruci fixione facta lingue hora tertia ſuper crucifixione in cruce facta a militibus hora ſexta.
l ¶ Malus. ff. xviij. q. iij. qui altorum.

War. xv. b. Joh. xix. f.

m ¶ Cū pō. in pō. Miſere met de⁹ miſere met. n ¶ Filij ho minum. parauerunt laqueū pedibus meis.
o ¶ Dentes. i. corrolōes & contu melie.
p ¶ Et ſagitte. ſtum ad pſilia.
q ¶ Gladius. ſtum ad ꝓba.

Joh. xix. b. ꝑs. lvi

r ¶ Acuť⁹. dū clamarent cruci fige crucifige: et voces ille incita tiue fecerūt mor tem: vt gladius acutus.
ſ ¶ Se pnie. & irregulares fiūt l. diſ. ſi ꝺs vidua & eſt argu. cōtra clericos q̄ fures iudicādos pote ſtatib⁹ tradunt xviij. q. v. vnū ſo lū eſt. dic vt eē ō homici. tua. et lxxvi. diſt. maximian⁹. Sed nūquid ꝺces irregularem clericū q̄ homicidiū vo luit facere necfe cit. quia non po tuit? Non credo q̄ ſit irregularis tā ex ꝺs homicidio. Iz ſit voluntarie homicida/ quia lex ꝓportionis port⁹ opus conſiderat ex voluntaté. xv. q. j. ſi quis non tra tus. xxij. q. ij. ſicut licet ſit homicida q̄ ad deū. j. eo. ſi cui vbi tamen factū ſequitur grauius eſt peccatum.

j. Pe. iiij. b.

Clerici ex ſola volū tate pt eſſici irregu lares.

t ¶ Homicidio. ¶ Tria genera. ꝺcuntur eſſe pe na. nā large homicidium ꝺcitur quilibet ulti citus motus ad nocendum. j. eo. homicidium.
v ¶ Parilem. i. ſimilem quantū ad deum. aſs enim aſperior penitentia imponitur interfectori.
x ¶ Et qui. ff. lxxxvj. diſtin. paſce.
y ¶ Detrahit. detractores ꝺcūtur homicide. quia quantū in eis eſt priuať vita aiam (quia melior pars hois eſt vita:) dum negant virtutes quibus alia viuit eſſe in ea. nam detrahere eſt bona q̄ alteri ſunt a deo collata negare vel inuertere: vt ſi quis ꝺcat ſapien tem ſapientiam non habere: vel cultum caſtitatē: vel ea que bono zelo fiunt inuertendo aſſerat malo zelo vel ſpiritu fieri: ſicut iudei chriſtū ꝺcebant in beelze bub demonia eiicere. xxj. diſt. ſ. et quidē hoc eſt pec catum in ſpiritum ſanctum. qz quod eſt ſpiritui ſancti maligno ſpiritui attribuunt. vnde in euangelio. ꝺ di xerat fratri ſuo fatue: reus erit gehenne. iv. diſtinc. ſi euangelica. xxij. q. v. qui viderit.

Homicidium q̄d ſit.

Detractores dñr homicide

Detra here q̄d ſit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Pariter. Non quia equaliter peccent: sed quia pari pena punit eterna vterq;.

b ¶ Quis. ¶ Oppilio C. qō me. cau. ſi p ipſeſſionē

c ¶ Judicia sanguinis est. i. ita punit/ vt ē digna punitiui homicidiū. qz vtrūq; sufficit ad dānationē eternā. xxv. dist. S. criminis.

d ¶ Quicquid. ¶ Aug. Dicitur qd de multi tudine voluntate primā anteqū pducat ad actū tam bonā vt eā coronet: ſi malam vt eā dānet. de mala. vide p chayn de bona p eius dē vult pati martyriū: qz remūeratur: et ſi martyriū non sequat.

Beñ. iij. h.

e ¶ Chayn. F. iij. q. vij. in gratuitus. hoc legit in geneſi.

f ¶ Dānauit. ſi dānauit ḡ cōmittuz fuit: nam deꝰ nulli imeritā ingerit penā. xj. q. uj. illud. ſed expone dānauit id est damnabile ostēdit. ſez ei victias respuendo. vel dānabile preſcitur.

Deus nulluz sine cā punit.

g ¶ Animo. vt in beato martio q̄ nō debuit martyrio. ſed martyriū sibi sufficit ei affectus. argu. j. eo. importuna.

ps. vij Hier. xvij. b Apo. ij. f.

h ¶ Qualē. F. di. xxv. qualis.

i ¶ Vocat. xiij q. ij. ꝙ ꝓpoſuerꝫ.

k ¶ Ipſe testatur. i apocalipſi.

l ¶ Renū. Id est delectationū

m ¶ Cordis. i. cogitationū. vñ Augustinꝰ sup illū locū scrutans corda ꝛc. Corda. i. qō quiſq; cogitat. Renes. i. quod quēcunq; delectat.

n ¶ Qui. ¶ Persuades. F. di. xlv. sane. plus ei est persuadere q̄ ſacere. arg. ff. ō ser. cor. l. j. ¶ ſuade re. quia eiꝫ ꝑſuadet cor rumpit non qui cogit vt ibi.

o ¶ Machera. i. gladius. alia translatione dicitur gladius acutus. F. e pericloſe.

p ¶ Homicidū. ¶ Putabatur. male intelligentibꝰ. nam probabiliter erat: et omne vnde malū oritur. extra de consti. nam concupiscentiam.

q ¶ Peruerit. in euangelio vbi dicit qui dixerit fratri ſuo fatue: reus erit gehenne. Matt. v

racha. reus erit consilio. lv. di. ſi euangelica.

r ¶ Modū. post primum qui in potestate nostra nō est. j. dist. ij. inter hec scendum.

s ¶ Propterea. ¶ In corpe. C. xiij. q. vlti. c. vlti.

t ¶ Teneris. ¶ ad deū non quo ad hoiem. cuz rē nō ſcraueris. ff. de acq. pos. poſſideri. S. ſi rem. qz ſolo alio furtū nō ꝓmittitur. Fm. l. vt ibi dicitur.

u ¶ Sicut ēt. v ¶ Nō minus. F. xxxij. q. v sicut ei. vj. q. j. S. vez hec. xv. q. vj ca. j. viij. q. j. ſciendum. xiij. q. j. ſi qō. xxxij. qō. v. ſ videri. F. j. di. ij. ſicut trib. 2tra. Sol. reuera magis reꝰ est ſi opꝰ adhibeat. ſz hoc ḡ ad ſufficientiā eterni interitus accipe. Vel dic q̄ non minꝰ est reꝰ id ē ut hominꝰ reus ē: ḡuis ad factū nō ꝓuenit aī nō ḡ pl̄ꝰ peccet: vt dixi ſi opꝰ ſeq̄tur. qō ꝓz ex eo qz ꝓhibitum est malā volūtatē in opꝰ ꝓducere. sic ergo 2tra ꝓhibitionē illaz faciens plꝰ peccat: quia ḡ opus adūcit voluntatē iniq̄tatis adūcit iniquitatz.

Deut v. b. Voluntate de iniquo di est ac reus.

v ¶ Consi. cor. l. ij ḡ cuiꝰ cultela

x ¶ Voluntas. Io. C. nō opus tātum ad te. vel non facit vt cor. de opus ſit remūe: ſicca. ratorū sed volū tas sicut ꝛ alibi ꝛ doc. dicit. ſ. ꝙ sufficit cum elemoſyna cor: cordis: non corpis. xlv. di. duc. qnūq; tñ opꝰ ētā minꝰ

bonū in bonū ꝓuertit diligentibꝰ deū. j. dist. ij. nullꝰ eorū. F. talibꝰ. alſs est. F. c. quicūq;. arg. ēt de re. iur. ecclesiaſ. Illud autē nota. q̄ pcā ḡ ſola voluntate Zhunt: ſolā voluntate dimittuntur. ſm baz. argu. ff. de pac. ab emptiōe. ſed Zrium credo: ſi ad ꝓſensum volūtas pue nit. arg. F. vi. dist. zeſtamētū. F. ſed pēsandū palea eſt.

y ¶ Contritione. I. eo. F. non ita.

z ¶ Contritione. illa ſez q̄ est virtus nō illa q̄ est paſſio. ſez afflictio qua punitur quis interius ꝓ peccato. nec illa que est actio qua se punit aliquis. B.

Supp. g.

g ¶ Oro. ¶ Tales. Inuitat ꝓſper quēlibet hoiem ꝓuocat ad penitētiam. q. ſi noluerit emēdare delicta patiet

eternū eterno supplicio dānabit. qz nolunt subire tpale supplicium: meliꝰ est ergo q̄ quis cōfiteatur pctā occulte. vel etiā in iudicio cū pōt inde cōmuni ꝛ penitētiā age re: vt sic commutet penam eternam in temporalem.

a ¶ Et vltro. quasi ſine cōfessione ꝛ in hoc facit ad ꝓpositum: ſz tñ hoc non est verū qz cōfiteri tenet sacerdoti. ſz hoc vult dicere q̄ deberet recognoscere petā ſua et inde ſe dānare ꝛ se redarguere ꝛ dicere talē penā ſuam dignaꝰ: et sic fūt ſibi iudices. j. e. ſtrictores vltra me.

b ¶ Tyranniꝰ. in ſuſtinēdo tpales penas euadūt eternas. F. xiij q. vj. ca. vl.

c ¶ Actiꝰ. xj. hōe iij. F. euidēter. ibi allegabat hoc pro capitulo.

d ¶ Sz vltro. I. di. pueli pterū. argu. pro ſponte confeſſo.

e ¶ Nesciunt. bus. ſ. e. F. ſtr.

f ¶ Sententiā. quod ſit cū in ſecreto interiꝰ cōpungunt ꝛ cōfitentur sacerdoti. vt. j. e. di. videbenignum. ꝛ ca. iudicet. nō tñ ſibi penitentiā imponēdo vel ſeligando. ſm qō Gra. inducit. ca. ſed ferunt voto ꝛ propoſito quo ſe damnēt ad talem penitentiam ſubeundam iudicio facerdotis.

g ¶ Nō aio. I. in ꝓpterū. ſz officio. I. ad tps ꝓpoſitū ḡppe ſē. vel nō aio tñ ſz officio auctē. I. superiorꝫ: vl non aio tñ sed officio. I. iudicio ſuperioris ab officij executione abſtineāt. vt. j. e. di. in actione. vt. j. di. v. ca. j.

h ¶ Tanq̄. j. e. di. in actione. F. I. dist. ꝛ purgabit. et ca. de his vero.

i ¶ Emiſſa. i. pēmiſſa ꝛ dimiſſa ad tps/ ꝓpoſitū ḡppe hūt pacta pnia ad pſtinū altarꝫ officiū vñ spōte re ceſſerāt remeare. vt. I. di. dño ſ. tō. ꝛ. c. purgabit.

k ¶ Recipiāt. i. iudicent digni recipe. h. i. iterū fūt digni. ſicut fuerunt per priora bona nō q̄ ea recipiāt que amiſerunt per mala.

¶ Vocide. ¶ Nec est. vij. ꝓ ꝓme ꝓtis in qua intendit magiſter ꝓbare q̄ nō in cōfeſſione ſed in cordis cōtritiōe dimittunt̄ pcā. ſic em̄ confeſſio est signū pnie tñ: ꝛ hoc ꝓbat. ir. aucto. ferōrum. Io. de fan.

¶ Vocide. ¶ Ab iſto loco induci gſanus aucres eui dentioꝛes ad ꝓbandū suū ꝓpoſitū ꝛ ſuſpēdit ſuā conclusionē vſq; ad. F. item ſi. ꝛ infert cōclusionē ab. e. F.

Casus ſuſpendit rerum ſuā cōclusionē vſq; ad. F. cū ergo. et

ita peruenit ad. F. alſs ecōtra. ꝛ hoc videbis per. x. ais ecōtrates quas ponit in ipſa littera.

l ¶ Cindite. ¶ Agre. otis cōfeſſio est ꝓs exteriꝰ ſa tiſfactionis: q̄ hic totū dr. ꝛ. j. quē penitet. vel dic ſuperiꝰ infinitatū efficit pars inferioris infinitati cuz em̄ hec vera ſit ois hō ē aial/ inferioꝝ terminoꝝ terminoris infinitato recte cōuertit. ḡ offe nō aial est nō hō ꝛ sic ſcindere cor da est inferiꝰ ad nō ſcindere veſti menta plaꝰ diuiſſet a toto ad partem. ꝛc.

Supl' ſi infinitati cū effi cit ꝓs inferioris infinitati vltimi.

m ¶ Conuertimini. Sz nunq̄d ſtandū est huic ordini vel ꝓna ſit iſta puerſio/ ſequēs det. vt arg. xliij. Cōuertimini. ad me ꝛ in ſi. Arg. ꝛ. j. di. ego cōuertar ad vos. ꝓterea nemo me ſ̄ir itel ligit. quō ḡ hoc ꝓcipit altem cōuertimini ꝛc. ſol. tale est ſtō ḡle illō/ ſurge ḡ dormis ꝛ exurge a mortuis. ꝛ illuminabit te xp̄s. I. dis. q̄d est. vl respicit hic ordinē iuſtificationis qz cōtrito ḡ conteritur cauſaliter ꝓcedit remiſſionem.

vij. ps prime Ezec. xxxiij. c. Iohel. ij. c. Cōuertimini ad me ꝛ in tocordevro: ꝛ ego cōuertar ad vos: puerſioⁿ aūt dicit quaſi cordis vndiq; verſio. ſi aūt cor nostrum vndiq; a malo ad deum vertit: mor ſue conuerſionis fructū meretur

Iohel. ij. c. Zach. j. a. Contrito ꝓcedit remiſſionem.

missionē pene eterne cōmutate in tpalem. j. e. ſi petiſ. nō reatꝰ q̄ per ḡram dei remittit: ꝛ sic cōtrito que ex libero arbitrio procedit mereretur remiſſionem: que tñ gratie que oia precedit erit attribuēda tanq̄ cauſe. quidā tñ primo ponūt remiſſionē. Vel cōuertimini. I. oſtendite vos humiles ad conuerſionē ꝛ ego conuertar ad vos. I. primā gratiā vobis ifundam. ar. j. dis. v. falſas. Vel dic cōuertimini p omiſſionē culpe: ad quā quilibet tenet non p gratiā habendā quā nemo meretur vel demereꝫ ſicut vides i radio ſolis. ſi eſt aperto feneſtram intrabit sol. ſi clauſero non intrabit. tñ non poſſum eū cogere q̄ intret. Unde dicit̄ est de homine/ q̄ est ſpūs vadens ꝛ non rediens per ſe. ſi tamē habeat gſam p̄ mereri vitam eternā. vñ non valet hoc arg. iſte nō p̄ mereri qō minus est: ḡ nec qō minus tē nec hoc/ iſte est magis minus hodie ḡ heri. ergo minus habilis ad ſuſcipiendā gratiam ḡ heri. inſtantia est in ceppha id est petro. I. dist. fideliter.

n ¶ Conuertio. Argu. q̄ non tñ valet verbum ſimpliciter ꝓtum ꝓpoſitum. Ar. ꝛ ff. ad. l. aquil. ſi ſeruꝰ. F. inquit. Sol. primum dicunt̄ est verum loquēdo ꝓpriꝓ. contraria impropie. xxxvj. q. i. ca. j.

o ¶ Fue cōuerſionis. Ar. contra. xj. q. iij. q̄ iubēte.

Universidad de Deusto Biblioteca

sed dic de fructu remissionis diuie tibi hyane. Ut verius h de fructu reat⁹ ibi pene ex certotis.

Luce. xvij. c. Constitere primo deo deinde sacerdoti.

a ¶ Leprosi. s. dece. de quib⁹ legitur in euangelio hui⁹ loce qui dei gnat⁹ petões.

b ¶ Sacerdotib⁹. primo ꝙ est deo confitendū. postea sacerdoti j.e-ff. ex his omnibus.

c ¶ Hinc etiaz lazarus. i. petōr cōsuetudine peccādi depressus. ar. gu. j. dist. ij. sicut tribus.

d ¶ Lapide. i. onere peccati.

e ¶ In sepulchro. i. in cordis contritione.

Io. xj. f

f ¶ Munda = mini. In euāgelio matthei.

Mat. viij. a.

g ¶ Sacrificiū .i. satisfactionē.

h ¶ Precepit. j. xcvij. di. dñs. z ita ex precepto tenet ꝯfiteri. ex de pen. z remiss. vbi vtriusqz.

Sacerdotes dicuntur medici.

i ¶ Medici. i. sacerdotes: qui medicinā aie p̄stant. sed de⁹ ōt medic⁹. vt j. dist. ij. adhuc instār. xxiij. q. iij. nabuchodonosor. z xj q. iij. quomodo.

Luce. xxij. g.

k ¶ A mortuo id est p manentē in peccatis.

l ¶ Nuces. i. lites filij syrachy. scz ecclesiastico.

m ¶ Pene. i. nō est. qi nō penitet tale. vt j. dist. iij. indaas. et ita pene rit hoc qō nō est. Arg. ff. de cōsti. pe. id qō. vbi si est nō est vtilis quo ad vitā. ar. ꝙ re scriptū ab exco̅icato impetratū sit nullū ipso iure. Ar. j. j. de cō-

Psal. lxxxvij.

vt de⁹ ab ira sua ad misericordiam conuersus peccati p̄ = stet indulgentiam: cuius primo preparabat vindictam. vn de datur intelligi ꝙ etiam ore tacente/veniam consequi pos = sumus. Hinc etiam leprosi⁹ illi quibus dominus precepit vt ostenderent se sacerdotibus in itinere ārecz ad sacerdotes venirēt mūdati sunt. Ex quo facto nimirum datur intelligi ꝙ antecz sacerdotibus ora no = stra ostendamus: id est pecca = ta nostra confiteamur: a lepra peccati mundamur. Hinc etiā lazarus⁶ viuus de monumento prodist: non prius de monu mento est eductus et postea a domino suscitatus: sed lapi = de⁹ remoto quo monumētum claudebatur in sepulchro⁶ re = uirit: z foras viuus pdijt. Hic etiam vt dominus ostenderet ꝙ non sacerdotali iudicio: sed largitate diuine gratie pecca = tor emundatur: leprosum tangendo mundauit⁷ et postea sa cerdoti sacrificium⁸ ex lege of ferre ꝓcepit⁹. Leprosus enim tangitur: cum respectu diuine pietatis mens peccatoris illu = strata cōpungitur. Unde post trinam negationem petr⁹ do = mino eum respiciēte profudit amaras lachrymas quib⁹ cul pam negationis sue diluit: le = prosus semetipsum sacerdoti representat: cum peccatum su um sacerdoti penitens confi = tetur. sacrificiuz ex lege offert dum satisfactionem ecclesie iu dicio sibi expositam factis exe quitur. sed anteꝯ ad sacerdo = tem perueniat emundatur: dum per contritionem cordis ante confessionem oris pecca = ti venia indulgetur. Hinc etiā medici negantur suscitare ali = quem vt resuscitatus confitea tur: dum per prophetam dici = tur. Nunquid medici⁴ resusci = tabunt et confitebuntur tibi?

Item a mortuo⁵ (vt auctoritas⁶ dicit) perit⁷ confessio: ve = lut⁸ ab eo qui non est. vnde pe = nitēs ille qui tumore octaue re surrectionis territus exclama uerat. Domine ne i furore tuo arguas me: neqz in ira tua cor = ripias me: postea supplicans alebat. Satium me fac propt misericordiam tuam: quoniā nō est in morte qui memor⁹ sit tui: in inferno autem nullus ti bi confitebitur. si ergo⁹ nullus confitebitur tibi nisi resuscita = tus: nemo autem viuit eterne gehēne filius et perpetua dā = natione⁹ dignus: pater¹ ꝙ anteꝯ quisqz confiteatur peccatum: a reatu sue prevaricatio = nis quo eterna sibi debebantur supplicia / per gratiam in = terne compunctionis absolui = tur. Item. Si anteꝯ² quisqz confiteatur a deo resuscitatur vel resuscitatus viuit dum cō = fitetur: vel post resurrectionē iterum mortuus est z confite = tur: sed sicut anteꝯ resuscita = retur mortuus cōfiteri nō po = terat: si post resurrectionem mortuus cum fuerit confiteri non valet. restat ergo vt resu = scitatus viuat dum peccatum confitetur. ergo sola contritio i qua fit resuscitatio tollit pec = catum. habet itaqz resuscitato rem suum sibi presentem: scz inhabitātem. Unde Augu. aut in psalmo. lxij.

Fuit absente resuscitatore: non autem sic resuscitatus in anima³. cū enim deus sit vi = ta anime: aia vero vita corpo = ris: sicut corpus viuere nō po = test absente aia: ita nō nisi deo presente anima viuere valet. habet itaqz aia sibi deum pre = sentē per gratiā: ꝙ viuēs petīn = sū cōfitet: eāqz vitā ꝙ de⁹ est inhabitat: quam inhabitando viuere facit. si autē illam inha = bitet: ergo templum spūssanz

se. dist. ij. z dicit.

n ¶ Nelut. qui enim peccat nul = lus est. quia pec = catum ducit ad non esse cum ni = chil sit iurta illō et sine ipso factū est nichil z est ve = lut similitudina = rium: sed ad lite = raz potest hoc intelligi: qz post mortē nemo va = let cōfiteri. vt de illo diuite legit in euangelio.

Petrus ducit ad non esse. Eccl. xvij. b. pō. vj.

o ¶ Qui memor. qui ad gr̄e susceptionez dī est in peccato.

p ¶ Si ergo. q. d. null⁹ ad sui salutem.

q ¶ Damna = tōe. ex de bapti. z eius effec. ma = tores.

r ¶ Patet. ecce conclusio ma = gistri.

s ¶ Si anteꝯ habito ꝙ añ con = fessionem pecca = tor resuscitatur: probat ꝙ qñ con = fitetur nō est in peccato. si enim post resurrectio = nem suam anteꝯ confiteat incipiat mori. i. petō obligari/ sequa = tur ꝙ mortu⁹ id est in peccato existens. confite = ri. quod tamen nō potest esse an te resurrectionē nec post. a mor = tuo enim rē. pe = rit confessio. con = cludit ergo ꝙ vi = uens. id est rea = tu peccati absō = lutus confitet z ita in confessiōe non dimittit pec = catum.

Resuscitat⁹ corpore.

t ¶ Anima. no = ta animam alio modo suscitari: ꝙ corpus.

v ¶ Sanctez. verba magistri.

a ¶ Apostolus. in epla. ij. ad corinthios.

b ¶ Conuentio. i. communicatio.

c ¶ Belial. apostata interpretatur.

d ¶ Lucis. i. illuminatorum. z est arg. ꝙ contraria esse non patiūtur. ar. xvj. q. vij. in noua. j. e-ff. cū ergo.

e ¶ Dns ait in euāgelio. Jo.

f ¶ Abrahe. j. xxij. q. ij. ff. ite op = ponatur.

g ¶ Duobus dñis exigentib⁹ contraria.

ij. Cor. vj. c.

g ¶ Duobus. Diuersis pura in eo ꝙ sunt diuer = si: alijs sec⁹. ff. de ope. li. duor est.

Joā. vij.

Quinar⁹.

h ¶ Ex deo Cooperāte. per gratiam vel ba = ptismum.

i ¶ Peccat. cō iunctim intelli = ges dum morat in sanctitate pce = pta et regnātōe dei. ꝙ sic debeat intelligi habet j. di. ij. ff. ite fm. et ca. ij. em inquit.

k ¶ Diaboli. Et ita ex virtute vel petō nomen amittim⁹ sicut z lex dicit ꝙ ado = ptatus a senato = re in filiū/filij⁹ se = natoris ff. de senato. senator/ filij⁹. z supra cla = rissimo/ quādiu non nubit alij in = feriotis ordinis clarissima dicit. vt. ff. de sena. fe = mine.

Joā. viij. c. Luce. xvj. Nomē amittit ex vir = tute.

l ¶ Solo. Ma = gnū añ peccatū est non agere pe = nitentiam: z suo sibi ꝓplacere de = licro. j. dist. e. fug tribue.

ij. Joā. iij. c.

Omnis q. m ¶ Unit per gratiam.

n ¶ Alienus. a charitate pre = cisus. i. ad mor = tē. i. actiōe. ex ꝙ regkari. z trāsi = ēū. ad reli. lij. i fi.

¶ Tota ec̄ contraria. ¶ Dec est. q. pō dic in q. pbat magē q si pōt ꝓfiteat ds. cui nō vult nō saluat: qō est verū. Quodammodo hec pō in. vj. ptes. in q̄rū prima hoc pro = bat q. vj. auctoritates. Jo. de fan. Scōa ibi. Et vente, Tertia ibi. Nemo pōt. Quarta ibi. Pōt fieri. Quinta ibi. Quātuslibet. Sexta ibi. Nōnulli. Jo.

o ¶ Alij ecōtrario testātur. Ab hoc loco vsqz ad. ℣. his auctoritatib⁹/ ꝓ alia pte allegat. q. j. adulto pec = catū nō dimittit sine oris cōfessio ne

Confessio z satisfactio mūdat

ñ ñ dicim⁹ q̄ lz cordis cōtri = tiōe dimittatur petīn cōfessio tn mūdat z satisfa = ctio mūdat: z sic magis ac magis mūdat hō. j. sicut magis ac magis innouat hō. j. de ꝑse. dist. iiij. nā ex q̄ auctes h̄ indu = cte parū vrgēr si diligēt exponāt

Besi. xvij. d

p ¶ Sine pfes = sione. i. ea cōtem = pta: vt primam opi. defēdas iux = ta ꝓbū illō dñi = cū. vade et apli⁹ nolli peccare. j. di = stinc. ij. si apls.

q ¶ Per ꝓphe = tā ait. duplex est cōfessio z pfessio scz interior z exte = rior. de interiori scz q̄ fit deo dicit q. sine cōfessione nō dimittuntur petā. Ut dic. i. ꝓ positū habee ōt endi ore.

ij. ps. Cōfessio est duplex

r ¶ Justificeris. i. a petō mūderis. vel bonis opib⁹ repleatis vt vt cōsentiuō nō c. ff. ad. i. ad. scz ita est quemcūqz ℣. fi. vel vt iust⁹ alijs videar(exē = plo tui. ꝓficientibus. vel intelligit ō exteriori vt in = stificeris quo ad alios nō quo ad deū apud quem eā iustificat⁹ ea. ar. ꝑ. c. c. iudicet.

pō. i.

Estate xliij. d pō. i.

Pōt. ¶ Cōfessus deo: vt j. eo. sufficiat. confessio oris fit sacerdo = ti/cordis fit deo

ergo bon⁹ est iste factus p gra = tiā añ cōfessionē pcti: nō itaqz malus est: bon⁹ em z mal⁹ alt = quis fit esse nō pōt. q si malus nō est/mēbrū diaboli non esse ꝓbatur: nec ergo est dign⁹ ge = henna q̄ diabolo et mēbris ei⁹ solūmodo debet. sicut eterna beatitudo solum modo mem = bris christi paratur. Nō ergo in confessiōe peccatum remit = titur/quod iam remissum esse probatur. fit itaqz cōfessio ad ostensionē penitentie: non ad impetrationē venie: z sicut cir = cumcisio data est abrahe in si = gnū iusticie non in causam iu = stificationis: sic cōfessio sacer = dotti offertur in signum venie accepte/non in causam remis = sionis accipiende. Illi econtrario testantur⁴ dicētes sine confessione⁵ oris z satisfactio = ne operis neminem a peccato posse mundari: si tempus satis = faciendi habuerit. vnde dns ꝙ propherā ait⁶. Dic tu iniquita = tes tuas vt iustificeris⁷.

Item Ambrosius in libro de paradiso.

Non pōt quisqz a pecca = cato iustificari nisi pec = catum añ fuerit confessus⁸.

Idē in sermone ℣dragesime.

Ece nunc tps accepta = bile adest/in quo cōfes = sio alam a morte liberat. cōfes = sio aperit paradisum. cōfessio spem saluādi tribuit. vnde scri = ptura dr. Dic tu iniqtates tuas vt iustificeris. hic dns ondit: qi nō merek iustificari: q i vita sua petā sua noluit cōfiteri. illa ꝙ ꝓfessio nos liberet a mor = te q̄ fit cū pnia. ¶ Pnia ꝑa⁹ est

Pōt. ¶ Cōfessus deo: vt j. eo. sufficiat. confessio oris fit sacerdo = ti/cordis fit deo

J. e. operis proximo. xj. q. iij. estimat.

t ¶ Ece nunc. ¶ Vera est. ergo sufficiens. melius ꝓbat auctoritas hec primam opi. q̄ secundam.

Sēsualitas rationi repugnat.

plãgere. Nõ est hec descriptio: qr hoc habuit Iudas ex timore seruili: sed est qualiscũq; assignatio.
b ¶ Effecta. Hoc ca. habes. I. di. iij. circa principiũ.
c ¶ Cogit. Hoc intellige ẽtũ ad cẽsualitatẽ que semp̃ rẽpugnat. vñ apls. caro ꝯcupiscit aduersꝰ

Confessio an debeat fieri de venialibus.

dolor cordis/ & amaritudo aie pro malis q̃ quisq; cõmisit: vel cõsensit. ℙenitẽtia est preterita mala plãgere[a] et plangenda iterum non cõmittere.

Item Joannes os aureum.

ℙErfecta[b] pnia cogit[c] peccatorem oĩa libẽter sufferre. in corde eĩ cõtritio/ in ore confessio: in opere tota[d] humilitas[e] hec est fructifera[f] penitentia. Idem.

NOn potest quis[g] gratiam dei celestis accipere: nisi prius purgat[h] fuerit ab omni sorde[i] peccati p penitentie confessionem[k]. per donum baptismi[l] salutaris.

Item Augustinus.

NVllus debire granioris pene accipit venia[m] qualẽcunq; etsi longe minorẽ ℊ debeat penã[n] soluerit. ita enim impartit a deo largitas[o] misericordie: vt non relinquatur[p] iusticia disciplinę.

Item Innocentius.

NEminẽ putes ab erroread ꝑfitẽ & a ḡcunq; seu magno[q] seu paruo pcẽ ad correctionem sine pnia posse transire[r]. Item de penitentia.

HOdie[s] pniam q̃lis agitur in ecclesia vt oret p vobis ecclesia. nemo dicat sibi occulte ago: apud deũ ago nouit deus qui mihi ignoscat que in corde[t] ago. ℰrgo sine causa dictum est. Que solueris in terra soluta erũt et in celo. ergo sine cã claues[u] date sunt ecclesie dei. frustram[v] loquia. non aũt posset attendi ꝑm radices motuum.

n ¶ Largitas. qr in infinitũ magis extẽditur bonitas ꝙ iniquitas vel vitꝝ. cum enim charitas crescit: non hz obicem sed in infinitum crescere põt. nam ratio naturalis est illi cõsona que est cõtraria iniquitati. vñ iustoꝝ semita quasi lux splendens crescit in ꝑfectum diem. I. diuin. ℊ. non reuerebantur. sed iniquitas habet obicem. I. superiorem partem rationis que semp̃ remurmurat male agẽti et etiam offensio creatoris ℊ di. vj. ℊ. sed pensandum.

Charitas infinite crescere põt.

o ¶ Non relinquatur iusticia. ita est misericors ꝙ etiã iustus: qr nullũ petũ preterit impunitũ. q. d. licet ita sit misericors. nõ tñ ita est de eꝝ mia confidẽdum vt eu anexcamus per spẽ immo miam & iudicium cantabo tibi dñe. territi ergo iusticia confidamus de misericordia: cõfisi de mia/ timeamus de iusticia. misericors est: qr quẽlibet punit citra demeritũ et remunerat vltra meritũ. iustus: qr nullum petũ preterit impunitum. xxij. q. vltima quęstio.

Deus est non solum misericors: ℊ etiã iustus.

p ¶ Quinimẽ. Magno. si de venialib⁹ hoc intelligas/ ponitur penitentia pro peiniudine. ar. I. de consc. di. iij. ita ꝛatur. ar. I. eo. tres.

q ¶ Trãsire. vt magis iustificemini. I. de ꝑse. di. iij. ocs dicit. ℊ. xxij. q. iij. ꝙd facies. & q. vlt. quẽadmodũ.

r ¶ Dite. Allocꝛtur pœnientes & negligẽtes ꝓfiteri & satisfacere ꝑm ꝓceptũ ecclie vt intelligat de exteriori pnia inferẽda est auctoritas & ꝙdam sequãtes vel hec auctoritas intelligef de interiori pnia et satisfactione. sicut magister dicit. I. eo. ℊ. his auctoritatibus.

f ¶ In corde. supple & ideo non indigent sacerdotali iudicio: & sic bene sequitur: ergo sine causa. si. extra de senten. excõ. a nobis.

t ¶ Claues. si eĩ sine arbitrio sacerdotis penitentia agerek: frustra sacerdotib⁹ claues essent cõmisse.

Confessio ꝓ ꝑcepto.

a ¶ Euãgelũ. est ergo ꝓceptũ euãgelij pniaz agite & Salomõ. Qui abscõdit scelera vt pcẽa nõ videbit. Iuuenis in eternũ. & Jacobus. Cõfitemini alterutrum &c.
b ¶ Verba. I. aliter. sic. ff. si cer. pet. a certi. ℊ. Igitur. in si.
c ¶ Pcẽ. apo stopatis. i. defectus oĩonis pie indignatiõe vel alio simili.

Job. xix. a. Stat saluandos ẽ triplex

d ¶ Pret vores. tres eĩ tantum sunt status saluandorũ. contingatorũ: continentiũ & virginũ vt extra de sumi. trinit. ℊ. xiij. q. i. in presenti. xxij. dist. nerui.

e ¶ Venit.
f ¶ Dec ẽ scũda pars secũde partis i qua probat ꝙd ꝙlibet cõfitetur non videt ecclesie cecidisse: qr semper est in cõspectu dei & hoc ꝓbat per. vj. ca. Johan. de fan.
g ¶ Et venit. illud tãgitur qđ legitur in exodo ℈ cũ ietro socer moysi vẽisset ad eũ in desertũ: venerunt aaron et seniores omnes israel vt comederent panẽ cũ eo. ietro pater fuit ethiopisse vxoꝛ moysi. ij. q. vij. ℊ. opponit.

Deus. iij. b.

f ¶ Ja conspectu. qr ibat penitent. cũ forte malum faciunt.
g ¶ Fugiunt. qr penitere cõtẽnũt. vt dꝛ infra.
h ¶ Abscõdit. ℈ frustra qr si ascẽdero in celũ tu illic es. vnde sup illo ꝛsu posuit magr anselmꝰ hos ꝛsus. Quo fugis enebela de? quasc̃q; accesser? o1ss. Sub versus anselmi. tone semp̃ eris: bñ fac si vinere queris. I. dist. ij. ℊ. viti.
i ¶ Nudus. non solũ amictu corpis ℈ etiã mentis: qr etiã pñ nudus erat veste I. di. ij. vt cognouerũt. ℈ erat hic nud⁹ virtutib⁹ I. dis. ij. ℊ. romanos. nec tñ erubescat ads sicut & pueri ꝙdin nõ peccãt nõ erubescũt re nudi. sed postq̃ pruritum senserint in mẽbris illis naturaliter ita rim erubescunt ire nudi.

Adam qr ꝑ peccatum erat nudus

h ¶ Ego amplius. modus loquendi est istius hie. vt. viij. q. j. licet. et est arg. pro veritate sepius examinanda. vt. xxxv. q. ix. graue.
i ¶ Plenioꝛẽ. sensus est: peccat coram deo qui tanq; deo presentiã erubescens cõtinuo penitet. nõ enim diuertit qui in bieu reuertitur et a conspectu dei discedit qui penitere contemnit. arg. ℊ. e. dist. duo: tium.
m ¶ In conspectu. ℊ. xvij. q. j qui bona.
n ¶ Scit. regũ eñ delicta solũ deũ hñt vltoꝛẽ: nam alliũ nõ timent. I. dist. iij. totã. hic tamen alia videtur expositio.
o ¶ Plus hz. q̃ ille ꝙ a cõspectu dei fugit. & malũ agit nõ cotã deo
p ¶ Desert. i. pœnit. ar. xxv. q. j hec cõsona. redibit tñ si ꝓdestinat⁹ est. I. di. ij. ℊ. hec tragꝛ. et. c. q̃cũq; ver. firmũ.

Reserens in breui non diuertit.

Ciuitates sex destruxit dñs iurta iordanem.

Sed et cõtinuo qui.
q ¶ Sebolim. Ser fuerũt ciuitates q̃s destruxit dñs iurta iordanez. sodoma: gomoꝛa: adama: sebolim: segoꝛ: aleale. q̃ est bale. vñ effecꝝ & locꝰ. & aspala qui dr mare mortuum: et aqua illa est natabilis nec potabilis. ibi ferrũ natat. pluma mergit: ibi sũt poma pulcherrima exteriꝰ: interiꝰ autẽ plena fauilla et cinere his verbꝭ describitur luxuria. xxxv. distin. luxuriosa.

ꝑs. I.

r ¶ Ex victuia ff. de ꝛben. emp. q̃ sepe. ℊ. vt. ar. ex victuitate q̃ hi vitiũ. xlvij. dist. ℊ. cũ aũt. Arg. ℈ q̃ lupanaria nõ infamant castitatem. xxxij. qõ. v. tolerabilꝭ. Et est argu. ad q̃stionẽ de duobus fratribus domũ cõmunẽ habentibus. vnus hz partẽ inferiorem alius superiorẽ. an vno peccante tota dom⁹ dirruenda sit. hoc aũt capitulum nõ multum facit ad ꝓpositũ. qr nec de interiori: nec de exteriori penitentia tractat. ℬ.

Ciuitates sex destructe nõ infamãt.

Punie turi ꝛfa turo ꝙ hic nõ peniret ꝑ petũ.

s ¶ Serpẽs. Gaius. Qui nõ vult in futuro puniri ꝑ petũ: agat hic pniam et cõfiteat: qũ qr fecit eus saluꝛ obtinuit. cayn autem quia noluit reseruatum est eius peccatum eternaliter puniendum.
t ¶ Venialis. ℈ quo ẽ venialis culpa eue ꝙ tot⁹ mũdus luxuꝛ. v. di. ad eꝝ & dic ꝙ ad vitã eternã nõ ꝛtalẽ. ve male & est petũ qđ sequit ꝓfessio/ vt hic. venale est ℈ qđ in veteri lege morte nõ puniebat. ℈ ꝑ cerimonias

Patiss venia: le dñs multi: ppriã

purgabat: nec aliã pñam eis lex ponebat. vt .j. di. vj. c. j. ver. nã ventalia. Itẽ dñs ventale qõ cãm venie hz annexã. vt qõ sit ignorãtiã vel ipotẽtã qõ ẽ peccare in pñm z filiũ. vñ apls. venã merui q ignorãs fect. viij dist. q suetudo. Iz et q peccat i spm scm qõ sit p malicia non remittitur. xxv. dist. qualis. viij. dist. consuendo. j. e. potest.

Wolde⁹ iter⁹ duas moias.

a ¶ Nõ desperata. nõ ei desperare ỗbem⁹ imo debem⁹ molinte duas moias. scz spei z timor⁹. vñ dictũ est nolli ptẽgno: are supiore molã nec inferiorẽ. Ille supior: ez pignorat q nõ timet. ille inferiorẽ qui ita timet q in desperatione cadit. sicut cayn pc. distin. neq;.

Ada z eua cõfess. sũt

b ¶ Confessa. fuit ergo eua cõfessa z erũ adã: sitr .j. ea. di. sicut primi. et cõfessa dixit. manducaui. dicit ẽ in hystoriis. p. mãducatoris in illo. c. tũc fecerũt: q eua nõ penituit imo potiũ retorsit in serpentẽ z serpẽtis actorem. sed ideo dicit. p. mãducator: eam nõ fuisse pfessaz: q nõ pure pfessa ẽ dixit enim/ serpẽs decepit me: pfessa est tñ cũ dixit z manducaui.

Luce xv. a. Eccle sia. vij c.

c ¶ Medicina lis. confessio.

d ¶ Secuta ẽ cũ ei dixit deus. Multiplicabo erũnas tuas z conceptus tuos paries in dolore. xẽ.

e ¶ Indignꝰ. ppẽ vilitatẽ suã. sicut de ea q̃ mistrat in caupona dicit lex q non põt accusari de adulterio. Puter sui vilitatẽ. C. de adul. q adulterii. z est sensus hui⁹modi. Ife iz hic punit⁹ fuerit: tñ ei⁹ pena ty alis non fuit sed eterna que hic incipit. arg. j. dist. iij. §. auctoritas.

f ¶ Punirẽt ty alit. certa pẽa q̃ iponit p fratricidio

g ¶ Sine pscriptione. id est sine certa pena sibi prescripta et prefixa.

Pape mẽtis sacrile: gus est

h ¶ Quod deo. arg. q sacrilegium cõmittit qui pamẽtis pe mentiã. ipse enim obtinet vicem dei viuentis in terris. j. dist. iij. inter hec hyrcum. augerit hoc sacrilegiũ er psona in qua cõmittitur. §. e. aut facta circa pncia. s

i ¶ Pastor. sed qui cum hoibus flagellari vult recipiendus est z non abijciendus. nam et pastor. sequitur professio delictorum ideo non desperata a multer q̃ non reticuit deo sed magis cõfessa b pctiũ est. quã medicinalis c pnia secuta est d bonum est condẽnari in pctõ z flagellari in delicto: vt cum hoibus flagellemur. deniq; capiũ qui voluit crimen negare: indignus e iudicat⁹ est: qui puniretur f in peccato: sz remissus est sine p̃scriptione g pene fortasse non tã reus maioꝛi crimine parricidii q̃ sacrilegij. illud em cõmisit in fratrem quod deo h credidit mentiẽduz: dicẽs nescio. nunq̃d ego custos fratris mei sum: et ideo accusatori diabolo eius accusatio reseruata est vt cum eo et eius angelis flagelle⁹: qui cum hominibus nolut flagellari. nam pastor i ille euangelicus lapsam ouem venisse legitur non abiecisse. et salomon ait. Noli esse nimis iustus k. debet em iusticiã temperare moderatio. nam quemadmodũ tibi curãdus prebeatur quẽ fastidio habes qui conrẽptui se non cõpassioni medico suo futurum putet? ¶ Idem.

¶ Ibenter ignosco: prõpte idulgeo/ misericordiam magis volo q̃ sacrificiũ. qi per sacrificium iustus comendatᵐ p̃ miam petõꝛ redimit. Non veni vocare iustos n sed peccatores o ad penitẽtiã: in lege p sacrificium in euangelio mia est. lex per mop sen q data est: per me gratia. ¶ tẽ leo epa theodozo fozoluit. cpo.

Multipler r mia dei ita ipsibus humanis subuenit vt non solũz per baptismũ gratiam sed etiam per penitẽtie medicinam spes vite repararetur eterne. vt q̃ dona regnationis violassent: ppriꝰ se iudicio cõdẽnantes: ad remissionẽ criminũ puenirent: sic diuine voluntatis presidijs ordinatis: vt indulgẽtiam dei nulli supplicatiõibus⁹ sacerdotum nequeant obtinere. mediatoꝛ em dei z hominum homo dñs ihesus xp̃us hanc prepositis ecclesie tradidit potestatem: vt cõfitentib⁹ pnie satisfactionẽ darent et eadẽ salubri satisfactione purgatos ad cõmunionem sacramẽtoꝝ per ianuam recõciliationis admitterent⁹. et post pauca. Si autem aliquis eorumᵏ p̃ quibus dño supplicamus quocũq; intercept⁹ obstaculo/ a munere indulgẽtie presentis excesserit: puisq; ad constituta remedia perueniat tẽporalẽ vitam h̃ia aliqs sine baptismo vt penitẽtia decesserit: remissionẽ quã in hac vita no habuit: i alia nõ p̃sequetur: in fine autẽ vite reconciliationem petentibus et penitentibus neutruz est denegãdum: dũ tamen fi hereticꝰ sunt recipiantur cum scriptura z iuramento. f ¶ per baptismi gratiã. pueris. nã q̃ baptismus dicitur prima tabula ad pueros refertur qui penitere non possunt. adultis em nisi pe nitent baptismus tabula non est. j. e. secũda.

Warꝝ ij. c.

Baptismus ẽ tabula penitẽtiam nullus põt iũgere

t ¶ Proprio. nõ q̃ ipemet sibi ipis imungãt pnam qui sic ita intelligat p nichilo essent sacerdotibus date claues ecclesie. vt. §. ea. di. §. aliꝫ ecõtra. c. agite. sed q̃ proprio motu confiteatur sacerdoti. vt. §. e. c. non potest. z c. ecce nunc. z. c. porro. z. c. facilius.

v ¶ Supplicationib⁹. si premnatᵒ⁹ eius confessio. als secus. de conse. di. iij. baptismi vicem. vel nisi inuisibili administratione. j. eo. c. viti. in fine.

x ¶ Admitteret. aliter p nichilo essent date claues ecclesie sacerdotibus. vt. §. e. dis. §. aliꝫ cõtra. c. agite.

y ¶ Loq̃. simpenitẽtium. p quibus enim viuis orat ecclia nescis quis ad numerum predestinatorum q̃s ad

Pdestinatos nõ pertineat

ptineat. vt. §. xxiij. q. iij. coꝛripiãt. xiij. q. ij. nõ estimemus. de mortali: vbi de venali. sed nisi signa pnie ꝛc. ex de sen. ex. a nobis quod dic vt notaui. xxvj. q. vj. si aliqs.

a ¶ Nõ poterit. §. xxv. di. qualis. §. Sol. h̃ sen. ex. a nobis quod dic vt notaui. xxvj. q. vj. si aliqs.

b ¶ dis autem. §. xxvj. q. vj. his qui.

c ¶ Denegan da. ita q̃ nec appellatio valeat. ex de ap. q̃ frõte.

d ¶ Dente. scrpũ est em spũs sancti gr̃a tarda nesciꝝ hr̃e molimina. arg. xxvj. q. vj. aquarum⁹.

e ¶ Per indicta. Ar. ff. ỗ iesũ. musu. ff. de nouũ. delegare.

f ¶ Multiplex. id est multipliciter subueniens alꝫ natura simplex est.

¶ Calix. Dicit in bocca. q̃ duo sunt remedia q̃ remedes adhibet pec catori. baptismꝰ z pnia quam dꝫ accipe ab ecclesia. hãc enim ptãtẽ de⁹ placito dedit eccl̃ie vt cõfitentib⁹ cõgruã satisfactionẽ in iungant. si vero aliqs sine baptismo vt penitẽtia decesserit: remissionẽ quã in hac vita no habuit: i alia nõ p̃sequetur: in fine autẽ vite reconciliationem petentibus et penitentibus neutruz est denegãdum: dũ tamen fi hereticꝰ sunt recipiantur cum scriptura z iuramento. f ¶ per baptismi gratiã. pueris. nã q̃ baptismus dicitur prima tabula ad pueros refertur qui penitere non possunt. adultis em nisi penitent baptismus tabula non est. j. e. secũda.

Hz duo põt remedia

Baptismus ẽ tabula penitẽtiam nullus põt iũgere

t ¶ Proprio. nõ q̃ ipemet sibi ipis imungãt pnam qui sic ita intelligat p nichilo essent sacerdotibus date claues ecclesie. vt. §. ea. di. §. aliꝫ ecõtra. c. agite. sed q̃ proprio motu confiteatur sacerdoti. vt. §. e. c. non potest. z c. ecce nunc. z. c. porro. z. c. facilius.

v ¶ Supplicationib⁹. si premnatᵒ⁹ eius confessio. als secus. de conse. di. iij. baptismi vicem. vel nisi inuisibili administratione. j. eo. c. viti. in fine.

x ¶ Admitteret. aliter p nichilo essent date claues ecclesie sacerdotibus. vt. §. e. dis. §. aliꝫ cõtra. c. agite.

y ¶ Loq̃. simpenitẽtium. p quibus enim viuis orat ecclia nescis quis ad numerum predestinatorum q̃s ad

Filius dei ꝑe dicitur

Ecclia ꝓ̃ orat

cõditiõe finierit: qõ manẽs in corpe nõ recepit/ consequi carne exutus non poterit⁸. z post pauca. Hoc aũt⁹ q̃ tpe necessitatis z pricli vrgẽtis instantia pnie pfidiũ z mox reconciliationis iplorant: nec satisfactio iterdicẽda est: nec recõciliatio denegãdaᵉ: qi mie dei nec mẽ suram possum⁹ imponere/ nec tpa diffinire. apud quẽ nullas patitur moras veme⁹ cõuersio Et item. Ita ergo necessitati auxiliãdũ est: vt nec actio/ illis pnie: nec cõtionis gr̃a denegef: si eam etiã amisso vocis officio per indiciaᵉ integri sensus ꝛre cõprobentur. q̃ si ita aliqua egritudine fuerint aggrauati: vt quod paulo ante poscebãt/ sub presenti significare nõ valeãt: testimoniaᵉ eis fidelium⁸ circũstantiũ prodesse debebũt simul ramen z pnie z reconciliationis bñficiũ consequãtur seruata tñ regulaᵇ canonũ paternoꝝ circa eorum personas q̃ in dũca fide discedendo peccauerint. Item Ambro.

uerit indulgentiã⁸ sed negantᵗ his oportere cõtionem reddi: q̃ prenarratiõeᵐ lapsi sunt. de⁹ autem nullum crimẽ excepitⁿ qui peccata ° omnia donauit.

Item Ambrosius.

Erbũ⁹ dei dimittit peccata: sacerdos ẽ iuder⁹ sacerdos quidẽ suum officiũ r exhibetᵉ z nullius ptãtisᵗ⁹ura exercet. et paulopost. dñs pariuo z soluẽdi esse voluit z ligãdi: qui vtrũq; pari⁸ conditione permisit. ergo qui soluẽdi ius non habet: nec ligandiᵗ habet. z infra. Certum est q̃ ecclesie vtrũq; licet: heresis vtrũq; nõ habet. ius enim hoc solis pmisum est sacerdotibus. recte igitur ecclesia hoc vendicat q̃ veros habet sacerdotes: heresis vendicare nõ potest: que sacerdotes dei non habet.

Item in eodem.

Quotest fieriᵏ vt aliqs vicinus supplicijs sermone negetᵗ deũ z corde adoretᵖ nũquid eadem est causa eius qui sponte negat z eius quem tormenta inclinauerant ad sacrilegiũᵗ? nõ. qm̃ indignũᵉ est cum

Ptãs ligãdi et soluẽdi ẽ solis sacerdotib⁹ traditꝰ.

iij. pc. iij.

Casus ponit.

iij. pc. iij.

oper⁹ satisfactio necessaria est: cũ solis sacerdotib⁹ sit tradita potestas ligandi z soluẽdi. xij. q. ij. absit. ostẽdit etiam q̃ omni petenti datur venia.

k ¶ Indulgentiã. que obtineri non potest nisi supplicationibus sacerdotum. vt. §. ca. proxi.

l ¶ Sz negãt dãs hereticꝰ: vt nouatiani. j. dist. iij. §. ite q̃. z. c. adhuc instar. xxiij. q. iij. ddã. §. nouatiani.

m ¶ Pseudaricatione. i. per pseudaricationem opposita fict: vel post primam penitentiam.

n ¶ Excepit. cum dixit. in quacunq; hora cõuersus fuerit peccatorᵉ.

o ¶ Peccata. Argu. §. j. eo. §. q̃ autem. sed ibi soluitur. z intellige hoc de finali impenitentia.

p ¶ Erbũ. i filius dei qui dicitur verbũ: qi sicut p verbũ manifestatᵗ volũtas alicui⁹: ita p filium voluntas pris. ar. xxij q ij. hts aũt. vel verbũ. i. predicatio que q̃ꝫ est causa contritionis. et ita per consequentiã remissionis. et nota q̃ licet dicat verbũ/ non dicitur ramẽ ꝓpter hoc excluditur spiritus sanctus per quẽ etiam dicuntur peccata dimitti. j. q. §. remissionem.

nec pater: quia iseparabilia sunt opera trinitatis. de conse. dis. iij. omnes. xxviij. q j. sic enim. quãdoq; etiã eccleste charitas dicitur dimittere peccata. vt de consecra. distin. nij. eccleste charitas.

q ¶ Iudex. i. minister. ministerio eiꝰ non auẽte hz dimittere. de cõse. di. iij. alind.

r ¶ Officiũ. §. xxiij. q. v. remittunt. §. ri. qõ. iij. quõ. z. c. audi. officiũ. i. oratione. j. q. j. remissione

f ¶ Exhibet. in moderãda satisfactione. j. e. mẽ suram.

t ¶ Ptãtis. i. nulla sua ptãte.

v ¶ Pari. illa scz si diligis me pasce ꝛc. vt ex de elec significasti.

x ¶ Nec ligãdi ff. de reg. iur. nemo. q̃ condẽnare. habes th q̃ tuo: exceptiones. §. de pse. dis. iij. sanctũ. ex de sen. excõi. tua. C. vbi senat. quotiẽs. §. adeo. C. õ offi. pcon. l. ij.

Quotest fieri

iij. pc. iij.

¶ Hec est quarta ps huiꝰ secũde partis distin. in qua queritur q̃d fiat õ illis q̃ deũ in corde confitentur z ore negant in pena z dicitur q̃ non perdant meritum. Jo. de san.

y ¶ Potest fieri. Casus. Primo dicitur q̃ iz aliquis bonus inter supplicia neget deũ: tamen non mi⁹ coronatur a deo: z hoc pbat quadã similitudine. Secũdo dicit q̃ qui recedit ab vnitate eccl̃ie dicens claues ecclesie non hr̃e ius ligandi vel soluendi: ipe veniam de peccatis suis non cõsequetur. Tertio dicit q̃ nõꝫ potestas datur diabolo vt iustum affligat: z in eo ꝓ ipse affligitur. Quarto dicitur q̃ iz xp̃s semel passus sit pro nobis: quotidie tamen immolatur in ecclesia: cum corpus z sanguinem eius sumimus. Quinto dicitur q̃ omni penitenti z penitentiam agenti dimittitur peccatum.

z ¶ Gregor. Et ita peccat mortaliter qi nulla condi tione dz ad hoc adduci. vt. xxij. q. ij. primũ et. xj. q iij. nolite. xxij. q. v. ita ne. vñ in epla ad roma. petrus fuit Petro ore denegare: cũ corde adoraret. i. di. fideliter.

o ¶ Adoret. i. credat z diligat vt prius: licet nõ habeat charitatem: reputat tamen eum dñs suum.

a ¶ Indignum. §. di. j. presbyteros.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Valere. Non tñ valet quo ad vitā eternam nisi fiat cū charitate. si em̄ tradidero corp⁹ meū ita vt ardeā ꝛc. i. q. i. vide. vl' loquit de eo q̄ postea penitet. ar. j. di. iij. septies. Et ita est ar. hic q̄ de⁹ remunerat opa mortificata p̄ petrū. j. di. iij. ℌ. Hec itaq̄. ꝛ. c. nō est tam inutilis.

b ¶ Vulgus. j. di. iij. ille rex. ℌ. cum sancti. ꝛ est pare. c. eiusdē.

c ¶ Patiet. q. d. ñ si postea penituerit vl' dic sine venia. i. pene allenatamento. j. dis. iij. plū. p hoc dat intelligi q̄ penitēti peccata dimittuntur.

d ¶ Pedes. i. affect⁹. i. venialia.

e ¶ Quod. scz q̄ claues nō habent.

Joā. xiij. a.

f ¶ Petri hereditate. i. innocētiā. vt. ℌ. di. xl. nō nos. vel petri hereditatē. i. potestatē dimittendi peccata.

g ¶ Sedē. i. ecclesiā a qua sunt alieni p̄fidia.

h ¶ Impia. xcij. dist. qui cathedram.

Infirmitas sepe nos armat ℨ diabolum.

i ¶ Debilitandū. p infirmitatē: vel aliō incōmodū. sepe em̄ diabol⁹ nititᵗ vt hō patiaᵗ egritudinē vt sic vindicare ꝛ deū offendat. sz sepe p talia recognoscit peccatū suā ꝛ pungit et armat ℨ diabolum vt iob: ꝛ sic diabolus illudit. fortior enim resurgit post lapsum. vt. i. distinc. ferrum. ꝛ. c. fi delitor.

k ¶ Pro oīb⁹. q̄ ad sufficientiā nō q̄ ad efficaciā: qz nō nisi p̄ fluādis j. de cōsne. di. iij. semel. ꝛ. c. iteratur.

l ¶ Corpis. h. cōuertit hāc ifam sic. i. q̄ties sumim⁹ sacrū corp⁹ nobis petā dimittunt. sz tu dic vt. j. e. gloss. vl. q̄cunq̄ em̄ interv cōterimur oie cordis corp⁹ xpi sumun⁹. j. de cōse. di. ij. cū sit sanguis. i pn. sz petā adulto sine cōfessione ꝛ contritiōe non dimittunt. j. e. dist. treo. vñ cū dimittantur corpus xpi sumitur.

Penitētes vere pt̄ di nemo. in fi. de q̄ dilbet vere penitēs efficit. vt. j. dis. vigne xpi q̄ vinit. ℌ. laboret. vel sacrāmēti. i. corpis et sanguinis corpus xpi. qz ex quo q̄s vere penitet digne pōt suscipe corp⁹ sumere ꝛ sanguinē xpi ꝛ fm hoc dicit rect⁹ ordo in supiori fra.

m ¶ Et manifesta. In hoc facit ca. ad propositum.

n ¶ Sacrāmēti. i. ecclīastice vnitatis. vt. xxvij. q. iij. re pt̄ di nemo. in fi. de q̄ dilbet vere penitēs efficit. vt. j. dis. vigne xpi q̄ vinit. ℌ. laboret. vel sacrāmēti. i. corpis et sanguinis corpus xpi. qz ex quo q̄s vere penitet digne pōt suscipe corp⁹ sumere ꝛ sanguinē xpi ꝛ fm hoc dicit rect⁹ ordo in supiori fra.

apud hoies valeat certaminis gratia: apud deum nō valere[a] assertur. nā sepe in hoc athletarū secularī certamine etiā victos quorū fuerūt certamina p̄bata: hoim vulgus[b] cū victoribꝫ coronare cōsueuit. maxime q̄s forte viderit aut dolo: aut fraude excussos victoria. ꝛ xp̄s ipe athletas suos q̄s viderit gravibus paulisper cessisse suppliciis: sine venia patiet[c] p manere? nunquid nō habebit remunerationem laboris qui etiā aliquos protecit? et infra. Dicit petro excusanti ne eius pedes[d] lauares: nisi lauero tibi pedes non habebis partem mecum. quid ergo isti consortium recū possunt habere qui claues regni celorum nō suscipiunt/negantes q̄ peccata dimittere debeant? quod[e] recte quidē fatentur de se. non enim habēt petri[f] hereditatem qui petri sedem[g] non habent: quā ipia[h] diuisiōe discerpūt. ꝛ paulo post. egritudo carnis peccatum repellit: luxuria autē carnis culpam adolet. Illudit ergo diabolus vt seipsum moribus suo vulneret et cōtra se armet quem debilitandum[i] esse putauit. ꝛ infra. Quod nocet corpori suo iuuat spiritum. ꝛ paulo post. sicut semel pro omnib⁹[k] immolat⁹ est christus ita quotiēscunq̄ peccata donantur corporis[l] eius sacramēto sumimus: vt per sanguinem ei⁹ remissio peccatorū detur. ergo euidentissime domini predicatiōe mandatum est etiam grauissimi criminis reis si ex toto corde et manifesta[m] confessione petri penitentiā agāt: sacramenti[n] celestis gratiam percipiēdam. Idem.

Quantuslibet[o] ergo mortuꝰ fetor fit: abolet omnis vbi sacrū redoleuerit[q] vnguentum: ꝛ surgit defunct⁹[r]: ꝛ solut iubētur eius vincula qui adhuc in peccato[s] est. tollit velamen[t] de facie eius quod veritatē gratie quam acceperat obūbrabat. sed quia venie donat⁹ est: reuelare faciem/aperire vultum iubetur. non enim habet quod erubescat[u] cui peccatū[v] dimissum est. in tāta em̄ gratia domini/tantoq̄ diuini muneris miraculo cum oporteret vniuersos letari commouebant impij: ꝛ aduersus christum cōciliū congregabant: lazarum[x] quoq̄ interficere volebant[y] nonne merito eorum[z] est sensus. sumimus digne. i. possum⁹ sumere digne.

Quantuslibet. ¶ Hec est. ℌ. paro huius sēde paris dist. In qua dicitur q̄ ℌrūcunq̄ fit peccatū magnū: tamen deletur a gratia. Jo. de fan.

o ¶ Quātuslibet. Casus. Inuehit Ambro. contra predictos hereticos dicens q̄ illi qui dicūt aliquē iterum penitere non posse volūt eos q̄ per contritionem suscitati sunt rursū interficere sicut iudei voluerūt interficere lazarū a domino resuscitatū.

p ¶ Mortui. Tāgit ℌ lazaro ꝛ de sorore martha: q̄ dixit dño precipienti sibi/tolle lapidē. domine iam fetet.

q ¶ Redoleuerit vnguentū. i. virtutes ꝛ bona opa: vel xp̄i miracula vt gra. illud est vnguētū de q̄ dicit euāge. ℌ. fracto alabastro. i. xp̄o lanceato ꝛ clauis p̄fixo repleunt totam domū. i. vniuersalē ecclesiā: de q̄ vnguēto ℌ sicut vnguētū in capite ꝛc. i. p̄ria barba in quā descendit fuerunt apli. ꝛ ab eis descendit in barbā aaron. i. epos et alios p̄latos. vel vnguētū. i. pnia fructifera. Isto vnguēto cōficit tribus modis. s. cōtritiōe cordis: confessione oris: ꝛ satisfactione operis.

Joā. xij. b.

r ¶ In peto. i. in pena peti. s. satisfactione. nō em̄ lazar resuscitat⁹ fuit in peto. dic q̄ in peto est q̄ ad ecclesiā: licet de eo tam contritus sit quo ad deum.

s ¶ Clamē. Qō impediebat eum ne videri posset. vñ Lucas. oppositi nubē ne transeat oratio.

t ¶ Erubescat. Arg. per penitentiā delert infamiā Arg. ℌ. q. iij. ℌ. hinc. ꝛ quia peccata sanctorum nō reuelabuntur in die iudicij. ar. j. e. ℌ. non itaq̄.

v ¶ Cui petīm. qō confitet trib⁹ modis. oris confessione: cordis contritione: ꝛ operis satisfactione.

Pnia in trib⁹ consistit.

x ¶ Lazarum. iste fuit primꝰ p̄fetor inferni: ideo diabolus suggerebat iudeis vt ipsum interficerent.

y ¶ Volebant. stulta voluntas erat quasi non posset suscitare occisum qui suscitauit defunctum.

z ¶ Eorum. id est implorum. s. iudeorum.

a ¶ Successores. i. imitatores. vt. j. q. j. ciro turpe.

b ¶ Itaq̄. de consē. dist. iij. queritis.

c ¶ Nō reuocat. ℌ. xxij. q. ij. ℌ. q̄q̄. ℌ. xvj. q. ij. visto

d ¶ Amplificat. q̄ dicitur petīm ꝛ post seipm confert. vt. i. di. penitentes. de consē. di. iij. nemo.

e ¶ Ad cenā. ipse lazarus sez vbi et ipsa martha ministrabat quando fuit inuitata a symone leproso.

Petīm i ipm sz tiam ē remiss libris.

f ¶ Spātis. Adhuc pro sequit Ambro. ℌ. hereticos per predictos iudeos designatꝫ.

g ¶ Jo pātis.

¶ Casus. Tenetur hic Ambros. contra indeos si q̄ diebant xp̄m in beelzebub ejicere demonia. q̄ bus dñs dixit. q̄ peccat in patrez et filiuz remittit ei. qui vero peccat in spm̄ scm̄ non remittit ei: neq̄ hic neq̄ in futuro. isti ergo iudei separabāt celestē xp̄i potestatē ab eccla q̄ eū in beelzebub ejicere demonia dicebāt. xxj. dis. ℌ. j. quibus dñs loquēs (vt p̄dixi) cōplexus est oēs hereticos tā hereticos illius temporis q̄ futuros.

h ¶ Hereticos per iudeos qui per suscitationem lazari non credebant.

i ¶ Negat. dicens. vos in peccato vestro moriemini et hoc si persistant in hereli: qz conuersis presto est indulgentia. xxvj. q. vj. si presbyter.

k ¶ Omne peccatū. i. magnum peccatum. Vel ideo hoc dicit quia qui in hoc vno deliquit factus est omnium reus. j. dist. v. fratres.

l ¶ Qui vester ℌ. xlvij. di. ℌ. necesse. et ibi. Conuenit milij secū dissidet ipse. ar. ff. de edil. edi. cū aūr. ℌ. erect

Versus pl. ꝛ aibi Qui sibi nō parcit mihi vt tibi quō parcet? Alia lra hz nr̄am. i. a nobis accipe. xxiij. q. v. si non lz.

m ¶ Penitentiā. nō ergo lz accipere priam ab heretico sicut nec eucharistiam vt. xxiij. q. j. c. vlt. sed baptismum bene in necessitate. vt. xxiij. q. i. si quem.

n ¶ Arbitror. i. certꝰ sum. nā quantuslibet sit fetor abolet̄ per penitentiam. vt. ℌ. eo. quantuslibet.

o ¶ Judas. j. di. vi. qui vult. in prin.

p ¶ Sepulti. sed iuxta ipse ad dimissos. j. di. iij. Judas.

q ¶ Emendationibus. ergo non sufficit sola cordis contritio. ꝛ ita facit ad propositum gratiani.

r ¶ Et regere. j. di. iij. ille rex.

¶ Omnulli. vi. ps. ℌ. de parte huius distic. In qua reprehendit eos qui parcas penitētias postulāt a sacerdote. ppter fastidiū bñfaciendi. Jo. de fan.

vij. ps

s ¶ Ligare. in se on⁹ penitētie suscipiēdo quod pōt et debet q̄s q̄s sacerdos. j. di. vi. c. j. vel idifferēte soluendo ar. gu. i. dist. si quis

Mat. vij. a.

t ¶ Nolite. ℌ. xj. q. iij. nolite.

v ¶ Canibus, ptūs. iam enim post penitētiam canes non sunt. i. di. ferrū. et intellige canib⁹. i. manifestis. naz de occultis sec⁹ de consē. dist. ij. non prohibeat.

x ¶ Ante porcos. i. petō sordidatos.

y ¶ Cōsortia. q̄ summa ꝛ tima sociant. ꝛc. vt de consec. distin. ij. q̄d sit sanguis.

¶ Unt qui.

z ¶ Si remedium. i. penitētiā per quā cōsequunt remediū vel cōiuḡ. de cōse. dist. ij. si q̄s intrat. ꝛ j. e. qui sanctus.

a ¶ Facillus. j. co. distin. iij. ℌ. hec de charitate. ꝛ c. reperiuntur.

Boetiꝰ

b ¶ Cōgrue. ꝛ ita est arg. q̄ facilꝰ de nouo aliq̄d acquirit q̄ recuperet amissum. vt. j. dist. iij. reperiunt. et dicit Boetiꝰ. facilꝰ est ad virtutē eligere nouos q̄s renocare veteres vel p̄teritos ff. de edil. edic. p̄cipiunt.

c ¶ Acquirēde in hac vita supple ꝛ tunc ꝛgrue sequitur vbi ꝛc. vel dic vbi. i. in penitētia debent cessare que sequuntur. vel sz ordinaliter ea. renunciandum est a seculo vbi acquirendum est.

d ¶ Ambitio dignitat⁹. q̄ probat. vij. q. j. i sēptimꝰ.

e ¶ Unū effusio. que reprobatur. ℌ. xxxv. di. ca. j.

f ¶ Copule coniugalis vsus. qui quandoq̄ minus licitus est. xxxij. q. iij. ouge.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a Dormi
b endum in scholis
scholis

a ¶ Seculo. q̄ ad ambitionē dignitat. xi. dis. multi.
b ¶ Natura postulet. Arg. cōtra illos qui dormūt in scholis q̄ ita debem⁹ ꝓpriā naturam expugnare cū contraria sit medicina. j. de consec. dist. v. contraria.
c ¶ In tali. q. maiorus est pene iter hoies viuere. cē C. de apostat. lxt qui sanctam.
d ¶ In pctis. mortalib⁹ q. cū penitalt non prohibeāt. de pse. di. ij. quotidie.
e ¶ Quiesce. i. abstine a sacramēto aucte sacerdotis. Arg. ℨ pmonēdos qui post baptismum peccauerūt. xxv dist. primum.
f ¶ Dicimus. hic agit de tpe agēde penitētie q. d. si in iuuētute nō penituim⁹ saltē in senectute penitebamus.
g ¶ Deferuescat. al⁹ desuescat. j. distī. iij. in salicibus.
h ¶ Reuerētio reo. Id est ꝓpē reuerētiā abstinere ab eucharistie perceptiōe.
i ¶ Mysterij. Sed ℨre rubus ardens nō cōburebat in monte oreb: Rub⁹ ē vir go maria: ignis ardens in rubo nec cōburēs: est spūs scūs i beata maria: qui descendēs in eam non violauit eā. et ſm hoc q̄ seqūtur. solue calciamēta cē. si intelligit calciamētū q̄ fit de mortuis alterius est prauus intellect⁹ pharisei⁹ dicentiū. si peperit ergo cū viro cōcubuit. dē ergo moysi. i. cuilibet xpiano. solue calciamēta cē. id est exue talē intellectū mortuum: fallit in bta maria que virgo ante partum/ post partum christum peperit.
k ¶ Solue. i. opa mortua de affectib⁹ tuis: qi null⁹ digne aspicere vel deū videre pōt nisi cūcta terrena et mortalia vitia deponat. vel taliter veterū cōsuetudo erat vt si frāter sponsam repudiaret in signū repudij discalciari iubebatur de hoc dē. viij. q. j. olī. et iō moyses discalciari iubet ne ad ecclesiā que in rubo significatur quasi sponsus accedat calciatus. hoc ēm seruādum est christo qui verus est spōsus de quo Joannes ait. Cuius non sum dignus soluere corrigiam calciamenti eius cē. de consec. dist. iiij. per aquam.

Penitē di tēp⁹ Eccl'. xxj. a.
Exo. iij. b. Act. vij. d.
Rubus ardēs q̄ nō cōburebat q̄d repsentabat.
Deus a q̄ pōt videri.

dū seculo⁸ est: et ipsi somno⁹ mi nus indulgēdū est q̄ natura⁹ postulet: interpellandū est gemitib⁹: irrūpendū est suspiritis seqstrandū est oīonib⁹. viuendum est ita vt in tali⁶ vita huic moriat⁷ vsus. semetipm hō abneget: et totus imutet⁸. et infra. Nemo in pctis⁹ positus arrogare sibi dz auctem aut vsurpationē sacroum q̄ scriptum est Peccasti. quiesce⁶. et paulo post. Dicimus⁷ q̄ agendā penitentiam: et eo tpe quo culpa deferuescat⁸ luxurie: et in peccati captiuitate positos reuerentiores⁹ nō vsurpatores esse debere. et infra. Hā si Moysi accedere propius gestienti vt cognitionez celestis mysterij audiret/ dicitur. Solue⁴ calcia menta pedū tuoz: quanto magis anime nostre pedes¹ exuere vinculis corporalib⁹/ et nexu mundi istius gressus eius debemus absoluere⁷m:/ et infra Nichil est q̄ tam summi doloris sit q̄ si vnusquisq̄ positus sub captiuitate peccati recorderetur vnde lapsus⁸ sit/ atq̄ vnde⁹ ceciderit. et q̄ ad corporea atq̄ terrena ab illa speciosa et pulchra diuine conditionis intentione defluxerit.

¶ Item Cyprianus episcopus

l ¶ Pedes. i. affectiōes. vnde Aug⁹. sup illum locū. In laqueo illo q̄ē absconderunt ꝓprehensus est pes eorum. dicitur pes anime amor. et si est ad bonum dicitur charitas. si ad malum dicitur cupiditas.
m ¶ Absoluere. antech ad sacramenta accedat.
n ¶ Lapsus. hoc idē dic Bo etius. Infelicissimū genꝰ infortunij ē fuisse felicē
o ¶ Unde. i. a q̄ statu. i. dis. q.
p ¶ Prioza. i. dist. dño sancto.
q ¶ Elemosyna. sc̄z iferior. vt j. di. iij. ℨ. ij. verba. vl exterior. liberat a morte. i. a pctō occasiōaliter q̄ citr illustrat. j. eo. medicina. q. sicut sc̄a filiū introducit ita timor finalis charitatem cē. j. dist. iij. qui vult.
r ¶ Semel. hic colligit pctā non redire. j. dist. iij. Hatē ſm. et xviij qōe. iij. si illic.
s ¶ Abes. i. a morte actualiter pctōz. ō ꝑse. dist. iij. c. i. et ij.

Pedes ꝑ affectib⁹ accipiū tur.
Boet⁹
Apo. ij. b.
Thobie. iiij. b.

¶ Apostata. Bona instanter fūt facienda. Luce xvij. b. Luce xxiij. f.

t ¶ Cum serio. i. taciturnitate predicatorum.
v ¶ Ostio. i. intelligentia scripturarum.
x ¶ Docte. i. in profundo victorum positus.
y ¶ Panes. i. fidem sancte trinitatis.
z ¶ Precibus. illis. s. deus ꝓpicⁿ esto michi pctōr.
ℨ ¶ Uincitur. Quia regnum celorum vim patitur. j. q. iij. saluator.
a ¶ Deriſt. id est pertire meruit. similis expositio. xviij. q. iij. si quis non recto.
b ¶ Stetit. i. non perijt.
c ¶ Martyriū. Nō in rei veritate fuit martyrium. sed ꝓpter similitudinē facti. vel ideo dē pena cōuersa in martyriū: q̄ ꝓ fidē et patientiā quā tūc habuit dignꝰ fuit eterno premio. scz vt intraret statim ad vitam sempiternam.

Matt. xxiij. b.
Luce xv. g. Matt. xvij. b.
ij. Pe. ij. c.
Ecclī. xij. c. Ioel. ij. c.
Mat. xxiij. b.
Ymago triplex.
Iude machabei sōnium.
Latro bonus an fuerit martyr.

ert et illi q̄ ēt patiunt martyriū. vt j. de pse. di. iij. baptismi vicē. Sibi ergo dī q̄ latro non ꝓmoie xpi crucifixus est: sz ꝓ merito facinoz suoz: et pena nō facit martyrē sed causa: vt dicit Augustin⁹. q̄ re martyriū non fuit. q̄d vez est. et⁹ ergo pena martyriū dī rōne eterni premij: q̄d ꝑ quā ꝓdigū filiū reuertentē letus ꝑfecit: et nonagintanouē pecudib⁹ derelictis vnā ouicula q̄ remānsit hūeris bonis pastoris aduehit: vbi vero pctōr intelligens vulnꝰ suum trader medico se curādū ibi nō est virga necctia: sed spūs lenitatis⁸.
Q. ℨ autē omni peccanti aucte ābrosiꝰ venia ꝓmittit falsum videt: q̄busdam autē venia denegatur⁸ aut ex magnitudine peccati: aut ex gradu officij. Un Joannes in epla sua. Est pctm⁹ ad mortem: q̄s orabit ꝓ eo:⁹ alibi⁸ q̄s legit. Quis medebitur incantatori vulnerato a serpente:

Luce xv. g. Matt. xvij. b.
ij. Pe. ij. c.
Ecclī. xij. c. Ioel. ij. c.
Mat. xxiij. b.

¶ Apostata. Bona instanter fūt facienda. Luce xvij. b. Luce xxiij. f.

Psal. lxxxiij.
j. Jo. v. d.
Exo. xxxiij. c.
ij. Macha. vij.
j. Jo. v. d.
Ecclīa sticam vnitatē impugnare grauissimū ē.
Petrū ī spiritū sanctū q̄ dī. ī quot sūt et⁹ species

Idem.

Si sacerdos⁶ peccauerit quis orabit ꝓ eo:⁷ Sed nullus modi interrogationes non semꝑ⁸ negationē inferūt: sed ꝑ⁹ difficultatē⁹ vel raritatē notāt. vt est illud euangelij. Quis putas est fidelis seruus et prudēs cē. Nunc etiam ambrosius. Deus q̄s⁴ similis erit tibi: nō vtiq̄ nullus: quia imago patris filius est. similiter accipiēdum est: q̄s orabit pro eo: hoc est singularis vite aliquis dz orare ꝓ eo qui peccauit in dño. nā q̄ō ioannes diceret nō orandū ꝓ delicto grauiori: q̄ cū legisset moysen rogasse⁴ et ipetrasse vbi erat preuaricatio voluntaria qui sciret ēt hieremiā rogasse? ¶ Pōt ēt ſm aug. aliter itelligi illud ioannis. Est pctm ad mortē cē. vt nulla sit ei⁹ et supiox cōtrarietas. ait enim. Est pctm ad mortem cē. non ꝓ illo⁹ dicovt roget q̄s de quo pctō: q̄m expressū nō est pñt⁸ multa et diuersa sentiri. Ego autem dico hoc peccatum esse fidem que per dilectionem operatur: deserere vsq̄z ad mortem⁹ hoc est etiam blasphemia in spiritum sanctum: quā neq̄z in hoc seculo neq̄z in futuro dimittendā⁸ hieremiam dexteram et dedisse inde gladium aureum dicentē accipe sanctum gladiū munus missum a deo/ quo pdices aduersarios populi mei israel. qua visione ꝑfortari qui erant cū iuda impetum fecerūt in hostes et machanorem interfecerūt. et xxx. milia de suis.
m ¶ Non pro illo. q̄ nō cōseqūt ꝙ in carne no ꝓmeruit. ℨ. e. mkt plex. ℨ. j. dico vt ꝓ eo nō roget q̄s post mortē. et ita exaudi ꝓ petō in spūm sanctū: q̄s est finalis impenitētia. vt hic innuit Augustin⁹ q̄ casu exaudi. ℨ xvij. q. ij. ꝓ obeūtib⁹: lz hō. illud intelligat de specialib⁹ oīonib⁹.
n ¶ Possunt. Arg. q̄s non est difficilium posse diffiniri. xxj. q. v. hoc videt. ar. ℨ xxxi. q̄s. j. q̄ si dormierit. ij. q̄s. v. consuluisti.
o ¶ Ad mortē vnde alibi Aug⁹. tāta labes est illi⁹ pcti vt humilitatē penitētie subire nō possit q̄s quidē cōmittit q̄squis ex sola iuidia vnitatē ecclīasticā impugnat: et diabolo scienter attribuit opera spūs⁹ sancti: vnde nec christus in passione ꝓ talib⁹ oravit: sed pro eis qui ignoranter crucifigebant eum dicēs. Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciunt.
p ¶ Dimittendā. peccatū in spiritū sanctum dī generaliter omne pctm mortale: q̄ qui vnam personaz offendit et alia. speciatus ꝓ peccatum q̄d ex odio vel malignitate ꝓcedit. nā spūs sanctus est amor et benignitas. ſm alios et melius pctm in spm sanctū est obstinatio mētis. scz in pctō obdurāte pertinacia quā ipe intentia cōtrā. ꝓuenit autē hmūodi obstinatio interdum ex desperatione puta cū ds credit suoz delictoz magnitudinē diuinā miam excessisse. et ob hoc de vitijs ascendat ad virtia. Jurta illud q̄d ait cayn: maior est iniqtas mea q̄ vt venā merear. vlī. ℨ. decimo. interdum ex ꝑsumptione. puta cū quis securus delinquit tanq̄z de⁹ ꝓ tpali flagitio nō sit eternū suppliciū datur⁹ in quo peccati gñe refert Hieron⁹. scz origine deꝑhendisse q̄ post mortē anathematizatus est. vt xxiij. q. ij. ca. vlti. ℨ tē si ad tpa. vel putano in articulo mortis sufficienter penitere vt latro de quibus apls Maledictus homo qui peccat in spm. j. dist. vij. ca. ij. Item in spm sanctum peccatur. cū ſm alios fraterne gratie invidia: puta si de gratia a deo fratri collata inuideas ne tibi preferatur. argu. ℨ viij. distinc. qui contempta. Item ſm alios peccat in spiritum sanctum cū blasphemia in personam ꝙ tritus

Impenitētia finalis capit duob⁹ modis. War. iiij. d.

sancti. de talibus habetur de consec. distinc. iiij. hi vero heretici. Item sm alios peccatum in spiritum sanctum est finalis impenitentia: pcīs scz spūs sancti durat vsq; ad mortē vt vsq; inclusiuum sit. quod hic Augustinus potius velle videtur j. dist. iij. inter hec hyeronimi. Sed solet queri vtrū finalis impenitētia possit obtinere esse? Respon. iste termin⁹ finalis impenitentia duobus modis accipitur. Inest enī alicui impenitētia finalis quando non habet. p positum penitētiā: hoc pōt desinere esse: qz hoc ppositū pōt habere. i. hoc mūtāri. z eras non. Itē est etiam finalis ipenitentia que dā qualitas vel habitus qui iest alicui ex eo qnū cq; penitebit: ista non potest desinere esse subiecto existēte: que si ponatur oportet dicī q; nunq; eam habuit.

Wat. xvj. c.

Olusissent ¶ Nunq; dīs dne ei peccatū non misereturde⁹. vt. j. xxiij. distinc. dra cont. z venia ipenitenti. cē. xxvij. qō. ij. legat. et iō sensp obnoxiū pene plectant. vt. j. dist. vij. in fine.

iiij. pa ¶ Hec est ultima pbi. In qua. pbat p xxxvj. aucto. q; si ds nō ꝓfitet nō saluat. si petijt sufficit ꝓfessio q; fit primo deo: deinde sacerdoti q; loco dei iudicat. Joan. de fan.

b ¶ Ex his ita q; ifert exēmissio auctōrū vsq; ad. ꝙ. denicq.

c ¶ Si nemo. ꝙ. ea. dist. non potest quisq;.

d ¶ Paradisum. ꝙ. ea. dist. ecce nunc tempus.

e ¶ Frustratur. ꝙ. ea. dist. agite.

f ¶ Consequi. ꝙ. ea. dist. nullus.

g ¶ Si solis. ꝙ. ea. dist. verbum.

h ¶ Ligādi. i. imponēdi satisfactionē vel relaxādi.

i ¶ Prās. No. solite sacdotib⁹ ꝓtāre ligādi tradita.

k ¶ Supplicationibus. ꝙ. ea. dist. multiplex.

l ¶ Denicq; ab isto loco vsq; ad. c. quāobrem ꝓbat xxij. auctoritatib⁹, scz pctā nō dimitti sine ore confessionis vel voto satisfactionis.

dīs in euangelio asserit. siue autem delectatione peccati siue desperatione vente vsq; ad mortem quis in peccato perseueret iustum est vt sine fine puniatur qui sine fine peccauerit.

Unde Grego. papa.

Uiuissent itaq; si potuissent sine fine viuere vt potuissent sine fine peccare: ostēdunt qz in pctō semper viuere cupiunt: qui nunq; desinunt peccare dum viuūt: ad magnā ergo iusticiā iudicantis pertinet vt nunq; careāt supplicio qui in hac vita nunq; voluerunt carere pctō. ¶ Hic ita apparet/ꝙ sine confessione oris et satisfactione operis peccatū non remittit. nā si necesse est vt iniquitates nr̄as dicamus vt postea iustificemur si nemo pōt iustificari a peccato: nisi antea confessus fuerit pctm̄/si confessio padisum aperit: veniam acq;rit. si illa solum confessio vtilis est q̄ fit cū pnia in quo notatur aliud esse confessio aliud penitentia siue interior siue exterior accipitur. si ille qui ꝓmittit venīā occulte apud deum non apud ecclesiam pniam agēt frustrat euangeliū et claues datas ecclesie: promittit etiam qđ deus negat delinquēti: si nemo pōt consequi venīā: nisi quantulācunq; et si minorem q; debeat peccati soluerit penā: si solis sacerdotibus ligādi soluendi q; potestas a deo tradita est si nullus veniam accipit nisi ecclesie supplicatiōibus ipsam impetrare contēdat. Concluditur ergo q; nullus ante confessionem oris et satisfactionē operis peti abolet culpam.

Denicq; vt perspicue appareat: neminem sine confessiōe a peccato mundari: ab ipsius humani generis principio sumamus exordium. Peccato transgressionis primi parentes corrupti a domino sunt requisiti de culpa vt peccatum quod transgrediendo cōmiserant: confitendo delerent serpens autem de culpa requisitus non est: quia per confessionem non reuocabatur ad vtam. Layn quoq; cum prime preuaricationi fratricidiū addidisset similiter a dño de culpa requisitus est dum dicitur ei. vbi est abel frater tuus: sed quia superbus peccatum suum confiteri noluit potius mendaciter negando deum fallere conatus est dicens. nunquid custos fratris mei sum ego? indignus venia iudicatus est. vnde in desperationis profundum mersus est: dum ait. Maior est iniquitas mea q; vt veniam merear. vagus et profugus exist a facie domini significans eos qui peccata sua confitēri dissimulant conspectui diuine miseratiōnis indignos haberi. Reges quoq; qui ignorantia ducti in abiahā dereliquerant: nō nisi eodē orante sanari meruerūt. In quo figuratur q; passiones motū non sanant nisi orationibus ecclie. Moyſi quoq;

Wat. xvj. c.

Genes. iij. b.

Genes. xlj. b. Genes. xxvj.

Leuit. xiij. b.

pharao rex egy

pti de quo habet. xxij. q. ij. §. ecce qui. Abimelech rex gerare de quo habetur. xxxij. qō. iij. nemo. z. §. xxxiij. q. j. ij per sortiarias.

q ¶ Passiones. id est delicta. xv q. j. illa.

r ¶ Orationibus. ꝙ xxxij. q. j. ij per sortiarias.

Lepre gña sūt octuo.

a ¶ Precepit. in leuitico.

b ¶ Lepra. i. aliqua macula. Sūt autē quattuor genera lepre. in cute. in capillis. in domo. in veste. In capillis lepra dicit alopecia fluētibus sante capillo. si in calutio vel in alia pte capitis alb⁹ vel ruffus colo⁹ inuētus fuerit: plaga lepre ē. In cute lepra cognoscit̄ur si in ea fuerit albor. id est palida albedo/ vel pustule. z huiusmodi. lepra vestis erat macula alba vel ruffa. Sīc in domo dicebatur lepra talis macula. et macula in pariete / pallore vel rubore deformis. z omnia ista iudicabant arbitrio sacerdotis. si enim in homine lepra nō erat perspicua: reludebat eum sacerdos in domo sua septē dieb⁹: quibus expletis si nō creuerat lepra: iterum recludebat cū aliis. vij. diebus. q; si nec tūc creuerat: mūdum eū iudicabat: q; si scabies erat lanabat hō vestimenta sua: z mundus erat. Cū vero perspicua erat lepra se parabat. i. audiebat homo vestimenta sua dissuta. i. facilia ad induendum vel euēdū vt sic cognosceret: et caput rasuz vt posset cognoscī: ostēdere cōfitēri pctm̄ z iō pctm̄ fuit diabolus: z nō pctā hominis.

l. reg. xvj.

Jone iij. b. Wat. xij. b.

p ¶ Reges.

precepit[a] dīs vt lepra[b] siue in cute[c] siue in domo siue in veste siue in crine appareret sacerdoti ostenderetur. z turpa eius arbitriū separara[d] el⁹ iudicio contaminaretur[e] vel mūdaretur. Saul quoq; cum a spiritu maligno vexaretur: non poterat ad sane mentis officiū redire. nisi puus dauid psalterium arriperet: et corā eo psalleret: et ita ab el⁹ vexatione cessaret diabolus. in quo mystice ostēditur q; quicunq; diabolo propter pctā mancipatur/ ab eius dominio eripi nō valet: nisi dauid id est ecclesia psalteriū accipiat: et corā eo psallat/ id est spiritualis gratie eum participē faciat: z salubiter admonēdo z pie ꝓ eo orando: z exemplo boni operis sibi prebendo diabolū ab inuisibili eius vexatiōe compescat. Dauid quoq; cū adulterium cōmisisset. z homicidiū: non ań audiuit a prophēta[f] Trāstulit a te peccatū tuū dīs ante q; ipsum peccatū cōfiteret. pu⁹ eīm. pphete peccatū redarguēti cōfessus est: z postea audiuit transtulit dīs petīm tuū a te. Achab[g] q; cuz de innocētis[h] sanguinis effusione sniam cōminantis dei audiret: induit scīm cilicio satisfaciens deo ꝓ penitentiā. Unde dīs ad heliam air. Nīn achab reuerti⁹ est facie mea: nō inducā malum in diebꝰ eius. Et mutte cū audirent adhuc quadraginta dies z nineue subuertetur: ex edicto regis z principum pniam egerunt dicentes Quis scit si cōuertat z ignoscat deꝰ: z relinquat[i] post se bñdictionē? hac humilitate z satisfactiōe imminentē subuersionē euadere meruerūt: quorum exēplis euidenter ostēditur q; nullus a deo consequatur ventam nisi pmissi satisfecerit sibi ꝓ pniam. Nabuchodonosor quoq; ꝓpter superbiā suaz a rationabili mēte in bestialē animum cōmutatus est atq; a regno suo profugus recedens non ante regnū recepit: q; conuersus deum pdicauit. Denicq; plebs israelitica ob culpaz sue trāsgressionis captiuitati tradita non aliter liberari meruit q; sua pctā confitens/ danielis z aliorū sanctorū precib⁹ venīā accepit. In euangelio[l] quoq; venientes ad Joannem vt baptizarētur ab eo baptismo penitentie[m] primū confitebant peccata sua / ostēdentes q; ꝙz peccata sua dānando confiteri: z innouationem melioris vite promittere: si regenerationis desiderat gratiā accipere. Christus quoq; alios legitur suscitasse a mortuis: alios a lepra mundasse: alios illuminasse. Aliorū membra paralisi dissoluta cōsolidasse: oim nā sanitatem petitio ꝓprie vocis vel amicorū[n] legit̄ ꝓcessisse. Luca eīm referēte didicimus q; ꝓ socru petri pu⁹ rogatus est q; eā sanitati redderet. Denicq; ipsius vero ille quem dominꝰ descendens de monte mundauit primus clamauit ad eum. Domine: si vis potes me mundare. quem postea tangendo mūdauit. Cec⁹ quoq; dū clamaret ad eū. miserere mei fili dauid: interrogauit eū iesus. Quid

Dani. iiij. f.

Dani. ix. a.

Wat. iij. a.

c ¶ Cōtaminaret. Dom⁹ vt ve ritus vt cuius. i. cōtaminata vt imūda iudicaretur.

f ¶ Prophēta. id est nathan.

g ¶ Achab j. ca. dist. iij. §. ecce achab.

h ¶ Innocētis. f. nabuthe. xxiij. q. vij. cōueniēt.

i ¶ Et relinq̄t. f. nobis a deo sequimur vt post pmissionē a se datā

k ¶ In bestialē. ꝙ. xvij. qō. iij. mirū.

l ¶ In euāgelio. hic transfert se ad auctōres no. in testamento.

m ¶ Penitentie. nā ve missionis ad dīm reqrebat pniam: nisi in ipo baptis:

n ¶ Melamicorum. Hoc enim deus amat vt multi rogent. i. eo. fleat.

Mat. ix. b. Luce. xvij. c. Mat. ix. c. Mar. ij. a. Luce. iiij. f. Mat. viij. a. Mar. j. d. Luce. v. c. Mar. x. g.

Luce. xviij. Mat. v.c. Luce. vij.b. Joā. xi.e.
a ¶ Rabon i. magister.
b ¶ Mortuos. Scribit filiū archysynagogi. filiū vidue: et lazarum. j. ea. quē penitet.
c ¶ Quartū. Unde hoc Ysaias habuit ignoramus: nisi dicat hoc de matthEo intelligi. cui cuz dñs diceret sequere me rñdit dño pr̄ me' mortu' ē volo eū sepelire tūc dño ait. Dimitte mortuos sepelir̄ mortuos suos.

Psal. xxxj.
d ¶ Penitens David. vt. j. dist. illū alle rer.
e ¶ Tacui. peccata.

Psal. xvij.
f ¶ Ossa. virtutes quas' alia scribitur. vt ossibus corpus.

Psal. xxxix.
g ¶ Dum clamarem. Jactando me de meritis meis.
h ¶ Nō claudet. i. nō cōstringet te finaliter.
i ¶ Non claudas. non cōstringendo.

Psal. cxxix. Eccl'. xvij.c.
k ¶ In pfundo vicior. vnde petit cū venerit in pfundū vitior̄ cōtinet. xvij dist. nec licuit.

Psal. xcix.
l ¶ Nūtēria. ¶ Nō negef. nā q' difficultia erat. ꝛc. xxvij q.ij. ancillā. et. j. e. dist. vij. nemo.

Mat. iij.a.
m ¶ Uinearia. delectus.
n ¶ Non sufficit. Quo ad fama exterorem. sufficit eīm quo ad deū dūmō nō contēnat

Actu. xix.D.
o ¶ Per penitentiā. i. e. dist. ſ peccatū david.
p ¶ Quot do. ¶ Sentē dā. cōmunatiōis. vt. xxij. q. iij. incōmutabilis. ꝛ in hoc

vis vt faciam tibi' ait rabon' vt videam lumē. Tres quoq; mortuos b audiuit quos aliorum oration' reddidit vite. Quartū quoq; discipulo nunciāte audiuit. Sed quia defuerunt viui qui pro eo precarentur resuscitari nō meruit. Multis itaq; exemplis euidētissime datur intelligi q' ille quē grauioris culpe macula inficit nisi confessiōe propriis ouis vel ecclesie intercessione suffragāte sanari non poterit. Hinc penitens c ille qui prius tacendo peccata flagellari meruerat / postea corrept' dicebat. Quoniam tacui e inueterauerunt ossa f mea dum clamarem g tota die. Hinc christus ex persona membrorum ait. Non absorbeat me profundum: neq; vrgeat super me puteus os suū. quod Aug. exponit dicēs puteus est humane iniqtatis profunditas: in quam si ceciderit non claudet h super te os suum si tu non clauseris os i tuum. Confitere ergo et dic. De profundis clamaui ad te domine: et exaudi. Claudet super illū dominus qui in profundo k cōtemnit: a quo mortuo velut ab eo qui non est: periit confessio. Hinc idem propheta ait. Introite portas eius in confessione: ostendens ad portas misericordie non nisi per confessionem peccati aliquē posse attingere. Hinc etiam beatus ioannes baptista et saluator noster crocodilorū predicationis sue a penitentia sumpserunt, dicentes Penitentiam agite: appropinquabit enim regnum celorum Ostendentes ad regna celor̄ neminem posse attingere: nisi primum per penitentiam deo curauerit satisfacere. Hic etiā in actib' apostolorum legit: q' credentes ventebant ad apostolos annūciantes act' suos. Ex his omnibus facile monstratur sine cōfessione nullum veniam posse promereri.

Hunc etiam Leo papa ait.

Sufficit penitenti confessio que primuz domino offertur: deinde sacerdoti qui pro delictis penitentium precator accedit. Item.

Penitētia que dilata est cū studiosius perita fuerit nō negetur l vt eo modo ad indulgētie medicinam aia vulnerata m perueniat.

Item Augustinus in sermone de penitentia.

Dn sufficit n mores in melius cōmutare / et a preteritis malis recedere: nisi etiā de his que facta sunt satisfiat domino p penitētie o dolorem: per humilitatis gemituz per cōtriti cordis sacrificium cooperantibus elemosynis et iciunijs. Item Ambrosius.

Dnit dominus mutare sententiam p si tu noueris emendare delictum.

Item Leo papa.

Aliud q quidem est debita iusticie reposcere r aliud propria f perfectiōis amore contemnere. Illicitorū veniam postulārem oportet etiā a multis licitis abstinere: dicēte apostolo. Omnia michi licent k: sed non omnia expediunt l. vnde si penitens habeat causam quam negligere forte nō debeat: melius expectet ecclesiasticum q̄ forense iudiciū

Item Hieronymus in Malachia.

Qui sanct' sacerdos est / et comedit i pascha s dominū: accingatur baltheo castitatis et audiat cum apostolis. Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes in manibus vr̄is. q̄ autem petōr t est similis est ptori quo ad interlocutorū. ff. de rit. nup. q' iuxta.

q ¶ Aliud. ē. xj. qōe. j. aliud.

r ¶ Reposcere. ē. xlviij. q. j. qō debetur.

s ¶ Propr̄. ff. cōmun. si iudex.

t ¶ Licēt. hoc exposui. ē. xj. q. j aliud.

v ¶ Expedit vt debitū repetere. vt. ē xlviij. q. j. qō debet. sed nō expedit cū scandalo. Jtē tpalia accipe. j. q. j tudices. Jtē oibus cibis indifferēter vti lx. xj. q. iij. ad mēsam. Si nō expedit. xxvij. q. j. oēs. Jtē vroxem gentilē derelinquere lxx. xxviij q. j. iam nūc. sed nec expedit. vt c. q. j. sic enim.

Qui sensis.

p ¶ In pascha. i. in trāsitu de vitijs ad virtutes. q' pascha trāsit' interpr̄atur. de pse. dist. iij. per aquam.

y ¶ Petōr. Ex hoc videt q' constituī in morta li posset auctoritate sua a cōione sacramentorum abstinere. iuxta illud. pbet se hō ꝛ sic de pane illo edat. ꝛc. de cōse. dist. ij. ē fraternitate. ꝛ iō laudat multer q̄ menstruata patit si ex reuerētia abstinet. ē v. dist. ad et'. ꝛ ar gu. j. de pse. dist. ij. Jridie. Si. ē. dist. sunt q' arbitrant. ꝛ. c. facili' et. j. ea. in actiōe. In Jrūs istis dicit: q' nemo auctoritate sua sed sacerdotis debz

Lyra ingressus ecclie est interdictus.

Nabuchodonosor vidit somnium.

Dañ. iij. c.

Mal. iij.

Luce. xij. D.

abstinere a cōione altaris. Sol. abstinet q̄s petr cō-

scius aliq̄s ꝓpter reuerētiā q̄s cōmendat. vt hic ꝛ in sīlibus. Aliq̄s ꝓpter satisfactionē delicti parās tale abstinētiā. p̄desse etiā nō iniuncta. et aliqua pnia a sacerdote q̄s inhibeat in Jrūs. Sed ꝛ illo casu vbi ob reuerentiā abstinet ꝓpter criminis cōscientiā: distinguo: vt si scandalū ex eius abstinētia oriat: ppelli pōt a plato suo ad sumendū eucharistiā vel pertendum. arg. j. de cōsec. distic. ē. si q̄s irat. ꝛ. c. seculares. si ꝛo non est scandalū bñ facit abstinendo. j. de cōsec. di. ē. q̄ die. hodie. ēt videt tolli ista dist. vt extra de pe. ꝛ remiss. omnis.

z ¶ Remordet. sin q̄s nota. ē. xvi. q. j. monachi.

b ¶ Ecclesiā. id est unitatē ecclesie per fidē et charitatem. nec eīm intelligi potest de ingressu corpalis ecclesie Nemo nāq; propetō aliq̄s abstinēdus est ab ingressu ecclie: nisi sit excōicat' vt interdict' ex iusta causa. j. eadē. iiij. vir cum propria. xi. q. iij. excōicatos.

c ¶ Jagamus. Dicit Hiero. q̄ sicut de' ꝓpter pniam revocat sniam etiam contra contumaces iratam: ita ꝓpter penitēdi negligentiam bona revocat que promisit. ꝛ hoc pbat exemplis hierusalē ꝛ samarie. nabuchodonosor ꝛ ezechie.

d ¶ Rursus. verba Isaiani.

e ¶ Eundē. ē. amos de q̄ locut' fuerat Hieronym'.

f ¶ Uāobrem. Illud tāgit q̄s nabuchodonosor vidit in somno arborē in medio terre pertingentem vsq; ad celū: ꝛ sub ea habitabāt aialia ꝛ bestie ꝛ volucres: ꝛ erat ea vescebat eis caro. ecce vigil ꝛ sctūs de celo descendit ꝛ ait succidite arborem ꝛ ramos ꝛ fructū eius: ꝛ fugiēt ex ea bestie ꝛ volucres: sed germē eius in terrā sīte: ꝛ cū feris sit pars eius ꝛ ab humano ꝓmutet cor eius. ꝛ septē tēpora cōmutentur super eā. q̄s somnium daniel interpretatus est ꝛ ait. Tu es rex arbor ea q̄ magnificasti ꝛ potestas tua in terminis terre ꝛ auditisti p rutigile altissimi sentētiā super te ꝛ ab hoibus ejicīt re: ꝛ cum feris erit habitatio tua: fenum vt bos comedes. septē tēpora. id est septē anni mutabunt sup te. ꝛ reliquetur tibi semē vel germē radicis. q̄ regnum tuum restituet tibi. quāobrē audi consiliū meum: peccata tua elemosynis redime forsan ignoscet tibi deus. Post annum aūt deambulabat rex in aula sua ꝛ supbe loquebat dicēs. Nonne hec est babilon quā ego edificaui in robore regni ꝛ in gloria decoris mei? Adhuc erat sermo in ore ei' ꝛ ecce vox de celo dicens. tibi dicitur nabuchodonosor rex gentū tuū transit a te. ꝛ cum feris habitabis septē tēporibus donec scias q' dominetur altissim' vniuersis regnis hominum. ꝛ statim ex hominib' abiectus est: ꝛ vt bos fenum comedit ꝛ roze celi caput ei' irrorat. donec capilli ei' in similitudinē aquilarū crescerent. et vngues eius sīlitudinē vngues auium.

Dan. iij. c. Cassio. Dicit Hiero. q̄ sicut de' ꝓpter pniam revocat sniam etiam contra contumaces iratam: ita ꝓpter penitēdi negligentiam bona revocat que promisit. ꝛ hoc pbat exemplis hierusalē ꝛ samarie. nabuchodonosor ꝛ ezechie.

g ¶ Elemosynis. Elemosyne nāq; a morte liberāt peccatorē d q̄ p delicta subruerat. vt. j. ea. dist. medicina. ē. ea. dist. miror.

h ¶ Redime. Isto redime ponitur ꝓ iustifica: qr ꝓpte non est hec redemptio. ff. cōmo. si vt. ff. de leg. cōmisso. i. j. ff. q̄s vi aut clam. si in rem. ff.

i ¶ Si forte. ē. distinc. lxxxvj. nō satis dubitāter dixit. quia deesse potest ꝑtritio cordis. arg. ē. ea. q. ij. admonere. ꝛ nō valent elemosyne nisi ex bono fonte ꝛc. vt. lxxxvj. dist. non satis. vel ideo sub dubietate posuit ne securitas negligentiam / ꝛ negligentia offensam prestaret. vi. j. ea. predixerat. vel ponitur forte assertiue vt in euangelio. forsitan ꝛ patrem meum cognouisseris. ꝛc. j. dist. iij. ne forte. ff. de rei vendi. item si. ff.

k ¶ Non potest. id est non contingit hoc sm eos cōtra quos hic loquitur.

l ¶ Mouturum. Propter peccatum quod committit quando superbuit de victoria quā habuit de inimicis eam sibi attribuens.

m ¶ Mutata est. Non per iudicij veritatem: sz eorum mutatione: qui conuersi per penitētiam meruerunt liberari.

n ¶ Asserit. Dominus loquēs hieremie. ꝛ sunt verba hieronymi super danielem.

o ¶ Alioquin. Id est nisi starent indulgentiā agenti bona: cur inferret mala agēti mala. ꝛ hoc sequitur. equum est enim vt sicut male agentib' infert mala: sic bene agentibus parcat ꝛ conferat bona.

p ¶ In reuerentiam. id est cōtra equitatē reuerentiam. vel ad hoc vt omnes eidē reuereamur tantum.

q ¶ Utiqs. ē. distinc. lxxxvj. odio.

a ¶ Ad mensem xij. vsq; ad annum peccata clemosynis redemit post superbiuit.
b ¶ Forsitan. Verba danielis.
c ¶ Dubitet. ad est. ponat secm formam dubietatis. vel dic vt supra in principio.
d ¶ Audacter
Dañ. iiij.c. S. vij. qde. j. si. S. xxxij. q. v. si paulus hoc aduerbiū determinat verbū vel participiū. ar. ad hoc xxiij. di. diacon.
e ¶ Jde. o tu auditor.
f ¶ Miscentē. S. di. xlv. di. septima.
Cusarsaton ad rep Exstat.
g ¶ Cusarsaton. Que hūlitatio eoz interpretatur in libro iudeū hic est diabolus cui humiliande z afflige de traduñ animaq; xpi humiliare ptēpta in superbiā se extollūt. Cusarsaton fuit rex syne et mesoporāie: cui fuimus ifrē octo annis eo q; preuaricat veri i preceptis dñi fuiendo idolis. mortuo Josue quez liberauit othoniel frāt caleph in quo erat spiritus dñi postēq; populus clamauit ad dñm tradito cusarsaton i manū othonielis in pugna qñ pugnauit cōtra eum. vt legit in libro iudicum. c. ij. et. iij.
h ¶ Xto. scilicet fatē z si nō plus.
i ¶ Nichilominus. j. distinc. lij. p ductor. cōtra. Sizbt de peccato primi parentis tātum. vel de pena interiori: hic autem de exteriori. j. dist. xlj. iudas.
k ¶ Penitēdo. S. ea. di. S. er hīs. ver. quartū quoq;.
l ¶ Suscitauit. Othoniele. i. filiū cenez fratrem caleph minoze cui caleph aptā filiā suā dederat in vxorē ,p eo q; dederat ei ciuitatē cariatarbe. i. ciuitatē trāx. hic ergo othoniel ēqt saluator filius israel ē missus cuz sup eoo est dux z constitutus a dño. interpretat aūt othoniel tēpus michi deo. hoc est aliqs milute celestis āge
Othoniel fuit filius cenez.

fuerint nequaq; punit quod mutatū est. dicamus quidem et aliter. Fecit itaq; nabuchodonosor rex turta danielis cōsilium misericordias in pauperes: et ideirco vsq; ad mensem xij.ª in eo dilata est sententia sed quia postea ambulans in aula babylonis gloriatur z dicit: nonne hec est babylon magna quam edificaui in domo regis z in roboze fortitudinis mee et gloria nominis mei? bonum misericordie perdidit malo superbie. Forsitanᵇ ignoscet deus delictis tuis. Cum beatus daniel prescius futurorum de sententia dei dubitaret[c]: rem temerariam faciunt qui audacterᵈ peccantibus venia pollicentur. et tamen scitū est q; nabuchodonosor regi bona opera facienti venia repromittitur. ¶ Idem.

¶ Jde[e] benignum dominum misericordiam cū severitate miscētem[f]: z ipsius pene modum iusta et clementi deliberatione pensantem: z ideo non in perpetuum tradidit pene delinquentes: sed ḡto (inquit) tempore seruierunt cusarsatonᵍ hoc est. viij. annis disce et hoc o tu auditor quisquis ille es: qui tibi cōscius es alicuius erroris. z quāto tempore errasse te nosti: z quanto tempore deliquisti: tantoʰ nichilominus tempore humilia teipsum deo: z satisfacito et in confessione penitentie: nō expectes vt humiliet te cusarsaton: et multo te necessitas extorqueat penitentiam: sed ipse preuentipsius torroris duriciam quia si teipsum emendaueris/si teipm correxeris: pius est dominus et misericors qui vindictam temperet ab eo qui illam penitendo[k] preuenit. sed illud consideremus. quia donec seruierunt cusarsaton hi traditi pro delictis suis fuerant: z nō clamauerunt ad dominum: nemo suscitatus est q; saluare eos posset. cū vero clamauerunt ad dominum/ tunc suscitauit[l] dñs saluatorē israel et saluauit eos. ¶ Idem.

¶ Ecclesia christi est non habens maculam[m] neq; rugam[n] aut aliquid istiusmodi qui ergo peccator est alia qua sorde maculatus de ecclesia[o] christi non potest appellari/nec christo subtectus dici. Possibile autem est vt quomodo ecclesia christi que pur rugam habuit et maculam[p] z immundiciam et postea restituta est: ita et peccator currat ad medicum. q; non habēt opus sani medico. sed male habentes: vt curentur vulnera ipsorum. z fiant de ecclesia que est corpus christi. ¶ Idem.

¶ Super trib[9] q sceleribus damasci et super q̄tuor nō cōuertā[r] eū. ¶ Juxta[s] tropologiā[t] hoc possumus dicere ius q sibi tēpus a deo dispensatum accipies mittit in adiutorū eoz qui hereditatem cupiunt saluare. h.
m ¶ Ecclesia xpi. ¶ Maculā. hereses vel mortalis peccati. S. di. xxj. Jhus. S. pxi. q. iij. recurrat.
n ¶ Rugam. Scuz scismatis vel venialis peccati.
o ¶ De ecclesia. S. xxij. q. ij. si forte. ptra. z ca. hec aūt vita contra. solu. Ecclia q̄nq; large sumitur vt ḡnū et pale cōplectat. vt i Jhū. S. xxxij. qō. iij. recurrat vel dic aliud eē i ecclesia qō hic negat de malis. aliud esse in ecclesia qō in penarūs cōcedit. Vel distingue. nā sut quidā i ecclesia noie et re. vt boni catholici. vt h quidaz nec noie nec re. vt pcisi. S. xxiij. qō. iij. si qō a catholica. qdā noie tantū. vt in contrarijs. quidaz re tm. vt de cōsecra. distinctiij. non dubito.
Ecclia termit. gna pmus cōplect.
p ¶ Le maculā. Unde z pphe ta. In peccatis dimisi matrē ve stras. vt j. xxxv. q. j. ca. vlti.
q ¶ Super tribus. Ter ba hec sūt anos pphete cōmiā hel fuit tus azaheli regi rer damasci q̄ decez tribus grauiter afflixerat. q. d. si azahel semel/ et bis tmmō popu lū meū esset pse cut[u] forsitā parcerē illi. sz q; diu expectauit eū ad penitentiā vt cōuersus reciperet sanitatem: e ecce ipse abusus est patientia mea tertio z quarto afflixit: cogor mutare sententiam vt plagis corrigam delinquentes.
Azarias Luce v. f. amos j.
r ¶ Non conuertam eū. non expectabo eum, vt conuertatur. sed plagis corripiam eum. vel lege interrogatiue. non conuertam eum. id est nonne conuertam eum ab infania sua flagellando ipsum?
s ¶ Juxta. Verba hieronymi.
t ¶ Tropologiam. id est moralitatem, de hoc que re. S. di. xxxvij. vino.
Tropologia moralitas.

a ¶ Delicto. q. d. qui in trib[9] priorib[9] peccat si penitet: cōuertit ad eū vultum clemēte sue. si vero nō penitet: auertitur ab eo vultus clementie sue.
b ¶ Forsitan. ¶ Tabula. pcellarū hui[9] mūdi: qi nauigam[9] tēdētes ad patriā z incurrim[9] naufragiū er petō p̄mi hominis quo sit inus morti addi ct. Prima tabula est baptism[9] vbi purgāt vet[9] hō et induit nouus. xxvj. di. deinde. Secūda tabula est penitentia qua post baptismū lapsi per penitentiā resurgimus: sed non per baptismum. h. ad litterā prima tabula ē nauis. secunda tabula est scapha qua i naufragio periculum vitat
Tabula q̄ naufragātibus est secunda.
Ezech. xviij. f. z xxx. iij.c. Sceno phegie festiuitas q̄ erat.
c ¶ Forsitā. ¶ Festiuitatis. id ē sceno phegie. i qua iudei singulis annis habitabant sub umbraculis in memoriā quadraginta annorum quib[9] in deserto fuerūt sub tabernaculis. q. d. ad litteram. sicut ein olim vos de egypto liberauit z habitastis in tabernaculis sic z nunc educā vos de immēsa captiuitate petōrum si ad me reuerti voluerit[s].
d ¶ Quod fecit baptisma nō tamē quodcūq;. vt j. de cōsec. di. iij. sine penitentia vñ semp ista duo ḡnus interdictum generale ponatur excepta intelligunt. extra de sponsa.
Osee. xij.c.
Lepra Heser. Baptismus et unctio ministrant peiter dicti.

Primū peccatuz est cogitasse que mala sunt. secundum cogitatiōibus acq̄uisse peruersis. tertiū quod mente decreueris ope compleuisse. quartū post petrū non agere pniam: et suo sibi complacere delicto[a].

¶ Idem.

Secūda post naufragiū tabula[b] est culpam similiter confiteri. imitari estis errantem: imitamini et correctum. Errauimus iuuenes: emendemur senes: iungamus lachrymas et gemitus copulemus. ¶ Idem.

Quia diuinitatis natura est clemens z pia magisq; ad indulgentiam q̄ ad vindictam prona. qi nō vult mortem peccatoris: sed vt conuertatur et viuat. si quis post lapsum peccatorum ad verā penitentiam se cōuerterit: cito a misericordie iudice venīā impetrabit. ¶ Idem in malachia.

Quē forsitan peccati ime mores tardius reuertā rur: adhuc inquit. Sedeuos faciam i tabernaculis sicut in dieb[9] festiuitatis[c]: vt quod fecit baptisma[d]/hoc faciat penitentia. et habitent in tabernaculis saluatoris. hoc est i ecclesia saluatoris. ¶ Idem.

Redtrerat. Hieremias[e] septuaginta annos desolationis tēpli: post quos rursum ventret populus in iudeā et reedificaret ibidem templū in hierusalem: que res nō facit

f ¶ Preces. S. xxxiij. q. iij. obtineri.
g ¶ Dentiq;. Alia ratione ,pbat q; ab oratione non est cessandum: quia si deus videt homines negligentes/mutat quod prius promiserat.
h ¶ In genesi legim[9]. Ubi dr. nō permanebit spūs meus in hoīe in eternuz: qi caro est. id ē fragilis. erūtq; dies eius cxx. ānī. q. d. spiritus meus. i. iudicium meū z ira mea nō remanebit in hoīe eternū. i. nō erit eterna. q. d. nō reseruabo hoīem in eternū cruciatibus. sed ipm hic puniā tpalit. sez diluuio hoc dicit ppter illos q̄ in diluuio saluati sunt z conuersi ad deum.
Ofo sit assit=dus.
Dies sunt cxx. ānī Genes. vj. a.
Ysaie. vij.c. Ezech. xiij.c. Jo. xvj. a.
i ¶ Ān. Nunquid etiā iudex pōt h[9] facē post datas iduciās. Dañar. q; sic. ff. de re iudica. qō iussit. idē etiā dices in sūla lata sub pdi tiōe eē de sen. ex com. a nobis.
k ¶ Postea. ar. q; si teneaz̄ mihi libuit scribere ad certū terminū: z tm iā de tpe ē ia pūz q; i reliquo scribere non pos sis: stati possum agere ꝯ te. ar. S. ij. q. vj. appellatore. ff. ō ff. ob. hoc iure. arg. S. ij. q̄s cau. si enim. S. j. ff. ō ff. ob. nulla stipulatio S. ff. e. isulā. vbi soluitur hec contrarietas.
l ¶ Cōminat[9] pēnā. l. diluuij. in ¶ Abiecī. ē tū ad pficientiā.
Ysaie. xxxvij. a. Jere. xxvij. a. Dañ. ix. a.
m ¶ Ecclia mt sercordie.
n ¶ Peccata. i. penas debitas p pctis. Not. in hoc ca. pctā dicit penas peccatorū q̄ elemosynis redimunt z relaxantur. vel elemosyne redimunt peccata. i. ostēdunt esse dimissa. vel legit de mia vel elemosyne virtute que est spūalis medicina anime.
Elemosyna remittit pctā.
o ¶ Redime. S. xlij. distin. non cogantur. Ar. S. dist. lxxxij. presbyter.
p ¶ Denundatus. S. xv. q. j. non est.

a ¶ Elemosynis.ꝫ.e.di.Ꝟ.alij.ca.mitror.
¶ Medicamentum.i.elemosyna.
d ¶ Ipa efficit.vbi deest opportunitas alia faciēdi.
Ziemo syna p mo no bius fa ciem⁹
e ¶ Male elemosynā.i.ordinate/ a vobūpsis inclusis pcēs vt eam vobis primū exhibeatis.Ꝟ.di.iij.q̄ vult.
¶ Munda.i. mūde ꝛ sine peccato possidebitis alia.
f ¶ Eius diffinitionē.
¶ Casus Deus indifferēter quē libet petōrem recipit si penitear ꝛ sacerdotib⁹ licētiam relaxādi de pena cōcessit. maiora tñ pecca ta maiori pena puniēda sunt.
g ¶ Diffinitionem.i.distinctionem personarū. id est nullū vere penitentē a se excludit.vt.Ꝟ.xxix q.ij.ca.i.Ꝟ.j. vel diffinitionem.id est exceptionem peccatorum.
Luce. xij.f.
h ¶ Qui misericordiam.i.remissionē peccatorum a se p misericordiam conferendam.
i ¶ Olbus p̄missis.vere penitentibus. xxiij. q.ij.legatur.
k ¶ Et relaxā. di.i.pēnā peccati dimittendi.
l ¶ Sine vlla exceptiōe. id est nulla excipiēdo: vel peccatorē vt peccatū. qui nullum pctm̄ est de quo nō possit ds penitere. vt.Ꝟ.de pse.di.iij. nemo
m ¶ Exaggeret. id ē si maior fuit culpa maior sit dolor de culpa vt satisfactio pro culpa.
Wat. v.a.
n ¶ Maioribus.Ꝟ.xxiij.q.j.non afferamus.
o ¶ Leat.scilz si manifestum fuerit crimen doleas manifeste ꝛ fleas vt pro te oret mater ecclesia.
Luce. vij.b. Beſi. iij.D.
p ¶ Et culpam.id est penam culpe si qua dignē es post cordis cōtritionem per lachrymas et orationem ex toto deleas.
q ¶ Multi rogent. hoc etiam faciunt episcopi cum volūt suis nepotibus benefacere: ꝛ merito: quia peronam christi gerunt.xxi.di.in nouo.
r ¶ Dam. ¶ Statim.Arg.q̄ sentētia lata statim executioni mandata sit. vt no.Ꝟ.q̄e.j.ficut. Ꝟ.questione.iij.cum apud.
Res iuris. ¶ Hec est.v.pars dis. in qua disponit magister q̄ sunt ponē. genera peccatorū. Jo.de fan.
Casus
f ¶ Tres sunt antē. ¶ Casus. Tres sunt modi agēdi penitētiā. Primo qn adulti volūt baptizari. Secūdo qn alicui ḡtidie penitet ꝟ leuib⁹ peccatis. Tertio qn aliqs penitētiam agit de mortalibus q̄ phibent in decalogo. ab illo aūt ver.est ēm penitētia: tractat de scōdo modo. nā si q̄s cōtēnit venialia ppē contēptū. eoz cōstituit dign⁹ morte eterna. ꝛ hoc pbat quadā similitudine.
t ¶ Actiones.i. pnia trib⁹ modis agit tribus pnis.s.an baptismū. in baptismo. vt.Ꝟ. de cōse. agitur di.iij. agunt homines post baptismū ꝟ mortalib⁹ pctis. ¶ Item ꝟ venialib⁹ Ꝟ.di.iij de quotidianis.
u ¶ Una est. Que fit ab adultis cū baptizantur vel ante.
v ¶ Parturit. Proprie pōitur pnia hoc Ybuz. cū ēm nouum hōiē proponit ꝛ hoc meditatur q̄ baptizari velit agere pniam incipit ā pnia nouū hominē parturit.i.in nouū hoiez.i.de eo veruntō primo culpe veruitatē hītē facit nouū hoiem.i. grē nouitatē hītē. de cōse.di. iij. nō dubito.
y ¶ Omnis Ꝟ.de conse.dist.iij. omnis qui.
z ¶ Ad cōsecrationē.i.sctificationē vl satisfactionē
? ¶ Prodest.id est sacramentū collatum in fide eorum. vel prodest quia offerunt eum.
s ¶ Supplicatiōis. Quia semper debemus supplicare vt ab eo liberemur.
b ¶ Desiderat.cum effectu.

a ¶ Peccatis.pro mortalibus.
b ¶ Si enim nosmetipsos.penitēdo/affligendo/dānando nos de peccato.
c ¶ Judicaremur.i.puniremur ad penam.
d ¶ Est ēm pnia. Modo redit ad scōm articulum.
e ¶ Que humana Ꝟ.di.iij.Ꝟ. sed verba.et ca. de quotidianis.
f ¶ Collecta. f nullud Et que nō .pfunt singula multa tunār.
Luce xj.a.
Wat. vj.b.
¶ Jeiunia. ſ3 tenia vel pro pter hec. j.oia.
g ¶ Peccatū. ¶ Hec est tertia pars distinctionis in qua dicitur q̄ licet peccata p̄ contritionē ꝛ confessionē tollantur: remanet tñ pena i hac vita vel in purgatorio: supplentis si esset i summa cōtritione. de cōfessa. distin. iij. per baptismum. Jo.de fan.
Petrm ei delictū
¶ Si peccatū. Hic dicit peccatū inferi⁹ idem vocat delictū delictū et ita indifferēter vtit his vocabulis Grego. in ſint ideꝫ. qō ꝛ in cōi vsu loquēdi fit. Augu. tñ in questionibus leuitici differentiā notat dicens.declinare a bono est delictum. ꝛ est pctm̄ facere malum. vñ apparet q̄ peccatum mali est perpetratio. nam ꝛ opus est.Ꝟ.dist. iij. inter hec hr cā. delictū em̄ est boni desertio. Quid est aliud delictum q̄ derelictum. Vel delictū appellatur ppue quod ignoranter fit. iuxta illud. Delicta iuuentutis mee ꝛ ignorantias ne. peccatū vero quod scienter.
k ¶ Punit Ꝟ. dist.m. ea Ꝟ.que cunq̄. ꝟ.dist.i.e. item scut. et ca. postro.
l ¶ Cum homine. Id est per hominem tanq̄ ministrum: vel per hostē.argu. xxxiij.q.v. remittunt.xv. q.j. nec his. vel cum ipo homine id est cū hō punit se sufficienter.
xlj.reg. xlj.a.
m ¶ Laxatur. ꝟ.ea.dist.Ꝟ. alij. ecōtra.et ca. nullus debire.
n ¶ Cruciatibus.j. ea. dist.Ꝟ. nō sunt. ꝛ.c. quē penitet.
o ¶ Obimus. als tum⁹.i.propter pctm̄ Ade morte carnis incurrim⁹ et alias penalitates sustinemus.
o ¶ Obimus. Id est necessitati mortis subjacemur.
p ¶ Sine per nos. Cū penitentiam agimus.
q ¶ Sine per semetipsum. In baptismo.j.de cōse.distin.iij.sine penitentia.
r ¶ Jeut pmi Per primos holes ꝛ per david ostēdit q̄ licet p pniam vl baptismū nobis dimittant pctā: Worsē postea mors ꝛ alie et alie penalitates pro originatis pctīs
p pctō nati sūt infecte.

non deserit. Aut ēm ipse hoc in se penitus punit h aut hoc de⁹ cum hoie⁴ vindicās pcutit. neq̄q̄ igitur pctō parcit. quia nullatenus sine vindicta laxatur[m]. Sicut enim dauid audire post confessionē meruit: dominꝰ transtulit pctm̄ tuū: ꝛ tñ post multis cruciatibus[n] afflictus ac fugiens reatum culpe quem perpetrauerat exoluit: sic nos salut̄ vnda a culpa primi hominis absolumur: ſ3 tamen reatum eiusdem culpe diluētes / absoluti quoq̄ adhuc carnaliter obimus[o]: q̄ delicta nostra siue p nos[p] siue p semetipsum[q] resecat: etiā cuz laxat. ab electis enim suis iniquita ꝛ tū maculas studet temporali afflictiōe tergere: quas in ppetuum non vult in eis videre.

Item Augustinus.

Sicut primi[r] homines postea iuste viuēdo merito credūtur per domini sanguinem ab extremo iudicio liberati: tamē nō in illa vita meruerunt ad paradisum reuocari: ſ3 sic ꝛ caro peccati etiā si remissis peccatis homo in ea iuste vixerit non continuo meretur eā mortē non perpeti quā cōtraxit de ꝓpagine peccati / tale aliquid nobis insinuatum est de patriarcha dauid i libro regum: ad quē ꝓpheta cum missus esset: eiꝰ ob peccatum q̄ admiserat euentura mala cōminaretur: cōfessione peccati venia meruit[t]: respondente ꝓpheta q̄ illud ei flagitiū facinusq̄ dimissum sit: ꝛ tamē constituti pctō infecte remanent ad agonem ꝛ exercitium.
s ¶ Revocari. Eodem modo quo primo fuerāt cū origine infecte.
t ¶ Meruit.i.obtinuit.q.d. talis fuit confessio cui

data est venia. ff. viij. di. consuetudo.
a ¶ A filio. i. p filiū ⁊ absalone. di. xlvij. ¶ necesse.
b ¶ Si nūc dicitur. Id est obijcit a quibusdā hereticis qui dicebant peccata in contritione quantūcūq; vtiam eterna non posse dimitti.
c ¶ Nisi. Quasi dicat. sic queritur. nisi. i. sed q̄ certissime si dicū fuerit. i. si q̄si tā rūdet. vel est ibi sic. et tūc tra: nisi. i. ⁊ quia certissime sic dictū fuerit. q̄si q; rationabile est q̄ sic rūdetur. cē. et p q̄ nisi ponat p sed/inuenitur xxxvij. distinct. sedulo.
d ¶ Impediretur. Non vt per hoc equale penaz euitet. arg. xxiij. q. iij. ij lo.
e ¶ Humiliatre. Imponit ergo pnia ꝓ pctō: vt humiliet ⁊ ne di sciplina ecclesie deseratur. xxiij. q. v. excōicatorū ⁊ vt satisfiat ecclesie que scādalizata est. ff. e. iudicet. ⁊ ad cautelam. i. di. pbros. xxxiij. q. ij. in lectum.
f ¶ Exercerek. Judic. iij. ¶ hec de charitate. et ca. productor.
g ¶ Ademit. Arg. q̄ licet destruatur principale remanet accessoriū. arg. ex de conuer. cōiuga. quidam. extra de spō. ad audiēciam. ff. de cō sti. pe. item ¶ j. C. de pdi. imo. et si. ff. de imo. i causse. ij. Ar gu. contra. ff. de regu. iuris. cum principalis. ⁊. C. de legi. ⁊ consti. non dubium. C. de vsur. eos.
h ¶ In actione. Dec est. viij. pars distin. in qua dicitur q̄ vbi penitentia non statuitur a canone relinquitur arbitrio boni viri: quia deꝰ inspicit magis mentē q̄ laborio. i. cordis q̄ temporis. Jo. de fan.

Pnia quare ꝓ pctō iponit.

viij. ps

psal. l.

Psal. xxxvij

secuta sunt que dñs cōminatꝰ fuerat: vt sic humiliaretur a filio⁸ quare ⁊ nunc dicit ꝰsi deus ꝓpter pctm illud fuerat cōminatus vt sic humiliaretur a filio: cur dimisso pctō quod erat et cōminatꝰ ipleuit: nisi? q; rectissime si dictū fuerit rūderetur remissionē illā pcti factam: ne hō ad percipiendā vitā ipediretᵏ eternā: subsecutū vero illud cōminationis exēplum vt pietas hois etiā in illa humilitateˡ exerceretur? arg; ꝑbaret sic ⁊ mortem corporis propter pctm deꝰ homini iflixit: ⁊ post pctōꝝ remissionē ꝓpter exercendā iusticiam non ademitᵗ.
i dem in omelia de pnia.
¶ Dolous mensura potius q̄ temporis in actione penitētie considerāda est.
In actioneᵇ pnie vbi tale ᶜcōmissum est vt is q̄ cōmisit etiam a xpi corpore separet nō tā cōsiderāda est mēsuraᵃ tpis q̄ dolouis. Cor em̄ contritū ⁊ humiliatū deus nō despiciet. verū q; plerūq; dolor alteriᵛ cordis occultus est alteriˡ: nec in aliorū noticiā ntī si per verbaᵐ vel q̄cunq; alia signa ꝓcedit: cum sit coram illo cui dicit. Gemitus meᵒ a te nō est absconditᵖ. Recte cōstituitur ab hiᵒ qui eccle ꝑsunt tēpora pnie: vt satisfiat etiam ecclesie in qua remittuntur ipsa pctā. extraᵖ eā q̄ppe nō remittūtur: ergo cū tanta est plaga pcti atq; impetᵛ morbi: vt medicamentaᵍ corpous ⁊ sanguinis dñi differenda sint: auctēᵏ antistitis debet se quisq; ab altario remouere ad agendā penitentiam / et eadem auctoritate reconciliari.
l dem in eadem omelia.
Udicet fetḡm hō voluntate dū poterit et moxes conuertat in meliˢ: ne cum tā non poterit preter volūtatem a dño iudicet: ⁊ cum in se ꝓtulerit seuerissimeᵗ sententiā medicine: sed cū vtilissime veniat ad antistitesᵘ per quos illi claues ᵛ in ecclia ministrant tāq; bonus iam incipiens esse filiᵛ maternoꝝˣ membroꝝ ordineᵏ custodito: a prepositisʸ sacramentoꝝ accipiat satisfactionis sue modum in offerēdo sacrificio cōtribulati cordis deuotᶻ et suppliex. id tamē agat quod non solū ipsi prosit ad recipiēdā sanitatem: sed ceteriᵃ⁾ etiā ad exemplū vt peccatum eiᵇ⁾ non solū in grauitatem malorū: sed etiam in tāto⁸ scandalo aliorū est: atq; hoc expedire vtilitati ecclesie videtur antistiti. in noticiaᵇ multorū vel coram toti⁹ plebis multitudine agere penitentiam non recusēt nec resistat: nec let ali et mortifere plage per pudorem addat timorem. Multi enim corripiuntur vt petrus/ multiᶜ tolerātur vt iudas. Item Hieronymus.
¶ Mortificatio vitiorum magis q̄ abstinentia ciborum penitenti necessaria est.
Mensuram autem temporis in agenda penitentia iccirco non satis aperte prefigunt canones proᵈ vno quoq; crimine vt de singulis dicant qualiter vnumquodq; emendādum sit: sed magis in arbitrioᵉ sacerdotisᵇ intelligēdo relinquendum statuunt q̄ apud deum non tam valet mēsura temporis q̄ doloris⁶. nec abstinentiaᵍ tantum ciborū q̄ mortificatio vitiorū: ꝓpter qđ ipsa tpa pnie ꝓ fide ⁊ conuersatione⁶ penitentiū abbreuiāda precipiunt: et pro negligentiaᶠ prorelāda estimāt/tamen pro quibusdā culpisᵍ penitentie modi sunt impositi. I tem Johannes crisostomus.
Quis aliqñ videt clericū cito penitentiā agentē: et si deprehensusʰ humiliauerit se non ideo dolet: q; peccauit: sed ideo confundit q; perdidit gloriamᵏ suam? Dicto autoritatibus asserit neminē sine pnia ⁊ confessione ꝓpte vocis a peccatis posse mundari. Vnde premisse auctoritates quibᵛ videbāt ꝑbari sola contritione cordis vemā prestari aliter interpretāde sunt q̄ ab eis exponantur. Negationem nanq; petri secuta est satisfactio lachrymarū. et trina confessio dominice dilectiōis: qua penitus deleuit pctm trine negationisˡ. Non ergo necessaria sibi erat certa satisfactio pcti cuius totū vite⁽m⁾ ꝓs obediētie impēdebat sui cōditoris. Imitabāt em̄ illud ꝓpheticū. Declina a malo et fac bonū. et illud esaie. Derelinquat impius viam suam et vir iniquus cogitationes suas. cē. amplius em̄ nichil a peccatore exigitur: nō ergo illa auctoritate leonisⁿ pape satisfactio penitentie negatur esse necessaria cuilibet delinquenti: sed eiᵒ tantum qui beatū petrum imitatus huic seculo penitus abrenunciat: et cunctorum vitiorum fomites in se funditus mortificat. I tem illud Johannis chrysostomi. Lauant lachrymeˢ delictum ᵖ quod pudor est cōfiteri. Et illud aliud quod scribitur in epistola ad hebreos. Non tibi q dico vt te⁽r⁾ prodas in publicum: neq; apud alios te excusesˢ sed obedire te volo prophete dicenti. Reuelaᵗ ante deū viam

a ¶ In arbitrio. id est in arbitrio sacerdotis est rectum statuere tempus penitentie. arg. ff. de iure deli. l. j. ¶ xxj. q. viij. c. tempora.
b ¶ Sacerdotis. hec tñ pena nō ē expressa qz cū pena est expressa illā oz iponere. arg. et de offi. ord. deleg. de cautis. j. dist. v. falsas. et cā tñ aggrauare pōt ⁊ mitigare. ar. l. dist. de his. qđ si inique arbitratus est ⁊ minorē penaz iponat q̄ debeat ⁊ si est ordinarius ei⁹ index siue facerdos ⁊ dispensare in alio hoc facit: sufficit illa licet modica ad delēdā pctm: si p errorē ⁊ ab isto penitere credebat pertᵛ: sufficit illa minor pnia ad pctm delendū ⁊ omnē penā alterius vite: dūmodo penitēs de ea fecerit maiorē fuscipere paratᵛ est si sibi iponeret. arg. j. e. dist. quē penitet. ¶. sepe. si autē credebat eū iperitū in cuius pa⁽c⁾ nec relenabit hunc sola penitētia. adeo iurs est si ad aliū init non ad suū iudicē: cū suus sacerdos eēt peritus: qz eo casu in cuius pa fuit. si aūt suus sacerdos nō erat peritᵛ erō iuit ad alium qz hoc sibi licet. j. distin. vj. placuit. ⁊ ille male est arbitratus. dic vt dixi in ordinario.
c ¶ Dolous. vñ ⁊ tātā ptritionē posset sacdos ꝓpēdere hoie q̄ nullā satisfactionē exterioē ei ponere
d ¶ Abstinentia. j. de cōsec. distin. v. ieiunium. ¶. distis. xxxvj. quid prodest.
e ¶ Conuersatione. ¶. xi. q. iij. plerīq;.
f ¶ Negligentia. ¶. l. dicti. de his clericis. ¶. xxvj. q. vij. sacerdos.
g ¶ Culpis. vt i fornicatiōe sacerdotis cū filia spūali xxx. q. j. ij qđ sacerdos. ¶. lxxvij. di. pbr. ⁊ i multis aliis
h ¶ Quis aliqñ. De prehensus in aliquo peccato.
i ¶ Humiliauerit. i. humiliatus apparuerit.
k ¶ Gloriā. i. laudē et famā: qua ab hoibus laudabat: qz credebatur esse bonus. et ita habes ex hoc ca. q̄ clerici deteriores sunt laicis. viij. q. j. ¶. sic ⁊ monachi deficientes oibus sunt deteriores. xl. ij dis. quātho ma tūlibet. ⁊ ¶. xxiij. q. iij. transferunt. vnde etiā dr a sancto nil etuarto meo incipite. vt. ¶. i. dicti. purgabit. ⁊ hoc deteriꝰ struit ecclesiam vehementer. vt. viij. q. j. qualis.

Tota auctoritas. ¶ Hec est. viij. pa dist. q̄ diuidit in tres partes. In pma recapitulat canones i prima parte positos: et positus ipsoꝝ canonum principia ꝙ qualiter sunt intelligendi. Secunda ibi. Econtra ea ctoritas. Tertia ibi. Econtra ea. Johan. de san.
Pnia minor an libe ret penitere
viij. pars
Dona nachi
Ordo auctoritas. ¶ Hic pelu dit q̄ nō sola cōtritione cordis pcā dimittūr: ⁊ rūdet auctᵘ inducit ꝓ alia pte q̄ asserit ⁊ ratez sez pcā sola contritione cordis dimitti posse. post in ¶. cōtra. defēdit sniam illā q̄ sola ꝓfessione delentur ⁊ ita alternatim icedit nunc ꝓ hac parte. nunc pro illa allegando.
l ¶ Negationis. Unde ddaz dicunt: quod ne gando ter peccauit: tripler amor expiauit ⁊ trina confessio. vj. q. j. imitare.
m ¶ Totū vite. Elt hic ar. q̄ intrāti monasteriū nō est ipo nēda pnia ꝺ peccato ante cōmissio: qa nec alicui pho iponit si intrat monasteriū arg. ¶. e. q. ij. admonere. ⁊ hoc ꝓpter ptimatio nē penitentie et exercitij que in monachis exi=
Psal. xxxvj. Esaie lv. b.
Monasterium intrāti an sit pnia iponenda.
Psal. xxxvj.

gunt. arg. xxj. q. i. vos extra de senten. excō. cū illoz. ⁊ ar. opti. extra de voto ⁊ vo. redemp. scripture.
n ¶ Leonis. ¶. e. di. ij. ¶. ex his oibus. ⁊ c. sufficit. Magnū saltū fecit hic Gra. qz cū deberet inferre auctoritatē ambrosij de petro ꝓpositam: illam ꝑ pertᵛ. cē. ¶. e. dicti. circa pn. infert auctoritatē leonis quam inuenit. ¶. ea. ¶. ex his oibus. ⁊ ꝓ alia parte.
o ¶ Sed ei. Non dicit verū qz non negatur necessaria penitētie exteriori satisfactio si ibi adsit facultas. sed dicit sufficit confessio q̄ fit deo et sacerdoti si adest facultas. sez penitentiam agendi.
p ¶ Delictum. Non videtur congrua hec solutio. contrarium magis innitur. ¶. e. dist in. ¶. viti. ¶.
q ¶ Non tibi. Nunc primo inducit hanc auctoritatem que videtur facere ꝑ alia parte vi eam soluat.
r ¶ Ut te. i. tuum peccatum secretum.
s ¶ Excuses. Te de illo crimine.
t ¶ Reuela. Lingua cordis et nō carnis. vnde subdit ante cē.
v ¶ Quam. id est peccatum.

a Cōfitere. Sacerdoti vel i memoria semp habeas ea post q̄s cōfessus es sacerdoti. In memoria dico q̄ ad hēdā nō q̄ ad agendū vel delectandum. vnde subdit apud tē.

b Nō lingua Tantu. vel non lingua sm aliaz expositionē. s. vt intelligaē de peccatis iam confessis sacerdoti.

c Peccata. La sz cū dolore penitentie cōmorando.

d Cōtinue. Ꝛ. dis. lxxj. valz. contra.

e Secreta. Ꝛ ij. q. j. si peccauerit. Ꝛ. xv. q. iij. de crimine.

f Purgank. Duplice innuit solutionez. pmā sz de occulto crimine: q̄ sufficit cōfiteri soli deo per sacerdotem: nec i publico necesse est illud cōfiteri. ꝛ hanc ponit ibi secreta tē Secundā/q̄ intelligitur de crimine tam pfesso sacerdoti: q̄ illō soli deo confiteri semper debemus nō voce sed corde: ꝛ hanc ponit ibi. nec necesse est tē.

Confessio eius dē peti q̄nq̄z dz iterari.

g Denuo. cōtinentur. In q̄busdam tñ casibus tenetur plures illud idē cōfiteri scilz ꝓpter impertiā sacerdotū. q̄ si sacerdos meus imperitus est teneor confessionem illi factam alij discretiori propalare. Ꝛ. distin. vj. c. j. ꝛ. ca. placuit.

Psal. xxxj.

tuā. Ꝛ tua cōfitere[a] pctā apud deū vez iudicē cum ofone: delicta tua ꝓnuncia non lingua[b] sed conscientie tue memoria. ꝛ tunc demū spera te miam posse consequi. Si habueris peccata[c] in mente tua continue[d]/ malum nunq̄z aduersus proximū tuum in corde tenebis. nō ita intelligendū est vt sine confessione oris peccata dicantur dimitti. et sine publica satisfactione. Secreta nāq̄z pctā secreta[e] cōfessiōe ꝛ occulta satisfactione purgātur[f]. nec est necesse vt q̄ semel sacerdoti confessi fuerim[g]/ denuo[g] confitear mur: sed lingua cordis nō carnis apud iudicem vez ea ingiter confiteri debemus. Hinc etiam idem Joā. crisolto. ait. Nunc autē si recorderis[h] peccatoz tuoz ꝛ frequenter in cōspectu dei pronuncies: ꝛ pcis clementiā ei[g] deprecaberis citi[g] illa delebis. si autem nunc oblitus eris peccatoz tuoz: tunc eoz recordaberis nolēs: cum in toto mundo publicabuntur et in conspectu ꝓferētur oim: tam amicoz tuoz q̄z inimicoz et sanctoz angeloz celestiūq̄z virtutū. non em ad dauid solū dicebat[i]. Tu in secreto fecisti ego cunctis manifestabo: sed etiam ad omnes[k] nos hoc dictur. similiter[l] ꝛ illud prosperi intelligitur. Qui crimen[m] suum vltro cognoscunt: et aut illud propriis confessionibus ꝓdunt: aut nescientibus aliis quales occulti sunt tē. aliis nescientibus. i. occulta cōfessiōe istis peccatū suū confitētibus non publice illud manifestantibus. Ite illud ꝓphete. Dixi confitebor: et tu remisisti. i. remissibilē[n] iudicasti ipietatem pcī mei. Ite illud Aug. intelligitur. Magna pietas dei: vt

Ij. Re. xij. d.

ad solā ꝓmissionem pctā dimittat: id est remissibilia iudicauerit. Item. votū ꝓpone reputat: cū deest facultas opis. vñ votuz cōfessionis reputat pro opere vocis: cū deest facultas confessionis. Ite voluntas remunerat nō op[o]: ita intelligit voluntas facit opus remunerabile: non opus voluntatem.

Ezec. xxxiij.

Ite illud. Jn quacunq̄z hora peccator conuersus fuerit tē. Conuerti dicit q̄ oīno ꝓtit cuius opus vox et cogitatio ita mortificatiōi desudet peccati: sicut pu[p] seruierat iniquitati. Ita et illud intelligit. Cōuertimini ad me tē. Jtē. Scindite corda vra et non vestimēta: eis dicit qui nulla interiori satisfactione precedēte sz sola exteriori se deū post placare confidunt. Item cunctas[q] que de leprosis mandatis vel de lazaro resuscitato inducuntur ad contrittionem cordis nō ad veniam remissionis[p] referenda sunt. Obstinato enim animi ꝛ confessionis contēptus quedam mors est impietatis: et lepra superbie: a qua quis remuniscit: dū sibi per gratiam doloz delicti et votum confessionis inspiratur. Ad hunc etiaz articulum[q] pertinēt ea que de viuentibus vel in luce ambulantibus: vel dilectionem dei habentib[q]: vel de habitaculis spiritussancti factis dicta sūt: vt hec oīa quisq̄z dicatur assecut[q]: ex cordis contritiōe quā habet: non ex plenaria[r] peccati remissione quā nondum inuenit. Sicut enim i baptismo remittitur pctm̄ et tñ eius pena reseruat: sic per contritionem cordis quisq̄z a deo resuscitari dicitur: licet adhuc reatu[r] peccati teneatur. Non ergo ꝓmissis auctoritatibus

Esaie xlv. d. Iohel. ij. c.

audito crimine remittat eius ad superiorem: vt iterum crimine exposito penitētiam sibi imponat. argu. extra de pentien. et remiss. ca. significauit. argu. ꝛ. c. q. j. latorē. Quartum etiam assignamus qui tamē non est expeditus ꝓpter diminutione confessionis: vt cuz ꝺo plura habet mortalia et vnū c. cōfiteretur. arg. ꝛ. distin. lij. sunt plures.

h Si recorderis. ꝛ. d. lxxxj valet cōtra. j. dist. lij. ꝺ. sine aūt de ij. c. et c. audas.

i Dicebat. per nathan in libro regum.

k Ad oīa. Arg. xxj. distinc. miramur. vers. vbi est.

l Similiter. Scilicet sine publica satisfactione q̄ publica confessione.

m Qui crimen. ꝛ. e. distin. facilius.

n Remissibilem. Non bene solvit. hoc enim erat et ante. vel hoc dicit ꝓpter sequentem satisfactionem. poterat em̄ esse q̄ cō temneret satisfacere et tunc non remitteretur.

o Cuncta, ꝛ. eodem. ꝺ. hoc idem.

p Remissionis pene tēporalis: alis falliz diceret.

q Articulum. id est intellectum.

r Plenaria: cōtum ad penaz temporalem.

s Reatu. Pena. scilz temporali debita pro reatu.

Ij. ps. viij. ptis.

s Secūda. pars. hec est. ij. ps. viij. ptis di. Fin. Jo. de. f.

a Econtra. Hic incipit iterū defendere sm̄az illam q̄ dicit sola cordis cōtritiōe pctā remitti.

b Auctas. ꝛ e. ꝺ. hic auctoritatibus. ꝺ. nō tibi dico. ꝛ ꝺ. nūc aūt.

c Prosperi. ꝛ. c. facilius.

d Extorta. Id est extorte expolita.

e Exhortationem. Aliā respōsionē ponit J. vel si q̄ iubēdo. tertiā. j. e. ꝺ. Hec ergo.

f Cōfitemini. ꝛ. distinct. xxv. ꝺ. criminis. Ꝛ. sed hic mūs dñs dicit ꝺ. nō corrigit. J. e. ꝺ. cōtra ea q̄.

g Dis. ꝛ. ca. treo aūt sunt ac.

h Ita dei. J. de esse dr. mūs. ꝺ. ne penitentia.

i Quecunq̄z. Allegādo dicit.

k Augustini. ꝛ. e. dist. ꝺ. alij. ꝛ ca. nullus.

l Pena. saltem interiorē. s. cordis cōtritionem. ꝛ dolorem.

m Punitre. J. e. di. iij. ꝺ. hec de charitate. ca. penitentia est.

n Penā. ꝛ. e. dist. si petm̄ dauid. ꝛ. e. di. nulli debite.

o Orta est. aks Nizas de terra orta est. i. xps de maria. xxxv. q. x. fraternitatis

p Agnoscat. Peccatum suū.

q Publica. ꝛ. xxxij. q. iij. nemo. ꝛ. ij. qōe. j. si peccauerit.

r Publico. i. si tpe cōfessiōis et satisfactionis habuit.

Ezec. xxxiij.

Contra. hec ij. ps. viij. ptis di. Fin Jo. de. fā.

Confessio oris necessaria est

ps. l.

f Econtra. Hic ponit Gra. verā solutionez. sez. q̄ necessaria est oris cōfessio: vbi facultas est cōfitendi. ꝛ q̄ penitentia debeat agi aūctre sacerdotis: et ad hoc ꝓbādū inducit factū dñi q̄ fu scitauit filiū archidiaconi rogi.

t Econtra. ꝛ. e. dist. ꝺ. alij. ꝛ. c. multiplex.

vel argumētis sine cōfessione oris/ ꝛ satisfactione opis aliqs probatur a peccato mundari.

Psal. lxxxiiij. Luce. xviij. c

Econtra[a] auctoritas[b] illa Iohānis chrisostomi ꝛ prosperi[c] cōtra mētē auctoris extorta[d] videt. non em̄ dī. non dico tibi vt te publice accuses: sed dico vt apō alios te accuses. sic ꝛ prosper nō ait oībus: sed simpliciter aliis nescientib[q]. An euidētissime dat intelligi q̄ sine cōfessione oris pctā possunt deleri. Ea vo que ad exhortationē[e] pnie et confessionis dicta sunt non huic snie cōtraire vident. vel em̄ sunt ꝓba exhortatiōis vel iussionis. sicut istud. Cōfitemini[f] alterutrū pctā vra tē. vel si qua iubendo sunt dicta: nō ad oris cōfessionē: sed cordis. non ad exteriorem satisfactionē: sed interiorem referēda sunt. Est em̄ pnia alia interior alia exterior. Interior pnia ē illa de q̄ Augu. ait. Dis[g] q̄ sue volūtatis arbiter cōstitut[q] est non pōt inchoare nouam vitā nisi peniteat eum veteris vite Ite de eadem petr[q] in actib[q] apl̄orum legit dixisse. Pniam agite: ꝛ baptizet vnusq̄sq̄ vestrū. qō de interiori pnia nō exteriori dictum accipit. De exteriori vero pnia ambrosi[q] ait sup epl̄am ad romanos. Gra[h] dei in baptismate nō requirit gemitū vel planctū: non opus aliquod sed solū contritionem cordis: ꝛ oīa gratis condonat Quecūq̄z[i] ergo de pnia iubēdo dicta sunt: nō ad exteriorē sed interiorē referēda sunt: sine qua nullus vnq̄z deo recōciliari poterit. Illud autē augustini[k] quo quisq̄z negatur venia posse cōsequi: nisi pu[p] quā tulācunq̄z pcti soluerit penā[l]: nō huic snie inuenit aduersum. Nullus em̄ asserit a pctō mundari: nisi peccati passus fuerit penam. Sed aliud est petm̄ sacerdoti confiteri: ꝛ ei[p] arbitrio

Act. ij. f.

de pctō satisfacere: atq̄z aliud deo confiteri. ꝛ secreta satisfactione pctm̄ in seipso punire[m] Est enim pnia (vt ait Augu.) doloz cordis quo quisq̄z i se punit quod deliquit. de hac itaq̄z satisfactiōe. Idem ait in psalmo. l. exponens. Mi iniquitatē meā ego cognosco: tu ne punias: qz ego punio. Jgnosce: qz ego cognosco. non dissimulo: ꝛ infra. Sic deus miam dat: vt seruet veritatem: vt nō peccata[n] ei[q] sint ꝓpunita cui ignoscit. ignoscit enim seipsum puniēti. misericordia est q̄ hō liberat veritas q̄ petm̄ punit.

Psal. lxxxiiij. Luce. xviij. c

Idem in psalmo. lxxxiiij. Veritas de terra orta est[o]. i. confessio de homine vt se accuset. et sic iusticia de celo prosperit: vt publicanus confitens rediit iustificat[p]. Justicia prosperit: quasi deus dicat. parcamus huic quia nō parcit sibi. Jgnoscamus: qz agnoscit[q]. De celo ergo iusticia ꝓsperit. id est a deo data est iustificatio penitenti. Hec ergo secreta satisfactio leuium siue occultorum criminū deo offerēda est nec sine pena relaxari probantur: que sic expiari credūtur. Ea vero que de publica satisfactiōe vel oris cōfessione dicunt: in publicis ꝛ manifestis criminibus intelligenda sunt. Pctā nanq̄z nabuchodonosor q̄ propheta misericordijs et elemosynis redimi suasit: pctā quoq̄z niniuitarum q̄ publica satisfactiōe expiata sunt: cūctis nota erāt ꝛ publica[q] nota (vt Augu. testat) publico[r] eget remedio. Dimissis itaq̄z auctoritatibus pro manifestis criminib[q]: manifesta probatur offerenda satisfactio ꝛ oris confessio. Latentia vero peccata non probantur sacerdoti necessario confitenda ꝛ eius arbitrio explāda. Econtra[s] ea que in assertione huius sententie dicta sunt: partim veritate nituntur: partim ponere carent. Sine contritione etenim cordis nullum peccatū posse dimitti: occulta vero peccata/ secreta satisfactione: publica quoq̄z manifesta penitentia expiari debere firmissima quoq̄z constat ratione obnixum. porro sine confessione oris si facultas confitendi non defuerit: aliquod graue delictum expiari/ auctoritati pentus probat aduersum. Quomodo enim sm̄ auctoritatem Leonis[t] pape/ sine supplicationibus sacerdotum indulgentia nequit obtineri: si sine oris cōfessione a peccato possumus emū dari? Quis enim supplicabit ꝓ peccato quod

Dañ. iiij. f. Jone. iij. b. Wat. xij. d.

Ij. ps. viij. ptis.

a ¶ Qs nesciat. ar. ff. de acquirē. pol. i. possideri. ¶. ner act⁹. ff. de ædilicio edicto. emp. fundi. et ea. tit. in. l. qui fundum. ¶. fundi.
b ¶ Quē. ē. e. di. ¶. alij. c. agite
c ¶ Item quē. ē. ea. dist. ¶. alij. z. c. verbum.
d ¶ Prosperū. ē. e. di. sicut. z. c. facilius.
e ¶ Non sunt hec. q̄ pro pte cōtraria dicta sūt. sz q̄ sine confessione oris pecca grauia dimittantur.
f ¶ Archisynagogi. ſ. puncti pis tairt.
g ¶ Suscitauit. ſ. e. quē penitet. in fine.
h ¶ Secreta. Arg. esse secreta q̄ fiūt sub presentia dnoz hominū
i ¶ Hē. ē. ē. xvij. q. iiij. sunt.
k ¶ Nisi siclo. Siclus continet xx. obolos. ar. ſ. q. ſ. iudices. ¶⁹.
versus Leui. xxvij. b. Tres siclos obolus. obolos tres dragma: ſz octo Uncia fert dragmas: duodena dat uncia librā. Siclus habet septem dragmas: obolo min⁹ uno.
l ¶ Supputā te. ē. cōputare a tpe. ſ. redēptiōis cū quis redimebat ſm q̄ ann⁹ iubileus victu⁹: vel remot⁹ erat: iurta cōputationem sacerdotis magis vel min⁹ psoluebat iurta modā illum vt ſ ager recipiebat semētē xxx. modiorū sacerdos petere ꝺebeat. l. siclos. vel addebatur quita pretij vt dixi.

neſcit⁸? Item. Quomodo ᵇ ſm Augus. frustrat claues ecclesie qui sine arbitrio sacerdotis pniam agit. ſi sine oris confessiōe criminis idulgētiā ipetrat? Ite. Quō⁶ ſm Ambro. ligādi z soluēdi solis sacerdotibus a dño creditur esse pmissum: ſi dſqz suo arbitrio seipsum peccādo ligat. vel secreta pnia ſm Prosperum ᵇ in seipm sniam pfert excōicatiōis: arqz post satisfactionē absqz sacerdotali iudicio seipsum deo vel altari et⁹ recōciliat. Non sunt hec⁸ premissis auctoritatibus consentanea: sed multorū exēplis probant aduersa. filiā namqz archisynagogi⁹ turbis electis dns suscitauit⁹ nō tn ni ſi pſentibus pfe z matre puelle Petro quoqz Jacobo z Johanne/ vite reddita est. ¶ In quo moralit⁹ instruimur vt secreta⁵ petā que p mortē puelle intelligūtur: non nisi supplicationibus ecclesie q̄ per patrem z matrē puelle designant: z sacerdotū ministerio: q̄ per Petrū z Johānē z ceteros itelligunt a dño existimant dimitti
Item in leuitico. Qui domū suam vel agrum dño vouerit: vel consecrauerit: non potest eā¹ redimere nisi siclo⁸ sanctuarij. Sacerdote quoqz non ipso supputāte¹ annorum numerū vsqz ad iubileum. In quo simi liter docemur: q̄ quicunqz domum cōscientie vel agrū conuersatiōis per penitētiam domino offerre atqz pācio bonorū operum de vana vite sue conuersatione seipm redimere voluerit: nō potest hoc facere nisi siclo sanctuarij: id est operib⁹ penitētie sacra scriptura prefixis. vnde penitētibus ad se turbis beat⁹ Johānes nō ait simpliciter: facite penitētiam vel fruct⁹ penitētie: sed addidit dignos/ vt pio qualitate vulneris peccatorū qualitas offera-

tur bonorum operū. non enim par dz esse fruct⁹ᵐ bonī operis eius q̄ nihil vel parū delicte: atqz eius qui grādia cōmisit. Ille tāqz nullius criminis cōsci⁹ sibi vsum i reb⁹ licitis pber. hūc tāqz multis aggrauatū etiā a licitis⁰ tēperare ops. In subleo plena remissio prestabatur vſi per eū pfecta pcti remissio figurat: sacerdos ergo nūcruz annoz vsqz ad iubileū supputat cum eius arbitrio pnie tpa diffiniunt: quib⁹ quisqz plenā pcti remissionē iuentat: nō em (sicut esici⁹ ait sup eūdē locuz) statim post diffinitiuā pniam quisqz a pctō⁹ plene mundat⁹.
Cū g ex ꝓmissis auctoribus colligit q̄ tpa pnie arbitrio sacerdotis diffiniant: euidētissime apparet sine cōfessione⁹ ppnie vocis pctā non dimitti. qs em tpa pnie alicui pfiget: nisi primuz pctā sua sibi manifestare curauerit? Item. Taciturnitas⁹ pcti ex superbia nascitur cordis: cū em pctm suuz quisqz celare desiderat: ne iniquitas sua aliis manifesta fiat: ne talis reputetur apō homes fortis/ qualē se tādudū exhibuit dum no cōspectui. qō ex fonte supbie nasci nulli dubiuz est. spēs eteñ supbie est se velle videri iustū qui peccator est: atqz hypocrita conuincit q̄ ad imitationem primoz parentū tergiuersatiōe verboū pctā sua leuigare cōtendit vel sicut cayn pctm suum reticendo: penitus supprimere q̄rit. vbi aūt⁵ supbia regnat vel hypocrisis humilitas locū hre nō pōt. Sine hūilitate vero alicui venia spe rare nō lz: nec ergo vbi est taciturnitas cōfessionis: venia est sperāda criminis. Probatur hoc idē auctoritate Augustini q̄ in libro de penitentia ait.

Quem penitet/ omnino⁵ peniteat: et dolorem lachrymis ostēdat⁹: repiesentet

m ¶ Fruct⁹. i. pnia q̄ nō tanto imponēda est et ſtra magis peccanti.
n ¶ Licitis. ē. xi. q. i. aliud. ē. e. ¶. ex his oibus. z. c. aliud.
o ¶ Pctō. hic colligitur q̄ toto tpe penitētie remittitur pctm ar. ſ. e. quē penitet. sicut ex toto tpe obstructum est. cē. ff. de minō. l. iij. ¶. ſ. q̄ō verū est quo ad pnam. quo ad cuipam remittit in primo mometo contritionis.
o ¶ Pctō. id ē pctm a pena peccati. q̄ tpe
p ¶ Mundat. pnie re Quo ad exterio mittit. rem penā. ſ. tempore alem. vt. ē. e. dist. ſi peccatum. et. ē. ea. dist. sicut et primi.
q ¶ Confessione. Unde Boet⁹ Boet⁹ in libro de consolatione. Si operam medicantis expectas/ oportet vt vulnꝰ detegas.
r ¶ Item taciturnitas. hec argumentatio. ō taciturnitate non inuat gratiam: nam cum peccatori cui iā peccatū est dimissum: tacet et contēnit confiteri: hoc est tam aliud peccatum q̄ primum. Hefi. tiſ.
ſ ¶ Ubi aūt. ē. xxij. q. ij. cū hūmilitatis.
Item pent et.
t ¶ Omnino. Id est pfecte cōteratur de oib⁹ id est de oīm peccato z eius varietate. ſ. dist. v. consideret. z dist. vj. qui vult.
v ¶ Ostendat. per exterio

ra ei ſſumit de interioribus: vt ē. z. ē. di. i. ſi q̄s diacon⁹.
a ¶ Per nūciū. Et ita nō pt hic p aliū q̄ō p se pōt. ff. de solu. inter artifices. z ex de. nō resi. qz nonnulli.
b ¶ Per scriptū. ē. xxx. q̄ō. v. ¶. his. ſ. sed ibi non dr q̄ ta accipiatur: sed q̄ accepta in scripturis redigat ne detur oblitioni
c ¶ Dun⁹. scz hirci. i. penitentiam designatā per hircum.
Luce xvij. d
d ¶ Ex mia. i. misericordiā repromittens.
e ¶ Hoc precepit. Mystice vbi dixit. vade z ostende te sacerdotibus.
f ¶ Timore. i. propter timorē ferualem.
Leui. xi. b.
g ¶ Offensi. ſ. dei q̄ē peccādo offenderat.
h ¶ Fit em venialē. ē. e. distic. ¶. alij. et ea. sequēs. Uenialē. i. dignū venia. vel fit. i. ostēdit p cōfessionē esse venialē. vel sit vtra ſm alias lras. id est ad vitā nō impediens.
i ¶ Purgat. i. purgari nō videtur ꝓpter pnā exteriorē satisfactiōis que adhuc restat. ē. ea. distinc. si peccatū dauid. ſ. e. dist. vlti. ¶. vlti.
k ¶ Uitale. i. eius pnia cōfert z ipetrat vitam.
l ¶ Peccāti. ſ. discrete et hoc ē q̄ sequitur. sed opottet z̄.
m ¶ Mireat. scz punitēdo peccatum.
n ¶ Quid. i. ꝓpter q̄. ſ. ꝓpter quod peccatum
o ¶ Sz in q̄. i. dolore patiatur scz in pena.
p ¶ Doleat. penitens.
q ¶ Consideret. sacerdos.
r ¶ Justicia. Sicut sola iustitia respiciat nul

lus saluatur vel consequitur veniam criminis.
f ¶ Sed misericordia. Scz vt nō puniat eternaliter.
t ¶ Labore. nichil em charius emit q̄s q̄ō pcio⁹ impetratur vt dicit Seneca. arg. ad hoc. viij. q. ij. illud.
v ¶ Pluribus. Arg. ſ. vi. vj. placuit. Ar. ſ. ē. dist. ea. ¶. ex his. sub illo ¶. non ita.
x ¶ Facilius. Quia sacerdotes obligat ad orandū ꝓ se q̄ sacerdotib⁹ cōfitet. vt. ſ. e. ¶. huius.
Cōfiteri pluribus vtile est.
y ¶ Quibus. Arg. ꝓ remissionibus q̄ fiūt ad ptātes z ad alta
Joh. xj. e.
z ¶ Super terram. i. ecclesiā: q̄ extra ecclesiā nulla vera solutio vel ligatio fieri potest. ē. j. q. j. remissiōes. xxiij. q. j. quicūqz.
a ¶ Et confirmāt. eos iuste ligatos esse.
b ¶ Quos ligatos iuste z misericorditer pcnis pro pctis impositis. z eos iustos esse soluto.
c ¶ Solutis. iuste z misericorditer a pcnis.
d ¶ Justicie. iusta pena ligādi.
e ¶ Aut mie. aliqd ō pena relaxando: vel aliquem cōiōnī sacramētorum reconciliando.
f ¶ Opa vra. sez q̄ dimittatis per vos pctā.
g ¶ Scīēt. Si in ea⁹ parrochia. nō est discret⁹ sacerdos et⁹ q̄ possit seu talē adeat vt ſ. dilti. vj. placuit. z ex de penitē. z remiſſois.
h ¶ Quē desiderauit. alis quē desideraret.
i ¶ Loc⁹. ff. de exerci. l. j. in pn.
k ¶ Et si ille. ſ. de cōſe. di iij. c. sanctū est. i pn.
l ¶ Ex desiderio. ſ. ea. q. v. q̄s deo.
Luce xvij. d.

vitam suam deo per sacerdotes: preueniat iudiciuz dei per confessionem. precepit enim dominus mundandis vt ostenderent ora sacerdotibus: docens corporali presentia confitenda esse peccata. non p nunciū⁰: non per scriptum⁰ manifestanda. dixit em. ora monstrate: et omnes non vnus pro omnibus: non alium statuatis nunciū qui pro vobis offerat munus⁰ a mo se statuturz: sed qui per vos peccastis: per vos erubescatis. erubescentia enim ipsa partem habet remissionis: ex misericordia⁰ enim hoc precepit⁰ dominus vt neminem peniteret in occulto. in hoc enī q̄ per seipsum dicit sacerdoti et erubescentiam vincit: timore⁰ offēſi⁰ venia fit criminis. fit enim venialē⁰ per cōfessionem/ quod crimiale erat operatione. z si nō statim purgatur¹: fit tn vitale⁰ q̄ō committerat mortale. multū enim satisfactionis obtulit qui erubescente dominans nichil eorū que commiserit nūcio dei denegauit. deus enim qui misericors z iust⁹ est: sicut conseruat miam in iusticia: ita et iusticiā in mia. opus enim est mie: peccanti¹ peccata dimittere: sed oportet vt iustus misereatur^m iuste. oportet em vt non solum quid^n sed in quo⁰ doleat⁰ consideret^q: si dignus est non dico iusticia^r sed misericordia^ſ. Justicia enim sola dānat: sed dignus est misericordia q̄ spirituali labore^t petit gratiam laborat enim mens patiendo erubescentiam. et q̄n verecūdia magna est pena: qui erubescit. p rpo sit dignus mia. vnde apparet/ quia quantum piu-

ribus⁰ confitetur in spe venie turpitudinem criminis: tanto facilius^x consequitur gratiam remissionis. Ipsi enim sacerdotes plus iam possunt proficere: plus confitentibus parcere. Quibus^y enim remittūt remittit dominus. Lazarum enim de monumēto iam suscitarum obtulit dñs discipulis soluendum. per hoc ostendēs potestatem soluendi cōcessam sacerdotibus. Dixit enim.
Quodcunqz solueritis super terrā⁵ soluetur et in celis: hoc est ego deus z omnes celestis militie ordines et omnes sancti in gloria mea laudant nobiscum z confirmant^a. quos ligaris^b z solutis^c. non dixit q̄s putatis ligare aut soluere: sed in quos exercueritis opus iusticie^d aut misericordie^e. alta autem opera vestra^f in peccatores non cognosco. Quare q̄ confiteri vult peccata vt inueniat gratiam: querat sacerdotem scientem^g ligare et soluere: ne cum negligens circa se extiterit/ negligatur ab illo qui eūz misericorditer monet z petit: ne ambo in foueam cadant/ quam stulte^h euitare noluit. Tanta itaqz vis confessionis est: vt si deest sacerdos cōfiteatur primo. sepe enim contingit q̄ penitens non potest verecundari coram sacerdote: quem desiderauit^h/ nec locus^i/ nec tempus offert. et si ille^k cui cōfitebitur potestatem soluendi non habeat: fit tamen dignus venia ex desiderio^l sacerdotis: qui socio confitetur turpitudinem criminis. mundari enim sine leprosi dū ibant ostendere ora sacerdotibus antequ ad eos peruenis-

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Et si non tam cito. Ff. di. i. ¶ Si quis diacon⁹.
b ¶ Soluerent. ab eo quo ad penam temporalem.
c ¶ A sacerdote. deus quem nō fallit pcti qualitas nec peccantis affect⁹. vt. xxiij. q. iij. de⁹. q verā de penitente. pmisit sniam. sed pbr q mentē alter⁹ non potest videre talia conficta verba indicat qualia foris sonāt. vñ indignus absolvit frequenter. vt. xxiij. q. iij. deus. & xxij. q. v. humane. alioqn veruz nō eēt qđ hic dicit cū apud deū nullas patiantur vēire moras peccatoris querio. 2. xxvj. q. vj. is q tēpore. Ff. c. dist. multiplex. vel hoc ad tpalē penā referāt. Iz ei peccatum dimittat ne hō ab accipienda vita eterna impediatur vt. Ff. e. sicut primi. nō tñ si pctō parcit pena remittit: q nulla tenus sine vindicta relaxat sicut patet in dauid. vt. Ff. e. dist. sicut peccatum.
d ¶ Suscitauit. qđ significēt isti tres mortui. habes. J. dist. i. j. super tribus.
e ¶ Sufficere. ad celeriorem & plenā pene temporalis absolutionē. vt. Ff. di. e. multiplex. & ca. sufficiat. 2. c. fleat. 2. J. dist. v. pñi deret. i fi. xiij. q. ij. tempus.
f ¶ Meritū. i. aquetem quā vocat meritum: q de merito charitatis sue habet auctoritatē ligādi & soluendi. argu. xl. dist. c. j.
g ¶ Plenitudo. Jd est perfectio in fide.
h ¶ Quia nō omniū. Hec negatio & sequēs equipollet affirmationi. ff. de verbo. sig duobus.
i ¶ Improbabilis. sin quam occulta peccata in publico confitebantur: compulit ad hoc multi propter quod penitentiam declinabant.
k ¶ Quib⁹. ac cusantibus scilz inimicis. nō est per penitentiam tollitur pena ciuilis. ar. xxiij. q. j. admonere. Pñs non tollit penā ciuilem.
l ¶ Percelli. si alie ꝓbationes sunt q sufficiant cū hmōi cōfessione. & est huic simile xxij. q. v. hoc vt.
m ¶ Sufficit. Ff. di. e. hos oib⁹. & c. sufficit
n ¶ Confessionis. an. i. sit necessaria vel non.
o ¶ Breuiter. immo plene. vel sō dicit breuiē respectu multarū auctoz q de hac materia loquūt
p ¶ Utraq⁹. i hoc sō probabit Gratianus p sequens capi.

Q Uidā deo solūmodo q ¶ Tota ecclesia. Et ideo et adherē dū est: qz a plurib⁹ cōprobat. ar. ix. dist. in canonicis.
r ¶ Obvtrūq⁹ scz confiteri deo et sacerdoti.
s ¶ Perfectoz. Cui nō habent nisi venialia. vnde non indigent oris confessione speciali.
t ¶ Perfectoz. Ff. e. dist. Ff. his auctoritatibus.
u ¶ Docet. Jā est hoc est signū sacerdoti q pctā dimittant ꝓfitēti q pnitiōez ar. Ff. e. di. Ff. hoc idē et. c. cois q nō diligit. sicut cordis pritio est signū pctōz q ga a deo dimittit et pctā: qz nemo &c. vt Ff. e. dist. xiij. nēo.

Petrū ꝓ re dimittit.
Luce viij. g.
Luce viij. b. Joh. xj. d.
ix. ps.
Psal. xxxj.
Jaco. v. c.

Q Uidam deo solūmodo confiteri debere peccata dicunt: vt greci. quidam vero sacerdotib⁹ confitenda esse percenſent vt rota fere sancta ecclesia⁹. quod vtrūq⁹ᵗ non sine magno fructu intra sanctā fit ecclia: ita dūtaxat vt deo qui remissor est pctōrum pctā nostra confiteamur. & hoc pfecto⁹ᵐ est: et cum dauid dicamus. Delictū meū cognitū tibi feci: et iniusticiā meam non abscondi. Dixi confitebor aduersum me iniusticiā meū dño et tu remisisti impietatez pcti mei. sed tñ apli institutio nobis seq̄nda ē: vt ꝓfiteamur alter utrū pctā nra: & oremus p inuicem vt saluemur. Confessio itaq⁹ q̄ soli deo fit (qđ est tustorum) purgat pctā: ea ꝓ o q̄ sacerdoti fit: docet⁸ qualiter ipa purgent pctā. De⁹ nāq⁹ saluis medicis arceātur: dum aut erubescunt: aut timēt inimicis iusticiā sua facta referare: quibus⁹ possunt legū pcelli⁽ⁱ⁾ cōstitutione. Sufficit⁽ᵐ⁾ enim illa confessio q̄ primum deo offert. tunc etiam sacerdoti qui ꝓ delictis penitentiuz precator accedit. tunc enim plures ad penitentiam poterunt ꝓuocari: si populi auribus non publicek conscientia confitentis. Q uibus auctoritatibus vel quibus⁹ habet rationū firmamentis vera q̄ sententia satisfactiōis & cōfessionis⁽ⁿ⁾ innitatur: in medio breuiter⁽ᵒ⁾ exposuimus. Cui autem harum potius adherendum sit: lectoris iudicio reseruatur. vtraq⁹ᵖ enim fautores habet sapientes et religiosos viros. Unde Theodor⁹ cantuarien. archiepiscopus ait in penitentiali suo.

Ulcus plenitudo⁸ fidei videatur esse laudabilis: que propter dei timorez apud oēs hoies erubescere non verek: tñ q: nō oīm⁽ᵇ⁾ hmōi sunt pctā: vt ea que pniam poscunt nō timeāt publicare: remoueak improbabilis⁽ⁱ⁾ consuetudo: ne muiti a penitentie re

a ¶ Administratione. i. sola contritione.
b ¶ Medicorum. i. sacerdotum.
Dimisso
Charitas semel habita verum possit amitti.
Joh. viij. b. Joh. v. c.
k ¶ Noli peccare. Jd est esse in ꝓposito percādi: men aliter inducit allegando.
l ¶ Si quis semel. ¶ Notatus. i. deprehensus.
m ¶ Ulcio. Uel alio quocunq⁹.
n ¶ Primā. primā vicij causam in se penitus nō extirpat: q in idem postea recidit.
o ¶ Reconditū. non ideo hoc dicit q̄ semp ita fit: sed q ita fuerit ꝓsumptio est inuidia vel contentio iterata.
p ¶ Curari. Ff. xxvj. qo. vij. affectū. ex ō depost. grauis. J. de pse. dist. v. legimus.
q ¶ Adulto. J. de cōse. dist. iij. quō. et. c. solet. J. e. distinc-Ff. fugerat. et-Ff. romanos. & c. tolle.
r ¶ Aliquando. hoc allegando dicit vt auctoritatem iducat.
s ¶ Caritas q̄ deseri ꝓt nūq⁹ ha fuit.
t ¶ Que deseri potest. i. quaz contingit deseri vel de facili.
v ¶ Uera. i. pseuerās finalis. vel ha. i. ad eternam beatitudinez ducēs. vt. xxvij. dist. in-Ff. ex hts.
x ¶ Adicata. Jd est perfecta.
y ¶ Securus. spei pseuerātia/ non rei psentia. q̄ diuerā etā imperfect⁹ timere dz ne charitatez amittat. xxvij. q. v. si paulus.

Joh. v. c. J. dist. iij.
Cāti. viij. b.

t ¶ Uera vero. ¶ Hec dicti. diuidit in. vj. ptes. In pma quarum. ꝓbat (tñ superficialiter) q̄ pnia semel hīta non inānat: & charitas semel habita nō amittit: & de pfecta itelligit. Ff. ibi. ex p̄missis. certia ibi. Hec q̄. ārta ibi. Eligat. quinta ibi. Illud autē. Sexta ibi. Charitas &. Jo. ō fā.
c ¶ De pnia. Dic intitulat secūda dist. in q̄ tīla q̄stio tractat. an charitas semel habita possit amitti. & c̄ certū q̄ pōt i via peregrinatiōis amitti. immo plire. vel sō dicit breuiē respectu multarū auctoz q̄ de hac materia loquūt ꝓ Utraq⁹. i hoc sō probabit Gratianus p sequens capi.

Q Uia vero de pnia⁽ᵉ⁾ semel cepit haberi primo: aliquantulū altius repetendum videtur: diuersoz⁽ᶠ⁾ scilas certis auctoritatib⁹ munitas in medio ꝓponētes⁽ᵍ⁾. Alij dicunt pniam semel tñ esse vtilem. vnica est enī nec iterari pōt. si vero reiterak precedens pnia⁽ᵉ⁾ nō fuit: et si de snia iudicis⁽ᶠ⁾ eius⁽ᵍ⁾ merito⁽ʰ⁾ pctā videtur esse remissa: apud tñ ei⁹ ꝓsentiam: cui oia futura ꝓsita sunt: nūq⁽ⁱ⁾ habent remissa: q̄ non est seruata illa snia veri sacerdotis. Unde et ampli⁹ noli peccare⁽ᵏ⁾. Item ecce san⁹ fact⁹ es: tā amplime noli peccare: ne deterius aliqđ tibi contingat.

Item ex. viij. sy nodo. ¶ Prima vicij cām non penit⁹ extinguit qui in illā postea recidit.

Si quis semel notatus⁽ˡ⁾ fuerit inuidie vel contentionis vicio⁽ᵐ⁾: et rursus in hoc ipsum inciderit: sciat se primam⁽ⁿ⁾ cām ex qua inuidia vel contentio nascitur in interioribus medullis hre reconditā⁽ᵒ⁾. Oportet q̄ cū p cōtraria atq⁹ diuersa curari. i. p humilitatis exercitiū. Exercita ꝓ o hūilitatis sunt: si seruiliorib⁹ officijs subdat: & misteriis indignioribus tradat. ita nāq⁽ᵖ⁾ arrogantie et hūane glie vicīū euitari vel curari⁽ᵖ⁾ poterit: vt in cōsuetudine hūilitatis affect⁹ vltra tam nō incidat in arrogātie et vane glorie delictū: sed in singulis huiusmodi vicijs cura si milis adhibeatur. Item. Sine charitate nullo adulto⁽ᵍ⁾ pctm remittit: non aūt habet charitatem qui aliquando⁽ʳ⁾ peccaturus est criminaliter. ¶ ñ Augusti. ad Julianum comitem.

Caritas⁽ˢ⁾ q̄ ⁽ᵗ⁾deseri potest nunq⁹ vera⁽ᵛ⁾ fuit.

Item super epla Johannis.

Adicata⁽ˣ⁾ est charitas securus⁽ʸ⁾ esto/ nichil mali procedere potest.

Item Greg. in moralibus.

Uli da⁽ᶻ⁾ est vt mors dilectio⁽ᵃ⁾. virtuti eterne mortis dilectio comparatur: quia nimirum mētem quam semel ceperit⁽ᵇ⁾ a delectatione mundi funditus occidit⁽ᵇ⁾.

Item Prosper libro de contemplativa vita.

Caritas⁽ᶜ⁾ est (vt michi

k ¶ Noli peccare. Jd est esse in ꝓposito percādi: men aliter inducit allegando.
l ¶ Si quis semel. ¶ Notatus. i. deprehensus.
m ¶ Ulcio. Uel alio quocunq⁹.
n ¶ Primā. primā vicij causam in se penitus nō extirpat/ q̄ in idem postea recidit.
o ¶ Reconditū. non ideo hoc dicit q̄ semp ita fit: sed q ita fuerit ꝓsumptio est inuidia vel contentio iterata.
p ¶ Curari. Ff. xxvj. qo. vij. affectū. ex ō depost. grauis. J. de pse. dist. v. legimus.
q ¶ Adulto. J. de cōse. dist. iij. quō. et. c. solet. J. e. distinc-Ff. fugerat. et-Ff. romanos. & c. tolle.
r ¶ Aliquando. hoc allegando dicit vt auctoritatem iducat.
s ¶ Caritas q̄ deseri ꝓt nūq⁹ ha fuit.
t ¶ Que deseri potest. i. quaz contingit deseri vel de facili.
v ¶ Uera. i. pseuerās finalis. vel ha. i. ad eternam beatitudinez ducēs. vt. xxvij. dist. in-Ff. ex hts.
x ¶ Adicata. Jd est perfecta.
y ¶ Securus. spei pseuerātia/ non rei psentia. q̄ diuerā etā imperfect⁹ timere dz ne charitatez amittat. xxvij. q. v. si paulus.

z ¶ Alida. Uerba salomonis in canticis.
a ¶ Dilectio. i. charitas perfecta.
b ¶ Ceperit. i cōtigit vel quemt. itelligē de facili.
b ¶ Occidit. ad ē remouet a delectatiōe sicut mors remouet ab omni actu terreno. dicitur mors omnia soluit. in auc. de nup-Ff. de inoc.
c ¶ Caritas. i. ex charitate. ꝓcedat recta voluntas & est dictū p cām vt illud xxvj. q. ij. tria. vt exponat charitas est. i. facit. alioqn nō est vera. cū charitas sit habit⁹ mētis q̄ volūtas nō est vel mot⁹ volūtatis. sīc intelligit illud Aug. charitatē voco motū animi. & q charitas volūtas vel mot⁹. qz vt J. ō: & cā meritoz bonoz: sicut & inicitas cū sit habitudo mētis in iuste dicitur peccā: qz ex ea est. vt J. distin. iij. alle rex.

a ¶ Recta i. recta vita dignam faciens voluntati.
b ¶ Terrenis. Sec⁹ est de charitate imperfecta qua habens pōt curare p alia. arg. xij. q. j. habebat.
c ¶ Inseparabiliter. i. non de facili separatur.
d ¶ Iniquitamenti. i. mortalis.
e ¶ Vicio immutabilitatis. i. mutabilitati vicii.
f ¶ Affectionū. Jd est bonaruz voluntatum.
g ¶ Summa. Jd est perfecta.
h ¶ Salu⁹ morū. i. saluiferos facientes mores.
i ¶ Finis. Jd est cōsummatio vel quia precepta finaliē docet vt habeantur.
k ¶ Vita ⁊ tutum. i. e. dist. j. v. Item proinde.
l ¶ Pugnātiū Cum vicijs.
m ¶ Cū qua. Jd est in ea pseuerando.
n ¶ Peccare. mortaliter.
o ¶ Potuit. ecce verbū in quo facit ad propositum ⁊ ariani.
p ¶ Operosa. id ē effectiua bonorum operum.
q ¶ Germana Jd ē germanos et concordes facies. vel germana id est coniuncta et inseparabiliter adherēs. Salomon dicit. Sapiēta soror mea est: ⁊ prudētiā, vocauit amicam meam.
r ¶ Excellētiorē. Ait⁹ donis.
s ¶ Viam. eūdi ad deum.
t ¶ Nominat. in prima epistola ad corinthios.
v ¶ Que difficilia. ad salutez ale pertinentia.
x ¶ Et qua minus. id ē ex qua dei dilectionem postponit facilitatem. sicut plures proniores sunt offendere deum fornicando ⁊ furando. arg. l. distin. xl. c. Sol p labore ponit. Ezec. j. d. Luce. ix. g. Ezec. j. d.

videtur) recta[a] voluntas ⁊ ab oibus terrenis[b] ac presentib⁹ prorsus aduersa. iuncta vero deo inseparabiliter[c] et ignita igne quodam spūssancti a quo est ⁊ ad quē referr incēsa: indnamētiⁿ oīs extranea: corruptionis nescia: nulli vicio[e] mutabilitatis obnoxia. super oia que carnaliter diligūtur excelsa: affectionum[f] oipotentissima: diuine cōtēplatiōis auida in oib⁹ semp inuicta: summa[g] actionū bonarū: salus moz⁹[h]: finis[i] celestiū preceptorū: mors criminum vita virtutū[k]: virtus pugnantium[l]: palma victoz⁹: anima sancta⁹ mentiū: causa meritoz bonoz⁹: premium pfectoruz sine qua null⁹ deo placuit: cū qua[m] aliquis peccare[n] non potuit[o] nec poterit: fructuosa in penitentibus: leta in pficiētibus: gloriosa in perseuerantibus: victoriosa i martyribus: operosa[p] in oībus omnino fidelibus: ex qua quicq̄ est boni operis viuet. Item. Hec est charitas vera germana[q] pfecta qua excellentiorem[r] viam[s] noiat[t] apūs sanct⁹. sicut enim sine via nullus peruenit q̄ tendit: ita sine charitate que dicta est via non ambulare possunt hoies: sed errare. Item. Ergo si charitatem deo exhibeamus ⁊ primo: de corde puro ⁊ conscientia bona et fide nō ficta: facile pcō resistim⁹[v]: bonis oibus abundamus seculi blandimēta contēnim⁹[x]: et oia que difficilia[v] sūt humane fragilitati vel aspera: etiā cum dilectiōe pficim⁹[x]: si tamē deum charitate perfecta (q̄ nobis ablatio est) ex toto corde et ex tota anima et ex totis viribus diligam⁹. ex ea em̄ parte quis peccat: ex qua minus[y] diligit deū. quoniam si ex toto corde diligamus: nihil erit in nobis vnde peccati desideriis seruiamus. ⁊ q̄d est deū diligere nisi illi copulari animo: concipere fruende visionis eius affectū: peccati odiū: mundi fastidiū[z]: diligere etiā primū quē in se censuit diligendū: in ipso amore reseruare legitimuz modū: nec puertere dilectionis ordinē cōstitutū: Ordinē dilectionis illi puertūt nec modū diligēdi custodiūt q̄ aut mundū q̄ cōtēnend⁹ est diligūt⁹: aut corpora sua min⁹ diligenda[a] plus diligūt: aut prios nō sicut seipsos aut deū plusq̄ seipsos forte non diligunt. Item. Corpus nostrum quia pars[b] nostri est ad hoc nobis diligendum est vt saluti eius ac fragilitati naturaliter[c] consulamus: ⁊ agamus quatenus spiritui[d] ordinate subiectū[e] ad eternam salutem accepta immortalitate et incorruptione perueniat.

Item. Proximos[f] autē tunc diligimus sicut nos: si nō propter aliq̄s vtilitates nostras non propter sperandā beneficia vel accepta: non propter affinitates vel consanguinitates: sed propter hoc tantum q̄ nature[g] nostre sūt participes diligamus. Item. Nō illi tm̄ proximi nostri credendi sunt: quos nobis gradus sanguinis tungit: sed proximi nostri credendi sunt omnes homines natura nōs (sicut dixi) participes

Item. Proinde sicut nos primos nos diligimus quando quia tua. in fi.
y ¶ Fastidium. repete concipere.
z ¶ Quem in se. scilicet diligendo id est ad sui similitudinem vbi dictum est. dilige proximum tuū sicut seipsum. vel in se. i. deo scilicet ad eius similitudinem vbi dictum est: se cundū aūt simile est huic.
a ¶ Diligunt. plus iusto.
b ¶ Diligēda. q̄ animam. arg. xxij. q. v. si quis coactus.
c ¶ Naturaliter. j. de pe. di. v. nō mediocriter. i fi.
d ¶ Spiritui. vt ad vsus exercēde virtutis habeat. vt. ē. xxiij. dist. consimila.
e ¶ Subiectū. debemus em̄ ad hibere iumento nostro sacculi/ palleam/ ⁊ flagellū. quod dō de ipso q̄n aīe nesciebat. sez an ptātez baptism̄ sibi fore reddit⁹ nō dō q̄ aīe manēt sup eā spāle fuit signuz filij dei. e. q̄ ille discerneret ab alijs ḡrat ḡ hic Beda: quō fuit signum cognitionis filij dei sez q̄ spūs māsit sup eū. ⁊c. cū maneat ⁊ i alijs sanctis. Sz rndet q̄ alio mō manet i xpo. q: sup eū sp est q̄ ad oia. i sanctis aūt nō q̄ ad oia. q: ad ipōs recedit ab eis. ppt peccā/ vel si q̄ ad iustitiam remanet i eis nō ē sp que ad operandū: puta ad prophetizandū vel factēdū miracula. vt i helia ⁊ heliseo

Dilige primū sicut te ipsum q̄d sit.

Colunda deseēdit supra Iesum dū baptizatur et mansit supra ipsum.

Sapiēta est soror mea.

Fornicantur alij ctis q̄ furantur

Sarracen

Jnimēto nro

pales ⁊ flagel⁊ lum.

lo. j. e.

tamen omnia opera dilectionis ipendere debem⁹ sm vnuscuiusq̄ conditionem. lxxxvj. dist. pasce.
a ¶ Et eternā vitā. Nic aduerte q̄d sit primū sicut teipm̄ diligere. s. saluti ale sue ⁊ ea q̄ ad salutē alt⁹ p⁹ timēt ei optare quā tibi optas. nō obstāte ḡ hoc precepto possum⁹ deliquentib⁹ penas corpales optare ⁊ procurare dūmō hoc fiat sm̄ q̄ iura pmittūt.
b ¶ Periculū. s. alt⁹ et corpis: vt eos liberemus.
c ¶ Deo vita. i. q̄ ē vita alt⁹ sue q̄ ipse viuit. ⁊. ē. dist j. ¶. Hoc idē. v. resuscitatus. xxiij. q̄e. j. vbi sana.
d ¶ Uerēdū. Sap⁹ioā nē. Legit in Joāne q̄ Joānes baptista vidit spiritū quasi colūbā descendēte ⁊ manentem supra ie sum baptizatū: q̄ descēdit super eū signū fuit: ne vox illa/ hic est filius me⁹ dilect⁹ tē. putaret ad Joānē esse facta/ sed ad eū signuz fuit Joā. ipm cognoscendi. id est quoddā de ipso q̄n aīa nesciebat. sez an ptātez baptism̄ sibi foret reddit⁹ eēt q̄ aūt manēt sup eā spāle fuit signuz filij dei. e. q̄ ille discerneret ab alijs ḡrat ḡ hic Beda: quō fuit signum cognitionis filij dei sez q̄ spūs māsit sup eū. ⁊c. cū maneat ⁊ i alijs sanctis. Sz rndet q̄ alio mō manet i xpo. q: sup eū sp est q̄ ad oia. i sanctis aūt nō q̄ ad oia. q: ad ipōs recedit ab eis. ppt peccā/ vel si q̄ ad iustitiam remanet i eis nō ē sp que ad operandū: puta ad prophetizandū vel factēdū miracula. vt i helia ⁊ heliseo

e ¶ Manet. No. hic expositionē illius decre. xxxij. c. ij. cōiugis. qz in ope cōiugali adest pſentia spiritus sancti quo ad meritū. vt j. e. q. v. si dicat. non quo ad
f ¶ miraculum faciendū. vt j. e. ca. potest.
paritas nūq̄ excidit. s. in hac vita. i futuro em̄ fides conuertet in scientiam: spes in rem: charitas autem augebit. vnde prophetaviuit dominus: cuius ignis i syon id est in ecclesia militante: et caminus in hierusalē. id est in ardentissima charitate. j. dist. xij. ¶. auctoritas. ⁊ ca. ignis.
g ¶ Actio. Charitas est i. vocat.
h ¶ Ardente. id est a tribulatione feruente.
i ¶ Solis. id ē. j. cori. xiij. c. laboris ⁊ tribulationis. iuxta illud. in sole id est in labore posuit dominus tabernaculum suum. Tribulanto em̄ sim apostolū patientiam operatur sed q̄ tribulatio patientiam non tollit: hoc facit charitas.
k ¶ Ennata. tangit illud ezechiel. sez q̄ vidit quattuor animalia pennata de quibus hic dicitur nō reuertebantur cū incederent: sed vnusquodq̄s ante faciē suā gradiebatur.
l ¶ Per prophetam ezechielem.
m ¶ Incederēt ita sancti isti/ dicit possunt habere ferarum naturam ⁊c. sicut aues que volant: et non reuolant instit. de rerum diuisio. ¶. pauonum.
n ¶ Unde paulus in epistola ad philippenses.

ad mores bonos et eternā[a] vt tam consequendā sicut nobis eorum saluti consulimus: quādo nos in eorū peccatis ac periculis[b] cogitamus. ⁊ sicut nobis subuenire optaremus: ita eis subuenim⁹: aut si facultas defuerit: volūtatem subueniēdi tenem⁹. Quapropter charissime tota dilectione satagere vt bonū quod tibi vis: velis et proximo. Illi ẽo plusq̄ se diligunt deum qui p eius amore/ sue ad tēpus saluti nō parcūt: seipsos tribulationib⁹ ac periculis tradūt: nudari facultatibus proprijs: patrie sue exortores fieri: parentibus ⁊ vxoribus ac filijs renūciare parati sunt: ⁊ (vt totū dicā) ipsam mortem corpis nō solū nō refugiūt: sed etiā libenter excipiunt ambiētes a corpis sui vita magis ipa deo[c] vita vite sue discedere.

Item Beda super Joannem.

Quarendum[a] est inter ea quō spāle filij dei agnoscendi signū fuerit/ q̄ super eū descenderit ⁊ manserit spiritus sanct⁹: quid magni est filio dei q̄ in ipso manere spiritus sanctus astruat? Notādumq̄z est q̄ semper in domino manserit spiritus sanct⁹: in sanctis aūt hominibus cōtiū mortale corpus gestauerunt: partim manet in eternum: partim redituros secedit. Manet[c] q̄ppe apūd eos vt bonis insistant actibus voluntariā paupertatem diligant: mansuetudinē consequātur: p eterno desiderio lugeāt esurtant: ⁊ sitiant iusticiam: mitem cordiam q̄z: mūdiciam cordis ⁊ tranquillitatē pacis amplectrantur: sed etiā pro obser-

natiōe iusticie persecutionem pati non vereant. et emosynis oratiōibus/ ieiunijs/ ceterisq̄z fructibus spūssti insistere desiderēt. Accedit aūt ad tēpus ne semper infirmos curandi mortuos resuscitādi: demones eiſciendi vel etiā prophetādi habeāt facultatem. Manet semp vt possint hmōi virtutes ⁊ vt mirabiliter ipsi viuant. Uenit ad tēpus vt etiā aliis per miraculorū signa quales sint int⁹ effulgeant. Item apostolus.

Caritas nūq̄ excidit[a]

Item Augustinus super epistolam Joannis.

Actio[b] inuisibilis spiritus sanct⁹ est: vnctio inuisibilis charitas est: q̄ in quocūq̄z fuerit tanq̄ radix illi erit. Que q̄uis ardente[b] sole arescere non pōt nutrit calore solis[i] non arescit. Item Gregorius super ezechielem.

Ennata[k] animalia minime reuertuntur cum incedunt: q: predicatores sancti sic a terrenis actibus ad spiritualia transeūt: vt ad ea q̄ reliquerant viterius nullatenus reflectant. Et paulopost. Nemo mittens manum suam in aratrum ⁊c. Manum quippe in aratrū mittere est quasi per quandam compunctionis vomerem ad proferendos fruct⁹ terram sui corporis aperire: sz retro post aratrum aspicit qui post exordia boni operis ad mala reuertitur que dereliq̄t. quod quia electis dei minime contingit: recte nunc per prophetam[l] dicitur. Non reuertebantur cum incederent[m]. Et paulopost. Unde Paulus[n].

Dilige primū sicut te ipsum q̄d sit.

Ezec. j. d.

Luce. ix. g.

Ezec. j. d.

Phil. iij.c.

a ¶Unū vero q.d. nō cōphēdi. vnū aūt ō me vobis affero q̄ ego oblitus ea q̄ rē.
b ¶Que retro .i. terrena q̄ reliqui.
c ¶Anteriora .i. ante nos sunt eterna. post nos sunt tēporalia.

Eze. j.c.

d ¶Que sola. sc̄z terrena.

Mat. x.c. puer. iij.c.

e ¶Redeant. finaliter saltem.
f ¶Si min⁹. i. insufficiens erit esū tunc dei⁹ ota in oibus. i. sufficientia omniū.

¶Quo est discursus.

¶Agit illud eze chielis. qz iuxta ḡttuor animalia q̄ vidit erāt quatuor rote in q̄bus erat spūs vite. z q̄cūq̄ ibat spūs: sequebantur rote. cum stabat: stabāt et rote: z ita q̄cūq̄ stabant q̄s q̄ mouebant rote. hoc mysticat hic Grego.
h ¶Calcitas. que sola cū fiducia pōt deo animas pūtare. in auc. de lenonib⁹ ℣. sancimus.
i ¶Misericordia. ne inde supbiat hō. vj.q.j.c. imitare. z.c. sunt plurimi.
k ¶Recta. id ē nō finale.

¶Et premissa.

¶Hec est. ij. ps. di. in q̄ mḡr vult ꝓbare q̄ charitas semel habita nunq̄ excidit sz q̄ ad ḡram refert non q̄ ad naturā. i. habendo gr̄az peccare nō pōt. Joā. de fan.
l ¶Et premissa. sert charitatē semel hītā nō amittit. et adjcit.

Unū ℣o⁸ q̄ retro⁹ sunt obliuiscēs in ea q̄ sunt anteriora⁸ me extendens sequor ad palmam superne vocatiōis. in anteriora etenim extētus eorum que retro sunt oblitus fuerat: qz tē poralia despiciens q̄ sola⁹ sunt eterna requirebat.

Item in eadem Omelia. v.

Non reuertebātur cum incederent: quia electi quiq̄ sic ad bona tēdunt vt ad mala perpetrāda non redeāt[e]. Qui enim perseuerauerit vsq̄ in finem hic saluus erit: z sicut per Salomonem dicitur. Justorum semita quasi lux splendens procedit z crescit vsq̄ ad perfectum diem. In eoꝝ nāq̄ animo bonū desiderium atq̄ intellect⁹ lucis intime tā pars dicta est: sed quia vsq̄ ad finem vite i virtute proficiūt ad perfectum diem tūc veniunt quā do ad celestia regna ꝓducti in ea luce quā desiderant tam minus[f] aliquid non habebunt.

Item in eadē Omelia. v.

Pro est discursus atq̄ mobilitas spūs? sic intelligi. in sanctoꝝ quippe cordib⁹ iuxta quasdā ℣tutes semper manet: iuxta quasdā ℣o recessurus venit z venturus recedit. in fide enim spe atq̄ charitate et aliis bonis sine quib⁹ ad celestem patriā non potest peruenirt: sicut est humilitas: castitas[h]/iusticia/ atq̄ misericordia fecunda perfectoꝝ corda non deserit. In prophetie vero virtute: doctrina fecūda miraculorum exhibitione electis aliq̄n adest: aliq̄n se subtrahit. Et paulopost. In his itaq̄ virtutib⁹ sine quibus ad vitam minime peruenitur: spiritus sanct⁹ in electorum suoꝝ cordibus permanet. vnde recte stabilis dicitur. in his vero p quas scritatis virt⁹ ostēdit/ aliq̄n misericorditer presto est aliq̄n misericorditer[i] recedit.

Unde Ambrosius super epistolam. ij. ad corinthios.

Jcta[a] charitas est que deserit in aduersitate. Et premissis[b] itaq̄ apparet q̄ charitas semel habita viteri⁹ non amittitur. qui enim charitatē semel habuerit: criminaliter viteriꝰ peccare non poterit[m]: vt ad gratiam[n] non ad naturam impossibilitas referatur. q̄ autem charitatez habens criminaliter peccare nō possit: testatur Augustinus in Omelia. viij. dicens.

Quia radix omnium malorum[o] est cupiditas. et radix omniū bonorum est charitas: et simul ambe esse non possunt[p]. nisi vna penit⁹ eulsa fuerit alia plantari non pōt sine causa conatur aliquis incidere ramos: si radicem non cōtendit euellere. Cum ergo q̄q criminaliter peccat/charitatē nunq̄ habuisse probat: euidēter colligitur pniam non agere qui q̄cūq̄ criminaliter peccat. Unde Augustinus.

Charitas est aqua[r] de q̄ dom⁹ ait in euāgelio Qui biberit aquaz quam ego dabo ei: non sitiet in eternum[s]. Reprobus autez cum eternis sit mācipat⁹[t] incendijs: in eternum sitiet quō bibet aquam vtiā: aut quomō potabit aquā salientem in vitam eternam: qui quasi plūbeus⁹ demersus in ima penas luit damnatōis eterne? Item. Sine[k] charitate quō quis veram cordis contritionem habere poterit: quomodo ergo delictoꝝ remissionem q̄ si non sunt dimissa quō non omnia prorsus ad penam exigenda sunt. Et ē dominus. Amen amen dico vobis q̄ credit in me habet vitam eternā. qui ergo nō habet vitam eternā in christum nō credit[l]. In christū vero credit qui charitatem habet/ in xp̄m q̄ppe credere est amando in ipsum tendere. Hec est[a] fides[b] (vt diffinit apostolus) que per dilectionem operat[d]. huic[c] dūtaxat remissio delictoꝝ promittitur. q̄ si charitas a fide xp̄ianorum seiungi nequit: cui sc̄z sola vera promittit: quomodo qui charitatem non habuerit: fidē christianoruz habuit: id est in christum credidit? quomodo ergo veniam delictoꝝ accepit? quā si non accepit quomō non omnia prorsus opera eterna sūt ferenda supplicijs? Item dominus. Ego sum panis viuus qui de celo descēdi: si q̄s manducauerit ex hoc pane viuet in eternum. qui ergo non viuit in eternum non manducabit panem viuum in eternū: sed q̄ nō manducauerit: in eum nō credidit. Hoc est enim manducare panem viuuz q̄ credere[h] in christū id est amando tendere in ipsum. Cum ergo reprobus in eū non credit quē non manducauit: z ira fidem xp̄ianoruz (qua sola[e] peccata relaxātur) non habuit. quomodo si viuit dominus (cui omne iudiciū dedit pater) iudiciū ꝓpetue damnationis effugiet: omnium nō solum actualiū: sed etiā originalium? Hec que de charitate[f] dicūtur: de pfecta intelligi possunt. q̄ semel habita nunq̄ amittitur. Exordia vero charitatis emittunt vt crescant: et conculcantur vt deficiant.

a ¶Hec est .j. de consecra. distin. ij. vt quid.
b ¶Fides. Informata charitate.
c ¶Huic. ß. xxiij. q̄. j.c. si petrus. cōtra. sed nec hic vel ibi excluduntur alie virtutes.

Vers⁹.

d ¶Credere. Crede deo: credasq̄ deuz plus credo valere. Si credas in eum q̄ ꝓ ei vel eum.

Gal. v.b.

e ¶Qua sola. ß. xxiij. q. j. si petrus.

¶Hec q̄ de charitate. ¶Hec est ij. ps. dis. in qua probat magr q̄ ea q̄ dicta sunt d charitate de pfecta intelligūt: qz sunt grad⁹ i charitate sicut in virtutib⁹ est grad⁹ et pficiēs z icipiēs z pfecta. q̄ intelligūt ḡtiā ad remissionē z intentionē cū sit simpliciter et cōtinua. dū cūm sumus in via possum⁹ hre charitatē ad tēpus. z pdere eā. et hoc pbat per xxvij. aucto. sctōrum patrū z per multas rationes sub diuersis .ß. prentas. Jo. 6. f.

Joh. vj.d.

f ¶Hec que de charitate. ꝓmissa auctates solu z dicit intelligēdas esse de pfecta charitate: z ide sumpta occasione gradus in virtutib⁹ esse ostēdit. vsq̄ ad .ß. cōtra. Et nota q̄ perfecta dicitur charitas q̄ ad sufficientiā. et hec q̄libet z quā talibz sufficit ad vitā eternā habendā. arg. j. di. prt. talis. Et est pfecta quo ad effectū vt .s. faciat hominē paratum mori pro xpo. ℣. e. charitas ℣. e. si q̄s tantam. et ℣i perfecta quo ad perseuerantiam finalem. de qua agitur. ℣. e vnctio. et .c. charitas.

Charitas pfecta mittit facit

Virt⁹ q̄libet in tendit z remittitur.

g ¶Sunt itaq̄ gradus. omnis virtus intenditur z remittitur. et ideo gradus merito in ea distinguūtur sed q̄ virtus est mediū duoꝝ viciorum. vt dicit Aristoteles z Horatius. Virtus est mediū duoꝝ viciorū virtinatur. q̄ redactum: vt in puncto medio q̄ est inter duo vicia ℣tia. videtur q̄ summa virtus ibi constituta sit. q̄ ergo illud mediuz seruaret: summe virtuos⁹ haberi deberet: sed in oibus medium seruare vltra hoiem est. ideoq̄ summe virtuosus nemo dicend⁹ est. Ex p̄missis sequitur q̄ virtus in ascendendo non in infinituz ꝓtenditur cum vltra mediū intentio (als intensio) nō progrediatur sz ire est.

Medium quare difficile est.

Nemo enim repente fit summus: sed in bona conuersatione q̄ sine charitate nulla est: a minimis quiq̄ inchoat vt ad magna ꝓueniat. sūt itaq̄ gradus[g] non solū inter virtutē[h] z virtutē/ sed et in eadē virtute. Unde Gregorius super ezechielem scribit dicens.

Jam sanctam ecclesiaz dñs suscepit in gradibus eius dinoscitur: quia eius gloria per illius incremēta declaratur. quantum enim sancta ecclesia ascendendo proficit[i]: tantum deus hominibus ex eius virtute innotescit. De his quoq̄ gradibus beat⁹ Iob loquitur dicens. per singulos gradus meos pronunciabo illum. omnipotētem quippe dominum per singulos gradus suos pnunciat qui per incrementa virtutū q̄ accipit ei semper laudem sue pietatis[k] reddit: si qdem gradus in cordis ascensione non essent: psalmista non diceret. Ambulabunt de virtute in virtutem. nec mirū si de virtute in virtutē gradus sunt q̄ ipsa vnaquēq̄ virtus[l] q̄si q̄busdam gradib⁹ augeat: z sic per incrementa meritoꝝ ad summa perducit. Alia nanq̄ sunt exordia virtutis: aliud virtutis ꝓfect⁹ aliud pfectio. Si enim z ipsa fides ad perfectionē suam non quibusdam gradibus ducerētur: sancti apostoli minime dixissent

Joh. xxxj. d.

Psal. lxxxviij.

h ¶Inter virtutē. improprie dī gradus esse inter vnā virtutem et aliā cū in eadē linea mēsionis nō disponant: sz sic iō dicitur q̄ vna virtus alia intensior inueniē.
i ¶Jam sanctam. ¶Proficit intensione virtutū.
k ¶Pietatis z quanto largiora tē. tāto et largiora munera de⁹ tribuit: q̄sto p ea religionis sue dignitatē viderit ꝓpiari. arg. xxiij. q. iij. sicut excellentiā .ß. j. et dic laudē sue pietatis .i. laudat deum de sua pietate.
l ¶Virtus. z vicio. j. e. ß. cōtrario. et .ß. nō est mirū.

Luce xvij. b

a ¶ Et quidā. vt habet in euāgelio matthei.
b ¶ Incredulitatē. i. modicā credulitatē. ꝙa qui incipit credere partim credit. de cōse. dist. ij. qz passus. et ca. prima. et ita hec positio i/diminuit ḥ nō punat
c ¶ Describit. meū angelū.
d ¶ Messias. huiusmodi fuerūt ea quę euāgeliste.
e ¶ Inter aduersa. aliud i aduersis et ꝓsperis quia in aduersitate crescit. ꝛ. e. victio.
f ¶ herba. Si herba fuit ergo charitatem habuit sed quādo negauit mortaliter peccauit. ꝙ charitatē nō habuit: ꝙ nec herba fuit. sed hoc dz referri ad tēpus ante negationem. et ita distribuite tpa cū. vt. ij. q. j. ſ. peccauerit. vij versus Petro peccante tunc nō fuit herba sed ante.
g ¶ Conculcabatur. cum xp̃m negauit.
h ¶ Cur ergo. de ezechiele tractū est ꝛ sunt ad huc ḥba Grego. ab illo loco. cum sācta cū. In ezechiele est ita. et venit vir sanctꝰ ad portā que respiciebat ad viā orientalē: ꝛ astendit per gradus eiꝰ. Expone vt. id est xp̃s stat in porta: qz per eū quasi per portā est xp̃o ad patrē ingredimur. Item qui in porta est partim ingredimur et sine ꝙ introitum intrare non possumus. Item qui in porta est partim intus est ꝛ partim extra: partim vt dicit. et partim absconditur. ita et christus p̃ hominē manutatē est visibilis: per diuinitatē inuisibilis Uel vir. id ē homo venit ad portam id ē christū qui dicit of hium. ℣. j. q̄. j. ordinationes.

Mar. iij. a. Petrꝰ qñ peccauit/herba nō fuit

Credit parū ꝙ incipit credē.

Verſus

Celi porta

Auge nobis fidem: et quidāª venit ad dñm qui curare filiū suum volut: sed requisitus an crederet respondit. Credo domine: adiuua incredulitatem meam. Pensate ergo quod dicitur: si credebat cur incredulitatemᵇ dicebat: si vero incredulitatem se habere nouerat quomodo credebat? Iz q; per occultā inspirationem gratie meritoꝝ suoꝝ gradibus fides crescit: vno eodēq; tempore is qui nondum perfecte credideratc simul ꝛ credebat ꝛ incredulus erat. hos nimirum gradus dñs sub messis nomine describitᵈ dicens. Sic est regnum dei quēadmodum si tactet hō semen in terram ꝛ dormiat ꝛ exurgat nocte ac die: ꝛ semē germinet et crescat dum nescit ille. vltro enim terra fructificat primum herbam: deinde spicam: deinde plenum frumentū in spica. et cū ex se produxerit fructus statim mittit ad falcē: qm̄ adest tēpus messis. Semen homo iactat i terram: cum cordi suo bonā intentionē inserit: et postq̄ semē iactatū est dormit: q; iam in spe boni operis quiescit. nocte vero surgit ac die: quia inter aduersaᵉ et ꝓspera proficit: et semen germinat et crescit dum nescit ille. q; cum adhuc metiri incrementa sua non valet: se mel concepta virtꝰ ad ꝓfectū ducitur: et vltro terra fructificat: q; ꝓuenīente se gra mens hois spontanea ad fructū boni opis surgit. sed hec eadem terra primuz herbam: deinde spicā: deinde plenū frumentū producit in spica. herbā quippe producere est inchoatōis bone adhuc tenuitudinē habere. ad spicam vero herba fꝰ venit: cum se virtus alo cōcepta ad profectū boni operis protrahit. plenum vero frumentū in spica fructificat: qm̄ iam tm̄ virtus ꝓficit: vt esse robusti et perfecti operis possit. sed cum ex se ꝓduxerit fructus: statim mittit falcem: qm̄ adest tēpus messis. Omnipotēs em̄ deus producto fructu falcē mittit: et messem suā desecat: q; cum vnūquēq; ad ꝓfecta opa produxerit: eius temporalē vitaz p̄ emissam sententiam incidit: vt granū suum ad celestia horrea perducat. Cum igitur desideria bona cōcipimꝰ: semen in terram mittimus. cum vero operari recta incipimus: herba sumus. cū aut ad ꝓfectuz boni operis crescimus: ad spicā quenimꝰ. Cuꝫ in eius operationis ꝓfectione solidamur: tunc plenum fructū in spica ꝓferimꝰ. Herba et em̄ petrus fuerat q̄ passionis tpe p amorē dñm sequēs hūc deū cōfiteri ante ancille vocem timebat. erat em̄ tā viriditas in mente: q; credebat dñm oīm redemptorē: sed valde adhuc flexibilis pede cōculcabatᵍ timoris. Jā in spica surrexerat q̄n eum quē mouiturū confiteri timuerat nunciante angelo: in galilea viuentem videbat. Sed ad plenum granū in spica puenerat q̄n de supuenīente spū ꝛ suā mētem illius amore roborāte ita solidatꝰ ē: vt vires p̄sequentium cursus despiceret et redemptorē suum libere iter flagella pdicaret. Nullus itaq; q̄ p̄ positū bonū adhuc in mentis teneritate esse conspicit despiciat: q; frumētū dei ab herba incipit vt granū fiat. virʰ q; venit ad portā: q; dñs ac redemptor nr̄ mēbris suis intrāntibꝰ p̄ducitⁱ ad se: ꝛ ascendit p̄ gradꝰ eiꝰ: q; nobis p̄ficientibꝰ eo amplꝰ nobis eraltat̄ q̄ altius ꝛ in cōprehensibilꝰ esse cognoscit. In ꝑtutū appe nostrauz gradibus ipse ascēdere dr: q; tāto ipse nobis sublimior ostendit q̄ro noster animus a rebus infimis separat. Hinc Augustinus ait in libro de gratia ꝛ libero arbitrio.

Charitatē hz q̄ ꝓpo sustinē. patiens est.

Timor charitatē introducit.

Timor tuitat: dꝰ est.

Q Ui vult facē dei mandataᵐ ꝛ non pōtⁿ;

a ¶ Poterit. i. facere mandata dei.
b ¶ Charitatē. i. opꝰ vel signū charitatis maioris.
c ¶ Petrus. i. di. fidelior.
d ¶ Dicebat. domine animam meam pro te ponā: liret hoc facere non posset.
e ¶ Nascitur. sic etiam gradꝰ notantur in conuersione pauli. nam prostratus fuit vt cecaretur ꝛc. vt. xxij q. iij dispositi.
f ¶ Ad perfectū. id est ad perfectionem a deo datam.
g ¶ Quid dicis. tu quicunq; habes talē perfectionem.
h ¶ Uiuere. christꝰ est michi viuere. i. causa quare velim viuere. ad hoc em̄ viuo vt ipm̄ magnificem. et ipm̄ mori est michi lucrum: quia per mortem eius liberor a miseria: ꝛ transito ad felicitatem. vel christus est michi vt uere. id est vita hic et in futuro: hic per fidem et spem: in futuro per spem. et mori pro christo: est michi lucraz: q; deponam corpꝰ mortale et resumā immortale.
i ¶ Sicut scta. sicut enim scta introducit filium: nec cum eo romanet: ita timor charitatez: cū ea nō esse non potest. arg. xxxij. qō. vj. ℣. ex his. ꝛ. j. dist. vij. nullus. hoc de simili. Et est aliꝰ initialis qui partē respicit premiuz merit: parti penā supplicij: de tali dicit: q; augetur charitas: et minuit timor. Sca. proci. vsq; dum fiat perfecta charitas que foras mittit timorem omnem. ar. xxxij. q. vj. scismatici.
k ¶ Et conuertio. arg. q̄ charitas decrescere possit non ergo aut proficit aut deficit. Tu dic q; charitas crescit ꝛ decrescit ꝑtum ad intentionem. ats non.
l ¶ Charitas. ¶ Perfectissima. i. qua perfectior nō possit haberi vnde dicit auctoritas sup epistolā ad ephesios. nemo tā perfectꝰ quin possit crescere.

Joh. xv. b. Mat. xxvj. g. Absit mihi vt uere ꝛc. dā sibi vult.

Joh. xiij. d.

1. Joh. iij. b.

Phil. i. c.

tam quidem habet bonam voluntatem: sed adhuc paruam et inualidam. poterit[k] autem cum magnam habuerit et robustam. quando enim martyreo illa magna fecerunt mandata: magna vtiq; voluntate: id est magna charitate fecerunt. de qua ait dominus. Maiorem charitatem[h] nemo. ꝛc. et paulopost. Ipsam charitatem apostolus petrus[c] nondū habebat: quādo timore territus dominum negauit: et tamen q̄uis pua et imperfecta non derat ei charitas/quando dicebat[d]: Domine animā meā pono pro te. Idem super epistolam Johannis. Si quis tantam habuerit charitatē: vt paratus etiam sit pro fratribus mori: perfecta est illa charitas sed nunquid mox vt nascitur[e] tam prorsus pfecta est? vt perficiatur nascitur: cū fuerit nata nutritur: cum fuerit nutrita roboratur: cum fuerit roborata perficitur: cuz ad perfectū[f] venerit quid dicis[g]? Michi viuere[h] christus est et mori lucrum. In eadem.

Sicut scta[i] introducit filium: ita timor introducit charitatē. crescit charitas/minuitur timor ꝛ ecōuerso[k]. In eadem.

Hinc nata est in te charitas sed nondum perfecta. noli desperare: nutri eā: ne forte suffocetur.

Idem ad Hiero.

Charitas in quibusdam perfecta: in quibusdam imperfecta: perfectissima[l] autem in hac vita haberi non potest. Item Grego.

Si sermo[m] meus inuenerit aliquam in cordibus vestris scintillā gratuiti amoris dei/ipsam nutrite: ad hanc agendā vos aduocare studetis. Et paulopost. Flete[n] nutrite in vobis vt cū creuerit ꝛ flammam dignissimam fecerit: omnium cupiditatum ligna consumat. ¶ cōtrario[o] etiam gradus in virtute esse probantur: quia et ipsius peccati gradus euidenter apparent: sicut em̄ nemo repente fit summus/ita nemo[p] repente fit turpis.

Hinc etiam Augu. ait in sermone habito in monte.

Sicut tribus gradib[q] ad peccatum[q] peruenitur: suggestione[r]/delectatione/cōsensiōe: ita ipsius peccati: tres sunt differentie ꝛ in corde ꝛ in facto et in cōsuetudine tanq̄ tres mortes. vna quasi i domo id est cū in corde cōsentitur libidini altera vero quasi iā prolata extra portā cū in facto ꝓcedit assentio. tertia cū vi consuetudinis male tāq̄ mole terrena p̄mitur anim[s] quasi in sepulchro iam putrens que tria genera mortuorum dominus resuscitasse quisquis legit euāgelium agnoscit.

Item Gregorius.

Siendū q̄ppe est q; tribus modis[t] admittitur ꝓtin nā aut ignorātia[u] aut infirmitate[x] aut studio ꝓperato ꝛ gra[ve] quidē infirmitate q̄n ignorātia: sed multo grauius studio q̄n infirmitate peccat.

Jacob. ij. b. Jacobꝰ

Jacob. ij. b. Fides

Jacob. ij. b. Fides

Jacob. ij. b. Fides

magis peccat qui ex infirmitate z ex ignorantia ex ignorātia sola z sic nō est ex qō dicit auctoritas, Gra-
Petāl prem z qui peccat ex infirmitate peccare p impotentiā. et ita
ius. peccat in patrē cui attribuit potēta qui aūt peccat p
ignorantiā pec-
cat in filiū cui attribuit sapiētia.
sed qō hic ō:: nō
est referendū ad
peccata q cōmit
tuntur in patrē
et filiū et spiritū
sanctum. z sic de
bet intelligi ali-
quis infirm⁹ est
incōtinēs. z licet
sciat fornicatio
ne esse mortale
petāt: tā fornica
tur tandē excu-
setur ꝓpter fue
incōtinētie infir
mitatē talis pl⁹
peccat q ex certa
sciētia ex qui ex
ignorantia q scil
licet ignorat for
nicationē mortā
le petāt esse. alle
gatur enim igno-
rātia/etiā si non
oīno. Itē Trium
est hunc locū qō
dicit Ambrosi⁹.
grauit peccas q
ꝓmittis tibi im-
punitatē grauī⁹
qui contēnis/gra
uissime q igno-
ras: sz illud dicit
ad terrorem. vel
dic ꝓfusissime. i.
piculosissime: sic
deterr⁹. i. piculo
si⁹. xl y. dis. vera.
qui pnia spālis ī
agit de petō qō
ignoratur. et ita
hoc dicit ꝓpter
difficultatem pe
nitēdi. arg. j. dis.
iij. iudas. ꝓ. ma-
gnum.

Iter hec
a ¶ Inquinat. per mortale peccatum.
b ¶ Predicator paul⁹ in prima epla ad corinthios.
Mor⁹ c ¶ Nolētes. vñ z apl⁹. ago qō nolo. qi primi mor⁹
ōnt nō nō sunt in prāte nra. vt. ē. e. di. j. ca. super tribus.
sunt in d ¶ Humana. i. nisi de his sine quibus vita ista esse
nostra non potest. s. venialibus. xxv. di. qualis.
pāte. e ¶ Hec itaq; ex illo ca. ē. e. dis. cū sācta. ifert magr
z dīt ad ꝓpositū ꝓcipale z ꝓbat adhuc charitatē se
mel hītā amitti posse maxie exēplo ade moy si z aarō.
Chari- f ¶ Amittit. immo z vtrūcūq; pfecta sit in hac vita
tas in amitti pōt. nisi esset g̃ confirmata vt fuit i beata

Idem.

Iter hec sciendum est aliud esse quod animus de tentationib⁹ carnis patitur aliud vero cū per cōsensum de lectatiōis obligat. plerūq; etiā cogitatione prava pulsat: sed remittitur. plerūq; aūt puer⁹ cū qō ꝓcipit intra semetipm etiā tam p̄ desiderū voluit. z nimi rū mentem nequaq; cogitatio immunda inq̃nat cū pulsat. sed cū hāc sibi p̄ delectationē subtugat. Hinc etenim p̄dicator egregius. Tētatio vos nō ap-
b prehēdat nisi humana. humana quippe tentatio est: qua ple rūq; in turpi cogitatione rāgi mur etiam nolentes. q. vt nō nūq; illicita ad animū venīt: hoc vtiq; in nobismetipsis ex humanitatis corruptibilis pōdere habem⁹. Iam vero demo niaca est et non humana tentatio: cum ad hoc quod corru ptibilitas carnis suggerit per consensum se anim⁹ astringit. Item Hieronymus.

Super tribus sceleribus damasci zc. vt supra. Non est mirū si in virtute gradus esse dicuntur: quādoquidem z peccati gradus ita euidēter mōstrant. ¶ Hec itaq; charitas que in petro ante negationem herba fuit: et in singulis nascitur anteq; roboret: ante sui perfectionē amittit z reparatur. Unde augu. in lib. de correctione z gratia. Quicūq; ab illa originali dānatione ista diuine gratie largitate discreti sunt: nō est dubiū quin procuretur eis enāgelium cū audiūt z credunt z in fide que per dilectionem operatur vsq; in finem vite perseuerant: et si qñ erubescēt: correcti emendā tur: z quidam eorū et si ab hominibus nō corripiatur in viā quā reliquerant redeunt.

Item in eodem.

Firmum del fundamē tū stat immobile his signaculū hoc: scit dñs q sunt eius. Hoc fides q per dilectio nē operatur: ꝓfecto aut oīno nō deficit: aut si qui sunt quorum vita deficit reparant anteq; vita finiatur ista: z deleta iniq tate que intercurrerat vsq; ad finem perseuerantie deputā tur. In eodem.

Quillus eorū ex bono in malum commutatus fi nit hanc vitam.

In eodem.

Quibus deū diligentibus oia cooperātur in bonū vsq; adeo prorsus oia vt etiā si qui eoz deuiāt et erubi tant: etiā hoc ipsum faciet eis proficere in bonum.

Itē apostolus ad galathas.

Circūcisio nō est aliqd neq; pputū: sed fides

Maria erat p gratiā confirmata.

destinat est non fuisse pdestinatū. Hec sunt aptē in epla ecclā ad tymotheum.
i ¶ Fundamē tū. i. pdestinatio
m ¶ Immobile. i. illa quos de elegit. z immobiliter z in fide fundauit ꝓseuerant firmū. qui autē perit nō erat fundamento. i. de pdestinatis. j. di. iij. si ex bono. versiculo. quid aliud
n ¶ Signaculū. i. hoc habens in. Timēti impressum in signū amicis z inimicis. amicis vt accedant: inimicis: vt territi fugiant. hoc sc̄z sit zc. etiā dū sunt mali.
o ¶ Scit. id est amat z defendit pdestinatos suos etiam dum mali sūt: z postēq; eos continue nunc appet hostib⁹ et amicis q ipi sūt signacula dei vt signaculuz. i. discretionē inter pdestinatos z nō predestinatos. Hoc. s. q fecisse scit. zc. Hec enim pdestinati etiaz dū sūt mali quēdā characterē q distinguuntur a dānandis. vñ ex tribu iuda. xij. milia signati.

Prede tinati quod ē signo distinguunt a dānā dis.

Rosiu. viij. e.

Bas. v. b.

p ¶ Quoz vita deficit. j. di. iiij. ꝓ. verū. c. si ex bono.
q ¶ Alib⁹ deum diligentib⁹. in epla ad romanos.
r ¶ Hoc ipsum. s. deuiare.
f ¶ Proficēi bonū. occasionaliter: qz fortiores fiurgūt ar. di. xxij. nerui. xxij. di. ꝓ. vers. i fi. z di. l. ꝓsiderādū. et c. fideliores. vi. q. j. imitare. vl deuiare. i. penā quā subeūt ꝓ deuiatōe facit eis ꝓficē. qz cū pena affligūt se re cogitentes hūiliant. i. hūiliores fiūt. ē. di. pr. c. pt fieri
e ¶ Circūcisio. ¶ Aliquid. quo ad salutē: quia non recipiūt aliqm qz circumcisus. nec reiciūt aliqs quia preputiat⁹ qm indifferentes sunt nec hoc. c. facit

Charitas per cūctus sit sine non: poterit per penitentiam recuperare charitatem quam amisit peccando. Vel non est recuperatur. aliquid. i. non ꝓficit ad salutem sine operibus.

a ¶ Qui est tam. j. e. distic. ꝑ. opponitur. ver. non est iniustus.
b ¶ Fecerant communia. ecce opus.
c ¶ Ex dilectione que informat actum siue actionē. ecce alacritas.
Hebr vj. b. d ¶ Ad gloriā Ecce recta z pura intentio.
e ¶ Tripler. quod commendatur in eis. scilicet opus et alacritas z recta intentio.
f ¶ Olim. q. d. nō nūc. ita facit ad ꝓpositum.
g ¶ Operati. id est faciēdo. ꝓficiendo.
h ¶ Pro quibus. i. pro quoz similibus.
i ¶ Beneficiet. Eternaliter remunerādo vl tēporaliter abūdātius q si non penituerit. sicut enim prima bona per sequētia mala mortua et irrita facta fuerunt: ita ipsa eadem per penitētiaz et alia bona sequentia reuiuiscunt: vel quo ad vitam eternam/vel quo ad tēporale premiū vel ad min⁹ supplicium subeundum. j. e. distinc. iij. versi. nichil. vbi de hoc.
Bona prima p sequētia mala mortificātur. j. ioā. ij. b. Luce. xvj. c. Beñ. ij. b.

Quē operatur per dilectionem et hoc olim in vobis: quia currebatis bene per opera fidei z ex dilectione.

Item ad hebreos.

Qui est tā iustus de vt obliuiscat operis ve stri zc. operis quo oīa sua fecerant cōmunia z hoc ex dilectiōe z hoc ad gloriā dei. Ecce tripler bonū quasi diceret: olim multa operati estis pro quibus si penitеatis de malis benefaciet vobis deus. ¶ Romanos quoq; et galathas dū apostolus redargueret: merito fidei ꝓbat affectos remissionem peccatorum z sanctificationem in spiritu sancto z iusticiam bone operationis: que omnia aut sine charitate nūq; vere fuerunt in eis: aut veram charitatem habuerunt: a qua postea lapsi sunt: qui de operibus legis gloriabantur.

Item de quolibet adulto Augustinus ait.

Olle charitatem: odiū tenet. Item. Omnis qui non diligit: odit. Item in euangelio. Nemo potest duobus dominis seruire. aut enim vnum odio habebit: et alterū diliget: aut vnum sustinebit: alterumq; contemnet. Adam vero cum in virili etate a domino

Charitas z odium sūt immediata Inter.

creat sit: anteq; a diabolo tētaretur: cū de latere eius vxor formaretur: dum in extasi raptus angelice curie interesset dum cuigilans futura christi z ecclesie sacramenta vaticinabat: aut charitatē: aut odium habebat. Si autē odium habebat: nō fuit diabolus auctor nostri peccati.

Item si sine charitate a deo creatus est: eius similitudinem in creatione sui nequaq; accepit.

Item si sine charitate creatus est iustus et innocēs a deo factus non est. Creatura nāq; rationis capax et liberi arbitrij / iusticie et innocentie sine charitate particeps esse nō potest. Colligitur ergo q Adam anteq; peccaret charitatē habuit/sine qua iustus z innocēs esse non potuit.

Unde Augustinus in genesi ad litteram.

Quomodo renouari dicimur si non recipimus quod perdidit primus homo? hoc plane recepimus: quia iusticiam ex qua in peccatum lapsus est. Et paulopost. Exspoliantes veterem hominez induite nouum qui renouatur in agnitione fidei secundum imaginem eius qui crea

Adam añ peccatum habuit duplicē ītatum.

Colo. iij. b.

f ¶ Itē si sine charitate. videō Gra. nitēē asserere q adam habuit ex creatiōe duplicē virtutē. Celebriores aūt ē ista q adam duplicē habuit statum añ pcīi. in creatiōe sola naturalia accepit: quib⁹ ꝓficere vt mereri non poterat: post creationez addita fūt ei gratuita. Un dicit Aug. habuit adā vnde posset stare: sz nō vnde posset ꝓficere. z hoc in primo statu. dicit ät aug. q illō habuit pm⁹ hō posse qō vellet: si nō habuit velle qō posset: qz etsi habuisset nō peccasset. habuit ē posse qō vellet bonum. i. virtutes in sēo statu añ cecidit. vñ dicit spoliat⁹ gratuitis: z vulnerat⁹ etiā in naturalib⁹. habuit ergo in primo statu innocentiā sicut puer: sz charitatem non. vñ nō erat homo. z ita habuit ꝙ stare posset. sz si vñ mereret cū charitatē non haberet: sine ꝙ nemo proficit nec mouetur ad merendum: sed in sēo statu habuit charitatem ꝑm quam hec dicta intelliguntur.

t ¶ Accepit sed non statim in sua creatione.
u ¶ Quomodo renouari. ¶ Exspoliantes. hoc habetur in epistola ad colossenses.
x ¶ Veterē. i. habitum peccōrum z vsum zc. cū actibus suis. i. vbi nec habitus nec actus peccōrum aliqñ adfuit. homo enim vetus nichil aliud est ꝙ vetus vitia que est in peccato quod contraximus ab adam.
y ¶ Induite. s. habitum virtutis.
z ¶ Novum hominem. i. rationabilem mentem.
a ¶ Qui renouat. i. magis z magis crescit z acquirit cognitionē dei. z illa renouatio fit ꝑm imaginē eius.
¶ Eius. i. imaginē eius in ratione que est imago

Universidad de Deusto Biblioteca

Luce. xv.c.

Gen. iij.b.

del. vñ Glarad. non creditis nisi intellexeritis in spiritu.

a Qui creauit cū. s. nouum hominē i agnitionē sui ad hoc vt tm deum agnoscerēt.

b Stola alia dicit euāgeliste parabole de pdigo filio. xxxvij. di. hinc etiam.

Rūcepo.

c Pereunt. i. necessitate mortis dr astrictis.

d Charitate. ff. xvi. q. ij. visto contra.

e Vñdo. s. vij. q. j. illud. ff. s. xxxj. di. stat. in oīb⁹. ff est s. mons. c. ij. cōtra. cf de offi. dele. prudentiā. Contra. arg. p solutudine. xxxij. q. j. nuptie.

Rimus.

f Confabulatoꝛ. i. p cōplationē de illo cogitando.

Adde filiū: do arte dicit q ad gratuitā: ꝙ imago q ad naturā. vñ i gen. j. dr fecit deꝰ hominem ad imaginē. et postmodū ad similitudinē. ꝛ hīc ē hō proximus deo cū est et similis. Archi. hic.

g Ala aīa. hec ꝓba sunt apūd in epla ad hebreos.

h Elucet. p imitationem.

i Imaginē id est imitationē.

Sapiens.

k hec sūt ꝙz virtutes.

l Que nemo. s. xxxij. q. v. de pudicitia.

m Nudus. a virtutibus.

Sed nec adā primus homo nudus erat: quē innocentia vestiebat.

Idem in libro de paradiso.

T cognouerunt qꝝ nudi erāt sed non sine vtutū tegumēto. Opponitur⁹ etiam illud qđ omnis⁹ clamat auctoritas. si sic pmansisset vt erat añ pcm esset trāslat⁹ in gloriam qua habituri sunt sancti: ꝙz nemo adultus sine charitate intrat: charitatē ergo habebat.

Itē opponitur de moyse cui⁹ fidē apostol⁹ in epistola ad hebreos cōmendans dignus pconijs et⁹ merita ꝓdicauit: dū se negauit esse filiū filie⁹ pharaonis: malens affligi cum fratribus ꝙm ꝑfrui iocunditate tēporalis palatij: dū fratri compatiēs egyptiū fabulo obruit: dū veritus aīo fratrem regis egyptū reliquit⁷ dū diuino vallatus auxilio: regis furorē contēpsit: atq; in virtute signoꝝ populum de egypto eduxit. que oīa quibus laudib⁹ sunt efferēda: si tunc charitas in eo non erat: cū non habeat aliquid virditatis in se ramus boni operis: nisi procedat ex radice charitatis? Quomodo aūt charitatē non habebat: cui dominus facie ad faciē loquebatur sicut homo solet loqui cū amico suo? Quomodo charitatē non habebat q̄ pro populo supplicās dicebat. aut dimitte eis noxam hāc: aut me dele de libro⁶ tuo? An non proximū diligebat q̄ pro populo se obiciens illū ab interitu liberauit. An non diligebat deum: qui pro eo in vituli cultores desciscens ipsius vituli caput in puluerem comminuit: atq; in fecessum proiceretur: aqua mixtum israelitis bibendum dedit? nonnullos ex eius cultoribus gladio ferri precipiens: vt populus cuius erat interitus maior futurus reconciliaretur deo? An non charitatem habebat: de cuius spiritu dominus accepit: et super septuaginta² seniores⁹ israel, prepositu-

Moyſ ſi cella ſcirpea ſen ſitiū q̄ mꝰ illū expo ſuerat ſuſcipies raonis eū nutriri fecit: in filiū et tandē eū adoptauit in filium. vt in apologo in uenitur. Beſt. iij.b.

r Reliquit. et fugiēs p deſertum in terrā madiā duxit filiam Jetro ex q̄ ſuſcepit duos filios.

f De libro. ſcz vite pñtis. vt dic vt. ff. xly. dis. diſciplina. Hebr xj.c.

t Septuaginta. s. lxxxiij. di. porro. Exoꝺ iij.b.

v Seniores faciedo eos prudētes et peritos ad ſimilitudinē moyſi. non aūt de ſpū eiꝰ aliqđ ſubtrahendo vt ſcirēt regere populuz cum moyſes tam ſolus nō ſufficeret.

ar. ff. de vſufru. act. l. j. §. vlt. vel ois q̄ loquit de hac materia. ſi. j. dūt oēs leges. als. §. q̄de. §. oēs leges.

q Filie pharaonis ſcilz rememuch: q̄ moyſen

ſ Reliquit. et tandē eū adoptauit in filium. vt in apologo in uenitur. Beſt. iij.b.

r Religiosi. et fugiēs p deſertum in terrā madiā duxit filiam Jetro ex q̄ ſuſcepit duos filios.

f De libro. ſcz vite pñtis. vt dic vt. ff. xly. dis. diſciplina. Hebr xj.c.

t Septuaginta. s. lxxxiij. di. porro. Exoꝺ iij.b.

v Seniores faciedo eos prudētes et peritos ad ſimilitudinē moyſi. non aūt de ſpū eiꝰ aliqđ ſubtrahendo vt ſcirēt regere populuz cum moyſes tam ſolus nō ſufficeret.

Ideꝫ in libro de Jſaac ꝛ aſa.

Sed nec adam primus homo nudus erat: quē innocentia vestiebat.

Idem in libro de paradiso.

T cognouerunt qꝝ nudi erāt sed non sine vtutū tegumēto. Opponitur⁹ etiam illud qđ omnis⁹ clamat auctoritas. si sic pmansisset vt erat añ pcm esset trāslat⁹ in gloriam qua habituri sunt sancti: ꝙz nemo adultus sine charitate intrat: charitatē ergo habebat.

Itē opponitur de moyse cui⁹ fidē apostol⁹ in epistola ad hebreos cōmendans dignus pconijs et⁹ merita ꝓdicauit: dū se negauit esse filiū filie⁹ pharaonis: malens affligi cum fratribus ꝙm ꝑfrui iocunditate tēporalis palatij: dū fratri compatiēs egyptiū fabulo obruit: dū veritus aīo fratrem regis egyptū reliquit⁷ dū diuino vallatus auxilio: regis furorē contēpsit: atq; in virtute signoꝝ populum de egypto eduxit. que oīa quibus laudib⁹ sunt efferēda: si tunc charitas in eo non erat: cū non habeat aliquid virditatis in se ramus boni operis: nisi procedat ex radice charitatis? Quomodo aūt charitatē non habebat: cui dominus facie ad faciē loquebatur sicut homo solet loqui cū amico suo? Quomodo charitatē non habebat q̄ pro populo supplicās dicebat. aut dimitte eis noxam hāc: aut me dele de libro⁶ tuo? An non proximū diligebat q̄ pro populo se obiciens illū ab interitu liberauit. An non diligebat deum: qui pro eo in vituli cultores desciscens ipsius vituli caput in puluerem comminuit: atq; in fecessum proiceretur: aqua mixtum israelitis bibendum dedit? nonnullos ex eius cultoribus gladio ferri precipiens: vt populus cuius erat interitus maior futurus reconciliaretur deo? An non charitatem habebat: de cuius spiritu dominus accepit: et super septuaginta² seniores⁹ israel, prepositu-

Exoꝺ xxxij. Exoꝺ xxxij. g. Nūm. xvj. g. Exoꝺ xxxij. e. Nūm. xj.d.

Nūm. xx.b.

a Videatur: scz hoc peccatū. xxiij. q. iij. cū superna.

b Coadiutoꝛ. cum moyses esset aliquātulū impedite ligue.

c Os eꝰ. id est quēdo. p moyse.

d Cōsensuz. §. l. di. §. cōtra.

e Electꝰ. s. xcv. dist. esto.

f Oppositit. Successio chorez cuz familia sua. vñ q. j. dentiq.

Exo. iiij. d.

g Prophetādt. nō est sufficiēs probatio q̄ charitatez ideo habuerit. naz et saul ꝓpheтauit. vt §. j. q. j. ꝓphetauit.

Saul ꝓphetauit. Ibid.

h Precidit. §. l. q. ō. vñ. §. de hijs.

Nūm. xxij. Nūm. xxj. d

i Nō bibit. §. dist. xlj. delicie.

k Et vilotid est humiliꝰ.

l Judica me §m iusticiam. q̄ sciebat se charitatem habere et bñ pōt ex reuelatione. aliter non crederem vnde apostol⁹. nichil mihi conscius sum. ꝛc. j. dist. iij. §. ad hec. versi. non enim.

ſ. Re. xvj.c.

m Berſabee §. dist. l. §. ecōtra.

n Prophetas. Nathan.

o Populi. §. xxiij. q. j. nō aſſeramus.

p Pena. §. j. q. iij. §. item dauid.

Act. xiij. d. ſ. Re. xxiij.

q Sententiam. id est optionem qui peccaturus est nunq̄ habuit charitatem. vt in primo pro hijs distinctionis.

ſ. Re. j.c.

r Renatus. hoc bene soluit magister. i. fne.

ſ. Re. xxiij. c

qui tñ ad aquam contradictionis de dei potentia: siue de eiꝰ benignitate dubitans: cū ceteris certa fide promisisset ꝑducturus aquā de petra diffidenter excrepuit dicens. Nūquid de petra hac poterovobꝭ educere aquam? quod nulli leuevideatur⁸: cū i penam delicti eiꝰ sibi et aaron a dño dictum sit. An nō exaudistis vocē meam vt glorificaretis me coram filijs israel: nō introducetis populū hūc in terrā quā dedi eis

Nūm. xvj. g. Nūm. xxvij. Nūm. xx. d. Nūm. xxvij. e.

Quomodo charitatē non habebat qui aquam de cisterna bethleem suoꝝ periculo sibi oblatam nō bibit⁴: sed coram dño libauit? Quō charitatē nō habebat qui irrisus a michol filia saul: eo q̄ antea archā dñi cytharā ꝛ psalterium pcutiēs saltasset ait. Ludā ꝛ vilior⁹ fiam i oculis meis. Si charitatē nō habebat qua cōscientia secuꝰ imprecabatur sibiipsi dicens. Si reddidi retribuentibus michi mala decidā merito ab inimicis meis inanis. Si charitatem non habebat q̄ temeritate iudicari rogabat dicens. Judica me deꝰ §m iusticiā meā: ꝛ §m innocētiam meaz super me. Idem. Judica me dñe: qm̄ ego in innocentia meo. me. ingress. sum. ꝛ tñ post tot innumerabilia diuine et superne dilectiōis iudicia q̄z graviter deliquerit: nullus ignorat: qui bersabee⁹ adulterium et vxie homicidiū admisit: cuiꝰ pniam si sine charitate dño obtulit: veram cordis cōtritionem nō habebat. Quō ꝙ sacrificium cordis contriti et ꝑuus dño ꝓmittere audebat dicens. Si voluisses sacrificium dedissem: vtiq; olo. nō delecta. Sacrificiū deo ꝑuus cōtribulatus ꝛc. deniq; cū falsę penitētie nulla a deo pmittatur remissio: quō a ꝓpheta⁸ audire meruit dimissū est tibi pcm tuū. si verā cordis cōtritionem nō habuit? Euidenter itaq; apparet eum tūc charitatem habuisse ꝛ ex charitate sacrificium cordis cōtriti ꝛ ꝑuus ꝓtribulati dño obsulisse: aliquin temerarie postulasset. Auerte facię tuam a pctis meis ꝛc. que in eodē psalmo cōtinētur: nisi oduz malī ꝛ dilectio boni ad humilitatem penitentie illum prouocasset. de quo etiam sanctus Ambrosius in libro de abraam ꝛ isaac scribit dicens. Fugerat sanctus dauid odia saul regis non relinquēs terras: sed declinēs contagia regis imitis ꝛ superbi: qꝝ mens eius adhe-rebat deo: cui sine charitate nullus adultꝰ adherere potest: ꝛ tamē q̄z graviter in populi⁹ dinumeratione, postea deliquerit ipsius delicti penaꝰ indicauit. Item secundum hanc sententiam⁹ qui criminaliter deliquerit veram pcōz remissionem in baptismo consecutus non est: illue in annis infantie: siue adultus ad baptismū accessit: qꝝ dei amorem non habuit: sine quo nemo vnq̄ inuenit gratiam: atq; ita secundū heresim tolutiani si vere ex aqua ꝛ spiritu sancto quis renatus⁷ fuerit vltertius criminaliter peccare nō potest. vel si criminaliter peccat. aqua tantū nō spiritu ꝓbatur esse renatus cuius sententie illud epse Joannis consentire videtur. Dis qui natus est ex deo pcm non facit qm̄ semē ipsiꝰ manet in eo: ꝛ non potest peccare qꝝ ex deo natus est. in hoc em̄ manifesti sunt filij dei.

ſ. Re. iij. Nūm. xx. b. ſ. Pſalm. xxv. ſ. Re. xj. ſ. Pſalm. l. ſ. Pſalm. l. ſ. Re. xxiiij. a. ſ. Pſalm. xxj a. ſ. Joh. iij. b.

Sed generatio. id est deus regenerans.

Si enim inquit. Primo opponit Jouiniano dicendo eū ad inconuenies. randē ostēturus qualiter verba iohānis sunt intelligēda p̄ oppositionem hug. Calū. Dicio oñdit hiero. q̄ illa auctoritas iohānis. Casus ponit. j. Jo. iij. b. et filij diaboli. et in fine epīe. Omnis q̄ natus est ex deo nō peccat: sed generatio deī conseruat eū/ et malignus non tanget eum. verum hec auctoritas apostoli cōtrum illi sententie facit ut atq; illa secta erroris cōtrum veritati sit aduersa: Hieronymus ostendit scribēs contra Jouinianum.

Si enim(inquit)ois q̄ natus est ex deo non peccat et a diabolo tentari non potest: quomodo precepit vt caueant ne tententur dicens. Filioli mei custodite vos a simulachris. et in eadem rursus epistola: Si dixerimus q̄ peccatū non habem/ ipsi nos seducimus et veritas in nobis non est. si confiteamur pctā nra fidelis est deus et iust vt remittat nobis pctā nostra/ et emundet nos ab omni iniquitate: si autē dixerimus q̄ non peccauimus/ mēdacem facimus eū et verbū eius in nobis nō est. estimo q̄ beat Johannes baptizatus ad baptizatos scripserit: et q̄ omne peccatum ex diabolo sit/ illic peccatorem se confitetur et sperat remissionem post baptisma peccatoꝝ. Et Jouinianus meus dicit. Ne tangas me / quoniā mundus sum. quid igitur: contraria sibi apostol loquitur: minime. in eodem quippe loco. cur hoc dixerit statim edixit. Filioli mei hec scribo vobis vt non peccetis: sed si qs peccauerit: aduocatū habem apud patrē iesum xp̄m iustū: et ipse est pro peccatis nostris propiciatio. non pro nostris autē tantū: sed etiā pro totius mundi: et in hoc scimus q̄ cognouimus eū si mandata eius obseruauerim. Aut dicit se deū nosse: et mandata eius non custodit: mendax est: et in eo veritas nō est. qui autem seruat verbum eius: vere in hoc perfecta dei charitas est. In hoc scimus quoniā in ipso sum. qui dicit in ipso se manere / debet sicut ipse ambulauit et ipse ambulare. propterea iquit. Scribo vobis filioli mei omnis qui natus est ex deo non peccat: ideo dico vobis vt non peccetis et tandiu sctatis vos in generatione domini permanere cū diu non peccaueritis: immo qui in generatione dñi perseuerant peccare nō possunt. que enim communicatio est lucis ad tenebras: christi ad belial: q̄m sicut dies et nox misceri nequeunt: sic iusticia et iniquitas/ peccatum et bona opera xp̄i et antichristus. si susceperimus christum in hospitio pectoris nostri: illico fugam diabolum. si peccauerimus et per peccati tanuam ingressus fuerit diabolus: protinus christus recedit Unde dauid post peccatum. Redde michi (ait) leticiam salutaris tui. sciliꝫ q̄ ipse scz sit auctor ois peccati mortalis cū multa interi cognoscāte cōmittant mortalia. Unde Augustinus. diabolus nō est immissor malarū cogitationū sed incensor. xxvj. q. iij. c. viti. vel dr hoc habito respectu ad initiū p̄m peccati q̄ eo suggerente factū est et vnde omne peccatū ppagatum ē. hoc mō sic exponeres ptradi ceret illud psalmiste. Ab occultis meis cē. illis incēsa igni et sulfosa. cē. j. eod. c. psl. quātū.

Mirime. q̄m in diuina pagina p̄rarietas vera nō inuenit xxiij. qō. v. q̄d ergo. xxviij. q. j. sic erit. ē. c. dilēn j. periculose.

Non peccetis. i. dicendo non peccauimus.

Tot mūdi. etiā infidelū quia ecclia bene orat p infidelib. argu. ē. c. distinc. charitas est. ver. Item prori mos. non tñ pctā mortuis. xxij. q. ij. estimem.

Cognouimus. i. dilexim

Nō peccetis mortaliter alis cōtrarium esset et qō dixit. ē. si dixerimus quia peccatum cē.

Peccauerittis. Hactenus sunt verba ioannis: que sequuntur sunt verba hieronymi.

Immo. hic aperit hieronymus aliter verba sine dicta ioannis sunt intelligēda per compositionem sciz vt quis dum moratur in sanctitate percepta et generatione dei: q̄ peccet mortaliter est impossibile.

Nō pñt. coniuncti intellige. scz manētes in charitate. xxxij. q. j. cū renūciarur. ē. dist. i. cōsiderandum.

Januam. dicit Augustinus q̄ ille due sunt porte quibus intrat diabolus scz cupiditas et timor. per eadem econtrario intrat deus. illi sunt aperiende: illi claudende. j. dist. vij. c. ij. et iij.

Unde dauid. istud nō ptimatur. primo: sed sup

Diabo⁹ non ait sit auctor ois ꝑcti.

Ecclia p infidelib⁹ orat.

Diabolus intrat nos in duas portas.

perioni si susceptimus. cē.

Mendax. saltem ope. xj. q. iij. estiment. xxij. q. v. cauete.

Uita. in exemplo vita non errans.

Ueritas. in promisso. veritas non fallens.

j. Jo. ij. a.

Joā. xiiij. a. Jaco. iij. d. Jaco. ij. d.

Diabo⁹ bonū operatur j. Jo. ij. a. iij. ps

j. Pe. ij. d. Estate liij. c.

ij. Co. v. d. Jaco. iij. a.

puer. xx. b.

ꝑs. l.

Petrū dtuersi modē accipit

Uita. in p̄mio. vita nō moriens.

Petrū est. Magis ꝑs si nesciret: nō tō rē excusaret. xxiij. q. iij ea vindicta.

Sic et fides. ē j. q. j. sicut vigeri.

Nosse. ē. xxiij. qō. j. dicimus.

Demōes. cā credere bonū sit opus. et colligse cōtra multorū opinionē diabolū bonū operari. Uñ in epla ad corithios ibi alij discretio spirituū: vbi dr q̄ et diabolus agit bona seductorie ē. j. dt. pōt. xxiij. q. iij. ca. fi.

Credant. fide. sed q̄ nō dr ligāt fide illa nō mercentur.

Sugat.

Hec est. iiij. ps dist in q̄. pbat p sex aucto. q̄ nullus est sine pctō: nec infans vnī die. et hoc pbat primo p Jo. Secundo p Dauid Tertio per Job Quarto p Joā. Quinto per Pe. Sexto per paulum. Joan.

Synaute. Supple nō manet.

Petrū. i. hoc stat p pctō. nam antiq pctā dicebant sacrificia. p pctis vt petrū. i. xp̄m hūcē sīlitudinē carnis peccati ē mortale et similē carni peccatrici: vel petrū. i. peccatorem punitū in pena.

Petrū. alīs licet quam peccādo amiserat.

Qui dicit se deū nosse: et mandata eius non custodit: mendax est: et in eo veritas nō est. christus veritas appellat. immo est. Ego sum(inquit)via veritas et vita. frustra in eo nobis applaudimus cui mandata nō facimus. Scīēti bonū et nō facīēti illud: pctm est illi. quō esti corp sine spū mortuū est: sic et fides sine opib mortua est. nec grāde putem vnū deum nosse cum et demones credāt et contremiscant. Qui dicit se in ipso manere debet sicut et ipse ambulauit: et ipse ambulare. Ligat aduersarius e duobus quod vult: optionem dam: manet in christo / an nō manet: si manet / ita ergo ambulet vt christus. si autem te merarius est similitudinem vir tutū domini pollicet. non manet in christo: qi non ingredit vt christus. ille peccatū non fecit nec inuentus est dol in ore eius. Qui cum malediceretur non maledixit: et tanq̄ agnus coram tondente se/ sic non aperuit os suū: ad quē venit principis mūdi huius et inuenit nihil in eo: qui cū pctm non fecisset p nobis ipm pctm se fecit de: id est penam peccati pertulit: nos autē iuxta epīam iacobi multa peccamus oēs. et nemo mundus a pctis / nec infans si vnius diei quidē fuerit vita eius. Quis enim gloriabit castū se habere cor: aut quis confidet mundū esse a pctis: tene murq̄ rei i sīlitudinē p̄uaricationis adc. Unde et dauid. Ecce(ait)in iniquitatibus concep tus sum: et in delictis peperit me mater mea. Et beatus tob. Si fuero iustus eo meum impiū loquef: et si sine crimine prauus inuenar: et si purificatus in niue et lotus mundis manibus satis me sorde tinxisti: et execratum est vestimentū meū. Uerūtamen ne pentus desperemus: arbitrantes nos post peccata baptismi nō posse saluari: statim hoc ipsuz temperat. Si quis peccauerit aduocatū habemus apud patrez/iesum xp̄m iustū: et ipse est ppiciatio p pctis nostris: non aūt pro nris tñ / sed etiā p totius mundi. hoc ad credentes post baptisma loqtur: et aduocatuz pro delictis eorum dñm polliceturnec dicit si peccauerittis aduocatū habetis apud patrē iesum christū iustū: et ipse est ppiciatio pro pctis vestris: ne eos diceres non plena fide baptisma cōsecutos sed aduocatū(inquit)habem apud patrē dñm nrm iesum xp̄m et ipse est ppiciatio p pctis nris non solū p nris aliorūq̄ pctis: sed etiā pro totius mūdi. In toto aūt mundo et apli sunt / oēsq̄ credentes. et q̄bus liqdo comprobatur post baptisma posse peccare. Frustra em̄ aduocatū habem apud patrez iesum xp̄m si peccari non pōt. Petr apls ad quem dictum fuerat. Qui lotus est nō est necesse vt iterum lauet. Et tu es petrus et sup hanc petrā edificabo ecclīā meā: ab ancilla pterrit negat. Et ipse dñs. Symō ecce inquit sathanas postulauit vos vt cribraret quasi triticum: ego autem rogaui pro te ne deficeret fides tua: et infra. Si non peccamus post baptisma cur nobis poscimus vt peccata dimittat que in baptismate iam sunt dimissa.

Job. ix. c.

Joā. xiij. b. Mat. xvj. Luce. xxij.

Ecclia tota de ficere nō pōt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Aliud. inconueniens est. ꝛ hoc probat statim.
b ¶ Pertinet. hoc dicebant heretici.
c ¶ Illuminati. per baptismum ꝛ fidem.
d ¶ Et gustauerūt. i. remissionem peccatorū quasi gustum suauem perceperunt in baptismo.
e ¶ Spiritus sancti. Id est diuersorum bonorum spiritꝰ sancti: de quib⁹ exponitur. xxx. q. j. peruenit.
f ¶ Verbū. id est euāgelicā doctrinam.
g ¶ Virtutes. id est immortalitatē ꝛ impassibilitatez futurā in spe gustauerūt.
h ¶ Et prolapsi. grauiter peccando.
i ¶ Renouari per baptismum: nō per penitētiā negat iteratiōnē baptismi: sed nō negat penitētiam: qr impossibile est etiā eos immotos ad penitentiā: qui semel hoc acceperunt rursus renouari. id est baptizari. renouari em est nouum fieri. nouū autē facere lauari est extra de regu. iuris. ois res.
k ¶ Iterū. renouari ad recuperādum iustitiā/et eos dico si baptizentur.
l ¶ Ad penitētiā. id est nomine penitentie. q. d. non pōt ḡs renouari: vt sic veram agat penitentiam. ꝛ si fecerit rursus crucifiget christū ḡtum in ipso est baptismus enim christi passionem significat. j. de conse. di. iiij. propte. vel ideo dicit rursus crucifigentes christum: quia sicut impossibile est q̄ rursus baptizetur in penitentia. vel dic vt in glo. ḡtum ꝛc.
m ¶ Sibimetipsis. i. ḡtum ad seipsos: qr mors xp̄i sufficit ad oia peccata delenda. qui vero iterat baptismum quasi illa mors xp̄i sufficiat iterat baptisma ꝛ mortem christi quantum in se est vel iterādam insinuat: vt ex ea iterata fiat remissio peccati quod est impossibile. sicut enim impossibile est iterū xp̄m crucifigi ita ꝛ secundo per baptismum aliquē mori peccato.
n ¶ Rideant. i. derideant nos.
o ¶ Loquimur. dure scilicet terrendo ꝛ increpādo quasi non diximus hoc putādo vos esse tales scilicet spūs plenos/ sed timētes ne tales efficiamini terrenis vos verbis

Mat. vij. b

j. Cor. ix. d.

Hebr vj. a.

Baptismus passionē xp̄i significat.

Mors xp̄i sufficit ad oia peccata delenda.

Aliud[a] est autem si ad cathecuminos hec oratio pertinet[b] Dimitte nobis debita nostra. ꝛc. ꝛ nō conuenit fidelibus et xp̄ianis. Paulus vas electionis castigat corpus suū ꝛ i seruitutem redigit: ne aliis predicans ipse reprobus inueniat[c]. Ad hebreos quoq; scribēs ait Impossibile est enim eos qui semel sunt illuminati[c] ꝛ gustauerunt[d] donum celeste ꝛ participes facti sunt spiritus sancti[e] et gustauerunt nichilominus verbum[f] dei bonum: virtutes[g]q; seculi futuri: et prolapsi[h] sunt renouari iterum[i] ad penitentiam[k]: rursus crucifigentes sibimetipsis[m] filiū dei et ostētui habentes: certe eos qui illuminati sunt ꝛ gustauerunt donum celeste: ꝛ participes facti sunt spiritus sancti: ꝛ gustauerunt bonum verbum dei negare non possumus baptizatos. Si autem baptizati peccare non possunt: quomodo nūc dicit apostolus/ ꝛ prolapsi sunt: verum ne montan⁹ et nouatianus hinc rideant[n]: qui contendunt non posse renouari per penitentiā eos qui crucifixerunt sibimetipsis filium dei ꝛ ostentui habuerūt: consequenter hunc errorē soluit et ait. Confidimus autem de vobis dilectissimi meliora ꝛ vicinora saluti. tamen et si ita loquimur[o] nō ita est iniustus[p] deus vt obliuiscatur operis vestri et dilectionis quam ostendistis[q] in nomine ipsi⁹[r]: qui ministrastis[s] sanctis fuit: et nunc ministratis et re vera grandis iniustitia dei esset: si tantum peccata puniret ꝛ bona opera non susciperet. Locutus sum (inquit apostolus) ita vt vos a peccatis retraherem: et desperationis[t] metu faceremus cautiores. Ceterum[u] cōfido de vobis charissimi meliora et vicinora saluti. Neq; enim iustitie dei est: et oblitiscatur bonoꝝ operum ꝛ mi nisterij quod propter nomen eius exhibuistis et exhibetis[x] in sanctos: et tantum meminerit peccatorum. Et paulo post libertī arbitrij nos condidit deus: nec ad virtutes: nec ad vicia necessitate trahimur: alioq̄n vbi necessitas[y] ē nec dānatio nec corona[z] est sicut i bonis oibus perfectioz est de⁹. Non est enim volentis / neq; currētis: sed dei miserentis et adiuuantis vt peruenire valeamus ad calcem:[a] sic in malis atq; peccatis semina nostra sunt incētiua[b] ꝛ perfectio diaboli cum viderit nos superare despationis plerūq; ꝛ retrahit a pctō.

Xoſſi. ix. c.

Pany pce vi uendo nō meretur.

Calx ꝙ liter ſi mitur.

a ¶ Necessitas. Arguit. q̄ spado non meretur cōiuendo: nec pauper parce viuendo: cum ex necessitate hoc faciat. xxviij. q. v. tunc saluabitur. ſ. xxiij. q. iij. habitabo dono so.
3 ¶ Nec corona. Si deus ad partem nos nō cogeret vnam. Tūc nil afferret gratia vel meritum. xxiij. q. vj. ſ. vltī. versus principium.
2 ¶ Ad calcem. id est bonorum operum vel ad vitā eternam. vel calcem. id est finem: quia extrema pars hominis est calx.
b ¶ Incētiua. id est seminaria. arg. xvj. q. j. nō est: quia de corde prodeunt male cogitationes quas dia bolus ad cōsensum ꝛ opus perducit. vt. ſ. c. inter hec sciendum. ꝛ ca. sicut.

a ¶ Fenum. ligna. stipulā. venialia. scz lenia/ grauia. grauissima. vt. xxv. dist. ſ. crimina.
b ¶ Incendium. delectationis consensus ꝛ operis.
c ¶ Decurā. non enim est quis tam perfectus q̄n cadere non possit: ꝛ hoc etiam ostēdit dicens sedete ꝛc.
d ¶ Et occultis. i. in ẏgnis vnde non facile intelligit q̄d sit appetendū vel quid non.
e ¶ Fili accedēs extra de renun. nisi.
f ¶ Idē. id est eandem sententiam non idē numeraliter. scz q̄ post baptismū possit quis peccare vel q̄ non possit.
g ¶ Considerat vultuz. nō rē sed vmbram solam videns.
h ¶ Reus. hoc exponitur j. distin. v. c. j.
i ¶ Sine peccato. saltem originali.
k ¶ Ois. id est omnes homines.
l ¶ De tentatione. non q̄ tentetur: sed nec tentationi succumbāt: vel si succūbāt eos liberat ꝛ relenat.
m ¶ Pisāt. fal si doctores.
n ¶ Fōtes. nō tamantes ſz contēnantes. ſ. ij. q. vij. secuti sunt.
o ¶ Et nebule. demonū. ꝛ dicunt nebule q̄a alios obscurantes reddūt. xxxvij. dist. ſ. vltio.
p ¶ Superba. id est superba vanitate loquētes.
q ¶ Pellicite. id est allicitur ꝛ decipiunt. vnde August. sup epistolam secundā petri pellices dicuntur meretrices a pollutione vel a pellis formositate: qua in fenum[a] ligna stipulam: ventilia. scz lenia/ grauissima. vt. xxv. dist. ſ. crimina.
b ¶ Incendium. delectationis consensus ꝛ operis.
c ¶ Decurā. non enim est quis tam perfectus q̄n cadere non possit: ꝛ hoc etiam ostēdit dicens sedete ꝛc.

j. Co. iij. c.

fundamentum christi edificat se fenum[a] ligna stipulam: tunc supponit incendium[b] edificemus aurum et argentum: lapides preciosos: ꝛ tentare nō audebit quēquam: ꝛ in hoc nō sit secura[c] et certa possessio. Sedet quippe leo in insidijs in occultis[d]: vt interficiat innocentem. ꝛ vasa figuli. pbat fornax: homines autem iustos tentatio tribulationis. et in alio loco scribitur. Fili accedens[e] ad seruitutem dei prepara te ad tentationē. Rursus idē[f] iacobus ait. Estote factores ẏbi/ et non auditores tm̄. Si q̄s est auditor verbi ꝛ non factor: iste similis est viro qui considerat[g] vultum natiuitatis sue in speculo: considerauit illud et recedens statim oblit⁹ est q̄lis fuit frustra monuit vt iungerētur opa fidei si post baptisma peccare non poterāt. Qui totam (inquit) legē seruauerit/ et peccauerit in vno factus est reus[h] oim. Quis vestrum sine pctō est: concluſit de⁹ oia[i] sub delicto: vt oibus misereatur. Petrus q̄q; inq̄t. nouit deus pios de tentatione[l] eripere. ꝛ de fal sis doctorib⁹: hi sunt[m] fōtes[n] sine aqua: et nebule[o] turbinibus exagitate: q̄bus caligo tenebarū reseruatur. Superba[p] enim vanitatis loquentes pelliciunt[q] luxurie eos in desideriis carnis: qui paululum effugerant[r] et ad errores reuersi sunt nonne tibi videtur pinxisse[s] sermo aplicus nouam ipe ritie factionem[t]. aperuit em̄ q̄si fontes sciētie: q̄ cū aquam non habent doctrinaꝫ promittunt imbrē/ velut nubes ꝙphetice ad quas[u] q̄eniat veritas dei ꝛ turbinibus[x] exagitantur

Ioā. viij. a.

ij. Pe. ij. b.

Ibid.

ij. Pe. ij. b.

Pellices vt dicunt

demonum atq; vitio ꝛ loquuntur grandia ꝛ torus sermo eorum superbia est (immundus[z] est autem apud dñm omnis q̄ exaltat cor suum) vt qui paulum[a] refugerāt a peccatis/ ad suum reuertantur errorem: et suadent in luxuria ciborū carnisq; delitijs. Quis enim non libenter audiat: mādūcemus et bibamus: et in eternum regnabimus: et sapientes ꝛ prudentes prauos vocant[b]. eos vero qui dulces sunt in fermonibus plus audiūt. Joannes apostolus immo in ioanne saluator scribens angelo[c] ecclesie ephesi. Scio (inquit) opera tua et laborem et patientiam tuaz: ꝛ que sustinuisti propter nomen meum et nō defecisti[d]: sed habeo[e] aduersum te pauca: q̄ charitatem tuam primā reliquisti. memor[f] esto vnde ceciderīs: et age penitentiam. et prima[g] opera tua fac. Sinautem veniam[h] tibi et mouebo candelabrum[i] tuū de loco suo nisi penitentiā egeris. similiter ceteras ecclesias: smyrnam: pergamum: thiathirā: sardis philadelphiam: laodiciā ad penitentiam ꝓuocat: et nisi reuertant ad opera prima ꝓmittur: et in sardis paucos habere se dicit qui nō coinquinauerunt[k] vestimenta sua: ꝛ ambulaturi[l] sunt cum eo in albis: q̄ digni sunt. Qui autē[k] scribit. Memēto vnde ceciderīs: ꝛ age misſur⁹ est et vobis diabol⁹ in carcerē vt cōtēmini: ꝛ scio vbi habitas: vbi[l] sedes ē sathane: ꝛ in mente habe q̄liter acceperis ꝛ audieris ꝛ serua penitētiā age: et reliqua: vtiq; et dicit. Qui crediderit ꝛ baptizatus fuerit: et stans quondam

Esaie xxij. d. j. Lo. xv. d.

Apo. ij. a.

Candelabrū quid sit.

Apo. ij. b.

a ¶ Quia solent falsi doctores/heretici.
b ¶ Contra eos.s.falsos doctores.
c ¶ Usq; ad tp annē q̄si postmodū nō hñt locū sed mentiuntur. q̄ illud vez est in cerimonialibus.
d ¶ Abraam. ecce alia dispensatio olim: alia nunc: quasi nez altera dispēsatio nūc et altera oli: tñ ex tū ad merita hominū bona vel mala et quantū ad posse peccare post charitatem idē fuit olim qđ nunc z tō exēpla ve. test. recte inducere possum.
e ¶ Bis. pma vice in gabaone qñ sacrificū obtulit z deꝰ obtulit et donū scientie. vt habet in libro regū. alia vice nō legit reuelatꝰ ei nisi spāliter qñ cōposuit cātica canticoꝝ. xxxvj. dist. §. ecce.
f ¶ Quia amator. ℣. xxxij. q. viij salomon.
g ¶ Manasses. ℣. j. q5. vij. si quis omnē. Iste fuit filiꝰ ezechie.
h ¶ Liber dierum. scilicet paralipomenon. in quo agit de computatione dierū et annorum regum israel.
i ¶ Ab egypto. ex pharaone. cum esset pharao vellet ire cōtra regē medoꝝ pmo aggressus est regez adremō: q̄ regnabat tūc i carchamis. descendit ergo rex Josias vadee in occursum exꝰ prohibens ne trāsitum faceret per iudeam: et misit pharao ad eum dicens: quid mihi et tibi rex iuda: nō aduersuꝫ te venio ad euphratē propero. Misit me deꝰ ad medos sine me ne deus qui mecum est interficiat te. non acquiescit Josias: sed cum rege adremon cōponebat acies suas: vt dimicaret aduersꝰ pharaonē et fortitā dū trāsiret a curru in currū qui sequebatur euz morte regio occisus est a sagitarijs in campo magedon.
k ¶ Rege. id est pharaone.
l ¶ Filius. ezechielis.
m ¶ Josedech. ℣. dist. l. iesus.
n ¶ Diabolus. i. vpor sua.

Wat. xj. b.

Salomon bis fuit deꝰ revelatꝰ. Ses. xv. b. Rom. iiij. b. j. Co. x. c.

Psal. xxv.

ps. l.

Pharao rex mē: rao vellet ire cō tra regē medoꝝ oppugnauit

ij. Re. xij. f. ij. Par. xxxiij.

corruit per delictum. Paulus per de veteri testamēto exempla distuleram. q̄ solentᵃ vbicunq; contra eosᵇ faciunt dicere. Lex et prophete vsq;ᶜ ad Joannem prophetauerunt.
Ceterum quis ignorat sub alia dispensatiōe dei omnes retro sanctos eiusdem fuisse meriti cuius nunc christiani sunt. Quomodo autē abraamᵈ placuit in coniugio: sic nunc virgines placent in perpetua castitate. Seruiuit ille legi et tempori suo: seruiamus z nos euāgelio et tempori nostro i quos fines seculorum deuenerunt. Dauid electus secundum cor domini quia omnes eius fecerat voluntates: et qui in quodam psalmo dixerat. Judica me domine quoniam ego in innocentia mea ingressus sum: z in deo sperans non infirmabor. Proba me domine et tempta me. vre renes meos et cor meum. Postea tentatus a diabolo: et post peccata penitens loquitur dicēs. Miserere mei deus secundum magnam misericordiam tuam. Magnum peccatum magna vult deleri misericordia. Salomon amabilis domino: et cui deus bisᵉ fuerat revelatꝰ: quia amatorᶠ mulierum fuerat: a dei amore discessit. Manassēsᵍ impiissimum regem post captiuitatez babylonicam in pristinam dignitatem liberʰ dierum restitutum refert: et Josias vir sanctus in cāpo magedon ab egyptioⁱ regeᵏ confoditur. Jesus quoq; filiusˡ Josedechᵐ sacerdos magnus quamq; in typo precesserit saluatoꝝ/ qui nostra peccata portauit: et alienigenam sibi ex gentibus copulauit ecclesiam: tamen secundum litteram post sacerdotiū sordidatus inducitur: et stat diabolusⁿ a dextris eiꝰ: z candida illi deinceps vestimenta redduntur. Superfluum est de moyse z aaron scribere qui ad aquam contradictionis offenderunt deum: et terram repromissionis non intrauerūt. Cum beatᵒ Iob angelos quoq; et omnem creaturam peccare posse commemoret dicens. Quid enim? nunquid homo mūdus est coram deoᵖ: aut ab operibus suis sine macula vita: si contra seruosᵠ suos non credit: et aduersus angelos suos prauū quid reppererit: quanto magis habitantes in domibus luteis de quibusʳ enim et nos de eodē luto sumus. Tentatioˢ est vita hominis super terrā: de celo etiam cecidit lucifer q̄ mittebaturᵗ ad suas nationes z ille qui in paradiso deliciarum interᵘ duodecim nutritus est lapides vulneratus a morte dūˣ et ad inferna ʸ descendit. Uñ z saluator in euangelio. Videbā (inq̄t) sathanam quasi fulgur de celo cadētem. si altissima illa sublimitasᶻ cecidit: quis cadere non possit? si in celo ruina: cūto magis in terra est? tñ cum ceciderit lucifer immo post casuz coluber antiquus: virᵃ eius in lubisᵇ

Daniel. xiij. a.

Zach. iij. a.

Ysa. vij. a. Esaie xiiij. c.

Luce x. d.

Job. xv. b.

Job. xl. c.

Diabolꝰ mortē xpi ē in inferno relegatus.

Job. iiij. d.

a ¶ Sublimitas i. lucifer.
b ¶ In lumbis eius. quo ad tentationem virorum. in quibus vt dicitur sedes luxurie est in lumbis.
c ¶ Angelos. quo ad naturaz corū: nisi essent cōfirmati p gratiam. vñ Plato in thimeo. Dñ deoz quoz opifex paterq; ego: natura quidem dissolubiles: me autē sic volente indissolubiles.
d ¶ Cora deo id est cōparatione domini. ℣.
e ¶ Si contra seruos sez moysen z aaron. de q̄bus dixit. ℣.
f ¶ Quāto. ℣. xiij. q. j. si ergo.
g ¶ De quibus. i. de numero quorum.
h ¶ Tentatio q̄ morte christi diabolꝰ est relegatus in inferno et erit ibi ligatꝰ vsq; ad tempus antichristi: tunc soluetur nō a penis sed a vinculis: vt exerceat vires suas in malos.

Luxurie sedes vbi est.

hypocrite sunt in cis similes.

j. Co. xij. a.

s ¶ Umbilicū. quo ad tentationē feminaꝝ in quaꝝ vmbilico sit esse sedes luxurie. vnde Aug. sup eudem locū semē cōtrꝰ virtus inesse lūbis: feminis in vmbilico perhibet. qz ḡ diabolus vtriq; sexui p luxuriam dñatur ad viros loquēs quemēter dixit virtꝰ eius in lumbis eius: et potestas eius super vmbilicumᵃ ventris eius: obumbrāturᵇ in eo arbores magne et dormit iuxta iuncumᵇ et calamum et caricem. Ipse est rex omnium que in aquis suntᶜ vbi scilicet voluptas et luxuria et propago et irritatio nuptiarumᵈ. et infra. Trāsiuimus ad secundam partitionem i qua negat eos qui tota fide baptismum consecuti sunt / deinde posse peccare: et docuimus q̄ ex precepto deᵉ omnis creatura sub vitio sit. non q̄ vniuersi peccauerint: sed q̄ peccare possint: et simili ruina stantiumᵇ metus sit.
Euidenterᵍ itaq; ex premissis apparet nonnullos charitatem habere: quam postea criminaliter delinquendo amittunt: q̄ si quis contendat non de virtute sed de virtutis opere debere intelligi / deliberet quid respondeat de innocentia ade: de iusticia moysi: de z quid et ceteroꝝ: qui plena fide ad baptisma accedentes: licet postea prolapsuri sunt: tamen celestia dona degustant: et spiritus sancti fiunt participes: vt non solum ante humanos: verumetiam ante dei oculos ex aqua tantum et spiritu sancto inueniantur renati: qui si charitatem dei non habent: ante dei oculos aqua tantum regenerarentur / non spiritu sancto. Opera enim seu sacramentoꝝ participatio (nisi ex charitate procedāt) apud deū nec iusticiam: nec innocētiam prestant. Si enim (inquit apostolus) habuero omnem fidē: ita vt montes transferam: et si distribuero omnes facultates meas in cibos pauperum: et si tradidero corpus meum ita vt ardeam: charitatem autem non habeam: nichil michi prodestʰ. Sed quia de predestinatis ad vitam a nonnullis conceditur q̄ charitatem amittant et amissam recuperent. De reprobis etiam dicendum est: an ipi charitatem habeant: qua amissa postea damnentur.
De his ita scribit August. in libro de correctione et gratia.
Apostolus sciens nonnullos diligere deum: et in eo modo vsq; in finem nō perseuerare: mox addidit[m] his qui secundum propositum vocati sunt sancti ꝛc. In eodem. An adhuc iste nolens corrigi poterit dicere quid ego feci quod non accepi[n] quem non constat accepisse: et sua culpa quod acceperat amisisse. Possum inquit possum oīno quando me arguis dicere q̄ ex bona vita in malam mea voluntate relapsus sum: adhuc quid ego feci quod non accepi? accepit enim fidem que per dilectionē operatur: sed in illa vsq; in finem perseueranti am non accepi. In eodem. In bono illos volebam q̄ualidubio manere: erant vtiq; in bono: sed in eo non permanserunt. In eodem. Propter huius vtilitatem secretiᵒ credendū est quosdam de filijs perditionis non accepto dono perseverandi vsq; in finem in fide que per dilectionem operatur incipere viuere et postea cadere ꝛc. multa sikiᵖ de reprobis. In euangelio[q] etiā. Ut perseuerauerit vsq; in finem ꝛc. In eodē. Iterum homo iste incipit ꝛc.
Item in eodem.

Charitas semel habita nō amitti.

Rom. viij.

Mat. x. c.

a ¶ Umbilicus. id est postq̄ dixerat sum[m] q. d. deum ꝛc.
n ¶ Non accepi. perseueranti in charitate z in bonis operibus.
o ¶ Secreti. i. propter secretaz hanc dispositionem dei que vtilis est. alīs enim est hic/ vtilitatē
p ¶ Similia. dicit in eodē idē Augustꝰ.
q ¶ In euangelio scripsit sumit idē Augustꝰ nuo ista exēpla.

Universidad de Deusto Biblioteca

Randū ¶ Ire illud euāgelij. non qui incipit. q̄ hec auctoritas euāgelij et sequens gregorij videtur inuere q̄ reprobi futuri charitate no habeāt eas ponit Gratianus: et postea soluit.

b ¶ Alii. hic dicit pōt. Cepit multi q̄ desinūt: vltia p̄mia q̄ dāt. distinguēs hic vir a ille puer.

¶ Illud autem. hec est quitapar. 2 dic. in qua magister loquit de hypocritis q̄ aurū vident coram ppo: sed coram deo sterc⁹. et hoc ꝓbat Gra. p. ca. seq. Io. de fan.

c ¶ Qui seducit. hec est rota p currēs gratiam vult enim determiare capitulū Gregorij q̄ statim sequit. s. eo. circa ad hoc.

d ¶ Ut lenatharan. q. d. sine p propriam suggestionē sine p malum hoiem et dānatū quē diabolus replenit malicia per suggestiōis ministrū.

e ¶ Repletꝛ. tricticta.

Auruz ꝓ sapiētia ponit. f ¶ Aurū. pro sapientia ponit aurū. s. e. dicit. puncti. 2. ita aliter ꝙ hic sumitur.

Casum ponit. g ¶ Ius. Exponit Greg. i canone isto illa verba tob. sup illo sub ipso erunt radij solis et sternet sibi aurū ꝙsi lutū. Prio ergo dicit q̄ p aurum designant hypocrite: q̄ quasi dealurati sunt cum in superficie videātur hre virtutes nec habeāt. Secūdo dicit q̄ huiusmodi hypocrisis detegitur in hac vita. q̄nq; ante finē/q̄nq; i fine/q̄nq; nunq̄. et cū detegit tūc aurū quasi lutū sternit. Ultio dicit quā vltimate ꝓsequant predestinati sine huiusmodi hypocrite faciunt bona sine publice cadāt in peccatuz nā q̄ bonā opationē inuitāt ꝓseueraturos ad bonuz operādū. q̄ casum reddāt bonos cautiores

h ¶ Amittere hec de hypocritis intelligenda sunt qui videnꝫ deaurati fulgidi: et hre fructꝰ eoz in superficie eoz nec sunt nec habent. et qui caret vna caret oibus di. v. c. fi. et de pe. di. v. ꝓsideret

i ¶ Ipsa quoq; virtus. i. op⁹ virtutis. et ita fere per totum.

k ¶ Innotescit. Id est ꝓ videt

l ¶ Appetit. ab alijs.

m ¶ Virt⁹. putatiua.

n ¶ Etiam ante homines. i. in cōspectu hominū.

o ¶ Curauit. s. e. dist. ver. ite ꝙ. per. ꝙm Augusti.

p ¶ Per aliqd. i. ꝙtū ad aliqd ꝙz ad bona opa

q ¶ Operepretium. id est vile credimus. si aperiamus quomodo de vltio disponit ad vtilitatez altoꝝ et hoc est sepe enim ꝛc.

r ¶ Ordinis. Id est intellectꝰ tropologicus.

f ¶ Angustā. arta est entz via que ducit ad vitam. vnde Virgilius. Facilis descensus auerni. Sed reuocare graduz/supasq; euadere ad auras. Hoc opꝰ hic labor est. pauci ꝙs equus amauit Iupiter aut

Hypocrite virtutes deaurātur.

Via ꝑ ardua ē arta.

ardēs euerit ad erhera ht⁹ Dūo genus potuere.

a ¶ Exemplo. hi sunt q̄ ad semipternam vitaz primos nūc sacio suo opitulāte deducunt. vt xxij. questiōe ij. primum. Et hoc ergo colligē ex q̄ sensu illud accipitur.

b ¶ Arti. 6. i. impedimento.

c ¶ Lapsum. Felix quem faciunt aliena pericula cautū. s. xxvij. q̄. j. ca. j. ¶. de conse. disti. j. hi duo. Et dicit Seneca. Ruina precedētium solet esse doctrina sequentium. ad hoc. s. eos. si cū in fine.

d ¶ Qui vero. Soluit Gratianus auctoritatē inductam. s. eadem distinctio. ¶. cum ergo. ca. charitas. ad hoc q̄ charitas amitti non possit. et hac occasiōe dicit dolum in charitate creatum esse ostendit: et de luciferi excellentia multa subūngit.

e ¶ Negātur. s. e. ¶. cum ergo. 2. ¶. ergo sum. et ca. charitas.

f ¶ Unde in euangelio. Mathei.

g ¶ Donum celeste. id est doctrinam euangelicam.

h ¶ Ad penitētiam. per baptismū. hoc est expositum. s. e. si enim.

i ¶ In veritate. s. xvj. q. j. vltis. contra.

k ¶ In veritate. id est i charitate. et hoc dicit exēplo⁹ suo eos q̄ perseueraturi sunt accendunt: vñ plerūq; cōtingit vt ipsum hoc q̄ bene videntur viuere nō sibi sed potius solis electis viuant: dum exemplis suis ad bene viuēdi studia ꝓseueraturos altos nō perseueraturi ꝓuocāt. sepe enim quosdā videmꝰ ad viam ingredi: ad locū ꝓpositū festinare quos aliq̄ qui cūtes conspiciunt sequūtur cūdēq; pariter locū petunt: sed fit plerūq; vt irruēte aliquo ipticationis articuloꝰ post se redeant qui prius bāt: et hi ad locū peruenīant q̄ sequebāt ur. ita nimirū sunt illi qui non ꝓseuerant: et via sctitatis arripūt. Idcirco em̄ virtutis iter nō perseueraturi inchoāt: vt eis qui puēturi sunt viā qua gradūtur ostendant quoz etiā casus vtilitate non modica electoz. ꝓcedūt ser uit: qi ipsoz lapsum⁹ dō cōspicūt de suo statu contremiscūt et ruina q̄ illos dānat istos humiliat. addiscunt enim in supni aduteriꝰ protectione confidere dum pleroſq; conspicūt de suis virtutibꝰ ꝓsumentes ceciditsse. q̄ ergo videntur bene agere reprobi: quasi planū iter electis sequentibꝰ demonstrant. quando vero in lapsum nequitie corruunt electis post se pergētibus quasi canēdam superbie foueam ostendunt.

Quodꝰ vero reprobi negantur⁹ comedere panē qui de celo descēdit: vel bibere aquam viuam: non sic accipiendū est: vt a charitate penitus credantur alieni: s̄z vt in charitate radicē fīgere non intelligant. Aliud est enim bibere vel mā ducare atq; aliud degustare. Unde in euangelio⁶ de christo legitur. Et cum gustasset noluit bibere. bibit ergo aquam

Mat. xxvij. d.

ea aliquatenus communicat: a qua postea delinquēdo recedit. de quibꝰ apostolus dicit. Impossibile est eos qui semel illuminati sunt: et gustauerūt donumꝰ celeste: 2 post hec ofa prolapsi sunt rursus renouari ad penitentiāᵏ. hinc etiam dīa dolus in veritate ¹steriſse non in ea creatꝰ esse negat. fuit em̄ in veritate cōditus: sed dū de se superbiēdo ꝓsumpserit: alteri nus ab ea factꝰ est. In veritateˡ aūt quō esse creatus phibetur si sine dilectiōe fuit conditoris creatꝰ esse probat: aut quō bonus a deo conditꝰ asseritur: si nihil diuine dilectiōis in sui creatione acceperit? quō autē superbie motꝰ sine vicio extitit: si cōditorē suū nullatenus dilexit? aut quomodo par sine excellētioz ceteris creatus dicitur si nōnullis eoz in amore dei conditis hic ab eius dilectione vacuꝰ factus est? Unde autem hec differētia ¹ inter bonos et malos angelos ꝓcessit: si ex creante iniustus videtur deus: qui ante peccatuz infert penamᵐ: vel qui hoc punit quod creādoⁿ infudit: si autem nō ex creante cum non ex traduceᵒ cōstat: restat vt ex ꝓprie libertatis arbitrio vicium supbie angelicā naturam ꝓcesserit. bona ergo condita est que suo vicioᵖ a bono in malū cōmutata est. s̄z quomodo bona esse potuit si dilectiōe penitus caruit: neq; enim angelus nobis similis⁹ sacrus est quos vsq; ad certum tēpus et ratio infirmitas grauat vt neq; virtus/ neq; vicii vllum locum in nobis obtineat. Accepit ergo dilectionē in sui creatione sicut 2 ceteri: de qbus dicit. angelice ꝓtutes q̄ in dei amore pstiterūt. nō aūt q̄ diligere deū ceperūt: sed q̄ in eiꝰ amore perstiterunt: que ex creatione diligere ceperant: vt principium digne dilectiōis omnibus credat esse cōmune. perseuerātia vero eoꝝ tñmodo intelligat qui in retributione hoc accipere meruerunt: vt confirmari viteriꝰ cadere non possent: 2 hoc de se certissime scirent. Uñ bñ apud

allegando.

l ¶ Differentia. q̄ alij sūt bōi 2 alij sunt mali.

m ¶ Penam. eternam. qō nūq̄ fact. ar. s. xl. q. iij. illis plane.

n ¶ Qd creando. non enim ꝺz punire quod ipse approbauit. vt xxij. questiōe. iij. Nabuchodonosor. ff. ad. l. iul. ꝺ adulter. si vxor. in fine.

o ¶ Ex traduce. qui angeli non fuerūt ex tradu ce. i. ex pricipe materia. sicut nec alia. s. xxij. questione. ij. inoyses.

p ¶ Suo vicio Sed vnde fuit primus motꝰ angeli ad malum? Dic q̄ ex libero arbitrio fuit: sed i libero arbitrio nō fuit malum. Unde ergo prouenit malū? dicas q̄ libero arbitrio fuit quedam libertas: et ex illa libertate cecidit in malū. hec ē difficilima questio.

q ¶ Similis. cū angeliᶜ tātum fuit post creationem capax rationis: s̄z homo nō/ donec fuit adultus.

Hebr vj. a.

Angeli nō fuerunt ex tradu ce.

Malū vñ. pue nit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Mayem in geneſi circa principium.
b ¶ Lucas ſ. xvj. q. ij. viſis. ℨ. vbi dicit q̄ charitatē negāt habere in celo: ℨ forte dz nō habuiſſe: qz nō perſeuerauit. qz non dz factū niſi duret factum vt. ſ. e. di. j. cogitatio. z. l. di. diuortiū. Sed forte nunq̄ habuit charitatem vt dicitur in contrario. Uō magis per hoc dicit allegādo z ſm hoc omnia cōtraria intelligūtur: nō d charitate quā non habuit: ſed quam habitur⁹ eſſet li recuſſet.

Gen. i. a.

c ¶ Principiū eſt preciptum opus inter prima operandi: vel primꝰ et dignior inf alios angelos quoruz miniſterio paratur z ptz via ad deum.

Job. xl. b.

d ¶ Uiaruz. i. operuz. ſicut eſſe in via cōtinetur veſtigium itinerātis: ſic in qualibet creatura ē via qua quis ducitur ad intelligendam potentiam dei.

Behemoth q̄ ſi lic interpretat. Eſaie xliij. D Ezec. xxxj. a

e ¶ Beemoth. id eſt diabolus beemoth interpretatur aial in mundum. quia diabolus ꝑpter ſuperbiam a celeſti beatitudine rāq̄ immūdum animal alienus factus eſt.

f ¶ Primū. i. principiū. nō enim pt̄ creauit hūc q̄ alios. vñ in ſalomone. ℨ. ibi. q̄ viuit in eternuz creauit ota ſimꝫ

g ¶ Quid. verba Gregorij exponentis predictam auctoritatem ezechielis.

Deꝰ ꝑ. ſumit

h ¶ Habuit. ſcilicet.

pi⁹ dili i

i ¶ Cuius. cū gere il- enim plus poteſ- dꝫ ſtarus z pulchritudinis ꝑfectionis et commodi inſtam fuerat ideo magis diligi preſumebatur. arg. tribuit ē. ij. q. v. ḡro. z. ſ. diſtin. iij. ℨ. quod autem. z. c. ſepties.

morꝫ ſen⁹ priuus celū: deinde firmamentum factū eſſe dicitur quia numeruz angelica natura priuus equaliter ſubtilis in ſuperioribꝰ eſt condita: poſtea in perſiſtentibus in amore fuit cōditoris mirabiliꝫ eſt confirmata. Hinc etiā Greg. in moali. multa de perfectione angelice creationis replicans charitate negat repletum: nō ea pmiſ⁹ vacuū⁵ aſſerit quaſi pentus caruiſſet: nunq̄ ea q̄ de eꝰ excellentia dicūtur / conuenīter de eo intelligi poſſent.

Quicpiū[c] enim (inquit beatus grego.) viarū[a] dei beemoth[e] dicitur: quia nimirum cū cuncta creans ageret hūc primū[f] condidit quem reliquis angelis eminētioꝛem fecit. huius primat⁹ eminētiā conſpicit prophet⁹ cum dicit. Cedri non fuerunt altiores illo in paradiſo dei: abietes non adequauerūt ſummitatē eius platani non fuerunt equales frondib⁹ eius. omne lignū pulcioſum paradiſi dei nō eſt aſſimilatū ei/ z pulchritudini eꝰ: quontā ſpecioſum fecit eum in multis condenſis frondibus.

Quid[g] nanq̄ accipi in cedris et abietibus z platanis poteſt niſi illa virtutū celeſtiū procere celſitudinis agmina in eterne letitie viriditate plantata? que ḡuis excelſa cōdita ſunt: huic tamē nō ꝓlata ſunt nec equata. qui ſpecioſus fact⁹ in multis condenſiq̄ frondib⁹ dicit: quia ꝓlatū ceteris legionibus rāta illū ſpecie pulchriorem reddidit: ḡta ei ſuppoſita angelorum multitudo decoraut. Iſta arbor in paradiſo deo tanto māgis obſequi tenebatur z plus punirī debuit cum non fuerit obſecutus. ar. C. de conduc. et procura. conductores. in fi lib. xj. z grauior facta delicta cē. vt. xj. q. iij. precipue. xl. diſtin. homo chriſtianus. j. e. diſtinc. v. conſideret. ℨ. e. diſtin. j. ℨ. hic itaq̄. ſ. xvij. q. iij. qui peccat.

h ¶ Tu ſignaculum dicitur ſignaculum propter virtutes exꝓſſas quas recepit a domino.

i ¶ Plenus. id eſt plenā ſcientiam habens: et ꝑfectionē decoris et charitatis

Ezec. xxviij. c.

m ¶ Dcio verbo. hoc ſcilicet ſignaculum.

n ¶ Quo. id ē in. q̄ ſubtilior eſt natura. i. diuine nature capactor ratione z intellectu.

o ¶ Eo. id ē in tantum.

p ¶ Similitudo domini. id eſt gratia z dilectio que erat deo ſimilis in illum.

q ¶ Prophet⁹ ta. Scilicet Ezechiel.

r ¶ Omnis lapis. id eſt omnis alius angelus.

ſ ¶ Pcioſus. Id eſt pulcher: decore virtutuz fuit.

t ¶ Opertimētum tuum id eſt inferior eo. ſicut veſtimētum eſt inferius/ et indignius ſe induente. vel ornabat eum ſicut veſtimentum ornat aliquem.

Ezec. xxviij. c.

v ¶ Sardius. hos etiam lapides enūerat ler ff. de pub. et vet. interdum ℨ. ſpecies. Qualiter autem hi lapides veniāt in contributionem dicit lex. ff. ad. l. rhodi. l. ij ℨ. cuz

in eadem.

x ¶ Diſtinctiones. ē. diſtin. lxxxix. ad hec.

a ¶ Auro. vnde dicit lex q̄ ſi auro gēma iungat nō ceſſat auro. ſed ecōuerſo auꝝ cedit gēme ff. de aur. z ar. le. ſi nō ſunt. ℨ. preterea nemo.

Ezec. xxviij.

b ¶ Sapbie. no. per canonez iſtuz ne incepiſſe ex ruina angelorum. bonu eni z equū fuit vt ꝓpter ſuperbiam lucifer puniretur.

Iuuȝ incepit.

c ¶ Ultio. i. g vitium ſuperbie nō ſunt repleta.

d ¶ Charitaſ Arg. q̄ diabol⁹ charitate nō habuit. vt. xvj. q. j. viſis. ſed cū eſſet rōnis capax ingenite ꝓtectoꝛ rationē z intellectu.

Diabolus an habuit charitatē.

e ¶ Quo. id ē in. q̄ ſubtilior eſt natura. i. diuine nature capactor rationē z intellectu.

o ¶ Eo. id ē in tantum.

p ¶ Similitudo domini. id eſt gratia z dilectio que erat deo ſimilis in illum.

q ¶ Prophet⁹ ta. Scilicet Ezechiel.

r ¶ Omnis lapis. id eſt omnis alius angelus.

ſ ¶ Pcioſus. Id eſt pulcher: decore virtutuz fuit.

t ¶ Opertimētum tuum id eſt inferior eo. ſicut veſtimētum eſt inferius/ et indignius ſe induente. vel ornabat eum ſicut veſtimentum ornat aliquem.

Ezec. xxviij. c.

v ¶ Sardius. hos etiam lapides enūerat ler ff. de pub. et vet. interdum ℨ. ſpecies. Qualiter autem hi lapides veniāt in contributionem dicit lex. ff. ad. l. rhodi. l. ij ℨ. cuz

Ezec. xxviij. d.

namentū ſuū habuit: quorum dū claritatē tranſcenderet: ex eoꝝ cōparatione clarior fuit: de cuius deſcriptione adhuc ſubiungit. Aurum opus decoris tui: z foramina tua in die q̄ conditus es ꝓparata ſunt. aurum opus extitit decoris ei⁹: qz ſapientie claritate canduit quam bñ creatus accepit. foramina vero idcirco in lapidib⁹ fiunt: vt vinculati auro⁸ in ornamenti cōpoſitiōe iungātur: et nequaq̄ a ſe diſſideāt quos interſitum aurum repletis foraminibus ligat. Humor ergo lapides in die cōditionis ſue foramina ꝓparata ſunt: qz videlicet capax claritatis eſt cōditus: quam repleri voluiſſet: angelis ſtantibus tanq̄ poſitis in regis ornamento lapidibus potuiſſet inherere. ſi enim charitas auro ſele penetrabili ꝓbuiſſet: ſacris angelis ſociatus in ornamēto vt dixim⁹ regio lapis fix⁹ maneret. Habuit ergo lapis iſte foramina ſed ſuperbie[b] vitio[c] charitatis[d] auro non ſunt repleta. Nanq̄ idcirco ligant auro ne cadant idcirco iſte cecidit: qz ertiā perforatus manu artificis amoris vinculis ligari contemſit: ſic autem ceteri lapides[e] qui hic ſimiliter fuerant perforati penetrantes ſe mutuem charitate ligati ſunt: atq̄ hoc in mutuere iſto cadente meruerunt: vt nequaq̄ tam de ornamēto regio cadēdo ſoluant. Huius ꝓcipatus celſitudinē adhuc idē ꝓpheta intuens adiungit. Tu cherub extent⁹[f] z pregens in monte ſcto dei / et in medio lapidū ignitoꝝ ꝓfectus ambulaſti Cherub quippe plenitudo ſcientie interpretat: z idcirco iſte cherub dicit: qz tranſcē diſſe cunctos ſcientia non dubitatur: qui in medio ignitoꝝ lapidum perfect⁹[g] ambulauit qz inter angelorum corda charitatis igne ſuccenſa: clar⁹ gloria conditionis extitit quē bene extentum ac pregentem dicit. Dē em̄ q̄ ꝓgimus obūbrauit: qz cōparatione claritatis ſue obumbraſſe ceterorū claritatē credit / ipſe fuiſſe extentus z pregens reperit. relt quos eni q̄ obūbrando operuit: q̄ eoꝝ magnitudinem excellentia maiore tranſcendit. Ex ergo illic⁹ ſpecioſus in multis frondibus: q̄ illic ſignaculum ſilitudinis: q̄ illic cherub illic ꝓtegens dicit: hoc hic voce[h] dominica beemoth iſtevit rum dei principū vocatur: de quo idcirco tā mira in quibus fuit et que amiſit inſinuat[i]: vt hoi oſtendat quid ipſe ſi ſuperbiat de electiōis ſue culpa paſſurus ſit: ſi feriendo illi parcere noluit: quem creādo in gloria rāte claritatis elenauit. cōſideret ergo homo elat⁹ quid in terra mereatur ſi angelus ꝓlatus in celo de celo in terrā proſternitur[k]?

Ezec. xxxj. a

Ultius reſiſtere eſt vere poſſe.

Job. xl. c.

Charitas aūt[l] que in aduerſitate deſeritur ficta[m]: id eſt fictilis z fragilis eſſe perhibet. Sicut fides ex qua charitas procedit: ficta id eſt fragilis apud apoſtolum eſſe negat: ſimiliter charitas que i aduerſitate deſeri pōt: dicitur vera nunq̄ fuiſſe. Sicut eni hieronym⁹ contra iouinianum ſcribit. Omnis creatura ſub vitio eſt. non q̄ ois peccauerit: ſz qz nulla eſt que peccare non poſſit. poſſe[n] aūt peccare (vt auguſtinus ait) non eſt aliq̄d poſſe: immo aliquid nō poſſe. Unde ille ſolus vocat⁹ oſpotens q̄ hoc non pōt qz oia pōt que poſſe eſt aliquid poſſe. Sicut ergo eius compatiōe q̄ mutabilitatem neſcit ois creatura vitioſa dicitur. qz mutabilitatis eſt capar iurta illud. Nō iuſtificabit in cōſpectu tuo ois viuēs. z aſtra[m] nō ſunt mūda in conſpectu eius. ſic cōparatione ei⁹ creature q̄ mutationē non recipit ois creatura que ꝓmutatur nō vera: ſed vana eſſe probatur. Unde Omnis homo mendax eſſe dicitur z vanitati ſimilis fact⁹ Hunc etiā[n] eccleſiaſtes cuncta que ſub ſole fiūt: id eſt que tempoꝝ viciſſitudinem recipiūt non tantūmodo vanitas q̄ omni creature rōne mutabilitatis ineſt: ſed etiā vanitas vanitatū vanitate ꝓmutatiōis quā recipiūt eſſe dicuntur. Sic ergo cōparatione diuine charitatis nulla

primo charitas que deſeruut.

k ¶ Ficta. id eſt fragilis et nō vera reſpectu g manētis. vel nō fuit reſpectu charitatis diuine. ad qō ſiſtit q̄dā idu cit. in fi. cōcludit verā charitatez deſeri poſſe.

l ¶ Poſſe aūt. ex q̄ eni reſiſtere vitio eſt verum poſſe: ergo nō reſiſtere eſt nō poſſe: ſed nō reſiſtere eſt peccare: et ita poſſe peccare eſt nō poſſe reſiſtere. et ita eſt argu. a ꝓtarijs argu. xxxij. q. iij ſicut fatiſ eſt. et q. v. ſicut enim.

m ¶ Et aſtra. Id eſt angelus.

n ¶ Hinc etiā eccleſiaſtes i ſalomone.

Pſal. cxliij.

Pſal. cxv.

Pſal. cxliij.

Eccl. j. a.

Universidad de Deusto Biblioteca

diuisio

HEc de charitate. Hec diffi. diuiditur in tres. In quarũ pma pbat. p. xũ. auctoritatem qui semel penitentiã ageret non peccaret. Ex intelligitur de perfecta per locum a destructione. Secũda ibi. Sed ẏba. Tertia ibi. Ex persona. Quarta ibi. Hac auctoritate. Quinta ibi. Qđ ante. Sexta ibi. Ecce cunus. Septima ibi. Item ꝙ. Octaua ibi. Sine anté. Nona ibi. Nis auctoritatib⁹. Decima ibi. Auctoritas. Undecima ibi. Quãꝫ. Duodecima ibi. Penitẽtia ergo. Ja. de fon.

a Hec ẽ charitate cõmunat septẽ gratiãs. In secũda enim diffi. hãc questionẽ quam hic tractat diffuxit. ẏ huiꝰ grã altã pẽnisit. an ẏ charitas semel habita amitti possit. quã precedenti diffi. tractauit. nũc aũt ad ppositũ suã reuertit̃ dicit hec de cẽ.

hic incipit tertia diffi. in qua ea q̃stio tractat. an pnia sit iterãda an nõ. ꝙ sit iteranda multis auctoritatib⁹ exẽplis pbat. Dicimus ergo ꝙ iteranda est. i. iterũ puniẽdus est si denuo peccet. i. septies. vbi aũt dr ꝙ penitentia non est iterãda dicimus ꝙ de solẽni est intelligẽdũ q̃ cũ sit sacramentũ nõ dz iterari. Arg. i. q. i. ꝙ quidã. ẽm consuetudinẽ maxime quarũdã ecclarũ et hoc sup eodẽ crimine sup diuersis aũt credit. S. solẽnẽ iterari posse. arg. j. ea. diffi. ẽnulo. hanc questionem sic tractat. Ba. Primo ponit optimonẽ illoꝝ q̃ dicũt ꝙ penitentia non est iterãda: qz eã non sequit̃ mortale peccatũ. si eñ eã sequit̃ mortale potẽs illa pnia vera nõ fuit: nec veniã obtinuit. et ad hoc multas auctoritates iducit vsq; ad ·S. ẏba. et incipit ibi soluere predictas auctoritates. postea ab illo ·S. ꝙ aũt. pbat auctoritatib⁹ et exẽplis ꝙ penitẽtia sepe iterat. post inserit q̃ sit vera et que sit falsa penitẽtia. qua occasiõe subiungit an penitentia sit danda an neganda et qui vult agere penitentiam de vno peccato et remanet in aliꝭ.

b Vera pnia. hꝰ falsũ ẽ: qz si ex charitate penituit ꝙ fuit. a saluarẽt si tũc decederet dum sic penitet bat. auctoritates aũt q̃ in ẏrio iducunt nõ ad diuersa tpa sed ad idẽ sunt referẽda. vt. j. eo ·S. sed ẏba. vt. i. eo tpe quo penitet habeat ppositũ non pmittendi deceterο.

Pnia effectꝰ ẽ.

PEnitẽtia est. i. gratia que vere penitenti infusa est facit eũ preterita plangere. et eum inuitꝫ vt caueat ne cõmittat que flenit. qđ hic traditur potius est effectus penitentie q̃ diffinitio.

Pnia ẽ iteranda.

DEc de charitate breuiter scripsimus ꝙ pter eos qui penitentiam negant reteneri posse aserẽtes ꝙ sicut charitas semel habita nunq̃ amittitur: ita penitentia semel vere celebrata: virtus esse vera probatur. aut cõparatione eius que non deseritur: illa que amittitur vera esse negatur. sicut autem omnis creatura suo modo bona et vera esse dicitur sic et charitas que deseritur suo modo bona et vera esse monstratur. alioq̃n a nullo desereret si nullo modo in eo esset. quod enim nullo modo vere est/nullo modo deseri potest. q̃ si aliq̃ modo vere deseritur: et aliquo modo id vere esse oportet.

Distinctio. iij.

DEc de charitate breuiter scripsimus ꝙ pter eos qui penitentiam negant reteneri posse aserẽtes ꝙ sicut charitas semel habita nunq̃ amittitur: ita penitentia semel vere celebrata: nulla sequenti culpa maculatur. si vero criminalis culpa illam aliquãdo sequit̃ vera penitentia non fuit: nec veniã vnq̃ a dño impetrauit. Nõ ex diffinitione ipsiꝰ pnie et multorum auctoritatibus pbare contendunt. vt eñ Ambr. ait in quodam sermone quadragesime.

PEnitentia est: et mala pterita plãgere: et plangenda iterꝫ non cõmittere. ẏ

Idem in libro de vnica pnia.

REperiuntur qui septus agendam penitẽtiam putant: qui luxuriantes in xpo. nam si vere in christo penitentiam agerent: iterandam post ea non putarent: quia sicut vnum baptisma: ita et vnica penitentia. Uex preteriti semper nos debet pentere peccati: sed hoc delictorum leuiorũ. Ut ego facilius inuenit: qui recte seruauerit innocentiam

f Qui luxuriantur. id est fontcanitur spiritualiter separando se a christo.

g Nõ putarẽt. i. nõ ꝓmuerent illud agere. vnde oporteret eos deinceps penitere et ẽm hũc intellectũ sic intelligẽdũ est illud qđ sequit: sicut vnũ baptisma sufficit ad deletionẽ peccati. sic et vna pnia. huic tñ intellectui repugnat. j. glo. Aug. scz semper. j. eo.

h Ja. ẽ. diffi. j. ·S. potest et aliter. j. ea. distin. ·S. sine autem. c. in salicibus.

i Unica. i. irreiterabilis.

k Semp nos dz. scz semper vere penitere. sed de mortalib⁹ raro contingit. vnde addit. ar ego et. quasi dicat tta de facto cõtigit sepe. scz ꝙ quis habes penitẽtiam de minoribus et compunctionem: sed de maioribus non. vel melius qđ innuit hic distinguo. vt scz penitentia plenioribus mortalibus tm̃ peccatis minutis ea possit iterari: qz non iniungitur penitentia solennis nisi pro grauissimis. xxvi. q. vj. c. vlti.

Delictorum. tamen mortalium.

m At ego. ẽ. diffi. j. ·S. aliq̃ econtra c. sunt q̃ arbitrant.

n Facilius. mirũ est quare hoc dicat cũ multi inueniant in fine penitẽtes resplenduisse et. ẽ. j. q. vij. si quis oẽm. et pauci inueniant ante finem sine mortali petõ. arg. l. diffi. qt tua: sed qđ dr hic intelligit de integritate carnis: scz virginitate. q. d. facilius inuenio q̃ seruet virginitatẽ q̃ qui post corruptionẽ carnis seruet continentiam. Nam tunc facilius cadet. vt. ẽ. diffinc. j. ·S. aliq̃ econtra. ca. sunt qui arbitrantur. vnde et hic.

Pnia ẽ ffectꝰ ma q̃ ẽ.

sacramento q̃sq; et. vt. xxxv. q. vj. ab isto. vel hoc pot intelligi de penitentia pfectissima. que non solum debet peccata: sed etiam peccandi affectionẽ quam nũc habere difficillimum est.

a Congruc. nã penitẽtẽ oportet vitã mutare: qđ ẽ sũme difficile est q: dicit ler ꝙ nõ facilis est mutatio vite: ẏ cũ magno labore animi fit. vt in auf. ẽ mona ·S. hinc. col. j. ar j. e. sane cauendum.

Uite mutatio non est facilis.

b Satisfactõ penitẽtie j. e. di. ·S. illũ autem gregorij. ẏ. satisfactio.

c Causas. i. vitiorum radicẽ nõ enim sufficit ramos incidere.

Vel hoc causas ẽmissis. vel causant fu sas. i. oportunitates vl occasiones q̃ xxxv. dist. valet.

d Ut extra. est quedam assignatio illius penitentie q̃ dicitur operis satisfactio: et intelligitur de pfecta penitẽtia. vt. j. e. ·S. hac auctoritate.

e Puniens in se. arg. expelsum ꝙ quis non potest ieiunare per alium. licet cõtrarium dixerit. h. ẽ. xxxij. distinc. presbyter. sed quicquid sit de aliis videtur ꝙ per filium bene possit quis ieiunare/quia eadẽ persona censetur. vt. xxxv. q. ti. ·S. hac auctoritate. et magis terrẽtur patres in filiis q̃ in filiabus. ff. quod me. cau. l. ist quidem. ·S. viti.

Uossi. vl. a. Ieiunare p alium nullꝰ potest.

f Uirtus. i. significatio et interpretatio.

g Penam tenere. alludit ethymologie vocabuli. vñ. Bernard⁹ clareuall⁹ dicit sup illũ locũ genesis: peniteat me fecisse hoiem sup terram. idẽ est aff dicere. pena tenebit me pro peccatis hominum. tenebit inq̃ me cum venero super terram.

Penitet me fecisse hoiem/ qđ exponit.

h Punitat. habitu non actu. ar. ẽ. di. xxxj. si late⁹. Arga. contra j. ea. prori.

Sapts. Cas⁹. Probat aug. i hꝰ. c. ꝙ hõ dz optinue de peris penitẽ et dolere exẽplo apli q̃ petã per baptisnũ dimissa optinue deplorat. nã tãdiu dz hõ de gra vel fgare q̃diu a pnia sustentat dicẽte dño. vade et amplꝰ noli peccare. et etiam gaudeat de dolore.

i Si apostolus. ẽ. xxxij. q. v. si paulus.

k Peccata. originalia.

l Dimissa. si dimissa gre plorat qz nõ est fetã plena inanatio. de pse. di. iij. c. ij. et iõ timet cadere. et indigni est eũ q̃ nõdũ stabilẽ et. C. de test. milit. i. vl.

m Plorat. Ar. ẏ. de cõse. di. iij. sine pnia. Ar. ẏ. distinc. j. tres sunt actiões. Sz illa nõ phibet q̃n dolẽdo sit sup peccatis iam dimissis. Sz q̃ tam pfectus nõ est penitẽtia intũgẽda.

Joã. viij. b.

n Sup fundamẽtũ. i. fidez.

o Finit. id ẽ deficit qđ tũc fit cũ memoria petri habet: et de petõ non doletur.

p Deficit. i. inutilis est vl efficit inutilis. i. ipsam pniam ad vitã non producit ex q̃ eñ nõ laborat fructũ nõ dz percipe. xvi. q. j. generaliter.

q Penitentia. q̃ precessit.

r De venia. i. dñe mũdicia et spe cẽne bttudinis qua cũ venia affecuꝰ fuerat. q. d. ita reus cõstituit ꝓ confessõ quẽs petm sicut erat pꝰ: sic exponit Sanꝰ j. e. ·S. hac auctoritate.

Dei. ẽ. ita dimissa an remaneant.

s De venia. Nõ intelligas ꝙ pnia redeant pꝰ dimissa. sed qz ita; itrabit gehẽnam aeñ nullum peccatũ esset dimissum. hoc ẽm quosdam: secus ẽm alios qui dicunt peccata iam dimissa redire: vt hec tradũtur. j. e. ·S. hac auctoritate.

t De gratia facte promissionis.

u Datur. sed si precepit nonne sic precepit q̃ possibile. qđ nõ erat in eius pctẽ. ar. ẽ. di. ij. ·S. econtrario. et ca. sciendũ. sed exponi volũtas in te nõ ortatur. i. in re orta ad effectum non perducatur.

v Si cõtigerit. ẽ. xvij. qõ. iij. sunt qui opes. ẽ. xv. q. vij. hꝰ qui j. ea. di. ·S. sine aũ. c. in salicibus.

x Ja estimũ. i. in omelia que sic incipit.

y Penitẽtia. plãgẽ. i. plãgẽdo de preteritis malis dolere vl satisfactione satisfacẽ ẽm precepta ecclie.

z Non perpetrare. i. in nullo mortali pseuerare vel pro posse tam perpetrandi non habere.

a Committat. i. propositũ confitẽdi habeat.

a Dimissum. i. non vere penitet.

b Quid ẽm pdest. q̃ ad vitã etnã j. e. di. sunt plu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

res.nã alia oñ valz occasionalr.J.e.di.pliũ.J.e.di.nihil.
a Qui alt.J.e.septies.ũ.di.l.hi qui.
b Virtus.est effectus penitentie.
c Roductio.ũ.di.xc.si qs mõachy⁹.Ar.J.e.dis.j. vide benignuz.J.ubi em̃ innuit q̃ diu videt

pnia nõ lõga si lõga fuerit culpa.

durare pctm̃ durare dz pnia.sed dic q̃ non dr ibi q̃ pnia nõ debet esse productior pctõ:sz inuiturbi q̃ si lõga fuerit culpa/ longa pnia dz esse. Nõ em̃ erit equũ vt p vnũ⁹ hore fornicatione nõ maior iniungeret ei pnia: sed qs hic dr retorqtur ad interiorẽ pniam q̃cunq; reducto pctõ ad memoriã debeo inde dolere.J.e.iudas.z hoc intelligẽ ŝ pena siue ŝ penalitate quaz sustinem⁹ p pecato primi hois: qz illa est productior.ar.ũ.di.j.si cut primi.

ij.Pe. ij.d.

b Ad demõstrationem.i.ad custodiã humilitatis vt in pauto.xxiij.qõe. iiij. displiceat.
c Miserte. in quaz venit expcto.ũ. distin.v. ad eỹ vero.versꝰ finem.
d Ad emẽdationẽ.i. ad purgationẽ delicti: vt in paralitico.
e Ad exercitationẽ.ũ.e.di.j. sicut primi.
f Necessarie.ad vitã eternam.
g Detinet. pena ad gloriaz dei manifestandã: vt in ceco nato.ũ.distinc.j. exhto.z ad iudiciũ future dãnationis: vt i herode.

Pena quare infligit a deo.

ũ.xxiij.q.iij.nabuchodonosor.z ad cautelã sui z alterum: vt in paulo.z vt studiosius illa vita queraf que erit ab omnibus pcto aliena: z vt sit fideli certandi materia z occasio vincendi qui nõ vinceret si non pugnaret.ũ.di.vj.ℌ.sed pensandum.

Pdde Contritio a mgris sic diffinit.Cõtritio ẽ dolor volũtate assũptus p pctis: cũ pposito cõfitẽdi z satisfaciendi Archi. hic.

k Ira dei.ũ.xj.q.iij.ℌ.si ergo iniuste.
l Perturbatio.ecce q̃d sit ira hois: z q̃d ira dei
m Erfecta pnia.
n Ntentes.

Ola iniũcta a sacerdote.
Cum catena.ũ.di.j. agite.Ar.cõtra.ũ.e.di.iiij.j.facilius.

n Cũ cathena.i.in catena.i.cũ mãdato ecclesie.s.ℌm q̃ ecclesia nos ligauit. z est si.j. q.j. iudices.
o Facẽ ipostur.i.z falsum imponere.s.i. iuste ligaris ab ipso deus em̃ neminem iniuste ligat.xj.qõ.iij.ℌ.si ergo ipostor autẽ dr q̃ falsum aliq̃d ali cui ponit. ff. de edil. edic.l. ob q̃ vicis.ℌ.

Wat. xvj.c. Impostor q̃ dicitur

p Agis.actu vel voluntate.
q Ristor. Subsannare.i. naso torto deridere.
r Inconstãtia. No.incõstãtia reprobari.ff. de pcu.in causa. ff.ũ offi. pcõ.obseruare. Ar. contra.ff.de col. bo. nonnunq̃.
s Usu.cũ p̃ueniunt a tentatione.J.di.v.c.j.
t Ea.i.filia
v Saias. Adhuc est ũ ca. Jllaori quod sequitur.

Esaie

Eccl. xxxiij. d.

x Lauamini. baptismo vel penitentia.
y Mundꝰ, interius.
z Lauatur, exterius.
ȝ Lauaſ.i. illa mũditia nõ est ei ad salutez: q̃ est momentanea nõ pseuerãs vel nõ est mũdꝰ ex toto/sed ad tẽpus vel in parte

Testamentũ impfectũ nullũ est.

Penitẽs vel q̃s dicitur

a Que steuerat.ũ.xv.q.vij.hi qui.
b Solliodox.i.psalmoz.q̃ sũt excellẽtiora de xpo
c Nanis.i.insufficiẽs ad vitã eternã [eloquia. dicunt
d Ormẽdã vel carẽs fructu illius pnie quã nõ se sollicitaſ culpa cui⁹ fructꝰ ẽ vitatio gehẽne z adeptio glie quia.

vulnꝰ.

a Tardius.Ar.J.Vulnꝰ achilleis q̃ quondã ferat hosti.Vulneris auxilium petias hasta tulit.
b Frequẽter.ũ.dis.xcij.diaconi sunt.ℌ.Sed hoc aduerbiũ vir/soluit contrarietatem.
c Ti. Deserunt.peccare.vel q; redeunt ad illa vel ad alia.
d Ad sordes ñ̃ hoc inde sedẽt z tra vt tenet ẽcclesiastice cutine. vt.j. q.j. quisquis.in fi.

Baptizant. Hec vba q̃ hic ponit Greg. tinentunt i lib. tesu filij Sirach qui dicitur ecclesiasticus.

e Baptizantur.i.absolunnt z mũdãt.de.ẽ.di.iiij.nec quẽq̃.
f A mortuo.i. a mortalibus peccatis.
f A mortuo id est a contractu mortui. Tangit quod fiebat i veteri testamento: q̃ si quis tangebat ossa vel corpus mortui hominis imundus erat.vij. diebus postea asperge bat aqua aspersionis.die iij.z.vij. z sic mundabaſ sicut hic tangit: z expõit ũ cõ. di. iiij.nec quẽq̃.

Mortuꝰ tãgens erat vij. diebus imundꝰ

Necessaz.
g Deseratur.finaliter.arg. J.di.iiij.ℌ.filius.
h Frustra. q̃si indecens est pr⁹ soluere. cõtra ũ renũ.litteras.Arg.J.C. de his qui. vt indig.l.ff.nã et testamentũ impfectum nullius est, instit. quib⁹ modꝰ testa.infr.ℌ.j.

Ecclesiastes.

Ecce vrba. Hec est.ff.de stat.in qua soluit(z bene) dicẽs q̃ auctoritates ita sunt intelligende vt tempore confessionis non habeant propositum peccandi. Jo.de fan.
t Sed vba. Hic incipit soluere auctoritates q̃ vident dicere illã pniam nõ fuisse verã quã sequit mortal' culpa.respicit hic pmo illud.c pniam q̃ppe agere
k Nõ cõmittat.i.nõ cõmittẽdi ppositũ habeat:q̃ ergo a malis sic mentẽ removerat vt commissa plangat et plangenda cõmittere non velit: nec satisfacere ne-

gligat vere penitet.licet postea forte casu/ vl infirmitate peccet non ex proposito.
l Committat.opere non voluntate.
m Enchiridion.i.in lib.mannalt. z dicit ab en/ qõ est in/z chyros qõ est manꝰ.i.liber manualis.

Enchiridiõ ẽ liber manualis.

nũ deseratur⁸.qz frustra⁸ velociter currit: qui prius ad metas venerit deficit. Sed verba⁴ diffinitionis non ad diuersa tempora: sed ad idem tẽpus referuntur: videlicet vt tẽpore quo defler mala que commisit nõ committat⁸ quod adhuc eum flere oporteat. quod ex sequentibus verbis eiusdẽ auctoritatis daf intelligi dum dicitur. Nã qui sic alia deplorat vt iterum alia committat⁴ adhuc penitentiam agere aut ignorat aut dissimulat.

Nne Augu.in enchiridion[m]

Nne cauendum est: ne quisq̃ existimet nefandaria crimina: qualia q̃ agũt regnum dei non possidebunt/ quotidie perpetranda: et elemosinis quotidie redimenda. In melius est quippe vita mutanda: z p elemosynas de peccatis preteritis est propiciandus[n] deus/non ad hoc emendus[o] quodammodo vt ea semper liceat impune committere. Nemini em̃ dedit laxamentum peccandi q̃uis miseratꝰ do deleat tam facta peccata si non satisfactio congrua negligatur.

Nne caue-dũ.

Quidã erant q̃ quotidie peccare mortalr nõ vtrabant credẽtes q̃ per elemosinas possent ea peccata redimere. sed erraba cum quotidie sit deus rogandus de preteritis peccatis z nõ emendus vt occasiõe elemosine creda tur quis impune posse peccare nã nulli dat deꝰ licentiam peccãdi: q̃uis deꝰ deleat facta peccata: si satisfactio congrua non negligatur.

Petã publice puniri inter est.

Propiciãdus.l. placãdus
o Emẽdus. id est nõ demus el elemosinas in precio vt manea mus licite i peccato. als dicit.c. elemosinis peccata tua redime ũ.dist.j. medicina.j.eo-ℌ.adhuc instans.j.qõ.vij. exigũt. remissio em̃ peti non dat licẽtiã delinquẽdi. petã etiã publice puniri inest. extra de coll. c. ij. sed tñ nõ debemus temere ad penas plitire.ar.C. de pe. si operis.

Eccl. xxx.d.

Ti vult ordinate dare elemosynã:a seipõ⁹ debet incipere[q]/z eam sibi primo dare.est enim elemosyna[r] op⁹ misericordie verissime.de qua dictum est[r]. Miserere aie tue placens deo.ppter hoc rena-

licet.C.de seruit.presos.nec tenetur aliqua actione qui propter mas conseruandas alienas merces proiecit. ff.de prescrip.ver.qui seruandarum.in prin.
q Incipere.vt habeat cor contritum et dimittat ei a quo lesus est.
r Elemosina.Dicitur ab eli/qõ est deus:z moys qõ est aqua:quia tra extinguit peccatum sicut aqua extinguit ignem.di.xlv.tria.

Elemosina vñ dicitur

s Dictum est.in libro tesu filij strach a salomone.

Elemosina in peccā facta non est ppe elemosinā.

Wat. vj.

a ¶ Cur ero placeam[y]. Nō ergo se fallant q̄ per largas elemosynas fructū vel pecunie se estimant ipsi mirā emere q̄ qui diligit iniqua odit aiam suam: z qui odit aiam suam nō est ei deus misericors: ſz cruDelis. ſi igit vult ei dare elemosynā per q̄ā fit mūda odiat eā ſm ſeculū et diligat eā ſm deū. hac elemosyna: quā ſiat homo p̄mus debet mundari interiora. ergo elemosina pecunie quā ḡs facit manēs i mortali peccato non proprie dicit elemosina: q̄ mortaliter ſit damnabile ſe non incipit: et dum ſibi crudelis exiſtit nō placet deo. ỽ.

Dē quotidianis.

b ¶ Plenibus

c ¶ Quotidiana. ſ. e. di. j. tres ſunt actiones.

d ¶ Oratio j. e. di. vj. qui vult

e ¶ Sarisfaciat. C. de cōſe. di. ſtin. iij. aquam.

f ¶ Pater noſter. q̄ nō impoſuit maior penitētia p̄ venialī q̄ vt dicat pat noſter. vñ dicit. c. q̄ ſufficit perfecta contritio vel confeſſio cordis. ſ. diſtin. j. ca. vl.

Eſaie j. d.

g ¶ Taliter. q̄ ſint filij dei et ita veraciter poteſt dicere pater noſter i quibus non eſt mortale aliquid.

h ¶ Petā delet. non q̄ petā mortalia primo cōmiſſa ea oīno dimittat. ſed q̄ pniam p̄ mortali inuictā relenat. Delet ergo mortalia quo ad penam nō quo ad eſſentiam. ſed venialia quo ad vtrūq̄. ſic z aqua bñdicta de conſe. di. iij. aquam ſale conſpersam.

i ¶ Dimitte. C. de nup impūitis. verſus penicipiū.

k ¶ Quod dicitur. i. dimittim[z]. ar. de aſe. di. ij. reuera. in ſ. ſ. di. xxiij. pſalmiſt. z. q. di. l vj. dñs.

l ¶ Nihil j. de conſe. di. v. nichil. z. c. non mediocriter. ſ. diſtin. lxxxvj. quid prodeſt.

Scimur vt deo placeamus[b].

Item Joānes chriſoſtom[c].

Dē quotidianis breuibus[b] leuibusq̄ petis ſine quibus hec vita non ducit: quotidiana[c] oratio[d] fidelium ſatiſfaciat[e]. eorum eſt enim dicere Pater noſter[f] qui es in celis. qui ſam taliter[g] patri rege nerati ſunt ex aqua et ſpiritu ſancto. Delet omnino hec oratio minima quotidiana peccata[h]. Delet etiam illa a quibus vita fideliuz: z ſcelerate geſta ſed penitendo in melius commutata diſcedit. Sic quemadmodū dicitur veraciter dimitte[i] nobis debita noſtra: qm̄ nō deſunt que dimittuntur ita veraciter dicatur: ſicut z nos dimittimus debitoribus noſtris id eſt fiat quod dicitur[k] quia z ipſa elemoſyna eſt veniam petentibus oīno ignoſcere.

Item Pius p apa.

Jhil[l] prodeſt[m] homini ieiunare et orare et alia religionis opa facere: niſi mēs ab iniq̄tate reuocetur. Ex perſona[n] huiuſcemodi penitētie[o] etiam illud ſmaragdi intelligitur Ille penitentiam agit. ꝛc. Et illud Aug. Penitēteo. ꝛc. Et illud Iſidori. Irriſor eſt et non pe. Et illud Eſaie. Lauamini z mundi eſtote. Item z illud ſoliloquiorum. Inanis eſt penitentia ꝛc. ſimiliter z illud Brego. Aut admiſſa plangūt et baptizantur a mortuo. Illud autem Ambro. Reperiuntur ꝛc. non ſm generalem: ſed ſm ſpecialem conſuetudinem eccleſie de ſolenni penitentia dictum intelligitur: que apud quoſdam ſemel celebrata non iteratur.

Unde Auguſtinus ſcribit ad Macedonianum.

Quāuis[p] caute et ſalubri ter prouiſum ſit vt loc[q] illius humillime penitentie ſemel in eccſia concedat: ne medicina vilis[r] vel min[s] vtilis eſſet egrotis: q̄ tāto magis ſalubris eſt q̄to minus contēptibilis fuerit: q̄s nō audeat dicere deo[t] quare huic homini q̄ poſt primā pniaz rurſus ſe laqueis iniq̄tatis aſtringit adhuc iteq̄ parcis[u]. Huc auctoritate[x] et illud[y] ambroſij determinatur[z] z iterum[a] peccatoꝝ per primam penitentiam venia dari monſtrat. alioquin nequaq̄ iteruz parceret[b] deo[c] qui necdum peccaſſet: ſatiſfactio[d] quoq̄ penitētie eſt. Unde z āplius nolit peccare eundem cum diffinitione intellectum[e] habet. illud autē quod in libro[f] de penitentia dicitur: de perfecta[g] eſt intelligēdum. ſicut enim charitas alia eſt incipiens: alia eſt pficiens[h] alia eſt perfecta[i]: ſic z penitentia alia eſt incipientiū alia proficientium: alia perfectoꝝ. Sicut autē charitati licet nondū

m ¶ Prodeſt. ad vitā eternam. prodeſt tamen [illegible] pniaz ſuger vno peccō, eſt de negāda.). e. diſ. ſi quis autem non habeno. vnde z penitentia nō eſt deneganda ſuper vno peccato dū quo remaneꝛ in aliis. extra de pe. et re. q̄ quidā. Itē ad tēporalia cōſequenda. r. q. j. ſi quilibet. itē ad eternā gratie appoſitionem. j. diſt. v. falſas.

¶ Et perſona.

¶ Nec eſt tertia para diſt. in qua dicit q̄ omes auctoritates q̄ dicunt q̄ penitentia nō ſit iteranda de ſolēni ſunt intelligende. Johan. de fan.

n ¶ Et perſona huiuſcemodi de qua loquitur capi. nichil.

o ¶ Penitentis. ſ. de vno z nō d alio. a's aliud cōmittentis tūc poſtea.

p ¶ Quāuis. ſ diſtinc. j. ſtatis.

q ¶ Illius. i. ſi haberet vilis q̄ cōtingeret ex ite ratione eiuſdem oīe eſt rarū ꝛc. rciū. di. legimus

r ¶ Deo. vel pape.

¶ Hoc auctoritate vere eſt. iij. para diſt. in qua dr q̄ in penitentia ſunt gradus ſicut in charitate ꝛc. Jo. de fan.

ſ ¶ Hac auctoritate. ſ. Guis.

t ¶ Et illud. ſ e. reperiantur.

v ¶ Determinatur. ſ. q̄ de ſolennī intelligat.

x ¶ Iteruz. ſicut dictum eſt. ſ e. ca. pri. Guis. in fine.

y ¶ Parceret. q̄ ſi pr[y] hoi nō peccaſſet: nō ei iterū parcere diceret. ar. ſ. e. diſt. pata eſt quedā dolentis.

z ¶ Satiſfactio. materialiter tenetur.

a ¶ Intellectū. i. vt ad tpa idē referaꝛ ñ ad diuerſa

b ¶ In libro. ſ. e. diſt. ¶. j. pnia eſt quedam.

c ¶ De pfecta. pata. i. perfectorum vel ſufficiēs ad ſalutem vel duratura vſq̄ in fine.

d ¶ Proficiens. i. ad ſalutem ſufficiens.

e ¶ Perfecta. quia gradus ſunt in ea. vt. ſ. diſt. ij. dum ſancta. z precedenti. ¶.

a ¶ Perfecta. i. ad ſalutem ſufficiens.

b ¶ Duratura. hic datur intelligi q̄ quedā dicitur perfecta. i. vſq̄ ad ſinem duratura.

c ¶ Primū modū. quo dicit pfecta. i. vſq̄ ad ſalutē ſufficiens. vt cum quis toto corde doleꝛ et gemit.

d ¶ Perfectionis. q̄ dicit pfecta. i. vſq̄ ad ſinem duratura.

e ¶ Illud aūt. ſ. e. ſi apls.

f ¶ Reuocet q̄ ex leui cā fieri pōt. C. de lib. z eoꝝ. lib. i. ¶. ar. xv. q̄. vij. c. j. dū tamē lege ſit cōprehenſa.

¶ Quod aūt.

¶ Nec eſt. v. pa diſt. in q̄ ꝓbat q̄ etuor auctō. q̄ ſemper per verā pniam dimittūt pcā. Jo. de fan.

g ¶ Q̄ ante. inductis auctoritatib[q] quas inducit qui pniaz nō eſſe iteranda dicit. Et q̄ pnia poſtq̄ peccatur non obtinet veniā incipit. ꝓbare q̄ multas auctoritates z exēpla q̄ pnia ſep[r] iteraſ: z q̄ ſep[r] p pniam remittuntur peccata.

Septies. ſ. dum ſalomonis q̄ expoſuit hieron.

Septies, id eſt p̄ uerſtrate poſuit. Loibus modis z generibus flagitiorū z tribulationum.

h ¶ Septies, id eſt pluraliter ſtrate poſuit. Loibus modis z generibus flagitiorū z tribulationum.

i ¶ Cadit. ad ē affligatur.

k ¶ Reſurgit. i. nō perit ſz pficit vt reſurgit. i. notius opib[s] pficit.

l ¶ Cadit. ſi intelligas hoc de caſu qui fit poſt peccatū mortale eraſi q̄ vt i dic. ſcz vite ſue. z tūc eſt caſus a charitate. Sic intelligas de caſu q̄ ſit p veniale p q̄ cadit a q̄daz

perfecte in baptiſmo datur venia peccatorum: vt q̄uis poſt ea grauiter aliquis ſit peccaturus/ tūc tamen intelligitur eſſe renatus: non aqua tātum (ſicut toulnianus tradidit) ſed aqua et ſpiritu (ſicut ihieronymus contra eum ſcribit) ſic et incipientium penitentie venia non negatur: que quadam ratione perfecta[a] poteſt dici. q̄a toto corde gemit et dolet: licet et alia ratione poteſt dici imperfecta: quia non vſq̄ in ſinem duratura[b]. ſecundum primum modum[c] perfectionis intelligitur illud Johannis os aurei. perfecta pnia ꝛc. Iuxta ſecūdum modū perfectionis[d] illud auguſt. intelligitur. penitentia eſt vindicta ſemper puniens in ſe q̄ dolet cōmiſiſſe.

Illud[e] autem ſi penitentia ſi mitur nichil de venia relinquitur: dupliciter intelligi poteſt. Si enim iuxta quoꝛūdam ſententiam peccata dimiſſa redeunt: facile eſt intelligere nihil de venia relinqui. quoniā peccata que prius erant dimiſſa iterum replicantur. Sicut eīm ille qui ex iuſta ſeruitute in libertatem manumittitur: interim vere liber eſt: q̄uis ob ingratitudinem et in ſeruitutem poſtea reuocet[f]: ſic et penitenti pcā vere remittuntur q̄uis ob ingratitudinem venie z eiſdem poſtea ſit implicādus. ſi autem pcā dimiſſa nō redeunt: dicitur nihil relinquitur de venia: q̄ nichil relinquitur ſibi de vite mūdicia z ſpe eterne beātudinis: quā cum venia aſſecutus eſt. Sicut eīm argento perfecte purgato nichil ſui decoris relinquitur ſi ſequēti erugine fedatur; nō tñ prima innocētia nō charitate: tunc exaudi de die naturali.

m ¶ Vocabulū. q̄ aliter dicit ler q̄ poſſeſſione vi ereptā in ipſo ꝓgreſſu recupat in pſtinā cām videt poſſionem. arg. ſ. diſt. ij. ſ. hoc itaq̄. capi. firmum.

n ¶ Septuageſies. i. q̄cūq̄ finitū. p ſ finito ponitur. ſ. e. de hoc xxj. q. ij. vltis. ſ. ſ. habet enim.

o ¶ Cui plus. Hec ſunt reſpōſio pe. cui dñs eū inrogauit de ſeneratore q̄ debitorib[o] debita ineq̄lia dimiſerat.

p ¶ Abſtulit. q̄ ad culpaz non quo ad penaz ſ. e. illud. z. ſ. di. j. ſicut primo. vbi q̄ ad penā eternā non q̄ ad tēporalem. ſ. diſtin. xlj. ſ. ſ. ſ

a ¶ Computruerunt. cum peccato iterum consentiunt ad actum ducitur.
b ¶ Cicatrices. i. plage petōz per baptismū put ex ponitur. j. di. iij. c. viri. vel per aliud remediū sanate.
c ¶ In apologia dauid. liber excusatorⁱ de dauid.
d ¶ Le rex ꝺ̄s tuus.

Dauid multiplicit excusatur. ꝓs. l. Psal. xxxvij.

In hoc ca, excusatur multiplicio peccatoz dauid, adulterij. s. z homicidij. Puto quia diu no luit manēi petō Secūdo q; graviter i corde doluit. qō inde ptz q; statim fuit ei dimissum peccatū. Tertio ꝺa si qñq; lanceī peccāt. credēdū est hoc eis cōtingere potius fragilitate nature ꝙ̄ peccādi libidine vñ fortius resurgunt adeo vt nō videāt cecidisse In secunda parte ponit differētiam iter peccatū et iniquitatē. petīn em est opⁿ iniqtatis: iniquitas est qualitas mētis. vñ q̄ vult cauere a peccato extirpet radicē ipīus peti. scz iniquitatem.

e ¶ Nec exiguo postēz redargutus est a nathā.
f ¶ Conscientiā. Ar. q nō dicit quis mozderi peti cōscientia: ex q̄ iā de eo penituit vñ subire

Cōscientia dupliciter sumit.

secure potuit sacramentū. viij. q. iij. arraldus. lz arg. ꝺ̄. iiij. ē xxv. di. primū. Sed no. q conscientia dupliciter accipit. qāqz em ꝺr conscientia delicti. vt ibi. qñqz dicetur motus peccati: vt hic. et sm q dicit Oratius. Nil conscire sibi: nulla pallescere culpa.

g ¶ Transduxerit. i. deleuerit q̄ ad penā eternam alia tempoz aliter puniturus fuit. ꝺ̄. e. di. j. sicut primi.

Pnia ē vtilis lz seqt offensa

h ¶ Sed q̄. p hec intendit. pbare q vtilis est pnia lz seqat offensa. quedā scz hūana sit virtus dū currentiū in brauio vel agone. nā lz in cursu labāt: si viriliter postea insistant lapsus ꝑerit nullatenꝰ eis iputat. sic z spūalis agonista dū currit ad brauiū vocationis eterne lz aliqñ labat in via si potꝫ resurgit lapsus nō obest et qui etiā stimulo incitatus pudoris ad cōfirmationem cursus amplius inardescit. l. di. fideliores.
i ¶ Corruunt. ꝺ̄. xx. q. iij. petimus. j. e. inter hec hyrcum. in autē. de mona. ꝺ̄. hinc. col. j.
k ¶ Cumulasse. Jā est incentiuum ad bene operādum augmentasse.
l ¶ Currētiū. i. bñ operāriū vel intelligit ad ꝑfam.
m ¶ Non soluit. ꝺ̄. e. di. j. ꝺ̄. alij econtra. i. c. euenit.
n ¶ Lucrātiū. vt fiat prēmo si illi postea obtinueꝝ.

misereatur. tantūqz ꝑfecit vt dudum peccatoz et penitens transierit in magistrum. ait. n. Docebo iniquos vias tuas: et impij ad te conuertentur: confessio z pulchritudo coram eo et qui fuerit sua peccata confessus dixerit. Corrupte sunt z computruerunt[a] cicatrices[b] mee. feditatem vulnerū in sanitatis decorem commuter.

Item Ambrosius in apologia[c] dauid.

Le rex[d] tantus ac potens nec[e] exiguo quidē momento manere penes se delicti passus est conscientiam[f] sed prematura confessiōe atqz immenso dolore reddidit per confessionem peccatum suum dño: et infra. Denīqz dñm dolor interni affectus mouit: vt nathā diceret. Quoniam penituit te: et dñs transtulit peccatum tuum. Maturitas itaqz venie profundam regis fuisse declarauit penitentiā: que tanti erroris offensam transduxerit[g]: et infra. Sanct[h] qui consummare certamen pium gestiūt z currere cursum salutis: sicuti forte vt holes corruunt nature magꝭ fragilitate ꝙ̄ peccandi libidine fortius z acriores ad currendum resurgunt / pudoris stimulo maiora reparantes certamina: vt non solum nullus attulisse estimetur lapsus impedimentū: sed etiā velocitatis incentiua cumulasse[k]. ergo si currentium[l] non soluitur[m] cursus: cū aliqui forte ceciderūt: non luctantium[n] cōtentio sed inoffensa manēt certamina: quando et plerīqz post vnum / vel alterꝫ lapsum / gratia maioze[o] vicerunt: ꝺ̄to magis agonē pietatis ingressi non debent vnius prolapsionis offensa censeriᵖ: cum brūs sit q se pōt post lapsum repararе: et infra. q peccauit cōditionis[q] est: q supplicauit / correctionis: lapsus cōis sed specialis cōfessio. culpā itaqz incidisse nature est: diluisse virtutis[r]: et infra. Peccatum aut donatur[s]: aut deletur: aut tegitur. Donatur[t] per gratiam: deletur[u] p crucis sanguinem[x] tegitur[y] p charitatē. Similiter et iniquitas[z] estimatur habitudo mentis iniuste: lz Johānes in epla cum qui fecerit peccatum iniquitatē[a] feciſſe dixerit: peccatum est iniquitas[b]: q; in

Petrus de Ravenna.

quit stolas suas i sanguie agni. z apls. deleꝫ cyrographū[c] p morte xpi q̄ diabolo tenebamur obnoxij. lxxvj. di. scire dz. ꝙ̄. Jte i apo. dauid. Delera scptura charta remanet. sili[r] deleta cīpa origiali i baptismo remanet ipsa iniqtas. i. fomes peti ad penā tm nō ad culpam.

o ¶ Ofa maioze. ꝺ̄. distinc. i. fideliores.
p ¶ Censeri. i. damnari.
q ¶ Conditionis humane.
r ¶ Utrum. ꝺ̄. iter hec hyrcū
s ¶ Donatur. donari quidē dr q̄ nullo iure cogēte cōcedit. ar. ꝺ̄. di. ij. null[s] eorū. ff. ꝺ̄ re. iu. donari. Vñ cū pmā grām nemo posse mereri patet q̄ grat fit remissio petōrum.
t ¶ Donat. donat petīn quando ita remittit: vt ꝙ eo nulla pena exigatur: vt i baptismo deleꝫ cuz interior macula abstergit z ad penam eternam minime reseruatur.
u ¶ Deleꝫ. ꝺ̄. di. j. c. his ꝓbatis
v ¶ Deleꝫ. si q dez in baptismo deletur originale ne obsit [illegible] j. de cōse. dist. iij. c. ij. z alibi. h nature sanguinis. humida ei naturā hñt abluēdi. sic Joh. i apo. aut de martyrib[s] lauerūt i-

Petrus Damianus.

z Iniquitatem. Sic omnis qui facit peccatum et iniquitatem facit quia peccatum est iniquitas. cē.
a ¶ Iniquitas. ꝺ̄ est ex iniquitate ꝓcedit peccatū

a ¶ Operatrix culpe. sicut charitas bonorum meritorum. vt ꝺ̄. dist.
Petīn dr large et stricte.
a ¶ Operatrix culpe. innuit ex hac serie q iniqtas nō est petīn z vice versa qō aliqbus videt absurdū: sz nō est si vocabuli acceptio multiplicit attendat. Dicitur eīn petīn large z stricte. Quicqd vtiqz a deo nō ē large peti appellatōe cōtinetur vt petīn originale et vitiū alie qō dr hitudo mētis iniuste. Si enim deꝰ opa dicit q̄ oīa vōluit z facit ꝑter peccā: recte q̄cqd a deo nō ē peccatū dici pōt cum etiam posse peccare ñ sit aliquid posse. vt. ꝺ̄. dist. ij. charitas. Stricte vo z ꝓprie dr petīn peccāris acto. z ita hic accipit. Sm illud augu. Petīn est dictum vel factum vel concupitū qō fit cōtra legem dei. z sm hoc iniqtas non est petīn. si enim iniqtas est habitudo mētis iniuste: et habitudo est q̄litas z nulla q̄litas ē actio g nec petīn. vñ z hic Ambro. ait. peccatū est opⁿ iniqtatis: quia ex iniqtate vt ex cā procedit. sic ecōtrario bona merita ex charitate puenire dicunt vt. ꝺ̄. di. ij. charitas. vt michi videtur. h.
b ¶ Deleꝫ. ꝺ̄. xj. q. iij. estimant ꝺ̄. xxxij. q. j. cū renunciatur.
c ¶ Illud vo.

ꝓ. l. Dauid pro pleniori se obtulit. ij. reg. xij. d.

¶ Ecce Saluo. Adhuc persistit Ambro. in excusatione dauid et cōmēdat eum q̄ mōti se obtulit. p plebe z vene adeptus est: sicut moyses impetrauit ve nā p ꝓpō. pietate peccato ipso est iniquitas. Tamen vt nobis videtur peccatū est opus iniquitatis et iniquitas operatrix[a] culpe atqz delicti: prius est ergo vt ipsa iniqtas deleatur/ excidatur et radix z seminarium peccatorum Itaqz quēadmodum intrans in animam sapientis disciplina imprudentiā tollit / et scientia ignorantiā: sic perfecta virtus iniquitatem z remissio peccatorum deletᵇ omne peccatū.

Idem in eodem.

Illud[c] vero q̄ admirabile est q̄ angelo ferienti plebem se obtulit dauid dicens. Grex iste[d] quid fecit: fiat manus tua in me z in domum patris mei. quo facto statim sacrificio dignus iudicat[e] est: qui absolutione estimabat indignus: nec mirum si tali sua oblatione pro populo/ peccati sui adept[ꝰ] est veniam: cū moyses [f] offerendo se domino pro plebis errore peccata deleuerit. Terit igitur peccata sua. an non si quis hoc negat: cum ipse docuerit prophēta q̄ remittantur iniquitates tegantur peccata: et non imputantur a domino. Delictum meū cognoscō: z iniusticiam meam non operui: dixi pronunciabo aduersum me iniusticiam meam domino: et tu remisisti impietatem peccati mei. si dixit pronunciabo. et veniam meruit[g] anteq̄ pnunciaret: quāto[h] magis vbi de se pronūciauit dicens. Iniquitatem meā ego cognosco: et peccatū meū contra me est semper: remissum est et oīe peccatum: licet specialiter de hoc[i] nathan pphēta respondit. Et dominus transtulit peccatum tuum. ergo et remissionem meruit iniquitatis: z texit charitate atqz operuit peccata z texit operibus bonis. nec imputandum est ei peccatum. quia non fuit in eo dolus malicie sed lapsus erroris. denīqz non fuit improbitatis estus sed vmbra[j] mysteriꝰ: z tamen confessus est delictum suum: agnouit iniquitatem: vidit lauacrum: vidit et credidit. dilexit multum vt inimia charitate tegere errorem quemuis posset.

Ecce cuius penitentia hic cōmēdatur: cui etiam venia per prophetam data monstratur: q̄ grauiter postea deliquerit[k] populi multitudo[l] prostrata ostēdit. Achab quoqz (vt ꝺ̄ hieronymus contra Jouinianuz scribit) rex impiissimus: vt sententiam dei subterfugeret: et euersio domus eius deferretur in posteros: ieiunio impetrauit et sacco. de quo ad eundem rusticū scribit idem ꝺ̄ Hieronymus dicens.

Achab[m] rex impissimꝰ vineam nabute cruore possedit. et cum Jezabel nō tam coniugio sibi q̄ crudelitate coniuncta helie increpatione corripitur: ad eundem hec dicit domin[ꝰ]. Occidisti z possedisti. et iterum. in loco[n] quo linxerūt canes sanguinem nabute: ibi lingēt sanguinem tuum: et Jezabel canes comedent ante muros Jezrael[o].

Quod autem cum audisset Achab scidit vestimenta sua: z posuit saccum super carnem suā: z iemunauit et dormiuit in cilicio. Fact[ꝰ] est sermo domini ad heliam dicēs: quia reuerit[us] est achab faciem meam: nō inducā malū in dieb[ꝰ] eius

f ¶ Meruit. i. obtinuit.
g ¶ Quanto. arg. votū de presenti magis obligare q̄ votuz de futuro. Ar. ꝺ̄. ex q̄ cle. vel vo. rursus. vbi ꝺr q̄ simpler votū nō minus obligat: q̄ solenne.
h ¶ De hoc. i. petō homicidij z adulterij.
i ¶ Sed vmbra. ꝺ̄. xxxj. qō. j. ¶ Sed obijcitur.
¶ Ecce. Nec est vi. pa dis. in qua intēdit. pbare q̄ etiam boni z sancti qñq; cadūt z resurgūt. z hoc pbat p. iij. ca. Joham. de can.
k ¶ Delīqrit. i. ppli nūeratione
l ¶ Multitudo. j. q. iij. ¶ Item petō. v. ite dauid
¶ Chab rex.
¶ Saluo. Cū achab et Jezabel ab helya grauiter redargueret de morte nabute: et eis grauiē cōminatus fuisset. ꝓpha ad vocem eius achab penitētiā egit: z veniam a dño impetrauit Jezabel vero q̄ noluit penitere: pīi fuit cōdēnata iudicio. Et cō suevit notari hystoria. ꝺ̄. i. dis. ecōtra. Qō dicit ibi. z cū iezabel. cū ꝓpositio est.
m ¶ Achab. ꝺ̄. xxiij. q. viij. cōtinetur.
n ¶ In loco. i. eadē regiōe. nō em ē verū i eodē loco singulariē.
o ¶ Jezrael. ciuitas est.

Votū de pñti pmittit obligat q̄ votū de futuro

ꝓ. ps.

iij. ꝑg. xxj.

iij. ꝑg. xxj. a.

iij. ꝑg. xxj. g.

Universidad de Deusto Biblioteca

e Unum .i. similē.
b Jezabel. ꝛ ira medicamentum fuit vni ad interitum ꝛc. vt. xxiij. q. iij. nabuchodonosor.
c Condēnat cum iesu precepit eunucho ꝙ eā ꝑcipitaret de turri: qui dixerat et. nūqd̄ pax erit zambri qui interfecit dominum suum .i. ſm meū zaram

Jezabel peccata fuit de turri.

Unū[a] scelus ꝛ Achab ꝛ Jezabel[e] cōmiserunt: sed tamen cōuerso achab ad penitentiā pena differtur i posteros: ꝛ iezabel in scelere perseuerans presenti condemnatur[f] iudicio.

Item Johānes chrisostom[g] de reparatione lapsi.

Alis michi crede: talis est erga hoies pietas dei. nunq̄ spernit[h] penitentiā si eī sincere: et simpliciter offeratur: etiam si ad summū quis ꝓueniat[i] maloꝝ: ꝛ inde tamen velit reuerti ad virtutis viam suscipit[k] et libenter amplectitur: facit omnia quatenus ad priorem reuocet statū. ꝛ qđ est adhuc prestanti[l] ꝛ eminenti[m] etiā si nō potuerit quis explere in ꝑsenti satisfaciēdi ordine quātulācunq̄ tamen ꝛ quālibet breui tempore gestam nō respuit penitentiā[n]. Suscipit etiam ipsam nec patit[b]: q̄uis exigue conuersionis perdere mercedem. Hoc em̄ michi indicat Esaias vbi de populo iudeorū talia quedā dicit. Propter peccatū modice conturbaui eū ꝛ percussi eum: ꝛ auerti facie meā ab eo. cōtristatus est: ꝛ ambulauit tristis: ꝛ sanaui[i] eum: ꝛ consolatus[k] sum eū. Euidentius autē, nobis testimoniū dabit etiam rex ille impius q̄ cupiditatis sue quidez predam vtroq̄ nequitia queſiuit: sed ꝑturbatus ipsius scelris imanitate penituit: et cilicio circūdatus facinus suū fleuit: atq̄ ita erga se dñi misericordiam prouocauit: vt a cunctis[l] eum absolueret peccatis Sicut em̄ ait deus ad heliam: Vidisti quomō cōpunctus est Achab a facie mea quia fleuit in conſpectu meo: non inducā mala[m] in diebus eius.

Esaie liij.

Item Greg. in omelia. x. sup ezechielem.

Sicut Achab rex iniq̄[n] a ꝓpheta rep̄hensus: dū contra se diuinā sentētiam audisset ꝓmuit: et in magno merore deprehensus est: itaut ꝓphete suo dñs diceret: nōne vidisti achab humiliatum coꝝ me? q̄ ergo met[n] cā timoris hūiliat[o] est coꝝ me nō idcā mala in dieb[o] eī[o]. In q̄bus dñi ꝓbis pēsandū est quō et in electis suis meror amaritudinis placeat: q̄ amittere timet deum: si sic ei et pnia in reprobo placuit qui timebat perdere presens seculū/aut quō'grata sit ei spōtanea afflictio pro culpis in eis qui placēt: si hoc ad rēpus placuit in illo qui displicebat. Diuinite quoq̄ q̄s dominus in euangelio cōmendat penitentiā egerunt in p̄dicatione Jone: ꝛ ex mia dñi indulgētiā ꝙsecuti subuersionis interitū subterfugere meruerūt. Sed qualit[p] post acceptā veniā achab vixerit: textus libri reguz declarat de quo etiā scribit Ambro. q̄ iezabel vxor ei[q] culus inflāmabat arbitrio coꝝ ei[q] cōuertit: ꝛ nimijs sacrilegijs execrabilē fecit: et hunc pnie eius effectum reuocauit.

Jone iij.b.

De ninuitis autem in principio Jone scribit Hieron[y].

Sicut ait Herodot[o][p] niniue a rege Medorum subuersa est regnāte apud hebreos Josia. Ex quo patz illā p̄dicante Jona ex penitentia meruisse veniā. Iz q̄ postea ad vomitum redierit: ex ira dei subuersā[r] fuisse. Ite in ꝓcipio naū.

Pnia vera q̄ est.

Petōr venia ē triplex

Nauum[b] ꝓphetam ante aduentum regis[c] assyriorum[s] qui populum israel captiuum in suas regiōes trāstulerat fuisse hebreorum traditio[e] confirmat. siquidem in fine huius lectionis predicti regis aduentum idem ꝓpheta annumerare monstratur.

Nauū. j. a. vlj. ꝑs

Sed cum habitatores ninive ione interitum ciuitatis prediceant: ne diuina ira denunciatum interitum sustinerēt: peccatoꝝ ꝛ impietatis penitentiā egissent: accepta pnia dei misericordia/ grauioribus se criminibus implicuerunt. qua de causa memoratus ꝓpheta spiritu sancto plenus iudicium[t] dei annuncians ita est elocutus[u]. deus zelās[d] et vlciscens[t] dominus. Item q̄ frequenter venia penitenti prestet: testatur Aug. in lib. de pnia scribens contra quosdam hereticos q̄ peccantibus post baptismum semel tm̄ dicebāt vtilem esse penitentiam: contra quos Aug. scribens dixit.

Adhuc perfidi[b] instant quoniā sapiunt[i] pluſq̄ oporteat[m] non sobrij sed excedentes mensurā. dicūt enim ꝛ si semel peccantibus post baptismū valeat pnia[n]: non tñ sepe[o] peccantibus pderit iterata: alioquin remissio ad peccatū esset incitatio. dicūt em̄ q̄s non semper peccaret: si redire semp posset: dicunt em̄ deum incitatorem mali: si semp penitentibus subueniret. et eriā et placere peccata q̄bus ꝑsto est gratia[k] semper. Errāt autem: immo constat et multum peccata displicere qui semper prestо est ea destruere. si enim ea amaret: non ita semp destrueret: sed conseruaret: atq̄ vt sua munera foueret. semp destruit peccata que inuenit: ne soluatur[q] quod creauit: ne corumpatur quod amauit. Sumunt occasionem hypocrite isti ex factis dñi. quē em̄ cecum bis illuminauit ꝛ quem leprosum bis mundauit? quem mortuum bis suscitauit? non lazarum quem dilexit: non filium vidue quem mīsert[p] matri sue reddidit. non filium dissipatorem legitur bis suscepisse: non filiaz abrahe bis a demonio liberasse. in nulla persona iteravit factum docens (vt aiunt) a dño non sepe fieri remedium. Dixit mulieri: vade et amplius noli peccare: ne quid tibi deterius contingat: promittens penam non amplius veniam. Quod aūt multos[r] cecos ꝛ in diuerso tpe illūinauerit: ꝛ multos debiles cōfortauerit: ostēdit in diuersis illis eadez sepe pctā[s] dimitti. vt quē pu[r] sanauit leprosum: alio tpe illuminet cecū ideo enim tot sanauit febricitātes/ tot lāguidos/ tot claudos: cecos: et aridos: ne desperet de se pctōr. ideo non scribit aliquē ntiē semel sanatū[t] vt q̄s timeat tangi pctō. tamen de vna probat. quia qui prius leprosum mundauit post cecum illuminauit.

Joh. xj. a. Luce vij. b. Luce xv. c.

Petā ſ. sunt a deo creata. Joh. vlj. b.

Esaie liij. ſg. xxj.

a Subuersam. a media.
b Nau. verba hieronymi.
c Regis. Scz salmanazar.
d Assyrioꝝ. assyrio ꝙ metropolis erat ninive.
e Traditio. sic ꝛstrue traditio hebreoꝝ ꝙ firmat
f Judiciū. s. q̄ captiuarētur a medis.
g Locut[a]. s. nau qui de ninive. ꝓphetauit sicut et ionas.
h Celās. id ē exactor castitatis q̄ si violat immittit penam vt sic reuocetur ad castitatez. vnde sequitur ꝛc.
i Ulciscens. vor ꝓphete dominū laudantis quod de assyrijs vltus est iniuriam populi sui qui captiuati sunt a medis.
k Ite q̄ frequēt.
l Dec. c. vlj. ꝑs distin. In qua ꝙ dat q̄ nō tantuz sepe: sed frequēter peccans ꝛ penitēs hz veniaz. Joban. de fan.
m Dhuc instāt. Cap. Dicebāt quidā hereticꝙ deus post baptismuz semel dat venīā pro pctō vnde si ꝙs egit pniam: ꝛ illā voluerit trasrare: inutilis erit ꝛ errorem suum cōfirmabāt duabus rationibus Pmo. q̄ si deꝰ totiēs quotiēs hō peccat pctā dimitteret videret pctā diligere. secūdo. q̄ nō legitur i euāgelio q̄ xp̄s bis illumiauit aliquē cecū. vl bis suscitauerit aliquem mortuū ex quo colligūt q̄ deꝰ bis eidē hoi eadē pctā nō dimittit. Istū ergo errorem hic reprobat ostendens q̄ primo loco inducūt hereticꝙ dicit nō valere. i eo nāq̄ deus est paratꝰ pctā destruere apparet eū odire et nō diligere pctā. Item licet xp̄s nō bis illuminauerit aliquē vel bis nō suscitauerit tñ q̄nq̄ xp̄s vno tpe misdauit leprosum alio tpe illuminauit cecū: ex q̄ sequit q̄ eidem homini bis pctā dimittit. si em̄ xp̄s q̄ se dicit medicū sepi[y] nō curaret egrotum mino: esset medico tpali qui sepi[y] nouit egrotuz curare. Supponit ergo exēpla auctoritates ꝛ introducit rationes p quas ꝓbat q̄ christꝰ eidem sepi[y] pecata dimittit.
k Perfidi. hereticī.
l Saptūt. i. inquirunt.
m Oporteat Ille dicit pl[y] sapere q̄m oporteat sapere ꝙ diuinū cōsiliū nimis alte ꝙquirit ꝛc. vt ex de here. cū ex iniuncto. ꝛ xliij. distin. sit rector.
n Pnia. ē. distin. xxiij. q̄ eps.
o Sepe. ē. c. dist. j. ſ. Ꝟba. c. sane. ꝛ. ē. xxij. q. iij. est iniusta.
p Gratia. i. per gratiam.
q Soluat. p mortale peccatū ex hoc colligē mala nō ē crea ta. iurta illud. Deꝰ creauit oia ꝓter peccata. vt dixi. ſ. e. ille rex tantus.
r Qđ autez multos. licet p cessus Aug. nō videatur efficax potest tamen lege cōfirmari. nā dicit ier q̄ id qđ in duab[y] ꝑsonis recipit hoc etiaz in eadem persona recipiendum est. ff. ſ cer. pe. l. singularia. arg. vlj. q. j. i scripturis. q. ibi ex ꝑsona ecclie ꝛ hieremie ostēditur q̄ vnaquez̄ ꝑsona que eligit de beat facere hoc

p Herodotus. hystoriographus quidam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Quod vltimus. Argu. S. distin. xxxviij. sedulo. S. xxviij. q. iij. si habes.

b ¶ Dissimilius. Nam corpus sola est essentia similitudinis: anima vero in pluribus. quia in essentia et ratione habilitate. arg. S. e. distin. ij. principium.

c ¶ Redēpti. sanguine xpi.

d ¶ Oportunū. Id est vtile.

e ¶ Tentes. Vtrū possibilitate. aliq; nunquid centies p eodez salario ū certes recidiuauerit vl an totiens cōstituenda sunt salaria q̄tiens fiūt curationes nec eīm vnaz penam bis indulget: imo singulas indulgentias singule q̄uentūt pene. vt. S. e. ḡppe. sufficit semel infirmuz curasse. ar. ff. de so. q rex. S. arēā. Ar. S. S di. ij. q̄rēdū. c. radix. nec vnqz liberat q non plene liberatur. S. e. sunt plures. ff. ō inter. ac. de etate. S. nihil. S. di. j diuortiū cōtra.

f ¶ Exclusit. S xix. dist. si romanoz. ar. S. xxviij q. j. idolatria.

g ¶ Cōfitebor Vocando eū ad regnum: venite benedicti. ꝛc.

h ¶ Fecit. Qr contradixit ante forte dño.

i ¶ Omnem. p dilectionē et adherentem.

k ¶ Sedente. prius.

l ¶ In tenebris. i. in pctis.

m ¶ Nullā. S. distinc. xix. si romanoz. S. e. dist. j. S. alij. capi. nemo potest.

n ¶ Per epistolas. Scz per priam.

o ¶ Testat in secunda epistola ad corinth. vbi dixit. predixi enim et predico vt presens bis et nunc tertio absens.

p ¶ Semp. septenarius eīm numerus vniuersitatis est.

q ¶ Seducti. S. distinc. ij. S. trem' oppontur. et ca. si enim inquit. eo enim q̄ peccatores nos esse non credimus deserimus peccamus. S. distin. xlv. licet plerumq; ꝛc. vera iusticia. S. di. xxv. S. nunc autem. S. de cōse. distinc. iiij. firmissime.

¶ Jactare. Cum sit scriptū si dixerim⁹ quia peccatū non habemus nosipos seducim⁹. S. e. distin. ij. si enim. Joh. xx. f.

r ¶ Esse potest. S. de consecra. di. iij. iiij. a parua. lo. contra. nā ibi dicitur q̄ peccata nō cōmittuntur baptizat⁹ q̄ non est in eo. sed dic esse nō potest. id est non potest incipere esse. arg. de conse. distinc. iiij. firmissime. ē tamen sufficiale. arg. qō hic inducit ysaias vnū dicit ꝛc. cum agatur tantum de actuali pctō. Ja. iij a. Job. xv. b. pm a lia literā.

s ¶ Nichil mi cht cōscī sum. i. nulli⁹ mortalis pcti cōsciētiā habeo. ipe enim dicebat ago qō nolo. S. dist. e. in ter hec. xj. qō. iij. senti. ꝛ c. iter verba. S. Solu. hoc dicit in persona perfectorum: ibi de imperfectis. vel dic nō in hoc iustificat⁹ sum: q̄ pōt surripere veniale. i. nō ex hoc. vt. S. e. si ds autem habes. S. di. viij. null⁹ ex pectat. Vel dic: nichil mihi conscius sum quo ad mortale. non tamen in hoc ꝛc. Nichil mihi cōscius sum q̄ ter existim. Johannis. xxiij. a.

t ¶ Dubitaret. si tñ dixit dubitabit: sz iō hoc dicit ne darent alijs dubitādi occasionem. S. di. stinctio. prima. Gobiem. Wat. vj. S.

u ¶ Sciebat. Et ita potest scire aliquis habere charitatem. S. j. questione. j. teneamus. j. distinct. iiij. si ex bono.

a ¶ Ntantum. ¶ Oriri in splendore gratie siue solē sinum. i. gram compunctionis.

b ¶ Eis. Id est tantū peccantibus.

c ¶ In ecclesia. vbi est tantus cōsuetudo: q̄ solennis penitentia non iteretur.

d ¶ Vltime. i. solēnis pnie. i. sue mie: iz semel tam misera et suscepta fuerit.

¶ Sine autem. ¶ Dec. viij. potest q̄ obtinēt q̄ sit vera pnia ꝛ q̄ sit falsa ꝛ q̄ semp vere penitenti dat indulgētia: sz false nūq̄ dat et hoc ꝓbat per vū. c. Jo. de fan. e ¶ Sine aūt. adhuc reprobat sniam dicēnum post baptismū semel tm pniam esse vtile sine dicāt de pma sine de vltia sic eīm ex ipsi heretici dicerēt sūt iter se. q̄dā eīm illoz dicunt post baptis mū nulla esse pnitentia vtile nisi pma. alij dicunt nullā ee vtile nisi vltimā quarū vtraq; obtinat a pctoribus. Pnia post baptismū semel tm pniam septy ē vtilis.

I Ntantū hominū iniquitas aliquando progreditur vt etiā post actā priam post altaris reconciliationem vel similia vel grauiora committant ꝛ tm de⁹ facit etiā sup tales oriri⁸ solē sup̄: nec minus tribuit q̄s antea tribuerat largissima munera vite et salutis et q̄uis eis⁵ in ecclesia ᶜ locus humillime⁶ pnie nō concedat: deus tamen sup eos patientie sue non obliuiscitur. Ex quorū numero si quis nobis dicat Dicite vtrū michi aliquid p̄sit ad vitam futuram: si in ista vita illecebrosissime voluptatis blanditmēta contempsero: si me pentendo vehementius q̄s prius excruciauero: si miserabilius ingemuero: si fleuero vberi⁹/si vtzero melius: si pauperes sustentauero largius: si charitatem q̄ opit multitudinem peccatoz ꝛ agrauero ardentius/q̄o veterū ita desipit: vt huic homi dicat nichil tibi ista imposterū pderunt: vade saltē humus vite suauitate frue re. auertat deus tā inanē sacri legāq; dementiā. ¶ Siue⁶ autē quis dicat primam tm̄ priam post baptismū vtile esse nō sequentē: siue cōtendat q̄s vltie tm̄ venā dari non precedenti semp tm̄ sūcti aduersat que sepissime venā penitenti repromittit. Que aūt sit vera pententia cui venia nunq̄ negat et q̄ sit falsa cui nūq̄ indulgentia ꝓmittit adamantius⁷ ꝛ esti⁸ super leuitici⁹ testantur.

¶ Adamantius.

I Nter hec⁸/hyrcum⁹ qui oblatus fuerat⁸ exustū⁹ ꝛc. Non peccare⁽ᵐ⁾, soli⁹ dei est: inictatū ꝛ rogaret⁹ ꝓ ea i aspectu dñi pserti cū de sanguine illi⁹ nō sit illatū ira sctā scōz: ꝛ comedē deberēt ea in sācrario sicut ꝓceptū est michi: rndit aarō oblata ē hodie victima ꝓ pcto ꝛ holocaustū coram dño. michi aūt accidit q̄d vides q̄si ex prurbatiōe ai factū est hoc. quō potui comedē coram dño mēte lugubri in cerimonijs: q̄s cū audisset moyses accepit satisfactionē. Inter hec hyrcū. ¶ Causa. In hoc. c. mystice adamant⁹ ꝛ cleri⁸ in sequenti ca. hystoriā illā leuitici de hyrco oblato. q̄: q̄ moyses intellige xpm. q̄ aarō et filios ei⁹ sacerdotes. p hyrcū priam siue alam. p ignē alienū. vitia. q̄ nō alienum/sentes vel q̄ram spūsancti. Primo q̄ponit materiā loquendi de pnia. i. verba leuitici. Scdo ostēdit q̄ raro pentet q̄s digne. q̄ obstat verecundia ꝛ amor rez̄ psentium ꝛ q̄ natura ꝓna est ad malū siē sper⁹ peccādi supat rōne. Tertio alludēdo hystorie dicit q̄ ꝓtā sacerdotes ꝓ priam debēt delere: q̄ tñ ficte pentēt nō est inundēda. Quarto dicit q̄ q̄ offert ignē alienū. id est vitia/errorū ab eo qui autem mūdari desiderat/offerat ignē spūs sancti. Inter hec. i. dum hec deferūtur extra castra sepeliēda. sez nadab et abiud quos precepserat moyses honore congruo sepeliri.

Aaron sacrificaūt hyrcū ꝛ ignis egress⁹ a dño deuora unt holocaustū.

Wat. ij. c.

Ezec. xxxiij. c.

Wat. x. d.

Joel. ij. g.

ij. Pe. iij. b.

viij. pare.

Lent. x. d.

f. cor. xiij. a.

¶ Vtrū ꝓ pctō ꝓncipis obtulerat⁹ nō fuit a filijs aaron cōmestus

¶ Hyrci ꝓ pctō ꝓncipis oblati hystoria ꝺd representet.

i ¶ Hyrcum. i. peccatorē vel oblationem penitētie.

k ¶ Fuerat. q̄ pententia fuit iniuncta.

l ¶ Exustum. vitijs q̄ nō bene penituit ꝛ nō vere.

m ¶ Non peccare. Vere exustio hyrci suffocatiōē pententie per aduenientem culpam significat. nam

non peccare cē. et sic continuatur.
a ¶ Natura. Id est vitium quod p natura inolevit vel natura ipsa. S. e. ca. Ille ret. ver. sancti.
b ¶ Futa. oē futur⁹ dīpicit cē. vt dixi xl vij. dist. noēs.
c ¶ Moyses. i. christ⁹ alludit ad id quod cum moyses grecer hyr:
eū oblatū inuenit eū crustā id est animaz petō suffocatā vel penitentiam annichilaram.
d ¶ Unctū. i. demudatā p confessionem alias mundam.
e ¶ Uacuā. a peccato.
e ¶ Eruuias. id est indumēta
f ¶ Discedat. hac vita.
g ¶ Impet⁹. vitioū designatus per ignē impetuose missum
h ¶ Innocentiā. S. dixi. i. ponderet.
i ¶ Uelor. Ut pote sine discretione agens.
k ¶ Suggerit id est q cū discretione vult agere.
l ¶ Judicat. i. deliberat.
m ¶ Pigra. cū piger sit homo z nō verecūdus ad penitendum
n ¶ Pudore. quia pudore ea amittere.
o ¶ Premitur id est reprimit.
p ¶ Intendit. id ē inf dere debet. vel intendit quasi p ferēs secū q ea que promittunt incerta sunt z ita spes illoz fera aut nulla est. xl vij. dist. omnes.

emendare sapientis. sed raro inuenies qui se corrigat. et rara confessio peccati: et rara penitentia repugnat natura[a] et verecundia q⁹ obnoxia est cuipe omnis caro et quisq; erubescit peccatum suum confiteri: dum magis presentia cogitat q̄ futura[b]. vult enim moyses[c] peccatū vacuam[d] reperire animam: z vt eruuias[e] errotis deponat: z culpe nuda sine pudore sui errotis discedat[f] sed vbi irrationabilis impetus[g] preuenit z flamma celerrimi motus exurit animam: depascitur ei[g] innocentiam[h]. preponderant enim futuris presentia: et seriis iocunda/ et leta tristib⁹: et properata tardioribus. velor[i] eīn iniquitas q̄ ad nocendū oc casione suggerit[k]: lenta virtus et cunctatrix ante iudicat[l] q̄ incipiat quid decorum q̄d honestum. iniquitas ola p̄cipitat. Pigra[m] ergo z verecundia penitentia que p̄sentiuz pudore[n] premit[o]: solis eīn intendit[p] futuris quoū spes fera: tardior fructus: interim [q] p̄curritipudentia[r] et spe presentium penitentia excludit: z affectus[s] et[t] exurit[t] et abolet. querit eam[u] ler[x] et non inuenit. cōbusta est enim in feruore et fumo iniquitatis. Inde enim irascitur[y] et dicit deuorandam[z] fuisse penitentiam[z] in sancta sanctorū[a]:

sacerdotes[b] quasi segnes increpat: respondit[c] aaron[b] prouidum[d] debere esse sacerdotale iudicium[e] nec male[e] sane consciētie facile[b] esse credendū id muneris[f]: ne flat[g] error deterior priore. vase[i] eīn fetido vel oleum[m] vel vinū[n] facile corrūpitur. Quō autē poterat vbi ignis alienus[o] erat peccatum[p] exurit: z in cōspectu dñi: cui omnia aperta sunt? q̄si dicat non cōplacet deo qui iusticiam coīde inclusam tenet: z se penitentiam agere phibet. ignis alienus libido/ auaricia/ oīnis prava cupiditas. hic ignis exurit non mundat. Jn[q] quib⁹ enim est si offerant in cōspectu dñi: ignis[r] eos celestis assumit/ sicut nadab et abiud cum his q̄ pro petō fuerant oblata. q̄ ergo vult mūdari ignem alienū remoueat: et illi igni se offerat qui culpā exurit nō hoiem. hic ignis siccauit emoroisse profluētem sanguinē hic siccauit culpam latronis. Jgnis q̄ consumens est: sanat simpliciter z pure cōfitentes. Judas iquit. Peccaui tradens sanguinem iustum: sed in pectore habuit ignē alienum[s] quo inflāmante cucurrit ad laqueū: indignus aūt remedio fuit q⁹ non pura mente penituit. ¶ Culpam ergo eius non auferunt sacerdotes qui dolose se offert. nec in eo[t]

¶ Denorandam. i. celebrandam.
¶ Penitentiā. i. hostiam p̄ peccato. scz hyrcū per quem penitentia designatur.
¶ In sancta sanctorum. i. in ecclesia.
¶ Sacerdotes. i. eleazar z ithamar filios aaron.
¶ Respōdit. Hoc respondisse intelligit cuz dixit michi accidit qō vides cē.
¶ Aarō pretulatus.
¶ Prouidū. i. iungeda puis.
¶ Judicium xuū. dist. ca. viri.
¶ Nec male. volēti p̄sideri.
¶ Facile. do nec feruescat. S. dist. j. dicim⁹. alās est. S. eap. sanct q̄ arbitrantur.
¶ Muneris. penitētia. s. muneris. tūc enim melⁱ est quiescere q̄m exercere. j. e. in salicibus.
¶ Fiat error q̄ contēptum penitentie inducte.
¶ Uase. vnde nota. Syncerū est mūdas q̄cū q̄ infundis acescit cē. et dicit ex q̄ si cōmodasti michi vas corruptū scienter z vtnū acuit: tenet cōmodati. sec⁹ si ignoranter secus locatore vel vē ditore q̄ ille tenet siue scienter siue ignoranter locet vel vendat vas corruptuz. vt. ff. pmo. in rebus. S. vlti. ff. locati. ff addes. S. j. ff. de ac. emp. z vē. tenetur. S. ff vas. Itē no. idē sno. locato q̄ in vase. ff. locati. ff domū. S. j. c. l. cū in plures. S. ferūt.
¶ Oleum. pietatis.
¶ Uel vinum. Scilicet districtionis.
¶ Alien⁹. tangit q̄ nadab z abiud posuerūt ignē
¶ Peccatum exuri. Jd est pro peccato [alienū. delendo penitentiam fieri.
¶ Peccatum. i. hyrcus.
¶ In quibus eīn est. i. ignis alien⁹ q̄ alienat a deo.
¶ Jgnis. i. vindicta celitus missa.
¶ Alienum. S. j. q. j. sicut eunuchus.
¶ Nec in eo q̄si diceret comedend⁹ erat hyrc⁹ ille

Leui. x. a.

Leui. x. a.

versus

Mat. v. c. Luce xxiij. Mat. xxvij. c.

a sacerdotib⁹ intra scā. nō erit oblatū est de sanguine ei⁹ intra scā. si esset holocaustū esset cremarez cū pelle et fimo. sicut fiebat de vitula rufa tm semel in āno z est sensus ad pnam holibus iponēdā. vult eīn vt ministerio sacerdotū vt petā ppīt comedat. ipe eīn p se ab
Pnia ē a sacerdotib⁹ impo: nenda. Joh. iiij. c.
possunt epulari: quoruz cibus est peccatorum remissio. vnde verus sacerdos ait. Meus cibus est vt faciā volūtatem patris mei q̄ in celis est. id est vt peccatores conuersi z penitētes saluentur. non est acceptū deo sacrificium: nisi verū: z sincerum. ¶ Item Effitus.

Inter hec hyricum q̄ offert cē. q⁹ omne[a] petm̄ p pnam delet. z quib⁹ p̄dictuz[b] petm̄[c] alterius doctrine z blasphemie[c] commiserunt: saluari nō sunt[d]. causam mortis[e] eoū legislator[h] exponit: inter hec hyricū qui oblat⁹ fuerat cē. q⁹ sez nō comederunt filij aaron q̄ de petō erat in loco[i] sancto id est penitentiam cōmissi peccatī in ecclesia peragi non fecerunt: quibus hoc preceptū est quos rp̄s in ecclesia sua vicarios[k] constituit ipse aut[l] oblationis sue sanguinem: que pro nostro sanguine[m] oblata est in sanctū. i. celū in cōspectu p̄tis obtulit. Dz aūt comedi hoc sacrificiū[n] in loco sancto. s. in ecclesia i. ppiationē petoz. vñ addit[o] q̄ēadmodum p̄ceptū est michi sic p̄cepit. Moyses ergo gerit p̄sonā rp̄i: eruptā rep perit: q⁹ in spīsctū peccauerat. ab intelligibili[p] igne spūs sancti oblatio per pniam oblata est. volūtarie[q] peccātibus[r] nō relinquitur[s] hostia[t] pro peccato. nā sicut vera penitētia venīā pmerez: ita simulata deū irritat. Multa spūsctūs disciplīne effugiet ficti. ¶ Hoc aut̄ sancti patres irremissibile peccatum z blasphemiā in spīritū sanctū dixerūt: z in sceleribus vsq; ad finē vite perseuerare[v] de potētia et misericordia dei redemptoris diffidere et de salute sui desperare.

Item Johan. os aureum in epistola ad hebreos.

Judas penituit: sed male. laqueo nāq; se suspēdit. penituit etiā esau[x] magis[x] iste: neq; penituit: lachryme quippe nō erant pnie sed animi; violēti z indignationis interne/ q⁹ eius operib⁹ aperti[z] bus scilicet Nadab z Abiud.
¶ Nō relinq̄tur. cū em̄ eos subito ignis celestⁱ cō sūpserit nō potuerūt purgari p hostiā: cū z q̄dā crimina essent q̄ nullis sacrificiis mundabant. vt. xxxij. q. j. q⁹ aūt. ¶ Ile forsan z istō erat. vt p̄t ill⁹ exponi de q̄ibz ille peccāte. i. in petō p̄seuerāte vsq; in finem. Bar.
¶ hostia. secūda. s. q̄ semel tm̄ xp̄m opportuit pati nec relinq̄tur sēbo baptism⁹. relinquit aūt sēba pnia tertia z sic deuteron. volūtarie cīn peccātib⁹. i. petō vsq; i finē p̄seuerātib⁹ nō relinq̄tur hostia. p petō. i. nō iterū immolat xp̄s q̄ est hostia. p petīs. Ut sic. i. nō reliquit loc⁹ sēbe hostie sicut i veteri lege dictū est. septⁱ hostiā. p petō immolari vt volūtarie peccātib⁹ nō relinquit hostia. p petīs. i. nō. p̄dest xp̄s q̄ē hostia. p petīs tam. i. in hoc seculo p̄sti. p q⁹ cōstat nec in futuro.
¶ Perseuerare. S. e. di. j. S. potest.
¶ Judas penituit ¶ Esau. de petō forte primogenīture vendite. vij. q. j. q̄s periculosum.
¶ Magis. correctiuum est.
¶ Neq; penituit. vteroq; scilicet.
¶ Aperit. Ar. ex sequētib⁹ cōprehendit p̄cedētia. Arg. di. si q̄s diacon⁹. ar. di. xvij. q̄uent. ar. S. xxiij. q. iiij. q̄d crudele. ar. j. xxxiij. q. j. cum per bellicam.

Sanguis p petō ac cipit. Sap. j. b.

Crimina q̄dā nullis sacrificiis mūdabāt.

Peccatib⁹ volūtarie nō relinquitur hostia p petō q̄lit exponit.

Sanguis. p petō. Sm illū: libera me de sanguinib⁹. i. petīs. z alibi. sanguinē sanguis tāgit. i. petm̄ petō addit S. e. di. ij. admonere. ℣. sanguis tu⁹. i. petm̄ tuuz sup caput tuū.
Sacrificiū corpis christi.
¶ Unde addit moyses.
¶ Ab intelligibili. q. j. j. literōr ignis p sumēs
¶ Uolūtarie id ē in volūtario peccato vsq; ad finē durātib⁹ j. e. iudas.
¶ Peccanti-

Mat. xxvij. b. Heb. iiij. b.

¶ In loco. h⁹ verbum mysticat.
¶ Uicarios. sacerdotes z sim plices.
¶ Uicarios. S. j. q. j. sicut eunuchus.
¶ Ipse aūt. ita primus. aaron obtulit hircū p petō pp̄i ipe autem. i. xp̄s cē.
¶ Sanguis sez petō/ sm illū: libera me de sanguinib⁹. i. petīs. z alibi. sanguinē sanguis tāgit. i. petm̄ petō addit S. e. di. ij. admonere. ℣. sanguis tu⁹. i. petm̄ tuuz sup caput tuū.
¶ Sacrificiū corpis christi.
¶ Unde addit moyses.
¶ Ab intelligibili. q. j. j. literōr ignis p sumēs
¶ Uolūtarie id ē in volūtario peccato vsq; ad finē durātib⁹ j. e. iudas.
¶ Peccanti-

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Et hoc pctā. mēdacij. q; post homicidiū secutū est mēdacium qō mal⁹ fuit. ar. Ī. dis. j. Ī. aliq; eī. c. Ppēs.
b ¶ Memorā. Ī. di. j. Ī. his auctorib⁹. ver. tiem illud. Ja. 7 hoc idē. Ī. dis. lxxj. valet. Ī soluit ibi. memoria. Ī; ad contritionē nō ad delectationē. J. oribn. v. c. j.
c ¶ Salicib⁹.

Gen. iij. b.

Ps. cxxxvj.

Ier. xlix.

Ier. l.

Amos iij. c.

Ps. cxviij.

Iudas an mo: tu⁹ sit

Ier. ps.

Nau. j. c.

Uenia vnius peri nō pōt ꝺs obtinē nisi de oib⁹ satisfaciat.

Deus nō iudicat bis i idipm q̄ illi intelligit

Petrū ꝺs resecat triplicit.

Sti immaculati cōtinet. xxij. distinctiones.

Ex hac pctā. Ī. Cain hunc casum sic bn ponit. Dicit dauid: quō cantabimus cāticū dñi in terra aliena. qō exponens Ambro. aut. terra aliena/caro ē q̄ impio mentis nō subiacet: Ī; si illa terra domari nō pōt non debet quis accipere pniam. Nā si acceperit 7 defecerit ipa erit inutilis: 7 auferet vsuz posteriorus. 7 h⁹ est qō dicit/in salicibus. cē. Ego addo hoc qō licz caro repugnet: mens Ī deo dedita ist: nec fidei desiderat: qz de mones semp incumbunt misere anime dicentes. exuanite cē. exponit verba prophete. In salicibus. id ē hereticis vel valde malis In medio el⁹ id ē a medio malorum removea m⁹ secreta fidei.

c ¶ In salicibus. id ē a salicibus p quos desiderantur mali.

d ¶ In medio eius qui sunt in pfundo vitioꝝ.

e ¶ Suspēdimus. i. subtrahimus 7 distulimus.

f ¶ Organa. i. orones nostras vel confessiones q̄ inutiles sunt damnus in peccatis. pctīs enim cōparat salici ꝓpter infructuositatē. j. q. j. Ī fuerit: 7 organū oſom ꝓpter dulcedinē. xiv. di stinc. cū beatus. et vj. di. hoc habet. nā quomodo cantabimus. i. opera fructuosa faciemus.

g ¶ Cultoris. anime.

h ¶ Usurpata. i. nō vere recepta. Ī. p pcti desertionē

i ¶ Auferet vsuz. qz nō solēt petere tales vt eis uterū intelligat satisfactio p illis Ī; iuste egerint pniam imo nec debēt. ar. J. e. Ī. illud aūt Grego. in fi. 7. c. pluri.

k ¶ Posteriorus. Ī. sui⁹pli⁹. qz postea nō agit pn cōfessionē quarūdā ecclārū. J. e. Ī. vl. 7 Ī. e. di. c. Ī; huius hoc enim de solenni ibi intelligit Ī. sed de alia intelligi pōt. nam loq̄tur Ambro. de illo q̄ adhuc delectat in peccato nec ꝓponit illud desererе. iste melius faceret si cōfessionē faceret 7 faceret bona q̄ posset vt deus illustret cor ei⁹. vt J. e. dis. v. falsas. Si enim superficialez talis agat pniam potī⁹ grauabitur q̄ nuabit. vt. Ī. e. q̄ admissa. sui huc intellectum. pcede sic. melī⁹ē abstine re a fatisfactiōe pnie tibi iniuncte a sacerdote. scz tāq̄ bñ penitenti q̄s exercere cōfitendo. Ī quas opera penitentie tibi iniunxit a sacerdote. Ī. rauq̄s bene penitēt videas ne in ipsa penitētia Ī mlta facias q̄ postea indigeat penitentia. vt. xvij. q̄. uij. sunt qui opes.

l ¶ Jucūbāt. scz. demones.

m ¶ Exinanite hoc est dictus in cēpit destructione a syrijs. et dicit exinanite. i. euacuate.

n ¶ Usq; ad fūdamētū in ea. t. vsq; q̄ aliq̄ edificō ꝑtenū nō remaneat i ea vsq; ad fundamentū et sunt verba domini exhortantium se ad cōpassionē carnis

o ¶ Valeat. i. cōtingat ipm emēdare detestando et abominando deo digne satisfaciendo. nō enim intelligitur hec emendatio rei ablate recōpensatio vel restitutio delicti. sed detestatio delicti et satisfactio: vel si peccat in fratrem et per illum dolorē 7 per illam penitentiam valeat emendare deo. i. corrigere 7 dolere.

p ¶ Deleratior. ¶ Distulisses. hic innuitur iudam

Psal. cxxxvj. Ibid.

Psal. cviij.

Pōtifex ꝓpter salici. 7 organū oratioꝝ.

Deleratio oīb⁹ o iuda 7 infeliciori oibus extitit fit. quem non penitentia reuocauit ad deum sed desperatio traxit ad laqueū. expectasses consummationē criminis tui donec sanguis christi pro peccatoribus funderet: infoꝛmis letiꝛ suspendium distulisses ꝓ

super marcū. cū iniqs deputat⁹ est dñs. i. cū iniqs veritas deputata uniquū reliquit/ id est simultrū: alterū assumpsit/ scz dextrū. sic faciet in die iudicij. ex sitī erunt dissimile stipendiū sortiuntur. alter precedit petrū in gadisa. alter precedit iudā in inferno. 7 ita videt q̄ mors xp̄i mortem iude superet. Nā Magis in hoc credendū est hiero. 7 leoni. vt forte mors iude secuta est mortē latronis: presentit tñ mortem xp̄i. xps eī pius 7 latro est mortuus. vñ nō fregerūt ei⁹ crura. vt ētiā si mortem nō precessit ꝑuenit tñ vulnꝰ xp̄i: lācea infixū ex q̄ processerūt sacramenta nre redēptiōis 7 ita mors xp̄i pcessit de hoc ex ō bap. et ei⁹ effectu mala ores. xxiij. dis. q̄ episcopus.

¶ Dic⁹ auctib⁹.

¶ pec est. ix. ps dis. In qua quēritur si aliqs remanet in aliquo peccato vtrū dicā⁹ vere penitē si de aliqs satisfaciat 7 penitet fm mādatū sacerdotis. et est dicendū q̄ nō. Ī; valet ei postq̄ ab alio pctō recesserit: tñ allegat ꝓ et J. Joan. de fan.

a ¶ Dis auctoritatib⁹. ab illo. Ī. siue autē. ostēsum est q̄ vera q̄ falsa sit pnia: hic latēter subintrat aliā qstionē. scz an pluribꝰ irretitus criminib⁹ posset de vno obtinere venīā pmanendo in aliqs. 7 ꝓmo ꝓbat trib⁹ auctibus 7 vna rōne vnū petrī sine alio remitti posse vsq; ad. Ī. q. tbi allegat ꝓ pte aduersa q̄s qstionem terminādo ꝓ auctē Aug. Tertio loco determinat autoꝝ tas ꝓductas ꝓ pte illa in. Ī. fidelis. Est ḡ determinatio magistri. q̄ nullꝰ pōt cōsecꝝ venīā de vno nec quo ad culpā nec quo ad penā: nisi de oibꝰ satisfaciat q̄s sic oñdit. q̄ dolet de vno/ aut ex charitate/ aut nō. Si ex charitate/ ḡ deū diligit. ḡ q̄ nouit deū diligē diligit 7 odit que sibi ꝺ̄ta sunt ḡ q̄libet mortale odit q̄ falsum est. Si nō ex charitate ḡ ille dolor ē ifoꝛmis: cū nō sit charitate informat⁹. ḡ nō est op⁹ aliquꝰ ſtutis ergo nō est vite meritoꝛ⁹ sed indifferens. Forte dices ꝓ hanc inductionē non haberi. ꝓpositū. q̄ nō ḡ reb⁹ ad retēris ceteris posse q̄s ꝓmereri vitā eternā. Ī; an retētis ceteris posset de vno venīā mereri: respōdit imo idem oino ē. q̄ si q̄s dolēdo nō ex charitate posset de vno venīā mereri: ḡ eadē rōne de oibus. 7 ita aliquis est vel esse potest sine merito mortis 7 sine merito vite eterne: 7 ita nec bonꝰ nec malus. q̄ nō est verū. Si ḡ ꝓbato q̄ pctīs nō dimittit q̄ ad penā. nam rōne culpe et pene datur. bñ tamen cōcedo q̄ tali penitēti pnia nō est denegāda. extra de pe. 7 re. q̄ q̄dā. q̄ tamen donec peniteat de oibus inutilis est quo ad vitam eternā: sed cum penitet de omnib⁹ efficitur vtilis: nec alia satisfactio ei imponetur ab ecclesia ꝓ illo peccato.

b ¶ Bis in idipm. q. d. pctīs sufficienter punitum in hac vita nō punitur in altera. vel nō bis in idipm hic scz ꝓ ministeriū q̄ ecclia bis. ꝓ eodē pctō nō punit. vel potī⁹ hec auctoritas itelligitur de his tñ q̄ iter ipa flagella commutāt in bonū 7 corrigunt et ad charitatem redeūt: ꝓfecto tales iterū non punīunt ꝓ his peccatis: sed si quid inde remāsit de lebitur i purgatorio. J. e. Ī. auctoritas. ꝑ. intelligitur.

¶ Luit do.

c ¶ Relict auctoritatē hāc exponit Gra. J. e. Ī. illud.

d ¶ Corrigit. trib⁹ modis ḡs se corrigit a vitijs 7 ea resecat. scilz cū cessat ab actib⁹ eoꝝ. 7 ea detestat ita q̄ ꝓfitet ea. sed non ex charitate. nec cū charitate: cuz occultet aliqꝰ mortale petīm. al⁹ et de his duobus modis iteligitur qō dicit Grego. Tertio cum quis detestat peccata 7 errata oia ex charitate et deuotione et ea confitetur 7 ꝓ eis satisfacit. de hoc. Ī. eo. perfecta.

e ¶ Octonario. Nota q̄ a beati imaculati vsq; Ad dñm cū tribularer est vnius psalmꝰ 7 habet. xxij. dist. 7 quelibet distinctio ꝓtinet octo versus. 7 ita cōtinet. xxij. octonarios. nam octo versus faciunt vnum octonarium et hoc est qō dicit in. xviij. octonario.

f ¶ Rima. Fides desit. i. conscientia peccati alicuius desit id est non occurrit.

g ¶ Pena cē. Ī. per patientiā 7 humilitatē q̄ habet in ipsa pnia inter ipsa flagella et pctā q̄ ad memoriā non occurrunt dimittuntur. hanc expositionem habeo. J. e. Ī. illud. ver. item illud Ambro.

h ¶ Non amplius. potest ergo aliqs non penitens de mortali debitum ꝑ eo euadere dānationem. Sed quo sensu hoc dixerat hiero. supra eundē locum ostendit dicens. querit hic quis cē. vt. J. ea. dist. q. d. potius hic ostendit q̄ qui per cēpotate suppliciū vel flagella non corriguntur postea eternaliter puniuntur. Magis de deprehenso in adulterio dicebat.

i ¶ Punitretur. Si vere confiteretur arg. xxiij. q. v. quid ergo.

k ¶ Si illa. verba magistri sunt. quidam dicunt q̄ sunt verba hiero. vsq; ad illud quod rōne. 7 loquitur non secundum generalem ecclie consuetudinem Ī; particularem alicuius loci. sed q̄ sint magistri patet J. e. Ī. auctoritas. circa finem.

l ¶ Si illa. i. pena que ei inflicta pro peccato fuit.

a ¶ Inpenit. quasi dispendiando.
b ¶ Nõ prelect. ℣. xxiij. q. v. quid ergo. ℣. dist. e. ille. ℣. c. iij. xx. et. c. qui admissi. ℣. ca. ostium. penitentiam agite. ℣. e. duplex. c. penitentes.

Sunt plures. Dicit Aug. Quẽ penitet oino penitear. q. xp̃o nullum curauit quẽ omnino nõ liberaret. q. a. liberauit surdũ & mutum: & etiã a demonio. et habentẽ septem demonia de oib⁹ liberauit & lãguidũ in corpore et anima liberauit. In fine suppo. nit q̃ non videt vere penitere q̃ penitendo nõ p. rũpit in lachrymas cuz p̃pall dãno. ꝓpter⁹ sit ad plangendũ.

c ¶ Delectentur. hec est falsa penitentia. vt. ℣. distin. v. falsas.

d ¶ Nos nũq̃ ℣. e. di. ℣. David. & c. ille rex tantus. ℣. dis. j. ℣. alij econtra. et. c. non põt quis.

e ¶ Nisi de oi sua. sicut nec liberaz pign⁹ lz ꝺ parte debit⁹ creditori sit satisfactũ. C. de distra. pig. ẽ̃diu. et dicit lex q̃ aliq̃d facere tenet: facẽdo. ꝓ pte nõ liberaꝝ a pena. ff. de ver. ob. in executione ℣. pe. et sententiã nõ debet ꝓ pte tenere & ꝓ pte nõ. ff. fami. her. i hoc iudicio. ff. de edẽ. i. ℣. pe. & ar. ad questiones. an a plurib⁹ exoticatus diuersis de causis possit ab vno absolut sine alijs.

f ¶ Canari. et vat nõ diuersio confiteri. i. diuinc. v. c. j. circa finẽ. ar. ff. de arbi. Item si vnus. ℣. Item si plures. & l. quid tñ. & l. labeo.

g ¶ Potuit. lz̃ sanare. vij. non successisse sed simul.

h ¶ Simul efficienda. ff. de ser. rust. pre. ꝓ fundum.

i ¶ Mille. sed numquid ꝓ uno quoq; mortali peccato sufficienter punitus non punitur inter illa flagella preteritur. altoquin incipit hic pena & protenditur in infinitum. Joan. de fan.

k ¶ Aues. soluit auctes inductas ad. ꝓbandũ q̃ ꝺ aggrẽdo pniam de vno peccõ & nõ de alio ꝑcẽt venã de eum penituerit: vtriusq; ei penitentia ꝺponẽda erit: qõ a ratione alienũ ecclesiastica ꝓbat consuetudine. que ꝓ eodem pcõ (nisi reiteratũ fuerit) nulli bis penitentiam ꝺponit[a].

¶ Sed q̃ et q̃ crimen sibi reseruat de alio venia non p̃stet[b]: non solũ p̃missis ꝓbatur auctoritatibus Ysid. Adamantij. Grego. Auguſt. smaragdi. Isidori. verũ etiam alia auctoritate eiusdem August. in lib. de penitentia. Ait enim.

Sunt plures q̃s peccasse penitet sed non oino: reseruantes sibi quedã de quib⁹ delectent[c]: non aliaduertẽtes dñm simul mutuz et surdum a demonio liberasse. per hoc doceet nos[d] nũq̃: nisi[e] de omnib⁹ sanarit[f]. Si enim vellet pcã ex pte reseruari/habenti. vij. demonia potuit[g] proficere. vj. expulit. Expulit autem. vij. vt oia crimina simul[h] eiscẽda doceret. legionem autem ab alio eiscens neminẽ reliq̃t de oib⁹ qui liberatũ possiderent. offendens q̃ si et taz pcã sint millei oporteret de oibus penitere. Laudatus enim est dñs: q̃ eiecto demonio locut⁹ est mutus Nunq̃ aliquem sanauit quem oino[k] non liberauit. totũ enim hominẽ sanauit in sabbato: q̃ & corp⁹ ab infirmitate/ & aiam ab oi contagione liberauit: nõ dicans penitẽtes oportere simul dolere de oi crimine orto in aia et in corpore[l]: scio enim deũ inimicũ omni criminoso[m] Quomodo ergo q̃ crimen reseruat de alio recipiet venã? Sine amore dei conseq̃ret veniam: sine q̃ nemo vnq̃ inuenit gratiam: hostis em̃ dei est dũ offendit pseueranter. Quedã enim impietas infidelitatis est ab illo qui iustus: et iniquitas est dimidiã sperare veniam. nam quomodo sine vera penitẽtia inueniret gratiam? penitẽtia enim vera ad baptismũ puritatem[n] confitentem conatur adducere. recte em̃ penitens q̃cquid sordis post purificationẽ cõtrarit: oportet vt ablu at salem lachrymis mentis. sed satis durus est cuius mentis doloꝛem oculi carnis nequeũt declarare[o]. sed sciat culpabiliter se durũ q̃ deflet dãna tẽporis vel mortẽ amici et doloꝛẽ pcti nõ ostẽdit in lachrymis. nõ est itaq; vt quis excuset se nõ hꝛe fontem lachrymarum: q̃ nonnunq̃[p] ostendit lachrymis doloꝛẽ amoꝛe[q] tẽporaliũ. quẽ ergo penitet oino penitear[r] ℟.

Auctoritas[s] illa naum prophete. non iudicabit deus bis ℟. nõ indistincte ostendit oia q̃ tẽporaliter puniunt nõ vltrius a deo punienda. q̃nto em̃ sodomitas egyptios israelitas in heremo sup eundẽ locũ dicat Ihieronymus temporaliter a deo punitos: ne i eternũ puniremt: non tñ de oib⁹ generaliter hoc intelligendum est: alioquin cuiq; scelerosoꝛ optandũ esset vt celesti fulmine percussus/aut aquis submerſ⁹/ aut a serpentib⁹ vulneratus ꝓ peris suis diuinit⁹ steriret: vt ex nos vno & nõ de alio. quod nõ põt esse

a ¶ Breuis. ℣. e. distinc. ℣. eccecultus. & c. a. talis michi.

b ¶ Commutant. in bonum & charitatẽ ad veram penitentiã.

c ¶ In cãtico moyſi. sez Audite celi q̃ loquar. cuius cantici est Ihesus ille. Ignis succensus est in furore meo & ardebit vsq; ad inferni nouissima.

d ¶ Magna vero. s. que tẽporaliter non punitur sufficienter.

e ¶ Ro. xiij. q. v. quid ergo.

f ¶ Deus bis. id est non punit aliquem pro aliquo facto vltra pro quo sufficiẽter eũ semel punierit.

g ¶ Frustrentur. i. euitent.

h ¶ Mesuras id est litre quib⁹ & aptis flagellis quelibz peccata sunt punienda.

i ¶ Debinc. id est post hãc vitã

k ¶ Aut. id est punitri.

l ¶ Culpa leuis. & tamẽ mortalis. omnis em̃ culpa dicitur leuis que tẽporaliter punitur: respectu illius q̃ eternaliter. sicut q̃ libet pena tẽporalis dicitur leuis respectu eterne. ℣. ea. dist. vij. ca. viri.

m ¶ Compensata. hic aperte innuit hiero. grauiũ pcã de quibus non agitur penitentia inter flagella: & ꝓ⁹ puniri grauꝫ supplicio erit in futuro puniẽda eter

Hebr̃ tij. d.

Haũ. j. c.

Pctm nullũ ẽ leue tamẽ.

Pnia septẽnis cui libet mortali debetur.

Haũ. j. c. Hũ aliam ifamitas. Junenalis.

Culpa leuis ẽ q̃ ꝑpt punit.

Detã grauiz grauit fũt puniẽda.

cruciatus breuis[a] & momẽtanea pena terminaret. Illud ẽt aplũ falsum esset quod de prostratis in deserto in epla ad hebreos scribẽs ait. Propt̃ incredulitatẽ suã nõ intrauerũt rerã ꝓmissiõis. vbi ꝓbat q̃ sicut merito sue infidelitatis requiẽ illã amiserũt: ita propter eandẽ infidelitatem verã requiez eterne btitudinis nullo mõ intrauerũt. Intelligit & illũ Hier. de his tñ qui inter ipsa flagella piam egerunt: quã est breuem & momentaneã tñ non respuit de⁹. sicut & illud ꝓphete. Nõ iudicabit de⁹ bis in idipm: de his tñ intelligi opoz: q̃s presentia supplicia cõmutant[b] super q̃s nõ cõsurget duplex tribulatio. q̃ autem inter flagella duriores & deteriores fiũt/ sicut pharao qui flagellat⁹ a domino durior factus est. presentib⁹ eterna cõnectũt: vt ꝓale supplicij sit eis eterne damnationis initiũ. Unde Augu. in cantico[c] deuterono.

Iustus succensus est ℟. Hec est vindicta. hic incipit et ardebit vsq; ad extremã dãnationẽ. Hoc contra illos notandũ est q̃ dicũt non iudicabit de⁹ bis i idipm/ ad oia pertinere flagella quia quidã hic flagellis iudicant vel emẽdantur: alij & hic & in eternum puniantur: sicut antiochus et herodes. q̃ autẽ super eundẽ locũ de adultero infideli Ihiero. sentire videtur/ ex eiusdem verbis falsum esse ꝓbatur. erẽplo enim illius q̃ israelitas maledixerat: & qui ligna in sabbato collegerat. oñãt parua peccata breuibus & ꝓalibus supplicijs purgãri. magna vero[d] diuturnis & eternis supplicijs reseruari. Hit enim.

Quera[t] ꝓaliquis: si infidelis deprehensus in adulterio decolletur: q̃d de eo postea fiet. aut enim puniet et vno & nõ de alio. quod nõ põt esse

a ¶ Breuis. ℣. e. distinc. ℣. eccecultus. & c. a. talis michi.

b ¶ Commutant. in bonum & charitatẽ ad veram penitentiã.

c ¶ In cãtico moyſi. sez Audite celi q̃ loquar. cuius cantici est Ihesus ille. Ignis succensus est in furore meo & ardebit vsq; ad inferni nouissima.

d ¶ Magna vero. s. que tẽporaliter non punitur sufficienter.

e ¶ Ro. xiij. q. v. quid ergo.

f ¶ Deus bis. id est non punit aliquem pro aliquo facto vltra pro quo sufficiẽter eũ semel punierit.

g ¶ Frustrentur. i. euitent.

h ¶ Mesuras id est litre quib⁹ & aptis flagellis quelibz peccata sunt punienda.

i ¶ Debinc. id est post hãc vitã

k ¶ Aut. id est punitri.

l ¶ Culpa leuis. & tamẽ mortalis. omnis em̃ culpa dicitur leuis que tẽporaliter punitur: respectu illius q̃ eternaliter. sicut q̃ libet pena tẽporalis dicitur leuis respectu eterne. ℣. ea. dist. vij. ca. viri.

m ¶ Compensata. hic aperte innuit hiero. grauiũ pcã de quibus non agitur penitentia inter flagella: & ꝓ⁹ puniri grauꝫ supplicio erit in futuro puniẽda eter

naliter. Iouia vero q̃ hic puniuntur sufficiẽter ꝓ lent pena cõpensationẽ vite eterne recipe: quod in bonis fieri nõ ambigim⁹. et in malis forte ita fit: sed nõ credo q̃ tam remittere & retinere pctm quo ad penam consistens de vno et non de alio quod negamus. ℣. in illo ℣. his auctoritatibus.

n ¶ Arbiter. ℣. de confe. dis. iij. omnis qui.

o ¶ Et si fides. ℣. j. q. ije. j. fertur. xxvij. qõe. j. ℣. et his.

Haũ. j. c.

Amos iij.

laco. ij. d. Roñ. xiiij. d

ſ. cor. iiij. a.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ga.ff.illo.rē.

b ¶ Satisfactio.S.e.di.satisfactio.

c ¶ Nō pticip.ecce plane videf velle q particular cōfessio facta.s.de vno peccato aduenīente charitate incipiat et viuere z valere ad vitā eternā. Et q sic intelligat: p exēplū patet qđ inducit de baptizato fm qđ dicit de oībus bonis q fiūt sine charitate q incipiant viuere. qđ tamē non credo nisi tēpōrālū illa bona q fiunt cū charitate. Et si postea sint mortificata iterum aduenīente charitate reuiuiscunt. si non aduenerit charitas idē est qđ de eis que fiūt sine charitate: quia nec illa: nec ista valēt nisi ad bonū tpale. vel ad illustrādum. vel ad incōmodū vitādū. vel ad minorē pēnā subeūdā. Ad exclusandum vero magistrū dicim⁹ q intellexit eam ad hoc valere q vltery⁹ei. p illo peccato nō iniungit a sacerdote satisfactio alia. vt.S. ·S.Item opponit ver. si illa satisfactio. sicut baptizatus iz fiere nō reb aptisatur. de cōsec. dist. iiij. solet. qđ tñ. R. negat. sed melⁱ⁹ dicit

Bona pctō facta q ad aliq̄ pfunt.

obsicit[a]: si satisfactio[b] illa fuit veniam impetrauit: si autē veniam non impetrauit: satisfactio non fuit: si autem satisfactio non fuit adhuc sibi pena imponenda est: non pcedit argumentatio. Satisfactio nāq; est dum illius causa peccati excidit̄ur: et eius suggestiōis aditus non indulgerur: sed el⁹ fructus non percipitur[c] impedit⁹ peccato qđ non deseritur. percipietur autem cum eius penitētia fuerit subsecuta sicut ad lauacrum ficte accedens regenerationis sacramentum accipit: non tamen in christo renascitur. renascetur autem virtute sacramenti quod pceperat/ cum fictio illa de corde eius recesserit veraci⁹ penitentia.

Sicut etiam Augusti. scribit in libro de penitentia.

Q Jum est[b] credere/ z nostra fides hoc exposturet vt cū gratia christi destruerit mala prioza in homine/ etiam remuneret bona. Et cū destruxerit quod suū nō inuenit amat et diligit bonum[d] qđ in peccante plantauit. Et hoc sensu illud etiam Hieronymi dictum videtur.

S Jquādo videris iniustos multa mala opera facere peccatorem quēdā aliqua q iusta sunt: non est tam iniusti⁹ de⁹ vt ppter mala multa obliuiscat paucoꝝ bonoꝝ. Quāq; memoria bonoꝝ ad presentem remunerationē possit referri: sicut Grego. in omel. de diuite z lazaro scribit.

Q Auendum[e] nobis est: vt si forte aliquid boni agimus in presenti seculo remunerationem accipiam⁹: ne forte dicatur nobis: Recepērūt mercedem suam. nisi enim diues[b] iste aliquid bonum egisset: vnde in presenti seculo remunerationem accepisset: nequaq; abraham ei diceret. Recepisti bona in vita tua. Item Joan. chrisostomus.

Quid ergo[b] turbamur/ nemo videt malignos[a] prosperitatē hre turbef. nō est hic retributio malignitat⁹: neq; fructis: acsi aliqn contingat vt aliqua sit retributio vel malicie vl virtutis: non tamē fm q dignū est: sed simplicit velut quidā gust⁹ iudicij aut iustitie: vt qui resurrectionē[m] non credunt talib⁹ doceātur. quādo itaq; videm⁹ malignum detescere non subruamur: z quādo videmus bonos mala pati non turbemur[n]. Illic corona/ rie supplicia. Sit z alia rō. qz non pōt vel mal⁹ in oibus malus esse: sed hz aliqua bona. neqz bon⁹[a] in omnibus esse bon⁹ sed hz aliqua pctā. Cum ergo psperitatē mal⁹ hz/ malo captius sit est. cum em̄ p illis paucis bonis retributionē hic accipit illic iā plenius punietur.

Pōt etiā referri memoria bonoꝝ ad mitiorē penam habēdam: vt bona que inter multa mala fiūt non pficiunt ad presentis vite vel future premiuz obtinendum: sed ad tolerabilius extremi iudicij supplicium subeundum: sicut de fide z ceteris que sine charitate habētur. Augusti. scribit i lib. de penitentia dicens.

S Jquis autē nō habens charitatē que ptinet ad vnitatē spūs z vinculuz pacis quo catholica eccla cōgregata connectit: in aliquo scismate cōstitutus: ne christum neget patitur tribulationes/ angustias/ famē/ sitim/ nuditatē persecutionē/ pericula/ carceres/ vincula/ tormēta/ gladiū/ z flammas/ bestias/ vel ipsam crucē timore gehenne z ignis eterni. nullo modo ista culpanda[b] sunt: imo vero z hec laudāda est pattentia. nō em̄ dicere poterimus melius ei fuisse: vt ipm̄ negādo nichil eoꝝ pateret⁹ que passus est confitendo: sed estimandū est fortasse[a] tolerabilius ei futuruz iudiciū cū si christū negādo nichil eoꝝ pateret. Añ illud qđ ait ap̄s. Si tradidero corpus meum ita vt ardeam: charitatem autem non habuero: nichil michi prodest. nichil prodesse intelligat ad regnū celoꝝ obtinēdū non ad extremi iudicij tolerabilius supplicium subeūdum. z infra. Hec propter charitatē dicta sunt: sine qua[a] in nobis esse non pōt vera penitentia: quantum est i bonis charitas dei q̄ tolerat oia.

Penitentia ergo (vt ex premissis apparet) nulli in peccato pseuerāti vtilis[a] est: non tñ alicui deneganda est: quia sentiet fructū eius cū alteri⁹ criminis pniam egerit. Sic itaq; pnie diffinitio et cetere auctoritates sibi consonantes negant eum agere penitentiā qui pseuerat in crimine vtilem videlicet sibi et fructuosam. Illud autē Ambro. pnia semel vsurpata nec vere celebrata: z fructū prioris aufert z vsum sequentis amittit: de solenni pnia intelligit: q cū nō vere celebrata fuerit: z fructū prioris. i. subsistus secutura precedentis amittit: qz veniā quam impetrare potuit contēpsit: z vsum sequntis aufert fm consuetudinem quarūdam ecclesiaruz apud quas penitētie solennitas non iteratur.

De hac eadē penitentia illud etiam intelligitur/ non est secūdus locus penitentie.

Pctā semel dimissa/ an reddeant fūt opiones

Quia fo[a] multorū auctoritatib⁹ supra mōstratū est penitētiā vere celebrari: z peccata vere dimitti ei qui aliqn in crimine recasurus est. Quēritur an pctā dimissa redeant? Huius quēstionis diuersoꝝ varia est sentētia. aliis asserētib⁹: aliis cōtra negātib⁹ pctā semel dimissa vlterius replicari ad penā. Qđ autē pctā semel dimissa redeant. Et quidā simpliciꝰ dicūt q redeat: non solū quo ad reatū. iz etiā quo ad essentiā z penā. z in hoc videtur declinare. S.I.e.di.S.vl. sicut er actio semel pcta restituitur. ff. si er nox. cā aga. fz alto iure. in fi. Preteres sicut bonū remissū p gratiā sequentē qđ pri⁹ mortificat p culpā ita mala mortificata per gratiam reuiuiscūt per culpā iteratā. S.di. proxi. c. pium. z ca. si qñ. Alij dicūt q nō redeunt illa sed alia eiusdē generis. cuz em̄ forte simile p̄mittim⁹ redire dicuntur quadā similitudine sicut flores redeunt in vere. Tertiū dicūt peccatū redire tantū ppter vnum istoꝝ quatuoꝝ criminuz. s. ppē odium fraternū vt in euangelio serue nequā. rē. Item ppter crimē apostasie vt J.e. quicūq;. Item ppter contemptū pnie. S. dist. iij. si apūs. Alij dicūt q nullo modo redeūt ar. xxiij. q. iij. si illud. l. di. miror. nec ita est in malis vt redeant si cut in bonis. ar. de pse. di. iij. ·S. nūs. z hoc credo catholice dici. di cūtur tñ redire: qz remissiōis. bñ fiū sequēti culpa amittim⁹ ob ingratitudinem. S. dist. proxi. hac auctoritate ver. pe. Nā perinde pnia dās q̄s gr̄ia p̄ter sequens de lictū: acsi nulla peccata cēnt dimissa. vt.S. dist v. fratres. penitentia enim duo facit. pena tollit: z gloriam acquirit. vt.S. dist.j.·S. alij econtra. cō.

a ¶ Jn presenti. tantum.

b ¶ Quid ergo. Calup. Si videamus malos pspe rari: z bonos aduersitate pati nō debem⁹ turbari qz nō est vera retributio boni vel mali. nam sepe punitur hic innocēs: et ex hoc fur̄ qđ nō meruit. sed hic z bonī ostēditur q in futuro erūt pnia z pene: qō quidā nō pertinācēdūt. Preterea in bonis sunt aliq̄ mala digna punirī tur. z i malis aliqua bona digna remunerari. Ultimo dicit q cū malus hic remuneratur, malo captius sui fit: quia in futuro punietur nec pena eius mitigabitur.

Malū hic pro sperāt

l ¶ Malignos. nam vt dicit claudian⁹. Tollitur in altum: vt lapsu grauiore ruant.

Claudian⁹.

m ¶ Qui resurrectionē. negantes. s. retributionem eorum que quisq; in corpore gessit.

n ¶ Non turbemur. in alia vita.

ecce. Auctoritates adit ꝙ videℓ dicere ꝙ redeāt hoc sonant ꝙ ita puniꝛ quis ꝓ sequētib⁹ acſi nunq̄ ei dimissa fuissent. Procedit aūt. S. in hunc modū. Primo inducit auctes: ꝙ pcā dimissa redeāt vsq; ad .S. eoꝝ. Scdo notat circa pcti dimissionē duas opiniones eorū q̄ dicunt pcā redire. Tertio allegat ꝓ aduersa parte ⁊ nō rideant. ⁊ sic determinat distinctionem Lau.

Psal. cviij.

Wat. xviij. d.

a ¶ Dimitti tibi. quoniā rogasti me: nonne ergo oportuit ⁊ te misereri cōseruitui: sicut et ego miserꝰ sum tui? ⁊ iratꝰ dñs tradidit eū tortoribus q̄usq; redderet vniuersū debitum. sic ⁊ pat̄ meꝰ celestis faciet vob. si. repetet a vob̄ dimissa. ⁊ in hoc facit ad propositum Lau.

b ¶ Et iudas. ¶ Ad eū vel sua. corrariꝰ sēlus facit ad ꝓpositum .S.

c ¶ Parentū. cōmissa a se inītādo parentes.

d ¶ Iniq̄tas. s. commissa ab eo. inītando eoꝝ. a⁹ iniquitas patrꝝ non respicit filiū nisi (vt dixi) sit sceleris paterni imitator. i. q. iij. crimen. Lau.

e ¶ Sed iniq̄tatez. i. auaritiā quā primi parētes eiꝰ egerūt vt originalia pcā.

Pcā originale diuersoꝝ hz effectus in hoibꝰ.

f ¶ Originalia pcā originale ita dicit reputari. qz ita puniꝛ ꝓ sequentibꝰ acſi dimissum nō esset. ar. j. e. ꝙ recedit. ⁊ ita de alijs dic. Sz ꝛ̄e dicit plura alia originalia cū vnū solū sit originale. Rñ. ponit plura ꝓ singulari. arg. ff. de ort. iur. l. ij. ¶. exactis deinde regibus. i. rege exacto. vel ꝓpter diuersos effectus quos hz in oibus originale. quoscdā cēm facit inuitos/ quoscdā luxuriosos/ quoscdā auaros ⁊c̄. Itē sicut concupiscentia facit puerū cōuiscibilē ⁊ adultū cōcupiscentē. sic ⁊ superbia facit puerū supbū ⁊ adultū supbiē ⁊c̄. Uel pluraliter ponit ꝓpter varias appellationes quas hz. dicitur enim lex membroꝝ/ stimulus carnis/ angelus sathane/ lāguor nature/ fomes peccati ⁊c̄. Facit. ¶. distin. vj. sed pensandum. pale.

g ¶ Dimissa sunt. si peniter eū suscepisse baptismū vel ita puniet sufficienter: acſi non esset baptizatus.

h ¶ Onstat. ¶ Dimissum. Hic videt ꝙ ꝓh dimittat deꝰ pcā q̄ dimittat hō pcm. sic ex hoc sequit ipossibile. s. ꝙ sit esset iust⁹ ⁊ iniust⁹: bon⁹ ⁊ malꝰ. Sed dic ꝙ tpe simul fit ab hoc dimissio pcti. et a deo remissio: precedit tamē gratia vtrūq; q̄ qñ vult ⁊ pur vult i hoc operatur. Expone ḡ hic ꝓh dimissi. i. ꝓh me dimisſurū obtulit ḡtū i me ℓ: qi bñ facē deꝰ paratꝰ ℓ: vt ad ortigiale peccatū refert hoc q̄ sine merito hois a deo fmittit. vel ad parabolā euangelicā de seruo cui dñs .x. milia talenta remisit ꝓut̄ ille conseruo suo quinq̄ginta.

Pcti dimissio eiusdē remissio sit fiunt. Luce vj.

i ¶ Dimittet. i. habitem te offendere ad suscipiendā gratiā.

Luce xij. c.

k ¶ Repitabunt. Expone vt .S. hoc est ita dānabit acſi nō essent dimissa. et ita expone oēs has auctes. ſ. de conse. distin. iij. quomodo. Lau.

l ¶ Euertar. ¶ Hec sunt verba sathane.

m ¶ Nō exponendꝰ .xxvij. q. j. de viduis.

n ¶ Nos vacātes a bōis opib⁹ hec ḡ.

lij. ps.

o ¶ Dimittit. ꝓh⁹ dimittet.

p ¶ Eccatum. ¶ Redditur. id est punitur.

q ¶ Eorum vero. ¶ Hec est. ij. ps di. in qua probat superficialiter ꝙ peccata redeunt: ⁊ fm ꝓsentem iustitiam dimittuntur: non tamen vere sicut nota discipulorum recesserunt. Jo. de fan.

q ¶ Sed. ⁊c̄. i. qui dicūt pcā redire dimissa. Duas ponit. ¶ opiniones q̄ potius in verbis differunt ꝛ̄ in sensu. quidā enim dicunt pcā dimissa redire dimissa unquam fm iustitiā nō fm ꝓscientiā. Alij dicūt redire pcā dimissa pure ⁊ plene siue ꝙ baptismum siue ꝙ ꝓpenitentiā. Ut ergo ista intelligantur: ⁊ qualiter he opiniones conueniāt notandū est ꝙ predestinationis siue ꝓscientie (q̄ ⁊ sub nole ꝓscientie includit predestinatio) duplex est effectus. s. ⁊ tpe iustificare: ⁊ eternaliter glām retribuere. Quo ad ꝓmū effectū opat deꝰ

Prescientie duplex est effectus.

Joā. vj. f.

ps. xc.

Exo. xxxij. g.

j. Co. x. a.

qñcūq; in hac vita pcā dimiserit. et hoc est fm iustitiā pcā dimittere. Quo ad scm effectū qñ sic pcā dimittit ne finaliter pcm redire pariat: vt ad beatitudinē ꝓducat: ⁊ hoc est fm ꝓscientiā pcā dimittere. qui ḡ finaliter ad pcm reuertit. ⁊ nō fm ꝓscientiā: ſz fm iustitiam remissionē pcōꝝ cōsecutus est. ⁊ hoc est qō hic, tāgit. S. et. j. eo-ſ. finis. ⁊ sic ꝓz duas predictas ſnias nō esse ſtas: q: cui peccata dimittūtur fm iustitiaz plene et pure ei dimittunt. j. eo. j. viij. Lau.

a ¶ Illi dicūt hanc differētiaz opinionū nō ponit magr nisi vt tractet de predestinatione. nō q̄ sibi in aliq̄ ſdicant. hoc/ alij/ reſpicit illud/ alij/ quod inuenitur j. eo-ſ. finis.

b ¶ Justiciam ꝓscientē q eis conferūt fm quā pcā dimittunt. h.

c ¶ Prescientiā ab eterno enim ſicut deꝰ talez dimissionem nō valere eis ad vitā etnā: nec vsq; in finē durare.

d ¶ Ille casus. i. pauciores q̄ credūt se cū dño iudicaturos.

e ¶ Et. x. milia id est plures qui crediderūt se ſſuros ad dexteraz dei. i. in eternā beatitudine. plures ℓ̄ sunt qui credūt se ſaluandos ḡ qui credunt se iudicaturos cū dño: et ideo illi designantur maiori numero ſti minori.

f ¶ Sed non in pluribus. plures illoꝝ non placuerunt domino ℓ̄ aliqui eorum.

¶ Verum hoc. ¶ Hec est. ij. pars dist. In qua ꝓbat ꝙ de ſcte penitentiā intelligāt quod dictum est quib⁹ peccata non dimittuntur. de alijs non potest intelligi ſquis postea sint casuri. Jo. de fan.

g ¶ Accedentibus. ℣ j. q. j. sicut ſcti. ℣.

h ¶ Jer bono. Caſus hnius. c. colligi videt ex illis duob⁹ j. ō ꝓse. di. iij. c. vlt. ⁊. xxiij. q. iij. cās. j. pelagiani. nā ſsti pelagiani dicebant ꝙ ſine gra dei ꝙ liber arbitriū cās possit bonū opari. et sic obiectebant Augustō. dicēs o Augustine ꝙ nō ꝓh cās cū ad adultā etatē puenerit bñ opari ſine gra diuina. ſz illā nemo

Error pelagianorū.

lij. ps.

pōt hre vel mereri. ergo deo nō apponēte gram ex necessitate peccabit ille: ḡ per liberū arbitriū non dz eis tale pcm imputari. Ad quā obiectionē ⁊ cōſkes cum Aug. nō rideret ſz exclamaret. O altitudo diuitiarū sapiētie et scientie dei ꝛ̄ ico ꝓhēſibilia ſūt iudicia dei et inuestigabiles vie eius. deride bāt eū ꝓh⁹ itaq; ꝓmissis diuidit ca. in tres ptes. In prima parte ponit Aug. casū ⁊ in ꝙ et ipſi excluſi mare cōpelluntꝰ ꝓpter rōnis defectū. s. cur deus bonos ꝛ̄ scit a bono recessuros et in malo morituros nō ꝓhibet de medio ꝛ̄ malicia mutet ⁊ ꝛ̄e ꝙdā ꝓseuerantiaz dat in bono/ ꝙdā non: cū apud eū nō sit iniq̄tas nec ꝓcarū acceptio vt ex de tude. nouit: in scda distinguit inter filios dei nūcupatiōe sola et veros filios. cuiꝰ occasiōe exponit illō Jo. ex nobis exierūt ⁊c̄. In tertia dicit ꝙ ꝓseuerātia in bono vsq; in finē dat deꝰ solis ꝓdestinatis. Et huiꝰ occasiōe inferſerit ꝙ ꝙdā discipuli xp̄i fūt vert. ꝙdā nunc parū tantū. ℣.

diuisio capit.

Sap. iiij. c.

Rom. xj. d.

i ¶ Ex bono. i. ex bona volūtate. vel bonum refertur ad bonuz exteriꝰ similiter et malū ad interius in voluntate. et tunc subauditur moriuntur.

k ¶ Moriuntur. hoc est dicere deficientes a bono moriuntur.

l ¶ In potestate. vt imperet. ℣.

m ¶ Hoc. imo ꝓseuerantia in bono donū dei est. Z.

n ¶ Respondeant. ſ. xxiij. q. iij. de ryths. ℣.

o ¶ Hoc nō donat. i. donat. arg. ff. de ver. ſig. duob⁹ donat dico fm hoc ſz mouet vel rapi. et est ſensus huiꝰ ſſe hoc donat ꝙbus voluerit aut ſcriptura mentiℓ. sed hoc nefas est dicere. xxiij. q. v. quid ergo. Z.

p ¶ Raptus est. xxiij. q. iij. ea vindicta. ℣.

q ¶ Dicta est. a Job. ſ. dist. ij. ¶. item fm hanc. et. c. si cui inquit ver quid enim. Lau.

r ¶ Sicut ergo. ſuspenditur illud/ sicut/ vsq; adversitatum illum cur alijs. Lau.

a ¶ Ponit. in alia parte ex. qō nō est hic. Lau.
b ¶ Annotare ff. nō legi. nō dim.
c ¶ Filius sū ta. per presentez iustificatū.
d ¶ Ut ita sit. scz q non det. id est uberabat p̄ficere animam.
e ¶ Non cum uti. quibus deꝰ no dat p̄ficere animā vel p̄destinationem. Lau.
f ¶ Filij dei. Scōm p̄sciente iustificatū.
g ¶ Filios dei Scōm predestinationē. Lau.
h ¶ Nobis. secundō expositionē et opinionem nostram. B.
i ¶ Johannes euangelista ait. in euangelio scz in verbis que sequuntur. Lau.
k ¶ Dei. p̄destinatione.
l ¶ In unum. id est vnitatem fidei. Lau.
m ¶ Futurū. id est filiū dei per gratiam. Lau.
n ¶ A nobis. i. inter nos. Johā.
o ¶ De his. illis. q. nō de his id est de istorū numero qui rē.
p ¶ Perseuerauerunt. i. vsq; in finē. nō p̄seuerauerūt. vñ Ouidiꝰ Si fez vitia semp̄ Expectāda dies homini rē. dicitq; bene. Ante obitum nemo supremaq; funera dz Argue p̄sedisse felix dicēq; qō desinit esse. qō non durabit 3moda parua dabit. Et no. aliquē nō habere dici vere nisi p̄manentē vel perseuerātez qui vsq; in finem nō peccauerit nec peccauerit

Joā. xj.a.

Perseuerantia datur. s. Jo. ij.c.

fatert donum dei esse: vt finiat homo dei vitam istam ut ex bono maletur ut malū. cur autem id alijs donet alijs nō donetur ignoratur: id tamen donum dei esse in bono perseuerantiam secundum scripturas, de quibꝰ testimonia multa tam posuꝭ fateantur nobiscū: et cur alijs detur, alijs non detur / sine murmure aduersus deum dignentur ignorare nobiscum. nec nos moueat qꝫ filijs suis quibusdam non dat deus istam p̄seuerantiam. Absit enim vt ita sitᵃ si de illis predestinatis essent et secundum propositum vocatis sanctis qui vere sunt filij promissionis. Nam cū istiᶜ pereuntes dicuntur filij deiᵏ. sed qꝫ vicerunt sunt impte z in eadem impietate mouturi: non eos dicit filios deiᵇ p̄scientia eni dei sunt filij dei: qui nondum sunt nobis ʰ et sunt tam deo. de quibus Joannesⁱ euāgelista ait. Quia Iesus erat moriturus p gente et non tm̄ pro gente: sed etiam vt filios deiᵏ dispersos congregaret in vnū: qui vtiq; credendo futuriᵐ erāt p euangelij predicationem: z tm̄ ante qꝫ esset factum tā filij dei erāt In memoria eni patris sut inconcussa stabilitate conscripti sunt. Et sunt rursus quidam q̄ filij dei ppter susceptam vel tpaliter grām dicuntur a nobisⁿ: nec sunt tamē filij dei: de qbus ait idem Johannes. Ex nobis exierunt: sed non erant ex nobis. qꝫ si fuissent ex nobꝭ: manssissent vtiq; nobiscum. nō ait ex nobis exierunt: sed quia non mānserunt nobiscū iam nō sunt ex nobis: verum ait ex nobis exierunt. sed non erant ex nobis: hoc est et qñ videbātur ex nobis nose non erant ex nobis. et tandē ei dicerentur vnde id ostendis qꝫ si fuissent. ex nobis inquit, permānissent vtiq; nobiscum: filiorum dei vox est Joannes loquitur in filijs dei loco pcipuo cōstitutoᵖ: cū ergo filij dei dicunkᵏ de hisᵒ q̄ perseuerātiā nō habuerūt ex nobis exierūt: sz nō erāt ex nobis. et addūt qm̄ si fuissent ex nobis: pmānissent vtiq; nobiscum qd aliud dicūt nisi non erant filij: etiā qñ erant in p̄fessione et in noie filioꝝ dei. nō qꝫ iustitiam simulauerūt. sed qꝫ in ea nō pmāserunt. neqꝫ enī ait: nam si fuissent ex nobis / veram et nō fictam iustitiā tenuissent vtiq; nobiscum: sed ſ fuissent (inquit) ex nobis / permansissent vtiq; nobiscum: in bono illos volebat procul dubio permanere. erāt itaq; in bono: sed quia in eo non pmanserūt. i. nō pseuerauerunt nō erant (inquit) ex nobis: et qñ erant nobiscū: hoc est non erāt in numero filioꝝ etiam qñ erant in fide filiorū. Qñ qui vere sunt filij dei presciti et predestinati sunt conformes ᵍ imaginis ʳ filij dei: et scōm ppositū vocati sunt sancti: vt electi essent. nō enim perit filius promissiōis: sed filius perditionis. fuerunt ergo isti ex multitudine vocatoꝝ. ex electorum autem paucitate non fuerunt. non ergo filijs suis predestinatis deus perseuerantiam non dedit: haberent enim eam si in eoꝝ filiorum numeroˢ essent. z quid haberent qō nō accepissent secundū apostolicamᵗ verāqꝫ sententiam: ac per hoc tales ᵘ filij filio christo dati essentᵛ quemadmodum ad patrem ipse dicit. Ut omne quod dedisti michi nō pereat ʷ habeat vitam eternam. hi ergo christo intelliguntur dari: qui ordinati sunt ad vitam eternam. ipsi autem illi sunt predestinati: et scōm propositū vocati sunt sancti quorum nullus perit: ac per hoc nullus eorum ex bono in malum mutatus finit hanc vitam: quoniā sic ordinatˣ: z ideo xp̄o datus ʸ non pereat sed habeat vitā eternam. z rursus quos dicimus intrinsecos eius vel paruulos filios intrinsecorum, eius quoscunqꝫ eos sic regenerāturus est in ea fide que p dilectionē operaᵇ christi ad regnum dei p̄ficit. Quos autem non regenerat, nec ipsos nec eorum parentes ullo modo dicimus ad eius pertinere corpus. Quapropter quicunqꝫ ex duobus geminis paruulis baptizatis alterum de hac vita sine baptismo migrare permittit, non dubitamus illum a damnatione liberum, quem in Adam peccatorem nouit renatum in Christo. Quod autem de illo alterum non liberat, non ideo fit quia illi baptismus Christi nocet, sed quia illum nec ipse Christus liberat, quem non regenerat. Quod ergo ad istam quaestionem attinet, quam de paruulis baptizatis, qui antequam ad rationis perueniant usum, de hac uita migrant, soluere nos uoluisti, hoc breuiter dicimus, quod ad regnum dei pertinet, quod ad uitam aeternam, quod ad saluandum, quod ad liberandum, quod ad redimendum, quod ad uiuificandum, quod ad resuscitandum, quod ad glorificandum, quod ad coronandum, quod ad beatificandum, quod ad omnia huiusmodi, quae ad christianam fidem pertinent, nullum prorsus baptizatum paruulum, nisi baptismum christi, quo renatus est, recipiendo perdiderit, sine illo posse perficere. Quod autem ad damnationem, quae per unius peccatum in omnes homines transiit, quod ad mortem, quae per peccatum in omnes homines pertransiit, quod ad poenam, quae per inobedientiam in omnes homines peruenit, quod ad iudicium, quod ad condemnationem, quod ad omnia huiusmodi, quae ad impietatem pertinent, nullum prorsus paruulum, nisi baptismum christi, quo renatus est, recipiendo euadere, nullo modo dicimus posse. Quod autem ad damnationem, quae per unius peccatum in omnes homines transiit, quod ad mortem, quae per peccatum in omnes homines pertransiit, quod ad poenam, quae per inobedientiam in omnes homines peruenit, quod ad iudicium, quod ad condemnationem, quod ad omnia huiusmodi, quae ad impietatem pertinent, nullum prorsus paruulum, nisi baptismum christi, quo renatus est, recipiendo euadere, nullo modo dicimus posse. Quod autem ad damnationem, quae per unius peccatum in omnes homines transiit, quod ad mortem, quae per peccatum in omnes homines pertransiit, quod ad poenam, quae per inobedientiam in omnes homines peruenit, quod ad iudicium, quod ad condemnationem, quod ad omnia huiusmodi, quae ad impietatem pertinent, nullum prorsus paruulum, nisi baptismum christi, quo renatus est, recipiendo euadere, nullo modo dicimus posse.

a ¶ Hoc dicit. Verba cū ängelistę vsq; ibi: numquid rē.
b ¶ Ubi prius erat. Replentis. q. d. tunc intelligetis que dico. vt de cole. distan. ij. prima.
c ¶ Spiritᵘˢ. i. spūalis intellectꝰ
d ¶ Nunc ergo. Ordo litere
¶ Hec. xliij. ps. Ut ij ordat qđ sit scribi, aut deleri de libro vite p̄m p̄ter iustitiā vel p̄scientiā, tāq; in hac agatur de presciti⁹ z p̄destinatis. Jo. 5. f.
e ¶ Fuit. Ubi dicit. q. appellatiᵐ filios dei p̄ter p̄sentē iustitiā z in non sunt p̄m p̄scientiam.
f ¶ Alij vero. Hoc alij respectu illius alij qō possunt. z. e. dist. ij. eorū. in p̄n. Lau.
g ¶ Oino. i. simpliciter determinatē aliq. xxxj. qō. j. q. ij. deuniterit.
h ¶ Proponat Aug. i. hu.
i ¶ Scripsi. Quadrimēstre. diuisiones inuit S. quā i ordinatione p̄sequitur vsq; ad locū illū sic tractꝫ peccata vnū quodq; mēbrū diffinitiōes, suas q̄cte p̄firmās. Lau.

Joā. viij. d.

Joā. vj.

Bonū est de fūt sum est versus.

Bonū vij. f.

B ¶ Benedict⁹, Qui bñ dixit. i. bñdixerit. benedicabit nos deus noster in alia z cor pore. xviij. dist. si episcopus.
k ¶ Bndictione. id est eradicatiōe qua erut spūalis etiaz in corporibꝰ: quia tūc etiam habebunt desiderata tem spiritus: qui pie erunt agilia z ci

ctionē opaꝭ hanc vitā finiant tā z anteqꝫ hoc fiat in illa predestinatiōe filij eius sunt. z dati sunt rp̄o filio eius vt non pereāt: sed habeant vitā eternā. denqꝫ ipe saluator ait. Si mānseritis in verbo meo vere discipuli mei estis. nunqd in hoc cōparandi sunt illi de quibꝰ euāgelij sic loquit. Abi dño cum cōmendasset mādducantē carnem suā z bibentē sanguinem suū ait euāgelista. Hoc dixitᵏ in synagoga docēs in capharnaū. multi ergo ex discipulis eius audientes dixerūt. Durꝰ est hic sermo: qs potest eū audire / scīēs aūt Jesus apud semetipm qz murmurabant de hoc discipuli eiꝰ: dixit eis: hoc vos scādalizat. si ergo videbitis filiū hois ascendentem vbi p̄ˢ eratᵇ. spiritusᶜ est qui vnificat: caro aūt non pdest qcq̄. verba q̄ ego locutꝰ sum vobis / spūs et vita sunt: sed sunt quida ex vobis qui nō credūt. Sciebat em̄ ab initio Jesus q̄ essent credentes et qs esset eū traditurᵍ: et dicebat: propterea dixi vobꝭ qz nemo venit ad me nisi fuerit ei datum a pre meo. Et hoc multi discipulorū eiꝰ abierūt retro / z tam cū illo nō ambulabāt: nunqd z nō isti discipuli appellati sunt loquente euāgelio: z tm̄ non erant veri discipuli: qz nō remanserūt in verbo eius p̄m id qō ait. Si manseritis in meo verbo vere mei discipuli eritis: qz ergo nō mānserūt nō habuerʳ p̄seuerātiā sicut nō vere discipuli rp̄i: ita nec vere filij dei fuerūt: et qñ esse videbant. z ita vocabātur. Appellamus hos ergo et electos xp̄i discipulos z dei filios: qz sic appellādi sūt quos regeneratos z pie viuere cernimus: sed tūc vere sunt quod appellantur: si mānserūt in eo ppter quod sic appellantur. si aūt p̄seuerantiā nō habēt. i. in eo qđ ceperūt esse non manēt: nō vere appellant ppter qō appellant z non sunt. apud deum enim hoc nō sunt cui notum est q̄ futuri sunt. id est ex bonis mali. Huius⁵ ergo hui⁹ auctoritatis eorū sententie cōcordat qui peccata dicunt remitti p̄m iustificā z non p̄m pscientiā. Alij vero q̄uis fateātur peccata reditre tamē seu p baptisma seu per pniam asserunt omnino peccata remitti z plena fide accedentes ad lauacrum renasci: non aqua tm̄: sed etiā spiritu sancto z si polt ea peccaturᵍ sit: demum penitentem etsi aliquando recaturus sit: tū tempore sue pnie tra pfecte expiatū affirmant: vt si tunc moreret: salutem inueniret eternā. quoꝝ sniē eiusdem auctoritatis principiū consentit. Cum em̄ in questionem eius proponatᵏ quare prefectos ad mortem cū fideliter ac pie viuerent: nō tunc de vite huius periculis deus rapuit: ne malicia mutaret intellectū eorū / z ne fictio deciperet animas eorum cum de immatura morte predestinati scriptura dicat. Raptus est ne malicia mutaret intellectum eiꝰ. z ne fictio deciperet aiam eius euidenter ostendit illos tales fuisse: q̄ si forāli necessitate huiꝰ vite subducti essent periculis: profecto vitā consecuti essent eternam. Ut ergo finis principio connectat: z ne sibi ipsi cōtraire videant: diffinīēdum est qđ sit scribi in libro vite: z de eo deleri p̄m iusticiam: qđ p̄m prescientiam. Scōm p̄scientiam scribi est ad vitam predestinari quod ab eterno factum est. Unde apostolus in epistola ad ephesios.

B ¶ Benedictus deus et pater dñi nostri Jesu xp̄i q̄ bñdixit nos i oi bñdictiōe spūali in celestib⁹ in xp̄o Iesu: sicut elegit nos i ipo ante cōstitutionē mūdi vt essemus sancti z immaculati in cōspectu eius in charitate: qui predestinauit nos in adoptionem filiorū per Jesum xp̄m. Similiter secundū prescientiam deleri est ad mortem non ad vitam prescitum. quod et ipsum ab eterno factū est. Unde dñe in eua-

ephe. j. a.

Sap. iij. c.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a Judicatus est.id est.iudicari prescitus est.
b Quit. Seducitur.finaliter.
c Scribendi.in libro vite quo ad dei prescientiam & ꝑm iusticiam.
d Si quominꝰ.i.si aliquo mõ minꝰ.i.nõ.q.d.si nõ essent ibi parate in ꝑdestinatiõe dixissem vobis. id est non celassem vobis immo dixissem: qz non sunt ibi et vere parate sunt ibi in predestinatione qz vado vobꝭ parare locum in opatione. parate ꝺdẽ erãt mansiones in predestinatiõe: sed tñ adhuc parande ipsis opatione. vel sub vna distinctione. vt sit probatio per impossibile hoc modo In domo patris mei mansiones plures sũt & merito: multe parate sunt vobis in ꝑdestinatione: qz si nõ essent parate vobis in ꝑdestinatiõe: ego dicerem vobis: vado parare eas.id ẽ vado eas vobis ꝑdestinare. hoc aũt est impossibile vt incipiat aliq̃d ꝑdestinare. Constat ergo mãsiones alias paratas eẽ: et hoc est si nõ essent ibi dixissem vobis: qz vado parare .i. ꝑdestinare. b
Mãsiones multe parate sunt in domo patris. Joã. xiij. xiiij. xiiij.c.
Ibid.
ephe. j.a.
e Si quominus.i.aliquo minus.i.nõ.q.d. si nõ esset ibi multe mansiones dixissem vobis: qz non sunt ita: sed qz vado parare eas in opatione ẽ. vel i. si multe non essent ibi mansiones.
f Qz.i. vere sunt ibi: qz vado parare eas i opatiõe. S. in illo. ℣. xxvij. q.ij. ℣. ecce. quia hic er negatione sequitur affirmatio. Jo.
g In domo patris. Justi.xxiiij.q.j.omnibus.
h Predestinauit. ad eterno.
i Et vocauit. In memoriam per gratie collationem & interiorẽ vocatione.
k Quz facturus.i.q̃ se facturũ ꝑdestinauit. Lau.
l Si q̃minꝰ. cõfirmat esse mãsiões paratas.i. q̃s se facturũ ꝑdestinauit p arg. a ℣rio sensu sumptũ illi? veroꝝ si q̃minꝰ. Et hoc est qđ sequitur. & si abiero. vñ eo ipso qꝺ abijt: mãsiones illas parauit in ope.i. ipsos ad ꝑparãdũ excitauit: accendit em eos ad desiderãdũ se amplꝰ ℣ to em amplius res desiderata subtrahit: tanto amplius desiderat. & eo ipso qꝺ se subtrahit aspectibꝰ eoꝝ meretꝝ fides in eis augmẽtat. Fides em ẽ de re nõ visa. & hoc abijs a suis ad ipsꝰ: non relinquens qui eis esset semper. ℣. di. q. ℣res duz. Meritũ em ita omnũ est/vt ait Aug./ si ꝺ eas re sit quã credere ad religionem pertinet. nõ em dimittit re q̃ videt qđ hic dr accipiendum est. Lau.
Resurrexit fidei radio ampliꝰ cupiꝺo ꝺ pristino subtractio ꝺ
Ibid. j.b.
m Parat. Lo quit hic actꝰ alibi ꝺo possit incipe predestinari. qđ nõ est verum.
n De vita re vt hic inuit illo. Fides nõ hz meritũz vbi hũana rõ ꝑdet exprimẽtũ. ar. ℣. de conse. di. iij. venit.
o Et inde &. ipse deus. f.
p In ea. scil. fide.
q Exhibens fides tur. Esset fides &c. pu.
r Habet. futura gloria. N.
s Hic ppheta. ad id respicit qđ dixit quid sit deleri ꝑm ꝓscientiam.
t Delebantur. hoc verbum respicit delectionẽ ꝑm prescientiam.
v Sic itaq;. Reuertit Gra. ad materiã huiꝰ distinctionis. S. in illo. ℣. cotra opinionẽ posuerat dicentium qꝺ peccã recessurꝝ a iusticia remittunt ꝑm iusticiã nõ ꝑm ꝓscientiã. h oñdit qđ sit petm dimitti ꝑm iusticiã qđ eo modo nichilominꝰ põt dici fieri etiã ꝑm ꝓsciam. Et ide sumpta

Preordinatio del duos hz effectꝰ. Ephe. j.b.

occasiõe duas dicit esse dei ꝓordinationes et eaꝝ filiꝰ duos esse effectus. qđ totũ argumẽtum ex diuersitate vbis aut etoritate apli. Subiũgit etiã aliter lege ꝓsequendi se. habeãt ille ꝓordinationes & eaꝝ effectꝰ: & adijcit auctoritatẽ euãgelij si fuissent ex nobꝭ &c. etiã ꝑm hãc distinctionẽ ẽt intelligenda & in quez modus obstaret demõstratur. et hoc ꝙz ad .℣. hãc societatẽ. L.
s Scõm ꝓscientia. ꝓsentis iusticatiõis. L.
b Audire. S. e. di. audiet. L.
c Preordinationes. i. plures ꝓdestinationes, pluraliꝰ dicit ꝓpter duos effectus ꝓordinationũ. quoꝝ vnũ implet deꝰ hic ꝓpt iustificationem. alterꝝ in futurũ ꝺãdo beatitudinem. vna est em dei ꝓordinatio. i. deꝰ preordinãs deus vnꝰ & ꝓdestinãs vnꝰ est: ꝙz eiꝰ duo sunt effectus. scz iusticia vel iustificatio i ꝓsti. & etna beatitudo i futuro.
d Predestinatio ꝓma. i. primus modꝰ ꝓdestinatiõis. Lau.
e Gratificauit. i. ꝙos fecit. L.
f In dilecto. i. ꝓpter. vel pro qz. ꝓpter dilectũ filiũ suũ nos diligit. & illos quos diligit filiꝰ & ꝺo vult filiꝰ diuina dona largitur.
g Natura. i. ꝺe naturaliꝰ ei ipsa ꝓordinatio ad iusticiã/ & ipsa iusticia. i. apposito gñe ꝓcedit ꝓordinationẽ ad vitã eternã. sed lege sequnti duo ꝓma sequuntur duo vltima vt se quẽtia ostẽdũt.
Ephe. j.a.
Ibid.
h Cõsequẽdi. i. consequentie hypotheticaꝝ vel conditionalium.
i Eriernant. qz non põt esse qꝺ nobiscũ fuissent quo ad filiam ꝓordinationẽ. i. qꝺ essent ꝓordinati ad vitã eternã. & ℣i non mansissent nobiscũ intelligas ꝙ tunc vñ subiungitur tunmo cepissent esse nobiscum. h.g.
k Sede. qđ no. ꝙ hoc qđ dicitur fuerunt ex nobis.
l Eius preordinationis. scz prime.
m Ad secundam. non ad primam.
n Vtrũq;. i. si fuissent ex nobis et mãsissent vtiq; nobiscum. ita. i. vt antecedens referat ad ipsam preordinationem ꝑm naturã & consequens ad effectum.
Jo. j.c.
o Non cõuenienter. hoc forte ideo dicit: qz ad huc iuti nõ habẽt effectuz sẽde ꝓdestinatiõis: ꝙz habituri erãt ideo nõ quenienter subiungeret mansissent cum adhuc iuti ibi nõ manerẽt. qđ innuitur ex vi locutionis. Aug.
Hanc societatẽ ꝓdestinatorũ vel ꝓscitorũ de ꝙbus fit mẽtio in auctc. io. extenũt &c. ℣. ℣. pri. et. c. si ex bono. &c. q̃si dicat me sãde q̃ntate i q̃ erãt futuri apparebũt tunc in presentia.
Mat. x.c.
p Hãc societatẽ ꝙ damnandi verã iusticiaz habere possunt ꝑm prescientiaz et non solo noie censeri debeant ostẽdit auctc et rõnibus vsq; ad illũ locũ. q̃ antẽ ibi diuersos modos huius vocabuli filiꝰ dei assignat et qualꝰ filiꝰ det appellantur: etiã qui futuri sunt maliꝰ ostẽdat tãdẽ ex hoc q̃liter petã dimissa redeãt & hoc vsq; ad ℣. q̃ autẽ. et hic notat qꝺ hic vult infra ℣. q dicit dãnandos solo noie tuistos esse. et non sc̃ũ ꝓscientiam.
q Auctꝰ. Que auctas posita ẽ. S. e. si ex bono. &.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a Que in eadem. S.e. dist. H. ver. z. c. si ex bono.
b Qualitate. Dico vt essent filii ire. i. presciētie presentis malicie z pcti presentis essent tales: dico nō spe tantū sed ante dei oculos. i. vt non solū videretur tales. sed etiā essent. Ita.
c Presentiū. Sic dicit in eā q̄ erant futuri. appebūt tūc in presentia. vt S. e. not aut.
d De q̄bus. sez qui presentē hūt iusticiā: sed sunt eā amissuri de q̄bus. S. pbauit H. eo. L.
e Qeracter Arg. ff. de aur. z arg. le. l. iuta. L.
f Q̄s autē. duob⁹: ad est sm q̄ sunt in patria tam et sm q̄ adhuc sunt in presenti vita q̄ tripartie dimittitur sicut tam magister dicit. Aug.
g Expectatio. id est creatura expectans scilicet homo.
h Renelationem. Filiorū dei vel homo fidelis. id ē fidelis ex q̄ sez apparet q̄lis est vel futurus erit. vel in q̄ sez hō sit hic creatura que hic videt esse creatura tā tū: sed in alia vita appebit q̄ est filius dei. q̄ in hac quidem vita plene non apparet. Ita.
i Corruptioni. i. penaliter. a cā q̄ rēdit victū et vestitū: z alia q̄bus idiget nāa mortalitas. Ita.
k In libertatem gl̄ie. id est in gl̄iosam libertatē qua habebunt filij dei. Aug.
l Intra nos. id est in anima z rōne dolemus.

Joā. x.c.
Joā. xj.g.
Ephe ij.a.
Ephe v.b. j. tim. j.c.
Ezec. xviij.f

predestinatis essent z certa q̄ i eadē auēre supra continētur.
Oues nāq; de q̄b⁹ in euangelio dñs ait. Et alias oues habeo q̄ nō sunt ex hoc ouili. z filij de q̄bus Joannes ait. Ut filios dei q̄ erant dispersi cōgregaret in vnū: ita p̄sciēta erant oues z filij: vt qualitatē p̄sentiū non spe tm: sed etiam ante dei oculos essent filij ire et pditionis eterne. Ūñ apls nō ait. Videbamur esse: sed eramus (inq̄t) z nos natura filij ire. nec ait. Reputabamini ab hoīb⁹: sed fuistis aliq̄n tenebre: nunc aūt lux in dño: de se quoq; scribens ad Timotheū non ait vt debar: sed fui p̄secutor et blasphemus z contumeliosus nūc aūt sum miam cōsecutus. oēs quicūq; in xp̄o renascuntur: et qui eius sanguine a diabolo redimunt / prius ex adam pctōres nascunt: z diabolice seruitutis obnoxij. Sicut ergo isti q̄tus sint futuri filij dei: tamē prius sūt filij diaboli: sic hi de q̄bus⁹ sermo habet q̄tus recedēdo a iusticia futuri filij sunt perditionis eterne. cū rē pie z fideliter viuunt / vere sunt filij dei z iusti: z eterna beatitudine digni. vnde auctoritas non ait: cū viderent pie et fideliter viuere: sed cū pie z fideliter viuerēt: nec veraciter⁶ a bono in malū cōmutarētur: qui nunq̄ veraciter bonū fuerūt. dūs q̄q; nō ait per Ezechielē. Si auerterit se iust⁹ a iusticia sua quaz videbatur habere. sed sua. sez quam veraciter habet. Quod aūt⁴ in eadē auctoritate sequitur non erāt in numero filiorū q̄ erant in p̄fessione filiorum ita intelligendum est. Filij dei duobus modis appellant. dicūtur filij dei participatiōe hereditatis eterne. sicut Joannes ait in euangelio. Quotq̄t crediderunt in eū dedit eis potestatē filios dei fieri. aplis ait in epla ad Romā. Expectatio⁸ creature renelationem^h filiorū dei expectat. z infra. Ipsa creatura liberabit̄ a seruitute corruptiōis^i in libertatem^k gl̄ie filiorū dei. et infra. Ipsi intra nos^l gemimus adoptionem^m filiorū dei^n expectātes. ihūc etiā Aug. eadē ꝓba aplī exponens ait. Modo tm̄ creatura^o est: nōdum filiorū forma perfecta. Hoc^p ergo modo nō sunt filij dei: nisi pricipes eterne^q beatitudinis. In presenti enim dicuntur filij tribus modis. vel predestinatione tm: sicut hi de quibus Joan. ait. vt filios dei qui dispersi erant z̄. vel predestinatione et spe eterne beatitudinis sicut illi de q̄bus dñs ait. Filioli adhuc modicum vobiscū^r sum. vel merito fidei z presentis iusticie: nō aūt predestinatione claritatis eterne: sicut hi de quibus dñs ait. Si autē dereliquerint filij eius legem meā: et in iudicijs meis nō ambulauerint z̄. Isti ergo^s de q̄bus in p̄senti agit: filij sunt merito fidei et p̄sentis iusticie: non sunt aūt filij adoptionis eterne. q̄ ergo pctā dimissa farenk redire ꝑm iusticiā z non ꝑm p̄scientiā^t ea dimitti necesse est vt cōfiteank sicut saluādis pctā ꝑm iusticiam ad eternā dānationē iputank nō ꝑm p̄scientiā: q; z illis a bono i malū deficiētib⁹ singula repticabunk ad suppliciū: et his vsq; in finem in bono pseuerantibus nulla imputabunk ad penā eternā. Qui aūt⁶ dicunt q̄ pctā dimissa nō redeāt auctē Grego. z p̄peri sententiā suā confirmare conantur. Aut eīm Grego. i moralibus lib. xxxv. m Adoptionem. perfectam. sez ex omni parte. vt simus filij dei scōm animā et ꝑm corpus quantum ad gaudium anime z illā immortalitatis in corpe. Ita.
n Filiorum dei. venietes ad iudicium z maxima ratiōe: magna fuisset si nos creasset tantuz: maior si nos creasset z gubernasset / sed maxima quando cuz his nos ō sanguine ꝓprio redemit.
o Creatura. nulla pterogatiua sup alias creaturas pdita.
p Hoc. Sicut qui malit sūt adhuc: sed futuri sūt boni. ꝙ predestinati.
q Eterne sicut q̄ boni sunt z finaliter sunt boni ꝓmanuri. L.
r Modicuz. id est adhuc modicū fidei habentibus. L. au.
s Ut ergo. infert ex prioribus dictis per arg. a simili z reuertitur hic ad principales materiā huius quarte distinctionis.
t Non secūdum p̄scientiā. Ceterum secundum p̄scientiā dimitti sicut dicit Gratian⁹. S. eodē. H. sic itaq; versi. que remissio. sed hic aliter sumit nomē p̄scientie q̄ sibi.
u Qui aūt. Vel est quinta pars distic. in qua probat magister q̄ peccata non redeunt quod verum est ꝑm Joan. de fā.
v Qui aūt. Ab hinc vsq; ad. H. verū. probat sniam aliam. sez peccata dimissa nō redire: et hoc duabus auctoritatibus.

Filij dei ex ꝑm sm aiam z corp⁹.
Joā. j. a.
Horā. viij. D.
Joā. xij. f.
ps. lxxxviij.
v.ps.

a Quid est. Iniquitatē p̄ hanc auctoritatē non potat ꝓpositā sed per legentem optime. L.
b Filios. non potest intelligi nisi de originali peccato. alias enim contraderet auctoritas illa filius nō portabit pt̄. i. q. q̄. iudex.
c Peccatum Solum.
d Habem⁹. Vade prz q̄ originale pctm̄ dimissum non redit: et ita pctā dimissa nō redeūt
e Qui recedit Sed nō in id q̄ S. vnij. q. vij. si illic. S. i. di. H. alij. z. c. nuper. S. dist. j. ergo autem. H.
f Recedit. H exponit de illo qui pctā nō redeāt, sez si Jūd tenē voluerī, expone sic. non recedit oīno vt̄ eadē gratie in qua pr⁹ est.
g Nec originali. Cōtradicit. si sic expōat.
h Qui in. S. c. pri. q̄ recedit.
i Ea morte. i. sili pena etna.
k Que i. illis mors etna. si sic exponat non cōtradicit sibi.
l Principio. magis vocat principium vbi dicit sez nō id pt̄. finē vero vbi dicit q̄ tam ea etiaz pt̄. S. ca. pri. q̄ recedit. sez illud / ea / facit simplicē et nominalem relationem. non numeralē sicut mulier q̄ damnauit saluauit.
m Quā penā. verū diceret si pro eodē peccato penam exigeret. L. au.
n Assertores. id est illi qui dicūt q̄ peccata dimissa non redeunt. L. au.
o Determinat. Sta. aūter intelligit in sequēti. H.
p Extitit. vel potius q̄ ita dānabit̄ quis ꝑ sequēti peccato sicut dānaretur si prima peccata nō essent dimissa. sez eternaliter: sed non tm̄ punietur. Ita.
q Hec est. vj. ps dt. in q̄ ꝓbat p. vj. auctoritates q̄ peccata redeūt: z hoc ꝓbat supficialiter: nā auctoritates bene intellecte nō faciunt ꝓ eo. Jo. de. f.

Exo. xx. a. Pctā dimissa redimit nō redit.
Ezec. xviij. e.

Quid est qđ dr: qui reddit iniquitatē filijs ac nepotib⁹ z pctm̄ sez originale a pr̄ib⁹ trahimus. et nisi p gratiā baptismi soluamur etiā parentum culpam portamus. q vnū cū illius sumus / redder iniquitatē patruz filijs dū ꝑ culpa parentis ex originali pctō alia polluntur ꝓis. Et rursus. Nō reddit iniquitatem patrū filijs: q; cum ab originali culpa per baptismū liberamur: non tam parentū culpas: sed quas nosipsi commisimus habemus[a].

Ita in responsionib⁹ p̄speri.

Quia recedit a xp̄o: et alienus a gra finit hanc vitam qđ nisi in pdītionez vadit sed non in id qđ remissa est recidit[b]: nec originali[c] pctō dānabit̄ q̄ th̄[d] ea morte[e] afficitur que[k] et ꝓpt pctā dimissa debebat[f]. His huj⁹ auctoritatis p̄cipio[l] contraire videt: neq; enim aliud est pctā dimissa redire vel in originali pctō damnari: q̄ penam[m] pctō debitam post eiusdem remissionem excipere. Auctoritates vero sibi contrarias assertores[n] huius sententie ita determinat[o] peccata dimissa redire dicūtur q; quisquis post acceptam remissionem pctōr̄ ad vomitum redierit: tanto grauī⁹ punietꝫ q̄ tomagis benignitate dei abusus ingulor̄ remissionis accepte ingratus extitit[p]. Verum illa sniā fauorabiliori videtur: q; pluribus roborat̄ auctoritatibus: z euidentiori ratione firmatur. Ut enī dominus ait per Ezechielem.

Si auerterit se iust⁹ a iusticia sua: et fecerit iniquitatem secundū omnes abominationes quas operari solet impius numq̄d viuet? Omnes iusticie quas fecerat nō recordabuntur: in pctō suo morietur: et non erūt in memoria iusticie eius quas fecerit.

Item Gregorius in explanatione eiusdem loci.

Hoc nobis maxime cōsiderandum est: q; cum mala q̄ mittimus sine cā bona nostra transacta renocamus[q] q̄n in perpetratione malorum nulla debet esse fiducia preteritorum bonorum[r].

Item. Pe. in epistola secunda.

Si refugientes coinq̄nationes mundi in cognitione dñi nostri saluatoris Jesu xp̄i his rursus implicati superant: facta sunt eius posteriora deteriora priorib⁹[s]. melius[t] enī erat illi nō cognoscere viā iusticie: q̄ post cognitionē retrorsum cōuerti ab eo qđ illis traditū est sctō mandato.

Paul⁹ q̄q; scribēs ad Heb. ait

q Ut eīm dñs. ab hoc loco vsq; in fi. mutē Gra. conficta. arg. Imō q̄ bona pcta ꝙ mala sequēta mortificata reuiuiscūt: si postea bona fiant. q̄ a sili cū mala iustificāt z ita pctā redeūt. sez hec arguēs tatio: vt ꝓdixit in ꝓncipio huj⁹ dis. nō ꝓcedit. q̄ aliud est in via: aliud in muto. i. aliud est i bono aliud i malo: q̄ bona cōcant nō mala. ar. de pse. di. vij. q̄rts. arg. ff. de ser. erpor. seruus z ꝓbat primū vsq; ad illum locū hec sicut. scōm autem ꝓbat vsq; ad illud postro. exinde ꝓbat q̄ eadē ratio est i bonis et in malis quo ad hoc. tandē cōcludit in. H. sed his. ver. sicut ergo bona. L. au.

Aliud est vita aliud i inuio.
Ezec. xxxiij. d.

Si auerterit.

r Nō recordabunt. q̄ide ē acsi nūq̄ habuissent aliq̄d bonū ꝓpter q̄d peccatū sibi fuit dimissum. Et ita idez est acsi nunq̄ ei pctā fuissent dimissa: z sic oīa pctā talit dimissa redeunt. et dicūtur redire per sequēs peccatū. sicut prioza bona mortificata q̄ pctā dicuntur per penitentiā remittē. L. au. et ita argumentat Gra ex his auctoritatib⁹ a sili p̄cōrarium.

aggei j. b.
Bona mortificata q̄ pnam reuiuiscunt.
ij. Pe. ij. D.

De nobis

s Renocam⁹. i. defensione a pena q̄ ad vitā eternā. Ita.
t Bonoz. quin ꝑ malis punitur: mittius tamen punietur: vel quo ad vitā eternā consequēdam nō dz habere fiducia. de hac. S. dicti. iij. H. ē illud. licet quo ad minorē penā subeūdam possit habere fiducia. Ita.
v De pertuso. Hoc cōtinetur in aggeo prophete in primo capi. L. au.
x Si refugientes z̄.
y Prioub⁹. ecce vbū ꝑ quo inducit capitulū.
z Melius. minus malum. L. au.

Intermittentes[a] sermonē inchoationis[b] xp̄i feramur[c] ad ei⁹ pfectionem non rursus iacientes[d] fundamētum pnie ab operibus mortuis. Dicens operā mortua/ pulcra bona signat apl̄us q̄ per sequens pcm̄ erant mortua: qr hi peccando pulcra bona irrita fecerunt: hoc sicut peccādo fiūt irrita: ita p̄ pniam reuiuiscūt: et ad meritū[e] eterne vite z dtitudinis singula pdesse incipiunt etiā illa q̄ pctis inuentiunt admixta. Vñ Aug.[f] pium est credere. z Hiero.[g] non est intuit⁹ deus z̄. apl̄s etiam scribens ad Hebreos: cū fidem et dilectionē et bona opa eoz breuiter cōmemorasset: horum oim mercedem quā amiserant peccando post pniam a dño eos recepturos[h] ostendit. Porro[i] qui per ꝓphetā dixit. Si auerterit se iustus a iustitia sua z̄. ipe per eundē[k] ꝓphetā pmisit dicēs. Si impi⁹ egerit pniam ab oibus pctis suis q̄ operat⁹ est: z custodierit vniuersa pcepta mea: et fecerit iudicium z iusticiā: vita viuet z non morietur. oīm iniquitatū eius quas opat⁹ est nō recordabor: in iusticia sua quā opat⁹ est viuet.

Ezec. xxxiij. d.

Hebr. vj. a.

Porro qñq; cōputatiue tenetur.

Illiso[l] quoq; israel per assirios captiuandis veteris idolatrie pcm̄ dñs p̄ osee improperat: et peccatum quod moyse supplicāte patribus fuerat dimissum: hoc in filijs reuixisse ostendit dicens.

Ue eis qui recesserunt[m] a me qm̄ vastabūtur[n]: qr prevaricati[o] sunt in me. ego tamē redemi[p] eos z ipsi locuti sunt contra me mendacia[q]: et non clamauerūt ad me in corde suo: sed viulabant[r] in cubilibus suis: sup triticū et vinū ruminabant[s]: et recesserūt[t] a me z ego erudiui[v] eos z cōfortaui eos: z cōfortauī[x] brachia eorū et in me cogitauerūt[y] malicia[z] reuersi[a] sunt vt essent absq; iugo/ facti sunt quasi arcus dolosus[b] cadent[c] in gladio[d] principes eorū[e] a furore lingue sue.

Osee vij. c.

Antiqua[f] pcā parentū filijs improperat sermo diuinus: et propterea principes eorum in gladio casuros predixit. sic per eundem prophetam contra se dñs facere ostendit dicens.

Osee vij. a.

Et forte dicant in cordibus suis omnem maliciam eorum me recordatum. nunc circundederūt eos adinuentiones sue q̄ coram facie mea

a ¶ Filios. per quos omnem populum mystice intelligas colentem idola.

m ¶ Eis. ¶ Recesserunt. per idolatriam vel peccatum immane. xiv. dist. disciplina.

n ¶ Vastabuntur. Ab hostibus z miseri erunt.

o ¶ Preuaricati. Adorando vitulum z trāsgrediendo meū pceptum de q̄ dixit. Nō faciatis vobis deos alienos, y ¶ Redemi eos. ab egypto ca scripture.

Exo. xxxij. c.

q ¶ Mēdacia. Dicētes hi sunt dij tui israel.

r ¶ Viulabāt. luxurie vacātes

s ¶ Ruminabāt. id est non sicut boues comedebāt: sed quasi tumentes.

t ¶ Recesserūt. In ipsa origine carnis.

v ¶ Erudiui. Amaritudine. id est causam amari peccati.

x ¶ Cōfortaui. Sicut. Ecce quatuor inducit ꝓphetes auctoritates a similitudine. Iuuā.

y ¶ Cogitauerūt. Arg. q̄ originale peccatū tenemur cōfiteri. q̄d nō est verum: qr tm̄ commissa tenemur cōfiteri: at illud nō est cōmissum: sed contractū. credo tamē cōtritionem exigi. que em̄ nō tabiliter fiūt z̄. vt. ff. de minori. li itez apud labeonem. ¶. hoc edictum. Iuuā.

z ¶ Malicia. Cum nō possent nocere cogitatione sola potentiam meam ad idola transtulerunt. Hug.

a ¶ Reuersi ad id quod fuerunt antecessores ipsos reuocarem per abraam z moysen vt absq; iugo legis z noticia dei ferrentur in preceps.

b ¶ Dolosus. Deus inēderat eos contra aduersarios. ipsi vero ꝓtra deum nituntur z sagittas plasphemie contra deum iniciunt.

c ¶ Cadent. Principes.

d ¶ Gladio. Materiali vel spirituali. Hu.

e ¶ Eorum. Qui vitulos auxi sunt vocare deos.

f ¶ Antiqua. Hec est. vij. pars distinc. in qua magister soluit quēstionem. Joan.

Osee vij. a.

¶ Antiqua peccata parentū. Scz q̄ non puniat: filios ꝓ peccatis parentum: sed potius pro suis: et hoc incidenter interserit. Hug. et interserit quedā cōtra opinionem quam illaturus est.

a ¶ Hieronym⁹. Super predictam litteram Osee. scilicet ne forte tē. Iuuā.

b ¶ Umita. Idē. super eundē locum. Iuuā.

c ¶ Erenti. Idē Gelasi⁹. Redire. ā. j. q. iij. ita. ¶. j. extra. q. iij. si illic.

d ¶ Iuuna. Sz his auctib⁹ tē. prime. ab illo. Sanctiqua. z illa superioribus capitis gō est q̄ recedit q̄ videnē dicere: q̄ pctā dimissa nō redeant. Iuuā.

e ¶ Ut eorum. Et sic non ostendit q̄ pctā nō redeant. Iuuā.

f ¶ Studiose. ā. in pncipio distinctionis.

g ¶ Quid est. ā. e. dist. in ¶. qui autem. Hu.

h ¶ Tractert. In ipsa origine carnis.

i ¶ Amaritudine. id est causam amari peccati.

k ¶ Sicut. Ecce quatuor inducit ꝓphetes auctoritates a similitudine. Iuuā.

Psal. xxxij.

Pctīs originalē nō tenemur cōfiteri.

l ¶ Cōcept⁹. Arg. q̄ originale peccatū tenemur cōfiteri. q̄d nō est verum: qr tm̄ commissa tenemur cōfiteri: at illud nō est cōmissum: sed contractū. credo tamē cōtritionem exigi. que em̄ nō tabiliter fiūt z̄. vt. ff. de minori. li itez apud labeonem. ¶. hoc edictum. Iuuā.

facte sunt. Item tē Hieronym⁹[a].

Cum ita puniantur: ne cogitent q̄ p̄ veteribus peccatis patrum puniam eos quia nūc id est in presenti pro malitiis suis quas inuenerūt: circundati sunt pena: et mala eorum sicut putāt non me possunt latere. sed potius ipse adinuentiones aperte sunt coram facie mea: que omnia clare videt. Idem[b].

Heretici non possunt pcipere vetera pctā cōtra deum causari: cū antiquis opibus addant nouā impietatem z suis ligentur peccatis: z cuz deum celare se putent: oculos eius vitare nō possunt. Quia vult⁹ dñs sup facientes mala.

Item Gelasius[c] papa.

Diuina clemētia dimissa peccata in vltionem viterius redire non patitur. Sed his auctoritatibus[d] docentur filij ab originali peccato explatti: nō ideo puniēdi/ qr patres peccauerunt: sed ideo peccata patrum in eos redire: quia eorum[e] culpam sequunt: sic z bona que pro peccato moriuntur non proficiunt ad premiū quia facta sunt: sed qr per penitentiam reuiuiscunt. tale est z illud Aug. in lib. psalmorum. si iudas[f] teneret adoptionē z̄. sic etiā et illud Greg. in moralibus intelligit. quid est[g]

diuisio

In pnia autē ¶ hec di. diuidit in. iij. ptes in quarum prima ponit modos pnie. Secunda ibi. Qualitas. Tertia ibi. Falsas. Quarta ibi. Fratres. Io. de fan.

¶ In pnia. In hac dis. z aliis duabus seqntib⁹ agit tā de illa pte pnie q̄ de ouis pfessio z opis satisfactio. ¶ de aliis: z nō videtur ē qñ de eis pfessio fuerit instituta. vtz necessaria sit vel tm̄ voluntaria. q̄r sit sic vel aliter. Confessio vbi facienda sit: et cui: z qñ. Dicit q̄dā instituta fuisse i paradiso et statim post pctm̄ dicente dño ad adā. adā vbi es? ideo tm̄ instituta q̄siunt vt ipo ꝓfitēte pctm̄ daret forma aliis i posterū ꝓfitēdi. sz qr in illa interrogatiōe dño nūn⁹ expresse videbat ad cōfitēdū monuisse: nō post exclusit a cayn fratricida expressi⁹ vbi ē Abel frat tu⁹. Alij dicūt q̄ sub lege fuit ꝓmo instituta qñ Josue ꝓcepit achor crimē suū cōfiteri z lapidat⁹ ē. xiv. di. z illō. alij dicūt q̄ in nouo testō a iacobo dicēte. Cōfitemini alterutrum pcā vra z ōemus pro

Exo. xx. a.

Psal. xxxvij. Confitebor tibi domine.

qb⁹ dī. Reddis iniqtatem patrū in filios tc. Filis nanq; parentū iniqtas reddit: q̄ propterea puniunt: qr in radice trahere rūt[h] amaritudinem[i] pcī. illis autem nō reddit dicit in quib⁹ merito fuit iniquitatis nō reuiuiscūt pctā parētis. Sicut[k] ergo bona q̄ pctō moriunt p penitentiā reuiuiscūt ad ꝓmium sic z mala q̄ p pniam delentur reuiuiscūt ad supplicium. vnde ꝓpheta ex ꝓsona penitentis deplorat dicēs. Putruerūt et corrupte sunt cicatrices mee / a facie insi. mee. i. plage per baptismū sanate. hinc etiā idē ꝓpheta. Quāuis fide et sacrāmēto circūcisionis ab origine lit pctō se mūdatū cognosceret tñ adulterio et homicidio q̄b⁹ commiserat: illud reuixisse intelligēs nō sine causa inter cetera iṗm cōfitet z dicit. Ecce enim in iniquitatib⁹ concept⁹ sum z̄.

¶ Distinctio. v.

Pna[a] autem que peccatorem cōsiderare opz. Augustinus in li. de pnia docet dicēs.

Considerēt qualitatez criminis in loco[n] / i tpe in psenerātia/ i varietate[o] pso ne: z q̄li⁹ fecerit hoc tēratione[q] et i ipsi⁹ vicij multiplici execu-

ca. ois veriusq; est de peni. z remis. Sed q̄ differt cum hz coptā sacerdotis: nunq̄d in quolibet inst. peccat mortal⁹? nō. q: oēs more illi circa vnū z idē tps sunt: sz auget illud ex diuturnitate. ff. de fur. eū qui. et de

Psal.

¶ Firmo. nō sanus. z peccaret q̄dem mortaliter.

n ¶ Onsideret. ¶ In loco. ā. di. j. aut facta.

o ¶ Varietate agentis/ z et⁹ cū qua agitur. ā. dist. j. aut facta. quedam enim res in clericis reprehēsioni subiacet que non in laicis. xxxi. di. c. j. puta nubere.

p ¶ Et qualitē. et de homi. sicut dignum.

q ¶ Tenore. an ab ea pūcti⁹ an eā pueniēdo vt. j. sed

a ¶ Oportet.ō hȳōi circūstantias tenet confiteri. qz illa munt augere peccm̄. vel minuere. si tñ eas suo cui⁹ q̄ obliuionē non dico eē teneri vt rerū ei cōstreat circūstās. nisi tales circūstās sic essent q̄ alterū⁹ generis peccm̄ faceret. vt locus sacer factū sacrilegiū. vt .j. distin. j. au fa et a. Lau.

b ¶ Stat⁹.xi. q. ij. excellentiss. j. q. ij. Beatus. ff. ō re mili. l. q. et de cle. ve. na. ca cpm. ℣ ff. ad l. cor. ō lic. ī pe. ℣. si dicī repo. est maior pena sup̄ delictū⁹ mē sup⁹ a cōione. ℣. ab officio depo. ni .j. q. i. qualiter.

c ¶ Verecūdia. non .f. sunt peccata vt dicit Ambro. sed soluta vel noxia viro vel vo. to. ar. ca. vij. dist. ca. viij. Lau.

d ¶ Et in malo. quo ea abstinuisse cū peccā dicit ordinarie vel extraordinarie. nam vterq; dānabil' est. xxxij. q. iij. meretrix. xxxv q. iij. exordiaris argu. xxvj. dist. ca. vlti.

e ¶ Si in loco xvij. q. iij. quisquis. ff. de icen. qui edes. ℣.

f ¶ Dictorum. Arg. d. xxij. q. v. de forma. ℣.

g ¶ Constituto. quo etiā a cōiugio⁹ est abstinendū. j. e. q. iij. ca. j. ℣ ij. ℣ fere p totum.

h ¶ Perseuerauerit. nā pseuerātia auget dēlictū. xxiij. q. j. scisma. ff. de tur. inficiēdo. ℣. ifans. cōtra mota ℣ pseuerātia excusat delictum quandoq; xxxv. q. viij. c. j. ff. de pe. diuino. ff. de ritu nup. l. qui in prouincia. Lau.

i ¶ Perseueranter. Iteratio enim aggrauat. xxv. q. ij. ita nos.

k ¶ Et quanta. i. resistentia. ℣.

l ¶ Non peccantis. vt si minorē aliquem se nō peccantem viderit.

Penia interiori ℣ exteriori

m ¶ Defleat. quia abstinere non potuit a peccato: quem admodum ℣ minor se abstinuerit.

n ¶ Dolendū. Cātra. Instruit Augu. penitentē cā in interiori q̄m in exterio i pnia. Jn interiori eñ dz dolere de tribus. i. de malis cōmissis. ℣ hoc ofdit vsq; illud: defleat. Jte ℣ de bonis omissis. s. virtutibus q̄ ostendunt omisse q̄m qui delict in vno. cē. ℣ hoc ab illo loco defleat. vsq; ad illū: alia uerrere. a q̄ loco vsq; ad illū: in his oibus endit q̄ dolere dz de malo exemplo q̄ oedit proximo peccādo. Ab illo aūt loco in his oibus cē. vsq; ad illū locū: q̄ ergo/instruit penitēte in exteriori pnia q̄ cōsistit in faciendo vt seculū relinquere: ℣ si lia. Ab illo loco: quā q̄ cē. vsq; in finē instruit in interiori q̄ cōsistit i abstinendo. Lau.

o ¶ Sz q̄ se. ℣ dist. j. ℣. alij econtra. c. sunt q̄ arbitrant. Lau.

p ¶ Breuissimū cē. crūj. q. iij. ipsa pietas.

q ¶ In vno. s. mortali peccō facti⁹ est omnium reus peccatorū.

r ¶ Olim re⁹. s. quo ad vitā eternā. ff. si. si quis in gra. ℣ ff. liquidē. ff. de ver. obli. l. an tepe. Lau.

s ¶ Plum. ℣. e. dist. iij. ℣. illud autem. et. c. pūc. ℣.

t ¶ Ex obedīe. ℣. xxiij. q. v. mule. ℣.

u ¶ Sui. id est suoz peccatoz.

x ¶ Ut deus. Est vita eoz in misericordia: vt habet vitam infirmam.

y ¶ Moritur. Ut corp⁹ redimas: ferrū patieris et ignes. Arida nec sinēs ora laudabis aq. Frustra vt yaleas q̄cūq; tolera resecabis? Ac precū pars hec corpore manus habet. Quidnos

Apli ō passiōe dñi doluerūt.

Wat. vj. c.

Sanitas cā multa tolerā. ℣ sine da fiunt

Offendēs in vno fit reus oīm reus.

Criminosa sunt

Dēfleat.

men cum suo effectu est deflendum vnde et sequitur. ℣ de oibus. q. sit expositio precedentis. ℣.

a ¶ Quod exemplum. ℣. xi. v. di. ca. sed ℣ illud. ℣.

b ¶ Non conseruārā. id est cō firmatam in malo per suum effectum.

c ¶ Peccādo. id ē de petō suo bonis tristitiam euenisse de qua dolendū ē. vt cō tristans. psit ad vitā. Vel non est absurdum si propue de tristicia doleat: q̄ ℣ apli de passione dñi doluerūt: et nos de penis martyrum cōtristamur ff. de incen. rui. nau. q̄ naufra. ff de leg. j. ℣ si partis. ff. de bo. li. in seruitute. ff. ad sil. si quis in gra. ℣ liquidē. ff. de ver. obli. l. an tepe. Lau.

d ¶ Plum. ℣. e. dist. iij. ℣. illud autem. et. c. pūc. ℣.

e ¶ Ex obedīe. ℣. xxiij. q. v. mule. ℣.

f ¶ Sui. id est suoz peccatoz.

g ¶ Ut deus. Est vita eoz in misericordia: vt habet vitam infirmam.

h ¶ Moritur. Ut corp⁹ redimas: ferrū patieris et ignes. Arida nec sinēs ora laudabis aq. Frustra vt yaleas q̄cūq; tolera resecabis? Ac precū pars hec corpore manus habet. Quidnos

Versus

Sanitas cā multa tolerā. ℣ sine da fiunt

¶ Aladuertere etiaz oportet et aladuertendo deflere aiam proximi quam deo fornicatoz eripuit: vel ereptā in malo confirmauit: etiā q̄ exemplū[a] extitit malū in operatione sui criminis: cui magis profuisset si alijs fuisset causa conuersionis. gemat itaq; aliox vitaz in sua corruptam vel incorruptā nō conseruatā[b]: et commodū pri mi quod dedisset exemplo boni de tristicia doleat quam bonis peccando[c] intulit: de letticia quā eis non adhibuit: ℣ nō solū cogitet quid ℣ qualiter fecerit: sed q̄m iniuste deū (vt diximus) peccando offenderit: timeat illā veritatis sniam. Nō potestis duobus dñis seruire. Timeat ḡne omnia bona q̄ fecit dum in vno petō pseuerauerit: excōmunicatione mala p̄diderit: vt qui seruiuit diabolo per crimen/deo quas obtulerit amiserit virtutes. Plum[d] tñ est credē vt recepta dei gratia que in eo destruit oīa mala priora remuneret bona: vt cū destruxerit quod suū nō inuenerit amet et diligat bonū q̄ etiam in peccante plantauit.

¶ Jn hys oibus dolens aut reliquat seculum/aut saltē illa q̄ sine admixtiōe mali nō sunt administrara: vt mercatura et militia ℣ alia q̄ vtētib⁹ sunt noctua: vt administrationes secularū potestatū[e] nisi his vtatur ex obedientie licēta ponat se oīno in potestatem iudicis: in iudicio sacerdotis nihil sibi reseruās sui[f]: vt omnia eo iubente parat⁹ sit facere p recipienda vita aīe: quecūq; faceret p euitāda corporis morte. ℣ hoc cum desiderio: quia vitā recuperat insimaz: vt deus[g]. cum gaudio enim facere debet immortalis futurus que faceret

l ¶ Et ad munera. ℣. iij. q. vij. in granibus. ℣.

m ¶ Non cognouit. Jd est nō approbauit vt in euāgelio. Nescio vos. id est non approbo. ℣.

Nescio vos. id est non approbo vos.

n ¶ Larga. Alīs largitas.

o ¶ Apud se. Argu. q̄ non debet fieri diuisio cause. argu. j. de cōse. dist. ij. cōperimus. C. de iudi. nulli. j. ea. fratres.

Confessio non est diuidēda.

p ¶ Confessionem. Nota confessionem peccatorum non debere diuidi p plures sacerdotes. naz qui diuidit: veniam non consequitur. argu. ff. de ser. ru. pie. per fundū. vt. j. e. fratres.

Bēñ. vij. a.

q ¶ Corpus. De cōse. dist. iij. q. quotidie. ℣.

r ¶ Bona. Ergo a primo sensu si malam habuit p̄scientiā se parabit se a corpore christi. ad hoc cōmunatur q̄ sequitur.

Mar. ci. xij. d.

s ¶ Judicium. id est vltimum.

t ¶ Cogitet. Quia sicut pro delictis separat q̄s a corpore christi. id est domini in hac vita nisi resipiscat: ita p eisdem in futuro iudicio separabitur in igne ℣ eternuz cum hedi separabūtur ab agnis. id est peccatores a iusto. vt. questiōe iij. nolite. ℣.

u ¶ Ubi. in q̄ iudicio.

Separatio a corpe xpi ē q̄dā dānatio.

x ¶ Terribilis. q̄si separatio a corpe christi que est quasi dānatio. vt .j. de consecra. dist. ij. quotidie.

y ¶ Terribilius. Judiciū sez damnatio.

Dina filia iacob fuit a siche op̄ssa. Decepms semel cauit fabricauer. Gen. xxxiij.

s Dignū. id est preditū. Y.
b Dina i. filia iacob. illud tangit qđ legit in gene. xxxiij. s. q̄ cum Jacob veniret i terrā sichimitarū dina filia eius egressa est vt videret mulieres illius regionis. quam vidēs sichem filius regis illius terre: adamauit et rapuit z vi oppressit eam. Y.
c Experimēto. vñ Ouidius. Qui semel est ca per fallaci pisicis ab hamo. Omnib⁹ vnca cibis era subesse putat. Lau.
d Impetret .d. iiij. s. quē petiter. in fi. Y.
Matheus.
Q Hec est secūda pars dis. in q̄ phibet solēniter penitētes esse mercatores Jo. de fan.
e Negotiātē. ff. di. lxxxvij. fountcari.
f Utilit⁹. Qt inhonestus questus arguit penitentem.
Cōtrahentes se frequēter decipiunt.
g Interuenire. Nā contrahentib⁹ naturale est sese inuicē decipe. ff. loca. item si precio. ff. quēadmodū. z ff. ō mio. i cause. ff. idē pōnt⁹.
h Contrariū.
Pnia pacta non sit li cuī ad secularē milit̄iā redire.
Ad milit̄iā. hoc est verū cū est ei iniūctū. z. vel delict in ipa militia. ff. di. l. si qs post. ff. e. qō. ff. lato. e. ff. xxvj. q. vij. ō his do. z. c. penitētibus. z. c. hoc sit. nā cuz hoc est et iniunctū nomie pnie ne ad secularia negocia vnq̄ reuertat: tūc obseruare teneat nisi excōicat. j. e. de his. Sz si est et iniunctū siue priusquā siue solēnē egerit penitentiam de cetero redire non pōt ad secularia
ff. eiusdē. ij. a.

negocia q̄ quasi persona ecclesiastica est. vi. ff. dist. j. ca. aliud. j. ea. de his. nisi sit negocium quod sine peccato expeditur. j. eo. ne gocium.
i Si qui. Caſus. Si qui solennē pniam egerunt post ad militiā secularē sunt reuersi. r. ānis peniteant: sed si de hac penitentia tres ānos exegerint: cōioni ecclesie restitui debent: z si penitentes ve extiterint ep̄s poterit ō penitentia ipositā relaxare. si aut̄ negligentes: explere debēt prout ep̄s iniunxerit. xxvij. q. j. quotā.
Caſus
k Darent. ad vsuram / vel ad negotiationem. Y. lxxxviij. dist. fornicari.
l Decē. xxvij q. j. deuotam.
m Triēnū. id est primū tempus triennij.
n Quo triēnio. ff. e. q. ij. latorem. de pñsec. dist. iij. eos quos.
o Fuerit ecclesiam existentes z audientes officiū suppte intret ecclesiam vel post pmū ānum intret ad ecclesiam sed vsq̄ ad triennū sunt iter audientes nō tñ cōtinuātes. vi. ff. e. q. ij. latorem. Y.
p Attendat hec clausula nō pertinet ad secularia. sz hic pt legi clausula supior post pmū. Lau.
q Lapsum. nō curādo q̄ lapsi sunt. Laur.
r Ehis qui suscepta. ff. dist. i. c. vlt. Y.
s Separ. ff. xxvij. qō. j. deuotam. Y.

Penitentia.

cibus salutarē: isti sunt digni fructus pnie: aiam captiuam illaqueātes/ z in libertate seruantes. Cohibeat se ptereā a ludis/ a spectaculis scū qui p̄fecram vult consequi gr̄am remissiōis. Nam dina iacob filia: si se cohibuisset et inter suos remānisset: ab extraneo raptore corrupta nō esset. Tanto itaq̄ magis sibi caueat z cohibeat se a ia que sepe vt semel rapta z corrupta est. timeat tā docta experimento qđ ignorauit virgo: eligat quem imitetur: non sequatur quē animus suus dānat. se enim iudicat qui pnie fructus non habentē a se non elōgat: laudat eni z amat q̄s digne fructificare nō ignorat: querat fructus dignos et si non dignos pnie. sunt enim fructus digni virtutū fructus qui nō sufficiūt penitentibus. Penitentia eni grauiores expostulat vt sic pacetur eccla: vt pacata dolore z gemitibus mortuis impetret vitam.

Item leo papa.

Cōmentes negociationis lucra aplicant.

Qui fratres lucri negotiantem aut accusat aut arguit: quia est z honest⁹ quest⁹ et turpis: verūtamen penitenti vtilius est dispendia pati q̄ periculis negotiationis astringi. quia difficile est inter ementis vendentisq̄ cōmerciū non interuenire peccatū. Idem.

Post pniam ad militiam secularem redire non licet.

Contrariū vero omnino est ecclīasticis regulis post pnie actionem redire ad militiā secularem: cū apostolus dicat. Nemo militans deo implicat se secularibus ne

negotiis. Unde non est liber a laqueis diaboli: q̄ se militie mundane voluerit implicare.

Item ex niceno cōsilio.

Decennio peniteant: q̄ post penitentiam ad secularem militiam redeunt.

Si qui vero per gratiaz dei vocati primo quidē ostenderunt fidem suā depositō militie cingulo: post hoc autem ad ppriū vomitum sunt reuersi: vt etiam pecunias darent z ambirent rursus ad militiam: isti decē annis sint iter penitentes post primum triennium quo fuerint inter audientes: ab oibus vero ēcipue illud obseructur: vt anim⁹ eoz et fructus pnie attēdatur: q̄ cūq̄ enim cum oi timore et lachrymis pseuerauerit: et optibus bonis cōuersationē suam nō ābis solis: sz ope z ōtate demonstrāt: cū ēpo statutū ab his fuerit implerū: z ofonibus tā ceperint cōicare: licebit episcopo humanē etiā circa eos aliq̄d cogitare. q̄ vero indifferēter habuerint lapsum z sufficere sibi q̄ ecclīam introierint arbitrentur: isti oimō statuta tempora complebunt.

Item ex conc. Aurelianēsi.

Cis cōiōne suspendant: q̄ post pniam ad secularia redeunt.

Obis qui suscepta penitētia: religionem sue professiōis obliti ad secularia relabuntur: placuit eos z a cōmunione suspendi z ab oīm catholicoū conuiuiis separari q̄ si post interdictum cum eis quisq̄ presumpserit manducare: et ipse cōione priuetur.

Item Gregorius.

Caueat ne falsa pnia.

Falsas pnias dicim⁹ q̄

Distinctio. vi. Fo. ccccc xij.

t Auctoritatem. i. non cōsideratio circūstantiē. Uel si ibi certa pena statuitur: si minor ponatur falsa est nisi ex causa temperetur. j. q. vij. c. q. j. Lau.
u Non possit difficultas notatur non impossibilitas. ff. e. qualitas. Lau.
v Restituat xiij. q. vj. si res.
w Pro defendēda. xxiij q. v. excōicatorū. Y. ff. e. q. ij. latorē.
x Nē desperet. iz pōdera non facit. L.
Negocium
Nō fuit nē. alīs nō habēt nō: z tūc recte cōcordat. c. isto cū duob⁹ precedentibus capitulis: q̄ pctm̄ nō est si exerceat p̄dictas negociatiōes. sz si hñt nō / bona est: q̄nō est peccatum si excolat agros z vineas aut cōparat vrorem suā cū plus iimmo sicut sine pctō pt⁹ hoc faciebat: ita nunc facere debz z potest. Yu.
Fratres.
Hec est quarta pars dt. in qua ondit magister qualit intelligat illō Jacobi apli. q̄ peccat in vno factus est omniū reus. Jo. de fan.
Fratres. ff. e. diff. iij. ff. nē opponit. ibi: nē si illa. Y.
Re⁹. ff. e. dist. cōsideret. lxxvj. di. pasce. z. c. clementiā. Y. Ar. ff testes z istrumēta. ff. di. lxxvj. c. tū. Ar. ff. C. de trāsac. si ex falsis.
Nō intrabit. Non tñ tñ punitur. Yu.
Peccatis.

diuisio

Ecclesiastici regulis. xxv. distin. f. qualis. Yu.
Ui aūt. Hec dist nctio diuiditur in tres partes. In qua rū prima queritur cui debet quis cōfiteri z est dicendum melior sacerdoti quem habere possit. Secunda ibi Caueat. Tertia ibi. Quod autem. Jo. de fan. Casus hic intitulatur. vj. dist. in qua q̄rit cui sit cōfessio facienda. Et dicendū est q̄ debet fieri ppio sacerdoti. si aūt imn⁹ discret⁹ sit: cū eo cōsilio z licētia ad discretū accedat. si aūt ipse nolluit dare licētiam: faciat hoc superioris auctoritate. viij. q. iij. artaldus. sacerdos tñ debet ab ecclesia tolerari in necessitate tamē pōt etiā laico fieri. vt. j. e. c. j. l.
Jaco. ij. b. Confessio cui est facienda.
Cui aūt. Hic intitulatur sexta distinctio: vbi q̄rit cui sit cōfessio facienda et qualit: z quidem facienda est sacerdoti si fieri pōt: z suo. si tñ fuerit intra ecclesiam qui sciat soluere z ligare. alīs ēm ex iusta cā cuicūq̄ ē facienda et etiam laico si vt geat necessitas. j. e. c. j. z ca. placuit. ff. dist. j. quē penitet. Similiter cui et qualit: quia discreto et a crimine mundato. j. e. c. j. z vbi. ff. e. dist. j. quē penitet.
Ui vult.
A loco isto vsq̄ ad verbū laboret itaq̄ z. habet. ff. di. j. quem penitet. z ibi expositū est. Lau.
Querat.
Sacerdos inquisitor p cōfessio ne est eligendus.
Hoc potest itelligi quando ecclesia plures sacerdotes hz: tūc ēm ad meliorē sacerdotē debet accedere. vel hoc q̄n prius confessus est suo sacerdoti postea vadit ad alium si su⁹ ignoret ēm qualitatem delicti ei penitentiā imponere. arg. j. e. placuit. ff. e. dist. j. quē penitet.
Ui vult.
Ui vult⁹ confiteri peccata sua: vt iueniat gratiam querat⁹ sacerdotem sciētem ligare z soluere: ne cū negligēs circa se extiterit: negligatur ab illo qui eū misericorditer monet et petit: ne ambo in foueā cadant quā stult⁹ eligere noluit. z infra. Tāta itaq̄ vis confessionis est vt si deest sacerdos cōfiteatur proximo z infra. Sepe enim contingit q̄ penitens nō potest erecūdari coram sacerdote quem libro de penitentia docet cum dicitur.
Ui vult⁹ confiteri peccata sua: vt iueniat gratiam querat⁹ sacerdotem sciētem ligare z soluere: ne cū negligēs circa se extiterit: negligatur ab illo qui eū misericorditer monet et petit: ne ambo in foueā cadant quā stult⁹ eligere noluit. z infra. Tāta itaq̄ vis confessionis est vt si deest sacerdos cōfiteatur proximo z infra. Sepe enim contingit q̄ penitens nō potest erecūdari coram sacerdote quem
cuit: quia ēpo pluribus cōfitetur tanto citius veniā consequitur ff. distinc. j. quem penitet. licet ff. aliter intelligat. j. e. ff. q̄ autem. Lau.
Sepe enim. j. de cōsecra. distin. iiij. sanctū. xxvj. q. vj. si aliquis fuerit.

Luce xvij.c.

a ¶ Er desiderio. 24.q.v. ꝯ bo
b ¶ Si nō ramen cito. quātum ad penam purgare rḡ. Lau.
c ¶ Oratione. fletz vt sit de sua vnitate z ideo eā cōpiscat. Hu.
c ¶ Oratione. fletz z aliis bonis opib⁹. 3.e. dis. 5. alij. c. multiplicer xxvj. q. vij. c. j. argu. xvij. q. ij. amme. Hu.
d ¶ Non eripietur. si cōtempsit eccliē suffragia. Lau.
e ¶ Unitas. qz extra ecclesiam nemo saluabit. vt. xxiij. q. j. qui cunqz. Lau.
f ¶ Ab vnitate. Uñ in necessitate. xxvj. dist. 5. verum. Lau.
g ¶ Judas. 3. e. dis. 5. alij. cōtra. ca. his potestatis. Hu.
h ¶ Jsset. i. ire debuisset. Hu.
i ¶ Diuisos. ab vnitate ecclesie. scz ad pharisēos qui diuisi interpretantur. Hu.
k ¶ Ante quē. iij. q. vij. iudicet qui sine rc.
l ¶ Judicād⁹. Peccat ergo dū in crimine sunt sacerdotes imūgendo penitentiam. z verū est. vt. 3. iij. q. vij. 5. Item in euangelio. qd ergo si in necessitate suus parrochian⁹ petat ab eo penitētiam? Respō. cōteratur z statim iniungere poterit. xiij. dt. i summa. Hu.
m ¶ Dānosum. id est dānabile.
n ¶ Sine peccato. Mortali. 5 hug.
o ¶ Semp re

Penitēā iniūgens debet esse sine petō

Wat. xxvij. a.

desideranti nec locus nec tempus offert. z si ille cui confitebitur potestatē soluēdi nō habeat: sit tñ dign⁹ venia ex desiderio⁸ sacerdotis q̄ socio cōfitet̄ tur pitudinē criminis. Wūdati em̄ sunt leprosi dum ibāt ostēdere se sacerdotib⁹/z ante q̄s ad eos pueniret: vñ patet deū ad cor respicere: dū ex necessitate prohibent ad sacerdotes puenire. Sepe quidem eos querūt sed sani z leti dum querūt anteq̄s pueniāt mouītur: sed dei mia est vbiq̄. q̄ iustis nouit parcere z sib⁹ nō tā cito sicut soluerent a sacerdote. q̄ ergo cōfitet̄ olim cōfiteat: z sacerdoti melioꝝ q̄s pōt confiteat. et si peccatū occultū est/ sufficiat referre in noticiam sacerdotis vt grata sit oblatio muneris. et infra. ¶ Laboret itaqz penitēs in ecclesia esse et ad ecclesie vnitatem tendere. nisi em̄ vnitas ecclesie succurrat nisi qd̄ deest peccatori sua operatiōe cōpleat de manib⁹ inimici nō eripiet⁹ alia mortui credendū est em̄ z pietas fidei expostulat credere q̄ oēs elemosyne. totius ecclesie z orones et opa iusticie z mie succurrāt recognoscēti mortē suā ad cōuersionē. Jdeoqz nemo digne penitere pōt: quē nō sustineat vnitas ecclesie: ideoqz non petat sacerdotes per aliquē culpam ab vnitate ecclesie diuisos. Judas enim q̄ penitentiam ad pharisēos relinquens apl̄os nihil inuenit auxilij nisi augmētū desperationis. dixerunt em̄. Quid ad nos: tu vides. si peccasti: tibi sit non tibi succurrimus: non peccata tua charitatiue suscipim⁹: nō comportanda. pmittim⁹ nec qualiter deponas onus docem⁹ qd em̄ nobis z mihi q̄ nec opera sequimur iusticie. Jsset ad fratres isset ad illos q̄ orauerant pro socru petri febricitāte qui chananeam improbā mie obtulerāt. Jnterrogasset petrus pro se effundētem lachrimas nō fugisset martā et marthā q̄ vitā lazaro impetrauerāt: nō turbā ploratē q̄ vnicū filium acquisierat vidue. iuit ad diuisos et diuisus perist. et infra. ¶ Sacerdos itaqz cui oia offert petrō: ante quem⁹ statuit omnis lāguor: in nullo eoꝝ sit iudicandus q̄ in alio iudicare est prōptus: iudicio em̄ alium qui est iudicādus condēnat se ipsum. cognoscat igit se z purget in se quod alios videt sibi offerre. caueat vt a se proiciat quicquid dānosum in alio reperit. ataduertat qd̄ dicit. qui sine petō est vestrū primus in illam lapidē mittat. ideo em̄ liberauit peccatricē: qi nō erat iuste q̄ proiceret lapidez. quō lapidaret q̄ se lapidandum cognosceret? null⁹ em̄ erat sine petō/ in quo intelligit oēs fuisse reos. nam venialia semp remittebant⁹ per cerimonias. si qd̄ ergo in eis petiñ erat criminale? erat. deteriores itaqz in hoc sacerdotes sūt se prius nō edificātes illis q̄ dñm obseruabant insidijs. Jn hoc itaqz patentissimum est crimē sacerdotū z vltra modum detestabile qz nō prius se iudicant z alios alligāt. debet ei timere crimē quod⁹ timuerūt/z detestabile esse iudicauerūt: z senserūt hi q̄ adeo erāt ceci q̄ sūmā sapiētiā sperabāt cape suis insidijs qō illis⁷ patuit: qō tūc⁸ quisqz vitauit vitet sacerdos: q̄ i hoc⁸ errore illis iudeis petro⁹ exhibit. Caueat spiritu alios iudicet sicut nō commisit crimen nequitie/ ita nō careat munere scientie. Oportet vt sciat⁹ cognoscere⁸ quicquid debet iudicare. Judiciaria em̄ potestas hoc postulat: vt quod debet iudicare discernat. diligēs igitur inquisitor/subtilis inuestigator⁸

Luce xiij. Wat. xv.b. Venias ie sine mora. nō re mittit. Joā. xj.d.

mittebant⁹ rū q. ij. glo. 3. de cōse. di. iij. aqua. Hu. ar. q̄ venie sine mora remittat. qō nō credo. hic ergo venialia dicuntur quedaz que remota mortalia fuerūt: z rūc venialia dicebant: qz legis cerimoniis remittebantur quātum ad penam legis eundam. quo ad deum aūt nō remittebantur.
p ¶ Criminale. hic criminale dicitur qō cerimoniis legis nō remittebāt vt adulterium: argumētum. xxxij. q. j. q̄ autem dicitur. Lau.
q ¶ Qō timuerunt. Sacerdotes iudeorum.
r ¶ Qō illis. 5. q̄ nō ds alios iudicare. Lau.
s ¶ Qō tunc. 5. crimē iudicādi iudicare. Lau.
t ¶ Qui in hoc q̄ iudicādus iudicare. Lau.
v ¶ Sciat. ar. q̄ iudex ignar⁹ iuris nō dz esse: nisi habeat peritiam z experimēta causarū p consuetudinē. in aut. de iudi. in pn. coll. vj. ar. extra de cōsang. et linteorū. Lau.

Judex non sit iuris ignar⁹

x ¶ Cognoscere. xxxviij. dist. null⁹ sacerdotū et. omnes. h.
y ¶ Jnuestigator. Arg. q̄ specialiter in penitēte querēdū est an hoc vel illud commiserit. ar. xliij. dist. in. sit rector. ver. qz ire pādo. ff. de questioni. l. j. 5. qui. extra de pe. z re mit. omnia.

Penitēs est terro gand⁹ specialiter.

a ¶ Exigere. 3. e. dist. v. consideret. h.
b ¶ Consolando. 5. pro ipso orando prout sequitur.
c ¶ Dolcat. i. dolorē p ipsius petō ostendat.
d ¶ Perdat. p negligentiā. lxxxj. dt. dictū. Lau.
e ¶ Mox. i. statim. ar. i. dist. abiit. vel mox. i. indifferenter. quedam enim non restituuntur. vt dicit. i. distin. miror.
f ¶ Nescidēda. i. dī. vt constitue ref. contra. Sed hoc est qñ peccatū suā defendere volunt ex auctoritate. vt. 3. lxxxij. distin. plurimos. vt hoc cū non esset scanda lū multitudinez pumi. Lau.
g ¶ Restitui. Nisi in enormibus. vt. i. distin. miror.

Confessio. Penitēs. Dolor. Restitutio. Absolutio.

h ¶ Sacerdos Recipiet. Pone q̄ sacerdoti confitet aliquis aliquod crimen et exōicat eū ipse illius criminis cōscios: nisi veritatē reuelauerit: est in questione an pbyter et re uelare teneaꝫ? videt hic q̄ non z argu. extra de offi. ord. si sacerdos. et extra de adulf. significasti. preterea hoc probare non potest pbyter: igitur dicere nō debet. vj. qō. ij. placuit. 3. ij. qō. j. si peccauerit. z. q. vij. plerūqz. preterea: nonne secretuz fuit 3 celare debuit. xxij. qō. v. de forma. Item ille nō debet dici sciens. xv. q. v. presbyt. In contrarium facit q̄ hec pena maior est in ecclesia. ergo magis vitari debet et formidari. xj. questione iij. nichil. Item in excommunicatione nō est tantum anime detrimētum: sed z corpis. xj. q. iij. nichil. Sol. dic q̄ in secreto epūs opo dicere pōt. vi poste qui prodesse possit non obesse. xxij. qō. v. hoc videtur. Vel dic ibi fuit vt homo: hic vt deus.
i ¶ Peregrinando. Ut ita agat publicam penitentiam z etiam solennem si non habetur spes de ei⁹ restitutiōe. vt. i. distinc. illud. z. 5. hanc autem penitentiam. 3. vj. qō. ij. placuit. contra. sed illa pena nō excludit hāc. Uel aliē. ibi dixit episcopus eum peccatum commisisse in genere non descendendo ad species: sed hic specificat. vt ibi facta fuit confessio epō: vt socio vel homini: non vt deo. 3. vj. q. ij. ca. j. Lau.

ij. ps.

k ¶ Cui pu⁹. xvj. q. j. c. j. Lau.
l ¶ Pu⁹. No. q̄ pu⁹ debet confiteri suo sacerdoti: licet alteri postmodum confiteatur. Lau.
m ¶ Cōmitt. i. cui⁹ prochianus est. ab illo em̄ nō pōt ligari vl̄ soluī. ex de pen. et re. q̄ autem.

iij. ps.

n ¶ Pro ignorantia. ergo pro ignorātia ei⁹ an ecclesiastice hūius canonis poteris ire ad aliuz sine licētia hominis scz illius presbyteri impiti. Sufficit hoc a iure cōcedi. argu. ff. de cōdi. insti. q̄ sub. 5. vlti. Sed nūquid credet ille extraneus sacerdos simplici verbo eius penitentis qui dicit suū sacerdotē imperitū? Sic. q̄ non est verisimile q̄ cū mendacio velmat ad penitentiā. j. q. vij. sanctimus. Sz nunqd est vtilis rat' confessio quaz quis

Sacerdos p⁹ p⁹ pter imperitiā pōt desert⁹ z alius adiri.

Luce vj. f.

tā sapienter z quasi astute interroget a peccatore qō forsitan ignorat: vel verecundia velit occultare. Cognito itaqz crimine: varietates eius non dubitet inuestigare z locum z tēpus rē. que supra diximus in exponenda eoꝝ qualitate. quibus cognitis adsit benivolus paratus exigere⁸ et secū onus portare habeat dulcedinez in affectione. pietatem in alteri⁹ crimine. discretionem in varietate: adiuuet confitentem otā dō: elemosynas z cetera bona pro eo faciendo. semp enim iuuet leniēdo/cōsolando⁵: spem promittendo: z cū fuerit opus etiam increpando. Doleat⁶ loquendo. Instruat operādo. sit particeps laboris: qui particeps vult fieri gaudij. doceat perseuerātiam: caueat ne corruat: ne iuste perdat⁹ potestatem iudiciariā. etsi vere penitet vel si penitentia possit et acquirere gratiam non tñ mox⁶ restituat in potestatē primam. Etsi enim petr⁹ post lapsum restitutus fuerit: z sepe lapsis sacerdotibus reddita dignitatis sit potestas: non tñ necesse est vt hoc omnib⁹ concedatur quasi ex auctoritate. Jnuenitur enim auctoritas que cōcedit z quasi impat. inuenit alia que minime cōcedit: sed vetat que scripture nō repugnāt: 3 concordāt: si loc⁹ z tēp⁹ z modus pnie pacē adhibeant cuz eis tot sunt qui labunt vt pristinā dignitatē ex auctoritate defendant: z quasi vsum peccandi faciāt sibi rescidēda⁶ est spes ista. si vero locus est vbi ista non concurrant: restitutis possunt qui peccāt. itaqz pōtifex iustus z pfect⁹ atqz discretus nō cogit⁶ suos sacerdotes semper abiscere. nec mox restituere: nisi statutum fuerit a romano pōtifice. ¶ Caueat sacerdos ne peccata penitētiū alijs manifestet. quod si fecerit: deponatur. ¶ Unde ¶ Grego.

¶ Deponat sacerdos q̄ peta penitētis publicare p̄sumit.

Sacerdos ante omnia caueat ne de his qui et cōfitent⁸ peta sua alicui recitet⁸ q̄ ea cōfessus est: non ppinqs nō extraneis neqz (qō ablit) p aliquo scandalo. nam si hoc fecerit deponatur: z omnib⁹ diebus vite sue ignominiosus peregrinando⁴ pergat. ¶ Q̄ autem dicitur vt penitens eligat sacerdotem scientem ligare z soluere: videtur esse contrariū ei quod in canonibus inuenit: vt nemo videlicet parrochianum alterius iudicare p̄sumat. Sed aliud est fauore vel odio ꝑpium sacerdotem continere: quod sacris canonib⁹ prohibet: aliud cecū vitare qō hac auctoritate quisqz facere monetur. ne si cecus ceco ducatuz prestet ambo in foueam cadant. ¶ Si Urban⁹ papa. ij. ¶ Quilibet sacerdoti communicādi p̄ius ignorantia alter sacerdos ad penitentiā nō suscipiat.

Placuit vt desceps nullī sacerdotum liceat quemlibz cōmissum alteri sacerdoti ad pniam suscipe: sine eius cōsensu cui pri⁹ⁱ se cōmisit: nisi pro ignorantia ᵐ illius cui pen-

accepit a non suo iudice contra hanc constitutionem: nam ordinatus a non suo epo recepit veritatem ordinis. vij. qō. j. epūs. Sed dico eā inutilem. Ue ergo si ho

Scios: laribus qui vadunt ad inclusos p penitentia: et non tares q̄ vbi audiūt diuina p annū: q; t ibi decimas psonales bus cō debeāt dare. extra de decī. nouum genus. Lau.
fiteri a ¶ Confessus. Uel quia non vult penitentiā dare debēt. vel pio alia iusta causa. Lau.

¶ Impus.

In hac distin. tractatur de pnia finali. s. q̄ in fine vite q̄rit tur t accipitur. scz an valeat ad eternā vitā consequendā vl nō Et q̄d si fiat nō er charitate sed tantum metu di uini iudicij. Et diuisio diuidit in duas partes. In pma quarū dr q̄ dicti est. pe. Secūda ibi ſſq̄. p. b ¶ Tēp⁹ ro. hic intrulak. vij. di. q̄rit vsq; ad q̄ tēpus peccatoꝛ sit recipiendus ad pniam: hoc est an vtilis sit pnia q̄ iniungit in mortis articulo. t videtur Aug. in hoc dubitare. nec vult vt videat in hoc esse resp̄ndere. ar. j.e. si q̄s posſtuo. Et forte iō dubitauit q; cōsiderauit q̄d de facto contingit: q; vir aliq̄s pōt digne penitere i mortis articulo cōstitutus: dum mūdū cōsiderat dū respicit filios t vxorē. j.e. ſ. vl. vel dubitare se ostendit. non q; dubitet quin in hoc casu tenendū sit: sed q; talibus verbis terrere vult nos vt in sanitate agamus pniam prelse aūt est rndē dū ad hanc questionē p auctoꝛitatē euāgelij q; in quacūq; hora pctōr ingemuerit zc. ſ. dist. j. ſ. hoc idē. predit ergo q; penitēti nunq̄ est pnia denegāda. postea adducit

tis. ij. ps. pnia in mortis articulo iniūcta: an sit vtilis.

tens prius confessus⁸ est. Qui vero contra hec statuta facere tentauerit: gradus sui periculo subiacebit.

¶ Distinctio.vij.

Impus⁹ vero penitentie ē vsq; ad vltimū articulum vite. Unde Leo papa.

¶ De eodem.

Nemo desperandus est dum in hoc corpore cō stituus est. q; nōnunq̄ quod diffidētia eratis differtur: consilio maturioꝛe perficitur.

Quāq̄ de differentibus penitentiam Augustin⁹ scribat.

Sic q̄s positus in vltima necessitate sue egritudinis voluerit accipere penitentiam t accipit⁸: t mox reconciliabit⁸: t hinc vadit: fateoꝛ vobis: non illi negamus quod petit: sed non p̄sumimus q; bene hinc exit: si secur⁹ hinc exierit: ego nescio. penitentiam dare possumus: securitatem aūt dare non possumus. nunqd di co dānabitur: sed non dico liberabit. vis ergo a dubio liberari: vis quod est incertū euadere: age penitentiam dū sanus es. si sic agis: dico tibi q; securus es: quia penitentiam egisti eo tpe quo peccare potuisti. Si autem vis agere penitētiam q̄n iam peccare non potes: pcā te dimiserunt[f]: nō tu illa[g]. Idem.

Qui egerit pniam veraciter t solut⁹ fuerit a ligamento quo erat astrictus: et a xp̄i corpore separatus: et bene post pniam vixerit sicut ante penitentiam viuere debuit post reconciliationem quādo cūq; defunctus fuerit: ad deū vadit: ad requiem[h] vadit: regno dei non priuabit[k] t a popolo diaboli separabit. Idem.

Si quis[i] aūt zc. et infra. Baptizatus ad horam securus hinc exit fidelis bene viuēs securus hinc exit. Agēs penitētiam t recōciliatus sanus est: t postea bene viuēs secur⁹ hinc exit. Agēs penitētiam ad vltimū t recōciliatus sit secur⁹ hinc exit: ego nō sum securus. vnde securus sum dico t securitatē do vnde secur⁹ non sum: penitētiam dare possum: securitatem dare nō possum. et post pauca. Sed vnde scis (inqt) ne forte deus dimittat mihi: verū dicis. illud scio hoc nescio. nā ideo do tibi penitentiā q; nescio: nā si scirem nichil tibi pdesse[k] non tibi darem. Item. Si scirē nō tibi prodesse nō te admonerē: non te terrerē due res sunt. aut ignoscit tibi: aut non ignoscitur: qd horꝛ futuꝛ tibi scit nescio. ḡ tene certum t dimitte incertum Hoc autē ꝛe Augu. direxit: Cyprianus ostendit dicens.

Idcirco fratres charissimi penitentiam nō agētes: nec in dolore delictoꝛum suoꝛum toto corde manifestaz lamētationis sue professionez testantes: prohibendos omnino censuimus a spe cōmunionis t pactus: si in infirmitate atq; periculo ceperint deprecari: quia rogare illos nō delicti

in contrariū duo. c. vsq; ad ſ. hoc aūt: que contraria capitula p alias auctoritates. Augu. soluit.

c Emo. ¶ Maturioꝛe. xxvij. q. ij. ancillam. cuius hec pars est. Lau.

¶ Quid. Uide est. ij. ps. di. in q̄ dr q; si do vere vult penitere hoc sanus faciat. Pe.

Ja ps posi.

¶ Calus.

Quesitū fuit ab Aug. an danda sit pnia in mortis articulo cōstituto et an sit eis vtilis. Et rñdet dicēs q; nulli est pnia denegāda. sed non p̄sumit q; eis sit vtilis nec; eis se curitatem pmittit: vñ hortatur quēlibet. vt i sanitate pniam agat si digne vult veniā obtinere.

d ¶ Accipit. Notificatā. non aūt ipositā q; in tali articulo nō iponit. vt. xxvj. qō. vj. pbri. t agnouim⁹. Lau.

e ¶ Recōcilia bit. q; forte erat excōicat⁹ vel absolut⁹ officium sacerdotis a penitentia q; ipsum debeat. Lau.

f ¶ Dimiserūt id est videtur di misisse re.

g ¶ Qō tu illa mole hūano loq̄tur. sp em p̄sumitur ꝛ istū q; non vere penitebat nisi euidēs signuz appeat. ar. ij. dist. ſ. q̄s in egritudine. hug.

h ¶ Ad re quitē. s. recta via ita q; nec purgatoriū sentiat pro illis petis. p q̄o⁹ penituit. Lau.

i ¶ Si q̄s. hoc habes. ſ. distinc. iij. ſ. vlt. in ca. si quis autem. hug.

k ¶ Tibi prodesse. C. de proba. ad probationem.

l ¶ Non tibi darem. ſ. xcv. distin. illud. ar. hu.

Nullus expectet qñ peccare nō potest. arbitriū em querat libertatem vt delere possit commissa. non necessitate: qui prius iraq; petis relinquit q̄s ipse reliquat ea: non libere sed quasi necessitate cōdēnat. Iz em latro veniam meruisset in fine de omni crimine non tñ dedit baptizatis peccādi t perseuerandi auctem. tūc em baptizat⁹ est q̄ tunc primū in cruce xp̄m cōfessus est. pnia em si in extremo vite hiatu ad uenerit sanat t liberat in ablutione baptismi: ita q; nec purgatoriam sentiunt q̄ in fine baptizantur: sed ipsi ditati bonis

¶ Adde talis in fine Seneca q̄ dixit ante se nectute cogitaui vt bñ viuere in senectute et bñ morꝛ mōtar nā bona est vita si porta uerit ad adolescentia sua. vt dr hic in nouo. iij. Archi. hic.

sctē matris eccl̄ie recepturi sunt multiplex bonū in vera btitudine. Illi aūt q̄ cū potuerunt: nunq̄ conuerti voluerūt: cōfitētes cū iam peccare nequeūt: nec sic facile acq̄runt qd volunt. oportet em vt pnia fructificet in bonis opibus vt vitā mortuo ipetret. scriptū est em: sine charitate neminē saluū esse. non itaq; in solo timore viuit hō. quē ergo fero penitet. oportet non solū timere deū iudicē: sed iustū diligere. nō tñ penā timeat: sed anxiet⁹ p gīa. debet em dolere de crimine: t de omni pdicta varietate eius.

I. Jo. iij. a.

Quod q̄uis ꝛ de el⁹ salute augusti. potuit dubitare: credo quidē illi q̄ dixit. Quacunq; hora ingemuerit pctōr et cōuersus fuerit: vita viuet t nō morief. dixit cōuersum t nō tñ p̄sum vita viuere: p̄sum q̄dē viuere puto: q̄ dolet de crimine. cōuersum q̄ dolet de oi el⁹ quā exponim⁹ varietate. vertit⁹ a pctō q̄ iam vult dimittere pctm̄ uertit⁹ q̄ totus t oino vertit: q; iā nō tm̄ penas non timet: sed ad bonū dñi festinat rēdere. que cōuersio si cōtigerit alicui etiā in fine/desperādum non est de eius remissione: sed qm̄ vix vel raro est tā iusta conuersio: timendū est de penitente sero. quē em moꝛb⁹ viget et pena terret: ad verā vit venient satisfactionez: maxime cum filij quos illicite dilexit sunt p̄sentes: vxor et mundus ad se vocet. Multos solet serotina penitentia decipere: sed qm̄ de⁹ semp potens est: semp etiam in morte iuuare valet quib⁹ placet. cum itaq; opus sit non hominis: sed dei fructifera penitentia: inspirare eam potest quandocunq; vult. et remunerare ex sua misericordia quos potest damnare ex iusticia. sed qm̄ multa sunt que impediunt t languentem terrahunt: periculosissimū est t interitui vicinū ad mortem ptrahere pnie remediū: sed magnū est cui de⁹ tunc inspirat. si quis em est qui per verā pniam expectat dei clementiam: maioꝛem sentiet dei bonitatem sua nequitia: sed si ertā sic cōuersus fuerit vita viuet t non morief. non ꝓmittimus tñ q; euadet oēm penā. nā prius purgādus est igne purgationis: q̄ in aliud seculū distulit fructū conuersionis. Hic etiā ignis et si eternꝰ nō sit: miro tamen modo grauis est. excellit enim oēm penā quam vnq̄ aliquis passus est in hac vita. nunq̄ in carne tanta inuēta est pena: licet mirabilia martyꝛes passi sint tormenta: t multi nequiter q̄ta sepe sustinuerit supplicia. Studeat ergo quisq̄ sic delicta corrigere: vt post mortem nō oporteat talē penā tolerare. quedā enim peccata sunt mortalia que in penitentia fiunt vitalia: non tamen statim sanant. sepe em est q; moꝛeretur nisi medicaretur: non tamē statim sanant: lāguet victurus qui prius erat moriturus: qui autem impenitens moꝛitur omnino moꝛitur t eternaliter cruciatur. qui aūt impenitens finitur: si semper viueret semper peccaret. at dei est miserentis q; operatur finē peccandi. ob hoc etiam sine fine torquebitur: quia nunq̄ virtute dit abitur semper plenus iniquitate: semp sine charitate torquebitur sine fine.

Ezec. xxxiij. c.

¶ Questio.iiij.

Quod autem orationis tempoꝛe coniugali operi alicui non licet vacare. Beatus Hieronymus in quodam sermone scribit ita dicens.

¶ Tempore quo vxori debitum reddituros earumdem oportet.

Quod aūt. Dic. q. dimidit in. iiij. ptes. In quaꝝ pma ꝓbat magꝝ superficialiꝰ q; tēpoꝛe festiuo vel ieiunij nullꝰ dr vxoꝛem suam cognoscere qō est pstitū. Scda ibi vir cū ppa. Tertia ibi. Hic ertaz Quarta ibi hec autem. Johannes de sctō.

diuisio

a ¶ Qō aūtē. Omisit magꝝ questionē politā in themate tanq̄ nichil dubitationis habētem. q; quocūq; tpe exactus semp tenet debitum reddere. xxvij. q. ij. ſ. tu. t. j. pri. q. c. j. t ponit aliā facto affinē an liceat tempoꝛe orationis vacare coniugali operi ut exigendo. t super hoc nota diuersas opiniones. nā quidam inhe rentes istis. c. dicūt q; tpe oratiōis nō dr q̄s cognoscere vxoꝛem suam. alij vero intelligūt ea de consilio tu meditam viam teneas. Maioꝛ enim medis gratia re bus inest. Dic ꝙ q; quādoq; est preceptum nō cognoꝛ

Opi cō tugalit. an li ceat re poꝛe oratōis vacare

Universidad de Deusto Biblioteca

scere eam quandoq; consilium. preceptū est q; in his diebus non cognoscat eam causa saturāde libidinis. nam cum aliꝰ peccat veniāliter maxime tamen cū incontinentie fim nos. sic eā cognoscendo in his diebus peccat mortaliter. Cōsiliū vero est: vbi vult cognoscere eam causa sobolis vel vtāde forte cariosis. hec aūt oia intelligas in exigēte. nā vt fimili sūp exactꝰ tenetur reddere debitum iz exigēs hoc tpe peccet. arg.j.e.q.v. nolunt. dicūt tñ dā q; si eis contaret q; vxor peteret debituz cā libidinis explendē nō ei redderet.

a ¶ Descendit. Dualiter descēdit habes de conse. distin. ij. sicut est verus.

b ¶ Non pōt. Propter reuerētiam sacramēti vel intelligē cum causa saturāde libidinis committetur ei. vel cōsiliuz est. aliꝰ cū ex necessitate tenetur reddere. vt j.q. prī. ca.j. q; re puniretur. cū tantum pro mortali abstinendū sit a corpore xpi j. de conse. distin. ij. quotidie. et. c. si non sunt.

c ¶ Completi dies. Et causa libidinis explēde fim quosdam.

d ¶ Debeamus. iztū in nobis est alter tamen peccat in exigendo. sed reliquus non peccat reddendo nam et si peccat qui precipit: non tamē peccat qui obedit. xxiij. q. i. quid culpatur. versus finem.

e ¶ Quotiēscunq; ¶ Festiuitates. de qb⁹ inuenio in his capitulis. q; j. de cōse. distin. iij. c. j. ℣.

Infide les qui tale dicunt

f ¶ Ab infidelū. Infideles eos vocat q; peccāt mortaliter. arg. xxiij. q. iij. forte. vl qz nō seruāt fidē amicis suis: vel ad ofiam fidelis. xxxiij. dist. xpiano.

g ¶ Patres. Consilium est.

h ¶ Si causa. ¶ Cōcessum. z ita videt q; aliqꝺ tēpꝰ prohibeāt in quo non debeat vxor exire suam cognoscere causa sobolis. pcreande: z ita nō est consiliū sed racyim in eo qꝺ dicit videt non esse dixit nō est. vel intelligas in casu in quo loquit. c. quando sez cognoscit eam causa sobolis: quia forte in eo casu nō debet ad eam accedere. secus si causa incontinentie.

i ¶ Processionis. Id est rogationum. vt j. de consecr. distin. iij. pronunciandum.

k ¶ Conceptus. Ex quo sez partus incipit moueri hoc etiam consiliū est fim nos: sicut etiam de mēstruata. distī. v. ad eꝰ vero pcubitū. Iz ℣. contradicit.

l ¶ Legē. dist. v. §. j. Joan.

m ¶ Quistano. xxvii. q. ij. sic enim.

n ¶ Non licet Id est non expedit z ita licitum dupli dicitur.

Licitū dupli dicit.

o ¶ Licitū. ꝓpter hoc z illō. j. e. nec vxorez. dic oia hec de consilio intelligenda

p ¶ Ex consensu. hoc nō est in apto. Iz ibi ē sensus auctus aptꝰ. vñ est arg. qꝺ potꝰ sit sensus auctoritatis apti attendendꝰ q; verba ēt de ꝓbo. §. gnt. propterea.

q ¶ Oratioñi. Sed dicit auctoritas: nō debent orare q; dñ facit Iz q; libet reddendo debitū dñ facit ergo orat: ō re g; cessabit vt oratioñi vacet z rñ. orare hic stricte sumit fim qꝺ ofo fieri debz in ecclia. vel hoc ō exigēte illud in reddēte. extra ō cōuer. cōiu. quidam. Itē nonne quotidie est oratio dū videtur g; ꝺ iugis ꝓtinentia

Oratio nō debet quis dimittere.

indicenda sit ꝓiugatis: sed noie ofonis tps deputatū iemunijs quibꝰ sic frequētius mittitur oratio intelligit. vt tempus quadragesimale z quatuor temporum/z sanctorum vigilie. extra de obser. ieiu. consilium.

r ¶ Nam etiam fim legem. forensem. id est romanam. vt. C. de fer. quadraginta. vel mosayeam vbi dicitur ecce ad lites et contentiones iemuatis et percutitis pugno impie. xxiij. dist. impietatis. vel canonicam. xv. q. iij. placita. Johan.

s ¶ Quia in castigatione. Sez flagellorum.

t ¶ Uterus. Id est conuictus z compunctus vel melius victus gentilui casus. quasi in abstinentia et parcitate. sez ieiunando et in ieiunijs se castigando.

v ¶ Nisi egrediatur. ℣tum in se est. vel si vxor consentiat. vt j. eo. apostolus.

ij. ps.

Ecclie ingressus an sit alicui pro mortali ꝓhibendꝰ. psal. j.

Ꝙreū ꝓpta. ¶ hec est scēa pars questiōis. In qua probatur qñ est pcm cognoscere vxorem suam z quando non. Jo. de fan.

s ¶ Uir cū ꝓpta vxore. ¶ Cetus. In prima pte loquit de eo q; cū incōtinentie ad vxorē accedit. Tali cōsilio ab ingressu ecclie abstinere vsqꝫ ad vesperā. In scēa de eo q; cū ꝓtis eā cognoscit. iste talis si vult non solū intrare ecclesiā: sz ertiā corꝰ xpi ac cipere permittit In terna de eo qui cū libidinis explēde. hinc in ista. c. ꝓtia non imponit: et dicit tñ de eo q; grauius delinquat ℣ in primo casu

b ¶ Intrare. Videt q; ℣ malos fornicꝰ ꝺo prohibēdꝰ sit ab ingressu ecclie pro mortali: cum hic impediat ꝓ venialī: z ita q; ℣ in mortali nō ds ecclesiā ingredi qꝺ quidā admittūt xxj. dist. cleros. in fi. z. xj. q. iij. nullus sacerdotū. z ō pen. dt. j. q; sanctus sacerdos ē. qꝺ nō ē verū nisi sit excōicat⁹. xj. q. iij. excōicatos. z. c. cū excōicato vel interdict⁹. eē de offi. dele. sane. de illis cōstat vl nisi sint cōtumaces xj. q. iij. ꝺ imbēte. vel penitētes. l. di. in capite. z qdam sacrilegi. xxxj. dist. si q; v. q. ij. pñti. z xij. q. ij. de viro. alꝰ qñbet pōt ingredi. vt de cōse. di. j. eps nullū. j. q. j. qui studet. vbi si q; dñs admisit oēs pētes intrare ecclesiā ꝓter symoniacos. potꝰ enim tar ꝓba sacerdotis. vt. ℣. de pe. dis. v. falsas. in fi. qꝺ ergo hic dr dictū est. ꝓpter reuerētiā sacri loci: z ꝓpē corpalē viri ingnationē magis ℣ ꝓpter peccatum.

c ¶ Usus. Ar. ꝓo consuetudine ro. ec. seruanda. et verum est. cum hoc docet. xj. di. nolite.

Opꝰ cōiugale: an possit sine petō exerceri.

d ¶ Uoluptate. Et ita coitus nō pōt fieri sine petō. Hic applaudit sibi ℣. z sumit opi. q; nunqꝫ opꝰ coniugale sine petō pōt exerceri. vnde etiā q; debitū reddit peccat venialiter qz semp quidā est ibi puritꝰ z voluptas in emissiōe spermatis. z ideo tps noluit vsum exercitum: qz nō pōt sine petō. xcvij. q. ij. oē. ad fine. videt ergo q; teneatur aliqꝺ peccare: qz tenet reddere debitū. vt. xxvij. q. ij. si vn. z. j. q. prī. c. j. nec pōt reddere nisi peccet ergo tenetur peccare. sed hoc argu. nō valet. Inst at. h. pbē tenet cētare missam nec pōt cantare nisi habeat linguā. ergo tenet hre linguā. et fim ℣. peccat homo ex necessitate in primis motiꝰ: z ita erit ꝺo pplexus fim. ℣. inter venialē qō surgit ex primis motibꝰ z mortale. nā de primis motibꝰ dicit aug. ago qō nolo: z surgūt i nobis. z sine nobis. ō pe. dis. ij. inter hec. ℣. manducatoꝝ dixit Jo. vt no. xiij. dis. nerui. itē ex hoc seqret q; bñ faceret z male: qz reputat ei ad scitatē si reddit debitū. vt j. e. q. prī. capi. j.

e ¶ Non pōt. desecti. et ideo: qz dubiuz est aq; aspergitur.

f ¶ Iniquitatibus. i. voluptatibꝰ. inigtas eiꝰ ꝓprie designat crimē. de pe. dis. iij. §. q; autē. c. ille rer. vel dic iniquitatibus. i origi nali pctō siue fomite. vnde theologi colligunt ex hoc q; plura sūt originalia hmōi et tūc dic iniquitatibus.

Originalia pctō fim aliquos plura.

g ¶ Ultoriuz. scilicet imprope. Ar. di. xiij. nerui.

h ¶ Prohibere. i. diffuadere.

i ¶ Cuti igne id est i ardore cō cupiscentie. i. in amplexibꝰ vxoris ignei.

ij. ps.

k ¶ Nescit. i. nescit ꝑsentire libidinem vxoꝝ: siue: fz reddit debitū vxori exigenti.

l ¶ Sed voluptas exercende libidinis.

m ¶ Quod desleant. Est enim coitus tunc mortale peccm fm. ℣. xxxij. q. iij. ortgo. sed si cā incōtinentie venialē. vt dis. xxv. §. alꝰ aūt ea. xxxij. q. ij. quicqd. §. hinc ita. immo fim nos nec hoc casu est mortale sed venialē. z hoc indicat cum dicit: qꝺ desleant.

n ¶ Tunc aūt. Hoc respicit principiū huius cap.

¶ Hinc etia. Hec est. iij. ps. q. in qua ponit tpa in quibus nuptie non sunt celebrande. Jo. de fan.

Tps feriarū vtz in pediat et dirimat nuptias.

o ¶ Hinc etiā. Hic agit de illo impedimēto qō ꝺr tps feriarū de quo dicit quidā qꝺ ipedit ℣dū z dirimit. iā corractū. qz ℣ht ℣ stitutionē ecclie. j. e. non opz. eē de ma. cōtrac. ℣ interdic. ec. ca. j. videt in antiqua. Alij melꝰ dicūt qꝺ Iz ipediat ñ tñ dirimit. ar. eē ō ma. cōtrac. ℣ inter. ec. c. vl. in fi. z. c. pe. z eē de tēp. ordi. sane. vñ mātimoniū in ādragesima non ꝓhibet ℣ht: sed ꝓhibent nuptialia cōuiuia z nuptiales solēnitates: z solēnes traductiōes z carnis ℣mixtio: pōt g; mātimoniū ℣ht in ādragesima: fz illa tñ non ꝺz dici. sicut fim leges mulier pōt tpe luctꝰ alij viro despōsari: sed non tñ traduci. vt ff. de his q; not. infa. soler. §. q; virum. et hoc est expssum eē de fe. capellan⁹. ar. ad hoc ff. de ritu nupt. si qs officiū. nā cū solo cōsensu ℣hak cur nō cōtraheret. hoc tpe. C. de transac. non minorem. Joh.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a Oportet in ḟragesima. Natalicia. nō martyriū. sed hoim vt ad litteram intelligas.
d Oportet in ḟragesima. Hoc de honestate dicit quidā. ff. de ritu nup. semp in cōnectionibus.
e Natales. Pōt dici hoc esse abrogatū. nā hodie celebrant bene in ḟragesima. Vel intellige q nō debent ibi celebrari: vt sunt ibi cōtenta z inserūt hystriones et mimi qui turpia tē. z hinc intellectui consonat qđ sequit: ſz tm̄ i sabbato tē. z ſ. e. nec vrorez.

Natales qui dicunt

Natales vocāt martyrū passionū dies qz in eis nascunt ad vitā z moriunt mundo. de pnetudine est in ecclesia mediolanensi q i quadragesima nō celebrant. de his natalib⁹ habes. C. 3 proba. neq; natales. et Virgilius. Vide est natalis iola. tē. Johan.

Virgilius.

illi. ps

d On opty. Trib⁹ hebdomadibus sed nūquid ille tres hebdomade sunt immediate añ festum scti Johānis? subaudi nō ſz cū interuallo inter eas z festum. decr. eē de fer. capellanus. ponit has duas opiñ. approbat tñ q cū interuallo accipiēde sūt z incipiūt a diebus rogationū.
e Separent. Ad temp⁹. eē de ma. z trac. cō. interdic. ec. nō est ſ eē eo. titu. c. ex ſtis. i ff. qz ibi loquit de interdicto eccl̄ie nō de tpe feriato. vel ibi, phibetur vpetua separatio. hic permittitur ad tempus.

Oportet in quadragesima aut nuptias/ vl quelibet natalicia[a] celebrare.
Itē ex consilio martini pape.

De eodem.

On licet in quadragesima[a] natales[c] martyrū celebrare: sed tm̄ in sabbato z dominica p commemoratiōnē eoz oblationes offerre: sed nec natalicia: nec nuptias liceat in quadragesima celebrare. Item ex consilio hilerdensi.

De eodem.

On oportet a septuagesima vsq; in octauā paschē: z tribus hebdomadibus[a] añ festiuitatē scti ioānis baptiste: z ab aductu dñi vsq; post epiphaniā nuptias celebrare. quod si factū fuerit / separent[e]. Itē Nicolaus papa ad cōsulta bulga.

De eodē.

Ec vrorez ducere: nec cōiuncta facere in quadragesimali tempore cōuenire posse vllo modo arbitror.
Nec aūt seruāda sunt si vxor cōsensum adhibere voluerit. ceterū sine eius cōsensu nec cā ofonis cōtinentia seruari debet. Unde Augusti. in lib. de adulterinis cōiugiis.

Nisi ex cōsensu cōi ofont cōiuges vacare nō possunt.

Apostol⁹ nec ad tēpus vt vacent ofonī[k] nisi ex cōsensu[g] voluit cōiuges: nec carnali inuicē fraudari[h] debito. Unde etiā in scō concilio arelatēsi legitur.

Nulle cōsensu cōi coniugatis penitentia non detur.

Enitētiā[i] cōiugatis nō nisi ex consensu cōi danda esse precipimus.

Questio. v.

Quod autem[k] sine consensu vroris vir cōtinētiam vouere non possit multis auctoritatib⁹ p batur. Item Augustin. super psal. cxlvj. Non pōt vir cōtinentiam seruare: nisi vxor ei teneat consentiam.

Si dicat vir continere tā voto. nolo aūt vxor: non pōt. qđ ei tu vis: nō vult illa. nūqđ p cōtinētiā tuā dz illa fieri fornicaria[m]? si aliq; nupserit te viuo: adultera erit. nō vult[n] de⁹ tale dānū tali lucro cōparari. redde debitū z si non exigis redde: p satisfactione[o] perfecta de⁹ tibi cōputabit/ si non qđ tibi debetur exigis: sed reddis qđ debeꝫ vroti. Itē Alexā. pa. ij. Laudipho in consica.

Non debet extorqueri mulieris consensus ad continentiam deo vouendam.

Dnus firmauit te mortete nus infirmatum: z peccatorū tuoꝝ recordatiōe z terrore valde pauefactum anxie quesisse monachum fieri: et a tua vxore minis[p] z terroribus eā occidendi ad hoc licentiā[q] arelatēsi legitur.

Cōiugale debitū nō est ecclesiā reddere dum.

Mulier cōsentiat viro continenti: vel ei licentiam det.

Ita vxor viri continentia potest gaudere post eius mortē: nisi forte debeat nubere.

Mulier si sine ĺnia mariti sui velum in capite miserit. si vo placuerit[b]: recipiet eam iterum ad coniugium[c].
Item Augustin. ad ediciam.

Non potest vir continentie vota reprehendere: que sine eius assensu mulier deo promisit.

Quod deo pari consensu vouerat is perseuerant[d] er vsq; in finem[e] reddere debitis: a quo proposito si ille lapsus est/ tu saltem instantissime[s] perseuera[b] quod tenō exhortarer: nisi quia tibi ad hoc ipse consenserit. Nam si nunq̄z tenuisses eius assensum numerus[t] nullus te defendisset annorum. et post pauca. Non quia pariter temperabatis a commixtione carnali ideo tu[v] maritus esse desiteras: immo vero tanto sanctius inter vos cōiuges manebatis q̄to sanctiora[b] ac concorditer placita seruabatis. Nichil ergo de tua vestre: nichil de auro vel argento vel quacunq; pecunia: vel de rebus terrenis tuis sine eius arbitrio facere debuisti: et infra. Est quidem pro modulo persone habit⁹ matronalis a viduali veste distinctus: q̄ potest fidelibus cōiugatis salua religionis causa vel obseruantia conuenire. hunc[l] te maritus si deponere voluerit. ne te

Maritus q̄ infra vos re vouit religionez an post eius mortē ineat debeat

Maritus infra triennium sa est, xvij. q. ij. si q̄s in cognit. Alij dicūt q tūc pōt re nocare cuz primo copiam habuit: post nō. ſ j. q. 6. cōstat. Ego dico q q̄cūq; potest

Quod deo pari ſsen. Ad finem. vsq; emisi.

Multantissime. Argu. q fides est seruāda et qui cōtra fidē venit. xvij. q. iij. innocēs. Argu. cōtra. xcv. dist. esto. extra de iureiurā. quoniam.

Unia coacta nulla ē

Itē arg. q coacta licētia vti volita nulla ē: qz b fuit licēta vt i pn. dī. ſz qz coacta tō hic nulla dē: ſz videt ſ. ex. q. j. merito. vbi dī q coacta volitas q volitas ē. rn. secꝰ est hic z in mrimoniꝭ. vbi exigit volūtas directa vel spōtanea. eē de spō. cū locū. z in habit assumpto ne. extra qō me. cau. c. j. secus est in iuramēto vbi nīla excusat necessitas. qz ipm necessitas semper est. xxj. q. j. ita ergo. cōsulit tñ istis vt no. xv. q. vj. auctorem.

Vide supra dist. xvij. quotūdam. ſ. xxj. q. v. alitter dist. xvij. quotūdam. ſ. xvij. q. ij. gōsaldus. Ar. ſ eē de reg. z trāſ. ad aplicatiedem qz tenet ibi monachatio omissa probatione.

Maritus ſine ſsensu. hec tus ptī qō. v. negatiue nētā ſi solumꝫ. qz nō pōt ne consensu vroris expresso vel tacito nisi sit ſpō sa nondū cognita. eē de coniug. cōiug. et publico. z casu fornicationis. vt. xxvij. q. ij. agathosa.

Mulier si sine ĺnia mariti sui velum in capite miserit. si vo placuerit[b]: recipiet eam iterum ad coniugium[c].
Item Augustin. ad ediciam.

Non potest vir continentie vota reprehendere: que sine eius assensu mulier deo promisit.

Quod deo pari consensu vouerat is perseuerant[d] er vsq; in finem[e] reddere debitis: a quo proposito si ille lapsus est/ tu saltem instantissime[s] perseuera[b] quod tenō exhortarer: nisi quia tibi ad hoc ipse consenserit. Nam si nunq̄z tenuisses eius assensum numerus[t] nullus te defendisset annorum. et post pauca. Non quia pariter temperabatis a commixtione carnali ideo tu[v] maritus esse desiteras: immo vero tanto sanctius inter vos cōiuges manebatis q̄to sanctiora[b] ac concorditer placita seruabatis. Nichil ergo de tua vestre: nichil de auro vel argento vel quacunq; pecunia: vel de rebus terrenis tuis sine eius arbitrio facere debuisti: et infra. Est quidem pro modulo persone habit⁹ matronalis a viduali veste distinctus: q̄ potest fidelibus cōiugatis salua religionis causa vel obseruantia conuenire. hunc[l] te maritus si deponere voluerit. ne te

Maritus infra triennium sa est, xvij. q. ij. si q̄s in cognit. Alij dicūt q tūc pōt re nocare cuz primo copiam habuit: post nō. ſ j. q. 6. cōstat. Ego dico q q̄cūq; potest

Quod deo pari ſsen. Ad finem. vsq; emisi.

Multantissime. Argu. q fides est seruāda et qui cōtra fidē venit. xvij. q. iij. innocēs. Argu. cōtra. xcv. dist. esto. extra de iureiurā. quoniam.

Maritus q̄ infra vos re vouit religionez an post eius mortē ineat debeat

Ita vxor viri continentia potest gaudere post eius mortē: nisi forte debeat nubere.

Cōiugale debitū nō est ecclesiā reddere dum.

Mulier cōsentiat viro continenti: vel ei licentiam det.

Non debet extorqueri mulieris consensus ad continentiam deo vouendam.

Dnus firmauit te mortete nus infirmatum: z peccatorū tuoꝝ recordatiōe z terrore valde pauefactum anxie quesisse monachum fieri: et a tua vxore minis[p] z terroribus eā occidendi ad hoc licentiā[q] arelatēsi legitur.

Nulle cōsensu cōi coniugatis penitentia non detur.

Enitētiā[i] cōiugatis nō nisi ex consensu cōi danda esse precipimus.

Questio. v.

Quod autem[k] sine consensu vroris vir cōtinētiam vouere non possit multis auctoritatib⁹ p batur. Item Augustin. super psal. cxlvj. Non pōt vir cōtinentiam seruare: nisi vxor ei teneat consentiam.

Si dicat vir continere tā voto. nolo aūt vxor: non pōt. qđ ei tu vis: nō vult illa. nūqđ p cōtinētiā tuā dz illa fieri fornicaria[m]? si aliq; nupserit te viuo: adultera erit. nō vult[n] de⁹ tale dānū tali lucro cōparari. redde debitū z si non exigis redde: p satisfactione[o] perfecta de⁹ tibi cōputabit/ si non qđ tibi debetur exigis: sed reddis qđ debeꝫ vroti. Itē Alexā. pa. ij. Laudipho in consica.

Non debet extorqueri mulieris consensus ad continentiam deo vouendam.

Dnus firmauit te mortete nus infirmatum: z peccatorū tuoꝝ recordatiōe z terrore valde pauefactum anxie quesisse monachum fieri: et a tua vxore minis[p] z terroribus eā occidendi ad hoc licentiā[q] arelatēsi legitur.

Cōiugale debitū nō est ecclesiā reddere dum.

Mulier cōsentiat viro continenti: vel ei licentiam det.

Ita vxor viri continentia potest gaudere post eius mortē: nisi forte debeat nubere.

Maritus q̄ infra vos re vouit religionez an post eius mortē ineat debeat

Universidad de Deusto Biblioteca

Clemo sins an possit fieri ab vro re sine licētia viri.

clemosinā sine inta viri. sed istud intelligas de rebus dotalib⁹. nā dnium rex dotaliū est penes mulierē de ture naturali. de iure ciuili est penes maritū. C. de rei vē. doce. ⁊ de his intelligas hoc. c. vel si vis itellige de parafernalib⁹. cōstiū est hic. nā cui cōmisit corp⁹ ho-

Uxor duplicē seruitutē vro dz.

velut viduam factares illo viuēte: q; puta nō fuerat in hac re vsq; ad dissensionis scandalum pducēdus: magis⁸ inobediētie malo cū illius abstinentie bono. quid em̄ absurdi⁹ est cū mulierē de humili veste superbire? cui te potius expediret obtemperare candidis moribus cū in nigellis vestib⁹ repugnare: q; et si te indumentum monache delectabat: et hoc gratius posset marito obseruato exoratoq; sumi: cū illo inconsulto contemptoq; presumi. qđ si omnino non sineret/ quid tuo proposito deperiret? absit vt hinc displiceas deo q conuge tuo nōdum defuncto non induerio sicut anna[b] sed sicut susanna[c]. Idem.

C Continentie meritū hz qui p incontinentia vxoris debitū sibi reddere cogitur.

Secundū verba[a] aplica etiam si vir cōtinere voluisset: et tu noluisses / tibi debituz reddere cogeretur: ⁊ illi deus imputaret[e] ad continentiam: si non sue sed tue cederet infirmitati: ne in adulterium caderes. Quisquis[f] igitur cōpatiēs infirmitati vxoris reddidit: et non exegit debitū. aut si ppter propriam infirmitatem ducit vxorem plangens poti⁹ quia sine vxore esse non potuit cū gaudens: quia duxit: quisq; vēdidit quod vtile nouit: quia et si maneret beatum non faceret[g]: quisquis emit quod nouit quia transit[h]: et de his nō presumit[i] et fecit ex eo misericordiam cū non habentibus: secundū[k] expectat diē nouissimū.

Precedenti ab illo loco quisquis ⁊c.

a C Na sola. C Corrigēda. Site. ē. xxij. q. iij. distinctio. Et est hic ar. q; si alter sine licentia alterius intret religione q̄ ista auctoritate potest exire.

m C Et alieno. Hoc vez est si eo animo vouit vt auferat illi cui⁹ est als licitū est alicui rem alienam legare. vt ist. de le. §. nō solū. licz sec⁹ sit §m canonē. vt extra de testa. c. illius.

Ité ad armētariū ⁊ paulinā.

C Vota cōtinētie sine vxoris consensu reddi non possunt.

Una sola causa esse pōt que te ad id qđ vouisti non solū non hortaremur verumetiam phiberemus implere: si forte tua coniunx hoc tecum suscipere animi seu carnis infirmitate recusaret. nam ⁊ vouenda talia nō sunt a coniugatis: nisi ex cōsensu ⁊ volūtate cōmuni: et si ppere fuerit factum: magis est corrigēda[l] temeritas q̄ psoluenda pmissio. neq; em̄ de⁹ exigit. si quis ex alieno[m] aliquid vouerit: sed potius vetat vsurpare alienū.

Item Hieronymus.

C Absq; ceteris operibus nec sola ⁊ginitas saluat: nec ceteris absq; virginitate pficiunt.

Tunc saluabitur[n] mulier si illos genuerit filios qui virgines[o] permansuri sunt si quod[p] ipsa perdidit acquirat in liberis: et dānum radicis[q] et cartem[r] floze compenset[s] et pomis[t]. Idem Hiero.

Hoc solum nunc dico q̄ quomodo absq; ceteris operibus virginitas[u] sola non saluat: sic omnia opa absq; virginitate[v]/ puritate / continentia/castitate[x]/ iperfecta[y] sunt.

Idem.

Qui sitit[z] veniat et bibat qui potest capere capiat non dicit velitis nolitis[a]. bibendum vobis est atq; currendum: sed qui voluerit qui potuerit currere atq; portare: ille vincit: ille satiabitur: ⁊ ideo plus amat virgines christus quia sponte tribuunt quod fi-

Mat. xix.b.

Virginitas equiuocatur.

Joh. vij.f. Mat. xix.b.

ij.ps.

ij.ps.

Frigidus natura aliq; ad fēm cardinalem.

Maritus permittēs vxorez velari an teneatur ⁊c.

h C Quia transit. i. transitorium est.
i C Presumit. Superbiendo cum eto.
k C Secun⁹. hec clausula repetitur cum qualibet

Perfectio nō est precepti. Liberalis in necessitate est nemo.

cogendū sed psuadendum. nam talia consilij sunt et nō precepti. arg xi.q.i. aliud. ⁊ xxxij.q.j. integritas.

a C Imperatū. §. pri.q.j integritas. C Item ad corporalem sed de mentali preceptum est.

b C Maior isq; ⁊c. xxviij.q.j. nā nūc. nā nemo i necessitate libertatis est. ff. de admē. le. rem legatam

c C Expedit. §. xxviij. q. j. sic ei. C Itez est q̄ nō expedit ppt onera mrimonij. vt pri. q. vij. omnes. sed expedit ppt fornicationē vitādā. xxxij. q. ij. §. his ita.

d C Noluerit. i. noluerāt exercere id ad qđ nati sunt. sez vti copula carnali. Et ita §m hoc ē ar. p carnali copula q̄ nulli ē naturaliter frigid⁹. §. e. q. j. resistit. alia hz voluerūt esse qđ nati sunt id est virgines.

e C Celorum. Supple inde recipient mercedē in regno celorū.

f C Si castrati. Ar. qđ de vno cōcedit ⁊c. vt. §. di. xlv. disciplia. xxiij. q. iij. forte. alibi dicit qđ de vno negatur de alio concedit. vt xxv. dist. qualis.

g C Finis. Q; pmissa. c. sez tūc saluabit. ⁊. c. hō solū. ⁊. c. qui sitit eq̄oce vtuntur hoc nōie ⁊ginitas qñq; p ⁊ginitate mentis/ qñq; carnis: ideo determinat vbi sic vel sic accipiatur.

h C Et due. s. tūc saluabit. ⁊ alia. s. hō solū. vbi absq; ⁊ginitate.

i C De ⁊ginitate affectu. i. q̄ ē i mēte. [⁊ginitate.

k C Principium. sez illius. c. qui sitit veniat ⁊c.

Qui vxorē. C Hec est. iij. pars. q. §m Johā. de san.

l C Conuertat. Intrādo monasteriū si iuuenis ē vel si senex est cōtinet in seculo. extra de cōuer. cōiu. cū sis. Et hoc dicit hu. q̄ eo ipso q̄ dat vxori libertatem intelligit vouere et si nō exprimat cōpellēdus est ire ad religionē. vt no. §. xxvij. q. ij. agathosa. et sufficit tacita mia. s pmittere vt hic. ⁊ ar. extra de cōuer. cōiugatorum cōsulunt. Alii dicūt q̄ dat tm̄ia nisi exp̄sse vouerit cōtinere nō tenet: nec monasteriū ingredi. immo eā revocare pōt de monasterio. extra de cōuer. coniuga. c. j. ⁊ qđ dicit hic similiter cōuertatur dicūt nisi malit eam revocare. sicut enim §m istos expressus consensus exigitur in contrahendo: ita inseparando matrimonio. arg. extra de regu. iur. omnis res. Alij distinguūt q̄ si mulier scivit ius que dedit viro licentiam tunc etiā intelligitur vouere: secus si ignorauit.

Mat. xix.b.

Uirginitas equiuocatur.

ro de effectu intelligitur q̄ nō in necessitate et āre votum sed in volūtate est: nec exigitur nisi reprōmittatur.

Item ex concilio remensi.

C Nō licet illi vxorem ducere qui suam velare permiserit.

Qui vxorem suam velare permiserit: aliam nō accipiat. sed similiter conuertatur[l].

Item Augustinus in questionibus numeri.

C Vota abstinētie que mulier permittente viro pmiserit: illo phibente seruare nō cogitur.

Manifestuz est ita legem voluisse feminā sub viro esse: vt nulla eius vota[m] que abstinentie causa vouerit reddantur ab ea: nisi auctor[n] vir fuerit permittēdo. nam cū ad peccatū eiusdem viri ptinere voluerit lex: pu⁹ si pmiserit et postea phibuerit: et hoc tamen nō dixit: vt mulier qđ vouerat faciat: quia pmissa[o] iam prius a viro fuerat: dixit esse peccatum: q; abnuit qđ prius concesserat: non tamen mulierē per hoc iussuz dedit: vt quod prius vir ei concesserat: postea si phibuerit contēnatur. C ⁊ premissis auctoritatibus apparet q̄ continentie vota: nec

Johannes de tarouenna

bi non fuerat imperatum[a] maioris[b] gratie est offerre quod non debeas: q̄ reddere quod exigeris. apostoli enim vxoris honore cōtemplato si talis est (inquiunt) vita hominis cum vxore: non expedit[c] nubere. quorum dominus sententiam probans recte (ait) quidem sentit⁹ q̄ non expediat homini ad celorum regna tendenti accipere vxorem: sz difficilis res est: et non omnes capiunt verbum illud. verum quibus datum est. alios hominum facit eunuchos natura: alios vis hominum: michi illi eunuchi placent quos castrauit voluntas non necessitas: liberter eos in meo recipio sinu: qui seipsos castrauerunt propter regnum celorum: et ob mcū cultum noluerunt[d] esse quod nati sunt: simulq; tractanda est sententia. Qui se (inquit) castrauerunt propter regnū celorum[e]: si castrati[f] mercedem habent regni celorū: ergo qui se castrauerunt locum nō possunt accipere castratorum.

Finis[g] huius auctoritatis et due[h] precedentes de virginitatis[i] affectu intelligūtur: qui non in voluntate solum sed in necessitate est/ principium[k] ve-

Uirginitas equiuocatur.

Mulieri. §. xxxij. q. j. si quis vxorem.

m C Nulla. hec pars. q. i qua. probat q̄ vir ē superior muliere. Johan. de san.

n C Nisi autor. Mulier ergo nō pōt facere votum abstinētie sine volūtate viri. Sz nūquid vir pōt abstinere sine vxoris cō sensu: sic. j. eo. cū caput. licet ꝫ cōiuges sint pares quantū ad votū cōtinētie. non tamen ad votum abstinentie. ⁊ hoc intelligo de quolibet voto in quo nō fit vxori preiudiciū q̄ ad carnale debituz

ij.ps. Coniuges §tum ad votum abstinentie nō sunt pares.

ij.ps

Ista de voto intelligo istō cap.

o C Permissa. continentia.
p C Mulieri. §. xxxij. q. j. si quis vxorem.

Secundo. Id est a natiuitate et ortu puniens nam femina de corpore viri est et alia ratio est q in velamine corporis eius perpenditur.

b Vir seruāt. hoc adeo verū est q patron⁹ cōsentiē do liberte vt extrahat amittit in ea operas cū in officio viri debeat esse. vt. ff. ō opē. li. sicut patron⁹.

Filius c nō est dignus pōe nia pfec.

c Adiect. dignitate siq filiꝰ fornicatione. s. pari qui no est i dignitate interdum maior erate seruat minor de precepto domini vt elau tacob. Et quod dicit h nulla iusticia est cē. verū est sm verus tēstamentum. sed sm nouum q maior est sit sicut minister cē. xcviij. distin. Diaconi. sed melior ista ē hec: iusticia est vt melior seruat minori.

Ois p cesserit ab adā

d Ecce una ego. Id ē in hoc d: hre sī multitudinē dei.

e In hoie. qui sicut pcesserunt a deo omnia: sic ab adam pcesserunt oia. hic accipit tātum hoc nomē hominem in masculino genere ab cōmunis generis ē. vt ff. de verb. signi. hominis.

Nō est imago dei. Gen. i. d.

f Ut vnus. i. imago dei dicit ipse hō: qr sicut aqua pfluxit ex latere domini sī milit erua ex latere ade. Item in hoc habet imaginem: quia habet rationem et intellectuz sicut deus.

Sap. ij. d.

g Imaginē. Id est similitudinem. de pe. distin. ij. illa anima.

h Quia imago. z ideo non debet velari.

i Mulier. nō tñ quelibet: qr non virgines de consuetudine. sed fecit vim in eo qō dicit gl'a. i. deus nō gloriatur per ipsam sicut per virū. nam per eā prima pcreatio est inducta. i. e. mulier.

k Ar hi. Et pene famulas. ñ tñ q' inmoderate haberent. C. de repudi. pfensu. z ea. q. ij. placuit

l Testimonium. Id est accusationem.

m Lapidarēt. z ita videt q' in veteri lege nūq̄ vir obligabat pena talionis. sed tu dic cū. h. q' hoc locum habebat tm in accusatione adulterij in primo coitu pu ta cū nō inuenebat eam vginē. vel dicebat se nō inuenisse: z ipa cōtrariū ꝓbabat p aspectū linthеaminis i

Vir virum punie bat tā tōe in veteri lege.

hoc casu non pu niebatur vir talionis pena: sed tantum. c. ficios aureoz dabat patri puelle.

j. Lo. xj. b.

n Demonstraret. non per aspectū linthеaminis sanguinolēti: sz nec hodie cū agit vir ad separationē fidei net talione. sed si agat ad pena adulterij crimialiter. ex de penis. c. fuerāt. nō autē nō punit vir pena talionis: qr tā alia via cōsequeretur id qō optat: quod esse nō debet. ff. ꝓ socio. ideoq̄. ff. de cōdi. instit. que sub cōditione. ℌ. si qs.

Mulieris vsu lario q dā cognouit

o Castigat. Id est verberat.

p Testimonio falso. i. accusatione calūniosa. hoctō ita expone. naz testis non obligat ad talionē: sed alio mō punit a iudice si nō parte respondit. vt C. de testi. nullū. h. dicit tamen q' sic. iij. q. j. michilomnus. maxie sm veterem legem. de hoc dictū est. q. q. iij. i summa.

Testis non est talione puniendus.

q Cum caput mulieris,

r Blasphematur. Tractabat enim hieron. illō verbum apostoli ad titum: admone adolescentulas esse subditas viris suis vt non blasphemetur verbuz dei. i. euangelium. vel verbum dei in paradiso quare nuno viris subdite essent.

Uxores viris debite esse vitrices subdite.

s Ex lege dei. qr dicit mulieres eē subditas viris cōuersatio tua erit ad virum et ipse dñabitur tui cē,

Cum caput mulieris sit vir / caput aūt viri xps quecūq̄ vxor non subiecit viro hoc est capiti suo: eiusdem criminis rea est: cuius z vir si nō subiecisāt capiti suo hoc est xpo verbum aūt dei blasphemat vel contemnitur dei prima sententia z p michilo ducitur: vel cū xpi infamiā euāgelium dei contra legem fidēq̄ nature ea que xpiana est et ier lege dei subiecta est: viro iperare desiderat. cū etiam gentiles femine viris suis seruant cōmuni lege nature. Item Augustinus in questionibus numeri.

Arbitrium viri mulierē sequi oportet in omnibus.

Doluit itaq̄ lex mulieri aliquā vouere deo ad uersus animā suā vt nō in aliq̄ rerū licitarū atq̄ cōcessarum abstinētia i eiusdē potis femine valeat auctoritas: sed virilis. ita vt si adhuc innupte cōcesserat a pater vota psoluere: si anteq̄ persoluerit nupserit: z viro eius hoc cognitum non placuerit non persoluat z hoc oino sine petō. qr deꝰ mundauit eā sicut dicit lex. l. mūdam iudicauit neq̄ hoc cōtra deū b putandū est fieri: cū ipse deus hoc precepit: hoc voluerit.

Item Ambro. in libro questionū veteris z noui testamenti.

Nulla est mulieris pr̄a: sed in omnibus viri potio subiecta est.

Gen. iij. c.

Mulierem consulat subiectam dominio viri esse et nullam auctoritatem c habere. nec docere d possit: nec testis e esse. nec fidem f dare: nec iudicare g. Item in exameron tractatu dei quarte.

Quam per euā decept⁹ est. non eua p adā: quē vocauit ad culpam mulier: ut sīc est vt eā in gubernatione h assumat ne iterū femina faciliter labatur. Item super primam epistolā ad corinthios.

Iul. coq. xi. a. Vir nō pōt eē curator vxoris.

Mulier debet velare caput qr nō est imago dei sed vt viro ostendat i subiecta: z quia p uaricatio p illā inchoata est hoc signū gz hīe in eccle sia ꝓpter reuerētiā k episcopa-

k Propter reuerentiā. i. ppter reuerentiā sacerdotum. ar. iiij. dist. si seruus scienter. z sicut añ iudicē dñi: ita añ vicariū eius sacerdotē sit subiecta viro. vt propter reuerentiā sacerdotū: ne sacerdotes in eius faciem inuentes inuerentur ab libidinem.

Mulier quare gz caput velare.

l Persona. i. quilibet sacerdos. de pen. di. iij. in fine hec hircū. ij.

m Originale id est qō ouginē habuit ab ipsa q ad homines.

Hec illud. Hec est. v. ps. q. in qua ostēdit magister cūz quare fuit vnuz principiū vnus hō. Jo. de fan.

v. ps.

n Otiosum est. i. sine cā z mysterio factum.

Eua quare ō costa ade facta est.

o Costa. nō de pede. ne oino videret famula. nec de capite ne videret dña: sed de costa vt collateralis videret.

p Multarū. quo ad numerū vel multitudinē. quo ad genꝰ humanū.

q Et disparium. q ad sexū vel disparitū quo ad speciē. z respicit ad primam creationem hominis.

r Quidā vir in captiuitate ductus est. Qz in pcedē: in causa dixerat mīmonium separari propter fragilitatem: et q viro viuente separata posset alij copulari: ne idem videretur faciendum ꝓpter hostilem calamitatē vel captiuitatez. ideo subdit cūm illa in qua offendit q̄d iuste sit si q̄s teneatur in captiuitate: z vroꝛ eiº interi nubat alij. Imperat autez hec cē. dimendo quod dī. ēle est.

Ca. xxiiij. Quidā vir in captiuitatez ductus est: postea vxor eius audiēs illam mor-

citur ligatio. Ligatio est cū quis ligat alteri vinculo

matri nonū. vt quodlibet impedimentum matrimonij dicī possit ligatio sumendo large siue cōmuniter non proprie. ar. xxvj.q.j.§.f.

Tract. hec.q. dividit in .vj. gres. In prima quarū pbat p duos cāp. q mulier nō dz ȝhere donec sit certus de morte coniugis. Johan. de fant. Secūda ibi. Nō sat. Tertia ibi. Secūdū. Quarta ibi. Quod autē. Quinta ibi. Hic etiā. Sexta ibi. De simpliciter. Jo. de fan.

Wlier si credit maritum mortuum non posse aliū nubere?

a Tract. q̄stio. si mulier credit maritū mortuū z ȝz iustā cām credēdi licite pōt ȝhere. si autez dubitat de morte viri et ptractīz nō debeat ȝhere tenet tamē reddere debitū petenti: sed ipsa nō potest exigere. vt ex de secū. nupt. domin⁹ noster. z ita i tali casu vir potest eā remouere ppter adulteriū cū non habuerit pbabilez cām mortis sue: ȝz si audierit eū mortuum licet p falsum rumorē: et tunc nupserit vir nō potest eā de tali adulterio accusare: nisi ipa procurauerit illum rumorem. vt. ff. de adulte. nulles. ff. similiter. Sed pone q mulier credit esse viuere et est mortuus z ȝhit nunquid est in timonio z ȝz iusta cām credēdi licite pōt ȝhere. si autez dubitat de morte viri et ptractīz nō debeat ȝhere tenetur tamē reddere debitū petenti: sed ipsa nō potest exigere. vt ex de secū. nupt. domin⁹ noster. z ita i tali casu vir potest eā remouere ppter adulteriū cū non habuerit pbabilez cām mortis sue: ȝz si audierit eū mortuum licet p falsum rumorē: et tunc nupserit vir nō potest eā de tali adulterio accusare: nisi ipa procurauerit illum rumorem. vt. ff. de adulte. nulles. ff. similiter. Sed pone q mulier credit esse viuere et est mortuus z ȝhit nunquid est in timonium

ista lege phibetur eam recipere. sed modo tempore gratie non phibetur. arg ff. xxxij. q. j. q. autem.

¶ Nō peccare facias. inducēdo malum exemplū xj. q. iij. precipue.

¶ Sed aut. ¶ Hec est. iij. ps. q. in qua queritur qualit & quid fiat de fe

mina q̄ non vult sed virū trāseun

tē de puincia in puinciā. et dicit q̄ manebit inu-

pta. Jo. de fan.

Illi. ps.

Multer antē neat se q̄ virū suū vagabūdū.

Illi. ps

Emptor in ter pre scriben dū si p- cipiat pēdito rem nō fuisse

S Ī quis necessitate

S Ī ego nupserit nesciēs viro alteno: hoc si sem-

per nesciat nunq̄ ex hoc adul

tera erit. si autē sciat tā ex hoc

adultera esse icipit: ex quo cuz

q̄m polluta est & abominabilis facta est cotā dño ne peccare[a] facias terrā quā dñs de[b] tuus tibi tradidit possidēdā. ¶ Si au tē ineuitabili necessitate cogē te vir in aliā puinciā fugerit: & vxor ei⁹ eū seq̄ noluerit: illo vi uēte illa innupta permaneat.

¶ Si in cōcilio apō vermeriā.

¶ Que virū in captiuitate du

cū sequi noluerit: maneat in

nupta: q̄diu vir eius viuerit.

S Ī hēs necessitate ieuita-

bili cogēte in aliū ducā

tum seu puinciā fugerit: et ei⁹ vxor cū valet & pōt: amore pa

rentū & rer̄ suar̄ eū sequi[b] no

luerit: ipsa oīi tempore q̄diu vir eius quē insecuta nō fuerit vivit: semp innupta pmaneat.

Quod aūt de coniugatis au

ctoritate leonis[c] pape dicitur: hoc etiā de virginibus intelli

gendum est: vt si pter conscien

tiā viro nupserint alieno: non teneant. ¶ Unde Augustin⁹ in libro de fide et operibus.

¶ Non est adultera virgo que nesciens viro nupsit alieno.

S Ī ego nupserit nesciēs viro alteno: hoc si sem-

per nesciat nunq̄ ex hoc adul

tera erit. si autē sciat tā ex hoc

adultera esse icipit: ex quo cuz

alieno sciēs cubauerit. sicut in iure predioz tandiu quisq̄ bo ne fidei possessor rectissime di citur: q̄diu se possidere[a] ignorat alienum. cum vero scierit[b]: nec ab aliena possessione recedat[c] tunc malefidei possessor phibet tunc iuste intuit[d] vocabit. ¶ Hinc etiā ignorātia excu sat. & q̄ nesciēs dormiuit cū so rore vxoris sue. ¶ Si in cōcilio triburiensi. ¶ Ideo cogat legitimā dimittere vxorem: qui nesciēs dormiuit cū eius sorore.

Lectum[a] mariti absen

te vxore sororis iuit vxo ris: quā vxorē putans suā esse dormiuit cū ea: sup hoc visum est simpe p securitatem[b] veram hoc pbauerit[c] & iscius fecerit hoc scelus & pniam[d] quidē que sibi indicta fuerit agat: & legitimū suum coniugū habere p mittatur. illa vero vindicta di gna affligatur: et in eternum coniugio priuetur. Item hermes in libro pastoris. Pascha.

Ego dixi pastori. dñe si quis multerem fidelē in dño habuerit: & inuenerit hāc in adulterio: nunq̄d peccat vir ei⁹ si pcūbit cū ea? ēdiu pctm eius nescit / sine crimine viuit cum ea. si autem scit vir vxorē

Adulterium non fit sine dolo.

¶ De simplici fo. ¶ Hec ē. vi. ps. q. 1ª & or q̄ in certuosi si voluntarii ñ Zhūt: in sētēres aūt post pniam. vij. an. Zhāt. Joā. de. f. a

v. pa.

vj. pe.

S Ī quis cū duab⁹. ē. xxxij. q̄. vñ. vidnā. c. si q̄s cū nouerca.

b ¶ Nō ignouerit. sed ēre pōna abstinebit a cōiugio: q̄ fo re post cognitaz fornicatiōnē sororis iterū forni cata ē cū illo vel q̄ celauit crimē suū sorori cū sciret eam sic factu rā. vt. j. pri. q. ij. si q̄s sibi intelligas i sequentib⁹ capīis. & hec soluto reprobat. ī. pri. q. ij. si hō.

c Ad scī⁹. i. factum q̄ ē dūs sēs terum. sūe. xxxiij. q. v. excōica torum. Archidiac.

d Ad hoc pōt dici q̄ hmōi exceptiones q̄ sunt dis tone iudicij pōt aliqs omittere: sed nō illas que sunt dilatōis. vt. ff. mā. si fideiussor. ¶. q̄dam. Item qualiter iurabit iste de calūnia cum sciat se mala fi de possidē? Pōt dici q̄ sub hac forma iurabit. Juro q̄ veni ad iudicandū ad re iudicandū cā mei turis cōseruādi. vt. ff. de bo. ti. si quis libertum. dñs meus dicit ipsum posse con seri q̄ res non sit sua: q̄ pudo ri sua debet par cere. ff. man. & tus qualiter au dē iurabit ille q̄ submissus est.

e ¶ Necesserit. ī. ligu. q̄ etiam post preceptio nem ex quo scit rem alienam se emisse tenet red dere rem preser tim ecclesie: cuz omne id q̄ irre prehensibile est defendit eccl̄ia. vt. xxv. q̄. j. omne quod. arg. di stin. iiij. genera lis. in fine.

Adulterium fit cōmittēte si cōiugata ignorā ter cognoscit Jonas rantes matre

Adulterium. g. extra. de senten. excōi. si vero alt̄quis. nam si locati in ius tanq̄ pagano ignorāti possum mercedem exigere. non enim disciplinam contēnit qui, iniustum ignorauit. ff. locatr. si ignorans.

h ¶ Per securit atē. i. iuramandū. xxxv. q. iij. exordi narta. testes em hīe nō pñt de hmōi. & sic ptz q̄ p iura mentum pbat ignorātia. vt ex de sen. excōi. si vero. ¶. t ¶ Probauerit. arg. q̄ allegās ignorantiā eam p- babit. j. q. j. si quis a simoniacis. ix. q. j. ordinationes. iij. q. ix. indicas. extra de elec. innotuit.

k ¶ Penitentiam. i. aliquā satisfactionē ad maiorē cautelā ne disciplina eccl̄ie deserat. xxiij. q̄. v. excōi-

catorum. & di. i. pbr̄os. xv. q. j. ij q̄stionib⁹. q. q. v. consuluistī. & dis. l. q. te. ℈. & ī dicit scel⁹. vel di cit hoc ppt̄ spe cie facti. nā adul terium sine dolo nō ptrīt. ff. de adulte. l. pe.

¶ Hec ē. vi. ps. q. 1ª & or q̄ in certuosi si voluntarii ñ Zhūt: in sētēres aūt post pniam. vij. an. Zhāt. Joā. de. f. a

S Ī quis cū duab⁹. ē. xxxij. q̄. vñ. vidnā. c. si q̄s cū nouerca.

b ¶ Nō ignouerit. sed ēre pōna abstinebit a cōiugio: q̄ fo re post cognitaz fornicatiōnē sororis iterū forni cata ē cū illo vel q̄ celauit crimē suū sorori cū sciret eam sic factu rā. vt. j. pri. q. ij. si q̄s sibi intelligas i sequentib⁹ capīis. & hec soluto reprobat. ī. pri. q. ij. si hō.

c ¶ Necesserit. vt. ī. xxxij. q. ij. si dō cū duab⁹. ī. & ℈ solue. vt ibi. vt aliō ē vbi cū duab⁹ sororib⁹ vt ibi. aliud vbi cum mfe & fi lia ppt̄ idētitatē psone. ī. pri. q. iij. ℈. hac aūcte. et ifup postea se cognouit ab illo p- misserunt.

d ¶ De fe filioq̄. filio q̄dez ptēte & pñte in iudicio als nō p iudicarēt filio. ex ō adul. sīgīti. xv. q. v pbr̄.

e ¶ Lapsis. q̄ pater cognouit eam postea.

deliquisse: & nō egerit peniten tiā mulier: sed pmanet in for nicatione sua: & coierit vir cuz illa: reus erit pcti eius & partic̄eps fornicatiōis illi⁹: et dirit illi. q̄d autē si pmanet in vicio suo mulier? & dirit. dimittat il lam vir & per se maneat. ¶ Quid si mulier dimissa penitentiam egerit: & ad virū suū voluerit reuerti: nū recipiet a viro suo? et dirit imo si non recipit eam vir suus peccat: ergo nō dz dimissa vxor sua aliam ducere. ¶ Sic acr⁹ filius est i multere & viro. ¶ De simpliciter vero fornicantib⁹: vel cū duab⁹ sororib⁹ vel cū matre et filia: vel cū pfe & filio idē accipiēdū ē vt ignorantib⁹ coniugia nō negentur sciētibus ppetuo prohibeant.

¶ Si in eodem cōcilio legitur.

¶ Matrimonia nō prohibēt̄ contrahere: quorum incestum ignorantia excusat.

S Ī quis cū duabus[a] soro ribus fornicatus fuerit & sororem sororis ab eodē antea stupratā nescierit: vel se sororē eius quam antea stupraverat non intellexerit: si digne pen tuerint: & se cōtinere nō value rint post annos septē cōiugia illis non negentur. si autē non ignorauerint[b] vsq̄ ad mortem a coniugio abstineant. Idē ex eodem. ¶ De eodem.

S Ī quis cum matre & fi lia fornicat⁹ fuerit: igno rante matre de filia: & filia de matre. ille nunq̄ accipiat vxorem. ille vero si voluerint acci piant maritos. si autē hoc scie rint[a] ipse femine absq̄ maritis perpetuo maneant. Item in eodem. ¶ De eodem.

Quidā fornicatus est cū quidam multere: & postea filia⁹ nesciens factū p̄ris stupra uit eandem. q̄d cū pat̄ nesciret de se filioq̄⁹ ꝓfessus est: statue rūt meli⁹ esse vt taliter lapsis[a] cuz digna penitentia legitima permittantur cōiugis: q̄m fo rte deterius delinquant: fornicaria autem sine spe coniugij maneat. ¶ Causa.xxxv.

Quidam vir mortua vxore sua aliam sibi in matrimonio copulauit: q̄ vxori defuncte: q̄r to gradu consanguinitatis: vi ro autem sexta linea cognatio nis adherebat post triennium vero liberis ex ea susceptis ac cusatur apud ecclesiā: iste pretendit ignorantiam. Hic primum queritur: si liceat aliquā ex propria cognatione duci in vxorē. Secō si ex cōsanguinitate vxoris aliqua possit in cōiugē duci. Tertio vsq̄ ad quē gradum debeat quisq̄ abstinere siue a ppriis siue ab vxoris sue cōsanguineis. Quarto: q̄re vsq̄ ad sextū gradū cōsanguinitas computat: ita q̄ nec vltra p gredik nec infra subsistit. Quinto: quō gradꝰ cōsanguinitatis computandi sunt. Sexto: qui iureiurādo ppinquitatē firmare debeant. Septimo: an illi q̄ de incestuosis nati sunt: filij reputent. Octauo: si ignoranter de cōsanguinitate vel affinitate aliqua in vxorem ducta est an ex dispensatione possit viro suo adhere re. Nono: si contigerit eccle siam decipi & causa consangui nitatis aliquam a viro suo se parari que post quadriēnium nuptijs hincide celebratis de prehenditur non fuisse con sanguinea priorus: an secunda coniugia sint re scindenda & priora sint reintegranda. Decimo: si relicta alicuius de prio ris cognatione ad secundas nuptias transierit: an ples ex eis susceptis possit prigere ad cōsortiū alicuius de cognatio ne prioris viri. ¶ Questio.ij.

Quod aūt cōsanguineas[a] nras

Quidā vir. ¶ Causa.

Expeditis fere oibus impedimentis mrimonij ꝑsl in extremis agit de cōsanguinitate & affinitate q̄ de hoc ipedimēto plura erāt dicenda. Ondūt ergo Gra. vsq̄ ad quotū gradum phibeat copula cōsanguineoz̄ & vel affinū & ālter grad⁹ ꝓntē tur. i. cōsanguinitate & affinitate & ꝯbus accusantib⁹ mrimōia talia sunt dirimenda. Ut aūt hec & alia faciat ꝑnūtiā thema. ō. q. r. elicit qōnes. Ue rū q̄ pauca. c. ō hac cā legunt et maxime vsq̄ ad vij. q̄stionem. ō ego Bar. brix. nihil vel fere nihil i hac cā mutauī. ℈ ne de hoc oge aliq̄d ꝑtermittat̄ q̄ scriptū in uem solimō diligent̄ correxi. Leges autem ca. in quibus iuenies positū apparatū cū oia alia fere sint abrogata per innocētium nisi in. vj. tit. x. p. questione.

f Quod aūt cōsanguineas. Hic depingit. q. prima: an sciz liceat alicui ducere consanguineam suam. Super hoc dicit

Cōsanguinitas vsq; ad quotū gradū impedit matrimonium. Ad hoc ei[n]. vxorē nō posset. Gen. xxi. d. Nūe. xxxvj. c. Deut. xxv. b. ℣ Conscor. tex tus i. l. nuptie ſij. ℣ ibi bo. gl. ff. de nupt. no. car. floré. in c. nō dz de consan. ℣ affi. ℣ i arbore affi. in j. col.

vij. gradum: hodie vsq; ad quartū. et. e. non debet. nisi linea vero descendēte in infinitū. unde sm eum adam si hodie viueret non posset contrahere cum aliqua. ℣ dicit in infinitū. vnde sm eum adam si hodie viueret non posset contrahere cum aliqua. ℣ Aliq vero nō fatentur differētiam inter lineā trāsuersalē et ascendētē. ar. j. c. q. v. ad sedē: ver. illa quoq; ibi: vltra quod nec consanguinitas reperitur Procedit ante. S. hoc modo in questione ista primo probat q cōsanguinee vxori pōt. ℣ hoc vsq; ad. S. his ita. secūdo probat contrarium vsq; ad. S. hac itaq;. Ab illo loco vsq; ad finē q̄stionis ponit diuersas solutiones quare inue. te. non fuit prohibitus et mō sit prohibitū contrahere. a ℣ Uxoris. hoc pōnet ad se cūdam questionē non ad hanc. b ℣ Consobrini: meli⁹ diceret patruelis. qz bene tuel ℣ sara ō duobus fratrib⁹ fuerunt. j. nachor ℣ aram.. c ℣ Precepit. hec fuit vna causa quare copula cōsanguineorū fuit gmissa. s. ne ducerent alienigenas. d ℣ Pertenerit. als nō tenet lxxxij. dt. proposuisti. ex hoc patet tudeos canonibus nō ligari. e ℣ Preceptis ℣. xxxij. qōe. iij. dixit. f ℣ Apicis. i. apicē. vt. j. e. ℣. viij. in fi. vbi exponas apicis. i. apostolorum. g ℣ Necessitatis. vt in prin. h ℣ Cessante ℣. j. q. j. quod pro necessitate. ℣. q. vlt. quod pro remedio.

sue vxoris⁹ nre in cōiugiū nobis ducere liceat: exēplis ℣ auctoritatib⁹ probat. Abraham namq; sarat filiā fratris sui sororē videlicet loth in, vxorē duxit. Isaac rebeccā in vxorē accepit q̄ erat filia cōsobrini⁹ matris sue Jacob duas sorores / lyam videlicet et rachel filias laban auunculi sui sibi matrimōio sociauit. L n lege quoq; precepit dom⁹ moysi vt nullus duceret vxorē nisi de propria tribu ℣ familia. Jtē si aliquis absq; liberis moreretur: precepit⁶ dōs: vt frater ei⁹ vxorem defuncti sibi copularet et ex ea semen fratri suo suscitaret. Porro ad q̄scunq; lex ipsa peruenerit⁸: ei⁹ preceptis⁹ probant obtemperare: nisi que vel euāgelicis mādatis vel apicis⁶ institutis euacuata mōstrentur nullo autē euangelij precepto vel apostolico instituto cōsanguineorū coniunctiones prohibite inueniuntur. vnde sicut ab initio: ita et nunc licite probātur. His ita respondet: consanguineorum coniunctiones aks causa necessitatis, ⁵ permisse aks causa iuste rationis inueniuntur impetrate. cum enim vir ab initio atq; vna ex latere eius mulier a deo formaretur necessario sorores fratrib⁹ copulabantur. qō autem cogente necessitate fit cessante ʰ necessitate pariter cessare oportet qō vigebat. ergo tāto nūc dānabili⁹ vsurpat consanguineorū coniunctio: q̄to minus

necessaria probat. vñ huiusce modi copula postea lege phibita inuenitur dño dicere per moysen⁴. Turpitudinem sororis⁸ tue non reuelabis. ℣ hinc Aug.⁴ ait in li. de ciuitate dei.

¶ Quare cōstitutū sit ne consanguinee ducam⁹ vxores.

Cum igitur gen⁹ humanū post copulā viri facti et pluriere: ℣ coniugia eius ex viri latere: marium femina rumq; cōmixtione opus haberet: vt gignēdo multiplicaretur: nec essent viri nisi q̄ ex illis duob⁹ nati fuissent: virt coniuges suas sorores acceperūt. qō pfecto q̄to est antiqui⁹ cōpellente necessitate: tāto postea factū est dānabili⁹ religiōe⁹ phibēre. hīta est em̄ illis rō certissima charitatis vt hoies q̄b⁹ esset vtilis atq; honestissima⁹ cōcordia: diuersaq; necessitudinū vinculis necterentur. Nec vnus in vno multas hꝫ necessitudines: hꝫ singule spargerent i singulos ac sic ad sociale vitam diligētius plurimos obtinerēt. p̄ quippe ℣ socer duaꝝ sunt necessitudinū⁹ noia. dū ergo habz quis aliū patrē: aliuz socerū: nūero si⁹ se charitas porrigit vtriusq; aūt vnus. s. Adā esse cogebat ℣ filios ℣ filias⁹ suis q̄n fratres sororesq; iungebantur coniugio: sicut Eua vxor ei⁹ vtriusq; serui filiorum fuit ℣ socrus et mater. que si due femine fuissent altera mater altera socr⁹ copiosius se dilectio socialis

a ¶ Nefas est. vt execrabilis habeat⁹ post prohibitionem. Lau.
b ¶ Legibus. sm legem enim hoc gmittitur. C. d nup. i. celebrādis. et. j. e. q̄. iij. quedam lex.
c ¶ Fraterna id est inter duorū fratrū filios.
d ¶ Cuius. q̄ non est opus ea quantū ad ciuitatē celestem: sed triūphantē: vbi neq; nubent neq; nubentur. xxxj. q. i. deus.
e ¶ Suadet. id est liberet ab originali peccato cui⁹ cā contrahitur ab ipsa generatione.
f ¶ Familia heber. ā quo descendit abrahā. vñ ℣ hebrei dicti sunt secūdū ioseph⁹ sm Aug. dicunt hebrei quasi abrahen: ab abraham.
g ¶ Chaldeis hi ignem ꝓ deo colebant: quia sicut dicitur deus vbiq; : ita ignis in omni loco et in lapidibus inuenitur. ideo deuz dicebāt ignē. vnde dixit. ego sum q̄ eduxi vos de terra chaldeorū vnde abrahā cōpulsus est cū fratre suo adorare ignē. ℣ quia noluit in ignē proiectus est vt numen sue diuinitatis sentiret: sz quia non dubitauit q̄ deus nō erat ignis. ideo de igne eruit ihesus. aaron hic dubitauit dicitur q̄ sit combustus.
h ¶ Filij dei. filij dei dicti sūt: qui descendunt de familia seth: quia nō colebāt idola amore vxorum suarum: et ideo concessum fuit eis: vt acciperēt vxores de tribu sua. filij cayn q̄ colebant idola dicti sunt filij hominis.
i ¶ A christo. non tamen ex toto q̄ omēs ex eodem parente descendimus.
k ¶ In peccatis vestris o iudei.
l ¶ Matrem. vestrā. id est synagogam.
m ¶ Et repudiatam. Est argu. hic q̄ sicut p auctoritatē dominī separatum fuit sacramentū q̄ fuit iter christum et synagogā: ita hodie auctoritate domini posset mōmonium separari.
n ¶ Prophetā. scilicet Osee iiij. cap. vnde et pone. i. per aliaz propheriā eiusdem osee.
o ¶ Illud autem. Hic respondet tacite obiectiōi facte in primo. S. nam videtur esse ꝰceptuz q̄ accederet ad psonas nō prohibitas. sicut ad fratris vxorem. viij. qōe. j. olim.

colligaret. sed hoc vnde fieret tūc non erat. q̄ nisi fratres et sorores ex illis duob⁹ primis nulli hoies erant. fieri ergo debuit q̄ potuit: vt existente copia vnde ducerent vxores que iam non erāt sorores non solū illud nō fieret: vbi nulla necessitas esset: verūetiam si fieret nefas esset⁴: q̄ humano genere crescente etiā inter impios deorū multoꝝ falsorūq; cultores sic obseruari cernimus: vt ℣ si pueris legibus⁵ pmittant fraterna⁶ cōiugia: melioꝝ tñ cōsuetudo ipam malit exhorrere licētiā: sicq; aduersetur quasi licere nunq; potuerit. Copulatio ergo maris et femie q̄tū attinet ad gen⁹ humanū quod dam seminariū est charitatis. celestis vero ciuitas⁹ opus hꝫ vt horum gnationis euadat⁶.

Hac itaq; consuetudine q̄ ab ipo exordio humane propagationis originē habuit: quā nulla lex cōtra iubēdo euacuauerat excusant abraham / isaac / ℣ iacob / ℣ ceteri q̄ de ppria cognatione ducebant vxores.

¶ Quāuis etiā alia causa certissime ratiōis qua id factū sit: possit intelligi. Ceteris idolatria fedaꝝ sola familia⁷ heber in cultu vnius dei remānsit. Unde abraham a chaldeis⁸ cum fratre suo aaron in ignem q̄ adorare noluit proiect⁹ est: vt numen sue diuinitatis exurendo sentiret: quē venerando colere contēpsit. Ne ergo et coniunctiōe infidelium fideles ad idolatriam ꝓlaberentur: ℣ ita deū offenderēt: sicut quōdam ante diluuiū filij dei ʰ cōmixti filiabus hominū ipsum adiracundiā prouocauerant rectissime cautū est vt patriarche viri sanctissimi: non nisi de propria cognatiōe. i. de familia fidelium sibi vxores acciperēt. Hinc etiam cum filij israel intraturi terrā promissiōis a domino audirēt: ne filias chananeorum sibi in vxores acciperēt: nec suas eis nuptui traderēt statim subiūxit dōs. Ne faciāt vos recedere a deo vestro et fornicari cum diis alienis. Hinc etiam esdras idumeas / atq; allarū mulieres nationū p quas filij israel ibāt ad deos alienos ab eis separari iussit.

¶ Est aūt alia causa quare cōsanguineoꝝ coniunctiones in populo dei primū permissel potiꝰ impetrate fuerit. De⁹ em̄ sic ab initio saluti⁸ hūani generis dispensauit vt primitiuam ecclesiam in illo populo instituerēt q̄ sibi carnis cōsanguinitate erat ꝓpinquus / vñ de plebe iudaica primum apkos elegit: quos quasi fundamētū ecclie instituit quorū predicatiōe de eadem plebe multi ad deū conuersi in seipsis originē ecclesie ꝑstiterunt. Deinde in cecitate sue pfidie iudaica plebe relicta ad gentes que tā fide q̄ cognatiōe carnis a christo ⁱ erāt alienе: predicatio euangelica trāslata est: ℣ quasi consanguinee copulam christus asperna tus: de aliena cognatione sibi vxorem elegit: adimplēs illud quod per ꝓphetam osee predixerat. In pctis⁸ vestris dimisi matrem¹ vestram quasi aduleteram ℣ repudiatā⁽ᵐ⁾. Et item per alium ꝓphetam⁽ⁿ⁾ vocabo non plebē meam: plebē meam. In huius rei ergo sacramēto consanguineorum coniunctiones primum in populo permisse sunt: nunc autem prohibite et quia non in vna familia tantum: sed in omni multitudine gētium populus fidelium inuenitur / non de propria cognatiōe: sed de qualibet alia cuicunq; vxorem ducere conceditur.

Illud autem ° q̄ precepta legis seruanda dicuntur: que nec euangelicis nec apostolicis institutis euacuata probant: verum quidem est: sed cum omnia figuralia signa apostolus probet ad tempus esse data: atq; ideo veniente veritate affirmat illa figuralia non vltra esse ser-

Deut vij. a.

j. Esd. x. b.

Esaie l. a. Osee iiij.

Sacramentū fuit inē xpm ℣ synagogam.

a ¶ Consulendo. sicut de cõsilio nubẽdi. et nõ de nuptiẽda ut ff. de rit. xxviij. q. j. sic enim.

b Que dicunt in hac qõe fere p totũ sunt coẽrecta p constitutionẽ nouã q incipit nõ debet et de cõsan. et affi. nec est opꝰ ea legi. D.

Numerus inf. nõ excludit maiorem.

De affini. ¶ Ad septimũ. imo vsq; ad decimũ gradũ defert hereditas. vt j. ca. q. v. ad sedẽ. ſ pot dicere q minor numerus nõ excludit maiorẽ. non enim qui minora concessit prohibuit maiora. xxvij. q. j. sunt q dicũt. lic. xcv. di. illud. l. dist. si qs diacon⁹. ff. de arbi. dicẽ. H. si ptes. Arg. ℨ. xxxj. q. i. quõ. ff. de vul. et pup. sub. ex ferõ H. itez q̃rit. Uel dic q̃ logꝗ hic ꝺ cognatis q̃ de ire ptorio succedũt vsq; ad. vij. gradũ. vt isti. de succe. cog. H. vlt.

b Affinitas tñ per carnis cõmixtionẽ ℨhiſ

¶ Addene fallaris affinitatem hic propter ppinq̃tate accipi. si. est. l. i. sanctimus. C de pe.

Ullũ i vtroq; q. loqꝗ. c. titud in primo gene nere affinitatis e ¶ Unitatem ergo tñ per carnis cõmixtionez ℨhiſ affinitas. ſ. e. sane. q̃. h. di cit. ſ tñ. phibẽ ℨhere cũ aliqua cõsanguinea illi⁹ ppt publice honestatis iustitiã vt. xxvij. q. ij. si qs vroꝛe. Sed ℨ. ult. q. iij. H. itẽ in crimi. alt. t H. itẽ lege. ſ ibi gener appellat̃ spõsus nõ q̃ reuera sit ſ q̃ ad quoddam beneficiuꝫ uãda. hoc autem (vt supra mõstratum est) causa sacramentia deo institutũ esse probetur t hoc cum ceteris figuralibus euacuatum certissime cõstat: q̃ sicut apostol⁹ quedam cõsuledo⁸ addidit q̃ euangelicis preceptis nõ inuenichant diffinita: nec tñ ideo tanq̃ temeraria/ vel supflua ab aliis apostolis sunt repudiata: sic et ecclesia post apostolica instituta quedam consilia perfectionis addidit: vt pote de cõmenta ministrotũ de confectione mysteriorum: de celebratione officiorum: que nullaten⁹ respuenda sunt: sed diligẽti veneratione suscipiẽda. Cõsanguineoꝝ ergo cõiunctiones q̃tus euãgelicis t apostolicis preceptis non inueniant̃ prohibite: sunt tamen fugiende: quia ecclesiasticis institutionib⁹ inueniunt̃ terminate. ¶ Questio. ii. q. iii.

Ulia ergo b a cõsanguineorum cõiunctionib⁹ (sicut probatũ est) abstinere oportet: vidẽdum est vsq; ad quẽ gradũ a cõsanguineis propriis abstinere oporteat: vel si ex cognatiõe propie vroris aliquã duci in vxorem liceat? D e his ita scribit Gregorius papa in concilio meldensi. ¶ Usq; ad vij. generationẽ nullus de sua cognatione ducat vxorem.

De affinitate t consanguinitatis per gradus cognatiõis placuit vsq; ad. vij generatiõem obseruare. nam t hereditas reruz per legales institutorum diffinitiones sancita vsq; ad septimum⁶ gradum perpendit heredum successionem. nõ enim succederẽt nisi eis de ppagine cognationis deberetur.

Item Calixtus papa.

¶ Infamia notãt̃ ꝺ sanguineas ducũt vxores

Onjũctiones cõsanguineorũ fieri phibenꝭ. quare? q̃ has diuine seculiq; phibent leges. leges ergo diuine hoc agẽtes t eos qui ex eis pdeunt/ nõ solũ efficiũt: sed etiã male dictos appellãt. leges ergo seculi ifames tales vocãt t ab hereditate repellũt nos vere sequẽtes patres nostros infamia eos notamus: t infames esse cẽsem⁹: q̃ infamie maculis sunt aspersi. nec eos viros nec accusationes eorum quas leges seculi reiciũt suscipere debemus: eos autem cõsanguineos dicim⁹ quos diuine t imperatorum ac romanoꝝ atq; grecoꝝ leges cõsanguineos appellãt t in hereditatẽ suscipiũt: nec repellere possunt. I tem Fabianus papa.

¶ Affines in quinta gnatione copulari phibentur. in quarta si fuerint inuenti non separentur.

Deppinqs q̃ ad affinitatẽ p virũ t vroꝛẽ venit̃ defuncta vroꝛe vel viro. in. v. gnatione cõiungant̃: in quarta si inuẽti fuerint non separentur. In tertia tñ propinquitate nõ licet vxorem alterius accipere post obitum eiꝰ equaliter vir cõiungatur in matrimonio eius q̃ sibi consanguinee sunt t vroꝛis sue consanguineis post mortem sue vroꝛis. I dem.

Ui ꝓpinquã sanguinis vroꝛẽ ducũt t separanꝭ nõ licebit eis q̃diu vtriq; viuũt: alias vxores sibi in cõiugio sociare: nisi ignoãntia excusent. ¶ In cõcilio apud vermeriam.

¶ Non phibentur ducere vxorem qui ignoãnter incestum committunt.

Si q̃s cũ mꝛe t filia fornicat⁹ fuerit: ignoãte mꝛe de filia/ t filia de mꝛe ille nũq; accipiat vroꝛẽ: ille ꝺo si voluerit accipiãt martos. Si aũt hoc sciẽrint ipe femine: absq; maritis perpetuo maneant. I tem ex eodem.

Si hõ fornicat⁹ fuerit cũ muliere t frater eius nesciens eandẽ duxerit vroꝛẽ: frater eo q̃ fratri crimen celauerit. vij. annos peniteat: t post pniam nubat. mulier autem vsq; ad mortẽ peniteat t sine spe coniugij maneat. De his ꝺo qui ignoãnter cõiungunt̃ cetere autoritates intelligẽde sunt. I ñ Julius papa.

¶ Ex ppinqtate sui sanguinis vel vroꝛis vsq; in. vij. gradum nullus ducat vxorem.

Ullũ in vtroq; sexu pmittim⁹ ex ppinqtate sui sanguinis vel vroꝛis vsq; i. vij. generis gradũ vroꝛẽ ducere: vel incesti maculã copulari. ꝓterea quoq; illud adiecimus: q̃m sicut nõ licet cuiq; xpiano de sua cõsanguinitate sic etiã nec lex de cõsanguinitate vroꝛis sue coniugem ducere propter carnis vnitatem⁸.

Item ex concilio agathensi.

De eccl̃esiis. ℨ. iij. q. iij. p̃sbiteoꝝ. ℨ. q. vij. c. vl.

a ¶ Reseruamus. ſ. vt remaneant inlimul.

† Silo. est ſ. i. Linter liberos. † Similanus. als est. l. italianus. ff. ad. l. iul.

b ¶ Ꝺ adulteriũ. i. fornicationẽ. ℨ xxxij. q. iij. nõ.

c ¶ Funestũ. i. turpe t indecens. ℨ xxxij. dist. ꝓbri.

d ¶ Cõsobrine. cõsobrini dicunt quasi cõsororum. hi sunt pole due sororũ filij. sobrini vocãtur cõsobrinoꝝ ij.

e ¶ Aut patrui. fratris. patrui. et sm hoc examinãdi de primigenis ex secundis nuptijs. vel dic sine dist. propie.

f ¶ Cõsobrinus. Argu. q̃ affinitas contrahit̃ p eorũ fornicariũ sicut p legitimũ vt. j. eo. nec.

g ¶ Quos omnes. Multi alij sunt qui non numerantur hic.

h ¶ Si iter ca thecuminos. De hac materia dicunt quidã specialiter esse in incestuosis q̃ non debẽt admitti vsq; ad missam catechuminorum tñ nõ dicũt eos suspẽsos ipso iure quantum ad hoc: sicut symoniacus ꝺ iure suspensus est quo ad diuina officia. j. q. j. q̃ studet. et c. quibusdaz. de pse. distin. j. eps nullũ/ abrogatũ est. nã dicunt q̃ iudeus sarracenus hereticꝰ nõ precisus dñ posse stare vsq; ad missaz cathecuminoz. argu. de cõse. di. iij. iudei. nec cõtradicit. xj. q. iij. cũ ex cõcarо. et. j. q. j. nõ liceat. nã oĩs illa intelligũtur de precisis. i. nominatim excõicatis. vel de illis qui sequuntur heresim iam damnatam.

Incestuosi etiam ad alij sint ipso iure suspensi.

i ¶ Erotare. ℨ di. xxv. c. j. cõtra. j. de cõse. di. iij. eos quoꝝ contra sed ibi grauius delictum t ideo tẽ.

k ¶ Constitutus dubitando et est arg. pro opi. ℨ. q̃ scilz dispensatio est ius vt nota. xxxij. q. ij. in adolescẽtia. t. c. interfectores.

k ¶ Constitutus. i. antiquos canones.

l ¶ Habebunt. ante incestum de iure communi vel post ſ adolescentes sunt: vel etiam senes incontinentes ex dispensatione.

m Ehis. ¶ Usq; ad missam. id est vsq; ad furis christi. nam tuc cathecumini de ecclesia expellebãtur vel vsq; ad euangelium. n ¶ Nec cibũ. hoc fit i detestationez criminis sicut alias aliqs toleratur ab ecclesia: nõ tamen ei cõmunicatur in cibo vt de vore clerici. vt. xxxiij. q. ij. placuit.

Cathecuminis cõmunicãdi. ecclia expellẽdi.

De eam. o ¶ Nature. respicit illo ꝺ bũ maculauerit.

Praxoidis naria. i. citra vt circa naturalia et nõ intra ita q̃ nõ attigit claustra pudoris. ſ i circuitu palpitabit.

q ¶ Uel. i. etiã r ¶ Sepius. quia qua ratiõe nõ impedit prima eadẽ nec secunda nec aliq̃. finitus secus autẽ esset. fortasse si in nõ naturali membro: quia ℨ qz tunc impediret propter enormitatem. facile. xxxij. q. vij. adul. H. sciẽtiſ. t. xxxiij. q. dum. t ij H. hec autem. H. affiſ ¶ Maritalẽ affectũ. nã si ma ritalis affectus intercessisset impediret. arg. extra de spon. ducẽ. nõ. ꝓpter consensum xxvij. qõ. ij. ſi qs vroꝛem.

† Infero q̃ af finitas pillicet in primo gradu consanguinitatis ad cautelam. arg. xxxiij. q. ij. in lectum. item auditur hic criminosus testis et turpitudinẽ suã allegans immo nõ est testis. ſ interrogat̃ de facto suo. xxxiij. q. iij. H. ite fut.

r ¶ Extraordinaria pollutio in naturalibus non impedit matrimonium.

Extraordinaria p pollutio non nisi in naturalibus admissa vel q septius r reiterata citra maritalem affectum si prebitis sacramentis t ita esse constiterit quemadmodum nobis tuis significa-

Probatio admittit ℨ violẽtiã ꝓbationẽ.

testificatur pro se: sed pro eo qui eam ducere vult. Et mirũ est q̃ cõtra tam violentã presumptionẽ ꝓbatio admittit. t ideo ℨ. xxxij. q. j. dixit. sed hoc fit in defectu ꝓbationũ. C. de here. l. pe. in fi. t obtinet forte hoc cuz ego erat t volebat ꝓbare p aspectum corporis. xxvij. q. j. nec aliqua. t qõ iurat est ex stupabũdari t ad cautelam. arg. xxxiij. q. ij. in lectum. item auditur hic criminosus testis et turpitudinẽ suã allegans immo nõ est testis. ſ interrogat̃ de facto suo. xxxiij. q. iij. H. ite fut.

Affinitas nõ nascit sine carnis cõmixtione.

Q Impedit re. Talis pollutio non dz impedire eam q̃ posset ducere p̃sanguineam illi⁹ q̃ nec fecit sanguis cõmixtionem: nec carnis vnitatẽ. Sed q̃ si aliq̃s fferaret illã de re as et nõ posse ad cõsummationẽ opis: aliquid tal' cõmixtio carnis impedit mrimoniũ cũ cõsanguineis illi⁹. dic q̃ nõ: q̃a nec est ibi sanguinis cõmixtio nec carnis vnitas. ꝛ.e. nullum tẽ.

¶Adde p hoc tex. i.c. fraternitati. et ibi Innoc. de eo q̃ cog. cõsãgui. vxo. sue. Adde q̃ not. archi. i c.j. de spon. lib.vj.

Item Julius papa.

¶Nullus ducat in coniugem relictã cõsanguineoꝝ suorum vsq̃ in tertiã generationem.

Et hoc q̃q; statutum est vt relictam p̃tis vxoris sue: relictã fratris vxoris sue: relictam filij vxoris sue: nemo sibi in mrimonium sumat. relictã consanguineoꝝ vxoris sue vsq̃ in.vj. pgenẽ nemo in vxorẽ sumat. in.vij. aũt ꝛ in. v. si inuẽti fuerint nõ separent. Item dẽ.

Bes. ij.d.

¶A consanguineis propriis vel vxoris pariter cuiq; est abstinendum.

Qualiter vir coniungat̃ consanguineis ppriis ꝛ consanguineis vxoris sue.

Item Ysidorus ex concilio matiscen.

¶In parentela propria et coniugis cadẽ consanguinitas est obseruanda.

Sane consanguinitas q̃ in ppio viro seruanda est. hec nimiꝝ in vxoris parẽtela de lege nuptiaꝝ custodienda est: q̃ cõstat eos duos fuisse in carne vna ideoq; cõmunis illis vtraq; parẽtela cẽsenda est: sicut scriptum est. Erunt duo in carne vna. Item Augustinus.

¶Nurus non est aliter deputanda q̃ filia.

Si vir ꝛ vxor nõ iã duo sed vna caro sunt: non aliter est nurus deputanda q̃ filia. Item Grego. papa episcopis gallie.

¶Vsq; ad septimam generationẽ progenies suam vnumquẽq; seruare oportet.

Progenie suam vnũquẽq; vsq; ad. vij. decernim⁹ obseruare gnationẽ. et q̃diu se agnoscãt affinitate ppinq̃o ad cõiugalẽ copulã accedere denegam⁹ q̃d si fecerint separent. Item Nico. pa. amalfitane ecclie suffraganeis.

De consanguinitate sua vxorem nullus ducat vsq; post generationem. vij. vel quou q̃ parentela cognosci poterit laic⁹ vero vxorẽ simul ꝛ cõcubinã habẽs nõ cõicet ecclie. Item ex concilio guarmacten.

¶Quousq; inter aliq̃s gnatio recordetur: aut in memoria retinet: sibi nuptiã non copulẽtur.

In copulatiõe fideliũ gnationis numerũ nõ diffinim⁹ sed statuimus vt nulli liceat xp̃iano de ppria cõsanguinitate seu cognatiõe accipe vxorẽ: q̃ dũ gnatio recordat aut cognoscit: aut i memoria retinet. Item cẽ cõci. Lugdu.

¶Ex ppinquitate sui sanguinis vsq; ad septimum gradum nullus ducat vxorem.

Quilt ex ppinq̃tate sui sanguinis vsq; ad septimũ gradũ vxores ducãt: neq; sine bñdictione sacerdotis: q̃ aũt nupturi erũt a sacerdote bñdicti nubere audeant. nec aliter p̃sumãt. Premissis auctorib⁹ q̃q; p̃hibet a cõiunctione consanguineoꝝ vsq; ad septimã gnationẽ.

Sed obijcit illud Greg. ad Aug. angloꝝ epm

¶Angicus permunt vt in quarta vel in quinta generatione copulentur.

Quedam lex romana pmittit vt sue ffis sue sororis seu duoꝝ fratrum germanorũ: seu duaꝝ sororũ filiã ꝛ filia misceãt: ex q̃ experimẽto didicim⁹ ex tali coniugio sobolẽ nõ posse succrescere. vñ necesse est vt in quarta vel in quinta gnatiõe fidelis licẽter sibi cõiungant: ex idẽ humilim⁹ pf Gregorius post multũ tpis a felice memorie sicilie ciuitatis p̃sule req̃situs: vtrũ augustino scripserit: vt ãgloꝝ quarta gnatiõe cõtracta mrimonia minime soluerent: inter cetera talẽ rñsionẽ reddidit. Quod scripsit augustino anglorũ gentis epõ/alũno videlicet (vt recordaris) tuo: ipi etiã anglorũ gẽti que nup̃ ad fidẽ venerat ne a bono q̃ cepat metuendo austeriora recederet: spãr ꝛ nõ gnalit̃: me certissime scripsisse cognoscas. vñ ꝛ multi ois roma na ciuitas extitit testis. Hec ea intentione hec ei scripsi mandata: vt postq̃ firma radice in fide fuerint solidati si infra ppriã cõsanguinitatẽ inuenti fuerint nõ sepent: aut infra affinitatis lineã. i. vsq; ad septimã gnationẽ iungãtur: ex q̃ adhuc illis neophitis existẽtib⁹ eis primũ illicita cõsentire ꝛ eos ꝛbis ac exẽplis istruere opz. nã iurta ap̃m qui ait. Lac dedi vobis potũ nõ escã illis mõ non poteris (vt prefixũ est) ſ. Lo, tpib⁹ renẽda idulsim⁹: ne bonũ q̃d infirma ra uj.a. dice plãratũ erat erueret: sed aliq̃tulum firmaretur ꝛ vsq; ad perfectionem custoditur.

Item obijcitur illud gabilonense concilij.

¶In quinta vel sexta generatione nullus amplius copuletur coniugio.

Contradicim⁹ vt in quarta vel in quinta sextaq; gnatione null⁹ ampli⁹ coniugio copulet: vbi aũt post interdictũ factum fuerit inuentũ separet. Hac auctoritate dũ in. vj. gnatione interdicit coniugũ. in. vij. pmitti videt: sed gradus cognationis ſm quosdã varie cõput̃atur. Alii nãq; patrẽ in. ſ. gradu filios in scdo ponunt. Alii primũ gradũ filios appellãt negãtes gradũ cognationis inter patrẽ et filiũ esse: cũ vna caro ꝓbent pr̃ et filius. Auctoritates q̃q; cõsanguinitat̃ copulã vsq; i. vij. gradũ

prohibens/patrem ponũt in. ſ. gradu. Ille vero que ad. vj. gradum prohibent. ſ. gradum filios appellant. atq; ita fit vt eedem persone secundum hanc diuersitatẽ inuenimãtur. in. vj. vel vij. gradu. Item illud Fabiani quo affines in quinta generatione copulari iubentur / videtur esse cõtrarium illi decreto Julij pape: Sicut non licet vlli chr̃iano de sua consanguinitate vxorem ducere: sic etiam non licet de consanguinitate vxoris sue coniugem ducere propter carnis vnitatem. similiter etiam inuenitur contrarium illi ca. Grego. nec eam quã ex propria consanguinitate cõiugem habuit ꝛc. Sed illud Fabiani intelligendum est de duabus sororibus vel personis inter se affinitate coniunctis: vt sunt vxores duorum fratrum si cõtigerit vnam earũ alicui matrimonio copulari post mortem eius vir non poterit affinem superstitem in coniugem ducere: nisi in quinto gradu affinitatis inuenitur. vnde qui nouercam alicuius in vxorem duxerit post mortem eius vxorem priuigni ducere non poterit. Hinc etiam idem Julia. papa alibi ait. Relictam cõsanguineorum vxoris sue: non ait cõsanguineam vxoris sue: sed relictam consanguineorum vxoris sue: vsq; in quartam generationem nullus ducat in vxorem. Paschalis vero papa secundus scribens Abegino episcopo tertium genus affinitatis assignat: cuius copula non vltra secundum gradum inuenitur prohibita.

Hit enim.

¶Duorum consobrinorũ coniuges vni eidẽq; nubere non possunt.

Pro duorum cõsobrinorum coniuges q̃uis diuersis tẽporibus viro vni alterã post alterius obitum nubere ipsa preter auctoritatem canonicam publice honestatis iusticia contradicit. et nouit prudentia tua: quia ita ab vxoris sicut a viri consanguineis abstinendum est. Illud autem. B. et Julij pape intelligitur de consanguinitate viri: vel vxoris post mortem alicuius eorum nulli de cognatione defuncti superstes matrimonio copuletur. Demonstratum est vsq; ad quem gradum quisq; a propria consanguinitate vel cognatione sue vxoris abstinere debeat.

¶Questio quarta.

Modo queritur quare vsq; ad sextum gradum consanguinitatis cõiunctio prohibeatur? De his ita scribit Jsidorus ethimologiarum, libro sexto. capitulo sexto.

¶Quare vsq; ad sextum gradum consanguinitas obseruetur.

Consanguinitas dũ sepe paulatim propaginem ordinib⁹ dirimens vsq; ad vltimum gradum se subtraxerit et propinquitas esse desierit: tũc primum lex in matrimonij vinculum eam recipiet: et quodammodo reuocabit fugiẽtem: ideo autem vsq; ad sextum generationis gradum cõsanguinitas statuta est. vt sicut. vj. etatibus mundi generatio et hominis status finitur: ita propinquitas generis: tot gradibus terminetur. ¶Questio quinta.

E gradibus vero cõsanguinitatis quomodo cõputãdi sunt Jsidorus sic loquitur.

¶Quomodo deliniãtur gradus consanguinitatis.

Series consanguinitatis. vj. gradibus hoc modo dirimitur. filius et filia quod est frater et soror: sit ipse truncus: illis seorsum scisunctis ex radice illius trunci egrediũtur isti ramusculi nepos: neptis prim⁹. pronepos proneptis: secundus. abnepos abneptis tertius. adnepos: adneptis quart⁹. trinepos trineptis: quintus. trinepotis filius: et trineptis filia: sextus. Item Alexander papa. ij. neapolitanis clericis et omnibus episcopis atq; iudicib⁹ per Italiam constitutis scribit de hmõdi dicens.

¶Quomodo sunt computandi gradus consanguinitatis.

Ad sedem apostolicam perlata est questio nouiter exorta de gradibus consanguinitatis. quam quidam legum et canonum imperiti excitantes / eosdem propinquitatis gradus contra sacros canones: et ecclesiasticum morem numerare nituntur: nouo et maudito errore affirmãtes: q̃ germani fratres vel sorores inter se sint in secunda generatione filij eorum et filie in quarta. nepotes eorum vel neptes in sexta. aliq; modo progenẽ computantes in hmõdi sexto gradu eam terminantes. Dicunt deinceps viros ac mulieres inter se posse nuptialia iura contrahere. et ad hmõdi prophanum errorem confirmandum in argumentũ assumunt seculares leges quas Justinianus imperator promulgauit de successionibus consanguineorum: quibus confisi ostendere moliuntur fratres in secundo gradu esse numeratos: filios eorum in quarto: nepotes et neptes in sexto. sic seriem genealogie terminantes. numerationem sanctorum patrum.

Universidad de Deusto Biblioteca

ꝛ antiquam eccleſie cõputationeꝫ ad nos vſqꝫ perducꝛ̃ quersa quadã calliditate diſturba re nituntur. Nos vero deo annuẽte hanc queſtionem diſcutere curauimus: in ſynodo habita in lateranẽſi conſiſtorio/conuocatis ad hoc opus epiſcopis ꝛ clericis ateꝫ iudicibus diuerſarum prouinciarũ. Denicꝫ diu ventilatis legibus et ſacris canonibus diſtincte inuenimus: ob aliã ateꝫ aliã cauſã: alterã legũ fieri/alterã canonũ cõputationẽ. In legibus ſiquidem ob nihil aliud ipſa graduum mentio facta eſt: niſi vt hereditas vel ſucceſſio ab vna ad alterã pſonã inter conſanguineos deferatur. in canonibus vero ob hoc progenies cõputat vt apte monſtretur vſqꝫ ad quotã generationem a cõſanguineorũ nuptiis ſit abſtinẽdũ. ibi preſcribitur vt hereditas propinquis modo legitimo conferatur. hic vero vt rite et canonice iter fideles nuptie celebrẽtur. In legibus diſtincte non numerantur gradus niſi vſqꝫ ad ſextum. in canonibus autem vſqꝫ ad. vij. diſtinguitur generationeꝫ. Hac ergo de cauſa qꝫ hereditates nequeũt deferri: niſi de vna ad alterã perſonam: idcirco curauit ſecularis imperator in ſingulis perſonis ſingulos perficere gradus. Quia vero nuptie ſine duabus nõ valent fieri perſonis: ideo ſacri canones duas in vno gradu conſtituere perſonas. vtrampꝫ tamẽ cõputationẽ ſi attente ac ſubtiliter perſpecta fuerit idem ſenſiſſe ꝛ eandem in eis ſententiã eſſe: ateꝫ ad eundem terminum conuenire manifeſtiſſimum erit. Juſtinianꝰ namqꝫ vſqꝫ ad quẽ gradum conſanguinitas ipſa perduret in ſuis legibus nõ diffinuit: canones vero vltra ſeptimam nullam numerant generationem. ſexto quippe gradu determinato in ipſis legibꝰ ſubintulit imperator. Hactenus oſtendiſſe ſufficiat quemadmodum gradus cognationis numerentur. namqꝫ ex his palam eſt intelligere quemadmodum vlteriores gradus numerare debeamus: generata quippe perſona gradum adiecit. Ecce in his verbis aperte oſtenditur tales gradus quales iſti computant non tantum vſqꝫ ad. vj. verumetiam vltra numerare debere: quippe cum vltra ſextum vlteriores gradus numerãdos eſſe decernant. vbi enim vlteriores nominat gradꝰ/aperte indicat non ſex tãtũmodo eſſe gradus: ſꝫ ſex finitis adhuc alios numerandos. nec mirum cum in precedentibus ipſe firmauerit imperator decimum etiam gradum: quod dicẽdo non eſſe tantummodo. vj. luce clarius confitetur. Hi ergo euigilent ꝛ aciem mẽtis ſi poſſunt intẽdant quos hactenus iſtiuſmodi pertulit error. enimuero vbi ſecundum leges inter agnatos vel cognatos defertur ſucceſſus: conſanguineos eſſe nõ dubium eſt. neqꝫ enim ſibi ſuccederent niſi inter ſe teſte iuſtiniano in decimo gradu ſibi attinerent. conſanguinei igitur ſibi ſunt qui ſic ſibi ſuccedunt: qꝫ ſi in decimo gradu conſanguinei ſibi exiſtunt: non eſt terminata conſanguinitas vt iſti fatentur in ſexto tantummodo gradu. Quid igitur dicerent ? computatis namqꝫ gradibus ſicut iſti numerant: aut finitur conſanguinitas in. vj. gradu: aut non. ſi autem finitur: fallaces erunt leges quibus iſti vtuntur que in decimo gradu ſibi ſuccedere conſanguineos iubent. qꝫ ſi non finitur conſanguinitas in huiuſmodi ſexto gradu falſi dici erunt iſti qui vltra illum ſextum gradum nolunt computare conſanguinitatem. igitur aut leges erunt falſe aut iſti qui ſic finiunt generationem. Sed vt veritice leges ꝛ veraces ſint canones: dicamus id quod veritas habet. ſ. qꝫ non terminatur conſanguinitas in huiuſmodi. vj. gradu: ſed terminatur in. vij. gradu ſecundum canones. vtraqꝫ enim computatio (ſicut ſuperius diximus) vno fine concluditur. namqꝫ duo gradus legales vnum canonicum conſtituunt. Fratres itaqꝫ qui ſecundum ſeculares leges dicuntur in ſecundo gradu: iuxta canones numerantur in primo gradu. filij fratrum qui illic numerantur in. iij. hic computantur in ſecundo. nepotes vero qui in. vj. ibi: iſtic numerantur in. iij. ſic deinceps qui legibus inſcribuntur in. viij. et. x. in canonibꝰ diffiniuntur in. iiij. et. v. ateꝫ hoc modo de reliqꝫ ſentiẽdum eſt: vt qui ſecundum canones dicũtur in. vj. vel. vij. ſecundũ leges accipiuntur in xij. vel. xiiij. Hanc computationeꝫ intelligens prudentiſſimꝰ papa Grego. dũ quereretur in quota generatione fideles coniũgi debeant: ipſas ſeculares leges in teſtimoniũ adducens auguſtio anglorũ epiſcopo ſic reſcripſit. Quedam terrena lex in romana republi. permittit vt ſiue fratris et ſororis ſeu duorum fratrum germanorum vel duarum ſororum filius et filia miſceantur: ſed experimento didicimus ex tali cõiugio ſobolẽ non poſſe ſuccreſcere: vnde neceſſe eſt vt iam in tertia vel in quarta generatione copulatio fidelium licenter ſibi coniungi debeat. nam a ſecunda (quam prediximus) omnimodo debent abſtinere. Ecce hic aperte monſtratur filios et filias fratrum in ſecunda generatione numerari. ꝛ ſi fratruꝫ filij et filie numerantur in. ij. fieri non poteſt:

vt ipſi fratres nõ ſint in prima. qꝫ ſi fratres numerantur in prima: filij eorum in ſecunda dubium non eſt quin eorum nepotes ſint in tertia. pronepotes in. iiij. ſic de reliqꝫ vſqꝫ ad. vij. Sed ſunt quidam qui ex his greg. verbis quibus ait vt in. ij. vel. iij. generatione copulentur fideles: occaſionem accipiunt illicita matrimonia contrahendi: dicentes ſe hoc iuſte facere poſſe: quod tam prudentiſſimus doctoris ſua ſententia diffinuit. Iſti itaqꝫ qui ſe hoc velamine defendere nituntur: aduertant in eiuſdem patris ſententijs non generaliter cunctis ſed ſpecialiter anglorum genti mandaſſe. nam poſtmodum a felice meſſane ſicilie preſule requiſitus an hoc quod Auguſtino mandauerat generaliter cuncte eccleſie tenendum eſſet: apertiſſime monſtratur nõ aliis qꝫ illi genti mandaſſe. ne bonum quod ceperant meruẽdo auſteriora deſererent. ſed illi poſtqꝫ in fide eſſent firma radice ſolidari et vniuerſali eccleſie cenſuit ſemper eſſe tenendum vt nullam de propria conſanguinitate vel affinitate infra ſeptimam generationem aliquis ſibi audeat in coniugio copulare. Ecce aperte monſtratum eſt ex verbis ipſius legis et auctoritate prudentiſſimi pa. g. quid de gradibus conſanguinitatis numerandis ſentire debeamus: qꝫ nullis alia quoqꝫ ratio modo pari ipſos deuincat aduerſarios. nam ſi (vt ipſi fatentur) in ſexto gradu conſanguinitas finiretur omnes perſonarum ramuſculos qui vltra illum gradum in pictura arboris continentur velut ſuperfluos oporteret detruncari: ſed quia omnes qui in pictura predicte arboris continetur ex vna parentela conſiſtunt: nunqꝫ ſine diminutione cõſanguinitatis a ſe poterunt ſeparari: veluti nõ ſine damno cuiuſqꝫ perſone valent a proprio corpore manus brachia et pedes truncari.

Illa quoqꝫ ſacrorum preceptio canonum que iubet a propria abſtinere conſanguinitate qꝫdiu generatio recordatur aut memoria retinetur: nec a predicta parentele diſcrepat computatione. nam ſi in ſeptem gradibus canonice ꝛ vſualiter numeretur: vltra quos nec conſanguinitas inuenitur: nec nomine gradium reperiuntur: nec ſucceſſio poteſt amplius prorogari: nec memoriter ab aliquo generatio recordari. Ne vero in hac conſanguinitatis computatione aliqua dehinc ambiguitas valeat remanere: aliam quam quidam faciunt numerationem in hac etiam alia diſputatione durim⁹ diſcutiendam. Sunt enim quidam qui non a fratribus: ſed a filijs eorum: id eſt patruelibus vel conſobrinis genealogiam numerare inciꝑiant: dicentes filios fratrum in prima generatione computari debere: quia fratres quaſi quidam truncus ex quo ceteri ramuſculi oriuntur exiſtunt: ſed nec iſta graduum computatio ſi bene intellecta fuerit: ab ea quam ſuperius expoſuimus in ſententia poterit eſſe diuerſa. Iſti enim qui initium numerandi ſumunt a filijs fratrum non progrediuntur vltra. vj. generationem: ſed ſicut totius mundi ſex etates exiſtunt: et humane vite itidem ſex: ita et in cõſanguinitate ſex tantummodo autumant computandas eſſe generationes quibus finitus nouue coniunctionis dicunt poſſe fieri initium. vt quaſi fugientem poſſint reuocare conſanguinitatem. Hec itaqꝫ computatio que incipit a fratrum filijs: et numeratur vſqꝫ ad ſex tantũdem valet quantum ea que incipit a fratribus. et computatur vſqꝫ ad. vij. nec vlla in ſenſu cõſiſtit diuerſitas: cꝫ̃uis in numero graduum varietas videatur. vltima enim generatio ſi a fratribus ſumat initium numerandi. vij. inuenitur: ſi a filijs fratrum reperitur. vj.

¶ Taliter igitur determinatis gradibus conſanguinitatis apoſtolica auctoritate admonemus vos fratres et filij vt omnibus ſic ſeriem genealogie computandam eſſe intimetis quẽ admodum ſancti patres numerãdam eſſe ſanxerunt: et antiquus mos ſancte vniuerſalis eccleſie per lõga tempora olim computaſſe monſtratur. nam ſi quis peruerſa et obſtinata mente a recto tramite apoſtolice ſedis deuiare voluerit: et aliter cꝫ nos in nuptijs celebrandis gradus parentele numerare contenderit: primum ꝓ ſua temeritate celeſti pena plectetur: poſtmodum vero gladio perpetui anathematis nouerit ſe iugulandum.

Item Gregorius papa.

¶ Quare conſanguinitas vxoris ad virũ ptinere dicitur: et quẽ affinitas ſit computanda.

Dicto de affinitate quã dicitis parentelã eſſe q̃ ad virũ ex pte vxoris ſeu ex parte viri ad vxorem ptinet, manifeſtiſſima ratio eſt qꝫ ſi ſecundum diuinã ſentẽtiam ego et vxor mea ſumus vna caro profecto michi ꝛ illi mea ſuaqꝫ parentela ꝓpinquitas vna efficit: quia ego et ſoror vxoris mee in vno et primo gradu erimus: filiꝰ vero eius in ſcõo gradu erit a me: neptis vero tertio. ideꝫ vtrumqꝫ in ceteris agendum eſt ſucceſſionibus. Uxorem vero propinqui cuiuſcũqꝫ gradus ſit ita me oportet attendere quẽadmodũ ipſius cꝫ̃uis gradus aliꝫ femina ꝓxie ꝓpinquitatis ſit, qꝫ̃ nimirũ vxoris mee

de propinquitate viri sui in cunctis cognationis gradibus conuenit obseruari. quibus alios sum sentiunt antiquiores sunt: a quibus tanto fortius vos oportet cauere/ q̄to apertius deprehenditis illos diuinis legib⁹ oppugnare.

Item zacharias papa.

¶ Qualiter parentele gradus computāt̄.

QVarentele gradus taliter computam⁹. siquidem ego z frater meus vna generatio sumus primumq; gradum efficimus: nullo gradu distamus. rursus filius meus fratrisq; mei filius/ secunda generatio sunt: ac gradum secundum faciunt nec a se aliquo gradu separantur. atq; ad hunc modum cetere successiones sunt habende. porro de affinitate quā dicitis parentelam ꝛc. vt. ꝯ. c. ℣.

Item Alexan. papa secundus.

¶ Equiuocatio est cum soror vxoris cognata vocatur.

QVod autem frater sororve vxoris tue cognati tui dicuntur equiuocationis iure fit: et in necessitate vulgaris appellationis potius q̄ vlla causa cognatiōis: vxor enim fratris fratrissa potius q̄ cognata vocatur. marti frater leuir dicitur. duorum autem fratrum vxores vocantur ianitrices quasi eandem ianuam tenentes. vel per eandem ianuam intrātes viri sororis glos appellāt: sororis autem vir non habet speciale nomen nec vxoris frater.

Item Jlidorus.

¶ Nomina graduum superiorꝝ siue inferiorum siue ex latere venientium.

QVinto gradu superiori linea continetur pater z mater: inferiori: filius z filia/ quibus nulle alie persone iunguntur. Secundo gradu continetur superiori linea. auus auia. inferiori: nepos neptis. in transuersa frater et soror: que persone duplicant. auus enim z auia tam ex patre q̄ ex matre accipiuntur. que persone sequentibus quoq; gradibus similiter p substantia eorum in quo gradu consistunt ipso ordine duplicantur. iste persone in secundo gradu ideo duplices appellātur: quia duo aui sunt et paternus et maternus. item duo genera nepotum sunt siue ex filio siue ex filia procreati. frater et soror ex transuerso veniunt. i. aut frater patris aut frater matris: qui aut patruus: aut auunculꝰ nominatur. qui et ipsi hoc ordine duplicantur. Tertio gradu venūt supra proauus proauia. z infra pronepos proneptis. Ex obliquo quoq; fratris sororisq; filius vel filia patruus amita. id est patris frater et soror. auunculus: matertera id est frater matris et soror. Quarto gradu proueniūt supra abauus: abauia. infra abnepos: abneptis. Ex obliquo fratris: sororisq; nepos/ et neptis. patruelis frater soror⁹ patruelis. i. patrui filius et filia. Consobrinus consobrina. id est auunculi et matertere filius et filia. Amitin⁹ amitina. i. amite filius et filia. Item cōsobrini qui ex duabus sororibus nascuntur quibus accrescit patruus magn⁹: amita magna. i. aui paterni frater et soror/ auunculꝰ magnus: matertera magna. i. amite tam paterne q̄ materne frater z soror. Quinto gradu veniunt supra quidē atauus atauia: infra adnepos adneptis. ex obliquo fratris et sororis pronepos proneptis fratris patruelis/ sororis patruelis/ amitini: amitine: consobrini consobrine: filius vel filia. propior consobrinus propior consobrina. id est patrui magni: auunculi magni matertere magne: amite magne: filius vel filia. quibus accrescunt propatruus et proamita. Hi sunt proaui paterni frater et soror: proauunculus scilicet z p matertera. Hi sunt proauie paterne/ materneq; frater et soror: proauiq; magni materni. Hec species nec aliis gradibus q̄ scripta est nec aliis vocabulis declarari potest. Sexto gradu veniunt supra tritauus: tritauia. infra trinepos: trineptis. ex obliquo fratris et sororis abnepos abneptis fratris patruelis et sororis patruelis. amitini/ amitine: consobrini/ consobrine: patrui magni amite magne: auunculi magni: matertere magne nepos neptis. propioris consobrini filius vel filia: abpatruꝰ: abamita. Hi sunt abaui paterni frater z soror abauunculus abmatertera. Hi sunt abauie paterne materneq; frater et soror: abauiq; materni. Hi quoq; explanari amplius non possunt q̄ ipse auctor differuit. Septimo gradu qui sibi sunt cognati recta linea supra infraq; propriis nominibus non appellantur: sed ex transuersali linea continentur fratris sororis atnepos: atneptis. consobrini filij filieq;. Successionis idcirco gradus sex constituti sunt: quia vlterius per rerum naturam nec nomen inueniri/ nec vltra successio potest propagari. In his enim sex gradibus omnium propinquitatum omnia nomina continentur vltra quos nec affinitas inueniri: nec successio consanguinitatis potest amplius prorogari. De gradibus cōsanguinitatis vel affinitatis quot sint/ quomodo computandi: quibus etiam appellentur nominibus: auctoritate Jsidori atq; Gregorij et Alexandri sufficienter monstratum est.

¶ Consanguinitas p tres regulas declarat.

¶ Prima regula magistralis pro linea recta Ascendentium et descendentium quot sunt persone de quibus queritur: computatis intermedijs vna dempta tot sunt gradus inter eas. Si igitur vis scire q̄tum distat abauus a petrucio (petrucium esse fingimus in cellula vacua) vtroq; computato et intermedijs quinq; sunt persone: demevnam quattuor sunt gradus et sic de alijs.

¶ Pro linea collaterali due sunt regule.

¶ Collateralium in linea equali quoto gradu quis distat a communi stipite/ toto distant inter se vel sibi attinent. Exemplum pone cuz facis abauum stipitem inter. P. et pnepotem propatrui. Nam illi sunt in linea equali/ quilibet distat a stipite quarto gradu. ergo inter se quarto. De computatione tantummodo canonica loquor.

¶ Collateralium in linea inequali quoto gradu remotior distat a communi stipite: toto distant inter se. Exemplum pone faciēdo abauū stipitem. P. et filius propatrui sunt in linea inequali. Computemus ergo a remotiori scilicet a. P. sed. P. distat a stipite quarto gradu ergo a filio propatrui quarto. semper intelligē ꝑm canones.

¶ Pro arbore consanguinitatis secundū computationem quidem dantur talia regule.

¶ Prima in linea recta. Ascendentium et descendentium quot sunt persone de quib⁹ queritur computatis intermedijs vna dēpta tot sunt gradus inter eas. Pro linea collaterali.

¶ Collateralium in linea inequali quoto gradu quis distat a communi stipite toto duplicato distant inter se vel sibi attinent. Nam secundum leges quelibet persona gradum facit in collateralibus. computatio enim legistarum ob aliud fit q̄ computatio decretistarum.

¶ Collateralū in linea inequi quot sunt persone stipite dempto: tot sunt gradus. Si amplio rem optas enucleationem: recurre ad Johannis Andree declarationem.

¶ Figura sequens arborea licet ad septimum deberet gradum protendi: cum vsq; ad eum secundum decreta sit prohibitio coniugalis. S. q. iij. c. de affinitate. et extra de clan. despon. c. cum inhibitio. Tamen quia per iura noua ipa coniugalis prohibitio est in tribus postremis gradib⁹ reuocata. vt. d. c. cum inhibitio. et de consanguinitate et affinitate. ca. non debet. Ideo vsq; ad quartū dūtaxat figurā hanc duximus extendendam. Nec idipsum graduum cognitionem quoquo pacto impedit. Qui em duorum aut trium computationem agnouerit illam etiam vsq; in gradum centesimum et eo amplius si opus sit: deducere poterit.

¶ Quā aptissime hic imprimitur tum consanguinitatis tum affinitatis arbor: iudicet qui huiusce causse rigesimequinte canones et legit et intelligit.

Arboris cōsanguinitatis metrica cōmendatio.

QVibus arboream plenis attende figurā.
Et gemini iuris vtile dogma scies.
Obicis ignaros sponsalis credere fas est.
Arboris auricome quos latuere gradus.
Multa dies/ vartusq; labos huiusce parauit
Artis noticiam. que modo clara patet.

Universidad de Deusto
Bib

Arbor consanguinitatis.

Non gignunt dextros qui stant in manu sinistra.
Leua dat vxores: dat tibi dextra mares.

Arbor affinitatis.

Fo.cccccxxvi

Sanguinis affines arbor presens reserabit.
Huicque vias faciles prima figura dabit.

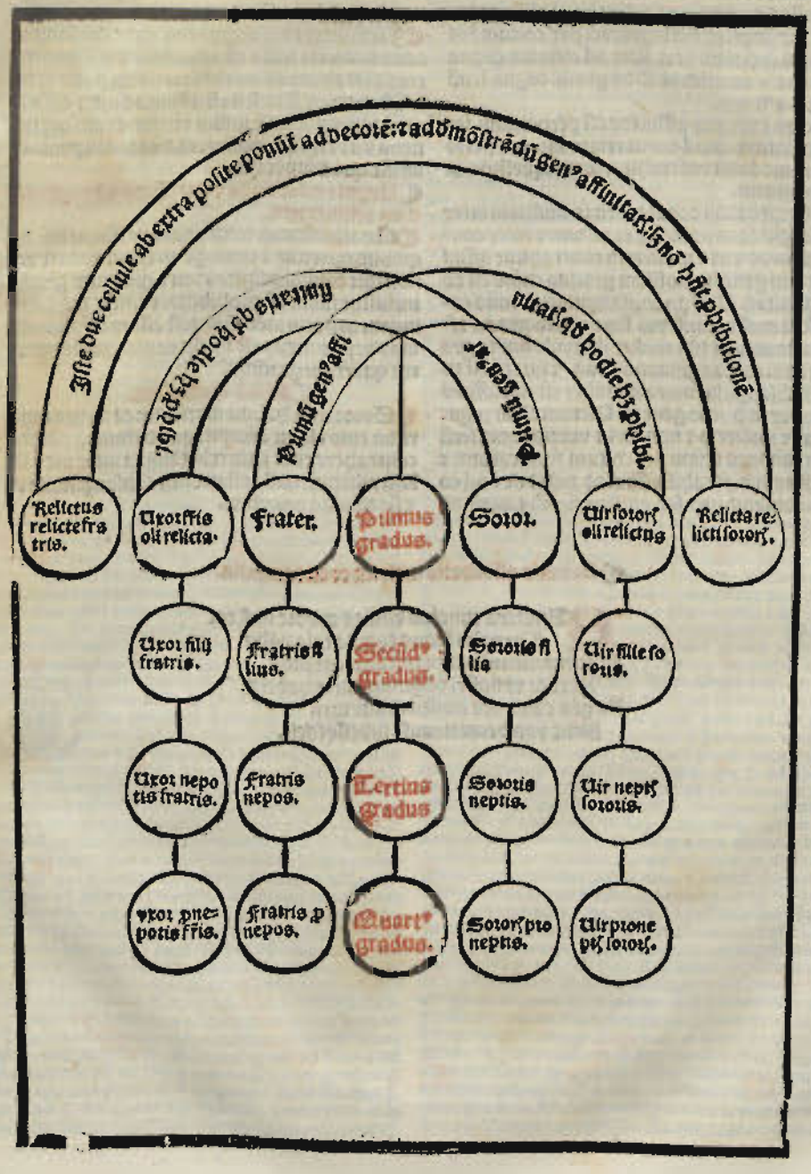

¶ Affinitas ſm canones eſt perſonarum proximitas ex coitu proueniens: omni carens parentela. Et dicitur affinitas quaſi duorum ad vnum finem vnitas: eo q̄ due cognationes diuerſe per nuptias ſm leges: vel per coitum ſm canones copulantur: z alter ad alterius cognationis finem accedit. vt. ff. de gradi. cogna. l. nō facile. Affines.

¶ Scias autem q̄ affinitas eſt perpetuum impedimentum: quod durat etiam mortua perſona qua mediante cōtrahitur. xxxv. queſtiōe. v. fraternitatis.

¶ Per carnalem copulam viri z mulieris inter conſanguineos mulieris et virum: z inter conſanguineos viri z mulierem contrahitur affinitas primi generis eiuſdem gradus cuius eſt cōſanguinitas. Si ergo conſanguineus tuus cognoſcat mulierem: ſi vis ſcire quoto gradu affinitatis attinet tibi mulier illa: vide quoto gradu eſt tibi conſanguineus tuus. z quoto eſt tibi ille cōſanguineus: toto mulier eſt tibi affinis z ſemper in primo genere. Dictum eſt in regula viri z mulieris z non viri z vxoris: quia ſecūdum canones etiam per coitum fornicarium z inceſtuoſum p̄trahit affinitas. patet de eo q̄ cognouit. conſang. vxo. ſue. c. diſcretionē. z. c. penul.

¶ Inter conſanguineos mulieris z virū z conſanguineos viri z mulierem: ideo dicitur q̄ inter virum z mulierem non contrahitur affinitas: ſed ipſi ſunt affinitatis cauſa.

¶ Item inter conſanguineos viri z conſanguineos mulieris nulla eſt affinitas: vnde duo fratres cōtrahunt cū duab⁹ ſororibus. pater et filiꝰ cū matre z filia: ſed eſt affinitas inter cōſanguineos mulieris z ipſum virum: z conſanguineos viri z ipſam mulierem. de conſanguini. et affini. quod ſuper his.

¶ Regula infallibilis z clariſſima ad cognoſcēdam affinitatem.

¶ Quotienſcunq̄ inter vnam perſonarum de quibus queritur z coniugē alterius non eſt vel non fuit conſanguinitas intra quartum gradū incluſiue nulla eſt prohibitio: vt inter me z coniugem nepotis mei nō poteſt eſſe matrimoniū: quia nepos meus eſt michi conſanguineus intra quartum gradum.

¶ Aliud exemplum.

¶ Soror mea habuit maritum: ea mortua maritus eius aliam accepit: quo defuncto potero contrahere cum ejus relicta: quia inter me z illam relictam nulla eſt nec fuit conſanguinitas: z ſic de aliis omnibus.

¶ Arboris affinitatis metrica commendatio.

RAmifera cunctos affines arbore noſces.
Carnalis fedus copula tale dabit.
Illicitus/ liciſve tibi coitus creat iſtos
Nexus: vt noſtri dogmata iuris habent.
Leges canonico ciuiles cedite iuri.
Hanc vos peccati cauſa ſubeſſe facit.

Octo occulta ſubiiciuntur.

Cōſanguinitatis diffinitio.

Linee diffinitio/ et earūdē multiplicitas.

Gradꝰ deſcriptio.

Arboris conſanguinitatis

Forma tio.

Ordo ſuccedendi.

Coniu

Jrca lecturam arboris diuerſis olim diuerſum modum tenētibus. Joannes de deo hyſpanus poſt illos lecture ipſi⁹ arboris nouum modum aſſumens/ per ſuas metricas regulas ipſius intellectū miſus fuit aperire: ſi propter multitudinem regularium eiuſdem obſcuritatem: aliquibus notum ignotū: aliis ignotū ignotius reddidit. Attendens igitur ego Joānes ardree inter decretorum doctores minimus ex indigⁿ inuentionem arboris ex eo fuiſſe: vt habentibus materiam conſanguinitatis z affinitatis ignotam: et habentibus notam ex oculoꝝ inſpectione notiſſima fieret: antiquoꝝ ſcripta reuolui: z (prout expedire credidi) compilaui. Primo querens ad vtrāq̄ arborem ad quid fuerit inuētio arboris neceſſaria. Secūdo an ſit autentica. Tertio ad quid in volumine decretaliū reperta: que olim fuerat in decretis. Prime queſtiōis ex ſuperⁱ⁹ dictis patet ſolutio: probatio eſt ad oculū alias vincit. inſti. de gradi. ⁊ agnationis. xxvij q̄. j. nec aliqua. Et oſtenſione enim facti quedam melius percipiuntur ⁊ elocutiōe. de dona. apoſtolice. verſi. fina. hinc eſt q̄ agrorum meſte ſubiicitur oculis. xvj. q. iij. inter. de preſcrip. quia indicante. C. fini. regū. l. iij. Uetris inſpectio: an mulier ſit pregnās. ff. de ven. inſpi. l. j. in pūct. Locorum pudicitie inueſtigatio: an mulier ſit virgo. de. pba. ꝓpoſuiſti. an recta. de fri. et male. fraternitatis. vel aliter impedita. eo. tit. ex litteris. Iniurie an ſit atrox eſtimatio. ff. de fer. l. ij. Et littere papales an ſint ve vel falſe. de cri. fal. li. Ad ſm dic q̄ arbor autētica eſt: q̄ ptz ex canonibus Jſidori z Alexandri. xxxv. q. v. c. j. ij. z vlti. Ad tertiū dic q̄ q̄ in decretꝭ de ꝓſanguinitate z affinitate tractaſ: vtile fuit ibi arborē ponere. z q̄ in decretaliꝫ eſt idem tractat⁹: z in hoc volumine vtile fuit reperi ex eo marie: q̄ nemini venit in dubiū: id ſatis eſſe validum ſatiſq̄ famoſum: q̄ repetita lectio probat. C. de emen. iudi. co. l. vna. Zrē ex eo q̄ antiqui canones circa materiā illā multū fuerūt correcti. vnde expediēs fuit ſm ſtatum nouorum iurium antiquam arborem decidere.

Deinde ad arborē ꝓſanguinitatis ſpāliter deſcendam⁹. Et primo q̄rit q̄d ſit cōſanguinitas z vñ dicaſ: q̄d linea: q̄d gradus. Secundo q̄rit quō arbor formet: z q̄re ſic formet z q̄re ſic pūctet: z interſerem⁹ regꝭas p q̄s cognoſcunt grad⁹. Demū ponem⁹ q̄dā notāda: z q̄ſdā q̄ſtiones. ¶ Ad primū dico q̄ ꝓſanguinitas eſt attinētia perſonaꝝ ex eo ꝓuenēs: q̄ vna deſcēdit ab altera vel ambe ab eadē. Uel eſt vinculū pſonarū ab eodē ſtipite deſcendentiū carnali ꝓpagatiōe. Scīū: q̄ ſatis eſt idem. dicit autē cōſanguinitas q̄ſi ſanguinis vnitas. a cō. z ſanguine: q̄ de cōi ſanguine deſcēdūt. Et quo ad ꝓbationē p̄iugij nō diſtinguo an tales conſanguinei ſint. ꝓducti ex rotio coitu: vel ex fornicario: q̄ eſt expſſum ex de proba. per tuas. ¶ Linea ꝙ eſt collectio pſonarū ab eodē ſtipite deſcendentiū gradꝰ continēs z numeros diſtinguens. Et eſt triplex linea ſcz graduum deſcendentiū/ aſcendentium/ et collateraliū. vt. j. patebit. z. ff. de gradi. l. j. z. l. iuriſcōſultus. ¶ Gradus eſt habitudo diſtantiū perſonaꝝ q̄ cognoſcit quota agnationis vel cognationis diſtantia due pſone inter ſe differūt. Et dicunt gradꝰ ad ſimilitudinē graduū ſcalarū vel locoꝝ procliuiū: q̄ ita gradimur de proximo in proximū. ff. de gradi. l. iuriſcōſultus. ¶ gradus. ¶ Formatur aūt ſic arbor. primo vide cellulas aſcēdentiū. ſcōo deſcēdentium. demū collateraliū.

Aſcende ſuper cellulam vacuā: que remānt ideo vacua q̄ non potuit nomē ꝓpriū habere. cū alie cellule (exceptis his que p̄ gentiuum nominantur) ſumant nomen ab ipſa. Quomodo eſt poſſem⁹ illam cellulā nominare quā dicimus filium patris: fratrē fratris: patrē filij: z ſic de ſingulis. z eā alij vocant Joachim: alij protheū: alij truchum. Nos aūt a noie bidelli noſtri vocem⁹ eam petruciū. Et ſcire debes q̄ competenter ille cellule medie aſcendentiū z deſcendentiū diuiderent directe q̄ mediū vt a latere dextro illaꝫ cellulaꝫ ponerent noia mariū: vt abanus ꝓpanus ꝛc. a latere ſiniſtro noia mulieꝝ vt abauna proauia ꝛc. quia poſiti a latere dextro deſcēdunt a maribus: z ecōuerſo. Supra cellulam vacuam eſt cellula hec cōtinens pater: mater. z ſupra vnū punctū rubeū. et infra vnū nigrum. Supra illam eſt cellula auus auia: continens duo puncta rubea. et duo nigra. Supra illā eſt cellula proauus proauia habēs tria puncta rubea: z tria nigra. Supra illā eſt cellula abauus abauia habens quattuor rubea et quattuor nigra. Deſcendendo ſub cellula vacua eſt cellula habens filium filiam: et habet vnū punctū rubeū: et vnum nigrū. Sub illa habēs neporem z neptem: et duo pūcta rubea et duo nigra. Sub illa proneporem z pronepte. z tria puncta rubea et tria nigra. Sub illa abnepotem z abneptem: et quattuor puncta rubea et quattuor nigra.

¶ Anteq̄ ad collaterales tranſeamus ſcire debes q̄ puncto⁊ numeratio eſt numeratio graduū habito reſpectu ad cellulam vacuā: z puncti rubei denotant cōputationē ſm ius canonicum: puncti nigri ſm ius ciuile ꝛc. Ponit autē cōputatio canonica in ſuperiori parte cellulaꝫ: ciuilis vero in inferiori vt detur intelligi excellētia iuris canonici ad ciuile: z maxime quo ad hūc caſum quo inſtruimur in matrimoniis que licite contrahi poſſint necne: z cū matrimonij ſit ſacra eſt exmentum eccleſie in eo precipue lex minor eſt canone. cellēti⁹ ex de ſecū. nup. ca. vlti. z penul. Uides aūt ex punctatione predicta q̄ in cōputatione aſcendentiū z deſcendentium cōcordat vtrūq̄ ius: q̄ in eis ſemper pſona addita pſone per carnis ꝓpagationē gradū adiicit.

¶ Ad inueniendū aūt grad⁹ inter eos ſm vtrūq̄ ius Regꝭa tolle hāc magiſtralē regulā. Aſcendentiū z deſcendēt linee tiū quot ſunt pſone de quibus queritur ꝓputatis inter recte. medijs (vna dempta) tot ſunt grad⁹ inter eas. Si igitur vis ſcire q̄tum diſtat abauus a petruccio/ vtroq̄ cōputato et intermedijs/ q̄nq̄ ſunt pſone. deme vnā: quattuor ſunt gradus. Idem dico de ipo. P. ad abnepotē: q̄ eo modo erit reperire quinq̄ perſonas: et ſic quattuor ſunt gradus. Si velles ſcire quot diſtet abauus. P. ab abnepote. P. iuenies ibi nouē perſonas computato. P. et ſic erunt octo gradus. Scias q̄ ille P. nō habet totam ſuam computationem in arbore. Scias eīm q̄ quilibet habet duos parētes: quattuor auos: octo proauos ſeptdecim abauos et ſic ſemper aſcendentes duplicātur. Unde impoſſibile fuiſſet tot perſonas in arbore ſcribere Quero an inter aſcendētes et deſcendentes ꝓhibitio copule coniugalis excedat quartū gradū? Et dicit Hoſt. in ſum. de cōſanguini. z affini. Item q̄rum q̄ non per decre tion debet eo. titu. que generaliter loq̄tur Aliſ communiter cō- traditentes inter aſcendentes z deſcendentes perpetuam ꝓhibitionem eſſe dicunt. et quod de quarto ꝓhibito gradu dicitur in collateralibus locum habet: ad hoc i recta xxxv. queſtione. iij. ꝓeme. z duob⁹ capitulis ſequen tibus in quibus dicit q̄ olim nō ſolum vſq̄ ad ſecundum gradum ſed etiam inōtum notitia erat parentele extēdebatur ꝓhibitio. Ex quo ergo certum eſt

Universidad de Deusto Biblioteca

alterum descendentem/et alterum ascendēte p quē rat prohibitio. ad idē inītt. de nup. ff. de ri. nup. i. nuptie. ¶ hoc verum puto. ¶ Ad collaterales trāseamus ⁊ ad fratrē et sororem. et causa brevitatis prosequēdo solum partem mediam arboris ad modum ve gilii: qua intellecta reliqua intelligentur: quod p se pater. dicimus de fratre ⁊ descendentibus. Sub cellula fratris/fratris filiꝰ filia: ex illa fratris nepos neptis: ex illa fratris pronepos proneptis. et frater. P. est cū p in primo gradu ſm canones. in secundo ſm leges. Filius filius in secūdo ſm canones. in tertio ſm leges. Nepos in tertio ſm canones. in quarto secūdū leges Fratris pronepos est ipsi. P. in quarto ſm canones. in quinto ſm leges: ⁊ sic debet esse vtraq; punctatio: et ulti sunt collaterales ad. P. Et nunc de cellula patris facemus stipitem. Fac consequenter stipitem de auo: ⁊ ex eo patruus amita: ex illa frater patruelis ⁊ amitinus: soror patruelis ⁊ amitina ex illa horum filius filia: ex illo horum nepos neptis. Patruꝰ est. P. secundo grādu: frater patruelis etiam secūdo gradu filiꝰ in tertio: nepos in quarto scōm canones. Per leges aūt patruꝰ in tertio. frater patruelis in quarto: filius in quinto: nepos in sexto. et sic debet esse vtraq; punctatio. Postea fac proauum stipitem et habet filios patruum magnum/amitam magnam / auum et auitam: auunculum magnum et materteram magnā illos non prosequimur. Ex cellula patrui magni propior: sobrinus/propior: sobrina: ex illa horꝝ filius filia: ex illa eorūdem nepos neptis. Et quia. P. distat a proauo quem nunc fecimus stipitem tertio gradu: ergo a patruo tertio: et a ꝓpiori sobrino tertio: et a filio tertio: et a nepote q̄ exit lineam equalitatis quarto ſm canones. Scōm leges vo distat. P. a patruo magno quarto: a propiori sobrino quinto: et a filio sexto: a nepote septimo: et sic debet esse vtraq; punctatio. Modo fac abauū stipitem cum triꝰ filiis. sex propatruo: pauo ⁊ pauūculo. de proauūculo non prosequor. Ex cellula propatrui oritur cellula horum filiꝰ filia: ex illa horum nepos neptis: ex illa eorūdem pronepos proneptis. Isti cōes sunt cū. P. in quarto gradu. quia. P. distat a stipite in quarto gradu: ⁊ ex illa linea nullꝰ exit lineā equalitatis: ergo omnes distant quarto. Scōs leges ꝓpatruꝰ distat quinto: filius sexto: nepos septimo: pnepos octauo. ⁊ sic debet esse vtraq; punctatio. Nunc videndū est q̄bus regulis gradꝰ illorum collateralium cognoscātur. Collateralium equalis linee

Regla canoni ca pro collateralib⁹ i linea equali.

vnam tradō regulam ſm canones. ¶ Collateralium in linea equali quoto gradu quis distat a cōmuni stipite toto distant inter se vel sibi attinēt. hoc ſm canones. Exemplum pone quādo facis abauum stipitem inter. P. ⁊ pnepotem propatrui. nam illi sunt in linea equali q̄libet distat a stipite quarto gradu. ergo iter se quarto. ¶ Scōm leges vero aliter est: ⁊ sic dicimus regulam. Collateralium i linea equali quoto gradu

Regla ciuilis p collateralibus in linea equali.

quis distat a cōmuni stipite. toto duplicato distāt inter se vel sibi attinent. Unde ergo ex superi⁹ dictis et ex punctatione: q̄ pdicti. P. ⁊ pronepos ꝓpatrui distāt octauo. Et insurgit illa diuersitas: qr ſm leges queli bet persona gradū facit in collateralibus. Unde duo fratres faciunt duos gradus ſm canones vero due persone faciunt vnū gradum. vnde et pater in cellula fratris: frater est cum. P. in primo gradu ſm canones in secūdo ſm leges: sed cōputatio eorum ob aliud fit q̄ nostra. xxv. q. v. c. ij. bene ergo dicitur ſm leges q̄ in equali linea collateraliū: sive linea sit parte nteri sive disparis: nō est reperire disparē gradum vide in linea paris numeri secunda vel quarta disparis numeri ꝑmavel tertia. In ꝑma duo gradꝰ. in scōa quatuor. in tertia sex. a q̄rta octo. q̄s nō est ſm canones: q̄ in equali linea disparis numeri habemꝰ disparē gradū: q̄ in ꝑma ꝑmū. in tertia tertiū. in q̄nta q̄rtū. et sic de singulis. ¶ Nunc restat videre de collateralibꝰ in linea ineq̄li de quibꝰ tradit talis regula ſm canones ¶ Collateraliū in linea ineq̄li q̄to gradu remotior dicā in ſ stat a cōi stipite toto distat inter se. Excipium pone fa nea me ciēdo abauū stipitē. P. et filius. ꝓpatrui sunt in linea qua inequali. cōputem⁹ ꝙ a remotiori. s. a. P. ⁊ distat a stipite quarto gradu ꝙ a filio ꝓpatrui. uij. ⁊ idē i descē dentibus vsq; ad lineā eq̄litatis: ⁊ hoc est q̄ dicim⁹ q̄ psona addita psone vsq; ad lineā eq̄litatis nō crescit gradꝰ: qr ꝓpatruus filiꝰ et⁹ nepos ⁊ pnepos omnes distāt quarto a. P. ⁊ alter ſm leges ſm quas talē regulā tradim⁹. ¶ Collateraliū in linea ineq̄li q̄t sunt Regla psone (stipite dempto) tot sunt gradꝰ. vñ. P. a stipite de cimus stat quarto. a ꝓpatruo q̄nto. a filio sexto. a nepote se ptimo. a pnepote. viij. ⁊ sic q̄libet psona facit gradū. linee ineq̄li. Affinitatis per eorum hesitū con trahit. Uides ex supradictis q̄. P. non pōt Ihere cū alīs de arboze. Distat enī a fūmo. s. ab auo: ab imo. s. a nepote ab extremis collateraliū. ab oibus his q̄rto a medijs citeriori. p q̄s satis ptz q̄ cū nullo pōt Ihere. Sz si extrem⁹ i collateralib⁹. vtpura si ꝓnepos ꝓpatrui vel ꝓnepos fratris ꝑcrearet filiā: posset. P. cū illa Ihere. Licet aūt Ihat in q̄nto gradu remanet tñ consanguinitas. ꝓhibitio enī q̄ p⁹ positiuū ꝑciperat: postea tollitur sed naturalia sunt immutabilia. v. dist. in ꝑn. Scire debes q̄ cōiter dicūt doctores q̄ abauus ⁊ proauus ⁊ auus sunt bigami: dicētes q̄ si nō essent bigami nō possent filiū eoꝝ cōiungi cū essent fratres: sz de hoc nō multū curo: qr eadē rōne sic esset de alīs cellulis duplicib⁹: q̄ persone eaꝝ essent bigami. vñ fingamus pinde acti in qualibet duplici cellula haberem⁹ q̄tuor psonas: acti diceret ꝓpatruꝰ ⁊ uxor ꝓauia ⁊ maritus. vñ duplicatio posita fuit vt noia demōstraret in vtroq; seru nō vt eos iuges denotaret. Scien dū q̄ i collateralibꝰ equalis linee bñ sequit ista regula affirmādo ⁊ negādo. Ego ⁊ tu sum⁹ ꝙsanguinei in linea equali. ⁊ ego possum accipe filiā tuā: ꝙ tu meā. Et negatiue. Ego nō possuz accipe filiā tuā: ergo nec tu meā. Affirmatiua ꝓcedit in linea eq̄li quarti gradus. Negatiua in tertio vel citeriori. Sz in linea ineqali hoc nō ꝓcedit affirmādo/vel negādo. q̄ si vnꝰ est in quarto/alter in tertio vel citeriori. q̄ est i tertio vel citeriori: pōt Ihere cū filia eiꝰ q̄ est in q̄rto gradu ⁊ nō ecōuerso. vñ ꝓpatruus hui⁹ filiꝰ ⁊ nepos Ihere possunt cū filia. P. sed nō ecōuerso. Demū querit an collaterales quoꝝ vnus est in q̄rto ⁊ alter in ꝑmo pa ria filia. P. ⁊ ꝓpatruus possint ad inuicē cōtrahere? dicit Hostiē. q̄ nō. ⁊ hoc no. Ff. q̄ dilectio. 2. c. tua. ⁊ ſ summa huiꝰ titu. de cōsan. vñ quid in quinto ⁊ primo q̄ p sua argumēta nititur. ꝑbare sic. i. pater ⁊ filius vna psona censent. C. de impu. ⁊ alīs sub. l. vlt. sicut ergo nō ptrahitur cū stipite. sic nec cū filijs stipitis. bñ facit ꝑdicta decre. tua. vbi fratres videnē ponit ꝑ stipite. Contrarium tenet Ber. q̄ colligitur ex glo. quā ponit. ff. eo. ti. c. vlti. ⁊ Ra. ⁊ Joā. ꝺ deo. ⁊ hoc est verissimum. q̄ ꝓbant verba regule posite. ff. eo. ca. vlt. dū dicit ibi descendentiū ab eode: sed certū est q̄ propatruus descendit a stipite. Preterea aut dicis q̄ est inter eos prohibitio ascendentium ⁊ descendentium aut collateralium. de ꝑmo patet negādo q̄ certum est filium. P. nō descend. sse a propatruo. Est ergo ꝓhibitio collateralium sed certū est q̄ illi distant quinto quid igitur impediat istos collaterales cōtrahere non video. Joan. andree.

Affinitatis diffinitio.

Darboze affinitatis/ et eius materiā transeamus. Et primo videndum est quid sit affinitas/et vnde dicatur ⁊ quomodo ipsius genera insurgant/et gradus computentur. deinde arboze formem⁹. ponem⁹ postea quedam notabilia et quasdā questiones. ¶ Est aūt affinitas personarū proximitas ex coitu ꝓueniēs oriū carēs parē tela. hoc ſm canones. sed ſm leges est ꝓximitas ꝓueniens ex nuptijs: ⁊ reqritur ſm leges q̄ legitime sint nuptie non interdicte: vt contrahatur affinitas. ff. de gradi. l. non facile. §. sciendū. Et dicit affinitas quasi duoꝝ ad vnum finē vnitas: eo q̄ due cognationes diuerse p nuptias ſm leges: vel per coitū ſm canones copulātur: ⁊ alter ad alteri⁹ cognationis finē accedit: vt in ca. l. §. affines. ¶ Sed quia per fornicariū coitum Affinitas per eorum hesitū con trahit. ⁊ incestuosum ſm nos contrahat affinitas/pater/ de eo qui cognouit filiam vxoris/et c. diferentiē. 2. eo. ti. ca. pe. Sed cōsideratio legis fuit circa hereditates et tutelas deferēdas. et ne quis cogatur aduersus affinē testimoniū dicere. ff. de gradi. l. iuris cōsultus. in pn. ci. ⁊ ff. de testi. l. viij. ⁊ viij. q. iij. §. ite in criminali. ver. ite lege iulia. Sed canon quo ad matrimonia prohibenda consideravit vnionem carnis que insurgit ex copula. Et est videre ſm hoc q̄ cōcurrere potest attinē tia cōsanguinitatis ⁊ affinitatis: vt si quis cognoscat cōsanguineam suā omnes cōsanguinei vtriusq; sunt vtriq; affines. Scias autem q̄ affinitas est perpetuū impedimentum: q̄ durat etiā morta psona: qua mediante cōtrahitur. xxxv. q. v. fraternitatis. Nec oritur affinitas ex pollutione extraordinaria que fit extra claustra pudoris. xxxv. q̄e. iij. extraordinaria. et adde quod ibi notatur. ¶ Et insurgit affinitas ex coitu interdum cum publica honestate: interdū sine: ⁊ publica honestas interdum sine affinitate. vt si cognosco vxorem vel spōsam: hic impedimētum est publice honestatis ⁊ affinitatis. si cognosco non sponsam: hic affinitas sola est. si sponsam nondum cognouī: ibi sola publica hōestas. Hoc dico. quia si mortua est vxor tua/vis contrahere de dispēsatione ecclesie cum consanguinea sua: ⁊ ecclesia dispēsat q̄ possis contrahere cum illa non obstante q̄ sit tibi affinis tali gradu: per dispēsationem adhuc contrahere non poteris: qr licet sublatum sit impedimētum affinitatis: non tamen sublatum sit impedimētum publice honestatis. Debes ergo facere exprimi q̄ possis cum tali contrahere non obstante impedimento publice honestatis: pro eo q̄ desponsasti consanguineam eius in quarto gradu: et non obstāte q̄ est tibi affinis in quarto: pro eo q̄ dictam despōsatam carnaliter cognouisti: ⁊ tūc matrimonium procedere poterit. ¶ Genus affinitatis cognoscitur per hāc regulam: sed nō gradus. Persona addita a persone per carnis copulā mutat genus sed nō gradum. Isto modo si ts qui est michi in secūdo gradu consanguinitatis cognoscit mulierem: illa est michi secūdo gradu affinitatis: ⁊ primo genere. si alius eam cognoscit: ille attinet michi secūdo genere affinitatis ⁊ secūdo gradu. si ille aliam mulierem cognoscit: illa attinet michi tertio genere affinitatis et secūdo gradu. Sed quia solū primum gen⁹ hodie ha

Affinitatis generū q̄ regulā cognoscitur.

bet prohibitionem. ⁊ quia. B plene tradidit ex. de cōsangui. ⁊ affi. ca. nō debet. hic circa hoc non insisto. ergo si persona michi cōsanguinea cōiungat sibi aliā personam carnali copula/persona iūcta est michi affinis primo genere affinitatis si attinens michi primo genere affinitatis/carnali copula se alteri cōmiscat: illa attinet michi secundo genere. si affinis michi secundo genere aliquā cognoscat: illa est michi affinis tertio genere: sed eodem gradu. Est igitur videre de gradibus. Certum est q̄ affinitas nō habet hodie prohibitionem nisi in primo genere. et in illo vsq; ad quartū gradum: sed affinitas nō habet suam specialem computationem graduum. sed computantur gradꝰ affinitatis ſm gradus cōsanguinitatis. Si ergo cōsanguineꝰ tuus cognoscat mulierem. si vis scire quoto gradu affinitatis attinet tibi illa mulier vide quoto gradu est tibi cōsanguineus tuus: ſm regulas quas tradidi in prima arbore: et quoto est tibi cōsanguineus ille toto mulier est tibi affinis. ⁊ semp in primo genere. ¶ Nūc formem⁹ arboꝛē. In medio arboris sunt quattuor cellule: et in prima superiori ponit primus gradus: in secūda: in tertia tertius: in quarta quartꝰ gradus. Et de his primo queritur quare ponātur in medio fratris ⁊ sororis. Scōo quare nō exprimāt attinētiam dicēdo primus gradus affinitatis. ⁊ sic de singulis. Ad primū dic hoc fuisse vt debet intelligi q̄ affinitas oritur ex cōsanguinitate/ ⁊ q̄ ab vtroq; seru virili ⁊ femineo affinitas cōtrahatur. Ad secūdum dic attinētiam nō fuisse expressam: vt illa cōputatio graduum ad cōsanguinitatem ⁊ affinitatem referatur vnde soror ⁊ frater sunt in primo gradu consanguinitatis: ⁊ frater ⁊ vir sororis sunt in primo gradu affinitatis. ⁊ sic de aliis. Deinde a latere dextro dicte linee ponitur alia linea quattuor cellulas cōtines. in prima scribitur frater. in secūda fratris filiꝰ. in tertia fratris nepos. in quarta fratris pronepos. Ad dorsum huiꝰ alia linea cōtines alias quattuor cellulas. in quarta prima scribitur vxor fratris olim relicta. in secūda vxor filij fratris. in tertia vxor nepotis fratris. in quarta vxor pronepotis fratris. A latere sinistro sunt alie quattuor cellule. quarum prima sororis. secūda sororis filia. tertia sororis neptis quarta sororis pneptis. Ad dorsuz harum sunt alie quattuor. prima vir sororis olim relicte. secunda vir filie sororis. tertia vir neptis sororis. quarta vir pronептis sororis. Ponuntur etiā alie due cellule. vna a latere dextro cōtinens relictus relicte fratris. a sinistris relicta relicti sororis/que ſm omnes ponunt ad decorem et ad demōstrādum genera affinitatis que hodie prohibitionē non habent. Adhuc habes duas lineas reliquas quarum vna oritur in cellula fratris et terminatur in cellula viri sororis: in qua scribitur primum genus affinitatis. Itē alia linea reliqua que oritur in cellula sororis: ⁊ terminatur in cellula vxoris fratris in qua idem scribitur. ¶ Questio. ¶ Circa hoc quero quare in cellula vxoris fratris scribitur olim relicta: quod non ponitur in aliis cellulis inferioribus eiusdem linee? Et dic hoc factum fuisse propter cellulam que ponitur ad dorsum illiꝰ. quasi dicat. frater habuit vxorem: mortuo fratre vxor ab eo relicta contraxit cum alio viro. illa demum mortua iste relictus a relicta fratris vult cōtrahere cum sorore: nunquid potest? Olim non poterat quia erat sibi in secūdo genere et primo gradu: hodie vero potest. Idem sit repertum quo ad cellulam viri vxoris ¶ Ad cognoscēdum ergo gradus affinitatis ⁊ gen⁹

Affinitatis gradꝰ cputāt sicut gradꝰ consanguinitatis.

Arboris affinitatis forma.

Regla magra tis generis manifestans.

tam per formam arboris q̃ exptis dictis tolle hanc solam regulã magistralẽ. Per carnalẽ copulã viri et mulieris inter cõsanguineos mulieris ⁊ virũ: ⁊ inter cõsanguineos viri ⁊ mulierẽ contrahit affinitas ꝑmi generis etiãdẽ gradus cui⁹ est cõsanguinitas. Quare dicatur in regula p carnalem copulã viri ⁊ mulieris. ⁊ nõ viri ⁊ vxoris colligе ex his q̃ in principio dixi Inter cõsanguineos mulieris ⁊ virũ ⁊ cõsanguineos viri ⁊ mulierẽ. ideo dixi q; inter virum ⁊ mulierẽ non cõtrahitur affinitas: sed ipi sunt affinitatis cã. Item inter cõsanguineos viri ⁊ ꝓsanguineos mulieris nulla est affinitas: vnde duo fratres contrahunt cũ duabus sororibus: pater ⁊ filiꝰ cum matre ⁊ filia. Sed est affinitas inter cõsanguineos mulieris et ipm virum: ⁊ cõsanguineos viri ⁊ ipsam mulierẽ. eã de cõsangui. ⁊affi. q; sup his. Primi gñis quare dixerim etiam ex superioribus patuit. Et etiãdẽ gradus cui⁹ est cõsanguinitas: vide hoc in arbore. nã frater ⁊ soror sunt in primo gradu cõsanguinitatis: marit⁹ sororis ẽ fratri in primo gradu affinitatis: ⁊ sic vxor fratris soror. et sic filia sororis est filio fratris ⁊ ipsi fratri in scõdo gradu consanguinitatis: marit⁹ eius in scõdo gradu affinitatis: ⁊ econuerso. ⁊ sic in reliquis. Vñ vir ꝓneptis sororis attinet fratri ⁊ olim descẽdentibus q̃ sunt in arbore quarto gradu affinitatis. et hoc ideo: q; toto gradu cõsanguinitatis attinet ꝓdictis ipsa ꝓneptis. Qui sunt in arbore ideo dixi: q; si ꝓnepos fratris haberet filiã; ille excederet lineã equalitatis: et sic attinet quinto gradu ꝑm regulas traditas in prima arbore. ¶ Post hoc notãdũ est; illõ ꝑcise nõ seqtur. ego ⁊ tu sumus affines. ergo filius quẽ procreo est tibi affinis. Nã interdum filiꝰ meus mutat genus attinentie: q; ego sum tibi affinis: ⁊ ipse cõsanguineus interdum nil attinet tibi. interdũ mutat gradũ. interdum nec mutat genus nec gradũ. Exemplũ. si ego ⁊ tu sumus affines ꝑ appositionem mei: q; scilicet ꝓtraxi cũ consanguinea tua: si ex dicta cõsanguinea tua filium procreo; ille est tibi cõsanguineꝰ nõ affinis. sed si ego maritus cõsanguinee tue ex alia muliere filium procreo; ille nec est tibi cõsanguineus nec affinis. Si vero tu cõsanguineus vxoris mee filiũ procreas: hic filius nõ mutat genus attinentie: q; tu pater es michi affinis ⁊ ipse affinis. ſz si tu ⁊ vxor mea eratis in equali linea vel inequali: ⁊ eras remotior: q; tu eras in tertio: ipsa in secũdo vel primo: tunc ipse filiꝰ mutat gradum: q; tu pater es michi in tertio gradu affinitatis ⁊ ipse michi in quarto. Si vero tu ⁊ vxor mea eratis cõsanguinei in linea inequali: ſz vxor mea erat remotior: vt quia ipa in tertio: ⁊ tu in scõdo. tũc filius tuus nõ mutat genus nec gradũ: q; tu michi affinis; ⁊ ipse affinis: tu in tertio gradu: ⁊ ipse in tertio gradu. Itẽ nota q; istud etiam nõ sequitur. ego et tu sumus affines; ⁊ ego nõ possum accipere filiã tuam: ergo nec tu meam: q; si habeam cõsanguineam tuã in vxorẽ. tu dñ potes cõtrahere cum filia mea quã habui ex alia muliere: q; affinitas nõ contrahitur inter cõsanguineos viri ⁊ cõsanguineos mulieris. sed inter virum ⁊ cõsanguineos mulieris: ⁊ inter mulierẽ ⁊ consanguineos viri: vt dixi ⁊ ꝓbatur ex de cõsangui. ⁊affi. q; sup hic. Bz ego nõ possum cõtrahere cũ filia tua: nisi forsan illa excederet quartũ gradũ: vt q; esset in ãcto ⁊ est simile ꝑm q̃ dixi. ℨ. in prima arbore circa finem

Affinitas per notabilia declarat.

¶ Nunc queritur an affinitas inter ascẽdẽtes ⁊ descendẽtes habeat perpetuam prohibitionem: an extra ꝓpendatur tantum vsq; ad quartum gradum. Et ſi prohibitio nerem⁹ opinionẽ Gof. de qua dixi. ℨ. in arbore ꝓxima circa medium dicerem⁹ q; vsq; ad quartum gradum tãrum. Sed tenẽdo contrariam opinionem dicemus q; prohibitio sit perpetua. Dixit enim textus q; ita abstinere debemus a consanguineis vxoris: vt a ꝓpriꝭ. extra de cõsan. ⁊ affini. c. j. xxxv. q. iij. de ꝓpinquis. c. equaliter. Si ergo inter consanguineos ascendẽtes ⁊ descendẽtes prohibitio extẽditur in infinitum: ergo inter affines. ad idẽ inlti. de nupt. ℌ. affinitatis. ⁊ dicit lex q; tales affines ascẽdẽtes ⁊ descendẽtes habẽtur loco parẽtum ⁊ liberorum. ff. de grad. i. nõ facile. ℌ. ⁊ retro. in fine. Eodẽ modo posset fortasse quæri de affinibus quorum vnus est in primo gradu: alter in quinto sicut in ꝓsanguineis dixi. ℨ. in arbore ꝓxima. in fine. An autem liceat diuersis temporibus habere in vxores duas cognatas/scilicet vxores duorũ fratrum: ⁊ an cõiuncti olim in gradu prohibito hodie permisso simul manere possint, de hoc vide not. extra de cõsangui. ⁊ affi. ca. nõ debet. ¶ Vltimo queritur ad vtrãq; arborem an ꝓhibito consanguineorum vel affinũ conũgendorum procedat ex prohibitiõe diuina: an ex humana: ⁊ quare facta fuit prohibitio. Breuiter scias q; olim ꝓpter necessitatem frater necessario habuit cõtrahere cum sorore: ⁊ cõsanguinei cum cõsanguineis. vnde tũc in collateralibus nõ erat prohibitio hoc fuit a principio generis humani in filiis ⁊ neporibus ade. hoc etiam fuit post diluuium in neporibus noe. In leuitico vero prohibite fuerũt fere duodecim ꝓsone. quas vide nota. extra de resti. spol. litteras. ⁊ de diuor. c. gaudem⁹. Demũ tus positiuum canonicũ prohibuit ꝓsanguineos ⁊ affines primi generis ꝓũgi in septimo gradu ⁊ citeriori. que prohibitio postea vsq; ad quartum gradã est restricta. extra eo. nõ debet. reuocatis etiã quibusdã aliis prohibitiõibus: vt patz. Reuocatio vero fuit ex causa que ibi ponitur. ⁊ extra de testi. ca. licet ex quadam. per qõ patet: q; prohibitio partim pcedit ex iure diuino: ⁊ partim ex positiuo. Unde in secundo gradu equalis littere collaterales ꝓtrahere possunt a iure diuino: sed nõ positiuo. Ratio ℨo prohibitiõis sumitur. xxxv. q. j. ℌ. ca. j. fuit enim propter charitatem ampliãdam. Nam si cõtraherem cum sorore idem est set pater ⁊ socer: mater ⁊ socrus. vir ⁊ frater ⁊c. Sed si alium habeo patrem. alium socerum: numerosius se charitas protẽderet. in qua vniuersi fideles et precipue studẽtes continue perseuerẽt per gratiam ei⁹ qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

¶ Explicit ingeniosa vtriusq; arboris declaratio: per Joannem Andreã iuris monarcham compilata.

inter ascẽdẽtes ⁊ descendẽtes est perpetua.

Cõsanguinei et affines ꝓhibẽtur cõiugi

ouisio

¶ Nunc queritur. Quot q; diuidit in. vij. partes In prima quarũ probat p. ij. ca. q; consanguinei debẽt cõputare parentelã ad cõiugendũ vel separandũ mrimoniũ ⁊ si defuerint parentela vicini antiquiores. Scõa ibi ecce. Tertia ibi. Hoc iuramentũ. Quarta ibi. Et hoc. Quinta ibi. Qui vo. Sexta ibi. Occasione. Septima ibi. Recipiuntur. Ja. de fantu.

a ¶ Nunc queritur. Hec q. vj. expedit. l. c. ca. j. et. ij. et eẽ q; ma. occu. pol. vide. et de fen. et re iudi. tenet. nam consanguinei plectuntur crimeis ea ratiõe qa melius põt scire suã ꝓsanguinitatem cũ chartis cũ testibus/ cũ recitatione maiorũ ⁊ aliis argumentis: hoc tñ qõ dr de cõsanguineis in testimoniis admittendis exsuditũ cũ de ꝓsanguinitate agitur nam si super alio agereꝰ nõ sunt admittendi: nisi cum eo temperamẽto qõ dixi. iij. q. v. in pri. et hoc ꝓbat extra de testi. sup eo. Itẽ lz soli cõsanguinei accusare possint mrimoniũ: tñ qui libet põt denunciare. vt extra de cogna. spirit. tua. ⁊ licet g denũciationez nõ agatur nisi ad penitẽtiã vt extra ℌ ac. sup his. tñ qz in hoc casu non possunt penitere: nisi separent: inde ad officio suo eos separabit. Argu. xxviij. q. iij. cicc.

¶ Consanguineos.

¶ Nullus. Nisi deficiente parentela. vt hic i fine.

¶ Quest. vj. ¶ Nunc queritꝰ quibus ascultantib⁹ vl̃e tificãtibus ꝓsanguineo rũ conũctio dirimẽda sit. ¶ De his ita scribit Fabianꝰ papa. ¶ Consanguinei tñ vel si ꝓgenies defecerit: antiqui ⁊ veraces ꝓpinquitatẽ in synodo computẽt.

¶ Consanguineos extraneoꝝb nullus accuseꝰ vel⁹ consanguinitatẽ in synodo cõputer: ſz ꝓpinq⁹ ad quorum noticiã⁸ ptinet. i. pater ⁊ mater: soror et frater: patruꝰ auũculus: amita matertera: et eorũ ꝓcreatio. Si aũt ꝓgenies tota defecerit⁹ ab antiquiorib⁹ ⁊ veraciorib⁹: quib⁹ eadẽ propinquitas nota sit⁹: eis canonice ꝓquirat/ ⁊ si iuẽta fuerit ꝓpinqtas separẽtur ¶ Celestini pape decretum ec clesie florẽtine missũ. Palea.

¶ Vdeꝝ nobis q; secũda quã cõtra ꝓhibitionẽ ecclie duxit nõ sit vxor etiam si primã nõ haberet desponsatã. nã qõ otra interdictũ ⁊ ordinẽ ecclie factũ est/ ratũ non haberi tam humane q̃ diuine legis ꝓclamat auctoritas qz ea quaz inordinate supduxit, ꝓhibitione renitente vxor nõ est: eam cogendus est recipere quã iurauit ⁊ desponsauit: ⁊ ex ea prolẽ genuit: vt in ramẽti religio non vilipenda tur: et fides adimplicẽ ꝓmissa seruetur: ples in cultu dei nu

b ¶ Extraneos. Arg. q; pegrini aduene alieni gene nõ recipiant in cã ꝓsanguinitatis. q; ꝓpiqui ceteris ꝓsonis ꝓferant ii vtr̃ dixerint qõ est verus vt extra qui matrimoniũ. b. accu. pol. videtur.

c ¶ Accuset. Improprie sm D. argu. C. de inoffi. testa. parentibus. vbi ponitur accusare ꝓ agere. Et nota q; causa matrimonialis non est criminalis. nec ciuilis etiam vbi de crimine agitur i foro ecclesiastico: sed mixta. extra. de procu. tue.

Matrimonialis cã ẽ mixta.

Accusator ⁊ testis idẽ esse nõ põt i cã matrimoniali.

e ¶ Vel cõsanguinitatem in ſy modo cõputet ⁊c. hoc referas ad testẽ. Et est arg. q; nõ põt idẽ accusator ee ⁊ testis i cã criminali qõ verũ est licet quidã consentiant dicẽtes hoc speciale, esse in matrimonio: vt idẽ sit accusator et testis sicut est speciale q; non iuretur in eo de calũnia. cũ sit questio spiritualis. extra de iuramẽ. calũ. litteras. ⁊ q; cõsanguinei admittũtur ⁊ q; non olim ibi obseruaꝭ ordo iudiciarꝰ. extra vt lit. nõ cõte. ad hoc deus. ⁊ q; valet testimoniũ de auditu. j. c. de parẽtela. et quia post publicationez attestationũ testes possunt induci. extra de testi. ſeries. ⁊ c. lz.

f ¶ Propinqui hic plerunt propinqui ⁊ in accusatione adulterii C. de adulẽ. l. ſz. et in interdicto de libero homine exhibendo. ff. de libe. ho. exhi. l. iij. ℌ. pe. et in accusatiõe de effusis ⁊ eiectis. ff. de effu. et eiec. ſi ꝓ ℌ. cũ autem.

Propinqui ꝓferuntur aliis in certis casibus.

g ¶ Noticiam Arg. q; nõ sit idoneus testis i hac causa qui non habuit noticiã consanguineoꝝ quos cõputat si suo tẽpore fuerint.

h ¶ Defecerit. Qz nõ sũt vel nescisse vel sũt infantes

i ¶ Nota sit. Ante motam questionem. extra de consangui. ⁊ affini. ex literis.

k ¶ Defuncte. Mortua enim erat vxor eius cum ꝓsanguinea postea accepisse di

cebatur vel affinem.

a ¶ Bone fame. Arg. q debēt esse bone fame testes in pbāda cōsanguinitate. vt extra de test. i fi. & extra. e. ti. licet. Sed dā si criminosus sern⁹ vel infamis contrax. nūqd pōt admitti ubi pōles silēs cōditionis? Videt q sic. ij. q. vij. si hereticē. C. de inof. test. i fine. Dico q nō. licet nec dico alios criminosos testes & criminosū admittēdos: nec ei hz ibi locū replicatio. extra de exptio. a nobis.

b ¶ Cū. i. accusatoribꝰ. testes ei nō pōnāt ante quā incipiat testimoniū. ar. C. de test. nullū est tū ar. hic p̄ h. q. ideo possū esse accusatores & testes in hmōi causis.

c ¶ Contrarexerint. Sz forte nō bono zelo diffamauerint matrimoniū. vt. C. de adul. quis in fi.

Cōsanguinitas nō pbāt p iuges nisi fama cōcurrat.

¶ Item. Cōfessi. si tñ eos sanguineos fama publica nūciet q sic. p vno teste. idem si vnus confitetur scōm Bz.

e ¶ Sicut est fama. nā sine fama nō sufficeret eorū confessio. vt extra ō eo q cog. consang. vro. sue super eo. licet. h. dicat sufficere si vterq; iuret se ꝓpria manu. xxxiij. q. j. reſſisti. Sz cōtra eū est extra de eo q cognouerit. sup eo. vbi dr q rumor zē. sed dici pōt q aliud est vbi se cōsanguineos dicāt vt hic. aliud vbi turpitudine allegāt vt ibi. q. nec tunc familiares testes admittūtur. vt extra ō testi. in litteris. vt facias vim in eo qđ dicit rumor zē. q. aliud est fama. Item si adest ꝓsumptio violēta cui fama sufficit. vt extra de testi. preterea.

f ¶ A limmib⁹. segregatos zē. Sz dic segregatos q ad sacra. sic q̄libet i mortali pctō existēs. i. q. j. facerdotes

g ¶ Infames. infamia canonica q̄ deleꝯ per penitentiam. vj. q. j. infames.

h ¶ Donec. Arg. q infamia per ꝓsam aboletur.

i ¶ Non ꝓhibeant. rōne iuuenilis etatis vel ipso iure si ignoranter ꝓiuncti sunt. argu. xxxiij. q. ij. interfectores. & c. in adolescentia. & xxxiij. q. j. §. i.

k ¶ Ecce quibus accusantibꝰ. §. pot colligi pōt ex ruplex est hūcis istis q̄tuor ponit gña sacramētoꝝ. Primo ponit sacrm accusatoris. in ꝓmo ca. de parētela. Secō ponit sacrm synodalium testiū. i. cpōs. Tertio testiū. i. de pa rētela illa. Quarto sacrm cōm d separant in. c. ab isto. Dicit tn quādā. §. deceptū fuisse q ꝓfectuālīē tralie que est vt accusator debeat iurare iuxta tenorē illi⁹. c. circa cās mē trimo nialēs

quaten⁹ palaz faciant vtrū se (sicut est fama⁹) recognoscant esse consanguineos. si negauerint: fidūciis relinquendi sunt: ita tamen vt si aliud in conscientia habeant se a limi nibus⁹ ecclesie: et corpore et sanguine domini: a fidelium communione nouerint segregatos atq; infames⁸ effectos donec⁹ ab incesti facinore desinant: si se iudicio episcoporum segregauerint/qui inue nes sunt talia matrimonia cō trahero non prohibeantur⁸.

¶ Ecce quibus accusantibus vel testificantibus consāguineorum connunctiones sunt dirimende. Cumsmodi vero iuramentum ab accusatore sit exigendum: ex romano or dine habeatur.

¶ Si autem hmōi.

¶ Iuramentum accusatoris.

Dē parentela illa quaz dicūt esse inter istum & istam cl⁹ cōiugem: quicqd inde scis aut audisti[m] a tuis vicinis: aut a tuis ꝓpinquis an tiquioribꝰ: tu per nullū ingenium nec ꝓpter timorem nec ꝓpter amorem: nec ꝓpter

dicitur q de scientia debēt iurare. nā illud p hoc intelligo. In illo autē. c. ab isto. ponit sacramentū eoꝝ qui separant ꝓpter consanguinitatem.

l ¶ Ab accusatore hoc ſtim ē ſm ſſdā: imo a testibꝰ.

Dē parentela. ¶ Audisti. ante morā questionē extra de ꝓsan. & affi. ex iris. iō aūt hic admittit testimoniū de auditu? q̄ difficile est q̄ aliqs sciat quousq; ꝓsanguinitas ꝓcedit. ff. ō gra. cog. nō facile. circa ꝓn. hz hoc sic correctū p illō extra de test. hz. & nō. ſm q̄ §. induxit hoc. c. habes q̄ accusator dz iurare de veritate dicēda hz nō de calūnia. & est ar. ad idē extra de desponsa. ipu. & relationes. admittit aūt testimoniū de auditu tñ vbi agit ō ꝓsanguinitate: aliās p auditū non ꝓbare tur matrimoniū: immo putarē clandestinum.

m ¶ Aut audisti. Ar. testimoniū de auditu esse recipiendum. vt. iij. q. ij. §. de his. xxij. q. ij. ꝓper. & c. hoc xxxiij. q. j. non satis. hodie non. vt extra. ō test. licet.

n ¶ Reꝑere. sīe ex de testi. si q̄ testiū & hic ē intellect⁹.

b ¶ Quadecunq; dū tñ ante testiū publicationē. extra de testi. fraternitatis. & c. series. Uel dic q̄ iudex ex officio suo etiā post apertas attestationes potest requirere a testibus. extra de consan. & affi. c. j.

c ¶ Illud sacramētū. ſm intellectū. g. hoc iuramētū est testis: premissuz accusatoris: sed melius est vt ꝓmo exptimatur forma sub q̄ iurant sequentes. h.

d ¶ Non est separationis. i. nō fit separatio ad istud inter eosdē nīmonii accusat. nisi iteruz ꝓfitetur sacramētū sequētis. c. qđ agit colligit. extra ō testi. cog. ꝓcterea.

e ¶ Episcop⁹. ¶ Allocutionem. i. predicationem. g. q. j. placuit.

f ¶ Pignoribꝰ. Zd est reliquijs q̄bus obligāt sicut ꝓ pignora.

g ¶ Immodo. Arg. q sine accusatore Z aliquem inducē testes pōt epūs et ꝓnūciare: q̄ idē posset esse iudex & accusator sīle. vj. q. ij. si quis tū. xj. q. iij. precipue. et. ō. c. q. c. j. & ij. q. v. pbr. si. & iiij. qō. iij. ca. j. et ij. cōtra.

h ¶ Postmodū. Arg. q in causa cōsanguinitatis testimonium pōt ferre quis de his q̄ recēter didicit. Ar. Z. ō. e. l. c. tribus. et arg. eē de cōsan. & affini. ex iris. sed hic postmodū nō intelligitur post motā questionē qđ ibi. phibetur: sed postmodū. i. decetero & sic p equipuocationē solue ad hoc. ꝓ q. q. autem.

i ¶ Synodalem. immo quelibet causa est synodalis iudicialis. vt extra de iudi. nouit.

k ¶ Illud Scilicet de parentela.

Dē parētela illa. ¶ Uerso. g nulli erat credendū. vt. iij. q. ij. ille qui falso. Uel loquit hic de diuersitate testiū q̄ discordāt. teneri ei testes ex vtroq; latere. pbare ꝓsanguinitatē extra de ꝓsangui. & affi. ex iris. & singulos grad⁹ clare distiguere & ꝓpriis noib⁹ noiare ꝓsonas oēs vel sufficiēter circūlocutione & de bēt vidisse q ꝓsone cōstitute in vno ꝓdictoz graduū se p cōsanguineis ha buerūt. vt extra ō testi. hz & certe testes q debēt ꝓbare cōsanguinitatē dnt incipe a ꝓcipio & sic desēdere vsq; ad ꝓsonas illas. de q̄bꝰ queritꝝ. si icipiūt a duob⁹ ffib⁹. et bñ. qđ illos fuisse fres: hz de ꝓceꝝ nichil pbāt nec inde aliquid sciūt. et alios descendentes pbāt gradus: nūquid hoc sufficit? dico q̄ sic: q̄ de stipite nō inuenimus cautū: hz tñ de laterib⁹. vt extra ō testi. series. ꝓpter fres canon quicq; ponit pro stipite. & c. q. v. c. j.

m ¶ Postmodū. ponamus q̄ ꝓ petrus & berta q̄ sūt frat & sorores ihū mōnii. q̄duo testes bñ probāt petrū esse filiū iohānis. sed de berta nichil sciunt. Itē alij duo ꝓbant bertā esse filiā iohānis. hz de petro nichil sciūt separabīt ne tale mīmoniū? dicūt oēs q̄ non q̄ nec isti duo. pbāt cōsanguinitatē nec illi duo. nā aliud pbāt illi & aliud illi. hz q̄ hoc dicūt ceci sūt q̄ si. pbant in aliquē ee filiū alteri⁹: illū eē patrē ist⁹. pbant: hz in casu isto pbant tū est iudici q̄ Iohannes est pater berte. ergo constat iudici q̄ idē est pater vtriusq; ergo cōsanguinitas est. pbata & forte ꝓ mi melius dicunt.

n ¶ Quia credāt. sufficit q̄ iurent de credulitate nec est contra extra de testi. quotiens. illud eīn intellige q̄ hoc & ita prestant illi duo sacramenta.

o ¶ Uel contrarietas. hic rñdet q̄stioni facte. Johan.

Testes ō mīmonii deponē tes qđ tenent facere.

iiij. ps

iij. ps.

Universidad de Deusto
Biblioteca

v.ps.

A Isto die.
a ¶ Sub vno.i.loco suspecto. nā qui male agit ē. xvij. q. ij. pticosam.
b ¶ Licentia. Cum sit sener. si eēm esset inuenis de ure cōi posset bere. Fm quosdā. vt not. xxiij. qōne. ij. in adolescentia.
c ¶ Deus adinuet. sed clerici cū separāt a concubina sua nō dz in rare: vt extra de cohab. clerī. z mulie. clericos.
D ¶ Ulterius. d ¶ Abscere. propria aucte qō nō licet. xxiij. q. ij. c. i. z. ij.
e ¶ Consilium. hoc olim. vel exandi distributue. de hoc nota. xxiij. q. ij. c. j.

vj. ps.

A Isto die.
f ¶ Dimisera aucte ppria vel p ecclesiam si fiunt precepta.
g ¶ Quod autē vni⁹. hec. q. incidenter ponit.
h ¶ Omne verbū. 3. ij. q. iiij. ℸ. j. z. c. placuit.
k ¶ Stabit. nisi in casu. de ꝓse. di stin. iiij. placuit. z xxxvj. disti. tāta z. viij. q. iij. talia.
Q Uod autem. si parētes nesciūt impedimentū non est dubiuz quin filij sint legitimi. vt ex ō fi. sint legitimi. cū iné. si aūt vn⁹ sciuit z alter nescit: dicūt q. dam q ℸtum ad scientē non sunt legitimi: ℸ ℸtus ad ignorātē sunt arg. xxxij. qō. ij. solet quer. ex. c. foi. ma. si igitur. sed licet. h. ex. z. ita dixerit: tamē reprobatur cons

Filij ex incesto illicito nati nō possūt esse legitimi.

vij. ps

quo sdā dirimuntur: nulla ratione ratum habetur. Cū esset domin⁹ dixit. Omne b verbū stabit i ore duoꝝ vel trium testium. Item cum in hierdensi concilio dicat omnis cōtrouersia q̄ de ecclasticis rebus fit: fm diuinā legem sub duobus vel trib⁹ testibus terminet: dño dicente. In vnus stet cōtra alū: sed in ore duorum vel triū testū stet omne verbū. Itē cū alibi dicatur. Nullius psone ℸtūlibet exercitate testimonio aliquid creditur: euidētissime apparet vnius assertione coniugia nō esse dirimenda.

Deut. xvij. b Mat. xviij. b.

Deut. xix. d.

¶ Questio. vij.

Quod autez a queritur: si illi qui de incestuosis nascūtur filij reputentur.
Augustin⁹ in lib. questionū sup leuiti. c. lxxvij. determiat ita dicēs.
¶ Non appellantur filij: qui de incestuosis nascuntur.
Quid est¹ quicunq; dormierit cū cognata sua sine filijs m mouet: cuz filij ex huiusmodi coniunctionib⁹ et ante nati sunt z hodie nascantur: an hoc intelligendū est lege dei constitutū: vt quicūq; ex eis nati fuerint nō reputētur filij z nullo parentibus in re succedant.

¶ Questio. viij.

Ehis n vero q̄ ignoranter pjuncti sunt i quo gradu consanguinitatis vel affinitatis ex dispēsatione ecclie relinquant. Negotius in registro diffinit dicens.
¶ Nō separent qui infra. vij. gñationē ignoranter copulāt.

Filius nō est ꝑ bonus nō est.

Dispē sationes ca nōnica inducit ꝓpter bna.

distinctio eē. e. ex tenore. q. inconuenientes esset q̄ alios esset prius legitim⁹. et ꝑm illegitimus sicut nēo pōt eē parti liber z ꝑti seru⁹. ff. ō lib. can. duobus. sed si ambo parentes sciunt impedimentū tales filij nō sunt legitimi licet eccle sia habuit illud pro matrimonio vt extra de clandesti. despon. cū inhibitio.
¶ Quod est. Dubitando dicit et tū solut. z interrogādo respōdit sic. xxij. q. ij. q. j. ar. ni.
¶ Sine filijs. scilz legitimis di cūtur eēm nō esse filū q̄ nō sunt bo. m. xij. q. ij. non licear. arg. xxij. q. iiij. dicet. er. xl. distin. multi. q̄ verbo ꝓhalt tātū legitimū ꝑtinēt. eē de iureur. ℸtra nullis. ff. de ope. lib. si libertus.
n ¶ Ehis vero. hic de pingitur octaua questio qua q̄rit quo gradu possit dispensari cū consanguineis vel affinib⁹. z quidē in tertio et papa solus: sed in ꝑmo z secūdo nō ꝑt. vt dicunt: q. in leuitico ꝓhibit⁹ fuit vterq; ꝑsanguinitate z affinitate z sed hoc falsuz est. vt extra de diuo. gaudemus. vt nota. xxx. qō. iij. pitatium. et sunt tria que inducunt hanc dispensationē proles et tempus. ℸ. eo. cap. j. ff. de ritu nup. qui in pūncta. et reformatio pacis. vt extra de despos. impube. accessit. in parte decisa. z hec est indirecta dispensatio. In hoc enim casu tantum videtur dispensare q̄ post spacium longum non admittunt accusatore nisi accusatus ipsum spōte admittat. vt extra qui, matrimo. accu. pos. per tuas.

D Egradib⁹ vero.
s ¶ Multa. argu. rationē diuturnitatis posse nari q̄ alio fieri non debet. ℸ. di. stin. iiij. denicz. z xcv. distin. ecce. j. q. j. cito. ℸ. xxiij. q. j. scisma. ꝑtra.
b ¶ Gradibus. Nota illorū susceptionē z annorum longa curricula dispensationem inducere ne matrimoniuz ꝛeparetur. hodie autez longitudo tēporis nō excusat. vt extra de cōsanguin. et affi. nō debet. Jo.
c ¶ Aut forte ideo dubitādo dicit. quia in quito gradu nō est dispensandum nisi ex magna causa dicūt autem quidam q̄ dñs papa in hoc casu habet generalē formaz omnibus prelatis: q̄ vbi inueniunt aliquos in tali gradu: et illa tria precedūt nō separent eos nec de causa cognoscant: sic.
d ¶ Ore ad os. Et ita permittit in suspēso.
d ¶ Que ad os. Sed si quis recēter ꝛeraty ℸ ꝛeret cū alia q̄ tūc separētur: et hoc est quod dicit infra quinq; coronā.
e ¶ Indulgentia. sed obstacio tibi. aut papa dispensauit aut nō. Si dispensauit: ergo statim fuit matrimonium. quare ergo dicit non separentur donec nobis loquantur si non dispensauit quomodo ergo permisit eos esse in incestu: item

Dē gradibus vero cognationū qui infra. vij. generatiōnez in matrimonio sunt inuēti. si nesciēter fecerint: z multa⁸ curricula annorum sunt reuoluta: ita vt filios⁹ habeāt in. vj. qui inuēti sunt/aut fortasse⁶ in. v. huiusmodi non separentur: donec nos ad hos dño permittente oze⁸ ad os loquamur: hoc autem dico scōm indulgentiaz⁶ nō fm imperiū. q̄ vero de his duobus gradib⁹ nouas contractisse nuptias videntur. id est infra annū coronā⁵ modis omnibus separenť. de cetero vero generalia p omnē puinciam statuta percurrentia taliter firmēť vt nullus audeat deinceps tale scelus perpetrare. z qui fecerint sine retractationis misericordia acri⁹ puniti vltionibus separentur. Hi vero q̄ ꝑpinquas sanguinis vroris sue in matrimonio sibi sociauerunt. sicut tamdudum vobis scripsimus: qui in eodē gradu inuēti sunt sepaꝛētur: aut suspēdatur eorū cā vsq; dum nos insimul dño assistante conueniamus.

Idem. De his qui mortua vroꝛe secūdas cōtrahere nuptias voluerint iuste z honeste z rationabiliť ꝑsperimus ab eorū cōsanguineis vsq; ad quartum⁸ gradū genealogie abstineri. hoc nos scōm indulgentiam sancte matris ecclesie mitius prelibauim⁹h. Ceterū iurta secularū legū censuraz dignis coertionib⁹ grauibusq; disciplineinuentionibus hec omnia mala et illicita modis omnibus refutanda sunt: z in futuro deinceps tēpoze cuncta quiescant.

Item Felici Messane ciuitatis episcopo.
¶ In quarto gradu q̄ cōiuncti inuenti fuerint: separenť.
Hec salubriter ꝓcauenda sanctimus: ne ꝓ fidelū ꝓpinquā sanguinis sui vsq; quo affinitatis⁵ lineamēta generis successione cognoscūtur matrimonio⁵ sibi desideret copulare: sed sicut a maioribus nostris diffinituz est: ita modis omnibus obseruet quoniaz vsq; ad septenarium numerū parentele nulli vnq; copulā contrahere licentiam damus: his videlicet qui ex patre et matre cōsanguinitatis descendunt parentela: qui etiam et quem quarto vel in quinto gradu cōiunct⁹ inuenti fuerint separent: quoniam scriptū est. Omnis homo ad proximā sanguinis sui nō accedat: vt reuelet turpitudinē eius. Et iterū Anima q̄ fecerit quippiaz ex istis peribit de medio ppli sui. Sane quibus coniunctio interdicit illicita/habebunt ineundi coniugij melioris libertatē. Vsi in eodem crimine vsq; ad mortem alterius eorum cōtumaciter perseuerauerint.

Unde in aurelianen. conci.
¶ Non ducant vroꝛem/qui vsq; ad mortē alterius in incestu perseuerauerint.
Incestuosi⁵ dum in ipso detestando atq; nefando scelere manent⁶: nō inter fideles christianos: sed inter

Cā pendēte super matrimonio nō ē denegandū debitum.

Wanci piuz dō nouum interdum. ℸ. quo q̄ ꝑtientes. similiter vi nū. ff. de vi. tri. et oleo. Lic. vetus.

Leui. xviij.

g ¶ Ad quartum. si intelligas hoc de secūdo genere affinitatis tunc nulla est ibi dispēsatio. nec illud quod sequit hoc non spectat ad illud genꝰ affinitatis: sed ad primum.
h ¶ Prelibauimus. id est olim concessimus qui busdam.
i ¶ Ec salu.
k ¶ Affinitatis. consanguinitatis signa vel vestigia.
k ¶ Mōnōio. id est vsq; ad vij gradum.
Incestuosi. primā pte huius ca. intellige de excussione sacramentorū secundam aut de anathemate: et tunc dicit non sumāt cibū spūalē

be hoc dictū est. ℸ. e. q. iij. de incestis. xij. q. ij. indigne.
in ¶ Manent. post admonitionem.

a ¶ Dat catheçuminos. xl. q. iij. ad mensam. ℨ so. ex positio ulla q̄ sequit. i. cū xp̄ianis cē non refert ad totū id quod p̄mittit. sed ad aliā p̄tē inter xp̄ianos non habent. vel nō de oibus gentib⁹ hoc intelligendū est: sed de gentibus catheçuminis.

b ¶ Sed soli. christianis.

c ¶ Maneat. ād iurio hoc casu. no. p. rem. q. ij. de pen. ⁊ rem. c. de pen. ⁊ rem.

Mar. xviij. c.

d ¶ Ide quer. Hec q. diuidit i duas partes. In quarū p̄ma ꝓbat q̄ fidei tia retractari nō pōt: ⁊ hoc probat per duos cationes. S. ō. ibi. Quod autē. Johan. de fan.

e ¶ Vñ queritur hic. scrit si sponsa q̄ lata est ꝓ matrimonio vel cōtra illud postea possit retractari. et dicendū q̄ sic: q̄ tal⁹ sponsa nullo cursu tpis trāsit i rē iudicatā vt ei de sen. ⁊ re iudi. ⁊ fan guinei. ⁊ c. lator. Quidā volebant distinguere ⁊ dicē q̄ si sponsa infirmonia sunt ꝑcta nō pōt retractari sponsa. ſz si nō sunt cōtracta: possunt retractari: ꝓ illō q̄ est ex de testi. licut. xxxiij. q. j. ſi per sortiarias: ſz id q̄ illa decreuit: dr referendū est ad facilitatem. i. nō tā ō facile retractat sponsa q̄ secūda matrimonia contracta sunt. et illō quod dico in matrimonio dico in oibus vbi periculuz aliquod verti: vt in baptismo ⁊ ordine. Illud tñ posset dubitari verum sponsa matrimonij ipso iure retractet an per in integrū restitutionē: ⁊ videt q̄ per in integrū restitutionē. vt extra de in integrū resti. ex litis. ecōtra. videt q̄ ipso iure. q. ibi sponsa nō transit in rē iudicatā vt dicti. Sed licet magister specialiter ꝓposuerit questionē de matrimonio: tñ generaliter ꝑ quēlibet sentētia posse retractari. Notandum ergo q̄ variis modis retractat sentētia. q̄nq̄ retractat si est lata per surreptionē. vt. j. e. veniam. ⁊ extra de offi. vica. tua. ⁊ extra de sen. ⁊ re iudi. cū olim. Item si est lata ꝓ falsos testes vel ꝓ falsa instrumenta. vt extra de ꝓb at. licet. ⁊. C. de fal. querelā. Itē si est lata ꝓ falsas allegatiōes. ff. ō iudi. si prætor. Item si intervenit falsus ꝓcurator. vt extra de ꝓcu. in fi. ff. de iudi. ℨ. Itē si est lata a iudice nō suo. vt extra de iudi. as si clericus. C. si a non compe. iudi. per totum. Itē per in integrū restitutionez. vt extra de in integrū resti. requisiti. Itē p appellationē et supplicationē. vt. C. de preci. impa. offe. autem. q̄ supplicatio. Itē restractatur si est lata ab excōicato. vt extra de sen. et re iudi. ad ꝓbandū. Itē retractat per implorationē tricis auxilij. vt si contra seruū fuerit lata sniā ille appellare nō potest: ſz permittit ei implorare tricte auxiliū. vt. ff. de appell. seruū. Item si fuerit lata cōtra ius scriptum. vt. ij. q. vj. ℨ. est autē quando. Itez ꝓpter corruptionem iudicis. vt. ij. q. vj. ℨ. venales. Sūt autem tres modi retractādi sentētias. quādoq̄ retractat sententia. i. nulla ostenditur esse. s. cuz est lata a iudice non suo ij. q. j. in primis. vel cū p falsū procuratorē lata est. quandoq̄ retractatur iudicis officio. id est per beneficiū restitutionis in integrū tunc tñ vsq̄ ad quadriennū pōt agi. C. de tēpo. in integ. resti. l. vl. si aut ure actiōis. ſ. actionis i factuz: tūc vsq̄ ad. xxx. annos audiet. C. ō ꝑscip. xxx. ānoz. licut.

e ¶ Omnibus modis ¶ Rationabiliter. etiam impetrati rescripto. C. de transactio. causas. imo a limine iudicio expellent qui volunt retractare sniaz a quib⁹ non est appellatū. vt. C. sen. rescin. nō pos. vlti. C. vt lit. pen. l. fi. nisi ꝓpter publicam vtilitatem. vt. ff. de decre. ab ord. fa. q̄ semel. vel nisi restituendo. ff. de mino. in cause. ℨ. vlti.

f ¶ Oc. ¶ Omittimus. ſl. xxiij. q. iij. est inserta. l. fi.

Error a multis corrigi potest.

Sniaz ꝓ positi corrigi.

¶ Adde an ⁊ q̄n ꝓz iudici recipere re stitutē volēti corrigere di ctū suū tota. Bar. in l. si pos sulante rit. ℨ. j. ff. de nou. et l. repe. ij. ff. de ꝓtio.

a ¶ Errore. ℨ Nota q̄ partib⁹ ⁊ aduocatis ꝓz corrigere errore suū q̄cūq̄z ante sniam. vt extra de cen. olim. circa medium. C de iur. ⁊ fac. igno. error testib⁹ incōtinenti licet corrigere. vt extra de testi. co. preterea. ℨ Itē dns pōt incōtinēti errore ꝓcuratoris corrigere. vt extra de offi. iudi. dele. cū olim. in fi. nisi errauerit in petendis iudicibus ſpecz. vt extra de cau. pos. ⁊ ꝓ. cum olim. ō hoc. xxxij. q. j. sup. ⁊ c. apud miserico. dē. Itē iudex pōt errore suuz corrigere interlocutoria sentētia. vt. ff. de re iudic. q̄ iussit sed diffinitiua sentētia nulluz potest corrigere. siue sit ordinarius: siue delegat⁹ siue in criminalib⁹ causis. vt extra de offic. deleg. in litteris. C. quomodo ⁊ q̄n iudex. ſi vt ꝓpositis. ff. de ꝓcu. in fratres. nisi sit lata extra ordinē iuris tunc potest retractari ab ordinario tñ vt. C. de ac. l. iij. et iiij. et etiā a delegato. vt extra de accu. qualiter ⁊ q̄n. Sed licet corrigere nō possit sentētias: tñ potest eā moderari. vt. ff. de offi. ꝓcōs. illicitas. ℨ. vlti. similiter si decept⁹ fuit sentētiam ꝓpter denegare executionem iudicati. vt. ff. de iudic. si pretor. in fin. Itē vba sentētie potest mutare: duz tñ sensus tdez remanea. vt. ff. de re iudi. actoꝝ. Itē suppliere potest eadem die de fructibus. ff. de re iudic. paulus. Item interpretari potest sententiā suam si est preses vel ꝓcurator cesaris. vt. ff. de appel. l. ab executore.

Sniaz ꝓ nō mo derari. ij. ꝓs.

Res iudicata ꝓ iudicari nō ꝓtin dicat.

b ¶ Triennium. maxime. arg. xxxiij. q. v. q̄ deo.

c ¶ Reparāda. no. rē iudicatā nō ꝓiudicare veritati in cā ſpūali. ſz videt ℨ extra de testi sicut q̄ ibi dicit q̄ nō videt supesse aliqd remediū nisi q̄ testi imponatur pnia de ꝑiurio. sed ibi supple. ſ. de fa. all. vel ibi respicit factum. nō ius. ſi. notat extra de arbi. peruenit.

¶ Qd aut. ¶ Hec est seda pars qō. In qua ꝓbat q̄ sniaz retractat ⁊ hoc ꝓbat p. v. c. Johan. de fan.

¶ Quod q̄s. hoc. c. loquit de illicita alienatione rerū eccle. vt extra de re. ꝑmu. c. ij. sec⁹ si essi deliqt sententiando diffinitiue. C. sniam rescin. nō pos. l. j. ff. de iudi. l. iudex. Argu. ℨ facit. ꝓprīū aliquē posse venire. arg. xiij. q. j. certe ego sum. ⁊ extra de elec. nosti.

¶ Courigendū est qs illicite admittitur aut a predecessoribus admissum inuenit.

Quod quis⁹ cōmisit illicite⁹ aut a predecessoribus⁹ suis inuenerit admissum (si proprium periculum vult vitare) damnabit. Nos enim in nullo volumus seueritatē vltionis exercere: ſz q̄ in causis dei vel contumacia vel aliquo excessu deliqrit: aut ipse que perperā facit abolere noluerit: in se quicqd in alio non resecauerit inuenier: quod vt deinceps possit renasci⁹ custodiri: si placet oēs sententias: subscriptiōesq̄ ꝓprias cōmodate: vt synodali iudicio aditus claudatur illicitus⁶.

Item Grego.

¶ Sedm̄ fuit cōsuetudinis te nore apl̄ca vsket mutari sniaz

A Postolice sedis sniaz tāta semp̄ ꝓsilij moderatione cōcipit: rāta patiētia ⁊ maturitate decoquit⁸: rantaq̄z deliberationis grauitate ꝓferr: vt nec immutari necessariū ducat: nisi forte sic ꝓlata sit: vt retractari ꝓssit vel immutari: si ꝑm tenorem ꝓmisse cōditionis⁹ existat.

Item Innocen. papa.

¶ A predecessoribus dānatoꝝ aliorum supplicatiōibus in ꝓstinum statum apostolica refoumat ecclesia.

Formicariam abitrās an cuz illa here possit.

e ¶ Illicite. sic ly. di. pētēres. argu. ℨ. cē de cleri. cōiuga. diuersis. zet de fi. ꝓpoy. venies. et arg ff de reb⁹ eo. qui. sub tu. vel cu. l. ℨ huius et extra de cōcef. preben. cū sup.

f ¶ Illicu⁹. No. argu ad qstionē dūcale. iurauit q̄ nūq̄z accedere ad formicariā. me am post volo cū ea cō trahere? nūquid possum. arg. hic q̄ sic. et. xxxj. q. j. relatū. ⁊ c. illud. ⁊ arg. ℨ extra de causa pos. c. iij. et ff. de excep. rei iudi. l. ⁊ an eadem. ℨ actiones.

A Postolice sedis sniaz.

g ¶ Decoquit. Hic ꝓtrō q̄ in rescriptꝫ apl̄cis nichil dz vicij reperiri. nec aliqd reprehēsibile. vt extra de rescrip. cū adeo vnde vitiosa dicētur rescripta si sit in eis falsum latuū vt extra de rescrip. ad audiētiā ſz in testamētis ⁊ ꝓuie gijs sec⁹ est. C. de test. errore. et. ff. de manu. testa. q̄ habebat. non est ꝑsimile q̄ cū ille ire in tot manib⁹ decoquātur q̄ ibi sit aliquid reprehensibile.

Reserispraspotholicanichilrepꝫēsbile ꝓt neant.

h ¶ Retractari ꝓssit. videtur ergo q̄ sententia principis ꝓssit retractari si esset iniuste lata. et sic est contra. C. de ap. ne causas. vbi dicitur q̄ si sententia principis sine cause cognitione fuerit lata q̄ non potest retractari. ab alto nā etiā error principis facit ius inter ptes. vt. ff. de sup. le. l. iij in fi. sed hic loquitur de ea re tractatione que fit ꝓ in integrū restitutionē. extra. de in integ. resti. cum ex litteris.

Sniaz punctaꝓs an ꝓssit retractari.

i ¶ Conditionis. si cōcessum erat ad tempus. ℨ. eadem questione. iij. quod scripsi. vel illius si preces veritate mutantur. sniaz autem non est sub conditione ferēda. ij. q. vj. ibidem. vnde hoc nō intelligit de ea: tenet

Universidad de Deusto Biblioteca

Electio liberi q̃ credebat̃ pr̃ aḃ debeat̃ ordinari.

Obtenta p̃ surrep̃cionẽ aḃe ad̃uersario retractant.

Ter. est i fi. i.l. ispiciendo. ff. ō pe. ⁊ i.l. arrian⁹, ff. ō ac. ⁊ obli.

Precepta pro digno ꝑsonā nō idigunt.

Ordinem si feratur extra de sentẽ. excō. a nobis ꝛc.

a Maximū fortunū. forte binominis erat ille fortin⁹. vel aliꝰ venit ad fortinū nūc ꝙ̄ ad maximū q̃dā thema: qꝫ ꝑces q̃stiões ex eo surgūt.

b Per rumorẽ. Arg. ad q̃stionẽ illam q̃d ſi aliquis

pter falsum rumorẽ est electus q̃ credebaꝫ obitus p̃ostea cessaꝫ eius electio sicut ex falsa institutione. vt. ff. de her. instit. ſi pater. sed tegata nō cessant ratione falsi rumoris. vt. ff. de here. instit. i. vlti.

Item hoc scias q̃ ea que per surrep̃cionẽ obtinentur etiã absente aduersario retractantur. vt extra de sen. et re iudi. cuz olim. nec aliquid valet q̃d p̃ tras surrepticias actũ est. vt extra de offi. vica. tua. imo et libertas q̃ nō retractaꝫ licet propter inuisitaz cãm data sit. vt isti. q. ex cau. ma.

Eadem. ver. semel. ſi nulla est ſi per surrep̃cionem data fuerit. vt. ff. de fideico. li. cũ vero. ℌ. subsequentũ. et inde q̃ ats nō pōt reuocare sniam diffinitiuã: licet minꝰ iam in hoc casu ipsemet eam reuocat. ff. de iudi. ſi pactor.

c Ut depreca mini. Arg. q̃ nō sit symonia p̃ces p̃ digna p̃sona porrigere: ⁊ p̃mio digno deposito restituendo

licite possint p̃ces offerri. arg. j. q. j. filium. ⁊ distin. l. clerico. ⁊ distin. lxij. ſi seruus.

d Compotem. i. officij potestatem habentem.

e Nolite. arg. q̃ papa approbat ꝛc. vt. ℨ. xxiij. q. j. hec est fides. ℨ. xvij. q. iiij. ℌ. q. aũt. ⁊ xxij. di. ſi summus.

f Audito. Arg. opti. ad inuãdos reos criminis. ℨ. distinc. xly. licet similia. C. de aduo. di. iudicum. l. resti tuende. ⁊ ff. de alb. scri. i. vlti.

Mia ē rigoꝛi p̃ ferēda.

g Si faciendũ. Arg. q̃ pot⁹ de mia ℨ de rigore iustitie delinquentes debem⁹ corrigere et q̃ priores debẽt esse puniri in absolutione q̃ in cõdemnando. vt. ℨ. distin. xly. licet plerisq. ℨ. di. i. ponderet. et. ℨ. xxiij. q. iiij. duo.

a Maximū fortunū. forte binominis erat ille fortin⁹. vel aliꝰ venit ad fortinū nūc ꝙ̄ ad maximū q̃dā thema: qꝫ ꝑces q̃stiões ex eo surgūt.

b Per rumorẽ. Arg. ad q̃stionẽ illam q̃d ſi aliquis

pter falsum rumorẽ est electus q̃ credebaꝫ obitus p̃ostea cessaꝫ eius electio sicut ex falsa institutione. vt. ff. de her. instit. ſi pater. sed tegata nō cessant ratione falsi rumoris. vt. ff. de here. instit. i. vlti.

Item hoc scias q̃ ea que per surrep̃cionẽ obtinentur etiã absente aduersario retractantur. vt extra de sen. et re iudi. cuz olim. nec aliquid valet q̃d p̃ tras surrepticias actũ est. vt extra de offi. vica. tua. imo et libertas q̃ nō retractaꝫ licet propter inuisitaz cãm data sit. vt isti. q. ex cau. ma.

Eadem. ver. semel. ſi nulla est ſi per surrep̃cionem data fuerit. vt. ff. de fideico. li. cũ vero. ℌ. subsequentũ. et inde q̃ ats nō pōt reuocare sniam diffinitiuã: licet minꝰ iam in hoc casu ipsemet eam reuocat. ff. de iudi. ſi pactor.

c Ut depreca mini. Arg. q̃ nō sit symonia p̃ces p̃ digna p̃sona porrigere: ⁊ p̃mio digno deposito restituendo

licite possint p̃ces offerri. arg. j. q. j. filium. ⁊ distin. l. clerico. ⁊ distin. lxij. ſi seruus.

d Compotem. i. officij potestatem habentem.

e Nolite. arg. q̃ papa approbat ꝛc. vt. ℨ. xxiij. q. j. hec est fides. ℨ. xvij. q. iiij. ℌ. q. aũt. ⁊ xxij. di. ſi summus.

f Audito. Arg. opti. ad inuãdos reos criminis. ℨ. distinc. xly. licet similia. C. de aduo. di. iudicum. l. resti tuende. ⁊ ff. de alb. scri. i. vlti.

Mia ē rigoꝛi p̃ ferēda.

g Si faciendũ. Arg. q̃ pot⁹ de mia ℨ de rigore iustitie delinquentes debem⁹ corrigere et q̃ priores debẽt esse puniri in absolutione q̃ in cõdemnando. vt. ℨ. distin. xly. licet plerisq. ℨ. di. i. ponderet. et. ℨ. xxiij. q. iiij. duo.

Uniam nūc ad maximū fortunū quasi ad quoddã thema: et (q̃d michi antiquꝰ est ac difficillimū) ma lorum meorū reuoluã finem. Fuerat q̃z de illo quoquo pacto (vt ipi etiã cõmemin̄istis) aliq̃d vtiꝫ grauius ꝓstituẽdum. verũ q̃m id q̃d ꝓ rumorẽ fal suꝫ (vt asserit) surreptũ huic sedi ⁊ electũ ꝓ insidias demõstraꝫ: q̃ res ad salutẽ rediit/ uenit tñ vobis hinc admittẽtibus post condẽnatione more apl̃ico surroganduꝫ. ⁊ tantisq; vris assertionib⁹ vobisq; tam bonis: tã charis nõ dare consensuꝫ oib⁹ duris reb⁹ durius arbitramur: p vr̃a ergo approbatiõe ffes kãm et sniam ac postulatione eꝑm fortinuꝫ habeore. licitũ est. effm ita constituere vt deꝑcauim⁹ᶜ. ⁊ nostrã in meli⁹ cõuersam sniam laboze vel testimonio vr̃o cõꝑtẽ⁹ vobis suscipite. Fusta chũ vo a me sepissime cõprobatũ nolite⁶ expectare vt diu consj gradu expoliet̃ur. sollicitos esse vos ꝓ salute libẽter audio⁷: cõtra etiã si faciẽdũ⁸ est libenter nõ admitto. Cui manũ porrigitis vobiscũ porrigo: cui porrigo: mecũ porrigite. Item Nicolaus papa.

¶ Sententiam romane sedis in melius cõmutare licet.

Sententiã romane sedis nõ negam⁹ posse in melius mutari: cũ aut surreptũ aliq̃d fuerit: aut ipsa ꝓ cõsideratione etatũ vel teꝑoꝝ⁹ seu grauiũ necessitatũ dispensatiõe quedã oduuiare decreuerit: qm̃ egregiũ paulu⁹ apl̃us dispensatorie legim⁹ᵉ qdam fecisse q̃ postea reprobasse legit: qđ tñ obstãdũ est qñ illa romana videlz ecclia diuersissima consideratione hoc fieri delegerit: nõ qñ ipsa q̃ bñ fuit diffinita retractare voluerit.

Anno. eꝑis per macedoniã cõstitutũ. ¶ Quinsq; iudicum apostolice sedis auctoritas retractare valet.

Quare nõ oportet videri plurimus meritis vris cuiusq; retractare iudicium: qꝫ veritas[m] sepius[n] exagitata magis splẽdescit in lucẽ[o]: ⁊ pernicies[p] reuocata in iudicii grauius[q] ⁊ sine pnia[r] cõdẽnatur. nam fructus diuin⁹ est iusticiam sepius recẽseri.

Item ex lib. pontificali.

¶ Si predecessoribus depositi a successoribus restituant. Dalea.

Gregorius. iiij. Theodosium quẽ eugeni⁹ anteceſſor et⁹ pbr̃j honore priuauerat: ecclesie seguine ꝓfecta ut eꝑm. Continuo dum esset

Timoth⁹ fit archiepc⁹ constantinop.

Papa bñ diffinitũ retractare nõ pōt.

Dat. xvij. c. Sen. ij. d.

Testes sepius pnt interrogari.

pbr̃ depositus fuit: et postea in antiochia patriarcha fuit. Missenum eꝑm a felice papa dãnatũ Sclasti⁹ successor eiꝰ et cõmunioni reddidit: et ecclesie restituit hic.

Sicut ergo sententia romane sedis in melius cõmutari valet: sic cuiuslibet ecclesie sententia cũ per surreptionẽ data cognoscit rationabiliter reuocari poterit.

¶ Questio. x.

Decem autẽ q̃ ad sectas nuptias transiit verũ in eadẽ affinitate cõsanguineoꝝ priorꝫ⁹ viri remaneat: an soboles ex secundis nuptijs suscepta ꝓsanguineis prioris viri copulari possit merito querit. De his ita scribit Greg. papa Venereo carolitano epo. ¶ Affinitas in superstite non deletur.

Paternitatis vestre. a Si mulier. prima questio.

b Permaneat. Ad hoc probandum induxit ois illa q̃ sequunt⁹ in ista ꝑte dixit antecꝰ deus ꝛc.

c Sicco defuncto. q̃. questio.

d Vel si sub altero. ii. questio.

e Vel si susceptę. iij. questio.

f Transibũt. Nõ quo ad essentiam: sed quo ad formã. s. de qualitate in qualitatem. textus qđ dicit apostolus. pteriit figura huius mundi.

g Et visibilis. Qr de maria carnẽ assumpserat. de consẽ. distinc. ij. reperta.

h Cõfirmãs. Ad literã hanc continuatur littera supradicta. est enim verbum dominj ꝛc.

i Quõ potest. hec est rõsio prime questionis.

k Porro. hec est rõsio secunde questionis.

l In superstite. id est in superstitẽ ⁊ plangimꝰ defuncti.

m Non deletur. ℨ. iij. qđ. vij. ℌ. tria. contra. ſ verba canonum.

Paternitatis vestre. a Si mulier. prima questio.

b Permaneat. Ad hoc probandum induxit ois illa q̃ sequunt⁹ in ista ꝑte dixit antecꝰ deus ꝛc.

c Sicco defuncto. q̃. questio.

d Vel si sub altero. ii. questio.

e Vel si susceptę. iij. questio.

f Transibũt. Nõ quo ad essentiam: sed quo ad formã. s. de qualitate in qualitatem. textus qđ dicit apostolus. pteriit figura huius mundi.

g Et visibilis. Qr de maria carnẽ assumpserat. de consẽ. distinc. ij. reperta.

h Cõfirmãs. Ad literã hanc continuatur littera supradicta. est enim verbum dominj ꝛc.

i Quõ potest. hec est rõsio prime questionis.

k Porro. hec est rõsio secunde questionis.

l In superstite. id est in superstitẽ ⁊ plangimꝰ defuncti.

m Non deletur. ℨ. iij. qđ. vij. ℌ. tria. contra. ſ verba canonum.

Questio dubia pariter soluit.

Dixi. Hic de pigit. p. questio q̃ habet duo mẽbra scilz. Utrũ ex secũdis nuptijs soboles suscepta possit cõ sanguineis viri ꝓ rie mrimonio copulari ⁊ vtrũ affinitas deleat in superstite ⁊ vtraqꝫ rndet negatiue. ℨ. eo. c. j. sed illud corrigit. extra de cõsang. et affinitate deber.

Hec ea autẽ q̃ ad sectas nuptias transiit verũ in eadẽ affinitate cõ sanguineoꝝ priorꝫ⁹ viri remaneat: an soboles ex secundis nuptijs suscepta ꝓsanguineis prioris viri copulari possit merito querit. De his ita scribit Greg. papa Venereo carolitano epo. ¶ Affinitas in superstite non deletur.

Paternitatis vestre. a Si mulier. prima questio.

b Permaneat. Ad hoc probandum induxit ois illa q̃ sequunt⁹ in ista ꝑte dixit antecꝰ deus ꝛc.

c Sicco defuncto. q̃. questio.

d Vel si sub altero. ii. questio.

e Vel si susceptę. iij. questio.

f Transibũt. Nõ quo ad essentiam: sed quo ad formã. s. de qualitate in qualitatem. textus qđ dicit apostolus. pteriit figura huius mundi.

g Et visibilis. Qr de maria carnẽ assumpserat. de consẽ. distinc. ij. reperta.

h Cõfirmãs. Ad literã hanc continuatur littera supradicta. est enim verbum dominj ꝛc.

i Quõ potest. hec est rõsio prime questionis.

k Porro. hec est rõsio secunde questionis.

l In superstite. id est in superstitẽ ⁊ plangimꝰ defuncti.

m Non deletur. ℨ. iij. qđ. vij. ℌ. tria. contra. ſ verba canonum.

Paternitatis vestre. a Si mulier. prima questio.

b Permaneat. Ad hoc probandum induxit ois illa q̃ sequunt⁹ in ista ꝑte dixit antecꝰ deus ꝛc.

c Sicco defuncto. q̃. questio.

d Vel si sub altero. ii. questio.

e Vel si susceptę. iij. questio.

f Transibũt. Nõ quo ad essentiam: sed quo ad formã. s. de qualitate in qualitatem. textus qđ dicit apostolus. pteriit figura huius mundi.

g Et visibilis. Qr de maria carnẽ assumpserat. de consẽ. distinc. ij. reperta.

h Cõfirmãs. Ad literã hanc continuatur littera supradicta. est enim verbum dominj ꝛc.

i Quõ potest. hec est rõsio prime questionis.

k Porro. hec est rõsio secunde questionis.

l In superstite. id est in superstitẽ ⁊ plangimꝰ defuncti.

m Non deletur. ℨ. iij. qđ. vij. ℌ. tria. contra. ſ verba canonum.

homo patrẽ suum ⁊ matrẽ et adherebit vroꝝ sue: et erunt duo in carne vna. Deinde cũ veritas ouiẽ de terra in trã et visibilis[g] in hũanitate appareret interrogat⁹ est ſi licitũ esset hoi vroꝝ relinqre qđ phibẽ vetuit: nisi forte fornicatio excluderet maritalẽ copulã: vñ ꝓtulit statim medijs eãdẽ sniam quã añ secula manẽs cũ pfe verbũ ispirauerat ade: ipse pfirmãs[h] qđ ipe primus ꝓtulit hõ. Quãobrẽ relinquet hõ. p. s. et. m. et adhe. vxo. s. r. e. d. in. c. v. Si vna caro fuerit quo põt⁹ aliqs eorũ ꝓpinquos vni ꝓ linere: nisi pertineat alteri: hoc minime posse fieri credẽdũ est. Porro[k] vno defuncto ſ superstite[l] affinitas nõ delet[m]. Hec alia[n] copula coniugalis affinitatẽ copule priorꝫ soluere valet: sed neqs alteri⁹ ꝓtractiõis soboles placet ad affinitatis priorꝫ viri cõsortiũ transire ꝓ eo q̃ bũ dñi validum est ⁊ forte. Et in quibus dixit ꝓpheta. Uerbũ dñi stabit in eternũ. ⁊ alius ꝓpheta[o]. Cũ ipe[p] dixit ⁊ fcta sũt ipe mãdauit ⁊ creata sũt statuit ea in eternũ ⁊ in. s. ſ. p. o. ⁊ nõ ꝓteribit. nã post verbũ ⁊ ꝓceptũ effecit de[q] duos carnẽ vnã[q]. id est masculũ et feminã: q̃ innumerã multitudinẽ vtrusqꝫ sexus nõ destitit vnũ facere secũ: sicut ꝓ se veritas dixit. Nõ rogo ꝓ his tantum: sed etiã pro his qui ꝓ verbũ eorum sunt credituri in me: vt vnum sint sicut tu pater in me et ego in te: vt ⁊ ipsi vnũ in nobis sint. Si qs ergo sacrilego et temerario ausu in defuncto quẽrit ꝓpinquitatẽ extinguere: vel sub altero affinitatis vocabulo dissipare vel susceptam sobolem alterius copule[r] ꝓpinquitati priorꝫ credit legitime sociari: hic negat dei verbum validũ esse ⁊ forte. ⁊ qui tã facile et tã velociter querit dissoluere: hic nõ credit verbũ dei in eternum permanere[s]. Conflce terrã ex quattuor locis magna intercapedine a se distantibus cõfecta et cõglutinata: finge cuiuscunq; figure vel immensitatis corpus volueris: nunquid erit hu-

legi prescribunt: id est preiudicat. vel potius no deletur renera ꝑ leges. ℨ. vt nõ sit. sed deletur quantum ad illud beneficium. de consecra. distinc. iij. c. j.

n Nec alia copula. ſ. pōsito tertio questionis.

o Propheta. laudate dominũ de celis ꝛc.

p Quoniam, ipse. Id est sicut leue fuit et dicere ⁊ facere.

q Carnẽ vnã. videtur non esse intrinsecum ꝛ dominus sicut virum et mulierem carnem vnã: ꝛ in multitudine fidelium fecerit vnum ꝛ in natura assumptionem. de consecra. distinc. ij. in christo.

r Copule. i. secũde. nã cũ sobole ex ꝑma posset cõtrahere. vnde quãdoq; pater ⁊ filius habet matrem ⁊ filiam.

s Permanere. Durum verbum contra immemoriaꝫ. extra. c. non debet.

7 Concor. tex. in. l. iij. ℨ. j. et ibi glo. ⁊ q̃ not. p doct. ff. depositu. ⁊ in ℌ. affinitat⁹ p gi. iiij. de nup. Gen. ij. c. Mat. xix. a.

Multitudinẽ fidelium fecit vnum cum.

Psalte xl. b. Ps. cxl viij.

Joh. xvij. c.

a ¶ Duo. scilicet vnor.
b ¶ Unū. in carnem vnam.
c ¶ Et de duobus. scilicet viro et vxore.
d ¶ Concretio. id est vna ples.
e ¶ Cuius. hec duo capitula non tenent.
f ¶ Illam cuiusdam. post. xiij. impedimenta matrimonij: tractat h magister de raptu. quia videbatur matrimonium impedire z vtrum inter raptam et raptorē possit esse matrimonium.
g ¶ Quod autem. De hoc nullū est dubium quin raptū committerit iste. distinguas tamē cuz magistro: qr quādoq; raptus cōmittitur in re ipsa quandoq; in vsu rei. vt j. eo. §. vltimo.
h ¶ Raptus. ff. xxvij. q. ij. raptus.
i ¶ A corrumpendo est dictus et ita simpler dicitur a compositō sicut alīs exponit lex simpler p compositum. vt ff. ad. l. aquil. si seruus §. inquit lex. nam ibi veteres omnes intellexerunt rupisse. id est corrupisse. Johan.
k ¶ Qui raptu. Id est quia est illicitus coit⁹ a corrūpendo.
l ¶ Ex illa. ff. xxvij. q. ij. lex. C. de raptu virgi. raptores. contra. So. institianus ibi correxit legem de qua hic intentionem facit gelasi⁹ qui precessit iustinianum: sed tamē iudex iustinianī corrigit. j. e. q. ij. si qs virginē. et extra de rapto. cū causa. et. c. sequenti. Sed quare nō cōmitto raptum in sponsa mea vt cōmitto in alia re michi debita: vt si vēdita michi rē rapias sic incido in constitutionez si quis in tantā. C. vnde vi. vt. ff. de ac. possef. si ex stipulatiōe. et similiter furtū cōmitto in propria re. vt. ff. de furt. cū d. §. j. Sed potest esse ratio: qr presumitur q̄ re sua nemo vitiose vtatur. vt. ff. pro socio merito. vel forte rō est. quia mīmoniū nunq̄ dissoluitur: alij cōtractus sic. vnde nunq̄ potest alīs in hoc casu incidere in constitutionē illaz placuit. xvj. qōe. vj. nec in illam si qs in tantū. et quia reo ista nunq̄ potest allenari a vero dño. z quia libera persona nō possidetur. et ita non est necesse vt expectet quousq̄ in eum transferat possessio sponse. Zte quis intelligitur eam posse dere q̄n cito sponsalia intercesserint. vnde nō vere dicitur raptor cū sua possessione vtat. ff. de iniur. l. iniuriaruz. §. si quis.
m ¶ Aliud aduleriū. xxij. q. iij. nemo. cōtra.
n ¶ Cuiuslibet. §. xxij. q. iij. meretrices. z. q. vij. non solum.

Raptū in sponsaz suā q̄s non cōmittit.

manum ingeniū quod ipsas quattuor partes abinuicem valeat segregare vt vnaquaq; q̄ se possit agnosci: sic a q̄tuor aūis duo[a] cōficiūtur in vnum[b]: z de duobus[c] fit vna concreatio[d]: hanc similitudinē de quattuor elemētis vnde concreatus est homo colligere potes si eoz vnāq̄q; speciem q̄ in multis diuisionibus partita est p discretas iter se partes assignaueris. Fit idē in metallis: hoc etiā in liquoribus probatur: in coloubus pictor prosequitur arte colores admiscēdo ex visibilibus sucis corpora fingens.

Item Innocentius papa.

¶ Soboles ex secundis nuptiis genita cōsanguineis priorīs vir copulari nō debet.

Si cui[e] patruus vel auunculus vxorē[f] obierit z illa virū aliū postea duxerit: filios filiasve ex illo genuerit cū his oībus modis p̄miscere phibem⁹: qz vir z mulier vna caro sunt. Item ex romana synodo.

¶ De eodem.

Si qua mulier ad secūdas nuptias trāsierit z ex eis sobolez genuerit nullo modo pōt ad cōsortiū cognationis viri priorīs ptingere.

Item Iginius papa.

¶ De eodem.

Si qua mulier trāsierit ad secundas nuptias: z ex eis prolem habuerit non ipsa ples potest se copulare cognatiōi priorisviri vsq; ad quartā generationem.

Unde Innocentius papa.

¶ De eodem.

Si qua mulier ad secūdas transierit nuptias et filios et filias ad scōm maritū genuerit: nō debere eas nepotibus priorīs maritī cōiungi sancta romana sy. nod⁹ prorsus inhibuit.

¶ Causa. xxxvi.

Iliam cuiusdam[g] ignorante patre quidam nuptiis illexit: et ad coniugium inuitauit filiuto connubio iuuenis virginem oppressit. quo comperto: a parentib⁹ iuuenis traditur puella ac more nubentium a iuuene dotatur: z publice in vxorem ducitur.

Queritur primum an illa raptum commiserit. Secūdo: an rapta raptori nubere possit patre assensum prestante.

¶ Questio. i.

Quod autē[h] ille raptū adduxerit/ multorū auctoritate p̄batur.

Hit enī Isidor⁹ in. ij. lib. ethimologiarū. ca. xxxij.

¶ Quid sit raptus.

Raptus[i] quoq; illicit⁹ coitus a corrūpendo i est dictus. vnde q̄ raptu[k] potitur/ stupro fruitur.

Unde Gelasius papa.

¶ Ubi raptus admittitur.

Ex illa[l] preterito z principū ibi raptum dixit cōmissuz esse vbi puella de cuius ante nuptiis nichil actū fuerat videbatur abducta.

Cum ergo hec illicito coitu sit corrupta/ cliq; ita sit abducta. i. a domo p̄ris ducta q̄ de eius nuptiis nichil ante actū fuerit: raptā appellandā negari nō potest: sed nō ois illicitus coitus nō cuiuslibet illicita defloratio raptus appellat. Aliud enī est fornicatio: aliud stupū: aliō adulteriū[m] aliud incestus: aliud raptus. Fornicatio autē licet videatur esse genus cuiuslibet[n] illiciti coit⁹ q̄ fuit extra vxorē legitimā: tamē specialiter i telligitur i viu viduarū vel meretricum vel concubinarum.

Stupū autem propie[a] virginum est illicita defloratio: quando videlicet non precedēti nuptali pactiōe vtriusq; volūtate virgo corrumpitur patre inuriam ad animū statim post cognitionem non reuocante[b]. Adulterium vero est alienithoi violatio vnde adulterium dicitur quasi ad alterius thoum accessio. Incestus est consanguineorum vel affinium abusus[c]: vnde incestuosi dicuntur qui consanguineis et affinibus abutuntur. Raptus admittitur cum puella violenter a domo p̄ris abducit: vt coz rupta i vxorez habeatur. siue puelle solummodo: siue parētibus tātum sine vtriusq; vis illata constiterit: hic[d] morte mulctat[e]. Sed si ad ecclesiā cū rapta cōfugerit[f]: priuilegio ecclie mortis impunitatem promeretur.

¶ Si in Aurelī. concilio legitur.

¶ Si raptor cuz rapta ad ecclesiā p̄fugerit/ad fieri debeat

De raptorib⁹ autem lā constituendus esse censem⁹: vt si ad ecclesiā raptor cū rapta confugerit: z femina ip sam violētiā ptulisse ostenderit: statim liberet de potestate raptoris: et parētib⁹ reddatur/ z raptor mortis vl penarū[g] impunitate concessa: aut ad seruiendū[h] subiect⁹[i] sit: aut redimendi[k] se liberam habeat facultatem: si vo q̄ rapit patrē habere constiterit: et puella

Stupū i q̄b⁹ p̄sonis cōmittit.

Debitor non cogitur seruire creditori.

a ¶ Proprie. bñ dixit ppie. nō z alīs stupū dr cōmitti vidua vel virgine vel puero. ff. de adul. inter liberas. §. j. de ẏbo. sig. int stupū. z q̄nq; etiā stupū sumitur p adulterio. xxxij. q. iij. nemo. xxviij. q. j. idolatria
b ¶ Non reuocante. idē esset si reuocaret. q: michi dominus esset stupum. si tamē nō reuocat: cessat actio iniuriaruz post annū. iusti. de iniur. §. vlt.
c ¶ Abusus. vel vbi est iusticia publice honestatis vbi est raptus. xxxv. q. iij. nec eam.
d ¶ Hic. scilicet raptor talis: vel raptus.
e ¶ Mulctat. antiquo iure nō antiquissimo.
f ¶ Confugerit. C. de his qui ad ec. cōfu. l. vlt. Sylli.
g ¶ Uel penarum corporaliuz a rabi⁹ liberat: hic auctoritate canonū. nō autez a pena pecuniaria quaz sustinet j. eo. q. ij. deniq. sed z publica penitentia mulctatur. xxvij. q. ij. raptor.
h ¶ Ad seruiendū. si inops est: secus est in debitore qui nō cogit seruire creditori. vt. C. de actio. et obli. ob es. §z vsq; ad quod tempus seruiet ei: z sit in arbitrio boni viri: er quo lege nō expiniitur. arg. ff. de iure delibe. l. j. §. sit pretor extra de offi. deleg. de cauſis vel seruiet ei per. v. annos ad instar illius qui redemptus est ab hostibus. C. de cap. et postli. reuer. diuersarū z licet iste seruus non sit paruus tamen differt/ vt dicit lex/ a seruo cuz abire non liceat cum vult. ff. de lib. ho. exhi. l. ij.
i ¶ Subiectus. in precio pudicitie eius. j. e. q. ij. tria.
k ¶ Redimendi. z hec erit optio raptoris. ar. xxvij. q. ij. multorum. ff. de cōtrahen. emp. si iis emptione. §. penul. ff. de iure do. plerumq;.
l ¶ Patrem. Uidet. q̄ in primo casu patrem non habeat licet magister aliter interpretetur.
m ¶ Consenserit. In fornicatione alīs non redditur.

raptori cōsenserit[m] ptāti p̄is excusata[n] reddatur et raptor p̄i supiorīs cōditionis satisfactione teneaf obnoxius. Ex hac aūte liquet q̄ aliq̄n vis inferf parēti[b] et non puelle cū dicitur si puella raptori cōsenserit. aliq̄n vtriq; violētiaz pferūt cū premittf. si raptor cū rapta[c] cōfugerit z femina ipsam violētiā ptulisse cōstiterit. Puelle aūt nō parentibus vis inferf: cū volūtate patris puella violēter abducif: vt ei⁹ patiaf cōcubitū: cuius copule nunq̄ cōsensum adhibuit. Hic aūte[o] neq; parētib⁹ neq; puelle vim ītulisse videf cū neq; illis phibentib⁹: neq; illa renitente[p] violēter sit abducta. Aliud est enī p̄uisionibus aliquaz seducere: aliud sibi vim inferre: vñ q̄ neutri vis illata probaf / raptor hoc ure dici nō debet[q]. Sed rapina dupliciter fieri dicif aliq̄n enī res ipsa rapif: aliq̄n ipsi⁹ rei vsus tantūmō violenf ergif. res ipsa tūc rapif cū violenter dño eripif: vt in perpetuum teneaf. aliq̄n vero non res ipsa affectaf: sed vsus eius dño phibentes violēter vsurpatur. His ergo raptum admisit: quia florez virginitatis puelle renitenti violenter eripuit.

n ¶ Excusata. A pena legis vt non puniaf a iudice etiā si sit nubilis. naz immobilitas excusat. pater enī bñ pōt eaz exhēdare si vult. C. de inoffi. test. si filiaz. nisi in tot esset. xxv. annis. tūc enī si pf distulit eā copulare si aliter adheserit remanebit cū illo etiā inuito pre nec exheredabit vt in aut. vt cū ō appel. cog. §. cās fiscer. si preter. col. viij. sed si filia in inuito pfe adheserit aliter mīmonialiter dūmō dignū eligat pf tenetur eā dotare. vt. ff. ō ritu nup. qui liberos.

Pat tenet dotare filiā q̄ eo inuito nupsit.

o ¶ Hic autez. De quo agitur i themate.

p ¶ Renitēte. Nam spontanea fuit in abductione inuita in corruptione.

q ¶ Nō debet. Allegando dicat vñ iratus subsit solutioni.

r ¶ Aliqn. idē dicit lex in furto qō quaq; cōmittit in re: quaq; in vsu rei. vt. ff. ō fur. l. j. §. furtum. z inf. de ob. q̄ ex de. ij. naf. §. furtum.

Furtū inuito nupsit.

s ¶ Prohibente. aut nesciente. ff. de fur. qui vas. §. vetare.

t Adde q̄ de iure recuperauit est sec. l. vlt. cum tbi no. per glo. et doc. C. de rap. virgi.

Questio. ij.

Unc querit: an purgato vitio rapine raptori vxo rē possit ra-

Uncqritur ¶ hec que-stio diuiditur in duas partes. In quarū prima pro da tbi. bis auctoritatibus. Johan. de fan.

u ¶ Nunc querit. hec. q. ij. dubia nō est. qz raptor bene ducere pōt raptā in vxorem: peracta pnia ex de ad nihil. c. j. z. ij. z extra de rapto. cū cā. j. e. denicq; expres-

sum ff. extra de rapto. accedēs nisi sit spōs alterius de p̄senti, tunc enim illi reddēda est. xxvij. q. ij. despōsata sed si spōnsa de futuro non cogitur eā recipere. vt xxvij. q. ij. raptor. c. c. ff. hm leges in nō pōt cū eo contrahere. C. ō ra. yr. l. vna. §. si aūt. Capitula ergo q̄ dicūt q̄ rapta reddēda sit patri. vel que dicūt q̄ non possit contrahere cū rapture intelligenda sunt q̄ rapta nō consentit in mīmonia raptores sed potius in stuprū. vel intelligitur q̄ aliquis sponsam alterius rapuit de quibus ad hoc extra. de sponsa duorum. c. tuas dudum.

a ¶ Do q̄ rapiūt. hoc ca. et sequens loquit de illis que cum sint nubiles rapiendo nō consentiunt. vel de inhabilib⁹ q̄ semp parentibus sunt reddēde a raptorib⁹ separāde vt ff. c. q. j. capi. plr. et hoc exandi cū consentiunt in illicitum coitum. non in matrimonium.

b ¶ Simul. eadē illud nō ponunt facere.

c ¶ Anathematizētur et hoc cuz nolunt agere penitentiā publicam. §. xxvij. q. ij raptor. et ca. statutum.

Raptores. b ¶ Raptores igit̄ puellarū vel mulierū vel inuitas: Uolētes vel inuitas: Uolētias illi⁹ nō excusat. hic. xvi. q. vj. placuit. hic. xcij. dist. si de episcopus. quia illic mulieres velle non habent. xxj. q. j. nō dicatis. animo ipsuz velle mulieri ab insidijs nequissimi hostis qui rapinam meditatur inducitur. C. de raptu vir. l. vna. circa finē. nam q̄ volētem retinet dūmodo circūstantuz non sine dolo retinet. ff. de li. ho. exhi. l. iij. §. si quis volentem. immo q̄ ageretur hic cōtra raptorem iniuste raptio: sicut q̄ pater iniuriaruz agit in filiū ff. de iniur. l. j. §. vlp. ideo.

Iquis. c ¶ Satisfactare. ar. q̄ inter dū conatus sine effectu punit. vt. xix. di. anastasi⁹. imo q̄ attentatus dicitur. vt ff. de pe. di. j. si ds tā masculū. q̄ ira nō est hic nisi conatus. I matrimonio tñ criminib⁹ punit sol⁹ conatus. vi. q. j. §. verū. nisi. si ds cū militibus. I mmonib⁹ nō. q. nō sum fur etiam si ad aliquē actum. de furt. vnde §. ¶ Unde. dicit. h. q. nō. q. hic nō debet esse. §. sed arguendū. cabilonense cōcilium ex hoc calcedonense cōcilio. si enim hoc non esset de iure. c. quare ponaret Gratian⁹ hic hoc cap. cum statim sup⁹ illū posuerit. i. c. eos.

b ¶ Nullatenus. hanc decretalē. vt. j. c. tria. et de rap. accedens. Sed sm legem a deo inter. dictū q̄ si mulier cum raptore nubit amittit dotis suum rerū. rapto ris. in aut. ō rapt. mus. q̄ raptores nubunt. circa fi. col. ix. sed credo illam pēnā cessare cū interdicto cesset q̄ canon nisi cū sponsa alteri⁹ de p̄senti rapitur vt. xxvij. q. ij. hoc nostrum.

Si quis virginem.

i ¶ Despōsauerit. Arg. q̄ violentia excusat rōne iuris qō de hac re. ar. j. c. denios xxj. q. vj. placuit. cōtra. §. xxvij. q. j. lex illa. §. dissentiū. si. de eo contra. Johan.

Ulli⁹ aūt viduā. k ¶ Aut regis q̄ libera debent esse mīmonia.

extra de spō. requisiuit. c. ff. de ver. oōn. licta. q̄ per regē vxōē postulat deportari dz. C. si nuptie ex rescrip. pun. l. i. Sed no. q̄ duo ōmittit q̄ nec rapiat: nec regio cē. vnde ar. q̄ ista delicta paria sunt. ergo paria sunt puniēda. xv. q. i. §. fine.

l ¶ Remot⁹. no. casum in q̄ auctor ōncipit nō excusat q̄d. vt. xxv. q. j. omne. §. xvj. q. j. i canonib⁹. c. §. xvj. q. vij. si ds deinceps. c. §. di. xvij. si eps metropolitanus sed contra. §. xij. q. ij. de rebus. c. §. xij. q. ij. vobis.

Constans hystus q̄ puta fur.

Rapta nubes raptori punit sm le ges.

Addē q̄ de mire clerici rapta nō pōt nubere raptori. l. viij. C de raptu virgi.

Vbi tales vel le, non habēt.

Dilectus. Casum ponit.

Penitētia publica īpōit raptori.

¶ Dis auctoritatibus. Ubi est secunda pars. in qua probat in contrarium. c. versus sz q̄ raptor cuz rapta potest contrahere. Jo. de fan.

m ¶ q̄ raptor. id est ḡdm tales sunt q̄ istis nominibus appellentur.

a b Noia coy. ar. c. l. dis. ferrū. xxiij. q. vj. vides. Pud. vt. xxxij. q. j. apud.

Rias legitimas. Doc ca. nitit veteris legis testimonio: quia in moralib⁹ vim obtinet euāgelica: et ideo ei standū est. et addit ibi⁹ quartū. vt. xxvij. q. ij. additur.

Ler vetus vi tuāgelica obtinet in moralibus.

c ¶ In predictis. Ita alia ḡe capitula. c habes ea. xxx. q. v. aliꝗ.

d ¶ Iudicauerit. id est debuerit iudicare. Sm legis saxationez molayce. vt. j. p. ri. cap. deniq⁹. vt tamen legitimū non excedat modum scilz. l. duagintas argēti vel cū hic nō taxetur summa differendū ē ad arbitriū boni viri vt cōsideretur nobilitas rapte et ꝓpīna raptoris. a alie circūstantie. sic certa de iniur. et dāno dato. ca. ij.

e ¶ Trahere eā quando filia, nō cōsentit in matrimoniuz raptoris. §. in stuprū. §. c. c in summa.

Deniq; z pu elle.

f ¶ Despōsata. Secus esset si despōsata esset alii. vt. xxvij. q. ij statutum.

g ¶ Dragmas. dragma (vt dicūt) est siclus. q̄d autem sit siclus habes. j. cō. j. in dicco.

h ¶ Si autem.

¶ Casus. Aliqui in adolescentia constituti sponsas alioꝝ de futuro rapuerunt. vnde statuit cōsilium meldēse q̄ si ante cōcilij tempus nōduz cū eis matrimoniū confirmarūt separēt: z raptoribus publice penitentie suppositis rapte parentib⁹ restituant. acta autē penitētia raptores possunt cū aliis matrimoniū cōtrahere: ita tñ q̄ si cōtingat vxores eoz decedere nō possunt ire ꝛ extra here: nisi ex dispensatiōe episcopi. xxxij. qō. ij. §. de penitentibus. hug. breuissime ponit casuz i hūc modū. raptor acta penitētia pōt contrahere cū rapta z ea maritus nō ducat aliā. p̄ter enormitatē criminis.

i ¶ In coniugiū. j. xxxij. q. ij. nō tales. in fi. extra de fur. c. j. cōtra. vnde videt q̄ raptores in legemonte punebantur. sed ibi⁹ cōtrarijs de adulterio loquitur z hic de fornicatore q̄ nō rapit alterius sponsam.

h ¶ Ex vtriusq;. Soliz raptoū et raptaruz: alīs ex vtriusq;.

l ¶ Coniugio. nō aūt se. q. vt dicūt cū illa cōtrahere nō pt. p̄terea si nō intelligeret de spōsa alterius nichil cēt qō di. a gratiano.

m ¶ Publicam. raptori imponit publica pēna nō rapte: q̄ non ita cōstat an rapine cōsenserit: iz gratiam⁹ aliter sentiat in sequti. §.

n ¶ Nisi. Ecce arg. q̄ licet sit dispēsatū cū aliq̄ in vno matrimonio nō ideo in sequti vt. xxxiij. qō. ij. c. viti. idē in dignitate vt. xij. di. nos cōsuetudinē. idē i ordie. vt. xxxiij distin. lector.

o ¶ Et rapta. hoc non dicitur in capitu. precedenti q̄ rapte imponatur penitētia publica.

Si autē nec dū eas q̄s rapuerant cū volūtate parentū sub despōsatiōis vel dotalicij noīe in uigiū duxerūt: qñ hec ostitutio oib⁹ fuerit puulgata: ab eoz cōiunctione separent z publice penitētie subiganť: z rapte parētib⁹ legaliter restituant. pacta ꝙ vo penitētia publica si eas incōtinētiā exegerit: ex vtriusq; ptib⁹ placito cōiugio iungantur nō in his ergo regulā constituimus sed magis (vt verbis leonis vtamur) q̄d sit tolerabili⁹ estimam⁹: sed si vn⁹ ex coniugatis obierit: et is q̄ penitentiam publicā exegerit superstes extiterit: iterare coniugiū nō p̄sumat. nisi episcopus aliquā concesserit indulgentiam: vt grauiorem possit amouere offensam.

Hac auctoritate melden. cōcilii nō p̄mittit raptoꝝ rapta post p̄iam copulari: sz p̄mittitur vtriq; post p̄iam legitimo coniugio copulari: vt rapta videlicet non raptori: sed alij post pēnitētiā nubat. Siue raptor post p̄iam non eā quā rapuit: sed aliā p̄mittitur hre vxorē. cū eīs raptor z rapta penitētie subiici precipiunt: si vtriusq; copulaz auctoritas illa p̄mitteret frustra circa finem capituli diceret q̄ si vn⁹ ex cōiugatis obierit: z is q̄ publicā p̄iam exegerit superstes extiterit: iterare cōiugiū nō p̄sumat. eoz nāq; q̄libet decedente qui p̄iam exegit supstes remanebit: non ergo hac auctoritate raptor pbat in coniugiū raptam posse accipere: potius inuenitur in cōcilio apud aquisgranū q̄ nec etiam voluntate parentū admittere possunt copulari.

Sic eīs in prefato cōcilio legit.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Placuit vt hi. Derogat huic.c. vel intelligit de delictis non alijs p verba de presenti.
b ¶ quia. S. xvi. q. vi. placuit. et. S. distin. xcij. si quis episcopus vacans.
c ¶ Auctoritatē. S. distin. xx. §. j. t. c. j. cõtra. vbi dicit q in causis decidendis ꝓferūtur cõcilia auctoritatib⁹ scriꝓturarū patrū huic ꝑiudicat auctoritas Hieron. vt. S. eo. tria. Is hoc ideo: quia corroboratur auctoritate vete. testa. t etiã auctoritate melchiadis consilij. S. e. si autem. Johan.

¶ De cõsecratio. Distinctio. j.

divisio ¶ Hec distinctio in. xvij partes. In quaꝝ prima probat q nõ debent celebrare nisi in locis cõsecratis ab epis et in sacratis vestibus: et in vasis et aris ab epis t sacratis hoibus. Secũda ibi. Omes basilice. Tertia ibi. De locorum. Quarta ibi. Nemo ecclias. Quinta ibi. Sicut non alij. Sexta ibi. Solēnitates. Septima ibi. Ecclie. Octaua ibi. Nullus epõs. Nona ibi. Epõs deo. Decima ibi. Ligna. Undecia ibi. Vasa. Duodecia ibi Jacob⁹. xiij. ibi. Nocte. xiij. ibi. Sacramenta. xv. ibi. Solent. xvi. ibi. In ieiunijs. xvij. ibi. Sufficit. Decimaoctaua. ibi. De hymnis. Decianona ibi. Nullus epõs. Xx. ibi. Epõs deo. xxj. ibi. Oēs fideles. xxij. ibi. Epõs nullum. xxiij. ibi. Epõs ca. xxiij. ibi. Ois ecclesiasticus. xxv. ibi. Qñ autem. xxvi. ibi. Inuenimus. xxvij. ibi visum.

¶ Hecetiã cũ voluntate parentis raptores raptas posse habere coniuges.

Placuit vt hi[a] q rapiũt feminas vel furantur aut seducunt eas nullatenus habeãt vxores: cuius[b] eis postmodũ conuenerãt aut eas dotauerit vel nuptialit cũ cõsensu parẽtũ suoꝝ acceperit. Hec auctoritas nõ ꝑiudicat auctoritati[c] hieron. maxie cũ illa testimonio diuine legis nitat. legitime igit post pentẽtiam sacrã raptor poterit sibi copulare quã rapuit: nisi pat puelle illã rapto detrahere voluerit. Iterũ. C. li. v. ti. de nuptijs. Hec eadem filiũ familias inuitũ ad ducẽdã vxorẽ cogi legũ disciplina punitit: igitur sicut desideras obseruatis iuris preceptis sociare coniugio tuo qđ volueris nõ impediris: ita tũ vt in contrahẽdis nuptijs ꝑris tui cõsensus accedat. Iterũ C. li. v. ti. de nuptijs. Ea quidem que in eodẽ t in ꝓiunctis filiaꝝ in sacris constitutionũ. li. j. de nuptijs. Ius autẽ nuptias inter se ciues romani cõtrahunt q̃ sim ꝓcepta legis coeunt. masculi quidẽ puberes femine vtripotẽtes siue patresfamilias sint siue filijfamilias: dũ tamen filijfamilias ꝓsensum habeant parentũ quoꝝ in ptate sunt nã hoc fieri debere t ciuilis t naturalis ratio persuadet.

¶ Tertia ps Decreti aurei.

¶ De ꝓsecratiõe. Distinctio. j.

Consecratio[e]m ecclie t missarũ celebrationem nõ alibi q̃ in sacratis dño loc, absq; magna necessitate fieri debere liquet oĩbus qbus sunt nota vete. t nouũ testamẽ. ꝓcepta.

Tabernaculũ em moysen (dño precipiẽte) fecisse t sacrasse cũ mensa et altari eius t creis vasis t vtẽsilibus ad diuinũ cultũ explendũ legim⁹. t nõ solũ diuinis precibus ea sacrasse: sed etiã sancti olei vnctiõe (dño iubẽte) perliniisse nouimus. Qualiter aũt hec facta sunt: vt nõ alij ipsa sacramenta q̃ ipli sacerdotes sacra vnctione deliburi[f] dnoq; cũ vestib⁹ sanctis sacrati t ieuite[g] tractabãt: ferebãt: erigebãt: t deponebãt in iplis institutionib⁹ que (iubente dño) cõscripte sunt per moysen in lege dñi repitur[g].

Qualiter ergo dauid regũ pissim⁹ amplificauerit[h] cultum dei et templum domini edificare voluerit: sed ꝑpter multum sanguinem quẽ effuderat prohibitus est[i] et ipse est. sed mirum est quare hoc dictum est cum quilibet homicida tẽplum possit construere: cũ etiam moyses qui fuit homicida. vt. xxiij. q. iij. nõ inferẽda. consecrauerit ecclesiã. vt hic dicit in ꝓn ca. maxime cũ olim fuit licitũ sacerdotib⁹ interficere. vt. ij. qõ. vij. §. itẽ cũ balaã. Ad hoc dicas q̃ lz dauid fuerit in ve. testa. fuit tñ ꝓfigurator noui testamẽti. xxij. q. j. c. qõ aũt. ito in a minori. si em, ꝑpter homicidiũ repulsus fuit a ꝑstructione: multo potꝰ a misterio. j. q. vij. si qs oẽm. Est ḡ tida nõ h arg. q̃ cũ homicida nõ põt dispẽsari. i. di. facer dotes admittẽ cũ. c. sequti. t. c. mirot. qõ nõ est vez q hic notat⁹ erat ad ꝓsecra. Ite hoc mirũ est q cũ dñs ei dixerit nõ edificabis tẽ. nõdũ dõ imꝑfecerat. Rñ. oia futura fũt deo ꝑtia. ij. q. j. dev opꝰ. vñ cuz tã ẽt homicida i ꝑspectu dei nõ licuit ei qõ edificaret. Vel die q dñs fudisse q fuit occasio effundẽdi. di. i. §. eẽ. qui et ex fupbia nũerauit pplẽ ꝑpierũt. xxiij milia hoim. j. qõ. iiij. j. tẽpcõ. vere. ite dauid. vñ ire cõpẽsatione ij sunt. xxiij. sacerdotes i tẽplo. Vel die q reuera fuit homicida. iuxta illũ Saul percussit mille et dauid decẽ milia tẽ. ij. q. vij. §. itẽ obsicrã.

a ¶ Collegerat ad fabricandum templum.
b ¶ In die. viij. respectu secundi septenarij. j. dnto decimo.
c ¶ Si enim. si em gentiles faciebãt hoc mistomagis facere debemus nos. t sic est arga. q̃ possum⁹ argumentari ab exẽplis infidelũ. S. xj. q. iij. ipatores. §. xxij. q. iij qst. §. xij. q. i. dilectissis. §. di. lxxxi nõ oꝑtet. §. xxv q. j. ca. j. §. xxiij. q. v. cuz caput. §. xij. q. ij. gloria. §. erates. §. distin. xxj. submittitur. lxxxvj. di. non satis. x. q. j. hãc consuetudiñe. et distin. xxv. ab exordio. arg. §. xij. q. ij. gẽia. §. neq; vero nuhi. lz illõ loquif qñ iuniebãt captiui redimẽdi. C. de sacrosãcc. ecclie. sancim⁹
d ¶ Veritas. id est ꝑmissorum adimpletio.
e ¶ Gratia. peccatorũ remissio.
f ¶ A cotepis. di. lxviij. cotepi.
g ¶ Necessitate qõ hic dr de necessitate nõ refertur ad ꝓmã dictum cotepis sed ad precedẽs scz sacratis locis. t est illa necessitas cũ alijs nõ hz ecclia nisi. ea. cõcedimus: vt in exercitu cũ tabula ñ consecrata.
h ¶ In domibus. j. e. vnicuiq;.
i ¶ In consilio. S. di. lxix. non oportet.

collegerat[a] expensas. Salomon quoq; filius eius qđ ipse facere optauerat (iubẽte t auxiliante dño) ꝑfecit: t tẽplum cũ altari et reliqua ad diuinũ pagendũ cultũ cõsecrauit in ti. regũ legit. Fecit ẽ salomõ in tpe illo festiuitatẽ celebrẽ: t oĩs israel cum eo multitudo magna ab introitu emath vsq; ad riuum egypti coꝝ dño deo nro. vij. diebus. t. vij. diebus. i. xiij. dieb⁹. t i die. viij.[b] dimisit populos. Judei ergo loca in quib⁹ sacrificabãt dño diuinis habebãt supplicationibus cõsecrata: nec i alijs q̃ deo dedicatis locis munera deo offerebant. si em[c] iudei q̃ vmbre legis deseruiebãt hoc faciebãt: multo magꝝ nos qui bus veritas[d] patefacta t gratia[e] per iesum xꝝm data est: tẽpla dño edificare: et ꝓut melꝰ possum⁹ ornare eaq; diuinis precib⁹ t sanctis vnctionibus suis cũ altarib⁹ t vasis vestibus quoq; t reliquis ad diuinũ cultũ explendũ vtensilibus deuote t solenniter sacrare t nõ i alijs q̃ in dño sacratis ab epis t non a coepiscopis[f] qui sepe prohibiti fũt: nisi (vt predictum est) summa exigente necessitate[g] missas celebrare: nec sacrificia dño offerre debem⁹: et hec si summa necessitas agere cõpulerit: nõ in domib⁹[h] offerri phibita sunt. Si autez vt legitur in consilio[i] Laodicẽ. c. xxvij. q. hi qui non ab episcopis ordinati sunt tam in ecclesijs q̃ in domib⁹ exorcizare non ꝓsumant. Sed hec ꝓhibitio ꝓcedit a ꝓhibitione multo magis maioris grad⁹ ministeria[k]. nisi ab eis qui ad eos gradus sunt ꝓsecrati qui bus fungi debent: officijs[l] agi vel sacrificia offerri non licet. Quod aũt (vt paulo superius prelibatũ est) oblationes i domibus offerri nõ debent in eodem consilio. c. lix. phibitum habetur ita nõ oportet in domib⁹ oblationes celebrari ab episcopis vel presbyteris.

Item Iguuius papa. c. v.

¶ Ecclarũ cõsecratio absq; missa fieri non debet.

Omnes basilice cuz missa[m] debẽt semp cõsecrari t ecclesie destructe. vbi autem plures sunt q̃ necesse sit aut maioris magnitudinis q̃s vt ex rebus ad eas ptinẽtib⁹ restaurari possint[n] episcopi puidẽtia modus inueniatur qualiter consistere possint.

Item Gel. papa. c. xxxiij.

¶ Elbisq; ꝓcepto sedis apostolice noua nõ dedicet ecclesia.

De locoꝝ vero cõsecratione[o] ꝙ̃us superius strictim fuerit cõprehensum: michi quoq; patefactuz est q̃ absq; precepto[p] sedis apostolice nonnulli factas ecclesias vel oratoria sacrare ꝓsumãt.

Idem.

¶ Sine auctoritate sumi pontifi. noua nõ dedicet ecclesia.

Recepta synodalia q̃ ante paucos mẽses de sede nostra ad puncias sunt directa: et antiquis canonibus consentiunt: t ea que minus ꝓbantur esse addicta[q]. vt in vtraq; parte cõstat sine

[a] Collegerat. Ut in vtraq; parte in canonibus et

[k] Ministeria. i. officia.
[l] Officijs. i. officiales ꝓpone sicut clerici q̃ sunt talis officij. si. di. lix. si officijs.
[m] Omnes basilice.
[n] Hec est. ij. ps. di. in qua dr q̃ cũ misse celebrationes debeant ecclie dedicari. Jo. ó. f. in ¶ Cũ missa. ꝙliter ecclie sunt cõsecrande. s. cuz missa oñdit. t dicunt ꝙd̃ q̃ missa est ó substãtia cõsecrationis. h. Ite dixit h. q̃ substãtia epis consecret t tia. phr cãtet missam cõsecrata erit ecclesia. aliq̃ ẽ arg. xxij. di. quozũd. a
[o] Possit. S. xvi. q. vlti. ij. plures. et. q. j. t tpis S. xxj. q. ij. sicut. t c. precipimus. S. di. lxx. scroꝝ. t. S. x. q. iij. vnio.
[p] Elocouz. ij. ps. di. in q̃ ꝓ dicat ꝓ. v. ca. q̃ ecclesia sine licentia pape cõsecrari non dz. qđ hodie nõ tenet. Johan. de fan.
[q] De locorũ ꝙo cõsecratione. Cui[a] aũtẽ ecclie sunt cõsecrãde. oñdit Gra. v. ca. p ¶ Absq; ꝓcepto. xij. q. ij. bone rei. j. e. nõ. Sed hec. v. c. nõ tenẽt hodie vt fuerit locatia vl' casualia. vl' eraudi ó ecclesiã ẽpali iz ꝓdicat finis illi⁹ cap. certũ. nãsicutnõ põt

mutari de loco ad locũ epõs. vij. q. j. mutationes. silr nec fundari epalis eccliã. vt. xvi. q. j. felix. t. c. ꝓcipim⁹. qđ

[r] Sfert debeat i hac parte pape est estimare.

preceptis synodalibus.
a ¶ Auctoritate speciali vel generali.
b ¶ Processionis. i. frequētationis adducta nō dicit consecrata: nam in sequenti verbo consecrabis aduerbat. Nā semel consecrata iterū cōsecrari non possit ni si in casibus notatis. i. sup ca. ecclesie vel altaria.
c ¶ Adducta, id est deputata: vt ibi fieret diuinum officium a populi frequentatio.
d ¶ Quia denotus. id est deo deputatus.
e ¶ Permanere. nō destruat. ff. eo. ecclie. extra de no. ope. nū. cū ex inuncto.
f ¶ Martyrū. Argu. ecclesiam ante consecrationem locuz denotum appellari.
g ¶ Relatio. id est scriptura nobis lata.
h ¶ Basilicas. 8. di. xxj. per totā. 8. xx. q. ij. p totum 8. xxj. qō. ij. capi. j.
i ¶ Cum enim ordo.
k ¶ Impēdio. nota principis privilegiū nulli debere preiudicare. vt no. ix. q. iij. nunc vero.
l ¶ Utilitatis. ꝙ si dicat: ita seruamus ea. q nec alicuius utilitate ea infirmamus ꝙ etiam ea q utilitas suader relaxari: non relaxamus in preiudicium canonum.
m ¶ Forasse. forasse tō dicit: q̄ q̄nq; pro utilitate aliquius statutū infirmatur. l. v. di. p. scio. l. dis. vt cōstitueretur.
n ¶ Et docere, et hoc ideo addit: quia quedaz sequitur romana ecclesia q̄ non docet sequenda et ea sequi non cogimur. 8. di. xj. nolite. arg. p cōsuetudine ro. seruanda. iusti. de sac. mu. i fi.

Sumum principis auctoe ecclesiam nouerer cōdītā nō posse dedicari. reqz ex hac basilica que talis ad cultū fuerat pcessionis adducta: suspendisse missas. pbabiliter cōputaz. sed quia denotus loc nō debet a ministeriorū gra diuina vacuus pmanere: frater charissime eoum martyrū noīe quoū relatio ptinet auctis nīe suscepta serie cōsecrabis vt pplorū frequētatio quā illic aude quenire mādauit: seruatis regulis ecclesiasticis et canonib integrū hēat firmata religione quentū. Idem.

¶ Nō dedicētur basilice que preter auctoritatē apostolice sedis fuerit edificate.

Basilicas nouīs institutas (non petitis ex more ꝑceptionib) dedicare nemo audeat: nec ambiant sibimet episcopi vendicare clericos aliene potestatis: cū essi decreta venerabilū sanctionū nos quoq; magnope custodiremur: ac sine coz dispēdio etiā illa que p alicui utilitatis cōpēdio fortasse videātur laxāda credam. cū qz nos contra salutarū reuerentiā regularū cupiam temere nichil dicere: z cū sedes aplica singlos his oīb fauente dño q̄ paternis canonibus sunt prefixa pio deuotoq; studeat tenere ꝓpositos: satis indignū est quēquē pontificū vel ordinū subsequētiū hanc observātiaz refutare: quā beati petri sedem z seq videat z docere. Satisq; cōuenienter sit: vt totū corpus ecclesie in hac sibimet observatione concordet: quā illic vigere cōspiciat vbi dōs ecclesie totius posuit principatum. Item Johanni episcopo Soriano.

¶ Publice pcessiones nō fiāt in oratorio: q̄ pter auctoritatem sedis aplice consecrātur

Certū est quidem et nīis ꝑceptionib cōstitutū ne ea in ecclia: aut i oratorio qd sedis nostre non legitē permissione dedicatum: pcessionē publicā putaret impēdi/ ne conditores furtiuis surreptionib cōtra regularū statuta ꝓsilirēt. Sz qm egēria spectabilis femina pertinaa nobis oblatione suggessit/ in possessionib ꝓpriis suoz corpuscula addidisse: frater charissime humanitatis intuitu q̄ priora statuta nō maculēt funeribus z sepulchris tantū incōprehensis pertinaz locis ministeria noueris p solennitate pstanda: vt defuncto rū noīe solūmodo diuina celebrentur officia. publica frequētatiōe z pcessione cessante. Item Nicolao papa cleroz plebi Uienēsis ecclesie.

¶ Sine nutu sedis apostolice ecclesia non debet institui.

Ecclesia id est catholicoū collectio/ quō sine aplice sedis institutoe nutu: qñ iuxta sacra decreta: nec ipa debet absq; ꝑceptione pape basilica nouiter construi: q̄ ipsam catholicoū intra semet amplecti cateruam dinoscitur. Item ex cōcilio Aurelianēsi.

¶ Sine designatione epi loca noua nō dedicentur ecclesia.

Ert ūm est. ¶ Processionem. id est frequentationem populi. 8. dist. xxiij. presbyteri. 8. xvj. q. vij. frigentius.
p ¶ Corpuscula. ita coipso fecit religiosum loci. ff. de relig. l. ij nā voluīt; sepeliat hō voluntate dñi loc religiosi efficit secus si ꝓ dñi voluntatem. vt. e. l. 8. si vsufructus.
p ¶ Corpuscula. si loc ille non est ꝓtectus: de cōsensu pape quō papa vult vt in eo diuina celebrēt. si aūt vult vt consecretur quomodo ꝓcipit vt solūmodo nomine mortuoz in eo celebrētur nisi forte in pena constructionis facte absq; licentia romane sedis: vel non petite vt priuius ibi diuina fierent: et sic aliqua ecclesia est i qua nō cantatur nisi pro mortuis sic extra de priben. significauit.
q ¶ Non maculent. id est nō ꝓiudicent episcopo decreta q̄ dicunt q̄ ecclesia inuito episcopo, potest construi vel consecrari. et si contra factum fuerit nulluz seruitiū dei ibi debeat celebrari. 8. c. precepta.
r ¶ Pro solennitate. quasi pro magno beneficio reputet.
s ¶ Vt defunctorum. argu. q̄ speciales misse pro defunctis fieri possunt similiter ergo dici' posset pro viuis. vt d. capi. significatum.
t ¶ Ecclesia. ¶ Casus. Ex quo ecclesia non potest construi sine auctoritate romani pōtificis multo potius aliqua noua secta sine eius auctoritate non potest construi.

Nemo. ¶ Hec est quarta pars distinctionis. in qua dicit z probat p duos canones q̄ nullus dz ecclesias fundare sine licentia epi. Johan. de san.
a ¶ Nemo ecclesiā. Cui⁹ auctoritate ecclesie debeāt fundari sine consecrari ostēdit. j. q. ij. placuit.
b ¶ Uenias.

Per se vel aliū ar. j. eo. nullꝰ pbr in eccla. ar. xxx. di. si quis extra. j. e. si quis.

c ¶ Crucez. In aut. de mona. ¶ Illud. col. i. z ornēto epo dicat. in auten. de eccl. ti. ¶. si quis alit voluerit. collā. ix.
d ¶ Ad luminaria. in auten. vt nullꝰ fab. ora. do. 8. j. collā. v.

Clerici huius ad primus debent esse in ecclesia

e ¶ Custodū. i. facer de tuz z hospitū. ex de pbēn. de monachis et erūt ad minꝰ duo clerici. ex de filipbro. ꝓpositi. et vij. qō. i. illud.
f ¶ Domum. Que cōpiere debet infra quinq; annos. si est oratorium. si est pochiū vel xenodochiū infra annū. i auten. de ec cle. ti. ¶. si qō edificatione. coll. ix. Sed quid si epo cōsecrat ecclesiā vel fundat nō ei assignata dote? Dicit. bal. q̄ epo tenet eā dotare. ex de preben. ea. epo. sz melius est ad hoc tm̄ fundatores teneri. vt. xvj. q. vj. pte mentio. z. c. si plures. arg. ff. de ri. unp. qui liberos. z dicit lex q̄ heres fundatoris tenet. in auten. de ec. ti. ¶. si aūt. z ¶. si qs edificatione rū. nā ex successo epi. pti debit clerico ordinato. extra ō pben. cū sm. vbi tñ oēs deficerent vel si non essent soluendo: tunc dicere actionem dandaz in epm. ar. ff. si mes. fal. mo. di. i. iij. ¶. j. ff. de eo per quē fac. erit. i. viti. ¶. plane.

v. pō. Eccla sine dote cōsecrata a quo dz dotari.

g ¶ Cōsecrata. i. fundata vel aqua bñdicta aspersa.

Si qs basi. h ¶ Munidat. Arg. q̄ patronus non debent accipere vel exigere crēnia vel huiusmodi ab ecclesia. 8. xvij. q. q. eleutherius. cōtra. 8. x. q. j. hanc consuetudinem. et. c. quia sacerdotes. 8. j. q. iij. ecclesia que pactione.

Ni Fonti non licet aliquid exigere ab ecclesia

i ¶ Sub tributaria. Ar. q̄ nō licet dare aliq̄d ecclie cōstructe vel cōstrucēde etiam possessionē vbi fundata est intercedente pactione vt ius p patronatus habeatur: qz ipso iure ei debetur. z si nō petat vel in pactum deducat. vt. xvj. q. vij. pie. z. c. decernimꝰ. z. c. quicūq; in predijs tamen collatis potest conditionem apponere vt auctoritate episcopi tributū aliquod vel censum aliquem debeat unde percipere. extra ō iur. patro. preterea. ij. sed in dote nō vel in manso. ar. x. q. j. nouerit. extra de cēsi. sanctum. alēs. si apposita est condictio. quid iuris sit notatur. z. q. j. ca. ij. Johan.

Possessio vbi ecclesia est fundata debet ipsi ecclesie

Deut. xij. b.

Sicut nos. ¶ Hec est v. ps. dist. In qua probat q̄ō prius pbanerat in parte prima. i. q̄ nullus debz celebrare nisi in sacratis locis: nisi tempore necessitatis quo potest celebrari sub aere vel tentorio: non autem in domo secūduz Johā. de san.
k ¶ Sicut non alij. Repetit qō ē pmo. c. huiꝰ di. di ctū est in quicq. c. sequētibꝰ. idez in aut. de eccles. ti. ¶. si quis. col. ix.
l ¶ Deliberat. i. consecratis.
m ¶ Necessitas. qui si necessitas vrgeat sub di celebrare ne q̄cq; licz sub tecto nō licet. ſ. ea. di. stin. cōcedim. in dicto. si forte sit oratorii i domo sua. vt. ſ. e. di. c. vnicuiq;

Missas cantare: aut sacrificia offerre licet: nisi suma coegerit necessitas Sathanꝰ est ergo nullam non cātare aut nō audire/ q̄s in his locis vbi fieri nō oportet nisi p summa necessitate cōtingat. qm̄ necessitas legem nō habet. vñ scriptuz est. Uide ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris: sed in oī loco quem elegerit dominus deus tuus In domibꝰ tamen ab epis pis siue pbris oblationes ce lebrari nullatenus licet.
Item ex cōcilio tribuentensi.

¶ Nō nisi in locis sacris missarum solennia celebrentur.

Missarum solennia non vbiq;/ sed in locis ab episcopo consecratis/ vel vbi ipse pmiserit/ celebranda esse censemus. Item Clemens.

¶ Precibus diuinis consecrentur ecclesie.

Ecclesias per congrua et vtilia facite loca: que diuinis precibus consecrari oportet et non a quoq; grauari. Item.

¶ Sacrificare/ missas celebrare non licet: nisi in locis a deo sacratis.

Hic ergo id est in p̄senti vita positos optz nos agnoscere voluntatē dei: vbi agēdi z sacrificādi locus est:

n ¶ Nō oportet. C. de fen. z inter. om. iu. cū sentētia.
o ¶ Necessitas. id est nō est subiecta humane cōstitutioni nimo excusat qō ptra eā fit. j. di. iij. sanctū. extra de regu. iur. qō nō est. sed nulla necessitas excusat in diuina cōstitutione pbibitū. vt. xxxiij. q. v. ita ne. verius tñ videtur q̄ si oratoriū sit i domo sua possit licite ibi missa celebrari vrgente necessitate arg. 8. ea. dist. ti. qō etiā. vt. j. ea. distin. concedimus. z. c. vnicuiq;.
p ¶ Oblationes. ſ. eucharistie.
q ¶ Licet. Nisi necessitas cogat.
r ¶ Ecclesias. Idem. xvj. q. vij. ecclesias.
s ¶ Loca. ff. de arbi. si cū dies. ¶. si arbiter.
t ¶ Ne ergo. ¶ Ubi agendi. 8. xiij. q. ij. tempus.

Universidad de Deusto Biblioteca

Facta pu tra fossionē valeāt.

a ¶ Iusserit.§.xciij.distin nulla ratione.

b ¶ Regulariter. Hic colligitur q̄ q̄ fiunt ab hereticis z intrusis et irregulariter ordinatis nō habent vigorem.vij.q.j.alienationes.vij.q.j.factus.§.xxv.q.j. omne quod.§.xxxvij.q.v.precepti.

c ¶ Tenente. videlicet cuitatem.§si nō depositio vel suspensio vel renunciatione.ex de ordi.ab ordi.c.requisiti.

Solennitates. Hec est vj.pa dist.in qua pbatur q̄ si dubitatur vtrū ecclesia sit consecrata pōt consecrari:et hoc pbat p duo ca.Io.de sā.

d ¶ Solennitated. De annuersaria solennitate dedicatiōis ecclesiarū et eporū.ij. ca. ostēdit. quod nō dr̄ de epis non obseruatur hodiernis a papa.

e ¶ Scriptura Arg. q̄ testibus vel scriptura probari nō potest p infecto haberi debere. C. cōi diuisimator. cōtra. C. fa. her. non ideo. C. de rei vin. iudicia. cōtra. etiaz si inueniantur in libris ecclesie credendū est vel i lapide.ar.xxiij.q.ij.sane.in princi. Dic scriptura in certis casibus requirēdā.ij.q.j. tegū. vl̄ appellatiōe scripture z testium oēs probationes intelligūtur.

vj.po.

f ¶ Nec testes. Vel testē vnū sicut i baptismo.I.di.iij parvulos.sup hoc eñ facto crederet vnī testi nisi inde verteret cōtentio;z sufficit ibi testimoniuz de auditu. arg.xxij.q.v.hoc videt.extra de testi.cogē.quent.ff. de aqua plu.ar.in summa.§.item labeo.

g ¶ Facit. Et dicit eps si cōsecrata eo/non reconsecrabit si non cē.de bap.z eius effectu.c.ij.

h ¶ Iteratū. No.id q̄ nō apparet oī nō esse.ff.de contrahen.emp.in lege.

i ¶ Factū. Arg.cōtra clādestina desponsata.c.q̄ aliter cōtrahentes pōt cū alijs ptrahere cū talia cōugia sint incerta. vt.xxx.q.v.§.hinc.z.xxviij.distin.pbēt.

Tēpli hierusalē

Solēnitates. k ¶ Exemplū.nā eius operatio nostra est lectio.vt.x.ij.q.j.ocus.

l ¶ Fuit. I.per fuit tēplū cōsecratū.quo i septēbri.vt.§ tū fuit. e.c.j.scēo i martio sub dario.ar.j.q.j.propheta.tertio

qñ in alijs locis sacrificari et missas celebrari nō lz nisi in his quibus epūs unxerit[a]:aut ab epo regulariter[b] ordinato tenente[c] videlicet cuitatē cōsecrata fuerint:aliter eīm nō sunt hec agenda:nec rite celebrāda. I tē Siluester papa.

¶ Obijciatur sacerdotes qui in locis nō sacratis missas celebrare presumunt.

Nullus presbyter missas celebrare p̄sumat nisi in consecratis ab episcopo locis:qui sūt participes de ceteroq̄ voluerit esse sacerdotij

I tem Felix papa omnibus orthodoxis.

¶ Singulis annis dedicationem solēnitates celebrantur z consecretur etiā ecclesia de cuius cōsecratione dubitat.

Solēnitates[d] dedicationū ecclesiaz z sacerdotum per singulos annos sunt celebrāde. ¶ De ecclesiarū cōsecrationib[b] quotiēs dubitatur vbi nec certa scripta[e] nec testes[f] exīstant a quib[g] consecratio sciatur:absq̄ vlla dubitatiōe scitore eas esse cōsecrādas. nec talis trepidatio facit[g] iterationē qñ nō mōstratur esse iteratum[h] quod nescitur esse factum[i]. I tem Gregorius papa de eodem.

¶ De eodem: et q̄ octo diebus dedicationum solēnitas est celebranda.

Solēnitates ecclesiarū dedicationū z sacerdotum per singulos annos solēniter sunt celebrāde:ipso dño exemplū[k] dante qui ad festuz dedicationis tēpli omnib[q] id faciēdi dans foūā:cum reliquis populis eandem festinanter celebraturus venit sicut scriptū est. Facta[l] sunt encenia[m] in hierosolymis z hyēs erat:z ambulabat ihesus in tēplo in porticu salomonis. Q̄ autem.viij.dieb[q] encenia sint celebranda:in libro regū perlecta dedicatiōe templi reperies. I tem ex concilio meldē si.capi.viij.

¶ Consecrentur ecclesie de quarū cōsecratione dubitat.

Ecclesie vl̄ altaria[n] que ambigua[o] sunt de consecratione/consecrentur:z superflua[p] altaria destruātur.

I tem iginus papa.

¶ Quando ecclesia est iteruz consecrandaet salubus tantū exorcizanda.

Si motuz fuerit altare[q] sum altare tm̄ cōsecret z non ecclesia.vt extra de cōsec. eccle.vl̄ alta.ad hec. Similiē si eccīa destruī z nō altare:tūc eccīa recōsecret z non altare.sed ppter aduleriū vel homicidiū nō cōsecret eccīa.vt extra de consec.ec.vel alta.,ppositi.extra de adul.significasti.

o ¶ Que ambigua.§.di.lxvij.§.q̄ ergo.i.de quarum consecratione ambigitur.

p ¶ Superflua.in quibus reliquie nō sunt.I.ea.placuit vt altaria.

q ¶ Motum. ¶ Altare.i.mensa principalis altaris.nā tabula consecrata de loco ad locum mouetur.nec tñ p̄cedat.vt.I.c.cōcedimus.q̄ intelligo cū non est affixa tabule.Itē hoc intelige de altari ad cuius honorē eccīa est consecrata.z q̄ dicit si motum id est mutatū ita q̄ formaz amisit per diminutionem vel augmentū cū forma rei sit esse rei.arg.x.q.ij.hoc ius. Idez est si est enormiter fracta tabula:vltra.§.medie-

tatē fiē cōsecrādū est altare.extra de cōse.eccle. vel al.cap.cōsecratio aūt ipsi[r] altaris p̄sertī intelligit esse in superiōre mēse.sz lapidis sapiens z structure inferioris ergo si mēsa fuerit mota:vel aliqs de inferioribus lapidib[s] tāgēs ipsaz execraret altare:z est recōsecrandum.si aūt sit alt

Sēre bellia-tis de adhibē da ab epō extra ō ese. ec. vl̄ alta. aā.

quod aliud addi tamentū altaris nō obhoc execrāt sz sacrū trahit ad se nō sacrū. arg. extra de cōse. ec. vel al. ca.iij. dum tamē nō imutet multū cōiunctio mēse z structure inferioris.

a ¶ Ecclesia. Id est altare fm̄. p. z sic exponit.j.q. iij.q̄stum.nō est vt dicit, ppter altaris motionem recōsecrāda esset ecclesia. vt extra de pse.ec.ad hec. alia est est consecratio ecclie:alia altaris[t] et hec sine illa sepe fit. Aliq̄ intelligūt ,put littera sonat.

b ¶ Mutantur. z non fundit[u] fm̄ p. B. asit dicit q̄ etiā fundatus altari amoto.

c ¶ Consecretur.id est mundetur p̄ asperſionē. vt extra de cōsec. ec.vel al.ppositū[v] et de adul. significasti.

Consecratio ecclie i quo pōt fieri.

d ¶ Ecclesias. ¶ Exuste pro maiori parte alias secus. arg. ff.de contrahen. emp.domū. cum scilz cū ita cōburitur q̄ destruat[x] vel decruſtat interius z exterius. tunc execrat. pcessatio eīm ecclesie maxime pōsitit in unctione exteriori: et cōsunctione z dispositione lapidum.

e ¶ Semine. per coitum emissum per adulteriuz vel per fornicationē.nā si p̄ somnū vel coitum cum vxore emittitur nō ideo recōsecrabit ecclesia.fm̄ p.

f ¶ Baptizari.§.dist.lxviij.sicut.§.xxvij.q.vij.quēadmodū.I.dist.v.dicēs est.§.j.q.j.hi qui.z I.distinc.iij.hi qui apud.C.ne sacrū.bap.l.j.si tamē. in fide sancte trinitatis tenuerint qui eū cōsecrauerunt.

Ecclia ab hēti tis pfēa ansit reconsecrāda,

I tem Johan.papa.

¶ De eodem.

Ecclesias arrianorum[s] vbicunq̄ inueneritis catholicas: eas diuinis precibus z operib[y] abluas vlla mora cōsecrate[z]:sicut et nos fecimus cū pro causa theodosii regis constantinopoli fuit

Johē. c.c. iij.reg viij.q. ij.pal. vij.ca.

vij.q̄

Consecratio ecclie z altaris est diuersa,

denuo consecretur ecclesia[a] si parietes mutantur[b] et non altare:salubus tantum exorcizetur. si homicidio vel adulterio ecclesia violata fuerit/ diligentissime expurgetur:et denuo consecretur[c].

I tem ex niceno consilio.

¶ Ecclesia semel deo cōsecrata:qñ est iterum cōsecranda.

Ecclesias semel deo cōsecratas non debet iterū consecratio z adhiberi:nisi aut ab igne exuste[d] aut sanguinis effusione: aut cuiusq̄ semine[e] pollute fuerint:quia sicut infans a qualicunq̄ sacerdote in nomine patris z filij et spiritussancti baptizatus nō debet iterū baptizari[f] ita nec locus deo dicatus iterum cōsecrandus est:nisi propter eas causas quas superius nominauimus: si tamē fidem sancte trinitatis tenuerint qui eū cōsecrauerunt.

I tem Johan.papa.

¶ De eodem.

Ecclesias arrianorum[g] vbicunq̄ inueneritis catholicas: eas diuinis precibus z operib[y] abluas vlla mora cōsecrate[z]:sicut et nos fecimus cū pro causa theodosii regis constantinopoli fuit semuo. I tem ex dialogo gregorij.

¶ De eodem.

Arianorū[h] ecclesia in regiōe vbis hui[y] que subura dicit:cum clausa vsq̄ ad biennū pmānisset:placuit vt in fide catholica (introductis illic beati sebastiani z sancte agathe virginis z martyris reliquijs) dedicari debuisset quod z factum est.

I tem agapitus papa.

Sapit[y] papa vas catholicū:euāgelij tuba preco iusticie[i]: sacra altaris sediscq̄ velamina sacrilegis anthemij infecta fabulis[m] suis catholicis pcib[y] deleuit[n].

I tem Julianus papa.

¶ De eodem.

Fabrica[o] vero cuiuslibet ecclesie si diruta fuerit instaurandā[p] z si in eo loco consecrationis solennitas debeat iterare/in quo sanctuaria[q] nō fuerit[r] michil undicamus officere[s]:si per eam minime iactetur aqua exorcizata: quia in consecratione cuiuslibet ecclesie in qua spiritus sancti arra nō ponitur celebritatem scimus[t] tantuz esse missaz.z ideo[v] si qua sanctoz̄ basilica a fundamentis fuerit innouata[x] sine altaris

Sacerdos p̄ cōs officiū suscipit diēs ad sacerdotium accedit.vt.§.xlij.dis. suscipit rectos.

Ecclia nerepa ta nō ē recōsecrāda,

rio.id est reliquie sanctorum vel altaris.

In ¶ Fabulis.fabulis dicit q̄ preter formā ecclie.

n ¶ Deleuit.id est purgauit.

o ¶ Fabrica.scilicet quesitum est.

p ¶ Instaurandā.I.recōsecrāda de recōsecrāda ei querebatur.

q ¶ Sanctuarium.id est reliquie sanctorum vel altaris.

r ¶ Nō fuerint.dimissa.q̄ inde erant ablate reliq̄e.

f ¶ Officere.q̄ er q̄ semel cōsecrata fuit semp mānsit.

t ¶ Scimus tm̄ esse.i.obtinere vicem p̄secrationis.

v ¶ Et ideo si quis.mō melius aperit questionem.

x ¶ Innouata. Hoc intelligit. V. cū nō simul:sed successiue parietes destructi sunt et successiue reparati: tunc eīm ecclesia intelligit eadē.arg.ff.de lega.j.l.q̄ in rerū natura.ff.de iudi.,ponebatur.secus p̄o si simul parietes funditus corruāt:q̄ tūc cōsecrāda est fm̄ cū: licet altare motū nō sit.quia alia est cōsecratio ecclesie alia altaris.hic ergo arguit q̄ eadē sit ecclesia post reparationē cū nō recōsecretur: sed contradicitur.ff.de crādis, p̄bo.ob.inter stipulantē.§.sacram.que distinguit iter domū z nauem.et videt velle q̄ eadem sit nauis post

Universidad de Deusto Biblioteca

refertur. sed nō eadē domus: sed pōt dici q̄ aliud sit in eccl̄ia ḡsta domo priuata. q̄ eccl̄ia nauis cōpar. xviij. q. i. nō turbat. xl. di. ante oīa. sed si subtilit̄ volum⁹ pcedere non erit eadē eccl̄ia: sed utilitas exigit vt eadem censeat: ne videlicet sacramentū cōsecrationis iteret. arguit. ff. de ser. vrba. prae. l. seruitutes. ℌ. si subtractū.

a ¶ Totius. id est perinde est ve neranda esse tota cōsecrationis solēnitas eēt adhibita.

b ¶ Si ℣o. quasi dicat p̄dicto ecclesiā nō dñt̄ psecrari: sed in isto tic. t. cū monet altare.

c ¶ Ablata sūt moto altari.

d ¶ Sanctificationis. i. aspersiōis aque tūc et misse celebratione cuz altare non fuerit motum: sed reliquie sunt ablate.

¶ Illius presbyter.

¶ Hec est octaua pars distinct. In qua ponit q̄d iuris sit de hymnis vel oratoriis quib⁹ mortui celebrabant. et probat per. xi. cap. q. nullus debet per se ponere altare nec celebrare in oratoriis sine licentia epi. Iohā. de fan.

e ¶ Null⁹ presbyter. Vbi altaria sint erigenda et qualia esse debeant et quas ecclesias liceat consecrare: et in quibus licet missas celebrare q̄b⁹ ex causis loca sctōz licet mutare. xi. cap. ostendit.

f ¶ Ab epo. ℣. dist. lxvij. cuius.

g ¶ Fingat. vt dedicatum dicat esse qō nō est vel reliquias dicat esse que nō sunt.

h ¶ Degradetur. Arguit eos esse deponendos ab ordinibus qui fingunt vel dicunt se habere ordines cuz non habeāt. extra de de. nō or. mi. c. j. ℌ. l. di. ex penitentie. p. nullus ℌ. dist. lij. sollicitudo. et sic punit qui se gerit p mitte qui non est miles. ff. ad leg. corne. de fal. eos ℌ. qui se pro milite gessit.

i ¶ Iacuit. ¶ Passim. nō in eccl̄iis ℌ passim p agros motione: sine aliqua dubitatione cū in ea fuerit missarū solennitas celebrata: totius[b] consecratio sanctificationis implebitur. si vero[b] sanctuaria que habebāt ablata sunt[c] rursus eoz depositiōe et missarū solennitate reuerētiam sanctificationis[b] accipiet.

¶ Item ex decretis hormisde pape. cap. x.

¶ Ebdo epi p̄mittu in eccl̄ia consecrata nō erigat altare.

Nullus pbr[d] i eccl̄ia cōsecrata aliō altare erigat: nisi qō a epo[e] loci fuerit sanctificatū vel p̄mittum: vt sit discretio inter sacrum et non sacrū. nec dedicationem fingat[f] nisi sit. q. si fecerit degradet[g] si clericus est. si vero laicus/anathematizetur.

¶ Item ex ℣silio africano. c. ℣.

¶ Euertantur altaria: q̄ sine sanctoz reliquijs erigunt.

Placuit vt altaria que passim[i] p agros et per villas tanq̄ memorie martyrum cōstituunt: in q̄bus nullum corp⁹ aut reliquie[k] martyris condite probantur: ab episcopis qui eisdē locis p̄sunt si fieri potest euertātur. Si aūt hoc ꝓpter tumultus[l] popl̄ares nō sinit: plebes admoneant ne illa loca frequentent. vt qui recte sapiūt/ nulla ibi superstitiōe deuicti teneantur: et ideo nulla memoria martyrum pbabiliter[m] accipiatur: nisi aut vbi corpus: et reliq̄e certe sunt: aut vbi ortō alicuius habitatiōis[n] vel possessiōis vel passionis fidelissima ouigie[o] tradit. nā que p somnia et imagines quasi reuelatiōes quorūlibet hoim vbicūq̄ cōstituunt altaria: omnino reprobantur. ¶ Item ex concilio aurelianēsi. c. iij.

¶ Non est consecranda ecclesia in qua paganus sepultus inuenitur.

Ecclesiam in qua paganus sepultus est nō liceat ꝓsecrari[p] neq̄ missas in ea celebrare[q]: sed iactare foras et mundari oportet.

¶ Item ex cōcilio agripinēsi.

¶ De ecclesia in qua cadauera fidelium vel infidelium sepeliuntur.

Ecclesiā in q̄[r] mortuoꝝ cadauera fidelium siue infidelium sepeliunt sanctificare[s] nō licet: ſz si apta videt ad cōsecrandū inde emulsis[t] corporibus et rasis[u] parietibus et rigulis et[v] loci: reedificetur[w]: ſz si hec ꝓsecrata ante fuerit missas in ea celebrare licet: tamen si fideles[x] fuerūt qui in ea sepulti sunt.

¶ Item ex ꝓci. Martini pape.

¶ Sup monumenta in cāpo nō distribuāt sacra mysteria.

Non oportet clericos ignaros[y] et plumptuosos sup monumēta i cāpis mysteria[z] vl altaria a portare: aut

h ¶ Reliquie. Arg. sine reliquijs ecclesiā nō esse cōsecrandā. ℌ. c. de l. aurea. et ℌ sufficit corpus dñi.

l ¶ Tumultus. Argu. aliquid esse postponēdū ꝓpter timorē et scandalum. vt. l. distin. vt constituerentur. x. c. de his vero. ſc. ff. de sic. l. penultim.

m ¶ Probabiliter. i. ſolenniter.

n ¶ Habitationis. Qz homo sāctificat locuz. xl. dist. multi.

o ¶ Origene. argu. originem rei et principium spe erādi. vt. ℌ. xvj. qō. vij. si sacerdotes. ℌ. j. qō. j. principatus.

¶ Ecclesiaz in qua paga.

p ¶ Consecrari. ante electionē cadaueris ipsius pagani.

q ¶ Celebrare. huius cōstitutionis ratio est: q̄ infideles viui ab ecclesia repelluntur. vt. xxj. dist. clericos. et di. xxv plectis. ergo mortui q̄ dūs viuē tibus ecclesia nō cōmunicat et mortuis cōcare non pōt. vt. xxiij. q. ij. ca. j. Sed quid dices de muliere ꝓgnante mortua: quidam dicūt q̄ sepelietur in ecclesia: quia fetus est pars vētris. j. dist. iuj. si quid. ff. de ven. inspi. l. j. ℌ. j. cōsuerūt tamen aperiri et fetus extrahi et extra cimiterū sepeliri. ad hoc facit. c. extra de sepul. sacris.

r ¶ Ecclesiam in qua. nō consecrata.

s ¶ Sācrificare ante electionem.

t ¶ Emulso. auctoritate episcopi vel principis tanq̄. ff. de reli. offa. et j. ea. corpora.

v ¶ Et rasis. i. dealbatis. nā mutata forma interimitur substantia rei. ff. ad exhi. ultimus. ℌ. sed et si quis.

x ¶ Reedificet. i. ipsa ruina debet dealbari.

y ¶ Si fideles. vbi aūt discerni nō pōt fideles ab infidelibus neutri sunt exhumādi. extra de sepul. sacris.

z ¶ Oz oportet. ¶ Ignaros. id est imperitos.

¶ Mysteria. Limitam celebrare sup sepulchrū.

Capelle olim nō erāt ecclie.

Concedim⁹ a ¶ In capellis. oratorijs nō ꝓsecratis: in quibus nō ꝓsecrata: i quibus nō licz celebrare sine p̄missu epi vt. j. c. vnicuiq̄. et ℌ. c. missarū.

b ¶ Celebrari p̄mittim⁹ ad q̄d est op⁹ p̄missione q̄ dr̄ in capellis: q̄s forte capelle nō erāt olī eccl̄ie cū antiq⁹ dicerēt̄ capelle tugurria capiaz pellibus tecta. vt hoc referas ad solēnitates maximas.

c ¶ Sub dio. id est sub aere.

d ¶ Ararias. si fuerit lapidea. legit. et ex dono q̄ dñs p̄cepit fieri altare de lignis sethi q̄ sunt imputribilia. q̄a domō fecit sua resurrectionē altare: ſz illa ferē sunt in figura. xij. q. ij. gloria. et dicitur de altari lateranensi quod ligneum fit.

e ¶ Non consecrent. quia ꝓpter petra dicit ℌ. dist. ij. renera. xxj. di. in nole dñi. item quia erexit iacob lapidē in titulū.

f ¶ Metropolitani. ℌ. xij. dist. de his.

¶ Nicenos.

g ¶ Oratorium. non sacrū. sacrū autem sua auctoritate facere nō licet nisi auctoritate epi. ℌ. c. dist. nemo. xviij. q. ij. quidam.

h ¶ Non licet. nisi p̄ summa necessitate: tñ cum cōsensu epi. vt. j. e. si quis etiā. c.

¶ Zericos.

i ¶ Qui ministrāt. id est ministeria et officia in hotis diurnis vel nocturnis exercent.

distribuere sacramenta: sed aut in ecclesia aut in basilica vbi martyz reliq̄e sunt depositē: vbi ꝓ defunctis oblationes offerri solent. nec liceat xp̄ianis prādia ad defūctorū sepulchra deferre et sacrificare mortuis. ¶ tē ex ꝓci. tribu.

¶ Quomodo in ecclesia combusta missa possit celebrari.

Concedim⁹ etiā: vt sicubi quod pctis nostris exigentib⁹ perplurimum factuz est a normānis/ et sclauis ab vngaris/ et a malis xp̄ianis: seu aliquo qualicūq̄ modo eccl̄ie fuerint incense et cōbustē: capellis[a] cuz tabula cōsecrata missas iterum celebrari[b] p̄mittim⁹: donec eccl̄ie ipe restaurari queāt. in ut̄ere vero positis si eccl̄ia defuerit sub dio[c]: seu i rētoris si tabula altaris cōsecrata et eraq̄ sacra ministeria ad id officium pertinentia ibi affuerint: missarū solennia celebrari concedimus. ¶ Item ex concilio hyponēsi. cap. xcv.

¶ Chrismare non vngantur altaria nisi fuerint lapidea.

Altaria[a] si non fuerint lapidea chrismatz vnctione non cōsecrent[b]: ad celebranda autē diuina officia ordinem quem metropolitani[c] tenēt: comprouinciales eorū obseruare debebunt.

¶ Item ex cōcilio agathen.

¶ Chrismatis vnctione et sacerdotali benedictione sacrā tur altaria.

Altaria placuit non solum vnctione chrismatis sed etiam sacerdotali benedictione sacrari.

¶ tē ex ꝓci. aurelianēn. c. iij.

¶ In priuatis oratoriis licet orare: ſz nō missam celebrare.

Nicuiq̄ fidelium in domo sua oratorijs[a] licet habere: et ibi orare: missas autem ibi celebrare non licet[b].

¶ Item ex serta synodo.

¶ In priuatis oratorijs absq̄ cōsensu episcopi nullus ministrare p̄sumat.

Clericos q̄ ministrant[a] in oratorijs que intra domos sunt cuz cōsensu epi loci hoc facere precipim⁹. si q̄s ℣o hoc nō obseruauerit deponat.

¶ Item ex concilio agathen.

¶ Aut extra parrochias habent oratoria his diebus ad parrochias redire cogantur.

Si quis etiā[a] extra parrochias in q̄bus legitimus est: ordinariusq̄ ꝓcurus oratorijs[b] habere voluerit reliq̄s festiuitatibus: vt ibi missam audiat ꝓpter fatigationē[m] familie iusto ordine permittim⁹. pascha vero: natalidiu: epyphania: ascēsione dñi pentecoste: et natali sci Johannis baptiste. et si qui mariti dies in festiuitatibus habent: nō nisi in ciuitatib⁹ aut in parrochijs audiant. Clerici vero si in his festiuitatibus quas supra diximus (nisi infirmante aut permittēte epo) ibi missas celebrare voluerint: a cōmunione priuentur.

¶ Item Augustinus ignaro.

¶ Quibus ex causis loca sanctorum mutanda sint.

Tribus ex causis loca sanctoruz transmutanda sunt. prima cuz necessitas persecutorū loca eorum grauauerit. secunda cum difficultas[n] locorū fuerit. tertia cum malorū societate grauantur.

¶ tē ex cōcilio magūtinensi.

¶ Quando alicui corpa sanctorum de loco ad locū transferre non licet.

Oportet sctōz de loco ad locū null⁹ transferre p̄sumat sine cōsilio[o] principis[p] vel eporū: sanctaq̄ synodali iussa. ¶ tē ign⁹ papa.

¶ In vsus iacouū nō licz cōuerti ligna ecclesie dedicate.

h ¶ Ignes etiaz. ℌ. ℣. xlij. q. j. futura. ℌ. xvj. q. j. quicunq̄z. q. ij. si quis.

i ¶ Oratorijs. hoc reuocandi ō oratorio priuato. secus in oratorijs alīs q̄ populi faciet. vt ex de eccl. edi. ad audientiā. nā ibi in festiuitatibus celebrare licitum est.

m ¶ Propter fatigationem. argu. ꝓpter difficultatem loci vel inueneris aliqd rēperari qō alīs obtinet generaliter. ex de ec. edi. ad audientiā. ℌ. dist. lxiij. c. j. ℌ dist. lxiij. cū loge ℌ. di. xcij iurta sanctoz. ℌ. xiij. q. ij. vbicūq̄. q. j. c. pri. tribus.

¶ Ribus ex.

¶ Hec est ix. ps dicti. i qua loquit magr de translatione reliquiaz et ecclesiarū Jo. de fan.

n ¶ Difficultas. vt ꝓ aeris intēperie. vt. lxxiiij di. quotūdā malorū. nā ꝓpē malicia populi trāsfertur sedes. xxv q. ij. ita nos. propter malicias populi eps renūciat dignitati. extra de renūci. nisi. ℌ. ꝓpē malicia plebis. ārta cā est ꝗre transferr ecclesia. s. cā meliorationis. vt. xvj. q. vij. c. antepe.

o ¶ Oportz.

¶ Sine cōsilio. ff. de reli. et sa. in pan.

p ¶ Principis. i. pape. xviij. q. ij. diffinim⁹. et hoc vez est cuz corp⁹ traditū est nā perpetue sepulture. C. de reli. l. vl. nisi necessitas imminuerit cuz suffi-

Sedes trāsferr tur ꝓ pter malicias plebis.

ix. ps.

Universidad de Deusto Biblioteca

cit auctoritate pōtificis pūncte. C. e. l. j. si autē nō est tradita oportune sepulture bene pōt trāsferri sine auctoritate alicuius ad aliū locū. C. eo. tī. si necdum.

L Igna. C Hec est. x. ps dist. in qua ponit magī per vi. c. q. lignea vetustā ecclesie et alia vestimenta et ornamēta nō debēt redire ad humanos vsus.

a C Ligna. de ligneis ecclesie destructe et oblatis pdictis ecclesie rerentur prendis vtilis sex capitulis sequentib⁹ ostenditur.

b C Ad aliud. ff. de re. permu. mancipia. ff. de rei vēdi. q religiosis s C Ad profectū. non tñ indifferenter. sed vel in capīs vel dezmatorio. vel in alijs religiosis locis: non in coquina. vel in vineis pascuandis.

d C In laicoz. Arguit quie semel offerta sunt nō debere redire in vsus laicoz. ff. xij. q. vij. q semel xvij. q. vlt. quelibet sūt ar. ff. de. di. lnū ex mandato. c. ea. ff. ferūt. et c. frāgno

E Cimo per. e C Mortuum laicū. nā clerici mortui bene induuntur vestibus sacris. xiij. q ij. nullus.

f C In mensa dñi. i. ad mēsam dñi cōponēdā qō ad ipm diaconus spectat. arg. xxv. di. plectis. et di. xcviij. diaconi. vt' forte ē illa vbi sacerdos post cōsecrationēm ⁹tergit vt forte palla cui immolunt colligeim. et abstergit.

g C Negligēter ar. negligētiā vt factū punitendā. xxv. q. i. nulli fas

h C Anathema te. i. suspēsiōe. nō ei dz anathematizari. g talis causa.

i C Excōicatus. i. a cōione remotus: et ista habes hic pēnā non admonentis platinam alibi dicit. ve si non sparserimus ⁊c. xlvij. di. dispensatio. Itē per hoc ca. vt dēt reprobari intellect⁹ quorūdam quez habes in illo ca. j. q. j. quecūq inutilibus nā ibi ꝓpter negligētiā nō excōicabatur presbyter nisi p quatuor menses.

k C Et vela tā est ornamenta altaris. vel vela. id est cortine. hinc hodie derogatur est consuetudine generali.

l C Non foris. id est ab alijs segregarā. et est secunda vestis sacerdotalis.

m C Uela. i. cortine que in ecclesijs extenduntur festiuis diebus et i quadragesima. causa cōsignationis vel significationis. Johan.

n C Nō ab alijs. d. dist. xxiij. sacratas. et cap. non licet.

o C Et perit. id est penam patit et punitur corporaliter et spāliter nō aūt spūaliter vel eternaliter ex vno peccāte. ⁊c. d. dist. xlv. sed illud. de hac materia no. j. q. iij. in pri. et similiter nota. sub illo. g. trez petō achor plebs israelitica.

Q C Estimēta p C Balthasar. C Hystoria Legitur in Daniele q Balthasar rex babylonie fecit grande cōuiuū optimatibus suis. cū ergo iaz esset temulētus precepit vt afferrentur vasa argētea que Nabuchodonosor asportauerat de tē plo quod fuit in hierusalem vt biberent in eis rex et optimates ei⁹ vxores et concubine: et factum est ita. Bibebant autem vinum et laudabant deos suos. In eadem hora apparuerūt digiti quasi manu scribentis cōtra candelabrū in superficie parietis. qō rex cōspiciens turbatus est valde. Et mittens conuocauit oēs sapientes babilonis et nullus poterat scripturam legere. vel interpretationez eius regi idicere. Tādem vocatus daniel dixit scriptura significare interitum regis ꝓ eo q⁹ praminauerat vasa domus domini et apparuit qō scriptum erat. Mane thecel phares. Mane. i. numerauit deus regnū tuū. Thecel. i. appositū est in statera: ⁊ inuētus est minꝰ habēs. Phares. id est diuisum est regnum tuū ⁊ datuz medis ⁊ persis. Eadez nocte interfect⁹ est balthazar: et darius medis in regnuz successit.

Balthasar vasis dñi abus⁹ est

A D nuptiarum. a C Pollutus. Arg. q ex vetere alicui⁹ dñe vel alterius nō dz fieri casula vel aliqs ornat⁹ ecclesie.

A Asa in qb⁹ C Hec est. xj. ps dist. in qua. 8. in quibus calicibus ⁊ corporalibus celebrare debemus. Johan. de san.

b C Calices. sup ple debēt esse aurei vel argētei.

c C Utebantur. Sed nunqd conficiebant ? vtiqz. nunc autē quidz ⁊ quidez fieri nō debet. sed si fiat vt in vase ligneo vel vitreo quia conficiat corpus christi nichilominus est verum corpus: quia in verbis consecrantis perficitur consecratio non in vase. vt. j. dist. in. ij. vtrum. versi. ita.

d C xvj. xviij. computatis sino et cleto.

e C Succrent. Arg. prelatii nō posse prebēdas diminuere. qō ē vez sine causa. extra de excess. prela. sicut.

Calix an possit esse ligneus aut vitreus.

Casula nō fiat 8 veste domicelle.

Dist. 1. fo. cccccxl.

hoc transgredientes veniat: et corruere eos faciat ad ima.

Item ex conci. aurelianensi. C Diuina misteria nuptiarū nō presentur ornatibus.

A D nuptiarū ornatū diuina misteria nō pstētur: ne dū ipropoz tactu vel pompa secularis luxurie polluūtur. a ad officiū sacri ministerij videantur indigna.

Itē ex pellio triburiensi. c. ix. C In ligneis vasculis dñici corporis et sanguinis sacramenta nō sant celebranda.

U Asa i qb⁹ sacrosancta cōficiunt mysteria calices b ⁊ patene de qb⁹ bonifacius martyr ⁊ epūs interrogat⁹ si liceret in vasculis ligneis sacramēta cōficere: rūdit quōdā sacerdotes nō aureis ꝛ ligneis calicib⁹ vtebāt c. zepherin⁹ xvj. romanus epūs parentis vitreis missas celebrāt pstituit. Deinde viba. pa. oia misteria sacra fecit argētea. In hoc ei sicut ⁊ i reliqs cultib⁹ magis ⁊ magis ꝓ incremēta tēpoū dec⁹ succrent d ecclesiarū: nisi in eēm diebus q̄ sui pfessamilias sumus ne dec⁹ mīs ecclie minuat: ꝛ magis cumulet ⁊ ampliceť statum⁹ vt deinceps nullus sacerdos sacrū mysteriū corpis ⁊ sanguis dñi nri. Jesu xpi i ligneis vasculis vllo mō cōficere pēsumat ne (vt placari e dz) inde iratscat de⁹.

Item ex conci. remēn. c. vj. C Ex qua materia calix cum patena fieri debeat.

Q T calix dñi cum patena si nō ex auro g est tamē ex argento fiat: si quis autē tam paup est saltē vel stanneum calicem habeat. De ere aut ex auricalco non fiat calix: q⁹ ob vini vir tutem erugi nem facit pariter⁊ vomitum prouocat. Nullus autem in ligneo b aut vitreo i calice pſumat missam cantare.

Item ex epistola Eusebij pape. et siluestri.

C Nō in serico pāno ꝛ ligneo sacrificiū consecret altaris.

Q Onsulto oz statuim⁹ vt sacrificiū altaris nō in serico k pāno aut i ticto qsq̄ celebrare missā pſumat: ꝛ in puro l lineo vel linthneo ab epo cōsecrato/terreno m scz lino n procreato atq̄ cōtexto: sicut corp⁹ dñi nri Iesu xpi in sindone linea munda sepultū fuit.

Item ex. vj. syno.

C A quib⁹ fuerit tradita missarum celebratio.

I Acob⁹ o frater dñi sm carnem cui primū credita ē hierosolimitana ecclesia: ⁊ basilius cesarien. epūs cuius claritas ꝑ totū orbem refulsit: in scripturis addiderūt nobis misse celebrationē p.

Item ex telesphoz⁹. pa. iiij. a pet.

C Qua hora sunt missarum solemnia celebranda.

Q Octe q sancta natiuitatis dominī saluatoz missas celebrent pbri: ⁊ hymnū angelicū in illis solēniter decātent. qm̄ ⁊ eadem nocte r

Q Octe sancta C Hec est. xiij. ps di. in q ponit quare tres misse in nativitate dñi cantant. Jo. de san.

q C Nocte. de celebritate misse. vij. c. adiungit ostendens quomodo a ieiunis cantande ⁊ audiende sunt ⁊ quet in die ⁊ qua hora sunt celebrande.

r C Nocte. tres misse i die natalis dñi celebrant vna

E Cclesie dedicata non debēt ad aliud opus fingi nuī ad aliā ecclesiā vel ignis sunt cōburēda: vel ad pfectū i monasterio fratrib⁹ in laicoꝝ opera nō debēt admitti. Itez clemēs pa. Jacobo hierosolymitano epo.

C Uestimēta sacra vasa pie vetustate cōsumpta: incendi danturet cineres in loca occulta proijciantur.

A Ltaris palla: cathedra: cādelabrū: ⁊ velū si fuerint vetustate cōsumpta incēdio dēturq; nō licet ea q̄ in sacrario fuerunt male tractari: sed incēdito vniuersa arradātur. cineres quoq; eoruz in baptisterio inferātur: vbi nullus trāsituz habeat: aut in pariete aut in fossis pauimentorū iacenť: ne introeūtium pedibus conculcētur. Idem.

C Mortui non obuoluantur vestimentis altaris.

Q Uino p ignorātiā clericus mortuū e credat admouendū: aut eius scapulas opire velit palla que fuerit in altari: aut certe q̄ diacono data est in mensa dñi f. qui hoc fecerit: vel leuiter quasi nichil ⁊ negligenter g habuerit: diaconus triennio sexq; mensibus a dominico erit remot⁹ altari graui pcussus anathemate h: eo q̄ clericum non admonuerit. presbyt. x. an. ⁊ sex mēsib⁹ excōicatus i sit ꝓpter eas q̄ de dominicis sacramentis subiecta sibi nō admonuerit ministeria: ⁊ postea cū grādi humilitate matri reconciliet ecclesie. Pallas vero ⁊ vela k: q̄ in sācturio sūt si forsidida fuerint ac misteria: diaconi cū humilib⁹ ministris in tra sanctuariū lauēt: nō eiscientes foras a sacrario: et velamina dñice mense abluant: ne forte pulus dnici corporis male decidat. syndonez vero nō foris l abluāt et erit hoc nō operāri petrū. Idcirco intra sacrariū ministris precipim⁹ cū diligentia custodire. Sed pelues noua cōparetur ⁊ preter hoc nichil aliud tāgat: sed nec ipsa pelues vetus apponatur lauādis: nisi q̄ ad dñici altaris cultū pertinent: palle m alia pelui lauēt: ⁊ in alia vela m tantuarū. Cura sit etiā hostiarijs ex admonitiōe maioris ne q̄s negligens aut ignarus ad velum tanue domus dñi manus incognite tergat sed statim coercit⁹ discat omnis homo: quia velum atrij domus domini est.

Item Sixtus papa.

C Sacra vasa nō nisi a sacratis tractentur hominibus.

I N sacra aplica sede statutum est: vt sacra vasa nō ab alijs n q̄ a sacratz dñoq; dicatis hoibus ꝓtrectent: ne pro talib⁹ pſumptionib⁹ dñs iratus plagas imponat populo suo: et hi etiā qui nō peccauerunt pereāt: ⁊ perit o iustus sepissime pro impio.

Item stephanus episcopus familiari amico Hylario.

C Horum nisi a sacratis hoibus vestimenta sacrata seruētur.

Q Estimēta ecclesie quibus dīa ministratur ⁊ sacrata debent esse ⁊ honesta q̄bus alijs vsibus nō debent frui q̄ ecclesiasticis ⁊ deo dignis officijs: que nec ab alijs debent ꝓfani aut offerri: nisi a sacratis hoibus: nec vltio q̄ Balthasar p regē pcussit sup

Universidad de Deusto Biblioteca

triplex in natiuitate dñi pót cantari ℣ius.

Luce ij.b. Mar. xv c. Act. ij.b.

ante de. q̃ significat tpꝰ añ legẽ qñ eramꝰ in tenebris: licꝫ oĩ die fuerit: q̃ significat tpꝰ in lege qñ nondũ plena agnitio dei habebat. ℟. tertia i die: ꝛ significat tpꝰ gre qñ tam plena cognitio habebit. vñ ℣ius. Nocte pusillus rex sequẽs: in luce suprema. Sub noe sub dauid/ sub cruce / sacramẽto.

a ¶ Gria in excelsis deo. Hec ℣ba pcepta sunt ab angelo. alia addidit hylari⁹. vt j.c. de hymnis.

b ¶ Crucifixus etiã nõ manducãs. ℟. de pe. dis. j. periculose.

Sacramẽta.

¶ Hec est. xviij. pars distinc. in Jo. de fan.

c ¶ A ieunio. ieiunij q̃ debẽt̃ celebrare vel in eis signare in frõte. vt dis. v. vt ieiun. ꝛ sacramentũ calũne pstare. xxij. q. v. homicidũ: ꝛ testimoniũ dicere. ei de test. placuit. ꝛordines celebrare: ꝛ accipe. lxxv. dis. q⁹ a prĩb⁹. Sz q̃ dicetur de ieiunijs? pone q⁹ comedo hodie: nec dormio p diẽ ꝛ p nocte nũq̃d incipiẽte alio die ſuꝫ ieiunus? dicunt q̃dã q⁹ sic. argu. ex de tẽpo. ordi. litteras: alꝰ somn⁹ diceret solutus esse ieiunũ: q̃ nõ credo: ſz dico ieiunũ esse celebrata otemissiõe. j. dist. q. tribus.

d ¶ Excepto. ſ. vñ. q. j. nichil est. ℣. j. dist. pri. liddo. ℣. j. di. v. vt epi. ſ. sed derogatũ est huic. c. pillar ꝛ pꝛ ſ. ꝛ ñ cõsuetudinẽ. ℣. di. xiij. ſ. leges.

Solent.

¶ Dec c. xv po ℣ius Jo. de fã.

e ¶ Si ante. Sz nõne licitũ ẽ debitor añ tẽpus soluere pecuniã. plus eñ soluit q̃ ante tẽpus soluit. vt inſtitu. de q̃ti. ſ.

Jeiunio stomacho pficiendum est. xviij. pars.

Jeiunus q̃s ó.

xv. ps

ab angelo pastorib⁹ est nũcians: ꝛ subito facta est cum angelo mltitudo militie celestis laudãtiũ deũ ꝛ dicentiũ ¶Gria in excelsis deo ꝛ in terra pax ho. bo. vo. reliq̃s ꝛho tpib⁹ missarũ celebrationes ante horã diei tertiã nũme sunt celebrã de: q̃ et in eadem hora ꝛ dñs crucifixus b est: ꝛ super apl̃os ſ̃ctus ſpũs legit descendisse.

Item ex cõci. carthag. ca. viij.

¶ Nõ nisi a ieunis hoib⁹ sacramẽta celebrent altaris.

Sacramenta altaris nõ nisi a ieunis c hoib⁹ celebrent: excepto d vno die anniuersario quo cena dñi celebratur. nã ſi aliquoꝫ pomeridiano tpe defunctoꝝ fiue epoꝝ fiue ceteroꝝ cõmendatio facienda est: solis oronib⁹ fiat ſi illi q̃ faciãt tã pñs inuenãt.

Item ex concilio cabilonẽsi.

¶ Ante missarũ solẽnia circa horã nonã decũbere in q̃dragesima comedere nõ licet.

Silent plures q̃ se ieunare purãt in q̃dragesima mox vt signũ audierint ad horã nonã comedere: qui nullatenus ieunare credẽdi sunt ſi añ e mãducauerit q̃ pertinũ celebret officiũ: concurrẽdũ ẽ eñ ad missas: ꝛ auditis missarũ solẽnijs ꝛ vesptinis officijs: ꝛ largitis elemosynis: ad cibũ accedẽdum est ſi vero aliqs necessitate constrictus fuerit vt ad missaꝫ ve nire nõ valeat: estimata vesptina hora ꝓpleta oratiõe sua ieiunium soluat. In ieiunijs etiã q̃ttuor tẽpoꝝ circa vesptinas horas in sabbato vero sctõ circa noctis initiũ missarum solennia sunt celebrãda.

Unde leo e ẽps. ¶ Ds a prĩb⁹ nr̃is. Item gelasius g. ¶ Ordinationes pbroꝝ. Item pelagius h. ¶ Dilectiõis tue scripta requirẽ i tractatu ordinãdorũ.

In pria q̃ꝫ pte diei missarũ solẽnia nõ incõgrue celebrentur. Unde Leo papa dioscoro alexandrino episcopo.

¶ Etiã prima parte diei missas celebrare licet.

Decesse aũt vt q̃dã ꝓpter pũs ꝛ deuotione putet ſi vni⁹ tantũ misse (more ſeruato) sacrificiũ offerre nõ possunt: nisi i pria diei pte cõuenerit: studiose ergo fraternitatẽ tuã familiariter admonemus vt q̃ nr̃e pfuerudini ex forma prime traditiõis insedit: tua quoq; cura nõ negligat: vt p oĩa nobis fide ꝛ actibus cõgruam ꝓpt̃ q̃ remeanti filio nr̃o possidonio pbro hãc ad dilectionẽ tuã epla f dedim⁹ pferẽdã: q̃ inſtis pcessiõib⁹ atq; actiõib⁹ frequẽter interfuit: ꝛ totiẽs ad nos miss⁹ q̃d in oĩb⁹ aplice sedis aucs teneret agnouit. Item Augu.

¶ Misse peculiares non sunt in publico cantande.

Thoc attẽdendum vt misse peculiares i q̃ per dies solennes a sacerdotibus fiũt: nõ ita in publico m fiãt vt ꝓpter eas popul⁹ publicis missarũ solennib⁹ (q̃ hora tertia canonice fiũt) abstrahat. Sz sacerdotes n qui in circuitu vrbis aut in eadẽ vrbe sũt/ ꝛ pplẽs: in vnũ ad missarũ publicã celebrationẽ cõuenãt.

Item Alexan. papa.

¶ Quot misse in die sacerdoti celebrare licet.

Sufficit sacerdoti vnaz missaz die vna celebrare: quia christus o semel passus est: ꝛ totum mũdum redemit: nõ medica res est vnam missam facere: et valde felix est qui vnam digne celebrare põt: quidã tamẽ ꝓ defunctis vnã facit/ ꝛ alterã p de die: si necesse fuerit: q̃ vero ꝓ pecuniis aut adulationibus secularib⁹ vna die presumunt plures facere missas: non estimo euadere damnationem.

Item ex ꝛcilio toletano. xviij. pars. Mat. xiij. c.

¶ Ex saluatoris et apostolorum documento hymnos cantare.

Ephe. v. d.

Ehymnus b canendis ex saluatoris et apl̃oꝝ habemus exẽplũ. Nã et ipse dns hymnũ dixisse phibetur matthẽo euãgelista testante. Et hymno c dicto exierunt in montẽ oliuarũ: ꝛ paulus apostolus ad ephesios scribit dicẽs impleamini spũ sancto loquẽtes vobisipsis in psalmis et hymnis ꝛ cãticis spũalib⁹. Et q̃ nõnulli hymni hũano studio in laudẽ dei atq; apostoloũ et martyrũ triũphos compositi esse nosc̃untur: sicut hi quos beatissimi doctores hilari⁹ atq; Ambrosius ꝓdiderunt: quos tũ quidã specialiter reprobãt. peo q̃ de scripturis sctoꝝ canonũ: vel apostolica traditiõe nõ existũt: respuãt q̃ illũ hymnũ ab hoĩbus ꝓpositũ quẽ q̃tidie publico priuatoq; officio i fine o mniũ psalmorũ dicim⁹ ¶Gria et honor. p. ſ. fi. ꝛ. ſ. ſ. in secu. secamẽ. Nã ille hymnus d quẽ nato in carne xp̃o angeli cecinerunt. gria in excel. deo. ꝛ in terra pax ꝛ reliq̃ q̃ sequũtur: ibi ecclesiastici doctores cõposuerũt ergo nec ipsi in ecclis canẽdi sunt q̃ in sacrarũ scripturarũ libris nõ inueniunt. Cõponũtur e misse siue ꝑces vel oones seu cõmẽdatiões seu man⁹ impositiões: ex q̃b⁹ si nulla decantetur in ecclesia

xvij. pars. Peccamus q̃tidie.

a ¶ Et alterã. q̃ ẽt i necessitate nõ mos er q̃ dicit, alterã. ar. xxj. q. j. quõ. cẽ. de celeb. miss. cõsulunt⁹. q̃ adhuc remaneret tutus⁹ post primã cũ possit tertiã cãtare alia. ar. vij. q. j. nichil. q̃d q̃ dices ỗ vino vñ pbr ablutis digitos? nõ dz fumẽ illud si aliã vult cãtare eẽ de cele. miss. ex pre. vbi enascat opi. q̃ dicit q̃ q̃cq̃ sãguinis xp̃i admiscet q̃guis ſ. eẽ de cõsẽ. ec. q̃ i dubijs ẽ ibi vtrũq; olim eiusdẽz substãtie ꝛ vsie nõ sic de vino mixto sanguini. extra de celebr. miss. cum marthe. ℣. q̃stuit.

b ¶ De hymnis canẽdis. de hymnis dicẽdis i missa vel extra trib⁹ ca. ostendit.

¶ Canon. In prima pte. pbat auctoritate dñi ꝛ dicto apostoli pauli hymnos eẽ canẽdos. scõo repbãt q̃d q̃ ẽ q̃ hymnos nolebãt recipe. q̃ nõ ꝓcesserũt de scripturis sacroꝝ cationuz vel aplica traditiõe. hymnus est laus dei cũ cantico.

c ¶ Et hymno. i. ꝓductione data posit cibũ q̃ hymnus hic appellat q̃ eos clerici facere debẽt. vt. ℣. di. xliij. ca. vlt. ſ. edent pauperes et saturabuntur ꝛc.

d ¶ Ille hymnus. ſupple respuatur.

vacant oĩa officia ecclĩastica. Admonet hoc fieri atq; hortatur tymotheũ apls dicẽs. Obsecro igit primũ oĩz fieri obsecratiões f: oões: postulationes g graz actiões h ꝓ oĩb⁹ hoibus: ꝓ regib⁹: ꝓ oibus q̃ in sublimitate sunt: licut ergo oones i ita hymnos oĩs in laudẽ dei ꝓpositos null⁹ nĩm vlteri⁹ ip̃robet. Leo nonus

¶ In nouo testamẽto hymni ab ãgel decãtati inueniũt.

Hymnus duo solũmodo hymni ab angelis in no. testamẽto inueniũt decãtati. alleluya. gria in excelsis deo quos pariter i septuagesima intermittimus: q̃ pcto hois veteris a cõuẽtu ãgelice iubilatiõis expulsi: in huius misere vite babylonem sup flumina eius sedem⁹ ꝛ flemus dum recordaremur illius syõ: in q̃ deũ decet hymnus. Ad nouẽ hebdomadib⁹ alleluya intermittim⁹/ nõ nicõgrue p nouẽ hebdomadas. ix. ordines angelorũ accipim⁹ quoz i decimus i ordo ꝓ supbiaz corruẽs angelicum numerũ minuit: ꝛ a felicitate m pturbauit: q̃ cõdolẽtes sue diminutioni ꝛ parem n ruinã sibi timẽtes a pfecta laude creatoris fuere prepediti. quoruz recuperationi cõsulẽs oipotẽs deus creator pumũ hominẽ de limo terre formauit: q̃ sui o generis multiplicatione dãna celestis patrie resarciret: atq; angelorũ gaudia supplerer. qua spe angelicus chorus nõ modicum letatus est. Nec mirũ si ex lapsu p ipsi⁹ hois fuerat perturbatus q vñ nouẽ ordinũ cõcẽtus in laudem dei creatoris permansit imperfectus: donec in xp̃o resurgente resurrexit prolapsus ille protoplastus: ibi augmento sui collegij ꝛ spe meliori angelicus exercitus gaudijs in nouũ alla

e ¶ Componuntur a sanctis.

f ¶ Obsecrationes. i. oones. q̃ fiunt ante ꝛ iuxta ꝑsecrationẽ vel q̃ fiũt adiurãdo. vt ꝓ nauitate tua libera nos dñe.

g ¶ Postulationes. id est ꝑces vt ibi. vt pacẽ ꝛ concordiã nobis dones. te rogamus audi nos.

h ¶ Gratiarum actiones. vt cum dicimus. bñdicamus dño.

i ¶ Sicut ergo orationes. que fiunt in ipsa collẽ cratione.

Duo solũmodo.

k ¶ Quoꝝ. nomen decimi ordinis nõ habem⁹.

l ¶ Decim⁹. nõ q̃ decim⁹ ceciderit. sed tot q̃ sufficiebãt ad decimũ ordinẽ pficiendum.

m ¶ A felicitate significant sctã holim pturbãdi cũ possit ꝛ debeat timere casũ suũ videns ruinã maiorũ ꝛ firmioꝝ. de pe. dis. j. ca. principiũ.

n ¶ Et parem. de pe. dist. ij. ſ. q̃ aũt. c. principiũ in fi. ver. oĩs lapis.

o ¶ Sui gnis. q̃ homines loco istoꝝ restituunt: de q̃bus tot assumendi sunt q̃s remãserũt. unde illud in fi. deuteronomij cãtico moysi statuit terminos populoũ iuxta numerũ ãgeloꝝ dei. Sed hic vt hi q̃ tot assendent ad gloriã q̃t ceciderũt ꝛ nõ plures.

p ¶ Si ex lapsu. per inobedientiã. vt̃ē distin. xxxij. quoniã dam.

q ¶ Perturbatus more humano.

ſ. tũn. ij.a.

Psal. cxxxvj.

Psal. lxxiij.

Esaie xiiij.c. Apo. xij.d.

Beñ. ij.d.

Tot ascendẽt ad gloriaz q̃t ceciderunt.

Universidad de Deusto Biblioteca

nio loquit̃ argu. xxiij.q.j obi.
s ¶ Zaprius. t. de limbo iferni.
Quoro gl̃a i excelsis.
b ¶ Ab epo. qđ ipi inspiciant. nõ ante a pbris.
c ¶ Apostolico. id est a solo apostolico cõcesso.
d ¶ Eadem die. inter missarũ solennia. vt.ŝ.dist. c.pallium.
Nullus epõs.
e ¶ Hec est xix. para. dist. fin Jo. de san.
f ¶ Nullus epõs qua denotiõe fit dicenda missa et audienda ostendit. xiij. ca.
Epõs pdicans habeat mitrã & baculũ debet habere epõs cũ predicat. xix. ps argu. dist. xly. dicit. scriptura: qr tũc at legat causam dei apõ ppẽz. vt dic. c. disciplina.
g ¶ Cũ baculo. arg. qr nõ dz pmo uerum pbrm q sine baculo nõ põt sustẽtari in altari. vt diximus. ŝ. lv. dist. si quis in infirmitate.
h ¶ Aut velato capite. xxxiij. qõ. v. mulier. & c hec imago.
i ¶ Passio. ŝ. vij q.j. illõ. & c. nihil.
k ¶ Recedere. nisi in casu cũ videt puerũ sine baptismo morientẽ dũ est etiã ad altare ꝑsulo vt baptizet. ar. lxxxvi. distin. pasce.
l ¶ Si quis. de hac materia notant. vij. qõ. j. nichil. & c aliud.
Ecclx. iij. b. ¶ Episcopus.
¶ Hec est xx. pars dist. In qua ꝓbat magr qr solus sacerdos nõ dz officia celebrare. Jo. de san.

consurrexit tot?: & in eo ꝑstat deuot?. quẽ et nos ꝓ modulo nostro imitantes a septuagesima qñ lapsus^a pthoplausti in ecclesia recitat: alla. ix. hebdomadas interruptim?: scilicet vsq; ad pascha. vbi xp̃s resurgens a mortuis tristitiam nostrã in gaudiũ vertit: et alleluya nobis reddit. Item nicolaꝰ papa radulpho archiepiscopo bituricensi.

¶ Qñ cena dominꝰ gloria decantatur.

Quoro gloria i excelsis deo: ab epõ^b in cena dñi tm̃ra missa; solennia more nostro dicẽda est pallio vero apostolico^c eadem die^d vt est illis licitũ quib? est ab apostolica sede ꝑmissum.

Item Machartius papa.

¶ Cũ baculo aut capite velato ad celebrãdũ missarũ solẽnia clericus nõ ingrediatur.

Nullus epõ^e aut presbyter seu diacon? ad missarum solẽnia celebrãda ꝑsumat^f cum baculo^g introire aut velato^h capite altario dei assistere quoniã apostol? ꝓhiber viros velato capite orare in ecclesia: & si temere ꝑsumpserint/cõmunione priuẽtur. cũ vero ingressus fuerit epõs aut pbr̃ ad missarũ solẽnia celebrãda: nisi passio^i aliq; interuenerit: nullo modo audeat data oratiõe recedere^k vt ab aliquo pbro vel epo missarũ solennia suppleant: sed q̃ initiũ ponit suppleat vsq; in finẽ. Si qs^l vo ꝑsumpserit preter qđ possumus agere: a sacro corpore & sanguine dñi nostri ihesu xp̃i sit suspensus.

Item ex decreto sothe. pape.

¶ Palea.

Illud diuini oraculi singuli precaueant: q̃ scribit. Ale soli qr cũ ceciderit nõ habz subleuãtẽ se. sum mope verẽdũ est nobis atq; cauẽdum ne bonis atq; tẽporibus quib? deo ꝓsallitur vel sacrificatur vnicuiq; diuinis singulariter officijs insistenti. pnicios̃a passio vel q̃libet corporis infirmitudo occurrat: q̃ aut corpus subito subrui faciat: aut mẽtẽ alienatione vel terrore ꝓfundat. ꝓ hmõi ḡcasibus precauẽtes necessariũ duximꝰ instituere: vt vbi tpis vel loci siue cleri copia suffragat/ habeat q̃sq; canens deo atq; sacrificans post se vicinũ solaminis adiutorẽ: vt si aliq̃ casu ille q̃ officia implerur? ac cidit / turbatus fuerit vel ad terrã eius: a tergo semp habeat q̃ eius vicẽ exequat̃ intrepidus: et officium inceptũ adimpleat. Item anacletꝰ ie su xp̃i seruus olbus epõ.

¶ Quot testes epõ sacrificiũ secum habere debeat.

Episcopus deo sacrificiũ testes secũ habeat in solennioribus quippe diebus aut. vij. aut. v. aut. iij. diaconos qui oculi^m et? dicunt̃: & subdiaconos atq; reliqũ ministros secũ habeat: q̃ sacris induti vestimẽtis in fronte & a tergo: et pbr̃ e regiõe dextra leuaq; ꝓtrito corde/ & humiliato spũ/ ac pno steñ vultu: custodientes eũ a malignis hominibꝰ & cõsensum prebẽtes sacrificio. pacta autẽ consecratione oẽs^n cõmunicent: q̃ noluerint ecclesiasticio carere luminibus.

Item Lucius papa omnibus episcopis.

¶ Episcopi sine religionis testibus dominica sacramenta non conficiant.

Iubemus aplica auctẽte: vt semper testes vobiscũ sacerdotes & leuitas habeatis: & licet cõscientia^o ꝓpria sufficere possit: tñ ꝓpter malignos^p (iuxta aplm) testimoniũ nos opz ſ. Ti. habere bonum ab his q̃ foris sunt. Igitur duo iij. pbr̃ & tres diaconi in oi loco epm̃ nõ deserant ꝓpter testimoniũ ecclesiasticũ. Item fother. pa.

¶ Nisi duobus presentibus presbyter missam celebrare non presumat.

De quoq; statutũ est: vt nullus pbrorũ missarũ solẽnia celebrare presumat: nisi duobus^q presentib? sibiq; respõdentib? & ipse

m ¶ Qui oculi. ŝ. di. xcij. diaco.
n ¶ Oẽs. quotidie. vel offers generaliter i ano. vt. j. eo. distinc. ij. peracta. & cs. omnis homo. ar.
Ubemus.
o ¶ Cõscientia. Arg. q̃ non semp̃ ecclia sufficit: sed fama est sola nõ necessaria. argu. sufficit. xxj. qõ. ij. quatuor. & xxj. qõ. j. nolo. quod verũ est cum quis habitat cũ cuz bonis vel etiã cũ malis qui parati sunt imitari.
n ¶ Malignos. ŝ. xj. qõ. iij. sentit contra. sed illud cum mali parati sunt reprehendere nõ imitari. xlvij. distin. scimus.
Hoc quoq; statutum.
q ¶ Nisi duob?. xx. ps. pluralis est locutio duorũ numero est contenta. vt. iij. qõe. iij. ¶. item in criminali ver. vbi numer?.
Nunquid necessarium est vt sint

duo clerici aut nũquid duo laici: vt vnus clericꝰ/ alter laicus. & alter masculꝰ & alter femina sufficerent. latis videt q̃ debẽt esse duo clerici. Argu. cõtra. qr & populus respondet amen. vt. ŝ. xxxvij. dist. in. fedulo. Sed hoc recipiunt consuetudine aliquãdo loci.
a ¶ Ipse tertius. ideo inhererent quidã dñs istius. c. q. dicunt q̃ ipse nõ celebraret nisi duos haberet. Alii dicũt vnum sufficere. argu. extra de fi. li. presb. ꝓpositi vij. q. j. illius. & extra de vi. & honeste. vt qui ꝙs. immo & includ? missam solus cãtare potest. hoc intelige vbi clerici copia non suffragatur. alias secus. vt extra de bo. & q. questumit. & ecclesie loquitur presbyter in pluralibꝰ.
b ¶ Dñs vobiscum. hoc dñs vobiscu sumptuz est ex vete. testa. sic eñ legit̃ booz salutasse messores suos. illi autem / & cũ spiritu tuo. suptuz est ex epla pauli ad timotheum. Ipse tamen cũ ꝓmo salutat populũ nõ dicit dñs vobiscũ sed pax vobis: qr hec fuit ꝓpria vox christi ad discipulos post resurrectionẽ. ergo vt se ostẽdat vicarius christi ideo sic dicit. post vero dicit dñs vobiscum vt sic ostendatur eẽ dñs ter aliorꝫ sacerdotũ. Hic ergo habes dño vobiscũ. alibi ame. xxxviij. distinct. sedulo. Alibi dño in adiutorium. vij. qõ. j. ¶. cum ergo. Alibi Kyrie eleyson. Pater noster. xj. qõe. iij. cum aliquis. habes & alibi. Nunc dimittis. ẽ. Lu. ij. Item alibi. Benedicamꝰ ẽ. Daniel. iij.
Dñs vobiscum. ¶ Hec est. xxj. pars di. in qua ꝓbat. q. totam missam populus audire debet. Qui autẽ ex cẽptu recusauerit excõmunicabit. Et hoc ꝓbat per v. canones. Johan. de san.
c ¶ Non perseuerant. ex consuetudine vel superstitione. Et est ſ. nã inuanũ currit q̃ nõ ꝓseuerat vsq; ad finẽ cursus. de pe. di. iij. incassũ. & est ſ. ŝ. xj. q. iij. certũ.
d ¶ Percipiunt. tempore deputato.
e ¶ Sacerdote. ¶ Qui egressus. quasi minus litteratum cõtinens. vt. ŝ. xxxviij. dist. in. fedulo.

Missa a solo cantari põt. xxj. ps

Par vobis dñs pmo ab epo.

f ¶ Missas. ¶ Precipimus. hoc dico ꝓceptũ esse vt de contra precepta faciunt qui diebus ofícis nõ audiunt missam nisi aliqua necessitas cogat. sicut et corpus christi accipit ter in anno. j. dist. ij. & si nõ frequentius.
Missa in die dñico ẽ ꝓ precepto.
Qui ad celebrandas.
g ¶ Benedictionem. ŝ. xxvj. q. vj. ministrare. cõtra solu. ubi solẽnis benedictio que ante misse cõsummationem a solis pontificibus celebratur inhiberur presbyteris. hic autẽ post consecrationem cuilibet sacerdoti populus benedicere permittitur: & si et presente episcopo. nec benedicere volente sacerdos benedicet: si celebrant missã: vt no. xcv. distinct. ecce.
xxiij. pars. xxiij. pars. Exo. xxiij.
h ¶ Episcopus. ¶ Prohibeat. ŝ. xxj. dist. cleros. in fi. contra. j. distinct. iij. eos. contra. xj. q. iij. excommunicatos. sed etc vt solui. ŝ. xxxv. qõ. iij. de his qui incestũ. hic de hereticis nõ precisa lex: ibi de eo q̃ sequit̃ heresim damnatur. Item alibi dicit

Ecclx. iij. b.

hoc abrogatũ esse. vel loquitur de illis de quorũ correctione est spes aliqua. vt. j. di. iij. indecl. aliud est si veniret causa subsannandi vel deridendi.
Apostolica. Hec est. xxij. ps dist. Jo. de san.
i ¶ Adorent. id est venerentur.
Omnis christianus. ¶ Hec est. xxij. pars distinctionis Johan. de san.
k ¶ Vacuus. bonis operibus. vel ad interim et est consilium in diebus priuatis scilicet. Sed in diebus so-

Universidad de Deusto
Biblioteca

oblatio nec an sint de bite a parro chianis cum sit. xij. qō. ij. charitatem.

a ¶ In collectis. quas facie bāt sanctipatres pro recipiendis pauperibus.

b ¶ Est confugienduz orando non tentando et tra nō est contra. xxij. q. ij. ḡitur.

Q ¶ Hec est. xxv. pō dicti. fm Jo. de fan.

c ¶ Cogitet. nam hoc genus mendacij esset. xxij. q. v. canete.

xxv. pars.

I ¶ Hec est. xxvj. pars di. fm H. Casus isti. c. i quo dr q. ix. sūt prefationes decē ma tamen post ea addita est. vt ī xx. dis. sctōrū catalogo. i ordine ecclesiastico: vel numero vel computatione.

d ¶ Iuenim quot sunt canonice prefationes ostendit.

e ¶ Nouē. additā est z decima vt dis. lxx. sctōrū canonū. ſ. equuz z salutare.

f ¶ Unā. Et te quidē oi rēpore.

g ¶ Aliā ascentionis. Qui post resurrectionem suam.

xxvj. pars.

h ¶ Tertiam. Qui ascēdens super omnes celos.

i ¶ Quartam. Qui per incarnati verbi mysteriū.

k ¶ Quintam Quia cum vnigenitus tuus.

l ¶ Sextam. Et te suppliciter exorare.

m ¶ Septimā. Quia cum vnigenito filio tuo et spiritu sancto.

collectis[a] sctōz patruz uḡdo apparet q oēs xp̄iani offerre aliqd ex vsu sctōrū patrū debēt. ad ipm eīm pu[b] est pfugiē dum[b] q nr̄e curare possit aie passiōes verū hoies prepositō ordine ante sibi opē ab hoi bus accersiūt vbi aut hūana subsidia defecerint: tunc optinanē diuini postulandā fauoris gratiā. I tē cypr̄ianus papa respondit. ¶ Quare surſum corda in prefatione dicāt

QUando aūt stamus ad oronē ffes dilectissimi inuigilare z incūbere ad preces toto corde debem[c]/cogitatio carnalis hois et secularis abscedat. nec qcq̄ tunc animꝰ aliud ḡ id solū cogitet[c] qđ pcāt. ideo z sacerdos ante orationē pfationē premissa parat fratrū mentes dicendo surſum corda: vt dū respōdet plebs/habemus ad dñm: admoneat nihil se aliud ḡ dñm cogitare debere. ¶ laudat cōtra aduersariuz pectus: z soli deo pateat: nec ad se hostem oīm tpe ofonis venire patiat

G elasi[d] romane eccl̄e z apostolice sedis ep̄us vniuersis germanarum atq̄ galliaruz episcopis. ¶ Que prefationes in missis sunt cantande.

I Nuenim[e] has. xl̄. prefationes ī sacro cathalogo tm̄modo recipiendas. i. vnā[f] in albis paschalib[g]. aliā ascensionis[g] dñi. tertiam[h] die pentheco stes. quartā[i] de natali dñi. qntā[k] de apparitione dñi. sextā[l] de apt̄is. septimā[m] de sācta trinitate. octauā[n] de cruce. nonam[o] de tempore: in quadragesima tantummodo

n ¶ Octauā. qui salutē humani generis.

o ¶ Nonā. qui corporali temporis vicia cōpunxit.

p ¶ Ihesum ptera. hec est. xxvj. ḡo di. fm Jo. de fan.

¶ No. in oīa missa memoriā z oronem esse faciē dam pro defunctis. istud ofēdit duobus capitulis.

q ¶ Loco cōm petentia. i. in secreta missle.

r ¶ Excipitur. Excipit sexta feria ante pascha i qua fm ordinē romanū nō conficit sed oblatio precedentis dici cum vino sumit. z excipit etiā sabbatū sequens. qz potius refert ad dñicam sequentem. xxj. di. iij. sabbato.

s ¶ Defunctorū. i. p spiritibus defunctorum.

t ¶ Etiā sacratis nob[s] in secreta.

v ¶ Sub generali. ut p oibus fumal z pdest cuilibet: actī specialiter p eo fieret. de cōse. di. v. non mediocriter.

x ¶ Ecclesia. Supple nō sunt pretermittende supplicationes.

y ¶ Pia matre communi. i. eccl̄e sia tota.

3 ¶ Nominibus rectis dictis. Populo cō numerare possumus ergo eoz nomina recitando. sed i missa vbi oratione aliquam misceri i secreta specialiter nomia eoruz exprimere nō debemus.

Ante nec post.

a ¶ Animas quare non ante: sed post debet in sumari deo.

b ¶ Quamuis nem ergo recitantur: ideo q deus addūcat: sed vt supplicantiū deuotio: reddatur affectus. ar. xl̄. q ij. cum grauia.

Defuncti pro quibus non est facienda oratio.

Defuncti[r] nobis recitādi. Populo cō numerare possumus ergo eoz nomina recitando. sed i missa vbi oratione aliquam misceri i secreta specialiter nomia eoruz exprimere nō debemus.

Ante nec post.

a ¶ Animas quare non ante: sed post debet in sumari deo.

b ¶ Quamuis nem ergo recitantur: ideo q deus addūcat: sed vt supplicantiū deuotio: reddatur affectus. ar. xl̄. q ij. cum grauia.

Ofo p defūcti fiat ī missa. Cōfer renō ij. inserta ferias ān pas cha. xxvij. pars.

Nomia defunctorum non sunt inserenda in missa in canone

et cap. non estimemus, ḥ. nominari ergo possunt.

Distinctio

SAcramentor. ¶ Hec distinctio dupliciter in tres ptes. In quaz prima ponit p. vij cap. qđ ex pane mutat z vino vtriusq̄ cū aqua ofici corp[a] z sanguis xp̄i. Scđa ibi. Nichil. Tertia ibi. Pace. Quarta ibi. Relatum. Quinta ibi. Quo ruisse. Sexta ibi. Triforme. Septima ibi. Trib[s] gradibus. Octaua ibi. Qui sceleratę. Nona ibi. Si p negligentiā. Decima ibi. Peruenit. Undecis ibi. Sacerdotū. xxj. ibi. Institutio. xxij. ibi. Sacrificiuz. xxiij. ibi. Qz corp[a]. xxv. ibi. In quibus. xvj. ibi. Ego berēgarius. xvij. ibi. Semel xp̄o. xviij. ibi. Laudo. xx. ibi. Panis. xx. ibi. Panē de altari. xxj. ibi Renera. xxij. ibi Iterat̄. xxiij. ibi. In xp̄o. xxiij. ibi. In calice. xxv. ibi. Sicut. xxvj. ibi. Post ꝙ. xxvij. ibi. Qui bene. xxviij. ibi. Pro dilectione. Johan. de fan.

a ¶ In sacramentoz. Dic intitulat̄ secūda distinctio: in qua agit de sacrāmēto eucharistie. z ḥ baptism[o] fit oim sacramētoz necessariorū. xxij. dist. ℣. vex. hoc tñ ꝺ gnius est z tō tractat pri[o] de eo. q. ppt̄ sertē opis apertius cōmunicā. cū eīm tractauit in pcedē. dist. de celebratiōe misse z tota vis misse consist in pfecratiōe corporis xp̄i: merito de eo subdit. z tractat de hoc sacro in hūc modū. Primo agit de forma sacrificādi. Secūdo de reuerētia suscipiendi z tractādi z seruandi hoc sacramentū. Tertio de tripliti cōmentia eius. De forma sacrificandi agit vsq̄ ad illud. c. nichil. De reuerētia susciplēdi: agit etiā vsq̄ ad illud. c. sacrificiū. Eīm de de his que in sacrificio cōtinent. Circa qđ cōsiderā dū ē a quo. vbi z qñ fuit hoc sacramētū inuētū. z q̄ forma cōficiēdi illud. z q̄ in eo sunt necessaria: z de tripliti cōmentia. z post supponem ḡalia opiniones de cōfusione pan̄ z vin̄. Fuit aūt inuentū a dño. i. qz corpus. z in cena. i. ludo. z qñ? post typicū paschā cōple tū cū comedit agnū cū apostolis. i. accepit formā habem[o]. in. c. ſ. e. accipite. Sūt autē tria necessaria panis vinū z aqua. ſ. e. in sacro. Cōtinent aūt tria in hoc sacramēto forma visibilis panis z vini. veritas corporis z sanguinis xp̄i. z virt[s] ſpūalis. id est virtus vnitatis z charitatis. i. eterna ꝙunctio z dilectio xp̄i ad ecclesiā. xxj. dis. ℣. ij. ibi. rogauī. p te petre ne deficiat cē. Primū est sacrāmētū tantū z nō res sacramēti. Secūdum est sacramentū z res sacramēti. Tertiū est res sacramēti tm̄ z non sacrm̄. z hoc est qđ dicit extra de cele. miſ. cū marthe. ℣. distinguēdū. Fit aūt questio rerū fm quos dā: qz panis quem tu in corpus. z vinū in sanguinē. aq̄ in nichilū: ḥ significat regenerationē tm̄ q̄ fit p aquā. qz tractatus est. d. parū aquā sumit post nō efficit. vq. q. i. nichil. ḥ ℣. i. relatū. ḥ nō fuit ibi pura aq̄. Alij dicūt q̄ vinū z aq̄ quem tunc in sanguinē: ḥ xp̄i dicāt ℣ q aq̄ z vinū nō penitus cōuertunt in sanguinē: qz pars aquę z vini sunt inseparabiles sūt. Alij etiā dicerūt ḥ pessime: qz aqua quę tenet in aquaticos humores. Alij dicūt q corp[s] xp̄i post oblationē solū est sacrm̄ z figura. ℣. c. ego berēgarius. z hec tradunt extra de cele. miſ. cū marthe. z. c. in q̄dā. Sed optimo verior est qz vinū z aq̄ nō vt duo: ḥ z vnū cōpagē trāsmutant. ex de cele. miſ. cū marthe. ℣. verū. z. c. in q̄dā. De eo tñ qđ ꝺ qz panis cōuertit in corpus xp̄i/varie sūt opiniones: vna asserit qđ illa substantia q̄ fuit panis primo postea est caro. z ſ. gulo xp̄i arg. ℣. e. panis est in altari. et ca. qz corp[s]. Secūa optimo tenet qz substātia panis z vini ibi desinit esse z remanent accidentia tātū. ſ. sapor: color: pōdus et similia. z sub illis accidēt[b] incipit ibi esse corp[s] xp̄i. Tertia tenet qz remānet ibi substātia panis z vini in eodem loco z sub eadē specie est corpus xp̄i. Arguī. ℣. eo. ego. quelibet tamē optimo fatebitur ibi esse corpus xp̄i. secūa opi. verior est. vt extra de summa trini. firmiter. ℣. vna.

Aqua q̄ fluxit de latere xp̄i non fuerit data aq̄.

a ¶ In sacramentoz. de forma sacrificādi. ſ. que debēt offerri in sacramēto eucharistie. vij. c. oīdendū.

b ¶ Oblationib[s]. i. in ipis oblatis q̄ sunt sacramēta.

c ¶ Qz vtrūq̄. hec nō nocet sufficies. sed hec est rō: qz xp̄s hoc statuit dicēs: hoc facite in meā cōmemorationē ſ. eo. in xp̄o semel. alia rō est: qz aqua significat redemptionē. ſ. e. cū oē. z tria tria sunt significata ibi: aqua vinū panis z tria sacramenta. ſ. eo. nō oportet.

Aq̄ antiq̄ fuit d necessitate cōficiendi.

c ¶ Qz vtrūq̄. i. vtriusq̄ significatiū. ſ. eo. in calice. ſ. sanguis in quē puertit vinū z aq̄. ſ. ea. dist. panis in altari. noies sāguis ꝺ qđbet humor hūani corpis: hic nō intuenit nih large accipiat̄ nomē sanguis vñ vinū i sanguinē puertit. [illegible] ita ꝙ aqua ꝺ ptū ruisse. i. alij hūores de latere xp̄i. Sz nūqđ vera aq̄ aut humor aqua sīlis fluxit? ita aq̄ qñ fuit illa creata nūqđ in corpe aut in egressu a corpe? si humor fuit sine aqua: qđ fuit ibi miraculū. Rñ. fm hug. separatus z cū segregatiōe fluxerūt. Alij tñ dicūt vt necē. z Bas. ꝙ hec aq̄ z extra corp[s] illi fuit ita creata: sicut fuit cū fluxit q̄ de petra educta. ſ. e. rubea. Igit quota pars ꝺz ee aqua in calice? videt ꝙ medietas. arg. ff. de vsufru. ēt partis. ff. de ptrahē. emp. l. domū. sed hoc relinquo arbitrio pudi sacerdot[s]. i. ḍño dicat ꝙ vinū sit vel aq̄. Dic ꝙ ponꝺz plus de vino semp q̄ de aqua.

d ¶ Sicut in sctificādo. ¶ Incipit. i. sine xp̄o: qđ non conficit marie qrū ad salutē plebis. ſ. eo. cū offe.

e ¶ Sine xp̄o. i. sine tali sacramēto qđ de eius latere pfluxit. ſ. sanguis z aqua. vt. ḡ. c. j. z. q. z. j. c. iij. vel sine xp̄o. i. ecclia. que. ſ. mysticū corpus xp̄i est qđ est dicere sanguis non pdest corpori xp̄i qđ est ecclia. i. nobis. ḡ. dist. pri. ecclesia. nō est vinū tm̄ dicit corp[s] xp̄i vel sine salutatione xp̄i. id est xp̄ianorum. fm hoc videretur ꝙ christus dicatur christianus populus. ad hoc facit extra de sac. vnct. ca. j. hec ostendit apostolus in epistola ad Corinth. sicut enim membra vnum sunt corpus: ita

vnus christus sunt vt ff.ea.dist.cum omne. hug. vero qui nō posse confici sine aqua dicit exponit sanguinem. id est vinum quod agit sanguinem.

a ¶ Confusa. id est permixta.

b ¶ Spirituale. spirituale dicitur corpus qō nichil habuit qō ei obstaret: licet christus ianuis clausis intrauit ad discipulos: palpabilis tamē se exhibuit qō nō faceret spiritū. vnde spiritus carnē nec ossa habz sē. ad cuius similitudinē corpora nostra agilia erunt vt licet clausa essent in solidissimo corpore ferreo vel marmoreo: possint tamē exire. vel ideo spirituale: quia ibidem signatur nostra redēptio. i.e. cū oīe. vel spūale quia celeste effectur et tunc rei spiritualis z celestis. f. communicatio ecclie ad xp̄z efficit sacramētū vnū ex sanguine: aqua vo plebē significat. horū autē vnitio salutē nostre est sacramētum in cōmixtione eius vini z aque consignatur plebis q xp̄o facta redemptio. i.e. cum omne.

Agilitas est dos corporis glorioti. Marci. xiij. c. j. Cor. xj. e.

z Con. cor. i. j. .g.h. ff. de cōsē. l. si ds id. ¶. do li. ff. de iurisdi. om. iu. z Iaue. ō istru. cau. er fi. ¶. hec aut omnia.

c ¶ Calix. No. diuersitateo circa istud sacramentū inter doctores. nam dicunt quidā q ex vino sine aqua nō potest cōfici sanguis xp̄i. ij. dicit q pōt licet nō debeat fieri. Itē dicūt aquā esse admiscendā in calice [illegible]: verūtū vbicūq admisceat conficiet sanguis. Itē dicūt quidā q ex nectare vt vino cocto ꝓficitur deōd et admisceat. h. tū dicit q nō: qō veriꝰ est. [illegible] sunt alo nō: qz ppe eadē vita est. ff. de ꝓben. emp. in vēditiomb. z in oībus mixturis tranſubstātiat. Itē no. q de agresta: vel musto nō pōt cōfici sanguis. i.e. cū oīe. ꝑtra de musto ex vuis z racemis pōt ex necessitate: de alīs nō: sz de pomis et hmōi. Sed qā dicemus q possit? qā incipit esse vnū. Sz qā incipit esse cōsimilendus est vsus in hoc casu. Itē circa panē no. q de alio pane nō pōt cōfici corpus xp̄i nisi de frumēto. vt. f. e. in sacrmēto z si alia farina admisceat frumēto: illa nō tranſubstātiatur et in hoc nō est diuersitas. Sed in alio est qz dicit. h. q non possumus cōficere nisi de frumēto. vel de pane fermētato in ecclesia occidētali: z si sit nichil agit. Baz. contra q cōficiat corpus xp̄i. Itē nec cōfici pōt si farina nō cū aqua sed cū alio liquore admisceatur.

Panis ad cōficiendū dz esse ex frumēto.

d ¶ Nec corpus. i. panis sub cuius specie iacebit corpus xp̄i qui est tranſubstantiatus in corpus xp̄i.

confusa[a] sibi inuicē copulantur: tūc sacramentū z ipūale[b] z celeste efficitur. Si vero calix[c] domini nō est aqua sola: et vinum solū: nisi vtrūq; miscetur: quō nec corpus[b] dominī potest[c] esse sola farina: nisi vtrūq; [f] adunatū fuerit z copulatum: z panis vnius cōpage solidatum. Idem.

SCriptura dicit: vt quotiēscunq; calicem in cōmemoratione dñi z passionis eius offerimus: id quod constat dominū fecisse[g] faciamus: sed vide frater charissime: si quis de antecessoribus nīsi vel ignorantes[h] vel simpliciter[i] non hoc seruauerit et tenuit quod nos dominus facere exemplo z magisterio docuit pōt simplicitati eiusdem indulgentia domini venia concedz; nobis vero non potest ignosci[k] qui nūc a domino admonuti z instructi sumus: vt calicem domini cum vino mixtum sm q dñs obtulit offeramus. Item ex concilio Warum pape.

¶ Preter vinū z aquā et panem sacro nichil ꝺ offerri

QUn oportet aliud aliqd in sacramēto offerri preter vinum[l] z aquā z panem: que in typo christi bene dicuntur: quia dum in cruce xp̄s penderet: et de corpore eius sanguis efluxit et aqua hec tria vni[m] sunt in xp̄o iesu: hec hostia[n] et oblatio dei in odorem suauitatis.

Item ex concilio carthaginensi. ij. ¶ De eodem.

IN sacramento corporis z sanguinis dñi nichil amplius offeratur q̄ qō ipse dominus tradidit[o] hoc est panis z vinū aqua mixtū: nec amplius in sacrificijs offerat q̄ de vuis z frumentis[p].

Item ex. vj. synodo.

¶ Oblationis sacrificio vuas nemo coniungat.

SCriptura dicit ¶ Fecisse. vide violentissimū arg. ꝑtra grecos. veritas ēm est q dñs azimus vino est ꝓpositus et nos azimus vti debemus. S. tūc in domibus eor nō erāt fermēta ꝓsumile cū videt q alicui doctoꝝ eo rū renunciatū fuerit q ꝓficeret i fermētato. arg. ff. dist. iij. nosse.

Hec ficta[r] pandō fermentatio.

b ¶ Ignoranter. arg. q ignoranter iuris excusat. s. xxiij. q. j. q̄s de cēt. s. dist. viij. cōsuetudo. xxij. q. j. de hijs. s. dist. iij. sollicitudo.

i ¶ Uel simpliciter. sed nōne excēpta dñi ita potuit eos instruere sicut z nos. q̄d ergo excusabuntur? z dic q nos docti erāt patrū sacre scripture de ipso ꝙ̄ de fonte ipsi nō habuerunt.

k ¶ Ignosci. Arg. post admonitionē nō esse parcendum. xxj. q. j. indigne.

DOn oportet. Prec vinū. q̄rit anvinū z aq̄ erāt in sāguinē tūc. vē de cele. mis. cū marthe. ¶. veg. Alij dicit q nō. z vinū i sanguinē [illegible] sicut ens in hūano corpe ꝑtes z humores sunt ad istar q̄tuor elemētoꝝ. extra. e. in hijs. sic in corpe xp̄i. vñ sic exponē hec tria sunt: vnū in vino xp̄o: z hec tria sunt: tria z nō tria: qz vinū in sanguinē [illegible] z panis in corpus conuertitur.

Unū. id est in vnū transeunt corpus christi: tam hoc in aliud. z illud in aliud. z tertiū in aliud conuertitur z tamen ꝙ vno reputat. vt. f. e. cōperimus.

n ¶ Hostia. z nichil ibi conuertitur.

o ¶ Sacramēto. ¶ Tradidit. argu. q dñs miscuit aquā cū vino. s. e. scriptura. z nos miscere debemus q̄ docti viri cautela tē. xxxj. dist. legitur.

p ¶ Et frumentis. panē frumenti. quia xp̄s fuit granum frumēti. de pen. distin. ij. dñs sanctā. sed sicut dicitur ab eis qui experti sunt lolium de frumēto nascitur. vt dist. xxj. nasci. nunqd si de lolio fiat panis ille ꝙ verba tranſubstantiat. Nō. Nunqd si frumēto addat piper cōuertit in corpus xp̄i. nō. sed reliquū tm̄ remanet nō ita reliquum conuertitur si fermentum addatur: quia ibi nichil est azimi: cuius possit fieri cōsecratio: z

Unū

aq̄ vnū

tranſeūt

in sāguē

tamen

Uinū

miscetur

aquam

cū vino.

piper

frumēto

addit

tranſit

i corp.

ideo nichil conuertitur. argu. xxiij. q. iij. resecande.

a ¶ Iudicium. ¶ Benedictas. bñdictiōe vulgari nō illi speciali apropriata eucharistie. f. eo. accipite. z soler vna bene dici in festo sancti Sixti.

b ¶ Cum oē crimē. quatuor errores extirpauit in ea nomine isto.

c ¶ Deleat. i. cum ad hoc faciēdi ficiū offerat vt ꝓ ipm petīs deleatur. f. e. dist. ꝺspōs z similrado.

b ¶ Erratur. quod sit calice.

e ¶ Expressū. i. degrādmarū botrū. nā ex vino expresso liceter hoc fieret vel expressuz post cōsecratione vt tūc vice f. ignitionis mat. an cū licēt. vi. f. e. dr. fā guis eni dñi ꝑlo crucis z ceter. in sermēto passionis de corpe eius ꝓtest? emanauit ergo. cū martine ver. aliquibus.

f ¶ Quod ds sit euangelice. hec ola ꝑdicta respicit z sic vltimū ꝓhibet. si ent nō est illicitū hoc inter alia reꝑhensibilia nō cōuenerat. cū oia q̄ sūt in ꝓhibitiōe venisse illi ꝓhibita intelligunt. arg. vij. q. j. denigz. ℣. addendo. ff. de ꝓb. ob. titia. ff. de in. e fac. [illegible] regula. ¶. vltimo loco postea ꝑ se. ꝓhibet. vel referūt ad vltimuz. z sic exposse vltimū ꝓhibet. dicit tñ dā q vltimū hic non ꝓhibetur.

g ¶ Cū esset magister. hic erūpat pñs errorez.

h ¶ Illud no. et ita extirpat errorem secundum.

i ¶ Intinctam vt. f. eo. no. sup. c. ꝓbr. cōtra. ibi dr q̄ fernari debz intincta ad opus infirmoꝝ. qō non reꝓbo: licet non necesse sit q̄ intingatur. sed ꝓ dicit illud esse abrogatum.

k ¶ Et secusum. Sed nūquid verum est q̄ separatim consecretur corpus christi/et seꝑatim sanguis,

DIcimus q̄ in q̄busdam ecclesijs sacerdotes sacrificio oblationis coniungūt vuas q̄ sm vsum in altario offerunt z sic simul vtrasq; ꝓpō dispēsent. ꝓcipimus igit vt nullus sacerdos hoc vltra faciat: sed i remissionē petōz populo oblationē solā distribuat: z vuas seorsuz bñdictas[a] populus q̄ petierit accipiat: z fructuum gras agat.

Item Julius papa cōis per egyptum. ¶ De his qui sacrificando varie errabant.

QUm omne crimē[b] atq; petīs oblatis deo sacrificijs deleat[c] quid decetero pro delictoz expiatione dño dabit qui in ipsa sacrificij subtilatione errat[d]? Audium[e] em quosdā scismatica ambitione detentos ꝑtra diuinos ordines et apostolicas institutiones lac pro vino in diuinis sacrificijs dedicare: alios quoq; intinctā eucharistiam populis pro cōplemento cōionis porrigere. quosdā etiā expressum[f] vinū in sacramento dominici calicis offerre. alios vero panē linteū musto intinctū p totū annū reseruare: z in tpe sacrificij ꝑcē ei[g] aq̄ lauare et sic offerre. qō[k] ḡs sit euangelice z apostolice doctrine ꝑtrariū z consuetudini ecclesiastice aduersum: nō difficile ad ipso fonte veritatis ꝓbabit: a quo ordinata ipsa sacra[h]mēta mysteria processerūt. Cū enī magister[i] virtutis verū salutis nre sacrificiū suis cōmēdaret discipulis: nulli lac sed panē trā et calicem sub hoc sacramēto cognoscimus dedisse. Legit em in euāgelica veritate. accepit iesus panē z calicē z bñdicēs dedit discipulis suis. Nec set ergo lac i sacrificādo offerri qi manifestuz est z euidens exemplū vitatis euāgelice illuxit: q̄ ꝑter panē et vinū aliud offerri nō licet: illud[k] vero quod ꝙ cōplemēto cōionis intincta[l] trādūt eucharistiā populis nec hoc ꝓbatū ex euāgelio testimoniuz receperūt vbi apostolis corpus suū cōmendauit z sanguinē seorsum em panis: z seorsuz[k] calicis cōmēdatio memorat. Nā intinctū panē aliqs xp̄m ꝑbuisse nō lezim[g] excepto illo tm̄ discipulo quē intincta buccella magr ꝓdit ostēderet: nō q̄ sacramenti huj[g] institutionē signaret. Nā q̄ de expresso[m] botro id est de vuaz granis populꝰ cōmunicat valde est oino cōfusuz. sed si necesse sit botr[o]s in calice cōprimat[n] et aqua misceat: q: calix dñicus iuxta canonū ꝓcepta vino z aqua permixt[o] debz offerri: q: videm[o] in aqua populuz intelligo: in vino vero ostendi sanguinem xp̄i: ergo cū i calice vino aqua miscetur: christo popul[o] adunatur: z credentium plebs ei in quem credit copulat[p] z iungitur. que copulatio aque et vini sic miscetur in calice dñi vt mixtio illa non possit seꝑari. nā si vinuz tm̄ qs offerat sanguis cristi incipit esse sine necessaria ad confectionem.

Corp[s] xp̄i z sāguis a ꝑsecrentur seꝑati.

xp̄us dā ꝑdiderit. Joh. xiij. c.

Aqua multis ꝓplicter accipit

o ¶ Intelligi. naz legitur in apocalypsi. aque multe populi multi. Itē aqua dr penētia. s. di. vj. restat unum. Quandoq; dicit scriptura. xxxij. q. v. ij. paulus. quandoq; dicit aqua tēptatio: vt Salmum me fac.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Sitat nobis. i. nobis nō ꝑfuisse oñdit: qđ tñ factum est ꝑm Baz. hoc eñ expositū habes. ā. e. di. sicut.
b ¶ Ergo qñ botrus. hic videt rūdere quarte ꝗstioni vbi minuit ꝙ sicut ipi ꝙ botrū offerebāt iolū / vinum offerre videbant. ita qui pānū intinctū laudabant ipsam aquā offerebant. Unde ꝑtra euāgelicā formā offerētes nō cōsecrabant. qđ autē sit aqua sapore vini admittat exꝑmento: nō tñ est vinū qz aliqā alium de nō ex vino tale admittit sapore. ideoq nō consecrabitur in sanguinem: et ꝙ hec hereſis sit / est argu. xxiij. q. iij. quidam. ver. aquarij.
c ¶ Efficientia. id est vini materia. dicunt quidam. ꝙ hic incipit reprobatio quarti erroris. quod non credo. sed est persecutio tertij. sed inferius reprobatur quartus ibi. et ideo.
d ¶ Jehil i sacrificijs. De suspitiēdi reuerētia ꝛ cōsecrādi ꝛ tractādi agit vsqz ad illud. c. sacerdotū. ſ. in. xxij capitulis.
e ¶ Manus. preter charitatē quecū non sit in sacrificijs plus cōfert ꝙm corpus.
f ¶ ꝙm corpus. id est nullum sacramentū dignius est isto ꝙtum in seipso est. Quattuor enim modis vnum sacramentum dignius est alio. ſ. ratione efficacie: vt baptismus. de pe. di. vij. nullus. rōne sanctitatis: vt eucharistia. ſ. q. i. mitri. rōne significationis: vt connubij. extra de biga. debitum. xxvj. distin. acutuo. quidam tamen remouerunt istum modum ratione conferentis vt confirmatio j. distin. v. de his vero, ꝛ. c. sequēti.

Sacrꝫ vnū est alio dignus ꝙtuor modis. iij. ps.

ij. ps.

nobis[a]. si vero aqua sit sola; plebs incipit esse sine xꝓo. ergo qñ botrus[b] solus offertur in quo vini efficiētia[c] tñ desiguat: salutis nr̄e sacr̄m negligit qđ aqua significat. nō eñ pōt calix dñi esse aq̄ sola aut vinū solum nisi vtrūq; misceat et ideo qtā plurima ꝛ multiplex maiorum manauit sniā ois deinceps talis error atq; ꝑsumptio cessare dz ne puerſor ꝛ inordinata cōpago statum veritatis eneruet: ꝛ ideo nulli deinceps erit licitum zaliud in sacrificijs diuinis offerre nisi iuxta antiquor̄ sententiā cōciliorū: panē tñ ꝛ calicē vino ꝛ aqua ꝑmixtū. Decetero aliter qꝫ ꝑceptū est faciēs tandiu a sacrificādo cessabit: qꝫdiu legitima ꝑnie satisfactione correctus ad gradus sui officium redeat quod amisit.

Item Aler. papa. v. a petro.

¶ Nulla oblatio corpori ꝛ sanguini xꝑi cōparari valet.

Quid in sacrificijs[e] magius esse pōt qꝫm corp[us] ꝛ sanguis xꝑi: nec vlla oblatio hac potior est: ſz oēs hec precellit ꝙ pura ꝓscientia dño offerēda est et pura mēte sumēda atq; ab hoibus veneranda. et sicut potior est ceteris: ita potius excoli ꝛ venerari debet.

Item Inno. papa Decentio eugubuto epo salutem.

¶ Ante cōfecta mysteria pacem non debemus offerre.

Hec igit asseris ante cōfecta mysteria quosdā populis impertiri vel sibi inter se sacerdotes tradere: cuz post ola ꝙ aperire[g] nō debeo ratione vtilitatis. j. q. ſ. interrogo.

Pace. ¶ Nec est. iij. ꝓdi. In qua reꝑhēdunt qui primo habāt pacē ꝙm sumerēt corp[us] xꝑi. Archidi.
g ¶ Aperire. que. ſ. secrete agunt in canone vel non debeo. i. nō possum. nā quedā sunt ibi q̄ non posset humano intellect[u] apire. j. q. i. multi
h ¶ Prebuisse. ā. ea. distin. j. epo deo. Et nota ꝙ p ofertum consentit quis alij: vt di. xi. xxij. distin. cuz adrianus.
i ¶ Demonstrentur. non tamen in missa defunctoruz datur pax quia iam nō sunt in perturbatione huius mundi: sed quiescunt in domino. nec inter monachos: quia mūdo mortui sunt. ij. q. vij. placuit. xvj. qō. j. placuit. ij.

Pax nō datur i missa ō fūctoruū nec iter monachos.

Pacta.

¶ Communicent. qi corp[us] ꝛ sanguinem muni strant. nam laici ter in anno tñ. j. e. seculares. Uel hoc est antiquū. nā hoc hodie videtur relictū. arbitrio cuiuslibet. j. eo. quotidie immo hodie semel in anno oēs debent. extra ō pe. ꝛ re. omnis.

iij. ps.

Corp[us] xꝑi sal tem semel in annoſm ſcipiat a laicis

Clarus est. ¶ Hec est. iij. ꝓdi. Injusta dicit ꝙ quotiens quis celebrat totiens sumat eucharistiā. Jo. de fan.
k ¶ Sacrificia. Jmmittur ex hoc capitulo ꝙ vno die non possunt ab eodem plura sacrificia celebrari in vno canone. quod falsū est: sed tu dic hoc solum: hic reprobari non totiens sumere quotiēs cōficitur. Nota hic plurima dici de duobus: quia plura non licet. ā. dist. j. sufficit. nisi in natiuitate. ā. distin. i. nocte. infra. de iure perſo, in fi.

j. Cor. x. D.

a ¶ Qua se. ā. xxv. q. ij. ita nos. ā. xvij. q. iiij. frater. xij. q. ij. qui ꝛ humanis.
b ¶ Anno. ā. distin. xxxiij. epos.
c ¶ Totiens. Sicut lex dicit in abolitione. ij. qō. iiij. excommunicator. ꝛtot beneficiationes debēt fieri quot oga edificentur. ff. de ope. no. nū. de pupillo. ſ. si plurib.
¶ Imperiſmus autē.
d ¶ Portione. Jd est ꝙ specie panis que tñ sacrū corp[us] ſignificat.
e ¶ A calice. i. a ſpecie vini q̄ ſignificat sacrum sanguinem.
f ¶ Aut integra. i. integre. sub vtraq; eñ specie xꝑus integre sumit. ꝛ hoc intelligo de cōficiente: nā infirmus vel sanus in necessitate sine vino cor pus sumere pōt.
g ¶ Quia diui no. de speciebus ipsis exterioub[us] intelligit. impossibile est eni corpus xꝑi sine sanguine sumi: ꝛ vice uersa. sine eni speciem panis sine vini qđ sumat vtrumq; sumit. ꝛ dicūt hic duo sacramenta ꝛ vnū ꝓpter vnum contentum. reuerani sunt ibi plura sacramenta. nam accidentia panis sunt tantum sacramentum corporis xꝑi et accidentia vini sunt tñ sacramētuz sanguinis xꝑi. quia certe sub specie panis est corp[us] ꝛ sanguis xꝑi immo totus est xꝑs. similiter sub specie vini: nō tñ est ibi duplex sumptio corporis ꝛ sāguinis xꝑi. nec superfluit hec vel illa sumptio: sicut licet comedā in vno prādio ꝛ ante potū ꝛ post potū: non tñ dicor bis comedere nec superflue sumit ex vtraq; specie. nāz species panis ad carnē: ꝛ species vini ad aiam̄ refertur: cum vinus sit sacramētum sanguinis in quo est sedes aie. ideoq; sumit sub vtraq; specie vt significetur ꝙ vtrūq; xꝑus assumpsit ꝛ carnē ꝛ animam. et ꝙ tam aime ꝙm corpori

Corp[us] xꝑi sine sanguine non sumit nec sanguis sine corpore.

Vinus trāssubstantiat corp[us].

ab ipa qua se[a] indecent priuauit q̄ a cōionis: anno[b] vno repulsum se nouerit. nā q̄ le|erit sacrificiuz cui nec ipse sacrificans ꝓceps esse dignoscit: q̄ modis oibus tenēdum est vt quotiēscūq; sacrificās corp[us] et sanguinē dñi nr̄i ihesu xꝑi in altario immolat: totiēs[c] ꝓceptionis corpis ꝛ sanguis dñi nr̄i ihesu xꝑi ꝓticipē se ꝓbeat.

Item Celasius papa maiorico ꝛ Johāni epis.

¶ Corp[us] xꝑi sine ei[q] sanguie sacerdos nō debet accipere.

Imperitm[i] aūt ꝙ quidaz sumpta tātūmodo corporis sacri portione[d]: a calice[e] sacrati cruoris abstineāt qui, (q̄ indubio / qñ nescio qua superstitione docētur astringi) aut integra[f] sacra percipiant aut ab integris arceantur. qz diuisio[g] vni[b] eiusdēq; mysterij sine grandi sacrilegio non pōt peruenire.

Item Augu.

¶ Eucharistie cōmunionem q̄ quotidie accipit: nec reprehenditur nec laudatur.

Quotidie eucharistie cōmunionē accipere nec laudo / nec vitupero: oñibus tamen dñicis diebus cōicandum hortor: si tamē mēs i affectu[h] peccādi non sit. nam si adhuc habet voluntatē peccādi: grauari[i] magis dico eucharistie ꝓceptione q̄m purificari[m]. et ideo q̄uis quis peccato mordeatur. peccādi tamen decetero nō habeat voluntatem: et cōmunicaturus satisfaciat lachrymis et orationibus: et confidens de dñi miseratione / accedat ad eucharistiā intrepid[e] ꝛ securus Sed hoc de illo dico quē mortalia pcta non grauant. Jdē si direrit quispiam non quotidie[n] accipiendaz eucharistiā ali[o] affirmat quotidie: faciat vnusquisq; qđ scōm fidē[o] suā pie credit faciendū. nec enim litigauerūt[p] inter se[q] aut q̄stiq; eorū se alteri ꝓposuit zache[o] ꝛ ille centurio. cū alter eorum gaudēs in domo sua suscepe|rit dñm. alter dixit. ☞ domine nō sum dign[o] vt intres sub tectū meū: ambo saluatorem honorificātes / q̄uis non vno modo. ambo peccatis miseri ambo misericordiā consecuti ad hoc valet qđ māna ſm propriā voluntatez in ore cuiusq; sapiebat. Item Ambro.

¶ Sicut semp peccat celestis sacri medicinā semp accipiat

Si quotiēscunq; effunditur[r] sāguis[s] xꝑi in remissionē. ¶ quotiens cunq; sanguis xꝑi sumitur: toties ei in ore redit. ꝙ ante fuerat. ā. qđ dicat quotiēscūq; fit cōmemoratio

positio cōcedēda non est nec ista pacis trāſmittat in sanguinem.

Wat. viij. a.

Corp[us] xꝑi sumē vnitez Sacrm vni ē sanctificatuz alij mortiferum.

Sap. xvj. c.

Universidad de Deusto Biblioteca

sanguinis christi.

Morta le dely. Odigno excica tione.

a ¶ Debeo.i.debeo semp̃ ꝓparare me hyabilem ꝛ dignum ad accipiendum. vt.j.co. non iste.

SJn nõ sunt ¶ Excõicet.i. dignꝰ sit excõicari. omne em mortale petiñ dignuz est excõicatione. vt j.vj.q.j. illi qui. & .xj.q.iij. nullus sacerdotuz. xxij. q.i.ca. vlt. ꝛ c. in sacris. vel ex eom municẽtur in sacramẽtis alꝫtiñ ꝓ cõtumacia potest quis excõicari. xi.q.iij. certũ.

b ¶ Si non.

c ¶ Nisi forte. tunc tã ipsum etiam abstinere peccatuz est. j. e. si quis utrar.

d ¶ Et natali. Vel nisi ratione penitentie iniunctę i illis diebus a cõmunione cessare teneatur. vt xxxiij. q. ij. c. admonere. Alij dicunt tantum in paschа esse precꝛptum. extra de penitẽ. ꝛ remiss. omnis.

JN cena.

e ¶ Demonstrat. sic oli. mõ sic nõ est: sed mo nachi faciunt.

f ¶ Recõciliẽtur. Finita pnia vt. & .xxvj. q. vj. si quis de corpore vel consuetudini quarũdam eccle siarum alludit. ꝛ scõm primũ intellectũ illud est expressius ꝛ veritatis. sicut illud Iohan. j. quasi vnigeniti ꝛc.

SJ hõ intrat ecclesiam.

g ¶ Et pro luxuria. id est superstitione sua credẽs forte nõ esse cõmunicandum xxviij. q. j. idolatria. vel. i. pro luxuriosa vita sua sine qua panci. distin. i. quia tua.

h ¶ Prosidendum. cui arguit vnde commẽdari debeat. ꝙ peccatis suis abstinet a corpe xpi. sed non arguitur qꝫ separat se a sacramẽto pro mortali: sed qꝫ in delictis luxuriosis do incorrigibilis deprehenditur.

missionẽ petõũ effundit: debeo[a] merito semp accipere. q̃ semper pecco: debeo semper accipere medicinam.

Item Hylarius epꝰs.

¶ Non abstineat a corpe dñi qui excõicari non meretur.

SJ nõ sunt tãta petã vt excõicet[b] qs: non se debet a medicina corporis ꝛ sanguinis dñi separare.

Item Fabianus papa ait.

¶ Ter in anno quilꝫ fideliũ cõmunicet.

ET si nõ frequẽtus: saltẽ in anno ter hoies cõueniat. nisi forte[c] qs maioribus quibuslibet criminibus impediatur. in paschа videlicet et penthecoste: ꝛ natali[d] dñi.

Item Sother papa ait.

¶ Etiã in cena dñi sacrã communionẽ debemus accipere.

IN cena dñi a quibusdã ꝓceptio eucharistie negligit q̃ qm in eadẽ die ab oibus fidelib⁹ (exceptis his quibus ꝓ grauib⁹ criminib⁹ ꝛ inhibitũ est) ꝓcipienda sit: ecclesiasticus vsus demõstrat[e] cũ etiã penitentes eadem die ad ꝓcipienda corpis ꝛ sanguinis dñici sacra reconcilientur.

Item ex cõcilio Marti. pape.

¶ Proiciat ab ecclesia quit a cõmunione sacramenti se ꝓ luxuria sua auertit[f].

SJ hõ intrat ecclesiã dei/ ꝛ sacras scripturas audit ꝛ ꝓ luxuria[g] sua auertit se a cõmunione sacramẽti: ꝛ in obseruãdis ministeriis declinat constitutã regulaz disciplinę de pe. distin. j. sunt qui arbitrantur.

i ¶ Donec penitentiam. j. e. c. hi qui.

k ¶ Seculares. ¶ Non credant. nisi ob humilitatez vel delicti conscientiã abstineant. sed Baz. dixit semel in anno preceptũ esse cõicare quo ad laicos. Vel dic hoc i clericis: illud in laicis. nã vita clericoꝝ debet esse religiosior qꝫ laicoꝝ. ꝛ. dis. xiij. denicq. Clerici debent esse religiosiores qꝫ laici.

l ¶ Cõicare. .i. si dicunt se tales esse ꝙ nõ sunt digni cõicare. sez ꝓpter conscientiam criminũ.

m ¶ Si non cõmunicant. i. si digni non sunt.

n ¶ Et cõmunicãt. i. si dignos cõmunione se faciunt. id est si se tales dicũt q̃ sũt cõione digni.

o ¶ Abstineãt id est remoueantur.

p ¶ Abstineãt id est si alijs temporib⁹ nõ tamen illis rẽpotib⁹ abstineant: seilz pascha/ pẽthecoste natali domini.

p ¶ Abstineãt a cõione. vel abstineant. i. excõmunicentur.

¶ Omnis hõ. q ¶ Abstinere. ꝙrum in se est vt nõ exigat. exactꝰ tamẽ reddere debet quolibet tempore. vt xxxiij. qõ. v. si dicat. nõ esse est preceptuz quod hic ponitur. vt not. xxxij. qõ. iiij. vir cũ ꝓpria. ſ. xxij. distin. ca. vlt.

¶ Hoc est. vj. ꝓs distin. in qua dicitur ꝙ tres ꝓpter sunt de corpore christi ꝛ tres hab̃t significationes. vu.

r ¶ In calicem. qi iunctura corporis dñi cũ sanguine designat vnionem corporis cum anima.

f ¶ Ambulans. i. designat corꝰ dñi eo statu i quo fuit ãs passionẽ. vel designat ecclam adhuc militãtẽ

Corporis partes qd̃ signãt.

a ¶ Finẽ. podle nõ seruãtur sz due ꝓtes siccę comedunt: prima siccą ꝓ alibus fidẽlũ ad laudẽ dei altera siccą ꝓ illis q̃ sunt in purgatorio. tertia cũ sanguine ꝓ illis qui sunt in peccato viuentes.

Ribus gradib⁹. ¶ Hec est. vij. ꝓs. dis. In qua ꝛ q̃ sacramẽta dominica tractant a trib⁹ ordinib⁹. Johan de san.

b ¶ Trib⁹ gradib⁹. i. ministriis trib⁹ graduũ.

c ¶ Cõmissa. i. tractanda.

d ¶ Sacramẽta. i. corpus ꝛ sanguis que sunt sacramẽta vnitatis ecclie. vt j. eo. q̃ passus corꝰ est xpi et sacramẽtũ est ex re sacramenti. vt .j. e. in summa. j. e. hoc ẽ qđ dicimus.

e ¶ Reseruentur. i. e. diac. presbyter. eucharistia ampꝛtra. extra de offi. archipresb. of ficiũ ꝛ. sed ibi in bef reseruant ad opus morientiũ: hic potbef reseruari ad opus cõsecrationum.

f ¶ Putẽt. simplices vel ipsi ꝓsbyteri.

ꝛ ¶ Miscere. Sed nec species ille aliquibus permiscẽtur. nõ em in stomachuz descendit: quare ꝓ secessum nõ emittitur licet esset ex ipsis aliquis reliq. nõ in incorporat nec in stomachum descendit nec ꝓ secessuz emittit. inter duz ei odore recreat hõ: qui tñ nec in stomachũ nec in secessuz dirigit. Dici põt q̃ spẽs dñi. escẽdit in stomachũ. nã aliꝫ quo emoueret. j. e. si do ꝓ obuiet. vñ forte ꝓ sudore emittat de corpe.

Spẽs sacramentales: an descendent in stomachum.

Perij.

h ¶ Per aqualiculo. i. occultos meat⁹. vñ Perij. Pinguis aqualiculus ꝓpenso sesquipede extat.

i ¶ Clerico alterne iurisdictionis: ꝛ sic nõ est cõtra. j. e. nõ ꝓhibeat. ibi de occulto hic de manifesto.

¶ Hoc est. vij. ꝓs distin. in qua ꝓbat magister q̃ cũ magna veneratione debemus sumere corpus xpi ꝛ hoc ꝓbat p tria cap. Johan. de san.

k ¶ Quod dilectus. Ironice dicit.

l ¶ Probet. i. examinet vel purget. i. purgatꝰ se vel probatum reddat. vii. q. j. in scripturis.

m ¶ Inimicum. Scilicet dominum.

n ¶ Docet. Hec tria debet habere q̃ vult accipe corpus xpi timorez filiale/ fidẽ/ et dilectionem.

o ¶ Corꝰ. Solet queri quid de mõstret per hoc pronomẽ hoc: aut panis aut corꝰ christi: panis nõ: quia ille non est corpus xpi. Iterꝰ nec corpus: quia nõ videtur q̃ ante toti⁹ formę ꝓlationẽ fiat transsubstantio: ad hec dico q̃ ꝓ hãc dictionem hoc nichil demonstratur. nam ipsa materialiter ꝓnitur ibi. Sed hic quero qualiter ꝓ dictionem nichil significantem fiat transsubstantio. Item dominus vtebatur significatiue voce illa. et nos vtimur materialiter. ergo nõ facimus ea que ipse fecit qõ fieri debet. ſ. ea. scriptura. hic oportet q̃ magis opeꝛ fides q̃ ratio differẽdũ: qꝛ fidei nõ hz meritũ. ſ. de pe. distin. iij. in domo. Ad hoc dico q̃ ea vis data est ipsis verbis q̃ ad corpis ꝓlationem fiat transsubstantio. i. e. accipite. Jte qđ si qs ꝓferret ꝛ hoc post mortẽ xpi ante resurrectionẽ ꝓficeret ne videt q̃ nõ: q̃ corpus xpi tũc erat mortuũ ꝛ inanimatũ. ergo si trãssubstãtiatio tũc fieret tuc trãsiret in corpus mortuũ ꝛ inanimatũ. Quod nemo potuit ab resurrectione ꝓficere vez corꝰ xpi in xps. sic ergo dat a est forma vt post resurrectionẽ hoc fieret ꝓ illud hoc facite in meã cõmemorationẽ: ideo cũ non cantat missa in illo triduo: ꝛ intelligo per synodochen de hoc. lxxv. distin. i. q̃ a patribus.

Corpꝰ xpi fuscipe vos tria ꝺz hſe. ſ. Ac. xxxj. a

Hoc est cũ ꝛ. dd demonstratꝰ hoc.

viij. pars.

Hſicf. xj. c.

ſ. Lo. xj. f.

ſ. Lo. xj. ſ.

Apli potuiſſent ꝓficere in triduo.

a ¶ Apostolus. Hic probat q̃ cõmunicando dilectionem debemus habere.
b ¶ Filio scilicet christo.
c ¶ Dicto. q̃ tenemur hos diligere q̃ nos diligũt. arg. Iuuenis ci fur di ligẽdi. et de se ita cũ in officijs. imo nec solũ sufficit diligẽ diligẽtes se imo inimicos. xxiij. q. iij. ser fur differẽtie hystoriam hẽs. j. q. i. h. de quo inquit.
Luce. xxij. b. Phili. ij. a.
d ¶ Tradidit. Quo ad sufficientiã nõ quo ad efficientiã. ff. de penis. dilt. iiij. ¶. sic itaq̃ peccata.
e ¶ Dixit. Ignem alienũ. ois ignis alien⁹ dicebatur ad sacrificia dum preter illũ q̃ celitus. viij. die de celo erecti taberna culi missus est. j. q. i. ficut.
Ignis alien⁹ q̃s dicebatur.
Exo. viij. f.
f ¶ Seniate. j. dispgite huc et illuc vt inuenatis thuribula.
g ¶ Quia sanctificauerũt. j. pena illata pro peccatis fuit exemplũ alijs ne similẽ penã incurrãt. et ita sanctificauerũt ea quoad erẽpium. h. i. pensas petõr suor i erẽplum in alijs stat fuerunt sanctificatiõis offerẽdo thuribula. vij. q. i. denigo. ¶.
Hũc. xvj.
h ¶ In. i. cõtra.
i ¶ Sanctificata sunt. ii. xvij. q. v. scriptũ. cõtra.
Vtetie ipsoruz abominabiles dicunt.
Abominabiles dicunt victime ipsorũ nõ q̃n bona sit illa creatura et a deo dilecta: quia scriptũ est michi omnis creatũ q̃ fecistis. q̃ ad offerẽdum. et prima trẽtiõe offerũt ceẽplo cayn. q̃ erat bz mũera ab offerẽte placuerũt. et. xc. di. neq̃ ad cayn. in eo nõ reprobauit mũera: sz potiꝰ offerẽtẽ nõ reprobauit. pena opa opantiũ. xc. di. neq̃ ad cayn.
Pecus occidi
k ¶ In signa. contra. xv. q. i. mulier. sed nõ est ¶. nã et hic et ibi q̃ delinquit punit. sunt sed thuribula nõ pecca fernak ¶ hic vt fiat in signũ pene tiare. et pecus occidi iubek ne cũ eo ulla peccet. preterea pecꝰ nõ posset duci in aliã formã sicut thuribula. nisi forte dicamus et si subtiliter ispicias et thuribula destruũt cũ forma amittãt. ar. ff. ad exhi. in iuben cum q̃ peccatrix mulier.
liam⁹ scribit. ¶. sed si q̃s. x. q. ij. hoc ius. h. ibi vel q̃stata.
l ¶ Reprobari. tantum.
m ¶ Quod a talib⁹. Arg. q̃ priuilegiũ possessum ab aliq̃ cohereno valeat q̃ falsus est. ¶. xij. q. ij. alienationes. ¶. xxxij. q. v. peccatũ. ¶. vij. et si sacrum ¶ ar. q̃ hereticꝰ platus acerat ecclie cui preest. Die vtinũ verũ est: prima supscriptio: vel priuilegiũ p se nõ valet nisi hereticꝰ impetratum.

qñ oblata sunt ante dñm et sanctificata sunt i filijs israel nõ ergo in eis reprobari[l] voluit quod a talibus[m] oblata sunt sed hec potius cogitari et attendi ante quẽ oblata sunt id est ante dominum vt plus in eis valeret nomen domini ante quem oblata sunt q̃ pessimum meritum eorũ a quibus oblata sunt.

Item ex decreto pape Pius.

¶ Penitentia eius cuius negligentia de chusti sanguine aliquid stillat.

Si per negligentiã aliquid de sanguine[n] stillauerit in terram[o] lingua lambetur tabula radet. si nõ fuerit tabula vt nõ cõculcet loc⁹ cõradet: et igne cõsumet: et cinis intra altare cõdatur: et sacerdos quadraginta diebus peniteat[p]: si super altare stillauerit calix fodeat minister stillã et tribus diebꝰ peniteat. Si sup lintheum altaris et ad aliud[q] stilla quenerit. iiij. diebus peniteat. Si vsq̃ ad tertium. ix. diebꝰ peniteat. si vsq̃ ad quartum. xx. diebus peniteat et lintheamia que tetigerit stilla tribus vicibus minister abluat calice supposito: et aqua ablutionis sumatur[r]: et urna altare recondatur.

Item ex penitentiali bede presbyteri.

Sacra cadere an cadat cor p⁹ xpi.

n ¶ De sanguine. de sacramento sanguinis. sanguis cũ cruore xpi separi non valet ergo nec stillaꝰ nec fluere potest.
o ¶ In terrã. i. in tabulam terre adhereẽte. vt pti p. c. si ignis. sz nũdd sacro cadente cecidit ibi corpꝰ et sanguis. dic q̃ sic et tandiu credes ibi esse corpus et sanguinez q̃dum apparuerit ibi accidentia: cũ vero ppter rasurã nõ apparuerint dicibi nõ esse. Sz nũ q̃d humor cadit in terrã: nõ. sed obũdit cũ sola accidentia maneant ibi: sed accidentia nõ hãt pondus: q̃ solũ corpꝰ hz ponderosum. Sed dic q̃ pondera istas adhuc manet cũ accidentibus aliqualiter nichil est ibi ponderosum. Item sin. h. et Baz. accidẽtia reddunt locũ humidũ et rubeũ extra. de cele. missa. cũ marthe. ¶. preterea.
p ¶ Peniteat. hec penitentia erit vt tot diebus teiunet et tot diebus abstineat a sacramentorum communione. vt. xlv. distin. c. ij.
q ¶ Ad aliud. i. lintheũ sed p remeritatẽ sumentis.
r ¶ Sumak. i. recipiatur in calice. et ita si quid turpe in calice cadat nõ teneor accipere. h. et B.

a ¶ Si quis per ebrietatẽ. ¶ Eucharistiam. i. sacrm eucharistie. i. corpus xpi qõ est species panis. i. e. non est ille panis.
b ¶ Peniteat. hoc ad cautelã positũ est sic. xxviij. q. ij. in lectum. vel q̃ nõ debuit sumere cũ esset infirmus et ita fuit in culpa. ff. ad leg. aqil. idem vide. ¶. inuitione. vel q̃ non debuit tutius comedere cibũ vulgarẽ. vt. ¶. e. i tribus. aliꝰ infirmitas excusat. arg. ¶. dist. v. ad eius et dist. vj. testamẽtũ. similis penitentia imponitur in alio casu. xxj. q. iij. si q̃s eorum.

¶ Ne pena sit imponenda ei qui sacramentum euomuit.

Si quis p ebrietatẽ vel voracitatem eucharistiam[a] euomuerit. xl. diebus peniteat[b] si laicus est. clerici vel mõachi seu diaconi et pbri lxx. diebus peniteãt. epi. xc. si p infirmitatis causa euomuerint. vij. diebus peniteant.
Item ex cõcilio remẽsi. cap. iij.

¶ Sacerdotes nõ nisi per se diuina sacramenta ministrẽt

Peruenit ad noticiam nostrã q̃ quidam pbi instantiaꝝ parui pendant diuina mysteria: vt laico vel femine sacruz corpus dñi tradant ad deferendũ infirmis: et quibus[c] prohibẽt[d] ne sacrariũ ingrediatur nec ad altare appropinquent: illis sancta sanctorũ cõmittũtur. quod q̃s sit horribile q̃ detestabile omnium religiosorũ animaduertit prudentia. igitur interdicit p oia synodus ne talis temeraria presumptio vlterius fiat: sed oĩmodo pbr̃ p semetipsum[e] infirmum cõmunicet q̃ si aliter fecerit: gradus sui periculo subiacebit.
Item clemens papa.

¶ Quando celebrantur misse presbyterorum laicus ingredi non presumat.

Sacerdotuz aliorumq̃ cleri coruz ecclesijs seruientium honores a laicoruz

Sacra tripliciter fuerit ista.

loco discrete apparere cõuenit: q̃obrem nullus laicorũ liceat in eo loco vbi sacerdotes et reliqui clerici cõsistũt (quod pbrium nuncupatur) q̃s mistica celebratur consistere: vt libere ac honorifice possint sacra officia exercere.
Item ex cõcilio gerũdensi.

¶ Sicut in metropolitana ecclesia ita vbiq̃ missarum solennia celebrentur.

Institutio missarum[g] sicut i metropolitana ecclesia agit. ita in dei nomine in oibus puincijs tã ipsius misse ordo q̃ psallendi vel ministrandi consuetudo seruetur.
Item Augustin⁹ in libro. x. de ciuitate dei. ¶ Quid sit sacrificium: quid sacramentum

Sacrificiũ[h] visibile/inuisibile[i] est sacramẽtum: id est sacrum[k] signum[l].
Item alibi. Sacrm[m] est inuisibilis gratie visibilis forma.
Item in libro secũdo de doctrina christiana.

¶ Quid sit signum.

Signũ est[n] res pter speciem quam ingerit sensibus: aliud aliquid faciens ex se[o] in cognitionem venire.
Item Gregorius papa in omelia paschali ait.

¶ Post consecrationẽ nõ sub substantia sed species remanere.

Species[p] et similitudo[q] illaruz rerũ vocabula[r]

aliquid facito et. j. di. v. nunq̃. h. et alibi. Ociosi tas et voluptas et extra de renũ. nil cum pudem. ¶. veruz. Et est. xij. pars distinctionis.

Sacrificium. ¶ hec est. xiij. pars dist. in qua dr̃ q̃ in corpe xpi sunt tria. s. spes/veritas/et figura ex de celeb. missa. cum marthe. Io. de f.
h ¶ Sacrificiũ. s. species panis et vini que dr̃ sacrificiũ quia sacrificatur.
i ¶ Inuisibile. i. signum inuisibile corpꝰ xpi qõ est sacrm ecclie. j. q. i multi. ex rubrica apparet sic legẽdam esse litteraz vt inter hec duo distinguatur.
k ¶ Sacruz. i. quod deo offert. xiij. pars
l ¶ Signũ. i. signum res inuisibilis. vel signũ res sacre inuisibilis.
m ¶ Sacrm est non est diffinitio generalis. nam corpus xpi nobis inuisibile e sacrm ecclie et ita non est visibile forma põt tamẽ dici q̃ sit signalis q̃ corpus visibile est: hic tamen qui cũ eo sunt. et ii non nobis. Vel ordinata sic litteraz ita q̃ nõ agat de diffinitõe visibilis forma est sacrm inuisibilis gre.
n ¶ Signũ est. i. spes panis et vini est aliud preter id qõ videt et aliud aliq̃d ondit et innuit incut circulus vinum venale.
Ordo littere.
o ¶ Ex se. i. forma et cõpositione sui. naz panis fit ex granis puris

sic intelligitur corpus xpi er membris suis.
p ¶ Species. hoc ad panem.
q ¶ Et similitudo. i. forma quo ad vinum.
r ¶ Vocabula. i. vocabula vocant illarũ rerũ q̃ fuerunt ante. s. panis et vini cũ tam nõ sint scriptura essm panis panẽ. et spẽm vini vinũ: et corpus dñi panẽ et sanguinẽ vinũ et calicem cõsueuit appellare ppter spẽm panis et vini. vt ibi. ꝑbet se hõ: et sic de pane. xc. vt. j. e. q̃ passus. et ibi. ego sum panis viuus. xc. de pe. di. ij. ¶. cum igitur. ver. item dñs.

Universidad de Deusto Biblioteca

Sunt a nemine nisi significatione nisi res pereat. z hic est agn. contra eos qui dicut substantiā panis z vini ibi esse post consecrationē: qn nō conuertunt in corpus xpi vt dicunt. Sed cōtra eos est. j.e. nos aūt. z.c. panis, sed exponūt quis antea fuerunt sola sed modo nō sūt sola: qz ibi nam latet corp⁹ xpi. Alij dicunt qz desinit ibi esse panis z vinum: sed differūt nā quidam dicūt ipsa mutari z cōuerti in corp⁹ xpi. Alij in nichilū redigi vel i primā: dialem materiā resolui istis vtrisq; obijcitur ō forma sapore z colore z alijs accidētibus in quo subiecto sunt. z eorū quidaz dicunt qz in aere. Alij esse sine subiecto miraculose. nam cedit natura miraculo. extra de celebra. missa. cum marthe. j.

Joh. xiij. c.

b Qui esse. eius scz q celebrāt in sabbato quatuor tēporū septēbris

xiiij. pars.

c Sacerdos ar. qz aliqs ante Grego. ofones fecit i missa. aliter em nō exponeret scripz nec diceret: qui manus cē.

Q Uia corp⁹, Nec est xiij. ps di. in qua qritur ḡre de⁹ nobis dedit corp⁹ z sanguinē suū. et dr qz ideo qz esset in nobis naturaliter p mēoriā ei⁹ apud ḡrem intercederet. p nobis. Ideo tradidit corpus suū ad ppetuā rei mēoriā. Jo.

d Necessariū. id est vtile congruum. alis necessariū inevitabilitatis. de pe. distin. ij. charitas. alis cōmodat⁹. j. distin. v. ne tales.

e Sacramentum. i. corpus z sanguinem quod est sacramentum z res sacramenti.

f Consecraret. supple z instrueret in posterum ab alijs consecrandum.

g Ut coleretur. i. consecraretur.

h Per mysterium. id est sub velamine panis z vini. j. q. i. multi.

i In precium. i. redemptionem nostrā. ℣.

k Et indefessa. i. nō remissa z indeficiens.

l Currebat. i. festinabat. redimere nos p passionē iuxta illud. Exultauit vt gygas vt cē.

m Redemptio. facta per xpm in cruce.

n Redēptōis. i. fides passionis p quā redēpti sumus. vel p dicatio sacrificij qđ erat nra redēptio. Joh.

o Oblatio. j. corp⁹ z sanguis.

p Experemur. qi post eam non erit alia. et de cele. missa. cū marthe.

q Muneris. id est corporis et sanguinis vel sacrificij. Joh. vj. f.

r Et sertificatione. i. ybis sacrificātib⁹. z impropte dr repetita z dr repeti propter hoc verbū. accipite. quod repetitum nō repetit: immo alia est forma. Nō tñ qđam dicunt qz totum illud hoc est corpus meum cē. hic est sanguis meus cē. est vna forma. Sz tu dic qz due sunt. et qz ad plationē istius hoc est corp⁹ cē. transsubstantiatur panis in corpus. z ad plationē istius hoc est sanguis vini cōuertitur i sanguinez Sed obijcit. nonne ibi ante erat sanguis ex quo erat ibi corpus sic: quia vbicūq; corp⁹ et sanguis sz nō sunt ibi sanguis pu⁹ p transsubstantiationez sed per mixtionē vt dicit. j.e. comperimus.

Warr. xiij. c.

f Cōuertunt Bene dicit cōuertunt vel trāssubstātiant vel alij trāseunt vel transeant sed nō sunt nec incipiunt. nichil enim fit vel incipit esse corpus xpi. potest tamen concedi qp de pane conficiatur vel fiat corpus xpi: sicut de aqua fit christallus: nō tñ est christallus sed securis nō cōcedit hoc. z vbicūq; inuenit panis vel de pane fit vel cōficit corp⁹ xpi. sic intelligit. i. trāsit i corp⁹ xpi. vt. j.e. panis. Vel expone sic. i. sub specie panis vt later vel in cipit cē vel latere corp⁹ xpi vbi ante cōsecrationē nō erat si vna panis corp⁹ xpi heret singulis diebꝰ et adderet aliqđ qđ prius nō erat: z sic semp augmētaret. ité qualiter vnireť diuinitati istē panis z ille: Itez si panis est corp⁹ xpi: ergo aliqđ qđ nō est nrarū de ḡne/ z sic aliqđ

Panis conuertit i corp⁹ sz nō fit corpus

insiatū est corp⁹ xpi. ḡ est aliqđ z insiatū: ḡ nō solū de virgine habuit originē. Nō intelligas ḡ qđ aliqđ augmēti sumat ex rali psersiōe: nec eo ino ḡ cib⁹ puertit in carnē: sz est ibi corruptio. i. desinit ibi esse substātia panis z vini nulla tñ gratia: vñ nō pōt dici qz sit ibi vera trāsmutatio ḡrum ad hoc vt nova essentia ibi generetur.

xps nō est filꝰ adoptiuꝰ dei.

a Adoptiuꝰ qz filiū re fuerat⁹ facti sum⁹ filij dei. de pen. di. iij. §. hāc societatē. ver. z filiū xp̄i aūt nullo mō filiꝰ dei adoptiuꝰ ó: qz nō pōt dici de filio dei qz ex non filio facimus sit filius eius.

b Meruisti. id est obtinuisti qz tanqz ex merito. per merita miaz a deo gratis cōsecutꝰ fuisti. vt ait Aug. mie me rituꝫ nullū ē. si em merito cōferi mi sticia est: no mia. Uel meruisti. i. dignꝰ fuisti: vt illō quemeruisti portare regez. i. digna fuisti mēbra.

c Lesa. i. corrupta i. abepetōne vt lesa. i. ledēda, sulz petō qz petā nos miseros facit. ℣. ḡdicte.

peta nos facit miseros.

d Immaculata. in. pvalde. i. valde maculata putredie petōā.

e Credita. f. tria omissa. r. h.

f Q Uia pasꝰ est dñs p nobis cōmendauit nobis hoc sacro sanguine suū z corp⁹: qđ ē fecit nosmetipsos h: nā z corp⁹ ipsi⁹ facti sumus i: z p miaz k ei⁹ qđ accepimus nos sum⁹. Recordamini et vos q̄ non fuistis/ z creati estis: z ad areā dñicā pportati estis laboribus boū. i. annū ciātū euāgelū tritorati est; qñ carnem illi deferebamini: in horreo l fuabamini nosa vsa dedistis m: cepistis n mo-

pet. ij. d. Rom. xij. b.

Xps se cut nos corpus suum.

li ieiunijs: exorcismis: postea ad aquam venistis et ꝓspersi estis z panis o dominice p facti estis. Ecce qđ accepistis: quō ḡ vnū videtis esse qđ factū ē: sic vnū p estote vos diligētes tenēdo vnā fidem: vnā spem: indutidua charitatē: heretici qñ hoc accipiūt testimonium cōtra se accipiunt: qz illi querūt diuisionē cū panis iste idcirco vnitatē: sic z vinū q i multis racemis fuit z mō vnū est: vinū est i sua naturitate: calix post pssurā torcularis: z vos post illa ieiunia/ post labores post humilitatē z ptritionē in nose xpi tā tāḡ ad xpi calicē venistis: z ibi vos estis i mēsa: z in calice nobiscū vos estis: simul ei hoc sumum⁹: sic bibim⁹ qz simul viuim⁹. I rē i ꝑmone de infantib⁹. Jta dñs ni Jesꝰ xp̄s nos significauit: nos ad se ptinere voluit mysterū pacis z vnitatis nre in mēsa pse crauit: qui accipit mysterū r vnitatꝫ/ z nō tenet vinculū pacis: nō mysterū accipit p se: sed testionū r ptra se: nullū est dubitādū: vnūquēḡ fidelū corpis s z sanguis dñi ci tūc esse pricipē qñ in baptismate mēbrum efficit xpi: nec alienari ab illius panis calicisq; ꝓfortio: etiā si anteq̄s panem illū comedat/ calicēq; bibat: de hoc sclo migrauerit in vnitate corpis xpi ꝑstituus sacramēti qppe illius pticipatione ac bñficio nō priuabit: qñ in se hoc quod illud sacramentū significat t inuenitur.

g Qđ etiā fecit. hec simplex est relatio: nā refertur ad ecclesiam non ad corpus suum sumptū de ⁊ginē

f Sed testimoniū. j. dist. iij. multi est aliquateanus.

t Corpora. id est vnitatis ecclesie per corpus christi significate. j.e.c. hoc est.

v Significat. nam ipsi sunt etiam ipsa ecclesia. ℣. xxiij. q. j. scismā. z.c. omnibus.

Ecclia er pluribus adunatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Corpꝰ xpi habdā erat totū nō tractan⁹ sub quilibet pte hostie,

QUm frāgit hostia. hoc totū referas ad spēs exteriores: q̃m hoc dicens ipsa accidēria frangi q̃ dubitare fortitū. Sed nūq̃d ante fractionē totū corpꝰ erat sub q̃libet pte illiꝰ hostie. vel ps corpis cōminuebat se parti hostie: si nō fuit sub q̃libet pte hostie: ergo sequitur q̃ aliquid nō est sacrm eyeharistie qđ primo nō fuit: quia cū fuerit integra fuit missa ps eius poterat dici sacrāmētū: qr sub nulla tunc erat corpus: sed dicis q̃ corpꝰ xpi ē in q̃libet parte hostie: ex hoc sequit q̃ idē corpus sit q̃libet magnum et q̃libet parvum. et q̃ corpus ipm cōem formā habeat et sit totū rotūdū et quadratus q̃m qđ est sacrm. Sz de his obiectionibus respōde p similitudinem speculi qđ frangit vbi eadē forma resplēdet in parvo et in magno speculo.

IN quibus. hec ē. xv. parsl qua ꝓbat q̃ in sacramento altaris est corpꝰ xpi cui angeli assistunt et hoc probat per. iiij. canones. Jo. de fan.

b In quibus, reprehēdātur q̃dā clerici qui nō credebant verum corpus et sanguinem sub illis speciebus latere: cū nullus laicꝰ sit q̃ ignoret hoc dominō dicēte. Caro mea vere est cibꝰ. vt J.e cibꝰ.

c Infantiuꝫ. Jd est popularitū q̃ infantibꝰ collatione clericorum cōparant. di. iiij. denicꝫ. vnde quērendo dicit: quomodo clerici ignorant qđ laici sciunt. j. q. j. vtilissimus.

d Jn carnē. spūalē. i. in corpꝰ spūale a carne figuratū. i. ecclēsiā tē. iij. q. iiij. angeli trudā. ē. e. qt patiꝰ.

e Caro. Jd est homo habens carnem nostram.

f Jdem est cibus. i. similis.

Johꝫ vj. f.

Johꝫ vj. k.

Item in lib sentētiarū ꝓsp. Dūz hostia frangit: passio xpi ad memoriam redit.

QUm frāgit hostia[a] dū sanguis de calice i ora fidelitū fūdit: qđ aliud q̃z dūci corpous in cruce īmolatio/ cuiusq̃ sanguis de latere effusio designat? Item Leo epūs et sancta synodus que in vbe romana cōuenit: clero honorati et plebi consistenti cōstantino poli. ita scribit.

De veritate corporis et sanguis xpi nulli ambigere licet.

HĪ qb⁹ ista ignorātie tenebꝛ. in q̃ hactenꝰ desidie torpore iacuerunt: vt nec auditu discerēt: nec lectiōe cognoscerēt: qđ in ecclīa in oīm ore tā ꝓsonū est: vt nec ab infantiū[c] linguis ritas corpis et sanguis xpi inf cōionis sacramenta doceat: qn in illa mystica distributiōe spūalis alimonie hoc impartit: hoc sumit vt accipiētes virtutē celestis cibi in carne[d] ipsi⁹ q̃ caro[e] nostra fact⁹ ē trāseam⁹. Jdē. est cib⁹[f] refectiōis et cib⁹ sanguinis: sicut eñ caro dñi vere est cibus: ita sanguis vere est potus. Jdē. est corpꝰ vñ dictum est. Caro mea vere est cibꝰ: et sanguis meꝰ ve est potꝰ. Circa hoc corpꝰ aḡle[g] sunt: q̃ alius circūvolāt spūalibꝰ. vñ et idē corpus xpi edum⁹: vt vite eterne possim⁹ esse ꝓticipes. Jdē. Cuius clare[h] argumētis vtimur/ fuio vtamur exēplis: incarnatiōis q̃z exēplo astruamus mysterij veritatē. Quid hic queris nature ordinem in xpi corpe cū preter naturā sit ipse xps partus ex virgine?

Ite Ambro. in lib. de cathecūandis rudib⁹. Nō natura nascit: sed ꝓsecratione nobis ꝓficit corpꝰ et sanguis xpi.

PAnis et calix nō q̃libet q̃z certa[i] ꝓsecratione mistic⁹ fit nobis[k]: nō nascit[l]: pinde q̃ ita fit[m] nobis q̃uis sit panis et calix: alimētū ē resurrectionis[n] nō sacramētū religiōis: nō q̃ bñdictiō⁹: gr̃as agim⁹: dño in oī et⁹ munere[o] nō trā spūali[q] vez etiā corporali. Idem in lib. de officiis.

Nō aīt bñdictionē est species panis et vini: post bñdictionē est corpꝰ et sanguis xpi.

ANte benedictionē illa species notat: post bñdictionē corpꝰ xpi significat[r]

Item in illo sacramēto xps est. Jtē q̃ manducauerit hoc corpꝰ/ fiet ei remissio pctōꝝ. r.

Ite Aug. in lib. sententiarū ꝓsperi. Sub specie panis et vini invisibilem xpi carnē et sanguinē honoramus.

QOs aūt in specie panis et vini quā vidēm⁹ res invisibiles. i. carnē et sanguinē honoram⁹/ nec similit cōprehēdim⁹[s] has duas spēs quēadmodū añ cōsecrationē cōprehēdebam⁹/ cū fideliter fateamur ante ꝓsecrationem panē esse et vinum qđ natura formauit: post cōsecrationem vero carnem xpi et sanguinē qđ bñdictio cōsecrauit. Ite.

Confessio Berengarij.

EGo berengarius. Hec est. xvj. ps. disti. in qua probat p. ix. c. p in sacramento altaris nō solum est sacramentum. sed verum corpus et verus sanguis. tamen sub speciebus panis et vini: adopertū est tamē idem corpus qđ est de virgine natum. Jo. de san.

xvj. ps

Addē tert. et aburā di modum si. vi. hiscꝫ in tpe. j. q. vij. tiens.

a Omnē. hoc fecit ex abundanti q̃ non tenetur se purgare nisi ꝺ hereti de q̃ erat infamatus. argū. q̃. v. pbr̃ si a plebe. licet sit arg. cōtra quia q̃ deliquit in vno factus est omnium reus. ē. de pe. di. v. ca. vl. et rauit in rota trinitate q̃ errat in vna ꝑsona. j. dist. iij. in synodo. Jo.

b Panem. i. spēs panis et vini esse sacrm tantū.

c Christi esse id est nō cōtinere sub se verum corpus xpi et verum sanguinē post cōsecrationem.

d Uel frāgi. i. fractꝫ aut trito speciebus sumi.

e Frangi. i. nō tm pondus et reliqua sacrī q̃ litates sensib⁹ cor potest percipi sed eo: sz etiā sub illis spēciebus fractis et attritꝫ partibus totuꝫ integrū xpi corpus esse profiteor: totū manducari totum sumi. j. e. qui manducat.

f Dentibus. Nisi fāne intelligas verba berēgarij in maiorēs incides hereſim ipse habuit: et ideo ola referas ad species ipsas nā de christi corpore partes non facimus. vt. j. eo. q̃ manducat.

g Uomoulsion. Jd est eiusdem substantie.

h Ecce. Hucusq̃ verba berēgarij fuerūt. ea que sequuntur sunt verba notarij.

i Constat. ergo sicut excōmunicationis epistola mitti debet. xl. q. iij. cure. ita et absolutionis. vt. v. ii. q. viii. capitulo vnico.

k Ue reuerso. ad fidem.

Distinctio. ii. Fo. ccccc xlix.

l Conuerso ad deum. Argu. de peniten. distinc. j. agite. j. q. vij. dicici.

m Dice. Sunt quidā q̃ nō credunt corpus xpi esse in altari: qr impossibile eis videtur q̃ dicitur. preterea qr non videtur nisi species panis et vini. in pma ergo parte ponit eorū dubitationem: in secunda ostēdit nō esse impossibile ꝫre sub specie panis et vini corpꝰ et sanguis sint i altari.

n Sanguis. est i altari vel creditur.

o Dixi. In alia parte. c. q non est hic. sed est. c. reuera.

p Mutare. j. e. reuera.

q Uerba vite. i. ipse eo vita: et ita q̃ digne te sumit: sumit vitam eternā et propter hāc cōfessiones meruit perꝰ consortium celestis habitaculi. i. dist. fideliter.

r Hoc dicerē. scilicꝫ est hic sermo: q̃s pōt cū cape: et ita fcāda ligari de fide recesserūt: qr fides nō hz meritū cui hūana ratio prebet experimētū. argu. de pe. dist. iij. in domo. Tribꝰ ergo de causis ponitur corpus xpi sub alia specie: et nō sub sua visibiliter: scz vt fides haberet meritū et vt h. Et ne esset horror carnis et sanguinis. Et ne ridiculū fieret pagano. j. e. panis. tē. Quarta etiaz cā pōt notari ibi ne igit plures. tē. Ite qr non habemus in vsu carnē crudā comedere

Corpꝰ xpi sub alia specie sumit tripliciratione.

Partes nō fiūt de corpore xpi.

j. e. quid sit. in fi. Sz quare potius sumit sub istis speciebꝰ panis et vini q̃z sub alijs: qr iste due species sunt magis amice humane nature. ꝓterea sicut corpꝰ principaliter his duobus cibis nutrit ita ꝓncipaliter his duobus cibis sz corpore xpi et sanguine pascitur. Johan.

s Gratia. id est gratis corpus datum.

t In similitudine. id est specie panis et vini.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Nature. Scilicet corporis christi.

b ¶ Quia. i. h. i. forſ. ꝺ ibi ꝺ. q. ymonia fuit pria hereſis in eccleſia: ſic dic pima. i. ꝓpia. i. q. viii. ꝓpo.

Caſus. ¶ Inquit. Caſus. Duobus diſcipulis ꝺ aplis aliis inter alia dixit nisi quis

Joh. vi. d. tibus diſcipulis et aplis aliis inter alia dixit nisi quis manducauerit eius carnem meam et biberit sanguinem meum non habebit vitam eternam quidam diſcipuli propter duriciam ſermonis receſſerunt tunc inſtruxit dns qualiter hoc eſſet intelligendum: et ait

Joh. vi. e. nature[a] gloriā virtutēq; cōſequeris. Ego ſum (inq[t]) panis vitus q̄ de celo deſcēdi. ¶ Aug. in expōne pſalmi. liiij.

¶ Non carnaliter ſed ſpiritualiter xp̄i corpus et ſanguinem debemus accipere.

Q Anima[b] q̄dē (inq[t][c]) hereſis i diſcipulis xp̄i vexabat a duricia ei[d] ſermonis facta eſt. Cū enim diceret. Niſi q̄s manducauerit carnē meā et biberit ſanguinē meū: non habebit vitā eternā. Illi ꝺo nō intelligētes dixerūt adinuicē. Durus eſt hic ſermo. q̄s eū pōt manducare? dicentes dur[e] eſt hic ſermo/ſeparauerūt ſe ab illo: et remāſit cū duodeci diſcipulis: diſcedēt[ib] illis inſtruxit eos q̄ remāſerūt ſpūs[e] eſt (inq[t]) q̄[f] vīnificat: caro[g] nichil pdeſt: ꝺbba q̄ locut[a] ſuꝫ ad vos ſpūs et[h] vita ſunt: intellexiſtis ſpūaliter ſpūs et vita ſunt: itelleriſtis carnaliē etiā ſic illa ſpūs et vita[i] ſūt: ſz tibi nō ſunt ſpūs et vita q̄ ſpiritualiter nō intelligis ſpiritualiter intelligite q̄ locutus ſum nō hoc corpus[k] quod videtis manducaturi eſtis: et bibituri illum ſanguinez quē effuſuri ſunt qui me crucifigēt: ſacramentū aliquod vobis cōmendaui: ſpiritualiter intellectū vīuificat vos: caro[l] autē non pdeſt q̄cq̄: ſed quomodo illi intellexerūt ſic reſponderūt. Carnem quippe ſic intellexerunt[m] ſicut in cadauere venditur aut in macello dilaniaꝫ ſciens autem Jeſus ait. Hoc vos[n] ſcādalizat quia dixi: do vobis carnem meā manducare/et ſanguinē meū bibere: ſi[o] ergo videritis filiū hominis aſcendentē vbi prius erat q̄d eſt hoc? hic ſoluit quod illos mouerat: hicq; aperuit vī. Inciperunt ſcandalizati: hic plane ſi intelligerent. Illi autē putabant erogaturū corpus ſuū. Ille dixit ſe aſcenſurum in celum vtiqz integrū: cū videritis[p] filium hominis aſcendē tem vbi erat prius: certe vel tunc videbitis: quia non eo modo quo putat[s] erogat corpus[q] ſuum: vel tunc intelligetis: quia gratia[r] eius nō conſumitur morſib[s]. Ite donec ſeculum finiatur ſurſum dns eſt: ſed tamen etiam hic nobiſcum eſt veritas domini: corpus eñ in quo[t] reſurrexit: in vno loco eſſe oportet[u] veritas[v] autē eius vbiqz diffuſa eſt.

Joh. vi.

¶ Item Auguſtinus in epiſtola ad Hyrcaneum.

¶ Quō xp̄i corp[s] qō in cruce pepēdit accipit: et quō non.

Non hoc corpus[x] qō videtz mādicaturi eſtis et bibituri illuz ſanguinē quē effuſuri ſunt illi q̄ me crucifigent: ipſum quidē et nō ipm[y]: ipſum inuiſibiliter[z] et non ipſum[a] viſibiliter. Unde et ſubditur: ſi neceſſe eſt illud celebrari viſibiliter neceſſe eſt illud inuiſibiliter intelligi.

¶ Item Auguſtinus in ſermone de verbis ewangelij.

¶ Quid ſit corp[s] xp̄i mādicare et ſanguinē eius bibere.

Quid eſt[b] xp̄m māducare/nō hoc eſt ſolū[b] ſacramēto corpus eius accipere. Multi ei indigne accipiūt de quib[c] ait apostolus. Qui mādicat et bibit calicem[c] dñi indigne: iudiciū ſibi manducat et bibit. ſed quomodo māducandus eſt xp̄s: quomodo ipſe dicit[d]. Qui enim manducat carnem meaz et bibit ſanguinem[e] meū: in me manet[f] et ego in eo: et ſi indigne accipit ſacramentū: acquirit tormentum magnum.

¶ Item Auguſtin[g] in libro de remedio penitentie.

¶ Credere in xp̄m eſt manducare et bibere xp̄m.

Quid parao dentez et ventre[h]? crede et mādu caſti: credere eñ in eū hoc eſt panē et vinū manducare. qui credit in eum/in eū manducat eum.

¶ Item Auguſtinus in libro ſententiarum Proſperi.

¶ Sacrim et res ſacramenti: ſacrificiū eccleſie conficiunt.

Hoc eſt[h] qō dicim[g]/qō modis oibus approbare cōtendim[g]: ſi ſacrificiū eccle duob[m] modis conſtat duob[g] conſtare: viſibili elementoruz ſpecie/et inuiſibili dñi nri Jeſu xp̄i carne et ſanguine: et ſacramēto et re ſacramēti[k] id eſt corpe[l] xp̄i: ſicut xp̄i p̄ſona cōſtat[m] et officit ex deo et hoie: cū ipſe xp̄s verus ſit deus et verus ſit hō: q̄ ois res illarum rerū naturā et veritatem in ſe cōtinet: ex quib[o] cōficit. Conficit autē ſacrificiū eccle duobus: ſacramēto et re ſacramēti. id eſt corpore xp̄i. eſt igit ſacramentum et res ſacramenti corpus xp̄i. Item/caro eius eſt quam forma[n] panis operta in ſacramēto accipimus et ſanguis eius quem ſub vini ſpecie et ſapore potamus: caro[o] videlicet carnis: et ſanguis[p] eſt ſacramētum ſanguinis: carne et ſanguine vtroqz inuiſibili[q]/ſpirituali/intelligibili ſignatur viſibile[r] dominicum corpus et ſanguis. Et ſicut panis et vinum ex multis granis et botris in vnum conueniūt: ita in nobis xp̄s manere dicit[s] et nos in eo. Et ſicut panis et vinum ex multis granis et botris in vnum conueniūt: ita in nobis xp̄s manere dicit[s] et nos in eo. Et ſicut panis et vinum ex multis granis et botris in vnum conueniūt: ita in nobis xp̄s manere dicit[s] et nos in eo.

Xp̄us mādu catur duob[o] modis. Corp[o] xp̄i vtiqz ſumat alia ſumat. Alij vt S. dicunt cū dimittare. et alia.

a ¶ Quid eſt. ¶ Caſus. Duobus modis manducat xp̄s. Uno modo ſacramentaliter qō cōpetit bonis et malis. Alio modo ſpūaliter cū p fidē et dilectionē cooperante accipiē. hoc eſt rīm bonoz. Queri aūt ſolet modis, hic vtrū xp̄i corpus ſumat cū dimittare et alia? p. dicit q̄ nō ſumit ibi di uinitas vl anima Alij vt S. dicunt q̄ ſumendo corpus ſumo deitatem et aiam qz tu q̄ accipis carnez diuine ſubſtātie eius in illo ꝓpter alimēto. ſ. e. ſicut verus.

1. cor. xi. g.

b ¶ Solum. i. corp[o] chriſti. ſz in eodem ibi ſit deitas et humanitas. id eſt anima et caro. ſolā tamen eius carnem ſcilicet in cruce immolatam quotidie in altari mandicam[p] ſine bibimus et nō deitatem/non animā. in ſolā enim carnē panis conuertitur et vinuz in ſanguinem.

Joh. vi. f.

c ¶ Calicē. rotundus integer mandicat et ſumitur. i. mutatur nō in alia vel deitas: qz illa nō pertinent ad eſum et potum.

Deitas ſpūs non ſumit.

d ¶ Ipſe dicit. vñ concedit iſta: totus xp̄s fuit in ſepulchro. i. ꝑſona illa humana ſcilz ſedm naturaz humanitatis noſtre ſcīm corpus nō ſīm hic conceditur iſta. rotum id qō xp̄s erat in ſepulchro erat. qz nō ei[q] anima. et ita ſm B. licz quis ſumat totū xp̄m non tñ eius animam vel animalitatem.

e ¶ Sanguinē. per fidē et charitatē: quaſi qui eſt de vnitate eccleſie quā caro et ſanguis meus ſignificat.

f ¶ Manet. id eſt michi p dilectionē adheret. et ego per gratiā inhabitantē in eo maneo. de pe. diſ. j. §. hoc idem. verſi. reſuſcitatus.

g ¶ Aug. vñ ſubaudiū vel vbi non pōt hēi copia corpis dñi ſz nō ꝓhibet ſacraliter accipi corp[o] dñi. qz neceſſitate iuſtāe et nō obeſt: ſi nō accipit ex quo p eū nō ſtat. cū eñ credit manducat ſpiritualiter: ſed nō ſacramentaliter. S. t. ꝓori.

Caſus ponit.

h ¶ Hoc eſt. ¶ Caſus. In prima parte dē q̄ ſacrim ecclie cōſtat ex duob[o] ex viſibili elementoꝝ ſpē et inuiſibili corpore et ſanguine xp̄i. qō ꝓbat p ſimilitudinem inducta ex ꝑſona xp̄i q̄ ex deo et hoie conſtat. In ſecunda parte dicit q̄ veram carnē et verū ſanguinem accipim[o] ſub ſpecie panis et vini. In tertia ꝓte dē q̄ ecclie ſacramentū qō eſt in altaribus ꝓpie dicit corp[s] xp̄i licet baptiſmus impropie dicit fideo. In quarta dicitur duobus modis accipi corpus xp̄i.

i ¶ Duob[o]. i. duo cōtinere. i. duo ſimul eſſe in conſecratione facta: ſcz ſpecies viſibilis/et corpus inuiſibile.

k ¶ Et re ſacramēti. i. poſt conſecrationem ſacerdotis q̄ ſacrificiū dī duo ſunt ibi. ſ. ſacrim et res ſacramenti que ante conſecrationem ibi non erant.

l ¶ Et re ſacramentum ſine ſacrificiū hic dicat xp̄m ſacrim. ſ. ſpecies viſibilis ſine corp[o] xp̄i ſine ipa imolatio corpis xp̄i: nō eſt ver. qō hic dicit. ſ. q̄ conſtat ex ſacro et re ſacramento: qz ex his michil cōficit. Iz tenenſ colligere ꝓpoſito ſacro et re ſacramēto. Et eſt ipropria locutio. i. eſt illa duo ſicut et probatio eſt valde impropria que ſequit. xp̄i ꝑſona conficit ex deo et homine. i. xp̄s verus de[o] et hō: non eñ ex deo et hoie aliqd cōſtituitur ſm vñ Aug. xp̄s eſt vna ꝑſona gemine ſubſtantie. qz deus et hōnes deus et hoīs ꝑſone pars dici poteſt.

Nullus magiſter aliqd cōſtituit ſm vñ Aug. xp̄s eſt deus et homo vna ꝑſona gemine ſubſtantie.

l ¶ Corpe. quaſi in ſe habz dimittarem et humanitatem alterum naturaliter: alterum per vnionē. nō eñ er hoie et deo aliqd cōſtituitur. ſed ſicut ad conſtitutionē alicuius totius exiguñ ad minus duo. ita et ad hoc vt xp̄s ſit de[o] et homo exigitur vt illa duo ſint in eo id eſt humana natura et diuina. nā et hec ſimilitudine dicit conſtare ex illis. Similiter ex ſacramento et re ſacramenti michil conſtituitur: ſed dicitur conſtare ex illis ſacrificium totaliter acceptum. ſ. vt quaſi collectiue accipiatur: quia ad hoc vt plenum ſit ſacrificiuz illa duo oportet adeſſe.

m ¶ Conſtat. id eſt deus et homo. extra de hereticis. cum chriſtus.

n ¶ Quam forma. extra non eſt panis. argu. j. eo. panio. argu. contra. j. eo. qui manducat.

o ¶ Caro. i. ſpecies panis ſub qua latet corpus xp̄i eſt ſacramentum carnis chriſti.

p ¶ Et ſanguis. i. ſpecies vini ſub qua latet ſanguis eſt ſacramentum ſanguinis chriſti.

q ¶ Inuiſibili. dupliciter quidez manducat xp̄s ſcz in ſacro qō boni et mali. Facit p fidē cooperantē. et per caritatis dilectionē quo ad bonos eſt ꝺ. ſtatus. Et nota q̄ in ſacramento duplex xp̄s: corpus xp̄i et vnitas eccleſie. ſm q̄ notanter ſic duo modi mandicandi ſacramentaliter et ſpiritualiter extra. e. cum martine.

r ¶ Viſibile. ſ. quondam.

a ¶ Celestis.i.celeste sacrm qđ vere repzesentat xpi carnē dr corpus xpi:sed impropie.vñ dr suo modo:sz nō reverte re sed significat rmysterio vt sit sensus.vocatur christi corpus.i.significatur.

b ¶ Passio.sub hac appellatione accipe carnem xpi et sanguinem.

c ¶ Fides.i.fides vocat.cū enī dr in fide parētū quibusdam salūat itelligat.an baptismo incepto in fide pentā.similiter pueri dr fideles nō a fidei virtute sz a sacro fidei vt .j.dist.xiij.nichil.

Pueri dr fideles.

d ¶ Quod dicit intelligit.i. pōt intelligi sm illā formā q dicta tē quā habuit in cruce vel sm ōmē tatē corpis glōrificati qđ ipsi aliter videtur qđ nulli sensui subiacet.sz.e.in illo sacro.

e ¶ Oblata.nō in eadem forma.

Semel xps.

f ¶ Hec ē.xvij. pō dr.i quis pbat q xps semel mortuus amplius moriri nōpōt. Veritas carnis eius sāguinis semp est i sacramēto altaris. hoc pbat p trica.Johā.de san.

Joh. vj.f.

f ¶ Et scimus. xpi q.v.hoc vi.

g ¶ Ne obliuiscamini. ar. ppter meōriā multa fierī.S.e.di. q dixit. Claudit hoc vasensis pla victima phase. Una salutaris/semel i cruce/semp in ario. Quos recreas ie sunt ā sacri corpis esu. A vicis mūda sacrati sāguis vnda. Vide edit ie sus remāet tñ integer eius. Reoccultat ire:qui videat. Fossitan horreres:a manducare timeres. Ne sine subiecto depēdet in aere

ni nostri Jhesu xpi corpus et palpabile plenum gratia omnium virtutum/et diuina maiestate. ¶ tē. Sicut ergo celestis[g] panis qui christi caro est suo modo vocat corpus xpi: cū reuera sit sacrametum corpus xpi illius videlz quod visibile quod palpabile mortale in cruce positū est: vocaturqs ipsa immolatio carnis que facerdotis manib[h] fit cristi passio[h] mors:crucifixio:nō rei veritate: sz significāte mysterio sic sacramentum fidei quod baptismus intelligitur fides[c] cli. Hieronymus i epistola ad ephesios.

¶ Quot modis caro christi intelligatur.

Dupliciter itelligitur[b] caro christi et sanguis vel spiritualis illa atqs diuina:de qua ipse ait. Caro mea vere est cibus:et sanguis meus vere est potus. Et nisi mea carnem māducaueritis et bibe ritis sanguinē meū:nō habebitis vitam eternā vel caro mea ea que crucifixa est:et sanguis qui militis effusus est lancea. ¶ tem Hugu.in libro de trinitate ad Corinthios.

Quia morte dñi liberatisumus:huius rei memores in edendo et potando carnem z sanguinez: que pro nobis oblata[e] sunt significamus. ¶ tem in psalmo.xx.

¶ Quomodo christus sit immolatus semel, et quomodo quotidie immolatur.

Semel xps mortuus est iustus pro iniustis:z scimus[f] et certum habemus: et spe inmobili: retinemus. Quia christus resurgens a mortuis iam non moritur:mors illi vltra non dñabitur. verba ista apostoli sunt.sñ ne obliuiscamini[g] quod semel factum est In memoria nostra sit omni anno quotiēs pascha celebratur:nunquid toties xps occiditur:nō: sed annuersaria recordatio repzesēt at[h] quod olim factū est:et sic nos facit moneri tanq̄ videam[g] pzsentem dñm in cruce. ¶ tem in libro sententiarum prosperi.

Semel immolat[g] est in semetipo[i] xps:z tñ quotidie imolatur[h] in sacramento quod[i] ita intelligendū est: q in manifestationez sui corporis/in distictione suoz mēbroum omnium verus deus z verus homo semel tñ i cruce pependit:offerens patri se ipsum hostiam viuam z passibilem mortalē:viuorū z mortuorum redemptionis efficacem:eorū sz quos altitudo[m] diuini consilij redimendos indicauit:pzescitt[n]:predestinauit:vocauit:modis atqz temporibus quibus id fieri congruebat. ¶ tem Ambrosius in epistola Ad hebreos.

¶ Hostia que semel oblata est i recordationē sue mortis quotidie offertur.

In xpo semel oblata[o] est hostia ad salutē sempiternā potens: quid ergo nos nōne per singulos dies offerimus[g8]:sz ad recordationē mortis eius:z vna est[q] hostia non multe.quomō.st vna nō multe q semel oblat[g] est xps. hoc aute sacrificiū exemplum est illi[g] idipsiz z semp idipsū[r]: p inde hoc idem est sacrificiuz. Illoqn dicek cū in multis locis offert: multi sunt xpi:nequaqs.sed vnus vbiqz xps:et

a ¶ Plenus.qz in qualibet pte est tot[a] .i.e. vbi pa est.

b ¶ Unū.i.vna forma pfectū:z tñ pl'a sunt sacrificia.

c ¶ Alle.vt.S.e.quia.

Xps se ipm cēsecrat.

d ¶ Hostiam.sez seipsum.vñ versus. Rex sedet in cena turba cinctus duodena.Se tenet in manibus: se cibat ipse cibus.

e ¶ Consumi.z ideo ipsum semp idipsum.B.

f ¶ Hoc enim facite Dicant quidam q p hec verba dominus apostolos ordinauit: hoc facite tē.

¶ Quando apparet qñ.

g ¶ Dec est. xvij. ps dist. in q dicit q ideo dñs vltimo suum corpus nobis cōmendauit vt melius memorie cōmendaretur. Jo.defan.

Xvij. pars.

g ¶ Propteres. Nō ergo omnis christi actio nostra est lectio.S.distinctū. propte. xvij q.v.dicit.

h ¶ Calūniādū est.id est calūnis est imponēda.

Cōfice pōt pīa lus.

i ¶ Seruatur. unqđ quis conficeret pzauius? h.d q nō: licet se cius dicat in aliis sacramentis.B. vero dicit cōtra z ego: li et fieri nō debeat: qz vt hic colligit nō est leiunū de substātia: alias nō confeciisset dñs.

k ¶ Nanq̄ saluator. nō reddit hic rō quare post cenam xps suum corpus dedit sed tantū quare post cena.t. vltio loco.

Xps fre post cenam suū corpus dedit.

Si ergo queris quare post cenaz corpus suū z sanguinē xps dederit. Rūd ideo cenatus dñs cenatis discipulis corpus snū tradidit: vt in hoc sacrāmēto cōsummationē oim sacramentoz veteris testamēti z agni paschalis quē ante manducauerant z ceterorū monstraret.

Tullius

l ¶ Infigere.nā z pacta nouissima tē. C. de pac. pacta. Arg. contra. S. de pe. di. ij. principiū. ver. primo z vt docet Tullius in rethoricis/ validiora argumenta in principio z in fine esse pponēda.illud enim predit qđ nouissime fit. ff. de acqui. pos. si quis ante conduxit.

m ¶ Digressurus.qñ ipse dixit vos omnes fugietis z ego vadam immolari pro vobis.

n ¶ Seruaret. Arg.qđ canon nō determinat nos determinare possumus. vt. xxij.q.v.hoc videl. xxiij.q.ij. quos deus. ff. de test. questū. Arg. S.ij.q.v. ¶ fuisti.

o ¶ Mutasset. qđ etiā dñs iubet bonū seruū nō imitari. xxviij.q.j. sic etiā circa puncī.

p ¶ Ad manducandum. corpus domini.

q ¶ Multū. hoc multū respicit illud. cetera autē.

r ¶ Insinuaret. de his q debeant ordinari.

1.Co. xj.g.

s ¶ Ordinatum si. nō. dist. illa.

t ¶ Ozarum. i. regionum.

Panis est.

u ¶ Hec ē. xix. ps dist. in q. pbat ex quib[u] xbis officiat corpus xpi z qualit māducet. Jo. de san.

v ¶ Panis est in altari. In prima parte dicit q ad plationem illius forme hoc ē corpus meuz tē. panis et vinum transeunt in corpus z sanguinez xpi. et hoc ppter illoum verborū xpi efficaciaz ille ēm qui ex me/illo creauit ola sarīs potest hoc sic cōmutare. In secunda parte respondet cuidam obiectiom quare nō sumitur in ea dē forma in qua christ[o] passus est In terna ponit xba illa ad que fit transsubstantiatio:reliqua de solēnitate esse oc culte ostendens.

xix.ps

In quarta pbat nos in altari accipere verū corpus christi auctoritate eiusdem.

Sacramētum altaris pōt dici sacramēta.

x ¶ Sacramentorum. pluraliter dicit propter specierum pluralitatem: vnū tamen est sacramētū: qz vnus sub vtraqz specie est christus.

y ¶ De pane.i.panis transit in carnē z corpus xpi et hoc est per consecrationē.S.eo.panis.

z ¶ Quibus. quasi dicat: attende cuius verba sunt et viabis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Panis a cōsecratio=nē nō ē sacrm.

Bed. ſ.a.

a ¶ Conficitur.i. transire facit substantiam panis z vini in verum corpus z in verum sanguinem.
b ¶ Sacramentū. dum panis est nullum est ibi sacramentū. quia nichil significat: sed cū incipit transire in corpus christi statim species panis incipit significare corpꝰ christi z esse sacramentum: cum autem nichil significaret nunc non erat sacramētū: nō tamen panis vel sacramentum: vel corpus christi cōsecratur precibꝰ: sed in sacramētū qō est corpus xpi panis fit trāssubstantiatio.
c ¶ Quis sermo.i. qua vi et q̄ potentia hoc facit corpus xpi ea scilicet qua creauit cuncta.
d ¶ Quo.id est qua potestate facit et ita querendo soluit hugo. hoc tamē est impossibile q̄ panis sit corpus christi ſz talia verba ad sanū intellectum sunt intelligēda.
e ¶ Que erant antecꝫ cōsecrarē tur: sed esse desierunt: sicut cū sapor aque permixte calici desinit esse: ita substantia panis desinit esse in cōsecratiōe superueniente.
f ¶ Jā corpus. id est corpus xpi. transit accedēte xpi forma. ita vt post consecratiōnē nō sit ibi panis sed verum corpus christi.
g ¶ Similitudinem.i. tantum significat.
h ¶ Mortis. i. representationis mortis: siue passionis.
i ¶ Similitudinem.i. speciē sub qua latet corpus christi mortuum pro nobis ad similitudinem cuius z nos pro ipso

dote dicūtur laus deo referē: oratiōe petit p populo/p regib⁹ p ceteris. Ubi autē sacrificiū cōficit tam nō suus sermo nib⁹ sacerdos: sed vtit sermonib⁹ xpi ergo sermōe xpi hoc cōficit [a] sacramentū [b]: ¶Quis sermo [c] xpi: hic quo [d] fctā sūt oia. Jussit dñs: z fctā sunt celū z terra z mare. Uides ergo quō opatou⁹ sit sermo xpi: si ergo tāta vis ē in sermone dñi iesu: vt inciperet esse qō non erat: ḡ tomagis opatou⁹ est: vt sint que erāt [e]: z in aliud cōmutētur: et sic qō erat panis ante cōsecratiōē/tam corpꝰ [f] christi est post cōsecrationem: q̄ sermo xpi creaturā mutat: et sic ex pane fit corpus xpi: z vinū cū aqua in calice mixtū fit sanguis cōsecratiōe verbi celestis. Sed forte dicis speciē sanguinis nō video: ſz habet similitudinē [g]: sicut enim mortis [h] similitudinē [i] sumpsisti: ita etiā sanguinis [k] similitudinē bibis: vt nullus horror cruoris sit: z precium tamē redemptionis operetur. Didicisti: q̄ accepto corpꝰ xpi: vis scire q̄ verbis celestibus cōsecrat: accipe que sunt ꝓba: dicit sacerdos fac nobis (inq̄t) hāc oblationem ascriptam: rationabilem z̄. Jnde omnia illa euāgeliste sunt vsq̄ ad id. Accipite siue corpus siue sanguinē: inde verba sunt xpi. Accipite z bibite ex hoc oēs: hic est sanguis meꝰ. vide singula: q̄ pridie q̄ pateret accepit (inq̄t) in sctis manib⁹ panē: antecꝫ cōsecraret panis est: vbi autē verba christi accesserunt/ corpus christi est: deinde audi dicentem. Accipite et edite ex hoc oēs: hoc est enim corpus

moꝝ debemus saltem in peccatis.
k ¶ Sanguinis. nō colore: sed representatione.
l ¶ Uniuersa. Jā est vinum z aquam.
m ¶ Quo iste panis est q̄ vadit. i. nō incorporat sicut ceteri cibi q̄ in stomacho digeritur. vel nō descendit in stomachum sicut ille cibus corpalis. vel non transit in substantionem corporis sicut ille: ē eīm cibus ante nō corpis. vñ subaudit. sed cē. ḥ. species m̄ bñ vadit in corpꝰ. ſz nūquid ibi est sacramentū? nō. quia desinit ibi eē corpus xpi. et tādiu est ibi sacramētū ḡdiu est corpus christi. ſz ḡdiu hoc fit. i. vsq̄ ad quē locū. pecdat per gulaz nescio: sed licet nō sit sacramētum cū est in corpe: si tñ euomuerit illō cū veneratione est seruandū: q̄ sacramentū fuit.
n ¶ Quotidie. ſ. e. distin. quotidie et ca. ſi quotiens cunq̄.
o ¶ Accipere. si sit sacerdos: si laicus tēpore cōstituto/ vel potꝰ mystice spiritualē notat sumptionez. vnde glo. ibi accipe q̄tidie. id ē quotidie te ꝑparabilem ad suscipiendum.
p ¶ Christus panis est.
p ¶ Scām carnē. scām quā est panis hominū.
q ¶ Carni. christi spirituali. id ē ecclesie.
r ¶ Unita. per participationem in ecclesia.
s ¶ Ut mandu cant.
t ¶ In sacramēto. i. in specie panis et vini visibili.
u ¶ Ueritate. id est vera esca z sanguis xpi in=

Corpꝰ xpi non digerit vt ceteri cibi.

Joh. vj. e.

De consecratione. Distinctio. ii. Fo. ccccclii.

uisibiliter manducatur.
a ¶ Manducat. ad est modo manducandi sumit. et ita intellige omnes rales ꝓcessus.
b ¶ Manducat. nec mirū quia surrexit occisus. ergo amplius mori nō potest siue māducet sine non
c ¶ Partes ñ. e dr. ego berēgarius contra.
d ¶ Sic fit. i. sacrm ꝓ partes diuidit. sub quo totū z integrum xpi corpus latet.
e ¶ Mādūcēt qui in sacramēto.
f ¶ Partem totū corpꝰ xpi sub parte speciei.
g ¶ Suā. z sub illa totum xpm.
h ¶ Per pres. Glosa tamē ḡdez corpus aliquā ilione post resurrectionez pati nō pōt. vt. q. iij. sedz.
i ¶ Integer. si credis.
k ¶ Videtur. et spēs panis et vini videtur.
l ¶ Panis est. i. species panis et species calicis.
m ¶ Renūciāt oēs dunt z phant
n ¶ Quod aūt. id est sed.
o ¶ Postulat. nolens ptiū appellat corpus et sanguis xpi vel ipe species q̄ pter dīuidit vocant corpꝰ z sanguis xpi ſz significati mysterio. vt. ſ. e. hoc est.
o ¶ Postulat. id est q̄ fideles instruuntur debere credere.
p ¶ Panis. i. sub specie panis latet corpus xpi et sub specie vini sanguis ꝓ significationē. nā rei veritate vtrūq; sub vtroq; latet.
q ¶ Sacramenta. ē. i. q. j. multi secularium.
r ¶ Redere. ¶ Qui credit. diligendo ēi sup oia ſz sperando esi sibi dari in premiū: ponēdo totam spem in eo incorporat sibi xpm per fidem z dilectionē et spem. de pe. distin. ij. charitas.
s ¶ Renascitur. puta per baptismū vel per eucharistiam cum digne sumit.
t ¶ In sacro. i. sacrēti mādūcatione: sed enā in spūali

spūaliter mādūcatur[a] z bibit mādūcat[b] xpm: vtit manducatus: quia resurrexit occisus nec qñ manducam⁹/ptes[c] de illo facimus. et qi in sacro sic fit[d] z nonnt fideles quō mādūcēt[e] carnē xpi: vnusquisq; accipit partē[f] suā[g]: vnde ipa gratia partes vocātur: q̄ partes[h] mādūcatur z manet integer[i] totus in corde tuo: totus erat apud patrem quādo venit i virginē. implenit illā: nec recessit ab illo. qō videt[k] panis[l] est: z calix quod etiā oculi renūciant[m]. qō aūt[n] fides postulat[o] instruēda panis[p] ē corpus xpi/calix sanguis. ista tō dicunt sacramenta[q] qi in eis aliud videt/ z aliud intelligit quod videt speciē habet corporalē. quod intelligit fructū habet spiritualez. qui accipit mysteriū vnitatis et nō tenet vinculū pacis nō mysterium accipit pro se: sed testimoniū contra se. Item sup Johan.

¶ Quō spūaliter corpus xpi sit accipiendum.

¶ Redere in Jesum xpm hoc est mandūcare panē viuū: q̄ credit[r] mādūcat. z inuisibiliter sagnat qi inuisibiliter renascit[s]. z q̄ mādūcat carnē meā z bibit meum sanguinē hz vitā eternā. ꝓpitatione eīm filij qō est p vnitatē corpis xpi z sanguinis hō mādūcās viuit non sumens tantum in sacramēto[t] quod mali facunt: sed vsq; ad spūs ꝓpitationem vt in corpore dñi tanq̄ mēbruz maneat/ z eius spū vegetet: qō est dū ei⁹ mādata seruat ad altare[u] dei inutilibile q̄ nō accedit inutilis ille punit: q̄ ad hoc pūs inutilificatus[x] accedit. inuenit illic vitā/q̄ hic discernit[y] cām suā.

Item in lib. iiij. de trinitate.

¶ Spiritus sanctus inuisibiliter corpus z sanguinem christi sanctificat.

¶ Opus z sanguinem[z] xpi dicim⁹ illud quod ex fructibus terre acceptū et ꝓpitatione mystica ꝓsecratuz recte sumimus[a] ad salutē spiritualem in memoriā[b] dñice passionis: quod cū per manus[c] hominis ad illā visibilē[d] speciem ꝓducatur/ non sctificat[e] vt sit tā magnū sacramētū nisi operante inuisibiliter spiritu dei[f] cū per hec omnia que p corporales motus i illo opere fiunt deus operetur. Item.

¶ Per benedictionez panis: efficitur corpus christi.

¶ On omnis panis: sed accipiens benedictionem[g] xpi fit corpus. Item.

¶ Dupliciter corpus christi intelligitur.

¶ Ommēdauit eīm christus in hoc sacramento corpus[h] z sanguinem suuz quod etiam fecit et nosipsos nam et nos[i] corpus ipsius facti sumus. Item.

Corpꝰ xpi ꝓficiētē sed nō pōt.

Corpꝰ xpi pot[k] ad[l] ſ. ē. ſz nō ad ſ. ē.

u ¶ Ueritate. id est vera esca z sanguis xpi in=

Opera trinitatis sunt indiuisa

opera trinitatis: ideo non est hic ēror ariū: non eīm per vnū solum excludunt[k] oia alia. nec per hoc excluditur vocalis sermo. xx. viū. q. j. sic enim. ver. absit.

f ¶ On oia. ¶ Benedictionē instituēdā a xpo q̄ est accipite z comedite hoc est corpus meum.

g ¶ Commendauit. ¶ Corpus. ſ. corpus suū qō est ecclesia vt sit simplex relatio. vt. ſ. e. q̄ passus.

h ¶ Nos corpus. spirituale dum sumus in ecclesia merito et nomine.

a De. ¶ Pietatis est. ℣. xxiij. q. iij. ipsa pietas. et ℣. c. primum. quia passus.

Nem. ¶ Hec est. xx. ps di. in qua dr q̃ spūaliter mãducare corpus xp̃i est potare innocentiã ad altare. ꝛ hoc ꝓbat per. v. ca. Johan. de fan.

b ¶ Mortifera quã dicat si nõ potes omnino peccata vitare/ ordina ita saltem vt non sint mortifera. nã sine venia libꝫ hec vita non ducit. de pe. dist. iij. de quotidianis. debet em̃ aduersario peccatũ remittere. id est rancorẽ: sed satisfactionem nõ cogit remittẽ. xxiij. qõe. iij. si illic.

Vita ꝑfecta sine venialibꝫ nõ ducitur.

c ¶ Panis est. q. d. nõ latet sub horribili specie / vel nociua. ℣ sub specie panis q̃ est amica nature. ℣ d ¶ Quem nõ fallis. xxiij. q. iij. deus q. et olim secretorũ cognitor est. xxxij. dist. erubescant.

xx. ps.

e ¶ Jpũ falle re non potes. vt ℣. q. iij. ℣m. arg. cõtra. xvi. q. i. rezertimini. dist. lxxx. oportet. ℣. sed fallere quis põt q̃uis in se est sed nõ q̃ deo aliã opinionem inducat propter alicuius fallaciã quã habet: quoniam immutabilis est. xxiij. qõe. iij. incommutabilis.

Qui discordat a xp̃o.

Qui discordat a xp̃o. f ¶ Non mãducat. i. nõ incorporatur corpori eius: quod est ecclesia mãducando. i. credẽdo: licet quotidie sumat corpus de virgine natũ. hoc em̃ mali accipiunt. vt ℣. e. c. j. ꝛ ℣. e. dist. in. quid est. ꝛ. c. credere.

Carnẽ xp̃i non mãducat qui ab eo discordat.

Sãcta malis absunt

g ¶ Sãcta. ¶ Obesse. occasionaliter. sctã mãlis obsunt. ℣. cũ sunt ꝑ abusum sũpta ꝛ sctõrũ abusio. i. ꝓsumptio ꝛ temeritas q̃ do ꝓsumpsit indigne sumẽ

h ¶ Salutem. i. aliud poterat esse causa salutis si digne susciperetur.

i ¶ Et mala. i. digna patientia malorũ. i. aduersor. vel mala petã ꝓsunt occasionaliter. ar. di. xiij. nerui ꝛ dist. i. fideliores. ꝛ de pe. dist. ij. ℣. hec itaq̃. ꝛ. c. ralib.

¶ Sacrificium altaris sacramentum est vnitatis.

Hoc sacramentũ pietatis est[a] ꝛ signũ vnitat℣: ꝛ vinculũ charitatis. qui vult viuere accedat ꝛ credat: ꝛ incorporet hunc cibum ꝛ potum societatem vult intelligi corporis et membrorum suorum quod est ecclesie in predestinatio. Item.

¶ Spūaliter magis q̃ corporaliter corp℣ xp̃i debem℣ accipere

Panem de altari spūaliter mãducare est inno centiã ad altare portare: pctã ꝛ si sint quotidiana. vi nõ sint mortifera[b] anteq̃ accedatis dimittite debitoribus vestris

Si dimittis dimittetur tibi: si curus accede panis[c] est: et nõ venenum. sed vide si dimittis ne mẽtiaris deo: quẽ non fallis[d]. mentiri deo potes: ipsum fallere[e] non potes. Item.

¶ Sacramentum non vnitatem christi corporis accipit: qui ab eo discordat.

Qui discordat a christo non mãducat[f] carnem eius: nec bibit sanguinem: ꝛ sic tãte rei sacramẽtũ ad iudiciũ siue ꝓditionis quotidie accipit

Item. ¶ Sancta nocẽt malis: ꝛ mala prosunt bonis.

Sacta malis possunt obesse[g]: bonis sunt ad salutem[h]: malis ad iudicium

¶ Accipitur. id est cũ patiẽter sustinet afflictio.

Non ꝓhibeat. ar. q̃ nõ dr iudex sm̃ ꝓscientã iudicare. ar. iij. q. vij. iudicet. ar. q̃ dr iudex admittere iuramentum volentis se purgare de crimine cui℣ conscius est iudex. ℣. i. p dilectione. ℣. illud de manifestis

Judex nõ iudicet ꝓscientã. j. coñ. xj. q.

ẽt de tẽpo. or. ad aureos. ar. cõtra.

¶ Dispensator. i. quo casu nõ videt bare q̃ sciat vel credit ei nocere alijs/ nõ tñ est medic℣ ei℣ ꝛ salutis eius dr. quidere facit q̃ suum est cũ eñ monet ne accedat.

Joh xiij. c.

¶ Pingues. id est diuites in peccatis. i. peccatores. et hoc si occulti sunt.

iij. coñ. xij. q.

¶ Sed exactores. i. ꝓfessores monent exactores qui importunius exigit corpus domini.

xxj. q.

¶ Timere. ſ. deus. i. vt timeat deũ vt ꝓpr℣ ei℣ timores desistat et ne accipiat ex q̃ indigne accipit si tamẽ nõ vult desistere detur ei potius q̃ negetur. Vel dicitur: ipse sacerdos moneat pigues fre timere exactorẽ. i. deũ q̃ hoc exegit ab eis q̃ renera exactor ẽ inquirẽdo merita singulorũ. j. q. iij. ℣. eõ ego sum de℣ zelotes.

j. coñ. xj. q.

¶ Sancta malis. ¶ Aliud℣ exẽplis ꝓter naturã substantia panis ꝛ vini i corp℣ ꝛ sanguinem xp̃i cõuerti ꝓbet.

Sicut iudas cui buccel.

¶ Erat. sacramentaliter.

¶ Euera mi. xxi. q. ℣ hec est. xxi. ꝓ do. in qua ꝓbatur q̃ dño sit possibile ó pane confiteri corpus xp̃i. Joh. de fan.

Euera mirabile est q̃ ꝓ

¶ Euera mirabile est. Casus Dicebãt q̃dã mirabile esse q̃ ita panis cõuerteretur in corpus xp̃i. Dicit Amb. q̃ renera mirabile est. sed tñ q̃ possit fieri ꝓbat exẽplis veteris ꝛ noui testamẽti. Et veteri testamẽto ꝓmo ponit exẽplũ ó mãna q̃ datũ est iudeis. Exẽplũ noui testa. ponit de incarnatiõe xp̃i. ꝓterea q̃ ipemet dixit. hoc est corp℣ meũ ꝛc. Scõo de aq̃ saliẽte ó petra Tertio de ℣gio i serpẽtes ℣lis. Quarto de aptiõe maris. Quinto de iordane ꝓuerso retro. Sexto ó amaritudine fluuij. Septimo de helyseo q̃ ferrum natare fecit

Octauo de helya. Nono q̃ ipse dixit ꝛ facta sunt: ipse mandauit ꝛ creata sunt.

a ¶ Mãna. i. manhu: q̃ interꝓtat q̃d est hoc. nã cũ primo eã viderunt dixerunt. manhu. i. quid est hoc?

b ¶ Pascebant. nõ solũ carnalit℣ sed spūaliter nõ nulli in almaleo duntaret pascebant corpaliter.

Psal. lxxvij sapiẽ. xvj. c. deut. j. et. ij. Joh. vj. e.

c ¶ Oẽs. i. mitescere. nec q̃ indigne sũperarunt

d ¶ Mortui sunt. excepti duobus. ſ. caleph et iosue. vt. ℣. dilti. lxxvj. ꝛ. i. nuntiauerunt ita ꝓter duos nec plus nec minus: q̃ ꝛ modic℣ excessus nõ attẽdat. ff. de ℣b. ob. animus. in ꝑn. et parũ inter malum nõ obest. ff. de duo. re. duos. ℣. duo. ℣. modicũ et modica res nõ inducit ſmoniaz. ex de simo. ꝛ sẽtẽces. ar. ℣. ff. de ℣b. sig. l. iij. q̃ ibi ꝑ vno mittari q̃ superest datur dies. Jo.

Exẽplũ exẽplorum. Num. xx. b.

e ¶ Vite. i. vita quam eternaliter sustinemur.

f ¶ De celo. i. de aere. instr. de re. diui. ℣. fere.

g ¶ Obnoxius q̃ scaturiebat ℣mib℣ ꝛ putrescebat. nisi q̃ i op℣ sabbi resnabat.

h ¶ Corruptione. q. i. nec sanctũ tuũ debio videre corruptionẽ.

i ¶ Corruptionẽ. eterne dãnationis.

k ¶ Diluit. i. remissionez peccatorũ cõtulit tibi si in hũilitate permanseris.

l ¶ In vmbra id est figura fuit

m ¶ Ingt apostolus in epistola ad corinthios.

Petra ꝙlibet fecũdat fili os isr℣.

n ¶ Petra. i. aq̃ q̃ fluxit de petra: q̃ ad litteraz eos seq̃bat. Alij dicunt q̃ renera

ipsa petra. Alij dicũt q̃ soror moysi maria tulit secum partem illius petre: ꝛ vbicũq̃ erat opus petra illa per cussa dabat aquas.

o ¶ Erat. i. significabat christum.

p ¶ Hec anũ facta. Ducũq̃ sunt verba apostoli.

q ¶ Ut ꝓbem℣ Plurũ si minuũ in eluctione ondit nõ esse impossibile deo panẽ in corpus suum ꝛ vinũ in sanguinez suã conuertere.

Exod vij.

r ¶ Virgã tenebat Moyses. de hoc ℣. xxvj. qõe. v. nec mirũ. i. pri. ꝛ ℣si. hec ꝓtas.

Exod viij. a.

s ¶ Sanguis hec fuit ꝓma pla ga egypti. verus sanguis erat sicut veri serpentes: ód ergo bibebant hebiet.

t ¶ Segauit. in duodeci diuisiones: vt q̃libet tribꝫ ꝑ suas turmas mederet.

Exod xiij. d Psal. lxxvij iosue. iij. d.

v ¶ Cõgelauit. dicunt q̃dã q̃ aq̃ supior steriti: non fluxit: iz inferior fluxit in mare.

x ¶ Retrorsuz. Ad fontez rantisla recurrit aq̃.

y ¶ Exordiũ. hoc legit in libro iosue. j. desijt descendere q̃si gradu recepto reuertebatur in suum exordium.

z ¶ Moyses. Typhonã habeo xxiij. qõe. iij. ℣. hic omnibus.

Exod xv. d.

p ¶ Ꝑs diuina p lignũ immissũ.

a ¶ Aquã vomeret. Ecclialit℣ vel naturaliter.

b ¶ Teperauit id est dulcorauit

c ¶ Er natauit ferrum. i humanũ genus de imo petorũ leuauit.

iiij. ſ. g. vj. a.

d ¶ Et adhuc tamẽ. q. d. dictuz est et ꝓbatum q̃ maioris potẽtie est gratis q̃ natura rerum: nichil adhuc tamẽ

dixit de benedictione diuina sed nō de pphetica. Uel ꝛ multa crepta intreduxerim de pphetica benedictione. in adhuc possum inducere alia de eade. ꝛ addit de helya

a ¶ Deponeret. Qñ duo quinquagenarij combusti sunt hystoriam habes. xxiij. q. iiij. q̄ christus.

b ¶ Mun⁹. Dicit imperator q̄ cū nobis cōsentaneū est vbi nulla est stipulatio interpolita: intelligi eā adhibitam multo fortiꝰ vbi inutilis fuit ad initio q̄ nos validam effici. vt. C. de rei vxo. ac. l. j. circa punct.

c ¶ Quā mutare. i. minus est mutare q̄ dare.

d ¶ Sed quid argumētis. i. ad q̄d subaudi exterius quasi confirmamus. qō dicimus erēplis que ipse i se exhibuit

e ¶ Querim⁹. .i. hoc corpus in quod trāsfubstātiat panis prece mystica est natū de virgine. nec xp̄s post in cena cū discipulis corp⁹ suum confecit cū femel in vtero virginali a tota trinitate perfectū esse nō desiit. neq; ēsse potuit meritis christi exigentibus.

f ¶ Alia species. i. alterius⁹ rei species. i. substātia fuit vel aliud substantiatum.

g ¶ Amen. i. verū est. vt dixti. xxxviij. sedulo.

h ¶ Sermo. ē. dis. xcij. diaconi. ij. ad hoc ei verba sunt instituta vt quod qs cogitat alijs pferat. xxij. qōe. ij. is autem.

i ¶ Affectus. .i. fides.

Psal. cxlviij

Iuxit dñs seruos: vt pparet eis cibū seipm: quis audeat mādūcare dñm suum: ꝛ tñ ait. Qui mādūcat me viuit pp me. qñ mādūcat vita mādūcat[b] nec occidit vt mādūcetur ꝛ mortuos viuificat[i]. qñ mādūcat reficit ꝛ nō deficit. manducat xp̄us: viuit mādūcat⁹: qꝛ resurrexit[m] occidit⁹. nec qñ mādūcat ptes de illo facim⁹. ꝛ q̄ in sacro[n] sic fiunt fideles. quēadmodū[o] mādūcēt carnē xp̄i viuūq; ptē suā accipit. p ptes mādūcat/ꝛ manet integer tot⁹. per ptes mādūcatur in sacro: manet integer tot⁹ in celo: manet integer totus in corde suo.

k ¶ Paschasius papa de corpore et sanguine christi.

¶ Quotidianum sacrificium non reintegrationē passionis sed memorationē significat

Iterat[p] q̄tidie[q] hec oblatio licz xp̄s semel passus i carne p vitā eā deq; mortis passiones semel saluauerit mūdū. ex qua morte idē resurgēs ad vitā mortis illi vltra nō dñabit. q̄ pfecto sapiētia dei pris necessariū p multis causis hoc putidit. primo q̄dez qꝛ q̄tidie peccam⁹ saltē in pctis fine quib⁹ mortalis ifirmitas viuere non pōt: qꝛ ꝛ oia pcta sint donata in baptismo: infirmitas[r] tā pcti adhuc in carne remāet. vñ psalmista. Iudica aia mea dño: q̄ ppciat oibus iniq̄tatib⁹ tuis: q̄ sanat oēs infirmitates tuas. Et tō qꝛ q̄tidie labimur[s] q̄tidie[t] xp̄s mystice p nobis immolat[v] ꝛ passio

k ¶ Unificat. i dignā perceptionē vnificat vel cooperatur ad vnificandum.

l ¶ Qꝛ resurrexit. nō est casuale: ꝛ pbatio est a maiori: nam et quo resurrexit cē.

m ¶ Sacramento. Ē. e. dist. qui manducat.

n ¶ Quemadmodū. quia in sacramento.

Iterat.

¶ Hec est ista. pars distin.

In qua ꝓbatur q̄ iteratur hostia quotidie in altaris in cōmemoratione: quia quotidie peccatur/saltem venialiter: vt eius memoriā habeamus: ꝛ per hoc salui simus: vt pote/ quia ad preces sacerdotū aperitur celum: ꝛ celestis iungitur unis ꝛ hoc probatur per nouē capitula. Joh. 3. de fan.

Joā. vj.

p ¶ Iteratur. Quotidie sumimus corpus christi: quia quotidie egemus vt remittantur nobis pcta. Licet enim per baptismum subtilata sunt: tamen propter fomitem ouginalis peccati quotidie reciduamus. Item alia ratione vt posteris nostris notificemus mortem dñi ꝛ qualiter dilexerit nos.

Corp⁹ xpi quotidie sumim⁹.

xvij. ē pars.

q ¶ Quotidie. j. di. iij. sabbato.

r ¶ Infirmitas. id est origo peccati.

s ¶ Labimur saltez venialiter. de pe. di. j. si enim.

t ¶ Quotidie pter ea in die sancto veneris et in sequēti sabbato. j. di. iij. sabbato.

v ¶ Immolatur. xp̄i immolatio facta a pa. nobis in sacramento corporis ꝛ sanguinis ei⁹ representatur.

Hosti. vj.

Psal. cij.

s ¶ Ut qui. due cause hic notant huius sacramenti delectio venialiū peccatorū ꝛ memoria passionis dñi.

b ¶ Recidiua. id est recidiua delicta. id est redeuntia per iterationem.

c ¶ Iteratur. ob cōmemorationē. Ē. e. dist. cū omnes.

d ¶ Interduz. id est interim donec veniat dominus ad iudicium.

e ¶ Repēdere. vñ pphet⁹: quid retribuā dño pro oibus que retribuit michi caliceꝫ cē. entrade festa. cū in officio.

f ¶ Cū esset⁹. id est quia nō dilexit nos in eo q̄ essemus gehēne filij: dilexit nos in eo q̄ creatura. vnde dicit.

Nichil odisti que fecisti.

g ¶ Trū sub figura.

Iohā. vj. f. Xp̄o q̄li ter nos dilexit. Luce xxij. b. j. Co. xj. c.

Casum ponit.

¶ Casus. Dicit primo. q̄ xp̄s in nō vocam⁹. sed eum in mysterio sumimus: est tñ vita veritas ꝛ figura. Scō dicit q̄ eū conficit malus vt bonus: quia consecratio nō conficit in merito consecrantis: sed in verbo creatoris. Tertio exponit verba q̄ dicūtur in secreta misse. Quarto dicit q̄ pter derisionez paganorum non sumimus in vera forma corp⁹ xp̄i. Quinto q̄ in vobis christi sacramenta cōficiantur. reliqua enim sunt de solemnitate. Ē. e. panis.

h ¶ Magnuz. scz miraculum.

i ¶ Uetari. Ē. e. distin. ego berengarius. ꝓtra: sed ibi hiperbolice loquitur est ꝛ veritatem excessit.

k ¶ Ueritas. i. cū panis ꝛ vinū sacrificant in corpus ꝛ sanguinem dñi ibi est veritas q̄ corpus est. ꝛ figura que species est. ꝛ est res sacramēti figuratiua: scz sacramētū sanguinis ꝛ sacramētū vnitatis. vt. Ē. e. q̄ passus vnde ꝛ alibi dicitur sacramentū sacramentoꝝ. vt. Ē. e. tribus. in ꝓncipio.

Ueritas figura et res sacramēti sunt i altario sacro.

vera sit caro: sed q̄ xp̄m fas vozari[i] dētib⁹[k] nō est: voluit dñs hunc panē ꝛ vinū in mysterio[l] de carne sua ꝛ sanguine suū cōsecratiōe spūssancti potētialiter creari[m]: ꝛ q̄tidie p mūdi vita mystice immolari vt sicut de virgine p spiritū sanctum vera caro sine coitu creat: ita p eūdē ex substātia panis ꝛ vini mystice idem corpus[n] xp̄i cōsecrēt: corpus xp̄i et veritas ꝛ figura est: vitas[o] dū corpus xp̄i[p] ꝛ sanguis vir tute spiritussancti in virtute[q] ipsius ex panis ꝛ vini substantia efficitur. Figura vero est id q̄d exterius sentit. Iterat autem quotidie hec oblatio licet christus semel passus sit: quia quotidie peccamus peccatis sine quib⁹ mortalis infirmitas viuere non potest. Et ideo qꝛ quotidie labimur: christus quotidie mystice p nobis immolatur: intra sanctam ecclesiam catholicā in mysterio[r] corporis xp̄i nichil a bono maius/ nichil a malo minus ꝑficitur sacerdote: qꝛ nō in merito[s] cōsecrātis: sed in verbo efficitur creatoris ꝛ in virtute spiritussancti. Si enim in merito esset sacerdotis: nequaq̄ ad xp̄m pertineret. Nūcaūt sicut ipse est qui baptizat: ita ipe est qui p spūm sctm̄ hanc[t] suā efficit carnem ꝛ transit[v] vinū in sanguinem vnde ꝛ sacerdos[x] iubē[y] inq̄t[z] hoc perferri[a] per manus angeli tui sancti in sublime altare tuum in conspectu diuine

i ¶ Affectus. id est in figura vel forma humana.

k ¶ In mysterio. id est sacramento.

l ¶ Creari. id est in veram carnem ꝛ sanguinē christi transsubstantiari.

m ¶ Idē corpus. i. in sacro sub quo latet corpus xp̄i.

Oro q̄ post ipse cratiōnēs sit superflua nō est.

quitur acti tempus staret ꝛ essent adhuc facienda que in principio sermonis nondum erant facta: simile nota. xxxv. distin. sexto. versus principium ꝛ verba nō ad tēpus sue prolationis sed per cōceptionem vel per cōtemplationē loquētis sunt referēda: vt si dicā manus

mea est dānata. vel intellige de spūali corpe ecclie. vt hoc sacramētū assocīet triūphāti ecclie. vñ sequit. vt quotīe unde sumpserim⁹ celesti gratia repleamur.

a ¶ Deferend.i. id est transsubstantianda.

b ¶ In lucem. id est in lucidum corpus christi.

c ¶ Sacerdotio. i. in eī⁹ misterio vel sacramento. i. in forme spīritualitate. id est facere dignetis t.

d ¶ Oblatio. id. e postulat sacerdos fieri: vel supple vt in secretis. id est facere dignetis t.

e ¶ Ascriptaz. nō em Augu. hīs vtitur verbis vt suis: sed assumit ea de secretis: vt exponat. Jo.

f ¶ Similitudine. vt. j. distinc. nūj de trina.

g ¶ Patienter. collige cōtra ꝺ̄s qui maiores doctores reprehēdunt cum adhuc in fide nouitatis incredulitate teneantur.

h ¶ In verbis. s. e. qz corpus. s. ea. panis. t. s. ea. non omnis.

i ¶ Ꝺ̄s laudes. s. xj. dis. ecclesiasticaru. j. dist. iiij. nō est aliud.

k ¶ Obsecrationes. vt not. s. di. j. de hymnis.

l ¶ Quid sit sanguis.

¶ Casus. Si corpus et os sāmēdū est corpus xp̄i: qz sup vtrūqz posuit⁹ sanguis agm paschal. secundo dicit ꝙ ad vocē sacerdotis in ipsa hora immolatōis apiunt celi: et adest chor⁹ angelor⁹: et vniunt celestia terrenis. tertio dicit ꝙ idē corpus et sanguis qui datus fuit discipulis cōficitur in altari.

m ¶ Postem. oris et cordis.

n ¶ Victima. i. sacramentū victime salutaris.

o ¶ Reparat. i. ad memoriā reducit vel repraesentat.

Joh. vj. f.

Mocro res reprehēdēdi nō sūt.

Psal. cxxxiij.

p ¶ Apostl. i. el⁹ mors repsentat. vt. s. e. dū frangit.

q ¶ In populi salutē patitur. id est passio repraesentatur. vt mors facta pro salute populi.

r ¶ In manus infidelium. vt in passione.

s ¶ Imitatur. id est repraesentat.

¶ In sanguine agnit xp̄i sanguis qui nunc vere sumitur olim prefigurabatur.

Quid sit sanguis[l] agni non iam audiendo: sed bibendo didicistis: qui sanguis super vtrunqz postem[m] ponitur: quādo nō solum ore corporis: sed etiaz ore cordis hauritur. Item Hec salutario victima[n] illam nobis mortem vnigeniti per mysteriuz reparat[o]: qui licet resurgens a mortuis iam non moritur/ mors illi vltra non dominabitur tamen in seipso immortaliter et incorruptibiliter viuens: iterum in hoc mysterio moritur[p]: el⁹ quoqz vbiqz corpus sumitur: eius caro in populi salutem[q] patitur: eius sanguis non iam in manus[r] infidelium: sed in fidelium ore profunditur. Hinc ergo pensemus quale sit hoc sacramētum: quod pro absolutione nostra passionem vnigeniti filij semper imitatur[s]: quis enim fidelium habere dubium possit in ipsa[t] immolationis hora ad sacerdotis vocem[u] celos[x] aperiri: i. illo tēpe xp̄i mysterio angelorū choros[y] adesse summa[z] et ima sociari: vnū qz[a] ex inuisibilibus[b] atqz visibilibus fieri? Idem. Uno inquit eodemqz tēpore ac momento[c] in celo rapitur mysterio angelorum corpori christi sociandū: et ante oculos sacerdotis in altari videtur: tanta est ecclesie vnitas in christo: vt vnus vbiqz sit panis[d] corporis christi: et vnius sit calix sanguinis ei⁹. Calix[e]

t ¶ In ipa sub audi cōtingat. Transubstantio

u ¶ Ad sacerdotio vocez. i. ad tationis sermonem xp̄i vo ce sacerdot⁹ enūce sacerdotis. panis et vi nis substantia in carne xp̄i sedentis ad dexteram p̄tis in celis trāssubstantiari mysterio angelorū. vnde subdit summa. ¶. ccliij.

x ¶ Celos. i. qd ꝙ bo sacerdotis cōsecratur oratum ad celestia fieri/ vel panē et vinum in id qō sup celos est transire. Rom. xij.

y ¶ Angelorū choros. adesse scilicet hoibus cōsecrantibus vel dignē vel indigne.

z ¶ Summa. i. panē et vinū corp⁹ et sanguinē xp̄i trāssubstantiari.

a ¶ Unūqz. scz sacrificiū: scz celebrationē et imolationē altar. fieri.

b ¶ Ex inuisibilibus. i. ex ipsis sacramētis et rebus sacramētoz. hoc est qō exponēdo subdit vno inqz id est vno et eodē momento panis trāsit in corp⁹ xp̄i misterio angelorū et in altari vī p speciē ꝺ̄s qz ē ei species videt eo tempore. ¶. ccliij.

c ¶ Momēto. i. eo tpe qz pus est in quolibet altari tot⁹ in celo est verus de⁹ et hō in p̄sentia angelorū facta ꝓmutatiōe in verū corpus et sanguinem.

d ¶ Panis. intrāsitiue. i. vnum corpus xp̄i vbiqz est: vbi est consecratum: et sic de sanguine.

e ¶ Calix. id est sanguis qui in calice continetur.

Sacerdos nō catholicus p̄sūere nō potest.

s ¶ Catholicus. hinc colligē sacerdotē non catholicū corp⁹ dominī p̄ficere non posse. s. e. e. prohibet. xxviij. qō. j. felicissima.

b ¶ Divinitas verbi. que est verbum. i. xp̄s q̄ sub his speciebus latet: cum ipse est qui mirabilia facit in occultis p̄fio.

c ¶ Repleat. Donis spiritualibus.

d ¶ Sed cum mysterium. i. signis sit mysteriū vnū quod ibi latet. i. christus vel huius panis et vini sit vnū mysteriuz quod ibi latet. id est carnis. tamen corpus et sanguis dicitur propter similitudinem speciorum.

e ¶ Crudam. s. e. forte.

Casuz ponit.

¶ Casus. In prima parte probat verū corpus et sanguinez latere sub illis speciebus in altari. In secunda ostendit ꝙ ille idez panis qui ante consecrationem est cibus angelorum: factus est cibus hominum. Tertio dicit ꝙ idem est corpus quod natuz est de virgine. qō pependit in cruce/ et positum est in sepulchro sit i altari.

g ¶ Caro. Ar. ꝙ panis trāsfunditur in corpus christi.

h ¶ Pro mundi. assumpta.

i ¶ Sententiis. i. auctoritatibus.

k ¶ Panis. id est caro christi:

Psal. xxxvij. Joā. vj. c.

esū quē sacerdos catholicus[h] sacrificat: nō est alius? nisi ipse quez dūs apostolis tradidit: quia sicut diuinitas verbi[b] dei vita est que totū implet mundum: ita licet multis locis t innumerabilibus diebus ullis cōsecretur corpus: non sunt tamen multa corpora xp̄i neqz multi calices sed vnū corpus christi et vnus sanguis cū illo quod sumpsit i utero virginis et quod dedit apostolis. diuinitas enim verbi replet[c] illud quod vbiqz est et coniungit z facit: vt sicut ipsa vna est: ita z vnum eius corpus sit in veritate: vnde animaduertenduz est qz sine plus sine minus qs inde percipiat: omnes equaliter corpus xp̄i integerrime sumunt. z generaliter omnes et specialiter vnusquisqz. Item Misteriuz fidei dicitur quod credere debes ꝙ ibi salus nostra cōsistit. quidens em dūs nobis dedit hoc sacramentuz salutis: vt quia nos quotidie peccamus: et ille tam mori nō potest: per istud sacramētum peccatoum remissionem consequamur. Quotidie em ipse comedit et bibitur in veritate. sed integer z vivus atqz immaculatus manet. z ideo magnū z pauendū est mysteriuz qz aliud videt: z aliud intelligitur: sed cum mysterium[d] sit vnum corp⁹ et sanguis dicit: figuram panis et vini habet faciente domino: quia nō habemus in vsu carnē crudam[e] comedere z bibere sanguinē.

Item Ambrosius.

¶ Post consecrationem lz figura panis et vini remaneat tamen nichil est ibi ꝺ̄s corpus z sanguis christi.

Omnia quecūqz[f] voluit dūs fecit in celo z in terra. z qz voluit sic/ factuz est ita lz figura panis z vini videat: nichil tñ aliud ꝺ̄s caro[g] xp̄i et sanguis post cōsecrationē credendū est. Unde ipse veritas ait ad discipulos. Hec (inqt) caro mea est p̄ mundi vita. z (vt mirabili⁹ loquar) nō alia plane ꝺ̄s q̄ nata est de maria z passa in cruce et resurrexit de sepulchro: hec inqz ipsa est. Et ideo xp̄i caro est q̄ pro mundi vita[h] adhuc hodie offertur: z cum digne accipit vitā vtiqz eternā in nobis operatur. panē quidē istum quē sumum[i] in mysterio illum vtiqz intelligo panē qui manu sancti spūs formatus est in utero virginis. z igne passionis decoct⁹ in ara crucis. panis em angelorū factus est cibus hoim. vnde ipse ait. Ego sum panis viuus qui de celo descendi Et item. Panis quē ego da. ca. m. est p mūdi vi. Ex his nāqz duab⁹ sententijs[j] aperte datur intelligi qz panis[k] iste z ille nō duo: sed vnus panis z vna caro ꝓcul dubio vnū corp⁹ efficit: illud vere: illud sine quod sumptū est de virgine: quod passum est z sepultū: qō surrexit z in celis ascendit z sedet ad dexteram dei patris: et quod venturum est iudicare vivos z mortuos.

Item Augusti. ex sermone de verbis dñi.

¶ Quamus quotidie manducat christus integer tamen permanet vnus.

Qui manducat[l] me: vivit[m] propter me. non ergo fratres timeamus manducare panē istum ne finiamus[n] illū: z postea qō mā ducem[o] nō inueniam[p]. māducatur xp̄s: viuit manducatus: qz surrexit occisus: nec quando manducamus/ partes de illo facimus. z quidē in sacramento[q] sic fit: et norunt fideles quemadmodum[r] māducēt carnē xp̄i: vnusquisqz accipit ptem suā: vnde z ipsa gīa partes vocātur per ptes māducatur z manet integer tot⁹. per ptes māducat in sacramento: z manet integer tot⁹ in celo: manet integer tot⁹ in corde tuo. totus em erat apud patrē qñ venit in virginē. impleuit illam: nec recessit ab illo. veniebat in carne vt homines eū māducarent: z manebat integer apud patrem vt angelos pasceret.

Item Hier. on. vinus in leui.

¶ Corp⁹ z sanguinē xp̄i secōm se nulli edere lz.

De hac quidem hostia que in christi commemoratione mirabiliter fit edere licet de illa vero quam christus in ara crucis obtulit secōm se nulli edere licet.

Item in sermone dñice. v. post epyphaniam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pes et mal⁹ an sunt in charitia pñi cij.

a ¶ Si pars est. Dicunt q̃dam q̃libet pars hostie iz ipa integer ꝑsecret: quertit̃ tñ in toto corpus nõ pars nũ partẽ nã aliẽ nõ video q̃uter in fractiõe sa merer totũ corpus sub pte prima: sed fm hoc vr̃ q̃ vbi pes est vbi est totũ. ⁊ fm hoc vr̃ q̃ pes ⁊ manus sũt ꝑticipes corpis nõ credo. Ad hoc dicũt q̃dam q̃ si hec dictio vbi designat locũ ꝑticipes est. nam i quocũq; loco est vna pars corporis dñi est et alia: ⁊ ita erit i corpore glorificato. Il vero dicit q̃ vbi. i. in q̃cũq; corpis' parte est pes est ⁊ oculus: falsa est.

Corp⁹ xp̃i / an circumscribat loco.

b ¶ Corporis. i. sacramẽti sub quo latet corpus Sed obiicio. corpus christi nõ est punctabile. si em̃ est in puncto loci ergo oportet vt repleat aliquantulũ locum. assignetur ꝗtum sibi tñ locum replet corp⁹ ergo minꝰ rẽ locũ replet pes corporis ꝓpter rarenitus videt dicendum q̃ corpus xp̃i non circũscribitur loco: q̃ non est rãtus loc⁹ q̃n in minori esse possit ⁊ fm hoc nõ sequitur q̃ totũ et pes sint in eodem loco. Jo. de fan.

Exod xvj. D.

c ¶ Eadẽ rõ. nõ in quo ad ola: iz quo ad hoc q̃ sequitur.

d ¶ Amplius ꝗ gomor. i. vnam mensuram.

e ¶ Minus q̃ recipiebat ab eo qui abundabat.

f ¶ Estimãda. nõ est sic ꝗtas estimãda vt sub minori ꝗtate minus sit corp⁹ xp̃i. ⁊ sub maiori maiꝰ. q̃ vbicũq; est pes: siue dicas pes speciei totũ corp⁹ est: siue pars corpis xp̃i i. pes vel manꝰ totũ corp⁹ est. nõ tñ dicẽdũ est q̃ oia membra mixta sunt ⁊ vbi caput ibi mixti pes vel manꝰ: iz vbi pars ibi totũ: q̃ nõ maiorẽ locũ occupat totũ ꝗ pars ⁊ ecõuerso: cũ sit quasi spũale quod est de corpore qõ resurrexit ad immortalitatem.

Wembra i sacra eucharistia nõ sunt mta.

g ¶ Corpus xp̃i ꝛc. i. sacrificiũ corporis xp̃i. alꝰ falsum est quod dicit.

h ¶ Veritas. J. e. in xp̃o in fi. ⁊ J. e bi. vtrum.

i ¶ Ephesino iñ. i. vbi nestorius damnatus fuit vt xxv. distin. c. i. ⁊ iñ.

Sacrificiũ debo offerim⁹ non

k ¶ Cessante. ¶ Incruentã. i. nõ in specie cruoris.

l ¶ Sacrificiũ spũale. i. sacrificii i q̃ deo ꝛ̃simꝰ. q. d. iz nos seruiẽtes deo offeramꝰ et sacrificiũ nõ i forã carnis nec ꝛ sanguis i altari ñ est ibi ꝛ̃a caro ⁊ ꝛ̃guis xp̃i

in ¶ Nõ vt cõem. i. ꝛ̃sti in cõi vsu hr̃ ad mãducandũz nec ꝓpiens carnem alicuius viri ꝛ̃sanctificari. i. sanctificari in ¶ Et verbo. nã per vnionẽ ꝑsone vt dicebãt q̃dam heretici: sed fm charitatis dignitatẽ ⁊ unitatẽ. quidam. vñ. nestoriani.

i forma carnis/ nec ꝛ̃ guinis

¶ Corp⁹ xp̃i in singulis portionib⁹ singuli totũ accipiũt.

SInguli autẽ totũ accipiũt xp̃m dñm: ⁊ ut singulis portionib⁹ totus est nec per singulos minuitur: sed in ꝛ: grũ se in singulis prebet.

Item Hylarius papa.

¶ De eodem.

VBi pars est⁹ corporis⁹ est ⁊ totus: eadẽ⁶ ratio est in corpore donum que in manna quod in eius figura ꝓcessit. de quo dicitur. qui plus collegerat / non habuit amplius⁵: neq; qui minꝰ⁶ paraverat habuit minꝰ. non em̃ est quantitas visibilis in hoc estimãda⁴ mysterio: sed virtꝰ sacramenti spũalis. Idem.

¶ Corp⁹ xp̃i quod sumitur: et figura est in specie: et veritas in substantia.

CORpus xp̃i⁸ quod sumitur de altari: figura est cum panis ⁊ vinũ videtur extra: veritas⁹ autẽ dum corpus ⁊ sanguis xp̃i in veritate interi⁹ creditur. Ita ex symbolo ephesino¹. ¶ Carnẽ vivificatricẽ ⁊ ipi⁹ xp̃i propriã factã in altari accipimus

¶ Necessarie igitur ⁊ hoc adiicimus incruentã celebramus in ecclesijs sacrificij² seruitutem: et sanctificamur participes corporis et pretiosi sanguinis christi: nõ vt communem³ carnem percipientes: nec viri sanctificati ⁊ verbo⁴ connecti scõm⁵ dignitatis vnitatem: sed vere vnificantem et ipsius verbi propriam factam.

Item Augustinus.

¶ Quomodo manna ⁊ aqua de petra fuit idem cuz nostro cibo et potu.

NAquit apls. Eõs⁶ eandem escã spiritualẽ mãducauerunt / spiritualez ⁊ aq̃ eandẽ nã corporalẽ aliam: q̃ illi mãna mãducauerũt: nos aliud. ⁊ omnes eundem potũ spiritualẽ biberunt. aliud illi: aliud nos: sed specie visibili: q̃ tñ idem⁸ est ꝛ̃tute spũali⁹.

Item Hylarius⁹ de trinit. li. viij.

¶ Ds veritatẽ dñici corporis et sanguinis sumimus.

IPse pater ⁊ christus in nobis vnum⁸ in his esse⁹ nos faciunt. Si vere carnẽ corporis nostri christ⁹ assumpsit: ⁊ ꝛ̃e homo¹ ille xp̃s est: nosq; ꝛ̃e sub mysterio carnem corporis sui sumim⁹ et p hoc vnũ erimus⁵ q̃ pater in eo est: et ille in nobis quomodo volũtatis vnitas asserit⁶: cum naturalis⁵ per sacramẽtum⁶ ꝓprietas perfectum⁶ sacramentũ sit vnitatis: non est hũano⁸ aut scli sensu de his rebus loquẽdũ: neq; p violentiam⁵ atq; imprudentẽ⁴ predicationẽ dictorũ celestiũ sanctitati⁵ alienẽ: atq; intelligentie impie puersitas extorquẽda⁶ est de naturali⁷ enim xp̃i in nobis veritate que dicim⁹: nisi ab eo didicimus stulte atq; impie dicemus: ipse enim ait. Caro mea vere est esca: et sanguis meus vere est potus q̃ edit carnẽ meã ⁊ bibit sanguinẽ meũ: i me manet ⁊ ego in eo: de veritate carnis ⁊ sanguinis nõ relict⁹ est ambigendi locus: nũc em̃ et ipsi⁹ dñi p confessione ⁊ fide nostra vere caro est ⁊ vere sanguis est: ⁊ hec accepta¹⁰ atq; hausta⁹ efficiunt vt et nos in xp̃o: ⁊ xp̃s in nobis sit: ergo est ipse i nobis per carnẽ. Q̃ autẽ in eo per sacramentũ cõmunicate carnis ⁊ sanguinis simus: ipe te

Subet tres nõ sunt in trinitate ꝓtra arrianos.

xviij. pars.

Ordo noium multuz opak. Joã. xiij.

Xp̃s est nobiscũ vnum.

Pak est in filio ꝛc. q̃d intelligitur.

Joã. vj. f.

Xp̃s est o in nob⁹ ⁊ sum⁹ in xp̃o.

Tẽp⁹ vnuz ꝓ altero sepe ponitur.

a ¶ Homo. extra de here. cum christus.

b ¶ Erim⁹. i. sum⁹. nã q̃nq; se hz ad ꝓsens. vt. xxi. di. in nomo. ⁊. ff. de hb. sig. verbũ. aliq̃n ꝓteritũ ꝓ futuro. vt. i. dist. põderet. aliq̃n ponit pñs ꝓ ꝓterito. xxxv. dist. sexto die. ⁊ hoc ꝓ hũ fit q̃nq; se hz ad futurũ. ff. ne q̃d in lo. pub. i. ũ. §. dei de. ecõuerso autẽ ponit̃ ꝓsens ꝓ futuro. j. dist. ꝓximi. vult. i. volet.

c ¶ Asserit̃ur. ab ipso hereticis arriano ⁊ eius sequacibus. q̃ tres substãtias in trinitate asserũt. vt xxiij. q. iij. q̃dam. ver. arriani.

d ¶ Naturalꝰ. i. naturalis ⁊ ꝓpria caro xp̃i sumpta.

e ¶ Per sacramentũ. id est per sanguinẽ q̃ in sacramẽto sumimus fit ⁊ẽ.

f ¶ Perfectuz. perfectũ dicit q̃ ante vnitas natura re etiã erat inter nos ⁊ xp̃m p assũptã nostrã carnẽ iz nõ erat pfecta. nã per illam nos sum⁹ vniti ei: sed non ipse nobis et sic per sacramentum altaris pfecta vnitas est inter nos ⁊ eum.

Unitas pfecta est iter nos et christũ. Joh. vj. f.

f. corin. x. a.

g ¶ Humano. q̃si dicat auctoritate dñi volo ꝓbare q̃d intendo nõ meo ingenio q̃ illud sequit̃ cursum nature.

h ¶ Per violẽtiam. i. p hãc tam prenaricationem que recte violentia dicitur.

i ¶ Imprudentẽ. i. incircũspectã ⁊ improuidã locutionem arrianoꝝ qui male interpretant illud vt in nobis vnum sint sicut ta pater in me.

k ¶ Sanitati. id est sanitate: vel legatur acc̃sitiue: scilicet peruerse sana.

l ¶ Ertor: quẽda. hoc vult dicere. diuersitas vel puersitas interpretationis nõ ertorquenda est a sanctitate dictorũ celestiũ. i. a sanctis dictis celestibus.

m ¶ De naturali. id est quod dicimus christi naturã in nobis esse habemus ab eo.

n ¶ Accepta a christo.

o ¶ Hausta. a nobis sumpta: sed vtrunq; verũ est si enim ipse in nobis est ꝓ carnem assumptã a se: eodem modo ⁊ nos in eo. Item si nos sumus in eo per carnez cõmunicatã similiter ⁊ ipse est in nobis. vnde dicitur q̃ ego vivo. s. naturaliter: q; eius̃dẽ substãtie cũ pfe est: ⁊ nõ est in eo ⁊anq̃ vas vel liquor in vase vt mentiũtur quidã heretici. vt. xxiij. q. viij. quidã. ver. merangi.

p ¶ Cur gradũ. Gradatim ⁊ ordiate dixit ego in patre ⁊ vos in me ⁊ ego in vobis. si em̃ voluntate tñ vnũ essemus nõ oporteret dixisse: nisi q; ego ⁊ pr̃ ⁊ vos vnũ sumus. s. ꝓ voluntatem: nõ fecisset gradus dicẽdo si gillatiũ quẽq; ordo em̃ ⁊ distinctio noim multũ opak. ⁊ est si. ff. si q̃ cau. sed etsi. §. ꝗstũ. xlvij. dist. sit rector extra ó rescript. cũ dilecta. nã ⁊ si seruꝰ cõis distinctus nobis dñoũ stipulet ꝓ virilibꝰ portionibus eis acquirit. si tacit̃ nomibꝰ ꝓ eo tantũ parte qua quisq; dominꝰ est ff. de stipu. ser. si communis seruus: ita stipuletur.

q ¶ Per naturam. i. ut em̃ ipse est vnũ cũ patre natura diuinitatis ita vnũ est nobiscũ hũanitatis natura. Jo.

r ¶ Nos ꝓtra. id est ecõuerso.

s ¶ In eo. scz filio incisemus.

t ¶ Naturalitatẽ. ⁊ ita quoq; ipse in nobis: iz cõsummatus ⁊ plenius q̃d q̃ fuit. Joã. vj. f.

u ¶ Naturaliter. ꝓ naturã diuinã inest: sic em̃ intelligi dz pater est in filio ⁊ filius in patre. i. iste est eiusdẽ nature vel substantie cũ illo ⁊ ecõuerso.

x ¶ Sebm̃ naturalitatẽ. i. de patre nascẽdo. vel fm naturalitatẽ. i. diuinitatẽ. que est naturalitas.

y ¶ In eo. scilicet filio.

z ¶ Nõ em̃. hic vult dicere q̃ malus non fiat vnũ cũ deo p assumptionẽ corporis xp̃i licet eius. i. malꝰ christus habeat in se carnem assumptam.

a ¶ Assumpserat. ꝓ incarnationem in virgine.

Universidad de Deusto
Biblioteca

hō nos hz naturaz aspō.

a ¶ Propter me. hoc est ex patre hz viuere qui ex eo naturaliter habet: homo ẽ nō habet naturaliter a xpo sed ab homine a quo gignitur z nascitur. z ideo nō est ibi eadem modalis similitudo.

b ¶ Quō p patrem. i. sicut xps est vnū cū patre.

c ¶ Et per patrē. id est a patre fm diuinitatem.

d ¶ Ju se id est fm naturā diuinam qua spiritus est. q. d. qui non habet naturā cū patre: vt sit idem cum eo.

e ¶ Hec autez. satz supiora. ars supeadicta.

f ¶ Et per honorem t. honorabile sacramentū nobis datū a xpo in cena.

I N calice. Hec est xcviij. pars. disti. in qua ratio redditur quare aq̃ mittatur in vinū. Jo. de fan.

g ¶ In calice. monet Ambro. q̃ sit hoc quare melchisedech obtulit tm̃ panē et vinum. z nos aquā apponimus: sed non solum.

¶ Solum. In pma pte dicit. Fre aquā i sacrificijs offeramus. In scḋa cōmēdat sacrificiū multiplicis auctoritate.

h ¶ Et vinum expressum autez non est q̃ obtulerit aquam presumimus ñ q̃ et si non aquam vino miscuisset: vinum th̃ limphatū obtulit: qz phibitū erat sacerdotib⁹ in xplo. ne vinū purū biberet. vñ apls. Nolite inebriari vino xē. similiter de christo credendū est: qz magister est abstinētie. i. q. j. xplo.

Melchisedech vt nūc limphatus obtulit

¶ Obtulit. ideo forte qz fatigatis nō purum vinū: sed cum aqua mixtum solemnis offerre.

Aqua ꝑ petra ppm q̃ deserti fecuta est.

¶ De consequēti. i. satisfacienti eis petra. vel sicut traditur habet. q̃ de petra quā moyses bis percussit satiens plebē. ꝓpm̃ q̃ deserti ambulantē secuta esset de petra q̃ est xps fluit aqua eterne vite quā potam⁹ in deserto hyemis vite ambulā tes. qz deserit a stabilita re hmāo mūdi. j. dī. v. ne tales. tot. nō est mirare.

i ¶ Prophetas. i. sacerdos. xlij. distin. sit rector.

m ¶ Virga. virga in manu sacerdotis est verbū dei in ore sacerdotis. aliter exponit. xlv. dist. disciplina.

I N calice⁵ mittit vinū z aq̃: fz dices quō ḡ melchisedech panē z vinū ᵇ obtulit? quid sibi vult admixtio aq̃ bibebant autē de cōsequēti⁶ eos petra: petra autem erat xp̃s: nō immobilis q̃ pp̃im sequebat: z tu bibe vt te xp̃s sequat vide mysterium. Moyses hoc est pphetaˡ. virga ᵐ hoc est verbum dei sacerdos. pbo dei tragit ⁿ petrā. z fluit aqua/ et bibit ppls dei. redūdat aq̃ in calice salut⁹ sanguis inuitā eternā. I tē Accipite⁹ xviij. d. latere eius efflurit aqua vt emundaret ᵖ sanguis vt rediueret: quare de latere: qz vt de culpa⁷ inde gratia: culpa per feminaz: gratia per xp̃m. Item audi psalmum: vide cō aptus sit celestibus sacramentis. Dñs pascit me z nichil mihi deerit xē. virga tua et baculus tuus xē. virga est imperiū diuinitatis: baculus passio est eterna: deitas xp̃i passio tēporalis: illa creauit hec redemit⁸. Parasti in conspectu meo mēsaz ᵗ: z poculū tuū inebrias⁹ q̃s p̃clarū est. Jtē quotiēscūq̃ bibis/ remissionem peccator⁹ accipis z inebriaris spū. vñ z apls. Nolite inebriari vino in q̃ est luxuria: sed impleamini spūsctō. Jtē p̃clara est ebrietas: que operatur sobrietatez mentis. Item Fiat voluntas tua sicut in celo et in terra. Panē nostrū quotidianū da nobis hodie: sanguine christi pacificata ˣ sunt omnia in celo vel in terra.

n ¶ Tangit petram. id est predicat christum vel tangit petrā. i. durā cordis.

o ¶ Salit. Id est facit nos salire. i. transire.

p ¶ Accipite. alia ratio quare aqua misceatur in sacrificio.

q ¶ Ut emundaret. j. deleat. iij. ppter. in fine.

r ¶ Qz vt culpa. id est de latere culpa et de latere gra: sed non de eodem latere verbi gra de latere ade fuit femina. vñ culpa exiit. de latere xpi christi sanguis z aqua vnde gratia. Bza.

Culpa de latere gratia ō de eodem latere. Joā. xix. f.

s ¶ Per redemit. scilz passio z fides eius.

t ¶ Mensam. i. cōmunionem corporis tui.

Gen. xliij. Psal. xxij.

v ¶ Inebrias. id est dans oblationē delectationē. vt. 3. di. xxv. luxuriosa.

x ¶ Pacificata sunt in terra. redepti sunt homines p̃cepto enī mandati xpi⁹ eiect⁹ est fotus: i celis chorus angelorū q̃ iam turbat⁹ fuerat per passionez et resurrectionē xp̃e future reparationis in nouā gaudia relatus. vt. 3. e. dist. j. hi duo. nec (vt orig. dogmatizauit) pro redemptione diaboli passus est christus nec p̃ angelis sed vt eius in restitutione hois esset reparatus. et ideo dī p̃ angelis fieri dā q̃ inde ceciderāt ex hoib⁹ redduc: z ideo etiā dicunt pacificata que sunt in celo: qz numerū angelorū diminutū fide passionis sue christus replet. i. homines ꝺ peccato deprauati erant suo sanguine reddunte ex his ruinā angelor⁹ reparat de⁹. 3. di. j. hi duo.

Xps ꝑ demo⁹ nibus⁹ angelis non est passus.

a ¶ Vel in celo. vel p̃. i. alie scīpture q̃ iam in celis sunt z sancti q̃ adhuc sunt in terra. z tūc pacificata. i. salutata vel pacificata. i. hoibus angelis reconciliati sunt.

b ¶ Celum. id est illi qui ascendunt in celum sanctificati sunt quibus suppleatur ruina angelorū in celis.

c ¶ Substātialem: z in terra matthei ē supersubstātialē. i. sup̃ omnē substantiā fez creatam.

Sicut est verus dei filius dominus.

¶ Hec ē xcvij pa distin. Ja qua probat p. i. ca. xpm̃ verus esse deū: et in sacramento altaris vez corpus z sanguis ej⁹. Jo han. de fan.

d ¶ Quasi filij⁹ explicū est hūtas. Nō ei imagine nature sibi obūbrabat. ff. de li. e po. filio.

e ¶ Et tu q̃ accipis. i. corp⁹ xpi accipis dimissionē sup̃ sanctie vnitum.

f ¶ In illo sacramento id est sub illa visibili specie. vel in trāsitiue illud in crāmētū. i. sub illa spē. vel illa species erit⁹ hic mō dicit corp⁹ xpi. 3. e. species.

g ¶ Corporal. nō ergo posset dō sustentari de eucharistia. Argu. contra q̃ etiam de odore sariat dō z confortatur.

h ¶ Spūale. i. spūalem.

i ¶ Diuini spiritus. dē repetit corpus spūsle dī nō q̃ sit spūs: sed qz agit ex nullo tē porali⁹ egēs iuuatur. Vel distinguitur iter corp⁹ xpi qō est ecclia. et corpus christi sumptū de virgine. vt ecclesia dicatur corpus xpi spūale. qz fm qō est de⁹ et vnitur corp⁹ xpi dicit spūs

vel in celo⁴ z in terra: sanctificatum est celi⁵ ᵇ: electus est diabolus: vbi versatur homo quez ille decepit. Dixi vobis q̃ ante verba xpi quod offert panis dicitur: vbi christi verba depromta fuerint: non iam panis: sed corp⁹ dicitur. Quare ergo in dīca oratione ait. Panē nostrū: panē dixit quippe: sed epyusion: hoc est supersubstantialem⁶.

I dem in libro. vij.

¶ Carnem christi carnē et verum christi sanguinem manducamus z bibimus.

Sicut est verus dei filius dñs noster iesus christus: quēadmodū hoies p̃ gratiam: sed quasi⁹ filius et substantia patris ita vera est xpi caro sicut ipse dixit quam accipimus: et verus sanguis eius est potus. Jtē. Ego sum (inquit) panis viuus qui de celo descendi. Sed caro nō descendit de celo: quō ergo descendit de celo panis viuus? quia idem dominus iesus cōstat ex diuinitate et corpore: et in qui accipio carnem diuine eius substantie/ in illo participas alimento.

Joa. vj. c.

I tem in libro de mysterijs.

¶ In sacrificio non corpora sed spiritualem escam accipimus.

In illo sacramēto xp̃s est: quia corpus est xpi nō ergo corporalis⁸ esca sed spiritualis. vide z apostolus de typo ej⁹ ait. Quia patres nostri eandē escam spiritualem manducauerūt. Corpus enim dei est corpus spirituale: corpus christi corpus diuinum spiritus est.

Corp⁹ xpi duplex. 1. Co. x. a.

I tem in fm̃ de abel z cayn dei quia a spiritu sancto est. xxiij. distin. qui ep̃s.

k ¶ Credo. ¶ Recte quo ad litteram dicit hoc intelligitur ille. Recte quidem obtulisti: sed recte nō diuisti quia nō simplici corde. vnde z dicit de frugibus terre obtulisse: quia eius sacrificiū contra naturam erat terrena cōtagione z operatione: unde quoq; recte offerebant quia decerimonias offerebant: sed nō recte diuidebāt: quia no. test. ut lecti⁹ a vere. littera nō sequestrabant. q̃ igitur i altari patrī filium immolat: recte immolat: sed si in eadem persona diuisa natura nō intelligit nō recte diuidit. Joan.

Obla tio ca rū gra nō fuit.

Joā. vj. d.

¶ Carnē a christo susceptaz et corpus transfiguratum in altari offerimus.

Credo a christo carnem esse susceptam/ et offerao trāsfigurarū corpus in altari: nec in distinguis natura verbi z corpis christi dicit tibi: si recte offeras recte autē nō dividas: peccasti.

I tem Hieronym. ad eldibiā.

¶ In cena christus fuit corpus z conuiuium.

Dicit moyses dedit vobis panem verum: sed dominus iesus ipse cōuiua⁴: et conuiuum⁽ᵐ⁾ ipse comedēs z qui comeditur⁽ⁿ⁾.

I tē Hieronym. sup Matth.

¶ In veritate fuit corpus et sanguinis xp̃s suis discipulis presentauit: qđ melchisedech sacramentaliter obtulit.

Accipite et comedite/ hoc est corpus meum: postq̃ typicū pascha fuit cōpletū: et agni carnes cū apostolis comederat: assumpsit panem qui cōfortat: est hominis z ad verū pascha transfit sacramentum: vt quomodo in prefiguratione ei⁹ melchisedech: panē z vinum offerens fecerat: ipse quoq; in veritate sui corporis et sanguinis representaret.

2 Mat. xvj. c. xps se ipm cō medit.

I dem in lib. de mēbris dñi.

¶ Christus idez est sacerdos et sacrificium.

Sacerdos dei p̃ns dī filius dei fm̃ hūanitatē in qua se pro nobis acceptabile sacrificiū deo obtulit vt sit ipe sacerdos q̃ est sacrificiū⁹.

Gen. xliij. d Heb. vij. a.

I tem Augustinus de vtilitate agende penitentie.

¶ Judei credentes biberunt sanguinē quē fudere

xps ꝑ re bapti⁹at⁹ fuit

Universidad de Deusto Biblioteca

Act. ij.b.

a ¶ Unc eis. Cũ dixerunt iudei et quid facemus z nos viri fratres? Ait tunc petrus. Credite ipm esse deum quem crucifixistis.

b ¶ Corporeũ. ¶ Illud mãna. i. corpus xpi qõ signi ficabatur per corporeũ mãna. ꝫ. e. reuera.

c ¶ Tanti res miraculi. i. tante rei miraculose. s. corporis xpi.

d ¶ Accesserũt ¶ Calus. Cõmẽdat sacramentũ corpis xpi z nos ad ei⁹ sumptionẽ inuitat.

Christi ẽ hũanitas inaduoranda.

e ¶ Mãducat. spualit sed multi sacramẽtaliter iz nõ adorauerunt: adoramus qdem hũanitatẽ ei⁹ ꝫ dant veneratiõe maiori ẽ vnuersas creaturas illa tamen q̃ dulia est nõ latria.

Wat. xvj.

f ¶ Adorauerit. argn. hic q̃ mus nõ põt accipe corpus xpi. arg. ꝫ. e. q̃ bene. sed statim desinit esse.

g ¶ Non inuenimus. Quo ad mysterium.

h ¶ Ferebat. Alludit ad illud qõ dr in libro regũ: dauid fingẽs se dementẽ mutabus ferebat p iurũ ciuitatẽ saulis regẽ tiore ex q̃ forte postea dictũ ẽ in legib⁹ q̃ curator bãdus est ei q̃ dicit se demẽtem cã cognita ne propter onera ciuilia hmõi fingat. ff. õ cura. fu. obstare

Curator dat cã cognita dicenti se dmẽtem.

¶ Presbyter. ¶ Eucharistiã. licet intincta dare cã necessitate. B. li. v. c. vt oẽs. sed ꝫ. ꝫ. e. cũ oĩe. sz sanguinẽ nõ dedit seruare: q̃ opus esset nimia cautelain eo seruãdo: q̃ propter cautelã nõ seruatur ne fund atur quãdoq̃ tñ propter aliud seruatur. ꝫ. dist. pnt. sab

Sanguis xpi non est seruandꝰ.

Dunc eis⁹ petr⁹ ãnũciauit eũ colendũ quẽ crucifixerũt: vt ei⁹ sanguinẽ biberẽt credẽtes quẽ fudert seuiẽtes. Idẽ in epla ad hyreneũ.

¶ Corpus qõ ex fragine sumptũ est a fidelibus accipitur.

Quoreoũ illud mãna nũc est tanti res miraculi: q̃ venit qõ pfectũ est: perfectus autẽ panis de celo corpus est ex virgine natum.

Idem in psal. xxxij. omel. ij.

¶ Rursum xpi corpus veruces eius sanguinẽ quotidie manducamus z bibimus.

Accesserunt ad iesum vt audiret eum crucifigerent: nos accedamꝰ vt corꝑ eius z sanguinẽ accipiamꝰ. Itẽ Vere magnꝰ deus z magna mia ei⁹ q̃ nobis dedit manducare corꝑ suũ in q̃ tãta ppessus ẽ: z sanguinẽ suũ bibẽ. Itẽ psal. xxviij. ad iudeos. z iam securi bibite sanguinẽ quẽ fudistis. Itẽ in psal. lxxv. ipm sanguinẽ quẽ p insaniã fuderũt per gfam biberũt. In psal. xxvij. De carne marie carnez accepit: z ipsaz carnẽ ad mãducãdũ ad salutẽ dedit: nemo aũt illã carnẽ mãducat nisi pri⁹ adorauerit. Itẽ in psal. xxxiij. Dauid ferebat manibus suis manib⁹ suis nemo portat qũo ꝫtelligat in ipo dauid fm lram nõ inuenim⁹ in xpo aũt inuenim⁹: ferebat eũ xps manibus suis: qñ cõmẽdãs ipm corꝑ suũ ait: hoc ẽ corꝑ meũ ferebat ei illõ corꝑ i mãib⁹ suis. Idẽ sup Johãnẽ tractatu. xxv. Quousq̃ biberẽt sãguinẽ quẽ fuderẽt: despaueẽt. Idẽ in psal. liiij. Judei pascebãt tãq̃ de pẽa dñi: z nos de cruce dñi pascimur: q̃ corꝑ

Eucharistia est data existẽtibꝰ in crie notorio.

dato. z hec est. xxvj. pars dist. fm Jo. de san.

h ¶ Ubi bene. ¶ Comederit. nec dicendũ q̃ mus sumat corpus dñi: statim em desinit esse sacrm ex quo ab eo tangit: sicũ dicit q̃ sumat nõ est magnũ inconueniens cũ sceleratissimi hoies istud sumãt. ꝫ. d. nõ concedit q̃ ab eo sumi possit: immo statiz desinit esse sacrm: sz iterum nõ posset cõsecrari: q̃ nõ est ibi substantia: immo tñ spes. Sz nũqd desinit esse sacrm si transit sup illud corpus mus vel araneꝰ: non credo q̃ desinat esse sacrm. et hec est xxvij. pars dist. fm Jo. de san.

i ¶ Triginta dies. Secus in vtro. ꝫ. e. si q̃ negligentiam.

Corꝑ christi a mure non sumitur. Mat. v. a.

xxvj. pars.

Ro dilectione tua. ¶ Hec est. xxvij. pars dist. fm Jo. de san. Jn q̃ bz q̃ ipenitentib⁹ hystrionib⁹ nõ dat corꝑ xpi. sic de aliis.

xxvij. pars.

n ¶ Cũ male dicit. Culpa est illis ẽ male discere z docere. C. de male. z mate. cul pa. immo z hmõi pueri exheredandi sunt si pter voluntatẽ parentũ vel minus vel arenarijs se sociant. vt in aut. vt cũ ꝺ appellatiõe cog. ¶. cãis. col. viij.

Filius q̃ se miscuit cum fossoribꝰ exheredari põt.

o ¶ Ut pudoz. loc. de notorio z manifesto ifamti: cui nõ est impartienda eucharistia dñi. idẽ est dicẽdũ de libet ex stẽti i mortali crimine notorio. xxiij. q. v. placuit.

Eucharistia ẽ data existẽtibꝰ in crie notorio.

o ¶ Infames. tales enim ifames sunt. ff. de his qui no. infa. l. ij. ¶. ait pretor.

Ro nũciandũ. hec dist. dimiditur. iij. partes

Missa o

Jn quarũ prima. pbat p. r. c. ad nutis sit de festiuitatibꝰ. Sabbato. De festo. Tertia ibi. Pernenit Quarta ibi. sabbato. Quinta ibi. Jeiunijz. Sexta ibi. Jeiunia. Septima ibi. De penitentibꝰ. Octaua ibi. Litteris. Nona ibi. Crucis. Decima ibi. Etiam. Undecima ibi. ¶ Nosse. xij. ibi. Perlatũ. xiij. ibi. Sextaz. xiiij. ibi omnes.

Jo. de san.

¶ Haltari. ¶ Nõ presumat. ppter solam epi reuerentiã. nisi licentia epi vel necessitate vigente. z hoc vbi perficit epõs: alis cõtra. vij q. j. michil.

Ronũciandũ. hec dist. dimiditur. iij. partes

Jn quarũ prima. pbat p. r. c. ad nutis sit de festiuitatibꝰ. Sabbato. De festo. Tertia ibi. Pernenit Quarta ibi. sabbato. Quinta ibi. Jeiunijz. Sexta ibi. Jeiunia. Septima ibi. De penitentibꝰ. Octaua ibi. Litteris. Nona ibi. Crucis. Decima ibi. Etiam. Undecima ibi. ¶ Nosse. xij. ibi. Perlatũ. xiij. ibi. Sextaz. xiiij. ibi omnes.

Jo. de san.

Addetur in c. c. in c. oẽs. z in. l. si. C. de fe. Festiuitates marty. rũ habent locũ sacrarũ indictorũ

Dies qñ incipit.

¶ Ubi bene. ¶ Comederit. nec dicendũ q̃ mus sumat corpus dñi: statim em desinit esse sacrm ex quo ab eo tangit: sicũ dicit q̃ sumat nõ est magnũ inconueniens cũ sceleratissimi hoies istud sumãt. ꝫ. d. nõ concedit q̃ ab eo sumi possit: immo statiz desinit esse sacrm: sz iterum nõ posset cõsecrari: q̃ nõ est ibi substantia: immo tñ spes. Sz nũqd desinit esse sacrm si transit sup illud corpus mus vel araneꝰ: non credo q̃ desinat esse sacrm. et hec est xxvij. pars dist. fm Jo. de san.

i ¶ Triginta dies. Secus in vtro. ꝫ. e. si q̃ negligentiam.

Ro dilectione tua. ¶ Hec est. xxvij. pars dist. fm Jo. de san. Jn q̃ bz q̃ ipenitentib⁹ hystrionib⁹ nõ dat corꝑ xpi. sic de aliis.

xxvij. pars.

n ¶ Cũ male dicit. Culpa est illis ẽ male discere z docere. C. de male. z mate. cul pa. immo z hmõi pueri exheredandi sunt si pter voluntatẽ parentũ vel minus vel arenarijs se sociant. vt in aut. vt cũ ꝺ appellatiõe cog. ¶. cãis. col. viij.

Filius q̃ se miscuit cum fossoribꝰ exheredari põt.

o ¶ Ut pudoz. loc. de notorio z manifesto ifamti: cui nõ est impartienda eucharistia dñi. idẽ est dicẽdũ de libet ex stẽti i mortali crimine notorio. xxiij. q. v. placuit.

Eucharistia ẽ data existẽtibꝰ in crie notorio.

o ¶ Infames. tales enim ifames

sunt. ff. de his qui no. infa. l. ij. ¶. ait pretor.

¶ Haltari. ¶ Nõ presumat. ppter solam epi reuerentiã. nisi licentia epi vel necessitate vigente. z hoc vbi perficit epõs: alis cõtra. vij q. j. michil.

eadem die epõs celebrant.

Haltari in quo epõs missam cantauit: pbr eodẽ die aliã celebrare non presumat. Itẽ ex pcil lugdunen.

¶ Tempora feriandi in missis sunt lacius nunciada.

¶ Distinctio. iij.

Ronunciandũ ẽ: vt laici scient: epa feriãdi p annũ in omnẽ dñicaz a vespera vsqz ad vesperam ne a iudaismo capiãtur. Feriãdi vero p annũ isti sunt dies. ✝ Natale dñi: sãcti Stephani: sancti Joannis euãgeliste Jnnocẽtiũ: sancti Siluestri. Octaua dñi: Theophanie. Purificatio scte marie. Sanctuz pascha cuz tota hebdomada Rogatiões trib⁹ diebꝰ: Ascẽsio dñi. Sãcti dies pentheco stes: sãcti Joannis baptiste. xij. apl̃oz: marie sctõruz Petri z Pauli q̃ mũdũ sua predicatiõe illũinauerũt: sancti Laurentij. Assumptio sancte marie: Natiuitatis scte Marie: Ecclesie dedicatio: sancti Michaelis archãgeli: Dedicatio cuiuscũq̃ oratorij z oĩm sctõrũ: z sancti Martini. z ille festiuitates quas singuli epi i suis epatib⁹ cũ ppko collaudauerint: vicinis tñ circũmorantib⁹ incidende sunt/non gñaliter omnibus. Reliquas vero festiuitates per annũ non sunt cogendi ad feriandum/ nec phibẽdi. Jndictum vero ieiunũ qñ fuerit denũciatum ab omnibus obseruetur.

Epyphanta et theophania idem.

Virgo bẽafuit hereticũ in multis regionibus fit: z maxime in anglia. et hec est ratio: q̃ i peccatis concepta fuit: sicut et ceteri sancti: excepta vnica persona xpi. similit de annuciatiõe sancte marie nichil dicit: cũ sit tamẽ celebre festũ. ✝.

Epyphania ẽ festiuitates. ꝫ. de q̃bus fecisti mentio. hoc in ꝫtelligis: q̃ sancti sue sunt cantari aut nõ. B. in ꝫtelligit ꝺ nõ canonizari aut nõ. B. in ꝫtelligit ꝺ nõ canonizari: ꝺa dixit q̃ epscũ suus clericis ẽnũ ad suã diocesim põt canonizare: qõ non credo ex de reli. et ve. san. c. j. in fi. sed exaudio de canonizatis qui nõ habẽt vigilias.

Epyphanta et theophania idem.

Virgo bẽafuit hereticũ in multis regionibus fit: z maxime in anglia. et hec est ratio: q̃ i peccatis concepta fuit: sicut et ceteri sancti: excepta vnica persona xpi. similit de annuciatiõe sancte marie nichil dicit: cũ sit tamẽ celebre festũ. ✝.

Festiuitates. ꝫ. de q̃bus fecisti mentio. hoc in ꝫtelligis: q̃ sancti sue sunt cantari aut nõ. B. in ꝫtelligit ꝺ nõ canonizari: ꝺa dixit q̃ epscũ suus clericis ẽnũ ad suã diocesim põt canonizare: qõ non credo ex de reli. et ve. san. c. j. in fi. sed exaudio de canonizatis qui nõ habẽt vigilias.

Epõs nõ põt sctm canonizare.

¶ Nõ ꝫtemptes. Ar. q̃ particularia decreta epi põt condere: et leges z canones cõstituere: z consuetudines inducere seruãdas in parrochijs suis in subditos suos cõtentiũ cõtrãdẽ sine pẽtia pape vt ei⁹ delegati vt. xj. di. catholica z. xxxv. qõ. vj. ab isto.

Episcopi põt cõdere canões

Ccasiones. ¶ Jeiunijs. ꝺ. dist. lxxvj. ¶. non autem. contra. vbi dicitur q̃ inter pascha z pentheosten non sit ieiunandũ. sed de ieiunio quod hic statuitur non precipitur/ sz suadetur. nam in tempore illo vnãqq̃ prouincia abũdat in sensu suo. vt. lxxvi. dist. vtinam. z. xij. dicit. illa.

Jeiunã dũ nõ ẽ inf pascha/ et penthecosten.

¶ Plebs. z ita serui sunt de plebe.

h ¶ Ereticũ. ¶ Saltationibus. ꝺ. di. j. qui dicit.

i ¶ Pertrepuit. hoc sz sit mortale non inducit depositionem. vt. v. q. iiij. in loco.

k ¶ Ogationes. ¶ Jeiunijs. ꝺ. dist. lxxvj. ¶. non autem. contra. vbi dicitur q̃ inter pascha z pentheosten non sit ieiunandũ. sed de ieiunio quod hic statuitur non precipitur/ sz suadetur. nam in tempore illo vnãqq̃ prouincia abũdat in sensu suo. vt. lxxvi. dist. vtinam. z. xij. dicit. illa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Epus diebus dñicis dz esse in ecclesia sua.

Epus. ¶ De esse. Vr. q epi dñicis diebꝰ in ecclia diuinis officijs debeat interesse: in qua sacerdotali mode precipit residere. vt. vij. q. j. quenit ad nos. z q epi oportunus sit cū clericis suis apud ecclesiam suā extra habitare. vt dixi. xij. dist. epi vilem.

Jeiunium est duplex.

Ulli ciuiū. ¶ In villis tūc est in maiori eccla conueniunt oēs. vt. ā. e. dist. j. sic etiā extra.

Acerdotibus. ¶ De duo. i. episcopis in concilio congregatis.

d ¶ Pasche. ā. ā dist iij. statuim⁹. z. c. quadragesima. So. hic de tanto ghalt quod oibus iūgitur. ibi de spāli qō clericis suadetur tanto ideo non est seruanda qui quagesima: quia seruāt post paschā a die paschę vsq ad ascensionem vel pentecosten.

e ¶ Jeiunium. Quia dñs surrexit de cena et lauit pedes discipulorum et iterū redijt ad cenam volunt quidā ad similitudinē dñi etiam pedes alios abluere et bis comedere sed talis cōsuetudo reprobatur.

Jeiunat nisi q̄ p vnū diem deficit.

f ¶ Exhonorare. Vr. q nihil reputat ieiunasse q vnū diem nō ieiunat. C. ad fillet. i. vltī. nichil videt esse factū cē. vij. qōe. j. nichil.

On optz.

g ¶ Sed p totos. l. oēs exceptis diebꝰ dñicis. ā. dist. xxx. si dꝰ pbr. j. dist. v. quadragesima.

Lacuit vt omnes nō comedant.

i ¶ Sabbati. sez pascholio.

k ¶ Sacerdotali. i. finita hora nona.

l ¶ Cōmunione. i. percepta. i. non debent comedere nisi prius celebrātis missarum officijs et vespertinis. ā. co. distin. j. solent. ¶.

m Quoniam sunt.

n ¶ Genua. ā. di. lxxvj. ¶. nō aūt. t. c. scire.

Pīscopus si infirmitate non fuerit impedit⁹: ecclie cui prim⁹ fuerit / die dñico desse⁸ non debet.

Item ex eodem.

¶ Hos dies paschę cunctis in villis celebrare non licet.

Ulli ciuium vnq̄ paschę natalis dñi / z quadragesime solēnitatem in villa⁵ licet celebrare: nisi quē infirmitas pbabitur renuisse.

Item ex eodem.

¶ Ante solēnitatem paschę quadragesima est celebrāda.

Acerdotibus⁶ omnib⁹ decretum est: vt ante paschę⁶ solēnitatem nō quinquagesima sed quadragesima teneatur.

Item ex cōcil. Martini pape.

¶ Quinta feria vltime septimane quadragesime ieiunū solui non licet.

On liceat quinta feria fratres nouissime septimane ieiunium⁶ soluere: et oēm exhonorare⁶ .xl. sz synce re abstinētes totā .xl. pexire.

Item ex concilio Iaodicen.

¶ De eodem.

On oportet in .xl. q̄ nta feria vltime hebdomade ieiunij dissolui z totam .xl. inhonorari: sed per totos⁸ dies ieiunare: et escis abstinentie conuenientibus. i. aridioribus vti.

Item ex concilio agatheñ.

¶ Exceptis diebus dominicis: in quadragesima non soluatur ieiunium.

Placuit⁵ vt omnes ecclesie (exceptis diebus dominicis) in .xl. etiam in die sabbati⁴ sacerdotali⁵ oratione et discretionis communione ieiunet.

Item ex concilio niceno.

¶ Nec in die dñico nec in diebus penthecostes in oratione genua flectantur.

Quia⁸ sunt i die dñica quidā ad ofones genua flectentes z in dieb⁹ pēthecostes: pp̄ea statutuz est a sctā synodo (qm̄ cōsona z cōuenies p oēs ecclesias custodieda ꝓsuetudo est) vt stātes⁶ ad ofonē vota dño reddam⁹.

Item Leo papa quartus.

¶ Quo tempore ab esu carnium sit abstinendum.

Dñs esu carnium apud nos vetustissima et nō improbāda traditio ꝫ est tenenda: vt a cene termino q̄ fit in principio noctis q̄rte ferie⁹ que lucescit i quarta feria vsq̄ in diluculum quinte ferie: z similiter a cena noctꝫ sexte ferie q̄ lucescit in sexta feria nō impune ieiunatio vsq̄ ad sabbati⁹ lucē: q̄tū de diei parte alios ieiunare maluerit⁶ vel debuerit⁵ ptēdat. Item Gre. dilectissimis ciuibus rome.

¶ Nec die sabbati feriandū: nec die dominico lauachrum est prohibendum.

Peruenit ad me quosdā peruersi spirit⁹ homines prava inter vos aliqua z sancte fidei aduersa semiasse: ita vt die sabbati aliquid operari prohiberēt. quos q̄d aliud nisi antichristi p̄dicatores dixerimus: qui⁵ veniēs⁶ die sabbati atq̄ dñicum ab omni facient opere custodiri. qz ex mori se et resurgere simulat: haberi in veneratione⁶ vult die dñicū. et qz populū iudaizare cōpellit: vt extertozē legis ritum reuocet et sibi indeorum perfidiam subdat: coli vult

a ¶ Sabbatis. ā. di. xij. ¶ sāctis. z. ā. di. lxxxj. nō oportet.

Sabbato. ¶ Nec est q̄ras p̄ dist. ꝫm Jo. de fan.

b ¶ Jeiunandum. ā. xij. distin. illa cōtra. So. hoc nō obtinet. vel die vt ibi dixi.

c ¶ Nō celebrari. Sacramētū corporis et sanguinis dñi. ā. di. j. vltimo cōtra. dist. ij. iterat⁹. ā. Sz ꝫm hāc exceptionem illa ca. intelligunt.

Jeiuna semper nō reprobatur.

d ¶ Eccliam. te. ā. di. lxxvj. vtinam. ꝑtra. sol. p̄hibet hoc fieri in contēptū dieī alīs semper ieiunare nō reprobarē. vt ibi. sed quare potius de his diebꝰ q̄ de alijs: cū ieiunare in cōtemptum diei cuiuscunq̄ sit mortale pctm: dic q̄ ideo qz maioris veneratiōis sunt: qz illis duob⁹ diebꝰ fecit dñs quicq̄d insigne fecit fere lxxxv. di. c. pe. fere dixi. qz die ioīs celos ascendit. Et hec est q̄n da para dist. ꝫm Jo. de fan.

iij. po

e ¶ Equis. ¶ Cā timoris. Vias timoris scilz qz aliquis incutiat timorez alicui nisi ieiunet tali die.

f ¶ In suspitionib⁹. Scilicet hereseos.

Iunta.

g ¶ Et sexta. Addita sexa feria. xj. q. iij. de illo. distinc. lxxxij. pbē. Et hec ē. vj. pars distin.

carnes comedē die sabbati vtrū sit licitum

h ¶ Soluenda ab hiisqui ad hoc veto vel penitentia sunt astricti. vel dic q̄ hoc fuit in primitiua ecclia necessitate: hodie vero consuetudo. v. z. ā.

i ¶ Salinatorem. ā. xj. qōe. iij. abiit.

k ¶ Vel cum crucifigentibus.

Addere vt: ꝑcipio autem sco. t. ij. vbi sic dr canonib⁹ ꝺppe tu dentib⁹ biduo isto. id est pasche et sabbato sacro penitib⁹ nō celebrari. Arbid. hic.

Sabbato vero ieiunandū⁵ esse ratio euidentissima demōstrat: nā si die dñicam ob venerabilem resurrectionē dñi nr̄i ihesu xp̄i nō solū in pascha celebramus: veruz etiā per singulas hebdomadas ipsius diei imaginem frequentam⁹: ac sicut sexta feria ꝓp̄ passionē dñi ieiunamus: sic sabbatū pretermittere nō debem⁹: qm̄ ītra tristiciā z leticiā tpis illi⁹ videt inclusum: nā vtiq̄ constat apl̄os biduo isto z in mestore fuisse: et propter metum iudeoz̄ se occultasse: qđ vtiq̄ nō dubiū est in tm̄ eos ieiunasse biduo mēorato vt traditio ꝫ ecclesie habeat isto biduo sacra penitus nō celebrari: q̄ forma etiaz p singulas tenenda est hebdomadas ꝓp̄ id qđ cōmemoratio diei illi⁹ semp est celebranda: q̄ si putāt semel atq̄ vno sabbato ieiunādū: ergo z dominica: et sexta ꝑ eria semel in pascha erit vtiq̄ celebrāda.

Item Melchiades papa.

¶ Die dñica et q̄nta feria nō est celebrādum ieiunium.

Ieiunium dñici diei et quinte⁹ ferie nemo celebrare debet: vt inter ieiunū

ā. distin. iij. qui bis.

l ¶ Aliud. C. de fer. l. iij. cōtra. sed dic legē succūbere id est vim in hoc nō habere. extra de fer. conquestus.

De penitentibus. ¶ Hec est septima pars distinctionis ꝫm Johan. de fan.

sabbatum⁸. Aliud quoq̄ ad me perlatum est vobis a peruersis hoibus esse p̄dicatū vt dñica die nullus debeat lauari: z quidē si ꝓ luxuria / et pro voluptate qs lauari appetit hoc fieri nec reliquo quolibet die concedimus: si autem pro necessitate corporis: hoc nec die dñico prohibemus.

Item Innocentius papa.

¶ Ob reuerentiam sepulture dominice sabbato ieiunare debemus.

Abbato vero ieiunandū⁵ esse ratio euidentissima demōstrat: nā si die dñicam ob venerabilem resurrectionē dñi nr̄i ihesu xp̄i nō solū in pascha celebramus: veruz etiā per singulas hebdomadas ipsius diei imaginem frequentam⁹: ac sicut sexta feria ꝓp̄ passionē dñi ieiunamus: sic sabbatū pretermittere nō debem⁹: qm̄ ītra tristiciā z leticiā tpis illi⁹ videt inclusum: nā vtiq̄ constat apl̄os biduo isto z in mestore fuisse: et propter metum iudeoz̄ se occultasse: qđ vtiq̄ nō dubiū est in tm̄ eos ieiunasse biduo mēorato vt traditio ꝫ ecclesie habeat isto biduo sacra penitus nō celebrari: q̄ forma etiaz p singulas tenenda est hebdomadas ꝓp̄ id qđ cōmemoratio diei illi⁹ semp est celebranda: q̄ si putāt semel atq̄ vno sabbato ieiunādū: ergo z dominica: et sexta ꝑ eria semel in pascha erit vtiq̄ celebrāda.

Item Melchiades papa.

¶ Die dñica et q̄nta feria nō est celebrādum ieiunium.

Ieiunium dñici diei et quinte⁹ ferie nemo celebrare debet: vt inter ieiunū christianoz̄ z gentiliū / vel veraciter credentiū fidelīū: atq̄ hereticorum vera et non falsa discretio habeatur.

Item ex cōcilio cesareo Augustano. ¶ De eodem.

Eē q̄s ieiuner die dñica causa timoris⁶ aut p̄suasionis: nec quadragesima rū dieb⁹ ab ecclīs fideles desint: nec habitēt in cubiculoz̄ latibulis ac montium: qui in suspitionibus⁶ pseuerant: sed exēpluz ac ꝑceptū custodiāt: sacerdotum: z ad alienas villas agendoz̄ conuentuū causa nō cōueniant: ab vniuersis epis dictum est anathema sit qui hoc commiserit.

Item ex dictis sci apolonij.

¶ Quarta et sexta feria sunt seruanda ieiunia.

Iemia sane legitima in quarta z sexta⁵ feria nō sunt soluenda⁵: nisi grandis aliqua necessitas fuerit: qz quarta feria iudas traditionem dñi cogitauit. vj. feria crucifixus est saluator. Videbitur ergo q̄ in his diebus sine necessitate soluerit statuta ieiunia: vel cum tradente tradere saluatorem⁶: vel cū crucifigētibus⁵ crucifigere. Die aut̄ dñica nichil aliud agēdum est nisi deo vacandum: nulla operatio in illa die sancta agatur: nisi tantum hymnis z psalmis z cāticis spūalibus dies illa transigatur.

Item Innocentius papa.

¶ Quinta feria vltime hebdomade q̄dragesime penitētes remissionem accipiant.

Er penitentib⁹ vo q̄ siue er ignoranb⁹ cōmissis⁵ siue er ieuniob⁹ pniam gerūt si nulla iteruenit egritudo

m ¶ Commissis mortalib⁹ grauiora em̄ appellat valde enormia: leuiora minus enormia aks esset cōtra. xxvj. q. vj. c. vlti.

n ¶ Egritudo. quo casu nullo ē ꝓrsus denegāda cōmunio. vt notat z legit dist. pri. c. presbyter. Sed pone q̄ aliqs agat septenez penitentiā: numqd in illis septez annis i quolibet anno in cena dñi debeat i ecclīa introduci z vel si debet a q̄ctrum tātū ab epo vel a suo pbro? dicunt quidā q̄ post primā expulsionem vsq̄ ad vltimam quaz vtraq̄ debet tm̄ per episcopuz fieri: ꝓpter hyt simplex pōt eum quolibet anno in cena domini recipere in ecclesia: z post octauas de eccl'ia expellere. de hoc. l. dist. in capite. xxvj. q. vj. cap. j. ā. distinc. j. in cena. Jtez q̄re hoc magis fit in die ioīs q̄ i alio die eiusdez septimane. iō qz eodē die idem dñs crucifixus fuit: z ligatus fuit: z ei⁹ ligatio absolutionez nr̄ā opata est: vel pōt dici q̄ iō qz ipse eadez die pedes discipulorū lauit. vñ ideo eadem die fit. vt pedes. id est affectus nr̄os lauet a peccatis: iuxta illud q̄ spectosi pedes euangelizantiū etc. de penit. dist. j. potest.

Pnsim septenē agēdam inguinis ante in cena dñi debeat in eccl'ia introduci.

vj. po

vij. po

a ¶ Remittendũ. i. absolnendum: recõciliando: eucharistiã concedendo. l. dist. penitentes.
b ¶ Ultimando. Arg. xxiũ. q. viij. occidit. Jo.
c ¶ Jurendat. xxvj. q. vij. de his.
d ¶ Sane exponit qõ dixerat. in verbo egritudo.
e ¶ Ante tẽp⁹.

id est ante dnũz feriã que est ante pascha.

H Jteris ve- ferijs.

¶ Hec ecloetanus pars distinc. 8m Jo. de san.

f ¶ Et non per singulos. ũ. de pe. ni. distin. iij. c. septies. & lxiij. dist. H. j. c. agathosa. ũ. dist. xcvj. cũ ad verũ. j. dist. pazi. oi tẽpore.

g ¶ De anno. j. dist. iiij. ũ. si quis de alio.

h ¶ Uenis. no. ver⁹ dicit qõ corona anni nõ excedit: sicut et nouũ dicit infimonuz qõ nõ excedit annũ. vt. xxxv. qõne viij. c. j. & ar. ff. de pub. et vect. l. vl. H. quotiẽs. ff. de vi. & tri. l. vetus.

i ¶ In sanctis. xj. dist. c. ecclesiasticarum.

k ¶ Rucis q̃ri põt q̃re festum crucis celebrem⁹ in qua dñs fuit dehonestatus & nõ festũ asine in qua fuit honoratus. Dicimus q̃ laus exhibita dño in asina fuit mũdana de qua nõ est curandũ: sz dehonestatio in cruce facta fuit nr̃a redẽptio

l ¶ Kalendaz. id est q̃nta die ante nonas: et impropie ponuntur hic kalendarũ. quia tãtũ q̃nta dies dicitur kalẽde.

m ¶ Aquis sale. Qz p aquã cõfessio. p sale amaritudo signatur et mortio: vnde hec est miscetur vnde

quinta feria ante pascha eis remittendũ[a] esse romane ecclesie cõsuetudo demonstrat ceterũ de pondere estimãdo[b] delictoz̃ sacerdotis est iudicare: vt attẽdat[c] ad confessionẽ penitentis & ad fletus atq; lachrymas corrigẽtis: sane[d] si quis in egritudinẽ ceciderit/ atq; vsq; ad desperationẽ vite deuenerit: ẽ ei añ tps[e] pasche relaxandũ: ne de seculo absq; cõmunione decedat.

Item fabi. pa. oziẽtalib⁹ epis.

¶ Singulis annis q̃nta feria vltime hebdomade q̃dragesime nouũ chrisma cõficiatur.

L Jteris vris inter cetera insertũ inuenim⁹: q̃sdam religiõis vre eps̃ a vro nr̃o q; ordine discrepare: & nõ p singulos[f] annos ĩ cena dñi chrisma cõficere. Errãt ꝛo q̃ talia excogitãt: et mẽte vesana potius q̃z recta sentientes hoc facere audent: sicut enim ipsi[g] dicti solẽnitas p singulos annos est celebrãda: ita ipsi[h] sancti chrismatis cõfectio p singulos annos est agenda: & de anno[i] in annũ renouãda: & fidelib⁹ est tradẽda: qz nouũ sacramẽtũ est: & p singulos annos in iã dicta die innouãdũ & vetus[k] in sctis[l] eccl̃ijs ẽ cremãdũ: illa a sctis aplis & successoribus eoz̃ accepimus/et vobis tenẽda mandamus.

Item Eusebius papa.

¶ Seruetur ab oibus festũ tãa inuẽtionis dñice crucis.

Q Rucis[k] dñi nr̃i ihesu x̃pi q̃ nup nobis gubernacula sctẽ romane eccl̃ie tenentibus: quinto nonas maij inuenta est in predicto kalendarũ[l] die inuẽtiõis festuz vobis solẽniter celebrare mãdam⁹.

geminus, precedit partus/diuisio scilz delictoz̃ & ortus virtutũ & bonoz̃ operũ. xxij. q. ij. cũ renunciat. hec designata est p mentionẽ inde que ꝓfessio dicit: & thamar: que amaritudo dicit. vnde pharez diuisio: zaram ortus geminus: scz partus prouenit. ꝓ.

n ¶ Sctificenk. Querit quõ aq̃ benedicta dicat potuit sanctificare vel mũdare.

o ¶ Sanctificabat. Tuc sãguis vitule fuit remissio peccatoz̃. vt xij. q. ij. gl' a.

p ¶ Mũdabat. a venialib⁹. ũ. di. l. in capite j. dist. iiij. nequaq̃. naz sacrificijs venialia delẽt. ũ. dist. q. cũ oẽ. de pe. di. iij. de quotidianis. Nã si qua tũc habebant: mortalia erãt de pe. di. vj. ca. j. circa mediũ.

q ¶ Per helisẽum. Inde est q̃ cũ aq̃ exorcizat dicit sacerdos. deꝰ q̃ p helisẽum ꝓpheta salem in aquam mitti iussisti.

r ¶ Et coinquinatos. Uenialibus tantum.

Osse. hec ẽ xj. parisien. dist. in qua dr̃ q semp die dnica fit pascha. quidã ei fuerãt die iouis. Jo. de san.

f ¶ Pastor. vnde et liber ille⁹ in quo tradidit plura documenta ecclesie liber pastoris intitulatur.

t ¶ A capite. ebꝛ hoc iubet. ar. iiij. de sanctida. in fin. xj. dist. nolite.

¶ Celebritate sctẽ paschę.

v ¶ Predecessores nostri. in legibus eñ secula⁹ posteriores ad se trahũt priores: quod in diuinis nõ fit. sed potius ecõuerso. argu. l. distin. dño. in fin. h. er. B. secus intelligit hoc

Pascha nra q̃ & vi ta q̃ dz esse.

Ieiunia debẽtur sacrificijs.

Leges posteriores priores ad se trahũt.

a ¶ Primi mẽsis. i. aplis q̃ ẽ primꝰ mẽsis 8m hebreos. vt. lxx. vj. dist. ¶. j. mũ vero.

b ¶ Usq; ad. xxj. diem. intellige hoc de mense lunari nõ solari. in illa em̃ luna tiõe ꝑ est pascha

b ¶ Usq; ad. xxj diẽ illud vsq; hic ponit inclusiue. & includit. xxj. diez hoc vult dicere q̃ pascha non dz esse ifra. xxiij. diẽ lunationis aplis nec post. xxj. diẽ illius. si ẽm. xiiij. dies lunationis est i die dnica ibi est pascha indeo rũ & dnica seqnti: ibi est ifin pascha hoc est. xxj. die.

c ¶ Alia est ratio. qz ifames efficiunt 8m canones quicunq; notã ifidelitatis. i. mortalia peccati aspergunt̃. vt no. vj. q. j. oẽs et ca. illi qui. sed secus est 8m legem: et ita est rõ alta.

M. ponit exemplum in appellatione. ij. q. vj. non ita. Sed quid ad hãc litterã ỗ hoc exemplo? Ego dico hunc esse sensum q̃ ea q̃ in baptismo quis promisit nõ ꝓt mutari. licet legum statuta possint immutari.

P Lacuit vt venerabilis

d ¶ Dies vero. hodie illud tenes de hoc qõ habes. xviij. di. qm̃. Joan. de san.

e ¶ Lacuit vt postẽz. hoc ea. non habet hodie locum.

f ¶ Ministrient. hoc nõ ꝓhibz obtinet.

¶ Relatum ad nos.

tuerũt: & nos illõ eadẽ die solẽnit̃ celebrari mãdam⁹ q̃ nõ decz vt mẽbra a capite discrepẽt/aut alit̃ gerant. a. xiiij. Nolũa primi mẽsis[a] vsq; ad. xxj. diẽm[b] eusdẽ mẽsis eadẽ celebretur festiuitas. Eodẽ q̃z tpe baptisma celebrãdũ est catholicũ. sed tũ si necesse fuerit aut mortis piculũ ingruerit: gẽtiles ad fidẽ venientes quocũq; loco vel momẽto vbicũq; euenerit: siue in flũine siue ĩ mari: siue i fontib⁹ tm̃ x̃piane cõfessiõe credulitat̃ clarificati baptizent̃. ipsis etiã qõ i baptismo polliciti sũt̃ sũmope est attendendũ ne nõ infideles sed fideles inueniant̃. Ipsi ꝛo q̃ in fidelitatis nota aspgunt̃ infames efficiunt̃: & int̃ fideles minimer reputant̃ hec ꝛo statuta nulla debẽt ꝓbitate quelli: nulla nouitate mutari: qz alia est ratio[c] causaz̃ secularium: alia diuinarũ. Item ex concil. carthag. iiij.

¶ De eodem.

Pasche solemnitas vna die & tpe celebrãda est

Item ex concil. carthag. v.

¶ Dies pasche cõcilij formataz̃ subscriptiõe oib⁹ intimet.

P Lacuit vt venerabilis dies pasche formataz̃ subscriptiõe oib⁹ ꝓ⁹ conciliij. xj. kalẽ. nouẽbris scribẽdũ est etiã ad singularũ quarũcũq; puinciarũ primates: vt q̃cũq; apud se cõcilia cõgregãt illũ die nõ impediãt.

Item ex cõcil. bracarens. iij.

¶ Per orbem vniuersum cuz in cõciliis oĩa statuta fuerunt futurum pascha annũcietur.

P Lacuit vt si quipiam[d] filio sacerdotũ fuerint ordinata: illõ oĩno fuer̃t: vt supuenturi ipsi⁹ anni pascha quo kalẽdaz die vel quota luna debeat suscipi a metropolitano eps̃ intimet. Ad cetera epi vel reliqui clerus breui culo subnotantes vnusquisq;

in sua ecclia adueniente natalio dñi die post euangelicã lectionẽ populo annuncient[e].

Item ex cõcilio arelatẽsi. qõ confirmauit papa siluester.

¶ Per vniuersitatẽ orbem vno die & vno tpe pascha celebret

D Eobseruatiõe pasche dñi statuimus vt vno die et tpe per oẽm orbem obseruet: et iuxta ꝓsuetudinem ifa ad oẽs diriganꝫ. Item gregorius papa. eps̃ masili.

¶ De imaginib⁹ sanctoz̃ nõ violãdis.

P Erlatũ ad nos fuerat q̃ incõsiderato zelo succẽsus scrõz imagines sub hac quasi excusatione ne adorari debuissent cõfregeris. et quidem q̃ eas adorari veruisse oĩno laudam⁹[f]: fregisse[g] vero reprehẽdim⁹. Dic frat̃ a quo factũ esse sacerdote aliqñ auditũ est qõ feciti? Aliud est ei picturã adorare: aliud per picture hystoriã quid sit adorãdũ addiscere. nã quod legentibus scriptura: hoc & idiotis ꝓstat pictura cernẽtib⁹: qz in ipsa ignorãtes vidẽt q̃d sequi debeãt: in ipa legũt q̃ litteras nesciũt: vnde & precipue gẽtibus pro lectione pictura est.

Item ex. vj. synodo.

¶ Imagines sctoz̃ mẽoria sunt & recordatio preteritoz̃

U Enerabiles imagines x̃piani nõ deos appellant: neq; seruiũt eis vt diis: neq; spẽ salutis ponũt ĩ eis: neq; ab eis expectant futurũ iudiciũ: sz ad mẽoriã & recordationẽ primitiuoz̃ venerantur eas et adorãt[k]: sz nõ fiũt eis cultu[k] diuino: nec alicui creature. Item Adrianꝰ papa tharasio ꝓtarche.

¶ Nõ in agnis in hois spẽ eps̃ est figurãdus

S Extã[l] sctam synodũ recipio cũ oĩb⁹ canonib⁹ suis in q̃bus[m] dr̃. i. q̃b⁹ scripturis sctaz̃ imaginũ agnus precursoris digito ostẽsus depin

¶ Hec est. xxj. q. ij. di. 8m Jo. ỗ san.

g ¶ Laudam⁹. Dr colligitur q̃ licet inuentio approbet̃r: reprobatur tñ ipm̃ factũ. vnde per hoc põt solui illa contrarietas de loth qñ nũc dicit scriptura eũ ee ꝓcreũ xxj. q. vij. offerebat. alis pertur- batum dicit. xiiij. distin. q̃ ait. Jte est sr. q̃ i vno facto põt reprobari quoddaz & aliud approbari. xxij. q. iij. iter cetera. Argu. ff. famil. her. in hoc. dz illũ in factis generis. hoc in factis diuersis extra ỗ rescrip. inter cetera

h ¶ Fregisse. ũ. di. xiij. ¶. verũ cõtra. Jdolatria adorabãt: hic dulia. ¶. Latria debẽt dño sed dulia suo. Latria quaꝫ ꝑm veneramur dz dulia mundũ.

¶ Enerabiles imagi.

i ¶ Et adorãt. ũ. p. xxxi. ca. cõtra sed aliud est adorare latria quod ibi prohibetur: aliũ dulia: quod hic permittit.

k ¶ Cultu. s. latria i qua tria exigunt charitas dilectiõis: & multitudo sacrificiorũ et veneratio. In dulia vero vnum soluz. scz veneratio & in hoc sensu possumus quãlibet rẽ sacrã adorare. i. reuerẽtiã exhibere. ũ. dist. j. in sancta.

Latria & dulia qd exigunt.

Intentio qñ q̃ approbat & reprobatur.

¶ Extã[l] sctam

¶ Hec est. xxij. pars dist. 8m Jo. de san.

l ¶ Sextam. ũ dist. xxj. sexta.

m ¶ In q̃bus dr illud quibus nõ

xiiij. ps

refert ad aliquam dictionem hic posita: sed in canone sexte synodi eius verba Adriani inducit. ubi dicit vt habet in quibusdā ⁊ fm hoc fra ptz. vel in quibus.

a ¶ Qui t. sacrificiū cui no agni.

b ¶ In figurā. tpe gratie que figurabatur in veteri testamento.

c ¶ Transit. t. transire dz quasi non dz deprimi.

d ¶ Gratiā. t. gratiosam fra te. ⁊ fm hoiem.

e ¶ Pro veteri hoc credo reprobari: qa in cruce tm agnus dei de pingebatur: naz alibi hoie depicto agnū depingi nō obest in pte inferiori. sed cuz corrigatur quo ad hoc ergo quō recipit cū oibus ca nonibus.

O ¶ Hec est xlii. pa dicti. fm Joan. de san.

f ¶ Oēs. Cas. In prima pte dicit tres personas patrē ⁊ filium et spm sanctū vnū ⁊ eiusdē substantie. In scōa parte dicit q lez iste tres persone sint eadē essētia: quedaz tm singulariter attribuūt personis q trinitati non attribuitur ⁊ sibi aliqd attribuitur patri qd non filio: et econuerso. et idem in spiritu sancto.

g ¶ Colū be. vera q̄dē colūba fuit q̄ nec pr⁹ nec post ea comparuit: sz in suā materiā re dijt: sicut legit de stella q̄ desēdit spūs per signi ficationē: significabat enim plenitudinē donoz spūssancti q̄ in xpo erāt sup quem spūs descendit. J. distin. pri. per aquam.

h ¶ Agnis. genitiu cas est. alis nō sz grue dicerek ꝛc.

i ¶ Ecclesiarū. ¶ Hec dis. diuidit in. xxxij. ptes. In quaz prima. pbat p. r. c. q. q̄ non fuerit baptizat⁹ salu⁹ esse non poterit. Scōa ibi. Nō rone. Tertia ibi. Mulier q̄uis. Quarta ibi. Soler. Quinta ibi oñdit. Sexta ibi. Nō illud. Septia ibi. Baptisini. Octana ibi. hi de q̄bus. Nona ibi. Aliud est. Decima ibi. Tunc vale. xj. legit. xiij. ibi. Paruuli. xv. ibi. de trina. xvj. ibi. In symbolo. xvij. ibi. Demisti. xviij. ibi. Judet. xix. ibi. In cathecismo. xx. ibi. Dis. xxi. ibi. Nō licz. xxij. ibi. Si ad nutū. xxiij. ibi. Qui bis. xxiiij. ibi. Pref byteris. xxv. ibi. Qñ do. xxvj. ibi. Queris. xxvij. ibi. Si baptisata. xxviij. ibi.

Nō er quo. xxix. ibi. Qñ. xxx. ibi. Non dubito. xxxj. ibi. Placuit igit. xxxij. ibi. Placuit vt quicunq; Jo. de fā.

k ¶ Necessariū est. hic depingit. iij. dicta in quibus agit de baptismo q̄ est tanqa oim sacroū. Un videndum est quid sit baptismus: que forma baptizandi. q̄ sint baptisma instituta quot sint gña baptismi ⁊ q̄s effectus. Et q̄dē baptismus est exterior: boim ablutio: cuz certa forma verboz. est etiam character impressus animedicit etiā baptisma ipsa aq. vt. j. q̄dē. j. de trāsl.

Forma autē baptismi est. baptizo te in nole patrio ⁊ filij ⁊ spiritussancti. Amen. Quā formā dñs tradidit discipulis quis cum dixit ite baptizate oēs gētes in nole pa. ⁊ fil. ⁊ spūs sanc. j.e. pcile magnec etiam omnib⁹ debet hoc pronūtiare ego. extra de baptis. si quis sane. nec obj. eo. a quodaz. q. libro me xpi intelligūtur tres psone. Et instituz est sm quosdam cū dicit⁹ est nicodemo. Nisi quis renat⁹ fuerit ꝛc. fm alios: cum dixit discipulis. ite bapti. ꝛc. et hoc post mortem sm alios cum misit eos ad ablutiōez iudam cum ceteris. j. q. j. dedit. Ego credo q̄ sic cum a ioanne est baptizatus. vt J. eo. per squā. Quot sunt genera baptismi. et quidem tria. fluminis. et sanguinis: ⁊ flaminis: vt dicemus. J. e. baptismi. Quis est eius effectus: q̄ cū digne ad baptisā. tam actuale q̄ originale peccatū sine penitentia tollit: vt J. eo. sine penitentia. alo ⁊ est ⁊ sacramentū

l ¶ Sacramentū. subaudi vel aliqd q̄ supleat vicem eius: hec ante sunt duo. s. martyrium ⁊ coactis contritio. j. eo. baptismi vicem. ꝛ. c. cathecuminum. Et ita aqua est sacramentum: quia intrasitiue legitur hoc sed ipse character. similiter. xxxij. q. vij. licite. ipsa etiā ablutio et hec tria idem significant. s. ablutionem interius factam/vel que fieri debet propter ficte accipiētem. Sed de aqua q̄ dicis q̄ incipiat vel desinat esse sacramentū: dic q̄ simul incipit ⁊ desinit esse sacramentum. sez in prolatiōe vltime syllabe ipsius formę quia tunc significat non autem ante vel post: remanet tamen reo sacra. idem dicit in oleo benedicto vel chrismate quia tādiu est sacramentum q̄diu sit cum eo vnctio. non enim ante vel post: remanet tñ res sacra. Alii tñ dicunt contra. vt. no. j. q. j. detrahe. q̄ multuz facit p opinione nostra. Jtē si ullus liquor admisceatur illi aque: nūquid baptizat puer: fm legē videt q̄ nō. quia desinit esse aqua quia liquor nouus efficit. ff. de acquiren. re. do. adeo. ⁊ volūtas. sed hoc non credo: quia quotidie mari nouus liquor adiicitur vel sputū vel vrina: et sic in mari non fieret baptisma: sēm cautiones sectas.

Baptismi diffinitio.

Mar. j. b.

Act. ij. d. Baptismi forma Mar. j. b.

Joh. iij. d.

Baptismi fit ter ⁊ q̄ Aqua est sacramentum.

Aqua baptismo est sacra.

m ¶ Doctrina. t. fides q̄ habetur per doctrinam.

n ¶ Renascit. de adulti. j. ⁊ sen sacra. abhinc intelligitur ca.

o ¶ Intellectu. In fide que intelligitur.

p ¶ Ut si imbo. Le. ante. xx.

q ¶ Spiritu sā cto. hoc dñs ad paruuloo qui nō habent fidem.

Per baptismum xpi.

r ¶ Euacuat. Nota. q quadruplex est pena originalis peccati. preiudicium ianuaz celestem. perpetuo dānat. causa est mortis temporalis. impotentia resistendi vicijs. prima duo ⁊ vltimum tollit baptismus.

s ¶ Sed ne ob sit. Immo ettaz vt prosit: qz vbi inuenit pugna / maiori corona. de pen. dist. iij. ille rex. similiter remittet actu sz ineffica: vt est in pacto de non petendo. in stitu. de excep. ff. preterea: vel cuz opponitur exceptio sententie. ar. ff. solu. matri. vtro itaq; ⁊ sic originale transit reatu: sed manet actu. Joan.

Baptismus tollit originale.

Baptismus tollit actuale.

Baptismus tollit omne malum.

Baptismus tollit omnem penam.

Baptismus tollit omnem culpam.

Baptismus tollit omne peccatum

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō habuisse in baptismo id est. cē de bap. maiores.

Baptis. qui fuit ante passionē.

Baptis. nō habuit fuit post passionē.

Ioā. iij. b.

Rom. vij. a.

Mat. iij. d.

Baptis. vis q̄n data fuit aque.

Rom. vj. a.

Mat. xxviij. d.

Xpo.

C Hō innouationē quod tunc credim⁹ factū cū ex ꝑa ractu sue nūde carnis vim regēn̄ndi cōsulit ags teste Ambr. vt j. e. per aquā. q.c. ꝑpter. s. cū baptism⁹ iohis fuit ꝑpie baptism⁹: sed baptismi gratia effectu testante Au. vt. Le nō regnabāt Vñ lex baptizati essent ab eo: qdā tñ cū iterū baptizati fuerunt: non fuit facta iniuria sacro: q̄ eius baptism⁹ sacrm nō erat. vt. j. e. aliud ādā ꝙ ipe sacrm circumcisionis ag̃ operant. z fidez quā plene habebāt nō sunt rebaptizati. S. Alii di cūt q̄ istitut⁹ fuit baptism⁹ cū dixit Nicodemo. Nisi q̄s renat⁹ fuerit cē. Alii dicūt tūc cū dixit discipulis suis. Ite bap. o. g. cē. vt j. e. ꝑpe. Iz ḧualet qd ꝓdictum est: tñ baptismus eius ad hanc plenam non habuit effectum sed post mortem eius cepit plenius hꝫe effectum. q. adhuc nō erat in nua celi apta: sed post mortez eius fuit apta. s. j. eo. ꝑpie. s. ad cuius.

C Aluid perscrutari.

b C fides. i. sacrm baptismi collatū in fide eorū. i. in nose trinitatis quā ipse tenentur credere z confiteri. B.

c C Nisi. q̄s renat⁹. i. ea regeneratione. s. inte

Aliud est elementū/ aliud ꝓsecratio. non sanat aqua nisi spūs scūs descēdat et aquam illā ꝓsecret: sicut legit. Mt cū xp̃us formā⁴ baptismatis daret venit ad iohannē: z ait illi iohēs. Ego a te debeo baptizari/ z tu venis ad me. rādit ei te sus: sic decet nos implere omnem iusticiā. Vide q̄ sit omnis iusticia: xp̃s ad baptismū descendit: nō vt caro mundaret quā suscepit de nr̄a cōditione nō enim ablutio ꝑti xp̃o necessaria fuit qui ꝑtm non fecit. sed nobis erat necessaria q̄ ꝑtō eram⁹ obnoxij. descendit xp̃s: descendit⁸ z spūssanctus. Mare aūt puto descendit xp̃s/ postea spūssanct⁹: cūforma z vsus baptismi hoc ꝓbaret: vt ante fons cōsecret: et tunc descendat baptizandus xp̃s ante descēdit^h: secut⁹ est spūssanct⁹ vt nūcq̄ ipse sanctificationis mysterio egere videret: sed vt sanctificaret ipse sanctificaret z spiritussanct⁹.

Item Johannes chrysosto.

C Aqua baptismi nō purgaret ꝑcā nisi tacta dñici corporis esset sanctificata.

Q Uinq̄ aqua baptismi purgare peccata credentiū posset: nisi tactu dñici corporis ꝓ sanctificata fuisset

Item Siricius papa Icomerio terraconensi.

C Generale baptisma non nisi sabbato sancte pasche z pēthecostes celebretur.

Q On rōne auctoritatis alicuius sed sola temeritate ꝓsumitur vt passim z libere in natiuitate christi seu apparitione: ac necnon apostolorū seu martyrum festiuitatibus innumere plebes baptizētur cū sibi hoc priuilegium apud nos z apud ecclias omnes dñicum pascha defendat spāliter cū sctō penthecoste.

Item Leo papa vniuersis

tioni qua renascitur illi q̄ renascitur ex aqua z spiritusancto ꝛc. subaudi vel nisi iusta ignorantia eos excuset ꝛc. et de ꝓsb. nō baptizatis.

o C Ex aqua. iam sanctificata per spiritus scūs nec ab hac sanctificatione separatur pater vel filius cū inseparabilia sint opera trinitatis. xxviij. q. j. sic enim. z. d. distinct. primo. vbi.

p C Formā Id est institutionis siue factā ei⁹ exemplo. postenim dedit ꝓcepto. j. eo. ꝓpie.

f C Baptizari. i. a ꝑtō originali mundari. z loquitur i persona ecclie generaliter. Ipse enim vt pote sanctificat⁹ nō indiget ut mūdari ab originali peccato: et ita excusatur sacerdos cū dixit ego renas.

g C Descēdit. s. e. aliud. contra iz bis dicitur. descendisse. ꝓmo in specie colūbe. vt ibi. Secundo inuisibiliter vt hic et ita bis. sed per aliud z aliud. ar. ꝛ. gu. cē de testi. cū ecclesia. sed solutiones ibi scriptā ample et artis: ne euanescat nō unam hic ponat Ambro.

h C Descēdit. s. e. aliud. contra ibi dicitur ꝙ columba in aquam descendit ante q̄ christus venit ad baptismū: sed ibi soluetur.

D On ratiōe.

C Hec est secunda ꝓra distinct. in qua ꝓ

batur. per. ix. c. q̄ non debet fieri baptismus solenniter nisi pascha z penthecoste. Johan. de san.

a C Illo tempora. i. pascha. hoc. c. intelligas de baptismo solenni nam quolibet tpe ꝓpter timorem potest baptizari. s. e. distin. iij. celebritatem.

P Rope in.

b C potentiam baptismi. id est baptismus potens z efficax. extra eo. maiores. s. caute.

c C Cōdidit. i. reformauit et innouauit. i. istituit est vt adat ag̃l vt celebretur tūc ꝛ̃a in morte.

d C Q̄ q̄cūq. id ē cuiuscūq̄ cōditionis sexꝰ vel ętatis: masculus vel femina: adultus vel puer. ꝛtiꝛ. q. iij. in princi.

e C In morte. id est ad similitudinē mortis ei⁹: vt sicut semel mortuus ē ille semper viuit: z ita nos semel mortui i pec catis per baptismū semper viuamus in bono. vel in morte eius dicimur baptizari: q̄ mors ei⁹ est cā purificatiōis nostre. de pen. dist. ij. si enim.

f C Consepulti. et si. Ali modo vt demur fuisse mortui z resurrexisse ex quo nouaꝛ formaꝛ assumptiōe⁹ per mortez eius in baptismo.

g C Spū. Id ē spūali doctrina.

h C Electū. Id videtur ꝙ tactu sui corporis vim baptismo contulit. s. e. nunq̄. Iz dicim⁹ ꝙ tunc potestatē aq̄ contulit Iz in morte sua voluit illam potestatē suam cōsecrare. vt hic in fine dicitur.

i C Formā. Id est ꝓ similē formā mysticam. s. di. ij. q. passus.

epis per siciliam constitutis.

C De eodem.

D Ilo tpa. i. pascha[a] z pēthecosten ad baptizandum a romano pōtifice legitime sunt ꝓfixa. vñ q̄ manifestissime patet baptizandis in ecclia electis hec duo tpa de quibus locuti sumus esse legitima: dilectionē vestrā moneꝰ: vt nullos alios dies huic obseruantie misceatis.

Idē. C Quare in predictis tēporibus baptisma celebret.

P Ropter in morte crucifixi et in resurrectione ex mortuis potentia[b] baptismi nouā creaturā cōdidit[c] ex veteri: vt in renascentibus et more xp̃i operetur z vita dicente apl̄o. An ignoratis: q̄ quicunq̄[b] baptizati sum⁹ in xp̃o iesu: in morte[e] ipsius sum⁹ baptizati. Consepulti[f] esm sum⁹ cū illo per baptismū in morte vt quomō surrexit xp̃s a mortuis ꝓ gl̄iaz ꝑ is: ita et nos in nouitate vite ambulem⁹. Si em cōplātati facti sum⁹ similitudini mortis eius: simul et erimus et resurrectionis ei⁹ ꝛc. que latius magister gentium ad cōmendandū sacramentū baptismat⁹ disputauit: vt appareret ex hui⁹ doctrie spū[g] regenerandis filijs hominuꝫ z in dei filios adoptandis: illum diem z illud tempus electum[h] in quo ꝙ similitudinez formāq̄[i] mysteriꝰ ea que geruntur in membris his que in ipso sunt capite gesta cōgruere: dum in baptismatis regula et mors interuenit interfectione peccati: et sepultura triduam[j] imitat trina dimersio: et ab aquis eleuatio resurgentis instar est de sepulchro

k C Triduam. i. e. postq̄. z c. de trinā.

l C Qualitas. id est similitudo facti.

m C Diem legitimum. i. diem naturalem: dic sabbatum. z sequentem noctem.

n C Et virt⁹. i. efficacia sacri. s. baptismi. habebat q̄ dē añ efficaciā: Iz nō tātā: q̄ nō erat adhuc porta reclusa. q̄uis enim vim regenerādi ag̃o tactu sui corporis ꝓtuleris. et si e nunq̄. nō tamen poterat ipsius añ passionē: q̄ actionē q̄ dixi passio ei⁹ ꝓfuerit opata ē cū resurrectiōe. cē. e. maiores. s. caute.

o C Et spēs. i. similitudo vel representatio vel similitudo repsentata: id est q̄ representat ab actione que fit in baptismo. Iez mors z triduana sepultura et resurrectio christi.

p C In quib⁹. s. distin. lxj. miramur i.

q C Et formā. ghalei: scilz q̄ nō fecerat añ. s. e. p aquā. vel hic dicto ibi facto.

r C De quo. i. de ꝙ forma baptizandi q̄sult.

s C Instruere. tñ supple er non post mūdi cē.

t C Nisi. ꝓpie. id est generaliter ad omnes.

v C Pentheco stes. sicut resurrectio. xxv. dist. i. q̄ die.

x C Ad alios. i. alijs dieb⁹ attribuant et in alijs diebus cōtingāt quoniā resurrectio semp die dñico celebratur.

y C Non ex nostra. q. d. nōer nostro ingenio. vt. s. dist. ij. in rō.

z C Primi mi lium. sed quomodo posset esse q̄ tot una die ba

Ipsa igit̃ optis qualitas[l] docet celebrande gnaliter gratie diē legitimū[m] cum esse in quo orta ē z virt⁹[n] z species[o] actiōis ad cuius rei cōfirmationem plurimū valet: q̄ ipse dñs iesus xp̃s posteq̄ resurrexit a mortuis discipulis suis: in quibus[p] oēs ecclesiaz ꝓfiles docebāt: z formā[q] z potestatem tradidit baptizandi dicens. Euntes docete omnes gētes. b. c. i. n. p. r. f. z. l. l. de q̄[r] vtiq̄ eos et ante passionē potuisset istruere[s] nisi[t] ꝓpone voluisset intelligi regenerationis gratiā et sua resurrectione cepisse. Additur sane huic obseruantie etiam pentheco stes[v] ex aduentu spiritus scti sacra solennitas q̄ de paschalis festi pendet articulo: z cū ad alios[x] dies alia festa pertineant: hec semp ad eum diez q̄ resurrectio dñi est: insignis occurrit porrigēs quodāmodo auxiliantis gratie manū z eos quos a die pasche aur molestia infirmitatis: aut longinquitas itineris/ aut naufragiōis difficultas interclusit in uitat. vt quibusliber necessitatibus impediti desiderij sui effectū dono spūssancti consequātur. Hoc autē nos nō[y] ex nostra psuasiōe defendere: Iz ex aplica auctoritate seruare: satis idoneo ꝓbamus exēplo sequētes beatū petrū apostolū: qui in ipso die quo oīm credentiuz numerū ꝓmissus spiritussancti repleuit aduentus/ triū[z] milium populū sua ꝓdicatione conuersum/ lauacro baptismatis cōsecrauit: q̄ sctā scriptura q̄ apostolū actus continet fidei hystoria docet dicens: his auditis

Iadde hic vult dicē qz ad discipulos loquēdo oēs cōprehēdit i hoc ca. Halleg. miramur cū suis cō cor. Archidia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Baptizandos sit op' totū corpus immergē.

Act. ii.f.

ptizare: forte quia fundebat aquā super eos. aut nō videtur q̄ quilibet posset immergere. Sed pone q̄ nō super eos fundebat aquā nisi in parte corporis: totus erat ne baptizar⁹. Dicit hu. q̄ si fundat sup caput vel sup maximā partē corporis semper crederet eū baptizari. aliās non. Vel dic enī baptizari si aqua etiam cadat super pedes. r.f.e. nec quēlīt. sicut sufficit posse dere partem ad hoc vt possideat totū: dum tamen eius q̄dez animi sit: vt totū intendat possidere. vt ff. de acq. pos. possideri. §.i. sic de penit. distinc. j. vulgaris.

a ¶ Petr⁹. ff.e. di. iij. tunc eis.

Si quis.

b ¶ Aliā gratiā. et ita non ois christi actio nīa est lectio. Arg. §. distin. ij. licēdo: q̄ ex eo non esset remissio petōrū. vt f.e. distin. non regenerabantur.

Joh. j.b.

c ¶ Ex voluntate. Id est ex cōcupiscentia.

d ¶ Carnis. i. femine q̄ de carne ade est facta/ propterea dicitur femina caro que regitur: vir spiritu⁹ qui regit.

e ¶ Renascendi. scilz pro nobis quō & circūcidi.

f ¶ Dicens. in epistola ad corinthios.

Rom. x.a.

g ¶ Finis. scilz cōsummatiōis ipleret enim in se et in nobis quod lex predixerat.

h ¶ Xp̄us est. xp̄us bicovalens ad iustitiam oīm credēti. de peni. dist. ij. fientium.

i ¶ Credidit. id est nunciauit/ & instituit.

k ¶ Potentiz. id est plenā efficaciā. quia tūc in nomine celi fuit aperta. extra. e. maiores. Johan.

De catechuminis

¶ Infirmū tm. dā si sacerdos

catechuminos sanos a baptismo repellat alijs reportibus & ipsi interim ante cōstitutū tēpus sine baptismo decedant. nunquid imputabitur sacerdoti? non videtur. absit enim vt ea que propter bonum et licitum facimus tē. vt. xxiij. qōne. v. de occidendis.

l ¶ Infirmi. vt etiā puuli. §. dist. v. baptizari.

m ¶ Jē. ¶ Ut gētur. ff. si quis cau. ij. §. xviij. dist. placuit. ff. de diuer et tē. pref. j. aliis etiā modis in necessitate ds astringitur. xviij. dist. si episcopus.

n ¶ Venerabilis baptis Parisi. Cum preter li. pāt baptismū salus oi tpe nulla infantibus permittat. vt. f.e. dist. nulla. nō videt circa eos obseruādum qđ in alijs. c. cōtinet. vt pter statuta tpa pasche & penthecostes baptizari non debeant. ne preueniente mō te qui regenerari phē nō inueniā tur. vt. dist. v. c. ij. in ambiguis aūt sequēdum est qđ certi⁹ estimat. vt §. dist. lxviij. pbri. Hoc etiā cōsuetudo ecclesie obseruat in paruulis: sec⁹ in adultis in q̄bus sīle periculū nō timetur: q̄ in eis cōuersio mentis ad deum: baptismi vicem supplere nō dubitatur. vt. f.e. baptismi vicem.

o ¶ Baptisma. Id est baptismi mysteriuz. vñ ad expositionem eius sequit eiusdem mysteriū.

p ¶ Sacerdotibus. f.e. sctīs⁹ vbi & q̄ auctoritas traditiōis baptismi etiā ad laicos ptinet xp̄iano: sed illud in necessitate verū est: vt hic subiungit: & ibi in exemplo de penitēte & catechumino declaratur

a ¶ Mysterium. §. de pe. dist. j. quem penitet.

b ¶ Absq; pbro. i. licentia. §. di. xciij. diaconos. et. c. diaconi. contra dic vt ibi.

c ¶ Quod z laicis. §. xxx. q. j. ad timīa. j. qō. j. qō quidam.

Mulier.

¶ Hec est iij. ps. dist. in qua pbat p. xij. ca. q̄ in necessitate pōt fieri baptismus a quocunq. Johan. de san.

d ¶ Mulier. §. xxiij. q. v. mulierem. xxiij. di. mulier.

e ¶ Sup quibus. §. xxx. q. iij. super quibus.

f Necessitate. Etiaz laicos. §. i. q. i. nec q. v. ca. si ds per ignorantiaz. t. c. qō ds. xciij. dist. diaconos.

g Licuncq⁹. §. j. qōe. j. nec q. et. c. si ds p ignorantiam.

h Romanos. f.e. dist. ds a paganis. cōtra ibi non in forma ecclie. distin. lxij. nulla rō. j. q. j. c. §. contra. ibi em dicitur q̄ nemo dare pōt qđ non hz. vt. f.e. q. i pn. quō & baptismuz pagan⁹ tradere dicit. sic creditor dātī rei sibi obligate post biennū in aliū transfert: qđ tñ nō hz. instr. quib⁹ alt. hz vl nō. §. j. Arg. contra. ff. de acq. re. do. traditio. Jurie & auctē penitentie pōt quis i aliam transferre qđ nō habuit. & hoc caritatiue illud vero regulare. j. q. vij. de abbatum.

i ¶ Quodam. Trinitatis. f.e. distinct. sanctū. et. c. si nō sanctificatur cōtra. f.e. dicti. mutare pōt ds qđ non habet. ¶ Adde hic ar. q̄ defectū legitime p: sone mi⁹ legitima p: sona posset supplere. arg. iij. q. iij. l. seruitutū. q. ij. §. ōēs. Arch. hic.

tractādū. eiusq; mysterium nec ipsis dyaconibus explere est licitus absq; ēpo vel pbro nisi/hic procul absentib⁹) vltima lāguoris necessitas cogat quod et laicis fidelibus plerunq; permittitur.

Item Gelasius papa. Dyaconos quoq; tunc. vt supra in tractatu ordinādorum: vbi de reuerentia diaconorum erga sacerdotes agitur.

Item ex cōcil. carthagin. v.

¶ Non presumat mulier baptizare.

Mulier qđuis docta et sancta viros in conuētu docere/ vel aliquos baptizare nō presumat: nisi necessitate cogēte. Vñ vbanus papa. ij. sup quibus cōsuluit tē. vt supra in tractatu coniugij: vbi de compatribus agitur.

Item Augu. ad fortunatū.

¶ Etiam laici necessitate cogente baptizare possunt.

In necessitate cum ēpi aut pbri aut qlibet ministroz nō inueniuntur. & vt qđ periculū eius q̄ petit ne si ne isto sacramento hāc vitā finiat: ertā laicos folere & dare sacramentum quod acceperunt solemus audire. Item ex decreto martini pape. iij.

¶ De eodem.

Quicunq⁹ pbr in proui cia ppria vel in alia vel vbicunq; inuent⁹ fuerit: vbi cōmendatū sibi infirmum baptizare noluerit: vel p intentiōe itineris: vel de q̄liqua excusatione: et sic sine baptismo moritur/ deponatur.

Item Jsidorus.

¶ Non reiteretur baptisma quod a pagano ministratur.

Romanus pōtifex nō hominem iudicat q̄ baptizat iz spīm dei subministra-

re gratiam baptismi. licet paganus sit qui baptizat.

Item Nicolaus ad consulta bulgarorum. c. iij.

¶ De eodem.

Quodā iudeo nescitz vtrū christiano an pagano multos in patria vestra baptizatos asseritis. et qđ inde sit agendum consulitis. hi profecto si in nomine sancte trinitatis⁹ vel tantum in nomine christi (sicut in actibus apostolorum legit) baptizati sunt vnū q̄ppe idēq; est: vt factus Tim. exponit. q̄ nō illoz iz ei⁹ est: rebaptizari nō debet.

Item Augu. contra crescentium grammaticum.

¶ Sicut per bonum ita p malum ministrū eque baptisma ministratur.

Si inter bonos mīstros cū sit alius alio melior: non est melior baptism⁹ q̄ per meliorez dat qui idē baptism⁹ dat. & ideo p ministros dispares dei mun⁹ equale est: quia non illoz: sed ei⁹ est. Idē sup Johā. in parte. j. tractatu. v.

¶ Nō merita ministroz iz virtus xp̄i in baptismate operat

Baptism⁹ talis est qualis ille est in cuius potestate dat: nō qualis ille per cuius ministerium datur. Idē. Quid nouerat iohānes baptista: dūm nostrū. qđ non nouerat: ptātem dñici baptismi in nullū hoiem a dño transitura sed ministeriū plane transiturum: potestatē a dño in neminem trāsiturā: sed ministerium in bonos & malos. nō exhorreat⁹ colūba⁹ ministeriū malorū: sed respiciat dñi potestatem. Quid igit tibi facit minister malus vbi⁹ bonus

Baptizat qui in noie xp̄i non autē in noie trinitatis

Actu. ij.f.

Baptism⁹ talis est.

k ¶ Potestatem. Cum dixit vidi spiritum descendētem de celo sicut columbā et mansit super eum & ego nesciebam. & hoc exponit Augustinus q̄ Johan. nesciebat eum. i. nesciebat q̄ sibi illam potestatem retinuisset dominus sed tātū ministerium baptizandi tradidit dominus.

l ¶ Nō exhorreat. §. distinct. xxxij. §. verum. j. q. j. neq; in homine.

m ¶ Columba. Id est ecclesia. xxiij. qō. j. loquitur.

n ¶ Ubi. xxvj. qōe. vij. aliquant.

Universidad de Deusto Biblioteca

f.coñ. iij.d.

a ¶ Nec.vi.ñ distin xxi hõm.
b ¶ Qui plantat. predicando ad fidem conuertendo.
c ¶ Qui incrementũ.i. infusionem gratie et remissionem peccatorũ.f.qõ.j. si fuerit.
d ¶ Item ego. Respondet tacite obiectiõi.q. d. licet malus minister cõficiat vel baptizet:michi minus tñ debent esse bom.
e ¶ Qui baptizat. Interius.ab solacendo a peccatis.naz illius est baptismus non baptizantis.ꝰ.e. a quodam.
f ¶ Ebriosum Dum tamen intelligat ꝺd agit. consuetudinẽ hic notat hoc nomen non actum.extra eo. maiores. ꝺli. id vero.

Wat. xxiij.a Joh. j.c.

Baptiſmꝰ an poſſit cõferri furioſo

¶ Um bap. g ¶ Aut tolerantur.xxiij.q. vij.ca.j.

S Iꝺ apud. h ¶ Trinitatis.j.qõ.j.neq; in nomine.
i ¶ Cõfessione .i.invocatione.
k ¶ Et ſi conſentiunt. hoc de adultis.
l ¶ Per manꝰ impoſitionẽ. confirmationem que etiaz in hoc caſu recõciliatoria' eſt .f.e.diſt.ab antiq. t.j.q.j.ſ.ecce.
m ¶ Per manꝰ. Sed nunquid de furioſo iudicat/ fm illum ſtatum mentis quem habebat cũ in furorem incidit:nam ſi voluntatẽ habuit baptizandi et incurrit furorem valebit ei ba ptiſmus in furore:

est dñs: Quid te impedit malicioſus ꝺco: vbi benivolus eſt iudex: Item.neq; ꝺ plãtat est aliq̃d/neq; ꝺ rigat: ſed qui incrementũ dat deus. Item ego ꝺico et nos dicimus oẽs qui iuſtos oportet eſſe oẽs per quos baptizatur: iuſtos oportet eſſe tãri iudicis miniſtros ſi miniſtrare inſtituerint:ſi autẽ noluerit eſſe iuſti q̃ in cathedra moyſi ſedent: ſecuruz me fecit mãgiſter meꝰ de quo ſpũs eius dicit.Hic eſt qui baptizatꝰ. Itẽ.non timeo adulterũ:ebriosum:nõ homicidã q̃:columbã attendo p quã mihi dicit hic eſt qui baptizat.

Idem in tractatu.vj.

¶ De eodem.

QUm baptizat malus: vel ex aliqua ignorantia eccleſie.vel tolerantia.aut eñ ignorãtur malitia:aut tolerãturꝰ patee quouſq; in vltimo ventileꝰ area.illud q̃ datum eſt vñi eſt: nec impar ꝓpter ipares miniſtros:ſz par z eq̃le ꝓpter hunc qui baptizat.

Idẽ de eccleſiaſticis regulis.

¶ Non reiteraꝰ baptiſma qꝺ in noie trinitatis miniſtrat.

SJ qui apud illos hereticos baptizati ſũt qui in ſcẽ trinitatisʰ cõfeſſioneⁱ baptizant: et veniunt ad catholicã fidẽ:recipiãtur quidẽ vt baptizati:ne ſãcte trinitatis invocatio vel ꝓfeſſio ãnulleꝰ:ſz doceãtur itegre z inſtruãtur q̃ ſãcte trinitatis miniſterũ in eccleſia teneant.z ſi conſentiuntᵏ credere vel acquieſcũt ꝓfiteri:purgati fidei integritate firmẽtur impoſitione manus.ſi vero paruuli ſunt z hebetes q̃ doctrinã non capiant:reſpondeant ꝓ illis q̃ eos offerũt iuxta moꝛẽ baptizandi.z ſic p manꝰ impoſitionez chriſmate cõcatiᵐ cũ euchariſtieⁿ miniſteriis admittant.

Item ad oroſium in lib.ij.

QUamuis vnũ baptiſma ſit z hereticoꝝ eoꝝ.ſ. qui in noie patris et filij z ſpiritus ſancti baptizãt et eccleſie catholice:tamen qui foris eccleſiã baptizantᵒ non ſumunt baptiſmũ ad ſalutemᵖ ſed ad perniciẽ: habentes nimirum formã ſacramenti: virtutẽ autem eius abnegantes.et ideo eos eccleſia non rebaptizat quia in nomie trinitatisᵍ baptizati ſunt.et ipſa eſt ꝓfecto forma ſacramenti: ideo cum reuerſi fuerint accipiunt virtutẽ ſpiritus ſancti:quã q̃ foris eccleſiam baptizãtur non dum habent

Item Pelagius papa. Gaudentio epiſcopo.

¶ Baptizantur qui tantum in nomine domini baptizari probantur.

SJ reuera hi de hereticis qui in locis tue dilectioni vicinis cõmorari dicũtur ſolũmodo ſe in nomine dñi baptizatos fuiſſe fatẽtur confitẽturʳ ſine cuiuſq; dubitationis ambiguo eos ad catholicam fidem venientes in ſancte trinitatis nomine baptizabis. Si vero apud dilectionem tuam z eoꝝ qui conuerti volunt manifeſta cõfeſſione claruerit: q̃ in noie trinitatis fuerint baptizati: ſola reconciliationis impenſa gratia catholice ſociare fidei maturabis: vt tali diſpenſatione ſeruata nichil aliter q̃ quod euangelica iubet auctoritas temeritatꝫ cuiuſq; ſpiritu videatur effectum.

Item Auguſti.de vnico baptiſmo.lib.viij.

¶ An approbetur baptiſma quod a no baptizato ꝓfertur.

SOlet etiã queri vtrum approbandũ ſit baptiſma qꝺ ab eoˢ qui non accepit accipit:ſi forte hoc aliqua curioſitate didicit quomõ dandum ſit:z vtrũ nichil interſitᵗ quo alio accipiat ille cui datur aut cũ ſimulatione:aut ſine ſimulatione:ſi cuz ſimulatione verum fallens ᵇ ſicut in eccliavel in ea q̃ putaꝰ eccliaʷ: an ſicans ᶜ ſicut in mimo: verũtamen ſi quis me forte in eo conſilio conſtitutum. vbi talium rerum queſtio verſaretur nõ precedentibusᵇ meritis quorum ſententias ſequi mallem vzgeret:vt dicerem quod ipſe ſentirem ſi eo modo affectus eſſez quo erã oũ i ea dictarẽ.

Utrutꝛ eos oẽs hz qui vñã hꝛ.

Baptizãs dꝛ hꝛe itẽ baptizandi.

Sequaq̃ ᵉ dubitarem habere baptiſmũ eos qui vbicũq; z a quocũq; illud verbis euãgelicis cõſecratum ſine ſui ſimulationeᶠ:et cum aliqua fide accepiſſent:q̃z ad ſalutẽ ſpiritualem eis nõ prodeſſet: ſcilz ſi charitate caruiſſent: q̃ catholice inſeruntur eccliæ: ſi enim habeam fidem ᵍ vt montes ʰ transferã charitatẽ autem non habeam nichil ſum. Sicut iam ⁱ preteritis maioꝛ ſtatutis nõ dubites illos etiã habere baptiſma qui q̃z fallaciter ᵏ id accipiant:in eccleſia tamẽ accipiunt vel vbi putatur eſſe eccleſia:in quoz ſocietate id accipit de quibʸ dictum eſt ˡ ex nobis exierunt.

Ubi ᵐ autẽ neq; ſocietas vlla eſſe crederet:ſz totũ iudicre z minuce et ioculariter ageret vtrum approbãdus eſſet baptiſmus q̃ ſic daretur: diuinũ iudicium per alicuius reuelationis oraculum cõcordi oratione gemitibus implorãdũⁿ eſſe cẽſemus:ita ſane: vt poſt me dicturos ſuiqꝫ ſi quid taz exploratũ et cognitũ afferrẽt humiliter explorarem.

Item in libro.ij.

¶ Non reiteratur baptiſma quod in fide ſancte trinitatis ab hereticis ꝓfertur.

OStẽditur illos impieᵒ facere qui baptizare conãtur orbis ᵖ vnitateᵖ q̃ et nos recte facere qui dei ſacramenta improbare nec in ipſo ſciſmate audemus:in quo eñ nobiſcũ ſentiunt: etiã nobiſcũ ſunt:in eo eñ a nobis receſſerunt: quo a nobis diſſentũt.

Itẽ facimʳ baptiſmũ ẽ qõ hz ille q̃ baptizat: z ſacramentũ dandi baptiſmũ eſt qõ habet qui ordinat:ſicut eñ baptizatus ſi ab vnitate receſſerit/ ſacramentũ baptiſmi nõ amittit:ſic z ordinatˢ ſi ab vnitate receſſerit: ſacramentum dandi baptiſmi non amittit:nulli enim ſacramento iniuriaᵗ eſt faciẽda: ſi diſcediteᵘ a malis vtrũq; diſcedit: ſi gmanet in malis vtrũq; gmanet: ſicut q̃ acceptatur baptiſmus quem non potuit amittere qui ab vnitate diſceſſerat: ſic acceptandus eſt baptiſmus quez dedit ille qui ſacramẽtũ dandi cum diſcederet non amiſerat. Item ſi ad baptiſmum fictus accedit: dimiſſa ſunt ei peccata: an nõ ſunt ei dimiſſa: eligant quod volunt: qõcũq; elegerint ſufficit nobis. Si dimiſſa dixerint: quomodo ſpũsᵛ diſcipline effugiet fictum:ſi in iſto remiſſionẽ operatus eſt peccatorum: Si dixerint non eſſe dimiſſa: quero ſi poſt fictionem ſuam cor de converſo z vero dolore fateatur: an denuo baptizandus iudicaretur: quod ſi dementiſſimum eſt dicere: fateantur vero baptiſmo chriſti baptizari poſſe hominẽ: et tamẽ cor eius ˣ in malicia vel ſacrilegio ʸ perſeuerans peccatorum abſolutionem non finem fieriatq; intelligant in

a ¶ Interſit. q̃ ad ſacramẽtũ. vt .f.e.ſicut.
b ¶ Fallens. cum dolo.
c ¶ An iocans. certis dicto.
d ¶ Non precedentibus. i. ſuperhoc dicẽtibus pius bonis virſi pleni meritoriis.
e ¶ Nequaq̃. ſolutꝰ primã que ſtionem.
f ¶ Simulatione. maxime.
g ¶ Fidem. ſz quomodo poſſuz habere talem fidem z non charitatem cũ qui habet vnã virtutẽ: habet et omnes. de pen.diſtin.v. ea. vltra eam quã ſemp miraculoſe Pm q̃ mali etiam extra eccliam loſe prophetizant.i.q.j. ꝓphetauit. vnde cauete dicit.ſi eñ habeam ꝛc.

Coꝛpꝰ dñi nõ dat parꝰ nullis.

h ¶ Montes transferã. intelligemontes duplici er vel ad litteram ſicut de bõ dicto.vel montes.i.demones a patientibus.
i ¶ Sicut iam. ſoluit ſecũdam.
k ¶ Fallaciter. xxv q.j.nec arrificio.ꝰ.j.q.j. ſicut ficti.di.xxvij. q̃ interrogaſti.
l ¶ Dictũ eſt.a Iohanne.
m ¶ Ubi. tertiõ inſolutã dimittit
n ¶ Implorandus. hec queſtio alibi videtur terminata. vt.j.q.j. ſ.ecce.nã etiam inuitus q̃s baptizat. vt. xlv.di de iudeis. Ad hoc dico q̃ ſi baptizans intendit baptizare qualemcunq; intentionem mentum: ſed ſi nõ intendit baptizare licet verba proferat non eſt baptizatus: quia verba debent ſeruire

v.ps.

intẽtioni. vt. xxij. q.v. huiuſmodi. argu. ad hoc.j.e. retulerunt. nã qui ioco vel ludendo dicunt talia verba ſpondes ſpondeo. nõ obligant ſibi alios vt. ff. de acti. et obli. obligationem.in fin. et dic vt dicto.ſ. ecce.

Pnia ſz ſit:bñ

O Stenditur. Hec ẽ.v. paro diſtinc. ſm Johã de fan.
o ¶ Impie. nã iniuria fit ſacramento et de apoſta. et litterarũ.
p ¶ Orbis.i.ecclie q̃ diffuſa ẽ p totũ orbem.
q ¶ Unitatẽ.i. illos q̃ baptizati ſunt ab hereticis in vnitate eccliæ .i.in forma eccliæ q̃.eſt ego baptizo te in nomine pa.z fi.z ſpũ ſci vt.ſ.eo.ꝓpte.
r ¶ Item ſacramẽtũ.i.ptãs z ordo.ſ.j.q.j.q̃ ꝺdz.c.ſicut xps.
ſ ¶ Iniuria. iniuria videt fieri facto ſi ſecundo baptizaret vel ordinaretur: q̃ videtur fieri quaſi tam nõ fuiſſet baptizat vel ordinat. vt.j.qõ.j. ſacramenta. tñ penitentia bñ itera tur:licet ſit ſacramẽtũ. de peni. di iij ſtin.iij.ꝓpter.ſ.q̃ ſit:bñ antẽ per penitẽ iteraꝛ. tñ.ſimile vncto in quibuſdam ecclẽſijs.ꝰ.de peni. diſt.iij.q̃ aũt per penitentiam.
t ¶ Diſcedit. q. d. ſi alterutro illoꝝ ſacramentoꝝ malos carere dicis dicas carere z reliquis.
v ¶ Spiritus. diſcipline.id eſt ſpiritus diſciplinans z inſtruens.
x ¶ Cor eius.j.eo.quomodo contra.
y ¶ Sacrilegio.ſ.e.diſti.nullus autẽ.z.e.tũc valere.

a ¶ In communicationibus. i. conuentibus.
b ¶ Scelleremo. s. sacrilegij dissentione.

D Ominus illud ¶ Nec est. vi. ps distin. fin Jo. de san. Sanitatem. extra de apo. c. ij.
d ¶ Intentione. errat em talis nō nocet paruulis. j. e. fatis oīb⁹ dū tñ intelligantur enim offerri ab ipsis ecclesiā. vt. j. e. q. ꝙris a me.
e ¶ Baptismi vi cem ¶ Hec est vna go dist. in qua pōit explicē esse baptismū. ⁊ hoc pbat p iūc. Jo. de san.
f ¶ Baptismi. Casus qdā pillā auctoritatez: miss qs fuerit renat⁹ ꝛc. dicebāt q⁹ sēp baptism⁹ aq̄ esset necessari⁹. quoꝝ opi. reprobat augu. exēplo latronis cui dicū est: hodie mecū eris in paradiso.
g ¶ Cyprian⁹. etiā testimoniū inducens. dicit ꝙ baptism⁹ defectū supplet passio: nē: vt in illo latrone vel fidē puerili vbi necessitas baptismū excludit. sīr adulto sola fides suffic. cū necessitas excludit aque baptismum.
h ¶ Sed etiaz fidē. j. eo. cathecuminū. ꝓra. sz hic de fide ifōmata charitate ibi de iformi. j. q. j. nō fanat. ꝛ. c. vide.
i ¶ Crucifix⁹. S. de pe. dist. j. importuna. S. sz dicitur ibi martyr: id est confitens. martyr em interpretat̄ testē. ad hoc. j. dist. ⁊ pur-

passio supplet defectū baptismi.

vij. ps Luce. xxiij. f.

gabit. sītamen passus est p christo.
k ¶ Credidit. S. de pe. dist. vij. nullus.
l ¶ Apostolus. in epistola ad romanos.
m ¶ Corde. i. ex fide que est in corde. i. mēte credidit quisqs q̄ est ei ad remissionē peccatorū. id est p fidem cordis iustificat aliquis: id est de impio fit pius.
n ¶ Necessitas. poterit ne qs seipsum in necessitate baptizare non. extra de baptis. ⁊ eius effe. de bapti. arg. j. e. sanctum ibi: nec aliter qs sē. Nichil em proderet ei. vt de penitēte qui sibi cētā nō pōt cōfite crimen seipsum reconciliare. Item aliquid alio liquore ab aqua nois. Nunquid si permutata sit aq̄ aliquo sit baptismus aqua permalet baptizatur ois nō. iiij. qō. iij. cap. per nostros dictus.
o ¶ Credere. S. ex. q. j. S. vt itaqꝫ.
p ¶ Respondere. j. eo. nichil est aliud.
q ¶ Credit. i. saluat sic p alterū. sz infans.
r ¶ Alienum. ꝙsi et alieno opere causaz sui peccati contrahit. S. c. ij. ꝛ iij.
s ¶ Fuit. scilz ade. nam omnes res per quascunqꝫ causas cōtrahitur ē. extra de regu. iur. omnis res. de pe. dist. j. quem penitet. circa pun. ver. sed q̄ per pec.
t ¶ Quia p pietatem. id est fidē et confessionē illius. B.
v ¶ Mysticis. id est significantibus miserias presentis vite quam ingrediunt. sunt enim in signū future miserie ⁊ laboris.

Baptizare seipm ne mo pōt.

Boniz. c. b.

a ¶ Complerī. cum facultas adest.
b ¶ Et illud. j. e. distinc. sicut in sacramentis. illud id est baptisma sine fide.
c ¶ Et illud. ad est fides sine baptismo.
d ¶ Ex uolūtate. secus si ex ignorātia. extra de presbi nō bap. c. ij.
e ¶ Cōtēnit. j. e. nō dubito.
f ¶ Si quicūq̄. ff. ō em. si pregnans. et. l. vacce. ibi ōt q⁹ si vēdidit tibi ancillam pregnātē. et part⁹ eius ea: nō teneor de euictione q̄ non intelligor eā vēdidisse. arg. ff. de euic. si aliena. i fi. p ultiano: tamē facit ff. de ven inspi. l. j. §. j. vbi dicit q⁹ part⁹ est para vi sterū. Arguꝫ contra ff. de per. sigu. partum.
g ¶ Qui nascitur. ibi in matre ē libera etiā ipe eō ceptionis ꝛ pars⁹ est liber. ff. ō statho. l. vi.
h ¶ Debere. S. retiū. qō. iij. si habes.
i ¶ Anctū est.
k ¶ Per seipsum. nō merito conferentis.

Baptism⁹ an posse dari p laicos.

l ¶ Auctoritas id est, puenies ex auctoritate dñi q̄ tradidit formam baptizādi apīis: ꝛ p eos alijs etiā laicis sed S. S. e. di cōstat. S. j. q. j. q̄ quidā. sed hec auctoritas ōr p missio vel licētia de pmissione ecclesie in articulo necessitatis posset baptizare iaici christiani: vt dicitur. S. e. cōstat. in baptismo infidelitatis tolerāta. S. c. roman⁹. in baptismo sacerdotis auctoritas. vel melius mysteriū. j. e. quō. sz f. ꝛ. b. non pbant istā nouitatē: imo laicū hereticū in

oibus rebus ostenditur aliud esse sacramētū baptismi: aliud cōuersionē cordis: sed salutez hois ex vtroqꝫ compleri⁹: nec si vnum eorum defuerit: ideo putare debemus consequens esse ꝛ vt altez desit: qz ꝛ illud⁹ sine isto pōt esse vt in infante ꝛ illud ᵉ sine illo potuit esse vt in latrone: complente deo siue in illo siue in isto: q⁹ nō volūtate defuisset: cū enim ex voluntate⁹ alterum horū defuerit reatu hominem inuoluit: et baptismus quidē potest inesse vbi cōfessio cordis defuerit. Conuersio autem cordis potest quidem inesse nō percepto baptismo sed contēpto non potest nec vllo modo dicenda est conuersio cordis ad dominum cum dei sacramentum contēnitur ᵉ.

¶ Idem contra Julianum.

¶ Non baptizatur in homine quicquid in eo est.

Si quicquid ᵉ est in hoīe quando baptizatur et sanctificaī: baptizari ꝛ sanctificari cū homine credendum est: dicturus es et ipsa in illo baptizari ꝛ sanctificari quein intestinis et vesica per digestionez corporis digeruntur: dictur⁹ es baptizari ꝛ sanctificari hominē in matris vtero constitutū si ad hoc sacramentū accipiendū necessitas cogat grauidam: et ideo baptizari iam q̄ nasciꝫ ⁸ nō debere ʰ: postremo dicturus es baptizari febres ꝛ sānctificari qñ baptizantur egroti.

¶ Item ad fortunatum.

¶ Valet baptisma ꝛ si per iaicos ministretur.

Anctū est baptisma p seipm ⁱ qō datum est in necessitate a deo habere potestatē baptizādi: vt dicūt: nec ecclesia facere posset: quin ipsi etiā sine necessitate baptizarent ꝛ tñ peccarent. xxxij. di. §. verum.
i ¶ Et sacramenti. ad est baptismus.
m ¶ Aliquis. vt qui nec baptismum nec formam noūerat. naz primo erat ibi recurrendū ad xpianū: et ita non erat q̄ ita competenter posset dare sicut ille qui acceperat: et hoc est qō sequitur acceperat.
n ¶ Acceperat scilicet sacramentum baptismi.
o ¶ Denuo. ētā. j. e. bilin. sine penitētia. S. sed forsan penitens iste pro aliquo graui peccato commūnis baptismo penitebat q̄ suscepto iterū in idem peccatū relapsus est vnde postea publice merut̄ supponi pnie. xxvj. q. vj. c. ij.
p ¶ Recōciliaret. S. de pe. dist. j. quem penitet. S. dist. xxj. inferior. cōtra. sz q̄ ad hoc superiora erat iste post baptismum qui iste nō indigebat reconciliatione: ille sic. Assignaī et aliud S. xxiij. qōe. j. §. sed istud. nā ibi ōr q⁹ a laico non ōr reconciliatione accipere: sed dic q⁹ istud succūbit ʒ.
q ¶ Qui nō pūt. id est qui nō credit animū eorū fuisse ita pium.
r ¶ Quisqs. nō potest quisqs dicere relinquendū illum esse ꝛ nō baptizandū q̄ mox te imminente petit baptizari.
s ¶ A penitēte quisqs nō credit cōiungi quem. i. aliquē baptizandum esse oportet vt credat ꝛē.
t ¶ Non credat. aīq̄ fama

ʒ Fundit diuersis hystoriis nocentia. euasisse ita nō legit. ⁊ ita. ff. de pe. dist. j. Sortē de san.

Fama nō probat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

non inducit ꝓbationē nec partē ꝓbationis nec exēplū sed lege .C.C. de sen. z inter. om. iud. l. nemo. arg. qđ ds asserit: quod scriptū ꝑbare debet. xxiij. q. ij. legatur.

a Athecuminū. C In bonis patet hoc esse intelligendū de adulto: nā parvulus bona opa habere nō potest.

b Unā. j. ea. nō dubito. cōtra. sed hoc de eo qui baptizari nō quit: vel est in peccato aliquo ille si adultus est.

Hæ de ꝑbus.

C Hoc est viij. pars oīs. sm Jo. de san.

c C Sed cuius. ij. q. j. si quis p ignorātiā etra.

d C Quolibet mo: et eu barbarissimus z soloecismus i. vetulerit.

e C Impositio mēn. reconciliatio sic fiet: impone et dicet: accipe spīm sanctū fi cut i actib⁹ apl̄oꝝ factū esse legit baptizati; a iohāne: cū ipi dicerēt apl̄is: neq; si spīr⁹ sc̄tūs sit audiuimus. manⁿ eis apl̄i imponebāt dicentes: accipite spīritū sanctū. sz si non fuerant chrismati chrismabantur.

Recōciliatio sine manus impositio ꝙlis fit.

Aliud est.

vij. pars

C Hoc ē. ix. pars dist. in qua ꝓbat p tria. c. q. malicia baptizātis non nocet baptizato. Jo. de. f.

f C Aliud est.

Casus. Intendit ꝓbare Aug. q. q baptizat i forma ecc̄le siue bonus siue malus q baptismus conferꝝ qđ ex eo ꝓbat q; baptizati a iuda nō sunt rebaptizati: pretera q; potestatē baptismi apud se retinuit christus nō tribuit in alium p̄r quā potestatem vnitas cōstat ecclesie nam vna est columba ei.

g C Per ministerium. quod facit sacerdos.

h C Per potestatem. qđ facit christus.

Baptismꝰ vtiq; ante passionem fuisse institutū; q; nō est ratio quare baptizatꝰ a iuda nō sunt rebaptizati sicut a iohāne baptizatꝰ: nisi quia iohannes nō baptizabat in forma quā dederat iesus discipulis: qđ faciebat iudas. Unde colligitur necessario q baptismus ante passionē fuit

C Quis recte vivat catheçumenus sine baptismo non potest saluari.

Athecuminū ꝙnis in bonis[b] defunctu vitā habere nō credimus: excepto duraꝝ nisi martyrij ꝓpleat sacramentum: baptizaturus confitet fidē suā corā sacerdote: z iterrogat⁹ resp̄ndet: hoc idez martyr corā persecutore fecit: q z cōfitet fidē z interrogatus rndet. z ille post cfessionē aspergitur aqua. hic vero aspergitur sanguine: vel contingitur igne: ille manus impositione pōtificis accepit spiritum sanctū: hic habitaculū spiritus sancti efficit: dum nō est ipse qui loquitur: sed spiritus sanctus qui in illo loquit: ille cōmunicat eucharistie in cōmemoratione mortis dñi: hic ipse cōmouit xp̄m: ille confitet se mūdi actibus renūciare: hic ipsis renūciat z vite: illi pcā remittunt: isti exiguntur. Ite Leo papa.

C Non retereꝫ baptisma cuius formaz constat integre esse collatam

Hæ de quib⁹ scripsisti: q̄ se baptizatos sciunt: iz cuius fide fuerint q̄ eos baptizauerūt se nescire ꝓfitent: quolibet modo formam baptismatis acceperunt: rebaptizandi non sunt: sed per impositionē manus virtute spīritussancti quaz ab hereticis accipere nō potuerūt: catholicis copulandi sunt.

Item Augu. sup Johannē.

C Et p bonos z p malos ministros eque baptizat xp̄s.

Aliud est baptizare p ministerū. Aliud baptizare p potestatē. Item. Ergo baptizabant discipuli et: et ibi adhuc erat iudas inter discipulos ei. Si ꝝs autē baptizauit iudas nō sunt iterum baptizati: et quos baptizauit Johānes sunt iterū baptizati: plane iterū: sed nō iterato baptismo: quos enim baptizauit iohannes baptizauit iohānes tm̄: quos baptizauit iudas xp̄s baptizauit. Item. p hāc eīm potestatem quā xp̄s solus tenuit sibi et in nemīnē ministroz transfudit ꝙnis per ministros baptizare dignatus sit: p hanc inquā stat vnitas ecclesie que significatur in columba: de qua dictuz est. Una est colūba mea: vna est mīs sue electa. Si eīm (vt iam dixi) fratres mei trāsferret a dño potestas ad ministros tot baptismata essent quot ministri essent: et iam vnitas baptismi nō staret. Attendite, fratres anteꝙ veniret dñs noster iesus christus ad iudicium: separabit a dextris suis oues: hedos autē a sinistris. Oues dicit bonos: hedos malos. Bonos ergo baptizatos: malos baptizatos: sed oues intus: hedos foris. Intus ergo habet columba: foris habet columba. Intus habet columba fecunditatem: foris habet columba fecunditatem. Intus habet columba sacramentum: foris habet columba sacramentum. Intus habet columba vitam eternam: foris habet columba vitam eternam. Quid dicam? Intus habet columba spīm sanctum: foris habet columba spīm sanctum. Sed quare hoc habet foris? Ut habeat intus. Quare hoc habet intus? Ut habeat foris.

Universidad de Deusto Biblioteca

Sacrz ōdīz sp̄z sunz effectū

semp̄ suum effectum habet omne sacrm̄ nisi suscipientis malicia impediatur. vt.j.q.j.oia.z.xv.q.vi.c vi. sed forte dicit̄ p̄ sanctos dimittere peccā. qui que predestinata sūt ētūr p̄cib⁹ obtinent̄. vt.xxiij.q. iij. obtineri. vel qz ipse p̄dicātib⁹ aliq̄ cōpungūtur et sic eis peccata etiam dimittunt̄ z dicit̄ hoc de bonis antonomatice: vel p̄ fetos bonos. id est per id qđ boni vt sancti sunt. s. p charitatem z ceteras virtutes: vel solus xp̄s dat remissionē p̄ctōz p̄ auctoritatē. bonis dat p̄ ministrātis merituz: malis per ministerium.

Joh. xx.f.

Pctā p quoz remittūt.

a ¶ Sanctos suos. i. mediantib⁹ bonis p̄cib⁹ suis.

b ¶ Culpaz. et ille qui est reuersus ad fidem.

c ¶ Sine quo. de pe. di. ij. fugerat sanctus. z. s. di. vij. nullus expectet. s. e. di. solet quer̄i.

d ¶ Manus. j.q.i.q⁹ quidam contra.

e ¶ Sanctificationez. i. remissionem p̄ctōz. sicut duobus modis dr̄ manducare. s. dis. ij. qđ est christum.

f ¶ Atqz illud. id est p̄ceptio sacramenti.

Joh. xx.f.

g ¶ Hoc autē. id est vite sanctificatio.

h ¶ Ab effectu ipsius sacramēti

Walt dicunt palee.

i ¶ Palee multitudinem. i. ad multitudinē malorū q̄ dr̄ palee: qz vacui vel qz leuiter cadunt̄ tpe

suos[a]. et ideo remissionē peccatorū vel p̄ seipm̄ facit: vel p̄ illius colūbe mēbra quib⁹ aut

Sicut dimiseritis p̄cā dimittentur: z si cui retinueritis retenta erunt. Man⁹ aūt impositio si non adhiberet ab here

si venienti q̄dq̄ extra oēm cul pā[b] esse iudicaret: ppter charitatis tamē copulationē que est maximū donuz spūssancti sine quo[c] non valēt ad salutē quecunqz alia facta fuerit in homine: man⁹[d] hereticis correctis imponūt. Indunt aūt homines ipsum christum aliquādo vsqz ad sacramēti perceptionem: aliquādo vsqz ad vite sanctificationem[e] atqz illud[f] premium et malis et bonis potest esse commune. hoc autem[g] ppium est bonorū z piorum. non ob aliud visum est quibusdaz etiam egregijs viris antistitib⁹ christi: inter quos precipue beat⁹ Cyprianus eminebat non esse posse apud hereticos vel scismaticos baptismum christi: nisi q̄ nō distinguebāt sacramentū ab effectu[h] vel vsu sacramēti. z q̄ eius sacramēti effectum/ atqz vsum in liberatione a peccatis et cordis rectitudie apō hereticos non inueniebāt ipsum sacrm̄ quoqz illic esse non putabant: sed cōuertentibus oculos ad interiora palee multitudinem[i]: cum etiam hi qui in ipsa veritate peruersi sunt et perdite viuunt appareant: et remissionē peccatorum nec dare[k] posse nec habere. q̄ non malignis sed bonis filijs dictum est. Si cui dimiseritis p̄cā: dimittūtur eis: et reliqua. habere tamē et dare z accipere baptismi sacramentum satis ecclie catholice pastorib⁹ eluxit: z ouem[l] que foris errabat: et dominicū characterem foris accipiebat venientem ad christiane vnitatis salutem ab errore corrigi characterem eñ dñicum in ea cognosci potius q̄z improbari: quādoquidē ipsum characterem multi lupi z lupis infigunt qui videntur esse intus verūtamen ad illā ouem que ex multis vna est: non ptinet cū malus tradit baptismū bono. i. vnitatis viculo. nā[m] pacis cōuersione mutato: inter bonū sacrm̄ qđ tradit̄ z bonū fidelē cui tradit̄ tradētis[m] malicia[n] non separata[o]: z cū illo veracit̄ ad dñm cōuerso p̄cā dimittunt̄[p] ab eis[q] quib⁹ ipse veraci cōfessione cōiungit̄ spiritussanctus ea dimittit. qui obus sctis dat⁹ est sibi charitate coherentibus: fiue[r] se non nerint corpaliter siue non nouerint. Sīr cū alicui⁹ tenent̄ p̄cā: ab eis tenētur a qb⁹ ille cordis prauitate distinguit̄ siue notis corpalit̄ siue ignotis oēs mali spūaliter a bonis se iuncti sunt. si aūt etiā corpalit̄ aperta dissensione separētur peiores fiūt. sz nichil interest ad baptismi sanctitatez: q̄to quisqz peior id habeat et q̄to peiori tradat. pōt tñ tradere sepat⁹[s]: sicut pōt hr̄e sepatus sed q̄ perniciosum est hr̄e: tā pniciosuz est tradere. Ille autem cui tradidit pōt salubrit̄ accipe si ipse nō sepatus acceperit vrgente[t] mortis necessitate. Cur heretici foris baptizare nō possunt: an q̄ peiores sunt coipso q̄ foris sunt: sed nichil interest ad integritatem baptismi[u] q̄to peior id tradat neqz eñ interest tñ inter malū z peiorē q̄ntum inter bonuz z malū: z tñ cum baptizat malus non aliud dat q̄ ille q̄ malus minus est: an forte nō ad bois meritū: sed ad ipsius baptismi sacrm̄ pertinet: vt foris dari non possit: si hoc ita esset: nec haberi foris posset z totiēs baptizari necesse esset quotiēs dīsqz recedēs ab ecclia: rursus ad ecclesiam remeasset: z his q̄ ficto corde baptizantur: aut peccata nullatenus dimittūtur. Qz spiritus discipline effugiet fictuz: aut in ipso tēporis puncto p̄ vim sacramenti dimissa iterū p̄ fictionē repleanē. vt illud verū sit. Quotāt in xp̄o baptizati estis: xp̄m induistis. Et illud. Spūs effugiet fictū discipline. i. vt induat eū xp̄m sanctitas baptismi et eruat eū xp̄m pernicies fictionis. Hā redire[v] dimissa p̄cā vbi fraterna charitas non est apertissime dño in euangelio docet in illo seruo: a quo dñs dimissum debitū petiuit eo q̄ ille cōserno suo debitū nollet dimittere. Sic nō impedit[x] baptismi gratia: quominus oia p̄cā dimittātur etiā si fraternū odiū in eius (cui p̄cā dimittūtur) animo p̄seuerat: soluitur eñ hesternus dies[y] z quicquid superest soluitur etiam ipsa hora[z] momēto q̄z ante baptismū et in ipso baptismo: deinceps autē continuo reus esse incipit non solum cōsequentium sed etiam preteritoū dierum horarum momentoz redeuntibus[a] omnibus que dimissa sunt. Idem.

tentationis: vel quis artari sunt igne inextinguibili gratis repositis in area celesti

k ¶ Nec dare. De merito vite. nam per ministeriū dat. s. j.q. j. remissionem.

l ¶ Quem. s. ecclesiam.

m ¶ Tradentis. baptismum.

n ¶ Malicia. baptismum.

o ¶ Non separat. nō sepat malus a se remouendo. s. malicia sua.

p ¶ Et cum illi. s. bono fideli.

q ¶ Dimittuntur. j.qō.j. vt euidenter. contra ecclesiam sctōz hic dr̄ remittere p̄cā cōuersis: qz eius orationib⁹ eis illa relaxantur. vt qñ p̄ charitatis vnitatem q̄ solum i ecclesia habet̄. fit remissio p̄ctōz. vt. j. e. dis. ecclie charitas.

r ¶ Ab eis. i. ecclesia que dr̄ dimittere peccata.

s ¶ Sine consilio. dicit lex. C. de p̄escrip. x. vel xx. an. l. vlt. ff. qđ eñ. pdest in ipsa pūncta esse possessionē cum tus vendicationis sit in corporale est.

t ¶ Sepatus. j.q.i. vt cuidēter.

u ¶ Urgente. xj.q.iij. qō p̄cedēs. argu. s. xxiij. qō. iiij. ecce. et. c. recedite.

Sap. j.q. Gal. iij. d. Sap. j.a. Mat. xviij. c

g ¶ Baptismi. s. e. dis. ij. inter bonos. ñ. j.q.j. si fuerit.

Remissio peccatoū q̄q.

Obligat et soluit eos nicto.

Sap. j.q. Gal. iij. d. Sap. j.a. Mat. xviij. c

Lpe.

Johā. xx.f.

a ¶ Nam redire. s. xxiij.q.iij. si illic. z. s. de pe. dist. iij. c.j.ij.iij.iiij.v.et.vj.

b ¶ Non impeditur. sed non dicit hoc ita sentiendo: sed eorum opiniones referendo.

c ¶ Hesternus dies. i. pctā hesterna die cōmissa.

d ¶ Ipsa hora.

e ¶ Hec. s. pars distinct. in qua. p̄batur per xj. cap. q̄ non valet baptismus aq̄ cum datur ficto: nisi fictio vel incredulitas recedat a corde percipientis. Joz j. de fan.

f ¶ Tunc valere. hec est vera sententia.

g ¶ Incipit. qñ incipit esse in eo efficacia in eo habere: et ibi ratihabitio retrahitur: z est argu. p̄tra. ff. ō his qui no. infa. furiosi. s. d iussu.

h ¶ Ad salutē. id est res per baptismum significata tunc incipit habere remissionem peccatorum et non ppter baptismuz: sed propter cordis contritionē. i. p charitatē vel humilitatē mētis quā habet dum habet cordis contritionem.

i ¶ Baptismus. Scilicet interior scilicet peccatoū ablutio.

k ¶ Fictio. z. e. dist. ostenditur. z. c. nullus.

l ¶ Qui in nobis. ¶ In multis. id est in omnibus sacramentis: sed nō in charitate sine qua nichil sunt omnia. s. e. quomodo. z. c. solet.

m ¶ In symbolo. contradicit quod. j. sequitur. quia in catholica ecclesia non sunt nobiscum: sed dicq̄ ideo dicuntur esse in symbolo: q̄ sunt in maiori parte. nam si in toto symbolo essent ergo essent nobiscū in ecclesia: cuz hoc sit de symbolo credere in catholicā ecclesiam sicut z alibi dicit̄ qđ non teneat ecclie vnitatē. xxiij. q.j. ad nocand.

n ¶ In ceteris Arg cōtra. xxiij. qō. j. scisma. sed illud quo ad effectum.

o ¶ In corpore sunt viuentes. et ideo nō est desperādum de eis. de pe. di. vij. c.j.

p ¶ Foris. Videtur q̄ extra ecclesiā heretici cōficiant: et sic reprobatur quorūdam opinio qui dicunt extra vnitatez ecclesie corpus christi confici non posse. vt. j. q.j. dominus declarauit. z. c. non nocet.

q ¶ Sed rem. scilicet vnitatem ecclesie. Johan.

Hereti ci ēūter sunt in symbolo nobiscum.

p. lviij.

que extra ecclesiā offeruntur.

Non in vobis mutam⁹ in quib⁹ nobiscuz estis in multis eñ nobiscū estis. nā z de talib⁹ dictū est: q̄ in multis[b] erant mecū: sz ea corrigimus in qb⁹ nō estis: et ea vos hic accipe volum⁹ q̄ nō habetis: illic vbi estis: nobiscū eñ estis in baptismo: i symbolo[m] in ceteris[n] dñicis sacramētis in spū aūt vnitatis z in vinculo pacis: in ipsa denique catholica ecclesia nobiscū nō estis. Ish autē cū quib⁹ vel de qb⁹ agim⁹ nō sunt desperādi adhuc eñ in corpore sunt: sz nō querāt spūsctū nisi in corpore[o] xp̄s cuius habēt formā[p] sacramentū: sed rē[q] ipam nō tenent intus: cui⁹ est illud sacramentum: z ideo iudicium sibi manducant z bibunt.

I tē Brego. Mutrico epō et ceteris in hibernia epīs.

Quō recipiātur ab ecclia qui in nōie trinitatis apō hereticos baptizantur.

Ab antiq̄ patrū institutione didicimus[r] vt q̄ apud heresim in trinitat̄ nomine baptizāt cū ad sanctā ecclesiā redeūt: aut vnctiōe[s] chrismatis: aut impositione manus: aut sola pfessione[t] fidei ad sinū matris ecclie reuocent. vñ arrianos p̄ impositionem manus occidens: per vnctionē p̄o chrismat⁹ sanctū ad ingressum catholice ecclie oriens reformat: monoscelitas[u] vero et alios ex sola confessione recipit: quia sanctum

Error monoscelitarum.

s ¶ Fictio. z. e. dist. ostenditur. z. c. nullus.

t ¶ On in vobis. ¶ In multis. id est in omnibus sa

v ¶ Monoscelitas. Qui dicūt vnam tantum voluntatem esse in christo. scilicet humanitatis nō diuinitatis. vt. xxv. distin. habeo.

positis: sed si deficeret suppletur. j. qō. j. ecce. De errore istorum habes. xxv. dist. habeo.

pereti et diuersimode ab ecclesia recipitur.

a ¶ Fidei diuersitas suscipiendi hereticos nõ ideo est q̃ in ecclesiis orientalis sentiat pravitia: sed quia diuerso modo errabant diuerso modo recipiebantur. arriani qui erant in oriente non chrismabantur. ideo cum reuertentes chrismabat qui erãt in occidẽte chrismabant. et ideo vt ostenderet eos de vnitate ecclesie p manus impositionẽ eos recipiebat ecclesia orientalis. vnde est argumẽtũ q̃ diuerse erant arrianorũ secte. vt ff. ea. dist. nc. i. capi. ecclesiast. vbi dicitur q̃ ecclia ab eis consecrata reconsecrerur: ab arrianis datus baptism⁹ nõ iteretur. vt ff. q. j. arrianos. et argumẽ. j. de arrianis. Johan.

Ecclesia paradiso cõparata idicat nobis[b] posse quidem baptismũ et[c] hoies etiam foris accipere: sed salutem[c] beatitudinis extra eam neminem vel percipere vel tenere: non enim in mesopotamia vel egypto: quo illa flumina peuenerunt est felicitas vite que[d] in paradiso pmemoratur: sic ergo baptism⁹ ecclesie põt esse extra ecclesiã [e] mun⁹ autẽ beate vite non nisi intra ecclesiam inuenitur. I dẽ de vnico baptismo libro tertio.

¶ Baptismus et sacrilegiũ hereticoꝝ nõ sunt sacramenta.

Hunc autẽ non sicut heresis hereticorũ est: sic error[f] poꝛ est: sicut etiã sacrilegiũ dissentionis est eorũ: sic etiã baptisma qd̃ xpi est non debet dici ipsorũ. I dẽ lib. v.

¶ De eodem.

Tantũ[g] valeat baptism⁹ p hoiem p̃cepti buẽ q̃rũ p aplm dat⁹: ita nec illius sed xpi esse cognoscit[h]. Itẽ inuenimus dictũ ab apostolis: et gloriã meã: q̃uis vtiq; a dño et misterii meũ et prudẽtiã meã: et euangelii meũ: q̃uis vtiq; a dño ipartitũ at-

i ¶ Stia. q̃ in malis dat equalr in baptismo: sz er nõ equalr satisfacit nr̃e mundi vel augef. vt. j. e. nequaq̃. sed hic nõ loquit de illa gr̃a baptismi: q̃ datur sine pfa narũ perceptione dũ modo fictus nõ accedat.

k ¶ Doctior est. nam non omnes ꝛc. C. de ve. iu. enu. l. j. §. si quis.

Baptis⁹ fit i foie/et non in malis pfis ꝛc

Stis ostendimus.

l ¶ Vel accipiẽtis errorẽ. Dũ tñ in forma ecclesie hec faciat vt etiã si corrupte soãt nõ est rebaptizãdus. q̃ tñ aliter istitutũ fuit ne ad hoc psumptiones assuescãt. ff. e. dist. nõ illud. ff. dist. e. si non.

m ¶ De spũ sancto. Dũ tñ dicat baptizare. vt ff. e. solet q̃q; inter eos arriani errẽt circa plonas cõcedentes ꝛc. credẽtes filium nõ esse equales patri. vt xxiij. q. iij. c. quidam. ver. arriani. tamẽ arriani baptizant. j. e. de arrianis.

Sz vnitas ecclesie.

n ¶ Que late patet. sed ecclesie vnitas q̃ est in fide et charitate nõ ita late patet: sed hec ampliꝰ tñ sos bonos. ff. ea. dist. ij. q. passus. sed sm vnitatẽ sz̃ sacramentorũ etiã malos alios complectit. vt. ff. ea. q̃ nõ. §. induant. et extra hanc multi relinquuntur.

o ¶ Mixtas. ff. malos mixtos bonis sunt eis mali mixti iter bonos sunt palee inter grana: et dicit palee: q̃ cadit leuiter vento tẽtationis. ff pe di. v. c. j. et xxiij. q. viij. c i.

p ¶ Extremi. sc. et mali hoies de ecclesia sz boni nõ exeunt saltẽ finaliter et eternaliter. vt de pe. di. ij. §. hoc itaq̃. c. q̃libet. et c. nullus. Johan.

q ¶ Qui est. ¶ Creatura. pollata tamen dicit potest: q̃ruit in eis est. xlix. dist. c. vlti. Johan.

Sfadi tur ibi ptisme oib⁹ cõ liter.

pereti ch bapti zare pñt.

a Sue hereticꝰ. ¶ Baptizet. ff. j. q. j. hic. ea. dedit. §. xix. di. Fm. §. c. di. a q̃dã ff. j. q. j. si eo. p ignoratizam. cõtra. §. c. di. hi de quibus. cõtra. fol. ibi in forma hic non. et ꝛc. veratur quantum ad factum.

b ¶ Nobis. ꝛc. sũt nõ nobis vt in nob⁹ p. e. f. ꝛ. ff. de te baptizo: hoc iõ fit vt appellatiõe singularitatis ostendatur essentia vnitatis pfis et. ff. e. f. in personis trinitas designet.

Quos a paganis.

c ¶ Si ita. sed in forma ecclesie non fuerunt baptizati. Jo. de. f.

Sue puuli.

¶ Hec est xi. ps. di. iqua patur. p. xix. c. q̃ cathecisim⁹ debet precedere baptisma. Jo. de fan.

d ¶ Sine parentũ. de. precedenti solennitate baptismi subiungit ff̃s de exorcismis et cathecismo.

xi. ps.

e ¶ Abiciat. i. pjciat idẽ pjciẽdus designet. et sicnõ est. ff. e. nec quẽq̃. et si nõ psit ad vitã aliã: q̃ propter hoc nõ fuit minus indigni: quia mors adhuc in eis remanet. prodest tñ vt minime possit ei inimicus nocere. vt

Exorcisti ei esse. Joã. Za.

Je. de hinc. Sre. Que effectum hz exorcismus nunquid elicit spiritũ immũdũ: imo donec baptizet: est mẽbrum diaboli: q̃ nõ est medius. vt. xxiij. q. j. qm. Sed ejicit abiicit. i. significat a digẽdũ vel abiciẽdũ vel saltẽ cõpellit eum ne iam tãtũ noceat ff̃i nocere potuit prius. vt. ff. e. c. h.

Ante baptismum.

f ¶ Siloe. fõs est erinterpretatur missus est: q̃ christus in quo

Siloe fons.

baptizanur missus est. xxiij. dist. qui epõs. Johan.

g ¶ Nre. xx. ff. e. q. j. placuit.

h ¶ Dies in medium hebdomada cũ cauratur Stientes. ff. di. lxiij. principali.

i ¶ Exorcismi. i. adiuratione. exorcizare. i. adiurare

k ¶ Spũaliter sufficit q̃ sensum retineãt. ff. de legi. l. scire leges. j. q. j. marchion.

Symbolũ.

¶ Cõpetẽtibus. i. intellectus discretionis habẽtibus vel cupientib⁹. competentes dicuntur q̃ libo arbitrio vtẽtes pniam ab ecclesia acciptãt vt sint digni accedẽ ad cathecismum deinde ad baptismũ facim. vt. xxv dist. audite.

m ¶ Dn liceat ante duas ff̃s. q̃ ante duas et ante tres ꝛc. cũ alias duo cõmentur in trib⁹. ff. de ar. die. §. si ples.

n ¶ Abnẽgãdi nomẽ suum dent. In scripturis. hodie non tenet hoc: et q̃ dicit abstinẽtia cõfessiõ est: ꝛ tra non ẽ. ff. e. sine pnia.

o ¶ Et diu. infra xx. dies. ff. e. ante

p ¶ Examinatiõe q̃ fidelis nõ recipiet sine examinatione. j. e. iudex. ꝛ c. ne quod abit.

q ¶ Abrenũciationem. ff. di. j. eccl'asticarũ

r ¶ Se alienauerit. i. alienari inceperit. vt. ff. e. sine pniã.

Malis fons bonis mixti.

Baptizãdi nomẽ fuũ[n] dent et diu[o] sub abstinẽtia vini et carnium: ac manus impositionis crebra examinatione[p] baptismum percipiant.

Item Rabanus de institutione clericorum.

¶ Baptizãdi quare exorcizãtur et cruffl̃atur.

Quẽadmodũ se baptizãdus per confessionem vere fidei in alterius cõmendauerit dominio: et p abrenũciationẽ[q] prioris possessoꝛis se alienauerit[r] seruitio: exufflatur ab eo pote-

a SIcut nostis. C Qne decepit. et ideo fuit restitutus. nam deceptus cē. ff. ad velle. l. j.
b C Creatura. nec dyabolus in gtli est creatura: sz inḡtiū est vitiosus. xxiij. di. q ēps ordinādus est
c C Obsea signatur. id est post extrufflationem interemptionis.
d C Sue interemptionis. id est signaculum sanctē crucis per qđ est interemptus vt dixit dyabol⁹ de quodaz iudeo qui supra se fecerat signum crucis inueni vasa cum: sed bene ſ gnatum.
e C Alienum. id est alienandū sed ideo dicit alienuz: quia in. pri. cē. xxiij. qō. j. parat⁹.
f C Hinc. C Typicū. i. figuratiuū.
g C Careat. i. q̄ per salē signific atur.
h SAl celestz. C Offerre. misticē. cessat em̄ verꝰ observatio legis naturalis. extra de consti. translato.
Exorcizm̄ fiūt tribus diebus
i C Hinc. C We diana hebdomada tribus diebꝰ fiūt exorcizmi. secunda iterum tribꝰ: vt ita non restet in vigilia paschę nisi sola immersio: secunduz hoc exorcizmi variantur.
k C Arte. id est dolo. sic exponit xxij. qōe. v. quatuoꝛ.
PRostea tanguntur.
l C Typicam id est figuratiuā sapientie dei. per digitum dei intellige donū spiritussancti. Est caro nostra Inersuf tum: patris sacirca pientia spirum, materiā baCredit humanū ptismi. genus hoc medicamen sanum.
Diabolꝰ crucē timet.
stas seua vt per ptū sacerdotꝫ ministeriū: spūs sctō cedat fugiens malignus spūs. Item Aug. de sūm. li. j. C De cōsē.
SIcut nostis ffes kñi ꝑpuli exufflanť z exorcizantur: vt pellať ab eis diaboli ptās inimica que decepit hoiem vt possideret homies. nō ḡ creaturaᵇ in infantib⁹ exorcizatur aut exufflaťr: sed ille sub quo sūt q̄ sub pctō nascūť.
Item raba. de instī. cle.
C Quare signetur baptizandus in corde z fronte.
POstea signať baptizā dus signaculo scte crucis tā in corde qz in fronte: vt ab eo tpe apostata dyabol⁹ i vase suo ꝓstitio sue interēptionis⁹ cognoscens signaculū: iā sibi demcepa illic sciat esse alienū. Item in libro eōdē.
C Quare sup cū oꝛōes dicāt
CHinc iam dicūtur sup eum oꝛones vt fiat cathecumin⁹. tūc dať baptizando sal bñdictum in os vt p̄ sal typicū sapientie sale ꝑditus fetoꝛe careat⁸ iniquitatis: ne a vermib⁹ pctōrū vltra putre fiat: sed magis illesus feruef ad maioꝛē ḡram ꝓcipiendam
Item beda sup li. reg. C Quare sale imtiāt̄ cathecumini.
SAl celestis sapiēte quo initiāt̄ cathecumini: in cunctis operuz nostroꝝum sacrificijs iubemur offerre⁵.
Item raba. de instī. clericoꝝ.
C Quare et erū exorcizant⁹
DHinc itez exorcizāť vt dyabolus suā neqtiā cognoscens ustū super se dei iudicium timens recedat ab hoie: nec cōtēdat eū arte⁴ sua subuertere ne baptismuz cōsequať sz magz honoꝛē deo
creatoꝛi suo exhibens reddat opꝰ deo fctōi suo. Item tez gre. pa. i oñ. xxix. C Sacerdotes exorcizā do demonia repellūt
SAcerdotes cuz exorcizmi gratiā manū crēdtib⁹ iponūt z hitare malignos spūs i eoꝝ mētes cōtra dicūt quid aliud faciūt nisi q̄ demonia eijciunt: Item raba. de instī. clerico. C Quare de salina nares z aures tāguntꝫ.
POstea tāguntꝫ ei nares et aures de salina: t dē ei ꝓbū euāgelicū qđ tetus dixit qñ surduz et mutū sanauit tangens cū sputo linguā ei⁹ z mittēs digitos in auriculam ei⁹ dixit: effeta: qđ est adaptare. hoc em̄ sacm̄ hic agit vt p̄ salniā typicā¹ z sacerdotis tactū: sapiēt̄ia z ꝓtus diuina salutē eiusdē cathecumini opet vt apiank ei nares ad accipiēdum odoꝛē noticie dei: vt aperiant ei aures ad audiendum mādata dei: vt apiank ei sensus in intimo coꝛde ad respondendū. Item Amb. de sacris. C Quare nares non ora baptizandoꝝ eps tangit.
PRopter gloriā⁽ᵐ⁾ muneris⁽ⁿ⁾ zop is⁽ᵉ⁾ nō os⁽ᵖ⁾ tangit eps sz nares vt bonū odoꝛē accipiat pietatis eterne.
Item raba. de instī. clericoꝝ.
C Quare a sacdote inungūť
DEinde⁽ᵍ⁾ a sacerdote inunguntur vt sacrū baptisma cū fide accepta custodiat vngiť ille ill⁹ pect⁹ oleo sctificato cū inuocatiōe sctē trinitatis: vt mille relicte lateāt inimici ei⁹ eo relideāt: sz i fide sctē trinitatis mēs ei⁹ ꝓforteť. vngiť z inter scapulas de eodem oleo vt vndiq̄ munitatur z ad bona opa facienda p dei gra-
(m) Propter gloriam. id est gloriosum munus est charisticret gloriosum opus predicationis. D. Pronasq̄ cum specetur animalia cetera terrā. Os hominum sublime dedit: celiq̄ videre Iussit erectos ad sidera tollere vultus. Et nil turpitudinis ostendit insigni racies. C. de pe. ſ quite in metallis. Angu. contra ex tra de cri. fal. ad audientiam. gloriosius quippe z excellentiusuz in humano coꝛpore ihois os deprehenditur: per quod deus glorificatur et benedicitur et predicatur in signum ergo tanti muneris et operis dignitate non tangitur os cum saliua.
(n) Muneris. Jd est corporis dominī z sanguinis: quod est inestimabile excellentissimum.
(o) C Operis. Jd est predicationis. ante enim q̄ quis baptizetur nec ad corpus dominī sumendus: nec ad predicationis officium gerēdum est idoneus. vnde nec debet quis ante baptismum coꝛpus xpi sumere: nec predicationis officium gerere: nec debet et credi hoc vel illud vnde in euāgelio Johānis. Jesus non credebat se illis. scilicet infidelibus.
(p) C Nō os tangit. ad oſtēdēdū q̄ nō ꝓp⁹ credendū est homini ꝙ odoꝛ faime sue ꝓcesserit. de cā vnctionis habeť ex de sa. vn. cum venisset. Johan.
(q) Deinde. id est postq̄ est baptizatus. vnde iunctus. c. debuit esse princeps. Johan.
Ois ē signi ma creatura rum. ouidi⁹.
Facies hoīs nō ē de turpan da.
Baptis mo cō ꝛēo ne q̄ cō ꝓ pōit sum⁹ mcap̄ ducet.

a VEnit sacerdos. C Plo. Lolim i baptismo xpi.
b C Descendit. in specie columbe.
c C Sed per fidem. vt legitur de peni. dis. ij. querēdū et. c. penuaria animalia. Joan.
d SZ nō scrificat. hec est. xij. ps di. fm Joā. de fan.
Z non sanctificat. pone casum per illud ca. Ā. e. di. retulerūt. ſ dist. xxxviij. sedulo.
e C Contra. catholicā fidē. i. cōtra rectā verboꝝ formā in ecclesia catholica cōstitutā vel cū baptizo te in nōie trinitatis et diabolꝰ.
f C Affectꝰ. i bonitas hois superat vicium locutionis. q. d. non sed potius verbum xpi.
Baptiſmuꝰ viciat ꝓcez vitio.
g C Nā vtiq. probat q̄ vicium precū ꝓpter affectū bonū nō euacuat in baptismo sz ꝓbā xpi operatur virtutē. nam hereticus bonuz affectū nō habet z quāuis vicium precū afferat/ nō tñ minuꝰ baptismus sūa effectuz habeť: qz sanctā valent illa certa ꝓba euāgelij: vt quantūcunq̄ ꝓces alie vitiose sint / formas tñ a xpo institutas nō ꝑñt euacuare: imo potius ſstuz spectat ad baptiſmū oēs euacuantur ab illis euangelicis verbis: et hoc est. nā vtiq.
h C Si afferat. si. i. quāuis.
i C Cypianus. Cypriano em̄ z. lxxx. epīa visum est baptismū xpi non posse esse apud hereticos vel apud schismaticos. q̄ etiā baptisma hereticoꝝ lauachrū diaboli appellabant. Ā. e. di. quō. z di. xxxij. §. verum.
k C Regulā. nō em̄ deberēt ꝓba celestis dei restringi sub regulis donati. xxxviij. di. indignū. palea est. q. di. ſ virt⁹ verboꝝ excludit demoniū/ita z pctm̄ vicium.
l C Multi parentesis est. i. interpositio vsq: nec tñ.
m C Euacuaſ. Arg. q̄ vtilis non vitiaťſ ꝓmittis. Ā. di. xxxvij. turbat. xviij. q. iij. dd ā. C. de dona sanctim⁹. i. q. j. nōne sodomite. z. c. dūs declarauit. vt di. xxxvij. ā dd vert. arg. tñ 2. ff. de aqua ā. z esti. l. j. §. itē queritꝰ. di. xxij. quoꝛūdam. ā. di. ix. si ad sacras. iij. q. ix. pura.
n C Euacuaſ. ex hoc ca. colligit q̄ nō vitiatur forma
Utile ē doz ꝓ in utile cō ſiciari
quos baptizatos cum ille preces dicte fuissent sup aquam tubētur denuo baptizari: qđ tra: qz plerūq̄ precis vicium superat precantis affectus⁽ᵏ⁾ qz illa certa verba euangelica sine q̄bus non pōt baptismus consecrari: tantū valēt vt per illa sic euacuentur quecunq̄ in prece viciosa cōtra regulaz fidei dicūtur: quēadmodum demoniū xpi nomie excludiť naz vtiq⁸ hereticꝰ si afferatʰ precē viciosam: nec bonū habeat charitatis affectuz/ quo possit illa supari imperitia: et ideo similis est ei quicunq̄ in ipsa catholica eccl̄ia inuidus immūdꝰ: vel maliuolꝰ est: qualis arguit hic cyprianꝰ⁽ⁱ⁾. Afferat etiā (vt fieri soleť) aliquam precē ī q̄ loquaťr ꝓtra regulāᵏ fidei: (multi⁽ˡ⁾ q̄ppe irruunt in ꝓces: nō solū ab imperitis loquacib⁹ sed etiā ab hereticis cōpositas: et per ignorantie simplicitatem nō ea valentes discernere vtunť eis arbitrātes⁽ᵗ⁾ q̄ bone sunt) nec tamē in eis quod peruersum est euacuat illa que recta ibi sunt: sed ab eis potiꝰ euacuaťᵐ. Item tez Aug. ad neophitos. C Quid significēt misteria q̄ in fonte baptismatis celebrantur.
Baptiſmi forꝛa an vicietur a lica inpſtuz natur aur ſi ipſi⁹ ordo inuetur.
Ego baptizo te i nōie patris et filij z spūssci. si vero aliq̄d interpo. nat vt dicatur baptizo te. z de⁹ est in nōie pīs z filij et spūs sancti. cē. nō est baptisat⁹. ar. ff. de test. heredes palā. §. viti. vbi distinguiť. an interponatur actus extraneus z cires hoc est oē verbū extraneuz a forma q̄ nō cō cedo. q̄ em̄ dicit baptizo te in nōie patris z filij z spūs sancti z oīm sanctoꝝ. nō dicit baptizo te in nomine patris z filij z spūssancti. q̄ sm hoc duo diceret qđ est impossibile. z eade rōne deberes dicere cū dicit nō ego baptizo te in nomine patris z filij z spūssancti. q̄ esset baptisat⁹ q̄ verba baptisandi ꝓtulit qđ patet falsū esse. SZ pone q̄ mutat oꝛ dinē baptisandi an baptisabit. vt sic dicat. baptizo te i nōie filij z patris z spūssci⁽ᵘ⁾ videtur q̄ sic. extra de rescrip. causā. arg. C. de test. ꝓposteris. nec em̄
ſ Adde hic ptz q̄ nō loquiť de ignoraātis vel imperitia loquendi tanne: sed discernēdi iter bonū z malū. Arcl. hic.
scripture observandus est ordo. ff. de so. nec em̄. cōtra risum tñ dicit⁽ˣ⁾ argu. C. de sen. z interlo. l. prolatam. Ditco em̄ ordinem verboꝝ est forma. Si alit mota interponatur naturalis z compendiosa: vt de respirando vel tussiendo/vel exercando non obest. al⁹ contra. C. de testa. cum antiquitas. z de tēpore hoc z actu qui interponitur distingue per. l. ff. de duo. re. cōsti. duos reos. §. viti. z pe. z de verbo. obli. continuus. nam modicum interuallum non impedit qđ tñ magis intellectū ēt locutione cē. ff. de so. ratum. Et hoc etiam attendas circa formā eucharistie. pone em̄ q̄ dicit formam panis. demum post aliquātulum spacium formā vinī: nunquid trāssubstantiat ibi panis vel vinum? Rñ. vt premisi. tñ questio non procederet ſm eos qui dicunt esse duas formas vt notant. ē. di. ij. qz passus.
DDD

Universidad de Deusto
Biblioteca

Stipulatio ut exercedit i baptismo q̄ quasi obligatur puer nulli.

Cautio idonea q̄ est.

Pueri septennes nō p̄nt mentiri q̄ verū dicere. Mat. xviij. d.

Versus

Pueri.

Jo. ix.

Parum li fine charitate va dum in patria.

Baptis. nō est sacm̄ fidei.

Cyprianus semel tm̄ immergebat.

Watt. xxviij. d.

xv. ps Baptis. nō ap possit dari in nomie pi.

Baptizato te in noie gentiliū q̄. an valeat.

Baptis. nō forma apō grecos et latinos est eadē.

Tacēs non cōsentit.

Baptizādus debet immergi.

Obligat⁹ q̄ aliū liberari potest.

PRima igit̄ Cautione. hic ergo intercedit stipulatio: et obligantur pueri ex promissione patrinoz̄ m. licet nō intelligant quod spectale est in baptismo: illud autem est loco stipulationis credito in deum tenetur ergo obseruare fidē puer factus adultus. c̄ly. iij. de iudeis. et obligatur licet nil intelligāt. C. de fal. mo. l. j. imo si bene inspexerim⁹ potius liberatur a diabolo q̄ obligef. nā ignotās p̄ alium bñ liberāt. Item ex eo q̄ dicit certissima est. argu. q̄ simplex cautio idonea cautio dicitur. tamen lex dicit q̄ cum dicitur idonea cautio intelligēdum est pignus vel fideiussor. vt ff. de fideiuss. l. ij. §. adijci.

b Ergo. vocabulum semel positum pōt accipi proprie t improprie ar. di. xxviij. ptes byterum.

c Quasi i deū Credo deo credas q̄ deus: plus credo valere. Si credas in eu: q̄ q̄ vel eum.

PArvuli.

C Hec est. xiij. para dist. in qua probat p̄ sex ca. q̄ sol⁹ baptismus sufficit parvulis qui alīs nō possunt credere: nisi per sacramētum fidei. Jo.

d Loqui. aliter si possunt loqui. vnde Augu. in epistola ad Renatum episcopū septennis etatis pueri t mentiri t verum dicere/cōfiteri et negare iam possunt. et ideo cum baptizantur iam simbolum reddant t ipsi pro se ad interrogationem respondeant.

e Vel credere ex vi. extra. e. maiores. ver. q̄ plerisq̄. Arg. q̄ habet puer fidez: sed nescit.

PRima igit̄ sed̄a predicatione de hijs tm̄ locuti sum⁹ q̄ vobis primū ad fōtem sctm̄ ventretis iuxta catholice eccl̄e institutā traditionis. t q̄d significaret vinctio q̄ diuersis corpis nr̄i adhibita partib⁹ diuersū intellectū designat (prout dīs donare dignat⁹ est) interpretati sum⁹ eū ostenderim⁹ vos per oleū sanctificatiōis ad auditū plene fidei p̄paratos: t ad bonū xp̄i odorē vocatos: et ex toto corde ad abrenunciandū diabolo esse cōmonitos. nunc vero de interioribus iam mysterijs locuturi sumus: q̄ in ipso fonte celebrata sunt: emissa enim certissima cautione: q̄ vos abrenūciare oībus pompis diaboli: oībus op⁹ eius omni fornicationi dyabolice spopondistis. descendistis in fontē sacrū. fontē redēptiōis fontē sanctificatū virtute dei celesti. In hoc q̄ fonte anteqū vos toto corpore tingerem⁹ interrogauim⁹. credis in deū patrē oīpotentē: respōdistis credo. rursus interrogauim⁹ credis et in iesum xp̄m filium eius qui natus est de spiritu sctō ex Maria v̄gine: respondistis singuli: credo. Jtez interrogauimus. credis t in spiritū sanctū: respondistis simiter credo. Hoc aūt fecim⁹ iuxta dīi nr̄i iesu xp̄i saluatoris imp̄iū: q̄ cū ad patrē in celum ascenderet discipulis suis. i. aplis mādauit dicēs. Euntes docete oēs gentes baptizantes eos i no. p. z. f. z. s. Jtem Mō autē interrogauim⁹. credis t spē eternā vite. hic est. xiij. p̄s dist. 5m Jo. de fan. t ita etenim fideles vocantur: nō rem ipsam[a] mēte abnuendo: sed ipsius rei sacramentū percipiendo.

Idem in lib. de baptismo.

C Ulterius p̄fessio non valet ei qui p̄ se respondere potest.

QUām pro paruulis alij rñdet vt impleat erga eos celebratio sacramēti: valet vtiq̄ ad eox cōsecrationē q̄ ipsi p̄ se respōdere[b] nō pos sunt: at si p eo q̄ rñdere potest alius rñdeat: non tridē valet. Ex qua regula illud euangelij dictū est: q̄d oēs (cū legit) naturaliter monet. Etatē habet: ipse pro se loquatur.

Item Augu. in omelia. iij.

C Quare trina mersio in baptismate celebretur.

QUōd[b] vos credere p̄ missistis t tio capita vestra in sacro fonte, dimersim⁹ q̄ ordo baptismatis duplici[c] mysterij significatione celebratur: recte est tertio mersi estis q̄ accepistis baptismū in noie sctē trinitatis: recte t tio mersi estis q̄ accepistis baptismū in noie iesu xp̄i qui etiam die tertia resurrexit a mortuis: illa enim tertio repetita dimersio typum dūice exprimit sepulture: per quā xp̄o consepulti[d] estis in baptismo: t cū xp̄o surrexistis in fide: vt peccatis absoluti in scitate virtutū xp̄m viuatis imitando.

Item ex canonib⁹ aplōrū.

C De his qui semel nō tertio in baptismate mergantur.

SI quis p̄bf aut ep̄s nō trinā[e] mersionē vnius mysterij celebret: sed semel mergat in baptismate q̄d dari a q̄busdam iubet in morte[f] dīi deponatur. Nō em̄ dixit dīs nobis. In morte mea baptizate sed eūtes docete omnes gētes baptizātes in noie patris t filij t spūssancti.

Itē Grego. Leonardo epo.

C De eodem.

DE trina mersione baptismatis nil responderi verius pōt q̄ qd ipsi sensistis: q̄ in vna fide nil officit sancte ecclesie cōsuetudo[g] diuersa: nos autē qd tertio mergimus triduane sepulture sacramenta significam⁹: t dum tertio infans ab aquis educit resurrectio triduani tp̄is exp̄imit: qd si quis forte etiam p̄o summe trinitatis veneratiōe estimet fieri necq̄ hoc aliquid obsistit baptizandos semel in aq̄s mergere: q̄ dū tribus subsistētijs vna substantia est reprehēsibile esse nulla ten⁹ pōt i fantē in baptismate vel ter vt semel imergere: q̄n etiā in trib⁹[h] mersionib⁹ pl̄onaz trinitas/t i vna pōt diuinitat̄ singularitas designari.

Item Hiero. sup epistam ad phil. li. ij.

C De eodem.

Qdē modo[i] in p̄re t filio t spūsancto baptizatur: t ter[m] mergimur: vt trinitat̄ vnū appeat sacm̄. Jtē Licet ter baptizetur propter mysterium trinitatis: tñ vnū baptisma reputat. Itē Pelagius papa Gaudētio epo.

C De his qui in nomine christi semel tm̄ immergunt.

MUlti sunt[n] q̄ in noie solūmodo xp̄i vna etiam mersione se asserūt baptizari euangelicuz vero p̄ceptum ipso deo t dño saluatore nr̄o iesu christo dicente t tradētes nos admonet in noie trinitatis[o] trina etiā mersiōe sanctū

a Non rem ipsam. sicut virtutem.

b Um pro paruulo. C Respōdere. sic distinguit ler. ff. de admi tuto. l. ij. §. viti.

c Itidē. i. tñ t hoc quo ad p̄sumptionē. Arg. q̄ ta carumnias nō habet. p̄ sensu. Z. dist. lxxxvj. iuta. §. diaconū. §. dist. iij. §. si seruus. sed cōtra. §. q. q. vj. didum.

d Ostēdo de forma baptizandi t modo tractat̄ vsq̄ ad. c. venisti.

e Duplici. et ita: ter mergit: t q̄n̄ inuocatio trinitatis: t quia ipse tertia die resurrexit.

f Consequitur ptum ad vita.

g Trinā mersionē. i. e. ca. pti. §. sed aliud est semel imergi sub illa ꝟbox forma: baptizo te in noie dīi q̄ hic interdict. Aliud in noie trinitatis vnica mersione: q̄ tbi in ecclesia obtinet. Aliud q̄ habetur a deo. Alij dicunt q̄ habent eā in habitu. extra t bap. t ei⁹ effec. c. j. sed t q̄ alios dicuntur credere. j. e. in ecclesia.

h Habere. j. dist. ē hic. xv. q. j. §. vt itaq̄. Z. dist. ij. hoc est q̄d dicim⁹

i Et si nondū id est ignis.

k Sacramentū. baptismo et sacramētū fidei: q̄ in fide rēi consecrat t in fide ecclesie confert vel q̄ in noie trinitatis cōfertur quā offerētes t obligati tenēt credere t confiteri. vel q̄ signū est q̄ fidei habeat etiā si nō habeat aliū impedimēte.

l Fidelē. sūt qui dicūt ipsos fideles dici: q̄ fidē habūt habitu nō vsu. i. nō exercitio. t sic de aliis virtutibus. Alij sic illud intelligūt. fidem illa q̄ habūt habitu nō vsu. i. nō exercitio. j. e. paruuli. t sic de aliis.

m Eq̄ter. i. ter immergit in baptismo: t ita tres mersiōes sūt vnū sacramētū. sicut plures voces vnū nomē. arg. extra de re. iur. oio.

n Multi sunt. Nō prohibet baptizari in noie xp̄i: sed reprehendit illos q̄ docebant q̄ debent baptizari tantuz vna immersione t tñ sub vna forma verboz in nomine christi.

o Trinitat̄. Explicite. nunqd t greci habēt eādez formā? sic. q̄ idem est effectus voces autem nō eedē. vt dicit Aristo. vide grecus huc veniens baptizaret i lingua sua: et latinus in greca in lingua sua: quia apostoli varijs linguis loquebantur: et ita illud q̄ prebant t qui sequebātur clamabāt osanna: et tātum forma realis est attendenda t nō vocalis. j. e. retulerunt. Item pone q̄ aliquis diceret baptizo te in nomine genitoris et nati et sancti flaminis/ an baptizetur t videtur q̄ sic. quia non refert vtrum ex equipollentibus quis dixerit argu. ff. de verbo. oblig. que extrinsecus. et. l. si sub vna. et. ff. si certū pet. l. certū. q̄ō concedo. t sub nominib⁹ sinonymis dīi potest fieri baptisma: sed sic non baptizatur. in nomine paternitatis t filiationis q̄ē.

Universidad de Deusto Biblioteca

xvij. pars.

Jnſi omittit hoc pronomen ego et dicit baptizo te. zc. bñ baptizat: quia ſubintelligitur pronomē. arg. C. de fideico. Vbū volo. maxie qm̃ nec xp̃s appoſuit pronomen cū dixit. ite baptizate zc. nō eſt ſ. eē de bap. c. j. quia ibi etiaz verbū omiſit. Sic autē non baptizat mergo te in nole p̃ſtē. qz non eſt ſinonimū cum illo verbo baptizo nec p hanc vocē baptizo te in nole trīū perſonarū.

Jn ſynodo.

C Hec eſt xvij. pa diſtinctio nis in qua ꝓbat q forma baptizā di oz ſeruari: z q vnū de trinitate cōfeſſus nō eſt ſi ue negauerit/ nō eſt chriſtian⁹. Johan. de ſais.

Hꝫ vero hereticī.

a C Bonoſia = ni. d. xviij. qō. iij. q̃dam. ver. bonoſiani. hi dicebant chriſtum adoptiuum filiuz dei nō proprium.

b C Et iſti. alꝫ tñ expoſuit eoꝝ errorē. xviij. q. iij. quidam. ver. cathafrigis: qt auctores eoꝝ dixerunt ſpm̃ ſcm̃ in ſe deſcendiſſe nō in apoſtolos.

Propter vitandum.

c C Simplam. illudit conſuetudinē loci. vel ſimpliciter. id ē vniformē. Et ita eſt arguendū q omnes debemus baptizari in nomie patris z filij z ſpūſancti. ſ. e. grotie.

Seduxerunt nunciī.

a C Introduxerunt hoc inconſideratione ſacerdotes. Jtem Gregorius. Quirino epo in hybernia.

C Rebaptizenť q in nole trinitatis baptizati nō fuerint.

Hꝫ heretici q in trinitatis nomie nō baptizant: ſicut ſunt bonoſiani[a] et cataphruge: qꝝ illi xp̃m dominū nō credūt: z iſti[b] ſp̃m ſanctū puerſo ſenſu eſſe quēdam paruū holem mōtanū credūt q̃rū ſikes multi ſunt alij tales cū ad ſanctā eccleſiā veniunt baptizanť: quia baptiſma nō fuit: qđ in errore poſiti ſcē trinitatis noie mime ꝓceperūt.

Jtē ex concilio toletano. xiij.

C Senect in baptiſmate mergere licet.

Propter vitandū ſcīſma tis ſcādalū vel hereticī dogmat⁹ vſus: ſimplā[c] renea mus baptiſmatis merſionē.

Item zacha. pa. Boni. epo.

C De ſacerdote qui per ignorantiā linguę latine in inuocatione trinitatis deliquit.

Beſtulerunt nūcij tui q̃ fuit in eadē puncta ſacerdos q̃ latinā linguā penitus ignorabat: z dū baptizaret neſciēs loq latine/ infrūgens linguā dicere: baptizo te in nole patria z filia z ſpūa ſancta z p hoc tua reuerenda ſanctitas ꝓſideraūit eos rebaptizare: ſed ſanctiſſime frater ſi ille q̃ baptizauit non errorē introducēs[d] aut hereſim[e] ſz p ſola ignorantia romane locutionis infringendo linguā. (vt ſupra diximus) hoc baptizans diriſſet: nō poſſum[f] conſentire vt denuo baptizēt̃ur.

Jtē Amb. de ſacris tracta. j.

C Quare baptizati a ſacerdote vngantur.

Cenſti[g] ad fontē: igref ſus es. ꝓſidera quid videris[h]: qđ locut⁹ ſis diligēter repente[i] occurrit tibi leuita. occurrit tibi pb̃r. vnctus[k] es quaſi athleta dei vt ad baptiſmū cathecuminus accedas.

Item Rabanus in epiſtola ad epho. libro. ij.

C Quare baptizatus a pb̃ro vngatur in cerebro.

Oſtq̃[l] aſcendit baptizat⁹ de fonte ſtatim ſignat⁹ a pb̃ro in cerebro cū ſacro chriſmate ſeq̃nte ſikr oſone: vt xp̃i regni ꝑticipo fiat: z a xp̃o xp̃ianus[m] poſſit vocari.

Item Ambroſius de ſacramentis tractatu. ij.

C Quid ſup baptizatū a ſacerdote dicatur.

Verſiſti[n]: veniſti ad ſacerdotē: qđ tibi dixit: de⁹ (inquit tibi) pater omn̄ꝫ q̃ te regenerauit ex aqua z ſpiritu ſancto: cōceſſitq̃ peccatū tuoꝝ: vnxit ipſe te vngat in vitā eternā: vide vbi[o] inunctus es: in vitā eternā vngit.

a Accepiſti. C In capite. l. alia. de pe. di. iij. ille rer ſita alia hꝫ ſedē i capite. alꝫ nō bñ recordaret ſi

b C Hodie. ſ. in die penthecoſtes: qz lecta fuerat epiſtola de aduentu ſpiritus ſancti in apoſtolos.

c C Sacerdotis. i. epi. eo qz ſolus epūs facit hāc inuocationem. J. di. v. manus.

Cādor mundi cā ſigē

d Poſt baptiſmū. C Alius dicit cuiuſmodi veſtis tradit⁹ q albas⁹ quare.

e C Jnnocentiā cādor enī mundi cā deſignat. xxx. q. vlt. femine.

f C Ad miniſterium. deſignandū. p hoc em̃ deſignatur futura reſurrectio corpoꝝ glorioſa z animarum. vel etiā nūc a peccatis.

g C Ut itelligat iſtus ſacramentū eſt regni et ſacerdotij. Quibꝫ em̃ fidelis renatꝰ debet eſſe et ſacerdos: qt ſe z alios virtutib⁹ regere debet. ſacerdos qz coz contrita et humiliatum: qđ eſt vera oblatio. id eſt ſe debet offerre deo.

h C Diademate. d. xij. q. j. duo ſunt.

Ceepiſti. i Judiciū qualis veſtis eruta ſit ſcripta corda gerit eli. di. c. ſi.

Fidelis renatus dz eſſe rex z ſacerdos

Uerſi.

k Poſt. xxxj. d. c. j. v. neuiſſime. j. eo. preſbyteri. ca. nullatenus miniſtroꝝ.

l C Xpianus. ſ. vitā. q. j. olim.

m C Verſiſti id ē meruiſti. Uoi. id eſt ad quā.

n C Cathecuminos. p hoc intelligunť oſia illa ea. que dicunt q̃ infideles poſſunt eſſe vſq̃ ad miſſam cathecuminoꝝ in eccleſia. non cōtradicit. xxj. diſt. clericos. ut eſſe in ſi. qz illud de infidelib⁹ qui parati ſunt reprehendere. xviij. di. ut mādatis. z ita nō dico ea abzogata: ſm q̃ dam dicūt. Et eſt miſſam cathecumiocrum.

Jnfideles ꝓſit eccleſiā

Filij tu deoꝝ baptiſati ſūt a parētib⁹ ſeparādi

Adde ſubaudi pumſ tu deus q̃ xp̃ianū circūcidit z ꝓpetuo tē. vt ſequit. Arch.

Eph. iiij. b. Col. iij. b.

n C Catechumenos. p hoc intelligunť oſia illa ea. que dicunt q̃ infideles poſſunt eſſe vſq̃ ad miſſam cathecuminoꝝ in eccleſia. non cōtradicit. xxj. diſt. clericos. ut eſſe in ſi. qz illud de infidelib⁹ qui parati ſunt reprehendere. xviij. di. ut mādatis. z ita nō dico ea abzogata: ſm q̃ dam dicūt. Et eſt miſſam cathecumiocrum.

Jnfideles ꝓſit eccleſiā

Filij tu deoꝝ baptiſati ſūt a parētib⁹ ſeparādi

Adde ſubaudi pumſ tu deus q̃ xp̃ianū circūcidit z ꝓpetuo tē. vt ſequit. Arch.

Eph. iiij. b. Col. iij. b.

Jtem C Quare vnguentur ſuper caput baptizati penſ.

Accepiſti miſterium: hoc eſt vnguētū ſup caput quare ſup caput: qz ſapiētis ſenſus i capite[a] q̃ ſcēt ſpūale ſignaculū q̃ audiſti. Legi hodie[b] q̃ poſt fōtes ſuperſt q̃ pfecto fiat q̃ ad inuocationē ſacerdotis[c] ſpūſctūs infundit.

Item Raba. de inſti. cleri.

C Quare candida veſtis ꝓ baptiſmo tradit⁹ xp̃iane dignitatis reuocenť: vt quos ꝓpria volūtas non emendat: aladuerſio ſacerdotalis coerceat. Eos autē quos circuncidūt: ſi filij eorum ſint: a parentū cōſortio[n] ſeparenť. ſi ſerui: ꝓ iniuria corpis ſui libertati tradanť.

Item Raba. de inſti. cleri.

C Ante baptiſmū diabolo z eius opib⁹ renunciare debem⁹?

Rimuz interrogeť paganus ſi abrenunciat diabolo: oīb⁹ pōpis: z oībus dāpnatis eius operibus atq; fallacijs cunctis: vt reſpuat primū errorē: z ſic appropinquet ad veritatē: poſſitq; iuxta apoſtolum[e] deponere veterem hominē: z ſm puſtinā conuerſationē: qui coꝛrumpitur[p] ſecm̃ deſideria erroris adnegans impietatem z ſecularia deſideria. Item Augu. de penitētia. C Ho trāſit ſanctum. q. tam quez non pe

Omnis[q] iam ſue voluntatis arbiter[r] cōſtitut⁹ eſt: cū

Jndei quoz pſidia frequenť ad vomitū z redit: ſi ad leges catholicas redire voluerit. viij. meſes[m] inť cathecumenos[n] eccle limē introeāt z ſi pura[o] fide venire noſcunť

Jndei. De baptiſmo adi eramnationevel penitētia agitvſq; ad ea. non plures.

Adde hꝫ ē ad ꝓximaz conuerſationē laudaſti. Arg. qui

m C Octo menſes. hoc ca. corrigitur p illud qđ ſequit. j. e. ne qđ obſit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Veteris.qđ hodie n reddit vetustū.r ꝺ̄ literior pnia necessaria est
b ¶ Adulto:exteriorꝫ nō exigit.s.e. sine.
c ¶ Sunt hodie ¶ Puniam.i.penitudinem.
d ¶ De prioꝝ. mundꝫ est ꝓceptio vel sp̄alis de hac pnia agenda:sed cui hoc ꝑciperet nūqđ gētm̄ iubere posset:nō/ sed dūtaxat monere vsq; dist.Ḣ. necesse.
e ¶ Qđ ab. Lōga. octo mēsiū ē lōga ꝛ.e.dr c tudes.
f ¶ Hac die dñica. nō obstat qđ dictum est ꝛ. ca. ca. duo.q. vñ hodie bis i an in ano baptism̄ no celebratur. Baptism̄ solē nis celebratur.
Actu. ij.f.
g ¶ Sine pnia. Sine sanctificōe exteriori et institutione que solet exigi in penitentia. nō sine interiori in adultis vacuū est baptismi mysteriuꝫ ꝛ ita nō dicit de pe.di.j.tres.ꝛ.e. ois q.Ḣ. pri.c.cōtra. Sz istud generaliter:in alijs ꝛ iudeis: illud specialiter fiebat quōdā in iudeis nō ꝓpter satisfactionē pctī:sed ꝓpter reuerentiam baptismi qđ indelebiliter opationem circūcisionis et aliorū legaliū sacramentoꝝ non adeo appreciabilis tur.
Baptism̄ adultoꝝ an valeat satisfactione.
g ¶ Gratia ꝛ. de pe.di.vij nullus expectet.
h ¶ In baptismate. Hoc ideo dixit.quia ꝓpter fictionē et dissimulationē remanet in peccatis ꝑ confessionē. ꝛ ꝑ absolutionē. ꝛ ꝑ baptismū. nec ꝑ hāc tōta est vis sacramenti q̄ nec etiam ꝑfecta fides tollit originale peccatum: sed non est nisi in pfecta quibꝫ ꝑ dimittit.qđ nō est in penitentia.vt de pe.dist.vltī.ij.quis.

accedit ad sacramentuꝫ fidelitū: nisi euꝫ ꝑniteat veteris vite: nouā non pōt inchoare: ab hac pnia cū baptizant fideli puuli immunes sunt. nōdū enim vtī pōt libero arbitrio.
Idem ad salacrit.anum.

¶ Ante baptisma penitētiaꝫ agere debemus.

Sunt hoies ante baptisma pniam de prioribus peccatis:ita tñ vt etiā baptisentur: sicut scriptuꝫ est in actib̄ apl̄oꝝ loquente petro ad iudeos ac dicente. Agite pniam:ꝛ baptisetur vnusqsq vr̄m:in nōie dñi nr̄i Jesu xp̄i
Ite ex Gre.fausto in defensor.
¶ Laudē aginta dicerim: absurditatis iudeos baptisandos indicatur.

Qđ ab sit longa dilatio retro possit animos iudeoꝝ reuocare:cum fratre nostro epō loci illi loquere vt pnia ac abstinentia pl.dierum indicta aut die dñica aut si celeberrima festiuitas occurrerit:eos(oportētis dei mia ꝓtegente)baptizes.
Ite Amb.sup epl̄am ad ro.
¶ Penitentia non est necessaria baptizandis.

Sine pnia sunt dona/ et vocatio dei:quia gratia dei in baptismate nō requirit gemitū: nō requirit planctū. vel opus aliqđ:sed solam fidē:ꝛ oīa gratis condonat.
Item Iginus papa.
¶ Hereticos iterum cogentem ad baptismū / et confirmationē eosdem compater esse potest.

In catheciſmo ꝛ in baptismo ꝛ in cōfirmatione vn⁹ patrinu⁹ fieri potest si necessitas cogit: non est tñ consuetudo romana: sed per singuloꝝ singuli suscipiant.
Ite ex decreto Leonis pa.
¶ Nō plures sed vn⁹ puuli in baptismate suscipiat.

Quid plures ad suscipiendū de baptismo tantē accedāt q̄ vn⁹ siue vir siue mulier.in cōfirmatione q̄s idipm faciat. Ite ex ꝓcl.magocie.
¶ Aut non est baptizat⁹ nec confirmat⁹ aliū i chrismate vel baptismate tenere nō debet.

In baptismate / vel in chrismate non pōt aliū suscipe⁹ in filiolū ipse qui non est baptizatus⁹ vel cōfirmat⁹
Ite ex cōcilio antissiodor.
¶ Abbati vel monacho cōmatres non licet habere.

Quid ls abbati vel monacho de baptismo suscipere filios: nec cōmatres⁹ habere. Ite ex lib.capitoū.
¶ De eodem.

Monachi⁹ sibi compatres cōmatres ve non faciant:nec osculentur⁹ feminas. Item ex sermone sancti Augustī. post pascha dñi qui sic incipit. Hodiernus dies.
¶ Qui in baptismo parentes filios suscipiūt: pares apud deū fideiussores existunt.

Quos ante oia tā multeres q̄ viros q̄ filios in baptismate suscepitis moneo: vt vos cognoscat⁹ fideiussores⁹ apud deum extitisse pro illis quid iuris sit de patrinis ꝛ filijs spūalib⁹. Jo. de fan.
¶ In catheciſmo. ē materia ista dist.xxx.q.j. ꝓcūl
¶ Patrinꝰ. Ba. dicit in hoc tñ cōtrahi cōpaternitatem:sed hu. dicit in oibus eam cōtrahi q̄ baptismū precedunt.sed tñ cōparentas in catheciſmo contracta non est tanti momenti vt matrimonū dissoluat;cū vix etiam impediat. et de cognā.spi.Scto.
¶ Suscipiāt ꝛ ita latꝰ se extenderet charitas. xxxv.q.j. cū igit. Cōpatres ꝓhibent catheciſmum. pō
¶ Qui pces. ē.xxx.q. iij. q̄ autez vroꝛ cōtra. Solu.ab.
Q baptismate.
Suscipere Sed qđ ꝑ suscipi at dicunt qđ q̄ nō cōtrahit cōpaternitas. secus ꝑ baptizet.
¶ Baptizat⁹. Si aliter tñ fit cū baptizare possit nō impediat baptism⁹. ꝛ hoc ꝑ institutū ē ꝓpatrini debēt istruere filios suos in symbolo ꝛ aliis ꝙ.e.vos.hoc non facere pōt q̄ primo ꝑ eos instruct nō fuerunt.xl.vij.di.Ḣ.necesse. Patrini in filios instruāt debent

¶ De eodem.

Nec cōmatres.Ḣ.xvj.q. j.placuit cōi.
Monachi. xvj. qōe.j. doctos.xxx.dō.j. oēs.cōtra.sed ba ptizando pōt nō l.quando.
Nec osculet tur. forte tangat cōsuetudinē aut⁹ loci:vbi cōm patres osculabā tur cōmatres.
Os ante. Fideiussores.ꝛ hec est causa quare ꝛ confirmatum sunt q̄ in baptismo ꝛ in catheciſmo ꝛ confirmatione:quē non est xpianus non offerat puerū cum eo nobiscum non teneat articulos fidei quibꝫ pōt esse oses pro puero ꝛ qualiter docebit ꝑ hoc q̄ hic dicunt:sed nō videtur q̄ sint fideiussores ꝓ puero.q. ꝑ queraꝫ ab eo: erut ille pueros baptismo reꝑ quē nō pōt xpianus nō sunt

¶ Nec est. xix.go.dō.an quis ꝓbat

bonus:nō dicere ꝫ sic vel nō.J.e.q̄ris.ꝫ sunt quasi fideiussores.ff.ad muni.l.ij.Ḣ.vlti.ꝛ sufficit q̄ puer nō contradicat.ff.so.ma.l.ij.Ḣ.vl. Nā infans furioso cōparat xv.q.j.Ḣ.viti.ꝛ.c.illiuꝰ peq. ꝛ ita eo ipso tenent parenti q̄ nō ꝓdūt.J.e.q̄ris.ar o eum nō tenent fideiussores.ff. de fidē.omnia.

¶ An licet. Hec est xxx.q.j. distin.in q̄ ꝓbat p.xij.ca. q̄ nullꝰ debet reb aptizari: sed si nesciat verū sit baptizat⁹ an nō ꝺz baptizari:q.nō stet ligit. iterattuꝫ qđ nesciat facti.ē.e. dist.j.solēnitates. Joan.de fan.
¶ Non licet. de rebaptizatione non faciendā. ff.c.adu.ḡr.
Traslationem.f.mutatōes. nisi necessitate vtilitate. vij.q.j. mutationes i quā ecclia ꝙs intitularus ē.tñ ea perpetuo pieuerer. vt dist.xxx.sanctoum. Jo.
Ebaptizare hereticum.
Immanissimum.et capite punit.C. ne sanctum bapti. retractare.l.j.
Scelus est nisi maiꝰ pctīs est rebaptizare xpianū hominē vel catholicū ab hereticū.ff.arg. q̄ maius pctm̄ est occidere xpianum ꝙ paganū.ē.dist.L. de ijs clericis.et xviij.q.v.si nō ly. Sz pra videt q̄ paganū occidat ꝛ corpꝰ ꝛ animā occidit:videt occasionē dari peccādi aiam eiꝰ. ly ea occidit xpianū aliaꝫ eiꝰ nō occidit:qr forte bonꝰ est.similiter ꝛ in primo videt esse equale petrū ꝙ sit vnus in sacro ꝙ in illo sicut in illo. sed forte qr hereticus a deo recesserat: videtur q̄ magis esset rebaptizādus ꝛ ideo dicit minus peccatū esse in illo ꝙ in illo.
Xpianū occidere an liceat pro pauperū liberatione.
Arrianos. Nō rñdemus.ꝛ dicerunt inter se nō esse baptizatos in nōie trinitat.ꝛ ꝓhas ꝛ filij et spūsci.errat em̄ cum dicūt hue dānt hue accipiēnt

quos vtiq̄ estis de sacro fonte suscipere. Ideoꝝ semp eos admonete vt castitatē custodiant iusticiā diligant:charitatē teneāt: ante oīa symbolū ꝛ orationē dñicā ꝛ vos ipsi tenete ꝛ illis quos acceptiꝫ de sacro fonte ostendite.
Item ex cōci.hiler.
¶ Ad baptizādi officiū et ad vestimēta altaris laudāda: sacerdos ꝓpria debet ire vaia.

Omnis pbr q̄ fontē lapideum habere neglexerit: vas cōuentus solūmodo ad baptizandi officium habeat qđ extra ecclesiā nō deputetur:similiter ad corporale tamandū ꝛ ad palas altaris ꝓpria habeantur vasa: in quibus nichil aliud fiat.
Ite ex ꝓci.carthaginen.iiij.
¶ Hoc rebaptizationes: nec reordinationes fieri licet.

Non licꝫ fieri rebaptizatiōes: neq; reordinationes: vel trāslatiōes epoꝝ.
Item ex epla Augustini ad Maximū.
¶ De eodem.

Ebaptizare hereticuꝫ hoiem q̄ hec sancte trinitatis signa suscepit:q̄ xpiana tradidit disciplina: omino peccatū est:rebaptizare autē catholicū imanissimū scelꝰ est.
Ite ex cōci.arelaten.j.
¶ De arrianis quādo baptizandi:et quando non.

Si arrianis q̄ ꝓpria lege sua vtūtur: placuit si ad ecclesiā aliqui de hac heresi venerint: interrogēt eos

nostre fidei symbolū sacerdotes:ꝛ si puderint eos in pfe ꝛ filio ꝛ spūsctō esse baptizatos manus eis tñ imponāt:vt accipiant spūm sctm:q̄ si interrogati nō respōderint hāc veritatem baptizentur.
Ite Siego.viij. Bonifacio.
¶ Baptizent de quib⁹ ignoratur an sint baptizati.

Arrulos q̄ a parētib⁹ subtractꝰ fuit:q̄n baptizati sint an nō/ignorat: vt hos baptizare debeas q̄ ꝫz patrū traditiōes si nō fuerit qui rectificetur ratio posit.
Ite ex cōci.carthaginen.v.
¶ De eodem.

Placuit de infantibus quoties nō inueniunt certissimi testes q̄ eos baptizatos sine dubitatiōe esse testent: neq; ipsi sunt p eratē idonei de traditi; sibi sacramētis rēdere:absq; vllo scrupulo eos esse baptizādos:ne ista trepidatio eos faciat sacroꝝ purgatione priuari: hinc etiā legari mauroꝝ fratres charissimi cōsuluerūt qr multos tales a barbaris redemerūt. Similiter de ecclesijs quotiens sup earū ꝓsecratiōe hesitatur agendā est.i.vt sine ylla trepidatione consecrentur. Item Leo papa Leoni rauennati archiepo.
¶ De eodem.

Cum itaq; baptismi sui nichil recordet:q̄ regenerationis est cupidus nec aliter arrestari de eo possit qui sciat se cōsecratū:nec ille qui cōsecratus vidit.argu.dist.xxxvij. relatum.
Testimonio vnius creditur baptismo ꝛ in cōsecratione eccle. ꝛ sic.ꝰ in ordine.xcvij.distinc. afros. et que ibi ratio dicit.j.q.j. Ḣ.ecce cū honorio.et circa talia periculum verti xlij.distinc.quicunq;. Sed pone q̄ quis probat se ordinatuꝫ quo ad speciem: facti. ad hoc aliqs excipit contra eum dicendo eum nō fuisse baptizatū:nunquid quē ee credereturꝫ rūcte testimonio vnius q̄ ad baptismū ꝓcē.ij.b. q̄ vbi non fit alij ꝓiudiciū credit als nō. vñde non posset de baptismo suo ꝓhibere testimonium si sub ea cōditione ei relictum esset legatum si esset baptizatus: qr fieret ꝓiudicium heredi.
Testimonio vnius creditur baptismo ꝛ in ꝓsecratione eccle. ꝛ hanc gl. dicit Bar. in suo dicto in ꝙ. ba pt fuit. ee singulare. ad hoc q̄ vnius testi; ꝓbet baptizatū
Per eratē. Argumē. al quē posse rectificari ꝙ ipse qui in infantia

¶ Mauroꝝ.in aurī ilij erant qr fratres eos vocat vel dic q̄ est vocatiuꝰ casus illō fratres charissimi.
Cum itaq;. Nec ille.s.baptizetur subito ꝛ sine examinatione. vt.J.e.c. dicitur. Longe autem ꝛ ꝑ te debet inquiri qr periculosum est baptizatum rebaptizare. vnde sequitur scimus ꝛc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Testes debent credendū esse christiano & nō pagano vel iudeo testificanti. Et dicit in pupillari etate. arg. xxxvij. dist. relatum.

Presūptio ex signis colligitur.

a ¶ Qui testimonio. Arg. vnius testimonio esse credendū qnqz arg. ff. e. parumlos. & dic hoc casu tantum

SJ multa exārī in acta.

b ¶ Verūebām. Arg. ex vno aliud esse presumēdū. arg. ex signis presumptionem esse colligēdā. xxvij. q. j. vidua quidē. & ex. q. ij. c. j.

c ¶ Acceperint sacramētū: sz de quo hic dicit? nā si de sacramento baptismi nō pueniat mēoria: sz de sacrāmēto eucharistie sine de pane benedicto ad presumptionē suscepti baptismi inducitur per hoc q talia recepērūt. Et ita est argūm q vnum factum probatur p aliud. xvij. distinguent.

d ¶ Memoria. id est p auditum argu. ff. de aqua plu. arcend. l. j. §. deinde.

SJ ad mris corpus.

e hec c. xxij. po distinct. In qua queritur si baptizet gravida mater vtrum filius baptizetur in vētre: et dicitur per tria capi. q non Joan. de fan.

Mulier prægnans an baptizari possit.

e ¶ Si ad matris. Pone casum Jeo. si q mulier. quia forte dicebat iulianus q mulier pregnās non debet baptizari ppter iuris impossibilitatez: quia baptizaretur puer in vtero et ita postea esset edit? deberet baptizari propter illud: nisi quis renatus fuerit &c. videtur tamē q bene dicebat: q

crat? scim? quidē inexpiabile esse facinus: quotiēs iuxta hereticorū dogmata contra sanctorū patrū instituta cogitur aliquis lauachrum qō regenerandis semel tributum est: bis subire: aplica reclamāte fnia q̄ nobis vnā fidem in trinitate deitatē: vnā in fide cōfessionē: vnū in baptismate sacrm. Sed in hoc site nichil foumidat qm nō pōt in iterationis crimen venire: qō olim factū esse nesciāt: atqz iō ārtiens psona talis inciderit: solita primū examinatione discutite: & longo tpe: nisi forte supremus finis imineat) idagate vtrū nemo penitus sit q̄ testimonio suo iuuare possit ignorātiam nesciētis: & cū cōstiterit hūc q̄ baptismatis idiget sacro sola inaniter suspitiōe phiberi: accedat intrepid? ad p̄sequēdā gratiā cui? in se nullū scit esse vestigium necvereamur huic salutis ianuam aperire: quā nunqz ante docet ingressus.

SJ nulla extant indicia inter ppinquos & familiares: nulla inē clericos: aut vicinos quibus hi de quibus querit baptizati fuisse doceātur: agēdum est vt renascant? ne manifeste pereant in qbus qō nō ostendit gestum nulla ratio sunt vt iteratū videat: qui aūt possunt meminisse q̄ ad ecclesiā veniebant b cū parentib? possunt recordari an qō eorū parentibus dabatur acceperint c: sed si hoc etiā ab ipsa memoria d alienū est/ conferēdum eis videt: qō collatū esse nescit: quia nō temeritas interuenit presumptiōis vbi est diligentia pietatis.

Item Augustin cōtra iulianū.

¶ Non baptizatur cū matre quecquid in eius corpore est.

SJ ad matris corp? id qđ in ea cōcipit pertinet: ita vt ei? pars deputet: nō baptizaret infans cuius mater baptizata est aliquo mortis vigente periculo cū eū gestaret in vtero. Nunc vero e cum etiā ipse baptizetur: nō vtiqz bis baptizatus habetur: non vtiqz ad maternum corpus cū esset in vtero pertinebat.

Item Jsido. sententiarū. lib. j.

¶ Lauare non baptizat cum matre qui in eius vtero est.

QUi in maternis fūt vteris ideo cum matre baptizari nō possunt f: qui natus adhuc p̄m adam non est/ p̄m xp̄m regenerari nō potest neqz ēm dict in eū regeneratio pōt quē generatio nō precessit: qui scelerate g viuunt in ecclesia: & cōlare nō desinit putantes se tali h cōione mundari: discant nichil ad emundationem p̄ficere sibi.

Item ex cōcilio War. pape.

¶ De eodem.

SJ qua mulier p̄gnans desiderauerit gratiam baptismi percipere qn voluerit i habeat potestatē: naz nichil ptcipat in hoc mater infanti qui nascitur propterea q̄ vniculiqz ppria voluntas in confessione monstratur.

Item ex p̄phali theodori.

¶ De his qui ignoranter bis baptizantur.

QUi bis ignoranter baptizati sunt nō indigēt p eo penitere: nisi q̄ scōm canones: ordiari k nō possunt ni si aliqua magna necessitas cogat, ¶ Qui aūt nō ignari iterū baptizati sunt: qz quasi iterū

si mater manumittitur & partus. instit. de ingenuis. §. j. & quis partus pars est vlcerum. ff. de ven. inspicien. l. j. Sed ad primā dic q̄ baptisma est persona le beneficium. vt. j. ca. j. quia nec ad personam egredit̄ nec cum matre in manum transmittitur. Ideo dicitur partus pars viscerum. dic. vt ē. e. ij. quic quid. & q̄ autē non baptizetur puer in vētre sat? olim dicit ratione. j. eo. qui in maternis. quia cū natus nō sit regenerari nō potest.

xxij. pars.

f ¶ Nūc vero. non dicit Julianum ad mētā redarguēdū. Augustinus: qz forte hoc cōcederet prima facie Justianus: sz ad metam iopinabilis: quia forte Julianus hic erat contra cōmunē opinionem hoc modo cōcludit. ē. e. ostenditur.

Qui in maternis.

g ¶ Non possunt. ff. xxxij. q. ij. moyses. & arg. ē & pro. ff. de inspic. rup. et irri. testa. nam etsi.

h ¶ Qui scelerate. ē. e. dist. ij. qui scelerate.

i ¶ Se tali. ē. e. dist. ij. quotidie. Joan.

Si qua mulier pgnās.

k ¶ Quando voluerit. ē. dist. v. baptizari. et. c. cum enim. Bto. lib. iij. gravidaz baptismi.

Ui bis.

l ¶ Hec est xxiij. pars distin. in qua queritur quid iuris sit de rebaptizatis. Et est sciendū q̄ sic ter rebaptizatus est in perpetuuz irregularis: si autem ignoāter dispēsetur cū eo ex causa. Jo. 6 fan.

xxiij. pars

l ¶ Ordinari. Sed nūquid est hoc ita verū ab

Promoueri nō pōt rebaptizari & ignoāter.

Prohibe q̄ ignoāter rebaptizari nō possunt promoueri ita ergo erit in potestate cuiuslibet michi ordines auferre: qt pōt me dolumente rebaptizare: qt ergo dabā hoc videt dicit Ba. q̄ hoc intelligit de ignorantia iuris que nō excusat. et exponit illam litteram que dicit nō indigent p eo penitere sup. antan. ctum Augustinus als. hoc dicit hoc dictum fuisse in odium rebaptizantiū olim sed hodie bū possunt promoueri: quia ignorantia facti omnino excusat eos. Vel intelligit ita dure prout littera sonat & est preiudicium sine culpa ista argu. j. q. v. c. j. Sed cōtra. j. q. iij. placuit.

a ¶ Si pro vitio. puta p hereti. sicut donatiste baptizatos rebaptizant. vt. xxiij. q. iij. qđ hereticis.

b ¶ Similiter. sezvt mūdatos p ipm lauachrū efficerētur. sine vt mūditiā sint corde.

c ¶ Si pro mūditia corpis. forte nō erant sanct. & de apostata. c. ij.

d ¶ Os quod.

¶ Casus. In prima parte agit de pena epi p̄sbyteri vel diaconi rebaptizati. In secūda de pena aliorū clericorū vel monachorū vel monialiū. In tertia de pena eorum qui nō sunt adulti.

Coactio ē duplex scz absoluta & additionalis.

e ¶ Seu coactos. non absolute. scz per abstractionē vel attractionē: tunc ēm non erat coactio imputanda. vt. j. q. j. cōstat. & dis. j. pbros: sed hoc aliqua cōditione ppōsita: vtputa si nō patiaris rebaptizari statim occideris. Tales hmōi. Magis ēm eligenda est mors & consentire rebaptizari. vt xxij. q. v. si quis coactus. xxxū. q. v. ita ne.

f ¶ Jacturam. i. iniuriā patiendo se rebaptizari.

g ¶ Cathecuminorum. ē. ea. distin. j. episcopus nullum. contrā. sed ibi solutum est.

h ¶ Timore. martie & tāc minor pena iflig. met? ēm olim nō excusat: sz attenuat pctū. ex̄ qō me. cā. sacris.

Metus attenuat peccatum.

i ¶ Inter audientes. id est catheccuminos vel laicos vel non cōmunicantes.

k ¶ Septē. post primū triennīū quo fuerāt inter audientes. de pe. dis. v. si qui vero.

l ¶ Inter penitentes. non solemniter: tales enim ejiciūtur extra ecclesiam. vt. l. dist. in capite.

m ¶ Etiā oblationes. i. non offerant ad altare. xxj. q. ij. de viro.

n ¶ Abnegare. negat esse xp̄m qui mortale peccatū cōmittit. xj. q. iij. existimāt.

Xp̄z negat qui mortaliter peccat.

o ¶ Etatis. & tum ad hoc spectat. nō ēm coercēda & etas q̄ qđ agat nō videt. C. de fal. moń. l. j. §. impuberes.

p ¶ Impositio ne. nec recōciliatoria.

xxiij. pars.

q ¶ Nec eorū. s. minorū & adultorū: quorū penitentia prenotata est. q. d. nō est talis penitentia imponenda puero quales adulto: & ēm censura. i. consuetudo nostra exigit. id est recipit ad coercitionē/ penitētiā eis imponēdo vt predictū est in. c.

Penitētia pueror & adultorū dz esse diuersa.

q ¶ Presbyteri. hec est xxiij. pars distin. In qua dicitur q̄ sacerdotes debet habere chrisma ad baptismum. & si omissum fuerit cōficiatur per episcopum vel sacerdotem, et sit nouum chrisma: scilicet illius anni & hoc probat per. viij. c. Johan. de fan.

Presbyteri baptizatos infantes signare i frontibus sacro chrismate nō presumant: sed presbyteri baptizatos vngant e in pectore vt episcopi postmodum confirment in fronte.

Item ex cōci. apud beluacū.

¶ Chrismatis pannū secundo linire & super alium baptizatum mittere licet.

Presbyteris baptizatos chrismate vngere licet.

PResbyteris r seu extra episcopum: seu episcopo presente cū baptizāt chrismate baptizatos vngere licet: sed qō ab epo fuerit consecratū: nō tamen frontem ex eodem oleo f signare: quod solis debetur episcopis: cū tradunt paracletum.

Item ex registro Grego. ad Januariū epm carolitanū.

¶ Baptizatos in frontibus presbyteris vngere nō licet.

PResbyteri baptizatos infantes signare i frontibus sacro chrismate nō presumant: sed presbyteri baptizatos vngant e in pectore vt episcopi postmodum confirment in fronte.

Item ex cōci. apud beluacū.

¶ Chrismatis pannū secundo linire & super alium baptizatum mittere licet.

r ¶ Presbyteris. quo tēpore debet chrisma cōficī & a quibus debet accipi. viij. c. ostendit.

f ¶ Oleo. i. chrismate. cōtra. dist. xcv. c. j. sed illud ad tēpus fuit ēmissum. p̄visão scādalo. ff. iij. di. demiqz.

t ¶ Presbyteri. ¶ Ungant. huius cōstitutionis causam & mysterium inuenies. j. dist. v. nouissime.

Universidad de Deusto Biblioteca

Sed q̃ pānū. q̃ caput pueri chrismate in frõte circūlingūt ne recens vnctio epi deleat vel detergat. vel quo vertex chrismate a pbro perfect⁹ obuoluit.

b Quis. ¶ Baptizare. i. baptizatum vngere.

c ¶ Manifestat. i. facere id. ppt qđ in anima psecrat. crism. q. xij. si quis. ¶ Hinc ꝺo nõ recte ꝺ.

d ¶ Presbyteri. S. dicti. Nam et hoc hodie cardoz. facit me. ꝺe pbris. presbyteroꝝ.

e ¶ Ordinis. hoc corrigitur. j. uerso. & ea proximo.

f ¶ Omni tpe. id est p singulos annos. i. in oi anno: et pontifex hic totũ p pte. sicut als ps pro toto. vt. xxxij. q. iij. meretrices. nam p dies annos cc. xxxij. q. ij. hoc ipsum. & qđq etiã verbũ psens refert ad preteritũ vel futurũ. ff. de verbo. signi. hũ oportebat. et dicit lex hoc verbũ debuit sumi pro debet. ff. de libe. le. i. viti. in pun.

g ¶ Diaconus S. pet. c. cõtra. sz illud de presbyteris sede episcopali primis: istũ de his q octauo vel decimo lapide distãt intelligitur. Ista distictio habetur ex concilio meldensi. in brocardo. lib. iiij. de presbyteris.

h ¶ Nõ signet. In vertice: quia nec etiam ad baptismũ debet accedere sine licentia episcopi. xcv. dist. c. vlti. nõ de vnctione frontis nõ videt posse intelligi. non enim vt dicit pbr põt ea sine licentia epi cõferre etiã cũ licentia epi: sed de licẽtia pape põt. De quo victione hic loquit. nunqđ de illa que fit in frõte solis sacerdotibus/sz successorib⁹ apl̃oꝝ cõcedit? Nunqđ sacramentũ qđ epus cõferre põt: posset pbr uni cuidã epatui cõferre de licẽtia epi? nõ videt: qr ea q̃ ordinem epatus adherent non possunt imprimi nisi solis epis. vt xxiij. dist. in quorũdã. sed de licẽtia pape potest. arg. dist. xcv. c. j. dolquitur ergo hic de ea que fit in vertice a hoc ꝓpter epi scopi reuerentiam. argus S. dist. xij. c. a. vlti. Vel dic de pueris illis quos ipse episcopus baptizauit. Et ita nõ est contra. S. c. presbyteris.

i ¶ Tillus. ¶ Progredi. ad baptismum.

k ¶ Cõmonebit. vt chrismet eũ etiã in vertice eodez chrismate quo in fronte epi pbr. ꝛo perũgit in vertice.

l ¶ Non preiudicantes. distantie confirmationẽ chrismãdum baptizatũ: nec tñ p hoc preiudicabit qñ si ante factuz nõ fuerit postea fieri debet. q. d. p hoc quod dixim⁹ non facim⁹ preiudicũ quin in alio tẽpore cõfirmatio possit fieri hec chrismatio fieri in vertice.

m ¶ Necessaria habeat chrismatio. videlz vt si in alio tpe nõ fieret in frõte ei⁹ chrismatio saltem tũc nõ ꝺeterminat qr necessaria est.

n ¶ Sabbato. tangit ꝓsule ꝺo eccle.

o ¶ Ante chrismatio. postea nõ licet. cuz chrisma sit sacramentum ecclesie.

p ¶ Sequẽtes. ¶ Casus. In prima pte dicit q̃ si ita esset esset licẽ baptizari ꝺos q̃ nõ pot interrogare forte ledat infantem q̃ aspergat aq̃ et hoc vsq; ad illũ. Spũs ꝺo sanct⁹ &c. In scõa parte dicit q̃ nõ refert. vtrũ multũ aque vel parum cadat super eum. & hoc probatur auctoritate veteris testa. vsq; ad illud: q̃ tertia ꝺie q̃ dia bolus in baptismo torpẽtem suã amittit. qđ phat exẽplo pharaonis: sed th. h. nõ ponit exẽplum in baptismo: sed de aqua ꝺiluuii dicta intelligit.

q ¶ Aquã. scz mũdã que fiebat ex aspersione cinerum rubre. vt habet ex ll. numero. S. dist. iij. aquam.

r ¶ Cor nouum. id est virtutibus innouatum.

Item ex concilio aurasico.

¶ Qui baptizandi recipit officium: sine chrismate profiscisci non debet.

Quilibet ministroꝝ qui baptizandi recipit officium sine chrismate vsq; debet progredi: quia inter nos placuit semel in baptismate chrismari: de eo aũt qui in baptismate quacũq; necessitate facẽte chrismatus nõ fuerit in cõfirmatione sacerdos cõmonebit, nã inter nos chrismatis ipsius nõ nisi vna bẽdictio est. nõ preiudicãtes cuiq; hoc dicimus: sz vt necessaria habeat chrismatio.

Item capl̃o. lib. v. c. lxx. vj.

¶ Anteqũ chrisma infundat ad aspergẽdum aquã de fonte accipere licet.

Si sabbato sancto pasche vel penthecostes: si quis velit aquam consecratam in domo sua ad aspersionẽ recipere ante chrismatis infusionem percipiat.

Item Cyprianus papa.

¶ Unde aspersionis sanctificatio exordium sumpserit.

Quẽcunq; debet moueri: q̃ aspgi vel pfundi habent egritudinẽ cũ gratiã dñicã psequunt: cũ scriptura sacra p ezechielẽ pphetã loq̃t & dicat. Aspgã sup vos aquã & mũdã: & mũdabimini ab oib⁹ immunditiis vestris: & ab oibus simulachris vestris: mũdabo vos: et dabo vobis cor nouũ. & spiritũ nouũ dabo in vobis. Et in numeris. Qui tetigerit cadauer hoĩs: & propter hoc septẽ diebꝰ fuerit in mundꝰ aspergat de hac aqua die tertia & septima: & sic mundabit. Nez si fideꝰ trinitatis mundatus nõ fuerit: in resurrectione apũ scrõꝝ collegiũꝰ immũdꝰ erit: si die tertio aspersus nõ fuerit: septioꝰ nõ poterit emũdari. Oiesꝰ q̃ tetigerit hũanẽ aie mortificiniũ: & aspersus ex hac cõmixtione nõ fuerit: polluet tabernaculumꝰ dñi: & peribit ex israel: qr qui aqua exspersus non est expiatione immũdus erit: & manebit spurcitia eius sup eũ. Et iteruz. Et locutus est dñs ad moysen dicens. Accipe leuitas de medio filiorũ israel: & purificationẽ eorũ: circunspges eos aq̃ purificationis. Et iterũ. Aqua aspersionis purificatio est. vñ apparet aspersionẽ quoq; aque instar salutaris lauachri obtinẽ. & quãdo hec in ecclesia fiũt verissime sicut per accipientis & dãtis fidẽ integrã stare oia & cõsummari ac pfici posse malestate dñi & fidei veritate. Spiritus vero sanctꝰ non dimensuratꝰ sed sup credentes rotꝰ infunditur. nã si dies oibus equaliter nascitur. & si sol sup omnes pari & equali luce diffunditur ẽtomagis rpũs sol & dies verus in ecclesia sua lumen vite eterne pari eqlitate largit: & cuius equalitatis sacramentũ videmꝰ in exodo esse celebratũ cũ de celo mãna defluebat: & futuroruz pfiguratione alimẽtum panis celestis & cibuz vel cultũ rpi veniẽtis oñderet. Illic enĩ sine discrimine vel sexus vel etatis gomor singula equaliter colligebant unde apparebat rpi indulgẽtiam & celestẽ gratiam in post modũ secuturã equaliter oibus diuidi: sine sexus varietate: sine annoꝝ discrimine: sine acceptione psone: sup oẽm dei populum spũalis gratie dei munus infundi. plane eadem gratia spũalis que in baptismo equaliter a credẽtibꝰ sumitur: in cõuersatione atq; actu nro postmodũ vel minuitur vel augeꝝ vt in euãgelio dñicum semen equaliter seminatur: sed pro varietate terre assumit. aliud in multiplicẽ copiam vel trigesimi vel sexagesimi vel cẽtesimi nũeri fructum exuberãter cumulatur.

Quod si aliqs i illo mouet q̃ quidã ex his qui baptizantur egri spiritibꝰ immundis adiuuentur sciãt diaboli nequitiã pinaces vsq; ad aquã saluatore valẽ. in baptismo ꝛo ois nequitie⁹ sue vires amittere⁹. Ad exẽplũ cernim⁹ i pharaone q̃ diu reluctat⁹ & i sua pfidia demorat⁹ tãdiu resistere potuit & pualere donec ad aquã ventret. q̃ cũ ventisset: victꝰ ẽ & exiect⁹. Mare illũ sacrz baptismi fuisse declarat beat⁹ paul⁹ dicẽs. Nolo eñ vos ignorare fres q̃ pres vri oẽs sub nube fuerũt: & p mare trãsierũt: & oẽs in moyse baptizati sunt & i nube & in mari. & addidit dicens. Hec aũt oia in figura nri fuerũt: qđ hodie videz p exorcistas voce humana & pdtẽ diuina flagellet & vrat & torq̃atur diabol⁹. & cũ exire se & homies dimittere sepe dicat: in eo tñ qđ dixerat fallat ẽ: & id qđ per pharaonẽ⁹ pu⁹ gestũ est eodem mõ obstinationis & fraudis exerceat. cum tñ ad aquã salutarez atq; baptismi sctificationẽ venit scire debemus & ꝓfidere: q̃ illic diabol⁹ opprimit: & hõ dicat⁹ deo diuina indulgentia liberatur.

Item Jo. in epla ad hebreos.

¶ De his q̃ vsq; ad exitũ vite suscipere baptismo differunt.

Num. x. b. Mereri nullꝰ misam cogit.

Num. xix. d. Mortificinium fugere ꝺe ꝺt. Num. viij. a.

a ¶ Fide. quã significat ꝺies tertius.

b ¶ Sedz collegiũ. vbi erit q̃fecta requies.

c ¶ Septimo. .i. septima etate quicẽtiuz nullꝰ eñ meret nisi in corpe: & hic omne meritũ cõparat. xiij. q. ij. tempus.

d ¶ Oie. ꝺbale gis mosayce. pu

e ¶ Humane. .i. olo ille ꝺt tangere mortificiniuz qui post lachrymas culpas repetit. ꝺe pe. dist. iij. baptizatur Mortificinũ põt dici a morte & cado vel cedo. & sic diuersis modis pnunciari. ñ. Mortificina cadunt ferro/ mortificinamorbo

f ¶ Polluet. ad litteram. i. pollut⁹ reputabit & non intrabit in tabernaculũ euz aliꝰ. lxxxj. ꝺi. oportet.

g ¶ Tabernaculũ. .i. seipz q̃ est pars tabernaculi ꝺei. i. ecclesie. & sic tabernaculuz .i. ecclia. vt. xxvi. q. ij. sed et illud.

h ¶ Zultar. in star fuit apũ eos nam modo non est instar.

i ¶ Integranꝺ. acti integre esset aspersus.

k ¶ Nõ dimẽsurat. q. ꝺ. sicut aq̃ nõ ad mensuras sup singulos infũdit: ita spũs sanctus sine ꝓmensura acceptõe in baptismo oib⁹ fidelib⁹ tradit vel ꝺimẽsurat. i. non per ptes ꝺat aliis dimensurat.

l ¶ Equaliter. i. nõ differunt ꝓpter ꝺei vel annoruz diuersitatem. hõ eñ hunc plus cõferrit/ qr viri illi

† Constat. in fine tex. i. sutẽ. ó mõachis. ℣. hinc nobis col. i. ci. cõherma frodito ff. ẽlta. ho. Spũs sctus p partes nõ ꝺat. Exod xvj. ꝺ.

Exod xiij. f. j. cori. x. a.

Diabol⁹ pdit vires ꝓ baptismum.

m ¶ Ꝺa remissa. est sic ꝺe aliis qõ quidẽ esset accepto ꝓsonarũ. vñ sequit hic sine accẽptõe &c. extra de iudi. nouit.

n ¶ Sram. hic manifeste videt ꝺare gr̃a ꝓ ferꝛ i ba ptismo et paulus ꝺ adultis: sed pono contes hic appellare gratiaz remissionẽ peccatoꝝ. qđ turis sit de hoc habes ex ꝺe bap. et eius effectu. ma iores.

Sra ois bus in primo baptis mo con tes fertur, Mar. xiij. b.

o ¶ Ut minuit. Arg. q̃ charisma pt minui. Iz nõ é hoc verũ: qr non ꝺeficit charitas sed magis ꝓficit sed ꝺr minui: ꝺa vñ hz maiorem charitatez ip⁹ alter. ex. ꝺi. ℣. j.

p ¶ Ois nequitie. q. ꝺ. scias. & si p⁹ baptismũ veret corp⁹: aie tñ nõ põt nocere vel forte nõ. ꝓtus liberat baptizat⁹ vt in fine ꝺicitur.

q ¶ Ammittere. ℣. eo. siue. & c. ex hinc. & c. ꝺebinc. ꝓtra. sed ubi ꝺr q̃ significet expellend⁹ & vim amissurus, vel ꝺic q̃ amittat i exorcismo vt nõ habeat tãtã vi ẽtã p⁹ Iz in baptismo ex toto eaz amittat q̃ ad aliaz q̃ extinguitur petã. p q̃ hoc nõ posset ꝺebat. vt ℣. c. postiz. vtruz liberat in baptismo demoniac⁹ a veratõe corpali nõ satis elucet in fine sic vt ꝺicti vel intelligat ꝺe liberatione anime.

q ¶ Per pharaonẽ. qa. f. ipse pharao ꝺicebat q̃ ꝺimittẽt pplm nec ꝺimisit: ꝺonec fuit vctũ ad mare rubrum.

Universidad de Deusto Biblioteca

Hec est. xxv. pars dist. In qua dicit q̄ non debet q̄s expectare baptismū vsq; ad mortem. q̄m quandoq; frustratur spe. Jo. de fan.

Imputat michi q̄s culpa accidit.

Q Uando q̄s. C Discesserūt. non videt q̄ vacui recederēt ex quo baptismū voluerunt. vt extra de bap. debitū. imo sic q̄ culpa sua nō ceperūt. nā iputat eis quod accidit culpa sua. xv. q. i. c. pe. ff. loca. si q̄s dominum.

b C Si vero q̄s. Si. arg. extra de bap. reprehēsibiles. vers. q. q. is aūt. z is baptismus dimittat pctā: non tñ dat licentiam peccandi. vt. j. q. vij. exigunt.

Q Ueris. C Hec est xxvj. pars dist. in qua dr peccatuz parentū non nocet filio q̄uis eorum oblatio prosit. Jo. de fan.

xxvj. pars.

c C Queris. Cassio. In ꝓma parte vsq; ad illud difficillimam etc. respōdet Augustin⁹ prime q̄stioni Bonifacij q̄ est illa ḡre ab obligatione qua tenent liberētur per hoiem z non possunt p hoiem obligari. In secūda vsq; ad illud: sz qui hoc nō credit. scde questiōi Bonifacij respōdet: ḡre cū baptizant pueri respōdent patrini ad hāc q̄stionē. credis: credo. z non tñc ad istam erit ne iste bon⁹? Jn terria pte dicit q̄ qui non credit vt ipse solut profecto est infidelis. et deteriꝰ est q̄ sit iste parvulus

Ezec. xviij.

Ezec. xviij.

d C Per aliorū. id est propter.

e C Voluntatē.

Cato: nis dō: pupilio non obstat.

f C Vinculo. et dicit lex: quia dolus tutoris non obest pupillo. ff. de reg. iu. neq; in

Q Uādo q̄s ꝓpterea peccat vt sctm baptisma i nouissima sua expiratione suscipiat: fortassis nō adipiscit z credite michi nō frens vos dico q̄d dicturus sum. multos noui q̄ hoc passi sunt q̄ spe baptizant⁸ multa peccabāt: circa diē aūt mortis discesserūt[a] vacui. de⁹ em ꝓpt hoc baptisma tribuit: vt soluat pctā: nō vt addat. si ḡo q̄s[b] ad hoc vti tur baptismate vt ꝑfidia ꝓpria extinḡt: ipm ferit negligētie cā.[1]

1 Item Aug. ad Bonifacium C Parvulō baptizatis parētū non nocet perfidia.

Q Ueris[c] a me vtrum parentes baptizatis suis paruulis noceant: cū eos demonioꝝ sacrificijs sanare conant. quō eis prosit cum baptizant parentū fides quorū eis nō potest obesse perfidia? vbi rñdeo: tātā illi⁹ sacramenti/hoc est baptismi salutaris esse ꝝtutem in sancta cōpage corporis xp̄i: vt semel regñatus per aliorum[d] voluntatē[e] deinceps non possit vinculo[f] aliene iniquitatis astringi: cui nulla sua volūtate consentit. Alia em p̄fis mea est (inq̄t⁸) z alia filij. Et iterū Alia que peccauerit ipsa morietur. non enim peccat ipsa cū parentes eius oīno nescienti vel quilibet alius adhibet sacrilegia demoniorū. Si vero ex adam[h] traxit[i] quod sacramenti illi⁹ ḡra soluerek: q̄ nondū erat aīa separatim viuens: id est altera aīa de qua diceretur. Et aīa patris mea est z aīa filij. Jam itaq; dicit[k]: q̄ cū homo in sezipso est ab eo qui genuit alter effect⁹: pctō alteri⁹ sine sua[l] cōscientia non tenetur obnoxius[m] quomō itaq;[n] i paruulum maiores peccant offerentes eum atq; obligare conantes demonū sacrilegis vinculis: non est alia vtriusq; communis vt etiam culpā possint habere cōmunem. non enim sic cōmunicatur culpa per alterius voluntatez: quēadmodum[o] cōmunicat gratia per spirit⁹ sancti vnitatem. Itez Regenerās spirit⁹ sanct⁹ in maioribꝰ offerentibꝰ[p] z paruulo renato oblatoq; cōmunis est. Idem. Per hanc societatem vni⁹ eiusdēq; spiritꝰ prodest offerentiū voluntas paruullo oblato. pōt eni z in hoc et in illo homine etiaz si scientes nesciant vnus spiritus esse: per quem fit vtriusq; gra cōmunis. non tñ potest spiritꝰ vnus esse hominis huius z illius per quem peccat alter vt altero non peccāte: fit tñ culpa communis. ac per hoc pōt paruul⁹ semel ex parentū carne ḡnat⁹ dei spiritu regñari: vt ex illis obligatio cōtracta soluatur non potest autez dei semel spiritu regñatus ex parentuz carne regñari: vt obligatio que soluta est iterū contrahat[q]: z ideo semel pceptaz puulus gratiaz xp̄i non amittit: nisi ꝓpria impietate[r] verū tamen recte dicuntur parentes vel q̄cunq; maiores filios seu quoslibet puulos baptisatos demoniorum sacrilegijs obligare conantes spūaliter homicide. naz in illis quidem interfectionez nō faciunt: sed ḡtū in ipis[s] est interfectores fiunt. recte ergo illis dicitur qñ ab hoc scelere prohibētur Nolite occidē puulos vīos Dicit em apls. Spiritū sanc-

exit⁹. ar. xxij. q. ij. homines. ff. ad le. cor. de fic. diuus.

a C Nec illud. facile obiectionē respondet.

b C Placet. ar. gu. cōtra. j. q. iiij. q. pen. vsitatus.

c C Parit. in sacramēt. vt. xxxij. q. iiij. recurrat. ō pen. dist. j. licet.

d C Quid ē oīa ad. q̄d dicat non videtur ee aliud illud quod tunc fit ꝑ respondere et promittere de moribus eoꝝ futuris.

e C Parentes. id est patrini qui patres spirituales dicunt. ē. xxx. q. iij. pitatum.

f C Occulta ē. q̄d cogitent.

g C Vel p̄dusse nā. i. peremisse. id est sextū diem.

h C Peredisse nam. i. peremisse die seno siue sexto. i. post sex dies vno peremptis.

i C Dicatur. q̄si dicat sicut dicit q̄ hodie fit resurrectio dñi eo q̄ sacramentū ei⁹ hodie celebrat sic dicit paruul⁹ credere ꝓpter sacramētū q̄ recipit.

k C Itaq; pauli. q. d. ez ego rñdeam q̄ credit in deū hoc dico eoq; fidei suscipit sacramētū nō q̄ḃ re uera adhuc fidē habeat. nā i paruulo credere est fidei sacramentū suscipere. vt. ē. e. nichil aliud.

l C Obicem. q̄ licet non habeat fidē: m nō ꝛz tali delictatem.

m C Cōtrarie. ff. ē. lxij. distinc. sic ꝑuus. sic. ff. ad mace. l. si filiusfa milias. ff. de reg. iur. semper.

n C Jam itaq; dicit. i. innuit ex premissis illa scriptura sez aia patris etc.

i C Sine sua cō sciētia. i. si nō cōsentiat. vij. q. j. ℣. cum autem.

m C Obnoxius. q. d. post vtā ante in proprio corpore nō cōtrahit peccatum: nisi ex propria labe.

n C Quō itaq; fieri⁹ videt huic q̄stiōi: ibi vērūtā recte: z tūc dic sacrilegia q̄ illo modo q̄ nō est. ē. f

o C Quēadmodum. Arg. aliud in vita: aliud in iudicio. arg. xxx. q. j. ℣. q̄ autē. z not. xxvj. q. v. nec mirū. licet dicat lex q̄ aliud est i obligatiōe aliud in liberatione. ff. de acti. z obli. arrianus. cū hec cā liberalis sit. ar. ex de proba. ex lris. p C Cōtrahat. Ar. q̄ obligatio semel erricta amplius nō rescindit vt. xvij. q. iij. si ille. z. ff. de solu. q̄ res. ℣. ar eam. ar. ℣. xxvj. q. vij. ab firmio. ff. de ver. pre. Iniuites. ff. quēadmodum ser. amit. in loc⁹. q C Quid ꝓpria impietate. et ita liberari quis potest etiam inuit⁹ vel ignorās: sed non obligari. vt ff. de solu. solutio nē. z. l. soluere. ff. de neg. gest. l. solūēdo. z. ff. de noua. li fidejum. ℣. vltimo.

r C In ipsis. et ita maleficijs vo lūtas spectat nō

† Addē sic ista lra legit iter rogatiue q̄ñ ē ibi/ q̄nō/ si aūt habes in ista/q̄ñ/ tūc non legit ista iter rogatiue: q̄re missue z suspē dit vsq; ad illā ℣am ñ est aia ē. Arch. hic Obligatio extincta non renascit.

† In originali ita hꝫ vt paschā appropinquāte/ crastinā vel perēdinā dñi passionē dicam⁹ ē.

rebus tam fidēter pro paruulo respondere vt dicāt eū tanta bona facere: que ad horā qua baptizat baptizator interrogat: tñ eadem hora si subiiciā: erit castus q̄ baptizat/ vel fur: aut non erit: nescio vtrum audeat dicere aliqs aliquid horū erit vel nō erit: sicut michi respondet sine dubitatione q̄ credit in deum aut q̄ se conuertat ad dñm ecce facio q̄ḃ possum dñs adiuuet: vt q̄d postulas possim. Hēpe sepe ita loquimur: † vt pascha appropinquāte/ crastinā vel perdissenā[g] vel pendissenā[h] dñi passionē dicamus: cuz ille ante multos annos passus sit nec oīno nisi semel ipsa passio facta sit. nempe ipso die dñico dicimus. hodie dñs resurrexit: cum ex quo resurrexit tot anni transierunt cur nemo tā ineptus est vt ita nos loquentes arguat nos esse mentitos: nisi q̄ istos dies ꝑm illorum quibus hec gesta sunt similitudinem nuncupamus: vt dicatur[i] ipsa dies que nō est ipsa revolutione tēporis: sed similis eius. z dicatur illo die fieri propter sacramenti celebrationem q̄d non illo: sed iam olim factum est in alio. itaq; paruulum[k] z. infra. Cū autem homo sapere cepit: nō illud sacramētū repetit: sz intelligit eiusq; veritati cōsona voluntate coaptabit: sz hoc q̄diu puer itelligere nō pōt. valebit sacramentum ad eius tutelam aduersus contrarias potestates: z tantū valebit: vt si ante maioris etatis vsum ex hac vita migrauerit: per ipsum sacramentum commendata ecclesie charitate ab illa condemnatione que per vnū hominem intrauit in mundum christiano adiutorio liberetur. Qui hoc nō credit z fieri non posse arbitratur: profecto infidelis est etiam si habeat fidei sacramentū: longeq; melior est iste paruulus qui etiā z si fidem non habeat in cognitione nō ei tamē obicem[l] contrarie[m] cognitionis opponit. vnde sacramentum eius salubriter percipit.

Item Bonifacio contra pelagianorum heresim.

C Aliorū fides in baptismate paruulos saluat.

In ecclesia saluatoris per alios[n] paruuli credunt: sicut ex aliis que in baptismo remittuntur peccata traxerūt nec illud cogitetis[o] eos vitam habere non posse: qui sunt expertes corporis[p] et sanguinis christi. Dicente ipso. Nisi māducaueritis carnem meam z. ē.

n C Per alios. Et ita sicut peccauerunt per alios / ita credūt p alios. et ita oīes p quascunq; causas contrahit tur ē. extra ō regu. iur. c. ois res.

o C Cogitetis. q. d. non dubitetis: animo certi si tis q̄ hꝫe nō pōt si sint expertes.

p C Corpis i. vnitatis ecclesie quam illa significāt. ē. e. nō i vob.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Nulli. de ef
ficacia ba
ptismi repetit vt
sic finis alludat
principio.
a ¶ Nulli est.
hec est pars illi⁹
ca. ē. c. dilti. q. qz
passiuo.
b ¶ Comedat.
in sacramento.
c ¶ Corporis.
id est ecclie signi
ficate per corpus
christi.
d ¶ Sacramē
tū est. id est signi
ficat. Joan.
S 3 baptiza
ta. ¶ Nec ē
xxvij. qs dicti. In
qua pbat magis
ter q̄ nullus sal
uatur nisi sit ba
ptizatus: et hoc
vsq̄ ad. c. non ex
quo. Jo. de fan.
e ¶ Si baptiza
ta. id est si xp̄o ba
ptizat⁹ est: q̄ fine
pctō sm carnē na
tus est: multoma
gis q̄libet alⁱ⁹ ba
ptizari debet qui
sm carnē i pctis
cōceptus est. ē. e.
di. firmissime.
f ¶ Propt. hic
assignat vna ra
tia quare christ⁹
baptizatus fuit:
alia. ē. eo. mundꝫ.
alia. j. e. nō rege
nerabantur.
g ¶ Mortꝫ. id ē
peccati vel mortis
subiecta.
h ¶ Qui de ba
ptizato. Argu. fi
lium apostate ba
ptizandū esse in
uito pīe dū puer
est. Arg. ē. e pleri
q̄. in fi. xxviij.
q. i. ubi eorum.
i ¶ Renasci. ar
gu. contra. ff. de
verbo. signi. verbū reddendi.
k ¶ Qui ab eo.
ex mundo patre
immundus nasci
tur sicut ex fru
mēto puro nasci
tur impurū. f. cū
palea. lvi. distin.
nasci.

Filius apostate ē baptizandus inuito pīe.

pī mūdus immundū pducit

xxvij. parg.

Idem.

¶ Corpore et sanguine christi participari per baptisma membrum eius efficitur.

Nulli[a] est aliquatenus ambigendū nunc vnūquemq; fidelem corporis sanguinisq; domini participem fieri quādo in baptismate mēbruz christi corporis efficitur nec alienari ab illi⁹ panis calicisq; consortio: etiam si antequ illū panem comedat[b] et calicez bibat de hoc seculo in vnitate corporis[c] christi constitutus abscedat: sacramenti quippe ullus participatione nec beneficio non priuatur qñ ipse hoc quod ipsum sacramentum[d] est inuenitur.

I dē de baptismo paruulorū.

¶ Quare sit baptizādus qui de baptizato nascitur.

Si baptizata[e] est caro christi que sine peccato erat propter[f] exēplum imitationis quantomagis baptizanda est caro mortis[g] propter euitandum iudicium dānationis: sicut vero in tēpore circūcisionis: q̄ de circunciso nascebatur fuit circūcidēdus sic nūc qui de baptizato[h] nascitur erit baptizādus: sacramentum enim baptismi sacramentum est regenerationis: quare sicut qui nō vixerit: nō potest mori: ita qui natus nō fuerit non potest renasci: ex quo conspicitur neminem in suo: parēte potuisse renasci[i]: cū nōddum sit natus: et ēiusq; parenti post conuersionē p̄pria peccata nō obsunt: tamē illis obsunt[k] q̄ ab eo[k] generantur. Parenti ꝓpter hoc non obsunt quia renatus est: illis autē qui de illo nati sunt nisi eodem modo renascātur: que a parente cōtracta sunt oberunt: quia etiā innouatus[l] est pater: nō[m] de nouitate sz de reliquijs vetustatis[n] carnali ter gignit: et filii ex reliqua parentū vetustate carne ꝓpagata pcti dānatione[o] sacramēto regenerationis euadunt.

Item in enchiridion.

¶ In baptismate omnia peccata remittuntur.

Quid ostenderet[p] apostolus nos mortuos esse peccato: inquit. An ignoratis quoniā quicūq; baptizati sumus in iesu christo[q] in morte[r] ipius baptizati sumus? Si ergo hinc ostēdimur mortui esse peccato: quia in morte xp̄i baptizati sumus: profecto paruuli qui in christo baptizant[k] peccato moriuntur[s] quia in morte ipius baptizātur: nullo cūm ex precepto dictum est. Quicūq; baptizati sumus in. m. i. b. f. et ideo dictū est: vt probaret nos mortuos esse peccato: paruuli autem renascendo morūtur illo peccato quod nascēdo contraxerunt: et ꝙ hoc ptinet ad ipsos quod sequitur: consepulti eī sumus illi ꝙ baptismū in morte. baptizatis igitur in morte christi in qua nō solum maiores verūetiam paruuli baptizantur ait. Sic vos estimate mortuos quidē esse pctō viuētes autem deo in christo iesu.

Item ex eodem.

¶ Sicut nulli baptismus negatur: ita nemo est qui non peccato moriatur.

Paruulo recenter nato vsq; ad decrepitum senē sicut nulli[t] phibēdus[t] est a baptismo: ita nullus est q̄ nō pctō moriat[v] in baptismo: sz paruuli tm ouigiali: maiores autē oībus et. ā moriunt[k] peccatis q̄ male viuendo addidērūt ouginali.

I dem in eodē.

¶ In baptismo iohānis non erat peccati remissio.

Quia regnabant[w] vel renascebatur q̄ baptizabant baptismo[x] iohānis: sed

Innouat⁹. ꝙ baptismi.
m ¶ Non de nouitate. spūs quia aia non extat ex aia sicut caro ex carne per traducem. xxxij. qōe. ij. moyses.
n ¶ Vetustatꝫ. id est de carne in qua remanet vetustas. i. peccati quod libet.
o ¶ Dānatione. cōtractā. f. in carne propagata ex rehā vetustate parentū. Jo.
p ¶ Ostēderet. ꝓbat auctoritate apti pueros ee baptizādos. nam apls vniuersaliter dixit quicūq; baptizati sumus &c.
q ¶ In iesu xpō id est in sacro xp̄i vel fide xp̄i in forma tradita vel tradita in xpo. ī. e. ꝓprie. ver. ad cuius. 2.
r ¶ Morte. i. ad similitudinez eius mortis: quia sicut ipse; mortuꝰ fuit ita nos morimur peccatis.
s ¶ Morīūtur. mortē ita ciuilis est. ar. C. de epis. et cle. deo nobis. alibi habes ō naturali. vt. ff. de lega. ij. ō de ita testamento.
t ¶ Paruulo. ¶ Prohibēdus. ī. e. q. iij. nec numerus.
v ¶ Morīat. ī. e. tunc valere.
x ¶ Qui regenerabant. qi non erat remissio pctōrū.
y ¶ Baptismo. Cui⁹ forma erat in noie vēturi vt ōz in q̄dā glo Aug. sup Joan. q̄ baptism⁹ nō mūdaret ab ouginali: nisi alīs eēt circūcisus. dicebat

Mors est duplex. Rom. vj.

Rom. v.a.

Esaie xl.a. Mar. j.a.

tā baptismus penitētie quā Joānes p̄dicabat dicens. agite penitentiam &c.
a ¶ Precursorio. Patules ad suscipiendū verū baptismum.
b ¶ Parabantur. i. abluebant externus.
c ¶ Qui regenerationē. i. remissionem pctōrū q̄ non indignit.
d ¶ Sed humanitas. ē. ꝓ aquā.
d ¶ Sed humanitas. i. benignitas quam pro nobis fecit.
e ¶ Egīnante. ¶ Peccatum. i. causa originalis peccati.
f ¶ Originaltū. Nō. q̄ iz baptismus ad delendū originale peccatū fuit institut⁹: debet ēt etiā actualia ēt originalia. vi. est ar. ad purgationē. de qua ē. dt. ij. ego berēgarius.
g ¶ Mortissimā. Respectu aliarū penarū. et erit hec pena: q̄ erunt in tenebris. ī. e. nulla. et carebunt visiōe dei. extra de bap. ca. iij. sed tñ dicit Aug. q̄ malle sic esse q̄ non esse. Ar. cōtra. ē. e. firmissime. et. ī de pe. di. vi. c. vi
h ¶ Quisquis. ¶ Mortꝫ ō pe. di. j. si pctīs
i ¶ Paruuli. ¶ Fideles ē. e. nichil. et. c. se. contra sed hic ōz de fide offerētiū vbi de fide oblatorū quorū adhuc nulla pōt esse fides. et quod dicit quodāmodo solui contrarium.
k ¶ Nichil ei prodest. quo ad vitā eternā. de pe. dist. iij. si quis aūt charitatem non habeno.
l ¶ Pater. ¶ Os maternū. eorū. ī. q̄ ꝓ eis respōdent.

Baptismꝰ delectatur ea ouginali.

Rom. v.b.

quodā ꝑcursorio[a] illius ministerio qui dicebat. parate viam dño christo: in quo solo renasci poterant qui parabantur[b]. huius enim baptisma est non in aqua tātum: vt fuit iohannis: verūetiam in spiritu sancto: vt de illo regenerare tur: si quis in christum crediderit. de illo xp̄o regenerātur: qui regenerationem[c] nō cognouit: in aqua baptizari voluit: non vt eius iniquitas dimitteret. sed humanitas[d] commēdaret. itaq; baptisma in eo nichil habuit qō abluerēt: sicut mors nichil inuenit quod puniret.

I dē de baptismo paruulorū.

¶ Non solum originalia: sed actualia peccata remittūtur in baptismate.

Egenerante autē carne tantūmodo contrahitur pctīm[e] originale. regenerante autē spiritu sancto. non solū originalia[f] sed etiam voluntariorū fit remissio pctōrum: pinde recte pōt dici paulos sine baptismo decedentes mitissimā[g] oīm futurorū sustinere penaz. fallit eni et fallit qui eos in damnatione predicat nō futuros: dicente apostolo. Per vnius delictū oēs homines in condēnatione &c.

Idem in eodem.

¶ Quicūq; ex cōcupiscentia nascat: ꝙ baptismū regnatur.

Quisquis ex cōcupiscentia carnis et lege peccati: et mortis[h] carnaliter generatur: regenerari spiritualiter habet opus vt non solum ad regnū dei perducatur: sed etiam a dānatione peccati liberet. sicut etiā per primū hominez in peccato et morte nascunt: sic etiam ꝙ xp̄m in iustitia et vita eterna in baptismo renascūtur.

Idem in eodem.

¶ Offerentium fides paruulos facit fideles.

Paruuli fideles[i] recte vocantur qui fidez per verba gestantium quodāmodo confitentur: et per eozūdē verba diabolo et mundo abrenunciant et hoc fit vi sacramēti et diuine gratie quā de⁹ dedit ecclesie. paruulus autem qui baptizatur: si ad annos rationales veniens non crediderit: nec ab illicitis abstinuerit: nichil ei[k] pdest q̄ parvulus accepit. Ita rez Aug. in lib. de meritis et de remissione peccatorū.

¶ De eodē.

Mater ecclesia os maternuz[l] parvulis pbet vt sacris mysterijs imbuātur qui nondūz possunt corde pio pcredere ad iusticiam: nec ore propio confiteri ad salutem: nec ideo tñ eos quisq; fidelū infideles dicere pōt: eo ꝙ a credendo[m] vtiq; nomen est[n]: cuius hoc nō ipsi: sed alij ꝓ eis inter sacra respōderint si autē ꝓpterea recte fideles vocant: qñ fidē per verba gestantiuz quodāmō profitent cur etiā non penitentes[o] habeant cū per eorū verba fidē gestātiū diabolo et huic seculo renūciare mōstrant? Idem.

¶ Charitas ecclesie peccata dimittit vel tenet.

Ecclesie[p] charitas que per spīm sctm[q] diffunditur in cordib⁹ eorū q̄ principes sui sunt peccata[r] dimittit: eorum qui non sunt tenet[s].

Item cōtra iulianū. libro. ij.

¶ Solus xp̄s pctā dimittit.

Nemo tollit pctā mundi nisi solus xp̄s q̄ est agnus tollens peccata mundi. tollit autem et dimittendo que facta sunt[t] vbi et originaliter. ¶ Credēdo. id est qi credunt.
n ¶ Nomē est. sez hoc nomē fidēlis. credere ei est fidem habere ē. e. nichil.
o ¶ Etiam non penitētes. non q̄ agār penitētiam cū nullā habeāt discretionez: sed hāt plenitudinē. i. susceptū eāz fidē et dicūt ꝓba gestātiuz qualia penitentes. Jo.
p ¶ Ecclesie. i. peccata dimittuntur eis qui participes sūt ecclesie p charitatē ecclie. i. qua subsistit ecclesia.
q ¶ Per spiritū sanctū. i. q̄ vnitur per spiritum sanctum fideles eius fiant in ecclesia et in ecclesia in ipīs. vij. q. j. fere. eccle dicatas tenet peccata. i. ipsa ecclesia vel ecclesie vnitas. i. eis q̄ in vnitate non sunt tenentur peccata. si non dimittuntur. vt. ē. ij. qō. j. multi. ē. xxvij. q. vij. quemadmodū. ē. de pe. di. iij sane cauendum.
r ¶ Peccata. idem est qō alibi dicit. si eis peccata dimiseritis remissa erunt et cui retinueritis retenta erūt. Et alibi: spiritussctus aut per sctīm remissionē facit: aut p colūbe mēbra. ē. e. c. quō. sic tractat. quisquis⁹ quod hic dicitur.
s ¶ Tenet. i. nō dimittit pctā.
t ¶ Solus. j. q. j. vt cuidē. ¶ Que ctā sup futura. ī. q. j. q̄ cunq; ¶ Emo.

fideles sūt ecclesia ī ecclesia ipsis. Rom. x.b.

Joh. j.d.

Pactū sup futura inuria ñ valet.

Rom. v.a.

Universidad de Deusto Biblioteca

a ¶ Eradicuꝫ do. Nota pcessū habes q̄ primo dimittit pctā q̄ferā sunt. Sedo ꝓfert gratiaz ne fiant. Tertio perducit ad illā vitā vbi otio fieri nō poterit bonis: quia tūc obstirmati peccare non poterūt. s. dūti. v. c. ij. ad fi.

Q Ulla pter. a ¶ Manēt .i. carnis vitioꝝ dei et hec est pena et ignis afflictionis de quo habes. ꝝ. e. firmissime.

A D hoc. e ¶ Ut baptisati. ꝝ. e. mūdi.

Ratia. b ¶ Ut ier. mandatorū dei. e ¶ Nō petita. .i. nō mereti. naz primā gratiā q̄s mereri nō pōt. s. e. placuit vt q̄cūq; Arg. ꝝ. vii. di stim. consuetudo. sed ibi dicit meruī. i. obtinui.

On ex quo. ¶ Hec est xxvij. q. i dist. Ju qua dr q̄ iz in baptismo oia pctā dimittrant: tñ originalia tollūt in baptismo reatu z remanēt actu iz in pctō actuali fit ecōtra. Jo. de fā. f ¶ Nō ex quo. ¶ Caue. Iz oē pctm actuale et originale dimittatur i baptismo tñ originale non ita dimittit ne sit iz remanet i hoie debilitatū z sopti nisi p⁹ excitet z reuocet i ꝓpriū dñium/psentiendo prauis motibus ex eo surgēt bus. Scōo dicit q̄ renouat hō in baptismo et ad hoc iducit auctā tez apl's. Hinc ꝫ crescat illa renouatio nūq̄ tñ in hac vita pfecta erit eū adhuc pctm sit in hoie qđ semp pugnat aduersꝰ spm.

gīnale cōtineatur et adminando[a] ne fiāt: z pdu cēdo advitā vbi fieri oīno non possunt.

Idē de baptismo paruulorū.

¶ Pter baptisma xpi pueris nulla salus promittur.

Nulla pter baptismuz salus ꝓmittitur infantibus. q̄ infantes si per sacrmentum qđ ad hoc est diuinitus institutū in credentiū numerum non transeunt: in tenebris manent[b]. Idem in eodē

¶ Baptizati xpo incorporātur et eius membra fiunt.

Ad hoc baptismus valet vt baptizati[c] xpo in corporē: z mēbra ei⁹ habeātur z consepeliantur: et oblati per sacrm/charitatēq; fidelitū reconcilient deo: vt in eo viui salui/liberati/redempti/illuminati fiant. Idem.

Q Uis autē nesciat credē esse ifantib⁹ baptizari: nō credere aūt non baptizari Idē in libro de libero arbi.

¶ Ofa nō soluz pctā dimittit sed etiam legem implere facit

Gratia q̄ per xꝝm data nō solū pctorū remissionez facit: sed etiam vt lex[d] impleatur: vt natura liberetur. nec peccatū dominet. spūs etiam gratie dat fidez. qne etiā non petita[e] a deo concedit vt homini petenti z alia concedant nā fides non est liberi arbitrij tantū sed donum dei.

Idē de baptismo puuloꝝ.

¶ Vetus infirmitas in baptismo non penitus absumitur: sed vires amittit.

Non ex quo[f] q̄sq; baptizat: ois vetus infirmitas in eo absumit[g]: sed renouatio incipit ad remissionem oīm pctōrū: z intelligentiā z opationē spūaliū. cetera[h] vero in spe sunt donec fiant in re quod erit in resurrectione. nā Tertio pōt quā dam differa inter actuale z originale. Originale cōtrāxit reatu. sine actu. Actuale cōtrāxit actu sed remanet reatu. Joh.

g ¶ Absumit. .i. psumit. male solet ꝓ q̄ peccatū originale. Dicitur autē pctm originale Zpter q̄ ipa infusione aie: q̄tunc tres vires aie principales debilitāt de hoc ꝝ. e. ꝓ is.

h ¶ Cetera. s. q̄ spectāt ad pfectionē vt fiat plena nouitas: z alia lis psumat infirmitas. vt. s. sect.

i ¶ Corruptio q̄litas quo ad corpus: corruptio / pctī q̄ ad aiam ergo ꝓpter equiuocationē proferatur corruptio ꝑ ſm B. a. l.

k ¶ Oīm pctōꝝ quidem oīm actualium.

l ¶ Plenā. Qz que ad oēm penā originalis pcti q̄ ad reatū mortis efne et relinquit vtiq; origiale ad pugnandū dum fuerim⁹ in via Iz debilitatū z supatum. i. ad mortez eternā non imputabile. ꝝ. e. p baptismum.

m ¶ Peruenīat Quod erit i alia vita non in ista.

n ¶ Vetustate quadam.

o ¶ Reuiuiscat Ergo reuiuiscit qđ erat ꝑemptuz sic ꝓpter culpam reuiuiscit actio. vt. xij. q. q. liberti. ꝝ. e. queris ante medium.

p ¶ Ab hac aūt Ordo iuuere. Vita spūs in cui⁹ nouitate baptizati renascūt a dō dis

cernuntur ab hac vetustate carnis z peccati ꝛc.

q ¶ Bene vtit. s. vetustate carnis. ꝝ. xxxij. q. i. nō est

Pctā actualia z originalia dīnt.

xxvij. pars.

Joh. tij. a.

Joh. tij. b.

Actus x. c.

Joh. tij. b.

Pctm originale dīnt.

Actio pp culpā reuiuiscit.

Ordo iuuere.

s ¶ Regnādo. ꝓ baptismū b ¶ Mortaliter .i. cū mortali pctō c ¶ Propagine. corruptione carnis a pmis gentibus traductā vel ꝓpagata: ex qua originale pctm insit̄ animę.

d ¶ Sicut. hic notat dīa inter actuale et originale pctm: qz illa trāseunt actu z remanent reatu donec per baptismū vel ꝑ penitentiaz ex toto deleant. originalia vo in baptismo manēt actu sed trāseūt reatu. remanent enī ad̄ penalitates cum q̄bus homo pugnat. q. d. sicut oēs pene cogitationes z opationes transeunt actu z remanent reatu sic originalis culpa reatu soluit: actu vero ad agonē relinqt ꝙ pe. di. j. ii. pctm

e ¶ Pertinent. ꝗtum ad ea que ex⁹ ministerio gerantur.

f ¶ Soluitur. q̄ vita videt q̄ accidentale est et oē peccatum.

Quando ab

¶ Nec est xxxv. qu. vi. i qua ꝗritur vtruz oēs apli fuerint baptizati. Jo. de f.

g ¶ Discipulos Ar. q̄ aliō est facere ꝑ se q̄ ꝑ alīū vt. ij. q. vij. accusatio. ff. de solutiones. C de cad. tol. l. vna ¶ sinautē. Arg. ꝝ. e ff de sen. exco. mulieres. ff. ō ad mu. tra. autem ¶ gentiles.

h ¶ Magis. hoc magis cōuertie legas.

i ¶ Pedes la-

in xpi nouitate dīari sibi libidinem nō patiunt ex eo autē qđ adhuc trahūt ad vetustatez filios regnandos[a] mortaliter[b] generat cū propagine[c] pcti: qua renati obnoxi non renent: z qui nascuntur renascendo soluuntur. Item. Sicut[d] dicta facta z cogitata in qua aie z corpori ptinēt[e] licet autē q̄tū ad motus iam pteriērūt: z non sunt: eis tamē preteritis reatus eoꝝ manet nisi peccatū per remissionem soluat: sic nō preterita sed adhuc manente lege cōcupiscentie reatus ei soluit[f] z non erit cū fiat in baptismo plena remissio peccati.

Idē in epla ad seleutianū.

¶ Discipuli christi eius baptismate creduntur ablui.

Quando ab hierosolymis exist iesus cū discipulis suis in terrā iudeā z ibi morabatur cum eis: baptizabat. non per seipsum: sed per discipulos[g] suos quos intelligimus iam fuisse baptizatos siue baptismo iohannis (sicut nōnulli arbitrant) siue (quod magis[h] credibile est) baptismo xpi. Item respondit dñs petro. Qui lotus est non indiget nisi vt pedes[i] lauet: iz est mūdus totus vnde intelligit q̄tā petr⁹ fuerat baptizatus.

Idē ad vincentiuz z victorē.

¶ Apostoli omnes xpi baptismate baptizati creduntur.

Si eos de quibus scriptū non est vtrū fuerit baptizati siue nō sine baptismo de hac vita recessisse contendimus[k] ipsis calūniamur apostolis: qui ꝑter apostolum paulum quando baptizati fuerunt ignoramus: sed ipsos esse baptizatos ꝓ hoc nobis innotescere potuit quod beato petro apostolo dño ait Qui[l] lotus est non indiget nisi[m] vt pedes lauet.

Idem in lib. de baptismate.

¶ Catheccuminus catholicus heretico baptizato prefertur.

Q Undubito cathecumi num catholicum diuina charitate flagrantem heretico baptizato anteponere[n]: sed etiam in ipsa intus ecclesia cathecuminuz malo baptizato anteponimus. nec ideo tamen sacramento baptismi quo iste nondum: ille iam imbutus est facimus iniuriam. merito enim cēturio[o] nondum baptizatus ꝓmoni baptizato anteponitur. Iste enim etiā ante baptismuz spiritu sancto accepto repletus est. Ille etiā post baptismum inflatus est immundo spiritu verūtamen si iam spiritu sancto accepto cornelius[p] baptizari noluisset: contemptu tanti sacramenti reus fieret. Sicut autez bono cathecumino baptismus deest ad regnum celoruz capessendum[q] sic malo baptizato vera confessio. Qui dixit. Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto ꝛc. ipse etiam dixit. Nisi abundauerit iusticia vestra plus q̄ scribarū z pharisęoꝝ non intrabitis in regnum celoruz. Item in libro sententiarum ꝓsperi.

¶ Non tam ablutione corporis q̄ fide cordis baptisma constat.

Ecrus baptismus constat non tam ablutione corporis q̄ fide cordis: sicut apostolica doctrina tradidit dicēs. Fide mundās corda eorum. z alibi[r]. Saluos facit baptisma nō carnis depositio[s] sordiū sed etiam cōsciētie bone interrogatio in deum.

Idem in libro de baptismo.

¶ Sicut in veteri testamēto qui tam spirituales q̄ i nouo quia carnales inueniuntur.

xxxj. pars. Abstinere a venialib⁹ difficillimū est.

k Ꝛos. Cōtendim⁹. no. q̄ si dubitat de baptismo vt uēns habetur ꝓ non baptizato et baptizat. ꝝ. e. cū ttaq;. vbi aūt dubitatur ō baptisme mostrat: ꝓsm mēdū est eū esse baptizatū. ex de pbro nō bap. c. ij. et arg. hic.

l ¶ Qui lotus .i. purgat⁹ a mortalibus.

m ¶ Nisi vt pedes .i. sordes vēialium. vel tūgit cō suetudīe alicuius loci q̄ reprobat j. q. j. emendari.

On dubito

¶ Nec est. xxx po. di. i qua loqr de cathecumio z de credētib⁹. Itē de ill'q hodie ꝑ erāt ad vetus vel nouum testamētum. Jo. de san.

n. ¶ Anteponē. ꝝ. e. cathecuminū. ꝝ. Iz hoc loqr de eo q̄ hz desideriū baptizandi: ibi non. ex. e. maiores. ꝝ. ii.

o ¶ Centurio. xxvi. di. deide. ꝝ. ea. baptismi vicē ꝓ

¶ Cornely. ij. q. vij non oēs.

q ¶ Capessendū. i. tenīt accꝑere baptismum cum possit.

Ecrus.

r ¶ Ibi. s. i epla petri. z ē hoc verbuz augō sect est petri.

s ¶ Depositio .i. exterior ablutio

t ¶ Iz ista cōscientie. nō enim

Baptismꝰ an ꝑsumitur esse in alīq.

Actus. x. c.

Joh. j. per. tij. D. Mat. v. c.

Actus. xv. c.

sufficit baptizando habere bonā cōscientiam: nisi ad interrogationē ecclie suā fidē ostendat. lxxxvj. di. nō satis in prin. Jo.

S Jcut in sacramentis. Prima pō intelligitur de adultis nō baptizatis vel ad illud: nō interest cē.

b Testamētū. id est ad gratiā q̄ data est in nouo testamento.

c Apostolicus. s. Jude apostoli ibiq̄ sur̄ sunt sapite.

d Ad vetus testamentū. i. ad duriciaz veteris testamenti.

e Spūales. per baptismū cū non stat per eos.

f Per sacramēti. i. q̄ solet dari & conferri in sacramento. ‡

‡ Adde quā habēt ūsi ex desiderio baptismi vicē Archi. hic. & corri. ij. d.

Psal. cxxxviij.

S Jcut in sacramentis veteris testamēti viuebant quidā spirituales ad nouum. s. testamentū q̄ tūc occultū erat occulte ptinentes: sic etiam nunc in sacramentis nouī testamenti q̄ iam reuelatū est: quidaz viuunt fideles q̄ pficere sibi nolunt ad percipienda q̄ sunt spūs dei ad q̄ hortat sermo apostolic⁹ & ad vetus⁹ testamētum ptinebāt. Si aūt pficiunt & anteq̄s accipiāt baptismum: tpo accessu & pfectu ad nouū ptinēt. & si priusq̄ spūales⁶ fiāt: ex hac vita rapiunt: custoditi p sacramētū sanctitatem in terra viuentiuz cōputent nec inuenio q̄d verius inuenat in eo q̄ scriptū est. Jmpfectuz meū viderunt oculi tui: et in libro tuo oēs scribēt. I tē. Nō interest cū de sacramenti integritate tractat: et sānctitate q̄d credat aut quali fide imbutus sit ille q̄ accipit sacrm: interest q̄dez plurimū ad salutis viā: sed nichil interest ad sacramēti questionē. I tē. Manifestū est fieri posse: vt fide nō integra integrū q̄z maneat sacrm baptismi. I tē. Si posset fieri: vt sin guli diligēter interrogarent⁸ tot diuersitates opinionum⁹ fortitā iuenirent: quot homines nūerarētur. Aliter em̄ hō nō pcipit ea q̄ sūt spūs dei. Nūq̄d tū nō iō sacz integrū accipiūt aut nūq̄d nō iō si pfecerint: & opinionū carnaliū vanitatez emūdauerint denuo q̄s acceperāt repetendū est? Accipit q̄sq̄ em̄ fidē suā: sz ēptū capit gubernāte mia dei. I tem ex pcilio miletano cui interfuit Aug. & Anselmus romane ecclie legat⁹ ptra pelagianos

C Non nature necessitate sed merito peccati adam mortuus erat.

Q Lacuit igit oībus ep̄is q̄ fuerūt in hac fide: hy-

nodo cōstituere hec q̄ in pūi cōciliō diffinita sunt: vt q̄cūq̄z dicit adam primum hominez mortalē⁶ factū: ita vt siue peccaret siue non peccaret moreret in corpe. hoc est de corpe exiret nō pcti merito: sz necessitate nature⁶: anathema sit.

I dem. C Parvuli non solū peccatum sed culpam a parentibus trahunt.

Q Lacuit⁴ vt q̄cunq̄z pueros recentes ab vteris matrum baptizandos negat: aut dicit in remissionē pcōz eos nō baptizari: sed nichil ex adam trahere ouginalis pcti q̄d lauacro regnationis expiet̄ur. vnde⁹ fit cōsequens vt in eis forma baptismatis in remissionē pcōz non vera sed falsa⁹ intelligat̄ anathema sit q̄s nō aliter intelligenduz est q̄d ait ap̄ls. Per hoiem vnū intrauit peccatū in mundum: & per pcm̄ mors: & ita in oēs hoies pertransiit: in quo oēs peccauerunt: nisi quemadmodū ecclesia catholica vbiq̄ diffusa semp intellexit. pper hanc em̄ regulā fidei etiā paruuli q̄ nichil pcōz in semetipsis ad huc committere potuerunt: ideo in remissionē pcōz vere & raciter baptizantur: vt in eis regnatione mundetur/ q̄d generatione traxerūt. I dem.

C Gratiam pcā remittit: & non reiterentur admur⁴

Q Lacuit vt quicūq̄z dicerit gratiā dei qua iustificamur p ihesum xp̄m dn̄m nostrū ad solā remissionē pcōz valere q̄ iā cōmissa sunt: aut nō etiam ad adiutoriū⁹ vt non cōmittant⁸/ anathema sit. I tem⁴ C Quid sit peccatum gratie docet: & vt vitetur facit.

Q Quisquis⁶ dixerit gratiā dei p ihesum xp̄m dominū nostrū ꝓpter hoc tantuz nos adiuuare ad non peccandum: q̄ per ipsam nobis reuelatur & aperitur intelligentia mādatorum: vt sciam⁹ quod appetere quod vitare debeamus. non aūt per illā nobis p̄stari vt quod

impuneⁿ aie cum illud tū detrahatur ex carnis corruptione? so. dicunt quidam q̄ ideo q̄ alia delectat ipsū carnē: et ideo ei imputat. Alia rō é etiā melior: vt sz ibi q̄d digna retributio notet̄ q̄ alia pūnihois pūnis peccauit: & ita corrupte ipsam carnē vel mō corruptio carnis corrūpit alias

k Natura. videt contra. q̄ dicit Aug. si adam non peccasset semo defecisset: sz dic semo defecisset. i. semo. q. d. non quemisset ad finem. semu q̄ sēp fuisset in iuuentute.

l Q Lacuit. Calua. Ex cōmunicant quidam hereci qui dicebant quosdā nō esse baptizandos: q̄ nichil peccati cōtraxerunt ab adaz quod in baptismo eēt delendū. n̄ q̄ nata aie le dicit p̄hat aut creatare apti.

m C Unde fit. i. ex hoc sequit.

n C Sed falsa. i. sine effectu.

o Lacuit. P C Ad adiutoriū. s. c. grā.

Q Uisquis⁶ quidā volentes vitare correctionē p̄cedētis. c. inciderunt in aliud malū. et iō repetebēdum⁴ hic

Wā si nō peccasset nō fuisset.

Calua. Mosm. v. d.

‡ Adde q̄ hoc facto cōfirmatiōis datur spiritus sancti. & ꝓpē hoc aliquis accedit ad cōfirmationē q̄ se hoc robur stādi nō p̄sumit. iō status fuit vt ad altero teneret ad significādū q̄ p se stare nē posset. s. e. di. iiij. i catechismo. ca. nō plures. Archid.

Confirmatio a solis epis cōfertur.

Arbitriū libere ad q̄d valet.

Q Lacuit. C Hec est. xxxij. pars distin. In alia dicit q̄ sine gratia nullus saluatur que etiā adiuuat ad non peccandum. Johan. de fan.

a C Siaūā. ad q̄d & valet liberū arbitriū cū p illō nō possit saluari. Nā primā gratiā nō pōt eo. pmereri. vt Augustinus. q. lxxij. nabuchodonosor: sed dicit q̄ p liberū arbitriū hō habuiz se poterit reddere vt ei deus gratiaz infundat.

diuisio. xxxij. pars.

Q Omnes. C Hec dist. diuidit in. viij. pte. a. In q̄ pmagit de confirmatione: de ieiunio. et de alijs Sed. ibi Quid. Tertia ibi. Oī die. Quarta ibi. Consecrat. Quinta ibi. Quadragesima. Sexta ibi. Cōtraria Septia ibi. quia dies. Octaua ibi. Carnem. Nonus ibi. In oīb⁹. Decima ibi. Nullus Undecia ibi. Nō oportet. xij. ibi. Jeiunare. xiij. ibi. De spiritu. Joā. de fan.

b C Oēs. explicato tractatu de baptismate: subiungit magr distinctionē illā in qua tractat ō confirmatiōe q̄ in fronte fit: & merito vitio loco de hoc sacro⁹ q̄ virtuū est inter alia sacramenta necessitatis p̄ter vnctionē ifirmoꝝ

Confirmatio a solis epis cōfertur.

facendum cognouerimus et facere debeamus: aut valeamus anathema sit. I tem.

C Sine gratia diuina nūdata implere nō possunt.

Q Lacuit vt q̄cūq̄z direxerit nobis ideo gratiā⁶ iustificationis dari vt q̄d facere per liberū arbitriuz iubemur facilius possimus⁹ implere p gratiam tanq̄z si gra nō daret: nō quidē facile: sz tū possumus etiā sine illa implere mandata diuina anathema sit. I tē Urbanus papa oībus xp̄ianis.

C Post baptismā cōfirmationis sacramentum p̄stetur.

C Distinctio.v.

Omnes⁹ fideles p manus impositionē epoz spiritū scīm post⁹ baptismuz accipere dīt: vt⁹ plenū xp̄iane inuentiā⁶ur: q̄ cū spūs scīs in fundit: cor fidele ad prudētiā & fortitudinē dilatat.

Item Welchiades papa.

C Quid cōferat cōfirmatio in baptismate: q̄d i confirmatione.

Spūs sanctus q̄ sup aq̄s baptismi salutifero descēdit⁶ lapsu in fonte plenitudinē tribuit ad innocētiā⁶: in confirmatiōe augmētū p̄stat ad gratiam: & q̄ in hoc mūdo rota etate victurus inter inuisibiles hostes et pericula gradiendū est in baptismo regnamur ad vitā post baptismū cōfirmamur ad pugnā: i baptismo abluimur/ post baptismū

roboramur: & ꝯtinuo trāsiturus sufficiat regnatiōis difficia: victurus tū nō sufficiat pfectionis auxilia. Regnatio p se saluat: mor i pace baptismi vt scīi recipiēdos. confirmatio armat⁸ & instruit⁹ ad agones mūdi hui⁹ & p̄ia reseruādos q̄ aūt post baptismū cū acq̄sita innocētia imaculati pueneriat ad mortē: confirmāt mortē: q̄ tam non⁴ pūt peccare post mortē. I dē hispanien epis.

C Quis⁹ sit positionis sacrm dignius est sacro baptismi.

Q Ehis xo sup q̄bus rogastis vos ifirmari. i. vtrū manus sit sacrm man⁹ impositionis epoū aut baptismi scitote vtrūq̄z magnū cē sacz & sicut vnū maioribus. i. summis⁵ pōtificib⁹ est accōmodatū: q̄ nisi a maioribus pfici nō pōt: ita & maioꝝ veneratione venerandū est & tenēdū sz ita cōiūcta sunt hec duo sacra: vt ab inicē (nisi morte puenīēte) nullaten⁹ possint segregari: & vnū sine altero rite pfici nō pōt. I tē eusebi⁹ pa. C Nō ab alijs q̄ ab epis man⁹ positionis sacrm perfici potest.

Manus q̄z impositiōis sacrm magna veneratiōe tenēdū est. q̄ ab alijs pfici non pōt nisi a sūmis sacerdotib⁹: nec tpe ap̄lox ab alijs q̄ ab ipsis ap̄lis legit aut fcit peractuz⁹ esse. nec ab alijs q̄ qui cōiūctenent⁸ locum vnq̄ perfici potest aut fieri debet. Nā si aliter p̄sumptuz fuerit: irritū⁹ habeatur et vacuū: et

‡ Adde q̄ hoc sacrm cōfirmationis datur spiritus sancti ad robur stādi. & ꝓpē hoc aliquis accedit ad cōfirmationē q̄ se hoc robur stādi nō p̄sumit. iō status fuit vt ad altero teneret ad significādū q̄ p se stare nē posset. s. e. di. iiij. i catechismo. ca. nō plures. Archid.

Ordinatio ordinē quē habz confert papa delegante.

rio. xvj. q. j. ex auctoritate. alibi facere dolens. quo ad cōfectionem eucharistie. xx. q. iij. ablit.

o C Irritū. ex demādatione pape debet conferre pōt q̄s habet. vnde ordinat⁹ ordinem quē habet conferre potest et cōfirmatio cōfirmationē. s. distin. xxi. nulla

Universidad de Deusto Biblioteca

rario. aliãs. vt .3.j.q.j gfa.c.q. vsq; dalberti. vñ nota q; cũ collatio sacramẽ cõperit alicui ratiõe ordinis et officij: etiã phibit' pferre pót. vt .12.q.j. ordinatiões. j. q.j. q; quida. vbi fo ex adnunciato ordinis c de mãdatis. ne. vt confirmatio in fronte sacerdoti vel collatio ordinis competit non cõfis. vt .xcv. dist. penes. lxix. distin. c. j. in eo ca su prohibitus ni chil agat. vt hic in ca. manue.

Spũs sanctus qñ descẽdit i apłos.

a ¶ Quissime ad prędicandum. Arg. .3.xvi.qõ.j. adsciamus. ee de hęre. ad abolẽdã. ij pdicare dici potest dãdo de se bonũ exẽplum aliis.

b ¶ Ad habitationẽ. dicit enim descẽdit spũs sanctus sup apostolos primo qñ ille fuit data in eos dicẽs: accipite spiritum sanctum: postea descendit de celo super eos ignei linguis. .3. dist. iij. propie ẽ.

¶ Ieiuni statutum est ꝯ.

d ¶ Perfecte. pfectã vocat forte. xij. annoz quãdo pmoueri potest ad ordines minores. lxxvij. distin. c. ij. vel xxv. annoꝝ. ff. de minoribus. l. j.

e ¶ Christianus. plenius quod ad alia sacramenta. .3. c. omnes.

f ¶ In confirmatione. Nunquid ille nõ minoꝝ habebit gloriã parulus minꝰ cõfirmatus ij nõ cõfirmat⁹? videt q; sic. q; in confirmatione datur augmentum gratie. .3. c. c. ij. odcedẽ duz est ij dicatur q; parulo conceda gratia in baptismo.

Parum tione.

a ¶ Episcopi. supple statutum est.

b ¶ Presbiteris. hoc etiã in aliis sacramẽtis obseruandum est. .3. q.vij. q. v. Honestum. .3. distin. ij. ligaldo.

inter ecclasticas nũcꝫ reputabit sacra. Item Raban⁹ de institutione clericoꝝ. lib. j. c. xxx.

¶ Quare confirmationis sacramentũ baptizato tradat.

Quissime a summo sacerdote p impositionẽ manus paclit⁹ traditꝫ baptizato: vt roboret p spũm sctm ad ꝓdicandũ⁸ alios. i. donũ qõ in baptismate pfecit⁹ ẽ p gram vite donat⁹ eterne: signat eũ baptizat⁹ cũ chrismate i summitate capitis p sacerdotẽ: p pontificẽ ꝯo in frõte vt i puncte signtificẽ sup ipz spũm sctm descẽsio ad habitationẽ⁹ deo pscrãdã. In seba qꝫ vt eiusdem spũs sctꝰ septiformis gra cũ oi plenitudie scrietatis ꝛ scie ꝛ ꝛtutis ventre in hoiez declaret. Item ex cõcilio aurelianẽsi. ca. iij. ¶ Ad confirmationẽ nõ iudicium venitur.

Ieiuni[e] ad cõfirmationẽ venit perfecte[b] etatis: vt moneant pfessionẽ facere pu⁹ vt mũdi donũ spiritus sancti valeant accipere: ꝛ qi nũ ẽ erit xp̃ian⁹[c] nisi in cõfirmatione[f] ẽ pali fuerit chrismat⁹.

Item ex cõcilio meldẽsi. c. vj.

¶ Episcopi nõ nisi ieiuni baptizatos confirmẽt.

Testi[g] nõ nisi ieiuni p impositionẽ manuum spũm sctm tradãt: exceptis infirmis et morte periclitãtibus[h]. Sicut autẽ duob⁹ ꝛpibus pascha videlz ꝛ pẽtecoste a ieiunio celebrari debet baptism⁹: ita etiã traditionem spiritus sancti a ieiunio[i] pontificib⁹ conuenit celebrari. Item ex concilio terraconen. cap. vj. ¶ Sed autẽ vel terno nullꝰ confirmet.

Dictũ est nobis q; ꝺdã de plebe bis vel ter vel eo amplꝰ epis ignotãtib⁹: tñ ab eisdẽ epis pfirment. vñ visum est nobis eandẽ cõfirmationẽ sicut nec baptisma iterari minime debere: q; bis vel ter vel amplius[k] baptizatos aut pfirmatos: nõ seculo ij soli deo sub habitu regulari vel clericali religiosissime famulari decretũ ẽ. Item ẽ Grego. ij.

¶ De eodem.

Dhoie q; a pontifice cõfirmat⁹ fuerit denuo: illa talis iteratio vel confirmatio est prohibenda.

Item Stephanus papa. v.

¶ Omnia sacramẽta crucis signaculo perficiuntur.

Dinquid non oia chrismata[l] sacerdotalis mysterij crucis figura pficiũtur? nunqd baptismatis vnda nisi cruce[m] sanctificata potã relarẽt: et (vt cetera ptream⁹) sine crucis[n] signaculo ꝺs sacerdotij gradus ascendit.

Item ẽ eposd. Carthagin. iij.

¶ Energumini omnibus diebus exorcizentur.

Omni die exorciste energumino⁹ man⁹ ꝺponãt energumini ꝺo pauimẽta domoꝝ dei intrẽt: qb⁹ affligẽtib⁹ in domo dei vic⁹ quotidian⁹ p exorcistas oportuno tpe ministret. Item ẽ. v. codẽ. ¶ A duobus neophitis abstinere debet.

Neophiti[p] aliquãdiu a lautionib⁹ epulis ꝛ spectaculis vel pugilib⁹ abstineãt.

p Neophiti. Quia nuper baptizatos dissolute viuentes solebant demones energuminos: id est arreptitios facere: ꝛ ideo subiungit a quibus neophiti debeant abstinere.

Item ex concilio agathen.

¶ De ordine officiorum.

Omnes[a] ordinem ecclesie equaliter[b] ab oĩbus custodiri. vnde statuendũz est (sicut vbiq; fit) vt post antiphonas / collationes[c] ab epis vel pbris dicant[d] ꝛ hymni matutini vel vespertini diebus oĩbus decantent: ꝛ in cõclusione matutinarum vel vespertinarũ missarũ post hymnos capitula de psalmis dicantur: ꝛ plebs collecta[e] ofone ad vesperam ab epo dimittatur cum benedictione.

Item ex cõci. gerundinensi.

¶ De eodem.

Deo semp placuit obseruare / vt oĩbus diebus ꝛ post matutinas / ꝛ vesperas ofo dñica a sacerdote pferatur. Item Greg. vij. in gñali synodo residens statuit.

¶ De eodem.

In die resurrectiõis pscꝫ ad sabbatũ in albis: et in die pentheocostes vsq; in sabbatum eiusdem tres[g] psalmos tñ ad nocturnos: tresq; lectiones antiquo more canimus ꝛ legimus. oĩbus diebus aliis per totũ annũ. si festũ est ix. psal. ix. lectꝰ. dicim⁹. Aliis ꝺo diebus. xij. psal. ꝛ tres lectiões recitam⁹. In dñicis ꝺo diebus. xviij. psalmos (excepto die pasche et pentheocostes) ꝛ .ix. lectiões celebram⁹. Illi aũt q; i quotidianis diebꝰ tres tñmo psalmos ꝛ tres lectiones celebrare volũt: non est regula sctoꝝ patrũ sz ex fastidio ꝛ negligẽtia cõprobantur hoc facere. Romani ꝺo diuerso mõ agere ceperunt maxime a tpe quo theutonicis concessum est regimen nostre ecclesie. Nos autẽ ꝛ ordinẽ romanũ[f] inuestigantes et antiquum morẽ nostre ecclesie imitantes antiqꝫ pres statuim⁹ fieri sicut supius ꝺnotauim⁹.

Item ex omelia. Greg. pa.

¶ De obseruatione ḋragesime

Quadragesima summa observatione est observanda: vt ieiuniuz in ea (pter dies dñicos q; de abstinentia subtracti sunt) nisi quez infirmitas[a] impedierit: nullatenꝰ soluat: qr ipsi dies decime sũt anni. A pria ergo dñica ḋragesime vsq; in pascha dñi sex ebdomade cõputãtur[b] quarũ videlz qdraginta dies et duo sunt ex qbus dñi sex dñici dies abstinentie subtrahuntur: nõ plus in abstinẽtia qꝫ triginta sex dies remanent. verbi gra. si p. cccl x v. dies[i] annꝰ voluit: deinde per triginta ꝛ sex dies affligimur quasi ãi[k] deo decimas dam⁹: sed vt sacer numerus quadraginta dierũ adimpleatur quẽ saluator noster sacro suo ieiunio consecrauerat quatuoꝛ dies prioris ebdomade ad supplemẽtũ quadraginta dierũ tollãtur[l]. i. quarta feria: q; caput ieiunij subnotat ꝛ quinta feria seqns. vj. fer. et sabbatum nisi istos dies quatuoꝛ superioribus trigita sex adiunxerimus quadraginta dies in abstinentia non habebimus. iubemur[m] autem ꝛ ab oĩpotenti deo omnium bonorum[n] nostrorũ decimas dare

Item ex Eusebius papa.

¶ Ieiunia nõ soluãtur legitima absq; necessitate ꝓhabili.

Omnia ecclia a sacerdotib⁹ cõstituta sine necessitate rõnabili nõ soluant.

Item Hiero. ¶ Quotidiana ieiunia duplicatis vel triplicatis sunt preferenda.

Dico ebdomadas non dico ieiunia duplicata[p] quam morẽ nostre ecclie imitantes antiqꝫ pres statuim⁹ fieri sicut supius ꝺnotauim⁹.

Item ex omelia. Greg. pa.

¶ De obseruatione ḋragesime

Quadragesima summa observatione est observanda: vt ieiuniuz in ea (pter dies dñicos q; de abstinentia subtracti sunt) nisi quez infirmitas[a] impedierit: nullatenꝰ soluat: qr ipsi dies decime sũt anni. A pria ergo dñica ḋragesime vsq; in pascha dñi sex ebdomade cõputãtur[b] quarũ videlz ḋqdraginta dies et duo sunt ex qbus dñi sex dñici dies abstinentie subtrahuntur: nõ plus in abstinẽtia qꝫ triginta sex dies remanent. verbi gra. si p. cccl x v. dies[i] annꝰ voluit: deinde per triginta ꝛ sex dies affligimur quasi ãi[k] deo decimas dam⁹: sed vt sacer numerus quadraginta dierũ adimpleatur quẽ saluator noster sacro suo ieiunio consecrauerat quatuoꝛ dies prioris ebdomade ad supplemẽtũ quadraginta dierũ tollãtur[l]. i. quarta feria: q; caput ieiunij subnotat ꝛ quinta feria seqns. vj. fer. et sabbatum nisi istos dies quatuoꝛ superioribus trigita sex adiunxerimus quadraginta dies in abstinentia non habebimus. iubemur[m] autem ꝛ ab oĩpotenti deo omnium bonorum[n] nostrorũ decimas dare

Item ex Eusebius papa.

¶ Jeiunia nõ soluãtur legitima absq; necessitate ꝓhabili.

Omnia ecclia a sacerdotib⁹ cõstituta sine necessitate rõnabili nõ soluant.

Item Hiero. ¶ Quotidiana ieiunia duplicatis vel triplicatis sunt preferenda.

Dico ebdomadas non dico ieiunia duplicata[p] nec triplicata. sed quando abstinemus duobus diebus cõtinue q; fieri nõcꝫ debz. vt extra de

Psalmi treq; et lectiões totidez diuinales leb domas: da pas. chez pẽ tecostes

Annus ẽt dies habet.

Spũs sanctus descẽdit i apłos.

Parum tione.

Ieiuni ũ dragesimale ẽst decima dierum.

v. pg.

a ¶ Omnem. Hec ẽ. xiij. po dist. in q; dr q; orationes ꝛ collectas debem⁹ facere sine pterei eccl'a. Jo. de fa.

a ¶ Omnes. ꝺ officio diuino ꝛ ieiunio tractare incipit. ꝛ ponit tria capitula.

b ¶ Equaliter .3. xij. dist. c. viti.

c ¶ Collationes id ẽ collecte. ꝛ sũt ꝺdam capta q; dicuntur ab epo.

d ¶ Collecta. i. expleta. nã tũc oia colligũt ofone dicta. vt plebs collecta ofone vt ofonis causa.

Item ex cõci. gerundinensi.

¶ De eodem.

Deo semp placuit obseruare / vt oĩbus diebus ꝛ post matutinas / ꝛ vesperas ofo dñica a sacerdote pferatur. Item Greg. vij. in gñali synodo residens statuit.

¶ De eodem.

In die resurrectiõis pscꝫ ad sabbatũ in albis: et in die pentheocostes vsq; in sabbatum eiusdem tres[e] psalmos tñ ad nocturnos: tresq; lectiones antiquo more canimus ꝛ legimus. oĩbus diebus aliis per totũ annũ. si festũ est ix. psal. ix. lectꝰ. dicim⁹. Aliis ꝺo diebus. xij. psal. ꝛ tres lectiões recitam⁹. In dñicis ꝺo diebus. xviij. psalmos (excepto die pasche et pentheocostes) ꝛ .ix. lectiões celebram⁹. Illi aũt q; i quotidianis diebꝰ tres tñmo psalmos ꝛ tres lectiones celebrare volũt: non est regula sctoꝝ patrũ sz ex fastidio ꝛ negligẽtia cõprobantur hoc facere. Romani ꝺo diuerso mõ agere ceperunt maxime a tpe quo theutonicis concessum est regimen nostre ecclesie. Nos autẽ ꝛ ordinẽ romanũ[f] inuestigantes et antiquum morẽ nostre ecclesie imitantes antiqꝫ pres statuim⁹ fieri sicut supius ꝺnotauim⁹.

f ¶ Romanũ. Arg. q; p duo extrema colligitur medium ꝛ reprobat. ar. xxv. dist. ab exordio. ar. .3. xxviij. di. et sunt.

¶ Quadragesima sum.

¶ Hec ẽ. v. pars di. i qua ponũtur v. c. de abstinẽtia ieiunij. Jo. de fa.

g ¶ Infirmitas que legi nõ subiacet. .3. c. di. j. sicut non alij.

h ¶ Computant. .3. dist. iij. quadragesima.

i ¶ Dies. supple ꝛ sex horis de ꝺ⁹ sex horis in vno quadriemo vi⁹ dies efficit vnde fit bissextus. nã dies naturalis cõstat ex. xxiij. horis. hoc idez dicit lex q; annus per tot dies voluitur. ff. de sta. lib. cũ heres. ij. si stichus. vnde cum ieiunamus ũ dragesimale ẽst decima pte totꝰ anni q; decim. cccl x v dierũ ieiunam⁹. xxx vj. dies remanẽt v. dies ꝛ sex hore de istis. v. diebꝰ ieiunam⁹ qrtuoꝛ: sed alio respectu sez vt facer nũerus ꝓpleatur remanet ij vnus dies indecimat⁹ et sex hore incipiunt. et ita sunt. xxx. hore indecimate. ij ꝓ decima istaꝝ horarum in sabbato maiore tarditꝰ cenamus. immo alio respectu ieiunam⁹: et ulti. v. dies non videt q; decimẽt: ꝛ ita est arg. q; si rusticus habet. xv. corbes vinũ nos ꝺz decimare nisi decẽ.

k ¶ Annus. arg. q; si rustico pos decias datas remanẽt. v. corbes q; ꝺ illo nõ debz dare decimam.

l ¶ Tollantur. i. accipiantur.

m ¶ Jubemur xvj. q. j. decimas

n ¶ Bonorum. .i. de actionibus et possessionibus nostris. q; illi in bonis nris cõputantur. ff. de verbo. sig. bonoꝝ.

o ¶ Qn dico ebdomadas. esse ieiunandas. non sumpto cibo.

p ¶ Duplicesta. sient quando abstinemus duobus diebus cõtinue q; fieri nõcꝫ debz. vt extra de

Universidad de Deusto Biblioteca

a b Jnt. Aug. cōtra. xxxv. di. ab exordio.
Cōmunia quotidiana. Ho. q aliqđ dr ptinuā ꝫ sit ibi aliqđ ītermissū. n dicit ptinua. z in die dñicis nō ieiunū dr inuiam. ꝙa ei ciuitū nō sut intelligēda. ii. de cer. l. ii. cui qđ est. c
c Si post partum. q. d. si tm postea una vice comederit
d Jnt. Et quotidie. Et ita vr q nō dz p totuz die abstinere nisi forte ex cā. xxv. dis. qđ a patrib⁹. quod faciunt sarracenī.
e Sz modico Ar. z. xxxv. dist. ab exordio.
f Contraria. Hec est vi. pō dis. Jn qua pōt p. x. cap. q non debent⁹ nos multū dare medicinis: nec multuz affligere nos ratiōe medicine nec malos comedere cibos. necvltra mensuram. Jo an de san.
g Cōtraria cōtra. vij. q. j. ca. vi. xxvi. q. v. illō.
h Lugubrare. i. flere pctiū. vel in nocte vigilare
i Meditatio nis. cū suadēt cōtraria deo maxime sanis.

Q Uinq modis. Gule. naz gula a paradyso expulit quem abstinentia reuocat. ℣. dicti. xxxv. sextia.
l Preuēit. ℣. e. dicim. i. solent.
m Cibos lautiores ℣. di. xl. c. j. ℣. et. nō.
n Experti. ℣ dis. j. de his vero q hoc cū sine causa facit. ℣. dis. xli. cap. iii.
o Qđ destde sed saltez singulos dies absq; ciborū luxuria transigamus.

Idem. De eodem.

Jnt[a] tibi ḡtidiana[b] ieiunia et refectio satietatē fugiēs. nichil eīn pdest ti di biduo vel triduo transmisso vacuum portare ventrem/ si post pariter[c] obstruatur[b].

Idem De eodem.

Jnt tibi ieiunia pura ptinua: moderataq; i. quotidie esurire z ḡtidie[e] prādere. apls inquit. Holi adhuc aquā bibere: sed modico[f] vtere vino propter infirmitates tuas. curat enim vulnera deliquentis: curatosq; sanctificat ieiunium. Item Ambrosius in psalmo vigesimo.

Medicine precepta: diuine sunt conditioni contraria.

Q Ontraria[g] diuine conditioni p̄cepta medicine sunt que a ieiunio reuocāt lugubrare[h] nō sinunt: ab oīni intentione meditatione[i] abducunt: ita qui se medicinis dederit seipm sibi abnegat.

Item Gre. in expōe vti Job.

Quot modis vicium gule nos tentat.

Q Uinq modis nos vicium gule[k] tentat: aliqñ nāq; indigentie tpa preuenit[l] aliquando tēpora nō p̄uenit. sed cibos[m] lautiores q̄rit. aliqñ q sumēda sunt. p̄curari ac curatius expetit[n]; aliqñ aūt z qualitas ciborū z tp̄s cōgruit sed in ipsa ḡtitate sumendi mensurā refectionis excedit: nōnunq; z abiecti[o] est qđ desiderat[o] z tm in ipso estu immē si desiderij deterius peccat.

Item papa.

Absq; puritate mentis ieiunia z orationes nō prosunt. rat. nam satius est more dñi pisce vesci ꝛc. xlj. dist. c. j.

p Jcit em pdeit. ad vitā eternā. vt de pe. di. iij. ℣. potest. c. c. si ḡs aūt prodest eīn quo ad tēporalia. ℣. xxij. q. ij. ℣. si quidem.

q On mediocriter erit. nā inter bonos semp sectare melioꝛe. xvi. q. j. si clericatus. c. sic viue.

r Bono magno. sine q nō pt hīi salus eterna.

s Jmmoderatā. qr. qđ idē facit pl⁹ qđ nimus est ℣ of. custo. c. j. Ar. ℣. ff. de. ℣. vt. hdi. ij. ar. 2ogum.

t Tristicie. melancolie q̄ tristicias inducit. et ponit sinthoma morbi p morbo.

Melancolia tristicias ducit.

v Deus. naz hō flecti pōt verbis multitudie naz ipoꝛtunitate. q̄q; hō obtinet. de pe. di. j. importuna. Jnsta eni oportune z iporune. xlij. dis. sit rectos. imo et q̄q; a deo obtinet. vij. qō. j. audacē z est ar. hic Strebam multitudine. in. aue. de referēda. ℣. ij. col. ij.

x Cum igit. ℣ nūqđ est hoc ita vera? dicit q dā q̄ sic. z est i sacramentis spāle hoc: propter sermōm q nō dat ad mensuram. vt. ō pri. di. nec quenquē. sed ois facit cōia. ff. pri. di. q rīs. vel hoc refert ad tpm celebrādē q tm valz vt missam celebres. pcētu sicut p vno ꝛc. vt refert hoc ad casū i quo canō loquit. sez. q nō min⁹ valet vna missa cuz hilaritate mētis dicta. p cētū q̄ si p quolibz dicere tur cū anxietate. z

y Defecerit. s. in deliciis z desideriis. quasi dicat superflua

phibet nō necessaria. ℣. dist. xlj. pertinent.

a Jmmium. Talis Tota vita alia est q̄dragesima per quā ℣ hīi tēm nauerimus acceptur sum⁹ mercedē. s. denariuz quod ex eo designatur: qr denari⁹ adnumer⁹ quadragēario fit quagenari⁹. vñ cuz labore q̄dragesimaz celebramus ātē pascha cū leticia ꝙ q̄dragesimā post pascha. ad ē accepta mercede qē etiam ipse dñs significauit.

b Quadraginta diebus. ℣. lxxvj. di. ℣ nō aūt ꝛc. scīa. ℣. vbi dr p. j. dies fiūt: sed ibi. j. p. xl. ponūt

Actu. j. a.

Joā. xiij. d

Mat. xij. a. Necessitate vrgēte multa licent q̄ alias nō licerēt.

c Discipulos Spicas est ḡ dria int furtū et furtū. ar. ff. de of. pōs. pleriscq; nō hīi q̄ furtū fiēre existimāt sed nō cōmittit q ad penā. arg. cē. de fur. si q̄s. in prin.

d Et ederēt hoc licebat ℣ nō falcē i messē alienā mittere. vi. q. iij. scriptum.

e Fame. necessitas famis excusat a furto. vt ℣. z cē de fur. c. ij. q̄s. q necessitas nō hz leges. vt. ℣. di. j. sicut sic ppē necessitatē famis dō cēdit panes ꝓpositionis. xxv. q̄. j. ℣. his tracta. nā p necessitatez famis pōt pr distrahere filiū vt C. de patrib⁹ q̄ filios distra. l. ij. est ratio: qr in necessitate oīa debent esse cōia. vt xlvij. distin. licat hi. z in rie cibaria. vt. ff. ad leg. rhodi. de iac. l. ij. ℣. cui in eadē natu. i. fi. Jtē q̄ puīs dñs ex pcepto tenet̄ pascere esurientē. vt. lxxvj. dist. pasce. vñ talis fur tuste potuit credere enim hoc punitur. et sic nō deliquit. vt infra. de obli. q̄ ex delict. na. ℣. furtū. ff. de fur. as q̄.

f Quicqđ ꝛc. quasi dī. nō est meritoriū xxiij. qō. vj. ℣. ex his. in pri. vel dic q̄ id qđ. ppter ne cessitatez fit ei⁹ soluitur. i. solui ei⁹ debet. sez cessante necessitate j. qō. vij. quod ꝓ remedio. Jo.

g Jcit esu. Tu autē Gratianus alias modo vult curare corpora. ℣. xv. q. j. non est.

h Voluptatē. i. hilaritatez.

i Qđ em fame ꝛc. ar. ex duobus contrarijs eū dez sequi effectū

Tales accipiamus.

k Labore. ne breuis hora consumat victū longi tpis. extra de cēsi. cū apls. Ad hoc imitat monachos cum ipse monach⁹ fuerit non alios. ar. xlj. dist. nō coganf.

l Deuorāt. Nō hz in se cām auide deuorādi. in Gen. vel pro.

m Nidoribus. Nidor ꝓprie dr quidaz odor carnium assararum. nidor est eo q̄ ne bula leuatur.

Nidor qđ sit

n Remedia tur. i. remedium habeat.

o Obesa. i. ꝓfunda.

† Amphoritamus dr

Ciborū tēperantia salutē: abundantia contrariū parit.

Q Jcit enim[p] sic iocundum est sicut cibus bene digestus aut decoctus: nichil salutem/ nichil sic sensuū acumen operatur: nichil sic egritudinem fugat: sicut moderata refectio. sufficietia q̄ pe cum nutrimento z solpiratem simul pcreat et voluptatem[h]. abundantia vero morbum facit: et molestias ingerit z egritudines gñat. Quod enim[i] fames facit/ hoc etiam plenitudo ciborū: magis autē et multo peiora. fames quippe in paucis diebus aufert hominem/ z liberat eū de hac vita penali: excessus ꝙ ciborū consumit z cōputrescere facit corpus humanuz: z macerat egritudine diuturna: et tunc eum more crudeli consumit.

Item Hieronymus.

Ciborum defectu infirmitates leuant.

Q Et tales accipiam[q] cibos quos aut difficulter digerere: aut comestos magno patos et ḡditos labore[k] doleam[p]: oleruz z pomorū ac legumin⁹ facilior apparatus est: et arte impendioq; coquorum non indiget: z sine cura sufficiat humanuz gen⁹ moderate sumpt⁹: qr nec auide deuoratur[l] qđ irritamēta gule nō hz z leuiori digestione decoquit nemo eīn vino[m] z duob⁹ cibis hisq; vilibus vsq; ad instoma chationē vētris onerat: q̄ diuersitate carniū z saporis delectatione cōcipitur cū variis nidoribus[n] fumant patine ad vsum sui. ꝓ explēda esurie ꝙ captiuos trahunt: vñ z morbi saturitate nimia concitantur multiq; impatientia gule vomitu remediant[o]: z qđ turpius turpiter ingesserunt turpius egerunt hypocras i āphorismis † opinius docet et crassa et obesa

ab a qõ est de t phoras. t. termi natio / ide am phoni. mus qõ sermo brems pauper Vbis di uos sen rentys

a ¶ xp̃o nere. nichil eñ est qõ mutabilitatẽ non sen tiat. in auc de nõ nie. aut pñm. re- ℣ nõ igitur coll. q. et quotidie recedunt de corpe nr̃o quedã particule. et alie patim succedunt. ff. de nidi. ꝓponebatur.

b ¶ Anima. Id est hominẽ anim. nã. et ita in parte

ligitur totũ argu. cõtra. ff. de cute. si dictũ. ℣ in stipulatione.

c ¶ Hypocrat. vel est hypocrates apotissimus repletiones in vltimo existentes/ difficiles sunt.

d ¶ Quorũ vita. ad hoc comedere debẽt vt viuant. non viuere vt comedant.

e ¶ Sagina ẽ. Juuenalis. Gemmulo agak ista dice: stomachuz ꝑcra laxare sa ginas.

f ¶ Articulari id est gutta arteticã q̃ fit in iũctu ris. t qñ fit in pedib⁹ dicit podagra et in manib⁹ dicit chiragra. et in alijs membris similiter dicitur arterica.

g ¶ Proscriptio ne. i. amissione. vel qui ipsi se priuabant cibis cõsilio medicorum.

h ¶ Cõsulatis se. ar. ℣ ꝓ traria cõtrarijs curant de pen. dist. ij. c. j.

i ¶ Et puellarũ. ad epularũ.

k ¶ Irridet. dicens sic. Sperne voluptates: nocet empta dolore voluptas. Et alibi. Me pinguẽ t nitidũ bene cu rato curte uides. Cũ ridere voles epicuri de grege porcum.

Voluptas est ſgnẽda testimonio horatij. vij. ꝑs

Hic dies sabbati.

¶ Hec est. vij. pars dist. In qua ꝓbat de etate q̃ carnes non sunt comedende die sabbati. Jo de fan.

l ¶ Admonem⁹. t ita cõsiliũ est: nisi vbi cõsuetudo est q̃ abstineant: tũc eñ est preceptũ. extra de ob. tem. consiliũ. dic de illis vt dist. ℣. di. iij. de esu, t xij. di. illa,

CArnem. ¶ Hec est. viij. gs di. In qua ponit regula monachis q̃ie debet semp a carnib⁹ et a pannis lineis abstinere: t semp aliquid operari. Jo.

¶ Carnem. de abstinentia t studio monachorum ouibus. c. interfuerit.

monachis vsus non habeant

a ¶ Monacho Moniales vinuz vt venenum fugiãt. xxv. dist. in pelea / vinolẽtũ.

Additio notabilis

o ¶ Seruato tñ. Aduertendũ est istum canonẽ per Gratianũ de truncatũ fuisse. Sic eñ habebat originale. Fuisse tñ moderamine pietatis erga egrotum necessitatẽs/aut lõge ꝓficiscentiuz vt ex volentib⁹ fuisset tenr̃ t longinquo itineri destinati. Si autẽ a principe vel ẽpo imutẽtur. p̃ obiectione t obedientia degustare non mutant: seruantes apud se principij cõsuetũ. Quod si q̃s monach⁹ ꝛc. vt in textu. Testes sũt Bernardus cassinẽ. ab bas. et Joannes de iure cremata cardinalis doctor theologus super regulã Bñdicti.

p ¶ Violauerit. Et hoc colligit ꝑ. q. monachus factus ẽpo nõ debet carnes comedẽ. aliq̃ ecõtra cum absolutus sit. Argu. ℣. xvuj. q. j. c. vnico

Monachi⁹ ẽpõ carnes non comedat.

q ¶ Unus. sez hous constituz. ar. xxxvj. distin. si q̃ vult.

r ¶ Ad verbũ id ẽ intra ℣bũ. ſ. vt mẽs et intẽto ad id q̃ dr̃ dirigatur nõ ad alia ꝛa getur. vel ad verbũ. id est non transcursu: nõ trãsiliẽdo ſ tractum singula dicẽdo. argu. ff. e. nõ mediocriter. ar. aq̃ pumũ. ℣. dist. ij. ¶ remera.

s ¶ Quid. ℣. di. j. qñ ante. ℣. xlij. di. ℣. j. contra ibi ad modum. sed illud intelligit sine ꝑrate respectu eorũ per que habet vita eterna. lxxxvj. dist. non satio.

a ¶ Pulcherrimoz̃ versũ. sez virgilij. ꝙ illud ostenditur. Arg. contra. ℣. xxxvij. distin. legimus.

b ¶ Cier. id est monet.

c ¶ Scatebris. id ẽ ebulitiõib⁹.

d ¶ Vel gẽmis gẽme dicũt nodi virgaz. vñ flores t frõdes erũpũt. t dicit ter ꝙ q̃dã arbores dñr gẽmales. vt. ff. soi. matri. diuortium.

Gẽme fũt nodi virgarũ.

virgi. ligeo gicis.

Surculus est nodus. Trunc⁹ vbi arbores sternũtur argu. xvij. q. iij. ipsa pietas.

e ¶ Salomõis. dicentis vade ad apẽ: et disce quã operatrix sit: t castã opus faciat.

f ¶ Lectiõe. dicit ler q̃ libertus ꝺz prestare opa dñis diuersis q̃ pot scribere vñ: et custodire dozmũ alij. ff. ꝺ operliber. duorũ.

puer. vj. Liber: dñis poterit seruire duob⁹.

g ¶ Otis ociosꝰ. uersus. Querit egas⁹ ꝺre sit fact⁹ adulter. In ꝓpta cã est desidiosus erat. extra de renũciatis. nisi cũ paldem.

puer. vj. a.

h ¶ Non spernunt. peccant tamen et epitomio tradedi sunt. xxj. q. iij. ca. j.

i ¶ Nomnib⁹. Hec ẽ. ix. pars di. in q̃ ꝺ ꝙ canonici sunt debẽt cõedere: dormire/ et iacere in vno cõclaui. Joban. de fan.

k ¶ In oib⁹. de modestia clerico rum t sobrietate. iij. ca. cotinuar.

l ¶ Ut canoni ci regulares. nuz canon nuncupatur regula. xlvij. canon.

Canon dicit regula.

¶ Incomposite. matime. qñ t si bonum agat. pcnam meret. ff. de re mili. l. iij. ℣. in bello.

Idem in libro v. capitulo. ¶ Ibiq̃ prelati sin licẽtia canonicis nichil agere licet.

Quoib⁹ (igit ꝙ ℞tũ hũana fragilitas peruitie) decernim⁹ vt canonici vt cleri ci canonice viuãt: obfuãtes diuine doctrinã scripture t doctmẽta scto⁹ patrũ: et nichil sine inia epi sui vel magri eorũ incõpolite gere ꝓmãt: i vno mq̃ ẽpatu simꝫ mãducẽt t dormiãt vbi his facultas id faciẽdi supperit. ¶ Qui de rebus ecclasticis stipẽdia accipiũt/ i vno claustro maneãt: t singlis diebꝰ mane pria hora ad lectionẽ ueniãt: t audiãt qd eis impẽt: ad mẽsaz vo silr lectionẽ audiant: t obedictiã ꝑm canones suis ꝑ ministros fa ciant. Jt̃ ex cõci. matic̃.

¶ Qbꝰ qui simul cõueniunt edutatem et cõfessationẽ summopere vitent.

Quibus pbrorum qñ ad annuersariã die. xxx. vel. vij vel. iij. alicui⁹ defuncti: aut q̃cũ q̃ vocatione sit collectã pbr i cõuenerit se inebriare nullate nus ꝑsumãt nec pcati in amore scto⁹ vel alicui⁹ aic bibẽ vl alios ad bibẽdũ cogere: vel se aliena pcatiõe igurgitare: nec plãct⁹ vel planctus t risus incõditos t fabulas inanes ibi referre aut cãtare ꝑsumant vel turpia loca vel vsq̃ vl tor natriab⁹ t añ se fieri patiãtur nec laruas demonũ ante se fieri cõsentiãt: q̃ hoc diaboli cũ est: t a sacris canonib⁹ ꝓhibitũ. Item ex cõcl. laodicen.

¶ Clericus vel laicus sine iussione epi nõ peregrinetur.

Non opz milites altaris: vel q̃slibet clericos ꝓter iussionẽ epi ad pegrinãdũ ꝑficisci laicũ etiã sine canonicis litteris. i. formata si

in ¶ Jn vno. id est epi sui sede.

n ¶ Et dormiãt ℣. di. xij. ij qs. ℣. j. q. ij. facerdos.

ix. ꝑs

Jz hoc de regularib⁹. vt ẽ derogatũ. di. iij. leges.

o ¶ Audiant. q̃ consuetũ eozũ nõ ꝺz esse sine lectõe. ℣. xlviij. dist. preuerentia.

p ¶ Suis. alt essent acepiali. xcij. dist. nulla.

q ¶ Ministr⁹. i. prelatos: qui subditis ministrant verbũ dei. xxxvj. dist. ij. quis.

Dulius presbyter erorũ.

¶ Hec ẽ. x. ꝑs di. ℞m Jo. de fan.

r ¶ Annuersariũ. xcij. q. ij. quia alij.

s ¶ Cogere. argu. ℣ anglicos. vt extra de vi. t ho. cle. a crapula.

t ¶ Vel tornatricib⁹. i. tornatricibꝰq̃ volunt vt tonm.

x. ꝑs

v ¶ Necessarias extra ẽ vita t hoc. cleri. c. qñ. t. c. cũ decoretem.

Quoportet

¶ Hec ẽ. xj. pars dist. ℞m Jo han de fan.

x ¶ Jussionez. nec etiã ꝑter iussionẽ ꝑtarche.

y ¶ Ad pegrinãdum. vt. C. de epi. t cle. si q̃ ca tionã in fine.

z ¶ Crus. Hoc de cruce signatis qui debent ire vl tra mare. vel de penitẽtib⁹. B.

xi. ꝑs

Epi litteras hẽat q̃ pegrinari volent.

z ¶ Ais. i. suf. de iud. epis- ℣. interdicum⁹. col. ix. ẽ ꝺ voto. magne nec etiã ꝑmitt⁹ aliqꝺ ꝓcipẽ adire ꝑ̃ sine auctoritate iudicis. C. de decu. si q̃ decurio.

lib. x. t q̃ dicit in ssionẽ/ itellige peritã t obtẽtã. nã ẽpo ℣ dicẽte nec clericus nec laicus ire ꝺz. argu. xj. q. iij. q̃d

ergo. nec ad hoc aliquem alterius esse. xlj. q. vj. nõ licet. de pen. distin. vj. placuit. qõ est contra statuta qui dixit per. l. ff. de iudi. l. ij. z. ff de transac. si quis venerit. contrariũ. quia leges nõ dedignantur sacros canones imitari. in auc. vt clerici. apud ppũt. epi. male esse de suo iudicio presumit. xc. vj. qõne. j. placuit. z contumeliã facit iudici qui eum omittit z ad alium vadit. ff. de recep. litigatores.

xlij. qs Joh. xvj. c. a ¶ Proficisci. si antè clericũ tãClericũ diu absit q̃ dubitat ad ministrationẽ p̃ dictã abstinentiã. b ¶ Spectaculis. J. di. xxxiij. pueri. c ¶ Aut scenis Quid sit scena ibeo diffinimus. ff. de his qui no. infa. l. ij. ℣ vltio. d ¶ Themelici. a themelo qõ est pulpitum. imo themelici dicunt q̃ ministrãt tudẽtibus. ff. de his q̃ no. infa. athletas.

Ucare figmentis. ¶ Hec est. xij. qo dist. in q̃ dr q̃ nullus dr ponere vnguentũ in faciem nec ligaturas in aures. Jo. de fã. e ¶ Fucare. id est tingere. C. que res vendica. non pos. l. j. ℣ sus. Si vitiũ frontis alienus fucus inanuersus. ret. Gloria frontis obit: cum color hospes abit. f ¶ In quibus. Id est inter quas. g ¶ Uiroꝝ. i. a viris date. Sed videt q̃ nec in talib̃ teneat donatio: qz dicit ter q̃ si vir dat vxori margaritas extricatas si ipa pfoz̃averit teneꝫ. l. ad. ff. ad. l. ad. Donatio t ali quibus tenet si seruꝰ. ℣. si cũ marite. sed illud erandi cũ noluit in eã transferri dñium. als si dat etynguẽta vel pecuniã ad quãma rituꝰ vxoꝛi facit. ea emenda teneꝫ donatio. ff. de dona. inter vi. z vxoꝛẽ. qõ autẽ ℣. idem est si dat ei ornamenta. ff. de auro z argẽto lega. l. argumẽto. ℣. ornamenta. h ¶ Contra nestoriũ. Calus. Dicebat nestorius ẽpus cõstãtino. z ẽt greci dicũt spũm scũm a solo pre procedere nõ a filio qõ volebãt arguere ex ỳbis dñi dicẽtis. s. de spũ sctõ: ille me clarificabit id a pre procedit. hmõi error extirpat hic. nã synodus clarificabit z ostendens spiritũ sanctũ procedere a patre et a filio. in aliis eñ errauit nestorius episcopus. ppũt. q. vj. quidam. ver. nestoriani.

De spiritu dicit. ¶ Hec est. xxj. po dist. In q̃ dr q̃ a spũ sancto ola ficiunt: z sine illo nulla bona dr habẽri. Item ex symbolo epheſi. pci. ducẽtoꝝ epoꝝ qõ habitũ est cõtra nestoriũ b.

¶ Cũ spiritussanctus procedit a patre z filio.

De spũ dicit dñs in euãgelio. Ille me clarificabit b: hoc rectissime sentientes vnũ pm z filiũ non velut alterius egentẽ gloria cõfitemur a spũsctõ gloriã pfecutũ q̃ spũs eius nec melior nec superior ipso est: sed q̃ humana opera faciens ad demonstrationez sue diuinitatis virtute ppria spũs vtebat: ab ipso clarificatus dicitur: eo q̃ virtus sua i vel q̃libet disciplina vnũquẽq; clarificat: cũius eñ in sua sit substãtia spiritus eius z intelligatur in persona propietas m iuxta id qõ spiritus est: z nõ filius: attamẽ alienus n nõ est ab illo. nam spiritus appellatꝰ est ẽritatis o: z veritas christus est. vnde etiã ab isto similiter sicut ex deo p patre procedit: deniq; hinc ipse spiritus etiã per manus sanctoꝝ apostolorũ miracula gloriosa pficiens: dñm glorificauit iesum christum post̃ ascẽdit in celum: nã creditur xps natura deus existere p suum spiritum virtutes efficiens: ideoq; dicebat. De meo t. a me. vel a patre meo procedit. C. de sum. trin. l. inter claras. Joh.

Joh. xvj. c. Joh. xiij. b

Saluator q̃ est ẽritas ¶ Causa. Et sic patet quare sic pleuit poni cõiter. Loquit hic dñs̃ pter grecos q̃ erant nestoriani adherẽtes dicunt spm̃ scm̃ a filio nõ procedere: vt colligit J. e. ver. denique. z in argumentum suum assumit auctoritatem dominicẽtis. non enim loquitur a semetipso: sed sicut audit loquitur.

Secundo exponit qualiter ista ẽba fari circa trinitatẽ intelligenda. s. dicere: id est audire. qz alter accipiũtur cõ scõm consuetudinem quã nos loquimur. Tertio dicit q̃ spiritus eius non põt aliquid audire a filio qõ ipe nesciat. Sacra oia in virtute spũsctî pficiũt.

i ¶ De spũ. cũ ola sacramẽta in ẽture spũsancti pficiant: non rite ipsa sacramenta ministrãtur: si in spũsctî pcessõe nõ recte sentit. de q̃ subdit duo capitula. 8. distin. ij. cũ omnem.

k ¶ Clarificabit. i. opa q̃ facit in virtute eꝰ manifestabit me hominibus.

l ¶ Sua. i. pr̃ia q̃ est eiusdẽ substantie cu eo.

m ¶ Propietas id est discreto q̃ personaliter ab eo est distincta.

n ¶ Alienus. i. aliꝰ in essentia: immo idem.

o ¶ Ueritatis. id est a ẽritate. i. a filio procedens.

p ¶ Ex deo patre. mirum est cũ epheſinum concilium fuit in gretia celebratum: z de quatuor patribꝰ vnũ ipalibus sit vtũ. xv. dist. cãlo. Spũs sanctꝰ a pre et filio p cedit q̃ quid dicãt greces.

Joh. xvj. c. Opera trinitatis ãliẽ sunt inseparabilia

b ¶ Inseparabilis. Per hoc excludit q̃ dr q̃ ipse parabilia sũt opera trinitatis. vt xxvij. qõne j. ficẽs. vt intelligat de inseparabilitate volũtatis et operationis. nã q̃ operatur pater operatur z filius z spũsanctus.

c ¶ Uolũtate. Ex quo ala falsum esset q̃ dicit pater nõ filius: comedit filius: non autẽ spũsctũs. arg. 8. ca. di. ij. c. vl. Mul eñ videt esse distinguẽdũ inter opa opata z opa operantia: sed male nisi intelligas opera opata. s. l. act̃ ipsos vel accidẽs q̃ est i subjecto. Si em intelligas opera opata sm̃ q̃ effectus est a tua cã nil operãt vna ꝑsona quod tota trinitas nõ causet. iuxta illud. Actio displiciut passio grata fuit.

Opera sũt duplicia.

d ¶ Et amplius. alia expositio est. Jo.

e ¶ Qui er se nõ est. i. pcedit ex se. i. ex persona sua.

f ¶ Sed iuxta formam tẽ. sicut z ad iura corporalia restituitur quia non autẽ ad incorporalia. ff. de vsufr. sequitur. ℣. si vlam. et ita aliter loquũtur leges de his q̃ de illis.

g ¶ Inferit. q̃ hoc liquidum est hic esse tẽ.

Pr̃ loquitur de filio q̃ dr Rẽt.

h ¶ Patrem. in euangelio in exponit pater dicit vel loquitur de filio. id est gignit filiũ. Pater vel filius loquitur de spiritu sancto. i. spirat spũsanctũ. Filꝰ audit patrem. id est gignitur ab eo. Spiritus auditur a patre vel filio. i. spirãt ab eo. z hec expositio vsitatior est q̃ ea que hic ponitur.

i ¶ Eiusdem nature. secũdario. principaliter enim sic notatur persona ꝛuz distinctio. immo principaliter nec est ibi inuenire primo vel posterius. z ola q̃ in trinitate personas distinguũt essentiã vnam: z essentialiter intelligũtur et accipiũtur. vñ Augu. nõ est deo aliud esse ꝑsonaz et aliud esse substãtiã. cũ hoc nomen persona ediuum sit ad notãdũ distinctionẽ personarum.

k ¶ Discerneret. Dicendo q̃ non procederet ab eo.

l ¶ A semetipso Legitur in euangelio Johan. cuz venerit paracletus spiritus veritatis ille vos docebit omnẽ veritatem. non enim loquit a semetipso: sed quecunq; audiet loquetur z que vẽtura sũt annũciabit vobꝭ. Joh. xvj. c. Joh. v. c. Ibid.

Cebat. De meo a accipiet: z annũciabit vobis. Item Diximus in lib. de spũ sctõ contra errorẽ grecoꝝ.

Saluator q̃ z veritas est ait. Nõ em̃ loquet a semetipso. hoc est nõ sine me z sine meo z pris arbitrio: qz inseparabilis b est a mea / z pris volũtate c. Et amplius d qz ex se non est e sed a pre z a me est hoc eñ ipm̃ q̃ est z quod cõstituit z loquit: a patre z a me ille est: ego ẽritate loquor z inspiro q̃ loquit. siquidẽ spũs ẽritatis est. Dicere eñ z loqui in trinitate nõ sm̃ cõsuetudinẽ nr̃am qua z nos sermocinamur z loquimur accipiendũ est: sed iuxta f formã incorporalũ naturarum siue naturalium z maxime trinitatis: que voluntates suã ingerit i corda credentiũ eorum cordibus inserit g qui eam digni sunt audire. Liquidum ergo est dicere patrẽ h z audire filium: vel ecõtra filiũ loquentẽ z audire pr̃em eiusdem nature i esse patrẽ z filiũ z in patre z in filio consensus est significatio spiritus sancti qui est spiritꝰ veritatis: z spiritus sapientie nõ põt audire filium loquentẽ que nescit: cũ hoc ipm̃ sit q̃ proferr a filio: id est procedens deus de deo spũs veritatis. pcedens a veritate / z cõsolatoꝛ manãs de cõsolatore deo. Deniq; ne q̃s illum a pris z filij voluntate z societate discerneret k scriptũ est. Non enim a semetipso l loquit: sed sicut audit z loquit. Cui simile est q̃ de seipso saluator ait. Sicut m audio z iudico. Et alibi. Non põt a se filius facere quicq̃: nisi q̃ viderit patrem facientem n.

Joh. xvj. c. Ibid.

m ¶ Sicut audio. id est intelligo et scio. Dicitur enim filius scientia: z quicquid habet filius habet a patre: z spiritussanctus a patre z filio.

Filꝰ in diuinis q̃quid habz a pre habz.

n ¶ Faciẽtem. Sepe soleꝫ similis filius esse patri. z magistro discipulus. xxiij. q. j. cũ beatissimus. Johã.

¶ Finis. ¶ Deo gratias.

¶ Habes candide lector hic ꝛpartitũ Decretoꝝ opꝰ per magistri Gratiani integritati restitutum; multisq; concordantiis locupletatũ, adnotationibus quoq; nõ paucis, z ita quidẽ vtilibus, vt illustrissimus dominus dñs Johãnes Antonij cardinalis alexandrinus Dilecti de scto geminiano, z Archidiaconus preceptoris Johãnis Andree passim insigniter auctũ. Excusum autem parisiensi opera industrij calcographi Chielonãi hermeri, veneratis parisiẽsis litterarij impressorũ ecclesiarũ Jacobi ad signũ Unicornis habitatoris. Impensis quidẽ suis z Joannis cabillerij mercatoris fidelissimi. Anno ab incarnatione dñica. xxj. supra millesimum z quingentesimũ. Die vero quarta septembris.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Johannes Chappuis inter
turis vt ulos studiosos minimus: foleti viro
Thielmāno literar: qui pvirili fua nūcq bene
de arte impressoria mereri delistit: plperitate.

TTis charissime Thi
elmāne hoc tpe sum⁹ vigilijs
et idustria cōsecuti: qō p tot tā
nos freq̄ntissimis otq vot⁹ de
siderabat vt aliq̄ decretū ma
gnū paruo iprimēdū volumi-
ne curares. Fecisti qō oēs te facturq/ z pro stre
nuitate tua/z p vniuersor cōmoditate spabam⁹. ¶Et ne tue videreris imiti prudētie: eoz cōsi-
lio quos hac re peritos autumasti/vsq: qd ad-
dēdū/z qbusnā i locis nosse cupisti. Nec sat fu-
it ab amicoz penu aliqd frugifer⁹ depromere:
sed ab aliis deprōpta lutulēte sin/optico ve mu
ri nō immerito qnq offerre digna: a situ z squa
lore sedulis castigatoribus accitis vindicasti:
Canōes .pbr. lxxvij. di. z Reuertimi. xvj. q. j.
huiusce rei locuples afferūt testimonium. Ad
ulā incredibilē laudum tuaz magnitudinem/
hec quoq accedit: q nihil eoz q semel fueris
amplex⁹: i abiecto eē pateris. necq vt adiumen
to sis reipublice: genūq tuū silicernio et quiete
fraudare metuis. Longe plura qbus re vera
dign⁹ es/i mediū afferrem: sed cū nulla te lau-
de sic aduerterim delectari: pter eā q z vera sit/
z permodesta: ab his vsisto. ¶Hoc celeste mu
nus quo summ⁹ ille erc⁹ mortales donauit: di
gnis extollere preconijs michi pfunctorie nō-
nūcq fuerat animus sed quicq scribere de huius
cemodi re non sum ausus: tāta illius maiestas.
Maiores esse sunt huic⁹ opis laudes q̄ amplissi
mis possint explica. i volumin⁹: nedū breui-
uscula oronis parte pstrigi. Verba isup magni
fica z ꝓpotētia an aliquid fcti habitura sint ne
scio. Ex q op⁹ hoc auspicat⁹ es nō dies egi: nō
noctē dormiui: i q̄ nō milies cogitauerim ipsi⁹
z magnitudinē z vtilitatē. Istud siquidē sacre
theologie professores: istud iuris vtriusq stu-
diosi: istud denicq voce vna caterua studentium
vniuersa postulat: z tale est pfecto qō arceri p
diffusa orbis climata ferri deberet oneratis cu
lus snie preclarissime/ rex sūt adeo locupletes
vt cōtrahi in arctum nō possunt absq iniuria.
¶Quid. sūt pōt i ol vita esse pclarius q̄ deū a q̄
sum⁹ gnūtire: eiq̄ celestes cōtēplari. Cū solos
eos pr̄ parete coz secta brōs ei celestē q̄ cō-
plationi dediti: rec⁹ supernaz: sterioriq̄ natu-
rā atq origine pierutant. ¶Quocirca hic im-
bumenda Thielmāne mi amantissime curas ti-
stilo admodū peculiari (pharetrā em epistolā
inter tot curas: totq̄ laboz⁹ scribere dessum-
ptū porcet negocium: sinotassem: sed alioq hoc
paucis expedit. ¶Si quispiam mordaculus
rabula qui insita ogganit: pterua vt cachetos
adhortat: nos multiloquij forsan accusandos
duxerit: q̄ gemmas eiusdem ferme stirpis videa-
mur cōteruisse tabulas: priorem oronē solutā:
alterā carminib⁹ / nō quidē sophocleo dignis
coturnis: materie aptissimis: cōmunale fabu-
lam horatiane furtiuis nudate colonibus post
habeāt: cū nihil dicatur: qō nō sit dictū prius
huic venustiō inter vidi obijciem⁹ responsum:
non oēs eadem mirari z amare. Carmine tu
gaudes. hic delectat iambis. Ille bioneto ser
monib⁹: z sale nigro. Emule derisor digito cō-
pesce labellum & ponas ligue vallum tectiq̄
volures incōsiderata ipsi libertatez multos p
didisse. cuā tū maledicētia potius pdesse q̄ ob
esse valebit: si scripture fides adhibetur euāge
lice. Beati eritis (inquit) cū maledixerint vobis
hoīes. Quicq blaccrones isdem et diaboli siti
ōnia tentāt. vbicq pūgūt. vndicq insidiant. de-
nicq meiere vbi nequeunt: incacāt. z cū mali de
fierint esse fiūt pessimi. Thielmāne dilecte oro
te p veterē z ptinuate benuolētie charitatisq
officia: vt his q̄ hactenus monuim⁹ sic assistas
vt intelligāt lectores: me etiam cū recū nō sim
aliqd recum potuisse. Homo ego non de⁹. atq
is homo q̄ binoculus/ non argus: z quē multa
prēreāt: egi enixe q̄ potui vt castigata essent im
pressio. Ad hec tpa michi semp morigerat⁹ es
z experimento didici vitā tibi meam q̄ cetera
oia esse charioꝛem. Suscipias velim tu patro-
cinijū meū: meq in tuoꝛum amicoꝛū certū ascri-
ptū: me la rpis intercapedo fatigat. Quid ami
ci: si non sint aliquando pfuturi? Ut enim neq
morācilli gygātis filijs: si modo sit pusillus gy
gantē dicimus: nec filij viri sapientis: si modo
sit insipiens sapientē appellam⁹. sic q̄ dilectio-
nis indicia pre se fert: si animo fuerit obscuro z
depranato: nec fidum nec amicum iudicamus.
¶Volui ex hisce pauculis te intelligere q̄ sim
et⁹ rei q̄ tibi placeat diligens observato: ippe
q̄ tuā z vtilitatē z famā ita desidero vt vix ali-
ud q̄cq magis: tuoq splēdido nōie nihil mihi
suauius. Thielmāni tāto nomē michi dulcius
ore est: q̄to cū sitio dulcius optoq̄ meruz. Vale.
Ex edibus illi⁹ equissimi censorio prefecti pre
dulo/liberalissimi inopie nostre subleuatoris
Christofori de carmona Cultoris iusti: fama
super ethera noti. xij. kal. nouēbris. Anno sa-
luris Millesimo quingentesimosexto.

Decretū abbreuiatū in oratione soluta.

¶ Decretū abbre-
uiatū sic pollatum cūcta arrigēs.

Liber Decreti dui-
sus est in tres ptes. Quaꝛ
rum prima est de distin
ctionib⁹. Secūda de causis. Tertia de consecra
tione. Prima para desticta est in distinctiones centum z vnam.

Prima distinctio tractat ō iure
naturali z humano. Jus ipm
dr aliter eiusq̄ spēs ossa diffinies.
Et inter ius scriptū z non scriptum
differentiam ponens. Folio. ij.

¶ Secūda de iure quiritū siue roma-
norum. ipm q̄ spēs diffinies. fo. iij.

¶ Tertia iuris canōici varia noia
distinguit: breuiterq̄ expōit. fo iiij.

¶ Quarta ad qd leges inuēte sunt
z qd facti canones inuāct. fo. eodē.

¶ Quita quō ius naturale est imo
bilemq̄ obstat qō ibi ponitur. fo. v.

¶ Sexta an illusiones nocturne ad
petim iputent: z circa finez psequit
de iuris natur alis dignitate. fo. vj.

¶ Septima ponit legislatores oste
dēdo qualiter ius inceperit. fo. vij.

¶ Octaua ponit differentiā inf ius
naturale z consuetudinem. fo. vij.

¶ Nona auctoritate z exemplo pro
bat constitutiones hominū iuri na
turali cedere. fo. ix.

¶ Decima oñdit q̄ leges imperatoꝛ
vincuntur a canonibus. fo. x.

¶ Undecima dicit pscuetudinē legi-
bus approbatis cedere. fo. xj.

¶ Duodecima hz laudabilem con-
suetudinem esse seruādam: q̄ nec ca
nonibus sacris nec veritati nec bo-
nis moribus obuiet. fo. xij.

¶ Decimatertia vult q̄ ius natu
rale non admittat dispensatio: nisi
in fuga maioris mali. fo. xiij.

¶ Decimaquarta q̄ ds non debet
minus potēs cōmittere: vt alⁱ ma-
lus euitare possit. fo. xv.

¶ Xv. notat de tpe q̄ sacri canones
libriq̄ z scripta celebrata fuerūt et q̄
opuscula sint admittēda. fo. xvj.

¶ Xvj. ponit q̄ canōes aplōrū sunt
recipiēdi: postea oñdit q̄ tpe z q̄ resi
dente in papatu vel impio q̄libet
concilium est celebrandum. fo. xvij.

¶ Xvij. dicit nō concilia sed puenti-
cula celebrari sine papa. fo. xx.

¶ Xviij. oñdit q̄ pnūcialia cōcilia
nihil gnāliter pūt constituere: ideo
consequenter declarat ad quid sint
vtilia: z quotiēs in anno. z quo tpe
anni: z cuius auctoritate sint cele-
branda. et metropolitan⁹ nichil ds
exigere ab epis ad pciliū conuenē-
tibus. Addit de pena epi qui voca-
tus ad synodū nō venit. fo. xxj.

¶ Xix. vim decretaliū ostendēs di-
cit mādata ecclesiastica deuote ser
uanda. fo. xxij.

¶ Vigesima dicit q̄ tu causis diffi
nicndis sacri canones: in exponen-
da vero sacra scriptura sci doctoꝛ
res attendantur. fo. xxv.

¶ Vigesimaprima tractat de diuer-
sis ordinib⁹ z gradibus ministroꝛ
dicēdo q̄ sunt executores siue minis-
tri canonū: a maiori vsq̄ ad ifimū.
Et differētias ministroꝛū locorum
assignat: pbans q̄ maior a minori
non debet iudicari. fo. xxvj.

¶ Vigesimasecūda ō dignitate roma
ne ecclie z quarūdā aliarū. fo. xxix.

¶ Vigesimatertia ō ordinatiōe mi
nistroꝛ: incipiēs a romano pōtifice/
z desceādēs vsq̄ ad oltiariū. fo. xxx.

¶ Vigesimaquarta de examinatio
ne ordinādoꝛum. fo. xxxij.

¶ Vigesimaquinta de officijs cleric
rū incipiēdo ab oltiario z ascenden
do vsq̄ ad epm. Circa medū distin
ctionis inchoat. xlij. pcepta regule
aplice. Et pseq̄ibi. Opz epm et
sine crimine. Et inde nacta occasio
ne ponit varias significationes hu
ius nominis crime. Et oñdit qō sit
mortale z qō venniale. fo. xxxv.

¶ Vigesimasexta exequitur scām p
ceptū aplice regule. Oportet epm
esse vnius vxoris virū. fo. xxxvj.

¶ Vigesimaseptima pbat q̄ nolen
tes vouere continētiā ad sacros oꝛ
dines promouendi nō sunt: assignās
differentiā inter solenne et simplex
votum. fo. xxxix.

¶ Vigesimaoctaua pbat q̄ clericis
hre vxores nō licet in ecclia occidē-
tali. addēs de subdiaconatu q̄ olim
prohibitus non erat. fo. xl.

¶ Vigesimanona oñdit quedā ca-
pitula tradita esse ex causa: quedā
ex tempore: quedā ex loco: quedam
ex persona. fo. xlij.

¶ Trigesima: qt dictū fuit. xxviij.
dist. ij. q̄ sacerdotes non debēt a se
abijcere vxores suas pter rem religio
nis: hic dicit q̄ ex eā fuit hoc statu-
tū. s. ppter quosdā hereticos qui cō
iugia detestabantur. fo. eodem.

¶ Trigesimaprima pbat z pōit exē
pla in terminis qualit clerici cōtine
re debēt: z q̄ ab oīb⁹ est seruāda cō
tinētia: nisi ab orientalib⁹. fo. xlij.

¶ Trigesimasecūda adhuc psequi
tur de cōtinētia clericoꝛ. z dicit p̄di
ctū ītuoꝛ sacris ordinib⁹ tenent
ptinere. z si hñt publicas pcubinas
nall⁹ eoꝛ missam audiat. fo. xlv.

¶ Trigesimatertia oñdit q̄ bigami
int/corpe viciati / vsurarij/ publicē
penitētes/lusores/in scena ludētes
furiosi/arrepticij/accipiētes mere-
trices in vxores: z pcubinas hītes:
promoueri non possunt. fo. xlvij.

¶ Trigesimaquarta ponit q̄ opoꝛ
tet epm vitare nimiā familiaritatē
femineaq̄ pīonaz: z etiā psangui
neaz: z q̄ venari non lz. fo. xlviij.

¶ Trigesimaquinta agit de tertio ca
pitulo aplice regule. Oportet ordi
nādū non esse vinolētū. fo. l.

¶ Trigesimasexta exponēdo illud
prudentē. dicit q̄ clerici debent hre
peritiā lrarum sacrarum. fo. ij.

¶ Trigesimaseptima oñdit q̄ cle-
rici non debēt libros gentilū respi
cere. peritiam tñ secularū scientia-
rum debēt habere. fo. liij.

¶ Trigesimaoctaua probat q̄ lris
dz esse eradit⁹ sacerdos. z canones
ignorare non dz. Ignorātia em epi
est periculosa. fo. liiij.

¶ Trigesimanona oñdit q̄ oportz
epm esse prudentē in negocijs secu
laribus: vt sua cautela reddantur ec
clesie indemnes. fo. lv.

¶ Quadragesima. pseq̄it quintā
capitū aplice regule. Opz epm et oꝛ
natū. z primo de ornatu interiori qui
consistit in virtutibus. fo. eodem.

¶ Quadragesimaprima tractat de
ornatu q̄ consistit i grauitate/ icessu/
habitu: z tēperātia pot⁹ z cibi. lvij.

¶ Quadragesimasecūda declarat
illud. hospitalem. fo. eodem.

¶ Quadragesimatertia illa duo: pu
dicum z doctorem. fo. lviij.

¶ Quadragesimaquarta illud: nō
vinolentū. q̄ est pars eius q̄ dici
mus. ē. xxxv. di. fo. lx.

¶ Quadragesimaquinta illud: nō
percussorem. fo. lxj.

¶ Quadragesimasexta illud: nō li
tigiosum fo. lxij.

¶ Quadragesimaseptima illō. nō
cupidū domui sue ꝓsitū. fo. lxv.

¶ Quadragesimaoctaua illō; nec
neophitū. fo. lxvj.

¶ Quadragesimanona ꝓdicta ꝓce
pta aplice regule sub ꝓpēdio et bre
uiter recapitulat. Et ponit cās z ra
tiones quare criminosi z vicioli non
debent in epos ꝓmoueri. fo. lxvij.

¶ Quinquagesima agit de lapsu z
reparatione clericoꝛum. fo. lxviij.

¶ Li. de curialib⁹ siue officiarijs ra
tiōib⁹ obligatis: iudicib⁹ z aduoca
tis ordinādis vel nō. fo. lxxvij.

¶ Lij. de ꝓposteratione sacroꝝ or-
dinum: siue de clerico per saltū pro
moto. fo. lxxvij.

¶ Liij. de curie anneris in clero vel
non alterio recipiēdis vel non. Et
ibi pbat q̄ curiales z aliter obli
gati ordinandis non sunt. fo. lxxix.

¶ Liij. de seruis a nō dūis q̄ inu-
missis nō ꝓmouendis: nisi liberta-
tē sint consecuti. fo. eodem.

¶ Lv. de corpore viciatis/bigamis
illiteratis/ publice penitētibus or
dinandis vel non fo. lxxxij.

¶ Lvj. de filijs ꝓbroꝝ z mat⁹ de fo

Universidad de Deusto
Biblioteca

nicatione ⁊ adulterio non ordinan
dū.fo.lx reliq.
¶ Lxij.de baptizatis in egritudi-
ne an ordinentur.fo.lxxxv.
¶ Lxiij.de monachis non ordinan
dis sine licentia abbatis.fo.eodē.
¶ Lxiv.de laicis litteratis nō subito
ordinandis.fo.eodem.
¶ Sexagesima ostendit ex quibus
ordinibus aliquis eligendus sit in
ꝓpositū, vel decanū, vt archipbrm,
vel episcopum.fo.lxxvj.
¶ Lxvj.ostendit q laici nō sunt eligēdi
in epos:sed postulandi. fo. eodem.
¶ Lxvij.ostendit q clericoꝝ est eligere
⁊ populi consentire.fo.lxxxix.
¶ Lxviij.probat q nullo modo laici
debent se ingerere electioni episco-
porum.fo.eodem.
¶ Lxviij.ponit quo tpe ⁊ quib⁹ pre-
sentib⁹ debēt epi ꝓsecrari.fo.xcv.
¶ Lxx.dicit q pūtibus oibus epis
copis ꝓuincialib⁹ vt se excusantibus
debet eps consecrari ab archiepo.
Et ibi dicit q si ceteris ordinationi
epoꝝ cōsentientibus duo vel tres
contradicant: obtineat plurimoꝝ
sententia.fo.xcvj.
¶ Lxxj. de ꝓmotione archiepi qui
ab oibus epis ꝓuincialib⁹ elī debet
ordinandus:⁊ non est consecrandus a
paucioribus q̄s a trib⁹.fo.xcviij.
¶ Lxxij. de ꝓmotione siue ordine
ꝓfessorum.fo.eodem.
¶ Lxxiij. dicit q illi qui sunt ordi-
nati ab illis quos non plat esse epi
scopos iterū sunt ordinandi. Siue
determinat de ordinatione non ite
rāda.⁊ de corepis.fo.eodem.
¶ Lxix.q prima tonsura clerici de
manu abbatis pōt suscipi. vel dic q
determinat de non ordinatis:ne in
ecclesia dei ministrent.fo.cxix.
¶ Septuagesima tractat ne quis
ordinetur sine titulo.fo.c.
¶ Lxxj.ne quis ordinetur a nō suo
episcopo.fo.eodem.
¶ Lxxij. ne ignor⁹ clericus sine lit-
teris dimissoriis siue cōmēdaticijs
recipiatur.fo.cj.
¶ Lxxiij.ostendit qualiter lre forma-
te ⁊ dimissorie fiant.fo.eodem.
¶ Lxxiij.tractat an inutilis ordies
conferantur.fo.cij.
¶ Lxxv.de tpe ⁊ die consecrationis
epoꝝ.necnon de rpibus ordinatio
num aliorum clericoꝝ.fo.ciij.
¶ Lxxvj.de ieiunijs quattuor tem
porū ⁊ quare sunt ieiunāda.fo.cv.
¶ Lxxvij. ponit qualit clerici sunt
per grad⁹ ordinandi.⁊ etiā tractat
de interstitijs temporū.fo.cvj.
¶ Lxxviij.in qua etate sunt sacer-
dotes ordinandi.fo.cviij.
¶ Lxxix.repetit de ordinatiōe sum
mi pontificis que a solis cardinali-
bus fieri debet.fo.eodem.

¶ Octuagesima in duos locos sunt
ponendi epi vel archiepi.fo.cix.
¶ Octuagesima prima epilogando
docet q ordinandus in epm dz esse
sine crimine:nec clerici mulieribus
cohabitare debent.fo.cx.
¶ Octuagesima scōa docet q epus
bis q suis manib⁹ laborare nō pūt:
pudere dz. Et addit q si ḡs minis
troꝝ fornicationē cōmittat:⁊ agat
pniam: ex dispēsatiōe pōt in ordi-
bus remanere.fo.cxij.
¶ Octuagesima tertia docet q epus
non solum a petō immunis esse
debet:sed etiā peccatis aliorū con-
sentire non debet.fo.cxv.
¶ Octuagesima quarta vult q epus
sit vigilans circa defensionem
pauperū:relevationem oppressoꝝ:⁊
curationē monasteriorū.fo.eodem.
¶ Lxxxv. tractat de hospitalitate
clericoꝝ q̄ est epis necessaria.f.cxvj
¶ Lxxxvj.probat q opz epm esse do-
ctorem vt sciat subditos corrigere.
nē liberalē circa patētes necessita
tē ⁊ non circa histriones.fo.cxvij.
¶ Lxxxvij.probat q viduis/orpha
nis/oppressis: episcopus debet da-
re subsidium.fo.cxx.
¶ Lxxxviij. dicit q clerici cupiditā
tis causa negociatores esse non de-
bent:sed pietatis cā curam orpha-
nis ⁊ viduis impendere.fo.cxxj.
¶ Lxxxix.dicit q opz epm esse do-
ctum sue bñ ꝓpositum:vt sciat in dis
pēsatione rerum ecclesie regulā es-
se observandam.fo.cxxij.
¶ Xc. docet qualiter litigiosi corri-
piēdi sunt ⁊ non ordinandi:tractās
de licitis ⁊ honestis opib⁹.fo. eodē.
¶ Xci.de modo cantandi in eccla:
etiam de electi ptāte. dicit etiā q si
clericis sua beneficia non sufficiāt:
possunt sibi necessaria querere arti
ficio suo licito.fo.cxxiij.
¶ Xcij.dicit q magis coīēr ps vocī
bus cantandum est.fo.cxxv.
¶ Xciij.de obedientia minoꝝ erga
matores:⁊ q nulli⁹ dz cōcare inimi
cia romane ecclesie.fo.cxxvj.
¶ Xciij.de legato romani pontifi-
cis qui impediēdus non est: ⁊ impe
dientes sunt excōicandi. ꝑbat etiā
q maior in officio:minoꝝ vices suas
cōmittere potest. Et de ꝑsumptiōe
archidiaconorum.fo.cxxx.
¶ Xcv. dicit q etiam ꝑsentib⁹ cūis
pōt ḡtus eis subdit⁹ pūt sacra mys
teria celebrare ⁊ ꝑdicare.fo.cxxxj.
¶ Xcvj.dicit q laicis etiā imperato
ribus nō liceat aliquē ordinare vl de
reb⁹ ecclesiarū iudicare.fo.cxxxij.
¶ Xcvij.dicit q ꝑcibus ecclie impa
tor ⁊ ceteri principes possunt cā tu-
tare: subijciens ecclesiā romanā le
gationē vndecim⁹ sine signatis api
cibus non recipere.fo.cxxxvj.

¶ Xcviij.dicit q clerici pegrinā ⁊ ul
tramarinā sine testimo dnīc cpor
recipiendi non sunt.fo.cxxxvij.
¶ Nonagesima nona docet de pri-
matib⁹ ⁊ ptāte eoꝝ qualē nullꝰ est
appellādus vniuersalis.fo.eodē.
¶ Centesima tractat de pallio ⁊ vsu
eius.fo.cxxxviij.
¶ Centesima prima et vltima dicit
vnam prouinciam in duas non di-
uidendam.fo.cxl.

Secunda pars q̄ est de cau
sis iudiciarijs et in causas
triginta ser. Quarū quil-
bet plurea sub se q̄dā spe-
cies continet.

¶ Prima causa q̄stiones habet.vij.
¶ Prima querit vtrū vendere ꝑdia
lia sit petm:So.sic.fo.cxlj.
¶ Scōa an ꝑgressū eccle vel mo-
nasterij pecunia sit exigenda vel p
soluenda:So.non.fo.eiij.
¶ Tertia vtrū ꝓcellas eccle emere
sit symonia:So.sic fo.eiiij.
¶ Quarta vtrum ille re⁹ crimi-
nis sit cui⁹ pater pro eo ignoratē symo
niā committit:So. ignorantia facti
non iuris excusat eum.fo.cl.vj.
¶ Quinta vtrum liceat et retinere
quod pater pro eo symoniace acqui
sit:So.de rigore iuris non:de mi
sericordia tamen.fo.eleiz.
¶ Sexta vtrum ignoratēr a symo
niaco ordinati sint abijciēdi vl nō:
So. ꝑbata ignorantia misericordi
ter tolerantur.fo.clxx.
¶ Septima vtrū renūcians sue ire
rel in epali dignitate sit suscipien-
dus:So.rigor vult eū deponi: sed
dispensatio sustinet.fo.clxxj.

Scōa cā hz.viij.q̄stiones. Et in
ea quinta precedit quartam.

¶ Prima querit vtrum in manife
stis sit ordo iuris seruandus:Sic.
nisi sit notoria.fo.clxxvj.
¶ Secūda vtrum spoliatus ab ali
quo sit iudicandus:Non ante re
stitutionem.fo.clxxxij.
¶ Tertia qua pena sint feriendi in
accusatione deficientes:Talione.
fo.eodem.
¶ Quita vtrū accusatore deficiēte
re⁹ sit cogend⁹ ad purgationē:Nō
nisi ifamia publica laboret.clxxxij.
¶ Quarta an duoꝝ testimonio epus
sit cōdēnand⁹:Sic.fo.clxxxvij.
¶ Sexta quo remedio cā subleuā-
tur:Appellatione/ que tamē ei dā
da non est qui causa dilationis ap-
pellat.fo.clxxxvij.
¶ Septima an laici vel monachi vl
quilibz inferioꝝ ordinū sint admit
tendi in accusatione maiorum:Nō
de iure nouo.fo.cxcvij.
¶ Octaua qualiter accusatio fieri
debeat:So.in scriptis.fo.ccij.

¶ Tertia cā ḡnes.xj.q̄ncūt.

¶ Prima.vtrū restitutio sit facien-
da quibuslibet spoliatis:So.sic ni-
si in certis casibus. nā infamatus/
apostata/multe spoliatus/ precisus/
et suspectus non sunt restituendi.
folio.ccvj.
¶ Secunda querit de inducijs quo
spacio sint dande an post restitutio
nem tātum. an post vocationem ad
causam q̄buslibet cōcedende sint:
So.ad arbitriū iudicis.fo.eodem.
¶ Tertia.quo spacio mensium sint
vtrinq; precedende:So.vt pl⁹.ccvij.
¶ Quarta.vtrum infames sint reci
piendi ad testimonij:So.non.nisi
contra suu⁹ similes.fo.ccix.
¶ Quinta. an testes domestici vel
inimici sint pāndi:So.nō.fo.ccx.
¶ Sexta.vtrū re⁹ extra ꝓuinciā sit
pāndendus:So.nō.fo.ccxj.
¶ Septima.vtrū criminosus possit
esse iudex:So.sic: ab ecclesia tole-
ratus.fo.ccxiij.
¶ Octaua. vtrum episcopus possit
ab vno iudicari:nō. nisi a.xij. epis:
referuata sententia summi pontifi
ci.fo.ccxvj.
¶ Nona.vtrum accusatores vel te-
stes in absentem vocē accusationis
vel testificationis exhibere valeāt:
So.nō.fo.eodem.
¶ Decima. vtrū deficientes in vno
capitulo sint admittēdi ad sequen-
tia:So.non.fo.ccxviij.
¶ Undecima.vtrū accusatus in ac
cusatorem possit conuertere accusa
tionem:So.non.nisi in maiori cri-
mine.fo.ccxix.

¶ Quarta cā habet questiones sex.

¶ Prima.an in excōicatione consti-
tutus alium accusare valeat:So.
non.fo.ccxx.
¶ Secunda. an infra. xij. annos in
criminali cā quis testificari possit:
So.non.fo.eodem.
¶ Tertia. an ab accusatione ꝓhibi
tus possit esse testis:So.nō.fo eodē.
¶ Quarta.an idem possit esse accu-
sator et testis:So.nō.fo.ccxxiij.
¶ Quinta.an si vocatus ad causaz
non veniat sit excōicandus:So.sic
nisi iustam absentie causam ꝓbave
rit.fo.eodem.
¶ Sexta.an calumniator in ꝓpria
sit audiendus:So.sic si cā nō sit
criminalis.fo.ccxxiij.

¶ Quinta cā habet vj. questiones.

¶ Prima. ꝑpens sit feriēdus q famo-
sus libellū scribit:So.anathemate
nisi scripturam ꝓbauerit.f.ccxxiij.
¶ Scōa.q̄liens quis sit ad cām vo-
candus antequ excōicet:So.nō tm
semel sed bis.fo.ccxxv.
¶ Tertia.an ꝑ procuratorez ḡs cām
agere valeat criminalē:So.nō nisi
ꝑsona illustris.Cām vero iniu
riarum ciuilem/sic.fo.eodem.

¶ Quarta.an absq; synodali audie
tia epus sit dānād:So.nō.f.ccxxvj.
¶ Quinta. an sit hōdus ꝑ inimico
q̄ aliquē accusat:So.non si hoc fa-
ciat ex charitate.fo.ccxxvij.
¶ vi. Qua pena sit plectendus qui
nō ꝓbat obiecta:So.talione.f.eod.

¶ Sexta ca questiones v. continet.

¶ Prima.vtrū crimino⁹ vel infames
religiosum epm possint accusare de
symonia:nō.fo.ccxxviij.
¶ Secūda.si epus accusationē in ac
cusatē conuertere voluerit: an cl⁹
verbo simplici fides adhibēda sit:
Nō.fo.ccxxxj.
¶ Tertia.an liceat petere iudiciuz
epi alteri⁹ ꝓuincie:Nō.nisi in cau-
sa dānationis.fo.eodem.
¶ Quarta.cui⁹ iudicij sit expeten-
da cā epi, ꝓuincie in sua sinia discor-
dant:Archiepoꝝ et epoꝝ vicine
ꝓuincie.fo.ccxxxij.
¶ Quinta.an accusatore deficiente
reus sit ad ꝓbationem cogendus:
Non.sed bene ad purgationez si la
boret infamia.fo.ccxxxij.

¶ Septima causa hz.ij. q̄stiones.

¶ Prima.vtrū vnūs epo alius po-
terit in eadē ecclesia ordinare:Nō.
nisi transferat vel cedat. tñ ꝑ infir-
mitate vel senectute datur sibi co-
adiutor.fo.ccxxxij.
¶ Secunda.vtrū hi q̄ cesserūt cā in
firmitatis/ sanitate recepta possint
cathedrā repetere:Nō.fo.ccxlij.

¶ Octava cā q̄stiones v. colligit

¶ Prima.vtrū liceat epo sibi succes
sorem eligere:Nō.fo.ccxlij.
¶ Secūda.an amicoꝝ patrocinia i
electione valeant:Nō.fo.ccxlvj.
¶ Tertia.an sit symonia post elec
tionē pro indēnitate ecclesie iura-
mentū ꝓstare:Sic. si pactū super
hoc precessit.fo.eodem.
¶ Quarta. an liceat clerici declina
re iudicē epi de crimie accusati an
te sniam ꝓpr:Nō.ante cōdēnationem
nisi per appellationē.fo.eodem.
¶ Quinta.an accusat⁹ coram apostо
lico sine eius litteris debeat reuerti:
Non.fo.ccxlvij.

¶ Nona cā habet iij. questiones.

¶ Prima. an ordinari ab excōicato
ēfficiendus sit:Nō si ignorauit illū
esse excōicatum fo.ccxlvij.
¶ Scōa.an liceat archiepo vel epo
clericos alteri⁹ ordinare:Non.sine
litteris ꝓpij epi.fo.ccxlviij.
¶ Tertia.an liceat archiepo cleri-
cos sui suffraganei absoluere vl dā-
nare:Nō nisi data negligentia vel
appellatione interposita.fo.ccxlix.

¶ Decima cā q̄nq; hz.iij. ꝑtes.

¶ Prima.an eccla cum omni dote
ad epm ꝓtineat: vel ad eius ordina
tiones:So.sic.fo.ccl.
¶ Secunda.an liceat epo res eccle
distrahere:So.nō.nisi in certis ca-
sibus.fo.cclij.
¶ Tertia. quid a singulis eccle⁹ia
nomie cathedratici valeat exigere:
So.duos solidos.fo.cclij.

¶ Undecima cā hz tres q̄stiones.

¶ Prima.an clericꝰ ante ciuilē iudi
cem sit trahendus:Nō.fo.cclvj.
¶ Secunda. qua pena dignus sit q̄
clericū ad secularē iudicem traxit:
Excōicatione.fo.cclxj.
¶ Tertia. qua pena dignus sit qui
iniam epi non seruauerit:Depositi
one.fo.cclxij.

¶ Duodecima cā q̄stiones cōtinet.v

¶ Prima. an liceat clericis ꝓpriam
hre:Nō.regularibus.fo.cclxvij.
¶ Secunda. an res ecclesie possint
dari:Non.nisi in casib⁹. fo.cclxxvij
¶ Tertia. vtrum clerici acquisita
de rebus ecclesie possint relinquere
quibus voluerint:Non. nisi eccle
sie.fo.cclxxxvij.
¶ Quarta.quib⁹ possunt clerici re-
linquere q̄ de suis et ecclesie rebus
pueneriūt:Partim ecclesie: partim
heredibus.fo.eodem.
¶ Quinta.an liceat clerici testamē
tum facere:Sic.de propriis rebus.
fo.cclxxxviij.

¶ Tredecima cā hz q̄nq; q̄stiones.

¶ Prima. vtrū decime sint dāde ra
tione territorij vel personē:So.ra-
tione vtriusq;.fo.cclxxxvij.
¶ Secūda.an ius percipiendi ⁊ sol
uendi decimas tollat rōne tēporis:
So.sic.fo.ccxc.

¶ Decimaquarta cā hz. vj. q̄nes.

¶ Prima.an liceat clericis in iudi
cio sua repetere:Sic.fo.ccxciij.
¶ Secunda. an super rebus eccle
sie testes ciusdē sint audiendi:Sic.
fo.ccxcv.
¶ Tertia.an ꝓter sortē aliq̄d acci-
pere.sit vsura:Sic.fo.eodem.
¶ Quarta.an liceat clericis vel lai-
cis vsuras accipe:Nō.fo.ccxcvj.
¶ Quinta.an elemosyne sint de vsu
ris faciende:Nō.fo.ccxcvij.
¶ Sexta. an vsurarij possint pen-
tentiam agere:Nō.si habeāt vnde
possint restituere. fo.ccxcviij.

¶ Decimaquinta cā hz. vij. q̄nes.

¶ Prima. an ea que fiunt ab igno-
rantibus/vel inscie alienatis: sint
eis ꝑpetuāda:Nō. nisi culpa sua ad
ignorantiam deuenerint.fo.ccxcix.
¶ Secūda.an ꝓ impensis patro-
cinij liceat clericis munera exige-
re:Sic.fo ccc.
¶ Tertia.an ꝑ cōfessionē mulieris
ei qua peccauit sacerdos sit ꝑdem-
nandus:Non.fo.eodem.
¶ Quarta. an die dominico debea-
ant episcopi causas audire:Non.
solito eodem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Quinta. an negāti crimē purgatio sit inducēda? Sic. si laborat infamia. folio eodem.

¶ Sexta. an in criminalibus cōfessio sit extorquēda? Nō. fo. cccliij.

¶ Septima. an solus epūs diaconū vel presbyterum deponere possit? Non. fo. cccv.

¶ Octaua. si professus vel quictus debita que ante ordinationē commisit valeant mūdrare? Non. fo. eodē.

¶ Decima tertia causa habet. vij. q̄stiones. Et in ea quinta questio ponitur in tertio loco.

¶ Prima. an liceat monachis officiā celebrare? So. sic. cuz pmissione epi? z licentia abbatis. fo. cccvij.

¶ Scōa. an liceat eis i capellis suis sacerdotes instituere? So. sic. si ēs possideant pleno iure. fo. cccvij.

¶ Quinta. an epūs vel abbas iure territorij capellā valeat vendicare? So. non. fo. ccvij.

¶ Tertia. an jura eccīe per prescriptionē tollant? So. sic. fo. eodem.

¶ Quarta. an eccīa cōtra eccleziaz vel monasteriuz possit prescribere? So. sic. fo. cccxij.

¶ Sexta. si ds in rem eccīe ab alt quo detentam sua auctoritate irrepserit an cadat a causa? So. sic. sed non eccīa. fo. cccxij.

¶ Septima. an liceat alicui eccīe sīā de manu laici recipe? So. non ni si eccīa vel monasterium habeat tuo patronatus. fo. cccxiij.

¶ Decima quarta causa habet. viij. questiones.

¶ Prima. an reus sit voti d̄ a pposito iuris cordis recedit? So. sic ōtinuā ad eccīam: nisi ore pnunciauerit. folio. cccxxtc.

¶ Scōa an bñficia ei reddēda sint qui eis in infirmitate renunciauit? So. sic si nō erat sui cōpos. f. cccxxx.

¶ Tertia an liceat illi qui se monasterio tradidit postea ad ppria redire? So. non. fo. eodem.

¶ Quarta. an discedēs de monasterio sine sit abbatis licētia possit sua vendicare? So. non. fo. eodem.

¶ Decimaoctaua cā hz ij. q̄stiones

¶ Prima. an abbas fact⁹ epūs acquirat eccīe vel monasterio? So. dū fuit abbas acquisiuit monasterio: sed fact⁹ epūs eccīe. fo. cccxxxv.

¶ Scōa. an pēdīm abbas sit eligendus vel instituēdus? So. ab episcopo est ordinandus: a fratribus vero eligendus. fo. eodem.

¶ Decimanona causa continet. iij. questiones.

¶ Prima. an epūs debeat pmittere clericos transire ad monasteriuz? So. sic. fo. cccxxxix.

¶ Scōa. si nolnerit an liceat eis eo ipso transire? So. sic. fo. eodem.

¶ Tertia. an liceat canonicis regularibus transire ad monasteriū monachorum? So. nō sine licentia sui prelati. fo. eodem.

¶ Vigesima cā hz vnā q̄stionē. id.

¶ Prima. verū pueri tradīti monasteriys sint cogēdi ibi manere? Non nisi postq̄ vēnerit ad annos discretionis. fo. cccxlj.

¶ Secunda. si preter voluātem parentum intrauerint monasteriuz an per eos inde possint extrahi? Sic. infra annū z die: si sint infra annos discretionis. fo. cccxlj.

¶ Tertia. an q̄ inuit⁹ cucullā idutus cogatur eam retinere? Nō nisi post consenserit. fo. cccxliij.

¶ Quarta. an liceat ab vno monasterio ad aliud trāsire? Sic. cccxliij

¶ Vigesima prima causa habet. v. questiones.

¶ Prima. an cleric⁹ possit in duob⁹ ecclīs inseriri? So. non. fo. cccxliij.

¶ Secunda. an liceat clericis a sua ecclesia ad aliam transire? So. nō. sine lr̄is vel licētia sui plati. f. cccxlv.

¶ Tertia. an liceat clericī suscipe p curationē secularū negocior̄? Solū. nō nisi causa pieratis. fo. cccxlvj.

¶ Quarta. an liceat clericis vestib⁹ fūgidis ornari? So. nō. fo. eodem.

¶ Quinta. qua pena sint puniendi clerici ad iudicium seculare fugientes? So. excōicatione. fo. cccxlvij.

¶ Vigesimasecunda causa gerit q̄ stiones. v.

¶ Prima. an iuramētū sit pstādū? Sic causa necessitatis. fo. cccxlvij.

¶ Secunda. an sit periurus qui iurat falsum z credit verum? Sic propter intentionez fallendi. cū postea dicitur contrarium. fo. cccl.

¶ Tertia. an liceat clericis denegare epo psuetam obedīēt̄? Non ante pdemnationem. fo. ccclij.

¶ Quarta. an iuramētū illicituz sit seruandū? Non. fo. eodem.

¶ Quinta. an purus sit q̄ alīū petrare cogit? Sic. fo. cccl vj.

¶ Vigesimatertia causa habet. viij. questiones.

¶ Prima. an militare sit petīm? Nō si iuste fit. fo. ccclx.

¶ Secunda. quid sit bellū iustum? Quod sit edicto superioris repetendarum rerum: aut propulsandarū iniuriarum causa. fo. ccclxj.

¶ Tertia. an iniurta sociorū sit ārmis ppulsanda? Sic. fo. eodem.

¶ Quarta. an victoria sit inferēda? Sic. ab eo cuius interest. fo. ccclxiij.

¶ Quinta. an sit peccatuz iudicī vel ministro reos occidere? Non. causa iusticie. fo. ccclxxiij.

¶ Sexta. an malā sint ad bonuz cogēdi? Sic. fo. ccclxxx.

¶ Septia. an hereticī sint spoliādi suis z eccīe sue bonis? Sic. ccclxxxj.

¶ Octaua an liceat clericis arma mouere? Nō manu ppria. nisi causa necessitatis. fo. ccccxxxij.

¶ Vigesimaquarta cā hz v. q̄stiones.

¶ Prima. an hereticī aliquez possit excōicare? Non. fo. ccclxxxvj.

¶ Secunda. an post mortem possit aliquis excōmunicari? Sic. p hereti. folio. cccxcv.

¶ Tertia. an p peccato domini eis familia possit excōicari? Nō. sed interdicto suppon. fo. cccxcvj.

¶ Vigesimaquarta cā hz ij. q̄stiones.

¶ Prima. an auctoritate priuilegij quis contra ius commune valeat se tueri? So. sic. fo. ccccij.

¶ Scōa. an sequētia priuilegia derogēt prioribus? So. sic. si ex certa scientia fuerint pcessa. fo. ccccvij.

¶ Vigesimasexta causa questiones vō. continet.

¶ Prima. an sint sortilegi qui sub ficto religionis nomie futura promittunt? So. sic. fo. ccccviij.

¶ Secunda. an sit peccatū esse sortilegum? So. sic. fo. eodem.

¶ Tertia. a q̄b⁹ genī diuinatiōia sūpsit exordium? So a pīis. fo. ccccx.

¶ Quarta. quot sint genera diuinationis? So. quatuor. sēm nūmeros duo sēm formam quod videre possūt. fo. eodem.

¶ Quinta. an sortilegi sint excōicādi? So. sic. fo. ccccx.

¶ Sexta. an excōicatus ab epo possit recōciliari a presbytero? So. nō episcopo incōsulto: nisi in necessitatis articulo. fo. ccccxij.

¶ Septima. an morientibus sit penitentia imponēda? So. non. tamē est eis innotescenda. fo. ccccxiij.

¶ Vigesimaseptima causa hz quēstiones. ij.

¶ Prima. an coniugium possit esse inter volentes? So. non. si votū sit solemnizatum. secus si simplex fuerit. fo. ccccxv.

¶ Secunda. an liceat sponso a sua sponsa recedere? So. nō. si despōsatio sit de presenti. fo. ccccxvj.

¶ Vigesimaoctaua gerit q̄nes. iij.

¶ Prima. an coniugiū sit inter infideles? Sic. fo. ccccxix.

¶ Scōa. an liceat cōuerso ad fidem duce alīs viuente poze? Sic. si sit dimissus ab ipsa infideli. fo. ccccxxiij.

¶ Tertia. an bigamus sit qui ante bapt̄smū vnam vxorem et post alīs habuit? Sic. fo. ccccxxv.

¶ Vigesimanona causa habet duas questiones.

¶ Prima. an sit cōiugium inter seruum z ingenuam? So. sic. nisi error impediat. fo. ccccxxv.

¶ Secunda. si prius putabat hunc esse liberum: et postea deprehendit ipm esse seruum. an possit eum deserere? So. sic. fo. ccccxxvj.

¶ Trigesimaprima habet quinq̄ questiones.

¶ Prima an liceat reddere debitū vxori q̄ simul de sacro fonte leuauit? Sic nisi ex psensu vtriusq; sit factū. fo. ccccxxvij.

¶ Scōa an separata possit ei nubē cui quo prius erat fornicata? So. sic penitētia peracta. fo. ccccxlvij.

¶ Tertia an sola cordis cōtritione possit petīm deleri? So. licebit facultas petēdi nō suppetit. f. ccccl xvij.

¶ Notādū hic q̄ rone huius tertie quinone mone agit de pena cui⁹ tra etat⁹ p dilationēm. vij. est tollend⁹.

¶ Prima q̄rit an sola cordis contritio deleat petīm sic/si pētēdi facultas desit. fo. ccccl xviij.

¶ Scōa an charitas semel habita possit amitti? So. sic in via: sec⁹ tñ in patria. fo. ccccl xxv.

¶ Tertia an pnia possit reiterari? So. sic pter solēnem. fo. ccccxcv.

¶ Quarta an petā semel dimissa redeāt? So. nō simplicit. fo. ccccxcv.

¶ Quinta q̄s modus debeat obseruari in imponēda z accipiēda a penitentis? So. ad arbitriū ppriū sacerdotis discreti. fo. ccccxc.

¶ Sexta cui q̄s cōfiteri debeat? so. ppo sacerdoti si sit discret⁹: alioq̄n alteri de cuius licētia. fo. ccccxcij.

¶ Septima an penitentia timore mortis accepta sit fructuosa? so. sic fo. ccccxcij.

¶ Quarta ōstio cause supra prime etiam actus cōiugalis sit phibitus tpe oīonis? So. sic. fo. ccccxcvij.

¶ Quinta an vir sine psensu vxoris z ecōuerso vouere possit ptinentiā? So. nō. fo. ccccxcv.

¶ Trigesimaquarta causa habet duas questiones.

¶ Prima an rea sit adulterij q̄ credēs maritu⁹ mortuū nupsit alteri? So. nō. fo. ccccxcviij.

¶ Scōa an redeūte priore cogēda sit recedere a sēo z ad priorē redire? So. sic. fo. eodem

¶ Trigesimaquinta causa habet decē questiones.

¶ Prima an liceat aliquā ducere de pria cognatōe? So. nō. f. ccccxcx.

¶ Scōa an liceat aliquē ducere de cognatōe vxor̄ sue. fo. nō. f. ccccxcxj

¶ Tertia vsq; ad quē gradū debeant ds abstinere a psanguineis suis z vxoris sue? Sol. olim vsq; ad. vij. hodie vsq; ad. iij. fo. eodem.

¶ Quarta: ḡre vsq; ad. vij. gradū ppinq̄t⁹ ds̄ aguinitas? So. ad ikar. vij etatū mūdi. fo. ccccxcxij.

¶ Quinta quō gradus psanguinitatis sunt cōputādi? So. sicut ostēditur in arbore. fo. eodem.

¶ Sexta qui inhibēdi de ppinq̄tate firmare debent? So. ppinq̄ et vicini. fo. ccccxcxix.

¶ Septima an incestuosi filij reputentur? So. nō. fo. ccccxcxx.

¶ Octaua si psanguinei ignorāter ducti simul possint remanere? fol. nō nisi ex dispēsatiōe pape in 4to gradu vel supra. fo. eodem.

¶ Nona an infimonij p falsos testes separati: si postea apparuerit eccīam fuisse deceptā fit reintegrā dī? So. sic. fo. ccccxxxj.

¶ Decima si relicta alicui⁹ i sēdas nuptias trāierit: an pleo ex eis suscepta poterit copulari psanguineis prioris viri? So. nō. fo. ccccxxxij.

¶ Trigesimasexta z vltima causa hz duas q̄stiones.

¶ Prima an virginē oppīmēs rapti committat? Sic. fo. ccccxxxij.

¶ Scōa an rapta raptori nubere possit? vsq;. fo. ccccxxxiij.

Tertia pars ē de pfectiōe q̄ quinq; distinctiōes ptinet ad cōplectitur.

¶ Prima agit de consecratiōe eccīaz z missaꝝ celebratione. fo. ccccxxxv.

¶ Scōa de sacramēto eucharistie. fo. ccccxlij.

¶ Tertia de festiuitatib⁹ per anni circulū celebrandis. fo. ccccxlv.

¶ Quarta de baptismi sacramēto. fo. ccccxlvj.

¶ Quinta de ꝓfirmatiōe z teiunio. fo. ccccxlij.

¶ Finis.

Decreti totalis materia Per metra notatur sequētia.

¶ Decreta dñi Siatuta tres hz ptes principales. Prima est de ordinatiōib⁹ q̄ tenet vna supra cētū. Et singulas istas distinctiōes singulis suis locis sequētes inculcāter aperiunt.

Prima dabit cui q̄ ius humanū. dīuinq;.
Littera dat terciū q̄ nosces iura q̄rēti.
Canonico varia iura dat nomina terno.
Quarta docet legū que cā/modusq; statuti.
Jus naturale .pbat immutabile quinto.
Sexta notat vicīū distinctio iudificatum.
Septima signat eos qui leges cōposuere.
Parte sub octaua mores/naturaq; pungāt.
Nona statuta tenet nature cedere iuri.
¶ In decima regū leges canon superabit.
Canonis z secli: superatur legibus vsus.
Jd qō roma tenet discretio sepe relinquit.
Si pplerū te reddunt mala tūc mīr⁹ imple.
Non facias lenta quo quis vitet grauiora.
Ortū canōis hec/z apocripha sexta notabit
Suader apli vim canonis ista teneri.
Actor sit papa: li concilīū celebretur.
Dicitur hic q̄ bis synodus celebret in anno
Hec decretalis refert quid epi'a possit.
¶ Bisdena pape sctōz dogmata cedunt.
Inferior summū nō iudicat hac .p̄hibente.
Romanā cūctis p̄latam nosceto sedem.
Ordinat hec octo matores/siue minores.
Post examē honor est ordinis attribuēdus.
Optat apli'e hic q̄ sit sine crimine p̄esul.
Sit post baptisma petrus cōiuge sola.
Nulli post factū licitū sit nubere votum.
Ista sacratoz cōubia pagina damnat.
Hac locus/z causa/tēpusq;/persona notātur.
¶ Cōiugiū ter dena .pbat ptra manicheos.
Tangit hic q̄ cōtineāt offerre volentes.
Detere pōm qui schoztā palam retinebit.
Lusor/bigamo ve: sacer nō tractitur ordo.
Femina pontificī pfona domestica/nō sit.
Non vinolētus p̄esul sed sobrius esto.
Instruit hec prudēsq; debeat esse sacrādus
Hec .p̄hibet legere gentilia metra sacratū.
Scripturas sacras sacrandus scire iubetur
Vult hec pontifices callere negocia secli.
¶ Intermis ps dena quater ītutibus ornat
Sit modus in gressu cūctis: verboq; ciboq;
Clericus hospitijs pegrinos collocet omnis
Factus z ybis doctor: lis: atq; pudicus.
Utres ingluuiē: cōuiua/sine tabernas.
Atq; caue quēq̄ palma/linguave ferire.
Resputt ista virū distinctio litigiosum.
Nō bñ prepositos domui: cupidosq; repelle
Abijcitur sacrādus in hac: si neophitus sit.
Crimina nō delet religuoz crimine vinctus
¶ An reparet hz ps q̄nquagesima lapsus.
Sacr arty et at hec holeos q̄s pōdera stringūt
Prepolit⁹ primo datur hic ꝑ posterius ordo.
Est ratio ne quis annexos ordinet vtios.
Hec .p̄hibet seruos sine libertate sacrari.
Cesos ista viros reicit: mēbrisq; carentes.
Cōdēnatur in hac generatio pfi dyteroz.
Qui baptizat eger: manet ordinis expers.
Hec vetat abbate monachos nolēte sacrari.
Officiū negat hec: nisi bñ quisq; pharisa.
¶ In sacris p̄esul vult septuagesima q̄ sit.
Nō in pontifices laicos assumere debes.
Cler⁹: plebs: pnceps h̄ eligit. hec petit. h̄ vult
Usurpās laicus q̄ vt eligat: nudiat istā.

Pars hec pōtifices iubet a trib⁹ eē sacrādos
Cum dissensio fit a pluribus edita stabit.
Ut sacret ab olbus archiepis/hec vult.
Presbyter instituī valet hic p̄esule solo.
Si dubi⁹ p̄esul quos ordinet. hi relinquent
Si benedictus erit lectoratū dabit abbas.
¶ Experrea tituli pars septuagelima pellit
Respice dicta patrū: ne .p̄nouetas alienum.
Ulli non detur nisi oculata: ni rogiterur.
Illius hec nobis forma distinctio prebet.
Jnuitus nullus erit hic ad sacra trahēdus.
Distinguit tēpus hec in quo .p̄monentur.
Tribus vult hec nos ichnare quaternis.
Rectos iudicat hec modulos interstitioz
Ista dat annoz numerū quo .p̄monearis.
Efficiunt papā fratres a cardine dicti.
¶ Urbes p̄esulū⁹ pars octogesima tradit.
Crimine q̄ carent sacrādus in hac replicat
Presul pauperibus dabis: z lapsos repabis
Nimīs peccatis cōsensum des alienis.
Sollicitus q̄ sis. z monogamus/iubet ista.
Nō p̄esul ties: hospes nili nosteris esse.
Corrigito. doceas. deo: sed nō turpib⁹ vtilis.
Libertos/iopes/ viduas defendere debes.
Reiput cler⁹ opus exercens. z auarus.
Temploz rituleo hec dispensare docebit.
¶ Placat discordes pars nonagelima fides.
Arte parabis opes. si res tēpli tibi nō sint.
Hec plus corde .pbat dēo q̄ voce canendo.
Hec dat obedire maioribus inferiores.
Sublenita vices pape gestare valebit.
Pbris presente licent hic p̄esule multa.
Hic sedi princeps nō disponat bona templi.
Uult ius munīri peregrinos quinq; sigillis.
Uult hec parent primatib⁹ z patriarchis.
¶ Pallia p̄latis donat centesima multos.
Ablit vt vna duos habeat .q̄uncis patres.

Decreti secunda pars principalis est de causis que sunt. xxvi.

¶ Prima causa.

Labem causa priot symoniacā reprobabit.

¶ Septē quēstiones prime cause.

Delinquit qui res mercatur .p̄tialeo.
Ingrediens tēplū nō cogatur dare .q̄uos.
Si .p prebēdis dederis .qd: dicere symon. z
Ignaros maculant natos delicta paterna.
Uult rigor vt liquat nat⁹ .p̄ sibi q̄ pater emit.
Ordinet ignaros si quos simon: tolerantur.
Hereſis .q̄iurata pati dat pontificatum.

¶ Secunda causa.

Accusare decet ac appellare secunda.

¶ Octo q̄ones sexte cause. Et in ea q̄sta precedit ytā.

Si sit causa patēs: iuris nō querit ordo.
Nemo suis rebus iudicet expoliatus.
Tallo punit eos qui falso crimina ponunt.
Si q̄dit accusans: se nō purget reus inde.
Per testes binos p̄esul cōmittitur aptos.
Qui causas differt appellans reiciatur.
Argnit inferios maiorem crimine vinctum
Mandato legis datur accusatio scriptis.

¶ Tercia causa.

Tertia restituens tēpus dabit inducias.

¶ Undecim quēstiones tertie cause.

Singula restituit ius olbus expoliatis.
Inducias debet varias spoliatus habere.
Inducijs varijs dat tertia q̄stio tēpus.

Accusare nequit hic vir turpis honestū
Ipa domestica vox nulli nocet: aut inimica
Sub censore rerum .p̄pio .p̄ducere debes.
Hic nō cōdēnet/similis q̄ culpa remoꝛdet
Solus pontificem iudex nō iudicet vnq̄.
Pellitur accusans absentē: rectificansq;.
Submouet a reliquis teste/defectus in vno
Mutua nunq̄ sit delatio iure vetante.

¶ Quarta causa.

Quarta quis accuset: quis possit testificari.

¶ Sex quēstiones quarte cause.

Accusare nequit reliqs anathemate vinc⁹
Impubes testis in causa criminis haud est
Qui nequit accusare: nequibit testificari.
Testis z accusans nemo simul esse valebit.
Nō est stringēdus anathemate/q̄ nequit esse.
Pontificis delator agit q̄uilia tantum.

¶ Quinta causa.

Quinta vocare docet: delatoresq; ferire.

¶ Sex quēstiones quinte cause.

Dilectant scriptoꝛ famosi flagra libelli.
Est cōdēnādus semel: z bis/terq; vocādus.
Nemo procuret crimen. ciuilia curet.
Presulis in synodo sit cōdēnatio sola.
Celās crimē obest: mīto plus q̄ manifestās
Aut caput/aut lingua delatoꝛ copulatur.

¶ Sexta causa.

Sexta dat infames delatoꝛ/atq; forenses.

¶ Quinq; quēstiones sexte cause.

Infames nulli symoniacos reprehēdant
Accusans verbo nō vinctis simplice p̄esul.
Querere iudicium nunq̄ debes alienum.
Eterni vemant: si sit sententia dictoꝛ.
Si cadit accusatoꝛ erit reus exoneratus.

¶ Septima causa.

Septima pōtificē tāgit cathedrā repetētē.

¶ Due quēstiones septime cause.

Presule viuente nullus det pontificatū.
Nec cathedrā repetit p̄sul: quā spōte reliqt.

¶ Octaua causa.

Octaua legitur desertio pontificalis.

¶ Quinq; quēstiones octaue cause.

Uult ius ne statuat succedere sibi p̄esul.
Nullus amicoꝛ meꝛit .q̄sit. vt eligar inde.
Detur ab electo virandi cautio damni.
Linquē dus nō est (nisi sit sententia) p̄esul.
Ad dimissa redire nequit: pape sine scriptis.

¶ Nona causa.

Soluere nona vetat alienos atq; ligare.

¶ Tres quēstiones none cause.

Proscriptoꝛ p̄sul nequit ordinis esse minister
Literius patrie clerum tondere vetamus.
Pontifex clerum primas nō ordinet vllū.

¶ Decima causa.

Dena dat in sacra quid sumat epūs edē.

¶ Tres quēstiones decime cause.

Basilice iuri subdantur pontificali.
Nullus templi presul fructus alienet.
Nil preter solidos primat querere binos.

¶ Undecima causa.

Prefigens vndena fozis ītgat atq; relaxat.

¶ Tres quēstiones vndecime cause.

Nō cōtā laico clerus .p̄dicitur vllus.
Officijs punit tales suspensio culpas.
Sen: bona seu mala sit sententia dico ti mēdā

¶ Duodecima causa.

Tēploꝛ reo: ac .p̄pijs bissena docebit.

¶ Quinq; quēstiones duodecime cause.

¶ Clericus hic alijs .q̄uis .p̄pijs .p̄hibet habere.
Recipies vl' emēs tēpli reo/bus sibi reddat
Ad linguas et pio totū qō habebis ab illo
Ex re cōmuni questus de iudice terras.
Si fortasse voles testari: de .p̄pio des.

¶ Decēsima causa.

Tertia p̄decimā decimas z funera tractat

¶ Due quēstiones decēsime cause.

Jus baptismati decima suadet dare tēplo
Tēpora lōga trahūt ius funeꝛ z decimarū.

¶ Decimaquarta causa.

Impubes vsuras posit denā ītta voraces.

¶ Sex quēstiones decimequarte cause.

Quisq; pōt licite sua qrere/dūmō nō plus
Propria si tibi nit ecclīa: retinēdo.
Si tulerat plus q̄ dederit q̄s: fenus habet.
Nō petat vsuras laicus/vel clericus vllas.
Ex male questis elemosyna nō fit egenis.
Si male parta tenet: dignē nō penitet vll⁹.

¶ Decimaquinta causa.

In dena quinta furor z mulier memorant.

¶ Octo quēstiones decimequinte cause.

In furia penā nō decima sat furor veget.
Pro patrocinijs nō queꝛat mūnera clericus.
Sola voce nequis cōdēnari mulieris.
Nullas luce dei causas tractare valemus.
Infami detur purgatio probra negāti.
Ertorquēda rei penis cōfessio nō est.
Solus nō tollit p̄esul/q̄ p̄stat honorē.
Ordine nō sumpto tua te .p̄ota fctā repellāt

¶ Decimasexta causa.

In sexta decima monachi sacramina .p̄bet.

¶ Septē quēstiones decimesexte cause.

Et in ea data ditio tuū locū occupat.
Uult hec q̄ monachi pastoꝛes sint pplor.
Plebs possessas habet abbas iure capellas
Tuleris iure tēplū nō vendicat abbas.
Tollere temploz poterit p̄scriptio iura.
Hec q̄dragena habit domib⁹ suo religiosis.
Usurpans sine iudicio rem: decidet a re.
Si tibi dat titulū laicus nō hunc retinebis.

¶ Decimaseptima causa.

Septima p⁹ decimā .p̄hibet dissolvere voto.

¶ Quattuor quēstiones decimeseptime cause.

Nulli facta heo liceat dimittere voto.
Sortilegus tenuit sua que dimiserat eger.
Abbas ad .p̄pria monachū nunq̄ sinat ire.
Dum redit illicite que cōtulit illa manebit.

¶ Decimaoctaua causa.

Fratribus abbatē bis nona dat institūcio

¶ Due quēstiones decimeoctaue cause.

Si mōach⁹ fiat .p̄sulbona parta dispartit
Instituit p̄esul abbates a grege lectos.

¶ Decimanona causa.

Dat decimanona p̄esul cler⁹ monachatū.

¶ Tres quēstiones decimenone cause.

Pōtifices clerū nō .q̄sidiāt monachandū.
Presule nolēte clausūrā bñ clericus intrat.
Multus canonicos canō .p̄hibet mōachari.

¶ Vigesima causa.

Bisdena pueri tradantur religioni.

¶ Quattuor quēstiones vigesime cause.

Quē pr offert li placet extinct fit adult⁹.
Extrahit a claustro puer pater illico/si vult
Cogitur inuitus nemo retinere cucullum.
Stricti⁹ ad claustrū mōacho trāsire licebit.

¶ Vigesimaprima causa.

Ter septena docet vetitos gestare decretos.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Decretū abbreuiatū in versibus.

¶ Quinq; ḡstiones vigesime pme cause. iiij
¶ Prima sit ex titulo: sit cōmendata secūda v
Septā potestas sine scripto nemo relinquat
Hec phibet clero tractare negocia secū.
Testibus hic claris inhibetur clericis vti.
Si propriū linquas censoz filio anathema. i
¶ Vigesima secunda causa. ij
Jurantes falsum damnat bis dena secūda. iij
¶ Quīq; ḡstiones vigesime secūde cause.
¶ Tu nō peccabis sturo ḡ quando necesse. i
Non est periurus iurando veluti putat esse ij
Pare maiori: ḡq; malus esse putetur. iij
Debent turata mutari turpia si sint. iiij
Ad periuria si cogis periurus haberis. v
¶ Vigesima tertia causa.
Bisdena terna tractantur bellica gesta. vj
¶ Octo qstiões vigesime tertie cause. vij
¶ Ex iusta causa multo licet arma mouere. i
Pro rebus licite bellum geritur repetendis ij
Jus est/dum lesis socio succurritur armis. iij
Inferri vindicta valet/que crimina purget. iiij
Occidens iudex peruersos inde meretur. v
Ad bona precipiunt cōpelli iura malignos. vj
Sacratis rebus sunt hereticī spoliandi. vij
Si sic de clero: tu nunq; belliger esto. viij
¶ Vigesima quarta causa.
Hereseū charum dat nomina bisquodena. i
¶ Tres qstiões vigesime quarte cause.
¶ Si sis hereticus tua sit sententia nulla. i
Sunt post facta mali nōnunq; corripiendi. ij
Ob dominū labē nō dānetur domus eius. iij
¶ Vigesima quinta causa. v
Bisdena quinta sit lex priuata notata. vj
¶ Vne qstiones vigesime quinte cause. vij
¶ Tutū sit templum q̄s lex priuata tuetur i
Et si subsequitur lex altera derogat illi. ij
¶ Vigesima sexta causa.
Bisdena sexta sunt sortilegi reprobati. i
¶ Septē qstiones vigesime sexte cause.
¶ Cui vētura sciunt p sortes: sortilegi sunt i
Decet qui scriptis vel sortib⁹ addita queru ij
A perito reprobe sumunt exordia sortes. iij
Quattuor his genera varro fert sortib⁹ esse iiij
Cessent sortilegi/ ne sint anathemate stricti v
Quādo necesse subest victos a fraude solucs vj
Egrio nō dentur penis sed motib⁹ centur. vij
¶ Vigesima septima causa.
Edocet an spōsas ducāt ter nona vouētes. i
¶ Vne qstiões vigesime septime cause. ij
¶ Si sit solēne dirimit cōnubia votum. i
Spōsum sponsa: virū nō vxor deserit vnq;. ij
¶ Vigesima octava causa. iij
Bisdena octava gentilico nubere noscet. i
¶ Tres qstiões vigesime octaue cause.
¶ Inter gentiles cōnubia dicimus esse, i
Referat vxorem vir ḡpīs despicientem. ij
Vir post baptismū religiā ducēs bigamā sit iij
¶ Vigesima nona causa.
Coniugiū seruile tenet vigesimanona. i
¶ Vne qstiones vigesime none cause.
Coniugiū v tres persone dissipat error. i
Justo cui nupsit dimittat libera seruum. ij
¶ Trigesima causa.
Terdena claret cognata spiritualis. i
¶ Quīq; qstiones trigesime cause.
¶ Fōte leuāt ppria puerā nō vicula solut. i
Infantes phibet ius coniugiū celebrare. ij
Tu naturalem nō iungito spirituali. iij
Vxor cōpatris vxoris nō michi nubat. iiij
Jus clandestinū scio coniugiū reprobare. v
¶ Trigesima prima causa.
Terdena prima mecho polluta negatur. i
¶ Tres qstiones trigesime prime cause.
¶ Ni certis causis mechā bō ducit a dulter i
Jnuitā sponsa nō det natam pater vlli. ij
Hic nisi cōfessus iuuenit: reū quo bō nubit. iij
¶ Trigesima secunda causa.
An meretrix nubat: ḡgitur denā secunda. i
¶ Octo qstiões trigesime secunde cause.
¶ Turpis linquentē bō ducit vir meretricē i
Obstat coniugio sacra complenda libido. ij
Liber annus nepte sponsat seruo patre nata iij
Illicito plem coitu querat ibi nullus. iiij
Non sine mente caro fertur violata puelle v
Nō valet vxore mechyo vir lungre mecham vj
Non aliam ducas vxore supstite puma. vij
Nō hunc gentilem si sponsat esse fidelem. viij
¶ Trigesimatertia causa.
Terdena terna friget compunctio votum. i
¶ Quinq; qstiões trigesimetertie cause.
¶ Si vir sit gelidus/ab eo seiungitur vxor. i
Nubere mecho pōt mecho ieiuncia marito ij
Queritur an crimen purget contritio sola. iij
¶ Tractat de pnis hēs supra dāpnationes hic inferit.
Ratia diuina contritio crimina delet. i
Perdit hic dnm amor nō in paradiso ij
Penam peccator bene pio vice uterabis. iij
Ista pbat dumsa semel peccata redire. iiij
Ut purus fias: p crimine plurima voluss. v
Crimina pbro ppria dicas sapienti. vj
Tandem letus erit qui cōmne gemet istic. vij
¶ Redeamus ad 3ciā qstionē 3cūdi cause.
Reddito reponibus poscenti debita sacris i
Wens vtriusq; nisi fit nō bene vtitur alter. ij
¶ Trigesimaquarta causa.
Terdena quarta nubis viuente marito. i
¶ Due qstiones trigesimequarte cause.
¶ Morte viri dubia q̄ nupsit/ adultera nō sit i
Reddatur primo cōiunx hec nupta secūdo. ij
¶ Trigesimaquinta causa.
Cognatos gradib⁹ numerat ḡgesima quinta. i
¶ Due qstiones trigesimequinte cause.
¶ Cognatā ducat ppria pro cōiuge nemo i
Omnes vxoris consanguineas reprobabis ij
Copula septēnis gradib⁹ ratio phibetur. iij
Hic gradū numerus erato reperit orbis. iiij
Tricus ponit hic eū ramis vt docet arbor. v
Edocet in testes assumi sexta parentes. vj
Filius esse nequit/incestu quem' generasti. vij
Dispēsat solus cum iunctis sanguie papa. viij
Nō bene seiuncta cōmbia pulsa refremes. ix
Nō consanguinitis plens vidue dato primū. x
¶ Trigesimasexta causa.
Ultima de raptis tractabit causa puellis. i
¶ Quinq; qstiões trigesime sexte cause.
¶ Raptū cōmittes p vim rapiendo puellā. i
Hec tibi iunget; purgato crimine raptus. ij
Lecto tertia pars adiungitur: que est de consecratione: quinq; distinctiones cōtinens.
¶ Cōsecrat tēpla/missalib⁹ canit tibi prima. i
Pars: sed a sacri tractat sacramina panis. ij
Feria sit terne: que post tēpora ponit. iij
Tēpora baptismi distinctio quarta notauit. iiij
Frōtes p̄firmās dabit vitia pneuma btū. v
¶ Ceteruz si sint peculiares dīe sancte clare
vniuersalis materia decreti cognoscitur.

Materia. xxxvi. causarum.

¶ Questiones causarum sunt circa.
Questio centuplex/e septuagesima duplex.
Est in causarum tractatu hec notata.
¶ Quot questiones habeat quelibet causa ostenditur per quinq; carmina sequētia. In quib⁹ sunt tot dictiones quot sunt cause. scilz. xxxvj. Et q̄libet dictio cām vnaz representat. Prima dictio pīma cām. Scōa scōam cē. Item quot sunt lre in q̄libet dictione: tot sunt q̄stiones sub illa cā pillam dictio nē representata. Verbi gratia. pīma dictio scz dilecte q̄ primā cām representat septē habet lras. et hoc significat pīmaz cām septē q̄stiones ostendere. Scōa dictio est causarū vbi sūt octo litterę: ad denotandū q̄ secunda causa hz octo questiones. e sic de aliis. ¶ Aduerte tamē q̄ superiores numerus significat causas: et inferiores questiones. Verbi.

Prima ca. ij. iij. iiij. v.
vij. viij. xi. vi. vi.
Discere causarum quarūlibet ordine membra.
vi. vij. viij. ix. x. xi. xij. xiij. xiiij.
v. ij. v. iij. iij. iij. v. ij. vj.
Optes: vt docco. sed non sis desec/et anceps.
xv. xvi. xvij. xviij. xix. xx. xxi. xxij.
viij. vij. iij. ij. iij. iij. v. v.
Instanti dabitur quod tu vis. quod petis/ illud
xxiij. xxiij. xxv. xxvi. xxvij xxviij. xxix. xxx.
viij. ij. ij. vij. ij. ij. ij. v.
Efficies. Res ad famatum te dat ad omnes.
xxxi. xxxij. xxxiij. xxxiij. xxxv. xxxvj.
ij. viij. v. ij. x. ij.
Usu doctrine tutum si constituas te.
¶ Carmina subiecta eandem prosilio materiam complectuntur: nec sunt sententie salubrio expertia.
Tempora labuntur vernantibus indita formis.
Mimes te ledit res tua. nam miser es.
Sperne fiuentia: respice. cras ea nō tibi sumes.
Multa recondis. cur? vt moriens ea des?
Da celer. est liquidem tutum. da prueniens te.
¶ Dominus Baptista de sancto Blasio in repetitione pūme rubrice decreti asserit nonagita canones esse super tria milia: ponens tales versus.
Si numero recte/ter millenum caput in se.
Atq; decem nouies/decretum nosco tenere.
¶ Cause decreti sunt triginta ter.
Sub magni longa decreti parte secunda.
Sex ter triginta causas reperire licebit.
¶ Cause ipse. xxxvj. pater p xxxvj. vocabula in septē subiectis sibibus posita. ex qb⁹ non tm numerū: sz etiā principalem materiā cuiuslibet facile cognosces. Quilibet quoq; vocabula cōplectuntur: demptis vltimo quilex habet.
i. ij. iij. iiij. v.
Symon⁹ appellat⁹ spoliatus⁹ teste⁹ libello⁹.
vj. vij. viij. ix. x.
Infames⁹ vltōs⁹ successor⁹ solue⁹ regendo⁹.
xi. xij. xiij. xiiij. xv.
Censuram⁹ rector⁹ funus⁹ fenus⁹ furiosos⁹.
xvj. xvij. xviij. xix. xx.
Monachus⁹ occidit⁹ abbates⁹ claustra⁹ volentes⁹.
xxi. xxij. xxiij. xxiiij. xxv.
Commendat⁹ iurans⁹ bella⁹ heresis⁹ inuiolata⁹.
xxvj. xxvij. xxviij. xxix. xxx.
Sortilegus⁹ sponsis⁹ infidus⁹ seruitat⁹ infans⁹.
xxxi. xxxij. xxxiij. xxxiiij. xxxv. xxxvj.
Mechus⁹ cont⁹ mētē⁹ dubitās⁹ gradibus⁹ rapiente⁹.

Secunda pars Decreti vbi tractantur cause q̄ longe plurioz z difficilioz est redactio: ideo diligentia pio eius cognitione elaborandū est. Illi⁹ profecto obscuritatē paucis elucidaram cōspicier / quisquis hic impressa diligenter annotaueriē.

a **Symō.** Symoniac⁹ est et pctm cōmittit q̄ spōlia vendit. dānant epi p pecuniā facientes ordinationē/z tūc lepra non officiū pferre dār. Symoniacoz sacra effectū gre nō habēt. Sacerdotes dignoresq; facili⁹ q̄ religiosi a deo exaudiunt. Et vbi de dignitate vbi epi q̄s eoz cor possit parat. c. introgo. Et i fine 6 crimie accussionis tractat. q. 4. ¶ Symonia cōmittit si p ingressū monasteriū pecunia extorq̄t vel exacta psoluat. Ecclīastica stipēdia accipe non dz q̄ bonis pīmonialib⁹ sustētari pōt. c. clericos. iij. ¶ Symonia an omittat si pbēdē emant? Jnuestitura ecclie a laicis fieri phibet. c. saluator. iiij. ¶ Symonia pīna an sit ingranti filio nociua? Et vbi tractat an p crimine vni⁹ alter penā patiat. v. q. 1. Symoniace acquisita ecclia p pīem an possit p filiū licite obtineri? Jtē an possit fili⁹ fungi ordinatōe quā pīna pecunia cē assecut⁹? vj. ¶ Symōtac⁹ cē q̄ pecuniā largit vt eligat. vij. ¶ Symoniaci in ordine male accepto pniam agere non possunt. Et vbi principaliter tractat an ab heresi redeūtes sint in suis ordinibus et dignitatibus recipiendi. Et q̄ decreta possint temperari z canones q̄ngs relaxari.

b **Appellat.** Appellare nō est opus a sniā a nō suo iudice lata q: talis sniā nulla ē. c. in pōmis. circa fi. Et in pria qōne hui⁹ scde cās pncipalit tractat an ordo iudiciari⁹ sit in manifestis obseruādus. Et q̄ exōcatio nō est ferenda anteq̄ cā fuerit examinata. c. nemo. Et inder petit sibi soli notū dānare non debet. c. si peccauerit. q. 1. Appellare posset spoliat⁹ si añ restitutionē sibi factam accusatori rndere cogeret. Null⁹ enī dz accusari dū sins rebus fuerit spoliat⁹. iij. ¶ Appellād⁹ est calūniator: q̄ sciēter falsa crimia intēdit. puricator: q̄ vera crimina abscōdit. Tergiuersator: q̄ in vniuersū ab accusatiōe desistit. H. notandū. Et in hac tertia. q. principalit tractat q̄ pena ferēdi sunt q̄ in accusatiōe deficiūt. v. ¶ Appellat purgatio q̄dā vulgaris/ q̄dā canonica. Et vbi tractat an deficiētib⁹ accusatorib⁹ re⁹ sit ad purgationē cogēdus. iiij. ¶ Appellat testimoniū sufficiēs q̄ ore duoz vl trīū firmat. Et vbi tractat pncipaliter quot testes requirunt nō tm ad pncēdū epm sz etiā 3 quēlibet clericū. vj. ¶ Appellatio est remediū 3 causas victatas. Appellatio infra decendiū dz inf poni. c. literoz. Et ibi de libello dimissorio: z de iudicib⁹ a q̄bus appellare non licet. vij. ¶ Appellat q̄s altero maioz nō rōne dignitat: sz vite. c. quāq;. Dignitas enī nō facit epm: sed vita. c. nō oēs epi. Et ibi tractat pncipalit an laici possint epos accusare. Xpiani p infideles accusari non pnt/ nec sacerdotes p eos q̄ ad sacerdotiū phibent eligi. viij. ¶ Appellat z dr accusatio rite facta q̄n fit in scriptis. Et regulariē accusator se dz inscribere ad penam talionis pterq; in sex casibus in summa positis.

c **Spoliatus.** Spoliat⁹ z ejectus añ oia venit restituēd⁹. c. reintegrāda. Boni a malis semp molestant. q. 1. ¶ Spoliat⁹ et eject⁹ postq̄ fuerit restitut⁹: q̄s inducias dz hīe anteq̄ cogat i iudicio rndere. Et ibi i summa videas de multiplicitate iudiciaz. iij. ¶ Spoliatis epis z alijs ad iudiciū venientib⁹ inducie sunt pstāde. iij. ¶ Spoliati cōtione ecclie z anathematizati: tm fames: incestuosi: sacrilegi: detractores: z multi alij sūt ab accusatiōe repellēdi. Et ibi dr q̄ anathema differt ab excōicatiōe. c. ex gestis. v. ¶ Spoliatis et alijs q̄buscūq; inimici iudices esse non pnt/ nec accusatores/ nec testes. vox enī inimicoz 3 nullos est audiēda. Dicit etiā ibi q̄ testes familiares z dos

Universidad de Deusto
Biblioteca

mestici ⁊ etiã ꝓsanguinei nõ sunt ꝑna extraneos ꝓnũcẽdi.
¶ Spoliat⁹ ⁊ quilibet alĩ⁹ li aduersarĩ⁹ vult ꝓmere ip⁹ fori sequi dz.c.pulsat⁹. Nec ip⁹ dãnari. nec cõcilia celebrari ꝓnt sine papa. ¶ Spoliati ⁊ alĩ⁹ volẽtes litigare non debent aduersarios suos cotã infamib⁹ trahere. qm̃ talem fcz infamem ⁊ criminosũ nõ ꝓnt esse iudicem. Solus em̃ ille iudicare debet alios. q̃ nullũ in se habet reꝓhensibile. c. iudicet.
¶ Spoliationẽ vel alĩ⁹ reatũ cõmissi ep̃s/ a q̃ ep̃us ẽ iudicãd⁹. ¶ Spoliator⁹ ⁊ alior⁹ testes testimoniũ dicant de ꝑsona q̃ ꝓsentialiter et ꝓprie nouerũt: nec ꝑ absentes fiunt ꝓducti. Absentes em̃ nõ debẽt iudicari nec accusari.
¶ Spoliator⁹ et alior⁹ testes in vno deficientes an sint in alijs admittẽdi? Et accusans de plib⁹ criminib⁹ si in vno deficiat an in alijs admitti debeat? ¶ Spoliati accusantes suos spoliatores ⁊ inuasores ab eis accusari nõ ꝓnt. qm̃ accusati nisi pri⁹ se purgauerint alios accusare non possunt.

d **Teste.** Testes iuris dispositiõe excõicati nõ ꝓnt ad accusationẽ admitti. ¶ Testis cẽ non põt q̃ ad. xuũ. annũ nondũ puenit. Testificanti ꝓna assumere nõ põt: q̃ ab accusatiõe ꝓhibit⁹ est. ¶ Testis accusator ⁊ iudex alicuius simĩ esse nõ pẽt. ¶ Testãt iura illũ nõ eẽ a cõiõe repellẽdũ: q̃ die statuta ad cãm venire nõ potuit.
¶ Testis est iur⁹ dispositio deficiẽte in ep̃o accusatiõe nõ posse decetero agere: nisi i ciuili ⁊ ꝓpo dũtaxat negocio.

e **Libello.** Libello famoso vtẽtes ⁊ ipm̃ ꝑtes aliquẽ scribẽtes ãliter puniẽdi sunt. ¶ Libelli diffamatorũ scribẽs aut aliter reus tribus citationibus dz in ius euocari. Et ꝑ scripta nullius accusatio dz suscipi.
¶ Libelli famosi scriptor⁹ aut aliter crimiosus an admittat tal⁹ in iudicio ꝓ ꝑcuratore? ¶ Libellus accusatorius si in eꝑm daꝛ. i. si ep̃us accuset: eius causa a. rh. ep̃is audiat⁹.
¶ Libellũ famosũ scribẽtes aut alior⁹ crimina ſpõte ꝓfitẽtes nõ debent ad accusationẽ admitti. c. illi. Et ibi habet q̃ nec q̃ parcit est amicus: nec ꝟberat est inimic⁹. c. non oīs.
¶ Libellũ famosum in alterũ scribens aut alteri crimen inferens: qua pena feriatur si crimen illatum non ꝓbetur.

f **Infames.** Infames excõicatos et criminosos a sacerdotũ accusatione ius repellit. Et ibi tractat qui dicant infames. c. infamem. ¶ Infamis est q̃dãmõ ep̃s ⁊ reꝓhẽdend⁹ q̃ sibi soli dicit aliquẽ crimen suũ fuisse ꝓfessũ. Et ibi dr q̃ ep̃us alios accusãtiũ nõ credit nisi ꝓbẽt q̃ obijcit. ¶ Infamẽ q̃dãmõ dicim⁹ ⁊ reꝓhendendũ q̃ ponit falcẽ in messe aliena. c. i. Et ibi dr q̃ alicui alteri⁹ prochtanũ iudicare non lz. Et q̃ ciuitates vna q̃q; ꝓuincia hre debeat. c. fatote. Et q̃ ep̃s iudicio ꝓmatis et non alterũ se subiicere dz.
¶ Infamia aut criminalis accusatio si imponat ep̃o. i. si ep̃s criminaliter accusẽt: et ep̃i ꝓnunciales de eã cognoscentes sint in sniã ferenda discordes: q̃d iuris⁹.
¶ Infamis esset q̃dãmõ et reꝓhendendus iudex q̃ vellet reũ cogere ad ꝓbandũ / accusatore in ꝓbationib⁹ deficiẽte q̃ negatiua ꝓ rem naturam est improbabilis. c. accusator.

g **Uiues.** Uiues si adhuc sit ep̃s: alius sibi succedere non valet: nec ẽ in ei⁹ locũ subrogari. q̃d verũ est nisi esset depositꝰ: vel de licẽtia pape renunciasset: aut ꝓ ambitionẽ se ad aliã ecclesiã transtulisset. Ep̃o aũt egrotãti aut nimia senectute grauato dandus est coadiutor. Ep̃s suã ecclesiam suã deserere nõ debet. c. sicut: vir. Nec etiam est a suis subditis relinquendus. c. denicꝫ. Prelati duo in vna ecclesia esse nõ debẽt. c. in apibus. Beat⁹ Augu. accessit ⁊ non successit valẽti hyponeñ. ep̃o. c. non aũtẽ. ¶ Uiues ep̃us aut sacerdos qui ꝓ egritudine a missaꝝ celebratione abstinuit: an possit celebrare recuperata sanitate? Et ibi habetur de morbo caduco laborantibus.

h **Successor.** Successor an possit eligi ab ep̃o viuente: hoc est an successorem sibi possit ep̃s eligere? Et ibi habeꝫ q̃ locus regulus est fugienti bus offerẽdus. Et ep̃ari põt q̃ ꝓdesse desiderat. c. q̃ ep̃atũ.
¶ Successor ep̃i mortui nõ est eligend⁹ munerũ datione aut amicoꝝ patrocinijs. ¶ Successor ep̃i an post electionem teneat iuramentum ꝓestare pro indẽnitate ecclesie?
¶ Successus seu ꝑsper euentus denegat clericis q̃ ante suam sulpensionis vel depositiõis a suo ep̃o discedere ꝓsumunt. In tales em̃ ferẽda est censura. ¶ Successus nõ cõtinget ep̃o a sede apostolica vocato/ i ad ꝓpria reuertatur nisi prius fuerit purgatus/ ⁊ aplicis literis munitus.

i **Solue.** Solue ⁊ tolli, pcura teipz⁹ o ꝓlate excõicatos non poteris ordinare: nec tua ordinatio erit rata. ¶ Soluti sunt clerici vni⁹ ꝓuincie a ꝓlato alterꝰ adeo q̃ archiep⁹ ꝓmas/ vel ꝑtriarcha clericos alteri⁹ ꝓuincie non põt ordinare. ¶ Soluere vel dãnare subditos suffraganei nõ lz archiepi⁹ illo inconsulto. Solutꝰ papa ab alijs excõicatos: et cuiuslibet ecclesie clericos põt ordinare. Est em̃ ordinarꝰ ordinariozꝝ. c. cuncta p mundũ ibidẽ.

k **Regẽdo.** Regẽdo vnãquãq; prochiã: ⁊ res ipsius c. monerit. Regẽdi sut subditi p ep̃os vicarios. vt. c. placuit.
¶ Regendi officium episcopus transgredit si bona ecclesiarum vsurpare nitit: q̃uis de illis precarias facere possit.
¶ Regendi sunt subditi sine exactionibus. Et ibi de cathedratico q̃cum nomine ipsius valeat ep̃us habere.

l **Censurã.** Censurã formidare debẽt q̃ clericos ad iudices seculares trahunt. c. molita. c. c. placuit. Et ibi de ꝓuincialib⁹ ⁊ eoꝝ ꝓuitionẽ. ¶ Censura ligat⁹. Excõicat⁹ vl suspẽsus celebrãs est depositõe dign⁹.
¶ Censura sine iusta sine iniusta ẽ timẽda. Censura ligati sunt vtiãq; plus ẽs pagani c. ad mẽsam. Censura ecclastica feriti dz ⁊ oze demonũ decerpi q̃ suo ep̃o ẽ obediẽs. c. abiit.
Censurã ex ira, ꝑcẽs grauit delinquit. c. ira. c. c. cũ apud
Censura sine iusta vel iudicũ q̃tuor modis puertit. c. quatuor modis. Censura ferẽdi sunt et inde, pdtoꝝ cõparabilitate negãt ⁊ occultãt. c. ſsis. c. abiit iudas. Censura iniuste ꝓlata viribꝰ caret. Ep̃o ꝓceptis nõ ſp obediẽdũ est. Censure seu anathematis forma habet. c. debẽt.

m **Testor.** Testari seu testamẽta facere cũ de ꝓpositi ceat an ꝓmittat clericis ꝓpinquis ꝑce? Clericis cãs agere non lz. c. duo sunt gña xpianoꝝ. ¶ Testamẽta ꝑdẽtes clerici an possint q̃b⁹ volueris ea relinq̃re q̃ de bonis eccle acq̃siuerũt? Testãt mltiplex canõ illos cẽ grauit puniẽdos q̃ res ⁊ ꝓdia eccl̃astica inadunt. De bonis ecclesie q̃tuor sũt portiões faciẽde. c. q̃tuor. Et ꝓpter rex alienatio an sit ꝓmissa. c. sine exceptiõe. ⁊ c. terrulas. Liberti ecclesie an possint ab ea discedẽ. Res sacre ex q̃b⁹ causis alienari valeãt: c. aut hz ecclia. pauperib⁹ ẽ ꝓuidẽdũ. c. gtia epi.
¶ Testamentũ an facere possint illi q̃ pro⁹ nichil hũerent ꝓpe sue admistratiõis aliq̃ acq̃siuerũt? q̃d iurẽ d talib⁹ bõis.
¶ Testamenta an facere possint clerici de bonis ex suis ⁊ reb⁹ eccl̃e q̃situs? ¶ Testamẽta facere de reb⁹ eccl̃e an sit ꝓmissum sacerdotibus? Et ãs succedat ris ab intestato?

n **Funus.** Funera ⁊ exequias suas celebrare ⁊ decimas soluere vbi debẽt illi q̃ de vna diocesi aut parrochia ad alĩa transtulerũt. ¶ Funerandi iura an possint ꝓscribi? Funera i. corpora mortuoꝝ vbi debẽt sepeliri? Et an ꝓ sepultura aliquid possit exigi? Funerum i. mortuoꝝ a. q̃tuor modis solumt. c. aie. Funera. i. corpora mortuoꝝ defenda non sunt. c. q̃s ꝓposterum.

o **Fenus.** Fenus siue vsurã quodãmõ cõmittit ⁊ peccat: qui vltra debitũ exigit. c. quod debek.
Et ibi ꝓcipalit tractat an clerici possint sua ꝓpria ecclia resignare. ¶ Funeraria cã siue criminali/ aut etiã ciuili an possint ꝓduci reos domestici? Et an clerici possint ꝓ sua ecclia resignare. ¶ Fen⁹ seu vsura ꝓmittit si ꝓter forẽ aliq̃d exigat. ¶ Fenora seu vsuras nec clericis nec laicis lz exercere. ¶ Fenora seu vsure an sint ꝓpter ide q̃s elemosyne. ¶ Feneratores ⁊ vsurarũ verã ꝓniaz agere non possunt nisi restituant que rapuerunt.

p **Furiosis.** Furiosos punire nõ decet ex his q̃ facunt cũ sunt mente alienati. Et ibi hꝫ de loth ⁊ aliis exemplis. ¶ Furiosis clerici quodãmõ cõparãdi essent: si ꝓ ꝓcuratiõe ꝓpria munera exigere vellẽt. ¶ Furioso iudex ꝓparari posset. q̃ ex multeris confessione clericũ ꝓdẽre vellet. Regulariter em̃ mulieres ꝑ clericos testimoniũ ferre non pñt. ¶ Furiosi quodãmõ sunt ecclesie ministri: q̃ dieb⁹ dnicis ⁊ festiuis cãs tractare volũt. ¶ Furioso filius dicti possit iudex q̃ negãti purgationẽ indicere? nisi infamia laboraret. ¶ Furiosus quodãmõ plena res esset: si a ministris ⁊ subditis cõfessio cruciatibus extorqueret. Iuramẽta q̃dã sunt ꝛtranda: q̃dã relaxãda. c. anẽtẽ. c. c. alĩ⁹. in q̃. c. hꝫ ꝓ sol⁹ roman⁹ pontifex regẽ francie tanq̃ intrusũ deposuit. Excõicatus fidelitas seruãda nõ est.
¶ Furiose ꝓcederet si diocesanus vel pbr̃ sine cõsilio examinatione deũceret. ¶ Furore q̃dã plen⁹ censet q̃ carnis fragilitate añ ordinationẽ lapsus: ⁊ in iudicio cõfessus vel conuict⁹: postea ꝓmisit offerre ⁊ in ordine susscepto ministrare. q̃d verũ est de crimine depositionem inducente.

q **Monachus.** Monach⁹ an possit licite officia ꝓpria celebrare: puiam dare ⁊ baptizare. Decime de ꝑsona ep̃i sacerdotib⁹ dari debẽt. c. retributimus. ¶ Monachi an possint i suis capellis pbros instituere. ¶ Monachoꝝ ⁊ eccl̃arũ iura an ꝓscriptiones tolli possint. ¶ Monachi an possint ꝓscribere ꝑ ecclias ⁊ ꝓlatos seculares. ¶ Monachi ⁊ ꝓlati res eccl̃e sua auctoritate repetere non valẽt. ¶ Monachi/ ep̃i/ ⁊ alĩ⁹ ꝓlati si sua auctoritate vsurpant q̃ ad se ꝓtinere putãt: an eadem causa.
¶ Monachi ⁊ abbates an possint retinere ecclias: decimas ⁊ iura ꝓnatꝰ de manib⁹ laicoꝝ. Et ibi habeꝫ q̃ ep̃us hz dispositionẽ oim eccl̃arũ q̃ in diocesi constitute sunt. c. oĩs basilice. Et etiã ibi plene de iure ꝓpatronatus. c. quicũq; c. filijs. c. c. decernimus.

r **Occidit.** Occidit seipm̃ spualiter q̃ a voto resilit. sui resignat beneficii. sed si in firmitate resignauit: an sit ei restituendum posteã consuluerit. Et ibi habetur q̃ ante probationẽ trienniũ nullus in mõasterio dz suscipi.
¶ Occidit aliam suam monach⁹ ad propria rediẽs postẽ se ⁊ sua monasterio tradidit. ¶ Occidens vel percutiens clericos diabolo suadente est excõicatus ipso iure. c. si quis suadente diabolo. Et ibi habetur q̃ ecclesie concessa nõ sunt renocanda: ⁊ qui talia aufert sacrilegium committit. Et ecclesie immunitas non est violanda.

s **Abbates.** Abbates aut monachos factos ep̃os iuris obligat ad relinquendũ q̃ añ habuerunt/ monasterio. q̃ post: ecclesie ꝓpte. c. statutum.
¶ Abbates sunt a ꝓuincialibus fratribus eligẽdi ⁊ non ab episcopis. Abbates expellere non est ꝓmissum monachis. nec ꝓmatres facere. Abbates ⁊ monachos possunt ep̃i visitare ⁊ cõditiones erigere tpe dedicationis cõstituãdas. Abbates ⁊ monachi cum sanctimonialib⁹ habitare non debẽt. q̃ periculosa. c. diffinimus.

t **Claustra.** Claustra siue religione itrare volẽtibus clericis nõ est a suo ep̃o denegandus ingressus. ¶ Claustrũ igredi clericis ꝓmittit: et ep̃o inuito. ¶ Claustrũ vnũ petere alio derelicto an sit ꝓmissum mõachis ⁊ regularib⁹ canonicis sine ꝓmissione abbatis.

u **Uolentes.** Uolentes et spõtaneos monasteriũ intrãtes pueros an cogant iura religionis ꝓpositi tenere. Uolũtarie puelle vir gmittatis ꝓpositũ suscipiẽtes nuptias eligere non pñt. ¶ Uolũtate patris ꝓpria si filꝰ religionẽ ingredit: an a ꝑe reuocari possit. ¶ Uolũtarie habitũ religionis suscipiẽtes illum deserere nõ pñt. Sed qui coact⁹ ingreditur nullo mõ obligat.
¶ Uolentes religiosi ad areti⁹ monasterium trãsire nõ sunt impediendi.

x **Cõmendat.** Cõmendatã vnã ecclesiã põt hre clericꝰ in altera intitulari. Cõmẽdãti sunt clerici q̃ in vna ⁊ nõ in plurib⁹ ecclĩis volũt cõscribi. Et ibi hꝫ q̃ duos ep̃atus põt q̃nq; q̃s habere. c. relato.
¶ Cõmẽdãti nõ sunt clerici q̃ sine iusto dimissorijs de vna ecclia trãseũt ad alterã. Dimissionũ spuale ẽ. Iniuste inter curatũ ⁊ ecclesiã suã q̃ non dz esse scrutũ. c. sicut.
¶ Cõmendatio nulla sed ꝓtiꝰ vituperiũ est clericis q̃ secularibus negocijs ꝓcuratores eẽ volũt.
¶ Cõmẽdãti sunt clerici qui vestib⁹ sibi ꝓgruentib⁹ vtunt/ ynũcta ⁊ fulgida vestimenta fugiẽtes.
¶ Cõmendare nõ debem⁹ clericũ q̃ a suo ep̃o depositus imperatorẽ aut iudicem secularem adit.

y **Jurans.** Jurãs verũ nõ peccat: lz fec⁹ si peierat: ⁊ ꝓ creatura iurare nõ lz.
¶ Jurãs falsum q̃ putat verũ ãn sit ꝓiur⁹: ẽt comites habeat iuramẽtũ: ⁊ q̃ sit gña mẽdacij.
¶ Periurũ ꝓlatũ ⁊ crimiosũ añ suam diffinitiuã sententiã nõ lz.
¶ Juramẽta illicita an sint seruãda.
¶ Peierare ⁊ ꝑ iuramẽtũ suũ venire q̃ cogit aliquẽ lz ꝓiur⁹ non sit: tñ mortaliter peccat. Jn q̃ etate q̃s cogat iurare. ⁊ ibi põt fora iuramẽti fidelitatis. c. 8 fora.

z **Bella.** Bella ꝓmittere seu militare an sit peccatũ.
¶ Bellũ q̃s dicat iustũ.
¶ Bella an debeant ꝓmitti ꝓ repellenda ꝓcioꝝ iniuria.
¶ Bella non semper sunt exercenda ꝑ malos. Mali enim sunt q̃q; a bonis tollerãdi ⁊ non abiiciendi. Quedã em̃ mala sunt repellenda ⁊ puniẽda: q̃dã tollerãda. Mali sunt medicinali seueritate ad bonũ cogẽdi: vt nabuchodonosor. Et hereticis etiam iniuri sunt ad salutẽ trahẽdi. Bellis sunt coercẽdi ecclastice religiosi inmuni.
¶ Bella q̃ deo auctore gesserũt: precepta non occidẽdi minime trãsgressi sunt. Et ibi an mali sint occidẽdi. hoc gladij ꝓtestas pñt occidere. Et hoc facit ad amore iustitie.
¶ Bella ⁊ coactiones debẽt exerceri in malos vt teneãt bonũ ꝙ susceptũ. Non aũt sunt ipsi mali ad bonũ non susceptũ cogẽdi.
¶ Bella si iusta sint pñt: Heretici et oẽs hostes licite suis rebus spoliari.
¶ Bella an possint ꝓ clericos ꝓmitti: ⁊ an possint clerici arma sumere. Qui sacramẽta dei tractãt iudicij sanguinis agitare non debent.

a **Hereſis.** Hereſis q̃libz ab ecclia romana destructiua. Hereticꝰ an possit aliũ excõicare ꝑ uare. vel sua notare. Excõicatus aliũ excõicare non põt. Hereticoꝝ consortia ⁊ eoꝝ sacrificia sunt a catholicis fugienda.
¶ Heretici etiã post mortẽ sunt excõicãdi. Ecclia viuentes ⁊ non mortuos añ ligare possit vel soluere.
¶ Hereticꝰ si dñs est aut alio crimine irretitus an possit excõicatio ferri in familiã suam. ꝓ delicto ipsius dñi: ⁊ in filium. ꝓ peccato patris. Excõicandi sunt qui corrigi nolunt: ⁊ etiam illi q̃ duas vxores habent: testes falsi: homicide: ⁊ multi alij. Heretico rum tandem varie species ponuntur.

b **Jnuiolata.** Jnuiolata debẽt esse romanorum pontificũ statuta ⁊ cõstitu.
¶ Jnuiolati manẽant sacri canones: q̃s q̃ violãt ipsũ fidẽ blasphemãt
Jnuiolata fuerint scrotꝝ statuta ⁊ coꝝrsie i synodo ꝓstitute.
¶ Jnuiolata custodiant eccl̃arũ ⁊ archiepoꝝ priuilegia
Jnuiolati ꝓseruent ꝓsules a suis ciuitatib⁹. Ciuitas ei violans ⁊ occidẽs ep̃m suũ: ep̃ali dignitate priuatur. c. ita nos.

c **Sortilegus.** Sortilegus q̃s sit: siue q̃ dicant sortilegi.
¶ Sortilegũ esse an sit ꝓbatũ sortib⁹ an sit credẽdũ.
¶ Sortes siue diuinationes a quib⁹ exordiũ sumpserũt. Et de multiplici ꝑte diuinatiõis: ⁊ q̃t modis demones futura ꝓnoscunt.
¶ Sortilegi vel diuinatores an sint excõicãdi si cessare nolluerint Sortilegia ⁊ magicã artẽ debent ep̃i eliminare. sortilegus vel maleficijs nullo pt̃ẽ debent sacerdotes operam dare. alĩs abijciẽdi sũt.
¶ Sortilegus vel alĩ⁹ ab ep̃o excõicat⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

ne p aliū ipso incōsulto possit absolue? Et an pbr̄i possint re cōciliare pen. rēs. Pnia morientiḇ nō est denegāda etiaz a simplici sacerdote. Sortilegio z aliis morientiḇ nō est pnia ponēda iz bñ intelligēda. In penitētijs imponendis multa sunt cōsideranda. Melius est sacerdoti pniam ponere et esse nimis misericordē q̄ nimis severū. Sortilegi sunt et ercōlani q̄ dies z mēses z annos paganoꝝ ritu observant.

Sponsis. Sponsis dei se deo dedicantiḇ z virginitatem vouentibus nuptias cōtrahere non licet. Sponsalia de pr̄ti sine mōimonia p vouētes solenniter cōtracta non tenēt. Spōsa vni⁹ an possit a suo sponso recedere z alij⁹ habere? Spōsa sine consensu sponsi z ecōtra religiosiz velē suscipe non pōt post copulā carnalē sec⁹ añ. Sponsalia vera an fuerunt inter Joseph et Mariā. Sponsam alterius nullus rapiat. z ibi aliquid de raptu.

Infidis. Infidis seu infidelib⁹ cōiugiū Zhere licet z inter eos d̄ esse mōimoniū iz nō sit ratū infidelis vroz virū cogēs ad malū licite dimittit. Infidelitas vt indeoꝝ cōtinua z etiā cōtigua sunt a ꝓcēlis viāda. Infidelitas vn⁹ si ouertat ad fidē: altero rem nēsciente infidelitate/an possit ad fidē cōuersus alij se copulare? In fidelis qui añ baptismū vnā vroꝛē habuit z post baptismuz aliā/bigam⁹ est cēsendus. nec pōt esse eps. c. acutⁱ. ibidem

Seruiat. Seruire astrict⁹ vt puta seru⁹ si Zhat cū libera q̄ per errorē putabat eū libe rū/nō est inter eos diuortiū: q̄ error ꝓpone z pudicios impedit z dirimunt. secus autem est de erroꝛe fortune z qualitatis. Seruū sciēter acceptū in maritū non pōt mulier dimittere. secus si ignoranter. Seruī pōt mōimoniū contrahere.

Infans. Infans ꝑuulus si teneatur a patre in fancto baptismate licet p male factū suo vero ri cōpater efficiat. nō ꝓpter hoc ab ipa vroꝛe separabit nisi ad seruandā continētiā possit induci. Infantes sponsalia Zhere nequūt. quia in illa etate consentire non possunt. Infantes sine filij spōsales vel adoptiui an possint natur alib⁹ per mōimoniū coniūgi. Infantē sine filiū aliquē non dz vroz simul cū viro suo in baptismate suscipere. ca. si. q̄ esset ei⁹ cōmater. Et ibi dicitur q̄ nō pōt ds ducere in vroꝛē relictā compatris sue vroris nec etiā duas comatres. Infantibus si concedit nuptias contrahere: ipsorū z quorūcunq; altorū nuptie seu matrimonia non debent claim fieri sed publice. z sic non debēt esse clādestina. Tāde instruūtur iudices ad cuncta rimādum.

Mecha. Mecha siue adultera z ab aliquo p adulteriū polluta an possit per eū duci in vroꝛem. Et ibi mōimonia secūda cōcēduntur. c. q̄ si dormierit. Mechā sepe mulierē efficit coactio. z ideo nulla mulier est cogēda nubere. q̄ in matrimonio anim⁹ plena libertate potiri debet z gaudere. Non licet viro vroꝛem deserere vt fecit lotharius. Mechie notā an dicātur incurre re filij z filie q̄t post ꝓmissionē parētum cum alijs contrahūt. hoc est an filij z filie post promissionem z sponsionē parētum suorum possint licite cum alijs contrahere.

Coit. Coire solita vt est meretrix pōt in vroꝛez ducti si de ei⁹ correctione spes habet. Coit⁹ siue fornicationis cā potest vroz dimitti. Coit⁹ siue incontinētie cā ducta an sit ipsum appellāda: Ipsorum ꝑcurātes an sint homicide. Coitus siue copule coniugali apta puellaꝝ hz patre seruū z ancillā liberū: mōimonio Zhendo sequat de honestate z utilitate an z non pr̄io qui liberū non hz arbitrū cum sit seru⁹. Coitu ancillari z illicito non lz plē ꝗere. viuēte cui vroꝛe ex quacunq; cā: neq; ex ancilla neq; ex alia lz plē ꝑcreare. Mechie noie ois illicit⁹ cōcubit⁹ intelligit. c. meretrices. Coire coacta z ꝓ violentiā accepta an pdat pudicitiā z dignitatē. Carnis ꝛgnitas nō seruat si mēs corrūpit. Vtro vroꝛē extra fornicationis cām de relinq̄re non lz. Coiens vir cū alia z sic adulter vroꝛez adulterā dimittere nō pōt. Coit⁹ seu fornicatiōis cā dimittes vroꝛem ea viuēte aliā ducere nō pōt. Coit⁹ z natura z cū ꝓmis cōiunctis est grauissimū peccatū. Coitū siue incōtinētiā incurrere non dz aliqs vt aliqua ad fidē conuertatur. Et sic non licet ducere vroꝛē infidelem siue ea conditione vt conuertatur z fidelis efficiatur.

Mente. Mēte seu voluntate mulier cupit vt fiat mīs z habeat liberos: tū si eius vir est frigidus z malefic̄iatus/an propter hoc sit ab eo separanda? Mens z volūtas est mulieris post mortem viri cū illo cōtrahere cū quo pr̄ius antea z sine iudicio eccl̄ie nō lz neq; eā occidere. c. admonere. Mētis seu cordis sola ꝓtritione absq; ore confessione an possint pcā deleri: et vtrū possum⁹ deo satisfacere. Istā questionē prolixe tractat Sanc⁹: et occasione inter cetera tractatū de pnia septē distinctiones continētur. Mētis scrupulo cessante an possit maritus rpe orationis z pnie vroꝛi debitū reddere. Et ibi habetur q̄ tēpore quadragesimali nuptias celebrare nō licet. Mēs z volūtas est viro contrariam vouere: nō pōt hoc facere sine consensu vroris tacito vel expresso: nisi sit sponsa nondum cognita. Mulier viro debet subesse cum vir sit caput mulieris. c. hec imago.

Dubitans. Dubitās vroz de morte mariti: et credēs illū esse mortuum: si cōtra hat cum alio an dicatur rea adulterij. Dubitans mulier de morte mariti si cū alio cōtraxit: z postea maritus est redit: an sit cogēda ad eū redire z secūdum dimittere.

Gradibus. Gradib⁹ cōsanguinitatis nobis cōiugēres mulieres non possum⁹ ducere in vroꝛes. Quare cōstitutū fuit ne consanguinitatis ꝗ. Gradu cōsanguinitatis vroꝛi ꝓximi ꝗ licet vroꝛem ducere. Gradus cōsanguinitatis z affinitatis secūdū decretū vsq; ad septimā gñationem habent prohibi nem: hoc est q̄ ratione consanguinitatis z affinitatis ꝓ bitū est matrimonium vsq; ad septimū gradum. Eadus sext⁹ consanguinitatis quare prohibitus est. Vide canones. Grad⁹ consanguinitatis quomō cōputandi sunt. Gradibus prohibitis coniūcti ad quorum accusationem vel testificationē sunt separādi. Et ibi de iuramēto separationis z reconciliationis. Et de iuramēto eorum q̄ consanguinitatē probāt. c. de parētela. Gradu prohibito coniūcti si ad inuicē carnaliter cōmiscēantur filij ex tali incestuoso coitu procreati nō sunt filij appellādi. Grad⁹ consanguinitatis z affinitatis q̄s dicatur esse dispensabilis id est quo gradu possit dispēsari cū consanguineis z affinibus. Gradu ꝓhibito coniūcti licet forte sint ꝓ mōimonio fuerit lata possunt separari. Sentētia eiꝰ pro matrimonio vel contra ipsum lata potest retractari veritate compta: quia talis sentētia nullo cursu ꝓpio trānsit in rem iudicatam. Et ibi dicitur sentētiam etiā romani pontificis in melius posse mutari. c. sniam. Grad⁹ affinitatis siue ipsa affinitas in supstite non deletur. Ire ꝏboles ex secūdis susceptā nuptijs consanguinei ꝓximi viri copulari non debet sm decreta. Iz hoc corrigit p ca. nō dz de consangui. z affinitate.

Rapiente. Rapiēte virginē per vim aliquo ratus ꝓpius ꝓmitti dicit. Rapies violenter puellam potest illam peracta pnia vroꝛem ducere. Et sic rapta raptori de iure canonico nubere potest. c. dent q̄. z melius extra de rapto. c. cum causa. cum similibus.

Explicit expositio septem carminū xxxvi. cās decreti comprehendentium.

Decreti totius canones hic secūdū ordinē alphabeti imponuntur quod pcer ceteras vtilitates multimo de correctiōi est adiumento nō mediocri.

Abbas.xviij.qō.ij.fo.cccxxxvj. columna prima.
Abbas in monasterio.xviij.q.ij.folio.cccxxv.co.iij.
Abbati.di.liij.fo.lxxxij.co.j.
Abbatē cuiusdz.xviij.q.ij.f.cccxxxv columna.iij.
Abbatem in monasterio.xviij.q.ij. fo.cccxxv.co.iij.
Abbates.xviij.q.ij.fo.cccxxxvij. columna.j.
Abbatib⁹.xij.q.ij.fo.cclxxxij.co.iiij
Abbatibus.xviij.q.ij.fo. cccxxxvij. columna.j.
Ab antiqua.de consecra.distin.iij. fo.cccclxvij.columna.ij.
Ab accusato.iij.q.vj.fo.ccxix. co.ij.
Ab episcopis.di.lxx.fo.c.co.j.
Ab eo a quo.ij.q.vj.fo.xcj.co.j.
Ab exordio.distinctio.xxxv.fo.l.columna.iij.
Ab excōicatis.ix.q.j.fol.ccxlvij.columna.iiij.
Abiit iudas.xj.q.iij.fo.cclxix.co.iij.
Ab impatoꝝ⁹.xxiij.q.iij.f.ccclxiij. columna.j.
Ab illo erige.xiij.q.iij. fo.ccxevij. columna.ij.
Ab infirmis.xxvj.q.vij.fo.cccexiij. columna.j.
Ab isto die.xxxv.q.vj.fol. cccccxxx. columna.iij.
Ab isto die.ibidem.
Absens fo.iij.q.ix.fo.ccxvij.co.iij.
Absens per alium.iij.q.ix.fol.ccxvij. columna.ij.
Absente co.iij.q.ix.fo.ccxvij.co.j.
Absente aduersario.iij.qōne.ix.folio.ccxvij.co.iij.
Absit a romana.di.l.fo.lxxij co.j.
Absit.xj.q.iij.fo.cclxij.co.ij.
Absq; synodali.xv.q.vij.fo.cccv.columna.ij.

AC

Accedens ad gorgoniam.distinc.l. fo.lxix.co.iij.
Accepisti misteriū.de conse.dis.iiij. fo.cccccl.xxj.co.j.
Accepisti post.de conse.distinc.iiij. fo.cccccl.xxj.co.j.
Accesserūt.de pse.di.ij.fo.cccccl.vij. columna.iij.
Accipite.de pse.di.ij.f.cccccl.vij.c.ij
Accusatio quoq;.ij.q.vij.fo. cxcviij columna.j.
Accusatio episcoporum.ij.q.vij.folio.cxcviij.co.iiij.
Accusatiū.ij.q.iiij.fo.clxxxvi.co.j.
Accusat⁹.iij.q.vj.fo.ccxij.co.iij.
Accusatori.iij.q.ix.fo.ccxvij.co.j.
Accusatores z testes.iij.q.v.fo.ccx. columna.ij.
Accusatores z accusatiōes.iij.q. v. fo.ccx.co.iiij.
Accusatorib⁹.iij.q.v.fol.ccx.co. iij.
Accusatores.distinctio.xlvj.fo.lxiij. columna.iiij.
Accusatores.iij.q.v.fo.ccxj.co.j.
Accusatorū ij q.viij.fo.ccv.co.j.
Accusator.vj.q.v.fo.ccxxxij.co.ij.
Accusationes.iij.q.v.fo.ccx.co.iij.
Accusatores episcoporū.iij.q.viij. fo.ccxvi.co.iij.
Achab rex.de pe.dis.iij.fo.ccccxcix. columna.ij.
Achatius.xviij.qō.j.fo.ccclxxxvij. columna.iij.
Achatiꝰ.xviij.q.j.f.ccclxxxviij. co.j
Acolitus.di.xxiij fo.xxxij.co.iij.
Actiōe.xxij.q.iij.fo.ccclxij.co.iij.
Acutus.distinc.xxvj.fo.xxxvij.co.j.
Acutⁱ fo.xxvij.q.iij.fo. cccexxxv. columna.ij.

AD

Adam primꝰ homo.disti.xl. fo.lvj. columna.iiij.
Adā p euā.xxxij.q.v. fo.cccccxviij. columna.j.
Adam post culpam.de peni.disti.j. fo.cccclxxx.co.iij.
Addit aliud.xxvij.q.ij.fo.cccexliij columna.j.
Addidisti.xx.q.j.fo.cccxlj.co.ij.
Ad deū ingemiscentibus.xxxj. q. v. fo.ccccl vj.co.iij.
Ad episcopos.xvij.q.iiij.fo.cccxxxj. columna.iij.
Ad eius vero.di.v.fo.v.co.iiij.
Ad fidē.xxiij.q.v.fo.cccl xxviij.co.j.
Ad hec.xiij.q.ij.fo.ccxc.co.ij.
Ad hoc dispensationis.dist.lxxxix. fo.cxxiij.co.iij.
Ad hoc baptismus.de conse.di.iiij. fo.cccccl xxvj.co.iij.
Ad hoc locorum.xvj.qō.j.fo.cccxv. columna.iij.
Adhuc pfidi.de pe.dist.iij.fo.ccccc. columna.j.
Adhcim⁹.xvj.q.j.fo.cccviij.co.iiij.
Ad iunia.xxx.q.j.fo.cccexxxix. co.j.
Admonere.xxxij.qō.ij. fo.ccccl xv. columna.ij.
Admonere.xvj.q.j.fo.cccviij. co.iij
Admittunt passim.di.liij.fo.lxxxij columna.j.
Admoneāt.xxvj.q.vij.fo.cccexv.co lumna.j.
Admonēdi sunt.ij.q.vij.fo.cciij.co lumna.iij.
Admonemus.xvj.q.iiij.fo. cccxvij. columna.iiij.
Administratores.xxiij.questiōe.v. fo.cccxxviij.co.iij.
Ad mensam.xj.qō.iij.folio. cclxiij. columna.iij.
Ad nuptiarum.de cōsecra.distin.j. fo.cccccl.co.j.
Ad romanam.ij.q.vj.fo. clxxxix.co lumna.j.
Ad romanam.ij.q.vj.fo. clxxxix.co lumna.ij.
Adrianus papa.dist.lxiij.fo.xc.columna.j.
Adrianus papa.distin.lxiij.fo. xcij columna.iij.
Ad reatum.dis.lxxxj fo .cxiij.co.ij.
Ad sedē apostolicam.xxxv.q.v. folio.ccccccxiij.co.ij.
Aduersitas.vij.q.j.fo.ccxlj.co.ij.
Adulterij.xxxij.q.vij.fol.ccccix.columna.iij.
Adulterio.xxxj.q.j.folio. cccexliij. columna.iiij.
Aduocauit.xxiij.q.j.fo.cccxcj.co.j.

AF.

Affectum.xxvj.q.vij.fo.cccexiij.columna.iij.
Affros passim.di.xcviij.fo.cxxxvij. columna.iiij.

AG.

Agatho.di.lxiij.fo.xcij.co.iij.
Agathosa.xxvij.q.ij.q.fo.ccccxxv. columna.iij.
Agapitus.xvj.q.j.fo.cccviij.co.ij.
Agapitus papa.de cōse.distin.j.folio.ccccexxviij.co.ij.
Agunt homines.de conse.dist.iiij. folio.cccclxxj.co.iij.
Agite penitentiam.de pe.dist.j.folio.cccclxxiij.co.iiij.
Agnoimus.xxvj.q.vj.fo. cccexiij. columna.iiij.

AI.

Ait celestinus.xxiij.q.j.fo.cccxciij. columna.iij.
A iudicibus.ij.q.vj.fo.excviij.co.j.

AL.

Aliud quidem.xj.q.j.folio. celix.columna.iiij.
Aliud est de pse.di. iiij.fo.ccccclxv. columna.iiij.
Aliud quidem.de peniten.distin.j. fo.ccccl xxviij.co.iij.
Alius item.xv.q.vj.fo. cccv.co.j.
Alioꝛsi hominum.ix.q.iij.fo.xci.columna.iiij.
Alia causa.xvj.q.j.fo. cccviij.co. iij.
Alter se ozēralij.di. xxxj.fo. xliij. columna.iiij.
Alter legitimū.xxx.q.v.fo.cccexlj. columna.iiij.
Alien⁹ est.xxiij.q.j.folio. cccxc. columna.ij.
Alienus sit.distinctio.xc.fo. cxxiij. columna.j.
Alieni erroris.ij.q. vij. fo[illegible]nc j. columna.ij.
Alieni erroꝛis[illegible]vj.q.vij.f cccxxix.c.ij
Alienum est.xvj.q.vij.folio. cccv. columna.j.
Alligati.ij q.iiij.fol clxxxv
Alligatus est.distin.lxxxvi cxxj.columna.ij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula capitulorum decreti.

Alienatiõeo.xij.q.ij.fo.cclxxxvij.co.j
Aliqñ.xxxij.q.ij.fo.ccccl.co.iij.
Aliquãti.xxvj.q.v.fo.ccccx.co.iiij.
Aliquãtos.di.lj.fo.lxxvij.co.iiij.
Aliquos scim⁹.xv.q.j.fo.cccj.co.j.
Alligãt aũr.xxvj.q.vij.fo. ccccxviij. columna.iiij.
Altare.j.q.iij.fo.clxvj.co.iiij.
Altaris patta.de consecra. distin.j. fo.ccccexxxix.co.iij.
Altaria si nõ.de consecra. distinc.j. fo.ccccexxxix.co.j.
Altaria placuit.de cõsecra. distic.j. fo.ccccexxxix.co.j.
Amalis.xxiij.q.iiij.fo.ccclxiij.co.j.
Amputato.xxv.q.ij.fo.cccv.co.iiij
A N.
Anantas.xvij.q.ij.fo.ceexxix.co.iiij
Anastasi⁹.di.xix.fo.xxv.co.ij.
Ancillam.xxxij.q.ij.fo.ccccij.co. ij.
Ale desunctoꝝ.xij.q.ij.ſ ccxcij.c.ij
Aladuertẽdũ.xxij.q.ij. fo.ccel. co.j.
Annis singulis.di.xvij.f.xxij.co.j.
An nõ districta.xxiij.q. iij.fo.cccc.
An puratis illũ.di.lxxxvj.fo.cxvij. columna.ij.
An quod in subditos.xxxiij.q.ij.fo-lio.ccclxvij.co.ij.
Anterioꝝ ij.q.vj.fo cccj.co.ij.
Antecessoꝝ.xj.q.iij.fo.cclxxij.co.j.
Antiquos.x.q.j.fo.cclij.co.j.
Antiqui.xxxij.q.ij.fo. ccccixvij.co lumna.j.
Antiquis regulis.ix.q.iij. fo.ccl. co lumna.iij.
Antiquitus.ij.q.ij.fo.clxxxij.co.j.
Ante benedictionẽ.de conse.dist.ij. fo.cccccxlviij co.iiij.
Ante baptismum.de ꝑse.distin.iiij. fo.ccccclxviij.co.ij.
Añ triẽtiũ.di.xxxj.fo.xliij.co iij.
Ante viginti. de consecra.distī.iiij. fo.ccccclxviij.co.ij.
Ante ota.di.xxxv.fo lj.co.ij.
Ante omnia.di.xi.fo.lvj.co.ij.
A P.
Aperte inct.xxiij.q.j.fo.ccexciij.co lumna.iiij.
Aperiãt.xxxj.q.j.fo.ccccxlv.co.iij.
Appellãtẽ.ij.q.vj.fo.clxxxviij.co.iij
Aplꝰ paulus.di.lxxxj.fo.cx.co.ij.
Apostolus sciens. de pe.distinct.ij. fo.cccexciij.co.ij.
Apostol⁹ nec ad rẽpus.xxiij.q iiij. fo.cccccxv.co.iij.
Apostolus dicit. xxxij.qõne.vij. fo-lio.ccclxx.co.iiij.
Apostolorum canones.dist. xvj.fo-lio.xviij.co.j.
de honest... apostolicus autẽ.di.lxxix.fo.cviij. triũ cum sit seru... ij.
q̃rere.vinẽre eñ pro... xvj.q.j.fo.cccxvj. er alia lz plẽ ꝑcreare.2... telligit.c.meretrices. v... Co clxxviij.co-pta an pdat pudicitiã ... uaf si mẽs corrupit. Ciro vroiẽ extra... forelinq̃re non lz. vi. Coiens vir cũ alia.
Apostolica. de consecra. distinct. j. fo.cccccxlij.co.ij.
Apostolica auctoritate.dist.lvj.fo-lio.lxxxv.co.ij.
Aplice.xxiij.q. iij.fo.cccxcix co. iij.
Aplice sedis.xxxv.q.ix.f.cccccxxxij. columna.ij.
Apud omnipotẽtem.xxxvj.q. ij.fo-lio.cccccxxxv.co.j.
Apud veros.xxiij.q.j.fol. ccclxj.co-lumna.j.
Apud miserecordem. xxxij.qõ.j.fo-lio.cccexlviij.co.iij.
Apud nos.xxxij.q.v.fo.cccclviij. co lumna.ij.
A Q.
Aquã sale.de ꝑse.dis.iij.fo.cccccclx. columna.iiij.
A quibus ordinibus.disti.xxxv.fo-lio.i.columna.ij.
A quib⁹.xxvj.q.iij.t.iiij. fol. ccccix. columna.ij.
A quodam iudeo.de conse.dist.iiij. fo.cccccxliij.co.ij.
A R.
Archiepiscop⁹ ab omnibus.di.lxvj fo.xcviij.co.j.
Archiepiscopus autem.distic.lxvj. fo.xcviij.co.i.
Archiepꝰ.ix.q.iij fo.cxlix.co. iiij.
Archipbꝰ cã.xxj.fo.cccxliij.co.iiij.
Archidiaconũ.di.lxxxj.fo.cxiij. co.j
Archidiaconũ florẽtinũ.dist.lxxxv. fo.cxvj.co.iij.
A recta ergo.xxiij.q.j.fo.ccclxxxix. columna.j.
Arguta.ij.q.vj.fo cxc.co.j.
Arrianos.j.q.j.fo.clj.co.iiij.
Arrianorum.de consecra. distinc.j. fo.cccccexxviij.co.ij.
Artoldus.viij.q.iij.fo.ccxlvj.co.iiij
A S.
A sctis pkib⁹.xxv.q.j.fo.ccccliij.co.j
Assumi aliquẽ.distinc.xxviij. fo. pl. columna.iiij.
A subdiacono.di.xciij.f.cxxv ... co.j.
A T.
Atho.xxvij.q.ij.fo.cccexxix.co.ij.
Attendendũ.xvij.q.iiij. fo. cccxxxj. columna.iij.
Au.
Auctoritatem.xv.q.vj.follo.ccciij. columna.iiij.
Audacter.viij.q.j.fo.ccxlv. co.ij.
Audi denicꝫ.xj.q.iij.fo.cclxxiij.co.j.
Audire episcopũ.dist.xxv. fo. xxxvj. columna.ij.
Audite charissimi.di.xxxiij.fo. xlix columna.j.
Audiuimus.j.q.iij.fo.clxij.co.iiij.
Audiuim⁹.xxxij.q.ij.fol. cccclxvij. columna.ij.
Audiuim⁹.xxiij.q.j.fo. ccclxxxviij. columna.j.
Audiuim⁹.iij.q.ij.fo.ccvij.co.j.
Auditum est.ij.q.iij.follo. clxxxvj. columna.ij.
Augustꝰ.xxvj.q.v.fo.ccccxj.co.j.
Augustino.xij.queſt.ij.fo. cclxxvij. columna.iij.
Aurelij⁹.xxvj.q.vj.fo.cccxcij.co.iiij.
Aurum ecclesia habet.xij.qõ.ij.fo-lio.cclxxxvj.co.j.
Aut facta de pe.distin.j.fo.cccclxx. columna.ij.
Baptismus.de cõsecra.dist.iiij. fo.cccccxlij.co.ij.
Baptismi vicem.de cõsecra. dist.iiij. fo.cccccclxiij.co.ij.
Baptizantur. de peni.distin.iij.fo-lio.ccccxcvj.columna.j.
Baptizari.di.v.fo.v.co.iiij.
Baptizandi.de consecra.distin.iiij. fo.cccccclxviij.columna.ij.
Baptizandi.de consecra.distin.iiij. fo.cccccclxij.co.iiij.
Baptizandis.j.q.j fo.clvij co.ij.
Baptizandos.de ꝑsecra.distin.iiij. fo.cccccclxviij.co.ij.
Basilicas.de ꝑse.di.j.fo.ccccexxxvj. columna.iij.
B E.
Bẽ maria.xxvij.q ij.fo.ccccxxiij.
Beat⁹ petr⁹ t.ij.q.vij. fol.ccj.co.iij.
Beat⁹ petrus.vj.q.j.fo.ccxxix. co.j.
Bẽs pdecessoꝝ.iij.q iiij.fo.ccix. co lumna.ij.
Bẽs paul⁹.xxij.q.ij.fo.eccl.co.iij.
Bene nouit.di.xcj.fo.lxxxix.co.ij.
Bene valet.di.l.fo.lxxj.co.iij.
Bñ quidẽ.dist.xxvj.fo.cxxxij.co.ij.
Benedictus deus.de peni.dist. iiij. fo.cccccvij.co.ij.
Benedictio.j.q.j.fo.cxlj.co.iij.
B J.
Biduum.ij.q.vj.fo.cxcij.co.ij.
B O.
Boni principis est.di.xcvj.fo.cxxxvj. columna.iij.
Bone rei.xij.q.ij.fo.cclxxxvj.co.iiij.
Bonoꝝ auctou.di.xlvij.f.lxv.co.iiij
B R.
Breuiẽ q̃ inter.di.xxiij.fo.xxx.co.j.
Breuiter monstratum.dist. lxij.fo-lio.lxxix.columna.ij.
Alumniator.ij.q.iij.fo. clxxxij columna.iiij.
Canon.di.iij.fo.iiij.co.j.
Canões q̃ dicunt.di.xvj.f.xviij.co.j
Canones.di.l fo.lxxvj.co.iij.
Canões gñalij.di.xv.fo.xvj.co.j.
Canonum statutis.xiiij. qõ.iiij. fo-lio.ccxcvj.co.ij.
Canõica sctõꝝ.iij.q.v.fo.ccx.co.iiij.
Canõica institutra.xj.q.iij.fo.cclxxij columna.iij.
Canonici cã.xviij. fo. ccxciij.co.iij.
Canõicos xix.q iij.f.ccxxxix.co.iij
Cantantes ꝛ psallen.distin.xcij.fo-lio cxxv.co.j.
Carnem emiꝫ.de consecra.di.v.fo-lio.cccccclxx columna.iiij.
Casellas.x.q.ij.fo ccliij co.j.
Catholicus.ij.q.vj.fo.cxciij.co.j.
Catholica ecclesia. di.xj.fo.xij.co.ij
Cathecuminũ.de consecra.dist.iij. fo.ccccclxv.co.iij.
Cathedrisi.de consecra. distin. iiij. fo.cccccclxviij.co.ij.
Catmensis.dist.lxj.fo.lxxxix.co.j.
Causa vero.dist.iiij. fo nij.co.iij.
Caue.xxviij. q.j.fo.ccccxxxiij.co.ij.
Cauete.xxij.q.v.fo.ccclx.co.j.
Caueãt iudices.ij.q.ix.f.ccxvij.c.j.
Cauẽdum est.x.q.iij fo.cclv.co.iij.
Cauendum nobis.de pe.distinc.iij. fo cccccij.co.iiij.
Cauendũ est.j.q.vij.fo.clxxj.co.iij.
C Æ.
Celebritatẽ.de ꝑse.dis.iij.f.cccccix. colũna.iiij.
Cellulas.xviij.q.ij.f.cccxxxvj. c.iiij.
Cenomanẽsem.di lvj.f.lxxxv.co.ij.
Cepit emergildꝰ.xxiiij.q.i f.cccxcv. columna.j.
Cepisti hſe.xj.q.iij.fo.cclxvj.co.iij.
Certe ego.xij.q.j.fo.cclxxvj.co.j.
Certi de causis.xv.q.iij.f.ccclj.c.iij.
Certũ est.xj.q.iij fo.cclxvj.co.ij.
Certũ ẽ.ꝺ ꝑse.di.j.f.cccccxxxvj.c.iiij
Certum est.distin.x.fo.x.colum iij.
Certũ ẽ.xxiij.q.iij. f.ccxcviij.c.iij.
Certum est.distin.x.fo.xj.co.ij.
Ceterum del traditio.distin. lxxxvj fo.cxix.colum.ij.
C Y.
Charitas nunq̃. de pe.distin.ij. fo. ccccIxxxv.co.ij.
Charitas est. de peni.distin.ij.folio ccccIxxxv.co.ij.
Charitas est aqua. de peni.disti.ij. fo.cccclxxxvj.co.iiij.
Charitas in quibusdã. de pe.dis.ij. fo.ccccIxxxviij.co.j.
Charitas q. de pe.di.ij. f.ccccIxxxv. columna ij.
Charitatẽ mã.xij.q.ij.f.cclxxxiij.c.j
Charte q̃s dedit. iij.q.ix. fo.ccxviij. columna.iij.
Christus panis.de conse. distinc.ij. fo.ccccclj.co iiij.
Christus q̃d fecit.j.q.j fo.cliij.co.ij
Christiano. xxxiij. q.iij. f.ccccexiij. colũna.iiij.
Christiano.di.xxxiij. fo.xlix.co.j.
Christiana.xxxij.q.v.fo.ccccIviij.co lumna.iiij.
Christianis.xj.q.j.fo.cclvij.co.iij.
C J.
Cyprian⁹.xxj.q.iij.fo.ccclxj.co.iij.
Circumcisio nõ est.de pem.distin.ij. fo.ccccIxxxviij.co.iiij.
Circũcelliões. xxiij.q.v.fo.ccclxxiij columna.j.
Cito turpẽ.j.q.j.fo.cxliij.co.j.
Cutius ad hoc.de peni.distinc.ij.fo. ccccexiij.co.iij.
C L.
Clemens. viij q.j.fo ccxliij.co.iiij.
Clemẽtis libꝛũ.di.xvj. fo.xviij.co.j.
Clerici plebisq̃. di.lxiij.f.xciij.co.iiij.
Cleros ꝛ clericos.di.xxj.f.xxvj.c.iiij
Clericꝰ aduersus cã.xj.f.cclxj.co.iij
Clericꝰ aduersus.ij.q.vij.fo.cxcvij. colũna.iiij.
Clericus q̃.xij.q.j.fo.cclxxiij. co.iiij.
Clericꝰ pfessionẽ.di.xlj.f.lvij.co.iiij
Clericus maiedicus.distin.xlvj.fo. lxiij.co.iiij.
Clericꝰ ab instãti.xxj.q.j.fo.ccclxiij colũna.iij.
Clericus.xxiij.q iij. fo.cccj.co.ij.
Clericus ꝙo.iij.q.iij.fo.cclx.co.iij.
Clericus q̃libet.di.xcj.fo.cxxv. co.j.
Clericus inuidẽs.dist.xlvj.fo.lxiij. colũna.iiij.
Clericus siue laicus. xj.q.j.fo.cclxj. colũna.iij.
Clericꝰ victũ.di.xcj.fo.cxxiij.co.iiij.
Clericus solus.di.lxxxj.fo.cxij.co.j.
Clericus.di.xlvj.fo.lxiij.co.iiij.
Clericus qui.xj.q.iij. fo.cclxv.co.ij.
Clerici pnũtes. di.lxxxj.f cxiij.co.j
Clerici.di.xliij.fo.lx.co.iiij.
Clerici.xxiij.q.viij.f.ccclxxxiij.co.ij.
Clerici ab indignis.xiij.q.iiij.folio ccxcvj.co.iij.
Clerici.xiij.q.ij. fo.cexcij.co.j.
Clerici.xvj.q.iij.fo.cccxx.co.iij.
Clerici.di.xviij.fo.xxxij.co.iiij.
Clerici qui.xix.q.j.fo.cccexxix. co.j.
Clerici ꝙo.di.xcj.fo.cxxv.co.j.
Clericꝰ oẽs.j.q.ij.fo.clxiij.co.iij.
Clerici di.xxxiij.fo.xlviij.co.j.
Clerico iacente.di.l.fo.lxxiij.co.ij.
Clericũ allenũ.dist.lxxij.fo.cj.co.iij.
Clericum scurrilẽ. dist.xlvj.fo.lxiij colũna.iiij.
Clericum qui. distinc.l.fo.lxix.co.j.
Clericũ.xxij.q.j. fo.cccxlviij.co.iiij.
Clericum.xxj.q.j.fo.cccxlv.colũ.j.
Clericũ nullus.xj.q.j.fo.cclviij.co.j
Clericũ nullus.xj.q.j.fo.cclxj co.iij.
Clericum cuiuslibet.xj.q.j.fo.cclvj. colũna.iiij.
Clericos i singlis. di.lxxj.f.c.co.iij.
Clericos nihil.xij.q.j.f.cclxxiij.co.ij
Clericos aũt.j.q.ij.fo.clxij.co.iiij.
Clericos qui. de conse. distin.j.folio ccccccxxix.co.ij.
Clericos aut laicos.ij.q.vij.fo.cciij. colũna.iiij.
CO.
Cognouim⁹.xvj.q.vj.f.cccexxiij.c.j.
Cognouim⁹.xviij.q.ij. fo.cccxxxvij. columna.j.
Cognouun⁹.xij.q.ij.f.cclxxxj.co.ij.
Cognoscamus.distin.xxxiij.fo.xlix colũna.iiij.
Cogitatio.de pe.dis.j.folio. cccclxx. colũna.iiij.
Cogitationis. de peni.distinc.j.fol. cccclxix.co.iij.
Comessationes.di.xliij. fo.lx.co.iij
Cõperimus.xiij.q.vj.f cxcix.co.ij.
Comperimus.de conse.distin.ij.fo. cccccclv.co.j.
Cõperimus.xxiij.q.iij. fo.cccxcvij. colũna.iiij.
Commendauit.de conse.distinct.ij. fo.cccccij.co.ij.
Cõis filius.di.xxiij.fo.xxxij.co.iiij.
Cõmuniter diffinun⁹. distinc.xxxij. fo.xlviij.co.j.
Cõprouinciales.di.lxiiij.f.xcvj.c.ij.
Comprouincialium. distinc.lxv.fo. xcvj.co.iiij.
Cõiunx.xxvij.q.ij. f.cccexxiij.co.iiij.
Cõinges.xxvij.q.ij. f.cccexxiij.co.iij
Contactiones.xxxv.q.ij.ex.iij.folio cccexxj.co.iiij.
Concedimus. de conse. distin.j.fol. cccccxxix.co.j.
Concessio.xij.q.ij.fo.cclxxxj.co.j.
Concubine.xxxij.q.ij.fo. cccc.co.ij.
Commrationũ.xj.q.j. f.cclviij.co.ij.
Concussionis.j.q.j.fo.clxj.co.ij.
Concubuisti.xxxij.q.vij.fo.cccclxij. columna.j.
Connubia.xxxij.q.ij.fo cccc.co.j.
Constantin⁹. di.xcvj. f.cxxxv.co.iiij
Constantinus.di.xcvj.ibidem.
Constantinopolitane.distin.xxij.fo lio.xxix.co.iij.
Constat multos.j.q.j.fo.clix.co.j.
Consulto omnium.de cõse. distin.j. fo cccccxl.co.ij.
Consuluit.di.lxxiiij.fo.ciij co.iij.
Consentire videtur.dist.lxxxiij.fol. cxv.co.iij.
Constat autẽ.di.ij.fo.iij.c.iij.
Cõstat bapttisma. de conse. dist.iiij. fo.cccccxlij.colum.iiij.
Constat quia.de peni.distin.iiij.fo. ccccv.colum.iij.
Considerandum nobis. distin.l.fo. lxxv.co.iiij.
Considerandũ.xvj.q.vij.f.cccexxviij colũna.iiij.
Cõsidera.xxij.q.j.f.cccexlviij.co.iiij.
Cõsideratio.xvj.q j. f.cccviij.co.iij.
Conspirationum.xj.qõ.j.fo.cclviij. columna.iij.
Cõspiratores. iij.q.iiij. f.cccix.co.iij.
Considerandã.distinc.lxxxvj.folio. cxviij.colum iij.
Cõsideret qualitatẽ.de peni. dist.v. fo.cccccx.co.ij.
Confirmãdũ est. di.l.fo.lxxvij.co.j.
Confidimus.xxv.q.j fo.cccciij.co.j.
Consanguinitas. xxxv.q.iij. folio. ccccexxiij.co.ij.
Consanguinei. iij q.v.fo.ccx.co.ij.
Consanguineorum iij.qõ.iiij.folio. cclx.co.ij.
Cõsanguineos. xxxv.q.vj.fo ccccexxix.co.j.
Conseerationem.de con'e.distinc j. fo.ccccexxxv.co.iiij.
Cõgregatio. xvj.q.vij.f cccxxix.co.ij
Cõgregato.xvj.q.vij.folio. cccx... columna.j.
Cõsulnisti.ij.q.iiij.fol' clxxxvj'
Consequẽs est.distin.lxxxvj' cxxj.columna.ij.

Secundum ordinẽ alphabeti.

Catholica ecclesia. di.xj.fo.xij.co.ij
Cathecuminũ.de consecra.dist.iij. fo.cccccIxv.co.iij.
Cathedrisi.de consecra. distin. iiij. fo.cccccIxviij.co.ij.
Catmensis.dist.lxj.fo.lxxxix.co.j.
Causa vero.dist.iiij. fo nij.co.iij.
Caue.xxviij. q.j.fo.ccccxxxiij.co.ij.
Cauete.xxij.q.v.fo.ccclx.co.j.
Caueãt iudices.ij.q.ix.f.ccxvij.c.j.
Cauẽdum est.x.q.iij fo.cclv.co.iij.
Cauendum nobis.de pe.distinc.iij. fo cccccij.co.iiij.
Cauendũ est.j.q.vij.fo.clxxj.co.iij.
C Æ.
Celebritatẽ.de ꝑse.dis.iij.f.cccccix. colũna.iiij.
Cellulas.xviij.q.ij.f.cccxxxvj. c.iiij.
Cenomanẽsem.di lvj.f.lxxxv.co.ij.
Cepit emergildꝰ.xxiiij.q.i f.cccxcv. columna.j.
Cepisti hſe.xj.q.iij.fo.cclxvj.co.iij.
Certe ego.xij.q.j.fo.cclxxvj.co.j.
Certi de causis.xv.q.iij.f.ccclj.c.iij.
Certũ est.xj.q.iij fo.cclxvj.co.ij.
Certũ ẽ.ꝺ ꝑse.di.j.f.cccccxxxvj.c.iiij
Certum est.distin.x.fo.x.colum iij.
Certũ ẽ.xxiij.q.iij. f.ccxcviij.c.iij.
Certum est.distin.x.fo.xj.co.ij.
Ceterum del traditio.distin. lxxxvj fo.cxix.colum.ij.
C Y.
Charitas nunq̃. de pe.distin.ij. fo. ccccIxxxv.co.ij.
Charitas est. de peni.distin.ij.folio ccccIxxxv.co.ij.
Charitas est aqua. de peni.disti.ij. fo.cccclxxxvj.co.iiij.
Charitas in quibusdã. de pe.dis.ij. fo.ccccIxxxviij.co.j.
Charitas q. de pe.di.ij. f.ccccIxxxv. columna ij.
Charitatẽ mã.xij.q.ij.f.cclxxxiij.c.j
Charte q̃s dedit. iij.q.ix. fo.ccxviij. columna.iij.
Christus panis.de conse. distinc.ij. fo.ccccclj.co iiij.
Christus q̃d fecit.j.q.j fo.cliij.co.ij
Christiano. xxxiij. q.iij. f.ccccexiij. colũna.iiij.
Christiano.di.xxxiij. fo.xlix.co.j.
Christiana.xxxij.q.v.fo.ccccIviij.co lumna.iiij.
Christianis.xj.q.j.fo.cclvij.co.iij.
C J.
Cyprian⁹.xxj.q.iij.fo.ccclxj.co.iij.
Circumcisio nõ est.de pem.distin.ij. fo.ccccIxxxviij.co.iiij.
Circũcelliões. xxiij.q.v.fo.ccclxxiij columna.j.
Cito turpẽ.j.q.j.fo.cxliij.co.j.
Cutius ad hoc.de peni.distinc.ij.fo. ccccexiij.co.iij.
C L.
Clemens. viij q.j.fo ccxliij.co.iiij.
Clemẽtis libꝛũ.di.xvj. fo.xviij.co.j.
Clerici plebisq̃. di.lxiij.f.xciij.co.iiij.
Cleros ꝛ clericos.di.xxj.f.xxvj.c.iiij
Clericꝰ aduersus cã.xj.f.cclvj.co.iij
Clericꝰ aduersus.ij.q.vij.fo.cxcvij. colũna.iiij.
Clericus q̃.xij.q.j.fo.cclxxiij. co.iiij.
Clericꝰ pfessionẽ.di.xlj.f.lvij.co.iiij
Clericus maiedicus.distin.xlvj.fo. lxiij.co.iiij.
Clericꝰ ab instãti.xxj.q.j.fo.ccclxiij colũna.iij.
Clericus.xxiij.q iij. fo.cccj.co.ij.
Clericus ꝙo.iij.q.iij.fo.cclx.co.iij.
Clericus q̃libet.di.xcj.fo.cxxv. co.j.
Clericus inuidẽs.dist.xlvj.fo.lxiij. colũna.iiij.
Clericus siue laicus. xj.q.j.fo.cclxj. colũna.iij.
Clericꝰ victũ.di.xcj.fo.cxxiij.co.iiij.
Clericus solus.di.lxxxj.fo.cxij.co.j.
Clericus.di.xlvj.fo.lxiij.co.iiij.
Clericus qui.xj.q.iij. fo.cclxv.co.ij.
Clerici pnũtes. di.lxxxj.f cxiij.co.j
Clerici.di.xliij.fo.lx.co.iiij.
Clerici.xxiij.q.viij.f.ccclxxxiij.co.ij.
Clerici ab indignis.xiij.q.iiij.folio ccxcvj.co.iij.
Clerici.xiij.q.ij. fo.cexcij.co.j.
Clerici.xvj.q.iij.fo.cccxx.co.iij.
Clerici.di.xviij.fo.xxxij.co.iiij.
Clerici qui.xix.q.j.fo.cccexxix. co.j.
Clerici ꝙo.di.xcj.fo.cxxv.co.j.
Clericꝰ oẽs.j.q.ij.fo.clxiij.co.iij.
Clerici di.xxxiij.fo.xlviij.co.j.
Clerico iacente.di.l.fo.lxxiij.co.ij.
Clericũ allenũ.dist.lxxij.fo.cj.co.iij.
Clericum scurrilẽ. dist.xlvj.fo.lxiij colũna.iiij.
Clericum qui. distinc.l.fo.lxix.co.j.
Clericũ.xxij.q.j. fo.cccxlviij.co.iiij.
Clericum.xxj.q.j.fo.cccxlv.colũ.j.
Clericũ nullus.xj.q.j.fo.cclviij.co.j
Clericũ nullus.xj.q.j.fo.cclxj co.iij.
Clericum cuiuslibet.xj.q.j.fo.cclvj. colũna.iiij.
Clericos i singlis. di.lxxj.f.c.co.iij.
Clericos nihil.xij.q.j.f.cclxxiij.co.ij
Clericos aũt.j.q.ij.fo.clxij.co.iiij.
Clericos qui. de conse. distin.j.folio ccccccxxix.co.ij.
Clericos aut laicos.ij.q.vij.fo.cciij. colũna.iiij.
CO.
Cognouim⁹.xvj.q.vj.f.cccexxiij.c.j.
Cognouim⁹.xviij.q.ij. fo.cccxxxvij. columna.j.
Cognouun⁹.xij.q.ij.f.cclxxxj.co.ij.
Cognoscamus.distin.xxxiij.fo.xlix colũna.iiij.
Cogitatio.de pe.dis.j.folio. cccclxx. colũna.iiij.
Cogitationis. de peni.distinc.j.fol. cccclxix.co.iij.
Comessationes.di.xliij. fo.lx.co.iij
Cõperimus.xiij.q.vj.f cxcix.co.ij.
Comperimus.de conse.distin.ij.fo. cccccclv.co.j.
Cõperimus.xxiij.q.iij. fo.cccxcvij. colũna.iiij.
Commendauit.de conse.distinct.ij. fo.cccccij.co.ij.
Cõis filius.di.xxiij.fo.xxxij.co.iiij.
Cõmuniter diffinun⁹. distinc.xxxij. fo.xlviij.co.j.
Cõprouinciales.di.lxiiij.f.xcvj.c.ij.
Comprouincialium. distinc.lxv.fo. xcvj.co.iiij.
Cõiunx.xxvij.q.ij. f.cccexxiij.co.iiij.
Cõinges.xxvij.q.ij. f.cccexxiij.co.iij
Contactiones.xxxv.q.ij.ex.iij.folio cccexxj.co.iiij.
Concedimus. de conse. distin.j.fol. cccccxxix.co.j.
Concessio.xij.q.ij.fo.cclxxxj.co.j.
Concubine.xxxij.q.ij.fo. cccc.co.ij.
Commrationũ.xj.q.j. f.cclviij.co.ij.
Concussionis.j.q.j.fo.clxj.co.ij.
Concubuisti.xxxij.q.vij.fo.cccclxij. columna.j.
Connubia.xxxij.q.ij.fo cccc.co.j.
Constantin⁹. di.xcvj. f.cxxxv.co.iiij
Constantinus.di.xcvj.ibidem.
Constantinopolitane.distin.xxij.fo lio.xxix.co.iij.
Constat multos.j.q.j.fo.clix.co.j.
Consulto omnium.de cõse. distin.j. fo cccccxl.co.ij.
Consuluit.di.lxxiiij.fo.ciij co.iij.
Consentire videtur.dist.lxxxiij.fol. cxv.co.iij.
Constat autẽ.di.ij.fo.iij.c.iij.
Cõstat bapttisma. de conse. dist.iiij. fo.cccccxlij.colum.iiij.
Constat quia.de peni.distin.iiij.fo. ccccv.colum.iij.
Considerandum nobis. distin.l.fo. lxxv.co.iiij.
Considerandũ.xvj.q.vij.f.cccexxviij colũna.iiij.
Cõsidera.xxij.q.j.f.cccexlviij.co.iiij.
Cõsideratio.xvj.q j. f.cccviij.co.iij.
Conspirationum.xj.qõ.j.fo.cclviij. columna.iij.
Cõspiratores. iij.q.iiij. f.cccix.co.iij.
Considerandã.distinc.lxxxvj.folio. cxviij.colum iij.
Cõsideret qualitatẽ.de peni. dist.v. fo.cccccx.co.ij.
Confirmãdũ est. di.l.fo.lxxvij.co.j.
Confidimus.xxv.q.j fo.cccciij.co.j.
Consanguinitas. xxxv.q.iij. folio. ccccexxiij.co.ij.
Consanguinei. iij q.v.fo.ccx.co.ij.
Consanguineorum iij.qõ.iiij.folio. cclx.co.ij.
Cõsanguineos. xxxv.q.vj.fo ccccexxix.co.j.
Conseerationem.de con'e.distinc j. fo.ccccexxxv.co.iiij.
Cõgregatio. xvj.q.vij.f cccxxix.co.ij
Cõgregato.xvj.q.vij.folio. cccx... columna.j.
Cõsulnisti.ij.q.iiij.fol' clxxxvj'
Consequẽs est.distin.lxxxvj' cxxj.columna.ij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula capitulorum decreti.

Cõsequens dist.xj.fo.xj.colum.iij.
Cõsulendum. di.xxviij.fo.xlij.co.ij.
Cõquestus est.ix.q.iij.fo.cci.co.ij.
Cõsilia sacerdotũ.di.xvij.f.xx.co.iij
Continua.xj.q.j.fo.cclvij.colũ.j.
Comunis.dist.xlviij.fo.lx.co.iij.
Cõrumaces clerici. di.l.fo.lxxj.co.j.
Constitutio. dist.ij.fo.ij.colum.iij.
Constitutio.di.lxij. fo.xciij.co.iij.
Cõstituimus. di.lxvj.fo.cv.colũ.j.
Constituimus. iij.q.v.fol'.ccxj.co.j.
Cõstitutum est.vij.q.j.fo.ccxxxviij.
columna.j.
Cõstitutum est.xvj.q.j.f.ccccv.co.j.
Cõstituit.xvij.q.vij.fo.ccccxix.co.ij.
Constituit.xx.q.iij.fo.cccclviij co.j.
Cõstitutiones.xvj.q.vij.fo.ccccxxvj.
columna.iiij.
Constitutiones.di.x.fo x.colũ.j.
Constitutiones.di.x.fo.x.co.iij.
Cõsuetudo.xvj.q.vj.f ccxxxij.co.ij.
Consuetudo autẽ.di.j.fo ij.co.iij.
Cõsuetudo.di.viij.fo.viij.co.iij.
Consuetudo.di.xij.fo xij.co.ij.
Cõsuetudinem.di.xj.fo.xj.co.j.
Consuetudinis.di.xj.fo.xj.co.iij.
Cõtra a lege.xj.q.j.fo.cclvij.co.j.
Cõtrarium vero.de pen. distin.v.
fo.ccccxj.co.iij.
Cõtraria. de cõse.di.v.fo.cccccIxxix
columna.iij.
Contra statuta. xxv.qõ.j.fo.ccccij.
columna.iij.
Cõtra idolorum. xxvj.q.v.fo cccc.
columna.iiij.
Cõtra sanctorũ.xvj.q.vij.fol'.cccxc
viij.colum.j.
Cõtra morem.di.c.fo.cxxix.co.iiij.
Cõtra ritũ iij.q.iij.f.ccxvij.co.iij.
Cõtraditim⁹.xxxv.q.ij.fo.ccccxxij
columna.iiij.
Cõuent. de conse.di.v.f.cccclxxix.
columna.j.
Cõuenior.xviij q.viij. fo.ccclxxxiiij.
columna.iiij.
Cõueniẽtibus.j.q.vij.fo.clxxij.co.j.
Cõuertimini. de pe.di.j.fo.ccccIxxij
columna.ij.
Corpus christi. de cõse.distin.ij.fol'.
ccccclv.colum.iij.
Corpus ⁊ sanguinem. de cõse.di.ij.
fo.cccclij.co.ij.
Corpe vouicati.di.lv.f.lxxxij.co.iij
Corpora sanctoꝝ. de conse. distin.j.
fo.ccccexxix.co.ij.
Corporalia.j.q.j.fo.clix.co.j.
Corpeũ ꝺ ꝑse.di.ij.f.cccccIvij.co.iij.
Corepi.di.lxviij.fo.xcix.co.ij.
Corripiantur.xxiij.q.iij.fo.ccxcix.
columna.iiij.

CR.

et alii. Credo.xxj.q.iij.fo.cccclvj co.ij.
telligit. credere in Jesum. de consec. dist.ij.
pta an pd... ccccclij.co.j.
uak si mẽs ... pen.a.j.q iiij.f.clxvij.co.iij
relinqre non ... tiones.ij.q.vij.f.ccvij co.j.
Crucis domini. de conse. distinc.iij.
fo.cccccIx.colũna.iij.

Cu.

Cui est illata.xj.q.iij.f.cclxvj.co.iij.
Cui aũt debear.di.xliij. fo.lx.co.ij.
Cui pontio.xij.q.j.fo.cclxxiij.co.j.
Cui aũt.de pe.di.vj.fo.cccccxij.co.ij
Cui⁹ rei.xxix.q.ij. f.cccexxxvij.co.j.
Cuidam mulieri.cã.xxix.f.cccexxxv
columna.ij.
Cum ita pumãtur.de pe.distin.iiij.
fo.cccccx.colũ.j.
Cum itaq. di xxxviij .fo.liij.co.j.
Cũ itaq. de cõse. di.iij. fo.cccccIxxij
columna.ij.
Cũ itaq. xxij.q.viij.fo.cccclxij co.iij
Cũ aũt ad eccl'as di.xcij.f.cxxv.c.j.
Cũ aũt vinolẽtus.di.xliij.f ix.co.ij.
Cum ergo.xxij.q.iij.fo.ccclij.co.iij.
Cum ergo.xxiij.q.iij.f.cccxcix.co.j.
Cum baptizat. de ꝑse.distin. iiij.fo.
cccclxiij.co.iij.
Cum pro paruulis. de ꝑse.disti.iiij.
fo.cccccIx.co.j.
Cum caput.xxxiij.q.v.fo.cccccxvij.
colũna.iij.
Cũ tm̃ ꝺ ꝑse.di iiij.f.cccccIxvij c.ij.
Cum igit̃.xxxv.q.j.f cccccxx. co.iiij.
Cum paulus.j.q.j.fo.cxlv.co.iij.
Cũ ois anarcta.j.q.j. f cxliij.co.j.
Cum multa. di lxxxvj.f.cxvij.co.ij
Cũ in ꝓterito.di.lxxiiij.f cxvj.co.j.
Cũ itaq.xxvij.q.ij.f.cccccxxxij.co.ij
Cũ itaq.xxvij.q.ij.f.cccccxxxij.c ij.
Cũ sancti. xxiij.q.iij.f.ccxcix co.ij.
Cum quib⁹. xxiij.q.iij. f.cccj.co.ij.
Cum de quorũdam.distinc.lxxxiij.
fo.ccvj.columna.ij.
Cũ renunciaꝫ.xxxij.q.j. f.cccccIviij.
columna.ij.
Cũ societas.xxvij. q.ij.fo.ccccxxiiij.
columna.iiij.
Cum pie.xxv.q.ij.fo.ccccv.co.iiij.
Cũ redẽptor.xj.q.ij.f.cclxxxv. c.iiij
Cum hõ.xxiij.q.v.f.ccclxxxvj.co.iiij.
Cũ in lege.xxiij.q.iiij.f.ccclxv.co.ij.
Cum omne crimen. de ꝑse.distin.ij.
fo.cccccxliij.co.j.
Cum ad celebrandas. de cõsec.di.j.
fo.cccccxlij.co.j.
Cum accusatus.iij.qõ.iij.fo. ccviij.
columna j.
Cum frangitur. de ꝑse.distin.ij.fol'.
ccccclviij.co.ij.
Cum minister.xxiij.q.v. fo.ccclxxvj
columna.iij.
Cũ a iudeis.xxiij.q.viij.f.ccclxxxiij.
columna.j.
Cũ beatissim⁹. xxiij.q j.f.ccclxxxix.
columna.iij.
Cum percussio.vij.q.j.fol'.ccxxiij.
columna prima.
Cum multe.xv.q.viij.fo.cccvj.co.ij
Cum aliquis.xj.qõ.iij.folio.cclxxij.
columna.iij.
Cum aliquis.xxiij.q.iij.f.cccxcviij.
columna iij.
Cum pro utilitate. xvj.q.j.fol'.cccc.
columna.iij.
Cum gratia.xiij.q.ij.f.ccxcij.co.iiij
Cum mores.vj.q.j. f.ccxxx.co.iij.
Cum eradicro.distin.l. folio.lxxj.
columna.ij.
Cum extra.dist.v.fo.v.co.iij.
Cum beatus.distinc.xlv. folio.lxij.
columna.ij.
Cũ excõmunicato. xj.q.iij.fo.cclxiij
colũna.iiij.
Cũ deuotissimã.xij.q.ij.fo.cclxxviij
columna.ij.
Cum apud thessalonicam. xj.q.iij.
fo.cclxviij.colũna.ij.
Cum simus ix.q.ij.fo.cclxx.co.iij.
Cum pastoris. ij.qõ.vij.folio.ccliij.
colũna.iij.
Cum ecclesia.iij.q.ij.fo.ccvij.co.j.
Cum ad vez. distin.xcvj.fo.cxxxiij
colũna.iiij.
Cum liqueat.j.q.j.fo.cxlij.co.iiij.
Cum adrianus. disti. lxij.fo.xciij.
columna.ij.
Cum longe. dist.lxij.fo.xciij.co.ij.
Cum omnibus.distin. lxxxj.fo.cxij.
colũna.iiij.
Cunctis fidelibus. xvj.q.j.fo.cccij
columna.ij.
Cure sit omnibus. xj.q.iij.fo.cclxiij
colũna.iiij.
Curãdum ergo.dist.xxxiij.fo.xlix.
columna.ij.
Curiales aũt.di.liij.fo.lxxix.co.j.
Custodi intus.xj.q.iij.folio.cclxvij.
columna.j.

D.

Dabertum. j.qõ.vij. fo.clxxv.
columna.iiij.
Damnationis.xxiij.q.ij.f.cccxcvj.
columna.ij.

De.

De abiectione. distin.lxiiij.fo.xcvj.
columna.ij.
De accusatione. ij.q.viij.fol'.ccliij.
colũna.iiij.
De accusatoribus.iij.q.ix.fo.ccxvj.
colũna.iiij.
De accusationibus. iij.q.v.fol'.ccx.
columna.iij.
De affinitate.xxxv.q.ij.et.iij.folio.
cccccxxj.co.iij.
De aliena.distin.lxxj.fo.c.co.iiij.
De arrianis. de cõse. distin.iiij.fol'.
cccccIxxij.co.j.
Debet homo.xxiij.q.iiij.fo.ccclxxiij
colũna.iiij.
Debent.xj.q.iij.fo.cclxxij colũ.iij.
De benedicto. xxxij.q.j.fo.cccexlvij
colũna.iiij.
De capellis.xvj.q.ij.fo. cccxvij.co.j
Decimas deo.xvj.q.vij.fol'.cccxxv.
columna.iij.
Decimas quas.ibidem.
Decias.xvj.q.vij.fo.cccxxiij.co.iiij
Decimas.xvj.q.vij.fo.cccxxix.co.j.
Decimas a ppõ.xvj.q.j.fo. cccxiij.
columna.j.
Decime.xvj.q.j.fo.cccxvj.co.ij.
Decenter omnibus.dist.lxxxix. fo-
lio.cxxiij.co.ij.
De clericis.di.lxxj.fo.c.co.iij.
Decreuit.xxij.q.v.fo.ccclviij.co.iij
Decreuit sancta synod⁹.di.lxxxviij
fo.cxvj.co.j.
Decreuimus.x.q.j.fo.cclij. co.ij.
Decretis ergo.di.xxj.fo.xxvj.co. ij.
Decreto.ij.q.vj.fo.clxxxix. co.iiij.
Decreta.xxvij.q.ij.fol'.ccccxxvj.co-
lumna.iij.
Decretũ est.x.q.j.fo.cclj.co.iiij.
Decretales itaq.distin.xx. fo.xxv.
columna.iij.
Decernun⁹.di.xviij.fo.xxiij.co.j.
Decernimus.ij.qõ.ix.folio. ccxvij.
columna.iij.
Decernimus.di.xxviij.fo.xl.co.ij.
Decernun⁹.xvj.qõ.vij.fo.cccxxviij.
columna.ij.
De crimine.xv.q.vj.fo.ccciij.co.iiij.
De crimine.xv.q.ij.fo.cccij.co.iij.
Confessoũ.xxv.q.ij.fo.ccccvij. co.j.
De cetero.j.q.j.fo.clviij.co.ij.
De capitulis.di.x.fo.xj.co.j.
De conciliis.di.xviij.fo.xxj.co.ij.
De cõione.xxiij.q.ij.fol'.ccxcv.co-
lumna.ij.
De constantinopolitana.di. xxij.fo
lio.xxix.columna.iij.
De cõiugali.xxvij.q.ij.fol'.cccexxix.
columna.iij.
De cathecuminis.de conse. dist.iij.
fo.cccccIxij.co.iij.
De cõsanguinitate.xxxv. q.ij.7.iij.
fo.cccccxxij.co.iij.
De dir baptismum.j.q.j.fol'.cxlviij.
columna.iij.
De decimis.xvj.q.j.fo.ccxij.co. iij.
De diuersis.xj.q.j.fo.cclxj.co.j.
De ea autẽ.xxxv.q.x.fo.cccccxxxiij.
columna.j.
De ecclesiasticis.xxv.q.ij.fo. cccxv.
colamna.iiij.
De eo aũt.di l.fo.lxxiiij.co.j.
De eo autem.xxiij.q.ij.fo. ccxcv.co-
lumna.ij.
De eo quod.xxx.q.j.fo. cccexxxviij.
columna.iiij.
De epistolis.di.xix.fo.xxiij.co.ij.
De episcopis.xxiij.questiõe. viij. fo
lio.ccclxxxij.columna.iiij.
De esu carnium.de consecra.di.iij.
fo.cccccIviij.co.iiij.
De eulogiis.di.xviij.fo.xxj.co. ij.
De excommunicatiõis.xxiij. q. iij.
fo.ccxcix.co.iij.
De fabrica.de conse.distinctione.j.
fo.cccccxxviij.co.ij.
Defensiõis.di.lxxxvij.fo.cxx.co.ij.
De filia.xxvij.q.j.fo.cccccix.co. iiij.
Deficientibus.ij.q.iiij.fo.clxxxiij.
columna.ij.
De fors.xxij.q.v.fo.ccclviij.co.iij.
De gradibus vero.xxxv. qõe.v.fo-
lio.cccccxxxj.co.iij.
De gradibus vero. xxxv. qõe. viij.
fo.cccccxxx.columna.j.
De hac qđẽ.de ꝑse.di.ij. fo. cccccIv.
De homine.de consecra.distin.v.fo
lio.cccccIxviij.columna.iiij.
De hymnis.de conse.distinc.j. fo-
lio.cccccxlj.columna j.
De hic.de ꝑse.di.iij. fo. cccccIviij.
columna.iij.
De his vero. xx.qõ.ij. folio.ccccxlij.
columna.iij.
De his vero.de consecra.distinc.v.
fo.cccccIxxviij.co.ij.
De his vero.di.l.fo.lxxiij.co.iiij.
De his fo.xxxv.q.viij.fo. cccccxxx.
columna.iiij.
De his vero.xxxij.q.ij.fo. ccccIxvij
columna.j.
De his vero.xxvj.q.vij.fo.cccexliij.
columna.ij.
De his vero.xxvj.q.vj.fol'. cccexlij.
columna.ij.
De his clericis.di.l.fo.lxxiij.co.j.
De his clericis di.l.fo.lxix.co.j.
De his que.x.q.j.fo.cclij.co.j.
De his ꝺ de pe.dis.v.fo. cccccxj.co-
lumna.iiij.
De his ꝺ.xxx.q.j.fo.cccexxxix.co.j.
De his qui.xxxv.questio.ij.7.iij.fo
lio.cccccxlij.co.ij.
De his qui.xxxj.q.j.fo. cccexliij. co
lumna.iiij.
De his qui J.di xij.fo.xiij.co.ij.
De his quos.di.xxviij.fo xl.co.ij.
De inducijs iij.q.iij.fo.ccviij. co.j.
De inducijs.iij.q.ij.fo.ccvj.co.iij.
De iudeis.di.xlv.fo.lxij.co.j.
De iudeis.xxxv.questi ij.7.iij. fo-
lio.cccccxxij.columna.j.
De ieiunio.di.lxxvj.fo.cv.co.j.
De illicita.xxiiij.q.iij. fol'. ccxcviij.
columna.j.
De illo clerico.di.xxxij.fo.xlv.co.iij
De illis.xxiij qõ.iij fo.ccccxcviij.co
lumna.iiij.
De illis autem.vj.qõ.iij.fo. ccxxxij.
columna.ij.
De illis pbris.xj.q.iij.fo.cclxxij co-
lumna.iiij.
Deinde opponitur.distin. xxvj. fo-
lio.xxxviij.columna j.
Deinde a sacerdote.de cõse.di. iiij.
fo.cccccIxviij.co.iiij.
Delicie ꝺlibet.di.xlj.fo.lvij.co.ij.
De laicis.xij.q.ij.fo.cclxxxij. co.j.
De lapsis.xvj.q.vj.fo.cccxxxiij. co.j
Delatori.v.q.vj.fo.ccxxviij.co.ij.
Delator.ibidem.
De libellis.di.xx.fo.xxv.co.iiij.
De libertis.xij.q.ij.fo.cclxxxv.co.ij
De locorum.de consecra.distinct.j.
fo.cccccxxvj.columna.ij.
De ligaribus.xxiij.q.v.fo. ccclxxix
columna.j.
De mõachis.xviij.q.ij.fo. cccxxxvj.
columna.iiij.
De mõachis.xvj.q.j.fo.ccevij.co.ij
De manifesta.ij.q.j.fo.clxxx.co.j.
Demonũ.xxvj.q.vij.fo.cccexv. co-
lumna.ij.
Denunciamus.xxv.q.ij.fo.cccevij.
columna.iij.
De nominibus.de consecra.distl.j.
fo.cccccxlij.columna.iiij.
De neptis.xxxj.q.ij.fo.ccccxlvj.co-
lumna.ij.
Deniq; si in epistola. distictio. xxj.
fo.xxviij.columna.ij.
Deniq; his.di.xcvj.fo.cxxxiij.co.iij
Deniq; sacerdotes.di.iiij.fo.v.co.j
Deniq; vij.q.j.fo.ccxxxv.co.j.
Deniq; puelle.xxxvj. qõne. ij. fo-
lio.cccccxxv.co.j.
Deniq; vj.q.iij.fo.ccxxxij.co.j.
Deniq; xuij.q.v.fo.ccxcvij.co.iiij.
Deniq; xxxj.q.j.fo.ccccxliij.co.j.
De observatione. de conse. dist.iij.
fo.cccccix.co.ij.
De occidẽdis.xxiij.q.v.fol'.ccclxxv.
columna.ij.
De ordinationib⁹.j.q j.fo.clx. co.j.
De primatibus.di.xcix fo. cxxxvij.
columna.iiij.
De petro.di.xlviij.fo.lxv.co.iij.
De ptuso.ꝺ pe.di.iiij.f.ccccclx.co.ij
De propinquis.xxxv.qõ.ij.7.iij.fo-
lio.ccccccxxi.co.iiij.
De puellis.xxxvj.q.ij.f.cccccexxxiij
columna.iij.
De penitentibus.de conse. dist. iij.
fo.cccccIx.co.ij.
De ꝑcarijs.x.q.ij.fo.cclxij.co.iij.
De publicatis.xxxij.q.v.fol'.cccclvj.
columna.ij.
De ꝑsentiũ.xvj.q.j.fo.ccclx.co.j.
De pbros.xvij.q.iiij.fo.cccexxij.
De persona.xj.q.j.fo.cclx.co.j.
De persona autem.di.lxv.fo.xcvij.
columna.ij.
De parentela.xxxv. questione. vj.
fo.cccccxxix.columna iiij.
De parentela.xxxv.questiõe. vj. fo
lio.ccccexxx.columna.ij.
De puna questiõe. v. qõne.j folio.
ccxxxiij.columna.iiij.
De prima qõe.iiij.q.j.fo.cexx.co.ij.
De prima.x.q j.fo.cclj.co.iij.
De quotidianis.de pe.distin. iij.fo
lio.cccexcvij.columna.iij.
De quibus.di xx.fo.xxvj.co.j.
De quibusdam.di.xxxvij.fo.liij.co
lumna.iij.
De quarta ꝺo.iij.q.iiij.fol'.
columna.ij.
De quinta vero.iiij.q.v.f.
columna.iiij.

Tabula capitulorum decreti.

De raptor[ib]. xxxvj. q.j.f. ccccxxxiij. columna.j.
De reb[9] vero. di.iiij.fo.lxxx.co.j.
De rebus. xij. q.ij.fo.cclxxx.co.ij.
De reddit[ib]. xij.q.ij.fo.cclxxxj.columna.ij.
De seruorum ordinatione. dist.liij. fo.lxxix.co.liij.
De syracusane.di.xxxiij.f.xlj.co.iij
Designata sūt.di.lj.fo.lxxviij. co.j.
De spiritu. de consecra. distinct.v. fo.cccccclxxxj.co.iiij.
Desponsata.xxvij.q.ij. fo. ccccxxvj. columna.ij.
Despōsatas.xxvij.q.ij. fo.cccexxix. columna.j.
Deteriores sūt.vj.q.j.fo.cexxx.co.j.
Detrahe vbū.j.q.j.fo.cxlix.co.iiij.
Detraccores.iij.q.v.fo.ccix.co. iiij.
De tempore.xxvj.q.vij.fo.cccexiiij. columna.f.
De trina mersione.de cōse.dist.iiij. fo.cccccclxx.co.ij.
De trina vero.xxxij.q.iij.fo. cccclij. columna.ij.
Deus diffinitionem.de pent . dist.j. fo.ccccclxxx.co.iij.
Deus ergo.iij.q.j.fo.ccvj.co.iij.
Deus omnipotens.ij.q.j.fo.clxxxj. columna.iij.
Deus quando.xxiiij.q.iij.fol'.cccc. columna.iij.
Deus masculū.xxxj.q.j.fo. ccccxlv. columna.iiij.
De viro nefando.xij.q.ij.f. cclxxxix. columna.ij.
De viduis.xxvij. q.j. folio.ccccxxij. columna.j.
De viduis.xxvij.q.i.folio.ccccxvij. columna.ij.
Denotā.xxvij.q.j.fo.ccccxix.co.iiij.
Denotis.xx.q.j.fo.cccxlij.co.j.
De vituma vero.xv.q.viij.fo.cccvj. columna.iiij.

D J.

Diaconus qui.dist.xxvij.fo. lxxix. columna.ij.
Diacon[9] sedeat.di.xciij.fo. cxxviij. columna.ij.
Diaconus.distin.xxiij.fo.xxxiij.columna.j.
Diaconi ecclesie.dis.xciij.fo.cxxvij. columna.ij.
Diacon ḡ.di.xciij.fo.cxxvij.co.iij.
Diacon septē.dist.xciij.fol'.cxxvij. columna.iij.
Diacōi sūt.di.xciij.fo.cxxviij.co.iij.
Diaconi ḡenus.distin.xxviij.fo.xl. columna.iiij.
Diaconi ita.distinc.xciij.fo.cxxviij. columna.j.
Diacon[i].xij.q.ij.fo.cclxxxj.co.iiij.
[illegible]nium vero.di.lxxxix.fo.cxxiij
[illegible] Credo ena.j.
[illegible]telligit.[illegible]rederes ppriā.di.xciij.fo. cxxvij.
[illegible]pta an pa[illegible]..ccccia.iiij.
[illegible]nat si mēs [illegible]ol'[illegible]m.xxvij. q.j. fol'.ccccxix. relinqre non[illegible]tion
columna.iij.
Dicat aliqs.xxiij.q.v.fo.cclxxxvij. columna.ij.
Dicat aliqs.xxxij.q. iiij.fo. ccccliij. columna.iij.
Dictum est nobis.dist.lxxxj.fo. cxj. columna.ij.
Dictum est nobis.de cōse.distin. v. fo.cccccclxxviij.co.iiij.
Dictum est.distinc.xciij.folio.cxxj. columna.j.
Dictum est.xxx.q.j.fol'.ccccxxxviij. columna.ij.
Dictum est.xxix.q.ij.fo. ccccxxxvij. columna.ij.
Dictum est.j.q.j.fo.clv.co.j.
Dictum est.j.q.j.fo.clviij.co.j.
Dicenti.xxv.q ij.fo.ccccvj.co.ij.
Didici a diligēdo.j.q.vij.fo.clxxiiij columna.ij.
Didicim[9].de pse.di.ij.fo. ccccxliij columna.j.
Didicimus.xxiiij.q.j.fol'.cccxcij. columna.ij.
Differt autem.distinc. viij. fol'.vij. columna.iij.
Diffinitio.xxij.quest.iiij.fo.ccclxiij. columna.iiij.
Diffinuit.xvij.q.iiij. fol'. cccxxxiij. columna.iij.
Diffinim[9].xviij.q.ij.folio.cccxxxvij columna.iij.
Diffinim[9] neminem.di.xxij.fo.xxx. columna.j.
Diffinimus eum.iiij.q.j.folio.cexx. columna.ij.
Dignū est.iij.q.ix.fo.ccxvij.co.iij.
Dilecto tua.xvj.qōe.iij.fol'. ccccix. columna.iiij.
Dilectionis tue.dist.lxxvj.fol'.cvj. columna.ij.
Dilectissimi.viij.q.ij.f.cclxj.co.ij.
Dilectissimis.xij.q.j.f.cclxxiij. co.ij
Dimissoriās vero.di.lxxij.fo. cj. columna.ij.
Diocesani.xiij.q.j.fo.cclxxxvij. columna.iiij.
Dispar.xxiij.q.viij.folio. ccclxxxiij. columna.iij.
Discutere.iij.q.vj.fo.ccxij.co.iij.
Dissidētes epos.di.xc.f. cxxiij.co.j
Dissoludantes clericos.distic.xc.folio.cxxij.columna.iiij.
Displicet.xxiij q.iiij fo.ccclxx.co.iij
Dispensatio.di.xlij.fo.lx.co.j.
Dispēsatiōes.j.q.vij.f.clxxiiij.c. iiij
Discipulos.de cōsecra.distinc.v.folio.cccccclxxx.co.j.
Disciplina.dist.xlv.fo.lxij.co.iij.
Divina clementia.de pe.distin.iiij. fo.ccccc.co.j.
Divine retributiōis.distin.lxxxvij. fo.cxx.co.ij.
Diuinis pceptis.xxv.q.j.fo.ccccij. columna.j.
Diuturni mores.dist.xj. folio.xiij. columna.iij.
Dinortiū.de pe.di.j.fo.cccclxxj. columna.j.
Dixit dns.xiij.q.v.fo.ccxcviij.co.j.
Dixit dns.xxxij.q j.f.cccclvij.c.iij.
Dixit dns.de pe.dist.iiij.fo.ccccev. columna.iiij.
Dixit aplṡ.xxiij.q ij.f.cccc.co.iiij.
Dixit sara.xxxij.q.iiij.f.ccccliij.c.iij
Dixi confitebor.de pcnt. distinct.j. fo.cccclxviij co.iij.

D O.

Doctos.xvj.q.j.fo.cccix.co.ij.
Doctorē aūt.di.lxxxvj.fo. ccvij.c.j.
Docēd[9] est.di.lxij.fo.lxxxix.co. iij.
Dominus noster.di.lvj.fo. lxxxiiij. columna.iiij.
Dns ad illud.xxxij.q.vij.fo. ccccix. columna.j.
Dominus non vult.dist.lxxxvj. folio.cxviij.co.iij.
Domin[9] noster.xxiij.q.ij.fol'.cccl xj. columna.ij.
Dominus noster.dist.xciij.fo.cxxx. columna.ij.
Domin[9] declarauit.j.q.j.folio.cliij columna.iiij.
Dño sancto.di.l.fo.lxxij.co.ij.
Domui quoq; distinctio.lxxxix.folio.cxxij.co.iij.
Domesticarū.dist. xxxiij.fo.xlviij. columna.iij.
Donatū aūt.j.q.vij.fo.clxxv. co.j.
Donare res suas.di.lxxxvj.f.cxvij columna.j.

D U.

Dudū.xviij.q.ij.fo.cccxxxviij.co.ij.
Dudum.iij.q. vj.fo.ccxij.co.iiij.
Due sunt elemosyne.di.xlv.fo.lxiij columna.ij.
Due sunt.xix.questi.ij.fo. cccxxxix. columna.ij.
Dum sanctam.de pe.distinct.ij.folio.cccclxxxvij.co.ij.
Duo tempora.de consecra.dist.iiij. fo.cccccclxij.co.j.
Duo sunt ḡppe.dist.xcvj.fo.cxxxv. columna.ij.
Duo ista.xxiij.q.iiij.f.ccclxix.co.iiij
Duo fornicatores.cā.vj.fo.cexxviij columna.j.
Duo mala.di.xlij.fo.xiiij. co.iiij.
Duo sunt genera.xij.questiōe.j.folio.cclxxiij.columna.ij.
Duobus modis. xxvij.qōne.ij. folio.ccccxxix.co.iij.
Duo clerici.cā.xix.fo.cccxxxix.co.j.
Duplicit.de pse.di.ij.f.ccccl.c. iiij.
Duo puericie.cā.xx.fo.cccxlj.co.j.
Duodecim.v.q.iiij.fo. ccxxvj.co.iij
Dūdē lege.j.q.j.fo.clxj.co.iij.
Duo enī.x.q.ij.fo.ccliij.co.ij.
Ea que a sanctis.j.q.ij.fo. clxiij.columna.ij.
Ea vindicta.xxiij.q.iiij.fo.ccclxxiij. columna.ij.

E B.

Ebron dr ee.xiij.q.ij.fo.ccxc.co.iij.

Secundum ordinē alphabeti.

E C.

Ecce nūc ep̄s.de pe.di.j.fo.cccclxxiij columna.ij.
Ecce aūt.xxiiij.q.iij. f.ccccxix.co.iiij
Ecce in cūt.xxiij.q.iij.f.ccclxiij.c.iij.
Ecce ostēsum.di.lx.fo. lxxxvj.co.ij.
Ecce ostensum.di.xxviij.fo.xl.co.j.
Ecce in prefatione. distinc. xcix.fol'. cxxxviij.co.iij.
Ecce quod in sacris.dist.xxxiij.fol'. xlvij.co.iiij.
Ecce qō ista.xxxij.q.vj.fol'.ccccl viij. colūna.iiij.
Ecce plenarie.dist.xxxix.fo.lv.co.ij.
Ecce quibus.di.xl.fo.lvij.co.j.
Ecce q̄ criminosī.di.lj.fo.lxxvij.c.iij
Ecce ego dico.di.xcv. fo.cxxxij.co.ij
Ecce dico.xxij.q.v.fo.cccl vij.co.iij.
Ecce a quibus.di.xlix. fo.lxvij.co.j.
Ecclesia ep̄i est.de peni.dist.j.folio. ccccxxix.co.iiij.
Ecclesia.j.q.iiij.fo.clxviij.co.ij.
Eccl'ia.ō pse.di.iiij.f.ccccclxvij.c.iij.
Ecclesia.xvj.q.j.fo.cccvij.co.iiij.
Eccl'ia.ō pse.di.j.f.cccccxxxvj.co.iij
Ecclesiam tn̄ quis. de conse. dis.j.fo. cccccxxxviij.colum.iiij.
Ecclesiam.ibidem.
Eccl'ie antiq[t9]. xvj.q.j.f.cccvij.co.iij
Eccl'ie vel altaria.de conse. distin.j. fo.cccccxxxvij.co.iiij.
Eccleſie mee.di.xcvij. f.cxxxvj.c.iij
Eccleſie p̄cipes.di.xxxv.f.l.co.iiij.
Eccleſie charitas.de cōse. distin.iiij fo.cccclxxvj.colum.ij.
Eccl'ia.de pse.di.j.f.cccccxxxvj.c.iij
Eccleſias.xiij.q.j.fo.cclxxxix.co.j.
Eccleſias arrianoꝝ.de cōse. di.j.fo. cccccxxxviij.co.j.
Eccleſias.xvj.q.vij.f.cccxxvij.c.iiij.
Eccleſiaꝝ seruos. xij.q.ij.f.cclxxxvj columna.j.
Eccleſijs semel.de conse.distin.j.fo. ccccxxxviij.co.j.
Eccleſijs semel. di.lxviij.f.xcix.co.j.
Eccleſiastica.di.xviij.fo.xxxij.co.iiij
Eccleſiastica. di.xxxviij.fo.lv.co.ij.
Eccleſiastice.xxv.q.ij. fo.cccvj.co.j
Eccl'iasticis.xij.q.ij.f.cclxxxv.co.iiij
Eccleſiasticaꝝ institutionū. di.xj.f. xj.columna.iiij.

E D.

Ego solus.distin.ix.fo.ix.co.ij.
Ego ludouic[9].di.lxiij.fo.xciij.co.iij
Ego berēgarius.de conse. distin.ij. fo.cccccxlix.co.j.
Ego dixi.xxxiij.q.j.q.ij.fo.cccccxix. colūna.iiij.
Ego aūt.j.q.vj.fo.clxx.colum.iiij.
Egress[9] itaq;.xxvij.q.ij.f.cccccxxvij. columna.ij.
Egrotantes.de conse.dist.iiij.folio. cccccclxix.co.iiij.

E J.

Electis.iij q.ij.fo.ccvij.co.ij.
Electionē fo.di.lxxix. fo.clx.co.iij.
Elicies dns.di.lxxxviij.fo.cxxj.c.iiij
Et q appellat.ij.q.vj. fo.cxcv.co.iij.

E L.

Elemosina.xliij.q.v.f.ccxcvij.co.iiij
Eleutherius.di.xcj.fo.cxxiiij. co.iij.
Eleutherius.xviij.q.ij.f.cccxxxviij. columna.iij.

E M.

Emendari.j.q.j.fo.clviij.co.j.
Emersisti.de pse. di.iiij.fo.cccccclxx. colūna.iiij.
Engeltrudā.iij.q.iiij.fo.ccix.co.iiij.
Enumero.di.xix fo. xxiiij.co.ij.

E O.

Eos etiam.di.lxxxj.fo.cxij.colum.j.
Eos q̄s.de pse.di.iiij.f.cccccclxxiij.c.j
Eos ad sacrificia.di.xxxj.f.xliij.c.j.
Eos vero.di.l.fo.lxxiij.co.iiij.
Eos aute.xxvij.q.j. fo.cccexx.co.ij.
Eos sacerdotes. vij.q.j.f.ccxl.co.iij.
Eos qui ad ecclesiam.dicti.lxxxvij. fo.cxx.columna.iij.
Eos qui post. di.xxxij.fo.xlvj.co.iiij
Eos qui.j.q.v.fo.clxx.co.j.
Eos qui.xx.q.iij.fo.cccxliij.co.ij.
Eos q̄ p pecunias.j.q.j.f.cxliij.c.ij.
Eos qui rapiunt. xxxvj. qō.ij.folio. ccccexxxiij.co.iij.
Eos qui.iij.q.x.fo.ccxix.co.j.
Eodē mō.ō pse. di.iiij.f.cccccclxx.c.ij
Eoꝝ q̄ paupes. di.xc.fo.cxxiij.co.ij
Eoꝝ q̄ accusāt.xj.q.iij. f.cclxix.co.j.

E P.

Ephesijs paulus.distin.xliij.fol'.lx. columna.j.
Ep̄s in eccl'ia.di.xcv.fo.cxxxiij.co.j.
Ep̄s aut pbr̄. di.xlvij.fo.lxv.co.j.
Ep̄s si tertiam.xij.q.iij.fo.cclxxxvij columna.iij.
Ep̄s de loco. vij.q.j.fo.cexxxix.co.iij
Ep̄s in diocesi. vij.q.j.fol'.ccxxxvij. columna.ij.
Ep̄s duellū.de cōse.dis.j.fo.cccccxlij columna.iij.
Episcopus pbr̄.xj.q.iij.folio.cclxvij colūna.iiij.
Ep̄s si clericos.vj.q.ij. fo.cexxxj.co.ij
Ep̄s habeat.x.q.ij.fo.ccliij.co.iij.
Ep̄s aut sacerdos.di.lxxxviij.f.cxxj columna.ij.
Ep̄s benedictionē.di.lxxvij.fo.cvij. columna.ij.
Ep̄s deo.de conse.dist.j. fo.cccccxlj. colūna.iiij.
Ep̄s qui manceptum.xij.qō.ij.folio. cclxxxiij.co.ij.
Ep̄s aut pbr̄.distin.xxxv. fo.l.co.ij.
Ep̄s traditionē. di.lxxxviij.f.cxxj.c.iij
Ep̄s nullā. di.lxxxviij. fo.cxxj.co.iij
Ep̄s gubernationē.di.lxxxviij.ibid
Ep̄s nullus.xv.q.vij.f.ccccv.co.iiij.
Ep̄s sacerdotibus.xv.q.vij.ibidem
Ep̄s in synodo.xxxv.q.vj.f.cccccxxx columna.j.
Ep̄s nō dz.di.xviij.fo.xxij.co.iij.
Ep̄s nec puocat[9].xiij.q.j.f.cccciij. colūna.iiij.
Ep̄s qui multum. dist.lxxiij.fo.cij. columna.ij.
Ep̄s ad synodum.dist.xviij.fo.xxj. columna.iij.
Ep̄s sine consilio.dis.xxiij.fo.xxxv. columna.ij.
Ep̄s vilem.dist.xij. fo.lvij.co.iij.
Ep̄s gentilium. distin.xxxvij.fo.lij. columna.ij.
Ep̄s cum ordinatur.distin.xxiij.fo. xxxj.co.ij.
Ep̄s subiecto.distinct.lxxij.folio.ci. columna.ij.
Ep̄s non est.dist.lxv.fo.xcvij.co.j.
Ep̄s.de conse.distin.iij.fo.cccccclviij columna.iij.
Ep̄s dum fuerit. dist.lxj.fo.lxxxviij columna.ij.
Ep̄s sacerdotibus.di.lxvij. f.xcviij. columna.iij.
Ep̄s pauperibus.di.lxxxij. fo.cxiij. columna.ij.
Ep̄i si sacerdotali.xj.q.iij.fol'.cclxij. colūna.iiij.
Episcopi non in castellis.di.lxxx.folio.cx.co.j.
Ep̄i lectioni.ij.q.vij.fo.ccliij.co.iiij.
Episcopi si a pp̄ijs.iij.q.j.fo.ccvj. columna.ij.
Episcopi ab omnibus.dist.lxiij.fo. xcvj.co.j.
Episcopi de rebus.xij.q.j.fo.cclxxvj columna.ij.
Ep̄i.ix.q.ij.fo.cexlviij. co.iiij.
Episcopi vel pbr̄i.vij.q.j.fo.cexxxix. columna.iij.
Episcopi.xxj.qōne.iiij.folio.ccxlvij columna.ij.
Ep̄i eorūq; ministri. xxvj.q.v.folio. ccccxj.co.j.
Ep̄i iudicio.distinc.xxiij.fo.xxxiij. colūna.iiij.
Epo non liceat.xvj.q.j.fol'.cccxxiij. columna.ij.
Epo non liceat.viij.q j.folio.ccxiij. columna.ij.
Epo non liceat.viij.q.j folio.ccxiij. columna.j.
Episcopo scribit. ix. qō.iij.folio.ccl. columna.ij.
Epo de diocesi. vij.q.j.fol'.cexxxviij. columna.ij.
Epm.x.q.j.fo.cclij.co.ij.
Epm non debere.ix.q.ij.fo.cexlviij. colūna.iiij.
Epm oportet.distinc.xviij.f. colūna.iiij.
Epm non oportet.di.lxj. columna.iij.
Epm pbr̄m.distinc.x. colūna.iiij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula capitulorum de creti.

Epm aut pform. dist. xiv. fo. lxij. co. ij
Eporum igitur. di. xviij. fo. xxj. co. i.
Eporum etiã. di. lxxiij. fo. cij. co. iij.
Epos aũt. di. c. fo. cxxxvij. co. iij.
Epos scõm. dist. xvij. fo. xxj. co. j.
Epos. dist. xxj. fo. xlij. co. iij.
Epos. dist. lxij. fo. xcj. colũ. iij.
Epis suis. xij. q. j. fo. ccvj. co. j.
Epyphaniã. v. q. vj. fo. cxxxvij. co. j.

EQ.

Equaliter. xxxv. q. ij. c. iij. fol. ccccc. columna. iij.

ER.

Erga eũ. xxvj. q. vij. f. ccccxiij. co. iij
Erga simoniacos. j. q. j. f. clviij. c. iij
Erit aũt. di. iij. fo. iij. co. ij.
Error cui nõ resistitur. di. lxxxij. fo. cxv. co. ij.
Erubescant. di. xxxij. fo. xlvij. co. j.

ES.

Esau venator. di. lxxxvj f. cxviij. c. ij
Esto subiect⁹. di. xcv. f. cxxxij. co. iij.
Estote ergo. j. q. j. fo. clx. co. ij.
Estimãt q̃dã. xj. q. iij. f. cclxix. co. iij.
Est vnitas. de conse. distin. iij. folio ccccclxvij. co. iij.
Est aliud. xxiij. q. j. f. ccclxxxix. co. j.
Est phãda. di. lxxxvj. f. cxviij. co. ij.
Est⁹ ordo. xxxiij. q v. f ccccxvij. c. ij
Est etiã J. xxij. q. iij. f. ccclij. co. iij.
Est iniusta. xxiij. q. iij. f. ccclxix. co. ij.

ET.

Et dixit dñs. de pse. di. ij. f. cccccxlvj. columna. ij.
Et hoc diximus. xvj. q. vij. f. cccxxv. columna. ij.
Et hoc attendendũ. de cõse. distin. j. fo. cccccxl. co. iij.
Et hoc quoq;. xxxv. q. ij. cr. iij. folio. cccccxvij. co iij.
Et iurabũt. xxij. q. j. f. cccxlviij. co. iij
Etiã cõde. j. q. j. fo. cxlix. co. j.
Et purgabit. di. l. fo lxx. co. iij.
Et q emẽdat. di. xlv. fo. lxij. co. ij.
Et qz aliqs. xxvij. q. j. f. cccxx. co. iij
Et si non frequentius. de cõse. di. ij. fo. cccccxlv. co. iij.
Et si iudeoz. di. iiij. fo. lxxxj. co. iij.
Et si ill. xij. q. ij. fo. cclxxxij. co. iij.
Et ad tps. xj. q. iij. fo. cclxvij. co. j.
Et si illa j. q. vij. fo. clxxv. co. ij.
Et setã. de pse. di ij. fo. cccccliij. co. iij.
Et sacroz. xij. q. ij. fo. cclxxix. co. j.
Et tps. xvj. q. j. fo. cccxij. co. ij.
Et venit mgt. ó pe. di j. f. cccclxxiij.

EU.

Eum qui. vij. q. j. fo. cxxxix. co. iiij.
Eum q̃ assenserat. di. l. fo. lxxv. co. j.
Eunuchus. di. lv. fo. lxxiij. co. ij.
Euthemiũ. ij. q. iij. fo. clxxxiij. co. j.

EX.

Ex quibus. di. iiij. fo. lxxx. co. j.
Ex aũ. Credõe. xvi. q. j. fo. cccx. co. ij.
telligit ecclica. j. q. j. fo. crl vj. co. iij.
pta an pa. ccclsim⁹. xj. q. iij. f. cclxxj. co. iij
nak si mẽs t xxix. q. j. fo. clxvij. co. iij.
relinqre non [illegible]. q. iij. fo. cclxiij. co. ij.
Excõicatoz. xxiij. q. v. fo. ccclxxix. columna. iiij.
Exemplũ dñi. xij. q. j. fo. clxxv. co. j.
Ex epla. di. xxiij. fo. xxxiij. co. j.
Ex eo q̃ phibet. xv. q. iij. f. cccij. c. iij
Ex his aũt. xij. q. j. fo. clxxvj. co. iij.
Ex hic. ó pse. di. iiij. f. cccccixviij. c. iij
Exigunt cause. j. q. vij. fo. clxxiij.
Ex merito. vj. q. j. fo. cxxxix. co. iiij.
Ex multis tpib⁹. j. q. iij. f. clxv. co. iiij
Exorcista. di. xxiij. fo. xxxiij. co. iij.
Experientie. xj. q. j. fo. cclvij. co. iiij.
Ex penitentib⁹. dist. l. fo. lxxv. co. iiij.
Expedit. xij. q. j. fo. cclxxv. colum. ij.
Ex ptemissis. di. l. fo. lxvij. co. ij.
Ex quo infitiata. de conse. di iiij. fo. ccccclxj. co. iij.
Extraneo clerico. di. lxxj. fo. cj. co. ij.
Extra pulneã. iij. q. vj. f. cxxj. co. iiij
Extra pcientiã. di. lxiij. f. xcvj. co. ij
Extra catholicã. j. q. j. fo. clj. co. iij.
Extraordinaria. xxxv. q ij. c. iij. fol. ccccxxij. co. ij.

H

Facultates. xiij. q. ij. f. cxxc. c. iij
Fact⁹ ẽ. vij. q. j. f. cxxxiij. c. iij
Facta subditoz. ix. q. iij. f. ccl. co. iiij
Facte sunt. di. iiij. fo. iiij. co iij.
Factat hõ. xxj. q. ij. fo. ccclij. co. ij.
Faciẽtis. di. lxxxvj. fo. cxvij. co. ij.
Facil⁹. de pe. dist. j. fo. cccclxxij. co. j.
Fallax pmas. ó pem. di. v. f. cccccxj. colũna. iiij.
Fatendum. xiij. q. ij. fo. cxcviij. co. ij

FE.

Felix eps. xv. q. vij. fo. cccv. co. iij.
Felix eps. xvj. q. j. fo. cccxiij. co. ij.
Femine. xxx. q. v. fo. cccxxiij. co. iij.
Feminas. di. lxxxj. fo. cxiij. colum. j.
Ferrum de terra. di. l. fo. lxxj. co. ij.
Fert simoniaca. j. q. j. fo. clxvj. co. ij.

FI.

Ficta charitas. de pe. dist. ij. fo. cccc. lxxxvj. colum. iiij.
Fidel femia. xxxij. q. vij. f. cccclx. c. ij
Fidelior fact⁹. di. l. fo. lxxv. co. iiij.
Fieri põt. xxxij. q. vij. fo. ccccclxx. co. j.
Fili⁹ dei. de pse. di. iiij. f. ccccclxj. c. iij
Filijs vel nepotibus. xvj. q. vij. fol. cccxxviij. co. ij.
Filium vim. j. q. j. fo. clx. co. iij.
Filiã cuiusdã cã. xxxvj. f. cccccxxxij colũna. iiij.
Firmũ dei. de pe. di. ij. f. ccccixxxviij colũna. iiij.
Firma aũt. xx. q. j. fo. cccxij. co. ij.
Firmissime. xv. q. j. fo. ccc. co. iiij.
Firmissime. de pse. di. iiij. f. cccccxj.
Firmissime. j. q. j. fo. cl. co. j.
Fixũ abhic. xij. q. v. f. cclxxxviij. c. iij

FL.

Flagitia. xxxij. q. vij. f. ccccix. co. iiij.
Fleat p te. de pe. di. j. f. cccclxxx. c. iij
Florentinũ archidiaconũ. di. lxxxv. fo. cxvj. colum. iij.

FO.

Forte in pplo. xxiij. q. iij. f. ccclxiij.
Forte aliqõ. xliij. q. v. f. cxxvij. c. iij.
Forte dicas. de pse. di. ij. f. cccccxlix.
Forte nata. ó pe. di. ij. f. cccclxxxvij columna. j.
Fornicari hoib⁹. di. lxxxvij. fo. cxxj
Fortitudo. xxiij. q. iij. f. cccclxij. co. iiij

FR.

Ff̃r coep̃s. xvij. q. iij. f. cccxxxj. c. iij
Frater nr̃. xvj. q. j. fo. cccxiij. co. iiij.
Frater vester. di. l. fo. lxxv. co. j.
Ffris r coep̃i. xj. q. j. fo. cclx. co. iij.
Ffrem nr̃m. di. lxxxvj. fo. cxvij. co. iiij
Fratres non solum. xxxiij. q. iij. fo. cccccxiij. co. iij.
Ffres nr̃os. de pe. di. v. f. cccccxij. c. j.
Fratres quos. ix. q. iij. fo. cclj. co. j.
Ffnitas. xij. q. ij. fo. cclxxviij. co. iij.
Fraternitatis. di. xxxiij. f. xlix. co. j.
Fraternitatis vestre. xxxv. q. x. fol. cccccxxxiij. co. j.
Fraternitatem. dist. lxxj. fo. cj. co. j.
Fraternitatẽ tuã. di. lxxx. f. cx. co. ij.
Fraternitatẽ. di. liij. fo. lxxx. co. ij.
Frequẽs. di. liij. fo. lxxx. co. ij.
Frigẽt⁹. xvj. q. vij. f. cccxxvij. co. iiij
Fruitra. di. viij. fo. viij. co. iij.

FU.

Fucare. de consecra. distin. v. folio cccccclxxxj. co. iij.
Fuerunt aũt. di. vij. fo. vij. co. iij.
Fuit semper. ix. q. iij fo. ccl. co. iij.
Fugitiui. xij. q. ij. fo cclxxxiij. co iiij
Fur aũt. xviij. q. vj. fo. cxxcix. co. ij
Fures. xvij. q. ij. fo. cccxiij. co. iij.
Futurã. xxj. q. j. fo. clxxv. colum. iij

G

Enuit. xxvij. q. ij fo. cccxxviij.
Ghãlis. di. iiij. fo lxxx. co. iiij.
Ghãli. xxv. q. j. fo. ccccij. colum. iiij.
Generalia quoq;. di. xvij. fo. xx. co. j
Ghãliter. xvj. q. j. fo. cccxij. colũ. iij.
Ghãliter etiã. di. lxxxij. fo. cxiij. co. ij
Gesta q̃ nobis. di. lxxiij. fo. cij. co. ij.

GL.

Glia epi. xij. q. ij. fo. cclxxxvj. colũ. ij.

GO.

Gonsaldus. xvij. q. ij. fo. cccxxx. co. j.

GR.

Gratis. j. q. j. fo. clxj. co. j.
Gra q. de conse. di. iiij. fo. ccccclxxvj.
Gratiam. j. q. j. fo. cxliij. co. j.
Graue non. xxxv. q. ix. fo. ccccxxxij.
Graue sacrio. xj. q. iij. f. cclxviij. c. iij.
Gregorius. xxxv. q. ix. fo. ccccxxxij. colũna. iiij.
Gullisarius. xxiij. q. iiij. fo. ccclxviij.

H

Abeo libũ. di. xvj. f. xviij. c. iij
Habet hoc propium. ij q. iij. fo. clxxxiij. co. iiij.
Habuisse te. di. xxxiij. fo. xlviij. co. ij.
Habita diligẽtiõe. ij. q. vj. fo. cxcj.
Habebat dñs. xij. q. j. f. cclxxv. co. iij
Habẽt forsitã. xiij. q. ij. f. cccxiij. c. j.
Habemus. xxij. q. j. fo. cccxix. co. j.
Habet ẽcs. iij. q. ix. fo. ccxvij. co. ij.
Habeat semel. di. xviij. fo. xxj. co. ij.
Hac rõne. xxxj. q. j f. cccccxliij. co. iiij.
Hac consona. xxv. q. j. fo. ccccxiij. c. j.
Hanc regulam. j. q. j. fo. cl. colũna. j.
Hanc societatem. de pe. distinc. iiij. fo. cccccviij. co. ij.
Hãc ẽ. xvij. q. iij. fo. cccxxxiij. co. iij.
Hãc cõsuetudinẽ. x. q. j. f. cclij. co. iiij

HE.

Hec est fides. xxiij. q. j. fo. ccclxxxix. columna. ij.
Hec huius placiti. xij. q. fo. cclxxxij. columna. ij.
Hec q̃ de pulegijs. di. v. fo. v. co. ij.
Hec quippe. iij. q. vj. fol. ccxij. co. iiij.
Hec aũt. xxiij. q. iiij. f. cccclxiij. co. iiij.
Hec aũt hba. de pe. di. j. f. cccclxx. c. j.
Hec aũt scriptsim⁹. di. xxx. f. xliij. c. ij.
Hec de charitate. de pen. distin. iij. fo. cccccxv. co. iij.
Hec cõsona. xxv. q. j. fo. cccclij. co. j.
Hec ymago. xxxiij. q. v. fo. cccccxvij. columna. iij.
Hec de ordinãdis. di. xxxj. f. cx. co. ij
Hec laudi. xxxv. q. viij. fo. cccccxxxj columna. j.
Heresis. xxiij. q ij. fo. cccc. colũ. iij.
Hereticus. xxiij. q. iij. fo. cccc. co. iij.
Heretici. xxiij. q. j fo. cccxcij. co. ij.
Heretici nõ possunt. de pen. dist. iij. fo. ccccx. colũ j.
Hec vero. xxvij. q. j. fo. cccxxvij. co. iij.

HI.

Hi ğ. de pse. di. j. fo. cccccxxxvij. co. ij.
Hi duo solũmõ. de pse. di. j. f. cccccxly
Hi ó ghõ⁹. ó pse. di. iiij. f. cccccxv. c. iij
Hi ergo. xxvij. q. j. fo. cccccxvij. co. j.
Hic pslderãdũ. di. lxiij. f. xcv. co. iij.
Hinc est etiã. xvj. q. j. fo. cccxi. co. ij.
Hinc etenim. di xlix. fo. lxvij. co. iij.
Hi qui arborẽ. dist. l. fo. lxxv. co. ij.
Hi qui matrimoniũ. xxxij. q. vij fol. ccclxiij. co. ij.
Hi q̃ intrãt. de pse. dist. ij. fo. cccccxly.
Hi qui ephos. iij q. iij fo. cclx. co. iiij.
Hi q̃ in eccl̃a. xxj q iij. f. cccxlvj. c. iiij
Hi q̃ post sctãm. di. l. fo. lxxvij. co. iij.
Hi q̃ se carnali. di. lv. fo. lxxxiij. co. j.
Hi qui baptisma. j. q. j. fo. crlix. co. ij.
Hi q̃ in furtis. xiij. q. vj. f. cccxix. co. ij
Hi qui altario. di. l. fo. lxxv. co. iiij.
Hi qui altario. xv. q. viij. f. cccvj. co. j
Hi qui de pagane. xxvj. q. ij. f. cccc. viij. co. iiij.
Hi quosliꝫ. j. q. j. fo. crl viij. co. ij.
His a quib⁹. xxiij. q. viij. f. ccclxxxvj. columna. iiij.
His qui. xxvj. q. vj fo. cccxiij co. ij.
His qui diuersoum. xxvj. q. vij. fol. cccxxiij. colum. ij.
His prãtis. de pe di j. f. cccclxxvj. c. j
His breuiter. de pe. di. j. f. cccclxviij.
His igitur. di. xxiij. fo. xxxj. co. iiij.
His temporib⁹. distin. lxxvij. fo. cvj. columna. iij.
Historiã. xxxiij. q. ij. f. cccclxliij. co. iij
Hi vero heretici. de conse. distin. iiij. fo. cccclxx. co. iij.
Hi vero. xxxij. q. vij. fo. cccclxj. co. iiij

HO.

Hoc tñ. xviij. q. ij. fo. cccxxxv. co. ij.
Hoc nobꝭ. de pe. di. iiij. f. cccccix. c. ij.
Hoc videtur. xxj. q. v. folio. cccl vij. columna. ij.
Hoc quoq;. de cõsecra. distin. j. folio cccccxlj. co. iiij.
Hoc solũ. xxxij. q. v. f. cccccxvj. c. iiij.
Hoc ipsum. xxxij. q. ij. folio. cccclxvj columna. iij.
Hoc ad nos. di. lix. fo. lxxxvj. co. j.
Hoc habet. di. xlvj. fo. lxiij. co. ij.
Hoc sacrm. de pse. di. ij. f. cccccij. c. ij
Hoc est quod dicim⁹. de conse. di. ij. fo. cccccl. colũ. ij.
Hoc sit positũ. xxvj. q. vij. f. cccxxiij. columna. iij.
Hoc tamen. xxiij. q. v. folio. cccl xxiij colũna. iiij.
Hoc vestre. di. xj. fo. xij. co. iij.
Hoc capitulo. distin. xcvij. fo. cxxxvj columna. iij.
Hoc sanctum. xxxij. q. ij. folio. cccclij. columna. ij.
Hoc etiam placuit. ij. q. vj. fo. cxciij. colũna. iiij.
Hoc nequaq̃s. vij. q. j. fo. ccxl. co. iiij.
Homo christianus. distinc. xl. fo. lvj columna. j.
Homini. j. q. iiij. fo. clxvij. colum. iiij.
Homines. xxij. q. ij. fo. cccl. colum. ij.
Homicidiũ. de pe. dist. j. fo. cccclxxj. colũna. iiij.
Homicidiorz. de pe. dist. j. fo. cccclxxx.
Homicidas. xxiij. qõ. v. fo. cccl xxvij. colũna. iiij.
Honestũ. xcij. q. v. fo. cccl viij. co. iij.
Honorat archidiacon⁹. dist. lxxiij. fo. cij. columna. j.
Honorant. xxxij. q. ij. fo. ccccij. co. iiij
Hortatu. xxiij. q. viij. f. cccl xxxiij. c. iij
Hortamur. iij. q. ix. fo. cccxiij. co. iiij.
Hortamur. dist. lxxj. fo. cj. colum. ij.
Horrendas. xxxij. qõ. v. fo. cccclviij. columna. ij.
Hostiarius. distin. xxiij. folio. xxxiij. colũna. iiij.
Hospitolum tuum. distin. xxxij. fo. xlvij. co. iij.
Hospitalem. di. xlij. fo. lvij. co. iiij.
Hospitalitas vero. dis. lxxxv. f. cxvj. columna. iij.

HV.

Hulus obseruãtie. dist. lxxvj. fo. cv. columna. ij.
Hunc soli. di. xvij. fo. xx. co. ij.
Humanũ genus. di. j. fo. ij. colum. j.
Humane. xxij. qõ. v. folia. cccl vij. columna. iiij.

I

Acobus frater. de conse. dist. j. fo. cccccxl. colũ. ij.
Jam itaq;. j. q. iiij. fo clxvij co. iiij.
Jam nũc. xxviij. q. j. f. cccxxxj. co. ij.
Jam vero. xxij. q. vj. folio. cccl xxxj. columna. ij.
Jbi adunati. vij. q. j fo. ccclij. co. ij.
Jbi esñ. iij. q. vj. fo. ccxij. co. j.
Jdcirco fratres. de peni. distin. vij. fo. cccccxxij. co. iiij.
Jd constituimus. xvij. qõ. iiij. folio. cccxxxiij. colũ. j.
Idolatria. xxviij. q. j. folio. cccccxxx. colũna. iiij.
Jd semp. de pse. di. v. f. cccccixxix. c. j
Jdeo phibet. di. xxxvij. fo. iiij. co. iiij
Jdeo diuina. xxiij. q. iij. folio. ccccij. colũna. iiij.
Jdeo permittẽte. xxv. q. j. fo. cccciij. columna. j.
Jdeo hinc sancte. ij. q. vj. fo. clxxxix. columna. iij.
Jdeo hinc sancte. ij. q. vj. f. cxc. co. iij

JE.

Jesus. di. i. fo. lxxj. co. ij.
Jeiunium quod ter. fo. cv. co. j.
Jeiunium quarti. distī. lxxvj. fo. cv. columna. ij.
Jeiunium. di. lxxvj. fo. cv. co. j.
Jeiunij. de pse. di. iij. f. cccccxix. co. j.
Jeiunia sane. de pse. di. iij. f. eoõ. c. ij
Jeiuniũ aũt. de pse. di. v. f. cccclxxx
Jeiunia. de pse. di. v. f. cccccixxix. c. ij

JG.

Ignorantia mater. dist. xxxviij. fol. iiij. columna. j.
Ignis successius. de pent. distin. iij. fo. cccccliij. co. j.
Igitur post sancte. distin. lxxvj. fol. cv. colum. ij.
Igit. xxiij. q. viij. fo. cccl xxxiij. co. ij.
Igit gen⁹. xxvj. q. iij. fo. cccxix. co. iiij
Igitur fin sanctorum. xxv. q. ij. fol. ccccv. co. iij.

JL.

Illud aũt. di. xcvj. fo. cxxxiij. co. j.
Illud aũt. di. xciij. fo. cxxviij. co. iij.
Illud aũt. xx. q. j. fo. cccclj. co. iiij.
Illud aũt. di. xxx. fo. xlij. co. ij.
Illud aũt. di. xl. fo. lvj. co. iij.
Illud aũt. di. xl. fo. lvj. co. iij.
Illud vero. de pe. di. iij. fo. cccccxix. columna. j.
Illud ho. xxxj. q. j. fol. cccccxiij. co. j.
Illud ho. iij. q. vj fo. cccxiij co. iij.
Illud sane. xxiij. q. ij. fo. cccc j. co. j.
Illud sane. di. lxxx. fo. cx. co. j.
Illud quoq;. xxj. q. j. fo. cccxlv. co. ij.
Illud quoq;. di. l. fo. lxxvij. co. ij.
Illud quoq;. di. lxxj. fo. c. colum. iij.
Illud etiam. xxx. questiõe. iij. folio. ccccxl. colum. iiij.
Illud etiam. xxij. q. iiij. fol. ccclxxij. colũna. iiij.
Illud etiam. xiij. q. ij. fo. cxcj. co. ij.
Illud qõ. xij. q. ij. fo. cclxxxiij. co. ij.
Illud qs. xxvj. q. ij. fo. cccxviij. co. iiij
Illud breuiter. di. xij. fo. xiij. co. ij.
Illud superfluum. distin. xcv. folio. cxxj. co. iij.
Illud sacramẽtum. xxxv. q. vj. folio. cccccxxx. co. j.
Illud statuendum. xvj. qõ. v. cccxxiij. colum ij.
Illud statuendum. distī. xxxij. co. j.
Illud diuini. vij. q. j. fo.

Secundum ordinẽ alphabeti.

Hanc societatem. de pe. distinc. iiij. fo. cccccviij. co. ij.
Hãc ğ. xvij. q. iij. fo. cccxxxiij. co. iij.
Hãc cõsuetudinẽ. x. q. j. f. cclij. co. iiij

HE.

Hec est fides. xxiij. q. j. fo. cccl xxxix. columna. ij.
Hec huius placiti. xij. q. fo. cclxxxij. columna. ij.
Hec q̃ de pulegijs. di. v. fo. v. co. ij.
Hec quippe. iij. q. vj. fol. ccxij. co. iiij.
Hec aũt. xxiij. q. iiij. f. cccclxiij. co. iiij.
Hec aũt hba. de pe. di. j. f. cccclxx. c. j.
Hec aũt scriptsim⁹. di. xxx. f. xliij. c. ij.
Hec de charitate. de pen. distin. iij. fo. cccccxv. co. iij.
Hec cõsona. xxv. q. j. fo. cccclij. co. j.
Hec ymago. xxxiij. q. v. fo. cccccxvij. columna. iij.
Hec de ordinãdis. di. xxxj. f. cx. co. ij
Hec laudi. xxxv. q. viij. fo. cccccxxxj columna. j.
Heresis. xxiij. q ij. fo. cccc. colũ. iij.
Hereticus. xxiij. q. iij. fo. cccc. co. iij.
Heretici. xxiij. q. j fo. cccxcij. co. ij.
Heretici nõ possunt. de pen. dist. iij. fo. cccccx. colũ j.
Hec vero. xxvij. q. j. fo. cccxxvij. co. iij.

HI.

Hi ğ. de pse. di. j. fo. cccccxxxvij. co. ij.
Hi duo solũmõ. de pse. di. j. f. cccccxly
Hi ó ghõ⁹. ó pse. di. iiij. f. cccccxv. c. iij
Hi ergo. xxvij. q. j. fo. cccccxvij. co. j.
Hic pslderãdũ. di. lxiij. f. xcv. co. iij.
Hinc est etiã. xvj. q. j. fo. cccxi. co. ij.
Hinc etenim. di xlix. fo. lxvij. co. iij.
Hi qui arborẽ. dist. l. fo. lxxv. co. ij.
Hi qui matrimoniũ. xxxij. q. vij fol. ccclxiij. co. ij.
Hi q̃ intrãt. de pse. dist. ij. fo. cccccxly.
Hi qui ephos. iij q. iij fo. cclx. co. iiij.
Hi q̃ in eccl̃a. xxj q iij. f. cccxlvj. c. iij
Hi q̃ post sctãm. di. l. fo. lxxvij. co. iij.
Hi q̃ se carnali. di. lv. fo. lxxxiij. co. j.
Hi qui baptisma. j. q. j. fo. crlix. co. ij.
Hi q̃ in furtis. xiij. q. vj. f. cccxix. co. ij
Hi qui altario. di. l. fo. lxxv. co. iiij.
Hi qui altario. xv. q. viij. f. cccvj. co. j
Hi qui de pagane. xxvj. q. ij. f. cccc. viij. co. iiij.
Hi quosliꝫ. j. q. j. fo. crl viij. co. ij.
His a quib⁹. xxiij. q. viij. f. ccclxxxvj. columna. iiij.
His qui. xxvj. q. vj fo. cccxiij co. ij.
His qui diuersoum. xxvj. q. vij. fol. cccxxiij. colum. ij.
His prãtis. de pe di j. f. cccclxxvj. c. j
His breuiter. de pe. di. j. f. cccclxviij.
His igitur. di. xxiij. fo. xxxj. co. iiij.
His temporib⁹. distin. lxxvij. fo. cvj. columna. iij.
Historiã. xxxiij. q. ij. f. cccclxliij. co. iij
Hi vero heretici. de conse. distin. iiij. fo. cccclxx. co. iij.
Hi vero. xxxij. q. vij. fo. cccclxj. co. iiij

HO.

Hoc tñ. xviij. q. ij. fo. cccxxxv. co. ij.
Hoc nobꝭ. de pe. di. iiij. f. cccccix. c. ij.
Hoc videtur. xxj. q. v. folio. cccl vij. columna. ij.
Hoc quoq;. de cõsecra. distin. j. folio cccccxlj. co. iiij.
Hoc solũ. xxxij. q. v. f. cccccxvj. c. iiij.
Hoc ipsum. xxxij. q. ij. folio. cccclxvj columna. iij.
Hoc ad nos. di. lix. fo. lxxxvj. co. j.
Hoc habet. di. xlvj. fo. lxiij. co. ij.
Hoc sacrm. de pse. di. ij. f. cccccij. c. ij
Hoc est quod dicim⁹. de conse. di. ij. fo. cccccl. colũ. ij.
Hoc sit positũ. xxvj. q. vij. f. cccxxiij. columna. iij.
Hoc tamen. xxiij. q. v. folio. cccl xxxiij colũna. iiij.
Hoc vestre. di. xj. fo. xij. co. iij.
Hoc capitulo. distin. xcvij. fo. cxxxvj columna. iij.
Hoc sanctum. xxxij. q. ij. folio. cccclij. columna. ij.
Hoc etiam placuit. ij. q. vj. fo. cxciij. colũna. iiij.
Hoc nequaq̃s. vij. q. j. fo. ccxl. co. iiij.
Homo christianus. distinc. xl. fo. lvj columna. j.
Homini. j. q. iiij. fo. clxvij. colum. iiij.
Homines. xxij. q. ij. fo. cccl. colum. ij.
Homicidiũ. de pe. dist. j. fo. cccclxxj. colũna. iiij.
Homicidiorz. de pe. dist. j. fo. cccclxxx.
Homicidas. xxiij. qõ. v. fo. cccl xxvij. colũna. iiij.
Honestũ. xcij. q. v. fo. cccl viij. co. iij.
Honorat archidiacon⁹. dist. lxxiij. fo. cij. columna. j.
Honorant. xxxij. q. ij. fo. ccccij. co. iiij
Hortatu. xxiij. q. viij. f. cccl xxxiij. c. iij
Hortamur. iij. q. ix. fo. cccxiij. co. iiij.
Hortamur. dist. lxxj. fo. cj. colum. ij.
Horrendas. xxxij. qõ. v. fo. cccclviij. columna. ij.
Hostiarius. distin. xxiij. folio. xxxiij. colũna. iiij.
Hospitolum tuum. distin. xxxij. fo. xlvij. co. iij.
Hospitalem. di. xlij. fo. lvij. co. iiij.
Hospitalitas vero. dis. lxxxv. f. cxvj. columna. iij.

HV.

Hulus obseruãtie. dist. lxxvj. fo. cv. columna. ij.
Hunc soli. di. xvij. fo. xx. co. ij.
Humanũ genus. di. j. fo. ij. colum. j.
Humane. xxij. qõ. v. folia. cccl vij. columna. iiij.

I

Acobus frater. de conse. dist. j. fo. cccccxl. colũ. ij.
Jam itaq;. j. q. iiij. fo clxvij co. iiij.
Jam nũc. xxviij. q. j. f. cccxxxj. co. ij.
Jam vero. xxij. q. vj. folio. cccl xxxj. columna. ij.
Jbi adunati. vij. q. j fo. ccclij. co. ij.
Jbi esñ. iij. q. vj. fo. ccxij. co. j.
Jdcirco fratres. de peni. distin. vij. fo. cccccxxij. co. iiij.
Jd constituimus. xvij. qõ. iiij. folio. cccxxxiij. colũ. j.
Idolatria. xxviij. q. j. folio. cccccxxx. colũna. iiij.
Jd semp. de pse. di. v. f. cccccixxix. c. j
Jdeo phibet. di. xxxvij. fo. iiij. co. iiij
Jdeo diuina. xxiij. q. iij. folio. ccccij. colũna. iiij.
Jdeo permittẽte. xxv. q. j. fo. cccciij. columna. j.
Jdeo hinc sancte. ij. q. vj. fo. clxxxix. columna. iij.
Jdeo hinc sancte. ij. q. vj. f. cxc. co. iij

JE.

Jesus. di. i. fo. lxxj. co. ij.
Jeiunium quod ter. fo. cv. co. j.
Jeiunium quarti. distī. lxxvj. fo. cv. columna. ij.
Jeiunium. di. lxxvj. fo. cv. co. j.
Jeiunij. de pse. di. iij. f. cccccxix. co. j.
Jeiunia sane. de pse. di. iij. f. eoõ. c. ij
Jeiuniũ aũt. de pse. di. v. f. cccclxxx
Jeiunia. de pse. di. v. f. cccccixxix. c. ij

JG.

Ignorantia mater. dist. xxxviij. fol. iiij. columna. j.
Ignis successius. de pent. distin. iij. fo. cccccliij. co. j.
Igitur post sancte. distin. lxxvj. fol. cv. colum. ij.
Igit. xxiij. q. viij. fo. cccl xxxiij. co. ij.
Igit gen⁹. xxvj. q. iij. fo. cccxix. co. iiij
Igitur fin sanctorum. xxv. q. ij. fol. ccccv. co. iij.

JL.

Illud aũt. di. xcvj. fo. cxxxiij. co. j.
Illud aũt. di. xciij. fo. cxxviij. co. iij.
Illud aũt. xx. q. j. fo. cccclj. co. iiij.
Illud aũt. di. xxx. fo. xlij. co. ij.
Illud aũt. di. xl. fo. lvj. co. iij.
Illud aũt. di. xl. fo. lvj. co. iij.
Illud vero. de pe. di. iij. fo. cccccxix. columna. j.
Illud ho. xxxj. q. j. fol. cccccxiij. co. j.
Illud ho. iij. q. vj fo. cccxiij co. iij.
Illud sane. xxiij. q. ij. fo. cccc j. co. j.
Illud sane. di. lxxx. fo. cx. co. j.
Illud quoq;. xxj. q. j. fo. cccxlv. co. ij.
Illud quoq;. di. l. fo. lxxvij. co. ij.
Illud quoq;. di. lxxj. fo. c. colum. iij.
Illud etiam. xxx. questiõe. iij. folio. ccccxl. colum. iiij.
Illud etiam. xxij. q. iiij. fol. ccclxxij. colũna. iiij.
Illud etiam. xiij. q. ij. fo. cxcj. co. ij.
Illud qõ. xij. q. ij. fo. cclxxxiij. co. ij.
Illud qs. xxvj. q. ij. fo. cccxviij. co. iiij
Illud breuiter. di. xij. fo. xiij. co. ij.
Illud superfluum. distin. xcv. folio. cxxj. co. iij.
Illud sacramẽtum. xxxv. q. vj. folio. cccccxxx. co. j.
Illud statuendum. xvj. qõ. v. cccxxiij. colum ij.
Illud statuendum. distī. xxxij. co. j.
Illud diuini. vij. q. j. fo.

Illud relatum. xv. q. j. fo. ccc. co. ij.
Illud plane. xj. q. iij. fo. cclxx. co. j.
Illud pscrutari. de consecra. di. iiij. fo. cccccxj. co. iij.
Illud gñale. di. xviij. fo. xcvj. co. iiij
Illud te volum⁹. x. q. iij. f. cclv. co. ij.
Illud magnitudinē. x. q. iij. fo. cclvj. columna. ij.
Illud inferēdū. viij. q. j. f. ccxlv. c. iij.
Illud nos. di. lxxvij. fo. cvj. co. iij.
Illud quidē. viij. q. ij. fo. ccxlvj. co. j.
Illa prepositorū. xj. q. iij. fo. cclxviij. columna. ij.
Illa cauenda. xv. q. j. fo. ccj. co. j.
Illa autem. distin. xij. fo. xij. co. iiij.
Illa ata. ō pe. di. ij. f. ccccclxxxix. c. iij.
Ille proculdubio. distin. xciij. folio. cxxvij. co. ij.
Ille autē. cxxij. q. v. f. ccccl vij. co. iiij
Ille gladiū. xviij. q iij. f. cclxx. co. j.
Ille rex. de peni. di. iij. fo. cccccxcviij. columna. ij.
Ille qui. xxij. q. v. fo. ccclvij. co. j.
Ille penitentiam. de peni. distin. iij. fo. ccccxcvj. co. iij.
Ille qui. v. q. v. fo. ccxcvij. colum. ij.
Illi qui. vj. q. j. fo. ccxxvij. co. iij.
Illi qui. v. q. v. fo. ccxxvij. co. ij.
Illi q̄ pegrinos. xviij. q iij. f. cccc. c. ij
Illi autem. xij. q. j. fo. cclxxvij. co. j.
Illi offerunt. j. q. j. fo. cl. co. iij.
Illiteratos. dist. xxxvj. fo. lj. co. iij.
Illos planetarios. xxvj. qō. ij. folio. ccccix. co. ij.

JM.

Impertū vestrum. dist. x. fo. x. co. iiij.
Imperiali. xxv. q. ij. fo. ccccvj. co. j.
Imperatores. xj. q. ij. fo. cclxxj. co. j.
Imperatores. di. ix. fo. ix. co. j.
Imitare petrū. vj. q. j. f. ccxxix. c. iij.
Immolās. xiij. q. v. fo. ccxcvij. co. iij
Importuna. de pe. di j. fo. ccccl xxvj. colūna. iiij.
Impudicas. xxvij. q. j. folio. ccccxvij columna. iij.

JN.

In actione. de pent. distinct. j. folio. ccccl xxxi. co. iij.
In adolescentia. xxxiij. qōne. ij. folio ccc lxvij. co. ij.
In altari. de consecra. distin. iij. fol. ccccclvij. colū. j.
In antichs. xij. q. ij. fo. cclxxvij. co. j.
In anis ē. ō pe. di. ij. f. ccccxcvj. c. iij
In apibus. vij. q. j. fo. cxxxix. co. iij.
In baptismate. de conse. distinc. iij fo. ccccclxxj. colum. iij.
In cathee. de conse. dist. ij. fo. cccccl vj colūna. iij.
In xpō. de pse. di. ij. fo. ccccl. co. iij.
In canonicis. di. xix. fo. xviij. co. iij.
In copulatione. xxxv. q. ij. et. iij. fol. cr ali. Credēxxij. co. iij.
telligit credendo. xxij. q. j. fo. ccccxlvij. c. iij
pta an pa. ccclx. xj. q. iij. fo. cclxvj. co. iij.
uaf si mēs ē xxvij. xj. q. j. fo. cclxj. co. iij.
relinq̄re non xxvj. xxvj. q. j. f. ccxviij. co. iij.

In cestuosū. xxxv. q. viij. f. ccccc xxxj. columna. ij.
Incestuosi. xxij. q. v. f. cccl xxvij. c. j.
In criminalib⁹. v. q. iij. f. ccxxvj. c. ij.
Incauti sunt. xxj. q. ij. f. cccij. co. iiij.
In cena dñi. de conse. distin. ij. folio ccccc xlv. co. iij.
In cathecūmo. de conse. distinc. iiij. fo. ccccclxxj. colum. iiij.
Incassū. de pe. di. ij. f. ccccxcvij. co. j.
In capite quadragesime. di. i. folio. lxxvj. co. iij.
Incōmutabilis. xxij. q. iiij. fo. ccclxiij columna. ij.
In dñicis diebus. ix. q. ij. fo. ccxlviij. columna. iij.
Indignū. di. xxxviij. fo. lv. colum. ij.
Indigne. xij. q. ij. fo. cclxxx. colum. j.
Indignāt. xxxij. q. vj. f. ccccl ix co. ij.
Indicatū est. di. lxxxix. fo. cxxiij. co. j
In decima actione. xviij. q. ij. folio. ccxxxvij. co. iiij.
In dolo tur at. xxij. q. ij. fo. ccc l. co. j.
In domo patris. de peni. distin. iij. fo. cccccvij. co. iij.
Inducie nō modice. iij. q. iij. f. ccviij columna. ij.
Inducie accusatis ibidem.
Indicas. iij. q. ix. fo. ccxvij. co. iiij.
In die resurrectionis. de cōse. dis. v. fo. cccccl xxix. co. j.
In duab⁹ eccles̄ijs. xxj. q. j. f. ccc xliiij colūna. iiij.
Inebriauerūt loth. xv. q. j. f. ccc j. c. ij
In eo. xxxij. q. iiij. fo. cccc lv. co. ij.
In ecclāstico. xiij. q. ij. f. cxcij. co. iij
In ecclesia. de conse. distin. iiij. folio ccccc lxxv. co. ij.
In ecclesia dei. j. q. j. fo. clj. co. j.
In eum. j. q. j. fo. clxj. colum. ij.
In ea synodo. di. c. fo. cxxix. co. ij.
Inferiores sedes. di. xxj. fo. xxviij. co. j.
Inferiorē. dist. lxxxvj. fo. cxvij. co. j.
Infideles. xxiij. q. iiij. fo. cccl xv. co. ij
Infans. xx. q. j. fo. cccxlj. co. iij.
Infamio psona. iij. q. vij. f. cc xiij. c. j
Infames. vj. q. j. fo. ccxxx. colum. ij.
Infames non possunt. iij. q. vij. fol. ccxiij. co. ij.
In galliaz. xxv. q. ij. fo. ccccv. co. j.
In grauib⁹. iij. q. vij. fo. ccxv. co. iiij.
In his rebus. distin. xj. fo. xj. co. ij.
Iniustū iudiciū. xj. q. iij. f. cclxx. co. ij
Iniustū. xij. q. ij. fo. cclxxxiij. co. j.
In istis tpalib⁹. di. iiij. fo. iiij. co. iiij.
In illis vero. di. lxxx. fo. clx. co. iiij.
In illo sacramento. de conse. dist. ij fo. cccccl vij. co. j.
In ipsarum. xxij. q. ij. fo. ccclj. co. j.
Iniquū est. xxxij. q. vj. f. cccclix. co. j.
In infamiam cā. v. fo. ccxxiiij. co. iij.
In loco. v. q. iiij. fo. ccxxvj. co. iiij.
In libro nāq̄. ij. q. iiij. f. clxxxvij. c. j.
In lris tuis. vij. q. ij fo. cc iij. co. ij.
In lectū. xxxiij. q. j. f. cccccxix. co. iiij
In legib⁹. xij. q. ij. fo. cclxxviij. co. iij.
In malis. xxij. q. iiij. fo. cccliiij. co. j.
In mandatis. di. xliij. fo. lix. co. iiij.
In memoriā. di. xix. fo. xxiij. co. j.
In necessitate. de conse. distī. iiij. fo. cccccxij. columna. j.
Inter hec hircum. de peni. distinc. iij. fo. cccccj. co. ij.
Inter hec hircum. de pe. distinc. iij. fo. cccccj. co. ij.
Inter nos. di. lxiij. fo. xciij. co. iiij.
Interdictum⁹. xvj. q. j. fo. cccviij. co. j.
Integritas. xxxij. q. ij. f. cccc lix. c. j.
Interfectores. xxiij. q. ij. f. ccccl xiij columna. iiij.
In tātū ho. ō pe. di. iij. fo. cccccj. co. j
In tantū. dist. xxj. fo. xxviij. co. iiij.
Inter cetera. x. q. iij. fo. cclvj. co. j.
Inter cetera. xvij. q. iiij. f. cccl v. co. ij
Inū heresim. xxiij. q. iij. f. cccc. co. iij
Inuētū est. xvj. q. vij. f. cccxxix. co. j.
Inuēta est. xxvij. q. ij fo. cccc xxvij. c.
Inuenim⁹. de pse. di. j. fo. cccccxlij.
Inuito ho. xix. q. ij. fo. cccxxxix. co. ij
Inuitat dominus. de cōse. distin. ij. fo. cccccliij. co. iij.
In penditionibus. xvij. qōne. iiij. folio. ccxxxiij. co. ij.
In veteri. di. lxxvij. fo. cvij. co iij.
In vna. di. cj. fo. cxl. co. ij.
Inutile. di. lxxxviij. fo. cxxj. co. iij.
Ipxpō. ō pse. di. ij. fo. cccccl v. co. iiij.

JO.

Johānes crisō. di. l. fo. lxx. co. j.

JP.

Ipa pietas. xxiij. q. iij. f. cccl xvij. c. j
Ipe ligādi. xj. q. iij. fo. cclxvij. co. iij.
Ipli sunt canones. ix. q. iij. f. ccij. co. j.
Ipli apli. ij. q. vij. fo. ccj. co. iiij.
Ipli sacerdotes. j. q. j. fo. cliij. co. iij

JR.

Ira sepe. xj. q. iij. fo. cclxviij. co. ij.
Irrita esse. xj. q. iij. fo. cclxv. co. iij.
Irrita esse. iij. q. vj. fo. ccxiij. co. iij.
Irreligiosus. di. lxxxvij. fo. cxx. co. ij
Irreligiosa. de consecra. dist. iij. folio. cccccl viij. co. ij.
Irrisor est. de pe. dis. iij. fo. cccc xcvj. columna. iiij.

JS.

Isinael. dis. l vj. fo. lxxv. co. j.
Is vero. di. i. fo. lxx. co. j.
Is aūt. xxij. q. ij. fo. ccj. co. ij.
Jo qui in infirmitate. xxvj. q. vj. folio. ccccxij. co. j.
Jo q̄ non hz. di. xxxiij. fo. xlix. co. j.
Jste abrahe. xxxij. q. iiij fo. cccclij.
Istud est. xj. q. j. fo. cclvij. co. ij.

JT.

Ita dñs. di. xix. fo. xxiij. co. iij.
Ita sīt. j. q. j. fo. clij. co. iiij.
Ita ergo. xxij. q. j fo. cccxlviij. co. iij.
Ita ne. xxxij. q. v. fo. ccccl vj. co. j.
Ita corpis. xj. q. iij. fo. cclxx. co. iiij.
Ita diligere. xxx. q. iij. fo. ccccxi. co. j
Ita nos. xxv. q ij fo. cccc vij. co. iij.
Ita plane. xxiij q. iiij. f. cc lxiij. c. iij
Itaq̄ cēsum⁹. xxiij. q. iij. f cccc. c. j.
Iterat. de pse. di. ij. f. cccc lxij. co. iij
Itē aduersus. di. xiij. fo. xiij. co. iiij.
Itē q̄ ecclīasticis. di. lix. fo. lxxxv.

Inter hec scīēdū. de pe. di. ij. fo. cccc lxxviij. co. iij.
Inter hec hircum. de peni. distī. iij. fo. cccccj. columna. j.
Inter hec hircum. de pe. distinc. iij. fo. cccccj. co. ij.
Inter nos. di. lxiij. fo. xciij. co. iiij.
Interdictum⁹. xvj. q. j. fo. cccviij. co. j.
Integritas. xxxij. q. ij. f. cccc lix. c. j.
Interfectores. xxiij. q. ij. f. ccccl xiij columna. iiij.
In tātū ho. ō pe. di. iij. fo. cccccj. co. j
In tantū. dist. xxj. fo. xxviij. co. iiij
Inter cetera. x. q. iij. fo. cclvj. co. j.
Inter cetera. xvij. q. iiij. f. cccl v. co. ij
Inū heresim. xxiij. q. iij. f. cccc. co. iij
Inuētū est. xvj. q. vij. f. cccxxix. co. j.
Inuēta est. xxvij. q. ij fo. cccc xxvij. c.
Inuenim⁹. de pse. di. j. fo. cccccxlij.
Inuito ho. xix. q. ij. fo. cccxxxix. co. ij
Inuitat dominus. de cōse. distin. ij. fo. cccccliij. co. iij.
In penditionibus. xvij. qōne. iiij. folio. ccxxxiij. co. ij.
In veteri. di. lxxvij. fo. cvij. co iij.
In vna. di. cj. fo. cxl. co. ij.
Inutile. di. lxxxviij. fo. cxxj. co. iij.
Ipxpō. ō pse. di. ij. fo. cccccl v. co. iiij.

JO.

Johānes crisō. di. l. fo. lxx. co. j.

JP.

Ipa pietas. xxiij. q. iij. f. cccl xvij. c. j
Ipe ligādi. xj. q. iij. fo. cclxvij. co. iij.
Ipli sunt canones. ix. q. iij. f. ccij. co. j.
Ipli apli. ij. q. vij. fo. ccj. co. iiij.
Ipli sacerdotes. j. q. j. fo. cliij. co. iij

JR.

Ira sepe. xj. q. iij. fo. cclxviij. co. ij.
Irrita esse. xj. q. iij. fo. cclxv. co. iiij.
Irrita esse. iij. q. vj. fo. ccxiij. co. iij.
Irreligiosus. di. lxxxvij. fo. cxx. co. ij
Irreligiosa. de consecra. dist. iij. folio. cccccl viij. co. ij.
Irrisor est. de pe. dis. iij. fo. cccc xcvj. columna. iiij.

JS.

Isinael. dis. l vj. fo. lxxv. co. j.
Is vero. di. i. fo. lxx. co. j.
Is aūt. xxij. q. ij. fo. ccj. co. ij.
Jo qui in infirmitate. xxvj. q. vj. folio. ccccxij. co. j.
Jo q̄ non hz. di. xxxiij. fo. xlix. co. j.
Jste abrahe. xxxij. q. iiij fo. cccclij.
Istud est. xj. q. j. fo. cclvij. co. ij.

JT.

Ita dñs. di. xix. fo. xxiij. co. iij.
Ita sīt. j. q. j. fo. clij. co. iiij.
Ita ergo. xxij. q. j fo. cccxlviij. co. iij.
Ita ne. xxxij. q. v. fo. ccccl vj. co. j.
Ita corpis. xj. q. iij. fo. cclxx. co. iiij.
Ita diligere. xxx. q. iij. fo. ccccxi. co. j
Ita nos. xxv. q ij fo. cccc vij. co. iij.
Ita plane. xxiij q. iiij. f. cc lxiij. c. iij
Itaq̄ cēsum⁹. xxiij. q. iij. f cccc. c. j.
Iterat. de pse. di. ij. f. cccc lxij. co. iij
Itē aduersus. di. xiij. fo. xiij. co. iiij.
Itē q̄ ecclīasticis. di. lix. fo. lxxxv. co. iij.
Itē laici. di. lxj. fo. lxxxvj. co. iiij.
Itē ex mona. di. lviij. f. lxxxv. co. iij.
Itē q̄ in egri. di. lvij. fo. lxxxv. co. iij.

JU.

Jubem⁹. j. q. j. fo. clxj. co. ij.
Jubem⁹. ō pse. di. j. f. cccccxlj. co. iiij.
Juder nō est. xxiij. q. v. fo. ccclxxvj. columna. iiij.
Judex criminosum. ij. q. j. fo. clxxvj. columna. iiij.
Judiciū ho. vj. q. iij. fo. ccxxxj. co. iiij
Judices inct. j. q. j. fo. cxliij. co. iiij.
Judices. aūt. xj. q. j. fo. cclvj. co. iiij.
Judicare. xj. q. iij. fo. cclxvij. co. iij.
Judicāt. xxx. q. v. fo. cccclxiij. co. ij.
Judicet ille. iij. q. vij. fo. ccxv. co. iiij.
Judicet seipsum. de peni. distinct. j. fo. cccclxxxj. co. iiij.
Judas penituit. de peni. distinc. iij. fo cccccl. columna. ij.
Judas. xvij. q. iiij. f. cccxxxiij. co. iiij.
Judei. xxviij. q. j fo. cccccxxxij. co. iij.
Judei quorum. de consecra. dis. iiij. fo. cccccl xxj. columna. j.
Judei baptizati. j. q. iij. f. clxvij. c. iij
Judeorum filios. xxvij. questi. j. folio. cccxxxij. co. iij.
Julian⁹. xj. q iij fo. cclxx. co. iiij.
Juramēti. xxij. q. v. fo. ccclvij. co. j.
Juravit david. xxij. questiõe. iiij. folio cccliij. columna. iiij.
Juratos. xv. q vj. fo. cccv. co. ij.
Jus gentium. di. j. fo. iij. co. j.
Jus generale. di. j. fo. ij. co. ij.
Jus autem. di. j fo. ij. co. iiij.
Jus autem. di vij. fo. vij. co. ij.
Jus naturale. di. j. fo. ij. co. iiij.
Justicie. xxv. q. j. fo. ccccviij. co. j.
Justū ē bel. xxiij. q. ij. fo. cccl xj. co. ij.
Justum est. di. ix. fo. ix. co. j.
Justū est. xxiij. q. iij. fo. cccl xiij. co. j.
Juuenculas. xx. q. j. fo. cccc xliij. co. j.
Jurta calceū. xvj. q. j. fo. cccviij. co. j
Jurta sanctorū. dist. xcuj. fo. cxxvij. columna. j.

L

Lachryme. de peni. distinct. j. fo. cccclxvij. co. iij.
Laici qm. di. xxxiij. fo xlviij. co. ij.
Laici pbros. xvj. q. vij. f. cccxxix. c. j.
Laici nullo. di. xxij. fo. lxxxix. co. iiij
Laici in ac. ij. q. vij. fo. cccvij. co. j.
Laico nō licear. ij. q. vij. f. cxcvij. c. ij
Laicis cōiugatis. xvj. q vij fo. cccxxvij. columna. iij.
Laicos non accusasse. ij. qōe. vij. folio. cxcvij. co. iij.
Latoz pñ. xvj. q. v fo. cccxviij. co. iij.
Latoz pñ. di. lv. fo. lxxiij. co. iij.
Latoz nemesiꝰ. ij. q. vij f. ccclj. co ij.
Latoz ē p. xxxiij. q. ij. fo. cccclxvij.
Latoz ē pñ. j q. j. fo. clx. co. iij.
Lauamini. de pe. di. iij. fo. cccc xcvij
Lector si viduꝰ. di. xxxiij. fo. l. co. j.
Lector cū. di. xxiij. fo. xxxij. co. iij.
Lectores. di. xxxij. fo. xlvj. co. iiij.
Lectis sag. di. lxiij. fo. xcij. co. ij.
Lege imperatoz. di. x. fo. x. co. ij.
Lege iulia. j. q. j. fo. clxj. co. iij.
Legē quā. di. iiij. fo. lxxix. co. j.
Legi siro. xxiij. q. vij. fo. cccl xxxiij.
Legi epkam. xvj. q. j. fo. cccx. co. iij.
Legū cc. ij. q. j. fo. clxxviij. co. ij.
Leges eccle. iij. q. vj fo. cxxiij. co. iij
Legant epi. di. xxxvij. fo. lij. co. iij.
Legat. xxiij. q. ij. fo. cccxcv. co. ij.
Legit q̄ beat⁹. di. lxxxj. f. xxij. co. iij.
Legim⁹ in esaya. di. xcuj. f. cxxix. c. ij
Legim⁹ aliqua. di. xxxviij. f. liij. co. j
Legim⁹ de brō. di. xxxvij. f. lij. co. iij.
Legim⁹. ō pse. di. v. f. cccccl xxx. c. iij.
Lex illa. xxxvj. q. ij. fo. cccccxxix. co. ij.
Lex illa. xxvij. q. ij. fo. cccccxxix. co. ij.
Lex etna. xxiij. q. v. f. ccclxxvj. co. iij.
Lex est cōstitutio. di. j. fo. ij. co. iij.
Lex est cōstitutio. di. ij. fo. iij. co. iij.
Lex optimē. di. xxxj. fo. xliij. co. ij.
Lex diuine. xxvij. q. ij. fol. cccccxxiij. columna. iij.

LI.

Liberi dicti. xxxij. q. iiij. fo. ccccl v.
Libenter. de pe. dist. j. fo. ccccl xxxiij. columna. iij.
Liberti. di. lxxxvij. fo. cxx. co. iiij.
Liberti eccle. xij. q. ij. f. cclxxxv. c. j.
Liberti. ibidem. co. iij.
Libertos. di. lxxxvij. fo. cxx. co. iiij.
Liberoz. xxxij. q. iiij. f. cccl v. co. ij.
Liceat aliquid. xxvj. q. ij. fo. ccccix.
Liz ergo. viij. q. j. fo. ccxliij. co. iiij.
Liz appellatoz. ij. q. vj. fo. clxxxviij. columna. iij.
Licz in reg. xvj. q. iij. fo. cccxix. co. ij.
Licet plerūq̄s. di. xlv. fo. lxj. co. iiij.
Licet nōnūq̄. di. xlv. fo. lxij. co. ij.
Licet olibus. di. lxxvij. fo. cxx. co. j.
Licet etiā. ij. q. vj. fo. cxcj. co. j.
Licite dimittitur. xxxij. qōne. vij. folio. ccccix. co. iij.
Ligna eccleſie. de conse. distin. j. folio. ccccxxxix. co. iij.
Liqđo. de pse. di. ij. fo. cccccli. co. j.
Litigiosus. di. xc. fo. cxxiij. co. iij.
Lex charitatis. di. xvij. f. xcj. co. iiij
Lris vrīs. ō pse. di. iij. fo. cccccli x.

LO.

Loca vero. dis. lxxx. fo. cix. co. iiij.
Loci nostri. xxxv. q. ix. fo. cccccxxxj. columna. iiij.
Locutio diuinaz. dis. xxxviij. fo. lv.
Lōgnđrate. xij. q. ij. f. cclxxxv. co. ij.
Loquik dñs. xviij. q j. fo. cccxc. co. j.
Lotharius. xxxj. q. ij. f. cccclxvj. co. ij.

LU.

Lugđuñ. ix. q. ij. fo. cclix. co
Luminoso. xviij. q. ij. f. cccxx
Luxuriā facit. di. xxxv
Luxuriosa res. di. xxx

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula capitulorum decreti.

Magnus epc̃s. dist. iiij. fo. lxxix. columna. iij.
Magna pietas. de pen. distin. j. folio. ccccl xviij. co. iiij.
Magnū quidē. xj. q. j. fo. cclix. co. j.
Magne sapiēie. xvij. q. iij. f. ccclxij columna. iij.
Magis. xxvij. q. v. fo. ccccl vj. co. iij.
Maiorū quilpiā. ij. q. vij. fol. cxcvij. columna. iiij.
Malores. xvj. q. vij. fo. cccxxv. co. iij
Malo. es. xviij. q. j. fo. ccclxxxvij.
Mali sunt. xxij. q. iij. fo. ccclxxiij.
Mala aūt ꝓsue. di. viij. fo. viij. co. ij.
Maledicam. j. q. j. fo. clij. co. ij.
Manus quoq; de consecra. dist. v. fo. cccclxxviij. co. ij.
Man⁹ impositio. j. q. j fo. clij. co. j.
Manifestum est. j. q. j. fo. clj. co. j.
Manifestū ē. xxiij. q. v. f. cccccxvij. columna. ij.
Manifesta. xij. q. j. fo. cclxxvj. co. ij.
Manifesta. ij. q. j. fo. clxxix. co. iij.
Manet ergo. xxiij. q j. f. ccclxxxviij columna. iiij.
Mādam⁹. xix. q. iij. f. cccxxxix. co. iiij
Mādastis. ij. q. iij fo. clxxxv. co. ij.
Mācipia. xpiana. dist. iiij. fo. lxxxj. columna. j.
Marchion. j. q. j. fo. cl. co. iij.
Maritū duarū. di. xxiij. fo. xlvij.
Mat eccla. ō ꝓse. di. iiij. f. cccclxxvj columna. ij.
Matrimoniū. xxvij. q. ij. fo. cccxxxij. columna. iiij.
Maximian⁹. di. lxxxi. fo. cxj. co. j.
Maximian⁹. xxiij. qōe. iij. fo. ccclxij. columna. ij.
Maximū quoq; j. q. vij. fol. clxxiij. columna. iiij.

M E.

Medicina. de pe. dist. j. fo. cccclxxx. columna. ij.
Medicamentum. de pe. distin. j. folio. cccclxxx. co. iij.
Meliore. xxvij. q. j. fo. cccxxix. co. ij.
Memo: sum. xxiij. q. j. fo. ccclxxxix. columna. ij.
Mennam. ij. q. iij. fo. clxxxv. co. j.
Mēsurā aūt. de pe. di. j. fo. cccclxxxj columna. iiij.
Meretrices eē. xxxij. q. iij. fo. cccclv columna. j.
Merito ḡritur. xv. q. j. fo. ccc. co. ij.
Merito. xxxij. q. ij. fo. cccclij. co. j.
Metuentes. xvij. q. iij. fo. cccxxxiij. columna. iij.
Metropolitanū. ij. q. vij. f. cclij. co. ij
Metropolitano. di. lxiij. f. xcij. co. ij.

M I.

Michi aūt. xxij. q. ij. fo. ccclj. co. iij.
Miles. xxiij. q. v. fo. ccclxxvj. co. iij.
Miste. xxiij. q. j. fo. ccclx. co. iiij.
Miroz mīn⁹. di. i. fo. lxviij. co. iiij.
Miroz quō. xvij. q. iij. f. cccxxxj. c. ij.
Miroz aūt. de pe. dis. j. fo. cccclxxvj. columna. iiij.
Miratus valde. dist. xciij. fo. cxxvj. columna. iiij.
Mirandū. de pe. di. ij. fo. cccxcviij.
Miramur. xviij. q. j. f. cccxciij. co. j.
Miramur tātū. di. lxj. f. lxxxvij. c. ij.
Miserū est. di. lxj. fo. lxxxvij. co. ij.
Missas die. de cōse. di. j. fo. cccccxlij. columna. j.
Missarum solēnia. de conse. dist. j. fo. cccccxxvij. co. ij.

M O.

Modo. xxxv. q. iiij. fo. cccccxxiij. co. j
Moderamīe. xvj. q. j. fo. cccix. co. ij.
Mollicijs. xxj. q. iij fo. cccxlvj. co. iij
Monach⁹. xvj. q. j. fo. cccvij. co. iij.
Monach⁹ vero. di. lxxvij. fo. cvij. columna. iij.
Monachi sibi. de conse. disti. iiij. folio. cccccxxj. co. iiij.
Monachi. xvj. q. j. fo. cccx. co. iij.
Monachi vagantes. ibidem.
Mōacho. xx. q iiij. fo. cccxliij. co. ij.
Mōacho. xxvij. q. j. fo. cccxx. co. iij.
Monachum. xx. q. j. fo. cccxlj. co. iij.
Mōachū. xx. q iiij. fo. cccxliij. co. ij.
Monachos quoq; xvj. q. j. fol. cccx. columna. j.
Monem⁹. xij. q. ij. fo. cclxxix. co. iiij.
Monom zchiā. ij. q. iiij. fol. clxxxvij. columna. iij.
Monasteriū. xvj. q. vij. fo. cccxxviij. columna. iij.
Monasteria. xviij. q. ij. fo. cccxxxvij columna. j.
Monasteria. xviij. q. ij. fo. cccxxxvij columna. iiij.
Mōasterijs. xix. q. iij. fo. cccxl. co. ij.
Mos est. xij. q. ij. fo. cclxxxj. co. iij.
Mos est. di. j. fo. ij. co. iij.
Mos ātiquus. di. lxv. fo. xcvij. co. iij
Mouet te. xxij. q. j. fo. cccxlix. co. ij.
Moyses. xxxij. q. ij. fo. cccclj. co. j.
Moyses. di. vij. fo. vij. co. ij.
Moyses. viij. q j. fo. ccxliij. co. ij.

M U.

Mulier si fide. xxij. q. iiij. fo. ccclv. columna. ij.
Mulier que accesserit. xv. q. j. fo. ccc columna. iiij.
Mulier ḡnus. de consecra. dist. iiij. fo. ccccclxij. co. j.
Mulier debet. xxxiij. questiōe. v. folio. cccccxvij. co. j.
Mulier. xxxij. q. ij. fo. cccclij. co. j.
Mulier ḡnus. di. xxiij. fo. xxxiij. columna. ij.
Mulier si sine. xxxiij. q. v. f. cccccxvj columna. j.
Mulierem constat. xxxij. qōe. v. folio. cccccxvij. co. j.
Mulieres ḡ. di. xxxij. fo. xlvij. co. iij.
Mulieres. xxvij. q. j. fo. ccccxx. co. ij.
Multi secularū. j. q. j. fo. cliij. co. j.
Multi corrigunt. ij. q. j. f. clxxx. co. ij
Multi sacerdotes. di vi. f. lvj. co. iiij
Multi sunt. de consecra. dist. iiij. folio. cccccl xx. co. ij.
Multi bene. de pe. di. ij. fo. cccexciij. columna. iij.
Multi sine. xviij. q. v. f. ccxcvij. co. iiij
Multorum relatione. xxvij. q. ij. folio. cccexxv. co. j.
Multorum relatione. xxxv. q. vj. folio. cccccxxx. co. iij.
Multorum relatione. dist. xxxij. folio. xlv. co. ij.
Multorum auctoritatibus. j. qō. ij. fo. clxxij. co. iij.
Multiplex. de pe. di. j. fo. cccclxxviij. columna. iiij.
Multū stupeo. iij. q. vj. f. ccxlj. co. iiij
Multe autem operationes. j. q. j. folio. cclvij. co. ij.
Multis ab vibe. di. xliij. f. lx. co. iiij
Multis conciliis. xvj. q. j. fo. cccxij columna. iiij.
Multis denuo. di. xvij. fo. xx. co. iij.
Multos de ecclesiastica. distin. iiij. fo. lxxxij. co. ij.
Mutationes. vij. q j. fo. cccxxxvij. columna. iiij.

D Nuchodonosor. xxiij. q . iiij. fo. cccl xvj. co. j.
Nā ḡ deo. xvj. q. ij. fo. cccxvij. co. iiij.
Nam sicut. di. xxxj. fo. xliij. co. j.
Nam si consenserimus. disti. xxvij. fo. xxxix. co. iiij.
Nasci de adulterio. di. lvj. f. lxxxiij. columna. iiij.
Naū ꝓphetā. de pe. dis. iij. fo. cccc.

N E.

Ne amissio. xxiij. qō. iiij. fol. ccclxix. columna. iiij.
Ne aliqua. xxvij. q. j. fo. cccexvj. columna. iiij.
Nec moyses. de. ꝓse. di ij. f. cccclvij
Necesse est. iij. q. ix. fo. ccxviij. co. iiij
Necesse est. de ꝓse. di. j. fol. cccccxl.
Necesse est. j. q. j. fo. cliij. co. iij.
Necesse est. di. xxix. fo. xlij. co. iij.
Necesse est. xxij. q. iiij. fol. ccclxij. columna. iij.
Necessaria. xij. q. j. f. cclxxij. co. iiij.
Necessaria. j. q. vij. fo. clxxiij. co. j.
Necessarium est. de conse. disti. iiij. fo. cccccl x. co. iiij.
Necessarie. de cōse. di. ij. fo. cccccl v. columna. iij.
Nec hoc pretereundum. xiij. q. iiij. fo. ccxcvj. co. iiij.
Nec illud. xxx. q. v. fo. cccexlij. co. iiij
Nec illō octosuz. xxxij. q. v. f. cccccxvij. co. ij.
Nec licuit. di. xvij. fo. xx. co. ij.
Nec quemq; . de conse. distin. iiij. folio. cccccl xxij. columna. iiij.
Nec quisq; . xxiij. q. ij. fo. cccxcvj. columna. j.
Nec solo. xxxij. q. v. folio. cccclvij. columna. iij.

Secundum ordinē alphabeti.

Nec extra. iij. q. ix. fo. ccxvij. co. ij.
Nec sufficere. viij. q. j. f. cxlvj. co. j.
Nec mīrū. xxvj. q. v. fo. cccxj. co. ij.
Nec to ḡ inuit⁹. xv. q. j. f. cccj. co. iij.
Nec nouum. viij. q. j. fo. cclv. co. ij.
Nec numerus. x. q. iij. fo. cclv. co. iij.
Nec foris. j. q. j. fo. clvij. co. j.
Nec artificioso. xxij. q. ij. folio. ccclj. colūna. iiij.
Nec eam quam. xxxv. q. ij. 2. iij. fol. cccccxxxij. colum. ij.
Nec exorem. xxxij. q. iiij. fo. cccccxv columna. iij.
Nec emerim. di. lxj. f. lxxxviij. co. iij
Nec dānosa. xxv. q. ij. fo. cccxvj. co. j.
Ne forte. ō pe. di. iiij. f. cccccix. co. iiij
Ne fortiā. ō pe. di. j. f. cccclxxx. co. j.
Neganda est. iij. q. xj. f. ccxix. co. iij.
Neganda est. iij. q. xj. fo. ccxix. co. ij.
Negare. di. ix. fo. ix. colum. ij.
Negociū. de pe. di. v. f. cccccxij. co. j.
Negociatorē clericum. dis. lxxxviij. fo. cxxj. co. iiij.
Negligere. ij. q. vij. fo. cciij. colū. ij.
Nō pertoz. xj. q. iij. f. cclxix. co. iij.
Nemo vnq̄. xj. q. j. fo. cclvj. co. iij.
Nemo epc̃s. ij. q. j. fo. clxxix. co. j.
Nemo epoz. xj. q. iij. fo. cclxvj. co. ij.
Nemo pbr. di. lxxviij. fo. cviij. co. j.
Nemo qui rapit. xvij. q. v. f. cccxvij. columna. iij.
Nemo ꝓr. de pe. di. j. f. cccclxxv. co. j.
Nemo pōt. xvj. q. j. fo. cccvij. colū. ij.
Nemo cōtēnat. xj. q. iij. f. cclxv. co. ij
Nō sibi. xxxij. q. iij. f. cccclij. co. iij
Nēo iudicabit. ix. q. iij. f. ccl. co. iij.
Nemo tollit. de ꝓse. distin. iiij. folio. cccclxxvj. co. ij.
Nemo quippe. di. lxxxij. f. cxv. co. ij
Nemo per ignorantiā. de cōse. di. j. fo. cccccxxxix. colum. iij.
Nō ad sacrū. di. xxxij. fo. xlvij. co. j.
Nemo recte. di. lxxx. fo. cx. colū. iij.
Nemo desperandus. de pen. disti. vij. fo. cccccxiij. co. iij.
Nemo de ānop. xvj. q. iij. fo. cccxxij. colūna. iiij.
Nemo. xxxij. q. iiij. fo. cccclij. co. iiij.
Nemo eccleſiam. de conse. distinc. j. fo. cccccxxxvij. colum. j.
Nemini ē. xvij. q. iij. f. cccxxxiij. c. ij.
Nemini. xv. q. iij. fo. cccij. co. ij.
Nemini. xvj. q. vij. fo. cccxxix. co. j.
Neminem pueros. de pen. distinc. j. fo. ccccl xxij. colum. iij.
Neminem. di. xlv fo. lxj. co. iij.
Neminem. distin. lxx. fo. c. co. j.
Neminē extre. iij. q. vj. f. cxxij. c. iiij.
Neophitus. di. lxj. fo. lxxxviij. co. j.
Neophiti. de conse. distinctio. v. fo. cccclxxviij. co. iiij.
Ne p̄cuniſlibet. xvj. q. j. f. cccxj. co. j.
Ne (quod absit.) de cōse. distin. iiij. fo. cccclxxj. co. iij.
Ne ḡs arbitret. xxij. q. ij. f. ccclij. c. j.
Ne quis teinnet. de consecra. di. iij. fo. cccccl x. columna. ij.
Neq; furiosus. xxxij. q. vij. f. cccclxij columna. ij.
Neq; ad cayn. di. xc. fo. cxxiij. co. iiij
Neq; esi. xiiij. q. v. fo. cccxvij. co. iiij
Neq; quorūlibet. di. ix. fo. ix. co. iiij.
Neq; scēnū. xvj. q. iiij. f. cccxxiij. c. j.
Neq; viduas. xxvij. qō. j. fo. cccccxvj. colūna. iiij.
Neq; apud altare. distinc. lxxxviij. fo. cxxij. co. ij.
Neq; potest. j. q. j. fo. cliij. co. iiij.
Neq; in hoc. j. q. j. fo. cxlvij. co. j.
Nerui testiculoz. di. xlij. fo. xv. co. j.
Ne tales. de consecra. distinc. v. fo. cccclxxx. co. ij.

N Z.

Nicena synod⁹. di. xxxi. f. xliij. co. iij
Nichil ℨ. ij. q. j. fo. clxxvij. co. j.
Nihil itaq; . xxxij. q. vj. f. cccclix. c. j.
Nichil enim. de consecra. dist. v. fo. cccclxxx. co. ij.
Nichil enim ꝓdest. de ꝓse. distin. v. fo. cccccl xxix. co. iiij.
Nichil ꝓdest. de peni. distin. iij. fol. cccexvij. co. iij.
Nichil sic ꝺz. xj. q. iij. fo. cclxv. co. iij.
Nihil inde. ō pe. di. iij. f. cccccj. c. iiij
Nichil est aliud. de ꝓse. di. iiij. folio. cccclxix. colū. iiij.
Nihil illo. disti. lxxxiij. fo. cxv. co. iij.
Nichil ℨ. vij. q. j. fo. ccxxxvj. co. iiij.
Nichil in sacrificijs. de cōse. disti. ij. fo. cccccxliij. co. iij.
Nihilomin⁹ ōs. iij. q. ix. f. cxviij. c. ij.
Nimiū certe. xxiij. q. viij. f. cccl xxxiij columna. j.
Nimium. xxiij. q. iiij. fo. cccl xx. co. j.
Nisi bella. xxiij. q. j. fo. cccl ix. co. iiij.
Nisi aut in cenobijs. distin. lvj. fol. lxxxv. co. ij.

N O.

Nobis dñs. distin. lxiij. fo. xcij. co. j.
Nobilis hō. ij. q. iiij. fo. clxxxvj. co. j.
Nobilissimus vir. distinc. xcvij. fol. cxxxvij. co. ij.
Nocte sancta. de ꝓsecra. distin. j. fo. cccccxl. co. ij.
Nolo vt aliquis. xij. q. j. fo. cclxxiij. colūna. iiij.
Noli putare. de pe. di. j. fo. cccclxxj. columna. iij.
Noli existimare. xxiij. q. j. fol. cccl x. columna. iij.
Noli frater. distin. ix. fo. ix. co. iiij.
Noli meis litteris. di. ix. fo. ix. co. ij.
Nolite timere. xj. qō. iij. folio. cclxix. colūna. iiij.
Nolite velle. xxiij. q. v. f. cxxxvij. co. ij
Nolite nos existimare. dist. xxj. fol. xxvij. co. ij.
Nolite recedē. xj. q. iij. f. cclxiij co. ij
Nolite errare. di. xj. fo. xj. co. iij.
Nolui itaq; . xxxiij. q. v. f. cccccxviij columna. j.
Nomen presbyteri. ij. q. j. fo. clxxix. columna. j.
Nō afferam⁹. xxiij. q. j. f. cccxc. co. iij
Nō est facile. distin. xl. fo. lv. co. iiij.
Nō est q̄ cuiq; . xv. q. j. fo. cccj. co. iij.
Non est aqua. de cōsecra. distin. iiij fo. cccccl xvij. co. iiij.
Nō est nostrū. xxiij. q. v. fo. cccl xxxj. columna. ij.
Nō ē imitatis. xxiij. q. v. f. cccl xxxj. columna. iij.
Nō est permittendū. dis. lxiij. fo. xc. colūna. iiij.
Non est observandū. xxij. q. iiij. fol. ccclxiij. colum. iij.
Non est tam iniustus. de pen. di. ij. fo. cccclxxix. co. j.
Non est pctm. di. vj. fo. vj. colū. iiij.
Nō est putāda. j. q. j. fo. cclv. co. iij.
Nō ē credēdū. iij. q. xj. f. ccxix. co. iij.
Nō ē crudelis. xxiij. q. v. f. cccl xxvij. colūna. iiij.
Nō est ꝓtra. xxij. q. j. fo. cccxlix. co. j.
Nō est ℨ. xxij. q. j. fo. cccxlviij. colū. j.
Nō est dubiū. xxvij. q. ij. f. cccexxiij. columna. ij.
Non est culpādus . xxxij. q. ij. folio. cccexlix. colum. ij.
Non est innocentie. xxiij. q. v. folio. cccl xxvij. co. ij.
Non sunt audiēdi. xj. q. iij. f. cclxvij. columna. ij.
Nō erit turpis. xxxij. q. j. f. cccexlvij columna. ij.
Non ratione. de conse. distic. iiij. fo. cccccxj. co. iiij.
Non oleulak. v. q. v. fo. cccxvij. co. ij.
Non plures. de conse. distin. iiij. fo. cccccl xxj. co. iiij.
Nō satis est. di. lxxxvj. fo. cxviij. c. ij.
Non regenerabant. de conse. di. iiij fo. cccccl xxv. co. iiij.
Nō dico. ō ꝓse. di. v. f. cccccl xxix. c. ij.
Non mediocriter. de pen. distin. v. fo. cccccl xxix. co. iiij.
Non illud. de conse. distin. iiij. folio cccccl xiij. co. iij.
Non autē. vij. q. j. fo. cxxxv. co. iiij.
Non furē. vij. q. j. fo. cxxxv. co. ij.
Nō sufficit. de pe. di. j. f. cccclxxviij. colūna. iiij.
Non hoc corpus. de conse. distin. ij. fo. cccexlix. co. iiij.
Non ex quo. de conse. distin. iiij. fol. cccccl xxvj. co. iij.
Nō exēplo. xxvi. q. ij. f. cccevij c. iiij
Nō fuit. xxxiij. q. j. vj. f. cccexxix. c. j
Non hūi. xij. q. ij. fo. cclxxiij. co. iij.
Nō imputant. j. q. iij f. clxvij. co. j.
Nō turbat. xxiij. q. j. fo. cccl xxxviij. colūna. iiij.
Non loca. distin. xl. fo. lvj. co. j.
Non nos beatū. di. xl. fo. lv. co. iiij.
Nō iste panis. de ꝓse. dis. ij. f. cccccij. colūna. iiij.
Nōnulli et ō pe. di. i. f. ccc
Nō pla. xxiij. q. viij. f.
Non prohibeat. de cons
fo. cccccl ij. co. iiij.
Nō iuēit. xxiij. q. iiij. f.

Universidad de Deusto
Biblio

Tabula capitulorum decreti.

Non placuit.xvj.q.vij.fol.cccxxvij. columna.iij.
Nõ obfuerit.xxvj.q.viij.f.cccxv.c.j
Nõ peierabis.xxij.q.iij. fo.ccclxiij. columna.iij.
Non nocet.j.q.j.fo.clxiij.co.ij.
Non decet.di.xij.fo.xij.co.iiij.
Nõ putes.xxiij.q.v.f.ccclxxviij. c.ij
Nõ licati.xxvj.q.ij.f.cccxviij.co.iij.
Non imitari.ix.q.ij.fo.ccxix.co.j.
Non multũ.dist.c.fo.cxxxix. co.iij.
Nõnulli diacones.di.xciij. f.cxxviij columna.ij.
Nõ negamus.di.lxj.fo.lxxxvij.co.j.
Non dicatis.xij.q.j.fo.cclxxv.co.j.
Non in perpetuum.xxiij. q.iij.fol. cccxcviij.colum.j.
Non frustra.xxiij. q.v.fol.ccclxxvj. colũna.iiij.
Non semel.xviij.q.ij.fol.cccxxviij. columna.iij.
Non inferenda.xxiij.q.iij.fo.ccclxij colũna.iiij.
Non in vobis.de consecra.dist.iiij. fo.cccccclxvij.co.ij.
Non vos.xxiij.q.v. folio.ccclxxviij. colũna.iiij.
Non dubito.de conse.distin.iiij. fo. ccccclxxvij.co.ij.
Non confidat.dist.l.fo.lxxvj.co.iij.
Non coganꝫ. di.xij.fo.lvij.colũ.ij.
Nõ fidelibꝰ.xxiij.q.v.f.cccclvj.co.ij
Nõ estimemꝰ.xiij.q.ij.fo.cxxxiij.co.j
Nõ vos induceris.v.q.v.fo.cxxxvij. columna.j.
Non sane. xiij.q.v.fo.cxxxviij.co.ij
Non ita.ij.q.vj.fo.cxc.co.iij.
Non ita.xxij.q.ij.fo.ccclj.co.iiij.
Non põt.xxxij.q.v.fo.ccccl vj.co.iij.
Non potest quisq; de peni.dis.j. fo. ccccl xxiij.co.ij.
Non potest quis. de peni.dist.j.fol. ccccl xxiij.co.iij.
Non põt.ij.q.vij. fo.cxcix.co.ij.
Non põt.xxiij.q.iiij.fo.cccl xxx.co.ij.
Non potest.de conse. dist. iiij.folio. ccccl xj.co.ij.
Non mechaberis.xxxij.qõ.vj.folio. cccclix co.ij.
Nõ mechaberꝭ.xxxij.q.v.f.ccccl vij. colũna.iiij.
Non ois q̃ di.xxxvij.fo.liij.colũ.j.
Nõ est a plebe.ij.q.vij.f.cxcvij.co.ij
Non ois mulier. xxxij.q.ij fo.cccclj. columna.iij.
Non ois.de conse.dist.ij.fo.cccccliij. columna.ij.
Non omnis qui.ij.q.vij.fo.cc.co.iiij
Non omnis.dist.xxxvij.fo.liiij.co.j.
Non omnes.ij.q.vij.fo.cc.co.iiij.
Nõ semp xxij.q.iiij.fo.ccclxiij.co.iij.
er alĩ. Creed[illegible]per. xj.q.iij.fo.cclxx.co.iij.
telligit[illegible]redes xxxij.q.j.fo.ccccl viij.co.iiij
pta an po[illegible]ccliij[illegible]q.j.fo.cxlix.co.ij.
uaf ſi mẽs[illegible]xxxij.q.iij.fo.cclxvij.co.iiij
relinq̃re non[illegible]distin.lxv.fo.xcvij.co.j.
Non debet.xxx.q.j.folio.cccxxxix. columna.iiij.
Non debere.di.lxxx.fo.cx.co.ij.
Non lz imperatoꝝ.dist.x.fo.x.co.iij.
Non lz.dist.xlvj.fo.lxiij.co.iiij.
Non lz xxvj.q.vij.fo.cccxv.co.j.
Non licet.xj.q.iij.fo.cclxviij.co.iij.
Non lz in.xl.xxxiij.q.iiij. fo.cccccxv columna.iij.
Non licet abbati.de cõsecra. di.iiij. fo.ccccclxxj.co.iiij.
Non lz ppõ.di.lxiij.fo.xc.colũ.iiij.
Non licet.de consecra.distin.iiij.fo. cccccl xxiij.co.j.
Nõ liceat epõ.di.lxxxvj.f.cxix.c.iiij.
Non liceat.de consecra. distinc.iiij. fo.cccccl xviij.colum.ij.
Nõ liceat.de ꝑse.di.iij. fo.cccccl viij. columna.iiij.
Nõ liceat clericis.xij.q.ij. f.cclxxxij. colũna.iiij.
Non liceat.di.xliiij.fo.lxj.co.ij.
Non liceat.dist.xxiij.fo.xxxiij.co.ij
Non liceat.dist.xcij.fo.cxxv.co.iij.
Non liceat.xij.q.ij. fo.cclxx.colũ.j.
Non liceat.iij.q.vj.fo.ccxij.co.iij.
Non liceat.j.q.j.fo.clj. colum.j.
Non liceat.di.xxxij.fo.xxxiij.co.ij.
Non liceat.xij.q.ij.fo cclxxxiij.co.ij
Non liceat.xix.q.iij.fo.ccxl.co.iiij.
Non licet.xxvj.q.v.fo.ccccx.co.ij.
Nõ liceat alicui.xij.q.ij.fo.cclxxxiij. columna.ij.
Non soleat.ij.q.vj.fo.cxciij.co.ij.
Non solum.xxxij.q.vij.fo.cccclxj.co lumna.j.
Nõ solum.xxiij.q.iiij. fo.ccclliij.co.j.
Non solum.xj.q.iij.fo.cclxix.co.j.
Non solũ.xj.q.iij.fo.cclxix.co.iiij.
Nõ solũ.xxxij.q.viij.f.cccclxij.co.iiij
Non solum. xxiij.q.v.fol. ccclxxvij. columna.ij.
Nõ solũ. xxviij.q.j. fo.cccccxxj.co.j.
Non solum.j.q.iij.fo.clxvj.co.iij.
Non oportet.iij.q.ix. fo.ccxvij.co.j.
Nõ oportet.xxx.q.iij.fo.cccc[illegible].co.iij
Nõ oportet.xxviij.q.j. fo.cccxxxiij columna.iij.
Nõ oportet.vij.q.j.f.cxxxvij.co.iij.
Nõ oportet. xxvj.q.v. f.cccc.co.iij.
Nõ oportet.de conse.distin.v.folio. cccccl xxxj.co.ij.
Non oportet.de conse. distinc.v.fo. cccccl xxxj co.iiij.
Non oportet.de conse.distin.j.folio cccxxxviij.colum.iiij.
Non oportet.de consecra.dist.ij.fo cccccliij.co.iiij.
Nõ oportet.xxxij.q.iiij. fo.cccccxv. columna.ij.
Non oportet.di.xliiij.fo.lxj.co.ij.
Nõ oportet. dist.lxxxj.fo.crij.co.iiij
Non oportet.j q.j.fo.clj.co.j.
Non oportet.di.xliij.fo.lx.co ij.
Nõ oportet.di.xlij.fo.lvij.co.iij.
Nõ oportet.xxxiij.q.iiij. fo.cccccxv. columna.ij.
Non oportet. di.xcv.fo.cxxxij.co.j.
Non opz.di.xxiij.fo.xxxiij.co.j.
Non opz.di.xlij.fo.lviij.co.ij.
Non oportet diaconum. di.xciij.fo. cxxviij.co.j.
Non opz diacones.ibidem.
Non opz.di.xciij.fo.xxxiij.co.ij.
Non opz.di.xxiij.fo.xxxiij.co.ij.
Non opz.distinc.lxix.fo.c.co.j.
Non oportet.de conse. distin.iij.fo. cccccl viij.co.iij.
Non oportet. di.xcv.fo.cxxxij.co.ij.
Non opz.di.xviij.fo.xxi.co.iiij.
Non reuertebãtur.de pe.distinc.ij. fo.cccclxxxvj.colũ.ij.
Nõne directa.viij.q.iij f.cclxvij.c.j
Nõneꝰyobis. dist.xxxij.fo.lij.co.ij.
Nõne sodomite. j.q.j.fo.cxlvij.co.ij
Non quales.j.q.j.fo.clxij.co.ij.
Nos autem.de conseca.dist.ij.fol. cccccxlviij.co.iij.
Nos ꝙ presumus di.xl.fo.lvj.co.j.
Nos sacrm.ij.q.iiij.f.clxxxiij.co.iij.
Nos in quẽque.ij.q.j.f.clxxvj.c.iiij.
Nos in hoiem. ix.q.j.f.cclxvij.co.j.
Nos sanctoꝝ. xv.q.vj.fo.cccv.co.j.
Nos stõꝝ.ij.q.iij.f.clxxxiij.co.iij.
Nos ꝓsecratõez.ix.q.j.f.cclxvij.c.iij
Nos pluraliter.di.xij. f.xij.co.iij.
Nos ad fidẽ di.xcvj.f.cxxxiij.co.ij.
Nos si incõpetenter.ij q.vij.fo.cclj. columna.ij.
Nos nouim[illegible].xvij.q.ij.f.cccxx.co.ij
Nos sequẽtes.vj.q.j.fo.cxxx.co.iij
Nostri.xxiij.q.iij.fo.cccxvj.co.iij.
Nostrates. xxx.q.v.fo.cccclxj.co.j.
Nosse credo.dist.lxxvj.fo.cvj.co.j.
Nosse desideras. xxx.q.j.f.cccc[illegible] viij.co.iij.
Nosse tuam.dist.lxiij. fo.xcj.co.iij.
Nosseꝰos.ꝺ ꝑse.di.xij.f.cccccix.c.iiij
Notum sit.ij.q.j.fo.clxxviij.co iiij.
Notificastis.xxxiij.q v.folio.cccccv colũna.iiij.
Notificamꝰ. xxxv.q.vi.fo.cccccxxiij columna.ij.
Notãdũ est.xxiij. q.iij.f.cccj.co.ij.
Notãdũ est.xxiij. q.ij.f.ccclxj.co.iij.
Nouatianꝰ. vij.q.j.f.cxxxviij.co.iij
Nouit dñs.de pe.di.j.fo.cccclxxviij colũna.iiij.
Nouit deꝰ.de pe. di iiij. fo.cccccvij.
Nouit scitas.di.c.fo.cxxxix.co.j.
Nouit fraternitas.di.xij f.xij.co.iiij.
Nouerint.x.q.j.fo.cclij.co.j.
Nouissime.de consecra.distin.v.fo. cccccixxviij.co.iij.

NV.

Nubendi.xxvij.q.j.fo.cccxix.co.ij.
Nullus abbas.j.q.ij. fo.clxij co.iij.
Nullꝰ pmas.ix.q.ij f.cccl viij.co.iij.
Nullus patriarcharum. dist.xcix. fo.cxxviij.co.ij.
Nullus epꝰ.v.q.iiij.f.cxxxvj. co.iij.
Nullus epꝰ.j q.i fo.clvij.colum.iij
Nullꝰ epꝰ.ꝺ ꝑse.di.j.f.cccccxlj.co.iij
Nullus epꝰ.j.q.j.fo.cix.colum.iiij.

Secundum ordinem alphabeti.

Nullꝰ epꝰ.di.lx.fo.fo.lxxxvj.co.iij.
Nullus epꝰ.di.xxxviij.fo.lv.co.ij.
Nullus epꝰ.xj.q.j.fo.cclvij.co.j.
Nullꝰ epꝰ.xxij.q.v.fo.ccclix.co.ij.
Nullꝰ epꝰ.xv.q.iij.fo.ccciij.co.iij.
Nullus abbas.xix.q.ij.fo.cccxxxix columna.iiij.
Nullus monachus.xviij.qõe.ij.folio.cccxxxvj.columna.iiij.
Nullꝰ mõachꝰ.ij.q.vij.f.cciij.co.ij.
Nullꝰ pbr.ix.q.ij.fo.cclxvij.co.iij.
Nullus presbyter.de conse. distī.j. fo.cccccxxxvij.co.iij.
Nullus presbyter.de cõsecra. dist.j. fo.cccccxxxvij.colũ.iij.
Nõne directa.viij.q.iij f.cclxvij.c.j
Nõneꝰyobis. dist.xxxij.fo.lij.co.ij.
Nõne sodomite. j.q.j.fo.cxlvij.co.ij
Non quales.j.q.j.fo.clxij.co.iij.
Nos autem.de conseca.dist.ij.fol. cccccxlviij.co.iij.
Nos ꝙ presumus di.xl.fo.lvj.co.j.
Nos sacrm.ij.q.iiij.f.clxxxiij.co.iij.
Nos in quẽque.ij.q.j.f.clxxvj.c.iiij.
Nos in hoiem. ix.q.j.f.cclxvij.co.j.
Nos sanctoꝝ. xv.q.vj.fo.cccv.co.j.
Nos stõꝝ.ij.q.iij.f.clxxxiij.co.iij.
Nos ꝓsecratõez.ix.q.j.f.cclxvij.c.iij
Nos pluraliter.di.xij. f.xij.co.iij.
Nos ad fidẽ di.xcvj.f.cxxxiij.co.ij.
Nos si incõpetenter.ij q.vij.fo.cclj. columna.ij.
Nos nouimꝰ.xvij.q.ij.f.cccxx.co.ij
Nos sequẽtes.vj.q.j.fo.cxxx.co.iij
Nostri.xxiij.q.iij.fo.cccxvj.co.iij.
Nostrates. xxx.q.v.fo.cccclxj.co.j.
Nosse credo.dist.lxxvj.fo.cvj.co.j.
Nosse desideras. xxx.q.j.f.cccc[illegible] viij.co.iij.
Nosse tuam.dist.lxiij. fo.xcj.co.iij.
Nosseꝰos.ꝺ ꝑse.di.xij.f.cccccix.c.iiij
Notum sit.ij.q.j.fo.clxxviij.co iiij.
Notificastis.xxxiij.q v.folio.cccccv colũna.iiij.
Notificamꝰ. xxxv.q.vi.fo.cccccxxiij columna.ij.
Notãdũ est.xxiij. q.iij.f.cccj.co.ij.
Notãdũ est.xxiij. q.ij.f.cccljx.co.iij.
Nouatianꝰ. vij.q.j.f.cxxxviij.co.iij
Nouit dñs.de pe.di.j.fo.cccclxxviij colũna.iiij.
Nouit deꝰ.de pe. di iiij. fo.cccccvij.
Nouit scitas.di.c.fo.cxxxix.co.j.
Nouit fraternitas.di.xij f.xij.co.iiij.
Nouerint.x.q.j.fo.cclij.co.j.
Nouissime.de consecra.distin.v.fo. cccccixxviij.co.iij.

NV.

Nubendi.xxvij.q.j.fo.cccxix.co.ij.
Nullus abbas.j.q.ij. fo.clxij co.iij.
Nullꝰ pmas.ix.q.ij f.cclviij.co.iij.
Nullus patriarcharum. dist.xcix. fo.cxxviij.co.ij.
Nullus epꝰ.v.q.iiij.f.cxxxvj. co.iij.
Nullus epꝰ.j q.i fo.clvij.colum.iij
Nullꝰ epꝰ.ꝺ ꝑse.di.j.f.cccccxlj.co.iij
Nullus epꝰ.j.q.j.fo.cix.colum.iiij.
Nullus eorum.de pe.distinc.ij. folio.cccclxxxviij.co.iij.
Nullꝰ decimas.xvj.q.ij.fo.cccxvij. columna.iiij.
Nullꝰres.xvij.q.iiij f.cccxxxiij.c.ij
Nullꝰ alit.de ꝑse.di.iij.fo.cccccl xvj
Nullꝰ alij.di.xcvij.f.cxxxvij.co.iij.
Nullꝰ ducat.xxxj.q.j.f.cccclxiij. c.j.
Nullꝰ erpec.de pe.di.vij.f.cccccxiij
Nullus ex ec.xxij.q.v.fo. ccclx.co.j
Nullꝰ debite.de pe.di.j.fo.cccclxxij columna.iij.
Nullꝰ alit.xxxvj.q ij f.cccccxxxiij.
Nullꝰ iudicũ.xj.q.j.fo.cclvj. co.iij.
Nullꝰ itrodu.iij.q.iij.f.cxxxij.c.ij.
Nullus.j.q.iij.fo.clxvij.co.j.
Nulli liceat.xij.q.ij.f.cclxxvij.c.iij.
Nulli est.de ꝑse.di.iij.fo.cccccl xxv.
Nulli er ppi.xxxv.q.ij.fo.cccccxxij. columna.iij.
Nulli fas.di.xix.fo.xxiij.co.ij.
Nulli fas sit.xxv.q.j.fo.cccclij. co.ij
Nulli de ser.di.xiij.fo.lxxix.co.ij.
Nulli dubiũ.xij.q.j.fo.ccvj.co.ij.
Nulli dubiũ.xij.q.v.f.cclxxxviij. c.j
Nulli epi.di.xlij.fo.lviij.co.iij.
Nulli eporum.iij.q.v.fo.cccj. co.ij.
Nulli epoꝝ.xvj.q.j fo.cccxv.co.ij.
Nulli epoꝝ.xij.q.j.fo.cclxxvij. co.j.
Nulli archiepi.di.xcix.fo. cxxxviij.
Nulli sacerd.di xxxviij.f.liiij.co. ij
Nulli ciuiũ.de consecra.distinc. iij. fo.cccccl viij.co.ij.
Nulli clerico.di.xliij.fo.lx.co.iiij.
Nulli viiꝫ.iij.q.iiij.fo.cciv.co.iiij.
Nullum absq. dist.lxxj.fo.cj.co ij.
Nullũ añ.xxx.q.v.fo.cccclxij.co.ij.
Nullꝰ epm.ix.q.ij.fo.cclxviij.co.iij
Nullũ facere.di.xxviij.fo.xj.co.j.
Nullum in vtroq.xxxv.q.ij.et. iij. fo.cccccxxj.co.iiij.
Nullꝰ sine do.xxx.q.v.f.cccclij.c. iij
Nulla rõ.di.lxij.fo.lxxxix.co iij.
Nulla rõne.di.xciij.fo.cxxvij.co.ij.
Nulla officia.di.iiij.fo.lxxxj.co.j.
Nulla edificia.xij.q.j.fo.cclxxij.
Nullaꝰpreter. de consecra.dist.iiij. fo.cccclxxxj.co.iij.
Nullã ptãr.xviij.q.ij.fo. cccxxxvj.
Nullã dãna.ij.q v.f.clxxxviij.co.ij.
Nunc autem j.q. vij.fo.clxxj.co.j.
Nunc añ.v.q.v.fo. cxxvij.co.j.
Nũc añ.xxiij.q.vij.f.ccclxxxj.c. iiij.
Nũc añ.xxxij.q.vij.fo.cccclx.co.iij
Nunc autem.de consecra.dist.iiij. fo.cccccl xvij.columna.iij.
Nunc ꝙrit.xxxvj.q.ij fo. cccccxxxiij.
Nũc ꝙrit.xxxv.q.vi.f.cccccxxx. co.j
Nunc ꝙrit.xxj.q.ij.fo.cclxxvij co.ij.
Nũc ꝙrit.xij.q.ij.fo.clxxxvij.co.ij.
Nunc vero.ix.q.ij.fo.cclj.co.ij.
Nunc ergo.i.q.iij.fo.clxvij.co.j.
Nũciatũ est.di.lxxxiij.f.cxv.co. iiij
Nunꝫ aqua.de consecra.distī.iiij. fo.cccccl xj.columna.iiij.
Nũqꝫ ō ma.de ꝑse.di.v.f.cccccl xxx. columna.iiij.
Nunq̃ de pontificibus.distic.xcvj. fo.cxxxv.co.iiij.
Nũqꝫ de vicbs.di.lvj.f.lxxxiij.c.iij.
Nũqꝫ diuinatio.j.q.j.f.cxlv.co.ij.
Nunquid non erunt.xxviij.qõne.j. fo.cccc xxx.columna.ij.
Nunquid cayn.de pe.distinctiõe.j. fo.cccclxxj.co.iij.
Nunquid non de consecra. disti.v. fo.cccccl xxviij.columna.iiij.
Nuꝫ foro.vij.q.ij.fo.cclxij.co.iij.
Nuptie terra.xxxij. q j.fo. cccclix.
Nuptiarũ.xxvij.q.j.fo.cccxxj. co.j

O

Obedientiam.di.xciij.fo.cxxvj. columna.ij.
Obeũtibus.di.lxiij.fo.xcv.co.iij.
Obitum.xij.q.v.fo.cclxxviij.co.ij.
Obitũ victoris.di.lxj.fo.lxxxix.co.j
Objectiõ.xxxij.q.iij.f.ccccliij.c.iiij
Oblatões.di.xc.fo.cxxij.co.iij.
Obꝭadũ ḳp.xv.q.ij.fo.cccij. co.j.
Obtineri.xxiij q.iij.fo.cccl xv.co.iiij
Occidit phinees.xxiij.qõne.viij.folio.cccl xxxij.co.iiij.
Octaua diſcussio.xij.q.ij.fo.cclxxxv
Odit deus.j.q.j.fo.ci.co.iiij.
Odi et plecti.xxiij.q.j.f.cccxcij.co.j.
Odio habeant.di.lxxxvj.f. cxvij.c.j

O F.

Offerebat.xxxij.q.vij.f.ccccl x.c.iiij.
Officij nri.xxiij.q.j.f.cccl xxxix.co.ij.
Officia.xxiij.q.v.f.cccl xxvj.co.iij.
Olim idem.dist.xcv. f.cxxxij.co.j.
Olim iussus.viij.q.j.f.cclxiij.co.iij.
Olim iussus.dist.xcv.fo.cxxxij co.j.

O P.

Ois hãtaf.ꝺ pe.di.j.f.cccclxxj.co.iij
Ois aũt.distin.iij.fo.iiij.co ij.
Ois q̃ rece.xxiiij.q.j.fo.cccxcj..co. ij
Ois q̃ geme.vij.q.j.f.cxxxix. co.ij.
Ois q̃ nõ de pe.dis.j.f.cccclxxiij. co.j
Ois q̃ de ꝑse.di.iiij.f.cccccl xxj.co.ij.
Ois q̃ alĳs.v.q.vj.f.ccxxvij. co. iiij.
Ois q̃ iuste.di.xlv.fo.lxiij.co.ij.
Ois hõ.de ꝑse.di.ij.f.cccccxlv.c.iiij.
Ois xpian⁹.ꝺ ꝑse.di.j.f. cccccxlij. ij.
Ois xpian⁹.xj.q.iij.fo.cclxv.co. iij.
Ois oppſſus.ij q.vj.f.clxxxviij.c.iij
Ois etas.xlj.q.j.fo.cclxxiij.co.ij.
Ois cuiuslibet j.q.j.fo.clix. co.ij.
Ois electio.di.lxiij.fo.xc. co.iiij.
Ois pbr.ꝺ ꝑse.di.iiij.f.cccccl xxij. c.j
Ois iactura.xxj.q.iiij.f. cccxlvij. c.j
Ois res xxvij.q.ij.fo.ccc xxiij.c.ij.
Oẽs sine pa.di.xxij.fo xxix.co.j.
Oẽs he ꝑes.di.iij.fo.iiij.co.j.
Oẽs psallẽtes.di.xxxviij.f.lxiij.c.iij
Oẽs hui⁹ dist.xlvij fo.lxv.co.ij.
Oẽs eccle'e.xvij.q.iij.f.cccxxxj. co.j
Oẽs femie.xxvij q j.f.ccccx. co iij.
Oẽs itaq.xj.q.j.fo.cclix.co. iiij.
Oẽs qui.iij.q.v.fo.ccxj. co [illegible].
Oẽs q̃ i pe.di.xcviij.f.cx
Oẽs cãtur.xxxij.q.vij.f
Oẽs illi.vj.q.j.fo.cxx
Oẽs decime.xvj.q.vij.f

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula capitulorum decreti.

Oēs fideles.de pse.di.j.fo.ccccxlij columna.j.
Omnes fideles de cōse. distinct. v. fo.ccccclxxviij.co.j.
Ois.fo.vj.q.j.fo.cxxxviij.co. iij.
Omnes deinceps.xxviij.qōne.j.folio.ccccxxxiij.co.j.
Omnes phi.xvij.q.iiij.fo.ccccxxxij. columna.iij.
Oēs epi ij.q.vj.fo.clxxxix.co.j.
Oēs leges.ij.q.j.fo.clxxxij.co.j.
Oēs leges.di.j.fo.ij.co.ij.
Oēs q̄s.xxx.q.j.fo.ccccxxxix.co.ij.
Oēs quos iij.q.iij.fo.ccix.co.iij.
Oēs q̄s.6 pse.di.iij.fo.ccccclx. co.iij
Oēs basilice.xvj.q.vij.f.ccxxvj.c.ij
Oēs basilice.de conse.distinctiōe.j. fo.ccccxxxvj.co.ij.
Omnino.ij.q.vj.fo.cxcj.co.ij.
Omo pstemur.di.xxxj.f.xliij.co.ij
Oi tpe.6 se.di.iij.f.cccccclxxxij.c.iij
Oi flore.xxiij.q.viij.f.ccclxxxiij. columna.iij.
Oi die.de pse.dis.v.fo.ccccclxxviij.
Omne qd.xxij.q.j.fo.cccclviij. co.j.
Omne qd.xxv.q.j.fo.ccccxlij.co.iij.
Oē tragi.xxvij.q.ij.f.ccccxxiij.c.iiij.
Oñe genꝰ.xxij.q.ij.fo.ccclij.co.ij.
Omne vim.di.xxxvij.fo.lij.co.ij.
Omnium vestrum.xxiij.quelio.v. fo.ccclxxiv.columna.iiij.
Oim sacerdotū.di.xxxij.f.xlv.co.j.
Omnia quecunq̄.de conse. distri.ij. fo.cccccly.columna.j.
Oia decretalia.xxv.qō.j.fo.cccciiij. columna.j.
Oia sacramenta.j.q.j.fo.cliij.co.iij.
Oia q̄ aduerſꝰ.iij.q.ix.f.ccxvij.co.j.
O nnia talia.di.xij.fo.xiij.co.ij.
O nnibꝰ vobis.ij.q.iij.fo. clxxxvj. columna.iij.
Oibꝰ q̄vꝰ.iij.q.vj.fo.cxxxiij.co.iij.
Oibꝰ fmis.di.xxxiij.f.xlviij.co.iij.
Oibꝰ nobis.xxix.q.ij.folꝰ.ccccxxxvj. columna.iij.
Omnibus consideratis.xxiij.qō.j. fo.ccxc.columna.iij.
Oibꝰ modis.xxxv.q.ix. fo.ccccxxxj columna.iij.

OP.

Oportet quoq̄.di.xl.fo.ly.co.iij.
Oportet.iij.q.ij.fo.ccvij.co.j.
Oportet ikames.xx.q.ij.fo. cccxliij. columna.j.
Opz ordinādū.di.xxxvj.fo.lj.co.ij.
Oportet episcopum.xxviij.q.iij.folio.ccccxxxv.columna.j.
Oportz eū.viij.q.j.fo.ccxliij.co.iij.
Oportz sacerdotes.di.lxxxj.fo.cxij. columna.ij.
Oportebat.di.lxxix fo.cviij.co. iiij.
[illegible]plēta.j.q.j.fo.cliij.co.iij.
[illegible]di.c.fo.cxxxix.co.ij.

OR.

[illegible]inc.xliij.fo.lviij. co.iij.
[illegible]dist. lix.fo. lxxxvj.co.ij.
[illegible]s.di.lxxv.fo.cliij.co.iiij

Ordinatiōes.di.lxiij.fo. xcvj.co.j.
Ordinationes.di.lxxv.fo.cliij.co. iiij.
Ordinatiōes.j.q.j.fo.clix.co.ij.
Ordinationes.dis.lxxv.fo. cviij.co.ij.
Ordinationes.ix.q.j.f.ccxlvij.co.iij.
Origo.xxvij.q.iiij.fo.cccclviij.co.ij.

OS.

Osius papa.di.lvj.fo.lxxxiij.co.j.
Osius epūs.vj.q.iiij.fo.ccxxxiij.co.j.
Osius epūs.dis.lxj.fo. lxxxviij.co.j.
Ostendit prophetā.xxiij.qōe.iij.folio.ccclxxiij.colūna.j.
Ostenditur illos.de cōse.distin.iiij. folio.cccccxiiij.columna.ij.
Ostēsum est.xvj.q.vj.fo.cccxxij.columna.iiij.
Oues q̄ suo.ij.q.vij.f.cxcvij. co. iiij.
Oues palloꝝ.vj.q.j.f.ccxxix.co.ij.

Q

Uem igitur.de conse. distri.ij. fo.cccccxliij.co.ij.
Pagani.ij.q.vij.fo.cxciv.co.ij.
Palam est.di.xj.fo.xij.co.ij.
Pallium vobis.dist.c. fol.cxl.co.ij.
Pallium tibi.di.c.fo.cxxxix. co.iij.
Panis ē.de pse.di.ij.f.cccclij. co.ij.
Panis ē calix.de conse. distin.ij. folio.cccccxlviij.columna.iiij.
Panem de altari.de conse.distin.ij. fo.cccccliij.columna.iij.
Paratꝰ.xxiij.q.j.fo.ccclx.co.j.
Parentele.xxxv.q.v. fo.cccccxxiiij. columna.iij.
Parsimoniā.distri.xlj.fo.lvij.co. iij.
Paruuli.xxij.q.v.fo.ccclviij.co.ij.
Paruuli.de cōse.di.iiij.fo.cccccclxix. columna.iiij.
Paruuli fideles.de cōse. distin.iiij. fo.cccccclxvj.co.ij.
Paruulos qui.de conse.dist.iiij.folio.ccccclxxij.co.ij.
Paruulo.de cōsecra.distinc.iiij.folio ccccclxxv.columna.iiij.
Pasce fame.di.lxxxvj.fo.cxix.co. ij.
Pasche solennitas.de conse.dis. iij. fo.cccccly.co.j.
Pastor ecclesie.j.q.ij.fo. clxij.co.j.
Pastoralis officij.vij.q.j.f.ccxl. co.j
Patet symōiacos.j.q.vij.fo. clxxvj. columna.ij.
Pater profecto.ix.q.iij.fo.ccl.co.iij.
Patrem.xxxij.q.iij.fo.cccclij.co. ij.
Paternarū.xxxij.q.iij.fo.cccc.co.ij.
Paulum.ij q.iij.fo.clxxxiij.co.j.
Paulus birri.ij.q.vij fo.cc.co.iij.
Paulus petrū.ij.q.vij.fo.ccj.co.ij.
Paulꝰ deaclinc.ij.q.vij.f.cciij. co.j.
Paulū itaq̄.ij.q.iij.f.clxxxiij.co.j.
Paulianiste.j.q.j.fo.clxix.co.iij.
Pauper.xj.q.iij.fo.cclxviij.co.iij.

PE.

Peccatum quod.de penitē. dist. iiij. fo.ccccv.columna.iiij.
Pecunia.xvij.q.iij.f.ccxxxj.co. iiij
Penitētia ē.de pe.di.iij.fo.ccccxcvj columna.j.
Penitētia.de pe.di.j.fo.cccclxxviij. columna.iiij.
Pnia est.de pe.di.iij.fo.ccccxcv. columna.iij.
Penitentiā.xxiij.q.iiij. fo.ccccxcv. columna.iij.
Penitētiam quippe.de pe. distri.iij. fo.ccccxcvj.co.ij.
Penitētē.xxvj.q.vij.f.ccccxiij.c.iij.
Penitētes.di.l.fo.lxxvj.co.iiij.
Penitētes.di.lv.fo.lxxij.co.iij.
Penitētes.de pe.dis.iij.fo.ccccxcvj. columna.iij.
Penitētibus.xxvj.q.vij.fo.cccclxiij columna.ij.
Pena illoꝝ.xxiij.q.v.folꝰ. ccclxxiij. columna.iij.
Penale.xiij.q.v.fo.cxcviij.co.ij.
Pene sicut.de pe.di.j.f.ccccl xx.co.ij
Penitata.de pe.di.ij.fo.ccccclxxxvj. columna.ij.
Per adoptiōem.xxx.q.iij.fo. ccccxi colūna.iiij.
Peracta.de cōse.di.ij.fo. ccccxxiiij. columna.iiij.
Per baptismum.de conse. distri.iiij. fo.ccccclxj. columna.j.
Per aquam.de conse.distin.iiij. folio.ccccclxj.co.iij.
Per esatam.j.q.j.fo.clvij.co.j.
Per illicitā.j.q.vij.fo.clxxv.co.iij.
Per illicitam.ix.q.j.fo. cxlvij.co.ij.
Per principalē.ix.q.iij.fo.cclj.co.ij.
Per principalē.j.q.j.fo.clx.co.iij.
Per laicos.xvj.q.vij.f.ccxxvij. co.j
Per scripta.ij.q.viij.fo.ccv.co.ij.
Per singulas.xvj.q.iij. fo. ccxxviij. columna.iiij.
Per singulas.ix.q.iij.f.ccxlix.co. ij
Per singulas.ibidem.
Perlectis.dist.xxv.fo.xxxv. co.iij.
Periculose.ō pe.di.j.f.ccccl xxi.co.j.
Perniciosam.xviij.q.ij.fo.cccxxxvij columna.iiij.
Perfecta pnia.de penitē. distin.iij. fo.ccccxcvj.co.iij.
Perfecta penitētia.de pe. distinc.j. fo.ccccl xxiij.co.iij.
Peregrina iudicia.iij.q.vj.fo.ccxij columna.iij.
Perlatū est.xix.q.iij.fo.cccxl. co.iij.
Perlatū est.dist.xc.fo.cxxiij.co. ij.
Perlatū.ō pse.di.iij.fo.cccccix.co.ij
Perlatū est.di.lxxxvij.f.cxxj.co.ij.
Perlatū ē.xxix.q.ij.f.cccxxxvij.c.ij
Peruenit q̄s.di.xcv.fo.cxxxj.co. ij.
Peruenit.ij.q.vij.fo.cciij.co.iij.
Peruenit ad nras.dis.xviij.fo.xxj. columna.iiij.
Peruenit.vij.q.j.fo.ccxxxvij.co. iiij
Peruenit ad nos.di.cj.fo.cxl.co.ij.
Peruenit ad nos.di.l.fo.lxix.co.ij.
Peruenit.xvi.q.vij.fo.cccxv. co.j.
Peruenit.j.q.iij.fo.clxvj.co.iiij.
Peruenit.de pse.di.iij.fo.cccccl viij. columna.iiij.
Peruenit.xxx.q.j.f.cccxxxviij.co.j.
Peruenit.de conse.distinctio.ij. folio.cccccl viij. columna.j.

Secundum ordinem alphabeti.

Peruenit.xviij.q.ij.f.cccxxvij.c. ij.
Peruenit ad sanctam. distri. lxxvj. fo.cxix.co.iiij.
Peruenit.xxvj.q.v.fo. cccx.co. iiij.
Peruenit.xvj.q.j.fo.cccvij.co.j.
Peruenit.xxj.q.iij.fo.cccxlvj.co.ij.
Peruenit ad nos.di.lxxxiij.fo.cxv. columna.iij.
Peruenit.xviij q.ij.f.cccxxvij. c.j.
Peruenit.xxvij.q.j.f.cccxviij. co.ij
Peruenit ad nos.distinct. xciij. folio.cxxvij.co.ij.
Peruenit.xj.q.j.fo.cclx.co.ij.
Peruenit ad sanctum.dist. xciij.folio.cxxvij.columna.iiij.
Pessimā.xxiij.q.viij.f.cclxxxvij.c.j
Petrus.ij.q.vij.fo.cclj.co.ij.
Petrꝰ.xxiij.q.viij.fo.cccl xxxiij.co.j
Petrus.j.q j.fo.cxlvij.co.j.
Petrꝰ potestatē.ij.q.vij.fo. ccl, columna.ij.
Petrus.di.xxxix.fo.lv.co.iij.
Petrus dolnit.de pen.distinc.j.folio.cccclxviij.co.iij.
Petimꝰ.xj.q.j.fo.cclviij.co.ij.
Petisti.vij.q.j.fo.cxxxvij.co.j
Pij est.de pe.di.iij.f.cccciiij.co.iij.
Pie mētis.xvj.q.vij.folio. cccxxvij. columna.iij.
Pitacium.xxx.q.iij.fo.cccxl.co.ij.

PL.

Placet oibus.di.xij fo.xiij.co.iij.
Placet oibus.dis lxv.fo.xcvij.co.ij.
Placuit vt altaria.de conse. distri.j. fo.cccccxxviij.co.ij.
Placuit.xxiij.q.v.fo.ccclxxvj co.ij.
Placuit.de pe.di.vj.f.cccccxij.co.ij
Placuit.j.q.j.fo.clvij.co.iij.
Placuit vt vnusq̄sq̄.j.q.j.fol.clviij.
Placuit.di.xviij fo.xxj.co.ij.
Placuit vt quotiēscūq̄.dist.xviij. fo.xij.co.iij.
Placuit.di.l.fo.lxxvij.co.ij.
Placuit.xj.q.j.fo.cclxj.co.j.
Placuit.xj.q.iij fo.celxij.co.iiij.
Placuit.x.q.j.fo.cclij.co.iij.
Placuit.xxj.q.ij.fo.cccxlv.co.iij.
Placuit vt de ordinatione.j.q.j. folio.cxliij.co.ij.
Placuit.ij.q.vj.fo.clxxxix.co.ij.
Placuit.xx.q.j.fo.cccxlij.co.ij.
Placuit.xxj.q.iij.fo.cccxlvj.co.iij.
Placuit.xxj.q.v.fo.cccxlvij.co.ij.
Placuit.xij.q.iij.fo.cclxxxvj.co.ij.
Placuit.vj.q.ij.fo.cxxxxj.co.iij.
Placuit eoꝝ.ij.q.vij.fo.cciiij.co.ij.
Placuit.xvj.q.j.fo cccvij.co.ij.
Placuit.xvj.q.iij.fo.cccxx.co.j.
Placuit.xvj.q.j.fo.cccvij.co.iiij.
Placuit sancto.iiij.q.ij.x.iij.fo. ccxx columna.iiij.
Placuit.x.q.iij.fo.cclxiij.co.iiij.
Placuit.vj.q.ij fo.cxxxxj.co.iij.
Placuit.xxxiij.q.vij fo.ccccix. co.j.
Placuit.xxxiij.q.ij.fo.cccclxvj. co.ij
Placuit.ix.q.ij.fo.cclxiij.co ij.
Placuit.xiij.q.ij.fo.cxxcj.co.iij.
Placita.xv.q.iiij.fo.ccciij.co.iij.
Plebiscita.di.ij.fo.iij.co.iij.
Plebs diotrēsis.di.lxiij.f.xcj.co.iij.
Plerīq. viij.q.j.fo.cclxiij.co.ij.
Plerīq ex iudeis.de conse.dist.iiij. fo.cccclxxj.co.ij.
Plerīq.xliij.q.iij.fo.cxcvj.co.j.
Plerūq̄ cōtigit.xj.q.iij.f.cclxx.co.j.
Plerūq̄ boni.ij.q.vij.f.cxcix.co. iiij
Pluit dñs.ō pe.di.iij.f.cccccij.co.j.
Plures.xvj.q.j.fo.cccxiij.co.ij.
Plurimos sacerdotes.diſtin.lxxxij. fo.cxiij.co.j.

PO.

Ponderet.dist.l.fo.lxx.co.ij.
Pōtifices.vij.q.j.fo.cxxxiij.co. ij.
Pōtifices.xij.q.iij.f.cclxxxvij.co. iij
Porro cuius iudicium.vj.q.iiij.folio.ccxxij.co.iij.
Porro scias.di.lxiij.fo.xc.co.iij.
Porro.di.lxvj.fo.xcviij.co.ij.
Porro.xxxv.q.iij.fo. cccccxxiij. co.j.
Porro.de pe.di.j.fo.ccccl xxj.co.iiij.
Porro.di.lxxxiij.fo.cxvj.co.iij.
Porro.de pse.di j.fo.cccccxlj co. iij.
Porro si.xvi.q.iij.fo.cccxxj.co.j.
Porro de affinitate.xxxv.qōe.v.folio.ccccxxiij.co.ij.
Possessio.xxj.q.v.fo.ccxviij.co.ij.
Possessiones.xvj.qō.iij. folꝰ.cccxxij. columna.iiij.
Possessiōes.xvj.q.j.folꝰ.cccxv.co.ij.
Post pascha.di.lxxvj.fo.cvj.co.ij.
Post ḡgētos.xvj.q.iij.f.cccxx c.ij.
Post bap.de pse.di.iiij.fo.cccccl xxj.
Post vrorꝫ.xxx.q.iiij.f.cccxij.co.iij
Post appellationē.ij.q.vj.fo. cxciij. columna.iij.
Post suscepti.xxx.q.iij.fo.cccxl.
Postq̄ hostiū.xvj.q.j.f.cccxij.co.iij.
Postq̄ pcio.xiij.q.ij.fo.cxxcij.co. ij.
Postq̄ se.de consecra.distin.iiij.folio.cccclxviij.columna.ij.
Postq̄ ascendit.de conse.dis.iiij.fo. cccccl xx.co.iiij.
Postq̄ vos credere.de conse.di.iiij. fo.cccccl xx.co.j.
Postq̄.di.l.fo.lxix.co.iiij.
Postea tanguntur.de conse.di.iiij. fo.cccccl xviij.co.iiij.
Postea signatur.de cōsecra.di. iiij. fo.co co.iij.
Posteaq̄.xxv.q ij.fo.cccevij.co.ij.
Postulatus.iij.q.viij.fo.ccxvj.co j.
Post discursus.de penitē. distin.ij. fo.cccclxxxvj.co.iij.
Pōt fieri.de pe.di.j.f.cccclxxv. co.ij

PR.

Precarie.x.q.ij fo.cclxiij.co.ij.
Precarie.x.q.ij.fo.cclxiij.co.iij.
Precarie.xij q.ij.fo.clxxxiij.co.j.
Precipue.xj.q.iij.fo.cclxij.co.j.
Precipiendum est.xiij q.ij fo.ccxcij columna.iij.
Preceptum.xxxij.qō.v.fo. cccclviij. columna.iij.
Preceptū ḡ.ij.q.ij.fo.clxxxij. co. iij.
Precepta synodalia.de conse.dis.j. fo.cccccxxxvj.co.ij.
Precepta canonica.di.lv.fo.lxxxiij. columna.iij.
Precepit.xxxij.q.v.f.cccclviij. co.ij.
Preceptis.di.xij.fo.xij.co.iiij.
Precipim⁹.xvj q.ij.f.cccxvij.co. iiij
Precipim⁹.xij.q.j.fo.cclxxvj.co. iiij
Precipim⁹.di.xciij.fo.cxxx.co.iij.
Precipim⁹.xvj.q.j.fo.cccxiij.co.j.
Precipim⁹.xxj.q.ij.fo.cccxlvj.co.j.
Precipim⁹.dist.xxxiij.folio.xlix.columna.ij.
Precipimus.di.xc.fo.cxxiij.co.ij.
Precipim⁹.xxj.q.iiij.f. cccclviij.co.ij
Predia.xij.q.ij fo.cclxxviij.co.j.
Predicator.xvj.q.j.fo. cccxv. co.iij.
Predixerat.de pe.dis.j.fo. cccclxxx. columna.j.
Predicādum est.xxij.q.j.fo. cccxlix. columna.iiij.
Preful non damnatur.ij.qōne.v.folio.clxxviij.co.j.
Presulum.xvj.q.iij.fo.cccxix.co.j.
Presumunt.ij.q.vij.fo.cxcix.co.j.
Presens.xx.q.iij.fo.cccxliij.co.iij.
Presenti decreto.v.q.ij.fo.cxxxj columna.ij.
Presenti cōcilio.distin.iij. columna.iij.
Presente pbro.dist. columna.j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula capitulorum decreti

Presentiū.vij.q.j.fo.cxxxviij.co.j.
Presentiū portitorē.j.q.v.fo.clxx. columna.ij.
Pbr.xv.q.v.fo.cccij.co.iij.
Pbr.xxvj.q.vj.fol'.cccxviij.co.j.
Pbr quidā.di.xxxij.fo.xlvij.co.iij.
Pbr.ij.q.iij.fo.cxxxiij.co.iij.
Pbr.j.q.j.fo.cxlj.co.ij.
Presbyter eucharistiā.de conse.distin.ij.fo.ccccclvij.co.iij.
Pbr.xxvj.q.vj.fo.cccxxj.co.ij.
Pbr ñ.xxx.di.lxxvij.fo cvij.co.ij.
Presbyter fit fornicatione.di.lxxvij. fo.cxiij.co.ij.
Pbr mane.di.xcj.fo.cxxiij.co.iij.
Presbyter aut diacon'.dubic.lxxxj. fo.cxj.co.ij.
Pbr cum ordinatur.dis.xxiij.folio. xxxij.columna.iij.
Presbyter cū diocesim.xij.q.iij. folio.cclxxxvij.co.j.
Pbr ꝑsente.di.xcv.fo.cxxxiij.co.j.
Pbr si a plebe.ij.q.iij.fo.clxxxv. columna.iij.
Pbr.di.xxviij.fo.xlj.co.j.
Pbris.di.xxvij.fo.xxxix.co.iij.
Pbris.de cõse.dis.iij.fo. ccccclxxiij. columna.ij.
Pbri in ecclesia.dist.xcv.fo. cxxxiij. columna.j.
Pbri quos.di.lxviij.fo.xcviij.co.iij
Pbri diacones.dist.xxiij.fo.xxxix. columna.xj.
Pbri.di.xxxiij.fo.i.co.j.
Pbri.de ꝑse.di.iij.f.ccccclxviij.co.ij
Pbri.de cõse.di.iij.fo.ccccclxxiij.co lumna.iij.
Pbr vero.di.lxvij.fo.xcviij.co.ij.
Pbri qui per dioceses.distinct.xcv. fo.cx.xij.co.j.
Pbri.xj.q.iij.fo.cclxv.co.iij.
Pbri.xxvj.q.vj.fo.cccclxij.co iij.
Pbr̃m di.xcviij.fo xlij.co.j.
Pbr̃m.di.l.fo.lxviij.co.iij.
Pbr̃orum.di.lvj.fo.lxxxiij.co.j.
Pbr̃orum.ibidem.
Pbr̃os.di l.fo.lxviij.co.ij.
Pbr̃os vltra.distin.xcv.fo. cxxxj.co lumna.iij.
Pbr̃os.xvj.q.j.fo.cccxj.co.j.
Preter hoc.di.xxxij.fo.xlv.co.iij.
Preterea.xxiij q.viij.fol'. ccclxxxiij. columna.iij.
Preterea placuit.di.xxviij.fo. xl.co lumna.iij.
Preterea scisciter'.di.xxiij.fo.xxxiij columna.j.
Preterea frequēter.di.lj.fo.lxxviij. columna j.
Pridem precepim'.xviij.q.ij. folio. cccxxxvj.co.j.
Primus homo.de pent.distinct.ij.fo er al. Credo ccclxxix.co.ij.
telligit credē ur.de consecra.dist.iij. pta an pa columna.iij.
uaf si mēo u.de conse.distinc.ij. relinqre non columna.iij.
Prima sal'.xxv.q.j.fo.ccccij.co. iiij
Prima confessario.de pen.dutic.iij. fo.cccccij.co.ij.
Pria actiõe.xvj.q.iij.f.cccxx.co. iiij.
Prima aūt.di.xvj.fo.xix.co.j.
Prima ãnotatio.di.xvj.fo.xix.co.ij.
Prima questio.xviij.q.j.fo. cccxxxv columna.j.
Primū est.xvij.q.ij.fo.cccl.co.j
Primū tractꝰ.distinc.xxv.fo.xxxvij. columna.iij.
Primum interrogetur.de conse.distin.iij.fo.cccccclxxv.co.ij.
Primo gradu.xxxv.questione.v.folio.cccccxviij.columna.iij.
Primo semper.ij.q.j.fo.clxxix.co.ij.
Prime sedis.di.xcix.f.cxxxvij.co.ij
Primatus epi.di lxxj.fo.cj.co.j.
Primates.ij.q.j.fo.clxxvij.co.j.
Principatꝰ.j.q.j.fo.cxlv.co.iij.
Princeps victorij.de pent.distin.ij. fo.ccccclxxxix.co.iij.
Principes.xxiij.q.v.fo.ccclxxvij. co.j
Principalt.di.lxij.fo.xcj.co.iiij.
Principiū.de pe.di.ij.fol'. cccxcviij. columna.iij.
Prisca ꝑsuetudo di.c.fo.cxxxix. co.j
Priscis quidē.x.q.iij.fo.cciv.co.j.
Priscus igitur.di.lv.fo.lxxxij.co.iij.
Prius est.ij.q.xj fo.cxxix.co.iiij.
Prius ergo.iij.q.ij fo.ccvij.co.ij.
Priuilegiū.xj.q.iij.fo.cclxvij. co.iiij
Priuilegia.xxv.q.ij.fo.cccv.co.j.
Priuilegia ecclesiarū.ibidem.
Priuilegia.xxv.q.ij.fo.ccccvij. co.j.
Priuilegia.di.iij.fo.iij.co.ij.
Priuilegꝫ.di.xxvij.fo.xl.co.ij.
Priuilegꝫ conuenirent.xxvij.q.ij.fol'. cccxxxvij.co.ij.
Probauit.j.q.j.fo.clij.co.iij.
Prophet ault.j.q.j.fo.clij.co.iij.
Propositū.xx.q.iij.fo.cccxliij.co.j.
Proposito.xxxj.q.ij.fo.cccclvj.co.j.
Propositi.di.lxxxij.fo.cxiij.co.ij.
Pro qualitate.xxvj.q.vij.f. cccccxiij columna.iij.
Pro reuerẽtia.di.xliij.fo.lxj.co.ij.
Prouidẽdū q̃p.di lxxxiij.f.cxv.co.j
Prouincie.di.xcix.fo.cxxxvij.co.j.
Psalmista.di.xxxij.fo.xxxiij.co.iij. PU.
Pudor est.xxxij.q.ij.f.ccccclxix.co.iij
Pudicus.di.xliij.fo.lviij.co.iij.
Pudẽda.xxxij.q.j.fo.cccccij.co.iij.
Pueri.xxij.q.v.fo.ccclviij.co.ij.
Pueri ad sacros.j.q j.fol'.clx.co.iij.
Puella.xx.q.ij.fo.cccxlij.co.iij.
Puelle.xx.q.j.fo.cccxlj.co iij.
Puiehra etiã.di.lxxxvj.fo.cxvij.
Pulsatꝰ.iij.q vj.fo.cccij.co.j.
Puncipatꝰ.j.q.j.fo.clv.co.iij.
Puniceps victoriū.de pent.distin.ij. fo.ccccclxxxix.co.iij.
Pricipes.xxiij.q.v.fo.ccclxxvij. co.j
Principalt.di.lxij.fo.xcj.co.iiij.
Principiū.de pe.di.ij.fol'. cccxcviij. columna.iij.
Prisca ꝑsuetudo di.c.fo.cxxxix. co.j
Priscis quidē.x.q.iij.fo.cciv.co.j.
Priscus igitur.di.lv.fo.lxxxij.co.iij.
Prius est.ij.q.xj fo.cxxix.co.iiij.
Prius ergo.iij.q.ij fo.ccvij.co.ij.
Priuilegiū.xj.q.iij.fo.cclxvij. co.iiij
Priuilegia.xxv.q.ij.fo.cccv.co.j.
Priuilegia ecclesiarū.ibidem.
Priuilegia.xxv.q.ij.fo.ccccvij. co.j.
Priuilegia.di.iij.fo.iij.co.ij.
Priuilegꝫ.di.xxvij.fo.xl.co.ij.
Priuilegꝫ conuenirent.xxvij.q.ij.fol'. cccxxxvij.co.ij.
Probauit.j.q.j.fo.clij.co.iij.
Prophet ault.j.q.j.fo.clij.co.iij.
Propositū.xx.q.iij.fo.cccxliij.co.j.
Proposito.xxxj.q.ij.fo.cccclvj.co.j.
Propositi.di.lxxxij.fo.cxiij.co.ij.
Pro qualitate.xxvj.q.vij.f. cccccxiij columna.iij.
Pro reuerẽtia.di.xliij.fo.lxj.co.ij.
Prouidẽdū q̃p.di lxxxiij.f.cxv.co.j
Prouincie.di.xcix.fo.cxxxvij.co.j.
Psalmista.di.xxxij.fo.xxxiij.co.iij. PU.
Pudor est.xxxij.q.ij.f.ccccclxix.co.iij
Pudicus.di.xliij.fo.lviij.co.iij.
Pudẽda.xxxij.q.j.fo.cccccij.co.iij.
Pueri.xxij.q.v.fo.ccclviij.co.ij.
Pueri ad sacros.j.q j.fol'.clx.co.iij.
Puella.xx.q.ij.fo.cccxlij.co.iij.
Puelle.xx.q.j.fo.cccxlj.co iij.
Puiehra etiã.di.lxxxvj.fo.cxvij.
Pulsatꝰ.iij.q vj.fo.cccij.co.j.
Puncipatꝰ.j.q.j.fo.clv.co.iij.
Puniceps victoriū.de pent.distin.ij. fo.ccccclxxxix.co.iij.
Pricipes.xxiij.q.v.fo.ccclxxvij. co.j
Puncipalt.di.lxij.fo.xcj.co.iiij.
Puncipiū.de pe.di.ij.fol'. cccxcviij. columna.iij.
Puisca ꝑsuetudo di.c.fo.cxxxix. co.j
Puiscis quidē.x.q.iij.fo.cciv.co.j.
Puiscus igitur.di.lv.fo.lxxxij.co.iij.
Puius est.ij.q.xj fo.cxxix.co.iiij.
Puius ergo.iij.q.ij fo.ccvij.co.ij.
Puiulegiū.xj.q.iij.fo.cclxvij. co.iiij
Puiulegia.xxv.q.ij.fo.cccv.co.j.
Puiulegia ecclesiarū.ibidem.
Puiulegia.xxv.q.ij.fo.ccccvij. co.j.
Puiulegia.di.iij.fo.iij.co.ij.
Puiulegꝫ.di.xxvij.fo.xl.co.ij.
Puiulegꝫ conuenirent.xxvij.q.ij.fol'. cccxxxvij.co.ij.
Prohibẽdū.di.iiij.fo.lxxxij.co.iij.
Prohibent.di lxxxviij.f.cxxj.co.j.
Prohibent.dis.xl viij.fo.lxvj.co. iij.
Prohibent.ij.q.j fo.clxxix.co.ij.
Prohibete.di.xxiij.fo.xxxiij.co. iiij.
Pro impensis.xv.q.ij.fo. ccclj.co.j.
Pro mẽbr̃.xxiij.q.iij.f.ccclxij.co. iij
Pronunciandum.de cõsecra.di. iij. fo.cccclxviij.co.j.
Pro obeūtib'.xiij.q.ij.f.cxxciij.co.ij
Propt̃ ecclasti.di.xviij.f.xxj.co. iij.
Propt̃ ecclasti.di.xviij.f.xxiij.co.j.
Propter zoti'.di.xix.fo.xxv.co.iij.
Propter gloriam.de ꝑse.distin. iij. fo.cccccclxviij.co.iiij.
Propt̃ supstuã.ij.q.vj.fo.cxcj.co.j.
Propter vsũdum.de conse. dis.iiij. fo.cccccxx.co.iij.
Propt̃ eos.vij.q j.fo.ccxxxviij.co.ij

Secundum ordinẽ alphabeti.

Quãobrem.de pe.dis.j.fo.cccclxxix. columna.j.
Quã ꝓposte.xiij.q.ij. f.cxxciij.co.iiij
Quã pio mẽtis.j.q.ij.fo.clxij.co.ij.
Quã sit necessa.xviij.q.ij.f.cccxxxv. columna.iij.
Qñ z vbi.di.lxxv.fo.clxij.co.iiij.
Qñ-adã.de pe.di.ij f.cccclxxxix.c.iij
Quando aūt.di.xlviij.fo.lxj.co.j.
Qñ aūt.de cõse. di.j.f.cccccxlij.co.iij
Quãdo ab hiero. de cõse.distin.iiij. fo.cccccxxvij.colum j.
Qñ eps di.xviij.fo.xxxv.co.j.
Qñ vult deus.xviij.q.iij fo.cccl xxj.
Qñ quis.de cõse distin.iij.fo.c.ccc lxxiij.colum.iij.
Qñ necessi.di.lxxxvj.fo.cxvij.co.ij.
Qñ ergo.xj.q.iij.fo.cclxxiij.co.iij.
Qñ presbyteri.di.xviij. fo.lxj.co.j.
Qñ presbyteri.di.xxvij. fo.xl.co.ij.
Qñ pbr̃i di.xxxvij.fo.iiij co.ij.
Quãtus.xxiij.q iij.f.cclxiij.co.iij.
Quãtumlibet.fo.lxvj co ij.
Quãrum dicit.fo.lxxv.co.ij.
Quãtuslibet.de pe.di j.fo.cccclxxv. colũna.iiij.
Quãto a nobis.ij q.iij.f.lxxv.co.ij
Quãto aplica.dist.lxxij.fo.xcj.co.j.
Quãto repore.iij.q.ij.fo.ccvij.co.j.
Quãtũlibet.di.xlvij.fo.lxvj.co.ij.
Quapropter.xxvij.q.ij.fo.cccxxvij colũna.iiij.
Quapropter.ij.q.vij.fo.cciij.co.iiij.
Qui tradi.di.xxij.fo.xxix.co.iiij.
Quattuor mo.xj.q.iij.f.cclxix.co.ij.
Quattuor aūt.xij.q.ij.f.cclxxxi.co.j.
Que ad per.xxv.q.j. fo.cccciij.co.ij.
Que ꝓpo.xxvij.q.j.f.cccxvij.co.iiij.
Que circa oz di.xcviij.fo.cxxxvij.
Que ẑ mores di.viij.fo.vij.co.j.
Quecũq. de pe.di.iij.f.ccccev. c.iiij
Quecũq. xxv.q.ij.fo.cccxvij.co j.
Quecũq. xj.q j.fo.clvij.co.j.
Quecũq mu.di.xxx.fo.xlij.co.iiij.
Quecũq res.x.q.j.fo.cclij. colum.j.
Que dignior.xxiij.q.j.f.cccxl.c.iij
Quedã capta.di.xcvj.f.cxxxiij.c.iij
Quedã.xxxij.q.vij.fo.cccxlv.co.iij.
Quedam etiã.di.ij.fo.iij.colũ.iiij.
Quedam ler ro.xxxv.q.ij.z.iij.folio cccccxxij.co.iiij.
Que de cã.ij.q.iiij.fo.clxxxv.co.ij.
Que ipsis.di.xxxviij.fo.liiij.co.iij.
Quelibet oc.di.xl.fo.lvj.co.iij.
Que lorha.ij.q.j.fo.clxxx.co.j.
Quẽ penitet.de pe.di j. f.cccclxxxiij colũna.iiij.
Quẽadmodũ.xxiij.q.vij. fo. cccclx. columna.iij.
Quẽadmodũ.xxiij.q.vij.f.cccl xxxij. columna.ij.
Quẽadmodũ.di.xlj.fo.xlij.co.iiij.
Quẽ ꝓgenitores.xx.q.j.f.cccxli c.iij
Quero ergo.vj.q.i fo cxxx.co.iij.
Querto a me. de cõse.di.iij.f.cccccl xxiij.co.iij.
Querat hic.de pe.di.iij.fo.cccccliij.
Querit ẽ illis.di.lxviij.f.xcviij.c.iij
Querit pater.ij.q.vij.fo.ccj co.iij.
Querit de his.di.lxxiij.fo.cij.co.j.
Queritur.xxij.q.ij.fo.ccclij.co.j.
Querẽdũ est.ij.q.vij. f.cxcviij.co.iij
Querendum est.de pe.di.ij.fo.cccc lxxxvj.co.j.
Queritũ.xxiij.q.iiij. f.ccixxij.co.iij
Queritũ est.j.q.iij fo.clxxiij.co j.
Queritũ est.ij.q.ij. fo.ccxciij.co.ij
Queita est nobis.xiij.q.ij. fo.ccxcij. columna.ij.
Questi sunt.xvj.q.j.fo.ccxcij.co.iiij.
Questi sunt.xvij.q.iiij.fo.cccxxxiij. columna.iij.
Questionem de seruis.xij.qõ.ij.fol'. cclxxxiij co.iiij.
Que semel.xix.q iij.fo.cccxl.co.j.
Qui spiritualẽ.xxx.q.iiij.fo.ccccxlj. columna.ij.
Qui abstinuerit.xij.q.ij. fo.cclxxviij. columna.j.
Qui aūt.di.xcj.fo.cxxxiij.co.iij.
Qui aūt.v q.vj.fo cc xxvij.co.iiij.
Qui accusare.iij.q.ix.fo.ccxv'.co.ij
Qui non probaue.ij.q.iij.fo.clxxxij. colũna.iiij.
Qui bona.xvij.q.j.fo.cccxxix.co.iiij
Qui per pe.j.q.j.fo.cxliij.co.ij.
Qui apud.j.q.iiij.fo.clxvij.co.ij.
Qui admisit.xv.q.viij.fo.cccvj.co.j
Qui ambulat.v.q.v.f cxxxvij.co.iij
Qui alioz.xxiij.q.iij. f.cccj.co.iiij.
Qui admissa.de pe.di.iij. fo.ccccxc vij.columna.j.
Qui admissa.de pe.di.iij.ibidem.
Quia aga.xxvij.q.ij.f.cccxxvj.co.j.
Quia vero.di.vj fo vi.co.ij.
Quia ꝓo.de pe.di.iij.fo.ccccev.co.j
Qi ꝓo.de pe.di.ij.fo.cccclxxxv.co.j.
Quia ergo.dist.xxij.fo.xxix.co.j.
Quia ergo.xxxv.q.ij.z.ij.f.cccccxxj columna.iij.
Quia igitur.distin.lxiij. fo.xcj.co.j.
Quia dies.de conse.dist.v.fo.ccccc lxx.columna.iij.
Qi ꝓnees xij.q.v.f.cclxxxviij.co.ij.
Qi morte.de ꝑse di.ij.f.cccccl.co.iij.
Quia res.xj q.j.fo.cciij. colum.iiij.
Quia sunt.di.xxviij.fo.xlj.co.j.
Quia per ambitiones.dist.lxiij.fo. xcvj.columna.ij.
Qi er fola.xxiij.q.j.fo.cccxc. co.iiij.
Qi simplr.di.lvj. fo.lxxxv.co.ij.
Qi sacerdotes.x.q.j.fo.celij.co.iij.
Qi cognouim'.x.q.iij.fo.cclv.co.iij
Quia re quasi.di.l.fo.lxxiij.co.ij.
Qi tua frater.xij.q.j.f.cclxxiij.co.ij
Qi sanctitas.di.l.fo.lxx.co.iij.
Qi in quibusdã.di lxxix.fol'.cxxiij. columna.j.
Quia iurta.xvj.q.j.fo.cccxv.co.j.
Quia iurta.v.q.vj. f.cxxxvij.co.iiij.
Quia aūt.xx.q.j.fo.ccxlj.co.iij.
Quia ingredientibus.xix.q.iij.fol'. cccxl.co.ij.
Quia sancta.dist.lxiij.fo.xciij.co.j.
Qr radix.de pe.dist.ij.fo.ccccl xxxvj colũna.iiij.
Quia frater.viij.q.j.f.cxxxvij.co.ij.
Quia ea.iij.q.ij.fo.ccvij.co.iij.
Quia alij.xiij.q.ij.fo.cccxiij.co.iiij.
Quia presulatus.j.q.iij. fol'.clxvij. columna.ij.
Qr corpus.de ꝑse.di.ij.fo.cccccxj vij columna.iij.
Quia passus est.de conse.dist.ij.fo. cccccclxvij.co.j.
Quia eps.v.q.iij.fo.cxxxvj.co.ij.
Qr aliquãri.di.lxxxij. fo.cxiij.co.ij.
Quia diuinitatis.de pe.distin.j.fo. ccccl xxx.columna.j.
Qui bona agũt.fo.cccxxix.co.iiij.
Quibus.di.lxxvj.fo.cv.co.j.
Qui bis igno fo.cccccl xxij. co.iiij.
Quib' petã.xiij.q.ij.fo.cxxij.co.iiij
Quibus cpt.xj q.iij.fo ccixv.
Quibusdã narrãtibus.j.q.j. fo.clx. columna.j.
Qui bene.de cõse.dist.ij.fo.ccccclvij colũna iiij.
Qui calũniã v.q.vi.f.cxxvij co.iiij
Qui cpt.xij.q.ij.fo.cclxxvij.co iij.
Qui contra.xxiij qõ.j.folio.cccxcij. colũna.iiij.
Qui cõsẽpta.dist.viij fo viij.co.iij
Qui peccantibus.fo.cclxxj.co.ij.
Qui crimẽ intendit.vj.q.j. f.cxxxix. columna.j.
Qui crimẽ.ij.q.viij fo.ccv.co.ij.
Qui crimẽ.iij.q.vj.fo.cxxiij.co.j.
Qui compulsus.xxij.q.v.fol'.cccl vj. colũna.iiij.
Qui cõe querit.xj.q.iij.fo.cclxiij.co lumna.iiij.
Qui cõe querit.xj.q.iij.fo.cclxiij.co lumna.iiij.
Quicũq presbyter.de cõse.dist.viij. fo.cccccxiij.co.j.
Quicũq.xij.q.v.f.cclxxviij. co.iiij.
Quicunq.xxiij.q.viij. fo.cccixxxiij. columna.j.
Quicunq.xxiij.q.viij.fo.cccixxxvij. columna ij
Quicũq.xxij.q.viij.folio.cccixxxij. columna.ij.
Quicunq.xxiij.q.viij.fo.cccixxxvij. columna ij
Quicũq.xxij.q.viij.folio.cccixxxij. columna.ij.
Quicũq.di.i.fo.lxxiij.colum.ij.
Quicũq.xj.q.iij.fo.cciv.co.j.
Quicũq penitẽs.di.l.fo
Quicũq er gradu. viij.columna.ij
Quicunq.xij.q. columna.j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula capitulorum decreti.

Quicunq; fine.ſ.q.v. fo.clxix.c.iiij.
Quicūq; xuij.q.iij.fo.cccxvj.co.iiij
Quicūq; ſcies.vj.q.j.fo.ccxxx.co.ij.
Quicūq; xxvij.q.ij. f.cccexxiij.co.iij
Quicūq; de pe.d.i.fo.cccclxix.co.j.
Quicūq; xvij.q.iij. f.ccexxxiij.c.iiij
Quicūq; mul.xij.q.ij.f.cclxxvj.c.iij
Quicūq; ſuſ.xij.q.ij.f.cclxxxv.co.iij
Quicūq; xxxij.q.ij.fo.cccclxv.co.j.
Quicūq; xvj.q.vij.fo.cccxxv.co ij.
Quicūq; xvj.q.j.fo.cccvij.co.iij.
Quicūq; xj.q.j.fo.cclix.co.iij.
Quicūq; xx.q.j.fo.cccvij.co.iij.
Quicūq; xj.q.iij.fo.cclxvij.colum.ij.
Quicūq; epoꝑ.xvij.qō.iij. f.cccxxx. colūna.iiij.
Quicūq; ſtu.j.q.j.fo.cvij.co.ij.
Quicūq; xj.q.iij.fo.cclxx. colum.ij.
Quicūq; ſa.j.q.j.fo.cvij.co.iiij.
Quicūq; diſt.lxxvij.fo cvj.co.iiij.
Quicūq; xxiiij.q.j.fo.cccxcij.co.ij.
Quicūq; xvj.q.vij.fo.cccxxvij.co.j.
Quicūq; xij.q.ij.fo.cclxxxv.co.iij.
Quicūq; non.ij.q.vj.fo.cxcj.colū.ij.
Quicūq; xij.q iij.fo.cclxxxvij. co.ij.
Quicūq; er.di.lxxxj.fo.cxj.co.j.
Quicūq; vir.di.xxxj.fo.xliij.colū.j.
Quicūq; xxvj.q.v.fo.cccxj.co.ij.
Quicūq; xvj.q.iij.fo.cccxix.co.ij.
Quicūq; il.di.liij.fo.lxxix.co.iij.
Qui diui.xxvj.q.v.fo cccx.co.iij.
Qui deſpōſa.xxvij.q.ij.fo.cccexxiij.
Qui de menſa.di.xxxvij. fo.liij.co.ij
Qui dot.xxvij.q ij. fo.cccexxvij.co.j
Qui dot.xxxij q.vij.fol' cccccxx.
Quid eſt.de cōſe.di.ij.fo.cccccl.co.j.
Quid eſt.di.l.fo.lxxj.co.j.
Quid eſt.di.lxxviij.fo.cviij.co.j.
Quid eſt.de pe.di.iij.f.cccccix.co.j.
Quid ergo.xxiij.qō.v.fol'.cccixxiij. colūna.iiij.
Quid.de pe.di.iij. fo.cccccliij.co.iiij
Quid ergo.xj.q.iij.fo.cclxx.co.ij.
Quid'er.xxiij.q.iiij.fo.ccclxiij. co.ij.
Quid ve.x.q.iij.fo.cclviij.co.iiij.
Quid ve.j.q.vj.fo.clxx.co.iij.
Quid ob.xj.q.iij.fo.cclxvj.co.iiij.
Quid fa.xxiij.q.iiij.fo.ccclxvij.c.iiij
Quid die.xviij.q.iiij. f.ccxcvij.co.j.
Quid prodeſt.di.lxxxvj.fo.cxviij.
Quid proderit.diſt.lxj.folio.lxxxvij colūna.iiij.
Quid in oibus.xxxij.q.vij fo.cccclxj columna ij.
Quid aūt.di.xlv.fo.lxj.co.iij.
[illegible] aūt.xxiij.q.ij.fo.cccc.co.iiij.
[illegible] ij.q.j.fo.cxlv.co.iiij.
[illegible] ſe.di.ij.fo.cccccliij
[illegible].dif.lxxxiij.fo.cxv.

Quidam deſponſauit.xxvij.q.ij.fo. cccexxvij.colū.ij.
Quidam eps.cauſa.xxij. fo.cccxlvij colūna.iiij.
Quidam epūs.cā.ij.fo.clxxvj.co.ij.
Quidā epūs. cā.vij.fo.ccxxxij.co.iij.
Quidam epūs.cā.iij.fo.ccv.co iiij.
Quidam eps.cā. xxiiij. f.ccclxxxvij.
Quidā epūs.cā.viij.fo.cxliij.co.iiij.
Quidā epi.cā.xxij.fo.ccclix.co.ij.
Quidā cle.di.lxxxj.fo.cxiij.co.j.
Quidā clerici.cā.xij.fo.cclxxiij.co.j.
Quidā vir.cā.xxxiij fo.cccclxij.c.iij
Quidā vir.cā.xxxiij. fol'.cccccxvij. columna.ij.
Quidā vir.cā.xxxv.fo.cccccxx.co.ij.
Quidā vir.cauſa.xxviij.fo.cccexxix colūna.iiij.
Quidā vir.cā.xxxij.fo.cccclxvij.co.j
Quidam vir.cā iiij.fo.ccxx.co.j.
Quidam cum bonoꝝm.xxiij.q.iiij. fo.cccl.xv.co.iij.
Quidam ſacerdos.cā.xv.fo.cccclx.
Quidam ſacer.cā.xxvj.fo.ccccviij.
Quidam laicus.cā.x.fo.cclj.co.ij.
Quidā maligni.v.q.j.folio.ccxxiij. colūna.iiij.
Quidā abbas.cā.xvj f.cccvj.co iiij.
Quidā ab.cā.xviij.fo.cccxxxv. co.j.
Quidā monachi.xvj.q.j.fo.cccviij. columna.iij.
Quidam mo.xviij.q.ij.fo.cccxxxvj. columna.iij.
Quidam habens.j.q.j.fo.cxl.co.iij.
Quidā pbr.cā.xvij.fo. cccxxix.co.iij
Quidā vo.cā.xxvij.fo.ccccxv.co.ij.
Quidāmu.di.xxvj.fo.xxxix.co.ij.
Quidā aūt.xxiij q.iij.fo.cccj co.iij
Quidam po.cā.xxx.folio.ccccxxxvij columna.iij.
Quidā deo.de pe.di.j.f.cccclxxxiij. colūna.iiij.
Quidā fol.xxxiij.q.j.q.ij. f.ccccxx.
Qui ca.di.xxxviij. fo.liij.co.iiij.
Qui eccl'aſticis.di.xxxvj.fo.lj.co.iij
Qui epiſcopus.di xxiij.fo.xxxj co.ij
Qui eparū deſt.viij.q.j.f cxliij c.ij
Qui ege.ō pe.di.vij.f.cccexxiij.c.iij.
Quieſcamus.di.xlij.fo.lviij.co.ij.
Quieſcite.vj.q j.fo.ccxxix.co.iiij.
Qui.x hu.xij.q.ij.fo.cclxxx.co.iiij.
Qui ſint.xxvj.q.j.fo.cccexviij.co.ij.
Qui ſince.di.xlv.fo.lj.co.iij.
Quibus epi.xj.q.iij.fo.cclxv.co.ij.
Qui habetis.xiij.q v.fo.ccxcviij.
Qui na.de pe.di.j. fo.cccclxxiij.co.j.
Qui propinquam.xxxv.q.ij.t.iij.fo. lio.cccccxxj.co.iiij.
Qui recedit.de pe.di.iiij.fo.cccccix. columna.j.
Qui vult.de pe.di.vj. f.cccccxij.c.ij.
Qui vult ord.ō pe.di.iij.f.ccccxcvij. columna.ij.
Qui vult facere.de pe. diſtin.ij.fol'. cccclxxxvij.co.iiij.
Qui vrorem.xxxiij.q.v.fo.cccccxvij columna.ij.

Qui in.xxxiij. qō.iij. folio.cccccxiij. colūna.iiij.
Qui in maternis. de cōſe.diſ.iiij.fo. ccccclxxij.co.iiij.
Qui mā.de pſe.di.ij.fo.cccccl.co.ij
Qui māducāt.de pſe.di.ij. f ccccclj. colūna.iiij.
Qui diſcor.ō pſe.di.ij. f.cccccliij.c.iij
Qui ſtrit.xxxiij.q.v.f.ccccxxvj.c.iij.
Qui ſanct⁹. de pe.di.j.fo.cccclxxvij colūna.iiij.
Qui dixi.de pe.di.iij.f.ccccc.c.iiij
Qui oipo.xj.q.iij. fo.cclxx.co.iiij.
Qui recedūt.xxvj.q.vj.f.ccccxij.c.j
Qui vi.xxxij.q.v.fo.ccccl vij.co.iij.
Qui ſacramēto.xxij.q.iiij.fo.ccclviij columna.iij.
Qui ſcelerate.de conſe. diſtin.ij.fo. ccccclxvj.co.ij.
Qui cri.xxij.q.v.fo.ccclvij.co j.
Qui reſt ix.q.iij.fo.cclxx.co.iiij.
Qui ſine.di.xxvj fo.xxxx.colum.j.
Qui ſub gra.di.l.fo.lxxiij co ij.
Qui vicijſ.xviij.q.v.f ccclxxvij.c.iij
Qui ex famulis.di iiij.f.lxxix.co.ij
Qui pfectio.j.q.j fo.cxliij.co.iij.
Qui reli.xviij.q.ij.fo.cccexxvj.co.iij
Qui in ali.di.xxv.fo.xxxvij.co.iij.
Qui ſac.di.l.fo.lxxv.co.j.
Qui inſt⁹ eſt.xj.q iij.fo.cclxx.co.ij.
Qui in aliquo.di.lj.fo.lxxviij.co.ij.
Qui rapit.xvij.q.iiij.f.cccxxxij.co.j.
Qui peccātib⁹.xj.q.iij.f.cclxxj.co.ij.
Qui peccat.xviij.q.iij.f.ccclxxj.c.ij.
Qui bis.de cōſe.di.iiij.fo.cccccixxij. columna.iij.
Qui nō ꝓba.ij.q.iij.fo.clxxxij.c.iiij.
Qui ſm carnē.xxiij.q.iij.f.ccclxiij. columna.iij.
Qui partē.dj.lv.fo.lxxviij.co.j.
Qui in aqua.j.q.vij.f.clxxiij.co.iiij.
Qui pbr̄.xxij.q.iiij f.cccxxxij.c.iiij
Qui occi.xvij.q.iiij.f.cccxxxij.co.iij
Qui in ec.xxiij.q.iij.fo.cccc.co.iiij.
Qui in vena.di.lxxxvj.f.cxviij.co.j.
Qui venatoꝝ.di.lxxxvj.f.cxviij.c.j.
Qui ſine peccato.iij.q.vij.fol'.ccxv. columna.iij.
Qui ſuis.di.xcvij.fo cxxvij.co.iij.
Qui ſtuder.j.q.j.fo.cxliij.co.ij.
Qui'poteſt.xxiij.q.iij.fol'.ccclxij.co. lumna.iij.
Qui peterat.xxij.q.v. fol'.ccclvj.co. lumna.iiij.
Qui peterare.xxij q.v.folio.ccclviij columna.j.
Qui malos.xxiij. qō.v.fo.ccclxxvij. colūna.iij.
Qui in alterius.v.q.j. fo.cccxiiij. columna.iiij.
Qui ſemel.di.l.fo.lxviij.co.iij.
Qui oblatiões. xiij.q.ij.f.ccccij.co.j
Qui oblatiões.xiij.q.ij f.cccij.co.j.
Qui ſine ſalutatore.xxvj q.ij. f.cccc. ix.colum.j.
Qui nec re.ij q.vij.fo.ccj.co.j.
Qui vero.xj.q.iij.fo.cclxvj.co.j.

Secundum ordinem alphabeti.

Qui ꝺo ꝓtermiſſis.di.iij.fo.lxxviij.
Qui vero.xxj.q.ij.fo.cccxlv.co.ij.
Qui vero.di.l.fo.lxxiiij.co.iiij.
Qui vere.xvj.q.j.fo.cccviij.co.ij.
Qui negligūt.xxiiij.q.iij.f.cccexvij. columna.iiij.
Qui plures.xxi.q.j.fo.cccxlv.co.j.
Qui ſubdiaconum.xvij.q. iiij.folio cccxxxij.co.iiij.
Qui p pecuniā.j.q.j.fo.cxlij. co.ij.
Qui vos'ſpernit.viij.q.j.fo. ccxliij. columna.iiij.
Qui merito.xj.q.iij.fo.cclxv.co.ij.
Qui recte iudi.xj.q.iij.f.cclxviij.c.j.
Qui iubente.xj.q.iij.fo.cclxvj. co.j.
Qui ſeſcit.ij.q vj.fo.cxc.co.j.
Qui ſe ſcit.fo.eodem.co.ij.
Quilibet fratrū.viij.q.v.fo.ccxlviij.
Quinq; modis.de conſe.diſtin.v.fo lio.cccclxxix.co.iij.
Quis nos.xxiij.q.iij.f.ccclxxij.c.iij.
Quis aut leges.di.iiij.f.lxxx. co.iij
Quis exiſtimaret.xxvj.qōne.vj.folio.cccexv.columna.ij.
Quis enim veſtrum.xxiij.qōe. v. folio.ccclxxix.columna.iiij.
Quis igret.xxxij.q.iiij.f.cccclxiij.c.ij
Quis neſciat.diſ.ix.fo.lx.co.iij.
Quis neſciat.di.xj.fo.xij.co.iij.
Quis autem de conſecra.diſtic.iiij. fo.cccccixxvj.co.iij.
Quis autem.di.x.fo.xj.co.ij.
Quis locus.j.q.iiij.fo.clxvij.co.j.
Quis aliqñ.de pe.di.j.fo.cccclxxxij.
Quis dubitet.di.xcvj.fo.cxxxv.c.ij.
Quiſqs negociꝰ.di.lxxxvij.fo.cxx. columna.ij.
Quiſquis rebus.di.xlj.fo.lvij. co.j.
Quiſqs xxiij.q.iiij.fo.ccclxiij. co.iij
Quiſquis ille.ij.q.viij.fo.ccv.co.j.
Quiſquis.xj.q.iij.fo.cclxix.co.ij.
Quiſqs ꝑbar⁹.ij.q.vj.fo.cxc.co. iiij
Quiſquis.xxiij.q.iij.fo.cccc.co.j.
Quiſqs.xxiij.q.iiij.f.ccclxxiij. co.iiij
Quiſqs.xxiij.q.j.fo.ccxxciij.co.ij.
Quiſqs.j.q.j.fo.cxlj.co.iij.
Quiſqs eps.xij.q.ij.f.cclxxix.co. iiij
Quiſqs epoꝑ.iiij.q.v f.ccxxiij. co.j
Quiſqs ꝓcept⁹.xiiij.q.j.f.ccxcv.c.ij.
Quiſqs ex.ō pſe.di.iiij.f.cccccixxvj.
Quiſquis direxit.de con.diſtin.iiij. fo.cccclxxvij.co.iiij.
Quiſquis cleric⁹.di.lxxxiiij.fo. cxvj
Quiſquis.de pe.di.j.f.cccclxix. co.ij
Quiſqs.xvij.q.iiij.fo.ccxxxvij. co.ij.
Quo auſu.xxiij.q.viij.fo. ccclxxxvj.
Quo iure.di.viij.fo.vij.co.iiij.
Quod aūt.di.ix.fo.ix.co.j.
Qō aūt ſpūalia.j.q.j.fo.xl.co.iiij.
Qō aūt ea q̄.xv.q.j.fo.cexix.co. iiij
Qō aūt ō pſe.di.iij.f.cccccix.co.ij.
Qō aūt.xxiiij.q.ij.f.cccexv.co.ij.
Qō aūt.xxiiij.q.j.f.ccclxxxvij.co.iij.
Qō aūt.xxxi.q.ij.fo.cccexiv.co.iij.
Qō aūt.xxxi.q.iij.fo.cccexlvj.co.iij
Qō aūt.xxxij.q.v.fo.ccccliv.co.iij.
Qō aūt.xxxij.q.ij.fo.cccclxxxv.co.iij.
Quod aūt queritur.xxxv.q.vij. fo.ccccexx.co.iij.
Qō aūt ſor.xxvj.q.ij.f.ccccviij. co.ij
Quod aūt cōſanguineas.xxxv.q.j. fo.cc cccxx.co.ij.
Qō aūt.xxv.q.ij.fo.cccciij.co.iiij.
Quod aūt queritur.xxiij.q. vj. fol'. ccclxxx.co.iiij.
Qō aūt.xxxiij.q.j.fo.cccclxiij.co.ij.
Quod autem inter.xxviij.qōe.j. folio.cccexxix.co.iiij.
Quod autē præſcriptione.xvj q.iij. fo.cccxviij.co.iiij.
Qō aūt.xxxiij.q.ij.fo.ccccl xiiij.co. ij
Quod autem illicita.xxij. q. iiij.fo= ccclij.columna.iij.
Quod autem oratiōis.xxxij.q. iiij. fo.cccccxiiij.co.ij.
Quod autem ſacerdotes.diſt.xcv. fo.cxxxj.co.ij.
Quod aūt.xxvj.q.v.fo.cccx.co.ij.
Quod autem coniugium . xxix.q.j. fo.ccccxxxv.co.ij.
Quod aūt poſt mortem. xxiiij.q. ij. fo.cccxcv.co.ij.
Qō aūt.xvj.q.vj.fo.cccxviij.co.ij.
Quod aūt abſq; v.q. iiij fo.ccxxvj.
Qō aūt vni⁹.di.xxvij.fo.xxxix. co.j.
Quod aūt.vj.q.v.fo.ccxxxiij.co.ij.
Qō aūt vinēte.vj.q.j.fo.co.co.iij.
Qō aūt.xxiij.q.vij.fo.ccclxxxij. co.ij
Quod autem archiepſ.ix.q. iij. fo= lio.ccxlix.columna.ij.
Qō aūt ꝓpriū.xxx.q.j.fo.ccccexxxvij columna.iiij.
Quod autem clericis.viij.q. iiij.fo= lio.ccclvj.columna.iiij.
Qō aūt.xxvj q.vj.fo.cccexij.co.ij.
Quod autem ſine.xxxiij.q. v. folio. ccccccv.columna.iiij.
Qō aūt.xxiiij.q.vij.f.ccclxxxvij.c.ij.
Quod autem vindicta.xxiij.qō.iiij. fo.ccclxij.columna.ij.
Quod autem queritur.xij.q.iiij. fo liij.cclxxxvij.co.iiij.
Quod aūt.j.q.j.fo.cxl.co.iiij.
Qō aūt ḡrīt.vj.q.ij.fo.cexxxj.co.ij.
Qō aūt ḡnto.xxij.q.v.f.ccclvj.c.iiij.
Qō aūt in fine.di.xvij.fo.lxv.co.j.
Quod autem non fit.xxxij.q. ij. fol'. ccccxlix.co.ij.
Qō aūt ḡrīt.viij.q iij.f.cexlvj.co.ij.
Qō aūt piurū.xxij.q.ij.f.cccl.co.j.
Quod autem poſtulas.vj.qō.v.fo. cexxxij.co.ij.
Qō aūt.vj.q.j.fo. ccxxviij.co.iij.
Quod aūt.ij.q.j.fo.clxxvj.co.iiij.
Quod autem eccleſias.xvj.q.vij.fo lio.ccexviij.co.iij.
Quod aūt.xxxvj.q.j.fol'.cccccxxxiij. columna.iiij.
Qō aūt.xxx.q.iij.f.cccccexxix.co.iiij
Qō aūt.v.q.iij.fo.ccxxv.co.iiij.
Quod autem pudicitia.xxxij.q. vl. fo.ccccly.co.iij.
Qō aūt vror.xxx.q.iiij.f.ccccxlj.c.iij
Qō aūt.xxvij.q.ij.f.cccexxvj.co.iiij.
Quod aūt ḥi.iiij.q.j.fol'.ccxx.co.ij.
Qō aūt.xxx.q.v.fo.cccccxlj.co.iiij.
Qō aūt ḡrīt.xvij.q.ij.fo.ccc.co.ij.
Quod aūt.vij.q.ij.fo.ccxlij.co.ij.
Quod aūt.xxij.q.ij.fo.ccclj.co.iij.
Qō aūt clerici.xxj.q.iij.fo.cccxlvj.
Quod autem meretrix.xxxij.q.j.fo lio.cccxlvij.co.ij.
Quod aūt.xx.q.ij.fo.cccxliij.co.j.
Qō aūt ḡrīt.xxiij.q.ij.fo.ccclxj.co.ij
Qō aūt ẽps.ix.q.ij.fo.ccxlviij.co.ij.
Qō aūt expoliat⁹.ij.q.ij.fo , clxxxij.
Qō aūt epūs.iij.q.viij fo.ccxvj.co. ij
Qō aūt.xxxij.q.j.fo.cccexlviij. co.j.
Qō aūt nulli.xxiij.q.v.fo. ccclxxxiij.
Qō aūt ſua.xxij.q.j f.ccxcliij.co.iiij
Quod aūt.viij.q.j.fo.ccclij.co.iiij.
Qō aūt ꝑter.xiij.q.iij.fo.ccxcv.
Quod aūt queritur.xxxv.q.vij. fo= lio.cccccxxx.co.iiij.
Quod autem amicoꝝm.viij. qō.ij. fo.ccclvj.co.j.
Qō aūt a voto.xvij.q j.fo.cccxxix. columna.iij.
Qō aūt expoliat⁹.ij.q.ij.fo.clxxxij.
Quod iudex.iij.q.vij.fo.cxliij.co.j.
Quod autem frater.xxxv.qō. v.fo= lio.cccccxxiiij.co.iij.
Qō aūt.xxxij.q.iiij.fo.ccccij.co.iij.
Quod vero elemoſyne.xxij.q.v.fo= lio.ccxcvij.co.ij.
Quod vero.j.q.v.fo.clxix.co.iiij.
Qō ꝺo ꝓfeſſio.xv.q.vj.f.ccciij.co.j.
Quod vero.xj.q.iij.fo.ccviij.co.j.
Quod ꝺo.iij.q.iiij.fo.cclx.co.j.
Quod ꝺo.xxv.q.ij.fo.ccccix.co.j.
Qō ꝺo tmiuria.xxiij.q.iij.fo.ccclxj.
Quod vero.iij.q.v.fo.ccx.co.j.
Quod vero die dominico.xv.q. iiij. fo.ccciij.co.ij.
Qō vero.xx.q.iiij.fo.cccxliij.co.j.
Qō ꝺo nec.xiij.q.iiij.f.ccxcvj.co.ij.
Quod ꝺo.xxv.q.j.fo.ccccix.co.j.
Quod ꝺo.ij.q.v.fo.clxxxvj.co.iiij.
Qō vero.xxj.q.iij.f.cccxlvj.co. iiij.
Quod ꝺo.ij.q.vij.fo.cxcvij.co.ij.
Quod vero.xj.q.ij.fo.cclxj.co.iiij.
Quod vero penitentia.xiij.qōe.vj. fo.cxcviij.columna.iiij.
Quod vero.di.xj.fo.xj.co.iij.
Quod ꝺo.xxxij.q.ij.fo.cccl. co. iiij.
Qō ꝺo teſtes.iij.q.x.f.ccxviij.co.iiij
Qō ꝺo.xxviij.q.ij.f.ccccxxxiij.c. iiij
Qō ꝺo.xiij.q.iij.fo.cxcvj.co.ij.
Quodcunq; ligauerio.xxiij.q.j.fo. ccclxxxviij.co.iij.
Qō p remedio.i.q.vij.f.clxxij.co.ij
Qō damd.xxij.q.iiij f.ccclij.co.iij.
Qō ꝺecceſſor.xj.q.iij.f.cclxxij.co.ij.
Qō ſi dormierit.xxxj.q.j.fo.ccccl columna.iiij.
Qō iuramentū.xxij.q.j columna.iiij.
Qō a pribus.di.lx
Quod abſq; di.
Qō ordinatio

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula capitulorum decreti.

Qđ suspecti. ij. q. v. fo. ccxj. co. ij.
Qđ restitutio. iij. q. j. fo. ccvj. co. j.
Qđ dicit dñs. di. xlj. fo. lvij. co. ij.
Qđ dicitis. di. xvj. fo. xix. co. iiij.
Qđ monachi. xvj. q. j. fo. cccvij. co. j.
Qđ rps. xxiij. q. iiij. f. ccclxvij. co. iiij
Qđ interrogasti. di. xxvij. f. xxxix. c. iij
Qđ p necessi. q. j. fo. cxlviij. co. j.
Qđ ad nos. di. xlvij. fo. lxvj. co. iij.
Qđ eps. xix. q. j. fo. cccxxxix. co. j.
Qđ ꝓpter mi. xxxv. q. ix. fo. cccccxxxvij. columna. ij.
Qđ intra. xx. q. j. fo. ccclj. co. j.
Qđ deo. xxxij. q. v. f. cccccxvj. co. ij.
Qđ ptoti. xxj. q. j. fo. cclxxxviij. iiij.
Qđ errare. xxiij. q. vj. f. ccclxxxj. c. j.
Qđ aut solo. di. xliij. fo. xv. co. iiij.
Qđ si palaz. xxvij. q. j. fo. cccxvij. c. j
Qđ si ac. iiij. q. vj. fo. cxxxiij. co. iij.
Qđ vouetes. xxvij. q. j. f. cccxv. c. iij
Qđ bñ. vj. q. iiij. fo. cxxxiij. co. j.
Qđ ꝓpositi. xxxij. q. vij. fo. ccccclxj. columna. ij.
Qđ dieb9nico. di. lxxv. fo. cliij. co. iij.
Qđ nullus. di. xxv. fo. xxxv. co. iij.
Quod debetur. xiiij. q. j. fo. cxxcv.
Qđ militare. xxiij. q. j. fo. ccclix. co. ij
Quod quidã. j. q. j. fo. clv. co. ij.
Quod additio. xxvij. q. ij. fo. cccxxxiij.
Qđ clericus. xj. q. j. fo. cclvj. co. iiij.
Quomodo eruditi. de cõse. dis. iiij. fo. cccccl xvj. columna. ij.
Quõ sacerdos. xj. q. iij. f. cclxvj. co. ij
Quomodo renouari. de pe. disti. ij. fo. ccccl xxxix. co. ij.
Quõ ꝯgimb9. xxxj. q. j. f. cccclv. c. j.
Quõ ver9. xxiij. q. j. fo. cccxj. co. ij.
Quoniam inueniturus. xvj. q. vij. fo. cccxxvj. columna. ij.
Qñ quidã. di. c. fo. cxxxviij. co. iiij.
Qñ quidã. di. lxxv. fo. cliij. co. j.
Qñ quidẽ. di. xviij. fo. xxij. co. j.
Qñ idem. dist. x. fo. x. co. iij.
Qñ fest9. di. lxj. fo. lxxxix. co. iij.
Qñ ꝯfẽd. xvj. q. j. fo. cccxvj. co. iiij.
Qñ ꝯfẽd. j. q. vij. fo. clxxiij. co. j.
Qñ multi. di. xlvij. fo. lxv. co. j.
Qñ mlti. xiiij. q. iiij. f. cccxvj. co. iiij.
Qñ diuersarũ. xxj. q. ij. f. cccxlv. c. ij
Qñ de iure. di. xv. fo. xxj. co. j.
Qñ in ꝯbus. xvj. q. vij. fo. cccxxvij.
Qñ i ꝯductã. dist. xxxij. f. xlvij. co. ij.
Qñ a quib9. xix. q. iij. fo. cccxl. co. j.
Qñ sunt. de ꝑse. di. ij. fo. cccccl viij.
Qñ sancte. di. xvj. fo. xviij. co. iiij.
Qñ velim. xij. q. j. fo. cclxxv. co. iij.
Qñ nõ. di. lxxxviij. fo. cxxij. co. j.
Qñ mos. di. lxv. fo. xcvij. co. iij.
Qñ multos. xj. q. iij. fo. cclxxj. co. iiij
Qñ multa. dist. xlviij. fo. lxvj. co. iiij.
Qñ in ro. dist. xxxj. fo. xliij. co. iij.
Qñ ꝯsm9. dist. lxix. fo. xcix. co. iiij.
er al... di. lxviij. fo. xcix. co. iij.
telligit... xviij. fo. xlviij. co. iij.
pta an po... conum. distic. xxiij.
nak... ñẽo ... ꝯsonna. ij.
relinqre non ...

Quotiẽs. xxiij. q. j. fo. ccclxxxix.
Quotiens a populis. j. qõne. vij. fo. cixxiij. co. ij.
Quotiens. j. q. vij. fo. clxxiij. co. iij.
Quotiẽs epi. ij. q. vj. fo. cxc. co. ij.
Quotiẽs post. ij. q. vj. fo. cxcj. co. ij.
Quottens. xxij. q. v. fo. ccclx. co. j.
Quodã loco. xxvj. q. iij. f. ccccc. co. ij
Quotiẽs frater. ij. q. iij. fo. clxxxvj.
Quotiensc̃unq3. xxxiij. qõne. iij. fo. ccccccxiij. co. ij.
Quotẽt. xxvij. q. j. fo. cccclix. co. iij.
Quotidie. ð ꝑse. di. ij. f. cccccclv. c. j.
Quos de9. xxxij. q. ij. fo. cccclxviij.
Quos a paganis. de conse. dist. iij. fo. cccccl viij. co. j.
Quos cõstituerit. j. q. j. fo. cclj. co. iij.

R

Raditata est. de penitẽ. dist. ij. fo. cccclxxxv. co. ij.
Raptor. xxvij. q. ij. fo. cccccxvij. co. ij
Rapinã eme. xiij. q. v. f. cxcvij. c. ij
Raptores igitur. xxxvj. qõ. ij. folio. cccccxxxiij. co. iij.
Rapt9 est. xxvij. q. ij. f. cccccxxix. co. ij
Rapt9 ꝙq3. xxxvj. q. j. fo. cccccxxxiij. columna. iiij.
Rõ nulla. xvij. q. iiij. f. cccxxx. co. iiij.
Rationis ordo. di. c. fo. cxl. co. j.
Rõnis. xvj. q. vij. fo. cccxxviij. co. iij.

RE

Reatina ec. di. lxiij. fo. xcij. co. ij.
Rebaptizare. de cõsecra. distin. iiij. fo. cccccl xxij. co. j.
Recurrat. xxxij. q. iij. fo. ccccl ij. c. iiij
Recedite. di. xlv. fo. lxiij. co. iiij.
Recedite. xxiij. q. iij. fo. ccclxxiij. co. j
Regũ offiũ. xxiij. q. v. f. ccclxxvj. c. ij
Regula vra. di. xvij. fo. xx. co. ij.
Regula. di. iij. fo. iiij. co. j.
Regule setõr. di. xxix. fo. xlij. co. iij.
Regẽda est. x. q. j. fo. cclj. co. iiij.
Regenerante. de conseera. dist. iij. fo. cccccl xxvj. co. j.
Reintegrãda. iij. q. j. fo. ccvj. co. ij.
Reintegranda. iij. q. j. fo. ccvj. co. iij.
Relatũ no. di. xxxvij. fo. iiij. co. iij.
Relatũ est. xxxj. q. j. f. cccccxliij. co. ij.
Relatum est. de conseera. distinc. ij. fo. cccccxliij. co. iiij.
Relatũ est. x. q. iij. fo. cclvj. co. ij.
Relatũ est. v. q. ij. fo. ccxxv. co. iij.
Relatũ. xj. q. j. fo. cclvij. co. iiij.
Relatio. xxj. q. j. fo. cccxlv. co. j.
Relata est. x. q. j. fo. cclj. co. ij.
Relict9 sacerdo. di. lxvij. f. xcviij. co. ij
Religiosas. vij. q. ij. fo. cclxxxvij. co. j
Relictã. xxx. q. iij. fo. ccccxl. co. iij.
Relegẽtes. xxiij. q. v. fo. cccl xxix. c. ij
Remoto. vij. q. j. fo. cxxxviij. co. iij.
Remittunt. xxiij. q. v. f. cccl xxx. co. j.
Remissionẽ. j. q. j. fo. clxvij. co. iij.
Renouãtes. di. xxij. fo. xxx. co. j.
Reos sang. xxiij. q. v. f. cccl xxv. co. ij.
Reperiunt. j. q. j. fo. cxlj. co. iij.
Repiunt. de pe. di. iij. f. ccccxcv. c. iiij
Reprehensibile. xxiij. qõne. viij. folio. cccl xxxiij. columna. iij.
Requisti. xxxij. q. j. fo. cccl xxij. c. ij.
Requirunt. j. q. vij. fo. clxxij. co. iiij.
Res aũt. xxiij. q. v. fo. cccl xxvij. co. j.
Res in eparu. xij. q. ij. fol. cclxxvij. columna. iij.
Res eccl'ie. xij. q. j. fo. cclxxvij. co. j.
Res eccl'ie. j. q. iij. fo. clxvj. co. iij.
Rũsa ꝓuidentũ. di. ij. fo. xij. co. iiij.
Resecãde. xxiij. q. iij. fo. cccxcix. c. iij
Resuscitatus. de penitẽ. distinc. j. fo. cccl xxij. co. iij.
Rescripta. xxv. q. ij. fo. ccccvj. co. j.
Retulerunt. de conse. distinc. iij. fo lio. cccccl xx. co. iij.
Reuera. de ꝑse. di. ij. f. cccccl j. co. iiij
Reuera. iij. q. ix. fo. ccxvij. co. ij.
Reuera. xxxij. q. v. fo. ccccl v. co. iiij.
Rex dz. xxiij. q. v. f. cccl xxviij. co. ij.
Rhodie. di. ij. fo. xj. co. iij.
Ridiculũ est. di. xj. fo. xxj. co. iij.
Ridiculũ est. xj. q. iij. f. cclxvj. co. iij.

RO

Romanus pon. de conse. distin. iiij. fo. cccccl xxij. co. j.
Roman9. di. lxxj. fo. cxj. co. iij.
Rogo z mo. xj. q. iij. fo. cclxv. co. j
Rogam9. xxiij. q. j. f. cccl xxix. co. iij
Rogationes. de consecra. dis. iij. fo. cccccl viij. columna. ij.
Rursus. xj. q. iij. fo. cclxv. co. iiij.

S

Abbato. de cõsecra. distin. iij. fo. cccccl ix. co. j.
Sacramẽtũ. ij. q. iij. f. clxxxiij. co. ij
Sacramenta. j. q. j. fo. cxlvij. co. j.
Sacramenta al. de consecra. dist. j. fo. cccccxl. co. iij.
Sacrific. ð pe. di. j. f. cccclxviij. c. iiij.
Sacrificiũ. de ꝑse. di. ij. f. cccccxlvij.
Sacerdos. xxvj. q. vij. fo. ccccxiij.
Sacerdos. iij. q. vij. fo. cxxvj. co. ij.
Sacerdos. de ꝑse. di. ij. fo. cccccl viij.
Sacerdos cui. j. q. ij. fo. clxij. co. ij.
Sacerdos. de pe. di. vj. fo. cccccxiij.
Sacerdos. di. lxxxj. fo. cxj. co. j.
Sacerdos quidẽ. di. l. fo. lxxj. co. iij.
Sacerdote. de ꝑse. di. j. fo. cccccxliij.
Sacerdotes. de conse. distin. iiij. folio. cccccl xviij. co. iiij.
Sacerdotes. di. xxxvij. fo. lij. co. ij.
Sacerdotes. vj. q. j. fo. cxxix. co. ij.
Sacerdotes. ij. q. vij. fo. cclxj. co. j.
Sacerdotes. xj. q. iiij. fo. cclxxxvij.
Sacerdotes. j. q. j. fo. cliij. co. iij.
Sacerdotes. di. xlix. fo. lxviij. co. j.
Sacerdotes ꝯ. di. xciij. fo. cxxvij.
Sacerdotes. di. l. fo. lxxiij. co. iiij.
Sacerdotes. ij. q. vij. f. cxcvij. co. iij.
Sacerdotũ. de ꝑse. di. ij. f. cccccxlvij
Sacerdotlã. xj. q. iij. f. cccclvj. c. iiij
Sacerdotlb9. xj. q. j. fo. cclx. co. iij.
Sacerdotibus. de cõse. distin. iij. folio. cccclvij. co. ij.
Sacerdotib9. di. xxxj. fo. xlij. co. iiij

Secundum ordinẽ alphabeti.

Sacerdotale. di. lxj. fo. lxxxvij. co. j.
Sacrosancta. j. q. j. fo. cliij. co. iij.
Sacrosancta. di. xxij. fo. xxix. co. ij.
Sacroꝝ. di. lxiij. fo. xcv. co. j.
Sacroꝝ cs. xij. q. ij. fo. cxixix. co. j.
Sacratas. di. xxiij. fo. xxxiij. co. j.
Sacrilegiũ. xvij. q. iiij. f. cccxx. c. iiij
Saluator. j. q. iij. fo. clxiij. co. iiij.
Saluator. de ꝑse. di. v. fo. cccccl xxxij columna. j.
Sal. de ꝑse. di. iij. f. cccccl xviij. co. iij
Salomon. xxxij. q. iiij. fo. ccccl v. co. ij
Salonitane. di. lxiij. fo. xciij. co. ij.
Saluo. ix. q. iij. fo. cclix. co. iiij.
Salnberrimũ. j. q. vij. fo. clxxv. co. j.
Sanctũ est. vij. q. j. f. cxxxviij. c. iiij.
Sanctissimo. di. lxiij. fo. cj. co. iiij.
Sctã roma. cã. xxv. fo. ccccij. co. iiij.
Sctã romana. di. xv. fo. xvj. co. iiij.
Sctã octo. di. xvj. fo. xviij. co. iiij.
Sancta ꝯppe. ij. q. vij. fo. cciij. co. iij
Scrimonales. xx. q. j. fo. cccxlij. co. ij
Scrimonialis. di. xxiij. f. xxxiij. co. j.
Sanctoꝝ canonũ. di. lxx. fo. c. co. ij.
Sanctoꝝ ps. x. q. j. fo. cclj. co. iiij.
Sanctoꝝ pa. j. q. j. fo. cxlij. co. ij.
Sancim9. xij. q. ij. fo. cclxxxj. co. iij.
Sanctimus. j. q. vij. fo. clxxvj. co. j.
Sanctũ est. xxiij. q. viij. f. cccl xxxvj. columna. ij.
Scis ꝯppe. xj. q. j. fo. cclxxxij. co. j.
Scrm̃ ẽ. de ꝑse. di. iij. f. cccccl xv. co. j
Sane per. di. xlv. fo. lxiij. co. j.
Sane ꝺsquis. xv. q. iij. fo. cccij. co. iiij
Sane si. di. lxv. fo. xcvj. co. iiij.
Sane si. ij. q. vj. fo. cxciij. co. ij.
Sane qs. xxiij. q. ij. fo. cccxcv. co. iiij
Sane cõsang. xxxv. q. ij. fo. cccccxxij.
Sane cauẽ. de pe. di. iij. fo. ccccxcvij columna. ij.
Sine prio. xxiij. q. ij. fo. cccxcvj. co. ij
Sane quia. xxj. q. ij. fo. cccxviij. co. j.
Sanis ostendi. de cõsecra. di. iiij. fo. cccccl xvij. co. iiij.
Sane ditim9. xv. q. j. fo. cccj. co. ij.
Sanc. xvj. q. vij. fo. cccxxvj. co. iij.
Sana quippe. di. ix. fo. x. co. j.
Sapiẽs. de pe. di. ij. f. cccclxxxix. c. iij
Sapiẽs non est. vj. q. j. fo. cxxxx. co. j
Satyra. di. ij. fo. xij. co. iiij.
Satis per. di. lvj. fo. lxxxiij. co. iiij.
Satis. xxxij. q. v. fo. cccccxvij. co. iij
Satis enī. di. xcvj. fo. cxxxiij. co. iij.
Satisfactio. de pe. di. ij. fo. cccxcvj.
Saragẽdã. xxv. q. j. fo. cccciij. co. iiij.

SC

Scelus. ij. q. j. fo. clxxxj. co. iiij.
Scelerator. de pe. dist. iij. fo. cccccl colũna. iij.
Scenicis. ð ꝑse. di. ij. f. cccccl vij. c. iiij
Scit9 sancta. di. xij. fo. xiij. co. ij.
Scitote. vj. q. iij. fo. cxxxj. co. iiij.
Sciant. ij. q. viij. fo. ccv. co. j.
Scias frater. vij. q. j fo. ccxxxix. co. j.
Scire debes. vij q. j. f. ccxxxiij. c. iiij
Scire vos oportet. xxiij. q. viij. f. cccl xxxiij. columna. ij.
Scire debet. di. lxxvj. fo. cvj. co. j.
Sciatis fratres. xxxij. q. iiij. f. cccccxiij. colum. ij.
Scimus aũt. di. xiij. fo. lix. co. iiij.
Scim9 vos. xij. q. j. fo. cclxxiij. co. iij.
Sciendũ. viij. q. j. fo. ccxliij. co. ij.
Sciendum. xxxj. q. ij. z. iij. f. cccclx. colũna. iiij.
Sciẽdũ est. xxvij. q. j. f. cccccx. co. iiij.
Sciẽdũ. de pe. di. ij. fo. cccclxxxvij.
Sciendũ. di. xxix. fo. xlij. co. ij.
Scisciatis. vij. q. j. fo. cxlj. colum. j.
Scisciatur. xxx. q. iij. f. cccxlj. co. j.
Scisciãtib9. xv. q. viij. f. cccvj. co. ij
Scindite. de pe. di. j. f. cccclxxxij. co. ij
Scisma. xxiij. q. j. fo. cccxcvij. co. ij.
Scismatici. xxiij. q. vj. fo. cccl xxx.
Scriptura. de cõse. di. ij. fo. cccccxliij
Scripsit. vij. q. j. fo. cxxxiij. co. iiij.
Scribit. xxvij. q. ij. fo. cccxxvj. co. j.
Scriptũ. vj. q. iij. fo. cxxxj. co. iiij.
Scriptũ est. xiij. q. v. f. cxxcviij. co. j.
Sriptoꝝ vestroꝝ. di. c. fo. cxl. co. ij.

SE

Secuti sunt vi. ij. q. vij. fo. cc. co. iiij
Seculares. xxxij. q. ij. f. cccclxviij. c. ij
Seculares. de ꝑse. di. ij. fo. cccccxlv.
Secũda ꝙstio. xxix. q. ij. fo. cccxxxvi columna. ij.
Scdm aũt. iiij. q. ij. fo. cxxx. co. iiij.
Scda. de pe. di. j. fo. cccclxxx. co. j.
Scdam ꝯ. xviij. q. ij. f. cccxxv. co. ij
Secuti sunt. ij. q. vij. fo. cc. co. iiij.
Scdz catholicã. xj. q. iij. f. cclxvj. c. ij
Scdm eccl'ie. di. xix. fo. xviij. co. iiij.
Scdm. xxiij. q. viij. f. cccl xxxv. co. iij
Scdm. xxxij. q. v. f. cccccxvj. co. iij.
Sed z illud. xxvj. q. ij. fo. cccclx. co. ij
Sed et. de pe. di. j. fo. cccclxxiij. co. ij
Sed nec. de peni. di. ij. fo. cccclxxxix. colũna. iiij.
Sed notãdum. di. xxix. fo. xlij. co. ij.
Sed cum. x. q. ij. fo. cclij. co. j.
Sed queritur. di. xxxvj. fo. lij. co. j.
Sed ꝓpensandũ. di. vj fo. vi. co. iiij.
Sed illud. di. xlv. fo. lxiij. co. j.
Sed ponatur. xj. q. iij. fo. cclxij. co. j.
Sed adhuc j. q. iij. fo. clxiij. co. iij.
Sedulo. dist. xxxviij. fo. lv. co. j.
Sed si forte. di. lxxxj. fo. cxij. co. ij.
Semel xps. de ꝑse. di. ij. f. ccccl. c. iij
Semel. de ꝑse. dis. ij. fo. ccccl. co. iiij.
Sentẽtia excõicatiõis. cã. ix. fo. ccxlvij. columna. ij.
Snia chã. ij. q. vij. fo. cxcvij. co. iiij.
Snia pastoris. xj. q. iij. fo. cclxij. co. j
Sententiam romane. xxxv. q. ix. fo. ccccxxxij. co. iiij.
Senatusconsultum. di. ij. fo. xj. co. iij.
Senti. xj. q. iij. fo. cclxvj. co. iiij.
Sepe se vitia di. xlj. fo. lvij. co. iij.
Sepe fit. xij. q. ij. fo. cclxxxvj. co. iij.
Sepe ꝓcipes. xxiij. q. viij. f. cccl xxxvj. columna. ij.
Sepe maloꝝ. xxviij. q. j. f. cccc xxxiij. colũna. iiij.
Sepe ꝛttngit. ij. q. iiij. f. clxxxvij. c. iij
Sepe contingit. di. l. fo. lxxv. co. ij.
Septies. de pe. dist. iij. fo. ccccxcvij. columna. ij.
Septuaginta. di. xvj. fo. xix. co. iiij.
Sequitur. j. q. ij. fo. clxj. co. iiij.
Sequit̃ serta. ij. q. vj. f. clxxxviij. c. ij.
Sequit̃. xxvij. q. ij. fo. cccxxxij. co. iiij
Sequitur. di. xlvj. fo. xxxvj. co. iiij.
Sequitur. di. xlvj. fo. lxij. co. ij.
Serui aũt. di. iiij. fo. lxxix. colum. ij.
Seruitium. xvij. q. ij. fo. cccxxxvij.
Seruet. xj. q. ij. fo. cclxvij. co. iiij.
Seruatis. xxv. q. ij. fo. cccxv. co. iij.
Seruanda. di. xxxij. fo. xlv. co. j.
Series. xxxv. q. v. fo. cccccxxxij. co. ij
Seriatim. di. xxxij. fo. xlvij. co. ij.
Serpẽs. de pe. di. j. f. cccclxxiij. co. ij
Ser dñe. xxiij. q. ij. fo. cccl xij. co. j.
Serto die. di. xxxv. fo. lj. co. j.
Serta. di. xvj. fo. xvij. co. iiij.
Serta ꝑo. iiij. q. vj. fo. ccxxiij. co. ij.
Serta actione. xv. q. vij. f. cccv. co. ij
Sertã. de cõse. dis. iij. fo. cccccl x. co. ij
Serram. di. xvi. fo xvij. co. ij.
Seraginta. di. xvj. fo. xvij. co. j.
Si aũt. xv. q. vij. fo. cccv. co. iiij.
Si apud. xxiij. q. v. f. cccl xxvij. co. ij.
Si aũt. xv. q. vij. fo. cccv. co. iiij.
Si aũt. xxxvj. q. ij. fo. cccccxxv. co. ij
Si aũt. xj. q. iij. fo. cclxiij. co. j.
Si aũt. ix. q. iij. fo. ccclix. co. iiij.
Si autem. ij. q. vj. fo. cxcv. co. j.
Si aũt. xvij. q. iij. fo. cccxxx. co. iij.
Si audieris. xxiij. q. v. f. cccl xxvij. columna. iiij.
Si agam9. de pe. di. j. f. cccclxxix. c. j.
Si accusa. iij. q. vj. fo. ccxxxij. co. iij.
Si accusator. ij. q. x. fo. ccxix. co. j.
Si ad matris. de ꝑse. di. iij. fo. cccccl xxij. co. iij.
Si ad petr̃. xxij. q. iiij. fo. ccclv. co. j.
Si aliq̃d. xxij. q. iij. fo. cccliij. co. j.
Si aliq̃d. xxij. q. iij. fo. cccliij. co. iiij.
Si aliq̃s. xxvj. q. vj. fo. cccccxij. co. iij
Si aliqua. xxij. q. j. fo. cccxlix. co. j.
Si ad scripturas. dist. ix. fo. ix. co. iij
Si apls. de pe. di. iij. f. cccccxcvj. co. j.
Si agerterit. de pe. di. iiij. fo. cccccix columna. ij.
Si baptizata est. de cõse. dist. iiij. fo. cccccl xxv. co. iij.
Sic ocs. di. xix. fo. xxiiij. co. j.
Sic aũt. j. q. j. fo. cxlvj. co. iiij.
Sic viue. xvj. q. j. fo. cccix. co. iiij.
Sic populus. j. q. j. fo. cl. co. iij.
Sic quidã. x. q. j. fo. cclj. co. iij.
Sic decet. xxv. q. ij. fo. cccxvij. co. iij
Sic nõ. xxxij. q. iiij. fo. cccl
Sic quippe. xxvij. q. ij. f
columna. iiij.
Sic cñm. xxviij. q. j. fo.
Sicut inquit. ij. q.
Sicut apls. xj. q. ij.
Sicut in sacra
fo. cccccl x

Universidad de Deusto
Biblio

Tabula capitulorum decreti.

Sicut eñ. xxxij. q. v. f. ccccl vj. co. liij.
Sicut ts. j. q. vj. fo. clxx. co. iiij.
Sicut apñ. xj. q. iij. fo. cclxiij. co. liij.
Sicut q. xvij. q. iiij. fo. ccccxxxj. co. iiij
Sicut inquit. ij. q. vij. fo. cciij. co. iij.
Sicut antiquitus. xvij. q. iiij. fo. cccxxxj. columna. j.
Sicut q monasteria. xx. q. j. fo. ccccxlj colũna. iiij.
Sicut no est. xxiij. q. iiij. fo. ccclxv.
Sicut sacerdotes. ij. q. vij. fo. cxcvij. columna. iij.
Sicut eccl'ia. xij. q. j. f. cclxxxiij. co. ij
Sicut ũtus. di. xcvj. fo. cxxxvj. co. ij.
Sicut epm. j. q. ij. fo. clxij. co. iij.
Sicut epi. ij q. j. fo. clxij. co. iij.
Sicut christ⁹. j. q. j. fo. cliij colum. ij.
Sicut sancti. dist. xv. fo. xvj. co. iij.
Sicut ficti. j. q. j. fo. cxlvij. co. j.
Sicut neophyt⁹. di. xlviij. f. lxvij. c. j.
Sicut vigeri. j. q. j. fo. cxlviij. co. iiij.
Sicut in vnãq̃. xxj. q. ij. fo. cccxlvj. columna. j.
Sicut primi. de pe. di. j. fo. cccclxxxj. columna. ij.
Sicut bonũ. xxvij. q. j. f. cccccxv. c. iiij
Sicut crudelis. xxxij. q. j. f. cccclxvij. columna. ij.
Sicut semia. xxxij. q. ij. f. ccccij. co. ij.
Sicut non ois. xxxij. q. ij. f. cccclxx.
Sicut satⁿ. xxxij. q. iiij. f. cccclxiij. iij.
Sicut eunuch⁹. j. q. j. fo. cxlvj. co. iij.
Sicut sine. ij. q. j. fo. clxxvj. co. iiij.
Sicut virt. di. xl. fo. lvj. co iij.
Sicut diocesim. xvj. q. iij. f. cccxix. c. j
Sicut eñ. xj. q. j. fo. cclix. co. ij.
Sicut achab. de pe. di. iij. f. cccccxcix. colũna. iiij.
Sicut vir. vij q. j. fo. ccxxxv. co. iij.
Sicut tribus. de pent. dist. ij. fo. ccccclxxxviij. co. ij.
Sicut ğ. xxxv. q. ix. f. cccccxxxiij. co. j.
Sicut excellentia. xxiij. q. iij. fo. cccclxxiij. co. j.
Sicut alteri⁹. vij. q. j. f. ccxxxix. co. iij
Sicut iudas. de cõse. di. ij. fo. cccccliij colũna. iiij.
Sicut seta. de pent. distin. ij. fo. ccccclxxxviij. colum. j.
Sicut dñi. xvj. q. vij. f. ccxxxvj. co. iij
Sicut ait. de pe. di. iij. f. cccccxcix. iiij.
Sicut in sacrificando. de cõse. dist. ij fo. cccccxliij. co. ij.
Sicut quis. xcvj. di. fo. cxxxvj. co. ij.
Sicut non alij. de cõse. di. j. fo. cccccxxxvij. co. j.
Sicut ẽ ver⁹. de pse. di. ij. f. cccccl vij.
Sicut nostis. de conse. distin. iiij. fo. cccccclxviij. columna. iij.
[illegible]nõ suo. di. xlvj. fo. lxiij. co. iiij.
[illegible] di. xliij. fo. xvj. co. j.
[illegible] xlvij. fo. lxv. co. iiij.
er alu[illegible] di. xxxviij. f. liij. c. iiij.
telligit [illegible] j. q. ij. fo. cclxxix. co. ij.
pta an po[illegible] lxviij. f. xcviij. co. iij.
uak si mẽs [illegible] cclxxxviij. co. iij.
relinq̃re non [illegible] f. cccclxxj. c. iiij.
Si clericus. xj. q. j. fo. cclxj. co. ij.
Si clerici. xj. q. j. fo. cclviij. co. iij.
Si clericat⁹. xvj. q. j. fo. cccix. co. iiij.
Si custos. xxvij. q. j. f. ccccxviij. co. iij
Si cuius patrinus. xxxv. q. x. f. ccccc xxxiij. co. iij.
Si cui⁹ vroꝛẽ. di. xxxiij. f. xlix. co. iij.
Si aũt aliqs. lx. q. iij. fo. cclix. co. iiij.
Si cã. xxxiij. q. iij. f. cccccxxiij. co. iiij.
Si altq̃ cã. xxij. q. j. fo. cccxlix. co. j.
Si cuplo. xvj. q. j. fo. cccvij. co. iij.
Si cõcupiscẽtia. xv. q. j. fo. cccj. co. ij.
Si credis a xpo. de cõse. distin. ij. fo. cccccvij. colũ. ij.
Si cõsuetudiné. di. viij. fo. viij. co. ij.
Si decreta. di. xx. fo. xxvj. co. j.
Si dñs. xj. q. iij. fo. cclxx. co. iij.
Si de reb⁹. xxiij. q. v. f. cccl xxxiij. co. j.
Si de area. xxvj. q. ij. fo. ccccix. co. iij
Si duo forte. di. lxxix. fo. cix. co. ij.
Si duo fratres. di. l fo. lxxv. co. iij.
Si duo. xxxv. q. vj. f. cccccxxix. co. iij.
Si dicat vir. xxxiij. q. v. fol'. cccccxv. columna. iij.
Si diacon⁹. di. lxxxj. fo. cxj. co. iij.
Si ducturi. xxxij. q. vj. f. cccclix. co. j.
Si eñ de pe. di. ij. fo. ccccxc. co. iij.
Si epꝰ. di. l. fo lxix. co. ij.
Si episcop⁹. xj. q. iij. fo. cclxvj. co. j.
Si episcop⁹. iij. q. j. fo. ccvij. co. ij.
Si episcop⁹. xj. q. iij fo. cclxj. co. ij.
Si episcop⁹. xvj. q. ij. fo. cccxx. co. iiij
Si epꝰ. xij. q. ij. fo. cclxxxvj. co. iij.
Si epꝰ mestro. di. xvij. fo. xxij. co. iiij
Si epꝰ. ij. q. v fo. cclxxxviij. co. ij.
Si epo. ij. q. iiij. fo. clxxxvij. co. iiij.
Si epm. xvj. q. vj. fo. cccxxiij. co. iiij.
Si epoꝰ. xxj. q. v. fo. cccxlvj. co. iij.
Si eccl'ia. xxiij. q. iiij. fo. cccl xxij. co. j.
Si ea. xxv. q. ij. fo. ccccv. co. ij.
Si eos. ꝺ⁹ pse. di. iij. f. cccccl xxvij. c. j.
Si eñ. xxvij. q. ij f. cccccxxviij. co. iij.
Si ea de q. xxvij. q. ij. f. cccclxxiij. c. iij
Si egrotãs. v. q. iij. fo. ccxxvj. co. j.
Si ergo. viij. q. j. fo. cclxv. co. j.
Si expoſit⁹. di. lxxxvij. fo. cxx. c. iiij
Si ex bo. de pe. di. iiij. f. ccccvj. co. ij
Si ex laicis. x. q. j. fo cclj. co. iij.
Si euãgelica. di. lv. fo. lxxxiij. co. iiij
Si fenerauc. xiij. q. iij. f. ccxcvj. co. j.
Si femia. xxix. q. ij. f. cccexxxvij. co. j.
Si forte. di. lxij. fo. cxcv. co. iiij.
Si forte. de pe. di. j. fo. cccclxix. co. ij.
Si forte. xvij. q. iiij. fo. cccxxxj. co. iiij
Si forte. di. lxv. fo. xxvij. co. iiij.
Si forte. xxj. q. v. fo. cccxlvij. co. iij.
Si fortassis. xvj. q. vj. f. cccxxiij. c. ij.
Si fur. xiij. q. ij. fo. ccxciij. co. iij.
Si gẽs angloꝝ. di. lvj fo. lxxxv. co. j.
Signũ ẽ. de pse. di. ij. f. cccccxlvij. c. ij
Significastis. j. q. j. fo. cliij. co. iij.
Si habes. xxiij. q. iij. f. cccxcvij. c. ij.
Si hereticus. ij. q. vij. fo. cxcix. co. iij
Si hõ. xxxv. q. ij. fo. cccccxxj. co. iiij.
Si homo. xxxvij. q. j. fo. ccccxix. co. j.
Si homicidiũ. xxiij. q. v. f. cccl xxviij. columna. iij.
Sligitur. xxiij. q. iij. fo. ccccxix. co. j.
Si ille qui. di. l. fo. lxxvj. co. ij.
Si illic. xxiij. q. iiij. fo. cccl xviij. co. iij
Si inimic⁹. di. xcij. fo. cxxvj. co. iij.
Si inimicus. xj. q. iij. fo. cclxiij. co. ij.
Si in adiutorium. di. x. fo. x. co. iiij.
Si iter epos. vj. q. iij. f. cxxxij. c. iiij
Si iter. de pse. di. iiij. f. cccccl xiij. c. ij.
Si iffidelis. xxvij. q. j. f. ccccxxxj. co. j
Si infideles. xxvij. q. ij. f. cccexxxiiij colũna. iiij.
Si ꝙs ꝙlibet. xij. q. ij. f. cclxxxiij. co. j.
Si in laicis. dist xxxvij. fo. iiij. co. ij.
Si in plebibus. di. lxij. fo. xcij. co. iij
Si in morte. xxij. q. viij. f. cccl xxxiiij columna. iij.
Si i qualibet. xx. q. ij. f. ccclxiij. co. iij.
Si impator. di. xcvj. fo cxxxv. co. iij.
Si is q̃ preest. xj. q. iij. fo. cclxxj. co. ij
Si is q̃. xxiij. q. iiij. fo. cccl xviij. co. ij.
Si iubet. xxvj. q. vj. fo. cccccxij. co. iij.
Si iudas. de pe. di. iiij. f. cccccv. c. ij
Si iustus. j. q. j. fo. cxlvj. co. iij.
Si inxta. dist. xxxviij. fo. liij. co. iiij.
Si lapsis. di. l. fo. lxviij. co. iij.
Si laicus. di. xxxj. fo. xliij. co. j.
Si laici vxor. di. xxxiij. fo. xlix. co. ij
Si legitimi. ij. q. iij. f. clxxxv. co. iiij.
Si lueſter. xj. q. j. fo. cclvij. co. iij.
Si mala fama. ij. q. iij. f. clxxxvj. c. j.
Symbolũ. de conse. dist. iiij. fo. cccccl xviij. colum ij.
Similiter. iij. q. v. fo ccxj. co. j.
Similiter. xvj. q. j. fo. cccxiij. co. iiij.
Simili modo. xxviij. q. j. fo. cccxxx. columna. iij.
Simile dei. de pe. di. ij. fo. cccclxxxix columna. iij.
Si metropolitanus. vj. q. iiij. fol'. cc xxxij. colum. iiij.
Si monachus. xvj. q. j. fo. cccix. co. ij
Si motũ fuerit. de conse. distin. j. fo. cccccxxxvij. co. iiij.
Similiter. di. v. fo. v. colũ. iij.
Si mulier. dist. v. fo. v. co. iij.
Sine exceptione. xij. q. ij. f. cclxxiij. columna. iij.
Sine penitẽtia. de pse. distin. iiij. fo. cccclxxj. co. iij.
Sine lris. viij. q. v. fo. ccxlvij. co. j.
Sine ornatu. xxj. q. iiij. f. cccclvij. c. ij
Si nõ sunt. de cõse. di. ij. fo. cccccxlv. columna. iij.
Si nõ sanctificatur. de cõse. dist. iiij. fo. cccccclxix. co. j.
Si nõ ex fide. xxiij. q. iiij. fo. cccl xxiij columna. ij.
Si non iz. xxiij. q. v. fo. cccl xxv. co. iij
Si nulla. de pse. di. iiij. fo. cccccclxxij columna. iij.
Si nulla. xxiij. q. viij. fo. cccl xxxij.
Singli aũt. de pse. di. ij. f. cccccl v. c. iij
Singula eccleſiastici. dist. lxxix. fol'. cxxij. colum. iij.
Si nupserit vir. di. xxvij. f. xxxix. c. iij
Synodũ epoꝝ. di. xvij. fo xx. co. j.
Sint mãifeste. xij. q. j. f. cclxxvj. co. ij

Secundum ordinẽ alphabeti.

Sint tibi quotidiana. de cõse. dist. v. fo. ccccclxxix. co. iij.
Sint tibi ieiuma. de cõse. dist. v. fol'. ccccclxxix. co. iij.
Si officia. di. iix fo. lxxxvj. colum. j.
Si ola i hoc scꝛo. vj. q. j. f. ccxxx. co. ij
Si papa. di. xl. fo. lvj. colum. j.
Si pr̃ ⁊ fili⁹. xxx. q iij. fo. cccclxj. co. j
Si paul⁹. xxiij. q. v. fo. ccccl xj. co. iij
Si petñ esset. xxij. q. j. fo. ccxlix. co. j
Si peccatũ dauid. de pen. dist. j. fo. ccccixxxj. co. j.
Si peccauerit. ij. q. j. fo. clxxx. co. iiij.
Si petr⁹. xxiij. q. j. f. cccl xxxix. co. iij
Si petrus. viij. q. j. fo. ccxiij. co. iij.
Si p ordinatione. di. lxij. f. xc. c. iiij.
Si per sortiarias. xxxij. qõne. j. fol'. cccclxiij. co. j.
Si per negligentiam. de cõse. dist. ij fo. cccccclvj. colum. iij.
Si presbyter. j. q. j. fo. cl. co. iij.
Si pbr. xxvj. q. vj. fo. cccexiij. co. iiij.
Si punitũ. xij. q. j. fo. cclxxvij. co. ij.
Si primates. v. q. ij. fo. ccxxv. co. iij.
Si pterea. xxiij. q. v. fo. cccl xxviij.
Si ppꝛea. de pe. di. j. f. cccclxxj. c. iij
Si post ordinatiõnẽ. di. l. f. lxx. c. iij
Si plcs. xvj. q. vij. f. ccxxxviij. co. iij.
Si publicis. xxij. q. iij. f. ccclij. c. iij.
Si q̃ de reb⁹. xxij. q. ij. f. clxxxvj. c. j.
Si qua monacharum. xxvij. q. j. fol'. cccxx. co. j.
Si qua femina. di. l. fo. lxxiij. co. iiij
Si qua mulier. xxxv. q. x. f. cccccxxx: xij. colũna. iij.
Si qua mulier. ibidem.
Si q̃ mulier. xxxj. q. j. f. cccexliij. c. iij
Si qua mulier. di. xxx. fo. xliij. co. j.
Si qua mulier. de pse. distin. iiij. fo. cccccclxxij. co. iij.
Si qua mulier. di. xxx. fo. xliij. co. iij.
Si q̃ mulier. xix. q iij fo. cccxi. co. iij.
Si qua ꝙgo. xxvij. q. i f. cc. cxix. c. iij.
Si qua vidua. dist xxviij. f. xlj. co. iij.
Si q̃ fuerit. xxxj. q. j. f. cccexliij. c. iij.
Si qñ videris. de pen. distin. iij. fo. cccccliij. colum. iij.
Si qñ. ij q. vj. fo. cxcv. colũ. ij.
Si qñq̃ a sacer. xv. q. vj. f. ccciij. c. j.
Si q̃tuor. xxxij. q. viij. fo. cccl xxxvij columna. ij.
Si que cause. xj. q j. fo. cclviij. co. iiij
Si q̃uelibet. xxij. q. ij fo. ccclij. co. iij.
Si quẽ. xvj. q. j. fo. cccx. co. ij.
Si quẽ pen. ij. q iij. fol'. clxxxiij. co. ij
Si que. xxiij. q. j. fo. cccxcvij. co. iiij.
Si quicq̃d. ꝺ⁹ pse. dist. iiij. fo. cccccl xv.
Si qui epꝰ. xxvij. q. j. f. cccexvij. co. ij
Si qui epi. xxv q ij. fo. ccccvij. co. iij.
Si qui. j. q. j. fo. cxiviij. co. ij.
Si qui epi. dist. xcij. fo. cxxv. co. iiij.
Si qui fine. di. lxxxj. fo. cx. co. iiij.
Si qui. di. lxxiij. fo. cij. co. iij.
Si qui. xj. q. j. fo. cclviij. co. iiij.
Si q̃cq̃d. de pse. di. iiij. f. cccccl xv. c. j.
Si qui ex. xj. q. j. fo. cclix. co. iij.
Si qui vero. vij. q. j. f. cxxxviij. co. j.
Si q̃ fo. de pe. di. v. fo. cccexj. co. iiij
Si qui vero. di. xxxij. fo. xlv. co. ij.
Si qui filij. di. xxx. fo. xlij. colum. iiij.
Si q̃ pa. xxxj. q. iij. fo. ccccxlvj. co. iij
Si qui sunt. ij. q. vij. fo. cxcviij. co. iij
Si qui cle. xj. q. j. fo. cclviij. co. j.
Si qui vel. j. q. vij. fo. clxxiij. co. j.
Si qui necessi. de cõse. distin. iiij. fo. cccclxij. colum. iiij.
Si qui inuenti. v. q. j. fo. ccxxv. co. j.
Si qui pbr̃. j. q. vij. fo. clxxj. co. ij.
Si qui voluerit. j. q. vij. f. clxxiij. c. ij.
Si qui a symo. j. q. j. fo. clviij. co. iij.
Si qui a pleu. j. q. j. fo. cxlvij. co. iiij.
Si qui sunt. di. lxxxj. fo. cxj. co. iij.
Si q̃ apud. de pse. di. iij. f. cccccxliij.
Si quilibet. di. liij. fo. lxxxj. colũ. iij.
Si quid vero. di. lxxxvj. fo. cxix. co. ij
Si quid veri. di. xxxvij. fo. iiij. co. iij.
Si q̃ de q̃cũq̃. xv. q. vj. f. cccv. c. ij
Si quid in ec. ij. q. vij f. cciij. co. iiij.
Si quid vol. j. q. v. fo. clxxiij. co. iiij.
Si q̃d inue. xxiij. q. v. fo. ccxcvij. co. ij
Si quispiã. dist. lxxxj. fo. cxij. co. ij.
Si quis epꝰ. di. lxxxj. fo. cxj. co. iij.
Si quis epꝰ. xxvj. q. v. fo. ccccx. c. iij.
Si quis episcopus. xxiij. q. viij. folio cccl xxxvj. colum. ij.
Si quis epꝰ. j. q. iij. fo. clxxiij. co. j.
Si quis epꝰ. di. lxxxij. fo. cxv. co. j.
Si quis epꝰ. xvj. q. ij. f. cccxx. co. iiij.
Si quis epꝰ. xij. q. j. f. cccxxviij. c. iij.
Si quis epꝰ. j. q. vij. fo. clxxv. co. ij.
Si quis epꝰ. xj. q. iij. fo. cclxj. co. iij.
Si quis epꝰ. di. xcij. fo. cxxvj. co. j.
Si quis epꝰ. ij. q. vj. fo. cxciij. co. iij.
Si quis epꝰ. ij. q. vij. fo. cciij. co. j.
Si ꝙs aplice. di. lxxix. fo. cviij. co. iij.
Si quis epꝰ. xj. q. iij. fo. cclxx. co. iij.
Si quis epꝰ. ij. q. vj. fo. cxciij. co. iij.
Si quis epꝰ. xxxv. q. x. f. cccccxxx. colum. j

Universidad de Deusto
Biblio

Tabula capitulorum decreti.

Si quis vxore.xxxij.q.j.fo.ccccxlvij. columna.iiij.
Si ḋs vxo.xxxij.q.j.f.ccccxlviij.co.j.
Si quis votū.xxvij.q.j. fo.cccccxxij. columna.ij.
Si quis undatce.xxviij.q.j.fol.ccccxxviij.columna.iij.
Si ḋs xal.xxvj.q.vij.fo.ccccxv.co.j.
Si quis in tan.j.q.iiij.fo.clxix.co.iij
Si quis nō dicā.xxxvj.q.ij.fo.ccccxviij.colum.iij.
Si quis membror.xviij.qō.viij. fo. ccclxxxvj.colum.iij.
Si ḋs demceps.xvj.q.vij.f.ccccxvj. columna.ij.
Si ḋs semel.de pe.di.ij. f.ccccl xxxv. columna.j.
Si quis intrat.de cōse.di.ij.fo.ccccc xlv.colum.iij.
Si quis epm. ij.q.iij.f.clxxxij.co.iiij
Si quis quic.xxij.q.v.f.cccl vij.co.ij
Si ḋs pul.de pe.di.j.f.ccccl xix.co.ij
Si quis ru.xv.q.vij.fo.cccv.co.iij.
Si quis circa.ij.q.iij.f.clxxxij.co.iij.
Si quis per ebuer.atē.de cōse.dis.ij. fo.ccccc xlvij.co.j.
Si quis ira.l.xij.q.ij. fo.ccxcj.co.iiij
Si quis vsur.xiiij.q.iij.f.ccxcvij.c.j.
Si ḋs de cor.xxvj.q.vj. f.ccccxij.c.j.
Si quis de po.xxiij.q.iij.f.cccc.co.j.
Si quis artolos.xxvj.q.v.fo.ccccx.
Si quis cū.vj.q.j.fo.ccxxx.co.iiij.
Si quis ob.xiij.q.iij.f.ccxcvj.co.iij
Si quis mo.xvj.q.j.fo.ccclx.co.iiij.
Si quis ha.xxviij.q.ij. fo.ccccxxxiij colūna.iiij.
Si quis obiece.j.q.iij.f.clxiij.co.iij.
Si quis here.j.q.j.fo.cxlvij.co.j.
Si quis absct.di.lv.fo.lxxxij.co.j.
Si ḋs acce.xxxij.q.j.f.ccccl xij. c.iiij
Si quis desp.di.xlj.fo.lvij.co.ij.
Si ḋs in metro.di.lxv.f.xcvij.co.iij.
Si quis a medi.di.lv.f.lxxxij. co.ij.
Si quis cum matre.xxxv.q.ij.folio. ccccxxj.co.iiij.
Si quis oēm.j.q.vij.fo.clxxj.co.ij.
Si quis ꝑtribat⁹.di.xc.f.cxxxij.c.ij.
Si quis docet.di.xxx.fo.xliij.co.j.
Si quis abbas.xviij.q.ij. f.ccccxxvj colūna.iiij.
Si quis dixe.xj.q.iij.f.cclxvij.co.ij.
Si ḋs fuit.xvij.q iiij.f.cccxxxiij.c.ij
Si quis seruum.ibidem.co.ij.
Si ḋs a ca.xxiij.q.iij.f.cccixij.c.iiij.
Si quis p.xxij.q.j.fo.ccxlvij.co.iiij
Si quis iā.xxj.q.ij. fo.cccxlv.co.iiij.
Si quis suadē.xvij.q.iiij. f.ccccxxiij columna.j.
Si quis a ꝑpto.xxj.q.v.fo.cccl vij.
Si quis pina ij.q.vj.fo.cxc.co.ij.
Si quis ꝓpter aueuerit.xxij.q.v. fo.ccc
er al. C[illegible] j.
telligit[illegible] xxvij.q.ij. fo.ccccxxv
pta an po.[illegible] .q.ij.fo.cccevij.co.j
uaf ſi mes[illegible] q.j.fo.cccxx.co.ij.
relinq̄re non[illegible] q.ij.fo.ccccxxvj.
columna.iiij.
Si quis prebē.j.q.iij.fo.clxvj.co.iiij
Si ḋs vnus.xxx.q uij.f.cccccij.co.ij.
Si quis inge.xxix.q.ij.fo.ccccxxxvij columna.j.
Si quis a vero.iij.q.iiij. f.ccix.co.ij.
Si ḋs nō.xxiij.q.ij. f.cccxcvij.co.j.
Si quis cū matre.xxxiij.q.ij. fo.cccc lxvij.co.iiij.
Si quis coa.xxij.q.v.f.cccl vj.co.iiij.
Si quis desponsa.xxvij.q.ij.fo. cccc xxiij.colum.j.
Si quis trat⁹.ij.q.iij.f.clxxxij.co.iiij
Si quis desp.xxvij.q.ij. fo.cccxxiiij columna.j.
Si ḋs viuē.xxxj.q.j.f.cccccliiij.co.ij.
Si quis liber.xxix.q.ij.fo.cccccxxvj. colūna.iiij.
Si ḋs fue.xxxij.q.vij.fo.cccclx.co.iij
Si ḋ spō.xxvij.q.ij.f.cccxxvij. co.ij.
Si quis prim.xvj.qō.vij.fo.ccxxxvij. columna.iij.
Si quis filiaſtrum.xxx.q.j.fol.cccc xxxvij.columna.iij.
Si quis non dicam.de peni. di.j.fo. cccclxix.columna.j.
Si quis ex cleri.di.xxiij.f.xxxiij.c.j.
Si ḋs cc.xvij.q.iiij. fo.cccxxxj.co.iiij
Si quis fo.xxiij.q.iij.f.cclxxj.c.iiij.
Si quis frater.xj.q.iij.f.cclxv.co.ij.
Si quis laicus.xvj.q.j. f.ccccij.co.ij
Si quis laicus xj.q.iij.fo.cclxv.co.j
Si quis laicus.xxij.q.v.fol.cccl vij. colūna.iiij.
Si quis docuerit.di.xxviij.f.xliij.c.j.
Si quis ꝑfugerit.j.q.j.f.cxlix.co.iij.
Si quis p supbiā.di.xxx.f.xlij.co.j.
Si quis sacro.xxvij.q.j.fo.cccxcviij. columna.iij.
Si quis romipetas.xxiiij.q.iij.folio cccc.columna.ij.
Si quis post.di.lj.fo.lxxviij.co.ij.
Si quis in infir.di.lv.f.lxxxiij.co.iij
Si quis papa.di.lxxix.f.cviij.co.iij.
Si quis ordinat⁹.di.xcij.f.cxxv.co.iij
Si quis inquit.j.q.j.fo.clj.co.ij.
Si quis vitu.di.xxxj.fo.xliiij.co.j.
Si ḋs de relig.di.lxxvij.f.cvij.co.iij.
Si quis disco.di.l.fo.lxxij.co.iiij.
Si quis a ꝑpto.xj.q.iij.f.cclxij.co.j.
Si quis clericor.di.xlvij. f.lxv.c.iij
Si quis tanḡ.di.xxx.fo.xliij.co.j.
Si quis p signo.j.q.j.fo cl.co.iij.
Si quis propter.j.q.ij fo.clxij.co.j.
Si quis ausus.di.lxxj.fo.c.co.iiij.
Si quis vel virgnitatē.distinc.xxx. fo.xlij.colum.iiij.
Si quis homicidium.di.l.fo.lxxiij. colūna.iiij.
Si quis erfacerdotibus. dist.lxxix. fo.clx.columna.j.
Si quis de altertus.distinc.lviij.fo. lxxxv.columna.iiij.
Si quis insa.xv.q.j.fo.ccci co.iiij.
Si ḋs vxm.ij.q.vj.f.clxxxviij.co.iiij.
Si quis post.di.xxxiij.f.xlvij.co.iij.
Si ḋs obligat⁹.dis.iiij.fo.lxxx.co.j.
Si ḋs ergs.ij.q.vij.fol.cxcviij.co.ij.
Si quis sup his.ij.q.vij. f.ccvij.co j.
Si quis homine.xj.q.iij.fol.cclxvij. columna.iij.
Si quis animodo.distī.lxxxj.fo.cxj. colūna.iiij.
Si quis nō trat⁹.xv.q.j.f.cccj.co.iiij
Si ḋs incognitus.xvij.q.ij. f.cccxxx columna.ij.
Si quis potestatem.xxiij.q.iiij.fol. cccl xix.co.ij.
Si quis demceps.xvij.q.iiij. fo.cccxxxij.colum.iij.
Si quis cū clerico.xj.q.j.f.cclxj.co.j.
Si quis pieuētus.xxij.q.iiij.fo.cccliiij.columna.iiij.
Si quis pu.ij.q.vj.fo.clxxxix.co.ij.
Si ḋs sacerdotū.di.lxxxj.f.cxj.c.iiij.
Si quis sacerdotū.xj.q.j. fo.cclviij.
Si quis sacerdos.xxx.q.j.f.cccxxxix.columna.ij.
Si quis iudicē.ij.q.vj.fo.cxcj.co.j.
Si ḋs cuiuslibet.xxj.q.v. fo.cccl vij
Si quis p ver⁹.xxij.q.ij.f.ccclij.c.iiij.
Si ḋs i arrio.xvij.q.iiij. f.cccxxxj.c.j
Si ḋs epoz.xvi.q.v.f.cccxviij.co.ij.
Si quis epoz.iij.q.vj.fo.cxxij.co.j.
Si quis epoz.dis.xviij.fo.xviij.co.j.
Si quis vero.xj.q.iij.fo.cclxiij.co.ij.
Si ḋs q̄libet.xij.q.ij.f.cclxxxiiij.co.j
Si quis i egritu.di.lvij.f.lxxxv.c.iiij
Si quis ꝓgi.xxxvj.q.ij.f.cccccxxxiiij colūna.iiij.
Si ḋs de laicis.di.xxxiij.f.xlix.co.ij
Si quis vidnā.di.l.fo.lxix.co.ij.
Si ḋs vid.xxxij.q.vij.f.cccccxj.c.iiij
Si quis vid.di.xxxiij.fo.xlix.co.iiij
Si quis viduam.ibidem.
Si quis eoz.di.xxx.fo.xliij.co.j.
Si quis eoz.di.xxxij.fo.xlvj.co.iiij.
Si quis ꝓo.v.q.vj.fo.cccxviij.co.ij.
Si quis monach⁹.di.xc.f.cxxxij.c.j.
Si ḋs monach⁹.xvj.q.j.f.ccciv.c.iiij
Si quis vxore.xxvij.q.ij.f.ccccxxiij.
Si quis trat⁹.de pe.di.j.fo.cccclxxj.
Si quis fidē.xj.q.j.fo.cclvij.co.j.
Si ḋ ver⁹.xxxiij.q.ij.f.cccclxvj.c.j.
Si ḋs de seruis.xij.q.ij.fo.cclxxxiij
Si quos.xxiij.q.iiij. fo.clxxxij.co.j.
Si quis pudā.xxiij.q.ij. fo.clxxxij.co.j.
Si quis sacerdos.xxx.q.j.f.cccxxxix.columna.ij.
Si refugiētes.de pe.di.iij.f.cccccix columna.ij.
Si romanoz.di.xix.fo.xxiij.co.ij.
Si sacerdos.vj.q j.f.cxxxviij.co.iij.
Si sacerd⁹. de pe.di.j.f.ccccxxxvij.c.j
Si sacerdotes.xvj.q.iij.f.cccxx.co.ij
Si seculi.xij q.ij.fo celxxvij.co.ij.
Si sciūa xxiij q.j. fo.cccxcij.co ij.
Si se cuiꝰ mulier.dist.xxviij.fo.xlj. columna.ij.
Si seruus.di.iiij.fo.lxxxj.co.iiij.
Si seruus.ibidem.

Si sermo.de pe.di.ij.f.cccclxxxviij.
Si solus.di.viij.fo.viij.co.iiij.
Si subdiacon⁹.di.xxxiij.fo.l.co.j.
Si tm̄.vj.q ij.fo.ccxxxj.co.iij.
Si testes.iiij.q.ij.t.iij.fo.ccxxj.co.j.
Si tributū.xj.q.j.fo.cclviij.co.iiij.
Si trāſitus.di.lxix.fo.cix.co.iij.
Si triginta.di.lxxviij fo.cviij.co.ij
Si tu absti.xxvij.qō.ij.fo. cccccxxvj. columna.ij.
Siue de cō.xxxiij.q.ij.fo.cccclxiij.
Si yerū.xxxj.q.ij.fo.cccclvi. co.j.
Si vir.di.xxvij fo.xxxix.co.iij.
Si vir z vxor.xxxv.q.ij.fo.cccccxxij.
Si vir.xxvij.q.ij.fo.cccxxvi.co.j.
Si ỹgo.xxxiij.q.j.fo.cccccxix.co.iij.
Si vos ỹ xxiij.q.v.fo.cccl xxviij. columna.ij.
Si vobis fratres.xxiij.q. viij. folio. cccl xxvi co.ij.
Si yxorē.xxxij.q.ij.f.cccclviij.co.ij.
Sit rector.di.xliij.fo.lviij.co.iiij.
Siue paruuli.de consecra.dist. viij. fo.cccccl xviij.co.j.
Siue hereticus.de conse.distic.iiij. fo.cccccl xviij.co.j.

SO

Soleꝫ q̄ri.xxxij.q.ij.fo.cccl.co.ij.
Soleꝫ etiam queri.de conse.dis.iiij. fo.cccccl xiij.co.iiij.
Solent plures.de cōsecra.distinc.j. fo.cccccl.co.iij.
Solennitates.de consecra.distinc.j. fo.cccccxxxvij.co.iiij.
Solennitates.de consecra.distin.j. fo.cccccxxxvij.co.iiij.
Sollicitum quoq.distinct.lxxxiij. fo.cxv.columna.iij.
Sollicitudo.di.iij.fo.lxxviij.co.iiij.
Sollicitatores.de peniten.distin.j. fo.cccclxix.co.iiij.
Sors nō ē.xxvj.q.ij.fo.cccc viij.c.iij
Sortes ḋn⁹.xxvi.q.v.f.cccc.co.iiij
Sortilegi sunt.xxv.q.j.fo.cccc viij.

SP

Species z similitudo.de cōse. di.ij. fo.cccccl vij.co.ij.
Spiritusſanct⁹.j.q.j.fo.cl.co.ij.
Spiritusſanctus.de conse.distic.v. fo.cccccl xxvij.co.j.
Spōſus ille.di.lvj.fo.lxxxiij.co.iiij
Spōſus z spōſa.di.xxiij.fo.xxxiij.
Sponsus.xxx.q.v.fo.cccc iij.co.j.
Spōſalia.xxx.q.ij.f.cccc xxxix.co.iij

ST

Statuit ḋs.ij.q.iiij.f.clxxxvij.co.iiij
Statuim⁹.xvj.q.j.fo.cccviij.co.ij.
Statuim⁹.xix.q.iij.f.cccxxxix.c.iiij.
Statuim⁹.xx.q.ij.fo.ccclviij.co.j.
Statuim⁹.di.iiij.fo.iij.co.iiij.
Statuim⁹.xij.q.ij.fo.cclxxxj co.iij.
Statuim⁹.dis.lxi.fo.lxxxvij.co. iiij.
Statuim⁹.xj.q.j.fo.cclxx.co.iij.
Statuim⁹.di.lxxvj.fo.cv.co.ij.
Statuim⁹ vt sicut.j.q.i fo.clviij.
Statuimus.j.q.j.fo.clviij.co.iij.
Statuimus.j.q.j.fo.clviij.co.ij.
statutis.ij.q.j.fo.clxxviij.co.iij.
statutū.xxvij.q.ij.fo.cccccxxvij.c.iij.
statutū est.ij.q.vj.fo.cxciij.co.iiij.
statutū.xxvij.q.j.fo. cccxxxv.co ij.
statuendū.xvj.q.ij.fo.cccxviij.co.j.
studēdū est.di.xc.fo.cxviij.co.j.
studeat scritas.di.i.fo.lxxviij.co. iij.
studū vñ.di.lxj.fo.lxxxviij. co.iiij.

SU

subdiacon⁹.di.lxxvij.fo.cvij.co.ij.
subdiacon⁹.di.xviij.fo.cxxiij.co.iij.
subdiaconus.xviij.q.j.fol.cccxciij. columna.iij.
subdiacono.di.xciij.fo.cxxx.co.iiij.
subdiacōib⁹.di.xxiij.fo.clvj.co.iij.
submittit.di.xxj.fo.xxviij.co.iiij.
sufficit sacerdoti.de conse.distinc.j. fo.cccccl.co.iiij.
sufficit penitenti.de peniten. dist.j. fo.cccclxxviij.co.iij.
sufficiat.xxvij.q.ij.fo.cccccxiij. co.j.
suggestū est.vij.q.j.fo.ccxl.co.iiij.
suggero.iij.q.viij.fo.ccxvj.co.iiij.
sūma multitt.xxiij.q.j.fo.ccclxj.co.j.
summa ingras.vi.q.j.fo.ccxxx.co.j.
summope.xj.q.iij.fo.cclxviij.co.iij.
suppl'r.xxiij.q.viij.fo.cccl xxxiij.c.j.
sunt plures.de pe.di.iij.fo. cccccij.
sunt qui arbitrantur.de pe. disti.j. fo.cccclxxvj.co.ij.
sunt nōnulli.xxj.q.j.fo.cccix.co.iij.
sunt nonnulli.j.q.j.fo.clix.co.iij.
sunt nōnulli.di.xlvj.fo.lxiij.co.iij.
sunt nōnulli.ij.q.viij.fo.cxcviij.c.iiij
sunt quidā.j.q.j.fo.clxi.co.j.
sunt ḋdā.xxv.q.j.fo.ccccij.co.iij.
sunt ḋdā.xvij.q.j.fo.cccxxix.co.iij.
sunt ḋdā.xxiij.q.v.fo.ccclxxviij.c.iij
sunt ḋ dicūt.xxvij.q.ij.fo. cccexxiiij. columna.iiij.
sunt ḋ opes.xvij.q.iiij.f.cccxxx.c.iiij
sunt plurimi.vj.q.j.fo.cxxix.co.iij.
sunt in eccl'ia.viij.q.j.fo.cccly.co.iij
sunt nāḡ.di.xly.fo.lxiij.co ij.
sup quib⁹.xxx.q.iij.fo.ccccxl.co.iij.
super q̄bus.de peni.distinct.ij. folio.cccclxxxviij.co.iij.
sup.de pe.di.j.fo.cccclxxix.co.iiij.
sup cā.ij.q.iiij.fo.clxxxy.co.iiij.
sup prudētia.xxiij.q.ij.fo.cccxy.
supueniēte.j.q.j.fo.clj.co.iiij.
suscipiens ne.di.x.fo.x.co.iiij.
suspectos.iij.q.v.fo.ccx.co.iij.
suū vero.xxj.q.v.fo.cccclviij.co.ij.

T Abernaculū.de conse.di.j.fo. cccccxxxy.co.iiij.
Tales mihi.de pe.di.ij.fo. cccccxcix
Tali iuguio.j.q vij.fo.clxxiij.c.iij.
Tales aē nim.di.xviij.fo.xxxij.c.j.
Tales essī.xxj.q.v.fo cccxviij.co.ij
Talia quidā.viij.q.iij.f.ccxlvj.c.iij
Talibus deum.de pe.distinc.ij.folio.cccclxxxviij.columna.iiij.
Tantū valet.xxxij.q.vij.fo. cccclxij
Tantis dantel.di.lxxxj.fo.cx.co.iij.
Tāta ne quinta.j.q.vij.f.clxxiij.c.j.
Tāta [illegible] .di.lxxxvj.f.cxx.co.iij.
Tandiu.iij.q.ij.fo.ccvij.co.ij.
Tam sacerdotes.xviij. q̄stione.iij. fo.cccxcix.co.iij.

TE

Tps qō inf.xiij.q.ij.fo.cccxlij.c.iij.
Tps aūt.di.lxxv.fo.clj.co.iiij.
Tps quoq.di.xxxj.fo.xliij.co.iij.
Tempus vero.de peniten.dist.vij. fo.cccccxlij.columna.iij.
Tpis qualitas.vij.q.j.fo.ccxl.co.iij
Tempora penitudinis.xxvj.q. vij. fo.cccccxiij.co.j.
Temerarū.xj.q.iij.fo.cclxvj. co.iij
Tenere dz.di.xxxj.fo.xlvj co.iiij.
Teneamus.j.q.j.fo.cl.co.j.
Te quidē.xj.q.j.fo.cclxx.co.j.
Terrio querit.xv.q.iij.f. cccij. co. j.
Terrulas.xij.q.ij.fo.cclxxxiij.c.iiij.
Testes p.ij.q.ix.fo.cxxvij.co.iiij.
Testes abscg.ij.q.vij.fo.ccij.co.ij.
Testes ār.iiij.q.ij.z iij.f.ccxx.c.iiij.
Testimoniū.xj.q.j.fo. cclvij.co.ij.
Testamentū.di.vj.fo.vj.co.ij.
Testamēta ꝓo.xxj.q.v.f.cclxxxviij. columna.j.
Teugualdū.xj.q iij.fo.cclxij.co.iiij
Tibi dño.di.lxiij.fo.xciij.co.iij.
Timorē.de pse.di.ij.fo.ccccxlvj.

TO

Tolle charitatem.pe penitē.dist.ij. fo.cccclxxxix.co.j.
Tolerādi.xxiij.q.iiij. f.ccclxiij.co.ij
Tolerabili⁹.xxxij.q.v.fo.cccclv.
Tōſura ꝓo.di.lxix.fo.xcix.co.iiij.
Totum.j.q.iij.fo.clxiij.co.iij.
Totum penitētiam.de pen.dis.iij. fo.cccclxviij.co.ij.

TR

Trāſmarinos.di.xcviij.fo.cxxxvij. columna.iij.
Transferūt.xxiiij.q.iij.fo cccj.co.j
Tres sunt.ō pe.di.j.f.cccclxxx.c.iiij
Tres pſonas.xxiij.q.iiij.fo.ccclxiij
Tria legitima.xxxvj. questione.ij. fo.cccclxxxv.co.j.
Tria sunt.di.xly.fo.lxiij.co.iij.
Tribus ex causis.de conse.distic.j. fo.cccccxxxix.co.ij.
Tribus gradibus.de conse.dist.ij. fo.cccccxlvj.co.j.
Tributū.xxiij.q.viij.f.ccclxxxv.c.ij
Triforme est.de consecra.distin.ij. fo.cccccly.co.iiij.
Tua scritas.xxxj.q.ij.f.cccclxvj.c.j
Tu bon⁹.xxiij.q.iiij.fo.ccclxiij.c.ij.
Tu diristi.xxiij.q v.f.ccclxxvj.c.ij.
Tu malū.xxij.q.j.fo.ccclxviij.co.ij.
Tunc saluabitur.xxxiij.qōne.v.folio.cccccxvj.co.iij.
Tūc vera.xj.q.iij.fo.cclxvij [illegible]
Tūc eis.de pse.di.ij.f.ccc[illegible]
Tūc valere.ō pse.di.ij [illegible] licet
Turbat.di.xxxvij.fo.j [illegible]
Turbāt nauī.j q iiij.f tudi[illegible]

U Alet inf.di.[illegible] .f.fo.
Ualentinianꝰ [illegible]
columna.ij.

Secundum ordinem alphabeti.

Si sermo.de pe.di.ij.f.cccclxxxviij.
Si solus.di.viij.fo.viij.co.iiij.
Si subdiacon⁹.di.xxxiij.fo.l.co.j.
Si tm̄.vj.q ij.fo.ccxxxj.co.iij.
Si testes.iiij.q.ij.t.iij.fo.ccxxj.co.j.
Si tributū.xj.q.j.fo.cclviij.co.iiij.
Si trāſitus.di.lxix.fo.cix.co.iij.
Si triginta.di.lxxviij fo.cviij.co.ij
Si tu absti.xxvij.qō.ij.fo. cccccxxvj. columna.ij.
Siue de cō.xxxiij.q.ij.fo.cccclxiij.
Si yerū.xxxj.q.ij.fo.cccclvi. co.j.
Si vir.di.xxvij fo.xxxix.co.iij.
Si vir z vxor.xxxv.q.ij.fo.cccccxxij.
Si vir.xxvij.q.ij.fo.cccxxvi.co.j.
Si ỹgo.xxxiij.q.j.fo.cccccxix.co.iij.
Si vos ỹ xxiij.q.v.fo.cccl xxviij. columna.ij.
Si vobis fratres.xxiij.q. viij. folio. cccl xxvi co.ij.
Si yxorē.xxxij.q.ij.f.cccclviij.co.ij.
Sit rector.di.xliij.fo.lviij.co.iiij.
Siue paruuli.de consecra.dist. viij. fo.cccccl xviij.co.j.
Siue hereticus.de conse.distic.iiij. fo.cccccl xviij.co.j.

SO

Soleꝫ q̄ri.xxxij.q.ij.fo.cccl.co.ij.
Soleꝫ etiam queri.de conse.dis.iiij. fo.cccccl xiij.co.iiij.
Solent plures.de cōsecra.distinc.j. fo.cccccl.co.iij.
Solennitates.de consecra.distinc.j. fo.cccccxxxvij.co.iiij.
Solennitates.de consecra.distin.j. fo.cccccxxxvij.co.iiij.
Sollicitum quoq.distinct.lxxxiij. fo.cxv.columna.iij.
Sollicitudo.di.iij.fo.lxxviij.co.iiij.
Sollicitatores.de peniten.distin.j. fo.cccclxix.co.iiij.
Sors nō ē.xxvj.q.ij.fo.cccc viij.c.iij
Sortes ḋn⁹.xxvi.q.v.f.cccc.co.iiij
Sortilegi sunt.xxv.q.j.fo.cccc viij.

SP

Species z similitudo.de cōse. di.ij. fo.cccccl vij.co.ij.
Spiritusſanct⁹.j.q.j.fo.cl.co.ij.
Spiritusſanctus.de conse.distic.v. fo.cccccl xxvij.co.j.
Spōſus ille.di.lvj.fo.lxxxiij.co.iiij
Spōſus z spōſa.di.xxiij.fo.xxxiij.
Sponsus.xxx.q.v.fo.cccc iij.co.j.
Spōſalia.xxx.q.ij.f.cccc xxxix.co.iij

ST

Statuit ḋs.ij.q.iiij.f.clxxxvij.co.iiij
Statuim⁹.xvj.q.j.fo.cccviij.co.ij.
Statuim⁹.xix.q.iij.f.cccxxxix.c.iiij.
Statuim⁹.xx.q.ij.fo.ccclviij.co.j.
Statuim⁹.di.iiij.fo.iij.co.iiij.
Statuim⁹.xij.q.ij.fo.cclxxxj co.iij.
Statuim⁹.dis.lxi.fo.lxxxvij.co. iiij.
Statuim⁹.xj.q.j.fo.cclxx.co.iij.
Statuim⁹.di.lxxvj.fo.cv.co.ij.
Statuim⁹ vt sicut.j.q.i fo.clviij.
Statuimus.j.q.j.fo.clviij.co.iij.
Statuimus.j.q.j.fo.clviij.co.ij.

Universidad de Deusto
Biblio

Tabula capitulorum decreti.

Ualtino clerico.di.xxxiiij.f.l. co.ij.
Ualida est.de penitēn.distinc. ij. fo lio.ccccl xxv.co.ij.
Valde necessariū.dis.xciij.fo. cxxx. columna.iiij.
Uasa in ch̄o.de ꝓse.di.j.f. cccccxi.c.j

UB.

Ubi ista.di.lxxiij.fo.cliij.co.j.
Ubi nō ē.xxx.q ij.f.cccccxxxix.co.iiij.
Ubi sana.xxxij.q.j.fo.cccxcij.co.ij.
Ubi pars est.de consecra.dist.ij.fo lio.cccccl v.columna.iij.
Ubiā legitis.dist.xcvj fo.cxxxiiij. columna.iij.
Ubicūq.xvi.q.j.fo.cccvij.co.iij.
Ubicunq.xiij.q.ij.fo.cxcvij.co.j
Ubicunq.xiij.q.ij.fo.cxcvj.co.ij.

UE.

Ue ejs.de pe.di.iij.fo.cccccix.c.iiij.
Ue ꝙ dicitis.xj.q.ij.f.cclxvij.co.iiij.
Uenit sacerdos.de conse.dis.iiij.fo. cccccl xix.co.j.
Uenisti.de conse.di.iiij.fo. cccccl xx. columna.iiij.
Uenīā.xxxv.q.ix.fo.cccccxxxij.co.ij
Uentum est.j.q.j.fo.cxliij.co.iij.
Uendentes.j.q.iij.fo.clxvj.co.ij.
Uenerabilis.de cōsecra.distin.iiij. fo.cccccl xij.co.iiij.
Uenerabiles.de conse. distinct. iij. fo.cccccl x.columna.ij.
Uenter mero.di.xxxv.fo.l.co.iiij.
Uerbū dei.ō pe.di.j.f.cccclxxv. c.ij.
Uerus bap.de consecra.distinc.iiij. fo.cccccl xxvij.co.ij.
Uerum hoc.di.xliij.fo.xv.co.iij.
Ueritate.di.viij.fo.viij.co.ij.
Uera iusticia.di.xlv.fo.lxiij.co. iiij.
Uereor.viij.q.j.fo.cclv.co.iiij.
Uestrā flagitam⁹.di.x.fo.xj.co.ij.
Uestimenta.de consecra.distin.j.fo lio.cccccxxxix.co.iiij.

UZ.

Uictor ho.di.xcvij.fo.cxxxvij.co.j.
Uidua.xxvij.q.j.fo.ccccxx.co.iij.
Uidua est.di.xxxiij.fo l.co.j.
Uidua.xx.q.j.fo.cccxlij.co.ij.
Uidue xxvij.q.j.fo.ccccxx.co.iiij.
Uidue q̄ ſkt.di.lxxxj.fo.cxiij.co.ij.
Uidue.xxvij.q.j.fo.ccccxx.co.iij.
Uiduas.xxvij.q.j.fo.ccccxvj.co.ij.
Uiduas aūt.xxvij.q.j.fo.cccxxvij.
Uiduas hoñ.j.q.ij.fo.clxij.co. iiij.
Uiduas.xxvij.q.j.fo.ccccxvij.co.ij
Uidua aūt.di.lxxxvij.fo.cxx.co.j.
Uiduitatis.xxvij.q.j.f.ccccxx.co. iij
Uide bentg.de pe.di.j.fo. cccclxxix.
Uide quantum.j.q.j.fo.clj.co.j.
Ui[illegible] fili.di.x.fo.xj.co.ij.
[illegible]ſo p[illegible].xxij.q.vj.f.ccclxxxj. co.j.
[illegible]elx⁹.di.lxxxvj.fo.cxviij.c.j.
ex al[illegible] j. xxxv.q.vj.f. ccccxxxix.
telligit[illegible].xij.q.j.fo.clxxv.co. iiij
pta an pa[illegible].xvj.fo.xix.co.iiij.
nak si mēs t[illegible].j.fo.cxlviij.co.iij.
relinqre non[illegible] di xxxvij.fo.ij.co.ij
[illegible] xxxv.fo.l.co.iiij.

Uiolatores.xxv.q.j.fo.cccciij.co.ij.
Uirc ꝑpria.xxxij.q.iij.f. cccccxv.
Uirū catholicū.di.xlvij.f.lxv.co. iij
Uirginē.xxvij.q.j.fo.cccxvij. co.j.
Uirgines.xx.q.j.fo.ccxcij.co.ij.
Uirgines.xxvij.q.j.fo.cccxix.co.iij
Uirgines.di.xxvij.fo.xl.co.j.
Uirgines sacre.xx.q.iij.fo. cccxliij
Uirginib⁹.xxvij.q.j.f.cccxvij.c.j.
Uisus ꝑterea.de ꝓse.di.j.f.cccccxliij.
Uisio ꝓphis.xvi.q.ij.fo.cccxvj.co.ij.
Uisitādi.xviij.q.ij.f.cccxxxviij.c. ij.

UL

Ultra.pulcia.iij.q.vj.f.ccxij.co.ij.
Ultimā uolūtas.xiij.q.ij.f.cxcvj.c.j.

UN

Un⁹ ex vobis.ij.q.j.fo.clxxvij.co.j.
Unaq̄q mulier.xiij.q.ij f.cxx.c.iiij
Unaq̄q.iij.q.vj.fo.ccxiij.co. iiij.
Una tm̄.di.xxvj.fo.xxxviij.co.iiij.
Una sola.xxxij.q.v. folio.cccccxvj. columna.iiij.
Unctio multibilis.de pe. distinc.ij. fo.cccclxxxvj.co.ij.
Uñ ḡritur.xxxv.q.ix. fol. cccccxxxi. columna.iij.
Unde ipse.viij.q.j.fo.ccxliij.co.j.
Undecunq.distin.lvj fo.lxxxiij.co lumna.ij.
Unio nostre.x.q.iij.fo.cclv.co.j.
Un⁹ ꝙrum.di.xxvj.fo.xxxvij.co.j
Unicuiq.xj.q.iij.fo.cclxix.co.iij.
Unicuiq fidelium.de cōsecra.dis.j. fo.cccccxxxix.co.j.
Unum abbatem.xxj.q.j.fol.cccxlv. columna.j.
Unum otariū.di.xxv.fol.xxxvj. co= lumna.ij.
Unum solū.xxiij.qō.v.fo. cccxxxiij. columna.iij.
Unusquisq.xxij.q.iij.fo.ccciiij. co.j.

UO

Uobis em̄.xj.q.ij.fo.cclxxx.co.iij.
Uocatio aūt.v.q.ij.fo.cxxv. co.ij.
Uocatio ad synodum.v.qōne.ij.fo lio.ccxv.columna.ij.
Uolum⁹ vt frater.di.lxxxix.fo.cxxij columna.iiij.
Uolum⁹.xvj.q.iij.fo.cccxxij.co.iij.
Uolumus.di.lxxxj.fo.cxij.co.ij.
Uolumus.xj.q.j.fo.cclx.co.j.
Uoluissent.de penitēn.distinc.j.fo= lio.cccclxxvij.co.iij.
Uos ante omnia.de conse.dist.iiij. fo.cccccl xxj.co.iiij.
Uos aūt.vj.q.j.fo.cccx.co.j.
Uota cimiū.di.lxij.fo.xciij.co.iiij.
Uouentibus distin.xxvij.fol. xxxix. columna.iij.
Uouētib⁹.xvij.q.j.fo.cccxxix.co.iij.
Urbes t loca.di.lxxx.fol.cix.co. iiij.

US

Usq adeo.xxxij.q.vij.f.cccclxij.c.iij
Usq adeo.di.xxxij.fo.xlviij.co.j.
Usus naturalis.xxxij.qōne. vij. fo= lio.ccccl xj.co.j.
Usus auctoritati.di.xj.fo.xj.co. iij.

Usura est.xiij.q.iij.fo.cxxvj.co.ij.

UT

Ut calix domini.de consecra. dist.j. fo.cccccl.columna.ij.
Ut cognouerunt.de penitēn. dis.ij. fo.cccclxxxix.co.iiij.
Ut constitueretur.dist.l.fo.lxxj.co= lumna.iiij.
Ut epi.de cōse.dis.v.fo.cccccl xxviij. columna.iij.
Ut euidenter.j.q.j.fo.clij.co.iiij.
Utilem.xxij.q.ij.fo.ccclj.co.iiij.
Ut ieiuni.de consecra.distinc.v.fo= lio.cccccl xviij.co.ij.
Ut illud.de cōse.distin.j.fol.ccccxij. columna.iij.
Utinam omni tempore.disti. lxxvj. fo.cvj.columna.ij.
Ut lex.xxvij.q.j.fo.cccxx.co.iij.
Ut noueritis.xxij.qō.j.fo. ccxlviij. columna.ij.
Ut ostenderet.de consecra.dist.iij. fo.cccclxxv.co.iiij.
Ut pudē.xxij.q.viij.fol. ccclxxxiij. columna.j.
Ut pbr̄i.xvij.q.iiij.fo.cccxxxij.
Ut quid paras.de consecra.dist.ij. fo.cccccl.co.j.
Utraq̄ questio.xxxiiij.q.j.et.ij. fo= lio.cccccxviij.co.ij.
Utrum sola.de penitēn. distinc.j.fo= lio.ccccl xviij.co.ij.
Utrū vero.xxviij.q.iij.fo. cccxxx v= columna.j.
Utrum sub figura.de conse.dist. ij. fo.cccccl iij.co.j.
Ut veterum.dist.ix.fo.ix.co.ij.
Vulgaris.ō pe.dist.j.fo.ccccl xix. co lumna.iiij.
Vulterane.xij.q.ij.fo.cclxxx.co.iiij.

UX

Uxor a viro.xxxij.qō.vii.fo. ccccl xj. columna.ij.
Uxor felicis.xvij.q.iiij.fo. cccxxxiij. columna.iij.
Uxorem.cā.xxxj.fo.ccccxliij.co. iiij.

¶ Tabule capitulorum decreti finis.

Tabula conciliorum decreti.

¶ Cōcilia in quibus canones multiplicantur hic or dinatim collocātur. Et quot ca nones vnumq̄q cōtineat ista clarissime tabella manifestat.

¶ Ex concilio aquirensi.
¶ Epi eorūq̄.fo.cccccj.co.j.
¶ Ex concilio Agathensi.
¶ Missas dic.fo.cccccxliij.co.j.
Presbyteri diaconos.fo.i.co.j.
Monachi vagantes.fo.ccxx.co.iij.
Non oportet.fo.xxxiij.co.ij.
Epūs autem presbyter.fo.l.co.ij.
Contumaces clerici.fo.lxxi.co.ij.
Episcop⁹ bñdictionē.fo.cvij.co.ij.
Conuenit.fo.cccccl xxix.co.j.
Symbolum.fo.cccccl xxviij.co.ij.
Si qs ho seculariū. fo.ccxxviij.co.ij
Judei quotum.fo.cccccl xxj.co.j.
Penitentes tēpore. fo. lxxvj.co.iiij.
In capite quadragesime.ibidem.
De incestis.fo.cccccxvij.co.j.
Episcopum etiam.fo.ccij.co.iij.
Altaria placuit.fo.cccccxxxix.co.j.
Si legitimi accusatores. fo.clxxxv. colūna.iiij.
Cathedras vel.fo.cclij.co.j.
Non liceat episcopo. fo.cxix.co.iiij.
Aliquanti clerici.fo.ccccxj co iiij.
Si eps condito.fo.cclxxxviij.co.iij.
Si quis etiam.fo.cccccxxix.co.ij.
Pontifices.fo.cclxxxvij.co.iij.
Placuit vt clericus.fo.ccclvij.co ij
Quicquid parrochiarū. fo.cclxxxij. columna.j.
Abbertos legitime.fo.ccxx.co.iiij.
Clerici omnes.fo.clxij.co.iij.
Monachū nisi.fo.ccccliij.co.ij.
Si quis in clero fo.ccxxxviij.co.iij.
Omnes detinceps. folio. cccccxxxiij. columna.j.
Si eps aut presbyter.fo.lxix.co.ij.
Itaq̄ censuimus.fo.cccc.co.j.
Episcopi de rebus.fo.cclxxxj.co.ij.
Seculares qui.fo.cccccxlv.co.iij.
Presbyter cum.fo.cclxxxviij.co.j.
Ministrare.fo.ccccxij.co.iij.
Epi si sacerdotali.fo.cclxij.co.iiij.
Clerici vel seculares.fo.cxcij.co.j.
Si quis de clericis fo.cclxxxj.co.iiij
Aute omnia.fo.lj.co.ij.
Episcopus qui.fo.clxxxj.co.iiij.
Nullus clericoꝝ.fo.cxcvj.co iiij.
Si episcopus metropolitanus. fol. xxij.co.iiij.
Clerici qui comam. fo.xxxiij.co.iiij.
Non oportet in sacratos. fo.xxxiij. columna.ij.
Fugitiui.fo.cclxxxiij.co iiij.
Clericum nullus.fo cclviij.co.j.
Statuimus q epi. fo. cclxxxj.co.iij.
Placuit vt oēs.fo.ccccclviij.co.iij.
Unū abbatem.fo.cccxlv.co.j.
Placuit etiam.fo.cxxiij.co.ij.

Si quis qualibet.fo.cclxxxiij.co.j.
Si quis tumidus.fo.cxcv.co.iij.
Diacon vel.fo.cclxxxj.co.iij.
Usura est.fo.cclxxvj.colū.iij.
Si quos de seruis.fo.cclxxiij.co.ij.
Clerici quilibet.fo.cccxx. colum.iij.
Terrulas.fo.cclxxxij.co.iij.
In vēditionibus.fo.cccxxxiij.co.ij.
Clericū nullus.fo.cclxj.co.iij.
Mōasteria puel.fo.cccxxxvij.co.iij
Cellulas nouas. fo.cccxxxvj.co.iij.
De monachis.ibidem.

¶ Ex concilio Africano.

¶ Placuit vniuersos.fo.cclxij.co.iiij.
Placuit vt ante.fo.ccccliij.colum.ij.
Placuit vt quicūq.fo.cccxxj.co.ij.
Placuit vt altaria. fol.cccccxxxvij. columna.iij.
Multis consiliis.fo.cccxiij.co.iiij.
Clerici continentes.fo.cxij.co.j.
Placuit vt si.fo.ccxxxj.co.iij.
Placuit vt de.fo.clxvj.co.ij.
Qui apud donatistas.ibidem.
Placuit vt quicūq.fo.cccxx.co.ij.
Prime sedis.fo.cxxxviij.co.ij.
Non habent.fo.clxxxiij.co iij.
Quod conditio.fo.cccxxxiij.co.iij.
Placuit vt altaria.fo.cccccxxxvij.
Quicūq sub.fo.cccccxxiij. colum.iij.
Si autem prouocatū.fo.cxcv.co.j.

¶ Ex cōcilio aliberne celebrato.

¶ Quod autem.fo.cxx.co.ij.
Nullus sacerdotum.fo.cclxvj.co.ij.

¶ Ex cōcilio Urbani vape Aluernie celebrato

¶ Nullꝰ episcopus.fo.lxxxvj.co.iij.

¶ Ex cōcilio Anagrensi.

¶ Presbyter mane.f.cxxliij.co.iiij.

¶ Ex concilio Ancyritano.

¶ Presbyteros qui.fo.lxxiij.co.ij.
Si qui episcopi.fo.cxxxvj.co.iiij.
Desponsatas.fo.ccccxxix.co.j.
Qui diuinationes.fo.cccc.co.ij.

¶ Ex concilio Antiocheno.

¶ Propter ecclesiasticas. fo.xxj.co.iij
Episcopus non est ordinandus.fol. xcvij.columna.j.
Si quis episcopus. fo.cxxvj.co.iiij.
Si quis epūs.fo.cxxvj.colum.j.
Si quis eps dānatur.f.cclxij.co.iij.
Si quis a proprio.fo.cclxij.colū.ij.
Si quis episcopꝰ per.fo.cxxxvj.co.j.
Si quis epūs vacans.fo.cxxvj.co.j.
Epūs non liceat.fo.ccxliij.co.j.
Nullum absq̄ formata.fo.cj.co.ij.
Epm non debere.fo.ccxlviij.co.iij.
Nullū epm.fo.ccxlviij.co.ij.
Si quis epūs eri.fo.ccxxxij.co.iiij.
Si quis pbr̄ vel diacon⁹.fo.cxxxviij
Si ḡ epūs dānatur.fo.cclxij.co.iij.
Quecūq; res.fo.cclij.colum.j.
Si quis a prio.fo.ccxlviij.co.ij.
Epūs ecclesiaq̄.fo.cclxxvj.co.iij.
Per singulas.fo.cxlix.co.ij.

¶ Ex concilio habito apud Alobesij

¶ Illud vero cōi.fo.ccccxliij.co.j.

¶ Ex concilio habito apud ephesū.
¶ Placita secularia.fo.cccij.co.iij.

¶ Ex cōcilio habito apud cōcēdiā.
Si quis acceperit.f.ccccclxxij.co.iiij
Placuit pro comuni.fo.cxxxij.co.ij
Mulier si fine.fo.ccccxvj.co.j.

¶ Ex concilio habito apud sanctum Medardum.

¶ Legū ecclesiasticar.f.clxxviij.c.iij.
Decreuit sancta.fo.cxxj.co.j.

¶ Ex cōcilio habito apud helenā.
Si qs violauerit.f.cccccl xxiij.co.iij.

¶ Ex cōcilio habito apud vgernū.
¶ Presbyteri q.fo.cccccl xxiij.co.iij.

¶ Ex cōcilio habito apud vermeriā
¶ Si qs ingenuus.f.cccccxxxvj.c.j.
Si femina.fo.cccccxxxvj.co.ij.
Si quis cū matre. fo.cccccxxx.co.iiij
Sīḡ fornicatus.fo.cccccxxj. co.iiij
Si qs necessitate.fo.cccccxix.co.iij.
Si quatuor.fo.ccclxxxvij.co.ij.
Si qs filiastrā.fo.cccxxxviij. co.iij.

¶ Ex cōcilio habito apud Paucēs
¶ Statuēdū nobis.fo.cccxvij.co.j.

¶ Ex cōcilio habito apud Altegm.
¶ Statutum est.fo.cccxxxv.co.ij.

¶ Ex cōcilio habito apud Tāsacū
¶ Inimici videt.fo.cclxxxiij.co.j.

¶ Ex concilio Arelatensi

¶ Eos qui falsa.fo.cxxix.co.j.
Si qui post.fo.lxxvij.co.iij.
Ministri qui.fo.cccxvj.co.iiij.
Si quis autem.fo.xxij.co.iiij.
Penitentiā.fo.cccccv.co.iiij.
Si forte aliquis.fo.ccccl vij.co.iij.
Assumi aliquem.fo.xl.co.iiij.
Nullus penitentē.fo.lxxxij.co.iiij.
Preterea placuit.fo.xl.co.iiij.
Diacon quicūq.fo.xl.co.iij.
De arrianis qui.fo.ccccl xxij.co.ij.
De observatione.fo.cccccl x.co.ij.
Sciendum est.fo.ccccxx.colum.iiij.
Uidue si prius.ibidem.
Multum sine dote.fo.ccccxliij.co.iij.
Monasteria.fo.cccxxxvij.co.j.
Qui bene.fo.cccccl vj.co.iij.
Vi qui se carnali.fo.lxxxij.co.j.

¶ Ex concilio Agrasico.

¶ Qui recedunt. fo.cccciij.colū.j.
Cum aliquis vel.fo.cclxxij.co.ij.
De abiectione t ambi.fo.xcvj.co.ij.
Nullꝰ ministroꝝ fo.ccccclxxij.c.iij
Eos qui ad ecclesiam . fo.cxx.co.ij.
Uiduarīs seruāde. fo.ccccxx.co.ij.
Canonica mīstrata.f.cclxxij.co.iij.

¶ Ex concilio Turelatensi.

¶ Abbates pro.fo.cccxxxvij.co.j.
De his que.fo.cclij.co.j.
Ut ieiunia.fo.cccccl xxviij.co.j.
Si quis clericus.fo.ccc
Si quis de laicis.fo.
De raptoribus.fo.cc
Abbatibus.fo.cclxx
Epm presbyterꝝ
Omnibus seruis
Incestuosi fo.
Ecclesiā i qua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula conciliorum decreti cum canonibus in eis cõtentis.

Unicuiq; fi. fo. ccccexxxix. co. j.
Si quis ab epo. fo. cxcviij. co. iiij.
Epo ſi infirmꝰ. fo. ccccclvuj. co. ij.
Epo qui imitandꝰ. fo. cij. co. ij.
Nulli cuiuꝰ. fo. ccccclviij. co. iij.
Sacerdotibꝰ. ibidem.
Rogationes. ibidem. co. ij.
Nemo eccleſi. fo. ccccexxxvij. co. j.
Ad nuptiaꝝ. fo. ccccexi. co. j.
Si epo humanitꝰ. f. ccccx. co. iiij.
Qui dormierit. fo. ccccexxvij. co. j.
Non ſemel ſed. fo. ccexxxviij. co. iij.
Si quis de clericis. fo. cclxxvij. co. ij
Epo pauperibus. fo. cxvij. co. ij.
Clerici vero. fo. cxxv. colum. j.
Wonacho otarium fo. ccccxx. co. iij.
Si ſe cuiꝰ. fo. xlj. co. ij.
Omnes baſilice fo. ccexxvj. co. ij.
Nullꝰ monachꝰ fo. ccexxxvj. co. iij.
Si diaconꝰ aut pbr. fo. cxj. co. iij.
Cũ ad celebrãdas. fo. ccccclij. co. j.
Viduas que. fo. ccccxvij. co. ij.
Si quis ſacro. fo. ccccxviij. co iij.
Si qui clericoꝝ. fo. cclviij. co. iij.
Antiquos. fo. cclij. co. j.
De his qui. fo. ccccccj. co. iiij.
Si ſeruus abſente fo lxxxj. co. iiij.
Id cõſtituimus. fo. ccccxxxiij. co. j.
¶ Ex concilio bituacenſi.
¶ Precarie de quinquẽnio. fo. cclviij.
¶ Ex concilio bilocen.
¶ Annis ſingulis. fo. cxij. co. j.
¶ Ex cõcilio domſa-pape. ibi.
¶ Nullus pontifice. fo. cxx. co. j.
¶ Ex concilio Brachareñ.
¶ Cũ beatus paulus. fo. lxij. co. ij.
Ante viginti. fo. ccccclxviij. co. j.
Quicũq; ſub. fo. cclxxxviij. colum. j.
Placuit oibus fo. cclij. co. iij.
Placuit oibus. fo. xuij. co. iij.
Non liceat cuilibet. fo. xxxiij. co. ij.
Eccleſtica ſtitutiõe. f. xxxij. co iiij.
Placuit vt poſtq̃. fo. ccccclx. co. j.
Placuit vt de ordinãõe. f. cxliij. c. iij
Placuit vt ſi quis. fo. clxxxviij. co. j.
Placuit vt hi. fo. ccclxxj. co. ij.
Placuit vt quottiens. fo. clxij. co. j.
Miles cum. fo. ccclxxj. co. iij.
Cum miniſter. ibidem.
Lex eterna. ibidem.
Officia vindicte. ibidem.
Non eſt iniquitatis. ibidem.
Non fruſtra. fo. eodẽ. co. iiij.
Cum homo. fo. eodẽ. co. iiij.
Placuit vt nullus. fo. cclxij. co. iiij.
Si de baſilicã. fo. ccccexxxvij. co. j.
¶ Ex cõcilio Cabilonen.
Uiolent plures. fo. ccccexi. co. iij.
Ut [illegible] vt ſicut. fo. clxvij. co. ij.
[illegible] p̃ in pleriſq; f. cxxxj. co. j.
[illegible] eſt. fo. ccexxxix. co. j.
[illegible] j. [illegible] rea. fol. ccccexlij. co. iiij.
ex alt. Cõ[illegible] ziguitus. fo. cccxij. co. iij.
telligit [illegible] ſ. cclj. colum. iiij.
pta an pa[illegible] fo. ccccexxxiij.
uaſ ſi mẽs [illegible] fo. ccccexxxiij.
relinq̃re non [illegible] ſ. fo. clxij. co. ij.
Si qua virgo. fo. ccccxx. co. iij.
Diaconiſſam. ibidem.
Propter eos. fo. ccxxxviij. co. ij.
Quidam monachi. fo. ccccvij. co. iij.
Peruenit ad ſanctã. fo. cxix. co. iiij.
Si pꝛter. fo. ccccxlj. co. j.
Nõ liceat clericis. fo. cclxxxiij. co. iiij.
Clericos aut laicos. fo. ccclj. co. iiij.
Nos ad fidem. fo. cxxxiij. colum. ij.
Quedã capitula. fo. eodẽ. co. iij.
Quia in quibuſdã. fo. cxxiij. co. j.
Extraneo clerico. fo. cj. co. ij.
Si qui clerici. fo. cclviij. co. iij.
Nullus monachus. fo. ccclj. co. ij.
Nemiñ abſolute. fo c. co. j.
Clericos in ſingulis. fo. c. co. iiij.
Que ſemel ſunt. fo. ccccxi. co. j.
Si quis epꝰ. fo. cxlij. co. j.
Clericũ in diuꝝ. fo. ccccly. colum. j.
Quoniã quidam. fo. cuij. co. j.
Si clericus aduerſus. fo. cclxj. co. ij.
Conturationi. fo. cclviij. co. ij.
Quidã monachoꝝ. f. ccexxxvj. co. iij
Peruenit ad noſtras. fo. xxj. co. iij.
Qui vere pureq̃. fo. cccviij. co. ij.
Si quis tam. fo. ccexly. co. iij.
Cõſpirationi. fo. cclviij. co. iij.
Qm̃ in quibuſdam. fo. ccexxxvij. co. j.
A ſanctis patribus. fo. ccccbij. co. j.
Per ſingulas eccl̃as. f. ccexviij. c. iij
Eos q̃ raptunt. fo. ccccexxxiij. co. iij.
Peruenit ad nos. fo. cxl. co. iij.
Eos qui ſemel. fo. ccccliij. co. ij.
¶ Ex concilio Carthaginenſi.
¶ Egrotantes. fo. ccccclxix. co. iiij.
Hoc etiam placuit. fo. cxcviij. co. iiij.
Placet oibus. fo. xcvij. co. ij.
Placuit vt ante. fo. cvij. co. ij.
Neophiti. fo. ccccclxxviij. colũ. iiij.
Felix epiſcopus. fo. cccv. co. iij.
Aurelius epꝰ. fo. ccccxij. colum. iiij.
Placuit vt nemim. f. cxxxvij. co. iiij.
Si qs cuiuſlibet. fo. ccccbviij. co. ij.
Baptizandos fo. ccccclxviij. co. ij.
Nullus reꝝ. fo. cccxxxiij. co. ij.
Epos preſbyteros. fo. xliij. co. iiij.
Conſtitutũ eſt. fo. cxxxxviij. co. j.
Penitentibus. fo. ccccxiij. co ij.
Placuit vt epi. fo. clxxxvij. co. ij.
Placuit vt quottieſcũq̃. f. xxj. co. iij.
Placuit vt ordinãdis fo. liij. co. iiij.
Fraternitatem. fo. cj. co. j.
Clerici qui comam. fo. xxxiij. co. iiij.
Clericus victum. fo. cxxiij. co. iiij.
Clericus quilibet. fo. cxxv. co. j.
Clericum alienum. fo. cj. co. ij.
Diſcordãtes clericos. f. cxxiij. co. iij.
Oblationes. ibidem.
Epos ſi clerico. fo. cxxxj. co. ij.
Ad reatum epi. fo. cxij. co. ij.
Uidue que. ibidem.
Epos in quolibet. fo. cxxxiij. co. j.
Epos in eccleſia. ibidem.
Cũ oibus omnino. fo. cxij. co. iiij.
Sane ſi ex conſenſu. fo. cxcvij. co. ij.
Augurus. fo. ccccxj. co. j.
Epos tuitionem. fo. cxxj. co. iij.
Epiſcopus nullam. ibidem.
Epos gubernationem. ibidem.
Pbri qui per dioceſes. f. cxxxij. co. j.
Cum in preſentia. fo. cxvj. co. j.
Diffinimus cum rite. fo. ccxx. co. ij.
Diaconi tꝝ. fo. cxxviij. co. j.
Preſente preſbytero. ibidem.
Diaconus ſedeat. fo. cxxviij. co. ij.
Primatus epos. fo. cj. co. j.
Epꝰ nec vocatus. fo. cxxxiij. co. iiij.
Scenicis. fo. cccccviij. co. iiij.
Rurſus cõſtitutũ. fo. cclxv. co. iij.
Epos de loco. fo. ccxxxix. co. ij.
Qui religioſis. fo ccccxxxvj. co. iij.
Placuit vt. fo. ccccbvj. co. ij.
Placuit vtvnuſquiq; fo clviij. co. j.
Pcum̃ vt dignemini. f. cclviij. co ij.
Epi vel preſbyteri. fo. ccxxxix. co. iij.
Qui oblationes. fo. ccxcij. co. j.
De precarijs que. fo. ccxiij. co. iij.
Spõſus z ſpõſa. fo. ccccxiij. co. iij.
Sanctimoniales. fo. ccccxij. co. ij.
Non licet fieri. fo. ccccclxxij. co. j.
Qui cõicauerit. fo. cclxxij. co. iiij.
Placuit vt quicũq; fo. cclvij. co. ij.
Si quis preſbyter. fo. cclxij. co. iij.
Cũ de quorũdam. fo. cxxj. colum. ij.
Placuit vt nullꝰ epoꝝ. f. clvij. co. iiij
Clericus qui epi. fo. cclxv colum. ij.
Qui mertio. fo. cclxv. co. ij.
Epos nullus emulam. fo. cccv. co. iiij
Placuit vt epi. fo. ccccbvj co. iij.
Felix epꝰ. fo. ccccxij. colum. iij.
De diuerſis ordinib̃. fo. cclxx. co. j.
Catholicus qui cãm. fo. cxcviij. co. j.
Irritam eſſe. fo. cclxv. co. iij.
Nullus ordinetur. fo. xxxiij. co. iij.
Placuit. fo. ccccclxxij co ij.
Qui die ſoiennt. fo ccccexiij. co. ij.
Suggero ſm ſtatuta. f. cxxvj. co. iiij
In ſacramẽto. fo. ccccccxiij. co. iij.
Epiſcopus ad ſynodũ. f. xxij. co. iiij.
Placuit vt quottieſcũq̃. fo. xxij. co. iij
Illud ſtatuendũ eſt. fo. xxxij. co. j.
Subdiaconus cũ ordinaf. fo. xxxiij.
Mulier cuius. fo. cxxxiij. co. ij.
Epiſcopus nullꝰ. fo. ccccexlij. co. ij.
Credo placere. fo. ccccbvj. co. ij.
Clericus qui. fo. lxxij. co. iiij.
Accuſatores. ibidem.
Clericus maledicus. ibidem.
Clericum ſcurrilem. ibidem.
Clericus inuidens. ibidem.
Seditionarios. ibidem.
Clerici edendi. fo. lx. co. iiij.
Confirmandũ eſt. fo. lxxvij. co. j.
Placuit vt quicunq; fo. cclxj. co. j.
Placuit vt pbri. fo. cclxxxij. co. iij.
Z ecrores cũ ad annos. f. clvj. co. iiij
Quiſquis epꝰ. fo. cxxxij. co. iij.
Illud vero. fo. ccxxxij. co. iij.
Epiſcopus ſine cõſilio. fo. xxxv. co. ij
Sicut bonũ eſt fo. ccccxxv. co. iij.
Ab imperatoribus. fo. ccclxij. co. j.
Si qui vero. fo. ccxxxviij. co. j.
Diſſidentes epos. fo. cxxxij. co. j.
Studendum eſt. ibidem.
Eoſ q̃ pauperes. fo. cxxiij. co. j.
Sacramenta. fo. ccccexi. co. iij.
Placuit vt a. fo. ccxxxviij. co. ij.
Si qui clerici ab. fo. cij. co. iij.
Si uber ſcitas. fo. ccccxij. co. iiij.
Placuit vt quicunq;. fo. cj. co. iij.
Clericũ per. fo. ccexlviij. co. iij.
Sacerdote. fo. ccccclij. co. iij.
Seculares qui. fo. ccccbiij. co. ij.
Pbr inconſulto. fo. ccccxij. co. ij.
Pbr inconſulto. fo. ccccxvij. co. j.
Placuit epos. fo. xlviij. co. j.
Epꝰ de loco. fo. ccxxxix. co. ij.
Epꝰ genꝰ. fo. liij. co. ij.
Nulli epi. fo. lviij. co. iij.
Si aũt pbr. fo ccccv. co. iiij.
Si qs de alteri⁹. fo. lxxx. co. iiij.
Teſtes autem. fo. cxxx. co. iiij.
Et penitentib⁹. fo. lxxx. co. iiij.
Epꝰ vilem. fo. lvij. co. iiij.
Clericus profeſſionem. ibidem.
Clerici⁹ hereticoꝝ. fo. ccccj. co. j.
Paſche ſolemnitas. fo. cccccbx. co. j.
Omni die. fo. cccccbxxvij. co. iiij.
Gratũ eſt vt q̃. fo. cxxxij. co. iiij.
Clericus qui. fo. cclxv. co. j.
Si qs cuiuſlibet. fo. ccccbiij. co. iij.
Jo q̃ in infirmitate. fo. ccccxij. co. j.
Omnibus quib⁹. fo. cxxxiij. co. iij.
Placuit vt venerabilis. fo. cccccbx.
Mulier ſuis docta. f. ccccclxiij. co. j
¶ Ex cõcilio ceſareo auguſtano.
¶ Ne quis telianet. fo. cccccbix. co. j.
¶ Ex concilio cabilonenſi.
¶ Nullꝰ abbas. fo. ccccxxix. co. iij.
¶ Ex concilio eliberitano.
¶ Emẽdari placuit. fo. clviij. co. j.
Fidelis femina. fo. ccccbx. co. ij.
Si qua mulier. fo. ccccclxij. co. iij.
Si qui inuenti. fo. ccxxx. co. j.
Prohibendũ. fo. lxxxij. co. iij.
Si qs clericoꝝ. fo. lxx. co. iij.
Delator ſi quis. fo. ccccxvij. co. ij.
Virgines que ſe. fo. ccccxix. co. iij.
Omnis homo. fo. ccccccly. co. iij.
Si qui parẽtes. fo. ccccclvj. co. iij.
Si qua fuerit. fo. ccccclxij. co. iij.
Diſſimilio meauta. fo. ccclxij. co. iiij
Actione quarta. ibidem.
Omnes qui. fo. cxxxvij. co. iiij.
Pueri ante annos. fo. ccclviij. co. ij.
Si qua femina. fo. lxxxij. co. iiij.
¶ Ex concilio epaonen.
¶ Si alicꝰ fuerit. fo. ccccxij. co. iij.
¶ Ex concilio epthelino.
¶ De ſpiritu. fo. ccccclxxj. co. iiij.
¶ Ex concilio eupanenſi.
¶ Si epꝰ ante. fo. cclxvj. co. ij.
¶ Ex concilio gabilonen.
¶ Placuit vt ſi natus. fo. xxj. co. ij.
Cauendũ eſt. fo. cclv. co. iiij.
Dictũ eſt nobis fo. ccccxxxviij. co. iij
Dictũ eſt nobis. f. ccccxxxviij. co. iij.
Contradictum⁹. fo. ccccxxxij. co. iiij.
¶ Ex concilio gangren.
¶ Si qs ſeruũ. fo. ccxxxviij. co. j.
Preſbyter ii fornicatione. fo. cxiiij. columna iij.
Parſimoniã. fo. lvij. co. iij.
Si quis deſpicit. fo. lvij. co. ij.
Si quis vituperat. fo. xliij. co. j.
Quicunq;. ibidem.
Si quis diſcernit. fo. xlij. co. j.
Si qui filij. fo. xlij. co. iij.
Quecũq; mulier. ibidem.
Si qua mulier. ibidem.
Si quis ꝓpter deum. ibidem.
Si quis vel virgi. ibidem.
Si qua mulier. fo. xlij. co. j.
Si quis tangẽs. ibidem.
Si quis eorum. ibidem.
Si quis ꝓ ſuperbiam. ibidem.
Si quis docet. ibidem.
Si quis extra. ibidem.
Si quis nuptias. ibidem.
Si quis carnem. ibidem.
Si qs reliquerit. fo. eo. co. ij.
Si quis virorum. ibidem.
Nec autem. ibidem.
¶ Ex cõcilio antiſſiodoren.
¶ Nõ liez abbati. fo. ccccclxxj. c. iiij.
¶ Ex concilio genuten.
¶ Pbri in eccl̃ia. fo. cxxxiij. co. j.
¶ Ex cõcilio gerũdenſi.
¶ De cathecumilo. f. ccccclxij. co. iiij
Inſtitutio. fo. ccccclxvij. co. ij.
Id ſemp placuit. fo. ccccclxxix. co. j.
Jo vero qui. fo. lxxvj. co. j.
¶ Ex concilio ausaricenſi
¶ preſbyter. fo. ccccclvij. co. iiij.
In copulatione. fo. ccccexij. co. iij.
Quicunq; fo. ccexij. co. iij.
Sanctũ eſt. fo. ccclxxxvj. co. j.
Sepe contingit. fo. lxxv. co. ij.
Sepe cõtingit. fo. clxxxvij. co. iij.
Interrogatum eſt. ibidem.
Statuit quoq; ſancta. ibidem.
Si epo aut pbro. ibidem.
Placuit vt ſi. fo. clxxxviij. co. j.
¶ Ex concilio yſalgden.
¶ Non oportet. fo. ccccexv. co. iij.
De his clericis. fo. lxxiij. co. j.
Cum p vtilitate. fo. ccex. co. ij.
Vt qui altario. fo. lxxv. co. ij.
Qui ſacramẽto. fo. ccclxij. co. iij.
Nõ ſemp miſſa. fo. ccclxij. co. iij.
Omnia pbr. fo. ccccclxij. co. j.
Si ex laicis. fo. cclj. co. iij.
Vt qui altario. fo. ccccvj. co. j.
Pbr ſi a plebe. fo. clxxxv. co. iiij.
Si qs in infirmitate. fo. lxxxiij. co. iij.
Hec hui⁹. fo. cclxxxij. co. ij.
Nullus clericoꝝ. fo. ccxxxxij. co. j.
Qui iubente. fo. cclxvj. co. j.
De his qui. fo. ccccexxij. co. ij.
¶ Ex concilio hyponenſi.
¶ Hilaria ſi nõ. fo. ccccexxxix. co. j.
¶ Ex cõcilio hyſpalenſi.
¶ Octaua diſſuſio. fo. cclxxxv. co. j
Prima actiõe. fo. ccxx. co. iiij.
Placuit vt ſi quis. fo. cccxlv. co. iiij.
In decima actiõe. f. ccccxxvij. co. iiij
Epꝰ ſacerdotiꝰ. fo. xcviij. co. iij.
Firũ ab hinc fo. cclxxxviij. co. iij.
Epos ſacerdotiꝰ. fo. xcviij. co. iij.
Sexta actione. fo. cccv. co. ij.
In noua actiõe. fo. ccccxxvij. co. ij.
¶ Ex cõcilio karoli imperatoris.
¶ In cõuiuio beti petri. fo. xxxiij. co. j
¶ Ex concilio laodicen.
¶ Nõ oꝝ pbr os. fo. cxxxij. co. j.
Epm nõ oportet. fo. lxxxviij. co. iij.
Non oportet. fo. xxj. co. iiij.
Non oportet. fo. c. co. j.
Non oportet in. fo. ccccccv. co. iij.
Miniſtrũ nõ oꝝ. fo. xxxiij. co. j.
Nõ licet in. fo. ccccccv. co. iij.
Nõ oꝝ lectores. fo. xxxiij. co. ij.
Si qs epos. fo. ccxxxij. co. ij.
Non oꝝ vocatos. fo. xxj. co. iiij.
Nõ oꝝ ſubdiaconos. f. xxxiij. co. j.
Non debere in vicis. fo. cx. co. j.
Nõ oꝝ diaconũ. fo. cxxviij. co. j.
Nõ oꝝ diaconos. fo. cxxviij. co. j.
Non oꝝ hereticoꝝ. fo. cij. co. j.
Baptizandos. fo. ccccclxviij. co. ij.
Non licet fenerari. fo. lxiij. co. iiij.
Epi iudicio. fo. xxxiij. co. iiij.
Non oꝝ exorcizare. fo. c. co. j.
Non oportet. fo. xxxiij. co. iiij.
Non oꝝ miniſtros. fo. cxij. co. iiij.
Non oportet in quadrageſima. fo. lio. ccccclviij. columna iij.
Nõ oꝝ miniſtros. fo. lviij. co. iij.
Vis q̃ diuerſoꝝ. fo. ccccxiij. co. ij.
Nõ oꝝ a ſeptua. fo. ccccccv. co. iij.
Nec vxorem. fo. ccccexv. co. ij.
Nõ oꝝ miſtros. f. ccccclxxi. co. iij.
Non oꝝ miniſtros. fo. eo. co. iij.
Non eſt pmittendũ fo. xc. co iiij.
Mulieres que. fo. xlviij. co. ij.
Nõ oꝝ clericoꝝ. fo. lx. co. iij.
¶ Ex concilio landgren.
¶ Sacerdoꝝ pſalm fo. ccccxiij.
¶ Ex concilio leonis pape.
¶ Nulli epoꝝ. fo. cccxv. co. ij.
Monemus z. fo. cclxxix. co. iiij.
Si quis ex ſacerdo. fo. cix. co. j.
¶ Ex concilio lugdunenſi.
¶ Nulli ex ppinq. fo. ccccexxij. c. iiij
Si deode alio. fo. ccccclxxij. co. iij.
Pronunciandũ. fo. ccccclviij co. j.
¶ Ex concilio maciencſi.
¶ Gane ꝙ ſang. fo. ccccexxij. co. iij.
¶ Ex concilio magon.
¶ Conſtituimus. fo. cv. co. j.
¶ Ex concilio magunti.
¶ Dictũ eſt nobis. fo. cxj. co. ij.
Vt q̃ mꝛimoniũ. fo. ccccclxij co. ij.
Decimas deo. fo. ccccxv. co. iij.
Si quis viduã. fo. ccccclxj. co. iiij.
Qui dormierit. ibidem.
In baptiſmate. fo. ccccclxxj. co iij
Corpora ſanctoꝝ. fo. ccccccx[illegible] [illegible]
lumna ij.
Nullus mortuꝰ. fo. ccccc[illegible] licet
Epo nõ liceat. fo. ccccx[illegible] [illegible]
Conſtitutũ ſane. fo. c[illegible] [illegible]
Si quis cõuicꝰ. fo. [illegible] licet. fo. c
De eo q̃ interrog[illegible] [illegible]
columna iiij.
Conſtituit. fo. [illegible]

Tabula conciliorum decreti.

Decimas quas. fo.ccexxv.co.iij.
Queſti ſunt. fo. ccexij. co.ij.
Laici pbros. fo.ccexxix.co.j.
¶ Ex concilio magunticn.
¶ Magnus epūs. fo.lxxix.co.iij.
Abbas puer. fo.ccexxvj.co.j.
Si quis laicus. fo.ccexij.co.ij.
Queſtionum eſt. fo.ccexiij co.ij.
Qui pbr̄m occi. fo.ccexxxij.co.iij.
Epūs pbr̄ aut. fo.ccxlvij co.iij.
¶ Ex cōcilio maſtcn.
¶ Null⁹ pbror̄. fo.cccccl xxxi.co.ij.
¶ Ex concilio matiscn.
¶ Qui vero'dū. fo.lxxiij.co.iij.
Si quis homicidium. ibidem.
Preſenti concilio. fo.lxxj.co.ij.
Placuit ſcrō. fo.ccxx.co.iij.
Sane ſanguitas. f.cccccxxij.co.iij.
¶ Ex cōcilio matisc.
¶ Nullus clericus. fo.cclvij.co.j.
¶ Ex concilio martini pape.
¶ Si quis obligatus. fo.lxxx.co.j.
Si quis de corpore. fo. ccccxiij.co.j.
Si quis epūs in. fo.ccexxxij.co.ij.
De filia epi. fo.ccccxx.co.iij.
Non licet. fo.cccc.co.ij.
Si quis pbr̄. fo.xxxv.co.ij.
Si quis pbr̄. fo.xiij.co.ij.
Si quis epūs. fo.cclxij.co.iij.
Epūs habeat. fo.cclxij.co.ij.
Si quis pbr̄ aut. fo.lxxj.co.iij.
Non liceat clericis. fo.clj.co.j.
Si quis epūs. fo.cclxij.co.iij.
Epo non liceat ante. fo.ccxlij.
Nō liceat in pulpito. fo.cxxv.co.iij.
Si quis ordinatus. fo.cxij.co.iij.
Si qua mulier. fo.ccccclxxij.co.iij.
Non opz cle. fo.cccccxxxviij.co.iij.
Non liceat ante. folio.ccccclxviij.co
lumna.ij.
Non debet ordinari. fo.xcvij.co.j.
Propter eccleſiaſticas. fo.xxiij.co.j
Non liceat cuilibet. fo.xxiiij.co.ij.
Si quis pbr̄. fo.cxxvj.co.j.
Si quis epūs. fo.clxv.co.ij.
Non licet populo. fo.xc.co.iiij.
Non oportet aliud. folio. ccccxliij.
columna.iiij.
Non liceat. fo.ccccclxviij.co.ij.
Si quis pbr̄. fo.ccevj.co.ij.
Si quis fuerit. fo.ccccix.co.iij.
Si quis pro egritudie. fo.lxxxiij.co
lumna.ij.
Non oportet. fo.xcvj.co.iiij.
Si quis epūs pro epote. fo.cccccclxxij.co.iij.
Si quis pbr̄ aut. fo.clxix.co.iij.
Non licet clericis. fo.clj.co.j.
Si quis epūs. fo.cclxij.co.iij.
Epūs non liceat ante. fo.ccxliij.
Nō liceat in pulpito. fo.cxxv.co.iij.
Si quis ordinatus. fo.cxij.co.iij.
Si qua mulier. fo.ccccclxxij.co.iij.
Non opz cle. fo.cccccxxxviij.co.iij.
Non liceat ante. folio.ccccclxviij.co
lumna.ij.
Non debet ordinari. fo.xcvij. co.j.
Propter eccleſiaſticas. fo. xxiij.co.j
Non liceat cuilibet. fo.xxiiij.co.ij.
Si quis pbr̄. fo.cxxvj.co.j.
Si quis epūs. fo.clxv.co.ij.
Non licet populo. fo.xc.co.iiij.
Non oportet aliud. folio. ccccclxiij.
columna.iiij.
Non liceat. fo.ccccclxviij.co.ij.
Si quis pbr̄. fo.ccevj.co.ij.
Si quis fuerit. fo.ccccix.co.iij.
Si quis pro egritudie. fo.lxxxiij.co
lumna.ij.
Non oportet. fo.xcvj.co.iiij.
Si quis epūs pro epote. fo.cccccclxxij.co.iij.
Si quis pbr̄ aut. fo.clxix.co.iij.
Non licet clericis. fo.clj.co.j.
Si quis epūs. fo.cclxij.co.iij.
Epūs habeat. fo.cclxij.co.ij.
Si quis pbr̄ aut. fo.lxxj.co.iij.
Non licet clericis. fo.clj.co.j.
Si quis epūs. fo.cclxij.co.iij.
Epo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Glosarum decreti medulle.

Caterie singulares que in partibus decreti glosis dispersę sunt: hic aptissimo ordine colligũtur vt facilioꝛi tramite ad alias perueniatur.

Aron sacrificauit hircũ t ignis egressus a domino devorauit oloca ustũ. fo. ccccj. co. j.

Abbas in aliquib⁹ dispensat. fo. cccxliij. colũna. ij.

Abbas an minores ordines hodie conferre possit. fo. xcix. co. iij.

Abbas monachum excõicatum absoluere potest. fo. cxxiij. co. i.

Abbas in epm quandoq; nõ eligit fo. cccxj. columna. ij.

Abbas quem ordinem debet habere. fo. lxix. columna. iij.

Abbas nihil ꝓprij hz. f. lxxxij. co. j.

Abbas facit⁹ epõ cui ecclesie acquirit. fo. cccxxxv. columna. j.

Abbas nõ cõsecrat. fo. cclxxxij. co. j.

Abbas an possit donare. fo. cclxxxij columna. iij.

Abbatem ab abbatia põt sol⁹ episcop⁹ deponere. f. cccxxxvj. co. iij.

Abbates tenẽtur ad concilium episcopt venire. fo. xxij. colũna. iij.

Abbates t coepi minores ordines conferũt. fo. xxxiij. columna. iiij.

Abbates episcopalia non exerceãt fo. ccc vij. columna. j.

Abbatissa debet esse sexagenaria. folio. cccxij. co. ij.

Abolitio fit tripl'r. fo. clxxix. co. iij.

Abrahã paulus t iesu an fuerint mẽdaci expertes. fo. cccij. co. iij.

Abrogare. fo. iij. columna. iij.

Abstinere a licitis quandoq; debemus. fo. cxij columna. ij.

Abstinere a venialib⁹ difficillimuꝫ est. fo. cccclxxvij. co. ij.

Abstinẽtia xpi t iohannis baptiste diuersa fuit. fo. lvij. co. ij.

Abstinendum est quãdoq; ab vxore. fo. ccccxc. columna. iij.

Abstinendũ est ab oĩ specie mali. fo. clvij. columna. ij.

Absolutio ex causa differri potest. fo. xxij. columna. iij.

Absolut⁹ semel in duobus casibus accusari põt. fo. clxxxiij. co. iij.

Absens an possit condemnari. fol. ccxvj. columna. iij.

Absens in crimali potest in bonis [illegible]

[illegible] an possit excommunicari t [illegible] fo. clxxx. columna. ij.

[illegible] est festina sñia condẽ[illegible] cxxxiij. co. j. lfa. d.

[illegible] ubenẽtur. f. cxcij. c. iiij

[illegible] de vocãtur ad electio

[illegible] columna. ij.

[illegible] electionẽ vocã

[illegible]

di. folio. ccxxxiij. columna. iij.

Absentes sunt ad electionẽ vocandi. fo. ccccxij. columna. iij.

Absentes possunt ꝑ litteras cõsentire. fo. xcvj. columna. j.

Acephali. fo. cxxvij. columna. ij.

Acephalite. fo. ccccij. co. ij.

Actor t procurator t syndic⁹ differunt. fo. cxcviij. columna. ij.

Actor libellum offerẽs duplicẽ cautionẽ pstare debet. fo. ccvij. co. iij

Actio propter culpã remittit. folio. cccclxxvj. columna. iij.

Actio perpetuatur litis cõtestatione. fo. ccxxij. columna. j.

Actio fm canones non est de necessitate ꝓponẽda. fo. clxxix. co. iij

Actio verum sit proponẽda de iure canonico fo. vij. co. iij.

Actio nõ dat ex ipiobitate. fo. cccl v

Actiones sed nõ passiones cõcank inter coniuges. fo. cccclj. co. ij.

Actiones plures habẽs an vna electa perdat alias. fo. cxc. co. ij.

Actiões quattuor ex cõtr actu infamant. fo. ccxv. columna. ij.

Actoꝛis punitio reum ad iudicẽ nõ suũ trahentis. fo. cclx. co. iij.

Actoꝛi denegãt iudicie. f. ccvij. c. iij.

Actoꝛe nõ ꝓbante re⁹ absoluit regulariter. fo. ccxxxiij. co. j. lfa. g.

Accusans ꝓrẽ adulterã ꝙd punicẽ de adulterio. fo. cccclx. co. j.

Accusat⁹ q̃dq; dat expẽsas accusatoꝛi. fo. cclij. co. j.

Accusatoꝛibus q̃dq; ꝑmiũ datur fo. cvij. columna. iij.

Accusare se põt mutuo vir t vxor ꝺ adulterio. fo. ccccclviij. co. iij.

Accusare ꝓhibit⁹ an a testimonio repellat. fo. ccxx. co. ij. littera. g.

Accusare simꝫ plures an liceat vni. fo. clxxix. columna. ij.

Accusare an q̃s cogat. fo. cccxlviij.

Accusare ꝓhibẽt aliq̃. f. ccxxxiij. c. iij

Accusare q̃s q̃dq; cogit. f. c[illegible]. c. iij

Accusare nõ põt de crimine cõiuct⁹ in modũ exceptõis. fo. ccj. co. iij.

Accusare cogit aliquis quandoq;. fo. ccxxxij. columna. ij.

Accusari põt q̃s post mortẽ. f. ccxxij.

Accusari quis nõ põt simul de pluribus criminib⁹. fo. cxciij. co. iij.

Accusari põt plures sil. fo. cxi. co. i.

Accusari põt q̃s de crimie ꝑpetuam purgaro. fo. cccclxv. co. iij.

Acquisita de bonis ecclesie et de bonis clericoꝛum ad quos pertinebunt. fo. cclxxxvij. co. iij.

Accusari post mortem an possit aliquis. fo. ccxcv. co. ij.

Accusator calumnios⁹ cogitur se purgare. fo. clxxxvi. co. iij.

Accusatoꝛ an et quãdo põt desistere. fo. ccxxviij. columna. ij.

Accusatoꝛ pendente accusatiõe potest desistere. fo. cxxiij. co. ij.

Accusator t iudex potest idem esse folio. cccccxxx. columna. j.

Accusator t testis idẽ esse nõ põt in cã iniimonialt. fo. cccccxxix. co. ij.

Accusator deficiẽs in vno an admittat ad alia. fo. ccxviij. colũna. iiij.

Accusatio t accusari punitio. f. ccv.

Accusator in quinq; peccare potest fo. clxxij. columna. ij.

Accusatoꝛ nõ semp cogit se ad penã talionis inscribere. fo. ccv. co. j.

Accusatoꝛi an dande sint inducie. fo. clxxij. columna. ij.

Accusato absente potest dari libellus. fo. ccv. columna. ij.

Accusato in cã sanguinis licet pecuniam dare. fo. clxxix. co. ij.

Accusatio ꝑsumitur semper iudicie causa fieri fo. clxxxx. co. ij.

Accusatio ex charitate debet ꝓcurare. fo. cctij. columna. j.

Accusatus lite pendẽte an sit deponendus. fo. cx. columna. ij.

Accusatus an pendente accusatione possit suum accusatoꝛem accusare. fo. ccxix. columna. ij.

Accusatio/ denunciatio/ et infamatio/ diuersa sunt. fo. ccv. co. j.

Accusatio adulterij post quinquenniũ non audit. fo. cccclxv. co. ij.

Accusatio episcopoꝝ ꝓsumit ex odio fieri. fo. cxxix. columna. j.

Accusatione admonitio habet precedere. fo. clxvj. co. j.

Accusationẽ deserẽs qualiter punitur. fo. clxxxij. co. ij. littera. o.

Accusarur ne quis de diuersis criminibus. fo. cccl xxix. co. iij.

Adã t eua cõfessi sunt. fo. cccl xxiij.

Adam ante peccatũ habuit duplicem statum. fo. cccclxxxix co. ij.

Adam si nõ peccasset semp tuentis fuisset. fo. cccccl xxvij. co. iij.

Adã erat immortalis. fo. eo5. co. iij.

Adã si non peccasset: nulla in coitu voluptas esset. fo. cccccxix. co. iij.

Adam ante peccatum erat nudus. fo. cccclxxxiij. columna. j.

Adam si vlueret vxorẽ habere non posset. fo. cccccxx. co. j.

Adamam. fo. cccj. co. iij.

Admonitio quãdoq; est necessaria quandoq; nõ. fo. ccx. co. iij.

Admonitio precedit denunciatiõnem. fo. cxcviij. columna. ij.

Admonitio semper vindictam precedat. fo. cclxxx. columna. ij.

Adoptio et arrogatio differunt. folio. cccccxxxix. columna. iiij.

Aduocatus an possit operas locare. fo. cclxviij. columna. ij.

Aduocatus. fo. cclxviij. co. iij.

Aduocatus idem ius sepi⁹ allegare potest. fo. cccl xxxij. co. iij.

Aduocatus an teneat ad decimas de patrocinio. fo. cccxvj. co. iij.

Aduocati militant. fo. cccl xj. co. j.

in marginibus signate.

Aduocati sunt audiendi. fol. cccccxxxij. columna. iij.

Aduocato quandoq; silentium imponendum est. fo. ccxiij. co. iij.

Aduocato qualiter sit satisfactio. fo. ccxiij. co. iij.

Adulatio triplicit fit. fo. xxxvij. co. ij

Adulterij nõ fit sine dolo. f. cccccxx. columna. j.

Adulterium et piurium folo aio cõmittuntur. fo. cccclvij. co. ij.

Adulterium t simonia possunt esse ex parte vnius. fo. cccclvj. co. ij.

Adulterium cum ꝓpria vxore quãdoq; cõmittitur. fol. cccccxix. co. ij.

Adultiꝫ nõ ꝓmittit si ꝓpria t ignoranter cognoscit. f. cccccxix. co. iij

Adulterium cum sponsa non ꝓmittitur. fo. cccxxxvij. co. ij. lfa. g.

Adultio polluta an possit a suo coꝛruptore duci fo. cccclxiij. co. iij.

Adulterio multa sunt grauiora. folio. cccclxj. columna. j.

Adultera etiam post penitẽtiam accusari potest. fo. cccclxviij. co. ij.

Aduersarij⁹ an debeat aduersario aperire q̃ dicit. fo. cccxxxiij. co. ij.

Aeciani. fo. cccij. columna. j.

Aer est cõmunis. fo. cclxxiij. co. iij.

Aeriani. fo. cccij. columna. j.

Affectus et effect⁹ nõ equaliter puniuntur. fo. cccclxix. co. iij.

Affectus sine effectu punitur. folio clxv. columna. j.

Affinitas spiritualis est maior carnali. fo. cccccxxvij. columna. j.

Affinitas ꝑ carnis cõmixtionem contrahitur. fo. cccccxxj. colum. iij

Affinitas nõ nascit sine carnis commixtione. fo. cccccxxij. co. iij.

Affirmantia in negatiuam resoluitur. fo. cxiij. colum. iij. lfa. p.

Afflictio quandoq; datur afflictis. fo. cxxxiij. co. j.

Afflictio afflictis quandoq; datur. fo. v. columna. iij.

Affinitas ꝑ coitum nepharium contrahitur. fo. cccccxxviij. co. j.

Affinitatis diffinitio. ibidem. ꝙ

Affinitatis genus ꝑ quam regulaꝫ cognoscitur. ibidem.

Affinitatis gradus ꝑputãtur sicut gradus consanguinitatis. ibidẽ.

Arboris affinitatis formatio. ibidẽ

Affinitas per notabilia declaratur fo. cccccxxviij. co. iij.

Affinitatis prohibitio inter ascendentes et descendentes est perpetua. ibidem.

Ager t mãsus differũt. fo. cccl xxxv. columna. iij.

Agilitas est dos corporis glorios⁹. folio. cccccxliij. co. iij.

Alabastri fractio q̃d significat. fol. cccclxxv. colum. iij.

Allegans turpitudinem audiri nõ debet. fo. cij. colum. iij.

Alienatio facta ab ecclesia q̃q; tenet/ q̃q; non. fo. cclxxxij. co. ij.

Alienatio quid comprehẽdit. folio. cclxxvij. columna. ij.

Alimentoꝝ nole cõprehẽduntur vestes et habitatio. fo. cclxij. co. iij.

Aliud est in via: aliud in limio. fol. cccccix. co. ij.

Alogij. fo. cccj. co. iij.

Altare quando est reconsecrãdum. folio. cccccxxxvij. colum. iij.

Altaris mysteriũ est incõprehensibile. fo. clij. colum. ij.

Altaria ante consecrationem erigi possunt. fo. xcix. co. ij.

Ambiguitas est triplex. folio. xlviij columna. ij.

Amicos facere de mãmona iniqtatis quid sit. fo. cclxxij. co. ij.

Amittit quis quod nũq̃ habuit. folio. xxxij. co. ij.

Amussis. fo. ccij. co. iij.

Anathema. fo. ccix. colum. iij.

Ancilla contrahere ꝓmissa eripitur in libertatem. fo. cccclxij. co. ij.

Ancilla cum dño cõtrahens libera efficitur. fo. xlix. co. iij.

Ancillam ignoranter ducta etiam post manumissionem potest liber dimittere. fo. cccccxxxvij. colum. j.

Angaria perangaria. fo. clx. co. iij.

Angelici. fo. cccj. co. iij.

Angeli non fuerũt ex traduce. folio cccccxcij. columna. ij.

Anima sine virtutibus corruit. fol. clij. columna. iij.

Anima ꝑ homine ponitur. fo. cxlij.

Anima plus similitudinis hz cum deo q̃ corpus. fo. ccccc. colum. ij.

Anima maribus citius infunditur q̃ feminis. fo. v. co. iij.

Anima nostra vnde ꝓcedit. fo. cccc l. colũna. iiij.

Anime infirmitas est duplex. folio. cccxx. columna. ij.

Anime vnius perditio est grauior q̃ mille corpoꝝ. fo. cccl vij. co. j.

Anime vis est duplex. folio. cccxx. colũna. iiij.

Animatũ et nõ animatũ interficiẽs qualiter punitur. fo. cccclj. co. j.

Animositas q̃q; in bonam q̃q; in malam parte sumitur. f. cxx. co. ij.

Annus a martio quãdoq; incepit. fo. cvij. columna. iiij.

Annus quo filius a religione reuocari potest quando incipit currere. fo. cccxlij. columna. iiij.

Annus quot dies hz. fol. cccclxxix. columna. j.

Ann⁹ bissextilis duos dies facit habere ꝑ vno. fo. lxxxij. co. iij.

Annus in estate t hyemem dimidit fo. cv. columna. j.

Aunt excursus aliq̃ facti. fo. cclxxxv columna. iij.

Anulus nuptie ꝙd notat. fo. ccccxlij. columna. ij.

Anuli dato facit ꝓsumi ꝑ matrimonio. fo. ccccxiij. colum. iij.

Annotatio quid sit. fo. cccc vj. co. ij.

Antiquitas nõ dat priuilegium. fo. cxxviij. columna. iij.

Anticomarite. fo. ccccij. co. ij.

Antropomorphite. folio. ccccij. colũna. j.

Antioch⁹ multa facinora perpetrauit. fo. clxvj. columna. iij.

Apostolus vsus est sententijs poetarum. fo. lij. columna. iiij.

Apostoli vtruꝫ potuissent conficere in triduo. fo. cccccclvj. colum. ij.

Apostoli de incõtinentia nichil constituerũt: sed solo exemplo illam docuerunt. fo. cxiij. co. iij.

Apostoꝝ de passione domini doluerunt. fo. cccccxj. columna. j.

Apostoli verum omnes fuerũt epi. fo. xcviij. colum. j.

Apostoli vindictam desiderãtes: an peccauerunt. fo. lxxvij. co. iiij.

Apostoli quando fuerunt ꝓsecrati. fo. xxvij. columna. iiij.

Apostolos non petens infra tẽpus videtur renunciare appellationi fo. cxiij. columna. iij.

Apostolorum locum tenent viri ecclesiastici diuersimode. fo. cclxxv. colũna. iiij.

Apostolici. fo. cccc j. colum. iiij.

Apostata quilibet an sit excõmunicatus. fo. xxxiij. co. j.

Apostate qui dicuntur. folio. lxxvij columna. iij.

Apocrisarius. fo. clxxij. co. j.

Apologia. fo. cvj. co. j.

Appellare. fo. cccc j. colum. iiij.

Apolinariste. fo. cccc ij. co. ij.

Appellat qui ad superiorem iter arripit. fo. cccclvj. co. j.

Appellat coniunctus pro cõiuncto. fo. cxciij. colum. ij.

Appellatur de episcopis prouincie ad metropolitanum. folio. xx. columna. iij.

Appellatur ad papam omisso medio. fo. clxxxviij. co. iiij.

Appellatur a iudice seculari ad ecclesiasticum. ibidem.

Appellare tertio nõ licet. fo. clxxix columna. j.

Appellare ante sententiam secundum leges nõ licet. folio. cxxxviij. columna. j.

Appellare a iudice cõmuni[illegible] eiocan licitum sit. fo. cxc[illegible]

Appellare tertio non l[illegible] columna. iij.

Appellare non licet [illegible] fo. cxciij. colum[illegible]

Appellare an iudi[illegible] semper licet. fo. c[illegible]

Appellare a[illegible] fo. cxx. col[illegible]

Universidad de Deusto
Biblioteca

Glosarum decreti medulle.

Appellare non licet a maiori ad minorem. fo. cxciij. co. j.
Appellari nō pōt in tributis z decimis. fo. cxcvj. fo. ij.
Appellari nō pōt ab excommunicatione. fo. cclxv. co. ij.
Appellandū ne est iudice presente. fo. cxciij. co. iij.
Appellandum nō est omisso medio fo. cxxxiij. co. j.
Appellans frustratorie iudicem offendit. fo. lxxij. co. ij.
Appellans per calumniaz ad quid punitur. fo. cxc. co. j.
Appellās secundo multās in casib⁹ non auditur. fo. cxciij. co. j.
Appellans a delegato: ad quem appellare debet. fo. clxxxviij. co. iij.
Appellās absente iudice: qđ debet facere. fo. cxciij. columna. j.
Appellās a grauamine iuste appellat fo. cxciij. columna. j.
Appellātis iuste punitio. f. cxcj. c. ij
Appellanti dilata tpa dant ad p̄sequendum. fo. cxcv. columna. iij.
Appellanti impedito non succurritur. fo. cxcj. columna. iij.
Appellatio et nouī operis nūciatio differunt. fo cxciij. columna. iij.
Appellatio plurīū. fo. cxciij. co. iij.
Appellatio ab executore facit fructus sequestrari. fo. cxcj. colū. ij.
Appellatio potest ad papaz omisso medio interponi. fo. xxx. colum. j.
Appellatio in multis casib⁹ non admittitur. fo. clxxxvij. co. iij.
Appellationis tpo pōt iudex moderare. fo. eodem. co. iij.
Appellationis causa vtrum sit assignanda. fo. cxc. co. iij.
Appellationis tpo an sit vtile an cōtinuum. fo. cxcj colūna. iij.
Appellatiōis dies aputat i decēdio qō dat ad appellādū. f. cxcj. co. iij.
Appellatiōis diffinitio. fo. clxxxviij columna iij.
Appellationē pro me factam an tenear ratificare. fo. cxciij. co. ij.
Appellatiōes friuolas recipiēs punitur. fo. cxcvj. co. iij.
Apulia est patrimoniū beati petri. cccxl. colum. ij.
Aqua vtrum sit de necessitate consecra
Aqua pp̄ā an sit sacramētum.
er al
telligi
pta an po
ualr si mēs
relinq̄re non
fo. cccccix. co. iiij.
Aqua multipliciter accipitur. folio cccccxliij. co. ij.
Aqua de petra pp̄ām per desertum secuta est. fo. cccccvj. co. iij.
Aquarij. fo. cccj. co. iij.
Arabici. fo. cccij. co. ij.
Arbitros eligere q̄nq̄ coguntur litigantes. fo. cclxj. colum. iij.
Arbitrium liberum ad quid valet. fo. cccccixxvij. co. j.
Arbitrium iniuste an sit tolerandū fo. cccbxxxij. co. ij.
Arbitroz duo sūt gña f. cxciij. co. ij
Archiepūs an sit iudex ordinarius totius p̄uincie. fo. ccxlix. co. ij.
Archiepūs solus cām epi audire nō potest. fo. clxvij. co. iij.
Archiepūs in cōfirmatione nō tenet primatē consulere. fo. xcvij. co. ij.
Archiepūs de causis subditoruz epi cognoscere non pōt. fo. ccl. co. j.
Archiepūs q̄t suffraganeos habeat. fo. xxvij colum j.
Archiepūs aī pallīū suscepti nē non conuocat synodū. fo. cxxxix co. ij
Archiepūs a suis suffraganeis conse cratur. fo. ccl. colum. ij.
Archiepūs a quibus est p̄secrandus fo. lxxvij. co iij.
Archiepūs pallīū nō petēs negligētiā q̄s supplē dz. fo cxxvij co iij
Archiepi subsūt p̄triarchis. f. cci. c. j.
Archiepūm negligere circa pallīū petitionē q̄s moné dz. f. cxxix. co. j.
Archidiacon⁹ an habeat iurisditionem delegatam. fo. cxxj co. ij.
Archidiaconus an possit iniuriare fo. ccxxvj. co. ij.
Archidiaconus instituēdos examinare debet. fo. xxxv co. j.
Archidiacoi sunt octi epi. f. cxxvij.
Archidiacon⁹ mulctare pōt. f. cxxxj
Archidiaconarū quis cōferre pōt. fo. lxxv j columna. iij.
Archimandrita. fo cixxiij co. iij.
Archoncian. fo. cccc j. co. iij.
Archiflamines fo. cix. colū. iij.
Arene non sunt sine cemēto ligāde fo. cxvij. columna. ij.
Argumentum ab ordine verboruz sumitur. fo. lix. co ij.
Argumentū a cōtrario sensu est fortissimum. fo. ccc j. colum. iij.
Argumentuz sunt pōt er rubricis. fo. cccclxx. co. j.
Argumentum a cōtrario est in iuris fortissimum. fo. ix. co. j.
Argumentaī quandoq̄ ex iure abrogato. fo. vij. colū. iij
Argumentamur in iure variis modis. fo. ccxxxij. co. iij.
Arriani. fo. cccc j. co. ij.
Arrateritе. fo cccc j. co. iij.
Articulus sup q̄ ecclesia est fūdata fo. xxiij. columna. iij.
Articulos fidei nos omnes scire teneinur. fo. cccxciij. colum. iij.
Ascripticij duplr fiūt. fo. lxxx. co. iij
Asine quā dño eq̄taut festū non est celebrandū. fo. ccccciix co. iij.
Assecla. fo. cxlviij co. ij.
Assessorts officiū. fo. ccclxxij. co. iiij.
Asserterium quid sit. fo. cccxx. co. j.
Astronomia nō est reprehendēda. fo. cccx columna. iij.
Atriū est cymiteriū. f. cclxxiij. co. iij
Attentatio sola z solus conatus q̄q̄ punitur fo cccclxx. co. ij.
Auarus ē insatiabilis. fo. lxv. co. iij
Auari non dant peccatoz remissionem. fo. cxlvij. colū. iij.
Auaricia p̄mouēdū impedit. fo. cxvj. columna iij.
Auaricia est fornicatio. fol. cccxxx. colūna. iij.
Auaricia est idolorū seruitꝰ. f. cxliij columna. j.
Auctoritas canōis est maior auctoritate sanctoz. fo. xxvj. co. j.
Auctoritas scriptoruz q̄nq̄ papali p̄fertur aucti. fo. xxv. colu. ij.
Auctoritas maioris i oibus p̄cipis est excepta. fo vij. columna. j.
Audiētia est multis denegāda fol. xxxj. columna. j.
Augustinus quādoq̄ dormitauit. fo. cccxxj. co. iij.
Augustinū disputationes: hieronymū cōtrariatiões: et gregoriū mutatia cōmendant. fo tx. co ij.
Aures male intelligēnb⁹ sunt euellende. fo. lij. co ij.
Aurū p̄ sapientia ponit. fo. cccccxiij columna. iij.
Azahel fuit rex damasci. f. cccciixx colūna. iij.

B Abylonia est in chaldea regione. fo. ccccbvij. colum. j.
Babylonij p quos reges fuerunt in captiuitate ibidem
Balthasar vasis eius abusus est. fo. cccccxxxix co iij.
Balnee multis periculose sunt. fo. cxij colūna. iij.
Baptisma sit in noie et nō in noib⁹ partis xp̄ē. fo. cccccixvij. colum j.
Baptisma quando fuit instituтus fo. cccccbj. co. iij.
Baptismus est sacramentum fidei, fo cccccbix. colum. iij.
Baptismus non viciatur p̄cum vicio fo. eodem. colum. j.
Baptismus an possit conferri furioso. fo cccccbxvij. columna. iij.
Baptismus passionem christi significat. fo. cccxcj. co. iij.
Baptismus vtruz tollat infamiam. fo. clxxj. colū iij.
Baptismus an possit dari in nomie xp̄i fo. cccccbxx. co. ij.
Baptismus est prima tabula. folio. cccbxxiij. co iij.
Baptismus et p̄bis ministrāt̄ xpe

In marginibus signate.

interdicti. fo. cccclxxx. colūna. j.
Baptismus est efficacior penitētia. fo. cccccbxj. co. iij.
Baptism⁹ an possit dari per laicos. fo. cccccbx. co. j.
Baptiz⁹ mus iohannis non fuit propie baptism⁹. fo. cccccbx. co. iij.
Baptismus an tollat irregularitatē. fo. lxxxv. columna. iij.
Baptism⁹ adultoruī an valeat sine satisfactiōe. fo. cccccbxj. co. iij.
Baptismus Johis nō fuit remissionis operatiu⁹. fo. cccccbx. co. iij.
Baptismus tollit infamiā precedētem. fo. xxxvij. co. iij.
Baptism⁹ solēnis bis tm̄ in anno celebraf. fo. cccccbxj. co. iij.
Baptism⁹ in maris littore fact⁹ nō cōferat totū mare. f. cxlix. co. iij.
Baptism⁹ an p̄sumatur esse in alio quo. fo. cccccbxxvij. co. ij.
Baptismus vtrū ante passionē fuit institutus. fo. cccccbx. co. iij.
Baptismus ficte accedenti dandus est. fo. cxlvij. co. j.
Baptismus triplex est. fo. ccc. co. iij.
Baptism⁹ ioānis nō p̄ferebat petōrū remissionē. fo. cxlvij. co. iij.
Baptism⁹ aī xp̄i passionē nulli erat necessarius. ibidem.
Baptismus oēm peccati maculam tollit. fo. cxxxvij. co. iij.
Baptismus delet actualia cum originali. fo. cccccbxvj. co. j.
Baptisma est omnium sacramentorum tanuz fo. cvj. co. iij.
Baptismi effectus. fo. cccccix. co. iij
Baptismi forma debet esse simpla. fo. cxviij. co. iij.
Baptismi diffinitio. f. ccccclx. co. iij.
Baptismi forma corrupte, plana nō viciat ipsum. fo. cccccbxvij. co. iij.
Baptismi tria sunt gña. fol. ccccclx. columna. iij.
Baptismi forma apud grecos z latinos est eadē. fo. cccccbxx. co. ij.
Baptismi sacramētū etiā imperfectū nō iteratur. fo. cl. co. iij. i f. a. b.
Baptismi forma. fo. cccccbx. co. iij.
Baptismi vis q̄ data fuit aque. fo. cccccbxij. co. j.
Baptismi septē sunt dona. f. cccccxxviij. columna. j.
Baptismo an fiat iniuria per reiterationē. fo. cxlix. columna. iij.
Baptismo carēs neq̄ corpus dñi sumat neq̄ p̄dicet. f. cccccbxvij. c. iij
Baptizare seipsum nemo potest. folio. clvij. co. ij.
Baptizare solenniter laicus nō potest. fo. lxxij. columna. ij.
Baptizare seipsum nemo potest. folio. cccccbxiij. co. iij.
Baptizare pōt paganus. fo. xlvj. columna. j.
Baptizādus ter debet immergi. fo. cccccix. co. j.
Baptizandi⁹ nō habent laici. fo. clv. columna. iij.
Baptizando an sit opus totū corp⁹ immergere. fo. cccccbxij. co. iij.
Baptizādo non sufficit hr̄e bonāc̄ scientiā. fo. cccccbxvij. co. ij.
Baptizo re in noie gentoūs ꝛc. an valeat. fo. cccccbx. co. ij.
Baptizans debet hr̄e intentionem baptizandi. f. cccccbxiij. co. j.
Baptizatur quis in noie xp̄i nō aūt noie trinitatis. fo. cccccbxij. co. ij.
Baptizatus in egritudine: non est p̄mouendus. fo. lxxx. co. ij.
Baptizat⁹ vel ordinat⁹ pluries an plures recipiat caracteres. folio. cxvij. co. iij.
Baptizatus locose non est baptizatus fo. cl. columna. ij.
Baptizatus sola voluntate an possit cum christiana cōtrahere. fol. cccccxxxiij. columna. iij.
Baptizati a ioanne: an debuerunt rebaptizari baptismo christi. fol. clxvij. columna. iij.
Baptizatum se dicenti creditur. folio. xcviij. columna. iiij.
Basili⁹ a simmacho rogatus interfuit lectioni pape. fo. cxxxij. co. ij.
Basilidani. fo. cccc j. columna. iij.
Beati immaculati continet. xxij. distinctiones. fo. cccccij co. ij.
Beemoth; qualiter interpretatur. fo. ccccx. iij. columna. iij.
Bellum potest indici a iudice ecclesiastico. fo. cccv. co. j.
Bellum dicitur quinq̄ modis iniustum. fo. cccbxj. columna. j.
Bella an sint permissa: et quibus. fo. cccbx. columna. ij.
Bēficiū p̄ferēs indigno ppter amorē symoniacus est. fo. clxx. co. iij.
Beneficium quandoq̄ ḡmittitur z non officiū. fo. cxx. co. iij.
Beneficium potest auferri a papa. fo. cclx. co. j.
Beneficium conferri potest inuito. fo. cxv. columna. ij.
Beneficium conniugatis interdicit. fo. cccxxv. columna. j.
Bēficiū inuito cōferr. fo. lxiij. co. iij.
Bēficium iurīs spernens sibi debet imputari. fo. cccxxxiij. co. iij.
Bēficium p timorem obtinēs peccat mortaliter. fo. clxx. co. iij.
Beneficiū spe ordinē recipiens non peccat. fo. lxxxviij. colūna. j.
Bēficij renūciatio vt alij detur non est semp symoniaca. fo. clx. co. ij.
Beneficij collatori reuerentia debetur. fo. ccxlvj. columna. j.
Beneficij fructus vēdi possunt. fo. cclxxxij. columna. ij.
Hēficio sine culpa sua nemo priua-
ri debet. fo. cccxxix. columna. j.
Beneficio primatur qui priuat̄ officio. fo. clxiij. columna. iij.
Bēficia q̄s p̄sequi nō dz: nisi fm ordinem iuris. fo. clxxxv. co. iiij.
Beneficia sub conditione non dant fo. ccxl. columna. j.
Beneficiatus in diocesibus diuersis episcoporuī ab vtroq̄ indicat. fo. cccxlv. co. iij.
Bēficiatus suis consanguineis subuenire potest. fo. xliij. co. ij.
Beneficiatus transiens de vna ecclesia in aliam: an statum perdat primam. fo. cccxlv. co. iij.
Bēmeritus quis dicit. fo. cclxxxiij. columna. j.
Biblia habz aliquos libros apocryphos. fo. xvij. columna. j.
Bigam⁹ est cū corrupta etiā ignorāter contrahens. fo. xlvij. co. j.
Bigam⁹ ꝓpter quattuor rōnes promoueri nō pōt. fo. xxxvij. co. j.
Bigamus. fo. xxxix. co. j.
Blandiri possumus infidelibus. fo. clxij. co. ij.
Bonus z malus quis simul esse nō potest. fo. cccccbvij. co. ij.
Bonus non est qui malos non tolerat. fo. ccxlj. columna. iij.
Bona mortificata per p̄iam reuiuiscunt. fo. cccccix. columna. ij.
Bona in pctō facta quo ad aliqua prosunt. fo. cccccij. co. iij.
Bona prima p̄sequentia mala mortificantur. fo. cccclxxix. co. j.
Bona instanter sunt facienda. folio cccclxxvj. columna. iij.
Bona denouētus se religioni ad ḡs deuoluuntur. fo. cccxxvj. co. ij.
Bona mortificata reuiuiscunt: sed nō mortua. fo. cccccij. co. iij.
Bonum facere vtrum quis cogat. fo. ccclxx. co. iij.
Bonū quodlibet de sursum est. fol. cccxcvj. columna. iij.
Bonum facere nemo cogitur. folio. ccclxx. columna. ij.
Bonū puēr ex malo. f. ccclxxix. c. iij.
Bonosiani. fo. cccclj. co ij.
Burānia est duplex. folio. cccxcv. columna. ij.
Busti um rogus z pyra differūt. fol. ccclxxxiij. co. iij.

Ayphas prophetauit. folio. clvij. co. iij.
Cataui. fo. cccxj. columna. iiij.
Calix an possit esse ligneus aut vitreus. fo. cccccxl. co. j.
Calix ḡliter sumit. fo. cccc
Calūniator non semp
hone. fo. clxxxij.
Calumniator. ibi
Cādor mūdiciā sig
columna. j.
Candelabrum qui
lio. cccxcij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Canon canoni an iudicet. fo. lxxij. columna. iij.
Canon. fo. iiij. co. j.
Canō dicitur regula. fo. ccccclxxxj. columna j.
Canone non diffuniēte diffinire nō licet. fo. ccccclv. columna. ij.
Canones quorum apostolorū sunt recipiendi. fo. xvij. co. j.
Canonicus pro canonico testificari potest. fo. ccxcv. co. ij.
Canonic⁹ de cōiture non pōt duas prebēdas habere. fo. cxl. co. j.
Canonicus de gremio preferetur extraneo. fo. ccvj. co. iij.
Canonici contra episcopū agentes procuratorē constituere possunt fo. ccccxvj. co ij.
Cyprus in bello an licite possit aufugere. fo. lij. co. ij.
Capitulū non pōt licentiare clericū sede vacante. fo. cj. co. j.
Capitulū vacante sede non confert prebendas. fo. xxxiij. co. iij.
Capitulū eligēdo indignū q̄ntꝰ dispensat. fo. cccvij. co. iiij.
Capelle olim non erant ecclesie. fo. ccccxxxix. co. j.
Caracter hodie sine missa non confertur. fo. cvij. co. iij.
Caracter non amittit. fo. clv. co. ij.
Cardiali noto sine litteris credit potest fo. ccxxxvij. co. iij.
Cardinales an suppleant defectuz mortui pape. fo. cix. co. j.
Cardinales pbri dicūtur maiores diaconibus. fo. cvij. co. iiij.
Carmina singularia circa eucharistie sacramenta fo. ccccci. co. ij.
Carnē xpi non māducat q̄ ab eo discordat. fo. ccccclij. co. iij.
Carnes hedine puocant demones fo. ccxlij. co. iij.
Carnes comedere die sabbati ytrū sit licitum. fo. ccccclviij. co. iiij.
Carpocratiani. fo. cccj. co. iij.
Castitas est inter contugatos. folio ccccclv. columna. iij.
Castitas est inter cōiuges. fol. cxlij. columna iij.
Castrati an possint matrimoniū cōtrahere. fo. ccccxlij. co. ij.
Castaldam emere peccatum est. fo. cxlij. columna. j.
Castaldus. fo. clxv. co. ij.
Castigatio quibusdam committit. fo. cccxxxij. co. j.
Cassanda sunt facta ab intruso. fo. [illegible] xcv. columna. iij.
[illegible] tituti nō possunt prendere [illegible] v. co. iij.
[illegible] de veste domicelle [illegible]
[illegible] cij. co. j.
er al[illegible] facit magistrum. fo.
teiligit [illegible]
pra an pa[illegible]
nak si mēs[illegible] exigendū sit. relinqre non[illegible]
folio. cclxiij. co. iij.
Cathacliſm⁹ ē diuuiij. f. ccccxiv. c. ij
Cathafrigij fo. ccccxj. co. j.
Cathecuminus si moriatur sine baptismo an sit imputandum presbytero. fo. ccccclxij. co. iij.
Cathecuminꝰ q̄ntꝰ sunt de ecclesia expellēdi. fo. ccccccxij. co. ij.
Cautio iuratoria an possit peti ab eligēdo vel electo. fo. ccclvj. co. iij
Cautio idonea q̄ est. f. cccccclxix. c. iij
Cautela ad obligandas mulieres. fo. cxciij. co. ij.
Cā inter clericū ꝛ ep̄m cotā quo debet tractari. fo. ccclix. co. iiij.
Cā q̄libet ecclīastica p papam laico cōmitti pōt. fo. cxxxiij. co. j.
Cā pēdēte sup mīmonio nō est denegādū debitū. fo. cccccxxxj. co. ij.
Causa paupis tractanda est priꝰ q̄ diuitis. fo. clxxvij. co. j.
Causa reconciliationis est eadē cum principali. fo. ccxvj. co. iij.
Causa est duplex. fo. cclvj. co. iij.
Causa secularis est duplex. ubidē.
Causa criminalis sm canones delegatur. fo. ccclxxxvj. co. iij.
Causa eadem diuersos effectus nō operatur. fo. cxxxiij. co. iij.
Causa sanguinis multos impedit promoueri. fo. lxxvij. co. iiij.
Cause matrimoniales an sint legibus decidende. fo. xj. co. j.
Causas mediocres tractant episcopi. fo. ccccxij. co. iij.
Cecus ceco ducatū prestare non debet. fo. clvj. co. iij.
Celi portam q̄ est ep̄s ingrediuntur. fo. cccclxxxvij. co. iij.
Celebrare nullus debet ante digestionem. fo. ccxxxvij. co. j.
Celebrare p̄sso nō licet. fo. ccxxxvj columna iiij.
Celebrare quando p licet sub dio fo. cccccxxxvij. co. ij.
Cerdoniani. fo. cccj. co. iiij.
Cerimonie. fo. lxj. co. iiij.
Cessante causa cessat constitutio ea ora. fo. clxxij. co. ij.
Cereri ꝛ alij q̄ponuntur impropte. fo. xxxvij. co. ij.
Charitas semel habita potest amitti. fo. cccccxij. co. ij.
Charitas odium sunt immediata contraria. fo. ccccixxxix. co. j.
Charitas perfecta multa facit. fol. ccccixxxvij. co. j.
Charitas in maria erat per gratiā ꝑstimata. fo. ccccixxxviij. co. iij.
Charitas in infinitū crescere potest fo. cccclxxij. co. iij.
Charitas per penitentiam recuperatur. fo ccccixxix. co. j.
Charitas semel habita ytrū possit amitti. fo ccccixxxv. co. j.
Charitatem hz qui p ep̄m sustinere parat⁹ est. fo. cccclxxxvij. co. iij.
Charitatē se hre an possit alios cognoscere. fo. ccccxc. co. j.
Charitatem habens multa potest. fo. ccccixxxv.
Chaldei ignem pro deo colebant. folio. ccccxxj. co. j.
Cherimthiam. fo. cccj. co. iiij.
Christ⁹ in ecclia hitat. f. ccccclj. co. j.
Christ⁹ sepm cōcaut. f. ccccclj. c. j.
Christ⁹ est michi viuere. ꝛc. quid sibi vult. fo. ccccixxxviij. co. j.
Christus neminī fuit subiectus. folio. cclix. co. j.
Christus quare post cenam suū corpus dedit. fo. ccccclj. co. j.
Christus qualiter nos dilexit. folio ccccclviij. co. j.
Christ⁹ tres suscitauit. f. ccccixxxviij
Christus fecit nos corpus suum. fo ccccclxiij. co. j.
Christus officiū sacerdotis et imperatoris gessit. fo. cxxxiij. co. iij.
Christus manducatur duobus modis. fo. ccccci. co. j.
Christus quedam vt imperator et rex gessit. fo. cxxxiij. co. iij.
Christ⁹ p demonibus ꝛ angelis nō est passus. fo. ccccclvj. co. iij.
Christus fuit imperator ꝛ sacerdos fo. xj. columna. j.
Christ⁹ est in nobis ꝛ sumus in christo. fo. ccccclvj. co. j.
Christus post dies. xl. ascendit in celum. fo. cvj. co. j.
Christus qua etate baptizatus est. fo. cvij. columna j.
Christus quare baptizatus fuit. folio. ccccclvij. co. j.
Christ⁹ induit i baptismo. f. ccccclj
Christus tributū soluit. fo. cclxvij.
Christus nō est filius adoptiu⁹ dei. fo. ccccccixvij. co. j.
Christ⁹ seipm comedit. fo. ccccclvij. columna. ij.
Christus pro omnib⁹ mortuus est. fo. ccccc. co. iij.
Christus ecclesie romane primatū dedit. fo. ccxij co. iij.
Christus est aliquid sm qs homo. fo. ccclxxxix. co. iij.
Christus verum iudam prodideris fo. ccccccliij. co. ij.
Christ⁹ bis in carne trāsfigurat⁹ est fo. clvj. co. iij.
Christ⁹ nunquid renelauit crimen inde. fo. clxxj. co. ij.
Christ⁹ non pingatur figura agni. fo. ccccclx. co. iij.
Christ⁹ est nobiscum vsq; fo. ccccclvj. co. ij.
Christus humilitate sua nos erexit fo. cxxxiij. co. iij.
Christi persona perficitur ex deo et homine. fo. ccccc. co. ij.
Christi humanitas magna veneratione est adorāda. folio. ccccclvij. columna. iij.

Christi patres fuerūt duplices. fol. ccxliij. colum. iiij.
Christum negat qui mortaliter peccat. fo. ccccclxxiij. co. ij.
Christum negās etiam solo ore peccat. fo. cclxix. co. iiij.
Christianū occidere an grauius sit q̄ paganum. fo. cccclxxij. co. j.
Christina vēdi nō pōt. fo. clvij. co. iiij
Cibaria oia sunt in necessitate communia. fo. cclx. co. j.
Ciprianus semel tm immergebat. fo. ccccclxx co. j.
Circūcisio non fuit facta in deserto. fo. ccccix. colū. ij.
Circumcisio quare fiebat. fo. l. co. iij
Circumcisio ꝛ baptismus differunt. fo. l. co. iiij.
Circunstātie peccata aggrauātes. fo. lvj. co. j.
Circūcellliones. fo. cccclj. co. ij.
Colliciani. ibidem.
Catharistē ꝛ alij varijs vtētes istrumēto an peccent. fo. cxviij. co. j.
Citatio nulla ñ artat citatū. f. cclvij
Citatio pemptoria an possit a q̄cunq; iudice mitti. fo. ccccxviij. co. ij.
Citatio in multis casibus nō valet nec altringit citatū. fo. ccvij. co. ij.
Citatio de iure debet esse trina. fol. ccxxij. colum. iiij.
Citatio pemptoria q̄tum tps contingere dz. fo. ccccxviij. co. ij.
Citande sunt partes in appellationis causa. fo. cxcv. co. iiij.
Citatus impedit⁹ an mittere teneatur. fo. xxij. co. iij.
Citatus die feriato an debeat comparere. fo. cccij. co. iij.
Citati multis causis excusantur. folio. xxj colum. iiij.
Ciuitas p delicto personaꝝ puniri potest. fo. ccclxxvij co. iij.
Ciuitatis appellatione eius territoria nō ꝓhēdunt. f. xcuij. co. iiij.
Ciuitate tota excōicata q̄ nascūtur q̄ sunt excōicati. fo. ccccxcvij. co. ij
Ciuitates fer ōstruxit dño iuxta lordanem. fo. ccccixxiij. co. ij.
Ciuitates refugij erant tres. f. cccj.
Claudianus. fo. ccccxij. co iij.
Claud⁹ an possit ꝓmoueri. f. lxxxij.
Claues sacerdotalis an sit vna an plures fo. xxv co. iiij.
Clemens noluit esse papa stati post petrum. fo. cxxiij. co. j.
Clericus duas hñs ecclesias: vnā q̄ alteram sustinere nō dz. fo. cixxj.
Clericus coram seculari q̄q; cōuenitur. fo. ccivij co. j.
Clericus ciuitatensis est extraneo preferendus. fo. c. co. j.
Clericus an possit reconueniri coā iudice seculari. fo. ccxvj. co. iij.
Clericꝰ infelix eiurit in plateis. fo. c.
Clericꝰ laico preferꝝ. fo. cvij. co. iiij.
Clericus a laico citatus venire non tenetur. fo. ccclxxxv. co. j.
Clericus de crimine cōuictus qualiter puniatur. fo. ccvij. co. iiij.
Clericꝰ laicū accusare ñ pt. f. cxcvij.
Clericꝰ pōt administratione p diuturnam absentiam. f. cccccixxxj. co. ij
Clericꝰ tutor esse pt si vult. f. cxx. co. ij
Clericus locare per totā diem opas suas non pōt. fo. cxxxiij. co. iiij.
Clericꝰ q̄ protem accepit an statum sit suspendendus. fo. cxj. co. iiij.
Clericꝰ stans ꝛ ecclesiam illius bñficium perdit. fo. cxxxv. colum. iij.
Clericus an de omni crimine possit iudicare. fo. ccxxxj. co. ij.
Clericꝰ legē de interficiendo pōt exponere. fo. ccclxxxvij. co. j.
Clericus sola voluntate pōt efficiri regularis. fo. cccclxxj. co. ij.
Clericus amplectens mulierē ꝓsumitur bñ agere. fo. cclxiij. co. ij.
Clericꝰ ꝓpter cuꝰ conquestionē laicus occisus est an teneat. f. cccixij
Clericus statim traditur curie secularī in aliquib⁹ casibus. fo. cclviij
Clericꝰ iniurīā ecclesie factā remittere non pōt. fo. cxcviij. co. ij.
Clericus contugatus an teneat ferre tonsuram. fo. ccclxiij. co. ij.
Clericus contugatꝰ non gaudet priuilegio clericali. fo. cxxxiij. co. j.
Clericus multo ep̄o non sit ep̄s: sed bene monachus. fo. cccliij. co. ij.
Clericus arma ferens an pdat priuilegium. fo. ccccxxxij. co. ij.
Clericus ecclesiam murat q̄q; causis. fo. ccxxxvij. co. iij.
Clericus an possit foro renunciare. fo. ccxiij. co. iiij.
Clericus ꝓprijs manibus sibi victū querere potest. fo. cxxiij. co. ij.
Clericus pōt relegari. fo. lxij. co. iij.
Clericus sine sm̄ plati licētia nō est transferendus. fo. lxxxv. co. iij.
Clericꝰ secularis est dignior monachō. fo. cxxvij. co. ij.
Clericus p quem castigandꝰ est ep̄o inbente. fo. cxx. co. iiij.
Clericꝰ solemniter penitere non pōt. fo. xij. co. j.
Clericꝰ depositus nō semp est curie seculari tradēdus. f. ccxvij. co. iij.
Clericus sub pena se potest obligare. fo. xxxij. co. iij.
Clericꝰ tabernā hre pt. f. cxxj. co. iiij
Clericus an possit furē tradere iudici. fo. ccxcix. co. j.
Clericꝰ an possit p ep̄m cogi trāsire ad matorē eccliaz. f. ccxxxix. co. iij.
Clericus an possit fidiembere. folio cclx. co. j.
Clericꝰ an possit ꝛberari. f. lxj. c. iij.
Clericꝰ ẓhens cuz corrupta pdit oē priuilegiū clericale. fo. cxvj. co. ij.
Clerici matores aliter puniūtur q̄ minores. fo. lxxj. co. ij.
Clerici non coguntur testificari. fo. ccxcv. co. iiij.
Clerici cū mulierib⁹ consanguineis habitare possunt. fo. cxij. co. iij.
Clerici clericos accusare possūt. fo. ccxvij. co. ij.
Clerici an obedire teneant eps q̄ ei ut̄tatem suam amittit. fo. c. co. iiij.
Clerici incorrigibles pōt a iudice seculari corrigi. fo. cccixxiij. co. ij.
Clerici non sunt equaliter verberādi. fo. lxij. co. ij.
Clerici possunt pecunialiter puniri fo. xxij. co. ij.
Clerici de diocesi sunt extranei ꝓferendi. fo. cj. co. ij.
Clerici pōt hre ꝓprīū. f. cclxxiij. c. ij.
Clerici nunq̄ fuerūt de iurisdictiōe seculari. fo. cxxxv. co. iij lra. h.
Clerici debēt esse devotiores q̄ laici. fo. cccccxlv. co. iiij.
Clerici seculares principat⁹ habere possunt. fo. cccxliij. co. ij.
Clerici an possint aduocare. f. cccij.
Clerici appellant dij. f. cxxxiij. c. iij
Clerici an possint ꝓ testimonio toz-queri. fo. ccxxvij. co. iij.
Clerici in tabernis possunt q̄q; comedere. fo. lviij. co. ij.
Clerici percussionē ratificās an sit excōmicatis. fo. cccxxj. co. j.
Clerici non debēt laico fidelitatem iurare. fo. xc co. iij.
Clerici an libros gentilium respicere possint. fo. lij. co. j.
Clerici sunt a muneribus ciuilibus exempti. fo. cclxxxvj. co. j.
Clerici cōter viuētes ꝛ monachi habent idē priuilegiū. fo. cccxiij. co. j.
Clerici an possint esse tutores. folio cccxlvj. co. iij.
Clerici an possint in iudicē non sūt consentire. fo. cclx. co iiij.
Clerici quandoq; licite iurant. fol. clxxxiij. co. ij.
Clerici in sua ecclesia mora[illegible] fo. clxij. co. j.
Clerici seculares nō [illegible] laturas regulā[illegible]
Clerici in ſtruct[illegible] stituti: cōtinere [illegible]
Clerici q̄ bona hr[illegible]
Clerici an possint [illegible] exercere, [illegible]

Universidad de Deusto
Biblioteca

Clerici non sunt persone priuate. fo lia.v. columna.j.
Clerici insectores an incidat in canonem. fo. cccclxix. co.iij.
Clerico excõicato est subtrahenduz beneficium. fo. xlv. co.iij.
Clerico criminoso quis penitẽtiam impoñt. fo. cccv. co.ij.
Clericum pentiens non semp incurrit excõicationem. fo. cccxxxiij. c.j.
Clericum depositum verberans incidit in canonem. fo. cxj. co.ij.
Clericis primẽtiam quis primo indixit. fo. cxiij. co.iij.
Clericis indigentibus est prouidendum. fo. clxiij. colum. ij.
Clericorum arma que sunt. fo. clxv. columna.j.
Clericoz bona an ꝑsumãtur esse de bonis ecclesie. fo. cclxxvj. co.ij.
Coactio in ordinibus excusat. folio. clix. colum j.
Coactio est dupler. fo. ccciij. co.iij.
Coactio impedit obligationem. fo. cccxlvij. co.j.
Coactio est dupler. fo. lxij. co.j.
Coactio est dupler. f. ccccclxxiij. co.j
Coacto subueniunt. fo. cclxxx. co.iij
Coadiutor debet habere liberã administrationẽ. fo. cccxxiij. co.iij.
Cogitatio sola punit. fo. lxv. co.ij.
Cogitatio ad cõsensum quemcũq est mortalis. fo. cccclxix. co.iij.
Cognatio ẽ triplex. f. cccxxxix. c.iij
Coitus contugalis an careat pctõ. fo. xvij. colum. iij.
Coitus carnalis sine peccato exerceri potest. fo. cccci. co ij.
Collatio numeri ad numerum nẽ. est in electione facienda. fol. xcv. columna. iij.
Collegij/ppõs/ꝛ grex/ ex quot fiũt. fo. cclj. co.j.
Collegium nunquid iurare possit. fo. ccxij. columna. ij.
Columba que descẽdit in baptismo xpi vera fuit. fo. ccccclx. co.ij.
Colũba in aquã descẽderat anteq̃z xpõ baptizaret. fo. ccccclxv. co.iij
Columba descendit supra ihesum dñ baptizaretur: ꝛ mãsit supra ipm. fo. ccccclxxxvj. co.j.
Colliciani. fo. ccccij. colum. ij.
Commutatus. fo. cxxxviij. co.j.
Cõmendatio fuupsius q̃q̃ ꝓmitti tur. fo. cccclxiij. co.iij.
Cõmendare est deponere. fo. ccccly [illegible] columna.j.
[illegible]lare ꝑt alicui seipm. fo. xlij. [illegible] est sceleratus qõ punit [illegible] ij. co.ij.
[illegible] gil. fo. xlij. co.iij.
[illegible] diam parit. fol. c.
er al[illegible]
[illegible]telligi[illegible] [illegible]ij. colum. ij.
[illegible]pta an po[illegible] contrahatur si
[illegible]nak si mẽs[illegible] de fonte sa-
[illegible]relinq̃re non [illegible]ij.
cro suscipiat. fo. ccccclxxxvij. co.j.
Comparentitas cõtrahit per cathecismũ. fo. cccccclxxj. co.iij.
Compatemitas an ꝑ fornicariũ cotum ꝓtrahatur. fo. ccccclj. co.j.
Compatemitas viri porrigitur ad vxorem. ibidem.
Compatemitas vtrũ Ihaĕ ex his q̃ baptismum ꝓcedũt. fo. ccccxxxvij
Compatemitas an Ihaĕ per sacrm penitentie. fo. ccccxxxix. co.j.
Comedere possum⁹ ad mensam sarracenoz. fo. cccclxxxij. co.iij.
Comedere ante horaz est pctũ mortale. fo. xxxvj. colum. j.
Comedẽs plus q̃ debeat mortalit non peccat. fo. ccccxxxiij. co.j.
Compensatio in penitẽtiali foro nõ admittitur. fo. xv. co.iij.
Competentes qui dicuntur. folio. ccccclxvij. co.ij.
Conatus solus quandoq̃ punitur. fo. ccccxxxiij. co.iij.
Concedenda sunt quedã cum instãtia. fo. cj. colum. ij.
Concesso aliquo eius coherens conceditur. fo. clj. co.ij.
Concessa intelligũtur que ꝓhibita non sunt. fo. clxxxvij. co.ij.
Concilium prouinciale an possit de archiepo cognoscere. f. ccij. co.iij.
Concilium est multiplex. fo. xx. co.j.
Concilij facit vt de ꝑmitt. fo. lxix.
Concilium contra apostolum dispẽsat. fo. cxiij. co.iij.
Concubinã licuit olim hẽre. fol. ccccl v.
Cõcubinarij an sint in officio fugiẽdi. fo. clv. co.iij.
Concubinarius ꝓmouens an videt cum ipso dispẽsare. f. lxxvij. c.iij.
Concussionis pena. fo. cxviij. co.ij.
Concussoris pena. fo. ccclxj. co.j.
Concutere quid sit. fo. ccclx. co.ij.
Condemnatus de crimine an possit accusare. fo. ccclx. co.iij.
Condẽnati ꝛ iuste ꝛ iniuste. si ar abeccl'ia iuuãdi. f. ccclxxv. c.ij. i pnci.
Condemnatur quis aliquãdo sine accusatore. fo. clxxx. co.j. lfa. c.
Conditio. i. si do ts tantã / non hz locũ in rebus eccl'ie. f. cccxxiij. co.iij.
Cõditio affirmatiua ꝛ negatiua diuersimode exponũf. f. ccxxv. co.j.
Cõditiones in mrimonijs apposite sunt in multiplici dria. fo. ccccl.
Conditiones aliquę sunt in iuramẽtis intelligende. fo. cccclxij. co.iij.
Confessio nõ est diuidẽda. f. cccccxj.
Confessio extra tuo quãdoq̃ valet. fo. ccxviij. co.j.
Confessio latronis cõtra latronem auditur. fo. ccciij. co.ij.
Cõfessio cui faciẽda ẽ. f. ccccxvij. c.ij.
Cõfessio ꝓfitenti nõ nocet: nisi multa intercuenant. fo. clxxvj. co.iij.
Confessio est maxima pars penitentie. fo. ccccxvij. co.j.
Confessio otis necessaria est. folio. cccclxxxiij. co.ij.
Confessio eiusdem peccati q̃q̃z debet iterari. fo. cccclxxxij. co.iij.
Confessio ꝛ satisfactio mũdant. fol. cccclxxiij co.ij.
Confessio est precepti. fo. ccccclxxiij. columna.j.
Cõfessio est dupler. f. ccccclxxiij. co.ij
Confessio facta in instrumẽto an ꝓiudicet. fo. cccclxj. co.iij.
Confessio cõtra aliquem extorta nõ ꝓiudicat tili. fo. ccccccv. co.iij.
Confessio vnius an alteri noceat. folio. clxxxvij. co.iij.
Confessio quando facienda est. fol. ccccc. co.ij.
Confessio vnius quandoq̃ nocet alteri. fo. lxxxvj. colũ. ij.
Confessio grecis necessaria non est. fo. ccccc. co.ij.
Cõfessio vbi fuit ifstituta. ibidẽ. co.j.
Confessio an debeat fieri de venialibus. fo. ccccl xxxiij. co.iij.
Confessioni mem tormentoz facte non statur. fo. clxxvj. co.iij.
Cõfessionẽ reuelãs ꝑ punitio. f. ccxvj
Confessor quandoq̃ licite confessionem reuelat vt excommunicationem euitet. fo. cccccxij. co.j.
Confessus de crimine an habeatur pro conuicto. fo. xxxv. co.ij.
Conficere non licet in ferta ferta ante pascha. fo. cccccxlij. co.iij.
Conficere põt prãsbr. f. cccccl. co j.
Cõficitur ex aceto. f. cccccxlij. co.iij.
Cõfirmatio pape tria operatur. folio. ccccxxj. co.iij.
Confirmatio a solis epis confertur fo. cccccclxxvij. columna.j.
Confirmationis papalis effectus. fo. xij. co.iiij.
Cõfirmat⁹ q̃q̃ deponit. fo. cxxxix.
Confitẽs extraneo sacerdoti nõ consequitur remissionẽ. f. xxviij. co.j.
Cõfitere primo deo: deinde sacerdoti. fo. cccclxxij. co.iij.
Cõfiteri laico possum⁹. f. xxxvj. c.iiij
Confiteri pluribus vtile est. folio. cccclxxxiij. co.ij.
Coniugat⁹ in papã electus an debeat reddere debeat. fo. clx. co.ij.
Coniugat⁹ ꝓmoueri ꝓt: iz vocre ligionẽ non ingrediat. fo. xlj. co.ij
Coniugati an possint ꝓmoueri. folio. cvij. co.ij.
Coniugale debitũ nõ est in ecclesia reddendum. fo. cccccxv. co.iij.
Coninges an cõsulendo mereantur. fo cccxxv. co.j.
Cõiuges infideles si efficiant xpiani virum teneantur se mutuo recipere. fo. cccxxx. colum. iij.
Coniuges q̃tũ ad votũ ꝓtinẽtie nõ sunt pares. fo. cccccxvij. co.ij.
Coniugia imparia dicũtur tribus modis. fo. ccccxxv. co.ij.

Coniugũ infidelitũ si alter cõuertat ad fidem an possit cũ infideli habitare. fo. ccccxxix. co.iiij.
Coniugũ separio nõ fit sine ecclesie auctoritate. fo. ccccxxvj. co.j.
Conjunx ne est que causa mcõtinentie ducitur. fo. ccccxlix. co.iij.
Cõiuratio an sit licita. f. cclviij. c.iij.
Cõnexorum est idẽ ius. fo viij. co.j.
Consanguinei et affines q̃ iure ꝓhibẽtur ꝓiungi. f. ccccxxxviij. co.iij.
Consanguinei ꝓferuntur extraneis quando sup matrimonio est quẽstio. fo. ccccxxix. co.j.
Consanguinitas eludit suspitionem fo. cclxij. co.iij. lfa. f.
Consanguinitas vsq̃ ad q̃tũ gradũ impedit mrimoniũ. f. ccccxx. c.iij
Cõsãguinitas nõ ꝓbat ꝓ ꝓiuges nisi fama ꝓcurrat. fo. ccccxxix. c.iij.
Cõsecratio fit in multis. f. ccccclxviij colũna. iij.
Consecratio altaris est sacramẽtũ. fo. clxvij. colum. j.
Consecratio rei animate ꝛ inanimate est diuersa. fo. lxxx. co iij.
Cõsecratio rei inanimate tollit dñium secus in re animata. fo. ccxcix. co.ij.
Consecratio an possit fieri interueniente ꝓmissione. fo. clxviij. co.ij.
Consecratio ecclesie in quo cõsistit. fo. ccccxxxviij. co.j.
Consecratio ecclesie ꝛ altaris est diuersa. fo. ccccxxxvij. co.iij.
Consecratio cpi ꝛ archiepi differũt fo. xcviij. colum. j.
Consecratio epoz q̃q̃z differtur vltra annum. fo. lxxxviij. co.j.
Consecrationc facta substantia panis non est. fo. ccccclxvij. co.iij.
Consecrare quid est. fo. xxxij. co.iij.
Consecrans est inferior consecrato. fo. xxx. co.iij.
Consecrandus an sit ante examinãdus. fo. xxj. co ij.
Cõsentit ds tripliciter. f. clxxix. co.j.
Cõsensus maioris ꝓis ꝓiudicat. fo. xcvij. co.ij. in princ.
Consensus matrimonij sit voluntarius. fo. ccccxxij. co.iij.
Cõsensus in electionẽ ꝛ alienatiõibus dz interuenire. f. cxiij. co.iij.
Cõsensus clicoz nõ sufficit i Scriboz ecclasticoz. f. cxxxij. c.ij. lfa. n.
Cõsensus parentũ an sit in mrimonio requirendus. f. ccccxxiij. co.j.
Consensus plebis est in electione requirendus. fo. lxxix. co.iij.
Cõsequit̃ quis ex alterius ꝑsona q̃d non habet ex sua. fo. cxxx. co.iij.
Conscientia dupl'r sumit. f. ccccxcviij
Conscientia sola dãnandos accusabit. fo. lxxij. co.ij.
Cõscientia sola nõ sufficit. fo. ccccxlj.
Consobrini ds sunt. fo. ccccxxij. co.j.
Consiliarij quandoq̃ plus puniuntur q̃ facientes. fo. cxix. co.iiij.
Consulere sibi põt quis cũ alterius iniuria. fo. cccij. co.ij.
Cõsilio bono ẽ acqescẽdum. fo. cxv.
Cõsiliũ neminẽ obligat. f. ccclj. c.iij
Cõsiliũ facit quẽ puniri. f. cccx. c.iij
Cõstitutio a moyse cepit. f. vij. co.j.
Constitutio ꝛ edictum diuersa sunt fo. xij. co.iiij.
Constitutio a qua moyses cepit iudicia sua. fo. vij. co.ij.
Cõstitutio scõa an reuocet priorem de illa mẽtiõe nõ facta. f. xxij. co.j.
Cõstitutio publice ꝓmulgata intra q̃ tempus ligat. fo. cxiij. co.j.
Constitutõis eã cessante: an cesset ipsa constitutio. fo. lxxxvij. co.j.
Constitutionem preuenientia non sunt irritanda. fo. cccclij. co.iij.
Constantini ꝛpe multi epi fuerũt in exilium missi. fo. cccxj. co.ij.
Consuetudo dz esse rõnabilis ꝛ prescripta. fo. cxxxij. co.iij.
Consuetudo an possit annuas ꝓstationes inducere. f. cccxxxviij. co.iij
Cõsuetudo quam scholares ꝛ peregrini debent sequi. fo. vij. co.j.
Consuetudo generalis est sequeda fo. cxxx. co.j.
Consuetudo antiqua non excusat. fo. cxiij. colum. iij.
Cõsuetudo an possit iducẽ vt aliqd recipiat in spũalib⁹. fo. xciij. co.j.
Consuetudo nõ excusat symoniam. fo. clxvij. colum. j.
Cõsuetudo in multis ꝓiudicat iuri. fo. viij. co.ij.
Cõsuetudo vtq̃ vicat legẽ. f. xj. c.iiij
Consuetudo illicitum non facit licitum. fo. viij. co.ij.
Consuetudo ecclesiarum potest esse vnifoims. fo. cxl. co.j.
Consuetudo vtrum ꝓiudicet iuri scripto. fo. ij. co.iiij.
Consuetudo in electione attẽditur. fo. xiij. co.iij.
Consuetudo q̃t vicib⁹ inducit. fo. ij.
Consuetudo quot vicibus inducit. fo. ccccvij. co.iij.
Consuetudo quãdoq̃ excusat a crimine. fo. cccclxiij. co.iij.
Consuetudo est obseruanda in matrimonio fo. xlvij. co.j.
Consuetudo duplex est. fo. xj. co.iij.
Consuetudo multa tribuit. f. ccl. c.ij
Consuetudo an excuset in delictis. fo. v. co j.
Consuetudo particularis an excuser. fo. xij. co.ij.
Consuetudo a Cayn cepit. f. vij. c.j.
Consuetudo romana nõ semper est seruanda. fo. xj. co.iiij.
Consuetudo rei debet a iudice seruari. fo. xiij. co.ij.
Cõsuetudo ꝑsumit tuita. f. xiij. c.iiij
Consuetudo ꝛ ꝓscriptio differunt fo. cccxxxix. co.j.
Consuetudo attendit q̃q̃z circa or dinandos. fo. lxxvij. co.ij.
Consuetudo an egeat institutione. fo. ij. co.iij.
Consuetudinis multe sunt cõditiones. fo. viij. co.iij.
Consuetudinis transgressor punit vt transgressor legis. fo. xij. co.ij.
Consuetudini ꝓceptum det ꝓferatur. fo. viij. co.j.
Consuetudinem in vsu vestium debemus obseruare. fo. xliij. co.ij.
Contumum dicit quod etiam inter triallum habet. f. cccccclxxix. co.iij.
Cõtract⁹ duo sunt gratuiti. f. ccxcv.
Cõtradicere ꝓt vn⁹ multis. f. xliij.
Contrahentes se frequenter decipiunt. fo. cccccxj. co.iij.
Contraria duo quandoq̃ sunt bona. fo. xlvij. co.iij.
Contraria allegans audiri non debet. fo. clj. co.iij.
Contraria põt proponi agendo vel excipiendo. fo. cccclxiij. co.ij.
Contraria ꝓfus curant. fo. ccccxiij
Contraria ꝓfus opponũt. f. cxlj. c.ij
Cõtrahẽ iz ꝙdragesima. f. cccccxij.
Contritio sola an tollat peccatũ. fo. cccclxviij. co.iij.
Contritio precedit remissionem. fo. cccclxxij. co.ij.
Contritio: dilectio: iustificatio: et remissio simul fũt. f. cccclxviij. co.iij
Continentia difficilior est virginib⁹ q̃ viduis. fo. cccclxvj. co.iij.
Continentia ꝓiuges ꝓmissa si alter fornicet an possit reliquus ab eo debitũ petẽ. f. ccccxxxviij. c.iij.
Cõtmẽtia est dupler. f. cccclvj. c.iij.
Continentia võne delicti q̃q̃z imperatur. fo. cccclxix. co.ij.
Continẽtia nil melius. f. ccciij. co.iij
Continere difficile est. fo. lxx. co.iij
Cõtumax q̃ ordie pumt. f. ciij. co.iij
Contumax nõ appellat. fo. cccccxvij
Contumacia tanto maior est quãto ex re minori ꝓsurgit. f. cxxxv. co.ij
Contumacia prima an facit aliquẽ puniri. fo. ciij. co.ij.
Conuertimini ad me ꝛ ego ꝙuertar advos: q̃r iteligit. f. cccclxxij. c.ij
Cõuersus an intelligatur propũs renũciasse. fo. cccccxxj. co.j.
Conuersum verberans incidit in canonem. fo. cclxxvij. co.j.
Conuentus sit cautus circa spoliationẽ opponendã. fo. clxxxij. co.j.
Conuinia reprobata. fo. lx. co.ij.
Cõuncil q̃s q̃drupl'r. f. clxxvj. c.iij
Corpus christi sumere volentle propositum debet habere. cccccxlv. co.ij.
Corpus xpi saltẽ [illegible] ꝓpiatur a laicis.
Corpus dñi an [illegible] recipi. fo. ccccx
Corpus est anim[illegible] cccxcj. co [illegible]

Universidad de Deusto
Bibliot

Glosarum decreti medulle

Corpus xpi quotidie sumimus. fo. ccccclxij.co.ij.
Corpus xpi vtrum sumat eũ diuinitate z alia. fo.ccccl.co.j.
Corpus xpi vnpliciter dr. fol.ccccclxij.colũ.j.
Corpus xpi sub alia specie sumitur tripliciratione. fo.cccccxlix.co.ij.
Corpus xpi suscipe volẽs tria debet habere.fo.cccccxlvj.co.ij.
Corp⁹ xpi sine sãguie nõ sumit: nec sanguis sine corpe. f.cccccxlv.co.j
Corpus xpi nunquid erat totũ ante fractionem sub qualibet parte hostie.fo.cccccxlvij.co.ij.
Corpus xpi a mure nõ sumitur.fol. cccccxlvj.co.ij.
Corpus xpi an circunscribatur loco fo.cccccly.co.ij.
Corpus glorificatũ ledi non potest. fo.cccccij.co.j.
Corpus xpi excedit alia sacramẽta quo ad reuerentiam. fo.clij.co.ij
Corp⁹ xpi z sanguis an cõsecrentur separatim.fo.cccccxliij.co.ij.
Corpus xpi non psecratur nec etiaz panis.fo.cliij.colum.ij.
Corpus xpi non digeritur vt ceteri cibi.fo.cccccij.co.iij.
Corpus xpi possumus quotidie facie comedere.fo.cccccij.co.j.
Corpus dñi an possit etiã i fine quibusdam denegari.f.ccccl xvj.co.j.
Corpus dñi nõ datur paruulis. fo. cccccxiij.co.iij.
Corpus est iumentum.fo.lj.co.ij.
Corpus liber estimationẽ non recipit.fo.ccclxxxvj.co.iij.
Corpus nõ est hõ.f.cccclxxxv.co.iij
Corporis partes quid siguant.fol. cccccl vj.colum.j.
Corporis xpi sumptio quid signat. fo.cxxvij.co.iij.
Corporalia debẽt esse linea certa ratione.fo.cccccxl.co.ij.
Corpore victati sunt a ꝓmotione repellendi.fo.lxxxij.co.iij.
Cor offie deo patet.fo.cxxviij.co.iij.
Cordis deuotiõe magis ꝙ voctis iubilatiõe cantandũ est.f.cxxv.co.ij
Corepiscopi aliquid habeant vltra pbros.fo.xcix.co.j.
Corepiscopi an fuerint ab apłis istituti.ibidem colum.iij.
Correctio fraterna an sit de precepto.fo.clxxxj.co.j.
Correctio occulta est precepti. folio cxlvx.co.j.
Cꝛ̃ [illegible] non debet esse magna. folio [illegible]
[illegible] debet multa attendere, [illegible]
[illegible] psecrari põt:ꝙ nõ er alꝫ [illegible] incipit credere. pta an po[illegible] uaꝫ si mẽs [illegible] relinqre non [illegible]
Credulus nõ dz ꝺs esse.f.lxxij.co.ij.
Credulus nimis nullus debet esse. fo.cccixiij.co.j.
Crimen quodlibet est ecclesiasticuz fo.cxx.co.iij.
Crimen quadrupl⁹ dr.f.xxxvj.c.iij.
Crimẽ sui in ordinatiõe vel in iure an teneat ꝺs ꝓdere.f.lxxv.co.iij.
Crimẽ ciuiliter ꝓbatuz inducit deposition em.fo.lxvij.co.j.
Crimen indicans non semper dicit maliuolus.fo.ccxvij.co.j.
Crimẽ quodlibet ifamat. fol.ccxxx.
Crimen ante ordinationẽ ꝓmissum an impediat fruꝫ officio.f.cccy.c.iiij
Crimen alterius nocet innocẽti. fo. cxlvj.co.ij.
Crimen falsi qua pena punitur. fo. ccxxviij.co.j.ifa.e.
Crimen fraudate ãnone.fo.clxxix.
Crimẽ publicũ qõ dr.f.ccxxvj. co.iij
Crimen ꝓcussionis.fo.clxj.co.iij.
Crimen sacrilegij et lese maiestatis qñq; ꝓparãtur.fo.clxxvij.co.ij.
Criminis probatio an semper remoueat ꝓmotũ.fo.clxxvij.co.ij.
Crimina que sunt depositiõe digna fo.cccvj.co.j.
Crimina leuia nõ impediũt celebrationem.fo.vj.co.iij.
Crimina sũt defleda.f.cccccx.co.iiij
Crimina facta palam sunt occultis grauiora.fo.cccclxiij.co.j.
Crimina quedam nullis sacrificijs mũdabantur.fo.cccccij.co.ij.
Crimina occulta vindictam non habent.fo.cxxxv.co.j.
Crimina quedam nullis sacrificijs ꝓfitabant.fo.cccccij.co.ij.
Crimina occulta vindictam non habent.fo.cxxxv.co.j.
Crimina digna depositiõe que sunt fo.cx.co.iij.
Criminosus etiam a minimo ordie phibetur.ibidem.
Criminosus post ꝓnaz an possit ad nitti in testem.fo.cccclviij.co.iij.
Criminosus occult⁹ an ꝺbeat ꝓmoueri a scientibꝰ ipm eẽ talẽ.f.ccxxxj.c.iij.
Criminosus vbi debet puniri.f.ccxij. columna.j.
Criminosus qñq; potest accusare. fo lio.ccxxv.co.j.
Criminosum se dicenti an sit credẽdum.fo.cij.co.iij.
Criminosi in exceptis criminibꝰ testificari ꝓnt.fo.ccxxviij.co.iij.
Criminalis causa an possit delegari.fo.cccbxxij.co.iij.
Crucis signaculũ i quibus mẽbris debet fieri.fo.xij.co.j.
Culpa leuis est que ꝓpter naturaliter punit. fo.cccccxiij.co.j.
Culpa de latere et gratia de latere. fo.cccccl vj.co.nij.
Culpa lata in.l. cornelia non venit. fo.lxxv.colum.ij.
Culpa z dolus purgantur tempore fo.cxliij.co.j.
Culpa ẽ subiectiõis cã. f.xxix.co.iij.
Cupidꝰ deuitat ꝛitate.fo.lxv.co.iij
Curator datur cũ cognita dicenti se demẽtem.fo.cccccl vij.co.iij.
Curiales q̃ dicũt.f.lxxvij.c.iij.ifa.e.
Curiales triplici ratione nõ possũt ꝓmoueri.ibidem.
Cusarsaton quid representat.folio. cccclxxxix.co.iij.

Damnũ dedisse videt q̃ occasionem dãni dat. fo.clviij.co.j.
Dãni dãs causam dãnum fecisse videtur.fo.cccclvj.co.ij.
Dãni dãs causam dãnum fecisse videtur.fo.lxxiij.co.ij.
Dãni dãs causam dãnum fecisse videtur.fo.cccccxxvj.co.j.
Dãni dãs occasionẽ non semp dãnũ dedisse videt.fo.ccclxxv.co.ij.
Dantis affectum cõsiderat dñs.fo, cccxcij.co.ij.
Daniel et sectj fut.fo.liij.co.j.
Dare turpibus an sit permissum. fo.cxvij.colum.j.
Dare potest quis quod non habet. fo.cccccxiij.co.j.
Dari aliquid ꝓ rebus spũalibus in corpalibus an liceat.fol.cxij.co.j.
Dauid peccatũ multipliciter excusatur.fo.cccccxvij.co.ij.
Dauid phibitꝰ ẽ sacrificare.f.lxx.c.j
Dauid etiã post pniam nõ est permissus edificare templũ.f.clxx.co.iij
Dauid quare fuit phibitus rep⁹ edificare.fo.cccccxxxv.co.iij.
Dauid ꝓ plebe morti se obtulit. fo lio.ccccxcix.co.j.
Dauid Urias z Bersabee qualiter interpretãtur.f.cccclxiij.co.iij.
De achor.fo.lxiij.co.j.
De/auget.fo.l.co.ij.
De babylonica captiuitate.fo.clij.
Debitum petens impẽdat quod debet.fo.ccccliv.co.ij.
Debitor nõ cogitur seruire creditori.fo.cccccxxxiij.co.j.
Deceptio quandoq; permittitur. fo.ccclxj.co.ij.ifa.h.
Deceptus semel cautius sibi cauet fo.ccccxj.co.ij.
De cayn.fo.lj.co.ij.
Decretalis epistola.fo.iij.co.j.
Decretales sũt duplices. f.xxij.c.j.
Decretum non ligat ignorãtes. fo. cxiij.co.ij.
Decretum fuit editum Anno millesimo Centesimo quinquagesimo fo.cxcij.co.iij.
Decretum.fo.iij.co j.
Decimarum quantitati vtrum possit ꝓscribi.fo.cccxv.co.ij.
Decima nunquid potest dari laico. fo.clxvj.colum.iij.
Decime pecorum vbi sunt dãde.fo. cclxxxix.co.iij.
Decime qua actione peti possunt. fo.cccix.colum.iij.

In marginibus signate.

Decime cui ecclesie sunt dande.folio.cclxxxviij.columna.iij.
Decime an sint de ulcire acquisitis dande.fo.cccvj.columna.iij.
Decime olim dabant quatuor modis.fo.cclxxxix.co.ij.
Decime an possint cõcedi laicis.folio.cccxvj.co.iij.
Decime an possint ꝓscribi per laicos.fo.cccxvij.columna.ij.
Decime sunt soluẽde ecclijs baptismalibꝰ z nõ capellis.f.cccxij.c.iij
Decie q̃ rpe sunt dãde.f.cccxvj.co j.
Decime sunt tributa egentium.folio.cccxvj.columna.ij.
Decime cui ecclesie sunt soluẽde.folio.ccccliij co.ij.
Decime sunt a colonis ꝓtiarijs dãde.fo.cccxij.co.iij.
Decime an possint ꝓscribi.fo.cxxc.
Decime sunt ꝓ laicos i horreis clericoꝝ deferende.fo.cccxvj.co.iij.
Decimas soluere pauper non tenetur.fo.cclxxiij.co.iij.
Decimarum dominiũ est penes ecclesiam.fo.cccix.co.ij.
Decircũcisiõe dñi.fo.cxlvj.co.ij.
Defensio cuilibz ẽ pmissa.fo. cccbxj.
Defunct⁹ de quibusdã criminibus põt accusari.fo.xxxij.co.iij.
Defuncti vtrum sciant que hic agũtur.fo.cccxiij.co.j.
Defuncti voluntas an sit semp seruanda.fo.cccxl.co.j.
Degradatiõ penaliũ incurrit excõicatiõe.fo.lxix.co.iij.
De hieroboam.fo.cxliij.co.iij.
Dei fui sum⁹ oẽs.f.cccbxxviij.c.iij.
Deitas xpi nõ sumit.fo.cccccl.co.j.
De igne hieremie.fo.cxlvi.co.iij.
Delegatus nõ iz plus iurisdictiõis ꝺs delegans.fo.cxxx.co.iij.
Delegatus vtrũ criminales cãsas audire possit.fo.cccxij.co.iij.
Delegatus episcopi an possit citare.fo.cclx.columna.ij.
Delegatus etiam pape potest recusari.fo.cxxx.co.iij.
Delegat⁹ mandatũ sine lr̃is probare potest.fo.cxxxvj.co.ij.
Delegati inferiores suas sententias exequi non põt.fo.cxc.co.iij.
Delicta iam dimissa an redeant. folio.cccxcvj.co.ij.
Delicta excusant auctoritate maioris.fo cccxviij.co.j.
Delicta committa in deum remittere non possumus.fo.lxxvij.co.ij.
Delicta paria pari pena sũt punienda.fo.ccccccxxxij.co.iij.
Delicta maiorum alios corũpunt. fo.cxv.co.ij.
Delictum superueniẽs an vitiat legitime factum.fo.clxx.co.j.
Delictorum quadruplex est generatio.fo.clxviij.co.j.
Delictoꝝ memoria an sit bõa.f.cxj.
Delinquẽs alteri⁹ territorio nõ tenet ibi crimẽ ꝓfiteri.f.cccvj.c.ij.
Delinquẽs publice: publice arguẽdus est.fo.lxiij.co.j.
Delinquens pluries: pluries peniteat.fo.ccxxix.co.iij.
Demõ ꝓ nos psequit.f.lvj.co iij.
Demões futura predicere possunt fo.ccccix.co.iij.
Demones malis prelatis dominãtur.fo.cc.co.iij.
Demoniacoꝝ ꝓmotoꝝ z ꝓmouẽdorũ distinctio.fo.xlviij.co.j.
Denunciatio canonica omnibꝰ precipitur.fo.ccclxvij.co.ij.
Denunciatio.fo.ccv.co.j.
Denunciati punitio.ibidem.
Deo nichil nocet.fo.cccxvj.co.j.
Deo ꝓpter deũ est seruiẽdũ. fo.ciij.
Depositio est ꝓpetua.f.lxviij.co.iij
Deꝓhensio sola i crimie põt p. xx. horas detineri.fo.lxvij.co.iij.
Deꝓhensio sola i crie an sufficit ad aliquẽ cõdẽnandũ.fo.lxviij.co.j.
Derisoria expositio.fo.cxxxj.co.j.
Derogare.fo.iiij.co.iij.
Desertor.fo.ccclxxxij.co iij.
Despandũ est ꝺ nemie.f.cxviij. c.j.
Detrahe ẽbũ ab aqua ꝛc.qđ significat ibi verbum fo.cxlix.co.ij.
Detrahere qđ sit.fo.cccclxxj.co.ij.
Detractores dñr homicide.ibidẽ.
Detrusus in monasterio: an cogat ibi perpetuo esse.fo.crj.co.ij.
Deũ nemo vidit vnqz. f.ccxlij.co.ij
Deus mẽbra nõ hz.fo.cccxcij. co.ij.
Deꝰ aq̃ põt videri. f.cccclxxvj.c.iij.
Deus nõ iudicat bis in idipm quaꝫ ter intelligitur.fo.ccccclij co. ij.
Deus est nõ solũ misericors: sz etiã iustus.fo.ccccbxxij.co.iij.
Deꝰ vendi nõ põt.fo.cclxix.co.iij.
Deus nullum sine causa punit. folio.cccclxxj.co.iij.
Deꝰ nõ est auctor mali.fo.ccclxvj.
Deus qualiter abstulit peccatũ david.fo.ccccxcviij.co.ij.
Deus ꝓmittur plus diligere illos quibus plus perfectiõ tribuit. fo.ccccxciij.co.iij.
Diabolꝰ morte xpi est in inferno religatus.fo.ccccxcij.co.iij.
Diabolus a christo fuit deceptus. fo.ccclij.co.j.
Diabolus an sit auctor omnis peccati.fo.ccccxc.co.iij.
Diabolꝰ ꝺr ouiũ vetꝰ.f.ccexcj.co.ij.
Diabolus crucẽ timet.f.ccccclxviij columna.iij.
Diabolus perdit vires per baptismũ.fo.cccccbxviij.co.ij.
Diabolus dicitur mundi princeps fo.ccccxix co.iij.
Diabolꝰ ꝺr trãsies.f.ccccbvij.co.ij.
Diabolus an habuerit charitatẽ. fo.ccccxcv.co.j.
Diabolꝰ pater dicitur. fol. cxxviij.
columna.iij.littera.h.
Diabolus intrat in hoies per duas portas.fo.ccccxc.co.iij.
Diabolus liberum habet arbitriũ. fo.xxxj.co.ij.littera.a.
Diabolꝰ ẽ pf medacij.f.cxlj.co.ij.
Diabolꝰ bonũ opat.f.ccccxcj.co.ij.
Diaboli vtrum cognouerunt christum esse filiũ dei.fo.iij.co.iij.
Diabolum multa latẽt et quotidie dtscit.fo.ccccxlix.co.iij.
Diacon⁹ põt baptizare.z corp⁹ xpi egris erogare.fo.cxxvij.co.iij.
Diaconi septem debent esse in ecclesia ꝓati.fo.cxxvij.co.iij.
Diaconi cardinales vtrũ ꝓponant olbus pbris.fo.cxxx.co.j.
Dico/preceptiue z admonitiue ponitur.fo.ccccxxxij.co.iij.
Dicto plurium ſtatur.fo.ccj.co.ij.
Dictũ notabile.fo.cccixxxiij.co.iiij
Dies et anni non sunt obseruandi. fo.ccccxv.co.j.
Dies qñ incipit.fo.cccccl viij.co.j.
Dies ꝓ anno ponit.fo.xliij.co.j.
Dies ꝓ anno inuenit.fo.cxiij.co.iij.
Die dñico incepit dominus mundũ facere.fo.lj.co.j.
Difficile dupl⁹ sumit.fo.cxcij.c.iij.
Dignitas aggrauat petrũ.fo.cccvj
Dignitas.fo.v.co.j.
Dignitas an compensetur cum numero.fo.xxiij.co.iij.
Dignitas augmẽtat vtilitatẽ.f.cxl
Dignitati regie defert.fo.xxij.c.iij
Dignitate preditus min⁹ punitur: ꝺs alter.fo.ccv.co.ij.
Dignitates z matrimonia non debẽt esse venalia.fo.clxxvj.co.j.
Dignitates conferantur ꝑm merita.fo.cclxxxj.co.j.
Dignitatũ electio ad quos spectat. fo.xxvij.co.j.
Dilatiões i causis dãde.f.ccviij.c.ij
Diligens in suos debet et in alienis similiter facere.fo.cccbx.co.iij.
Diligere proximũ sicut seipsum q̃d sit.fo.cccclxxxvj.co.j.
Diluuium aquarum.fol.ccxlix.columna.ij.littera.h.
Dina filia iacob a sichẽ fuit oppressa.fo.cccccxj.co.iij.
Diocesis ꝓ regione punitur: et ecõtra.fo.ccxlviij.co.iij.
Dioceses fuerũt a dionysio distincte.fo.cclv.columna.ij.
Dionysius per ꝺdicationem pauli fuit conuersus.fo.lij co.iij.
Discẽdũ est semp.fo.cccxcviij.
Disciplina ecclesie non est [illegible] da.fo.cccbxxix.co.iiij.
Discordia est i plu[illegible]
Discretiõe maior[illegible] est.fo.ivij.co.j.
Dissimulatio est [illegible] lxxxix.co ij.
Dissimulare [illegible]

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dispensare.fo.clxxiij.co.j.
Dispensare cum symoniaco qs poss.fo.clxvj.columna.j.
Dispensari vtrum possit cū occulto peccatore.fo.lxxiij.co.iij.
Dispēsari qñq nō pōt.f.clxxiij.co.j.
Dispensat qñq in vno mrimonio & non in secundo.fo.cccclxviij.co.j.
Dispensatur facilius cū bigamo qm eum penitente fo.lxxvj.co.ij.
Dispensatur faculr in sumpto qm in suscipiēdo ordine. fo.lxxvj.co.j.
Dispensat qñq in bñficio non in officio.fo.lxxiij.co.iij.littera.h.
Dispensationes quedam mutilande sunt.fo.clxxv.co.ij.
Dispensandum est certis ex causis fo.clxxv.columna.ij.
Dispensatio.fo.clxxiij.co.j.
Dispēsatio circa matrimonia inducit ꝓpter tria.fo.ccccxxx.co.iij.
Dispēsatio vtrum possit cum bigamo fieri.fo.l.columna.j.
Dispēsatio qñ fit.fo.clxxiij.co.ij.
Dispensatio quandoq; est debita. fo.lxxij.columna.j.
Dispensatio quandoq; est debita. fo.clxxiij.columna.iij.
Disputari vtrū possit de fide catholica.fo.cxxxiij.co.iij.
Duces aut pauper fieri nemo appetat.fo.ccxxj.columna.j.
Diuites alicq boni sunt.fo.xliij.co.ij
Dimitte faculr i ciuitate qm extra cōgregantur.fo.cccxlv.colūna.j.
Dimitte bone sunt.f.ccccliij.co.iij.
Diuitias habere peccatum nō est. fo.clxxiij.co.j.
Diuinatio non potest esse prophetica.fo.cxlv.columna.ij.
Diuinus a deitate & a diuinatione dicitur.fo.cxliij.columna.ij.
Diuortio facto nō debetur mutuus seruitus.fo.ccccix.columna.iij.
Diuortium & repudium differunt. fo.cccxxvij.columna.j.
Diuortium quid proprie significat fo.cccxxxiij.columna.iij.
Diuortiū vñ dr.fo.cccclxx.co.iij.
Docere se velle promittēs deo obligatur.fo.lxx.co.ij.
Docilis & docibilis differūt. fo.xxxj columna.ij.
Doctores reprehendendi non sunt fo.cccclxiij.co.iij.
Doctoribus bona dona dāda sunt. fo.ccxiij.columna.iij.
Doctrina est ab omnibus accipiēda.fo.cxv.co.iij.
Ut [illegible] episcopi in quo consistit. [illegible]tio pōt columna.j.
[illegible] differt.f.cxxxv.c.j.
[illegible] columna.j.
er alt[illegible]m bonv est.fo.cccliij.
telligit[illegible]
pra an po[illegible].co.iij.lfa.o.
uak si mēs[illegible]columna.ij.
relinqre non[illegible]m.

Dolosus an possit in perpetuum cōsentiri.fo.ccvj.columna.ij.
Domestici qui dicunt.fo.ccx.co.j.
Dominus non potest in seruum seuire.fo.lxxiij.co.iij.
Dñs vobiscū vñ sumit. fo.cccccxlij.
Dominus est iudex in causa seruitutis.fo.cxcviij.columna.j.
Dominus miscuit aquam cū vino. fo.cccccxliij.columna.iij.
Dña adultera an possit a seruo suo accusari.fo.cclxxxiij.co.iij.
Dominium an transferatur in vsuariam.fo.ccxcvij.
Dñium non ita facile pditur vt possessio.fo.cccccxiij.co.j.
Dñica & festiuitas simul concurrere non possunt.fo.cv.columna.ij.
Domus & pro familia & ꝓ ecclia accipitur.fo.cxxij.columna.iij.
Donat sue bene prepositv quis dicatur.fo.lxvj.co.j.
Donatio in aliquib⁹ tenet quā matrv vxoꝛ facit.fo.cccccclxxxj.co.ij
Donare & dare dñr.f.ccclxxxj.co.ij
Donatiste.fo.ccccij.columna.ij.
Dona q̄ contrahunt ꝓ cathecismuz ad cd ꝓsunt.fo.cccclxxxviij.co.ij.
Dormiēdum non est in scholis.fol. cccclxxvj.columna.iij.
Dort non renunciat qui a viro legatum recipit.fo.ccclv.co.ij.
Dragma est sicl⁹.fo.cccccxxxv.co.j.
Dubitatio notabilis.fo.lvij.co.iij.
Dubitatio facit viciosa tolerari. fo lto.cclxiij.columna.j.
Dubitationis ratione fiunt aliqua fo.ccxciij.columna.j.
Dubitādū nō ē de fide.f.cxxxv.c.j.
Duplicitas reprobat.f.cclxxxj.c.iij
Ebionite.fo.ccccij.co.j.
Ebrietatis mala.fo.lj.co.j.
Eccla pōt sine missa ꝓsecrari.f.cvij.
Ecclesia quelibet potest sibi ius statuere.fo.xxj.columna.ij.
Ecclesia in ser casibus est consecrāda.fo.cccccxxxvij.co.iij.
Ecclesia fugientes ad se tutatur.fo lto.ccccxxxj.columna.ij.
Ecclesia non iudicat de occultis.fo lto.xlvij.columna.j.
Eccla ē vxoꝛ dicti.f.cccccxvij.c.iij.
Ecclesia sine dote consecrata a quo dr dotari.fo.cccccxxxvij co.j.
Eccla iudicat aliqñ de his q̄ fūt foris.fo.ccccxxxiij.co.iij.
Ecclesia de manu laici nō potest recipi.fo.ccxvij.co.j.
Ecclesia potest penam pecuniariaz infligere.fo.ccxiij.co.ij.
Eccla successiue reparata nō est reconsecrāda.fo.cccccxxxviij.co.ij.
Eccla est duplex.f.ccclxxxviij.c.iij
Eccla mlitpfr dr.f.ccxxxiij.co.iij.
Eccla est mater nra.fo.cccclij.co.j

Eccla ꝓ derelicto habita an possit reperi re integra.fo.ccxl.co.iij.
Eccla eucta an possit agi ꝫ ēpm q̄ illam contulit.fo.cxxxiij.co.j.
Eccla ab hereticis ꝓsecrata: an sit recōsecrāda.fo. cccccxxxvij. co.j.
Eccla pñs dr area.fo. cccclij.co.ij.
Eccla scla pōt cōuerti in monasteriū.ſz nō eccs.fo.cclxxxvj.co.iij.
Eccla ꝓ infidelib⁹ orat.f.ccccc.c.iij
Eccla nulli cogit ꝓtinere.f.xl.co.j.
Eccla tota ōtcē nō pt.f.cccexcj.c.ij.
Eccla hz carcerē.fo.cccxxxj.co.iij.
Ecclesia est christi sponsa & nō vxor fo.lxxxiij.columna.iij.
Ecclesia ipdio tributario fundata an teneat ꝓ illo ad tributa.ccclxxvj
Ecclesia in limite diocesis posita cuius est.fo.cccxix.co.iij.
Eccla ꝙ aliqs bonos hz.fo. clxiij.
Eccla ignorat qs ad pdestinationē pertineat.fo.cccclxiij.co.iij.
Eccla ē mr/vxor & filia.fo.xcix.c.ij
Eccla quandoq; cogit ad elemosynam dandam.fo.lxvj.co.j.
Eccla ouētalis nō ē hęrica.fo.xcvj
Eccla an possit petere rem suā cuz augmēto.fo.cclxxvij.co.iij.
Eccla nō subiect legib⁹.f. cccl xxxv
Ecclesia de his que foris sunt quandoq; iudicat.fo.cccclxxix.co.j.
Ecclesia ꝛre permittit iudeos moraliter peccare.fo.lxj.co.iij.
Eccla non semper vicem defuncti sustinet.fo.xcvj.co.iij.
Eccla prochialis pōt ꝓferri exhibēti in minoribus.fo.lxxxvj.co.iij.
Eccla magnam habet iurisdictionē in laicos.fo.xcij.co.iij.
Eccla ḡsto tpe pōt rē priuati pscribere.fo.cccxx.co.j.
Eccla abundans/ꝓ epm in plures diuidi potest.fo.cccxlvj.co.j.
Ecclesia de dote sua nō tenetur ad tributa.fo.cccxxxv.co.iij.
Eccla nunq̄ mutt.fo.lxxxij.co.iij.
Ecclesia cum ecclesia mutari potest.fo.cccxxix.co.ij.
Ecclesia an possit pro omnibus orare.fo.ccxciij.co.j.
Ecclesia potentib⁹ laborare non dz prouidere.fo.cxiij.co.ij.
Eccla ꝓ i duos ꝓsentire.f.lxxxviij.
Eccla non pōt errare de qua ecclesia intelligitur.fo.cccbxxxix.co.j.
Ecclesia suum quādoq; cū augmēto repetit.fo.cxxiij.co.ij.
Eccla q̄r pōt ligare.f.cccxcviij.c.j.
Eccla non dispensat in aliquib⁹ casibus.fo.clxxj.co.ij.
Eccla er plib⁹ adunat.f.cccccxlvij
Ecclesia quattuor genera hominū continet.fo.cccclxxix.co.iij.
Eccla si ab vno fuit mus ꝓsecuta est an possit aliū pueire.cclxxix.c.iij
Ecclesia & nō corp⁹ xpi ꝓtegit malefactorē.fo.cxcviij.co.ij.

Ecclesie res nō ꝓficiant.fo.cccxxiij. columna.ij.
Ecclesiasticarum rer dñium apud quem est.fo.cclxxv.co.ij.
Ecclīasticas res male alienās quatuor puniūtur.fo.cclxxix.co.j.
Edificiū de pecunia ecclesie factum an acquirat ipsi ecclesie. ibidem.
Editio facienda est sine dte et consule.fo.ccccvj.co.iij.
Effectus vini est duplex. fo.lj.co.ij.
Effractor.fo.cccclxx.columna.iij.
Electus semel approbat⁹ an possit postea reprobari fo.cclxvj.co.ij.
Electus per que verba cōsentire debet.fo.ccxiij.colum.j.
Electus a maiori parte capituli dicit electus ab eccl'a.fo lxxxv.co.j
Electus qō ius habet fo.xcj.co.j.
Electus in archiepiscopum et cōfirmatus: electos in epos cōfirmat. fo.cxxxviij.co.iij.
Electus ante ꝓfirmationem nō administrat.fo.xxx.colum.iij.
Electus suo superiori multa cū iuramento ꝓmittit.fo.xxxij.co.iij.
Electus cōfirmatus a quo debet cōsecrari.fo.xcvj.co.j.
Electo ius acquiritur per ꝓsensum eligentium.fo.xcj.colum.j.
Electū latitās electiōi eius prebet consensum.fo xciij co.ij.
Electu laici ꝓt accusare.f.xxxij.c.j.
Electio facta p cardinales si dicat ꝙ fuo esse dns eri⁹ iudex.fo cix.co.j.
Electio vel postulatio de clerico alēi subditio facta anvaleat.fo.xcj.c.iij
Electio pape habet aliqua specialia.fo.cviij.colum.iij.
Electio fieri debet intra tres mēses fo.lxx.co.iij.
Electio sit cōmunis consonans rationica.fo.xc.colum.j.
Electio facta de bono an valeat vbi melior est fo.cxliij.co.iij.
Electio an possit fieri de eo qui non est de gremio.fo.lxxxviij.co.ij.
Electio facit quem presumi meliorē fo.lxxxvij.co.ij.
Electio debet fieri intra trimestre.fo lio.cxij.columna.j.
Electio ē periculo eligētiū.fo.xc.co.ij
Electio principi presentāda est. fol. cccxxv.co.iij.
Electo que fit in loco non determinato nulla est fo xxx.co.iij.
Electio sola non facit verum imperatorem.fo.cxxix.co.iij.
Electo ad clamorem populi nō debet fieri.fo.cxcix.co.j.
Electo vtriusq; electi cassatur timore scandali fo.xcv.co.iij.
Electio ex cā pōt differri. f.lxxxix.c.ij
Electio canonicoꝝ ad quos spectat fo.xxvj.co.ij.
Electo facta sine decreto tenet. fo. lxxxviij.colum.ij.
Electio iperiti qui credebat perito ratores & nō dñi.fo.cccbxxxij.co.ij
Ecclesiasticarum rer dñium apud quem est.fo.cclxxv.co.ij.
Ecclīasticas res male alienās quatuor puniūtur.fo.cclxxix.co.j.
Edificiū de pecunia ecclesie factum an acquirat ipsi ecclesie. ibidem.
Editio facienda est sine dte et consule.fo.ccccvj.co.iij.
Effectus vini est duplex. fo.lj.co.ij.
Effractor.fo.cccclxx.columna.iij.
Electus semel approbat⁹ an possit postea reprobari fo.cclxvj.co.ij.
Electus per que verba cōsentire debet.fo.ccxiij.colum.j.
Electus a maiori parte capituli dicit electus ab eccl'a.fo lxxxv.co.j
Electus qō ius habet fo.xcj.co.j.
Electus in archiepiscopum et cōfirmatus: electos in epos cōfirmat. fo.cxxxviij.co.iij.
Electus ante ꝓfirmationem nō administrat.fo.xxx.colum.iij.
Electus suo superiori multa cū iuramento ꝓmittit.fo.xxxij.co.iij.
Electus cōfirmatus a quo debet cōsecrari.fo.xcvj.co.j.
Electo ius acquiritur per ꝓsensum eligentium.fo.xcj.colum.j.
Electū latitās electiōi eius prebet consensum.fo xciij co.ij.
Electu laici ꝓt accusare.f.xxxij.c.j.
Electio facta p cardinales si dicat ꝙ fuo esse dns eri⁹ iudex.fo cix.co.j.
Electio vel postulatio de clerico alēi subditio facta anvaleat.fo.xcj.c.iij
Electio pape habet aliqua specialia.fo.cviij.colum.iij.
Electio fieri debet intra tres mēses fo.lxx.co.iij.
Electio sit cōmunis consonans rationica.fo.xc.colum.j.
Electio facta de bono an valeat vbi melior est fo.cxliij.co.iij.
Electio an possit fieri de eo qui non est de gremio.fo.lxxxviij.co.ij.
Electio facit quem presumi meliorē fo.lxxxvij.co.ij.
Electio debet fieri intra trimestre.fo lio.cxij.columna.j.
Electio ē periculo eligētiū.fo.xc.co.ij
Electio principi presentāda est. fol. cccxxv.co.iij.
Electo que fit in loco non determinato nulla est fo xxx.co.iij.
Electio sola non facit verum imperatorem.fo.cxxix.co.iij.
Electo ad clamorem populi nō debet fieri.fo.cxcix.co.j.
Electo vtriusq; electi cassatur timore scandali fo.xcv.co.iij.
Electio ex cā pōt differri. f.lxxxix.c.ij
Electio canonicoꝝ ad quos spectat fo.xxvj.co.ij.
Electo facta sine decreto tenet. fo. lxxxviij.colum.ij.
Electio iperiti qui credebat perito an debeat cassari.f.ccccxxxij.c.iij
Electio ad quem spectat de iure cōmuni.fo.xc.colum.ij.
Electioni an possit populus cōtradicere.fo.cclxv.co.j.
Electioni nullus laicus debet interesse.fo.lxxxix.co.iij.
Electionis abbatis quis cōsentire debet.fo.xcviij.colum.j.
Electioni epi qui debēt interesse. folio.xcj.co.ij.
Electioni possunt laici cōtradicere fo.xxxj.co.iij.
Electionem qualiter cōsentiendū est. fo.ccxliij.co.iij.
Electionem tractatus precedere debet.fo.xxx.co.iij.
Electione dicitur quis tripliciter excludi.fo xcv.co.iij.
Electis duobus equaliter quis alteri prefertur.fo.xcv.co.iij.
Elemosina redimit pcā.fo.ccccbxxx columna.ij.
Elemosina danda est anathematizato.fo.clxij.colum ij.
Elemosina quibus est danda.folio. lviij.columna.j.
Elemosina liberat a morte. fo.cccclxxix.columna.ij.
Elemosina de male acquisitis fieri non debet.fo.cxlv.co.iij.
Elemosina an possit fieri per vxorē sine licentia viri.fo.ccccxix.co.ij.
Elemosina vtrum fieri possit de illicite acquisitis fo.ccxcvij.co.iij.
Elemosina in pctō facta nō est ꝓpe elemosina.fo.cccccxcvij.co.iij.
Elemosina magna.fo.lxiij.co.iij.
Elemosina de elemosinis est facienda.fo.cxix.columna.j.
Elemosina vñ dr. fo.cccexcvij. co.ij.
Elemosine dator pōt venialiter peccare.fo.lxiij.co.iij.
Elemosine defunctis prosunt. folio cccxx.co.iij.
Elemosine fieri pōt de bonis per oppressionē quelitis. fo.cxxiij.co.iij
Elemosinam sibi primo quisq; facere debet fo.cccbxxv co.iij.
Elemosinā primo nobis faciamus. fo.cccclxxx.co.iij.
Eligit seipm nemo. fo.cccexcj. co.iij.
Eligi non debet in epm habens vxorem & filios fo.xij.co.iij.
Eligere seipsum nemo pot. f.ccclxiij columna iij.
Eligēdus potius est qui peccauit penituit. ꝙ qui nūqs peccauit [illegible] lio.lxxv co.iij.
Eligendus est magis [illegible] fo.lxxxvij.co.ij.
Eligēdus an debeat [illegible] ecclesie.fo.xxx.co.[illegible]
Eligendus in quo [illegible] fo.lxxxvj.co.ij.
Eligendus vnus [illegible] cxij.columna.fo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ēligētes an vertare possint. fol. xlj.
Ēludiant. fo. ccccij. co. ij.
Ēmansor quis sit. fo. cccclxx. co. iij.
Emere administrationē rei ecclesiē sine simoniacā est. fo. clxv. co. ij.
Emulus. fo. xcj. co. ij. ifa. ij.
Empto administrationis ecclesiastice est simoniaca. fo. clxij. co. iij.
Emptor inter preferēdum si perit venditore non fuisse dim. dā facier. fo. ccccxx. co. iij.
Emphiteota non soluens canonem expellitur. fo. cclij. co. iij.
Emulor varia sigta hz. f. lix. co. iij.
Emunitas ecclie q̄ē. f. cclxxviij. co. j
Enchiridion est liber manualis. fo. ccccxcvij. colum. ij.
Energumi. fo. xxvij. co. iij.
Energumi q̄ sūt. f. cccclxxviij. c. iij.
Epitenticus an possit celebrare. fo. ccxlij. columna. ij.
Epimenides theban⁹ sacerdos malus fuit. fo. clij. co. iij.
Epiphania z theophania idem. fo. cccclvij. co. ij.
Epo pōt dare quinquagesimam vel centesimā. fo. cclxxxvj. co. iij.
Epo ecclesiam a se nō pōt totaliter eximere. fo. cccxvij. co. ij.
Epo an possit clericū infamatuz cogere ad purgationē. f. ccvij. c. iij.
Epo quandoq; peccat si non dispensat. fo. lxxij. co. iij.
Epo nec per se nec p clericos verberet clericos. fo. cccixxvij. co. ij.
Epo iurans nō tenetur sacra tangere. fo. cclvij. co. j.
Epo semel monasterium ingressus an possit iterum redire ad cpatū. fo. ccxl. colum. iij.
Epus sine diacono non celebret. fo. cxxviij. co. iij.
Epo in sua eccīa nouam consuetudinem inducere pōt circa officia. fo. cxxiij. co. iij.
Epo supintendēs ōr. fo. cxvij. co. iij.
Epo dispēsat in incestu fo. ccccxviij
Epo nō corrigens subditū est suspendendus. fo. clvij. colum. iij.
Epo an dispēsare possit in simonia ordio vel bñficij. f. clxx. c. iij. ifa. a.
Epo seruuz ecclesie an possit manumittere. fo. cclxxxij. co. iij.
Epo duarum ecclesiarz an possit alij quis esse. fo. ccxl. co. ij.
Epo pōt suoz subditorum factū p mittere. fo. cxxiij. co. iij.
[illegible] possit sp dispēsare. fo. lxvij.
[illegible] ōr esse in eccle[illegible]
[illegible] amit. z quādoq; de
[illegible] et baculum non si
[illegible] co. j ifa. c.
pra an [illegible] le solus. fo. cx. co. j.
uak si mes [illegible] pōt o cardinalis relinqre non [illegible]
Epo nullam secum habeat mulierē fo. cxij. columna. iij.
Epo an possit aliquem p propria iniuria excōmunicare. fo. cxcvij.
Epus iurans non debet tangere librum. fo. clxxij. co. iij.
Epo non potest sanctū canonizare. fo. ccccclvij. colum. ij.
Epus in multis casibus dispensare non potest. fo. lxvij. columna. iiij
Epo non erubescat a subdito docerī. fo. cccxcvij. co. iij.
Epo deponitur et restituitur a solo papa. fo. cclxvij. co. iij.
Epo debet esse prudens in negocijs secularibus. fo. lv. colum. ij.
Epo predicans habeat murā et baculum. fo. cccccxij. colum. iij.
Epo ēt heretic⁹ ofert ordinē: sed nō ordinis executionē. fo. cxlij. co. iij
Epo parue ciuitatis cōtinentur abidiotis. fo. cxxv. colum. j.
Epo inuriantem sibi non pōt excōmunicare. fo. cccixvij. co. j.
Epo inter ordinandum debet observare interstitia tpm. f. lxxxj. c. iij.
Epo solus bñficia offerre nō pōt cessante ꝯsuetudine. fo. xcvij. co. iij.
Epo bñficia pduere nō pōt cui⁹ parētes ips offēdert. f. clxvj. c. iij.
Epo excōmunicat ꝓpter contumaciam sibi factum. fo. cxcvij. colum. iij.
Epo an possit solus delinquentē cōdemnare. fo. cccv. co. iij.
Epus an possit vnū auferre et alteri dare. fo. ccccvij. co. iij.
Epo an possit iniurians sibi factam remittere. fo. xcvij. co. ij. ifa. m.
Epo patri z ecclesie filio cōparatur fo. xcix. columna. iij.
Epo puertēs ecclesiā seculare in regulare quoz clericoz ꝯsensuz requirere debeat. fo. cclxxxvj. co. iij
Epo pōt aliquos verberib⁹ castigare. fo. ccccx. columna. iiij.
Epo clericum alienum recipere est puniendus. fo. ccccly. co. ij.
Epo in quibus criminib⁹ dispensat. fo. lxvij. columna. ij.
Epo alioz doctrina nō debet egere fo. ij. colum. iiij.
Epus a suis familiaribus pōt accusari. fo. ccxix. colū. iij.
Epo demādat rā eoz q̄ sunt ordis q̄ ea q̄ sunt iurisdictionis. f. cxxxj. c. iij.
Epo clericum alterius epi non ordinet. fo. cclxvij. co. j.
Epo debet hꝫ capitulū cōsensum in multis. fo. xxxv. co. ij.
Epo sol⁹ ꝓsecrare nō pōt. f. xxxij. co. iiij
Epus qd iuris habeat in eccīa qua fundauit. fo. ccccxvij. colum. j.
Epo in causa inquisitionis quos debet conuocare. fo. cxlx. co. ij.
Epo in hereti suspectus. f. lxxxj. co. iiij
Episcopus an initio possit dari. fol. lxxxvij. columna. iij.
Epo est iudex corporum z animaz. fo. lj. columna. iij.
Epo vtrum sit iudex omnium clericoz sue diocesis. fo. lxxvij. co. j.
Epo p laicum nō verberet clericum. fo. lj columna. ij.
Epi subditos debent fratres appellare. fo. cxxxij. columna. iiij.
Epi an possint circa bñficioz plura iuratē dispensare. fo. ccccly. co. iij.
Epi cōsensus cū canonicis sufficit in rei alienatiōe. fo. cclxij. colum. ij.
Epi duo q̄nq; pñt eē. f. ccxxxv. c. iij.
Epi inscio metropolitano cōsecrati quid facere debent. fo. xvij. co. iij.
Epi possunt condere canones. folio ccccclvij. co. ij.
Epi mortuis bona cui sunt reseruāda. fo. cclxxxij. columna. ij.
Epi preceptuz etiam difficile est adimplendum. fo. ccclxj. co. j.
Epi litteratos secum habeant. fol. cxxxij. colum. iij. ifa. o.
Epi causa a quibus est audiēda. fo lio. cccly. columna ij.
Epi clericos sine examinatiōe ordinantis punitio. fo. cx. co. iij.
Epi vtrum bodie possint circa bñficioz pluralitatē dispēsare. fo. c. co. ij
Epi cū multis dispēsant. f. clxxij. co. j
Epi circa propinquos q̄ alios sunt fo. cxxij. columna ij.
Epi donatio sine subscriptione non valet. fo. cxxxix. columna. ij.
Epi z archiepi a quot sunt cōsecrandi. fo. lxxvij. colum. iij.
Epi duo in vno ep̄atu esse non possunt. fo. cccxcj. co. iij.
Epi et monachi non possunt esse tutores. fo. cccxj. columna. ij.
Epi petitio est p canonico limitata. fo. cccxv. columna. iij.
Epi sibi mutuū debent prestare auxilium. fo. cxxxij. co. iij.
Epi olim erāt pauperes. f. cclij. co. j.
Epi dñr summi. f. cccclxxvij. co. ij.
Epi episcopū deponere nō possunt. fo. clxxxvij. co. ij.
Epi non sunt rōis custodes chartaz. fo. ccclxxxij. co. ij.
Epi litteras habeat qui peregrinari volet. fo. cccccclxxxj. co. j.
Epo vinente an possit alius subrogari. fo. cxxxvij co. iij.
Epo debet synodus prouidere qui ad ecclesiam suam non audet accedere. fo. cxxv. colum. iij.
Epo visitanti dandum est lac ad bibendum. fo. cclv. co. ij.
Episcopo muto an possit in sua dioc̄ nouus episcopatus fieri. fol. cccxij. columna. ij.
Epus dānare quis pōt. f. clxxvij. co. j
Eporum cōsecratio fit hora tertia. fo. cliij. columna. iiij.
Eporum cōsecratio fit trīs die dominico. fo. cxlij. columna. iij.

Epis an liceat leges audire. fol. lij. columna j.
Episcopatus sunt distinguendi interualio conuenienti. fo. cc. co. ij.
Epatus est ordo fo. xlv. co. ij.
Epatus est ordo. fo. cxxvij co. iij.
Eparum suscipere potest quis cogi fo. lxxxix. columna. ij.
Episcopatum desiderare possum⁹. fo. cxliij. columna. ij.
Episcopatum desiderare est valde periculosum. fo. lvj. columna. iij.
Epithima q̄d sit. fo. cccclxvij. co. j.
Equum z mus differunt. fo. ij. co. ij.
Eradite. fo. ccccij. columna. j.
Erare. fo. liij. co. iij.
Erēo in meliorē ꝑtionē an possit mīmoniū dirimē. f. cccccxxxvj. c. iij.
Error pelagianoz. fo. ccccxcj. co. j.
Error qualitatis dissoluit mīmonium spūale. fo. cij. co. iij.
Error a multis corrigi potest. folio ccccxxxij. columna. j.
Error quandoq; est peccatum mortale. fo. cclxvij. columna. ij.
Error monoscelitarū. fo. cccclxvij.
Error basilidis heretici. f. cl. co. iiij.
Error sabellianoz. fo. clxx. co. ij.
Error paulianistarū. fo. clxx. co. iij.
Error per sone non facile committitur. fo. ccccxxxv. columna. iij.
Error aliorum non est defendend⁹ fo. ccccxx. columna. j.
Error est contrarius consensui. folio. ccccxxv. columna. iij.
Errores pestilent. fo. cliij. co. iij.
Eruca. fo. cccxvj. co. ij.
Erugo. ibidem.
Esopus. fo. clx. columna. j.
Etas virilis diuersimode interpretatur. fo. cvij. co. j.
Etas in honorib⁹ z multis aliis necessaria est fo cvij. co. j.
Etatis probatio cui incumbit. folio cvij. columna. j. littera g.
Etatis ratio in penitentijs est habēda. fo. lxxvj. columna. iij.
Eua quare de costa ade facta est. folio. ccccccxvij. columna. ij.
Eucharistia etiā suspēdēdis i patibulo nō est denegāda. fo. ccccxij.
Eucharistia gladiatoribus non est danda. fo. clxxvij. co. iij.
Eucharistia nō est dāda christēti in crimine notorio. fo. cccccclvij. c. iij.
Eucharistie sacramētū nō est ab heretico accipiēdū. f. ccccxiij. co. iij.
Eucharistie sacramentū a quo fuit institutum. fo. ccccclxiij. co. j.
Eucharistie sacramento tria continentur. fo. cccccxliij. co. j.
Eucharistiam infirm⁹ cuomēs punitur fo. ccccxiij. co. ij.
Euentēria de nouo q̄quem sunt diuidenda. fo. cxxix. co. j.
Eulogia. fo. ccccxxxviij. co. iij.
Eulogie. fo. xxij. columna. ij.
Eunuchi sūt triplices. f. ccccix. co. ij.
Eunomiani. fo. ccccij. co. ij.
Euticiani. fo. ccccij. columna. iij.
Excedendā est pot⁹ circa miam ēp̄s circa crudelitatem. fo. lxx. co. iij.
Excess⁹ modic⁹ nō arrēdit. f. cccccliij
Exceptio iudicis recusatoria est dilatoria. fo. co. viij. co. iij.
Exceptio in testem quando est obiciēda. fo. clxxvij. columna. j.
Exceptio spoliationis est dilatoria. folio. clxxxij. columna. j.
Exceptio reuocādi domū. fo. ccxxv.
Exceptionē vnā opponēs ad aliam transire potest. fo. ccxc. co. j.
Exceptiones sūt infinplices. z varijs rebus opponēde. fo. ccxij. co. ij.
Excipiēdo conseq̄mur: q̄d nō cōsequimur agendo. fo. cccclx. co. ij.
Excōicare pt simpler pbr. fo. clxxix.
Excōicare seipm nēo pt. f. cclxxj. c. ij
Excōicare non pōt hereticus hereticum. fo. cccixxvij. columna. iij.
Excōicare seipm nēo pōt. fo. clxxij.
Excōmunicari nequit ecclesia vniuersas. fo. ccxxxv. columna. iij.
Excōmunicari potest absens q̄ sententiaram. fo. ccix. columna. iij.
Excōicari z absolui potest quis per litteras. fo. clxxv. colūna. ij.
Excōmunicari pōt qui decimas nō soluunt. fo. xlv. columna. iiij.
Excōicari potest q̄s sub conditione fo. xciij. columna. ij.
Excōicat. q̄s a mortuo. fo. xciij. co. ij
Excommunicādus q̄s quotiēs admoneri debet. fo. cclxxvij. co. iij.
Excommunicādus q̄s non est p̄mittendus caritis. fo. cxxxv. co. iij.
Excōicandus est ppls sui non recipiens eū. fo. cxxv. columna. iij.
Excōicat⁹ an pōt reconciliare z exercere z ꝓpensare. fo. cccx. co. ij.
Excōicat⁹ nichil pōt possidere nole eccīe. fo. cccxxvij. co. ij.
Excō[illegible]ar⁹ an possit absolui nō ꝑmissa satisfactione fo. cccxxvij. co. iij.
Excōicat⁹ an possit absolui aduersario ignorante. fo. cclxij. co. iij.
Excōicat⁹ cōquerēs metropolitanū an possit ab eo absolui. fol. clxij.
Excommunicat⁹ a quo est absoluēdus. fo. cclxij. columna. iij.
Excōicat⁹ eligere nō pōt. fo. cclxij
Excōicatus mīmoniū pōt ꝑbere. fo. cccix. columna. iij. z. ij.
Excōicat⁹ vitādus. fo. clxv. co. j.
Excōicat⁹ nō intret ecclesiam. f. cclxij.
Excommunicat⁹ ꝓpetuo triplicitur exponitur. fo. cclij. co. j.
Excōicat⁹ vtrū q̄s possit esse in vna eccīa z non in alia. fo. xxij. co. iij.
Excommunicat⁹ rōne societatis toleratur. fo. lvij. co. j. littera b.
Excommunicat⁹ iuste celebrans an sit puniēdus. fo. cclxvij. co. iij.
Excōicat⁹ excōicari pt. f. cclx. co. iij.
Excōicat⁹ an simplici verbo possit absolui. fo. clxxij. colūna. iiij.
Excōicat⁹ an possit post absolutionem accusare. fo. cxxx. co. j.
Excōicatus prelatus an possit ordines conferre. fo. ccxlvij co. ij.
Excommunicatus est qui cōcatenatur a canone etiā ante denunciationem. fo. cccxcvj. co. j.
Excōicati beneficiū cui est assignandum fo. cxxv. columna. j.
Excōicato an debeat fieri solutio, fo. cccv. columna. j.
Excōicato cōcanus a quo absolui debet. fo. cclxv. co. ij.
Excōicatum celebrātem non absolut epūs. fo. cclxij. co. iij.
Excōicatum ab epo nō absolvit archiepiscopus. fo. ccl. columna. j.
Excōicatio duas hz spēs. fo. cclxij.
Excōicatio an pro sola contumacia fertur. fo. cclxij. co. iiij.
Excōicatio an ferat p hec vba precipio sub pena excōi. fo. xciij. co. ij.
Excōicatio pro modica iniuria non est ferenda. fo. clxxviij. co. ij.
Excōicatio est maxima pena. folio. clxxx. columna. j.
Excōicatio lata sub cōditione tenet fo. cxcj. columna. ij.
Excōicatio dñi non liberat vasallū a sacramēto. fo. clxx. colūna. iij.
Excōicatio z absolutio solo vbo fieri pñt. fo. ccccxcvij. co iij.
Excōicatio an possit post mortez in aliquē ferri. fo. ccccxcv. co. ij.
Excōicatio non est p quolibet mortali petō ferēda. fo. ccccxxij. co. j.
Excōicationis sua in duobus non est timenda. fo. cclxij. co. ij.
Excōicatiōis duo sunt effect⁹. f. ccc.
Excōicationem incurrit qñq; iuste impedit⁹. fo. ccxxviij. co. j.
Excōicationez opponere viro vxor non potest. fo. cclxxij. co. j.
Excōicatus sine periculo cōicat cognatā familia. fo. cclxxj. co. iiij.
Excōicatus cōicare nō possum⁹: sed bene pagania. fo. cclxxiij. co. iij.
Excōico terr absoluto terr. ar liget vl̄ soluat. fo. cclxxj. co. iij.
Excusant ne hi ad quos aplop predicatio jam venit. fo. lxiij. co. j.
Executor an possit recusari: z ab eo appellari. fo. ccxvj. colūna. iiij.
Executor an possit de incidentibus qōnē cognoscere. fo. ccccvj. co. iij.
Executoꝝ z nuncio creditur. fo. ccxxij. columna. j.
Executio est duplex. folio iumna. iij.
Exedre. fo. cccxij. co
Exēpti delinquentes an possint ab eo p columna. ij.
Exēptio simpliciter nō valet. fo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Exemplis quib⁹ est vtēdū. fo. xxvj. columna. j.
Exēplaria correctiora q̄ sunt. fo. ix.
Ex, z de/significant deformitatem. fo. cccxcij. co. j.
Exilium est temporale z perpetuū. fo. ccclxxxvj columna. ij.
Exiliū est ꝑpetuū. fo. ccccl xix. co. ij.
Exorcista. fo cvij. columna. ij.
Exorcismi fiunt tribus diebus. folio. ccccl xviij. co. ij.
Exorcismi effect⁹. fo. cccccl xviij. co. j
Expēse circa infantem expositū: an possint repeti. fo. cxxj. co. j.
Expense semper sunt deducēde. folio. cclxx. columna. ij.
Expēsarū materia. fo. clxxvij. co. ij.
Expediūt nō oia. f. ccccl xxvij. co. iij
Expilare q̄d sit. fo. cccclx. co. ij.
Exponēs filium vel seruū an possit illum recolligere. fo. cxx. co. ij.
Extra ecclesiā est: qui cum epo non est. fo. cxxvj. columna. ij.
Ezechie cōmendatio. fo. xciij. co. ij.
Fabulas poetarū predicando moralit exponere non multum laudatur. fo. cxvij. co. iij.
Facere amicos de māmona iniquitatis q̄d sit. fo. cxlvj. co. j.
Faciat quilibet q̄ sue cōuenit̄ conditioni. fo. ccclxxvij. columna. ij.
Facies humana non est deturpanda. fo. cccccl xviij. columna. iij.
Facti causa est inquirenda. fo. cccl xxxiij. columna. iij.
Facto quandoq; licet q̄ non iz verbo. fo. cccl j. co. ij. littera. c.
Facto proprio potest quis contrauenire. fo. cclxxvj. columna. j.
Facta publica debent ab omnibus scirī. fo. xix. columna. iij.
Facta per intrusos non valent. folio. ccccc xxxij. co. iij.
Facta ab inuitis an sint imputanda. fo. vj. co. j.
Facta tenēt multa que fieri prohibentur. fo. xj. columna. ij.
Factum non dicitur quod non perseuerat fo. cccclxxj. co. j.
Factum legitime irritatur delicto superuenīente. fo. clxxj. co. ij
Falcidia est triplex. fo. ij. co. iij.
Fallere z falli quandoq; parū differunt. fo. cccl columna. iij.
Falli vitium est. fo. ccxvij. co. iij.
Fama p se nihil ꝓbat. f. ccccij. co. iij
Fama an ꝓbet. fo. clxxx. co. iij.
[illegible]ere. fo. cxxiij. co[illegible]na non ꝓbat. fo. cccccl xv. co. ij.
[illegible]nomū corrige pōt. fo. clxxxix. columna. iij.
[illegible]ossis sp̄ dispēsare. fo[illegible]na cum conscientia requi
[illegible]is p[illegible]ohibicis ds esse in eccl̄a. colūna. iij.
[illegible]ficit vt excōicat⁹
[illegible]ant. z quādoq; [illegible]e fo. cxvj. co. iij.
[illegible]et baculum non [illegible]fuerit ad deposito-
[illegible]ij. co. j fa. c. [illegible] columna. j.
[illegible]le solus. fo. cc. co. j. fo. cccv co. ij.
[illegible]ficto dñi sit excōi
[illegible]relinq̄re non [illegible]

canda. fo. cccccvij. co. j.
Familia pro dñi delicto non est excōicanda. fo. cclxxij. columna. j.
Familie delictum an dñm obliget. fo. xcv. columna. ij.
Familiaritas nimia parit contemptum. fo. cxvij. co. ij.
Familiaritas nimia parit contemptum. fo. cccxxxvj. colūna. ij.
Familiaritas i cibo est maior q̄s in colloquio. fo. cccxxxiij. co. j.
Familiares inimici sunt pestiferi. fo. cxxvj. columna. iij.
Famis necessitas multa licere facit. fo. cccclxij. columna. iij.
Fatu⁹ est q̄ fatua loq̄tur. fo. cxvij.
Femina ventriloqua panium sepe secuta est. fo cccix. co. j.
Femina calore exciuat. fo. ccccl xxj.
Femina an possit eē iudex. fo. cccij.
Feriatis diebus an possit litigari. fo. cccij. columna. ij.
Ferie legitime sunt tres. fol. cccl vj. columna. iij.
Festiuitates martyrū habent̄ loco sacramentoꝝ. fo. cccccl viij. co. j.
Feudum potest auferri excōicato. fo. ccccl vij. co. iij.
Feudū de nouo ꝓcessuz nō ꝺz nouū si pr⁹ fuerat ꝓcessuz. f. ccccvij. co. j.
Fictio intentionis et fictio operis. fo. xxxix. columna. iij.
Fides multiplr ꝺz. fo. cccxliv. co. iij.
Fides est fundamentum omnium bonorum. fo. cl. colūna. iij.
Fides an sit exemplo adhibenda. fo. cccxciij. columna. iij.
Fides mala defensori an noceat successoꝝ. fo. clxxvij. colūna. iij.
Fides hosti seruāda. f. ccccix. co. iij
Fides hosti seruāda est. f. cccix. co. ij
Fides inter cōiuges est duplex. folio. cccc xxxij. columna. iij.
Fides recta in principe splendet. folio. cxl. columna. j.
Fidei questio est referēda ad sedē petri. fo. cix. columna. iij.
Fidei disputatio cum hereticis est prohibita. fo. ccccj. columna. j.
Fidē suscipe nemo cogit. f. lxxj. co. iij
Fideiubere debēt an sufficiat dare pignora. fo. cc vij. co. iij.
Fideles quilibet debet esse rex z sacerdos. fo. cccccl xxj. co. j.
Fideles sunt dom⁹ dei. f. clxxj. co. j.
Fideles sunt in eccl̄ia z ipa in ipsis fo. cccccl xxvj. columna. ij.
Fideles dicūtur a q̄le. fo. cccccl vij columna. iij.
Fideles omnes sunt primi nostri. fo. cxvij. co. iij.
Fiduciaria. fo. ccccx. co. ij.
Filius in diuinis quicquid habet: a patre habet. fo. cccccl xxij. co. ij
Filius temporalis est a lege incognitus. fo. ccccl. columna. ij.
Fili⁹ patrē q̄uenire pōt. f. ccj. co. iij.
Fili⁹ quandoq; pōt dici maior patre. fo. cccccl xvij co. iij.
Fili⁹ ꝑ patre pōt donationē patri reuocare. fo. ccc xxxvij. co. iij.
Fili⁹ ambulans super terrā testat⁹ ꝑis incōmentariā. fo. cxij. co. ij.
Fili⁹ matrē quandoq; pōt exheredare. fo. ccx. columna. iij.
Filius contra patrem z econuerso agere pōt. fo. cccl xxij. co. j.
Fili⁹ qui se mimis locat exheredari potest. fo. cccccl vij. co. iij.
Fili⁹ egētē patrē cogit alere. fo. ij.
Fili⁹ patrē corrigere nō ꝺz. f. cxxxv.
Fili⁹ nō est q̄ bon⁹ nō est. f. ccccxxx.
Fili⁹ in trib⁹ patrē sequit̄. f. cccclxij
Filius sacerdotis ecclesiam paternā hr̄e non pōt. fo. cc xij. co. ij.
Fili⁹ dei ḡre ꝺz ꝑbū. f. cccclxxv. co. j.
Filius quandoq; facit quem ꝓcium maiorem. fo. lxxxix. co. ij.
Filius monachi ex monacha gentis: cui mō alterio applicabitur. fo. ccccc vij. columna. iij.
Filius apostate est baptizand⁹ in uito patre. fo. cccccl xxv. co. ij.
Filiusfamilias testari non potest. fo. cccxl. columna. ij.
Filij vtrā post parētū spōsionē possint cū aliis ꝛhere. f. cccxl vj. co. ij
Filij sacerdotum an sint serui eccl̄ie. fo. lxxxiij. columna. iij.
Filij dei erimus ꝑm animam z corpus. fo. ccccc vij. columna. iij.
Filij iudeoꝝ baptizati sunt a parentibus separādi. fo. cccccl xxj. co. j.
Filij presbyterorū buplices sunt. folio. lxxxiij. columna. j.
Filij sunt ꝺ duplices. f. cccclv. co. iij.
Filij iacob ex ancilla genuerūt cū aliis ei successerunt. fo. cccc j. co. iij.
Filij dei z filij hominum qui dicuntur. fo. cccccxxj. co. j.
Filiū religionem ingressum an possit ꝑ remouere. fo. ccccl j. co. ij.
Filium de sacro fonte leuās z multi alij, perdunt ius debiti exigendi. fo. cccc xxx vij. columna. ij.
Filij ex mixtione nomis, illicito nati / pñs esse legitimi. fo. cccccxx. co. ij.
Filiorum appellatione nepotes cōtinentur. fo. lxxxvij. co. ij.
Filia nubere potest sine patris voluntate. fo. ccccl j. co.
Finees hebreum occidit. fo. cccl xix columna. j.
Fisci interest subiectos habere locupletes. fo. clxvij. co. iij.
Floriani. fo. cccij. co. ij.
Fluuius etiam q̄ḡ arescens dicit perennis. fo. cvj. co. j.
Fornicate siue dimisso ic. f. xcix. c. j.
Fornicatio vroris maculat corpus viri. fo. cccclx. co. j.
Fornicatio est crimen canonicum. fo. cccclij columna. iij.
Fornicatio simplex nō est digna de

Universidad de Chile
Biblioteca